68
9 E
57

324

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

71.3.26.

5-16- C. 6-

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Cat. inscrit. 6a.
Colleg. Rom. Societ. IESU.

G.V.*X

Conciliator

Eminentiſſimi philoſophi ac
medici Petri Aponenſis liber Cōciliator differētiarū philoſo-
phoꝝ ⁊ medicoꝝ appellatus. Nuper poſt omnes impreſſiones
vbiqꝫ locoꝝ excuſſas accuratiſſime recognitus: collatiſqꝫ mul-
tis antiquis exēplaribus manu ſcriptis vſqꝫ adeo expurgatus:
vt in aliquibus locis cōplures linee ꝑ incuriam obmiſſe ſint ad-
dite: que in Cōciliatoribus prius impreſſis deſiderabātur. Recē
ſitis etiā fideliter dictoꝝ Aponenſis teſtimonijs: quo facile oēs
auctoritates in litera citate e regione ipſarum inueniri poſſint:
multeqꝫ inuentu difficiles ſuperaddite. Reuiſo inſuper denuo
toto indice: qui antea inutilis ⁊ mendoſus habebatur.

Eiuſdem libellus de venenis.
Queſtio Cararij de venenis ad terminum.
Simphoriani in ipſum cōciliatorē cribrationes.
Ceſaris optati Citrarei queſtio de flobothomia in pleureſi.
Eiuſdem opuſculum de febre ſanguinis.
Que duo nouiter in lucem edita fuerūt: in alijſqꝫ in hunc vſqꝫ
diem impreſſis: vt facile videri poteſt: minime reperiuntur.

B.S.

6
6
-31

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Lucas Panetius: Canonicus Olchinenſis: artium ⁊ legum profeſſoꝛ: Lectoꝛi ſalutem.

Habes peritiſſime lectoꝛ Conciliatoꝛem: Opus quidem arduū: ſublime: omnibuſqꝫ
liberalibus diſciplinis refertuꝫ: non tantum medicis: verūetiam philoſophis ſum/
me conducibile: iam Venetijs tertio impꝛeſſum. De cuius accurata caſtigatione: a
viro bene docto excuſſa: non eſt cur amplius ambigas: ſed omnibus hactenus im/
preſſis compara: ac demum iudica. Infinitis enim pene locis non ſoluꝫ due: aut tres linee in/
tegre deſiderabantur: ſed quandoqꝫ multo plures: vt tam eminentiſſimus doctoꝛ: admoduꝫ
difficilis ac inintelligibilis videretur. Nunc complurium antiquoꝛuꝫ exemplarium collatio/
ne in priſtinam foꝛmam reſtitutus: pꝛopꝛio nitoꝛe ſplendeſcit. Recēſita aūt ſunt omnia Apo/
nenſis teſtimonia: quo cuncte auctoꝛitates in contextu citate: fideliter e regione inueniri poſ/
ſint: multeqꝫ inuentu difficiles obmiſſe ſuperaddite. Appoſitus eſt inſuper tractatus bꝛeuis
de venenis eiuſdē auctoꝛis: necnon Cararij queſtio de venenis ad terminū: ac Simphoꝛiani
in ipſum Conciliatoꝛem cribꝛationes. Index preterea alphabeticus notabilium: antea inuti/
lis: mendoſus: ⁊ fallax: nuper inqꝫ reuiſus: caſtigatus: ac pꝛopꝛijs litteris deſignatus. Nuper
vero: vt totuꝫ volumen locupletiſſimum circūferetur: Ceſaris optati Citrarei: grauiſſimi phi/
loſophi: ac medici pꝛeſtātiſſimi: eflagitata queſtio de flobothomia in pleureſi adiecta eſt: eiuſ/
dēqꝫ opuſculum de febꝛe ſanguinis. In quibus doctiſſimus Ceſar: tum medicine illuſtrato/
rem Galenum: tum etiam medicos Venetos: qui inter omnes: qui ſub celo ſunt: pꝛincipatuꝫ
obtinent: ab Empiricoꝛum: ac barbaroꝛum iniuria vendicauit. Sed quoniam nimia pꝛolixi/
tas nihil honeſti in ſe complectitur: nōnulla: que ad decoꝛem totius codicis ſebꝛe facta ſunt:
pꝛetermittenda duxi. Memoꝛata vero: que tibi Lectoꝛ candidiſſime offeruntur: non rhino/
cerota nare: nec hyrſuta pupilla: ſed leta fronte: ⁊ obuijs manibus: vt fertur ſuſcipe: meqꝫ
tanti laboꝛis participem diligito: vale.

Digitized by Google

Index differentiarum Conciliatoris.

¶ Index copioſus nouiter recognitus: quo qc/quid in hoc ope declarat᷑: quoqꝫ loco ⁊ folio/ ordine alphabetico ſtatim oſtenditur.

A

ABſtractio triplex. differentia.3.fol.7.īfra.G.
Abortus due ſunt principaliores cauſe. diffe/rentia.166.fol.204.E.infra.
Acetum quid ſit ⁊ que eius proprietas ⁊ natu/ra. differentia.170.fol.207.P.
Utrum acetum calidum ſit vel frigidum.Q.
Actio quid ſit.differentia.60.fol.83.A.
Actionis ſpecies.D.infra.
Actio a quantitate principaliter non procedit.F.ſupra.
Actiue nō ſunt neqꝫ paſſiue for᷑ ſubales māles ſꝫ p᷑ q̄litates.
Actio aliqua duplr pōt ꝓuenire ab aliquo: qꝫ vel tanq̄ a p: vel tanq̄ ab imediato ⁊ ſecundo.fol.83.K.infra.
Diā īter actionē⁊factionē: ⁊ opationē q̄ ſit.dif.61.fo.85.B.
Aliā actionem non vidit Ariſto. preter eam que eſt a primis qualitatibus.differentia.60.fol.83.M.
Preter actionem que eſt a qualitate manifeſta ꝯuerſiua ꝙ ſit neceſſe ponē actionē, q̄ ꝓprietas appellat᷑.dif.60.fo.81.H.ſ.
Actio ꝙ tripliciter variari poſſit.ſ.rōne vel paticētis: vel mo di actionis.differentia.147.fol.189.P.ſupra.
Adoleſcentie duplex acceptio.differentia.26.fol.36.E.infra
Aer quid ſit.differentia.14.fol.20.E.ſupra.
Aeris ꝙ triplex ſit interſtitium ſeu tunica.E.infra.
Aer tripliciter pōt accipi.diā.114.fol.155.K.infra.
De aeris nā facile dubitari pōt ꝓpt eiꝰ mutabilitatē.O.ſupra.
Aeris locus medius ⁊ ſi natura ſit calidus: per accidens tñ eſt frigidus.fo.20.L.infra.
Aeris caliditas potius cōparatur frigidis elemētis q̄ꝫ cor/pori noſtro.differentia.14.fol.20.K.infra.
Utrum magis permutet aer aut aqua.fol.155.M.
Aer magis imutat cibis ⁊ potibus relatione facta ad virtu/tem regitiuā que fundat᷑ in corpore potiſſime.Q.ſupra.
Utrum aer imediate occurrat cordi.fol.156.D.infra.
Agens duplex.differentia.16.fol.22.M.infra.
Alcochodē quid ſit.diā.21.fol.30.P.infra.
Anhelitꝰ qd ſit ⁊ q̄ ſint mēbra āhelitꝰ.diā.99.fol.136.E.
Utrū motus anhelitus ſit volūtarius vel nālis.N.infra.
Aie diuiſio i ſuas po᷑ ē diuiſio ſbti i accñtia.dif.57.fo.78.G.ſ.
Anime in mēbra ꝓgreſſiōis ordo.diā.59.fol.81.B.infra.
Aia vtr̄ vna ſit vl̄ pl̄es: diūſe opiones.dif.38.fol.54.O.īfra.
Aialis virtus ⁊ vitalis ſm ꝙ duplr conſiderat᷑: aliquando hñt rōnem diſperatorū: aliqñ non.diā.31.fol.45.F.infra.
Aia ⁊ vir vtꝰi nālis ꝑ ſe nō ſeneſcit.diā.111.fol.151.H.īfra.
Annus qd ſit ⁊ quot ſint partes anni.diā.115.fol.156.P.
Anni partiū ſeu tēpoꝝ triplex diſtinctio.Q.ſupra.
Anus quid ſit.differentia.53.fol.73.H.ſupra.
Per anū ſōmiſſa ꝑus tñ mūdat᷑ iteſtis nutrire pñt ⁊ q̄ño.K.
Appetitꝰ qd ſit.⁊ quotuplex ſit appetitꝰ.diā.116.fo.159.L.
Appetēdi ſiña tā in tēperātia q̄ꝫ in diſtēperātia nāli cauſa eſt inanitio precedens non percepta.M.infra.
Appetit principaliter quidem qd.ſecūdario vo: quale: tam temperantia q̄ꝫ diſtēperantia nālis: ſed innālis econtra.
Apat̄ 2ᵉ notificaꝰ ꝑ eēntialia.ſ.⁊ ꝑ accñtalia.di.75.f.105.M
Apoſtema iterum quid ſit.diā.95.fol.132.K.ſupra.
Apā dici poteſt morbus cōſilis ⁊ officialis: ſimplex ⁊ com/poſitus differenter tamen.fol.105.N.infra.
Apā lꝫ ſit morbus cōpoſitus ex triplici nā: ꝑncipalr tamen in eo peccat cōpl'o: deinde vnio: 3ᵒ compoſitio.
Apatis cauſe eiuſqꝫ diſtinctio ⁊ diuerſitas.fol.132.K.infra.
Apā intrinſecū pōt facere febrē interpolatā.fo.132.M.
Ex apāte itriſeco febris ꝯſurgēs nō ē effimera.fo.132.Q.ſ.
Apatis duplex generationis modus.diā.96.fol.133.I.īfra.
Apā duplex, verum ⁊ non verum.K.infra.
Apata q̄ ſint q̄ ꝑ repcuſſiōe egēt: ⁊ q̄ nō.diā.176.fol.214.C.ſ.
Apoplā qd ſit.⁊ q̄ ſint eius cauſe.diā.182.fol.218.Q.
Apoplexie ſpecies.219.B.infra.
Cur apoplē ſpēs diſſimode ab auctoribꝰ numerent᷑.C.ſ.
Utrum in forti apoplexia auferatur omnis ſenſus ⁊ motus preter anhelitum.D.
Apoplā cū qbꝰ ꝯueniat egritudibꝰ ⁊ q̄ño ab eis differat.D.ſ
Cur in apoplexia voluit Haly actus dilationem.72.hora/rum.fol.219.I.infra.
Utrū in apoplā cū ſpuma ſit aliqd operādū.K.infra.
Aqua quid ſit.differentia.13.fol.19.G.infra.
Aqua eſt primum frigidorum.differētia.12.fol.18.L.ſupra.
Aque ꝙ triplex ſit maneries.diā.13.fol.19.H.infra.
Aq̄ hūidū reſpcū aeris ē ceu calꝫ feruēt̄ ferri ⁊ flāme.M.ſ.
Aqua maris ꝙ fluat ⁊ refluat eſt ꝯ eius nām particularem: non contra naturam vniuerſalem.diā.15.fol.22.D.
A qbus indicationes ſumantur: de aqua frigida exhibēda in febribus.differentia.171.fol.208.I.infra.
Aquā fridā i febri.vbi dare opꝫ ⁊ q̄ñ ⁊ vbi nō.fo.208.M.ſ.
Argentū aut aurum arte cōfectū non habet vim confortan/di cor ſicut ea que ſunt a natura.diā.209.fol.240.B.īfra.
Argentum viuum quid ſit.diā.151.fol.191.O.ſupra.
Argenti viui proprietas ⁊ natura.fol.191.Q.
Ars quid ſit.differentia.3.fol.5.P.infra.
Ars aliqñ hꝫ rōnē habitꝰ: aliqñ di eē circa ḡnatiōnē ⁊ fieri ſm diuerſam conſiderationem.fo.6.A.infra.
Arteria qd ſit.⁊ q̄lis ſit eiꝰ cōpoſitio.diā.46.fo.63.H.ſupra
Arterie hñt duas tunicas venali excepta.dif.31.fo.45.D.ſ.
Arterie interior tunica cōſtituit᷑ ex villis latis: exterior vo ex lōgis ⁊ paucis trāſuerſis.diā.46.fol.63.O.ſupra.
Aſtrologia qd ſit.⁊ q̄ ſint eius ptes.diā.10.fol.15.D.infra.
In aſtrologia ⁊ max᷑ iudiciali: ſic ēt in meⁿᵉ 2ᵉ eſt cognitio: vna certa: altera ꝯiecturatiua vitati ꝓpinqua.fol.15.O.ſ.
Aſtrologia nō ſolū ꝯfert meⁿᵉ ꝑtice: ſꝫ ēt theorice.D.infra.
Aſtrologia dupliciter confert medicine operatiue.H.infra.
Aſtrologie videntur fuiſſe tres.fol.16.M.infra.
Attractio quid ſit ⁊ quotuplex.diā.51.fol.70.L.ſupra.
Attractionem omnem voluit Ariſt.a calido fieri.O.infra.
Attractionis due ſunt ſpecies.fol.70.Q.infra.
Attractō a cal'o ⁊ a v̄tute ꝑducūt᷑ ad attractionē a vacuo.C.ſ
Attractio omnis ⁊ actio initialiter ſit a calido.D.infra.
Augmētū ⁊ diminutio ē tribꝰ modis.diā.56.fol.76.G.
In augmēto q̄ ſint ptes formales ⁊ que materiales.I.
Augmētū ſit ſm formā: nō tñ vt forma eſt.fol.76.P.ſupra.
Augmenti modus.O.infra.
Autūnꝰ diſtēpatꝰ ē tā i actiuis q̄ꝫ i paſſiuis.dif.66.fol.93.C.

B

Balneū quid ſit.⁊ vnde dicatur.diā.128.fol.169.K.ſupra.
Balneorum diuerſitas.K.infra.
Balneorum actio ſeu operatio.L.infra.
Utrum ſit balneandus qui pharmacatus eſt non ſolum ſe/quenti: ſed eadem etiam die.fol.170.D.
Balneū qbꝰ i febribꝰ ⁊ q̄ñ ꝯueniat.diā.173.fol.210.H.īfra.
Balnei opō diuerſificat᷑ rōne ꝯſuetudinis. fol.210. P.infra.
Bonū ⁊ malū 2ᵉ dā.ſimplr ⁊ ſm qd.dif.187.fol.222.M.

C

Calidū 2ᵉ eſt.celeſte ⁊ elemētare.diā.27.fol.38.C.infra.
Calidum influens quid ſit.D.ſupra.
Q̄ð ſit ſbꝫ q̄ ſuſtētat᷑ ⁊ vehiculat᷑ calꝫ īfluēs. di.111.f.151.D.
Calidius dicitur aliquid ſexties.diā.27.fol.37.H.ſupra.
Cal'm duplex ē.ſ. viuificū qdē aereū eſt: ⁊ ex parte aqueum ⁊ igneum.differentia.69.fol.97.M.infra.
Calor imediatiꝰ adheret aie q̄ꝫ ſpūs.diā.59.fol.81.O.infra.
Caloris duplex dat᷑ diſtō.vna ab eius ꝑncipio ꝓgreſſiuo: al/tera ab eius eſſe.diā.59.fol.81.E.infra.

Calor qualitatiuus triplex eſt.dĩa.87.fol.120.K.
Calor innaturalis quid ſit.dĩa.158.fol.197.D.
Calor inālis vt inaturalis eſt nullo mō pōt digerere.197.K.
Quales ſint cancri maxime laudabiles ꝛ precipiuntur dari ethicis.differentia.68.fol.96.P.infra.
Canis rabidus quid ſit.dĩa.179.fol.216.D.ſupra.
Cauſe cur canes rabeſcant ꝛ ſigna rabiei.D.infra.
Utrū morſis a cane rabido in pn° ɔueniāt ſolutiua.K.
Cur morſi a cane rabido terreantur ab aqua.N.infra.
Cur morſis a cane rabido appareāt for° in vrinali.O.
Caput qd ſit.ꝛ vñ dicaſ.di.40.fo.57.A.infra ꝛ.110.C.j.
Capitis diuerſitas in aīalibus.dĩa.40.fol.57.B.
Capite participant omnia animalia.fol.57.F.infra.
Capitis quot ſunt pres ēntiales.dĩa.79.fol.110.F.infra.
Capitis figure quot ſint.G.infra.
In capite quot virtutes fundentur.K.
Capitis magnitudo vel puitas dupl'r eē pōt.fol.110.M.ē.
Caput eſt tanq̃ corporis caminum cordis caliditati ſuperpoſitum.differentia.54.fol.74.C.infra.
Qui capitis partes compactas hñt ꝛ fere ſine adherē ſepe i capitis dolorē incidunt:ꝛ cur hoc ſit.D.infra.
Caro quid ſit.differentia.42.fol.58.O.infra.
Caro cōmuniter ſumpta duplex eſt.O.
Caro vera quincuplex eſt.O.
Caro glandoſa duplex eſt.Q.
Caro nō vera:ſ3 tm̄ ſm ſimilitudinē dicta triplex eſt.59.A.
Caro quid proprie dicatur.dĩa.68.fol.96.D.infra.
In carnibus penes quid prelatio attendatur.D.
Carnes iſāguineoꝝ ꝛ aqricoꝝ ſūt alijs illaudabiliores.O.j.
Carnes que ad augmentum tendunt ſunt alijs laudabiliores ꝛ maſculorum femininis.O.
Cauſa ꝛ effectus ſunt proportionales quātū ad quaſdam ꝓprietates nō omnes.dĩa.19.fol.28.M.
Cā in cōi qd ſit.ꝛ qd ſm medicos.dĩa.159.fol.198.D.ſupra.
Cauſarum diuiſio ꝛ cauſarum diuerſitas.D.
Utrū cā ɔiūcta imediate ledat operationem.F.infra.
Cauſon qd ſit ꝛ ex qb° cauſis pēdeat.dĩa.175.fol.213.F.
In oi cauſone regulariter nō ɔuenit flōmia.fol.213.L.ſupra.
Cautiū qd.qd actuale.qd potē°l°cautiū.di.208.fo.238.D.ē.
Cauteriū quibus ɔueniat:ꝛ qō ſit tempus eius.K.ſupra.
Cētaurea v°.eiuſq̃ nā ꝛ ꝓprietas.dĩa.190.fol.224.D.infra.
Cētaurea qūo ſputū ſanguinis compeſcat interi° aſſumpta: cū tñ excitet tūc eius acuitas ꝛ acrimonia.K.infra.
Cerebrum quid ſit dĩa.24.fol.34.E.
Cerebrū ē mēbrū dinū ꝛ ei° ihitator ē aīa.dif.63.fol.87.I.j.
Ceruſa qd ſit ꝛ q̄lis ſit ei° nā ꝛ ꝓprietas.dif.198.fo.230.D.
Chilus quid ſit.differentia.53.fol.72.G.
Cib° ſumēdus ē hyeme cali.eſtate ſō tepid°.d.118.f.162.A.j.
Cibaria in duplici ſunt differentia.dif.119.fol.163.G.infra.
Cibariorum diuerſorum ordo in comedendo.G.infra.
Cibi triplex regimen.differentia.134.fol.174.G.infra.
Nūqd ſit cib° dādus i oi ſyncopi ēt repl'onali.fol.176.I.j.
A qb° ſumaſ idica°i cibādo ifirmū añ ſtatū.d.133.f.173.D.j
In quo tpe paroxiſmi ſit deterius cibare.fol.176.A.
Cicuta duplex.differentia.150.fol 191.F.infra.
Circulus equinoctialis quid ſit.dĩa.67.fol.93.I.
Per circulū eqnoctialē duo ɔtingit intelligere.93.Q.infra.
Sub circulo eqnoctiali loc° eſt habitabilis ꝛ tēperat°.O.
Sub circulo eqnoctiali eſt paradiſus deliciaꝝ.fol.94.A.
Coit° qd ſit.ꝛ q̄ 2° ſit ei° finis.dĩa.124.fol.166.I.
Coitus iuuamenta tam anime q̄3 corporis ſi debite adminiſtretur:ꝛ eius nocumenta ſi indebite.166.O.infra.
Coitus quibus conueniat ꝛ quando.fol.166.P.infra.
Cholere triplex acceptio.dĩa.91.fol.125.M.infra.
Cholera ꝓprie quid ſit.eiuſq̃ diuiſio in ſpecies.N.
Cholere praſſine locus ꝛ modus generationis.P.infra.
Cholera praſſina ꝛ eruginoſa in ſtomacho generatur generatione equiuoca.fol.126.M.ſupra.
Cur cholera praſſina potius in ſtōacho vel venis q̄3 in epate generatur:cum ſit tamen calidius.P.ſupra.
Q, ex chol'a erugioſa ñ poſſit cāri feb.vt alia egritudo.Q.ō
Q, ex chol'a praſſina poſſit febris generari.fol.127.K.ō.
Colobum quid ſit.differentia.37.fol.53.P.infra.
Color quid ſit.differentia.64.fol.88.D.infra.
Coloris 2° acceptio ꝓpe ꝛ cōiter ꝑ oi viſibili.fol.90.A.
Cauſa diuerſitatis colorum in oculis.D.infra.
Color vnde conſurgat ꝛ quomodo.dĩa.85.fol.118.G.
Q, color min° certe iter ſenſibiles q̄litates rei cōpl'onē indicat ꝛ cur:deide odor poſtea ſapor.dĩa.145.fo.188.F.
Colloquintida qd ſit.ꝛ q̄ ſit eius nā.dĩa.150.fo.192.D.j.
Comeſtio quid ſit.differentia.120.fol.163.P.
Conciliator quo tempore fuerit.dĩa.9.fol.14.B.infra.
Conſidēria proprie quid ſit.differētia.135.fol.176.L.
Cōſidētia infirmi qūo ad ſalutē conferat.O.infra.
Complexio quid ſit.differentia.17.fol.24.I.infra.
Cōpl'o eſt factor ſube cuiuſcūq̃ animalis inſtrumētale.I.j.
Complexio tripliciter poteſt conſiderari.K.
Complexio innata quid.K.
Cōplexioni ꝓprie attribuitur equale ꝛ inequale.P.infra.
Gal.ſmones apparēter videnſ ſonare cōpl'onē eē ſbā3.25.C.
Cōpl'o ſi ɔſidereſ q̄tū ad rē nō eſt ſuba: quātū ad modū aūt dici pōt ſubſtantia.fol.25.G.
Cōplexio pōderis qd ſit.ꝛ quid cōplexio iuſtitie.ꝛ vñ dicaſ.differentia.18.fol.26.G.infra.28.Q.infra.
Cōpl'o pōderis nō repiſ realr in nā ꝛ cur.dĩa.18.fo.26.G.j.
Complexio iuſtitialis triplex eſt in cōmuni.M.ſupra.
Cōpl'onis humane latitudo ꝛ gradus.dĩa.20.fol.29.G.
Cōplexio iuſtitialis certa repiſ in viro nō in muliere.L.j.
Cōpl'o iuſtitialis certa ē pōderi ꝓpingor.quocūq̃ mō.L.j.
Complexio temperata quid.differentia.21.fol.31.G.ſupra.
Cōpl'o dr nā mēbris attributa ſō rōne ſili°l°.di.63.fo.86.P.
Cōpl'onali attribuiſ p°.ꝛ radicalr opōnes mēbroꝝ tā ɔſiliū q̄3 officialiū.ſecundario ṽo compōni.iſtis tamē non tanq̄3 principalibus:ſed tanq̄3 inſtrumentalibus.fo.87.A.
Cōpl'o ē 3°.ſic tripl'r ē cōpō.D.ꝛ dĩa.116.fo.159.K.
Cōpl'o cal'a ꝛ humida ſi debite regaſ plus h3 de principijs vite.ſi āt idebite pl's h3 ō ꝓncipijs mortj.di.117.fol.160.L.
Complexio frigida ꝛ humi.non ſolum facilius tolerat ieiunium.ſed etiam eo iuuatur.N.infra.
Utrū cōpl'o melica facili° icibationē ferat ſanguinea.O.
Utrū cōpl'one flegmatica abundet humor crudus q deiceps ꝛ decoctus poſſit in nutrimentum conuerti.fo.161.A.infra.
Cōplexio ſeu cōmixtio tā in nālibus q̄3 artificialibus dupl'x eſt:prima.ſ.ꝛ ſecunda.differentia.145.fol.188.E.infra.
Cōpō qd ſit.ꝛ q̄ 3° ſit in corpe cōpoſitio.dĩa.63.fol.86.O.ꝛ differētia.11.fol.17.L.infra.19.L.
Cōſeruatio dupliciter pōt accipi.dĩa.116.fol.158.B.infra.
Conſolidatio continui duplex.dĩa.37.fol.53.F.infra.
Cōſonātia qd ſit.ꝛ qd diſſonātia.dĩa.83.fol.114.D.infra.
Conſuetudo quid ſit.dĩa.98.fol.134.M.
Cōſuetudo ē qdā nā ꝛ adiſigēda ē ānexis cōpl'one me°l°.N.j.
Cōſuetudo actiue ꝓprie animatis ineriſtit.fol.135.B.
Cōtrariū qd ſit ꝛ ɔ̃rij mltipl'x acceptio.di.153.fo.193.A.j.
Contrarij ſm medicos triplex acceptio.fol.193.E.
Cōualeſcēs qd ſit.ꝛ q̄tupl'x ſit ɔualeſcēs.di.130.fo.171.B.j.
Cōualeſcēs cert° ñ eget euōne ſanguis aut alteri° hūoris.E.
Cor qd ſit ꝛ ex qbus cōponatur.differētia.41.fol.57.P.
Cor eſt ſicut ſol in megacoſmo.P.infra.
Cor ꝛ viſcera quātū3 ad māmm ſunt omiomera: quātū ṽo ad formā ꝛ cōpōnē ſunt anomiomera.dif.38.fol.54.L.infra.
Cor mālr fride eſt ꝛ ſicce cōpl'onis: formalr ṽo calidū eſt multum:ꝛ ſiccum parūper.dĩa.21.fol.32.B.infra.

Digitized by Google

Jn coꝛde ſunt oēs virtutes:ſicut in minera:ſed vitalis tm̄ inſtrumētū in coꝛde eſt ꝑfecte.dña.31.fol.45.G.infra.
Coꝛdis motꝰ ꝓus ceſſat i ſiniſtro ꝙ̄ i dextro vētriculo.d.47.f.
Coꝛdis latꝰ dextrū ē simpʳ nobiliꝰ ſiniſtro.D. (65.D.J.
Coꝛde dilatato ꝯſtrigunt̄ arterie ⁊ eꝯ.dña.80.fol.111.H.j.
Coꝛdis anathomia.J.infra.
Coꝛdis attractio duplex.differentia.82.fol.112.O.
Coꝛ apa ñ tolerat neqꝫ ſolonē ꝯtinui ꝑmanētē.d.97.f.134.B
Coꝛdis apatis multiplex diuerſitas.C.infra.
Jn coꝛdis pte aliq̄ ſeruat̄ ſanitas i actu vl' in habitu in quacūqꝫ ſeua egritudine.dña.72.fol.101.K.infra.
Jn coꝛdis egritudibꝰ fridis abſolute cal'a cōpetūt in calidis non ſimplʳ frida expediunt.dña.196.fol.229.B.infra.
Coꝛdiales medicine tam ſimplices ꝙ̄ compoſite.F.infra.
Utrū veꝝ ſit ꝙ coꝛ ſit veluti ramꝰ ſpūs ꝯo vt radix.J.
Coꝛpus humanū quid ſit.differentia.6.fol.9.H.infra.
Coꝛpus humanum pluribus medicis eſt cōmittēdum : vno facto pꝛincipaliori.differentia.7.fol.10.B.ſupꝛa.
Coꝛpꝰ hūanū cōpoſitū ē alijs coꝛpibꝰ.dña.19.fo.27.O.ifra.
Cur coꝛpꝰ ſit ex plibꝰ oſſibꝰ cōpoſitū.dña.39.fo.55.Q.
Coꝛpꝰ i duobꝰ gñibꝰ locat̄.ſ.ꝙ̄titat̄ ⁊ ſube.diſ.65.fo.91.L.j.
Coꝛpus ſana vel egra diſpōne affectuꝫ 2ʳ eſt: qꝛ qđdā tale eſt ex pꝛincipijs generationis:aliud ꝯo ex extrinſecis.L.
Coꝛpus ex generatione tale duplex eſt.L.
Coꝛpus lapſum triplex.differentia.116.fol.158.B.ſupꝛa.
Que coꝛpa ſm Gal'.regi hēant ꝑꝛia ⁊ q̄ ꝑ ſiīa.fo.158.E.J.
Coꝛpꝰ aial' triplici ſubꝫ ē ꝯſumptiōi ⁊ coꝛruptiōi.O.infra.
Craneum qd ſit:⁊ vnde dicatur.dña.39.fol.56.A.infra.
Craneum multipliciter accipitur.B.ſupꝛa.
Cranei oſſa quot ſint:⁊ coꝝ noīa.fol.56.G.ſupꝛa.
Jn craneo quot ſint cōmiſſure ſiue adherē ⁊ earū ſitꝰ ⁊ vtilitas.f.56.E.ō.
Carneū hñt aialia aliq̄ vnius oſſis.F.
Criſis quid ſit.differentia.103.fol.141.H.infra.
Criſis duplex acceptio.J.
Criſis modi qui ſint.J.infra.
Que ſint de ratione vere criſis.L.
Criſis noctis melioꝛ ē ceteris paribus ꝙ̄ diei.fol.141.P.j.
Criſ 2ʳ ꝑt variari:qꝛ vel a cā ſupioꝛi vl' iſeʳ¹.104.fo.142.G.
Criſiꝫ aliqꝫ foꝛtioꝛē 2ʳ itelligē poſſumꝰ.diſ.105.fo.143.Q.j.
Creticoꝛum dierum variatio.144.D.infra.
Utrū dies 4ᵘˢ ſit nūerāda iter dies qbꝰ ſepe criſis ꝯtingit.H.
Cura pꝛopꝛie quid ſit.dña.153.fol.192.Q.infra.
Cura duplex eſt.Q.

D

Decoctio qd ſit ⁊ ꝙ duplex ſit decoctio naturalis ⁊ artificialis.differentia.146.fol.189.B.infra.
Aliquid decoqui poteſt multiplici de cauſa.C.ſupꝛa.
Opio Ga.de deductōe mediᵉⁿᵉ ad actū.dif.140.fol.182.G.ō.
Lꝫ diuiſio medicine in partes non ſit cauſa deductiōis eius ad actum:eſt tamen cōcauſa.fo.183.G.infra.⁊.184.ꝑ totū.
Opio Aū.⁊ eiꝰ iꝑꝛobatio ō ðductiōe medicīe ad actū.M.j.
Opinio ꝓpꝛia de deductione medicine ad actum.P.infra.
Deductio de potētia ad actum eſt ꝑnari quoddā.Q.infra.
Delitia ſiue ðlectaᵒ qd ſit.ē doloꝛi ꝯtrū.dif.76.fo.106.A.J.
Demſones realʳ nō ſunt niſi due:qd ⁊ qꝛ.dif.8.fo.13.G.ifra.
Demōſtratio que dat cām inuētionis eſt alia a demōſtratione que dat inuentionem tm̄.fol.12.G.infra.
Dentes ſentiūt:coꝝ tm̄ ſenſus eſt debilis.dif.43.fol.61.O.j.
Dentes non ex ſeipſis ſentiunt:ſed per irradiationem virtutis aialis factam a neruo in eoꝛum indice.P.
Dialectica duobus modis vſitatur.dña.2.fol.4.K.infra.
Dialectica duplex.vniuerſalis ⁊ particularis.L.
Diaphꝛagma quid ſit.differentia.99.fol.136.B.infra.
Diaphꝛagmatis vtilitas.D.infra.
Ariſt.tpe nō erat cognitū aliud iuuamentū diaphꝛagmatis: niſi ſequeſtrare ſpiritualia a nutritiuis.E.infra.
Diaphꝛagma ꝓpꝛius eſt inſtrumentum anhelitus.G.infra.
Diaphꝛagma ē ꝓncipalioꝛ muſculoꝝ.dña.193.fol.225.L.
Dieta 2ʳ ꝑt accipi:cōiter ⁊ ꝓpꝛie:⁊ qd ꝓpꝛie ſit dieta.dif.134.
Diete variatio ſꝫ tpꝰs:⁊ ꝙ̄tū ad oꝛdinē.G.j. (fo.174.G.j.
Diete variatio iuxta multiplicē moꝛbi cām.fo.175.G.infra.
Diete variatio penes paroxiſmos egritudinū.fo.175.L.infra.
Diffinitio triplex.differentia.8.fol.12.G.
Diffinitio qualiter ſit venabilis.G.
Digeſtio cōmunis que ſit.differentia.29.fol.42.H.ſupꝛa.
Digeſtiones cōmunes eſſe quatuoꝛ ſenſit Auic.H.infra.
Nulla digeſtio cōmunis in venis perfici poteſt.H.infra.
Digeſtio ſecunda cōmunis in epate ſit.J.infra.
Ad digōnē cōeꝫ qnqꝫ aut ſex ꝯditiōes vident̄ expeti.J.ifra.
Jn 3ᵃ digōne cōi ⁊ 2ᵃ.ꝙ omnes he conditiones ſint.K.infra.
Quō 2ᵃ digeſtio poſſit erroꝛē ꝑme coꝛrigere.fol.43.E.ifra.
Digeſtio quid ſit:⁊ que ſint digeſtionis ⁊ indigeſtionis ſpecies.differentia.50.fol.69.F.infra.
Digeſtio duplex in nocitiuo ⁊ in iuuatiuo.G.ſupꝛa.
Digeſtio in nocitiuo duplex.G.
Digeſtio vnaqueqꝫ:aut totaliter eſt a natura : aut a nā pꝛincipaliter:⁊ perficitur per artem.J.infra.
Digōnis tā in iuuatiuo:ꝙ̄ in nocitiuo cauſa.L.
Digeſtio ad plurimum ingroſſando tendit.fol.69.Q.
Digeſtio tamen aliquando ſubtiliando pꝛocedit.f.70.A.j.
Digeſtio ꝙ̄drupʳ pōt ꝯſiderari.dña.121.fol.164.K.
Diſſinteria qd ſit:vnde dicatur.dña.202.fol.233.M.
Diſſinterie ſpēs que ſint.N.infra.
Diſſinterie inteſtinalis cauſe.dña.201.fol.233.E.infra.
Diſſinteria epatica quid ſit.dña.202.fol.233.M.infra.
Diſſinteria epatica dupliciter accipi poteſt.O.infra.
Differētia inter diſſinteriam epaticam ⁊ inteſtinalē.O.J.
Diureticum quid ſit.differentia.205.fol.236.C.infra.
Utrum omne diureticum ſit calidum ⁊ ſiccum.D.infra.
Doctrina dupliciter accipitur.differentia.8.fo.10.Q.infra.
Doctrina:diſciplina:⁊ ſcia:idē impoꝛtare vidētur.f.11.A.J.
Doctrina oꝛdinaria 2ʳ.vniuerſalis ⁊ particularis.B.ſupꝛa.
Doctria oꝛdinaria vlis 2ʳ.per eſſentialia ⁊ accñtalia.B.j.
Doctrina abſolutiua q̄ ſit:⁊ q̄ cōpoſitiua ⁊ diſiūctiua.C.j.
Doctrine reſolutiue ⁊ compoſitiue exemplum.H.ſupꝛa.
Qꝫ in doctrina reſolutiua ſit duplex actus.fol.12.D.
Doctrina diffinitiua magis vtimur ad memoꝛandum ꝙ̄ ad docendum vel diſcendum.fol.12.P.infra.
Doctrine quatuoꝛ.ſ.diffinitiua:diuiſiua:cōpoſitiua : ⁊ reſolutiua:quomodo inuicem differant.13.C.infra.
Doloꝛ quid ſit.differentia.76.fol.106.E.⁊ infra.
Que ſit doloꝛis cauſa pꝛima ⁊ pꝛincipalis.E.infra.
Doloꝛis cauſe mediate:iter ſe tm̄ hñtes oꝛdinē ſūt due.K.ō.
Doloꝛē per ſe cauſant calidū ⁊ frigidū:ꝑ accidens ꝯo ſiccū: ſed humidum nullo modo.fol.106.N.
Doloꝛ in ſenſu euenit non ex perceptione ſpeciei ſenſibilis:ſꝫ ex medio oꝛganum contangente.107.E.infra.
Doloꝛum modi.differentia.73.fol.103.O.infra.
Doloꝛ foꝛmalʳ acceptus nō pōt dici moꝛbꝰ:malʳ ꝯo pōt vñ idē pōt eē doloꝛ ⁊ moꝛbꝰ:differēter tm̄.fo.103.E.infra.

E

Egeſtio qd ſit:⁊ ꝙ̄t modis ꝑt accipi.dña.84.f.116.G.ſupꝛa.
Jn egeſtione quatuoꝛ cōſiderari poſſunt ⁊ que ſint illa.G.J.
Egeſtio duplex:nālis ⁊ inaturalis.fo.116.L.infra.
Egeſtionis varietas quando bona ⁊ quādo mala.O.infra.
Egritudo aliqua dupliciter poteſt alia dici deterioꝛ.differentia.98.fol.138.P.⁊ dif.99.fol.135.K.
Jn egritudie ꝯſueta duo ꝑñt ꝯſiderari rōnes quoꝝ aliqñ pōt dici ꝙ ꝯſueta egrīᵈᵒ ſit ðterioꝛ aliqñ nō.dif.98.fol.134.P.
Quomō varie egritudies varijs modis nomina habuerint.differentia.99.fol.135.F.infra.
Egritudies qbꝰ modis ſolēt ꝗeſcē.dña.103.fo.141.M.ifra

Index differentiarum

Egritudīes duplices ſunt:quaſdā.n.ꝓcedit almelilem alias nō:ſed ſtatiʒ ex ſanitate generanť.dīa.106.fol.145.D.j.
Que ſit egritudo ꝑncipal'.ʒ q̄ recidiua.dif.109.fo.148.E.j.
Qualiter principalis ʒ recidiua ſint egritudo vna ʒ qualiter non.fol.148.J.infra.
Egritudo duplici ratione poteſt eſſe acuta.ſ. ratiōe loci vel materie.differentia.167.fol.204.O.
Utrū in egritudine flegmatica calor naturalis poſſit eſſe fortis.differentia.186.fol.222.A.B.infra.
Egritudo tripl'r dicitur facta.differentia.73.fol.102.Q.j.
Egritudines creticabiles duplices.dīa.103.fol.141.M.j.
Elementum quid ſit.differentia.11.fol.17.E.infra.
Elementa quadruplicia ſunt.D.infra.
Elementa quatuor ſunt:ʒ huius ratio.fol.17.L.infra.
Elementū vnūquodqʒ habet vnā qualitatem in ſummo:alteram vo ex adiecto acquiſitā.differentia.12.fol.18.O.
Qualitates ꝑme non ſunt forme ſubſtantiales elementorū.differentia.13.fol.19.Q.ſupra.
Elementorum qualitates lʒ non ſint forme ſubſtantiales:bſſt tamen earum virtutes.differentia.16.fol.24.C.infra.
Partes conſimiles dicuntur elementa:qꝛ componūt officialia.differentia.11.fol.17.E.infra.
Embrio ſm diuerſa tpa diuerſa bʒ noīa.dīa.36.fol.51.A.
Quo tpe introducať aīa itelliua i embriōe.di.48.fo.67.B.
Quibus menſibus qui planete embrioni dominentur.differentia.49.fol.68.L.
Empiala qd ſit:quid lipparia.dīa.92.fo.127.Q.infra.
Epar quid ſit.differentia.47.fol.64.R.infra.
Epar calidius modicam caliditatē ad ſe trabit ventris.differentia.29.fol.43.G.infra.
In epate ſm Gal'.eſt arteria non per totum:ſed per inferiorem partem.differentia.31.fol.46.E.infra.
Forſitā Ariſt.nō ꝑcepit arteriā ad epar venientem.C.
Epar calidius eſt caliditate inſita naturali:ſtomachus vo caliditate acquiſita.differentia.91.fol.126.O.ſupra.
In epaṫ apate vn̄ ſit ſlōmādū ʒ qn̄.dif.197.fol.229.N.infra.
Epithima qd ſit:ʒ q̄ ſint ei⁹ diuerſitates.di.198.f.230.R.j.
Etas quid ſit.differentia.26.fo.35.N.infra.
Etatū diſtinctio a planetis ſumpta.fol.35.Q.infra.
Etatum diſtinctio ab intrinſeco accepta.36.D.infra.
Etatū terminus non eſt ſimpl'r ꝓnūciādus cū calor humidū diuerſimode afficiat ſm ꝙ ipſe diuerſificatur a rebus naturalibus non naturalibus ʒ extraneis.36.G.
Ethica quid importet.differentia.93.fo.129.P.infra.
Ethica ʒ ptiſis q̄ūo ꝯueniāt ʒ q̄uo differant.P.infra.
Ethica duplex cum febre ʒ ſine febre.fo.130.A.
Ethice febris modi diſtinctionis diuerſi.A.
Ethica ſenectutis.fol.130.D.
Ethica febris plurimum ſequitur alias egritudines:aliqn̄ tamen ſit incipiendo.P.
Eūatio dupl'x:vl̄is ʒ particularis.dif.125.fo.167.M.infra.
Eūonis hora dupl'x:electa ʒ necīa.N.j.ʒ dif.125.f.167.O.j.
Eūationis tēpus conuenientius eſt ver.167.O.infra.
Eūatio qbus ꝯueniat ʒ qbus non.fo.167.Q.infra.
Eūo 2ᵉ:eradicatiua ʒ minoratiua.dif.161.fo.200.D.ſupra.
Quo tpe magis conueniat euacuatio.fo.200.Q.ſupra.
Eūo 2ʳ pōt accipi:cōiter ʒ ꝓprie.dif.164.fo.202.E.infra.
Eūo ſynthomatica vn̄ ꝓueniat.dīa.165.fo.203.E.infra.
Eūo ſynthomatica vt talis ſemꝑ bʒ leſionem.D.
Eūo 2ᵉ.nālis ʒ artificialis.dif.166.fo.203.M.infra.
Utrum aliqua euacuatio poſſit eſſe laudabilis in principio morbi.differentia.192.fo.225.O.ſupra.
Exercitium poteſt accipi dupliciter.dīa.118.fol.162.G.iſra.
Exercitiorum diuiſio ʒ differentia.D.
Exercitium ſimpliciter ʒ vt multuʒ debet eſſe ante comeſtionem:raro autem poſt.O.
Exercitari debēt illaborioſi ante comeſtionem:laborioſi vo quieſcant.Q.
Exercitium alias ſuperfluitates euacuat:vel euacuationi ꝓparat:nō tn̄ cā q̄ coitu ſolet eūari.dif.124.fo.267.D.infra.

F

Facies quid ſit ʒ que ſint ꝑtes eius.di.184.fo.221.A.infra.
Febris quid ſit.differentia.87.fo.120.C.infra.
Febris cauſe que ſint.D.infra.
Febrium diuiſio ʒ earum differentie.F.ſupra.
Febris putride modus generationis.fo.120.J.
Febris forma eſſentialis eſt calor preter naturalis.O.
Calor extraneus qui eſt febris eſt q̄litas q̄dā horribilis calori nāli impſſa a diſpōne nāli ipſum mutans.P.infra.
Calor qui eſt febris nō eſt oīno preter naturam.Q.
Febris ſanguinis tres ſunt modi.dīa.89.fo.123.E.infra.
Febris ſanguinis duplex.fo.123.O.infra.
Febrium cōpoſitio quot modis ꝯtingat.dīa.90.fo.124.J.
Febris ſanguinis per ſe ex putrefactione perdurās non poteſt cum alijs componi.125.C.
Febris ſanguinis ꝑ accn̄s cū alijs cōponi pōt.fo. F.infra.
Diſpōnes diuerſe que in febribus contingunt cā caloris aut materie qb⁹ ēt noib⁹ deſignenť.dif.92.fo.128.A.
In febribus quomodo poſſit aliquando ſentiri interius frigus ʒ exterius calor ʒ econtra:ʒ aliquando frigus ʒ calor in eadem parte.fo.128.D.
Febris peſtilēntialis q̄ ſint cāe.dīa.94.fo.131.B.infra.
Que corpa ſint febri peſtilētiali marie diſpoſita.D.
Febris peſtilentialis ad putridam reducitur.O.
Que ſit febris putride cauſa coniuncta cum ea cōuertibilis.differentia.159.fo.195.D.ſupra.
Febris putride triplex materia.differentia.160.fol.199.L.ē.
Flegma dupl'r accipiť ꝓprie ʒ iꝓprie.dif.29.fo.40.M.
Flegmatis aut cōiter aut ꝓprie ꝓpriū eſt eē albū.M.infra.
Flegma eſt ſupfluitas per viam diminute decoctionis non ꝑ modum ſuperfluit:aut impuritatis.N.
Utrum phlegmaticus cauſonicans egeat maiori infrigidatione cholerico.dif.174.fo.211.F.infra.
Fluxus quid ſit.differentia.200.fo.232.G.infra.
Fluxus ventris differentie.G.
Fluxus duplex:alter morbus:alter accidens.J.
Electuarium mirabile ad fluxum.M.
For' hn̄t tres vl' q̄tuor gradus ſeu ordīes.di.64.f.88.M.j.
Forma ſpecifica ſeu tota ſubſtantia dupliciter poteſt conſiderari.differentia.71.fo.99.J.infra.
Fricatio quid ſit:ʒ quot ſint fricationū diuerſitates.differētia.118.fo.162.L.infra.
Frigiditas eſſentialiter ingreditur operationeʒ nature quomodocūqʒ ſumatur natura.differentia.61.fo.85.D.infra.
Frigiditas ad digeſtionem iuuatiui dupliciter facere poteſt per ſe.ſ.ʒ per accidens.differentia.62.fo.86.C.
Fructus qd ſit:ʒ fructuū diuerſitates.dif.122.fo.165.D.

G

Gargariſma qd ſit:ʒ vn̄ ſic dicať.dif.189.fo.223.M.infra.
Gn̄atio dupliciter accipiť.differentia.29.fo.39.P.
Genita ex coitu ʒ ex putrefactione ſunt eiuſdē ſpēi ſm Aui.imo oīa hoc duplici mō poſſunt gn̄ari.fo.41.J.infra.
Quedam genita ex putrefactione mox ſunt eiſdeʒ ſpēi:quedam alia tranſmutatione interueniente.M.infra.
Cōmentator tenuit nulla poſſe eadem ſpecie coitu ʒ putrefactione generari.Ariſt.vo viam mediam tenuit.L.
Generationis diuerſitas eorū que coitu ʒ putrefactione generantur:ʒ eorum diuiſio.M.infra.
Gradus non aſſignantur ſimplicibus corporibus:neqʒ cōpoſitis etiam parum a natura ſimplicium permutatis.differentia.139.fol.180.J.infra.
Gradum triplex diſtinctio ſm Jacob ex ꝓportionibus nu/

merorum accepta.L.
Graduū diſtinctio penes calorem naturalē accepta ſm Cō/ſtantinum.P.infra.
Cōfutatio poſitionis Jacob.de viſlōne graduum.P.infra.
Graduū diſtinctio quarta que approbat.181.G.ſupra.
Gradus vnuſquiſq; tres hʒ manſiones.fol.181.D.infra.

H

Habitatio duplex.differētia.67.fol.93.K.infra.
Homines hodie plus ſolito ſunt delicati gule ⁊ luxurie dedi/ti.differentia.133.fol.173.O.infra.
Humidum dupl'r poteſt ɔſiderari.dīia.13.fol.19.L.ſupra.
Humiditas paſſibiliſſima eſt qualitatum.L.
Hūiditates 2ª ꝙ 4ᵉ ſint:⁊ q̄ ipſe ſint.dīia.33.fo.47.Q.ſ.
Que ſint humiditatum ſecundarum officia ⁊ quomodo ꝑ/bentur.fol.47.N.infra.
Gluten nō eſt humiditas:ſʒ magis pe mēbri.fol.48.L.
Humiditatum gn̄atio eſt ſucceſſiua:hbili ꝯo ad multū ſimul/tamen:humor ꝯo media fere.dīia.29.fol.40.Q.infra.
Humiditates corpoꝝ accedūt in pᵃ quadra:in 2ᵃ recedūt:et ꝓportionabil'r in alijs.dīia.88.fol.121.G.infra.
Humiditas duplex:eētialis ⁊ accñtalis.di.24.fo.34.P.ſ.
Humidū radicale triplex.differentia.111.fol.151.B.infra.
Humidi radicalis duplex eſt cauſa conſumptiua : altera ne/ceſſaria:altera non neceſſaria.D.infra.
Humidi nutrimētalis duplex aduenit ɔſumptio.fol.151.K.
Hūidū radicale plus ɔſumit a calo iſlueti q̄ȝ inato.M.ſ.
Humidū triplex eiuſq; exēplum.dīia.112.fol.152.E.infra.
Humidum radicale ſm eius ſubſtantiam poteſt reſtaurari: ⁊ quomodo.fol.152.D.infra.
Humores quatuor ſunt:⁊ ipſoꝝ ratio.dīia.11.fol.17.N.ſ.
Humor quot modis dicat̄.differētia.29.fol.39.N.infra.
Humores alij pⁱmi:alij ſecundi.fol.39.P.ſupra.
Humores ſm pipatheticos nō dīnt ſpecie ſed accñti.P.ſ.
Humoꝝ gn̄ationis locus ⁊ tempus ⁊ modus.fo.40.D.ſ.
Intētio nature magis ad ſanguinē eſt q̄ȝ alios hūores.E.ſ.
Humores crudi cōiter oēs ſunt albi.fol.D.infra.
Humor lʒ ſm medicū ꝑncipalius gn̄etur in venis epatis:vir/tute tn̄ ipſius pōt in alijs venis gn̄ari.fol.40.O.infra.
Humorum generatio in venis quandoq; naturalis eſt:quā/doq; inaturalis.P.
Humorum generatiuus calor dupliciter conſideratur.diffe/rentia.32.fol.47.A.infra.
Corpore nāli ſe hn̄te plus in eo eſt ſanguinis:deide flegma/tis:ɔſequenter cholere:minus melancholie.C.infra.
Ad humorum acceſſum ⁊ receſſum tria oportet concurrere differentia.88.fol.121.G.infra.
Hydropiſis quid ſit.differentia.102.fol.140.B.
Utrum hydropiſis materia ſemper ſit frigida.C.
Hydropiſis ſpecies quot ſint.E.
Hydropiſis cauſe que ſint.G.ſupra.
Modus generationis hypoſarche ⁊ alioꝝ ſpecierum.H.
Utrum hydrops ſit egritudo communis vel particularis ⁊ appropriata.M.
Hylech quid ſit.differentia.21.fol.30.P.ſupra.

I

Icteritia quid ſit.differentia.78.fol.109.G.
Icteritie cauſe.H.infra.
Ieiunium proprie quid ſit.differentia.117.fol.16.H.
Ignis quid.differentia.15.fol.21.N.infra.
Ignis duplex:ꝓprius ſeu elemētaris ⁊ hic materialis.N.
Ignis elemētaris non habet niſi vnam tunicam.O.infra.
Ignis ſimplex non lucet:neq; habet aliquē colorē.O.infra.
Ignis materialis ⁊ elementari tres ſunt modi.O.
In igne materiali imenſior eſt calitas q̄ȝ in ſimplici.22.A.ſ.
Ileos quid ſit.differentia.203.fol.234.H.infra.
Ileos a quibus proueniat cauſe.K.
Imagines arte magica conſtructe vnde habeant virtutem. differentia.64.fol.89.O.infra.
Cur in imaginib⁹ magicis ⁊ ſilibus ſimplices ⁊ muliercule magis effectū ſortiunt̄ q̄ȝ ſapientes ⁊ prudētiores.Q.ſ.
Ingredi vnū in aliud multipl'r dī.dīia.61.fol.84.P.infra.
Indiuiſibile tripl'r dicitur.dīia.11.fol.17.E.infra.
Indiuiduum duplex.differentia.23.fol.33.H.
Indiuidua duo non poſſunt punctualiter eandem comple/xionem poſſidere vniuerſaliter.K.infra.
Inſpiratio precedit reſpirationem.dīia.46.fol.43.O.
Intellectus quid ſit.differentia.3.fol.6.C.ſupra.
Inteſtis ieiū virt⁹ chiloſādi vigore vētris.di.53.fo.73.M.ſ.
Iudicium quid ſit.differentia.37.fol.53.P.infra.
In iuuene vitales operationes fortiores ſunt q̄ȝ in pueroſi/militer etiam naturales.dīia.26.fol.36.O.
Iuuētutis etas eſt tēpata:eſt ⁊ tn̄ calā ⁊ ſicca.fol.37.P.ſ.

L

Labor multipl'r accipitur:quot etiam ſint modi laboꝝ.diffe/rentia.76.fol.107.H.
Laborum quidam totaliter ſimplices:quidam totalr cōpo/ſiti:quidam medij.O.infra.
Lac quid ſit.differentia.148.fol.190.E.infra.
Lac medium eſt inter ſanguinem ⁊ flegma ad naturam ſan/guinis declinans.F.
Lactis diuerſitas.F.infra.
Scdm diuerſas itētiones diuerſuʒ ēt lac q̄rim⁹ ſm q̄s etiam ipm aial diuerſis nutrimus.dīia.194.fol.227.F.ſupra.
Utrum aqua lactis calida ſit vel frigida.K.infra.
Lacuna ſanguinis quid ſit.differētia.31.fol.46.G.
Lepra quid ſit.differentia.177.fol.214.M.infra.
Lepre cauſe que ſint.N.
Quomodo lepra conſurgat.O.infra.
Lepre modi qui ſint.Q.infra.
Utrum in lepra de ſanguine corrupto cōueniat flobotomia de vena media vt voluit Uiaticus.215.C.infra.
Utrum in lepra multum ⁊ mox educere debeamus vel pau/latim ⁊ parum.D.
Leſio quid ſit.differentia.37.fol.53.P.
Leſio triplex.P.
Quid ſit morbum ledere actus.dīia.60.fol.84.C.ſupra.
Lumbricus quid ſit.differentia.111.fol.139.P.
Cauſe gn̄ationis lumbricoꝝ que ſint.fol.138.E.infra.
Uarie opiniones de efficiente vel lumbricoꝝ.G.infra.
Lumbricorum genera.fol.139.C.
In qb⁹ ɔplonib⁹ ⁊ q̄ etate lūbrici maxime gn̄ant̄.D.infra.

M

Magnes reperitur que ferrum ex vno latere trahit ex alte/ro fugat.differentia.51.fol.70.N.infra.
Expertus nō reperij ꝙ magnes fricatus allio nō attrahat fer/rum niſi ſanguine hircino tingatur.M.infra.
Magnes reperit̄ que carnes humanas attrahit.N.infra.
Magnete quidam ferraturas aperiunt.P.infra.
Mamilla qd ſit:⁊ ex qbus ɔſtet.dīia.195.fol.228.I.infra.
Manus dupl'r eſt:magna.ſ.⁊ parua.dif.197.fo.229.O.ſ.
Maſculus qd ſit:⁊ quid femella:⁊ q̄uo differant : ⁊ vtriuſq; diſtinctio.differentia.28.fol.38.K.infra.
Cauſe generationis maris ⁊ femelle.fol.38.Q.
Mas vt q̄ȝmultū eſt femella calidior ⁊ ſiccior.39.C.infra.
Mare tamen aliqua eſt femella calidior.D.infra.
Maſculinū ⁊ femininū nō iſt aiali i ꝑ mō dōi p ſeſʒ 2°.H.ſ.
Mā digeſta pt febrē adhuc fouēt.dif.160.fo.199.M.infra.
Medicus quid ſit.differentia pᵃ.fol.3.D.infra.
Medicoꝝ ſecte q̄t fuerint:⁊ q̄les:⁊ q eaꝝ inētores.E.iſra.
Medico alie ſcie ⁊ artes liberales ſunt neceſſarie.K.
Medicus qualis debeat eſſe.dīia.2.fol.4.N.infra.
Medic⁹ ꝑitus nāl'r eſt agreſtiuʒ moꝝ.N.⁊ dif.7.fol.10.D.
Medici ꝑma intētio que ſit eiuſq; finis.dif.2.fol.4.P.
Medicus exiſtens aſtrologus impſſiones corpoꝝ ſugiorū

Index differentiarum

in hec iſteriora ⁊ modos ſcire põt.dĩa.10.fol.15. N.ſinfra.
Medicina vnde ſic dicta ſit.dĩa.3.fol.5.L.
Quot modis medicina accipiatur.L.infra.
Medicina quid ſit:ſeu medicine deſcriptiones.M.
Medicina duas habet partes ratione alterius proprie ſciẽtia:alterius ſo ars dicitur.fol.6.B.
Medicinalis cognitio non ſemp eſt certa demõſtratione fulcita:ſed non multũ coniecture innititur.fol.6.Q.
Medicina eſt ſcientia vna.7.E.ſupra.
Medicie diuiſio in theoricũ ⁊ practicũ eſt prim diſio gñis in ſpẽs:prim totius itegralis in partes.dĩa.4.fol.8.B.
Medicina duplici mõ ſupponiť ſcie nãli.dif.3.fol.7.E.ifra.
Medicina eſt quedã particularis nature ſcia:imo medicina ⁊ phia ſunt ſorores.differentia.5.fol.9.B.infra.
Medicine ſbm eſt corp⁹ hũanũ ſanabile.dĩa.6.fo.9.L.ſup.
Medicina quid ſit:⁊ quid cibus:⁊ quid temperata medicina.differentia.137.fol.178.G.infra.
Dĩa iter cibũ ⁊ medicinã.dĩa.136.fol.177.P.infra.
Medicina duplex:compoſita ⁊ ſimplex:que iteꝝ duplex ẽ alteratiua ⁊ ſolutiua.P.infra.
Medicine cõplexio non dĩ talis reſpectu vniuerſi:ſed ſm ꝙ talem actionem efficit in corpore noſtro.Q.
Canon quo vti opꝫ vt recte in cognitionem veniamus complexionis medicine.differentia.137.fol.178.I.infra.
Medicine cognitio per ſaporeꝫ perfectior eſt ea que eſt per colorem ⁊ odorem.fol.178.L.infra.
Q dетur medicina temperata ⁊ quomodo.M.
Mediciaꝝ gradus põt 2ʳ diſtingui.dĩa.138.fol.179.N.
Medicina attractiua quid ſit.dĩa.141.fol.183.D.infra.
Mediciaꝝ qdã a tota ſpecie:qdã a q̃litate ſoluũt.E.infra.
Dĩa iter medicinã attractiuã ⁊ alias medicias ſolutiuas.E.ſ
Cur vna medicia duos vel tres hũores attrahat.F.infra.
Medicina ois ſiĩs in ſbã que vehemẽtioris extat caliditatꝭ eſt plus attractiua.differentia.60.fol.83.H.infra.
Ad quẽ locũ medicia attractiua attrahit.di.141.fo.183.I.ſ.
Modus quo medicina attractiua attrahit.P.infra.
Quibus ſuppoſitis ꝯditionibus medicina poteſt ꝯuerti in humorem quem attrahit.dĩa.142.fol.185.B.infra.
Que ſint ꝯſideranda ab eo qui vult debite vnam medicinaꝫ cum altera permiſcere.dĩa.143.fol.185.N.
In medicinaruꝫ cõpoſitionibus ſemper vna poniť vt baſis: alie ſo vt illi cooperantes.186.C.infra.
Modi capitales cõpoſitionis mediciaꝝ ſunt ſex.D.infra.
Ex aſſociatione vnius medicine cũ altera q̃ñ eaꝝ virt⁹ vigorať aliqñ deſtruiť:ſicut etiam ciboꝝ.D.infra.
Medicina fortis duplex eſt.differẽtia.154.fol.194.D.
Cur vna medicina cõpoſita vel ſimplex lõgiori vel breuiori tempore perduret.differentia.210.fol.240.E.infra.
Periodus quo perdurare poſſunt medicine.G.infra.
Mediũ qd:⁊ que ſit eius diſtictio.dĩa.72.fol.101.F.ifra.
Medietas in mundo ſunt decẽ.dĩa.19.fol.27.P.infra.
Medium duplex:reale.⁊ quo ad nos.Q.infra.
Medulla quid ſit.differentia.52.fol.71.L.
Ariſt.fuit ſupficialis ſaltẽ ſnia medullã oſſa nõ nutrire.M.ſ
Medulle duplex eſt finis.fol.71.P.ſupra.
Medulla vtcũqꝫ interius nutrit oſſa.P.
Melancholia.quid.differentia.32.fol.46.M.infra.
Melia duplex.nãlis ⁊ inãlis ei⁹ que diuerſitas.M.infra.
Cauſa multiplicationis melancholie inaturalis.O.
Idem eſt calor generatiuus melãcholie ⁊ ſanguinis nõ ſimpliciter:ſed cõparatione flegmatis ⁊ cholere.Q.infra.
Membrum quid ſit.differentia.38.fol.54.K.ſupra.
Membrum duplr accipitur:ꝓprie ⁊ improprie.K.infra.
Membrorum diſtinctio ſeu diuiſio.L.infra.
Unũ ẽ mẽbrũ ceterꝭ pncipali⁹:vt dixit Ar.⁊ tale ẽ cor.Q.ſ.
Membroꝝ regimẽ duplex eſt:alteꝝ in mã iuuatiua:alteruꝫ in ſupfluitatibus.dĩa.54.fol.75.H.infra.
Que ⁊ q̃lia ſint mẽbra omiomera ⁊ anomiomera ſeu ſimplicia ⁊ officialia:⁊ q̃ media quodãmõ.dif.63.fol.86.L.ifra.
Menſtruum quid ſit:⁊ vnde nomen habuerit.dĩa.110.fol.228.H.infra.⁊ differentia.195.fol.149.Q.infra.
Menſtruorum cauſe.150.A.infra.
Menſtruorum triplex periodus.B.infra.
Mẽſtrualis fluxus nõ eſt ſimplr nãlis:ſꝫ ꝯditionate.E.
Cur mẽſtrua fiãt potiſſime deficiẽte luna.di.110.fo.150.H.ſ.
Utrum ſanguis menſtruus quo fetus nutritur ſit purus vel ſuperfluis plenus.K.infra.
Menſtruus ſanguis quincuplex.L.
Menſtrui terminus quis.dĩa.195.fol.228.H.infra.
Mẽtha qd ſit ⁊ q̃t ſint ei⁹ ſpẽs.dĩa.149.fol.190.O.infra.
Metalla q̃t ſint:⁊ q̃ ſint metalloꝝ pn⁹.dif.151.fol.191.O.
Metallũ ꝑ artẽ nõ põt mutari i aliõ.dĩa.209.fol.240.B.
Mixtio quid ſit.differentia.16.fol.22.K.
Mixtio duplex:vera ⁊ non vera.E.⁊ dif.72.fol.104.O.
Mixtio non vera multiplex.differẽtia.16.fol.22.K.infra.
Ad mixtionẽ verã.8.vel.9.ꝯditiones ſunt requiſite.Q.
In mixto q̃ñ remaneãt elña ⁊ fiat mixtio.fol.24.A.
Q̃ñ itelligať ꝙ elña in mixto remanẽt po⁹ vel virtute.A.
In q̃litate media que qualificat formã mixti ſũt oẽs q̃litates elementoꝝ pmo ⁊ forme illorum ſcdo.C.ſupra ⁊ infra.
Miſcibilia ſunt in triplici dĩa.dif.17.fol.24.K.infra.
Monocorduꝫ quid ſit:eiuſqꝫ deſcriptio tam ſimplicis q̃ꝫ cõpoſiti.differentia.83.fol.114.Q.
Morbus quid ſit.differentia.74.fol.104.D.ſupra.
Dĩa iter morbũ cõpoſitum ⁊ morbuꝫ cõpoſitionis.D.ifra.
Morb⁹ ois q̃zuis q̃litas ſit vt diſpõ vel habit⁹:qdã tñ i alijs fundanť q̃ꝫ ĩbus ſicut ⁊ relatio:⁊ huius declaratio.D.ifra.
Dĩa iter morbũ accñs ⁊ paſſionẽ.dĩa.72.fol.102.P.ifra.
Morbus complexionalis ſimplex carens vitio humoris ceteris magis rem dicit in facto eſſe.Q.
Morbi ꝯplẽonales cõiores ſunt.16.ex q̃ſitiorĩ tñ coꝝ ꝑmiſſa diſtõne ꝯſurgũt.32.dĩa.74.fol.104.N.infra.
Sexdecim ꝯplẽonaliũ morboꝝ exẽpla.fol.104.N.infra.
Morbum calidũ ⁊ humidũ:vel frigidũ ⁊ humidũ ſine materia difficile eſt imaginari.Q.infra.
Morbus duplr põt dici cõis.dĩa.75.fol.105.C.infra.
Trium ſimpliciũ morboꝝ varia põt eẽ cõpoſitio.D.
Morbus cõis pncipalr mẽbro ꝯtingit ꝯſimili.H.infra.
Morbus omnis radicalius ⁊ primo exiſtit ꝓpter maliciam complexionis.fol.105.N.infra.
Morboꝝ cõis diuiſio vbi:qd ſit morb⁹ endimialis:⁊ q epydimialis habetur.differentia.94.fol.131.H.ſupra.
Morbus verus ⁊ ꝓprius duplex eſt.dĩa.100.fol.141.I.
Morb⁹ 2ʳ acut⁹ ⁊ chronic⁹:⁊ qd vterqꝫ ſit di.133.f.173.C.ſ.
In qb⁹ morbis ſit eũandũ vſqꝫ ad ſincopim:⁊ vñ idicatiões ſumende ſint in tali euacuatione.dif.164.fol.202.L.infra.
Unde cauſatur proportio vel diſproportio in morbo.differentia.174.fol.212.H.ſupra.
Unde ꝓueniat periculoſitas in morbo.fol.212.L.infra.
Utrum morbi calidi ſint frigidis periculoſiores vel ecõtra.differentia.196.fol.228.P.infra.
Mors qd ſit.differẽtia.21.C.⁊ differẽtia.107.fol.31.D.ifra G.⁊ differentia.113.fol.145.Q.ſupra.153.Q.ſupra.
Mors duplex.differentia.21.fol.31.D.infra.
Cauſe mortis nãlis que ſint.differentia.111.fol.151.F.infra.
Cauſe mortis violente que ſint.D.infra.
Mors lꝫ oĩno retardari ⁊ vita ꝑpetuari nõ poſſit:põt tñ aliquãtulũ mors retardari ⁊ vita ꝓlõgari.dĩa.113.fo.154.D.
Mors duplr retardari põt ⁊ vita ꝓlõgari.H.infra.
Utrum aliqua ſit mors naturalis.fol.155.B.
Nullus per ſe poteſt mori in vniuerſali declinatione:ſed bene in particulari.differentia.107.fol.146.F.ſupra.
Mors duplici de cã põt ꝯtingere:ꝑ ſe.ſ.⁊ per accidens.F.
In egritudinibus ꝯtinuis in qbus nõ appet additio vel di-

minutiorvtpl'm mors aduenit in ſtatu:in qb⁹ ꝯo appetitꝫ ꝯtinuis ꝙ̄ꝫ iterpollatꝫ ſepe mors aduenit in pn°. F. infra.
Mors in declinatiõe p acciñs ꝯtigẽ põt:ꝛ id ꝫ'. fol. 146. K. ſ.
Mors i declinatiõe ꝑticulari ꝑ ſe põt ꝯtingere. K. infra.
Cur mors poſſit ꝑ ſe ꝯtigẽ i ꝑticulari declinatiõe ꝛ nõ i vlĩ. M.
Cur plures noctu moriant̃ ꝙ̄ꝫ die. dĩa. 103. fol. 14. A.
Motus duplex. nãlis ꝛ violẽtus. dĩa. 58. fol. 79. C. infra.
Motus actiuũ pn^m intrinſecum eſt in aialibus. D. ſupra.
Mot⁹ volũtari⁹ nõ ſepat̃ a neruo ſicͭ bñe tres a q̃drato. J. ſ.
Un⁹ ꝛ idẽ neru⁹ pt eẽ pn^m. nõ raro mot⁹ ꝛ ſenſus. fo. 80. D. ſ.
Mot⁹ ille q̄ ampli⁹ ſbe inberet eſt in vbi. dif. 60. fo. 84. K.
Motus omnis alicui innititur imobili. dĩa. 61. fo. 85. L. ifra.
Cur mot⁹ aial' ad ſurſũ magꝭ fatiget ꝙ̄ꝫ ad deorſũ. 82. f. 113. D. ſ
Utrum motus ſit cã putrefactionis. dif. 159. fol. 208. D. ifra.
Qñ mouẽdũ ſit die mot⁹ egri^{ali} ꝛ qñ ceſſãdũ. 163. f. 201. L. ſ.
Mlier i coitu extẽſiue plꝰ delectat̃:vir ꝯo itẽ^{ue}. 34. f. 49. O. ſ
Muſcul⁹ ſeu lacert⁹ fulcit̃ vtute inata ꝛ ifluẽti. 58. f. 80. P. ſ.
Uene ꝛ arterie nõ ſunt de ꝯſtõne muſculi eſſentialr. Q.
Qñ muſculi pect⁹ dilatãtes ſupmi ita mouent̃:vt pariẽs vi/deat̃ iſterrus eleuare ſignũ ẽ mortale. dif. 99. fo. 136. D. ifra.
Muſculoꝝ vẽtris nãe ꝛ ſit⁹ ſeu anatho^a. di. 199. f. 231. D. ſ.

N

Narcoticum quid ſit. differentia. 204. fol. 235. E.
Que ſint narcotica ſimplicia:ꝛ que compoſita. E. infra.
Narcotica ſimplicia ſunt compoſitis deteriora. F. ſupra.
Narcoticorum tyriacha. F. infra.
Utꝝ narcotica copo^{ita} recẽter ꝯfecta ſint maligniora. J. ifra.
Na gd ſit. ꝛ quot modis accipiat̃. dĩa. 9. fol. 13. M. infra.
Nã duplex. natura ñs. ſ. ꝛ naturata. dĩa. 15. fol. 22. C.
Natura ẽt ſumit̃ pro cõplexione. dĩa. 9. fol. 13. N. infra.
Nã humana cũ alijs que ſunt ſub orbe lunari:aliqñ debili/tata:aliquando fortificata exiſtit. fol. 14. A.
Natura dupliciter accipitur. differentia. 57. fol. 78. D. ifra.
Nõ ſũt niſi due nãe ꝑ'. vna q̃ ſeqt̃ ꝯplõnẽ:altera q̃ formã re/ſultãtem ex eorũdẽ ſubſtãtijs. dĩa. 76. fol. 107. F.
Nã ꝑticularis 2^x. vna elĩtaris. alia mixti. di. 110. f. 149. P. ſ.
Naturale quid ſit. differentia. 14. fol. 20. F. infra.
Nãlis res eſt 2^x. q̃dã eſt ſba vel ꝓprietas iſepabilis compoſiti:alia inſeqtur mãlia pn^a. dĩa. 22. fol. 32. F. infra.
Nerui nomẽ triplr accipit̃. differẽtia. 41. fo. 57. P. infra.
Nerui a corde oriũt̃ tã q̃ ad mãꝫ ꝙ̄ꝫ q̃ ad formã. fo. 58. C. ſ.
Nerui color a cerebro differt:q2 nerui eſt interminatus:cerebri ꝯo terminatus. fol. 58. K.
Nerui qdã a corde ad cerebrũ trãſeũt:ꝫ i ipo occultent̃. K.
Neru⁹ 2^x pt accipi. vl' q̃ntũ ad originẽ. ꝛ ſic forte nõ ſẽtit. vl' i/q̃ntũ ab ea elõgat̃:ꝛ ſic ẽ iſtrm tact⁹. dĩa. 42. fo. 59. G. ifra.
Ariſto. nõ eſt viſus cognoſcere ꝑfecte nãm nerui. K. ifra.
Neru⁹ ñ ẽ pn^m ſẽſ⁹ ꝛ mot⁹ ꝑ^m:ꝫ cor vl' cebꝝ. di. 58. f. 80. E. ſ.
Uñ nerui oriant̃ q̄ mouẽt man⁹ ꝑuas. dif. 184. fo. 220. O. ſ.
Nocumentũ ꝓprie quid ſit. dĩa. 108. fo. 147. D. infra.
Nucha quid ſit. differentia. 25. fol. 35. E.
Ariſto. videtur ſentire nucham eſſe calidam. G.
Nucha eſt ſimpliciter frigidior cerebro. J. infra.
Numerus ꝑfectus triplr dici põt. dĩa. 49. fo. 68. J. infra.
Numerus ſeptenarius ꝑfect⁹ eſt:vñ multa pn^{ia} ꝛ maxie q̃ hominis ſunt conſtituta numero ſeptenario. D.
Numeri ſeptenarij principia ꝛ proprietates. E.
Arithmetice nũm imparẽ pari plurimum preferunt. D.
Nũs ſext⁹. 8. ꝛ. 12. vt ſic ſunt omnifariam impfecti. D.
Lꝫ rõ a nũis ſũpta ſit grata arithmeticis ꝛ pithagoricꝭ ſcholaſtĩ ꝑipathe^{ci} cũ Gal. non quieſcit his ſmonib⁹. K. infra.
Modi numeroꝝ quinqꝫ ſunt. dĩa. 139. fol. 180. L.
Nutritiua vis quid ſit. differentia. 30. fol. 43. N. infra.
Nutritio quid ſit. N. infra.
Nutritiua vtus duplici eget materia vel ſubiecto. N. infra.
Nutritiue vtuti ſt q̃dã alie vtutes ſuiẽtes q̃ſi famule. P. ſ.
Nutritiua virtus 2^x preparatiua ꝛ informatiua. Q. infra.
Nutritiue informatiue tria ſunt opera. Q. infra.
Hec aũt nutritiua 2^x opat̃ ſm ꝙ duplicia ſũt mẽbra:in aliqbus eni regreſſibilr:in aliquibus irregreſſibilr. Q. infra.
Nutrimentum qd̃ eſt nutritiue obm eſt triplex. Q. infra.
Penes qd attẽdat̃ laus nutrimẽti. dĩa. 68. fol. 96. E.
Uniuerſaliter terreſtria ꝛ aerea pluris ſunt nutrimẽti:ꝛ laudabilioris ꝙ̄ꝫ aquatica. F.
Nutri° ꝫ' variat̃. q2 vl' ex pte alimẽti vl' aliti vl' vtriuſqꝫ. F. ſ.
Qui piſces ꝛ que carnes laudabilioris ſunt nutrimenti. F. ſ.
Nutritõis rõ ex mixtõe elĩtoꝝ vĩ ꝯſurgẽ. di. 142. fo. 184. M.
Qd̃ mixtũ ſit ſimplr nutrimẽtũ:ꝛ qd̃ nullo° ꝛ qd̃ ẽt venenũ:ꝛ qd̃ nutrimẽtũ medicinale:ꝛ qd̃ medicina. M. infra.
Nutrire dupliciter eſt. differentia. 155. fol. 194. Q.
Utrum aer nutriat. fol. 195. F.

O

Oculus quid ſit. differentia. 64. fol. 88. B. infra.
Oculi compoſitio ꝛ anathomia. C. ſupra.
Oculi complexio que ſit. F. infra.
Que oculis noceãt ꝛ eos ſeneſcere faciãt:ꝛ que ipſis ꝯferãt ꝛ coꝝ ſanitatem ꝯfortant. dĩa. 131. fol. 171. P. ſupra.
Iuuamẽtũ ꝛ nocu^m oculis ex vomitu ꝓuenies. fo. 172. A.
Odor quid ſit. differentia. 155. fol. 194. N. ſupra.
Odoris ſpecies duplex. P. ſupra.
Odor duplex habet eſſe. P. infra.
Odor vera nutritione nutrit ſp̄ritus ꝛ q̃uo. fo. 195. A. ifra.
Hõ odorat⁹ ſenſũ peiorẽ hꝫ ceteris aialib⁹. dĩa. 45. fo. 62. L.
Olfatus quid ſit. ꝛ quod ſit eius organum. L. infra.
Opinio quid ſit. differentia. 3. fol. 6. C. infra.
Opiũ q̃uo cuꝫ ſit vehemẽtiſſime ſtupefaciẽs:ꝛ ꝑtib⁹ tñ egyptico vtut̃ i mõ q̃lꝫ ꝛ q̃lꝫ q̃ntitate. di. 204. fo. 235. D. ſupra.
Oppoſita q̃ ſint ꝛ oppoſitoꝝ diſtõ. dĩa. 71. fol. 101. D. infra.
Ordo ꝑ eẽntialis ꝫ' põt ꝯſiderari. dĩa. 8. fol. 11. C. infra.
Organũ gd ſit. dĩa. 42. fo. 50. A. ifra. ꝛ dif. 45. fol. 62. Q. ſ.
Organum triplex. differentia. 45. fol. 63. B. infra.
Ortus ſydeꝝ nõ eſt cauſa ꝑmutationis aeris:ꝫ tm̃ ſignũ:cã enim tota eſt ſol. differentia. 115. fol. 157. A. infra.
Os quid ſit. differentia. 39. fol. 56. E.
Oſſa omnino non ſentiunt. differentia. 43. fol. 61. L.
Os ſtomachi quid ſit. differentia. 53. fol. 72. F. infra.
Os ſtõchi veteres cor vl' ꝑcordiũ appellauerũt. F. infra.
Ouum proprie quid ſit. differentia. 69. fol. 97. G. infra.
Ouorum diuerſitas. D.
Oui vitellus relat⁹ tẽꝑamẽto hũano ẽ calior albumie:ꝫ in/q̃ntum ex eo ſit pulli gñatio:ſit econtra. M. infra.

P

Pãniculus gd ſit. ꝛ qd̃ ſit ei⁹ iuua^m. dĩa. 44. fol. 61. O. ifra.
Pãniculi pncipales duo ſunt a qb⁹ ceteri oriuntur. P. ifra.
Pãnicls ex neruo ꝛ ligamẽto cõponit̃:vicit tñ ps nerui. Q. ſ
Paralyſis dupl'r accipit̃. dĩa. 183. fol. 220. E. infra.
Paralyſis q̃uo a tremore ꝛ ſtupore differat. E. infra.
Partus quid ſit. dĩa. 106. fol. 145. E.
Part⁹ tps tã i maſcul' ꝙ̄ꝫ i femis. E. ſ. (106. f. 145. E.
Part⁹ ꝫ'. oĩno:nãl'. oĩno inãl' ꝛ medi⁹. di. 49. fo. ꝛ dĩa. 67. K
Part⁹ nõ ſit niſi ꝑ ꝑ mrĩcẽ qñ nimis diſtẽdit̃ tumore grauatiuo vel mordicatione. dĩa. 49. fol. 67. P. infra.
Que pariunt 8° menſe abortientes non ſolum non viuunt q naſcunt̃:ſed etiam parientes periclitant̃. fol. 68. A. infra.
Partus ſeu natus 8° menſe interdum viuit:raro tamen ꝛ in regionibus calidis. P. infra. (192. fol. 225. K. infra.
Pect⁹ gd ſit. ꝛ ex qb⁹ ꝑtib⁹ ꝯſtet. dĩa. 189. fol. 223. O. ꝛ dĩa
In paſſiõib⁹ pectoris caputpurgia iuuãt p̃mũ ſicut garga/riſmata ꝛ ſternutatoria nocẽt. dĩa. 189. fol. 223. P. infra.
Periodus gd ſit:ꝛ que ſint eius ptes. dĩa. 88. fol. 121. J.
Periodici conſuetus que ſit materia:ꝛ qd̃ ſit agens. N. ifra.
Periodi febrium interpolatarum qui ſint. O. infra.
Periodicationis que ſint cauſe. Q. infra.
Peripleumonia gd ſit:ꝛ vñ ſic dicat̃. dĩa. 100. fol. 137. E.

Peripleumonia pt fieri dupliciter mō.diffa.100.fo.137.F.infra.
Peripleumonia 2ˣ ē.vera ⁊ nō vera:cuiuſq; cā mālis que ſit.
Peripleumonia facta ex ebolā deterior eſt ea q̄ ex ſtate. G.
Utr̄ verior ſit ꝑipleumonia q̄ ex ebolā aut que ex ſtate. N.
Peſtilentia quid ſit.diffa.94.fol.131.D.ſupra.
Peſtilentialis morbus quid ſit.I.
Pharmacum tripl'r poteſt accipi.dif.126.fol.168.G.infra.
Pharmacum aliqđ poteſt dupliciter dici forte: vel ratione ſubſtantie:vel qualitatis ⁊ virtutis.G.infra.
Pharmaca cōpoſita data in ſba groſſiori:op; vt eo; aſſumptioni per aliquos dies precesſerit eorum ꝯſtructio.
Super pharmacū dormire pōt dupliciter intelligi.I.
Quid ſit pharmacum effrenitare.diffe.144.fo.186.P.ifra.
Pharmacum q effreniter poteſt tripliciter euenire.187.C.
Pharmacū cū effrenitat q̄ ordine humores attrahat.E.
Utr̄ phar^{um} cū ꝓpriū hūorē attraxit poſſit ad aliū trā^{re}.D.
Phia qd ſit ⁊ q̄t ſint philo; hereſes.diffa.124.fo.166.N.ifra.
Phlobotomie duplex notificatio.diffa.166.fo.203.M.
Periculoſior eſt ſeceſſiua flobotomia.fol.203.Q.infra.
Phlobo^{am} libr^{9} ꝯcedūt greci q̄; arabes.di.167.fo.204.O.I.
Phlobotomia cephalice a quo loco euacuet:a quo ēt medie ſeu cōis:⁊ a quo baſilice.dif.197.fol.230.B.
Pilus qd ſit ⁊ modus gñonis ſitr ⁊ loc^{9}.dif.54.fol.74.B.
Pili cur in volis manuū ⁊ plātis pedum nō ꝓducant: ſed ꝑ totum fere corpus reliquum.C.
Cur pili tot ⁊ tanti in capite fiant:cum tñ cerebrū ſit frigidiſſima ⁊ humidiſſima pars corporis.C.infra.
Cur alia aialia non ſint in capite ita piloſa vt homo.
Pilorum iuuamentum duplex.D.infra.
Cur pili ſeu barba viris adeſt:non aūt femellis.G.infra.
Cur viris circa mādibulā inferiorē pili ⁊ barba naſcat maximeꝗcum tamen ſit frigida ſicca ⁊ oſſuoſa.H.infra.
Cur mulieri capilli magis protenduntur: ⁊ viri magis paciuntur truncationem capillorum.I.
Cur homo caluitium incurrat alio; maxime:cū tñ hēat cerebrum frigidiſſimum ⁊ humidiſſimum.K.
Cauſa diuerſitatis pilo; in accidētibus ⁊ figura.K.infra.
Pilorum caſus ſeu caluitiei cauſa que ſit.M.infra.
Piper qd ſit ⁊ quot ſint ei^{9} ſpēs.dif.147.fol.189.M.infra.
Pleureſis qd ſit.⁊ vnde ſic dicatur.diffa.99.fol.135.F.ſupra.
Pleureſis duplex.vera ⁊ non vera.G.infra.
Que ſit materia pleureſis.H.
Pleureſis quot modis terminari poſſit.
Pleureſis diaphragmatis eſt alijs deterior.I.
Canon flobotomie in pleureſi.diffa.191.fol.225.F ſupra.
Podagra qd ſit ⁊ que ſint ei^{9} cauſe.diffa.206.fo.237.A.ifra.
Poſitio multipl'r accipit.diffa.74.fol.104.G.infra.
Po^{9} qd ſit ⁊ qd act^{9} ⁊ po^{e} 3^{e} diſtictio.dif.140.fo.182.D.ifra.
Potus quid ſit ⁊ quotuplex ſit.diffa.118.fol.161.L.
Pot^{9} nō eſt ſumēdus grā medicie niſi vētre vacuo.M.ifra.
Pot^{9} ñ ē ſumēdus cal's a; tepid^{9} hyeme vl' eſtate.f.162.A.I.
Potus 2^{x}:ſimplex vt aq̄ ⁊ cōpoſit^{9}.diffa.134.fo.174.D.ifra
Potus q potio dī nām corpis ad ſe mutans eſt multiplex.
Prandium qd.⁊ qd cena ſit.diffa.121.fo.164.D.infra.
Precantatio quid ſit.diffa.156.fol.195.M.
Precantator qualis debeat eſſe.M.infra.
Principium multipl'r dicitur.dif.58.fol.80.C.
Principium duplex.aliud indiuiſibile.aliud ſpatium tpis deportans.differentia.106.fol.145.C.infra.
Proportiones arithmetice quinq; ſunt.3.ſimplices ⁊ due cōpoſite.differentia.83.fol.114.I.
Proportiōes cōpoſite nō aſcribunt muſice.fol.114.L.
Cur muſicalis proportio muſicalis bis diapaſon non ponit ab Auicen.in pulſu.fol.115.D.infra.
Priſana qd ſit ⁊ eius diuerſitas eiuſq; cōpoſitionis modus.differentia.171.fol.206.Q.infra.
Pariſienſium error in ꝯpōne priſane colate.fol.207.D.ſupra
Utrum priſanā ordeacea cum aceto ſit preparanda.E.
Priſis tripl'r accipi poteſt.diffa.193.fol.226.D.infra.
Pueris iuuenes ſunt tēperatiores.diffa.26.fol.36.K.
In pueris ⁊ iuuenib^{9} ſm Gal.calor eſt eq̄lis q̄ntitate diuerſus qualitate ſed ſm Auic.eſt eq̄lis in radice:pueri aūt maioris q̄ntitatis minoris qualitatis.diffe.27.fol.37.D.
In puero ⁊ iuuene radix caloris ſeu eīnrū 4^{m} ē calor cōpoſitus ex celeſti ⁊ elītari in humido radicali.fo.38.C.infra.
Pulmo quid ſit.differentia.193.fol.226.F.infra.
Pulſus qd ſit ⁊ ex qb^{9} ꝑtib^{9} cōponat.dif.80.fo.111.H.ifra.
Pulſus notifica^{o} 2^{x}.ꝑ eēntialia.f.⁊ accñ^{lia}.dif.82.f.113.C.I.
Pulſus ꝑncipal'r eſt mot^{9} cordis ꝯſter arteriarum.D.
Pulſus efficiens duplex.D.infra.
Pulſus vt pl'im ſentit fortior in parte dextra.
Quare tangitur pulſus in manibus.E.infra.
Pulſus qualis ſit motus.
Pulſum genera ⁊ eorum ordo.fol.113.I.infra.
Pulſus tripliciter poteſt accipi.L.
In pulſu muſicalis ꝯſonātia pōt repiri.dif.83.fol.115.I.
Pupilla qd ſit.differentia.64.fol.88.B.infra.
Putrefactio qd ſit.differentia.159.fol.198.D.infra.
Cauſe cur aliqua alijs minus putreſcant.I.infra.
Putredis 2^{x} cā.itriſeca ⁊ extriſeca.diffa.207.fol.237.M.S.

Q

Qualitas qd ſit.diffa.60.fol.85.D.⁊ dif.178.fo.215.K.ifra.
Qualitates ſunt triplices.ꝑ^{e} 2^{e} ⁊ 3^{e}.diffa.60.fol.83.G.
Qualitates 2^{e} ⁊ 3^{e} ſicut habent eſſe per ꝑmas ita ⁊ opari.
Qualitates ſecūde ⁊ tertie ad primas reducuntur.
Quantitas qd ſit eiuſq; diuiſio.fol.84.C.
Mag^{m} ⁊ puū diuiſi^{de} accepte ſūt paſſiōes q̄ntitatī ⁊ reſones.
A quantitate ſimpl'r ⁊ per ſe non ꝓuenit alicuius morbi leſio neq; actio:ſed tñ ꝯſter ⁊ coadiuuatiue.F.ſupra.

R

Radius quid ſit.differentia.64.fol.88.G.infra.
Recidiua que proprie ſit.diffa.109.fol.148.E.infra.
Recidiua qñ vt pl'im ꝯtingat.diffa.110.fol.148.Q.infra.
Quibus de cauſis poſſit recidiua contingere.Q.infra.
Que egri^{nes} digniores ſīt vt icurrāt recidiuationē.149.B.I.
Recidiua duplex:⁊ que ſit ſua radice deterior.C.infra.
Regimen ſanitatis qd ꝑpe ſit.diffa.124.fol.171.166.L.
Ren dupl'r poteſt accipi.diffa.86.fol.119.A.infra.
Renum anathomia ⁊ cur gemini facti ſint.
Repercuſſio qd ſit.differentia.176.fol.214.A.ſupra.
Res ꝑter nām ad tres reducunt.f.cām morbū ⁊ accñs:qđ etiam vnumqđq; isto; ſit.diffa.73.fol.102.O.infra.
Reſpiratio qd ſit ⁊ q̄ ſint eius ſpēs.diffa.81.fol.112.C.infra.
Rigor qd ſit.⁊ ex qb^{9} cauſis cauſet.diffa.92.fol.129.A.

S

Sanguis qd ſit.diffa.30.fol.43.M.infra.
Sanguis ex flegmate generatus ⁊ ex alimentis eſt eiuſdem ſpēi.differentia.29.fol.41.D.infra.
Q.ō.nūqd ſolus ſāguis nutriat.eſt difficilior ſꝫ Gal.qōne ꝺ mixtiōe elīto;⁊ hꝫ vtriq; ꝓbabiles rōes.di.30.f.44.B.I.
Sanguis purus nō ſolū mēbra ſāguinea nutrit:ſed ēt alia.
Sanguis rēnē ꝯtinētis duplex eſt.diffa.31.fo.45.C.infra.
Sanguis ēt arterialis nutrit non ſolum venalis.H.ſupra.
Sāguis vital' ⁊ nālis 2^{x} pōt fieri cōmixtio.fol.46.A.infra.
Sāguis ſolū in venis ꝯtinet:⁊ in his ꝓportionatis.G.
Sanguis tripl'r accipitur.diffa.33.fol.48.E.
Sanguis quibus de cauſis ⁊ quomodo mingatur ex fractura vene.differentia.86.fol.119.L.infra.
Sāguis ꝑ dies aliq̄s ſub forma ſanguinis ꝑmanens ⁊ putreſcens poteſt febrem facere.diffa.89.fol.123.Q.
Cognita ⁊ olim herba a proprietate ſoluēs ſanguinē q̄ iterū tpe Conciliatoris eſt repta.diffa.144.fol.187.G.
Sāguis eodē mō ⁊ tpe euādus eſt ⁊ ꝑ vētoſas ⁊ ſanguiſuges ſicut per flōmiam.diffa.168.fol.206.G.

Sãguis ſputũ vñ ꝓuenire poſſit ⁊ q̃uo.diſ.190.fol.224. F.I.
Medicamia ſolẽniora tã ſimplicia q̃ȝ cõpoˢⁱᵃ i ſputo ſan. K.I.
Sanitas quid ſit: ⁊ quid egritudo.dĩa.72.fol.101.D.
Sanitas ad tria poteſt comparari: ad ſuas cauſas: ad ſubm: ⁊ ad operationes.differentia.65.fol.90.N.
Sanitas dupliciter ad ſuas cauſas poteſt comparari.N.
Sanitatꝫ diuo i ſimplr ſeu ſemp ⁊ vt multũ ⁊ vt nũc eſt eiᵘ cõſiderate ſm ꝙ eſt ex nãlibᵘ ꝑncipiis ⁊ ex natiuitate.O.I.
Sanitas nullo modo poteſt dici ſpẽs ſubalterna.O.
Perfecte operationes ſunt dĩa cõpletiua ſanitatis.Q.I.
Sanitas varie comparata egritudini: aliqñ eſt ei eq̃lis: aliquãdo inequalis ⁊ quomodo.fol.91.E.infra.
Sanitas cũ ſuis correlatiuis duplr notificat̃: q: vel ex poſterioribus: vel ex ꝑncipijs intrinſecis. M.infra.
Inter ſanitatem ⁊ mortem multi gradus ſunt interuenientes. differentia.92.fol.129. K.infra.
Sapientia quid ſit.differentia.3.fol.6.B.infra.
Sapor quid ſit.differentia.145.fol.187.N.
Saporis triplex diſtinctio.N.infra.
Sapores octo ſunt ⁊ qui.fol.188.A.
Sapores quomodo ſm Ariſto.generantur.A.infra.
Sapor amarus quid ſit.O.
De bñtibᵘ ſapores nõ eſt aliqd puri ſaporis.fol. E.infra.
Magis reperitur ſapor denotans caliditatem in re frigida q̃ȝ frigiditatem in re calida.G.
Scabies quid ſit.differentia.180.fol.217.D.
Scabies aliqñ eſt morbus: aliqñ tm̃ dedecoratio. D. infra.
Scabiei cauſe ⁊ modus generationis.E.infra.
Scabies interdum criſis eſt aliarum egritudinum.F.
Scamonea quid ſit.differentia.147.fol.189.N.infra.
Scia qd ſit ⁊ quot modis accipit̃.dĩa.3.fol.6.O.infra.
Scientia ſpeculatiõis quid ſit.dĩa pᵃ.fol.3.D.
Qualiter de nãlibus ſit ſcia opiones varie: ⁊ opinio Platonis de ideis.differentia.3.fol.6.D.infra.
Cõditiones reqſite ad hoc vt de aliquo ſit ſcientia.O.
Scientia duobus modis accipit̃.dĩa.8.fol.11.A.
Utꝝ ſenex febricitans vehementiori egeat infrigidatione q̃ȝ puer.differentia.174.fol.211.O.infra.
Senſus quid ſit.differentia.76.fol.106.A.infra.
Senſus duplex mãlis ⁊ formalis.dĩa.77.fol.108. G.ĩfra.
Senſibile duplex.differentia.6.fol.9.O.ſupra.
Signum quid ſit.differentia.78.fol.108.O.infra.
Q̃uo differant ſignum ſignificatio ⁊ accidens.P.
Signorum varietas ⁊ diſtinctio.Q.infra.
Signorum diuiſio.fol.109.C.infra.
Siĩtudo 2ʳ.ſ.ꝟtualis vñs: alia realˢ ꝟcta.diſ.23.fol.33.I.
Siĩtudo filii ad patrẽ vñ cauſet̃.dĩa.37.fol.32.H.
Simul duplr dĩ: nã ⁊ tpe.differentia.29.fol.39.Q.infra.
Solutio ꝯtinuitatis vel iuncture per accidens ſentit̃: ⁊ q̃uo. differentia.76.fol.106.L.
Cur ſolꝰ ꝯtinuitatis videat̃ inferre maiorem dolorẽ.L.ĩfra.
Solꝰ ꝯtinuitatis: aliqñ eſt morbus totius: aliqñ vnius tm̃ determinate particule.dĩa.75.fol.105.I.
Solutio continui etiam ſanabilis omnibus aduenit mẽbris niſi cordi.differentia.181.fol.217.N.
Solutionum continuitatis differẽtie ⁊ nomina.O.infra.
Solꝰnum ꝯtinuitatis in cap.differentie ⁊ noĩa.O.infra.
Nouus modus curandi ſolutionem continuitatis in capite: ſine oſſis eleuatione.fol.218.D.infra.
Somnium quid ſit.differentia.157.fol.196.K.infra.
Somniorum diuiſio ⁊ differentie.K.infra.
Somniũ ꝯfert in cura p viã cauſe ⁊ p viam ſigni.M.ĩfra.
Que ſomnia maxime vera ſint: ⁊ que non.N.infra.
Quis vere ſomniator ⁊ quis minime.O.infra.
Somnus quid ſit.differentia.108.fol.147.C.
Somnus quomodo fiat: ⁊ propter quid.D.
Somnus duplex.vniuerſalis ⁊ particularis.F.
Sõnus ꝑticularis 3ʳ.nãlis: ꝓter nãm: ⁊ medius.F.infra.
Somni accidentia dupliciter variantur.G.infra.
Utrum ſomnus noceat.fol.147.M.infra.
Utꝝ in q̃cũq; tpe morbi ſõnus ſi noceat: eſt malũ.M.infra.
Spẽs qd ſit: ⁊ qd ſpãliſſima: qd ẽt genᵘ. dĩa.65.fo.90.K.I.
Spẽs differt a gñe nõ ſolũ ſicut minᵘ cõe ⁊ magis cõc: ſed in habere vnam nãm ⁊ non hẽre vnam naturam.M.
Sperma ⁊ genitura lȝ videantur nomina ſynonyma: tamen differunt.differentia.34.fol.48.O.
Sperma quid ſit.O.infra.
Sperma a toto decidi duplr poteſt intelligi.Q.infra.
Sperma quomodo ad teſtes deferatur.49.B.
Q̃uo i emiſſiõe ſpmatis i coitu ſentiat̃ dlectaᶜ i toto.fo.49.K.
Sperma q̃uo gñationẽ ingrediat̃.dĩa.36.fol.51.E.
Neq; ſperma habet femella: neq; conſtitutionem embrionis ingreditur.differentia.37.fo.52.P.
Q̃ꝺ ſpma ſit aiatũ poᵃ: ⁊ q̃lis ſit hec poᵃ.diſ.48.fo.65.Q.
Spmatꝫ poᵃ q̃lr ꝑgrediat̃ i actũ.f.66.C.I.⁊ di.111.f.150.P.ſ.
Principiũ motus ſpmatis a virtute coeũtis iprimit̃.Q.
Spũs multiplr dĩ.differentia.79.fol.81.G.ĩfra.
Spũs fluens proprius dĩ ſpũs q̃ȝ inatus.H.infra.
Propꝛ loquẽdo nõ ſũt niſi tm̃ duo ſpũs.ſ.aialis ⁊ vitalˢ.H.I.
Spũs ⁊ calor nãlr: tñ ſũt idẽ realr: tñ duo corpa dĩa.f.81.O.ſ.
Spũs ⁊ calor nãlis ſunt idem ſubiecto.O.infra.
Spũs ex calore habet eſſe ⁊ conſeruari.O.ĩfra.
Spũs inatᵘ ꝯplãtatᵘ ꝯtinue ꝑmanet vnᵘ ⁊ idẽ nũo.f.82.H.ſ.
Spũs fluẽs nõ ꝑmanet idẽ: ſed efficit̃ alius ⁊ alius. H.ĩfra.
Spũs qui minori tpe manet eſt aialis.fol.82.K.infra.
Splendor quid ſit.differentia.64.fol.88.H.
Sqnãtia qd ſit: ⁊ a qbᵘ fiat cauſis.dĩa.188.fol.223.B.
Squinantie diſtinctio.B.infra.
Stella magna vt ſaccᵘ appet ſb polo ãtarᶜᵒ.di.67.fo.94.D.
Strãguria qd ſit: ⁊ a qbᵘ ꝓueniat cauſis.diſ.203.fo.234.H.
Stupor quid ſit.differentia.73.fol.103.M.
Differentia inter ſtuporem apoplexiam ⁊ epilepſiam.N.
Stupor ſm ꝙ 2ʳ põt accipi ſic ꝑt dici morbᵘ vl accñs.P.
Subalternationis ſciaꝝ modus.dĩa.3.fol.7.E.infra.
Subiectum in ſcia quid ſit.dĩa.6.fol.9.H.infra.
Subiectum triplex eſt.K.ſupra.
Subiectum duplr dicitur.L.infra.
Quot ꝯditiones reqrant̃ ad h̃ vt aliqd ſit ſbm in ſcia.M.
Scia põt a poſteriori ſuũ ꝓbare ſbm.dĩa.7.fol. 10. K.ĩfra.
Subſtantia duplr dĩ.dĩa.17.fol.25.E.
Supiora agũt tribᵘ modis i h̃ iferiora.dĩa.10.fol.15.I.ĩfra.

T

Tactᵘ 2ʳ ꝑt accipi.ſ.p actu ⁊ pro ꝟtute.dĩa.42.fol.59.B.
Tactus duplex.nãlis.ſ.vel inaturalis.B.infra.
Tactus organum duplex.fol.59.F.ſupra.
Tactus ſit medio aliq̃ itelligit̃ de tactu naturali.F.infra.
Temperamẽtũ iuſtitiale qd ſit.dĩa.17.fol.24.L.infra.
Tẽperatum aliqd eẽ duplr dĩ.dĩa.115.fol.157.N.
Temperantia qd ſit.dĩa.139.fol.180.K.infra.
Tẽperãtia 2ʳ: abſoluta ⁊ relata ſm iuſtitiam.K.infra.
Tps qd ſit.dĩa.107.fol.145.Q.⁊ dĩa.115.f. 156.P. ſupra.
Tẽpoꝝ vñium ordines ⁊ conſtitutiones ſeptẽ modis ſeu varietatibus cognoſcuntur.dĩa.92.fo.128. M.infra.
Quot ⁊ que ſunt morbi tempora.dĩa.107. fol.145.Q.
Tẽpora morbi duplicia ſunt.ſ.vñia ⁊ particularia.Q.infra.
Tẽporum morbi duplex eſt diſtinctio: altera penes accidẽtia: altera penes materie digeſtionem.fol.146.A.infra.
Utrũ ex tpe aliq̃ poſſit imutatio fieri.di.115.fo.157.K.infra.
Tps ipregnatiõis in tria tẽpora diuidit̃.dĩa.166. fol.204.D.
Theoricum ⁊ practicũ duplr dici põt.dĩa.4.fo.8.F.ſupra.
Terra quid ſit. differentia.12.fol.18.D. infra.
Terre tres ſunt tunice. D.
Terra non eſt primum frigidorum. fol.18.L. ſupra.
Cur terra ſit aquis ſm partem diſcoperta.fol.19.G.infra.

Teſtes quid ſint. differentia. 35. fol. 49. Q. infra.
Teſtes ſm Ariſt. nō ſunt neceſſarij ad generationē. Q. īfra.
Teſtes ad gnōnē nō ſolū iuuatiui ſūt: ſʒ ēt nec̄arij. f. 50. G. ī.
Tiriaca duplex eſt. diā. 127. fol. 168. P. infra.
Lʒ plēs ſint ɔfectiōes tyᵃᶜᵉ radicalior tñ ē illa Androᶜⁱ. Q.
Ex quibus ſumatur tyriace approbatio. fo. 169. A.
Tiriace diſtinctio per etates. B.
Tiriace duplex iudicium. B.
Tiriaca nō ſolū ɔ̄pellit venena ꝓ ꝓprietatē ɔſurgētē ex ſim/plicibꝰ: vez ꝑ ꝓpōnes cōplonales. di. 178. fol. 216. A. infra.
Tiriaca diateſſeron magis emplaſtra ſuꝑ locum ꝙ̄ in potu data ɔfert morſis a cane rabido. diā. 179. fol. 216. K.
Tonꝰ qd ſit. qd ditoniū: ꝛ qd ſemitoniū. di. 83. fo. 114. N. ī.
Tortura qd ſit ꝛ q̄ ſint eius cauſe. diā. 184. fol. 220. N.
Tremor dupliciter accipitur. diā. 92. fol. 129. C.
Tremoris ꝓprij ꝛ vniuerſalis que ſint cauſe. L. infra.
Trituratio quid ſit. differentia. 142. fol. 192. J. infra.
Trituratio quinqꝫ de cauſis fieri poteſt. J. infra.
Trituratio triplex. J. infra.
Typi ſunt tres vel quatuor. diā. 92. fol. 128. O. infra.
Typus quid ſit. O. infra.
Typꝰ i ſolis accidit iterpolatis: i ɔtinuis aūt niſi raro. Q. ī.

V

Vaſa iuoluta q̄ ſint ꝛ coꝝ anathomia. diā. 35. fo. 49. Q. ī.
Vaſa ſeminaria que ſint. fo. 50. B. infra.
Vena, quid ſit. differentia. 47. fo. 64. K.
Venarum principium eſt cor. Q.
Vena nobilior eſt arteria. fol. 65. D.
Vene porte anathomie. diā. 29. fol. 40. B. infra.
Venarum diuiſio earūqꝫ officium quod ſit. fo. 42. M. infra.
Vene cū arterijs ɔueniūt noīe ꝛ re. diā. 31. fol. 45. D. ſupra.
In venis oībus ineſt aliqd virtutis generationis ſanguinis in virtute epatis: cuius ſunt manus. diā. 53. fo. 73. M. ī.
Venenum quid ſit. differentia. 178. fol. 215. K. ſupra.
Venenum duplex. K. ſupra.
Venter multipliciter dicitur. fo. 22. F. ſupra.
Venter ſm naturam exiſtens non chilo nutrit: ſed ſanguine ad humiditatem conuerſo. fol. 73. A.
Vēter lʒ duas ponatur cōmuniter tunicas habere ſenſus: tñ quatuor manifeſtas fore percipit. D. infra.
Tunicarum ventris anathomia. D. infra.
Vētris ptes q̄t ꝛ q̄ ſint: eiuſqꝫ anathoᵃ. diā. 199. f. 231. M. ī.
Ventus qd: ꝛ que ſint ventoꝝ cauſe. diā. 67. fo. 95. F.
Ventilatio eſt obliqua. G. infra.
Venti in noſtra plaga habitabili ſunt. 12. H. infra.
Vētoꝝ q̄tuor ſt̄ ꝑncipales: alij ꝟo collaterales ꝛ ɔſocij. H. ī.
Ventorum nomina ꝛ loca. J.
Ventorum oīum natura: rōne materie eſt frigida ꝛ ſicca: ex parte ꝟo forme diuerſant per loca ꝑ que trāſeūt. N. infra.
Ventorum deſcriptio ꝛ figura. P.
Cur ventus a nobis frigidus ſentiatur. fo. 96. A.
Vētoſe qd ſint: ꝛ q̄ eaꝝ ſit diuerſitas. dif. 195. fo. 228. F. infra.
Ver dupliciter ɔſideratꝰ: poteſt dici calim ꝛ humidum: ac & temperatum. differentia. 66. fo. 92. O. ſupra.
Ver inter cetera tēpora ꝑpatū ē ad corpus nr̄m. Q.
Villus quid ſit: ꝛ quotuplex ſit. diā. 46. fol. 63. H. infra.
Villi aliqñ per ſe opantꝰ: aliqñ ꝑ accidens. 98. C. ſupra.
Vinū ē licꝫ ceteri nāe hūane magi accōmodꝰ. d. 70. f. 64. A.
Vini diuerſitas tam ex parte eorum que intrinſeca ſunt ei ꝙ̄ eorum que extrinſece adueniunt. C. infra.
Vina pueris non conferunt neqꝫ nutricibus. fo. 99. A.
Vinum abſolute ɔſideratum ſm oīum extremorū mediocritatem erit calide ꝛ humide complexionis. A. infra.
Vinū pueris dari pōt rōne alicuiꝰ medicatiōis. fo. C. ī.
Cur vinum cito conuertitur in acetum cum vas non eſt plenum. differentia. 150. fol. 198. J. infra.
Vinū quādo in febribus cōueniat: ꝛ quādo pōt: ꝛ vñi indicationes ſint ſumēde de eo exhibēdo. diā. 172. fol. 209. P.
Vtꝝ vinū magis ɔfortet virtutem ꝙ̄ mel. fol. 210. B. ſupra.
Vinum qđ ad multum in febribus adminiſtratur debet eſſe aquoſum viſu ꝛ virtute. fol. 209. K.
Vinum nocet neruis ſimplr̄ ꝛ per ſe maxime datum gr̄a alitionis. differentia. 185. fol. 221. J.
Vinum vlr̄ nocet gratia alitionis datum. L. infra.
Virtus informatiua a parte deciſa rector eſt in gñatione que a ſpermate ſit. differentia. 48. fol. 68.
Virtus informatiua eſt a corpore abſtracta. H. infra.
Virtꝰ informatiua vlr̄ nō agit niſi ꝑ calorē q eſt in ſemie. J.
Virtutis iforᵐᶜ ſbm vehiculās ē ſpūs. K. ꝛ dif. 111. f. 150. P. ſ.
Virtutꝫ iforᵐᶜ 2ˢ ē iſtr̄m. di. 48. fo. 68. K. ꝛ di. 111. fo. 150. Q. ī.
Materia in quam operatur virtus informatiua eſt ſanguis menſtruus. differentia. 48. fol. 66. M.
Calor celeſtis quo virtus informatiua in ꝑnᵒ gñationis operatur: habet quatuor actus exercere. N. infra.
Virtus informatiua plaſmato embrione corrumpit ꝛ eius corruptio eſt circa. 35. diem. Q. infra.
Virtus aīe vegetabilis qd ſit ſeu nālis quid augmentatiua qd gñatiua: quales ēt ſint eaꝝ actus. diā. 55. fol. 75. P.
He virtutes quomodo differant tam in principalitate ꝛ vniuerſalitate ꝙ̄ etiam in ſubiecto. Q. infra.
Virtutes he ſūt eiuſdē ptis aīe: nō tñ ſūt eedē realr̄. fo. 76. B.
Virtus apud Ariſt. tripl̄r accipit. dif. 57. fol. 77. G. infra.
Virtutum numerus ꝛ diuerſitas. H. infra.
Virtus ſenſitiua qd ſit ꝛ que ſint eius ſpēs. K. ſupra.
Virᵗᵘˢ aīe catēa cū eiſdē d̄ſuīeᵇꝰ. 44. vl̄. 45. anni. fo. 77. P.
Virtutum diuiſio ſm medicum. P. infra.
Virtus vital' diūſimode pōt dici nālis ꝛ aīalis. Q. infra.
Virtꝰ vitalis eſt ꝑᵃ radix oīum virtutū nō ſoluʒ nālꝫ ēt tꝑe.
Modus quo virtus motiua mouet. dif. 58. fol. 79. C.
Virtꝰ motiua ꝑncipalius irradiat neruū: dñr ꝟo tāꝙ̄ qđ ad ex ipſo ꝛ alijs cōpoſitū dirigit ad muſculū. fol. 79. L. ſupra.
Quid ſit habere virtutem inatam tm̄. fol. 80. M. infra.
Virtꝰ celeſtis ſeu ſupior 2ˢ: alr̄a vl̄ior: alr̄a ɔ̄cta. di. 101. f. 138.
Viſus quid ſit. diā. 64. fol. 90. M. (Q. infra.
In vidēdo vtimur qbuſdā lineis itētionalibꝰ. fol. 88. O. ſ.
Vita duplex eſt: ꝑmaria que lōgeuior eſt in dextro latē cordis: ꝛ ſcdaria q̄ in ſiniſtro. dif. 87. fol. 134. F.
Vita dupl̄r poteſt incurtari. diā. 115. fol. 157. D.
Vita dupl̄r dr̄: vno mō pro mēſura viuēdi: alio ꝟo mō ꝑ eēn ia vite: ꝛ hoc tripliciter. differentia. 21. fol. 30. N. infra.
Vite cauſe quot ſint. M. ꝛ diā. 113. fol. 153. Q.
Vtꝝ vlceribꝰ fridū ɔueniat vt aqua. dif. 207. fo. 237. O. ifra.
Unguis qd: ꝛ qs ſint eiꝰ origis modi ꝛ q̄ ipiꝰ diūſitas. di. 54. (fol. 74. O. infra.
Uniulr̄ hʒ 2ˢ eē. diā. 3. fol. 7. J. ifra.
Unum quatuor modis dicitur. B. infra.
Volubilis qd ſit: ꝛ q̄t ſint ipſiꝰ ſpēs. diā. 147. fo. 189. O. ī.
Vomitꝰ qd ſit: qd nauſea: qd ſubuerſio. di. 131. fo. 171. N. ī.
Vomitꝰ nocet paſſiōibꝰ capitꝭ approꝑatꝭ. 172. A. ī. (203). Q.
Vomitꝰ ceteris paribꝰ alijs euōibꝰ ē ꝑiculoſior. dif. 166. fol.
Urina qd ſit: ꝛ qs ſit locꝰ gñonis eius. dif. 85. fol. 117. J.
Urine 2ˢ eſt formatꝰ: q̄ꝝ altera ab epate: altera ē a renibꝰ. K. ī.
Quot ſint in vrina conſideranda. L. infra.
Illud cui vrine color inexiſtit duplex eſt. fol. 118. F.
Diuerſimode accipiēdo colorē vrine dicere poſſumꝰ ꝙ ē color prius datꝰ ꝙ̄ ſba. ꝛ ꝙ ſba ꝙ̄ color. fol. 118. J. infra.
Vtplurimum color ſbam vrine precedit. L. infra.
Vulnerum differentie. differētia. 207. fol. 237. M. infra.

Z

Zonarum ſeu plagaꝝ terre diſtō. diā. 67. fol. 93. J. infra.
Zonarum abinuicem diſtantia. K.
Zuccharum duplex. differentia. 194. fol. 227. P. ſupra.
Zucchari roſati compoſitio ꝛ proprietas. Q. ſupra.
Modus exhibēdi zucchaꝝ roſatuʒ ꝑſiſcis. fol. 228. A. ifra.

Finis.

A ¶ Conciliator differētiar philoſophor ⁊ pre/
cipue medicorū clariſſimi viri Petri de Aba/
no Patauini/nouiſſime cū antiquo exempla
ri:quod fuerat proprijs manibus excellentiſſi
mi viri dñi Joānis Aquilani felicis memorie
olim medicinā ordinarie in Patauino gymna/
ſio ꝓfitentis:correctum collatus: ⁊ quātū hu/
mana arte fieri potuit diligenter emendatus.

Prologus.

Numin trinario:ac omne quod
ipſius:pretendens in antea.
Denuo vero medicorū: phi
loſophorumq; illuſtriū; cō
digerens ſententias. Poli/
ticorū quidē ſeptimo. Ariſ.
inquio ſcribere. Bene viue/
re: ac felicitatem appetunt
omnes: ſed hec adipiſcendi
his quidē poteſtas: his vero
non propter fortunā quan/
dam aut naturā:vbi cuiuſ/
liber primitus naturale de/
ſiderium ad vitam ⁊ felicitatem denotatur. Quoſdā tamē
deinceps fortuna ſeu natura ipeditos id poſſe minime adi
piſci. Primum quidem eluceſcit:qm̄ bonū appetunt oia.
Unde laudatur hoc teſtantes ethicorū initio. Uiuere au/
tem ⁊ beari bonum extat ſummum: q: viuere viuentis eſt
forma. Unde de anima ſecundo. Uiuere viuentis eſt eſſe:
hoc vero ceu perfectius quoddā ⁊ diuinius pre alijs appe/
titur maxime: qđ eius firmat oppo^m. Omne nāq; animal
mortem perniciēq; deuitat: de conſolatione 3°. Eſt deniq;
felicitas operatio quedam anime ⁊ vſus ſm virtutē per/
fectam. ethicorum. 10. de conſolatione quoq; tertio. Beati/
tudo eſt ſtatus omnium bonorū aggregatione perfectus.
Palin. Cunctis hominibus natura inſitum eſt deſiderium
ad ſciendum:qđ beatitudine:ceu tactum:terminatur. Ui/
uere itaq; ⁊ felicitari appetit vnū qđq;:qđ autem perfectū
precipue. Adhuc demū: vita priuant̄ quorū nāliter praua
ſimulq; iproportionata extant ꝑncipia ab intrinſecis ⁊ ex/
trinſecis cātare actus virtutis deficiētes oiſariā:non pau/
cos vero eſt hoc reꝑire. Uerūtñ in ꝓportione eoꝝ viciſſim ma
litia: diia aperiet̄ in ſexta. Actus quoq; borū brutales de/
teſtantes ethicus.i.moralis phs virtutibus incitat ꝑncipa
liorib⁹ inſignitos cōſuetudine poſſidere,non breui. Quidā
nāq; nō ſolū corpore:verū ⁊ aīa nā fere ſunt ſerui. Fortunā
deinū taliū ſilr impeditiuā: igenuitatē fore: diuitias: poten
tias ac his oppoſita: diuoq; fortuniū ⁊ iſortuniū rhetorico
rū teſtat̄ ſcđo: in qua vim geneſeos ſyderea ēſſe puto non
imerito includendā. Nōnulli eni vita priuant̄ ac beatitudi
ne: bona falliti eſtimata fortuna velut ⁊ praua. Nā etſi ea
felicitari miniſtret ꝑſidiū. quorquātor: q̄li ⁊ vbi ⁊ qñ expe/
dit modificare. Adoptās itaq; actib⁹ virtuoſis nitat̄ ma/
giſq; ac magis i poſtera vita ac felicitate potiri ꝑpetua: nō
vtiq; tm̄ exēplo: verū ⁊ ope ceteris aſpirantib⁹ in hac vita
ꝓdeſſe: cū ſciētiā viuificās nequaq; mortis vinculis aſtrin
gat. Librū eqdem contexere decreui ex ꝓblematibus vna
cum ſocioꝝ itellectu viuētiū cariſſimoꝝ publice luſtris in/
ueſtigās iā binis. Quo nēpe phoꝝ ac medicoꝝ diſcidie in
medicina ſopiant̄ apparētes: precipue cū dicatur cuicūq;
preferēs veritatē ōīnie. Quapp ipm Conciliatorē malui
appellare. Ipſumq; diutius latere putabā: ni preces quer
tātiū crebras oporteret exaudire ꝯdignas: ac caſus nō for/
midarē emergētes inconſulte. Hunc quidē ſit ſollicitantem:
pre opere in primicijs fore ſcientis ꝑbia quoq; ac medi/
cina preter alia ſufficiēter inſtructū. Quē in tres ſeparabo
ptes trinitatis: in deoꝝ etiā venerationis ꝑlatione. Finiunt
nāq; iuxta phm oia in prima ⁊ minima trinitate. In quarū
vtiq; ꝑma q̄ſita ſtatuent̄ cōia ⁊ velut forinſeca: modi reiq;
vtriuſq; ptis medicine: theorice vz ⁊ practice. His etenim
cognitis facilius ⁊ expeditius vniuſcuiuſq; aīus ipſaꝝ rō/
nem ac viam artis cōſiderare poterit: veteris rhetorice ꝓ/
hemio. Scđa vero theorice cōtinebit dubitata. In tertia q̄/
dem que practice ſubdent̄ finalia: his ēt appēditia occur/
rentia q̄nq;. Partes aūt per diias ſequeſtrabo: cū pleraq;
vnū queſitoꝝ nō parū diſtet a reliquo: quas equidē vſq; in
toti⁹ voluminis terminū ipſaꝝ breuitatis allegatiōis grā cō
tinuas nālis numeri ordine numerabo. Ipſas deniq; inuē
tionis facilitate algoriſmi depingēdo figuris. Eodē quoq;
modo ſermones ex ſapiētibus adductos: quos ēt ceu iacēt
conabor trāſcribere: ac rite huc ex fonte deriuare breuiori
bus lris indicabo. In vnaquaq; ſilr diiaꝝ ſemꝑ q̄ttuor ing
rent̄ ꝑter vtriuſq; ptis arguta: quorū aliqđ velut iſinuabit̄
ſubdiuiſionē recipiet aliqñ. hec aūt ſunt: terminoꝝ dubita
ti primitus expō. Scđo qdem qđ de ipſo fuerit ab alijs ꝑ/
ſenſitum. Tertio veritatis cū eius motiuis oſtēſio: ac tādē
quartū argumētoꝝ ſolutio. Que breuitatis amore qua nil
vetuſtioribus amabilius: terapeutice methodi q̄rto: i dua/
bus aut quattuor diintijs explicabo: i ceteris vero ſubſcribā
propter primū/ſecūdū/tertium: quartūq; ſciendum.

¶ Sufficientia decem queſtionum vniuerſalium.

Quoniam medicina ē ſcia humani
corporis vt ſanabilis ꝓ/
curatiua: vt q̄ pñs ſtudet iſcriptio. Ea qdē
dupli̇r vt ⁊ reliq̄ pōt ſciaꝝ cōſiderari. Aut
eni q̄ztū ad ea q̄ ipſius forinſeca vel itrinſe
ca. Si qdē ꝑmū aut quo ad cām formalē ꝫ
mālē: efficiētē vel finalē. Si vero ad cām re
ferat̄ formalē: aut vlēz ſeu pticularē. Pri/
mū eqdē dupli̇r euenit: vel rōne ꝑfectiōis ipſi⁹: ⁊ ita oinz cō
ſurgit diiaꝝ ꝑma: ſiue modi: ſicq; ſcđa. Si aūt i ſpāliorē at/
tēdat̄: vl̄ quātū ad ei⁹ totū eē: ⁊ tūc tertia: ſeu ptes: ⁊ id aut
reſpectu itellectus: ⁊ ita q̄rta: ſiue affectus: ſicq; qnta. Et ſi
quo ad mām dupli̇r: vl̄ put ordinat̄ in cognitionē: tūc ſexta
vel ꝑmanētiā: ⁊ ſic nona. Q3 ſi quātū ad efficiēs itēdat̄: aut
rōne artificis: ⁊ tūc ſeptima: vel artis: ſicq; octaua. Si vero
ad finē referat̄ ipſius, decima ꝯſurgit ide. Si aūt quātū ad
intrinſeca dupli̇r: aut quo ad theoricā: ſeu practicā ⁊ reliq̄.
Is ſiqdē ſufficiētie modus ceteris poſſet adaptari q̄ſitis
vt quoridā ē ſtudiū. Sz q: potius curioſitatē cū ꝓlixitate
adducit q̄ vtilitatē: in his id: que deinceps: omittat̄ q̄ſitis.

¶ Queſita cōmunia decem vtriuſq; par/
tis medicine theorice ⁊ practice.

An neceſſarium ſit medico ceteras ſcire ſpecu/ lationis ſcientias.	Differentia ꝑ^a
An opus ſit medico logicum eſſe.	2^a
An medicina ſit ſciētia cū eius appēditijs.	3^a
An medicina ſit theorica vel practica.	4^a
An medicina ſit artium preclariſſima.	5^a
An corpus humanum ſit medicine ſubiectum.	6^a
An medicine ſubiectum ſit vni vel pluribus medicis com/ mittendum cum annexo.	7^a
An doctrinaꝝ ordiariaꝝ nūer⁹ ſit trin⁹ maior aut mior.	8^a
An nā humana ſit ab eo qđ antiquitus fuit debilitata.	9^a
An quis exiſtens medicus poſſit conferre per ſciā aſtro/ rum in ſalutem egroti.	10^a

¶ Queſita cētū de theorica cū coꝝ appēditijs.

Margin notes: B Poſt me dium. c. 1 ethico rū ca. 4. — Al. 1. c. 4. T. cō. 37. — Ca. 7. ſi ac: t. c. d. i prin. — C — D — Malo ſic bu⁹ ſibai ſtoratoꝛ beaus. — E L. ſou ad nīſo. 1. celi. t. c. 2. — F — Ca. 4. ſi. — G — H

...CA NAZ. ROMA ...ITTORIO EMANUE...

Queſita

¶ Queſita vniuerſalium rerum ⁊ elemen-torum primitus.

¶ An numerus elemētorū ſit quaternus vel alius. 11°
An terra ſit frigidorum primum aut aqua. 12°
An aq̄ ſit humidorū primū aut aer cū eius appēditio. 13°
An aer ſit n.ī calidus vel frigidus cum eius adiuncto. 14°
An ignis ſit calidus. 15°
An elementa ſint in miſto actu vel potentia. 16°

¶ Queſita circa complexionem.

¶ An complexio ſit ſubā vel accidēs cū ſua appēditio. 17°
An ſit complexionem temperatam reperire. 18°
An complexionem ſit ponere ſimplicem. 19°
An iuſtitialis certus vel melancholicus ſit equali ponde-ris propinquior. 20°
An complexio temperata ſit alijs longioris vite. 21°
An complexio innata poſſit permutari. 22°
An duo īdiuidua poſſint eādē ſeu ſilē cōplōnē hēre. 23°
An cerebrū ſit cōplōnis cali. vl' humide cū ei⁹ annexo. 24°
An nucha ſit cerebro frigidior. 25°

¶ Queſita circa annexa.

¶ An puer ſit iuuene temperatior: ſeu econtra. 26°
an maior ſit calor pueri vel iuuenis. 27°
An maſculus ſit femina calidior. 28°

¶ Queſita circa humores.

¶ An hūores ſil gn̄ent vel ſucceſſiue cū ei⁹ appēditijs. 29°
An ſolus ſanguis nutriat. 30°
An ſanguis arterialis nutriat cum eius appenditio. 31°
An melancholie cauſa efficiens calor ſit temperatus. 32°
An in nobis ſint hu. ſecūde humiditates dicti ⁊ quot. 33°

¶ Queſita circa generationem ex ſpermate dependentem.

¶ An ſpma decidat a toto corpe cū appēdiculo eius. 34°
An ad ſpmatis gnōnē teſtes ſint neccarij vel iuuatiui. 35°
An genitura ſit pars conſtitutiua embrionis. 36°
An ſperma femelle gutta dictū ingrediatur embrionis ge-nerationem: cum eius appenditijs. 37°

¶ Queſita circa membra.

¶ An vnū ſit mēbrū pncipale vel plura cū ei⁹ annexis. 38°
An cranei plaſmatio ſit ex quinq; oſſibus pluribus vel pau-cioribus. 39°
An caput ſit factum propter cerebrum vel oculos. 40°
An nerui oriantur a cerebro vel corde. 41°
An caro ſit organum tactus: neruus: aut cor. 42°
An cutis ſentiat cum eius appenditio. 43°
An pānicul⁹ cōponat ex neruo tm̄ vl' ex eo ⁊ ligamēto. 44°
An carūcule mamillares ſint organū olfat⁹ vl' mares. 45°
An interior tunica artarie diſſoluatur in villos longitudi-nales vel latitudinales. 46°
An vene oriantur ab epate vel corde. 47°

¶ Queſita circa virtutes.

¶ An ſperma ſit animatum. 48°
An natus octimenſis viuat. 49°
An digeſtio procedat ingroſſando vel ſubtiliando. 50°
An attractiua q̄ a calido ad eam q̄ a vacuo reducatur. 51°
An medulla nutriat oſſa. 52°
An venter nutriatur chilo cum eius appenditio. 53°
An pili ⁊ vngues nutriantur cum ſuis annexis. 54°
An virtus augmentatiua ſit altera a nutritiua. 55°
An augmētū fiat per partes formales vel materiales. 56°
An virtus vitalis ſit alia a naturali ⁊ animali. 57°
An virtus motiua influat primitiue in neruos vel lacertos cum eius appenditijs. 58°

¶ Queſita circa ſpiritum.

¶ An calor ⁊ ſpiritus ſint idem cum eius appenditio. 59°

¶ Queſita circa operationes.

¶ An qualitate fiat omnis actio cum eius appenditio. 60°
An frigus ingrediatur eſſentialiter opus nature vel acci-dentaliter ſolum. 61°
An digeſtio fiat a frigiditate. 62°
An actio partibus officialibus attributa procedat a com-plexione vel compoſitione. 63°
An viſio fiat intus ſuſcipiendo vel extra mittendo cū eius appenditijs. 64°

¶ Queſita circa ſanitatem rerum naturalium ⁊ effectuum exiſtentem.

¶ An ſanitas ſit ſpecies ſpecialiſſima cum annexo. 65°

¶ Queſita circa res non naturales.

¶ An ver ſit temperatum cum ſuo appenditio. 66°
An ſub equatore ſit poſſibil' habitatio cū ei⁹ annexis. 67°
An carnes limaciarum ſint ceteris laudabiliores. 68°
An albumen oui ſit calidum ⁊ vitellus frigidus. 69°
An vinum ſit calide vel humide complexionis cum eius appenditio. 70°
¶ An forma dicta ſpecifica ſit ſubſtantia vel accidens. 71°

¶ Queſita circa res preter naturam vt egri-tudinem in communi.

¶ An inter ſanū ⁊ egrū cadat mediū cū ei⁹ appēditio. 72°
An dolor poſſit eſſe morbus cum eius appenſo. 73°
An morbus ſit qs in cōpoſitione cum eius appenſo. 74°
An morbus quis ſit in natura cōi cum eius annexo. 75°
An cauſe doloris ſint due vel plures an minores cum eius adiuncto. 76°
An dolor ſentiatur. 77°

¶ Queſita circa ſigna.

¶ An ictericia ante ſeptimaʒ diem apparens poſſit eſſe bo-num ſignum vel econtra. 78°
An caput paruum ſit melius ſignum magno. 79°
An quando cor dilatatur dilatentur arterie ⁊ quando con-ſtringitur conſtringantur. 80°
An in dilatatione artariarum fiat attractio ⁊ in cōſtrictio-ne emiſſio vel econtra. 81°
An pulſus differentie ſint decē plures vel pauciores. 82°
An in pulſu muſicalis reperiatur conſonantia. 83°
An egeſtionis varietas ſit laudabilis. 84°
An ſubia vrine prius detur vel color cū eius coniūcto. 85°
An mictura ſāguis ſit ex venarū q̄ circa renes ruptura. 86°

¶ Queſita circa febres.

¶ An febris ſit calor ⁊ qualis. 87°
An humores poſſint confluere periodice. 88°
An ſanguis putreſcēs febrem generet ſanguineaʒ vel cho-lericam. 89°
An febris ſanguinis componatur cū alijs febribus. 90°
An ex cholera praſina ⁊ eruginoſa poſſit febris fieri cū ei⁹ appēſis: vt diſtinctiōe cholere loco generatiōis ſitu. 91°
An in empiala infrigidentur interiora ⁊ caleſiant exterio-ra vel econtra ⁊ in lipparia econuerſo etiam cum eius ap-penditio. 92°
An ethica fiat incipiendo. 93°
An febris peſtilentialis ſit putrida vel alia. 94°

¶ Queſita circa apoſtemata.

¶ An apoſtema intrinſecum poſſit febrem interpolatam cauſare. 95°
An cerebrum poſſit apoſtemari vel oſſa. 96°
An cor poſſit apoſtemari. 97°

Queſita circa egritudines particulares.

An egritudo ꝯſueta ſit deterior inſueta vel econtra. 98a
An pleureſis dextri lateris ſit ea que ſiniſtri perículoſior cum eius adiunctis. 99a
An peripleumonia flatica ſit periculoſior cholerica. 100a
An vermis poſſit in ventre generari. 101a
An aſclites ſit hydropum periculoſior. 102a

Queſita circa diem creticam et criſim.

An criſis diei ſit laudabilior illa que noctis cum eius appendiculo. 103a
An vigeſima dies ſit cretica vel vigeſimaprima. 104a
An criſis ſeptime diei ſit fortior vel quartedecime. 105a
An cõputatio ſit faciẽda a die pri9 vel a die febris. 106a
An contingat in declinatione morbi mori. 107a
An deterius nocumẽtũ ſomni ſit in declinatione paroxiſmi: an in partibus alijs. 108a
An recidiua ſit eadem egritudo cum ſua radice. 109a
An recidiua ſit deterior ſua radice cũ ei9 appẽditijs. 110a

Queſita circa practicã ꝯſeruatiuã in p̃mo.

An calidum innatum magis conſumat humidum radicale vel fluens. 111a
An humidum radicale poſſit reſtaurari. 112a
An mors naturalis poſſit beneficio aliquo retardari. 113a
An aer magis nos immutet ꝗ̃ potus vel cibus. 114a
An autũno magis abbreuiet vita vel alijs tẽpib9 anni. 115a
An regimen corporis lapſi debeat per ſimile vel cõtrariũ admenſurari cum eius appenditio. 116a
An cõplexio calida et humida facili9 toleret ieiunia. 117a
An primitus ſit totum comedendum: deinde bibendũ: vel ſimul: cum eius annexo. 118a
An cib9 groſſus debeat precedere ſubtilẽ: aut ecõtra. 119a
An ſemel vel bis an pluries comedẽdũ in die nãli. 120a
An prandium cena debeat eſſe maius. 121a
An ſuper fructus bibendum. 122a
An ſuper dextrum vel ſiniſtrum latus dormiendum. 123a
An coitus competat in regimine ſanitatis. 124a
An quolibet euacuandum anno. 125a
An ſuper aſſumptum pharmacum dormiendum. 126a
An tyriaca competat poſt ſomnum. 127a
An poſt pharmacum die balneandum ſecunda. 128a
An pharmacum competat in regimine ſanitatis. 129a
An conualeſcens euacuandus. 130a
An vomitus competat oculus. 131a

Queſita circa practicã curatiuã magis.

Queſita circa regimen curandi in cõi.

An in ꝯtinẽte calidiori ſint frondes populi ſternẽde. 132a
An ſit morb9 q̃s cui nõ competat cibus vſq; in ſtatũ. 133a
An dieta procedat ingroſſando aut ſubtiliando. 134a
An confidẽtia infirmi de medico conferat in ſalutẽ. 135a

Queſita circa materias curationis.

An medicina ſortiatur complexionem ab innata vel influente. 136a
An ſit medicina aliqua temperata. 137a
An humidum iunctum frigido vltra gradum ſcḋm poſſit extolli. 138a
An medicina primi gradus calida reducat eam que tertij ad ſecundum. 139a
An quis modus quo medicina et proprie frigida de potẽtia ducatur in actum. 140a
An medicina attractiua pergat ad hũorẽ attrahẽdũ. 141a
An medicina ſi non ſoluat conuertatur in humorem quem habet attrahere. 142a
An medicina compreſſiua ſit lenitiue vel lubrificatiue adiungenda. 143a
An quis ordo euacuationis humorum medicine effrenitantis. 144a
An omne amarum calidum. 145a
An amplius decoctum reddat amarius ſeu dulcius. 146a
An piper multum prouocet et parum laxet: ſcamonea vero econtra. 147a
An aqua lactis ſit cali. vel frig. 148a
An mentha ſit calida vel frigida. 149a
An cicuta ſit calida vel frigida. 150a
An argentum viuum ſit calidum aut frigidum. 151a
An colloquintida ſit multũ conterenda vel modicũ. 152a

Queſita circa curationem in communi.

An omnis cura per contrarium. 153a
An cura inchoanda medicina forti vel debili. 154a
An odores curent alendo vel ſolum alterando cũ eius appenditio. 155a
An precantationes curent. 156a
An ſomnia conferant in cura. 157a

Queſita circa digeſtionem nutritiuorum.

An calor digerat innaturalis. 158a
An digeſtio debeatur cauſe antecedenti cum eius appenditio. 159a
An materia digeſta fiat fe. ſeu morbus. 160a

Queſita circa euacuationem materie.

An in morbi principio competat euacuatio. 161a
An euacuatio cõpetat cauſe antecedẽti vel cõiũcte. 162a
An euacuandum in die motus egritudinis. 163a
An euacuandum vſq; ad lippotomiam. 164a
An euacuatio conferre poſſit ſynthomatica. 165a
An in pregnante periculoſior euacuatio flobothomia vel pharmacia. 166a
An poſt quartam diem flobothomandum in acuta. 167a
An in prima vel alia lunationis quadra flobothomandum. 168a

Queſita circa curationem febrium in cõmuni.

An in febre ptiſana competat ordeacea. 169a
An ſyrupus acetoſus competat in qualibet digerẽda materia. 170a
An aqua frigida competat in febribus. 171a
An vinum competat in febribus. 172a
An balneum expediat in febribus. 173a

Queſita circa curationem egritudinis communis.

An ſenex cauſonizans iuuene amplius egeat infrigidari cum eius appenditio. 174a
An in cauſone competat flobothomia. 175a
An apati competat repercuſſio cum eius appẽditio. 176a
An in lepra competat eductio. 177a
An tyriaca veneno conferat ꝓprietate vel qualitate. 178a
An tyriaca diateſſeron cõferat morſui canis rabidi. 179a
An in ſcabie competat flobothomia. 180a

Queſita circa paſſiones capitis.

An ſolutio continuitatis penetrans ad interius cerebrũ poſſit ſanari. 181a
An in apoplexia nihil agendum infra.72.horas cum eius appenditio. 182a

Queſita circa paſſiones neruorum.

An paralyſis dextri lateris ſit difficilioris curationis ea que ſiniſtri. 183a
An in tortura locale remedium ſit applicandum ſuper ſanam vel egram. 184a
An vinum competat in egritudinibus neruorum. 185a
An coitus conferat in egritudinibus flegmaticis. 186a

Queſita circa paſſiones colli ⁊ pectoris.

An ſanguis per ſuperiora fluens ſit compeſcendus. 187a
An in ſquinantia competat ſubſcannatio. 188a
An gargariſmata cõpetant in pectoris paſſionibus. 189a
An centaurea competat ſputo ſang. 190a
An in pleureſi competant repercuſſiua. 191a
An fluxus ventris curet apoſtema lateris. 192a
An ptiſis poſſit curari cum eius appendiculo. 193a
An lac congruat ptiſicis cum eius appenditio. 194a
An ventoſe ſub mammis in retentione menſtruorum apponende. 195a
An in cura morbi calidi cordis competant calida cũ eius appendiculo. 196a

Queſita circa paſſiones epatis.

An in apoſtemate epatis ⁊ precipue ſanguinoſo cõgruat flobothomia. 197a
An epar ſupercalefactum ſit epithimandum ceruſa. 198a
An bezel ſiue iciſio ſub vẽtre competat hydropicis. 199a

Queſita circa inteſtina.

An fluxus in principio morbi factus cohibendus. 200a
An diſſinteria cholerica deterior vel alia. 201a
An in diſſinteria epatica competant ſtiptica. 202a
An ilion cauſatũ ẽ ſtrãguria febris curet ſupueniẽs. 203a
An narcotica competant in cholica. 204a

Queſita circa vias vrine.

An diuretica cõpetãt in paſſionibus viarũ vrine. 205a

Queſita circa articulos ⁊ pedes.

An in podagra dextri pedis cõgruat flobothomia ex ſiniſtro ⁊ econtra. 206a

Queſita circa manualem actum.

An omne vlcus egeat exiccatiõe cũ eius appẽditio. 207a

Queſita circa ipſum annexum.

An cauterium potentiale ſit laudabilius actuali cũ eius appenditio. 208a
An medicinarum copulatio alteratiuarum poſſit medicinam conflare ſolutiuam. 209a
An compoſita plus perdurent ſimplicibus. 210a

Queſita de appenditijs notabilioribus: ⁊ primo differentie tertie.

An medicina vna ſit ſcientia vel plures. 3
An naturali ſubalternetur ſcientie vel alij. 3
An qualitas elementi propria ſit eius forma. 13
An aer habeat grauitatem in propria ſphera. 14
An complexio inequalis quo ad pondus ſit equalis quo ad iuſtitiam. 17
An cerebrum ſit frigidum amplius q̃ humidum vel econtra. 24
An flegma generetur tantum in epate aut etiam alibi. 29
An ſit eiuſdem ſpeciei ſang. genitus ex cibis ⁊ flegmate ac vniuerſaliter ex coitu genita ⁊ fine. 29
An in venis digeſtio perficiatur communis. 29
An digeſtiones ſe poſſint viciſſim corrigere. 29
An ſanguis contineatur tantum in venis. 31
An vir muliere amplius delectetur in coitu. 34
An ſpermatica membra ſoluta poſſint veriꝰ ꝯſolidari. 37
An ex omni parte indicandum ſit mẽbrum colũbum. 37
An oſſa ſentiant. 43
An dentes ſentiant. 43
An per anum immiſſum poſſit nutrire. 53
An pilis inſint paſſiones plurime ipſis attribute. 54
An vnus neruus poſſit eſſe ꝑncipium ſenſus ⁊ motus. 58
An muſculus habeat ſolum virtutem innatam. 58
An ſpiritus in animali ſemper idem maneat vel fluat mox alius factus. 59
An quis morbus ſit quantitate ledens. 60
An neruus ſiniſtretur dexter obticus abſq̧ reditu ⁊ ſiniſter ⁊ econtra. 64
An oculus ſit coloratus. 64
An autumnus ſit temperatus. 66
An venti contemperent aerem. 67
An vinum competat pueris. 70
An ſanum ⁊ egrum actu concidant vna. 72
An ſtupor ſit morbus vel accidens: puta dolor. 73
An morbi complexionales ſint quatuor octo: aut decem ⁊ octo. 74
An apoſtema ſit morbus ſimplex vel compoſitus. 75
An labor ſeu dolor apoſtemoſus ſit alius ab vlceroſo et tenſiuo. 76
An que ⁊ qualis de vrine eſſe. 85
An qualis ſit diſtinctio cholere locus generationis ⁊ ſitus eius. 91
An in empiala calidum cum frigido ſimul per totum ſentiatur. 92
An pulmo ſit ꝓpriũ organũ anhelitus vel diaphragma. 99
An motus anhelitus ſit naturalis vel voluntarius. 99
An plurimum mors contingat die vel nocte. 110
An ſubiectum ſupponatur in ſcientia ſua. 110
An oua competant in febribus. 110
An fluxus ſanguinis menſtrualis ſit naturalis. 110
An naturales temperantie appetant ſimilia ⁊ egritudinales contrarie. 116
An exercitandum ante conteſtionem vel poſt. 118
An aer ⁊ vniuerſaliter elementum nutriat. 155
An humor ſit cauſa efficiens febris vel materialis. 159
An morbus proportionalis ſit periculoſior improportionali vel econtra. 174
An formice cura perficiatur penne concauitate. 176
An cum apoplexia poſſit febris concidere. 182
An a ſeptima coniugatione neruorũ colli: oriantur nerui peruenientes ad manus aut aliunde. 184
An ptiſis poſſit ſiccitate cauſari. 193
An qualis natura lactis temperata vel alia. 193
An zuccharum roſaceum competat ptiſicis. 194
An morbus frigidus periculoſior calido. 196
An cauterium melius ex auro vel argento. 208

Differentia.I.

A

Uod neceſſarium non ſit medico ceteras ſcire ſpeculationis ſciētias oſtenditur: q2 Hippo. Chous medicorū eximius omniūq3 ſm Gal. primus: quem ſiquidem deus tanq3 nunquā peccantem produxit humano miſericorditer prouidens generi ad perfectam medicine traditionez in quibuſdam problematibus Ariſto. attributis per me tranſlatis: alias ſciētias non habuit cu3 nōdū fuiſſent inuēte. Qm̄ artes ac vlr ſcie neceſſariores ꝑus fuerūt inuēte. ꝓhemio meta^ce. de numero quaꝝ eſt medicina. ℭ Amplius ſcia ⁊ ſenſus ſecant̃ vt res de qb⁹ extant. 3° de aiacū igit̃ res de qua eſt medicina ſit a reb⁹ alia ⁊ diſtincta de quibus ſunt alie ſcie: ex diuerſitate nāq3 ſubiecti ſortiunt̃ he diuerſitatem ⁊ vnitatez ſicut potentie ab obiectis. Medicina itaq3 erit ab alijs altera ⁊ diſtincta: ⁊ p ɔñs medicus ab ea denotatus. Scie itaq3 cu3 ſint alie ac alie: neceſſitates erunt ſimul ac differentes exinde cōſurgētes: ita ꝙ vna non ſit in eo quod alterius nečia: aliogn quodlibet eſſet in quolibet nečium: ⁊ ſic ɔfuſum oē ſm Anaxagorā ⁊ diſtinctum nihil. ℭ Adhuc ois ars ⁊ diſciplina qȯ nāe deficit vult ſupplere: polyticoꝝ. 7. nāe autē deficiebat ſanitatis ɔſeruatio ⁊ egritudinis remotio: hunc aūt defectū tollit ſcia medicine: ſic appebit p deſcriptionem ipſius: dīia tertia. ꝓmittit nāq3 ea ſanitatē cuſtodire ⁊ egritudinē remouere. Eti. 2° phy. Illud eſt fruſtra qȯ natu3 cā alterius nō includit illud cuius cā erat aptum natū: medicina ꝟo ordinat̃ ad ſanitatis poſſeſſionē. Unde hereſu3 exordio. Medicinalis artis intētio eſt ſanitas: finis ꝟo poſſeſſio ipſius. ſi g̊ in ſanitatis poſſeſſione nečia eēt alia ſciā tūc medicina eſſet fruſtra. nihil aūt fruſtra eſt in nā. primo celi ⁊ mūdi: ⁊ 3° ȯ aiaꝝ hinc neq3 in arte cū ſit eius imago ⁊ ſequela. ℭ Rurſus ſimile videt̃ de hac ſcia ⁊ alijs: ſ3 qs poteſt vnam aliarum ſine reliquis adipiſci: vt grāmaticaz aut logicam vel rhetoricam. Ex quibus concluditur alias ſcientias non fore ſcire neceſſarium ad medicinam.

Tex. q° de introductor. medi. cap ca. 1. i fine 2. c. 4. 2. 1. de vir. naturali. h° ca. 13. poſt me.

Circa pn. B Te. c. 38.

Primo phy. Te. cō. 34. in fine.

Te. c. 81. C

Te. c. 31. Te. c. 45.

In medio

In oppoſitū eſt Hip. in lib. de aere ⁊ aq̄s ⁊ Gal. in ꝓn° artis curatiue: ⁊ Haly. in initio theorice. ℭ Ampli⁹ illȯ cuius cognitio ⁊ ꝑfectio depēdet ex cognitiōe ⁊ ꝑfectiōe aliaꝝ neceſſario expetit illas ad ſui ꝑfectā cognitionē: talis ꝟo ē hec ſcia ⁊ aliaꝝ nō pauce. Scie nāq3 poſtere non perficiunt̃ oīno niſi p priores declarent̃ quouſq3 tandē ad eā ſciaꝝ q̄ metaphyſica dr̄ eleuent̃. 3° apparens metaphyſice ⁊ p̈ ꝓma. Propter qȯ neceſſariū eſt medicū ſcire ceteras ſpeculationis ſcientias. ℭ Ut aūt iſtius queſiti veritas habeat̃: ꝓmitus termini ipſius exponant̃. Dis. n. demōſtrationis ꝓn^m qȯ qd eſt exiſtit. ꝓhemio de aia. Scdȯ qd ſenſerunt vt qdā exprimat̃. Tertio ꝟitas demonſtret̃. Quarto quoq3 ſibi remoueantur aduerſa.

D Te. cō. 1. dec. 1. c. 1. in ſi c. c. 2. in ꝓn. 2 p° me. Te. cō. 11.

Propter primū ſciēdum ꝙ medicus eſt diligens miniſter ⁊ adiutor nāe. qs ꝟo verſutos actus attēdēs illius ait. Medicus ē inuidie pelagus inexhauſtū: detractiōis organū: idefenſe aut indefeſſe ambitionis ꝓfo2ata clepſedra: aliene veritatis garrulus ɔ̄dictor: ignorātie ꝓꝓie ɔſtantiſſimus incōfeſſor: inexcuſabilis ifirmoꝝ neglector. Quid aūt ſit ſcia ⁊ quid ſpeculatio dīia oñdet̃ tertia. Scia ꝟo ſpeculationis ē cognitio aliquaꝝ duaꝝ vel triū demōſtrationum aut trium doctrinarū ordinariarū tradita: vt dīia oñdet̃. 8. Neceſſariū quoq3 dr̄ quadrifarie: q̄nto meta^ce. Uno quidē modo ſine quo nō cōtingit eſſe aut viuere: vt cibus eſt neceſſarius aiali. Dicit̃

Medici quid.

Te. c. 6.

ſecūdo ſine quo bn̄ nō contingit eſſe vel fieri: quod eſt ſine quo res bene eſſe nō poteſt: ſicut laboranti neceſſariū eſt vt ſanet̃ pharmacia. Dicit̃ ēt neceſſariū violentum: iuxta qȯ Euenus ait oēm rem neceſſariam triſtē eſſe. Dicitur ⁊ qȯ ſic eſt ⁊ aliter nō cōtingit ſe habere: qualis neceſſitas immobilium ſempiternorum: vt dei ⁊ principiorum.

B

Propter ſcdm quidez ſciendum ꝙ ſecta medicorum fuit triplex: hereſu3 lib. Quidā ꝟo fuerūt methodoici. i. inartificiales: vocantes tn̄ ſeipſos methodoicos. Alij ꝟo empici ſeu experimentales. Tertij aūt logici ſiue rōnales. Primi qdē erant vlia ſolum cōſiderātes: particularia ꝟo deſpicientes ⁊ media: de quoꝝ qdē ſecta diffamat⁹ exiſtit Teſſalus cū alijs nō paucis: ⁊ ſ3 iſtos q̄to aliqua erāt vlio2a tāto p'us medicine neceſſaria exiſtebāt. Scdi ꝟo ſolū ꝑticularib⁹ itendebāt: vlia ſpernētes ⁊ media: tāq3 facti priorib⁹ oppoſiti oīſariā: ſ3 quos vtiq3 ſequit̃ alias ſcias nihil fore nečias ad medicie ꝑſcrutationē: cū ipſa ſit particularis maxie: imo in ea tota: cuius ſiqdez ſecte inſtitutor Serapion antiquior. Tertij ꝟo mediaz veritatis obſeruātes viā ɔſiderātes particularia put ſub vlibus cōtinētur ⁊ vim inde recipiūt declarationis. vñ poſuerūt ſpālıſſima de qbus eſt ſcia fore ꝓma ſpeculationi medicie neceſſitate ꝓacta neceſſaria. Ulia ꝟo ſcdā ⁊ maxime ſuperiora extra medicinā exñtia. Cuius hereſis fundatores fuerūt Hip. Archigenes ⁊ Gal. cū alijs demū iſtoru3 collegijs: vnde Corneli⁹ celſus vetuſtiſſimus auctor Eſculapium ſiue grece Eſclepium celebret̃: qui rudē ⁊ vulgarez medicine ſciam paulo ſubtilius excoluit in deorū numerū receptus eſt: q̄re de re. ſa. p̈: quē ſeriatiz trāſtuli in latinuz. Primus nr̄ deus Eſculapius non paruus ſermonis huius teſtis: deinceps qdē eius duo filij Podarili⁹ ⁊ Machaon bello troiano ducē Agamēnonē ſecuti ſunt non imediocrē opē ſuis cōmilitonib⁹ attulerunt: quos tn̄ Homerus nō in peſtilētia: neq3 in varijs gn̄ib⁹ morboꝝ aliqȯ intuliſſe auxiliumq3 in vulneribus tm̄mō ferro ⁊ medicamētis mederi ſolitos eē ꝓpoſuit. Poſt quos ſiqdē clariſſimi Pithagoras Empedocles ⁊ Democritus: cui⁹ aliq Hippo. choum diſcipulum fore crediderūt viꝝ arte ⁊ facundia inſignem. Poſt quē Diocles: Chariſti⁹: Paraxagoras: Criſippus: demūq3 Crofilus ac Eraſiſtrates. Poſt quos Serapion: q omniū primus nihil hanc rōnalē diſciplinā ꝑtinere ad medicinaz ꝓfeſſus. In vſu eni tm̄ ⁊ experimētis eā poſuit: quē Apollonius ⁊ Glaucias ⁊ poſt Eraclites tarentin⁹ aliquātulū ac nō mediocres viri aliq ſecuti ſunt: ⁊ ex ipſa ꝓfeſſione ſe appellauerūt empericos. Itaq3 medicina in duas ꝑtes diuiſa ē alijs rōnalē artē alteriuſue vſu3 tm̄ vēdicātibus ſibi: nullo ꝟo gcq̄3 poſt eos q ſupra cōprehenſi ſunt agitāte niſi qȯ acceperāt. Aſclepiades ꝟo medendi rōnem ex ꝑte magna mutauit. Ex cuius ſucceſſorib⁹ Themiſon nup in ſenectute quedam deflexit: p hos equidem viros ſalutaris iſta nobis innotuit ꝓfeſſio. Primo ꝟo creticoꝝ cap̄ 1° ſupra ſe Gal. imediati⁹ ponit Archigenē cū ei⁹ imitatorib⁹. Ultra quem Eraclitē tarentinū cuius experimētalē cognitionem inqt fuiſſe. Supra hūc qdem Phylotimū ⁊ Dioclem: ante quos oēs mirabilē Hippocratez ꝑiret̃ extitiſſe. Ipſe nāq3 vir bonus ⁊ benignus primus ſcripſit in his que artis medicine quod vtile Gal. libro de cholera nigra p me trāſlatore: de cuius quidē Hip. finis productione iam pretactum. ℭ Heſitatur tamē qualiter dicat̃ Hip. primū ſcripſiſſe cu3 dictu3 ſit prius hunc plures preceſſiſſe quod ⁊ medici qui de aſſidis denotant. ℭ Dōm id verificari quātu3 ad id qȯ eſt recte inuenire: ceu Ariſt. topicā repit ⁊ ſophiſticā. Qualiter aūt quis adinuenit, inquiorant itellectu ꝓncipioꝝ habito aut etiam ſemetipſo: vt mox apparebit: ⁊ alijs modis nō paucis cū iſto. vnde in qbuſdam problematibus Ariſt. aſcriptis. Plurimi qdem veterū medicorum ſparſim q̄daz inuenere medicine mathēſibus. i. diuinationib⁹ aut tribus

Te. c. 1. c. 13. Secte medicorū.

F

Hi. ſ. eſcu. thius.

G

H

C. 1. c. 9.

1. Te. c. 10. Te. c. ō. 2.

I cōgregātes modis.ſ.a fortuna vel vaticinio aut demonum inuocatione ſeu alijs qbuſdā modis. Quare emperici artē hō conſtituerunt nāli puta fortuita reuelatione ⁊ ſiliudie
Te cō.2. de herchibus apparens: vñ q̄rto tertia. Sanati ſunt quidā
Tr.3 c.3 a lepra bibendo vinū in qd̄ piecta fuit vipera interficiendi
ad ea me. intentione: aut obediēdo ſomnio vel viſioni: ceu immēta eſt vrina conferre in paſſiōe ſplenis magne canone ſcd̄o vnde Gal'.de inge.parte premonito in medicinalē perueni artē.
Tracta.6. Taliter ēt ipſius qs ꝯſiliū laudauit eiuſdē.14. Auis quip
ca.71. pe ſimilitudine ſeu imitatione Hippocrates ꝯſpiciens ad
Cap.4. inuenit clyſtere: que non modica piſciculorū copia dolēs
Lib.13. aſſumpta roſtrū in mare ſubmittens deduxit in annixita
Cap.9 vt ea ceſſaret egerente dolor. practice ſcd̄o ca.7. Similiter Diaſcorides inuenit feniculū oculis cōferre humanis aſpi ciendo ſerpentes vere cauernas egredientes corū oculos
K eo fricare aſſidue. Primorum quidem ⁊ ſecundorū annul latio libro hereſum curatiueq̄ artis eſt aperta.

2. **Propter tertiū** vero ſciendū eſt q̄ alie ſcie ſiue artes liberales neceſſarie ſunt in medicina neceſſitate ſaltē ſcd̄o mō dicta: ⁊ ſi non primo vel q̄rto quātū ad eius pn̄a vel modū ab aliq̄ illorū traditum qd̄ auctoritatib' oſtēdit ⁊ rōnibus. In pn̄o nāq̄ terapētice
Cap.pmo diuis nat. artis ſicut tranſtuli ſcribit ſi neq̄ geometria: neq̄ aſtronomia aut dialectica: neq̄ alia aliq̄ doctria bonarū medici fieri debēres indigēt quēadmodū vituperatus Theſſalus puniuit: ſed neq̄ longa egent experientia operum artis facile quiſq̄ medicinam poſſet addiſcere. Sicq̄ igit nō ſolū aſtrologiā ⁊ logicam medicine fore neceſſariā: verū ēt geometriam ⁊ quālibet aliā doctrinā bonā p quā ſciam itelligo nālē me
Lib.13. taphyſicā ⁊ ceteras artes liberales iexpſſas. vñ Cōſtātini
T.ca.15. trāſlatio ſnie inherēs ait ceteras liberas artes eē neceſſarias.
L Adhuc Gal'.in fine techni teſtat ſe duos libros de artiū cōſtitutione cōpoſuiſſe medicinalem ordinans diſciplinā.
Cap.3. ¶ Amplius Halyab.in pn̄o theorice ait oportere lecturū librū ſuū quem cōpletū ⁊ regalē vocauit diſpōnem pfectū eſſe ⁊ probū oēs ſcientē artes. In libro ēi eius tota cōtinet medicine: ⁊ iō inqt non eget lecturus hunc librū medicine aliquos alios legere libros cū ſit oia ꝯtinēs q̄ ſunt neceſſaria diſcipulis ⁊ peritis. Scias.n. ſbonū ſintelligere opꝫ vt cōmode poſſit ſuos ꝯceptus aliis exprimere: eoſq̄ prīitiā tes intelligere: hoc autē fit per grāmaticam que eſt ſcia re
Cō.124. cte ſcribendi: ⁊ cognoſcēdi id qd̄ pfert .topicorū 6°. Et ideo Alpharabi' de ortu ſcientiarū ipſam ſciam lingue appellauitq̄ nihil aliud vi eſſe niſi idiomatis regula quedam dire
Parte 3° c.1.i fine. ctiua: eget ēt q̄maxime logica que ſm. A.in eius logica ē ſpeculatio rerū qbus puenitur ad cognitionē icogniti. Sed
Colligit ē fas ā. apud Halyabbatē eſt verborū libra: ⁊ oī vtilis arti. vñ primo complōnū.c.5. Prauc falſitates eorū q̄ in pncipiis logice ꝯſiderationis edocent cāe maximorū delictorū ſiūt: ⁊ cōtingit oia male operate ⁊ ſm artes oēs: ⁊ ſm oēs toti' opa
Cōro. tiones vite ſeq ſophiſmata. vñ Haly.rodoan p̄ techni Ga.
M dixit doctrinas vt initaret nos ad diſcendū artē dialectice ⁊ vt faceret nos ſcire q̄ impoſſe ſit cōprehēdere artē medicine ſine arte dialectice: niſi fuerit homo excellētis nāe velut Hippo. Manifeſtū eni q̄ non ſcitur verū: neq̄ ſaluatur aliqs ab errore niſi p artem logice. Quare Boetius i Porphyrii cōmentario. Epicurū ⁊ alios neceſſe fuit falli q abiecta ſcia diſputandi de rerū veritate perquirerēt. Similiter
Te.71. p̄ de phyſico auditu. Primi querētes ſm phīcaꝫ veritatē ⁊ nām rerū diuerterūt: vt i viā quādā aliā ob īfirmitatē.i.pp paucitatē exercitij in dialectica ſm Cōmentatorē: vñ collꝫ
C.1. plo. pn̄°. Scias q̄ aliqs nō poterit ſtare ſup ſine hui' libri: neq̄ intelligere maiorē prē eius: niſi ille q legerit tātū in logica q̄ poſſit ad minus cognoſcere modos triū dmōſtrationū puta ſimplr cāe ⁊ eſſe ſeu ſigni ſicut dicta videbitur octaua.
Te.cō.5. Eſt aūt ⁊ altero mō neceſſaria: q: p ipſam defendunt pba
Cap.2. biliter ſciarū particulariū pncipia.4° meta. vñ p̄ topicorū.

Eſt ad oium methodorū principia viam hns. Et iō in pdi N
camētis Simplici'. Logica eſt ps organica toti' phie defendēs nos a malis in p̄cticis ⁊ a falſis in ſpeculatiuis. O q̄ igit grādis eſt logice neceſſitas. Eget ⁊ rhetorica: q ſm Tullium ad pſuaſionē facultas eſt appoſite dicēdi: vt ſermones ſuorū conceptuū expreſſiuos ſic lepide ſciat coornare vt gratāter recipiant ab infirmis: vt ita in eius cōfidentiā deducant: vt dicta oſidet.135. Eſt ēt non min' neceſſaria eo q̄ Gal'.medicorū pnceps vbiq̄ vtitur rhetorica ratione pſuaſiōis iductiua: vñ Alpharabi' i didaſcalicis ſup Ariſ. rhetorica. Vides in illo qd̄ poſitū eſt in plurib' libris Gal'. declaratione ſua de reb' ſcialib' multotiēs ratione hūc viſū fuiſſe rhetorica: vt q̄ vene orient ab epate. pp̄ea q̄ groſſi' ex ipſis eſt circa epar: ⁊ q̄ ſm elōgationē ab ipſo gracilia tur: ⁊ q̄ virtus corpis regitiua habitaculū hꝫ in cerebro: et eo q̄ rex ſemp in excelſiori loco habitat ciuitatis. Et qm̄ hō O
itelligit p cerebrū: pp̄terea q̄ hoies de eo quem vidēt pati defectū in itellectu dicūt q̄ eſt abſq̄ cerebro. Et qm̄ fortitudo ⁊ timiditas exiſtūt in corde q̄ hoies dicūt de timido ipſum cor nō hre: ⁊ eſt id de interiorib' tertio ca.4. de quo In fine.
aliqd dicta.66. Eſt etiam neceſſaria arithmetica numerorū ſcia ⁊ in ſe quātū ad dies creticos de qb' negociat plurimū medicina: vt p eā ſciat cōpoſitionē numerorū ⁊ fractionē eorūq̄ nāe: ⁊ in eo q̄ ad alias ordinat mathematicas vt muſicam ⁊ precipue aſtrologiam. Eget ēt geometria ſcia magnitudinū meſuratiua: vt ea vulnerum cognoſcat figuras. Rotūda nāq̄ tardius ac difficili' ſanant. poſteriorū p̄. iō T.c.30.in
q̄ latera adinuicē plurimū diſtāt: cum circularis figura ſit fine.
ceterarū ampliſſima: vulnera vero triāgulata vel q̄drāgulata ⁊ hō facili' ſanant: eo q̄ ptes diſtēt in adinuicē p parū: vbi nāq̄ angulus illic carnis pp̄ applicationē ppinquorū icipit gñatio. Et iō chirugici diagonales vulnerū faciūt ſectiōes. P
Neceſſaria ēt exiſtit iquātū ad aſtrologiā ordiat. Muſice aūt neceſſitas appebit dicta.83. Neceſſitate quoq̄ nō modica ſibi neceſſaria extat aſtrologia q̄ eſt ſcia quātitatū ⁊ motuum celeſtiū corporū in ſe ac in ſuis effectibus vir cōſideratiua: vt ea medicamētib' electis vtat tpib': qb' ē luna felicib' cūtemperata planetis: ⁊ ſub cōpetētib' figuris: ſicut ēt apparet p Ptolomeū in cētiloquio. Siqs purgationem ſumpſerit luna exīte cū Ioue: opationis ipſius minuetur effectus. Itidē tāgere mēbrū ferro luna ſtāte in illius mēbri ſigno horribile: ⁊ talium plurima. Et huius quidē neceſſitatem vehementer tetigit Hip. in lib. de aere ⁊ aqua dicens. Qui vero ea q̄ de re altiſſima tractauimus rata tenēt ⁊ In medio
credūt: norint aſtronomiā medicine nō minimā ptem eſſe: vñ in lib. eidē de pnoſticatiōe ſm lunā aſcripto. Cuiuſmo In pn̄°.
di eſt medicus q aſtrologiā ignorat nullus debet ſe i eius manus ponere. Hec etiā in pncipio pronoſticorū qñ dixit: ⁊ ſi quid diuinū fuerit etiā cū illo in egritudinibus res celeſtis ⁊c. quāq̄ Cōmētator ſenſibilius loquēs de ꝯtinēte nos Lib.pno
exponat. Neceſſitas etiam iſta oñditur creticorū 3° ca.2.3. tex.cō.7.
4. ⁊ q̄ſi p totum. Geofar dictus Albumaſar introductorij Q
primo. Medici indigent neceſſario aſtrorū ſcia vt per eam ſciant ſui magiſterij radices certiſſime. Oportet quoq̄ medicum illum infirmum curare cui ex ſignificatione ſtellarum iam prouidit aſtrologus. Naturalis quoq̄ ſciētia neceſſariſſima eſt ſola: quāq̄ ipſam nō tangant prefati cum ea ſubalternetur illi: ſubiectum nāq̄ ponit ſub ſubiecto: vt oſtendet dicta.7. Principia etiam ſua ſumit ab ea ceu ex libris aialiū apparet: ⁊ p̄ primis. vñ de ſenſu ⁊ ſenſato. Phy Doct.1.c.
ſici eſt de ſanitate ⁊ īfirmitate prima inuenire principia. Et 1. poſt medium.
ideo collꝫ principio lecturus hunc librū neceſſe eſt q̄ ipſe de illis ſit q vſi fuerint aliqd ſcire in radicibus ſcientiarū In pn̄°.
nālium. Metaphyſica quoq̄ ei ſicut aliis eſt neceſſaria: cū C.1.plo.
defendat realiter oium ſcientiarum pncipia metaphy. 4°: Te.cō.5.
Et ideo oēs tandē eleuantur in ipſam ſcie vt Ariſt. in 3° il Collig.
lius teſtatus eſt cum. A. ¶ Amplius probat rōnibus tex.cō.

A rebus exiſtentibus ſcientias acceperimus in ꝑdicamentis. Sicut.n.res ſe hʒ ſic ⁊ ſciētie de quibus extāt. Res ꝟo om nes cōnexe ſunt ⁊ ꝯiuncte non ſolum q̄ ſunt vnius generis vel mãe verꝫ que diuerſoꝝ ita vt ſuprema inferiorum imo ſupnoꝝ attineant ⁊ attingāt. Dionyſius de diuinis noib⁹. Conectunſ etiā:qꝛ omne qđ eſt:ſuba exiſtit vel accñs:cum hec diuiſio totā entis euacuet nām.ſic ⁊ omnes ſcientie aut erūt de ſuba vel accñte:ſed que ſunt de accidente in ſubam tandē reducunſ:cuꝫ accñs eſſe nō habeat niſi per ſubam ⁊ diffinitioneꝫ nō niſi ꝑ ipſius additionē. ſeptimo metaphy. Ruſus principia ſalteꝫ vlīa ⁊ mediata ſunt oium eadē.12. metaphyſice.que aūt ſic ſunt vnū ab alio quadā neceſſitate depēdēt:ꝑꝑ qđ Gal'.de inge.9.ca.4. Cōfeſtim a pueritia philoſophiam cupiētes ad illā venim⁹ ꝑmo: deide poſtea patre ſomnijs manifeſtis ꝓmoto ad medicinaleꝫ venimus exercitationē:⁊ ꝑ totā vitā ſcientias alterutras opibus magis q̄ꝫ ꝟbis in ſtudiū duximus. Ille tñ q̄ medicine ſunt neceſſariores exiſtūt iſte. Logica cum ſit oium ſciaꝝ velut ſal ciboꝝ cōditiua:mãlis eius principioꝝ oñſiua:⁊ aſtrologia

B eius iudicioꝝ directiua. Adhuc res oēs ſunt eſſentialr ordinate:igiſ ⁊ ſcie de qbus extant.in ſic aūt ordinatis poſterius pfecte nō pōt adipiſci ſine prioris cognitione: cū ſcire ſit ꝑ cāe adeptionē:poſterioꝝ ꝑ medicia ꝟo ē de reb⁹ poſteriorib⁹:eſt.n.ſciaꝝ pticulariſſima. Et iō Boetius de conſo. quoſdā deteſtaſ manibus violētis diſcerpētes phie veſtes putātes eādem ex aliq̄ pticula illius ſibi aſcripta in ſe totā continere. Itaqꝫ ex his oibus ꝯcluditur oium bonarūꝫ doctrinaꝝ oportere medicū dignotionē hēre. Et forraſſis medicine diſcipuli ꝯfeſtim.appellanſ magr̄i aliaꝝ.vꝫ.artiuꝫ:non medicine. Attēdendū tñ non oportere oino perituꝫ ēē medicum exquiſitā ꝑdictaꝝ cognitionem hēre.ſufficit.n.ſi aliqualē ipſaꝝ habuit in cōi ſicut etiā Haly. demum ſenſi re vt. ¶ Deincepſqꝫ ſciendum ꝙ res duplr̄ pñt ꝯſiderari ⁊ ſcie ꝯiter de qbus ſunt. Aut in cōi prout oēs hñt ordinem adinuicē:ſunt.n.ex eiſdem ꝑncipijs ⁊ tandem in finem tendunt eundeꝫ vltimū.vñ. A.ꝑ metaphyſice. Omnes ſciētie

C cōicant in vna vtilitate q̄ eſt acq̄ſitio pfectionis aie humane ꝑparātis in effectu eam ad futuram felicitatē: ⁊ ſic vna res alia eget:⁊ ſibi ꝯnectiſ exinde ſcia. Uel ſm ꝙ ſunt pticulariter ſuis gñibus ⁊ ſpēbus diſtincte:alioꝝ eniꝫ alia ꝑncipia ſicut numeroꝝ ⁊ planorū.ꝑn° de aia: ⁊ ita vna per ſe ſine alia exiſtit:cū nō ſemper oporteat vltimā querere cām ſed magis imediatā.phyſicoꝝ ſcđo. ¶ Amplius neqꝫ antiquandū eſt in alijs ſcientijs ⁊ maxime in his q̄ ſunt vlioꝝ ⁊ de ſermone:tunc nãqꝫ cum difficultate grādiori ꝑuenitur ad particularium cognitionē ⁊ ſenſum:circa que verſatur ſcientia medicinalis aliaꝝ maxime. Opꝫ eniꝫ mandata medicoꝝ ſequenti diia ſubſcripta a pueritia ⁊ ab adoleſcētia ſuſcipere. In his nãqꝫ tēporibus facilior extat cuſtodia q̄ꝫ in ſenectute:eum obliuionis ſit domus.theorice primo. cap̄ 11°. Recitat eniꝫ Gal'.elementorum primo cum eſſet in 19° anno ſe a quodam didaſcalo de hereſi Attanei incepiſſe medicinalia docere:vnde regreſſum melius videtur eſſe

D faciendum ex hac ad priora deinceps.

His itaqꝫ viſis dicendū ad argumēta quarto. ¶ Ad primum dicendum ꝙ ⁊ ſi plures ſciētiarum nō fuiſſent inuente adhuc tēpore Hippocra.tamen bonitate ſui quadā:nature hūc dirigētis inſtinctu:ipſis vtebaſ vt iam traditis:iuxta illud primi elenchorum. Omnes ēt idiote vtunſ dialectica ⁊ tentatiua conātes arguere:vñ Boe. Struere parietē nãlis ingenij: ſed arte ſit melius. Et ideo ingt Haly. Hip.fuiſſe nature excellētis:nā bonitas nãe ipſius ⁊ ſollertie ſuperfluitas ꝑduxit ipſum ad hoc vt tribus vteretur doctrinis abſqꝫ arte naturaliter dialectice. ¶ Ad aliud dōm ꝙ res pticulariter ꝯſiderate ſunt diſtincte: alieqꝫ ac alie: in cōmuni tñ vt dictum eſt ſunt eedē. ¶ Dōm ēt ꝙ quātū ad cognitionē quandam particularē eſſentialē medicine alie nō ſunt neceſſarie ſcie. quātū ꝟo ad vlıorē ⁊ pleniorē cognitionē entē de pfecto eē ſunt neceſſaria. ¶ Ad aliud dōm ꝙ medicina ad ea q̄ ſunt propria ipſius nulla aliarū indiget ſciaruꝫ:eget tñ alijs inquātū vna ſcia locatur ſub alia vt oſtēſum eſt ſicut res ſub re ꝯtineſ. Cū enim in ſcia ſint duo: ſuppoſita ⁊ rōcinata. ꝑ metaphy. A.quātū ad rōcinata cū ꝓpria illi ſciētie in qua ex ꝓprijs rōcinanſ alijs nō indiget:quātū ꝟo ad ſuppoſita egēt vt ſuperiori ſciētia declarētur ac defendanſ per cōia. ¶ Ad aliud cōſimiliter dicēdum. ¶ Ad aliud dicēdū ꝙ lꝫ ois ſciētia pticularis vt declaratuꝫ eſt aliquomō egeat vlīs nō tñ ſimilr̄:qꝛ quedā eſt magis pticularis vt q̄ de ente pticulari:alia ꝟo minus ſicut que de minus particulari. Uniuerſalior nãqꝫ ſciētiarum nō tot requirit adminicula velut grāmatica vel logica relatione aliarū ceu q̄ de ente pticulari. Medicinā ꝟo dictū eſt particulariſſimam fore aliarū.

¶ Differentia.II.

Uod non ſit opus medico logicuꝫ eē vꝫ:qꝛ qđ ē vanū,ſibi nō ſuppetit. Tale ꝟo eſt logicum eſſe.vñ ꝓhemio de aia. Manifeſtū ꝙ dialectice diffinitiones vane ſunt oēs. Itaqꝫ ⁊ tota fere cognitio logica:cū diffinitio mediū demonſtrationis exiſtat ſaltē potioris. ¶ Amplius qđ eſt ipertinēs ⁊ extraneum nō opus medico. hꝫ aūt ſunt ſermones logici.vñ Cōmētator 4° phyſico. Intēdit Ariſt.ꝑ ſermones extraneos logicos: ⁊ phiaꝫ que ex iſtis cōponiſ phiam vocat extraneā. ¶ Ruſus:qđ eſt inutile nō neceſſarium eſt medico in vtilibus finem ſtabilienti. hoc ꝟo eſt logica.vñ interioꝝ 5° capi.ꝑ. Logica ꝟe ſunt q̄cūqꝫ vltra vtilitatē nãe ꝯſideranſ reruꝫ. Eorūdē ꝟo ꝑ ca. inutilis apparet logicorū ꝓblematum ſcrutatio:cum nihil in dignotione paſſionum neqꝫ in ſanatione:neqꝫ in ꝓnoſticatione inueniēdoꝝ ſit iuuatiua: q̄re Cōmētator 12° metaphy. Ut enim ei q ſemꝑ eſt in diſputatiōe multotiēs accidit videre extranea remota a rei nã. Ideoqꝫ ꝑmo theorice. ca.3°. Gal'.ait ꝑ lib.de cognitione morboꝝ interioꝝ.logicarum inueſtigatio q̄onum in arte medicine vtilis nō eſt: cuꝫ nihil ꝑ eas diligētius de morborū nã ingraſ: vt neqꝫ ipſorum cauſe aut ſigna vel medele. Palin: vna ſciētia non videſ oino ſibi differētibus etiam gñe indigere:ſed logica ⁊ medicina ſunt differētes diſfariam:cum ꝑncipia ſubita media ⁊ fines ſint alia.nam logice ſunt entia rationis ꝑncipia ſubiecta ⁊ intētionis ſcđe. A.ꝑ meta.media ex quibus fulcitur vniuerſalia:finis ꝟo perfecte rōcinari. Medicine ꝟo ſubiectum corpus humanū ſanabile:vt ſexta oſtendeſ differētia. Media ex quibus tādē affirmat indiuidua exiſtūt ſenſibilia. Nō etiā deinde hominē medicās ſanat niſi ſm accidens:ſꝫ Calliā aut ſortē.prohemio metaphy. ſimiliter Halyab.technis 2°. Speculatio medicine totius ſenſuꝫ nō trāſcēdit:vnde idē ſuper 4° quadripartiti. Ars medicine non inſpicit niſi res manifeſtas ſentiēdo ⁊ vidēdo. Cuius quidē finis eſt ſanitatis poſſeſſio:differētia priori. Ex quibus infertur medicum non oportere logicum eſſe.

Oppoſitū ꝟo huius ex differētia ſuſcipiſ añdicta. ¶ Adhuc illud per cuius defectum cōtingit medicū errare ſibi opus extat. B aūt eſt logica.vñ in herchib⁹ tra.2°.c.2. Dialectice neccitas magna.vt ex qbuſdā cōducaſ qddā manifeſte ſcire ⁊ nō obediaſ vnq̄ꝫ ſophiſmati neqꝫ ab altero:neqꝫ a ſeipſo. Et ſcđo ſimpliciū pharmacorū. Medici quibus non eſt ſciētia per viam dialectice ⁊ canonū eius errant errore q̄ꝫ magno.pertrāſeunt eñi terminos proprios. Errant etiam in rōne ſua ſimili errori infantium qui nō incipiūt ſcire dialecticā niſi ex ꝓrimo. Adhuc Gal'.cum alijs docet inueſtigare morboruꝫ naturas ⁊ illorum cauſas per rationeꝫ cognoſcere:hoc aūt eſt logice:cū ſcia rationis exiſtat. Logicū nãqꝫ rationabile interpretaſ. Ex his itaqꝫ cōcluditur opus fore medico logicum eſſe.

Tract.prio cap.3.circ. ꝑncipiū. Co.de reſſione in medio. T.c.4. T.c.19. T.c.5. T.c.3 ibi. T.c.5. T.c.38. In alijs ſciētijs nō ē antiquandum. Cap.8. 3° tech. cap.10. Li.ſo C. Collr.c.1. in medio. E. Li.ſo 10. F. Te.ch.11. Cō.37. Palo poſt mediū 3° ſilis ſnia nō verbo formalis. Cō.4. Ioi. h cū di.lib. G. Capi. 3° circa ꝑn. Cap.1. in medio. Cō.34. H. Tex.16. Diſtin.3° Cap.1. in medio.

1 **At huius queſiti** veritas oſtēdat: eius pͥncipalius termini apiantur: cū cuiuſlibet ꝓpoſiti oporteat quid nōīe ſignificetur pͥmitus cognoſcere. Nominibus nāqꝫ ⁊ non rebus latis in diſcrepationem euenit diſputare. elenchorum pͥncipio. Secūdo videndum qd de hoc nōnulli ſenſere. Tertio veritas ſubiungatur. Ex quarto tandem ad argumenta dicatur.

Cap. 2.

Propter primū quidē ſciēdū ꝙ rō terminorū huius q̄ſiti diſa viſa eſt poſt.

Propter ſcōm vero ſciendū vt ēt appuit in ea ꝙ aliq medicoꝝ emperici preter/miſſa diſaria rōne ac expīētie ſolū intēdētes voluerūt medico nō opus fore logicā hīe: neqꝫ vtile ipſi aliqđ ipartiri: ſed potius iacturā inferre: cū ipſa ſit vniuerſaliū quorū vt apparet hereſuꝫ libro deſpectores exiſtūt. Sꝫ horū qdem defectus iſignitus eſt diſa precūti. Iſtis nāqꝫ accidit nullā egritudinē aut auxilioꝝ materiā certe dignoſcere cū cognitio ſola nō ſufficiat ſenſitiua: ⁊ maxime circa raro deficiūt contingētia: vnde quinto iterioꝝ cap̄ penultimo. Qui ſine rōne experiētiam irrationabilē obſeruant ſolaꝫ: vſus eoꝝ que raro fiunt inexperiētiam habēt. Et q̄ raro emergētia eorum ſunt ſecte derogatiua omnifariam ipſa contēnūt: vt non ſolū curas talium: verum etiam antecedētes ſpernant eorum cognitiones: interiorum tertio. capitulo. 3.

Colli. tert. 22. et lib. q̄ dē introductorꝰ medi. c. 3. 1 li.

K

Propter tertiū ſiquidē iuxta Cōmentatorem ſciēduꝫ 7° metaphyſice: phyſicorūqꝫ pͥmo. ꝙ dialectica vtitur duobꝰ modis. Uno qdeꝫ ſm ꝙ eſt inſtrumētū: ⁊ ſic vtitatur in alijs ſciētijs ſm ꝙ accipitur illud quod in ea declaratum eſt in ipſis: ⁊ ſic viſus mihi eſt modus ſciēdi cōis cūctis ſciētijs traditꝰ in ea: quē propriorē pronūtio: ⁊ hic vſus eſt in modis ſciēdi traditus. Et alio mō ſm ꝙ eſt in ſeipſa ſciētia ſpeculatiua ad aliā ſciētiam: ⁊ ſic ea magis vti videtur / inquio: metaphyſica: cū ipſa de ente cōſideret ſimpliciter: propoſitiones etenim dialectice ſunt entis ſimpliciter: nō tñ inquātū ens ſicut diffinitiones ⁊ deſcriptiones ⁊ alia in eis dicta. Et hic modus vſus mihi videtur extraneus in ceteris ſcientijs a diuina maxime. Secūdo quoqꝫ is eiuſdeꝫ ſcribit ꝙ logica duplex exiſtit: quedam nāqꝫ vniuerſalis omnibus ſciētijs: puta ſeptē vna artium liberalium exiſtens. Eſt enim dicta ipſa dialectica ad omnium methodorum principia viaꝫ habēs. Altera quidem vnicuiqꝫ ſcientie propria: primam equidē vniuerſalem vt oſtenſum eſt in priori differentia medico fore neceſſariam. Quod Palin firmatur: q̄m omnis ſcientia eſt cū ratione poſteriorum fine: medicina vero vt monſtrabitur differētia tertia eſt ſcientia. Rōnē nāqꝫ ipſius maxime opꝫ cognoſcere per ſcientiaꝫ que circa rationē negociatur: hec aūt eſt logica vt ēt nomen. ſ. rōnalis denūtiat. Illuminat. n. ⁊ dirigit ⁊ iuuat ceteras ſciētias in mō ꝓceſſus. Stabilit ēt ipſaꝝ ſaltē ꝓbabiliter pͥncipia. Quarto vt tactū pͥus metaphyſice: metaphyſica vero demonſtratiue. differt. n. ab ipſa ptātis mō: ꝓp qđ logica ēt cōlori nō parū indiget medicus. Quā ēt Gal. primo elemētoꝝ notat ſe habuiſſe q̄n eius ꝑceptori Attanethico opponit de quo diſcipulus ille inquit nutritus hic in dialectica inde repletus contagione: vñ 3° virtutū nāliū ca. 10. Opꝫ debētē cognoſcere qđ alius melius mox quidē nā ⁊ pͥma doctrina. i. inſtructione ſciētiarū que de ſermone ⁊ logica ꝓprie. cū omniū ſit in eorū fines reductiua multū ab alijs differre. Propria quidē eſt duplex: altera quidē ſciētie: altera vero ſciētis. Prima quidē ē modus in ordine proceſſus ⁊ demōſtrationis in hac ſciētia vel illa obſeruatus: quā Ariſto. in pleriſqꝫ tradidit initijs librorū vt topicorum phicorum ⁊ ethicorū. Ptolomeus ēt in pͥncipio quadripartiti ⁊ centiloquij. ⁊ Gal. quaſi in omniū librorū exordijs ⁊. A. in de ſubiectis medicine ⁊ pͥncipio ſermonis pulſuum ⁊ maxime vrinarum. Nam ⁊ ſi omnes ſcientie vtantur logica: ipſa tñ fruuntur amplius ille: quarū cognitio ſuſci/

Co. 2. in ſi. Co. 35. in pͥncipio.

L

Co. 15.

Te. cō. 17. in fine.

In 3°. primo diſc. Te. cō. 5. 9° mediū.

M

pitur ex materia aut actibus humanis velut nālis: aſtrologia iudicialis: medicina ⁊ moralis: propter enim diuerſitatem eorum ex quibus ſunt opꝫ logicam huiuſmodi canones premittere: quibus ipſe ad aliquam cognitionis coartentur vniformitatem. Scōa vero attenditur penes quaſdam diſpoſitiones ⁊ conſuetudines medico magis extrinſecas exiſtētes: quarū vne ſumuntur amplius ex parte aie: altere vero ex parte corporis: eo ꝙ eſſe compoſiti eſt ꝓprie. primo de aīa. Que aūt ratione cōſiderātur aie ſunt mores: quos expedit medicum habere. Licet. n. peritus medicus naturaliter egrestium ſit morū diſa. 7. conſuetudine tamē ⁊ arte conari dꝫ laudabiles acquirere: qui ⁊ magis ſic erit appreciatus quādo contra eius tali freno rationis operabitur nat uitatis ſignatores. Mores vero ⁊ actus ipſius ſꝫ ꝙ teſtantur illuſtres medicorum Hip. Gal. ⁊ Haly. maxime hi ſunt: quorum quidam nomine habitus denotantur: alij vero priuationis. Uoco quideꝫ habitus q̄ dei primitus debet eſſe amator: ac ipſuꝫ in cunctis operibus ſuis vt preponatur preponere. hic nāqꝫ ſolum languores ſanat ⁊ deuiantes in veritatem deducit. Ipſumqꝫ timere: eum principium pronūtietur ſapiētie. Ex quibus ſacer reddetur ⁊ diuinus: vt res etiam ſibi reuelentur ſacre ſacris aut ſacratis hominibus ſolum oſtenſe. Sitqꝫ apprehēdens: intelligēs memorās plene ac ſolers: lector aſſiduus: neqꝫ die neqꝫ nocte ſtudio deficiens ⁊ meditator indeſinens: meditatio nāqꝫ clauis exiſtit veritatis: probatoſqꝫ obſeruet magis auctores: ſitqꝫ eius ſtudium in medicina precipue: ſit ⁊ diligens ⁊ expertus ac verax fidelis: fortis: pudicus: caſtus: māſuetus ac miſericors: pius: lōgi vſus: tardus: paſſionūqꝫ ignominioſarum ſibi penſarum ſagax occultator: viſitator infirmorum ſollicitus ⁊ maxime acutorum: vt mane ſaltem viſitet ⁊ veſpere: lꝫ talibus ſemper foret aſſiſtendum hoſpitalium infirmoruꝫ rimator: in quibus plurimi ⁊ extranei caſus adueniunt: neqꝫ oſtentatione quadam pigeat ab infirmo ſciſcitare morbi perfecte occulta: vt qđ ars non prodit interrogatio manifeſtet. Sit ⁊ ipſius primaria intentio ſanitas. Nam medicine intentio eſt ſanitas: finis vero poſſeſſio illius. Paucis quoqꝫ amicum ⁊ familiarem ſe reddat: maxime ſi famoſus fuerit medicorum. Oportet etiaꝫ huic ab adoleſcētia inſudare. Cuſtodia enim tunc ſit facilior q̄ꝫ in ſenecta que domus obliuionis exiſtit. Qꝫ ſi doctor fuerit diſcipulos aptos vt filios diligat ⁊ pertractet. Gratiſqꝫ ac abſqꝫ fenore aliquo edoceat: idignoſqꝫ abijciat. Diſcipuli vero vice verſa vt pāreꝫ ⁊ adhuc ampliꝰ diligāt ⁊ exaltēt: credāt vt diſcāt retributiōes illi exhibēdo cōdignas: eiuſue filios vt fratres aſtringāt dilectiōe: itqꝫ ligua expeditꝰ ⁊ ſenſibꝰ cūctis ꝑfectus: adſitqꝫ ſolū medicationis deputatꝰ officio: tūc enim vnūquōqꝫ optime agitur q̄n in vnū finē ordinatur: cōtrariū aūt praue: ⁊ ad minꝰ vite ꝯſiſtat honeſte. Qui vero priuationis ſunt ⁊ imꝑfectionis actus aut mores ꝓpulſent freno ſobrietatis ab eodē: vñ nō ſit inuidus: nō cupidus: ⁊ ſō nō tachiſtis: q̄ nō rōnabiliſſime odio habet aboliſtorat nō auarus: nō diffidioſus: nō luxurioſus: non vinoſus aut detractor: nō ēt laudator nō venator aut aleator vel iſtrioꝝ olno muſicaliū pulſator: nō hippocrita: nō verbo ſꝫ ope medicus: nō timiditate vel audacia paſſionatus: nā hec infirmitatē parit: illa vero iartificialitatē: nō audax aut ꝓſūptuoſus: nō ꝑceps: nō ꝯtumax aut diſcurſor ciuitatis ſalutator. Quidā eīm circūeūtes totā ciuitatē ſalutat: ſeducūtqꝫ potētes vt tenēt cū eiſdē: nō diſcipuloꝝ emptor: neqꝫ venenorū neqꝫ aborſuū ꝑpetrator vlla occaſione aut doctor. Sunt enim celi qui arguūt: elemēta que ſentiūt: ac in poſterū diuine viſionis abſentia: nō ambitioſus aut vanaglorioſus vt vni hereſi ꝯſtituꝰ: nō loquax orator aut [illegible]: neqꝫ litigioſus: ne aduerſus te ꝯcitata iſurgat inquiēs nā. O fruſtra ingratum mortaliū genus: occidit eger ⁊ nō moritur: ⁊ mihi fragilitas imputat. Theodorus Priſcianus. Ex pre

N

Colligit: Te. cō. 64. Peritus medicꝰ eſt nālr egreſtiū moꝝ.

Lib. de lege.

O

P

Intentio pͥ medici.

Q

A quoqȝ corporis dupliciter: aut quantum ad ea que ipſius debent vtiqȝ eſſe mediocris habitudinis ⁊ ſtature: neqȝ enim ſit valde pulcher ⁊ comptus vt decorꝫ mulieribus ⁊ perterreantur egrotantes: neqȝ turpis aut deformis vt abominatus aſpernetur: neqȝ gigas aut homunculus: ſed medium hic tanqȝ virtuoſum inter duo hec obtineat extremorꝫ: ſit etiam actibus tardus: ſ habelit⁹ ei⁹ ⁊ ſudor nõ ſit fetidus vt caproſus aut polypoſus: ⁊ vniuerſaliter nõ ſit corpore vnctuoſus vt ex eo velut ab hirco hora coitus fetor percipiatur horribilis. Ad ſummum nãqȝ expedit vt ſe mũde gerat ⁊ honeſte. Uel ex parte corpori adminiculantium: qualia ſunt dicta bona fortune ſine quibus nõ contingit eſſe felicem ethicorꝫ. p̃. ⁊ ideo mercedem ſecũdario ſine intermiſſione accipiat. Qui enim emere vult ⁊ donare diſponit mẽdicare: dum quidẽ dolet accipe. nam ſi ceſſauerit dolor ⁊ laboris ilico premium ceſſabit iuxta illud. Dum locus eſt morbis medico promittitur orbis.

Caꝑ.ii.

B Mox fugit a mẽte medicus morbo fugiente. Quãdo enim eger bene perſoluit magis te reputat: ⁊ ſeipſum cũ ſuis obligat ad ea que mandans perficiẽda ne amittantur expenſe: citiuſqȝ ſanatur iuxta illud Empta ſolet care multis medicina iuuare. Si data ſit gratis nil cõfert vtilitatis: nõ enim ſic te reputat ⁊ confidit. Propter qđ nõ ita ſanatur vt. 135. tangetur dicta. Nõ tamẽ velis pauperes opprimere neqȝ egenos ſaltem intuitu pietatis deſerere: cũ inde laudabilis conſurgat fama. Qđ enim abundanter accepiſti his velis gratis pme amo: bonitatis impartiri. Nũqȝ autẽ ſis oblati obnegator: niſi fortaſſis tibi quid prius intulerit tãti: ⁊ maxie cũ minor aut mediocris fueris medicorꝫ: quoniam medicina ⁊ maxime curatiua marti eſt ſcripta: qui omnib⁹ fere planetis iudicatur odioſior: hic etiam irremunerationis: obiurgij ⁊ omnis iniquitatis extat planeta: propter qđ expedit negociũ tuũ ne decipiaris primit⁹ firmare: niſi eger⁹ magnificus eẽt ⁊ curialis diquaqȝ: adhuc videtur laborãtib⁹ ꝙ ꝗſi nihil mi

C in eorꝫ ipẽdas viſitatione. Et vt ad vnũ ſit fari obſequa medicorꝫ ſperuntur vt ad multũ. Hoſpitium oꝫ eſſe ſecretũ: paucisqȝ q̃ ad eius intima notũ: nõ calcãriũ icurſib⁹ reſonãs: nõ et ... ⁊ vexillis medicinalib⁹ inſigniter denotatum neqȝ notis pclamatũ. ¶ Amplius opꝫ et denuo medicũ eẽ aſtutũ ac ſagacẽ in futurorꝫ maxie pnunciatione. Nũqȝ enim qđ abſolute pnunciãdũ: ſed ſub cõditione dõm id ad plurimum cõtingere ꝗbẽdo. vñ ꝗrto ſcõs. Cũ apparẽt ſigna mala timoroſa pmittem⁹ ſermonẽ in pditione inde ad plimũ cõtingẽte. Nã qꝫ multotiẽs ſaluatur mirabilr abſqȝ ſpe. Quare Gal. aſo. 6. Opꝫ medicũ ſtudioſum eſſe vt nõ aliqđ dicat abſolute. Nã morborꝫ ⁊ pprie acutorꝫ nõ vſqueqȝ ſunt certe pronũtiationes ſalutis aut mortis. Neqȝ et chronicorꝫ ꝗtũ ad eorꝫ ſaltẽ initia ſ doi. Qđ pp mãei euenit diuerſitatis icõditionẽ ſicũt oñdet dicta. 138. ⁊ iõ medici opꝫ iudicia: ſicut et aſtrologi fore cõditionib⁹ alligata cõtinue ꝗſi multiplici itellectu: velut q̃ ſpũa pnũtiationes pſtãtia: vt dicatur exẽpli gra. Ita ſolet in talib⁹ caſibus cõtingere: nõ tñ nectio. Uidemus enim qſqȝ ſenes digitos in hoie ⁊ collobiũ hñrẽ ⁊ hꝫ. Nã ⁊ mõſtrioſitates iterdũ occurrũt in egritudib⁹ velut i nãis: colꝫ 7. Cũ at declinauerit cũ ꝗdã heſitatione ad lat⁹ mortis: tñ demiſſione aliq̃ vult⁹ ⁊ ſimulata id pnũtiabis meſticia: nõ tñ ex nectitate vt quaſi videaris creatori derogari: niſi illius eſſent nectitatis ſigna: tũc enim dõm eſt ſalutem ipſius ꝗſi ex

D miraculo poſſe ac nõ alr cõtingere diuo: neqȝ ⁊ poſt qȝ tuum in pnicie declinauerit iudiciũ reiterare id velis niſi ſciſciteẽ q ſit ei⁹: qđ ſi facis ꝗſi bis videberis de hoc letteris tãqȝ ex tuo pnoſtico gloriã habitur⁹. Plurimi etenim vanaglorioſi medicorꝫ cũ pdixerint pnicie pdicãtes inhiant eius mortẽ neqȝ forſitan necia ſaluti miniſtrãtes: vt aliqȝ ſit audire vanagloria ſue pnunciationis deductos: iã euaſuros medicis mortificaſſe donatis ſimilr ⁊ aſtãtes illi deuiant famulari. Egrotũ vo ipſum nũqȝ a ſpe ſalutis amoueas. ⁊ ſi tu dino ac ipſe deſperet: ſciet eni dicta. 35. ꝗtũ cõſidẽtis infirmi de medico ei cõferat ad ſalutẽ. Euaſeros et cum cõditiõe ⁊ nectitate pnunciabis predicte ſiñ iudicãdo ipm rõnabilr ſaluaturũ: ſi medicũ diligẽtes habuerit. Sitqȝ infirm⁹ obediẽs ⁊ miniſtri idonei: ac necia ppata extrinſeca: neqȝ aliqđ ſupuenerit in diſum. Et iõ Gal. obſeruare hãc pnoſticationis diligẽtẽ cautelã teſtatur 3° interiorꝫ. c. 3. Semp ſm totã vitam meã me ipſum ab audaci cõfeſſione abſtinui: ⁊ medicans vſqȝ ad ſenectutẽ nũqȝ vſqȝ hodie erubui ſm curã vel pnoſticationẽ vt alij glorioſiſſimi medicorꝫ. Utebatur eni cauteloſis canonib⁹ ei⁹ determinãtib⁹ pnuntiationẽ pfecte vocib⁹ cõditionatis: ⁊ quaſi duplicibus: interiorꝫ apparens qnto. ca. 7.

Tertio aꝺ medium.

Poſt medium.

His itaqȝ viſis dõm ad argumẽta quarto. Ad pmũ dõm ꝙ dialectice diffinitiones pñt duplr cõſiderari: aut quãtũ ad viam quam tradunt diffiniẽdi: ⁊ ſic nõ vane ſed necie vel quãtum ad ea de quib⁹ ſunt: ⁊ qꝛ illa ſunt cõia ⁊ extranea que minime faciunt in alijs ſciẽtijs ſcire: ideo dñr vane: vnde Cõmẽ. Diffinitio ois deficit p quam cognoſcuntur accñia: neqȝ diffinitio dicitur niſi equiuoce: vt

F qꝛ in ea colligatur aliqđ falſum: aut cõponitur ex cauſis remotis aut accñtibus: ⁊ talis videtur dialetica diffinitio: nam alr cõſideratur a logico ⁊ aliter a pho ſm Cõmẽtatorẽ. 7° meta. vel etiã ab alio artifice ſuo mõ. Logicus nãqȝ eam cõſiderat ſm ꝙ eſt inſtrumentũ inducẽs intellectũ ad qditates intelligẽdas. Phs vo ſm ꝙ cõſiderat nãs rerũ: ⁊ ſic de alio ente ſm ipſius ſcientie cõſiderationẽ: ſic itaqȝ a logico in ſcientia ſpãli modus debet ⁊ nõ res logice aſſumi. ¶ Ad aliud et p hoc apparet quid dõm: qꝛ in ppria ſciẽtia ex pprijs debet quis procedere cũ voluerit ſciam aggenerare modo ſeruato cõi puta logice: nõ aũt ex ipſis que ſunt in ſe cõia: qualia ſunt: ſi ppoᵐ in pposito ⁊ oppoſitũ in oppoſito: ⁊ quotiẽs dicitur vnum in cõtrariorꝫ ⁊ reliquũ: ac hꝫ cõia: qm̃ opꝫ queſiturum hñ inſtantem eſſe per primas inſtantias generi qđ ſit oẽs illius generis cõſiderando dicta 1° celi ⁊ mundi. ¶ Ad aliud dõm iam viſum quid ſenſerit ibi per logicũ Gal. ſed fortaſſe Haly. praue accipit dictum Gal. Qđ. n. is pticulariter dicit de vna logice queſtione: vt paſſio ſi in capite exiſtat ex fumis delatis ex ventre in ipſum eiqȝ cõſimiles an de

G beat dici capitis vel vẽtris. Haly. aũt i hꝫ ſermone omnem vꝫ qõnẽ logicam aſpicere: qđ noluit Gal. in hꝫ agẽdum ſaltẽ ratione modi vſus: qđ et oſtẽdit p̃cedẽs aut precedens antedicte orõnis Gal. Huius itaqȝ ex tali alterutrinqȝ argumẽtatiõe inutilis ⁊c̃. ¶ Ad aliud dõm ꝙ lꝫ logica ex parte rei ⁊ vt eſt docẽs a medicina ⁊ a ceteris differat ſciẽtijs: ratione tñ modi ⁊ vt vtẽs in oẽs cõcidit ⁊ cum oibus cõuenit.

Coꝫ. ii. p̃mi de aĩa.

Cõ. 42. in principio.

Ec eõdẽ

¶ Differentia. III.

Quod medicina nõ ſit ſciẽtia videtur: qm̃ ſcia eſt de incorruptibilibus ⁊ perpetuis. p̃ poſteriorꝫ: ſꝫ ea de quibus ponitur eſſe medicina ſunt corruptibilis oia. Corpus enim humanũ de quo tractat cum his que ſibi applicantur oibus ſunt mutabilia ⁊ corruptibilia. ¶ Adhuc ois ſcientia eſt de abſtractis ibidẽ: ſꝫ medicina nõ eſt de abſtractis ſed de cõcretis: qđ oſtẽditur ex eius diffinitione: qꝛ eſt ſcientia ſanorꝫ egrorꝫ ⁊ neutrorum: que omnia ſunt cõcreta in technis p̃. Palin. ſcientia eſt vniuerſalium: ſed medicina eſt particulariũ. Nõ enim quis medicãs ſanat hoiem niſi ſm accñs: ſed Calliam aut Sortem dicta priori. Singulare enim curabile. vnde tertio de ingenio. c. 7. Medicina nõ ſit vniuerſali hoi: ſed vnicuiqȝ indiuiduo ſuo. ¶ Amplius ſi medicina eſt ſciẽtia: aut eſt ſingularium aut vſium. nõ ſingulariũ: qꝛ de illis nõ eſt ſciẽtia: ſed ſenſus. neqȝ vſium: qm̃ ſi de eis ſit ſcientia opꝫ ꝙ intellectu percipiantur: cũ ſcientia ſit habitus intellectualis: ſed ſi comprehẽdantur intellectu cum ſit vnus ⁊ ſingularis: ⁊ omne qđ ſuſcipitur per modum ſuſcipitur ſuſcipientis ⁊ non ſuſcepti: oẽ et qđ i indiuiduũ venit indiuiduum fit: hꝫ igitur vniuerſalia particularia ⁊ ſingularia redduntur. ¶ Rurſus vt de aliquo

Tech. 1°.

H Tec. ch. 25. Tract. 1.

Dist. 1.

I ſit ſcientia opꝫ aliqd eſſe principiū per qd velut per mediuꝫ paſſio probet̃ de eo:hoc aūt eſt diffinitio ſubiecti:ſed in diffinitione medicine cadit accñs:puta ſanū egrum ⁊ neutrū. Accidentium aūt nō eſt diffinitio neqꝫ demonſtratio:poſteriorꝝ.1. ¶ Adhuc qd nō eſt vnum:nō eſt:q2 quicquid eſt:id eſt q2 vnū numero eſt:libro de ente ⁊ vno Boetius:ſed medicina nō eſt vna:qm̄ quoꝝ nō eſt vna cognitio non eſt vna ſcientia:medicinaliū vͦo nō eſt vna cognitio:cum quedā ratione cognoſcant̃:quedaꝫ vͦo experientia:ɔſiderat etiā corruptibilia ⁊ icorruptibilia:iuxta illud de aere ⁊ aqua. Si ex altiſſimis ɔſideraverint:norint quoqꝫ aſtronomiam nō eſſe minimā partem medicine:ſaltem in dierum creticoꝝ redditiones impreſſiones contēplatur ſuperiorꝝ: quoꝝ nō videt̃ vna ratio cū differant plus ꝙ genere.10.methaphyſice ſimiliter cōſiderat ſubam ⁊ accidēs. ¶ Iſidem ſcientia eſt vni⁹ generis ſubiecti pres ɔſiderās ⁊ paſſiones eiꝰ poſteriorꝝ.ſed hec ſciētia nō eſt vnius verū pluriū:cū ſit omniū que in mundo ſunt corporꝝ:theorice primo. Medicus eniꝫ ꝓpter corpus humanū conſiderat omnia ſibi quecunqꝫ occurrentia modo. Etiā ſi eſſet ſcientia ſupponeret̃ alicui ſcientiarum ſuperiorꝝ:hoc enim eſt de ratione ſcientie ſubiecte particulare:ſed nō ſupponit̃ ſcientie:ſed potius arti mechanice:cū finis eius ſit ſanitas vlterior que opere ɔſeruat̃ vel introducit̃:velut in mechanicis videmus ɔtingere. Ex his igit̃ ɔcludit̃ oibus ꝙ medicina nō ſit ſcientia neqꝫ vna.

In oppoſitum

In oppoſitum hoꝝ omnium ſunt Hip. Ariſto. Gal. ⁊ alii eximij medicorum ⁊ phorꝝ qui eam ſcientiam profitent̃. ¶ Amplius ſciētia eſt entis imobilis comprehenſio veritatis:hoc vͦo eſt medicina vt declarabitur. Eſt itaqꝫ ſcientia. ¶ Ut huius queſiti cum ſibi annexis veritas oſtendat̃:primitus eius termini exponant̃.2° videndum quid alij de hoc ipſo ſenſere.3° veritas demonſtret̃:⁊ quarto tandem ad argumēta dicat̃.

Propter primum

L Propter primum vͦo ſciendū ꝙ medicina dicit̃ a modo:ipſa nāqꝫ ſalubrem tradit viuēdi menſuram. Hec quoqꝫ modis accipitur plurimis. Aliquādo nāqꝫ ſumitur vniuerſaliſſime put eſt quidam habitus proprijs principijs cauſatus in anima qualiter de ea audit̃ queſituꝫ. Sumit̃ ⁊ vniuerſaliter put eſt debita ſex rerꝫ nō naturaliū adminiſtratio vel potio vel chirugia. Accipit̃ ⁊ particulariter ſꝫ ꝙ in particulari ɔuenit morbo in complexione ſiue in cōpoſitione aut in nā cōſicqꝫ vnum inſtrumentum medicine prioris dicit̃ medicina ceu potio. Sumitur ⁊ particularius pro pharmaco ſolum laxatiuo:quam acceptionem nunc habet vſus vt plurimū. Adhuc ipſa multas inuenit̃ habere notificationes. Deſcribitur enim.ii.de inge.ſanita.cap.12.teſtante Hippo. Medicina eſt adiectio ⁊ detractio. Adiectio quidē eoꝝ que deficiunt:ablatio vͦo ſuperfluentiuꝫ. Et hec quidē cū eius expoſitione deſcriptio magis videtur practicam repreſentare. Platoni quoqꝫ aſcribitur ꝙ medicina ſit hominis ſcientia vt ſanitate participet. In libro quoqꝫ herecſum cap. primo. Medicina eſt doctrina ſeu diſciplina ſanoꝝ ⁊ egrotantiorum. In technis vͦo primo dicitur. Medicina eſt ſcientia ſanorum egrorum ⁊ neutrorꝝ. Trāſlatio quoqꝫ arabica putans hanc diffinitionē ſemicōpletam ei addēs inquit. Medicina eſt ſcientia rerum pertinētium ɔtinuatarꝫ cum ſanitate ⁊ cuꝫ egritudine:⁊ cū diſpoſitione tertia in qua nō euadit homini ſanitas neqꝫ egritudo. ¶ Primo autē theorice cap.3. Gal. in lib. artis parue diffiniuit medicine arteꝫ diffinitione qua eā Eracleus diffinierat.ſ.cognitio eoꝝ que ad ſanitatem ⁊ infirmitatē ⁊ neutruꝫ referunt̃. In pncipio qꝫ canonis primi. Medicina eſt ſciētia qua humani corporis diſpoſitiones noſcunt̃ ex parte qua ſanat̃ ⁊ ab ea remouet̃ vt habita ſanitas conſeruet̃ ⁊ amiſſa recuperet̃. Auer. aūt colliget pmo caplo p. Eſt ars operatiua exiens ex pncipijs veris in qua querit̃ obſeruatio ſanitatꝫ corporis humani ⁊ remotio ſue egritudinis ſꝫ ꝙ poteſt fieri in vnoquoqꝫ corpore. N Sexto vͦo eiuſdeꝫ ait:ille diffiniuit medicinam bene: qui ipſaꝫ in genere ſuo diffiniuit dicēs:ꝙ eſt ars operatrix que inuenta eſt experimēto ⁊ ratione:ɔſeruans ſanitateꝫ ⁊ remouēs egritudinē:⁊ hec eſt veracior diffinitio que in aliquo auctorꝝ ſit inuenta libro. Dixi quoqꝫ in primis ꝙ medicina eſt ſciētia humani corporis vt ſanabilis ꝓcuratiua. Deinceps ꝓpter genus medicine qd eſt ſciētia ſciendum ꝙ quinqꝫ ſunt habitus quibus anima dicit verum affirmādo vel negando.6 ethicorꝝ:⁊ vtrobiqꝫ in fine poſteriorꝝ ſcientia: ars prudētia:ſapiētia:⁊ intellectus. Suſpitione nāqꝫ ⁊ opinione cōtingit falſum quandoqꝫ dicere. Scientia quoqꝫ ad pſens ſicut ⁊ ſcire tripliciter dicit̃. Eſt enim ſcire ſiue ſcientia propriiſſime dicta ſicut illa que eſt per cauſas proximas ⁊ imediatas ſm ɔñtiam cōtinuā ɔcluſionis illatiua qualis eſt illa ſcientia ſeu ſcire qd diffinit̃ poſteriorꝝ primo quādo dicit̃. Scire opinamur vnūqdqꝫ ſimpliciter ⁊ non ſophiſtico modo:qd eſt ſm accñs:qd eſt quando cauſam arbitramur cognoſcere ꝓpter quam res eſt: ⁊ quoniā ipſius eſt cā ⁊ ꝙ nō ɔtingit aliter ſe habere:⁊ iſta quidem ſcientia ex demoſtratione ꝓpter quid aggenerat̃ ſiue doctrina ſm Gal. compoſitiua. Sumit̃ ſcdo proprie lꝫ quo ad nos propriiſſime poſſit dici cum innata ſit nobis via ꝓcedere ex notioribus ⁊ certiorib⁹ nobis in notiora ſm naturā:phyſicorꝝ pncipio. Etenim cuꝫ effectibus per ſe cauſis ſuis inherentib⁹ ordine priori e conuerſo proximis ⁊ imediatis ſm ɔñtiam peruenit̃ in cauſaꝫ que intendit̃ venari aut cauſis remotioribus intermiſſis quibuſdam ꝓpinquioribus deducit̃ cōcluſio in effectū:ſciētia per demonſtrationē elicit̃:q2 ſeu doctrina dicta reſolutiua ⁊ ea que ex his duabus vijs ɔſurgit ſcientia:dicit̃ habitus intellectualis ex demonſtratione elicitus. Unde Iſaac Amaran in de diffinitionibus. Scientia vera eſt cognitio vera quam verificat rōcinatio ⁊ demonſtratio firmat:per rōcinationē quidē demonſtrationē intelligit qa:per demōſtrationē vͦo ꝓpter qd:illa eniꝫ ꝓprie dicit̃ demſtatio. Suſcipit̃ ſcia ⁊ ſcire tertio iproprie ⁊ cōiter valde pro veritatis adeptione modo quocūqꝫ ſiue rōne aut experientia ſeu alio modo: ⁊ ſic nihil aliud eſt ſcientia niſi earum rerꝫ que ſunt comprehenſio veritatis. Boetius pdicamentorꝝ commento. Unde Iſaac pꝫtactus. Scientia abſolute eſt ab anima comprehenſio veritatis rerꝫ preparatarū ad ſciendum:cuius ſiquidem vtilitas eſt acquiſitio felicitatis eterne. A. pmo meta. Ars autem eſt habitus cuꝫ recta ratione factiuus ſeu recta ratio factibiliuꝫ:⁊ dicit̃ ars collectio preceptorꝝ ad vnum finē tendentium:rhetorice noue primo. Fit autē quādo ex multis experimētalibus ɔceptionibus vna efficitur vniuerſalis de ſimilibus acceptio:meta. prohemio. Eſt ⁊ demum ſciendum vt etiā iam apparuit in deſcriptionibus medicine premiſſis ꝙ medicina interdū dicit̃ ſcientia:aliquādo vͦo ars ⁊ operatrix:vnde Hip. Uita breuis:ars vͦo longa.⁊ in de lege. Medicina artiuꝫ excellentiſſima vel preclariſſima. In principio quoqꝫ regiminis acutorꝝ. Ars medicine in diuinationis vanitateꝫ redacta eſt. Cum tamē inter arteꝫ ⁊ ſcientiā appareat diſtare nō parum:quoniā ſcia videt̃ quid in facto eſſe:ars aūt magis in fieri. vnde in fine poſteriorꝝ. Si quid circa generationeꝫ artis eſt:ſi vͦo eē ſcie:⁊.6.ethi. omnis ars circa generationē ⁊ artificiari ⁊ ſpeculari q̄liter vtiqꝫ fiat aliquid ɔtingentiuꝫ ⁊ eſſe ⁊ nō eſſe:⁊ quoꝝ pncipiū in faciēte:ſed nō in factiuo: neqꝫ enim de his que ex neccitate ſunt vel fiunt eſt ars: neqꝫ de his que ſunt ſm nām:in ſeipſis enim habēt principium. vnde.2.de ge.aialiū. Ars eſt principiū ⁊ ſpecies eius qd fit ſed in altero. nature aūt motus in ipſo ab altera exns natura habēte ſpeciem actu. Sic enim inuitur ex his ⁊ primo exprimitur metaphiſice. A. Res quedam ſunt ex opere noſtro:alie vͦo ex opere nāe. Ille quidem dicunt̃ ex opere noſtro quaꝝ per noſtrum ingenium ⁊ potentiā ſumus aucto

Te.cõ.15. c.18. — In me. — Te.cõ.13. K — Te.cõ.11. c.15. — Cap.4. — M — Tract.1.c. cap. — Cap.1. — Cap.4. ſcõl.1.cõ.12. — Te.cõ.5. O — 2° — Te.cõ. — 3° — P — Cap.2.cõ ca pa. — In p°. — Pro.1.p°. Lib.pmo Te.cõ.1. — Q — Te.cõ.17. in medio. Cap.5. — Coll. circa pri. ⁊ pte pma logice ca. p° in pri.

A
reste q: hꝫ ſunt artificialia ꝓpꝛie dicit̃ ꝙ ars ſit circa illas
que ſunt in quadã trãſmutatione ⁊ electione. vnde Euſtra/
chius ethicoꝛum pꝛincipio: ars eſt collectio ex adinuentis
cõpꝛehenſionibus exercitatis ⁊ ꝓuenis ad aliquẽ finẽ bo
noꝛum eoꝝ que ſunt in vita. Ex opere vero nature ſunt illa q̃
ab ipſa producunt̃ quoꝝ auctoꝛes nõ exiſtimus per inge/
nium ⁊ induſtriam noſtrã: qualia ſunt maxime illa de qui/
bus ſũt modi tres philoſophie eſſentiales: nãlis: mathema
ticus ⁊ diuinus. 6. metaphyſice: circa iſta ſcientia dicit̃ pro
pꝛie cũ rebus exiſtibus ſcientias acceperimus. diia pꝛima.
Eſt tñ aduertẽdum ꝙ ars põt dupli ↄſiderari: aut put eſt
habitus acquiſitus in aia: ⁊ ſic eſt in facto eẽ ſicut ⁊ ſciẽtia:
vel pꝛout refert̃ ad res factibiles de qbus eſt eas faciendo:
⁊ ita eſſe dicit̃ circa generationẽ ⁊ fieri: ſcia vero vtroqꝫ mo/
do dicit̃ in eſſe ⁊ in facto iam pfecto. Cuz igit̃ vt apparebit
medicine duas habeat partes: theoꝛicã. ſ. ⁊ practicam: quã
tum ad theoꝛicam põt ſciẽtia ꝓpꝛius dici: quo vero ad practi
cã ars magis: ⁊ q: Hip. ſm Gal. fuit medicine inuẽtoꝛ: oi/
bus eniz quos ſciuit pꝛioꝛ ⁊ inuẽtoꝛ ſciẽne: quaſi in motu ⁊
factione amplius extitit applicãdo nũc ſe rebus experimẽ/
toꝛ: demũ vo ratione cum adhuc habituz nõ haberet perfe/
ctum ⁊ quietatuz in aia. Merito itaqꝫ potuit Hip. medici/
nam artẽ ⁊ nõ ſcientiam nominare. Alij vero iam fere ab eo
perfectã accipiẽtes: vt ſic plus eam habẽt ſcientiam appel/
lare. Eſt aũt prudẽtia habitus cũ vera ratione circa huma
na bona opatiu⁹. Eſt ⁊ recta ratio agibiliũ. rhetoꝛicoꝝ vo
pꝛimo: eſt virtus intellectus ſm quam bene ↄſiliari pñt de
bonis ⁊ optimis ad felicitatẽ dictis. Sapiẽtia vero eſt in ar/
tibus certiſſimis: ⁊ eſt ſciẽtiarũ certiſſima ſub ſe intellectuz
cõpꝛehendens ⁊ ſciam: opꝫ enim ſapientẽ nõ ſolum que ex
pꝛincipijs ſcire: ſed circa pꝛĩa veruz dicere. Unde Boeti⁹. 1.
arithmetice. Sapiẽtia eſt reꝝ que ſũt ſuiqꝫ imutabilẽ ſub/
ſtantiã ſoꝛtiunt̃ cõpꝛehenſio veritatis. Intellectus ſiquidẽ
eſt pꝛincipioꝝ habitus: poſterioꝝ ſine. vnde 6° ethi. Intel/
lectus eſt terminoꝝ quoꝛum nõ eſt ratio: q: ſciẽtia eſt illa q̃
eſt cum ratione: poſterioꝝ 2°. in hoc eniz ipſa ab intellectu
ſequeſtrat̃. Is etiã eſt ille intellectus de quo dicit̃ ꝙ intel/
lectus exiſtit ſuper veroꝝ. Eſt enim quid notiſſimum ⁊ fir/
miſſimum qꝺ per ſe venit ad habẽtem 4° meta. Ipſuz eniz
habemus in quãtuz per ſenſum terminos cognoſcimus: co
gnito enim quid ſit totum: qd pars: ſtatim ſcimus ꝙ omne
totum eſt maius ſua parte: qꝺ pꝛincipiuz eſt notiſſimum in
mathematicis ⁊ firmiſſimũ: in medicina vero ꝙ omnis cura
per ↄtrariuz. Et eſt cõis animi ↄceptio quã mox quiſqꝫ pꝛo/
bat auditam. Boetius de trinitate. Eſt aũt opinio ↄceptio
ad quã accedit̃ cũ foꝛmidine alterius partis: nõ enim ois q
patitur ↄcedit. A. 3. de aia: dicit̃ ⁊ cõceptio vel acceptio
vnius partis ↄtradictionis cum foꝛmidine alterius.

Propter ſecundum ſciẽdũ quidẽ pꝛius ꝙ
qdam nõ ſolũ negaue
runt medicinã eſſe ſcientiã: ſed ⁊ nãlem ⁊ aſtrologiã ⁊ ma/
xime iudicioꝝ: ⁊ his ↄſimiles: deinde ꝙ aliqui ſingulariter
annullauerũt medicinam. ¶ Propter hꝫ pꝛimũ ſciendum
ꝙ cum qdam nollẽt de rebus ſenſibilib⁹ ⁊ coꝛruptibilib⁹
poſſe ſciam fieri: hi aũt maxime fuerunt Heraclitus ⁊ eius
collega Cratillus. ꝓ meta. ⁊ 4° meta. Arguebãt eniz. De il
lo de quo nihil põt enunciari vere nõ põt eſſe ſcia: cũ ſit en/
tis imutabilis cõpꝛehẽſio vera: ſed de nãlib⁹ nihil põt certe
enunciari: qm̃ de eo qꝺ eſt in ↄtinuo motu ⁊ trãſmutatione
nihil vere põt ꝓferri: ſed oia nãlia ſũt hꝫ ſic ſenſus ẽt oſten/
dit. Pꝛimũ qdem ꝓbant: q: ſi de eo qꝺ tranſmutat̃ ↄtinue
aliquid deberet enunciari anteqꝫ enũtiatũ eſſet mutaret̃: ⁊
eſſet in alia diſpoſitione qꝫ pꝛius cũ deberet fieri enũtiatio.
Qꝺ vero aſſumit̃ pꝛobant: qm̃ pꝛincipia pꝛima entiũ nãliuz
tranſmutabilia ſunt ſm ipſos. Pꝛimũ ⁊ eniz pꝛincipiũ po/
ſuerunt vapoꝛẽ qui trãſmutabilis eſt pꝛe ceteris maxime: ⁊
ꝗre de eis nõ cõtingit aliqd vere enũciari ⁊ ſic nõ foꝛe boꝝ
ſciaꝫ cũ ſit veritatꝭ cõpꝛehẽſiua ⁊ enũciatiua. Unde Cratillus
ad tantaꝫ deuenit inſaniã ꝙ nihil opinatus eſt opoꝛtere di/
cere: ſed digitũ mouebat ſolũ. Increpauit etiam Heraclitũ
dicentẽ: bis enim idẽ flumẽ nõ eſſe intrare. Ipſe eniz Cratil/
lus exiſtimauit ꝙ neqꝫ etiã ſemel: tranſit enim mox ⁊ aliud
efficitur. Sed hi peccauerunt in vtraqꝫ ſue rõnis ꝓpoſitio/
ne: vt apparet 4° meta. Falſa nãqꝫ eſt ꝓpoſitio dicens: non
ↄtingere aliquid vere enunciari de eo qꝺ eſt in ↄtinuo mo/
tu ⁊ trãſmutatione: qm̃ aut eſt verũ enunciare qꝺ tranſmu/
tatur aut qꝺ nõ: cum de quolibet affirmatio vel negatio ſit
vera. Si aũt qꝺ nõ tranſmutatur eſt verum: tunc id negant
qꝺ intendũt affirmare: dicũt enim ꝙ tranſmutat̃. ſi aũt verũ
eſt qꝺ tranſmutatũ eſt enunciare: tunc habet̃ ꝓpoſitum ꝙ
de eo vere ↄtingit aliquid enũciare. Poſtm de eo qꝺ trãſmu
tatur verum eſt ſm Ariſto. id eſſe ſaltem enunciare: nec hic
habet cãm aliquã niſi q: ipſum eſt ipſuz. Peccat̃ etiã in ſe/
cunda ꝓpoſitione qñ dicit̃. Oia entia ſunt trãſmutabilia ⁊
in ↄtinuo motu: opꝫ enim ꝙ ſi aliqua ſint trãſmutabilia: ali
qua eſſe intranſmutabilia. In omni enim trãſmutatione ne
ceſſe ſit aliqd eſſe fixũ pmanens cui mouẽs innitatur: omnis
enim motus alicui innitit̃ imobili de cauſa motus aialium.
Opꝫ ẽt i omni ea foꝛe aliquid ſubiectũ: q: omne qꝺ trãſmu
tatur: tranſmutat̃ ex aliquo ſicut ex ſubo. Aut igit̃ illud eſt
tranſmutabile aut intrãſmutabile: ſiquidẽ intranſmutabile
ſtat intentũ. ſi tranſmutabile: tũc habet ſubiectũ aliud circa
qꝺ tranſmutat̃: ⁊ ita erit de illo eadem queſtio. ⁊ ſic vel erit
ꝓceſſus in infinitũ in cauſis mãlibus: qꝺ eſt ↄtra vniuerſalius ↄ
2m meta: aut erit dare mãm pꝛimam ⁊ ſubm intranſmuta/
bile. Itidem ſimilr deducit̃ ex parte efficiẽtis: quia omne
qꝺ tranſmutatur ab aliquo tranſmutat̃. 7. phy. Aut igit̃ il
lud intranſmutabile: aut tranſmutabile vt pꝛius: ⁊ ſic aut
erit ꝓceſſus in infinitum aut erit pꝛimũ efficiens intrãſmu/
tabile: nõ igit̃ omnia entia ſunt trãſmutabilia: vt voluerũt
Heraclit⁹ ⁊ Cratillus. Plato aũt ex nouo ↄſuet⁹ Cratilli ⁊
Heracliti opinionib⁹ ſenſibilibus oibus defluẽtibus ſciaꝫ
nõ exiſtere potius ſuſcepit: ⁊ ꝓpter hoc Socrates circa mo
ralia negociatus eſt ſolũ: ⁊ de ſcia nãli nihil. ꝓ meta. Uide
bat̃ nãqꝫ ei ꝙ moralia nõ eẽnt in ↄtinuo adeo motu ⁊ tran/
ſmutatione ſicut nãlia: ⁊ in his iquirebat vle ⁊ diffinitiões
⁊ que ſunt hꝫ. Que plato ſuſcipiẽs putauit ſic in nãlib⁹ fa
ciendũ eſſe: ⁊ ꝓpter hoc coactus fuit modũ dare quo ſcien
tia poſſet de nãlib⁹ ſaluari: poſuit eni ꝙ nãe ⁊ quidditates
rerum eſſent ab eis ſeparate: oium enim habentiuꝫ vnum
pꝛincipiũ cõmune vniuocũ poſuit vnam ideam vel ſpeciem
cõem oibus illis per ſe ſubſiſtentẽ quam voluit eſſe pꝛinci/
piuꝫ dans oibus participãtibus ipſa eſſe: ⁊ per eam cogno
ſci alia cum ſit ſeparata ⁊ vlis in actu: ⁊ non cognoſci aliqꝫ p
aliquid exñs in eis particulare: cũ omne exñs in eis ſit par
ticulare ⁊ coꝛruptibile. Iſta vero opinio repꝛobat̃ i locis qꝫ
multis. ꝓ quidem ⁊ 7° meta. maxime quia ſeparatũ ⁊ nõ ſe
paratum nõ ſunt vnius rationis: nec ẽt coꝛruptibile ⁊ incoꝛ
ruptibile. 10. meta. Si ergo idee ſunt ſeparate non poſſunt
eſſe particulariũ quidditates ⁊ nãe. ¶ Adhuc peccauit in
eo ꝙ poſuit ipſas eſſe per ſe ſubſiſtentes: ⁊ cuꝫ hoc vles: q:
omne per ſe ſubſiſtens eſt vnum numero: ⁊ qꝺ tale ſingula/
re in ꝑtis: ſi ergo ſunt p ſe ſubſiſtentes: tunc erunt ſingula/
ria ⁊ nõ vniuerſalia. ¶ Amplius nihil qꝺ ſeparatuz eſt ab
aliquo põt eſſe imediata cã cognitiõis illius ⁊ ſufficiẽs: nã
⁊ ſi res poſſit cognoſci per cãs extrinſecas nõ tamẽ imedia
te ⁊ perfecte: ſed imediate ⁊ perfecte cognoſcit̃ per aliquid
exñs in ea. Item ſunt aut nihil aut poſterioꝛes ſingularib⁹:
vnde in pꝛohemio de aia. Animal vniuerſale aut nihil eſt
aut poſterius eſt: itaqꝫ ſi idee ſunt ſeparate a particularib⁹
nõ poſſunt eẽ imediata cã cognitionis: neqꝫ cognitiõis eo/
rum: ſed opꝫ eis eſſe aliqꝺ pꝛincipiũ cognitiõis intrinſecũ:
ꝓpter qꝺ poſterioꝝ pꝛimo. Gaudeãt quidẽ ſpecies ſi ſunt:
monſtra enim ſunt: cũ nihil hec ↄferant ad gnõnẽ neqꝫ ad

H

I ſcientiā. Cōmentator in .12. meta. videtur Platonē palliare
Cō. 18. inquiens. Iſte pportiones ⁊ virtutes que ſūt in eīris a mo
tibus ſolis ⁊ aliarū ſtellaꝝ ſunt he quas reputauit Plato
formas ⁊ eas intēdit: ſed longe inſpiciebat eas: qꝛ eas dice
bat formas. Ariſto. aūt peripatheticoꝝ princeps poſt iſtos
ſuperueniēs viam tenuit mediam: modū dans q̄liter de na
turalibus ⁊ vniuerſaliter de ſenſibilibus ⁊ corruptibilibꝰ
poſſit eſſe ſcia. Nō enim poſuit eam fore de particularibus
ſenſibilibus oino vt empericoꝝ qdam: neqꝫ de vniuerſali
bus abſtractis penitus: vt Plato: ſed ſenſit ipſaꝫ fore de hꝫ
ſm q̄ per intellectū abſtrahēdo in quadā forma cōi pluri
Te cō. 7. trac. p͠mo. bus accipiunt. Et hoc eſt qđ dicit in techuis primo: medi
cinaꝫ eſſe ſciaꝫ qualium. i. vbium acceptoꝝ per intellectum
in vna forma qualificatiua cōi que nata eſt ineſſe ⁊ predica
Poſt me dium. ri de ſingulis particularibꝰ. Unde tertio de igenio cap. 3°.
Dicimus nihil eſſe in medicina qđ non poſſit demōſtrari ⁊
oſtēdi ſm ſuam ſpeciē. Nō enim directe eſt oium ſigillatim
quo ad eſſe exñtie: neqꝫ quorūdam: alioꝝ aūt nō: cuꝫ ſit im
K perfectū ⁊ inartificiale: hꝫ aūt abſtractionē facit intellectꝰ
agēs maioris exñs potentie nā. Innatus nāqꝫ eſt intellectꝰ
diuidere adunata ieſſe in ea ex quibꝰ componunt q̄uis nō
diuidant in eſſe ſicut diuidit nām a forma ⁊ formā a com
Cō 39. Cō 8. poſito. Cōmenta. 12. meta. ac p̄ ideꝫ de anima: diffinitiones
extra intellectuꝫ ſunt res pticulares: ſed intellectus eſt qui
agit in eis vniuerſalitatē. ¶ Et ideo dōm ſm mētēꝫ Ariſt.
q̄ nālia ⁊ ſubiecta nature gñabilia ⁊ corruptibilia poſſunt
dupliciter ꝯſiderari. Aut put habēt eē in particularibꝰ cū
ſit incōprehenſibile ⁊ impoſſibile: ſunt eniꝫ infinita: ⁊ tunc
ſunt corruptibilia: ⁊ ita de ipſis nō eſt ſcia: vnde ſm Plato
Co. 7. tra. p͠mi p͠nc decime. nem ſunt relinquēda cū ſint indeterminata. Et Haly. indiui
dua accepta in medicina ſunt infinita: neqꝫ cōprehendunt
aut continent: neqꝫ peruenit ad ea ſicut dixit Gal. Aut put
ſunt abſtracta ab hac pticulari vel ab illa ſenſibili mā ſiue
quo ad eſſe eſſentie in intellectu iam factoꝝ ⁊ ſic ſūt incorru
ptibilia ac finita: ⁊ de eis pōt eſſe ſcia ⁊ nālis ⁊ alia cōſide
L rans nām eorum paſſiones ⁊ cās: quare Gal. ad Teucriū
Circa p͠n. introductorio pulſuū. caplo. 4. Ars in incōprehenſibilibꝰ
⁊ infinitis conſiſtit inquātum ꝯuenit generibus ⁊ ſpecie
bus finitis mēſurās qđ infinitū eſt: ⁊ ita ſemper permanēt
vt homo ſm ſe ꝯſideratus: ſi enim corrumpat in ſorte: per
manet tamen in Platone: quo corrupto manet in alio: ⁊ ſic
Te. cō. 35. ſemp. ¶ Propter qđ metaph. 7. Uniuerſalia ſm q̄ hꝫ re
manentia ſemper ſunt: ⁊ ita de nālibus eſt ſciētia non p ali
quid ſeparatum in eis: ſꝫ per aliquid exñs qđ eſt quidditas
ipſoruꝫ que quidē ſm ſe nō corrumpit ſꝫ in aliquo corrum
Te. cō. 52. patur: vnde eodem ſeptimo. Quod quid eſt nō corrumpit:
ſed id cuius eſt qđ quid eſt. Utrum aūt ꝯtingat aliquā nāꝫ
vniuerſalē corrumpi corruptis oibus ſingularibus: dubiū
videt apud plures: cum dicāt q̄ vniuerſalia ſunt de nume
ro remanentiū: ⁊ q̄ de vniuerſalibus eſt ſciētia: ⁊ q̄ ſcientia
eſt incorruptibilium: ſed vnde hoc accipiāt cum omnia ſint
corrupta quidā dubitauerunt. Forſaſſis aūt hoc ineſt ſibi:
M qꝛ remanet in intellectu qui eſt vnus cōis apud omnes per
petuꝰ ⁊ icorruptibilis ſicut homo vt ſenſerūt plures. Ariſt.
expoſitores: ſtant in itellectu remanet intelligentiaꝝ. ¶ Pro
Opio ne gātiū me dicinā eē ſcientiaꝫ. pter ſcōm hꝫ ſciendū q̄ quidā negauerūt medicinā eſſe ſci
entiam ſeu arteꝫ ob diſſonantiā prauoꝝ adinuicem medi
coꝝ: vnde re. 2. prohemio poſitis quibuſdam opi. ſibi ad
Te. cō. 16. uerſantibus dicit. Cum ergo huiꝰ diſſenſionis magnitudo
de acutis paſſionibꝰ inter curatores eouſqꝫ icreuerit vt qđ
vni egrotanti pfecturum eſt: alij ꝟo videat nociuū: ars me
dicine in diuinationis vanitatē redacta eſt ita q̄ etiā vulgo
liquidiſſime clare videatur vt medicine ars putet omnino
nō eē. Sunt etiā quidam groſſi ⁊ hebetis intellectus adeo
vt credant q̄ medicus nō poſſit aliquid de intimis corpo
ris cognoſcere: ⁊ ſibi per ꝯſequens impotēs in iuuamētum
ꝯulere: ⁊ hoc maxime q̄tum ad duo medicine inſtrumēta
dietam. ſ. ⁊ pprie potionē: ſicut hꝫ de eā quidam iudicialē
deteſtari ſunt aſtrologiā. Albumaſar introductorij primo.
Chirurgiam ꝟo ſuſcipiunt cuꝫ ſenſibilius appareat eis val
de diſtantia in adinuicem ꝯiungere ⁊ ſanare. Sed iſtis di
cendum iuxta quoddaꝫ de morbo. p̄. c. 5. dictum: q̄ ipſi nō
Poſt me dium. debent ab alijs vituperari cū ipſi ſeipſos vituperent peritū
neſcientes ab imperito ſecernere: neqꝫ hac defectuꝫ in arte
arguit: ſed in operatore magꝫ q̄ nō ea vt opꝫ ſciēter eo vtit.
Neqꝫ etiaꝫ ſiquis eſt hebetis intellectus vt ad veritatē ali
cuius difficilis nō poſſit peruenire eſtimādum aliuꝫ perſpi
cacis intellectus hoc nō poſſe perficere: ſꝫ eteniꝫ oculus ve
ſpertilionis lumē ſolare et ſubmiſſū nō poſſit ītueri: nihilo
minus tñ oculus aquile rotā eius fulgentiorē intuetur.

Propter tertium quidē p̄ videndū vt petūt
preargutū q̄ medicina eſt
ſciētia. 2° q̄ eſt vna. 3° q̄ nāli ſupponit phie. ¶ Propter p̄
iſtoꝝ primū ſciendū ſicut cōiter ſentiunt docti q̄ medicina
eſt ſcientia ſiue ars excellētiſſima: qm̄ ipſa in ſe ꝯtinet q̄ ad
O ſciam requirunt. ¶ Quatuor enim ad p̄ns vident experi: vt
Que requirunt de aliquo ſit ſcientias. de aliq̄ ſit ſcia: puta q̄ illud ſit ens: qꝛ de nō ente nō eſt ſcia:
ceu q̄ diametros ſit ſimetros: poſterioruꝫ p̄. ¶ Scdo q̄ il
lud ens ſit in intellectu cōprehēſibile: eſt nāqꝫ ſcia vt dictuꝫ
Te. cō. 5. eſt habitꝰ intellectualis: vñ qꝛ humano nō valet capi intel
lectu verū aſtra ſint paria vel imparia de hoc ſciētia nō po
teſt ꝯſtitui: neqꝫ etiā rationabilis opinio cū nobis ſint infi
Te. cō. 18. nita. ¶ Requirit ⁊ 3° q̄ hꝫ ens ſit per ſe: qm̄ de ente per ac
Te. cō. 4. cidens nō eſt ſciētia p̄ poſte. Unde 6° meta. Nulla ſcientia:
nec actiua nec factiua: neqꝫ ſpeculatiua eſt de ipſo ſtudioſa
de his enim que ſunt per acciñs nihil cura eſt arti: ethicoꝝ
quinto: cū ſint indeterminata ⁊ fortuita. ¶ Experit quoqꝫ
quarto q̄ tale ens ſit id de quo poſſint paſſiones ⁊ pprieta
tes per media pbari de ſubiecto. Iuxta illud quod dictum
eſt. Scia eſt vnius gñis ſubiecti ptes ⁊ paſſiones ꝯſiderās.
Prio poſterioꝝ te. c. 13. ⁊. 15. Sed in his que ſunt medicine predicta ꝯtingit quatuor re
perire. Eſt enim illic ſubiectū qđ omniuꝫ eſt que in mundo
P nobiliſſimū corpus: puta humanū ſanabile. dꝫia. 6. Capit
etiā ab intellectu cum nō lateat nos pp̄ter eius debileꝫ en
tem velut mā prima: aut qꝛ potentiā ſuperat intellectus: vt
ea que ſunt dei ⁊ intelligentiaꝝ: ſed ſit quid mediū intelle
ctui conterminū ⁊ ppinquū. Eſt etiaꝫ per ſe ſubſiſtens cuꝫ
cās habeat ſufficientes eſſe ſui. Habetqꝫ quarto paſſiones
⁊ partes q̄ de ipſo per media. i. diffinitiones pbant. Exem
pli grā: corpꝰ ſub hac paſſione qđ eſt ſanabile medicine po
nit ſubm. dꝫia. 6. de quo ſic contingit ſanabile demōſtrari.
Corpus nāqꝫ humanū eſt corpus aiatum particeps aie ra
tionalis. Omne aūt corpus aiatum aia participans rōnalī
eſt ſanabile: tale ꝟo eſt corpus humanū: ergo eſt ſanabile. Cō
ſtruat itaqꝫ talis ſermo: de omni eo qđ habet ſufficiēter cō
ditiones que expetunt ad ſciam pōt eſſe ſcia: hoc aūt habet
vt viſum eſt medicina: ipſa igit erit ſcia. ¶ Notādum tñ q̄
Teh. 5. Cō. 10. cognitio que accipit ex his que ſunt medicine non ſemp eſt
Q certa demōſtratione fulcita: ſed nō parū initur ꝯiecture ve
ritati appropinquāti q̄plurime de criſi ⁊ aforiſmoꝝ pmiſſ:
ſicut in pnoſticationibus pꝫ ipſius ac his que ſunt iterius
occulta ⁊ incerta per ꝯtrariū appōne aut exhibitione per
ſimile. Non enim in talibus poſſumus ad id qđ eſt certum
peruenire: ſic enim vt que Aſclepij ſeu Eſculapij noſtra fo
ret ſcientia 3° de inge. ca. 7°. appropinquamus tamē inquā
tum poſſumus cōſidētes q̄ natura ſuperfluū reſecet: dimi
nutum ꝟo adaugeat: ſic igitur medicina eſt ſciētia: ⁊ eſt ge
nus ipſius: improprie tamē dictuꝫ: ⁊ ideo dicitur in techuis
Te. c. 1° trac. p͠mi Cō. 10. in fine. pmo. Nomē ſciētie cōiter ⁊ non pprie audire oportet. vnde
Cōmē. 5. meta. Scientia non eſt genus medicine: niſi ſciētia
diceret ſm relationem ad ſciētem: ⁊ medicina ad medicū:
tunc eniꝫ ſcia eſſet genus medicine ⁊ ſciēs genus medici: nā
ſi aliqđ genus ſit relatiuū ⁊ ſua ſpēs nō ſit relatiua: nō eſt ge
nus in rei veritate: ſed ſupple cōiter ⁊ cuꝫ extēſione quadā.

A Quare idē.10.eiuſdē vnuʒ relatiuoꝝ pōt eſſe in aliquo ge/nere ⁊ ſuuʒ relatiuū in alio vt ſcia ⁊ ſcitū:ſcia enim in q̄lita/te ⁊ ſcitū in ſubſtā. Haly.aūt exponit illud dictuʒ eſſe:q̄ ſcia eſt quid cōe ad tres ſcias ex principijs nālibus pēdentes vt agriculturā:paſtoralem ⁊ medicinā. Pōt etiā exponi q̄ ſcire dicit̄ dupl̄r in pn̄ti: ꝓprie q̄deʒ qḋ demōſtratione habe/tur ꝓpter quid:in qua doctrina exiſtit cōpoſitiua q̄ fit ꝓce/dendo a cauſis in effectus. Cōiter per demōſtrationē q̄ ve/natum ſm̄ quaʒ ꝓcedit doctrina reſolutiua ecōuerſo priori vl' diffinitiua ſicut oñdit̄ dīa.8. Aut cōiter dixit ꝓpter pra/cticā que nō hʒ rōnē ſcie vt theorica.dīa.4.qḋ.q.ꝯcedit in prius dictū:ſic igit̄ ſcia eſt genus medicine tāq̄ nāle ⁊ nō lo/gicū:licuʒ in generib⁹ lateāt multa:phy.7.predicat̄ eniʒ nō vniuoce:verū analogice magis de theorica ⁊ practica:q̄m ꝓprius de theorica.vñ.A.in logica ſpeculatiua eſt dignior cōparari ſcie. ¶ Propter hui⁹ ſcōm ſciendū q̄ medicina eſt vna ſcia:cui⁹ quidem grā ſciendū q̄ vnū dicit̄ ad pn̄s qua/tuor modis:vnum q̄dem nūo vt quoꝝ mā eſt vna ſicut ſor. Pn̄m enim indiuiduationis ſumit̄ ex mā ſm̄ q̄ ſub determi/nata fuerit q̄ntitate:lʒ Porphyri⁹ cū Ga.poſuerit ꝓbabilit̄ idiuiduationē ex accn̄tibus appropriatis cāri. Unū ſpē:ſi/cut quoꝝ rō diffinitiua eſt vna vt homo. Unū gn̄e ceu q̄ꝛuʒ eſt eadē predicationis figura ſic ſubā. Et vnuʒ hʒ analogiā ſiue ꝓportionē:ſicut quecūq̄ ad vnum dn̄r aliq̄d,vt ſanum dictū de corpore cā ⁊ ſigno:hec aūt ſic ſe hn̄t adinuicem:q̄ quecūq̄ ſunt eadeʒ ꝓportione nō ſunt eadē gn̄e:⁊ que gn̄e nō ſpē:que ṽo ſpē nō nūo:ſed econuerſo. Inferius eniʒ in/fert ſuperi⁹ ⁊ nō ꝯuertit̄. Si ḡ querat̄ nūc vtrū medicīa ſit vna ſcia:dōm q̄ non eſt vna vnitate numerali:talis enim vt dictū eſt debet̄ indiuiduis de q̄bus poſitū eſt nō eſſe ſciam cuʒ ſint infinita:⁊ ideo teſtatū ipſa fore omittēda. Neq̄ eſt vna vnitate ſpēi aut generis cū ꝯtrarioꝝ ſit eadem diſciplina. nō enim oīa in ſcia vna determinata ſunt eiuſdē rōnis neq̄ ꝑdicationis vt ſortes ⁊ plato ⁊ ſanuʒ ⁊ egrū:ſed magis eſt vna quarto mō.ſ.analogie.oīa nanq̄ in medicina determi/nata hn̄t analogiā quādaʒ ⁊ attributionē ad corpus huma/num ſanabile:verum eſt tñ q̄ ſcia q̄ꝛto eſt plūmuʒ ⁊ maioris analogie q̄ ipſa minus habet rōneʒ ſcientie ſicut oñdit ſcia ꝑdicamentoꝝ ⁊ ꝓblemaṫuʒ:cum demōſtrationes ꝓcedant ſm̄ ꝯtrariā ⁊ ꝯtinuationē:nec deſcendūt de gn̄e in genus:po/ſterioꝝ.1. Oīum igit̄ que tradunt̄ in medicina lʒ ſint ſm̄ ſe valde diſparia:tñ vna extat ſcia:q̄m vnitas ſciētie cāt̄ur ab vnitate obiecti. Sciētia enim eſt habit⁹ aīe intellectiue:ha/bitus ṽo rōnē ⁊ diſtinctionē ſumit ex obiectis.2° de aīa:q̄/re manifeſtū eſt q̄ vnitas ſcie accipit̄ ex vnitate obiecti ſm̄ rōnem:tale ṽo vt oñſum eſt ſufficit vt ſit vnuʒ vnitate q̄daʒ analogie ⁊ attributionis. ¶ Propter q̄dē tertiū huius ſciē/dum q̄ Cōſtantinus apoſtata in pn̄° eius grandioris furti: qḋ pātechni ſeu totam artem appellauit:voluit medicinaʒ ſupponi ſiue ſubalternari logice:nāli ⁊ morali:cuius moti/uuʒ aſſuit:q̄ inq̄t oporteret ⁊ medicū rōnabiliū reꝝ: nāliū ⁊ nō nāliū necnō ⁊ moraliū tractatorē eē. Cōſtat q̄ oēs ici/dit diuerſis cogitationib⁹ oībus ſubijci. Sʒ q̄ rōnali ſiue logice ſubalternet̄ falſum exiſtit: cū nō pn̄ᵃ a logica preter al's aſſumat:neq̄ ēt ſubm̄ medicine ſub ſubiecto locet̄ logi/ce.dīa euidens ſcōa. Neq̄ dōm eſt q̄ iō logice ſupponat̄: eo q̄ ipſa ratiocinet̄:ſic nāq̄ oīs ſcientia logice ſupponere/tur cū quelibet ratiocinet̄ ſcia. Eſt eniʒ logica duplex.dīa ſcōa:quaꝝ nulli pōt ſubijci:q̄ nō cōi vt tactum:neq̄ ꝓprie q̄m nō differt a medicina: cum ipſa in q̄libet reperiat̄ ſcia: niſi fortaſſis id ponat̄:q̄ vt dicit̄ dīa.1.logica in methedo/rum oīum pn̄ᵃ viam hʒ:ſed ⁊ reliq̄s ineſt etiā ſciētijs. Neq̄ eſt moralis ſimpl̄r cum in ea doceant̄ mores ⁊ ṽtutes dire/cte nāles:acq̄ſiti ṽo remote ac extranee valde. Iuxta illud ꝑ de inge.capitu.5. Qui vult curare aīam ꝑ curet corpus:⁊ politicoꝝ.7. Corporis quidē curaʒ neceſſariū priores fore q̄̄ que aīe. Anima ṽo morib⁹ curat̄ ṽtutibus:aūt ſunt quī a ſcia ꝯſiderant̄ abſolute morali. Caſu tñ poti⁹ q̄ꝫ rōne for/taſſis nāli dixit ſupponere:qḋ ſic declarat̄. Cū enim poſte/rioꝝ primo duplex ſit ſubalternationis modus ſcie ſub ſci/entia:vn⁹ q̄dē rōne ſubi eo qḋ ſubm̄ ſit ſub ſubiecto ſʒ quē dicimus aſtrologiam ſubijci ſcientie naturali:alius q̄ acci/piat pn̄ᵃ a ſciētia ſupiori:q̄uo ponit̄ aſtronomia ſubalterna/ri mathematice:puta arithmetice ⁊ geometrie. Sumit eñi ꝓbationes ſuas a ſciētia numeri ⁊ mēſure Almageſti pn̄°. Iſto quidē duplici modo medicina ſcientie ſupponit̄ nālis ꝑ quidē rōne ſubiecti. Nā corpus humanū ſanabile qḋ ipſa ꝯſiderat ſub ambitu ꝯtinet̄ ſcie nālis qḋ ē ens mo^le inq̄ꝫtū mo^le apparēs 4° meta.aut corpus ſm̄ alios mobile:qḋ mi/tit̄.A.in pn̄° canonis declaratione ꝓbare. Unde in pn̄° de ſenſu ⁊ ſenſato phyſici eſt de ſanitate ⁊ infirmitate ꝑma in/uenire ꝑncipia:nec enim ſanitateʒ nec infirmitatē poſſe fieri carentibus vita:quare fere phyſicoꝝ plurimi ⁊ medicoꝝ q̄ magis phyſice artē proſequunt̄:hi quidē finiunt ad ea que de medicina:hi ṽo ad ea que de natura incipiūt.de medici/na ſimil̄r ſubalternat̄ ſecūdo ipſi rōne principioꝝ:quoniaʒ vltime cōcluſiones ſcientie nālis vt libri plantarum ⁊ ani/malium maxie ſunt principia ſuppoſita ⁊ credita:nō aūt ra/tiocinata a medico:ſed per ſciētiā naturalem fulcita ⁊ ſta/bilita. A.vnde dictuʒ colliget primo:capi.primo. Medici/na eſt ars operatrix exiens ex principijs veris ſcʒ naturali/bus. Et ꝓpter hoc diffinitio in techni ꝑmo tracta.primo data mordetur ibidem id nō tangens:qḋ tñ nō fuit necēiuʒ: neq̄ id faciūt diffiniētes:cū talia in diffōnib⁹ debeāt ſubau/diri:q̄rto ꝑᵃ. Qui ṽo medicinalē ſciaʒ aſſerūt totā fore pra/cticam ſubalternari mechanice ꝯcupiſcunt.

Supereſt quarto nūc arguta remouē. ¶ Ad ꝑmū igit̄ dicendū q̄ iaʒ ap/paruit q̄uo medicina ⁊ quelibet alia ſciētia pōt eſſe de ſen/ſibilib⁹ corruptibilib⁹ ſm̄ q̄ illa in quadā ſuſcipiunt̄ ꝑ in/tellectū forma cōi:ſic enim ꝑpetua reddunt̄ ⁊ incorruptibi/lia: nō aūt ſm̄ q̄ ſūt in ſui nā particulari ſignificata. ¶ Ad aliud dōm q̄ medicina eſt de abſtractis:abſtrahere ṽo ali/q̄d ab alio ſm̄ intellectū nihil aliud eſt niſi ꝯſiderare vnum preter reliquū. Cuius grā ſciendū 6° meta.q̄ abſtractio eſt triplex:vna q̄dem a mā oīno ⁊ ſm̄ eſſe:⁊ ſm̄ ꝯſiderationeʒ vel intellectuʒ: ⁊ talis eſt metaphyſici nullo mō mām con/cernentis.alia ṽo ſm̄ rōnem tm̄ ⁊ nō ſm̄ eſſe: ⁊ ita mathe/maticus abſtrahit.tertia q̄dē fit nō a mā ſenſibili in cōi:ſed a mā ſēſibili ſignata hac aut illa:⁊ ſic abſtrahit nālis ⁊ me/dicus ⁊ vl̄r artifex oīs qui mām ſenſibilē cōcernit. Sunt ḡ illa de q̄b⁹ eſt medicina aliq̄uo mō abſtracta. ¶ Q̄ ſi dicis īmo ſunt ꝯcreta:que enim adiectiua ſunt ⁊ depēdentia con/cernunt ſubm̄ qualia ſunt ſanū ⁊ egrotū. ¶ Dōm q̄ abſtra/ctum dupl̄r dicit̄.vno quidē modo vt iam viſum q̄ non ſit māe ſignate immerſum:imo vigore intellectus ab ipſa expo/liatū. Et de ſolū ſic abſtractis eſt ſcia. Alio mō dicit̄ abſtra/ctum ꝓut rem ſuā dicit per ſe ſubſiſtentē magis ⁊ nō in de/pendētia:vt albedo ⁊ ſanitas: Concretū ṽo eſt qḋ eandē no/minat cuʒ quadā inclinatione ⁊ depēdentia ad ſubm̄ vt al/bum ⁊ ſanuʒ:⁊ de talibus ꝯcretis bn̄ pōt eſſe ſcia:dūmodo ſint abſtracta via antedicta. Et q̄ ſanum ⁊ egrū ⁊ neutruʒ quādam depēdentiaʒ importabat ad ſuū ſubm̄:iō Gal'.dif/finiēs medicinā dicit eam eſſe ſanoꝝ.ſ.corpoꝝ egroꝝ ⁊ neu/troꝝ. ¶ Ad aliud dōm q̄ medicina eſt vl̄iuʒ vt oſtenſum fuit. ¶ Si aūt dicis nō medicamur vl'e vt hoīem:ſʒ parti/culare vt Calliam vel Sor. ¶ Dōm q̄ iſtud medicari non eſt ſcia directe:ſed quidaʒ actus ⁊ labor ꝑticularis ⁊ de tali nulla eſt ſcia.vñ ⁊ qui dicunt medicinā artē mechanicā ſic ipſam a longe aſpexerūt. ¶ Si aūt dicat̄ q̄ in iſto actu vel opere ita particulari extet rō medicine cū finis eius al̄r nō adipiſcat̄. ¶ Dōm q̄ lʒ tandē hoc ꝯcurrat:tñ magis adipi/ſcit̄ ſciendo ſciam ſcialeʒ ⁊ maxime modū ⁊ qualitatē ope/randi:dirigit enim ⁊ regulat in actū operādi particularē:⁊

I tunc cõſequiť medicine finis perfectus qḋ oſtẽdiť. Quãdo
eniꝫ quis tendit ad opus feſtiue neglecto modo ⁊ qualita/
te operãdi vtplurimũ magis nocet q̃ꝫ proſit etiã bona ha/
bẽs experimẽta:cum cõgruis cõplexionibus ⁊ locis tẽpo/
ribus neſciat applicare: experimẽtoꝝ lib. huic eniꝫ modũ
De medi ⁊ alie ſcientie habẽt: puta logica:docet nãqꝫ ſyllm cõficere
cinis ſcho ſyllogiȥare autẽ demũ eſt quidã actus eiꝰ quodãmodo pra
liis et L. cticus:⁊ tamẽ quis nõ ſyllogiȥans quãdo ſcit logicã diciť
eius finẽ fuiſſe adeptum. ¶ Ad aliud dõm ꝙ medicina nõ
eſt ſenſibiliũ particulariũ ſicut neqꝫ alia vt oſtẽſum eſt ſciẽ/
tia:ſed eſt vniuerſaliũ. ¶ Probas aũt ꝙ nõ: q2 vniuerſalia
qñ veniũt ad itellectũ redduntur particularia:cũ ſit vnus nũo
⁊ particularis. ¶ Dõꝫ ꝙ vle habet duꝰ eſſe: vnuꝫ qdem in
intellectu iam poſt in actuꝫ aliqñ deducto: aliud ẜꝫ ſe:put a
multis particularibꝰ eſt quedã forma cõis per intellectum
abſtracta:hec eniꝫ ſpẽs ⁊ ſĩlitudines reꝝ abſtrahit a ꝑticu/
laribꝰ ẽt ſignatis:⁊ reponit in itellectũ poſſibilẽ.ſ. ꝯgregãs
vnã q̃ꝫdaꝫ nãm cõem natam ineſſe vel dici de plibus: iuxta
K illud Porphyrii. Participatione ſpẽi plẽs hoies ſunt vnus
Lib. v iã hõ:⁊ demũ proijciens lumen ſuũ ſup intellectũ polẽm facit
c.3.l mcꝰ. ſpm predictam nãm intelligere:habet eniꝫ ſe ad eũ ſicut lu/
mẽ ad colores:⁊ ſic intellectus ꝯſurget in actu ⁊ tandẽ ade/
ptus ſeu accõmodatus.dĩa.57. Cuꝫ igiť ẜm ſe nã illa cõis
vel ſpẽs remaneat vlis ab olio ꝑfecta poterit de ea fore ſci/
entia:videť enim ꝙ itellectualis nã ſit in gñe ſuo ſicut ſol in
gñe corꝑeo. Scimus enim ſolẽ fore vnuꝫ nũo ⁊ indiuiduũ:
⁊ lucem que in ipſo dupľr ꝯſideratã. Si enim ꝯſidereť ꝓut
eſt in eo forma ſolis eſt vna nũo: ſi xͦo accipiať ẜm ꝙ ab eo
eſt manans: ſic vľr oium eſt illuminatiua diaphanoꝝ tam
peruioꝝ que facit lucida ẜm actuꝫ: q̃ꝫ nõ peruioꝝ que red/
dit colorata:⁊ ſic multa agit ⁊ facit. Noſter eni itellectꝰ ẜꝫ
ꝙ eſt aliqd nãe aie diciť indiuiduuꝫ: tñ prout emittit actio/
nes itelligẽdi eſſe in virtute notať vlis: ⁊ hoc modo vlia ſunt
in ipſo: q2 ſic eſt abſtractiuꝰ ⁊ denudatiuꝰ formaꝝ ſicut lux
corꝑalis coloꝝ: ⁊ꝫ ĝ indiuiduus ponať ẜm ꝙ eſt forma ho/
L minis: tñ ẜm ſuam ꝑtãteꝫ inq̃ꝫtum eſt potẽtia lucis ſpũalis
vlis eſt: nam ẽt vlia ſunt in intellectu ſicut forma in mã vel
acciñs in ſubo. Ens eniꝫ in aia potius eſt intẽtõ rei q̃ꝫ res: ⁊
ideo ſicut non indiuiduať corꝑaliter ꝑ eſſe qḋ habet in luce
corporali: neqꝫ ẽt ſpecificať eo ꝙ eſſe in luce ꝯuenit oi colo
rati: ita ⁊ intẽtio rei nõ ſpecificať nec indiuiduať ꝑ hoc ꝙ eſt
in luce icorporea itellectuali: ſed manet vlis. ¶ Contigit ãt
circa hoc dubitare: cuꝫ nihil agat vltra ſuã ſpeciem: intelle
ctus igitur indiuiduꝰ ſpeciem nõ poterit vlem concreare.
¶ Dõm ꝙ id praue ponentes vnitatem intellectus non ſic
angit: ſed veritatẽ pl̃ratate ipſius ꝓfitentes cum lege: ⁊ iõ di
cunt ꝙ intellectus tripľr homini couniť: vno quideꝫ modo
vt nã dans eſſe: ⁊ iõ indiuiduꝰ: alter vt potentia per quã eſt
operatio intelligendi: ⁊ ſic vlis eſt virtus. Id tñ videť ꝯtra
Coll. t.c. Ariſto. 3. phy. ⁊ .12. meta. negantẽ paſſioneꝫ nũq̃ꝫ plus ſubo
36. fore abſtractã. Qḋ ⁊ per ſe dicã verificari: ṽtus eniꝫ viſiua
Te.cõ.1. mãlis obiecto ſuſcitata eſt ⁊ medii diſpõne coextẽdiť in im
menſum. tertio mõ vt forma acquiſita ex multis intellecti/
M bus. Quia igiť hec difficilior eſt tractatio q̃ꝫ negociũ pñs
exquirat: nunc tñ ſufficiet dixiſſe. ¶ Ad aliud dõm ꝙ diſ/
finitio eſt duplex: vna qdem vere que ſolius eſt ſube: ſicut
Te.cõ.19. eniꝫ ſola ſuba habet ꝙ qd eſt vere. 7ͦ. meta. ita ⁊ diffinitio/
nẽ: ⁊ hec diciť ꝓpie ſubalis diffinitio. Eſt ⁊ alia improprie
ſumpta verius dicta deſcriptio ſeu notificatio duplex etiaꝫ
exñs: quaꝝ vna ex accñtalibꝰ ꝓprietatibus ꝯſurgit inſepa
rabiľr ꝯcomitantibus generi ꝓximo ꝯiectis. Altera xͦo ex
ſubalibus differẽtijs ꝑter ꝯueniens ſui ꝓximuꝫ genus ag/
gregatis. Boetius topi. 2. prima quidẽ haruꝫ erit diffinitio
ẜm qd vt accñtiũ: ſicut enim accña nõ habẽt proprie qḋ qd
eſt: imo per additamentũ: recipiunt enim in eoꝝ rõne ſubm
vt ſymmitas eſt naſi cauitas: ſic eniꝫ nõ hñt ꝓpie diffinitio
nem: hec tñ diffinitio eſſentialis dici põt: nõ aũt ſubalis: cũ
ſolius iſta ſit ſube. ſcđa xͦo diffinitio impropria ſeu notifica
tio erit ſube q̃ utimur multotiens ex deffectu ſubalis. 7. ap/
parẽs meta. ¶ Sic igiť dõm ꝙ diffinitio ꝓpria ſubalis nõ Coll. a.c.
ꝯſtat ex accñtibus: eſſentialis aũt ⁊ impropria cõſtare põt. cõ. 14. et
¶ Adhuc quãq̃ꝫ ad accñtiuꝫ ꝑut diuiduntur ꝯtra ſemp aut 18. cõ. 1.
frequẽter nõ ſit demõſtratio: cuꝫ ſint caſualia ⁊ fortuita vel
etiã ꝯtra per ſe: prout tñ ſeparantur contra ſubam eoꝝ: ceu ſi
gnat mathe ſis extat demonſtratio. ¶ Ad aliud dõm ꝙ il/
lud qḋ nullo modo participat vnitate nõ eſt: que autẽ ſunt
medicine vnitantur vniuerſali vnitate quadã: vt oſtẽſum ana
logie ⁊ attributionis: ⁊ ita põt eoꝝ eſſe vna cognitio q̃ ſciũ
tur experientia: ⁊ que rõne ſube ⁊ accñtis corruptibiliuꝫ: ⁊
incorruptibiliũ. ¶ Ad aliud iam apparet quid dicendum.
¶ Ad aliud dicẽdum ꝙ finis medicinalis ſcie nõ eſt opus
partiale: aut ſanitas hec vel illa: ſed cõtra eniꝫ introduci/
tur ſanitas actu prout eius ṽtute: ſicut diceť differẽtia ꝯñtis
in opus deſcendiť: ita vt ipſa ſanitate que eſt anime forma
ſanitas introduciť que corporis habitus.

¶ Differentia. IIII.

Uod medicina nõ ſit theorica oñ
diť: ſed practica:
qñ ꝑcñ eſt dĩa precedẽti ꝙ medicina eſt adie
ctio eoꝝ que deficiunt: ⁊ detractio illoꝝ que ſu
perabundant: ⁊ ꝙ eſt ars opatrix inuẽta experi
mento ⁊ rõne: qḋ aũt tale practicũ extat. ¶ Adhuc iuſtum
eſt vnũqḋq̃ꝫ ſortiri nomẽ a fine. 2. de anima: ſed finis theori/ Te.c.46.
ce veritas eſt: practice xͦo opus ethicoꝝ ſcđo: ⁊ ꝑme philo Te.cõ.3.
ſophie. 2. Medicine autẽ finis nõ veritas eſt ẜꝫ opari. Non
enim id negociũ eſt ſciẽdi cã: ſed vt ſani ſimus: hic enim eſt
medicine finis dĩa pria. ¶ Rurſus in ꝑnͦ metaph. Theo/ Aui.cõ.
rice ſcie ſunt in quibꝰ queriť perfici ṽtus aie ſpeculatiua ꝑ
acquiſitionẽ intellectus in effectu. ſ. per adeptionẽ ſcie ima/
ginate ⁊ credite de rebꝰ que nõ ſũt nřa opera nec nře diſpo
ſitioni: his eniꝫ eſt certitudo ſcie ⁊ opinionis: vñ idẽ in lo/
gica. Eius finis. ſ. phie ſpeculatiue nõ eſt niſi ꝑfectio aie vt P
ſciat tñ. Finis igiť ipſius eſt cognitio ſcie que nõ eſt opus: ⁊ In pꝰ.
ſunt aũt modi phie tres eſſentiales nãlis: mathematicus: ⁊
diuinus. 6ͦ meta. Medicina xͦo nullũ extat talium: cũ eius Te.cõ.2.
finis ſit ꝑ opus ſanitatis poſſeſſio: ꝓpter que medicina non
erit ſpeculatiua: verũ factiua magis ſeu practica.

In oppoſitum videť ꝙ theorica. Illa nanqꝫ eſt
theorica in qua ꝑficiť intellectꝰ
per ſe ſpeculatiuꝰ: hõ qdem eſt medicina cuꝫ ꝑrma habeat ⁊
cãs primas in qbꝰ itellectꝰ ꝑficiť ꝯtẽplatiuꝰ: ceu ſunt elẽta
⁊ cõplões cũ alijs. Et ſcia illa nõ eſt practica q̃ docet mo/
dũ ⁊ qualitatẽ operãdi cũ id in opus nõ ꝯcidat: ⁊ hõ qdem
eſt medicina: ꝑ ꝑᵃ. ¶ Rurſus. A. in ꝑnͦ meta. Practice ſcie Docto ꝑ
ſunt ille in quibꝰ querit ꝑfici virtus aie ſpeculatiua ꝑ ade/ ca. primo
ptionẽ ſcie imaginate ⁊ credite de rebꝰ que ſunt nřa opera: ⁊
ad hoc vt ſecũdario ꝑueniat ꝑfectio ṽtutis practice in mo/
ribꝰ: vñ ẜ in logica: finis practice eſt ꝑfectio aie nõ vt ſciat
tñ: ẜꝫ vt ſciat qḋ debet agere ⁊ agat ita vt practice finis ſit
cognitio ſcie que eſt in ope: ſed medicina nõ eſt de his q̃ ſũt Q
ex nřo opere ſed nãe: cum eiꝰ exſtet ſubm corpus humanuꝫ
dĩa 6ᵃ. vñ neqꝫ mores ꝯtrat niſi fortaſſis nãles: de qbꝰ nõ
moralis eſt: ẜꝫ nãlis magis: quare inferť medicinã practicã
nõ exiſtere: quoꝝ quideꝫ ꝯriũ ſentiunt fere vniuerſi ponen/
tes medicine aliqd theoricũ ⁊ eiuſdẽ quid practicũ. ¶ Am
plius ſicut eſt in artibus liberalibꝰ ⁊ phia: ita in medicina
qñ vtrobiqꝫ reperiť qḋ eſt ſcie: ſed in artibꝰ reperiť aliqd
theoricũ: ceu in grãmatica. ꝑᵃ eloꝝ cognitio ſyllabaꝝ pu/
tã dictionũ ⁊ oronũ: ꝯgrue xͦo demũ vnũ cũ alio ꝯiungere
practicũ. In logica vt ꝓpoſitionis ſyllõ notitia theoricũ ex/
tat. Coniungere xͦo has in vnũ ⁊ ſyllogiȥare actu practicũ.
In phia xͦo ſimplr 3. modi eiꝰ eſſentiales ſunt qd theoricũ
moralis xͦo phia ois qd practicum: ⁊ ſi qdã hoc in ea theo
ricũ ponãt virtus eſt habitꝰ electiuꝰ ⁊c. ethicoꝝ 2ͦ: ⁊ aliq Cap.5ͦ.

A multa: ⁊ vl'r p̄n° magis habent rōnem theorice: ↄcluſiones vo vltimiores practice. Itaq3 erit ſimil'r in medicina: quia eius erit quid theoricum ⁊ aliud practicum.

Propter primum quidē ſciendū ꝙ quid ſit medicina mōſtratum eſt differētia priori: quid aūt theoricū ⁊ practicum ex argutis: hec quoq3 eſt medicine alijs amplius attributa diuiſio: cū in ea euidentius appareat quid theoricū ⁊ practicū q̄3 in ceteris: que quidem diuiſio partim eſt generis in ſpecies: partim vo totius integralis in eius partes quātitatiuas: qualis eſt partitio anime diuiſionū libro. Cuius equidem ratio alia vegetabilis: quedam ſenſibilis: alia vo rationalis. In eo nāq3 ꝙ medicina predicaṫ de theorica ⁊ practica: ratione induciṫ diuiſionis gn̄is in ſpecies: ⁊ ſepaṫ ab ea que integri totius in partes ipſius: inq̄3tu3 vo tota ratio medicine ſaluaṫ in theorica ⁊ practica ceu genus ſaluatur in qualib3 ipſius ſcil3 ſpecie diſiungitur a diuiſione totius vniuerſalis ⁊ annectitur ei que totius quātitatiui in eius partes.

B **Propter ſecundum** vo ſciēdum: ꝙ Iſidorus ethim. l. ⁊ Hugo in didaſcalicon medicina3 nō diſtinguūt in theoricā ⁊ practicam: ſed abſolute totā practicā ponunt: eāq3 inter. 7. locātes mechanices: q̄ ſt lanificiū: armatura: nauigatio: theatrica: agricultura: paſtoralis ⁊ medicia: nō tn̄ hec vltime triū ſunt ita mechanice vt relique: cum p̄n^m obtineant interius nāle vegetabile: alie vo amplius: oino enim videṫ a propoſito ⁊ nō aliter fieri. Hi enim ſolū vn̄r ſuperficietenus attendiſſe ꝙ motus ſumit nomē ⁊ ſpēm a termino ad que3: ⁊ qđ iuſtum vnūquodq3 appellari a fine. Volenſq3 finem medicine fore opus ſolu3: vt fortaſſis medicinam expimentalē m̄i ⁊ vetulaꝝ percepit. Apud etiam Auer. col. 7. caplo. 31. Medicine iter mechanicas ſituaṫ: eo ꝙ artifex eius multotiēs ſequiṫ finem in ipſa: ⁊ interdū priuatur illo ceu in reliquis mechanicis interdū. Et propterea dixi in diffinitione ꝙ medicina eſt ars mechanica ⁊ multi ex hoc mirabanṫ: ſ3 ignorauerūt quid dixeri3 phyſi. 2. de mechanicis artibus: vnde hic ſicut priores per medicina3 ſolā praxim ⁊ motionē corporeaꝝ actionum videnṫ audire.

C A. quoq3 diuidens vt alij medicinā in theoricam ⁊ practica3 ↄtra quoſdā vt Halyabbatem nitiṫ oſtēdere vtrāq3 fore ſcientia3 ⁊ non practicam actionē. Scientia nāq3 diuidiṫ ↄtra opus: qm̄ ſciētia eſt qd vniuerſale in intellectu ↄceptu3: opus aūt eſt aliqđ particulare in motu ſitū ⁊ tranſmutatione: aſſerit nāq3 ꝙ theorica ſit ad ſciēda p̄ncipia: vn̄ ⁊ eam ſcientiā dicit ſcientialē: quā cū ſciuerimus ſcientiā tm̄ modo habebimus: ita ꝙ in q̄litate opationis nihil nos itromittem⁹. Practica vo eſt ad ſciendam operādi q̄litate3: ⁊ q̄ ideo diciṫ ſciētia operatiua: docet enim modū ⁊ qualitatē operandi abſq3 eo ꝙ corporal'r moueamur ⁊ laborem⁹. Ita nāq3 quid eſſet p̄ticulare ⁊ nō ſcientia: cu3 act⁹ ⁊ gn̄ones ſint circa ſingularia p̄ncipio meta. ac ethicoꝝ. 8. Cui alludit Almageſti in initio. Bonū dicens fuit qđ ſapientibus nō deuiātib⁹ viſu3 eſt quādo partem ſpeculationis a parte opationis diuiſerunt que ſūt due ſapie partes: vocat igiṫ vtrāq3 partē ſapientia3 ⁊ ſcia3 magis. Haly. vo rodoā q̄rto ⁊ p̄ q̄dripartiti. Miniſteria hn̄t duas partes: quaꝝ vna eſt theorica ⁊ alia practica: ſicut ſūt medicina: iudiciū: aſtronomia: ⁊ agricultura: que ſapiētes opanṫ per ſapientiā: nō ea que ſciunt laboratores p vſum. Et noſce ſm Ptholo. ibidē ꝙ miniſteria ſunt in q̄tuor maneriebus. Prima quaꝝ eſt theorica ⁊ eſt ſcia ſolūmō ⁊ hec eſt ph̄ia. Scđa eſt practica: ⁊ hec eſt per quā mores ſciunṫ aīe: ⁊ quō oꝫ regere ⁊ gubernare ciuitates ⁊ manutenere domū. Tertia eſt que cōplet opa nāe ceu medicina ac agricultura. Quarta eſt dirigens ⁊ aptans ſicut carpētaria: militia ⁊ h3 ac vniuerſal'r oē qđ ad officium ordinatur regit: vnū enim in aliud ordinaṫ vt frenifactiua in equeſtre3 ⁊ in ea que deinceps. Et iō cū Halyab. ca. 4. ea3 poſuerit actionem nō erit ſciētia. Inquit enim his ꝙ medicina diuidiṫ in duo diuidentia: quoꝝ alteru3 eſt ſcia: ⁊ alterum actio.

E Scia igiṫ eſt cognitio veritatis intētionis que ꝓponiṫ: ⁊ eſt poſita in cogitatione p quā eſt diſcretio ⁊ regimē coꝝ quoꝝ volumus actionē. At vo actio eſt illius eductio rei que poſita eſt in cogitatione in ꝓpatulo ſenſuū ⁊ opatione manuu3: iuxta qđ diſcretio imperat. Scđm hūc igiṫ theorica erit ſcia ⁊ ſpeculatio queda3: practica vo mechanicaꝝ vna magis. Auer. quoq3 colliget p̄n° ca. p̄. ampli⁹ ↄcidit in ſnia3 Haly. nō ponens medicinā totam mechanicā vt in. 7. Ait eni3 ꝙ huius artis aliqd eſt ſpeculatiuū ⁊ illud eſt ei⁹ ſcia nālis: ⁊ aliquid practicabile: ⁊ pe practicalis eſt ars medicinaꝝ experimentalis: ⁊ illius eſt ars anathomie. Sed theoricalis plurimū eſt accepta cāis ſanitatis ⁊ egritudis: ⁊ p̄cipue a cauſis multum remotis ſicut ſunt elementa ⁊ conſimilia.

Propter tertium quidē ſciendū eſt ꝙ theoricū ⁊ practicū dupliciter diciṫ: ⁊ rōne rei ⁊ intellectus ſiue modi. Eſt aūt theoricū ex parte rei: cū ipſa ſit ex opere nāe: ⁊ nō noſtro ꝓducta: ſitq3 prima ⁊ ſupior in eſſe ⁊ cognitione: q̄lia ſunt illa de qb⁹ modi ph̄ie extāt tres eſſentiales p̄racti. Rōne quidē intellect⁹ quonia3 ipſe rē q̄3tūcūq3 pōt vtcūq3 ſpeculatiuā reddere conaṫ inquātu3 eſt ipſius perfectiu⁹ ex ſcia vniuerſaliū q̄3tūcūq3 apparēs p̄ de partibus aialiū: vn̄ 3° de aia. Intellect⁹ ſpeculatiu⁹ cū ſpeculat⁹ fuerit aliqd actuale. i. factibile ſiue agibile: ciā nihil p̄cipit aut ꝓſeq aut fugere. Multotiēs eni3 intelligit terribile aliqd aut delectabile nō iubet aūt timere vel delectari. Sic itaq3 intellectus pōt ſpeculatiuus aliquid in ſe practicu3 intueri ⁊ ſpeculatiuus erit dūmodo ꝓſequēdo vel fugiendo non tranſcendat in actum: ⁊ merito: intellectus nāq3 ſm Boe. maioris eſt potentie q̄3 nā: poteſt enim ↄiuncta diſiungere ⁊ diſiuncta ↄiungere: vt tactū ēt p Auer. dīa priori: ⁊ ita tota medicie ſciētia erit ſpeculatiua imo ⁊ agricultura ſm p̄fatum Haly. tradita p Virgiliu3 ⁊ Palladiu3 ⁊ oino ars ois dcā mechanica.

G Practicū qdē ratione rei extat cū nā ipſius de ſe incliueṫ in opus ſeu negocium. Ethicū eſt vt boni efficiamur ſm virtute3 operātes: ethi. 2. medicinale vo vt tādem ſanitate fruamur. Praxim vo ipſius q̄rimus vt ſeruemus ſanitatē ⁊ egritudinē remoueamus. Unde in ꝓhemio de aia. Phyſic⁹ exiſtit circa materie paſſiones nō ſeparabiles: ſed circa q̄ſcūq3 nō inquātū h3 alius artifex eſt vt inſtructor aut medicus: ⁊ Cōmētator qđ ex iſtis formis ⁊ paſſionib⁹ nō eſt p nām: ſed p volūtatē ↄſiderādū eſt ab artificib⁹ mechanicis: vt carpētario ⁊ medico. Practicū vo ex parte intellect⁹ eſt qn̄ ipſe ordinat qd in actu eligēdo vel fugiendo: ceu qn̄ medicus eligit medicinā vt fugiat egritudinē ⁊ inducat ſanitatē. Praxis tn̄ actualis nō eſt intellect⁹ cū ſit vl'iu3 ēt practicus: ſed ſenſus q ſingulariū ſm actū exſiſtiu3. 2. de aia cui debeṫ emperia ceu intellectui rō: ⁊ iō ſm Aui. cū qs habuerit theoricā ⁊ practicam ſcientiā adept⁹ erit ſciale3 ⁊ operatiuā: ⁊ ſi nūq̄3 fuerit operat⁹: cū practica nō ſit actio: ſed modū doceat ⁊ q̄litatē operandi.

H Qđ ex ſimili teſtaṫ Boe. muſice īquiēs p̄. Is eſt muſicus q rōne ꝓpēſa canēdi ſcia3 nō ſeruitio opis: ſed imperio ſpeculationis aſſumit: ⁊ fortaſſis illud voluit Ari. introduct⁹ ab Auer. coll'3 p̄ ca. p̄. Et Ari. appropriat hāc artem inter artes mechanicas in virtute. Qđ idicat ꝓblema 3°: q2 eius potētia doceṫ modus opandi ⁊ ordo. Quis eni3 ipſam in ei⁹ aia hn̄s: ⁊ vtute ipſius pōt actual'r agere ↄſeruādo ⁊ curādo. Vet ex. 9. meta. hic angiṫ ſic Auic. Videṫ impoſſibile eſſe edificatorē qui nō edificauit nihil autē cytharedū qui nō cytharicauit: nā addiſcēs cytharicare: cytharicās addiſcit cytharicare. Quare iterioꝝ 2° cap̄ vltio. Methodi ſolū cognite ſine multiformiter exercitari ſm eas nequeunt pfectos operari eos qui diſcūt. Unde dōm ꝙ l3 ois ſcia ſit in aia v̄tute itellect⁹ ex reb⁹ originata: tn̄ pfectio amplioꝝ ei⁹ opāe ſuſcipiṫ ex applicatiōe demū habit⁹ ipſius

Margin notes, left column: ...tiſio / ...edicine. · ...ine.

Margin notes, right column: Theor^m ⁊ practicaꝝ aſ vel ex parte rei ⁊ intellect⁹ · Cap. p̄io. T. cō. 46. · Cap. 2° · Te. c. 13. · Te. cō. 60 P̄io ph° vt ſup̄ in oppo^m. · Ca. 34. in medio. · Particula le... · Te. cō. 5. t. 14.

I ad res ex qbus ꝫrit originē. Cytbariſare ēt magis in praxi pnanet q̄ȝ medicina. Similr neqȝ Gal'. negauit ſciam verū ipſius pfectionē qua in ei⁹ vltimū finē tendit̄ ꝛ cōius inten tu :. Eſt enim pfectio duplex: vt q̄ȝtū ad eſſe ac bene eē. Un de Alpharabi⁹ de ortu ſciaꝝ. Medicus medicatoꝛ nō effi/ cit̄ perfect⁹ niſi per duas virtutes. Quaꝝ vna eſt v̄tus ſup vlla ꝛ canones q̄ acqrit̄ ex libris medicine: ꝛ altera v̄tus q̄ aduen t per lōgitudinē frequētie actionū medicie in egris ꝛ ſtudij in eis per lōgitudinē experimēti: ꝛ viſionis corpoꝝ indiuiduoꝝ: ꝛ per hāc virtutē pōt medicus mēſurare medi cinas: ꝛ curationē ſm vnūqōqȝ corpus in vnaquaqȝ diſpo/ ſitione. Ex his itaqȝ apparet ꝙ. A. cum Haly. ſenſit vtrāqȝ partē medicine theoricā. ſ. ꝛ practicā ſciam exiſtere. Haly. aūt theoricā ſolū: practicā v̄o actione magis. Auer. quoqȝ vt viſum plus eam practice q̄ȝ theorice aſcribit cum etiam dicat ꝙ ſit ars operatiua ſeu operatrix rationabilius tamē ac dulcius cenſuit Aui. ponens vtrāqȝ medicine partē ra/

K tionem habere ſcientie ſuo modo.

Propter quartum quidem ad primū dōm ꝙ adiectio ꝛ d̄tractio ꝛ ars operatrix nō dicūt hꝫ vt expoſitū eſt motum ꝛ actum ſed modū potius ꝛ qualitatē ipſius: alioquin nō eēt ars ex/ cellētiſſima: vt declarabit̄ d̄ria ſubſequēti. ❡ Ad aliud di/ cendū ꝙ finis theorice veritas eſt ꝛ nō aliud: practice v̄o cū hoc in opus eſt declinatio: cum modus ꝛ q̄litas in ea decla ret̄ agendi: qō ei⁹ negociū hoc ꝯtingit manifeſtare. ❡ Ad aliud dōm ꝙ medicina aliqd eſt taliū: reducit̄ eniȝ in ſciaȝ d̄ria tertia ꝛ ſequēti: que ſi finaliter ſanitatē ope faciat adi/ piſci: eſt t̄n ſcia cū id nō actionem ſeu laborē importet cor/ poreū: verū qualitatē dicat ꝛ modū opationis: ꝛ ꝓprie cū circa ipſam hic negociantis finit̄ intētio: ſimilr quoqȝ ap/ paret q̄ȝtuȝ cogant in oppoſitum adducta: qꝛ oſtēſum eſt ꝙ prima medicine pars ſimplr̄ eſt theorica: reliqua v̄o ſic de/ claratuȝ. ꝛ ſi dicat̄ practica: modū ſpeculationis quēdaȝ t̄n obſeruat ita vt ꝛ tota poſſit dici ſpeculatiua.

L ❡ Differentia. V.

Quod medicina non ſit artiū excel lētiſſima mōſtrat̄. Ex qbus oſtēſum eſt ipſam practicaȝ ſolū exi/ ſtere d̄ria p̄cedenti. Adhuc de illo qō eſt vanū ac in artē diuinationis redactuȝ nō eſt artiū p̄cla/

Col.i pa. riſſima: cū id denotet vilitatē ꝛ imperfectionē: hꝫ v̄o medi cina eſt. vn̄ Hip. de lege. Res medicine ſunt vane: primoqȝ re. a. Ars medicine in diuinationis vanitatem eſt redacta:

Te.c.16. ❡ Rurſus: ſeruile aūt qō in aliud ordinat̄ nō eſt excellen/ tiſſimū: talis v̄o ē medicia: ſubſeruit eniȝ bonis fortune: ea enim acqrunt̄ maxime ipſa: ꝛ ordinat̄ in nām: d̄ria. 3. ſubal ternat̄ nāqȝ illi. ❡ Amplius cognitio itelligibiliū tūc ſuba/ ruȝ ſeparatarū ꝛ aīe eſt preclarior ea q̄ corpis: ceu hec illis no bilior: a: taliuȝ aūt eſt ſcia medicine cū ſit de corpe humano ſanabili tāq̄ȝ de ſubo. d̄ria. 6. metaphyſica v̄o ꝛ q̄ de aīa tra ditio: de re intelligibili nobiliſſima. ❡ Et fulcit̄: qꝛ oēs ſci/

M entie in p̄mā tandē reducunt̄ metaphyſicā dictam. d̄ria pᵃ. Palin: ſi eſſet p̄clariſſima eidē id ineſſet ſoli: cū ꝑ ſuperabū dantiā dictuȝ vni t̄n cōpetat: ꝫ topi. 5°. Sed multe alie me/

Cap.15. Te.cō.1. dicina ſunt excellētiores. Ari. ꝛ Cōmētatoꝛ de aīa in initio: ꝓpter que medicina nō eſt artium excellētiſſima.

In oppoſitum Hip. de lege talr̄ p̄cipiās. Me dicia artiū p̄clariſſima. ❡ Rur/ ſus illa eſt ſcientiarum excellentiſſima qua tuetur ꝛ dirimi tur qō naturaliter affectat̄ precipue: hec autem eſt medici/ na que circa corpus extat humanuȝ vt vita ꝯſeruet̄ ꝛ pro/ tendat̄ illeſa. Omne nāqȝ aīal ſalutē tueri conat̄: morte pni ciēqȝ deuitatibu⁹ ꝓhemio. vn̄ tertia p̄. c. 1. De duab⁹ reb⁹

Poſt me/ dium. nobis ſecuritatē p̄bet. ſ. putrefactionis penit⁹ ꝓhibitionē ꝛ humiditatis defenſionem: ne celeriter reſoluat̄: hac etiam act⁹ ꝯſeruant̄ inocui. Itaqȝ artiū medicia erit p̄clariſſima.

Propter primum qdem ſciendū ꝙ quid ſit medicia: quidqȝ ars: qūo etiā ſciētia vel ars dicat̄: d̄ria viſum eſt tertia. Preclariſſi/ mum aūt id dicit̄ qō nobilitate ac prioritate reliqua precel lit: vt inde ſit appetendum maxime. N

Propter ſecundum v̄o ſciendū ꝙ aliq de/ honeſtauerunt ſciētiā iſtam precipuā: ſicut reliq̄ ab idiotis vituperant̄ quādoqȝ cū quelibet ſcia tot hoſtibus exponat̄ quot eius extāt vitu perantes ꝛ ignorātes: nihil eniȝ diligit̄ niſi cognitū. Quoꝝ aliqui id cōmiſcere: qꝛ ſenſib⁹ inexperti ac intellectu obtu bilari nō potentes attingere ad ea q̄ ꝓmittit: cum nō ſolum diſpoſitiones corporis doceat exteriores cognoſcere: verū etiā interiores: nec t̄m p̄ntia: verum ꝛ futura: putāt equidē ſic reliquis vt ſibi euenire: hoꝝ rediculū eſt nō paruū. Non enim ſi nycticoracis oculus lucē ſolis intueri minime valꝫ: reliqua nō poterūt aīalia: quoꝝ defectus eſt in p̄ꝯptu: cuȝ ſeipſos vituperent ꝛ nō artem. d̄ria. 3. Nōnulli v̄o eandem O vanā putabāt: qꝛ ꝯſiderātes eos q hꝫ artis fatebāt̄ ſe fami liares exiſtere inuenerūt multū a veritatis tramite deuian/ tes. Quapp Hip. ingēs: meⁿᵃ artiū excellētiſſime: ſubiūxit. ꝑp idiſciplinā vtētiū: quo ad practicā. vꝫ. ꝛ iudicantiū q̄ȝtū ad theoricā. Talis vana in defectū vtiqȝ eſt meⁿᵉ oīb⁹ arti bus magis: vn̄ p̄ re. a. Que res iā demū ad hoc deducta eſt Te.c.16. puta inexꝑiētia medicoꝝ ſolo noīe ac īſcitia: vt vulgo liqui/ diſſime clare videat̄ ꝙ meⁿᵉ ars nō oīno putat̄. Cum. n. qd vni egrotāti ꝓfectuȝ: alij v̄o nociuū appeat: meⁿᵉ ars in di uinationis vanitatē eſt redacta. Sed v̄e hꝫ nō hāc ſauciāt artē ſeu ſciaȝ p̄clarā vſquequaqȝ: veꝝ poti⁹ idiotaȝ: q pſeu/ do ipſi⁹ ſe ꝓfitet̄ artificē: ꝛ vulgū p̄cipue pitum ab impito ſecernere ignorātē: nā exps toti⁹ medicinalis ſcie ab eo pe/ ritiſſim⁹ iudicat̄. cognoſcēs. n. ptiſanā: ſyrupū: aquā quoqȝ mellis a vulgo medicus habet̄: h̄ eqdē vtcūqȝ tactum. Et hinc ēt nō parum ſcia patit̄ aſtroꝝ: cum hodie ꝑpauci peri D̄ria 3ᵃ. ti repiant̄ in ea: qlibet nāqȝ in celū cōſpiciens. Saturnū de/ notans aut Iouē aſtrologus a vulgo reputat̄ ignaro. P

Propter tertiū qdē ſciēdū p̄ ꝙ meⁿᵃ ēt nūc eſt de nūo nobiliſſimaꝝ artiuȝ. ꝛ demū qdem amplius olim extitit. hꝫ. ❡ Propter primum qdē hui⁹ ſciendū ꝙ ipꝫ oſtēdit̄ tā ex pte illi⁹ qō ſibi p̄ncipa lius īexiſtit q̄ȝ ei⁹ qō ſcd̄ario. Pri⁹ qdē tripl̄r rōne puta ſub iecti: modi ꝓcedendi effectiui p̄ncipij ꝛ finis. Cū. n. vna ſcia ſit alia nobilior ſubo ꝛ mō ꝓcedēdi ac vtroqȝ. de aīa p̄nci/ Te.cō.1. pio. ꝑp h̄ ꝛ p̄cipue ſubi gr̄a ſcia meⁿᵉ nobilitabit̄: vt corpus extat humanū rōne diſpōnis: vt tactuȝ eſt: maxie affectate. Id aūt ceteris q̄ h̄ digni⁹: cū hō ſit altiſſim⁹ corpe ac nobi/ liſſimus virtute. Altiſſim⁹ qdeȝ corpe rōne miſtionis vl' ne xus elemētoꝝ in illo: eo ꝙ ſubtili⁹ ſūt ꝯexta ꝛ in ipſo eq̄li/ tatē pōderis ſtudioſius īſequunt̄: cui⁹ ſignū extat corporis rectitudo. iuxta illud trāſfigurationē p̄ Ouidij. ꝛ. 5. de cōſo/ latione. Pronaqȝ cuȝ ſpectent aīalia cetera terram. Os hoi ſublime dedit: celūqȝ videre Iuſſit ꝛ erectos ad ſydera tol/ lere vultus. Nā ſurſuȝ in eo ſurſum eſt ſimplr̄ ſeu in vniuer Q ſo qō in aliis nō repit̄ aīalib⁹ ſed ſꝫ qd. d̄ria. 40. Ex parte ſil'r cōplonis: qꝛ donauit hoi cōplonē tēpatiorē quā in hoc mūdo foret poſſe inuenire: cū ſuaꝝ virtutū qb⁹ agit ꝛ patit̄ eqdiſtātia. p̄ pᵃ. A. vn̄ Alexāder medic⁹ i ꝓblemati. a me Doct. 3ᵃ. trāſlatis. Nām hꝫ in cōtēperātia cōplonis exiſtē corp⁹ hu/ ca. 1. manū ceteris aīalium magis. ꝛ theorice. 1. hō tēperatioris factus eſt complonis: ceteris aīaliuȝ cōplonib⁹. Amplius Cap. 2ᵐ. q̄qȝ ex parte mēbroꝝ ipſius: qm̄ eis cognitis oīum alioꝝ aīaliuȝ faciliime cognoſcunt̄ pticule: hyſtoriaꝝ apparēs p̄. ſicut. n. auri ꝑ fruſta hꝫ cognitio minutati. ita hois ptes illa rū reſpectu q̄ in brutis velut aurū extat in fornace ꝓbatuȝ. Nobiliſſimus q̄qȝ exiſtit virtute rōne forme cōis ſiue vl̄is ipſius humanitatis. vꝫ. q̄ in ordine formaꝝ indiuidualium tāq̄ȝ vltimū complemētū itēdit̄ a natura. ipſa nāqȝ huiuſqȝ

A progreſſa ceſſauit:ꝛ eu nó hñs qd honoꝛabilius qḋ ſubm
ſubſterneret eidē. Alexāder pipatheticus. Quare cōmē.
Cō.3. 2. de aia. Cōplemētū aialiū ꝛ finis eoꝝ q itēdebaᷓ i gnōne
quē cuꝫ nã potuit ptingere ſteit:ē modus aialiū hñs vtu/
tē ſpeculatiuā ꝛ cogitatiuā aut intelligibilē: hac nãqꝫ pte
hō ſolus. q. nucleū pcipit ex fructu. po⁹ etenim ſibi gratie
In loc. deforis accōmodata reꝝ cās ꝛ vlīa pſcrutaᷓ: vñ Auer. de
ſenſu ꝛ ſenſato. Homo cōprehēdit dñas reꝝ ꝛ intētiones
ipſaꝝ pprias q̄ ſunt i re ſenſata q̄ſi medullā de fructu:aia/
lia xo alia q̄ foꝛinſeca velut cortices fructuū exñtia:cuius
qdē ſignū:qꝛ ipſa mouenᷓ a ſenſibilib⁹ minime niſi iquātū
rōnē impetrãt alimēti. ſolus nãqꝫ hō a cātu. figuris ꝯcita/
Poſt me. tur ꝛ tincturis:ꝛ Ariſt. ibidē. Solus vt eſt dicē ſentit alio
Cap. 12. rū aialiū hō:ꝛ gaudet floꝝ ꝛ alioꝝ odoꝛibus. ac Ethi. 3.
In alijs aialib⁹ nō ē delectatio ſm ſenſum: niſi ſm accñs
neqꝫ odoꝛibus lepoꝝ canes gaudēt:ſꝫ cibatiōe. ſenſuꝫ aūt
odoꝛ facit:neqꝫ leo voce bouis:ſꝫ comeſtiōe. Et ſi medic⁹
diaꝫ nō ꝯſideret directe:reꝝ eius ampli⁹ ſubm:eādē tñ ſꝫ
qd ꝯſpicit ex ꝯñti: vt dña. 3. de m̄:curā coꝛpis eā q̄ aīe pire.
B Clara ēt ꝛ decoꝛa nō paꝝ reddiᷓ me^na ex pte modi pcedē/
di:cū ſit oꝛdinatiſſime tradita vt p doctrines oꝛdiarias no
minatas:dña. 8 Subijciᷓ ēt ſcie nāli ſumens tres modos
ꝯñſionis ex illa cui⁹ fidē demōſtratiōes ſunt certe q̄ꝫ mul/
Cō. 16. in tū:vñ Cōmē. 2. meta. Demonſtrationes mathe^ce ſunt in p̄
prin. certitudis oꝛdie ac eas in h̄ ꝯſequunᷓ nāles. Me^na xo eſt
Poſt me q̄dā pticularis nāe ſcia: imo phia ꝛ me^na ſūt ſoꝛoꝛes. Cō/
dium pro/ mē. ſectaꝝ. Rurſus ei⁹ cognitio grādis:cū ſit de coꝛpe no/
gi. bis cognito ꝛ ſibi ppingōrita vt recépēſet aliqd nō ad nā/
lē:imo ēt ad eā q̄ ſꝫ diuinā phiā:ō prib⁹ apparēs p̄. Rōne
xo pncipij effectiui:qm̄ pmus eā iueniēs: docēs ac vtens
fuit Aſclepius ſiue Eſculapius:q ob ei⁹ ſcie celſitudinē in
deoꝝ numerū ē recept⁹:dña p^a. Eādē aūt diuin⁹ hip. eā
pfecit: ac i lucē deduxit:de q̄ Ariſt. in qbuſdā pblematib⁹
eidēꝫ aſcriptis. Deus miſerēs hūani gñis alterutris moꝛ/
bis diſſoluti nām icarnās hip. pduxit tanq̄ꝫ nūq̄ꝫ peccā/
tē in medicie traditionē pfectā. Qḋ ēt fulciūt pirones. i. p
C batoꝛes:a qb⁹ pironis qs liber grec⁹ coꝝ oēm ſciam p̄ter
medicinā ipugnātes. Quib⁹ ſiqdē foꝛſitan pblematib⁹ p̄/
fatis alludit qm̄ dī:medicinalē artē nō iuiliſico ꝛ ihonoꝛo
Cap. 1. quēadmodū al's artes. Ex pte q̄ꝫ finis q̄ ē ſanitas Ethi. 1.
Ethi. 10. ac eius poſſeſſio. p^a dña. h̄ āt digñ⁹ ꝛ p̄intēr⁹ maxie vt ita
ca. 10. ea carēs feliciteᷓ minime ſine nãqꝫ ipſa null⁹ pōt hūanoꝝ
actuū exerceri. Ex pte ſiqdē eius qḋ ſcdarioꝛ:qm̄ ea cōfert
in laudē ꝛ amicoꝝ acqſitionē. Juxta illḋ rhetoꝛicatū hip.
nō aūt ipſi⁹ ſeriē:vt i ea ſignat trāſlatio. Dis q me^ne artis
ſtudio ſeu gl'iaꝝ:ſiue delectabilē amicoꝝ ꝯſequi deſiderat
In pncī. copiā ꝛc. Ac. 10. ſilr theo^ce. c. 1. In honoꝛē ēt nō puū addu
prolo. cit cōiē affectū:vñ eccliaſti. 38. Honoꝛa medicū pp neceſſi/
tatē: eteni illū creauit altiſſimus. Cōfert ēt in honoꝝ acq/
ſitionē foꝛtune:q̄re Cōmē. ſectaꝝ. Bonū aliqḋ diuitiarū ꝛ
In pncī. vite nře oppoꝛtunū inuēta ē ars me^ne:ſanitatē opari ꝛ cō/
prologi. ſeruare pmittit ꝛ exercere:p quā mag̃ honoꝝ vtilitas hoī
bus addiᷓ. vñ Meſ. Inſignia medici geſtiūt munera. Si/
In pa^o militer ꝛ nomē p̄claꝝ exñs cūctis diuitijs meli⁹. iuxta illḋ
grabadi. eccleſia. 7. Meli⁹ ē nomē bonū q̄ꝫ vnguēta p̄cioſa. Quoꝝ
D plurima talr tāgunᷓ theoꝛice p̄. Medicine artis ſcia iter
Cap. 3. excellētioꝛes eſt artes ceteriſqꝫ maioꝛ vtilitate ꝛ maioꝛis
piculi. oib⁹ nãqꝫ exiſtit hoib⁹ neceſſaria. ¶ Propter h̄ꝫ x^m
ſciēdū q̄ antiquus:vt tpe in quo nōdū iuēte fuerāt ſcie no/
biliſſime ſpeculatiue:h̄ exitit q̄ꝫ nūc ampli⁹ p̄clara poſte/
ri⁹ nãqꝫ he alijs iuēte. plib⁹ nãqꝫ reptis artib⁹ vt alijs qdē
ad necīa vite:alijs xo ad introductionē exñtibus. meta. p/
Poſt pn. hemio. Sciaꝝ aūt ſpeculatiuaꝝ pncipia ꝛ plurima ipſarū
Juxta ſi. inuēta ſunt p hip. vñ elemētoꝝ. p hip. pmus oiuꝫ iueniēs
vī elemēta artiū ꝛ nāe hoīs ꝛ pmus ſufficiēter demōſtrās.
In medio Et naturaliū p̄. c. 2. Primus oiuꝫ quos ſcim⁹ medicoꝝ ꝛ
phoꝝ demōſtrare tētauit: ſic pilus cognoſcens certiſſime

E opa nāe. Et in eoꝛūdē. 2. ca. Prim⁹ oiuꝫ quos ſcimus recte
4° in pn. dixit hip. Ariſt. xo ſecūdus recte expoſuit:ꝛ merito:qꝛ i/
uenit ꝛ cōpleuit tres artes:logicā:nālē: ꝛ metaphyſicam.
Cōmēta. phyſicoꝝ acceſſu. Q. aūt hippocrates p̄dicta co
In ſi. ph. gnouerit ſermo ipſi⁹ de humana dñdit nā: cui qdē ſimileꝫ
de gñatione ꝛ coꝛruptione Ariſt. inſcripſit. Aſclepiades
xo cū ceteris medicis de elemētis. Q. aūt pſcis tpib⁹ fue/
T. c. 3. rit excellētiſſima medicis innuit Ariſt. meta. 6. volēs q̄ ſi
nō foꝛet altera p̄ter nā ꝯſiſtētes:phyſica eēt ſciaꝝ p^a. Si āt
eſt aliq̄ ſubſtāria imobilis hec poꝛ ꝛ phia pma ꝛ ita vlis.
vnde cū prioꝛes phi impotētes diſtinguē ſenſum ab itelle
T. c. 11. ctu nō poſuiſſent aliq̄ entia niſi coꝛpa:apparens meta. p̄. ꝛ
T. c. 21. 4. de aia. 3. nālē phiam exiſtē pmā oiuꝫ cogebanᷓ pferre.
T. c. 39. Jta ꝛ medicinā cū prius fuerit: vt tactū: inuēta nāli tanq̄ꝫ
neceſſarioꝛ alijs:igiᷓ ea fuit prioꝛ ac earuꝫ preclariſſima.

Propter quartū quidē ad pmū qdē appa/
ruit qd dōm ex iſignit: po
ri dña. ¶ Ad aliud dōm q̄ illud nō ipingit crimen ſcie ſꝫ
ipſis ignaris artificib⁹ ꝛ vulgo iperito:vt viſum:diſcerne
F pictū nequnti ab ipito. ¶ Ad aliḋ dōm q̄ medicia nō ē tā/
te nūc q̄re nālis phia excellētie: cū ſit pfecte tradita ꝛ ex/
poſita finiſqꝫ altioꝛis:ſec⁹ āt antiquus exitit aliaꝝ relōne
ſciaꝝ. Neqꝫ ſcia fine foꝛiſeco nobilitaᷓ: q̄lis ē amicitia:ho
noꝛ ꝛ diuitiaꝝ opulētia:vñ Geofar. introductoꝛij p̄ a ſiū te/
ſtaᷓ illos iſipiētes q ſtudēt i aſtrologia vt valeāt p ipſam
diuitias:augmētationē dignitatis acqrē ꝛ honoꝛis. Vꝫ
ab itrinſeco fine q̄lis ē i medicia ſanitatis poſſeſſio. ¶ Ad
aliud ēt ſilr qd dōm appuit ¶ Ad aliud dōm ꝯceſſum eē
nūc minus ſpeculatiuis ceteris p̄clarā. Eſt tñ p̄clariſſima
reſpectu plūm aliaꝝ:cū ei⁹ ſubꝫ ſit nobiliſſimoꝝ:modus
pcedēdi pfectioꝛ:finiſqꝫ ꝯſiderabiliſſimoꝝ:ꝛ qḋ p ſupabū
dātiā dī vni ſoli cōuenit in illo gñe. ¶ Ad ea xo q̄ alteri⁹
partis arguta quātū q̄o ꝛ qm̄ nobilitatē extēdāt medici/
ne innotuit:finis nãqꝫ ipſius lꝫ q̄ꝫ maxime appetatur egē/
tibus quādoqꝫ ceu ſummū bonū:non tamen is eſt ſimpli/
Cap. 10. citer nāe humane:verū ſcire potius ac ſpeculari. Ethi. 10.
G

¶ Differentia. VI.

Quod coꝛpus humanū nō ſit medi
cine ſubiectū mōſtra
tur:qꝛ ſcia ē vnius gñis ſubiecti:dña. 3. ſed il/
loꝝ q̄ ꝯſiderant a medico plura ſunt etiā gñe
dña vt tactū eadē. Qḋ firmaᷓ:qꝛ res nāles nō
Poſt. 1. nāles ac ēt p̄ter nām in ſubis numeranᷓ medicine p̄ pma.
cap. 2. ¶ Adhuc illud ē ſubm in ſcia de q̄ determinaᷓ in illa: qꝛ
ſubm ꝛ ſcia cōuertunᷓ:ſed de multis agiᷓ vt appꝫ in ipſa
q̄ coꝛpus nō ſunt humanū. ¶ Ampli⁹ cū paſſiōes de ſubo
demōſtrenᷓ p ipſius diffinitionē ſicut p mediū: vt dictum
Colliget. oliꝫ:ipmqꝫ opꝫ eē itelligibile vle ꝛ icoꝛruptibile:qm̄ obie
T. c. 58. ctum eſt itellectus. 3° de aia:tale aūt nō eſt coꝛpus huma/
nū cū ſit ſenſibile ꝛ eiuſ ꝯſideratio ſenſibilis:qꝛ ceu appꝫ
Iu. 1. co. 21. ex techni 2° trac. de ſignis. t. cō. 24. ꝛ haly. exprimēte me
ꝛ 1 pn. ꝛ li. dicinalis ſpeculatio nō trāſcēdit ſenſum ex qbus ꝯcludiᷓ
3. cō. 73. in coꝛpus humanū nō foꝛe medicine ſubiectum.
medio.
H Huius aūt oppoſitū teſtanᷓ medicoꝝ
illuſtres plurimi.
¶ Amplius illud eſt ſubm in ſcia cui attribuunᷓ oia de/
terminata in ea:coꝛpi aūt hūano oia determiata i medicia
attribuunᷓ:ꝛ actiōe quā cānt in ipm diffiniunᷓ:igiᷓ ꝛ ſub
iectū erit medicine. ¶ Circa id vtrūqꝫ queſitū pp in antece/
dentibus tacta de his breuiter tranſeundum.

Propter primū cuius quidē ſciēdū q̄ ſubie
ctū in ſcientia eſt illud circa
quod ſpeculaᷓ itellectus in illa:qḋ pprius dī obiectū. ita
nãqꝫ ſcia ad ipm ſe hꝫ ſicut ad eius obiectuꝫ potētia. Coꝛ/
pus xo humanū ē coꝛp⁹ miſtoꝝ digniſſimū oiuꝫ ꝛ vincu/
lū vniuerſi. velut eni auꝝ depuratū ſe hꝫ ad cetera metal/
lafita coꝛp⁹ hoc ad cetera coꝛruptibilia coꝛpoꝝ. dña hoꝛi.

I
2ᵒ dul. p me. **Propter ſcdm** ꝟo ſciēdū ꝙ Gal. primo afo. ⁊ Haly. in ſui libri pn° eē vo/
lunt ſubm medicine corpus humanū:ʒ ꝟ tn̄ ſic ꝓlatū ſim/
pliciter nō eſt directū:cū ēt ſubm moralis ſcie aut politice
aut phyſionomie ſit corpus humanū:vn̄ illoꝝ:breui ⁊ ſa/
no itellectui opꝫ adiūgere aliqd puta:vt ſā tactū:hāc paſ/
ſionē ſanabile. Oē nāqꝫ ſubm opꝫ paſſiōes ⁊ ptes dtermi/
natas hre. Quidā ꝟo ponūt ſubiecta libroꝝ eē cano. me/
diciales ſub afoꝛiſtica breuitate traditos aut diuiſiua aut
diffinitiua ſeu hꝫ:qꝺ ſatis ē dictum ſine arte cū dicāt ꝯfu/
ſe totā ſciāʒ eē ſubm totius:nō diſcernētes ſubm a paſſio/
nib⁹ ꝓprietatib⁹ ⁊ ptibus:nihilqꝫ fere rōnis ſignificātes.
Diſtiguūt ēt hi multiplex eē ſubm:qꝺ ⁊ ſuſcipiūt a ꝯcilia/
toꝛib⁹. A. ⁊ Auer. i diſcoꝛdia coꝝ de ſubo meta. Triplex
eniʒ ponūt ſubm. Unū qdē p p̄dicationē: ⁊ ſic meta^ca ſubʒ
eſt ens. Aliꝺ p radicationē ⁊ ſuſtētationē q̄ʒdā ⁊ ita ſubē:
in ea nāqꝫ fundant̄ oīa q̄ dterminant̄ in ipſa. Aliud p viā
finis:⁊ ſic de⁹ dr̄ ipſius ſubm totū. n. eē ipſi⁹ finit̄ in deū:⁊
K ſic in medicina dicūt eē ſubm triplex:vnū qdē medicinalem
per modū p̄dicatiōis. oē. n. qꝺ determinat̄ i medicia ē res
medicinalis:p viā ꝟo finis ſanitatis poſſeſſio. Corp⁹ autē
hūanū p modū radicatiōis ⁊ fundamēti teſtant̄ foꝛe ſubʒ.
Sed iſta qdē diſtictio cū eo ꝙ nō certificat q̄ſitū:ipꝫ ēt nō
tollit. ſilis. n. eſt illi q ſolet a qbuſdā in meta^ca ſubo fieri di/
cētib⁹ id foꝛe triplex:vel qꝛ cōius vt ens:aut certi⁹ ceu cāt
vel digni⁹ vt deus. Huiuſmodi ꝟo diſtinctiōes ſunt logice
⁊ ſciētijs realib⁹ abhoꝛrēde:cū ad multos indeterminate
deducāt erroꝛes:acceptete tn̄ a pluribus nr̄m ꝯſuetudine
putantibus oēm diſtinctionem ſolutionem exiſtere.

Propter tertiū ꝟo ſciēdū eſt ꝙ ſubiectū me/
dicine ē corp⁹ humanū ſana/
bile:ſicē dr̄ ꝙ ſubm nālis phie ē ens vel corp⁹ mobile. Qꝺ
ꝟ p̄° ſatis inuit̄ qn̄ dr̄. Qm̄ medicina corp⁹ humanū ꝯſide
Doctri. 1. ca. 1. in pn. rat ex pte vn̄ ſanat̄ ⁊ a ſanitate remouet̄. Cū. n. medic⁹ cō/
L ſideret corp⁹ hūanū affectū his duab⁹ diſpōnib⁹:ſanitate
⁊ egritudie includunt̄ ſufficiēter in hac paſſiōe:puta ſana
bile. ¶ Pōt nāqꝫ hoc denotare aptitudinē ꝯſeruatiuā ſa/
nitatis ⁊ aptitudinē ipſius receptiuā egritudine remota.
Dico aūt ſanabile nō ſanatū:cū id ſit finis ⁊ forma illꝺ aūt
T. c. 70. mātq̄ nūq̄ʒ ꝯcidūt. phy. 2. ꝙ aūt id ſit ſubʒ oſ̄dit̄. ¶ Pri⁹
tn̄ ſciēdū ꝙ ſubiectū dupl'r dr̄. vno qdem mō entis actu:in
potētia tn̄ ad aliud qꝺ ex ipſo cāri vz. hō. n. exn̄s actu eſt i
potētia vt ſit ſubiectum albi:⁊ ita nō eſt ꝟ ſermo de ſubo.
Cōditōes ſubiecti i ſcientiā. Dr̄ ⁊ alio modo ſubm in ſcia:ad qꝺ videnf̄ q̄tuoꝛ requiri.
Unū qdē p̄mū ꝙ ſit noti⁹ p̄us itellectui occurrēs iter oīa
ꝯſiderata in ea:2^m ꝟo ꝙ ex ipſi⁹ cognitione pcedat̄ ad co/
gnitionē oīum alioꝝ in illa. 3^m qdeʒ ꝙ de eo ꝓbent̄ paſſio
nes ⁊ ꝓprietates in illa ſcia:⁊ 4^m ꝙ oīa in ea determinata
habeāt ad ipꝫ attributionē. Primū qdē oſ̄dit̄:qm̄ ſcia cō
T. c. 33. parat̄ ad ſubm:ſicut potētia ad obiectū. 2° apparēs ꝺ aīa.
ceu. n. obm determinat potētiā: ⁊ nobilitas potētie eſt ex
nobilitate obiecti. ita ſubm determinat ſciam:⁊ nobilitas
M eſt ſciētie ex nobilitate ſubti. vna nāqꝫ ſcia ē nobilioꝛ q̄ eſt
de nobilioꝛi:ſʒ iter oīa que p̄mo apprehendunt̄ ab aliqua
potētia illud p̄us apprehendit̄ qꝺ eſt p ſe obm illius potē
tie:vt coloꝛ cū ſit p ſe obm potētie viſiue. Illud qꝺ primo
apprehēdit̄ a viſu eſt coloꝛ ſiue coloꝛatū:iō inter oīa q̄ co/
gnoſcunt̄ in ſcia ſubm eſt p̄ cognitū in ipſa. Et ex ꝟ ſequit̄
ſcōm:qꝫ ex ei⁹. ſ. cognitiōe pcedēdū ē ad cognitionē alioꝝ
in illa ſcia:qm̄ ex cognitiōe notioꝛis pcedēdū eſt ad cogni
tionē alioꝝ:cū igit̄ ſubm ſit hꝫ ex ipſo pcedēdū erit. Ter/
tiū ēt declarat̄:qꝛ ſubʒ in ſcia dʒ eē de quo dmōſtrant̄ paſ/
ſiōes. nā p ea q̄ dterminant̄ nō cognoſcim⁹ de ſubo niſi qꝛ
eſt ⁊ qd dr̄ p nomē. ſupponit̄. n. foꝛe poſterioꝝ. 1. Sʒ q̄le ēt
qꝺ cognoſcim⁹ ⁊ ꝟ p ipſi⁹ ꝓprias paſſiōes:iō ꝺ ipſo paſſio
T. c. 2. nes ⁊ ꝓprietates dmōſtrāt i ſcia illa. Quartū q̄ʒ vr̄ eē ma/
nifeſtū ex nola rōne. ſubm eni fundamētū ſeu fulcimētum

vt īportare a quo alia determiata in ſcia ſumāt eē: ⁊ ſic ad N
vnū referri. Corp⁹ aūt humanū ſanabile hꝫ has q̄tuoꝛ cō
ditiones. Eſt nāqꝫ notius qꝺ ē in medicina:⁊ primū intel/
lectui occurrit. Ex ipſi⁹ ēt notioꝛitate cetera reddūt̄ nota.
ſicut appet ex reſolōne ipſius facta. p̄ p̄ma. hꝫ ēt ptes: qꝺ
pꝫ reſolōne p̄dicta: ⁊ paſſiones puta ſanabile ſiue ſanita/ Doctri. 1. cap. 2.
tis ⁊ egritudinis ſuſceptiuū:alia ēt determinata in medi/
cina ad ipſum reducunt̄:⁊ per attributionē ad id conſide/
rantur. Eſt igitur eius ſubiectum cōmunius.

Propter quartū qdē ad p̄^m dōm ꝙ lʒ q̄ ꝯſi/
derant̄ a medico ſint pl'a ⁊
gn̄e diā:in q̄dā tn̄ vnitate analogie ſeu attributiōis vnitā
tur ad ſcie vnitatem. diſa 3°. ceu oīa decē gn̄a in ente. Oīa
nāqꝫ ab eo ꝯſiderata tādē ꝓpinqus aut remotius in corp⁹
ex hꝫ attributiōe reducunt̄ ſanabile. ¶ Ad aliud filr dōʒ
que. n. corpus nō ſunt humanū:ad ipm ſic tādē reducunt̄.
¶ Ad aliꝺ dōm ꝙ ſenſibile duplex eſt: quoddā pticulare
motui ⁊ māe huic ꝯiūctū:⁊ de tali nō eſt ſcia: alterū p itel/
lectū abſtractū ab his nō tn̄ in cōi:⁊ de ꝟ ſenſibili eſt ſcia.
Et modus ēt phie eſſentialis vt nālis ceu id in prioꝛib⁹ q̄/ O
ſitis euidēs exiſtit:de quo ſenſibili ē medicina: talē ēt ſen/
ſuʒ intuet̄ medicus. Conſiderat nāqꝫ vn̄s quoꝝ cognitio
ſenſui eſt valde ꝓpinq̄:cū ex poſterioꝛib⁹ ⁊ apparētib⁹ in
p̄ora magis deueniat:nie^us ēt multū in expiētia ꝯſiſtit. alie
ꝟo ſciaꝝ lʒ a ſenſu ſumāt originē:plime tn̄ ab hac ea ma/
gis abſtrahūt. Uidēs nāqꝫ Gal. ꝙ leſiōe cerebri ⁊ epatis
vel iuuamēto nocet̄ aut pficit̄ v̄tus aialis ⁊ nālis hāc qdē
ponit ꝯſiſtere in cere°:illā ꝟo i epate. Nc qꝛ in oſſib⁹ ⁊ ſili/
bus nō eſt neruus apparēs aut vena ſimpl'r pfert ipſa v̄tu
tē hre innatā tn̄:cū tn̄ vitā recipiāt ⁊ virtutē nutritiuā cuʒ
alimēto a coꝛde ⁊ epate: qꝺ pꝛobat̄ primo p̄ma. c. de mē/
bris ex obſtructione meatus inter hec ⁊ oſſa:nō tamē ina/
nitas tolletur prima:veruʒ potius eius conſeruatio quic/
quid dicat. A. ſolet ⁊ id aliter interpꝛetari:ſed qꝛ inferius P
dicetur ſufficienter taceatur ad preſens.

¶ Differentia. VII.

Quod predictū medicine ſoliʒ nō
ſiteni ſʒ pluribus
medicis cōmittēdū oſ̄dit̄:qm̄ duo ꝯcurrētes
agere ⁊ itelligere potētioꝛes ethi. 8°. melius Eth. 1. aū me.
eteniʒ iudicāt multi q̄ʒ vnus qcūqꝫ. politi. 3°.
iuxta illud qꝺ tu neſcis foꝛtaſſis nouit oſſellus. In plibus
tn̄ medicis ꝯſiſtit turba multa ⁊ nō i vno. ¶ Amplius ſicē
ſʒ hꝫ ſenſus ad ſenſibile:ita itellect⁹ ad itelligibile. ꝺ aīa 3° T. c8. 3.
ſʒ plures ſenſus ſenſibile meli⁹ pcipiūt ⁊ diſcernūt q̄ʒ vn⁹
ſʒ illꝺ eodē polici. 3°. Incōueniēs foꝛte vtiqꝫ videbit̄ eē ſi In fine.
meli⁹ pcipiat qs duob⁹ oculis ⁊ duab⁹ auribus iudicās ⁊
agēs duob⁹ pedib⁹ ⁊ manib⁹ tq̄ʒ multi multis. ¶ Adhuc Ut lib. ꝯ noſt. poſt mediuʒ ⁊ 10. de ige. nio. c. 3.
medicoꝝ p̄nceps. Gal. caſus recitat q̄ʒplurimos i qb⁹ īdi
cat̄ alios ſibi foꝛe medicos aſſociatos quos ⁊ ipſe vide/
bat̄ ſuſcipere. Ex qbus ꝯcludit̄ vno pluribus medicoruʒ
corpus humanū foꝛe vt recte procuretur cōmittendum. Q

In contrariū videt̄ Damaſcen⁹ in afoꝛ. dicēs Afo. 46.
ꝙ vni fideli medico cōmittēdus
eſt eger cuius erroꝛ a recti diſtātia puus ſit eo ꝙ nūq̄ʒ pec/
care maius ē q̄ʒ ſm hoieʒ:q tn̄ minus peccat artificialioꝛ
eſt eo q plus. ꝓnoſticoꝝ 3°. vn̄ Damaſcenus ibideʒ. Neqꝫ Gal. c. 49.
eniʒ humana nā piculū icurrere nō pōt pſertiʒ i ſubtilib⁹ ⁊
cuius cām aſſignat in prioꝛi afoꝛ. qm̄ ſi plures ꝯſulit i ſin/
guloꝝ erroꝛes plm cadet. ¶ Amplius Ariſto. poli. 1. Nā In pn°.
nihil facit tale q̄le ſtatuarij delphicū gladiū ob inopiaʒ ſʒ
vnū ad vnū. Sic eniʒ vtiqꝫ pficiet̄ optime oꝛganoꝝ vnū/
quodqꝫ. In ſcōo eorūdē. Unuʒ nāqꝫ opus ab vno pficitur Circa fi.
optime. ¶ Adhuc ſcōo politi. ꝯ Socratē q mulieres po/ Circa pn.
nebat ⁊ alia cōes. De ꝓpriis maxime curat̄ de cōibus aūt
minus:vnde prouerbiū. Participantium molendinū toꝛ/ Poſt pn^m
quibus colligatur. Duo enim ſunt vt ibidē ait que maxi/

A me faciunt ſollicite curare homines ⁊ diligere: proprium ⁊ dilectum. Sed ſi pluribus medicis cõmittatur actus procurationis cõmunis reddit̃ ⁊ procurati dilectio remittit̃. Itaqꝫ corpus humanũ vni tñ medico cõmittendum.

Propter primũ ſciendum quidem ꝙ quid ſit ſubiectum hoc differẽtia apparuit precunti: quid autem medicus prima.

Propter ſcðm ꝟo ſciendum ꝙ quidam ꝑmanſiauerunt corpus humanum in eius ſalutem medicis egere ꝙ̃ pluribus: qm̃ vnus alio iuuatur in inquirẽdo expedientia illi. Alij ꝟo ꝑdictis oppoſiti facti dixere ſimpliciter vni ſoli fore cõmittendum: ſe ſermone Damaſceni vallãtes: quorum quidem defectus cum ipſorum motiuis explicabitur ex dicendis.

Propter tertiũ ſiqdẽ dðm ꝑ fere viã obſeruãdo mediã ꝙ corpus humanũ plibus cõmittẽdũ eſt medicis: vno tãdẽ ꝑncipaliori facto. ¶ Scðo vidẽdũ qles plimi pñt in vnũ ꝯſurgere. Primũ qdẽ declarat̃ q̃m ſic in alijs euenit regiminibꝰ: puta i politicis: ita ⁊ in corpis hũani regimĩe. nã eſtimãdũ ẽ aial ꝯſtare
B quẽadmodũ ciuitatẽ bñ legimꝰ rectã. de cã motus aialiũ: vñ legis poſitiua iudicatiua exercitatiua ⁊ medicialis: 4^or ponunt̃ ab Euſtratio. Ethi. ꝑnº vrbanitatis ptes. Sꝫ i politico regimĩe plures tãdẽ regẽtes ad vnũ ſupmũ ordinant̃
T.c 16. T.c 52.⁊ 54. regẽtẽ: alioꝝ iſerioꝝ oium ſciſcitãtem motiua ⁊ ꝯſilia vt in Ariſtocraticõ politicoꝝ libro ꝑncipatu: qð ẽt. 8. phy. 12. meta. ac in occulatione idicat̃ ꝑcli platonici. ois nãqꝫ motꝰ in vnũ demũ ordinat̃: vt demũ oẽs itelligẽtie in ꝑmã: ſꝫ nõ ſolũ hec: ſꝫ aia tãdẽ vt fine claudit̃ illius. ¶ Adhuc vnus ꝓp ꝓmptitudinẽ nãe hũane ad labẽdũ: nõ põt ita oia vt plures corpi emergẽtia humano aut ſibi neceſſaria ꝓuidere cũ extẽt fere iſinita: vnus nãqꝫ nõ põt in ſe ꝑfectiões ẽt vnius rei cũctas hie ꝑfecte: q2 nihil ſimplici in gñe oibus ex ptibus perfectũ natura expoſuit. 2º rhetorice veteris. Propter qð Zeuſis cũ picturã elegantiſſimã ꝯſtitueret Crotoniatibꝰ ex oibꝰ formoſioribꝰ mulieribꝰ ipſorũ qnqꝫ elegit: vt ſuſciperet
C qð inẽt vnicuiqꝫ venuſtatis ſume: oppoſito derelicto: plẽs ꝟo pñt ꝑfectiꝰ ꝑdicta itueri cũ pluribꝰ vtant̃ ſenſibꝰ ⁊ intellectibus. ¶ Et firmat̃: q2 virtꝰ vnita plus eſt iſinita ꝙ̃ multiplicata ſeu diſperſa. in de cauſis: ⁊ ꝑ ꝯñs magis motiua ⁊ opatiua. ne ẽt ꝯfuſio ac multiloquiũ ipeditiuũ corpis hũani ⁊ maxie lapſi inducat̃: opꝫ tandẽ in vnũ principalẽ ꝯſurgere prudentiorẽ ſollertiorẽ ac magis ſollicitũ exiſtentẽ ⁊ ab egroto amplius affectatũ in quo ⁊ oẽm ſpẽ poſuerit: q̃ quãtũ ꝯferat in ſalutẽ dicet̃ dĩa. 135. cuius iperio regimen ordinet̃ oẽ ſiue ꝯſeruatiuũ fuerit ſeu curatiuum. Quidã tñ opulẽtiores faſtu quodã deducti plures ꝯcitant ad ſeipſos qð nõ laudo niſi ꝑdicto mõ fuerint in vnũ redacti. Corpus igit̃ humanũ pluribꝰ vno ꝑncipaliori facto medicis cõmittendũ: ⁊ maxime cũ notus ⁊ familiaris extiterit: vnde Cornelius celſus. Cũ vtrinqꝫ par ſcia fuerit vtilior tñ medicus
D extraneo eſt amicus. ¶ Propter ſcðm hꝫ ſciẽdũ ꝙ hꝫ medici debent eſſe docti: exercitati: eqles aut fere ſolliciti: diligentes: fideles: beniuoli: in ſalutẽ corpis humani ſimplr intẽdẽtes: nõ victoriã aut vanã gloriã vel honorũ fortune acquiſitionẽ: ne ꝯcitata de ipſis cõqueratur nã. Taliũ nãqꝫ pluralitas in vnũ principaliorẽ poterit vtiqꝫ cõuenire: ⁊ tales deſcripti dĩa ſunt ſcða ꝙ ⁊ ipſi diligẽtes extant nãe miniſtri. Verũ pene plurimi his prauis coꝝ actibus ⁊ moribꝰ ſunt oppoſiti ſicut reliq̃ cos tetigit medici deſcriptio dĩa ꝑma. Emuli. vꝫ. detractores: oblocutores: elati: ambitioſi: ſciẽtie alicuiꝰ ⁊ laudis deteſtatores: loquaces: negligẽtes: luxurioſi: vinolẽti: aleatores pecunie: vane glorie ac ſupbie ihiãtes: dei ẽt iculcores diſariaqꝫ ꝑpẽtes. Qð in teſtamẽto mãdatũ eſt medicis Hip. ſicut apparet ex de lege ⁊ theorice ꝑnꝰ: ⁊ tales nõ ſolũ vt in vnũ nõ ꝯueniũt piorẽ: verũ vnuſqſqꝫ deſidet a ſeipſo medũ ab aliore hꝫ: ſꝫ nulli eſt corpus cõmit-

E tendũ humanũ: minus tñ põt nocere ſolus ꝙ̃ plures. Propter quos aſſero in ſalutẽ ipſius medicũ habẽdũ eſſe vnũ ꝑdictis bonis ꝓprietatibꝰ adornatũ q de ſuis probioribus eligat ſocijs vel diſcipulis vnũ vel duos aut ẽt tres cũ qbꝰ inqrat ⁊ ꝑficiat qð expediat circa ꝑdictũ ſubꝫ illis pluries viſitãtibꝰ aut coꝝ aliquo ꝯtinue aſſiſtẽte: veritas. n. cũ magno populo iudicari nõ põt ſꝫ cũ aliqbus itelligẽtibꝰ ⁊ ſenſum hñtibꝰ q̃dripartiti 4º. Hic nãqꝫ ⁊ ꝓbo medicus libenter ꝑcipit illoꝝ motiua: ⁊ eis bñ dicta ꝯcedẽs tãq̃ ſibi: nec verecũdat̃ qcq̃ illis ꝯfiteri. ſilr ⁊ illi volẽtes apud ipm apparere neqꝫ ibi detrahere: cõcedũt oia q̃ vident̃ rõnabilia. ꝙ ſi dubitãt vnanimiter inqrũt. hic. n. modus eſt veritatis inqſitiuus ꝑ celi ⁊ mũdi. Vñ ad ſummũ ſalubrius ẽ vt vnus ꝑnceps in ope ꝑſignet̃ laudẽ aut vituꝑium habiturus. Tepeſcit. n. cũ plẽs fuerit: vnuſqſqꝫ in ſeipſo: tãq̃ nõ oino ex fine regiminis ꝯñria habiturus: q̃re piſicatus ſtimulo me nolente. Eſt aũt ſciẽdũ ꝙ medici merito vrplin maloꝝ extant
F moꝝ. Tum q2 ex vili ſtipite ⁊ ſterili originẽ ꝯxerunt intumeſcẽtes demũ ⁊ ꝯtumelioſi facti cũ fuerint aliq̃lr icraſſati. Tum ẽt q2 medicine ſcia ⁊ ſimplr curatiua maxime ſcorpioni attributa eſt ⁊ marti: quoꝝ ꝓprietates in malũ tẽdẽtes iã ſunt tacte. Cõſeruatiua ꝟo magis tauro ⁊ veneri hos in oẽm triñã icitãtibꝰ luxuriãtiſtos tñ q ſtellariter prauoꝝ moꝝ exiſtũt ꝓp virtutẽ Scorpionis ⁊ Martis i eis dñantẽ ob attributionis virtutẽ ꝑfectos repio medicos. Vñ nãlit̃ phꝰ medicus malorũ dꝫ eſſe moꝝ. Tum etiã q2 ſcia hec nõ de virtutibus ac moribus determinat acquiſitis ſic aliarũ plurime: ſed de naturalibus tñ in techniſ. Tũqꝫ propter aſtralitatem ꝙ̃ prauam moralitati oppoſitam. 2º trac. de corde tex. cõ. 13.

Propter quartũ ꝟo his breuiter ſic aſtrictis cũ medicoꝝ reuerẽtia ⁊ inducta ſuis ſatis ꝓcedẽtia vijs veꝝ ꝯcludẽtia ꝑ pte exiſtanti amplioris tñ gfa didaſcalie. ¶ Ad ꝑm dðm cũ alijs ꝙ Ari. loqtur de iudicio intellꝰ practici in agibilibꝰ: in quo plẽs reperiunt̃ ꝑfecti: hic aũt eſt ſermo magis de iudicio itellꝰ ꝯſideratiui q̃ ꝑpauci vigẽt valde. Et ideo magis eſt ꝯſentien-
G dũ vni maxie vigenti ꝙ̃ pluribꝰ deficiẽtibꝰ: aut ſꝫ pluribus vigẽtibus repertis ꝑ ſe foret amplius cõmittẽdũ ꝙ̃ vni: ꝑ accñs tñ vt ꝓp in appropriationẽ ⁊ prauorũ vt tactum eſt mores ſecus euenit medicoꝝ. ¶ Dicẽdũ ẽt ꝙ turba multa melius iudicat ꝙ̃ vnus q̃ cũqꝫ idifferẽter. Ille nãqꝫ vnꝰ põt praui iudicij exiſtere ⁊ ꝑcipue in ſingularibꝰ: ſꝫ vnꝰ ꝑitus ⁊ expertus ꝓprie in vlibus ⁊ in his que ſubtili egẽt iueſtigatione pluribꝰ idifferẽtibꝰ iudicat ꝑfectius: cũ pauci reperiant̃ in talibꝰ iudicare ſciẽtes. ¶ Ad aliud dðm ꝙ plures ſapiẽtes meliꝰ vno iudicãt niſi amore ꝑuertant̃ aut odio: q̃ multotiẽs iudicij veritatẽ ꝑmutãt: magnoꝝ moraliũ. i. ⁊ cẽtiloquio: qð medicis plerũqꝫ euenit cũ eorũ ſit iudiciũ nõ modicũ paſſionibꝰ ſubmiſſum. ¶ Ad aliud dðm ꝙ Gal. ſuſtinebat alios medicos aut ꝓp virtutẽ ipſius ⁊ honeſtatẽ aut vt ipſos corrigeret aperiẽdo errores illoꝝ: ſic apparet decimo de inge. c. 3º. in adoleſcẽte q ẽt cibatus ante paroxiſmũ
H obſeruatione diatriti in coꝝ ſyncopiſauit pñtia. ¶ Ad argumẽta qdẽ ptis alterius dðm pro ꝑ ꝙ eger cõmittẽdus ẽ vni fideli medico. vꝫ. ꝑncipaliori q pluriũ ſit̃ motiua ⁊ ꝯſilia ſuſcipiat. Si. n. plẽs ꝯſulat vnũ poſt alteꝝ nõ cõcidẽtes in eiſdẽ aut ꝯcidẽtes ſꝫ magis ⁊ minꝰ diuerſificatis: diſtractus neſciet cui fidẽ diſariã debeat adhibere. Vñ medicamen hodie iſtius experiẽs: cras ꝟo illius: demũ tertij: ⁊ ſic in errorẽ ſinguloꝝ deueniet: cũ ꝑlitas nõ fuerit in vnitatem redacta. ¶ Ad aliud dðm ꝙ q̃n plures medici nõ poſteꝯſo ad vnũ corpus ꝯcurrũt ꝓcurãdũ: vnũ ordinat̃ ad vnum: ſꝫ enĩ ſint plures: vnitant̃ tñ in ſpẽ: ⁊ ſemꝑ ad vnũ ꝓcurationis ordinant̃ actũ. Et hoc eſt qð vult Ariſt. ꝙ vnũqðqꝫ in vnũ actũ ordinet̃ ⁊ nõ in plura: nõ tñ ꝙ plura eadem ſpẽ in eũdẽ nõ poſſint actũ ordinari: cũ qlibet medicꝰ ordinet̃ ad medicãdũ: ⁊ ẽt aũt nõ vnũ ſic ſi medicus ordinaret̃ ad vena-

I Tertij. 3 lib. 3. tex. cō. 88. T. c. vlt. tionis actū. ¶ Sʒ ꝫ in fine de aia dr ꝙ lingua ꝯgruit i duo
opa nāe: gustū ⁊ locutionē: ⁊ ꝙ ē q̄ſi man⁹ molēdinarij i du
cēdo cibū. 12° aialiū. A. ¶ Dōm ꝙ lʒ ordinet̄ i plures act⁹
pncipalius tñ i vnū: vt in gustū ſicut apparet: qz q̄dā aialiū
gustāt: nō tñ locutiōe vtunt̄. ¶ Ad aliud dōm ꝙ pl'es me
dici reddunt̄ ꝓpꝛij in virtute illius vnius principalioris.

¶ Annexum.

Occaſione illius qđ dcm̄ ē ſubm in ſcia
ſupponi vr ex hoc ꝯduci nul
lā ſciam eius ꝓbare ſubm: verū credtū ab alia
ſupiori oēm recipe: vñ p meta. Auic. nulla ſcia
Cap. prio ſiue nat. oʒ ſtabilire ſubm ſuū eē. ¶ Ampli⁹ ſi ꝓbaret̄:
id eēt ex ꝑoꝛib⁹ ipſa nihil aūt dcm̄ eſt fore ꝑus ⁊ notius eo.
Alioqn ſciaꝫ qđ vna ꝯciderent i aliā: ⁊ demōſtrationē ꝯtin
get de gñe i gen⁹ deſcēdere ac circulationē fieri: qđ reſpuūt
T. 2. c. 5. T. 10. 1. 16. cō. 6. ⁊ 22. Poſt. 1. ca. 3. 18 ſi. Ariſt. ꝑoꝛa ⁊ poſteriora cū ꝑmi p⁹: ſic nāqꝫ mitteret̄ in ſciaꝫ
qđ nō ſuū: ea pp opꝫ vnā ſciaꝫ in aliā deduci donec tādē de
mōſtratiue in meta^{cam} eleuent̄ oēs: cū ipſa ſit dignioꝛ ac ſe
nioꝛ ceterl. meta. ꝫ in logicā ꝯo ꝓbabilr: cū ad oīuꝫ metho
K doꝝ pn^a viā hēat: p topi. nō igit̄ ſciaꝝ aliq̄ ſuū ꝓbat ſubm.
T. c. 3. Cap. 2. T. 3. 12. ⁊ 25. T. c. 83. Oppoſitū quoqꝫ vr Cōmen. 2° ſapere phycoꝛum. ⁊
Gal. tertio techuis probās id pn^m tera
penticū inductione ac exemplo ꝙ oīs cura ſit per cōtrariū.

Propter primū quidem ſciendum ꝙ qđ ſcia
cum ſubo notum extat ex pre
miſſis: quid autem probatio dīia videbitur conſequenti.

Propter ſcđm ꝯo ſciēdū ꝙ Auic. vr velle nul
lam ſciam vt tactum ſuū ꝓbare
ſubm: qđ ⁊ eidē Cōmētatoꝛ ꝑſato ipoīt ſcđo tanqꝫ delin
quenti: volēs ꝙ lʒ ſcia nō ꝓbet ſuum ſubiectū demonſtra
tione ſimplr aut cauſe ſeu pp qđ: ꝓbat tñ demonſtratione:
qz ſiue eſſe aut ſigni. ⁊ q̄ lʒ ſint dīia apparebit conſequenti.

Scia ꝑ a poſteriori ꝓbat ſuū ſubiectū. Propter tertiū quippe dōm ꝙ ſcia pōt appro
bare ei⁹ ſubʒ ex poſteris ⁊ de
clarare tāqꝫ nobiſ notioꝛib⁹ entib⁹ ſeu aduerſarijs: ceu Ari
ſto. ꝺſendit ꝑores dignitatū ꝫ ignaros ⁊ ꝑteruos. 4° meta.
L vt de quolibet ꝟificari affirmationē vel negationē ⁊ oē to
A tex. cō. 8. vſqꝫ ad 13. T. a. t. c. 27. vſqꝫ in fine. tū maius eſt ſua pte ⁊ hꝫ deducēdo ad incōuenientia his q̄
negāt ſilr apparētius abſurdioꝛa. Silr quoqꝫ ꝓbat eē māe
ꝑme: phyſicoꝝ ꝑter ꝓprietatib⁹ ipſius qđ eſt fore ingñabi
lem ⁊ icoꝛruptibilē. Primuſqꝫ motoꝛ octauo illoꝝ ex ſuis
T. c. 81. T. c. 48. eodē mō ꝓprietatib⁹ ꝓbatur vt ex motu cōtinuo ⁊ vniſoꝛ
minō enim eſt incōueniēs ꝙ aliqđ notum nāe nobis autēꝫ
ignotū declaret̄ p ea q̄ nobis nota. Cum duplex ſit modus
Circa ꝑn. T. cō. 1. ſciēdi: vt oſtēdetur ꝯñti. Quod firmabit demuꝫ ſm̄o Gal.
techuis primo dicentis reſolutiuam fieri ex finis notione.

Propter quartū dōm ꝙ ſermonis ꝑinducti
diligēter audiri expoſitio iā
apparuit: nō eni negat̄ ꝓbatio ſubi quocūqꝫ mō: ſed demō
ſtratiōe ſimplr ⁊ pp qđ: qđ foꝛtaſſis itellerit Auic. lʒ Auer.
ſtimulus antiquoꝝ pteꝛq̄ Ariſt. ⁊ Zoar. ipm ſatagat pun
gere. ¶ Ad aliud ſilr apparet qđ dicendū: qm̄ p ea q̄ artis
M alicui⁹ ex ꝓpꝛiis ꝯſeqntib⁹ pñt ſubiectū ⁊ cauſe ipſius vt
expoſitum ſtabiliri. ¶ Ad ea que alterius apparet: ⁊ pro
pꝛie ad id quod Gal. differentia videbitur. 153.

¶ Differentia. VIII.

Quod doctrinaꝝ oꝛdiariarū nūe
nō ſit triū⁹: ſʒ i
diffinit⁹ vr. Cū. n. doctria oꝛdiaria dicat̄ ab oꝛ
dine: vbi qdē erit oꝛdinē dare illic ⁊ doctrinam
oꝛdinariā: ſʒ oīs doctrina oꝛdinē obſeruat pdi
cati ſaltēꝫ ad ſubm ꝯñtie ad añs ⁊ ꝯnis ad pmiſſas. ¶ Ad
Cap. 2. T. c. 54. buc oīs ſcia eſt de bono ⁊ difficili. 2° ethi. ſʒ bonitas ē in re
bus pp oꝛdinē marie ſine 12° meta. Eri. vr nullaꝫ foꝛe oꝛdi
T. cō. 5. nariā: qz ipſa faciēs eſt ſcire. Scire aūt ſimplr ⁊ nō p accñs
eſt p cāſ: in pn° poſte. Cāe āt ſūt nobis ignote. puta itelligē
tie ⁊ deus: ſic eni ſe hꝫ intell's nr ad eas vt oculus veſptilio

nis ad lucem ſolis. 2° meta. ¶ Rurſus ꝓbat̄ ħ medio fere N
vnā tñ foꝛe cū ſcire ſit vnū p cāſ. ſ. ſolū. doctrina. n. oꝛdina T. c. 1. pel mo. 1. c. 7.
ria oꝛdinat̄ in ſcire. ¶ Amplius in techuis dr ꝙ ex reſolu
tiua ꝯſiſtūt oēs artes ſm rōnē: nō eſt igit̄ alia. ſi oēs ex iſta:
tūc nāqꝫ foꝛet alia ocioſa doctrina. Jtidē cōpoſitiua ⁊ reſo
lutiua vr vna eē doctrina. altera. n. vr eē ex effectu ad cām
reliq̄ ꝯo ex cā ad effectū. Hic aūt ꝓceſſus idē exiſtit: ſic via
q̄ ē ab Athenis ad Thebas ⁊ que a Thebis ad Athenaſ
phy. c. ¶ Amplius vident̄ due: qm̄ ſic dicit Haly. cōpoſiti T. c. 21. ꝑmo tech. n. ⁊ cō. 3. T. c. 18. ⁊ 30. ꝑmo. t. 3°.
ua ſit p demōſtrationē pp qđ: reſolutiua ꝯo p demōſtratio
nē qz. he aūt ſole due demōſtrationes ponunt̄ poſte. 1. Pa
lin. diffinitiua nō vr doctrina oꝛdinaria: cū doctrina oꝛdina
ria fiat p ꝯñtiam ⁊ ꝯtinuationē in techuis trāſlatiōe arabi
ca: ⁊ Haly. Sed qđ e d eſt obiectū intellectus exiſtit dīia. 6.
qđ diffōne ſignificat̄: qz igit̄ ipſuꝫ eſt qđ ſimplex ⁊ idiuiſi
bile: ⁊ diffinitio tal' erit: cū diffō ſit idē cū diffinito. ¶ Rur
ſus vident̄ tres. ſic eni ſcribit Gal. Adhuc Auer. coll'ʒ. p ēt
2. phyſi. dicit eē tres demōſtratiōes: demōſtrationē ſimplr Cō. 22.
ſiue cauſe ⁊ eſſe: demōſtrationēꝫ cauſe vel pp qđ: ⁊ demon O
ſtrationēꝫ eſſe ſiue ſigni. ſed doctrine oꝛdine demonſtratio
nis pficiunt̄. Eri. qđ doctrie notificat̄ eſt cōplexū aut incō
plexū. ſiqdem incōplexum notificat̄ p genus doctrie diffi
nitiuū. ſi ꝯo cōplexū: aut ei⁹ ſit p poſterioꝛa notitia: ⁊ ſic re
ſolutiuū aut p pꝛioꝛa: ⁊ ſic cōpoſitiuū. ¶ Amplius pceſſus
in arte eſt duplex. ꝑmus a pncipijs ad pncipiata tēdens cir
ca quē exiſtit cōpoſitiua. Scđs ꝯo eꝫ duplex exiſtens: aut
eni circa pncipia ſit eēndi: ⁊ ita doctrina reſolutiua: aut co
gnoſcēdi: ⁊ ſic diffinitiua. ¶ Adhuc q̄tuoꝛ oñdunt̄. ſup. n.
bas tres vr vna termini cōpoſitiua: ſic eſt vna termini reſo
lutiua: vt ſibi coꝛrñdeāt in adinuicem ſm ꝓceſſus cōuerſos
velut reſolutiua cōpoſitiue ⁊ eꝫ. Jtidem Cicero ⁊ Boe. in
eoꝝ topicis rōnē differēdi diligētē in duas ſeqſtrāt partes.
vnā iudicatiuā: q̄ in reſolutiuā diuidit̄ ⁊ cōpoſitiuā. Jllum
nāqꝫ q iudicat ſi eius iudiciū dr verificari: demonſtratione
opꝫ iudicare fulcitū: alterā inuētiuā ſiue topicam: ⁊ q̄rta cū
iſtis tribus erit diffinitiua. ¶ Rurſus qnqꝫ ſm Haly. puta
reſolutiua: compoſitiua: diffinitiua: deſcriptiua ⁊ diuiſiua. P
¶ Adhuc Cōmentatoꝛ in acceſſu ad libꝛū phyſi. 8°. vr tā In ꝓhe. diuaſi.
gere inquiēs. Spēs doctrine vſitate in hac ſcia ſūt modi di
ſciplinaꝝ. ſ. tres modi demōſtratiōis: ſigni. vʒ. ⁊ demōſtra
tio cāe ⁊ demōſtratio ſimplr: q̄ʒuis ſignū ⁊ cā ſint illa que ſunt
plus vſitata in hac ſcia: ⁊ aliqñ ē vſitata demōſtratio ſimplr ⁊
maneries diſcipline diuiſionis ⁊ compoſitiōis ⁊ diffōnis ⁊
enthimematis ⁊ iductiōis. Ex his igit̄ oībus ꝯcludit̄ ſuo
mō doctrinaꝝ oꝛdinariaꝝ numerum foꝛe diuerſum.

Oppoſitū aūt hoꝝ in adinuicē ſe oñdit. ¶ Ut autē
huius queſiti difficilis ⁊ plibus ignotia
multiſqꝫ praue iudicati veritas oſtēdat̄ ſm mei poſſibilita
tē magis modeſtie q̄ʒ audacie imputādo. Primitus oñdat̄
quid ſit doctrina. 2° qđ doctrina oꝛdinaria ⁊ inoꝛdinaria ⁊
quot modis dicant̄. 3° demōſtret̄ q̄ ſit vere doctrina oꝛdi
naria. 4° veritati tollantur aduerſantia preinducta.
¶ Primit⁹ oſtēdat̄ qđ ſit doctrina: qđ doctrina oꝛdinaria Q
⁊ quot modis dicat̄. 2° aſſignet̄ dīia doctrinaꝝ ioꝛdinaria In alio exēplari ſic legit̄.
rū ab his que ſm oꝛdinem currūt. 3° monſtret̄ que ſit vere
doctrina oꝛdinaria ⁊ pceſſus eaꝝ ⁊ dīia adinuicem ⁊ con
uenientia. 4° veritati tollant̄ aduerſantia preinducta.

Propter primū ꝯo ſciēdū ꝙ doctrina 2r acci
pit̄. Uno qdem mō ſm ꝙ eſt
actus a Didaſcalo tēdēs i diſcipulū. Alio aūt mō put ē ha
bitus aie pfectius. p ſiqdē mō doctrina 2r ſuſcipit̄: cōiter ⁊ Cō. primo ꝑmi tech. aue.
ꝓpꝛie. Cōiter qdē accepta dr ab Haly. actio indifferēter
doctoꝛis in diſcipulū. Jſta qdem actio differētibus fit mo
dis: aut. n. platiōe vocis viue aut iſpectiōe ſcripture: p ſcri
pturā. n. Platonis Ari. ⁊ Hip. coꝝ intelligim⁹ ſermonē. q.
pñtes eſſent. p de vtilitate pricula. aut manus idicatione vl Cap. 1.
digiti vel ſtatiōis deſignatiōe: puta circulo vinū denotāre.

A Si ꝟo ꝓprie ſumaꝛ doctrina: tūc erit actio doctoris in di/
ſcipulū ꝑ eēntialia. Siſr q̄ꝫ bis duob⁹ modis pōt ſumi ſcia
ꝛ put eſt bitus aīe pfectiu⁹: aut eni cōiter ꝛ ſic eſt babitus ī
ipſa quecūqꝫ mō acq̄ſitus ſiue expientia aut rōne ſeu quo/
cūqꝫ alio: vel ꝓprie accipiꝛ ꝛ ita erit bitus acq̄ſitus ꝑ viam
demr̄ationis alicui⁹. ¶ Eſt aūt circa būc modū ſciendū q̄
ſcia doctrina ꝛ diſciplina videnꝛ idē importare ſm rē. Uñ
in techni medicina dī ſcia. In libro aūt bereſis doctrina ꝛ
diſciplina: dĩnt aūt reſpectu quodā̄ : naꝫ ſcia referꝛ ad ſcibi/
le: doctrina ꝟo ad docentē: diſciplina aūt ad diſcipuluꝫ: vñ
ſicut dīa tertia: ſcia tripliciter ē dicta: ita ꝛ doctrina: qͦd ap
paret: q̄ tribus poteſt modis demrari.

Propter huius ſcōm

ſciendū ꝟo vt am/
plius [illegible] qd ſit
doctrine inordinaria: ꝛ qͤ ordinaria: qd ēt. q. media cum
ipſe dicaꝛ ab ordine vidēdū qd extet ordo. ¶ Primo tamē
ſciēdū q̄ h̄ eſt duplex: pticularis ꝛ vlis. pticularis q̄dem eſt
B depēdētia icōpacta ſiue ꝯñtia poſteriorꝭ a priori quocūqꝫ:
qualis eſt ꝯñtia p̄dicati ad ſubm: ꝯñtis ad añs: ꝯñis ad p̄/
miſſas: ꝛ ſic q̄libet doctrina pōt dici ordinaria: ipꝛoprie tñ
valde eo q̄ ordinē hͦ pticularē obſeruat: vñ aforiſtica do/
ctrina ſimplr iordinaria in qbuſdam pōt ſic ordinaria dici
vt i illo p̄cipue. Qui creſcūt ꝛ vētres byeme ꝛ ꝟe. Eſt ꝛ ali⁹
ordo vlis ꝛ ipſe 2ˣ: aut enim ſit ꝑ accñtalia vel ꝑ eſſentialia.
ſiq̄dē ꝑ accñtalia: tūc hec erit depēdētia ꝯiūcta ſeu cōtinua
poſterioris ad prius ꝑ rei aduenientia: ꝛ ita deſcriptiua ma/
xime ꝛ diuiſiua ſꝫ plures ei⁹ ptes: ꝛ ſi ſint doctrine plus tñ
inordinarie q̄ꝫ ordinarie debēt appellari. ſunt. n. q̄ſi medie
inter dictas ꝛ dicēdas: ipſe. n. in eo q̄ ꝯtinuant q̄ſitū dĩnt ꝛ
ſupant p̄dictas ꝛ ꝯueniūt cū dōis: in eo aūt q̄ vtplm non ꝑ
eſſentialia eoꝝ ordo ſtabiliꝛ dĩnt a dōis. Eſt ꝛ tertius ordo
depēdentia ſeu ꝯñtia recta poſterioris ad prius cū quo ve/
re ꝯtinuaꝛ pp diffinitiuā. ſ. ꝛ manet pp cōpoſitiuā vꝫ ꝛ reſo
lutiuā: ꝛ ſic tres erūt tñ doctrie ordinē hñtes. Pōt ēt aliter
C dici q̄ doctrina duo reſpicit: rōnē ſeu deductionem quādā
cui tanq̄ꝫ vni initiꝛ: ꝛ ita cū oīs doctrina alicui rōni initiaꝛ ꝛ
pōt dici ordinaria cū ordinē aliqualē obſeruet añ dcm: aut
reſpicit res ex qb⁹ ꝯſtituiꝛ ꝯtinuatiue: ꝛ ſic ſꝫ q̄ fuerit ordi
nate dicet doctria ordiaria: q̄ ſi ꝑ accñtalia erit dſcriptio ꝛ
diuiſio. ſi ꝟo ꝑ eēntialia: erit ꝯpoſitiua: reſolutiua ꝛ diffiᵘᵃ.

Propter tertiū

qdē vidēdū p̄ que ſit haꝝ do/
ctrinaꝝ vere ordiaria: ꝛ q̄ nōs
qd ſcdo ſit doctrina reſolutiua ꝛ cōpoſitiua. 3° de qbuſdaꝫ
circa ipſas dubijs. 4° qd diffinitiua. 5° q̄uo dĩnt ab inuicē
ꝛ a q̄dā pte diuiſiue ꝛ qualr ꝯueniāt. ¶ Propter p̄ᵐ iſtorū
ſciēdū q̄ ordo p̄dictus ꝑ eſſentialia ſtabilitus pōt triplr cō
ſiderari. cōiter: ꝓprie ꝛ magis ꝓprie. Siquidē ꝓprie magis
tūc ſolū vna erit doctrina ordinaria cōpoſitiua q ꝑ demon/
ſtrationē pp qd exerceꝛ: ipſa eni pfectior eſt demonſtratio/
nū in qua ſaluaꝛ veriſſime rō ſyllogiſmi demōſtratiui q̄ eſt
proprie faciens ſcire: cū ꝓcedat ex cā imediata in effectum
imediatū: ꝛ iō doctrinales ea vtunt ſcie cū earū demōſtra/
D tiōes ſint in p̄ gradu certitudinis: nāles ꝟo ipſas ſequunꝛ.
Cōmē. 2° meta. vñ in p̄n° phy. doctrinā deſcribens ordina/
riam tanq̄ꝫ antonomaſice ſeu ꝑ ſe noialiter dictā ſolam teti/
git dicens. Doctrina ordinaria eſt icipe a cognitione cāruꝫ
p̄maꝝ rei cognoſcēde pfecte: deide itēdere ad cognitionem
aliaꝝ cauſaꝝ remotarū ſm ordinē donec ꝑueniatur ad cās
ꝓpinquas. Si ꝟo p̄fatus ordo proprie ſumaꝛ: tūc cum hac
erit doctrina ēt reſolutiua q̄ ꝓtendiꝛ ab effectu in cām con/
tinue aut a cā in effectū interciſe: puta omiſſa cā aliq̄ inter/
media iter ipſam ꝛ effectū inueſtigādū p̄ poſt. ꝛ hic modus
demōſtrationis ꝓceſſus tactus eſt p̄n° phy. q̄ñ dī. Innata
eſt nobis via ꝓcedere ex nobis notiorib⁹ ꝛ certiorib⁹ in no/
tiora ꝛ certiora ſm nām: ꝛ eo q̄ effectus in rebus ſenſibilib⁹
his notiores nobis ſunt cauſis cū magis in ſenſum cadunt
lꝫ cauſe ſimplr ꝛ in ſe ſint notiores col. 1. c. 2. ꝛ oīs doctrina

ꝛ oīs diſciplina itellectiua ex p̄exiſtēti ſit cognitione poſte/
E rioꝝ. 1. Si aūt p̄dictus ordo accipiaꝛ cōiter tūc doctria dif/
finitiua pōt dici doctrina ordinaria cuꝫ ipſa aliquē iportet
modū ipſius. Explanat. n. diffinitum ꝛ declarat ꝑ eſſentia/
lia: ꝛ cū ea optimū ſuſcipiat terminū quē ꝛ q̄dam ſubſtātialē
ſm Gal. appellāt: ſilr ſit ꝑ ꝯtinuitatem: partes. n. in diffōne
debēt eſſe ꝯtinue denotantes vnitatē mãe cū forma: forma
eniꝫ ꝑ ſe. i. ſine medio aduenit mãe. 2° de aīa. ꝛ 8. meta. ꝛ iō
in veris diffōnib⁹ nō dꝫ copula diuerſitatis itercidere deſi/
gnatiua ſꝫ totū eſſe ꝯtinuū: vt hō eſt aīal rationale mortale.
¶ Propter 2ᵐ hͦ ſciendū ceu ſcribiꝛ p̄n° ſcdi poſte. q̄ q̄ſi/
ta ſunt tot numero quot ſcita. nihil enim tandē ſcimus: niſi
qͦd queſituꝫ fuit in p̄n°. Queſita quoqꝫ ſunt q̄tuor: duo ſim/
plicia: puta an eſt: ꝛ quid eſt. ꝛ duo cōpoſita. ſ. q̄ eſt ꝛ ꝓpter
qd. ſeu quare. Primuꝫ ꝟo ſimpliciū eſt an res ſit ſimplr in/
uēta. ſm qd res eſt. cōpoſitoꝝ aūt p̄mū an q̄ hoc inueniaꝛ
illi ineſſe. 2ᵐ eſt q̄re h̄ inueniaꝛ illi. In qbus q̄dem queſitis
F querēs nil aliud itēdit q̄ꝫ vt oñdatur ei inuētio termini me/
dij quo ſibi certificaꝛ dubitatū ꝛ cōcludiꝛ: ꝛ ideo ꝓprie dī
terminus medius id vñ ſit ſcia rei. p̄ ꝓprie nāqꝫ dī ſcitum.
Tria ſiquidē iſtoꝝ queſitoꝝ demonſtratiuo ſcīunꝛ ſyll'o. ſ.
id quo q̄ritur an hoc ſimplr inueniaꝛ illi: ꝛ illud quo q̄riꝛ
quare inueniaꝛ illi: ꝛ illud quo q̄ritur an hoc ſimplr iuenia
tur qͦd ē an res aliq̄ ſimplr ſit inuēta. Quartū ꝟo. ſ. quo q̄/
ritur qd eſt: res ſcitur ꝑ diffōnem ꝛ ꝑ mediū cām cōcludēs: ꝛ
nō eſt eadem ſcia ꝑ diffōnem ꝛ ſyllm acq̄ſita: ꝛ ſi ꝯtingat
alicui fore vnā ꝛ eādem ſed nō ex pte vna. poſt. 2°. Cuꝫ igiꝛ
in tribus p̄mis q̄ſitis non q̄ratur niſi inuētio termini medij
ſciēdū q̄ in q̄ſito quo q̄riꝛ an h̄ inueniaꝛ illi ꝛ in eo in quo
queriꝛ an h̄ ſimplr inueniaꝛ ſi eius debeꝛ inuētio ꝑ termi/
num mediuꝫ qui non eſt cā inuētionis: tunc in vtroqꝫ reſtat
qͦd de ꝓpter qd q̄ non certificatur niſi detur terminus me/
dius q eſt iuētionis cā. Si aūt rñdeaꝛ inuētio ipſius ꝑ ter/
minū medium q eſt cā: tūc ceſſat qͦd de ꝓpter qd: q̄ iaꝫ de/
G dit inuētionē ꝛ cām. Uerūtñ ſic dicit Ariſt. in p̄ demr̄atio
que dat cām iuētionis eſt alia a demr̄atione q̄ dat iuētionē
tñ: nā illa dī demr̄atio pp qd: ꝛ q̄ cōpetit q̄ſito de q̄ re: ꝛ illa
demr̄atio ſit ꝑ priora nā: q̄ terminus medius in ea eſt cā q̄ſi/
ti. q̄ ꝟo dat iuētionē tñ dī demr̄atio q̄: q̄ cōpetit i q̄ſito de
an h̄ iueniatur illi vel an ſimplr inueniatur: nā lꝫ ſit ex pro/
poſitionib⁹ imediatis ꝛ neceſſarijs ꝛ ꝑ ſex terminus tñ me/
dius in ea eſt res cāta a maiori: vt apparebit extremor: ꝛ ſic
ſit ꝑ poſteriora nā. Sꝫ ad q̄ſitum illud de qua re rñdetur ꝑ
demonſtrationē q̄ ſimplr demr̄atio dī: ꝛ eſt demonſtratio
pp qd: ꝛ hec eſt doctrina cōpoſitiua. Ad alia ꝟo duo rñdeꝛ
ꝑ demr̄ationem q̄ noiatur demr̄atio nō abſolute: ſicut vult
Ari. ꝛ eſt demr̄atio q̄: ꝛ hec doctrina dī reſolutiua ꝑ cōuer
ſionē. ¶ Nūc ꝟo aſſigneꝛ magis ꝓceſſus haꝝ doctrinarū
ꝛ ipſaꝝ exēpla. demū dicem⁹ q̄uo ad 4ᵐ q̄ſitum ſatiſſit per
diffōnē: ex quo tertia ꝯſurgit doctrina dicta diffinitiua. Di
catur igiꝛ q̄ ꝓceſſus vniuſcuiuſqꝫ duarū eſt: ſicut etiā vult
Haly. vt aſſumatur q̄ſitū ꝛ aſpiciaꝛ ad id qͦd ſeqr ad ſub/
H iectum ꝛ añcedit ad p̄tum: ꝛ hoc in p̄ᵃ figura ſyllogiſmorū
que digniſſima ē figuraꝝ. Figuraꝝ eni faciēs ſcire maxime
p̄ᵃ eſt. poſte. p̄. in alijs aūt ſecus. Illud. n. erit medius termi
nus ex quo exhibitur rōcinatio ſup q̄ſito: ꝛ ꝯſidereꝛ ſi ille me
dius terminus eſt cā maioris extremitatis: qͦd. ſ. ꝑtur i q̄ſi/
to ſiue ꝯne: deinde ꝯſidereꝛ in ꝓpōnibus ſyllī ꝑ quē q̄ſitum
factū eſt ꝯcluſum ſi fuerit in aliq̄ illaꝝ locus dubitationis
ꝛ ſoluaꝛ ſilr ad mediū terminū q ſit cā maioris extremitatꝭ
vl' extremi ꝛ fiat ꝑ ſyll'ſ alter ꝛ alter donec nullus remaneat
loc⁹ dubitationis: q̄ iā deuētū ſit ad aliqͦd p̄nᵐ ꝑ ſe notū in
illo gñe ex cui⁹ cognitiōe firmatur cognitio prioris queſiti.
Exēplificetur mō de vtraqꝫ ꝛ p̄mitus ſeruādo Gal. ordinē
de reſolutiua: demū cōpoſitiua. Exempla ꝟo duo iueniunꝛ
vſitata: quoꝝ vnū poniꝛ theorice p̄ ca. 3° Subm medicine
vt corpus humanū ſanabile doceꝛ i ptes itegrales p̄ reſol/

Philo. tec. pͦ tra. 1. T. c. 1.

Aſſor. 14. prime. Alio. 15. p̄

D T. c. 16.

Cōmē. 1. in fine.

T. c. 29. T. c. 2.

T. c. 1.

In ꝓlogo tec. tra. 1. c. cō. 4. Colliget. T. cō. 7. T. c. 14. T. cō. 1.

T. cō. 2.

Colliget tex. c. 30.

Hic Gul. et Cōci. a Truſiano in doctri. ꝯpoſitiua ꝛ reſolutiua.

Pͦ tec. h. tra. cō. 2.

T. c. 31.

I uere ꝛ demū componere ex eiſdē. Aliud ab Haly. de reſo⸗ lutione medicīe in ptes ſuas eſſentiales puta in ꝯſeruatiuā ꝛ curatiuā: ꝛ demū cōponere medicinas ex hꝫ incipiendo pribus. Exēplū ſiqdē theorice nō eſt deteſtādū ad ſuū pro⸗ poſitū cū ſubm voluerit reſoluere in ptes aut ex eiſdē com⸗ ponere ſic ipſuꝫ fere vī Haly. aſpnere dicēs ħ nō conuenire ſnie Gal'. merito qꝛ ipſe itēdit magis facē reſol'onē ſcie me⸗ dicine: ꝙ ſubti ipſius: nihilomin⁹ vtrūqꝫ eſt rectū exemplū ſuo loco. Quia igit̄ hꝫ exēpla ſunt nō: ſuſcipiat̄ aliud exē⸗ plū qđ tangitur. xi. curatiue artis. c. p̄ ꝛ 2°. Recipio igitur ſm doctrinā reſolutiuā aliquod qſitū in mēte. puta febrem humoralē: ꝛ ſoluo ipſuꝫ in ſubm ꝛ p̄dicatū. ſ. in fumū putri dū vel fuliginē imediate cor petentē. Iſta eniꝫ eſt febris cā imediata febriū p̄. c. p̄ ꝛ 3°. Poſt hāc ꝟo reſolutionē fiat hꝫ demr̄atio. vbicūqꝫ eſt febris putrida illic eſt fumus putri⸗ dus imediate petēs corꝫ: ſꝫ in hoīe eſt hꝫ febris pu. ḡ ſibi ieſt fumus putridus. Adhuc reſolue fumū hunc in putredineꝫ ꝛ demōſtra ꝯñ qcūqꝫ hñt fumū putridū hꝫ hñt mineram putredinis: talis hꝫ ꝛc̄. Deinde reſolue hāc putredinis mi⸗ nerā in ſuā cām. puta in ꝓhibitā trāſpirationem: ꝛ tūc de⸗

K mr̄a: vbicūqꝫ eſt minera putredinis illic eſt ꝓhibita tranſ⸗ piratio: ſꝫ in hꝫ eſt putredinis minera. Itē reſolue ꝓhibitā reſpirationē in ſuam cām vt in oppilationē vel obſtructio⸗ nē demr̄ando demū: vbicūqꝫ eſt inuenire ꝓhibitā trāſpira⸗ tionē illic ꝛ oppilationē: ſꝫ in tali eſt inuenire ꝓhibitā trāſ⸗ pirationē. Silr̄ reſolue diuidendo oppilationē ſeu obſtru⸗ ctionē in ſuas cās: qm̄ aut fit ab humoris vitio aut ſine hu⸗ moris vitio: ꝛ demonſtra vtprius: ſiqdeꝫ ab humoris vitio reſolue iteruꝫ diuidēdo: qꝛ aut ille multus vel viſcoſus aut groſſus: ꝛ ꝓcede vt prius. ſi multus reſolue ipſum in ſuam cām imediatā vt qm̄ multū comedit: multū auteꝫ comedit qꝛ multū appetit: multū ꝟo appetit: qꝛ os ſtomachi hꝫ fri⸗ gidū: frigidus. n. ſtomachus bon⁹ ē appetere: malus auteꝫ digerere 2° techniis. fridū ꝟo hꝫ os ſtomachi pp cōplexio⸗ nē frigidā ſimplicē vel humoroſaꝫ aut pp frigiditatē aeris ꝛ hꝫ: ꝛ ſic totū ſyllogiçādo demōſtratiue oñde ꝛ reſume po ſtea alia mēbra diuiſionis ꝛ reſolue vel ſimplr̄ vel diuidē⸗ do ꝛ demū demonſtra. Exēplum aūt doctrine compoſitiue

L iam pꝫ. Eſt eniꝫ p ꝯuerſionē iſtius vt incipiat̄ a cā vltima in qua ſtetit reſolutio: exēpli cā: ex complōne frigida vel hu⸗ moribꝰ frigidis os ſtomachi reddet̄ frigidū vt demonſtre⸗ tur ſic. Quicūqꝫ hꝫ humores frigidos i ore ſtomachi: iſ hꝫ os ſtomachi frigidū: hō hꝫ humores frigidos. Deinde ꝓce de vlterius cōponēdo: ſi hꝫ os ſtomachi frigidū multū ap⸗ petit vt dicatur: qcunqꝫ hꝫ os ſtomachi frigidū multuꝫ ap⸗ petit: ſꝫ quis hꝫ. Si aūt multū appetit multum comedit: ꝛ demōſtret̄: qcūqꝫ multū appetit multū comedit: ſꝫ talis ꝛc̄. Item ſi multū comedit multi accreſcūt humores aut groſ⸗ ſi aut viſcoſi: ꝛ ſi tales cauſabit̄ oppilatio: ꝛ ſi oppilatio ꝓ⸗ hibita reſpiratio. Et ſi ħ minera putrefactionis: ꝛ ſi illa fu⸗ mus putridus imediate cor petēs: ꝛ ſic febris erit: ꝛ demō⸗ ſtretur ꝯtinue: vt vbicūqꝫ eſt dare fumum putridū imedia⸗ te cor petentem illic ꝛ febris: ſed hꝫ ꝛc̄. Sic igit̄ vides ꝙ fe bris eſt vltimum cātum ad quod ꝑuenisti per doctrinā cō⸗

M poſitiuam q̄ fuit ꝑmus effectus in doctrina reſolutiua. Ap paret ēt ex hꝫ exemplo ꝙ doctrina reſolutiua non ſolū re⸗ ſoluit: ꝛ cōpoſitiua cōponit: ſed ēt reuertitur reſolutiua ſup reſolutum ꝛ demonſtratiue ꝓbat ipſum: cōpoſitiua autem ſup compoſitū: ꝛ idē ſimilr̄ demonſtrat. ¶ Propter tertiuꝫ hꝫ ſciēdū ꝙ circa p̄dcā ꝯtingit nō paꝝ ꝛ ſimplr̄ dubitare. ꝓ qdē qm̄ qdā ꝯ Haly. exp̄ſſe cū dehoneſtātes dicit ꝙ doctri na reſolutiua fit p demonſtrationem ꝓpter qd compoſitiua ꝟo per demonſtrationē qꝛ. Et hi quidem videntur moueri multiplr̄. ¶ Primit⁹ qdē qꝛ Ari. vocat libꝝ poꝝ ꝛ poſte⸗ rioꝝ analetica. i. reſolutiua: ꝛ ꝯſtat ꝙ in his libris ꝛ ꝓpͤ⸗ ſ in libro poſte. tractat̄ de demr̄atiōe pp qd ꝛ de demr̄atione ꝗ qꝛſꝫ pp qd demr̄o ē potior demr̄one quīꝗ ꝛ ſibi poti⁹ ꝯue⸗

nit analeſios. i. reſolutionis nomē. Adhuc Gal'. dicit ꝙ ex reſolutiua oēs artes ſm rōnē ꝯſiſtūt: talis aūt vī illa q̄ de⸗ monſtratione ꝑficit̄ pp qd: cū ſit abſoluta ꝛ dignior demō⸗ ſtratio per qua ars ſcire faciēs dꝫ ꝓcedere. Amplius Haly. dicit ꝙ ipſam ſciūt geometre: ꝛ iſti demonſtratione vtūtur propter qd. ꝛ ſubdit demum ꝛ ſciarū auctores ſciunt hunc modū doctrine: ꝛ Ari. poſuit ipſum in analeticis. ¶ Rur⸗ ſus Gal'. dicit ꝙ reſolutiua habet ex finis notiōe. ſi igit̄ in ipſa ꝯſiſteret demr̄atio qꝛ: cū illa ꝓcedat ex effectu ignoto ad cām: tūc Gal'. dicere debuiſſet ex finis ignorantia: ꝛ non ex finis notiōe: volūt ēt hi ꝙ vtraqꝫ. ſ. reſolutiua ꝛ cōpoſiti⸗ ua ꝓcedat ex finis notione: nā donec ꝑueniat̄ ad finē notuꝫ vel reſolutiōe aut cōpoſitiōe nō extrahit̄ aliquꝫ ꝛ tūc expo⸗ nūt. Scōa ꝟo eſt q̄ ex notione finis. i. p finē cognitū ex cō⸗ pōne mueto ꝓ ſm reſolutionē: ſꝫ maxime reſolutiua dī fieri ex finis notione q̄ in demōſtratione ꝯſiſtit ſm eos pp qd: qꝛ id qđ eſt finis reſolutionis eſt ꝛ ſimplr̄ notius ꝛ nobis no⸗ tius. ¶ Sꝫ dicēdū ꝙ Haly. hic ꝑfecte ſenſit: quod ēt ex di⸗ ctis Haly. pōt colligi ponēdo reſol'onē ꝯſiſtere ſm demō⸗ ſtratione qꝛ. in q̄ fit ꝓceſſus ex effectu ad cām: ꝛ cōpoſitiuā ꝓpter qd. in q̄ ꝓceſſus vt appuit eſt ꝯuerſus. vñ Comē. 7°. meta. dicere vnuꝫ poſt aliud eſt dicere ſm diſſol'onē. ſ. inci⸗ piēdo a poſteriori ꝛ ꝑueniēdo ad p̄ʳᵐ in cognitione: ſꝫ mo⸗ tus q incipit ab vltio in diſſol'one ꝛ ē cōpoſitio dī actio ꝓce dēs ad ſanitatē ita ꝙ accidit vt ſanitas q̄ eſt extra aiaꝫ: fit a ſanitate q̄ eſt in aia. Sanitas. n. q̄ eſt in aia eſt in cōpoſitio⸗ ne ſm intentionē Ariſt. ad eſſe ſanitatis q̄ eſt extra aiam: ħ eſt illud quod dī p̄ʳᵐ opationis eſt finis cognitionis: ꝛ p̄ʳᵐ cognitionis eſt finis opationis: quod ēt inſinuant nomina. In rebus. n. arte q̄ fiunt nām imitante: dicimus aliquid re⸗ ſolui in aliud qñ effectus in cām reſoluitur: ꝛ totus in ptes ſequeſtrat̄ ex qbus conſtabat: vt domus in tectū: parietē ꝛ fundamentū. Aliqd ēt dī componi qñ ex ptibus ſuis cōſti⸗ tutiuis cōſtruitur: vt domus ex fundamēto: pariete ꝛ tecto. Adhuc reſolutiua dī fieri ex finis notiōe. i. effectus. finis. n. ꝛ effectus idē eſt ſm Boetium in topicis. Eſt naqꝫ finis cā cāruꝫ ꝛ effectus cārum. doctrina aūt que habetur ſeu que incipit ex notione effectus deueniendo ad cām illa fulcitur demr̄atione qꝛ. poſte. c. p̄. ¶ Sed ꝯ hoc eſt quod dictuꝫ: qm̄ tunc deberet dici ex effectus ignorātia: cum illud quod ꝓ⸗ ponitur primo ſit ignotum. ſi. n. notum foret iā queſitor nō quereret. Et iō ſciendum ꝙ aliqd poteſt eſſe notū ꝛ ignotū dupliciter. p̄ʳ° phy. ꝛ. 7. meta. ſ. quo ad nos ꝛ q̄ntū ad nām. Effectus. n. ſunt nobis noti ꝛ ignoti nāe: cauſe ꝟo ecōtra: vt appet ibidē. Sic itaqꝫ dicēdū ꝙ doctrina reſolutiua in⸗ cipitur ex effectus notiōe: qꝛ effectus eſt notus quo ad noſ: ignotus tñ nāe ſiue ſimplr̄. ꝛ iō volēs ipſuꝫ ꝓbare ꝛ notifi⸗ care quis doctrina reſolutiua donec fiat notus ſimplr̄ q̄rit eū: ꝛ hunc modū obſeruat Ari. ꝓcedēdi in p̄ʳ° ſcie q̄ de nā. Qꝫ aūt iſta recte ſit mens Gal'. oſtēdit ex trāſlatione arabi⸗ ca grece. q. cōmētatiua ita: pᵃ qdem eaꝝ fit ſm viam ꝯuer⸗ ſionis ꝛ ſol'onis: ꝛ eſt vt ſtatuas rem ad quā intēdis ꝛ cui⁹ in mēte tua ſciam inqris ſm finē complementi eius: deinde ꝯſideres in ꝓpinquiori pte ꝛ ꝓpinquiori ex eo ſine quo nō ſtat res illa nec cōplet̄: vſquequo ꝑuenias ad p̄ʳᵃ eius: ſed ad p̄ʳᵃ cum ſit terminus ad queꝫ nō peruenitur niſi ex effe⸗ ctibus in qbus demonſtratio cōſiſtit qꝛ: quod itideꝫ Haly. cōfirmat. Sunt autē ꝛ alij p̄ter iſtum modū recitatuꝫ inin⸗ ſte p̄dictam ſeriē interpretātes: de qbus nihil ad pñs cum tecbni minime cōmentetur. Redeundum igitur ad argu⁹ illoꝝ preinducta poſtꝙ firmatū eſt ſup veꝝ. ¶ Dicendum quidē ad p̄ᵐ ꝙ Ari. ꝑncipalr̄ in poſteriorībꝰ docet ꝯſtrue⸗ re demonſtrationem ꝓpter qd: ꝛ ꝯñter quo demonſtratione vtendo qꝛ ſiue reſolutiua: ſic ꝛ ſylliṁ ꝯficit in priorībꝰ ſim⸗ pliciter vtendo hac eadem. Sumit enim in mente effectum eōem: demonſtrationem. vꝫ. ꝛ eam reſoluit ad partes pri⸗ mas ꝛ ſecundas: vt in demonſtrationē pp qd ꝛ qꝛ affirma⸗

Left margin notes: In ꝓlogo ꝑmi tegni. — Te. cō. 1. in fine. — Te. cō. 4. trac. de crē tiis. — Et ē plu. ꝙ cō. 1. te. comis cō mēto. 2. ꝛ ꝓ yans.

Right margin notes: N p° techni tex. cō. 2. — ꝓrecbni tex. cō. 3. — Cō. 23. O — Te. c. 30. P — Te. c. 1. Te. c. 10. — Q

A tiuam ⁊ negatiuam ⁊ reliqua. Silr ⁊ ſyll'ni ſimp'lr ſaltem. itaqꝫ reſolutiua in his vtitur doctrina. Adhuc lꝫ etiam improprie cauſe dici poſſunt reſolui ad effectus eo ꝙ ipſis applicate cõſtituunt eos. Poteſt ēt reſolutiuũ large acceptum in ſe ↄtinere ⁊ reſolutiuũ vere ⁊ cõpoſitiuũ: qḋ oſtendiť: eo ꝙ ſm Ciceronē ⁊ Boeᵐ reſolutiuũ idē eſt qḋ iudicatiuum: hoc aũt vt dicetur demonſtrationem ꝓp qd ⁊ q̄: colligit in ſeipſo. ¶ Ad aliud dicẽdũ ꝙ quidaꝫ dicũt ꝙ ex reſolutiua oēs artes ↄſiſtũt ſm rõnem: verꝫ eē quãtũ ad inuētionē prīmã artiũ: cũ inueniēs ꝓcedat de dubio ad notũ per ſe ⁊ ibi ſiſtat: quãtũ ꝟo ad modũ docendi iuēta arte ↄ̃rio. Sꝫ hoc non valet: q̄ eadē via in his eſt inueniēdi ⁊ docendi ex ſenſibilibus .i. notioribus nobis. Et ideo dicẽdum eſt aliter vt appareat illoꝝ ēt ꝫ quos itur principaliter defectus: ꝙ nõ dicit Gal. ſimplr ex reſolutiua oēs artes ↄſiſtere: ſed ſm rationē adiungit: q̄ cũ modus doctrine humane queꝫ tradit Ari. ↄ̃rius Platoni ⁊ theologis ſit ꝓcedere ex ↄfuſis ⁊ notiorib⁹ nobis: doctrina illa que hũc modũ ſeruabit rē dubiam notificando per notiora vtiqꝫ erit ſm rationem: cum ex notioribus in ignotũ conetť peruenire: quod effectu cõprobatur. Uidemus enim fere oēs ſciās ⁊ ſenſibilium maxime modo reſolutiuo traditas: vt apparet ex libris nature Ariſ. fortaſſis ēt logice. Gal. ſilr nuſquam fere viſus ē vti cõpoſitiua niſi in libro elementoꝝ ſm ſententiam Hip.

¶ Ad aliud dõm: ꝙ Haly. minus bñ dixit. vnde plures ſequaces ipſius in baratruꝫ ignorantie detruſit: vel ꝙ inquit geometre bñ ſciunt eam ſed non ꝙ vtantur ipſa: q̄ ſi ſciunt demonſtrationē ꝓp quid: ſciunt ⁊ q̄: cũ ſint cõnexe ⁊ in eadem pte doceantť artis: non tñ vtunť ſed cõpoſitiua magis. Itē qſi dicit ꝙ Ari. poſuit ipſum in analeticis: dicaꝫ ꝙ vtendo plus in libro priori: ⁊ docẽdo ⁊ vtẽdo plus in libro poſterio. ¶ Ad 4ᵐ iam apparuit qd dicẽdũ.

B ¶ Scḋo aũt circa ꝑdicta ↄtingit dubitare: q̄ qdã voluerunt .q. cuꝫ ꝑdictis ꝙ doctrina reſolutiua eſſet eadē cum iudicatiua: dicta a grecis analetica. Cõpoſitiua ꝟo ideꝫ quod inuētiua que ab eiſdem topica nuncupatur: ⁊ cũ illa procedat per ſigna ⁊ poſteriora. hũc .n. modũ plus ſeruat q̄ iuenit. Silr ⁊ cõpoſitiua ꝑ talia ſtabiliť quoꝝ motiuũ aſſuit: q̄ hanc diuiſionē doctrine in reſolutiuã ⁊ cõpoſitiuã voluerũt reducere ad illã Ciceronis ⁊ Boetij in iudicatiuam ⁊ inuētiuam.

C Sꝫ dõm ipſas deficere: q̄m diuiſio Ciceronis ⁊ Boetij ſuperior eſt: ⁊ totius logice diuiſiua: hec aũt ſolũ partis ipſi⁹ demonſtratiue. Nã ad ptē iudicatiuã reducitur cõpoſitiua ⁊ reſolutiua: cũ ille q̄ iudicat debeat iudiciũ iuꝫ cũ probatione ⁊ diligenti examine inferre: vt iudex habeāť iuſtus: ⁊ iudicium rectum ad neutram ptē ↄtentionis declinãs iniuſte. Ad inuētiuã quoqꝫ nõ duciť aliqua doctrinaꝝ ordinariarũ verarũ: cum ipſa ſit topica, ex qbuſdam ſignis extraneis ⁊ forinſecis ꝓcedēs. Reſolutiua tñ ſi ꝓcedat ex ſignis ſiue ſignificationibus ꝓprijs: ſunt iſepabiles ⁊ familiares: ⁊ formam maxime ↄ̃ntes ⁊ nõ mãm vt alia. ¶ Dubitatur ⁊

D 3°: q̄m dixerũt qdã ꝙ doctrina reſolutiua ↄtinet ſub ſe cõpoſitiuã: ſm quēdam demũ regreſſum. Et mouebanť fere ſicut ꝑmi: q̄ Ariſt. docet reſolutiuaꝫ in ꝑ̊ poſte. ⁊ docet demonſtrationē ꝓp qd cõponere ꝑncipalr: ꝗ quo ēt mõ vtũtur geometre: cũ tñ Haly. dicat ꝙ reſolutiua ſiat ꝑ demonſtrationē q̄: cõpoſitiua ꝟo per ꝓp qd. Ad quod rñdent dicentes ꝙ in doctrina reſolutiua ē duplex actus .ſ. reſolutio q̄ſiti in ſuas cãs: ⁊ alius eſt regreſſus ex cauſis ſup queſituꝫ. vnde quo ad ꝑᵐ ꝓceſſum põt dici ꝙ in doctrina reſolutiua ſiat demõſtratio qua proceditur de effectu ad cãm: ſꝫ quo ad 2ᵐ ſit demonſtratio ꝓp qd: q̄ ſit ꝓceſſus in regreſſu hꝫ a cauſa ſup effectũ: ſed q̄ in doctrina cõpoſitiua incipitur a cauſis ⁊ procediť ad effectum ſolum: ſicut dicit Gal. iõ ſiũt demõſtrationes in ea ſolum ꝓp qd. Et iſtorum quidem ſermo magis eſt deauratus: q̄ aureus hic ⁊ i pleriſqꝫ ↄ̃ſis. Huic aũt opinioni phantaſiã ꝑſtat ſermo Haly ab hac ſuperficie ſermo intell's. Loquēs .n. de reſolutiua doctrina ait. At cõuerſionis via eſt vt ſpeculeť qs qḋ ſcire deſiderat: ponatqꝫ illud ſua in imaginatione ab eius ꝑnᵒ vſqꝫ ad vltimũ: tunc ab vltio eius reuertēs icipiat ꝑ cõuerſionem: ↄſiderabitqꝫ vnãquãqꝫ eius pteꝫ ex qbus illud qḋ cõponiť: nec ſine eis ſit: donec ad ꝑnᵐ redeat: vbi igr ſermo apparēter hic ſonare ꝙ in reſolutiua doctrina intercidat regreſſus: ⁊ ſic cõpoſitiua locabitur ſub ea.

E Ad quod dõm ꝙ doctrĩa reſolutiua ⁊ cõpoſitiua nũq̄ꝫ pñt in idē formalr coicidere. ſũt .n. ex oppoſito diuiſe ſic demonſtratio q̄ ⁊ ꝓpter qd: talia ꝟo nũq̄ꝫ coincidũt: vna nãqꝫ ſpēs oppoſita nõ iuuat alteraꝫ ad eſſe. Boe. 4° topi. ſꝫ fortaſſis idē ſubie: idem enim eſt ꝓceſſus in vtraqꝫ: ſic via ab Athenis ad Thebas ē eadē ⁊ ↄ̃. Sꝫ iſta quidē idētitas eſt mãlis: hic autē queriť idētitas formalis ⁊ nõ terminoꝝ ea eni diuerſitatē inducit in ſcia. nõ tñ negãdũ qn in ſciaꝫ traditã vna doctrinaꝝ nõ poſſint cadere modi doctrine aliaꝝ ordinariaꝝ vel iordinariarũ: ſic apparet per Gal. in techni vtētē doctrina diffinitiua: ⁊ tñ vtiť ipꝛa proprie doctrina cõpoſitiua: qſi nitiť ꝓbare hoc ꝑnᵐ. Ois cura ſit ꝑ ↄ̃riũ: inductione ⁊ ſyll'o.

F ¶ Ad eoꝝ qꝫ ſermonē qd dõm pꝫ ꝑ illa q̄ dicta ſunt ad ꝑmos dubitãtiũ. ¶ Ad ſmonē Haly. dõm ꝙ ſophiſma ē ſerici. Ipſe .n. qnqꝫ doctrinas numerauerat: qbus enumeratis reſumēs ait. At ↄuerſiõis via eſt: ⁊ demũ ꝓponit qddã cõe in vtraqꝫ doctrina .ſ. reſolutiua ⁊ cõpoſitiua dicēs: vt ſpeculeť qs qḋ ſcire deſiderat ⁊ reliq̃: ⁊ ꝓſequēs ſpãliter de doctrina reſolutiua ingt. tũc ab vltio eius reuertēs ⁊c̃. Q, aũt hec ſit reſolutiua ſimplr appꝫ: qſi dicit nec ſine eis ſit: donec ad ꝑnᵐ redeat: ⁊ deide ſubdit exēplũ: vt hoīs corp⁹ qḋ diuidiť in mēbra iſtſalia ⁊ illa in cõtiña ⁊ reliq̃. Et demũ reſumit ſpãliter de doctrina cõpoſitiua dicēs. At ꝟo cõpoſitionis via huic eſt ↄ̃ria. Incipiens .n. ⁊c̃.

¶ Propter huius 4ᵐ ſciēduꝫ ꝙ diffinitio eſt triplex. poſte. 2. Quedã eniꝫ eſt ꝑnᵐ demõſtrationis vt tonitruus ē extinctio ignis in nube. Seu ira ē appetitus vindicte.

G Alia eſt demõſtrationis ꝫ. ceu tonitruus eſt cõtinuus ſonus in nube. Aut ira eſt feruor ſanguis circa cor. Alia qꝫ eſt demr̃atio ſola põne differens .i. debita ordinatio figure ⁊ modi terminorũ: vt tonitruus eſt ſonus cõtinuus in nube ꝓpter extinctionē ignis in nube. Uel ira eſt feruor ſanguis circa cor ꝓp appetitũ vindicte. Diffinitio ſiqdem a diffinito nõ differt: n. tñ ſic explicitũ ⁊ iplicitũ ſm Euſtractiũ eth. 1. Eſt enim diffõ rõ quã ſignat nomen. 4° meta. Qualr autē diffõ ſit venabilis difficile eſt videre. poſte. 2°. nõ enim põt demõſtratione h̃ fieri q̄ ipſa eſt ſyll's. Syll's autē eſt ꝑ mediũ. diffõ ꝟo rei ↄuertitur cũ re: ⁊ ꝑdicatur de ipſa in quid. Opꝫ igiť ſi qs vult ↄcludere extremũ maius eſſe diffõnem minoris: vt medius terminus ↄuertatur cũ vtroqꝫ extremo vt ipſe ſit ꝑdicatuꝫ de minori ex via qd eſt ⁊ eq̃lis: ⁊ maior predicatũ de medio ex via qd eſt ⁊ equalis: niſi eni fuerit in ſyll'o iſte due ↄditiones nõ ſeqtur maius extremũ diffõneꝫ minoris: ſed ſeqtur tñ quod eſt inuētũ rei: ſꝫ exñtibus ꝑdictis ↄditiõib⁹ in ſyll'o ↄtingit ꝙ ſiat petitio eius qḋ ē i ꝑnᵒ:

H nã ſi oñdať ꝙ diffinitio aīe ſit nũs motus ſe ipm mouēs ſic vt Ptholomei ꝑ h̃ .ſ. ꝙ aīa eſt cã vite ꝑ ſeq̃ aīa eſt numerus mouēs ſeipm: tũc medius terminus eque erit diffinitio minoris vt maius extremũ: ⁊ erit vtraqꝫ diffinitio vna: diuerſaꝝ tñ interpretationũ ⁊ diuerſoꝝ vocabuloꝝ ideꝫ ſignificantiũ. Si igiť ꝑ vnã inētã diffõnem oſtēditur altera in eadem inueniri: cũ in vna itelligať altera: ⁊ rñdeatur ſibi iulceꝫ eq̃liter in q̃õne de qd eſt. Manifeſtũ ꝙ iã oñditur idem per ſeipm: ⁊ ita petiť q̃ſituꝫ ꝑᵐ. Ex his igr̃ vꝫ ꝙ nõ eſt poſſe demonſtrare ſup diffõnem. Neqꝫ ēt vꝫ hoc poſſe ſyll'o hypotetico: ſicut ēt dicit. Ariſ. quēadmodũ in ↄ̃rijs ſepe diffõnē venantes dicimus: ſi diffõ ſanitatis eſt cã faciēs actionē: tunc ⁊ diffinitio egritudis erit cã nocens actiõi: ſꝫ diffinitio ſanitatis eſt illud: ḡ ⁊ diffõ egritudinis erit h̃: qſi q̄ incedit hac via in inuētionē diffõnis eſt petēs quod eſt in ꝑnᵒ ꝓpo-

1° theori. ce. c. 3° ad medium.

Libro 3° tec. cõ. 83.

2. c. 10.

2 c. 18. 2 cõ. 4.

2° poſte. c. cõ. 17.

I pterea qꝛ inuẽtio ipſius eſt ꝙ ſcia in diffõnib⁹ ꝯrioꝝ ⁊ igno
rantia ſit ſꝫ vnũ modũ: vñ oñdit aliud p id qḋ p ipꝫ oñdiť
qḋ ẽ petitio diffõnis: ⁊ ſi forſan eẽt diffinitio vni⁹ ꝯrioꝝ no
tioꝛ aliqñ nõ accideret hoc ita oi loco. Et pp hoc q ponit ꝙ
p diffõnẽ iueniť diffinitio ſemp ⁊ in oi loco: cõuenit iam ꝙ
petat diffinitionẽ. Neqꝫ iteꝝ põt diffinitio inductiõe ꝯba/
ri: eo ꝙ p inductionẽ oñdiť ꝙ res iueniť rei dictiõe ꝑdica/
tiua: diffõ aũt eſt dictio expergefaciẽs de ſuba rei ꝯditiona
ꝑ ra 1. ꝑ ica. c. 2. lis ⁊ ꝯſecutiua nõ ꝑdicatiua. Etiã Diffinitio eſt qͥlium ſiue
vñuꝫ in techñis. Inductio ꝟo ſingularium: ſic ergo nõ põt
nec ſyll'o nec inductiõe oñdi: ita. ſ. ꝙ diffõ ſit ex iſtis argu/
mentis cõcluſa ex neccitate. Reſtat ergo nũc inqrere vtrum
per viã diuiſionis ſit poſe inuenire diffinitionẽ: dicať igiť
2. c. p. ꝙ Ari. dicit ꝙ via diuiſionis nõ eſt ꝑficiẽs: vt inueniať ex ea
aliqd ignotũ: nedũ ꝙ inueniať ex ea diffinitio 2⁰ poſte. Nã
nõ opꝫ q̃ detur ꝯ̃ ſicut ex via ꝯceſſionis: ſꝫ ex via qua ſeq/
K tur de neceſſitate ex aliqbus q̃ ꝯceſſa ſunt. Si volum⁹ nãqꝫ
oñdere ꝙ homo eſt aial ambulãs hñs duos pedes ex diui
ſione: tũc non eſt alius modus qꝫ iſte: vt dicať ceu appꝫ de
Ca. 1° 3° ⁊ 4°. ptibus aialium ꝑ. hõ aut ẽ aial vel non aial: ⁊ qñ concediť
nobis ꝙ eſt aial: ꝓcedamus ⁊ q̃ramus: ſi eſt ambulans aut
nõ ambulãs. Et qñ ꝯceditur ꝙ eſt ambulãs: dicimus poſt
illud ꝙ aut ẽ hñs duos pedes vl' ẽ multipes. Et qñ ꝯcediť
ꝙ eſt hñs duos pedes aggregamus oia ꝯceſſa nobis ⁊ di/
cimus ꝙ hõ ẽ aial ambulans duos pedes hñs: ⁊ hoc nõ eſt
aliud preter conceſſa: cũ oporteat ꝯ̃nem eſſe aliud ab his q
Ca. 2. conceſſa ſunt ex qbus ſeqtur. Scḋo ẽt prioꝝ dr ꝙ in diui/
ſione qñ conamur p eã aliqd ignotũ oñdere cõmittiť peti/
tio: vt hõ aut eſt rõnale aut irrõnale: ſed non irrõnale eſt: ğ
rõnale eſt. petit. n. ꝓpterea qꝛ hoiem non eſſe irrõnalem nõ
oñdiť: niſi p hoc ꝙ eſt rõne vtens ⁊ rõnale: ğ id qḋ ponitur
in ꝑmiſſa oñditur ex ꝯ̃ne. Sed tñ ſicut vult Ariſto. ⁊ ſi via
diuiſionis non ſit p ſyll'm eſt tñ vtilis in ſyll'o: nã qñ ꝑmitti
tur diuiſio ꝙ hõ aut eſt aial aut non aial: deinde ſi ẽ animal
nõ euadit qn ſit aut greſſibile aut nõ greſſibile: ⁊ ſi greſſibi
L le aut bipes vel multipes: deinde oñdiť p ſyllogiſmũ ꝙ eſt
aial: nõ nõ aial: ⁊ ꝙ eſt greſſibile ⁊ ꝙ eſt bipes: ⁊ nõ nõ greſ
ſibile neqꝫ multipes: aggregať nobis diffinitio hominis ex
his ſyllogiſmis. Sed iſtud nõ ſit ſemp: ſed qñ ſunt gña que
diuiduntur nota rei de qua ꝑdicanť. Et qñ ſit diuiſio in qua
non cadit error: vt qꝛ. ſ. in dñas primas ⁊ non in dñas que
comitanť a lõge: vt ſi diceret: aial aut eſt ſanũ aut eſt egrũ:
nã p talẽ diuiſionẽ huius gñis non iueniť diffõ hois. Qñ ğ
cõcediť ꝙ genus diuiſum eſt inuẽtio rei: cui⁹ q̃ritur diffõ: ⁊
non errat in diuiſione ⁊ trãſitu: donec ꝑueniť ad ſpẽꝫ cuius
intẽdiť diffõ: tũc iã erit diffõ per viã diuiſionis ex neceſſi/
tate. Propter qḋ ſcientia ꝓueniens ex ea per hũc modum:
neqꝫ eſt ex ſyll'o: neqꝫ ex ſpẽ ſcie ꝓuenientis ex ſyllogiſmo:
ſed ſimilanť adinuicẽ in aliquo: verũtñ ſimilitudineꝫ nõ eſt
opus hic referre. Sic ğ vꝫ p diuiſionẽ diffinitionẽ inueniri
poſſe. Boeti⁹ ẽt libro diuiſionũ hoc innuit qñ dicit ꝙ in eo/
M dem diffõnis diuiſioniſqꝫ rõ verſať: nã diuiſionib⁹ iunctis
vna cõponiť diffinitio. Ars quoqꝫ ⁊ regula diffiniendi ſm
ipſum eſt vt ꝓpoſita ſpẽ diffiniẽda ſumať genus eius: ⁊ di/
uidať p dñas ſuas ꝑmas: ⁊ adiungať vna eaꝝ que ð ſpẽ ꝑ/
dicať gñi: ⁊ videať ſi equať ſpẽi: nã ſi equať ſic erit ei⁹ diffi
nitio cõpleta. ſi aũt nõ: tũc diuidať dña ſilr in alias ſuas ꝑ/
mas ⁊ dñas addať ꝑdictis illa que ꝑdicať ð ſpẽ: ⁊ iſpiciať
iteꝝ ſi equať. nã ſi nõ: tunc fiat hoc iteꝝ ⁊ iteꝝ donec equẽ/
tur: ⁊ ita vꝫ diffinitio nõ aliud qꝫ cõpoſitio diuiſoꝝ: pp hoc
2. de ꝑ. ca. 5. qdeꝫ Cõmẽtatoꝛ in ꝑn° de aia. Cũ manifeſtuꝫ ſit ꝙ aliquis
vnus modus ſeu via cõis eſt q̃ iquirim⁹ i vnoquoqꝫ qḋ ſit.
querẽdũ eſt qs ſit ille vtrũ ex prioꝛib⁹ vt demõſtratio: ſicut
dicebat Hip. aut ex poſterioꝛib⁹ ſicut ꝓcedit diuiſio: velut
ſenſit Plato. aut ſit aliq̃ via media: vt cõpõnis via q̃ eſt col/
lectio diffiniẽtiũ p diuiſionẽ inuẽtoꝝ ⁊ cõpõnẽ eoꝝ: quam
dedit Ariſt. in poſterioꝛib⁹. Videť igiť genus doctrie quo

inueniť ⁊ extrahiť diffinitio ipſa via diuiſionis cum colle/ N
ctione ⁊ aggregatione diuiſoꝝ: donec equať ei qḋ intendiť
diffiniri. Sed q̃uis videať p viã diuiſionis meli⁹ qꝫ per
aliquã aliam viã extrahi diffinitio: tñ adhuc accidit dubiũ
in hac via: ſicut dicit Ariſt. ꝓpter qḋ dubiũ nõ vꝫ neccio ex/
hi diffinitio ex diuiſione. Nã nõ ſequiť qñ predicať de ho/
mine ꝙ eſt aial ꝑdicatiõe ſeparata: ⁊ ꝙ ẽ greſſibile ⁊ bipes:
ẽt ſimilr ꝙ verificeť ꝑdicatiõe ꝯiuncta. Perihermenias 2°. Ca. 1° et ca ꝑn°.
Nam de hoie verificať ſeparatiꝫ ꝙ eſt muſicus ⁊ ꝙ eſt bo/
nus: nõ tñ ſequiť ꝯiunctiꝫ ꝙ ſit bonus muſicus. Nõ rema/
net ğ hic aliq̃ via qua oſtẽdať diffinitio ex neccitate: ſic oſtẽ/
diť occultũ per manifeſtũ. Igiť via inquiſitionis diffinitio
nis nõ eſt aliqḋ genus doctrine ordinarie ſtricte accipiẽdo
doctrinã ⁊ per ſe. Ideoqꝫ Gal'. hoc ꝯſiderãs: videns ẽt diffi
nitionẽ plerũqꝫ eſſe: ſicut ꝑnͣ in oibus artib⁹ ſuppoſita: nõ
dixit eſſe genus doctrine quo diffinitio inueniať: ſed poti⁹
cõpõnẽ ⁊ diuiſionẽ: diffinitionis ſic ſuppoſite appellauit ge
nus doctrie. Et lꝫ Ariſt. de hoc gñe doctrine nõ fecerit mẽ/
tionẽ: tñ ipſe inueniť fuiſſe vſus eo in locis qꝫ multis i ſciẽ/ O
tiaꝝ tractatib⁹ particularib⁹: qḋ ideo tacuiſſe vꝫ: qꝛ hoc ge
nus doctrine nõ videť aliqd ignotum declarare per notuꝫ
ſicut ex ꝯ̃ne: aut fortaſſis qꝛ nõ vꝫ eſſe alius modus diffõnis
venatiu⁹: quẽ Ariſ. dixit eſſe diuiſionẽ vel diuiſoꝝ cõpõnẽ
qꝫ modus diffinitionis cõpoſitiuus. Nã hic ẽt diffinitionis
diuiſiu⁹ dr: aſſumiť enim diffinitio ⁊ diuidiť in genus ⁊ dif
ferẽtias: ⁊ vnaqueqꝫ dñaꝝ diuidiť in ſua ſignificata: ⁊ vnũ
qḋqꝫ ſignificatũ in ſuas ſpẽs vſqꝫ ad quẽdã terminum non
deſcẽdẽdo ad ſpãliſſima: neqꝫ ꝓſequẽdo vnũqḋqꝫ quãtum
ꝯuenit: ſic ğ eſt diffõnis cõpoſitio ex diuerſis: ſic diffinitio/
nis expoſitio ex compoſitis: ⁊ ita vꝫ vna eſſe vel ꝯſilis via.
Sed Gal'. hanc potius poſuit genus doctrine. ſ. diuiſioneꝫ
diffinitionis: qꝫ inueſtigationẽ ⁊ inuẽtionem eiuſdẽ: qꝛ cuꝫ
plerũqꝫ diffinitiones ſint ſuppoſite in ſciẽtijs ſicut ꝑnͣ non
indigent inueſtigatione: ſed explanatione. Aut fortaſſis qꝛ
hoc genere doctrine maxie nõ vtunť ad tradẽdã ſciam to/
tam vno ſimul ordine: imo annumerãdo capl'a ſcie gñalr͂ P
vt habeať aliq̃liter memoria totius ſcie: nã habitis vniuer
ſalibus capl'is: facilẽ habet hõ progreſſum ad particularia
capl'a: ⁊ eoꝝdẽ facilẽ memoriã. Nõ aũt vtimur eo ad par/
ticularia queſita ſcientie declarãda ſicut alijs. Et ꝓpter h̃
ſubtilr inſpiciẽdo poſſet dici ꝙ vtimur eo ad memorãduꝫ
nõ ad diſcendũ vel docẽdũ: ideoqꝫ Ariſt. hanc doctrinã eſſe
nõ poſuit: ⁊ ꝗ tñ eſt vſus: qꝛ tñ medium in demonſtratione eſt
ſubi diffinitio aut paſſionis ſm quoſdã. Largius aũt Gal'.
hoc ꝯſiderans vocat id eſſe doctrinã: aut forte qꝛ hac ſpe/
cie doctrine non indigemus niſi ad lõgitudinem artis ab/
breuiandã: cuius cauſa iter ceteras ſciẽtias neceſſaria fuit
in medicina: qñ lõgioꝛ ẽ alijs ⁊ ſimul opus ẽ vt habeatur
memoꝛiter pp opus qḋ ſit ex hac doctrina. Et iḋ credẽduꝫ
eſt ꝙ in ſola medicina dignũ ſit de ea fieri mẽtionẽ. ¶ Am/
plius cũ diffõ q̃ exiſtit demõſtrationis mediũ ſit ſubti vt vo Q
lũt ꝑitioꝛes: ⁊ de ſubto ſupponať qḋ ẽ ⁊ qḋ dꝫ p nomẽ: ſilr
⁊ de diffõne: nihil ğ ꝓbabiť. Reſtat aũt nũc ꝑdictaꝫ doctri/
nã exẽplo declarare. Id aũt ꝯueniẽs ẽ ꝙ pre oculis habea/
tur a Gal'. quod ẽ vt aſſumať diffõ medicine ⁊ diuidať ſicẽ
ſupradiximus ⁊ declareť oẽ illud cuius itellectu indigeť i
vnaq̃qꝫ ꝑtiũ: ita tñ ꝙ a gñalibus ſumis nõ decline. ¶ Cir/
ca ꝟo hoc genus doctrine ꝯtingit dubitare: qꝛ videť gen⁹
qḋdã termini cõpoſitiuũ ſicut termini reſolutiuũ vt corre/
ſpõdeãt velut doctrina cõpoſitiua ⁊ reſolutiua. Dicunt qꝫ
quidã ꝙ hoc genus ad cõpoſitiuũ reduciť. Alij ꝟo ꝙ nõ ẽ
ordinariũ: eo ꝙ partes diffinitiõis veniať per accñtales ꝓ/
prietates ⁊ nõ per ꝑnͣ eſſentialia rei: qꝛ illa ꝑncipia in ſuo
genere nõ habẽt ꝑncipia. Ego aũt peritioꝛibus aſſentio ꝙ
genus cõpoſitiuũ diffinitionis eſt neceſſariuꝫ: ſed nõ debet
tangi ſed ſupponi ꝓpter duas cauſas: quaꝝ vna habeť ex
cõpoſitione rei ex ſuis principijs: alia qdeꝫ: quoniã nõ per

A quodlibet genus extrahit queſitu3:ſed diffinitio medicine quã itendit hec ſcia nõ inqrit ſed ſupponit: ⁊ ſi inquiratur habet per cõpoſitionẽ pncipioꝝ eius ⁊ cãrum que habent ex aliis ſciẽtiis. Et ppter hec Gal. diffinitiuã cõparauit reſolutiue: nõ aũt cõpoſitiue. Sed ſi quis diceret illud ſolum certificari de primo ſuſcepto puta medicina:nõ aũt de contentis ſub illa. Dicendum vt viſum ſaltẽ ſm Gal. ꝙ tñ proſequit diffinitionis expoſitionẽ ſeu explicationẽ:nõ aũt inueſtigationẽ aut inuẽtionem:⁊ ideo nõ fuit eius termini cõpoſitiuã ſubdere. Propter huius quintu3 ſciendũ ꝙ deſcriptiua ⁊ diuiſiua doctrina videntur differre a vera doctrina ordinaria:qlis eſt diffinitiua reſolutiua magis ⁊ maxie cõpoſitiua:imo doctrine vident ipſi ſimpliciter ordinarie:q2 tñ Ariſto. ⁊ Boeti⁹ vt apparuit vtit diuiſiua. Halyabbas aũt ⁊ hanc ⁊ deſcriptiuã ponit cũ aliis tribus:cui⁹ oppoſitum dicit Haly. ⁊ inuit a Gal. vt ꝙ deſcriptiua ⁊ diuiſiua nõ ſunt ordinarie:q2 per eas non extrahit queſitũ:per accidentalia eni3 ſunt:dicendũ ꝙ tñ ſunt tres: ſicut vult Gal. ⁊ Haly. quaꝝ ꝓprior eſt cõpoſitiua:impropria vtcunqꝫ diffinitiua:media aũt reſolutiua:ꝙ aũt ita ſit declaratu3 eſt ex prius dictis.

B ¶ Sciendũ tñ ꝙ quida3 voluerũt deſcriptiuã ad diffinitiuã reducere:diuiſiuã vo ad reſolutiuam:dicentes ꝙ Gal. dicit doctrinas ordinarias nõ niſi in cõparatione inordinariaꝝ que ſiunt per media ⁊ exẽpla. Hoc aũt dicere nõ ſapit veritatẽ ⁊ mẽtem Gal. cum ipſemet refutet deſcriptiuam:eo ꝙ nõ ſumit terminũ optimũ: quem ⁊ quidã ſubſtantialẽ nominãt:ſed ⁊ acciñs coaſſumit ex quo ſiũt notiones:nõ aũt diffinitiones. Sed de diuiſiua nõ op3 ſic ſimpliciter iudicare:cũ enim diuiſio ſit ſm Halyabbatẽ ſepte3 modis:dicit nãqꝫ vnũ modum diuiſionis ſpeciei in indiuidua:qõ non placet Boetio libro diuiſionum:ſeparauit prim⁹ diuiſionẽ in p ſe ⁊ p accñs. Per accidẽs qdẽ in tres modos. ſ. ſubiecti in accidẽtia:accidentis in ſubiecta:accidẽtis in accidẽtia. Per ſe aũt diuiſionem iterum in tres diſiungit modos videlicet in diuiſionẽ generis in ſpẽs:totius itegrãlis in ſuas ptes:⁊ vocis equoce i ſuas ſignificatiões. Inter

C quas diuiſio q̃ eſt generis in ſpẽs eſſentialis exiſtẽs potẽs modũ quẽdã cauſare ſciẽtie:põt modus quidã ſcie cõſurgere: qui fortaſſis nõ parũ adminiculat pdictis tribus vt oñdet doctrinis. Ad iducta igit dicẽdũ ꝙ ia3 appet qũo diuiſiua nõ eſt doctrina ordinaria vere. Quid aũt doctrinis cõferat apparebit. Simlr ſi Ariſto. aut Boetius vtit ea:non vtit vt doctrina ordinaria. Eode3 mõ Halyabbas qñ dicit doctrinas eſſe quinqꝫ:nõ addit ordinarias:vt diuiſio ſm plures eius ptes ⁊ deſcriptiua ſ3 oẽs:niſi ipſa pro diffinitione accipiat vera:cum illius lateant partes:nõ ſunt ſimplr doctrine ordinarie:ſ3 poti⁹ ſm qd:vt oñſum eſt ẽt ꝑus. ¶ Reſtat nũc vidẽ qũo he q̃tuor adinuicẽ differãt ⁊ qlr ꝯueniãt v3 diuiſiua p eſſentialia facta:cõpoſitiua:reſolutiua:diffinitiua. Dõm itaqꝫ ꝙ a diuiſiua differunt reſolutiua ⁊ cõpoſitiua:q2 ille poſt reſolonẽ aut cõpõnẽ ꝓbant p effectũ aut p cãm qõ aſſumũt:hec vo ſimplr ſequeſtrat gen⁹ in ſuas partes eſſentiales:nõ aũt ꝓbãs:vt aialitu3 aliud hõ:aliud bos. Cõueniũt aũt:qñ diuiſio fuerit p ſe:q2 reſolutiua interdum

D vtit diuiſiua:puta qñ effect⁹ vn⁹ in plẽs reſolueret cãs:vt in exẽplo reſolonis de oppilõne apparuit. Nam qdã ſit ab humorib⁹:alia a cõplone frigida:quedã a ſtipticitate ꝯtangẽtis vt aeris mineralis aut aque ſulphuree vel hꝫ. Cõſtat eni3 ꝙ hic eſt modus diuiſionis: cũ ſit ſectio vnius in multa:ſilr ẽt ipſa vtit cõpoſitiua:qñ cã in plures diuiſim ꝯfert effectus. Qñ vo vna cã vnũ ſimplr ꝓducit effectũ:illic proprie eſt cõpõ aut vt dictũ eſt reſolo. Differt ẽt a diffinitiua: ⁊ ſibi cõgruit:diſtat q̃q3:eo ꝙ diffõ p plura noia explanat ⁊ notificat diffinitũ ꝯiuncte:diuiſiua vo cũ quadã indeterminatione aliqlr manifeſtat qõ in diuiſio ꝯtinet:ſibi aũt ꝯuenit qñ diffõ vtit q̃nqꝫ vt apparebit p ſe diuiſione. Diffinitiua itidẽ differt a reſolutiua ⁊ cõpoſitiua:in eo qde3 ꝙ ille

E ꝓbant ignotũ per notũ:hec aũt ſolũ explicat in ſingularia. Cõuenit vo illis:qm diffinitiua termini p vtit reſolone:niſi aliquid pm reſoluẽdũ in mẽte queſitũ diffiniat vt eſt medicina:ſed poſtea vtit reſolone:⁊ hoc qñ effectus in vnam refert cãm:aut ẽt cõpoſitiua qñ cã vnũ ꝓducit effectũ:quãdo aũt effectus in plures ducit cãs aut econuerſo:tunc vtit diuiſione ſicut apparet qñ dicit ꝙ ſanũ dicit tripliciter. ſ. corpus:cã ⁊ ſignũ:⁊ ſilr egru3 ⁊ neutrũ:in hoc eni3 diffinitiua diuiſiua vtit doctria. Deſcriptiua vo qd differre hẽat ⁊ affinitatis cũ aliis ex his apparet:qm a diffinitiua qdem differt eo ꝙ ex pluribus vt multu3 differẽtiis ea vtit:⁊ etiã q2 genus vel dñe ſunt accñtales. Conuenit vo q2 explanat l3 aliter:⁊ quoniã alterum ipſius vt genus vel dñe ſunt eſſentiales:vt differentia viſum eſt tertia. Sic igit ad alias tres tñ proprie doctrine ſunt ordinarie.

Supereſt ergo nunc q̃rtũ pncipaliũ expedire. v3 ꝑinducta ꝯ determinatã veritate3 remouere. ¶ Dõm itaqꝫ ad pm ⁊ ſcõ3 ꝙ doctrine ordinarie potiores ſunt in numero trinario:⁊ ꝙ nõ ois ſcia vl doctrina dr ordinaria:niſi ordine quoda3 particulari ⁊ im-

F propie ſumpto. ¶ Ad 3m dõm ꝙ eſt dare ordinariã vt oñſum eſt doctrinã:nec tñ op3 primã cãm que nõ ſit illius generis cognoſcere oino:qlis eſt de⁹:cũ cã ſuperior ⁊ imediata poſt aliã in illo gñe ſit ſufficiẽs:vñ 2° phy. Op3 ſemp cã3 ſummã vniuſcuiuſqꝫ q̃rere:nõ. ſ. in eẽ:ſ3 i illo gñe. vt homo edificat:qm edificator eſt:edificator ãt ẽ ſm edificatiuã:huius enim nõ op3 aliã cãm querere:verum hic ſtãdũ ſilr ⁊ in ꝓpoſito. Aut fortaſſis ſicut volũt plures nihil pfecte poſſumus ſcire in hac vita:cũ cãs ignoremus pores. ¶ Ad aliud dõm ꝙ vna eſt doctrina ordinaria:ſi ea in potiſſimo eẽ ſuo ſumat:vt declaratũ eſt prius. ¶ Silr ad quintu3 apparuit quid dõm:puta qũo artes oẽs ſm rõne3 ꝯſiſtunt ex reſolutiua. ¶ Ad aliud dõ3 ꝙ illa eſt idẽtitas mãlis:que nõ vnificat vel plurificat doctrinas: verũ illud opat:vt dictũ eſt: idẽtitas formalis. ¶ Ad 7m iã patuit p dicta ⁊ ad octauu3

G quodãmõ. ¶ Aut ad hoc dõm ꝙ l3 diffinitio ⁊ diffinitum ſunt idẽ ſubiecto:inquãtu3 tñ vnũ eſt quid ꝯfuſum ⁊ implicitũ:aliud determinatũ ⁊ explicitũ ſunt aliud eſt enim diffinitio diffiniti eẽ iudicatiua ⁊ expoſitiua:cũ ſit rõ quã ſignat nomẽ. ¶ Ad. 9. 10. 11. 12. qd ſit dõm oñſum eſt prius. ¶ Ad 12m tñ ſpãliter dõm ꝙ demſtationes realr nõ ſunt niſi due. ſ. ppter qd ⁊ qa:nã demſtatio ppter qd ⁊ qa:idẽ eſt cũ demõſtratione ſimplr ſiue cãe ⁊ eẽ:ſicut ſpẽs ſunt idem cũ gñe: tãq3 ſanũ ſemp ⁊ multũ ſunt idem cu3 ſano ſimplr. Eſt aũt demſtatio ſimplr qñ cã ⁊ effectus ſunt ſilr non:qõ in mathematicis euenit:raro aũt in nãlibus occurrit:vñ Cõmẽtator

Te.c.38.

pn° phy. Si ꝯtigerit vt notũ apud nos:ſit notũ apud nãm: tũc demõſtrationes in hac ſcia erunt cãe ⁊ eẽ:⁊ ſi ꝯtigerit vt nota apud nos:nõ ſint nota apud nãm: q̃ nõ ſunt priora in eſſe ſed poſteriora:tũc demõſtrationes date in iſta ſcientia erũt ſignoꝝ ⁊ nõ demõſtrationes ſimpliciter. In rebus nãqꝫ nãlibus nota apud nos:nõ ſunt illa q̃ ſũt cognita ſim-

Te.c.2.

H pliciter. i. nãliter:qõ eſt ꝯtriu3 in mathematicis:illa eni que ſunt cognita in illis ſimplr:⁊ ſunt cãe priores in eſſe ſunt cognite apud nos:nõ tñ intẽdit Cõmẽtator ꝙ mathematicus ꝯſtruat demõſtrationẽ ſimplr tãq3 alia3 ab illis duabus:ſ3 ꝙ facta demõſtratione pp qd quã vtit mathematicus:effectus ſimplr notificat⁹ ab ea per cã3:eſt ẽt ita notus quo ad nos ac ſi ad ipſum foret facta demõſtratio. ¶ Ad 13m iã dictu3 eſt ſufficiẽter. ¶ Ad aliud dõm ꝙ vt apparuit reſolutiua ꝓcedit per demõſtrationẽ qa vt compoſitiua: ppter qõ reducunt ad iudicatiuã. Inuẽtiua vo non eſt demõſtratiua ſ3 ꝓbabilis ⁊ cõnca. ¶ Ad 15m dõm ꝙ ſilr inotuit qd dõm: neqꝫ ẽt Haly. dicit doctrinas ordinarias fore. 5. verũ doctrinas ſimplr ꝯſert. ¶ Ad 16m dõ3 ꝙ tres ſunt doctrine veri⁹ ordinarie:alie vo nõ ſunt ſimplr:ſed ſ3 qd ⁊ improprie:q̃dã cap dicte valde ordinarie:⁊ iõ poſt demõſtrationes ordi

I narias doctrinas ꝯſtituētes dixit Cōmētator. Et manerieſ
Auer. in pǒemio phyſi. circa finem. doctrine diuiſionis ⁊c̄. vt innuat ꝙ nō ſūt doctrine ꝓprie ſm
ordinē currētes. Sic igit̃ in his hui⁹ ỽitas q̄ſiti ꝯſtringat̃
neq̨ alicui medicoꝝ qđ dcm̄ eſt arduū ⁊ vanū cēvideatur:
cū q̄ſitū ſit phyſicū ⁊ ſecretū valde: nō aūt medicinale.

¶ Differentia. IX.

Quod natura humana non ſit debilitata ab eo ꝙ antiquitus videt̃. ¶ Primo quidem qm̄ qđ gn̄at̃: aut
generat̃ ex quodaꝫ finito aut īfinito. nō ex infi-
Te. c. 48. 2. te. c. 33. vſq̨ ad te. c. 75. Ca. ꝑ pͦ mediam. nito: qm̄ nō eſt dare ipſuꝫ phy. 3ͦ. ⁊ ꝑ celi ⁊ mū
di: vnde ꝑ de gn̄one aīaliuꝫ. Nā refugit īfinitū: gn̄at̃ igit̃ ex
finito: qđ quidē nō poſſet eſſe ſi nā in gn̄one ſemꝑ ꝓcederet
debilitādo. Jā dudū gn̄o enim ceſſauiſſet ſm ꝑipatheticos
eternitatē mūdi aſſerētes: ſilr̄ ⁊ ſꝫ ſermones legūmūdi ge
neratio aut oīno iā ceſſaſſet vel manifeſta iā appereret debili
tas: cū grande ſpatiū a mūdi gn̄one huc uſq̨ ponat̃: ſiue ſꝫ
indos ſeu perſas aut iudeos ſiue chriſticolas idē ꝯſiderare
velim⁹: vt oſtēdi in tractatu quē de motu ꝯſtruxi 8ͤ ſphere.
¶ Amplius ſi nā eſſet debilitata vel hoc eſſet ex pte nāe ſu
perioris vel inferioris: nō quidem ſuperioris qm̄ ſuperiora
ſunt ꝑpetua ⁊ īcorruptibilia: optimā ⁊ ꝑfectiſſimā vitā toto
K eterno deducētia: q̄ nec aliq̄ reꝝ exterioꝝ ab ordine ſuo di-
ſtrahit nec tp̄s ea ſeneſcere facit p̄io celi ⁊ mūdi: ⁊ libro de
Te. c. 100 mūdo: neq̨ ēt ex pte nāe inferioris: puta rōne gn̄antis: nam
gn̄o nō fit ex ſubā generātis: ſed ex eius ſupfluo: ne emiſſio
ne ſube generātis gn̄ans corrūpat̃: ⁊ ſic gn̄o in nihilū ꝯuer
tatur. diſa. 34. ¶ Rurſus: oīs motus nālis ⁊ ordo nāe for-
Te. c. 84. tificat̃ in fine: ꝑ de celo: cuꝫ ꝓprie ꝑfectioni magis attingat:
ꝯſeruatio ỽo nāe ꝯſiſtit in quodaꝫ motu ⁊ ordine nāli: pro
pter qđ nō ſolū nō debilitat̃ nūc veꝝ ēt fortior debet eſſe q̄ꝫ
antiq̄tus tēdens in finē. ¶ Adhuc videmus diſtōneꝫ etatū
⁊ ſermones de eis ab antiq̄orib⁹ medicis dictos: tpe ēt mo
derno verificari: vt ab antiq̄ſſimo Hip. ⁊ aliis: ⁊ iuxta ēt illō
L pſalmiſte. Sic āt i potētatib⁹. 80. ānis ⁊ ampli⁹ labor ⁊ do
lor. Nā igit̃ humana non eſt ab eo qđ antiq̄tus debilitata.

In oppoſitum q꞉ priſcis tēporib⁹ hoīes fuere longeuiſſimi: magni corꝑe ⁊ viri
bus robuſtiſſimi: pulcherimi vt gigātes: vn̄ Solinus mira
bilis. Corrupta naq̨ ſucceſſione noſtri proles tēporis ꝑna
ſcentiū detrimēta. Jtidem qđ eſt in vltima parte ſui periodi
ſeu etatis debilitatū eſt: hec eniꝫ nā eiuſ: cū ſit via in corru-
ptionem: ſed talis eſt etas nūc inſtans: ſeptima. vꝫ. ⁊ vltima
ſm legiſeros a chr̄o citra: vn̄ Apoſtolus. Sumus in quos
fines ſeculi deuenerūt. ¶ Adhuc totus h̄ mūdus infim⁹ ſe
M neſcit ⁊ corrūpitur ꝯtinue: vnde methauroꝝ ꝑ. Ubi nūc eſt
Cap. 5. in pͥn. arida olim fuit mare ⁊ ecōuerſo. ¶ Rurſus vnumq̄dq̨ de-
bilitat̃ per diſtare a ſuo pͥn͂ libro de mūdo: q꞉ enim iſta ter
rena fuerunt remota a cōmodo diuino exiſtunt corruptibi-
lia plena multi turbinis: qđ ēt ex libro apparet de cauſis: ſꝫ
nā humana moderna multū diſtat a ſuo pͥn͂ ēt ſm munduꝫ
gn̄antes: puta ab Adā ſiue a deo, ꝓpter qđ remanet ꝺbilita
ta. Palin ſm Meſue de ꝯſolatione ſimpliciuꝫ medicinaꝝ.
Elleborus alb⁹ tpe iſto itolerabilis eſt: ⁊ ſic venenū ꝑnicio
ſum ꝓpter nāe debilitatē: ꝓpͤ qđ Seraꝑ. in ꝑ eius breuiarij
Ca. 22. ꝺſus fi. cū Alexādro affrodiſio: ēt nigrū q min⁹ ē albo effrenis: fo
re nūc ait dimittēdū ⁊ loco ei⁹ lapide vtēdū lazuli: qđ ⁊ ad
multū minores nūc q̄ꝫ antiq̄tus doſes īdicāt medicinaruꝫ.
Cap. 3. in fine. ¶ Ampli⁹ ſcđo de hyſtoriis aīaliū. Que q̄dē paucos ⁊ mi
nores ſunt dētes habētia breuioris ſūt vite ⁊ debiliora exi-
ſtunt vt multū: nunc aūt plurima gn̄atoꝝ ſolum. 28. gn̄ant
dentib⁹: antiq̄tus fere vniuerſis habētib⁹. 32. Nā itaq̨ hu
mana: ab eo qđ antiquitus fuit: iacet debilitata.

Propter primum ỽo ſciēdū ꝙ nā 2ͬ exiſtit nā q̄dē naturās vt prim⁹: ⁊
ſic q̄dā theologiʒātes dixerūt: ⁊ nā nāta q̄ eſt pͥnͫ motus ⁊
Te. cō. 3. q̄etis eius in q̄ eſt ꝑ ⁊ ꝑſe ⁊ nō ſm accn̄s. phy. 2. Nāe naq̨
mot⁹ eſt in ſeipſa ab altera exiſtens nā hūte ſpēm actu: q̄ in N
hoc arti opponit̃ cū ſit pͥnͫ ⁊ ſpēs eius qđ fit in altero: 2ͦ de
gn̄one aīaliuꝫ. Sub hac aūt 2ͣ nā dicta ꝓ prius de forma: cō Ca. penul. ꝺſus fi.
ſequēter de mā: minime ỽo de priuatione medicus multos
nāe locat modos. Sumit̃ enim pro cōplone nā iuxta illud
qđ di: hoc eſt nāe calide. Accipit̃ ēt pro cōpōne ⁊ pro virtu-
te regitiua: q̄ eſt oīum corporis virtutū ꝯgeries: ſecretoꝝ li In pͥnͦ Tertio technis cō. 66. in fine
bro. Sumit̃ ēt pro ꝯſuetudine. Eſt naq̨ q̄dam nā ꝯſuetudo
diſa. 98. Accipit̃ ⁊ ab Haly. pro ꝑſona que apud Boetiū de
duab⁹ naturis eſt nāe rōnalis indiuidua ſuba. Sumit̃ ēt in
terdum ꝓ colli matricis extremitate ac ꝓ ſicteri: iuxta illō.
Si nā fuerit ſoluta. Dicit̃ ēt nā natiuitas ſeu naſcētia: vt ſi-
quis extēdat ſiue ꝓducat hanc lr̄aꝫ. phy. primaꝫ hui⁹ noīs
phyſis. i. nāe apparēs: meta. 5. vnde afo. 1. Craſſi valde ſm
nām. i. natiuitatē Cōmentator. Boetius q̄q̨ de duab⁹ natu Te. cō. 5. Afo. 44.
ris nāꝫ quattuor ſuſcepit modis: aut cōiſſime pro oī re ſuba
vel accidente: cui⁹ talis extat diffinitio. Natura eſt eaꝝ reꝝ
que cum ſint quoq̄ mō intellectu capi pn̄t. Sumit̃ ⁊ cōiter
ꝑut de ſolis di ſubſtātiis: ⁊ tunc eſt vel qđ facere aut qđ pa
ti poſſit. Duplex enim ſuba corporea ⁊ icorporea. Suſcipi-
turq̨ ꝓprie pro corporea que motus eſt pͥnͫ ſm ſe ⁊ nō per
accn̄s. Accipit̃ ⁊ ꝓprius ꝓ nāe diuerſitate: ceu aliā dicim⁹ O
que auri nām ⁊ argenti: q̄ vnāquāq̨ reꝝ dr̄a eſt informās
ſpecifica. Humana equidē ab hoīe denotata: que hoīs in ſe
ꝯtinet participationē: debilitari ỽo dicit̃ cū a viribus olim
habitis ad actus lōgius diſcedat aut tpe ſupſit breuiori: an
tiquitus quidem qđ multum a ꝑſenti in ſe eſt diſtans.

Propter ſecundum ſciendū q̄dē ꝙ vt reſonāt ſermones lēgū ⁊
moſaice ꝑcipue: nā humana debilitata eſt ab eo qđ antiq̄tꝰ
exiſtebat. c⁹ q̄dē ſigͫ ē: qm̄ audiuim⁹ hoīes a mūdi gn̄one
⁊ circa ꝓductos lōgeuiſſime vite extitiſſe: ſic ex Moyſe col
ligit̃ geneſeos libro. Adā eni. 930. vixit ānis. Matuſalem
ỽo. 969. Noe ỽo. 700. cū Habraā ⁊ aliis. Cōſeq̄nter āt ab il
la lōgeuitate minoratos velut Moyſen: Dauid ⁊ Arō cū le
uiticis: ſic ꝑ eūdē ibidē appꝫ dicētē. Nō ꝑmittā ſpm̄ meum
in hoīe: q꞉ caro eſt vltra. 100. ⁊. 20. annos. Hec naq̨ eſt vita
hoīs nālis ſꝫ ēt aſtrologos: tāci. n. ſunt anni ſolis maiores.
Nūc āt ab eo termino eſt etas humana minorata: vix cum P
cōiter extēdit̃. 80. ānoꝝ ſpatio vn̄ Cōmē. 2. de gn̄one ⁊ cor- Cō. 58.
ruptione. Medici dn̄t ꝙ tp̄s iuuētutis i hoīe ſit vſq̨ ad. 35.
ānos. Et pꝑ h̄ vita nālis ſit. 75. ānis. Et iđ dixit machome-
tus ꝙ vita eſt mediocris in. 70. ⁊. 60. annis. Tpe autē ꝑſe. al. 1150.
1149. floruit Cōmē. ve. 2. inuit celi ⁊ mūdi. ¶ Amp. idē rō- al. 1125.
ne ꝑſuadet̃: qm̄ cū nā humana nō poſſet ſaluari i ſeipſa: ei⁹ Cō. 112.
miſerta eſt ſollicitudo diuina dās ei ỽtutē gn̄atiuā: vt ſalua
ret̃ in ſpē ſcđis: de aīa ⁊ de gn̄one aīaliū. Hui⁹ aūt ſalus ⁊ ꝑ
manētia nō eſt ſimplr̄ ⁊ per ſe: ſꝫ ꝑ accn̄s ⁊ admiſta rei cor- Te. cō. 36 Cap. primo i pͥnͦ.
ruptibili exteriori: vt viſu ſex reꝝ non nālium ꝯſideratarꝫ a
medicis ꝯſtituta in vita pn̄ti: in futura ỽo icorruptibilis ⁊
ꝑpetua velut i ſeipſa ſine nectare ꝑmanēs: ⁊ nullo vlr egēs
exteriori adminiculo corruptiuo. Sic āt eſt ꝙ lōge melius
eſt in ſeipſo in icorruptione: q̄ꝫ i corruptione ⁊ per aliud re-
manere: ⁊ iđ de⁹ cui⁹ eſt cūcta ordine quodā diſponere. 12.
meta. nāꝫ itaq̨ ꝓduxit vt debilitādo ꝓcedēs finiat̃ demū: Te. cō. 52.
vt tādeꝫ vita oīno relicta corruptibili accn̄tali: ſubali ⁊ ꝑpe
tua fruamur i celis cū eo. Et iđ ceu tactū cū ſim⁹ in q̄s fines
ſeculi deuenerūt: merito igit̃ ſꝫ leges nā humana exiſtit nūc Q
debilitata: tū virib⁹: tūq̨ breuiori ſpatio tpis menſurata.

Propter tertium ỽo ſciēdū: ꝙ cuꝫ de nālib⁹ diſſerat̃ ſꝫ Albertum in ꝑ
de gn̄one nihil ad nos de miraculis diuinis nec ēt legū per
ſuaſionibus magis abſeq̄ntes multotiens qđ appꝫ: q̄ꝫ q̄
cauſaꝝ cā volūtate q̄dā ꝓduxit aūt: nil ad pn̄s de miracu-
lis ipſi⁹ ⁊ volūtate ſcrutādū ꝯſīti: cū leges vim ſolā obtine
ant ꝑſuadēdi: poli. 2. Jngrat̃ igit̃ ỽitas q̄ſiti ex dictis aſtro-
logoꝝ phoꝝ ⁊ medicorū deinceps. ¶ Propter qđ dōm ꝙ Poſt mediam.

A
nā humana cū alijs ēt q̄ ſunt ſub orbe lunari aliqñ debilita
ta extitit aliqñ fortificata: interdū vō ꝛ medium ſeruat iuxta
pitiā ṗdictoꝝ: qḋ quidē duplici ad pñs oſtēdiṫ via: aſtrono
mica ꝛ phica. Aſtrononnica qdē in tres ſeparaṫ: pᵃ quidē
ſumiṫ ex pte ſtellaꝝ fixaꝝ exiſtiū in 8ᵒ celo: ꝛ imaginū fere
allegoricaꝝ ab idis poſitaꝝ: cum celis ꝛ zodiacis ſignatis
aut imaginatis i eiſdē. Nā ſi vtus debeat ipmi i iſta iferiora
a ſuperiorib⁹ opꝫ vt illa ſimplex ꝛ imālis p media ſibi cor/
reſpōdentia ꝛ homogenea in iſta tādem inferiora ordinate
trāſferaṫ: ꝛ iō ſiue ponaṫ octauū celū moueri in oppᵐ noni
ab occidēte in oriēs in.c. annis vno gradu ſm ſniam Ptolo
mei longitudine: latitudine vō min⁹: ceu declaraui in editiōe
huic ꝯſili: quā in aſtrologia cōpoſui: vñ ēt ſpālē tractatū cū
iſto mali oñſiuo ꝯſtruxi: ꝗ equidē mot⁹ trigintaſex milib⁹
annoꝝ termino terminaṫ: in q̄ ſm quoſdā ſtoicos: pythago
ricoꝝ oīa reuertunṫ vt prius: vel in.70. ānis aut.66. ſicꝫ cōius
hodie teneṫ: ſiue ponaṫ illud qḋ Ptolomeus vocat motum
in oppᵐ noni: retardatio q̄dam 8ᵉ ſphere: eo qḋ nō ꝯſequaṫ
ꝑ modicū diſtare oīno motu pmi mobilis: ceu poſuit Al/
petragius Abuyſac. Inueni m̄ tpe moderno caput arietis
mobilis ſilr cācri: libre mobilium receſſerūt a capitib⁹ cā/
cri libre ꝛ capricorni imobiliū p.10. gdus ꝛ.12. minuta: an/
no gr̄e.1303. q̄ ego Petr⁹ paduanēſis hūc librū ꝯſtruxi: ꝓꝑ
qḋ iudicātes hodie veri⁹ aſtronomici: addunt.10. grad⁹ ꝛ
12. minuta mot⁹ 8ᵉ ſphere querētes motum veꝝ in 9ᵃ motū
prius inuēto vō calculatiōe in 8ᵃ: ad h vt tali actu capita eq/
noctialiū ꝛ tropicoꝝ ſignoꝝ zodiaci mobilis directe occur
rāt ſub capitib⁹ ṗdictoꝝ imobilis zodiaci: vt ꝛ vtutē recipi
ens ſub impreſſore: ſic declaraui in editione quā in diſcordātijs
vtriuſqꝫ partis aſtronomie cōpoſui. Et ideo ſiue ponaṫ mū
dum ſm veritatē legis noſtre incepiſſe: ſeu infinitas circu/
lationes ſm peripathericos pceſſiſſe: inferendū eſt ꝙ qñ ca
pita mobiliū ordinate ꝛ directe extiterūt ſub capitib⁹ imo
bilib⁹: tunc vtus pfectiori mō a p̄ pn⁰ per medias cās talr
ordinatas: fortiori mō imprimaṫ in iſta inferiora: cum cāe
tunc ſibi correſpōdeant in adinuicē: ex diſtātia ēt tanta ṗdi/
cta ꝛ pportione zodiaci mobilis ad imobile qdem iam ſen/
ſus oſtēdit aperte dies artificiales ſup nocte eſſe maiores ꝛ
noctesqꝫ breuiatas ab eo qḋ antiquus in ſolſticio hyemali
in eſtiuali vō eē: vt in tractatu 8ᵉ demſtraui ſphere. Propter
qḋ ꝯcludendū eſt tunc nām humanā illo tpe vt ſic fortiorē
ꝛ longiorē extitiſſe. Cum aūt predicta capitū a ſe recedētia
magna deſtiterit diſtātia: ꝛ virtute nō ita ordinata in iſta in
feriora: inferṫ nām humanā cū alijs hic iferiorib⁹ debilita
tem pmanere. Verūtñ alias priori redeunte capitū ꝛ aſtro/
rum diſpōne ad predicta puncta: qḋ poſt nouē milia annos
ſm Ptolomei ꝯtingit ſniam: necē erit iuxta pſatos ꝛ nām
humanā taliter redeuntē: itidēqꝫ ſm peripatheticoꝝ ſniam
vigorari: nam hō oppoſitiones ꝛ trāſmutationes infinities
ad nos puenerūt: celi ꝛ mūdi ꝛ methauroꝝ primis. ¶ Se/
cunda qdem cauſa aſtrologica: ſumiṫ ex planetis ꝛ maxie
ex ꝯiunctionib⁹ Saturni ꝛ Iouis ꝛ ſolarib⁹ eclipſib⁹ ꝛ lu
naribus vtriſqꝫ. Ex coniunctione nāqꝫ Saturni ꝛ Iouis in
pn⁰ arietis qḋ qdem circa finē.960. ꝯtingit annoꝝ: tūc eniꝫ
ſm aſcēdens ꝯiunctionis ꝛ dominiū eius: ſm etiā locū cō
iunctionis eoꝝ ex domibus aut ſm fortunas vel ifortunas
locum aſcēdentis ꝛ ꝯiunctionis aſpicientes variaṫ nō ſolū
nā humana fortitudine aut debilitate: lōgeuitate aut econ/
trario: imo ꝛ totus mūdus inferior cōmutatur: ita ꝙ nō ſo/
lum regna ſed ꝛ leges ꝛ pphete ꝯſurgunt in mundo ſigtiue
ſaltē ſeu cauſaliter in qbuſdā: volentes prioribus.q. negle/
ctis reliquas ꝯdere: ſicut apparuit in aduētu Nabuchodo/
noſor: Moyſi. Alexandri magni: Nazarei ꝛ Machometi.
Quod ꝛ dearticulaṫ id cōmune: fortunaṫ nāqꝫ ꝛ infortuna
tur ſꝫ ꝯiunctiōes medias Saturni ꝛ Iouis duodecies aut
tredecies in q̄libet triplicitate factas: qḋ ſpatium.240. aut
60. mēſuraṫ menſura annoꝝ. Quod etiā magis dearticula

B Nō quo tpe fuer ꝯiūctōes.

C Le.c.22.ſ Cap.5. verſus 8.

D

E
tur per minores ꝯiunctiones coīdeꝫ in quolibet ſigno.20.
annoꝝ termino. Operanṫ ꝛ ad hoc alioꝝ planetaꝝ ꝯiūctio
nes: ſiue binarie ſiue trinarie aut q̄ternarie: ſeu q̄narie: ſiue
ſenarie aut ſeptenarie: nā in ꝯiunctione minori eſt diſtinctio
medie: ꝛ in media diſtinctio ꝯiunctionis maioris in centilo
quio: ꝛ ideo in pn⁰ metheoroꝝ. Hic mūdus inferior ꝯtinu⁹
eſt lationibus ſupioribus: vt oīs virtus eius guberneṫ inde.
Contingit ēt non minima nāe permutatio ex ſolarib⁹ ecly/
pſibus: ſub ꝯiunctionū antedictaꝝ tēporib⁹ variatarū.2. q̄/
dripartiti. Et ꝙ ſol eſt cor celi vita ꝛ alioꝝ pater cunctoꝝ:
vñ Albumaſar in Sadā ait: ſolē ꝛ lunā etiā exiſtere vitā
oīum viuentiū poſt deum. Qḋ oſtēdit inuentū poſt quādā
eclipſim ſolarem circa numerū.70. annoꝝ olim factū: poſt
q̄ grandis variatio in iſtis iferioribus eſt inducta: ꝛ maxie
quidē terra reddita eſt ſterilior ſolito: motus ēt phātaſma/
tum: ac calodemonum ꝛ cacodemonū: icuboꝝ ꝛ ſuccuborū
cet⁹ abſcorpti reperiunṫ pampli⁹: qḋ cultui crebro magis
aſcribiṫ diuino. Nā etiā humana magis vī debilitata: aua
ritie ꝛ cupiditati dedita: mēdicantes multiplicati: ꝛ maxie
qm̄ preceſſit ꝯiunctio Saturni ꝛ Iouis in triplicitate frigi
da ꝛ ſicca: vite ꝛ fortitudini viuētiū: que ſtat p calidū ꝛ hu/
midū ꝯtraria. Sic igiṫ vt ſic in ei⁹ motib⁹ nā humana debi
litata permanſit. ¶ Eſt aūt 3ᵃ cā hui⁹ ꝯſiderationis ex pla/
netis accepta: ſm ꝙ eis debeṫ qḋdam regimē cōe in mun/
do: quo vnuſqſqꝫ ſua maneria mundū habet gubernare po
tiſſime per itelligentiā ſibi ſꝫ Auer. in trac. de ſuba orbis
virtute copulatā: ꝛ ſi ſuba extra ꝯſiſtat. Huius aūt intelligē
tia eſt ſeptenaria ſm nūm.7. planetaꝝ ſeu intelligentia ſeu
angeli dicanṫ. Naꝫ pᵃ qdem eſt Satur. caſſiel.2ᵃ Iouis ſa/
chiel.3ᵃ Martis ſamael.4ᵃ Solis michael.5ᵃ Vene. ana/
el.6ᵃ Mercurij raphael.7ᵃ vō Lune gabriel. Ordo aūt in
ducatu eorū exiſtit: qm̄ primo ducit Satur. deinde Venus
poſtea Iup. deinceps Mercu. poſtea Mars: deinde Luna:
demū Sol. Ducatus aūt ꝛ regimē vniuſcuiuſqꝫ eſt.354. an
noꝝ ꝛ 4ᵒʳ mēſiū lunariū: ad ſilitudinē anni lunaris ꝯtinē/
tis.354. dies: ꝛ.11. trecēſimas: ꝛ ſm hoc inuentū eſt ꝙ cum
Mars mūdū gubernaret: factū eſt diluuiū ppter ꝯiunctio
nem maxie planetaꝝ in piſcibus. Sub ducatu aūt lune di/
ſpartite ſunt lingue: ſubuerſa eſt Sodoma ꝛ Gomorra: ꝛ fa
ctus trāſitus a filijs Iſrael de egypto: ꝛ multa alia apparue
runt indicia: ſm nās ꝛ ppritates ducatuū planetaꝝ. Nam
cum planeta fuerit de planetis inferioribus paruis ꝛ labo
rioſis: ſicut luna ꝛ Mercuri⁹ debilitaṫ ꝛ inordinaṫ nā ꝯſis
illoꝝ nāꝫ ſilr ꝛ cū fuerit aliquis ſuperioꝝ in fortuna: ppter
eoꝝ indiſcraſiā excedentē cōplonē: nā cum alijs puertiṫ ꝛ
debilitaṫ humana. Cū fortitudo vita ꝛ itegritas ſm phos
in tēpa¹⁰ ꝯſiſtat abſoluto ſeu relato: ppter qḋ ꝛ ſub regimie
fortunaꝝ ꝛ motu ordinato ꝛ diutino pcedentium: ſicut eſt
Iup. ꝛ ſol ꝛ aliq̄lr cū Venere vigoraṫ ꝛ longeuificaṫ nā hu/
mana: ꝛ ideo cū huius ducatus magis vigeat in vna parte
vniuerſi q̄ in alia videmus nās humanas in fortitudine ꝛ
debilitate ꝛ elōgeuitate ꝛ eius ꝯrio cum alijs diuerſimode
tranſmutari. ¶ Expedita itaqꝫ trina aſtrologie via: reſtat
phica exequēda: que ēt in tres ſic por ſequeſtraṫ cās. Vna
qdem ex parte pmiſtionis ꝛ corruptionis elītoꝝ ad ſe inui
cem corruptoꝝ: aut ppter diluuiū ignis: ſicut recitaṫ in Ty
meo: aut ppter diluuiū aque: vt famatū eſt a multis. aut p/
pter alias tranſmutationes nociuas ꝛ peſtiferas iprimētes
ꝯtinue in ſubā: ceu apparet in de aere ꝛ aqua: vnde.4. itro
ductorij Albuma. Noe pphā venerādus fugiēs corruptio
nem ꝛ fridītateꝫ aeris ex montibus armenie relinquēs ar/
cham: in chaldeā aerē querēs calidū ſe tranſtulit: vbi ꝛ na/
ture vigorate extiterūt ꝛ pphetie: ac ſcie ſunt inuēte: cū ſm
eundē ille locus pphetaꝝ ꝛ ſapientuꝫ exiſtat. Silr ꝯtingit
ꝓꝑ hiatus ꝛ voragines terre: vt.2. methau. vt denotat Vul
canus ppter vehemētem corruptionē miſtoꝝ ꝛ maxie ani/
maliū intumulatoꝝ: ex qbus vapores eleuanṫ in aerē cor/

Ca.1.pᵒ pncipiō.

F

Ca.ſcdo

G

H

verſus 8.

I poꝛa aialiū corrūpentes parata febꝛiū ṗ.ca.4. ¶ Eſt ⁊ 3ᵃ
ex parte vſus ſex rez nō nāliū accepta eo ꝙ hoies nr̄i tem
poꝛis ⁊ maxie in iſtis regionibus: vbi viget cupiditas: aua
ritia gula ⁊ luxuria: debituz regimē ſanitatis nō obſeruāt:
ꝯtra quos inclamat Gal'.aſo.6. Hip. dicente pueros ⁊ eunu
Aſo.18. chos nō podragriſare. Inueniēs demū Gal'. eoſdez egritu
dine detentos īgt hoies noſtri tēpoꝛis eſſe amicos gule ⁊
luxurie: qḋ nō extiterat tpe hip. ⁊ ideo tunc vere retulit p̄
dictos nō podagriſare. Erant eniz antiquus hoies ꝯtēti co
meſtione glandiū ⁊ caſtaneaꝝ.2. alimentoꝝ.c.36. Cū enim
hoies vterent tūc debita adminiſtratione diete ⁊ cibis ad la
tus groſſitiei tendētib⁹: coꝛpa nāe foꝛtes erāt ⁊ humoꝛes cō
pacti ⁊ euulſioni reſiſtentes. Et ꝓpter hoc hip. vti poterat
in eoꝝ cūone medicinis foꝛtibus vel foꝛtiter cūatiuis q̄les
ſunt ellebor⁹ alb⁹ ⁊ niger ⁊ euſoꝛbiū: ineſereō ⁊c̄. ꝓpter qḋ
4ᵃ pmi.c. 9. circa pncipiū ṗ.4ᵃ. In terra turchoꝝ magna requirit q̄ntitas ſcamonee.
Tēpoꝛib⁹ āt modernis: q: hoies vtunt regimie ioꝛdinato
K ⁊ cibis ſubtilib⁹ liq̄dis ⁊ delicatis: cōpōnē rarā ⁊ ſolubilē
⁊ humoꝛes fluxibiles gn̄antibus: naturis ide debilitatis ⁊
humoꝛib⁹ cū ſpiritib⁹ per ſe reſolubilib⁹ factis. per ſe me
dicinas nō tolerant: vt antiquus foꝛtioꝛes. Et ex hoc appa
ret intellect⁹ verboꝝ Serap. Alexādri ⁊ Meſue. ¶ Ter
tia cā ſumit ex parte modi gn̄onis nāe humane obſeruati
Colli.ca. pᵒ circa meᵐ: ⁊ ca. 16. circa pnᵐ: ⁊ ex pſe: li. 1ᵒ co. 1. in fi. Aſo. 7. ab antiquo tēpoꝛe ⁊ moderno. Antiquus eniz mas ⁊ femel
la nō ꝯiungebant niſi in etate pfecta ⁊ mēbris gn̄onis inte
gratis: qḋ ⁊ nunc phyſicnes obſeruāt: cuz non fuerint vt di
ctum eſt prioꝛes gule ⁊ luxurie amici: ⁊ ideo cū generatum
ſequat nām generātis vt plm̄ū: pmo de gn̄one aialiū: vn̄ ⁊
Damaſcen⁹: Nati ex iuuenibus parētib⁹ pncipalia mēbra
foꝛtia ⁊ ſana nāl'r hn̄t. ꝯtri aūt ꝯrie: foꝛtioꝛes ⁊ longeuioꝛes
fuerūt antiq. Relinqt igit nāz humanā tāq̄z ex vigoꝛoſioꝛi
bus pncipiis olim ꝓductā longeuioꝛē ⁊ foꝛtioꝛez extitiſſe
Iuxta fi. quod attendēs Ariſtoteles vult politi. 7. virum. 35. annoꝝ
⁊ mulierē. 18. copulari: vt vigoꝛe ſeminū ⁊ tpe gn̄onis ⁊ ge
ſtationis ꝓlis ꝯcurrant. Propter qḋ ēt dixit foꝛe ꝓter nām:
L aliā mulierē ab vxoꝛe cognoſcere ꝓpriā: cū ꝓles inde geni
ta gubernet q̄z praue: ⁊ ſic nā reddit villificata: tpe ꝟo pn̄ti
q: vir ⁊ mulier an̄ debitū tps ꝯiungunt: eo puta q̄ nutrimē
tum adhuc opz tēdere in augmentū nutriti: ⁊ nō in ſupfluū
ſpermaticū: ipſis ꝯōdū ꝯnitibus augmētum: neq̄z ēt ei⁹ ap
propinquātibus termino: filii: nō ſolū cocunt ante tps: imo
⁊ multotiēs coꝛpe male diſpoſiti ⁊ plm̄ū: vt cibis ⁊ potib⁹
repleti: cū multū coeuntes ⁊ ebrioſi nō gn̄ent: aut debiliter
Trac. 1. c. 8. ⁊ 3ᵃ pe. pble. 5. ⁊ 4ᵃ 6ᵃ pbl. 3ᵒ 10ᵃ. ꝓblematū. Ideo ꝯcludit nāz modernā ⁊ vite piodo
⁊ vigoꝛe minoꝛatā. Attēdendū tn̄ ꝙ lz dictū ſit ꝙ nā huma
na iſto tpe ac iſtis climatib⁹ ſit debilitata ⁊ pfectionib⁹ mi
noꝛata: ꝯtingit aliis tpib⁹ ⁊ regionib⁹ foꝛtificari ⁊ pfici ma
gis: nō ſm ꝙ predicte cāe tam celeſtes q̄z elītales pn̄t ſibi
in ꝯtrium q̄z ſunt nunc ꝯcurrere: ceu ſapit pipatheticoꝝ aſtu
tia ponēs ſm iſinitas celi gyrationes ⁊ ſilēs eadē ⁊ ſilia ſpē
⁊ nūo iteꝝ aduenire: q: q̄ꝝ ſubā deperit non redeūt eadem
Te. c. 70. M nūo: de gn̄one ⁊ coꝛruptione ſcḋo. Ex his omnibus conclu
ditur nām nunc ab eo quod prius imbellicitatam.

Propter quartum aūt ad pᵐ nāq̄z cū dicat nām nō gn̄are ex infini
to ſz ex finito ꝯcedat. Et ſi dicat ꝙ opz illud finitū defeciſ
ſe ⁊ ſic nām ceſſaſſe: apparet iaz quid dōm: qm̄ cū nā hic in
cipiat debilitari anteq̄z debilitet in plm̄ū nā vl'is intēdens
ꝯſeruationē ſpēꝝ ꝑpetuo in ei⁹ addit vigoꝛē ne decidat pau
latine oino. ¶ Ad aliud qḋ dicebat poſtea ꝙ hoc non pōt
eē ex v̄tute coꝛpoꝝ ſupcelēſtiū cū illa ſint icoꝛruptibilia. Di
cendū ꝙ lz ſint incoꝛruptibilia ſm ſubam ⁊ eterna. Ipſa tn̄
ſm ſuū ſitū ⁊ ꝯiunctionē ⁊ aſpectū diuerſificata coꝛruptio
nē incurrūt: ⁊ iō diuerſas nūc ⁊ prius pn̄t iprimere in nām
⁊ in hec iferioꝛa diſpoſitiones. Neq̄z ēt valet qḋ dicebat:
neq̄z ex parte gn̄antis ⁊ reliq̄: q: tale ſupfluū opz eſſe ſic pro
poꝛtionatū vt in ipſo pfectio valeat ꝯſeruari intellectus vo

N tutis ſeu v̄tus diuina aut iformatiua deciſus a pte: qḋ qdē
erat in ſupfluis antiquoꝝ mō pfectioꝛi quā in his q̄ iſtoꝝ.
¶ Ad tertiū dōm ꝙ motus duplex eſt: qm̄ qdam eſt circu
laris: quidā ꝟo rect⁹: nūc aūt qn̄ dicit ꝙ mot⁹ foꝛtificat in
fine: veritatē hz de motu recto: qui qdē grauiū eſt deoꝛſuz:
leuiū aūt ſurſum: vt apparet in dimiſſis ⁊ emiſſis. In motu
aūt circulari nō eſt verū: imo ille ꝯn̄s nām ſui ſubri: ſemper
vniformis eſt v̄tutis habilitate diſpōnis in mouēdo in pnᵒ:
medio ⁊ in fine ſic ēt oſtēdit in motu illuminationis a cāde
la. Cū igit nā humana ⁊ ordo eius cū aliis ſit vt qdā circu
lus. 2. de gn̄one: vn̄ ꝓblematū. 17. circulū eſſe dicunt huma
na. Dōm talē motū nō foꝛtificari in fine: ſed poti⁹ remanere
eiuſdē diſpōnis aut diuerſificatū parūp: vt ei⁹ excitant cāe. T. c. 35. ⁊ 68. 69 pble. 3ᵃ.
¶ Ad 4ᵐ dōm ꝙ illud tps nō eſt multū elongatū a nobis:
⁊ ſi ſit multū a gn̄one diſtās nūdi: ita ꝙ grādis ſit inducta
varietas: aut foꝛtaſſe nō modica: vt declatū a prioꝛi eſt ad
dita hec variatio intātum ꝙ ⁊ dictuz pſalmiſte nō verificat
hodie cōiter ⁊ vſqueq̄z. Sic igit dcm̄ ſit q̄ntū de hoc rōna
bil'r pōt cōprehēdi: iuxta. ſapientū mūdi verſutiaz: nil ſapie
diuine ſuperi⁹ pſcripte derogādo: ſz poti⁹ cā p oia ꝯfirmā
do: cū ipſa ſola ſit veritas ⁊ vita. In hoc aūt me aliq ꝓterui
nolētes aut potius ipotētes audire: gratis longis vexauere
tpibus: a q̄ꝝ manibus me meaq̄z veritas laudabil'r eripuit
prefata: demum mandato etiam ſuperueniente apoſtolica.
¶ Tūc ad rōnes in opᵐ: ⁊ dōm ⁊ pᵒ ad illud quod dicebatur
vnūq̄dq̄z debilitat p diſtare a ſuo pnᵒ. Dicendū ꝙ verū eſt
ſi illud qḋ diſtat totū eſſe accipit ab illo pnᵒ ⁊ nō ab alio: ſic
aūt nō eſt in ꝓpoſito. nā qḋ diſtat ⁊ qḋ gn̄at nō ſolū recipit
eſſe a gn̄ante particulari ſz ab vl'i vt a coꝛpoꝛib⁹ ſuperioꝛi
bus iā dcis: cū hō hoiez generet ⁊ ſol phy. 2. ⁊ eni videmus
ꝙ fili⁹ gn̄at⁹ foꝛtioꝛ ē ⁊ lōgioꝛis vite q̄z pr̄ gn̄ans: cū filius
magis diſtet a pnᵒ q̄z pater. Sic ⁊ Methuſalē magis diſtās Te. c. 26.
a pnᵒ q̄z Adā. ¶ 2ᵒ ad dcm̄ Meſ. ⁊ Serap. iā appꝛuit qd di
cēdū: ⁊ ſi nō ſit incōueniēs dicere vt diſtaz ē nūc nāz ⁊ diu
ꝓcedere debilitādo. ¶ Et ſic 3ᵒ dōm ad illud qḋ inſtabat
de dētibus. Et hec de pn̄ti dīa. ¶ Differētia. X.

P Uod qs exiſtēs medicus p ſciam aſtrononie non
poſſit ꝯferre i ſalutē egroti mōſtrat p Albuba
tir libro de natiuitatib⁹ dicētē q̄lz hoꝛa aſcēdūt
24. milia roboath: q̄ꝝ vnum: q̄dq̄z ꝯtinet decez
milia momēta: momētū ꝟo qḋlz coloꝛē hz guſtū ⁊ nāz ſuā
ſuo mōr: ⁊ ita eſt ſubtile ꝙ nō eſt ſenſus humani pcipere nec
iueſtigare: nec ſcit aliquis niſi ſolus deus. Si g̃ non pōt ab
hoie percipi mot⁹ celeſtis: ſigtio nō poterit in ꝯferētia oꝛdi
nari egroti. Cōtinet aūt robuth ſpatiuz decē miliū ſtadioꝝ:
qḋ duo milia ducēta quadraginta ꝯficit miliaria. ¶ Am
plius Cōmē. ait. 13. meta. aſtrologia nr̄i tpis nihil eſt: nec eſt In fine. co. 46.
eſſe in ea: ſed eſt conueniens computationi nō eſſe: ſed que
nunc eſt: illa exiſtit de qua loquitur: qḋ aūt nō eſt: egroto cō
ferre non pōt. ¶ Ruſus: tria ſunt q̄ cadunt ſub ꝯſideratio
ne medici: cā diſpō ſeu coꝛp⁹ ⁊ ſignū: quoꝝ eſſe tale exiſtit:
Q q: per cām tāq̄z a prioꝛibus medicus in cognitionē deuenit
diſpōis trine: ſanitatis: egritudinis ⁊ neutralitatis: p ſignū
aūt velut a poſterioꝛibus ⁊ ſenſibilib⁹ ſignat. Sed neq̄z ra
tione cāe: neq̄z rōne ſigni ꝯfere pōt egroto: qḋ oſtēdit eo ꝙ
effectus ⁊ cā ſunt ꝓpoꝛtionabiles phyſi. 2. ſignū ēt ⁊ ſigtuz Te. c. 38.
ſunt ꝓpoꝛtionabilia: qḋ h̄ neq̄z in cā ⁊ cāto neq̄z in ſigno ⁊
ſigto videt euenire: qm̄ cā ⁊ ſignū ſunt incoꝛruptibiles ꝓpe
tue ⁊ ideterminate: vt ſupioꝛa hec cāntia. Cātū ꝟo ⁊ ſignatū
velut q̄ h⁹ ⁊ eꝯ. qḋ ꝺclarat: q: coꝛruptibile ⁊ icoꝛruptibile
dīnt q̄z gn̄e: meta. 10. ¶ Adhuc ſūt h̄ ideterminata: nec vīr Te. c. 23.
plus poſſe determinari ad ſalutem egroti: qm̄ ſi determina
rent: cū coꝛpa celeſtia i hec inferioꝛa iprimāt p motū ⁊ lucē
2ᵒ celi ⁊ mū. aut rōne mot⁹ aut rōne lucis. nō mot⁹: q: mot⁹ Colli. te. cō. 41. pble. 35.
circularis ſuperioꝛ ceſſat in oꝛbe ēt ignis. ꝓblematū. 26. ⁊ in
troductoꝛio ad artē ſphericā. In altiſſimis enim montiū nō

A ſunt vẽti: vt in albo ſeu olimpo ⁊ talib⁹. Cui⁹ ſignũ eſt q̄m derelinquẽtes ſacrificãtes holocauſtoꝝ cineres i poſteriori anno reuertẽtes ialteratos vt ꝑus fuerãt inueniũt: eo ꝙ vẽtus ⁊ pluuia nõ gñant i eis. Si ḡ mot⁹ celeſtiũ i igne ⁊ ſub eo ceſſat nõ poterit hic iferius in aliqd ꝯferẽtiuꝫ applicari egroti. Neqꝫ ex parte lucis põt determinari: eo ꝙ corpa celeſtia ſit rotũda: formã ſpeculoꝝ rotũdoꝝ hñtia lumẽ diffariaꝫ expãdẽtia: a q̄libet nãqꝫ pũcto fere ifiniti exterius deferunt radij. Que ãt radios ꝯgregãt ⁊ ad ſignatũ locũ determinant ſpecula ſunt ꝯcaua vt teſtant pſpectiui. Propter ꝙ ꝓportio ⁊ determinatio ꝯtingere non poterit. ¶ Rurſus ſi ſint aliq̄ corpa celeſtia q̄ ꝯferãt in ſalutẽ infirmi: ſunt ⁊ alia q̄ nocẽt. Jup. nanqꝫ ⁊ Ven⁹ ſunt benigni ⁊ fortune. Satur. aũt ⁊ Mars ifortune: reliq̄ ṽo idifferẽtes nã: ꝓp qd medic⁹ q̄s exñs aſtrologus ꝯferre nõ poterit: cũ eoꝝ effect⁹ ꝓhibere nõ valeat. Et ꝯfirmat: eo ꝙ aereꝫ ſic aut alr diſponit q̄liter nos vti: q2 alias mãs eligere ⁊ fugere poſſum⁹: q̄ aũt ex ꝯtinẽte ipoſſe ſit effugere: ſꝫ vti neccĩuꝫ ẽ ipſa: ei⁹ nãqꝫ ieuitabile ẽ neceſſitas. 9. d ige. c. 14. Etiã zodiac⁹ mobilis a zodiaco imobili receſſit ꝑ. 10. g̃dus ⁊. 23. mi. ſic̃ nunc ꝑitiores teſtant dña hozi: qb⁹ ẽt nũc alij cũ motu acceſſionis ⁊ receſſiõis 8ᵉ ſphere ſatis icidũt. Cũ igit ṽtus ꝓbat a ſuperiorib⁹ in hec iferiora directe ſm ꝙ caput ſigni vni⁹ zodiaci mobilis erit ſub capite zodiaci ſigni imobilis: ⁊ iaꝫ tanta fuerit facta diſtãtia. vno qdẽ mõ ꝯtiget ꝯferr: vt puta ſꝫ zodiacũ mobileꝫ ſꝫ ṽo imutabilẽ nocere: ⁊ maxie q̄n duo ſigna aduerſantiũ nãꝫ ꝯtinua vnũ p⁹ aliõ exiſtẽt: ꝓp qd nõ magis ꝯfert q̄ nocebit. Palin: natiuitas ſciri nõ põt cuꝫ celuꝫ fere in momẽto vt dictũ tẽporis: grandẽ ab eo qd erat ꝑmus mot⁹ ſuſcipiat tñſmutationẽ ſub q̄ grãdis fit ab eo qd ꝑus varietas in ſuſceptiuo. ¶ Silr nõ cognoſcit ad mĩnũ hora caſus ſeminis neqꝫ natiuitatis momẽtũ: ⁊ maxie q̄n ort⁹ tardat naſcẽtis. Et fulcit eo ꝙ ſtelle ꝯſiderate ab aſtrologis: ſolũ mille. 29. exiſtunt: talie ṽo ſunt infinite: que ⁊ velut eſſe hñt ⁊ operari meta. 2. cum igit eas medicus exñs aſtrologus non cognoſcat eiſdem ꝯferre nõ poterit. Jtaqꝫ medicus exñs aſtrologus non poterit in ſalutem ꝯferre egroti.

Post me dium. | B | Comẽt. c. 4. | C

In oppoſitum

ſũt ſnie ph̃oꝝ aſtrologoꝝ ⁊ medicoꝝ. ¶ Amp. dauid. 4. d cãis Cã ꝑmaria plus influit ſup ſuũ cãtũ: q̄ꝫ cã vlis 2ᵃ. Sed corpora celeſtia ꝑter deũ ⁊ oino ſepata ſunt prime cãe iſtoꝝ iferioꝝ: ſic̃ oẽs ꝯſentiũt ſapiẽtes: ꝓp qd ⁊ vehemẽti⁹ opabunt quoꝝ opationes debite approximãs medicus exñs aſtrologus his ꝯferre poterit. Sapiẽs nãqꝫ cũ ſciuerit aſſimilare ⁊ ꝯuenire res ſupiores iferiorib⁹ verificabit aſtroꝝ in hec iferiora iudicia Haly. hebẽ ragel. Adhuc qui ꝑt iuuare ⁊ nocu^m remouere: ꝑt i ſalutẽ egroti ꝯferre: ſꝫ h ꝑt aſtrolog⁹ ẽt ſolus iuxta illõ cẽtiloquij. Aſtrologus optimus multuꝫ malũ ꝓhibere poterit: qd ſm ſtellas venturũ eſt. Et aia ſapiens ſic optis adiuuat nãe: ceu ſeminator fortitudines naturales. Multo igit amplius cõſociatus medico. Confert itaqꝫ medicus exiſtẽs aſtrologus in ſalutem egroti.

D

Propter primum

quidẽ ſciendũ ꝙ q̄n querit an q̄s exñs medic⁹ ⁊c̃. nõ formã inherẽtem ſingulr medicine itelligo: veꝝ ſubſiſtẽtiã ſubiti ſic̃ hoc ꝑcipiũ exñs indicat: in q̄ due inherent forme: medicina videlꝫ ⁊ aſtrologia: ita ꝙ ⁊ mãm dicat ſeu cõpoſitũ ⁊ nõ formã. Quid aũt ſit medicus dña dictuꝫ eſt ḣᵃ: qdqꝫ medicina 3ᵃ. Eſt aũt aſtronomia ſeu aſtrologia: lex vl rõ figuras celeſtes ⁊ motus in ſe ⁊ in ſuis effectib⁹ vlr cõſiderãs. Quidã ṽo aſſignantes dñam appellare volũt aſtronomiã ſciaꝫ de motib⁹: aſtrologiã aũt iudicioꝝ ſciaꝫ: qd nõ opꝫ: fere eni idẽ vident ipoꝛtare. Nã aſtronomia ab aſtro: ⁊ nomos qd eſt lex dĩ: aſtrologia ṽo ab aſtro: ⁊ logos qd ẽ rõ vel ſermo. Tangit q̄qꝫ in hac deſcriptione 2ᵉ aſtrologie partes: vna qdẽ que ſcia dĩ q̄ntitatuꝫ figuraꝝ: ordinationis ⁊ motuũ corpoꝝ: vel ſcia toti⁹: ⁊ hoc ꝑ eius ꝑmas dñas: ꝑ ſe E cũdas ṽo vt in ſuis effectib⁹ ⁊ reliq̄ tãgit altera ps que dĩ ſcia iudicioꝝ: q̄ 2ᵉ exiſtit: vna qdẽ introductiua ad iudicia: altera exercitatiua appellat: q̄ ⁊ iteꝝ in q̄ttuor ſepat ꝑtes: q̄ꝝ vna eſt de reuolonib⁹. 2ᵃ de natiuitatib⁹ ⁊ eaꝝ reuolonib⁹. 3ᵃ de iterrogationib⁹. 4ᵃ d electionib⁹: cui ⁊ imaginũ ſupponit ſcia. Que aũt de reuolonibus tres hꝫ ꝑtes: quaꝝ vna eſt de. 120. ꝯiunction ib⁹: alia de reuolutione ãni ſm introitũ ſolis in caput arietis ꝯſiderata: vel ex ꝯiunctione ſeu oppõne ſolis precedẽte accepta. 3ᵃ ṽo de mutatione tẽpoꝝ vt pluuiaꝝ ⁊ hui⁹: ceu lucidatoris dña mõſtraui ḣᵃ. Cõferre hic intelligo cõiter qõlibet iuuare ſeu iuuamẽtum illud fuerit in expõne eoꝝ que dñr in medicina de aſtrologia ſiue in applicãdo debite tria medicine inſtr̃a ad tres antedictas diſpoſitiones: ſeu etiã ꝓnoſticando quocunqꝫ modo.

Propter ſecundum

quidẽ ſciendũ ſm Albumaſar ꝑ introductorij ꝙ fuit aliquoꝝ medicoꝝ opinio ſe de medicinali ſcia iactãtium: vt acqrant ꝑ eã: ſciam aſtroꝝ nil vlr ꝯferre ad magiſteriũ medicie: qd eis 4ᵉ põt ꝯtingere. ꝑ qdem vt oſtẽdãt ſe oia ſciẽtes ſue iperitie ſolatiũ reddẽtes: facti ẽt ſiles quibuſdã rhetorib⁹: ꝑ nãliũ virtutũ. c. 16. in ꝑn⁰ deridẽtes que maxie nequeunt diſſoluere nõ audẽtes neqꝫ conãtes ꝯdicere. Quibuſdã aũt hoc euenit vt qetent itellectũ ſuũ: dicẽtes ſciaꝫ aſtroꝝ nõ poſſe cõprehẽdi ꝯſiles facti Senofano Colophonio ponẽti terrã qeſcere ꝓpter infinitũ eius qd deorſum: vt nõ negocient q̄rentes cãs. 2. celi ⁊ mũ. cũ infinitũ cũ careat ꝯſiderabili: nõ eniꝫ ptranſit intellectu. Alij ṽo id dixerunt: q2 viderũt quoſdã ſe: appellãtes aſtrologos aut ſil medicos ⁊ aſtrologos i iudicijs errare: ꝓpter q̄s ſcia aſtrologie vituperari nõ oꝫ: cuꝫ ſic iudicantes nõ ſint aſtrologi ſed mẽdaces ⁊ diuinatores. Quibuſdã ṽo viſuꝫ h fuit ꝓpterea q2 vi eis ꝙ dcã medicoꝝ ſemp ſint attẽdẽda: cuꝫ interdũ diuerſitas intercidat iter iudiciũ medicine ⁊ aſtrologie neſciẽtes diuerſitates iter has apparẽtes ad ꝯcoꝛdiã reuocare. Jlli ṽo q ſequunt medicinã ſic̃ debẽt ⁊ ſuoꝝ maioꝝ dicta diligenter inſpiciunt ꝯcedunt hãc ſciam aſtronomie: nõ ſoluꝫ vtilem: ſed ⁊ neccĩaꝫ maxie medicine: q 3⁰ approbabunt dicendoꝝ: ⁊ pmi ꝯdicentes quidẽ reprobabunt 4⁰.

F | C. cõ. 35. | G

Propter tertium

ṽo ſciẽdũ ꝑ ꝙ corpora celeſtia in hec agũt inferiora 2⁰ quot ⁊ qb⁹ modis. 3⁰ ꝙ medic⁹ exñs aſtrologus hui⁹ ꝑt cognitionẽ hre. 4⁰ ꝙ ꝯfert aſtrologia ad ſalutẽ egroti. 5⁰ quibus vtiqꝫ modis. ¶ Primũ hui⁹ oſtẽdit: q2 ex necitate iſte mũdus ⁊ iferior ꝯtinu⁹ eſt ſupiorib⁹ lationib⁹: vt ois ṽtus ei⁹ guberner ide: tactũ ꝑus metbᵉ ꝑ: qd ẽt dixere aſtrologi: vñ ꝑn⁰ cẽtiloquij. Mũdanoꝝ mutatio ad h ⁊ ad illõ corporũ celeſtiũ mutatione eſt: ⁊ iõ cãs reꝝ rimaturus ꝑ celeſtia contẽplare. Propter ꝙ nouẽ iudices. Ois mundane genitu re ꝯdo ex planetis: coꝛũqꝫ ſignis tanq̄ꝫ ferrũ ex lapide magnete depẽdet: vñ Meſahalach epiſtola. Sile eſt opus planetaꝝ in hoc mũdo lapidi magnetis ⁊ ferro. Hoc idẽ trib⁹ oſtẽdit rõnib⁹: q̄m ſicut appet 2⁰ ⁊. 10. meta. Q̄ñcũqꝫ inuenit aliq̄ nã pl̃ificata in multis ſꝫ vnam vniuocã rõnẽ exñs: hãc opꝫ in cãm eius magis vnitã ⁊ determinatã adducere: vt tãdeꝫ multitudo ois ad vnã reducat vnitatẽ. Nunc autẽ ⁊ nã caliditatis ⁊ friditatis ⁊ reliq̄ ꝑl̃ificata iueniť exñs ſꝫ vnã vniuocã rõnẽ: q̄re opꝫ ipſaꝫ i vlterioꝛẽ cãm deducere: h aũt nõ ꝑt eſſe niſi corpus: ⁊ nõ itelligẽtia ſm ꝑn⁰ ph̃ie: cũ nã in ſuis opõnibus ſaltũ nõ comitat: imo ſic latenter de extremo in extremũ per mediuꝫ ꝓcedit vt ꝯtinuitate lateat ꝯterminũ. i. vltimũ ⁊ mediũ hyſtoriaꝝ. 8. Amp. ois cã ſufficiẽs nõ impedibilis ſm ſe ei⁹ effectũ iprimit: ⁊ ex necitate in paſſum ſibi ſubm: talis aũt cã corpus eſt celeſte: cum ſit ꝑpetua ⁊ incoꝛruptibilis toto eterno vitã ꝑ ſe ſufficiẽtiſſimã ducẽs neqꝫ ſeneſcẽs: ꝑ celi ⁊ mũ. Et firmat: q2 motus corpoꝝ celeſtiuꝫ eſt res diuina q̄ꝫ res de mundo neqt mõ aliquo diſturbare: q̄m eſt neccĩa ⁊ inde aliud eſſe nõ põt. ꝑ q̄dripartiti. Et

D ſile gᵉ ar. 3. Pᵉ me^m | C. cõ. 4. Te. c. 2. | H | Ce. 1. circa ꝑn^m | T cõ. 100

I ſilr fere ſemp tāta cā nām ſibi ſubiectā ēt idiſpoſitā pōt diſpo
nere. ¶ Rurſus: ea q̄ eſſentialr ſunt ordinata ſ3 prius ⁊ po
ſterius ⁊ cām ⁊ cāt3 vnū agit in aliud neccio: alia aūt ſunt
in cōi iferiora cū ſuperiorib⁹: qd̄ appet: qm̄ abſoluto poſte-
riori nō tollit qd̄ prius: ſed eꝯ: pp̄ter qd̄ ſuperiora in hec i-
primēt inferiora. ¶ Propter 2ᵐ hui⁹ ſciendū q̄ tribus mo-
dis vident ſuperiora in hec iferiora ipimere: quoꝝ vn⁹ eſt
vlis: alius pticularis. 3⁹. q. medius. Vlis vo motu pficit ⁊
luce: corpora nāq3 ſuperiora his duob⁹ modis vlr in hec in
feriora agunt: vñ. 2. celi ⁊ mū. Calor ⁊ lumē a celeſtibus ge

T. cō. 42. vt ſupra in ar.

nerat corpib⁹ attrito aere ab ipſoꝝ latione. Natus eſt eni3
motus ignire ⁊ ligna ⁊ lapides ⁊ ferrū: vt ſagitte liqueſcāt
plūbee: experimur nāq3 q̄ qn̄ motus in ſuperiorib⁹ crebri
us ⁊ vniformiter ad vnā ptē tendēs efficit: ſic qn̄ motus di
uerſitatis ꝯuenit cū motu lōgitudinis: h̄ eſt qn̄ planete fue-
rint in ꝯrium motus directe aerē ad calitatē mutari: qn̄ aūt
motus diuerſitatis fuerit in ꝯtrariū motus lōgitudinis: vt
K cum fuerint retrogradi: eo q̄ motus hebetat: ad frigidita
tem diſponi ⁊ humiditatē: Q3 aūt per lucem operent appa
ret cum in cōiunctione ſtellaꝝ ſimul ⁊ lumine multiplicato
velut multis radiantib⁹ ſpeculis ſm plaga3 inferiorem illi
ſuppoſitam pcipiamus aerē ad caliditatē mutari. In quaꝝ
qdē ſeparatione lumine diſpartito ꝯriu3 ſentimus ꝯtingere

Cap. 5. P⁹ me⁰

pp̄ter quod 4⁹ de partibus aialiu3. Noctes plenilunij ſunt
caliores pp̄ lumē lune. Luna enim velut ſpeculū oblugubre
ſm hypercū recipiens lumē a ſole vndiq3 ſm ptē nobis ex-
poſitā ⁊ velut alter ſol tūc maxie ſ3 Haly hebē ragel facta:
lumē trāſfundit in hec iferiora: ſic g̃ hoc verificat nō ſolū in
ꝯiunctione: veꝝ ēt in aſpectib⁹ ⁊ maxie oppōnis ⁊ trino: cū
tunc radij plures alterutrim ex oppoſito demādent. Mo-
dus vo opandi medius eſt quo p eoꝝ cōplōnē opant: nam
q̄dā eaꝝ dr̄ fride ⁊ ſicce vt Saturn⁹: qcqd dixerit Cōmē.

C. 43 in fine. C. p. 1. vſq3 ib.

2⁹ celi ⁊ mundi ꝯ. A. ingens. ſtellas in rei veritate nō agere
friditate3: ſed calores ſiles vnicuiq3 elntoꝝ. Contradicit ēt
expſſius ſibimet in de ſuba orbis qda3 vtiq3 calide ⁊ humi
L de: vt Jupiter ⁊c̄. Et eaſde3 cōplōnes ſortiunt ſtelle fixe cū
planetis p̄ q̄dripartiti. Intelligo aūt cōplōnem nō formalr
eis inexñtem ſed effectiue: qm̄ tunc eſſent cōpoſita ex elntis
ꝯrijs: ⁊ ſic corruptibilia: vnde p̄ celi ⁊ mūdi ꝯſentit Ariſt. an

T. c. 22. Scdo celi cō. 22 ı ſi

tiquiorib⁹ ponētib⁹ corp⁹ celeſte 5ᵃᵐ eſſentiā vel nā3 per ſe
exñte3: ⁊ Cōmen. Credimus q̄ chaldei dixerunt celū nām
5ᵃᵐ. dicit eni q̄ phīa pfecta erat tpe illoꝝ: ſic Ari. tpe: cū ifi-
nities eedē redeant opiniones. Qd̄ aūt ſic eſt cōplōnatū in
hec iferiora opat effectiue: ſicut motus cāliter ⁊ nō forma-
liter calefacit: ⁊ vinū inebriat cū hoc nō ſit calīm neq3 ebriū.
Complō aute3 oium aſtroꝝ: vt in p̄ q̄dripartiti: ex cōplōne
planetaꝝ elicit: ad calitatē tēdit ⁊ humiditatē: velut cōplō
humanā: cū ſupiora ſi ordinent ad iferiora iſta accidētalita
te ſit q̄da3 ⁊ itentione 2ᵃ ſicut declarabit dr̄ia. 101. ad hoiem
qde3 magis ordinabunt. Nā p̄ p̄⁹. c. de cōplōnib⁹ ex calita
te ⁊ ſiccitate cordis: calitate ⁊ humiditate epatis: friditate
M ⁊ hūiditate cerebri ponit ex q̄dā coalteratiōe qn̄ hec pp̄or
tionabunt ⁊ pōderabūt adiuicē reſultare cōplōnē 3ᵃᵐ tēdē
tē ad calitatē ⁊ hūiditatē: q̄3 medici tēperamentū q̄ ad iuſti
tia3 appellāt: ita ⁊ in ſuperiorib⁹ caliditas Jouis Martis
⁊ ſolis ſupant friditatē Saturni: Veneris ꝯtēperate in frigi
ditate ⁊ lune: ita q̄ caliditas ſupexcedat: ſilr ⁊ humiditas
multa Lune ⁊ Veneris nobis ppinq̄rum ⁊ Jouis ſupant
ſiccitate3 Saturni. Martis ⁊ ſolis nō vehemēter ſicci: cum
ſit fons maxie caloris ⁊ vite. Nō enim eſt vita viuētiū pter
deu3: niſi per ſolē ⁊ lunā. Albumaſar in ſadā: Silr aūt ⁊ in
ſtellis fixis euenit cum ſimiles vt dictum eſt planetis ſortiā
tur cōplōnes. Sic igit cōplō ſtellaꝝ oium velut quodā mo
do ordinata in nām humanā vt ipſa ad calīm tēdat ⁊ humi
dum. Modus vo particularis eſt qdam influxus ſtellaris
vnicuiq3 idiuiduo fere differenter ab alio pp̄ria natiuitate
aut reuolutione einſdē idiu⁹: ⁊ iō videm⁹ Saturnū ⁊ Mar

tē: l3 ſimplr ſint iſortune ⁊ hēant annos auferre ab alcoco-
den: tñ qn̄ fuerint alcocoden. i. datores formaꝝ vite annos N
ſuos minores medios ſeu maiores pſtabunt ſm eorum for-
tunatione3. qd̄ ⁊ in alijs magis ꝯtingit planetis: ⁊ ideo ois
planeta ſm diuerſitatem natiuitatis ⁊ reuolutionis vni exi
ſtit fortuna: alij vo infortuna. Et hic quidem modus eſt ſic
ſingularis ⁊ appropriatus q̄ ēt mediū cū nō ſit ſuſceptiuu3
eius ipreſſionis: nō reddit ab eodē affectū: velut piſcis di-
ctus torpigo manū piſcatoris ſtupefacit ⁊ nō rhete. Alexā-
der peripathеticus methauroꝝ p̄. ¶ Propter hui⁹ 3ᵐ ſciē
dū: q̄ qs medicus exñs aſtrologus hꝯ ipreſſiōes ⁊ modos
eaꝝ in hec iferiora pōt cognoſcere: qm̄ ſcīa eſt habitus itel
lectualis ex demſ̄ratiōe elicitus: talis aūt ex celeſtib⁹ corpo
ribus pōt acqri ab itellectu: cū ſcīa aſtroꝝ hēat cōditiones
oēs ſufficienter reqſitas ad ſciam. Ipſa nāq3 ſumit demon-
ſtrationes ſuas ex ſcīa numeri ⁊ menſure Almageſti p̄: que
ſm Comᵗᵒᵐ. 2. meta. ſunt in p̄ ordine certitudis vt dr̄ia. 5.
Subiēm ēt ſuū fixum eſt perpetuū. ialterabile ⁊ quodāmō de O
his q̄ a mā abſtrahūt oino ſenſibili: ⁊ iō Ptolo. ibidē pfert
iſtā ſciam nāli: cū illa ſit trāſmutabiliū gñabiliū ⁊ corrupti
biliū: de qbus certā hīe nō poſſumus cognitionē: ⁊ metaᶜᵉ
ſilr cū hec ſint eoꝝ q̄ a ſenſib⁹ remota ſūt: ⁊ poᵗᵃᵐ trāſcēdūt
nr̄i itellectus. Sic eni hec ſe h3 hō ad manifeſtiſſima i nā. i.
itelligētias ⁊ deū de qbus exñt ea: velut oculus nycticora
cis ad lucē ſolis: meta. 2. Adhuc cum ſcīa ſm Gal. nō ſolu3

Te. cō. 1. L. 1. de ſō mis ca. 3. pbe. ⁊ li. itrod. pul ſuu3. t. 24 t. 1. d ſim-plicib⁹ de ſtin. 3ᵒ. ca. 5. ⁊ dif. p̄⁰ c. 2. ⁊ p̄⁰ d diebꝰ cre-ticis. in ſi. t. 2. c. 3. in pn. t. 9. ic rap. c. 6. ⁊ 8. mya mir c. p̄⁰ collr p̄⁰ met. i pn⁰ probe. Prime aſo. cō. 12. ⁊ p̄⁰ d cri ſi. ca. 5.

acqrat ex rōne: ſed ēt experiētia: que ſm Ari. ſenſibiliū exi
ſtit p poᵃˢ organicis ſuſcepta: ⁊ ad ea q̄ ſunt aſtrologie ſen-
ſus q plura facit ſcire vt viſus ptingat: ex eis per expientiā
ex ſenſu acceptā cognitionē poterim⁹ ſuſcipere: ⁊ maxie pp̄
ipſoꝝ perpetuū ⁊ imutabile exiſtere. Et ſi alij nō valeāt no
ſtroꝝ ſenſus attingere: ⁊ h̄ qdē ſenſus: deinde vlr̄ ꝯſcēdit ⁊
ſcie pnᵐ itellect⁹ vigore dr̄ia. 3. pp̄ qd̄ ſcīa ex celeſtib⁹ pote-
rit hñi. ¶ Sed vlteri⁹ qdē vidēdū ē ad q̄ztū eoꝝ ſcīa ſe extē
dat: pp̄ qd̄ dōm q̄ ſic Gal. diſtinguit in pleriſq3 locis dupli-
cē eſſe cognitionē in medicia: vnā qdē certā: aliā aūt ꝯiectu
ratiuā artificialē acceptā iuxta arbitriū vicinās veritati: ſic
⁊ in aſtrologia ꝯtingit iudiciali magis: cu3 certior ei⁹ q̄ de
motib⁹ ptis aſtrologie hac hēat cognitio: ⁊ iō Albuma. 3⁹
itroductorij diffiniēs aſtrologū dicit eū fore ſapiētē i eē pla-
netaꝝ ⁊ eoꝝ ſigtione: ⁊ mediatorē eoꝝ q̄ fiunt ab eis ex tpe
noto in eodē tpe ſuo: ⁊ i tpe futuro ac definito: qd̄ exponēs
ait ſtellas ſigre oē3 rē que eſt in hoc mūdo. ſcire tñ nobis eſt
ipolē totū pp̄ter impoᵗᵃᵐ intellect⁹ nr̄i. Sig̃nt eni3 ſtelle ſu
per res hui⁹ mūdi trib⁹ modis. Quoꝝ pmus ſubtilis eſt ⁊
pfundus: intātū q̄ nō poſſit comprehēdi ſcīa pp̄ter infinita P
tē fere idiuiduoꝝ ſignatoꝝ q̄lia ſunt nāe ⁊ accñtia determi
nata oium idiuiduoꝝ exñtiū in q̄libet elemētoꝝ. Et pp̄ter
hoc apparet verificatio illius qd̄ iducebat in ꝯriū. In vna Cap. 3.
quaq3 hora aſcēdunt. 24. milia roboat ⁊c̄. vñ. 3. de ige. Qd̄
nō pōt patefieri: neq3 ſcribi in libro: neq3 ab aliq̄ dici vnum
qdda3 eſt: puta vera q̄ztitas vniuſcuiuſq3 pticularis. Scd̄s
modus eſt qm̄ pōt aſtrologus cognoſcere ſigtionē ſup vnā
ſpēm: aut ſuper nūm gentiū alicui⁹ ciuitatis ⁊ ſiliū: nō tñ p̄- Q
q̄litatē ſeu numeꝝ ⁊ q̄ztitate3 ſigationis pciſe hīe. Eſt aūt ⁊
tertius modus quo ex ſigatione reꝝ ſup eas q̄litatē ⁊ q̄zita
tem cognoſcimus ſeu ſunt gñā ⁊ ſpēs ⁊ elnta ⁊ trāſmutatio
nes eoꝝ i ſeipſis ⁊ idiuiduis determinatis: determinate tñ
applicatione deſcēdēdo. Quocirca ⁊ ſcīa iudicalis reddit
valde difficilis: tñ pp̄ter multa ſibi admiculantia: qm̄ non
poterit dare iudicia ſm ſtellaꝝ complōnē: niſi hō q vini eie
⁊ cōplōnē nālē bñ cognouerit in centiloquio: vñ Haly cō-
men. Hec ſcie ps melior eſt cunctis ptibus q̄ in hac ꝯtinent
ſcīa: q̄3 qui bñ ſciuerit aſtrologus phīc⁹ meret dici. Hꝯ eni3
ſcīa iudicialis eſt ꝯterminabilis ⁊ affinis aſtrologie de mo
tibus nāli ſcie ⁊ medicine: p illā eni3 diſpōnē celi ⁊ loca ve-
nat: p has vo op3 mā3 cognoſcere: tñ ēt qꝛ difficile ē oium
ſtellaꝝ etiā inſtrumētis ꝯſideratāꝝ ſigationes accipere ma

A ꝯxime q̄ñ ſeipſis diſcordātur ſilr ex mō applicationis ſu/
perioris ꝛ vlis ad iferius ꝛ ꝑticulare:opꝫ nāqꝫ per debita
media multis circūſtantijs habitis additis in deorſuꝫ qȯ
vle adducere:ex̄ñ ēt ꝓpter iſtabilitatē ꝛ mutationē māe ſup
quā iudicat̄:ꝛ iō in pn° cētiloquij aſtrolog⁹ dꝫ reꝫ ꝓferre
nō ſpālr:ſꝫ vlr:velut q rē aſpicit ex lōginquo:cū ei⁹ cogni
tio ſit ſm mām ꝛ nō ꝑ formā:de qua cognitio bī dubia:de
forma ꝟo certa:cū ipſa ſemꝑ ſit iuariabilis vic vni ꝛ ordi/
ni adherēs ꝯtinue:ꝑꝑ qȯ Meſahalach non imerito in epi
ſtola. Scito ꝙ ſcia aſtroꝝ ſit grauis valde: ꝛ digni⁹ qȯ ex
ea ſcire potuit h̄ eſt omne.ſ. vle aut plurale:vt ſunt reuolu
tiones annoꝝ ꝛ reliq̄. Ueꝝtñ q̄ñ hec vlia cognouerimus
ad particularia īdiuiduata poterimus ſicut alie ſcie cōcer
nētes mām ſenſibilē deſcēdere velut medic⁹ opat̄ in medi
cina ſanādo non hoīeꝫ:ſꝫ calliā aut ſortē:ꝑꝑ qȯ ꝛ ſi in alijs
ſciētijs hō multo ſtudio inq̄ſitione egeat ꝛ expientia:pre
alijs in hec indiget admirabili ſcia ꝛ diuina. ¶ Deinceps
ſciendū ꝙ duplr pōt qs medicus exiſtēs aſtrologus circa
cōplones:opa ēt particulariū debite deſcēdēdo ex vlibus
B ante dictis in hec iferiora factas cognoſcere. Primo qdeꝫ
ſcia q̄dā vlīnā planetarū qdā ſunt fortune ꝛ felices: ſicut
Juppiter ꝛ Uenus ꝛ Luna:ēt ꝛ ſol ꝑ aſpectū. qdā aūt infe
lices ꝛ iſortune velut Satur. ꝛ Mars:ꝛ ſol ꝑ ꝯiunctionē:
ad quos ēt tanq̄ȝ indifferēs Mercu. ampli⁹ ſepe declinat:
cū igit̄ fortune ꝑ ſe ꝓſperos inducāt effect⁹ in hec iferio/
ra. Infelices aūt econtra ꝛ hoꝝ luna ſit facta vicaria hñs
ſiltudinē cū corpore in opatione:in cētilogo:ideo dicta eſt
ab aſtrologis dare diſpōnē ſuā oībus planetis.i. reddere
ſe diſpoſitā ad impreſſionem ſuſcipiendam ceteroꝝ plane/
taruꝫ:cui ſi ſaturnus aduerſat̄ iuncta cum infortunis aut
eas aſpidēs vel in cōbuſtione ſolis poſita vel in ſignis pra
uis locata:poterit aſtrologus iudicare in cōi nocu^m ſuper
quēlibet egroꝝ:eo ꝙ nā impedit̄ vlis. Corpora nāqꝫ egra
ꝓpter coꝝ debilitatē ꝛ priuationeꝫ regimīs ꝓprij:magis
recipiunt impreſſiones forinſecus aduenīētes q̄ſcūqꝫ. Q̄ñ
ꝟo planetis fuerit ꝯiuncta felicib⁹ aut aſpectib⁹ beatis ꝛ
in figuris cōpetētib⁹ ſalutē vlr egrotantibus ꝓmittet. Di
C xi aūt vlr ꝛ per ſe eo ꝙ fortuna efficit̄ iſortuna ꝛ ecōtra in
fortuna fortuna q̄ñ q̄litas planete qualitati opponit̄ egri/
tudinis. Luna nāqꝫ q̄ñ Marti ꝯiungit̄:ꝛ ſi deberet nocere
rōne ꝯ̄rietatis q̄ȝ ad nām hꝫ humanā:ꝛ ꝯfert tñ rōne q̄lita
tis:caliditatis.vꝫ. ꝛ ſiccitatis febricitātib⁹ ex ſlate:cuꝫ ex
his mā febrilis digerat̄ calefacta ꝛ exiccata:ꝛ ſilr in ſatur
no ꝛ alijs:q̄re in centiloquio pulcherrime dicit̄:niſi fuerit
egritudini ipſi ꝯ̄ria fortuna ꝯ̄ria ꝛ in ſuo haiç.i. ſilitudine.
Eſt aūt ꝛ alia cognitionis via ꝑticularis in tres ſequeſtra
ta modos:vnus qdē verior ꝛ ꝑcilior:qui ex natiuitatis cō
figuratiōe ſuperioꝝ aut eiuſdē deprehēdit̄ reuolutione:ſi
cut in pte natiuitatū ſciali ꝯtinet̄. Eſt ꝛ alia per interroga/
tionē habita:cū enim qs ꝓpriā natiuitatē ignoret ꝯceſſuꝫ
eſt tibi cum magna ſollicitudine ꝛ inſtātia interrogationē
vlem ꝓponere aſtrologo:ꝛ eaꝫ velut figurā natiuitatis re
cipere. Celū ꝛ eni tūc ſicut fuit tpe natiuitatis aut ꝓpe val
de inenit̄ ꝯfiguratuꝫ:ſicut recitat Albuma. de ſeipſo in ſa
D dan nō hñte natiuitatis ꝓpe ꝯfigurationē:ſꝫ pro ea q̄ſtio/
nē aſſumpſiſſe vleꝫ in qua oēs ei⁹ relucebāt ꝯditiōes. In/
uenit̄ ꝛ modus tertius:qui eſt ꝑ ꝯſideratonē dñi ꝯiūctio/
nis aut preuētionis ꝓcedētes egritudinē ꝛ aſcēdētes hora
ꝓncipij egritudinis ꝛ loci lune. Naꝫ ſi luna tūc iuncta fue
rit fortunis aut ab eis aſpecta ſalutē ſigt̄ egrotantis. ſi ꝟo
econtra necem ſigbit eiuſdem. Haly. Hebenragel. ¶ Pro
pter q̄rtū hȯ ſciendū ꝙ aſtrologia nō ſolum ꝯfert medici/
ne practice:ꝑimo theorice ꝛ plibus ſciaꝝ. Confert enim ſcie
meta. eo ꝙ docet ex poſteriorib⁹ eius finē intētū ꝛ ſubꝫ in
ueſtigare:ꝑ corpora nāqꝫ celeſtia potiſſime in cognitioneꝫ
deuenim⁹ ꝓncipij ꝓmi:vñ Apoſtolus ad romanos. ꝑ Inui
ſibilia dei per ea q̄ facta ſunt a creatura mūdi:ītellecta cō/
ſpiciunt̄:qȯ ꝛ ꝯſentiēs Ariſt. 12. meta. cū voluit iueſtigare T. cō. 4[illegible]
primū pn^m ꝛ numerū itelligētiaꝝ ad Calipum ꝛ Eudoſiū E
famoſiores aſtrologoꝝ ſe tranſtulit:ꝛ ſꝫ numeꝝ ſpherarū
ab eiſdē:differēter tñ poſitum numerū ꝯcluſit intelligētia/
rum. Et iō ait ꝙ pluralitatē lationuꝫ ex maxie ꝓpria phia
mathematicaꝝ ſciaꝝ intēdere opꝫ ex aſtrologia. Eſt ēt ſci
entia que ſꝫ Ptolomeū ꝑ ceteris nos morib⁹ ꝛ virtutib⁹
iformans amplius in amorē ꝛ cognitioneꝫ primi deducit:
vt ꝛ ꝑus apparuit iuxta illȯ Joānis. Hec eſt vita eterna vt
cognoſcant te deū verū ꝛ vnū. Ad minicula t̄ ēt ſcie nāli ꝛ
medicine theorice in coꝝ libros exponēdo: ſicut appet. 2. T. cō. 56.
de gnōne:de celo ꝛ mūdo:i metauris ꝛ alijs plib⁹:ꝛ Hip. li. 2. t. c. 5[illegible]
in epidimia:i de aere ꝛ aq̄s:ꝛ Gal. i pleriſqꝫ afo. 3° ꝛ ꝑcipue T. 1. 1. c. 3.
creticoꝝ 3°:in q̄ȝpluribus capl̄is theorice. 5. ꝛ ꝑ ꝑ° in qb⁹ Afo. 1. 5. ꝛ
ſunt ſermones q ſine hoc nō pñt itelligi:ꝙ āt maxie ꝯferat 10. ꝛ per°.
medicine practice ꝛ vtrūqꝫ theorice oſtēſum eſt ex verbis 4° afo. 5.
Hip. dīa ꝑ°. Rurſus 3° creticoꝝ cap. 6. Ego redeo ad reꝫ C. a. 3. vſqꝫ ad. 15^m.
q̄ȝ ꝯſideraui cū ſtudio ꝛ ꝑſcrutatione vehemētī:ꝛ iueni eā Hoc. 2. c[illegible]. ſingulari
certaꝫ verā que nō perit:ꝛ eſt res quā iuenerunt aſtrologi tr. 3. c. 6.
egyptij:ꝛ eſt ꝙ luna ſigt̄ ſuꝑ dies q̄lis eſt diſpō hoīs in die
in egritudie ſua ꝛ in ſanitate ſua:q̄ñ ſi applicent̄ q̄dā ſtel/
le eq̄les heſitātibus.i. erraticis:ꝛ ſunt ille q̄ nominant̄ for F
tune:erūt illi dies illi hoī ꝯuenientes:ꝛ ecōtra ſi applicent̄
q̄daꝫ ſtelle heſitantes egrediētes ab eq̄litate:erūt illi dies
hoī leſionis ꝛ triſtitie:qȯ ēt ſenſit ꝑ de igenio ſanitatis. c. ꝑ
ꝯtra Theſſallū. Uoluit enim medicū nō ſolum medicinalia
cognoſcere:ſꝫ ꝛ dialecticā:arithmeticā:aſtrologiā ꝛ q̄dri
uiuꝫ oē. ¶ Amp. expſſe ꝓbat Haly. in pn° libri ſui oporte
re medicū in oībus ſeptē artib⁹ liberalib⁹ magiſtratū ſiē
declaratū ſufficiēter:dīa ꝑ°. ¶ Oñdit ſilr ſidē rōne:q̄ñ ꝯfe/
rētia vī cāri ex debita ꝛ ꝯueniēti applicatione ꝯferentis
iuuatiui. Hoc aūt tribus modis pōt euenire qbus dictū eſt
corpora celeſtia in hec inferiora operari. Prio qdeꝫ decla
rat̄ ex motu:q̄ñ qs exñs medicus ꝑcipiēs ꝑ ſciaꝫ aſtrono
mie motū velociorē in corꝑib⁹ ſuꝑiorib⁹ fieri aut tardiorē
ꝛ ſiē declaratū ē aerē calidiorē aut fridiorē reddi:conabit̄
ꝑ ſciaꝫ medicine regimē adminiſtrare ſex reꝝ nō nāliū ſm
ſitūs in ꝯſeruādo:ſꝫ ꝟo ꝯ̄riū in curando. Silr ꝟo ſi lumi
ne congregato videbit̄ vt oñſum incontinēte aerem cali
ḡnari aut eo diſpartito fridū fieri. Eodēqꝫ modo ſm ꝯiun G
ctioneꝫ planetaꝝ ꝛ aſpectuꝫ q modus erat ſcȯs medius in
hec iferiora opationis celeſtiū corpoꝝ operātium:regimē
ſani ꝛ egri vtriqꝫ ꝓportionabilr comenſurabit. ¶ Sic tā/
dem ꝛ 3^m modū particularē ꝛ appropriatū opōnis attēdē/
do:qȯ ēt oñdit̄ ex hoc:ꝙ qs exñs medicus per artē aſtro
nomie pōt fortunare aſcēdens dñm aſcendētis mediū celi
ꝛ 2^{am} ꝛ 7^{am}. Infortunare ꝟo 6^{am} ꝛ eius dñm:tūc imaginē
effundēdo:in qua lux celeſtis viuifica ſanitatis excitatiua
ifundit̄:ſicut appet ꝑ imagines aſtronomicas Ptolomei:
Thebith:Thebē:Chorat ꝛ alioꝝ. Et ego qdeꝫ fui exper
tus figurā leonis impſſaꝫ in auro ſole exñte in medio celi
cū corde leonis Joue aut Uenere aſpiciente:ac malis ifor
tunatis ꝛ cadētib⁹ dolorē renū auferre:qȯ corrigia ex co
rio vituli marini cū fibula ex oſſe cete maſculi ꝯfecta ope/
rat̄ nudaꝫ ſuꝑ carnē ꝯcincta. Et merito:nā vultus hui⁹ ſe H
culi ſubiti ſunt vultib⁹ celeſtib⁹ in cētilogo:qȯ firmat̄ reci
tatiōe Cōmen. de figura ſcorpionis in iceſſum impſſa luna
exñte in ſcorpione morſuꝫ eiuſdē curantis. ¶ Propter 5^m
hui⁹ ſciendū:ꝙ ſcia aſtronomie ꝯfert medicie opatiue 2^r.
ꝑ qdeꝫ debite corpori applicādo tria inſtrumēta medicie:
dietaꝫ qdeꝫ:potionē ꝛ chirugiā ꝓpter tres diſpōnes:ſani
tatē:egritudineꝫ:ꝛ neutralitatē. Aſtrologus nāqꝫ ꝑſciens
aerē imutari ad caliditateꝫ aut fridītatē aut paroxiſmos ſeu
execuitiōes ꝯtinuaꝝ febriū fieri itēſiores aut remiſſiores
ꝓcedet cū debita admiſtratione regis in ſano ꝛ egro:ſꝫ ꝙ
declarant de cibatione in afoiiſmis ꝛ regimie acutoꝝ can.
Hip. ꝯſiderādo virtutē ꝛ paroxiſmos quoſcūqꝫ in cibādo

I vel nō cibando. In adminiſtratione ēt potionis opꝫ attēdere
aſtroꝝ iudicia ſicut dictū per Hali. vū in cētilogo. Siquis
purgatoriū acceperit luna cū Ioue exn̄te abbreuiabit̄ tūc
opus eius ⁊ effectus minuet̄ ꝓpter fortificationē virtutis
nāe ⁊ ꝯiunctionē lune cū Ioue. Medicia enīꝫ tūc operari
nō poterit cū agat v̄tutes pṫes ſuperādo nāles. Palin: ibi
dem: purgatoriū accipe luna exn̄te in cācro: ſcorpione vel
piſcibus: dn̄o ēt aſcēdētis ꝯiuncto planete q̄ fuerit ſub ter
ra: laudabile. Si v̄o ꝯiunct⁹ fuerit dn̄o aſcēdētis planete
exn̄te in medio celi patietur nauſeā: euomet medicinā ⁊ in
eo nō morabit̄. Opꝫ etiaꝫ in applicādo 3ᵐ īſtrumētū: puta
chirugiā ad ſciaꝫ iudicioꝝ attēdere: iuxta illud cētiloquij.
Tāgere mēbrū ferro luna exn̄te in ſigno illius mēbri picu
lum eſt. Signum aūt mēbri eſt itelligendū hoc modo: q̄n̄
aſtrologi corpus humanū in. 12. ſecāt p̄tes ad ſimilitudinē
12. ſignoꝝ ponētes arietē ſup caput dn̄ari: thauꝝ ſup collū
gemini ſup humeros ⁊ brachia: cācrū ſup ſpatulas: leonē
ſup pectus ⁊ cor ⁊c̄. Nūc aūt q̄n̄ luna fuerit in ariete prohi
K bet̄ flobotomia ⁊ oē opus chirugicū in capite ⁊ ſimilr̄ in
aliis. Ita ēt flobothomia brachioꝝ luna exn̄te in geminis: ⁊
ſciſio hemorroidaꝝ ⁊ circūſtātiuꝫ priū in ſcorpione exn̄te.
Iō q̄ luna ſui humiditate mēbrūꝫ humiditate replēs: ꝯſo
lidationē ipedit: eo q̄ vulnera nō ſanant̄ niſi pfecte exiccē
Cō a'v.3. tur vt apparet. 6. afor. pticula. Cōfert ⁊ alio° in ꝓnoſtican
2° techni cō. p° ⁊ 2° do. Signa nāq̄ꝫ ꝓnoſtica ꝯferūt ſm̄ Haly. q̄ꝫ ꝯfortat p ea
medic⁹ ſeipm̄ ⁊ pparat̄ ei vt ꝯueniat de ꝯditiōe p̄cūr: ⁊ fir
mat qd̄ fides ſpopōdit de eo qd̄ in ꝯditiōe fuit: ꝯfert ēt in
firmo q̄ꝫ idicat ei medicus id qd̄ videt ⁊ idicat ſuis ⁊ facit
eos ſcire ſcōm̄ ifirmi: ⁊ q̄n̄ euadit ex egritudine fit bona fa
ma ei⁹: ⁊ extollūt eū narrationib⁹ ſuis ifirmi vt appet etiā
Cō. p̄mo ⁊ ſc̄do. ꝓnoſticoꝝ p°. Cōfert ēt ei in ꝓnoſticādo: eo q̄ de his q̄ per
tinēt morituris ſꝫ leges ordinat̄: ⁊ vlr̄ iudiciū aſtronomie
tūc maxie vi ꝯferre: cū ambiguū reddit̄ iudiciū medicine
pp ſignoꝝ diuerſitatē: ⁊ ēt q̄ꝫ morboꝝ acutoꝝ nō oino cer
Afo. 19. tas p̄ſtat̄ Hippo. ꝓnūtiationes ſalutis aut mortis: afor.
2ª. Adhuc ꝓnūtiationes chronicoꝝ in initio ſunt latētes:
L neq̄ꝫ declarant̄ niſi per iſpectiones in ſingulis quaternoꝝ
T. cō. 4. 5. 6. c. 3. p̄ ⁊ vicenoꝝ 2°: ⁊ quadrageſimoꝝ 3° ꝓnoſticoꝝ 3°. Cuius
q̄dē ꝯſiderationis modus ſumit̄ ex motu lune p quadras
circuli decurrentis ⁊ per circulum totum: creticoꝝ 3°. c. 3.

Propter quartū q̄dēꝫ. Ad p̄ᵐ dōm: q̄ ſolu
tio ei⁹ iaꝫ apparuit ex his
q̄ dicebant̄ 3° expoſitoꝝ. Loq̄tur. n. de ſignificatiōe plane
taꝝ ⁊ alioꝝ corpoꝝ determinata ſꝫ q̄ꝫtitatē ⁊ q̄litateꝫ cu
iuſlꝫ idiuidui oiuꝫ ſpēꝝ: hoꝝ aūt cognitio itellectu nō pōt
cōprehēdi humano: ſꝫ poti⁹ diuino vt dēm̄ eſt. Remanent
tn̄ alij duo modi cognitiōis vtiōris magis qb⁹ aſtrologū
dēm̄ eſt p̄terita p̄ſētia ⁊ futura poſſe cognoſcere: ⁊ p ꝯn̄s in
ſalutē poſſe cōferre egroti. ¶ Ad ſcōm dōm q̄ h̄ dixit de
aſtrologia motuū magis q̄ꝫ de iudiciali: eo q̄ videbat̄ ei
ipſam fore ſup falſa p̄nª fabricatā: cū ipſa ponat ecētricos
⁊ epiciclos ⁊ mot⁹ ꝓprios in planetis qb⁹ corp⁹ p̄ſcindūt
A. tex. cō. 43. vſq̄ ad. t. c. 56. Cō. 45. in fine. celi q̄ vident̄ eē ꝯ determinata 2° celi ⁊ mūdi: ⁊ iō ēt dixit.
putaui in iuuētute q̄ iſta pſcrutatio p me cōpleret̄ 2° celi ⁊
mūdi. In ſenectute v̄o fact⁹ deſpero. 12. meta. vñ ei⁹ ſniam
cū de hoc dicat ſe deſperaſſe: nō opꝫ h̄ appreciare. Et de h̄
M viſuꝫ lucidatoris dicta 4ª. poſitis etiā ecētricis ⁊ epiciclis
ſiue qbuſlibet alijs in ea fundamētis. ſcia nō condēnat̄ pp
hoc iudicialis: cū h̄ nō ipediat ⁊ diuaricet opus aſtroꝝ in
hec iferiora. ¶ Propter qd̄ tres vident̄ fuiſſe aſtrologie.
vna q̄ volebat oia apparētia ſaluare p multitudinē ſphera
rūꝫ eo. n. q̄ videbat̄ aliq̄s planeta tot motib⁹ moueri ꝯclu
debat̄ tot ſpheras hic qb⁹ mouebat̄: q̄ꝫ aſtrū ponebāt in
T. cō. 43. vſq̄ ad t. cō. 46. T. cō. 46. firum ſphere: ſic clauus ifigit̄ rote: meta. 12. ⁊ 2° celi ⁊ mū
di apparēs. Alia fuit q̄ hodie obſeruat̄ fundata ſup cētri
cos ⁊ epiciclos planetas ponēs i orbib⁹ p ſe moueri pro
prijs ⁊ hāc ſūdaſſe dn̄t pithagoꝛicos ſup q̄ꝫ ſūdauit Thy

N mocarus Ariſtilis: Abrathā: Ptholome⁹: Pheludēſis: ⁊
vniuerſi fere poſteriores. Fuit ⁊ 3ª ſiſtis multū p̄ˢ tāq̄ꝫ adiue
nit nō multū añ iſta tp̄a. Auēpatric⁹ abuiſach qui poſuit
oēs ſpheras ⁊ circulos ecētricos ſine etiā epiciclis ac ab
vno motore ſimplici motos ſolum: qd̄ ſnie derogat pipa⁴
plures orbiū motores ponētis: dn̄ti tn̄ velocitate ⁊ tardi
tate ſꝫ q̄ ſphere appropiquāt aut diſtāt a p̄ motore. Uo
luit ⁊ tādē p polos diuerſos ex qb⁹ motib⁹ diuerſificant̄
apparētia ſaluare. Hec aūt ⁊ p̄ˢ ſic appet ꝯſiderāti q̄ decla
rat i lucidatore nō poterūt ſtare. ¶ Rurſus: v̄ba vident̄ in
ania dixiſſe ſine applicatione ad ſubta. Nō. n. cañ. ⁊ tabu
las ſcripſerūt qb⁹ diffinit⁹ mot⁹ celi ⁊ planetarū dephen
deret̄: ſic poſuit 2ª. ¶ Ad aliud dōm: q̄ illa ꝓximitatē hꝫ
in cauſis eēntialib⁹ ⁊ p ſe ordinatis: pticularia āt p ſe q̄li
bet ⁊ eēntialr̄ iſtoꝝ iferiorū nō reducunt̄ in cās ſupiores.
Accidit. n. q̄ ex tali motu aut luce q̄ gn̄et̄ ſeu corrumpat̄
iſte aut ille: ſꝫ totū h̄ iferius in ipſas eēntialr̄ reducat̄: vñ p̄
q̄driptiti. Mutatiōes rerū terreſtriū ſūt variabiles ⁊ con
uertibiles recipiētes res p̄mas a celeſtib⁹: i mō accn̄tis ⁊
rei vni⁹ ſequētis aliā. Silr̄ ⁊ lꝫ motus ceſſet circularis: tn̄
mot⁹ iducit̄ rect⁹ ex radijs ſolis ⁊ ſtellaꝝ delapſūs i hec in
O feriora vt aerē ⁊ aquā ⁊c̄. q̄re. 11. ꝓblematū dr̄ melius no Probl. 5ª. 33.
cte q̄ꝫ die audiri. aut q̄ꝫ aer mouet̄ ⁊ ſonat calefact⁹ a ſole
ſic iquit Anaxagoras. vel q̄ꝫ p vacuū meli⁹ audit̄ q̄ꝫ p ple
nuꝫ. In die nāq̄ꝫ aer denſat̄ ſic repletur a luce ⁊ radijs pro
pter illud q̄ deſcēdūt ab ipſo ignes ⁊ radij cuꝫ ſint corpa.
corp⁹ aūt vt ſit noctis rari⁹ eſt. Eodē q̄q̄ꝫ mō dōm q̄ q̄uis
ſtelle ſpecula ſint rotūda: tn̄ q̄ꝫ fere oēs ſunt maiores ter
ra. Quelꝫ. n. ſtella fixa viſu notabilis maior eſt tota terra.
Alfraganus. ⁊ maxime ipſe ſol cuius magnitudo ꝓbat̄ a
Ptholomeo q̄ ſit maior terra. 166. vicib⁹ ⁊ 4ª ⁊ 8ª vni⁹ vi
cis: radij ꝓfluūt ab eis in ſurſuꝫ ⁊ in latū dilatari ⁊ in deor
ſum: pp anguſtiam v̄o terre velut ad pūctū coāguſtari for
mā pyramidis acq̄rentes: cui⁹ conus ſiue acumē in cētro
exiſtet terre. baſis v̄o ei⁹ in corpe ſtelle: pp qd̄ ⁊ aſtrolog⁹
appropriādo ſemp v̄le p pticularia: lumē aſſignatū poterit
P in egrotū adducere: cū hec ſit diſpō vt declaratū nālis ra
dioꝝ. ¶ Silr̄ vt iam oſtēſum dōm q̄ aſtrologus pōt for
tunatiores reddere fortunas ⁊ ifortunatiores ab ifortunio
ſeparare ſm̄ q̄ ſciuerit iferiora ꝯuenienter reducere in ſu
periora: actionē motus ⁊ lumīs ꝯiunctionis ⁊ virtutis oc
culte ſpecifice: ſuperioꝝ his iferiorib⁹ applicādo. ¶ Ad
aliud de zodiacis q̄s calculatoꝝ dicet q̄ h̄ ſoluit̄ ſi illorū.
10. graduum ⁊. 22. minutoꝝ fiat additio. pp qd̄ ponit̄ fieri
additio huius motus octaue ſphere ad motum none: ſꝫ h̄
nō vꝫ valere: eo q̄ tunc ſm̄ nonū celū ⁊ nō p octauum erit
iudiciū: nec ēt calculator p ei⁹ calculationē vꝫ poſſe ſigtū ⁊
iudiciū p̄mutare aſtroꝝ. Et iō dico q̄ q̄ꝫ nō grādis itercet̄
ſit diſtātia iter zodiacū mobilē ⁊ imobilē: q̄ fere ab vtroq̄ꝫ
ideꝫ iudiciū accipit̄: verūtn̄ nō ꝯcludit q̄ q̄n̄ grādis ſupue
niet diſtātia alteri⁹ ab altero: q̄ tūc oportebit p vtrūq̄ꝫ iu
dicare. ⁊ ſic duas figuratiōes ꝯſtituere: vnā p octauū celūt
Q aliā v̄o p 9ᵐ: ⁊ poſtea ſignatū ⁊ iudicatū ab vtriſq̄ꝫ ſcd̄a cō
paratiōe ⁊ cōpōne adinuicē accipe. hodie tn̄ 9° cōius iudi
cam⁹ celo magis 8°. Et h̄ q̄dē nō ſatis vꝫ difficilis ⁊ emol
lita ſciaꝫ iudicioꝝ auertere. ¶ Ad aliō dōꝫ q̄ virt⁹ alioꝝ
ad has ⁊ oium reducta eſtimo ſtellaꝝ oium fixaꝝ virtus
exn̄tium in ſextuple magnitudie ad. 15. p̄ˢ magnitudis no
tiores reducit̄: ⁊ haꝝ ad ſeptē planetas: cū oēs ſint vt dēm̄
ſilib⁹ naturis nāte: ⁊ adhuc planetaꝝ virtus oimoda ſuſci
pitur a luna. Dat. n. diſpōnē ſuā: vt dēm̄ oib⁹ planetis: tuꝫ
q̄ꝫ ſiſis eſt corpi in opōnetū q̄ꝫ ꝓpinquior nobis. Eſt. n. ſic
q̄dā Algaſillus ⁊ nunti⁹ curſu velox planetaꝝ. Et iō i oi
bus prib⁹ aſtrologie exercitatiue p̄ncipalius pcipit̄ lunā
obſeruari: cū ipſius eē ⁊ loco ꝯiūctiōis ⁊ ꝯuētionis eiuſdē
⁊ aſcēdēti ac ei⁹ dn̄o ꝯſociat̄. ¶ Ad aliō dōꝫ iā apparuiſſe
tres modos fore cognitiōis diſpōnis egroti: vn⁹ q̄dē cōis

alius

alius ꝑticularis ꝑ īterrogationē: ⁊ ali⁹ ꝑticularis ꝑ ꝯſideratione diſpōnis celi ⁊ potiſſime lune tꝑe ꝓncipij egritudinis. ℭ Et q2 vlteri⁹ videbaꝰ ꝓbari ꝑ celerē celi motū preſactū ⁊ tarditatē pleruq3 ortus īfantis ꝙ qs minime poſſet horā natiuitatis ꝑcipere certā: ⁊ ēt ꝯceptionis cū videbaꝰ incertior. ℭ Dōm ꝙ l3 mult⁹ ⁊ celerrim⁹ mot⁹ fiat in circūferentia: tñ anguſtia ſphere minoraꝰ: ⁊ hebetaꝰ relatus ad cētrū: vtputa terrā ⁊ eoꝝ que ſunt in ea: ceu exprimur ꝙ radio ſolari ꝑ feneſtrā cadēte in aquā: modico motu ⁊ ſere īꝑceptibili facto in ea maxim⁹ ⁊ manifeſtiſſim⁹ motus ſplēdoris ad parietē ex reuerberatione radioꝝ efficiꝰ. Et ideo Albuma. in ꝑ introductorij. Error vni⁹ gradus nō īpedit aſtrologū: qđ ⁊ veritatē h3 in plurib⁹ iudicioꝝ modis. In directiōib⁹ ꝟo falſificaꝰ: ⁊ maxie eo ꝙ error vni⁹ gradus errorē cōmittit vni⁹ anni: cū in directiōe vniuſcuiuſq3 gradui vn⁹ attribuaꝰ ann⁹: ſic i genealticis edoceꝰ libris: aut ꝑmutatio illa ſic grādis celi fere in momēto: l3 diuerſificet ⁊ ꝑuertat cognitionē ac iudiciū aſtrologi quātū ad quedā ꝑticulariſſima: de qb⁹ qdē vcꝫ ipſu3 nō poſſit cōprehēdere: non tamen quo ad vlīa que poteſt ſuſcipere.

ℭ Incipit 2ª ps libri ꝑticularis theorica. Diſa. XI.

Q Uod elemētū ſit vnū mōſtraꝰ: qm mā eſt elm̄tū. vñ Cōmen. 5. meta. elm̄tū dr̄ de cauſis intrinſecis ⁊ diꝯgnius de mā: l3 ea vna extat n̄ro. ℭ Adhuc q̄ vni ⁊ eidē ſunt eadē: ⁊ ſibi adinuicē: elm̄torū ꝑ. l3 elm̄tū ⁊ ꝑn̄m ſunt nāe idē: vñ. 5. meta. q̄propter ⁊ mā ꝑn̄m ⁊ elm̄tū. ꝑn̄m ꝟo eſt vnū tm̄: vt. 12. ꝯcludiꝰ meta. ℭ Q3 autē duo vr̄: q2 illa ſunt elm̄ta q̄ ſunt ꝑnª ⁊ cauſe reꝝ. 5. apparēs meta. Hec aūt mā ſunt ⁊ forma: vñ phyſi. ꝑ. Subiecta mā cū forma cā eſt eoꝝ q̄ ſiūt ceu mater. ℭ Et ꝯfirmaꝰ q2 elemēta ordinanꝰ ad miſtionē ⁊ tādē ad gnōnē: ita vt ⁊ ignis huc ꝯcurrat ſupior ad ipſa3: diſa. 15. Ipe aūt ꝑficiunꝰ actione ⁊ paſſione: vbi ſaltē reqrunꝰ duo: quoꝝ vnū ſit vt mā ⁊ paſſiuū: reliquū ꝟo vt forma ⁊ effectiuū. ℭ Q3 ēt tria oſtēdiꝰ: q2 totidē poſita ſunt reꝝ initia: mā: forā ⁊ ꝑuatio phy. ꝑmo. Palin. illud eſt elm̄tū alicui⁹ ex quo ⁊ illud cōſtituitꝰ ſed ea ſunt tria. in qual3. n. re ſunt totidē. ꝑ celi ⁊ mūdi. oīs n. trib⁹ ꝯſtat ꝑfectio. ℭ Q3 aūt qnq3 aut ſex vr̄: qm̄ cum ea ſint q̄tuor mālia ⁊ mā non patiꝰ per ſe neq3 cauſaꝰ: imo ꝑp agēs. ꝑmo ꝑma. vñ 12. meta. mā ipſa ſeipſam nō mouebit: ſ3 tectonica: oportebit itaq3 ſaltē qntu3 ſubdere: qđ ſit mouens ipſa ⁊ ad gn̄atiōnē deducēs. aut ſextū: ⁊ ideo. Empedocles cū ꝑdictis quatuor litē īrodixit ⁊ cōcordiā ea mouere. ℭ Q3 aūt decē mōſtraꝰ: q2 ſunt ꝑma rerū gn̄a cathegorie appellata: qđ fulciꝰ: Pythagora oīa conāte in denariū cōducere. metaphy. ꝑ. ℭ Et ꝙ īfinita vr̄: qm̄ oēs philoſophi Platone ſublato gn̄atiōnē ſtabiliunt ꝑpetuā. Solus eni3 is creauit tꝑs phy. 8. ea ꝟo ꝑpetuari nō poſſet: niſi ex qbus fieret forēt īfinita. Cōſumerenꝰ eni3 ⁊ ꝯſumpta forēt aliogn ⁊ deficerēt oīſariā ipſa: quare Anaxagoras chaos quoddā imaginat⁹ eſt in quo īfinitas ꝑtes locauerit omiomeras. Democritus ꝟo: leucippus ⁊ epicur⁹ athomos īfinitos. Et ꝑpterea Empedocles conatus fuit ponere elm̄ta inalterabilia ⁊ īpaſſibilia ſeu mūdū īfinities ꝑticulꝛ gn̄ari ēt corrūpi: elemēta igiꝰ ſubīta ſunt varia ⁊ indeterminata.

In oppoſitū ſunt logici medici ⁊ peripathetici ponētes ea q̄tuor vt terrā: aquam: aerē ⁊ ignē. ℭ Adhuc humores ſunt elm̄ta quedā a ꝑmis ſm̄ Yſaac ⁊ Halyabbatē filiati. hos ꝟo q̄tuor ſcribūt. q̄re Aurelius. oībus hoībus naſcuntur egritudines ex quatuor humorib⁹ vñ hō viuit: ⁊ ide regunꝰ ſani: ⁊ leduntꝰ īfirmi. cū igiꝰ effectus ſit cāe ꝑportionabilis ⁊ cōteſtās. phy. 2. Elementa itaq3 erunt ſimiliter quatuor primaria.

Propter primū qdem ſciēdū ꝙ elm̄ta ſunt q̄druplicia: q̄dā nāq3 ꝑª ⁊ vlīa tam corpoꝝ ſimpliciū: q̄3 ēt cōpoſitoꝝ ſic mā ⁊ forma. Cōmentator 3º celi ⁊ mūdi. Alia ꝟo cōia cōpoſitoꝝ tm̄ fundamenta vt ꝑnoiata. Nōnulla ꝟo ꝓpinqua ⁊ ꝓpria vt ꝯſimiliū ꝑtes īdifferēter aīalibus cōcs. Reliq̄ aūt media ꝑfectis aīaliū approꝑata ſic humores 4ºʳ dicti: ſanguis: flegma: cholera ⁊ melā: theorice ꝑ. vñ ꝑ ꝑma. Sub m̄ ꝓpiquū corporis humani ſunt mēbrū ⁊ ſpūs. lōginquū hūores: ⁊ eius lōgius q̄tuor elm̄ta. Elm̄tū aūt ſiue hylemētū ⁊ ꝓpe ꝑm̄ ſimplex ⁊ indiuiſibile īportat. 5. meta. Indiuiſibile quoq3 ſm̄ Cōmen. ibide3 tripl̄r dr̄. vno qdē diſſōne ceu gn̄aliſſima ⁊ indiuidua. Altero in ſpēb⁹ ſeu forma ⁊ idvlē aut ꝑticulare vt q̄tuor nō elm̄ta ⁊ oīno ꝯſiliā: ⁊ 3º q̄ntitate ſic vnitas ⁊ pūct⁹. Denotanꝰ ēt elm̄ta noīe calī: fridi: ſicci ⁊ hūidi: vt Hal. locis īſignat q̄3 multis: qđ euenit fortaſſis: q2 elm̄tū dcm̄ eſt ſimplicitatē ⁊ īdiuiſibilitatē denotare. Intētiōes ꝟo hꝫ ꝑ calm̄ ⁊ fridū. reliqua īportanꝰ ꝑ aquā: ⁊ terrā ⁊c. cū ſubi ⁊ accn̄tis māe ac formis cōpōnē ꝑferant: vl̄ nō ſunt ſimplicia ⁊ pura ꝑ theorice niſi ſenſu ⁊ nō aīo vel intellectu. aut qm̄ elm̄ta referunꝰ ad actuas q̄litates ꝟo maxie ac imediatius ſunt actiue: diſa. 60. qdā tm̄ terrā: aquā ⁊c̄. timuerūt ꝯfiteri elm̄ta q2 neq3 auferimus ex corpe eoꝝ qd neq3 iponim⁹ qđ valde īſanū. elm̄toꝝ ꝑ. Id quoq3 elm̄tū ꝑlimis repiꝰ idē īportantib⁹ fere notificatū modis. Quinto nāq3 meta. ⁊ 3º celi ⁊ mūdi. Elemētū ē id ex quo cōponiꝰ res ꝑ: ⁊ ē in eo indiuiſibile ſpē in aliā ſpēm. In ꝑnº ꝟo ꝑmi elm̄toꝝ. Elemētu3 eſt minima ꝑticula eius cuius ē elm̄tū. ꝑ quoq3 theorice eſt id qđ ſimplicius eſt oībus cōpoſiti corpis ꝑtib⁹ ⁊ quātitate minus. Iſaac ꝟo aīmarā in elm̄toꝝ ſuoꝝ exordio. Elm̄tu3 eſt res ex qua gnōne ꝑma gn̄aꝰ aliqđ ⁊ exiſtit in gn̄ato ex ea ꝑtāte nō actu. Scđm ꝟo. A. 6. meta. Elm̄tu3 corporeum eſt id ex quo ⁊ alio a ſe cōponitur res: ⁊ eſt in eo ꝑ eſſentiā: ⁊ nō diuidiꝰ ꝑ formā. ꝑ ꝟo ꝑma. Elm̄ta ſunt corpa. v3. ſimplicia: ⁊ ſunt ꝑtes ꝑme corpis humani ⁊ aliorū: q̄ in corpa diuerſaꝝ formaꝝ diuidi minime ꝑnt: ex quoꝝ cōmiſtione ſpēs diuerſoꝝ gn̄atoꝝ fiunt. Et noſce ꝙ oēs amplius notificant elm̄tum ꝓut rōnem h3 ad miſtum ⁊ non ſit ſm̄ eſſe ſuū in miſto diſtinctū niſi. A. ⁊ ꝑcipue qn̄ deſcribit elemētorum vnūq̄dq3 tunc enim vtrūq3 tangit. Quid autē ſit 2ᵐ elementum ⁊ quotiens dicatur diſa. 19. notatur: ſicut ⁊ tertium in ſermone de mēbris monſtrabitur.

Propter ſcđm ꝟo ſciēdum tria: vt ⁊ triplicia poſita ſunt ſimplicia elementa. ℭ Primitus quoq3 ſciēdū aliquos alr̄ poſuiſſe ꝑma elm̄ta q̄3 poſita ſunt a peritis medicis ⁊ ꝑhis ea ſm̄ entia diuerſificātes ⁊ ꝑcipue mālia. Nam elm̄tū eſt vnu3 aut multa: ⁊ ſi vnū aut in gn̄e ſubē vel accn̄tis vt quātitatis: ⁊ ita Pithagoras vnū poſuit quod eſt nūi ꝑnᵐ rerū ēt oium initiū: neſciēs diſtinguere iter ſpm̄ ꝓut eſt ꝑnᵐ nūi ⁊ ſm̄ ꝙ eſt vnu3 trāſcendētiū: putabat. n. ꝙ ſic additione vnitatis aut ſubtractiōe variaꝰ nūs: ita ⁊ ſpēs rei ſeu nā. Si dem in cathegoria ſubē vel imobile aut mobile: ſiquidē ꝑmū vel īfinitū vt Meliſſus antiqſſimus: vel finitū vt Parmenides vero. Si aūt mobile vt plures: q2 nāles cuncti aut vnum vt Heſiodus legiſta. Cōmē. ꝑ metaphy. terrā omniū elementum ponēs vel aquā ceu Thales mileſius phoꝝ ſcitoꝝ ꝑmus: aut aerē: vt Diogenes: vel vaporē vt Cratillus ⁊ Eraclius aut ignē ſicut aliq cū ſubtiliſſimū ſit qd ⁊ incorporeū ferꝫ que nāe videreꝰ elementoru3 ꝑtinere: ⁊ ſi multa vel de gn̄e accn̄tis ceu Plato lineā: planum ⁊ ſolidū reꝝ volens ꝑncipia: aut ex gn̄e ſubē ⁊ ea vel finita vel infinita. ſiqdem finita vel duo ſm̄ apparentiā Parmenidis ignem ⁊ terrā: aut reliqua tria ꝑter terrā: vt naturaliū aliī. Et q2 ea videꝰ magis habere rōnem elemētati q̄3 elemēti: cū ſit denſa ⁊ cōpacta valde. Ac q2 frigida ⁊ ſicca ꝑncipiū ꝯſideraverūt. Ipſa3 phoꝝ nullus ſimplex poſuit elemētu3. vñ de aīa prio. Elementa omnia iudicē acceperūt ꝑter terra3. Aliq ꝟo q̄tuor mālia dicta: vt Empedocles his duo adiungens formaliā litem. ſ. ⁊ amicitiam. Et ſi plura infinita ceu Democritus ⁊

I Leucippus ponētes athomos īfinitos qbus fieri volebāt
alterationē: figura: ordie ⁊ pōne. Aut medio poſuerūt mō
inter oia huius: vt Anaxagoras cū Anaximandro. In eo
eni ꝙ poſuit chaos quoddā voluit elemētū vnū ⁊ finitū.
Eo vero ꝙ ſenſit in illo ꝯtineri ptes ꝯſimiles īfinitas plura
poſuit ⁊ idefinita. Quorū oium defectus exterminat Ari.
in locis ſufficiēter ꝗ̄ multis. Et Gal. non parū de elemen-
tis maxie: ⁊ ideo in pſentiarū omittat: cū eorum etiā de-
fectus appareat dicēdorū 3°: lꝫ Iſaac elementorū 3° ſata-
Cap.4. circa pn. gat horū expōnē fulcire: vñ. A. ſufficientie p̄. Nos non cō-
prehēdimus nec poſſum⁹ itelligere Meliſſū ⁊ Parmeni-
dē: nec putamus eos adeo fuiſſe ipitos: ſic vi in verbis ipſo-
rū. ¶ Propter hui⁹ qdē 2m ſciēdū ꝙ aliq poſuerūt vnū et
Cap.1. elmtū ⁊ 2m vt hūorē de nā hūana ⁊ elmtis lib. 2. Quoꝝ qdā
dixit ipm fore ſanguinē: alij fla: nōnulli cholerā: reliqui vero
melācholiā. Et mouebant eo ꝙ videre putabāt fluxū ſolū
K vnius humoris mortē cāre vt ſanguinis ſol'one ꝯtinui: aut
cholere tm̄ egreſſu ſeu fluxu aut melie. Quos Hip. ⁊ Gal.
lōgius ipugnāt ad plurima incōueniētia deducēdo. Tunc
nāqꝫ corpus nō alteraret: pateret ⁊ doleret: ſanaretur: neqꝫ
ſilr gnaret aut corrūperet: cū hec oia fiāt a ꝯrio. Cūcta. n.
interimunt ⁊ corrūpunt a ꝯrijs de diſtēperātia ineqli. Fit
Cap.4. Doc.1° nāqꝫ alteratio ⁊ gño ex oppoſitis. Eſt ⁊ dolere ꝯriū ſubito
ipreſſorē ſentire. Omniſqꝫ ſanatio ꝯtrarate pficit: pp qd nō
ex vno: ſꝫ ex plib⁹ ꝯſtituit hōs. Iuxta tm̄ Ari. ⁊ Auer. ſen-
tētiā cū aliqb⁹ medicis: ſanguis eſt humor verus: reliq vero
ſupfluitates magis illius. dria. 30. Neqꝫ veꝝ exiſtit ꝙ dū
aial fluxu deperit: vnus tm̄ defluat humor: vñ de nā huma
na. In ſupfluis purgationib⁹ nullus mortuus eſt: ſola pur-
gata chola: verū pmitus educit ea: deide fla: poſtea melia.
⁊ vltimo moriendo ſanguis. dria. 144. Decipiebant. n. hi
emperie prauitate ppriecꝫ ſanguis: cū ſui ꝗ̄titate ⁊ colore
ceteros ſuperet ⁊ occultet. ¶ Propter huius quoqꝫ 3m ſcien
dum: ꝙ ptes ꝯſiles ponunt elmta vt os: cartilago: ligamē-
L tum: neruus: ⁊ caro ſimplex: eo ꝙ ipſa cōponūt ⁊ ꝯſtituūt
officialia: ſicut caput: thoracē ⁊c. ⁊ p ꝯñs corpus oē. Nā
triplex eſt cōpōn: vna qdē cōſimilium ex elemētis: ſecunda
officialis ex ꝯſilibus. tertia vero totius corporis ex his ſcdo
de partibus ⁊ de morbo primo. Quidam etiam poſuerūt
vnū iſtorū elementorū principale vt cor ceu peripathetici.
nōnulli vero quatuor: vt cerebrum: cor: epar: ⁊ teſtes: velut
platonici ⁊ medici: differentia. 38.

Propter ſiqdē tertiū tria ſilr ſciendū: ⁊ pus ꝙ elmta ſunt ꝗ
T.c.1. tuor pmaria vt teſtant piti. Qd fulcit qr ꝗ̄litates actiue ⁊
paſſiue vt calitas ⁊ friditas: ſiccitas ⁊ hūiditas ꝗ̄tuor ſunt
elmtoꝝ cauſe: vñ methauroꝝ ꝗ̄rto. Qm̄ ꝗ̄tuor cauſe deter-
minate ſunt elmtoꝝ: vnūqdqꝫ vero vnā hꝫ ſibi eēntialr inhe-
rētē: dria ꝯñti. Adhuc ex ꝗ̄tuor terminis icōplexis ſex cō-
ſurgūt ꝯiugatiōes: q̄rū ꝗ̄tuor ſunt poſſes: vt caliditas ⁊ ſic-
citas q̄ ē ignis: caliditas ⁊ humiditas q̄ ē aeris: frigiditas
M ⁊ hūiditas aq̄: frigiditas ⁊ ſiccitas q̄ terre. Caliditas vero
⁊ friditas: ſiccitas ⁊ hūiditas cū oīſariā ſint ꝯria ⁊ ſeipſa
reſpuāt ⁊ corrūpāt: nulla ꝯſtituēt elmta: de gnōne ⁊ corru-
T.c.36. ptione 2°. ¶ Rurſus quoddā graue ē in vltimo qd eſt ter-
re aliud in reſpectu qd aq̄. Et ſilr leue vel ſimplr vt ignis
aut ſm qd ceu qd aeris. Palim: oē fit ex aliq tāq̄ ex mā. ab
aliq velut ab agēte p formā: ſꝫ in elemētis his notis aliqd
hoꝝ locū magis obtinet māe ⁊ paſſiui vt terra ⁊ aq̄: aliud
forme ampli⁹ ⁊ actiui velut ignis ⁊ aer. ¶ Ampli⁹ id oſtē-
dūt multiplicia ſigna: vt ſilitudo ſeu figura: gño ⁊ corruptio
pm qdē: qr effect⁹ ꝯtēdit nām ſue cāe: ſꝫ i elemētatis elemē-
toꝝ effectib⁹ reperiunt ſimilitudo in ſuba ⁊ ꝗ̄litate: nā q̄-
dā ſunt groſſa valde: quedā ſubtilia: nōnulla media: ⁊ hec
duplicia: vnū enī extremū magis aut alterum reſpiciētia
ſunt: ⁊ q̄dā calia ⁊ frida ⁊ ſicca ⁊ hūida ⁊ ſilr grauia ⁊ le-
T.c.30. uia ſimplr aut ſm qd. ¶ Iidē ſcdo de gnōne ⁊ corruptiōe

ex qbus aliqua generant in eadē corrūpunt: alioqn cōſu- N
merent annullata iā ipſa cū ea ⁊ oē ſint finitū actu. phyſi- T.c.73.
coꝝ 3°. ⁊ oē corp⁹ finitū remouet a corpe finito eorūdē p̄. T.c.59.
Sꝫ ex ꝗ̄tuor elmtis fit gnatio cuiuſqꝫ: qd oſtēdit reſolutio. Ca.5. ante medium.
vi eni miſtū i ꝗ̄tuor reſolui. ſiue ſm nām: vt in aialis corru- L. primo
ptione. Nā p̄ theorice ⁊ Iſaac de elemētis q̄ ſolidiora vt os poſt pn.
⁊ cartilagies in terrā ꝯuertunt. vꝫ. a diſlo humidiora i va-
porē vel aquā. ſpūs in aerē: ⁊ calor nālis in ignē: vel p artē
vt ſublimatio denotat: ⁊ q̄ dui pcipue: īde nāqꝫ diuerſe ſub
ſtātie ꝗ̄tuor eliciunt ſenſu: pma itaqꝫ ſunt ꝗ̄tuor elementa.
¶ Propter 2m hui⁹ ſciēdū ꝙ humores apud cōes medico-
rū ſunt ꝗ̄tuor practi. qd ex ſignis oſtēdit ꝗ̄ multis. Et qdē
pmitus etherogeneitate ſanguinee maſſe: qr ſi tm̄ vnus eēt
humor in ſanguine: tūc plures nō repirent ſube: qd eſt fal-
ſum: cū in eo inueniat ſuba pura: multa: purpurea: ſufficiē
ter decocta: q̄ eſt ſanguis: ⁊ ſuba velut ſpuma: clara: ſubruf
ſa: multū ꝯcocta: vt cholera ⁊ viſcoſa: ſubalbida: cruda ceu
O flegma: ſubſidēs vero craſſa ſubnigra min⁹ ſanguine cocta
eſt vt melia. ⁊ aquoſitas liquida nālis: dria. 19. Silr purus
vt poſſe eſt ſanguis diuerſitatē recipit in ſuba: colore ⁊ na-
turis alijs qd corde aut vnes. i. villi in eo repti oñdūt. Qd
ēt lac ꝯfirmat etherogeneū ens ⁊ modus gnatiōis vini ex
vuis nō calcatis: nālium ſcdo. ca. 9°. Fit ēt embrio non ex poſt me.
ſimplicib⁹ ſed ex cōmiſtis vt ſpermate ac mēſtruo ſanguie
quorū nā etherogenea exiſtit. ¶ Adhuc ex mēbroꝝ diat
qr eoꝝ q̄dā ſunt dura: cōpacta: frida ⁊ ſicca vt oſſa: nōnul-
la ſubtilia: leuia calia ⁊ ſicca vt pulmo: q̄dam vero carnoſa:
tractabilia: calia ⁊ hūida ceu muſculi. Reliq vero mollia: vi
ſcoſa: frida ⁊ hūida vt flegmatica. Hec autē nō extāt talia
niſi pp ꝗ̄tuor in eis dñantes humores. ¶ Ampli⁹ ex phar-
maco: nā quoddā eſt ſanguis eductiuū de pharmacijs lib° Ca.5. circa pn: ⁊
aut ſaltem ꝯtinui ſolutio: aliud flegmatis: nōnullū cholere lib. de vir.
reliquum melancholie: cūqꝫ hoc ſemp ꝯtingat vt etate oī- phar. c. 3.
bus ⁊ tēpore. Conuincit igit humores ꝗ̄tuor exiſtere hec poſt me.
P Hip. ⁊ Gal. cū Haly. Scdm tm̄ peritiores ⁊ pſpicaciores vt
tactum. nō ꝯſtituūt neqꝫ corpus nutriūt oēs: verū ſanguis
ſolus aut quod in ipſū flegma conuerſū. ¶ Propter igi-
tur huius tertium. puta de membrorum numero quid de
hoc ſentiendum differentie relinquatur. 38.

Propter quartū vero. ad pm dōm ꝙ lꝫ mā p̄-
paie apud Ariſ. ⁊ Cōmēta-
torē dicat elemētū. hic tm̄ elemētū querit corporeū ⁊ non
icorporeū q̄le hyle. ¶ Ad aliud dōm id veꝝ fore ſi mā ea-
dē rōne pn̄m eſſet ⁊ elemētū ⁊ nō ſubo. ſi aūt per aliam nō
cōuincit. ſed accñs cōmittit potius cū pn̄m ⁊ elemētū iter
ſe diſtent. pn̄m nāqꝫ pprie de cauſa di agente: elemētum vero
de māli. Aliqd eſt. n. pn̄m qd nō eſt elementū aut cauſa: ceu
pūctū pn̄m eſt linee: nō tm̄ elemētū ſiue cā cū iprobet phy. M.1. cō. 1.
6°. illā ex pūctis cōponi ⁊ pn̄m: vñ iniciatus ē motus. Ad- vſqꝫ ad. 1.
huc differt pn̄m ab elemēto ꝙ pn̄m nō ex neceſſitate reb⁹ eſt cō. 4.
hōgeneū: quaꝑ extat pn̄m: oino aūt elm hōgeneū elemen- Q
toꝝ prio. ¶ Ad aliud qd dōm iā apparuit cū elm q̄ſitum poſt me.
dcm̄ ſit fore corporeū q̄les nō ſunt mā ⁊ forma: neqꝫ ēt pri-
uatio. ſilr pn̄m eſt vnū oium vle ceu cā p̄a. Sūt ⁊ alia par-
tialia in illā ordinata pn̄a ꝗ̄ multa. meta. 12. ¶ Ad ꝯfirma- T.c. 19.
tionē vero dōm ſilr aut ꝙ actio ⁊ paſſio nō eſt ſine ꝗ̄tuor ele 22. ⁊ ter. vltimo.
mētis: cū fiat ꝗ̄litatib⁹ ꝗ̄tuor in eiſdē fulcitis. ¶ Ad aliud
qd dōm appuit ſilr cū ſint icorporea elemēta. ¶ Ad aliud
dōm ꝙ illa tria non ſunt pn̄a mālia ex qb⁹ hic q̄ſita: verū
alia differēter expoſita. Scdm nāqꝫ Ariſt. ibidē ſube ſunt
virtus ⁊ opē: q̄ poſt⁹ obtinēt vigorē forme ⁊ agētis ꝗ̄ ma
terie: q̄ iuxͣ Pithagorā extāt pn̄m: mediū ⁊ finis. Sapiētie
vero. 11. menſura numerus ⁊ pondus: apud vero Auguſtinū
modus: ordo ⁊ ſpēs. ¶ Ad aliud qd dōm appuit ex his q̄
Ariſt. cum Empedoclem locis ipugnet ꝗ̄ multis. Quārū
tm̄ ad id qd poſuit elemēta ꝗ̄tuor mālia ſane dixit: qr tm̄ in
plurimis poſitū corrūpit. ponēs ipſa inalterabilia ⁊ imp-

A mutabilia errauit: de gene. ⁊ cor. p̄. Peccauit et ponēdo litem ⁊ concordiā in vniuerſum īfinities gñare ⁊ corrūpere niſi pticulariter audiat iſtud. Seqtur etiam ipſum indifferenter dicere litem ⁊ amicitiam congregare ⁊ diſgregare. ¶ Ad aliud dōm ꝙ illa nō ſunt elēta q̄ſita cuȝ ſint formalia quod oſtēdit p̄dicatio ipſoruȝ in qd de ſubiectis: neqȝ elementa dicunt ꝓprie ſed pn̄ᵃ cum oſtenſa ſit dr̄ia hoꝝ pus. ¶ Ad aliud dōm ꝙ Pithagoras nō curat ināīt et appet tertio creticoꝝ. ca. 8. conās ex mathematicis oia demōſtrare in ea pp eſtimationē dictaȝ de vno qd̄ numeri pncipiuȝ: ponēs id cām entiū exiſtere: vñ q2 denariū pfectū numerū poſuit 15. pblematū: et putauit in ipſum oia coaptare ponens duas decēnoꝝ ſiſtitias ſeu coordinatiōes. meta. 1. q̄re ſpheris nomen ſoluȝ exñtibus manifeſtis: ideo decimā anticonā. i. ꝯ extenſam vel motā faciūt. ¶ Ad aliud dōm ꝙ nō opȝ pn̄ᵃ ponere actu infinita vt perpetuet ſm phos gñatio. Sufficit. n. ꝙ entib⁹ actu finitis ſint in potētia infinita: pp in adinuicem ſucceſſiue infinitas alterutrinqȝ tranſmutationes: quod gyrationes orbis oſtendunt: cū vna nō B dependeat ab altera vſquequaqȝ: ſicut hoc etiam ſcd̄o metheo. ac de generatione ⁊ corruptione apparet.

¶ Differentia. XII.

Quod terra ſit pmū fridoꝝ mōſtratur: qm̄ quātūcūqȝ aliqd̄ magis diſtat a fonte caloris: tāto minus eſt calidū frigiditati admiſtū: cū vnūqd̄qȝ debilitet a ſui pn̄° diſtātia. de mūdo Ariſt. ſȝ terra p̄ ceteris diſtat amplius elementis: a fonte nāqȝ caloris vt a corpe celeſti recedit motu calefaciēte ac luce. ſcd̄o celi ⁊ mūdi ſeu ab igne. ¶ Ampli⁹ illud vr̄ fridi⁹ qd̄ cōpacti⁹ eſt ⁊ groſſius. Frigidi. n. motus eſt a circūferētia ad cētrū cōgregādo ⁊ igroſſando de gene. ⁊ cor. ſcd̄o. Terra ꝟo cōpactior ac groſſior elemētis ceteris. ¶ Adhuc mot⁹ calidi eſt ſurſum tēdere: vt ⁊ q̄to magis calm̄ in id tāto plus eleuet vt ignis hic motus eſt ad aerē. Frigidū itaqȝ illi oppoſitū petet q̄ iferi⁹ ⁊ q̄to fridius magis deorſuȝ tēdit. ſicut eni ſimplr ad ſimplr ita ⁊ magis ad magis: qd̄ terre rela- C tione ineſt ad aquā. ⁊ ſi vtrūqȝ ſit graue. Palin: quoꝝ loc⁹ eſt ꝯtius ⁊ forā: ⁊ que inde pcedunt demuȝ. hec. n. ipſaȝ ſequunt. nā quātū nā dat d̄ loco tātū ⁊ de forā. 4° celi ⁊ mūdi: ſed elm ſupius vt ignis locū obtinet nobiliorē ⁊ q̄litatem formaliorē: git ⁊ locū viliorē hñs: q̄litatē hēbit priori oppoſitaȝ: talis ꝟo eſt frigiditas: ipſa nāqȝ caliditati opponit. ¶ Amplius qualitates ſecunde cauſant a pmis: ſȝ leuitas abſoluta ſtat cū caliditate vltimata: grauitaȝ itaqȝ ſimplex ſtabit cum frigiditate vltima. hec autem erit terra. Erit itaqȝ terra frigidorum primum.

Cuius oppoſitū cūcti fere teſtant phorum ⁊ medici. ¶ Ampli⁹. 1. elemētorum frigidius qd̄ calidiori opponitur: cū maxima ſit cōtrariorū diſtātia. Hec aūt aq̄ ineſt ad ignē: cum in adinuicem ſint maxime perēptiua. ¶ Rurſus illud eſt frigidius quod magis imprimit in ſenſum. 2° de partibus aialium: D Huiuſmodi quidem aquam fore denotat ipſe: propter que aqua primum erit frigidorum: non autem terra.

Propter primū qdē ſciēdum ꝙ terra eſt elm ſimplex: cuius locus eſt vniuerſi centrū vbi nāliter qeſcit ad ipſum tendens ſeparata: cuius quidem nā cū grauitate abſoluta ſicca eſt in ſummo ⁊ frida: cuius quippe in gñatis finis eſt figurare: retinere ac ſeruare figuras ⁊ formas. Et huius qdem rōnis apertio apparebit in ſequenti amp. dr̄ia. Q; autē terra ſit elm ⁊ ipſius eē ⁊ natura dr̄ia priori ⁊. 16. appebit. Sūt autē tres tunice ſeu ptes: quaꝝ vna iferior circa centrū. ꝓpinquior. n. eſt ſimplicitati vt ⁊ terra dicat pura. Non. n. terra quā calcamus: aqua quā bibim⁹ ⁊ ſilr aer ⁊ ignis ſimplices extāt elemētorū et ſimpliciū pmis ſimpliciū. Sēſib⁹ nāqȝ nō reperiunt quoꝝ vni aliud nō videat imiſtū: ſed aio ſic eē itelli- E gunt elemētorū ⁊ theorice pmis. Quidam tñ ſenſerūt in medio eē oceani ſimplicē aquā dr̄ia ſequēti. Et ⁊ alia ſup hāc ſituata ſilis exiſtēs luto: in quā defluūt aq̄. Sup iſtā quoqȝ eſt tertia velut terre facies: q̄ in tectā mari diuidit ⁊ detectaȝ illi eminētē: cui ꝓpter calorē ſolis lateraliter. Algaȝel ſiccitatē inqt dominari: ceu relique humiditatē: quid autē ſit frigidū: differentia oſtendetur. 15. quid aqua in ſequēti.

Propter ſcd̄m ꝟo ſciēdū ꝙ ad Parmenidis poſitionē ſequit terrā eē frigidorū pm̄. Lȝ enīȝ diceret oia eē vnū: ſm veritatem ab eo eſtimatā: tñ vt ſaluaret q̄ in ſenſu vr̄ appoſuit duo fore rerū pn̄ᵃ. calm̄ qdem ignē appellauit: frigidum quidem terraȝ. metaphyſice p̄culus poſitionē Ariſt. ſufficiēter deſtruxit. Fuerūt ⁊ alij ſilr terrā fridiſſimā iudicātes: ⁊ ſi alio motiuo velut Auic. ſenſit aliqñ in fine celi ⁊ mūdi: qd̄ ꝑtactū eſt virtute: q2 cū celū moueatur vltima velocitate: velut Ariſ. ſenſit ſecundo celi ⁊ mundi: corpus qd̄ ſub eo exiſtit motū ipſius conſequetur: ita vt eo ac etiā luce calefiat: ꝓpter qd̄ reſoluet vehementer vt ſiccitas in id cadat: hoc autem eſt F ignis. Corpus aūt ſub hoc ſitū tanq̄ diſtās nō aſſequit ſic motū celi ⁊ lucē. vñ minus reddit calidū. Et iō minus reſoluit vt ptes hēat igne magis ꝯtiguas: ex quo aer efficit cal̄s nā ⁊ humidus: demū qd̄ eſt ſub his pp iam lōge diſtare: motus debilitat in ipſo ⁊ lux: ita vt fridītas in ipm̄ ſenſuȝ imprimat occultiorē: q2 etiā ꝯſtringit ac humidiū redditur. vñ aq̄ efficit frida nā ⁊ humida. Quartū ꝟo ab his corpus diſtās oino a celo nec mot⁹ ipſius factū ſuſceptiuū neqȝ lucis ꝯſtringitur vltīe ⁊ terra efficitur frigida ⁊ ſicca. ¶ Amplius terra imobilis facta eſt vt celū ſup ipſam fulcitū valeat moueri: cū oē motū oporteat alicui inniti imobili de motu aialium. pp quod oportuit ipſam fore in vlt⁹ frigidā cū frigiditas imobilitatē ⁊ groſſitiē cauſet. Opus et fuit hāc a celo diſtare diſtātiā ne ſibi appropinquās motu eius calefieret ⁊ diſſolueret vno nō manēs loco: q̄re iter celum ⁊ ipſam poſita fuerūt reliqua elēta. vñ pp tantaȝ in vniuerſo terre neceſſitatē viſa eſt nā eius ꝓductionē ceteroꝝ elemētoꝝ magis itēdere. Erit itaqȝ frigidoꝝ pmū terra. G ¶ Hanc tñ poſitionē idē impugnat. 9. meta. dicens id non poſſe ſermonibus pbari ſyllogiſticis. Nō. n. hoc eſt veruȝ qñ diligēter fuerit ꝯſideratum: imo aliter exiſtit: qm̄ elēta nō generant in eis corpore celeſti: ſȝ a q̄tuor puta cōbinationibus q̄litatū q̄tuor deſignabilib⁹ in eis. In corporib⁹ enīȝ celeſtib⁹: ⁊ ſi effectiue q̄tuor ſunt cōbinatiōes elemētoꝝ q̄litatiue et ſȝ aſtrologos ſit aſſignare. Ab vnoquoqȝ nāqȝ hoꝝ fluit in mām aptā ſuſcipere aptitudo ad formā: q̄ deinde recipit ſic coaptata formā a datore formaꝝ. Nō. n. id totū fuit ab vno corpe: ſȝ ſunt cōparationes illic repte inducentes diuerſitatē a cauſis occultis. Scd̄m tñ ſentētiā meliorū peripatheticoꝝ datorem nō ponentes formaꝝ: dōm celum p illas cōbinationes qualitatum mām diſponere: ⁊ formā tandeȝ ex ipſa ſuſcipere: cū idem ſm eos ſit diſponens mām ⁊ introducēs formā: de quo tactum. 88. ¶ Amplius H addidit: ꝙ hi ſerūt pmū corpus nō hre formā aliquaȝ niſi corporalē iprimere non eſt verū. Nō. n. eē corporis pficit ex forā corporeitatis ſola niſi p̄ter hāc formā dimēſionatā alia itelligatur forā. Neqȝ et eo ꝙ vnū corpus rarefiat calido aut iſpiſſet frigido ſit aliud corpus pp motū huius lȝ calefiat illo. Q; et pars māe aſcendat vel deſcendat qñ accidit calor eſt pp ordinē grauitatis ⁊ leuitatis in vniuerſo. ¶ Adhuc addenduȝ ꝙ nā non datur alicui ſolum in fieri: verum et in facto eē ſm ꝙ fuit apta recipere: ⁊ ꝓpterea cuȝ oſtēdatur dr̄ia. 21. cōplexionem et poſſe innatam pmutari. Etiā nō ſolū corpora ſupiora motu operant ⁊ luce: ſȝ fortunio ⁊ ifortunio ⁊ virtutib⁹ qbuſdā ſpecificis appropriatis que ſine medij imprimunt imutatione ſenſibili: dr̄ia. 10. vñ ſubdit ſibi videri ꝙ docēs gñōnē elemētoꝝ conatus eſt alicui

I abbreuiare. Ueniens aūt poſt eū eius confirmauit dictū:
Scribens ꝟo ſuā ꝯfundens ⁊ ſe ꝑturbās ſicut qn̄ diſcipu
lus qȯ audiuit depingit nō ꝑfecte multotiēs hn̄s docentis
ſententiā. ℭ Fuerūt ⁊ alij diſtinguentes ꝙ in elr̄is duplex
eſt nā vt ꝑ indicatur etiam theorice: vna qdem eoꝝ ꝓpria
qua aq̄ frigidior eſt terra. altera ꝟo aduentitia a ſuperiori
Colligit ca.5.poſt medium. Colliget cō.18. verſus finē. bus acqſita: qua volunt terraꝫ aqua frigidiorem eſſe. Qȯ
quidem nitunt̄ aſtruere ex ſcdo de gn̄atione aīalium ⁊ Cō
mentatore.12.meta. ponētib⁹ duos calores ſpē differētes:
vnū.vꝫ.elementalē: reliquum ꝟo celeſtē. Contra quos ſer
taſſis qs ibit explicādo ꝙ ꝑm dcm̄ ſtare non pōt vt ꝙ alia
ſit elr̄toꝝ natura q̄ꝫ eis fuerit deriuata a virtute ſuꝑiori in
mām eoꝝ ſic vel alr̄ ſuſceptiuam. Qȯ oſtēdit̄. naꝫ ſic ſe hꝫ
nā aīalium ad elr̄ta ⁊ celeſtia: ita ſe hn̄t elr̄ta ad eadē. nul
la ꝟo natura eſt in aīalibus maxīe in his quoꝝ forma edu
cta eſt ex potentia mā̄e que in elr̄tis ⁊ in ſuꝑioribus corpi
bus nō ſit reperta ſuo mō: non igit̄ erit alia elemētoruꝫ nā
K preter receptā a ſuꝑioribus in talē eorū materiaꝫ. ℭ Am
plius ſm Ariſt. qn̄cūqꝫ inueniunt̄ effectus aliqui in rebus
cōicantes in pluribus opꝫ eos in ſuas cauſas reducere q̄
rū vnā tandē: opꝫ in aliā adducere cū nō ſit dare principia
Capl.4° poſt prī. diſcepta: tertio de partibus aīaliū: ita ꝙ tandē nā hec infe
rior in ſationē primā ſuꝑioreꝫ eſt reducta vt tactum ſepere
ideo philoſophātes verius oīuꝫ lucidoꝝ lucē in primū lu
cidorū reducunt: quod eſt ſol: ⁊ caliditatem in igneꝫ. Neqꝫ
valet etiam ſicut iam oſtenſuꝫ: ꝙ duo calores in elr̄tis ſunt
ita vt audiantur tanq̄ꝫ ſpēs differētes: cum illud dicat̄ nō
quidem relatione facta ad elementa ſed ad miſta tm̄: in q
bus reperitur calidum igneum tanq̄ꝫ inſtrumentum nutri
menti preparatiuum. ⁊ celeſte ſeu viuificatiuum ⁊ informa
tiuum magis: qm̄ elementuꝫ eſt ſimplex: corpus ꝟo hic ex
eo ⁊ calido compoſitum celeſti.

Propter tertiū ꝟo ſciēdū ꝙ terra nō eſt ꝑmū
frigidoꝝ: ſꝫ aqua ceu cūcti re
cte philoſophantes ac medici cū illis ēt ſenſere. Nam cum
L vnūquodqꝫ elementū vnaꝫ habeat qualitatem in ſummo: reliquam ꝟo acquiſitam ⁊ ex adiecto: terre quidē ſiccum:
aque autem frigidū aſcribitur: vnde ſcdo de gene. ⁊ corru.
T.cō.26. Quatuor entibus vnius vnūquodqꝫ eſt: terra quidem ſic
ci magis q̄ꝫ frigidi ē: aqua ꝟo frigidi magis q̄ꝫ hūidi. aer
quidem plus humidi q̄ꝫ calidi: ignis autēꝫ calidi amplius
Cō.20 q̄ꝫ ſicci: vnde Cōmentator.4° metheororum. Si miſtio fiat
neceſſarium eſt vt vnum duorum elementoruꝫ fortioris ſit
operationis in vna cōtrariorum qualitatum q̄ꝫ ſuum com
par: ꝑp qȯ nō eſt nec̄cū vt ſint inuicē in duobus elr̄tis due
q̄litates ſubales in fine. Si.n. in igne foret caliditas ⁊ ſicci
tas in fine: ⁊ friditas ⁊ humiditas i aq̄: nūq̄ꝫ tēperarent̄ ⁊
admiſcerent̄ vt aliquid fieret: ⁊ iō ſiccitas ignis nō ē in fine
neqꝫ humiditas aq̄. Q̄ aūt terra non ſit ꝑm̄ fridoꝝ rōne cō
firmat̄ duplici: vna qdē a ꝑorib⁹ nāe ⁊ cauſis: altera ꝟo a
poſteriorib⁹ ipſi. nobis aūt priorib⁹. ℭ Pria qdē ⁊ 2ª qn
tuplici innitit̄ me⁹. Prio ſiqdem ex mō oſtendit̄ ꝓductiōis
M ſeu regiminis elr̄toꝝ. Nam priora elemēta ſm Platonem
Tymei ꝑ. ſunt ignis ⁊ terra ex qbus eē ꝯficit̄ vniuerſi: qm̄
per alteꝝ eoꝝ: vtpote ignē exiſtit viſibile: ꝑ alterū ꝟo tacti
bile vt terrā. Et Parmenides hec poſuit eſſe vt viſuꝫ ꝑhⁱᶜ⁹
T.c.18. vſi 2° celi ⁊ mūdi. ſi eſt dare terrā: dare eſt ⁊ ignē ex neceſſi
tate: nā ſi vnū ꝯriorū eſt in nā: ⁊ reliquū. Sic igitur cuꝫ iſta
duo ſint ꝑ ꝓducta ſeu gubernata ſm mūdi perpetuitatem:
oportuit cū ipſe ignis obtineat vnā q̄litatū actiuaꝝ i ſūmo
puta caliditatē ꝙ alteꝝ elr̄tū vnā paſſiuarū ēt retineat in
ſummo: hāc aūt nullus dabit niſi ſiccitatē: ex qbus poſſint
tādem generari aut gubernari alia duo elr̄ta itermedia ⁊
eoꝝ q̄litates. Si.n. qs terrā ſūme frigidā poneret vt frigi
diorē aq̄: iā ordo ⁊ exn̄tia q̄litatū paſſiuaꝝ in his duobus
primis elr̄tis nullaten⁹ īueniret̄ in ſūmo: cui⁹ ꝯriū ꝓbabit̄.
ℭ Scdo ex cōnexu ⁊ ꝓportiōe elr̄toꝝ ⁊ q̄litatū in adinui

cem. nā ſm Tymeū ⁊ Macrobiū ſuꝑ ſomnio Scipionis et N
fere plurima nūo producta ſunt contexta ſeptenario: ſicut
ibidē inducit̄ in locis q̄ꝫ multis: hic aūt numerus iuenit̄ in
q̄litatib⁹ elr̄toꝝ ad elr̄ta relatis. Sūt.n. ꝑ q̄tuor elr̄torum
q̄litates trib⁹ ſcdo numeris ſeu ꝓportiōib⁹ colligate: iuxta
illud de ꝯſolatiōe Boetij.3°. Tu numeris elr̄ta ligas: nex⁹
aūt ⁊ iūctura ꝑfecta exiſtit: cū vni actiue i ſūmo elr̄to attri
buta: paſſiua alterius elr̄ti ſubſequat̄ in ſūmo: poſt quā ⁊
actiua icidat alia: ⁊ tādē paſſiua vt nexus nodo trino vtri
uſqꝫ q̄litatis ordini ꝓportionatus firmior hēatur. Cū itaqꝫ
ignis caliditatē obtineat in ſūmo: ſicut cōueniunt vniuerſi
poſt ipſuꝫ oportuit elr̄tū poni: cui⁹ q̄litas paſſiua eēt i ſum
mo. h aūt fuit humidū aeris cū vtiqꝫ ſit maxīe paſſiuus: ad
qȯ ex neceſſitate ꝯſequit̄ q̄litas alia actiua: puta frigidum
aq̄ in ſūmo: vt nodus ſit firmatus in tertio correſpōdēte ignis
ꝑp qȯ ⁊ q̄tuor elr̄toꝝ: terra ſiccitatē obtinebit extreme ꝓ
portionatā aeri. Si.n. poneret̄ terra frida in ſūmo cū iam
O numerus deficeret trinari⁹ deficeret ⁊ ſeptenarius: neqꝫ ne
xus iā tantus exiſteret iter ea. ℭ Tertio ꝟo ex appropria
tione qualitatū ad elr̄ta: nā ſm ꝙ apparuit vnūqȯqꝫ elr̄tū
hꝫ vnā q̄litatē appropriatā in vltimo. Cuius qdē rō ē: qm̄
ſm ꝙ res vnaqneqꝫ hꝫ vnā formā ⁊ vnū eſſe: ſic ⁊ vnā nāꝫ
ſeu ꝓprietatem ad illam ꝯn̄teꝫ. Itaqꝫ ignis aut hēbit ſūme
calm̄ aut frigidum aut ſiccum aut humidū. Nō frigidū vt
ſenſus idicat ⁊ itellectus apprehēdit ꝑp calm̄ acqſitum ex
motu orbis. in cuius eſt ꝯcauo ⁊ luce. neqꝫ ſiccū: qm̄ forma
liſſimo elr̄torū formaliſſima debet̄ q̄litas: ſilr̄ neqꝫ humi
dū: cum locus eius ꝑp lucē ⁊ motū hoc inpediat caliditatē
cāntes. Subſequēti aūt elr̄to vt aeri aut erit ſūme fridum
aut ſūme ſiccū vl̄ ſūme humidū. nō ſumme frm̄: tū ꝑp ignis
ꝯtiguā caliditatē ipſi. tum ꝑp oppoſitionē ſumme calidi ⁊
ſumme frigidi. ſic.n. reducent̄ ad mediū quoddā. ꝑp qȯ ⁊
q̄litates eoꝝ elr̄toꝝ ignis ⁊ aeris: iā non ꝑmanerēt in ſum
P mo. neqꝫ ſūme ſiccū: qm̄ cū ignis ꝑp caliditatē ſummā ſibi
ſiccitatē aſſociet. ſi iā ⁊ aer ſiccitatem obtineret vltime: tūc
cū ſiccitas lima ⁊ exacuitio caloris exiſtat. Intm̄ his dua
bus ſiccitatib⁹ limatiōe acuata ignis caliditas icēderet̄ ꝙ
cōtēperamētū oīno ab his tolleret̄ iferiorib⁹: q̄re genera
tio delineret: Et iō nā cuius eſt cūcta rōne diſponere humi
dū elr̄tū ſuppoſuit calido: vt caliditas humiditate cōtēpe
ret̄: mulceat̄ ⁊ ꝓhibeat̄ a iferiora ꝓlabi inflāmādo. Sub
iacenti ꝟo equidē elr̄to aque. vꝫ. ſiccū aut frm̄ relictū eſt in
ſūmo: non ſiccū: qm̄ elr̄tum humidiſſimū ſibi cōtiguū. aer
vꝫ. ſui ꝓhiberet humiditate penetratiua. Amplius iā due
q̄litates in ſummo paſſiue ꝯiungerent̄ ſiue medio: quod ⁊
oſtenſio ꝓhibuit ſcda. Sic itaqꝫ aque accōmodatū fuit rō
nabiliſſime ſumme frigidū: vt caliditatē duoꝝ contēperet
elemētoꝝ calidoꝝ ante ipſam. Itaqꝫ terre concludit̄ neceſ
ſario ineſſe vltime ſiccū: nō autem ſumme frigidū. ℭ Ad
huc q̄rto monſtratur ex elr̄toꝝ fine: q̄ generatio exiſtit ꝓ
pria aīalium: ⁊ maxīe hoīs: cum ſit vltimū a natura inten
Q tum. Si.n. terra haberet frigiditatē in ſummo: cū habeat
ſiccitatem vt probatū in vltimo: diſtet ēt a motu ⁊ luce ſu
periorum: iam tātū frigiditas ⁊ ſiccitas inualeſceret ꝙ ge
neratio ⁊ vita nō poſſet in ipſa habitātibus adaptari: cuꝫ
frigiditas ⁊ ſiccitas maxīe vltimata ſit via in mortē. Et iō
videmus ꝙ generatio ⁊ vita ſub vtriſqꝫ polis: i qb⁹ vigēt
he qualitates in ſummo tollunt̄ oīno: ꝑp qȯ ⁊ cōpoſitoruꝫ
que in his excedunt q̄litatibus. venena exiſtunt peſtiferas
vt opium ⁊ mandragora: qȯ nō ꝯtingit cū ſumme frigidū
humido ſociat̄ in aqua: eo ꝙ frigidū obtūditur humido.
Et ideo neqꝫ ex eis compoſita a ꝑdominio complexionem
obtinent extremā gradualiter: cū frigidum iunctū cū hu
mido vix gradū excedat 2ᵐ. diia.138. ℭ Quinto ꝟo ex ꝓ
portionalitate ⁊ improportionalitate qualitatū ad elr̄tas
opꝫ nāqꝫ ꝓprium ſeu accidens ꝓpriam diſpōnem ſubiecto
configuratā haberet: cum igit̄ qualitatū quedā ſint forma

A

les:alie ỽo mãles ſicut elementa: quoꝝ formaliſſimũ eſt ignis: materialiſſimũ ỽo terra: vt itaq; formalis qualitas formaliori ſeu minus materiali correſpõdeat ſubiecto: oportebit ſumme frigidũ formaliori vt aq̃ ſiue minus mãli adaptare ⁊ nõ materialiſſime terre. Sic igit̃ ex his quoq; apparet a prioribus aſſumptis ꝙ aqua eſt terra frigidior. ℭ Reſtat ỽo ⁊ nũc ab alia via ex effectibus accepta monſtrare: que velut ⁊ ꝑma quoq; oſtendit̃ modis. Prio quidẽ ex parte ſubſtantie terre ⁊ aque. Dico aũt ſubſtantiã medicoꝝ more qualitatẽ quãdã ſcđam ꝯiunctã ſubſtãtie: velut eſt denſum ⁊ rarũ ⁊ durũ ⁊ molle ⁊ talia. cum.n. terra ſit denſa ⁊ dura: aqua ỽo mollis ⁊ rara: ⁊ quod dẽſuꝫ ẽ ⁊ durum: lꝫ cũ difficultate figurationes recipiat: eas tñ bñ cõſeruat receptas. ꝓ. ꝑma. Qđ in aq̃ ꝯtingit econtra. cũ talis videat̃ ꝓportio fore aque ad terram: qualis exiſtit aeris ad aquã. Itaq; terra caliditateꝫ celeſtem melius aqua retinebit: ꝓpẽ qđ ⁊ minorẽ frigiditatẽ aqua hꝫ: maxime cũ ꝯtinue agẽs in terrã iprimat: ⁊ lꝫ ſit indiſpoſita recipere: agens tñ debile aut in mãm indiſpoſitã imprimẽs: idẽ facit in lõgo tẽpore: qđ ⁊ forte ſiue in mãm diſpoſitam in breui. de ſimplicibus 4°. Amplius denſum ⁊ groſſum fortius radios refrãgit raro ⁊ ſubtili. ℭ Scđo ex pte actionis ipſius. ſi. n. terra eſſet ſumme frigida ⁊ nõ aqua: tũc actiuũ nõ eſſet approximatũ paſſiuo: ſed ab ipſo in ꝓportione ſeparatum: ꝓpẽ qđ nõ ꝯueniret actio. ꝓ de gene. ⁊ corru. ℭ Tertio ỽo ex effectu. videm⁹ naq; aquã ſue nature relictã: ẽt preter ſubtilitatem ⁊ motũ magis ifrigidare terra. Iteꝝ aialia in terra producta magis abũdãt ſanguine q̃ꝫ generata in aqua. que autẽ plus ſanguinis habẽt reliq̃s ſunt calidiora. de cõplexionibus ꝑmo. vt ⁊ tẽpore frigiditatis imẽſe petant terram vt ſe occultẽt in ea. ℭ Quarto aũt ex pte q̃ꝫtitatis terre minoris aque. cũ.n. potiſſima cauſa caliditatis radioꝝ extet refractio: quãtũcũq; eniꝫ radij magis iſpiſſant̃ ꝑmitus ⁊ ſcđo: tanto refracti ampli⁹ calefaciũt: quod in terra ẽ ꝯuenire ⁊ nõ in aq̃. Radij etenĩ a ſuꝑiorib⁹ in hec iferiora q̃ñ deſcẽdũt: ſemꝑ in acutũ ⁊ in cõdẽſatum ſunt tẽdẽtes: ⁊ idõ cũ terra minoris ſit molis: maioris ẽt diſtãtie a ſupis: radij in ipſa cõdẽſabunt̃ magis q̃ꝫ in aq̃: ꝓpẽ qđ ⁊ ifrigidabit minus velut caliditate magis affecta. ℭ Quito ỽo ex pte ſitus terre ⁊ eius imobilitatis. cũ.n. ipa ſit ifima ⁊ imobilis. aq̃ ỽo ſuꝑior ⁊ mobilis: accedit naq; motus eius ad ſemicirculare ꝺm Alpetragiũ. qđ aũt ifimũ ẽ ⁊ imobile melius impreſſionẽ recipit ⁊ ꝯſeruat q̃ꝫ illud qđ eſt mobile: nã motus in ſublimibus ⁊ mobilibus vĩ infrigidare ꝓble.5. vt inflãtibus ⁊ mouẽtibus ollas accidit̃ bullientes. idõ tũ ꝓpẽ motũ aque: tũ ꝓpter motũ aeris ⁊ ventos circa talia generatos: nõ ſic virtus celeſtis calefactiua in aq̃ reſeruat̃ velut in terra: quare relinquitur aquã terra frigidiorẽ exiſtere.

Doctr. 2. ca. ſingu. poſt me^m.

B

Ca.5. dĩ 3.

Colli~ circa pn^m.

Colligit̃ tex.c. 44. 45. ⁊ 55.

Cap. 4. vericõ ſi.

C

Proble. 30.

Propter quartũ q̃dẽ. Ad ꝑmũ dõm: ꝙ id verũ: ſi illud nãm ſuaꝫ reciperet ab illo calido ſolũ: ſꝫ verũ eſt eẽ in celis alias q̃litatũ cõbinationes a q̃bus illa recipit̃. ℭ Adhuc attendẽda ẽ rei nã nõ ſolũ in fieri: ſed in facto eſſe: ⁊ mõ receptionis ⁊ retẽtionis: qui alius in terra exiſtit vt apparuit ⁊ aq̃. ℭ Ad aliud dõm ꝙ nõ opꝫ. multa naq; cõpactiora ⁊ groſſiora ſunt calidiora ſubtilib⁹ ⁊ raris: vt os pilis: aut alie v̄tutes operant̃ celoꝝ ad groſſitiem ⁊ dẽſitatẽ terre: ꝓpẽ finẽ ipſius nobiliorem: vt imobilis reddita fulcimẽtum ſit motus orbis: ſicut remanet inopta vite pfectoꝝ aialium gr̃a: vt dĩa oñdetur ſequẽti: magis ẽt ſtat motus deorſuꝫ cũ ſicco vĩr q̃ꝫ cũ frigido vt oñdũt mineraliũ plurima. ℭ Ad aliud dõm ꝙ motus leuiũ ſurſuꝫ ⁊ deorſuꝫ nõ eſt a q̃litatib⁹ oĩno: ſꝫ a forma generante ipreſſa. 8. phyſi. dãs.n. formã ⁊ motũ dat ꝯſequẽtẽ ad illã: neq; q̃litates ſcđe ſunt a ꝑmis ſimplr̃: ſꝫ ab iprimẽte formã. ℭ Ad aliud dõm ꝙ locus nõ ſeqtur q̃litates: ſed magis formã rei. aliud ẽt ipedit ne terra ſit ſumme frigida vt oſtenſum. Et per hoc ad aliud ſimiliter apparet.

D

Colli. 1. c. 31. ⁊ expõſe ab aue. 3° celi cõ. 28. i me°.

ℭ Differentia XIII.

Quod aqua ſit primũ hũidoꝝ ⁊ nõ aer mõſtrat̃: q̃m elẽtoꝝ ꝓpriiſſime: ſicci q̃dẽ terre: humidi ỽo aq̃ metheo. 4°. Quod aũt ꝓpriiſſime eſt tale ꝑ ⁊ ꝑ ſe vĩ id exiſtere. vñ Cõmẽ. elẽtoꝝ ſiccũ eſt terre: humidũ ỽo aqua. ⁊ de partibus ſcđo vĩ ꝙ aqua ꝓncipalr̃ ⁊ ſimplr̃ ẽ humida. ℭ Ruſus. ꝓ elẽtoꝝ. Inuenio in aqua ſummã frigiditatẽ ⁊ humiditatẽ. In igne ỽo caliditateꝫ ⁊ ſiccitatẽ. Et ſume q̃dẽ humidũ ſimul ꝯfiteri aliud q̃ꝫ aquã dici vĩ q̃ꝫ valde vanũ: vñ in ꝓncipio de cõplexionib⁹ ca. 1. Non põt animal aliqđ eſſe ſeu ſumme calidum vt ignis ſeu ſumme humidũ vt aqua. Quod aũt ſumme tale illud ꝑmo hic eſt: quare pharmacoꝝ ꝑmo. Aqua cũ eo ꝙ ifrigidat ẽ magis hũida q̃ꝫ oĩs res. ℭ Amplius qđ nõ põt ab aliquo ſeparari ꝑ amplius ⁊ prius vĩ eideꝫ ineſſe illo qđ põt: cum plus rei eſſentiã ſortiat̃. hꝫ ỽo eſt humiditas. Inſeparabilis.n. eſt ab aqua manente illa. ſemꝑ naq; ꝑmanet humida q̃tũcũq; calefacta ſole vel igne: eoꝝdẽ ꝑmo. aer ỽo calefactus humiditate ꝯſumpta igneſcit ⁊ ſiccitatem acq̃rit. ℭ Palin: Mãliori elẽto ⁊ ignobiliori ſibi ꝓportionabilis q̃litas debet̃. cũ igit̃ aqua ſit aere materialior ⁊ ignobilior eidẽ inerit q̃litas ꝯſona maxime. hec aũt eſt humiditas: mãlior naq; paſſibilior ac vilior qualitatũ exiſtit aliq̃. ℭ Eti. aq̃ ꝓportionat̃ hyemi: aer aũt veri: cũ cã ⁊ effectus ſint ꝓportionabiles: ſꝫ hyems eſt humidior vere. ℭ Ruſus Cõmentator meta. 7. quẽadmodũ trãſmutatio in ſubã facit nos ſcire mãm ꝑmã eſſe: ita ⁊ actio formã. Sed aque opus eſt humectare magis q̃ꝫ aeris: vt denotat ſenſus cui i q̃litatũ acqeſcẽdũ iudicio ⁊ ꝑmarũ ꝑcipue. imo videt̃ ipſe deſiccare: cuꝫ in oĩbus reſoluat diſpoſitionibus. prio ſcđa. Itaq; humiditas aque ineſt per prius.

B

Te.c. 29.

Com. 19. vbi ſupra in pn^c.

Colligit̃ poſtme^m.

In fine.

Colligit̃ diſti. 2. ca. ꝑ° in fine.

F

Diſtin. 1. cap. 2.

Colli~ ab. 9.

Cuius oppoſitũ innotuit dĩa ꝑori: vnde Nicolaus ꝑipatheticus in ſuis problematibus. Aerẽ calidus tẽperate: humiduſq; i ſummo: nã humiditas ſubãlis eſt illi quẽadmoduꝫ frigiditas ſubſtãtialis ẽ aq̃: ⁊ ſiccitas terre: ⁊ calitas igni. ℭ Ruſus ſi aque ineſſet humidũ ꝑmo: aeri nõ inforet per prius qualitatũ aliqua: cuius oppoſitũ notatũ eſt in antea. aeri. ergo humiditas inerit primo ⁊ non aque.

G

Sõ. ꝑ° de celo. 2. ca. 3. ꝑ° me^m.

Propter primũ q̃dẽ ſciendũ ꝙ aq̃ eſt corpus ſimplex: cui⁹ locus nãlis ẽ vt circũdet terrã ⁊ circũdet̃ ab aere: cum in ſitu eius ꝑmãſerit nãli: frigida nã ⁊ humida: cuꝫ grauitate cõparatiua: cuius in generatis finis extat formas figurare: lineare ⁊ tẽperare. Dictũ ẽ aũt. cui⁹ locus nãlis ⁊c. q̃m terra in q̃dam eius pte iuenit̃ aq̃s diſcooꝑta. Qđ multiplici de cã põt cõtingere: aut.n. virtute ſtellaꝝ entiũ in. 12. imaginib⁹ q̃ ſunt extra ȝodiacũ in ſeptẽtrione: cõpeſcẽdũ mare oceanum ne ſupinundet terrã. iuxta illud pſalmiſte. Cõgregaſti aq̃s in vtre: ꝓpẽ quaꝝ virtutis relaxationẽ enigmatiȝãt diluuiũ cõtigiſſe. ℭ Uel q̃m in pte ſeptẽtrionis terra eſt eleuata: metheoroꝝ. 2. qđ oñdit ibidẽ flux⁹ maris methydis ſiue thanays ꝑ mariũ reliq̃ tãdẽ in hiſpanicũ. ℭ Aut q2 terra rara eſt ⁊ poroſa: ita vt humidũ imbibat aque. Siue ꝓpẽ radioꝝ calorẽ ⁊ maxie ſolariũ reſoluentẽ aquã in vapores. ℭ Uel propter aialiũ ꝑmanẽtiã magis: pfectiora.n. egebant aere ad caloris eoꝝ ꝯſeruationem. neceſſe naq; fuit ꝙ terreitas dominaret̃ in ipſis: vt ſapienter facta conſiſterẽt: vñ opus fuit denudari in aliq̃bus locis terrã aeri: vt ad eẽ nobiliũ faciat aialium. Quare Algaȝel. Degere naq; nõ poſſent i aq̃ cũ gaudeãt pulmone. ℭ Q. ⁊ ſi videat̃ ꝯ nãm particularẽ elẽtoꝝ talis ordo ꝯcurrere: nõ tñ ꝯ vlẽꝫ exiſtit vniuerſi. dĩa. 15. cuius itẽtio eſt cũcta ſemꝑ in meli⁹ ordinare: donec ad ſũmũ appetibile ꝑueniat̃: qđ oĩuꝫ finale appetitiuũ de aĩa 3°. ℭ Eſt aũt triplex aque maneries. Una q̃dem cõgregata mare ꝯſtituens ⁊ maxie amphitrides appellamꝫ

H

Cap. 1. circa pn^m.

Colli. 3. c. 51. ⁊ 54.

I vel occeanū.nā h̄ locus eſt ,ppꝛius aquaꝝ: ⁊ iō qdaʒ dixe/
runt in eius medio foꝛe aquā ſimplicē:purā ⁊ inſipidā:cum
elementū certuʒ oī tertia maxime careat qualitate: miſtio
nāq ex illa ↄſurgit. Eſt ⁊ alia in cauernis terre ⁊ montiuʒ
p̄cipue retenta:diſcurrēs motu quodā ipulſiuo ſub ipſis.
Nōnulla ꝟo vt que fluminum ſup faciem terre effluit ma/
nifeſte: vniuerſalr̄ quoq pmutatur aq̄ ſm nām terre preci/
pue ac etiā aeris in qbus moꝛatur ⁊ trāſit. Eſt autē humi/
dum in hoc loco auditū qḋ actu in vlt° extat tale. dīa.15.

De quo p̄ / mo mc a. / i ↄbemio / [illegible]

Propter ſcdm qdem ſciendū q Raſis diceret aquā foꝛe humidoꝛū p̄m. Uo/
luit nāq medicine introductoꝛio cōcoꝛs factus Thali mi/
leſio fieri aquā a glorioſo excelſo fridītatē cū humiditate
cōbinante creaturarū oīum p̄m coꝛpoꝛaliū: deinde ignem
demūq aerē. Aqua deſcendente grauitate ac igne leuitate
aſcēdente. facto ſiqdē aere fuit vētus ſonās mouens aquā
motu vehemēti donec illiſe ſunt vn̄ ipſius: ⁊ ſpumauit ſpu
K ma eius:qua qdē frido cōgelata reddita facta eſt terra ſup
aquā:quā vtiq poſitionem Ariſto. in multis dānat locis.
¶ Fuerūt ⁊ alij diſtinguentes duplex foꝛe humidū:quod/
dā nāq ſubtile:paſſibile:diſſolubile:quo aer plus aqua dī
participare:alterū ꝟo huic oppoſitū ferē:quo aq̄ amplius
gaudet aere. ¶ Quidam ꝟo dn̄t id nō valere: qm̄ hꝫ dīe
T. cō. 17. ſunt māleſtā ꝟo nihil diſtinguit: vn̄ meta. p̄ ſm Anaxa
goꝛā nihil erat diſcretū. in fundamēto. n. nature idiſtinctū
T. cō. 49. omne:nā actus eſt qui ſeparat ⁊ diſtinguit. eiuſdem. 7. qre
vera dīa hinc inter aerē ⁊ aquā haberi non poterit: vt cui
differentia dicta inſit per prius. ¶ Dicūt ⁊ alij iuxta pmū
Collr do. 3. ca. 3. iu/ xta finem. p̄me: duplex foꝛe humidū:quoddā etenīʒ naturale: ceu qḋ
aeris: reliquū accidentale madefactiuū: vt quod aque.

M. oulce

Propter tertiū quidē ducimus dōm q humi
dū dupl'r poteſt ↄſiderari. vel
quātū ad eius eſſentiā p̄ncipal'r nō impeditā: ⁊ tale qḋ ae/
ris:aut ad inherentiā apparentē: vt qḋ aque. Et firmatur
p̄ter apparens ⁊ dīa p̄cedēti:nā cum aer ſit maxie pmuta/
L bilis ⁊ alterabilis dīa. 16. ei qualitas debet ,pportionabi/
lis ⁊ accōmoda illius cāiua:talis qdeʒ eſt humiditas: cū
paſſiuaꝝ q̄litatū ſit paſſibiliſſima:nō poſſet. n. alioqn a no/
ſtris coꝛpibus pmutari: ⁊ variari de leui: ex quo leſio ↄſur
geret nō parua. Neq calidū id ipedit cum ei ſit acquiſituʒ
debilius humido:ſubtiliatiuū tamen ⁊ diſſolutiuuʒ. Reci/
pit ⁊ ipreſſiones coꝛpoꝝ ſuperioꝝ ⁊ inferioꝛuʒ:qḋ nō poſ/
ſet niſi qualitas tanq̄ʒ inſtrm̄ eſſet ad hoc eideʒ accōmoda.
Jn aqua ꝟo ſecus cōtingit: cū nō adeo pmutabilis ſit ⁊ al/
terabilis: neq ipreſſionū ſuſceptiua. Et ,ppterea iſirmitas
peſtilens nulla:ſic in piſces vī ↄcidere ceu in homines ſepe
Loh. 19. i / tuc. ac peditātiū alia. hyſtoriaꝝ octauo. Jpſa nāq aqua ſentit
aere humidioꝛ:eo q humidū ipſius eſt adherens amplius
cōgregatū: vn̄ cū fuerit mediū iter ſubtile oīno ⁊ groſſius:
tunc vtiq poterit humectare perfectius non ſolum appa/
rēter: ſʒ vere vt imber oſtēdit. ¶ Jtidē elemētis plus faciē
tibus ad vitā q̄litates inerūt hꝫ. hec autē ſunt ignis ⁊ aer.
M opantur nāq ad ipſum gn̄ationē ⁊ motū qbus eſt vita: cū
ſit motus a coꝛde trāſfuſus in mēbꝛa. hꝫ aūt ſunt caliditas ⁊
humiditas dīa. 21. ¶ Adhuc de rōne humidi ē praue ter/
minari termino ,ppꝛio: pfecte ꝟo alieno: ſiccū ꝟo eↄ. de ge.
T. cō. 9. ⁊ coꝛ. ſcdo. h̄ aūt aeri magis ineſt humido cū ſit caliditati
cōiūctū ipſiʒ in diffuſione incitās ⁊ in terminationē eius.
eↄ ꝟo ſit hūido aque: ↄſociat nāq frigido vehemēti. Jn/
tellige ſiqdeʒ humidū aeris ⁊ aq̄: ceu calidū flāme feruen/
tiſq ferri. Qḋ eni flāme lʒ eſſentialiter calidius eo qḋ fer/
ri: calefacit tn̄ intēſius ferrū flāma: ſic ⁊ magis aere hume
ctat aqua. Jtaq eſſentialiter aqua humidioꝛ aere.

Propter quartū qdē. Ad p̄m dōm q Ariſ.
non ſentit humidum ineſſe
prius vl'ter aque: vel ſm qd: ceu quātuʒ ad id qḋ ē coꝛpa
per humidū aq̄ ⁊ ſiccū terre ſic ⁊ al'r terminari: humidū. n.

N indeterminatū eſt ,ppꝛio termino: hn̄ qdem determinabile
cōſiſtēs termino alieno: ſiccū ꝟo ecōtra: vn̄ Ariſt. poſt idu
cta ſubdit. pp hec oīa terminata coꝛpoꝛa hic nō ſine terra ⁊
aqua. Cōmētatoꝛ ſiqdē poſtq̄ʒ eſt de neceſſitate q generā/ Ubi ſup̄ i / argumē.
tur coꝛpoꝛa p humidū cū ſiccoꝛe elm̄tū ſiccū eſt terra: ⁊ hu/
midū aq̄: tūc neceſſe ſit oē coꝛpus generari groſſuʒ: paſſuʒ
ex terra ⁊ aq̄. Et iō p̄ p̄ma duo elm̄ta grauia plus iuuāt ad Doc. 2. c. / ſingulari / iuxta ſi.
mēbꝛoꝝ generationē ⁊ eoꝝ quietem. ¶ Ad aliud dōm q
Gal. loquit' ſenſibil'r vt medicus ſuſcipiēs humidū ſʒ ſen
ſus inherētiā: ſicut ēt ibidē ſcribit ſummā caliditateʒ ⁊ ſic/
citatē in igne: ⁊ in aqua frigiditatē ⁊ hūiditatē: cū tn̄ Ariſ.
verius ſentiat vnā ſolā q̄litatē p prius vni elm̄toꝝ exiſtere
dīa prioꝛi: ſʒ foꝛtaſſis id nō valet Gal. qꝛ. A. p̄mo p̄ʰ vult Doc. p̄ma / ca 2. iuxta / finem.
ipſuʒ tractaſſe de elemētis ,ppꝛie nō vt medic⁹, vel amplı⁹
vt phs. ¶ Aut dōm q Gal. duas q̄litates ↄiūctas ſenſit in
ſūmo ⁊ nō diuiſim vni elm̄toꝝ iſiſtere: cui⁹ ↄriū tn̄ iductū ex
Auer. dīa p̄oꝛi. Uel foꝛtaſſe h̄ ſermo exponēdus ſʒ pmiſ/ O
ſaʒ Ariſ. ⁊ Cōmētatoꝛis itētionē. ¶ Ad aliud dōm q i aq̄
vt appꝛuit: nos adiuuāte ſenſus: in aere ꝟo itellect⁹. ſic. n.
humidū iherēs nō pōt ab aq̄ ſepari illa durāte: ita neq hu
midū eēntiale ab aere pmanēte. ¶ Ad aliud dōm q humi
dū aeris q̄ʒq̄ʒ ſit mãle reſpectu ignis: ē tn̄ foꝛmale relatiōe
terre ⁊ aq̄: cū duo elm̄toꝝ ſupioꝛa teneāt magis locū foꝛme
⁊ iferioꝛa mãe: vn̄ hūidū mãle adherēs debet' aq̄ cū ſit hꝫ.
reliquū aūt aeri. ¶ Ad aliud dōm q lʒ hyems ſit hūidioꝛ
vere hūiditate accn̄tali madefactiua: verū eſt humidius
hūiditate eēntiali ↄnutritiua: vn̄ ⁊ tali hūiditate videmus
viuētia magis ꝟe q̄ʒ hyeme humectari: qḋ ſanguis ⁊ fleg/
matis oñdit nā. ¶ Ad aliō dōʒ q hūectatio aq̄ iherētie ac
accidētalis exiſtit amplius: q̄ aūt aeris eēntialis pꝛopꝛie.

Sed ex Nicolao circa qḋdā inductū pꝛis
oppoſite ↄtingit dubitare: an q̄li/
tas elm̄ti ⁊ appꝛopꝛiata p̄cipue ſit foꝛa ſubalis
eius: vt is vī ſentire. Qḋ firmat': qꝛ elm̄toꝝ p̄.
caliditate innata hyle. i. mãe ſm ignis p̄ficit' Coll'r eſt / mediuʒ ⁊ / poſt me^m.
ſeu gn̄at'. ⁊ demū terra aq̄: aer ⁊ ignis nō ex alijs coꝛpib⁹:
ſʒ ex hyle ⁊ q̄litatib⁹ ſunt. Qḋ aūt hyle aduenit foꝛa ſuba/ P
lis ⁊ nō accidētalis vt q̄litas. Eti. Cōmētatoꝛ. 3° celi ⁊ mū/
di. Jgnis nō ē ignis in actu niſi in caloꝛe ⁊ ſiccitate: q̄ ſunt i Cō. 67. in / xta finem.
ſūmo. ¶ Amplius qḋ ponit' in rōne alicui⁹ ē ſuba ipſius:
cū rō et gn̄e ⁊ dīa ↄſtituat' ſubſtātialib⁹: ſʒ in diffōne po/
nunt' elm̄toꝝ ipſoꝝ: vt apparuit: q̄litates. ¶ Adhuc illud
videt' eſſe cuiuſdā ſubſtātie: qḋ nequit ab ea ſeparari. talis
ſiquidē eſt caliditas ignis ⁊ humiditas aque. Jtaq quali/
tates elementoꝛum erunt ipſoꝛum foꝛme.

Cuius quidē ↄriuʒ ſe iuuit ſentire. A. 1° meta. ingens. Ca. p° ait / medium.
Eſtimauerūt multi q ſe reputāt ſapiētes: q ali/
qua res ſit ſuba ⁊ accn̄s ſimul ſm reſpectū ad duo. dixerūt
enīʒ q caloꝛ eſt accn̄s coꝛpoꝛi ignito: ſed igni gn̄aliter nō ē
accn̄s: de quo ſubdit ſatis dixim⁹ i p̄n° logice. ¶ Dōm q
q̄litates elemētoꝝ nō pn̄t eſſe ipſoꝛuʒ foꝛme ſubales: cū qḋ
vere eſt ſit accn̄s nulli: phyſi. p̄. qḋ. n. in vno eſt ſuba nō pōt Te. cō. 27.
in alio eſſe accn̄s. ſi g̃ vere ſit ⁊ ſuba caliditas in igne: alijs Q
nō poſſet qḋ eſt falſum accidere. Quare Cōmē. 8. meta. ex Cō. 5. iu/ xta finem.
h̄ ſequit' incōueniēs vt q aliqd ſit q̄litas in ſe ⁊ in alterius
reſpectu ſuba: ſʒ ſube nō dī in alicui⁹ re^u. ¶ Ampli⁹ cōpoſi
ta ſeu ↄcreta haberent diffōnes ignis vel alteri⁹ elemēti cū
fuerint calida ſeu alia. calidū nāq cōpoſitū ē ex ſuba ⁊ q̄li/
tate: vt cōpoſita ex ſuba ⁊ accidētib⁹: ⁊ tūc vnū erūt in actu
⁊ duo in po^a ¶ Rurſus. Cōtradictoꝛia eſſent ſil' vera: cuʒ Coll'. 1. c. / 11. ⁊. 38. ⁊ / 58.
ſit accidētis iexiſtere: ſube ꝟo minime. ¶ Adhuc. foꝛa ſub
ſtātialis pcipit' itellectu qḋ qd eſt. Nāq eius ē obiectū. 3.
de aīa. ſed elm̄toꝝ q̄litates pcipiunt' ſenſu qcqd ſentiat Cō/
men. 2° de aīa. ¶ Rurſus. Subſtātialis foꝛma alteri nō ↄ/ Cōmē. 18 / diuo fi. ⁊ / 3° celi cō. / 67. dīa / [illegible]
riat' cū nihil ↄriū iſit eidē: q̄litates ꝟo elemētoꝝ adinuicē
ↄriant'. ¶ Palin: Foꝛma ſubalis nec eſt actiua vel paſſiua:
he aūt ſunt hꝫ: elm̄toꝝ igr̄ q̄litates accn̄tia ⁊ nō ſubſtātia/

A les ſunt formę. Ex quo ét appet nó valere diſtinctioné quã aliq faciũt de caliditate aut frigiditate ſiccitate vel hũiditate ſimplr dictis ꝙ ſit forma ſubſtalis ignis de nó ſimplr ꝟo ꝙ ſit accidẽs actiuũ ⁊ paſſiuũ. qdam tñ diſtinxerũt de ſubſtantiali ꝙ erat duplex. Unũ qdé qđ eſt rei eſſentie ꝯſtitutiuũ: q̃le genus eſt ⁊ diře vere. Aliud aũt qđ iſeparabilr ⁊ ꝯuertibilr illud ꝯſequit: ꝑmo qdé nó ponunt mó q̃litates elītoꝝ formas ſubſtales fore: veꝝ ſcđo: qđ ét ſtare nó pót cũ id ſubſtale quoddã ſit ꝓpriũ: ꝓpria ꝟo ſꝫ Boetiũ ex genere manãt accidẽtiũ. ℭ Tunc ad primũ dõm ꝙ Nicola⁹ fortaſſis extitit ⁊ Gal'. hui⁹ opinionis iꝓbatẽ. Aut ꝙ ſubſtale ꝑ eēntiali ſuſcipit ⁊ habitudine ſaltẽ inſeparabili. Uel per qualitates audiuit formas ſubſtales ſimilitudine qdã declaratiua. Ipſe nãq3 notiores ſunt formis ⁊ maxie elemẽtoꝝ: cuꝫ in eis actiua ꝯtrietas inexiſtat. Aut p q̃litates itellexit ſubſtantiales: forma nãq3 huius eſt q̃litas. Boetius in ꝑdicamentis. Ari. ſiqdé inquiẽs quatuor has qualitates cauſas elītoꝝ fore metheo. 4. ipſas iſtrumẽtaliter poti⁹ audiuit: ꝓut in virtute ſuaꝝ formaꝝ opant ſubſtalium. ℭ Ad aliud dõm ꝙ ignis nó eſt ignis ſimplr p calorem aut ſiccitaté in ſũmo: ceu hõ nó eſt ꝑp riſibile ſimplr: ſꝫ ꝑp melius eē dĩ ét actus opatio. vꝫ. q̃ ꝑficit q̃litate: iſunt ét hec duo igni ſumme ꝯiũcti3 ⁊ nó diuiſi3. ℭ Ad aliũ dõm ꝙ diffőnes ille nó ſunt elītoꝝ ſubſtales ⁊ vere: ſꝫ potius deſcriptiones alique cum lateat nos entis forma vltima ⁊ cõpletiua que iũcta cũ gñe ſpém ꝯſtitueret: q̃re loco illaꝝ diãs plures accipim⁹ accñtales vnius ſubſtalis diře vicẽ tenẽtes vltie pſectiue. vñ 7. meta. Palã q3 finalis diãa ſubſta rei erit ⁊ diffõ. Si vero nõ: oꝫ multotiẽs eaꝝ diãa in diffőnib⁹ pl'es diãs accipere accñtales ad denotãdũ idẽ. ℭ Ad aliđ rñdit Cõmẽ. q3 qñ ignis auferẽ ꝑ ablationẽ caloris: nó auferẽ ꝑ neq3 ꝑ ſe: ſed mediãte ablatiõe fore ignis: ſic qñ auferẽ riſibilitas auffertur hõ: ſꝫ nó ꝑ imo 1°: vt mediãte rõnabilitatis ablatione.

Tex. cō. 1. in ꝑn°. B

Te. c. 43. in medio.

8. meta. ꝑꝰ. 5. in fi.

ℭ Differentia. XIIII.

C Quod aer ſit natura frigid⁹ mõſtrat ꝑ Senecã 2° qõnũ nãliũ dicētē. Frigidus ⁊ obſcurus ꝑ ſe eſt aer: lumen illi caloꝛq3 alimẽtũ ſunt. Subdit ⁊ denuo. Natura aeris frida eſt. ℭ Rurſus. Uniuſcuiuſq3 nã in ſui medio purior reperit ⁊ efficacior: cũ vtus ſaluet in eo ampli⁹ q̃ in extremis: ſed mediũ aeris iterſtitiũ ſenſibiliter iuẽtũ eſt frigidũ: qđ effectus vt grãdines ⁊ niues ⁊ pruine in eo idicãt genite. Silr ⁊ ꝯgelatio in altiorib⁹ mõtibus: iuitalitas ⁊ ſterilitas plurimis repit: cuꝫ nihil viuat ſine calore. ibidẽ Seneca. ℭ Palin. Qđ dimiſſum nãe ſue tẽdit ad frigiditatẽ: nãliter extat frigidũ. hđ ẽ aer: ceu iudicat ex pñtia calefaciẽtis lꝫ alicui⁹ ⁊ abſentia illi⁹. ℭ Itidem. qđ indifferẽter ſe hꝫ ad caliditatẽ ⁊ frigiditatem: nó vi nã calidũ: q3 qđ nã eſt tale determinatuꝫ ẽ nó ab aliquo extrinſeco. ꝑn⁹ phyſi. ⁊ alaliuꝫ ⁊ gñatione ſcđis. talis qdẽ aer vi exiſtere. Celeriter nãq3 caliditateꝫ ſuſcipit ⁊ frigiditatem. Eſt ⁊ pars eius inferior ſufficienter calida ꝑceptā: ſupior ꝟo calidior: media quoq3 frigida. Itaq3 aer nãliter eſt frigidus aut nullam ſibi determinat naturam.

Capi. 1. Te. c. 5.

D

Hoc aũt ꝯcedẽti: Ari. de ge. ⁊ cor. iſurgit cũ aliis illuſtriũ phoꝝ ⁊ medicoꝝ: ponẽs aerẽ calidũ nã. ℭ Rurſus illud qđ ꝑmutat in aquã frigidus elemẽtorũ: vt declaratũ: ꝑ aduẽtũ frigiditatis non ẽ nã frigiduꝫ: cũ tale ſibi occurrat. hđ ꝟo vt apparet eſt aer. ℭ Ampli⁹ 2° de gene. ⁊ cor. ex quatuor primis elemẽtorũ q̃litatibus ſex ꝯſurgũt ꝯiugationes: q̃tuor poſſibiles: ⁊ due vt oppoſite directe ipoſſibiles: ⁊ nulli niſi aeri poſſibile ſit calidũ ⁊ humidũ adaptare: igitur aer natura calidus exiſtit.

Libro 1° et cõ. 16. ⁊ 13.

Te. c. 26.

Propter primũ aũt ſciẽdũ ꝙ aer ẽ elītũ calidũ ⁊ humidũ. vñ ꝑ ꝑ°. Aer eſt corpus ſimplex cuius nãlis locus ẽ in ꝯcaua ignis ſupficie. ipſiuſq3 leuitas extat cõparatiua: ac eius nã nó impedita: calidus ẽ ⁊ humidus: cuius qdẽ in generatis eẽ ꝯfert vt rarificent: ſubtilient: alleuient ⁊ ad ſuperiora eleuent. Ipſius quoq3 triplex ponit interſtitiũ ſiue tunica: vnũ quidem hic calidũ ⁊ humidũ exiſtens radioꝝ ſolis ⁊ ſtellarũ ad hec ſolida corporum refractiõe: aliud eſt ſupremũ ⁊ igni cõtiguuꝫ: calidũ ens. vꝫ. ⁊ ſiccũ. Eſtq3 intermediũ frigiduꝫ ⁊ humidũ ſenſibilr ad alia ꝑceptum ꝑdictarum cauſarũ in ipſa ꝑuatione calefacientiũ. Algaꝫel ꝟo aerẽ in q̃tuor ſeq̃ſtrat tunicas: quas oẽs ſentit caliditate participare. vna q̃rũ cõtiguatur terre in qua eſt fumoſitas ⁊ aquoſitas a terra ⁊ aqua eleuate: in q̃ calor alicubi reperit. terra nãq3 recipit ſolis ſplẽdorẽ ⁊ calefit: vñ calor in aerẽ ꝑuenit ſibi vicinũ. Super hãc quoq3 eſt alia imunis ab humido vaporali exiſtens: que minus eſt calida: calor nãq3 terre nó ꝑuenit viſq3 ad ipſam eius eleuatione. Tertia qdem eſt purus ens aer: ad quẽ nec calor nec vapor pót ꝑuenire. Sup hãc quoq3 eſt vna alia in qua eſt fumoſitas: fumoſitates nãq3 terre in aerẽ eleuant ⁊ conant ad celũ aſcẽdere empireũ. ſ. ad ignem: qd aũt calidũ ſit ſequenti notabilr diãa. ℭ Eſt ét nãle tale quid qđ a ꝑn° quodã ſibi inherẽter ſaltẽ habitudine inexiſt intrinſeco: ⁊ d. hoc differentia apparuit. 9.

Doctri. 2. ca. ſingu. 1° q medio.

E

Propter ſcđm ꝟo ſciẽdũ ꝙ qdã dixerũt aerẽ poſſe dupl'r cõſiderari: vno q3dem mõ ſm ꝙ aer eſt: ⁊ ſic calidus nã eſt: alio prout in tali ſituat loco: ⁊ ita frigidus extat nã. Qđ fortaſſis eſt falſuꝫ: q3 aer ſm ꝙ eſt aer nó naturat ſeu q̃lificat: verũ poti⁹ ſubſtãtiat. Adhuc iã duaꝝ ꝯtrariarũ nãliter pticeps foret nãrũ. Eti. Locus ſequit formã ſilr ⁊ q̃litas vel nã. ℭ Fuerunt ⁊ alij vt tactũ: ceu Seneca iudicãs aerẽ nãliter ⁊ de ſe frigidum fore ac obſcurũ. calorẽ ꝟo ⁊ luminoſitateꝫ a ſupioribus recipere aut ab eorũ radiis vt eſt continens: aut ignis ⁊ celi vt dictum vicine: vnde aeris pars media: que neutra harũ afficit cauſarũ eius eſtẽdit frigiditatẽ naturalẽ. media igitur pars aeris: vt ab his ſemota: in frigore ſuo manet. Cuius quideꝫ cauſa in tertio apparebit dicendorum. Quidã tñ Modernoꝝ dixerũt Senecã frigiditatẽ intelligere accidẽtalẽ ⁊ nó que potẽtionaliter eſt in aere: ſed ꝙ de nãli audiuerit ſermo eius inductus indicat manifeſte.

F

G

Propter tertiũ qdem ſciẽdum ꝙ aer vniuerſaliter calidus ẽ ⁊ humidus. Nicolaus ꝑipatheticus. ꝑ prius tñ humidus ẽ q̃ calidus: vt differentiis viſum. 12. ⁊ 13. ℭ Eſt autem attendendum ꝙ de eſſe aeris ⁊ natura poteſt eius nó imerito dubitari ꝓpter eius mutabilitatem ac varietatem: cum cognitio certa ſtet in permanenti: variatur nãq3 de leui ꝑp ipſius ſubſtantie ſubtilitatẽ. Subſta. n. ſubtilis plus recipit paſſionẽ. ſimplicium 4° ⁊ de febriũ ꝑ. Silr ꝑp q̃litatẽ ipſius ꝓpriam: ceu humiditatẽ ceteris qualitatũ paſſibiliſſimã in hoc caliditati oppoſitã. Itidẽ variat caliditate ⁊ frigiditate. vñ problematũ. 25. Frigidus aptus eſt eſſe ⁊ calidus: non aũt humidus humiditate puta aque. Et ideo dubitatũ in eius nã actiua nó aũt paſſiua. Adhuc rõne ſitus ipſius ens ſub igne ⁊ ſuper aquã ⁊ terrã: a quibus cũ aſtrorũ radijs imutat q̃ maxime. Quod ⁊ firmãt ponẽtes ipſum quinq3 planetis: vt Saturno: Joui: Marti: Venere ac Mercurio diuerſis motib⁹ ac impreſſionibus agitari ſm eoꝝ naturas ⁊ rationes. diãa. 19. Dico itaq3 ꝙ aer calidus eſt nã vbiq3 ⁊ p accñs alicubi. nã in ſupiori tunica magis ẽ calidus accidẽte q̃ nã ⁊ ſiccus ſilr. In ea ꝟo q̃ iferius nã ⁊ accñte caliditate pticipat: hũiditate ét nã ⁊ accñte. Qđ aũt h calim operat: accñs multiplex extat: vt refractio radioꝝ ad corpora terſa ⁊ ſolida ⁊ calim ꝯtẽtũ in terra ⁊ aq̃ ⁊ deniq3 exhalatio a calidis reſultãs locis vt a mineris ſulphureis ⁊ ignib⁹ in terra cõburẽtib⁹: vt Vulcano: Appono ⁊ plãnis talium. Media quoq3 nã quidẽ ens calida per accñs ẽ frigida. q3 diſtat a motu ſuperioꝝ: ⁊ ab igne nó incaleſcit niſi debiliter valde. neq3 radioꝝ refractione illuc ꝑtingere po/

Te. 1. de genera. T. c. 13.

Cap. 43. Cap. 1. in fine.

Prob. 10.

H

I ſentētia vt caliditas ipſius ſit q̄ſi poſſibilis ex quadā po-
ſitione ad celum ⁊ ordine inter elementorū alia ſuſcepta: ⁊
ideo de facili a ſuperueniēti frigido pmutatā: ita vt nā eſti-
met frigida. ⸿ Qḋ ⁊ rōnibus ↄfirmat: q: qḋ eſt ꝓpinquꝰ
celo preter ignē q̄litate illius participabit oīno: cum nā in
eius actibus ſaltū ⁊ inordinationē nō cōmittat hyſtoriarū
Coll.c.1. circa pa^m 8. hic aūt eſt aer. Jtidē neutra duo elementorū imediate ſe
ↄtītia reperiunt̄ ↄ̄ria oīno: ꝓpter armonicam colligātiam
quā in adinuicē hn̄t. diīa. 13. vel. 23. ſ; ignis ⁊ aer imediate
ſe ↄſequunt̄. Jgnis ꝟo calidus ⁊ ſiccus nā. aer igit̄ fridus
nō erit ⁊ humidus nālr. Adhuc quoꝝ proprietates nāles
ſunt eedē: illa erūt eadē: cū ex his tāq̄; ex ꝓpriis paſſionibꝰ
illoꝝ demonſtret̄ eſſentia. Si ḡ aer eſt nālr fridus cum ſit
humidus nā: aer vtiq; erit aq̄: cum ipſa nā frida ſit ⁊ humi-
da. Palin. Aer leuitate ſua mouet̄ ſurſum ſaltē cōparatio-
ne ad terram ⁊ aquā: ſ; ſit grauis reſpectu ignis ⁊ in ſphe-
T.c.39 ra ſua. vn̄ 4° celi ⁊ mūdi. Jn ea q̄ ipſius regione oīa graui-
tatē hn̄t p̄ter ignē ē; aer: motꝰ aūt ⁊ ꝓprie a medio ſit a cali-
Doc.2.ſi. pᵉ cap.3. poſt me^m. do. Eti. Aer in terris ſaltē habitans in oībꝰ eius reſoluit
diſpōibꝰ: p̄ ſcḋa. reſol̄o a calido pficit̄: cuius teſtimoniū
K dant corpa in qbus aer dn̄at: cal̄a eniꝫ ⁊ humida ſunt nāt
qḋ ē; indicat ſenſus frigiditatis pauce ab aere ⁊ multe ab
aq̄ circūdātis: ⁊ altis mōtiū attigētibꝰ mediū aeris iterſti-
tiū. Ex qbus ↄcludit̄ aereꝫ ſm ſe totū nālr fore calidū: ⁊ ſi-
bi caliditas: q: debilis ⁊ paſſibilis. q. de facili a quolibet
pmutāte alteret̄ ꝓpter cās plurimas antedictas pmutatio-
Sum.ꝑ. doc. 1° .c. 3. in pa°. nis. Et noſce ꝙ iſta caliditas quidē aeris potius elemētis
frigidis cōparat̄ q̄; corpori noſtro. vn̄ p̄ ſcḋa. Aer nō dicit̄
fortis frigiditatis niſi in cōparatione noſtroꝝ corporum.

Propter quartū quidē. Ad pᵐ dōm Sene-
cam moralē ⁊ nō phyſicuꝫ
errasse. ⸿ Ad aliud dōm ꝙ nō eſt verū ꝙ ſemper mediuꝫ
ſit purius ⁊ pfectius extremis: imo iterdū extremū medio
vt appet in pulſu medio iter fortē ⁊ debilē. nā fortis purior
⁊ pfectior medio. ⸿ Uel dōm veꝝ eē ſi p eq̄diſtantiā acci-
L piat̄ mediū a calido: cuius ꝓprietates erunt nō ipedite. qḋ
hic nō euenit: q: ſic ꝓbatum eſt in libro de crepuſculis: va-
pores nō longius tribus miliaribꝰ aut paulominꝰ eleuant̄
a terra. vn̄ mediū hoc p abnegationē ⁊ nō per eq̄diſtātiam
dr̄ ſeu pticipationē. ⸿ Ad declarationē dōm ꝙ locus me-
dius aeris ⁊ ſi nā ſit calidus: p accn̄s tn̄ eſt: vt apparuit: fri-
Ca.1.poſt pricipiū. gidus. tū ꝓpter defectū radioꝝ illuc attingere nō valētiuꝫ.
tū pp orbis diſtantiā. q̄re p̄ metheo. locus aeris. ſ. medius
non eſt ꝓpe aſtra cal̄a exītia: neq; ꝓpe radios refractos a
terra q̄ ꝓhibeāt ꝓpe terrā ↄſtare: diſgregante calitate ↄſi-
ſtentias. Fiūt enī nubiū ↄgregationes vbi deſinūt radij ꝓ-
pter imēſuꝫ ſpargi. calitas ē; ignis nō pōt ad tantā aerem
diſtātiā alterare. Qḋ ē; adiuuat vapoꝝ nā illuc ptigēs: q:
cū fore nālr ſint fridi. calidi ꝟo accñtalr ad ſuā reuertunt̄
infridari nām tāq̄; pugna habita iter calidū ipſoꝝ accñta-
le ac aeris remiſſuꝫ calm: ad qḋ ⁊ vēti aerē ↄcutiētes fridi
M cooperant̄. vn̄ Ariſt. Extincta calitate pp ſuſpēſi vaporē in
1. meteo. c. 4. in pa°. aere q̄ longius ſupra terrā vapor infridatꝰ itēꝝ ↄſtat: ⁊ pp
derelictionē caloris ⁊ pp locū. vꝫ. fridū. Quidā ꝟo conāt̄
hoc deſtruere: q: cuiuſlibet effectꝰ poſitiui cām volunt po-
ſitiuā ⁊ nō ꝓuatiuā ⁊. q. violētā aſſignare. Cā ꝟo p̄inducta
vr̄ priuatiua ⁊ violēta. ⁊ iō vt cām poſitiuā dēt: in corpora
deducūt ſupiora: tcuꝫ hic motus oīs ex necītate ↄtinuus ſit
ſupioribꝰ lationibꝰ. metheo. p̄. qḋ dicūt ↄtingere friditate
Ca. pmo circa pa. aſtroꝝ fridoꝝ. vt Saturni: Ueneris vel lune: non per viaꝫ
motus vel lucis: q: ſic magis calefaciūt: ſed p modū inſtru-
mētorū nāe ſuperioꝝ aut per ꝓprias ipſoꝝ effectiuas q̄li-
tates. Sed id dicere nō ſanū fortaſſe: cum dicat Cōmenta-
Cō.42. in fine. tor 2° celi ⁊ mundi ↄ̄. A. ponentē ſtellaꝝ quaſdā ifridare ⁊
aliquas calefacere: eas in rei veritate non agere friditateꝫ
ſed calores ſiles vniculq; elītorū: qḋ manifeſtum eē ait in
Luna. ſed ꝓbl̄. dixi. 25. ⁊ diīa. 10. qḋ ſufficit i hꝰ accuſatio-

nibus. Ac ē; p̄ter Ariſt. cām: cum oīſum ſit eadē. io. ꝙ nā
N oium recōpenſata ſyderū adinuicē: tandē ad caliditatē de-
Proble. mate. 20. clinet ⁊ humiditatē. ⸿ Adhuc nō ſolū inmutabunt mediuꝫ
aerē vt fiant in ipſo frigiditatis effectꝰ ceu pluuie ac talia
ſed hunc nos ↄtinētē ſilr vt accidāt in ipſo. ⸿ Cuius opᵐ
apparet metheo. p̄. Neq; inconueniēs eſt ꝙ effectus poſi-
Ca.1. poſt medium. tiui ſit cā quedā priuatiua: vt que imediata. neq; ē; frigidū
eſt priuatio oīno: cū neq; aliqd violentuꝫ impoſſe fortaſſis
eē ↄtinue: dū eius cā pmaneat ſempiterna. Circa id quoq;
metheorologia rōcinant̄ q̄; plurima: nō pſenti ſpeculatiōi
accōmoda. ⸿ Propter aliud dōm ꝙ aer dimiſſus nāe ſue
nō cēdit ad friditatē: ſed magis ad caliditatē: ſed qḋ ad illā
videt̄ tendere ſibi per accn̄s id vt oīſuꝫ ↄtingit. Qꝫ aūt ap-
pareat recedēte calido infridari accn̄te ſimilr euenit: eo ꝙ
aer nō habeat tantā calitatē nā vt calefaciēs illud amotū.
⸿ Ad aliud dōm ꝙ aer vꝫ ꝓbatuꝫ eſt determinat ſe ad ca-
liditatē nā. pp aūt debilē calitatē ⁊ multimodā varietatem
videtur neq; calm aut frigidū in ſe preciſe continere.

O **Ccaſione huiuſmodi** dei i aeris
deſcriptiōe vt alleuient̄ ⁊ ad ſupiora eleuētur
hꝫitat̄. An is in ꝓpria ſphera ſiue in ſeipſo le-
uitatē habeat aut grauitatē: videt̄ nāq; hic p
Poſt hᵉ doc. 1ᵉ. c. ſing. poſt medium. A. leuitatē obtinere: cum eius iuuamentū ſit leuificare ac
eleuare. ⸿ Adbuc ꝓbl̄. 25. aer ſurſum fertur: vter eniꝫ q̄ſi
vacuus fuerit deorſuꝫ fertur: quādo inflatur ſurſum pma-
Proble. mate. 13. net ꝓpter aerem ſurſum ferri. ⸿ Eti. De ratione calidi eſt
dilatari ⁊ moueri de centro ad circūferētiā ſuperiorē dire-
ctius vt illis oſtēdit: ⁊ adoleſcētiū rectitudo: ſ; aer eſt cali-
dus. eius eniꝫ nā talis pnūtiata. ⸿ Amplius quecūq; cō-
ueniūt ſm locū ⁊ formas ꝓportionant̄. q: quārū nā exhi-
T.c.25. bet de loco alicubi: ⁊ de forma tātūdē. 4° celi ⁊ mūdi. Si-
militer ↄſimiles formas hꝫ affines ſequunt̄ ꝓprietates: cū
originent̄ ab eis. nūc aūt locus ignis ⁊ aeris ſatis ↄcidūt:
P ſed ignis eſt leuiſſimū corporū petens qḋ ſuperius diſpo-
ſitione omni: quare aer huic ſubſequet̄. ⸿ Rurſus. Spi-
ritus animalis eſt de materia aeris. reſoluit̄ enim in hunc
aiali deperdito diīa. 19. Spiritus ꝟo ſupiora petit cum ſit
Doc.3. ca. 2. circa p. calidior res corporis aialis p̄mo prima. ⸿ Jtē lapis acuto
duro quādo cōfricatur ⁊ acuit̄ quid deciſuꝫ ab illo: cōſpi-
Diīa p̄ce- dēti ar.3. cit̄ quidē ſuperius petere: cū tamen ſit graue: totus enim
lapis grauis: habebit itaq; in ipſius regione aer leuitatē.

Jn cōtrariū ꝙ: vt dictum: in ea que ipſius regio-
ne oīa grauitatē habent preter ignē:
Proble. mate. 13. etiā aer habet: quare ꝓbl̄. 21. aer quāuis miſceatur alicui:
nihil leuius vtiq; facit. habet enim grauitateꝫ aer in aere.
⸿ Palin. Elemēta ordinant̄ in gn̄ōne maxie: vnde omnes
notificantes ipſa deſcripſerunt per id qḋ in miſtionē eſt cō-
cidere. A. quidē excepto coꝝ tangente ꝓpiū cum hoc eſſe
diīa. 16. Jd aūt perficiet̄ in amplius: ſi adhuc nālis incline-
Q tur in hunc locum in quo gignunt̄ ⁊ diſpenſantur fere cō-
cta. Jnter que aer ſui caliditate ⁊ humiditate ſufficiēter cō-
tēperatus ad alia: in vitam ⁊ conſeruationē eiuſdem ordi-
natur potiſſime: ignis ꝟo edax ⁊ peremptiuus ſuperiora
habuit petere impreſſionis extranee minime receptiua.
Quō autem in miſtionem concurrant differētia monſtra-
bitur. 16. itaq; aer in ſemet participat grauitate.

Propter primū quippe ſciendum ꝙ quid ſit
aer: q̄dq; ſphera eius ac ipſe-
met denotauit deſcriptio eius. Audio quoq; per aerē ſuf-
ficienter purum ⁊ tēperatū ⁊ ad ſummū inter omnes abū-
dātias mediū vt poſſibile eſt vt ſit magnitudo lata per ae-
rem figure ↄſimilis ipſa enim cōuocat ad motū: celi ⁊ mū-
Tex.41. ⁊ 46. di 4°. Eſt aūt horū quatuor elemētorū quoddā in vltimo
leue: ſemp petens ſuperiora improhibitū. illic enim ſaluat̄
vt ignis: aliud graue in ſūmo iteriora pergrens nāe dimiſ-
ſuꝫ ꝓpicibidēq; ſimiliter ↄſeruatū: ceu terra. Quedā ꝟo

A medio locum ⁊ nõ obtinẽt inter iſta leuia ac grauia nõ ſim
pliciter ſed ad aliqđ: ſicut aqua cõparatione terre leuis: ae
ris ꝟo ⁊ ignis maxime grauis: aer aũt ecõtra ſm ſe ẽ am
plius inclinationẽ habet ⁊ velocius vt oſtendet ad graui
tatẽ ꝗ̃ ad leuitatẽ. Erit igit leue qđ natuꝫ eſt ſurſum ferri:
ſiue a medio nõ prohibitum. graue ꝟo deorſuꝫ ſeu ad me
T.c.4.31. c.33. dium 4° celi ⁊ mundi. Grauitas tñ ⁊ leuitas ſimilr penes
Cõmẽtatorẽ duplex extat. altera qdẽ qñ aliquid in eius ex
T.c.4. co. 29. tat loco que non eſt niſi velocitas motus ad ſurſum ſiũ vel
deorſum ab eo quod violentiam inducit. reliqua ꝟo ſim
plex quando extra ſuum fuerit locum.

Propter ſecundum ꝟo ſciẽduꝫ ꝙ aliqui ſenſerũt aerẽ in ſuo lo
co leuitatẽ habere: ac ẽt aq̃ꝫ nõ hĩe grauitateꝫ: ceu in libro
de ponderibus conat oſtendere Ptolomeus vel Theſeus
ꝗ̃re dicit Simplicius ꝙ ipſe idem cuꝫ oĩ diligentia qua po
B tuit inuenit idẽ pondus vtris aere pleni ⁊ nõ pleni. Inqui
ens ẽt quodã ſcripſiſſe nõ inflatũ vtcunq̃ꝫ maioris ponde
4° celi te. co. 29. ris fore iflato. Qđ dicũt aliqui cõtrari cũ Ari. videat ꝯtrariũ
ſentire: ꝓpter aeris diuerſitatẽ: experti in humiditate ma
iori: minori vl media, ſimilr groſſitie: ſubtilitate ac medio.
Sed alij voluerunt aerẽ in ſuo loco habere leuitatẽ ſed in
fra parum grauius eſſe plũbi obolo ⁊ ifra parũ. niſi graui
tatẽ ⁊ leuitatẽ poſſideant veras: qđ ⁊ aliqui tenent moder
ni ſicut Themiſtius ⁊ ei⁹ imitatores vñ conat⁹ eſt motiuũ
Quarto celi. t. c. 29 expreſſiuũ ꝯſtringere Ariſto. quo oñdit aerem grauitatẽ in
ſeipſo ꝯtinere. Voluit nãq̃ꝫ h̃ talenti lignũ grauius eẽ plũ
bo in aere: ideoq̃ꝫ citius illo deorſum petere: aque ꝟo id ſu
pernatare: plũbum autẽ ſubmergi: eo ꝙ lignum in aere exi
ſtens: triplici grauitate celeri rapit deorſuꝫ: puta que ipſi⁹
⁊ aque ⁊ terre. plũbuꝫ ꝟo hoꝝ duorũ ſolum cũ ipſum ad li
gnum minime participet aere: ſed ſupnatat ipſuꝫ aque: nã
ipſius relatione lignũ eſt leue ꝓpter aeris dñiuꝫ talis: plũ
C bum aũt graue. aque ẽt re^u cũ in eo dñetur terra potiſſime.
Trãſlatio ſiqdeꝫ arabica grece vtpſm cõmentatius id ſe
riat ita. ſicut ſcimus dicẽtis ꝙ lignũ centum librap in aere
grauius ꝗ̃ꝫ duap librap plũbũ. Inquit ſiqdẽ Themiſtius
cãm nõ exiſtere quã tradit Ariſt. puta qꝛ plres grauitates
exiſtant in ligno ꝗ̃ꝫ in plũbo celerius tẽdere deorſuꝫ ꝓpter
aerẽ habere grauitatẽ in eius loco: ſed qm̃ lignũ ꝓpter ma
iorem molẽ plus participat grauitate terre: ac ẽt aque plũ
bo minoris ꝗ̃titatis: ita vt aer dñans in eo nõ ipediat ter
reſtreitatẽ aut aqueitatẽ in ſeipſo: ſꝫ hñ impedit eã in aqua
cũ ſit leue in ipſa. Induxit ẽt is Ariſt. hoc ꝯtingere ꝙ elñta
permaneãt in locis ꝓprijs violenter: ceu ſtent in extraneis
niſi grauitatẽ ⁊ leuitatẽ poſſideãt natura. Hunc aũt impu
Quarto celi. co. 39 gnat Cõmen. Ariſt. ſniaꝫ ꝯfirmãs: vt amplius videbit ter
tio dicẽdoꝝ. cã enim ꝑacta eſſencialis eſt Ariſt. ⁊ occultat
Themiſtij ꝟo accidẽtalis ⁊ apparẽs. vñ is accepit cãm ac
cidentalẽ eẽntialis loco: ⁊ peccauit. Cã quidẽ extitit erro
ris ei⁹: qꝛ cã accñtalis eſt ꝑ ſe manifeſta. eẽntialis ꝟo quaꝫ
tradit Ariſt. occulta: que cũ latuerit: Themiſtius accñtalẽ
D illã hac neglecta ſuſcepit. 2^m ẽt ipſius iductũ non valet: qm̃
grauitas alr dr ⁊ videt equiuoce de ea vt viſuꝫ quã habet
elemẽtũ in ſeipſo ac de ea que foris. ¶ Quidã ꝟo ꝑfigura
ti ligni celerius deſcẽdẽtis plũbo voluerũt pro cã neceſſita
tẽ vacui aſſignare. vt qꝛ maior moles ligni amplius ſcindit
aerẽ ac hiatum iducit ampliorẽ: circa quẽ timet nã vacuuꝫ
intercidere: niſi celerius id moueat in aere: qđ nõ talr eue
nit qꝛ minus in plũbo. Sed id non valet: qꝛ ſic grauia ⁊ le
uia nõ mouerent nãr: verum violẽter magis. ¶ Adhuc for
tius tũc prohibẽs regreret in prohibẽdo deſcẽdere graui
tatẽ alicuius maioris apparẽtis ⁊ leuioris ꝓpter neceſſita
tẽ vacui ꝗ̃ꝫ plũbi grauioris exiſtẽtia ⁊ minoris: neq̃ꝫ poſſet
in vacuũ intercidere: cũ mox vtrinq̃ꝫ ſubintret aer. ¶ Alij
ꝟo illud celerius deorſum dixerunt lignũ tendere: ꝓpterea
ꝙ maius ꝑfectius ſuſcipit impreſſionẽ motus aeris deor

ſum latitudine ſupficiei plumbo minori. Aſſumunt eniꝫ ꝙ B
aer moueat ꝯtinue: vt denotant athomi. ſilr ⁊ aqua ꝯtinue
de qua minus vꝫ agitata. Sed huius aeris motus eſt ven
tus: ipſe nãq̃ꝫ aer eſt motus ꝓbl. 5. ꝑn^m inſup motus ẽ iſuf Proble. mate. 17.
flationis vẽti eſt a ſupiori loco: tanq̃ꝫ ab eo qđ eſt formale i
ipſo methẽo. 2° ⁊ ſcđa ꝑ. Motus igit hꝰ impellit deorſum Ca. 2. poſt principiũ.
velocius lignum ꝑtractuꝫ plũbo. ¶ Dõm ẽt illud non vale Sum. p^a doc. 2. c. 9. verius b.
ret: qꝛ aer qequid dicat Auẽpetras qeſcit relictus magis ſue
nãe. Itidem ẽt ꝯceſſo ꝙ aeris motus ſit vẽtus qđ ſane non
dicit vt ibidẽ declaraui. nõ ſit adhuc motus aeris tãtus ad
iſerius ꝙ valeat corpus in eo poſitũ tam celerius altero de
orſum ipellere cuꝫ hunc ꝑcipiamus non raro quieſcere: vt
pẽna oſtẽdit in eo ſuſpẽſa. Adhuc ventoꝝ latio lꝫ ſuperius Ca. 2. poſt principiũ.
ſumat exordium: nõ tñ directe in deorſum: ſed in obliquuꝫ ꝓbl. co. t. 9. t. 13.
perflant. methẽoroꝝ 2° ⁊ problematum. 25. ⁊. 26. ꝓble. 26.

Propter tertium ꝟo ſciẽdũ ꝙ aer in ꝓpria ſphera habet grauitatẽ ſi
ue iclinationẽ qua ipſe vel qđ poſitũ in eo facilius deorſuꝫ F
moueat ac celerius: vt inductũ Ariſt. Qđ ⁊ rõnib⁹ ꝓbat Quarto celi. t. c. 30
⁊ firmat ſignis: qm̃ terra nãlr tẽdit ſemp deorſum ⁊ ignis
ſurſum vt tactũ: violẽter ꝟo illa ſurſuꝫ: ille aũt deorſum: qđ
apparet: qꝛ ex remotiõe circũſtãtiũ: vt aq̃ vel aeris: nõ aſcẽ
dit eamq̃ꝫ h̃ deſcẽdit. aqua aũt ⁊ aer intermedia grauitate
participãt ⁊ leuitate: amplius tñ grauitate: ita vt hoꝝ act⁹
grauitatis eſt ſimilior motui ſuo nãli: ꝗ̃ꝫ leuitatis actus vio
lento. nã ſi auferat terra: nãlr deſcẽdit in locũ illum: vt ſen
ſus edocet: aq̃. Si ꝟo remoueat aer: violẽtia in ipſius oc
currit locum aq̃. ſilr ſi tollat ignis aer ipſius locum violẽ
tia replebit: ⁊ nõ ecõtra. Si aũt ſecedat aq̃ vel terra nãliter
aer tẽdit in illum locũ ex inclinatione grauitatis ⁊ non ex
neceſſitate vacui: vt fortaſſis quis dicet: ceu confirmabit
in amplius. ſurſum ꝟo mouet violẽte igne ſemoto. ¶ Pa
lin. Ei qđ eſt mãle locus debet inferiori: ipſe nãq̃ꝫ talis: ſꝫ
humiditas que eſt ꝓpria qualitas aeris. diſa. 13. inter cete
ras q̃litates mãlior exiſtit. vñ ꝓbl. 11. Humidi ſm nãm de ꝓble. 45.
orſum motus. ¶ Rurſus. Quoꝝ eſt vna ſupficies vnũ icli G
nat in aliud: cũ hẽant inter ſe cõpõnẽ: ſed vna extat ſuperfi
cies aeris ⁊ aq̃: puta humiditas. 4° celi ⁊ mũdi. ⁊ ꝓbl. 25. T. c. 39. ꝓble. 3.
per quã hos terminari contingit: non autẽ ꝑ caliditatẽ aut
frigiditatẽ aliquid terminat: ⁊ ideo lꝫ aqua ⁊ terra conue
niant in frigiditate: non tamẽ coꝝ vna ſupficies exiſtit ibi
dẽ: quare aer non humectatur cõtangẽs aquã: in eodẽ. De ꝓble. 32 parti. 25.
ſcẽdit igitur nãliter aer ad aquã: nõ aũt ipſa: cũ ſit grauior
aere ad ipſum: ſed violẽte magis coadiuuante tamẽ ſupfi
cie vna ꝑfata. Et ob hoc ꝑ facilia ingenia vnuꝫ in aliud de
ducitur: quare Ariſt. ꝓpter qđ aqua in vas ignitũ deſtruit 4° celi te. co. 39.
ſiue deducit: ſit. n. vas vitreũ ſpiſſum: formatũ vt vẽtoſa ſe
re: hñs os acuti⁹ reliquo corpore: in rotũditate terminãs:
in quo ponat cãdela ſufficiẽter ignita. cũ aũt fuerit calefa
ctũ ipſius orificiũ: in aquã celeriter talr imergat vt neqat
aer modo ſubintrare aliquo: tũc vtiq̃ꝫ videbis aquã velo
citer in vas eleuari vt ⁊ tãdẽ lumẽ extinguat. Cuius quidẽ
Alexãder duas aſſignat cãs: q̃s Themiſti⁹ ſatagit vitiare
Cõmẽtator ꝟo hũc repellit cũ remorſu: cũ aliquo cõſentiẽ Cõ. 39. 4. dexcio.
do Alexãdro. qđ omitto breuitatis grã. cũ ẽt neq̃ꝫ ꝑſentis H
extet negocij. Id aũt multiplicia ꝯfirmãt ſigna: vt illud qđ
tactum de talẽti ligno velocius plũbo ruẽte deorſum. Qđ
defendit Cõmẽtator ꝯ̃ Themiſtiũ cõparando hoꝝ motuꝫ
deorſum adinuicẽ in igne: ⁊ qđ cum cauſa ſit eẽntialis ꝑ ſe
cõcludẽs. id ꝟificari oꝫ de vtroꝝq̃ꝫ poſito põdere equali.
Tres eniꝫ grauitatis cãe excedẽt duas. de h̃ eniꝫ Themi
ſtij nõ verificabit cauſa: ſed fortaſſis id negaret. ¶ Adhuc
Ariſt. vter vacuus puta aere plus trahit deorſuꝫ. vꝫ. qđ vi 25. ꝓble. ꝓble. 12.
di experiẽtia ita fore in aere ſubtili: calidiori ⁊ ſiccori: re
plẽdo veſicã nõ ſolũ oris ſpũ: ne diceret humidũ in ipſo im
miſſum ꝯtineri graue: veruꝫ ẽt follis: ponderãdoq̃ꝫ poſtea
repperi vtrẽ quaſi plũbi obolo plus ire deorſum: addidi h̃

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

I qñ legi de celo. Dicit tñ Cōmē. q testimoniū inductum ab Arist. de vtre nō fuit sustentatū sup ipsuz īprobando q aer in suo loco habeat grauitatē: veruz induxit ipsum ad cōfirmandum. vnde si nō fuerit ɔcessum nihil nocebit cum fuerit manifestum ratiōi. Debet ēt corium vtris siccuz esse ꝛ subtile. vnde Cōmen. videtur q vter Aristo. quo testificaē id fuit subtilior ꝛ siccior q̄ꝫ Themistij. dz ꝛ aer medius esse subaˢ ꝛ qualitate. ¶ Rursus. Experimur facilius fore aerē depellere deorsum q̄ꝫ sursuz. similr ꝛ aquā qđ grauitatem denotat in seipsis. ¶ Amplius. spūs aialis emissus in aerez: lz in ipso calor cadat inatus: mouet deorsum. humectaē. n. ¶ Palin. Qđ in idē ɔcidit pble. 11. Uox magis est audibilis desuper inferius: q̄ꝫ deorsuz. sursum q si dicaē cus voce humidū educi qđ habet grauare vt vi Arist. ibidē tāgere dicā silr ꝛ calidū qđ debet alleuiare ɔtrapōderat humido. ¶ Eti. Cōposita ex his in qbˀ viget ignis ꝛ aeris nā deorsum ruūt: vt fulmina ignesq̄ꝫ cadētes. Aer igit in ꝓpa sphera ɔtinet grauitatē. Noscē: qđ in hoc facit dubitare q̄sitor necessitas extat vacui ꝛ instātia eēe Aristo. ꝛ Themistij.

Quarto celi cō. 30 versus ſi.

In fine. c. 30. 4. & ce.

pble. 45.

K

Propter quartum qdem. Ad p^m dōm q p aerē alleuiant mista ꝛ ad supiora reducunē per cōparationē ad terrā ꝛ aquā: que grauāt ꝛ ad īfima eadē deducūt. dem nāq̄ꝫ aerē leue fore illoꝝ cōparatiōe: nō tñ q ipse mista eleuet ac alleuiet in eius sphera. ¶ Ad aliud dōm q Aristo. disputādo ɔcedit: non aūt determinatiōe asserēdo. vñ ibidē illud grossans dixit q magis Arist. dubitāti assimilaē q̄ꝫ docēti: ꝛ id apparet: qm mox in ɔ̄riū subdit. Si aūt aer sursuz alleuiat ꝛ ꝓhibet deorsum ferri. q̄re grauiores sunt inflati vtres vz. ¶ Ad aliud dōm q aer est modicū calidus: nisi aq̄ ac terre ampliˀ reˀone: q̄re hūiditas eidē verius ieriis vincit eiˀ calitatē. ipsz. n. subsidere iclinat: vt spūs ostēdit aialis in aerē delapsus: cū fit q̄litas nālis loci īfimi q̄ꝫ ɔtitatiua. ¶ Ad aliud dōm q lz aer cōueniat cū igne in aliqbˀ: magis tñ ɔuenit cū aq̄ ꝛ maxime in his qbˀ locus expedit q deorsum ceu supficiei q̄dā identitas ac cōis vtrisq̄ꝫ humiditas. ¶ Adhuc in ordine vniuersi qđ subest alicui iter aliqua loca extrema assimilaē ꝑamplius iferiori cōi mediato q̄ꝫ supiori ɔsimili: vt apparet in ɔsecutiōe nāe iferioris a supiori. nō eniz videē id mediū arithmeticū angustū: sed geometricū magis latum. ¶ Ad aliud dōm q spiritus aialis nō mouet sursum a calido tñ verū ab aia cuz virtute magis: ꝑncipale nāq̄ꝫ agens existit. Spiritus ēt lz resoluaē plus ad aerē: eo q est corpus q̄dā subtile sibi continuū: rōne tñ caliditatis ipsius conuertiē in ignem ꝑamplius. ¶ Ad aliud dōm q lz minimuz cōfricatione decisum a lapide caliditate suscitata quadā ac motu petit primitus superiora: vt mox tñ inferiora. Figura etiaz in motū concitatiua: latior id causare coadiuuat.

L

¶ Differentia. XV.

M

Quod ignis nō sit calidus monstraē: q si esset calidus calefaceret: ꝛ ac calor sibi adesset: sed hec ei ꝑz Algaʒelem nō isunt. ¶ Adhuc cū de rōne calidi sit tendere sursuz: mouet. n. a cētro ad circūferētias: nunq̄ꝫ deorsum tenderet. ꝛ ita mista nō eēnt ex q̄tuor elemētis ɔcreata. Q si dicas euz que deorsum violentia petere: tunc mistio nō erit nālis sed violēta: ꝛ sic non permanens. ¶ Itidē si eēt calidus cū de rōne calidi sit lucere: illuminare: inflāmare: foret aut ignis qui est carbo: flāma vel lux: sz tunc eius lumine ꝓhiberet stellas nocte videri: vt lux ipedit diurna. ¶ Rursus. Si foret calidus ꝛ maxie cum ꝓsteē illi caliditas in sūmo iam corrūperet circunstādas: ꝛ orbez superius ꝛ aerē iferius. itaq̄ꝫ ignis calidus non existit.

In oppositum sunt ꝓbantes cū sensu prestātes sibi caliditatē in sūmo. vnde. 13. ignis eē calorē ꝛ siccitatē est hic in sūmo. ¶ Adhuc si vtrūz ɔ̄riū est in nā ꝛ reliquū. scđo celi ꝛ mundi: sed fridū est in nā

T. c. 18.

N

primo aque indictū: vt apparuit diāa. 12. ꝛ. 13. igiē ꝛ calidus erit in nāq̄ꝫ qđ nulli nisi igni: vt ex ꝓmissis visum differētijs ꝓōt adaptari. ¶ Amplius Cōmē. 2. de gene. ꝛ cor. qñ aliqđ ɔ̄riuz fuerit in aliquo: necesse alterū in eo inueniri: sed frigidum inuenitur in ꝓe q̄litatū: ꝛ calidū. Cētraria vo experiunt subiecta diuersimode affecta seorsum tñ: nō enim vna ꝑm oēs determinationes oppōnia coexistere possunt. Cuz igiē aquā frigiditas disponat: ignē caliditas afficiet. Itaq̄ꝫ ignis est calidus: qđ nullus cōpos negat mente.

Collr; cō. 41.

Propter primum vo sciēdū q ignis est duplex: ꝓprius quidez ꝛ est ꝑ nālis: vñ ꝑ metheo. Qđ ɔ̄n igiē ꝓpter ɔsuetudinē vocamus ignē nō est ignis: excessus eniz calidi ꝛ velut feruor est qđ ignis. Alius vo sphericˀ: q ɔ̄tinū ꝓprie ignis extat corpus simplex exīs: cuius nālis locus super oēs elemētarias existit partes: q est cōcaua celi superficies: leuitatē habens absolutā: cuiˀ nā cala ꝛ sicca: cuiˀ esse in gn̄atis est matura re: subtiliare ꝑmiscere ꝛ fridicatē submittere alioꝝ: cuiˀ ꝑm Algaʒelē nō est nisi vna tunica. simplex enim est ꝛ vniformis: nec hz lumē ꝑm ēt. A. de celo ꝛ mūdo: aut colorē: sicut neq̄ꝫ corpus celi vel aer: sz est subtilior eo. si enim haberet colorē ꝓhiberet videre stellas in nocte: ꝛ lumē faceret sup terrā sicut ignes accēsi in ea. Uñ Auer. de sen. ꝛ sen. Ignis nō lucet nisi qñ adunaē cū alio corpore: qđ innuitur. 3. de ge. aialiuz. Ignis semp videē formā nō ꝓpriā hñs: sed in altero corporū: aut eniz aer vel fumus aut terra videē qđ ignitum. Color aūt candele ꝛ lumē ipsius nō fit nisi ex ꝑmistione ignis clari in fumo tenebroso: ex qbus ɔiunctis fit lumē ꝛ color: ꝛ alr ignis purus colorē nō habet: qđ ōndit: q vbi ignis fortior est in candela: illic vix color incristitatu vt videaē. q. fenestra vacua: in qua nō sit nisi inanitas ꝛ aer: ꝛ verior hic ignis est ille q ē ibi. Ignis vo alteriˀ ꝓprij elinatis tres vt iudicarū sunt modi. s. ignis carbo: flāma ꝛ lux. sz topicoꝝ 2° de partibus 2° ca. ꝛ simpliciū ꝑ. ꝑm eniz mām diuersificaē: cū verus ignis ꝛ vliter eīnta in preo q sunt diuersarum formarū diuidi minime possint. Sūt eīm specie idi uisibilia: ꝛ si quātitate aut rōne applicationis ad mām diuidantur: nam si materie ignis ocurrat terrestri ignis carbo cōsurgit: si vo aquee flāma: ꝛ si aeree lux efficiē. ꝓpterea enim aer luminis est susceptiuˀ. Cā qđe quare ꝛ sphericus dicit ignis: quia nō habet ille nomē nominatū aliđ ab isto sicut est nomē nominatū glacies ꝛ aqua. q si esset nominatum: vocaremus aquā glaciem. Alexāder metheo. ibidez. Calidū quoq̄ꝫ sicut ꝛ alia quelibet elementoꝝ qualitas duplex existit: ꝑ se qđe a ꝑ accñs. Per se vo aut in sūmo vt qđ ignis. aut respectiue: ꝛ id aut actu q̄le qđ aialiū. vel potētia seu vtute vt terrena: scētiuz: ꝑ accñs aūt vt calidū aque.

O

Auer. 4. celi cō. 12. ꝑs me^m. Collr ca. 12. ꝑ° ꝑn. ꝛ c. p. 14. post me^m Luca ꝑn.

Aertius ſi. C. 1. 15. de sus fin. Dist. 2°. c 3° versus fin. ꝛ de sen. 3° ca. 4. circa principiū.

P

Propter secundum qdem sciendū q q̄dā sequētes apparētia ꝛ sophismatibˀ decepti posuerūt ɔdictoria simul fore nedū ɔ̄ria vt ꝛ ignē dicant esse frigidū sicut apparet. 4. meta. detestatū. hi eniz files sunt testificātibˀ Anaxagorā idicātes sup niuē sapientē q nō est alba: q dixerūt oportere virum sapientē in rebus nālibus exaltare animā suā a sensu: ꝛ ponere ipsam altiorē illo: ꝛ deridere imaginationes suas simplicium. 2. ca. 1. quibus vtiq̄ꝫ nō est insistendū: cum sensum negent egentes eoꝝ omnem demum cognitionem.

Collr te. cō. 11.

Q

Propter tertium equidē sciēdū q ignis calidus est ꝛ in sūmo. vnde ꝓblē. 25. Ignis semp calidus ꝛ eo nil calidius. ꝛ pharmacorū ꝑ. dist. 2. ca. 4. in ꝑn. Nō est mirū si aq̄ sit igni ɔ̄ria: cuz sit in sūmo caliditatis ꝛ sicci. q̄re ꝑ theorice. Calida suba q in vltimo est caloris est ignis. Qđ ꝓbaē: q̄m id qđ imediate calefaciēti supponiē estq̄ꝫ susceptiuū calitatis: reddiē calidum ab eo: hic aūt est ignis: reponiē enim sub orbe imediate calefaciēte motu ꝛ luce. scđo celi ꝛ mūdi. ꝛ metheo. 1. qđ priores dictant diile. ¶ Adhuc qđ opus iducit caliditatis

Ex cōpls. 1° ca. 2°.

Problema. 19.

Cap. 5. p^t medium.

Collr te. cō. 41.

A eſt calidū:cū actio faciat ſcire formā ſic trāſmutatio mōſtrat
T.c.ſ. circa pn.ᵐ dīa.13.id ꝟo agit ignis:calefacit eniꝫ euaporationē reſolu
tionē inducit:rarificat:alleuiat:aggregat: que eidē tribuit
⁊ que diuerſa ſegregat:digerit ⁊ friditati ɔ̄riaſ:ſuperiora pe/
tit:adurit ⁊ hꝫ. Itaqꝫ hꝰ eſt calidus. ℭ Sciendū tñ ꝙ inten/
ſior eſt caliditas in igne hic māli: ꝙ̄ in igne formali elemētor
eo ꝙ ipſa in ſolidiori ſuſcipiſ ſubō: qȯ oñdit ea calibi ipreſ
ſa ⁊ ſtupe:qȯ fortaſſis ⁊ ad finē factū ē gnōnis:ne ignis re/
T.c.31. liqua corrūpat elēta miſti. vñ Cōmē.ſup id ſcōi de gene.⁊
cor. Ignis eſt exceſſus calidi ⁊ ſicci.iō nihil ex igne gñaſ:vt ēt
tactū de gnōne aialiū ſcōo. Quare Alexāder. Hoc nō inue
niſ niſi in igne qui eſt hic. Ignis aūt q eſt in vltimo ɔtinui/
tatis pura orbis nō eſt i fine caliditatis ⁊ ebullitiōis. Quare
ꝓpter plura elēta ſunt cāe gnōnis. ℭ Sed ɔ̄ id. ꝓpter qȯ
vnūqȯqꝫ ⁊ illud magis. ꝓpter ignē aūt q ē elētū:alia ſūt ca
lida ⁊ elēta tacita vt ignis qui hic exiſtit. ℭ Adhuc in vno
quoqꝫ genere vnū extat ꝑᵐ qȯ eſt cā calidoꝝ poſterioꝝ: vt
T.c.4. ignis eſt calidiſſimus. Eſt nāqꝫ aliꝰ hic cā caloris meta.2.
B Is aūt videſ ignis q eſt elētū:cū veriꝰ ſit eius eſſe. ℭ Dōm
ꝙ ignis elētuꝫ ꝑᵐ extat calidoꝝ:⁊ ꝙ illud ꝓbi veritatē hꝫ i
analogicis:nō aūt i pure vniuocis:vt hic homo gñatus eſt
ꝓpter hunc gñantē.igiſ generās hō magis eſt gñato.non
valet:neqꝫ in pure equiuocis:vt in hoīe picto ⁊ vero:verificaſ
eniꝫ in analogicis ⁊ in his in qbus faciēs generās eſt tota
cā eius qȯ fit.qȯ nō hic euenit:cū ignis calitas fortificeſ ꝓ
pter mām ſuſcipiētem illuꝫ:qȯ ſignāt māe oſtenſe.ſimilr ſi
aliqd eſt ꝑᵐ ⁊ alicuiꝰ cā:id pōt ſibi amplius ⁊ minus ineſſe
ſm ſubiecti vt tactū ſuſceptionē aut aliter quocūqꝫ modo.
ℭ Noſce ēt cū eo qȯ tactū nona.ꝙ nā duplex eſt: vlis ⁊ ꝑ/
ticularis.vlis qdē vt afflans ⁊ imprimens in hec iferiora:
ɔ̄tus celeſtis q̄ adheret vie vni ⁊ ordini:qȯ indicat morꝰ il
lius a quo bonitas ⁊ pfectio cauſaſ i iſtis.vñ ſcōo cretico
Capi.2. In me° rum. Oē bonū pulchrū ⁊ oē qȯ ordini vni adheret ⁊ vie ⁊
oñdiſ in eo veſtigiū ſapie nō eſt illō niſi de ſurſum.pticula/
ris ꝟo eſt ipreſſio in hec infima ſigillata poti vñ.regiſ eniꝫ
C ⁊ gubernaſ per illā que ēt duplex exiſtit:vna qdē ifima:al
tera ꝟo duaꝝ media ſicut q̄ viuētiuꝫ nā ſmꝰ magis ⁊ minꝰ
diſtans ab illa ſupiori:⁊ ſm hoc plus aut minus ordinata:
vt humana maxie cū ei ampliꝰ appropiquet. Infima qdeꝫ
ſūt q̄ elētoꝝ ꝓori: ꝓpter lōge diſtare:ſere oppoſita:⁊ iō mī
nime:ordini vni adheret ⁊ vie:⁊ ꝓpa mā ꝑᵒ ⁊ que elētoꝝ ſi
bi viciniora.quare factū ꝙ multa ſunt ɔ̄ nām particularē:
nō tñ vniuerſalē:cū ea ſit particularis cā ⁊ dñatrix nāe.vñ
lꝫ mors ſit ɔ̄ impetū nāe particularis nō tñ vniuerſalis. Et
T.c.32. ꝓpterea ſcōo celi ⁊ mūdi ſeniū ⁊ ois defectus ⁊ corruptio
T.c.35. eſt ɔ̄tra nām:⁊ qnto phyſico. Corruptio non eſt extra nāꝫ.
ſeneſcere eniꝫ ſm nām erit:⁊ ita femella dē maſculus orba
tus vel occaſionatus 2° de gene.aialiuꝫ.nā enim pticularis
⁊ ꝓprie que forma exiſtit:perfectuꝫ ſemp ⁊ marē intendit:
cū ſit qd diuinius:ſed vniuerſalis cū nā ēt que mā ⁊ maxie
ꝓpter ꝑuationē admiſtā famellā ēt adoptat: cū ſine ea non
poſſit gñatio ſaluari qcqd ſenſerit. A. qñqꝫ. Similr ꝙ aq̄
D maris fluat ⁊ refluat ɔ̄ nām particulare ipſius exiſtit:cum
eius nālius ſit quieſcere:ſed nō ɔ̄ nām vlem:vt motuꝫ lune
mouētis mare ſm ꝙ ad angulos q̄tuor mundi occurrit:dif/
ferētijs.88.⁊.168.per huncqꝫ moduꝫ ignis deſcendit leuis
admiſtionē.⁊ terra elleuatur ad eandem grauis.

Propter quartum quidē. ad ꝑmū dōm ꝙ ignis in ſphera ſua nō
dī ꝓprie in ſe calefacere:cū id dicat trāſitū in mām exterio/
rem que in eo nō exiſtit:ſed vbi ɔiungiſ aeri:ſed caleſcere
dī verius cū actionē dicat intrinſecam fere ad moduꝫ eius
qȯ eſt appetere ⁊ agere. Ignis aūt hic mālis in mā ens ex/
tranea ꝓprie diciſ calefacere:cū in vna ens trāſeat in aliā.
ℭ Ad aliud dōm ꝙ ignis nō deſcēdit deorſuꝫ ꝑ nāꝫ eiꝰ ꝓ/
priā:ſꝫ vi nāe vt tactū vlis gubernātis gnōnē ⁊ corruptio/
nē:neqꝫ miſtio eſt ſimplr nālis:ſꝫ potiꝰ ſm qd violēta:pu/
ta ex iclinatione ignis in ſurſuꝫ. Et ꝓpterea dici pōt ꝙ mi/ E
ſtio q̄dāmō violēta:⁊ magis rōne ignis q̄ alioꝝ elētoꝝ. Et
qꝛ q̄dā violētia ⁊ oppoſitio miſtis includiſ: tum rōne pri/
marū qualitatū:tum qꝛ ſcōaꝝ localiū neceſſe ſit miſtū ali/
qñ corrūpi. ℭ Ad aliud dōm ꝙ ſermo hic eſt de igne put
eſt elemētū:tu aūt adducis ignē elemētatū vt oſtenſuꝫ ꝑus.
ℭ Ad aliud dōm ꝙ nō corrūpit orbē nec agit in ipſum cuꝫ
actus agentium ſint in mā patiēti ⁊ diſpoſita:orbis aūt hꝫ
nō ſuſcipit impreſſionē:cū ſm Cōmētatorē nō ſecum cōmu/ Libro de ſbā orbis in pn.ᵒ ⁊ 2° celi cō.3.
nicet in mā. Corpora nāqꝫ celeſtia nō recipiunt peregrinas
impreſſiones neqꝫ aer corrūpiſ calore ei cōtiguus:qꝛ ignis
ſuperior vt tactū nō calidus omnifariā:ēt remittiſ in calo/
re ꝓpter diſtare a cauſis calefacientibus.orbis reſiſtit etiā
igni cum aliis elemētis frigidis hñtibus ɔ̄rietatē ad ignē:ēt
⁊ ꝓpter hoc impugnaſ:ꝑ metheoroꝝ. Anaxagoras ponēs Pᵒ cap. 2. circa pn
ſupra hunc aerem totū eſſe ethere lucido inflāmato plenū. cip ⁊ Cō
Cum enim hec inferiora elemētoꝝ nihil ſint vere reſpectu mē.co.2°.
ipſius corrūperenſ oino:ita vt gñatio ⁊ omniſ ceſſaret mo F
tus hic:qȯ omnifariā reſpuunt peripathetici.

ℭ Differentia.XVI.

Quod elementa ſint in miſto actu ſm formas eoꝝ i
eo maneāt ſubſtāles oſtēdiſ:qm̄ ex elemētis ge/
neranſ generata ⁊ ɔuertunſ ⁊ in corruptione Prio ſub ſt.ca.10.
nō corrupta in ſuis formis eēntialibꝰ. A. ſexto poſt me.ᵐ
meta. Inquit ēt elemētū corporeū in miſto ſm eſſentiā exi/ Dᵉ c.3°c.
ſtere. qȯ ⁊ innuit ꝑmo ꝑma:qñ dicit plurimū vnius elemen/ 1.in pn°.
toꝝ plurimū alterius cōtāgere. Verius aūt cōtactus ſolus T.c.44.
exiſtit corpoꝝ:ꝑ de gene.⁊ cor. ℭ Et. Ois actio ꝓuenit ab ⁊.45.
eo qȯ eſt actu.9.meta.ſed elēta agūt ⁊ patiunſ i miſto:alio
quin miſtū corruptibile nō foret. ℭ Palin. Si elementa in Collr.2.c.
actu nō ꝑmanēt in miſto iam nō miſtio cauſabiſ:ſed magis 13.in fine
corruptio:cū miſtio ſubm ꝑſupponaſ. Eſt enim miſcibiliū G
alteratoꝝ vnio. ꝑ de ge.⁊ cor. Alteratio ꝟo a gnōne diſtat. T.c.30.
ibidē:qm̄ alterationis ſubm actu exiſtit:gnōnis aūt poten in fine.
tia. ℭ Iridem ſi forma ſubālis miſti ſit actus māe:formis Collr 12.
ſimpliciū corpoꝝ elemētoꝝ excluſis:tūc ſimplicia corpora cā.10.
elementoꝝ rationē ꝑdenticum elemētū ſit id ex quo cōpo/
nitur res ꝑ:⁊ eſt in eo indiuiſibile ſpecie in aliaꝫ ſpēm:dīa
11.ſublatis ꝟo ſubālibus formis ſimpliciū corporū nō cau
ſabiſ miſtio. ℭ Palin. Si nō manent actu tunc videſ:cum
mā miſti nullā actu formā obtineat nec ſimplicis nec com/
poſiti:ꝓ ꝑuatio eius ſit adeo gñalis ceu que māe ꝑme: ſed
ipſa eſt ſimplex omni de ſe carens forma: cū in fundamēto
nāe nihil ſit diſcretuꝫ.meta.1.igiſ ⁊ mā compoſiti qȯ oino T.c.13.
extra rōneꝫ exiſtit. ℭ Adhuc mā miſti cōis exiſtens per ni
hil efficieſ ꝓpria huiꝰ vel illiꝰ mā.reciperet eniꝫ tot formas
cōpoſiti mā:quot ⁊ ꝑma. ℭ Amplius cuiꝰ eſt potētia eius
eſt actus:de ſomno ⁊ vigilia ꝑnᵒ:ſi igiſ elemēta ſint poten/
tia in miſto:erunt ⁊ actu:cū ens oē potentia ſit aut actu:ſūt
eniꝫ primeꝝ dīaꝝ entis.5.meta. ℭ Rurſus. vbi ɔuenit in/ T.c.14.
uenire ꝓprietates ⁊ paſſiones elemētoꝝ:eſt ⁊ ipſa reperire: ⁊.16.
cuꝫ paſſiones ſint a ſubiectis inſeparabiles:phy.⁊ gnōnis T.14.ꝑᵒ
ꝑmis:ſed has in miſto eſt reperire. ℭ Etiā dicunt Halyab theo. c.5.
bas ⁊ Iſaac amarā.in corruptiōe aialis partes eius in ele/ cā medit
menta reſolui:vt ſpiritus in aerē:calorē nāe in ignē:humi/ H
ditates in aquā:⁊ oſſa cū eis ꝓportionabilibꝰ in terrā:ap/
parens elētoꝝ ꝑ. vnde Simpliciꝰ ſcōo celi ⁊ mūdi. Theo/ Pᵒ meᵐ
fraſtus ab oculis hoīs flāmā ſegregari narrat. Megethiꝰ
autem Alexandrinus medicus mihi narrauit a viro ſciati
co ignem exiuiſſe a vertebro coxe ⁊ combuſſiſſe omnia: in
quo ⁊ ceſſauit paſſio. Elementa igitur ſm formas ipſorum
eſſentiales ſeu actu in miſto exiſtunt.

In contrariū vt ꝙ potētia ſolū:ſignant ēt aucto
ritates ⁊ firmāt rōnes. Prio nāqꝫ T.c.84.
de gene.⁊ corru.ſaluaſ virtus elētoꝝ in miſto.vꝫ.3.ꝟo ce T.c.32.
li ⁊ mūdi. In carne.ligno ⁊ vnoquoqꝫ taliū ē potētia ignis

I ꝛ terra:ꝛ ſcdo de partib⁹. Melius forte eē poſitionē dicere
Ca.pmo. ex virtutibus elītoꝝ q̄ʒ ex terra ꝛ aere:aq̄ ꝛ igne:nō ex his
ſed ſicut in alijs dictū eſt. pus humidū enim ꝛ ſiccū:ꝛ fridū
Circa ſi. ꝛ calidū:ſunt mā cōpoſitoꝝ corporū ſunt. vñ Gal'.p̄ elemētoꝝ.
Dicit Ariſto. elemēta ꝯfuſa fore eſtimaſſe qualitatibus ſo/
lis:idq3 dogma eligendū ꝓpter certitudinē:eo ꝙ ab incon
ueniēti pſeruat. Et Yſaac elītoꝝ librū initians. Phs in ple
riſq3 libris ſuis diffiniuit elītuʒ eē rem ex qua gnōne pma
aliquid gñat̄ ꝛ exiſtit in generato ex ea: poteſtate nō actu.
Tex.49. ¶ Adhuc gdeʒ ex pluribus entibus actu nō fit vnū actu ꝑ
ēntiā.7. metaphy. ſed elīta vnū actu vt ꝯfeſſum ꝯſtituūt.
¶ Etī. Si forme permaneant elītoꝝ in miſto actu ipſum
iam pluriū exiſtet formaꝝ:qd̄ eſt falſum:cum vnius rei ſit
vnicū eſſe perfectiuū:ceu philoſophia ſentit pipathetican/
tium rōne. ¶ Palin:cū quelibet particula ēt minima miſti
Tex.86. ſit miſta:pmo de generatione ꝛ corruptione. In eadē qua/
tuor erūt elemēta corpalia:ꝛ ita in eodē locoꝝ minio pluri
Te.c.49. ma ſituabunt̄ corpora. Cuius ꝯtʒ ſcdo de anima: ꝛ q̄rto
Tex.8. dicit̄ phyſicoꝝ. ſunt igit̄ in miſto potētia non actu.
K

Propter primum ꝟo ſciēduʒ ꝙ cum miſtio
ſit elītoꝝ ſeu miſcibiliuʒ
in vnū ſm veritatē ꝯuētus:pmitus eē elīti:miſtionis actus
ꝛ potētie oſtēdat̄. 2° quō miſcibilia nāliter moueant̄ ad mi
ſtum. 3° que ꝛ quot ſint de rōne miſtionis ꝯditiones noten
tur. ¶ Propter hoc pm ſciēdū ꝙ qd ſit elītū ꝛ quot modis
dicat̄ dīa oſtēſum eſt. 11. Eſt aūt miſtio multiplex:vna qui
dem vera ſuperius iaʒ diffinita:in qua ex qualitatib⁹ miſci
bilium alteratione corruptis reſultat noua q̄litas ex illis
in miſto:de qua nūc eſt ſermo. Eſt ꝛ alia nō vera multiplex
Ex ꝟ hēo ſm Coci. ꝙ cōplo q̄ litas alia a pmis q̄litatib⁹ ē. exñs:qm̄ aut ꝑ iuxtapōnē ceu aq̄ oleo:aut ſm miſturaʒ ve/
lut ordea frumētis. vel ſm adherētiam vt lapis lapidi:aut
ſm vnitionem ꝛ aſſimilationē:ſic ſanguis carni ꝛ medulla
oſſi. vel ſm iclauationē ceu lignū ligno:aut ſm detentionē
ꝛ circūplicationē:vt anulus anulo:q̄daʒ fere media exiſtit
inter iſtas extremas ſic vt qñ vnū miſcibiliū talr alij cōpli/
L cat̄:vt ſenſus nequeat diſcernere:ſic euenit in mellicrato ꝛ
aceticrato. Imitant̄ eniʒ nām taliū cōponētia: ceu qdē ſm
miſtionē reputata fore:nō exñtia ꝟo ſm veritatem ꝛ apud
nām ſubalr quēadmodū elīta. Alexāder in ꝓblematibus.
Miſtio enim certa nō eſt ad ſenſum:neq3 eius ita minimū:
Collr cir ca pnci. ſed eēntialr ꝛ vere. p̄ elītoꝝ. ¶ Eſt aūt potētia duplex vna
quidē remota diſtans ab actu nō parū:aptitudine tamē ad
ipſuʒ ita dicta. Reliq̄ ꝟo ſcda fora dans eē rei: act⁹ ēt pm⁹
noiata. Silr ꝛ actus duplex:vn⁹ qdē pmus potētia. vʒ. pſa
ta. ꝛ alius ſcds q eſt operatio cuius nihil qdē potentie. Sic
igit̄ aliqd eſt tm̄ potētia vt pma:aliud actus ſolū ſic actio.
quidam ꝟo mediuʒ vel vt potentia ſcda ſeu actus primus.
pma equidē potētia dicit̄ ꝛ ſimplr potētia reſpectu forme.
altera ꝟo ſm qd:qm̄ relatione actus opatiui:ipſe ꝟo act⁹
ecōuerſo. hic aūt actus ſumit̄ pro p̄ ſiue potētia ſcda:potē/
tia ꝟo pro po' p̄':que iclinatio eſt q̄dā ad actum pm ſeu for
mā:dīa.56. Forma ꝟo ſubalis ſeu eſſentialis eſt illud per
M qd̄ res eē hʒ ꝛ in ſpē locat̄:ab ea nāq3 quidē ſpēm ſortitur.
¶ Propter huius ꝟo ſcdm ſciēdū ꝙ in oi actione ꝛ paſſio
ne māʒ cpʒ ꝛ agens motū a fine:forme ipreſſiuū actualiter
ꝯcurrere. Materia ſiqdē miſti elīta ſūt ſeu miſcibilia. Ele
mētū eniʒ eſt ſicut mā remota indiſpoſita. miſcibile ꝟo ceu
ꝓpinq̄. Sed agēs dupl̄r exiſtit:quoꝝ vnū eſt motor immo
bilis dans cūcta moueri:vt cā p'. vt Boe. Immobiliſq3 ma
nens das cūcta moueri:de ꝯſolatione. Scdm ꝟo virt⁹ or/
bis cū his q̄ locant̄ in ipſo aſtris:que duplicia exiſtūt:q̄dā
eni ſūt erratica:vt ſeptē errātes ſeu plāete dicti q̄ꝝ ſol fons
caliditatis ſpherā cōmouet ignis:luna ꝟo pm hūiditatī ſphe
rā ꝯcitat aq̄:qd̄ oñdit mot⁹ acceſſus ꝛ receſſus euſdē ſm
motū diurnū celi q̄dratiuū 4or pūcta cardinalia cōſtituen/
tē:dīa.168. Aerē ꝟo ꝯcitāt qnq3 alii:Saturn⁹ nāq3 ad fri/
gidicatē diſponit ipʒ ꝯgelatiuā mortiferā. Juppiter quoq3
calorē ꝛ humiditatē illi cū tēperamēto ꝯſtat. Mars calidi N
tatē eſtualē cū ſiccitate. Ven⁹ friditatē cū humiditate men/
ſurate:ſibi qdē Mercuri⁹ cōicabilitatē ac paſſibilitatē eius
idifferēs attribuit:ꝛ iō diuerſi mot⁹ ſūt in aere repti. q̄daʒ
ꝟo aſtroꝝ ſūt fixa i ſphera octaua locata ex qb⁹ ſm Ptol.
ꝛ Hipcū. 48. ſine ſuis geſtaminibus ꝯcreant̄ imagines ſeu
forme:ceu in cāe aſſignatiōe phyſionomie ꝑ me notaui con
ſtructe. Cui⁹ mot⁹ ſm Ptol. in. 36. milibus annoꝝ cōplet̄:ꝛ
cuiq3 illi⁹ q̄duū cētū deputādo ānos:nūc aūt circa. 70. ve/
rius dīa. 9. ꝛ tractatu quē de motu octaue ꝯſtruxi ſphere:
ex cu⁹ motu cā p' ſulcito ꝯtiget tādē ſigna ſeptētrionalia me
ridionalia fieri:ꝛ eꝯ vniuerſaʒ ſic viciſſiʒ habitationē ꝑ/
Ca.5.circa finem. Eodē libro p° ca. pmo circa pm. mutari vt ibidē declaraui. vñ matheo.p̄. vbi nūc eſt arida
olim fuit mare ac ecōtra. vult. n. ꝑmutationes hꝯ infinities
iterari. Ex hoc q̄ꝫ mirabiles in occultis ēt terre viſceribus
ipzimunt̄ imagines:ꝟtus ſiquidē aſtroꝝ ad iñita delapſa
ꝛ maxie ſolis ſibi per radios ignis virtutē ſociat ꝛ ꝯiūgit.
O Ignis nāq3 qui eſt in cōpoſito radijs introducit̄ ſolaribus
maxime cū alijs ꝛ nō per motum eius nālē deorſum:ꝫ ma
gis violentū ex nā inductuʒ vniuerſali. dīa premiſſa. hi ēt
agunt in terram ꝛ aquā ac vniuerſaliter in ꝯtinēs calefaciē
do ꝛ vapores in mediū vt in aeris ſupficiē attrahendo vbi
miſtū ꝯficit̄ ceu in metherologicis mōſtratur. lʒ eniʒ ſit cō/
tra nāʒ grauitatis terre ac aq̄ ſuperiora petere. ꝛ ignis leui
tatē deſcēdere:nō tñ eſt ꝯ nām motoris pmi vlis ꝛ cōiuncti
particularis:velut motor eſt celi q cā ois eſt trāſmutatiōis
pmaria:mot⁹ nāq3 eſt ipſius tāq̄ʒ mot⁹ cuiuſdā ſapiētis ſʒ
Colli ca. 20. iu . T.c.38. Coll. 1. c. 37 39 ꝛ 41 5°.c.3. circa pm. Meſabalach de ſphera mota:ad quē ois q in elītis exiſtit
in elītatis reddit̄. 8 phyſi. Cōmētator. Et iō vt ex. 12. elicit̄
meta. opus nāe opus eſt intelligētie:motor qdem hic velut
aia operat̄ que cā pncipalis in aiatis eſt actus ois:ſcdo de
aia ꝛ collʒ. 4. vnde ſimplr alimēti cā eſt ipſa. Ignis ꝟo q̄dā
modo ꝛ ꝯcauſa:eo ꝙ oium nā cōſtātiū terminus eſt ꝛ ratio
magnitudinis ꝛ augmēti aie ſiqdem ꝛ nō ignis qd̄ tale. Ea
P nāq3 ſurſum eleuat qnq3 grauia. leuia ꝟo deorſuʒ adducit
ꝯtra mobilis iclinationē oino:ceu dictāt cholere:naʒ nigra
grauis petit os ſtōchi ſurſum tēdens:rubea ꝟo leuis iteſti
na deorſum:vñ miſtio nālis exiſtet nō paruʒ dīa pori. De/
ducit̄ iridē ignea ꝟtus deorſum vaporib⁹ pluuie ꝛ roris q
Ca.1.circa pm. bus admiſcet̄:cuius qdē ſignū:qr aque pluuiales ꝛ rores
vaporoſi extant calidi ꝛ digeſti. Quidā ꝟo dixerunt vnuʒ
elemētoꝝ fore in alio in potētia:vt metau.p̄. Qd̄ forte non
valet:qr miſtio ſit ex elemētis ꝓut ſunt ſimplicia ſuo mō ꝛ
nō ſm ꝙ extāt in alijs elemēta:dictū ēt dīa pori ignem ele/
mētū minus habere caliditatis iſto māli:plura enim elīto
rum ſunt cāe gñationis. Ueniunt autē miſcibilia in miſtio/
nem animalium ꝛ ꝓprie pfectoꝝ per terrenaſcentia:ex his
enim cōdunt̄ cibi ex qbus humores ꝛ ſpermata: ꝛ ex illis
P° metheo ꝛ ſcdo. tādē per viā originis ꝯſtituunt̄ aialia elemētoꝝ p̄. Eſt eniʒ
mā pmitus pma:deinde elemēta:demum terrenaſcētia:po/
ſtea cibi:deiceps ſang. poſtea humiditates ꝛ ſpermata:de/
inde mēbra ꝯſilia:poſtea que officialia:ꝛ vltio embrio vel
Q fetus. Finis quidē perfectio extat vniuerſi ꝛ miſtorū boni/
tatis diuine participatio. Forma aūt miſtionis apparet cū
ipſa forma quedaʒ exiſtat. ¶ Propter 3m hꝯ ſciēdum ꝙ. 8.
vel. 9. ſunt cōditiones ad miſtionē reqſite:quaꝝ pma ꝙ mi
ſcibilia permaneāt in 3° ꝛ nō in alterū corrupta:hec nanq3
Prio de ge. ꝛ cor. te.cō.83. inter miſtionē ꝛ gnōneʒ hʒ dīa. vñ Ariſto. Neq3 māro cō/
buſtibilis. ſ. igni:dicimus cōmiſceri neq3 miſceri qñ exar/
det ſed ignē generari:ſic ēt nec cib⁹ ꝑmiſcebit̄ corpori. Re
quirit̄ ꝛ ſcdo ꝙ miſcibilia ſint corpora:nō eniʒ accñs cōmi
ſtionē ſuſcipit cū ſubo. vnde neq3 figurā cū cera neq3 cū cor
pore album:neq3 accidēs accñti cōmiſcet̄:ceu neq3 diſcipli
ne album cuʒ oporteat iterum ex miſto ſeparari miſcibile.
Propter qd̄ expetit̄ tertio ꝙ nō ſemp ꝑmaneāt ꝯiuncta:ve
rū ēt ſequeſtrent̄ ex miſto qnq3. Quarto ꝙ ſint minima q̄ʒ/
titate oino:ita ꝙ miſtio non ſit ſenſu vt ordei ꝛ milij cōmi/

A etoꝝ:ſic eniꝫ qḋ miſtū hoī eſſet:lincto nō foret. Lꝫ enim ca
tbimia erugo:lytbargirū ⁊ vſiſur videant̄ eſſe idē ⁊ vnū vl
tīnie trita ⁊ ꝯiuncta:mō tñ vere ſunt ſed plurima:elemētoꝝ
ꝑmo.in ꝑn°. Opꝫ ⁊ qnto omiomera ſibi ⁊ homogenea exi/
ſtere. Anomiomera nāq̄ꝫ aut etherogenea vt naſus ⁊ ocu/
lus miſceri nō ꝯtingit oīno. Sexto qdem ꝙ ſint ꝯtraria ſi/
mul actiua ⁊ paſſiua cōicantia ī mā. Septimo ꝙ equipo/
tentia ſufficienter extent ⁊ nō diſpariā. ſi vnū enim aliud ſu/
peret potētia aliq̄lr nō miſcebit̄ illi velut eſ ſtāno. Et ſi vin
cat oīno trāſitus ſiet in dñans ⁊ nō miſtura vñ vna vini gut
ta mille nō miſcebit̄ amphoris aque cū ſoluat̄ ſpēs ⁊ tran
ſmutet̄ in dñans. Octauo ꝙ ſint terminabilia bñ ita vt ab
eoꝝ remoueant̄ viſcoſitate:fluxibilitate: euaporatione ac
reſolutiōe:qḋ accidit cū miſcibilia perfecte fuerint adinui/
cē applicata: vnū enim ab alio ſuſcipiet qḋ ꝑus nō fuerat
in ſeipſo ꝑ apparēs. Addit̄ ⁊ nono oportere nō penit⁹ fore
ſimilia:cum ſic actio nō ꝑueniat ⁊ paſſio:nec oīno diuerſa:
B quia iam ꝯ̄ria forent in eodeꝫ:ſed media inter iſta:debēt ēt
partim corrupta exiſtere ſm partem ṽo ſaluata:vtus nāq̄ꝫ
T.c.c.24. ſaluat̄ eoꝝ de hum̄ana nā ⁊ primo de gene. ⁊ corru.

Propter ſecundum

ṽo ſciendū ꝙ de hoc queſito fuerūt multe
Cōmē.2. diuo ſi. T.c.9 poſt ꝑncipiū. Colli.2.c.24 ⁊ hec Colli ca. 8 in ꝑn°. opiones:⁊ iō difficile oñdit̄ afoꝛ.ꝑ cuius ēt difficultatē idi
cat rei nā cū ipſum ſit de miſtione. Circa hoc aūt eſt actus
dei ⁊ nāe:vñ ꝑmo cōplonū. Appoſitio ſiue cōmiſtio eius
qḋ tale ſm parua ⁊ nō ꝑ totum ꝯfuſio:ſed per totas ambo
ꝯfundi dei ⁊ nāe opus. Propter qḋ ſufficit de talibus ꝓba
biliter veritatē enuntiare.ſcḋo celi ⁊ mūdi ⁊ metau.1. Et iō
aliq poſuerunt miſcibilia ꝑmanere in miſto actu ſeu ſꝫ for
mas eoꝝ eſſentiales. Alij ṽo potētia ſeu ṽtute.nōnulli fere
modo quodā medio actu operatiuo. Ponētiuꝫ aūt ea ma/
nere in miſto ſm formas:qdaꝫ voluerunt eas actu ꝑ ⁊ ſcḋo
C integras exiſtere:vt Empedocles phs ac eius Aſclepiades
medicus collega:ceu Democritus phs ⁊ Epicur⁹ illi⁹ imi
In ꝑn° aūt me^m. tatoꝛ Athomos ⁊ corpora ſenſerūt tenuiſſima incōpacta re
rum ꝑncipia.elemētoꝝ ꝑ.quod erroneū valde:vnde coñ/
dem ꝑmo. Quicūq̄ꝫ opinant̄ fieri qd cōpoſitoꝝ corpo:um
ſenſibile manētibus q̄lia ſunt elemētis:⁊ ſolū cōmiſtis ad/
inuicē vt in aceruo frumēti or. ⁊ fabaꝝ impoſſia dicunt. Jta
enim fere nulla conditio miſtionis ſaluabit̄ antedictaꝝ neq̄ꝫ
miſtio foret certa:ſed ſenſibilis ⁊ phātaſtica magis:neq̄ꝫ ex
Opinio Boecē.de miſtione. Aū me^m. ipſa vnuꝫ ꝯſurgeret in forma:ſed aggregatiōe ſolū. ¶ Alij
aūt dixerūt eas trāſmutari:ꝯfundi ⁊ alterari per totū:qua
re ibidē. Quicūq̄ꝫ ex igne:aere ⁊ aqua ⁊ terra trāſmutatis
ꝯfuſis ⁊ alteratis per totū miſtū opinant̄ fieri ſenſibile:⁊ ſi
inſenſibilia ſint illa ꝯtingentia ⁊ vera dicunt. Cuius pōnis
Opio Aui. T.c.a.10. poſt me^m. Doc.3.c. ꝑio i ꝑn° fuiſſe videt̄. A.6° meta. ⁊ ꝑmo ꝑma.voluit eniꝫ ꝙ elemēta
haberēt duplex eſſe ſeu actū:ꝑmuꝫ qdem qḋ hñt ex primis
eoꝝ formis ſubalib⁹:2^m autē vt ſunt ꝯiuncta cū accñtibus
nālib⁹:que potētie ſue nāles exiſtūt ab eēncijs ipſoꝝ fluen/
tes velut eſt calidū:frigiduꝫ:ſiccū ⁊ humidū.dicit g̃ ꝙ ele/
menta quo ad eſſe ſm nō manēt in miſto vſquequaq̄ꝫ: imo
D ipſoꝝ corrūpunt̄ excellētie in vnoquoq̄ꝫ ſm medietatē ad
alterum:ex qbus q̄litas reſultat media que actus extat mi
ſti. Habēt ēt elemēta duplex eē:liberum qḋdā ⁊ integrum:
aliud ligatum ⁊ partitum. Liberū quidem ⁊ integrum vo
co qñ ignis aut aliud elemētum cōſideratur in ſua ſphera in
qua nāliter locat⁹ ꝑſeuerat:⁊ ita nō cōcurrūt in miſtū. Di/
co ṽo ligatū ⁊ ꝑtitū qñ ab alio eſt alteratū ⁊ aliud alterās
⁊ diuiſum in ipm:⁊ ecōuerſo ita ꝙ plīmū ⁊ vni⁹ ſit cū pluri
mo alterius minimū ēt vni⁹ cū minio alterius ⁊ ita quo ad
eſſe ꝑmū manēt in miſto. ¶ Mouebant̄ autē ⁊ iſti:qm vi/
ſum eſt ipſis ꝙ niſi ꝑmanerēt elemēta iam non foret miſtio:
verū magis corruptio. Uidētactus miſti eēt iaꝫ actus māe
ꝑme imediate:ſicq̄ꝫ mā ipm ſuſciper nō ꝑſuppoſitis corpo/
ribus elemētariis ſimplicib⁹ ita vt elemēta rōnē ꝑdant ele
mentariaꝫ.qbus vtiq̄ꝫ qd dōm tertio ⁊ q̄rto apparebit di/

tendoꝝ. ¶ Hāc autē pōneꝫ nitit̄ deſtruere Cōmētatoꝛ 3° ce E
li ⁊ mundi:⁊ ſi eam cōcedat in fine ꝑmi de gene. Ad ipſam Cō.67. verſus ſi. Cō.vlti.
nāq̄ꝫ multa ꝯſequunt̄ impoſſia vt ꝙ nulluꝫ ens generet̄ ex
ei⁹ diuerſuꝫ ab ipſis in forma ſubali verū in accñtib⁹ ſolū.
¶ Jtidē ſi elemēta ꝑmaneant actu in miſto cū hꝫ ꝑmū eſſe
actū ēt importet. ⁊ iō cōpoſitū nō habebit vnā formā ſuba/
lem:ſicq̄ꝫ vnū vere nō erit:ſed aut aggregatiōe ſolū vel con
tactu. ¶ Adhuc ꝯtinget vt q̄libet foꝛa ſit ab alia diſtincta:
ita vt q̄tuoꝛ corpa ſint in minima qualꝫ ꝑte cōpoſiti. ¶ Rur/
ſus ſi forme relinquunt̄ elmtoꝝ in cōpoſito in ſuis ꝑfectio/
nib⁹ ⁊ in q̄litatib⁹ ꝑmutent̄ ac alterent̄ ſm ampli⁹ aut mi/
nus poſſe ſiet vt elmtoꝝ ab his denudent̄ forme q̄litatibus
ſm totū:ꝑs nāq̄ꝫ ⁊ totū eiuſdē ſūt rōnis:hyſtoriaꝝ ꝑn°:⁊cuꝫ
tñ ignis nō ſit ignis niſi per caliditateꝫ ⁊ ſic.in ſūmo. ⁊ ideo
poſt talia ſubdit ꝙ paucitas exercitationis Aui.i nā ⁊ nā/
lib⁹ ⁊ bona ꝯſidēria in ꝓprio igenio ipſuꝫ ad hos perduxit
errores. ¶ Quā ēt modernoꝝ aliq vitiant pōneꝫ:eo ꝙ im/
poſſe ſit māꝫ ſm idē diuerſas ſuſcipere formas elmtoꝝ. Si
eni in corpe miſto forē ſubales elmtoꝝ ſaluarent̄:oporteret F
illas diuerſis ꝑtib⁹ ieſſe māe. māꝫ ṽo diuerſas ꝑtes accipe
ſit ipoſſe niſi q̄ntitate in mā ꝑintellecta:ſublata.n.quātitate
ſuba indiuiſibilis manet.phyſi.primo. Ex mā ſub q̄ntitate T.c.15.
exiſte ac forma ſubali eueniēte corpus ꝯſtituit̄ nāle:diuer/
ſe igit̄ ꝑtes māe elmtoꝝ fortaſſis ſubſiſtētes multoꝝ obti/
nent corpoꝝ rōneꝫ.plurima ṽo corpa eſſe ſimul impoſſe fo
re:vnū elmtaligit̄ in q̄libet ꝑte miſti ſunt q̄tuoꝛ elemēta:cū
non fieret vera miſtio:ſed ad ſenſum tm̄. ¶ Rurſus forma In argumētis ſi. poſt opp^m
quelibet ſubalis in mā ꝓpriā expetit diſpōnē ſine qua ſtare
nō pōt:vñ alteratio via eſt ad gnōnē ⁊ corruptionē. Jmpoſ
ſibile aūt eſt ibidē ꝯuenire ꝓpriā diſpōnes que regritur ad
formā ignis ⁊ ꝓpriā q̄ regrit̄ ad formā aq̄:q: ſm hꝫ diſpo
ſitiōes ignis ⁊ aq̄ ſunt ꝯ̄ria. Cōtraria ṽo ipoſſe in eodeꝫ fo/
re:itaq̄ꝫ ipoſſe ꝙ in eadē ꝑte miſti forme ſubales iſint ignis
⁊ alioꝝ. ¶ Et iō Cōmē. volēs ꝑincōueniētia q̄ ſequunt̄ cui/ Opio cōm. in.ſaic.
tare Aui. miſtionēq̄ꝫ a corruptiōe ſeq̄ſtrare ac ſenſu:via in G
ter ꝑtactos ꝓceſſit media:nō.n.poſuit ꝙ forme pure rema
nerēt ⁊ ꝑfecte:neq̄ꝫ corrūperēt̄ dino:ſꝫ eas ſꝫ ꝑtē ꝑmanere
ac ꝑtim corrūpi:vt ſic in quādā reducant̄ medietatē. Nam
ſi corrūperent̄ ſꝫ totū: tunc ꝑ hyle ac eſſentialr quaſlibet
reciperēt formas.ꝓpterea poſuit ꝙ forme ſint elemētorū
medie inter formas ſubales ⁊ accñtales ꝑfectas ⁊ accñtia ⁊
ꝙ amplius ⁊ min⁹ ꝓp eaꝝ iperfectionē ceu accñtia poſſent
recipe:⁊ ſi hoc videat̄ ꝯ̄ ꝑnta ꝯtinētia nihil fore ſube ꝯ̄riū
neq̄ꝫ magis neq̄ꝫ minus ſuſcipe:ſibi qdeꝫ rñdet nō fore icō/
ueniens hꝫ formis cum ſint iperfectiſſime diminute a for/
mis ſubalib⁹ ꝑfectis valde:ac māe prime ꝓpinq̄ſſime. Eſt
enim eē ſuū.q.mediū inter formas eſſentiales ⁊ accñtia. Et
iō dicit fore poſſe vt remitterent̄ in miſto:⁊ ꝑueniret ex eo/
rum collectione forma alia:ſicut ex albedine ⁊ nigredine plu
rimi ꝯſurgunt coloꝛes medij. ¶ Quā qdeꝫ ſilr opionē du/ I
plr aliq ꝑſequunt̄:tū q: vult iter ſubaꝫ ⁊ accñs mediū aſtrui,
tum q: ꝯ̄rietas ⁊ ſuſceptio magis ⁊ minus attribuit̄ forme
ſubali. Dicere nāq̄ꝫ formas elemētoꝝ fore medias iter ſub
ſtātiaꝫ ⁊ accñs eſt mediū iter ꝯdictoria locare:qḋ eſt ꝯ̄ po/
ſterioꝝ ꝑ^m. Cōtradictio nāq̄ꝫ eſt cui ſm ſe mediuꝫ nō inexi/ T.c.5. poſt me^m.
ſtit:nā forme ſubali eſt in ſubo nō eſſe ſed ſubm ⁊ hoc aliqd
cōſtituere in ꝑntis. Accidētis ṽo ineē cū accñtia nō ſint en Ca.de ſbo i ꝑncipio ⁊ medio.
tia:ſed entis 7° meta.nō eſſe in ſubo ⁊ eē in ſubo ꝯdictionē
important. ¶ Palin. vt ꝓbat̄.4.meta.media ⁊ quoꝝ ſunt
media.ſ.extrema ſunt in eodē gñe.vñ poſte.1. Ex eodē gñe T.c.cō.2.
neċe vltima ⁊ media eſſe:ſube ṽo ⁊ accñtis nullū eſt cōmu Colli.2. cō.27.
ne genus.in porphyrio. ⁊ 3° meta. Qm̄ ens de quo magis T.c.22.
videt̄ fore genus nō pōt:eo ꝙ iaꝫ diē eēnt entis nō ens:nō c.3.i me.
entis aūt nō ſūt ſpēs neq̄ꝫ diē.4.topi. ⁊ de ꝑtib⁹ ꝑ.q̄re for/ T.c.10.
me elemētoꝝ nō obtinebūt medium inter ſubam ⁊ accñs. c.5.in ſi.
¶ Oñdit̄ ⁊ formas elemētoꝝ denū magis ⁊ minus nō ſu Cap.3. in ꝑn°.
ſcipere eo ꝙ ois forma hec ſuſcipiēs diuiſibilis eſt ꝑ ſe vel

I per accidēs inquātū.ſ.ſubm ſuū magis ⁊ minus valet pti/
cipare:ſm aūt id qȯ eſt diuiſibile p ſe aut per accñs accidit
Te.c.31. motū eſſe ꝯtinuū.6.phyſi.Eſt aūt loci mutatio:augmētū ⁊
decremētū ſm quātitatē ⁊ locū que p ſe ſunt diuiſibilia:al/
teratio ꝟo ſm q̄litatē magis ⁊ minus recipiētez vt calm ⁊
albū.Si ḡ forme elm̄toꝝ magis ſuſcipiūt ⁊ minus gñatio
⁊ corruptio ipſoꝝ motus erit ꝯtinuus: qȯ eſt ipoſ'e cū non
Te.c.4. īueniat̄ niſi in q̄ttitate:q̄litate ⁊ vbi.5.phyſi.Et iō gñatio ⁊
corruptio mutationes extāt ⁊ nō mot⁹.¶ Ampli⁹ dicūt q̄
ōis dr̄ia ſm formā ſubalē variat ſpēm: ⁊ qȯ recipit magis
⁊ minus:differt qȯ eſt magis ab eo qȯ eſt minus:⁊ quodā
mō ſibi ꝯ̄riuz exiſtit vt magis albū ⁊ min⁹ albū. Si ḡ forā
ignis magis ſuſcipiat ⁊ minus aut alterius elm̄ti magis fa
cta vel minus:ſpēm variabit ⁊ nō erit eadē forma ſ; alia:⁊
Te.c.10. iō 8° meta.ſic in numeris variat̄ ſpēs p additionē ⁊ ſubtra
ctionē vnitatis ita ⁊ in ſubſtātiis:ſub'e nāq; poſite ſunt ve/
lut numeri in termino.¶ Hic tñ fortaſſis horū dicta ⁊ ſilia
K diceret Cōmētator ſermonē pticulariſādo Ariſt.in forma
ſubali pfecta vera exiſtere:qȯ forſan nō valet cū ptacti Ari
ſto.ſermones ſint in locis vlib⁹ ſcripti.¶ Has quoq; ſic ap
parēter pōnes diſſonas:qdā quoq; ſm rez aſſerūt eaſdem
exiſtere ⁊ ſi videant̄ ꝟbis diſcoberere:dicūt nāq; q̄ Auic.
voluit formas elm̄toꝝ trāſmutari ⁊ ꝯfundi ⁊ in mediū qȯ/
dā redigi:ſ; Auer.īponat ſibi ipm̄ eas poſuiſſe itegras in
ſuis pfectionib⁹ pmanere:qȯ nō eſtimo ſenſiſſe.Abſurduz
nāq; vr̄ q̄ tātus ph̄s poſuiſſet formas ſic abſolute pfectas
⁊ icōfuſas vt qdā prioꝝ voluerūt pmanere in miſto in quo
ꝯditiones añdictas miſtionis ab Ariſt.nō ſeruaſſet. In eo
ꝟo q̄ Cōmētator dicit eas trāſmutari ⁊ in medium qȯdā ſm
ſuſceptionē magis ⁊ minus adduci voluit idē qȯ dictū ab
A.vt inquit.Sed veritas eſt q̄ Auer.formas elm̄toꝝ am/
plius ꝯfregit ⁊ ſubſidere fecit q̄; A.Et iō hic aliā pōnē ma
gis ꝯſonaz Ariſt.viſus tenere de gene.p̄.vt apparebit dicē
Tarūt. doꝝ 3°:cui qdē ꝯteſtant̄ mox dictura.¶ Eſt aūt ſilr̄ ⁊ poſi
Opio mo tio de hoc ipſo modernoꝝ ſatis ſnie Ariſto.ꝯſona. Ipſa tñ
dernoꝝ. parū dearticulata ⁊ minus plib⁹ itelligibilis exiſtit.Dicūt
L enī; q̄ q̄litates elemētoꝝ actiue ⁊ paſſiue ꝯ̄rie ſunt in adin
uicē magis ſuſcipiētes ⁊ min⁹.Ex hꝫ ꝟo qualitatib⁹ alte/
ratis adinuicē ꝯſtitui pōt q̄litas q̄dā media q̄ vtriuſq; ex/
tremi ſapiat nām:ſicut citrinū inter albū ⁊ nigrū:tepidum
aūt inter calm̄ ⁊ frigidū.Remiſſis nāq; qualitatū elemēta
riuz excellētiis ꝯſtituit̄ ex illis q̄litas quedā media que eſt
ꝓpria q̄litas corporis miſti ſicut q̄litas ſimplex ad formaz
corporis ſimplicis inducēdaz:hoc igit̄ mō extrema dr̄ in
medio reperiri qȯ participat nā vtriuſq; ſic ⁊ q̄litates ſim
pliciū corporū inueniunt̄ in ꝓpria corporis miſti q̄litate:que
qdē q̄litas corporis ſimplicis:aliud eſt ab ei⁹ forma ſuba/
li:agit tñ in virtute ipſius:alioqn calor calefaceret ſolū:nō
aūt forma ſubalis p ei⁹ actiones educeret̄ in actū:eo q̄ ni/
hil ſupra ſuā ſpēm agat.Sic igit̄ virtutes formarū ſubaliū
M corporū ſimpliciū in corporib⁹ miſtis ſaluant̄ virtute qdē
Te.c.84. ⁊ nō actu.vnde Ariſt.p̄ de gene.nō manent elemēta in actu
vt corpus ⁊ albuz:nec corrūpunt̄ nec alterū nec ambo:ſal/
uatur enī; v̄tus coꝝ. In tertio quoq; celi ⁊ mūdi in deſcri/
Te.c.31. ptione elemēti corporei.de hoc vr̄ Ariſt.heſitare aiens: ſit
itaq; elementū corpus:qȯ dr̄ ꝓpter mām primā eo q̄ elm̄tū
de ipſa ⁊ ſimplicibus primis corporibus equiuoce dicit̄.
Co.31. Cōmētator tertio celi ⁊ mundi. Et ſubditur demum.ad qȯ
alia corpora diuidunt̄ intus exiſtens potētia aut actu.hoc
tamē vtroq; modo adhuc dubitabile ipſum indiuiſibile in
altera ſpē.¶ Quidaz ꝟo rudioꝝ nunc dixerunt elementa
Opinio remanere in miſto actu quātuz ad eoꝝ operationes:dicunt
rudium. enim q̄ elemēta poſſunt dupl'r cōſiderari.vno quātum ad
eoꝝ ſubam ⁊ eſſe diſtinctū:⁊ ita pmanent in miſto potētia
⁊ nō actu.Aliter ꝟo quātū ad ipſoꝝ actionē:⁊ ſic dicūt ea
actu permanere in cōpoſito:qȯ quidē ſatis videt̄ abſurdū
cum nihil agat vltra ſuā ſpēm.ſi ergo erunt potentia in mi

ſto non poterunt in actū operatiuū deuenire ex potētia hꝫ. N
¶ Amplius ſcd̄o meta.vnūqȯq; ſicut ſe hꝫ ad eē ſic ⁊ ope Te.cō.4
rari.qȯ aūt eſt potētia:actionē hr̄e nō pōt cum ſit actus pſe
cti.¶ Rurſus ſingulu; operat̄ inquātū eſt actu:ꝓpter qȯ vi/
detur īpoſſibile miſcibilia in miſto ponere potētia ⁊ actua
Opio que lem opationē hr̄e cū ea imediati⁹ a q̄litate ꝓcedat. ¶ Ipſe
fuit conci quoq; aliqñ dixi q̄ queſitum pōt dupl'r audiri.aut in fieri
liatoris. ipſius miſti aut in facto eē iaz eius ⁊ cōpleto.Siquidē ꝑus
elemēta ſunt in actu cū in tali fieri actio ꝯcurrat ⁊ paſſio:⁊
oē tale ſubm reqrat in actu:qñ ſolius entis in actu eſt age
re ⁊ pati:cū ens pō actiōe careat oīno.Ia;.n.idē foret act⁹
⁊ potentia.¶ Amplius fieri miſti eſt per alterationē:quia
miſtio eſt miſcibiliū alteratoꝝ vnio.q̄ op;:q2 alteratio eſt
via in gnōnē:ſed alteratio vt tactu; ſubm reqrit in actu:ge
Ratio de neratio ꝟo in potētia.vnde Ariſto.alteratio eſt qñ manen
ge.⁊ cor/ te ſenſibili ſuba in eius paſſionibus fit trāſmutatio in ꝯ̄riis
ru.t.c.23. aut mediis:gñatio autē qñ totū trāſmutat̄ in totuz ſenſibi
li nullo pmanēte ſubto: quare neceſſe ſit oīno miſcibilia in
miſto actu pmanere:qȯ fortaſſis ſentit.A.⁊ q dicunt ſecu;
O formas ſubales elm̄toꝝ pmanere in miſto:minus tñ aut ma
gis ꝯfuſas ⁊ ab excellētiis ſeparas vt in medium deductas
ſm q̄ mot⁹ alterationis miſcibiliū cū alteratio fiat in tpe:
magis aut min⁹ recedat a termino a quo:ad terminū acce
dēs ad quē:puta gnōnē. ¶ Si aūt exponat̄ q̄ſitū manere ī
miſto:in facto eē miſti ⁊ cōpleto:tunc elemēta potētia ⁊ nō
actu pmanere dicunt̄ cū forme corrūpant̄ ipſoꝝ;qȯ mon/
ſtrat̄:q2 ſic miſtū eē eſt gñatu; eſſe. Id autē eſt totu; hoc in
Ratio de hoc totū trāſmutatū forma.vñ Ariſ.Gñatio ſimplex ⁊ cor
ge.⁊ cor. ruptio eſt nō ꝯgre.ⁿᵉ ⁊ ſegre.ⁿᵉ:ſed qñ trāſmutat̄ hoc totū in
Te.cō.10. hoc totū:cū enī; in ſubo alterationis duo exiſtāt: h̄ qdē hꝫ
rōnē vt forme:illud autē ſm mām qñ in his ſit trāſmutatio
oīno:gñatio erit ⁊ corruptio·gñatio nāq; vni⁹ alteri⁹ ēxi/
ſtit corruptio.¶ Adhuc ſi elemēta v̄tute nō pmanerent in
miſto tñ:ſed ⁊ in actu:tunc miſtū eē qȯ eſt gñatū eē:nō dif/
P ferret eēntial'r a miſcibili:qȯ diſariā abſurduz. Sic ēt non
q̄libet ps miſti minima miſta foret:cui⁹ ꝯ̄riuz appuit ex mi
ſtionis ꝯditionib⁹.¶ Palin.Proclus ꝓſtat̄ oēm cāz vir
tual'r exiſtere in effectu. Cū igit̄ elemēta ſint cā efficiēs mi/
ſti p ſuas q̄litates actiuas ⁊ paſſiuas:in miſto v̄tual'r erunt
ipſoꝝ q̄litates:⁊ q2 hꝫ nō agunt niſi in virtute forme ſuba/
lis elm̄toꝝ:cū nihil agat:ſic dictū eſt:vltra ſuā ſpēm:⁊ vnū/
qȯq; ſic operat̄ vt hꝫ eē:forme ſubales: erunt ſil'r in ipſo mi/
ſto v̄tute. Propter qȯ op; dare miſcibilia q̄ tñ ad formas
eoꝝ ſubales pō.ſ.⁊ virtute ꝯtineri in miſto in generato eē.
¶ Ut autē qȯ dcm̄ eſt ampli⁹ declaret̄: ⁊ ne v̄tus q̄ dr̄ p/
manere in miſto elm̄ta ſine ſubo ſubſiſtere videat̄:cū ponā/
tur forme ſubales corrūpi diſariā. Dōm q̄ qñ elm̄ta veniūt
ad miſtionē ꝓut eſſe in miſto miſcibilia iportat miſtionē in
fieri:tunc qualitates ꝯtrarie agunt elm̄toꝝ ⁊ patiunt̄ adin/
uicē:⁊ ad medium ducunt̄ qȯdā qȯ eſt qualitas miſcibiliū
perparās ad formā ⁊ cōplexionē miſti. Harum ꝟo qualita
Q tum actionē ⁊ paſſionē quouſq; forme poſſunt elementoꝝ
īcorrupte ſuſtinere:miſcibilia pmanēt actu in miſto.Qñ āt
ex p̄dictoꝝ actione ⁊ paſſione forme ſubales elm̄toꝝ paſſe
⁊ trāſmutate corrumpunt̄ forma gñat̄ miſti quā ſequit̄ cō
plexio illius ex alteratione pmaꝝ q̄litatū corruptaꝝ pp ele
mētoꝝ formaꝝ corruptionē. In iſtāti nāq; forme corrūpun
tur elemētoꝝ cu; eaꝝ paſſionib⁹ ⁊ ꝓpetatib⁹ forma intro/
ducit̄ miſti:cū ei⁹ paſſione nā ſeu cōpl'one.¶ Qȝ autē ea ſit
ſnia Ariſt.declarat̄ cū poſitu; gnōnē ſimpl'r fieri qñ ſubm
ſenſibile ſm ſe ac paſſiones ſeu accñtia corrūpant̄ in altero
dcm̄ ēt eſt ſil'r p̄ de gña.⁊ cor.q̄ hyle maxie ꝓpriū gnōnis ē Te.c.14.
ſubm ac corruptionis:ac.4.phyſi.mām nō ſeparabilē eſſe: Te.c.17.
vñ p̄ de gnōne:mām nūq̄ ſine paſſione poſ'e ſit eē:neq; ſine Te.c.29.
Poſt me morphea.⁊ p̄ elm̄toꝝ ſine q̄litate. Propter qȯ euidēter con
cludit̄ q̄ vna forā corrupta hyle aliā ſuſcipit in inſtāti ceu
introductione ſenſitiui ſup vegetatiuū ⁊ itellectiui ſup ſenſi/

A

Ca.3. poſt principiū. Nō qd ſit elementa potentia. nere i miſto ſm cō- cōmētatorē

mium: declaratᷣ ex .2. de gene. aīaliū. ¶ Intelligo itaqꝫ permanere in miſto elemēta po^a ſeu v̇tute: eo ꝙ cōplō miſti ſapit naturā ⁊ virtutē q̄litatū miſcibiliū: ex q̄bus ꝑ alteratione educitᷣ: ſicut ſanguis gñatus ex lactucis: nō pōt naꝫ aliq̄lr retinere lactuce: ſilr ⁊ forā miſti ex corruptiōe forꝝ ſubaliū gñata elīntoꝝ ſapit eē ⁊ virtutē formaꝝ ſubaliū elementoꝝ: ex q̄bus educitᷣ: ſicut caro ſapit eē ⁊ virtutē elemēti ex quo fuit gñata. vñ Seneca 3° q̄ſtioꝝ nāliuꝫ. Pabuli ſapor apparet in lacte: ⁊ vini vis exiſtit in aceto: neqꝫ ēt eſt dare ꝙ forme cedāt elemētoꝝ in nō ens oīno: qm̄ ex ente ⁊ ſubā nūq̄ꝫ ꝯſtituitᷣ nō ens ⁊ nō ſubā: vnde nō corrūpitᷣ ſubā neqꝫ elemētoꝝ corpora abſolute ſꝫ corrūpitᷣ talis ſubā ⁊ corp^9 tale in talē ſubāꝫ ⁊ corpus tale: ⁊ tñ h̄ totū manēte mā trāſmutatᷣ in hoc totū. ¶ Sed fortaſſis ꝑ^m mēbroꝝ maxie diſtinctionis ꝑſtate ⁊ ſi q̄buſdā videatᷣ acceptū: ſnīe tñ Ariſt. ⁊ Cōmētatoris aduerſatᷣ: cū ſm hos miſtio ſit qd medium īter alteratione ſubꝫ poſſidentē diſariā actu ⁊ gnōnē in potētia ſolū: qȯ indicāt miſtionis ꝯditiones eiuſqꝫ ratio. Non enim dī ꝙ ſit alteratiuoꝝ vnio neqꝫ corruptoꝝ veꝝ alteratoꝝ: ⁊ ſm hoc neqꝫ eſt trāſmutatio alterius ꝯ̃rioꝝ in alteꝝ neqꝫ trāſmutatio eoꝝ i mā: mediū itaqꝫ erit miſtio iter duo ꝑ̄tacta: qȯ poſitio nō ſuabat ꝑmiſſa: veꝝ miſtione ꝑ̊ ſupeā mō nō videbatᷣ ponere ab alteratiōe alterā: vt qm̄ miſtū ſumebatᷣ i fieri: neqꝫ ſcȯaꝫ a gñone qñ accipiebatᷣ in facto eē.

Ca.3.98.

Cō.89.

Propter tertium quidē dōm cū Ariſt. ⁊ ei^9 diligētiorib^9 interpretib^9 vt ꝑ̄tactū ꝙ elemēta ꝑ q̄litates eoꝝ actiuas ⁊ paſſiuas adinicē agūt ⁊ patiuntᷣ: ita vt remiſſis eaꝝ excellentijs ad mediū q̄dā ꝓfiguratū diſibile deducantᷣ: vñ 2° de ge. Que miſcentᷣ corrūpuntᷣ intēſiones adinuicē: ita vt tunc nō ſit mā: ceu euenit in gñone: nec ꝯ̃rioꝝ alterū actu ſimplr velut i alteratione ſed mediū. Et Cōmētator ꝑ̊ de ge. Miſtio cōtingit qñ eq̄lr miſcibilia patiuntᷣ ⁊ agūt ita ꝙ veniat poſt aliq̄ media q̄litas inter duas ꝯ̃rietates: puta dico calidi ⁊ fridi ſicci ⁊ humidi. In hac aūt q̄litate ſic ex ꝑ̄dictis q̄litatibus paſſis ⁊ remiſſis: in mediū tñ latū ꝯſurgēte: v̇tus ſaluatᷣ miſcibiliū: vt eā v̇tualr in eius relucet effectu. Cū igitᷣ miſcibilia ꝑ ſuas q̄litates imediati^9 efficiāt miſtū: in eo virtualr exiſtēt i q̄litate. ſ. reſultāte media. vꝫ. vna: vel ēt dico duplici fortaſſis ſm ꝙ cōplō inde reſultās fuerit ſimplex vel cōpoſita: ⁊ qr lꝫ oīs actio ꝑficiatᷣ q̄litatib^9: ipſe tñ nō agūt niſi in v̇tute forme ſubalis ꝑ: vt oñdetᷣ diā. 90. Qualitates eni he q̄ꝫq̄ꝫ nō ſint fore ſubales elemētoꝝ. diā. 13. v̇tutē tñ hñt illarū: vñ ⁊ calidū ignē facit in v̇tute forme ſubalis ei^9: tūc qdē ſaluabuntᷣ in q̄litate media nālr vna ceu duplici velut agēs ꝑncipale vſqꝫ q̄ꝫtū i ſcȯario: qȯ ꝯnotāt authomata. i. ſpōtanea dicta mirabilia ⁊ tanq̄ꝫ lraꝝ vox in ſyllabis ⁊ harū in termis. Sic itaqꝫ in illa q̄litate media vna vel duplici que formā q̄lificat miſti inſunt oēs q̄litates elīntoꝝ ꝑ̊. ⁊ amplius ⁊ ꝯſir forē illoꝝ: ꝑfecti^9 eni ac potētius ſunt q̄litates ꝑme in miſto q̄ꝫ elīntoꝝ forē: cū ille ſint ſolum ꝯfracte ⁊ remiſſe amplius ſuſcipiētes ⁊ min^9: ⁊ iō diuiſionē ꝯſequuntᷣ. He aūt corrupte fere: ⁊ ſic ſunt in pōtm̄ aut v̇tute in ꝑ̄dicta media ꝯſurgēte q̄litate: iuxta illud. Saluatᷣ eniꝫ v̇tus eorū cū miſcibilia nō ſint penit^9 corrupta: neqꝫ oīno ſaluata. Et id eſt qȯ dī ꝑ Gal'. ꝑ̊ elīntoꝝ in fine. Ariſt. eſtimaſſe ſolis elemēta fore q̄litatib^9 ꝯfuſa. Vñ Alexāder in ꝓbl'. copulata q̄dē ſibi ipſis copulāt q̄ ſm miſtionē: vt ſunt q̄litates elemētoꝝ diſariā hñtiū ꝑmas q̄litates deſtructas ⁊ alias gñatas potētes aūt rurſus a mā ſepari ⁊ ſaluari. Et Cōmēta. elemēta ſunt in potētia in miſto: ſed nō eſt itelligere hic per potētiā ꝑmā māꝫ cū cōpoſita q̄ ſint in potētia aq̄: ignis: terra ⁊ aer: vt caro ⁊ os ſint in actu: vñ facili^9 remouētᷣ miſcibilia ex miſtis q̄ꝫ ea q̄ ſunt in mā ex ea: neqꝫ ēt ſunt i pō in elemētis ſicut partes in ꝯtinuo que ſunt ptes potētia quouſqꝫ diuidantᷣ ⁊ ſiant ptes actu: ſed mediū modū inter iſta duo videtᷣ obtinere. Sic igitᷣ appareat hȯ queſiti difficultas ac

B

C

D

Scȯo de ge. ⁊ cor. cō. 48. p° mediuꝫ.

E

ipſius ꝓbabilis veritas: quā rōnes fulciūt ad hoc ꝑ̄tacte: minores ꝯfirmāt ad ipſam ceteris occurrētes opiones.

Propter quartum qdē. Ad ꝑ^m q. A. dōm ꝙ illa fuit ipſius opinio nō approbata mō vel expoſita. ¶ Ad aliud dōm ꝙ in q̄litate media vt oñſuꝫ eſt ſaluatᷣ act^9 opatiu^9 cū nō ſiat totalis corruptio eoꝝ q̄ ſūt elīntoꝝ. ¶ Ad aliud dōm ꝙ nō erit corruptio vt declaratū diſariā cū q̄litate ꝑ̄dicta reſeruetur actus ⁊ forma. ¶ Ad aliud dōm ꝙ elementa nō perdēt rationē ſuā oīno cū dictū ſit ea v̇tute ſaluari in tertio. ¶ Ad aliud dōm ꝙ mā miſti q̄litate informatᷣ media reſultante ⁊ forma ēt qualitate dico ꝯtinēte illam in virtute vt oſtenſuꝫ. ¶ Ad aliud dōm ꝙ mā ꝑma efficitᷣ ꝓpria hui^9 vel illius. per formas elemētoꝝ quidem ꝑ̊ ꝑmutatas ⁊ cōfuſas: ſcȯo xȯo ꝑ formā miſti datā ex miſcibilibus ꝓductaꝫ. medio xȯo mō per q̄litatē cōſurgentē formā vtrūqꝫ ſaluantē elementorum: neqꝫ ēt eſt ꝙ mā cōpoſiti tot formas quot ⁊ ꝑma recipiat: cum ipſa māꝫ informet ꝑmā. Confunditᷣ. n. aut corrūpitᷣ vel ſaluatᷣ in medio. ſilr ēt Auer. de ſubā orbis. Dimenſiones interminate aſſiſtūt māe ꝑcedētes aduentū forme in eandē. ¶ Ad aliud dōm id verū fore in potentijs anime in q̄bus nō extat q̄ſitū. Intēdit. n. Ariſt. illic mōſtrare ꝙ ſentire neqꝫ aie ꝓpriū ſoli^9 neqꝫ corpis ſꝫ vtriuſqꝫ ꝯiunctiꝫ: qm̄ ſi pō ei^9 eēt ꝓpriū aie ſolū aut corpis ſilr ⁊ actus cū ipa ordinentᷣ adinuicē. pō. n. relonē quādā ⁊ iclinationē ad actū ipoꝛtat. ¶ Ad aliud dōm ꝙ ſicut miſcibilia ꝑmanent ita ⁊ ꝓprietates ac paſſiones. nā vt alia remanēt ⁊ alia valde ita ⁊ ipſe: ac nō q̄ elīntoꝝ ſimplices ⁊ i ſūmo: he aūt miſtoꝝ velut cōpoſite ⁊ remiſſe. ¶ Ad aliȯ dōm ꝙ elīnta nō reſoluuntur ex ptib^9 miſti iā pfecti velut a vaſe ⁊ ſegregatiōe: ſꝫ per corruptionē priū miſti gñantᷣ itidē elīnta in eo v̇tutē ꝑmanētia ſic tetigit Alex. Neqꝫ ēt verū eſt ꝙ vnū corpis vel ſpūs vel aliud in vnū reſoluatᷣ elīntoꝝ ſibi affine: cū vnumq̄dq̄ꝫ ſit cōpoſitū ex q̄tuor elīntis: ⁊ reſoluatᷣ in ea ex q̄b^9 cōponitur: ſed ꝙ pro maiori pte in ſibi cōuertitur ꝓportionabile. ¶ Et ſilr dōm Simplicio. At iuxta ēt 2^m illud quod aliq̄ñ dixi vtriuſqꝫ argūta ſuis ꝓcedunt limitibus.

F

Coll'r. cā. 2. aū me^m

G

I

¶ Queſita circa cōplōnes. Differentia. XVII.

Quod complexio ſit ſubā oſtenditᷣ ꝑ primū de iuuamētis mēbroꝝ: ⁊ de vtilitate pticularū teſtantē ipſam fore ſubām corpis ⁊ nām mēbrī. ⁊ per ſecreta ſcripta monteo ꝯfirmātia cū hoc factorē eā eſſe ſube vniuſcuiuſqꝫ mēbroꝝ: vñ Haly. in omni mēbro eſt virtus ſixa que eius ꝓpriā ꝑficit opationē ⁊ ſubſtantia huius virtutis ſm Gal'. eſt cōplō ꝓpria ei: forā. vꝫ. ꝓpria cōplōnis. ¶ Ampli^9. A. 5. de aia. Inſtroꝝ cōplō eis eſt ſubalis ⁊ nālis. ¶ Rurſus 2° nālium dī: oia per qualitatiuam fieri craſim ſm veteris ſniam. vnde ꝑma afori. Non vtiqꝫ aliud aialibus q̄ꝫ innatū operatᷣ calidū: nā. n. non eſt aliud ſm Hippocraticā rōneꝫ q̄ꝫ hoc: nō enim aliud q̄l qȯ plaſmat aial a ꝑncipio queadmoduꝫ neqꝫ rurſus auxit vel vſqꝫ in finē nutrit: niſi calidū qȯ innatū: oium operū nāliuꝫ cā exñs: tale aūt nō videtᷣ aliȯ q̄ꝫ ſubā. ¶ Adhuc id qȯ cōſtituit eſſe alicuius ſubā eſt ipſius: a ſubali nāqꝫ forma datᷣ eſſe, hȯ xȯo eſt cōplō. vñ ꝑ̊ iuuamētoꝝ. Carni eē ⁊ neruo ⁊ alioꝝ vnicuiqꝫ eſt ꝑ cōplōnē ex q̄tuor elīntoꝝ q̄litatib^9 conſtructā. ¶ Rurſus illud q̄ deſtructo deſtruitᷣ aliȯ extat ei^9 ſubā. 5. meta. talis āt eſt cōplō. nā ea deſtructa deſtruitᷣ mēbrū ⁊ vlr aial. ¶ Palin. qȯ eſt pars ⁊ nō pōt ſepari eſt ſubā illius cui ſic adeſt. hoc xȯo eſt cōplō: cōſtruit enim cōpoſitū eſſe ⁊ nō pōt remoueri: qr cōplexio inſepabilis actu. Damaſcenus in afori. cōplexio igitur eſt ſubſtantia.

In oppoſitum ſunt ꝑhantes cōmuniter ⁊ medicoꝝ cum his cetus: vñ ꝑ̊ theoꝛice vocantᷣ q̄litates he cōplōnes ex elīntoꝝ. ſ. adinuicē copulatiōe alteri^9 cū altero. ¶ Eti. A. cōplō eſt q̄litas. li auctē in

Cap. 2. de Cap. 9.

In pri^o 2° techni com. 26.

Cap. 2. Ca. 8. c. 9. Coll'r cō. aſo. 15. in medio.

H

Cap. 2. in pri.° c.° 6 vn. pu. ca. 9. xtus ſi. E. cō. 15. 6

Aſo. 6.

6. ca. 1 pri. ꝑma ꝑmi do. 3. ca. 1.

I gñe locatur accñtis. ¶ Rurſus qḋ poteſt ineſſe ⁊ abeſſe ꝑter ſubiecti corruptionē eſt accñs: hoc autem eſt cōplō differentia. 12. Erit itaqꝫ cōplō accñs ⁊ non ſubã.

Propter primum ꝟo ſciendū vt apparuit ſm ſenſum Gal. ꝙ complexio eſt factor ſube cuiuſcunqꝫ mēbrorū animalis: complexio igiẜ eſt ſubſtãtia corporis ⁊ natura eius. A. ꝟo ſufficientie p̄. Cōplexio eſt q̄litas veniēs ex reciproca actiōe ⁊ paſſione qualitatum ꝯtrarum in corporibus ſibi pmiſtis. ⁊ 12. ꝟo animaliū ipſius. Cōplō eſt res accidēs ex qualitatū contrariaꝝ operatione in pticulis minimis diuidētiū ⁊ alterantiū eas adinuicē. primo autē prima: eſt q̄litas que prouenit ex actione adinuicē ⁊ paſſione cōtrariaꝝ qualitatum in elementis inuentarū: quo ꝑ ptes ad tãtaꝫ puitatē redacte ſunt: vt cuiuſqꝫ earū plurimū cōtangat plurimū alterius: dī etiã ꝙ cōplexio eſt effectus ex elementoꝝ qualitatib⁹ alteratione reſultãs in miſtis. ¶ Cōplexio quoqꝫ tripliciter pōt cōſiderari aut rōne ſubſtãtie vel cãe aut ordis ſꝫ prius ⁊ poſteri⁹. Subã quoqꝫ ſeu ſubm in quo fundaẜ cōplexio tanqꝫ accñs in ſuo ſuſceptiuo eſt miſcibile: vnde ſm ipſius diuerſitatem diuerſificabiẜ ⁊ ipſa. Miſcibilia nãqꝫ in triplici extant differētia: quedã eniꝫ ſunt equalia: alia inequalia: quedam ꝟo media. que autē equalia. apud. A. duplicia ſunt. n. ſm menſurã equalē ſunt talia: que cōplexio menſure ſeu ponderis ſm. A. ⁊ Gal. dicit̃ ⁊ Algazelē forte intellectualis. Uel amplius in relatiōe ad actus nobiliores: ⁊ hec cōplō quo ad iuſticiam appellatur temperata: ſiue in vniuerſa ſuba vel ipſius totalitate: ſiquidem primo modo dupliciter pōt imaginari euenire. aut. n. quãtitates ⁊ qualitates pondere ⁊ menſura elementoꝝ ſunt in miſto equales proportionate: non ſuperãtes neqꝫ ſuperate: qualitasqꝫ reſultans ex eis fit media complexio inter omnes extremitates ſimplicis qualitatis ⁊ compoſite: vt caliditatis: frigiditatis ⁊ reliquarum: caliditatis ⁊ ſic. ⁊ ceterarū: ⁊ denominatur equalis quo ad pondus: vel ꝙ menſure apparenter ⁊ non pondere virtut: ſꝫ ſeu qualitates elemētorū equales ⁊ ꝓportionate in miſto pmaneãt: complexio tñ que ex his reſultant nō oino extat in medio: ſed ad vnum declinet extremoꝝ ſimplicium diſtemperantiarū vel cōpoſitarū preter actarū. Et his quidē ſcḋs modus dī inequalis cōplexionis quo ad pōdus: cui⁹ neuter reperiẜ in rerū natura. 18. diia. ¶ Cōplexio ꝟo ad opationes relata tēpamētū dicta iuſtitie eſt que ꝓuenit qñ tm̃ fuerit de menſuris ⁊ qualitatibus elemētoꝝ prout ſuppetit ſuſcipienti ad eius actiones peragendas: que in octo ſequeſtraẜ modos ſm ꝙ cōpatio pōt fieri aut ad totam ſpēm vel ad ptē ſpēi: ſiue ad indiuiduum aut ad ptē indiuidui: quoꝝ qḋlibet ſubdiuidiẜ in duo ſm ꝙ hꝯ comparatio fuerit ad ex vel ad intra: ⁊ ſic octo reſultabunt modi. ꝑ prima. ¶ Qñ autē miſcibilia fuerint oino inequali q̄tuor cōſtituunẜ cōplones diquaqꝫ diſtemperate ad iuſtitiã cōpoſite: ceu calida ⁊ ſicca cū reliqꝫ tribus q̄ruꝫ quedã ſunt ſine hu. vitio ⁊ alie cum illo. Et id dupliꝛ: quoniã aut madefacit mēbrū ſolū exterius vel penetrat introrſum: qḋ ſilr duplꝛ euenit: qm̄ id apꝛt: vel minime q̄ ſilꝛ latitudine ſunt in magis ⁊ minus infinite. Si ꝟo miſcibilia iter iſta mediocritatis obtineãt modū in quo neqꝫ equalitas exiſtit oino neqꝫ inequalitas: tunc cōſurgent relique q̄tuor cōplexiones ſimplices ad iuſtitiã diſtempate velut calida ⁊ frigida: que obtinet tēperamētū in paſſiuis: ⁊ ſicca ⁊ humida in actiuis: que eodē mō diuidunẜ ſimpliciū vt ꝑmiſſe. ¶ Diuerſificaẜ et cōplexio rōne cãe ꝯſtituētis: nã omne qḋ fit aut a nã: aut arte vel ꝑ ſe vano. 7. meta. Siquidē penes nãm varietas attendaẜ in ea: dicetur ꝙ alia erit inata: alia influens: quedã ꝟo media. Innata ꝟo alia fixa: alia fluēs ſeu currens: que per etates variatur differenter ſm ꝙ nūc ⁊ prius calidū vtrūqꝫ circa vtraqꝫ ſe habet humida: ſicut complexio pueritie calida extat ⁊ humida iuuentutis calida ⁊ ſicca ⁊c. Fixam quoqꝫ duplicem aiunt exiſtere: vnam radicalem ⁊ principalem vt que a primis duobus in principio conſtructionis acquiritur principijs ſpermate videlicet ⁊ meſtruo: aliam quidem fixam ⁊ ſecundariam: qualis que ſerus ab illa priori radicali cauſata. per virtutē nanqꝫ caliditatis innate in primis fundata principijs forma datur maſculineitatis: per contrarium ꝟo femineitatis: diia 28. Influens ꝟo eſt illa que per debitã ſex rerū non naturalium adminiſtrationē paulatim acquiriẜ ſm declinationis ipſius exceſſum diuerſificata: que aūt media exiſtit partim vꝫ. innata: primqꝫ influens: eſt muſculoꝝ vētris quoqꝫ ⁊ talium cōplexio: influens ſiue infuſa: qꝛ influiẜ eis a corda cerebro ⁊ epate. ptim vt inata: qꝛ nō in alia fluit extra ſe: aut qꝛ a primis ſpermatib⁹ talis indita fuit inata nã. interiorū ꝑ. Sed a ꝑ ſe vano cauſaẜ cōplō ex caſu inopinato: ceu qñ qs fortuitu igni ſeu aqne ſiue cuicūqꝫ occurrerit: alioquin prauã ipꝛimēti vel aliqñ alterã cōplonē: nã ſanitas ⁊ ſalus ſunt a fortūa qñqꝫ: domus aūt ⁊ effigies nequaqꝫ poſte. 2. Cauſaẜ etiã ab arte: vt oſtēdit tꝛiace cōplexio qua venenū expellitur: non quidē ꝙ ars ſit cauſa oino: ſed qꝛ extat principium applicationis medicinarū adinuicē: ex quaꝝ reſultat cōfractiōe cōplexionis primarū cōplō ſecunda in totū vel forma. diia. 178. ¶ Diuerſificaẜ quidē tertio rōne ordinis: qm̄ quedã eſt prima ceu aquoſitatis lactis nullo affecte coagulo cōplexio frigida ⁊ humida: diia. 148. caſei qḋē frigida ⁊ ſicca: butyri calidã ⁊ humida. Altera ꝟo ſcḋa vt que lactis totius ex his conſtructa ad tēperamētum declinans. 193. diia: participãs tamē plus frigido ⁊ humido: ⁊ ſimilr in arte. Complexio qḋē prima ceu in tyriaca eſt nã vniuſcuiuſqꝫ medicine igredientis eam. ſcḋa ꝟo que ex ꝑdictis ꝑ applicationē artis reſultat. Aui. tra. ꝑ. 2. que venenū expellit ⁊ alios actus inducit in nulla medicinaꝝ ipſaꝝ cōſtruentium inuenta. ¶ Cōplexionē quoqꝫ inatam ſeu radicalem audio que ꝑmo qualificat pncipia generationis: ſpmatis ſcꝫ ⁊ ſanguinis menſtrui in qua complexio miſti ⁊ viuētis cōdineẜ ⁊ cōterminaẜ: multi eniꝫ gradus miſtionis ⁊ ꝑfectionis ſunt in nã reꝑti ⁊ ꝓprie humana: ⁊ hꝯ cōplōnum qdã eſt actu ⁊ altera pōt ceu tactū eſt de calido ⁊ frido differentia. 15. ¶ Circa id noſce ꝙ ꝓpter ſermonē. A. aliq dicūt cōplōnē inequalē ad pōdus fore quo ad iuſtitiã eq̄lē: imo ⁊ iequalē ⁊ ſimpliciter q̄ſcūqꝫ cōplexiones ab equalitate ponderis ponunt ee iequalē. Arguūt. n. aliq: cōplexione data: aut eſt equalis quo ad pōdus aut ineq̄lis: nō eq̄lis qꝛ hanc impoſē inuenire igiẜ ineq̄lis. ¶ Sed hi ⁊ ꝯ mētem dicūt. A. ⁊ rō ipſoꝝ eſt ſophiſtica. Primū qḋē oſtendiẜ: qꝛ A. inuit ꝙ cōplexio ad pōdus diuidaẜ ꝯ eã que a iuſtitia: ⁊ demū illã pōderis ſubdiuidit in eq̄lē ⁊ in ineq̄lē. Itaqꝫ ineq̄lis ponderis nō poterit eſſe alia quecunqꝫ a iuſtitia: cū vna ſpēs nō iuuet oppoſitã ad ee. Boetius topi. 4. ¶ Adhuc ibidē cōplō ineq̄lis ad pondus nō eſt abſolute media ꝯtrarū q̄litatū: ſed magis declinat ⁊c. ꝑ quod ſatis inuiẜ ꝙ parū diſtet a cōplone quo ad pondus eq̄li talr vt ſit aliq̄liter media inter eaꝫ ⁊ equalē ad iuſtitiã in ſcḋo maxie mō. ¶ Rurſus mox ſubdit ꝙ id qḋ in medicina conſideratur eq̄le quãtū. ſ. ad eã que pōderis equalē ⁊ extra eq̄litatē puta inequalē: nō eſt hoc. i. eq̄lis quo ad pondus: neqꝫ illud hoc eſt inequalis ad ipſam. Et ꝯfirmaẜ: qꝛ hus dixit illud eſſe ſm ꝙ opꝫ ꝑ diuiſionē rōnalē cum ꝯſideratione abſqꝫ vlla cōparatione ad rē aliquã. Et mox ſubdit id ee duob⁹ modis. hꝯ aūt cōſideratio extat phãtaſtica nō in rerū nã inuenta verū potius ficta: ⁊ iō modi vtriuſqꝫ inuentionē vult nō eſſe poſē. Ex oppoſito ꝟo ſupplendum ꝙ cōplō ad iuſtitiam eſt per diuiſionem cū cōſideratione relata ad rē aliquã exiſtere. Nō igiẜ que a iuſtitia poterit ineq̄lis aut quecūqꝫ reliq ad pondus fore. ¶ Sed aduerſarius inſurget quia ait. Sed phyco medicus credere dꝫ ꝙ equale ſm hãc intentionē ⁊c. remouens deniqꝫ. A. a medici cōſideratiōe equale ponderis

Margin notes (left column): Ca. 6. p⁹ medium. Ca. 1. in pncipio. — Doc. 3. c. 1. in pn⁹. — Cōplōnū diuiſio. K — p⁹ ꝑ vbi d. ꝑ de cōplonib⁹. Cap. 6. in medio. — L — Doctri. 3. vbi ſuꝑ. — M — T. c. 11.

Margin notes (right column): N — Ca. [illegible] — T. c. 11. O — Cap. 1. [illegible] ca pn⁹. — P Annecteꝫ verū ꝯplōn eq̄lis quo ad pōdus ſit eq̄lis quo ad iuſtitiam. — Q

A ponderis reliquit inequale ipſius conſiderādum medico. ℂ Dōm ꝙ cōpl'o equalis ⁊ inequalis pōderis: eſt equalis equalitati comparata iuſtitie. ℂ Inſurget ⁊ nō minus de nuo cū dicat equale: de quo medici tractāt nō eſſe denominatum ab eq̄litate in qua cū pōdere eq̄liter exiſtit. Aut vt prius dōm eſt: vt ꝙ iterpretatio modi inequalis ponderis id tollit cū ponat equalitatē menſure apparentis virtutū elemētoꝝ: ⁊ tamē cōplexionem reſultantē ab his declinare vtcūqꝫ a medio ad aliq̄ꝫ cōpl'onū ſimpliciū aut cōpoſitarum. ℂ Ad id aūt qȯ inducūt dōm ꝙ aliter accipiūt ineq̄le ad pōdus q̄ꝫ. A. ipſe nāqꝫ accipit pro modico diſtare vt apparuit ab eq̄li: hi xo ꝓ quātocūqꝫ. Neqꝫ etiam qȯ extat ineq̄le pōderis ſm. A. pōt eſſe genus: ⁊ ſuperius cōpl'onis iuſticialis: tunc. n. nō ens eſſet genus ⁊ ſuperius entis: cū illa nō inueniat': hec xo maxie: cui' falſitas 3° appꝫ meta. ℂ Noſce quoqꝫ ꝙ equale ⁊ inequale improprie ſumit': cū quātitatē ſeu rel'onē importet: cōplexio xo qualitatem: vñ ꝓprius tēperamētū dicet' ⁊ diſtemperamentū. ℂ Subſtātia xo dī dupl'r: vt tandē ſit dicere: vna qdē ſubm vltimum qȯ nō predicat' de alio vt indiuiduū: ⁊ a ꝑncipali. n. ſubſtantia nulla ſit ꝑdicatio: aliter xo pro qȯ quid ē ⁊ ſeparabile. tale xo vniuſcuiuſqꝫ forma ⁊ ſpēs. 5. meta. ⁊ in ꝑntis ſubſtātia alia ē ꝑma: q̄ ꝓprie ⁊ ꝑncipa^{me} ac maxie dī: ⁊ q̄ neqꝫ eſt in ſubto: neqꝫ dī de ſubiecto vt aliqs hō ⁊ Sortes. Altera ſecūda vt ſpecies ⁊ genus ceu homo ⁊ aial qbus ꝑncipalis ſubeſt dicta ſuba. Scōm quoqꝫ Boetiū ibidē triplex exiſtit: vna dcā hypoſtaſis. i. mā: alia vſia forma: ⁊ 3° vſiaſis ex ambabus cōpoſita: que ſola directe in ꝑnta locat'. alie xo a latere ac reductione. hic aūt ſuba ſuſcipit' ꝓ qȯ qd eſt rei ſiue forma. Accñs etiā ꝓut adeſt ⁊ abeſt preter ſuſcipientis corruptionem: ⁊ ꝙ nullū eſt quatuor alioꝝ predicabilium Porphyrius ⁊ non ſm ꝙ eſt genimen ſiue ſynthoma morbi cum conſequens vt vmbra corpus: tertio de accidenti: ⁊ de ingenio. 11.

Coll'r 16. c. 10. B

2 c. 15. Partes 2ª in pa°.

Capi. 6. C. 1. Cap. 11. 8 ſuo fine.

C **Propter ſcōm** xo ſciendū ꝙ ſermones Gal'. pretacti apparēter ſonare vid'r ꝙ cōpl'o ſit ſuba ⁊ tanq̄ꝫ corporis forma ſubalis ēt hois: vt aia humana: vt hic de tremore: iectigatiōe ⁊ ſpaſmo libro. Natura ⁊ aia nō eſt aliud ꝑter calorē: quare Cōmen. 3° de aia. Gal'. eſtimauit ꝙ virtus cogitatiua eēt virtus rōnalis. Multū nāqꝫ fecit eum in hoc errare locus ꝯñtis: qꝛ. n. virtus rōnalis appropriat' hoi: ⁊ cogitatiua appropriat': eſtimauit ꝑꝑ ꝯuerſionē affirmatiue vlis ꝙ cogitatiua eēt rōnalis: ⁊ vnus illoꝝ q errauerūt in h̄ eſt Abelſanus babylonēſis. Quidā ēt modernoꝝ ipoſuerunt Gal'. velle ipſam aiā fore craſim. Aliq ēt id ſenſerūt. A. ꝑ de aia: qdā. n. dixerūt ꝙ aia ē cōpl'o: qꝛ quādiu cōpl'o fuerit ſtabilis nō mutabit' ſanitas vite. Quid aūt ſenſerit de ipſa in pl'ib' ab eo locoꝝ ꝑquirēs nōdū determiate reppi. heſitare nāqꝫ viſus eſt de hac in q̄ꝫmultis: vñ. 5. de accñti. qd ſit aia incōueniēs hoc dicē. Si xo tps occurrerit opportunū fortaſſe diſputabit' idē: qȯ. q. temeritati atqꝫ audacie ꝑtinet. Quinto xo ſimpliciū: auctores obūbrationis crediderūt ꝙ ſpūs eſſet ſubſtātia aie: nos aūt nō ſumus auſi iudicare de ſuba aie ꝑ aliqȯ. Nono tñ de iuuamētis. Nō debemus referre ꝙ intellectus ſit a ſpiritu: ſed a tēperantia ſpūs aialis iſtraliter tñ. De motib' xo liqdis: plures recitat de aia opi. poſt q̄s ait ingrere de aia an eius ſuba ſit corpea: neqꝫ ceſſat qñ corpus accidit alicuius rei aialis deſcendere in eam: aut ē aliquid corpi ꝯtinuum qȯ cum corpe decidit: aut ſpūalis eſt virtus ⁊ pō aliqua: ⁊ cur conueniāt cū creatione corporis accidentia aie: relinquo hoc illis q de ſe eſtimāt ꝙ id ſciūt veraciter. Sil'r quoqꝫ ſcōo ⁊ tertio interioꝝ: viſus eſt dubitare qd Hip. voluerit noie aie ꝯnotare. In cuiuſdā quoqꝫ ipſius ſerici expoſitione eorūdē 3° inquit. Aut craſis eſt aia effectiua: ⁊ qualitatū: aut craſi eaꝝ alteratur: ⁊ 3° tñ prefato vī expreſſe velle cōpl'onem aliud ab aia fore dicens ꝙ

Ca. 6. circa medie. Cō. 6. ver ſus fine.

Cap. 3. circa pa°.

D

Ca. 5. verſus fine ... me^m. Cap. 5. ... 2.

Ca. vltio poſt me^m.

Ca. 3. poſt medium.

Capi. 9. poſt me^m. Ca. 3. p° medium. Ca. 7 poſt medium.

hu. ⁊ vl'ter craſis corporis alterāt actus anime. Cōceſſum eſt ab optimis medicis ⁊ ph'is ⁊ a me ꝑ vnū monimētum monſtratum eſt ꝙ ꝑ craſes corpis ſequentes demonſtrauit anime virtutes: vñ qꝛ in his locoꝝ nō erat Gal'. ſermonem de aia diffinire ſub dubitatione relinqt eius negociū i loco determinato: vt modus eſt ſcribētiū vbi eā aliud a cōpl'one pñteret' fore: vt aūt ꝓpoſiti intētio hēat' Gal'. in q̄ſito directe adducat' ſeries illi' de vtilitate ꝑticulariū ꝑ. quā ex greco traduxi. qȯ. n. de illo libro cōiter h̄r: eſt qddā abbreuiatum in nouē tractatibus aggregans qȯ illius vſqꝫ ad. 12. librū. ꝯtinet. n. 17. libroꝝ: vt ⁊ ēt tractat' oñdit: quē trāſtuli de optia cōpōne. Eſt aūt ipa talis. Exiſtūt qdē ꝑ'ſae maxie cōpl'ones. De nāqꝫ ſubam ꝑticulaꝝ cōplēt ꝓpriā: qm̄ hinc q̄litatē hūt caliditatē friditatē: ſic. ⁊ hu. corpa ꝑꝑ h̄ ⁊ nām. Eſt. n. tale eē carni ⁊ neruo: ⁊ alioꝝ vnicuiqꝫ hic: qȯ ē ꝑꝑ talē ex q̄tuor dictis cōpl'onū factū eſt: prout ſunt corpa nālia cōpl'onata dico: ⁊ nō ſube ſimpl'r: aut corpa. ⁊ ſubdit. Hec igit' ipſis ſꝫ ſbe rōnē exiſtūt. ſequunt' xo ex neceſſitate ſapores: hu. colores: duricies: ⁊ mollicies: ⁊ alia ex neceſſitate accidētia: ſitus: magnitudo: numer': ⁊ plaſmatio. hic aūt ſermo nō intñ ꝓmit cōpl'onē fore ſubā: vt hores in argumētis ꝑtacti: quos qdē nōnulli volētes ſupportare dixerūt cōpl'onē poſſe ad mēbrū dupl'r cōparari: aut ꝓut ipꝫ eſt ſuba ſeu ſubm cui ieſt: ⁊ eū q̄lificat: ⁊ ita ē accñs q̄litas: ⁊ cū accñtis ſit in eſſe ⁊ q̄lificare h̄ꝫ. Aut ſm ꝙ mēbrū extat inſtr̄m opōnis: ⁊ ſic dicūt cōpl'onē formā ſubalē fore: ꝑ eā nāqꝫ opat' mēbrū: ⁊ in eſſe traducit' inſtr̄i: ꝑ ipſam nāqꝫ ita ordiat' ad actū: ꝙ aūt id real'r ſit ipoſſe dr̄ia oñſus. 13. ſic. n. idē foret accñs ⁊ ſuba. Neqꝫ pōt aliqs dicere: ꝙ ſubale ſumat' ꝓ eo qȯ inheret inſepabil'r ſubo: vt riſibile hoi diſtinguens in ſubali: vt apparuit dr̄ia ꝑtacta: qꝛ vt oſtendetur dr̄ia. 22. cōpl'o pōt innata ꝑmutari. Sil'r tali ēt dato ſubali non valet: cū ſit quedam nālis proprietas. ꝓpria vero ſm Boetium emanant ex accidentium genere.

Propter tertiū xo ſciendū ꝙ compl'o poteſt dupl'r ꝯſiderari. Uno quidē quātū ad rē. al'r xo quātū ad modū. ℂ Siqdē ꝑ^m dōm impoſſibile oīno cōpl'onē fore ſubam ꝑꝑ incōueniētia pretacta dr̄ia. 13. ſed ſimpl'r eam dōm accñs: qȯ eſt q̄litas exiſtere: qꝛ cōpl'o ex el'tis educit': ſiue ex coꝝ ſubijs: aut q̄litatib' cum. n. in el'to ſint duo ſuba ⁊ qualitas ꝓportionabil'r: ⁊ in elemētato debent duo exiſtere: nō qdē ex ſubijs elitorum ſurgit cōpl'o: qꝛ id qȯ educit' ex eis ꝑ cōpōnē elicit': ⁊ talis ſm. A. eſt forma miſti. Igit' ex qualitatibus educit' qȯ alteratione ꝑficit': q̄litatibus. n. tertij generis ꝓprie alteratio inexiſtit. ℂ Adhuc ſuba nō ſit ex nō ſubſtantijs in prioribus. Si ḡ cōpl'o foret ſuba: nō fieret ex qualitatibus: cū nō ſint ſube: ſed ſit ex qualitatibus: vt dicūt. ℂ Amp. ꝓpriū cōpl'onis ē ieſſe ꝯtrū ei: ⁊ magis ſuſcipere ac min': qȯ ſube in eſſe negat' in ꝑntis. Itaqꝫ impoſſe cōpl'onē ſubam fore. ℂ Si xo cōpl'o nō rem ſube importet: verū modū: ſic vtcūqꝫ pōt tolerari. Improprie tñ cōpl'onē ſubam fore. Secūdū. n. ꝙ ꝑ ſubam: ſiue formā ſubalē aliqd ſuſtētat' in eſſe ꝑfecto: ita ſuo mō mēbrū ꝑ cōpl'onē in eē ipſius ſuſtētat' ⁊ ꝑmanet opatio: vñ qꝛ illud a quo imediatius vī actio ꝓuenire: manifeſtius eſt nobis ſicut inſtr̄m vt cōpl'o: q̄ꝫ illud a quo mediate: puta agēte principali: vt ſuba cū ꝑ operationē in cognitionē alicuius ꝑueniamus: ꝓductio aūt actiōis: ⁊ ſuſtētatio: manifeſtius vī ab inſtr̄o q̄ꝫ a ꝑncipali agēte ꝓdire ꝑꝑ ꝯtietatē: qꝛ in q̄litatibus ꝓprie reperit': ab ipſa. n. ꝓuenit imediate. ꝯñter xo a ſuba: ſup quā h̄ fundat'. dr̄ia. 60. Sil'r Gal'. in pleriſqꝫ locis. ⁊ Ari. 2. de ꝑtib': vt tactū dr̄ia 11. noiant el'ta ca. fri. ſ. ⁊ hu. nō entia ſube: ſed q̄litates ⁊ coꝝ inſtr̄a. Scōm quē ēt modū Ap'ls ad hebreos. Fides eſt ſuba ſperādaꝝ reꝝ: ⁊ argumētū nō apparētiū. nō. n. fides real'r ē ſuba: ſꝫ accñs: rōne tñ modi dici pōt ſuba: qꝛ ꝑ ipſam tanq̄ꝫ ꝑ baſim ſuſtētificātē qs meret' ſalutē: nā ſine

B

Ca. 9. verſus fine.

F

G

H

Ca. ē ſub ſtātia diſ ... ca. 3.

Cap. 2. in medio.

I fide impoſſe deo placere. Neq; et ſeries Gal. greca teſtat
cóplonem ſubam fore omnifariá: ſed cóplones eé primas
alijs enũcians: que ſequũtur ipſas. Addit et eas particu-
larũ ꝓpriá cóplere ſubam: nó gdé ſicut agés pncipale ꝛ p-
mũ: veꝝ vt inſtrale ꝛ ſecũdariũ: qđ apparet ex eo: qđ ſub-
dit. Hec ğ ẜm ſube rónem exiſtũt: vel qꝛ cũ diffiniret cor-
pus cóplonatũ: in eius cadit róne: vt nãles experũt diffó-
nes. ¶ Aut dulcius ſuccinte dõm: ꝙ p ſubam intellexit eſ-
Tex.cõ.7. ꝛ 19. ſentiá. Ipſa.n. vtcũq; et in accñtibus iuenit 7° meta. Uſia
náq; ſubaȝ importat: ꝛ eẽntiam. hꝫ aũt ꝙ multe locutióes
repiuntur. in techni.n. terminos diffónis medicine: q ſunt
Lib. p̊.1. cõ.9. accñtia: ſubam vocat: ꝛ diffónem ipſius dicit fore ſubalé: ꝛ
ſigna quedá ab inherentibus ẜm ſube róné eé. ¶ Adhuc
Li.2.tex: com.7. aforiſmoꝝ prima. Signa cretica ẜm primam eorũ ſubam
ſunt ſynthomata: dicit.n. egritudiné ſubam fore ibidé. ꝛ 2°
Cõ.12. p̊° pri.cõ.14. interioꝝ cap. vlt°. ꝛ 7° de ingenio. Ubi tráſlatio monachi
K ẜm eſſentiam nãe morbi. ꝛ ſcđa quoq; aforiſmorũ. virtus
Ca.ſcđo. vna ꝛ ſuba dr. ꝛ p̊ febriũ. 8. theorice 3° Alexádri: ꝙ febris
Cõ.16. ſit ſuba: ꝛ ꝙ calor eſt ſuba: ac Cómẽtator 4° metheororũ.
Cõ.23. digónis ſuba eſt téperata. ꝛ colliget p̊. Hec diuiſio eſt hꝫ li-
Ca.primo poſt me[m]. bri ſuba: cũ tñ oia hꝫ: vt egritudo: virtus: febris: digeſtio:
ꝛ diuiſio ſint accñtia vere. Propter qđ ad vnũ dõm: ꝙ i ta-
libus locis ſuba p eẽntiá ſumit abuſiue: qꝛ fortaſſis impro-
prietaté tráſferẽtes cómittũt: aut nó determinat grecus.

Propter quartũ vero ad pmũ quid dõm iá vi-
ſuȝ. ¶ Ad aliđ dõȝ: ꝙ Ha-
ly. lingua loqt Gal. qđ apparet: qꝛ mox ſubdit: ſȝ ẜȝ Ari.
ſniaȝ: eſt complo inſtralis. ſ. ꝓprie: q̃ virtus opatur. ¶ Ad
aliud dõm: ꝙ. A vel alluſit Gal. aut ſubalis ꝛ ꝓpria. i. nã-
lis a pncipijs videlȝ emanãs itrinſecus: vel forte illá iſepa-
rabilr audiuit conſequi. ¶ Ad aliaȝ duo dõm: ꝙ fortaſſis
Cap.7. ad med.um. Hip. voluit animá fore craſim: vt tetigit Gal. aut ꝙ cóplo
cá diuȝ exiſtit nó agés: ceu primitiuũ pncipale veꝝ vt ſecũ-
L dariũ inſtrale. Aut qꝛ medicus ẽ artifex euidẽtie: q̃ magis
extat in agẽte ſcđario q̃ȝ principali nó imediato: q̃ aie Hip-
craſi voluit aſcribere vñ collȝ. 2. Calor ꝯiunctus ex calore
influenti miſſo a corde ꝛ calore cóplonis mẽbri: eſt forma:
cũ qua agit ꝛ patit. Et ſubdit. Sed vtrũ ſufficiat iſte calor
ad faciẽdũ hoc: an ſit hic alia virt⁹ ſtãs iſti calori loco for-
me: iſta nó eſt res: quam medicus habeat neceſſe ingrere.
¶ Ad aliud dõm ꝙ cóplo nó dãt eẽ qdditatiuũ: ſed diſpo-
nit ꝛ pparat ad illud: ſicut actio qualitatũ primaꝝ ad for-
má pparat mãm ſuſcipiendá. ¶ Ad aliud dõm p interem-
ptioné: qm̃ diia. 13. qñ riſibilitas auferť: auferť hõ: ſed nó
primo: ſed ablatióe rónalis: ita ꝛ complo auferť 1°: forma
ſubali ſublata. vt aia. ¶ Dõȝ et ꝙ Ari. illic loquť ẜȝ opi.
Platonicoꝝ ponentiũ numeros fore ſubſtãtias reꝝ: ꝛ pũ-
ctum materialiter linee: ꝛ lineam ſuperficiei: ꝛ hãc corporis.
¶ Ad aliud dõm: ꝙ complo nó eſt pars ſubſtãtialis pro-
prie corporis: ſed cóplexionati eiuſdé: vt tactũ eſt ſuo mó.
ſic.n. in techni dicta ſunt ſubſtantialis eſſe ſigna: neq; eſt ꝙ
M non poſſit complexio etiam innata ſeparari: differẽtia. 22.
Li.1.tex. com.7. vbi Damaſceni exponetur aforiſmus.

¶ Differentia. XVIII.

Quod ſit complexionem equalem ſeu tẽ-
peratá reperire oſtendiť: qꝛ. 5.
Proble. mate. 22. proble. Propter quid mẽſurata corpora labo-
rant multotiẽs: ꝛ permutanť facile: aut ꝓpter
idem ambo: equale.n. ꝛ cómenſuratũ. Palin:
p̊° de cõplexióib⁹. ca. 9. poſt prin. cóiter.n. teſtatur ipſaȝ cũ medicis Gal. Quod ꝛ rónes mó-
ſtrãt. motus.n. ſit omnis de extremo p mediũ in extremũ:
phy. 5°. ꝛ iuuamẽtorũ 4°. Mutať aũt quis de cóplexione
T.c.21. cap.3. calida ꝛ ſicca in frigidá ꝛ humidá: ac eȝ. ſilr de ca. ꝛ hu. i
frigidam ꝛ ſic. diia. 22. Interueniet itaq; motu complexio
inter iſtas media ſic extremas: ſed non alia q̃ȝ temperata:
ſiue equalis. quare hanc continget reperire pondere etiaȝ
ꝛ non iuſtitia tñ. ¶ Rurſus: arte amplius póť nã: ꝛ ió ip-

ſam imitať. 2° phyſi eá tñ non ſequť: licȝ multũ laboret. A. N
4° metheo. Ars aũt póť corpus ꝯficere téperatũ. cóplonũ T c 22.
ꝛ theorice primis: qñ.n. accipiť q̃titas mẽſurata ꝓportio- Al. Ari. colliguntur 1.c. 28. de q̃ro infra diia. 84. art.4.
nalis ex corporib⁹ calidiorib⁹ ꝛ frigidioribus: ceu aq̃ fer-
uentiſſima: ꝛ niue ſeu glacie: ꝛ ex ſiccioribus ꝛ humidiori-
bus: vt puluere ꝛ aqua: corpus ꝯſurgit in vniuerſa tpatũ
ſuba: qđ quidé doceť cognitióe: ſiue collectione ꝛ ſenſu cũ-
ficiibidé: nã igiť multo amplius hꝫ poterit corpus tpatũ C.1.9. vbi ſupra.
ꝯſtruere ac equale. ¶ Palin: ſenſus eſt quedá ꝓportio me- Cap.7.
dia ꝯrietatis eius: q̃ eſt in ipſo. diia. 62. hoc aũt nó erit niſi
ſit cóplo tpata: ꝛ maxime in hoie: cuȝ ſit pfectioris ceteris
ſenſibilitatis: ꝛ ió cũctis prudẽtior. 2° de aia: ꝛ cóplonũ p̊.
ſapientiſſimũ aialium iudicať. ¶ Adhuc ſi vnũ ꝯrioꝝ eſt Te.c.94.
in nã: ꝛ reliquũ. 1° ce. ꝛ mun. ꝯria.n. debẽt eẽ paria. Cómẽ. Cap.9.
p̊ celi ꝛ mundi: ſi cóplo diſtempata eſt in nã: quare ꝛ tpata Tex.c.18.
quecũq;: cũ opponať illi. Et ꝯfirmať: qꝛ ſi eſt dare impfe- Colli .c. 10. eñ me dio. 2. cõ. 14.
ctum: erit ꝛ pfectũ róne: cũ ſint ꝯria eidem: ſed repiť imp-
fectũ: vt cóplo diſtẽperata. ¶ Amp. neq; nã ſupior vž tpa-
mentũ pbibere: neq; generatióis nã particularis inferior: O
neq; et ꝯtinens ꝛ cẽ. nãe ſuffragantia: cũ hec ꝯtingat tépera-
ta reperire: nó.n. ſeneſcũt ꝛ corrũpunť oino ꝛ ſimul. ¶ Ii-
dem intellectus ꝛ ſcia eſt ſemp veroꝝ 3° de aia: ſȝ cóplo et Colli tex. cõ. 11. 2b. 2.51.
quo ad pondus eſt in intellectu. p̊ p̊°. ꝛ Algaçel. tradit etiá
A. ſciam de ea notificando ipſam ꝛ diuidẽdo: qđ autẽ tale Doc.3°. c.1. in pn.
coexiſtit: qꝛ qđ nó eſt: nó eſt ſcire. p̊ poſte. ſi ergo et aut i in- T.c.5.
tellectu vel in ſcia: cũ hꝫ ſint entiũ: ꝯuertiť et ens ꝛ verum.
¶ Eti. ſi mẽſuratũ eſt: ꝛ mẽſura: cũ ſint correlatiua: ſȝ men-
ſuratum eſt vt cóplo iuſtitialis tpata: que certe qualitati: h
eſt complexioni ponderis ẜm. A. eſt ꝓpinqua valde. itaq;
complexio temperata etiam ponderis reperitur.

Huiuſmodi quoq; oppoſituȝ: ꝛ maxime de ea: q̃
ponderis ſentire vž Gal. auditus cō- Circa pn. 3. collȝ. c. p̊°. in me dio.
plexionum primo cap. 9. ꝛ re. ſa. primis cũ Haly. Aui. Al-
gaçel. ꝛ Auer. qđ ratione firmatur: qm̃ ſi foret hꝫ cóplo:
nó ineſſet habenti vitam: cũ ponatur ſtare per ca. ꝛ hu. dif-
ferentia. 21. vbi aũt calȝ ꝛ hu. non extat temperamentum. P
¶ Amplius qũo fieret miſtio: niſi vnũ elemẽtorũ: aut cau-
ſarum aliud ſupexcederet: vt ró ſaluareť actionis ꝛ paſſio- T.c.29.
nis. ¶ Rurſus i miſtis cibus dñať terra ꝛ aqua metheo. Colli de cẽt. 2°. c. a. ſingulari in fine.
4°. ꝛ p̊ pma: quod autem tale téperamentum non patitur.
¶ Adhuc 4° eorũdé Cómẽtator ait. Ari. ſentire ꝙ poten-
tie ſint inequales in quolibet elitoꝝ quatuor. ſi.n. eẽnt eq- Com. 10.
les: nó operareť vna in alterá ſibi cópare: ꝛ tunc non eſſet
actio virtutũ actiuaꝝ ſup paſſiuas: ꝛ ſic inde nó ꝓdiret ef-
fectus: cuius oppoſitum ſignificat ſenſus. Igiť complexio
temperata: ꝛ maxime ponderis: reperiretur minime.

Propter primũ quidem ſciẽduȝ: ꝙ qd ſit có-
plerio: ꝛ qũo diſtinguatur:
ꝛ maxime ratione miſcibilium: differẽtia innotuit priori.
¶ Ut tamẽ hec amplius eluceſcat notanduȝ: ꝙ ponderis
complexio virtuti morali: ꝛ felicitati videť coaptari. hec Q
eniȝ mediũ obtinet: quod ꝛ difficillimũ ꝛ perfecte impoſſe
adipiſci: ꝛ ideo 2° ethi. diciť virtus non ſimpliciter: ſȝ quo C.1.5. 18.
ad nos mediũ exiſtere: qđ latitudine participat nó pauca:
ita ꝙ ponderis p̊° equalitas felicitati comparať: quá nul-
lus póť in hac vita adipiſci permanẽtem: qm̃ nihil ſimplr
in genere omnibus ex pribus perfectum natura expoſuit.
rhetorice veteris 2°. Ponderis aũt modus inequalis vir-
tuti coaptať magis: que participat latitudine ¶ Sed có-
plexio iuſtitialis dicta iuſtitie merito coaptať: ꝓpterq; nã-
li. quedam.n. nãlis: altera poſitiua: ꝛ hꝫ qdé diſtributiua:
vt honores ꝛ ſubſtantie: alia vero cómutatiua: ceu q̃ in par-
ticipatione adinuicem. 5° ethi. Eſt aũt iuſtitia virtus q̃dá Cap.1°.
perfecta: non ſimplr: ſed ad alterũ: ꝛ pp h̃ p̊clariſſima vir-
tutũ: ꝛ neq; veſper: neq; lucifer ita admirabilis: ꝛ talis ve-
re: vt apparebit: ẽ cóplo equalis quo ad iuſtitiá. Eſt náq; Ethi.5.ca pl.3.
equale ꝛ medium vtcũq; ita acceptũ: ꝛ ipſa equalis cóplo

A non ſimplr ſed ad alterũ: puta iuſtitia operationibꝰ iuſtis relata. Iniuſtũ aũt: vt alt inequale qđ euenit: qꝛ a medio ⁊ equali in magis ſecedit: aut minus: q̃les ſunt cõplões diſtẽperate: in magis quidẽ quatuoꝛ cõpoſite: in minus ꝟo ſimplices quatuoꝛ alie: ſed qꝛ queſitũ circa cõplõnem exiſtit: que elemẽtoꝛũ eſt qualitatum combinatio: qualitas quidem hic actualis per ſe queritur: ac eſſentialis: non tamen in ſummo: qꝛ illa elemẽtoꝛũ extat natura: nõ aque quidem calefacte: aut talium: qꝛ accidentalis: non potentialis: q̃ſi medicinarum ⁊ terre naſcentium ⁊ hꝰ diĩa. 15.

Ca.1.r.3. **Propter ſcđm** quidẽ ſciendũ ex cõplexionuꝫ primo: ꝙ antiquoꝛũ quidã cõplexionẽ indiſtincte ẽt miſerũt equalẽ: duas tñ cõplões ponẽtes calidã ⁊ ſiccã ⁊ frigidã ⁊ hu. Uiſum naꝗ fuit eis calidũ nõ poſſe cũ humido copulatũ pmanere: cũ calm humidũ exiccet ipſum cõtinuũ in ſiccũ pducẽdo: neꝗ frigidũ cũ ſicco ſociari priuatione digeſtionis inde conſecuta ſuꝑfluitatũ crudaꝝ ⁊ aquoſaꝝ gñatiua. ¶ Quibus ꝯdixerũt B cõplões q̃tuoꝛ affirmãtes diffuſiue: mõ.n. opꝫ fieri qđ dicunt: q̃ñ calidũ ꝓpoꝛtionatũ ponit̃ humido: imo nullum ſine calido. de gene. animaliũ. 5. ¶ Adhuc. humidũ illud eſt cõdẽſatum ⁊ aliis qualitatibus affectũ: nõ tale ſimplr ſed a pdominio. Neꝗ frigidũ etiã eſt purum ſine calido ⁊ ſiccũ ſine humido in altera cõplexione: ita ꝙ nõ poſſit talis copula diu durare. Procul tñ dubio vite hꝰ cõplexio extat abbreuiatiua: tũ ꝓpter humidi paupertẽ: tũ ẽt propter humores extraneos aquoſos in digeſtione auctos celeriꝰ eoꝝ mala frigida calm innatum extinguendo qualitate: ⁊ obtegendo: ⁊ ſuffocando quãtitate: quare Haly. nõ imerito ceteris iudicat ipſaꝫ breuioꝛis vite ꝯſtare. differẽtia. 21. ¶ Alii quoꝗ quatuoꝛ ponẽtes cõpoſitas ſolũ vident̃ eq̃lem indifferenter omiſiſſe: ceu cõitus fuit ante Gal. ſentitũ. Hos aũt nitit̃ exterminare q̃ plurime: dicit.n. eos dereliquiſſe cõplõnẽ equalẽ: que ceteras pcedit potẽtia ⁊ bonitate neceſſariſſimã maxime: ſine hac.n. nihil põt rõcinari in C theoꝛica: cũ ſit aliaꝝ regula ⁊ mẽſura directiua: ⁊ ceu Polici ſtatua: neꝗ etiã in practica: cũ ois cõplexio diſtẽperata cõſeruet̃: aut reducat̃: ſeu curet̃ relatione ad ipſaꝫ habita. Et iõ alius pfert̃ in regimine cõſeruatiuo in techni. ⁊ de regi. ſani. Calefieri eniꝫ aut infrigidari: ⁊ circa corpus precipiũt huic relatione habita. Intãtũ naꝗ opꝫ ipſos deuenire abſurdũ: ꝙ negãtes eã affirmẽt eandẽ foꝛe. ¶ Nõnulli ꝟo ipſoꝝ dixerũt hãc ſub ca. locari ⁊ hũida. Quos itidẽ inſequit̃: q̃ñ aut hec tẽperata erit: ⁊ tũc omittit̃ ca. ⁊ humida: aut ipſamet calida erit ⁊ humida: ⁊ tũc cõplexio nõ erit alia tẽperata: neꝗ etiã ſub calida poteſt locari ⁊ humida: qꝛ ſic cõtraria erũt in eodẽ ſubiecto: vt calidũ diſtẽperatũ ⁊ tẽperatũ. ¶ Adhuc tẽperato frigidũ opponetur ⁊ ſiccũ: quod ridiculũ grande: his quidem cõtentus cõcludit itaꝗ hos opoꝛtere tẽperatam explicare complexioneꝫ ab aliis quatuoꝛ ſeoꝛſum. Et lꝫ hꝰ cõplõ plus conueniat cũ ca. ⁊ hu. q̃ cuꝫ aliis: qꝛ tẽperata iuſtitialis a medico q̃ſita tendit ad calm: vt dicũt: ⁊ hu. eſſentialr tñ differt: ⁊ nõ tñ D per magis ⁊ minus ſicut calm ⁊ humidũ: pncipii pmi gradus ⁊ principii ſcđi: pp qđ concludit̃ eã dari ex neceſſitate: quã Ari. iam cõceſſit: que 3° affirmabit̃ dicẽdoꝛũ. Noſce quoꝗ ꝙ Gal. cũ Halya. in his que de cõplõne temperata loqtur ꝯfuſius Aui. ita vt dubitare faciat ẽt doctores ingenis cõplexionuꝫ primo: ꝙ duplex eſt cõplexio temperata. Ca.6.⁊8. Una qdem ſimplr ⁊ in vniuerſa ſubã: vt que hominis eucratioꝛis ſubie: arboꝛũ: aialiuꝫ: ⁊ hoium media: de qua ait. Temperata qdem hanc: que ex ꝯtrariis certiſſime equalr cõuenientibus nominant̃: ⁊ deinceps eſt mediũ in oi genere: ⁊ maxime ſm vniuerſas ſubãs extremitatum gñat̃. Et Cap.p°. carũ 2° regula fuerat eius: ⁊ iudiciũ elẽtoꝝ iſomeria.i. eq̃ poꝛtio: pp quã ⁊ vlterioꝝ oiuꝫ mediũ, expletũ eucratõ ⁊ cõmẽſuratũ noiat̃: ⁊ talis ẽ ſermo eius de cute manus: q̃ iam.

Haly. ꝟo Gal. fidelioꝛ interpꝰ. Et cõplõ qdẽ tpata ð vere E tpata pdicat̃: cuius lõginq̃tas ab oibus extremis eq̃lis ẽ: atꝗ hec eſt: in q̃ elẽtoꝝ ſunt oiuꝫ eq̃les ptes. Que q̃ñ hꝰ eſt tpata inter oia dr̃ extrema: ſed ⁊ tpata in ſubiẽ totalitate dr̃ quoꝗ ⁊ de tẽperata ſm vtilitatem ⁊ neceſſitateꝫ: que in quoꝗ coꝛpoꝛũ neceſſaria expetit̃. Poꝛro tpataꝫ veraciter vix eſt oino iuenire in oibus fere coꝛpibus ad vltimũ vſꝗ: niſi ꝙ hõ tpatã hñs cõplõnẽ illi pximus eſt: maximeꝗ cutis palmaꝝ cõplõ. Gal. p̃ cõplõnũ. Altera cõplõ ẽ ſꝫ genꝰ tpata qđcũꝗ: vt arboꝝ ⁊ aialium: cũ eoꝛũ fuerit optima ⁊ media nõ ſimplr q̃ñ eq̃litas certiſſime fuerit ꝯtꝛoꝛũ extremoꝝ: ſed q̃ñ ſm virtutẽ decẽtẽ exiſtit eis cõmẽſuratio. tale aũt aliqđ ⁊ iuſtitia eẽ dicimꝰ nõ põdere ⁊ mẽſura eq̃le: ſed opportune ⁊ ſꝫ decẽtiã. In ſcđo ꝟo alia q̃ ſm vnũquodꝗ genꝰ eucrata ꝓpꝛiis coꝛpoꝝ actibꝰ ⁊ vtilitatibus iudicat̃. F Dr̃ quoꝗ ⁊ de tpata ſm Halya. penes neceſſitatẽ ⁊ vtilitatẽ q̃ in quocũꝗ coꝛpoꝝ neceſſaria expetit̃: iuxta quã ſicꝰ ⁊ canis dicunt̃ tpati. Dr̃ c dẽ ſunt ſermones Ga. cũ Haly. de cõplõne tpata: q ſufficienterꝰ in p̃ eoꝝ mẽbꝛo vident̃ cõplõnẽ põderis poꝛtẽdere: ac mẽſure. ¶ Qꝛ tñ hãc negat. A. eius expoſitoꝛ. dico Ga. p hꝰ cõplõnẽ itellexiſſe quedã modum iuſtitialis eq̃litatis: deinceps mõſtrãdum ꝓpinquũ cõplõni quo ad pondus inequali q̃ maxime. diĩa. 20. Et iõ hãc cõparat miſturis elẽtoꝝ eq̃libꝰ: nõ ꝙ eaꝝ mẽſure ⁊ quãtitates ſimplr ſint eiꝰ eq̃les diſtãtiã: veꝝ p cõparationẽ ad tpatã ſm genus in vnoquoꝗ: neꝗ illã poſſe actibꝰ compat vt hãc ⁊ vtilitatibꝰ: eo ꝙ ipſa mox coꝛrũpit̃ nõ pmanẽs tpe: qđ aũt tale caret actu: cũ tpe pficiat̃ ois: vel ꝙ ẽ apparenti mẽſura ⁊ nõ pondere equalis iter extrema certe. Aut Ga. cũ Haly. non ſentit cõplõnẽ foꝛe ita extremis eq̃lẽ exiſtentẽ: ſed eã imaginãdã: ſicut ex p̃ vi de re. ſa. vt hãc clarius expſſit. A. gra facilioꝛis intellis realis cõplõnis: quã docuit cognoſcere pcognitiõe ſeu eſtimatiõe vel ſenſu: vt iam tactũ: de qua Aui. Ga. impugnat nõ raro. ¶ Noſce ꝙ. A. G talr exponẽdo cõplõnẽ: quo ad iuſtitiã anguſtiꝰ ſuſcipiẽs: ⁊ tanq̃ regulã certã totius vniuerſi. eã ſolũ in hoie ſtatuit. Gal. ꝟo qđ ipſius adãpliãs ad vnũquodꝗ ſubie genꝰ adaptauit: vnaqueꝗ aũt ita tperata ſuã ei hꝫ coꝛrñdẽtẽ diſcraſiataꝫ in ſimplicem diuiſam ⁊ compoſitam: ceu ⁊ vnaqueꝗ temperatarum in octo poteſt ⁊ diuiditur modos.

Propter tertiũ quidẽ primitus ſciẽduꝫ ꝙ cõplexio põderis nõ repit̃ realr in nã: ⁊ demũ ꝙ cõplõnẽ iuſtitialẽ opoꝛtet ponere: ⁊ quã. ¶ Propter hꝰ qdẽ pm ſciẽdũ: ꝙ cõplõnẽ põderis eq̃lẽ dare: figmẽtũ ẽ vix fictũ. Q̃ñ põdus ignis cũ ſit leuiſſimus i vltimo: ⁊ q̃to maius tãto leuius exiſtit: vñ ponderari non poterit: ⁊ aliis eq̃lr aſſociari. ¶ Amplius p ipolẽ cõceſſo cũ pondus hic: ſi poneret̃ in tanta mẽſura ⁊ ꝓpoꝛtiõe i miſto: ſicut de aliis: cũ ſit actiuius maxime mox: aut citiſſime alia coꝛrũpet miſcibilia: vñ miſtũ vel nõ fieret: vel factum pauciſſime pdurans coꝛrumperet̃. Neꝗ ẽt ſic mẽſura q̃litatis pure ignee foꝛtaſſis poſſet ad miſtionẽ deſcẽdere: cuꝫ ſit leuis ſumẽ: pp qđ nõ ſolũ ſit hãc cõplõnẽ non ponere in H nã: ſꝫ neꝗ ẽt imaginari facile: cũ ſeipſaꝫ coꝛrũpat. Algaçel ꝟo cõplõnẽ in itellu diuidit in eq̃lẽ ⁊ in ieq̃lẽ: q̃ foꝛtaſſis ẽ diſtinctio cõplõnis ad põdus: vt eq̃lis ⁊ inequalis pracre. Eq̃lẽ aũt ꝓbat ipolẽ foꝛe: q̃ñ coꝛpus eã hñs nec qeſceret: nec moueret̃: qꝛ ſi qeſceret i terra: tũc terra vinceret in eos ſilr ſi aere aut aq̃. Si ãt moueret̃ ab aere ad ignẽ: tũc ignis vinceret. ſi ꝟo ad terrã: tunc terra. Si aũt qeſceret in aere: ſic ipſe vinceret: ꝯuenit igit̃ vt nec qeſcat i loco: nec moueatur ad locũ: quod eſt impolẽ. vñ Comen. p̃ ce. ⁊ mũ. Si eẽ poneret̃ corpus equalr aliqđ: ꝯtingeret nõ moueri oino: ſꝫ ſtaret in quocũꝗ loco poneret̃. ¶ Adhuc iã nõ eẽt tpatuꝫ ſi locũ hẽret: cũ ſequeret̃ id motũ elementi pdominãtis in ipſo: ſicut miſtoꝛũ reliquũ. ¶ Sed foꝛte qs ponet hꝰ coꝛpus locũ hic in medio elẽtoꝝ: vt i ꝯcauo ſphere aeris: hic

Marginal notes: Ca.1.r.3. — Ex pꝰ ꝯ poſt mꝰ. — Colli. pꝰ theoꝛi. ca. 21. ⁊ pmo partic. cap. 15. — Te. 3.r. c.5.⁊.26. Libro pꝰ circa pꝛincipium. — pꝰ theoꝛ. capi. 7. in pꝛin. — Cap. 9. circa medium. — Ca. pmo circa pꝛm. — Come. pꝛ.

I enim forme grauitatis ⁊ leuitatis vi adequari. Si.n.po-
neret̃ in ↄcauo orbis lune:aut in aeris ↄuexo:deorſum tẽ-
deret ad locũ p̃dictũ: cũ in ipſo vigeret forma grauitatis.
Si aũt in terra dn̄ante ſibi forma leuitatis ad mediũ ante
dem̃ moueret̃ locũ. ¶ Aut dõm ħ mediũ magis circa ter-
rã ie xiſtere:neq̃ʒ illud in aſſignato inueniri loco pp̱ terram
duob⁹ climis ad finẽ aĩaliũ terreſtriũ ↄiũctã. Actiones ad-
huc nõ poſſet illic habere humanas ſaltẽ politicas: vnde
vita eius nulla foret aut breuiſſima. ¶ Rurſus cõpl'o p̱ue-
nit ex actiõe:ac paſſione ↄriar̃ q̃litatũ ⁊ reliq̃. vbicũq̃ʒ ꝟo
Collr.a.1. ⁊ 46. vſq̃ 56. eſt aſſignare actionẽ ac paſſionẽ:op̃ʒ agẽs ſupra paſſuʒ do-
miniũ obtinere.p̃ de ge.⁊ cor.ꝓportiões.n. eq̃les ipaſſibi-
les ſunt adinuicẽ:nõ.n.actio interueniret neq̃ʒ paſſio: pp̱ qð
op̃ʒ vnã q̃litatũ aliã dn̄ari:vbi aũt illud:põderis cõpl'o eſſe
T.c.29 nõ poterit quocũq̃ʒ mõ. ¶ Amplius.4.meta. Compoſita
ſunt media hñtia:hð qdẽ magis:illius ꝟo minus. Qð aũt
magis hʒ ⁊ minus nõ eſt eq̃le põderis ſeruãs mẽſuraʒ.vñ
2° de ge.⁊ cor.c.48. in fine. Cõmẽ.ibidẽ hoc demõſtrat impoſ'e iueniri cõplõnẽ mediã
in extremis:vt dicit Gal'.eſſe poſ'e:qm̃ ſi eẽt poſ'e:foret poſ-
K ſibile inueniri cõpoſitũ ex ipſis extremis abſq̃ʒ eo ꝙ acci-
deret tranſmutatio adinuicẽ:aut diminutio. Quare 2° idẽ
de gene.⁊ cor.ſi eq̃les fuerint potẽtie:tũc nõ fiet aliqua for-
T.c.29. ma:vt declaratũ 4° metheo. Et qñ pñ alterius non fuerit
dn̄ans ſimpl'r:ſʒ dn̄ans dn̄ata gñabit̃ ex eis aliqð mediũ:
ſed tñ declinabit ad partẽ dn̄antis:⁊ iõ hoc mediũ cum eo
ꝙ eſt declinãs ad alterũ duorũ extremor̃ hʒ aliquã latitu-
dinem recipientẽ magis ⁊ minus. Medium.n.eſt multa ⁊
nõ indiuiſibile:ad qð mediũ climis trãſmutatis ⁊ redactis
fiunt carnes:⁊ que taliũ ſm̃ Ari.ibidẽ. Et ex hoc apparet
tibi impoſ'e eẽ aliquã cõplõnẽ tp̃atã:quã poſuit Ga.i.tẽpan-
damque eſt ſm̃ extrema:que ſunt in fine:non tẽperãtiam:
que eſt ſm̃ extrema cõpl'onis ſpẽi:in qua cõſiderat medici-
Co.p̃mo in medio. Co.1.poſt p̃n. na. Scðo tñ colſ'ʒ.di ꝙ error quẽ dixit de tp̃ata cõplone
Ga.eſt paruus:deniq̃ʒ is cũ Ga.ingens. Res miſcibiles nõ
inueniunt̃ in miſto niſi duob⁹ modis. vnus eſt: vt menſure
ſint equales:⁊ iſta miſtio vocat̃ equalis: eã extremitatib⁹
L cõparando:eo ꝙ in medio ear̃ eſt nõ declinãs. ſcðs ẽ vt ſit
inequalibus menſuris:⁊ hec qdem ineq̃litas multis ẽ mo-
dis:ſm̃ quã quidẽ diuerſificate:ac inequales facte ſunt cõ-
plexiones ſpẽrum. ¶ Poſtm̃.q̃ñcũq̃ʒ ſit vnũ per eſſentiam
op̃ʒ alter̃ componẽtiũ per modum potentie ſe hr̃e:ac reli-
quum p̱ modũ actus:q̃ ex pluribus exñtibus actu nõ ↄſti-
tuit̃ vnũ per eſſentiã.diia.16.ver̃ aggregatione ſolũ: vt ex
granis aceruus pl̃imis:ſed ex miſcibilib⁹ vnũ efficit̃ p̱ eẽn-
tiam:pp̱ qð op̃ʒ alter̃ illor̃ ſe p̱ modũ hr̃e potentialitatis:
vnũ ꝟo p̱ modũ actus. Qð aũt locũ obtinet actus:rõnẽ hʒ
dn̄antis alterius reſpectu. Ubi aũt hoc.vera reperit̃ ineq̃-
litas:ſeu intẽperamẽtum. Itaq̃ʒ ipoſ'e põderis cõplõnẽ re-
perire. ¶ Propter hð 2ᵐ ſciẽdũ:ꝙ lʒ cõiter ↄcedat̃ cõplo-
nem quo ad iuſticiã in rer̃ nã fore:tñ vt veritas dn̄datur
⁊ ſapientũ ſermones verificentur non ſimpl'r:ſed cũ deter-
minatione aſſerendũ:qd aũt ſit:apparuit iam vtcũq̃ʒ. Ipſa
quoq̃ʒ in cõi triplex vĩ exiſtere. Una qdẽ in qua tp̃amẽtuʒ
M exiſtit:ac ſi punctuale indiuiſibile in ꝓportionibus mẽſure
qualitatũ elm̃torũ miſcibiliũ ad opões aĩe meliori modo
exercẽdas. Alia qdẽ in latitudine q̃dã pluralitatis ⁊ pau-
citatis terminata:a qua ſi egreſſus ↄtingat:erit cõpl'o iuſti-
tialis diſtẽperata. 3ª quoq̃ʒ inter has media. Primã ſiqdem
adhuc.q.impoſ'e ſit p̱manẽtẽ tp̃e inuenire:quam ſuſpicati
ſunt quidã ponderis inequalẽ: cũ ipſa nõ ſit niſi tanq̃ʒ i in-
ſtanti:hð aũt cũ ſit vt fere indiuiſibile nõ eſt tẽpus: neq̃ʒ in
Te.c.34. tp̃e q̃ſi.6.phy. Qð ſit tale:nõ erit tp̃ata cõpl'o p̱manens vt
humana:cũ ea ordinet̃ ad actus:hi aũt oẽs tp̃e mẽſurant̃.
Forme nãq̃ʒ nãles nõ requirunt quãtitatẽ:⁊ cõplõnẽ p̃uctalẽ
T.c.28.⁊ de aĩa.t.c. 41. indiuiſibilẽ:cũ ſit minimã carnẽ reperire p̃ phyſi. q̃ olim
nã ↄſtãtiũ termin⁹ ẽ:⁊ rõ magnitudinis ⁊ augmẽti. Itaq̃ʒ
neq̃ʒ act⁹ punctales hñt ⁊ indiuiſibiles: cũ in oĩ actione ⁊
paſſione oporteat potẽtiã agẽtis:aptitudinẽ patiẽtis:⁊ tp̃ʒ N
interuenire.2.primi Et hanc eſtimãdũ eſt Gal.tetigiſſe p̃° Doc.1° ſũ.p̃°.c.p̃° .medi.
de re.ſa.ſm̃ abbreuiationẽ transferentis.ita. Simplex ſa-
nitas ⁊ p̱fectaq̃ certiſſimã hʒ eucraſiã:vel nunq̃ʒ fuit i aĩa-
lis corpore:vel ſi vnq̃ʒ fuit: neq̃ʒ in inſtanti tp̃e p̱manſit in
ictu oculi:in vnoquoq̃ʒ momẽto alterata:⁊ nõ eodẽ ſe ha-
bẽs mõ. Scðʒ ꝟo tranſlationẽ meã ẽt verbotinã eucraſia
duplici exñte:hac qdẽ apud intellm̃:aut ſubaʒ p̱ennẽ:vt in
aĩalis corpore:hac ꝟo exñte ſimul ⁊ apparẽte in oibus ſa-
nis. Et ſubdit.denũ nõ op̃ʒ querere in tãta trã'mutatione
diligẽter optimã cõplõnẽ:ſi.n.⁊ ↄtingat aliqñ ſm̃ aliquaʒ
optimã nãm:ſed nõ p̱manet neq̃ʒ in inſtanti certa. Quare
admirari ſuꝑuenit opinionẽ viror̃ qcũq̃ʒ ſanitatẽ ⁊ eucra-
ſiam abſq̃ʒ latitudine:⁊ vnã eſſe eſtimant:ſi adhuc ẽt hanc
eſt nõ ſanitatẽ eſſe amplius. paſſionis.n. ſemp̱ illationẽ nõ
ſentiunt:de re vel nequaq̃ʒ genita in aĩalis corp̱e facientes
ſermonẽ:aut neq̃ʒ minimũ p̱manẽte ſi aliqñ gnato. his igr̃
hanc ſomniãtibus ſanitatẽ defecimus ↄſeruare. Nos autẽ O
in apparentes deuenimus. vñ Haly. vltim⁹ finis eq̃litatis 2° techni com.34.
eſt res:q̃ forſitan nõ inuenit̃:⁊ ſi inuenit̃:occultũ eſt ſenſui.
Et hec tolerat ipſius ſermo:⁊ ſi nõ intellexerit p̱ eũ hð eq̃-
litatẽ:ſed praue potius corpus ſemp̱ ſanũ:qð p̱ oẽs decur-
rit etates:de qua Gal.quoq̃ʒ ⁊ Haly.ꝓpoſitor̃ ſermoneʒ:
quẽ vtiq̃ʒ innuebãt illi q corpus poſuerũt in dogma ſemp̱i-
terne paſſionis incurrere tanq̃ʒ nullo hñte optimas opera-
tiones:cũ calor nãlis pabuletur cõtinue humido radicali:
reſolõnẽ quoq̃ʒ ⁊ ſolõnem inducat cõtinui ſm̃ eoſdẽ. Silr̃
aer ſemp̱ reſoluit quãtũcũq̃ʒ humidus pp̱ radios celeſtes
in eo impreſſos 2ª p̃. ¶ Eſt ⁊ alia iuſtitialis cõpl'o latitudi- Sũ.p̃ma ca.3.poſt medium.
ne p̱ticipãs aliquãtulũ:dicẽda qdeʒ anguſtior valde rariſ-
ſime inuenta:neq̃ʒ.n.duo ipſam hñtes:nedũ plures p̃ñt in
vno tp̃e exiſtere. Cum ad id videat̃ maxima cõiũctio:puta
Saturni ⁊ Iouis in p̃n° Arietis cum aliis:⁊ aſpectus oĩs P
ſupcęleſtiũ opari nã iubẽte diuina:ceu qñ qs iſurgit cadeʒ 1° elm̃tor̃ in medio.
cõlignãte ꝓphã legẽ imponẽs nouã ſapiẽtes dogmatiʒãs Collr.4. de aĩa.c.4.iuxta f. ⁊ meta.10 ca.1.i p̃n° ⁊ cap.2.ſa in fine.
⁊ homines. Eſt.n.ħ medius inter angelos ⁊ ſapiẽtes:ne-
dum hoĩes ſm̃ Iſaac:Amaraan:Aui. ⁊ Algaçelẽ:⁊ taleʒ
fuiſſe dixerũt qdã Moyſen ⁊ Macrabei mẽdaces Chriſtũ
Marie filiũ. De hac quoq̃ʒ tẽperantia ſcribit̃ i de optima
corporis cõpoſitione:ꝙ vltime p̱fectũ in omnibus:vt neq̃ʒ
cõſimilibus:neq̃ʒ in organicis particulis nihil incõmenſu- Ca.3.in f.
rate hr̃e ſit poſitũ nõ valde qd cõtinue:ſed in longis tẽpo-
rũ periodis ↄſueuit fieri. Qð aũt breue deficit:ab hoc fre-
quenter vidiſti:cõtinue ſanũ dico corpus ſemp̱. Et eſt ſcðs Doc.3° c. 1.poſt p̃ncipium.
hic modus equalitatis quo ad iuſtitiã:de quo primo p̃ma
eſt tẽperamẽtũ mediale late cõplõnis:inuentum in indiui-
duo:qð eſt in vltimo equalitatis ex ſpẽ: q̃ in vltimo etiam
eq̃litatis exiſtit:⁊ in etate in qua augmẽtũ ad ſuũ peruenit
finẽ:in quo eq̃litatis modus quartus ⁊ ſextus cõcidũt in-
ter.8.exñtes ad intra relati:vt ẽt indicat. A. de q̃.12.aĩaliũ
idem. Iſta ẽ tẽperantia in virtute: qð dicit pp̱ põderis cõ- Ca.1.poſt p̃ncipiũ.
plexionẽ:⁊ iõ ſit tẽperantia in virtute:de q̃ di:ꝙ tñ repitur
raro. quare in de optima cõpoſitione.p̱mpte qdem cogno-
ſcere optimã corporis compoſitionẽ:⁊ ſi rara exter ipſius Q
generatio. Et fortaſſis eius p̱manẽs ſe tẽpus duor̃ aut triũ
eſt annor̃ vel minus:ſiq̃s eã voluerit ampli⁹ coartare: vt
circa.33.annos:aut talr̃. Quo tp̃e quidẽ ſcribũt Chriſtũ tẽ-
peratiſſimũ paſſum fuiſſe hierarche. ¶ Tertia ꝟo ẽ:lati-
tudine multitudinis ⁊ paucitatis p̱ticipãs plima:q̃ corpus
eſt ſimpl'r ſanũ duplex exñs:vna qdẽ corpus ſemp̱ ſanum
dicta.⁊ altera ſanũ multũ in techmis.⁊ re.ſa.p̃. Sanitas ẽ Ca.3. p̃° tracta. 3°.1.c.1.in p̃n°.
quedã ↄtẽperãtia. Contẽperãtia ꝟo oĩs ſm̃ duplicẽ p̱ficit̃
⁊ dĩ modũ. Aliqñ qdem in ſũmuʒ veniens ⁊ vere tẽpera-
ta exñs:aliq̃ñ ꝟo breue deficiens a temperata. Erit itaq̃ʒ ⁊
ſana ↄtemperantia duplex:quedã quoq̃ʒ diligẽs vel certa
⁊ optima:p̱fecta ⁊ ſumma: ⁊ hanc dico corpus ſanũ ſemp̱
exiſtere. Hec aũt deficiens ab hac qdẽ nõ vtiq̃ʒ iã aliqualis

ter tñ vt ↄtriſtari ſit aial: ⁊ hec ſanitas eſt corporis multũ ſani: vt ēt apparet in techniis. Et ꝙ hꝫ tēperamētũ a medico ↄſideratũ: latitudinē ↄtineat nō paruam oñdit̃ ex ↄñter adiunctis. Eſt ⁊ hec logica q̄dā magis: vel ſm opportunitatē artis q̃ſtio nō ↄcedentibus qbuſdā alterũ altero magis ſanũ fore: neqꝫ eē latitudinē ſufficiētē in diſpōne corporis: quā ſanitatē noiamus: ſed vnũ qd. ſ. pfectā exñtē ipſaꝫ indiuiſam in magis ⁊ minus exiſtere: nobis aũt quēadmodum albũ corpus: hoc qdē minus apparet albũ: id ꝯo magis: ita ⁊ ſanũ magis ⁊ minus vi ẟ. Idē quoqꝫ de optia eucraſia. Sanitas nō eſt anguſta: neqꝫ impartibilis: ſꝫ in ſufficientē latitudinē extēdi potius vi bñ ſe hñs: ſi debeat vtilis ſermo eſſe futurus exercētib⁹ artē: non ſolũ raro corpus ⁊ velut exēplar Policleti exercere in ea: ſꝫ ⁊ in deficientibus quidē ſm aliquid ab ipſa. Palin. tertio cōplexionum. qui corpus dicũt in dogma ſempiterne paſſionis icidere: rōne quidē ſola inueniunt̃ fore hꝫ demonſtrationē: non tñ vtilitas eius aliqua eſt ad ſcdꝫ partē operiōſe: ſpernunt̃ nāqꝫ circa nos tā parue paſſiones: ac. q. inſenſibiles inexiſtētes. ℭ Ex his itaqꝫ appꝫ: ꝙ Gal. illoꝝ reſpuit ſniam: q corpora ponebant in paſſione ſempiterna: ſicut ſomniauerũt aliqui non intelligētes ipſum in techni: ⁊ iſta qdē ē cōplōnis eq̃litas eſt: q̄ p̄ pᵒ ſi aialium. 12. A. in. 8. equalitatis diuidit̃ modos ſm cōparationē diuerſificatos: eius qd̄ eſt intra ⁊ extra dña. 17. modo ſcd̄o inde fortaſſis ppulſato. Scd̄m ēt hꝫ cōplōnis tēperamentũ diſtinguunt̃ etates decurrentes in ipſa p tp̄s omne: vt apparet ex techni in eius cōtēperantie deſcriptiōe: ſemp. n. tale in oi permanet tpe tale: huic ēt octo complōnes opponunt̃ ex equo diſtēperate. Q. autē predictas vltimas duas ſit dare temperantias: oſtenditur argumentis. Q. 1 Hipp. de humana nã. Neceſſe eſt primũ gñationē non ab vno fieri elmto: non. n. pōt ab vno neqꝫ ex vno generari: niſi alteri cōmiſceatur. ℭ Adhuc opꝫ ꝙ ſint eiuſdē generis: q̄ miſcent̃ ⁊ eādē hꝫe poᵃᵐ: alioqn ↄſerunt nihil. Neceſſe ēt eſt: ꝙ calm̃ frigido ⁊ ſiccũ hũido ↄtemꝑate ſe hñant adiuicē ⁊ equalr: ſi. n. alteꝝ ꝑemineat multũ vt fortiſſimũ debiliſſimo: gñatio nō vtiqꝫ fiet: ſꝫ trāſit⁹ i dñans vñ geneſeos Ari. p̄ veteris ſmones affirmās. Nō eſt vnaꝫ guttā aq̄ mille milib⁹ vini amphoris miſcere. Vbicũqꝫ igr̃ ⁊ qñcũqꝫ elmta ẟ mō adinuicē cũ ſuis occurrāt diſpōnibus añ dictā cābunt 3ᵃᵐ tēperātiā ⁊ 2ᵃᵐ: cũ influxus fuerit vehemēs aſtralis: agētia nāqꝫ ⁊ patiētia in adinuicē approximata ipoſe nō agere ibidē: hoc aũt erit qñ fuerint ſm amplius aut min⁹ adeq̃ta. ℭ Rurſus cũ hō ſit vltim⁹ finis ⁊ cōplemētũ vniuerſi a nã intēti. dña. 5. oportuit ex talib⁹ eē: ex qbus poſſet cetera cognoſcere: ⁊ eis p igeniũ ⁊ ſapiētiā dñari: ẟ aũt erit ſi in aliquo eius optimũ ponat̃ miſcibiliũ tpamētũ. Ex his. n. cōplō ↄſurget tpatiſſima: ex q̄ ⁊ ſenſus pſpicax eliciet̃. Vbi aũt id ⁊ aptitudo aderit mentis: iuxta illud 2ᵒ ð aia. Molles carne apti mēte: duri aũt inepti: ex ẟ. n. reddunt̃ ingenioſi: vel nō ingenioſi: ⁊ iō dcm̃ hoiēꝫ fore prudētiſſimũ ac ſapiētiſſimũ aialiũ: qꝛ ↄſiliatiuũ ē ſolũ aialium: memoria ⁊ doctrīa pticipās. Hyſtoria. p̄. Et ↄfirmat̃ qm̃ cũ hō multis ſit opōnib⁹ deditus: vt plīmos vite defectus abijciat: qb⁹ ſubijcit̃: cũ nã hũana multiplr̃ ſit ſeruanta. p̄ vñ politi. 7ᵒ. multis organis indiget id qd̄ ē viuē. op⁹ affuit ipm totũ tanū qddā ei⁹ maxie tpatũ exiſtere: tpamētũ aũt obtinet extremoꝝ mediũ: qd̄ aũt hꝫ ad valō pl̃a pōt extēdi ⁊ coaptari q̄ꝫ extremoꝝ qdcũqꝫ: pp qd̄ tparam. habuit p̄ ceteris. ētib⁹ cōplōnē theo. p̄. Fuit ⁊ vn⁹ ad alios tpatiſſim⁹: vt ẟ pnceps ⁊ dux ⁊ mēſura foret alioꝝ potiſſime iuxta 2ᵐ tpamētũ añ dcm̃. Qd̄ ⁊ i aliis ēt ↄſpicim⁹ ſuo mō ſpēb⁹: puta vnā apē aliis maiorē dñatiorē in prudētia q̄dā: cui fauēt cetere ⁊ ducunt̃ ea: ſilr ⁊ formicaꝝ: ⁊ in aliis ſic vilib⁹ nedũ i pcioſiorib⁹ ↄtingit repire. Hꝫ quoqꝫ cōplō iuſtitialis in hoie pre ceteris ē tpatior aliis ⁊ dignior ſola fere ſimplr̃ tpata: cũ ſit rl̃a oiuꝫ ⁊ mēſura. In aliis āt ſpēb⁹ vt equo ⁊ aſinore ſiculneatꝫ ceteris ſm qd eſt tpata cōplōnũ. ⁊ theo. pmis. ca. 7. Et iō inqt. A. hoiēꝫ certe eq̃litati pōderis. ſ. appropinq̄re q̄ꝫ maxime: cũ modũ tpamēti cōplōnis 2ᵐ ad iuſtitiā veri⁹ fuerit adept⁹. Eti. cũ nãe pceſſus ſit ordiat⁹ paulatin⁹ ð extremo p meᵐ a fine i extremũ. hyſto. 8. nullo qdē mō reperiat̃ cōplō que mēſure: que autē iuſtitie vt apparens: opus tunc ſit inter duas adeo diſtātes: nō vnā: ſed duas temperātias intercidere medias. Sic igitur iuſtitialis ſimpliciter temperata complexio erit trina.

Propter quartũ qdē. ad pᵐ dōm: ꝙ Ariſt. ⁊ medici p cōplōnē tpatā eaꝫ que iuſtitie mediũ: pcipue ſm eius duos modos vitios: ⁊ nō q̄ pōderis: qꝛ illā: vt dñſuꝫ: ipoſe ſit repiri i vniuerſo: igr̃ mito min⁹ ẟꝫ Aui. vt ſit hois cōplō. ℭ Ad aliud qd dōm apparuit. ℭ Ad aliō dōm: ꝙ vt pbat cōplōnē iuſtitie iueniri ſic dñſuꝫ: ↄcedēdũ: ſꝫ nō q̄ ad eā q̄ pōderis. Immo dōm: ꝙ ois mot⁹ ⁊ reliq̃ vnificat̃ magis i his q̄ alterant̃: ⁊ nō i aliis iſta motib⁹: ſꝫ. n. nō acq̃rat̃ p alterationē mediũ reale itroductũ: acq̃rit̃ tñ mediũ mot⁹ ſiue ſpatij. ℭ Aut dōꝫ illā rōnē pcedere imaginatiōe falſa. At ſi cũ fiat trāſit⁹ de vna extrema cōplōne i aliā: ꝙ ſit p cōplōnē mediā iteruenietē iter illas: qd̄ nō opꝫ: qꝛ ſm Ari. trāſmutabile tādiu manet ſub forā abijciēda q̄uſqꝫ itroducat̃ in iſtāti noua in ipſuꝫ forᵃꝫ quā ↄſequit̃ cōplō reliq̃ pori corrupta. Neqꝫ opꝫ: ꝙ id per formas fiat intermedias: aer. n. qñcũqꝫ trāſmutat̃ ab igne tādiu manet ſub forᵃ aeris: donec forᵃ introducat̃ ignis in inſtāti: ſic aũt eueniet i ppoſito: ꝙ tādiu remanebit miſtuꝫ ſub vna cōplōne: vt ca. ⁊ ſic. q̄uſqꝫ itroducat̃ in iſtāti altera ceu fri. ⁊ hu. neqꝫ opꝫ vt i ipꝫ itroducat̃ ꝑus q̄ media. Vel poſſet ↄcedi: ꝙ ſic trāſit⁹ ſit de vna cōplōne extrema: vt de calā ⁊ hu. in aliā extremā. vꝫ. fridā ⁊ ſic. p aliquā cōplōnē mediā: ſic ē illā cōplōnē mediā ponē: nũq̄ꝫ ꝯo ſit trāſitus p iſtā cōplōneꝫ mediā: ita. ſ. vt ſiſtat in aliq̃ tpe: vt iſta cōplō media manē poſſit ſub q̄dā latitudie: vñ l꞉ꝫ trāſmutabile alteret̃ i trāſitu: nō tñ pueniat ad illā mediā ſubſiſtētē. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ mira pōt facē ars: q̄ nō nã: vt domũ effigiē: ⁊ eq̃: ceu hoiēꝫ: aut plātā. Quedā nāqꝫ ſiũt initialr̃ a nã: cōplent̃ ꝯo p artē: velut ſanitas ſubleuata medicia. q̄dā initialr̃ ſiũt ab arte: nã ꝯo pficiunt̃: vt piectio ſemis in terrā: vñ Cōmēta. 2ᵒ phy. voce Alexādri. Nã cōplet multa q̄ ſiũt per artē: ⁊ ars miſta: q̄ ſunt p nãm. dña. 164. Et qd̄ iducit̃ ð corpe illo arte ↄſtructo nō arguit cōplōnē pōderis: ſꝫ iuſtitie poti⁹ tpamētũ: qd̄ appꝫ: qꝛ ſibi cutis cōparat̃: q̄ cōplōnis ē iuſtitia tpate. Id ēt neqt vſqueq̄qꝫ tpamētũ exiſtēteꝫ ſpm ↄtinue aer imutet ⁊ reſoluat. Aut qs poſſet id pōderis miſtũ expiri: cũ ſenſũ diſcēt ide nri. Vel ſi vis id eē cōplōnis pōderis oſtēſiuũ: dōm ꝙ lꝫ ſit valde familiare paradigma ſibi ppinquũ: nō tñ oino ipſi⁹ oſtēſiuũ: neqꝫ tñ ſlm. In exēplis. n. nō expetit̃ verificatio: ſꝫ expō. Cōmētator 3ᵒ de aia. vñ pmo poꝝ. Exēpla ponimus vt ſentiat q diſcit. ℭ Ad aliud dōꝫ: ꝙ mediũ ⁊ tpamētũ cōplōnis iuſtitialis ſufficit cōplexioni humane: vt excellentias q̃litatũ tactibiliũ diſcernat. Si. n. hō eēt oino ſenſibilis: tũc pp ledētia extrinſecus aut intrinſecus occurrētia: nō poſſet diutius pmanere in vita: cũ ab oibus fere nocumentũ reciperet ſenſibilibus. Et ideo ſcio quoſdā ſenſibiliſſimos q ad morſum pulicis leduntur maxime ↄtinue fore languoroſos. Nō. n. opꝫ hoiem ſolum eſſe ſenſibiliſſimũ: ſed occurrētibus extrinſecis ⁊ intrinſecis ēt poſſe reſiſtere. ℭ Ad aliud dōꝫ: ꝙ eq̃le: puta ad pōdus. ⁊ ineq̃le ēt ⁊ equale ad iuſtitiaꝫ ⁊ inequale nō ſunt ↄtria: eo ꝙ non exiſtunt ſub eodē gñe: ſicut rō expetit ↄtrioꝝ. Non ens. n. non ↄtriat̃ enti: cũ nō habeāt eandē mãm ſeu genus. ℭ Ad ↄfirmationē aũt dōm ſilr. ℭ Ad aliud ꝯo dōm: ꝙ nã vlis ⁊ pticularis cōplōnē phibēt ponderis: vt appuit. vna. n. in alterā ordinat̃: phibet ēt vtcũqꝫ cōplōnē iuſtitie dictā p⁹: cũ nō pmaneat: ſed fluat in inſtāti. Nã. n. nũq̄ꝫ pducit aliqd in eſſe: qn in eius ↄſeruatione laboret. de gene.

Conclr̃. d j

A ꝑmo vñi ſap. a. — Vl ſtu· tex. c. 3. ſi. — Cap. 4. in medio. — B — Doct. 3ᵃ. ca. 1. poſt pncipiũ. Ca. pmo circa pu. — C — Te. c. 28. — Te. c. 34. — Te. c. 94. — Ca. 1. ſi. — D — In pᵒᵉ ante meᵐ poſt meᵐ. — Cap. 7. in pncipio.

E ca. 6. ⁊. q. i medio. ⁊ vna pma 4 doc. 3. ca. pmo. Ca. pmo circa pu. — F — G — Te. 71. in fine. — Com̃ cō. 14. ad me dium. Cap. 4. — H

I animaliũ 2°. Et q: cõplones iuſtitiales due ꝑmanent ꝑe
Colli̇ ca. 4. cũ me. d. ũ. 1. 2. 8 ꝑtib° cap. 9. cir. ꝑn opatiões nobiles exercẽtes: io nã illas ꝓducit ⁊ ↄſeruat: ⁊
nõ par in hoc laborat. ℂ Ad aliud dõm: ꝙ intell's 2ᵉ exi/
ſtit ad pñs: intell's qdẽ pn^{cⁱ} q p ſe venit ad hñtẽ. diia. 3. qui
quidẽ ſicut lumẽ quoddã nobis inatũ: vex ſemp teſtaᷓ: q̃/
lis de quolibet cẽ aũt nõ cẽroẽ totũ mai⁹ ſua ꝑte ⁊ ẽ ali⁹ in/
tell's q eſt aĩe põ itellectiua: ⁊ hic verus ẽ aliqñ: ceu qñ vex
T. c. 21. intelligit: vel falſus qñ falſum. 3° de aia. Uel cõplo ponde/
ris eſt in intellectu: put dᶻ virtus paſſiua: ipſa. n. corrupti/
bilis eſt: pura imaginatio: aut phãtaſia: vel virtus imagi/
T. cõ. 20. natiua. 3° de aia: nõ. n. qd̃ eſt in itellectu opꝫ in re fore quo/
T. c. 25. cũq: mõ: cũ non ſit credere intelligere. 3° phy. q: intell's eſt
potẽtie maioris q̃ nã. diia. 4. põt. n. ↄiuncta ſeparare: diſiun/
cta ↄiũgere. Jdẽ de cõplone pũderis nõ eſt ſcia vera per/
fecta p pn^a vel cãs: aut effect⁹ tradita: ſed ſcia iꝑꝓpie eq/
uoca: vel eſt ſcia negatiua: ⁊ talis põt eſſe de nõ ente vocãs
K ipſum nõ eſſe: ⁊ qũo: ſicut de iſinito ⁊ vacuo ẽ ſcia. ℂ Dõm
etiã: ꝙ ſicut hꝫ cẽ ita ⁊ notificari: ⁊ genus hꝫ ⁊ diias ↄſilr.
neq: ẽt diffõ vel deſcriptio affirmat rẽ eſſe: aut negat: cum
eius intell's ſit ſimplex: circa quẽ vex nõ exiſtit aut falſum.
T. c. 26. 3° de aia: ſꝫ qdditatẽ rei ſimplr denotat: nõ differt. n. a dif/
finito: niſi q: illud nomẽ eſt iplicitũ: hoc autẽ explicitum.
diia. 4. ℂ Ad aliud dõm: ꝙ mẽſura ẽ in re aliquo mõ ſaltẽ
ſm ꝙ res dᶻ a reor reris: ſꝫ non put dᶻ a ratitudine: ⁊ ſicut
hꝫ cẽ ita ⁊ mẽſurare. Jntell's. n. paſſiu⁹ vt ṽtus imaginati/
ua: hãc põt ex ſimplicib⁹ copulare: ceu homẽ cõponit volã/
Circa me. tẽ in mõtẽ ſmaragdinũ: ꝑ ꝑma de virtutibus cap. 5°.

ℂ Differentia. XIX.

QUod non ſit ponẽ cõplonẽ ſimpli/
cẽ ex ſemiſſe vel cal'aꝫ
vel fri. ſic. vel hu. oñdiᷓ: qm̃ nullus phoꝝ aut
medicoꝝ poſuit añ Gal'. cũ nõ ſit tantos ac ta/
L les inſufficientes dare. ℂ Adhuc eam negans
T. c. cõ. 29. ſi alicubi poſſit hñ. qm̃ Auer. fere nihil in libro il lo dicit: ſꝫ vide 2° ꝑ. ge. cõ. 48. vbi etiam Auer. ite rũ ſe ſmit tit ad 4^m methe. ex qb⁹ ipſe qñ dominã tẽ hẽmiſ ex exponẽ in li° illo. Auer. colli̇ꝫ 2°. cap̃ ꝑ inqᷓ fore ꝓbatum ex 4° metheo. qũq:
tm̃ cẽ cõplones: ⁊ vnã eq̃lẽ: ⁊ alterã iequalẽ: quã ↄñr in 4^{or}
cõpoſitas ſeq̃ſtrat. ℂ Ampli⁹ hoĩum qſq: ꝑticipat cõplo/
ne humana: cũ oẽs ſint eiuſdẽ rõnis: ⁊ ſed ipſa cõpoſita: ẽ. n.
cal's ⁊ hu. compoſita. Jgiᷓ erit q̃cũq: cũ inferius ſemp ſu/
ſcipiat ꝑdicationẽ ſuꝑioris: nõ. n. ab eo ſt abſolui. ℂ Rur/
ſus cã ⁊ effect⁹ ſunt ꝓportionabiles. 2° phy. vñ in techni s.
nata qdẽ a hn° ꝑncipii: virtuti ⁊ initio atteſtanᷓ: ⁊ ꝑn^m his
q̃ ab eo. Sed cãe cõplonis efficientes: vt elīra ꝑ ſuas qua/
litates ſunt cõpoſite: ac ↄſeruantes: vt aer cũ aliis rebus. ſ.
nõ neceſſariis. Jgnis. n. cal's ⁊ ſicc⁹: aer cal's ⁊ humid⁹ ⁊ẽ.
eſtas ca. ⁊ ſicca: ⁊ cibus qs cal's ⁊ hu. ⁊ reliq̃. Silr hu. qui
ſunt effect⁹ cõplonis cõpoſiti extãt: ceu cholã cal'. ⁊ ſic. ⁊ẽ.
Eodẽ quoq: mõ ⁊ calor inſtrm cõplonis ⁊ nãe cõpoſit⁹ ẽ.
cal's. n. ⁊ hũidus pnũtiaᷓ. colli̇ꝫ 2° cap̃ 7°. Jdẽ ⁊ corpus
Colli̇. 1. c. 27. cõpoſitũ. ℂ Palin: cõplo eſt q̃litas ꝓueniens ex actione ⁊
paſſione ⁊ reliqua. diia. 17. qd̃ nomẽ denotat cõplo. Jdem
L. 2. t. c. 32. in fine. eſt ꝙ coniunctio: ſeu copulatio qualitatũ. ℂ Et. in oi nã ẽ
M aliquid mãe: ⁊ aliquid forme. 3° de aia. quoꝝ ꝑ^m ꝓportio/
T. cõ. 17. naᷓ q̃litati paſſiue: reliquũ actiue: humidũ. n. ⁊ ſic. ſunt vt
T. c. 30. mã: calm ⁊ fri. velut forma. 4° apparẽs metheo. vñ ibidẽ.
Facit qdeꝫ faciens duabus virtutibus: ⁊ patiᷓ paſſiõibus
duabus: faciens qdẽ eſt calm ⁊ fri. patiẽs quoq: ſic. ⁊ hu.
Oportebit igiᷓ in cõplone duo hꝫ coexiſtere. Jtaq: nulla
complexio ſimplex exiſtet compoſitarum media.

Ca. 2. 18. ⁊ ca. 3. in fi. ⁊ cap. 8 añ me^m **Jn oppoſitum** Gal'. complonũ primo cũ alio/
rũ plurimis ſequacib⁹. Ait. n.
plures medicos ⁊ phos quatuor compoſitas diſtemperatas
cognoſcere: ſed alias quatuor ex ſemiſſe hax gñatas: igno
ro qũo dereliquerunt. ℂ Palin: vbi eſt dare magis ⁊ mi/
nus: eſt dare ⁊ mediuꝫ. Cũ igiᷓ inueniaᷓ multũ diſtẽperata ad
caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ: ⁊ diſtemperata multũ ad fri. ⁊ humi.
⁊ ita in aliis: inuenietur ⁊ media vtcũq: inter hec ſic extre/
ma: hꝫ aũt erit aliqua quatuor ſimpliciũ ſm mediũ diſtẽ/
perataꝝ ſolum. diia. 17. Cũ. n. elīta diuerſimode ꝓportio/ N
nata veniant ad miſtionem: quoꝝ effectus eſt cõplo: qd ꝓ/
hibebit cũ ignis caliditas ſuperet frigiditatẽ aque aut eẽ:
non aũt humidũ aeris ſiccũ terre: vt vnũ qd ↄſurgat equa/
le mediũ inter ſic. ⁊ humidũ: aut humidũ ſuperᷓ a ſicco: vel
eẽ: ⁊ frigidũ aque ↄtẽpereᷓ ignis calidor: pp qd̃ ad hoc qs
aduertens: quatuor ſimplices ponet complexiones.

Propter primũ quideꝫ ſciendum ꝙ quid ſit
complo: quiq: ipſius modi
oſtẽſum eſt diia. 17. Entiũ aũt quoddam eſt ſimplex oĩno:
aliud cõpoſitum diſariam: nõnullũ ṽo intermedium. Pri/
mũ quidẽ duplex exiſtit: qdd̃ã. n. eſt potẽtia tale pura: ceu
hyle cuius exiſtit cẽ in poſſe: ſubſtãtiaᷓ. n. per poſſe Auer.
Ca. 1. circa ꝑn^m. Cõ. 70. de ſubã orbis: ⁊ ſꝫ ꝑ phyñ. videaᷓ ſentire ↄ̃riuꝫ: tunc. v. ſubã
eius ablatione potẽtie corrũpereᷓ apud generationem: ⁊
eſſet in ꝑdicamento ad aliquid ⁊ non in ꝑdicamento ſubẽ.
Quod forſitan euenit: eo ꝙ potẽtiã ipſius ↄſiderauit illic:
O prout reſpectũ quendã importat. Aliud ṽo actu tm̃ velut
cãns ꝑmus. Eſt. n. actus ꝑmus purus ⁊ immunis ab oi po^a.
12. meta. Que aũt hoꝝ duoꝝ media forme ſunt cõpoſite ⁊
T. c. 35. ⁊ 36. mãe compoſite. Cõmẽtator ꝑ phy. Jn oib⁹. n. ſm Boetiuꝫ
Cõ. ꝑmo in medio. citra ꝑ^m eſt compoſitio ex qd̃ eſt ⁊ quo eſt. Et in de cauſis
cõmen. intelligentia cõponiᷓ ex quidditate ⁊ eſſe. Eſt eniꝫ
habens hyliatim ⁊ formam: ſilr ⁊ aia. Cõpoſitũ quoq: di/
ſarie corpus eſt maxime humanũ. Jpſum nãq: ceteris cõ/
poſitius exiſtit corporibus: cũ in eo gradus oĩum reperiã/
tur entium: a mã. n. incipiens ſicut cetera: hec prima ꝑ ſim/
plicia corpora tranſiens ⁊ cõmiſta: vſq: ad ens porrigitur
Colli̇. 1. c. 17. intellectuale. 5° ⁊ priori diia. Quapropter cõcedit. phy. 8.
microcoſmũ exiſtere: vñ ad vltimuꝫ deueniẽs compoſitio/
nis graduũ: in nullũ ordinaᷓ vlterius aialium. Eſt nãq: fi/
nis ⁊ vltimũ qd ẽ a nã intentũ. Mediũ ṽo iſtorũ ſimplex
P eſt ⁊ cõpoſitum: ſm ꝙ fuerit ad diuerſa comparatũ: nam ꝓ
comparationẽ ad ꝑ^m ſimplex dẽ cõpoſitũ: relatione quoq:
ad vltimũ dẽ ſimplex: qd̃ erit magis q̃to plus mãe appro/
pinquabit prime: aut primo cõdenti: vnde elīta compoſi/
ta ſunt reſpectu mãe ꝑme ⁊ forme: ſunt tm̃ ſimplicia corpo/
ra rel'one miſtoꝝ. Ex his. n. cõponunᷓ metherologica: ex
qbus ↄſtituunᷓ minere: ex hiſq: terre naſcẽtia: ⁊ que dein/
ceps. diia. 16. que diuerſa cõparatione ſimplicia dici pñt ⁊
compoſita. ℂ Gratia huius quod dᶻ ex ſemiſſe: ſeu mediũ
ſciendũ medietates in vniuerſo. 10. fore: quaꝝ due ſufficiãt
in pñti. vꝫ. arithmetica medietas. ⁊ geometrica. Eſt autẽ
arithmetica diſpõ: que equas tm̃ ꝑ diias diuidit q̃titates:
puta. 1. 2. 3. aut. 2. 3. 4. Jn hac. n. mediũ ſituaᷓ indiuiſibile ⁊
vex: ⁊ ideo reip. que a paucis gubernaᷓ: cõparaᷓ. Geome
tria ṽo terminos equali ꝓportiõe cõiũgit: q̃ qdẽ in cubica
repitur figura: ceu in taxillo. Jn eo nãq: ſuperficies. 6. exi/
ſtunt. 8. anguli. ⁊. 12. latera cuius paradigma eſt. 6. 8. 12. ſi/
militer. 1. 2. 4. Jn ipſa nãq: nõ medii ſumitur equalis ⁊ in/
diuiſibilis diia oĩmoda: verũ ꝓportiones tm̃: non enim. 8.
Q recte medium inter ſex extat ⁊. 12. neq: duo vnius ⁊. 4. Et
ideo monocratie ſimilatur magis: in qua ciuiũ oĩuꝫ ⁊ po
Capi. 45. ⁊ 48. pularium eſt medietas valde lata ⁊ quedã equalitas Boe
tius 2° arithmetice. Duplicis quidem hꝫ eq̃litatis: vna eſt
equaliũ in quãtitate vt arithmetica: ⁊ altera ſimiliũ in qua
litate: vt q̃ ſm medietatẽ geometricã dicta: qua qd̃ iuſtum
Cap. 3. ⁊ qd̃ ṽturis vir dᶻ equale. 5. ethi. Hos quoq: ſermones at/
tuli: q: in ſapiẽtũ orõnib⁹ repiunᷓ interpoſiti nõ raro. Sed
vt ſit familiarius dicere me^m extat duplex. vnum qdẽ reale
indiuiſibile ⁊ per equidiſtantiam: velut duo inter. 1. ⁊. 3. ⁊
4. inter. 3. ⁊. 5. eſt medium aliud quo ad nos habens latitu
dinem ⁊ diſtantiam inequalem: vt. 8. inter. 6. ⁊. 12. quale eſt
medium aſſignatum in virtute morali ethicorum apparẽs
2°. Uirtus. n. deſcribitur per eſſe quo ad nos mediũ: ⁊ hu/
Capi. 5. iuſmodi quidem medium multitudinis ⁊ paucitatis com/
plexio obtinet humana ad alia realata primo prima.

A Docᵗᵒ 3ᵒ ca.1.circa ꝑn.⁊ ca.2. an ꝑnᵒ. ca.8. ca ſi. Capi.1.

Propter ſcdm quidē ſcièdū ꝙ Gal. ꝑ cōplō/ num ꝑter q̄tuor cōpoſitas cō/ plexiones ſimplices:dicit ſe q̄tuor alias adinueniſſe:vt oēs cū ꝑpata numero ꝯtineanṫ nouenario:qḋ nō ſimplr̄ teſtaṫ: ſed ad id talē conaṫ demonſtrationē afferre. Supponit.n. ceu probatū ab altera ibidē hereſum q̄tuor eſſe cōplōnes cōpoſitas diſtēperatas: quarū vna reprehēdit ⁊ conuincit alteraꝫ:eo ꝙ vna duas tm̄ cōplōnes ponebat calidā ſic. ⁊ fri.humidā. Ca. ꝟo hu ⁊ fri.ſic.nequaq̄ꝫ.dr̄ia.18. Hoc ita/ ꝗ ſibi ex accōmodato aſſumpto ꝓcedit calm̄ ſtat cū ſicco: vt in calā ⁊ ſic.cōplexione:⁊ ſtat ſilr̄ cuꝫ humido: vt in ca. humi.de quo minus vꝫ ſm ſectā cōplōnē ca.hu.deſtruētē: igiṫ ſtabit cū medio inter humidū ⁊ ſiccū:cū medium hoc ꝓpinquus ēt ſit calido q̄ꝫ humidum:qḋ poſitū eſt ſtare. Si/ militerq̄ꝫ frigidū ſtat cum ſicco ⁊ humido ⁊ reliqua. Itaq̄ꝫ erit complō calida tm̄ ⁊ frigida tm̄. Eodem quoq̄ꝫ mō ſic/ cum ſtat cum calido: vt in ca.⁊ ſic.ceu conſentiunt hereſes ambe:⁊ cum frigido vt ſecunda repulſa prima. ergo ⁊ cuꝫ medio ſtabit inter calidum ⁊ fri.cōtempatio: ꝓpiꝰ.n.id ſicco q̄ꝫ frigidum:quare ſi ſiccū ſecuꝫ frigidū compatitur: multoplus ⁊ medium:⁊ ſimiliter eſt de humido:ſtat.n.cuꝫ calido ⁊ frigido. Sic igiṫ due alie erunt cōplexiones ſim/ plices vt ſic.⁊ hu. Itaq̄ꝫ cū primis duabus reddentur qua tuor. ¶ Olfaciunt ēt ſermones eius hꝫ ratiocinationem. Motus omnis fit de extremo in extremum per medium. Cum igitur fiat trāſitus de ca. ſic. complexione ad frigi.⁊ humidam : ⁊ de calida ⁊ humida ad frigidam ſiccam per medium fiet:quod erit aut cali.ſolum:aut frigi. vel ſic.ſeu humida. Uolenti quoq̄ꝫ fortaſſis amp. veritatē q̄ꝫ apparē tem ꝓbabilitatem ꝓſequi medicinalē Gal̄.ac eius non cō/ ſentiet perſuaſioni. Nō.n.opꝫ ſi calm̄ ⁊c̄.ſtet cū ſic.⁊ hu. ꝓ/ pterea ſtare cū horuꝫ medio : eo ꝙ in omni miſto ⁊ medio hꝫ hoc quidem magis:id aūt minus per modū potentie ⁊ actus.dr̄ia.18. ¶ Adhuc.vbi ꝯcurrit actio ⁊ paſſio tolliṫ mediuꝫ:cū vnū habeat victoriā ſuper aliu.1. ¶ Amplius. In extremis:puta in ſicco ⁊ humi.q̄ñ poniṫ ſtare calidū ⁊ fri.eſt latitudo:⁊ ꝓꝑ hoc ꝑmanentia ⁊ forme acq̄ſite:non ſūt in medio:cū ipſum importet rōnē indiuiſibilitatis ma/ gis. ¶ Ad aliud ēt dōm: ꝙ nō eſt neceſſe dare mediū per/ manens reale nūc inductū:vt nouaꝫ formā inter extremā. dr̄ia.18. Aut ſi deṫ mediū illud trāſiens:non perdurat etiā fere momento impotens diſariā excedēti reſiſtere:tale ve/ re mediū cōplōnē non conſtituit : cū ſanitatem neq̄ꝫ angu/ ſtam:neq̄ꝫ impartibilem queramus.dr̄ia eadem. ¶ Colliꝫ ꝟo 2ᵒ.nō ſolū cū antiq̄oribus Ga.quatuor ponunṫ tm̄ eſſe cōplōnes vt compoſitas: ſed negando ſimplices quatuor: q̄s fateṫ Gal̄.ſe inueniſſe argumētatiōe in illū ex ſnīa inue/ biṫ Ariſt.methe.or̄ 4ᵒ ꝑcipue ita. Scias in ſūma ꝙ mē/ ſura duoꝝ qualitatū actiuaꝝ ſequiṫ a mēſuris duaꝝ qua/ litatū paſſiuarū:ideo q̄ forme ꝓprie ꝓprias hūt mās ſub ( ) ieas:ac ſi dicat ꝙ qualitas actiua exn̄s velut forma requirit paſſiuā tanq̄ꝫ mām.in omni eniꝫ vt dictuꝫ mā experiṫ aliqd loco māe ⁊ aliquid forme.ꝑma mā exceptis ⁊ vltima for/ ma:neq̄ꝫ ēt ſine mā exiſtat forma:ipſa eni nō ſeparaṫ a mor/ phea.ꝑ de gene.⁊ cor. ¶ Amplius codē 2ᵒ.vnaqueq̄ꝫ rerū que appropriaṫ cōplōni de necītate appropinquaṫ dn̄ationi q̄litatis actiue que ſtat loco forme:⁊ dn̄ationi q̄litates paſ/ ſiue que ſtat loco māe. Si eniꝫ nō ſic eſſet iam cōplōnatum nō eſſet vnū in forma:imo duo.ꝓpter qḋ cū nō ſit dare ma/ teriā ſine forma aut ecōtra.itaq̄ꝫ oīs erit cōplō compoſita: nullaq̄ꝫ ſimplex. Qḋ fulciṫ:q̄ 4ᵒ methe. ſimplex ⁊ nālis gn̄o eſt ꝑmutatio a virtutibus actiuis:caliditate.vꝫ.⁊ fri/ giditate:cū ꝓportionē habuerint ex ſubiecta mā vniuſcuiuſq̄ꝫ na/ ture.hꝫ aūt virtutes ſunt paſſiue:ceu ſiccitas ⁊ humiditas. ¶ Uolēs aūt Gal̄.defendere dicit ꝙ q̄ñ cōplō eſt cal̄. ſim/ plex aut frigida nō eſt forma ſine mā: q̄ñ mediū ex ſicca ⁊ humida:eſt mā cali aut frigidi.vñ 4ᵒ methe.patiēs q̄deꝫ humidū aut ſiccū ⁊ alia ex his. ¶ Sed q̄ difficilius ē aſ/ ſignare quo humidū ⁊ ſiccū habeāt rōneꝫ agētis ⁊ forme: calm̄ aūt ⁊ frigidū patiētis ⁊ māe. Ut igiṫ ſaluenṫ ſimpli/ ces paſſiue ſic.ſ.⁊ hu.ſciēdū ꝙ q̄litates oēs interdū dicunṫ actiue.vñ in techni Gal̄.has oēs q̄tuor vocat operatiuas. Et Haly.ibidē. Gal̄.ſequēdo ſnīas dialeticoꝝ omnes nomia/ uit q̄litates actiuas:q̄ q̄litates actiue ⁊ paſſiue in vno cap̄ dialeticoꝝ ꝯtinenṫ.vnde ꝑ v̄tutū nālīū cap.3. Ari.nōnū q̄ꝫ in libris de gene.⁊ cor.his q̄tuor vtiṫ.ſ.tā q̄ꝫ actiuis oibus ſigillatim ſeparatis:in libris aūt methe. ꝓblematū ⁊ plurib aliorꝫ locis duabꝰ ſolū actiuis ⁊ duabꝰ paſſiuis. ¶ Et fir/ maṫ:q̄ñ ⁊ ſi q̄ꝫtitates ſm ſe ipſas ſint impfecte ad eaꝫ que operis directionē theorice 2ᵒ.⁊ regimine ſani.ſm rōne qua/ litatis que ꝓpriū actionis extat inſtrumētum:multiplicata quātitate multiplicaṫ ⁊ v̄tus ⁊ idē actus:cū forma debitā quātitatē requirat in mā:qua fulcita egrediṫ actus q̄litate media.vñ quāto fuerit magis extēſa:tanto plus fortificaṫ operatio:cum oē agens multe quātitatis eē expediat. ꝺ cā 2ᵒ.ignis eniꝫ actiuiſſimus in tā modica pōt ſumi q̄ꝫtitate:vt minime operṫ.cōplōnū 3ᵒ. Poterit itaq̄ꝫ itātū augeri quā/ titas in q̄ fulciṫ q̄litas paſſiua:minuiq̄ꝫ tm̄ illa in q̄ actiua: ꝙ id qḋ proueniet a paſſiuis habebit rōnē forme ⁊ agētis: qḋ aūt ab actiuis patientis ⁊ māe:ita ꝙ mediū calidi ⁊ fri gidi exiſtet:vt mā ſicci ⁊ humidi formalis ⁊ actiui. Sic ēt mā cōplōnis tēperate ſicca poneṫ ⁊ frigida. ꝓpter eniꝫ na turā ſpeciei totius ea tendit ad calm̄ ⁊ humidū cū ſuo tpa/ mēto.lꝫ eniꝫ caliditas ⁊ friditas per ſe ſint q̄litates actiue: ⁊ ſiccitas ⁊ humiditas paſſiue:ꝑ accn̄s tm̄ ſecus hoc modo pōt ꝯtingere. ¶ Dubitaṫ q̄ dictū ē ꝑ Gal̄. Ariſt.vti qua/ tuor qualitatibꝰ vt effectiue.2ᵒ de gene.⁊ cor.cuꝫ ibidē di/ cat calm̄ ⁊ frigidū fore actiua:ſiccitas aūt ⁊ hūiditas paſ/ ſiua:⁊ declarat ꝑ eoꝝ actus. ¶ Forte dōm ꝙ id dixit Gal̄. aduertens ꝙ Ariſto.illic agit de gn̄one ſimplicīū elemēto/ rū:que vigore ꝑficiṫ qualitatū in ſubſtātijs fundataꝝ tāq̄ꝫ inſtrumētorū ipſarū:ita vt nō ſolum ex aere fiat ignis aut ex terra aqua:ſꝫ ecōtra. Qḋ fieri opꝫ hūiditate ⁊ ſiccitate tāq̄ꝫ actiuis. Declarat ⁊ illic Ariſt.effectus nō ſolū ꝓueni/ re a calō ⁊ frigido:ſꝫ a ſicco ⁊ humido:vt in libro ēt appa/ ret pharmacoꝝ:⁊ 2ᵒ ꝑmo. Unaqueq̄ꝫ nāq̄ꝫ qualitas reſpe/ ctu effectus ꝓgrediētis ex ea pōt dici actiua. humiditas.n. humectat:remollit:applanat ⁊ hꝫ:ſiccitas ꝟo exiccat:indu rat:exaſperat ⁊c̄. ¶ Quidam ꝟo dixerūt paſſiuas ēt vere dici actiuas ꝓpter reſiſtentiā qua paſſionē cauſant in agēs iuxta illud phyſi.1. Omne ſimul actiuū ⁊ paſſiuū phyſice. Sed nō tam vilis Gal̄.extitit intētio:ſicq̄ꝫ cōis. Aliqui ꝟo dixerūt eas agere ꝑ accidens:⁊ actiuarū vigore. ſicut humi/ dum humefacit non per ſe:ſed per frigidum conſtringens ⁊ ingroſſans ſubtile:ceu in conuerſione aeris in aquā. Sꝫ hic extraneus actionis modus ⁊ impertinens. Ex his igi/ tur indicatur ⁊ concluditur paſſiuas etiam qualitates ha/ bere nōnunq̄ꝫ rationem agentis ⁊ forme:ſed Auer. reſpō/ debit talem formam materie improportionalem fore.

Propter tertiū ꝟo ſciēduꝫ ꝙ hꝫ cōplōnes q̄/ tuor ſimplices ⁊ maxime paſ/ ſiuas nō eſt ponere medias ſm medietatē arithmeticā con/ ſiſtētē in eſſe indiuiſibilis medij ⁊ veri. Qḋ oñdiṫ:q̄ ſi po/ naṫ calm̄ fridū excedere:mediū ꝯtemperatū ex humido ⁊ ſicco nō poterit ꝑmanere:duplr̄ vere.ꝑ q̄dem q̄ cū calm̄ ⁊ fridū ſint actiua ⁊ ſiccū ⁊ humidū paſſiua: ⁊ ꝯtra ſi debent adinuicē agere vt tactū:opꝫ vnū alterū ſupare. Alioqn nō eſſet actio ⁊ paſſio. In momēto.n. remanebunt q̄ſi coequa ta:poſtea fit alterū dn̄ari alteri: vt calm̄ frigido ⁊ ſiccū hu mido aut ecōꝰ:⁊ ita ꝯſurget cōplō cōpoſita:ceu cal̄.ſicca:vel frida hu. ¶ Rurſus calm̄ datū ſuperexcedens ꝯſumet hu midū qḋ dabaṫ cū ſicco facere contēperamētum qḋdā me diū:⁊ cōplō calā reddeṫ ꝯſir ⁊ ſicca : ſilr̄ humidū ꝯtēpera tuꝫ ſicco in frida cōplōne ꝑdurare nō pōt:vt cōplō ſit ſim/

Marginal notes: B G.ho te/ chnis tra. de teſtica lis.c.8.in ſine. C B P Cap.2. Cap.4. Circa ꝑn. C Te.c.8. G Li.1.c.16. diſtin.3. Doc.1ᵒ ſum.2ᵃ.c. 1.2.3.4. Te.c.16. D Co.1.ꝑmo 1ᵒ medio. Te.c.19. In argu. Te.c.29. 21.c.33. Colli.1.c. 8.1.42. Te.c.⁊ T.c.23. in ſi.

J plex frida ꝓpter ꝯtrietatē ſicci ad humidū ſeu vltrā. Frigi
dū ēt qd̄ mediū datum inter ſiccū ꝛ humidū aut humidius
reddet incrudādo illud vel ſiccus cōgelādo. Multo ēt mi/
nus hac via erit ponere ſimplicē ꝑmanentē aliquādiu: aut
forſitan impoſ͛e in paſſiuis eo ꝙ calm ꝛ fridū efficaciſſime
q̄litatū nō permanēt ſiſ͛ iuncte niſi exceſſu vnius ſup alteꝝ.
Siſ͛r ſiccū ſi ponat̄ excedere: cū ſit lima exacuens caliditaꝰ
tē ſuſcitabit calm̄ de medio poſitū in extremū alterum: aut
ſi fuerit valde ſiccū: reducet illud mediū ad fridītatē pabu
lum ſubtrahendo: cū humidū ſit nutrimēti mā: ſic. ꝛ humi
dū ſuperuenire tribus aliis poſitū ex medio aſſignato ſuſci
tabit fridū. Multū eniꝫ humidū in corporibus miſtis ma
gis ſibi fridū aſſociat. pbl̄. appens 3°. ¶ Volet ēt has for/
Probl. p̄ 1.6. te qs eo īpugnare mōtquo ꝛ tpata cōplo īpugnabat̄ certe.
Scōm vo medietatē dictā geometricam ꝛ quo ad nos ac
K apparentem pōt ꝯcedi Gal. ꝓbabilē magis q̄ꝫ mathemati
cam ꝯſiderationē perſcritari: ſicut eius expoſtulat ſcie mo/
dus: aliquo tpe q̄tuor p̄dictas ſimplices cōploñes ex ſemiſ
Circa fin. ſe poſitas iter diſtēperatas oino cōpoſitas ꝑmanere. vñ. 6.
de reg. ſa. id ſentiēs inqt: in libris de craſib⁹ dictū eſt ipoſ͛e
permanere ad multū diſcraſiā aliquā vnam. Ipſa nāqꝫ ſi/
biipſi ex necītate acqret aliam: ꝛ iō plurimis medicoꝝ 4^{or}
Cap.3. viſe ſunt eē ſole diſcraſie cōpoſite. Et in 7° curatiue. Sicci/
tas inculpabili exñte oppōne: que ꝺm calm̄ ꝛ fridū exñtes
ꝺm ſeipſaꝫ ꝑmanere nō pōt. Q̄ď ꝛ. A. p̄ pᵃ interꝑs Gal. ſu/
Doc.3.c. 1.ver.A. ſcepit ingens. Iſte tñ 4^{or} ſimplices nō diu permanent. Ca/
liditas nāqꝫ maior q̄ꝫ oꝫ reddit corpus ſiccius q̄ꝫ opꝫ. ꝛ fri
giditas maior q̄ꝫ debet cito reddit ipꝫ humidi⁹ q̄ꝫ opꝫ hu
miditate cōnea. ꝛ ſiccitas maior q̄ꝫ debet reddit ipꝫ cito fri
L gidius q̄ꝫ opꝫ: hūiditas vo facit veloci⁹ fridi⁹ q̄ꝫ opꝫ: imo
Becto tũ. trac de te ſtic.c.10. qd̄ plus tandē nō perdurāt cōploñes ēt cōpoſite iuxta illō
techni. Decidente calª ꝛ ſicca craſi. ¶ Sed ꝯ hoc videt̄
qd̄ ſcribit̄ in techni de corꝑe ſemper tali vt egro ꝑ oēs eta/
tes permanēte tali. ¶ Dōm ꝙ duplex eſt diſpōnis inherē/
tia. vna quidē habitudinalis ꝛ hec ſemꝑ permanet ſuo mō
ꝛ inclinationē hꝫ ad ſua pñᵃ: vt apparet de ꝑmutatione fa/
ciei: in de aere ꝛ aqua. Alia vo actualis ꝛ hec ꝑmutat̄ ꝯti/
nue: ꝺm ꝙ calor alr̄ afficit humidū nūc q̄ꝫ ꝑus de qua veri
ficant̄ ſermones ꝑmiſſi: ꝛ de hoc aptius appebit dña. 22.

Propter quartū qdē ſciēdū ꝙ vtriuſqꝫ rōnes pro parte ſyllogiſāt: ꝛ ideo
his ꝛ illis opꝫ breuiter dicē. ¶ Ad pᵐ igit̄ dōm eos itelle/
xiſſe has nō ꝑmanē i medio arithmetico viſqueqꝫ. ¶ Ad
aliud qd̄ dōm apparuit. ¶ Ad aliud dōm ꝙ nā humana ē
cal. ꝛ hu. in cōi aliis enrib⁹ cōparata vniuerſis: ſub q̄ ſunt
multi gradus ꝛ lati vnius extremoꝝ i aliud: ſub tali nāqꝫ
cōi nō ſolū ſimplex cōplo ſeu itēpata ꝯtinet̄ ſꝫ ꝛ tpata oīs.
M ¶ Ad aliud dōm ꝙ cā ꝛ effect⁹ ſunt ꝓportionabiles ꝯuer/
ſiꝫ: quātū ad q̄ſdā ꝓprietates maxie cōes: vt ſi cā vñs ꝛ effe
ctus: ꝛ ſi vniuoca vniuoc⁹ ꝛc̄. Nō tñ q̄ꝫtū ad oēs ꝓprietates
ſingulares: nō. n. ſi cā ē vna ꝛ effect⁹ vnus: neqꝫ ſi ſimplex ꝛ
effect⁹: cū in effectu nō oino ſaluet̄ rō cāe. verificat̄ ēt i cāis
ꝑ ſe ꝛ imediatis magis. Elīta nāqꝫ lꝫ ſint q̄litatib⁹ affecta
duob⁹ excedētib⁹ admiſta: qñ tñ in 3ᵐ trāſeūt: alterant̄ ipe
ꝛ ꝑmutant̄. Siſ͛r ꝛ cāe ꝯſeruantes ꝛ ꝑmutātes: hec ēt hñt
vnā q̄litatē excellētiorē: q̄ necio ſibi alteraꝫ aſſociāt. ¶ De
humorib⁹: calore ac corꝑe dōm ꝙ ſecus ē loq de cōploñe i
q̄ ſunt ſolū q̄litates elītoꝝ in tertiū redacte vnū ex coalter
natione cōploñis vniuſcuiuſqꝫ. Et de corꝑib⁹ in qbus ē pᵃ
Arᵉ.2.in medio. cōplo cū q̄litatib⁹ vtutes ēt ſubaꝝ magis ſaluant̄ elītoꝝ.
ꝑp coꝝ. n. q̄ꝫtitatē fulciunt̄ q̄litates. vt oñſuꝫ eſt: ꝛ itēdunt̄
ita vt nō ſimplices ꝑmaneāt verū ſibi aſſociēt alias: ꝛ red/
dunt̄ ita cōpoſite ꝓpter coꝝ eleuatiores q̄litates: ꝛ in h̄ ſal
uat̄ Gal. vtcūqꝫ. ¶ Aut dōm. ꝙ rō realr̄ ſic eſſe ꝯuincit: ap
paret tñ ſumpto medio aliud latiori. ¶ Ad aliud dōm ꝙ
Gal. fatet̄ ſe has q̄tuor ſimplices cōploñes ſubiunxiſſe. vñ
eſtimādū eſt ꝙ añ tpe eius nomē ꝛ rō ēt exciteāt cōploñes

cū igit̄ ſolas q̄tuor cōpoſitas ponerēt: nomē ꝛ rōnē indicā N
tē cōpōnē ſibi attribuerunt. ¶ Vel dōm ꝙ in cōploñe ſim/
plici q̄tuor eſt ēt copulatio q̄litatū: lꝫ illarū vna ſit excedēs
ſolū. ¶ Ad aliud dōm iā apparuiſſe ꝙ hoc nō ꝯuicit ſouē
volētes Gal. eo ꝙ aſſignatū eſt in cōploñe ſimplici: duduꝫ
qd̄ māe ꝛ qd̄ forme: aut ꝺm v̄itateꝫ has nō eſt dare cōplo/
nes: vt d̄claratū extat. ¶ Ad alteri⁹ ꝑtis iducta iā ſatis ino
tuit qd̄ dōm. ¶ Ad ſermonē vo Gal. dōm ꝙ lꝫ ſit dare me
diū: nō tñ ꝑmanet. cōplo vo querit̄ ꝑmanēs nō ſucceſſiua.
¶ Ad hō ꝓbationē dōm ꝙ ꝓhibet rō ꝯtrietatis: requirēs:
ſi debet actio ꝛ paſſio fieri: vnius ſup alteꝝ dñium: vt oſtē
ſum antea. nō eſt aūt inconueniēs ꝙ aliqd ꝺm veritatem ꝛ Arᵉ.2.in medio.
realiter ſit vnū: ꝺm tñ apparentiā ꝛ ꝺm phātaſticum aliud
foꝛe iudicatur: ceu differentia declarabitur. 47.

¶ Differentia. XX.

Quod melicus ſit ꝓpinquior eq̄lita/
ti pōderis vel mēſu
re: tēperamēto iuſtitialis certi: vt ſcōi modoꝝ
8. oñdit̄. Q̄m mediū plus diſtat a medio q̄ꝫ O
aliqd̄ extremoꝝ inter ea diſtet ab ipſis: cū ſint
diuerſe coordinationis. Sed cōplo pōderis eſt vnū mediū
iuſtitialiſqꝫ certi nā aliud. vtrūqꝫ. n. notificat̄ ꝑ eſſe media/
le ſuis extremis melicus vo vni extremoꝝ iter ipa cadēs.
cū fridītate remittat̄ ꝛ ſiccitate calm ꝛ hu. vite nāe huma/
ne: qd̄ in terminis cōib⁹ poſſet more geometrico declarari.
¶ Adhuc cōplo pōderis ꝑciſe ponit̄ tpata. ſꝫ q̄ iuſtitialis
certe declinat ab ea caliditatē ꝛ humiditatē: q̄ vo minus de/
clinat: illi ꝓpingor erit. hec aūt ē melica: cū frida ſit ꝛ ſicca.
¶ Itē. cōplo cui⁹ calꝫ ꝛ hu. ē eleuatū: magis recedit a tpa/
mēto: q̄ꝫ illa cuius ē remiſſuꝫ: cū in ea ſumuꝫ ſit tpamentū:
ſed hō eſt iuſtitialis certa relatiōe ad melicā. ¶ Rurſus q̄
magis eſt alterabilis ꝛ ꝑmutabilis ampli⁹ recedit a medio P
tpamēto q̄ꝫ eius oppoſita. hō vo certa exiſtit iuſtitialis. vñ
dña 18. Propter qd̄ mēſurata corpꝫ laborāt multotiēs ꝛ Prio pᵃ doc.3°.c.1
ꝑmutant̄ facile: qd̄ oñdit ipoꝝ tenuis cōpago. Melica vo Prio cōplond.c9
terreſtris dura reſiſtūt in ampli⁹. ¶ Itidē cutiꝫ ꝓpingorē Prio te conis tra. 3.c6.2.
ait. A. eq̄litati certe: ꝛ Gal. cū Haly. eē tēperatā i vniuerſa
natura: dūmodo eucratiſſimi fuerit hoīs ꝛ non calloſa: ſed Colle ca. 3.c.32.
cutis frigida eſt ꝛ ſicca. generat. n. ſanguinē frigidū. tertio
alimētorū: ꝛ cōplexionuꝫ ſcdo. cutis eſt ſicciſſima: melicus Lab.5.
igitur propinquior eſt ponderi q̄ꝫ certus iuſtitialis.

Cuius oppoſitū ſapiūt medici. Palin. ille ꝓ
pinquior eſt ſūmo tēperamē
to in quo ꝯditiones miſtionis ꝑfecte dña. 16. ꝑfecti⁹ obſer
uant̄: ſed id in iuſtitiali certo ꝛ nō melico: vt ꝑfectio actuū
tandē ꝯſignat. ¶ Amp. tpamentꝰ uꝫ ꝓpinquius eſt tēpera/
mēto: ꝛ maxie qñ vnū reliquo cōparat̄: q̄ꝫ diſtēperamētū Q
tpamēto: tēperamētū vo iuſtitialis obtinet certus: nō autē
melicus. ¶ Adhuc illa tēperatior ē cōplo que ꝑfectius de
quolibet iudicat exceſſu: cū iudicē rectū oporteat medium
diſariā tenere ꝛ nō ad aliquā ꝯdictionis partē iclinari. Et
iō recto ꝛ ipſuꝫ ꝛ obliquū cognoſcimus ꝑ de aīa. ſed hō eſt Le.c.5.
iuſtitialis certa ꝛ nō melica: cū ſenſus in q̄dā extet medio/
critate qualitatū excellentium: dña priori. Itaqꝫ iuſtitialis
certus propinquior eſt ponderi melancholico.

Propter primum ſciendū ꝙ quid ſit cōple/
xio: quid pōderis ꝛ iuſti/
tie: ac omnis eius diſtinctio oſtenſum differentia. 17. ꝛ. 18.

Propter ſcōm vo ſciendū ꝙ qdam dixerunt
ꝙ cōplo innata iuſtitialis cer/
ta ꝓpinquior eſt pōderi: nō aūt influēs. videbatur. n. ipſis
ꝙ innata tēperatior influēti exiſtat: eo ꝙ remiſſior i calore
illa q̄ ꝓpendit̄ in ſyncopib⁹ ꝛ paroxiſmi ꝑncipiis cū iſluēs
abſcedat. ¶ Sed hoc nō valet: cū illa vt apparebit rōne
pōderis ſufficiēter ſit diſtēperata. Itē. dicētes iuſtitialē cer
tā pōderi viciniorē cōploñē audiūt cōpoſitā ex innata ꝛ in/
fluenti. Eſt nāqꝫ in quo augmētuꝫ ad ſuū peruenit finē. A.

A Poſita pri mi doc. 3. c. 1. p° ſ. ¶ Alii vero dixerunt q̄ cōpoſite ex eq̄li iuſtitiali ⁊ pōdere: vbi ois eq̄litas iuſtitialis certe: q̄ vnā ſaltē eq̄litatē h₃: vt q̄ iuſtitie certe: ⁊ aliarū q̄libet neutrā: ſ₃ pōderi q̄titatū vel virtutū aliq̄ ineq̄les magis ꝓpinque. Qd̄ ſtare min⁹ ꝑcū rōne abſoluta iapplicabili cōponant qd ex illo qd̄ eſt ⁊ eo qd̄ nō exiſtit: ſibi ēt diuiſione oppoſito: vt cōplōnē vnā₃ ex iuſtitia ⁊ pōdere. ¶ Adhuc. A. Eſt ꝓpinquior certe equalitati quā ꝑus noiamus talē aūt nūq̄₃ nominauit aggregatā: verū ſimplicē ſolū. vñ ridiculū nō paruū. ¶ Dixerūt ⁊ alij q̄ ꝓpinquior eq̄li ad pōdus quātitatū nō eſt ꝓpinquior equali ad pōdus virtutū ⁊ ēcōuerſo: ſed id ēt ſtare nō cupit: cū abſolute iuſtitialis certa ꝓferat pōderi appropinq̄re. ¶ Adhuc qd̄ alicui appropiquat vtroq₃ mō ſimplr̄ appropiquat. ſic aūt eſſe oñdet̄ de iuſtitiali certa. ¶ Et iō ali⁹ ſtetit ſup h̄ q̄ cōplō iuſtitialis certa oio eſt pōderi ꝓpinqua rōne virtutū: nō aūt q̄titatū. Et ſilr̄ in cute. volēs q̄ rōne q̄titatū pōderi ꝓpinquior extat cal'a ſic. ⁊ cal'. hu. q̄ in his minus excedūt elmta grauia q̄₃ in iuſtitiali certa. Scōm vero nitit̄ oñdere ex pōmis ieſficaciū: ſ₃ q̄ id nō ſtet denotat dcm̄ ꝯ imediatos.

Vbi. ſ. im mediate.

B ¶ Jtidē. qd̄ appropinq̄t q̄ ad v̄tutes pōderi nō appropinquat eq̄litati certe: verū magis certe iuſtitiali: cū pōdus in ſe iuxta ꝓbatos mēſuras iportat ⁊ virtutes. ¶ Eti. q̄ aliq̄ ſit aliaꝝ rōne mēſuraꝝ ꝓpigor pōderi falſabit̄ manifeſte. ¶ Alij vero rōcinantiū dicūt ꝑ actus certū iuſtitiale eq̄litati certe ꝓpinquū. Qd̄ ēt nō valet. nō. n. act⁹ q̄runt̄ ſ₃ cōponētia p⁹. neq₃ ēt ponderis eq̄litas actib⁹ participat. Dices vero fortaſſis q̄ imaginatie: ſed ratione eadem dōm q̄ actus arguunt cōplōnē ⁊ cōpōnē₃ ceu effectus ſuam cām.

Propter tertium vero ſciendū: vt hꝫ veritas hactenus latēs ampli⁹ reddat̄ cognita: ꝑmir⁹ cōplō pōderis qd ſit ⁊ qualr̄: ⁊ ex qb⁹ cōſtet oſtēdat̄: ⁊ ſic erit expoſitū qd̄ occulte tactū differentijs ꝑorib⁹ de ipſa. Scōo mōſtret̄ qūo iuſtitialis certa pre ceteris ſit pōderi ꝓpinquior omnifariā. ¶ Propter huiꝰ ꝑm̄ ſciendū: q̄ in oi actione phica op₃ agēs motū a fine concurrere: ac mām ex qua ſuſcitet formā: qd̄ in toto ꝯſpicere

C ſit vniuerſo. Nā duo quedā ſe hñt ꝑ modū mãe: vt elementa 4^{or} ꝑma: ⁊ alie ꝑ modū agētis: ſicut corpa celeſtia cū eorum motorib⁹. Eoꝝ tñ que vim tenēt mãe iſtorū: inter ſe tñ illius locū aliq̄ ſeruāt amplius vt terra ⁊ aq̄: q̄dā vero agentis: ceu aer ⁊ ignis. ſunt. n. illoꝝ relōne formalia: ita q̄ ſicut vis ſupioris ſupat q̄titate regl'at ac iformat elmta v̄tute: ſic ⁊ elta duo formalia reliq̄ mãlia bina. Et q̄ ſupiora in elta effectiue: ſaltē ꝑ motū ⁊ lucē: at ēt ꝑma ꝑ v̄tutes ſpecificas

Arti. 3. p⁹ principiū. calitatē cāñt cū humiditate q̄dā: mãe nāq₃ ipſoꝝ oium cōfracte i cal₃ coalternatiōe ꝯſurgūt ⁊ hūidū. diā. 10. Sicq₃ in eltis: nā ignis mole ⁊ calitate ſupat q̄titatē aq̄ ⁊ friditatē: ita vt cal₃ obtineat ſup fridū: graueq₃ leuificet. Et aer q̄ terre molē excedit ⁊ ſiccitatē remittit: l₃. n. hūiditas ſit eius vehemēter paſſiua. iuuat̄ tñ q̄₃to ⁊ cal'o mēſurato eliq̄tiuo ei ꝯſociato: nec nō ēt ab aq̄ humore: talr̄ vt hūidū aeris cū₃ q̄titate ipſius obtineat ſup terre ſiccitatē ⁊ molē: nā ex pu

D gillo terre decē ꝯſurgūt aq̄: ⁊ ex vno ipſius. 10. aeris: ⁊ de h̄ ſilr̄ ignis. 10. ⁊ ꝯ̄ ex. 10. ignis vn⁹ aeris: ⁊ deiceps. 2. de ge.

K. ca. 3. Sic itaq₃ nā toti⁹ vniuerſi i cal₃ tēdit ⁊ i hu. iclinat̄. Qd̄ ſirmat̄: qm̄ ſupiora ceu oñdet̄ diā. 101. vtcūq₃ ad h̄ ⁊ hoiē₃ ꝑcipue ꝓp gnōnē ordināt̄ max'ad vitā. Ea vero ꝑficiunt̄ ⁊ ſtāt calo velut agēte hūido tāq̄₃ mā. expedit nāq₃ vt vniūſ₃ in digniores iclinet̄ nās ad eē āpli⁹ ⁊ ꝑma^{li⁹}opātes. ¶ Imaginetur igit̄ cū v̄tutibus ſupioꝝ elmta adinuicē ꝯuenire vt denotata ſūt mole ac v̄tute: cū eadē ſit rō toti⁹ ⁊ pti: ⁊ by ſto.

Dat elr ca ſm. ꝑ. vt actiuū vigorē tñ habeat ſup paſſiuū q̄ ide actio ꝯtingat ⁊ paſſio: ⁊ ꝯñs miſtū poſſit gñari. Dico igit̄ hinc vnū₃ corp⁹ ꝯſurgere oifariā tēpatū cum vniuerſi extet ꝑadigmat ipſūq₃ certū erit iuſtitiale tēpamētū₃. ſi aūt iā amplius mēſure q̄titatū elmtoꝝ ⁊ q̄litatū iadinuicē adeq̄nt̄: tunc tēpamētum ꝯſurget maius ⁊ tāq̄₃ momētaneū: q̄ ſi elmta iuſti

E imaginent̄ adeq̄ri vt q̄litates ſeu ipſoꝝ v̄tutes ꝑcipēt eq̄litate oino: nō aūt ita q̄titatū mēſure vere ſ₃ poti⁹ appentis pōderis ineq̄lis ꝯſtituet̄ nā. aut tādē oifariā ꝓbātaſiamur vt poſſe mēſuras q̄titatū ⁊ q̄litatū ſibi certiſſime inadinuicē eq̄lr̄ cōponi: ſicq₃ pōderis ꝯſurget eq̄litatis modus. ceu h̄ vtcūq₃ diā inotuerūt. 18. Quē q̄dē modū cū eo añti imediatius oñſū₃ ibidē entē mīme reꝑiri poſſe: veꝝ tñ ꝓbātaſiari. ⁊ adhuc nō leuiter vt ꝑtactū. cum neq₃ gnōne aut vita poſſ₃ potiri. nā opus ad has ſit q̄litates efficiētes ⁊ ꝯſeruātes puta calitatē ⁊ hu. q̄ haꝝ potiſſime ſīt cāe ſup reliq̄s obtinere duas friditatē. ſ. ⁊ ſiccitatē mēſuras ſilr̄ q̄titatū non penit⁹ eq̄les: ſ₃ i eo terreū ⁊ aqueū dñari: cū habeat nos cōtinēs habitare: actuſq₃ hic ꝓpas exercere. Quare cā hec in iuſtitiali certo talr̄ ꝯcurrāt modoq₃ ꝑfectiori fieri poterit ⁊ tpe ꝑmanere q̄dā. Tēpamētū aūt tāq̄₃ iſtantaneū inter hec extrema locatū vtroꝝūq₃ aliq̄lr̄, ꝑcipat nāio: puta q̄ poterit fortaſſe ēt entē gñari: ſ₃ breuiſſime ꝑmanē ꝑmutatū in momēto. P⁹ certū vero iuſtitiale iux̄ talē mēſurā q̄titatū eltoꝝ ⁊ q̄litatū corp⁹ ſanū ꝯſtituet̄ ſimplr̄. Et deinceps lapſū₃ ita

F vt poſt multū ſanū: ſanū ſanguineū locet̄: deinde cholicū₃: deinceps flaticū: ⁊ tandē melicū: q̄ multū ſecedit a pōdere ⁊ mēſura ceteroꝝ re^{li}cū min⁹ eo ꝑcipet calitate ⁊ hu. latitāte in ei⁹ tēpamēto abſolute imaginato declinās in friditatē ⁊ ſiccitatē. Diſtat ēt q̄₃plurimū ab eo rōne mēſure q̄litatū: ita vt corp⁹ iuſtitiale certū elōget̄ a pōdere ꝑciſo cal'o ⁊ hu. illo ꝓp magis ꝑcipare: melicū vero ꝓp minus illa ꝯtinere re^{li}eq̄litatis pōderis: q̄₃ certū iuſtitiale ſupet in plō illis participādo eq̄litatē mēſure: talr̄ q̄ melicū rōne cali ⁊ hu. amplius diſtat a iuſtitiali certo q̄₃ a pōdere vero tāq̄₃ in oppoſita linea eidē locato: in eo tñ mēſure q̄titatū fuerunt ineq̄les valde: ita vt cū his ⁊ cal'o ⁊ hu. vite ac ſpēi poterit fieri ⁊ ꝑmanere aliq̄₃diu. ¶ Poſt hec ēt iuſtitialis nā in alijs ꝯſiderata ꝯſter ſpēb⁹ a pondere ꝑm plō in adinuicē vel mi

G nus ſecedit. vñ porcus tēpatiſſimus in ei⁹ ſpē hoi ꝓpingor vel pullus nātū rōne vite: nūq₃ rōne ſpēi pre alijs poſt hominē magis appropinq̄bit mēſure vel pōderi certo. Deinde vero leo ꝓp calitatē ⁊ ſic. ſue ſpēi multū diſtabit ab eodē₃: remittit̄ tñ ꝓp vite ꝑn^{a}: q̄ ſua calitate mulcebit: ⁊ ꝑcipue humiditate cōtēperat calidiratē ⁊ ſic. imenſam ſpeciei. Piſcis autē l₃ ex parte vite pōderi appropinquet: rōne tamē talis ſpeciei elongat̄ q̄₃multū in frigidū decidēs ⁊ humidū. Lepus vero vel formica plus adhuc cū frigidi ſint ⁊ ſicci. Adherēs quoq₃ terre ac vegetabile: multū amplius ſecedunt ab eodē: ac maxime qd̄ vita caret: vt metheorologica a pondera remota ſunt valde ac omnifariā ſimplicia cum ſint velut linee a centro in circunferentiā terminate. In his etiā₃ op₃ diligēter elementoꝝ mēſuras quātitatū aiaduertere. h̄ aūt nō ſolum euenit relōne vnius ſpēi ad aliā₃: ſed etiā itra ſe grādis eēt ⁊ iſinita diſtātia fere. ꝑ ⁊ theorice ꝑ^{ti}: cum in vnaquaq₃ ſit amplius tēperatū ⁊ minus repire: ita q̄ in ſpē

C. ſ. h. humana verificent̄ ⁊ ordinent̄ ſermones ꝑitoꝝ. ¶ Cū aūt vnuſquiſq₃ quatuor graduū in tres diuidat̄ māſiones. differētia. 139. tēperamētū ſūmū ⁊ mediū extra ipſoꝝ manſiones erit equalitas imaginata pōderis ꝑmi modi. In prima

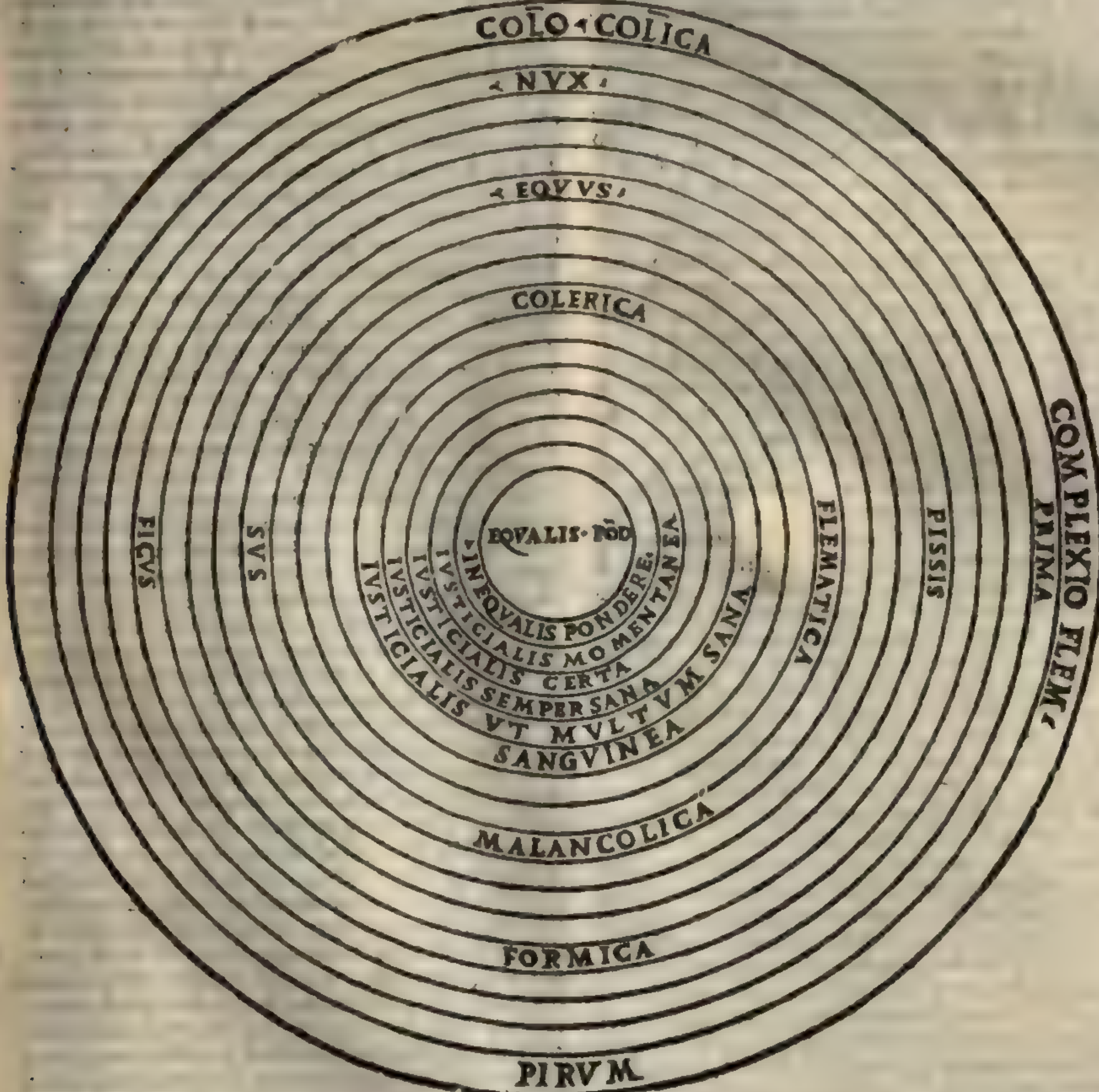
H vero gradus ꝑmi portione ſit inequalitas ꝓbātaſiata eiuſdē. In medio aūt ipſius eq̄litas inſtātanea ⁊ q̄ſi ictu oculi im manēs ꝑmutata. In ꝑma vero māſione gradus ſcōi ſit iuſtitialis eq̄litas certa. Semp aūt ſanum poſt hāc ⁊ deinde vt multū: deinde ſanguineus: deinceps choleric⁹: poſtea flaticus ⁊ tandē melicus extremū deterius ſpeciei humane: ceu certū iuſtitiale melius cū aliquo ꝑmaneat tpe: qd̄ nō velut momētaneū. Et ꝑm id pōt dictū dictaꝝ vñum audiri q̄ nā humana eſt cal'. ⁊ hu. tēpate in 2° gradu. Ab hinc autē itē ſiue in 3^{m} ⁊ 4^{m} tendētia reddunt̄ corpa egrotātia ⁊ moriētia. Sed graduū duplex diſtinctio h₃ duo media: diā monſtrabit̄. 139. ⁊ ad id declarandū₃ pigraphya notabit̄ ꝯñti. ¶ Noſce q̄ hic caſus difficultatū eſtq₃ ignotū his ex titis

I qd pódere ſportaret. Et qm ipſ; nó eſt in nāl; locare ⁊ ceu ſit
Collr ca. dicere:ſus eſt róne miſtionis ꝓpingor hoi. alimētoꝝ.3.⁊.8.
r.i. par. de ige. Dcs itaq; qs iuſtitialis cert⁹ ꝯſte qdē tēpatiſſim⁹ cū
Collr ca. ctoꝝ ſuū exiſtet. Si āt ſup hūc eſſe tēpatioꝛ iā; nō in nā ſta
3 in me. bit ſuū:ſed ꝯcidet in humanā. ℭ Propter 2m hꝰ ſciendū ꝙ
libro. 7. c. iuſtitialis certus ꝓpinquioꝛ eſt pōderi q̄ȝ melic⁹ ſic ſentiāt
6. in me. mediciꝛ:imo ei vicinat̄ iuxta vt ſermo Gal. tolleret ⁊ Haly.
ſuꝑficialis hūc fore illū qn̄q;: vt viſum in antea. Aui. xo ſic
tertioꝛ in hac re diſtinxit: vt viſum dīa. 17. cōplōnez pōde
ris ab illa q̄ iuſtitie ꝑ duos modos ipſa; icidēs:l; eoꝝ cōpo
Doc. 3°. c. nētia expſſe nō oīno ſeorſu; tetigerit. Uoluit ēt ꝙ tota ſpēs
hūā. me. humana ſit ꝓpinquioꝛ ceteris pōderi. ꝯ. Cū hō hāc diuiſio
nē hūerit. ſ. diuiſum. ſ. cōplōnē quo ad iuſtitiā. Supra. n. di
uiſionē inuerat cōplōnis in pōderis eq̄litate; ⁊ iuſtitie aut
diuiſionē. i. ſeq̄ſtrationē elmtoꝝ ex locis ſuis: ac tātā portio
nē ⁊ talē ꝙ ſit actionib⁹ ⁊ paſſionib⁹ cui occurrit ⁊ diſpōni
bus ꝯueniēs. Et ſubdit ꝙ vere q̄ȝ ꝑ dicim⁹ eq̄litati puta pō
K deris ꝓpinqu⁹ erit valde. Et demū ingt ꝙ iuſtitialis certa
eſt medialis q̄ repit̄ inter duas extremitates late diſtantes
cōplōnis ſpēi humane ⁊ in idiuiduo qð eſt in vltimo equa
litatis ex ſpecie in fine eq̄litatis exiſti ⁊ in etate in qua au
gmentū ad ſuū peruenit finē. dīa priori. qð raro inuenit̄ ⁊
nō niſi in longiorib⁹ tēpoꝝ periodis. Et ſubdit. Et hec qdē
equalitas ēt l; nō ſit equalitas certa quā in hꝰ cap. nomina
uim⁹. ſ. pōderis: ꝯ eo ꝙ hanc iueniri nō eſt poſſe: eſt tñ ei ꝓpin
q̄. Iſta tñ ꝓpinqtas nō eſt q̄cūq; mō: q: nō cuiuſl; mēbri in
ſe ꝯſiderati: niſi vni⁹ ſoli⁹ ſ. vt cutis iuſtitialis certi. Illa nāq;
ꝓpinqoꝛ ceteris mēbris ⁊ cutib⁹ eſt pōderis. Modica tñ
coalternatiōe ſuſcepta ex ꝯfractiōe caliditatis carnis ⁊ ſan. ⁊
friditatis neruoꝝ ⁊ oſſiū: ſ; relōne puta q̄ȝ totius adiuicē
mēbroꝝ: vt cal. frig. ſic. ⁊ hu. Hec. n. in ſe ab hꝰ eq̄litate ſūt
remota. Uerū ex ꝯfractione ac coalternatiōe viciſſitudina
L liter vni⁹ cōplōnis coꝝ cū alia reſultat tal' certa iuſtitia: de
Cap. 1. clināns tñ a pōdere in cal. ⁊ hu. ꝑꝑ gnōnē ⁊ vitā: vt tactū per
Haly. ⁊ Auer. coll. 2. Sicut nāq; triplex eſt in corpe cōpō
dīa. 16. ita ⁊ cōplō. vna qdē ꝯſiliū ꝑ⁹ vt oſſium neruoꝝ: ⁊
cetera q̄ ex miſcibiliū ꝯſurgit q̄litatib⁹. alia officialiū reſul
tans ex ꝯſilib⁹. 3° xo toti⁹ corpis ex hoꝝ ꝑponderatiōe ac
ꝯfractione. Noſce ēt ꝙ hꝰ iuſtitialis cōplō certa repit̄ ſm
plr in viro: nō aūt in muliere: niſi ad alias vel ad ſpēs alio
rū nam niſi in climate tēperato ⁊ in regiē ſilr cōmēſurato.
ℭ Deinceps q̄ȝ rōnib⁹ aſtruat̄ ꝙ iuſtitialis certa ſit pōde
ri ꝓpinqnioꝛ q̄cūq; mō. Si nāq; reſpicimus duo extrīa in
hoie: corp⁹. ſ. cū ei⁹ diſpōnibus ⁊ aiaȝ iueniem⁹ ſm vtraq;
imaginata in corpe pōderis: hoiē; ēt totū ⁊ iuſtitialē certū
ꝓcipue ceteris aialib⁹ ⁊ nāls ei ꝓpiqorē. Ea xo erāt elmta
ſic mālia ⁊ vires ſupioꝝ ceu formalia: hō nāq; iuſtitial' cer
tus rōne ſue molis vel mēſure pls ceteris appropinqt illis
q̄ȝ cōponūt corp⁹ imaginatū. nā velut vn⁹ extat mūdiculus
M qð oſidit cōpō ⁊ ſit⁹ pꝛiū ⁊ ꝓpe iuſtitialis certi. ſurſu; enī;
in eo: ſurſum eſt ſimplr ⁊ in vniuerſo. In aliis āt aialib⁹ mi
nime: l; ſm qd: vt ad caput eoꝝ q̄ ſuſcipiūt alimētū. Uidet̄
Ca. 9. cir- ent nomē ab eo qð eſt cape ⁊ cōprehēdere ſuſcipe de ꝓgreſ
ca pri. ſu aialiū. q̄re 4° de prib⁹. Rectū eſt ſolū aialiū; hō ꝑꝑ nām
⁊ a Gal. ipſius ⁊ ſubaȝ eē diuinā dīa id apparēs. 5. vñ oſidet. 29. ⁊
3. de vul. 79. hoiem fore prudētiſſimū aialiū: q: parui extat capitis
pti. ca. 3. ſui corpis relōne. Et ꝓpterea pueri cū ſint ꝑmit⁹ nanoſi cir
ca capita itelligere nō valēt ſufficiēter: ac q: q̄drupedia ſūt
nanodea ꝯtinue demiſſoꝝ capitū pōdere ipſoꝝ caruerūt
itellu ⁊ rōne: ita ꝙ deiceps caliditate minorata ⁊ terreſtriori
ſuba reddita maiori ſūt aialia multipedia capitib⁹ terre ꝓ
pinq̄: ⁊ tādē ipſis carētia ſuper terrā repētia vel ipſi ꝯiun
cta. ſic deniq; vt plāte qð caput vt radices in deorſu; dire
cte hēant terre iſitū. Qð ⁊ capitis denotat fig⁹ celi ac toti⁹
vniuerſi imaginē referēs. Tymei 2°. Et ſm q̄ē hois in cōl
ad alia: q: magis accedit ad ſitū vniuerſi: qð diſpō partiu;
oſidit ipſi⁹: ita ⁊ iuſtitialis cert⁹ ad hoiez ſe h; totū re⁹ cor

N poris imaginati. Qð ſigno fulciret mēdax Gēl. eo ꝙ He
lyaȝ adeo dicat tēpatū extitiſſe vt in q̄liber elmtoꝝ poſſit lo
cari: ſicq; in ipſo elmta ꝓportionata ⁊ ꝯrietates eoꝝ ſopite:
vt fere in q̄liber poſſet ꝑmanere: ita ꝙ recept⁹ ē in turbine
igneo ⁊ curſu eqꝝ igneoꝝ: eccl'aſtici. 48. Similr talē dicet
chꝛiſ. ſimplicib⁹. n. pedib⁹ vndas maris calcauit Matthei
14. vñ talia corpa vehemēter ponderi fuerūt ꝓpinqua: vt
q. in oi poſſent elmto ſeruari. Hoc aūt fictū veꝝ oē attribuē
dū diuine imediate ꝑtāti: ch̄ꝛi; tñ teſtant̄ hierarche tēpera
tiſſimū extitiſſe: qð act⁹ diuini edocuerūt eiuſdē: inq̄tū aūt
nā ꝑcipauit humana. ℭ Ex pte qdē alteri⁹ cōponētis: vt
aie ꝓportionate vtutib⁹ imaginati corpis pōderis appet ꝓ
pinqtas ex iā dictis: cū hō ꝑcipet ope diuiniſſime: vt ſape
⁊ intelligere aialiū ſolū. Eſt. n. eoꝝ prudētiſſimū ⁊ ſapiētiſ
ſimū. Cōſiliatiuū. n. ſolū eſt aialiū memoria ⁊ doctria mul
ta ꝑcipās. dīa. 8. ꝑꝑ diuinā ipſi⁹ eē ſubaȝ ⁊ nāȝ. Quā ob
rem tāq; iuſtitm ad ſuſcipiēdu; nobiliſſimā formā vt aiam
humanā: ⁊ demū ad actiones ⁊ paſſiōes exercēdas tēpera
O tiſſima ei ꝑſtabat̄ cōplō. Quare. A. Donauit hoi de⁹ tēpe
Parie ꝑ. ratiorē cōplōnē q̄ȝ in h mūdo eē ē poſſe. Uñ Algaȝel in na
doc. 3°. c. turis. Cū elmtoꝝ cōmiſtio fuerit pulchrioris ⁊ fortioris eq̄li
1. in pa. tatis: q̄ nihil poſſit inueniri ſubtili⁹ ⁊ pulchrius: ſic ſperma
hois fuit aptū recipe a datore formaꝝ formā pulchriorem
formis: q̄ aīa extat humana. Pretacta xo iuſtitiali adſunt
certo ꝑfectioꝛi nō parū mō q̄ȝ melico. ℭ Rurſus dīa. 18. ſ;
hūc ſi eēt cōplō eq̄lis in itellectu ſeu pōderis maxime ꝑmi
nodi iaȝ nō hēret locū. Ea. n. rōne q̄ eſſet in vno loco moue
ret̄ ad aliū. Sed iuſtitialis cert⁹ magis eſt aptus ad motū:
⁊ locoꝝ acqrere pl'es q̄ȝ melicus in q̄ ꝑ ceteris dn̄at̄ graue.
ℭ Eti. q̄to aliqd ꝑfectū ſeu tēperatū rarius repit̄: eſt ma
gis tale: cū pl'a in ei⁹ regnant̄ ꝯſtōnē. Uñ corp⁹ diſtēperatū
ad iuſtitiā: aliis tñ tēperatū ſpēb⁹ crebrius inenit̄ q̄ȝ ſanu;
multū: ⁊ ſanū ſp: iſto min⁹ ⁊ iuſtitiale certū vt tactū adhuc
P rarius. rariſſime aūt qð in iſtāti fere nō ꝑmanēte imutatu;.
Si ḡ ſupra id aliqd poſſet tēpamentū adeē in reꝝ nā illud
tēperati⁹ h exiſteret: cū; ꝑueniat̄ tēpamēto latiſſimo ad tē
peramētū anguſtū ⁊ breue: ita ꝙ vltra ipm nō patit̄ nā tē
peramentū: nec vlr eſſētiā vltra h⁹ nihil ꝑfecti⁹ eſt reptum
nūc āt ſic ſe h; ꝑ ſanū ad iuſtitiale certū: ⁊ h ad ſanitatē. q.
momētaneaȝ: ita id mediāte ſanitate iſtātanea fere pōderi
imagiato: ſ; ſp ſanū ꝓpinqus ē iuſtitiali certo q̄ȝ mitū ſanū
⁊ multo ampli⁹ diſtēperatū diſtat ab eo: ⁊ melicu; ꝓcipue.
ℭ Itidē: nobilitas actuū ⁊ ꝑfectio arguit tēperamētum ⁊
eius ꝓpinqtatē: cū actio faciat ſcire formā: ⁊ ois tēpata cō
plō ex ſuo dignoſcit̄ officio. Sed ꝑfectiores ꝑ nobilioreſq;
ſūt lōge iuſtitialis certi q̄ȝ melici. dīa poꝛi. ē. n. datoꝛ legis
ēt mūdi reparatoꝛ. Sic itaq; certū ſit ſane intelligēti q̄ȝ iuſti
tialis cert⁹ q̄cūq; mō ꝓpingoꝛ eſt pōderi q̄ȝ melic⁹: aut ali⁹
ſeu alia mūdi res quecūq;. ℭ Sed circa ꝑdicta ꝯtingit du
Q bitare: q: ꝑ dēm eſt illud eſſe magis tēperatū qð min⁹ eſt af
fixū ⁊ determinatū loco. plura potēs elmta tētare: ſ; tale q
dem eſt aneꝝ pōe nāq; in omni elmto locari ⁊ viuere diu ēt
ignē. In igne aūt dī de ſalamādra: iuſtitialis aūt cert⁹ ēt ne
quaq̄ȝ valet tā diuerſis locis adaptari. itaq; tēperatioꝛ hꝰ
criſtem illo. ℭ Dōm ꝙ iſta poſſe aut ſilia locari in pl'ibus
elmtis: nō eſt ꝑꝑ tēperata ipſa eſſe: ſed poti⁹ q: ſūt diſtēpera
ta ⁊ etherogenea: ſalamādra nāq; q: fri. ⁊ ſic. cum humidi
tate ēēnea: viſcoſa: cōpacta ipaſſibilis reddit̄ ⁊ inſenſibilis
fere. Aut qs dicet forte falſu; eē: q: nos nō inuenim⁹ aliqð
aial' ū habitare in igne oino de ꝓprietatib⁹ elmtoꝝ: cui⁹ ve
ritas exprimit̄ cōpl' hnū 3°. ſalamādra vſq; ad aliqð tp̄s ni
Ca. 4. an- hil ab igne patit̄: ſed cōburit̄ ſi tp̄e appropinq̄t ampliori.
te mediū. Neq; ēt ptes anatis ⁊ aliaꝝ auiū ſunt hōgenee in ſuo tēpe
ramēto: neq; cōplō coalternata oino. Nā ptes prime ꝑ q̄s
hūt eē rōne molis diligēter apparētis ſūt grauiores: q̄ȝ ille
pōderis imagiati ac iuſtitialis: ſilr ⁊ diſtēperate recedētes
q̄uiſmode: vt tactū ab eo. Partes xo eaꝝ ſcḋe ac de hil

A eē ſicciores ac leuiores exſtant fortaſſis ponderere: vt ferunt
per ethera: in iuſtitiali aūt certo eſt tēperamētū homoge-
neū: ꝑ oē amplius coalternatiuū: quo tñ magis rōne actuū
ꝛ elitoꝝ in eo dñantiū firmatꝰ in terra ꝛ aqua.

Propter quartū qdē ſciēdū ꝙ inductꝰ ſuꝰ fere ceſſāt oia. ꝓcedebāt.n. vt dñſuꝫ eſt ex falſa radice. ¶ Vñ ad ꝓᵐ dōꝫ ꝙ cōplo q̄ ad
pōdus nō eſt vnū mediū ꝛ q̄ ad iuſtitiā aliud: ſed ꝙ q̄ pon-
deris eſt mediū tm̄: ꝛ iuſtitialis ēt certa ē q̄ſi vnū extremu-
rū: lꝫ minus alijs diſtet: vt declaratū: a pōdere. Et lꝫ vtrūq;
ſit mediale: nō tñ eque ſūt media: ſed ſeorſuꝫ: imo vnū in al-
terū ordinatꝰ: ꝛ extremuꝫ eſt ad ipm. ¶ Ad aliud ſilr dōm
tuꝫ ex eodē ꝓcedat fundamēto. ¶ Ad aliud dōm ꝙ lꝫ cō-
plō certa calo attineat ꝛ humido non tñ magis recedit a tē-
peramēto melicaſimo amplius appropinquat: cū pōdus nō
ſubſit cōploni melice: veꝝ ſup̄ illā: ita ꝙ melica non eſt me-
diuꝫ inter pōdus ꝛ iuſtitiale certū: ſed potius vnū extremoꝝ
certe ſubiacēs eq̄litati. Melicꝰ.n. minꝰ ꝑticipat calō ꝛ hu.
q̄ꝫ cōplo pōderis: q̄ꝫuis mēſuris amplius gñatiuis ꝛ ꝯſerua-
B tiuis nec eſt in talis niſi rōne vite aut aliaꝝ ſpēꝝ. Reſpe-
ctu ꝟo iuſtitialis certi eſt amplius fridus ꝛ ſiccus: vt dñſum
ſuꝫ. ¶ Ad aliud dōm ꝙ iuſtitialis certa nō eſt magis alte- E
rabilis melica. vñ de optia cōpōne. Qm̄ optia corpis cōpō Ca.a.ik.
cūctis actibꝰ diſponitꝰ optime: ꝛ difficile paſſibilis eſt oiuꝫ
aliaꝝ. qđ euenit ꝓꝑ robur ꝛ ꝑiū in adinuicē hōgeneitateꝫ.
Si aūt mēſurata corpa ꝑmutentꝰ ꝛ laborāt de facili redeūt
tñ ꝛ ſanantꝰ celeriter. qm̄ modica eſt illa paſſio extēuatnō
aūt intēſiua. ꝓꝑ ꝑiū.n. vniformitatē mox vna cōpatitꝰ alte-
ri: ita ꝙ vna patiēte cōpatiatꝰ ꝯfeſti ꝛ reliq̄: ꝛ ita i pl'a diſtri
buta paſſio redditꝰ mior. Ari. ibidē. ſilr ꝛ vna ſanata ea co
adiuuata ſanatꝰ reliq̄: vt nullā fortē neqꝫ diu icurrat paſſio-
nē: ꝛ ſic in Ariſt. ꝯcldit Gal'. ꝓꝑ qđ q̄rēs Alexā. in ꝓbl'. huic
ꝓportionabile. puta: q̄re in brutis febres ꝛ occulte paſſio-
nes difficile ſanabiliores ꝛ ꝑiculoſiores q̄ꝫ in hoibꝰ ſolnēſ.
Altero quidem modo inquit q̄ velut difficile paſſibiliſſi-
ma exiſtia maioribus cāis patiuntꝰ magis q̄ꝫ a cōtingētibꝰ
per vigorem aſoꝝ. illius. In morbis minus ꝛ reliq̄. ¶ Ad
aliud dōꝫ ꝙ hic queritꝰ nā cutis actualis vt viue: non autē
potentionalis vt mortue ꝑut etiā alimētū venit corporis.
Similr Gal'. ibideꝫ nō loquitꝰ de cute humana ſed oſtraco Li.3°.ca.32.in pri° ꝛ 1° cōplo nō.ca b.
ruꝫ ſubdēs poſt inductum oſtracū tale qdeꝫ oſtracis q̄le
nobis cutis. Hꝫ quidem euidens id paradigma. F

Complexio medice.

C

D

G

H

¶ Differentia. XXI.

P^o pu^m Quod cõplexio cal'a ⁊ hu. ſit lõgioris vite mõſtraſ: qꝛ 6° de reg. ſa. dĩ ꝙ hũidiſſimi ⁊ caliſſimi ſũt lõgeuiſſimi. ¶ Amp. Haly. cõpl'o cal'a ⁊ hu. ceteris ẽ lõgioris vite: qð ⁊ ſimĩa nitit Av. affirmare tã in cõpl'one ꝙ regiõe, ſil'e nãqꝫ eſt de regiõe ⁊ cõpl'one, Sꝫ q habitãt regionẽ cal'ãꝫ ⁊ hu. vite ſũt lõgioris. de cãis lõgitudis ⁊ breuitatꝭ vite. ¶ Rurſus: vita ſtat ꝑ cal'ꝫ ⁊ hu. ibidẽ. ⁊ Damaſ. in afo. dicit. Eſt aũt hꝫ cõpl'o talis. ¶ Adduc. digõ ⁊ nutritio q̃ ſunt vie in vitã ⁊ ei^9 lõgitudinẽ cal'o pficiunſ ⁊ hu. 6. de ac. ea ꝟo cõpl'o talis. ¶ Palin. illa cõpl'o in q̃ hũiduꝫ ꝓportionaſ cal'o lõgioris exiſtet vite: ex h nãqꝫ vĩ vite cãri lõgitudo: hꝫ ꝟo cal. ⁊ hu. qð ſignificaſ: eo ꝙ ꝑ ꝓ^a pueri ab infantia vſqꝫ ad iuuẽtutẽ in calore fere extãt tẽperato ⁊ hũiditate ſupflua: qð qdẽ tẽperamẽtũ aduenit ꝑ mediocrẽ exiccationẽ iuuẽtute accũte. ꝑ 3^a. illa igiſ cõpl'o exiſtet lõgioris vite: cuius humidũ tardi^9 reddeſ ꝓportionatũ cal'o. Cum enim ꝓbabile ſit ꝙ etas correſpõdeat etati ſi etas pueritie cal. ⁊ hu. plus ceteris extẽdeſ: ⁊ ſic iuuẽtutis ⁊ ſenect. ⁊ ſenij. Qð ꝑticulari^9 notaſ ita: ſi. n. cõpl'o tẽperata cũ tẽperato humido ab humiditate ſupflua pueritie ſequeſtreſ in fine. 22. ãnoꝝ aut. 23. ita vt reddaſ oĩno tẽperata id cal'e ⁊ hu. accidet cõpl'oni in fine. 35. aut. 36. ãnoꝝ ⁊ ſic magis extẽdeſ pueritia: ⁊ ꝑ ɔñs alie ſibi correſpõdentes etates. cõpl'o igiſ cal'a ⁊ hu. eſt vite ceteris longioris.

S. d. de re/ ↄbn. ⁊ ira. de teſt. cõ. 20.

Alo. 6.

Cap. 3. ⁊ circa pu^m

Doc. 3^a. c, ⁊ circa p. Colli^r oo can. 4.

K

Cuius oppoſitũ. qꝛ illa cõpl'o breuior eſt vite: q̃ oĩuꝫ eſt maxie putrefactioni expoſita: cum ea vna cãrũ mortis exiſtet: ⁊ que ꝓpter ꝓpta eſt oĩ egrotare de cã. talis qdẽ hec. 8. de igne. ſani. qð ⁊ idicat fetor ſudoris: vrine ac egẽſtionis corꝝ: q̃lis enim hircoꝝ cõpl'o hꝫ: ⁊ que taliũ nãruꝫ ibidem ⁊ 4° ꝓ^a. ¶ Oñdiſ aũt 2° ⁊ de aliis ꝙ ſint longioris vite de qbus minor dubitatio exiſtit ⁊ ꝓ de cal. ⁊ ſic. qꝛ illa cõpl'o que amplius reſiſtit cãis mortificantib^9 eſt lõgioris vite. Talis aũt hec: eo ꝙ potiſſima cã perẽptiõis noſtre humor eſt ſupfluus flaticus. ꝑ. ꝓ^a. ⁊ 3^a ca. ꝑ. dupli^r enĩꝫ nos mortificat. vñ qdeꝫ ſui mala q̃litate frigida cal'o inato obuiãdo. Ali^r ſuffocãdo regimineqꝫ ſtitatis eius ſupflue. Hec aũt minime aggregãſ in corporib^9 calis ⁊ ſiccis. in techni s. 2. de cõpl'onuꝫ libris. In tali ẽt cõpl'one humidũ eſt minus frigeſcibile. minuſqꝫ ꝓpter ſui cõpactionem exiccabile qð eſt potiſſima longioris vite ſm Ariſt. cã q̃re cõpl'o cal. ⁊ ſic. ceteris eſt longeuior. ¶ Et ꝙ frig. ⁊ ſic. ſit longeuior vita vꝫ: qm̃ plĩm nobis mors aduenit putrefactione que cal'o efficiſ ⁊ hu. metheo. 4. ⁊ 11. de inge. hec ãt his oppoſita oĩſariã. ¶ Rurſus. ea reſiſtere vꝫ magis cãis corruptiuis tam itrinſecis q̃ꝫ extrinſecis occurrẽtibus cuꝫ eius humidũ ſit putreſcibile minime: ac ab itrinſecus alterãtibus ſui cõpactione ⁊ denſitate minime paſſibile. ¶ Adhuc ſi pu^m vite eſt frid' ⁊ ſic. compl'onis vita ex ipſo deriuata totius ad cõpl'onẽ frigidã tendet ⁊ ſiccã: ſed pu^m vite vt cor eſt frigidũ ⁊ ſiccũ: qð oſtẽdit ipſius duritiẽs cõpactio ⁊ imputreſcibilitas. vñ 3° alimẽtoꝝ. Indigeſtibilis ⁊ tarde ꝑtranſitionis indicaſ: genitura ẽt frida ꝓnũtiaſ. ꝓble. 4. ꝓpter qð cũ magis ſequaſ nãm ſuoꝝ ꝑncipioꝝ ceteris erit lõgeuior. ¶ Q aũt frig. ⁊ hu. oñdiſ qꝛ mors vꝫ accelerari ex ɔſumptiõe humidi facta a cal'o. Sed in tali cõpl'one humidũ reſiſtẽs eſt multũ cõſumptioni calidũqꝫ ɔſumẽs ſopitum. ¶ Amp. ſm Ariſt. humidũ pingue cã lõgeuitatis exiſtit: ſed pinguedo in corpore abũdat frido ⁊ hu. cõpl'onũ 2° ⁊ ꝑ 2^a. erit igiſ vite longeuioris. Huius qdẽ op^m in his apparens eſt tribus. ¶ Q aũt tẽperata ſit talis ꝓbaſ: qꝛ illa cõpl'o que ꝓ oĩum exiſtit ṽtute ꝑtãte ac ordine excellẽtie ceteris eſt longeuior: cũ ad vitam qð eſt eſſe ordineſ ꝑncipue. ſed tẽperata extat hꝫ. cõpl'onum 2°. c. ꝑ. ¶ Rurſus. cui oĩa mẽſurata iexiſtũt nullo ẽt idigẽte metiẽte forinſeco lõgioris erit vite. Hꝫ ãt cõpl'onũ exiſtit tẽperata. tãtũ. n. appetit q̃tuꝫ

ca. 2. i pu.

Ca. 2. i pu ca. trac. 1.

L

Doc. 3. c. 3 poſt me^m. Colli^r. vo cerina. 4. Lib. 2. ca. 4. p^a pu^m. Tex. c. 52.

Tex. c. 6. Ca. 4. circa pu^m.

M

Ca. 11. i ꝓbl. 31. vltime.

Ca. 4. an medium.

Verſus h. ⁊ i pꝰ. c. q ꝓſt me.

⁊ digerere hũ põt: nullo ẽt eget diſpẽſante ſic extrinſecõ. In techni s. 3. ¶ Et. ſupfluitates oẽs facil'r excernit ꝑ ſẽſibiles poros ⁊ inſenſibiles minimeqꝫ leſa reliquaꝝ ab extrinſec^9 ſm Gal. alterãtib^9. ꝓpterea tẽpata lõgioris ẽ ceteris vite. ¶ Itẽ Gal. 2° cõpl'onũ: cõpl'o tẽperata eſt antiquor aliis.

Propter primum quidẽ ſciẽdũ ꝙ qd ſit cõpl'o dĩa viſuꝫ eſt. 17. Cõdẽdũ itaqꝫ qd vita ⁊ q̃ ipſius cãe ꝑmitus, ⁊ deinceps quid mors cũ vite opponaſ: ⁊ que illius cãe. ¶ Propter ꝑ^m qdẽ ſciendũ hui^9 ꝙ vita dupli^r dici accipiſ. vne qdẽ pro eẽntia vite: ⁊ id tripli^r: aut qdẽ vĩori magis iuxta illud Cõmẽ. de cauſis. Vita eſt ꝓceſſio ꝓcedẽs ab ente ſempiterno qeto: ⁊ ꝑmus mot^9 q̃lis que intelligẽtiaꝝ ⁊ celoꝝ: ⁊ ꝑ ɔñs qbuſdã mediis interuẽnictib^9 iſtoꝝ inferioꝝ gñabiliũ ⁊ corruptibilium a ꝑ cãnte cãta. hoc quoqꝫ mõ notificaſ 2° de aia. Viuere viuẽtib^9 eſt eẽ. i. vita eſt forma ⁊ viuẽtis ſubã. ꝑ vitaꝫ enĩꝫ vnũqðqꝫ viuẽtiũ in eẽ cõſiſtit. Aut minus vĩl ⁊ ampli^9 mãli qñ dĩ. 2. de aia vita eſt cõſiſtẽtia per alimẽtũ. Vel particulari ꝓut aialibus ſuppetit pfectiorib^9. vnde Aluredus de cordis motu. Vita eſt motus cõtinuus a corde in ceterã mẽbra delapſus: iux illud Hip. Vita breuis: arts ꝟo longa. Altero ꝟo mõ pro mõ ⁊ mẽſura viuẽdi. ſm illõ ꝑncipii meta. Hoĩuꝫ gen^9 arte ⁊ rõne viuit. ¶ Sũt aũt cãe vite triplices: vl'es. ſ. ꝓ^a: ꝑticl'ares ſcðe: ac medie: q̃s opꝫ ɔſiderare volentẽ ꝑfecte cãs vite ⁊ lõgitudis ⁊ breuitatis eiuſdẽ idagare. nõ enĩꝫ ſufficit ɔſiderare vl'ia niſi ꝑticularia que ſcire faciunt ɔſidereñſ. neqꝫ ẽt ꝑticularia niſi vl'ia a qb^9 eẽ ⁊ veritatẽ ſumũt attẽdanſ. Cã ꝟo vl'is ⁊ ꝓ^a eſt celum: motu ⁊ luce. Medio ꝟo ſm geneaſticos ſunt due. q̃rũ vna ꝓportionaſ mãe ſeu inſi vl' vxori q̃ hylecb. i. vita ꝑfice appellaſ. 2ª qdẽ alcochodẽ: q̃ formã ſeu pñeꝫ aut nuptũ iportat. hylech aũt ſumiſ a ſole icipiẽdo ꝑmit^9 ſi fuerit pol'e natiuitate ente diurna. Qð ſi nõ ſit: ꝑueniſ ad lunã: ⁊ ab ea experiſ ꝑ ſi natiuitas fuerit nocturna: q ſi nõ poſſit ab ipa ſuſcipi: rediſ ad ſolẽ ɔ̃rio. ⁊ ſi ab his nõ poſſit ſumi iteꝝ aſpiciſ aſcendens: deinde ps fortune ſi nõ põt ab eo ſuſcipi. ꝙ ſi nõ ab hac cõſidereſ gradus iplexionis: ſi nat^9 vel natiuitas fuerit ɔiũctiõalis. ſi ꝟo oppõal' ꝑmittaſ ps fortũe aſcẽdẽti ɔñrqꝫ gradus ſequaſ ꝓuẽtionis. Q ſi ab alíq iſtoꝝ nõ valꝫ ſumi non viuet qs: niſi lumiaria fortaſſis ſe beniuolo videãt aſpectu cũ viſu ẽt fortunaꝝ laudabili. ¶ Eſt aũt alcochodẽ planeta reſpiciẽs amicabili locũ hylech aſpectu in q̃ ⁊ aliq̃ꝫ 4^or eẽntialiũ quqꝫ dignitatũ planetaꝝ iſignis obtineat ſeu plures: vt domũ aut exhaltationẽ: triplicitatẽ ſeu terminuꝫ. facies. n. cõiter reſpuiſ ei^9 vilitate. hic qꝫ planete alcochodẽ ſm ꝙ fortificatus aut debilitat^9 fuerit in quinqꝫ locis po's: vt gradibus luminariũ aſcẽdẽtis medii celi ⁊ ptis fortune gradu. ac ẽt almutac cũ aliis ei^9 dignitatib^9 eẽntialibus ⁊ acciñtalib^9 annos ſuos tribuit maiores: medios aut minores: mẽſes: ſeptimanas aut dies. Cui ẽt alcochodẽ in additiõe numeri annoꝝ ſuffragãſ fortũe ſꝫ rẽ ipſoꝝ fortunatũ: ⁊ aduerſanſ ifortune ſꝫ coꝝ eẽ depꝛauatũ: annos diminuẽdo alcochodẽ ⁊ ſibi accõmodatũ a fortunis minuẽdo ⁊ ſuffragiũ ei ex his. nã hylech vꝫ ⁊ alcochodẽ õ cã vite ⁊ lõgitudinis ei^9 ⁊ breuitatis ꝓnoſticãſ aſtrologi vt dĩa 113ª apparebit. Scðꝫ ꝟo Ariſt. eſt aer ɔtinẽs ⁊ piodus ſolis ⁊ lune. vñ 4° õ ge. aialiũ. c. vlt. Cã ei^9 qð ẽ eẽ lõge vite aial qðcũqꝫ eſt ɔtẽperatũ fore ad ɔtinẽtẽ aerẽ ⁊ ad piodos ſolis ⁊ lune maxie. Rõnabil'r. n. tpa oĩuꝫ geſtationũ ⁊ gnõnũ ⁊ vitarũ: mẽſurari volũt ſꝫ nãꝫ piodi: q̃re. A. 18. aialiũ. In ſpẽ nõ ſunt poſiti termini cã mãe ſoli^9: ſed cã receptiõis lõgeuitatis eſt ipꝛeſſio a ſtellis: donec ſit vita ɔcordãs cũ reuol'one alicui^9 ſtelle aut multaꝝ ſtellaꝝ. Ex his. n. de cã vite ac ei^9 lõgitudie ⁊ breuitate ꝓnoſticãſ geneaſtici: vt dĩa. 113. apparebit. ¶ Cãe ꝟo ꝑticulares ⁊ 2^e ſũt duplices: q̃dã nãqꝫ ꝓ^e ⁊ mediate: nõnulle ꝟo 2^e ⁊ imediate. Prime ſiqdẽ cal'm ⁊ hu. ⁊ coꝝ adiuicẽ ꝓportio. vñ Ariſt. Due nãqꝫ cãe vite: qð

N

De cã lõ gi. ⁊ bre. vite in me. Tex. c. 2. Scðo re. ↄbn. ⁊ ira. cõ. 44.

Tex. c. 30

O

Colli^r 14. 3 14. 16. 34. 37. 46. 48. Ver. 0. 1. ꝑ

P

Q

In fine.

A

q̃ſtuz: ⁊ qđ q̃le. Opz.n.nō ſolū fore multitudinē hūidūſʒ ꝓ-
portione op⁹ eſt q̃lificatū fore: puta ꝙ calidū: neqꝫ facile ſit
ꝯgelabile: neqꝫ humidū exiccabile de facili: ita vt ꝓportio
hu. ad ca^m magis videat̃ eſſe attēdēda in lōgitudine vite q̄
hūidi multitudo. vñ Ariſt. ait qd fore lōgioris vite deficiēs
multitudine humidi: ſi in ꝑā rōne excedat ſm q̃le. i. ꝓpor-
tionē ei⁹ cū cal'o q̄ꝫ deficiat ſʒ q̃ſtuz. Opz ēt hꝫ humidū cū
eo qđ eſt cal'm fore pingue. vt nō ſit facile exicca^{le} ꝓpter ei⁹
humiditatē aliq̃lr inuiſcatā: neqꝫ facile infridabile ꝑꝑ eius
piguedinē. q̄ calidi extat fomētū. q̃re Auer. in ei⁹ de h̄ tra-
ctatu abūdātia hūidi ⁊ cali: ⁊ dñiuz v̄tutū actiuaꝝ ſup paſ-
ſiuas eſt cā lōge vite. cui⁹ qdē ꝯriū cā breuitatis erit vite ⁊
ꝑ ꝯñs mortis. Audit aūt ꝑ abūdātiā cali ⁊ hu. vite cāz pri-
mariā q̄ſi mālez: ꝑ dñiuz ṽo actiuaꝝ ſup paſſiuas cām q̄ſi
formalē qđ. Ariſt. ꝑ q̃le notificauit. Cāe q̄ꝫ z^e ac imediate ē
ꝓportio q̃litatū actiuaꝝ iter ſe ⁊ paſſiuaꝝ in adinuicem ⁊
actiuaꝝ ad paſſiuas. Silr ⁊ haꝝ dñiuz eadē ad 3^m puta cor.

B

longitudo. n. vite ꝯſeqt̃ vtr cordis ꝓportionē cōpl'onalem
ſic ait Auer. in libro de cāis longitudine ⁊ breui. vite. Pro-
pter qđ videmus multos hoīes q̄ꝝ mēbra ſūt fortia: ſana ⁊
v̄tutes valide: qb⁹ egritudines occurrūt mortales: ꝑꝑ q̄s
an̄ ſenectutē moriūt̃. Cōſpicimus ⁊ alios his oppoſitos ad
ſenectutē ꝑuenire regimine eq̃li vtriqꝫ ⁊ ꝯſili ſuppoſito. vñ
colľz. 6. Nō eſt ipoľe credere duos hoīes vnius ⁊ eiuſdē tē-
perate cōpl'onis eq̃lr vno ēt regimine vtētes vnū ad melio-
rem peruenire finē: in altero ṽo malos gñari hu. mortē in-
ducentes: qđ euenit q: in cōpl'one mala preparatio eſt fixa.
que cauſa exiſtit vt in ipſo hec gñet̃ malitia q̄uis hāc igno-
remus ꝑparationē. Cui⁹ qdē ꝑparationis ignorātie cauſa
ĩfinitas ꝑparationū exiſtit. Id aūt dico cauſari ab hylech ⁊
alcohodē ſm ꝙ reb⁹ his ꝯſociant̃ variabilib⁹. Sic ḡ ap-
paret que ſint cāe vite ⁊ que lōgioris ⁊ breuioris. ¶ Deide

C

q̄ꝫ ſciendū ꝙ quidā poſuerunt cām vite ipſiuſqꝫ longitudi-
nis regionē cal'am ⁊ ſiccaz. alii ṽo multitudinē ſanguinis: ⁊
nōnulli ſanguinē corporis. alij qdem ſpiritū. Mortis qui-
dem cā ⁊ vite breuitatis ex oppoſitis cāt. Qui oēs a ve-
ritate Ariſt. ⁊ Cōmen. ſecedūt prepoſitꝫ. Locus nāqꝫ cali-
dus ⁊ ſiccus per ſe cā nō exiſtit cū vita calido menſuret̃ ⁊
humido: ſitqꝫ cal'm ⁊ ſiccum aduſtiuū peremptiuū niſi per
accñs inquātum ſiccuz ꝓhibitiuuz putrefactionis exiſtit.
Neqꝫ ēt multitudo ſang. eo ꝙ ad ipſius multitudinē nō ſe-
quit̃ virtutis augmētū. neqꝫ ad eius diminutionē debili-
tas. ꝑ ꝓ^a. per aliud vñ exſtat cā inquātū in ſang. cal'z ꝯtinet̃
⁊ humidū: qđ cā per ſe dcm̄ eſt fore vite. Silr neqꝫ magni-
tudo corporis ꝑ ſe id cauſat: verū per accñs inquātū in ma-
gno corpore multū caliditatis ⁊ humiditatis ꝯtinet̃. ſi eniz
ita eſſet: tunc equus iam hoīe foret lōgioris vite. Neqꝫ ſilr
ſpūs ceu voluerunt quidā dicentes ſpm̄ groſſum: tenebro-
ſum: paucū: qualis qui melicoꝝ vitā breuiare ꝑuatione nu-
trimēti. multū ṽo ⁊ vētoſum idē ꝓpter grādem exufflatio-

D

nem operis: ſubtilē quidē ⁊ modicuz ꝓpter euentationē ve-
lut lucerna extinctioni parata vitā abbreuiare. humectatū
aūt ⁊ turbidū ⁊ ifridatū ꝑꝑ ipſius aquoſitatē ipurā. hꝫ aūt
ſpūs ⁊ ꝓprie fluēs vite cā nō exiſtit: verū humidum ꝓpor-
tionatū cal'o niſi per accñs: cū ſpūs ex humido gñet̃ ⁊ cali-
do. vñ ꝑ ꝓ^a. Spūs ex humoꝝ vaporibus ⁊ eoꝝ ſubtilitate
ſʒ aliquā gñat̃ cōpl'onē: in qbus cal'm ꝯſeruat̃ ⁊ humidū.
Et de vtilitate particulaꝝ. 6. Spūs eſt vapor ſanguinis ⁊ tē-
peratus. ¶ Propter hꝫ 2^m ſciendū aliqualr iā quid mors
ex oppoſito cū eius cauſis apparere. Eſt nāqꝫ ipſa calidi na-
tiui exiccatione: humidi aūt putrefactiōe extinctio. In iſta
eq̄dem deſcriptiōe mors tangit̃ duplex. vna quidē nālis ꝑ
ꝯſumptionē hūidi radicalis: de qua dr̄ i de morte ⁊ vita ꝙ
ea ꝯtingit in vltima ſenectute ſine triſtitia. Eſt eniz aie abla-
tio inſenſibilis oino: que nil aliud eſt niſi friditatis ⁊ ſiccita-
tis vltimatū ſupra cal'm nāe dñium. Eſt ⁊ alia mors innālis
ſeu violenta: cuius ꝓn^m eſt ab eē ex marcore precipue ſine

Margin: Jnuel. — Col. li. 1. Jn me^o — Doc. 4. c. 2. ſiue 8. — Doc. 6. c. 4. in ꝓn^o. — Car. 2^a in me^o. c. 7. & in auth. med. c. 2. ꝓ^o ꝓn^m.

E

alio fortuitu quā grādis leſionis ſenſus percipit̃ ⁊ triſtitia
que nihil aliud vr̄ eſſe q̄ꝫ corruptio ⁊ marcor humidi ⁊ per
ꝯñs cali: vñ. A. Corruptio duplr aduenit idiuiduo. aut nā-
liter: q̄ñ calor nālis humiditatē ꝯſumit nālez: ita vt frigidi-
tatem ⁊ ſiccitatē faciat dñari. aut accñtalr: ceu q̄ñ idigōne
in corpore ſuperfluitates accreſcunt: per q̄s nā purū: ab im-
puro nō valz ſecernē. vñ ifirmitates ei accidēt ⁊ dñiū v̄tutū
paſſiuaꝝ ſup actiuas: ⁊ tādē iproportio ꝓmoꝝ iter ſe ꝓn^{cꝫ}
⁊ eoꝝ ad cor. Deinde vr̄ ēt ꝙ ad mortē nālē ſʒ Ariſt. ac ac-
cidentalē: q̄ñqꝫ ꝯſequat̃ ipotētia motus euentationis cor-
dis a pulmone: ꝓpter quā calidi nālis ſubſequit̃ extinctio.

Propter ſecundum ṽo ſciēduz ꝙ oēs cō-
ueniunt ꝙ cōpl'o cal'a
⁊ humida ac tēperata lōgenioris vite exiſtūt: cuz in eis cāe
vite mō reperiant̃ ꝑfectiori ãndicte. Sed diuerſificati ſunt
que duaꝝ longioris exiſtat vite. Haly nāqꝫ cum plurib⁹ ip-
ſius ſequacib⁹ audientes ſermones fortaſſis Ariſt. ſuper-
ficietenus in vite cāis ponens ca. ⁊ hu. longeuiorē pre cete-
ris hunc ordinē ceu gradus denotat lōgeuitatis: ita cōpl'o

F

breuioris vite reliquis facta eſt frida ⁊ ſicca: deide frigida
ãm: deinceps ſicca tm̄: poſtea frida ⁊ humida: deide cal'a ⁊
ſicca: deinceps hu. tm̄: poſtea cōpl'o equalis: ⁊ tādē ca. ⁊ hu.
dūmō cal'm dominet̃ humido: ⁊ a morbis euadat putrefa-
ciētib⁹: ⁊ iō laudauit phs in longitudine vite terrā calidaz
vicinā maris ꝓpter humiditatē aeris ⁊ caliditatē. Et cōpl'o-
nē laudauit ca. ⁊ hu. que duplex exiſtit. vna qdeꝫ nālis ab
initio creationis laudabilis. altera ṽo accñtalis vitupabi-
lis ad putrefactionē velox. cui⁹ qdē pōnis ifirmatio in ſe-
quētib⁹ apparebit. Fuerūt aūt quidā tenētes tēperatā lon-
geuiorē ad Haly. reſpondētes ꝙ is cōparat cōpl'onē calidā
⁊ humidam ad diſtēperatas: quod falſum iam apparuit ex
ordine durationis vite aſſignato per ipſum.

Propter tertium ṽo ſciēdū: ꝙ cōpl'o tēpera-
ta ceteris lōgeuior exiſtit:
cuius tēperamētū fuerit ſcđi aut q̃rti modi prenotati. diá
18. quā quidē dico longeuiorē: mortiqꝫ magis oppoſitā: nō
ſolū diſtēperatis alijs: verū ēt ca. ⁊ hu. preuenien̄ ab exicca-

G

tione: ſeu putrefactione. Et an̄q̄ꝫ id aſtruat̃ rōne ꝓmitus ex-
ponat̃ ſermo Ariſto. dicētis vitā calido cōſtare ⁊ hu. Prio
tm̄ oñdere volo q noīe cōpl'onis itel'ligā tēperatē: cū plures
⁊ maxie phoꝝ nitant̃ deſtruere. Eſt aūt duplex ad preſens
cōpl'o tēperata. vna quidē ſtatim variata nō ꝑmanēs tēpo-
ris longeui periodis producta. vñ Gal'. de regi. ſani. ꝑ. ſim-
plex ſanitas ⁊ ꝑfecta q̄ certiſſimā hꝫ eucraſiā nūq̄ꝫ fuit i aīa-
lis corpe: vel ſi vnq̄ꝫ fuit neqꝫ puſillo neqꝫ in iſtāti ꝑmāſit tē-
poꝝ: in ictu oculi vnoquoqꝫ momēto alterata ⁊ nō eodē ſe
hñs mō. vñ in libro de optima cōpl'one. Qđ eni vltime ꝑfe-
ctum in oībus vt neqꝫ in ꝯſilibus neqꝫ in organicis particu-
lis nihil in cōmēſuratū hīc ſit poſitū: nō valde quidē conti-
nuū: ſed in longioribus tēporū periodis fieri ꝯſueuit. Et hꝫ

H

eſt qđ voluit Aui. cañ. ꝑ dicēs: ꝙ hꝫ cōpl'o eſt in indiuiduo
tēperatiori oino in ſpēs humanas ⁊ i quo augmētū ad ſuū
ꝑuenit finē. Et de hac cōpl'one nō eſt ſermo cū ipſa momēto
omni alterata nō maneat. Eſt aūt ⁊ alia cōpl'o tēperata ifra
hāc ꝑ oēs decurrēs etates ſm meliorē q̃litatis moduz: q̄ ſic
diffinit̃ a Gal'. in techni. Corpus ſemptale eſt maxie eucra-
tō i ſimplicib⁹ particulis ⁊ ꝓmis coequale maxie in orga-
nicis ⁊ in vtriqꝫ potiſſime nāe corporis. ⁊ de hac tēperātia
ſeu corpore ſubdit Gal'. poſt ꝑmiſſa verba libri de optima
cōpōne. qđ autē parū deficit ab iſto ſaltē vidiſti ꝯtinue. Et
hāc quidē cōpl'onē intelligo eſſe longeuiorē ⁊ magis oppo-
ſitā morti nō ſolū diſtēperatis verum ⁊ cali. ⁊ humi. que ꝑ
exiccationē exiſtit ⁊ putrefactionē ſimiliter. ¶ Propter qđ
noſce: ꝙ cū calidū ⁊ humidū reſpectum. q. quēdā videant̃
importare: vt apparet per ꝓmū cōpl'onū Gal'. c. 3. nitentem
aſtruere cōpl'onē equalē: mordēdo antiquos ipſaz omitten-
tes: nō enim vt oñſum eſt diá. 18. pōt dici aut cognoſci di-

Margin: Coll'r 3ª ꝓmi doct. ꝓ^a. c. 1. cir. ca ꝓn^m. — Scđo te chni tra. de ſeſte. cāue. 2e; — Jn ꝓn^o ⁊ ca. in fi. ⁊ ca. 8. ante medium.

I ſtemperatū niſi per tēperamētū:cū rectū ſit iudex ſuiipſius
T.c.85. ⁊ obliq.ꝑ de aia.Et io cōplo quecūq; ſimplex aut cōpoſita
nō perficiť niſi relone ad tēperatā.quā qdē Ariſto.vi ſub
ca.⁊ hu.collocaſſe:ceu expreſſius ex ſermōe Auer.elicitur
Ubi ſ.ar. tractatu hꝫ. Hic aūt reſpect⁹ caliditatis ⁊ humiditatis ad
ti.ꝑ i mē⁹ cōplonē referť pondere tēperatā.hoc aūt eſt ɔcidere in cō/
munē expōnem dicentiū vitā ſtare calo ⁊ humido.eo ꝙ oē
viuēs calm extat ⁊ hu.nō viuēti relatum.℃ Premiſſuꝫ aūt
firmať ꝑ qdeꝫ ex elitoꝝ mixtione:qm̄ qñcunq; miſcibilia
perfectiori ⁊ equaliori mō miſcenť id miſtum diutioris eſt
vite:q: actiuis ⁊ paſſiuis vere ɔ pōderatis fere eq̄ diutius
ꝑſeuerat pugna ⁊ p ɔñs vita.Tale aūt pre ceteris in cōplo
ne ɔcurrit tēperata.nō ſic aūt in ca.⁊ hu.ꝓpter eniꝫ fortitu
dinē calidi actiui,⁊ paſſibilitatē humidi vehemētior itercā
det pugna ⁊ velocior victoria.℃ Adhuc rōne colligantie
armonice aie cū corpe ex qua vita ɔſequiť:Iuxta eniꝫ Pla
Mor.10. tonē ⁊ Dama.in afor.Cōplo corporis aiati eſt ad figuram
numeri ɔſoni.i.ꝓportionē ſeu ſilitudinē armonici numeri:
K vñ muſici vt Pythago.⁊ Timotheus vocauerunt armoni
cam ɔiunctionē aie cum corpore muſicā humanā.hꝫ autē
ꝓportio ⁊ ɔſonantia muſica magis reperiť in cōplone tem
perata q̄ꝫ in alijs : cū ꝑn⁹ ɔiunctionis ſint in ipſa magis ab
excelletia ɔrietatū ɔiunctoꝝ ſeparata.℃ Palin.ex cāis vi/
te denotatis:qm̄ vita nō ſtat per qōcūq; hu.⁊ cal.ſed p hu.
ꝓportionatū calo.q̄litates nāq; actiue diari hñt ſup paſſi/
uas cū calidi ⁊ humidi abundātia ⁊ cōmēſurati magis ſꝫ
quale q̄ꝫ ſm q̄ꝫtum:ita ꝙ actiue ꝓportioneꝫ hñt ſuper paſ/
ſiuas ⁊ iter ſe:⁊ paſſiue vnate he demū ambe ad ſeipſas:⁊
Prob.12 tandē oīum ipſaꝝ vt dictū eſt ad 3ᵐ cor.vꝫ.id aūt ꝑfectiori
Cō.afor. reperiť mō i tēperata q̄ꝫ ēt in cal.⁊ hu.Qd̄ firmať:q: ſimi
34.ante le adiunctū ſili velut ignis in igne incitat ad furiā.ꝓble.1.⁊
medium. aforiſmoꝝ ⁊ nālū ſcōis ca.8.qd̄ i cōplone cal.euenit ⁊ hu.
Iuxta ſi. nō aūt in tēperata.in cal.nāq; ⁊ hu.multiplex ſupacreſcit
In dictis hu.⁊ cal. Primitus qdem qd̄ vite.2° qd̄ cōplonis humane
vlib⁹ lect. cū ſm Iſaac cal.⁊ hu.in 2° loceť gradu.3° cal.⁊ hu.cōplo
17.c̄c̄ ꝑnᵐ nis talis vt ſanguinee:in qua ⁊ humidū ſupexcedit calꝫ:cū
L aeri ꝓportioneť ſortiēti per ꝑus humiditatē ⁊ deinde cali/
Primo ditatē.diia.12.Sunt enim humores elitoꝝ filij iuxta Ha/
theo.c.15. lyabbatē ⁊ Iſaac.ſic itaq; qñ calm ſuperaddiť tripľr calo
in ꝑn°. ⁊ humidū hūdore maxie q: humidū i hac cōplone ſuper/
Colli'ł. cedit calm:i furiā decidet ⁊ putrefactioni exponeť ꝑcipue
primo cir cū ipſa cāeť a cal.⁊ hu.id aūt nō ita in cōplone reperiť tem
ca mediū perata:cū humidū ſit calo ſufficiēter ꝓportionatū.℃ Ad/
huc ex ꝓportione.q: ꝓble.5.in cōplone tēperata vniuerſe
Prob.12 corporis ptes ſibi corrńdent inuicē equaliſ ate:ita ꝙ vna ſa
nata ſanať ⁊ reliq̄:vna ēt leſa cōpatiť ⁊ alia:ꝓpter qd̄ ⁊ no
cumētū grande nō ſic velut alijs valet occurrere ſibi:leſio
ne vo vitā ɔtingit abbreuiari.℃ Itidē ex habitu qm̄ opti
Cō.afor. mū eſt:hñ carnoſum eſſe.i.cōmoderatū vt neq; craſſum ſit
44.2.tra. neq; macrū:ita enim in lōgaꝫ poterit deuenire ſenectutem.
de teſticu afor.ſcōa.hꝫ vo eſt cōplo itēperata i techuis Haly.cū.A.
lis.1.c.11. ℃ Adhuc fortitudo vtutis arguit vite lōgitudinē:eo ꝙ for
Scōa ꝑ. teꝫ virtutē regimine ſuppoſito rep ſex nō nāliū ⁊ ɔuenien/
doc.3.ca. tiori impoſſibile eſt vitā cito terminari:tñc aūt in cōplone
4.⁊ colľr tēpata fortior reperiť vtus.Haly.in techni.℃ Ruſus ex
ꝑ ꝑ.trac. opānib⁹.Quoꝝ.n.ſūt ꝑfectiores ⁊ fortiores ⁊ diuti⁹ imo/
ꝑ.c.16.ꝺ rātes cōplo extat hꝫ.Formā.n.fecit ſcire actio.Sed tales i
cerebro cōplone reperiunť amplius tēperata q̄ꝫ in alijs:ceu in eius
tēperato. appet aſcriptis.Que aūt hꝫ longiorē denotāt vitaꝫ ꝓpter
M diligētiorē ēt miſtionē adinuicē miſcibiliū ⁊ ꝑncipioꝝ vite
ꝓportione in cōplone tēperata q̄ꝫ in alijs.℃ Itidem ex de/
perditi reſtauratione lōgeuior eſt illa que magis obedit re
ſtaurationi:cū oē ħ viuens egeat illa:ꝓpter calorē ɔſumen
teꝫ inatū humidū ɔtinue:hec vo eſt tēperata cal.ampli⁹ ⁊
hu.eo ꝙ in ipſa vel per ſile intēdiť reſtaurationis regimen
vel per ɔriuꝫ:nō qdem per ſile vt tēperata:qm̄ in euerſione
que eſt ſm calidū ⁊ fridūꝫ eo ꝙ efficaciſſime ſunt qualita/

tum:ſimo: eſt per ſilia gubernare de reg.ſani.6.timeť nāq; N
ne calm ſuperexcedēs eo multiplicatione addito ſibi aſſo/ ꝑ° ꝑnᵐ.
ciet ſiccū ⁊ fridū ſilr extraneū humidū:⁊ maxie cū medic⁹
nō poſſit ꝑuenire ad id qd̄ eſt certū.ſic eni ſcia eſſet eius ve/
lut Aſclepij ſeu Eſculapij 3° de inge.ca.7. Propter qd̄ ſm Verſus ſ.
Gal.in cōplonib⁹ in quib⁹ calm ſuperexcedit fridū ſimplr Colli'r 10.
ſeu cōmiſte:qcqd anguſtius ſcribaf i techni tutius ſit ad la 3e 4.ver/
tus ꝑſeruationis p ſubcōtraria:q̄ꝫ ad latus ſilitudinis p ſi/ ſus ſinē.
milia declinare:qd̄ ⁊ ceteri cuſtodes ſanitatis lapſe videnť
ſeruare diia.116.Neq; pōt per ɔria hꝫ regi cōplo cū exten/ Lib.3.te.
ſiori vita:q: ɔtrarietate repaſſio vehemētior induceť:cum cō.44.
alimētū oē in ꝑn° ſit ɔriuꝫ alito.ꝑ de ge.⁊ 2° de aia.⁊ cōplo
num.3.ꝓpter quā qdē repaſſionē humidū citius reddetur Colli'r 10.
aquaticū ⁊ ſic mortis cāſiuū:qd̄ nō ita in tēpata euenit nāꝫ cem.38.
eo ꝙ per ſilia hꝫ gubernari:⁊ q: minor eſt diſtātia ⁊ cōtra/ T.c.45.
rietas medij ad extrema:q̄ꝫ extremoꝝ ad eadē:⁊ ſiquidem Cap.4.
medij ad extrema ſint plura ɔria:ea tñ minus ſunt exceden ꝑ° meᵐ
tia.Mediū ēt nō extremo fortioris extat vtutis.℃ Amp. Libro.3.
ex reductiōe:qm̄ oēs cōplones ab ea iudicanť occaſionate T.c.40.
ɔre in techni ⁊ de reg.ſani.doceť ad tēperatā reduci:id āt Lib.6.
nō ſit niſi vt vita participēt longiori. Sciētia nāq; medicie Colli'r.3.
in ꝓductionē vite ⁊ vi ꝑncipalr ordinata fore ab Haly.ap recōtis
parēs.℃ Palin.ex regione:q: regio tēperata opaf ad vite cō.113.
longitudinē ceu tactū.hec aūt afor.3° ɔtineť duab⁹ lineis Cō.afor
circūtentis:vtriq; ab oriēte in occidēs directe:quarū vna 15.in fine.
tranſit verſus meridiē ſuper chorū Hip.inſulā: nunc lango O
appellatā.reliqua vo ſup Rindiā verſus ſeptētrionē:quo/
rū diſtātia locoꝝ circa.400.extat miliarioꝝ:taut regio que
ſub diei eq̄tore ſm.A.ꝑcipue:vt oñdeť diia.67.ſile aūt de ꝑtis ꝑnt
cōplone ⁊ regiōe.℃ Eti.ex mortis pte que magis expoſita doc.3°.c.
eſt ɔſumptioni ⁊ extinctioni:breuioris eſt vite:talis aūt eſt 1.ań meᵐ.
oino in tēperata ſanguinea ēt ꝓpter humidi paſſibilitatē ⁊
calidi actiuitatē:cuꝫ eo ꝙ plus hu.extinctionē ⁊ ſuffocatio
nem inducit parata eſt cōſumptioni:cholica vo caloris ex/
ceſſui:flaſica vo extinctioni friditate mortifera.melica q̄ꝫ
has ɔſequiť:ſed hec duo vite breuitatis ſunt cā:nil aūt tale
in tēperata vt apparuit eſt repꝰuꝫ.℃ Ruſus:tēperate cō/
ploni ⁊ nālior:mors dulcis ⁊ nālior debeť ɔuenienti ſup/ P
poſito regimine.hꝫ vo vt oñſum que per ɔſumptionē:ipſa
nāq; ampli⁹ fore reliq̄s retardaf ea q putrefactiua violē/
ta.℃ Qd̄ vltimo teſtimonio ꝓbaf ſenſibiliuā videm⁹ cal.
⁊ hu.ſiue ſanguineos cito caneſcere ⁊ circa cerebrū putre/
ſcere:adeo ꝙ modica illis diſtēperātia occurrēte:catarris Li.3.fe.1.
ꝓmptius ɔſumunť ⁊ coriſis.vt per technis euidēs.Qd̄ in Tra.de ce
cōplone nō ſic euenit tēperata.ꝑdicti nāq; ſunt amplius ex rebro.c.cō
poſiti putrefactioni ꝓpter hu.ſuperfluū ⁊ ita morti violēte 49.⁊.53.
ac exiccatiōi:⁊ ſic morti nāli ꝓpter habilitatē ɔſumptionis
humidi.hec.n.cōplo expoſita eſt reſolōni maxie.diia.117.
Ex qbus tandē ɔcludiť cōplonē tēperatā nō ſoluꝫ alijs di/
ſtemperatis:verū ēt calis ⁊ hu.longeuiorē exiſtere.

Propter quartum vo.Ad ꝑᵐ dōm id eſſe
verū cōperatiōe haruꝫ
cōplonū ad reliquas diſtēperatas:nō aūt vt oñſum relone
ad tēperatā.Qꝫ aūt ħ ſit ſnia Gal.apparet ex ɔtinuatiōe fa
cta in.6.reg.ſani.Ex quo ſuſcipiť ħ ſermo.qñ eniꝫ determi
nauit regimē ⁊ cōplonis tēpate dicit ſe deinceps determi/ ꝑ° ꝑnᵗ
naturū regimē lapſe.qd̄ ēt appet ex diuiſione cōplonis q̄ꝫ Q
ſtatim ſubiungit.℃ Ad 2ᵐ p interēptionē dōm : ⁊ ſi Ariſt.
alicubi cōplonē dixit cal.⁊ hu.fore longeuioris vite aut re
latione intulit ad diſtēperatas facta vel tēperatā more an/
tiquoꝝ ſub cal.ɔcluſit ⁊ hu.diia viſum.18.Et ſilr dōm de/
regiōe cal.⁊ hu.℃ Ad aliud dōm ꝙ verū eſt per cal.⁊ hu.
ɔtēperatū debita:vt viſum ꝓportione.Qñ vo addebaf ꝙ
in cōplone cal.⁊ hu.magis viget calm ⁊ hu.iterimēdū:eo
ꝙ humidū in ea oſtēſum eſt fore exceſſiuū calo impropor/
tionatū:vt aut cito exiccabile vel velociter putrefactibile.
℃ Ad aliud dōꝫ ſm quoſdā fore ꝙ digō nō ſit a cal.⁊ hu.

A ſed per cal'. ⁊ ſic. vñ 3°.13. Digeſtiua ↄſeruaƭ ꝑ ſiccitatē cū cal'. verū q: id dictis ſapientū repugnare vi nō pap: credit lſaz fore corruptā ↄtinētē ꝑ humiditate ſiccitatē. Aut fortaſſis voluit alludere ſermoni Gal'. ð accñte būti. 6. Digō ſi tēperatā habuerit ſiccitatē eſt talis q̄lis ſi nutrimētū fuerit humidis. vñ ſit digō per ſiccitatē. ſ. tēperatam. Supfluū eni humidū hebetat cal'z: opponiƭ ēt homogeneitati cibo rū nō paucoꝝ que potiſſima eſt cā digōnis: ⁊ ꝑpterea pueri nō pñt res duras pfecte digerere: iuuenes āt valēt ibidē: digō ēt fit per cal'. ⁊ hu. ↄtēperatū ⁊ in cōi. vt oſſis oñdit digeſtio. ℂ Ad aliud dōz ꝙ id nō euenit in cal'. ⁊ hu. eo ꝙ lz in ea humidū tardius videaƭ ↄtēperari calo: in tpe tñ ſuccedenti cal'z cū vtute repatiƭ ab humido magis q̄ȝ in cōplone tēperata. Jtidē vt oñſum eſt poſt etatez ↄſiſtentie ⁊ maxime in ſenio: plures ſuperfluitates ab humidi ſupabūdātia ſupaccreſcūt in hac cōplone q̄ȝ in tēperata. ℂ Ad aliud dōm ꝙ hoc nō ſufficit: nō eniz vt viſum opȝ cal'z ⁊ ꝑuatione ſupfluitatū ſolū adeē imo necīuz eſt humidū ⁊ ↄtēpatū. Adhuc lȝ hȝ humidū ſibi adſit: nō tñ a ꝑn° natiuitatis ſufficiētis q̄ȝtitatis potētis calo ↄſumptiuo reſiſtere qð ſiccitatē exacuiƭ ⁊ fortificaƭ. ℂ Ad aliud dōm ꝙ q̄ȝuis frigi. ⁊

B ſic. ꝑ ſe reſiſtāt putrefactioni: per accñs tñ vt in digōne humidū cāndo ſupfluū putrefactionis: puta mortis cā exiſtit. ℂ Adhuc hȝ cōplo minime morti cōſumptiue reſiſtit: ⁊ iō breuioris poſita eſt ab Haly. vite. ℂ Ad aliud dicēdum id eē veꝝ in cōplone nō viuētis: in ea ꝯo que vite: de qua oſtēſus ſermo veritatē nō ↄtinet. ℂ Ad aliud dōm vt videbiƭ dif̄a. 24. ꝙ co: pōt dupl'r ↄſiderari: vne qdē māl'r: prout eſt miſtum ex elētis dure cōpoſitionis factū ⁊ ſolidē: vt motibus ⁊ pcuſſionib⁹ pulſationū ↄtinne poſſit reſiſtere illeſuz ⁊ ſpūs pl̄moſ: ⁊ ſubtiles: ⁊ calidiſſimos in eo exñtes a reſolutione defendere: ⁊ ita cōplonis frigide ⁊ ſicce exiſtit ⁊ ſicce: qð īdicat difficilis eīs digō: genitura ēt māl'r eſt frida 24. Al'r ꝯo ſm eē illi⁹ formale magis qð eſt rōne inati ca. hu. radicalis: ſanguinis in eo ↄtētī: ac ſpūs in illo gñari cū motu ⁊ agitatiōe: ⁊ ſic co: cal'm eſt multū: ſiccūq̄ȝ parūper: vt oſtēdeƭ dif̄a. 25. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ hūidū reſiſtēs dire

C cte ↄſumptioni: ꝙ qð pmanet vitaleſt aereū magis: nō autē aqueū q̄le qð pinguedinis: aut adipis. dinƭ. n. equoce quaſi cū vnū ſit viuificū: alterū ꝯo oppoſitū amplius infrigidatiuum: ac ſuffocatiuum. Et hinc qd dōm ad reliquum.

ℂ Differentia. XXII.

Uod complexio innata ſeu radicalis permutari nō poſſit: oñdiƭ: q: corp⁹ ſemp tale: aut ſignū vel cā eſt: qð in oībus etatibus pmanet tale. in techniſ ꝑ. ℂ Adhuc ibidem: ipſas ꝯo ſolidas partes corporis vere ſolidas ⁊ pmas ſm nullū modū poſſibile eſt humidiores facere. ℂ Palin. Damaſcenus in aforiſmis. cōplexio nālis ſm vicinitatē qdez ſeparabilis: actu tñ inſeparabilis. Et ꝑ pma. Unūq̄ȝq̄ȝ aūt indiuiduū ꝑpriā hȝ cōplonez: in qua aliud ſibi aſſociari ſit impoſe. ℂ Amplius idem in mineraliū traditione: nō eſt poſe vt vna complexio vertaƭ in aliā. ℂ Rurſus rōnib⁹: q: q̄ȝ qð nāliter ⁊ ꝑ

D ſe ineſt alicui: ſuū ↄriū ineſſe nō poterit: ſicut calīn ꝑ ſe ineſt igni nā: vnde frigidū ineē nō poterit: in ꝑdicamētis: ⁊ ethi. 2. nullū nāle in cōtrariū aſſueſcit. Lapis. n. ſi decies milies ſurſum feraƭ ↄſuetudine inacq̄ȝſita: ſemp ruit ique deorſuz: hȝ eſt cōplexio innata: qð ⁊ nomē teſtaƭ. ℂ Adhuc: ſi complexio hȝ Gal'. eſt ſuba dif̄a. 17. ſuba ꝯo nō mutaƭ: ⁊ cū in ea nō ſit motus: phy. probatū. 5. neq̄ȝ ↄrium ⁊ magis ⁊ min⁹. ℂ Adhuc: ſi cōplexio eſt habitus vel diſpoſitio: in hoc etiā non eſt motus: ſed ſolū in paſſione ⁊ paſſibili qualitate. 7. ꝑbatū phy. qð aūt caret motu pmutari nō pt. ℂ Jtidē: primis re. ſa. ⁊ alimētoꝝ. Si fabā trib⁹ decoquas diebus: nō eſt tibi poſe vt eius inflationē remoueas ab ea: q: ineſt ſibi ex ſuba ipſius ꝑpria ⁊ non ex diminutione decoctionis. Si

B ventoſitas itaq̄ȝ nō pōt ſepari ab ipſa: multo minus cōplexio nālis ab aliis pfectio:ib⁹ ⁊ elatio:ibus poterit ſepari. ℂ Amplius. Jſaac febriū ꝑ. actio nālis nunq̄ȝ deſtruiƭ niſi qñ ſit ſepatio anime ⁊ corporis: itaq̄ȝ neq̄ȝ ei⁹ inſtr̄m: vt cōplexio inata. ℂ Rurſus mores a cōplone cāti pmutationē nō videnƭ ſuſcipere: ceu apparet ꝑ Haly. 2. techniꝭ de ſene ca lidi cordis potāte veſtes iuſtoꝝ: ſermoneſq̄ȝ pferēte cū exineis vtuoſos. q qñ i domū reuertebaƭ ad mores rediēs nāles ſeu⁹ vt lup⁹ iter domeſticos ⁊ familiares exiſtebat. vñ pbl'. 30. Nā ſemp facit quiſq̄ȝ aliq̄ fuerit: hi qdē audaces: alij aūt taciturni ⁊c. Cōplo igiƭ pmutari pōt minime.

In oppoſitum

7° de ige. ca. 7°. ⁊ in techniſ. 2. decidēte. ca. ⁊ ſicca craſi tpe per augmatice etatis in frigidā ↄuertiƭ ⁊ ſiccā. ℂ Adhuc Damaſ. in afori. ex mutatiōe ſtellaꝝ in lōgitudine ⁊ latitudine vitia ⁊ nāe ⁊ ↄſuetudines mutanƭ. ℂ Jtidē dif̄a. 15. Cōplo eſt qualitas: in ea ꝯo motus locaƭ alterationis: cū ex eadē conſurgat. Cui aūt ꝑ ſe ineſt motus illud moueƭ ⁊ permutatur de vno in aliud. ℂ Rurſus. ſi poſſibile ſit ethicam fore tertie ſpeciei: poſe eſt cōplonē innatā permutari: cum ea ſit in membris ſolidis latitans: ſed poſe ipſam ⁊ neceſſariū quādoq̄ȝ fieri: itaq̄ȝ cōplo innata poterit permutari.

Propter primum

ꝯo ſciendū: ꝙ qd ſit complexio ⁊ qd inata vel radicalis dif̄a viſum eſt. 17. Permutationez ꝯo ipſius audio qñ paiori deperdita reliqua ſuſcitatur inde: qua corpus diſponiƭ ⁊ inſtrumētaliter gubernatur animatum.

Propter ſecundum

ꝯo ſciendū: ꝙ 3ᵐ inuenitur enuntiatū de ꝗ queſito. Plures. n. dicūt cōplonē innatā nullo poſſe pmutari mō vita manēte. Alij ꝯo aduerſantes ex directo ꝑdictis volūt eā mutari oīno. Nōnulli aūt fere mediā elegerūt viā: ponētes illā ſm actū pmutari 2ᵐ qui eſt operatio: pmanere ꝯo ſm exiſtētiā: ſeu actū ꝑᵐ: q eſt forma: ſiue potētiā ſcōaz: idem nāq̄ȝ eſt actus pmus ſeu pō 2ᵃ. de aia 2° ꝙ quidē eſt in habitu ipſam latitare quodā nō potentē in actū: q eſt actio deuenire: qð pmū conanƭ auctoritatib⁹ ⁊ rōnib⁹ aſtruere. Boetij ēt de cōſolatiōe apparēs. 2. eſſe. Jmpoſe fore rem naturalē ſepari a corpore: niſi in ſeparatione ueſtalis autē eſt cōplexio. Adducūt ēt Jſaac ſermonē preſcriptū. ℂ Rurſus ↄfirmāt: q cōplexio cauſaƭ ex certa ⁊ determinata proportione elemētoꝝ: hec aūt permanēte vita pmutari nō pōtcū ipſius inſtr̄m exiſtet vnicū ꝑncipale. ℂ Iteꝝ cōplo preparat ad receptionē forme ſubalis ⁊ virtutis ſpecifice. ꝑmo 2ᵉ. eſt enim inſtr̄m quo forma ſeu aia operatur. vnde. A. nāliū. 6. particula. 5. inſtrumēta fatigantur ex vigilia ⁊ motu: ⁊ deſtruiƭ eoꝝ cōplo: que eſt in eis nālis ⁊ ſubalis: ꝑpter que ⁊ illa breuitatis cā nō recitata cōcludunt nullatenus cōplonē inatā pmutari poſſe: quoꝝ qdē defectus tertio amplius dicēdoꝝ appebit: neq̄ȝ eoꝝ ſtare pñt motiua: vnde ad illud Boetij dōm: ꝙ res nālis eſt duplex. qdā. n. eſt q̄ cōpoſiti exſtat ſuba vel ꝑꝑetas iherēter ac iſeparabil'r ꝑnᵃ cōcomitāte ſpeciei illius rei nālis: ſicut aia ⁊ riſibilitas hoi: ⁊ caliditas igni: ⁊ talē rem nālez impoſe ſit ſeparari: niſi in corruptiōe cōpoſiti. Eſt ⁊ alia res nālis: que amplius ſequitur ꝑnᵃ mālia q̄lis cōplo. eſt. n. forma miſti. coll'z. 2. ca° ꝑ. ⁊ q̄ poſt complexionē ſequunƭ: vt ēt ca. 7. appet eiuſdē: ⁊ hȝ res nālis: lȝ nō poſſit permutari eꝯ terminos dicēdos permanēte vita q̄lis eſt hūana cōplo: permutaƭ tñ itra. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ illa ꝑportio miſtionis elētoꝝ grādem recipit diuerſitatem in magis ⁊ minus: ceu decurſus denotat etatū. ℂ Adhuc latio: exiſtit cōplo qualificans ꝑportionē hȝ certā datam miſtionis elētoꝝ: intr̄m ꝙ ⁊ gradus extremitatis in ipſa ois poterit inueniri: minorē nāq̄ȝ videmus diſtātiam ſanguinei ad melicū in pueritia: ſi ſenſum nolumus ⁊ operationes negare q̄ȝ alicui⁹ eiuſdē ad ſeipm̄ in fine decrepite etatis ad pueritiā: aut a maraſmate ad eādez. ℂ Ad 3ᵐ: lȝ cō

Marginal notes (left): Tra. 2° ca. q̄ añ medium. — Ca. 3° per ſus nat. — Ja. me°. — Precbuis tra. ð teſti culis. cō. 10. — Tracta. 1. tr. c. 6. lib. 2. tra. de teſticu lis. c. 25. Aforiſ. 6. Doc. 3° c. 1. Z me° — Ca. ð op poſitis. Ca. 5. 1. cir ca pm°. — Z. c. 10. — Z. c. 17. Ca. 18. in fine. Ca. 25.

Marginal notes (right): Ca. 3. ad medium. — Tract. de corde cō. 13. i me° — pbl'. pp° ſancu 123. — Z. c. 10. Trac. ð te ſticulis. — Afo. 55. — F — G — In argumentis. — Ca. 5 de. ctrina 2ᵃ ſum. ꝑma cap. 15. Ca. 1. poſt medium. — Po° me° Añ me°. — H

I pleɾio ƥparet ad receptionē for[e] ſubalis: ⁊ ſit opīnis iſtīꝰ hec tñ facit cū qdā latitudine: ⁊ merito q: tota ſpēs hūana ꝓportionalitatē q̄ʒdā inter ſe tēpamēti ꝯtinet: nō ſolū ad ſe ipm in diuerſis tpib⁹: vez ētvni⁹ ad aliū. ¶ Qui aūt dicūt cōplōnē ꝑmutari ſꝫ actū: nō aūt ſm po^am ſeu eētiā nitunt̄ id aſtruere ꝑ Damaſ. ꝓinductū: ꝙ cōplo nālis ſꝫ vicinitatē ē ſepabilis: actu tñ iſepabil: volētes ꝑ actū ꝑ^m: ſeu ꝑ po^am 2^am. i. po^e nālis in 2° qlitatis. Perſuadēt itidē ſilitudine ad aquā: dicētes actualē frigiditatē ab ea poſſe ſepari: potētionalē aūt nō: cū ei nālr inhr. ¶ Quib⁹ ēt dōʒ: ꝙ Damaſ. alr eſt exponēdus. vʒ. ꝙ ꝑ nō poſſe actu ſepari: latitudinē denotat cōplōnis hūane vita manente: q: ſm vicinitatē ſepabilis ē. i. qñ ꝑpe extremos ꝯuenit terminos latitudinis hūane aſſignatos vt ſepeſ: eos tñ actualr nō egredit̄. Aut ꝙ ipſa ē ſm vicinitatē in actu: nō. n. ipſi⁹ eſt act⁹ pfect⁹ ⁊ excellens: q: hic eñtoꝝ ſolū ſꝫ remiſſus: nō tñ ſepaſ oio ab illo excellēti actu: ſed eo exiſtit relatione terre naſcētiuꝫ: quoꝝ

K nā extat potētionalis. ¶ Uel dōʒ: ꝙ fuit ei⁹ opinio: ſic ſupficialr ſonat: q̄ nō teneſ ad pñs. ¶ Quod ēt dicūt 2° nō valet: vt iaʒ apparuit ꝯ ꝑmos nō. n. ita cert⁹ cōplōnis ſequit̄ gradus ꝓportionē miſtionis eñtoꝝ. inſepabilr: vt calidū ignē: ⁊ frigidū ⁊ hūidū aquā: cū ex ꝑncipijs ei inſit forma libus: nō aūt mālib⁹: vt euenit in complōne q̄ forma exiſtit miſti. coll'ʒ. 2. Silr qñ dicūt cōplōnē inatā ꝑmanere in pōt aut po^am itelligūt 2^am: q̄ eſt act⁹ ꝑm⁹ ſiue forma: ⁊ ita eēnt due cōplōnes inſra vnius forme ſubalis vltime: qō eſt ab ſurdū: cū vni⁹ forme ſubalis toti⁹ vnica ſit cōplo iſtrans tādē ⁊ pficiēs opōnes: vel ꝑ po^am audiūt ꝑ^am ſepatā oino ab actu ceu pō infantis ad militādū. Et tūc inata cōplo ſic permutata in talē po^am non erit: neqꝫ ꝑ ipaʒ nunq̄ʒ fieri poterit opō: qō. n. ſic eſt in pō nō eſt: vñ cōplōnū 3°. Po^e nōduʒ eius qō dī. Adhuc eadē rōne qua ꝯcedūt hāc cōplōnē ꝑmutari ab actu 2° ⁊ deuenire in actū ꝑ^m: eadē via ꝑp talē mutatio

L nē ſeu alterationē ꝯtinue factā paulatine a cōplōne ſupacq ſita ab illo actu ꝑmutabiſ vltimo: intm ꝙ corrūpetur oino ſm ſubm: ſic videmus albedinē corrūpi in nigredinē ipſius oppoſitā tādēꝙ alterationib⁹ multis traſmutatam.

Propter tertium aūt ſciēdū: lʒ plib⁹ videat̄ ꝯneū: ꝙ cōplo inata ꝑmuteſ oino. Propter qō noſce ꝙ humana cōplo ꝑmanēs ēt ſingularis latitudinē hꝫ grādē terminis extremis diffinitā: vltra quos vita tādē humana nō pōt ꝑmanere: intra quos hꝫ Gal'. 8. gradus exñt extremi: quoꝝ q̄tuor ſunt ſimplices: vt ca. frig. ⁊ ſic. ⁊ hu. q̄tuor: ꝯo cōpoſiti ca. ⁊ ſicca ⁊ c̄. oēs diſtēperati entes ſimplr vel hꝫ qd: in quoꝝ medio extat tēpatū. Ex qb⁹ pōt qs paulatine ab vno in aliū ꝑmutari ꝑ debita media homogenea: vtqñ i vtriſqꝫ ſymbola qlitas repiſ: ſicut ſanguine⁹ in cholicū: ⁊ hic in melicū: ac melicus i ſlaticū. De extremo ꝯo in extremū ſibi ꝯtiū ꝑpter iꝑportione homogenietatis non ſic fortaſſis pōt traſmutatio: niſi ꝑ

M media plima fieri: q̄ nāqꝫ ſymbolū hñt facili⁹ traſmutant̄: q̄ aūt minime tarde. de ge. 2. vñ melicuꝫ ꝑp ꝓportionē ⁊ diſtātiā grādē ad ſanguineū ⁊ depaſtū humidi a calo ꝯtinue oino difficillimoꝝ eſt acqrere cōplōnē ſanguineā: ⁊ maxie pueritia expirāte. In ſimplicē aūt ꝑp eqlitatē ꝯrietatis alterius vnaquecꝫ facilior traſmutatio euenit q̄ʒ inſit extreme cōpoſita. ¶ Deinceps quocꝫ hꝫ pō ſm Gal. ſignis rōnib⁹ fulciaſ. Prio qdē q: dem ē in tecbni. Qñ ca. ⁊ ſicca decidit craſis i frigidā ꝯuerti ⁊ ſiccā. ¶ Adhuc ibidē ⁊. 6. de regi. ſani. doceſ diſcraſias lapſas ad tpatā reduci: vñ dī ħ qdeʒ gen⁹ inatas corrigit diſcraſias: cui⁹ qdē doctria foret ocioſa: ſi cōplo inata nullaten⁹ poſſet ꝑmutari. ⁊ Haly. 2. q̄drip*ti*. mores hoiuʒ: ⁊ cōplōnes: ⁊ alie ꝟtutes oēs mutāſ ſꝫ q̄ʒlʒ haꝝ reꝝ: vt aeris ⁊ regiōis. Ruffus exptū ē puellā nutritā fore napello: anū ꝟo veneno ſerpētū. 4° 6^a. ⁊ de regimine dñoꝝ. Et ꝑ de plātis: boletū pniciōſū natū i Perſia traſplātatū q̄ʒ in egyptum ⁊ iſrael ſcrm eſt comeſtibile: vñ. 6. de acciti ⁊ morbo. Arbor traſplāta de Perſia i egyptū: q̄ cū i ſolo pſarū foret mortifera: i egypto abſqꝫ nocumēto reddita eſt: de qlitate nāqꝫ mala mutata fuit in bonā. Idē alimētoꝝ. 2. de pficis: id. n. illud. ¶ Palin. de aere ⁊ aq: ꝯſuetudo eſt altera nāʒ ⁊ daſ exēplū mulierū. exacuētiū ⁊ elōgātiū infantiū capita: vt aioſiores viderent̄ ad belliū: deide nām cō ſuetudine eē ſecutā: vt nā iam taliū ꝑ ſe ifantiū pducat capita. ¶ Eti. rōnib⁹ oñdiſ eo ꝙ cōplo variaſ: ſic aut alr ex calore hūidū depaſcēte radicale: cū. n. oēs ꝑducti fuerim⁹ in vltima limoſitate hūiditatū. ꝑ de re. ſa. ⁊ 3^a ꝑ. c. 1. ꝯtinue calor inat⁹ ꝯſumit pabulādo ſe: ac exiccat humiduʒ: vñ neceſſit cōplōnē ēt radicalē in frigidā ⁊ ſiccā ꝑmutari eius ꝑncipijs ꝑmutatis: ⁊ maxie ſm ponētes id humidū irreſtaurabile: vñ plēs taliū ex ħ negāt ꝑmutari inataʒ ſaltē viciſſim: qd aūt de ħ dīia oñdeſ. 1 12. ¶ Adhuc ꝯtinue ꝑmutationē ex calī actiōe in hūidū ꝯſpicim⁹ ſm etates: nō. n. etas cā eſt ꝑmutatiōis: ceu qdā ſupficiales exiſtimarūt: vez poti⁹ eſſe

O etus ex ꝓportiōe calī in hūido cāns: in q̄ ſic inata ꝑmutaſ alterata cōplo: ꝑmutatio. n. effect⁹ arguit ꝑmutationē i cā. Et iō pres ſolidas vere ſolidas ⁊ ꝑmas ipōſe dem ē hūidiores reddere. ¶ Ampli⁹. ſi cōplo nō ꝑmuteſ: cū virt⁹ ⁊ aia nō ſeneſcat: de aia ꝑſuppoſita debita adminiſtratiōe ſex rerū nō nāliū vita poſſit ꝑpetuari. ¶ Rurſus. nunq̄ʒ ex coalteratiōe ⁊ ꝑpōderatiōe cōplōnū mēbroꝝ ꝑncipaliū in adinuicē reſultaret cōplo ab illis in totuʒ altera: qō ē ꝯ ꝑ^m ꝑ^a. ⁊ Haly. Neqꝫ ēt in 3ª ſpē ethice mala poſſet cōplo cōtingere eqlis q̄ accidit: vñ ꝑ 2^a. cōplo mālua cōplōnē corrūpit ꝑncipalē. ⁊ coll'ʒ 3° de cauſis doloris. Tota cōplo bona ꝑmutaſ a mala eē nām: neqꝫ ēt praua ſic poſſet cōplo repiri non diuerſa: q̄ oia medicie ridiculoſa. Palin. abſurdū ē grande ponere id: qō ē maxie alterabile vel ꝑmutabile nō alterari tādē: aut ꝑmutari oino ꝯtinue ⁊ paulatine in aliud: qle ē cōplerio: cū ea ſit paſſio ⁊ paſſibilis qlitas: in qua ꝑhe phyſi. 7. ꝓbaſ alterationē inee: magis ēt ſuſcipit ⁊ min⁹ ꝯtiū hñs ac paſſionē cōtinue alterātē ⁊ abijciētē ex ipſa. ¶ Itidē. id teſtanſ act⁹ ⁊ diſpōnes. pcipim⁹. n. q̄rūdā hoinm diſpōnes deficiētes: nō raro tñ a ſeipſis ꝑ^m ac poſtea: q̄ʒtū q̄ cholici a ſanguineo vel melico: ſilr cōſpicimus formas: ſeu qlitates corpis ꝑmutari inadiuicē: vt carnoſitatē in pinguedinē: ſyntheſim in macie extenuatiuā ⁊c̄. Eodēqꝫ mō colores ⁊ alia corpis vniuerſa: itm ꝙ ⁊ mores: de qb⁹ min⁹ vi: cū plus ſe

P quanſ ꝑn^e formalia: viſi ſunt traſmutari plerūqꝫ. vñ Haly. ſup ꝑ q̄dripti. In etate maiori qñ mores qles ſūt apparebūt cōplexi graue multū ē ipſos ꝑmutare: in pueritia ꝟo ſacere poſſum⁹ leui⁹: aliogn. n. ſcia foret vana moralis ad ħ ordinata. Hec igit oia cōplōnē inatā: a qua deciduſ ꝑdicta demāſ ꝑmutari necio. Neqꝫ eſt ſluēs tm: vel quecūqꝫ acqſita q̄ ꝑmuteſ ſolū: ſed tādē q̄ inata vere cum oium talium cauſet: aut recipiat imutationē ⁊ ſibi reddatur.

Propter quartū ꝟo. ad ꝑ^m dōm: ꝙ ꝓportio nabili marie ei facta ſex rerū adminiſtratiōe ſemp tale: nālē quādā ꝯtinue iclinationē ſeruat vt ꝑmaneat hꝫ: ceu ꝯrit a principijs. dīia. 19. In ħ tñ latitudo gdualis lata hꝫ magis repiſ ⁊ min⁹: ꝑmanet nāqꝫ tale ſm vnāquāqꝫ etates cōplōne ſemp ꝑmutata paulatine

Q inata: q̄re rō nō minus oppo^m includit q̄ʒ reliquū: cū etatis cōplo nil aliud ſit q̄ʒ inate cōplōnis ex ꝓportiōe calī ad humidū ꝑmutatio variata: ꝙ ſi dicaſ ſm Hip. ꝙ relicta ꝯſuetudine elōgādi facies: reuerſa ē tādē nā in ꝑſtinū facierū: ſicut ēt inq̄ʒ multis. 2° inducit̄ de ꝯſolatione. ¶ Dōm: ꝙ aut nō fuit pfecta traſmutatio inducta: vel ꝙ cātū rōne ꝯtinentis: cūqꝫ alioꝝ ſubeāt fortis facies lōgas demū nō induceret ꝯſuetudie ceſſante. ¶ Ad aliō dōʒ: ꝙ lʒ ſit ſiccū ꝑp ei⁹ fixionē ⁊ hūidi debilē ipreſſionē paſſiui: maxie nō poſſit in ipſuʒ ꝑmutari: vt declaratū: nō tñ aliā q̄lilibet cōplōnez ꝑmutari non ꝯtingit: imo magis deceptio ita iteruenit ꝯtis. Unde dōm. ꝙ ꝑtes ꝑ^e ſpermatice dicte qñ fuerint pfecte deficca

Ca. 1. poſt ꝑncipiū.
Ca. ꝑmo cir. ꝑn^m.
ꝑ^o cōplo. ad. cap. 8. in fine.
T. cō. 15.
ꝑ^o. 2. trac. de teſt. cō. 20. l. 3. t. c. 50. ꝑ^o ꝑn^m.
Trac. ꝑ^o ca. 1. in fi.

N Ca. 1. poſt medium.
Cap. 35.
Coll'r in ꝑncipio. Coll'r ꝑ^o ꝑncipiuʒ.
Jn ꝑn^o. in arg.
T. c. 65.
Doct^e 3^e cap ꝑmo ꝑ^o te. haly trac. 2. ... 2. ſum. ... docc. 2^a. c. 19 in ꝑnc. Co. 21. in medio.
a. t. cō. 14 vſqꝫ ad cō. 20.
Lib ꝟ de re ⁊ aqua poſt me^m.

A te ꝛ indurate vt in ſeniore: ꝟ pp cóplonis alteratioñe ꝛ hũi di cũ calĩ deꝑditione nó pñt humectari ꝛ regreſſio fieri:ceu hu. ceteri irregreſſibilr in mediam ↄuertunt. diia. 29. Quare alia trãſlatio: mẽbra corpis ſicca: q vere ſunt ſicca: dura ſunt: ꝛ nó ẽ poſſe aliquo modoꝝ vt ponat ea humidiora q̃ ſunt: ſed ſufficit cuſtodire ipſa ne velociter exiccentur: ꝛ id diia exponeẜ. 112. magis. ℭ Ad aliud qd dõm apparuit. ℭ Ad aliud dõm id fore verũ in complone punctali: ꝛ ad alios anguſta intra ſe tñ latitudinẽ nó paruã potẽti recipere: hꝰ nãq; extat in tali tpe: in alio aũt variaẜ ↄtinue: vt tandẽ ſit aliã huic ꝓpinquã aduenire: vñ ꝛ ſi idus ita cóplonẽ ſclaui acquireret: aut eẜ nó moreret, aut iſirmareẜ: non autẽ ſubito: q: nã repentinas non tolerat imutationes: id poſſet ↄtigere: qḋ in ſeqnti amplius apparebit diia. Uel dõm: q eſt poſſe ꝑmutari cóplonem: nó tñ neceſſariũ oẽm maxime: cum duplex ſit mutatio: vna quidẽ imenſa extra terminos quoſdã ſpãles denotatos, vt medicus ꝑmutaẜ in ſtaticũ vel in aliũ: altera parua: ceu qñ medica: vel alia intra terminos ipſius ampliꝰ ſuſcipit ꝛ minus: vñ pꝰ nó extat neccia: verum poſſis qñq; qñ affuerint cãe ꝑmutãtes adminiſtrate: vna tñ eſt ꝑmutatio neccia, ſicut q̃ i frigidũ tẽdit ꝛ ſiccũ: ad quã oĩs tãdẽ ꝑdurãs, neccio inclinaẜ. ℭ Ad aliud dõm, q ꝑ cóplonẽ itellexit. A. rõnẽ ſube, vel ipſam cũ ea qḋ indicat ſubſequẽtia. Nó. n. iſta ſenſibilia ſunt diia q̃ ꝑmutaẜ ſpẽ: ſz ſunt accñia ꝛ ꝓprietates: q̃ꝝ expoliatio vt vaporis. coloris ponderis: vel ſaltẽ diminutio nó eſt poſſis, q: circa h rõ nó ↄſtat .i. forma: cóplo aũt eſt accñs. diia. 17. ℭ Ad aliud dõm id eſſe veꝝ, niſi aliqd ipediat, aut in his q̃ ſunt inanimata. In aiatis võ ꝛ ꝓprie aĩs rõnis ſecus exiſtit: in qbꝰ nó ẽ paſſio ꝛ motus a gñante: ſz aĩa magis, q̃ ↄſuetudine paulatine ꝑt acqſita i mediũ aut ↄ̃rĩi ꝑmutari: inaiata nãq; actiue ↄſuetudinẽ nó recipiũt ꝓprie. Cóplo aũt de q̃ ſermo iaiato extat aĩa ẽt diſcretiua: ꝛ ſilr dõm huic cognato. ℭ Ad aliud qd dõm diia oñſum. 17. aut lz cóplo nó ꝑmuteẜ ſpẽi: cã tñ q̃ in diuidui ꝑmutaẜ. ℭ Dõm ẽt, q cóplo nó eſt hitus vel diſpõ, ſed paſſio ꝛ paſſibilis q̃litas magis. Aut ↄceſſio q ſit habitus vel diſpõ ceu calitas vel friditas: cũ aliqd i ꝑmutato eẽ dicãt magis: ꝛ nó i ꝑmutari ſeu alterari dõm: q lz i habitu ꝛ diſpõne nó ſit motus ꝑ ſe ꝛ pꝰ: eſt tñ per accñs ac ex ↄñti. ℭ Ad aliud dõz, q nó notat Gal. ipoſſitatẽ: veꝝ potiꝰ difficultatẽ. Si. n. ſic aut tãto tpe nó poſſit ventoſitas excludi a fabis: alr vel ampliori excludeẜ tpe: id nãq; ẽ difficile, ceu medicũ vt tactũ i ſanguineũ ꝑmutare vel tpatũ. Aut fortaſſis magis iſeriẜ vẽtoſitas fabaꝝ ſube q̃ ↄplo corpi. ℭ Ad aliud dõm, q iã viſum fuit: q̃ res nãlis ꝛ actio põt deſtrui vita ꝑmanẽte, ꝛ q̃ nó. ℭ Ad aliud dõm, cũ accñtiũ qdã ↄſequãtur mãm, vt nigredo ethiopi: qdã võ formã: ſicut riſibilitas. A. ſufficiẽtie pꝰ: q mores ↄſequunẜ amplius ꝓnᵃ formalia: minime võ mãlia: cóplo aũt eẜ: ꝓnᵃ ceteriz formalia nó ꝑmutanẜ oino niſi poſt corruptionẽ. vñ Comẽ. pꝰ de aĩa. Mẽbra leonis nó diñt a mẽbris cerui niſi pp diuerſitatem aĩe cerui ab aĩa leonis: ꝛ id ẽt manifeſtũ eſt i idiuiduis eiuſdẽ ſpẽi: ꝛ iõ diuerſi ſunt mores. colliz quoq;. 6. ca. pꝰ. Accñia ꝓpria forᵗ ſunt cã multitudis varietatũ: q̃ in moralitatibus idiuiduoꝝ hoium cognoſcunẜ: eo q i hoie multe idiuiduorũ ſpẽs vel cópõnũ inueniunẜ. Eſt. n. vltimũ cópoſitũ in nãe: vñ cópoſitior ceteris: oẽs. n. entis gradus in eo ſunt vtcũq; reperti. Et ideo microcoſmus. 8. phyſi. recitatur.

Cap. 6. in medio.

Com. 3.

In me. D

Colli. c. 12.

ℭ Differentia. XXIII.

Quod duo indiuidua ſiue plã poſſint eandem cóplexionẽ habere oſtenditur: q: diia. 21. nó eſt impoſſe credere: q ſint duo homines vnius ꝛ eiuſdẽ cóplonis tpate eqlr ꝛ reliqua. ℭ Adhuc pꝰ pᵒ. Quecunq; ſpẽs in terra hitabili cómorãtiũ hz cóplonẽ ſibi ꝓpriam. ℭ Palin. plẽs ſunt ſanguinei ꝛ cholerici: q̃ꝝ pñme ſilr pñt eſſe medicine calẽ vel frigide in pᵒ mãtione ꝓmi gradus aut ſcdi. ℭ Iidem medici ponũt parẽ calitatez in puero ꝛ iuuene ſic diñtibus diſpõnibꝰ ꝛ tpe. ℭ Rurſus. in techni ꝛ de re. ſa. doceẜ reduci cóplones diſtẽperatas ad tparã: qḋ nó pficieẜ: niſi eius oimodã ↄſequaẜ ſilitudinẽ. ℭ Rurſus. ſumaẜ liquor qs calidus ꝛ ponaẜ in duobꝰ vaſis oibꝰ paribꝰ diſfariaz in vtroq; ſilis: vel eadẽ erit calitas cũ humiditate oino: ita ꝛ in cóplonibꝰ. ℭ Eti. Quis calẽ nãe naſcaẜ ꝑ. 10. ãnos: poſt alteruz fride: qñ ꝓmus ad ſenectutẽ deuenerit frigidã entẽ: alter võ ad iuuẽtutẽ calam: ſilem hẽbunt calitatẽ in hꝰ trãſitu: cum vnius remittaẜ calitas intẽſior ꝛ alterius itẽdaẜ remiſſior. ℭ Amplius. quoꝝ cãe ſunt eedẽ vel ſiles: ꝛ effectus: cũ hꝰ ſunt ꝓportionabiles: ſz cãe ꝛ effectus pñt eẽ hꝰ: vt q idẽ ſit ſpma ſan. mẽſtruus: ꝛ in eodẽ loco ꝛ aſcẽdẽte ſilr. ℭ Pali. Quoꝝ hitus: actus ꝛ vlr poſtera ſunt eadẽ: ꝛ priora: q: actio facit ſcire formã. hec aũt inuenta ſunt interdũ ꝛ ſilia. Recitat nãq; Aug. de ciui. dei: q erãt duo gemelli: quoꝝ vnus letabaẜ, triſtabaẜ, eſuriebat. ſaturabaẜ, egrotabat cũ hꝰ iẽſſent alteri, ꝛ eẜ. Cuius cãm q̃ſitus Hip. ait exiſtẽ: q: ex eodẽ pre, aluo, ſili nutrimẽto ꝛ regimine fuerãt ꝓducti ꝛ educati. Poſſidoniꝰ aũt aſtrologus iterrogatus rñdit ex idẽtitate ſtellari ↄtingere: cuius rñſionẽ ſuſtulit Aug. ei q̃ Hip. Silr ꝛ Quitilia. gemellos adeo ſiles ꝓnũtiat: q vno egrotante alter infirmabaẜ: vt medici de ſalute deſperent vtroꝝ rũq; q ↄſiderãtes: ↄſiliũ inierũt deliberantes neutrũ poſſe mortẽ effugere: niſi alter occidereẜ: qḋ eoꝝ ↄceſſit genitor. Hiſtori. ẽt qs nono. Uiſi ſunt a nobis in germania duo gemelli ita ſimiles: q nullus nrz vnũ recognoſcere potuit ab altero: ſz quẽcũq; ipſoꝝ vidimus: ↄfuſi fuimus i noie dinoſco q neſciebamꝰ vter eẽt duoꝝ, ꝛ loqbanẜ ꝛ cantabãt q̃ſi vna voce: ac ſe tñ adiuicẽ diligebant: q vnus ſine alio diu eẽ nó poterat. Igiẜ oino cóplo eadẽ in duobus reperitur.

Gal. 2. cõple. ca. 2. L. 3. tec. com. 50. 6. pᵒ paᵐ.

Albertus

Cuius oppoſitum ſcribiẜ pꝰ pᵒ. ita. Oẽ idiuiduũ oz hre cóplonẽ ſolũmó ſibi ꝓpriã: q̃ ei aliud eſt ipoſſe aſſociari. ℭ Adhuc Habraã ebenare Aſtrol. quẽ i latinũ ordinaui. Nó eſt poſſe vt cóplo vnius nó ſit a cóplone alterius alia diminutione vel augmẽto: nó. n. pñt ꝑticulr duo hoies iueniri eq̃les in ſuis cóplonibꝰ, opõnibꝰ, ꝛ cogitationibꝰ. ℭ Pali. Haly manifeſtũ eſt, q ſanitati cuiuſcũq; corpoꝝ eſt latitudo: q̃ eſt preter latitudinẽ eius in alio corpe. Nã ſanitas ꝑexdi eſt alia a ſanitate ꝑambrim: ſed ſanitas eſt cóplonis effectus: ꝛ quorum effectus alteri ꝛ diſſiles ꝛ cãe. Iidez pꝰ theorice ca. 6. Cóplonũ q̃titates corpoꝝ ſcribunẜ infinite: velut ſinnabarum. i. plũbũ vſtũ, ceruſam, atramẽtũ, ꝛ auripigmẽtũ: ex quo eq̃libꝰ ꝑtibus cómiſceas color qdã ex his ↄſurgit. Si võ alijs iminutis adaugeas alij pcreantur colores ꝛ alij: ꝛ ſic demũ diuerſimode cómiſcẽdo coloꝝ protendiẜ ꝛ in infinitum gñationis diuerſitas: qḋ neq; in cóplonibus aut coloribus ↄtingeret: ſi plura in vnũ coinciderint. ℭ Rurſus ſz Porphyriũ. Unũquoq; indiuiduũ ab alio qbuſdã ponitur diſtare ꝓprietatibꝰ: quas in alio ſit repire impoſſe: quarum vna erit cóplo cũ ſit qd indiuiduo ꝓpriũ. Itaq; nunq̃ plura indiuiduoꝝ eandez totaliter habebunt complexionem.

Doctri. 3ᵃ cap. pᵒ ãn medium.

pᵒ tech. Trac. 1. Cõ 2. i fi.

G

In fine.

Ca. 3. de ſpẽ i fine.

Propter primum vo ſciẽdũ: q indiuiduũ ẽ duplex: pᵐ vt ſpẽs ſpãliſſima: vñ 2ᵒ meta. Nó eſt poſſe ſcire priuſq̃ ad idiuidua ꝑueniatur. Eſt ꝛ aliud vltimũ vt ſingulare ſignatũ: de quo Porphyrius. Indiuiduũ ẽ qḋ de vno ſolo ꝑdicaẜ ꝑticulari: vel eſt h aliqd in qḋ eẽntialis nó deſcẽdit ꝑdicamentalis ordinatio: cũ ſit ſuba ꝓcipaliora q̃ ꝑdicatio nullatin ꝑdicamẽtis. Cuiꝰ qdẽ idiuiduationis rõ ꝓbabilr a Porphy. deſignatur ex ꝓprietatibꝰ ꝑiudicatis: ipſis nãq; ꝑticulare ↄcerniẜ ſignatũ: verius eſt tñ dicere, vt eliciẜ ex illo. 5. meta. Numero ſunt idẽ: quoꝝ mã eſt vna: q ipſa exñs ſub certis dimenſionibꝰ ſignatis ꝓnᵃ ſit idiuiduationis ꝛ forme ſuſceptiõis. ℭ Quot aũt modis dicaẜ ſilitudo: ꝛ q̃uo ſit reꝝ differẽtiũ eadẽ q̃litas exponetur diia. 116. Attendẽduz tñ, q ſimilitu-

H

L. cõ. 11.

Ca. 3. tex. ca. ſum.

In ſub. in pᵒ.

L. cõ. 10.

I do duplex eſt:vna qdē virtualis vñs q̃lis eſt cãtis pmi in
telligẽtiarū:ꝛ adhuc orbis ad iſta:hꝰ nãqꝫ his virtutes ꝛ
pfectiones imprimũt ſuas. Eſt ꝛ alia realis ꝯcta:q̃ ꝛ q̃dru
plex pōt exiſtere:ſicut vnū ꝛ idē quadruplr dr.diia.3.ꝛ.59.
Unitate ac idẽtitate analogie,generis,ſpẽi,ac nũeri:itaqꝫ
vna eſt ſimilitudo analoga:in qua oia ꝯuenũt viuẽtia:pu/
ta in calido ꝛ humido:per hec.n.cõſtat vita.diia.21.qbus
pfectiora p prius participãt ꝛ actualius:cũ terre naſcẽs di
Co.24. de las mem ctum ſit.5.collꝫ.eſſe calidũ potẽtionale.alia vo gñis:vt di/
catur ꝙ oẽs hoies ſunt ad alia tẽperati:i p̊ equalitatis mõ
iuſtitialis. Hõ.n.ita ceteris gñatis eſt tẽperatior:nonnulla
quidẽ ſpẽi:qḋ multis euenit modis:cũ complo magis reci
piat ꝛ minus:ꝛ ideo hꝰ qdeꝫ ſilitudo lata aut anguſta vel
media:lata qdem ſicut ſanguinei ad ſanguineũ:ꝛ flegmati
ci ad flegmaticũ in vtroqꝫ ſexu:media vo ceu ſanguinei vi
ri ad virũ ſanguineũ:ꝛ femelle flegmatice ad flegmaticaꝫ.
Anguſta ſiqdem vt duo indiuidua nõ ſolũ ſimilent̃ in his
oibus iã tactis:veruꝫ ẽt in accñtalibus:ceu in habitudini/
K bus,coloribus,capillis,ſtigmatibus,actibus, ꝛ morib°,
Co.6.i.f. velut euenit amplius in gemellis.vñ.7.hyſto.gemelli plu
rimum vt frequẽter iã facti ſunt ſil'es. Ex quo aũt hꝰ depẽ
deat ſimilitu.diis oñdetur.37.ꝛ.48.vnitas aũt ſimilitudi/
nis numeralis eſt certa punctalis qualitas in quãtitate ſu/
ſcepta preciſe:quid aũt ſit complexio diia.17.viſum fuit.

Propter ſecundū

quidem ſciendum:ꝙ ali qui imperitiorꝫ ſuperfi
cialiter audiẽtes inductoꝝ plurima cõceſſerunt duorũ vel
plurium ſimilẽ omnifariã poſſe cõplexionẽ habere:quorũ
defectus tertio ꝛ quarto monſtrabitur dicendorum.

Propter tertiū

vo ſciendũ,ꝙ duo indiuidua nunq̃ꝫ pñt punctalr eandẽ cõ/
plexionẽ poſſidere oifarie:vt ꝛ auctoritates pſuadẽt indu/
cte:pñt tñ ad hãc tñ appropinq̃re vt hirꝰ,actus:ꝛ hꝰ indi
cent̃ ſenſu ſil'es:ſeu idẽ exiſtere,qḋ rõnibꝰ aſtruit̃ nõ puis:
tã ex his q̃ añcedũt gñonẽ aſſumptj:q̃ꝫ ex his q̃ in ipſo fieri
T.cõ.51. ꝯcurrũt gñonis:ꝛ deinceps.p̊ nãqꝫ de aia vnũqḋqꝫ vi hĩc
L ꝓpriã ſpẽm ꝛ formã:ſpẽs aũt hec ſubalis eſt:forᵃ vo ſilis q̃
litatẽ denotãs erit cõplo:ne ſermo Ar.videat̃ dictiõe ſup/
fluus,aut ſi forma ſeu ſpẽs ẽ ꝓpria ꝛ cõplo illiꝰ inſtrm:mox
apparẽs. ¶ Rurſus.cõplo aut ẽ mẽbri ſuba ꝛ factor illius
vt tactũ diia.17.vel aie inſtrꝫ. Siqdẽ ſuba:cũ vniꝰ vel vni/
cũ ſit eẽ:ꝛ forma erit vnica:ꝛ ita vnũqḋqꝫ idiuiduoꝝ ꝓpriã
hẽbit cõplonẽ oino ab alijs differẽtẽ.ſi vo ſit inſtrm aie:cũ
nullũ ſit cõplone ꝓprius:ꝛ vnius forme ac agẽtis:vnicum
ſit pncipale appropriatũ inſtrm:vna ꝓpria cuiuſqꝫ erit idẽ
dẽ cõplo. ¶ Amp.quoꝝ pnᵃꝛ cauſe:ſunt alie ꝛ alie nõ ꝯue
niẽtes:ꝛ inde ꝓcedẽtia exit altera. Sed cãe cõplonis ſunt
tres.vna qdẽ inferior,alia ſupior:tertia vo media. Inferi/
or qdẽ ſperma ꝛ mẽſtruũ:q̃ nõ pñt ſic idẽtificari:vt oino ſi/
miles ꝯſurgãt in diuerſis q̃litatibꝰ effectus:q: cum matrix
duo hẽat receptacula:vel in vnũ totũ ꝯcidet ſperma:vel di
M ſpartiet̃ in ambo qḋ plm euenit cũ nã ſp qḋ melius ꝛ diſtin
T.cõ.31. ctionẽ intẽdat:ꝛ iõ forma q̃ qd diuinũ dr.phy.p̊.ſepat ꝛ di
T.cõ.49. ſtinguit.7°meta. Qñ igit̃ ſpma fuerit i duabꝰ nificis cõca/
uitatibꝰ ptitũ ſanguinẽ poſt ſex dieꝝ vel.7.ſpatiuꝫ incipiet
ad ſe attrahere.diia.48.ſperma vo ꝯcidẽs in latus dextrũ
calidius ꝛ vigoroſius reddet̃:ac magis actiuũ:ſilr ꝛ men/
ſtruũ:cũ ſit calidiꝰ ꝛ vigoroſius ſiniſtro:pp cordis irradia/
tionẽ in eũ pleniorẽ,epar,fel,ꝛ motũ,q eſt i dextris getari
ꝛ fulciri in ſiniſtris:de cã motus aialiũ. In ſiniſtꝝ q̃qꝫ ꝯcur
rẽs ꝯtũ adipiſcet̃. ¶ Adbuc.ſi fuerint in eadeꝫ cõcauitate
nificis vnꝰ appropinq̃bit amplius ptibus calis:ꝛ alter fri
gidis ſm ꝙ fuerit ſupius vel inferius , añ vel retro:dextra
magis vel ſiniſtra. ¶ Supior qdẽ aſpectus ẽ celeſtis alius
exñs ſup latus dextꝝ:ꝛ alter ſup ſiniſtꝝ nificis:cũ diuerſa
in orbe ꝣenith poſſideãt:ſilr ẽt diuerſus erit aſpectus ꝛ iſlu
xus celeſtis:ſi fuerit i eadẽ ꝯcauiᵗᵉ:tñ cuilibꝫ loco ꝛ locato

N ſuũ debeat̃ ꝣenith ꝛ aſpectꝰ:duo ẽt corpa ipoſſe ſit eũdẽ lo-
cũ occupare:vñ due acus q̃tũcũqꝫ exiles ꝯiũcte hñt diuẽ
ꝣenith ꝛ aſpectũ in orbe:imo ẽt q̃libet arena hꝰ hꝫ ꝛ ſidus
ſm Mercu.hermetẽ ſeu enoch:q̃re dic hñ Habraã. Nõ pt
vt natiuitas hois vniꝰ aſſilet̃ natiuitati alterius tanq̃ꝫ ſibi.
Nõ.n.eſt orbis ſtãs ſm vnũ modũ:nec vnq̃ꝫ erit pũctuꝫ ho
re:q̃ remouet̃ ꝓportio q̃ fuerit ſicut illa.vñ Lucanꝰ. Stant
gemini fratres fecũde g̃la mrĩs. Quos eadẽ varijs genue
runt viſcera fatis. ¶ Media qdẽ eſt vtus informatiua itel
lectus vocata hñs reſpectũ ad cãm inferiorẽ ꝛ ſupiorẽ:aſſi
milat̃.n.vtutibus celeſtibꝰ:vñ cũ ipſa ſit alia in hoc ꝛ illo:
vnũqḋqꝫ nãqꝫ req̃rit ꝓpriũ efficiẽs ꝛ informãs:aliã ꝛ aliã
hẽbit relationẽ ad cãm ſupiorẽ ꝛ iferiorẽ:aliud ſilr ꝛ aliud
expetẽs inſtrm in vno ꝛ altero:vt calm elemẽtale ꝛ celeſte:
ſicut diis declarabit̃.48. ¶ Rurſus.locus eſt vltimus ter
minus ꝯtinẽtis imobilis cũ debita diſtãtia ꝛ ꝓportione ad
T.cõ.41. phic.11 orbẽ.4°phyſi. Sed ſicut locus eſt:ita ꝛ nã opat̃.10.ꝓbl.ꝛ
de inſpiratione ꝛ reſpiratione:nãe mãe in quo loco ſunt ta
O les entes exiſtũt:vñ de lege.nã nr̃a q̃lis eſt regio. Eſt.n.lo/
Co.2.pol pñm. cus pñᵐ gñonis ſm Porphyriũ:queadmodũ ꝛ pr̃. Et quã
Coltr. co.m.24. tum nã dat de loco:tantũdem ꝛ de forma.apparẽs 4°ce.ꝛ
mun. Sed vnũqḋqꝫ hꝫ locũ ꝓpriũ:cũ.n.dimẽſiones dimẽ/
ſionibus reſiſtãt:plura corpora nõ pñt eũdẽ locũ obtinere:
itaqꝫ formã ꝛ ꝓprietates ꝯñtes hẽbit ꝓprias:q̃ in alio non
poterũt idiuiduo repiri. ¶ Palin. Corpe organiꝣato virtu
te aie precedentis ꝛ cõplonis noua ſupuenit forma vltima
Cap.3.ad medium. tandẽ cõpletiua:vt aia intellectiua in hoie.2°de ge.aialiuꝫ.
Solus.n.intells de foris vltimo aduenit:ad cuiꝰ fore intro/
ductionẽ ꝯſeq̃t̃ noua cõplo:nõ ſolũ alia a cõplone alterius
idiuidui:veꝝ ẽt a pẽtiti ſupuenit diuerſa. Mã.n.cũ forma
T.cõ.80. eſt cã coꝝ:q̃ ſiũt vt accñtiũ ceu mr̃.phy.p̊. In iſtis nãqꝫ for
me intellectiue:puta aie aduẽtu pfecta ꝛ vltima exiſtit gñõ
hois ꝛ accñtiũ ꝯcurſu:eꝫ tñ id totũ in aliud tranſmutatur in
inſtanti vſqꝫ ad mãm deueniens vt exprimunt primã:nullo
T.cõ.10. t.13. enim ſenſibili remanẽte ſit:de gñone ꝛ corruptione p̊.quid
P ergo pũctalr aſſimilat tot tãtaqꝫ diuerſa. ¶ Adbuc cõple/
xiones ꝛ oia corporis:ac ꝯñr q̃ aie alterant̃ ꝛ pmutant̃ na
tiuitatis hora ex ſignis plĩmis ꝛ ꝓprie aſcendente:ac eius
dño ꝛ ſignatoribꝰ vite ptactis.diis.21. Ex qbus geneaſtici
ſufficiẽter indicãt de ſtatura corpis,habitu,colore,ꝛ diſpo
ſitionibuꝫ ẽt aie:ſed in eadẽ hora ſaltẽ arta gemelli:de qbꝰ
magis eſt heſitatũ naſci nõ pñt:ꝛ ꝓprie qñ partus nãlis ex
titerit. In hora vo quãtũcũqꝫ anguſta ꝯtingit aſpectuꝫ celi
ꝛ impreſſionẽ inde pmutari alr ſe hñtẽ in priori ꝛ poſterio/
ri:vt tactũ diia.10. In quolibet igit̃ fere pũcto variat̃ com
plexio tpe ꝓprie ſepationis ex vtero:cũ de occulto ꝛ opaco
ꝓcedat in manifeſtũ ꝛ lucẽ:lꝫ.n.varietas modica ſit h:aut
minor nõ pcipiat̃:maxime tñ ſit in orbe:ceu qñ aqua modi
cũ mota:vaſis in quã radius incidat ſolis motus,apparet
in pariete plurimus. Et iõ q: tanta taliſqꝫ ſit in orbe pmuta
tio imaginũ fuſores certiſſimã conãtur horã effuſionis eli/
Q gere. ¶ Eti. Cõplo idiuidualis pmutatur alicuius per bre
ui. Et non pmanẽs tpe in eadeꝫ diſpõne pũctali.vñ p̊ aforiſ.
dico fluens ꝛ trãſmutatũ corpus in inſtãti:quare vtiqꝫ intẽ
ſior ſiet varietas vnius ad alterũ : ꝛ pmutatio quãtũcunqꝫ
ſenſus deceptus eos iudicet cõſimiles fore cõplone. ¶ Ii/
dẽ,qñ ex totali diuerſitate miſtionis graduali ꝛ coaltera
tione cõplonũ mẽbroꝝ ꝯſimiliũ ꝛ officialiũ in tertiuꝫ:puta
corpus oẽ poterit in duobꝰ aut plibus ſimilis vel eadẽ cer
te cõplexio ꝯſurgere. Sic itaqꝫ duo indiuidua eãdẽ neque/
unt cõplexionẽ certã induere:ꝛ ſi appropinquẽt ſatis ei:cõ
munẽ aũt vel mediã pñt hẽre:prout monſtrant prearguta.

Propter quartum

vo.ad pᵐ dõꝫ ꝙ auer. nõ intẽdit ſimplr dice/
re,ꝙ duo indiuidua poſſint punctaliter eandẽ cõplonẽ ha/
bere:veꝝ ſenſu ꝛ apparẽtia magis:eo ꝙ tot ſunt pparatio
nes in materia fixe:vt eas p ſigna cognoſcere nequeamus

A qḋ euenit pp ꝑparationū infinitatē.dĩa.21.⁊ in fine ꝑoſa:
¶ Ad aliud dõm,ꝙ.A.loq̄tur de idētitate cõplõnali gñis
vel ſpeciei latẽ ħ autē ſermo preciſam ⁊ punctalez querit.
¶ Ad aliud ⁊ ad aliud dõm eodē mõ.In quolibet.n.gra/
du manſiones extant infinite in magis ⁊ minus variate:vt
oſdeſ dĩa.139.¶ Ad aliud qd dõm.dĩa monſtrabiſ.27.
¶ Ad aliud dõm.ꝙ Gal.docet diſtēperatas reducere ad
tēperatas reductione quadā lata:nõ vt reddantur ſiles cer
te:verū potius apparēter ⁊ late:cum nequeat medicus ad
id qḋ eſt certū diſariā ꝑuenire:de ige.ſa.3°ca.7.¶ Ad aliḋ
dõm,ꝙ nõ eſt ſile de liq̄re liq̄facto deniū ſic diſtributo ⁊ de
cõplõne corporis humani:cū hec ex pluriū ↄſurgat coal/
ternatione:pluresq̄ gdus interueniāt miſtiõis vt tactū añq̄
hois pfecta reſultet cõplo.In q̄bus ſilitudinē q̄litatū oĩmo
dā obſeruare ſit ipoſſe:nõ aūt ita exurgit nā illi⁹ liq̄ris ⁊ eē.
aut fortaſſis ēt variaſ ſilitudo certa caliditatis liquoris hac
B ⁊ illac recepti:pp celeſtes figuras diuerſimode iprimētes i
h ⁊ illud vaſoꝝ.¶ Ad aliḋ dõz,ꝙ tales cõplones nõ ſunt
inate:ſ3 poti⁹ ex q̄dā tpis ↄcurſu viciſſim pmutato acq̄ſite
ſunt ⁊ i diuerſis hũidis fundate cū alteris orbis aſpectib⁹:⁊
vnū nāq̄ hũidoꝝ ſiccius eſt altero.Impoſſe aūt ſit duo cor
pora eē paria in calore:quoꝝ vnū ſicci⁹ altero eſt.coll'3 2°.
ca.1.¶ Ad aliḋ dõz,ꝙ cāe nõ ſunt ſiles niſi ſilitudine q̄daz
lata vt tactū.ſilr ⁊ aſcēdēs ſm veritatē:nā in q̄lib3.q.idiui
ſibili tpis pmutaſ aſr nũc ſe hñs q̄ꝫ priusq3 ſenſus ⁊ aſtro
logus ēt neq̄at diſcernere.Geophar introductorij 3° pp māe
idetermīnationē ac ifinitatē ꝑparationū ꝓdeuntiu3 ex illa.
¶ Ad aliḋ dõz,ꝙ ꝑinducta nõ ſunt ſilia oĩno ⁊ idiuiſibilr:
ſ3 ſatis appropinq̄re videnſ:vt ⁊ ſenſus eſſe diiudicet fere
diſariā ſilia.Nõ.n.triſtari ⁊ gaudē:fameſcē ⁊ hõ ſunt idiui
ſibilia penitus:imo grādis repiſ i his latitudo.Silr nõ di
xit q̄s ↄſiderauit gemellos ꝙ loq̄renſ ⁊ cantarēt ſimplr ⁊
vna voce:ſed quaſi.ſubitulit.ſilitudis denotās latitudinē.

¶ Differentia.XXIIII.

C QUod cerebrū ſit calidū oſtēditur p Iſaac in dietis teſtantē id nāliter ca.⁊ hu.
¶ Amplius cum homo ſit microcoſmus:eſt
nāq̄ ad ſimilitudinē productus vniuerſi:ſ3 in
eo ca.ſunt ſupius vt aer ⁊ ignis:frigida v̇o iſe
rius ſunt reliqua.cerebrū autē eſt ſuperius:qḋ v̇o hõ leuet
id aūt calido atteſtatur ceu graue frigido.¶ Ruſus cere
brum ſm Hal.⁊.A.12. aĩalium eſt medulla capitis:ea v̇o
calida.de partibus aĩalium ⁊ alimētorū.2.¶ Eti.Motus
⁊ ſenſus ſiũt a ca.calidū nāq̄ motiuum.2°de gen.aĩalium.
⁊ probl.13.⁊ 2°de anima.Nihil ſine calore ſenſitiuū.S3 in
cerebro multi exiſtūt motus ⁊ vehemētes actus ab ipſo pro
deunt cū eo ꝙ ſenſus ſaltē inſtrũaliter pmanet initiu3.Frigi/
ditas v̇o ſpūs impurios reddit motus ⁊ ſenſus ⁊ opõnes q̄
ſiũt p eos hebetat cū ſit mortificās ⁊ paralyticum faciens.
D ¶ Adhuc in cerebro abundāt ſpūs calidi,ſubtiles,mobi/
les:hi aūt ipſum calefaciunt.¶ Palin.Sperma deciditur
a toto corpe ⁊ maxime a cerebro ſm Hip.de aere ⁊ aqua.
⁊ ꝓble.10.quod ſignificat leſio ipſius ex coitu imoderato.
ſperma v̇o ca.eſt.ꝓble.4°cerebrum igitur calidum eſt.

Cuius oppoſitum ſentiũt phi ⁊ medici vni/
uerſi id ponētes fridū nāt
⁊ hu.de ipſo.n.nullus ambigit ali⁹.¶ Adhuc qḋ eſt mol/
le,hũidū ſubalbū ↄteſtaſ fridoꝛtale qdē cerebru3.¶ Rur
ſus ois cõplo mēbri nālis ſilis eſt ei quo nutriſ.5.de iuua/
mētis.ca.4.⁊ p̊ ꝑ°.ſed cerebrū ſm magnā nutritionis eius
partē alitur flegmate vt dicunt.¶ Itidē.nā igeniaſ ad ex/
ceſſum vniuſcuiuſq̄ 2°de ptibus.cū igiſ cerebrū vehemen
ter calefiat:tū pp ſpūs calidos lucidos:tū pp corū motum
plurimū pp virtutis motiue q̄ꝫ ſenſibilis vtriuſq̄:tũq̄ pp fu
mos calos ex corde ac pp corpe ⁊ reliquo emiſſos:oportuit
friditatē adeſſe que hanc cõtēperaret acq̄ſitā caliditatē.Igiſ
opus fuit cerebrū frigidū eſſe vt eo calidum temperetur.

Propter primum quidē ſciēdū ꝙ cerebru3
eſt ceu medulla capitis:
in ſupremo corporis ſita:trib⁹ ſeu quatuor vētriculis inter
ciſa duab⁹ myringis velata:ſenſus ⁊ mot⁹ organice initia/
tiua.vñ 3° theorice.Cerebrū ceteris eſt honorabilius mē/
bris corporis ⁊ excellētius.Eſt nāq̄ radix ⁊ quaſi fornax
aie rõnalis per quā eſt aius ⁊ diſcretio ſenſibuſq̄ origo:q̄/
re de re.ſa.p.Cerebrū eſt domus q̄dā aie rõnalis.ſm eni3
opationū manifeſtationem ipſum eſt ꝑn̄ᵐ virtutis aĩalis ⁊
honorabilior corporis pe:ſ3 v̇o eētiā cor.dĩa.38.¶ Ip3
quoq̄ 3°ꝑ°.ca.2°.cõiter ſumptū.diuidiſ i ſubam velatiuā:
medullarē ⁊ vētres ſpū ſplenos.ꝓprie tñ hic intentū ⁊ de/
ſcriptū cerebrū appellaſ ſuba medulle ſilis.¶ Quid āt ſit
calidū ⁊ frigidū ⁊ quotiēs dicaſ:mõſtratū.15.dĩa.Sumiſ
aūt nũc calm ⁊ frigidū nõ ſupabūdātia dcm:vt qḋ ê intoꝝ:
ſed relatione:nec qḋ po°tale:vt corpori occurrētiū:verum
qḋ actu.Qḋ tripl'r cõparaſ:aut ad tēperatū in gñe ſuo:ve
lut hõ dĩ tēperatus in gñe aĩaliū diuz relatione p equalita
tis iuſtitialis mõ ⁊ cutis i gñe mēbroꝝ.Aut in ſpe:ceu pla
to dĩ frigidus reſpectu fortis temperati:⁊ Ap.calis.⁊ cere
brū idē dĩ calm vel frigidū relatione ad aliud ꝑtēperatū:ap
parēs in techni.vel ad qḋcūq̄ ↄtingēs ſicut hõ cõparatus
leoni:⁊ cereb ꝝ ſilr diuerſis ↄtingenter cõparatū.p theori.
Et hic qdē eſt ſermo de cõperatione in gñe:non autē de ea
que in ſpe ſeu ad cõtingens qḋcunq̄:cū ſic vnū ⁊ idem dif
ferēter calidū dici poſſit ⁊ frigidū.Petit igitur queſitu3 de
vera ſuba cerebri:⁊ calido ⁊ frigido relato actuali ſm cõ/
paratione in ſuo genere habitā cõſiderato:q̄lis eſt cutis.

Propter ſecundū v̇o ſciendū ꝙ Iſaac ſolus
auſus eſt pronũtiare cere
brū ca.ingenio.Quis cerebrū ſit nālr calm ⁊ hu.q: ex ge/
neribus eſt pinguedinū ⁊ medullaꝝ:accñtalr tñ eſt fridu3
pp aerē multū frigidū caput pcutiētē:ac paucitate3 carnis
⁊ pinguedinis ſup caput exiſtē.Uñ qdā arbitrati ſunt cere
brū nāliter eē frigidū dicētes id eē tanq̄ꝫ flegma groſſu3 ⁊
viſcoſum.Et firmātes hoc ex actionib⁹ ⁊ paſſionib⁹ ſuis:
eo ꝙ inquiũt ſe iuenire ꝙ aggrauat ſtomachū i digõne du/
rū:⁊ ꝙ appetitū debilitat:qui putāt ſuā intētionē cõfirma/
re ſermone Gal.alimētoꝝ 3°dicētis.Qñ vis mouere vomi
tum da poſt cibū cerebꝝ:qḋ ēt ex actionib⁹ nature ita ↄfir
mant.Cerebrū eſt ſenſus ⁊ motus fundamētū:q̄re frigidū
mõſtraſ fore ac humidū.Si.n.foret calidū dicunt cum mo
tus eius ſit frequētiſſimus calefaceret id ⁊ incenderet:ani/
malq̄ periret.¶ Ab Iſaac dupl'r ſiqdem ea falſanſ.⁊ ra/
tionabilr ⁊ artificialr.Primo qdē:q: l3 cerebꝝ ſtõcho iſe/
rat p̊dicta nocumēta nõ ex frigiditate id opaſ:ſ3 potius ex
humiditate pigui viſcoſitate qdē interptaſ ſermonē Gal.
nā aqua frigida eius appetitū augmētat:quē vinū calidum
minuit.cibū ēt depellit deorſum ſicut aer:⁊ calidū ſurſum
adducit.Rõne v̇o oſtēdiſ.q: Ap.in lib°de naturis aĩaliū.
Cerebrū cum fundamētū ſit ſenſuū ⁊ motuū:ipſi autem ex
virtute caloris nālis ſunt:ipoſſibile ſit illud eſſe frigidū:q:
friditas humiditatē nālr claudit ⁊ igroſſat:ſenſu3 ſoporat
⁊ motui repugnat.¶ Itidē.ſi cerebrū eēt frigidū auferre
tur memoria,phātaſia:⁊ rõ homini cum h⁹ impoſſibile ſit
cū frigiditate fore.qḋ oſtēdit flegma qñ cerebro dñaſ mol
leſcit memoria:tardaſ diſcretio ac iordinaſ rõ.Ex verbis
itaq̄ Ap.bene põt intelligi ꝙ cerebru3 ſit ca.⁊ hu.tēpera/
te.nā tñ ſtuduit accñtalr eidē frigiditatem pſtare ne ſepiſſi
mus illud icēdat mot⁹.In dietis v̇o pticularibus qdaz ar/
bitrati ſunt cerebrū eſſe accñtaliter calidū.S3 Ap.in lib.
aĩalium dixit calidū eē nālr ⁊ frigidū accñtaliter.dicimus
ergo cerebrū nāliter eē calidū ⁊ accñtalr frigidū.hic itaq̄
eſt ſmo Iſaac breuiter aggregatus.¶ S3 ꝙ poſitio Iſaac
ſtare nõ poſſit tertio dicēdoꝝ apparebit:cuius ēt nõ valent
motiua.Nõ.n.cerebrū eſt de genere pinguedis ⁊ medulle
ꝓprie cu3 ipſum dicaſ medulla equoce ⁊ pinguedo.coll'ēt

I 2.qđ ꝛ de ptibus appet aialiũ.ꝛ cõplonũ ſcõis. Semus aũt
Cap.8.in medio. vnnoce fere de ſub eo p̄dicaſ ↄtētis:neqꝫ ēt aer habitatus
Cap.3. poſt meᵐ. tãtũ põt ifrigidare cerebrũ gn ſpũs ꝛ motus ipſi⁹ cũ fumis
calidis id ↄtinue petētib⁹ nõ magis calefaciãt.cũ h̄ non ſit
frigidius oino cerebri cõplone:pp̄ qđ ampli⁹ hꝫ dicere ce/
rebrũ accñtalr calidũ q̄ꝫ frigidũ. Neqꝫ piguedo eſt calefa/
ciens ꝛ maxime ſupflua:ſꝫ nãliter ſit ca.vel magis infrigi
dãs:vñ corpa piguiora ꝛ mēbra frigida ꝛ frigeſcentia ex/
tant. Neqꝫ multũ recedũt a recto:q cerebrũ flegmati ada/
ptãt cũ ei ↄportionetſ valde.veritas ēt eſt cerebrũ nõ ſoluꝫ
humiditate viſcoſa reddi dure digõnis:ſed ēt friditate cuꝫ
ipſa pficiaſ calitate ꝛ hũiditate. Qđ ãt hi iducebãt ex Ga.
certũ eſt q nõ multũ eo firmãt qđ itēdũt:ſꝫ qđ fulciunt ex
actionib⁹ nãe ꝛ fundamēto ſenſus ꝛ mot⁹ Iſaac q̄ſi ei⁹ obli
tus nõ ipugnat:aut fortaſſis ignorauit. Qđ võ iponit Av.
falſuꝫ extat:cũ ipſe oppᵐ affirmet vt apparebit ex dicēdis.
K Neqꝫ ēt cerebrꝝ ſic eſt fridũ q calorē nõ habeat ſufficiētem
ſenſui.motui.memorie.phãtaſie:ꝛ rõni:ꝛ q: nõ tãtuꝫ id eſt
frigidũ verꝝ ēt calm:ſꝫ cordis ꝛ epatis ſic pñũtiaſ cõpara/
Doc⁹.3.c.3.añ meᵐ tione.p̄ ḣᵃ. Sũt ꝛ in ipſo ſpũs:q hoꝝ ſunt iſtra actuũ cali/
di ꝛ mobiles entes valde. Neqꝫ ēt cõparat cerebrꝝ ad cutē:
q̄ eſt regula ꝛ mēſura cõplonis partiũ oiuꝫ:aut falſuꝫ dicit
apte ſi h̄ indicat illa calidi⁹. Male itaqꝫ ex v̄bis Av. p̄t au
diri cerebrũ calm ꝛ hu.tēperate:verꝝ fridũ magis:neqꝫ nã
ſtuduit cerebro ſolũ p̄ſtare accñtalr friditatē:ſꝫ ēt vt tactuꝫ
calitatē. Quinto tñ cebrũ ſimplr friduꝫ ſentit ꝛ humidum
ita. Mēbra ſentiũt mãm eis ſilem vñ eã trahũt:ſic cerebrũ
qđ fridũ ē ꝛ hu.ſic itaqꝫ ſmo Iſaac van⁹ exiſtit:qđ forte nõ
parũ ex Cõſtãtino monacho euenit trãſferēte. Quidaꝫ võ
volētes Iſaac defendere exponentes q qñ diē cerebrꝝ fore
calm nãliter ꝛ humidũ duplr poſſe itelligi.vno qdeꝫ mõ p
cõparationē ad cutē:vt cerebrũ dicatur calius cute:qđ fal/
ſum apte. Aut q dicaſ calm in ſui creatione cõparatiue ad
L id qđ ei⁹ expoſtulat actus,ꝛ ita inquunt id nã calm fore.h̄
eniꝫ mēbrũ plus habuit in ſua creatione de calitate q̄ꝫ eius
expetat actio:qđ factũ eſt:q: h̄ aeri exponebaſ frido.ſi eniꝫ
foret tectũ ſicut alia intrinſeca:nõ ſibi preſtaſſet tm̃ caloris
nã. Contra quos ceu aduerſus Iſaac eſt procedēdum.ipſe
nãqꝫ intellm habuit cauillloſum ſophiſticũ. Modus eteniꝫ
In ha.li. de viniis. quē vult comparationis extraneus eſt valde:quare Theo
phylus ipſum magnum medicum appellat ſophiſtam.

Propter tertiũ qdē ſciēdũ.p̄mitus veritas ex
primiaſ q̄ſiti.deide q̄ duaꝝ q̄/
litatũ friditas vel hũiditas ſit ↄprior cerebro oñdaſ:cũ vni
cuiqꝫ elntoꝝ ac elntatoꝝ excedētis cõplonis ꝛ cõpoſite in/
ſit vna q̄litatũ p priꝰ:altera võ p poſteri⁹ diia.12. Pro/
pter huius ḣᵐ ſciēdũ q cerebrũ fridũ eſt:qđ ꝛ oēs teſtãtur
Cap.7.in princi. dũi meᵐ. cũ medicis phi.vñ.2.de ptib⁹. Cerebrꝝ eſt fridiſſimũ caruꝫ
q̄ in corpe ptiũ.ꝛ in de ſomno ꝛ vigi.p̄. Que in corpe oium
frīdiſſimũ cerebrũ nõ hñtibus q̄ huic equaleat ps:qđ verꝝ
M quãtũ ad mēbra p̄ncipalia:cũ plurima ponãt medici eo fri
gidiora vt oſſa:cartilagines,ligamēta,panniculos ꝛ chor
das:aut p modũ deciſiois ſupfluitatũ fridaꝝ hꝫ quoſdã ab
ipſo:verꝝ nãqꝫ ſi iuſte cõplonē cerebri ↄſiderem⁹;put ex q̄/
litatib⁹ reſultat elntoꝝ fridũ exiſtit ꝛ nõ ex accñte attēden/
do illi⁹:vt Iſaac nãꝫ. Qđ oñdiſ argumtis:qm̄ illud qđ
ē i ſanguineũ ꝛ ſicciſſimũ fridũ extat.tãto.n.ps pticipat ca/
Ca.vltio. ꝛ ſecãdo. lore quãto ꝛ ſanguie.cõplonũ p̄. Tale qdē eſt cerebruꝫ.vñ
Cap.3. 2ᵒ de ptib⁹. Cerebrꝝ maxime humidoꝝ exangue q̄ in corpe
C.1.14.in fine. oium:neqꝫ.n.aliqd ſanguis hꝫ i ipſo ꝛ ſicciſſimũ:i eo nãqꝫ
nõ eſt vena magna neqꝫ pua p̄ hyſto. Amplius cõplo re
Ca.16.pᵒ prima. ſultat in totũ ex coalteratiõe pticulariũ complonũ vniuſcu
Doct⁹.3. iuſqꝫ ſimplicis ꝛ cõpoſiti:ꝛ p̄cipue p̄ncipaliũ.p̄ ḣ'ꝛ Haly.
Ca.p̄mo ſ.techn. ſꝫ hec reſultare nõ poterit ſi cerebrũ ponatur ca.cũ deficiat
ra.2.cõ.2. fridũ aliorũ calo ↄpoſitũ:ꝛ iõ ibidē fridoꝝ ſic cerebrũ:cali
doꝝ vt cor:hũidoꝝ velut epar:ſiccoꝝ vt oſſa. Eñ.qđ op
poniſ mēbro calidiſſimo vt id cõtēperet eſt fridũ.hꝫ quidē
eſt cerebrũ.vñ 2ᵒ de ptib⁹. Aduerſus cordis locũ ꝛ eã q̄ in N
Cap.3.in me. ipſo calitatē dedit cerebrꝝ nã:ꝛ hꝫ gr̃a exiſtit hec particula
aialib⁹ nãꝫ hñs cõem aq̄ ꝛ terre:pp̄ qđ ſanguinē hñtia cere
brum hñt oia.vñ tardos ꝛ hebetes eſt iuenire cerebrũ grã
de hñtes ſupflue:ac eſtaticos iſanos q puũ cũ nõ poſſint p/
fecte cordis refrenare calorē. Rurſus act⁹ cerebri ſũt ſen
ſitiui ac motiui:hi ãt frido egēt ꝛ humido.ſenſitiui nãqꝫ pfi
ciunſ receptiõe:q idiget hũido:ꝛ retētione q̄ frido.motiui
ēt frigido:cũ mot⁹ ois initaſ q̄ſcēti.de cã motus aialiũ.qđ
2.ꝑ ptib⁹ frido cõpleſ. Silr ſm Av.ꝛ Gal.cerebrũ ſomnũ iducit.h̄
C.ꝑ.7.pᵒ me. aũt pficiſ frido ꝛ hũido. Adhuc oruꝫ atteſtaſ p̄ncipali
a q̄ decidiſ ꝛ eꝫ.in 1ᵒ techni.vñ Sene.3ᵒ nãllũ qõnũ. Pabu
Te.cõ.37. in fine. li ſapor appet in lacte.ꝛ vini vis extat in aceto.nulla.n.eſt
res q̄ nõ ei⁹ quo naſciſ notã reddat:ſꝫ oculus aqus fridus
O ſm Av.neruii:pãniculi ꝛ nucha iuxta medicos fridi entes
2.ꝑ ptib⁹ cap.10.in med ſum. oriunſ a cerebro. Ampli⁹ vnũqđqꝫ tpatoꝝ lediſ a ſiib⁹
ſue craſis:iuuaſ võ a ↄtrijs moderato vſu.in 1ᵒ tech.ſꝫ cere/
T.cõ.39. brũ eſt hꝫ.lediſ nãqꝫ a frigidis maxime. Incurrit.n.epile/
pſiã,apoplãꝫ,ſubeth ꝛ talia. Iuuaſ võ a caliis vt odorib⁹
caſtori,ſticados,coſti:ꝛ taliũ:itaqꝫ cerebrꝝ frigidũ cuti cõ/
paratũ:q̄ mēbroꝝ extat mēſura. Propter hꝫ qdeꝫ 2ᵐ vi
q proprior q̄litas cerebri ſit humidũ.p Gal.cõplonuꝫ p̄.ꝛ
Ca.vltio.i fine. alios ponētes cerebrũ amplius appropinquare cuti in gra
du frigiditatis q̄ꝫ humiditatis:magis.n.h̄ eleuat. Itidē.ta
ctus pcipit maiorē humiditatē q̄ꝫ in ipſo frigiditatē. In
ↄtriũ dictũ eſt p Av.cerebrũ frigidiſſimũ corporis mēbroꝝ
fore oium. Rurſus p.A.fridoꝝ ſicut cerebrũ humidorũ
velut epar. Dõm,q nãlis cõplo cerebri frida eſt ꝛ hu.
vñ Haly. Cõplo nãlis eſt vt ſint calitas ꝛ ſicci.pauciores q̄ꝫ
2.techni cõ.44. friditas ꝛ hu.ſ.vt ipſe ſint in eo augmētate paꝝ:q̄ cõplo ce
rebri di eq̄lis. Preeminētē võ ipſi⁹ q̄litatē ſimplr qdã aſſe/
rũt hũiditatē:ꝛ rñdēt Av.q cerebrꝝ eſt frigidi⁹ aliis mem
P bris oib⁹ q̄ꝫtũ ad effectũ.plẽs.n.ſupfluitates ab eo fride de
ciduntſ q̄ꝫ ab aliq̄ mēbroꝝ corpis:nõ aũt q̄ꝫtuꝫ ad eēntiam.
Et iſte qdē ſermo eſt deaurãtiũ ſic plimus alioꝝ fructus
nocte legētiũ nõ raro:ꝛ iõ pepanos vna colligũt ꝛ acerbos.
Cõtra quos in hꝫ dictũ diia.13.ꝛ.16. Ceu.n.qd ſe hꝫ ad eē
ꝛ ad opationē ſilr. Dico itaqꝫ q ↄprior q̄litas cerebri ē
frigiditas:cũ cerebrũ vt flegma aſcribaſ aq̄ fridoꝝ p̄ diia
12.qđ.A.vi in p̄habitis ſenſiſſe. Sed vt diſſolutio appa
reat inductoꝝ dõm q humiditas eſt duplex ceu oñſuꝫ diia
2.techni tra.b cõ te cõ.1. 12. Una qdeꝫ eēntialis vt q̄ aeris q̄lis illa epatis.vñ Haly.
Epar eſt fons ꝛ origo hũiditatꝫ totius corpis:ſic cor caloris
eſt:ꝛ altera q̄ſi accñtalis acq̄ſita vt aq̄:cui ↄportionaſ que
cerebri. Ipm.n.radix eſt ꝛ minera humiditatũ aquoſarum
quã tetigit prius. A.ipmqꝫ tact⁹ cõprehēdit ampli⁹ fridita
te:vapores nãqꝫ calĩ ꝛ fumi petētes cerebrũ ifrigidanſ ſub
cor:ꝛ ſi plurimis id ſit ptib⁹ calidius:q: tñ ei⁹ eſt remiſſum
calm:frigidũ extat cõparatiõe illoꝝ aſcēdētiũ:ita vt patia/
tur eos ſub ſe ifrigidari ꝛ coagulari:ꝛ tãdē fluere liqdita/
Q te:ceu cacumē terne calm adhuc eas ifridat ꝛ coagulat va
pores caliores ꝛ ad id puenietes. Haly.ceu ꝛ vapores oſtē
2.techni cõ.43.i fi. dũt delati ſm aeris iterſtitiũ.priũ 2ᵒ. Itaqꝫ accñte ↄtigit q
Cap.p̄mo me. ſic humidũ iudiceſ. Noſce ēt hꝫ gratia q cordis cõplo/
nãlis quã ſumpſit ex miſcibiliũ miſtione frida:extat ꝛ ſic
cat:ꝛ iõ fortĩ extat texture ac cõpacte ita vt igni viderim in
cõbuſtis p̄ ceteris corpis ptib⁹ reſiſtē:ad qđ ēt hũidũ coad
iuuat tũc ↄculcatũ i id ipꝫ qđ oportuit vt obſtaret motibus
ꝛ pcuſſionib⁹ ꝛ calorib⁹:pp̄ qđ ſup id ſita fuit pinguedo q̄/
dã:ꝛ equoca nitreſtqꝫ ipꝫ dure digõnis:delatiõis ꝛ melici ma
gis alimēti. Fortaſſis aũt eſt vehemēter calm ad ſiccitatem
quãdã pp̄ calorē ſpũs ꝛ motũ declinãs:ꝫ eã ſanguis cõtē/
peret. Eſt nãqꝫ oium aialis pticulaꝝ ſanguiniſſimũ ſil ꝛ ca
lidiſſimũ. Cor.n.parum deficit a ſiccitate ſeu duritie cutis.
Cap.3. In fine. Epar aũt multũ.cõplonuꝫ p̄.ca.vltᵒ.qđ tactũ diia.21.2ᵒ tñ
collꝫ. Et ſi cor eſt ſiccũ:vt dicunt medici vꝫ mihi q eſt dcli/
nãs ad hũiditatē pp̄ ſpm̃ exiſtem in core eſt q̄uatuꝫ ex ſan/

A guinis arteriaꝝ ſoli. Epar vō ex mēſtruo. 3° theorice. ℂ Et
Cap. 34. ſciēdū ꝙ in epate ⁊ cerebro nō eſt calor q ſit ꝓprius in eorū
In me°. eē niſi calor priū ꝯſimiliū: imo calor cū quo ſuas operātur
Cap. 1. opōnes de neceſſitate ipſis trāſmittit a corde: q eſt eis ſicut
P° ſum°. for°. ſ3 calor q eſt i ipſis ꝓprie eſt eis ſicˉ mā: col et 4°. ac ē
Collī p° de pulſuū iuuamēto. epar vō poſt cor ſanguificū viſceꝝ ma
princip. ximē. de ptib⁹ 3°. ſm qdē nām eiꝰ caliꝰ ⁊ hu. cū ſan. extet
ca. 11. p° coagulatus: ⁊ formā ſitr: qd ei⁹ denotat act⁹. Eſt tñ āplius
medium. caliꝰ q̄ȝ hu. plus nāq̄ȝ acute in gradu caliditatis elōgatur q̄ȝ
humiditatis cū nō ſolū gñet ſanguinē ſui calore: ſed ēt alia
calida ⁊ ſicca. fōis ſitr vite ſtat amplius in calido q̄ȝ i humi
do. nec eſt fons ⁊ origo corporis totius humiditatis: q2 ſit
magis humidū q̄ȝ calidū: ſed pro tāto id dicitur ineſſe ipſi:
q2 cor calidius eo fons eſt ⁊ origo caliditatis omnis.

Propter quarum vō. ad ꝑᵐ qd dōȝ appoſit. ℂ Ad aliud dōm ꝙ mio
ris mūdi eſt ſilitudo aliq̄ ad maiorē ⁊ nō mītimoda. q̄libȝ
B. eni ſilitudo nō q̄tuor hȝ ꝑuer. gradiť pedib⁹: neq̄ȝ ſuperior
in vniuerſo ſunt qualia vt calida: ſed corpora qualitate ca
rētia vt orbes: neq̄ȝ omne leue petit ſurſum aut graue deor
ſum: ſed ꝙ moueť a gñante. 8 phy. ⁊ 4. ce. ⁊ mū. apparēs.
Colli° se. nō aūt qd ab aia. Cū aliqñ ſit ꝙ graue agitetur ſurſuȝ: leue
ce. 27. vō deorſuȝ: vt oñdūt chole. ꝑ ꝑ°. ℂ Ad aliud dōm: vt viſū
Collī. ſe. ꝙ cerebrū dr medulla vel piguedo equoce aut metaphori
22. 1. 25. ce. ℂ Ad aliud dōm. ꝙ motus ⁊ actus cerebri ꝑficiunť ca
Doct°. 4° lido multū: ⁊ ꝙ in cerebro ꝑ ſe aut in ſpiritib⁹ ei⁹: vt. d. tātū
ca. 1 circa extet caliꝰ qd ei⁹ pōt motib⁹ ſufficere. ℂ Ad aliō dōm: ꝙ
medium. hic q̄riť cōplo ꝓpria cerebri ⁊ nō acq̄ſita ex ſpiritib⁹ nō ina
Z. 1. 2. a tis aut motu vel alijs. ℂ Ad aliō dōm: ꝙ ſpma de ſe frigi
me. dū exiſtit: cū ſit ſupfluitas: niſi ꝯciteť motu ⁊ mēbrorū affi
ꝓblēmata ciatur calorib⁹ ꝑmitiuoꝝ. vñ ꝓbl°. 4°. Genitura frigida eſt
⁊ humida: aut magis debilitať coitu cerebrū q̄ȝ aliud mē
broruȝ: q2 debilis eſt cōpaginis ac cōplonis imbecillioris
vt frigide ⁊ humide ex vilioribus conſite qualitatibus.

ℂ Differentia. XXV.

C **Quod** nucha ſit cerebro minus frigida oſ
ditur: q2 illud eſt minus frigidū qd
frigidioris remittit frigiditatē: velut tepidū ſe
hȝ ad fridū. talis autē nucha extat ad cerebꝝ.
Cap. 7. in vñ 2° de ptibus: ꝓpterea ꝯtinua eſt ſpinaliȝ me
principio. dulla cerebro: vt ipm calefaciat: q2 nā ſemp igeniať ad vni
uſcuiuſq̄ȝ exceſſum. auxiliū. n. ꝯrij apponit: vt equet alteri⁹
17. aialiū. exceſſum ad alteꝝ. vñ. A. Et putāt aliq nuchaȝ cū cerebro
cap. 7. aū ꝯtinuari: ⁊ iō ſit eoꝝ vna nā. ſ3 in h errant q2 medulla cere
medium. bri eſt frida ⁊ ſpinalis medulla calā: ⁊ ſignat ſup h ſua pin
guedo. ſ3 nucha cōplexioneȝ hanc a corde acquirit. ℂ Eti.
Qd eſt fridius oium pticularū corporis eſt fridius nucha.
tale eſt dictū cerebꝝ eē. ꝯtia ꝑori. ℂ Rurſus. qd eſt calidū
eſt cerebro min⁹ fridū: cū fridū ſit poſitū ꝑus. ſed ea eſt nu
Cap. 4. cha: q2 eſt medulla. vñ iterioꝝ. 5. huic ꝓprie ſube nomē me
3° par°. dulla: ⁊ alimētoꝝ. 3. hñ noiatur medulla. Hec aūt ſm nām
Cap. 4. calā. 1° de ptib⁹: cui ⁊ atteſtanť cūcti. ℂ Palin. Qd mēbro
Cap. 3. ca ca. appropinqt eſt caliꝰ. ſed nucha fere per oē magis cordi
principio. appropinqt cerebro: ⁊ arterie magne plus ꝑ trāſeūti ꝑ dor
D ſuȝ: in q copia ſpūū diriget ⁊ ſanguis vitalis. vnūq̄dq̄ȝ aūt
calidius reddiť quāto plus vicinať calori. ℂ Adhuc mu
cilagines frigide non repiunť circa ipſam: neq̄ȝ reumatum
diſcurſus fridoꝝ velut circa cerebꝝ. hꝫ aūt frigiditate acci
dunt: ꝑꝑ qd nucha minus cerebro participat frigiditate.

Cuius oppoſitū ſapiunt. G. Hal. ⁊ A. ℂ Pa
lin. Sicē eſt i ortis ab alijs ꝑn
cipalib⁹: ita ꝓportionabilr erit in his q̄ a cerebro: ſed arte
rie. vene ac ſeminaria vaſa orte a corde: epate ⁊ teſticul' ſūt
min⁹ ca' e illis. nucha vō naſciť a cerebro ⁊ ſibi extat conti
Ca. 4° p° nua. ℂ Rurſus. ꝑs anterior eſt min⁹ frida poſteriori cū na
princip. tu ripoſior extet: qd oñdit pilus ⁊ ſitus calidi cordis. In ante
ca medio. riorib⁹. n. iacet 3° de ptib⁹. ⁊ ꝑ deſcēſuȝ ab ipſo ꝑs fridiori

grauior ⁊ ipura ei⁹ magis eſt nata deſcēdere: cui⁹ ēt frigidi E
tatē ei⁹ trāſitus ꝑ oſſa manifeſtat. cerebꝝ aūt locať magis i
priori pte ⁊ nucha in poſteriori. ℂ Palin. qd locať i oppo
ſito mēbri calidioris ab illo calefactū eius remittiť frigidi
tas: ſed cerebrū frigidū locatur in cordis oppoſito ceteris
calidiori: propter ꝙ nucha plus cerebro extat frigida.

Propter primum qdē ſciēdū eſt ꝙ nucha ē
nūtius ⁊ vicari⁹ cerebri i
curſu dorſi. 3° ꝑ°. ⁊ 2° theorice tāq̄ȝ cerebꝝ: lateralr nāq̄ȝ oi Tracta. 1.
untur ab ea nerui ñ potētes ꝯuenieter a cerebro naſci. ꝑ ꝑ°. cap. 2.
Eſt aūt nucha dictio greca trāſumpta a nothos qd eſt dor Doct°. 5.
ſuȝ vel ſpina q̄ ēt ſpinalis dr medulla. vñ 5° iterioꝝ dcm̄ eſt. lo. 1. c. 6.
qd noiať ꝓprie medulla cui determinationis grā addita ē ca. 4. i pa.
dorſalis ſic ⁊ collaris ⁊ lūbaris: demūq̄ȝ oēs eaȝ ſimplr aſ
ſueuerūt dorſalē noiare: q̄ demittiť a cerebro per dorſi ſpō
diles vſq̄ȝ ad anuȝ. Eſt. n. velut clauus ligās ſpōdilia. colliȝ F
2° quare de ptib⁹ 2°. ſola idiget colligatione ꝑꝑ diſtictiōes. C. p. 12.
pro ligamēto. n. facta eſt viſcoſa: ⁊ neruoſa vt habeat tēſio Cap 6.
nem. vñ Aui. Medulla lȝ ſit fundamentū neruoꝝ: valet tñ 12. aialiū.
ad aliud: eſt. n. tanq̄ȝ ꝯtinuatiuū ligamen ſpōdiliuȝ: ⁊ ipſa ca. 6. ante
qdē minus mollis eſt cerebro: ⁊ maxime in extremo quo medium.
ad caudale. Quātū. n. plus diſtat a cerebro tāto magis in
duratur. 3° alimētoꝝ. eaq̄ȝ duobus ſicut cerebrū tegiť pāni Cap. 5.
culis. qd aūt ſit cerebrū: oria oſtēſum ꝑori. qd vō frigidum
15. ⁊ ſumitur pro actuali reſpectiuo. ⁊ q2 queſitū cōparatio
nem importat: canon obſeruādus eiuſdem diſ. 27.

Propter ſecundū qdē ſciēdū ꝙ Arꝝ. loco ꝑ
inducto vr nucha ſentire
nō ſolū cerebro fridā minus: veꝝ calidā fore: ac de nā vtrū G
q̄ȝ medulle oſſis. ꝑ vō cōp. onū dr humidius ⁊ calidius ſeu Ca vltio
min⁹ fridū eē cerebꝝ ſpinali ꝑꝑ h ⁊ mollius. ſilr ꝑ theorice in fine.
ac ꝑ ꝑ°. i cathalogo fridoꝝ remiſſioris ea cerebrū locať fri C. p. 3. p°
giditatis: ⁊ qd ꝑus poniť magis eſt tale cū ampli⁹ diſtet a medium.
cuiꝰ tꝑamēto: ſ3 in humiditate notať eꝯ: q2 ꝑ eſt cerebrū po Doct°. 3.
ſtea nucha. Ga. āt ꝑ cōplonū. gradū eoꝝ in friditate nō ex ca. 3. circa
plicat ſ3 in hūiditate ſolū ingens. ſpinalis medulla eſt frigi medium.
dior cute: ac carne hūidior: ⁊ hac magis cerebꝝ ē hūidius.
3° quoq̄ȝ alimētoꝝ poniť eādē cū cerebro his cōplexioneȝ. Cap. 5.
Eſt nāq̄ȝ homogenea cerebro ⁊ eiuſdē nāe cū ipſo: vñ i dic
tis pticularib⁹ ſpinalis medulla ad cōpōnē medulle oſſiuȝ
frigida iā ⁊ hūidiſſima ſicut cerebꝝ: loquunť tñ de cōplo
ne potētionali iſti duo in his locis. ſ3 colliȝ 2°. vbi de ei⁹ nā ca. 8. poſt
ꝓmittiť actuali inqt. quēadmodū dixim⁹ de cerebro ſilr ⁊ medium.
de nucha: ⁊ ꝙ nā medulle de nā eſt cerebri fridiſſima ⁊ hu
midiſſia ⁊ iuuamēta eoꝝ ſunt eadē. Tenuit. n. q. mediū in
ter Arꝝ. ⁊ Ga. Sic igiť qdā ſenſerunt eā cerebro minus fri
gidā. Alij vō frigidiorē: tertio vō vnā nām ꝯfuſam ꝑſtarūt
vtriſq̄ȝ: eo ꝙ cōplonē cerebri ⁊ nuche attēdūt mālē magis
ex miſtiōe ꝯſurgētē elitoꝝ a qua extat ad alteꝝ: aut eā tan
quā cōem inſpexerūt valde. vel Auer. breuis. ℂ Cupiens
quoq̄ȝ q̄nq̄ȝ ⁊ ipſe Arꝝ. ceteris aſſociari diſtinxi ꝙ nucha ⁊
cerebrū poterāt duplr ꝯſiderari: aut ꝓut talia ꝯſurrexerūt
ab elemētis: ⁊ ſic nucha minus eſt cerebro frigida: vel ſm
ꝙ aliquo calefaciēte ſunt affecta vt ſpū ſeu nutrimento vel H
alio: ⁊ ita cerebro amplius ipſa frigida. Qd ⁊ qdā ſuſcipiē
tes voluerūt cōplone inata id ⁊ acq̄ſita diuerſificare ponē
tes dorſalē medullā minus frigidā cerebro rōne cōplonis
inate. cerebrū vō rōne cōplonis acq̄ſite ex vaporibus ⁊ fu
mis illi demādatis. ℂ S3 id ſtare non cupit: cū mēbra hic
nāni eoꝝ actualē ſortianť: nō ſm ꝙ qd ſunt mālē ꝓductuȝ
ex elitis. ita nāq̄ȝ cōplo attēdiť potētionalis: veꝝ prout for
ma: virtus ⁊ calor ſibi inditi cōtinenť in eiſdē. qdlibet eniȝ
mēbrū ſicut ⁊ totū aial hȝ ſpiritū cōplātatū quo pōt eē ve
lut virtutis inſtrm: alloquin cor poneret frigide ⁊ ſicce na
ture: differētia priori. qd tñ formaliter calidius eſt cūctis.
ℂ Eti. Cerebruȝ magis dȝ dici frigidum ex complexione
acq̄ſita q̄ȝ innata: qd oſtendunt reumata ⁊ alia frigida va

I In iuuene ⁊ nāliora:ſic hi tēperatiores ſunt iuuenibus:vel quo ad miſtionē elementoꝝ:⁊ ita pueri ſunt ⁊ iuuenes eq̄les vt ſentiunt medici in calore. In paſſiuis tñ diſtāt nō parum:qm̄ pueri vehemēter ſunt humidi:iuuenes vō iā ſicci tate participant aliqua. ℭ Sed eis priori qdē ꝯceſſo.id tñ ſtare nō pōt.tum q: vt oñdet:pueri quātū ad generationis ꝑncipia ſufficiēter ſunt in humido diſtēperati: ac ēt vtcūq̄ in calido.neq̄ forte ꝑncipia illa ſunt ſemper puriora ꝑuſq̄ denuo.diia.112. Neq̄ ēt ꝙ purius cōplone ac cōpōne tēperatius ſeu equalius hoc extat:⁊ qđ plus:nūquā aliqđ reperitur in effectu:qđ in eius prius non extiterit cā. Cū igitur ꝑncipia gñonis vltima cauſent ex miſcibiliū miſtione:nequaq̄ erit ipſa a nā miſcibiliū aſſignare altera:cum inde vim ſuſcipiāt oēm:vbi enim vnū propter alterū:vtrobiq̄ vnū. Quō autē pueri ⁊ iuuenes ſunt in radice vel q̄rto elemento pares:ſequēti mōſtrabit diia. ℭ Noſce quoq̄ hos ꝯtingere defectus ex ſerieb⁹ Gal'.ſupficialr auditis.vt enī taliter audire pueros ꝑferre iuuenibus in tēperamento.

K **Propter tertiū** quidē ſciēdū ſimplr ⁊ indiſtincte ꝙ iuuenes ſunt pueris tēperatiores:ceu clarius ꝑ omne:vt tactū:ſenſit. A.vnde cōplexionū 2° ſtatus maxime oium aialiū in medio ꝯſiſtit extremitatū:neq̄ in vltimū deueniens ſiccitatis vt ſenectus:neq̄ in humiditate ⁊ mollitie multa exñs:queadmodū infantium etas.talis aūt iuuētus. ℭ Qđ oſtēditur ex aſſumptis a ſubaliter inherētibus:opationibus ⁊ caſibus. Et ꝑ qdē ꝯſimiliū:qm̄ illud corpus qđ amplius ſummo appropinquat temperamento tēperatius exiſtit nō tali.hoc autē eſt qđ iuuenis ⁊ nō pueri. Certo nāq̄ temperamēto vicinatur in etate in qua augmētū ad ſuū peruenit finē. ꝑ prima. ſed hoc extat iuuētus.vnde ꝑ theorice. Etas que ad ſtatū peruenit iuuētus ea eſt in qua cōpletur corporis creſcere: declinatioq̄ ſumit initiū:cuius ſtatus.35.ſunt anni.corpus enim eſt in ſtatu a.30.an.vſq̄ ad.35.theo.2° vſq̄ ad qđ tempus Haly.ſenſit partes augmentari cum theorice 4°. Qđ innuit Gal'.in pretactis ꝑpoſitoꝝ ꝑ. Sed proble.10 homines vſq̄ ad.30.an.augent:qđ ēt indicatur ꝑ ꝑma.qñ ſcribitur ꝯſiſtentiam circa.30.an.exiſtere. Quare ex his ꝯuincitur etatē nō ꝯtingere certo annorū numero diffinire:vt pretactū ēt a Gal'. Taceant igit Haly.corrigētes ⁊ volentes corpus in.25.ſtare ſimplr annorū:⁊ ideo literā eius corruptam textus hi tres denotāt.10.additionē teſtantes. ℭ Et cōfirmatur:q: corpus in etate iuuentutis expoſitū:lȝ multum appropinquet tēperamento:cum eo ꝙ calidū ponitur ⁊ ſiccū.diſtat tñ ab eo verſus caliditatē declinans ⁊ humiditatem:cū igitur puer ſit iuuene humidior ſecedet ab eo amplius a tēperamento predicto ſaltē in paſſiuis:cum iot vt tactum:ſit in humiditatis termino:vt ⁊ ita minus iuuene tēperatus exiſtat.⁊ ſi calore fere ſint pares. ℭ Itidē:id coequalitas ois ſeu cōpoſitio demōſtrat a cōplone q̄ multum cauſata. Illa nāq̄ hora qua perfectior ac elegātior reperitur mēbrorum coequalitas eadē temperatius exiſtit: ſed id iuuētutis tēpore:cum oia mēbra ſint proportionabi-

M liter extēſa ⁊ cōpleta:ſm oēm quadruplicē cōpōnis nām. quare ꝑ ꝑma. Pulchritudinis di etas.vnde eodē 3°. Iuuētus etas eſt ſanitatis ⁊ cōplementi. ℭ Eti. Ex opationibus ꝯſiſtum ⁊ officialiū. Cuius nāq̄ ſunt pfectiores ⁊ minus ipedibiles illi ſunt tēperatiores:cum huius tēperamētū arguant a quo cauſant.tales qdem ſunt que iuuenis:nō autē pueri. Qđ monſtrat ſeorſum.de aiali nāq̄ notū eſt tāȝ apprehēſiua:ſiue de foris aut de intus q̄ȝ de motiua. In oibus enim his iuuenis puerū ac ⁊ ſenē non minus excedit.vnde de reg.ſani. ꝑ iuuenū etate exiſtēte optima ad actiones que ſm impetū excedit. ℭ Qđ ſi fortaſſis inſtet:q: ſeniores pfectius iudicant alijs.phyſi.7°.ex quo accipit ꝙ pſbyteri.i. ſenes melius iudicāt iuuenibus. ℭ Palin.pbl'.30.Senes facti magis intellectū hēmus: ſed iuuenes exiſtētes citius addiſcimus. ℭ Ad ꝑm dōm ꝙ id ꝑ accñs euenit vt pp̄ inordinatū motū ⁊ paſſiones exñtes in ꝑmis etatibus.vñ mox eodē ſubdit 7°. Multa enim ꝑturbatio exiſtit circa ipſos ⁊ motus:⁊ ideo nullus eligit iuuenes duces:eo ꝙ paſſionati nō ꝯſtat eos eſſe prudentes.top.3. ℭ Ad aliud ſimilr poteſt dici ꝙ cū duplicia ſint in nobis ibidē inſtrumenta:manus qđ eſt organū organoꝝ:⁊ intellectus ſicut mox nō ſumus potētes manibus:ſed poſtea ꝑcedēte etate. Ita ⁊ itellectus nāliū nō ſtatim ſed in ſenectute nobis aduenit maxime:tunc nāq̄ perficit optime:niſi quoda impediat vt alia que nāe. Intelligere.n.nrm nō fit ſine phātaſia ſpēbus intelligibilibus informata:quarū copiā ante ſenectutē nōdū acquirere potuimus pfecte. ℭ Aut dōm ꝙ ſecus eſt de intellectu ⁊ alijs aie virtutibus:oēs nāq̄ ſenio debilitantur: ipſe vō ſolus iuueneſcit.ꝑ de aia qđ ſignificat hunc organo minime alligari. Uel hꝫ inſtātia per parua nō diſtrahit qđ vniuerſalius.dat quoq̄ Ariſt.apparentē ibidē cauſā cur citius iuuenes diſcimus:vt ꝑpter nihil quodā modo ſcire: qñ autē ſcimus qđ fit in ſenectute non amplius ſilr diſcere videmur. ℭ Eodē modo ⁊ operationes vitales in iuuene ſunt fortiores:qđ pulſus oſtendit.eſt nāq̄ in eo validior q̄ȝ in reliquis etatibus pulſuū introductorio:⁊ ſm partē etiā anhelitus. ℭ Similr quoq̄ nāles actus extant efficaciores in iuuene.gñatiua quidē vigoroſior exiſtit:⁊ ſi fortaſſis pluribus ſufficiat adoleſcēs coitibus iuuene ꝑpter mollitiē ⁊ ſupfluitatē eius pſimā:tanq̄ȝ ab actib⁹ duplicis vtutis vt nutritiue ac augmētatiue deciſā.vñ Damaſ. Nati iuuenibus parētib⁹ ꝑncipalia mēbra nāliter hñt fortia ⁊ ſana. Qđ ēt euenit in digeſtiua nā indifferētius ſe hñt ad omniū alimētoꝝ digōnem q̄ȝ pueri:pp̄ qđ 6° de acciſiti. Si digōnis cōparationē in iuuenib⁹ ⁊ pueris facere volumus in humidis ⁊ liquidis cibis inuenimus vtroſq̄ pares:ſed in ſiccis diſpares:qm̄ eis iuuenes melius qđ duꝝ ē digerūt. ℭ Qđ ſi dicas id non eſſe rōne cōplonis coꝝ:ꝙ non perfecte digerant dura.ſed q: nō ſunt eis homogenea:iuuenibus autē ſunt ꝑ ꝑma. ℭ Dōȝ ꝙ nō ſunt illis homogenea:qm̄ magis humidi ⁊ molles extant:iuuenes hinc remiſſiores illis tēperatiores.vnde cū hi eque vt pueri digerāt humida:pfectius vō dura:digōnis erunt perfectioris:ad quā calor eos iuuat exacuetus ⁊ vtcūq̄ humiditas exiccata ſupflua. Augmētatiua vō que in pueris imperfecta magis oppoſitū: vt declarabitur:importat. ℭ Rurſus ex caſibus. Illi nāq̄ ſunt tēperatiores:qui obtinēt mediū inter duritiē ⁊ mollitiem:aſperitatē ⁊ lenitatem:multitudinē ⁊ paucitatē pilorum ⁊ colores quaſi extremos:ac in qbus vlr decor ois in coequalitate totius corporis ⁊ omniū organorū reperitur. huiꝰ quidē ſunt iuuenes ⁊ nō pueri:cū ſint ſuperflue molles ⁊ lenes:in albū ēt colorē nimis tendētes:minus ēt decori ⁊ cōpoſiti aſpectu cū adhuc extēt imperfecti: qđ ⁊ notāt ſupfluitates exñtes in eis plurime vt in cerebris que ipſorū:cū ⁊ ſint humidi. vñ 2° comēti pulſuū. In pueris plime ſupfluitates exiſtūt:⁊ ꝑpea idigēt ſyſtole q̄ maxima:vrine ēt ipſoꝝ ſunt hypoſtaſi abūdātes:nō aūt q̄ iuuenū. In pueris.n.multū hūoris colligit crudi:corpus aūt mēſuratū vt ſcribūt nullā aut puſillā hypoſtaſiȝ hꝫ. ℭ Qđ fortaſſis qs id ipediet.o.in eis multū fore hypoſtaſis:propterea ꝙ vna vētris actio nō pōt ſufficiēter ſeruire nutritiue ſimul ⁊ augmētatiue.criſiū ꝑ. ℭ Sȝ id nō valet:q: alimētū coꝝ digeritur tādē in tertia digōne cuius ſupfluū hypoſtaſis extat. ℭ Aut forte rñdebit digōnes ꝑcedētes corrigere nō poſſe vltimā.diia.29. Sȝ ꝙ amplius vrine iuuenū appropiquet vrine denotāti tēperamētū ea q̄ pueroꝝ notū criſiū ꝑ.⁊ 2° ꝑmi.qđ ēt inſtruūt alimēta ex iuuenib⁹ plātis ⁊ aialib⁹ ſumpta tēperatius nutrimētū exhibētia:ac ēt extriſecus alterātia min⁹ i iuuenē q̄ȝ in puerū iprimētia. Si aūt vnū ꝑdictorū vel duo in pueris iuenient pfectiora:qđ impoſe ꝑ ſe fortaſſe:nō tñ deſtruit:verū potius aſſerit cōparatio vt ꝙ iu-

Margin notes (left): Porta pr'. doc.3.c.3. poſt me^m. — Doc.3 c. 1.añ me. Ca.11.in ꝑn°. 3° techn͡is com.63. Ca.1.ante medium. ꝑble.7. L — Doc.3°.c. 3.vlo°. — Do.3.c.3. Doc.1.ca. 1.ꝑ° ꝑn^m. — Te.cō.20. ꝑble.4.

Margin notes (right): N — Te.cō.10. — ca.3.i me. ꝑhic.30. ꝑble.4. — Colli.12. co.65. ꝑble.30. ꝑbl.4.i ſi. O — Co.2.c.4. in fine. — Aſo.21. — Caꝑ.3. — P Et expſſe doc.6.in vnice.c.3.verſus ſi. ⁊ ſilr circa mediū Ca.6 eiꝰ. — Te.cō.4. poſt ꝑn^m. — Q — Caꝑ.12. — vbi ſupra doc.3.c.9. Caꝑ.12.

A uenes pueris aut qbuſcūq3 alijs ſint tēpatiores. ſola nanq3 vniuoca cōparabilia extāt dēa ſequēti. a p̄dnanti tn̄ tēpera mētū iudicabit. Ex qbus ɔcluditur iuuenes quocūq3 mō pueris tēperatiores exiſtere. ℂ Sed circa id dubitare acci dit: qꝛ ſi iuuētus eſt tēperata: tūc nō erit aliq̄ etas cal. ⁊ ſic/ ca: ⁊ ita vna deficiet dua͡m p̄marū cōbinationū: ⁊ iō aliqui infantiā voluerunt dare in etate tēperata: vt vi Gal. īuuere ponere tēperamētū oino. Sed id nō valet vt videbit. 66. il/ la. n. ois q̄druplex elītoꝝ ſeruāda eſt combinatio equalr. ℂ Sꝫ dōꝫ ꝙ lꝫ etas iuuētutꝭ ſit tpata eq̄litaꝭ pōderis rōne: eſt tn̄ cal. ⁊ ſic. reˢᵗ etaꝭ puerilis ac aliaꝝ cal'a: ceu cuꝭ pōde ri relata tpata: cordi aūt frida ⁊ humida. ⁊ oſſi cal'a ⁊ hūi.

Propter quartuꝫ

vō. ad p̄ᵐᵘ dōm ꝙ Gal. nō intēdit illic dicere ꝙ com plexio pueroꝝ ſit ea q̄ iuuenū tpatior: ceu plēs praue ſub/
B audiūt: ibi nāq3 cōparās cōpl'onē tēperatā īter duas ɔ̄ria tes ad ceteras diſtēperataꝝ ait. Erit eucrata hec talis ſm̄ ſtatus tp̄s nō minime ⁊ in tp̄e ſm̄ declinationē vt illis con/ gruū. nā optimā q̄dē craſim hꝫ corpus ſm̄ pueroꝝ etateꝫ. Dicit igit̄ nō cōparādo hō optimā ad iuuenes: ſed ad pue/ ros cōpl'onū ineq̄liū: eo ꝙ in ea hn̄t tēperamentū qḋ pueri debēt h̄re in cōpl'one tēperata ſemꝑ: q̄ in oib᷒ etatib᷒ ꝑma/ net talis: in techni. Et ſubdit. Alie vō oēs deteriores hac
Z.i.i. mi. 2.c.ca.6. nō q̄dē ea q̄ ſm̄ ſtatus ⁊ tp̄s declinationis ceu q̄dā mēdaci ter itelligūt. ſed oēs alie. i. ineq̄les ꝑtacte ſunt hac deterio/ res: eq̄li. ſ. cōpl'one. ℂ Ad aliud dōm ꝙ Gal. nō vult ꝙ cō/ plexio pueroꝝ ſit optima ſimpl'r: ſed reſpectu veris: cui ce/ teris tēpoꝝ ꝑportionat̄ amplius: eo ꝙ cal'm eius ⁊ humi/ dum eſt remiſſum: vt qḋ veris: ita ꝙ ſit ſic ip̄m tēperata. ſꝫ id nō arguit cōpl'onē tēperatū abſolute: qꝛ ſi ver dicat̄ tem peratū ad corpa nr̄a: nō eſt tn̄ ſimpl'r tale ſꝫ alioꝝ tēporū re ſpectu q̄ eo diſtēperatiora exiſtēt humana q̄litates magis
C quo ad nos excedētes ⁊ extneas. Aut dixit eā etatē optimā rōne actuū nāliū: de his. n. ſermo ibidē ⁊ nō aialiū: qꝛ ꝑ ſile gubernat̄ vt corpus tēperatū p̄. ⁊. 6. de reg. ſa. cū eius cali/ dum ſit remiſſuꝫ obtuſum humido: iuuenis vō cal'm ⁊ ſi tē peratius: tn̄ exacutius extat: ita vt nō ſit totū id ꝑ ſilia ⁊ ma xime quo ad cal'm gubernare: niſi corpis fuerit tēperati. cū .n. cal'm vel frigidū: qꝛ efficaciora ſufficiēter excedūt in cor pori hus: tutius eſt ipſa vti regimine ꝑmutatiuo q̄ ɔſeruati uo. dēa. 116. ℂ Ad aliud dōm ꝙ id fore ſiccius i iuuene eſt eē tpatius: cū nō dicat ſiccitatis exceſſum: veꝝ humiditatis diminutionē ſupflue: qḋ itegritas ⁊ pfectio mōſtrat actuꝫ
Circa me. ſiccitate vigēte hō p̄ tertia. c. p̄. Ueꝝ itegritas ⁊ pfectio nr̄a pficiēdi opationes in q̄dā ɔſiſtit ſiccitate que inceſſanter ꝑ cedit donec nos ꝑimat. ℂ Ad aliud dōm ꝙ Gal. ꝑ hō plu/ rimos ſermones nō ſatagit h̄re ꝙ pueri ſint iuuenib᷒ tēpe/ ratiores: ſed ꝙ quātitas humidi ſpermatici ſm̄ ipſoꝝ cor/ pora amplius eſt in eis aggregata q̄ in iuuenibus: ⁊ plus
D ſic pticipāt calore āpliori quātitatiue: ⁊ iuuenes q̄litatiue. vn̄ ſubdit ꝙ duplicib᷒ exn̄tib᷒ ſubſtātijs hac q̄dē delecta/ bilē hn̄te calorē: ea vō anxiabilē: alterā q̄dē plurimā hn̄t i̇/ fantes: alterā aūt iuueneſcētes: vt ad totā corpis ꝑportio/ nē calor ēt ſuauis ⁊ gratus: ⁊ tēperamētū ſub͛e inan magis diſtat a certo tpamēto q̄ calor anxialis ⁊ mordax. calor. n. pueroꝝ nimis remittit̄ hūido abūdāti in eis valde. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ lꝫ ꝑportionet̄ aeri: ipſe tn̄ nō eſt propinquus certo tpamēto: neq3 aliqḋ clementoꝝ per ſe: ſꝫ cōmiſte quo plurimū participant iuuenes. ℂ Ad aliud dōm, ꝙ nō pn̄t ſa plura q̄ tēperatij: qꝛ. n. augmentatiuā habēt qua augen/ tur amplius arguit̄ oppoſitū a ꝑpoſito. In hoc nāq3 oſtē/ ditur eſſe in via ad perfectionē ⁊ nōduꝫ perfecti: velut iuue nes: qui oēꝫ adepti ſunt pfectionē ⁊ nullā adhuc amiſerūt. Neq3 vt viſum actus crebrior ſi fuerit in pueris ſpermatica tionis perfectus extat ⁊ gignitiuus: ſicut qui iuuenuꝫ. Si/ militer ēt apparuit ꝙ digeſtio non ſit quocūq3 calido: ſꝫ eo
Ar. 4. ab humido ſupfluo exceſſo. vn̄ dēa. 21. Si digō temperatā

habuerit ſiccitatē eſt talis q̄lis ſi nutrimētū hūidius. meli᷒ E .n. iuuenes digerūt qꝛ entes medij plꝛn ſunt alimētis hōge nei: q̄ pueri tanq̄ extremi. ℂ Differentia. XXVII.

Quod puer ſit iuuene calidior oñdit̄: qꝛ qḋ eſt ſuba ⁊ nā cal'm magis eſt tale illo qḋ q̄litate: cuꝫ qualitatis eſſe depēdeat a ſuba. puer aūt ſuba ſeu nā calidus: iuuenis vō q̄lita te. Iſaac in vrinis. ⁊ febriū. 5. ℂ Amplius. ille Parti. c. ru. de colo re vrine.
calidior ē q ꝑpingor extat p̄n° caliditatis ac fonti: cū vnū/ Cap. 9. ad
qḋq3 debilitet̄ per diſtare ab eius p̄n°. Ar. de mundo. hic medium.
aūt eſt puer: cū nōdū interceſſerit tēpus longuꝫ in quo fuit ſpma: ſanguis ⁊ ſpūs vaporalis: q multū ſunt calidi ſed iu/ uenis eſt ab his elōgatus. cōpl'onū. 2. ⁊ p̄ p̄ma. ℂ Itidē. qḋ Cap. 3.
magis ɔfortat digōnē debilē: cū ea potiſſime pficiat̄ calor Do. 3. c. 3.
⁊ qḋ in plures pōt actiones nāe: cuius pabulum calidi eſt circa me.
plus ⁊ aptius: ⁊ qḋ ſanguinoſius ac rubicūdius extat cali F
dus: cū hec oia cal'o pficiant̄ ſufficiēti. talis q̄dē eſt puer ⁊
nō iuuenis. nā. 5. ſimpliciū ⁊. 7. curatiue: cū. 13. tertij pcipit̄ Diſt. 2. c.
puerū ſane cōpl'onis ꝑpinquū pollutioni: vētri frigido ſeu 2. ca. 7. li.
debili ⁊ nō iuuenē applicari: plus ēt iuuene ac ſepius come Tra. 1. ca.
dit ſui corporis mollis rel'one ipſius q3 comeſtio: qñ bona ē 3. in fine.
digō nutritioni ſupeſt ac augmēto. Mā ēt ipſius exiſtit ae/ rea ſanguinea cū aquoſitate puſilla q̄ cali reddit̄ pabuluꝫ idona. hō aūt cūcta cal'o cāntur ampliori. i iuuene vō ſecus
oia. ℂ Itidē. ois virtus corporea eſt finita. p̄ p̄ᶜ. ⁊ aialium Do. 3. c. 1.
12. A. caliditas aūt hoꝝ eſt hō. Qḋ aūt tale opꝫ tandē defi poſt meᵐ.
cere: cū reparat̄ ab obito ɔtinue: ſed in iuuene finit̄ ⁊ repa Ca. 3 poſt
tit̄ q̄ maxime ei᷒ qḋ i pueritia reᵘˢ: cū extictioni ⁊ morti eo medium.
āplius appropinq̄t. Itaq3 calidior puer extat iuueneſcēti.

In contrariū

qꝛ ille calidior q pticipat elītoꝝ uꝫ caliſſimo: vt igne: cū ſit radix ⁊ p̄n G
cipiū omne formalis caliditatis. ipſa nāq3 in eo extat in ſū/ mo. dēa. 15. ita vt oia calida reducātur in ipſuꝫ. 2. meta. hō Coſtr etx.
quidē eſt iuuenis: non aūt puer cū hic filietur ab eo: ille vō com. 4.
ab aere. ℂ Rurſus. hic calidior eſt cuius cōtactus magis imprimit in ſenſum ⁊ capilli ſunt plures, lōgiores, groſſio res ⁊ rugoſiores: ipſius q3 egritudines ⁊ vomitus cholerici cū hec oia fiāt calido. talis q̄dem eſt iuuenis ⁊ nō puer ceu ſenſus oſtēdit eſſe. Igit̄ calidior extat iuuenis puero.

Propter primum

vō ſciēdū ꝙ qd ſit puer ⁊ iuuenis: dēa oñſuꝫ p̄ori.
Calidū quoq3 ſm̄ Gal. dupl'r accipit̄ ⁊ ꝑ ſubiecto ſeu corpore Elītoꝝ. 1.
cal'o ⁊ pro q̄litate. Improprie tn̄ afo. i. cū ɔcretū iporret ag c. 2 de ſim
gregatū ex ſubiecto ⁊ accnte: denotās p̄ accn̄s ⁊ ɔn̄r ſubꝫ. Cō pl. diſti. 3ᵃ
mētator. 5. meta. qḋ eū cenſuiſſe impingit Aui. Eſt ⁊ cal'm ca. 1 ⁊ lib.
qḋdā actu aliud poteſtate. de p̄ori aūt ſermo. ℂ Calidius 3. diſti. 2. c.
aūt de pribus ſcdo. ſexies dr̄: vna q̄deꝫ a quo magis caleſit 2. ⁊ 1. de cō.
appropinquatione ɔtactū. vn̄ A. ibidē: eo ꝙ caleſcit tactū pl. c. 5. cā.
vt ignis. aliter qḋ magis in ſenſu imprimit in tangendo. Et 14.
A. qñ fuerit in terra receptū calefacit: circa qḋ pōt menda In 2° aia/
ciū ɔcidere. ꝑpter nāq3 habitū ſenſibilitatis multe tangēs liū. c. 6. in
adeo in ipſam valet iprimere: vt doloris extet cā. Alio mō principio.
qḋ magis liquefacit ⁊ adurit liquefactibile ac vſtibile. Al H
tero ſi vnū pluris molis ⁊ alteruꝫ minoris: qḋ nāq3 pluris calidius minori. Adhuc calidius dr̄ qḋ non cito ſꝫ tarde i/ frigidatur. Nōnullo ēt modo qḋ velocius calefactiuū tar/ de calefactiuo calidius ſm̄ nām dicit̄: ceu id ſimile prope illud quidē: ɔ̄rium longe. p̄ ſi quidem modo: tertio ⁊ quin/ to ignis eſt calidior aqua feruēti: in alijs aūt econtrario.

Propter ſecundū

vō ſciendū ꝙ aliqui cum motiuis pronuntiauerūt pueros calidiores. Alteri vō ſimil'r iuuenes. 2° cōpl'onum Cap. 2. ad
afo. p̄ma theorice ⁊ p̄mi p̄ᶜ. qm̄ pueri ſunt ꝑducti ex ſpma/ medium.
te ⁊ ſanguine valde calidis ⁊ aggregatis: ipſiſq3 ꝑpinquio cō. li. 14.
res extāt iuuenib᷒ plimū. Sūt ⁊ pueroꝝ corpora rubicun/ Cap. 21.
diora his q̄ iuuenū ſanguine ſyncero multuꝫ ⁊ calidiſſimo Doc. 3ᵃ c.
participātia. ℂ Rurſus. In pueris eſt augmētū appetitus 3. poſt ſ.

I ſiue iſtimbre grandis ſuoꝝ corporū relatione cum digōne
laudabili. Cū igiẗ hꝫ oia calꝫ arguāt ꝛ perficiant cōtinue
nibꝰ pueri extāt calidiores. ℂ Qui vō iuuenes pueris po
nunt calidiores mouentẗ ex eo ꝙ ſan. amplior eſt in eis q̄ꝫ i
pueris: ꝛ hi ſanguinē mittūt in narībꝰ nō raro: ꝛ ꝙ rubea i
eis abūdat cholera. vñ egritudines eoꝝ ex hac ꝛ vomitus
multiplicantẗ. hec aūt calidior eſt ſanguine: cū ſit res corpis
Doctri. 1. cap. 7. calior. de diſtēperātia ineq̄li. Sēſus ēt ꝛ intell's iuuenibus
in vltimo adſunt pfectiores: cū iuuenis aial pfectū ſit: puer
aūt impfectū. vñ rōnabile ſit iuuenibꝰ dñari efficaciſſimꝫ
ꝛ pncipaliſſimū elītoꝝ: vt ignis. Pueroꝝ vō actus ab his
q̄ hoꝝ manifeſte deficiūt: cū nequeāt icedere: currere ꝛ por
tare: neq̄ꝫ vīr vllū actuꝫ illis ſīr pficere: ſūt ēt ſomnolēti: qḋ
friditatē notat ꝛ humiditatē: iuuenes aūt nimie. Sūt itaq̄ꝫ
pueris calidiores. ℂ Noſce q̄ꝫ ꝙ heretis 2ᵃ tanq̄ꝫ acerbior
pmā pūgebat in duobꝰ: vt in eo ꝙ ponebat illa augmētuꝫ
a calo fieri: hꝫ ingens ipm fieri magis pp humiditatē q̄ꝫ ca
K liditatis robore. ꝛ digōne nō ſolū abūdare pueros: ſꝫ mul
tū a iuuenibꝰ deficere. Impugnat ēt ipſam in eo ꝙ dicebat
appetitū ſeu iſtimbre bonū fore in pueris: qm̄ ait nō abun
dātia caliditatis appetunt aialia: imo friditatis appetitiuis
aialis pticulis. ſtomachus naq̄ꝫ fridus bonꝰ eſt appetere:
Tra. 6. vel tre. c. c. 4. malus aūt digerere. technis. 2. qḋ rōne dꝫ itelligi: ꝛ q2 ci
bus pueroꝝ nō ſolū in nutrimētū: ſed in augᵐ ꝯuertiẗ: vult
eos cibis idigere q̄ꝫ multis. ℂ Cōtra quam eq̄de in defen
Prīa do ctr. 3ᵃ. c. 3. Coīſt re. com. 53. ſionē poris iſurgit. A. aiens ſermonē eiꝰ fallari: qm̄ humi
ditas eſt augmēti mā ꝛ nō efficiens. mā vō etſi ſm ꝙ mā ſit
q̄d paſſiuū. 2° de ge. ꝛ cor po' naq̄ꝫ mā paſſiua exiſtit: p ſe tn̄
nō patiẗ: neq̄ꝫ p ſe cātur: imo apud opationē vtutis i ea agē
T. cō. 30. tis: vt aie vel nāe cū inſtro debito: vt colore. vnde. 12. meta.
Mā nō ſeipſam mouebit: ſed tectonica: neq̄ꝫ iſt'a: neq̄ꝫ ter
ra: ſed ſemina ꝛ germina. ℂ Rurſus. Falſa eſt dictio ſecte
ſcōe in pzimā. q2 bonus appetitus vel iſtimbre nunq̄ꝫ frigo
re pficiẗ: cū q̄nq̄ꝫ illic iteruenīāt ordinati motus. diia. 53. ſꝫ
potiꝰ appetitus ꝯſurgit hic dictus caninus: qḋ oñdiẗ: q2 in
L de cātur i eis cibo digeſto: nō ſolū nutrimētū: veꝝ ꝛ augᵐ.
nō. n. nauſeā icurrūt: faſtidiū vel vomitū: niſi pp eoꝛꝫ regi
mē prauū ꝛ iordinatū q̄nq̄ꝫ: q2 nullā ex rebꝰ intēdūt niſi co
meſtionē. Cōmē. pnoſticoꝝ. 3. ℂ Porro Gal. duabus his
Cō. 36. in pa. 2. com plexionū. c. 2. i meᵒ. ſupueniēs hereſibꝰ. q̄ddā ēt cōitatis adiūgēs caloris vtriſ
q̄ꝫ ꝯdixit in pte: ingens hos rōcinari ſup res pmas ex poſte
rīs valde ac ſcōis: cū nō ſit rōnabile oīno ex poſterioribus
fidē facere poribus. nā inueſtigatio recta dꝫ a ſuba rei ſola
ſūbte ꝛ nō ab eiꝰ aduētitiis ſuſcipi. Et pptereа tanq̄ꝫ vilipē
dens is p̄dictoꝝ altercatiōes ſubdidit pmitus canonē hic
cōparationis obſeruādū: vt q̄n aliq̄ cōparantẗ adinuicē in
oībꝰ vtrinq̄ꝫ dꝫ eq̄litas oīs ꝛ ſilitudo pſupponi: niſi in eis q̄
Pol. 15. cōparātur ſolis. vñ pbl. 5. Uia ignota vī lōgior: ꝛ ſi alia ſi
milr hñtes adipiſcamur. ſola. n. vniuoca ſunt cōparabilia:
q̄re opus ſit hinc cholicū pueꝝ iuueni cholico ꝛ ſic in aliis
naturis aut idē ſibi cōpari: macrū gracili: carnoſum carno
ſo: laborioſum laborioſo: deīdē ocioſo: ieiunum ieiuno: ac
ebriū ebrio: ꝛ nō eꝫ. Et vlr opꝫ eq̄litatē ꝛ ſilitudinē oīꝫ nā
M liū ac pternāliū iteruenire: ꝛ eundē ad ſeipm tpe altero cō
Secūdo cō plonā ca. 2ᵒ pᵒ meᵐ. parādo. Deīceps quoq̄ꝫ obuiās pfatis: ait ſe multa corpo
ra diligēter tetigiſſe: nō infantiū ſolū aut pueroꝝ veꝝ ado
leſcētiū ꝛ iuueni: ac eoſdē etate diuerſificatos: neutroſq̄ꝫ i
uteniſſe veraces: neq̄ꝫ affirmātes pueros calidiores neq̄ꝫ iu
uenes: cū eoꝝ neutrū altero calidiorē inuenerit ſimplr aut
frigidiorē: ſed q̄litate ſola q̄dā differēs ipſoꝝ calitates. naq̄ꝫ
puerorꝫ multa eſt mulcebris: familiaris: euaporabilior ꝛ
grata tāgēti: que vō iuuenū pauca anxiabilis: fumoſior ta
ctui ꝛ idelectabilis: qḋ ꝛ poteris expiri aſſuefactiōe diligē
ti plura corpa tāgēdi ꝛ diuerſa. ℂ Opꝫ naq̄ꝫ a manifeſtio
ribꝰ icipere. Balnei. n. aer q̄nq̄ꝫ eſt adeo calidus: vt nullus
eū ferre poſſit: ſꝫ cōburi vi. ꝛ aliq̄n ita fridus: vt ꝛ ſudores
neq̄at iferre. interduꝫ vō medius ꝛ eucratus. Et ſimilr hāc

diſpōnē trinā eſt i aq̄ repire: ſiue balnei aut corpis cuiuſdā N
alterius. His talr q̄dē entibꝰ ingens q̄nq̄ꝫ aerē ꝛ aquā cō
mēſuratio caliorē: iterdū vō fridiorē cōparās medio: nō tn̄
aq̄ eucrata ꝛ aer ſunt tactui ꝯſiles penitus: qm̄ i vno ēt vt i
aere tactus pt diuerſa pcipe: cū q̄nq̄ꝫ ſit q̄ſi nebuloſus ꝛ va
poroſus: iterdū lucernoſus, fumoſus: nōnūq̄ꝫ vō purus cer
tiſſime: ꝛ id vtrūq̄ꝫ pōt in aq̄ ꝯtingere. vñ in multis ꝛ diuer
ſis ſubſtātiis eq̄litas ſit calitatis idiſtinctos ꝛ idiſcretos de
cipiēs apte ſed nō itelligētes ac experiētes aſſidue: vt dixi:
cū lapis q̄dē iterdū poſſit calitatē ſuſcipe ſilem aq̄: ſiccus tn̄
ē: humida vō aq̄. ℂ Per hec quoq̄ꝫ exēpla vult habere ꝙ
cū fiat motus p meᵐ ex extremis in extremū: taliū erit iuue
nes dare medios iter pueros ꝛ ſenes: cū poſſint ſm. A. ſe Pria ſmi doc. 3ᵃ ca. 3. cū me.
ipſos ſuſtētare. i. radicalē calitatē cuſtodire: nō aūt augmē
tare: quoꝝ vtrūq̄ꝫ pñt pueri: neutꝝ aūt ſenes. ſunt igiẗ pue
ri ꝛ iuuenes in medio. vt i. 4. elīto. ſeu radice cali ſiles vel
eq̄les. Id ēt afo. pᵒ declaẗ p liquores ſimplicē ꝛ cōpoſitū ꝛ O
eq̄liter ꝛ ineq̄lr in peluibꝰ eq̄libꝰ ꝛ ineq̄libꝰ. ℂ Et mirādū Com. 14. afoi. circa fiᵐ.
nō parū q̄re Gal. tā ſubtilia itellectui ēt difficilia: p ſenſum
potuit cōprehendere: puta ꝙ calor in iuuene ꝛ puero foret
eq̄lis. q. ſm 4ᵐ elītū igneꝫ. vꝫ. In puero vō plus dñaretur
ſuba 4ᵃ aerea cū aquoſitate q̄dā. In iuuene āt magꝭ ignea
qḋ in afo. ex calitate oñdit in ſubis ipreſſa diuerſis: quorꝫ
vnū ſube pportionatẗ pueroꝝ. reliquū aūt iuuenū: vt aqua
oleū: es: ferrū ꝛ hꝫ. ℂ Dōni ꝙ Gal. fuit tactus pfectiſſimi:
qḋ eius idicat rō ꝛ fidelis experia. nā ex tactus diſpōne q̄ꝫ
ſgenioſius iudicatẗ aut oppoſitus 2° de aia: qḋ ēt notat Ariſto Te. cō. 94. Do. 3. ſū. pᵃ cap. 1. Prio ide. c. 21. poſt fiᵐ.
lis in pulſu poſt multā inq̄ſitionē ab ipſo pceptio: de quo
cū q̄dā miratẗ. A. 2ᵒ p aſſertione determinatiua pulſus veꝝ
porte apte fuerūt ꝛc. ℂ Haly. vō fidelior Gal. iterpres inq̄t
calorē eq̄lē fore i pueris ꝛ iuuenibꝰ quātitate diuerſuꝫ aut
q̄litate: vt ēt inductū p Gal. calor tn̄ pueroꝝ vaporoſus eſt
mollis ꝛ iocūdus tactui: q vō iuuenū eꝫ. Cuius Gal. dedit
exēpluꝫ de aere balnei ꝛ aqua cal'a vt ſint ambo in caloris
P vltimo: que tacta calore inuenientẗ in quātitate eq̄lia exurē
tia. ſed balnei aerei calorē comitaẗ acumē ꝛ pūctio: nō aūt
calidā aquā: veꝝ potius lenitas: vnde non pōt aq̄ cal'a dici
aere calidior balnei: nec eꝫ: cū vterq̄ꝫ ſit equaliter calidus.
Sic naq̄ꝫ ſe hꝫ calor pueri ꝛ iuuenis. hic. n. proportionatur
calo aeris balnei: qui vō pueri aque vtriq̄ꝫ tn̄ in quātitate
ꝯueniūt caloris. ℂ Aui. vō. eximius dilucidator explicās
Gal. pōnē ait. Caliditas pueri eq̄lis eſt i radice ꝛ iuuenis. Pria ſmi doc. 3. c. 3.
ſed caliditas pueri eſt maioris quātitatis ꝛ minoris q̄lita
tis. ſ. acuitatis: q̄ aūt iuuenis eꝫ. cuius declatio eſt vt opinē
tur vna ſola calitas in mēſura vel corpus calini ſbtile vnuꝫ
i quātitate ꝛ q̄litate ſemel penetraſſe in ſubaꝫ humidā mul
tā ceu aquā ꝛ alia in ſiccā paucā vt lapidē: q̄ poſito calitas
aq̄ inueniẗ maioris q̄ꝫtitatꝭ ꝛ minoris q̄litatꝭ. lapidis vō eꝫ.
Radix tn̄ calitatis ſemp pmanet eadē. qḋ mōſtratẗ: q2 pue
ri fuerūt gñati ex ſemibꝰ multū calidis: qbꝰ nōduꝫ aduenit
res q̄ ipſa extinguat cū puer ꝯtinue creſcēdo pcedat. Sꝫ lꝫ
iuuenibus nihil occurrat qḋ eoꝝ calorē augmētet inatū: tn̄
adhuc ipm extiguēs nō occurrit niſi ꝙ calor in iuuenibus
ꝯſeruatẗ humiditate minoris quātitatꝭ ꝛ q̄litatꝭ: mulcebris
Q ſcꝫ ꝛ ſuauis donec ad declinationē pueniat: nec tn̄ taꝫ gran
dis diminutio adhuc humiditatis exiſtit q̄ caliditatē reti
nere nō valeat. neq̄ꝫ eſt niſi ꝙ augmētuꝫ pficere nō pōt. hu
aūt tāta erat ꝙ calorē poterat ꝯſeruare ac augmētū pſtaret
tādē vō ad tm̄ deueniet vt neutrū valeat efficere ceu in ſe
nectute. cū q̄ fiat trāſitus de extremo per mediū i extremū:
in eo alteꝝ cōcidet extremoꝝ vel calorē ꝯſeruare ac nō poſ
ſe in augmētū addere aut econuerſo: qḋ eſt impoſſe: augmen
tum. n. ſemp pſupponit nutrimentū: cū poſteriora in eſſen
tialiter ordinatis nō poſſint a poribus ſeparai: ſed eꝫ. Itaq̄ꝫ
poterit calorē cuſtodire: que iuuentutis eſt etas. Et ſcito ꝙ
id qḋ. A. radicē appellat caloris. Haly abbas ꝛ fere Gal.
quātitatē ipſius elementuꝫ 4ᵐ. puta ignem. Et qḋ diuidit

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

A in quãtitatẽ caliditatis ⁊ q̃litatẽ.i.acuitatez hi in q̃litatem
mulcebrẽ ⁊ acutã. Hec eſt igit̃ de hoc medicoꝝ illuſtriũ rõ
Arg.1.in pncipio: abbreuiata. ℂ Sed circa pdicta dupl'r euenit dubitare. di
ctum nãq; eſt calidũ ſumi pro cal'o corpore ⁊ caliditate: qḋ
vi: ꝯ cano. cõparationis fore aſſignatuz: eo ꝙ ſola vniuoca
dicta ſunt cõparabilia. que aũt ſunt diuerſoꝝ generũ nõ vi
dẽtur hⱺ: vt corpus ⁊ qualitas. ℂ Dõm ꝙ hec ſunt vniuo
ca vniuſq; ſpẽi inquãtũ cal'a. nã ita oĩa alba ſunt in ſpẽ idif
Ca.12.b. fuem. ferẽtia. top. 4. ℂ Amplius dubitat̃. q̃uo.n. poſſe eſt equa
litas ſeu mẽſura radicis: ſiue q̃rti elm̃i i puero ⁊ iuuene: cũ
nũc ſit breue tp̃s quo i corpus penetrauit pueritiuuenis ãt
q̃zlongũ: forme nãq; pmutant̃ tandẽ ſm ſubioꝝ varietatez
cũ corpus quotidie ſemp a pͣ gñone reddat̃ ſicci⁹. diĩa po
Cap.1.in medio. ri. ⁊ iõ collit. 2. impoſſe ſit inuenire duo corpa q̃ ſint cõia i ca
lore: cũ vnũ ſit altero ſiccius ſicut oppinat̃ Gal. in puero ⁊
iuuene. ℂ Dõm ꝙ Gal. ⁊ A. nõ intẽdũt dicere ꝙ ſit equali
tas oĩaria q̃rti elemẽti: ſeu radicis in puero ⁊ iuuene: ſed
B potius lata. ꝯueniũt.n. peramplius ſibi adinuicẽ in calore:
q̃z cũ ſenibus ⁊ decrepitis: vel ẽt q̃z hi inter ſe quocũq; mõ: ẽt
cũ ambo ſint quo ad eq̃litatẽ ſeu eq̃liter calidi. illi vo infri
Cõ. afo. 14. b. ẽni. gidari incipiẽtes: qḋ inuit Gal. afoꝛ. pͣ iquiẽs. Ac ſi 4ᵐ ele
mẽtũ ignẽ parẽ ponamus in ambobus corporibus. ſ. iuue
nis ⁊ pueri: vt ſil'r ea dicamus eſſe calida. etenĩz ecſi. i. qua
Circa ſin. ſi ⁊ vt ſil'r ſcribẽs: ⁊ nõ: ⁊ ſil'r latitudinis ſiñudinem deno
tant. vñ ꝑ ex pſſius de regi. ſa. Semp a pͣ gñone omne aĩal
quotidie ſit ſiccius: non tñ calidius aut frigidius. ſil'r in oĩ
etate: ſꝫ quecũq; vtiq; optime cõpõnis corpoꝝ ꝯſiſte quo
dãmõ in his vſq; in ſtatũ caliditas pmanet quecũq; ⁊ hu
midioris optimis auget̃: aliũ deiceps caliditas nõ erit ca
liditas eadẽ certe vel ſilis pueri ⁊ iuuenis: veꝝ late magis at
Doc 3. ſũ. 1. ca. 7. quare ꝑ 2ͣ. Et nos iã declauimus ꝙ calor in pueris ⁊ in iu
Poſtia pũ mi doc. 4. uenibus fere eſt ſilis: modoq; ſili ponit. A. idẽ efficiẽs ſan.
c. 2. pᵐⁱ. ⁊ melle. diĩa. 31. ℂ Per hoc igit̃ qd dõm apparet. ad pᵐ. ⁊
C ꝙ Auer. gratis Gal. crimẽ impingit: cũ nõ loquẽtẽ. ſ. Gal.
Collir cõ. 15. in me. ſm veritatẽ habeat redarguere: ſed ſuã potius ſuſpitionẽ.
afo. prima. Moderni aũt in hoc queſito cuz prolixitate di
ſtant: quos breuitatis gratia ⁊ iuuamenti omitto pauci.

Propter tertiũ vo ſciendũ pmitus qd caloris multiplicitas tãgat̃. Et deide
veritas eliciat̃ inde. ℂ Propter hⱺ pᵐ ſciendũ ꝙ calidũ eſt
duplex: celeſte. vꝫ. ⁊ elementare. diĩa. 48. ⁊ 111. qñ eniz iſta
ꝯdecẽter in adinuicẽ ꝯcurrunt ꝯſtituitur gñatũ: ita vt radi
cem caloris ſeu quartũ elemẽtũ calm̃ audio cõpoſitũ ex ca
lore celeſti ⁊ elemẽtari in humido radicali fulcito. qḋ qdez
diuerſificat̃ rõne ſubiecti ſm ꝙ fuerit humiduz huius am
plius vel minus ꝯcretũ: ⁊ ide obtuſius vt in pueris: aut acu
tius: ſicut in iuuene: ⁊ ħ calm̃ ⁊ humidũ pñt dici vere inata
in pncipijs gñonis cõplãtata. ℂ Eſt ⁊ aliud calidũ fluens
ſiue currens: ⁊ humidũ que virtute digõnũ ⁊ maxime cor
dis ex alimẽtis cãntur. differẽtijs pactis. que qdẽ in iuue
ne quãtitate ac ẽt q̃litate ſunt ampliora ⁊ inteñſiora: cũ vaſa
D ſint maiora ipſius ⁊ feruentiora. ℂ Propter hⱺ ſiqdem 2ᵐ
dõm ꝙ iuuenes calidiores ſunt pueris: calore ẽt ꝑ: lꝫ.n. ra
dix caloris ⁊ precipue ꝓpter calidũ celeſte vtcunq; magis
vigeat in pueris q̃z in iuuenib⁹: cũ abũdãtiorẽ ⁊ amenio-rẽ
habeat m̃ãm. ipſa enim eadẽ permanẽs ſpecie magis ⁊ mi
nus põt ſuſcipere. in iuuenibus aũt executio eius cũ ſuffi
ciẽti adhuc humido radicali: ſiccitate ipſaz ꝯtinue limantes
pcipue cũ ponat̃ reſtaurari. diĩa. 112. vehemẽter excellit ca
loris puerilis obtuſionẽ: vt ẽt plus ſuperẽt calidũz radicis
pueroꝝ q̃z ipſa iuuenũ calorẽ ita vt iuuenes ẽt priori calore
preclareſcãt pueris. Iuuat̃ quoq; iuueneſcentiũ calor cali
do fluẽtibus ⁊ humido: qbus hos certũ pueros ſuperare.
⁊ ſi Gal'. cum aliis calida ⁊ humida amplius tangãt pma.
Qḋ breuiter põt firmari per rõnẽ precedẽtis queſiti prima
ſumpta a ſubal'r inherẽtibus effectibus ⁊ caſibus in modi
cũ trãſmutatis: ſꝫ nãq; per eſſential'r inherẽtia. Gal. cõpre-

E hendat equũ calorẽ radicis: ſiue quarti elm̃i in pueris ⁊ iu
uenib⁹: nõ tñ certe diuiſo: ſed cũ aliq̃ vt expoſitũ eſt latitudi
ne. ℂ Amplius. illa ſunt calidiora in qbus calm̃ iaz m̃ãm
ſuã ſupare incipit: ipſaq; extat adhuc ſufficiẽs id vigoroſe
ſuſtẽtare. hoc aũt i iuuenibus reperit̃: nõ aũt in pueris. vñ Parti. 5. rubrica ḋ vio pᵐ ꝑn.
in dictis particularibus. Calor puerorũz nãlis lꝫ ſubal'r ſit
fortis: nõdum tñ eſt in pfectione ꝓpter abũdãtiã humidita
tis eoꝝ: cũ iuuenibus qdem oĩa: vt oſtẽſum prius: pfectio
ri adſint mõ. non aũt in pueris: q: ab infantia vſq; ad iuuẽ
tutem humiditate abũdant ſupflua. neq; in ſenibus: qm̃ vt
tactũ: calor in eis radicẽ cuſtodire non valet: qḋ declarant
lignoꝝ ignitiones precipue. ℂ Eti. Qui mẽbro calidiori ꝓ
portionãtur: calidiores extãt his qui minus calido. hⱺ vo
ſunt iuuenes: ꝓportionant̃.n. cordi ceteris calidiori partib⁹: ⁊
qḋ eoꝝ oñdũt virilitas: audacia ⁊ pſeuerãtia. pueri autem
epati ſimilant̃: qḋ ſignificat ꝙ eſt ãplior ſanguis in ipſis q̃z
i iuuenib⁹ gño. afo. 3ͣ. Itaq; iuuenes pueris erũt calidiores. Cõ. afo. 18. in fine F

Propter quartuz vo dõm. Ad pᵐ ꝙ Yſaac per calidũ ſube vel natu
re audiuit quãtitatiuũ ſiue mulcebre: cũ tale dicat depẽdẽ
tiam ad ſubam vt oñſum: nõ aũt ꝙ ipſum extet ſuba. calidi
tas vo vigorata in iuuenib⁹ hãc depẽdẽtiã nõ iportat cum
rẽ ſuã dicat amplius in abſtracto. ℂ Ad aliud ꝯõm ꝙ ille
ſermo intelligẽdus eſt in gradib⁹ entiũ vniuerſi: nõ autẽ in
ente q̃z pticulari. Nõ.n. illicituz eſt v̉tutes fieri fortiores ⁊
validiores ex̃ ſua pn̄ͣ: eo ꝙ ſortiunt̃ m̃ãs p quas ſiũt hⱺ: vñ
chordaꝝ extremitatũ maior eſt potẽtia ad ꝯhẽdum q̃z poͣ
ſuoꝝ pncipioꝝ q̃ ſunt verſus ptẽ neruoꝝ. A. 5. de aĩa. Cuz
eniz actio ſiat in tp̃e nõ mox ad pñtiam agentis fortificatur Cap. vlti. poſt me.
ipſa: qḋ lignoꝝ oñdit incẽſio. ℂ Ad aliud dõm ꝙ digõ nõ
ſolũ perficit̃ cal'o ſed ⁊ humido: qḋ vtcũq; hebetat calm̃.
iuuenes aũt ab hoc ampli⁹ ſepant̃ pueris: neq; puer i pl'es
põt actus nãe q̃z iuuenis vigore: cũ pueri augmẽtatiuã ipfe
ctionẽ importẽt ampli⁹ pfectione: diĩa pori. neq; ẽt in virtu
tib⁹ nãlib⁹ qbuſcũq; ſuperãt pueri iuuenes: cũ careãt gña
tiua fere. Nutritiuã ẽt eis iuuenes hñt equalẽ aut fortiorẽ: G
eo ꝙ digeſtiua eſt hⱺ. diĩa priori. in alijs aũt virtutib⁹ oſten
ſum eſt pus ſatis iuuenib⁹ deficere manifeſte: neq; m̃ã cali
aerea ipſos fortificat m̃: vt terreitati permiſta: lꝫ calido ſit
ſuaui idonea diutius pmãſiuo. Sãguis quoq; eorũ aq̃ſus
magis rubedo ẽt pueroꝝ ⁊ ꝓprie iſantiũ inteñſior p accñs
exiſtit: vt pp raritatẽ poroꝝ quã ſuſcipit a m̃ricis calo cuz
cutis ſubtilitate: qḋ ſecus cõtingit ⁊ ꝓprie qñ iuueneſcit: ⁊
q: humor augmentat̃ vt cholera: q lꝫ ſit ſanguine calidior nõ
tñ coloratior: cuz ſanguis ſui colore cholam tingat peram
plius. ℂ Ad aliud dõm ꝙ nõ opꝫ vt apparuit ꝙ aliqd diu
tius duraturũ inteñſius exiſtat: imo potius euenit oppᵐ: cũ
vigor diſpoſitionẽ ſubi requirat determinatã. ℂ Argumẽta
vo partis alterius ꝯcedo caliditatẽ tangentia nãe coacutã
ac ẽt currentẽ: cum hec ſubſequat̃ a priori. Hec igit̃ ſit ve
ritas iſtius queſiti breuis ex diĩa priori. ⁊. 112. non modicũ H
elicita inutili omiſſa circa id modernorũ garrulitate.)

ℂ Differentia. XXVIII.

Quod maſculus oĩs non ſit femel la q̃libet calidior ⁊
ſiccior oñdit̃: qm̃ magnitudo corpis: fortitudo
⁊ vigor a calitate cãnt̃ ⁊ ſiccitate: cũ ſint alteru
tris q̃litatib⁹ efficaciores. hⱺ aũt repiunt̃ i cu
thornoꝝ piſciũ pꝛoꝝ: ouificãtiũ: q̃drupedũ ⁊ auiũ rapaciũ
femellis. de ge. aĩaliũ ꝑ. ac vrſa ⁊ pdalis vigoroſiores pda Cap. 16.
lo ⁊ vrſo denotant̃. hyſtoriaꝝ eorũdẽ. 8. ℂ Adhuc hõ ẽ ca Cap. 1.
lidiſſimũ aĩaliũ. 10. pbl'. qḋ aũt p ſupabũdãtiam di vni ſoli Prob. 3ᵐ
ꝯuenit. top. 5. ſic.n. in euib⁹ gãpſonicis maſculi frigidi red
dunt̃ ⁊ ſicci: ꝓp ꝯiũctionẽ calitatis ⁊ ſicci. ſpẽi cũ caliditate Cap. 15.
ſexus ⁊ ſiccitate maſculini. in eo nãq; ob ħ cãtur aduſtio. i
feminino vo ꝯtpamẽtũ ꝯſurgit ex ipſius nã frida ⁊ hu. ſpẽi
calm̃ ⁊ ſic. remittẽte. Multũ igit̃ ampli⁹ in ſpẽ hois maſ

I adustio ſtringet: vt i fridū ɔuertaꝛ ⁊ ſiccū: ⁊ tādē i humidū
accītalr. ¶ Rurſus. Si ois maſculus eēt calidior ⁊ ſiccior
femella q̄lʒ: iā maſculinū ⁊ femininuʒ dīie viderenꝛ aialis
eſſentialr ɔcomitātes: qđ negatū. 10. meta. illiuſqʒ. 5. A. ⁊ p̄
T. cō. 25. p⁹. ¶ Et. Cholicus calidior eſt flatico: ſed mulierꝫ q̄dā eſt
Cap. 4. cholica: viroꝝ vō qs flaticus. ¶ Palin. Pulſus manifeſte
Doc. 5. c. ſing. circa medium. maior ⁊ fortior arguit itēſiorē calorē: talis aūt qñqʒ reꝑtus
eſt in femellis. oppoſitus autē in viro: cōmēti pulſuum 2°.
Cō. 1. poſt principiū. ¶ Amp. ps ⁊ oino corpus oē q̄ztū hʒ de ſan. tātū ō calore.
Prio ca. viri. ⁊ lib. 3. ca. 1. circa mediū vlr. n. in ſanguineū oē ſanguineo fridius. cōplonū 2°. ſed fe
melle ⁊ ꝓcipue i ſpē humana plus pticipāt ſanguie: qđ ei⁹
piodicus flux⁹ oñdit: ac color nō paꝝ faciei. ¶ Itidē. cor
pus nō ledi a frido denotat calʒ: ſʒ mulier nō ſic vʒ vt mas
a frido noceri: cū eā videam⁹ tpe fridiori pauciores pānos
maſculis ferre. In aq̄ ēt diutius ꝑmanet nudipes lauās eoſ
dē. Erit itaqʒ nō maſculus qlibet femella calidior ⁊ ſiccior.

K pbl. 25. **In contrariū** viri calidi magis ⁊ ſicci ſm nām ſunt: mulieres vō hūide ⁊ fri. ꝓbl.
4. ¶ Et. Maſculus calior ē ⁊ ſiccior q̄ʒ femella: vt ab opti
mis añriorib⁹ phis ⁊ medicis dcm̄ cōmēti pulſuū 2°. quare
theorice p̄. Maſculinuʒ i oib⁹ aialib⁹ calidius ē ⁊ ſicci⁹ cō
plone femineo: ⁊ femineū fridius ⁊ hūidi⁹ maſculo. qđ ſen
Cōm. 1. ſitū eſt in libris de ge. aialiū. ⁊ hyſto. 9. ¶ Amp. ille calior
Cap. 11. extat ⁊ ſiccior vt ad vnuʒ ſit dic: qđ pfectius agit fortius ac
Colli. lib. 4. c. 1. ⁊ c. 6. in me°. diutius. hec nāqʒ q̄litatū ɔiugatio efficacior diſtēpataꝝ eſt
oium. is aūt eſt mas: vt ex ipſius appet ꝓpetatib⁹: qb⁹ diſti
Colli. c. 1. guitur a femella. 8. pſato. ⁊ cōplonū. 2. vñ colli. 2. Maſculi
Cap. 4. cōplo calior ⁊ ſiccior eſt cōplone feie: qđ manifeſtū ex eoꝝ
Cap. 4. poſt pn^m. opibus. Itaqʒ maſculus vlr calidior ⁊ ſiccior eſt femella.

Propter primum vō ſciēdū ꝙ mas eſt aial qđ in aliō valet gñare: fe
mella vō qđ in ſeipm. hic. n. ponit h̄ in id. illa vō h̄ in id ſu
ſcipit i aialib⁹ ſaltē pfectis: qđ ꝑꝑ embriona ſit dcm̄ q̄dā. Et
hec q̄dē differūt mō, rōne, ſenſu: aut pticulis qbuſdā diffor
Cap. 2. miter hincinde organiçatis. de ge. aialiū p̄. ⁊ ad ſūmū mas
L eſt aial actu pticipās pfectior: femia vō ipfectior. eſt nāqʒ
Cap. 3. queadmodū orbatus maſculus: ſeu occaſionat⁹. eorūdē. 2.
Prio c. 9. Ca. 1. poſt medium. vñ illoꝝ p̄. mulier eſt vt maſculus agonus. in pō. n. q̄dā fe
mella eſt. vʒ. calidi eo ꝙ nō poſſit digerere ſpma ex vltimo
alimēto. q̄re hʒ 4° maſculus eſt potēs digerē ⁊ ɔſtare face
re ⁊ ſegregare ſpma hñs pn^m ſpēi. femella vō ē ſuſcipiēſ nō
potēs ɔſtare ⁊ facere. ¶ Eſt aūt ſexus reb⁹ nālib⁹ mediāte
cōplone vnū inſepabilr ān eroꝝ. ¶ Noſce q̄ʒ ꝙ ſexualis i
ſurgit diſtictio ex pticula in ſe nālis pn^m caliditatis ɔtinen
te. vtpote corde in ſanguineis: in alijs aūt ex eo qđ ei ꝓpor
tionabile: ex q̄ ſiqdē organa depēdent genitalia ⁊ nō eꝯ: vt
ſenſere nōnulli. Et ſi qdā: ceu Anaxagoras poſuerit diſtin
ctionē hʒ in ſpmatibus exiſtere. Empedocles in caliditate
ſimplr ⁊ fridi tate: aliqui vō in latere dextro mřicis vel ſini
ſtro. ⁊ Democritus abderites i ꝑꝑ obtinere ſpma: qđ pue
M nit a pticula. Qui ſm aliqd ⁊ marie. Empedocles ipugnā
Cap. 1. Scdo te chnis tra. 8 teſti. cō. 1. in pn. tur de ge. aialiū. 4. q̄re haly. Cōplo cal. adiuuat ad gñonē
maſculi. calitas. n. qñ nālis fuerit adiuuat ſup digonē. nam
qñ ſperma digerit: reddit vtus ipſius cōpleta. fridi tas aūt
in nālis ſeu eřnea digonē phibet. vñ ſperma indigeſtū effi
citur crudū ⁊ debile. ⁊ iō latus dextrū mřicis adiuuat i ge
nerādo marē calitate ſua: ⁊ ſiniſtrū feminā frigiditate. ſʒ ca
liditatis adiuto: iū aut fridi tatis ipedimentū hʒ non extat
eſſentialis cā: ſed magis eq̄litas cōplexionis ſm Ariſt. cor
dis virtutē reddens fortiorē ac eius oppoſitū debiliorem.

Propter ſecundū quidē dōm ꝙ Parmenides poſuit ꝙ feminina eſ
ſent vlr calidiora maſculis: ⁊ viris mulieres. Empedocles
aūt ɔtrīū. de pib⁹. 2. illius ſiqdē motiuū ꝓtractuʒ ex ſanguis
Cap. 2. in medio. abūdātia. qđ vō de h̄ 4° ꝓpoſitoꝝ oñdeꝛ. Iſta ſiqdē ꝑſcru
tatio hū pulſuū cōmēti ptractaꝛ 2°: ſiūo. n. valde illic itēdi
Cap. 1. tur eidē puta qs fortioris ſit pulſus maſculus vel femella:
cuius ſeries fere ita: eo ꝙ neqʒ mox a pn° ſilr vniuerſi nos N
a cōplone formati ſumus: ⁊ ꝙ neqʒ ſtudijs neqʒ dietis ſilr
vtimur: qđ vlr huius enūtiationis corrūpiꝛ. poſē nāqʒ ſit
feminā aliqñ inueniri nō minorē neqʒ vlr paruū neqʒ parē:
ſed hñtē qbuſdā viris pulſuʒ manifeſte maiorē: virūqʒ ɔti
git itelligere flaticiorē nā: frida. n. erit hec cōplo ⁊ humi
da: femine calior ⁊ ſiccior cōpata: cū hoc ēt vir pōtuʒ q̄ re
gio frida eſt valde ihabitet: nutriaturqʒ in vmbra: pigriteꝛ
⁊ ſm dietā volupteꝛ: cuſtodiat ēt portā atrij: femella vō in
habitet. Egyptū. mltū exerciteꝛ ⁊ moderate dieteꝛ: maior
tūc erit femelle q̄ʒ viri pulſus. Si vō vterqʒ dieteꝛ vt expe
tit nā ipſoꝝ p⁹ ⁊ eādē ihabitēt regionē nō ſolū maior q viri
reddeꝛ pulſus: ſʒ ⁊ maior multū illo q femelle: ſic itaqʒ vlt
Ga. ꝙ q̄ztū ad cōplonē nālē pulſus maris fortior ſp exiſtit
eo q femie: ſʒ ꝑꝑ cōplonē ex ſex reꝝ reginnie ɔſurgētē ceu ſi
regimē vni⁹ femie. vʒ. declinet ad cala: maris aūt ad frida:
pulſus poterit cuiuſdā femie mari pſſu fortior repiri. ¶ Ex
h̄ deniqʒ ſmone dixerūt aliq marē ⁊ femellā 2° poſſe ɔſide O
rari. vel q̄ztū ad pn^m gñonis ſpma. ſ. ⁊ ſanguinē embriones
ɔſtituētes: ⁊ ita mas ois calidior ⁊ ſiccior eſt muliere: cū is
ex caliorib⁹ ⁊ ſiccioribus ꝓducaꝛ pncipijs. femella vō eꝯ.
Aut q̄ ad cōplonē acq̄ſitā indinter poſt ɔſtōnē ꝓdictā: ſiue
ex ſan. mēſtruo demū embrionē nutriēte ſeu q̄libʒ diſpone
alia occurrēte: ſeu poſt ortū oino ſupueniente. puta ſint due
femelle: q̄ꝝ vni⁹ maris ſit ipgnatio ⁊ alteri⁹ femelle in re
gione tēperata: ⁊ deīceps p⁹ portū petat lāguoroſa: reliq vō.
Egyptū ſane hñs cū ceteris ɔuemētib⁹ ꝓdictis: euenit tūc
bis: vt q̄ pariet femella mare reddaꝛ calior ⁊ ſiccior ex acq
ſito. vñ 3°. 11. inq̄t Hip. Vir nō eſt fridior oino muliere. ſ. in Tra. 1. ca. 2. in fine.
cōplone mēbroꝝ ſuoꝝ pncipaliū ⁊ cōplone ſua p⁹ ⁊ cōple
xione ſpermatis ſui ſani: niſi accidat ex cōplone accidente.
¶ Sed fortaſſis hec dicet quis nō ſufficiētiā habere oino
dā ſicut tertio dicēdoꝝ apparebit: cū viſum ſit qñqʒ femel
lam hñtem que virilitatis oia: mare amplius ipſis ēt frigi
dam regionē tñ habitātibus eādē: illis ⁊ regimine vtētib⁹
ɔformi. ¶ Quidā vō rudi⁹ ꝓtulerūt femellā fore iterdum P
aliquā calidiorē mare ⁊ ſicciorē: aſſumētes q̄dē imoderatā
dēm diſcraſiā actū reſoluere afo. 2°. Sperma. n. q̄dā repe Colli. c. 6. afo. 51. Scdo te chni. tra. 8 teſti. cō. 6. circa pn.
ritur calm ⁊ ſiccū ſupflue: qđ inuirtuoſum ꝑꝑ exhalationē
ſpūum. ſm Haly. nō marē ſed feminā gñabit. Ex hoc q̄dē
volunt feminā gñatā eſſe mare calidiorē ⁊ ſicciorē. ¶ Qđ
nō valet pter alia: q2 ſperma id ſic erit debilitatū ꝙ femina
poſtq̄ʒ ꝓducta fuerit: inde frigida erit valde. Adhuc ſi erit
calior ⁊ ſiccior viroris debuit gñari ex tali ſemine: quod nō
habuit facere pticularis ſaltē: cū eē ⁊ pfectū itēdat ɔtinue.

Propter tertiū quidē ſciēdū ꝙ tāgēde ſunt p̄ cāe gñonis maris ⁊ femine. 2°
applicenꝛ in approbatōe hui⁹ ꝓpoſiti. ¶ Propter hui⁹ p^m
ſciēdū ꝙ he duplices extāt. q̄dā q̄dē pticulares ⁊ nāles ſe
re: altere vlēs: velut formatrices ⁊ effectiue. Quaꝝ eqdē
p⁹ depēdēt a mare ac femina ⁊ circūſtātijs alijs. A mare q
dē: vt a ſemine ipſius, qđ multiplr euenit ab ipſi⁹ vtute. vʒ. Q
Cā nāqʒ in maſculoꝝ gñone vtus extat ſpermatis: femine
vō debilitas. Hip. de embrionis ge. 5°. Virtutē vō cōplonē Circa medium.
ipſius poſſuʒ itelligere: ac nō min⁹ vtutē dictā iformatiuā:
de q̄ dictū qđ ſufficiēs dīia. 36. ⁊ 48. aut ſuliaʒ ipſi⁹. Sper
ma. n. dʒ eſſe mediocre ɔſiſtentia: nō liqdū currēs: vt ſuper
aquā fuſum aut ſpeculū diffundaꝛ: nō groſſum: viſcoſuʒ in
eadē ſubmerſuʒ. ſʒ mediocre ſpū multo exiſte in ipſo ſupna
tāte: debetqʒ eſſe nō terreū: nō aqueū: ſʒ magis aereum ſpu
moſum. de aialiū gñone. 2. Aut q̄ztitate: opʒ nāqʒ ſufficiēs Cap. 2.
eſſe: cū ſit multoꝝ pn^m. vel q̄litate: vt ſit calm ſufficiēter cū
paſſiuaꝝ ꝓportionē: ⁊ coloris albi grandinoſi ꝑꝑter ſpūm
ɔcluſum in illo. Spūs. n. aerei ſubigreſſi copia pſtat albe
dinē. Aut a pte eʒ nāqʒ ex dextro ꝓuci teſte ⁊ rene ɔſill cali 11°. 3. tra. 1. c. 11. circa pn^m.
diori ⁊ ɔterminabili epati. A femella q̄dē: aut a ſang. men
ſtruo ⁊ ſpermate illius ſiliceu ſapiūt aliqui. vt ſint ſuo mō

A bis ꝯditionibus denotari. vel a mřice qȝ ſit poſt mūdifica
tionē ei⁹: ſitq; caſus ſpmatis in dextrū latus mřicis: ex teſti
culo ꝓprie dextro. illō. n. calidius exiſtit. vñ 3°. 21. ruſtici ſtri
Cap. 14. gūt ſiniſtrū thauri teſticulū vt ſpma effundat̃ ex dextro. ⁊
iō mulieres circa hoc curioſe iubēt femellā poſt coitū ſup la
tus ſopiri dextrū. vñ qdā dixerūt: ꝙ ſi ſpma ex dextro viri
in dextrū decurrat femelle marē gñari. ſi vō in ſiniſtrū ex ſi
niſtro femellā. ſi aūt ex ſiniſtro in dextrū: erit femina maſcu
lina. ꝙ ſi eꝰ mas ꝯficiet̃ femineus. ℂ Circūſtātia qdem vt
ſit coeūtis etas iuuētus: non pueritia vel ſenectus. Et oīno
ſit coitor hoc albamni vt vir fortis corpis: eq̄lis carnis: mul
ti ſpermatis: ſufficiēter groſſi. cali. magnoꝝ teſticuloꝝ cuȝ
venis manifeſtis: imēſi appetitus: q nō debilitet̃ ex coitu:
cui⁹ ēt ꝑus dexter inflet̃ teſticulus. ℂ Silr ꝯſiderāda ſigna
femelle ſuo mō. Adſit ⁊ regio tēperate frida ⁊ bora ⁊ vēt⁹
Cap. 19. B ſeptētrionalis. nāq; in maſculinitatē adiuuat. vñ hyſto. 6.
Borealib⁹ coitū patiētia maſculos pariūt magis: auſtrali
bus vō femellas: pmutant̃. n. femellas patientia vt maſcu
los pariāt: ⁊ iō coeuntia opȝ ad boreā aſpicere. ℂ Cāe vō
gñaliores tres extāt in pñti. Imaginatio maris aut femel
le vehemēs: vis aūt conſtellationis ⁊ verſalis nā. diſa. 37.
Uigor. n. imaginationis: qñq; tā fortis exiſtit impreſſionis: et
vt non ſolū ſexum imutet: verum ipēm fere. Uis aūt cōſtel
lationis extat in imaginibus ab indis in. 8. celo cum nono
nūc denotatis: quaꝝ efficaciā Ptol. approbat in cētiloquio:
ac aſcendēs ⁊ vlr figuratio celeſtis: qñ forma ipmit̃ ma
ſculineitatis vel femineitatis cuȝ planetis cōpictis in illa.
Et 3° vlis nā eq̄ fere femellā intēdēs ⁊ marē. ipſa nāq; ꝯſer
uationē intēdit ſpēi: q̄ fore nō pōt in aialiū pfectis: niſi ma
ris ⁊ femine cōbinatione. qñ. n. talia gñare appetunt opus
eadē eſt imitari: vt inuenū maſculinū ⁊ femellā ꝯcurrāt: ceu
Col. 21. circa pn̄. euenit in plātis de ge. aialiū. 2. hec. n. nā eſt vis ſyderū: ⁊ de
monū qs iferis hoc attributa. ſȝ q̄ſdā nāq; h oia plena dijs.
C Ar. de mundo. hō. n. gñat hoīem ⁊ ſol. In toto nāq; terre
Ph. 2. c. de hic nām vt feminā ⁊ marē noiant: celū ⁊ ſolē aut aliqd alioꝝ
Cap. 2. taliū vt gñantes ⁊ pres appellāt. de ge. aialium. p. ℂ Pro
pter huius 2ᵐ ſciēdū ꝙ vt ꝗmultū eſt dicere mas calidior
⁊ ſiccior eſt femella. h nāq; queſitū mām ꝯcernit ſenſibilē.
q̄ aūt talis nō penitus iudicabit̃: ſȝ vt ſepe magis. Interdū
nāq; pōt ꝯtingere femellā calidiorē ⁊ ſicciorem mare ꝯſiſte
Cap. 20. In me°. re. qȝ imit̃ theorice. p. Ita in plibus aius, cognitio, diſcre
tio ⁊ ꝯſtātia in viris eſt maior q̄ȝ in mulierib⁹. ℂ Primum
qdē huius oñdit̃: qm̄ illud eſt calidi⁹ ⁊ ſiccius: in q̄ ſuo mō
calidiora vigēt elīta: ſȝ ignis ⁊ aer: q̄rū vnuꝰ calidus eſt ⁊
ſiccus: alter vō calidus ⁊ hu. vigēt i mare. Aq̄ vō ⁊ ſiccitas
terrea remollita oñant̃ in femella: qȝ tactus cū eoꝝ actib⁹
⁊ reliqs paſſioib⁹ oñdet. ℂ Adhuc pfecti⁹ oȝ q̄litatū cōbi
nationi pfectoꝝ attribui: qȝ ex ipſius ꝓuenit efficacia. mas
D aūt femella pfectior: vt tactū. cōbinatio ēt q̄litatū efficacior
cal. eſt ⁊ ſicca: cū plus forme ꝑticipet ⁊ min⁹ mā. ℂ Palin.
illud calidi⁹ ⁊ ſiccius eſt cui⁹ eēntiales fictiones act⁹ ⁊ acci
dentia intēſiorē calitatē denotāt ⁊ ſiccitatē eius oppoſitor
talis vō eſt mas reſ͠ femelle. tactu nāq; calidior extat ⁊ ſic
cior: fortior ēt vtute trina ſeu ꝗterna: durioriſq; ſubeꝛaſpio
ris ⁊ rarioris ⁊ vlr coloratioris: pfectioriſq; coeq̄litatiꝰ figu
ra, q̄ȝtitate, nūo ⁊ pōne. Uirt⁹ ēt cuiuſcūq; mēbri dearticu
lati his differētijs robuſtior inuenitur: ſilr ⁊ pulchrior: ma
giſq; ei⁹ ꝓportionatus habitus theorice p. Et ad ſūmū pōt
rōne ſupta a ſubalr iherētib⁹, actib⁹ ⁊ caſib⁹ oñdi: vt tactū
diſa. 26. Erit igit̃ maſculus calidior ⁊ ſiccior femella. ℂ Qȝ
aūt femella repiat̃ mare qñq; calidior ⁊ ſiccior: mōſtratur
denuo tā ex parte cāꝝ pticulariū q̄ȝ ēt vlium. Primū qdem
qm̄ nā ſemp intēdit qȝ pfectius. ſic. n. diſpēſat ſpma in aia
lis gñonē vt prudēs iconomicus in familia alimētat: ⁊° de
Ca. 4. ver ſus finem ge. aialiū. ꝯſtituit nāq; vnūqȝq; vt ꝗmelius poſſit in ſuū
finē ꝑuenire. dato itaq; qȝ poſt: ſpmate ⁊ ſanguie mēſtruo
calidiorib⁹ ⁊ ſicciorib⁹ intm̄ vt q̄litatibus ſufficiant in ma

ſculi gñone. minoribus tñ q̄ȝtitate vt maris expoſtulat ge E
neratio: cuȝ maior in oibus diametris hic ꝑ nobiliores ⁊
pfectiores actus habeat eſſe femella. nā ſi qdē ex hoc princi
pijs femellā ꝓducet ⁊ nō marē: q̄ calidior ⁊ ſiccior exiſtet
ipſo quodā: cū talis vi māe ſit gñata paucitate: q̄ nō modi
cū erit pfecta: ita vt ei⁹ actus equent̃ viro ēt cuidā nō diml
nuto. Et tales qñq; notaui femellas cū corpe ab origine de
coro q̄ȝtitate q̄ȝ pua, ac demū cui⁹ actus viriles ⁊ precipue
rōnis ⁊ itell's erāt: ⁊ egritudib⁹ lāguoroſi: cholicis diarijs
talibus laborātes: q̄ȝ ſepe cū vomitib⁹ interdū hoc. Cui⁹ ta
ctus cū habitu: figura ⁊ alijs caliditatē denotabāt certiſſi
me. Qȝ ⁊ fulcit̃ ex māe ⁊ paſſibilitate ipſiuſq; aptitudine. Ca. 15.
meta. nāq;. 10. ſperma h eſt maris ⁊ femelle mā. Et Cōmē
tator ibi. ſit mas aut femella qñ ſperma aliquā patit̃ paſ
ſionē. ℂ Amp. mřat̃ ex cāis trinis pdictis i pñ° gñonis agē
tibus locū māe magis attinētib⁹. Sint itaq; duo ſpermata F
cū ſibi cōparib⁹ mēſtruis. vnū qdē calius ⁊ ſicci⁹. qȝ de ſe
ſufficiēs ſit in maris ꝓductionē: alteꝝ vō fridius ⁊ hūidi⁹
vt ſit gñatiuū femelle. pori deniq; occurāt cāe tres añ dicte
ſm q̄s eueniat feminiſare: cādūt q̄ȝ viri ⁊ femelle imēſa fe
mineitatis imaginatio: caſus ſemis: hora ⁊ vtus celeſtis ſiue
forme vel horoſcopi ⁊ ceteroꝝ cardinū maxie cuȝ planetis
ſilr feminiſātia exiſtāt. caliditatē nō tamē deſtruēdo ceu qñ
mas q ab aſtrologis cōius notat̃ femine⁹ in die pcipue ca
lidus exñs ⁊ ſicc⁹: ſi ſigtor extiterit aut ven⁹ ꝯtēperata femie
in loco fuerit cal'o ⁊ ſicco eidē ꝓportionabilit: ⁊ in cōpl'one
vel aſpectu ſilr calidoꝝ ⁊ ſic. vel luna femineo taliter diſpo
ſita: lunatione plena: tūc nāq; calidior extat. noctes. n. plenilu
nij ſunt calidiores ꝑ lumen lune de partibus 4°: ſic ⁊ vni
uerſū nā diligēter femelle gñonē intēdēs. Ex hoc qdē femi
ne deducet̃ cuȝ locis contēperatis ⁊ adiutis ex vigore nāe
particularis ꝙ pl'es oporteat mares gñare valde q̄ȝ femi
nas: ꝓpterea ꝙ nāe vlis eſt in femellaꝝ ꝓductionē opera
ri nō minime: cū abſq; ipſis gñatio nequeat pfici ⁊ ſpēs ſal G
uari qcqd interdū cēſuerit. A. ℂ Ex reliquo aūt ſpmate cū
eius mēſtruo hoc in vigoratis ⁊ fere oppoſitis maſculus ge
nerat̃: ⁊ vñ ſit videre annoꝝ aliquo maſculos maxime gene
rari altero vō femellas. Itaq; cōuincitur femellā quandaȝ
interdum calidiorem aliquo mare ac ſicciorem exiſtere.

Propter quartum quidē. ad pᵐ dōm ꝙ in
paruis qbuſdā aialiū
impfectoꝝ ꝑ gñonē ⁊ ꝯſeruationē ſpēi ꝓuidit nā: ꝓducēs
femellas maiores in ſtatura: fortiores: ⁊ p ꝯñs calidiores
marib⁹: vt ſpēs poſſent geſtatione magis ſaluare: ſicut en
thomoꝝ ⁊ ꝑuoꝝ piſciū femelle. In auiū aūt rapacib⁹ ma
ſculi p accñs minores, debiliores, fridiores ⁊ ſicciores fa
cti: ex cal'o adurente ꝑ cōpl'onē calitatis ſexus cū ſpēi ca
lore. Qȝ ſilr accidit pardali: q̄uis videatur Ar. ſentire in
phyſionomia pardū pardali fortiorē. Urſa vō ex malis mo H
rib⁹ exiſtimat̃ audaciā hre accñtib⁹ ſexui: ⁊ pcipue tpe ca
tuloꝝ lactationis: vt ⁊ porca: mō tñ ſic diu in pugna perſeue
rat vt vaſtus: vñ nō eo cal'ior. ℂ Ad aliud dōm ꝙ hō eſt ca
lidiſſimū aialiū calore q̄ȝtitatiuo: nō aūt q̄litatiuo. 2ᵖ. n. hic
ſȝ magis leo ⁊ aues iducte. ⁊ iō 4° de ptibus. Rectiſſimuȝ Cō. 9. circa pn̄.
aialiū hō. quātitatiuū aūt cal'm in aduſtionē nō ꝯducit: ve
rū q̄litatiuū exacutū. ℂ Ad aliud dōȝ ꝙ maſculinū ⁊ femi
ninū nō iſunt p ſe aiali p eēndi modo cum nō ſint dūe ipſius
ſubales ſed 2°: ſunt. n. quedā nāles ei⁹ ꝓprietates: ceu ꝓta
ctū: ⁊ iſepabilia accñtia. illa. n. q̄ ſiūt ab eodē agēte ⁊ ab eis
que in vna ꝯueniunt forma: ex eadēq; mā ⁊ in eundē ordi
nant̃ finē: ſpē nō dint. talia vō ſunt maſculinū ⁊ femininuȝ.
Fiunt nāq; a vtute actiua exñte in ſpmate. ꝯueniunt ēt i for
ma: cū vnius rei vnica ſit eſſentialis fora. Indiuidua. n. ſpēi
alicui⁹ nō forma dint eēntiali: ſed mā ſub q̄ȝtitate termina
ta ſignate. Itidē ēt exiſtit ſperma paſſuȝ aliquā paſſionē ſȝ
quā maſculus efficit̃ aut femella: ſpē igit̃ nō dint ſȝ ꝓprie
tate magis. Qȝ aūt dī maſculinum caliditate ⁊ ſic. differe a

I femella. dōm id diuerſificari in q̄pluribus: nō aūt vt decla
ratū eſt diſariā. vſia nāq̄ʒ medicine ac oīa que mām cernūt
ſenſibilē ēt in cōi verificari euenit vt ad multuʒ. ℂ Ad aliō
dōm, ꝙ corpus cholicū eſt calidius 7 ſiccius flatico in ſuo
gn̄e: nō aūt realr̄ in alio. nā femellā cholicā ɔtingit iuenire:
ſanguineā flaticā 7 melicā. oīs tñ cōparatiōe maris eſt fla/
tica: iuxta ſexus rōnē. ℂ Ad aliud qd dōm, viſum. ℂ Ad
aliud dōm ē ꝙ vificat̄ ſi ſan. ille fuerit nālis 7 nō ſupflu⁹ q̄ſi
ex idigōne cāmeſtic̄ q mulieb̄l emittit̄ fluxu. ℂ Ad aliud
Tē. 2. tri. de teſtic. T. cō. 21. dōm, ꝙ non ledi a frigido 2ʳ p̄t ɔtingere, i technitaut q: cor
pus ſiccatūm vel denſatū inobuiū frigori. 2° ſiquidē mō eue/
nit mulierē nō adeo vt marē ledi a frigore: 7 non p̄. q̄re non
calidior. vel nō ledit̄ tantū ꝓpter eius impfectiorē tactuʒ.
non. n. ita vt mas cōiter ꝑcipit nociua: aut fortaſſis femella
tanq̄ʒ min⁹ diſtās a frido eiq̄ʒ ɔ̄ria paꝝ alterationē ſubitaʒ
ſuſcipit minorē ab eo vt oñdūt aq̄tica. ℂ Ad alterius etiā
K ptis inductoꝝ p̄ᵐ qd dōm: viſuʒ. O, aūt in oīb⁹ aīalib⁹ ma
ſculinū calidi⁹ 7 ſiccius feminino: poſitū vt q̄ʒmultū in pfe/
ctiorib⁹ verificari q̄liū eſt hō: de quo ad pn̄s inq̄ſitio: nō au
tem vt declatū in his q̄ p̄ puitate ſunt impfecta vel acciñte i/
frigidata 7 exiccata. ℂ Aliud ēt ſua via ꝓgredit̄ aperta.

ℂ Differentia. XXIX.

Q Uod non ſimul ſʒ ſucceſſiue hu
mores generen
tur oñdit̄: q̄m gn̄o flatis alioꝝ p̄cedit gn̄oneʒ.
Tē. 3. poſt p̄n̄. Eſt nāq̄ʒ fla humidū p̄ᵐ a cibo idigeſtū. top. 6.
p̄ᵐ aūt poritatē 7 ordinē vi ad alios humores
flatis iportare. p̄ quoq̄ʒ de ge. aīaliū. Fl'a eſt ſupfluitas p̄mi
Tē. 8. poſt medium. vtilis alimēti. Ex qb⁹ elicit̄ coll'ʒ 2° ꝙ fla eſt ſupfluitas ſan
guinea: ſeu ſupfluitas diminuta vt fit ſan. nō ſupfluitas cu/
ius ſepatiōe a ſanguie remaneat ſang. cōpletus ſic̄ a chol'a
7 melia: ꝑp qō impoſ'e ſit cibū ɔuerti niſi ex eo generent̄ ſu
L perfluitates flatice. Qō 7 itideʒ vi ſapere Gal'. 2. de re. a. 7
Cō. 32. in medio 4. de reg. ſa. 7 Theofilus in v̄rinis. ℂ Ampli⁹ ordo tollit
Cap. qd ſi gnificat rubeum aut ſbrul ſum ſedi/ men. ſimultatē. Ex flate. n. fit ſan. 7 ex illo chol'a 7 melia, ex cho/
lera v̄o melia. 7 nō ɔuertit̄. 2° re. a. 7 p̄ theorice. ℂ Rurſus,
q̄ a diuerſo ꝓcedūt agēte nō ſimul gn̄ari v̄nr: cuʒ identitas
regrat̄ ēt tpalis. ſed hu. fiunt a diuerſo agente vt calore: q:
efficiēs flatis cā eſt calor diminutus: chole ſupfluus. ſang.
Com. 31. aūt 7 melie tpatus. p̄ p̄ᵃ. ℂ Ubi. ſublimata vt ouū oſtēdūt
Com. 25. ex qbus viciſſim hu. ex̄hunt̄ qbus ꝓportionant̄: quoꝝ p̄/
Do. 4. c. 2. ē mēᵐ. mus ſil'at̄ aq̄ ſcōs cholere. tertius ſanguini. q̄rt⁹ v̄o melie.
ℂ Rurſus ipfectū p̄us eſt pfectorū nā paulatim ɔtinue de
Collr ca. 3. 7 ca. 7. 7 lib. 2. c. 1. 7 4. de vril. gui. ca. 3. iperfectis tēdat ad pfecta. hyſtor. 7. ſed fla eſt iperfectū cū
ſit ſan. diminute decoct⁹. ſan. v̄o pfectus. ℂ Adhuc. hūidi/
tates hūores ēt ex̄ntes gn̄ant̄ ſucceſſiue. nā ex p̄ᵃ p̄ūes fit 3ᵃ
7 aliq̄n ex 2ᵃ 7 3ᵃ q̄rta: ſic̄ oſtēdet̄ diia. 23. ℂ Palin. 5° de iu/
uamētis. c. 1. Prima opatio caloris inati in ſanguine eſt in
epate: 7 poſt illud operatur in eo alius calor fortior calore
M epatis. ſ. calor cordis. vñ p̄ cōplonū. ſanguis rurſus ipſe a
Ca. viii. corde hʒ calorē. ℂ Itidem. 5° de iuuamētis. Et 3° theorice.
Cap. 3. Gn̄atū eſt epar rubeū vt ſanguinē ſibi ſimilem. vʒ. ſu. gene
Ca. 18. ret theorice. 4. 7 Almāſoris p̄. ſcribit̄ ſanguinem epar ſim
Cap. 2. & ſuo ſinem plicit̄ gn̄are. ℂ Ex qb⁹ ɔcludit̄ ꝙ hūores ſucceſſiue gn̄en
tur ſolū. 7 ꝙ ſan. ēt gn̄et̄ i epate ꝓprie 7 hūoꝝ alius null's.

Horum autē oppoſitū vi cōitas ſentire auctorū
magis. ℂ Adhuc q̄cūq̄ʒ ex eadeʒ
gn̄ant̄ mā ſm̄ diuerſas partes 7 ab eodē agente ſimul ob/
uiāte: partib⁹ māe diuerſis: 7 aīa in fines opante diuerſos
vna gn̄ant̄. vt pʒ p decocta i aq̄. Solet ēt groſſuʒ poni exē/
plū de carnib⁹ pullinis, caſtratinis, porcinis 7 vaccinis: ſil'
elixatis. Quo hu. ſiq̄dē p̄dicto ſe hn̄t mō. ℂ Palin. quoq̄ʒ
Poſt me. c. 3. ō vtil. pe. 3. c. p° pncipiuʒ. ſermo n. ill'ū. de iuuamētis 5°. Aſſimilat̄ gn̄o humoꝝ gn̄a/
tioni vini ex muſto nō calcato facti: in quo ſil' q̄nq̄ʒ exiſtunt
Cap. 1. ſube: vna q̄dē mollis leuis ſpumoſa chole ꝓportiōata: alia
Cap. viii. v̄o terreſtris grauis feculēta melie. 3ᵃ frigida idigeſta flati
aſſilata. 4ᵃ aq̄ſitas vrinalis: 7 5ᵃ vinū paꝝ ſanguini relatuʒ.

Propter primū quidē ſciendū qd terminis i/ N.
portet̄ antea. Et deiceps mo
dus mōſtret̄ quo hūores in gn̄onē tēdūt. ℂ Propter hui⁹
p̄ᵐ ſciēdū ꝙ humor multis di modis ſm̄ cōe 7 ꝓpriū diuer
ſificatis 7 mediū. vñ q̄dē ſumit̄ cōiter pro fluxibili humidi
tate quacūq̄ʒ vt aq̄ humor dicat̄. iuxta illud bucolicorum.
Dulcis humor ſatis, maturis frugibus imber. Accipit̄ 7
pro chiloſitate recedēte ex ventre 7 in epar per meſeraicas
tendēte. vñ afoꝛ. 2ᵃ. Sāguifica virtus ab ibecillitate nō al/ Cō. afor. 17. p° pa.
terabit eū qui in venas epatis 7 meſeraicas reſumitur hu/ C. afo. 18.
mor: quare ibidē venter ex cibariis ꝓpriū trahit chimuʒ. Prīa pri mi doc. 5.
Suſcipit̄ ēt pro humore p̄ q̄druplici 7 pro hūore 2° ſilr̄ q̄/ ca. ſinge.
terno. ſ. humiditate. ꝑp qō. A. humores ſunt corpa q̄ ex p̄ᵃ
gn̄ant̄ ciborū cōmiſſione: 7 humor eſt ex eo qō comedit̄ 7 Doctr. 4. eiuſdem. ca. 1.
bibit̄ nutriēs. Dico quoq̄ʒ ſumi ꝓpri⁹ p humore p̄ bono ſi
ue malo. Quare idē. humor eſt corpus liq̄duʒ, humidū: in Prīa pri mi doc. 4 c. 1. in pa.
qō in p̄mis nutriēs ɔuertit̄. i. chilus. ℂ Sed melius dōm
eſt ꝙ hic accipit̄ humor pro p̄ 7 2°: qō apparet q̄n dicit eū
nutrire per ſe vel cū alio. Cōſtat aūt humoreʒ p̄ nō nutrire. O
diia. 33. Et inquit quos. ſ. humores paulo poſt noiabim⁹
7 nō antea noiauimus. Adhuc. A. eēt inordinatus valde:
ſi p̄us tāgeret humores in ſpāli 7 demuʒ in cōi. Nec obſtat
q̄n nutriēs ɔuertat̄ in p̄mis. i. imediate in corpus humidū
liquidū cū humiditas ſit huius reſpectu membroꝝ lʒ diffe
rant in hoc humida ſm̄ plus 7 minus. nihil. n. realr̄ diffe/
rens inter nutriēs 7 mēbrū niſi ꝙ humidū liquidū vi cōci/
dere. Accipit̄ vltio humor ſtrictiſſime pro humore p̄ 7 bo
no: iuxta illud. A. 12. aīalium. Humor eſt corpus humiduʒ
currens: 7 educit̄ ad bonū. ℂ Humoꝝ quoq̄ʒ vt apparuit C. 5. i pa.
q̄dam ſunt primi vt flegma: ſanguis chol'a 7 melia. alij v̄o
ſcōi humiditatū noīe ēt ſpecificari. vt diia monſtrabit̄. 33.
ℂ Generatio v̄o duplr̄ accipitur. cōiter quidem prout ſub
motū locat̄ de nō eſſe in eē ductiuo ɔtinēs in ſe alterationē P
verā precedentē gn̄ationē 7 terminū ipſius in quo in inſtā/
ti datur ſubālis forma: que quidē eſt ductio in ſubām: 7 eſt
actus cōpoſitus ex alteratione 7 plaſmatione nāliuʒ p̄mo.
Sumitur 2° gn̄atio ꝓprie prout eſt mutatio q̄dam 7 nō mo Cap. 6. in prin.
tus. phſi. 5°. 7 ipſa q̄dē eſt mutatio ſine termin⁹ motus for/ Tē. cō. 7. 8 10.
me ſubālis in inſtāti ꝓductiua. Gn̄ationes. n. ꝓprie ſubaꝝ
ex̄nt. de ge. 7 cor. p̄. ℂ Eſt aūt ſm̄ peripatheticoꝝ ſniam at Tē. c. 10.
tendendū ꝙ humores ſpecie nō differūt: ſed ſolo accidēter
aut mā ſub q̄ātitate extēſa: 7 nedū humores: imo duo in/
diuidua eēntialr̄ nō differūt. vnde. A. p̄ meta. Singularia Ca. 8. poſt medium.
cuiuſlibet ſpēi poſtq̄ʒ nō ſunt diuerſa in itellectu eēntie vnū
ſunt: ſed debēt eē diuerſa accñtib⁹: q̄re difficile ſit in eis iue
nire formas veras aut fortaſſis ipoſ'e: qō apparet: eo ꝙ for
me ſibi ab. A. attribute poti⁹ paſſiōes q̄dā ſunt 7 accñ̄a ve
ralr̄ ſan. forma tpata decoctio: flegmatis diminuta: chol'e
v̄o exceſſiua: 7 melia fex hypoſtatica dicta. Forme nāq̄ʒ hu
ius in fieri 7 alterari poti⁹ vident̄ q̄ʒ in eē 7 pmanere conſi Q
ſtere. vñ medici magis eoꝝ apparētia: opiōnē Auicebrōis
de gradualitate formarū ſectantur: q̄ʒ Ar. 7 Cōmētatoris
ſniam: veritatē eaꝝ denotātiū. ℂ Sil' quoq̄ʒ 2ʳ i poſtp̄ntis
iuenit̄ dici: mā. ſ. 7 tpe. Id ēt 2ʳ: q̄m aut nā ſimul dicta ɔuer/
tūtur ſm̄ ſubſiſtēdi ɔ̄ñiam: imo cū exñte vt alterū exiſtat
q̄lia ſunt ad aliq̄d poſita: vt duplū 7 dimidium ſimul exñt
nā: vel ꝙ ex eodē gn̄e diuidūtur in adinuicē ediuerſo: quo
dicunt̄ mō ſpēs ſub gn̄e cōtineri. logice tñ 7 non phice: cuʒ
ſm̄ veritatē vna ſit poꝛ 7 nobilior altera: eo ꝙ vna duarum
diiarū ex qua cū gn̄e ſpēs ɔſtituit̄ ſe hʒ vt habitus 7 perfe
ctior: 7 reliq̄ tanq̄ʒ puatio 7 defectus. 7 iō. 7. phy. Genus nō T cō. 31.
eſt vnū aliq̄d: ſed iuxta ħ latēt multa vt equocationes. Tē
pore v̄o ſimul diſr: quoꝝ eſt eodē tpe gn̄atio 7 non ſucceſſi/
ue: qō opponit̄ 7 ɔuenit vtcūq̄ʒ ei qō eſt inſtās 7 indiuiſibi
le nūc dcm̄: qō erit ſi plura i eodē gn̄ent̄ iſtāti. ℂ Propter
huius 2ᵐ ſciēdū ꝙ cib⁹ 7 potus ore aſſumpti p iſofagum in
vētrē deducunt̄: q terreſtris ſi fuerit 7 groſſus dētibus di/

A
Cap.3 in me. Doctr.4. cap.2.in punct.

uiſus ꝛ attritus: ꝓp diuiſionē in minima digōni vētris red/
dit͛ habilitatus: q̃ꝛ diuiſio alimēti in modica facilē exhibet
operationē calido. 2° de ptib⁹. intātū vt ꝛ ſm^m ſm quoſdā di/
geſtionis ſuſcipiat inde aliq̃le. vt p̄ p^t. nutriens maſticatio/
ne aliquā h̄z digōnem: demū in ventrē deducti ꝛ in adinui
cem permiſti: pfecta digeruntur ab eo digōne: ꝛ in maſſam
ptiſanariā ſiue in chilū trāſmutant͛. Tū ꝓp caliditatē ven
tris: ꝛ hoc principaliorē exñtis ꝛ humiditatē. Tum ēt ꝓp
multa mēbroꝝ ei adminiculantiū. 3° nāliū. ꝛ p̄ pma. Facta
quoq̄ȝ digōne. pileron aperit͛ vētris ꝛ in ſalubaiter dietan/
tibus ſimul fere totū in inteſtina dilabit͛: qđ ꝛ qdā ſenſibi/
liſſimorū teſtātur ſe ſentire qñq̄ȝ primūq̄ȝ in duodenū per/
ueniens: ꝛ deinceps ſecedit in ieiunū ꝛ reliqua. deinde per
meſeraicas ex porta epatis ramificatas in ipſuȝ attrahit͛.

Cap.7. Doctr.4. cap.1.cir/ca pn^m.

¶ Sūt aūt meſeraice ceu iteſtinoꝝ medie vene ſubtiles oī
bus vel pluribus inteſtinis infixe: ꝛ ventri ēt ac ꝓprie ieiu
no in ꝯcauitatis puncto epatis colligate: velut corde tento
rij in vnū cōtinuātur punctū: ꝛ he qdē tāquā manus exñt
epatis interioꝝ 5° imutātes ipſius virtute chilū in formaȝ
chimi: ita q̄ ꝛ in ipſis liquor aliquā ſubrubedis coloratio/
nem aſſumit. ¶ Ponūt nāq̄ȝ anathomici q̄ in cōcauo epa/
tis vena orit͛ dicta lata porta: que in q̃nque ſequeſtrat͛ ve/
nas: quaꝝ quatuor in ptes diuidunt͛ epatis: ex paruis i mi/
nimas deuenientes quouſq̄ȝ vt villi reddantur capillares: et
vna vō earum in kiſtim porrigit͛ vt nutriat͛ fellis: demum
in deorſum hinc octo ad ſplenē: ventrē ꝛ inteſtina demādā
tur vene: quaꝝ. 8. ſex ſunt maiores ꝛ due minores: que qūo
particularius ptēdātur pñtis ſpeculationis nō extat. ab eiſdē
quoq̄ȝ anathomicis ponit͛ vena dicta ꝯcaua: ſeu vētrē hñs
in gibbo epatis oriri: q̃ in venas tādē tēdēs puas velut ca/
pillos: in ſubam ſupiorē plus dirigit͛ epatis vt monſtratur
diſ. 47. Qñ aūt chilus p meſeraicas attract⁹ i venas por
te minimas deuenerit epatis ramis occurrit ex vena cōcaua
ſubtiliatis. Ramificationes. n. iferiores ꝛ orificia vene im/
bibūt ꝛ potāt ſupioris vene ramuſculos: vt tūc totuȝ tāgat
totū: ꝛ ſic digō virtuoſior efficiat͛ ꝯtactu: tūc. n. vtus epatis
humorifica cū eius iſtro: puta calo ſup chilū ꝯuertitur ꝛ in
ſanguinē trāſmutat: ꝛ alios tres hūores ꝛ aq̄ſitatē vrinalē
q̃ cā penetrationis in ſemitas anguſtas extitit neceſſaria.

B
Cap.7 post me^m.

Propter vō ſcdm ſciendū, q̄ qdā ſimplr̄ ꝓ
tulerunt humores gñari
in inſtāti ꝛ in epate: qđ dictū eſt valde vanū. nō. n. rñdent q̃
ſito cū inſtās tēpori ꝛ eius ſimultati opponat͛: neq̄ȝ etiaȝ vt
apparebit pñt in vno inſtāti oēs realr̄ gñari: neq̄ȝ in epate
ſolū ſiunt, ſed in venis ꝛ corde. ¶ Et ideo fuere alij dicētes
hu. rōne māe ſimul tpe gñari: ſed ex parte tñ agentis: puta
caloris ſm magis ꝛ minus ꝛ mediū opantis poſuerūt non
ſimul: ſed ſucceſſiue fieri. ¶ Sȝ hoc fortaſſis cū eo qđ indi
ſtinctū eſt valde ſtare non pōt: cū mā nō ſit cā diſtinctionis: et
imo magis indeterminationis ꝛ cōfuſionis: ſed actus. ipſe
nāq̄ȝ eſt qui ſeparat ꝛ diſtinguit. differentia. 18. vnde opor/
tet aliqualiter agens materie applicari vt inde ſuſcitetur
forma diſtincta ꝛ in eſſe retinens quid diſtinctum.

C

Propter tertiū qdē ſciendū q̄ hu. ſm diuer/
ſas eoꝝ acceptiones in diuī/
bus locis gñant͛. nā in venis epatis vel in alijs locis ab eo
efficiunt͛ cū itētione aīe calore opante in mā: vt diſ videbi
tur. 32. ſiq̄dē in illis ꝓus ex chilo fiāt. ¶ Cōſiderādū q̄ illa
ex qb⁹ fit chilus aut ſunt tpata vel diſtēperata. 8. modis vl͛
magis q̃tuor cōpoſitis: vt q̃ cal'a ꝛ ſicca. ꝛ cal'a ꝛ hu. ꝛc̃. ſilr̄
corpus ꝛ epar ꝓprie: aut eſt ſanū ſimplr̄ vel paꝝ lapſuȝ aut
lapſuȝ valde. octo vel q̃tuor ꝓtactis modis. ¶ Supponat͛
ēt in his q̄ corpus ſanū ſimplr̄ debita vtat͛ ſex reꝝ admini
ſtratione vt ſanitatē ēt obtineat actualē ꝛ nō habitudinalē
tm̄. ꝛ alia corpa diſtēperata regimine vtant͛ ꝯuenīēti maxi
me. ¶ Dico itaq̄ȝ q̄ hūores, ēt q̃ntūcunq̄ȝ tēperato corpe ꝛ
cibo: ſilr̄ nō opȝ i vno iſtāti oēs gñari. Caſu tñ fortaſſis pōt

D

E

interdū ꝯtigere qbuſdā: lȝ gñatio cuiuſlibet exiſtat p ſe in
iſtāti: ſi formā recipiat idē ſubalē. Qđ euenit ꝓp diuerſita/
tē māe agētis ꝛ inſtri tā grādē: q̄ vno iſtāti nō opȝ in vnuȝ
effectū ꝯcurrere. Suſcipiūt ēt humores diuerſitatē ex aſpe
ctu in ꝓparatione ꝛ gñone ſupno. Nec ēt oīno in eodē loco
epatis gñantur: imo aliq magis ſupra verſus cor: qdā ma/
gis infra: alij in medio: ꝛ ſic ſm alias loci diſ reddūtur
diſtātes. Neq̄ȝ ēt chilus cū p venas adducat͛ ſtrictas i bre/
uiſſimo tpis ꝯcurrit in epar. Eſt nāe ēt intētio ad ſang. ma
ior q̄ȝ ad alios humores valde: eſt nāq̄ȝ alius prior nā. Sic
igit͛ cū ipoſſe ſit tā diūtes quaſi cās in inſtāti adeo diuerſos
effectus iducere nō poterūt vna oēs in idiuiſibili vlr̄ gñari
ſed aio q̄ pñt ſil tpe qñq̄ȝ fieri. Quātū vō ſpatiū tale ſimul
tpe ꝯtineat diffinire nō poſſum: cū termini nāles nō pcipiā
tur ꝓciſe: neq̄ȝ ēt tps ꝓſcriptū repit͛ quo chilus i epar duct⁹
in hūores ꝯuertat͛: ſic 3° 13°. tps notat͛ quo vētris pficit͛ di/
geſtio: ſub q̃dā idetermiatione tñ: ceu. 12. horis vſq̄ȝ ad. 12.
diſ. 120. ſȝ cū epar mām ſuſcipiat ad iformationē q̄ȝ vēter
habiliorē: ſit fortaſſis calor epatis magis ꝯuetiuus: i bre/
uiori tpe ſuū iprimet effectū in chilū: in humorē ipm tradu
cens: puta oibus parificatis in cōiori tpis ſpatio. qđ. 7. ſit
horarū equinoctionaliū: totū pficiat͛: ꝛ in vna dicatur horaꝝ
media vel tertia: q̄ q̃tuor generētur hu. in quatuor inſtāti/
bus eiuſdē. Hoc aūt dico euenire pcipue qñ corp⁹ ſeu epar
fuerit ſimplr̄ ſanū aut breuiter lapſum. alimētū ꝯtēperatū
ac decēter vnaquaq̄ȝ adminiſtratū. Qđ ꝛ ſapere vī 2° natu
raliū. cap. vlti. per exēplū de vino nō calcato inductuȝ. ꝛ 5°
de iuuamētis. qñ cibus poſt ꝓparationē eius a venis meſe
raicis venerit in epar: ita q̄ factus eſt ꝓpinquus ſpēi ſan/
guinis: tūc epar icipit in cōplemento opationis: eius quo/
uſq̄ȝ facit eū ſan. puꝝ. Et demū oſtēdit qūo ex cibo ſeparen
tur tres ſupfluitates. vna qdē feculēta vt vuarū cortices q̃
in ſtercus ſecedit: alia q̃ eſt ſicut feculentū vuarū q̃ in vinū
deſcēdit melle attributa: reliq̄ qđdā ſpumoſum cholere aſ/
ſimilata. B ēt Iſaac in ꝓn° vrinarum ſentire vī. Et Haly qñ
ſuba chili peruenit ad epar: decoquit ipm iteruȝ ꝛ ſumūt ex
eo hu. quatuor. Primo vō p^t. In omni decoctione que eſt
hō. i. ſimultanea: eſt res q̃ eſt ſicut ſpuma velut res ſupflue
decocta: q̃ eſt cholera: ꝛ res q̃ eſt ſicut hypoſtaſis: vt mel'ia
ꝛ res diminute decocta ceu fla: ꝛ res tēperate cocta vt ſan/
guis. Hi g̃ ſatis oēs inuere videtur q̄ humoꝝ gñatio i epa
te tpe fiat ſimultaneo. qđ ēt monſtrat͛: q̃ꝛ actus agētiū ſunt
in patiente bñ diſpoſito: cū igitur lȝ mā videat͛ eſſe vna: eſt
tñ differens: eo q̄ ex differētibus ſit cōpoſita elementis. Et
calor quāuis in cōi ſit vnus variatur: tñ ex materie appli/
catione ꝛ ex alijs iā ꝓdictis: ita q̄ vno tpe latitudinē habē/
te poterit calor modicū diuerſificatus differentes in mām
diuerſimode diſpoſitā effectus iprimere: ꝛ ſic diſtātes ſiml͛
tpe cāre hu. qđ ꝛ ꝓtacta oſtenderūt antemiſſa. ¶ Si vō ali
mentū diſtēperatū extiterit ad frigiditatē ꝛ hu. vel ad frigi
ditatem ꝛ ſic. ꝛc̃. ꝛ corpori vel epati occurrerit ſic diſtēpera
to ꝓportionabilr̄ aut ſaltē qñ corpus fuerit lapſum valde
ſuppoſita ciboꝝ tēperātia, non gñabunt͛ hu. ſimul tpe: ſed
ſucceſſiue: niſi q̄s ſimultatē tpis in longū multū extēderit: ꝛ
ita fortaſſis voluit Gal'. re. acu. 2° q̄ prius gñet͛ alijs hu. fle
gma dicens q̄ generatio flegmatis pcedit ſemꝑ in cibis in
qbus vincēs eſt flegma gñonē ſanguinis: ꝛ ꝯuerſio eius:
cuius diſpō eſt hec ex cibis ad ſanguinē ſit mediāte ſangui
ne. Et nos qdē inuenimus hoc accidere nō in cibis malis
tm̄: ſȝ in vnoquoq̄ȝ ēt ciboꝝ: de qbus putat͛ q̄ ſint i fine bo
nitatis: ſicut panis ꝛ triticū qđ dī cādaruſum ꝛ piſces. In
4° quoq̄ȝ re. ſa. Hūores crudi cōiter ſunt oēs albi ꝛ nōduȝ
digeſti pfecte a nāimo ſunt adhuc crudi. in me°. n. ſan. eſt
ꝛ cholicoꝝ humoꝝ ꝛ hoꝝ q vocat͛ crudus vel fla. illi nāq̄ȝ
ſupdigeſto pficiūtur ſan. hi aūt nōdum facto: q̃ꝛ vō hu. qui
dam ſunt anteq̄ȝ certiſſime ſan. cibus fiat: ꝛ velut ſemidige
ſti: alij vō indigeſti oīno: alteri vō paruȝ deficiētes a ſang.

F
Tr.2.3.ca. 8.post me^m.

P° me^m: Ca.2. circa prin.

G
3.re(bato) tra.2.cap. Cō 5.part pn^m. Doctr.4. ca.2. post principium.

H

Cō.3.in me.

Sū me^m.

I ſpe. alij vo vltime ſanguis effecti in imẽſitatẽ caloris: ⁊ ho rũ vi q̃ dẽ pax a ſanguine diſtãt. qdã vo plus. alij aũt plũs. Et poſt q̃ iã ſubdit. Coctio crudoꝝ hu. vel ſemicrudoꝝ q̃ cũqꝫ añ ſanguinẽ gñanẽ. In his itaqꝫ ſmonib⁹ expſſe appꝫ

L. 1. ð vit. vrĩ ca. qd ſignat ru beum vel ſubruffũ ſedimẽ. i medio.

ordo prioris ⁊ poſterioris gñonis hũoꝝ in epate ⁊ venis. vñ Theophilus. Humoꝝ hi qdẽ prius ſanguine fiũt vt flegma ⁊ hycor. i. ſanguis aqueus: hi vo cũ ſanguine vt chol'a ru. ⁊ melia. hũoꝝ ſyncerus vere ſan. in me⁹ eſt amboꝝ. ¶ Etiã cõ firmat. vt eni hu. in gñone ſe excedũt rõne maioris quãti tatis: ita ex pte ſili tpis. pp. n. maiorẽ aptitudinem ex parte mãe ⁊ agẽtis in ipſaꝫ efficaciã: amplius ⁊ prius gñatũ eſt de ħ hu. q̃ de reliquo: qð ẽt indicãt hõmĩe facte plures ſub ar tho añ adductis in qb⁹ nihil ſanguis aut modicũ repit. ve rũ totũ apparẽs flaticũ. In his. n. pp mãm in vni⁹ diſtẽpe rãtie tendẽtẽ exceſſũ fere totus calor illi acqeſcẽs in ipſaꝫ ſe agẽdo ꝯuertit. Et ſilr qñ corpus fuerit cholicũ aut melã cholicũ ſupflue ⁊ alimentũ multũ pportionabile multum plus ⁊ prius gñabit. ex maſſa ẽt ptiſanaria ex ħ q̃ ex alio p portione q̃ntitatis ⁊ ſimultatẽ tẽporanee corrupta: ſic nãqꝫ vincẽs eſt quãtitas gñati hũoris cũ pportiõe ad alios: ita ⁊

K

Cap. 8.

prioritas gñonis hũoris ceteros añcedet. vñ nãlũ 2°. Uel in iuueneſcẽtib⁹ ⁊ calidis nã anticipat chol'a fiens non ſan

Ca. 38. in fine

guis. q̃re alimentoꝝ 3°. Uel in calidis corpoꝝ puenit con uerſũ in cholam añq̃ in ſanguinẽ vertat. qre ⁊. A. vi ſen tire: qñ dixit: in epate ꝑfecta di decoctione fortaſſe fore reꝫ

prima primi doct. 4. cap. 1. añ medium

aduſtã vel aduſtioni attinentẽ ſi decoctio ſuperflua fuerit. ¶ Si vo corpus fuerit tpatũ ⁊ alimẽtũ diſtẽperatum: aut eꝫ: tũc hũores medio gñabunt tpe: vt nec oino ſit tpe: neqꝫ dinti valde: ſm tñ magis ⁊ min⁹: put maior ⁊ minor fuerit exceſſus aut eq̃litas. ¶ Q̃ ſi hu. nõ gñentur in epate: ſ pot ꝯtingere. aut. n. gñant anteq̃ in ipm ꝯcurrãt: aut poſtq̃ p id trãſierint. ſiqdẽ p 2ᵐ. aut vlr: ⁊ tũc gñant humoribus ve

2. colli. ca pi 8. poſt medium

ris prius ſupfluitates dicte ab Ar. ⁊ Auer. flatice. alimẽtũ eni totũ in qðdã ſubflegmaticũ mucilaginoſum ꝯuertit: ⁊ in meſeraicis maxie: vel pticulr: vt cõplõne aut nõ minus

Ca. 8. añ medium

alimẽto. vñ Gal'. de cho. ni. Demſtratũ a nobis q̃ flatic⁹ hu mor ex flaticis cibis ſm primã in ventre genitus eſt digõnẽ: ſicut ⁊ cholicus ⁊ melicus i epate trãſmutat: ⁊ in ipſo digõ

verſus ſi.

L

ne q̃ flaticus in ſanguinẽ. q̃re de re. ſani. 5°. Frigidi cõplone mox flegma gñant in vẽtre. ¶ Sed id pole nõ vi. q̃ oẽ fla

Cõ. afor. 30.

nãliter eſt albũ. afor. 7°. vñ Gal'. de cho. ni. hũc hũorẽ qua

Cap. 2. p⁹ medium

liſcũqꝫ vtiqꝫ fuerit noiant fla ſi alb⁹ ſolũ extiterit: ſed ſuper fluitates dicte flatice qñ ſaltẽ venerint i meſeraicas i aliq̃s

Cap. 1.

ꝯuertunt ſubrubedinẽ. vñ 5° iuuamẽtoꝝ. Uene attrahẽtes cibũ ex ſtõcho añq̃ emittãt epati ꝑparãt ⁊ alterãt ipm al teratione ppinq̃ epatis alterationi: puta in nãm ſanguinis modicã. Rurſus hũor nõ eſt ſupfluitas cuꝫ egeat ipſo. ſed

Ca. vltis

fla hꝫ Ar. eſt ſupfluitas. ¶ Adhuc hu. ſolũ dicunt in epa te gñari. Amp. Ga. nãlũ 2° vi pdictas ſupfluitates nõ debe re fla vocari: dicẽs finalr idigõnẽ flatis itelligere opꝫ eã q̃ ſcõe digõnis. vꝫ. eã que in venis. ſ. epatis. digõnẽ. n. epatis digõnẽ ſolet vocare venaꝝ. Nõ. n. vtiqꝫ pprie demuꝫ q̃ ſm ventrẽ aut nequaq̃ gñatus eſſet ſm pmᵐ. ſ. epar ⁊ ſuas ve nas humor hic: ſꝫ ⁊ ħ effugit. ſ. qñ nõdũ. vꝫ. in epar venit.

M

Sic itaqꝫ in epate vi ⁊ nõ añ gñari. ¶ Ad ħ dõm ⁊ primi tus ſciẽdũ. q̃ fla 2ᶦ aſſumit vt pprie cui⁹ cõplo fri. eſt ⁊ hu.

Ca. vltis

p decoctionẽ in epate diminutã gñatũ. vñ in 2° nãlium. Se midigeſtũ di aliqð alimẽtũ: cuius ẽt color albedini ꝑtinet. ⁊ hoc Gal'. cũ alijs ſolet noie flatis itelligere. Eſt ⁊ aliõ fla impropꝛie dcm: puta chiloſitas vẽtris ⁊ meſeraicaꝝ ꝑteꝛ etateꝛ q̃ in ipſa friditas ⁊ hũiditas ⁊ mãlitas imaginent.

Trac. p⁹. c. 16. i me dio.

⁊ tenacitas ⁊ viſcoſitas veri flatis. q̃re 3°. 13. Pẽmũ qð iue nit in ſtõcho aut qð gñat in ipſo ex hũore eſt fla. Cui⁹ qdẽ

2. colli ca pi. 8.

cã eſt: qñ chilus eſt vere ꝓpinquus flati. Et iõ Auer. nõ ħ ſimplr vocauit fla: veꝛ flegmaticã ſuperfluitatẽ. ¶ Noſce quoqꝫ q̃ ppriũ flatis eſt albũ fore ſiue certe vt fla gipſeũ. Ipm. n. eſt albũ. p p⁹ colore. vꝫ. termiator: ſeu cõiter trãſlu

centi ſicut flegmatũ reliq̃: ppriũ autẽ ſang. coagulari ſemp ⁊ vbiꝫ: ſiue foris aut intus: dũmõ ppriũ egrediat locuꝫ. ſed

N
Doct. 4. ca. 1. añ medium

cholere amaricare. Quare ſmo fortaſſis Haly. ⁊. A. nõ p̃

Colli. 2. tech. tra. de vᵉ cre. cõ. 16.

prius eſt diuidẽs chol'aꝫ ru. in nãlẽ ⁊ in nãlẽ: cũ potius ha beãt dicere amarãtnõ. n. cholera ois rubeo ꝯiũgitur colo ri: ſed amaro veꝛ ſapori: ⁊ ideo nõ diſtinguit per colorem:

prima primi doc. 4. c. 1. in me.

neqꝫ hũt cholerã rub. dicere ad diiam nigre: vt volũt aliq cum quedã cholere magis colore participẽt melancholie q̃ cholere: ceu praſſina ⁊ aduſta. cholere vo nigre propriũ eſt fuſcere ſeu nigreſcere: cũ eo q̃ ipſis ⁊ flegmati extat pro priuni nõ coagulari. Gal'. de chol'a ni. ¶ Tunc igit ad pᵐ

Ca. 3. ve ſus finẽ

dõm: flegma oẽ nãliter eẽ albũ: pot aliqñ tñ fore liuiduꝫ ex alioꝝ cõmiſtionibus hu. Gal'. ibideꝫ. Non. n. ſolũ in meſe raicis ſupfluitates flegmatice colore tingũtur ſanguinis: i

Colli. 39. afor. ſepti me par.

mo ẽt verũ flegma in epate ⁊ venis. Sang. n. ſui quãtitate maiore ⁊ colore ru. purpureo oẽs humo. ſuperat ⁊ obtene hrat. Haly. ¶ Ad aliud dõm: q̃ flegma eſt ſuperfluitas p

Colli 2° tech. tra. de epate colli. 12.

viã diminute decoctionis: ⁊ non per modũ ſupflue aut ipu ritatis: vt cholera ⁊ melãcholia: ⁊ hec vtilis exiſtit ⁊ labo rãtibus ꝯſumitur. p de aialiũ gñatione. ⁊ que ſic eſt ſuper

O

fluitas neceſſitatẽ hꝫ: que lꝫ ſit vẽtris: non tñ epatis ⁊ mẽ

Ca. 18. i ſue fineꝫ.

broꝝ ſuperfluitas: nõ. n. incõueniens eſt qd eſſe ſupfluitatẽ reſpectu vnius. iuuatiuũ tñ ⁊ neceſſariũ reſpectu alterius: vt cholera vadẽs ad kiſtim ſupfluũ eſt ſanguini tranſeunti per venas: nõ tñ kiſti ⁊ deinde inteſtinis: ⁊ ſilr eſt in melia in ſplenẽ delapſa. ¶ Ad aliud dõm: q̃ lꝫ hu. ſm medicum gñent pncipaliter in epatis venis: nihilominꝰ virtute ipſi⁹

Ca. 3. cir ca pñ.

gñantur in oib⁹ venis alijs: vt tactũ etiã diia. 91. vñ 5° de iu uamẽtis. In venis veniẽnb⁹ ad ſtõchũ ⁊ in venis venienti bus ad oia mẽbra influit aliqd virtutis gñatiue ſan. ¶ Ad aliud qdeꝫ iã ex dictis apparuit. Rediẽs igit dico q̃ ſi hu. gñentur poſtq̃ epar trãſiuere aut in venis recipiãt gñoneꝫ vel in corde. ſiqdeꝫ in venis virtute epatꝫ. aut nãlr ⁊ ſic ad huc ſucceſſiue gñant cũ ex ſeiuicẽ fiat. vñ Haly. Q̃nq̃ qua tuor hu. gñant in venis: ⁊ in ceteris corporis mẽbris. ⁊ ho

2. technis tra. ð cp te cã. 5.

rũ gñatio qñqꝫ eſt nãlis: vt qñ ex flate ſupdecocto gñat ſan guis ipſius locuꝫ in nutritione obtinentis qñ hic defuerit. Ipm. n. eſt in poᵃ ſan. cum ſit deficiens ab ipſo ſolum deco ctione abbreuiata. Eſt nãqꝫ ſanguis imperfecte decoctus.

P

¶ Uel inãliter: ceu qñ hu. redduntur inãles vt ex ſan. ſub tili: ſꝫ per ſupdecoctionẽ cholera: ex groſſo melia: ⁊ ex cho lera tãdem ſucceſſiue iridẽ melia. oẽs. n. in meliam hu. con uertũtur tãdem velut in primã mãm. ⁊ deinde regreſſio non

Ca. vltis. Ca. 1. in⁹ ta ſi. et. c. 8. p⁹ meᵐ Cap. 4.

eſt poſſibilis: cũ nõ incrudet aſſatũ aut coctum. theorice p colli. 2° ⁊ 3°. ⁊ 2° de re. acu. Hoc autẽ ſic fore indicat caloris diuerſitas in magis ⁊ minus ampliata: ⁊ materie i adinul cem trãſmutabilitas: cũ cõtinue irregreſſibilr in frigidum ⁊ ſiccũ pertrãſeat. ¶ Si aũt gñent a corde aut virtute eius hũt in epate ⁊ ẽt in venis cũ ab ipſo tãdem ſit ois virtus: ⁊ tunc vt declaratũ ſimul tpe aut ſucceſſiue gñant: ⁊ ſiquidẽ in ipſius cordis dextro pprie vẽtriculo gñentur: ſicut vult Ariſt. per oẽ ⁊ maxime 3° de ꝑtibus. ſic in inſtãti hu. pote

Cõ. 31. in medio.

Q

runt gñari: qñ ſolus illic ſit ſan. in actu: cũ ſolus ſit humor ⁊ nutriat. alij vo in potẽtia ſunt in ipſo. diia cõſequenti. Q̃ aũt cor ſit gñatiuũ humoꝝ intra ſe primordiale pmᵐ pbat Ar. qñ ipſum eſt venarũ pncipiũ per quas decurrit. diia 47. Adhuc in ipſo ſanguinis reperit quãtitas maior tan quã in quodã fontali pᵒ. ⁊ ideo dicũt q̃ nullus dignifica bit epar fore pmᵐ totius corporis neqꝫ ſanguinis. Hoc eniꝫ

Ca. ſ q. in medio.

ſanguinis ſuſceptiuũ nõ hꝫ in ſeipſo: queadmodũ cor. Q̃ ẽt colliꝫ 2° demõſtratur per plura. Sic igit apparet q̃uo humores nõ gñentur in inſtãti: ⁊ q̃uo ſimul tpe ⁊ qualiter nõ: ⁊ in qbus locis: ⁊ in huius diia ſiqdeꝫ diia aurihabiẽ 33. ¶ Noſce quoqꝫ q̃ chili gñatio vt ad multũ ſimultanea: q̃ aũt hũditatũ ſucceſſiua: ea vo q̃ humidoꝛũ fere media.

Propter quartum quidẽ dõm. ad primaꝫ per Ariſt. ⁊ Auer. idu cta iam

A eis iaȝ appereret: ⁊ ſimilr ad id qđ per Gal. ⁊ Theophylū monſtrabat. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ huius gñatio ē in venis ⁊ mēbris in qbus cōceſſuȝ hu. ſucceſſiue gñari. ❡ Ad aliđ dōm: ꝙ lȝ agens ſit diuerſum: nō tamē multuȝ: vnde ꝓpter hꝫ ⁊ materie ꝓportionabilitatē agenti pōt diuerſus effectꝰ inſimul tēpore habēte latitudinē ꝑduci. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ nō eſt ſimile oino in gñato per nām ⁊ calīm ipſiꝰ mulcebre ⁊ ſuaue. ⁊ artē cum calido igneo excedēti: cū nā ſit ꝓncipiū intrinſecū ſufficiēs mām palpare per omne. ars autē extrinſecus inſufficiens ipſam diſariam tāgere: de aialiuȝ gñatione. ⁊ nālium ſecūdis. calidū enim viuētium regulatꝰ ab aia: non autē elare quale qđ artis. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ in eiſdē numero prius eſt impfectū: deinde perfectū: nā infans in virum ꝑmutatꝰ. in his autē que diſtant numero ſecus exiſtit. meta. 9. aut ꝙ humor qlibet in ſui gñatione primitus eſt impfectus: deinde decoquitꝰ ⁊ pficitꝰ. ❡ Ad aliđ dōm: ꝙ generatio hu. ⁊ humiditatū quo ad qd ſiūs exiſtit: gñari ꝟo ad aliud diſſilis: cum hu. ꝓmi generentꝰ interdū ſucceſſiue: aliqñ ꝟo ſimul. humiditates aūt videntꝰ ordinē ſeruare prioris ⁊ poſterioris velut eſt ordo digōnis vētris ad eā que epatis. ❡ Ad aliud oſtēſuȝ qd dōm iaȝ dudum: pfecta enim generatione ⁊ vltima hu. gñantꝰ in corde. dimīnuta ꝟo ⁊ ꝓma in epate amplius. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ itētionalr prius generabitꝰ ſan. q̄ȝ alij hu. Ipſe nāqȝ ſolus neceſſarius. alij ꝟo magis ad bū eē ⁊ iuuamētū generati: q̄re natura magis ꝓduxit epar vt eēt iſtīm aptū gñationi ſan. q̄ȝ aliorꝫ hu. in ipſo tñ gñantur: lȝ ſuperentꝰ ⁊ tingantꝰ exceſſu ſanguinis ⁊ cholere. ❡ Ad primū in oppoſituȝ inductū quid dōm monſtratum eſt prius. Et ad alia demum allata dōm: qñ cōcludit hu. ſimul tēpore gñari quando corpus fuerit ſufficiēter temperatū: ⁊ alimentum cū debituȝ admīniſtrationis modo illi continue occurrens huius.

Gratia ſiquidē eius qđ dictū eſt de flegmatis gñatione dubitare itidē cōtingit. an ſanguis generatus ex alimētis ſit eiuſdē ſpēi cū eo qui eſt generatus ex flegmate. Et videtꝰ ꝙ non: q̄r diuerſorū perfectibiliū diuerſe ſunt pfectiones: cū vnūqđqȝ ſeorſum ordinetꝰ in ſuum finem: ſed flegma ⁊ alimentū ſunt diuerſa perfectibilia: cū realiter diſtēt. ❡ Rurſus hu. qñ ꝑmutantꝰ a ſui nāli diſpoſitione reddūtꝰ innāles. Haly. ⁊ A. ſed flegma eſt humor alterabitꝰ vtriqȝ in diſpōne ꝓter naturā: cibus autē in nālem: puta in ſanguinē. ❡ Eti. Flegma eſt corporis res frigidior. ꝓmi hꝰ. ⁊ cōplonū. nō pauca ꝟo alimētorū ſunt calida nature ꝓportionata humane. Que aūt adeo differūt nō videntꝰ in idē cōcidere. nō igitur ſan. generatus ex alimentis ⁊ flegmate ſpeciei extat eiuſdem.

In oppoſitū vbicūqȝ reperitꝰ vera ꝓprietas alicuius: inueniꝫ ⁊ ipſuȝ: cū inſeparabilr id ꝯſequatꝰ: ſȝ in ſanguine gñato ex ſlate ⁊ cibis reperitꝰ ꝓprietas ſan. ꝓpria: puta coagulari. Ga. de chola ni. Itaqȝ euſdem reddetur nature ſpecifice generatus ex vtriſqȝ.

Propter primū quidem ſciendum ꝙ terminus audiatur ſuis expoſitū queſitis cum dīa. 65. vt etiam videbitur conſequenter.

Propter ſcdm ꝟo ſciendum ipſum ſatis fore vniformiter enuntiatum: ſȝ in eius proportionabili ſit vt mox apparebit dubitatum.

Propter tertiū aūt ſciendū ꝙ ſan. generatus ex flegmate aut ex alimentis ſit eiuſdē ſpēi ⁊ maxie ſi genitus fuerit ex ipſo in epate. qđ oſtēditꝰ: q̄r virtus epatis cū eius calo pōt hꝫ mās alimētorū ⁊ flegmatis apparēter differentes diſponere ⁊ ꝑparare ad eādē formā ſanguis ſuſcipiēdaȝ. Qđ ſignificat ſanguis gñatus ex napello vel aliquo hꝫ extraneo: ⁊ ex vitello vel vino: cū ex vtroqȝ re ⁊ ꝑdicatione cōſtituatꝰ ſan. 141. differētia apparens. ❡ Amplius cū finis ⁊ forma ſint idē etiaȝ numero: phyſicorꝫ 2° ſed finis ſanguinis ex vtriſqȝ cōſtructus ē corpus nutrire: ſpiritūqȝ gñare. In hoc eniȝ ſanguis tanq̄ȝ in ꝓpriū finem ordinatꝰ. dīa. 31. Itaqȝ ſan. ex ambobus qui gñātur eiuſdē ſpēi. Qđ ſimilr euenit ſi trāſducatꝰ vt in ſanguine alibi q̄ȝ in epate: qm̄ id erit in virtute ipſius epatis: dictū nāqȝ dīa. 29. ꝙ in venis venientibꝰ ad ſtomachum ⁊ ad oia mēbra fuit aliqd virtutis gñatiue ſanguis. Et huius qdē veritas amexi approbet ꝯſiter nō modicū.

Propter quartū quidē. ad ꝓm ꝙ lȝ pfectibilia ſint diuerſa: idētificantꝰ tñ vt viſum epatis ⁊ caloris ꝟtute: cū idē mām diſponat ⁊ formā iducat. ❡ Et ſic dōȝ ad 2^m^. Epar. n. cū his q̄ ipſiꝰ hꝫ calefacē ⁊ alterare. ❡ Ad aliđ dōȝ: ꝙ fla cū ſic ſan. diminute decoctꝰ pōt calore mēſurato alterari digōne vlteriori: ⁊ nō in id qđ ꝓter nāȝ: verꝫ in ſanguinē ꝯuerti: qđ nō ſic inerit choleris duabus cū peccat q̄litate vel ſubā. dīa. 30.

B Z.c.30.

Alius etiā occaſione queſitū introducitꝰ diuiꝰ hēſitatū: vt an generata ex coitu ſiue cōbinatiōe aialia ⁊ putrefactione ſeu caſu ſint eadē ſpecie. Et vꝫ ꝙ non. q̄r ꝑ de gña. aialiū. Quecūqȝ non ex aialibus ſūt: ſed ex corrupta mā: hec gñant qdē: alterū aūt genus: ⁊ qđ factum eſt: neqȝ femella: neqȝ maſculus. ❡ Eti. 6. hyſto. Sūt aūt ⁊ alia gña muriū multa circa quos eqdē nō parū verſatꝰ q̄ſitū. ❡ Adhuc quecūqȝ nō hūt eūdē actū: nō cōcidūt in ſpēȝ vnā: totiꝰ eni vnus actꝰ: ſȝ cōbinatione genita ⁊ caſu: eodē nō ꝑcipāt actu: cuȝ illa poſſint nāliſſime gñare tale alterꝫ q̄le ipſa. hec ꝟo minime. vñ 2° de aia. Quecūqȝ pfecta ⁊ nō orbata neqȝ ſpōtaneā neqȝ caſualē hūt gnōneȝ facere: qd valēt tale alterꝫ: q̄le ipſa: vt aial ſigdē aial ⁊ plāta plātā. ❡ Eti. 8. meta. alteriꝰ māe alter ē actus. Et Com. 8. phy. qñ mā fuerit diuerſa diuerſificabitꝰ ⁊ forᵃ. Et. 8. idē meta. In entibꝰ nālibꝰ q̄libet forma hꝫ māȝ ꝓpriā: ſȝ diuerſa ⁊ inappropriata eſt mā mēſtrualis ex qua aial qđ gñatꝰ ⁊ mā putrefacta. ❡ Rurſus. oporteret ſi aliq̄ fierent ſponte ſpēqȝ eadē aliqđ calidū determinās cō nāle: ſilr ⁊ virtus actiua. neutrū autē vꝫ horꝫ adeſſe cum calor ille ſit celeſtis cōis: ac putredialis: neqȝ agēs qđ apparēs ꝑiale forme impreſſiuū. ❡ Adhuc qūo cū nihil agat vltra ſuā ſpēm celūqȝ ſit icorruptibile ⁊ cōe gñabit corruptibile appropīquando. nō igitꝰ generata coitu ⁊ per ſe concidunt in ſpeciem vnā.

Coſi. 1. Z.c.1.30. in fine. Z.c.34. Z.c.6. Cō.46. Cō.11. in fine.

In oppoſitū q̄r ſi magis viſa diſtare ſunt eiuſdē ſpēi ⁊ ea q̄ minꝰ: ſȝ celi magis videntur iter ſe diſtātes q̄ȝ gñatū ꝯbinatiōe ⁊ a pſeuano. qđ oſtēdit diuerſitas orbis ⁊ ſtelle ac q̄litatū efficacia cū cētrorūȝ alietate: vt oſtēdit lucidatoris dīa. 4. celi ꝟo oēs ſunt idē ſpē. Cōmētator ꝑ ce. ⁊ mū. ❡ Amplius cū ars imitetꝰ nām ſicut eſt in factis ⁊ diſpōnibꝰ vita ⁊ in entibꝰ nāe. 2° ēt meta. ſȝ in illis idē ſpe ſit ab itellū practico ⁊ caſu vt ꝑcioſi acqſitio. Sanitas ⁊ ſalus ſit nā ⁊ arte. Poſteri. etiā 2° exūs ſpēi eiuſdem: vt denotant actus: ſilr igitur in entibus erit nature. Sunt itaqȝ eadē ſpecie que coitu producta ⁊ ſponte.

Collī co. 18 ⁊ com. 19. ⁊ cō 83 Collī a. c. 8 ⁊.9. Z.c.18.

Propter primū qdē ſciēdū ꝙ genita cōbinatione vel coitu dicuntur que preter nām determinatā ⁊ agēs vniuerſale puta celū: agēs etiā expetunt particulare vt hoiem. Is enim ⁊ ſol hominē gñat. phy. 2°. Qui ēt ꝓter alia pfectiora: ponitꝰ entiū vniuerſaliſſimo idigere aiam in ipſiꝰ mām imediatius ifundēdo: cū ſolus itellus veniat ab his q̄ foris. de ge. aialiū. Cā aūt genita ſpōte pſenano que abſqȝ agēte ꝑticulari ꝓducūtur. ❡ Quid aūt ſit ſpēs tactū dīa. 65. dictū eni ibidē genꝰ nō eē vnā quādā nām: ſed circa ipſum latē multa. Equocationes eni latēt in corquarꝫ qppe quedā ſunt diſtātes nō parū vt canis aial ⁊ ſydus: alie ſilitudinē iter ſe hūtes aliquā: ſicū hō verus ⁊ pictus: nōnulle aūt ꝓxime gñe vel ſilitudie: ita vt in eo nō videantꝰ equocatiōes: cū tñ ſint: ceu corpꝰ nālr loquēdo: equoce dꝫ de celeſti ⁊ hꝫ corruptibili: cū amborꝫ

H Z.c.16. 2° ca.3. ad me.

I nō ſit vna mā: ꝯueniūt tñ in genere logico: ſimilitudine quidē vt magiſter ſcholarū ⁊ familie dr̄ equiuoce proprie: tamē hic ſiquidem barū doctor illius ꝟo dominus alter.

Dif. xxi. **Propter ſcdm** ꝟo ſciendū eſt. A. voluiſſe generata coitu ⁊ putrefactiōe eadem fore ſpecie: ac vnūquodqꝫ in ſpēm poſſe idiuiduū dupliciter hoc mō ꝑuenire. Sēſit nāqꝫ in liᵒ de diluuio. ⁊. 15. apparet Cap. 1. cīrca medium. eius aialiū. ꝙ poſt corruptionē ſpēi totiᵒ diluuio: peſte aut velūtate: ſtellaꝝ vigore ac itelligētie agētis poſſit ſpēs itidē ex elīctis ꝓcreari: ⁊ nō egeri femella niſi ꝑ locum: ⁊ ſic matricē in gnōne nō expetit niſi ꝑ melius accidere vt embrionē foueri pfectius. Et qꝛ rariᵒ inuenit̄ pfectus gnōnis locus in elītis: ꝑ repētinas ipſoꝝ trāſmutationes: prouiſum qdem fuit de loco determinato: puta matrice: abſqꝫ tñ ipſa nihilominus cū locus repirer̄ in elemētis ꝯtēperatus pficier̄ gnatio. Cuiᵒ plurima iducit ſigna. qꝛ videmᵒ ex putrefactiōe alicubi mures gn̄ari ⁊ demū per coitū multipli- K cari: ſilr̄ piſces ⁊ hᵒ. ¶ Eti. Serpētes in monumētis plus ex capillis mulieꝝ: maxie ob eoꝝ lōgitudinē cū būiditate viſcoſa gn̄ari: ⁊ denuo coitu multiplicari mare ac famella Cap. 2. pᵒ ꝯſtructis. ¶ Adhuc. 15. aialiū. habui amicū q fec̄ ſcorpio- ꝑinci. nes: q alios demū gn̄auerūt ſcorpiōes. Subdēs nō ōbere aliquo eſſe mō ꝙ res gn̄ata ꝑ virtutē gn̄atiuā: qn ēt poſſit aliter gn̄ari: qm̄ gn̄atio eſt in ſpēi ꝯſeruationem: ſꝫ femella circa idiuiduū extat. ¶ Teſtat̄ itidē ſe credere quedā caſtorē ſiue biuariū ſe feciſſe in riuo ioceon dicto: cum ſit pulcris. nimiꝗ a mari diſtātie: ita vt ide nō potuiſſet ad hūc ꝑuenire locū. ¶ Adhuc viſuꝫ ē caput vnius aialis vl̄ alia ꝑs ſeu ipm totū in mr̄ice alterius gn̄ari. diſtātiū ēt abiuicē mole ac geſtationis tꝑe: ceu hois ⁊ pecudis. Stelle. n. ⁊ ꝑ pāe que arietis hn̄t mōſtruoſa gn̄ari: ſimilſqꝫ piſciū: ſic oppoſite oppoſita: ceu viſuꝫ eſt alicubi lapides ſuſcipere for- Dix. Cōmētatoꝛ Cō. 46. pᵒ medium, mas partiū humanaꝝ. Qd̄ fortaſſe ſentitur tymei. 2ᵒ vt inductū dīa. 101. ¶ Cōmētatoꝛ ꝟo. 8. phy. ꝯ̄ iſtos pluribus L vadit vijs. ponēs nihil idē ſpecie caſu gn̄ari ⁊ coitu. Prio qdē qꝛ transferēs ſe ad hoiem magis aitꝙ tūc hō gn̄aret̄ ex nō ſemie hois: ſicqꝫ foret hō equoce cū eo q gn̄atᵒ ex ſemine. ¶ Aūꝗ eni mā fuerit diuerſa diuerſificabit̄ ⁊ foia. ¶ Eti. Si māe ⁊ forme nō eſſent appropriate tūc qōlibet gn̄aretur ex quolibet: forētꝗ oino materie iā ocioſe ac ſuperflue. ¶ Rurſus. ſi hō ex terra vt mus gn̄aret̄: tunc aut foret ſemꝑ aut in pluribᵒ vel paucioribᵒ. ſiqdeꝫ ꝑus ſic hō nō gn̄aret̄ ab hoie oino. ſi aūt 2ᵐ tunc hō gn̄aret̄ ab homine raro ⁊ a caſu. ſiqdē 3ᵒ: ſic eadeꝫ ſpēs ꝑducet̄ nā ⁊ caſu: cū tñ ſit oppoſitū. ¶ Palin. hoc dato tollerent̄ cōparatio ⁊ reſpectus cauſe ad effectum ſicqꝫ ceſſaret neceſſitatis na- 7ᵒ meta. cō. 31. tura. Subdit ēt ꝙ nulla ſpēs ſit a caſu: ſed iuenit̄ aliqd ſimile ei qd̄ ſit a caſu. Que aūt inueniunt̄ caſu ſunt mōſtruo- Cō. 15. ſa: nō nālia. Dixim⁹ qdē iſta ꝯ̄ negātes id manifeſtū fore per ſenſum. A. q dicit poſſibile eē hoiem gn̄ari ex terra cū eius famoſitate: vt dī ēt. 7. meta. ſꝫ ꝯueniēti²in mr̄ice. Et h̄ Dif. xv. ſermo ab hoie q dat ſe ſcie fatuus eſt valde. ¶ Ap. aūt vt M amꝑ. 3ᵒ videbit̄ dicēdoꝝ mediā hoꝝ tenuit viā. Nō enim oia poſſunt fieri caſu ſicut aialiū pfectiora: cum plura expectant in ſui ꝑductionē ⁊ eēvt viſuꝫ dīa. 36. Silr̄ ēt vt tactū quedā ſemidiminuta ⁊ iꝑfecta ſiliumqꝫ primum vt piſces: mures ⁊ talia pn̄t vigore ſtellaꝝ ex mā putrefactibili ꝑduci: taliter vt vterqꝫ reꝝ dicat pro pte. Quid aūt ex dicēdis peramplius apparebit. ¶ Quis enim fortaſſis diceret ꝙ vtraqꝫ ſunt ſpē logica eadē: nō autē nālī: cū ille ꝯſideret intētiones quaſdā cōlores. Js autē res propriores: ita vt ſint eadē ſpecie: equocatiōe tertia que vix fore videtur: nō aūt prima aut ſcḋa. Sed hic magis reſpōdeo ad hominem.

Propter tertiū ꝟo ſciēdū ꝙ aialia qdā gn̄ata ex putrefactōe moꝝ eiuſdē extant ſpēi: quedā ꝟo ꝯ̄ter tranſmutatione interueniente media. Nā quedā ſunt quoꝝ gn̄atio eſt perfecta ſicut ea in quoꝝ gnōne agens aduenit particulare: aliꝗ ꝟo iꝑfecta N nō aliter q̄ȝ ex putrefactione ꝑducta: neqꝫ vnq̄ȝ gn̄antia: vt anguille. hyſtoriaꝝ libris: lūbrici terreſtres ⁊ hᵒ. qdaꝫ ꝟo 6. ca. 16. ⁊ lib. 5ᵒ. ca. 11. pᵒ ꝑn. media. Et hoꝝ nōnulla moꝝ ꝑducta caſu extāt eadē ſpē cū his que coitu: vt mures ⁊ ſerpētes: qdā ꝟo nūq̄ȝ efficiunt̄ eadē ſpecie cū ꝑducētibus: ceu lendines a pediculis ꝑducte. Quedā ꝟo ſunt media fere in ſpēm ꝑducētis trāſmutatione redeūtia: ſicut rane: ꝑducūt eni oua: ex qbᵒ ſiūt ꝑmitus ranūculi oblōgi cū capite grādiori ⁊ cauda ſubtili ad modū marſonū piſciculoꝝ. qd̄ ⁊ vermes oſtēdūt ſerici. vñ hyſto. 5ᵒ. Fiūt qdē vocate pſiche. i. papiliones ex cāpis. i. ca. 19. cīrca medium. rugis i raffano ⁊ caule ſtātibᵒ: qꝛ ꝑmitus ſunt minores milio: deīceps parui ſiūt vermes creſcētes: deide in tribᵒ diebus pue cāpe: deinde augmētate latitant ⁊ ꝑmutāt formā ⁊ vocant̄ kiriſalides: q̄ȝ durā hn̄tes tunicā tacte: ſiūt aūt vt araneales ⁊ folliculi figura: tꝑe ꝟo multo īterueniēte circūrūpit̄ tunica ⁊ euolāt aialia pſiche dicta. Sic igit̄ appet qūo per multa itermedia paulatiꝫ ex his q̄ minores milio rugalibᵒ ſiūt pſiche eadē: ſeu papiliones. ¶ Propter huiᵒ O qdē veritatis idagationē ꝑnitᵒ tāgant̄ q̄tuoꝛ cāe ſic alioꝝ pluriū aialis gn̄ari caſu vl̄ eſ cū calo elītari putreſcibili ⁊ celeſti forᵃ ſiue imagine ex. 48. ſtellis qn̄ particulari: mām gnōnis talis determināte: vt ſerpēs: ſcorpio: vl̄ que hᵒ: qd̄ dīa expoſitū ſufficienter 101. Cōſequēter aūt ꝟitas ſubiūgatur. ¶ Dico igit̄ ꝙ genita ꝑpagatione ⁊ caſu ſiue moꝝ aut tādē ꝯ̄tracta: eiuſdē ſūt ſpēi ēt entis: qd̄ oſidit̄: qꝛ meta. 7ᵒ. Jn factis qdē a nā. qdā nāꝗ ⁊ illic eadem ⁊ ex ſꝑmate Cō. 23. ſiūt ⁊ ſine ſꝑmate: h̄ aūt idētitas aut erit nūalis aut gn̄alis aut ſpālis. nō pᵃ: qꝛ illa ſunt nūo eadē: q̄ȝ mā vna q̄ȝtitate determiata dīa 3ᵃ. nō 2ᵃ: qꝛ qn̄ ſic ſermo inartificialis oino: cū oē pricipās ſenſu ſit aial. ſpālis igit̄ erit idētitas. Et iō Ap. vī h̄ ſermone opinionē euellere vtroꝝqꝫ. Aui. qdem qn̄ dixit qdā ponentis vt viſuꝫ: q̄cūꝗ ſiūt coitu caſu poſſe ꝑduci. Auer. ꝟo qn̄ ſubiūxit eadē volētis nullatenᵒ: ſicut oſtēſuꝫ caſualia ⁊ ꝑpagabilia ſpē vnitari. ¶ Eti. pbl. q̄rit pble. 96. 10. ꝑ qd hᵒ qdē ſiūt aialiū nō ſoluꝫ ex ſeinuicē: ſꝫ a caſu. P alia qdem ex ſeinuicē ſolū: vt hō ⁊ equus: ſic itaꝗ ſentit q̄dā fieri a caſu ſolū: alia copula tñ: nōnulla ꝟo vtroqꝫ mō. ¶ Adhuc qn̄ cauſe aderūt ſufficiētes idētitatis ſpēi: hᵒ qꝫ erūt ſpecie eadē: ſꝫ talia reperiunt̄ i gn̄atis ſponte cū his q̄ coitu: qꝛ in illis eſt calm̄ elītale ꝑparās mām: nō eni ē putrefactibile oino: dīa. 101. ſilr̄ ⁊ celeſte illuminatiuū viuificū: aiatiuū: in eē ꝯtētiuum: ⁊ vis forme determiate vehemēs in ꝑducēdo. Ad qd̄ nō paꝝ opat̄ locus cū ſic eſt opet̄ pble. 12. ita nā. pbl. 10. vt loca oſtēdum cala tēperate: in qbᵒ gn̄ata nō raro ſponte pfectiora q̄ȝ cōbinatiōe ꝑducta in locis his oppoſitis: vt oſtēdūt q̄ vtroꝝqꝫ oia cū illoꝝ multitudine ad ꝑpagata: ceu in his que aie ſunt: qdā hoium ꝑſe potentes intelligētie ꝯiūgi agēti: terminoſqꝫ iuenire medios demōſtratiuos ⁊ oīa q̄ſita ſui igenij ſubtilitate: vt de hip. ꝑ 3ᵒ tech. ca. pbl. 7. 10. fert hal. qs ēt alij cū toto doctore queꝫ hn̄t inſtruendo ⁊ Cap. 7. ꝟ ſuo fine. dearticulādo nūq̄ȝ vel vix valēt ſuſcipere. A. 5. de aia. Potentie nāꝗ cōditionate circūſtātijs diuerſificant̄ nō parū Q nūc ⁊ prius. ¶ Amp. quoꝝ eſt eadē cōpoſitio figura ⁊ ꝯtractio ſunt eiuſdē ſpēi: nā cōpoſitio cū ſequat̄ cōplōnē differētia. 61. arguit illā: hec ꝟo eadē formā vel aiam: cū ſit ꝑ prius illius inſtr̄m. dīa. 13. ea ꝟo vt oſtēſuꝫ ſpēꝫ cauſat. Similr̄ Cōm. 2. ce. ⁊ mun. probat ꝙ ſi vna ſtella eſt rotūda ⁊ Cōm. 59. in fine. alia: ⁊ ideo q̄ ſunt eiuſdē figure ꝯcluſit eiuſdeꝫ fore ſpēi: inquiēs iā declaratū eē ꝙ figura eſt ex rebᵒ eēntialibᵒ in corporibᵒ celeſtibᵒ: qꝛ ſunt aiata: ſicut eni vna ſtella eſt rotunda: ⁊ alieꝗ ſunt eiuſdē ſpeciei. Eodeꝫ vtiqꝫ mō erit in his vtriſqꝫ figuratis cōpoſitio ⁊ ꝯtractio oino eadē. Et firmatur: qꝛ 1ᵃ ⁊ 3ᵃ ciᵒ figure ſunt ex q̄litatibᵒ aſſociatis formis ſub- Cō. 67. ⁊ ſuo fine. ſtātialibᵒ pfectis: arguūt igit̄ ipſas. ¶ Palin. Quoꝝ finis ⁊ actᵒ ſunt idē ⁊ ipſa: cū omnia ordinent̄ in finē: ⁊ actio ducat nos in formā ceu trāſmutatio i mām. dīa. 13. ſꝫ hi oino

A idē apparent: ſunt itaqꝫ ſpē eadē ſponte genita ⁊ copula.

Propter quartū ꝺo. ad pͥmū dōm vt app a/
ruit: ꝙ lꝫ ſit alterꝫ genus
ꝑ. ꝯñter tñ reddit idem ſpecie: tranſmutatione ſupueniente
plurima ⁊ tēpore. ℭ Aut dōm verificari h̄ in gbuſdā im/
perfectioꝛib⁹ vt enthomis: ſubdit .n. talia .n. ſunt enthomo/
rū quedā. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ genus ſumit improprie pro
manerie ⁊ mō gñōnis diuerſificate accidente aliquali: ceu
Parthi ſic diuerſificant ⁊ Indi. vñ ꝓhemio meta. hoīum — *Circa pͥn. capitum.*
genus arte ⁊ rōnibus viuit. ℭ Aut dōm eē plura murium
genera coꝝ nomē extēdēdo: nā qdā ſunt pui fului in arbo/
rib⁹ habitātes magis ſic̄ nechelle dicte: alij ſub terra vt tal/
pe. quidā ſub aqs in ripis cū lōgioꝛi muſida pātagani ap/
pellati: nōnulli q̄ꝫ magni Pharaonis dicti cū pilis magnis
aſperis: ⁊ alij ēt habitāt in domib⁹: alteriqꝫ in agris: quoꝝ
aliq vident iter ſe foꝛe ſpēi eiuſdeꝫ athome: reliq ꝺo diffe/
rētes. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ ſmo Ariſ. nō ꝟificat in oīb⁹ ꝙ
B nō poſſint gñare: ſꝫ in gbuſdā vt tactū de enthomis impfe/
ctioꝛib⁹. ℭ Ad aliō dōm: ꝙ lꝫ mā videat diuerſa ente: vir/
tutē reddunt eadē: pp q̄ opant in ipſa vt oſtenſum: neceſſi/
tas ēt foꝛme nō ſumēda eſt a mā oīno: veꝝ magis a fine: cū
reliqs cārū nec̄itatē iponat: eſt nāqꝫ cā cāruꝫ. ℭ Ad aliud
qd dōm viſuꝫ. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ lꝫ celū ſit icoꝛruptibile
ſm ſubam: coꝛrūpit tñ cōtinue ſm ſitū: motū ⁊ lumē: qbus
hec hꝫ cāre. ſiſr pp ipotētiā māie nō potentia plene ſuſcipe:
ob eni diſtare a cōmodo diuino h̄ iſima ſunt iſirma ⁊ plena
multi turbinis. Ariſ. de mūdo. ℭ Rōnē autē ex cōmēto ſu/
ſceptā in pte ꝯ̃riā nō ꝯcederet. A. ſic Cōmētatoꝛ teſtat. pu/
tauit nāqꝫ Auicēna celeſtia gñe idē eē ⁊ ſpē diuerſa: pp di/
uerſitatē pͥiū motuū ſuoꝝ ⁊ diffoꝛmitatē vt tactū cētroꝛū.
Ad hoc ēt facit diuerſus coꝝ act⁹: cū q̄dā ſint cal'a effecti/
ue: alia frida: ⁊ ſic. ⁊ humi. q̄dā maſculina ⁊ alia feminina.
ℭ Cōmē. aūt id tollit. d. ſtellas in rei veritate nō agē frigi/ — *P celeſt. quis ſi ne*
ditatē: ſꝫ caloꝛes ſit'es vnicuiqꝫ elñtoꝝ: qd̄ manifeſtū eſt in
luna in aliqb⁹ opantib⁹ manifeſte. ℭ Sed dōm veri⁹ ꝙ lꝫ
C nō ſint foꝛmalr talia: ſunt tñ effectiue hōāꝫ tñ vlr motu ⁊ lu/
ce caliditatē iducūt oia. Debet ēt fieri cōparatio act⁹ fridi: ca/
lidi vel alteri⁹ ad tēperatū iter eltra: q̄lis aer: vl' magis ad
miſtū ſpatiue: vt coꝛpus humanū. ℭ Adhuc aq̄ nō eēt ſu/
me frida cū terra ꝯñrtaut caliditas aliquoꝝ eēt vt frigidi/
tas hoꝝ. Et firmat: q: ſubē apparēt eoꝝ oīno diuerſe: vt lu/
ne ad plura. vñ 3° de ge. aīaliū. Luna vī cōicās q̄rte ſubie — *Ca. ic. ai. medium.*
puta terre. Siſr ēt ſunt in ꝯtinua: nō aūt vt aīalia pꝛibus in
adinuicē ꝯtinuata. vñ foꝛtaſſis melius ē dicere ſupioꝛa ge/
nere ꝯuenire: ſpecieqꝫ differre: ⁊ maxime q̄ in diuerſis ſunt
ſpheris. Que aūt i vna eadē ceu q̄ in .8. oia. Mouebat ꝺo
in id vt tactuꝫ cōmē. q: oia ſupioꝛa ſunt figure vnius: puta
rotūde. Sꝫ eo foꝛte volet ēt aliis rotūdis aduerſaꝫ idētita/
tē ſpecificā huic adaptare. Tū ēt q: ſi eſſent gñe eadem: vt
ſubdit ⁊ plura ſpecie cōpoſita foꝛent ex mā ⁊ foꝛ^a diuerſa.
⁊ ſi ita eēnt gñabilia ⁊ coꝛruptibilia. eēnt ḡ ab aliquo. igit
eſſent illic coꝛpoꝛa ꝓoꝛa eis: qd̄ impoſſe oē. Qd̄ ēt aliqs ipe
D dicet duo coꝛpoꝛa celeſtia mām hēalꝫ aliā ⁊ alterā q̄ꝫ hanc
ſubtā trāſmutationi: cū dicat ꝑ ce. ⁊ mū. celū eſſe qddā ſin/ — *T. c. q.*
gulariū ⁊ coꝝ que ex mā: qd̄ verificat in celo tripl'r dicto.
etiā celū totū appellādo vniuerſum. 8° quoqꝫ meta. diſtin/ — *T. c. h.*
guit duplex mā: itellectualis. vꝫ. ⁊ ſenſibilis. vñ Ariſ. Mul/
totiens ingt celeſtia nō hēe mām aut equoce hincide dici.
Octauo ꝺo is ait meta. in ſcia declaratū nāli eē ꝙ celū ha/ — *Cō. 4. l. h.*
bet māꝫ localē ſiue ad vbi: ⁊ tñ nō hꝫ māꝫ gñabilē ⁊ coꝛru/
ptibilē. ⁊ iō videmus ꝙ celū nō cōponitur ex mā que eſt in
po^a: ⁊ foꝛ^a q̄ eſt in actu: qd̄ dictū eſt certuꝫ diſtōne verifica/
rū. De q̄ ⁊ .8. Ariſ. meta. in nālib⁹ ſempiternis aut ſbijs alia — *T. c. n.*
rō. Foꝛſan .n. q̄dā nō hñt mām aut nō talē: ſꝫ ſolū ſm locuꝫ
mobilē. ⁊ .12. eiuſdē. oia hñt mām q̄cūqꝫ trāſmutant: ſed ⁊ — *T. c. n.*
alia ⁊ ſempiternoꝝ q̄cūqꝫ nō gñabilia: mobilia ꝺo latione
veꝝ nō gñabilē hñt: ſꝫ vñ quo. veritas nāqꝫ eſt ꝙ vna ē mā

dium ꝯſiderata in ſe ꝑ ꝓuationē ois foꝛme: ſꝫ diuerſificatur — E
rōne. Sint igit in hac mā hec icidēter ꝯſecutione ſmonis
dicta: cū ēt ꝯſiderationē non ꝓpꝛius huius operis ꝓcēdat:
de qbus traditū ſufficiēter in expōnibus pꝛoble. parte. 10. — *pꝛoble. hh.*

Cauſa eius qd̄ dcm̄ eſt in venis aliqd
eē virtutis ſanguinis gñā/
tiue dubitat an digeſtio cōis fiat in venis. Et
vī ꝙ ſic p Gal. in pleriſqꝫ locis exprimētē 3^am
diſtōnē fieri i venis. ℭ Eti. d re. ſa. Audire opꝫ
digeſtiuā ꝟtutē nō eā q̄ in vētre: ſolū aūt venis vel ſꝫ epar: — *Colli. li. 4. in fine.*
ſed ⁊ ſm vnāquāqꝫ pticulā. Et. A. aſſerētē in eis pfici 3^am — *p^a pͥn do ctri. 4. ca. ſcdo.*
digōnē. 4^am ꝺo i ſingulis mēbꝛis. Et fulcit: q: ꝑ pnoſtico.
Oſtēdi in libꝛo de ſpmate ꝙ ſan. vī multotiens in venis: ex
qbus nutrit hō: āñcedere ⁊ recipe aliquā inmutationem ad — *Cō. vi. p^o pari.*
gñōneꝫ ſpmatis: h aūt digōne pficit. ℭ Adhuc de ſomno — *P^o pͥn^a.*
⁊ vigi. deforis igrediente alimento iſuſceptiua loca ſit eua/
poratio ad venas. ibi ꝺo ꝑmutatū i ſanguine ꝟtit ⁊ vadit
ad pͥmū: puta coꝛ. hec aūt ꝯuerſio non ſit niſi per digōnem.
ℭ Rurſus. Cuius eſt ſupfluitas cōis: ci⁹ eſt ⁊ iuuamentuꝫ — F
cōe: ſꝫ talis ē q̄ venaꝝ. vñ d accñti 6°. Digōnis ſupfluitas ve/ — *Cap. 1.*
naꝝ eſt triplex: quaꝝ vna chole rubee feces. 2ª cholere ni/ — *Aliā ac^m.*
gre. 3^a ꝺo eſt aqitas. ⁊ ꝑ di de re. ſa. arteriaꝝ ⁊ venaꝝ ſup/
fluitas eſt q̄le ſerū in coagulo lacte. ℭ Amp. digō eſt q̄daꝫ
pfectio cū ſit cōpletio a ꝓpꝛio ⁊ nāli caloꝛe. diia. 50. ſꝫ h da/
tur in venis: q: loc⁹ ſan. ſunt vene: de ſomno ⁊ vigi. Locus — *P^o pͥn^a*
aūt hꝫ ꝟtuteꝫ ſaluatiuā: appens 4° phy. vī eni pͥn^m eſſe gñā/ — *Co ſi. te. cō. 4. c. 3°.*
tionis: ceu pī Poꝛphyri⁹. vñ quātū nā dat de foꝛ^a ⁊ d loco — *Colli. 1. c. 25.*
ꝯñte illā. 4° ce. ⁊ mū. ℭ Itideꝫ. qd̄ pōt plus poterit ⁊ mi/
nus: ſꝫ vene pñt ſanguinem gñare: qd̄ plus vī q̄ꝫ ſimplr di/
gerere. hoc eni īmutare: illud ꝺo iſoꝛmare. vñ dcm̄ fuit in
venis venientib⁹ ad ſtōchū: ⁊ reliq. Oriunt etiā a coꝛde in
quo digōnis ſolū eſt radix ⁊ pfectio ceu ⁊ alioꝝ actuū. diia
38. ℭ Eti. q̄ꝫ maxie ſtā trāſit p venas cū ſanguie: vt ſuppleat
illi⁹ defectū qñ membꝛa careant alimento. Eſt nāqꝫ ſemidi/
geſtū aliquod nutrimentū. Id aūt opoꝛtet perfici digeſtio/ — G
ne qd̄ non videtur niſi venarum cum non reuertatur dein/
ceps in epar. Cōmunis itaqꝫ digeſtio erit in venis.

In oppoſitū cōit ſūt medici ⁊ Auer. ꝓpꝛie tres — *2° colli. c. 9. i fine.*
tñ ponentes digōnes ventris ſ. epa/ — *2° rechaſ tra. d ven. tre cō. 30. ꝯſus fine.*
tis ⁊ mēbꝛoꝝ. ℭ Amp. vni⁹ mēbꝛi vnic⁹ eſt act⁹ Haly. cer/ — *Cap. 9.*
tus ſaltē ⁊ ꝓncipalis vti h expetit cū pcedat ab eē qd̄ ē vnū
cū p vnā foꝛmā cuiuſqꝫ: ſed venaruꝫ actus eſt ſeruire epati
deferendo. vnde de partibus 3°. Eius qd̄ in coꝛpus diſtri/
buitur totū vene cauſa. ℭ Rurſus. Digeſtio ⁊ maxie cōis
ſit per caſm ⁊ humidū: ſed vene frigide ſunt ⁊ ſicce: cuꝫ ſint
neruoſe. Igitur vene digōnem non operabuntur cōem.

Propter pꝛimū qdem ſciēdū ꝙ qd ſit vena/
quidue digeſtio: ⁊ quot di/
cat modis diūiꝫs oſtēſum eſt. 47. ⁊. 50. Eſt aūt digō cōis
que oꝛdinat ꝓncipalr in finē ꝓpꝛij digerētis. ꝯñr ꝺo in ois
partis alitionē. qualis que vētris ⁊ epatis: he nāqꝫ ptes la/
boꝛāt pro ūi coꝛpoꝛe lꝫ directiue tñ pp ſeipſas: vt de moꝛi/ — H
bus appet liqdis: ꝓpꝛia qdē eſt quā vnaqueqꝫ hꝫ particu/ — *Cap. 3. in fine.*
la: in quā ſiqdē oꝛdinant cōes aut imediatiue: vt q̄ epatis
vel mediate ſic̄ illa q̄ vētris: ſole aūt he ſufficiūt in aialibus
pfectioꝛib⁹ ēt trāſmutare alimētum in ptes: neqꝫ abſqꝫ vna
eaꝝ valet pfici: vt oſtēdūt paſſiōes hydꝛopicales maxime:
vna enim digeſtionum aliam coꝛrigere non valet.

Propter ſcdm qdē ſciēdū. A. ſenſiſſe quatuoꝛ
foꝛe digōnes etiā cōes. iquiēs
pꝛimo ꝑ^a. Debes ſcire ꝙ ſanguis ⁊ qd̄ cū eo labit tertiam — *Doc. 4°. ca. 1. diuo finem.*
hꝫ digōnē in venis: ⁊ qñ in mebꝛa diuidit ⁊ vnūqdq̄ꝫ reci/
pit ſuum nutrimentū hꝫ quartā. ℭ Sꝫ huic ꝯ̃riuꝫ ſentitur — *Ca. 14. in fine.*
3° coll'ꝫ aperte. ita mihi melius videtur vt non ponatur 3^a
in venis digeſtio ſicut poſuit hō queꝫ tu ſcis: eo ꝙ ſanguis
in eis nō trāſit ad aliā foꝛmā: ſicut ſit in vētre: epate ⁊ aliis
mēbꝛis. Gal. ꝺo ſcdam digeſtionē in locis q̄ꝫ multis aſcri/

I bit epati:veꝝ in qbuſdã ſonat venis attribuere ipſam tñ. Quid aũt de his monſtrabitur ꝯſequenter ex dicendis.

Propter tertiũ qdẽ oſtendendũ ſpũs ꝙ nulla digeſtio põt ſimplr̃ i venis ⁊ de ſe cõis perfici. Scḋo aũt qualr̃ ſit audiẽdus ſermo Ga. oſtẽdet̃:⁊ ex hoc actus venaꝝ appebit in ampli⁹. ℭ Propter p̃mum huius ſciẽdũ ꝙ digeſtio cõis 2ª fit in epate:vt ſentiũt medici oẽs ⁊ non in venis directe. vñ partium 3°. (Cap.7.in medio.) Epar eſt digõnis gr̃a. Qḋ oſtẽdit̃:qm̃ ad digõnẽ ⁊ p̃cipue cõem.5.aut.6.videnẗ expeti. Unũ qdẽ vt adſit organũ digeſtiuũ concauitatem hñs:in quo cõprehendat̃ ⁊ qeſcat digerendũ:digeſtio eni pficit̃ quiete.dĩa.61. Cui etiã ṽtus ſit inata q̃litatib⁹ vtens amplius: caliditate ⁊ humiditate:ac oĩm determinatũ in eo qḋ operet̃ qḋ ⁊ eſſentialr̃ ſm̃ medicũ ipſa trãſſormat̃. Et ſupfluitas determiate imutatiõe extet hui⁹. Cũ h̃ etiã ſm̃ p̃tes nutriat̃ imediatius eo qḋ digeſtum in ipſo:ceu hec venter h̃z. Cõcauũ nãq; eſt organũ in

K quo quieſcẽs alimẽtũ:vt obiectum determinatum virtute quidẽ ſibi indita ⁊ coadiuuãtib⁹ nõ paucis:vt tactũ digeritur ac eſſentialr̃ trãſmutatur. Sentiunt ẽt oẽs ex puriori parte chili digõne ipſius facti:tunicã eius intrinſecã ſaltẽ nutriri.dĩa.53.h̃z etiã ſuperfluitatẽ que p inteſtinoꝝ egredit̃ viã. ℭ Que etiã reperiunt̃ in digõne mẽbroꝝ 3ª. ſunt eni illic p̃tes cõcauitates hñtes ⁊ poros in qb⁹ qeſcens alimẽtũ:iã elaboratũ digõne duplici:demũ ipſaꝝ virtute rubeũ preexiſtens in albedinẽ ptranſit tranſmutatum vt ſile corpori reddat̃:habetq; ſupflua vt cerebri mucoſa:ſputa:ſudorẽ:ſorditiem:pilũ:vnguem: ⁊ occultam a medicis abſq; noĩe dictã trãſpirationem. Ex eo aũt qḋ ſic digeritur cõfitentur oẽs corpus imediatius nutriri. ℭ Que vtiq; nõ minus eſt in epate repire. Jp̃m nãq; eſt organum cõcauitates hñs ⁊ ſciſſuras in quo chilus reſidẽs:velut oĩm diſtinctũ:meſeraicis delatũ ṽtute ipſi⁹:ſubſtãtia ⁊ colore in ſanguinẽ realiter trãſmutatũ ꝯuertit̃. Subſtãtia eni epatis eſt

L (Cap.3.circa princi.) ꝓpinqua nãe ſanguinis:de iuuamẽtis 5° vnde p̃dictuẽ eſt: epar creatũ eſt rubeũ:vt ſanguinis eẽt ꝯueniens gnõni:velut mãme ⁊ teſtes albi ꝓducti ſunt:vt ſperma ⁊ lac ꝑcreat̃ vt talia:h̃z ẽt ſicut tactũ ſupfluitatẽ triplicẽ:vt cholã ⁊ melanã ⁊ aquoſum vrine:nutrit̃ ⁊ ſanguie. Jn hoc eniz facere oĩ opationẽ.p̃ p̃ª:de quo tactũ dĩa.33. ℭ Jn venis ẽt (Doct.4.cap.2.p° principiũ.) nulla vel pauciſſima reperiunt̃ iſtoꝝ:nõ.n.l; habeãt cõcauitatẽ in ea ꝯtẽtũ quietat̃:ſed potius in delationem pducitur:ita eni dicte ſunt epati ſuire:neq; virt⁹ eis ineſt trãſmutandi:qḋ ſuba ipſaꝝ ⁊ cõplexio denotant. Haud aliud habet obiectũ q̃ʒ epatis digõ:ſanguinẽ.vʒ. Neq; ipſum eſſentialr̃ trãſſormãt:imo ſub nã cõtinue magis in eis remanet (Ca.10.de ſas ſang.) ſanguinis.vñ alimẽtoꝝ 3°. Digeſtio q̃ in epate ⁊ venis ſanguificatio. Neq; adhuc nutriunt̃ corveꝝ magis hũiditate dealbata:cũ ſint p̃tes ſpermatice. Haud ẽt aliq̃ venarũ digeſtionis ſupfluitas aſſignat̃ ipſaꝝ:ita ꝙ. A. ꝑitẽs tertiã (p² p̃mi doctri.4.ca.p.diuiſi.) digõnẽ cõem in venis nõ eidẽ ſupfluitatem appropriauit: ſed ꝯfundit cũ ea que digõnis tertie vel q̃rte apud ip̃m inquiens. Duarũ digõnũ ſuperfluitates remanẽtiũ per reſo

M lutionẽ ⁊ reliqua. ℭ Amplius vnũqḋq; qḋ generat aliqd ĩgnõne:ſaltẽ vt h̃ vniuoca ꝯſile gñato exiſtit:p̃ncipalia eniʒ ꝯſtant̃ oĩs ⁊ eʒ. Epar aũt ꝓportionat̃ ſanguini:cum ſit ſan.ꝯgelatus:gñatũ ex ſanguine mẽſtruo:theorice 3° dictũ (Cib.34.p° me^m.⁊ tr° 4° ca° 2° p° me^m) aũt eſt colorẽ ru.hñs q̃lis q ſanguis. Quãtitas ẽt ipſius q̃ʒ grãdis ⁊ organiʒatio mirabilis id oſtẽdit:quoꝝ fere nulliũ inexiſtit vene. Nõ itaq; in venis cõis ſit digõ:ſʒ in epate h̃ tm̃. ℭ Propter 2^m hui⁹ ſciẽdũ:ꝙ vene ſunt duplices. q̃dã eni ſũt cadẽtes in epatis ꝯſtructionẽ: alie ṽo ex ip̃m. Que aũt p̃me ſubtiliores extãt q̃ʒ ſcḋe reliq̃:vt ṽtus epatis ei qḋ digerit̃ imediati⁹ poſſʒ occurret̃.vñ iuuamẽtoꝝ 5°. Corp⁹ (Cap.3.in medio.) epatis p̃^m iſtoꝝ gñantiũ ſanguinẽ:q̃to magis cib⁹ fuerit ꝓpiqu⁹ citãto veloci⁹ i ſuã alterabit nãm:ac meli⁹ recipe faciet ſang. ſpẽʒ:⁊ iḋ tele venaꝝ in epate ſunt tenuiores reliq̃s venaꝝ reſidui corporis:⁊ qr iſte continẽt qḋ digerit̃ imediate i ſeipſis epatis vigore:velut lebes pulmẽtũ decoquẽdũ:ſʒ act⁹ decoctiõis attribuit̃ nõ igni vere ꝯcoquẽti:ſʒ lebeti multotiẽs. Jtaq; ⁊ digõ plerũq; nõ epati p̃ncipali organo:ſed inſtr̃o ꝯtẽtiuo. Jlle aũt vene q̃ ex epatis exiſtunt ſubam magis ſunt ab huius actu remote:relatq; habẽt:rũt groſſiores:qr ſunt remote a ſuba gñante ſanguinẽ. Jn virtute tm̃ epatis ſentit̃ oib⁹ venis ineẽ aliquã ṽtutẽ ſan.gñatiuã vt ꝑactũ ineẽ:⁊ maxie iſtaꝝ meſeraicis.vñ 3°.14. Epar (Cap.1.Trac.1.in prin.) eſt mẽbrũ qḋ gñat ſanguinẽ:q̃ʒuis meſeraice ꝯuertãt quãdoq; chilũ ad ſanguinẽ ꝯuerſione aliq̃: pp id qḋ in eis ẽ de virtute epatis. Sic igit̃ meſeraice viir ꝑparare digõnẽ epatis:ceu maſticatio facta in ore habilitat ⁊ diſponit ad ventris digõnẽ.de p̃rib⁹ 3°. Diuiſio.n.alimẽti in modica facilẽ exhibet calo opõnẽ:ceu ⁊ vaſa ſp̃matis ſm̃ Ap. dcã in (Cap.3.in medio.) uoluta coopant̃ ad digõnẽ teſtiũ ſm̃ alios.dĩa.35. Uene

O itaq; delatrices reliq̃ ſanguinẽ in p̃tes magis diſponẽt ad digõnẽ tertiã:q̃ʒ aliqd ſupaddãt ſcḋe:⁊ maxie ṽſus cutem ipſaꝝ extremã. Qḋ forraſſe ſentit. A. tertiã digõnẽ ẽt cõeʒ ponẽs in eis. Qḋ eni digerit̃ in his p̃riʒ obtinet formã humoris ⁊ ſm̃ aliqd hũiditatis:cũ ſit in via. Qḋ idicat febris ethica ⁊ putrida ſm̃ tale q̃nq; facta. dĩa.93. Uel forraſſis A. mouet id qḋ cũ ſanguie labit̃ p venas:vt tactũ:puta ſla qḋ loco ſanguis in ip̃ʒ ꝯuerſuʒ ſtare ponit̃:qḋ qdẽ vĩ oportere nõ alibi q̃ʒ in ipſis ad eũ ꝯuerti. Sʒ dicã id vt ṽtute cõtigere epatis ⁊ nõ venaꝝ. Aut tertiã hãc forte põit digõnẽ cõem modũ obſeruãs ſuũ:tpore aliorum ſemper ampliare ſermones cum eorum recitatione diſtorta. Sic igit digeſtio ſolũ ſit in epate principaliter ⁊ ipſius gratia in venis: per ſe autem efficienter nullatenus.

Propter quartũ ṽo.ad p̃^m Ga. ⁊ A. viſum quid dõm. ℭ Ad aliud ṽo dõm Gal̃.ꝙ illic idẽ ꝯ Theutonẽ loqtur:vñ vt ipſi cõcludat ſuſcipit mixtũ digõnũ: q̃lrcũq; fuerit opinatũ cũ ſemp

P in ip̃m cat̃. Eteni cũ ſit debilis cõpaginis ceu ſan.coagulatus ſit ſuba ⁊ colore ſanguinẽ tingit ẽt:ac ſi aliqd ei⁹ adniteret̃ ei:ceu ſpongia q̃ſi tinctura iĩcit p ipſaʒ liquorẽ tranſeũtẽ:cũ h̃ ꝙ in epate ṽtus eſt imutatiua ⁊ ſanguifica. Qḋ aũt tale nõ potuit in ſe liquorẽ cõtinere ſubtilẽ: ⁊ iḋ in ipſo fuerũt venule ſubtiliſſime plures diſpſite:vt ꝯtact⁹ iteruẽniret imediat⁹ iferẽ:i qbus ꝯtineret̃ chilus. Nã.n.h̃ velut in alnis igenlata exceſſiuʒ coequnt. ℭ Ad ꝯfirmationẽ dõʒ ꝙ illa ẽ ſeries trãſlatiõis arabice:q̃ vlr nõ raro diſtorta reperit̃ ⁊ mẽdoſa:qḋ ⁊ ſic imediate a greco deduxi. Oſtendi aũt in his q̃ de ſp̃mate ꝙ in tunicis vaſoꝝ a qbuſ nutriunt̃ teſtes multotiẽs appet trãſmutatus iã ſan. ad ſp̃matis generationẽ:neq;.n.ipſas vaſoꝝ tunicas ab alio aliquo ꝯuenĩẽs eſt nutriri. Appet itaq; ex hac ſerie ꝙ nõ ſiat in venis: de qbus ſermo:digeſtio:verũ de 3ª q̃ mẽbroꝝ: vñ teſticuli nutriunt̃. ℭ Ad aliud dõm:ꝙ aquoſitas vrinalis ẽ ſupfluitas digeſtionis venaꝝ:ꝑut ſunt in epate:ṽtuteq; ipſius:vt expoſitũ facta:q̃ interdũ digõ venaꝝ dĩ:vrina enim cũ ceteris hu.in epate gñat̃. ℭ Ad aliud dõm:ꝙ locus h̃ʒ ṽtuteʒ

Q ſaluatiuã ⁊ eẽ datiuaʒ:nõ ſic a ſe mãliter vt eſt ex̃ma ſupficies cõtinẽtis: verũ formalr̃ magis qḋ recipit ab orbe ſm̃ talẽ aſpectũ vel ꝓportionẽ aut alterũ: ita ⁊ vene lʒ ſanguificanduʒ collocent mãliter:formaliter tñ ⁊ virtute relocat̃ ab epate. ℭ Ad aliud dõm:ꝙ illud qḋ ineẽ venis vĩ de ꝑmutatione verſus ſanguinẽ:nõ eſt ipſarũ ꝓpriũ ẽt meſeraicarum:verũ eis vt viſum ab epate accõmodatũ: vbi auteʒ vnũ pp alterũ vtrobiq; vnũ.nã nãq; ipſarũ ẽ deferre ꝓpria ſunt enim vt riuuli q̃dã. de p̃ribus 3° ſubintulit ẽt aliquid: diminutiõis.vʒ.notã. ℭ Dõm ẽt ꝙ lʒ vene oriant̃ a corde: in quo p̃n̄ digõ pficit̃ ſanguinis ⁊ ſpũs: nõ tñ in eis digeſtio efficit̃:ſʒ potius delatio vt inductũ ab Ap. ℭ Ad aliḋ etiã qd dõm appuit:ſi.n.vene trãſducũt ſla in ſanguinẽ aliqualiter id ex virtute ꝯtingit epatis ⁊ non venarum.

A

QUoniã dictũ eſt antea ꝙ pl'm inuenitum in ſtomacho: aut gñatũ ex humorib⁹ in ipſo ẽ flegma: qḋ tãdẽ vlteriori digõne in ſanguinẽ põt cõuerti. heſitaꝛ an digõ ſubſequẽs ꝑcedẽtẽ valeat corrigẽ. Et vı̃ ꝙ hic ẽt ſic. Rurſus. Sicut ſe hꝫ mẽbrũ ad mẽbrũ: taliter ſe hẽbit act⁹ ad actũ: cũ ex eiſdẽ ꝑcedat: ſꝫ mẽbrũ vnũ põt aliud corrigẽ ⁊ ꝯtẽperare: vt cerebrũ cor poſitum in eius opp^m. diffa. 25. ℭ Adhuc ſi epar mẽbrũ debile cordis reſpectu. 7. ḋ inge. põt cõtraopari ei calitatẽ illius remittẽdo: multo amplius epar forte reſol'onẽ vẽtris ei⁹ actui: puta digõni poterit obſtare: ipamq́ꝫ ꝑfecti⁹ deducere vt canon firmat dialecticus. Jllud aũt valet i techni. ℭ Et fulciꝛ. q: epar cal'm ⁊ hũidũ nã: quo digõ ꝑficiꝛ oĩs: ita vt digõ vẽtris lapſi nãl'r in frigiditatẽ ⁊ ſiccitatem cõtẽpereꝛ ac roboreꝛ idc. ℭ Palin. qñ plura ordinanꝛ i aliquẽ actũ: fortiora pñt emẽdare ac ſupplere debilioꝝ defectũ. Sic ãt pñt ſe hñe epar ⁊ mẽbra digeſtiõis ad vẽtrẽ: cũ vnũ fuerit amplius vtcũq́ꝫ lapſum ad friditatẽ ⁊ ſiccitatẽ: reliquũ vͦo ad calitatẽ ⁊ humiditateꝫ. ℭ Eti. Agẽs debile plus põt ſup mãm diſpoſitam: q̃ꝫ forte ſup eam que indiſpoſita: cũ oẽ agẽs materiei exſpectat diſpõnem. Sꝫ venter ſuſcipit qḋ rude atq́ꝫ indiſpoſituꝫ: epar vͦo membraq́ꝫ maxime quod diſpoſitũ: poterit ergo digeſtio conſequens preced. mem corrigere.

B

C

Oppoſitũ vͦo huius vı̃ ſentire ſimpl'r Gal. afoꝛ. ⁊ alimento ſcḋis. 6° eniꝫ de accĩti vult ꝙ opatio tripl'r digõnis leſa: in ventre: in epate ac mẽbris: tribus ſil'r ledaꝛ modis: ꝑmutatione. vꝫ. debilitate ac corruptione: qḋ criſiũ. ꝑ. ẽt indicaꝛ: ac in locis q̃ꝫ mltis. vñ de re. ſa. 4°. Panẽ qdẽ deficiẽter aſſatũ: aut carnẽ vel legumẽ iꝑfecte decoctũ: impoſſibile in vẽtre digeri benigne. Ratiõnẽ vͦo eãdẽ hñt que ſm vẽtrẽ elaborata praue ad ſcḋaꝫ que in venis digõnẽ: quã ex ꝑn' male cõſtructa cibaria ad eã q̃ in vẽtre. ac que ſm venas nõ recte digeſta eãdem hñt rõnẽ ad eã que in carne: quã habuerũt cibaria qdẽ ad illã que in vẽtre. Ex ipſo aũt reddita ad eã q̃ in venis: nec igiꝛ diligẽter exteriora vẽter digerit: aut vene illa q̃ ex ventre: neq́ꝫ carnes q̃ ex venis: qñ nõ bñ fuerint elaborata. Unde Jſaac de vrinis Dũ cib⁹ in ſtõcho ⁊ epate non fuerit excoctus ⁊ digeſtus: impoſſibile fit vt digeraꝛ in mẽbris ⁊ coruꝫ aſſimileꝛ ſubẽ. Simil'r ſi cibus fuerit imperfecte digeſtus in ſtõcho: crudus ꝑueniens ad epar: nõ ide recipit coctiõeꝫ neq́ꝫ in perfectũ mutat⁹ ſanguinẽ: ſꝫ remanet clarus roſeus ⁊ crudus: ita vt ꝑueniens nõ poterit in eis digeri: nec ipaꝝ ſubẽ aſſimilari. Qḋ ⁊ idicaꝛ ꝑ 3ª. ita nutrimẽto miro ⁊ ſuperfluo. ſꝫ accidat vt digeraꝛ in ſtomacho: raro tñ digeriꝛ in venis: imo in ipſis remanet crudus ⁊ extẽdit ipſas ⁊ ſciduntꝛ quãdoq́ꝫ: ⁊ tertio. 14. Debilitas cauſaꝛ epatis: cũ ſtomachus mãdat ad ipuꝫ chilũ nõ bone digõnis: imo digõnis debilis aut corruptũ. Et vt ad vnũ nũdũ percepi queꝫ opp^m huius ſentiẽtẽ. ℭ Rurſus. Oĩs cã primaria plus eſt influẽs ſup ſuũ cãtum: q̃ꝫ cã vñs: ſcḋo de cauſis: ſꝫ digõ vẽtris ẽ ꝑª reᵘ eius q̃ epatis ac mẽbroꝝ: ⁊ illa q̃ epatis horuꝫ rel'one: plura eniꝫ indigent ſtõchi digõne q̃ꝫ epatis: ⁊ hui⁹ q̃ꝫ mẽbroꝝ. ℭ Jtidẽ. in ẽẽntial'r ordinatis ablato ꝑore auferꝛ poſteri⁹ ⁊ nõ ẽꝯ: vt eodẽ appet de cauſis: ſꝫ digeſtiões hꝫ tres videnꝛ eſſential'r ſtabilite: ⁊ vt vna ſit ſub alia ordinate cõtẽta. Ordinãtur nãq́ꝫ oẽs tandẽ in deperditi reſtaurationẽ. ℭ Adhuc. ſi deficit agẽs fortius: multo ampli⁹ ⁊ debilius: ſed venter deficit vt ſupponaꝛ qui digerit nõ ſolũ calidirate ⁊ hũiditate q̃dã eidẽ iſerta ſubẽ: verũ ẽt pp partes illi caliditatem cũ humiditate ꝑſtãtes q̃ꝫ plurimã: vt tacrũ. Sil'r epar cũ ſit membrũ principale ca. ⁊ hu. aliis fere oĩbus ꝑfectius ꝑribus participabit digeſtione perfectiori. nõ igiꝛ digeſtio ꝯñs antecedentem poterit corrigere.

D

Propter primũ qdẽ ſciendũꝫ ꝙ eſſe digõnis viſuꝫ eſt ante omneꝫ ⁊ qd nutritionis. diffa. 30. ⁊ 56. Corrigere aũt intelligo nõ ſolũ qñ vna digeſtio alteri ſuffragaꝛ in modicum: verum cum vna perfectius alterã corrigat vel emẽdet: velut quãdo corpus egrotans in priſtinam reducitur naturam.

E

Propter ſcḋm vͦo ſciendum ꝙ corpus in quo apparuit cõius ſentiũt ꝙ digeſtio ſubſequens precuntem non valeat corrigere. Forraſſis ad corpora ſufficienter ſana vel ad plurimum ſe transferẽtes contingentia iuxta inductum. A. raro tamẽ digeritur: de quo amplius monſtrabitur ex dicendis.

Propter tertiũ q̃ppe ſciẽdũ ꝙ corpus i quo tales attẽdunꝛ digeſtiões aut erit ſufficienter ſanũ vel lapſum ſeu diſcraſiatũ. Q. ſi ꝑmũ dico nullatenus poſterã digeſtionẽ ſatis p:rib⁹ ceteris anteriorẽ corrigere. Si eniꝫ ꝑme deficiẽter adũt digeſtionis actus q amplius alterat ad ſcḋam: vt maſticatio ad ꝑmaꝫ: nihil poterit digeſtio ſequẽs in prioris correctionẽ: qḋ idicant amplius iducta 2°. Siqdẽ lapſuꝫ corpus extiterit aut vniformiter ſeu ꝓportionabil'r declinat in aliquã octo cõplexionũ diſtẽperatarũ: aut dñter ⁊ cũ iꝓportiõe. Qḋ ⁊ ſi primitus tũc huius lapſus vel erit pauc⁹ ab eius ꝯpamẽto excedẽs: aut mult⁹: ꝙ ſi modic⁹ ⁊ maxĩe vͦius q̃litates q̃ nõ ſunt ꝓprie in digõne mẽbri ſufficiẽter ꝑcedẽtis: ꝓpe vͦo digeſtiue ꝯñtis: puta ſi vẽter digerẽs dꝫ eſſe cal's in medio ꝑmi gradus vel tal'r ⁊ epar in ꝑn° ſcḋi: tũc ſi vẽter qꝫ fuerit calidus in ꝑn° ꝑmi gradus ⁊ epar in medio ſecũdi: poterit vtiq́ꝫ digõ epatis eã q̃ ventris corrigere. Tũ q: quãtũ venter ſubſiſtit in caliditate: ea tãtũ epar vigoraꝛ. Tum ẽt qm̃ cũ hui⁹ modico epatis exceſſu vis digõnis ipſi⁹ ſaluaꝛ ſanguifica. Tum q: vẽter in modicũ lapſus digeſtionẽ nõ infirmat: ita vt diſpoſituꝫ ei non attribuaꝛ aliqual'r: qḋ ⁊ rõnes ꝑſuadẽt priores. Si aũt lapſus fuerit q̃ꝫ plurim⁹: tũc dico poſterã digõnẽ nequaq̃ꝫ precedentem poſſe corrigere: verum potius ꝑcedentẽ corrũpere ꝯñtẽ: vt iductũ p. A. puta ſi vẽter fuerit calidus in mãſiõe prioris gradus ꝑmi: ⁊ epar calidũ in tertio intẽſe. Sui nãq́ꝫ caliditate multa cũ ſiccitate: non poterit epar ſufficienter vigere virtute ſanguifica: cuꝫ excedens ſatis diſcraſia tãdẽ actũ ꝓprie corrũpat virtutis. ℭ Adhuc epar calius adeo modicã calitatem ad ſe trahit vẽtris: ſicut maior flãma minorẽ: ita vt venter quãtũcũq́ꝫ ſubiaceat epati: depaupat⁹ cal'o digerere poterit minime. Sicq́ꝫ prauiſſime ꝑparabit epati chilũ generans crudum ⁊ corruptũ: quem nẽpe epar calidius attrahet ẽt ante tpẽ: vt inde opilatio ⁊ debilitas: ſicut tactũ: epatis cõſurgat: vnde plurimos taliuꝫ eſt videre hydropẽ: ſcabiẽ: leprã: ⁊ hꝫ defedatiões icurrere. Talia eni ſunt diſcraſiata: vt oppoſitõe in vnã nequeant concidere armoniã: potius eni icitãt i furiam q̃ꝫ ſe corrigant: qḋ ⁊ 1ª itidẽ ꝑſuadent iducta. Q. ſi corpus fuerit difformiter ſiue iꝓportionabil'r lapſum: ceu ſi vna partium ipſius declinet in aliquã cõpl'onẽ ſue nature ſimilẽ: aut aduerſam vltra id qḋ ipſius eſt cõpl'onis: ⁊ alia huius in opp^m. tũc nãq́ꝫ duplex ẽ lapſus. Tũ qm̃ declinat ab ipſius oppoſito. Tũ ẽt q: nõ ꝯſimilicat ⁊ ꝯcidit cũ alia partiũ in vnã quãdã cõcidens nãm: velut vt cum cor ſit frigidũ vel ſũme calidũ: ⁊ cerebrũ calidũ vel frigidiſſimum ac epar ſiccius: aut epar fridũ ⁊c̃. in techni. ⁊. 6. ḋ re. ſa. tũc huius ceu dcm̃ prius aut erit lapſus modicus: ⁊ ſic poterit vtiq́ꝫ corrigi: puta qñ epar fuerit calidum ⁊ hu. in ꝑncipio ſecũdi gradus: aut parũ amplius: vẽterq́ꝫ frigidus ⁊ ſicc⁹ in oppoſito. Epar eni tãtũ potẽs ſui caliditate ⁊ hũiditate digeſtiuis intenſis: quãtũ vẽter caliditate ⁊ ſic. ſubmiſſus correctioneꝫ inducet: cũ in his cõpl'onib⁹ virtus ſalueꝛ adhuc chilificatiua ⁊ ſanguifica: ⁊ ꝓprie quando vẽter fuerit puus: cui cibi paꝝ debeꝛ ⁊ ſepe. i techni. dilectuſq́ꝫ ab epate: ac ipm̃ ſufficiẽter magnũ. Qḋ ⁊ his iã ꝑſuaſuꝫ non modicũ. Q. ſi lapſus fuerit grãdis: ceu ſi epar ca. ⁊ ſic. i 3° gradu. vẽter vͦo frigidus ⁊ ſiccus vel hũidus in eodẽ vel ma-

F

G

H

Cab. 13. p° medium.

Al 2. p se. de corde. te. c. 1.

Coll'r cõ. afoꝛ 17. et cõ. afo. 35. Cab. iñ. t. c. 9. Cart. 1. Coll'r cõ. 21. ⁊ 17. ꝑ ſus finem.

Parti. 1. tracta finẽ.

Doct⁹ 1° Cab. 7. ḋ. ſuo fineꝫ.

Tra 3. ca. 1. in me°.

14. tertii tra. 1. cap. 6° in me°.

Tr° 3. tr. cõ. 56. circa ꝑn°.

Al. 3. tep. cõ. 20.

J gis opposite hūtib⁹: digō sequēs pcedētē nō corrigetur:imo corrūpet. Econtra potius se habebit vt pbatū.2. Cū in his sic cōplonib⁹ aduersis ac excedētib⁹ vires nō saluent sufficienter mēbroꝝ imutatiue. Qd aūt dcm̄ est de digōne ventris ⁊ epatis:silr audiat de ea q̄ mēbroꝝ ac de mediis cōplonib⁹ iter hec mēbroꝝ extrema mediocriter iudicādū.

Propter quartū v̄o dōm: q̄ iducta suis vijs pcedūt:logica enī sunt altrinsecus aliqd veritatis concludentia. Flegma nāq₃ natuꝫ in ventre aut delatū si non fuerit corruptum: est mā in sanguinē apta vlteriori conuerti digōne:nam digestio nō peccauit ventris circa ipm oino:⁊ pprie quādo peccatū fuerit vt visum ex pte cibi. ¶ Ad aliud dōm: q̄ mēbruꝫ corrigit mēbrū:⁊ act⁹ actū: qñ nō fuerit excessus in nā vltimatus: adeo vt act⁹ destruat virtutis. ¶ Ad aliud similr apparet p hui⁹. ¶ Ad aliud dōm: q̄ nō q̄libet dispō sufficit digōni epatis ⁊ mēbroꝝ:sed debita ⁊ coꝝ actionib⁹ pportionata qd deficit sic visuꝫ nō raro. ¶ Ad auctoritates qdē alteri⁹

K partis visuꝫ ēt qd dcꝫ. ¶ Ad alio duo dōꝫ: q̄ digō pcedēs nō deficit oino: sꝫ disponere adhuc valet epati ac mēbris. Cā ēt vlls p̄ᵒ:lꝫ amplius influat vlr ac extēsiue: nō tñ intensiue ac pticulariter vt scōaria:qd actioni attinet in ampli⁹. ¶ Ad aliud dōm: q̄ vēter opat circa māꝫ rudē ⁊ idi. positā: valde:nō aūt sic alia. ¶ Differentia. XXX.

Quod solus sanguis non nutriat vi auctoritate fere omniuꝫ

Cap. 1ᵒ. In pnci. medicorū. ¶ Amp. 7ᵒ de iuuamētis. Generaliter nihil est in corpe simplex purū: sꝫ oia mēbra cōicāt in materijs:⁊ oēs materie iueniuntur in oibus mēbris. māe v̄o sunt hu. nutriētur itaq₃ ex oibus: cū nutrimētū fiat a simili. ¶ Rursus. de hūana natu-

Collr ca. 2. in pnci. ali mem̄ ⁊ illas fine. ra. ⁊ elemētoꝝ 2ᵒ. Alij hu. tres reperiūtur in sanguine: ⁊ q̄ etiā apparet in flomijs hos autem non est frustra ponere. ¶ Adhuc. cū alimētū trāsmutet tandem aliuꝫ: ⁊ si solus san. nutriret oia mēbra in suis naturis: formis ⁊ v̄tutib⁹ ⁊ alijs dispōnib⁹ ꝯ̄ūib⁹ forent silia. Sꝫ h̄ est falsum: cū gran-

L dis coꝝ appeat diuersitas. ¶ Jtidem. nutritio est assilatio ei⁹ qd nutrit ei qd nutrit. p̄ nāliū. Cū aūt mēbroꝝ q̄dā sint

Cap. 8. ⁊ 11. in pnc. cholica: q̄dā melica ⁊ flatica: oportuit in eorū nutrimento determiatos fore hu. ea p̄ter sanguinē nutriētes. ¶ Palin. Stōchi pellicula interior vt cōiter sentiūt dīia. 53. ex massa nutrit imediate chilosa: q̄ nōdū in sang^m trāsiuit: igr̄ nō v̄z solus sanguis nutrire: ⁊ p ꝯ̄ñs neq₃ embrionem constituit.

In oppositū Ar. in plerisq₃ locis dicens sanguinem solū nutrire aut per se aut simpliciter imediate: seu tm̄. Et Auer. cū qbusdā medicis dīia 33. ¶ Amp. de pprietate boni hu. est vt solus vel cum alio

Cap. 3. pᵒ medium. nutriat: sꝫ san. optim⁹ est hūoꝝ. cōplonum 1ᵒ. Et diliūctiua est artis ⁊ nō sermōis viꝫ ꝯtinēs copulatiue: vñ Haly. dīia

M 33. Sāguis purus est mā nutrimēti membroꝝ. ¶ Eti. Flā

3ᵒ tehnio cō. 196. ⁊ lib 2. tra. de epate cō. 9. ⁊ tra. de ventre cō. 16. in medio. Cap. 3. De pnc. nō nutrit: cū sit fridū ⁊ hu. ⁊ semidigestū aliqd nutrimēti: id eni calo fit opus pfici ⁊ hu. queadmodū ⁊ vita: neq₃ cholera ⁊ melia: q: qd vlr nutrit. opꝫ in venas transduci. Sed cholere nō puenūt ad venas in qb⁹ est sang. neq₃ ipsis nutrit corpus iuuamētoꝝ. 6ᵒ vñ nāliū 2ᵒ. Falsat Erasistratus ponens cholerā in venas cū sanguine ptransire: grā. vꝫ. nutrimēti: aut q: fortasse id ad eius sequtur positionē: sanguis igit solus nutriet: ⁊ aial etiam cōponet. Auic. tamē diceret solum san. nutrire membra sanguinea: non autem alia.

Propter primum qdē sciēdū q̄ san. est humor cal's ⁊ hu. sapore dulcis odore suauis: mime coagulabilis solus: cui⁹ ali⁹ est in arterijs: q̄ tenuis est liqdior: i ru. clarū v̄gens ad flauū. alter v̄o in venis colore rubens plm: multiplicitas aūt eius dīia videbit ꝯ̄ñti: ac etiā. 33. ¶ Est āt act⁹ nutritiōis seu nutri-

pᵒ tem. aꝫ kū ca. 8. tio s̄z Gal. assilatio ei⁹ qd nutrit i ppriā q̄litatem: ⁊ subam ei⁹ qd nutrit. Jn q̄ qdeꝫ assilatiōe opꝫ appōneꝫ ⁊ vnionem

N pcedere: cū posteriora a p̄orib⁹ nequeāt absolui. Est etiaꝫ nutritio ex aliq̄ nāli suba pus euāte restauratio. Quare ap-

Coll. c. 3. positio est eiusdeꝫ sine dimentiōe. nāliū p̄. ⁊ q: talis act⁹ siue effect⁹ rel'onez ad ei⁹ cām ipoṫat: q̄ qdeꝫ v̄tus est nutritiua: opꝫ etiā vidē qd sit ipa. ¶ Est āt vis q̄ nutriens i nutriti ꝯuertit silitudinē. iō vt p ipꝫ restaurationē recipiat ei⁹

Do. 6ᵒ c. 2. pᵒ pnc. qd dissoluit. p̄ pᵃ. ⁊ q: h⁹ v̄tus dependens est ⁊ nālis ifra tps: nō solū q̄ ad opōnēꝫ: ēt q̄ꝫū ad subaꝫ: iō ⁊ ipa sic cetere taliū mā idiguit corpoꝝ. Eguit āt mā duplici. vna qdē i q̄ tāq₃ i pprio fundata subo sustentaret. 2ᵃ āt ceu ea in quā opat. Pria qdē mēbrū existit rōne qua ꝯsile magis: eo q̄ h̄ vna v̄tutū extat nāliū. Nāles v̄o v̄tutes cū sint māles eis quoꝝ sūt vehemēter ꝯcretead opposita nō potētes. velut

Collr bo. 6. ca. 4. in suo fine. vitales ⁊ aiales magis. p̄. pᵃ. ⁊. 5. d v̄tutib⁹. imo potius vie vni ⁊ ordini vni adherētes singulari: pp qd v̄tutes dcē sunt nāe: subiectis nālib⁹ eguerūt sibi pportioabilib⁹: q̄lia sūt mēbra dcā mēbra nāe. vñ ⁊ coꝝ opposita q̄lia mēbra. vꝫ. officialia: vocant aie istra. ⁊ iō videm⁹ q̄ hec v̄tus plātis

O iexistit pp eaꝝ nālitatē minime organizatis: i qb⁹ nō sūt alie repte due. ¶ Mā deniq₃ i quā v̄tus h̄ ei⁹ actū exercet alimētū existit: ⁊ q: oē alimētū p̄ ꝯ̄rium existit alendo de ge. ⁊

Cap. 4. T. c. 38. T. c. 45. In me. cor. pᵒ 2ᵒ de aia ⁊ 3ᵒ cōplonū: oportuit pnir⁹ remouēdo ab ipso ꝯiacētes passiones corpori assimilari. hoc aūt fieri nō potuit nisi retineret in corpe determiato tpe. Sic igit idiguit mēbris plimis sibi ꝯseruiētib⁹ ⁊ v̄tutib⁹ ac tpe. Mēbris qdē duplicibus qbusdā qdē pp̄ter retinere tādiu alimētū donec per tres digōnes alteratū tandē in subam sint lem ꝯuertat ei qd deperditū extiterat: ⁊ iō in ore indiguit tāto detineri quo pmitus eo alimētū alterat rude: deinde eodē in vētre transmisso: ipse ⁊ aliis eguit digestiuis: vt tādem gñata quedā inde suba simili subalr ptiane attrahat per quasdā velut epatis manus dictas meseraicas formā venaꝝ habēteꝫ p exuccatiōne puri ab impuro i epatis cōcauitate digerēda: in quo ⁊ substāṫijs. 5. seu sex gnatie v̄tute digestiua: dīia pori: vna eaꝝ san. vꝫ. vtraq₃ cholera superflua ⁊ aquositate purgat⁹ i venas vlteri⁹ impellit digerē-

P dus: vt ⁊ tādē p digōnē in mēbroꝝ fontib⁹ ex venaꝝ orificijs delapsus: deperditi corp⁹ restauratiōnē suscipiat. Et q: a tali elemēto in q̄libet digōne expellebat superfluum: fuerūt partes ēt necessarie hoc colligētes: ne purū maculetur supfluo feculento. duplex hec cā plurificatiōnis partiū existit. aialiū p̄. ¶ Sunt ēt v̄tutes quedā huic nutritiue velut

Cap. 10. famule: subseruientes in attrahēdo: ipsi alimentum digerēdo ⁊ superfluū expurgādo: q̄les sunt v̄tutes q̄tuor. pᶜ attractiua: digestiua: retētiua ⁊ expultiua: cū discretiua: v̄tutes ministrātes appellate he nāq₃ opant circa alimentū: velut plures circa vnum laborātes opus. Jndiguit ēt tēpore. nā in omni actione q̄tuor opꝫ ꝯcurrere: agēs. vꝫ. potēs i mām

T. c. 14. sibi dispositā agere 2ᵒ iurta illud scōi de aia. Act⁹ actiuoꝝ sunt in patiente ⁊ disposito. Requirit ēt ꝯtactus 3ᵒ cū ois

Q T. c. 60. ⁊ 78. actio fiat per ꝯtactū. p̄ de ge. Jpse nāq₃ ꝯtrarijs excitat q̄litatibus: affecta adinuicē mista ad agendū. Requirit ⁊ 4ᵒ cū his tēpus. 2ᵒ de cā. cum sit virtus vt dictū sub tēpore cō-

Cap. 4. stituta: in quo agēs tādiu sit attingēs passuꝫ vt effectū ide cōueniētē educat. ¶ Jstis aūt v̄tutib⁹ ⁊ prib⁹ nutritiua fulcita in alimentū tāq₃ ad finem duplr vi operari. sicut ipsa duplex existit: vt ⁊ virtus gñatiua: vna qdē pparatiua siue imutatiua: scōa que calo ⁊ cōplone mēbri operat velut instrumētis altera v̄o pfectiua seu iformatiua scōa: vt alimēti in mēbra. Cuius quidē tria sunt opera: apponere: vnire ⁊

Cap. 11. tādē assimilare: vt p earū pbat defectus. nāliū v̄tutū p̄. ¶ Dupliciter qdem inqo vt ⁊ mēbra s̄m medicos sunt duplicia: ex spermate. vꝫ. ⁊ sanguine gñata. Jn membris nāq₃ spermaticis vniformiter ⁊ regressibiliter operatur: qd apparet eo q̄ in pueritia plus restaurat q̄ꝫ depdat: ⁊ ideo necessario ꝯsequit augmētatī. in iuuentute v̄o equalr restaurat. pp̄ter qd status. Jn senectute aūt minus itelligibiliter

A magis autē in ſenio manifeſte valde: vñ ꝛ diſſormis ſequit̄
declinatio. Et neq; demū ordo regreſſibiliter fit de minus
ad plus ſeu ad mediū. In membris aūt ſanguineis diſſor/
miter ꝛ regreſſibilr̄ operatur: que quidē diuerſitas ex va/
rietate cōplonū penes tēpora ꝛ alias res cātur nō nāles: ꝛ
hoc eſt ꝙ videmus quoſdā vno tēpore carnibus minorari: ꝛ
alio ꝟo tēpore diſſormiter icraſſari. Eſt aūt hui⁹ ꝟtutis ob
iectum nutrimētū triplex exñs. 3° cōplonū ꝛ nāliū ꝑmo.
vnum qdem actu nutriēs: qd verū dicit̄ nutrimentū vt qd
apponit̄: vnit̄ ꝛ aſſimilat̄. aliud nutrimentū: ceu qd nōdū
nutriens apponi incipit ꝛ vniri. 3ᵐ ꝟo futurū nutrimētū
ſicut qd eſt adhuc in venis vel ventre iam immutatum ſm
ꝙ alimentū ēt remotius pōt extendendo nutrimētū appel/
lari iuxta illud ꝑmi ꝑme. Nutriens maſticatione. Quorū
quidē primū ſubie ꝯtraponit̄ effluxioni. 2ᵐ ſanguis fluxui.
3ᵐ autem vomitui ꝛ lyenterie. de reg. ſani. primo.

Cap. 3. de/ tra fiuem. Cap. 11. de/ 2. de re. ſa. in fine.

Doctr. 4° cap. 2. In fine. In prīci.

Propter ſcdm ꝟo ſciēdū ꝙ 2° alimētorū Gal. iſtā queſtionē difficiliorē repu
tat ea ēt q̄ de elītorū miſtionis mō: ꝛ ꝓbabiles vtrinq; fo/
re circa ipſam pōnes. Ait. n. nō eſt ſimplr̄ poſſe demōſtrare
B verū hic vt in ꝑmis elītis. Vterq;. n. ſermo hʒ qd ꝓpium
ꝛ ꝓbabile: ꝛ ſubdit poſt alia. Ideo ꝛ qcūq; medicorū ꝛ phi
loſophorū ex ſanguie ſolo nutriri aial nūtiauerūt: opʒ lau/
dare eorū ſniā vt ꝯuenientia cognoſcentiū. Sʒ Hip. nāliū
adhuc ꝛ his ex 4ᵒʳ hu. gnōnē: ꝛ augmētationem adhuc ꝛ
nutrimētū inqt corpib⁹ nřis. Viſuʒ. n. fuit Hip. nāliū fore
ex 4ᵒʳ hu. gñari corpa ꝛ nutririꝫ: cū meli⁹ ſaluet̄ trāſmuta/
tio ꝛ medicialis apparētia. Impugnat ēt vnū ponētes elītū
ꝛ hu. diia. 11. ꝛ iō qdā ad id ꝗſitū rñderunt ꝑ oīgōnē Haly.
dicētis nomē ſan. fore cōe: ſigt. n. aggregationē hūorū ꝑmi/
ſtorū i venis: ſic appet i flōmia. Illic. n. nō ē ſan. purus: ſed i
eo oēs exiſtūt hu. Di aūt ſan. a ſupabūdāri i miſtura: eo ꝙ
ceteros excellat ſui quātitate: ꝛ rubeo cōfundit colore: ꝛ iſ
maſſa a medicis dī ſanguinea. Sigt ēt ſanguis nomē purū
eūdē ab alijs oīno diſtinctū: ꝛ hic rarorū ſeu raro iuenit̄ ſin/
gularis ꝛ putrefact⁹: ita ꝙ ei nō ali⁹ aſſociet̄ hūor iuxͣ illō
C ſcdi ꝓnoſti⁹ Hip. vī ne aliqs hūor ſit pur⁹ ſiue ſyncerus: ſʒ
oēs ſint ꝑmiſti. ꝑ eorū ēt hūiditates ſanguinem vocat Gal.
Dicūt ḡ hi ꝙ ſi hec dictio ſolus excluſiua: iportat excluſio/
nē ſanguis. i. maſſe aggregate in venis: tūc ꝓpōnis ē fal/
ſus. tūc. n. pur⁹. 2ᵒᵒ dict⁹ ſanguis nutrire: qd dicunt eē fal
ſuʒ. cū qꝛ nō ē hūorē purū dare in corpe. tū qꝛ cū mēbra ſint
in naturis ſuis diuerſa oportuit ipa ex diuerſis nutriri hu.
vt a cōſumptiōe reſtauratiōe ꝓportionabili ſeruent̄ illeſa.
tū ēt qꝛ hu. aliī a ſanguie niſi nutrirēt: fruſtra viderent̄ i ve
nis exiſtere. Si ꝟo ſolus dicat excluſionē chol'e ſupflue tē/
dētis ad ſacculū fellis ꝛ melie ad ſplenē ꝛ aquoſitatis vrina/
lis tēdētis ꝑ renes ad veſicā: ſic dicūt verū eē ſolū ſanguinē
nutrire: qd idē ē ipm nutrire: put oēs hu. eſt deferēs: ſʒ qd
de h appebit in dicēdorū 3°. ℭ Circa ꝑdicta euenit dubita/
D tio: eo ꝙ dēū ē in corpe hūorē purū vel ſyncerū mime repirit:
cū dicat̄ ꝑ de morbo. Raro eſt inuenire hūorū ſingulū ſyn/
cerū. Qd aūt raro repit̄ iuenit̄ iterdum. ℭ Dōm ꝙ ſermo
Gal. eſt in ꝯpatib⁹ particulr̄ ꝛ nō i humorib⁹ corpis vlr. pa
rum enim eſt ꝙ in ꝯpate non ſint hu. plures cōmiſti.

ſ° techn. ꝯra. ſ. cpe com. 11.

Com 18. Cā 12. ſ° pri°. ꝛ cō. 13. in me°

C. 12. i ſi.

Propter tertiū qdē ſciendū ꝙ ſolus ſan. nu/ trit: put ēt hec dictio excluſio
nē facit ſan. ꝑᵒᵒ dicti. In quo ceteri hu. ſunt aggregati: relin
quendo 2ᵐ modum ſanguinis. vʒ. puri. tum qꝛ ſolus ſan. ſic
acceptus idē ſonat qd purus. Ideo diſtinguendū ꝙ purus
dupl'r: dr̄ vt qd oīno nullā habet admiſtionē: ſic vinū diſta/
ri e aque nō miſtū: aut qd modicā admiſtionē recipit: ceu vi
num tam modice miſtuʒ aq̄ vt ſtatim oīno tranſitus fiat in
dominās. Et iſto qdē mō viſuʒ ē Hip. purū nutrimētum in
corpe repiri. Enuntio igit̄ ſanguinē nutrire nō ſolū mēbra
ſanguinea: qd ēt aduerſario nō debet oneroſuʒ videri verū
ēt cetera mēbra: ꝗtūcūq; videant̄ diuerſarū nārū: cū tñ illa

E diuerſitas nō grādis: in vnā ſtatim cōcidat cōplonis coal/
terationē reſultātis vnionē: ꝓpter qd ꝛ nutrimentuʒ oportuit
eſſe cōe qd per ꝟtutis imiſſuʒ vlteriorē actionē cōitas illa
ſpecificaret̄ in partiū naturis. Qꝫ aūt h ſit verū: ſcrieb⁹ cō/
firmat̄ phorū illuſtriū ꝛ medicorū: vt Ari. ð aialib⁹ ꝛ alijs.
Auer. phi ꝛ medici. Et Gal. vī tādē hec fuiſſe ſnia. Ait eni
2° nāliū. Qd ſufficiēter groſſum eſt ꝛ terreſtre: refugiēs Cap. viii.
ꝑfectā trāſmutationē q̄ ē in epate trahit̄ ad ſplenē. Qd aūt
moderate groſſum cū decocto. i. ſanguine fert̄. Indiget. n.
in multis aialis particulis ſanguis groſſitie aliq: ſic i latis
inulis ꝓpter retētionē: ſunt eni retētiui. Indiget aūt non mini/
me ꝛ citrino hu. qui nōdū igneus vltime factus ē ſanguis.
Et que ei vtilitas dicet̄: imo in eodē 2°. vult cholerā nō dif Cap. 2. in medio.
fundi per venas ad nutritionē ſubaudi. In hanc q̄ʒ ſniam Ca. 3. i ſi.
viſum eſt ꝯcidere 4° de iuuamētis particularū ſimplr̄ cho/
leras ſupfluitates appellās. vñ i 5°. Cholera citrina nō hʒ De iuuā. c. 3. ē pu.
vtilitatē: vt vadat in venis ad epar ꝛ ad ſtōchum ꝛ ad reſi/
duū corpus: neq; nutrit aliqd mēbrorū: ſʒ exit ad inteſtina.
Sic ḡ vult ꝙ melia ꝛ cholera cū ſanguine trāſferant̄ vtili/
tatis cāmō aūt neceſſitatis niſi forte melia. in ꝟtute tñ ſan. ar/ F
terialis ſplenē nutrit. iuuamētorū 5° que qdem neceſſitas iu/ Ca. 4. cir ca pri°.
xta elemētorū ſm. A. ꝛ Haly. vl'r in nutriendo exiſtit. Hoc In medio p⁹ theo. c. 25.
ēt videt̄ ſapere de flāte ipſuʒ volētes ſicut ꝛ ſanguinē pu/
rum oīa poſſe mēbra nutrire: qñ id in eum ꝯuerſum fuerit. Do. 4. c. 1. ꝑme ꝑmi.
Eſt enim velut ſemidigeſtū aliqd nutrimentū vñ ipſuʒ ſan/ Parti. ꝑ ma in me.
guinē teſtant̄ diminute decoctū. ℭ Ampli⁹ Yſaac in libro
vrinarū. Cor meliorē ꝛ laudabiliorem atq; tēperatiorē ſibi
partē ſan. attrahit: ex qua ſe ꝯfortat ꝛ nutrit: ꝛ reſiduū ſub
tiliat. ꝛ ð cholericis ꝛ flāte ꝛ alia putredine mūdificat: ꝛ ꝑ
arterias ad mundificādū calorē nālem mādat: ꝛ per totuʒ
corpus diuidit̄: quo ꝛ ipſuʒ nutrit̄ ꝛ viuificat̄. Idē i lib°
dietarū vñiū ꝛ febriū. 5. Nā qñ odio habuit cholerā ru. ꝓ/ Lec. 8. ð ſue ſine.
pter amaritudis ſue acumē: in chiſti fellis collocauit: neq; Coll. c. 7. poſt me°.
aliqd ſui ſanguini admiſcuit: niſi quantū neceſſitas experiuit
ad ꝟtutē i toto corpe expulſiuā excitādā. ſilr̄ ꝛ melicū hu.
ſplene incarcerauit: ne eius ſanguini cōmiſceret̄: niſi quātū
fuerat necēū ad ꝟtutē ꝯfortādū cōtentiuā in ꝗlibet corpo/ G
ris pte. ℭ Adhuc Alexāder in ꝓblematib⁹ inqt cholerā
ru. ꝛ ampli⁹ nigrā in corpe minorari ꝛ nō nutrire. chol'a. n.
ru. eſt acuta. ꝛ adhuc minus melia: qꝛ nāe inimica ꝛ ꝑicla/
rum corroſiua ꝛ ꝓprie aduſta. Qd vī tādē ſentiri. 3. 15. cuʒ Ter. 3. c. 8.
chol'e nō ponat̄ iuuamentū cū alijs i alimentū ſubire. Pro
pter qd cū eis audeo aſſerere: ſolū ſanguinem nutrire: adie
ctione tñ apppoſita: ꝙ hoc veritatē hʒ in corpe ſub ſanitatis
latitudine collocato: reb⁹ ſex nō nālibus debita ſibi admi
niſtratione applicatis. Cōtingit nāq; egrotatiuo aut fame
lico: nā indigētia coacta: nō ſolum flāte vti imediate ꝑ nu/
trimēto. ſic inuit. A. ſermōe de humorib⁹ abſq; ei⁹ trāſmu/ Colli. p° ꝑ° do. 4.
tatione in ſanguinē verū fortaſſis ēt duab⁹ cholerib⁹: cum c. 1. ꝛ Ha/
ꝓpter famis videam⁹ imenſe ſupflua ꝛ ſtercoroſa exuccare q̄ʒ ly. 2. tech.
maxie: qd fameſcētes oſtēdūt imēſe. a ſanguie ē neceſſimas tra. de ſto.
in ſua corpa nutrimēti trāſducētes cā. diia. 53. ℭ Cōfirma com. 27. ꝛ
tur tādē ꝑdictū oibus ex cauſis 4ᵒʳ acceptis. Prima qdeʒ 10. ð iuuā me. c. 1.
ex mālī ſuſcipit̄. eadē nāq; ē mā nutrimenti ꝛ gnōnis: ex q/ H
bus. n. ſumus ex eiſdem nutrimur. vñ de ge. aialiū ꝛ collʒ Cap. 4.
ſcdis. In gnōne ideʒ eſt dator nutrimenti ꝛ māe: ſʒ ſum⁹ ex Cap. 10.
ſanguie tāq; ex mā ſʒ Ari. ꝑ totū ꝑᵐ ꝛ 2ᵐ ð ge. aialiū. ꝛ 2° Cap. 3.
nāliū. dicentē venā arteriā: neruū: cartilaginē: pinguedinē
adipē: mēbranā ꝛ medullā i ſanguinea fore. ex ſan. tñ gñata.
Qd ꝓbat̄. qñ i vulua nō eſt chol'a neq; melia i actu. collʒ Cap. 1.
2. ꝛ nāliū. 2. San. eſt mā vna ꝛ vniformis ſumiſſa ſemini: qd Cap. 2.
etiā a ſo. 5. ſentire vī iquiens Gal. embrionē ex puriori pte Cā. 20.
ſang. mēſtrui mulieris gñari ꝛ nutriri. ℭ Ampli⁹. ſi meliā 31.
dicam⁹ cū ſanguie membrū aliqd nutrire: vt̄ oſſa ꝛ hʒ: aut
ipſa eſt ꝯiūcta cū ſanguie aut ſepata in nutritione taliū mē
brorū. Nō qdeʒ ſepata: qñ. A. dīc. eā cū ſan. mitti ꝑ venas Pris ſeni doc. 4° c.
ad mēbra. Qd ēt oñdit̄: qꝛ ſi mēbrū diuiſiʒ a ſanguie nutri/ 2. in me°.

L ret ꝛ mellaitūc mēbꝝ nō vni⁹ forē: v̄tutis ꝛ istri existerent qð nō est dare:cū vnaqueqꝫ res ꝑ vnā formā vnicā hēat eē. Nec ēt mella mista cū sanguie nutriēs mellca v̄tutē obtiet mistiōis:cū iꝑꝑortionabilr ſꝫ aduersarios ēt mēbꝝ qðlꝫ
Ca.1. plus a sanguie q̄ȝ in alio nutriat̄ humoꝛe.ꝛ iō coll'ꝫ 2°. Negant̄ chole gn̄ōnis elnta:cū existāt po⁸ tm̄ in mēstruo. Elemētū nāqꝫ opꝫ actu ꝑexistere sciūctū ꝛ v̄tute: deniūm cum alijs in misto cū ꝑꝑ eādē formāt v̄tutem ꝛ instr̄m cal'm. vꝫ. ad vnā actualr̄ ducat̄ nām:po⁸ tm̄ nō est secū deferens hu. ℭ Qð itidē in cerebro declarat̄ flaciori:qð tm̄ sanguie vi ꝛ
Ad me^m. nō flate ꝑdicta via nutriri. vn̄ libro de somno. Sanguis tenuissim⁹ ꝛ purissim⁹ q in capite:dēsissim⁹ ꝛ turbidissim⁹ q in iferiorib⁹ ꝑtib⁹. Qð appet:eo ꝙ diu fuit ꝯtim⁹ cū corde ꝛ ꝑ ipꝫ trāsitū faciēs ē ad cerebrū cū spū vitali q calidissimus existit. Nec ēt pōt dici ꝙ flatic⁹ efficiat̄ diſariā:eo ꝙ qð co
K ctū est incrudari mime pōt ſꝫ Halyab. ꝛ Auer. Silr ꝛ me
Primo theo c.vi. 2°coll'ꝫ.c. 2.ꝯ.ſi.ꝛ ii. 3.c.4. ꝛ ii.1.c.8. Ca.6. i ſi. Capi.8. C.1. di.3. Coll'r lec. 16. Lec.17. Capi.19. dulla sanguinei vltimi distributi in ossa itercepcū supfluūꝫ digestū iux̄ Aris. 2° ð ꝑtib⁹:cal'a ꝛ hu. ossa mellca nutrit intrinsec⁹ sicut Gal'. de distēperātia ineq̄li libro cū reliqs medicoꝝ. dr̄ia.52. ℭ Scða v̄o ex formali:qm̄ qdē ð ge. aialiū. ꝛ de simplicib⁹ q̄ntis. Nihil gn̄at̄ neqꝫ nutrit̄ nisi ab eo qð dulce. vn̄ in dietis vr̄ib⁹. Nihil nisi dulce nutrit. eo ꝙ nutritio fit ꝑ assimilationē nutrientis ei qð nutrit̄. nūc aūt solūꝫ dulce nutrire nāe assimilat̄ humane:eo ꝙ dulce cal'm existit:ꝛ hu. in 2° gra. queādmodū ꝛ cōpl'o humana ibidēꝫ:ſꝫ solus san. ē dulcis ceu dr̄t Ari. hystoriaꝝ. 3. ꝛ medici vniuersi:nāeqꝫ familiaris ꝛ ꝑꝑri⁹. chol'a nāqꝫ amaritu^{di}e mista ꝑcipat ꝛ acuitate. mella ponticitate ꝛ acredie: cū aliq̄ sanguinis accitāli dulcedie. Fl'a v̄o isipiditate:ꝑꝑ qð soli sanguini remanebit nutrire. Neqꝫ potes exponere dulce soluꝫ nutrire. h̄ est amicabile:cuꝫ nullus sapor nisi q dulcis actu existit:amicabilis ieniat̄ nāe ꝑticulr̄ hūane. Et iō ex duabus cholerib⁹ nedū fit nutrimentū:ſꝫ neqꝫ aialia vt lūbrici ꝛ ascarides ab eis gn̄ant̄. dr̄ia.101. Qð etiā decl'at̄ ex effectu nutritionis:q꞉ cū alimentū tādē trāsmutet alitū: si mē
L brū aliqð ex chol'a aut mella nutriret̄ actualr̄:eaꝝ sapores manifestos esset in nutritis reꝑire: qð nō ē eo ꝙ pulmo ex san. nutrit̄ cholicissimo. 5. de iuuamētis. 4. c. amar⁹ tm̄ i co
Post me. nō gustat̄ sapor. Qð absqꝫ istātia ꝯtigēt reꝑire i corde: cuꝫ nō vteret̄ euacuatiōib⁹ flatū vt ipse. ℭ Sumit̄ ꝛ 3° ex ꝑte efficiētis:qm̄ v̄t⁹ imutatiua opans i cibū ꝑ cal'ꝫ ꝛ hu. opat̄ quo ꝛ māꝫ ꝑꝑat:ꝛ foꝛaꝫ ad restaurādū iduc: nā ex ꝑte cal'l facit̄ fit actio i māꝫ:cū cal'ꝫ maxie fit actiuū. Ex ꝑte v̄o hūidi facillima fit receptio: cū agēs nām regrat dispositā vt declaratū:ꝑꝑ qð cū ipm ꝛ patiēs:vt ꝑbatū:debeant esse ꝑportionata ꝯsilia:patiēs v̄o tale ē san. cū nā fit calꝰ hūoꝝ ꝛ hu. ℭ Adhuc peccatū ē fieri ꝑ pl'a qð pōt paucioꝛib⁹ ꝑ
Coll'r tex. cō.56. Hic vicē cal.sapere opinionē monachi de sang. ſci. phy. indicatū ꝑ̊. ſꝫ ex san. solū pn̄t cetera mēbra nutriri: cū i eo sint alij hu. i po⁸:sic i cibo q̄ꝫcūcūqꝫ tpato. ℭ Rursus ꝛ 4° ex ꝑte finis:q꞉ ad hoc est gn̄o ꝛ nutritio etiā ordinata: vt diuino ꝑfruamur ꝛ optimo. 2° de aia:hoc aūt fiet ꝑ id qð optimū:puta sanguinē: vn̄ Isaac ꝑ̊ febriū eū nāe filiū vocauit:ꝛ elntoꝝ ac cōpl'onū scðis di maxie nāe ꝑꝑri⁹:ꝑꝑ qð cū
M
L.c.34. cap.3. ꝛ ii. 5.cap.3. C.2.3. versus finem 2° rectoꝛis ora. ð tex. com.10. Ca.4. ꝑn̄. nutritio ordinet̄ ad vite ꝯseruationē:q̄ hāc ipediunt neq̄q̄ dicenda sunt nutrire:mella v̄o ipsam ipedit cū fit frigida ꝛ sicca q̄ mortis est dispō cātiua: de morte ꝛ vita. ꝛ iō Haly. Mellca cōpl'o inter ceteras cōpl'onū breuioris iudicat̄ vite. similr̄ chol'a ru. vn̄ ꝛ 4° de partib⁹. Fel nō est ꝑꝑter nutrire cū nō sit alicuius gr̄a:sed putrefactio qdā. Et iō gratiosissime antiq dixerunt cām esse viuendi plurimo tpe nō hic felle maxie circa epar copulatū:sic ceruis ꝛ qbusdam aialiū atqꝫ hoiuꝫ. Est ēt cā putrefactionis ꝛ fe. tū ꝑꝑ destitutionē ei⁹ a regimie nāe ex odiositate ipsi⁹ ad eātū ꝑꝑ sillitudinē ei⁹ cū fe. q̄ est caloris inati in igneū ꝯuersio. Sic igit̄ ex his ꝯcludit̄ efficaciter solū sanguinē seu purū singularem nutrire:ꝑreter cholām oino ꝛ fl'a pleruqꝫ: eo ꝙ ipsum ꝑmi vtilis alimēti est supfluitas. Cuius qdem signuꝫ est ꝙ

N
Cap.8. Capi.18. versus fi. Ca.8. post medium. mistū alimēto puro nutrit:ꝛ laboꝛātibus hoc exinanitis ꝛ exercitationibus ꝯsumit̄. ꝑ̊ de ge. aialiū. vn̄ 1° coll'ꝫ. Fl'a ē sicut cibus preparatus mēbris qn̄ cibus tardat̄ eis:ꝛ sic ē mā sanguis ꝑꝑinq̄:qð in duob⁹ nō ꝯtingit cholerib⁹:neqꝫ eni ꝑꝑinq̄:neqꝫ ēt remota sunt mā ꝛ nutrimētū mēbroꝝ: ꝛ iō fit ipole eas realr̄ in sanguinē ꝯuerti. sunt eñ i po⁸ in illo. Nā multotiēs in ei⁹ ꝯuersione subtile ꝯuertit̄ in chol'aꝫ ꝛ grossuꝫ in mellā:nō aūt cōuertunt̄ in sanguinē ꝛ in corpis nutrimētū:q꞉ calor i eis vlteri⁹ agēs cū vna sit vehemēter calida vi magis iflāmare ipsaꝫ ꝛ corrūpe:in hūores ꝯuertēdo inālēs q̄ȝ in veꝝ corpis nutrimētū. Reliq̄ v̄o cū eo ꝙ cōpl'one delinquit eius subā oino a sanguinis recessit nā.

Propter quartū v̄o. Ad ꝑ^m dōm ꝙ hec fuit illoꝝ opinio q̄ nō seruat̄ in presenti. ℭ Ad aliud dōm ꝙ ēt san. nō est simplex cū in eo vt ostēsum est:sunt alij tres hu. po⁸ velut in alimētis. ℭ Ad aliud dōm ꝙ alij humores a sanguine nō sunt frustra:cum habeāt iuuamētū ꝑter nutriēdi necessitatē: vt ipsa explicat
O A. ℭ Ad aliud dōm ꝙ nō multū valet apud philosophi
Coll'.c.39 Cap.25. çantē exquisite:ꝛ si fuerit Hip. de humana nā Gal'. 2° alimētoꝛū theoꝛice ꝑ̊. Eo ꝙ necītas alicuius effect⁹: q̄lis est nutriri:nō ex necessitate sumenda est māe: imo magis agētis ꝛ forme seu finis: vt apparet phys. 2° ꝛ de ge. animaliū ꝑ̊.
Coll'r 2.c. com.81. vsqꝫ in fi. Ca.18. añ medium. Com.53. reprehendente Empedoclē: volentē effectuum necessitateꝫ in māam reducere quācūqꝫ. nō enim ideo mēbra sunt diuersa:eo ꝙ nutrimētū eoꝛū diuersuꝫ existat:cū diuersitas materie sequat̄ ex diuersitate vel forme vel finis ꝛ nō ecōtra: vnde Cōmen. ꝑ̊ de aia. Nō dr̄int mēbra leonis a mēbris ceruini:si q꞉ eoꝛū differunt aie. Qð sentit Gal'. nāliuꝫ 2° vo
Capi.3. in medio. lens vnūqðqꝫ ex eadem mā. vꝫ. sanguinea generari:ꝑꝑter diuersitatē cōtingētem a virtute informatiua ꝛ non ex mā. ℭ Ad ꝑdictā enim rōnem multa sequunt̄ inconuenientia subtilius ꝯsideranti: tū q꞉ iam v̄tus fere frustraret̄: tum ēt q꞉ diuersificata in mēbris vltra diuersitatē māe nutribilis nullā deberent habere: tum etiā q꞉ videret̄ iā ꝙ permutatio ꝛ assimilatio nutriētis in nutritū a materia cōtingeret. Sic etiaꝫ mēbrum deberet si ex pluribus nutriret̄ hu. ſm
P eos plura esse:que oia absurda in natura: vnde. 5. de iuua
Cap.4. p^o medium. mētis. verioꝛ sermo duoꝛū est: q꞉ necessariū fuit vt caro sit ſm suum esse. vn̄ paratus fuit epati:pulmoni ꝛ spleni cib⁹ aptus:q̄ȝ dicere ꝙ suba carnis cuiuslibet istoꝛuꝫ triū sit similis subē sanguinis a quo nutrit̄: ꝑꝑ qð puto Gal'. in 2°
In singul. ne sūt aliꝫ hu. po⁸. elemētoꝛū seductū foꝛe aliud dīe Hip. amoꝛe. ℭ Ad aliud dōm ꝙ nutritio facta per sanguineꝫ fit per simile: diquaqꝫ eo ꝙ in sanguine reperiunt̄ alij hu. in po⁸. Sanguis enim coꝛruptus ſm eius subtilitatē mutat̄ in cholerā. Eius aūt qð grossuꝫ cōuertit̄ in mellam. Ex ipso aūt quādo ampli⁹ decoquit̄ flaticus elicit̄ humoꝛ. Et iō cuꝫ ipso alios defert hu. in po⁸ vlterioꝛi digōne decoctus:a v̄tute nutritiua ꝑparatiua subseruiente nutritiue ꝑfectiue. iuxta illud Aristo. Immutatione poterit in mēbra nō solū sanguinea verū ēt flatica:mellca ꝛ cholica nutrire suo mō. Et merito qm̄ in hu. ordo qdē irregressibilis ꝯuersiōis vnius i alteꝝ existit.
Q
Cō.31. in medio. Capi. vlt. versus fi. 2. re. a. ꝛ ꝑ̊ theoꝛ. Fl'a nāqꝫ ꝑ eius vlterioꝛē decoctionē ꝯuertit̄ in sanguinē:ꝛ sanguis in mellā:salt' qð est eius grossuꝫ rōne subē:ꝛ ipsi⁹ subtilius in cholam: ꝑꝑ qð nō opꝫ dicere cholaꝫ vtrāqꝫ cū sanguine trāsire ꝑ venas ꝑꝑ necītatē q̄ est nutrire:ſꝫ magis ꝑꝑ iuuamētū. qð. A. cū aliis tetigit sufficiēter. Qꝫ si q̄rat̄ qd ex illis ꝯtingat cholerib⁹: dōꝫ cholaꝫ rubeā ꝑter alias expulsiones in sudoꝛē expelli:cū sudoꝛ sit
Poris pri mu doc.4. cap 1. cap.hct. in ꝑn^o. P^o me. aqueitas sang. cui pus cholicū ē admistū 1° cañ. per secessum: vrinam ꝛ sensibilē euonem reg. san. ꝑ̊. ℭ De mella v̄o dōm ꝙ de ipsa nō multū trāsit ad venas cū sanguine: cuꝫ eius ēt q̄ntitas sit in corꝑe parua. dr̄ia. 32. Expellit̄ ēt in expulsiōes tertie digōnis ꝛ quarte. Uel fortassis eius q̄ntitas aliq̄ ad albedinē aliqualē ꝑmutata in māam hypostaticam retransit. ℭ Ad aliud v̄o qd dōm differentia videbit̄. 51.

A ¶ Differentia.XXXI.

Quod ſanguis arterialis ſeu vitalis non nutriat oſtēdit: q2 epar nutrit ⁊ viuit. Uita nāq3 eſt ꝯſiſtētia ꝑ alimentū: ⁊ tñ ramoꝝ ſibi nullus a magna de fert arteria. vñ ꝑ hyſtoriaꝝ. Adheret qdē ma gna vene epar: arterie aūt nō cōicat. Eorūdem quoq3 ⁊ par tium tertijs. In epar ⁊ ſplenez nulla ꝑtendit adorti: hoc eſt arteria recta grandis: ſan. ꝟo arterialis ꝑ arterias partib⁹ dirigit. ¶ Adhuc colli3 2°. Gal. ſentit ꝙ ſan. nō fuit factus niſi ꝑpter vnam duarum reꝝ. Aut ꝑpter nutrire ſicut ſan guis qui eſt in epate ⁊ venis: q̄s opinant medici naſci ab epate. aut vt ſit vehiculū ſpirit⁹ cordis: ⁊ iſte ſanguis eſt ar terialis. Non igit Auer. ponit ſanguinis vitalis iuuamētū nutrire: ſed ſpiritū cordis vehiculare tm̄. Ideoq3 iuuamēto rum ac ꝑma ꝑmis ⁊ theorice. 2. ¶ Palin. Iſaac diffinitor. Ex ſang. proſilpente ab epate per venas ad oia membra fit nutrimentū ⁊ ꝯſtitutio. Ex ſanguine quoq3 currēte ꝑ arterias ſpirit⁹ nutrit vitalis: ſicut ignis oleo: nō remoto rane nutritiōis mēbroꝝ. ¶ Ampli⁹ ꝑ ꝑma. Sāguis eſſen tie bone per venam magnā a gibboſitate epatis aſcenden tem vadit ⁊ tendit per venas que ab eo vt rami ſeparātur: deinde in guideguil venarū ⁊c. deinū in venas: que ſunt ſi cut rami capillares: poſtea ſan. ab eoꝝ orificijs reſudando, labit in mēbra ex parte diuina: ſanguis aūt trāſiens per ve nas eſt nālis ſolū. ¶ Rurſus. 11. tertij. cor nutrit cum vtu tibus ſuis nālib⁹. ſi ḡ faciens vtus ad nutritionē cordis eſt nālis: tūc nutrimētū3 eius vt ſanguis erit nāle: itaq3 ſi cor di h iſit qd eſt radix arteriaꝝ ⁊ ſanguis vitalis: multo am plius alia mēbra ſanguine ſolum nutrient nāli. ¶ Itidem nutricatio per calm ſit ⁊ humidū: qd oſtendit digōne ꝑ hȝ perfecta in eā ordinata. Sāguis aūt nālis calidus eſt ⁊ hu midus nā: qui aūt arterialis calidus ⁊ ſic. ¶ Eti. Dare vitā ⁊ nutrimētū3 ſunt diuerſi actus. cū3 igit vita det ex ſangui ne arteriali: ipſe eni appellat vitalis: nutrimentum itaq3 ex ſanguine erit nāli. non igitur nutrit vitalis.

Cap.18.
Cap.4.
Cap.1
Cap.8.p° medium.

B
Cap.12.
5°.c.3.⁊.4
1.colli. do.
6.capi.4.
Z.1.diffe. nū p°me.
Doct.4°
c.2.añ me dium.

Cap.1.p° medium.

C

Huius quoq3 o.pp^m ſcribit de ge. marie anima liū ⁊ 1° colliget. ſub Ariſt. ſnia. ¶ Adhuc qd pōt in pl'ꝰ poterit ⁊ i min⁹: ſanguis quoq3 ar terialis pōt dare vitā3: q2 eſt pl's q̄ nutrimētū exhibere: ḡ nutrimentū poterit partibus ꝯferre: ⁊ merito cū dare vitā ⁊ nutrimentum tandē a d eandem ꝑtineant rationem.

P.c.4. añ medium.
Cap.8. añ medium.

Propter primū ꝟo ſciendum ꝙ ſanguis rōne ꝯtinentis duplex eſt in ꝑſenti. vnus ſiquidē3 arterialis ſeu vitalis appellatus a corde na ſcens ⁊ per arterias ab eodē ortas in totū diffundit corp⁹. alter ꝟo nālis dictus ſiue venalis ḡnat⁹ in epate a quo per venas in totum corpus dirigit: quoꝝ qui in venis rubicū dior: qui aūt in arterijs flauior q̄ plurimū. Gal. de melā li bro. Quid aūt ſit vena aut ēt arteria. diia oñdet. 47. ⁊ 46. Cōueniunt quoq3 vene cū arterijs noie qdem ⁊ re. Primo qdem: q2 interdū cōitate nois arterie dnt vene: ſed nō econ tra. Arabes enim magis hoc nomē vena determinant per pulſare: qd dnt ineſſe arterie: ⁊ nō pulſare: qd eſt vene ſim pliciter dicte: cōiter tñ noie venaru3 intelligit illud qd vna ambit tunica: ⁊ motu carens dilatatiōis ⁊ ꝯſtrictionis. re āt q2 ambo ſunt corpora lōga ꝯcaua: ⁊ ligamētalia. diſtāt q̄ppe eo ꝙ vnā hñt ſolū3 tunicā vene preter dictā venam arteria lem: que eſt in pulmone. Arterie aūt habent duas tunicas: ex arteria venali pulmonis excepta: in q̄bus eſt mot⁹ localis: et oriunturq3 a corde: vene ab epate apud medicos. diia. 47. Quid aūt ſit nutritio ⁊ eius modus diia oſtendit premiſſa.

Cap.2. in principio.

D

Propter ſecundum qdem ſciendū ꝙ ꝑn^a Gal. ⁊ q̄rūda3 phorū ⁊ platonicoꝝ quos imitat: plerūq3 magis ſapiūt: ꝙ ſolus ſan. nutriat nālis ſolidas aialis partes. arterialis aūt ſit mā ſpirituū: ⁊ nutrimentū3 ⁊ vehiculum ipſoꝝ: ſicut iā apparuit

E

vtcūq3 poſuerunt eni3 alaz triplicē ſoꝛe in corpore: ⁊ tria poſ ſidere ꝑncipalia. diia. 57. qd ēt videt ꝑmo interioꝝ indica ri. ca. vlti. vbi diia inter aiatū3 ⁊ nāle aſſignat organū. Na turale nāq3 coinatam ſibi actus virtutem habet: velut ma gnes vtutem ſm quā trahit ferrū: ſic ⁊ aialiū ſingulū orga noꝝ. Itaq3 ſi demū eſſet permanſibilis eius ſuba nihil indi geret neq3 venis neq3 arterijs: quia ꝟo nutriri indiget ⁊ cō menſurationem cuſtodiri innati caloris propterea ei opus fuit venis ⁊ arterijs. Sic igitur venas ordinat ſolum ſan guini: arterias aūt coinato calori. vnde ex ſnia ipſius talis videt ratio poſſe deduci. Quoꝝ aie ſeu vtutes ⁊ inſtrumen ta ſunt diuerſa: operationes inde procedentes ſunt diuerſe. predicte ꝟo vt apparuit ſunt diuerſe. Sed operatio virtu tis vitalis cū eius inſtrumēto eſt dare vitam. ergo nālis cū ſuo erit nutritiōe miniſtrare. Preinducta quoq3 Gal. ꝑ ꝑma ab Auic. nō recipiunt: qm̄ ſi iter os ⁊ epar via clauderet ⁊ os nutrimentū aptū haberet eius actio in ipſo deſtrueret: nō igit ſe habet i rōne magnetis ad ferrū nullo adhuc au xilio indigente. Hec tñ inſtātia contra Gal. A. nō valeret eu neq3 alie. q2 per ꝑuationē deportationis alimenti ab epate in os nō tollit ipſius natiuitas: ſed tm̄ eius ꝑmanētia ⁊ ꝯſer uatio: lȝ ſermo Gal. ꝑbabilitati magis q̄ veritati attineat. Sed tñ ꝙ ſang. tm̄ nutriat nālis: non reputo: vt apparebit ſufficienter deīn: neq3 hic ad pñs radices ꝯcipio. Gal. diſſe rēt. medicinales tñ ſunt ⁊ apparentes. nō eni3 vtus nālis ⁊ aialis ad vitalem ſe hñt vt diſperata oino ⁊ imo vt inferius ad ſuperius. fundant nāq3 he due in 3^a ⁊ vt vitali que oium exiſtit radix ꝑma. Poſſunt nāq3 tales vtutes dupl'r cōſide rari: aut q̄tū ad eſſe eoꝝ ꝑfectum ⁊ formale puta ſm ꝙ or ganis determinatis alligant cū ſpiritib⁹ ſibi cognatis ad ſuas peragēdas manifeſte opationes: ⁊ ſic vtrūq3 rationē ſeruant diſperatoꝝ: ⁊ hoc qde3 putauit. Gal. ſufficere: vel q̄tum ad eſſe imperfectū ⁊ māle ⁊ ita ſola formalis ⁊ per fecta vna extat vtus: puta: vitalis in corde: imperfecta ꝟo ⁊ mālis duplex in eo: vt aialis ⁊ nālis: ⁊ ſic habet rationē infe rioris ad ſuperius. Eſt eni3 vitalis tāq3 eoꝝ genus ⁊ ꝑn^m. In corde nāq3 ſunt oēs vtutes cū oium ſit ꝑma radix ⁊ mi nera in aiali tāq3 primus benedictus in vniuerſo: nō tñ oēs poſſunt manifeſtari in eo per opa: q2 hoc mediante efficit inſtrumento diſpoſito. In corde aūt ſolū3 eſt vitalis inſtru mentū cōpletum: poſtea ſpirit⁹ vitalis tendēs ad cerebrū per arterias digerit in rhete mirabili ⁊ in cerebro: ⁊ tandē in ſibi deputato organo a natura ⁊ reliq. differētia. 38. Appa ret etiā ꝙ ratio preinducta Gal. ſic procedentibus non cō cludit eo ꝙ anime ſeu virtutes ⁊ organa nō ſunt omnino di uerſa: imo vnum ſubcontinet in alio. vnde 2° de animaliū generatione. In corde eſt epatis forma.

F
Doc.5^a.c. ſing. circa medium.

G

I
Uirtus vi tal' ē aiaꝝ rū ſic ge nus ⁊ ꝑn^m.

c.1.p°me.

Propter tertium qdem oñt ꝙ ſan. arteria lis habet ēt nutrire ⁊ non naturalis tm̄: qd ⁊ auctoritatib⁹ oñdit ⁊ rōnib⁹ nō phoꝝ tm̄: verū ēt medicoꝝ. Gal. nāq3 de maraſmo. Cor forte exi ſtit attractiōe: ⁊ habēt oēs particule aialis ꝓpriū alimētū ex corde: hic aūt ſang. erit vitalis. ¶ Adhuc 7° de iuuamē tis. In venis pulſatilib⁹ ⁊ nō pulſatilib⁹ inuenit ſan. ⁊ ſpūs ſed illud qd ē in venis pulſatilib⁹ ex ſanguine ē paru3 purū ⁊ ꝓpiquū nāe vaporis. ⁊ illud qd eſt i venis nō pulſatilib⁹ ex ſpiritu eſt parū ⁊ nebuloſu3. Et ſubdit: vt iductū diia ꝑoꝛis ꝙ māe corpis cōicāt oib⁹ mēbris: ⁊ ꝙ oēs māe inueniunt in oib⁹ mēbris: ſ3 tñ q̄titates ineq̄les. he āt nō vident niſi ꝑ dicti ſang. ⁊ ſpirit⁹ ꝓp qd vterq3 ſang. nutriet ⁊ ſpūs ſpūa bit. Hoc āt pōt ibidē ꝑticulr ēt ex mēbris ꝑticularib⁹ hñi. Scribit eni ibidē: fuit vena pulſatilis i pulmone hñs coop torium tenue ad ſimilitudinē creationis vene nō pulſatilis in alijs mēbris: vt det pulmoni ex ſanguie ſubtili qui eſt in ea multum: hoc aūt nō erit niſi ꝑpter nutrire eandē3. vnde 2° theorice. Arteria venalis vnā habēs tunicā teneram ⁊ fra gilis intrat pulmonē3: ⁊ in eo multas diuidit partes. Acci

Z.1.3.c.5. in medio. ca

Cap.2.

Cap.13.

ꝑhoꝝ ab eo aereꝫ ⁊ ad ipſuꝫ ſanguinē defert quo paſcatur.
Cap. 2. in ſ/ba 3. ſū. 4. In idem quoqꝫ cum his ꝯſentit ita ꝑ ꝓma. vna arteriarum
ad pulmonem vadit ⁊ in ipſo partit: ꝓpterea vt aer attra/
hat ⁊ ſang. qui pulmoneꝫ nutrit a corde deferat: qui tran/
ſitus nutrimēti pulmonis eſt ad cor: ⁊ a corde ad pulmonē
vadit. Apparet itaqꝫ ex hoc mēbra vitalem ſanguineꝫ nu/
trire. ¶ Sed quis mox inſurgens dicet nō eſſe ſile de pul/
mone ⁊ alijs mēbris ita ꝙ per eum poſſit de alijs conclu/
dere. nam diſpoſitio pulmonis in venis ſuis eſt ꝯtra diſpo
ſitioni alioꝝ membroꝝ. de iuuamentis 7°. Eſt eniꝫ pulmo
Cap. 1. mēbrum calm ⁊ ſiccū multi caloris ⁊ motus indigens nu/
trimento calidiori ⁊ plurimo. plurimo ſiquideꝫ ꝓpter tres
cauſas. Una quaꝝ multitudo eſt caloris ꝓpter quā cibus
eius factus quaſi ad ſimilitudinē vaporis velociter exter/
minat. Scđa eſt pulmonis expāſio in hora receptionis ae/
ris. hoc enim adiuuat ipſuꝫ ad trahendū cibuꝫ ex locis ꝓ/
K fundis ⁊ ſpiſſis. Tertia quoqꝫ qꝛ ſolus pulmo inter omnia
mēbra ex cordis cibat ſanguine: quem cor digerit ⁊ ſubti/
liat valde. nō aūt de alijs partibus ita: cuꝫ iſtis nō partici/
pēt nā ⁊ diſpoſitione. ¶ Dōm ꝙ lꝫ ex his deducat ꝙ pul/
mo pre multis partibus magis debeat nutriri ſanguine ēt
arteriali: nihilominus ⁊ alia ēt nutriunt ex eo. nutrit nāqꝫ
ſplen inde membrum meſicum: de quo minus videt: ꝓpter
qđ ⁊ alia magis ſanguini ꝓpinqua poterūt inde nutriri. vn/
de 5° iuuamentoꝝ ꝑinducta vtilitas venarum pulſatiliū in
Cap. 4. ſplene eſt: qꝛ cibāt ⁊ nutriunt ipſuꝫ. cū eo ꝙ reſudat ex eis:
Cap. 1. ſimilr quoqꝫ 3°. 15. In ſplene qdē ſunt vene pulſatiles ⁊ nō
pulſatiles plurime in qbus ſanguis digerit ⁊ aſſiilatur ſbe
Cap. 4. ipſius. ⁊ ideo iuuamentoꝝ. 5. ſplen nutrit ex ſanguine ſubtī
li nigro. Epar xͦo ex ſanguie ſpiſſo rubeo. ¶ Circa qđ acci
Diff. 3ª. ca/10. Aphor. dit heſitare: qm̄. 13. de inge. Mōſtratum eſt ſplen vt ⁊ alia
ex ſanguine groſſo nutriri: q ꝗ̄ſi limus eſt purioris. ¶ Dōꝫ
ꝙ ſplen vt ⁊ alia ex ſanguie nutrit dupliciter: arteriali. ſ. ⁊ ve/
nali: ⁊ ꝙ arterialis magis in fine ordinat ipſius. lꝫ eniꝫ ſan
L guis melicus attrahat in ſplenis nutrimentū: digerit tn̄ ⁊
ſubtiliat anq̄ꝫ nutriat ſicut tactū ex Aui. iducto. vn̄ ſermo
cōpletus erit Gal'. qn̄ vteroꝫ copulabit vna. Quare iuua/
mentoꝝ. 5. loco ꝑdicto: meſſia digerit in ſplene anteq̄ꝫ trāſ/
mittit in ſtomachū. Iuuaturqꝫ is motu arteriaꝝ plurimū
in ipſo exiſtētiū: deferentiū ei vtutem cordis: ſpiritum ⁊ ſan
guinem: ita vt digeſtione fiat ſang. ipſius ſubtilis ꝯſilis eiꝰ
Cap. 3. nāe. De renum quoqꝫ nutrimēto iuuamentoꝝ. 6. ⁊ nō indi/
gent renes vna 3ª veniēte eis ad cibādū eos: ⁊ ſufficiūt eis
due vene copulate cū vtroqꝫ illoꝝ. ſ. vena pulſatilis q̄ orit
a maiori vena pulſatili que eſt verſus dorſuꝫ: ⁊ vena nō pul
ſatilis: que orit ex vena ampla: que ex gibbo naſcit epatis.
Lib. 1. in medio. Iſaac q̄ꝫ in elemētis. dicimꝰ ꝙ nō itēdimus dōo ꝙ ſanguis
cordis eſt purꝰ mūdus ⁊ nudus ab hūoribꝰ ſanguis q diri
git ei ab epe: vt nutriat corpꝰ eiꝰ: imo nō itēdimꝰ niſi de ſā
guine ꝓcedente in arterias ad totū corpus qui eſt vehicu/
lum caloris inati: ⁊ ex quo eſt mā ⁊ ipſiꝰ nutrimentū. a ſan
M guine xͦo qui ei traſmittit ab epate ad nutrienduꝫ corpus
ipſius nō ſunt hu. ſepati. nam ſi illud eſſe: ꝑuaret opationi/
bus nālibus. Cā aūt ꝓpter quā ſit ſan. arteriaꝝ purus: mū
dus: nudus ab humore ⁊ ſordibus eſt: qꝛ ad cor nō vadit ex
ſanguine niſi qđ eſt melius ⁊ laudabiliꝰ: deide diſcernit ipꝫ
⁊ accipit ad nutrimentū ſui ⁊ nutrimētū caloris inati qđ in
ipſo eſt melius: ⁊ tranſmittit qđ ex ipſo ſupeſt poſt illud ad
mēbra pectoris ⁊ pulmonē ⁊ caput vt eo nutriāt: qm̄ cibꝰ
hoꝝ mēbroꝝ ē ex ſupfluitate cibi cordis. Id aūt qđ dicit ꝙ
cor nutriat a ſanguine epatis nō ſepato a ceteris hu. fortaſ
ſis veritatē nō habet: eo ꝙ cor anq̄ꝫ nutriat a ſanguine nā/
li: eum vlterius digerit ⁊ in vitalē ꝯuertit. vnde Iſaac iſrae
lita in vrinis. Sāguine de vtriſqꝫ cholerībꝰ ⁊ ſtate ac aqſi/
Parti. 2ª in medio tate ſui mūdificato: cor meliorē ⁊ laudabiliorem ſibi trahit
partem: vt ſe ꝯfortet atqꝫ nutriat. Sic igit ſang. cor nutriēs
vitalis erit: ⁊ cholerībꝰ mūdificatus actu in ipſo tn̄ ſunt in

potētia. ¶ Ad Iſaac probationeꝫ dōm ꝙ nō ꝓbat ꝓpter N
hoc cor vtutibus nālibꝰ: qm̄ iſte ſunt in quibet mebro parti
cularizate ⁊ contracte. In epate xͦo ſunt in cōi ſm medicos
maxie. Iſte tn̄ vtutes nāles in corde reddunt alterius nāe
q̄ꝫ iſte que erāt in epate. Subdit āt poſt antedicta. Caloris
reſiduū ſubtiliat ⁊ de cholerībꝰ ⁊ ſtate ⁊ alia putredine mū
dificat per arterias ad mūdificandum calorē nālem: man/
dans vt pinguedine ſue nutriat: ⁊ per totū corpus diuidat.
cor eniꝫ eſt fundamētū nālis caloris. qđ ſic ꝯſtat: partē quā
ſibi trahit ſue nāe nutrimētum ⁊ ſube aſſimilat: partēqꝫ ſu
perfluā ad mēbra capitis ⁊ pectoris mādat: vnūqđqꝫ inde
nutriēs ⁊ ſue vnīuſcuiuſqꝫ nāe aſſimilās. Auer. aūt colliget
ſcđo. Debes ſcire Ariſt. velle ꝙ cibus ⁊ nutrimentū oium Cap. 8. in medio.
mēbroꝝ fit ex duobus ſanguinibus ſimul mīſtis: ⁊ ꝙ ſang.
qui eſt in epate ⁊ venis nō pulſatilibꝰ eſt ſicut mā ſanguis
in arterijs cordis: ⁊ ꝙ ſan. arteriaꝝ eſt ſic forma ſanguis eiꝫ
hoc eſt qa dat ei cōplementū ⁊ coctionē ⁊ facit ipm cibū ꝓ
pinquū actui. ¶ Qđ rōne firmat: qm̄ ex quibus ſumus ex
eiſdem nutrimur: vt dictū ꝑus. ſumus aūt ex ſanguine nāli O
⁊ vitali. a partibus eni vitalibꝰ ⁊ nālibꝰ ſperma ⁊ ſanguis
decidunt menſtruus. vn̄ tertio theorice. Cor ex ſang. fit ar/ Cap. 36. poſt me.
teriaꝝ. epar xͦo ex menſtruo ⁊ oia mēbra carnea. ex vtroqꝫ
eniꝫ ſanguinū vnaqueqꝫ generet particula ⁊ nutrit: ſed q̄/
dam ex vitali amplius. alia xͦo ex nāli: vitaliqꝫ dēꝑto ma/
gis nō parū nutritio perficit ex ſanguine nāli. ¶ Et fulcit
preaſſumptū qm̄ embrio nutrit per vmbilicū ſm ꝙ ad co/
tilidones ꝯſolidat matricis 2° de ge. aialium. In quo ſunt Ca. 4. cir me. 2. ca 5. in ꝑn°.
q̄tuor vaſa: ⁊ duo iterdum: aliqn̄ vnuꝫ tm̄: ⁊ iſtoꝝ duo ſunt
vene vel alteruꝫ: ⁊ due arterie vel reliquū: ſm ꝙ animalia
ſunt maiora media: vel minora. Tertio quoqꝫ theorice. po Cap. 34. ante me.
nunt vene due ⁊ arterie ſimilr a matrice ad vmbilicū per/
venire: qn̄ aūt vmbilicū trāſierit: tūc vtplm ꝯgregant due
vene in vnam ⁊ arterie in vnā. Uene q̄ꝫ ad hoc fuerunt na/
te vt ſanguine in ipſis ꝯtento ferū paſcerent menſtruo: arte/ P
rie xͦo vt ſpiritū ferrent ⁊ ſanguinē. Sic igit ſang. per arte
rias attractus in embrionē habēt nutrire. nō eniꝫ datus eſt
ꝓpter ſolū ſpiritus gnōnē cum ſpūs ēt attrahat a matrice:
qꝛ ſang. tāte nō foret ꝓductus q̄titatis: cuꝫ ex modico eius
plurimū generet ſpūs. neqꝫ ſpiritꝰ pōt reſolui velocius: vt
qs diceret ꝓpter ꝯtinēs ſolidius in quo habet. ¶ Adhuc.
omne mēbrum qđ participat venis: ꝑticipat ⁊ arterijs. cum
igit nutrimentū fiat nō ſolū p vaſa: imo etiā per ſimplicem
ꝯfluxū ⁊ emanationē: vt in oſſibꝰ ⁊ cartilaginibꝰ. ꝓpter ſpi
ritus: quoꝝ eſt vitā iſtaurare: nō erit arterias tātas ⁊ tales
aſſignare: ſed ꝓpter ſanguinē vitalem: cuius eſt ēt nutrire.
¶ Itē nutritio fit a ſili: ſed mēbrum qđ nutrit nō ſolum eſt
nāe ſanguinis: vt nālis: imo plura ſunt nā vite: ⁊ maxie cuꝫ
vnūqđqꝫ ex oibus cōmiſceat cunctis nō eſt partē puram in
corpore aſſignare. vn̄ Auer. Nutrimentū debet fieri ex ali/ 2° colli. c. 8. in ꝑn°.
quo qđ ꝓportionet māe: quale ſan. eſt nālis qui eſt crudus:
⁊ alio forme relatus ſicut arterialis q eſt coctus. vt g̃ cōue/
nientior fiat ꝓportio: opꝫ in nutricatiōe crudū cocto admi/
ſceri: vt ꝯtemperentur ambo. ¶ Palin. Omne qđ nutrit vt Q
aſſerit debet mēbris aduenire: ſꝫ duo ſanguines mēbris oc
currunt. g̃ his duobus debet nutriri. Et demū ſubdit appa
rere Gal'. aſſerere ꝙ mēbra ſuperiora cibent a ſanguine ar
teriali: ⁊ hoc qꝛ precepit incidi arterias in paſſione emicra Cap. viii. verſus ꝼ.
nea ⁊ in epilepſie perſeuerātia: ꝑcipit ēt. 13. de inge. ꝓpter
oculoꝝ paſſionē arterias tipoꝝ abſcidi. Et ſubdit: vtinam
ego ſcirem qd ꝓhibet eum credere ꝙ iſte ſanguis arteria/
rum nō nutriat alias partes corpis. Ex iſto tn̄ Gal'. ſermo/ Cap. 8.
ne ⁊ iterioꝝ 3°. ingo nō ꝑt Auer. habere ꝑ arteriaꝝ ſciſſio
nem in predictis paſſionibus ſanguinem arterialē ſuperio
ra mēbra nutrire. Dicam nāqꝫ hanc fieri: nō ꝓpter euacua/
tionem ſanguinis arterialis: ſed qꝛ per eaꝫ alterat mala cō
plexio calida: aut fumus: vt aperte a Gal'. ibidē appareꝫ: ꝙ
eas ad caput delatus dolorem preſtādo: diuertit in alia. vn/

A de lȝ cóclusio ſit vera: nó tamen iuſte deducit̃ ex premiſſis. Itaq; ꝓbabiliter ꝯcludendū ſanguinem arterialem nutrire: lȝ potiſſime ſpirituare ſit eius ⁊ vegetare. ¶ Attendēdū tamē vt ēt ſentit̃ coll'ȝ. 2. ꝙ ſanguinis vitalis ⁊ nālis cōmiſtio poteſt fieri dupliciter. vno qdē vt ſanguis nālis pervenam ꝓcedētem a gibboſitate epatis tranſcendat in cor. aliter ṽo per attractionem extremitatū arteriaꝝ capillarium ab extremitatibus venarū capillarib⁹ ⁊ ecōtra. diuiſio eniȝ venaꝝ ⁊ concurſus pulſatiliū cū venis nō pulſatilibus eſt ꝓpter duas cauſas. quaꝝ qdem vna vt ſit iuuamētum per telas cooperientes venas nō pulſatiles ⁊ ligātes ipſas cuȝ mēbris vicinantibus eis: altera vt trāſeat ab vtroq; genere venaꝝ ad alterum: ex eo qd̃ continet̃ in eis: de iuuamentis 6° ⁊ ṗ pma. In extremitatibus itaq; venaꝝ ⁊ arteriarū capillarib⁹ ſang. arterialis aſſociabit̃ ſanguini nāli ad nutrimentum. ¶ Sed ꝯtra ṗ pma dicit̃ ꝙ ſan. eſſentie bone vadit per venā magnam ⁊ a gibboſitate epatis aſcendentem. ¶ Dōm ꝙ perfectius dicit̃ ab Aui. aialiū. 12. ita. Sang. remanſit in gibbo mundificat⁹ ſtans ibi in magna vena q̃ diuidit̃ in duas partes: quaꝝ vna tendit deorſum reliqua ſurſum. Noſce quoq; ꝙ mēbroꝝ aliqd̃ eſt qd̃ maxime nutrit̃ ex ſanguine nāli vt epar: ⁊ maxie pars ſuperior gibboſa q̃ caret arteria. Ħ āt max̃ euenit: qꝛ nutrimētū fit a ſiſi ⁊ epar ſanguini ſimilat̃. Eſt enim ſanguis ꝯgelatus ſeu īſpiſſatus ꝯir oſſa eidem affinia. cor aūt cuȝ pulmone multū relatione alioꝝ ex arteriali. ſplē ṽo ⁊ renes cōiter ex vtroq;.

(Margin: Cap. 8. — Cap. 1. in medio. Doc. 5ª ſam. 4. ca. 5. in fine. Doc. 4. c. 2. aū me. Ca. 4. f. — B)

Propter quartum qdem. ad pmuȝ dōm de iuuamētis ſcribi. 5. ꝙ in epate eſt arteria: nō tū per eius omne: ſed per partē magis diſſeminat̃ inferiorē ꝯcauam. fueruntq; poſite vene pulſatiles in ꝯcauo epatis ⁊ nō in cōuexo: qm̄ ꝯuexuȝ epatis qd̃ eſt continuū cū pariete eſt multi motus: ⁊ ſufficit ei exufflatione motus eius: ⁊ non indiget alia exufflatione. Et fuerūt vene pulſantes in ꝯcauo epatis ꝓpter ſuam neceſſitateȝ ad hoc: qm̄ ipſe ſunt miſſe a corde ad epar ad cuſtodiendū tēperantiā caloris. Ex hoc ēt apparet ſm Gal. ꝙ epar nō ſoluȝ ex ſang. nutriat̃ nāli. Quādo aūt dicit̃ id Ariſto. velle: dico vel meipſum nō intelligere: vtrum voluerit ꝙ ad ſplenem ⁊ epar nullatenus perueniat arteria adorti: qꝛ hoc cōprobat̃ falſum: aut ſi venit nō diſtribuit̃ per partes epatis vt iam apparuit per Gal. ſicut per partes alioꝝ diſtribuit̃ membroꝝ. Ipſe etiam Ariſto. 3° hyſtoriaꝝ nullam venam vult in matrices a cōcaua ꝓtendi: ſed ſolum ab arteria. Cuius oppoſitum experimentat̃ anathomiȥans. vel forſitan Ariſt. nō percepit arteriā ad epar peruenientē p anathomiaȝ cum ipſa ſit parua in partes inferiores eī⁹ exterminata ab inferiori parte ab arteria per dorſum tendentem ſurſuȝ ad epar ꝓtenſa. Poteſt eniȝ dici de eo qd̃ ideȝ de Parmenide ꝯſciter quaſi ipm excuſans phy. ṗ. in diuerſitate rōnis ſubtili ⁊ acūtie ita. hoc āt Parmenides nōdū vidit. vñ 2° colliget tpe Ari. aūt nō cognoſcebat̃ aliqd̃ iuuamētū diaphragmatis niſi ꝓpter ſepationē mēbroꝝ ſpūaliū a nutritiuis: ad Ħ vt non accideret tpe digōis eis aliqd ex calore illo. diīa. 99. Errat̃ ēt coll'ȝ 2° ꝯtinente multas arterias epati a corde venire: tum qꝛ vt viſuȝ falſum exiſtit: tū qꝛ peius qm̄ id iponit Gal. cū aperti⁹ teſtet̃ ipſe ſenſuȝ anathomic⁹ opm̄. hic nāq; anathomiā ignorauit. vt i hui⁹ idicat 7°. ¶ Ad aliud dōȝ Auer. aut loqui ſm opi. Gal. vel ꝙ iuuamentū ſan. arterialis eſt vt ſit vehiculū ſpūs cordis: qꝛ ad hoc pncipalr̃ eſt natus: nō tū ꝓpter hoc tollit̃ ꝙ ēt vt oñſuȝ nutrire cū ſanguine nō habeat nāli. verūtm̄ nālis pncipalr̃ habet nutrire. hic aūt vt dictum: eſt viuificare. Et per hūc modū dōm alijs ⁊ Iſaac ⁊ diffinitor. ¶ Ad aliud dōȝ: ꝙ lȝ ſufficienter⁹. A. ſermo ſonet ſan. nālē ſolum nutrire: ꝑſpicacius tū audiens dicet nomine vene ēt arteriā intelligi. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ ſi cor virtutib⁹ nutriat̃ nālib⁹: ſunt tū vt apparuit alteri⁹ ordinis ⁊ q̄ſi equiuoce rōne ad virtutes nāles epatis: aut lȝ

(Margin: C. 3. pol. pn. ꝑ medium. — C — Cap. 4. in medio. — Cap. 4. in medium. — D — Capi. 4. in medio.)

E (Margin: Cap. vlti. — Te. cō. 11.)

tiuus nālis ſit in quolibet mēbro: ipſa tū variat̃ p cōplōnes mēbri diuerſaȝ. alia eni eſt cōplō carnis ⁊ alia oſſis: ꝓpter qd̃ ſequit̃ ⁊ nutriētis diuerſitas. ¶ Ad aliud dōȝ: ꝙ lȝ ſan. arterialis ſit calidus ⁊ ſiccus p cōparationē ad ſanguineȝ nāleȝ: eſt tū calidus ⁊ hu. ad cutē cōplonū ṗ. ſic eni ois ſan. eſt cali. ⁊ hu. lȝ qdā ſit magis talis: qdaȝ ṽo minus. magis ṽo ⁊ min⁹ nō diuerſificāt ſpēm cū Haly. 10. meta. nō. n. tāta eſt caliditas ſanguis arterialis ⁊ ſiccitas ꝙ ꝓpter Ħ rō ab ipſo tollat̃ nutritionis: ꝯtemperāt ēt ſe hu. cōmiſti. ¶ Ad aliud dōm ꝙ dare vitā ⁊ nutrimētuȝ ſic oñſum: nō ſunt oppoſita vt aliq̄ diſparata: q̄ꝛ vnū nō coadiuuat alteꝝ ad eē. verum tribuere vitā eſt tāq̄ȝ ſupius ⁊ velut gen⁹ ad id qd̃ eſt nutrimentū miniſtrare: ⁊ qd̃ plus pōt poterit vtiq; ⁊ qd̃ minus.

Gratia quidem huius qd̃ ſuppoſitū vī ſang. in venis tm̄ ꝯtineri dubitat̃. qꝛ cū ſm Ariſto. vt viſum diīa poꝛi: ſolus ſanguis nutriat cerebrū: in quo ṗ de hyſtoriis nō eſt vena neq; magna aut parua nō poterit nutriri. Similr̃ neq; oſſa ⁊ ſimilia: neq; renes 86. 7. ¶ Adhuc ṗ p°. ſan. ab orificiis venaꝝ refundendo labit̃ in mēbra ex parte diuina. plurima ṽo vt tactuȝ carent venis. ¶ Rurſus. cū ſubtilius ſoluta ꝯtinuitate mox effluat ſang. ſi hic tm̄ egrederet̃ ex venis: tūc totum foret corp⁹ vena: qd̃ abſurdū. Non igit̃ ſanguis eſt in venis tm̄.

(Margin: F — Ca. 16. pn. pncipiū. Do. 4ª. c. vn. me.)

In oppoſitum eſt Ariſt. de aialib⁹ nō raro cuȝ medicis vniuerſis. vene nāq; duplices. pulſantes ⁊ quiete ſunt loca ſanguinis: eo ꝙ deſeruīant cordi ⁊ epati. ¶ Eti. euātis venis necubi ex corpe ſang. educit̃. In venis igitur continet̃ ſolis.

(Margin: 3° de pti. b° ca. 5. ⁊ li. 1. c. 3. & fine ⁊ 3° ð nā aia. c. 3. in pn°.)

Propter primum qdem ſciendū: ꝙ quid ſit ſan. pretactū: ⁊ oſtendet̃ ꝙ triplex exiſtit differētia. 33. per venam ṽo hic audio etiā arteriam ſibi vt tactuȝ in eis ꝯtinerī ſanguinem vitalem: ⁊ in venis ſimpliciter dictis naturalem.

Propter ſecundum qdē ſciēdū q̄ſdā ob ṗtacta ſenſiſſe ſanguinē nō in venis tm̄ eſſe: quoꝝ falſitas oñdet̃ confeſtim.

Propter tertium ṽo ſciendū ꝙ ſang. ſolū cōtinetur in venis ⁊ arteriis ⁊ his ꝓportionatis. puta corde ⁊ lacuna ſāguis: duob⁹ primis ſuſcept⁹ modis. q̄re hyſtoriaꝝ 3°. Ois ſan. ē in vaſe ⁊ i vocatis venis: in alio āt nullo ṗterq̄ȝ i corde ſolū. ⁊ 3° de ptibus. Sine vena nō eſt ſan. cor ēt ipm ꝯtinet in ventrib⁹. vñ cōplōni ṗ. Cor eſt ſanguiſſimū viſceꝝ. Cōſtruit̃ aūt lacuna ſanguinis ſeu torcular ſm Eracleū ſup glādulaȝ ex operimenti plicatione. Ipſa nāq; non eſt vena vere: ſed qꝛ figura eius rotūda eſt ꝯcaua ⁊ ēt curua ſanguiſq; in ea inuenit̃ ſic in venis. Idōq; vena 3ª vocat̃ ab Halyab. 3° theorice. Quore cū reducat̃ ad venā ſermo Ariſt. verificat̃ dicētis in venis ſolis ṗterq̄ȝ in corde ſāguinē ꝯtineri: ceu ēt ipȝ ad venas deducit̃. Eſt nāq; cor ſic pars ipſaꝝ. hyſtoriaꝝ 3°. Eſt aūt is eoꝝ que i capite ſūt ordo. qꝛ pmo os palati: deide rhete mirabile vel ſcriniū: de poſtea glādula ſuper quā ſang. ṗtacta lacuna: deinde dura mater: deiceps pia mr̃: poſtea cerebrū: ventres eius: ſup cui⁹ mediū ſunt due nates lateralr̃: ⁊ neru⁹ ēt in medio ſupius. de iuuamētis 9°. Probat̃ aūt ꝙ ſan. ſꝫ duos pmos modos tm̄ i venis ꝯtineat̃ ac ſibi cōparibus: qm̄ ibi aliqd gñat̃ ibi ſolū ꝑficit̃ ⁊ ꝯſeruat̃ ꝑmanēs tale: q̄ȝ tum eni nā dat de forma ⁊ de loco: ac ceteris ꝑtib⁹: vt apparet 4° ce. ⁊ mū. hꝫ ṽo ē ſan. gñat̃ nāq; in epate ⁊ corde. ¶ Rurſus. Illud ſolū ꝯtinet̃ in eo quo ſaluat̃ loco. virtuteȝ nāq; is habet ſaluatiuā. phyſi. 4. ſed ſan. ſoluȝ ſaluat̃ in venis ⁊ ſibi cōparib⁹: nam in ventrē. i. ꝯcauitatē effuſus ex neceſſitatē putreſcit. afor. 6. vñ Gal. de nigra chol'a ſcribit ſanguinē turbari: nō ſolum excidēs a corpe: veꝝ intra: vt pulmonē pectus: veſicā ⁊ matricē. itaq; ſan. ſolū in venis ⁊ ſibi ꝯſilibus ꝯtinet̃. Sanguis ṽo 3° dictus nō egreſſus eſt ve.

(Margin: G — Ca. 10. in pncipio. Capi. 5. in medio. Cap. viii. — Cap. vlt. — Ca. 2. ante mediū. — H — Li. 1. ð ell. Cap. 6. ⁊ ſi. ⁊ li. 10. ca. 4. cir ca pn. — Coll. te. cō. 25. coll. tex. cōmē. 4. Afo. 20. ca. 2. in pn°.)

p nas in mēbroꝝ poroſitatib⁹ locat⁹. qḋ oñdit̄: q2 ordinat̄ in ipſoꝝ nutritione tā q̄ in fine. aſſimilat̄ .n. iā eis nō paꝝ ſubſtā ⁊ q̄litate maxie: qui qñ amplius digerit̄ ⁊ igroſſat̄ ab ambitu venaꝝ ſeparat̄: ex p̄ſſio ēt mēbro denotat ip̄m etiā in coꝝ ſpongioſitatibus ɔtineri differentia. 33.

Propter quartum q̄dem. ad p̄ᵐ quid dōꝫ viſuꝫ pus: ſit̄ lꝫ nō habeant h̄ꝫ: attrabūt tñ ſanguinē ex venis ꝓpinquius ɔtiguitate q̄dam: ⁊ alterant ac trāſmutāt in ſeipſa: ſang. n. renum ꝓfundat̄ cū tota carne coꝝ: quaſi vapor: ⁊ ɔtinuat̄ cum ea paulatiꝫ: efficiturq̧ coꝝ cibus de iuuamētis. ℂ Ad aliud dōm vt apparuit: q̧ ſan. qñ locabit̄ extra venas: iā ſit ſan. qui cōceſſus eſt nō in eis ɔtineri. ℂ Ad aliud dōꝫ nō oportere totū corpus venā eſſe: lꝫ per totū. i. per maiorē partem ſui diffundat̄. mī enim ꝓcendunt̄ vt occultent̄ ⁊ minorent̄ amplius alimēto qḋ per eas decurrit: ceu riuuli minimi tā dē ⁊ in apparētes facti q̄bus ortus irrigat̄: aut folioꝝ vitis ꝑtractiōes ⁊ vie 3ᵃ de ꝑtib⁹ venula manifeſta nulla. Deoccultant̄ aūt venaꝝ plurime in decrepita etate: vt dorſuꝫ denotat manus. Cū igit̄ deferant̄ diſſeminate plurimū ꝑ corpus ſi pūctura ſubtilior ⁊ nulli caꝝ occurrat: ꝓpinquitate tñ ⁊ dolore attrahēte loci: ad quē ēt nā cū ſpiritib⁹ ɔuadit: mox ⁊ humorib⁹ ſan. relaxata educit̄ vene termino.

ℂ Differentia. XXXII.

Quod eadem ſit cā efficiens ſan. ⁊ melācholie hypoſtaſis mōſtrat̄: q̄m̄ illa vident̄ hēre idē efficiēs: q̄ ab eodē ꝓducunt̄ agente: agēs aūt eſt calor: lꝫ ſan. ⁊ melia imo ēt alij humores ꝓducunt̄ a calore epatis. hic aūt eſt vn⁹ cū ſit ēt forma ei⁹. Eſt. n. calor forma corpis. coll 3. 2. Et vni⁹ rei vna eſt forma ⁊ eſſe. Q2 ēt ſit vn⁹ calor humoꝝ gñatiu⁹ inuit̄ ꝑ p̄ᵃ. ℂ Ampl⁹ q̄ retinent eoſdē ſapores: ⁊ cām vident̄ efficientē eādē hēre cū per ſapores magis in cognitionē alicuius ꝑueniat̄ dīa. 145. hic aūt in ſanguie euenit ⁊ melia: q2 ſanguis ſapor eſt dulcis: ⁊ melie ſimilit̄ inter dulcedinē ⁊ ponticitateꝫ exiſtit. ℂ Et ſirmat̄: q2 ſolus ſan. vt ꝓbat. A. habuit hypoſtaſiꝫ ꝑ modū reſidentie q̄ melia eſt nālis. Qḋ aūt tale: ſanguini extat cōnexum. ℂ Palin. Cū triplex appareat calor gñatiu⁹ humoꝝ aut diminutus: ſupflu⁹ vl̄ tēpat⁹: nō eſt dare q̧ melie ſit calor diminut⁹: cū iſte ſit flatis: neq̧ excedens: q2 hic cholere. Itaq̧ erit tēperatus. is aūt ſanguis. Nō. n. potes dicē q̧ ſit calor melie h̄ꝫ intenſior calore ſan. q2 tunc illuꝫ calitate ſuperaret: neq̧ remiſſior ipſo: vt quaſi qui flatis: q2 iaꝫ melia erit inſufficiēter decocta ex caloris abbreuiatione: ſicq̧ ex vlteriori decoctione poſſet in ſanguinem conuerti: qḋ negatum differentia. 29. hu. igit̄ ab eodem calore producunt̄: ⁊ magis idem ſanguinis ⁊ melie nālis efficiens.

Horum quoq̧ opᵐ ſentit̄ 2ᵃ nāliū ⁊ criſium. ℂ Eti. quoꝝ mā extat diuerſa ⁊ agēs: cū id vtcūq̧ diuerſificet̄ h̄ꝫ māe diſpōnē: alia. n. eſt mā ſanguis: alia melie cū hec ſit mediocris: illa xo groſſa ⁊ terreſtris. ℂ Et roborat̄: q2 ſan. eſt filꝰ amiciſſim⁹ nāe: melia xo frida ⁊ ſic. vt ſenū cōplo ⁊ via ad mortē. ℂ Amp. cā nālis melie eſt qḋ ō nutriētib⁹ ēvehemēter groſſuꝫ pauce hūiditatis: ⁊ coꝝ calꝫ eſt fortius in illo ꝑ p̄ᵃ. Sic igit̄ vīcā efficiēs melie calitatis eleuata: meduꝫ q̧ ſanguis calitati adeq̄ta. Nō itaq̧ ſan. ⁊ melie eadē eſt cā efficiēs: lꝫ diuerſa.

Propter primum q̄dem ſciēduꝫ q̧ melia eſt hūor frigidus ⁊ ſic. ⁊ duplex exiſtit. nālis ⁊ inālis. Nālis q̄dē h̄ꝫ. A. eſt boni ſanguinis fex turbulētia ⁊ ſupfluitas: cui⁹ ſapor dulcedis ⁊ pōticitatis meᵐ obtinet. Et h̄ q̄dē ſm Gal. humor ꝓprie vocat̄ niger. Melia xo inālis chola nigra q̄ eſt ſubſidētia ꝑ modū aduſtionis cinericiatis ac ēt humidi exp̄ſſionis ⁊ exterminatiōis. ⁊ ipſa q̄deꝫ q̄druplex rōne aduſtiōis. ꝓducit̄. n. vt oñdet̄ alijs ēt de cāis h̄ꝫ q̧ q̄libet humoꝝ q̄tuor h̄ꝫ. A. ⁊ haly. pōt incinerari mā q̄dā ex flatis efficit̄ aduſtione: que melia dr̄ flatica: duplex exñs: ſm q̧ flā cui melia cōmiſcet̄ nālis ſubtile aut groſſuꝫ fuerit: rari⁹ tñ accñs ꝑp inobediētiā ipſius aduſtioni ⁊ icinerationi alηs maioreꝫ: nōnulla ex ſang. cōbuſtiōe melia dicta ſanguinea: ⁊ q̄dā ex chole aduſtione vt cholica: ⁊ alia melie aduſtione duplex exñs h̄ꝫ q̧ melia que adurit̄ fuerit ſubtilior: q̄ praua eſt valde fermētās terrā ⁊ ebulliēs vt acetū acerrimū. Gal. i de chol'a nig. afor. 4ᵃ. 2. nāliū. 3° interioꝝ. ⁊. 14. de inge. In q̄bus ſiq̄dem locis tāgit vi magis melia nālis ⁊ que ex hui⁹ aduſtione q̄ duplr̄ gñat̄. aduſtione ac putrefactiōe. 14. de ige. fugereq̧ ab hac ſentit muſcas ⁊ aialiū cetera: vel eſt groſſa q̄ minus extat effrenis in iferēdo: eſt tñ ea difficilioris eradicationis ex p̄te itra. Multiplicaturq̧ inālis melia plurib⁹ de cāis tā calidis q̄ fridis ⁊ alijs: ⁊ iō nō immerito dictuꝫ eſt interioꝝ 3° q̧ decē milia ſūt ab eo imaginata. ⁊ ꝑ p̄ᵃ: ſpēs timoris ex ɔſuetudinē ſūt infinite. ꝑ q̄deꝫ ſi cōplo corpis fuerit melica ⁊ ꝓprie cordis aut ꝑp caliditatē epatis ac ēt ſm Dioclē in teſtimoꝝ: quē mēdoſe aiūt Theophilū ſic moduꝫ arabū appellat: vel ꝓpter ſplenis debilitatē in meliaꝫ attrahendo ⁊ ſanguinē ab ea mūdificādo: vel ꝓpter oppilonem ⁊ apata eiuſdē vel ēt meſeraica: aut ꝓpter frigus vehemens ɔgelans humidū ⁊ idurās: vt in ip̄em melie trāſeat ſic flati accidit vitreo: vel ꝓpter longā ɔſtrictionē humoris alicui⁹ ⁊ affectionis priuationē a calore nāe: aut ꝑp egritudines ꝑixas ⁊ p̄cipue loco calo ac eſtate. Ipſe naq̧ tandē hūorē icinerāt. 2° q̄ppe ꝓnoſticoꝝ: niger hūor vl̄ ſugaſtatiōe peſſima ⁊ corroſiſſima efficit̄ cho. ui. aut groſſo ſan. ſit̄ exiccato vl̄ mortis ⁊ friditatis rōne: ⁊ vlr̄ cāe ipſius ſūt regimē ſex rerū nō nāliū ad friduꝫ ⁊ ſic. declināte ⁊ ꝓprie aer cib⁹ ⁊ pot⁹ ⁊ ſupfluitas triſtitie ⁊ timoris. Viſum ēt q̄buſdā medicoruꝫ meliaꝫ a demonio ɔtigere. q̄bus q̄dē dicit. A. ſe nō curare cū phicā doceat an ɔtingat vel nō a demonio: qḋ euenit ꝑp mira cogitata ⁊ dicta ab eiſdē: vt ⁊ nālr̄ ɔtingere poſſe nō putent̄: cū mulier idiota melica facta fuerit audita cōgrue latinū ꝓferre: q̄ q̄dē ſanata deſtitit vt illius oblita.

Propter ſecundū xo ſciēdū ꝑ ſcribi p̄ᵃ eandem forē cāꝫ ſanguinis ⁊ melie calorē puta tēpatū. Nāliū āt ⁊ criſiū ſcdis. Videt̄ cōtrariū ſic portēdi alterato cibo i venis inato calore ſāguinē q̄dē fieri a cōmoderatiōe q̄ h̄ꝫ cuꝫ. alii xo humores ꝓpter īmoderatiōes fiētes: ⁊ huic ſermoni oīa ɔcordāt q̄ vident̄: lꝫ melia humor eſt alius a ſangnie ⁊ maxie cuꝫ ſit ei ɔūus ope ⁊ nā. Quid aūt de hoc ſñr videbit̄ ex dicendis.

Propter tertiū q̄dē vt tātoꝝ viroꝝ nō ɔūeta/tē colligētiū cū ei veritas extiterit cognita: vnuſq̧ alterius iterpreſ: itell'e pcipiat̄: ſciēdū q̧ q̄ñcūq̧ aliqḋ mediū geometrice vel arithmetice noſcit̄ ⁊ ponit̄ iter duo extrema: id nō vere vnū exiſtit cuꝫ latitudie pticipet: lꝫ triplex magis: ita vt extrema cū medio ꝑſulēt. 5. Qḋ euenit i ꝓpoſito: nā ɔceſſū ē cholaꝫ ab excedēte calo gñari flā xo a diminuto: qḋ āt intermediū hoꝝ cū latitudine tēpatū aut declinat magis ad lat⁹ vni⁹ extremoꝝ: vt excedētis cali: ⁊ tūc ſan. gñabit cholic⁹ ifra chole calorē: vel ad p̄tē alterius extremi. puta calidi diminuti: ⁊ talis calor melie ꝓcreatiu⁹ erit: aut idē mediū obtinebit ⁊ tēpamētuꝫ veꝫ in h̄ꝫ gñe ⁊ a tali ſan. gñabit̄ calore. Nō āt itēdit dicere. A. q̧ oino idē ſit calor ſanguis ⁊ melie: ipſis in adiuiceꝫ cōparatis: lꝫ reſpectu flatis ⁊ chole ceu expoſitū eundeꝫ fore calorē pueroꝝ ⁊ iuuenum. dīe. 27. nō eni melie ſic eſt diminut⁹ calor vt flatis: neq̧ adeo ſupacut⁹ ſic q̧ chole: lꝫ medius cū latitudie iter iſtos. Q2 aūt ita ſit apparet: q2 demū is diuerſificat in formis ipſoꝝ. nā ponit ſanguis formā decoctionē tēpatā: melie xo fecē hypoſtaticā: ſi eni forme eſſent eedē iaꝫ h̄ꝫ eſſent eadē cū forme ſit dare eē ⁊ vnū eē. Qḋ ſic iſinuat: q2 mox p⁹ iſta ponēs cās vniuerſales humoꝝ vt q̄tuor q̄litates: caliditatē equalē poſuit ſāguinē ⁊ nō meliaꝫ.

6° cap. 3. poſt meᵐ.
K
Cap. 5.
Cap. 7. eſt medium.
Do. 4°. c. 2. añ meᵐ
L
Pris p̄mi doc. 4ᵃ. c. 1. p⁹ meᵐ.
Cap. 4.
Cap. 11.
M
Doctr. 4ᵃ c. 1. i meᵒ.
Pris pri mi doc. 4. cap. 1.
Libro de chola ni. ca. 3. ⁊ q̄ſ 3. 2 nāliū ca. 9. ⁊ 14. d ige. cap. 9.
N
Pria p̄mi doc. 4. ca. 1 pᵒ meᵐ. 2ᵉ ſecōis trac de vē tre cā. 26. in medio.
Cap. 3.
Com ſiſo. 11. in ſiᵉ
Cap 7.
Ca. 8. ⁊ 9.
Cap. 9.
O
Cap. 7.
Tra 4. c. 19. p⁹ pᵐ
Colli'r ca. 27. ⁊ c 38. ⁊ cō 47. ⁊ li. 3. cō. 29.
Tertio p̄ᵐ trac. 4. ca 1. 8. ⁊ 9.
P
Doc. 4. c. 2. Cap. 8. p⁹ medium.
Cap. 12.
Q

A gñare veꝝ excedētē. Sic itaq; sumpsit. A. calorē tēperatū; cū latitudine gradi: qñ dicit ip̄m fore cām sanguis ⁊ melie pductiuā. Gal'. ꝟo cū angustia put tēpatū est vere illud qd oino mediū obtinet extremoꝝ ita vt calor remissus a calore tēpato se teneat cū calore diminuto paꝝ ꝟo excedēs ab illo cū superexcedēte. A. ꝟo potius pdicta duo mediū ɔtinētia cū certo medio locauit. San. igit' ꝫ Gal'. fit a calore simpliciter tēpato: relīq ꝟo a distēperato: ꝫ magis tñ ⁊ minꝰ: qz a maiori distēpāria ipsius cātur fla ⁊ chola: sed a maiori melia. qd ēt inuit Gal'. qd demū subiunxit ibidez cibos caliores nā cholicioꝛes: frigidiores ꝟo flaticiores: ⁊ i ctatibꝰ simil'r. ¶ Deinceps qz sciendū q calor humoꝝ gñatiuꝰ dupl'r pōt ɔsiderari: aut in se ⁊ in cōi: ⁊ sic extat vnus: aut pricularīter ⁊ put refert' ad aliū: qd tripl'r euenit: aut ad aiaz seu intentionē nāe: vel ad ptes epatis aut māei. Sigdez ratione aie: dico ip̄m diuersificari: ⁊ per ɔ̄ns hu. qm̄ ipsa pncīpal'r intēdit sanguinē: ɔ̄n'r ꝟo fla ⁊ demuz alios. ⁊ iō calore dinter vti' ad ipsoꝝ pductiōes: ita vt hic possit in parte ēt cāre diuersitatē gnōnis ipsoꝝ. Diuersificat' ēt sm̄ ptes ⁊ loca epatis: qm̄ purior erit iuxta ptē superiorē ipiꝰ itra venā cordi ppinq;: vbi fortassis magis gñat' sanguis. In pte ꝟo interiori extrinseca inde plus distāt fla aut melia: in eminētia ꝟo supiori itrinseca caliori: vt dicat' plus chola. ¶ Variat' ēt ex pte māe in q̄ fit actio cū resistētia ipiꝰ. Aptitudo eniz diuersificat actionē agentis. 2° de cā. nā qdaz est mā tēperata: alia cal'a: nōnulla frida ⁊c̄. Adbuc alia subtilis: alia grossa: qdā ꝟo media. diīa. 29. ¶ Qd ⁊ monstrat' rōne: qm̄ agēs variatū p applicationē ad aliud: nō remanet idez: ēt si cōiter fuerit in se idē ɔsideratū: cū ēt accītia in subto alterationē inducāt. talis qz est calor humoꝝ gñatiuꝰ ex applicatione: vt ɔ̄ñsuz ad diuersa. ¶ Rursus: cā ⁊ effectꝰ sūt pportionales. vñ si effectꝰ singularis ⁊ cā singularis. ⁊ si vniuocus ⁊ vniuoca ⁊ ecōtra phyſi. 2° ꝫ san. calidus est ⁊ humidus. melia ꝟo hypostasiua fri. ⁊ sic. Est ēt san. mediocris ſbe: melia ꝟo grosse terree. Erit itaq; altera ⁊ alī'a cā ipsoꝝ pductiua. Sūt ⁊ diuersoꝝ effectuū oino. Que aūt hꝫ a diuersis salte imediatis pducunt' causis. Sanguinis igitur ⁊ melie nō erit cā eadē precise. ¶ Scias qz q se habēte corpore nal'r plus extat sanguis: deinde flatis: ɔ̄n'r postea cholere ac tandem melie minus: vt sit dicere. 30. 8. 3. 2. vel aliqd pōderis ita pportionati. Qd ⁊ accidit pp necītates ⁊ iuuamēta hoꝝ nāe ampliꝰ vel minꝰ accōmodatas. vñ Alexā. in pbl'. Nosce nāq; q san. nutriēs corpꝰ abūdat q̄titate: deinde fla: qñq; .n. id in fame nutrit. postea minorata est flaua chola vt nō nutriēs ⁊ acuta. Adbuc. ātplꝰ minorat' nigra chola tāq̄ nāe inimica. ¶ Audio qz hꝰ pportionē q̄titatū visu magis q̄ pōdē: cū melie terrestris pōderose sit ampliꝰ. ita in corpe chola ignea leuis ceu idicat agarici ⁊ lapidis laçuli nā: ꝟo chol'e: ꝟo amare nā plīma tāgēt' ɔ̄iia. 91.

In hoc ɔcordat Cōci. cū Trusiano 2° techni ca. de cps

B

Collr. ca. 32.

C

P **Propter quartum** gdē. ad pᵐiaz ɔ̄ñsuz gd dōm vt q hu. fiūt ab eodē calore ceu epatis in cōi: sic ēt calor totius corpis pōt aliq̄r vnus dici. diuersificat' tñ valde: vt declaratū: ex applicatione. ¶ Ad aliud dōz q hn̄t eosdē sapores cū latitudie gradi: sic calor idē hoc mō dī ipsoꝝ: nā sapor sang. est simpl'r dulcis: melie nō solū dulcedinē obtinēs: verū ēt cū acredine pōticitatē. non. n. calor pfecte potuit grossitudine sube ɔ̄nari. ¶ Ad aliud dōm q ɔtingit nō eundē oino fore calorez sanguis ⁊ melie: sed magis q affiniores hn̄t calores q̄ fla ⁊ chola adinuicē. ⁊ fortassis lōgiꝰ pmanet pmista melia sang. q̄ alii hu. vñ ɔcessum calorē amboꝝ fore eundem vtcūq;. nō aūt simpl'r neq; melia ɔuertet' in san. p vlteriorem decoctionem sic fla: eo q calor melie simpl'r sit remissior illo sanguinis: qz suba grossa terrestris iobediēs humectatōni sanguini resistit. Qz. n. humor non ɔuertat' nāl'r ēt qz in sanguinē dupl'r pōt euenire: aut rōne caliditatis excedētis: vt chola: vel rōne subeiceu melia. fla ꝟo ⁊ qz subam minus hꝫ excedentē tēpamētū q̄ chola ⁊ melia: eiusq; friduz. tum rōne sube humorositati apte: tuz ēt rōne vlterioris caloris: pōt pte necītatis in sanguine ɔuerti. ¶ Sed ɔ. Dura corpa vt ossa: cartilagies ⁊ talia melica pn̄t in sāguinē ɔuerti: nō minus itaq; melia. ¶ Dōm q hec trāseunt per epar: qd est hum: ⁊ gñatiuū. melia ꝟo recessit ab ipso neq; ad id nisi synthomatice pōt aduenire: si tñ ɔcederet' aliud fore: neq; ēt sanguis vere gñat' nisi in epate ac corde maxie: a quo remouet' melia nā. ¶ Qd aūt sunt ptis alteriꝰ pꝫ ex his q̄ inducta: neq; cal'm melie fortius est in clꝰ mā: nñ qz fundatur in subto grossiori: a quo tñ repatit' nō potēs ipz disariā supare: aut est fortiꝰ in illo cū fortiter ipimat' in ip̄m sicut euenit qñ in epate melia gñatur inālis: vt sentit. Aui. E

¶ Differentia. XXXIIII.

Poꝛis pri mi do. 4ᵃ c. 1. pᵃ me.

Quod humiditates hūores dicti scdi nō sint: ostendit'. qz p̄ de somno ⁊ vigilia. Nutrimentū oībus extremū: his q san. hn̄t. sang. nā. ¶ Adbuc de iuuētute ⁊ senectute. Sāguis habētibꝰ sanguinē est vltimū alimētū ex quo fiunt particule. ¶ Rursus 2° de ptibus. Manifestū q san. vltimū alimentū aialibꝰ san. est hn̄tibus: ⁊ vīr hic est sermo ipiꝰ in locis vniuersis. pbat nāq; q embrio nutriat' imediate san. qz in nouiter natis medulla sāguinea reperit'. ex sang. n. ɔstitute sunt partes. ¶ Amp. in techni. 3. libro. Talē ⁊ tm̄ oz sang. influere ossibꝰ ex q̄li ⁊ q̄to fiat porus. Tertio ēt cōplonū. sanguis ɔuertit' in carnē nō per mediā aliā trāsmutationē. Et p̄ pꝰ. Sanguis ab orificijs venaꝝ resudādo labit' in mēbra ex parte diuina. ¶ Palin ibidē. Nō indiget sanguis in quorūdā nutrimēto multotiēs ɔuerti: sic carnis: imo ilico. qñ ei nutrimentū occurrit in ipsam ɔuertit'. ¶ Eti. ibidez. Epar in q̄tuz digōnē scdam adeo pfectā efficit quꝰ ad san. ad ipsum nutriendū sit bonus actionē opatū est. ¶ Adbuc coll'z. 2. sentit' sang. simpl'r nutrire: ⁊ oino plures hꝫ sermones reperiunt' a medicis ⁊ phicis. ¶ Amp. si humiditates eēnt febris aut apa ex eis māifeste fierēt: ꝫ nō febris: qz ista erit ethica: nō āt hec: qz. 3. coll'z: ethica est calor extraneꝰ fixus ⁊ suba mēbri. q āt inde fiāt apata extat iauditū. ¶ Iddem. Eadē est mā nutrimēti ⁊ gnōnis. diīa. 30. Ex qbus. n. sumus: ex eisdē nutrimur. ibidē. sm̄ Aristo. ꝟo ⁊ Cōmē. sumus ex sanguine. nutriemur itaq; ex eo. ¶ Rursus. effectꝰ arguit cām: sed caro vt dn̄t: est san. effectꝰ. ipsa ꝟo ē rubea qd indicat caro epatis: cordis ⁊ renū maxie. vñ p̄ naliū. In ɔuersione sanguis in carnez nō ponit' nisi inspissatio ipsius q̄daz in suba: nō aūt in colore alteratio: vt qñ panis pmutatur in sanguinē: humiditates igit' minime sunt. Quo eqdē dato ɔ̄ndit' solū vnā existere. qz q̄to aliquid eiꝰ magis appinquat finitāto citiꝰ ⁊ paucioribꝰ iterpositis gradibꝰ attingit illū: sed sāguis magis appropinq̄t mēbris cibo exteriori: q vno iterposito medio aut duobꝰ factꝰ est. vz. chilus vt masticatione cū eo qd locus ⁊ accītia indicāt illū ɔ̄tria. ¶ Rursus. cū humiditates ex humoribꝰ fiāt: sunt nāq; humores scdi. pportionabiles igit' erūt humoribꝰ: ⁊ vnus solus est humor: vt sang. ceteri ꝟo supfluitates. differētia. 30. ¶ Palin. qd ē humor pmus non est humiditas scda exi̅s cū ex opposito distinguat'. sed humiditas pꝰ nomine carēs que pōt appellari sanguinea est humor: qz extat in venis: vt in cap tradunt extremis orificijs. qd aūt in venis locat' est humor. ¶ Eti. qd nō facit simpl'r ad nutritionē aut corpis colligationē nō dī humiditas cū sit vt insinuatū hec ipsius ratio. talis qdē humiditas 2ª est dicta ros: qz hꝫ. A. solū qñ corpus alimēto indiget corpi ab aliq̄ causaꝝ phibito ɔuertit' in alimētū: neq; ɔnectit corpis partes cū sit humida vt ros subtilis fluida. ¶ Adbuc. illō qd pfecta trāsmutatiōe trāsmutatū est ⁊ pars iaz mēbri factū nō videt' hūiditas ꝫ potius mēbrū: qm̄ humiditates sūt hūores qui a pncipali dispōne: ɔuersū in tm̄ q sūt potentes trāsire in mēbra eis

Auicēna

F

Cap. 3. lib. iii a fine 1ᵉ de ptibus ca. 6. 1 pᵃ Tc. c. 110. Ca. 7. circa pᵐ. Doc. 4ᵃ c. 2. ad medium. Pila pmi doc. 5ᵃ ca. singu. 1 s. Pila pmi doc. 5ᵃ ca. singul. Cap. 8.

Cap. 11. in medio.

G

Ca. 10. in medio

H

Poꝛis pri mi do. 4ᵃ ca. 2. pᵃ

I Doc. 3. c. 1. in ꝓci. Ca. 5. circa pn^m. 12° aia. ca. 5. in pn°.

demādati: tñ nōduʒ alicuius mēbroꝝ ſimpliciū cōplete ꝑ fuſit effecti. ꝑ pma. ⁊ aialiuʒ. 12. A. h9 ꝟo nō eſt 4ª glutē diʼ ctarcuʒ colligit iā ⁊ ↄtinet corporis ptes. ¶ Ad cuius qdē diſſolōnē oī corp⁹ redigi in cineres. ¶ Palin. idē ibidē nō ponit niſi tres. omittit. n. pmā ꝑtactā: ex qbus elicit humiditates vnam fore aut duas aut tres tantū modo.

Horum quoqʒ duoꝝ oppo^m ꝑeoñioꝝ ſentiūt ḡtioſiſſimi medicoꝝ. Hal. Jo. Seraꝑ. Haly. Iſaac. ⁊. A. cū aliis. Hi nāqʒ oēs ipas fore aſſerunt ⁊ nūo pmanere ḡterno. ¶ Rurſus nutritio fit a ſilī: ſed mēbra ſunt iſpiſſata pſima ēt alba. itaqʒ nutrient ex h9 hūiditatib⁹. ¶ Jtē hūiditates ſenſus ꝑcipit qñ mēbra fortiter exꝓmunt tenera mollia: vt naſi lepoꝝ ⁊ marie in etate infantili: quaꝝ ſupfluitates denotāt inſenſibilʼr ēt foras demādate. Qō ⁊ oſtendūt aliq ſubito decollati lac dantes ex venis. ¶ Adhuc humiditates debēt ex elemētis q̄ ↄſequūtur ex humorib⁹ nūo ꝓportionari. hi aūt ſūt 4^or: ex quib⁹ ↄuincit ipſas fore numeroqʒ ꝓbabilr ḡterno exiſtere.

K

Propter primū ꝟo ſciēdū ꝗ hūores ſūt dupliceſ: pni. vʒ. ſan. fl. cho. ⁊ me. ⁊ ſcōi oīa. 29. ſcōi ꝟo ſūt hūiditates dicte: ꝗ̄ꝑ rō apparuit ī iā arguēs: ſūtqʒ 4^or nūo. ſ. hūiditas ſanguinea q̄ ⁊ nomē nō habēs dīr ros: cābiū ⁊ glutē. Eſt aūt ꝑª humor adhuc in extremitatib⁹ pua⁊ venaruʒ: con'entus mēbris ſimplicibus propinquarum illa ibibentium ac irrigātiū: q̄ vnicuiqʒ appropriat ſuo mēbro attractione: q̄ ſiqdem humiditas ꝟm Iſaac feb. 3° tēt in vegetabilib⁹ reperit. Hec nāqʒ eſt velut humiditas exñs in humitatib⁹ arboꝝ: vt que i ramis vitis exiſtit. ¶ Alia ꝟo eſt humor in quo nōdū 3ª ꝑfecta eſt digeſtio per oīa tranſiēs mēbra ſimplicia: ſic ros q̄ in alimentū ↄuertiſeſt apta qñ eo caruerit corp⁹: ⁊ vt mēbra humectet qñ aliq̄ forti fuerit cā deſiccata: qō eſt ſibi ſemp ⁊ vt eſſentiale. ꝑ^m ꝟo aduenit nō ſepeſtic aquoſa humiditas arboꝝ ⁊ terre naſcētium velut que in frumento ⁊ vuis nōduʒ maturis. ¶ Tertia quoqʒ paꝝ ante eſt coagulata ⁊ eſt verum mēbroꝝ alimētum cōuerſum ſiue alteratū ꝟm ſpēm cōplōnis: ſed nōduʒ puenit ad cōplemētuʒ vt pfectā obtineat ipotū duritie ac ſiītudinem: ſicut caro tenera q̄ nōdū eſt mēbris aſſilata ⁊ eſt ſicut hūiditas frumēti: que cepit coagulari ⁊ ſaporifera fieri: mollis tñ adhuc pmanet vt vue humiditas coagulari ⁊ dulcis fieri icipiens: ſʒ tñ nōdū eſt deſiccata neqʒ ad duritiē ↄuerſa. ¶ Quarta ꝟo eſt ↄtinēs ⁊ colligās ptes noſtri corporis: a pn° nāqʒ cōſtructionis eius in mēbris eſt diſſeminata ſimplicib⁹: ipſa ꝟo velut ligamē in adinuicē coagulans ⁊ ↄſeruāte cū ipſis vnū effecta dū ea in puluerem reſoluantur: cuius quidem principium fuit ex ſpermate ſeu a mā embrionis: hec autē ex humorib⁹. A. ⁊ eſt veluti humiditas frumenti coagulata ⁊ ſube ipſius aſſimilata id a putrefactione cuſtodiens: ⁊ vt humiditas vuarum paſſularum eas a corruptione defendens.

L

ꝑª pmi do cin. 4. c. 1.

Propter ſecundū qdem ſciēdū ꝗ qdā ſcioli negauerunt hūiditates oino: ⁊ maxime pmā ⁊ vltimā volētes ſanguinē imediate cōuerti in mēbra. Quoꝝ motiua ſunt aliq̄ in arguēs pretacta. abhorui enī ʒ cūcta q̄ ridiculoſa: accuſantqʒ. A. ⁊ Jo. Serapionē: eo ꝗ has poſuiſſent hūiditates ſoli Gal. Haly. Iſaa. ⁊ auer. nō icrepāt: q̄ tyſli hos forte nō viderunt. Et dicūt Auer. Haly. Gal. ēt 2° critiū humiditates non ponere: neqʒ Iſaac in viatico: qō ridiculū eſt grande valde: cum Auer. tāgat ipas ⁊ Haly. Ga. ꝟo. 2. de criſi. c. vlti. nihil loquit de ipſis excuſans ſe de ſignis ethice: cuʒ fere ꝑpalias ſequat febres. Et mirabilius: q̄ Iſaac iducit in viatico cū illic de ethica nō agat niſi has tetigiſſʒ. Sūt ⁊ alii plēs ibidem errores quos vile ſit tāgere: cuʒ ſtultū ſit forte ſtultos ſermones exquirere valde. 2° de partib⁹. Uerum propter illos qui tante inſcitie ſequuntur didaſcolos: cum non duplo 7° curatiue artis egeant tempore: ſed multiplici. Eoꝝ

M

In ſine.

Ca ꝑ. 3. in medio. Cap. 3. ī ſi.

ruʒ quidē defectus apparenter clareſcet dicendoʒ tertio. N

Propter tertiū ꝟo ſciēdū ꝗ hūiditates opus ſit ponere: ⁊ q̄tuor ꝑꝑe: qō auctoritatib⁹ mōſtrat ⁊ rōnibus. Primo qdē q̄ 7° terapen. has q̄tuor tāgit Ga. diſtinguēs q̄tuor ſiccitates his oppoſitas. Jnq̄t. n. q̄ certiſſima ſiccitas eſt in eo ꝗ ſolida ſba corpoꝝ ſilū facta eſt ſiccior: lʒ ꝑuare icipit hūiditatē 4^am gluten dictā. Alia qdē eſt ſiccitas eoꝝ q̄ ↄſiſtūt ex ſba hūida ⁊ coagulata: q̄le qdē eſt piguedo ⁊ liq̄factoꝝ caro: ⁊ eſt ꝑuatio hūiditatis tertie. Tertia qdē eſt qñ pdit hūiditas familiaris ex q̄ corp⁹ nutrit: q̄ ꝟm oēs ipſi⁹ pticulas roriformiter eſt diſſemiata: ⁊ hec eſt hūiditas 2ª ros dicta: vt ſatis ex primis. Alia qdē eſt ſiccitas ↄſiſtēs ꝟm puas arterias ⁊ venas vnicuiqʒ pticulaꝝ ꝓpias q̄ ex idigētia cātur ſanguinis: ⁊ hec hūiditati opponit: ſic̄ appet: ſanguinee. ¶ Has ēt humiditates is tāgit. 10. curatiue ⁊ ꝑ de diūtis febriū: non tñ adeo expſſe: ⁊ ſilr in 2° de tabe p me trāſlato: ita ſit ḡciliuʒ vna diſpō qſi hūiditas depit ex ſolidis corpib⁹: quā ꝓpriū eoꝝ diximus eē cibū ⁊ molles ↄterit carnes: altera ꝟo corporū ipſoꝝ ſequit ſoliditatē ꝑª ⁊ ↄſilia ſūt appellata. Jn ꝑ ēt ꝓnoſticoꝝ idicat ipſas. dicēs dñſum fore in his q̄ de ſpmate ꝗ in vaſoꝝ tunicis: a qb⁹ teſtes nutriunt multotiēs appet trāſmutat⁹ iā ſan. ad ſpmatis gnōnē: ʒ. n. ipſas vaſoꝝ tunicas ab aliq̄ alio niſi ex h ſanguie eſt ↄueniens nutriri. dīta. ēt. 36. Q̄ āt ipas aſſerat Iſaac. Haly. Auer. ac ēt Almā. 10. appet oīb⁹ nō deſpicietib⁹: nullus nāqʒ pōt ethicas diſtinguere recte niſi ponēs ſiccitates miores: maiores ⁊ medias qb⁹ hūiditates ſunt oppoſite. ¶ Rōne ſiqdē ↄfirmat dupliciter: q̄m digō ſit in addēdo ⁊ aſſilando nutriēs nutrito ꝓnoſticoꝝ. 1. ſilr ⁊ nutritioſʒ nutritū oē iſpiſſatum eſt fere ⁊ dealbatū: ita vt ſuba ⁊ colores nō paꝝ imutatū ſit a ſanguinis ſuba. ¶ Amp. de rōne caloris inati mulcebris ⁊ ſuauis exiſtis eſt iſpiſſare ⁊ dealbare: vt in lacte appet ⁊ ſeminibus ex ſanguie ꝓductis: circa quem agit expoliādo ⁊ addēdo. Qō oſtēdit: q̄ praue lactificātes adſuʒ ⁊ citrinū lac hñt. ⁊ miltū coeūtes ſang^em emittūt. ¶ Rurſus. 3° virtutū nāliuʒ. Hiis q̄ ſilēs hñt ſbaʒ in ſe inuicē trāſmutare cōtingit. his ꝟo q̄ q̄ʒ multū diſtāt imachinabile ſibiipſis aſſilari ſine tranſmutationib⁹ q̄ in medio: nā q̄ adiuiceʒ trāſmutant ſymbolū opʒ hic. 2° de ge. ⁊ co. ſʒ ſanguis ⁊ mēbroꝝ pſima multū diſtant: opʒ itaqʒ aliqō itermedium aduenire. ¶ Palin. Nā nō cōmittit ſaltuʒ: imo paulatine ꝓgredit de extremo p mediū in extremū. 8. hyſtoriaꝝ. ſi autē ex ſanguine fiat in mēbruʒ trāſit⁹ imediat⁹ iſtātaneus: ſaltus ⁊ iordiatio qdā ↄcidet in nām: aliqd igit iter h opʒ me^m itercidē. ¶ Amp. 5° phy. ⁊. 9. teraꝑ. Mot⁹ ſit de extremo p mediuʒ in exm̄ū: cū itaqʒ is ſiat de ſanguine in mēbra: aliq̄ ſiet medio ſupocurrēte nō mot⁹ tm̄ſʒ rei magis ⁊ forme. Et qd ampli⁹. videm⁹ humiditates iſpiſſatas ⁊ dealbatas anathomiʒādo ptes ſolidas ⁊ marie oſſa hinc defluere: qō ⁊ ſpma ſupfluitas oñdit nālis: idiuidui tñ ⁊ nō ſpēi: ipſa ꝟo ⁊ ꝓpie naturalis cōteſtat non paꝝ iuuatiuo. Ex quibus ↄuincit ēt ꝟm Ariſt. mediū qōdā humiditatū noie ſignatū iter ſan. ⁊ mēbra exiſtere: ipſas igit opus ſit ponere. ¶ Eſt deniqʒ numerus eaꝝ q̄ternus ꝑtactus: ⁊ ſi nō poſſit ita neciō pceſſe oſtēdi vt ꝓbatuʒ eſt ipſas fore: mōſtret tñ inq̄ſitū ſit poſe. Silr nāqʒ videt eē de cauſis efficientib⁹ ⁊ mālib⁹ appropriatis vtcuqʒ cū ab eodē depēdeāt pn° vel aia: ſic que in eodē organo pura corpeſʒ in agēbus ↄſpicio itercidere media iter eoꝝ pn^m ꝑ^m vt aiaʒ ⁊ mēbrū qō agit imediate. vʒ. virtutē ⁊ cōplonū: ſpm ⁊ calorē. Silr iter pticulā nutritā ⁊ aiaʒ q̄tuor intercidēt media humiditates dicte: cui⁹ necitas eſt. q̄ iter multū diſtāda: cuʒ ſint valde diſpariat: opʒ nō ſolum mediū vep ⁊ media interuenire plurima: vt ēt apparet ꝗ inter craneū duriſſimū ⁊ cerebrū molliſſimum duo iteruenihe in medio pāniculi: dura mr. ſ. ⁊ pia. ¶ Adhuc cōſpicimus quādā humiditatē mēbris in ſertā adeo vt de eoꝝ ap

Cap. 6. in pncipio.

Ca. 10. ⁊ cap. 11. ca. 8. ⁊ 9. Cap. pmo i pncipio. Cō. 46. ad mediū

O

Cō. 46. ad medium.

P

Ca. vltio. Jn me^o.

Coſſr. 21. cō. 2 ⁊. 4. ⁊ ꝗ ad ſi tex. cō. 31. Cap. 1 circa pn^m.

Coſſr tex. cō. 22 circa pn^m. Cap. 1.

Q

A pareat ſuba vt 4^am: aliā remotiorē ſanguini ꝓpinq̄ ſic pal/
mā: cū igit̃ iſte multū diſtēt duo: vnum nō fuit ſufficiēs iter
hec mediū īteruenire: ſꝫ duo. ¶ Ruſus oſtēdit̃ ex ſiccita/
tib⁹ q̄tuor diſtictis q̄tuor hūiditatib⁹ oppoſitis: cū vnū ꝯ/
trioꝝ totiēs vt aliū ꝑdicet̃. Silr ex feb. ethica triplici exn̄/
te. q: ꝓ ſpēs: dīia. 93. duas poſſidet hūiditates ꝑmas: ex q/
bus ꝓbabilr̃ ꝯcludit̃ q̄tuor hūiditates exiſtere. ¶ Circa
ꝑdicta dubitare ꝯtingit an ex ꝑ^a hūiditate cauſet̃ imediate
3ª vel 2ª mediate. ⁊ videt̃ ꝙ ex 2ª fiat 3ª ſine medio. Sicut
enim eſt reꝝ eē ⁊ ordo: ſic debent act⁹ exiſtere: ſed ꝑ eſt ꝑ^a ⁊
deide 2^a ⁊ 3^a: q̄re 3ª cauſabit̃ a 2ª imediate. ¶ Dōm ꝙ ſm
A. ꝯpl'm ex ꝑ^a inuit̃ 3^am fieri. Regulariter eni qñ nutrimē
tum fuerit copioſum corpori imediate ſemꝑ gñat̃ ex ꝑ^a 3^a.
Quādo aūt defuerit ꝑ^a ex aliq̄ cāuꝫ exiccantiū illā nā di/
gerēs: ⁊ ſic iſpiſſans humiditatē 2^am ꝯuertit in 3^am. Imagi
nat̃ nanq̄ ꝙ ex digōne ꝑme hūiditatis vt in 3^am ꝯuertatur
eliciat̃ qddā ſubtile roridū q̄ſi ſupfluū ipſius: cū oīs digō
ſaltē in iuuatiuo ꝓcedat iſpiſſando. dīia. 50. Nā eniꝫ ſagax
hāc velut qōdaꝫ promptuariū in mēbris recōdit ſimplici/
bus: vt tpe idigētie humiditatis prime ꝯuertat̃ in tertiā:
velut qñ ſtegnia idigētia ſan. ab aliq̄ cāuꝫ iducta ꝯuertit̃
in ſan. vt idē cū ceteris teſtat̃ ⁊ ſan. qñ digerit̃ ſtaticus aq/
ſus: alias autē madefacit. ¶ Sermones tñ Gal. cū alijs vi
dent̃ ſonare amplius ꝙ ex ꝑma ꝓducat̃ 2^a: ⁊ ex hac 3^a. Di
xit nāq̄ ex 2ª corpis pticulas nutriri: 3^am ꝟo eſſe quaſi pin
guedinis ⁊ carnis humiditatē. vnde. A. non vitupero q vi
det̃ quaſi mētē quādaꝫ iſtinctu infitā ꝑſtare nāe vt ꝓuidēs
qd velut promptuariū ꝑparet ſibi in fortuitos euētus. Pre/
inducte etiam qs poteſt ſatis dicere rōni: qñ nō ſemper vt
ordo ꝓductionis aſſuit: ſic ⁊ actus attēdit̃. Cū, cor, cerebū
⁊ epar ceteris vere priora: vt ore ⁊ ſtomacho ⁊ talib⁹: ⁊ tñ
hec ꝑus operant̃ in cibū illis. Qd ⁊ oſtēdit nutritio embrio
nis in vtero ⁊ extra. ¶ Adhuc inſurgit anxietas cū nā bre
uiori ſemita vt tactū eſt: ſemꝑ ad finem ſatagat ꝑuenire ꝓxi/
xum. ¶ Ampli⁹ peccatū fieri plurimis qd paucioribus pōt
explicari. Cū igit̃ nā chilū albū ꝯuertit in chimū rubeū. ⁊
demū in humiditates dealbatas: qd in aīalib⁹ nō fecit iſan
guineis ⁊ plātis: de qb⁹ nō ſic fuit ſollicita: vt dē aīalib⁹ ꝑfe
ctis ⁊ ꝓpue hoie. nō eni nā ſic ꝯtingēter opat̃ ꝙ ꝓcurās vi
lia deſpiciat ꝑcioſa. 2° celi ⁊ mun. Fruſtra itaq̄ ⁊ ad qd tot
ſatagit trāſmutatiōes iducere. ¶ Dōm ſicut apparet ex li/
bris aīaliū: ⁊ 10. ꝓblematū: ꝙ quāto aliq̄ ꝑfectiora tāto in
eoꝝ ꝓductiōe plurib⁹ idigētia vt q̄dā gñent̃ ab agēte ſo
lo vñ. modica ēt trāſmutatiōe circa māṁ facta: ſicut q̄ pu/
trefactiōe ꝯſiſtūt: alia ꝟo cū hoc idigēt agēte particulari ⁊
diſpōnib⁹ plurib⁹ ⁊ motib⁹: vt q̄ ꝑfecta ⁊ maxime hō. Cū
aūt modus ꝯſeruatiōis ꝯſurgat ⁊ ꝓportionet̃ mō ꝓductio
nis: ſilr plurib⁹ egēbūt organis ⁊ trāſmutationib⁹ in coꝝ
ꝑmanētia ⁊ ꝯrijs in adiuicē ſicut ex ꝯrijs ꝓducit̃: cū vnum
ꝯriū ex altero ꝓducat̃ ſubito manēte. ꝑ phyſi. ¶ Eti. in cor/
porib⁹ ꝑfectoꝝ aīaliū eſt diuerſitas maior rōne ſbe ac acci
dētiū: q̄ꝫ in aīalib⁹ iperfectis: vt in iſanguineis ⁊ plātis. par
tes nāq̄ aīaliū q̄daꝫ ſunt albe valde: ſicut oſſa: nerui: cere/
brū: ⁊ hꝫ alie ꝟo in ruborē vergentes: vt epar cor ⁊ renes.
alie aūt medie ceu muſculi: pulmo: ſplen: ⁊ ideo ꝓp eoꝝ di/
uerſitatē opꝫ alimētuꝫ diuerſificari: vt q̄daꝫ nutriant̃ ex al
biori: alie ex eo qd aliquā portēdit rubedinem: nōnulle ꝟo
medio. ¶ Palin. in hoie ꝑcipue nāli pulchritudo q̄dā con
ſurgit ex coloꝝ varietate. color nāq̄ ipſi⁹ dꝫ eē ex albo ru/
beoq̄ ꝑfuſus. in techni. ¶ Soluēduꝫ igit̃ ꝙ nā inquātum
pōt finē ſemꝑ ꝑ breuia itendit: ꝓp aūt ꝑfecti⁹ ꝓducere acci/
dit multotiens ꝓlare. Silr ſi qd pōt eque ꝑfici paucioři/
bus vt plurimis eligēdū magis: ſꝫ hic ońſū nō poſſe ꝑfectū
qd nā ex paucioribus ꝯſtruere: ⁊ iō potius eligit in ꝑfectis
pluralitatē iꝑfectiōe. ¶ Adhuc. q̄dā mēbroꝝ nutriunt̃ ex
alimēto ꝓpinq̄ ꝑlm ſanguineo ceu caro: ꝓpea op⁹ fuit ali/
mētū ad ruborē ꝑmutari. q̄dā ꝟo ex ab eo elōgatoꝝ vt oſſa

⁊ q̄ taliū: ⁊ ideo ꝯueniēs fuit ꝑmutationē in albedinē cāre. E
¶ Ut aūt veritas amplius appeat ſciēdū ceu tactū dīia. 30.
ꝙ ſanguis triplr̃ accipit̃. vno q̄dem ꝓ maſſa ſanguinea ſiue
humoꝝ oīuꝫ cōgerie: alr̃ ꝓut humoꝝ vnus eſt liq̄duꝫ: ru/
bedie ꝑticipans ⁊ dulcedie: ſyncerus vtpote ꝯ alios tres ⁊
aquoſitatē diſtinct⁹: ſic ēt cū medicis ſentit̃ hyſtoriaꝝ 3°. Ca. 13. in
aut ꝓut iā iſpiſſatus exiſtit ⁊ rubedie ac dulcedie excedēti principio.
expoliat⁹. humor eniꝫ nutriēs actu omni caret exceſſu. vñ
afoř. 4°. Nutrimētū qd ſimplr̃ humectat eſt ſine qualitate
forti: nō. n. acerbū neq̄ acutum neq̄ ſalſum neq̄ amarum. Cō. afo.
Quare ꝑ ꝓnoſticoꝝ. Impoſſe ſit tunicas vaſoꝝ niſi ex hoc 13. in me°
ſanguie nutriri. vñ 3°. 20. ¶ Sꝑma eſt ſupfluitas cibi q̄rti
in toto corpe ⁊ eſt ſanguis magis digeſt⁹. Et. 4. colliꝫ. Mā Cap. ꝑmo
que nutriunt̃ membra radicalia eſt ſanguis dealbatus. Et Cō. 46.
Halyab. Sāguis purus eſt mā nutrimēti mēbroꝝ. Impu/ Cap. 14.
rus ꝟo eſt q iſuſus in venis ſilis exn̄s hūorib⁹ reliq̄s oīb⁹: Collr ꝑ°
quē idiſtinguēs de formatione embrionis errauit eremita. theo c. 25.
poſt ꝑn^m.
⁊ li. 2. ca.
12. in ꝑn°.

Propter quartum

qdē. ad ꝑ^m ſi qdē dōm: ꝙ Ar. accepit ſāguinē F
3^ce dcm̄ ⁊ nō alijs: ⁊ iō errāt plurimū putātes nos ex ſang^e
ſolo gñari ⁊ nutriri. Aut fortaſſe fuit illius opi. que nō ſer
nat̃ in pñti ꝙ voluit forte ꝑ hoc ꝙ etiā in nouiter ingt nat̃
medullā ſanguineā reperiri. Diceret tñ aliquis ꝙ id nō cō ꝑ Ariſto.
uincitur eo ꝙ ſicut ſanguis cū nutrire habeat opꝫ dealbari:
ſilr ⁊ medullā ſanguineā os nutrituraꝫ. ¶ Ad aliud quod
Gal. hoc dōm modo. in de cōplexionibus ꝟo 3°. ſubditur
minima trāſmutatione ſanguine indigente ad carnis gñā/ Cap. 1.
tionē. ¶ Ad aliud dōm ipſum hac via ꝓcedere: aut ſangui Circa ꝑn.
nem non ſumpſit pro nutrimento membroꝝ imediate: ſed
mediate: ſicut apparuit ex ſnīa ei⁹ manifeſte: quo ⁊ dicim⁹
nō panē nutrire ſub actu nutritionis: ⁊ ſanguinē lōginq̄o
rē: neq̄ ēt Auic. 12. aīaliū dixit labi ſanguinē ſimplr̃ in mē/
bra: ſed addidit: paulatim imbibit mēbra. ¶ Ad aliud di/ cap. 4. in
cēdū: ꝙ nō intendit. A. dicere ꝙ illico ꝯuertat̃ ſanguis in ſine.
carnē quādo ei occurrit: ſed modica eget alteratione quā/
do in carnē dꝫ ꝯuerti reſpectu alterationis qua idiget q̄ñ G
in mēbra dꝫ radicalia trāſmutari. ¶ Cōuenit eni ſecū ſatis
in cōpl'one ⁊ ſuba: ⁊ hoc eſt qd dicit. Nō enim indiget ſan/
guis in nutrimēto multotiēs ꝯuerti ſicut carnis: ac ſi dicat
pauca eget ꝯuerſione. vñ in fine nāliuм. Carnes qdē ⁊ que
viſceꝝ oīuꝫ: ⁊ que muſculoꝝ ⁊ ſanguine ipſo nutriunt̃ bre Li. 10. 3 ca.
uem alterationē ſuſcipiente. Natura enim mēbris remotis vltimo in
a ſanguine cōſtituit cōcauitates ⁊ foramina: vt appꝫ in oſ/ medio.
ſibus in qbus nutrimentū cōtinet̃: vt paulatim ꝯuertatur
in ipſa: diſtātia nāq̄ vt in ſe trāſmutent̃ plurima egent con
uerſione media: que autēꝫ ſunt ſanguini ꝓpinqua hac indi
guerūt minore. ¶ Ad aliud dicēduꝫ: ꝙ q: epatis nutrimē
tum ſaltem quo ad eius veriorē ſubſtantiā que eſt ſan. coa/
gulatus: paulatiue permutat̃ in colorē: maxie di ipm ope/
rationē facere vt ſanguis quoad nutriat aliqd: ꝯuertit̃ tñ
in humiditates ſuo mō: hoc ēt cōceſſo nō ſimplr̃: ſed hic ſo/
luꝫ humiditates tollit. ¶ Ad aliud Auer. iā etiā qd dicen H
duꝫ viſum. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ oſtēdunt̃ humiditates per
ethicaꝫ. in his eni fundat̃ dīia. 93. ¶ Et ſi dicat̃ ſm Auer.
⁊ alios plures ethicā fieri in ſubſtātia mēbri. ¶ Dicēdum
ꝙ mēbrum cōiter ſumit̃ etiaꝫ ad ipſas humiditates: ⁊ ma/
xime ad iā coagulationē ſuſcipiētes: ⁊ merito: q: tēdunt ⁊
terminant̃ ad ipſa: ⁊ vnūquodq̄ ſumit nomen a termio ad
quē 5° phy. ⁊ 2° de aīa. Iuſtuꝫ eſt vnūquodq̄ a fine appella
ri. Et ꝙ hoc ſit oſtendit̃: q: imediate Auer. tres diſtinguit
ſpēs ethice ſm tres humiditates. Sūt etiā aꝑtuꝫ humidi Te. cō. 4.
tates factiue: ſicut ſentit̃ ꝑ ꝑnıa. ⁊ iuuāt ipſa cāri: non tamē Te. c. 49.
appꝫ ꝓpter ſanguinē humores etiā alios ſui q̄ritate ⁊ co/ Collr. do
lore denigrātē. ¶ Ad aliud qd dōm viſum ꝙ nō ſimus ex cti. 4. ca.
ſanguine neq̄ nutrimur: niſi tertio mō eo accepto. ¶ Ad ꝑmo ⁊ ab
aliud dōm: ꝙ caro nō eſt rubea vereſꝫ tēdit verſus albū: Iſaac ſe.
amplius qñ bene ſanguis ab ea exprimit̃ ⁊ lauatur: aut ſi 5. cap. 21.
iuxta ſi.

aliqua ſit rubea vel purpurea vt q̃ epatis: hoc nõ ineſt ſibi ſanguinis rubore: ſed magis ea que epatis a nã ipſius ſibi ineri tit: ideo .n. factũ eſt epar rubeũ: vt ſanguinez generet
Cap. 3. Cap. 12. verſus fi. rubeũ 5° de iuuamentis. ⁊ 3° ac 4° theorice. Renes fortaſſis remanẽt rubei: q: ruborẽ aquoſitatis ſanguinis nõ poſſunt pfecte immutare: cũ nullã habeant venã in quarũ extremis incipiat dealbari niſi emulgẽtes: q̃ tñ nõ diſſeminãtur in eos oino. dr̃ia. 87. ⁊ 31. ❡ Ad aliud dõm: q᷑ ſanguis magis diſtat a mẽbro maxime radicali q̃z a cibo exteriori: aut
pble. 45. q: motus intẽdit̃ in fine: eo q᷑ nã tũc efficit̃ operoſa. 10. pblematũ. oĩbus eniz vijs ⁊ medijs qbus põt expeditiorib⁹ ſatagit in finẽ pertingere Quis eni ad terminũ citũ volens puenire ſemitas inuenit plurimas ⁊ breuiores. ❡ Ad aliõ dõm: q᷑ humiditates nõ dicunt̃ q̃tuor ẽm q̃tuor trãſmutationes ⁊ formas q̃s ſuſcipiũt añq̃z in mẽbrũ traducãtur
K vere. Iſta nanq᷑ vĩ n. ĩ conuerſionis alimenti vt ſemp plurificãdo pcedat poſtq̃z in ventrez fuerit digõne ipſius immutatũ dum mẽbro fuerit aſſimilatũ nam primitus in feces cõuertitur ⁊ icorẽ: deinde icor in q̃tuor hu. moros ⁊ aquoſitatez: ſanguis võ in ſuperfluitates ⁊ q̃tuor humiditates: ⁊ h̃ in ſuperfluitates eaꝝ. Tãdẽ mẽbro fit appoſitio: vnio ⁊ aſſimilatio: ⁊ h̃ rõni ſatiſfacit ⁊ imediate añpoſite. ❡ Ad aliõ dicẽdũ: q᷑ prima humiditas nõ eſt ſimplr̃ in venis ſed in earũ orificijs extremis mẽbris cõtinguis potãs ipſa. Sapit̃ eniz ꝓpter terminum ad quẽ ⁊ finem iã magis naturã membri q̃z humoris: ⁊ ſi cõiter humiditates nominẽtur aliqualiter humo es: ⁊ forte ꝓpter hoc eã tacuit. A. 12. aialiuz. ❡ Et p
Cap. 5. hoc etiã ad illud. ❡ Ad aliud dõm: q᷑ ẽm. A. Ros nõ erit adeo pura humiditas ad nutritionez ordinata: vt p̃ª ⁊ tertia. cũ rarius actu cõuertat̃ in nutrimẽtuz. Eſt tamẽ humiditas: q: apta eſt cõuerti ad id quãdo corpus caruerit ſufficienti alimẽto: ſicut flegma ẽm q᷑ eſt humor ſanguinis re
L ſpectu. Aut fortaſſis nõ eſt ſimplr̃ humiditatis officium cuiuſlibet nutrire: ſicut neq᷑ humoꝝ: nam ⁊ humiditas 4ª nõ dicit̃ nutrire. ❡ Ad aliud dicenduz: q᷑ in corpore generati nõ ſunt quattuor humiditates he: ſed tres ſolũ: nam quarta puta gluten nõ eſt humiditas: ſed pars corporis magis:
Gluten nõ ẽ humiditas magis pe mẽbri. Pip. doct. 4. cap. 1. poſt pn̄m. fuit tamẽ humiditas quãdo fuit ſperma. vñ id perpẽdens A. anxioma: ſubdidit pn̄m huius ex ſpermate fore: ſpermatis aũt ex humore. ❡ Aut dõm: q᷑ in membro eſt dare partes ſolidiores ⁊ principaliores ⁊ molliores nõ ſic principales. prime qdẽ ſunt vera ſubia ſolida mẽbri. 2ᵉ võ ſunt cõnectẽtes ⁊ cõtinẽtes in adinuicẽ pmas: vt in lapidib⁹ oſtẽdit̃ cõiectis adinuicem in muro per calcẽ: ⁊ in lignis per collã.

❡ Queſita circa generationem ex ſpermate dependentem.

❡ Differentia. XXXIIII.

Pn̄m, M **Quod ſperma** a toto corpore ſiue ab omnibus decidat̃ mẽbris oſtẽditur: q: de aere ⁊ aqua. Sperma ab oĩbus corporis deſcendit mẽbris: ſaniꝫ qdem ex ſanis: egrũ quoq᷑ currẽs ab egris. ⁊ p̃ de generatione aialiuz. ❡ Amplius ꝓble. 4ª. Quare coeuntes
Ca. 17. pble. 15. ⁊ 31. ⁊ ptic. 10. pble. 58. diſſoluunt̃ ⁊ infirmant̃ in coitu vt frequẽter. vtrum ꝓpter illud ab oĩbus mẽbris expurgatio eſt ſpma. ❡ Qõ ⁊ ↄfirmatur rõnibus: quoniaz in emiſſione ſeminis vehementia ineſt delectationis per totũ corpus diffuſa: que nõ videtur euenire niſi ꝓpter emiſſionẽ ſpermatis: cũ igit̃ fiat in toto corpore: a toto emittet̃. ❡ Itidẽ. illud videt̃ decidi a toto corpore per cui⁹ ſuperfluã emiſſionẽ totũ nocetur corpus: cũ vlla nõ extet alia cauſa: ſed id accidit in ſpermatis ſuperflua emiſſione vt ſenſus indicat. Rurſus, colobi ſeu mutilati colobos generãt ſeu mutilatos: qõ quidẽ non accidit niſi q: ſperma a pte colobata deſcẽdere nõ valet: cuz corp⁹ careat eadẽ. ❡ Amplius. genita gignẽtibus aſſimilant̃ nõ ſoluz ẽm nãlia: imo ⁊ ẽm acquiſita. cicatrices. vz. ⁊ ſtigmata. patre nãq᷑ calcedonico in brachio cõfuſam ⁊ nõ dearti-
vbi ſupra inmediate. culatã habẽte picturã ſimilẽ ⁊ filius cõtraxit ibidem. vnde poſt pmiſſos de aere ⁊ aqua ſermones ſic: operationes ſimiles vt calui caluos: varij varios oculos: ſtraboq᷑ ſtrabonẽ generat. ❡ Palin. Unũquodq᷑ perfectuz generat ſibi ſimile. N
T. c. 19. metheoroꝝ 4°. hoc autẽ non euenit niſi ſperma decidat̃ a toto vt per omne fiat aſſimilatio. ❡ Adhuc rõnabile videtur ſicut totius eſt aliqd ex quo ſit pmo ſimilr̃ ⁊ particularũ
Ca. 1. circa pn̄m. vniuſcuiuſq᷑: cũ eadẽ ſit rõ totius ⁊ partis. hyſtoriaꝝ p̃. vt igit̃ aliqd decidit̃ ad gnõnẽ totius: ita qd decidit̃ ad gñationẽ partis: cum totũ nil aliud ſit q̃z partium aggregatio. Cõmẽtator. phyſicoꝝ. 1. deriuatur itaq᷑ ſemen a toto.
Cõmẽ. 17 Cap. 18. 15. de aĩalium. Cap. 2. pn̄cipiũ. **Huiuſmodi quoq᷑** oppoſitũ ſentit Ariſ. cũ A. p̃ de generatiõe aialium. ❡ Qõ firmat̃ rõnibus: quoniã videmus aliquos ad oſculũ mulieris aut ad minimuz tactuz repente ſemẽ emittere. hoc autẽ ſic fieri nõ poſſet ſi a toto corpore decideret. ❡ Adhuc. perpẽdit̃ plures mutilatos pfectos gñare: ſec⁹ aũt cõtingere oporteret ſi a toto pueniret corpore. ❡ Etiã. Mã nõ decidit̃ a toto ſicut ſanguis ſed a matrice plurimũ: itaq᷑ ab omnibus non deciditur mẽbris.
O
Propter primũ võ ſciendũ. q᷑ lz genitura ⁊ ſperma cõiter vt nomina ſynonyma audiant̃. p̃ tamẽ de gñatione aialium diſtare
T. p. 8. in medium. ponunt̃. Videt̃ nãq᷑ q᷑ genitura vocat̃ que a generante puenit nato coire quocũq᷑: primuz habẽs generationis principiũ. Sperma quoq᷑ dĩ qõ habet ex ambob⁹ pncipia copulatis velut in plãtis euenit ⁊ in qbuſdã aialium: in qb⁹ non eſt femella a mare ſemota vel ſeiuncta: ſic ergo nomen cadit ſup impfectiora vniuſius etiã ↄtinẽs: vt pote principiuz vnde motus ⁊ mãm. Geniture võ nomẽ in pfectiorib⁹ particulariter cãm vnde motus ſportat. ❡ Eſt ſiqu dez ſperma ſeu genitura vtilis ſupfluitas vltimi alimenti ſanguinei diſtributi in ptes. Sperma nãq᷑ ⁊ ſi cũ alijs ſuperfluitatibus corporis ſufficietenus conuenire videat̃: multũ tñ diſtat.
P Nõ eniz eſt tabes aut diſſolutio ſicut antiqui ſenſere: talis nãq᷑ p̃ter nãm oino: hoc aũt nãliſſimũ exiſtit: neq᷑ enim eſt oĩs ſupfluitas vex. vtilis: qm̃ ſimplr̃ ſuperfluitas nihil proficit ad nãm: ſed tãq̃z oino excernit̃ impertinens: hoc võ vtiliſſimũ: imo neceſſariũ ſpẽi perfectoꝝ oino: neq᷑ q̃cũq᷑ ſuperfluitas vtilis eſt: nõ eniz pma ſed ſecũda eo q᷑ flegma eſt primi alimẽti vtilis ſupfluitas. Eſt nãq᷑ hmõiz idigeſtorum aduenitẽs ex cibis. dr̃ia. 29. quare cõiter deſcriptũ ſpma eſſe vtilẽ ſuperfluitatẽ vltimi. ❡ Totũ võ 2ʳ dicit̃. Uno qdem modo quãdo nulla partiũ deficit ex qbus eẽ habet: ⁊ hoc tripliciter: aut vnũquodq᷑ ſub eo cõtentoꝝ dicit̃ vnũ ſicut vniuſe multa cõtinet in predicari: vt aial: vel ex his vnum vt totũ dictum integrale. Et id aut quoniã vere tale ſeu cõtinuum ſicut corpus nãle. vel minime: vt qõ arte velut domus: ſeu demũ inter hec duo mediũ obtinẽs ſicut totum dictũ poteſtatiuũ vt aia. Aliter võ qõ eſt quãtũ habens pn̄m ⁊ mediũ ⁊ vltimũ: qõ ẽt ꝓprie ⁊ aliqñ trãſumptiue dĩ totum ⁊ oẽ: mſierus eni ⁊ aq̃ nõ dĩ totũ niſi metaphorice: meta. 5° ⁊ de h̃ toto q̃ſitũ audit̃. Corp⁹ aũt eſt qõdã quãtuz nãle ⁊ nõ mathematicũ: ex mẽbris ↄſilib⁹ ⁊ officialibus cõſtitutum. Q
T. c. 31. ad fine. **Propter ſcõm** võ ſciendũ: q᷑ ſperma decidi a toto corpore duplr̃ poteſt itelligi. aut mediate aut imediate: imediate quoq᷑ concedẽdum eſt ſperma nõ deſcẽdere a toto: verum a teſtibus ⁊ vaſis ſeminarijs. In eis nãq᷑ interdum ſperma cõtinet̃ fermẽtatũ: qõ ad motum quẽlibet citiſſime laſciuie decidit̃: ſicut in arguris tangebat̃. Si võ audiat̃ ſperma mediate a toto deriuari duplr̃ hoc euenire p̃t: aut quãtũ ad materiã ipſi⁹ ſpermatis vel virtutẽ cuz ipſo deciſam qõ verificabit̃ cũ mã ſibi etiã ꝓportionabili. Primus etiã modus duplicẽ poteſt recipere intellectũ: aut eniz audit̃ decidi a toto corpore. i. a mẽbris pncipalioribus ⁊ notabilioribus reſpiciẽtib⁹ pncipaliora. In qbus magis omiomeritas ⁊ corporis continet̃
Tex. 1 a 3. v. ius totalitas: ⁊ ſic viſuz 3°. 20. ſperma a toto deriuari. Scribit̃

A enim. Oportet vt ſit ex omni mẽbro principali fons ⁊ vt ſit
ex membris alijs reſudatio ẽt ad iſtas radices: ꝓpter illud
eſt aſſimulatio: ⁊ ideo ex mẽbro diminuto mẽbrũ generaꝭ
diminutũ: lʒ illud ſiat dũ vene nõ vltimũ finẽ cõſequunꝭ: ⁊
nõ ꝓcedit appetitus vltimus cũ digeſtione cõpleta: q̃ſi ve/
lit ꝙ aſſimulatio interdũ deficit: eo ꝙ virtus aſſimilatiua
⁊ cõpletiua non h̃ns mãm ſpermaticã ex toto corpore ꝓꝑ
eius debilitatẽ: indigeſta ẽt ente ex materia inexiſtentium
mẽbroꝝ: perfectã ſimilitudinẽ ⁊ cõplemẽtũ nõ valet indu/
cere humanũ: ⁊ ideo cõtingit colobos generare. Cõceden/
dũ nãq; eſt ei ſperma ſic a toto decidi: cũ ipſũ ſit vtilis ſu/
perfluitas vltimi alimenti ſanguinei diſtributi in partes. a
partib⁹ nãq; p̃ncipalioꝛib⁹ ⁊ notabilioꝛib⁹ opʒ maxie ſp̃m
ſperma decidere ꝙ in ipſis ꝓprie vltimum diſtribuiꝭ ali/
mẽti ſanguineũ. ¶ Neq; dõm ſperma a cerebro ſolo decẽ
dere: verũ ti fermẽtũ ipſius eſt ex illo: nã ꝓportionabiliter
concedẽdum eſt plus de ſpermate deſcendere a cerebro q̃
B ab aliquo mẽbroꝛũ alioꝛũ: cũ grãdẽ ſecũ habeat ſimilitu/
dinẽ: qd̃ ẽt oſtẽdit nocumẽtũ magnũ factũ in cerebro ⁊ i eiꝭ
oꝛtis vt oculis. p̄bl. 4° ex coitu multotiẽs iterato: ⁊ ideo
A. in quibuſdã hip. intentionibus plurimũ materie ſper/
matis eſt ex cerebro: ꝓꝑ qd̃ de aere ⁊ aq̃. Quibuſcũq; inci
dunꝭ vene q̃ poſt aures hi proꝛſus oi oꝛbanꝭ gñatione: qd̃
A. verũ teſtaꝭ dicẽs Ga. ignoraſſe an inciſio harũ venarũ
ſterilitatẽ icurrere faciat: an nõ. Qꝫ ſi Ar. dicat. 10. p̄bl. ſe/
mẽ a cerebro tẽdere p ſpinã: dõm eũ itellexiſſe: aut p̄dicto
mõ ꝙ maioꝛ ps ſp̃matis cõparabilr̃ a cerebro deriueꝭ q̃
ab vno aliquoꝝ mẽbroꝝ: vel ſm alioꝝ: vt hip. fuiſſe locu
tũ opionẽ. Si aũt intelligaꝭ ſp̃ma decidi a toto corpore: eo
ꝙ a q̃libet pticula qd decidaꝭ minia: ſtare non põt: q̃q; id
antiquoꝝ qdã ſenſerint. de ge. aia. p̃ quoꝝ qdã aialis gñan
di poſuerũt partes fore diſpſas in ſp̃mate: volẽtes etiã fe/
mellã hře ſp̃ma gñatiuũ: imaginãtes ſilr̃ ſp̃ma de ſubã fo/
re gñantis: q ẽt partiti fuerũt: qdã eni eoꝝ voluerũt h̃ inẽẽ
p ſe ⁊ totalr̃ maſculo ⁊ femelle: alij ꝟo vt Empedocles p/
ticulariter ⁊ ſeoꝛſuʒ: quos Ar. iꝓbat ibidẽ. Si. n. ita eẽt
C vt oẽs ptes in ſemie diſpſe tũc vitã hře nõ poſſent: cũ vita i
q̃dã vnitate ꝯſiſtat ⁊ colligatiõe. Si ꝟo fuerint ꝯtinue iam
ꝑuũ qddã aial erit ſperma: qd̃ erit ꝯ eũdẽ in ſc̃do. ¶ Amp.
nunq; mas gñaret niſi maſculum vt aſſimilatio veniret in
pudẽdis. h̃ aũt nõ videm⁹ neq; fore ꝯtingit. ¶ Rurſus. ſi a
mare ⁊ femella ſimilr̃ ꝓueniẽt: dua vtiq; erunt aialia cum
vtrũq; ponaꝭ hře oia gñõnis initia. Et iõ Empedocles cõ/
tra eos inehit dicẽs. Propter qd femelle nõ gñarent ex ſe/
ipſis: ſiqdẽ a toto ꝓuenit ⁊ h̃nt ſuſceptionem. i. matricem.
¶ Propterea modũ aliũ elegit Empedocles vt antea dcm̃
eſt. Qui ẽt hʒ Ar. ſtare nõ põt. Ad ip̃m nãq; mlr̃a ſequũꝭ
impoſſia: nõ enim ſic gñate diſpſe ptes ſeoꝛſum a mare ⁊ fe/
mella aiã ⁊ vitã poſſent hře. neq; eni poſſent ꝯiũgi ⁊ cõti/
nuari velut ptes quoꝛũdã aialiũ pluriſicat⁹. ¶ Adhuc. nõ
eſt poẽ ꝯtinuas ptes fieri ⁊ in vnũ locũ cõcurrere ꝓꝑ ami/
citiã: vt ponebat Empedocles. ¶ Jtidẽ. qũo diſtinguerẽ/
D tur ptes i aiali: ⁊ ſurſũ ⁊ deoꝛſũ: ⁊ dextra ⁊ ſiniſtra: ⁊ an/
teri⁹ ⁊ poſterius: nõ eni ſm eũ modus poſſet aliqs iueniri.
¶ Ampli⁹. nõ eſt poẽ cũ mẽbra virtute ad ſeinuicẽ deter/
minenꭍ: vt officialia: ṽtus eni opatiua apparẽter ſaltem in
pte eſt officiali. p̃ hyſtoriaꝝ. qd̃ oñdiꭍ diia. 63. ⁊ paſſioib⁹
vt ꝯſilia duritie ⁊ mollitie. ⁊ hꝰ: ab iſtis ſic diuerſis vnum
aliqd actualr̃ ꝓcedere. ¶ Rurſus iã nõ ſeruareꭍ ſilitudis
rõ ſi nõ ꝓcederet ab vno in vnius ṽtute: tũc enim iã nõ eſſet
aliqd ſilitudinis iductiuũ. ¶ Eſt aũt rõ cõis ꝯ iſtos amboſ
in h̃ ꝙ dicũt ſp̃ma fore de ſubã gñantis. diu eni ⁊ iãdudum
ceſſaſſet gñatio ſubã gñantis paulatiʒ ⁊ ſucceſſiue attenua
ta ⁊ tãdẽ corrupta. diia. 9. ¶ Nec ꝓꝑ h̃ tolliꭍ gñõnis vni/
uoca cãꝫ qd̃ hi timuerũt: cũ ea ſequaꭍ effectiua gñõnis ſm̃ᵃ.
⁊ nõ molis ſilitudinẽ alicui⁹. Jpſi nãq; fine reliqs mãle ſo/
lũ cognouerũt cãm. meta. p̃. ita vt virtutẽ ignoꝛarent iſoꝛ/
matiuam corporis ꝯſtructiuã: vñ coacti ex h̃ ex mã dicere:
quaꝓꝑ poſitũ gñationẽ fieri nõ ex ſubã gñantis: ſʒ ex ſuper
fluo eiuſdẽ alimẽti: qd̃ oſtẽdit ipſius cũ delectatione emiſ/
ſio. ¶ Jmpugnat ẽt Ar. illos q poſuerunt ſperma eẽe ſup
fluũ alimẽti a q̃libet mima corporis deciſum pticula: qm̃ ſi
talr̃ ꝓueniat a toto vel a mẽbris ꝯſilib⁹ ſolis: vt carne: oſſe
⁊ neruo. Aut officialib⁹: vt facie: manu vel ab vtriſq;: cuʒ
plura dari nõ ꝯtingat. Nõ qdẽ a ꝯſilibus: qm̃ in eis nõ exi/
ſtit aſſimilatio: imo i officialib⁹ magis. p̃ de ge. ⁊ metheo.
4°. Neq; ab officialib⁹ tm̃: qm̃ tũc non ab oibus ꝓueniret
corporis ptib⁹: veriſilẽ. n. magis ꝓcedere a cõſilibus: poꝛa
eni illa ſunt ⁊ officialia cõponunt. Silr̃ ⁊ terti⁹ modus dari
nõ põt: qm̃ totũ ſupra ptes nihil addere vr̃: niſi oꝛdinẽ ⁊ cõ/
poſitionẽ quandã. Propter qd̃ ꝯcludit Ar. ꝯ hos ſp̃ma nõ
hoc: a toto deriuari mõ. ¶ Amp. nũq; ſi ſic eẽt ꝙ colobus
pfectũ gñaret: ſilr̃ ac ſilitudines ſemꝑ cõuenirẽt gñantiũ ad
gñata: cuius oppm̃ ꝯſpicimus ſepius euenire. ¶ Palin. Cũ
ſperma ſit modice quãtitatis valde ſi totũ in fumos diſſol/
ueretur vaporoſos: nõ poſſet eẽ cuilibet parti minime ap/
plicatũ: imo forma ipſi nãlis nõ ſeruãs debitã quãtitatem
i mã deperdereꭍ: ⁊ iõ nec a toto ita venire poſſet genitura.
¶ Amp. ſeq̃reꭍ corpus deſtrui in coitu: ſi eniʒ ponaꭍ mini
mã pticulã ſp̃matis decidi a mima corꝑis pte: cũ mimi non
ſit minimũ: in coitibus corpus diſſolutione deſtrueretur.

Margin (left): p̄ble. 2. & vltimo. Ubi ſupra ĩmediate ... — p̄ble. 58. — Cap. 18. — Cap. 4. — Colliḡ. 16.

Margin (right): E — Colliḡ te. cõ. 37. vel 1. de ge. & ca. 18. — Colliḡ te. cõ. viii. — F

Propter tertiũ

aũt ſciendũ. p̃ qũo ſperma ad teſticulos adducaꭍ: ⁊ tãdẽ ꝙ
a toto ſeu notabilioꝛib⁹ ptibus: ⁊ nõ a minimis decidatur.
¶ Propter h̃ p̃m̃ ſciẽdũ ꝙ cũ ſp̃ma ſit ſupfluitas vltimi ali/
mẽti ſanguinei iam diſtributi in ptes: in quo vltima iã cele
brata eſt digõ: extris in mẽbris ſimplicib⁹ ⁊ ſpõgioſis: vena
rum capita ⁊ arteriarũ igrediꭍ minima: ⁊ maxime cũ cor/
pus mã careat i vaſis ſp̃matij fermẽtata: ex qbus ꝓuenit ad
venas ⁊ arterias illis maioꝛes: ⁊ ſic deniũ ꝯñr de mioꝛe ad
maius ptrãſit q̃uſq; ad venã ꝓuenit dictã ꝯcauã ⁊ arteriaꝫ
maioꝛẽ ſup doꝛſũ trãſeũtẽ. Qd̃ forte d̃ aere ⁊ aq̃. ⁊. 10. p̄bl.
ſentiẽũ: ita ſemẽ a cerebro portẽdit p ſpinã: ⁊ ſic poneꭍ ſper
ma ad teſticulos ꝓuenire vt oſtẽdeꭍ diia. 85. q̃lr̃ hypoſtaſis
ad renes: ⁊ tãdẽ ad veſicã ptrãſit: q̃ ẽt mõ dabiꭍ pharmacũ
humoꝛes ad vẽtrẽ attrahere. diia. 141. Sp̃matis aũt tranſi
tus anathoꝛ ad teſticulos: diia demõſtrabiꭍ ſequẽti. ¶ Di
cũt ⁊ aliq ſp̃ma deriuari ⁊ ad teſticulos p vaſa ſemiaria di/
cta iuoluta ꝓuenire vigoꝛe vehemẽtis caliditatis ⁊ ſubtilita/
tis ſp̃us deportãtis: in h̃. n. actu corpus itãtũ apiri ⁊ puriſi
cari aiunt: vt ſp̃ma venas ẽt magnas ⁊ arterias ſubtiliatũ
per reſudationẽ igrediaꭍ abſq; ꝓceſſu antedicto: de venis
ꝑuis ⁊ arterijs ad maioꝛes: qd̃ mõ eodẽ fieri vr̃ quo phar/
macũ extris in ſtõcho mãm attrahit ad ſe enteʒ in pulmone
abſq; h̃ ꝙ venas ⁊ arterias ingrediaꭍ. diia. 61. ¶ Hic autẽ
modus foꝛtaſſe calũniabiꭍ illis: eo ꝙ viſus ẽ ſanguis q̃nq;
in coitu frequẽtato ⁊ conato emitti de venis imediate egre
diẽs. ¶ Rurſus. in tp̃is q̃ſi momẽto nõ vr̃ ſic illa mã ſp̃ma
tis ſubtiliari vt poſſit in venas ⁊ arterias ſolidas penetra/
re. ¶ Propter hui⁹ 2m̃ ſciẽdũ: ꝙ id inſtruiꭍ auctate Ariſt. ⁊
alioꝝ ip̃ʒ ſequẽtiũ. Et rõnibus ꝯfirmaꭍ. Ait nãq; p̃ de gña
tione aialiũ. ꝯtrium qdẽ ſnie quã antiqui dixerunt dõni. Hi
qdẽ. n. voluerũt ꝙ ſit ꝓueniẽs ab oĩbus: nos aũt ꝙ ad oẽ natuʒ
eſt ſp̃ma dicimus: hʒ. n. in ſe virtutẽ deciſam a toto: p quaʒ
ipſum valet iformare qd̃ gñaꭍ ex eo. vnde tranſlatio arabi
ca. Sp̃ma eſt id qd̃ hʒ virtutẽ eſſendi ꝯueniẽs toti. Cui etiã
ꝯſonat. A. ibidẽ. Et nõ eſt opus vt veniat ſp̃ma ab oi pte: in
vna. n. pte ſunt oẽs partes: ⁊ vlr̃ partus non eſt cã mã ꝙ ſit
influxa ab oi mẽbro: ſʒ cã ſua eſt ṽtus infoꝛmatiua ſicut eſt
ſcãnũ in carpẽtarijs. Haly. quoq; q̃lrcunq; ꝯuerſificentur
diſpõnes virtus q̃ facit ſp̃ma deferẽs ipſum in diſpõne coi
tus. ſ. ṽtus gñatiua currit ex oib⁹ ṽtutib⁹ corporis ad teſti
culos: ⁊ ſit ſp̃ma cõprehẽdẽs eã. Jn hoꝛa enim coitus ſp̃us
vnus in virtute magis coꝛdis ex trib⁹ ꝯflatus ſpiritib⁹ cuʒ

Margin (right): G — p̄ble. 58. — H — Cap. 18. i p̄ncipio. & verſus fi. — 15. de nã a. c°. 2. p° mediũ. — 2. techni tra. de re. cõ. 1. ver/ſus fi.

I virtutib⁹ ſibi ꝓportionabilib⁹ deſcēdit a trib⁹ ꝑncipaliori/
b⁹ mēbris corpis virtutē hñtib⁹ p arterias: venas ⁊ cāna/
les totius corpis ad teſticulos vel ad vaſa toti⁹ ſemiaria:
ſm Ar. īuoluta: in qb⁹ vnitat⁹ ⁊ ꝑfect⁹ ſperma īformatēl
virtutē gñatiuā exhibēs ſup toti. ¶ Qḋ ēt rōne mōſtraſ:
qm̄ ſpma ē ꝑn^m gñationis: ꝑn^a xo ſit minia q̄ztitate ⁊ ma/
xima ꝑtāte. elēchoꝝ ⁊ de ge. ani. i fine. hꝫ xo eſt ſpma ta/
liter deciſuꝫ. ¶ Amṗ. ħ valde rōnabile exiſtit ꝙ virt⁹ ge/
nerationis īformatiua a toto deciſa: mām quādā gñōnis: ⁊
ſi nō decidaſ a toto poſſit forma gñationis īformare: cū vi/
deā virtutē ſolā celeſtē ex fere ꝯtinua ⁊ eadem mā: diuerſa
animalia ēt ſpecie procreāre. ¶ Eti. Quomodo ſemen q̄z
paruū qualiter a tota maxia decideretur arbore. ¶ Rur/
ſus. hoc poſitos oēs ꝯrietates ⁊ īpoſſibilia remouenſ: ceu
apparebit īuēti antedicta. ¶ Propter qḋ ex hiis ꝯcludaſ
ſperma a toto corpe demādari: nō quidē mole ſed vigore.

Cap. 7. diuiſionē. ⁊ ca. 11. in fine.

Propter quartū ḋo. ad ꝑmum hipp. dōm
ſpm intelligere in vigore:
K aut qꝛ a ꝑncipalib⁹ ⁊ notabilibus mā deſcendit eiuldem.
¶ Ad aliud dōm ꝙ loquiſ ſꝫ alioꝝ opionē: qḋ īdicat verꝑ
vt mos eius in illo codice vel ab oibus ꝑtibus notabilib⁹
vt cōfricatio denotat vlceroſa iterius ꝑcipuē. ¶ Ad aliud
dōm: ꝙ non ꝑp hoc ꝯcludiſ ſperma ꝓuenire a toto: qꝛ non
propter ꝓuenire a toto ħ euenit: ſed qꝛ pruritus in ꝑtibus
illis eſt fortis. Ex mā enī ſpmatica trāſeunte ſupra mēbra
ſenſitiua: titillatio cauſaſ qdā ex qua induciſ delectatio vt
apparet in ſcabioſis qñ calida balneanſ aq̄. Uidemus ēt
ꝙ multotiēs coire delectationē hꝫ ꝓſternit valde. ṗ de ge.
aialiū. Et. A. coꝛaꝫ nōnō. Scimus ēt ſm Ar. pueros ad/
huc īpotentes in coitu delectari ex ſpiritus ventoſi emiſſio
ne ſola. Et ideo delectatio ſperma nō arguit euenire ab oī.
¶ Ad aliud dōm per intercēptionem. Spūs enī ⁊ hydro/
picoꝝ aqua ſeu ſanies ex vna ēt pte corporis repēte dimiſ/
ſa interemit animal. afoꝛ. 6°. ¶ Ad aliud dōm ſepius op/
poſitū ꝯtingere ꝑp qḋ magis ꝯtiū q̄z ꝓpo^m ſermo cōcludit:
ꝙ quare colobus colobū generetīā ex ſermonib⁹ appuit
Ari. ¶ Ad aliud dōm: qñ dicebaſ genita gignentibus ſi/
milari. Dōm ſimpl'r in pleriſq̄z ſecus ſe hēc ⁊ maxime ſili/
tudine particulari: virtus nāq̄z informatiua: aut ꝓpter eius
debilitatē vel aliquā materie ſeu alteri⁹ diſpōnē: nō omni/
modā valet generātis ꝓpriā ſilitudinē inducere: ſed remo/
tam vt aui vel ataui: ꝓaui ſeu anūculi: vt diia oſtēdeſ. 37.
¶ Adhuc. videmus aſſimilari gignētib⁹ genita ſm vocē:
vngues ⁊ pilos ſm motū: ex qbus tñ nullum decidiſ ſper/
ma cū ſit ſuperfluū corporis ⁊ ꝑriū eius ſubſtātialiū. Silr'
generātes hñt barbā ⁊ canos interdū: qbus tñ genita ca/
rēt. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ gñatio ſilitudinis illius fit forma
⁊ vigore: nō aūt vt iā appuit mā ⁊ mole. ¶ Ad aliud dōm
hꝫ deciſionē ſeminis ⁊ gnōnē fieri non rōne ſeminis ſed vi/
gore magis virtutis informatiue ſpm ad gnātionem aptū
M reddentis: neq̄z in vigore mēbroꝝ oium: ſꝫ magis vniuſ
cei cordis in quo oia cōueniunt: ⁊ cui etiam famulantur.

Nō qdo i coitu ito to cauſeſ delecta°.

C. a. 18. ad medium. Cap. 1. circa princi. ⁊ añ me^m. 1. ca. ḃ ge. 8. 2 circa ꝑncipiū. Etcī. 17.

L

Arg° 2.

Occaſione pretacte delectatiōis
in coitu cō/
ſurgit anxietas quis amplius delectetur in coi
mas aut femella: videſ nāq̄z ipſa amplius ma
ſculo ipſo voluptuari. Scribiſ enī theo. 6. Uo/
luptas que mulieri fit ex coitu maior eſt q̄z que viro. Uo/
luptuaſ nāq̄z i eiiciēdo ſuū ſpma ⁊ in ei⁹ qḋ viri ſuſceptio/
ne: hic aūt in emiſſione tm̄modo. 4° etiam de accītī: vnde
A. aialiū. 9. Duplaſ delectatio feminarū: qm̄ ipſe delectā/
tur nō ſolum in motu ſui ſpermatis: ⁊ in motu orificij ma/
tricis in ſuggēdo: ſed etiam delectanſ adhuc in diuerſitate
mot⁹ mřicis. Dico ēt voluptuari eas ex cōfricatiōe nō mo
dicū ⁊ ꝓpꝛie in orificii mřicis parte ſita in oppoſito pecti/
nis directe. Ipſa enī balano correſpondet virge: vbi viget
delectatio grādis: ita vt multū coeuntes ſolū voluptuētur

Cap 16. In fine.

Cap. 6. in fine.
Cap 5 circa medium.

N in illo. Hāc ſilr' delectationē mulieris ſenſit Thireſia maio
rem q vir fuit ⁊ mulier: poſtea tādē vir redditus. Ouidius
in trāſfiguratione ṗ libro metamorphoſeos 3° fabula 4ᵃ.
Delectator itaq̄z mulier mare amplius in coitu.

In oppoſitū qꝛ delectatio ſeu delitia cāuſatur ex cō
iunctione proportionata conueniē
tis cū cōuenienti: ſed hec vehementior erit in viro cū ſit tē/
perationis cōplexionis femella: hac nāq̄z cauſaſ. Intenſior
igitur hec vo luptas in viro. ¶ Dōm ad vnum ꝙ extenſiue
plus delectatur mulier: ꝑdurat. n. voluptas in ea diutius:
ceu ⁊ cauſe oſtēdūt que ipſius: cū plus ſpermatis vel gutte
emittat: rarius tñ: ſuſcipit ēt viri ſperma ſucceſſiue: longior
eſt diuerſitas motus matricis cū fricatione diutina: vir vo
intēſiue voluptuaſ per amplius: in modica enim hora que
delectaſ plus ipſius intendiſ voluptas ⁊ ſemꝑ qſi emittis
O cōtinue: nō aute mulier in quo eius amplior eſt delectatio.
Quod oſtēdiſ: qꝛ hec voluptas ꝯſiſtit in tactu: vbi ergo is
erit ꝑfectior ⁊ hec intēſior: ſed hic eſt in viro: cū vt tactū tē/
perationis ſit craſis illa. ¶ Rurſus. ſpma viri callidius ma
gis inducit pruritū delectationis titillatione quadā incita
tiuā. ¶ Eti. Meatus viri ex qbus educiſ ſperma ſunt lon
giores anguſtiores ac inuolutiores vt amplius percipiant
ſpmatis pertrāſeūtis per eos delectationē. ¶ Palin. Sper
ma viri velocius ⁊ ſubito qḋ eſt delectationis iductiuū trā
ſit per hꝫ meatus: expulſiua in ipſo ente fortiori. ſꝫ in femel
la ſecus ſunt oia: qḋ ⁊ indicat velox ⁊ grandis viri ex ſup/
fluo coitu cum exterminatione cōſumptio: ſic itaq̄z delecta
tur muliere is amplius in coitu. ¶ Ex quibus quideꝫ qd
dicendum ad prearguta viſum.

¶ Differentia. XXXV.

Quod teſticuli nō ſunt ad gñationē
neceſſarii: ſꝫ alicuius
melioris gratia oſtēditur per 3^m hyſtoriaruꝫ. ⁊
ṗ^m de ge. teſtantes teſticulos ſimpl'r nō eſſe ne/
ceſſarios: ſed ꝓpter bene eſſe. ¶ Rurſus. ṗ ṗ^s
7. 13° de aialibus. In venis protēſis a vena ꝯcaua ⁊ a reni/
bus ad teſticulos digeriſ ſperma ⁊ albificaſ cum prius eſ/
ſet rubeū ꝓpter multitudinem tortuoſitatis earū ⁊ reuolu/
tionum: ⁊ qḋ ad eas ēt peruenit a corde. ¶ Hoc quidē oſtē
ditur rōne: qm̄ teſticuli ſi eēnt neceſſarii omnibus inexiſte/
rent gñantibus. multa vero eis generant carentia. ¶ Eti.
Nō ipſorū ponitur neceſſitas niſi ꝓpter ſpermatis genera/
tionem: ſed hꝫ generatio in toto aut principaliorib⁹ parti/
bus extat corporis. Gñatiua nāq̄z in totū videſ corpus dif
fundi velut ⁊ nutritiua: cū circa idē: diuerſificatuꝫ tñ: vt 2°
appareт de aia. operſ obiectū. ¶ Amplius illud eſt neceſ/
ſariū ſine quo res eē nō pōt. 5° meta. Aial aūt ſine teſticulis
eſſe pōt: ⁊ maxime cū ſperma decidatur a principalioribus
corporis partibus: ⁊ virtus generatiua: vt oſtenſum. 28. la
batur a corde. Non igitur teſtes ſunt neceſſarij.

P
Coſſr. c. 1. an fi^e ⁊ in medio.

cap. 4. Doc. 5 ſi. 5. c. 25. cap 4. circa ꝑn^m.

coſſr. c. cō. 34. 4. 1. 47. L. cō. 6.

Q **Unius autē** oppoſitū ſenſerunt medici ⁊ phi oēs
pene. ¶ Adhuc. illud eſt neceſſariū:
quo ablato reliquū non ſufficit: ſed ablatis teſtibus gene/
ratio nō perficitur vt apparebit: neceſſitatē ēt ipſoꝝ demō/
ſtrat cōpoſitio: figura: ⁊ ſenſus: teſticuli ergo neceſſarij.

Propter primum ſiqdem ſciēdū ꝙ neceſſa/
rium quot dicaſ modis:
diia oſtēſum ṗ'. ¶ Teſtes quoq̄z ſunt carnes quedā glan/
doſe: in folliculo vno oſſeo dicto cōgregate: albe: ad humi/
ditatem ſpermaticā gñandā create: velut carnes mamilla/
rum glādoſe: albe: ad lac generādū ꝯſtitute: ſicut ⁊ epar ru
beū in ſanguinis ruborē generādū. Teſticulis quoq̄z iam
dictis meatus qdā ꝯtinuātur q duplices exiſtūt. Sūt enim
qdam eoꝝ inter renes ⁊ teſticulos exñtes vaſa ab Ari. di/
cta inuoluta in qbus poſuit ſperma generari: nō aūt in teſti
culis. hꝫ aūt vaſa ita ſunt diſpoſita: qm̄ in dextra corporis
parte coīā rene dextro a corpore arterie ac vene chilis per

coſſr. 1. c. ge. a. c. 4. in m.

A dorſum deſcendentium originant̄ rami fere per totum ⁊ rariſſime a venis ⁊ arterijs emulgētib⁹ dictis in renē tendentib⁹ dextrū: qui ſiqdem rami ꝓtēſi per corpus amplianꝰ ſub renib⁹ dorſum directe: q per ſyphac penetrātes ad caput teſticuli tēdūt dextri: itra ſe colorē rubedinis obtinentes ex vnoquoq; teſticuli capite in alteꝝ trāſcūt ⁊ demū reflectunt̄ ꝯtus teſticuli caput ꝑus dictū. In quo ponit̄ hyſtoriaꝝ 3° humiditatē ſpermaticā albā generari ⁊ ꝯtineri. vbi etiā terminis līaꝝ more geometrico ſituationē eoꝝ conat̄ oſtēdere. In parte ꝟo ſiniſtra rami hꝰ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ nō ꝓtendunt̄ a corporib⁹ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ deſcendentiū ꝑ dorſū: ſed q̄ pluriniū a vena ⁊ arteria emulgēte: q demū deinceps ramificant̄ vt in latere dextro. Et iō tertio. 21. volentes ruſtici marem gñare: ſiniſtrū thauri teſticulū ligant: vt ex dextro fiat calidiori ⁊ fortiori ꝓiectio. ¶ Multotiēs quoq; ꝯtingit relaxatio aut aduenit ruptura meatib⁹ vbi hi per ſyphac penetrāt: vt ꝯirb⁹ vel iteſtina cadāt in oſſeū: ⁊ ꝑcipue in pte dextra in qua iteſtinū habet̄ monoculum dcm̄ q̄ parua alligatione participās: ⁊ hꝰ qdem vaſa iuoluta dīr dydimi. 15. aialiū. A. ⁊ ꝓblematib⁹ quibuſdā Ari. aſcriptis. ¶ Sūt ⁊ alij meatus vaſa a medicis dicta ſeminaria: q icipiētes a teſticuloꝝ capitib⁹ ſupra collū veſice exterminant̄ in virgā quos dicūt ſeruire teſticulis ſeruitio delatorio: eo ꝙ ab ipſis in virgā: ⁊ tādē i matricē adducūt ſemē: q̄d aūt gñatio dīa. 19. oſtendit.

Propter ſcdm ꝟo ſciendū Ariſt. fuiſſe ſententiam in locis preallegatis teſticulos nō fore neceſſarios ad gñōnē: neceſſitate maxime ꝑmi modi neceſſarij: ſed ipſos fore grā cuiuſdā meliorationis ⁊ iuuamenti: voluit enim teſticulos fore q̄dā ſuſpenſoria que coꝝ pōdere meatus antedictos īferi⁹ trahēdo ſtare cogerēt aptos: ⁊ iō aialib⁹ eos apponi: queādmodū texētes lapides adaptāt lyciatorijs. h qdē eſt in textoribus ꝯſpicere. Suſpēdūt eni filis texēdis pōdera vt vie trahendo īferius remaneāt apte: ꝙ p eas iacere nauiculā valeant libere: qb⁹ amotis obturant̄ hꝰ meat⁹. Sic ⁊ ablatis teſtibus poros voluit ſeu meat⁹ retrahi īteri⁹ vt ⁊ oppilō interueniat coartatoria: ⁊ ideo non poſſe generare exciſa. Hanc quoq; poſitionē Ar. ſicut ⁊ alias conat̄ aſtruere. ¶ Prio quidē q: ſi teſticuli forent neceſſarij: oībus ſimplr̄ ineſſent aialibus. Nūc aūt neq; piſces neq; ſerpētes teſticulos habēt: ⁊ tñ viſi ſunt coeūtes: ⁊ plenos ſm ſpmate poros habere. Cōcludebat igit̄ ipſos meliorationis alicui⁹ fore gratia. ¶ Amplius ait. Iā thaurū quēdā poſt exciſionē mox coeuntē ipregnaſſe: eo ꝙ meatus nōdū erāt retracti. Cum igit̄ careret teſticulis appet eos in gñatione neceſſitatē nō hīe. ¶ Qd̄ aūt fortaſſis ipm mouit q̄ maxie fuit: qm̄ nullam particulā eſtimauit teſticulos poroꝝ fore ꝑdictoꝝ: ſꝫ eos potius continuos a renib⁹ ſup teſticulos appodiari: ⁊ reflecti demū ſic ptrāſire ad virgā. ¶ Hec aūt: omni reuerentia ꝓ h° magiſtro exhibita: cū fore ipm nō intelligant ſtare videnꝰ nō poſſe vt ⁊ amplius tertio apparebit dicendoꝝ: neq; forſitan illa qb⁹ id conat̄ aſſerere. ¶ Primū qdē non valet: nō enim ſi teſticuli nō inſunt aialibus imꝑfectis. ꝓp hoc ꝯcludēdū aialiū perfectiorib⁹ nō opus illos exiſtēt: cum plura expetant in ipſoꝝ ꝯſtitutione: vñ lꝫ non ſimplr̄ neceſſarij: ſm qd tñ ⁊ alicui vt ꝑfectiori ſunt neceſſarij ſpeciei. ¶ Qꝫ aūt aſſerit thaurū iplenuiſſe exciſum: cōceſſo ſibi quoq; eūdē vaccā aſcēdiſſe vt coiret: nō hinc tñ hꝫ inferre teſticulos nō opus fore in gñōne: ac ſpma in vaſis ideo generari iuolutis: qm̄ excidēs aut abſcidit oſſeū ſolū: ⁊ teſticulos demū violēter extra: ſiꝫ ceu cōiter agūt excidētes. Et q: meatus illi vehemēter inherebāt teſticulis abrupti fuerūt: ita vt ſemē a vaſis iuolutis deueniēs ad oſſeū iā diuiſum rueret deorſum. Si aūt diceret Ar. ſperma fore ꝯtentū in meatib⁹ extrīb⁹ inter teſtes ⁊ virgā: cū hꝰ aialis ſunt lōgiſſima. Rñdebit aduerſarius ſi ſpma id fuerit gonimō ꝓp teſticulos opꝫ accidere a qbus ꝑus fuerat gñatū: ⁊ iā ꝫ. n. ſup ipſos trāſiuit: vñ Ar. nō cōcludet hic intētum. Vel excidens: qd̄ nō ſiue teſtis pāniculū exciſit: ⁊ tunc nō minus idē ſequet̄ qd̄ antea. ¶ Qꝫ aūt tertio dixit teſticulos nullā ptē fore meatuū: fortaſſis veritatē non ꝯtinet: cum alijs ⁊ mihi plurieſ ſenſibili apparuit anathomia ꝯtrium: viſū eſt nāq; ſpma in ſubam verā teſtium cadere qd̄ ſpma oſtēdit in eis inuentū ⁊ ipſoꝝ augmētū cum coitur prius imanifeſtatorū ⁊ ineſtimatoꝝ nō hīe vt ꝑdicibus inſit ⁊ phaſianis: hyſtoriaꝝ 3°. Ferūt ēt incidētes vaſa ſeminaria nequaq̄ cū inuolutis cōtinuari ſupiorībus reflexiuis: ſed magis oriri ex teſticuloꝝ capite altero. ¶ Quidā ꝟo reuerētiā Ar. exhibētes dixerūt teſticulos poſſe duplr̄ ꝯſiderari: aut in cōi: vt in oī aialis ambitu: ⁊ ita non neceſſarij cū aialiū plurima careant illis: ⁊ qm̄ Ar. ſermo erat vlīs in oībus ipſoꝝ protulit eos nō fore neceſſarios abſolute: vel in ꝑticulari: vt in genere ꝑfectoꝝ: ⁊ tūc eſſe aſſerūt opus hīe. ¶ Hi aūt ⁊ ſi veritatē ſapiāt: nō tñ fideliores extant expoſitores. Nam opus boni expoſitoris nō eſt ſmonē verificare: ſed ſcribētis manifeſtare magis intentionē: quāuis ſit falſa: ꝓnoſti. ꝑ. Ipſi enim apte ꝯ intentionē exponunt Ar. Is nāq; in animalibus etiā ꝑfectioribus inducens voluit teſticulos iuuamentum ⁊ nō neceſſitatē obtinere: puta moroſiorem motū materie ſpmatice ſupfluitatis cauſare: poroſq; ſeruare aptos ⁊ in his maxime quoꝝ exterior eſt ſitus. Ait enim in aialificis puta equis ⁊ talibus alijs: ⁊ in boibus ſaluantes reduplicationē: inductus eſt ſilr̄ thaurus exciſus iplēs: que oīa ſunt aialiū ꝑfectiora. ¶ Et ideo dōm ꝙ Ar. tēpore nōdū erat ꝑfecta ſcia vſquequaq; anathomie: vt oſtēſū dīa. 99. Haly. quoq; ſpma gñat̄ in teſticulis ſicut gñatur ſpuma in oribus equoꝝ quando ſtimulant̄ ⁊ a ꝑcuſſione vndaꝝ maris. Gal. ꝟo dixit ꝙ teſticuli ſunt qui gñant ſpma: ſed Ar. inquit ꝙ gñatur in venis iuolutis in vaſis ſpmatis ⁊ complet̄ eius in teſticulis gñatio. Id ꝟo vltimū qd̄ Ar. impoſuit non ab eo repio. Nicol. autē in ꝓblematibus attulit qd ambiguū ſerie Ar. recitata inquiens. Sunt tñ teſticuli vtiles ad ſpmatis ꝯgōnem: queādmodū mamille ad lactis gñationem. Nunc quidē dicunt lac in mamis generari.

Propter tertiū ꝟo ſciendū. ꝙ teſtes nō ſolum ſunt iuuatiui: verū neceſſarij modi etiā ꝑmi ſeu q̄rti neceſſitate: qm̄ ea que ſcōi ſilr̄ Ar. ꝯcedit: qd̄ ſignificāt auctoritates: ⁊ ſilr̄ ēt rōnes. Gal. qdē in locis q̄mpluris. A. ēt. 15. aialium ſniam ꝯtractat Ar. prefatā qñ dixit magiſter ꝑmus ꝙ teſticuli exeūt a vijs ſpmatis: noluit intelligere ꝙ nihil facerent ad gñationem ſpmatis: ſed ꝙ ſua ſuba eſt diuerſa a viarum ſuba que continuātur cum illis: qm̄ non eſt vna via: ſed ſuſtētamentū viarū. ⁊ ſubdit. Et non eſt mēdaciū qd̄ dicit medicus. ſ. qd̄ iuolutum explicuit. ꝑ ꝑ°. Ambiguus eſt. n. non raro de aialibus A. ingens. Teſtes ſunt neceſſarij ad ſpma gñandum qd̄ genealogiā ꝯſeruat ⁊ iuuatiui vt forme cōplementū detur ac cōplō maſculina cōſeruet̄ ⁊ feminina. vñ 3°. 20. dixit eos fore mēbra ꝑncipalia: in qbus gñatur ſperma ex humiditate delata in venis ad eos. ¶ Qui autē his amplius angit eſt Auer. Ar. fideliſſimus interpres ⁊ collega ipſum non tenēs coll̄ꝫ 2° ⁊ 4°. In quo etiā medicinā conat̄ tradere ſm Ar. fundamēta: ſed potius via gradiēs cōlor: ait. Teſticuli fuerunt ordinati ad faciendū ſperma: ⁊ ideo fuit eoꝝ caro alba: ſicut caro mamillaꝝ. Et propterea quādo conuertitur ſanguis conuertit̄ ad ſimilitudinē eoꝝ: ⁊ facit ipſum albū ſicut epar facit chilū rubeū: q: vis agentis eſt ſibi patiens aſſimilare. ¶ Rōnibus qdem firmat̄: quoniam vnūqdq; gñatur a ſibi ſimili ⁊ ꝯuenienti 7° meta. Sperma ꝟo ſubſtātia: cōplōne ⁊ colore magis teſticuloꝝ carnibus aſſimilat̄ q̄ vaſis iuolutis cum ſint corpora neruoſa: frigida ⁊ ſicca: colore verſus eoꝝ ꝑn^m ſubrubeo. ¶ Amplius. q̄to aliqd eſt ꝑfectius tāto plura requirit ad eius cōſtitutionē

Margin notes (left): A — cap. 1. — Tertio. c. 4. — B — cap. 1. in medio. — Ar. ult. — C — 3 Ariſt. — D

Margin notes (right): E — cap. 1. an medium. — F — cā. 7. ante medium. — Tpe Ar. nō erat ꝑfecta ſcia anathomie. 2. tec. ꝯ tractatu de teſt. cā. 1. — G — Li. 1. de ſpmate. diſti. 1. ca. 3. ⁊ 4. ⁊ 5. cap. 1. in medio. — H — Doc. 5. ſū. 5. c. 5. ꝑ°p. doc. 5. ca. ſing. circa me. cap. 1. In ꝑn°. — capi. 10. in principio. cap. 7. — Collī tex. cā. 22. 28. ⁊ 30.

I ſu de aialibus.2.10.phl'. apparens. Nã eni plus laborat ꝛ interius in ꝓductione perfecti ꝗ̃ imperfecti. Sȝ hõ ꝛ plurima quadrupedũ ſunt alijs perfectiora. vnde his nõ ſolũ vaſa ſuffecerũt ſpermatica in ſpmatis generationẽ verum opus teſticuloꝝ affuit: ꝛ q2 eoꝝ inciſio adeo grandẽ in animali pmutationẽ inducit qḋ oſtẽdunt eunuchi. Rõnabile hos ſupra ſperma generãdũ potẽtiã habere. ℭ Adhuc. ſi teſticuli ſolu eſſent vt ſuſpenſoria deorſum trahentia vaſa non forẽt inuoluta cũ eis adeo ꝯtinue: ita vt ſperma ſuper ſubam cadere teſticuli: ſed directe ꝑ eãdẽ tenderent: cuius oppoſitũ experit' inciſor. ℭ Palin. Si teſtes non eẽnt opportuni ad ſpermatis generationẽ: ſed ſolũ pondere ſuo vt lapides in lyciatorijs iuuaturi: tũc nũꝗ̃ redderet' qs ſterilis ex frigidoꝝ ſuꝑ eos appõne vt opij: iuſquiami: mãdragore ꝛ ſimiliũ: cũ talis eoꝝ põdus non minuant: neqꝫ meatus ſic frigiditate coangultant' quin deberẽt calore: poſtea relaxatiõe ampliari. Neqꝫ ſilr eſt dõm vaſa inuoluta vt teſticulos frigidorũ ſuppoſitione noceri: cũ interius tendentia: vbi calor intenſior occultẽtur. Exprũ autẽ frigidoꝝ teſtib⁹ applicatio ſterilitatem inducere. ℭ En. Quib⁹ teſtiũ ſitus intrinſecus vt hñtib⁹ colligationẽ dorſo firmius ĩherẽt: ſicut thecodeis elephãtibus ꝛ volatilib⁹ nullã ſuo põdere teſtes applicationẽ vaſis inuolutis poſſunt pſtare ad moduȝ lapidũ in lyciatorijs pẽdentiũ: cum ſuſpẽſiõe careãt examplatiua. Fortaſſis autẽ qs dicet et põdere opus nõ eẽ cuȝ meatus remaneãt calore interius apti: quereret' etiam ꝓp qd teſticuli hora caſus ſenio adeo virge adherẽt. Propterea ſanius ꝯcludẽdũ neciõs teſticulos ꝑfectioribus ſimplr fore. Noſce quoqꝫ ꝙ lȝ dcũ ſit teſtib⁹ ineſſe neceſſitatem generationis ꝛ vigorẽ: nõ tñ principalr ꝛ ꝑ ſe. ſȝ ſibi fore a corde inſuſaȝ: ipm eni eſt radix ꝛ pn̄ᵐ virtutũ oium non ſoluȝ quidẽ vitalis: verũ ẽt nãlis ꝛ aialis. dĩa. 38. vñ ꝑ ꝛ 5° ð animaliũ gñatione. Nõ eſt ſuſpicandũ vt qdam eſtimãt teſticulos eẽ cõuẽtũ multoꝝ principioꝝ: eo ꝙ ipſorum fiat magnarũ corporis trãſmutationũ cã: nõ em ab ipſis euenit vt ipſis: verũ ꝓpter cordis tranſmutationeȝ cum quo cõitatem hñt nõ minimã per arterias: venas ꝛ neruos ꝛ aſpectum. Sũt eniȝ carnes ſolidiores velut ſpeculũ caliditatẽ cordis in eos delapſaȝ in corpus refrãgẽtes omne. ℭ Propterea dõm cũ non ſit pncipia diſcepta ponere: verũ in vnũ tandẽ omnia coordinare. dĩa. 38. virtutẽ ꝛ ſpiritum eiſdẽ a corde dirigi qui tãdẽ iſtã permutationẽ vigore cordis: tñ in teſtibus ſuſcipit: ſicut ſpiritus a corde delapſus: in cerebruȝ ab eodẽ. vnde colliȝ 2°. Scire debes ꝙ iſtud mẽbruȝ puta teſticuli nõ eſt pnceps virtutis gñatiue: ꝗ̃uis virtus in eo ſit vt opinat' Gal. q2 illud nõ põt agere ſuã operationẽ per ſe: niſi per ſpm̃ eidẽ miſſuȝ a corde tẽperatũ quãtitate ꝛ q̃litate. Propter qḋ apparet ꝙ virtus cordialis que menſurat hũc caloreȝ: vt poſſit facere ſuas opationes ſit principalis gñatiua. Et virtus que eſt in hoc mẽbro eſt eius ſeruiens. ꝛ ſi aliquod in hoc hȝ dñium eſt illud particulare.

M **Propter quartũ** qdem. ad pmũ qd dõm apparuit. ℭ Ad aliud ſimilr viſum. Illa enim fuit Ariſt. que in pſentiarũ non tenet' opinio. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ. A. nõ intelligit ſpma in venis illis perfecte digeri ꝛ dealbari ꝛ formari: ſicut nec ſanguis oino digerit' in epate ad cordis relationẽ aut in meſeraicis epatis reſpectu: ſed id vigore accidit teſticuloꝝ vt iam per eũdẽ apparuit manifeſte: ſicut meſeraice tãꝗ̃ epatis man⁹ ipſius virtutẽ chilũ in ruborem inmutant aliqualẽ de iuuamẽtis 5° ꝛ interioꝝ 5°. ℭ Ad aliud dõm vtviſum ꝙ ſermo extat in aialibus pfectis. ℭ Ad aliud dõm verum exiſtere de virtute gñatiua materici ſpermatice: nõ autẽ de datiua forme ꝛ vigoris ſpermatici: eo ꝙ talis oſtẽiuȝ ſituat' in teſticulis vigore tamen cordis. Mẽbra ſiqdẽ gñant ſperma mãliter: teſtes xõ in vigore pncipaliũ formalr. ℭ Ad aliõ dõm: teſticuloꝝ neceſſitat: nõ fore ꝓp ſingulare: ſȝ ſpẽi gratia. Nã ꝑ qdẽ mõ ſunt neceſſ: alio võ mõ ſunt ſuꝑflui vt dictum prius: lȝ. n. ſpma decidat' a pncipalioribus corpis ptibus: id tñ mãliter exiſtit: ꝙ ſi ſubdat' gñatiuã vtutẽ a corde deriuari: dõm ſicut apparuit i aliquo mẽbroꝝ vt in teſticulis ꝛ nõ alibi determinari. Sit itaqꝫ de h' talr cũ modeſtia diffinitũ cũ ſit Ar. ſnie ꝯ̃riũ quo minoris ẽ ambiguitatꝭ ꝛ a ꝯ̃dictione remotior. Et iõ dixit Alex. nos ſumus ſuſtẽtati ſuꝑ ſententiã huius hoĩs 2° celi ꝛ mundi Cõmentator cõmen. 1. Jn fine. N

ℭ Differentia. XXXVI.

Quod genitura ſiue ſpma viri nõ ſit ps conſtitutiua embrionis monſtrat': qm̃ ſpma facit ſicut que ab arte. hȝ eniȝ poteſtate ſpẽi 7° meta. ꝛ ꝑ de geñ. aialium. Ex ſpmate enim ꝛ ſanguine menſtruo nõ poñt' ibidẽ vnũ fieri: niſi ſic lectus ex ligno ꝛ carpẽtario: ꝛ ſphera ex cera ꝛ forma ꝛ vt ſanatus a medicinali diſciplina ꝛ vlr ſicut ex mouẽte ꝛ mobili: ac ẽt ꝙ maſculos exhibeat ſpẽm ꝛ pn̄ᵐ motus: femella võ corpus ꝛ mãȝ ſicut in lactis ſit coagulatione. Corpus. n. lac eſt: formans aũt coagulũ ꝛ pn̄ᵐ ꝯſtare faciẽs. Et eoũdẽ 2°. Femella exhibet corpus ꝛ molẽ: maſculũ aũt nõ: ꝛ corpus eſt ex femella aia võ ex maſculo. ℭ Adhuc nãliũ 2° Gal'. Spma velut artifex ꝛ fydias exiſtit: ſanguis võ vt cera. ꝛ iõ ſubdit. Os, vena, arteria, neruus, cartilago, pinguedo, adeps, mẽbranȝ ꝛ medulla inſanguinea qdẽ ex ſanguine võ facta ſunt. Expſſius. n. cũ Ar. ſentit. qeqd dicat al. hi aut ipſi ipoñat' ꝙ embrio ꝯſtruat' ex menſtruo ſolũ tanꝗ̃ ex mã: ex ſpmate võ velut ab agẽte ꝛ dãte ſpẽm: qḋ aũt tale non ps exiſtit molis: vñ de re. ſa. ꝑ. Sanguis ꝛ ſpma gñonis noſtre ſunt pn̄ᵃ. Sanguis qdẽ tanꝗ̃ mã quedaȝ proportionata ꝛ hñ ꝑ omne acqeſcens cõditori: ſpermis võ rõnem obtinet cõditoris. ℭ Palin. 3° 21ᵉ. Cõceptio ex ſpmate viri vtuteȝ hȝ odoris ſm ſniam phl. ℭ Et firmat'. qm̃ a plurimis aialiũ cum ſint puſſima nihil poterit ſm ꝯ̃ molem educi: diſſoluerentur enim quedã etiã ita paruo cõpluant' tẽpore vt nullũ poſſit ab eis decidi quãtũ. ℭ Eti. ſm medicũ cũ. 10. hyſtoriaruȝ. Si dȝ ipregnatio pfici opus ſit vtis ꝯcurrere: quo qdẽ acciſſe vtrũlibet alteruꝝ ipediet ad ſuſceptionem. ℭ Rurſus. ars imitat' nãm. phy. 2°. in arte võ ita euenit ꝙ agẽs nõ ingredit' artificiatũ niſi in virtute tñ. ℭ Amplius: poſita genitura ptem ꝯſtitutiuaȝ embrionis exiſtere mãlẽ: cum ſit ꝛ actiua tũc idẽ erit agẽs ꝛ patiẽs: mouens ꝛ motũ: loco q̃qꝫ ꝛ ſubito entia idiſticta: agẽs ẽt i idẽ ꝯcidet' cũ mã agetqꝫ aliquid in ſeipſo ꝑ: ꝛ ſilr gñõ nõ differt ab augmẽto q̃ extant ꝯ̃ã in phyſicis. 7. ꝛ. 2. ac de gñatione ꝛ corru. determinata. Non igitur genitura pars eſt embrionis conſtitutiua.

In oppoſitũ Hippo. de embrionis gñatione volens nõ ſolum viri ſperma ꝯſtitutionem gñati ſubingredi: veꝝ etiã mulieris: qḋ ꝛ videt' ſentiri hyſtoria. 10. cõpl'onũ. 2. afor. ꝑᵃ. ꝛ in locis ꝗ̃multis cũ inuitatione ad librũ de ſpmate nondũ trãſlatũ. ℭ Siliqꝫ. A. nõ ſolũ in canone veꝝ in tractatibus aialiũ q̃nqꝫ. ℭ Qḋ ꝛ fulciũt argumẽta. Conceptum nãqꝫ primã miſturã dico ex maſculo ꝛ femina: de ge. aialium. miſtura võ ſolũ extat corporum. ꝑ de ge. ꝛ cor. ℭ Amplius delinquit' cuȝ qd poſſit paucioribus ꝯſtrui amplioribus idẽ pficere. phyſi. apparẽs ꝑ. cum nã ꝛ ars reſpuant ſemꝑ qḋ ſuꝑfluum vt theoria denotat aialiũ precipue. hoc aũt euenit ſi relicto ſpmate ꝓportionalior ipſa cõſtituant' ex ſanguine incõuenientior eiſdeȝ cũ oporteat ſanguinẽ pmũ ad nãm trãſmutari ſpmaticã ꝗ̃ in ptes: quo ſpma nõ eget cũ ſit tale. ℭ Rurſus. diuerſitas in poſterius diuerſitatẽ arguit in prioribus ſalteȝ imediatis cum cauſet' ab eis: nũc aũt prium q̃dã ſpmati ſimilant': alie võ ſanguini vt caro maxime: ꝓp qḋ cum ortuȝ ſuo atteſtet' pncipio in techni. 2. lib. Que ſanguinee partiũ generabuntur ex ſanguine: relique võ ex ſpermate eiſdem proportionate. Itaqꝫ genitura ps embrionis extat conſtitutiua.

Marginal notes (left column): Coll'r ꝑᵉ de ge. aia. ca. 1 ꝛ lib. 2. cap 1. ꝛ 2. ꝑ pribᵉ cap. 10. in principio. polc. 13. — K — Cap. 2. in fine. C. ꝑ. 7. ꝑ. ſus ĩnc. — L — Ca. 10. circa pn̄ᵐ. — Ca. 1. ꝛ. 3. circa pn̄ᵐ. C. 1. 7. poſt medium.

Marginal notes (right column): Te cõ. 31. Cap. 20. in medio. — O — Cap 4. pᵉ ꝑ ſecũdã. Cap. 3. in medio. — ꝑ² ſol. cã. 14. ꝛ me. — Jn pn. — Trac. 4. c. 3. in fine. — P — T. cõ. 13. — T. c. 1. ꝛ. 2. Te. cõ. 30. L. 1. 2. a te. co. 23. vſqꝫ ad. 1. c. 40. — Cap. 2. Co. afor. 15. ad inc. — Q — 1. cap. 20. Coll'r. te. co. 83. Coll'r te. cõ. 56. li. 1. de ge. aia. ca. 1. dimo ſacm. — T. cõ. 31.

A **Propter primũ** quidẽ ſciẽdũ: ꝙ quid ſit genitura ⁊ ſperma dꝫ in viſum 34. Dico aũt partẽ cõſtitutiuã corporeã magis mãm ipoꝛtantẽ ⁊ molẽ. ¶ Embꝛio quoqꝫ ⁊ ſi dicat̃ eẽ qđ ex principijs gñonis in matrice cõficit̃. 3° tamẽ theoꝛice iuxta veterẽ: huic ſm̃ tẽpoꝛa cõfecto diuerſa noĩa imponunt̃ alteras ſm̃ nãqꝫ is quatuoꝛ variat̃ tẽpoꝛa: in quoꝝ ꝑ ſub ſpermatis reperit̃ formare tũc ſpermatic⁹ appellat̃. 2m ꝟo in quo ſperma repletũ apparet ſanguine: non tñ coꝛ aut cerebꝛum aut epar adhuc diſcernunt̃: diuiſio tñ partiũ icipit apparere: quo tp̃e fetũ Hip. noĩauit. Eſt ⁊ tertiũ quãdo iformatio cordis: cerebꝛi ⁊ epatis manifeſtius appet ⁊ reliq̃ priũ icipiũt informari: noĩatũ tũc qđ cõcipit̃ embꝛio. 4m ꝟo tp̃s exiſtit quãdo diſcernunt̃ ⁊ apparet ſingula mẽbꝛa formatione q̃n pfecta: quãto tñ minoꝛata: ⁊ tũc cõceptus vocat̃: eo ꝙ moueatur ⁊ pedibus calcitret manifeſte. *Ca. 34 p° medium.*

B **Propter ſcðm** ꝟo ſciẽdũ: ꝙ quidã ceu Hip. ⁊ Ga. ex ↄcepto maxie nãliuꝫ 2° vbi nõ parũ: ac etiã de vtilitate particulaꝝ ſe pipathetícũ repẽtas: tñ q̃nqꝫ poſuerunt ꝙ ſpma ſit ps mãlis ẽt ↄſtitutiua embꝛionis. Mouent̃ eñi videntes mẽbꝛa dicta illĩ ſpmatica cõſimilari: vt ſanguinea ſanguini: ⁊ quedã reſtaurari: alia ꝟo nimeꝛ: ac p cetera taliũ ſignoꝝ poſtera. ¶ Qđ qdẽ nõ opꝫ cũ virtus dicta infoꝛmatiua ſpermati inexiſtẽs hꝫ plaſmationẽ ⁊ ſilitudinẽ poſſit ex menſtruo coagulãdo ⁊ dealbãdo iducere: vt Ga. imitãs Ar. nãliũ ſenſit 2°. Nõ eñi neceſſitas generati ſumenda eſt diſariã a mã verũ amplius ab agẽte ⁊ forma cũ fine. ꝯ Empedoclẽ phy. 2° ꝺ ge. aialiũ 5° qđ ẽt diũs inotuit. 30. Dicẽtib⁹ quoqꝫ ſperma foꝛe partẽ embꝛionis mãlẽ: multa cõſequunt̃ in naturis ꝑmonſtrata i argutis abſurda. ¶ Quidã ꝟo ſequaciũ Hyppo. ⁊ Ga. vtriſqꝫ ptis rõnes vitare volẽtes dixerunt in ſpmate tria foꝛe ↄſiderãda: partẽ. vꝫ. groſſam tenaceꝫ: quã qdã in ſubam cedere ponũt mẽbꝛoꝝ ſpermaticoꝝ. partem quoqꝫ ſubtilẽ aeream vapoꝛoſaꝫ: ⁊ hãc dicũt in ſpũs ſubam ↄuerti. ⁊ partẽ tertiã: puta virtutẽ iformatiuã operantẽ velut q̃ arte cõſiſtũt. ¶ Cuius qdẽ poſitionis falſitas quo ad primam partiũ manifeſta ex iductis exiſtit. Quid ꝟo tenẽdũ in reliqs duob⁹ ex ↄſequẽtib⁹ apparebit. ¶ Fuerũt ⁊ tertio alij dicẽtes ſpma ſm̃ ſubſtãtiã ipſius nullo mõ foꝛe ptẽ embꝛionis cõſtitutiuã ſed virtute tm̃. Audiẽtes Ar. ſmones in pꝛioꝛib⁹ argutionib⁹ iductos. Cui⁹ qdẽ opi. vi Ga. nãliũ 2°. Nihil eñi molis ſpmatis. veꝝ vigoꝛ ſolus ⁊ odoꝛ audit̃ ex ipſo cõſtitutionẽ embꝛionis itrare: qđ plures exponẽtes Ar. incõplete ſenſere. Que ſimilr̃ poſitio intellecta ſubtili Ar. ſnia permanere nõ valet. Seq̃ret̃ nãqꝫ virtutẽ vehemẽter actiuã pfectiuũ ꝓpꝛiũ derelinquere ſubiectũ. ¶ Ex h̃ ẽt nã videret̃ inſipiẽter opari. Cui⁹ qdẽ ſapiẽtie nõ eſt ſinis cũ relicto ſubiecto cõuenientiori ꝓpꝛio extraneo inhereret ⁊ iꝓpoꝛtionato. ¶ Adhuc que pfectioꝛa genere aialiũ nõ ſolũ virtutẽ expetũt: ſꝫ ⁊ ſubiectũ cũ in ſui plura expetãt cõſtitutionẽ. diũs poꝛi. Dicũt quoqꝫ praue Ar. exponẽtes ꝯ ipſius mẽtẽ vt tertio dicẽdoꝛũ eluceſcet apte. ¶ Ad illud ꝟo qđ ſufficienter⁹ auditus Ariſ. ſmo ſonare putat̃ ſperma. ſ. embꝛionẽ igredi vigoꝛe ſolũ. Doꝫ aliqs p hꝫ virtutẽ itelligere infoꝛmatiuã itellectũ vocatã. 2° de ge. aialiũ. hec eñi embꝛionis cõſtitutionẽ nõ ſubit: niſi in virtute: ceu forma artificiali vel ſilitudo exiſtẽtis in aia: qđ artificiatũ nõ ſubitrat: vt mediciali ſanatũ diſciplina: mole aũt minime. ¶ Sꝫ certi⁹ doꝫ ꝙ Ar. de ge. aia. p. ſmo cõis extat in oĩ aialiũ nã: qđ oñdũt iducta enthoma ⁊ piſces ouiſicãtiũ qdã: a qb⁹ moles nõ vi decidi ſpmatica in femella: ꝓpter coꝝ iperfectionẽ aut ab eadẽ ſuſcipi: veꝝ poti⁹ caliditas ⁊ virtus aliq̃: ac odoꝛ in vẽtoſitate: aut fumo imittit̃ ſubſtẽtata: cũ accñtis ſit ꝑmo in ſuſceptiuo ꝓpꝛio permanere. *Ca. [illegible]* *Ca. [illegible] dicto. [illegible] tex. cõ. 76. vſqꝫ in fine. Ca. [illegible]* *C* *Cap. 3.* *D* *Cap. 3. in me.* *Cap. [illegible] in me.*

Propter tertiũ qdẽ iciendũ ꝙ perfectoꝛũ genitura embꝛionẽ ingreditur non qdẽ vt ps que mãlis ↄſtitutiua coꝝ: verũ magis vt vñ motus initiũ ⁊ forme ipꝛeſſiuũ. Et iõ id i talib⁹ ſentiẽs Ar. ꝑmiſſuꝫ queſitũ qđ vñus in ꝑ de ge. tetigerat aialium reſumit in 2°. In quo qđ de ſuba accidat ſpmatis oñdit̃: qđ ẽt ⁊ qualr̃ hẽat eſſe ꝟtus qua fulcit̃ idẽ. ait. n. Geniture aũt coꝛpus ⁊ cetera. vult nãqꝫ ꝙ cũ ipſo ſpmate virtus emittit̃ q̃dã itellectus vocata q̃ gñonis eſt pn̄m exiſtẽs a coꝛpe ſeparata: nõ. n. mẽbꝛũ hꝫ oꝛganiſatũ ceu virtutũ alie nãliuꝫ. Ea pp virtus diuina ⁊ itellectualis appellat̃ a Com. 7° meta. diã. 48. Et hec qdẽ virtus cõplectit̃ ſpma ⁊ inde ꝓcedit in gñonẽ embꝛionis ſuſcitata ⁊ mota cocũtis ipulſione: quouſqꝫ coꝛ gñet̃: demũqꝫ illius vigoꝛe mẽbꝛa gñant̃ reliqua. diũa. 38. vñ Ar. in coꝛde eſt forma ⁊ ſpẽs epatis: q̃re epar eſt q̃ſi ex ſupfluitate nutrimẽti coꝛdis. A. aialium 9°. qđ ſimiliter euenit in alijs: ab actu. n. ente qđ po⁹ exñs fit in nã ceu arte factis. Subdit̃ aũt poſtea ꝙ coꝛpus geniture fit a coꝛpoꝛe inſeparabile: qđ qdẽ ſperma diſſoluit̃ geniture. i. actiuo gñonis pn̄° ⁊ ſpũ replet̃ nãm hñs humidã ⁊ aq̃ſaꝫ. *E* *Cap 3 in me.* *Cõ. 13. p° medium.* *2. de ge. a. ca. 1. poſt me^m. Cap. 4. in me.*

F Propter qđ ait nõ eſſe querẽdũ ipm ſemp foꝛas exire: neqꝫ particulã tñ aliquã eſſe ↄſtitute foꝛme: quod declarat velut vtiqꝫ: neqꝫ coagulũ lac ↄſtare faciẽs: etenim hoc pmutat ⁊ particula ↄſtituta molis eſt nulla. Sic igit̃ ſapit ꝙ ſperma ſubtiliatũ ⁊ vapoꝛoſum redditũ in ſpũs ↄuertat̃ foꝛmis entes ⁊ factoꝛes embꝛionis: neqꝫ. n. coaguli virtus in lac ipꝛimitur: niſi vapoꝛatione coaguli fulcita. Vñ. A. ibidem. Et nõ putes ꝙ Ar. dicat ꝙ ſperma diſſoluat̃: pereat ⁊ mutet̃ quaſi ad nihilũ: imo rõ eius eſt qđ ego inui tibi in. 9. ſ. eiuſdem aialiũ dicẽtis ita. Et putant hoĩes ꝙ Ar. putauerit ꝙ ſperma viri nõ eſſet pars pueri: neqꝫ iniſtũ cũ mã eius. Sꝫ hoc nõ fuit eius ↄſiliũ: ſed ſuũ extat ↄſiliũ ꝙ inuoluat̃ cum mã ipſius: ⁊ ꝓfundet̃ in mãm vt ſit opatoꝛ membꝛoꝝ ⁊ ducat idoneã mãm ad mẽbꝛa: ⁊ erit id ſperma mã ſpũs i creatura ⁊ efficitur multũ ſubtile ⁊ habile vt in ſpũm tranſeat. Et dicamus ꝙ ſpma ſine pꝛofundatione opatoꝛ ſit in menſtruo ſanguine: ⁊ nõ ſit ſperma mulieris operãs ſed mã. q̃re is 3°. 20. plurimũ ſtudij ſpmatis eſt in particularitate ſpiritus ifantis: ⁊ nõ eſt niſi velut coagulũ agẽs in lacte. vñ ꝑ ꝑ°. Parũ eſt ex quo pueri fuerũt ſperma ⁊ ſpũs vapoꝛalis: quoꝝ qdẽ ſnie ↄſonũ eſt collꝫ 2°. ita. Nõ ẽ credẽdũ ꝙ ſperma ꝑbeat iuuamẽtũ q̃litate ſolũ: ſed ↄfert is iuuamento caloꝛis quãtitatiui: ac ſi dicat nõ ſolũ ingredit̃ caliditas in abſtracto vt ꝟtus: ſed caloꝛ quẽ ſentit eẽ coꝛpus ſeu calm̃ i cõcreto: quo notauit ſpma in vapoꝛẽ ⁊ ſpũꝫ diſſolutũ embꝛionem ſubintrare: vigoꝛe nãqꝫ ſpũs a coꝛde aliſqꝫ ꝑncipaliũ partiũ deciſi vnus pficit̃ in teſticulis ſpũs gignitiuus: cui⁹ virtute ſpma euapoꝛãs in ſpũs diſſoluit̃: ⁊ tñ ipſe oĩs generatur in coꝛde ꝑ teſticulis autẽ 2°. ¶ Preinductũ aũt rõne firmat̃: q̃ñ quãto aliqua pfectioꝛa: tãto pluribus egent in ipſoꝝ pꝛoductione: diũs poꝛi: qđ modus aie oſtendit introductionis humane atqꝫ artificiatoꝝ elegãtioꝛa: hõ aũt maxime ⁊ plura hꝫ ſunt aialiũ pfecta. Dũ multis itaqꝫ idigent in coꝝ ↄſtõne. Cũ igit̃ impfecta ẽt vt inductũ imitãt caliditatem ⁊ virtutẽ: q̃ pfectioꝛa tanq̃ potẽtioꝛa: virtutis ẽt fulcimẽtũ ꝑſtabũt. ¶ Amp. q̃ñ ſpma decidit in mẽricem: mox ↄſtat hymen. hyſtoꝛiarũ. aut pixiron. i. circũſiccũ vel grando notata. de ge. aialiũ 2°. qđ aũt ſic vallatũ ⁊ calo affectuꝫ non hꝫ viã ad reſolutionẽ: ſed euapoꝛationẽ in ſpũum conuerſionẽ: qđ de gñone ifantis indicat veteris Hippocratis ſpermatis ſex diexũ viſio in pellicula moꝛe albuminis contenti. ¶ Rurſus. actio ↄtactu pficit̃ oĩs: h̃ autẽ verius coꝛpoꝝ. de ge. ꝑ. Cũ aũt coꝛpus geniture ſub nã coꝛpoꝛeitatis ꝑmanet ſpũali: pfectius ſaluãtur que ꝑmiſſa: q̃ ſi virtus ſola vel calitas ingrederet̃: quẽ qdẽ ars obſeruat tenoꝛẽ: ⁊ iõ mãm ſolã oꝛnat exterius vt eã palpare valet. nã ꝟo per oẽ plaſmãs extẽditur eminẽs ſeu ꝓfundũ. nãliũ 2°. ¶ Palin. Alr̃ nõ ſaluaret̃ ſilitudo gñonis caſei ex coagulo ⁊ lacte ⁊ embꝛionis ex ſpermate ⁊ ſanguine. Itaqꝫ genitura ↄſtõnẽ *L. l. 16. a. Ca. 1. poſt m^m. Cap. 1. in fine.* *G* *Tra. 1. ca. pi. 3. Doct. 3. c. 3. diũs ſi. Ca. 10. in me.* *H* *Lõ. 3. ca pi. 7. Cap. 3. in fine. ⁊ ca. 4. aũ me.* *Collr̃ a tex. cõ. 53. vſqꝫ ad. i. cõ. 81.* *Cap. 4. In me.*

I ingredi̓ embrionis nõ ꝗ olꝫ neqꝫ vigore ſolũ: verũ eo ſper
mate in ſpũs reſoluto: qui modus fere obtinet medium.

Propter quartũ quidẽ ad pᵐ qd dicendũ apparuit ex notatis. ¶ Ad
Ca. 5. i me dio. Cõ. 91. aliud dõm ꝙ. A. 2° de aia voluit odorẽ mãlr olfatu imuta
re: nõ aũt itẽtionalr vt Cõmẽtator de aia 2°. vñ ⁊ bis bꝫ. A.
in gñõne locabi̓ corpoꝝ. ¶ Ad aliud dõꝫ ꝙ lꝫ ars ſit nãe
ſequela qdã: tñ põt ars qͦ non nã ⁊ eꝯ. diã. 18. ⁊. 164. Nã
eni vt tactũ mãm tãgit ⁊ plaſmat per oẽ. ars ṽo qͦ extrin
ſecũ tñ põt: ⁊ eã in aliud gñandũ mutare qͦ non nã valet.
Ca. 3. ante medium. nãliũ 2°. ¶ Ad aliud dõm ꝙ gutta mulieris tũc nõ emitti
tur qd eẽ ⁊ ad collũ matricis ipediẽs ſpmatis virilis attra
ctioñe: verũ ad intrinſecũ matricis magis: qͦ demũ euomi
tur aut euaneſcit icitata matrice ad ſuſceptionẽ ſpermatis
viri. ¶ Ad aliud dõm ꝙ nõ accidũt iconuenientia in argu
tis iducta: eo ꝙ ſi poſitũ ſit ſperma eſſentiã igredi embrio
nis: nõ tñ tãꝗ ꝑs exñs mãlis: ſed velut formalis ⁊ efficiẽs
magis: qꝛ ſpũs ſeu calor inatus tãꝗ forma ẽ mẽbroꝝ ex
K tat ⁊ motor. collꝫ 1°. vnde de motu aialium. Omnia viden
Ca. 7. ad medium. tur aialia ſpiritum habentia cõplantatũ ⁊ potentia iſto. id
quo aliquid põt agere extat ciꝰ forma. ¶ Auctoritates ſeu
rõnes partis aduerſe quãtũ inferãt ſimilr viſum. nam me
dici vt ad multũ tenuere ſpma mãliter ẽt embrionẽ itrare.
¶ Ad aliud dõm ꝙ Ariſt. 10. hyſtoriaꝝ loqui̓ de mulieꝝ
paſſionibꝰ nõ ſm ꝓpriã intẽtionẽ veꝝ medicinalẽ amplius.
¶ Ad aliud dõm ꝙ ibidẽ iteruenit miſtura corpoꝝ. vnuꝫ
tñ locũ tenet factoris ⁊ forme: reliquũ ṽo patiẽtis ⁊ mãe:
ceu menſtruũ ⁊ non patientia ⁊ mãlia vtraqꝫ. ¶ Aut dõm
ꝙ ſperma nõ euaneſcit verũ ſub ſubſtãtia remanet vt oſtẽ
ſum ſpũali. ¶ Ad aliud dõm verũ fore ſi eque ɔſtruat̓ be
ne ex paucis. oſtẽſuꝫ aũt ꝙ perfectioribus aialiuꝫ pluribꝰ
opus eſt in eoꝝ cõſtõne. ¶ Ad aliud quid dicenduꝫ appa
ruit ⁊ differẽtia notatũ. 30. virtus nãqꝫ iformatiua ſangui
ne ad naturã ſpermaticã permutator: valet mediante ſper
mate in ſpiritꝰ reſoluto ex mẽſtruo omnes gignere partes.
L abſqꝫ eo ꝙ ipſum in materiam cedat generati.

¶ Differentia. XXXVII.

Quod ſperma dictũ femelle aut hu
miditas dealbata ſeu
gutta ingrediat̓ ɔſtitutionẽ embrionis oñdi̓.
Colli̓ in ꝑncipio. Ex vetere ꝺ ifantis formatione. ⁊ Gal̓. i locis ꝗ̃
mulris tractatꝰ nãliuꝫ. Halyab. ſilr. ⁊. A. tã in
aialibꝰ ꝗ̃ in canone. ¶ Ampliꝰ: ⁊ hyſtoriaꝝ. 10. Si oꝫ fe
tus fieri opꝫ vtroſqꝫ marẽ. ſ. ⁊ femellã cõmẽſuratos eẽ ad
ſimul emittẽdũ. ſi eni multũ diſſonent nõ erunt pueri. Et ſi
Tra. 1. c. 3. milr tertio. 20. ibi ẽt Ariſt. ɔcedit mulierẽ habere ſpermat
qͦ aũt eiici̓ vna videtur vtriſqꝫ ſperma: cum ſanguis non
emittat̓ in coitu filiante. ¶ Amplius. mulieres curioſe ſol
lite in coitu quãdo ipregnant̓ teſtant̓ ceu ⁊ ſignãt medi
cos matricis ⁊ pudẽdũ poſt coitũ exiccata reperiri ꝺnotã
M tes ſe hinc ɔcepiſſe: habentes ⁊ in hoc delectationẽ nõ par
uã. Id aũt nõ vide̓ aliter ɔtingere: niſi qꝛ matrix ſimul gut
tam mulieris cũ ſpermate virili attrahit ⁊ reſeruat. ¶ Et.
Mulieres habẽt teſticulos occultatos iuxta duo matricis
cornua. hi aũt cũ non ſint fruſtra: ceu nãliũ nullũ: veruꝫ in
ſpermatis gñationẽ ordinati. diã. 35. ¶ Adhuc agẽs ⁊ pa
tiens proportionari opꝫ: ꝗ̃ quãto amplius talia magis ef
Colli̓. 2. c. 66. ficiẽt. ꝓmo de gene. ⁊ corru. Sed mulieris gutta plus ſper
mati viri anologiꝫat ꝗ̃ mẽſtruũ: cum conueniat eidem di
geſtione iteruenieñte vlteriori ſubſtãtia ⁊ corpe. ¶ Palin.
Si femelle nõ ingrediat̓ gutta partiũ erit tunc ex mẽſtruo
generatio ſolũ tanꝗ ex materia. cuꝫ igitur mẽbra ſangui
nea etate dicãt qualibet deꝑdita poſſe reſtaurari i qͦ bus.
omne igi̓ mẽbrũ regenerabi̓ mutilatũ: cuius ſenſus edo
cet oppᵐ. Itaqꝫ femelle gutta ɔſtõnẽ ingredi̓ embrionis.
Lib. 19. ⁊ 20. 1 6 ge. Cap. 10. **Cuius oppoſitũ** martyriꝫant Ariſ. per omne
aialium. Collꝫ. ⁊ naturaliuꝫ

N virtutũ ſecundis: firmãtes ex mẽſtruo ⁊ genitura embrio
Cap. 3. nem cõpaginari tñ. ¶ Iidem. ſi gutta ingrediatur femelle
Gl. 1. 3. 20. ca 3. cum virtutẽ habeat nõ tñ paſſiuam veruꝫ ⁊ actiuam ſicut
Gal̓. multotiens impingit Auicẽ. habeatqꝫ mẽſtruuꝫ pro
Tra. 1. 2. 4. de nalibꝰ cap. 2. mã tunc poſſet concipere per ſeipſam abſqꝫ altero agentis
auxilio: qͦ ſenſus cum Ariſt. deludit. ¶ Adhuc differẽtia
1. de ge. a. c. 18 ⁊ ca. 20. ꝓ. fine. priori. peccatũ concidere: cum potens paucioribus fieri cõ
ſtituatur plurimis vt ẽt apparebit. Sed embrio põt ex ge
nitura vt actiuo ⁊ mẽſtruo paſſiuo conſtrui. Hec enim ve
lut forma ⁊ mã extant conuenientes. Ex his auteꝫ ſiue reli
quis vnum per eſſentiam conſurgit etiam. Gutta igitur fe
melle conſtitutionem non ingreditur embrionis.

Propter primum quidẽ ſciendũ ꝙ quid ſit
embrio diã vituꝫ eſt pre
miſſa: quidẽ aliqualr mulieris gutta: cuꝫ eo ꝙ amplius ex
dicẽdis apparebit. ¶ Propter qͦ ſciendũ ꝙ Hipp. ⁊ Gal̓.
cũ eoꝝ cõplicibus ſenſerũt femellã habere ſperma ẽt verũ
O conſtitutiuũ embrionis ⁊ ɔſtitutionẽ eius ingrediẽs. 9. ani
Cap. 2. maliũ relatũ. A. vnde tertio. 20. Apud Gal̓. quidẽ ⁊ medi
Trac. 14. 3. poſt pꝛ. cos maſculo ⁊ femelle ſunt ſimul duo ſemina: de qbus am
bobus dꝛ nomẽ ſpermatis non cõitate nois tñ: ſed vniuo
ce. Voluit. n. ꝙ gutte mulieris nõ ſolũ ineſſet vis coagula
tioneꝫ ſuſcipiẽs: verũ coagulationẽ imprimẽs. remiſſior tñ
vigore virili coagulationẽ imprimẽte: in gutta ṽo mulieris
Hoc. 5. c. ſing. c. 13. in medio. ſuſceptiua coagulationis intẽrior. ꝓ pᵃ. ¶ Sed id vt mon
ſtrabi̓ ⁊ ſi abſurdũ dicere ſit femellã habere ſperma repu
gnat premõſtratis de ge. aialiũ ꝓ. ita hñte: duas nõ contin
gere fieri ſpmaticas ſegregationes. manifeſtũ eniꝫ eſt ꝙ fe
melle nõ ɔfert ſperma ad generationẽ. Si enim ſperma eſ
ſet: mẽſtrua vtiqꝫ nõ eſſent. nunc aũt ꝓpter hoc eſſe: reliquũ
nõ aderit: qͦ plurimis aſtruit ſignis. ¶ Multotiens naqꝫ
femella cõcepit: nulla ei facta delectatiõe in coitu: ⁊ ſilr ei
dem facta nihilominus. ¶ Iidẽ. eqliter ɔcurrẽtibus ma
ſculo ⁊ femella humidis nil gñatur niſi adſit humor men
P ſtrualis cõmẽſuratus. ¶ Amplius. nõ valet qͦ eſtimãt q
dam femellã ſperma hꝛe: ꝓpter delectationẽ fieri homoge
neaꝫ femellis vt maribus in coitu: qꝛ hꝰ nõ eſt humiditas
ſpmatica totius: ſꝫ loci propria magis vt mñcis ſuperfluũ:
neqꝫ eius delectio ſpmatis arguit emiſſionẽ. fit. n. interduꝫ
ex ſpũs emiſſione velut in pueris apparet ꝓus adhuc coi
re impotẽtibus. ¶ Palin. Quibuſdã aduenit vt colore al
bis. alijs aũt nõ ſit vt ſubnigris ⁊ virilibꝰ. ¶ Adhuc mul
titudo eius qͦ emitti̓ nõ eſt ſm ſpermatis emiſſionẽ: imo
multũ excedit. ¶ Et. Cauſatur ex alimẽtis ceu ſunt acuta
mordicatiua. Hec. n. notabilẽ eius faciunt ſegregationem.
Itaqꝫ femella non hꝫ ſperma viri ſpermati analogiꝫatum:
verũ magis dictũ equiuoce. vñ 9° aialiũ. A. dico ꝙ ſperma
Ca. 2. ad. viri ⁊ mulieris equocat̓ in noie ſpermatis: ſicut hoc nomẽ
oculus: eſt equiuocũ qñ dicitur oculus ſolis ⁊ hois. qͦ nõ
cognoſcitur in ſpermate viri ⁊ mulieris per participationẽ
Q niſi in nomine: quare tertio. 20. Nomẽ quidẽ ſpermatis qñ
Tra. 1. ca. 3. an me. de duobus dꝛ eſt per cõitatem nominis. ⁊ ſubditur. Sper
ma viri eſt calidum digeſtum ſpiſſum: ⁊ ſperma femelle ge
nus eſt ſanguinis menſtrui parum conuerſum: ⁊ nõ eſt lon
ginquũ a virtute ſanguinea elongatione ſpermatis viri. Et
propter hoc aſſimilauerũt ipſum philoſophi antecedentes
Ca. 19. mẽſtruo: vnde ꝓ ⁊ quarto de gñatione aialium. Menſtrua
Ca. 1. c. m. Tr. 16. a. c. 1 an me. ſunt ſperma indigeſtum: ⁊ ideo. A. plerũqꝫ non ſperma qͦ
mulieris vocat ſed guttam ⁊ aquam quandoqꝫ.

Propter ſecundũ ṽo ſciẽdũ ꝙ Hip. Gal̓. cũ
A. cum Halyab. dixerũt
ſperma mulieris ſiue guttã ingredi embrionis ɔſtitutionẽ:
quoꝝ qdam voluerunt id fore nõ per modũ mãe ſolum ſed
agẽtis: vt 3° theorice. Hip. ⁊ Gal̓. arbitrant̓ ꝙ ſperma agẽ
Ca. 24. in ꝑncipio. Cap. 2. tis ⁊ mãe obtineat locum in fetus gñone: ſanguis aũt men
ſtruus ſolũ mãe. Id autẽ Gal̓. vt ei. 9. imponi̓ aialium. A.
pluribus niti̓ rõnibus ⁊ ſignis minus ſufficiẽtibꝰ aſtrue

A re: qȯ puto in libro de ſpermate ipſius fore. Primitus nãq;
Gal. reprehẽdit illũ qui dixit ꝙ ſperma nõ morat̃ in matri
ce: q̃m iã foret appetitus matricis ↄtra ſperma ſi ipm̃ ejice
ret: imo retinet illud: decoquit ⁊ digerit: faciens circa ipm̃
euenire corticẽ terreũ durũ ſicut accidit pani in furno aſſa/
Lib. ſup. to. Hip. de ge. infantis. ¶ Et̃i. Matrices facte ſunt aſpe vt
ſpma ↄtineãt ne foras labat̃. ¶ Adhuc. oſſa: nerui: vene ⁊
talia dura: alba ex mã fluida non pñt fieri: ſed ex mã viſco/
ſa: contẽperata: nõ fluente q̃lis eſt ſperma mulieris nõ autẽ
ſanguis. ¶ Itidẽ: gutta mulieris ampli⁹ cõicat mẽbris ra/
dicabilib⁹ q̃litate q̃ʒ ſanguis. Cũ. n. gñatũ bẽat gñanti aſſi
milari: gutta mulieris mã ↄuenientior ⁊ ꝓpinquior erit ſan/
guine griũ gñõni. ¶ Rurſus. ſpma lʒ ꝓijciat̃ iterdũ retinet̃
tñ qñ ẽ opus ſic ſanguis mẽſtruus retinet̃ ⁊ emittit̃ q̃nq;.
¶ Ampli⁹. ꝓpter qd̃ facti forẽt teſticuli in muliere ⁊ vaſa
ſpermatis ſi nõ faciunt ad ſpmatis gñõnẽ: iã. n. eſſent ocio/
B ſi. Recitat aũt ſe vidiſſe in muliere vaſa ſpmatis plena hu/
miditate ſpermatica: lʒ ſpma illud fuiſſet humidius eo qȯ
maris. Uidit et̃ mulierẽ ꝓp retẽtionẽ ſpermatis ſuffocatio/
nem pati ex viri abſtinẽtia: deinde ſanata fuit cũ euãtione
ipſius qñ extitit delectatio. Siĺr ſomniat femella ⁊ delecta
tur ⁊ ſperma emittit. ¶ Et̃i. Si mulieris nõ igredit̃ gutta:
tũc oſſa: nerui: vene ac hᵒ forent de gñe carnis. Et deinceps
diminuta ⁊ fracta poſſent reſtaurari ſʒ oẽm ptẽ ⁊ diſpõnẽ:
cuius op᷑ experimur. ¶ Adhuc filius aſſimulat̃ matri nõ
aũt fit ꝓp ſanguinẽ ipſius cũ ſit mãtẽ: mãe nõ ſit aſſimilare
ſed forme: aſſimilat̃ et̃ patri ⁊ matri. Id aũt erit ꝓpter aliȯ
embobus cõe qȯ extat ſperma ⁊ nõ ſanguis: cũ vir careat
mẽſtruo. Itaq; ſpma mulieris igredit̃: ceu qȯ viri embrio/
nem. ¶ Et ſubiungit deniq;. A. ꝙ Gal. putauit his ſilib⁹
magnã feciſſe ꝓbationẽ. Deide ſibi ipſe coarguit Gal. opor
tere filiũ ſemp patri aſſimilari cũ maris ſpma ſit eo qȯ fe/
melle efficacius. Rñdet aũt ſperma mulieris ſeipſuʒ ſemp
a mẽſtruo maturari. vñ ſemp ↄualeſcit vigor eius. Spma
v̈o nõ hʒ adiutoriũ qȯ viri. Alibi et̃ dixit ꝙ ſperma mulie
C ris reddit ſe cibũ ſpermati viri. hec igit̃ ſunt Gal. rõcinatõ.
3. theo. c. 24 pᵒ pn. ¶ Halyabbas aũt duplicẽʒ aſſignat cãm quare ſpma mu/
lieris gñõnẽ igrediat̃. q̃ꝝ vna vt ſpma mulieris eſſet cõue/
niens ſpmati viri. Ipſum eñi groſſuʒ ẽ ⁊ cõplõne calidũ: mu/
lieris v̈o ſubtile ac fridũ eẽ: ꝓpter qȯ vnũ alteri cõmiſcet̃
ad ↄtẽperandũ ⁊ permiſtionẽ faciendã bonam ¶ Eſt ⁊ al/
tera operimẽti gñatio qȯ ſpermaticũ circũdãs. virile nãq;
ſperma nõ põt ſe per oẽ diſtendere: ſed occultat̃ magis: ꝓp
qȯ ſpermati indiguit mulieris: vt pellicula cõſtruat̃ hᵒ: ⁊
ea ſperma roboret̃ virile: ad hoc vt ſpmatice partes pluri/
me poſſent ex his duob⁹ gñari qȯ altero fieri dũt nõ poſſe.
9. te. c. ¶ Galeni aũt inducta ⁊ que ſiĺr Halyab. ſtare non pñt: vt
aſſerit. A. ibidem. Nos enĩʒ inquit mirati ſumus ſup illud
qȯ olfecit medietatẽ cuiuſlibet rei: ⁊ dixit ſe ſcire philoſo/
phiã q̃uo dixit iſtas rõnes raras. Uideamus nãq; q̃cq̃d di
xit medicus iſte ↄtra Ariſto. putans ſe aliquid dicere cuʒ
nihil dixerit: lʒ ſciuerit multũ de ramis ignorans radices
D ſcie. Qȯ aũt dixit Gal. ꝑ reprehẽdẽdo illũ qui dixit ſpma
nõ morari in matrice dicendũ nõ valere: q: mẽbrum attra/
bit. Cuius q̃dem attractionis cũ expleuerit vtilitatẽ id ex/
pellit: ſicut apparet in attractiõe aquoſitatis ab epate ⁊ ve
nis ⁊ mẽbris que medicinas attrahunt: vt rectificet̃ mala
eorum cõplõ: aut mã diſſoluatur: quas ipſoꝝ potito expel
4. 2. li. medio lunt auxilio. Nono et̃ aialium. A. ſcribit̃ illum fore ſtultũ:
qui dixit eo modo operari matricẽ in ſperma quo furnus
in tortam: lʒ. n. matrix ſit calidiſſima: eius tamẽ interior ſu
perficies eſt humida valde. ⁊ ideo nõ eſt de ſui nã coaſſare
aliquã ſubam ⁊ telam ac coriale gñare in ipſa. Si enim ħ
accideret tũc venter ⁊ epar calidi circa illa q̃ cõtinent̃ in ſe
ipſis mẽbranã iducerẽt caliditate. Que nãq; circa ſpma ↄſti
tuit̃ mẽbrana: v̈tute fere ↄſtituit̃ iformatiue. Si. n. potẽs ẽ eſ
ſe gñare miro ãpli⁹ ⁊ mẽbranã ambiẽtẽ ſpma. Qȯ. n. i plus

ſm dialecticũ põt ⁊ in minus. ¶ Neq; et̃ dm̃ eſt 2ᵐ ꝙ mri/ E
ces ſint facte aſpe ꝓp retinere mulieris guttã: ſʒ viri ſpma ⁊
cõceptũ. lenificant̃ et̃ ex ſupfluo humiditat̃ fluxu. ¶ Neq;
dm̃ poſtea ꝙ mẽbrana dura vt oſſa ⁊ q̃taliũ nõ pñt a mã
gñari fluida rubea: cũ v̈tus informatiua valeat hᵒ ex ſan.
gñare. nãliũ. 2. neceſſitas. n. gñati nõ depẽdet a mã: ſed am/ Cap. 3. C. 1. circa pn.
plius ab alijs cauſis: ⁊ maxime finali i alijs ⁊ de ge. aialiũ
5. ¶ Siĺr nõ ẽ dm̃ ꝙ gutta mulieris magis cõicet mẽbris
radicalibus: cũ hec ſit ipura, liq̃da, frida. ⁊ mr̃icis ſupflui/
tas eſt q̃ mulier fride cõplõnis lãguoroſa nõ parũ abũdat:
aialiũ gñonis ꝑ. Et nõ eſt dm̃ ꝙ ſit ſiĺe de ſanguine ⁊ mu/ Cap. 9 ad medium.
lieris gutta: cũ hic ſit neceſſarius ſine quo gño fieri nõ põt:
illa v̈o mime. Neq; ↄuincit et̃ ꝙ dicebat teſtes iaʒ ocioſos
fore: cũ. 2. collʒ hec tollat̃ inſtantia. Uiri nãq; hñt mãmas: Capl. 10. poſt pn.
nõ tñ obtinẽt in gñone lactis iuẽtionẽ. Teſticuli. n. hᵒ aliã F
ꝑſtant vtilitatẽ: q̃ʒ ſpma cãre aptũ gñoni. gignũt. n. humidi
tatẽ incitãtẽ deſideriũ ad ſuſceptionẽ ſemis virilis ↄueniẽ/
tiorẽ. ꝓp qȯ nec ipſi neq; hᵒ eſt humiditas ocioſa. cõplemẽ/
tum et̃ forme tribuũt femine: ac cõplõnis ꝑſeruationem. ꝑ
ꝑᵃ. ¶ Ad aliud dm̃: eũ fallitũ fore lata q̃dã coloris ſiĺitu/ De. 5. c. ſingu. poſt medium
dine. plus. n. a ſpmate diſtat ea gutta: q̃ʒ et̃ ſanguis ab eo/
dem: vt apparuit. ¶ Et ſiĺr dm̃ ei ꝙ de ſuffocatione indu/
ctũ. Neq; qȯ de ſomno affert̃ ⁊ delectatiõe ↄuicit: qm̃ pue
ri ſomniãt adhuc ipotẽtes i actu: ⁊ delectant̃ ſpũs emiſſio/
ne abſq; ſpmate. Mulieres. n. ſm mr̃icẽ multiplr̃ delectan
tur: in ſuſcipiẽdo virile ſpma: in ejiciẽdo ſuũ: ⁊ in diuerſita/
te motus mr̃icis. apparẽs dĩa. 34. Et ſiĺr in ↄfricatione ꝓ
pũe circa orificiũ ſupremũ verſus pectẽn: ita vt i hoc curio
ſi has ad ſyncopim ꝓducant. ꝓportionant̃ nãq; delectatio
hᵒ ptis ei q̃ v̈ge ſũmitatis. ¶ Nõ eſt et̃ neciuʒ guttã mulie
ris ponere vt inde ſpmatica gñent̃ mẽbra irreſtaurabilia.
ħ. n. ex ſan. oñſum eſt v̈tutẽ poſſe agere informatiuã. dicũt G
et̃ ipſi medici ſanguinẽ in gñonis exordio in ſpmatis cede/
re nãm: ⁊ ꝙ ptes ꝑmitus inde gñate vt ſanguinee 2ᵒ reſtau/
rari nõ pñt qȯ ſapio. ¶ Qȯ ⁊ de aſſimilatione inductũ vl/
timo minus valet: ſʒ ↄñs cõmittit̃ magis: cũ ex rõne ħ mul
tiplicitẽ verificata ꝑueniat̃ in vnũ ipſius ſimplicẽ intelle/
ctum. vna. n. res ſm. A. ibidẽ pl̃es cãs hr̃e põt: vt apparet
in colore: ꝓpea inq̃t ꝙ ſylli quos Gal. induxit nõ ſunt reſo/ 3ᵒ celo. c. 2 diuiſi.
lubiles recte in figurã verã ⁊ modũ. impfecte nanq; addu/
xit. Siĺitudo ſiq̃dem: vt in pñtiaruʒ eſt dicere a duobus vẽ
cãri: quoꝝ vnũ eſt vlẽ magis: alteꝝ v̈o pticulare. Ulẽ qui/
dem nãc vñs ſpẽi intẽtio. Non. n. que vñs nã ſolũ intendit
gñonẽ: imo et̃ corruptionẽ: cuʒ vna abſq; altera fore nõ poſ
ſit. Corruptio. n. vnius eſt generatio alterius. ⁊ econtra de
ge. ⁊ corru. ꝑ. lʒ enim nã particularis gñationẽ ſemp ⁊ con Te. cõ. 15.
ſeruationem intẽdat. Omne nãq; aial ſalutem tueri conat̃: ⁊
mortẽ pernitiẽq; deuitat. de cõſolatione. 3. ſimiĺr non ſoluʒ
maſculũ intendit: imo ⁊ femellã: cuʒ ſine his nõ poſſit duo
bus ꝑfici gñatio. Nã v̈o ſingularis ꝓoptat maſculũ ↄtinue: H
ea ꝓpter. de ge. aialium. 2. Femella eſt mas orbatus. Qua Cap 3. in ea finẽ.
re in ſermonibus geneaſticis legis Moſaice ſcribit̃. Adã
ex Eua ipſius ſocia ſemp binos marẽ ⁊ femellã. vʒ. ſuſcipe
vt inuicẽ colũboꝝ more poſſent genus ꝓpagare humanũ.
¶ Cãtur ⁊ ſiĺitudo ab ente particulariori amplius tripli/
ci puta celeſti aliquo vigore ⁊ imenſa imaginatione femel/
le maxime: ac informatiua virtute indita ſemini. Uis autẽ
celeſtis aliq̃ eſt forme ⁊ imagines celeſtes: q̃s Indi ⁊ Chal
dei imaginati ſunt in. 8. celoꝝ exiſtere. vnde Ptol. centilo/
quij. 9. Uultus hᵒ ſeculi ait fore ſubiectos vultibus ſeu fi/
gurationibus celeſtibus. ⁊ in. 95. eiuſdẽ. Forme ſemp acci/
dit: vt id qȯ aſcendit ex gradibus: ſit ſimile illi qȯ appetet
natus. Qȯ Haly. rodoan declarat: quadam nunc longiori
ꝑncipis vnius inducta hyſtoria: ⁊ merito q: motus ſeu mũ
dus ſupior oium hic motuũ iferioꝝ eſt cã: vt omnis virtus
gubernet̃ inde. metheoroꝝ ꝑ. ¶ Depẽdet et̃ ſiĺitudo a vir/ Cap. 1 circa finem.
tute imaginatiua nõ parũ ⁊ viribus aie. vñ ꝓblematũ. 10. ꝓble. 10.

I ſatiſfaciés q̄ſito. Cur in hoīb⁹ minor ſit aſſiīlatio geniti ad
generās q̄ in ceteris aīaliū: qm̄ homo multifariā ſm̄ aiaꝫ
diſponit̄ in coitu: ſm̄ eni q̄ pater ⁊ mater in coitu fuerint
diſpoſiti: ita afficiunt̄ ⁊ genita. De vigore q̄ꝫ imaginatiōis
Li.6.4. ad ſuo fines. q̄ plurima locuti ſunt. A. marie ꝟ aīa q̄rto ⁊ Algaçel ipi⁹
collega: volētes vt vi imaginationis intenſe deijciat̄ hō in
puteū ⁊ camellus in caldariū ita vt operet̄ nō ſolū i corpē
Do.4ª.c. ꝑprio verū ⁊ in alieno. diſa. 135. ⁊ iō nō eſt mirū ſi mā ꝫ paſ
ſibilē adeo vt ſpma ⁊ menſtruū valeat imutare. vñ ꝑ ꝓma.
Ipſemet eſtimationes mouēt hūores: ceu ſanguinē mouet
Doc.2.ca. res intueri rubeas. Et ſcda eiuſdē. Cōtingit corpus pp aſſe/
14. ſi ſinē. ctiones pati aīales: plerūq̄ꝫ eni res ipūmūt nāles ſic acci/
dit vt puer illi ſimilet̄: cui⁹ forma imaginata fuit qñ extitit
ꝯuētio: ⁊ vt ſit color ꝓpinquus colori eius quē viderūt: qñ
fuit caſus. Talia tñ̄ credere abhorrēt q̄ difficilis diſpōnis
nō nouerūt habitudies: nō aūt ſapiētiaꝫ diligētes. Quare
Tra.6º.c. 2. pº me^m tertio. 21. Et dixerūt qdā ſapiētū: ⁊ nō ſunt elōgati a iudicio
K poſſibilitatis: q̄ de cauſis aſſiīlatiōis ē illud qd̄ exēplificat̄
qñ eſt diſpō cōceptionis in mente mulieris aut viri ex ſoia
imaginata exēplificatione firma. De hꝫ ꝟo imaginationis
aſſimilatione in Geneſi reperit̄ exēplū: quō Labā eius de/
cipiebat auunculū Jacob. facta nāq̄ꝫ ꝑus agnoꝝ ꝑtitione.
oſtēdēdū per coloꝝ diſtinctiones: Laban vnā ſpēm colo/
ris coꝝ eligente: h tñ̄ virgulas colore oppoſito coloratas:
in flumē quo potabant̄ oues coitus tpe ⁊ ꝯceptionis ipo/
nebat: vt ex imaginatione talis coloris: illo agni reddant̄
geniti colorati, put ſibi cedebat in ſortē. ℭ Ex pte qdē ꝟtu/
Ca.9. pº medium. tis informatiue: que ꝓn^m eſt qddā diuinū deſuper a ſupio/
Cap. 3 in medio. ribus: cōplonū ꝑiuxta illud ſcdi de gene. aīaliū. In qbuſ/
cūq̄ꝫ apprehēdit̄ qd diuinū. tale ꝟo eſt qd̄ vocat̄ itellect⁹: ⁊
q̄ꝫ cū ea fuerit valentior omnimode obtinēs: ⁊ in eo q̄ opti
me ſit diſpoſitus ſuba ⁊ nā: paternā ſimilitudinē imprimet
oīſarianū: vt albamni faciens maſculos vir fortis corporis
Tra.1.ca. 14. tertio. 21. hic eni nō ſm̄ ſpēm tñ̄ aſſimilat aut radicalia in/
L diuiduꝫ: imo ⁊ ſm̄ accn̄tia vt ſigna ⁊ ſtigmata. vñ de gene.
Ca.17. ſi ſi. aīaliū ꝑ. Non ſolū ſm̄ nālia parentib⁹ aſſimilati ſunt pue/
ri: ſed ⁊ ſm̄ acquiſita: cū eni gn̄antes cicatrices haberent
geniti locis ſuſceperūt eiſdē: q̄re viſum eſt in calcedone pa/
tre habēte in brachio vocatuꝫ ſtigma: in filio affuit cōfuſa
tamē ⁊ nō dearticulata pictura: ⁊ ego vera ſigna in ambo/
bus aſpexi q̄ꝫq̄ꝫ. Quare de aere ⁊ aqua. Calui caluos. va
Verſuſſi. rij varios: ⁊ ſtrabi ſtrabones generāt. Quādo aūt ꝟtus i/
formatiua exiſtet ꝯria ſimilitudo imꝑfectioꝛis ⁊ remotio/
ris inducetur: vt matris vel aui. Et noſce id tractari de ge.
Cap.3. aīaliū 4º. vbi cā ſolum ex motu ⁊ vigore aſſignat̄ ꝑncipij
A.1.18. aia liū in me. marie actiui. Et iō Aui. ibidem primus magiſter declinat
ad frequētius. nam qñ fortis extiterit generat̄ h homo: vt
Socrates. quādo ꝟo debilitari ceperit, ꝑducit̄ homo: q̄ ſi
amplius infirmet̄ aīal ſeu monſtrū. ⁊ hinc ſimilr̄ hꝫ q̄ qñ
hꝫ motus fortior extiterit: natus ſimilabit̄ pāi: qñ ꝟo im/
becillat̄ matri aut ſuperioꝝ alicui: ſm̄ q̄ magis aut minus
M ꝯtingit debilitari: ceu motus Socratis aut maſculi vl̄ ho/
minis ſaluat̄ ꝟtus vl̄ corrūpit̄. vnde. A. aſſimilatio ē cōis
⁊ ꝓpria. Cōis qdem ſm̄ ſpēm: vt in ptbis aut ethiopibus:
18. aīali. circa me. ꝓpria ꝟo ſm̄ ordines: qm̄ filij ꝓprietates habēt a parenti/
bus. Cum ḡ fuerit aſſimilatio ſm̄ oēm partem obediēs ſit
genitum ſimile patri: ⁊ ſi fuerit obediens aſſimilabit̄ ma/
tri: ⁊ ſi non fuerit ita ſimilabit̄ auo ſm̄ alterum termino/
rum aliquē. Q ſi nō fuerit in ſeculo amittet aſſimilationēꝫ
humanoꝝ. Q ſi amittat idiuiduitatē accipiet humanitatē
⁊ ſi illā aīalitatem ſic in rebus mōſtruoſis: vt qñ filius ho/
minis hūerit caput arietis: ⁊ agn⁹ caput thauri. ꝟtus. n.
inducit in eo formā ſꝫ figuras celeſtes que accidūt ⁊ vin/
cunt. ℭ Sed circa predicta ꝯtingit heſitare: q̄ꝫ ſupra poſi/
tum eſt ſiītudinē a parente ſolū dari: cum in nō paucis vi/
deat̄ genituꝫ ſimilatū matri. ℭ Dōm q̄ ſiītudo eſt 2ˣ vna
quidē indiuidualis q̄ ſequit̄ figurā: ⁊ tali niſi raro ꝑductū
ſimilat̄ matri: ⁊ eſt alia ſpecifica: nō figurā: ſed cōplonē ſe/
quēs: ⁊ marie cordis q̄ forma maſculineitatis ꝑſtat̄ aut fe
mineitatis: ⁊ ita ꝯceptū ſemp parēti ſimilat̄. radicalē enim
cōplonē hꝫ ꝓmi ſeminis ſequunt̄. diſa. 28. Femella. n. nun/
quā agit: neq̄ꝫ ſiītudinē ſuaꝫ vnq̄ꝫ imprimit: niſi per accñs
valde ꝓhibēdo agēs ipſius ſiītudinē iprimere: eo q̄ ſe ma
teriā reddat indiſpoſitā: ceu q̄s volēs aliquē effectū cauſa/
re diſturbatus ⁊ inclinatus ab aliquo ēt illū nō potēte idu/
cere. iuxta illius impetū cābit eūdē: nō aūt ſm̄ ꝓpriā ele/
ctionē oino. Sic igitur apparēt dicta Gal'. nequaq̄ꝫ valere.
vñ ea cōſcripſiſſe opinandū aut magꝭ oꝝ veteri obediendo
vel tpe quo adhuc rudis exiſtebat in nāe peritia: vt oſtēdit
hꝫ opp^m nāliꝫ 2ⁱ notatū. ℭ Dicta ēt Halia. eius fidelioris Cap.3. ca.3. ꝟco. cap.34.
imitatoris nō eſt difficile remouere. nō eniꝫ ſpma viri adeo
groſſum exiſtit: vt aſſerit: ſuba q̄ humidiori egeat eliquan
te humore ⁊ ſubtiliātē: cū neceſſaria ſit ēt primitus ingroſ/
ſatio illius vt ꝯgregatione vigoret̄ in ſeipſo. quapp genea/ O
ſtici ponūt Saturnū fridū vel ſiccū c̄ dēꝫ ꝓmitus. diſa. 48.
dñari. Eſtq̄ꝫ ſilr̄ in ipſo ꝟtus iformatiua cū ſpiritibus ca. li
quātib⁹ ⁊ ſubtiliātib⁹ qd̄ ſeminis omne. Id ēt poſſet opus
ſanguis explere mēſtruus: neq̄ꝫ ipm̄ intm̄ eſt calm̄ cōplone
vt frigido egeat cōtēꝑerāte: cum cal'. ſit ⁊ hu. moderate qd̄
eius albedo grandinea ⁊ ſpūum denotat copia. ℭ Neq̄ꝫ ⁊
ꝓpter operimentū ⁊ mēbranuꝫ fieri ſpermati neciū ſit q̄
mulieris humiduꝫ virili ſemini cōmiſceri: cum id ex virili
ſpermate valeat perfici. vñ diſa priori. Quādo acceptum
fuerit ſpma a matrice ⁊ intus moram fecerit hymē circun/
ſtat: ⁊ in humidis corpis calefactis circūſtat: quēadmodū
decoctis infrigidatis pixirō. i. circūſiccū. Sicut eniꝫ ibidē
in mā ſpermatica ſuperfluum aīalium compactionis ali/
mentum eſt: cum nondum attraxerit aliūde diſa. 48. ita ex
ipſius ſpermate viri minus puro poteſt hymē ceu mēbra/
na ſperma inuoluens generari ⁊ ſang. tandem perfici.

Propter tertiū qdem ſciendu ꝫ q̄ Ap. ⁊ eius imitatores femellā neq̄ꝫ ſpma P
haberent: neq̄ꝫ ēt embrionis ingredi ꝯſtitutionē ſenſere. Qd̄
ꝓmitus oñdit experiētia. Nā Ap. ⁊ Auer. qd̄ ⁊ mihi con/
feſſe ſunt aliq̄ mulierū voluerūt ipregnationē poſſe ꝯſiſtere
abſq̄ꝫ ipſarū gutte ſubadminiſtratione: cuius ſignū delecta
tionis eſt abſentia. cū emiſſiōe nāq̄ꝫ hꝫ gutte delectatio exi
ſtit: nō nulle ſiq̄dem maſculine fuerunt impregnate q̄ꝫq̄ꝫ eis
diſplicuiſſet copula coi'ſ. 2. Ubi qdem teſtimoniū inducit̄ Cap.10. añ mediū.
ſacramētale cuiuſdā vicine fidedigne iurantis ſe impregna
tam fuiſſe in balneo lauelli: in quo praui ſpermatiꝫauerāt
viri. Qd̄ fatet̄ fore Auer. poſt cū matrix ſperma attrahat
a ꝟtute ſpecifica: vt Auendadich teſtat̄. hanc ꝟo experien
tiam conant̄ qdam: vel multiplr̄ falſificare. ꝑ qdem ꝓicen/
tes q̄ ideo mulier delectationē nō ſentit: q̄ꝫ multotiēs mul/ Cap.1. ad medium.
tūq̄ꝫ coit. vñ ſenſus hebetat̄ delectationis. aīaliū Aui. 9. Id
aūt nō valet: q̄ꝫ tūc gutta mulieris nō eſſet gn̄oni apta: imo
⁊ neq̄ꝫ viri ſemē. Sperma nāq̄ꝫ multū coeuntis, decrepiti, Tra.1. c.8
ebrij, infantis, ⁊ patiētis acutarū aliquā nō generat. 3º. 20. Q
ℭ Impedit̄ ⁊ alr̄ emperia ꝑdicta: qm̄ dicunt mēbra dele/
ctatiōis eſſe paralytica vel humiditatib⁹ plena. Qd̄ ſilr̄ nō
tollit: q̄ꝫ tūc ifridaret̄ gutta mulieris. ſpma quoq̄ꝫ virile ex
tingueret̄ ⁊ ſuffocaret̄: neq̄ꝫ ēt valeret attrahi. q̄re inde ge
ſceret gn̄o. ℭ Quis ēt forte adhuc ex. 15. obuiauit aīalium Cap.2. ad medium.
A. hūte ita. fortaſſe lꝫ mlier nō pcipiat emiſſionē a ſe coitus
hora: in alia tñ̄ exiuit vel añ coitū aut ꝑ expulſionē: ⁊ intra/
uit mr̄icē ⁊ cuſtodiebat̄ ab ipſa quouſq̄ꝫ potuit ponere ipꝫ
iuuamētū. Et hoc qñ poſt aduenit ſpma maſculi directe ad
ipm̄ ſine aliq̄ attractione. ℭ Dōm q̄. A. id ſub dubōne cuꝫ
forte adducit. fuit ⁊ opinionis nūc defenſe oppoſite. Cuius
ēt opp^m appuit iā illo. ℭ Eti. dicēte Ap. id de ſang. ſpmati
praue attribuit. A. vel q̄ illud ſpma non potuit: niſi per ali
quē motū delectationis in mr̄icē cadere ex femelle teſticu/
lis. vl̄ ſi cecidit fuit corruptū pp iuigorationē ei⁹ ⁊ humidi/

A Capi.4. in fine.

tanea q̄ repit in mſice. ſic.n. ipoſ'e ſit vtraſq; veſicas inueni/ re vacuas. nāliū 3°. ita vētrē ⁊ mſicē. Aut ſi gutta retineret illa mulieris a mſice: oporteret demū aut ea decorſuȝ ruere aut mſicē claudi. q̄ ſi clauderet: tūc viri nō poſſet ſperma ſubintrare. Qd̄ ſiqdē rōcinatio firmat poſtea nō ſubingre/ di: qm̄ hꝯ gutta ē ipura: fetida: ⁊ ſupfluitas mſicis ſentino/ ſe vrine vt dcm̄ aſſimilata. digna magis electione q̄ȝ ſuſceptio ne: q̄ȝtitatiſq; cū ſit ſupflue: ſiqda ſubtilis: ſpmati viri occur/ rens. id ſuffocaret ⁊ extingueret. ¶ Eſt ⁊ denuo nō vir mu lierib⁹ cūctis verū albis ⁊ lāguoroſis ampli⁹: nō aūt ſubni gris ⁊ viraginib⁹ vt iductū. ¶ Rurſus. idē eſt dator nutri/ mēti ⁊ māe cū nutrimētū in mām cedat. vñ 2° de aialiū ge. Mā eadē eſt q̄ auget ⁊ q̄ ꝯſtituit ꝑm̄ ſȝ ſan. māni exhiber nutrimēti. dſia. 30. nō aūt gutta mulieris mſicis ſupfluum. ¶ Adhuc. ſi ea igrederet: matrix nō illa foras eijceret tāq̄ȝ ſupfluū. ipam v̄o eijcit. Euomit .n. a mſice vt ſpma viri ad ſe trahat diſtillat nāq; ab ea: ceu ſaliua ex ore famelici q̄n aliquē iſpexerit comedētē. colli3 2°. hꝯ tñ ꝯtriū ſcribit 3° 20. ⁊ 21. qd̄ oñdit ſiccitas iſtoꝝ gnōnis poſt coitū. ¶ Sȝ for/ te id euenit tpe. Neq; ēt pōt dici q̄ gnōnis act⁹ ꝑim ex ſp/ mate pficiat viri: ꝑmūq; mulieris gutta: ita vt vnū q̄dā ope ret mēbroꝝ alterūq; altera. ſȝ.n. ſint mēbra plurima: ipſa tñ vno ſunt plurificata ꝑn⁹. puta cordenā dator diuȝ extat mēbroꝝ in virtute. ¶ Nō enim dōm eſt q̄ poſſit ex ſpmate viri ⁊ gutta femelle vnū fieri: velut oxymel cōſtituit ex mel le ⁊ aceto: q̄m aliqd opȝ adeſſe ꝯſtitutiuū ⁊ forme datiuuȝ ſicut eſt virtus iformatiua: ceu reſpectu oia extant ingredie tia embrionis cōſtitutioneȝ velut mā. ¶ Palin. Mulieris gutta embrionis ingredit gnōneȝ v̄tute actiua vel paſſiua. non actiua: q2 ſic v̄tus ingredit ſeminis viril' e. neq; ēt paſ/ ſiua: q2 hoc ineſt māe. mā v̄o ſolum eſt vnius vna: q2 mām forme ꝓportionari opȝ. Unius enim rei vnica eſt forma ⁊ vnicū diſtinctū eſſe: cū ergo ſang. ſit vna mā embrionis nō poterit eſſe ipſius mā gutta mulieris. Non igit q̄ femelle humidū cōſtitutionem ingreditur embrionis.

Ca.4. ani me^m.

B Ca.10.p° medium. Tra.1.c4. Tra.1.ca. 2.6.fi.t.c. 20.TT.pa.

C

Propter quartum

qdem dōm q̄ auctorita tes Hip. Gal. ac cetero/ rū recipe nō habeas medicoꝝ: cū huic fuerint ſententie op/ poſiti. ¶ Ad aliud dōm q̄ Ariſt. ibidē loquit ſm medico rum opinionē velut ex verbis eius apparet nō multuȝ poſt inducta. Nō.n. necīa eſt mul eris gutta ad gnōnē: cum ſine hac: vt dīſum: pficiat. Cōfert tñ vt occaſio plerūq; cuȝ ma trice iciret in ſe nē ſuſcipiēdo virile. ¶ Ad aliud dōȝ nō va lere cū pl'es nihi teſtent op^m: aut gutta femelle ſeq̄t attra/ ctionē ⁊ motū ſpmatis virilis ſurſuȝ: nō tñ q̄ ſecū cōmiſcea tur in vnū mſicis nāq; collū lōgitudinē hȝ grādē mēbri vi rilis re^ū. ¶ Ad aliud dōm q̄ itereptionē aſſumpte: vt viſuȝ prius. ¶ Ad aliō dōm p̄ ſȝ ex ſan. vt iaȝ dīſuȝ: oia ꝯſtituā tur mēbra: nō tñ pñt cuncta reſtaurari: q2 nō illa in qbus in ꝑmordio gnōnis ſanguis in nām ꝯuerſus eſt ſpermaticaȝ: cū virtus iam abſceſſerit iformatiua: induruerītq; mām.

D

Ca.16.ſi.

Trac.14. 3.ſine ſi.

Ca.5.7.in medio.

Tex.ch.9

Ecaſione ſiqdem hꝯ qd̄ tactū eſt de re ſtauratione partiū dubitat an ſpmatica poſſint vera vnitione ſola reſtau/ rari. Et vi q̄ ſic. Gal. eni. 14. de inge. ſanitatis venas ſenſibiles q̄nq; regiū atas dcm̄ eſt prius. Et 4° 4^a. Uenaꝝ rami multotiens eminent ⁊ naſcunt ſicut caro. he aūt ſpmatice: q̄ ſi gñant multo ampli⁹ pfecta pote rūt ꝯſolidatione ꝯglutinari. Et. 5. de inge. poſt q̄rtaȝ diē ſo luto brachio venā pulſatilē pfecte ſolidata iueni. ¶ Anip. ptes deperdite in qbuſdā reſtaurant aialib⁹ vt pedes can/ croꝝ ⁊ ſtellionū deſignant ⁊ caude. Haly. ē: multo itaq; ma gis in pfectiorib⁹: vt hoie ⁊ ſilib⁹ reficient: ut ſaltē reuni ent pfectiſſime ſolute: cū nā nihil faciat negligēter: vt q̄ de aialib⁹ curet iperfectis ⁊ vilib⁹: pfecta v̄o ⁊ p̄cioſa deſpi/ ciat. apparēs. 2. de ce. ⁊ mun. ¶ Adhuc. dentes ſpermatici extātes qd̄ plus eſt poſt caſuȝ renaſcunt. ¶ Rurſus. ptes nu

E

triunt p octādeſq; cibiū ſiue ſpmaticū: qd̄ vlteri⁹ coctuȝ ⁊ iduratū poterit in locuȝ vniēdo deperditi poni: ⁊ precipue cum humidum reſtauret radius. dſia. 112. Radicalis igit ſoluta perfecte poterunt vniri.

Alo.19.

Cuius oppoſitum

colligit ex afo. 6. q̄m q̄n os fuerit iciſuȝ aut carti/ lago vel neruus aut maxille tenues vel ꝓputiū neq; creſcūt neq; ꝯglutinant. Inuiſcant tñ ſm Cōmētatorē. vn quoſdā deteſtat volētes oſſa fracta: neq; ꝯſolidari: neq; iuncta re/ parari: qd̄ potius oñdit gñat⁹ q̄ ſubtilr pergrit ligās fra/ cturā coꝝ in circuitu. ¶ Adhuc. in techni fractura oſſis: q̄ ꝯtinuitatis extat ſolo infanabilis eſt quātū in ꝑ^a ꝯſideratio ne: ſed iuxta 2^m quēdā moduȝ curabilis quodāmodo ſit vt appebit ꝯſr. ¶ Eti. tūc nō eēt dūa mēbroꝝ ꝑacta: q̄ q̄ ſūt ex ſpmate nō pñt reſtaurari: q̄ aūt ex ſanguine pñt. ¶ Rur ſus humidū conglutinatū qd̄ ſoluit erat ſimplr tale vel a gnōne. Illud aūt per qd̄ fieri habet reunitio vt nūc ſeu a tē/ pore. hec aūt cum oppoſite diuiſa: in techni: non concidūt. Non ergo ſpermatica ſoluta poterūt copulari.

Lib.3.te. co.114.

F

Li.b.1.te. comē.6.

Propter primum

qdem ſciendū: q̄ quid ſit mēbrū ſpermaticuȝ: q̄dq; ſanguineū iam viſum. Eſt qdeȝ ꝯſolidatio ſoluti 2^x. Una q̄/ dē certa vt redeāt tali vnitione qli erant prius: q̄ ꝑ^a intentio vnitionis vocat. altera v̄o eſt quedaȝ applicatio ⁊ ꝯtactus priū adinuicē facta per ſanguinē inſpiſſatū colligāte labia vulneris in adinuicē. vñ in techni. Scda eſt ligatio contin/ gens fieri per porū ligantem in circuitu fracturam.

Lib.3.te. co.114.

Propter ſecundum

v̄o ſciendū q̄ ſermo nes ſupficialr ſapiētū vñr vtrinq; oppoſiti: vt tactū qdem de fractura oſſis pri⁹. vnde. 5. de inge. Uulnera que ſunt in pulſu dictū eſt a qui/ buſdam medicis nō poſſe ſanari: quoꝝ experimentū aliq putant in hoc ſufficere ſibi: nōnulli v̄o ſue credūt rōni dicē tes q̄ vna ex pelliculis pulſatiuum venaꝝ dura ſit cartila/ ginoſa: ⁊ durū corpus nō poteſt conſolidari: eo q̄ ſolidatio nō ſit niſi in teneris corporib⁹: neq; oſſa ꝯiungunt ſm cōſo lidationem: ſed ſm id qd̄ ſuper eis ſit ⁊ coagulat: qd̄ a me/ dicis vocat oſſiua coagulatio. Subditq; hoꝝ oppoſitū fe re ingens: dico me vidiſſe pulſantes venas eſſe ſolidatas ⁊ carnem circa eas generatā: In pueris qdem ⁊ mulierib⁹ in fronte: oculis: plāta ⁊ in raſeta man⁹. Subiungitq; denuo dico nāȝ vene pulſantis oſtēdere pelliculas eius duras eē ⁊ difficilis ad ſolidandū. Nō eſt tñ neceſſariū q̄ nō poſſint ſolidari. ꝓpter hoc nō opȝ te deſperatū eē de ſui ꝯſolidatio ne: maxīe ſi vulnus ſit paruū ⁊ corpus nāīr molle. Uidem⁹ enim multotiēs pulſantes venas inciſas in pueris ⁊ mulie rib⁹ ꝓpter eoꝝ mollitiem ꝯſolidari. he tñ difficilius alijs venis ꝯſolidant. vnde ꝑ ꝑma. Mēbra que ex ſpermate ſūt creata: q̄n ſol'onē ꝯtinuitatis patiunt certe ꝯtinuitate nō re ſtaurant niſi pauca ex eis ⁊ in paucis habitudinib⁹ ⁊ i eta te pueritie: ſic oſſa ⁊ rami venaꝝ pui. nō eni magni neq; ar/ teriaꝝ: neq; venaꝝ. q̄n eni aliq̄ coꝝ pars ſeiungit: nihil lo/ co eius naſcit ⁊ hec qdē ſunt ſic oſſa ⁊ nerui. Quare 4° 4^a A. recitās ſermonē Gal. inqt. Dico ḡ q̄ nos conamur in q̄ buſdā mēbris: q̄ꝝ ꝯtinuitas eſt ſoluta: vt redeat coꝝ cōti/ nuitas ſicut fuit: ⁊ illud ſic in carne. Et conamur in qbuſdā coꝝ vt remaneat ꝯtactus coꝝ cū ꝯſeruatione: ſȝ nō redeat ipſoꝝ ꝯtinuitas: ⁊ illud i oſſib⁹ iſantiū ⁊ pueroꝝ. In eis.n. q̄nq; ſperat reditus ille. De neruis v̄o ⁊ venis dixerūt qdā medicoꝝ q̄ nō redeunt ꝯtinuitati: immo forſaſſe remanet in eis ꝯtactus ꝯglutinationis ꝯſeruatione currēte ſuper eos ⁊ ꝯiungit eos. Et dixerūt qdā q̄ illud nō ꝓuenit niſi in ar/ terijs ſolū. Gal. v̄o iam ꝯdixit eius iſtud ⁊ dixit: imo q̄nq; icarnant arterie p teſtimoniū experientie: ⁊ cū ꝯceſſione ra tiocinationis. Teſtimonio v̄o q̄m nos iā vidimus arteriā que ē ſub baſilica ⁊ caput arterie tiporis ⁊ cruris icarnari. Cōceſſione v̄o q̄ ex rōcinatiōe: q̄m os ē extremitas in duri/

G Co.ꝑ 7.in pricipio.

Do.5°.c. ſin.ꝑ° me.

H

Trac.1 c. 1.in ꝑ°.

I tie: ꝫ nō incarnant niſi parum ꝫ in infantib⁹: ꝫ caro extremi eas in lenitate incarnat: ſed vene ꝫ arterie ſunt medie inter oſſa ꝫ carnem. Quare opꝫ vt ſit earuꝫ diſpoſitio media inter oſſa ꝫ carnem: ergo ſunt minus recipiētes incarnationē ꝙ caro: ꝫ facilius ſuſcipientes eaꝫ ꝙ oſſa: ꝫ incarnant qñ ſectio eſt minima ꝫ parua: ꝫ corpus eſt hūidū ꝫ lene: ꝫ non icarnant in diuerſificato ab eo. Et hic eſt modus diſputationis theoricus. Et illud in quo ↄfidit eſt expimentū: ꝫ iſ qdē eſt ſermo de hoc Gal'. cū. A. de quo videbit ↄſir.

Propter tertium ꝟo ſciendū ꝙ mēbra ſpermatica ſi ſoluātur ſolōne maiori vel ēt media ꝫ in corporib⁹ iam iduratis ꝑuectis ꝫ praue diſpoſitis ꝫ ꝑpūe hūidiorib⁹: nō reuniunt ↄtinuatione vera: ꝫ ꝑcipue oſſa ꝫ ↄñr cartilagines: deinde ligamēta: chorde tunica iterior arterie: neru⁹ ꝫ pāniculus ꝫ vene tunica ꝫ arterie forinſeca nō reuniunt: vꝫ ſm ꝙdā applicationē magis vel ↄtactū pñt in adinuicē vt viſum copulari. ¶ Qḋ ꝓbat tū fortaſſis ꝑp abſentiā ꝟtutis iformātis. recedit. n. fetu figurato. diā. 48. tum ꝑp defectū māe ſpmatice: ex qua mēbrū ꝑmanebat vnitū. tū ꝑp ꝟtutis debi^{lem} cātaꝫ in ipſo ꝑp ſolōnē euſdē: tūꝫ q: ꝑp ipſius duritiē iam natā: ꝑ oppoſitūꝙ facta ex ſan. pñt oīa vere reuniri. vñ in techni.

K

Lib. 3. te. c. 106. Soluta ↄtinuitate itentio curationis eſt vnio: ipoſſ qdē in ꝑtib⁹ organicis: ſed in ↄſimilib⁹ nō ipoſſ. nā in qbuſdam poſſ vt in carnoſis ↄglutinatio ſanatio eſt. Si aūt ſolo ↄtinui fuerit ꝑpauca: ꝫ iſantib⁹ bonaꝙ habitudine ſufficienter poſſ erit ꝑma vnitionis itentio: ꝫ maxime in tunicis venoſis: ↄñter pāniculis: tunicis itrinſecis arterie: chordis ligamētis: cartilaginib⁹ ꝫ oſſib⁹: vltimo ꝑp cauſaꝝ pñtiam adhuc fere ꝑtactaꝝ. Nā vigor quis in mēbris ꝑncipalib⁹ ꝫ maxime corde remanet iformatiue: ſubeſt etiā aliqd māe ſpmatice diſſeminate in mēbroꝝ fontibus. Sunt ꝫ adhuc mollia: neꝙ debilitas iteruenit de qua curādū in eoꝝ ſolutione. Sic itaꝙ breuius veritas eluceſcat ex ꝑmiſ.

Propter quartuꝫ aūt. ad ꝑ^{m} qd dōm viſuꝫ. tam eni modica pōt eē vere abſciſio in ramo ei⁹ adeo paruo ꝫ in corpore iſantili bene habituato: ꝙ nō ſolum verius reunit verū renaſcit poſt deperditionē denuo: nō tñ alie partes taliter ſolute. Facili⁹

L

enim pōt ēt certe pars conſolidari ꝙ deperdita reſtaurari. ¶ Ad aliud dōm non eſſe ſimile: qm in ꝑductione perfecti aialis: nā vna totum ſuū poſſe facit vt id perficiat a ꝑn°: nō aūt iperfectioris eductione ita. Conſiderās enim nā ꝙ perfecta poterāt ad multum ꝑmanere: ſi partes completas habuerint oino: cuꝫ facte fuerint fortes ↄterminate. Imperfecta ꝟo minime cum multotiens deperēāt: decreuitꝙ in his nō totum ſuū poſſe ꝑmitus expandere: verum aliquid māe apud ſe retinere. Aut hꝫ partes ſm Galꝫ. ex ſuperfluis ſūt

3° techni c. 2. 106. renate: neꝙ ēt tales reuniunt ꝫ tāte vt priores. Qḋ ēt indicant plāte nō potentes in directū ↄcreſcere. Nō igit nā deſpexit ꝑcloſa perfecta: verum magis dignificauit perfectiora omniquaꝙ reddendo. ¶ Ad aliud dōm ꝙ ēt non eſt ſimile: nā eniꝫ dentiū latitat intentione nāe: cū nō egeat pus

M

cis: neꝙ fortibus: humidiori enim aliſ alimento nō ſic aūt in aliis euenit partib⁹: cum ſemp ſint ꝙ neceſſarie ſaltē qlitate ſeu numero. ¶ Ad aliud dōm ꝙ ꝑpter debilitatē partis ſolute: atꝙ alias cās pretactas ex humido nutrimētali quocūꝙ nō pōt vt ad plurimū vera in ꝑtibus radicalibus vnitio fieri. facilius nāꝙ ſit eas nutrire ꝙ reunire: cum nutriens ſit humidius magiſꝙ in partes minutatiꝫ ↄſperſuꝫ: debilitata nāꝙ parte ſolutione nutrimentū impurius redditur: vt praua ēt decrepitoꝝ nutritio enunciat. ¶ Et ſimilr ad ea que alterius partis apparēt: cuꝫ ſermo ſit in his que magis ↄtingunt ēt in ſolutionib⁹ cōtinuatis nō paruis. vnde

G 2. cō. 19 in fine. de afoꝛ. 6. Hec inciſa ꝫ ſimilia Hippo. dicit nō poſſe ſolidaritum q: loca ſunt neruoſa ꝫ ſubtilia: neꝙ tm ꝑpter hoc: ſed q: ſunt ſepata magis ſpatio. ¶ Dicēdū ēt ꝙ lꝫ hꝫ loqua

N tes qḋ eſt a gñōne ꝫ tēpore differant rōne: cōcidunt tamen ſubito. Omne nāꝙ corpus eſt vere a generatione tale ſicut ſenſit Galꝫ. perfecte: ſm tamē magis ꝫ minus.

Adhuc horuꝫ hebitatur occaſione ꝫ potiſſime qñ plebiſcite parte diminutis hoſtiliter penā inferunt: qua mēbrum indicādū ſit colobū leſione. Nā videt ꝙ omni: q: perfectū extat cui nihil deeſt

T e. c. 31. L 1. 2. i. eoꝝ que natū eſt habere. 5. meta. igit erit imꝑfectuꝫ cui ꝫc. cū bene diffiniens ↄria ↄſignificet. topi. 6. ſed diminutuꝫ eſt imperfectū: vt nomē oſtendit. Et enim omne totuꝫ ꝫ perfectū ſunt indifferētia ſpecie: igit ꝫ ſua oppoſita: quare leſione quacūꝙ poſita mēbrum colobuꝫ ſeu diminutuꝫ exiſtit. ¶ Itidē. qñ tollit id quo membrū ꝑncipaliter agit colobū fiet: q: ēt mēbrū in actu ſuū ordinat tanꝙ in finem: ſed id remotione accidit partis ↄſimilis cū ea ꝑficiant operationes officialium ēt. diā. 63. tunc itaꝙ membrū colobuꝫ reddet. ¶ Rurſus. mēbra vniuerſalr dñr egra exiſtere: carentia in ſuo actu: vt oſtēdit ↄtuſio: oppilō circa cerebrū: nuchaꝫ vel

O

L 6. p. 2c. Do. 6 L 4. p° ſm. neruos: vti nālitas abſꝙ aialitate: ſeu nutritio ſine motu ꝫ ſenſu: ac is abſꝙ illo interioꝝ ꝑ. ꝫ ꝑ ꝑmi. pōtꝙ actus delerı alia cōpōnis nā ꝫ nō ea que numeri ſola. quare colobum abſꝙ ſeparatione ↄſtabit. ¶ Ēti. Carne abſciſa mēbruꝫ nō redditt colobū. 5. meta. ſed labium eſt caro. ¶ Adhuc Cōmen. ibidem. Diminutum mēbro eſt id cuius numerus nō remanet: ſed id contingit cum ſirbus auferatur: igit colobum aliter ꝙ abſciſſione contingit: precipue cum alia ſint pretacta: partiſꝙ interioris detrunc tione.

T. cō. 32. Cōmē. 32. in medio

Quorum oppoſitum oium ſenſiūt Ariſt. ꝫ Cōmen. 5. meta. ¶ Itidem. ꝙ colobū idem importat qḋ abſciſſum vel breuiatū grece: ſed in ꝑtactis plurimis nō puenit abſciſſio hꝫ: cū nō appareat. igit idiuldua hec minime coloba.

T c. 32.

Propter primum qdē ſciendū ꝙ leſio eſt nocumētū ſenſibile perceptuꝫ in actu que triplex exiſtit: vt minor: media ꝫ maior. vñ. 2 techni noce opatio aut leniter aut mediocriter aut oino nō ſit. p^{a} qdem dr ꝑmutatio: ceu viſus: qñ aliud ſit ſuppo^{m} cōſpicit. reliqua qdē debilitas ſicut viſio tenebroſa: ſed tertia corruptio vliſ ſicut cecitas de accñti. 3. quaꝝ vnaqueꝙ triplex iteꝝ extat. ceu. 3. ſimplices ſunt nāe. nā quedā cōſiſt quedā officialis: ꝫ 3ª vtraꝙ nā cōis appellata: quaꝝ qppe deterior eſt vltima: minus qdem. 2. ꝫ minime que. 3. qd aūt ſit opatio: quecūꝙ dicat diā oñdit. 61. ꝫ mēbruꝫ. 38. ¶ Eſt aūt hic iudiciū ſnia rōne: ſeu ↄſuetudie approbata: colobū qdem noie abſciſſum importat breuiatū: mācū: mutilatū: imꝑfectū: diminutū: aut vulgariter māchuꝫ: vt ſupra. Rōne ꝟo ipſum totū qḋ pte eſſentiali ſcḋaria integrali diminutū extrema: eſt ꝫ totū triplex meta. 5. puta vlē qḋ natum eſt de plurib⁹ ꝑdicari. piermenias ꝑ: aut qḋ in ꝑtib⁹ habet eē. 7. meta. vt aial. logic⁹ nāꝙ ↄſiderat intētiones ſcḋas: put ſūt ꝑdicabiles ac ſubijcibiles: meta^{s⁹} ꝟo reſpicit ad qditates. eſt aūt hꝫ nā toti⁹ vt in qlibet pte ei⁹ ſaluet ſubiectiua. aliō ꝟo eſt totū itegrale ex ꝑtibus ↄſtans ꝙtitatiuis: vt corpus qḋ ꝫ domus: cui⁹ rō ſaluat partib⁹ vna ↄiunctis: cū id nō aliud ſit ꝙ aggregatio partiū in ipſo. phyſicoꝝ ꝑ. q: nō in vna vel in plurib⁹ ↄſtat partiū: ſed in oibus toto vlī oppoſitū. tertiū qdem virtuale qḋ ex ꝑtib⁹ ipſius cōſtat ꝑtātiuis: vt aia cuius triplices ſūt vires note. qḋ vt mediū duoꝝ extat ꝑdictoꝝ: partim nāꝙ rōnē ꝫ nomē pars ſuſcipit totius: ſed nō ſaluat in qlibet eius pte. Silr ēt pars triplex exiſtit. hic aūt ſermo de toto eſt itegrali ꝫ ei⁹ pte. put totū reſpicit ꝑtātiuū. auferꝫ enim ſimul cum eo: ꝫ nō de toto vlī: cum ſit quātoꝝ: qḋ hic totū expetit: hꝫ qppe totius deſcriptio pre ſata in amplius tertio apparebit dicendoꝝ.

P

Tract. de ventre. T. e. c. 33.

Cap. 3. circa ꝑn^{m}

T e. 31. Cap. 5. circa ꝑn^{m}. T. c. 44.

Q

Auer. ca. 13. in fine.

Propter ſecundum ꝟo ſciendū vt ꝫ tetigerūt argūta ꝙ aliꝙ di

A xerunt colobū id ſore qȯ abſciſuʒ extremo. Aliqñ ꝟo ſine hoc poſſe colobū dici: duntaxat eius act⁹ deficiat omniſa riam: ſed quid de hoc tertio videbit̄ conſequenter.

Propter ipſum qdem ſciendū. ꝑmitus ɔditio nes hꝫ poſite. 5. meta. ſubdau tur: deinceps ꝟo veritas ſubiungat̄. ℭ Propter hꝫ ꝑm at tendēduʒ ꝙ eaꝝ q̄dā ſumunt̄ magis ab ipſo toto. alie autē plus ptē reſpiciūt. vtrinqꝫ aūt. 6. fore viꝫ: lʒ vna qñqꝫ cóplice tur alteri. ꝑ qdem puta ꝙ ſit totū integrale diuiſibile: qȯ ſit ineq̄le ſublatū ei a quo abſcidit̄. Et ideo duoꝝ vno ſepato coloboſitas nó ſurgit cum totū nó permaneat. plures eniʒ id experit ptes: ꝙ permaneat eius ſubā ſiue ſpēs. nā ſi calix colobus ſiat adhuc opʒ fore caliceʒ: ⁊ ideo numerus nó dī colobus cū ei⁹ ablata vnitate ſpēs permutet̄: ꝙ ſit etherogeneuʒ velut officialia mēbroꝝ: q2 pinguedinis vel carnis nó reddet̄ ēt ſic colobū ꝑuatione. ꝙ ptes in toto diſiam cau ſent in ſitu. vñ aq̄ ignis ⁊ vliter homogenea nó ſūt coloba: cuʒ in eis ptes in per accidēs ſituent̄: ⁊ ꝙ ſit cótinuū nā vel B arte: q2 armonia lʒ diſſimiliū ſit partiuʒ peccatūqꝫ hñtium: q2 tamē incótinua non dicunt̄ coloba. róne ꝟo partis ꝙ ſit pars integralis diſſimilis ꝙ auferat̄ oino a tota ⁊ nó ſcindat̄ aut pforet̄ tm̄. vñ ſi perforet̄ calix nó efficit̄ colob⁹: ꝙ nó ſit pars que abſcindit̄ ꝑncipalis ceu caput: cuius abſciſione iteritus cóſequat̄. ꝙ nó poſſit denuo regenerari abla ta: ſicut pinguedo ⁊ caro. ꝙ ſit extrema vt exterius ſituata: quare ſplenis ablatio vel renis corpus nó cauſat colobū: ⁊ ꝙ ſit eēntialis q̄lis nó eſt pars aialis ex ſupfluitatib⁹ genita. vnde ſi auferant̄ pili vel auis deplumet̄ colobitas non interueniet: quare calui nó ſunt colobi: ⁊ vtiqꝫ cū hec inter uenerint omnia mēbrum ꝓprius dicet̄ colobum exiſtere. Partis ſiqdē quedā eſt accidētalis ⁊ extranea: ceu vngues ⁊ maxie in hoibus ⁊ pili. altera eēntialis: ⁊ hec duplex: vel fluēs ⁊ refluēs: vt pinguedo ⁊ caro. aut ꝑmanēs: ⁊ ea bina ſimplr: vel principalis: vt triat note: aut ſecūdaria ſic cete C re illis illate. pʒ ḡ deſcriptio ꝑdicta: ſic itaqꝫ verius dñr coloba exterit⁹ ſeparatis: qm̄ quedā ſunt apta nā foris denotata: ſic manus ⁊ pedes: oculi: naſus ⁊ virga. ⁊ alia ſublatē tia: vt lingua: dentes. q̄dam ꝟo media: vt auris ⁊ teſticuli. ℭ Eti. quedā velamie tegunt̄ artificiali: vt genitalia. reliq̄ ꝟo minime ⁊ ꝓprie que faciei anterius. quedā media: ceu auris: manus ⁊ pedes. quedā ēt ſūt maiora: vt man⁹ ⁊ pes reſpectu maioris ⁊ ipſius partiū. duplices nāqꝫ ſunt. de diſtē perantia in eq̄li. ℭ Propter ſcōm hꝫ ſciendu3 ꝙ colobum pót duplr accipi: vt ēt appet in libro inchoationis anathomie: quā tranſtuli: tertio. aut ꝓprie ſm ꝙ eius ⁊ ptis ipſius ɔditionis oſtendūt. vel cóiter: ⁊ id duobus ēt modis: aut a nā ceu mēbris naſcens diminutū: qȯ potius aꝑgenicna ſm alcabinū ⁊ móſtruoſum appellat̄. vel ab euētu: ſeu tēpore. que dñr egritudines: ceu qñ alicuius oppilóne: caſu vel ꝑcuſſione actus partis deperit ea ꝑmanete toti ɔiuncta. Cū igit̄ qs euētu verius colobet̄ appenter ⁊ magne: ita vt corruptio iteruenit totalis ſimplr indiuiduū eſt colobū: vt cuʒ manus ſeu pes abſcindat̄: ⁊ pena a legiſlatore tunc ipoſita D inſtāter ⁊ iportune q̄litercūqꝫ repetēda: qñ eniʒ totalr act⁹ priuat̄: corpuſqꝫ relictū fedum: abominabile atqꝫ ſpretum reddit̄: id indiuiduū colobum oino: ⁊ pena cómittenti exq renda ſimplr. abſolute nāqꝫ ꝓlatuʒ in eius audit̄ ſignificatoꝝ potiori. regimine acutoꝝ. 3. Opʒ aūt hic nó ſolū diminutionē corpori aducere illatā: verum ēt deformitatē nó parū inde cauſatā: maxime cū nó valeat occultari. qȯ in techni ſcribit̄ tertia nobis intentio iuenire aliquaʒ cópónē. i. decorationē iuxta trāſlationeʒ alterā: vt in decurtationib⁹ hoc eſt partē remanentē ſup adductione pellis coopire: vt minus deformis ꝑmaneat: qȯ ēt attendūt hi q medicantur mutilādis pellem vndiqꝫ ɔtrahentes ſurſum ante abſciſionem: vt deſcendēs circulariter tandē valeat tegere manēs qȯ extremū. alicubi aūt ſic euenit. q̄re ⁊c̄. Si particula fuerit minima vt digitus aut ēt ipſius pars: lʒ vere colobet̄: q2 tñ nó ſic ledit̄ totius actus: neqꝫ deformat̄ intm̄: colobitas nó vſquequaqꝫ iudicāda: neqꝫ abſolute pena ipoſita expedienda: verū mittēda ceteris alijs ɔditionib⁹ pariter occurrentib⁹: qbus in arbitriū iudicis relinquēduʒ prudētie regis. nó enim cuncta pñt ꝓpter eoꝝ infinitateʒ particularia ſcribi. Noſce etiam ꝙ palpebre ſuperioris abſciſio grandē inducit defectum ⁊ deformitatem: cum oculus tandem ſpirituū diſſolutione aut ɔtinētis alteratione cecet̄. Si ꝟo leſio fuerit in parte abſqꝫ ipſius ſeparatióe in toto na vel aliter: cū ēt totū nó adeo vt ꝑus defendat̄: ⁊ nó id niſi vt cóius ⁊ ſm extēſaʒ aut diminutā róné colobi diminutuʒ iudicet̄: qȯ ⁊ pót ſm plus ⁊ minus apertū ⁊ occultū ſilr cótingere. ideoqꝫ pena vt ꝑus nó ſimplr expedienda: ſed iudicis magis ɔiuncture rónabili cómittere: ⁊ ſtandū: cū hoc ēt penſanda plebiſcite iſtituentis intētio cū peccātis. i. códitione: ac delicti q̄ntitate. nā fu: toꝝ aliquo quis ſuſpēdit̄: aliquo ꝟo qs mutilatur aut aliter plectit̄: ⁊ tñ furtum vtrinqꝫ. E

Propter quartum ꝟo iaʒ. ad pᵒ tria q̄d dicēdū apparuit: qm̄ cóiter ⁊ extēſe pót colobū appellari: nó aūt certe peccatū ēt numeri amplius reliqua cópóne praua actū tollit ⁊ totum deformat: ⁊ ió talium coloboꝝ pena ſupputanda ⁊ ad ꝑoreʒ cóparationeʒ arbitrāda: vt qñ colobitas accidit veriſſime. F ℭ Ad aliud dōm ꝙ ſermo Ariſt. audiēdus eſt plus de carne nāli ſimplici: cui⁹ regeneratio poſſ ē magis q̄ʒ de carne glādoſa lacertoſa q̄lis que labij. nā in eo ps nó parua ſpermatica: puta neruus: ligamētuʒ pāniculus. in vtroqꝫ qppe duo extant muſculi: cū lʒ ēt labia extrema ſunt depēdentia ſeparata: qȯ nó ſic carni adeſt reliqꝫ. ℭ Ad aliud dōm ꝙ lʒ numer⁹ priū diminuat̄ op⁹ ſit illā fore extremā: ſi veriuſt vt vtiū: colobū dʒ dici: qȯ nó eſt in ſirbo: cū ſit iteri⁹ ɔtētū neqꝫ ei⁹ abſciſióe añ putrefactionē: qñ erūpit ⁊ reduct⁹ fuerit: plagaqꝫ iuncta fuerit ſolūtoʒ qȯ tale colobū noiari. G

ℭ Queſita circa mēbra. Differentia. XXXVIII.

Quod plura ſunt mēbra ꝑncipalia: oñdit̄ Gal. ⁊ medicoꝝ aliorū cū ſtoicis auctoritate. Ait eniʒ in techni ꝑncipalia fore cerebrū: cor: epar ⁊ teſticuli: vnde Cómētator ꝑ de aīa. Opinat̄ Ariſt. ꝙ aīa facit ꝑ virtutes diuerſas ⁊ mēbra vnica. ſ. ꝑncipalia: ⁊ mēbra diuerſa nó ꝑncipalia: ea ꝟo pluralitatē iportāt. ℭ Rurſus. ſʒ vnitatē aut pluralitatē perfectionū numerabunt̄ perfectibilia: ea nāqꝫ ad eas tanq̄ʒ ad fines ordinant̄. pfectióes ꝟo ſunt. 3. aut. 4. vt vbiqꝫ fere voluit cuʒ Platonicis Gal. aīalis. vʒ. ꝟtus: vitalis ⁊ nālis. hec aūt duplex alimento vtens ⁊ gñatiua. Quaꝝ qdē ꝑmā in cerebro locauit. ſcōaʒ in corde: ⁊ tertiā in epate q̄rtam in teſtibus dīa. 57. Poſuit nāqꝫ cū predictis aīam ſubaꝝ aggregationē fore. ꝑ ꝑᵒ. vnde ꝑmo de aīa. qdam dicunt aīam partibilē: ⁊ alio qdem itelligere: alio ꝟo cócupiſcere. Cómētator ſiqdem inuit Platonē qui opinat̄ ꝙ aīa eēntialr diuidit̄ in corpore ſm diuiſionē mēbroꝝ in qbus agit ſuas actióes diuerſas: ⁊ ꝙ nó cóicat̄ in aliquo mēbro: ita ꝙ pars intelligibilis eſt in cerebro tm̄: ⁊ deſideriū vel ɔcupiſcibilis in corde tm̄: ⁊ nālis. i. nutritiua H in epate tm̄. ℭ Adhuc idē. 8. meta. Sicut trāſmutatio fecit ſcire mām: ſic ⁊ actio formā: ſed. 3. vel. 4. ꝑcipimus manifeſte actiones: erūt igit̄ tres vel q̄tuor forme. forma ꝟo lʒ ordinat̄ ad ſubm vel mām. tria igit̄ vel q̄tuor erunt ſubiecta. ℭ Jnde ens ꝑticulare ſubijcit̄ enti ⁊ ꝓportionat̄ vli: ſed in ipo ſunt plura ꝑncipia: puta mā: forma ⁊ ꝑuatio. phyſicoꝝ ꝑmo. Juxta illud qȯ poſitū in hꝫ ꝓhemio: tria in vnaquaqꝫ reꝝ exiſtere. vñ trinitas attribuit̄ diuinoꝝ entium nobiliſſimo. Plura igit̄ vno mēbra exiſtēt principalia.

Jn oppoſitum Ariſt. in oī ei⁹ phia. ℭ Palin. de cā mot⁹ aialiū. Exiſtimāduʒ aial ɔſtare velut ciuitatē bene legib⁹ rectā. Jn hac ꝟo vnus

Marginal notes: T. c. 3. — Cap. 2. in ꝑncipio. — Colliī cō. 3. ari me. T. 10. 3. de. aīa. 17. — T. ſba. te. cō. 27. Cōmē 8 t. 2. — Gal. vni⁹. dec. 6. c. 4. Alius fac. T. c. c. 90. ibidē i ꝑn cipio cō. — Colli cō. 11. — Colli re. cō. 56. 67. t. 70.

I preeſtin quē oīa tendūt tandē vt docet ciuilia. ¶ Rurſus: cū reciteſ phyſicoꝝ.8.hoīem microcoſmū fore:que in ipſo ſimilia erūt his que in maiori mūdo. In eo aūt vnū exiſtit in qō tandē ordinanſ oīa ceu fine cōcludiſ.12.meta. vnum ergo ſolum extat mēbꝛū pncipale. ¶ Q, teſtes mēbrū nō ſint pncipale oſtēdiſ: qꝛ ipſis ablatis reliquū pdurat. Ablato vō qō pncipale corrūpiſ oē. ¶ Eti. Principale vnicū eſt illud in qō ↄtendunt organa. In aliis ēt nubilibus partibus viſa exiſtere: vt in cerebro tale vō cor. vñ ꝑ pharmacoꝝ ſm Tymeū. Res que ſubmerguntſ in venis lingue ab ea ꝑtenduntſ ad cor. Itaqꝫ vnum principale.

Propter primum vō ſciēdū qꝫ mēbra ſunt corpora ſolida que ex humoꝝ gñanſ cōmiſtione ꝑ pª. Eſt etiā pars aīalis iſpiſſata ex humiditatibus genita nāe virib⁹ inſignita. Et noſce qꝫ corp⁹ integrātia dicunſ partes vel mēbra ſiue mery grece. Membra nāqꝫ dicunſ quecūqꝫ partium tota cutia partes

K alteras hñt in ſeipſis ꝓprias: puta caput ⁊ pes. aīaliuꝫ interio dicunſ ēt loca. interioꝝ pn°. Nominantur vō particule ipſoꝝ minores portiones. Gal. tñ mēbꝛū omne multotiēs particulā appellat. ¶ Mēbrum ēt dupl'r accipiſ. ꝓprie ꝓut notificatū eſt. ſcdo marie: ſm qꝫ virtus nālis ſibi inexiſtit. Et cōiter pro omni ſubā idurata in aliqō officiū ordinata q̄le id eſt qō ex ſupfluitatib⁹ q̄litariuis ēt gñaſ: vñ Haly. manifeſtū qꝫ capilli ⁊ vngues ſunt ingredientes in nūo mēbroꝝ. Hoꝝ aūt q̄dam ſunt ↄſilia: hōgenea: ſimplicia: pª incōpoſita vel omiomera: quoꝝ ps q̄libet ſenſata ↄuenit toti noīe ac rōne. aīaliū pn° ac ꝑ pma: ceu os: cartilago: neru⁹: vena arteria: pāniculus: ligamētū: chorda: caro ſimplex: vt q̄ epatis: pulmōis ⁊ ſplenis: adeps ⁊ pigueōo: cutis: capillus ⁊ vngues. Quedā vō officialia iſtis i noīe ⁊ diffōne oppoſita q̄ ſunt aīe inſtr̄a in officiū aliqō ordinata etherogenea: cōpoſita ſcba: cōmiſta: aut anomiomera dcā. Cōmiſcē

L tur nāqꝫ ex ſimplicib⁹: ceu caput: man⁹: duplex pes: thorax ⁊ ventralia. In his enī 7. plurima erūt ↄſtituētia cōſilia. ¶ Et ſciendū qꝫ cor ⁊ cetera viſcerū q̄rū ad mām: qꝛ facta ſunt ex ſan. indeqꝫ nutriunſ ſunt omiomera. q̄rū vō ad formā figure ſiue cōpōnē extant anomiomera. 2. de ptib⁹. Nihil. n. adeo ↄſile qō nō valeat ita diffiſe dici. In vnoquoqꝫ enī ↄſiluꝫ 4ʳ cōpōnis repiſ nā. ¶ Adhuc mēbroꝝ quedā dſr a medicis aīalia: nōiu'la vitalia ⁊ alia nālia: ſm qꝫ in eis plurimū ṽtus talis fuerit pmarie apparēter tñ inſerta. nā que aīalia ſenſui extant deputata: motui volūtario ⁊ diſcretioni i hoīe tñ: puta cerebrū: oculi: odorat⁹ organa: naris: lingua: nerui: lacerti ⁊ diaphragma. Uitalia vō ſūt ꝑ q̄ vita ↄſtat ⁊ ſpūs ſit euētatio ad caloꝛis nālis cuſtodiā. Uitaleſqꝫ pficiunſ actiōes: ceu pect⁹: pāniculi ei⁹: cor: pulmo: cānales illi⁹: guttur: diaphragma ⁊ arterie. Mēbra q̄ꝫ nālia ſunt duplicia. q̄dā vt alimētū p ipſa alteratū ↄuertaſ in corp⁹: vt reſtaureſ qō deperditū in ipſo: ad h vt pmaneat idiuiduū. ſunt aūt hec os: dētes: iſophagus: vēter: iteſtina: epar: fel: ſplē: renes: veſica: glādula ſecus eā ⁊ vene. alia vō

M vt genitalia dicta iſtituta a nā in ſpēi pmanentiā. Nō enim poterāt idiuidua diuti⁹ ſupeſſe. de aīa ⁊ de ge. aīaliū ſcōis. vñ Cōmētator. Sollicitudo diuina cū nō poterit facere pmanere idiuiduū miſerta eſt in dādo ei ṽtutē qua pōt pmanere in ſpē. Mēbra vō huic pmanētie deſeruiētia ſunt: matrix: verꝑ: teſticuli: vtriuſqꝫ: vaſa ſpmatica ābo ⁊ mamille. ¶ Harū aūt priū oium q̄dā ſunt pncipales tanqꝫ radices ⁊ fundamēta virtutū exñtes: ceu cerebrū: cor: epar: ⁊ teſtes. Aut ſm Ariſt. diſa. 35. vaſa ſpmatis dicta inuoluta. reliqua vō his ſunt adiutoriū pſtātia: quoꝝ q̄dā ſeruiūt deferēdo: ſic nerui cerebro: arterie cordi: vene epati: ⁊ vaſa teſtib⁹ ſeminaria. ¶ Sūt ⁊ q̄dā virtutē hñtia inatā ⁊ influentē. i. infuſam: vt ſtōchus: inteſtina: renes ⁊ talia: nōnulla inatā ſolū: ſic cartilago: glādula: mēbrana. ⁊ vt qꝫ ſit iſta ex ligamēto ſolū eo applicato ↄſtructa ⁊ q̄ hꝫ. ¶ Sūt ⁊ alia defenſoria

N vt pāniculi ⁊ craneū. aliqua vō ſupfluū ↄtinētia: ſicut iteſtina ⁊ veſica: nōnulla ligātia: vt colligationes: ⁊ quedā in adiutoriū olgōnis ↄferentia: vt partes que oris. Eoꝝ ēt q̄daꝫ agūt actu tñ vt cor. alia iuuamentū ſolū: ceu pulmo ⁊ eius cānales. nōnulla vō vtrūqꝫ vt cerebrū ⁊ epar. 7° ēt vtriuſqꝫ de inge. Quedā q̄ꝫ ſpmatica ⁊ alia ſanguinea: vt caro: pigue do ⁊ adeps. reliq̄ vō ex ſpmate: put expoſitū i eius q̄tis. Et ſanguinea q̄dē reſtauranſ deperdita: non aūt ſpmatica. diſa. 36. ¶ Iidem. quorūdā motus eſt nālis: vt matricis ⁊ venarū: aliquoꝝ vō aīatus: ceu maſculoꝝ. Sūt ⁊ vnā tunicā hñtia: vt kiſtis fellis ⁊ veſica apparēter ſaltē: ⁊ duas: ſicut iteſtina ⁊ arterie. Quoꝝ oium ortus euidētia q̄dā eſt a pāniculo ſyphac vel ſub coſtali. diſa. 44. Quedā ēt ꝓpinqua ſanguini. aliq̄ lōgiqua ab eo ꝑ pª. ⁊ theorice 2°. ¶ Eſt aūt membrū principale hñs ꝓpie ⁊ prime virtutis pn^m in corpore neceſſarie ↄſiſtentis: vt ſingulare pmaneat aut ſpecies. primo prima. ⁊ theorice. 2. cap. pmo.

O **Propter ſecundum** q̄dē ſciēdum qꝫ iuxta vnitatē aut diuerſitatē aīe vnitanſ aut diuerſificanſ pres: cū earū rō ſumenda ſit a foꝛa vel fine priū ꝑ. ¶ Sciendū q̄ꝫ de aīa differētes fuiſſe opi. ſm Ariſt. 2. de aīa. Nā q̄dā putauerūt animā fore vnā eſſentiā facientē p ſe actiones ſuas ſine inſtrumēto diuerſitate. Putauerūt ⁊ alii qꝫ aīa ſit ſapiens p ſeipſaꝫ ſciens oia: ⁊ nō eget ſenſib⁹ ⁊ inſtr̄is niſi vt p ipſa excitet ad id qō habet nālr in ſeipſa. Quidā ēt dixerūt hoc fieri q̄ſi reminiſcēdo. naꝫ accidit ei interdū obliuiſci vt Platonici. vñ Boeci⁹ de cōſo. qꝫ ſi Platonis muſa ꝑſonat verum. Qō q̄ſqꝫ diſcit imemor recordaſ. ¶ Nōnulli fuerūt dicētes aīam non eſſe vnā: ſed multas: ⁊ qꝫ aīa que eſt i vno corpe aīaꝝ: extat collectio: regētis. vꝫ. aīe ⁊ apprehēdentis ⁊ iraſcibilis ⁊ cōcupiſcibilis. De iſtis ēt fuit q dixit qꝫ aīa cōcupiſcibilis eſt nutritiua. dixitqꝫ locū eius fore cor: cui concupiſcentiā nutriēdi attribuit ſimul ⁊ generādi. Et iſtoꝝ ſimil'r q̄dā voluit qꝫ generare ſit ex quadā ṽtute cuiuſdā partis aīe in teſticulos maris emanante: ac femelle. Tenuit ēt q̄dam qꝫ anima ſit

P vna eſſentia: ex qua iſte ṽtutes emanāt: q̄ꝫ vnaquecꝫ ꝓpriā hꝫ actionē: ⁊ qꝫ nihil agit niſi mediātib⁹ hꝫ virtutib⁹ que Ariſt. vī fuiſſe ſnia. Quas eq̄dē A. fere cūctas exterminat ample. Poſitio vō Platonis ac ꝓ ↄſs Gal. ꝑ annullaſ ſufficiēter de aīa: q̄re cū id inſtātis ēt nō ſit ingſitionis ſuſpendaſ ad pñs. Scōꝫ h igr oportuit Plato. ⁊ Gal. ꝑfectibilia ponere plura. cū nāras poſuerint pfectiōes: iuxta vō Ariſ. ſniam vnā ponentis anime ſubam diuerſificatā tñ viribus vnū expedit mēbꝛū pncipaliū aſſignare. Reliqua ſecūdaria eidem ſubſeruiētia. vnde. A. ꝑ pma vt medicus tandeꝫ diffiniens aſſerit mēbra pncipalia exiſtere tria ſm ſingularitatis permanentiam: cor. ſ. cerebrūꝫ ⁊ epar. quartū vero

Q ad ſpeciei durabilitatem ceu pretactum.

Propter tertium q̄dē monſtrandū ꝑ qꝫ vnū eſt mēbꝛū pncipale: ſcdo qō illud dōm. tertio q̄uo pōt vtrūqꝫ cōcedi plura fore pncipalia oñdendū. Qō ⁊ tādē q̄tuor declaraſ exēplis. ¶ Propter p^m hꝫ eſt ſciendū qꝫ vnūꝫ eſt mēbroꝝ aliis pncipalius vt cenſuit Ariſt. pomne. vñ de ptib⁹ aīaliū tertio. pn^m eoꝝ que ſunt in corpe neceſſariū vnū eſſe. vbi aūt ↄtingit vnum melius eſt q̄ꝫ plura. Qō ēt ſatis vī ↄcedere Gal. iterioꝝ. 5. Idqꝫ rōnib⁹ oſtēdiſ: q̄m in vnoquoqꝫ gñe opꝫ tandem dare vnū p^m: qō alioꝝ oiuꝫ cā exiſtat ⁊ per cui⁹ attributionē cetera habeāt eē. 7. ⁊ 10. meta. Opꝫ nāqꝫ oēm pluralitateꝫ imperfectionis ⁊ cōfuſionis cōtentiuā demū in vnū aliqō ſupremū regulans adducere: cū id entia appetant nā. Nolūt enꝫ male diſponi nec bonū pluralitas pncipatuū. vn⁹ igiſ pnceps. 12. meta. In gñe itaqꝫ aīalis vniuerſi ↄſtructionem imitans p^m exiſtet vnū. ¶ Ampli⁹ lucidatoris ſpeculationis aſtrologie. diſa. 1. Oē qō in multis per vnā rōnē vniuocam reperiſ in aliquo eſt illis pus qō illoꝝ oium exiſtat cā

A vt oē calm. iuxta Ariſt. peritiā in ṗ^m calidoꝝ reducit: qḋ ē ignis. Diuerſitas aūt v̄tutū repit tā vitalis q̄ nālis ⁊ aīalis. Opꝫ igiṫ demū ad vnā reducē in q̄ vniuocent. ¶ Rurſus. in eſſentialr ordinatis cū nō ſit pceſſus in infinitū: neqꝫ ſtatus in multis: opus ſit ad vnū deuenire ſupremū. nō eniꝫ cōtingit multa ṗn^a ⁊ diſcepta facere. de ꝑtib⁹ tertio. igiṫ in gñe mēbroꝝ aīaliū vnū extat ṗn^m ꝑmū: ceu in ceteris vniuerſi. ¶ Propter ſcḋm huiꝰ ſciendū ꝙ tale mēbrū cor exiſtit: nō autē cerebrū vel epar qḋ oſtēdit ipſius locus. vnde tertio de ꝑtibus: poſitio cordis ꝑncipaliorē obtinet locuꝫ: cū ipſum ſit circa mediū: magis tñ parti attinens ſupiori q̄ iferiori ⁊ anteriori q̄ poſteriori: honorabile nāꝗ ſp in honorabili locoꝝ collocat niſi qd ipediat. Si aūt quo ad eiꝰ acumē cor parū declinet ad ſiniſtrum: euenit ꝑpter cōtēperare ſiniſtre ptis frigiditatē. vñ ṗ hyſtoriaꝝ. ⁊ .3. de ꝑtibus. Cor aliis aīalib⁹ ſm̄ mediū pectoralis loci exiſtit: hoīb⁹ v̄o parum inclinat ad ſiniſtrā ad ſiniſtroꝝ ifridationē equādaꝫ. Maxime nāqꝫ alioꝝ aīalium frigefacta ſiniſtra habet hō. Qḋ ēt epatis dico caliditate cōtingere ⁊ magnitudine corporis ipſius reſpcū ſpleniſqꝫ mole. Quare colli. 3. 2. loc⁹ cordis fuit in medio q: hic eſt locus regis: ad h̄ vt ſit regnum ipſius ꝑportionatū eq̄liter oībus ſuis circūferētiis. Qḋ ēt euenit vt diligētius cuſtodiat. Hoc aūt eſt domicilium ſibi ꝑpriū caſſula dicta: cuiuſqꝫ cōſtructio nāliſſima ⁊ mirabilis declarat. ¶ Itidē. illud eſt ṗn^m mēbroꝝ cui ṗ interitur aīa ⁊ maxie motiua. hoc aūt eſt cor. ꝑmitus nāqꝫ oīb⁹ vegetat ⁊ mouet. vnde vitalis v̄tus alioꝝ oīuꝫ radix in ipm ꝯfigitur ꝑmo. Qḋ oſtēdit deſertio vite in illo adueniens vltimo differētiis. 47. ⁊ .57. Quare ṗ ꝑma ꝑboꝝ magnus dixit ꝙ mēbrum tribuēs ⁊ nō ſuſcipiens eſt cor. Ipſum eniꝫ oīum virtutuꝫ eſt ꝑma radix ⁊ oībus aliis mēbris ſuas attribuit v̄tutes: qbus nutriunt ⁊ viuunt: ⁊ qb⁹ cōprehēdunt ⁊ mouent. Cor nāqꝫ nō ſuſcipit ſimplr. Nō enim recipit qd ꝑus nō datum ab eo: verū ſm̄ qd ſolum ceu taliter permutatū: ſicut nihil accipio ab aurifabro: qui mihi auri maſſaꝫ ei datam reſtituit numiſmatū caracterib⁹ inſculptaꝫ. ¶ Palin. cor eſt ꝑncipiū v̄tutis nālis: cū ſanguis ṗn^m ⁊ fons ⁊ ſuſceptaculū ſit ꝑmū. dīa. 47. ſimilr ⁊ aīalis extat initiū. nā motus mobiliū ⁊ vlr oīs ſenſus ab eo vi icipere ⁊ in ipſuꝫ terminare. ibidē. vñ. 2. de ge aīaliū. Forma ⁊ ſpēs epatis eſt in corde. ¶ Adhuc illud ṗ^m eſt mēbroꝝ in aīali qḋ ꝑmū⁹ cōſtituit ⁊ poſtremo abſcedit: hoc aūt eſt cor. dīa ṗdicta. Ceteris igiṫ mēbris cor ꝑncipalius. Qḋ ēt eiꝰ mirabilis oſtēdit cōpoſitio. ¶ Noīce q̄ꝫ quoſdā poſuiſſe epar ⁊ cerebruꝫ corde ꝑora ⁊ ꝑncipaliora. qḋ inuiṫ meta. 5. ita ṗn^m ēt di qḋ gñat ꝑmū i exñte vt aliq cotalū cerebrū: nōnulli qḋ formt tale putāt. vñ 3°. 21. Ueritas eſt ꝙ ꝑmū mēbrū qḋ in corpore creat eſt cor. q̄uis de Hip. dicat ꝙ ipſe dixerit ꝑmiꝰ cerebrū creari ⁊ oculos hꝫ ꝙ teſtificat illud diſpoſitio pullorū oui: hec eniꝫ ꝑmiꝰ apparēt q̄magna. ¶ Propter qḋ 2°. de ge. aīaliū. Dubitationē hꝫ qḋ accidit circa oculos aīaliū. maximi enim a ṗn° vñt oībus aīalium nouiſſimi cum ſint ꝑtium: ꝑpter plurimā cerebri frigiditatē ⁊ hu. Similr ⁊ cerebrū in ṗn° humidū ⁊ multū. hec tñ poſtea ꝯcidunt diḡne hūido minorato. Sꝫ Hip. dōm ꝙ lꝫ cor nō appareat eo ꝙ latens inferius ṗ^m tñ format. vñ. A. Cor qñ creat in ꝑmis nō eſt in oī re apparēs manifeſtū. Subdit tñ is ꝙ cōſequunt capl'a: in qbus Hip. dicit ꝙ rectius eſt vt ſit ꝑmuꝫ qḋ creat epar. eo ꝙ ꝑma corporis opatio eſt nutrimētū: q̄ſi ſit res ſm̄ appetitū ipſius. Quā ſi qdem impugnat opinionem ingens ꝙ ſermo hꝰ oſtēdit eē corruptus experientia: cū ſtudioſi in hac arte nō teſtificent reꝫ fore ſm̄ ꝙ exiſtimauit oīno. Similrqꝫ rōne: q: nihil nutrit qḋ nō participat vita cum calore nāli. hic aūt a corde dat ⁊ nō epate: ꝑpter qḋ opꝫ prius creari mēbruꝫ a quo ꝑcedit calor ⁊ ſpūs vitalis creatione ipm nutriētis. ¶ Propter qdem hꝰ tertiuꝫ ſciendum vt verificet aliqualr dictū Gal. ꝙ aliqd pōt dici ṗn^m: aliculus duplr. aut radicalr ⁊ ṗ: vel manifeſtatiue ⁊ ſcḋo. ꝑmo ſiquidē modo eſt vnū mēbrū ꝑncipale: aliter v̄o plura. ꝑius qdem ſicut cor: cū apud Ariſto. vna ſit aīa. ſaltem inquātū motus ṗn^m ⁊ ſenſus illi magis idit: tota eni ipſiꝰ ſubā in ipſo fundat mō tñ oēs virtutes in eo ꝑdeūt in act⁹: cum inſtrumētis careant determinatis: ſed ſolum vitalis q̄ extat radicalr in illo ⁊ formalr: ac ēt manifeſtatiue. Aīalis v̄o virtus ⁊ nālis radicalr ſolū. format v̄o aīalis ⁊ ꝑficit in cerebro: ⁊ nālis in epate. ſimilr apud. A. maxie de aīa. 5. Spiritus ex corde ꝑ arterias ven les demandat ad cerebrum qui ꝑus digerit ⁊ ſubtiliat in replicatiōe quadā ſub cerebro dicta rhete mirabile: ⁊ tunc ſpūs aīalis efficit virā potens ꝑſtare ⁊ ſenſum cū motu vbicūqꝫ expādit. Eodem quoqꝫ modo a corde ſpūs demandat in epar q in eodē permutat in nālē. Scḋꝫ v̄o medicoꝝ plures: ſpūs nālis in epate creat ſolū nō aliunde adueniēs. 4° theorice. ⁊ iterioꝝ apparens ꝑmo. vñ Alex. in ꝑble. Sanguine in epate digeſto ⁊ trāſmiſſo a cōmenſurataqꝫ caliditate pedagogato ⁊ hūiditate gñat ſpūs vaporoſus: qui ꝑ cōcauā venā cū ſang. in cor aſcendēs amplius calefactus ⁊ ſubtiliatus fit aereus: q qdem rurſus per venales arterias ad cerebri baſim deueniens ⁊ deponēs fridītate cerebri imenſuratū feruorē ſpūs efficit ethereus q organū exiſtit ad actū: velut equus agreſtis ammonit⁹ a freno. Cuiꝰ qdē ſpūs aer cibus cōſtituit. Inſpiratione enim ingrediens cor ſubtiliatus per arterias aſcendit ad cerebrum. Quam quidē nutritionem aio cōcedere. Gal. cū Haly. ⁊ ſi Ariſt. ⁊ Auer. diſpliceat. ⁊. A. dīa 155. qui ſiquidē ſpūs corpus exiſtat configurat corpori. Si v̄o ſubtiliſſimus ⁊ puriſſimus ⁊ ſplēdidiſſimus. aīa diligitur rationali. Corpus vtcūqꝫ incorporeuꝫ ens ⁊ ligatio media exiſtit extremitatum ſubſtātiaꝫ ꝯtrariam habētiū. hic quippe bene ꝯſiſtens dat aīe omnia ſm̄ rōnem operari ſm̄ ꝙ tali vel hꝰ fuerit q̄litate: ceu affectus ſubſtātia vt in editione phyſionomie declaraui. Nō tamē in his audio aīam corpori aliquo mediāte vinculo alligari: cuꝫ forma ꝑ ſe occurrat materie. 2° de aīa. ⁊ .8. meta. ¶ Rediens igiṫ ita dico videri ſe habere cerebruꝫ ⁊ epar ad cor vt virtus viſiua ad aīaleꝫ: vnde. A. 12. aīaliū. Dixit Ariſtꝰ ꝙ ſenſus tact⁹ habet ṗn^m a corde ⁊ non a capite: ⁊ ſic guſtus q quodāmodo eſt tact⁹: ⁊ ſubdit. Sꝫ viſus: audit⁹: olfatus lꝫ habeat ṗn^m a corde: tamē neqꝫ cor audit neqꝫ odorat: ſed inſtr̄m iſtaruꝫ opationuꝫ eſt cerebruꝫ. Et dixit ꝙ inſtr̄m tactus eſt caro ⁊ neruus: ⁊ ambo inueniunt in corde: ⁊ ꝙ quedā iſtaruꝫ virtutū complet in radice: quedā nō: ſicut dicūt medici ꝙ cerebrum palpat ꝑ ſe: ⁊ nō videt ꝑ ſe. Primo quoqꝫ ꝑma. Maiori oībus ꝑbis videt ꝙ omniū iſtaꝝ v̄tutuꝫ ꝑncipiuꝫ exiſtit cor: ſed manifeſtatio primarū actionū ipſarū extat in cerebro: corde ⁊ epate ⁊ teſticulis. Sicut eniꝫ cerebrū ſm̄ medicos eſt principium ſentiēdi ⁊ mouendi: ⁊ poſt hoc vnuſquiſqꝫ ſenſus ⁊ motus mēbrū hꝫ ſibi ꝑpriuꝫ in quo ipſius manifeſtat actio. Uiſus nāqꝫ aut guſtus per ſpiritū non ꝑficit animalem: qui eſt in cerebro niſi penetret ad cryſtallinū aut ad linguaꝫ. Sic etiā actiones nō eueniunt a cerebro epate ⁊ teſticulis niſi cordis virtute ⁊ ſpūs: vñ. 5. de aīa ⁊ in eo qui de medicinis cordis inde ſublato. Cor eſt ꝑmū ṗn^m ⁊ ab ipſo emanāt v̄tutes ad cerebrū. quarum quedaꝫ ſuas actiones ꝑficiūt in cerebro ⁊ ꝑtibus eius: ſicut imaginatio ⁊ cetere: qdā v̄o emanāt a cerebro ad alia mēbra que ſunt extra illḋ ſicut ad pupillā ⁊ ad muſculos mouētes. Et ſimiliter a corde ad epar emanat v̄tus nutriendi: deinde ab epate ad totū corpus mediātib⁹ venis: ⁊ nutrit: etiā cor: q: virtutis ꝑncipiū eſt a corde: materie v̄o ab epate. Quare 3° de ꝑtib⁹. Cor ſiqdem ⁊ epar oībus neceſſaria aīalibus: cor qdeꝫ ꝑpter caliditatis principiuꝫ: opꝫ eniꝫ aliqḋ eē velut caminū ſeu fornax: in quo ponat nature viuificās: ⁊ hoc bene cuſtoditū. velut arx ciuitatis exiſtēs corporis: epar autē digeſtionis gr̄a. cor nāqꝫ formalr ⁊ perfecte omnes poſſet

Margin notes (left): 1° meta. c. 4. — Cap. 4. ad medium. — Ca. 4. ṗ° ꝑncipiū. — Cap. 17. — Cap. 4. in medio. — B — Ca. 4. ṗ. ſ. — Doc. 5° c. 1. ōē me. — C — Cap. 1. ꝑ° nec ſū. — cō. 1. — Tract. 4. 2° circa ṗn^m. — Cap. 4. ṗ. ſe me. — D — 3° 11° vbl. circa fine.

Margin notes (right): E — Cap. ſcḋo. Cap. vltī. — F — G — Colir. tex. ō. 7. — Colir. te. cont. 15. Cap. 10. in fine. — Do. 6. ſū. vnica c. 8. 1. in me. — H — Cap. 8. in medio. Colir. tra ca. 1. c. 1. poſt me. — Cap. 7. in me.

I actiones perficere ſi ei affore̅t instrume̅ta. Ipſa vo nõ po-
tuit habere ne id in eius actu nobiliori: que eſt vitam dare
Jn me° li bro.3.ca. 4.in me. ipediret: et ideo ab ipſo fuerũt diſiuncta. Gal. vo in libris
de ſente̅tijs Hippo. et Platonis de accide̅ti. 4.cap. vlti. et de
iterioribꝰ. nõ raro conatus eſt qbuſdã manifeſtioribꝰ phã-
taſiis gratis veritatẽ pmi cõſtringere magiſtri. ibidẽ. Archi-
genẽ deridẽs dignificãtẽ ſniam ꝑbodidaſcali: eo q in me-
morie leſione ſiciã. i. ve̅toſam iuſſit capiti et nõ pectori: in q
Ca. 9. 9. ſuo fine. cor cõtinet: apponi. Et ideo colli. et. 2. quãdo Gal. vituparit
Archigenẽ: q curabat vtutẽ memorabilẽ cũ medicis cor-
dialibꝰ credẽdo q eẽt trãſmiſſa a corde: et dicebat. Si cre-
dis q virtꝰ memorialis ſit in corde: quare nõ apponis ve̅-
toſam ſup id in medicãdo ipm. Jngt Auer. Dico q eſt vna
reprehẽſio que eſt magis vitupabilis q̃ vba Archigenis.
Colli. ca. vlt° i me° 4° vo de accide̅ti. Et ſi Ariſt. ſufficie̅tiſſimus fuerit ad qõ-
cũq; voluit ſermonẽ iducere: tamẽ nihil habuit ſuaſibile in-
uenire: pp qd capite repleto quieſcit ad pmũ ſenſitiuũ i cor-
de firmatũ: vt ipſe ſuſpicabat: vnde et medici ſibi nuda ex-
K perie̅tia obuiãt in curis: nõ cor ſed caput potius in lythar-
gijs: ſtuporibꝰ et vigilijs ꝓcurãtes. Hec autẽ veritas qbuſ-
dã põt ſenſibilioribꝰ 4° padigmatibꝰ declarari. Cor nãq;
ꝓportionat pelago ventis agitato: a q̃ fluuij deriuant tres
magni: quorꝫ vnus per totũ corpus diffundit ſpũm depor-
tans et ſanguinẽ arteria dicta adorti. Reliquus vo vegetat
pulmonẽ: et acrẽ ipſo attrahit inſpiratione: ac inde capino-
ſos vapores expiratiõe depellit. Eſt et fluuius alius demã-
datꝰ ab ipſo ſurſum tẽdẽs in cerebrũ vt nerui gñent ab eo
ex mã cõtinuãte inter cordis et cerebri mãm quãdo ipelli-
tur ſurſum. Ja autẽ fluuius in eius expãſione inueniens ſu-
perius obſtaculum refractus vnũ gñat lacũ: puta cerebrũ:
a quo ſiquidẽ lateralr originant riuuli multi: quorꝫ vnus
extat maior: vt nucha. ſeptẽ vo minores: ſicut paria ſeptẽ
neruorꝫ. Ipſa nãq; ceu vicarius et nũtius cerebri p totũ di-
rigit dorſũ: ex qua vtrinq; lateralr plures emergũt nerui
L ex ſpondiliũ foraminibꝰ egredientes. A pfato etiã pelago
ꝓcedit apud eius dextrã cordis auriculã fluuius alius ma-
gnus: puta vena grãdis magis q̃ arteria pua epati delata.
Cuius qdẽ vene vna pars aſcẽdit: altera vo deſcẽdit. Que
ex mã producit qua cordis mã cõnectebat epatis materie
cum ea ſpũabat deorſum verſus latus dextrũ a cordis ma-
terie eius vigore: que modicũ ꝓgreſſa locũ ampliata ꝓdu-
cit epar. vꝫ. a quo plures et demũ fluuius maior tendit in
deorſum riui ac riuuli: ſicut vena cbilis cum meſeraicis et
alijs. Ex qbꝰ tãdẽ cũ alijs cõſurgũt teſticuli. ¶ Amplius
aliud paradigma hꝫ declaratiuũ. Sit eni quis tres habẽs
poteſtates puta cantãdi: ſuendi et domificãdi: hic in omnes
tres põt: idifferẽter tamẽ: q cantare valet quãdo mox vo-
luerit: cũ hꝫ eidẽ ſint organa inſita a nã: et ideo ſibi hec ope-
ratio ꝓprior: formalior et pfectior: in duas vo alias nõ po-
terit niſi quãdo inſtrã habuerit debita acqſita. Sic et i cor-
M de eſt ois virtꝰ radicalr aut formalr: ſpũs et inſtrm ẽnlꝰ vir-
tutis: puta vitalis illic fulcit pfecte. Jn reliquis autẽ ſecus
eſt duabꝰ. Quare oportuit cor inſtrã aliũde acqrere q̃ ſunt
cerebrum: epar aut teſtes. Ex his itaq; cõtingit capere fir-
Doc. 5. c. ſing. et do- ctri. 6. ſũ. vnica. ca. 3. diue A. mamẽtũ Ariſt. verũ et medicorꝫ ꝓbabilẽ phãtaſiam. vñ p°.
pma. Vbi ſermo quando certificat ſubtilr eſt veracior: ſed
medicorꝫ ſermo in pmis quãdo attẽdit eſt magis maniſe-
ſtus. Et demũ quãdo cõſiderãt ſicut debẽt et certificãt: inue-
niũt rem ſic vt Ar. et nõ queãdmodũ medicis. Nã tracta-
tus ſuos exectos ineniũt ex ꝓpõibꝰ ſufficie̅tibꝰ. i. ꝓbabili-
bus et nõ veris. i. neceſſarijs: in qbꝰ nõ aſſequunt niſi quod
de rebus appare̅t: ſicut pulchre oſtẽdunt prefigurata.

Propter quartuꝫ qdẽ: ad pm qd dõm ap-
paruit. Ad ꝯfirmationẽ
Cõmẽ. dõm Ariſt. audiuiſſe q illa mẽbra diuerſa cũ virtu-
tibus vnirent in membro vno pncipali: puta corde qd vo-
luit: qd dixit mẽbra vnica. i. pncipalia aliqn decideret in

Platonis opinionẽ. ¶ Ad aliud dõm: q pfectiones appa- N
rentes et ſcõarie due vel tres exiſtũt: realis vo et pa tm vni-
ca. ¶ Ad aliud ſimilr dõm: q actio facit ſcire formã appa-
rẽtẽ aut exiſtẽtẽ: ꝓcedẽs eni qs vlterius et nõ ſiſtẽs in hꝫ
apparẽtibꝰ ſcõis verũ ad primariã deueniẽs: actionẽ inue-
nit verã: ex cordis virtute ꝓdeuntẽ. ¶ Ad aliud dõm: q lꝫ
pna entis nãlis in cõi ſunt tria pna. p phyſi. ipſa tãdẽ in vnũ Et i argu mentis.
reducunt: qd eſt oium pmũ aliorũq; cunctorꝫ cauſ tiuum:
ſicut enim in cõi ſunt tria pncipia: vt mã: forma et puatio: et
vnũ dmũ ſicut deus: ita in particulari extãt ſcõa: tria: vt ce-
rebrũ teſtes et epar: et vnũ pncipalius: ceu cor illis correſpõ-
dẽs in cõi. Cor eni ꝓportionat deo: cerebrũ cõñter nobilius
7° de ige. ca. vlti. pme intelligentie: ſed epar ſecunde: teſtes Jn me.
tertie: ſicq; deinceps. Silr et trinitas diuinorꝫ reducitur in
vnũ vt eſſentiã vel nãm. ¶ Inducta quoq; alterius ptis ve-
ritatẽ cõcludũt neceſſario: et ſi apparenter inſpiciens aliter
quis attentet iudicare. Teſtibus autem q̃uis indiuiduũ O
non egeat neceſſario: ad ſpeciei tamẽ ſunt genealogiã pro-
pagandam neceſſarij: vt apparuit differentia. 35.

¶ Differentia. XXXIX.

Quod craneum vno ꝯſtituatur oſ-
ſe mõſtrat: q̃m il-
lud eſt vnũ et continuũ: cuius motus eſt vnus
ẽm ſe et idiuidualis. 5. meta. tale vo eſt craneũ: Te. c. 8.
iuncta enim capitis ſup primã ſpõdilium colli
motat totũ mouet caput. ¶ Et fulcit. q ſupius os capitis
continuũ eſt extremis ſpondilibus: qd vocat craneum. hy- Ca. 7. de pncipio.
ſtoriarũ 3°. ¶ Palin. Si craneũ eẽt ex multis oſſibꝰ con-
ſtructum: cũ cerebrũ ſit mẽbrum exiſtens in vltima ptium
mollitie: tueri ſufficiẽter nõ poſſet: cũ iuncture nõ ſint ꝓpter
defendere: ſed motus gratia facte: pp qd vt pfectius munia-
tur opus fuit ex oſſe vnico fore. ¶ Op. aũt ex pluribꝰ oſten-
ditur: q cũ cerebrum tum ſui debili digeſtione multas col-
ligat ſupfluitates: tum etiã quoniã cõtinuũ totius corporis
vapores et fumos recipiens eductione egentes: niſi trãſpi-
rent poris corrũperet: et ideo iuncturis ſerratilibꝰ carẽtes P
cranei doloribus et vliter paſſionibus ſunt capitis expoſiti
q̃mulis. ¶ Amplius. cor cũ cerebro fortius ſit et durius:
plura et diuiſa hꝫ oſſa: vt coſtas ipſum ꝓtue̅tia: et cerebrũ
itaq; amplius. ¶ Op. autẽ ex duobus compoꝰnat pſuadet:
quoniã iuxta diuiſionẽ cõtenti: vt cerebri diuidet cõtinens
puta craneũ: cum id ordinet ad illud: ſed cerebrũ in duas
diuiſum eſt ptes ẽm lõgum: q dura mater oſtẽdit ſubſcin-
dens ẽm longitudinis directũ nõ paruũ: ſimilr et capilli al-
terutrinq; in dextrã cadẽtes et ſiniſtrã. ¶ Op. autẽ ex tribꝰ
videt: quoniã ex ſuturis ſerratilibꝰ relinquuntur oſſa diui-
ſione: hẽ autẽ ſunt tres. vñ p et 3° hyſto. virorũ tres ſuture Ca. 7. Ca. 7. ou ca pn.
in vnũ copulate. Amplius et tres ſunt cerebri vẽtres ad q̃s
craneũ vt ad finẽ ordinat. ¶ Op. et q̃tuor vel qnq; oſtendit
q cũ his ſuturis tribꝰ veris medici cõius duas addunt nõ Et Auic. p° p. doc. 5. ſũ. 1. ca. 2. in me. 3. hyſt. ca. 7. in pnci. Li. 1. co. 1. 9° pn.
veras: ex quarꝫ ꝑcẽſione oſſa relinquent q̃tuor aut qnque.
Itaq; craneũ ex diuerſis diuerſimode cõpaginabit oſſibꝰ.

In oppoſitum Ariſto. et Alman. ex. 6. conſti-
tuentes ipſi oſſibus.

Propter primum quidẽ ſciendũ: q corpus Q
ex pluribus cõſtituit oſſi-
bus: et vliter ptibus ſexcuplicis vtilitatis cauſa. aut enim
ꝓpter motũ vt cũ vnum interdũ oporteat ſine altero moue-
ri: ceu manus parua ſine vlnis: vel ꝓpter reſolutionẽ vapo-
roſarꝫ ſupfluitatũ. Facte nãq; ſunt in ptibus diſtinctiones
et ſpatia p quas emitti valeant in extrinſeca: ſeu ꝓpter incõ-
moda oſſibus ſuperuenientia. Si nãq; vnum foret ipſius
corruptionem totius inde ſequeret nocumentum. Aut ꝓ-
pter diuerſitatem in magnitudine partis et paruitate: nam
quaſdam magnas oportuit priũ exiſtere et grãdioribꝰ oſſi-
bus indigẽtes: paruas vo ecõtra. vel ꝓpter fortitudinẽ et
ſtabilitatẽ: vt oſſibꝰ mãdibule opus fuit ſupioris ne ipſius

A inſtabilitate mobili que ſupra ipſa nobilia cõtinetur ſcuſ/
rerent nocumentũ:vñ mandibula ſuperior queſcit aialium
omni: cocodrillo excepto fluuiali. Interior vero agitat: vel p
pter motus leuitatẽ: quare facta ſunt concaua: quedã vt le/
uiora exiſtãtin quoꝝ concauitatibus ſituatur medulla nu
triens ea: ceu adiutoriorũ ꝛ coxarum oſſa. ℭ Eſt autẽ cra/
neum totũ os rotũdũ: nõ carnoſa pelle cõtectũ: hyſtoriarũ
primo. vñ theorice 2°. craneuȝ eſt os capitis figura acutũ añ
ꝛ retro: cuius qdẽ rotũditas adeſt tã vt ſit a ſuſceptione lõ/
ginquius icõmodoꝝ cũ nõ cõtingat eneã ſpherã tãgẽ niſi
in pũcto aie ꝑemiorquare colliȝ 2°. Caſtellani faciũt turres
rotũdas vt machina nõ poſſit eis nocere: tum etiã vt capa/
cior reddat. Figura eniȝ circularis cũ vndiqȝ diſtet vnifor/
miter in laterib⁹ capaciſſima extat. 2° celi ꝛ mũ. Acutũ vero
anterius extat ꝛ poſterius: vt nucha cũ ortu ſaluet neruo/
ruȝ. Cranicũ vero trãſumit a cranion qḋ grece cõtentiuũ im/
portat: multa eniȝ locant ſub eo celat . Ipm etiã multipĺr
accipitur: naȝ ſumit ꝓpriiſſime pro parte verticis cõtermi/
nabili adereȝ ſagittali. ſm illud ꝑme ꝑmi. Quatuor parie/
tes capitis facti ſũt craneo duriores: qꝛ caſus ꝛ ꝑcuſſiões
vt multũ eis occurrũt: ꝛ qꝛ neceſſe fuit vt craneuȝ eſſet rap
ꝛ meditulliũ. Sumit ꝛ ꝓprius p q̃tuor parietib⁹ ante ꝛ re
tro: dextra ꝛ ſiniſtra: que ſũt ſex cũ duob⁹ ſuptimporaneis
dictis oſſib⁹. Iuxta illud ſcḋi theorice. ca. 3°. Cranei oſſa di/
uidunt in ſex: ꝛ ſm illũ ibidẽ. 6. craneo extãt ꝓpria: vel qs
ponet fortaſſe pro duob⁹ pariũ oſſa in duo redacta: ꝛ ſi ve/
re quatuor extẽt. Suſcipit ꝛ ꝓpꝛie pro oibus oſſibus cere
bruȝ defendentib⁹: ſm illud ꝑmi ꝑme. Iuuamentũ oiuȝ oſ/
ſium carnei eſt qꝛ clypeus extat cerebri defendẽs ab inſur/
gẽtib⁹ leſionibus eidem. vñ 2° theorice. Oia que in craneo
ſunt oſſa. 15. ſunt: ita vt hic os qḋ cerebri baſis cõprehẽdat
baſilare dictũ. Accipit ꝛ quarto cõiter pro oib⁹ capitis oſ
ſibus: iuxta illud Almã. ꝑmi. Oſſa cranei cõnumerata. 23.
erũt dentibus exceptis. Qua qdẽ ſignificatione hic craneũ
amplius denotat. ℭ Craneuȝ quoqȝ verius quinqȝ habet
adereȝ ſeu ſerratiles ſuturas: cõmiſſuras ſiue cõpulſiones:
quaꝝ tres ſunt vere eo qꝛ penetrãt directe ab extrinſec⁹ ad
intrinſecũ: de qbus vna dicta ſagittalis trãſit per verticem
capitis: ipſuȝ in duas ſeparãs partes. ⌉ Alia coronalis
noiata trãſiẽs de timpore p ſupius ad timpus verſus ante/
rius taliter. ⌒ Supra ipſam nãqȝ firmat corona: que q
dam quãdo fuerit ſagittali cõiuncta cõſurgit arcualis figu
ra hꝫ. Eſt ꝛ tertia laudabilis dicta: eo qꝛ ad ſimilitudinẽ lau
de grece eſt lr̃e aut figure in algoriſmo ſeptẽ repreſentantis
ita: Λ que ps ymõ. i. vomer appellat hyſtoriarũ p̃. gerit
eniȝ illius ſimilitudinẽ aliqualẽ cuius cuȝ ꝑdictis adiũctio ta
lem cõſtituit figurationẽ. Sũt ꝛ alie due adereȝ mendoſe
corticales. nõ eniȝ penetrãt vt ꝑdicte ad iterius directe que
ſuperius iuxta ſemicirculũ alterutrinqȝ pertranſeunt de la
chrymali maiori ad aurẽ: que ſi priorib⁹ iungunt trib⁹: ta
lis cõſurget figura vt deſcriptio patit plani. ℭ He autẽ
adereȝ ſex in craneo ꝑcipue determinãt ꝛ relinquunt oſſa.
in quo tamẽ ſunt alia q̃plurima: ex aliis diuiſionib⁹ ꝛ ſutu
ris cõſurgẽtia: ꝓpter fines ꝛ vtilitates nõ paruas: quarum
vna ſumit ex pte oſſis: ꝛ altera ex pte illius qḋ ſub ipſo cõ/
tentum. ꝑma qdẽ duplex exiſtit: vna ne ſi craneũ lederet in
partiũ altera: cõtinuitate cõicaretur toti leſio: ꝛ id eſt iuua/
mentũ cõe oium pluralitatis partium. Alia quoniã in vno
nõ potuit inueniri oſſe diuerſitas pfecte in duritie ꝛ molli
tie: raritate ꝛ ſpiſſitudine: ſubtilitate ꝛ groſſitie: has eni va
rietates diuerſe exquierunt cerebri diſpõnes: vt ne grauare
tur groſſitie ꝛ duritie: ac fumi expellerent raritate ꝛ ſubti/
litate. Scḋa qdeȝ per ſerratiles pficit iuncturas: ꝛ id mul/
tipliciter: aut vt vapores ꝛ fumi p adereȝ reſoluant a cere/
bro: vel vt dura mater in aderẽ craneo alliget ne cerebrum
grauet: ꝛ ꝓpꝛie hora intumeſcẽtie illius vt vocis maioris ꝛ
ſonoritatis: aut vt villi neruoꝝ ꝛ nerui egrediant a cerebro et

B vaſa ſubintrent vite ꝛ alimẽti. Quod autẽ ſint cranei ꝛ de/
mum capitis figure ꝛ quales: dña docebit. 79. ℭ Eſt autẽ
os corpus durũ: albũ: ſuſtentamentũ corporis ꝛ erectio: ex
ſemine impuriori a calido generatũ aſſatiuo. de ge. anima/
lium ſcḋo. Penes cuius ſiqdem formã reliquũ omne figu/
ratur corpus. vnde p anatho⁹. quale quid tabernaculis vo
cata ſunt ligna recta ꝛ domibus parietes: tale in animali/
bus oſſium ſubſtãtia. Et noſce qꝛ ſermo premiſſus verifica
tur vt ad multũ ꝛ in corporib⁹ naturalibus magis.

Propter ſecundũ vero ſciẽdũ: qꝛ in hac diffe
rẽtia auctores apparẽter
ſaltẽ videnť nõ modicũ variari. ꝛ primit⁹ qdẽ in oſſib⁹ cra
nei: ac deinceps in ſuturis. ℭ Propter hui⁹ ꝑmũ ſciendũ qꝛ
caput cõponit nõ ex quatuor ptibus: ſed ex ſex. 3° de hyſto
riis. vnde Alman. Sex oſſa ſunt ꝓpria cranei. ꝛ colliget p.
cuius anatho⁹ illa fere extat aialium. A. vero. caput quinqȝ
hꝫ oſſa: ſed Halya. oia que in craneo ſunt oſſa. 15. ſunt. Ad/
huc Almãſor: oia cranei oſſa qũ fuerint cõnumerata erunt
dentib⁹ exceptis. 23. ℭ Propter ſcḋm hui⁹ ſciẽdũ qꝛ qdam
habẽt craneũ vnius oſſis ſicut canis: hoc aũt compoſitum
vt homo ꝛ hꝫ. Mulierũ vero caput ſuturã hꝫ vnam quideȝ
in circuitu: virorũ vero tres in vnũ copulatas vt in plurib⁹.
Iam aũt viſum caput eſt viri nullã habẽs ſuturã. hyſtoria/
rum 3°. vnde. A. ibidẽ. In capite hoīs ſunt plures ſuture: ꝛ
iam vidit Ariſt. hoiem nõ habentẽ ſuturã in capite: ꝛ ſepe
accidit hoc mulierib⁹. Cõiter vero medici: vt inductum eſt di
ſtinguunt vt ad multũ apparet ſuturas: tres quidẽ veras ꝛ
duas mendoſas: quoꝝ quidẽ veritas 3° dicẽdoꝝ oſtẽdet.

Propter tertiũ ꝑmitus enumerent cranei oſ/
ſa cõiter accepti: ꝛ deiceps hic
duplex ꝑtracta ſopiat diſcolia ꝛ diſcordia. ℭ Propter hui⁹
ꝑmũ ſciendũ qꝛ frõtis coronale ꝑmũ eſt capitis os: demum
os laude ſibi correſpõdens ex oppoſito: poſtea duo plana
oſſa fere: dextra ꝛ ſiniſtra ſm Almãſorẽ ꝛ. A. Que ſm Ha
lyabbatẽ vtrinqȝ extant duplicia: nam vtraqȝ coꝝ ſubtilior
pars lateraliter circa aderẽ ſagittalẽ quadrãgulate figure
exiſtens duo verticis appellant oſſa. Que aũt eorum pars
inferior dura circa aures ſita: vbi adereȝ pmanet tenuis ſu
per timporanea dicunt oſſa figurã triangularẽ repreſentã/
tia: quoꝝ vtrũqȝ in tres ſeparat partes. quarũ vna qdeȝ ſo
lida lapidi ſimilis: lapidea ob id dicta: in qua ſitũ eſt fora/
men auditus: vt incõmodoꝝ tollat occurſus. Alia vero eſt
os augmẽtatũ in acutũ ex illa ortum: capiti aſſimilata ma/
mille: phibẽs mãdibulã inferiorẽ egredi inde extra. tertia
vero pars timpus dr̃ que vtrinqȝ oſſib⁹ eleuata ꝯiungit tim
poraꝝ cui⁹ ſoliditas nõ eſt tanta vt duarũ partiũ ꝑmarũ. Et
hec qdẽ ſubdiuiſio magis differt officio q̃ȝ aderẽ ſit diſcre/
ta ꝛ eſſentia: ſicut os anche ſm. A. eſt quadruplex. apud
vero Halyabbatẽ triplex: cũ tamẽ vnũ ſit ꝛ cõtinuũ. videtur
enim ſex hec oſſa ptes extreme duoꝝ ſecũdarioꝝ oſſiũ ma/
ioꝝ iferiores vtrinqȝ ſm eũdẽ. deinde ẽ fere vniuerſos eſt
os dictũ baſillare: aut algecedi: ſeu canilla ſuſtinens ꝛ de/
portãs oia cerebri oſſa: ꝛ ideo baſis ipſius nuncupatũ. Ip/
ſumqȝ videt ſimilr̃ ꝯtinuari cũ oſſe laude ſuperius. vñ Ha
lyab. ꝛ oſſis qḋ continuat oſſi puppis capitis in loco q dr̃
baſis capitis durũ creatũ fuit vt meli⁹ ſuſtineat ꝛ deferat
ꝛ ne ſub qbus ſupinus ſitũ eſt cõputreſcat. Sunt ꝛ q̃tuor in/
equalia oſſa paris dicta: duo qdẽ in dextra ꝛ totideȝ in ſini
ſtra ſm lõgitudinẽ timporis ex trãuerſo ſituata. quoꝝ vti/
litas exiſtit neruos occultare: plõgare ꝛ ꝓtegere: pdeũtes
inde eẽ ex qnto pari neruoꝝ cerebri. vñ ſm. A. nouẽ huius
ſũt tñ oſſa. Apud vero Halyabbatẽ. 15. extãt: ꝛ deiceps hẽs
coincidẽtes ponunt. 54. oſſa mãdibule ſupioris q̃ ab aderẽ
relinquunt notis: puta oculoꝝ ſex: genarũ ſiue maxillaruȝ
duo: naſi duo: foraminũ eius ſub narib⁹ entes duo: qua/
tuor eniȝ in naſo ſunt repta: duo in quibus dentes ſituãtur
vtrinqȝ: ſȝ nunqd vnũ adeſt aliud naſum p mediũ partiens

C

D

Cap. 7. Cap. 3. in principio. Pᵃ de aia tc. cõ. 13. Cap. 11. in fine. A. c. 185. Doc. 5. ſẽ. pᵃ ca. 3 pᵒ principio. Doc. 5ᵃ ſẽ. pᵃ cap. 3°. Cap. 3. in medio. Ca. 2. in medium. Ca. 4. verſus fine. Cap. 7. A. 1. c. 2. Cap. 3 in principio. Dᵃ i. do. 5. ſẽ. 1. ca. 3. 2° the. c. 3. A. 1. c. 9. E F Cap. 7. pᵃ aialiũ circa me. G pᵃ p. do. 5. ſẽ. 1. c. 15. H 2° theo. c. 34 medio

I aut ad q̄tuoꝛ reducit̃ poꝛa:cū ex illis cōſurgat vt diaſoma
ex ſyphac ꝛ panniculo ſub coſtali. vñ annectit̃ baſillo: aut
vn⁹ extat p ſe pueitate itactus fere. Inferioꝛ aūt mādibule
duo ↄtinet oſſa q̄ foꝛti ſub mēto nectunt̃ iūctura vt vnū os
tm̄ appeat qñ fuerit tpoꝛe idurata. Deiceps aūt i vtraqꝫ
mādibula vt multū ꝛ antiqtus maxie dētes ↄtinēt̃. 32. nūc
aūt iueniunt̃. 28. nō raro. diia. 9. nā in extremitatib⁹ mandi
bulaꝝ q̄tuoꝛ ſūt dētes molares magniq; nō parū oꝛiunt̃ in
medio tpoꝛis augmēti: ꝛ vt poſt ſemis eductionē ꝛ ante
pº p. doc. 5. tñ. 1. c. 5 Cap. 4. ↄſiſtētiá circa. 30. ānos: ꝛ iō dētes h̄ꝫ. A. dñr ſenſus ſiue itel
lect⁹. vñ 2° de hyſtoꝛijs. Naſcunt̃ vltimi hoib⁹ gunſei. i. den
tes ſenſus: circa. 20. ānos ꝛ viris ꝛ mulierib⁹. Etiā qbuſdā
mulierib⁹. 18. annoꝝ exñtib⁹ nati ſūt gūſei: ꝛ viris ſilr. qđ
accidit qbuſcūqꝫ in etate nō oꝛti fuerint canini. Uidiqꝫ ego
militē foꝛtē ꝛ carnoſūꝫ dicētē q̄ in termino. 43. āni nat⁹ ei
fuit vn⁹ iſtoꝝ dētiū: ꝛ in 44° alius: ꝛ in 45° in quo erat tūc
tertius: ſic aliū vel alios q̄ amittētes oēs añ. 60. annū dētes
regñati ſunt denuo poꝛib⁹: tm̄ minores ꝛ imbecilliores. vñ
K Com. 4° q̄dripartiti. Vñ teneo q̄ dētes vice alia renaſcan
tur trāſeūtib⁹ etatē ſaturni: de qua viſuꝫ diia. 26. Cui⁹ oppo
Cap. 12. pº mediū ſitū eſtimat̃ 9° theoꝛice ita. Nōnullos audiui q̄ dicerent ſe
nes ſe vidiſſe qb⁹ cū cecidiſſent dētes redierūt: ꝛ eoꝝ alij p
ducti ſunt loco. nec ego veꝝ id credo. Que eteni pductionī
dētiū parata eſt māāin ſenū coꝛpib⁹ nō hī. ¶ Dom q̄ veri
tas extat q̄ aliqñ renati ſūt vt tactū: non tñ poꝛib⁹ equales
ꝛ merito: hñt eni q̄ſdā ppꝛietates p̄ter alia oſſa vt ſenſum ꝛ
reliq̄s narrādas diia. 43. etſi ſoar ſenſerit oia ſentire oſſa.
Itaqꝫ ſm Almā. q̄ duo vi omittere minoꝛa paris oſſa cra
nei ſeu capitis in vniuerſo ſunt tm̄. 55. ſm. A. vo ea colligē
tē. 57. Apud Halyabbatē autē ſubdiuidētē q̄ tpoꝛanea
ꝛ ſex ide cōſtituētē. 63. dentib⁹ ſemp. 32. ſuppoſitis exiſtere.
Sꝫ mulier pp̄ter diuiſionē oſſis coꝛōalis habet vnū plus.
Numerū vo harū: ſufficientiā ꝛ pbationē oſtēdit ipſoꝝ
actus ꝛ finis. ¶ Propter ſcdꝫ hui⁹ ſciēdū p̄mitus q̄ Ariſt.
Almāſoꝛ Halyab. ꝛ Auer. qñ dicunt ſex capitis oſſa cra
neum accipiūt ppꝛius pro oſſib⁹ frontis: laude: verticis ꝛ
L tpoꝛis: ꝛ maxie ſm Halyabbatē: aut foꝛtaſſis duo iſtoꝝ
ſex: ſūt oſſa paris in vnū collecta. ¶ Ad aliud dōm: q̄. A.
ad illa qnque oſſa reducit demū alia: qđ apparet cuꝫ ſub
dat deiceps paris q̄tuoꝛ oſſa: craneū eniꝫ accipiēs ppꝛie in
eius ↄſtitutionē iterſerit os baſillare. ¶ Ad aliud ſilr dōꝫ
q̄ Halyabbas craneū accepit ppꝛie: qđ inuit ↄcludēs. Oia
igit̃ que in craneo ppꝛia ſūt oſſa. 15. ſūt: quoꝝ ſex craneo p
pꝛia ſunt. ¶ Ad aliud dōm: q̄ Almāſoꝛ vt appuit craneuꝫ
cōiter accepit: vt iaꝫ ↄtulit diſtō. ¶ Ad aliud vo 2m dōꝫ: q̄
q̄daꝫ exponunt q̄ mulier vt multū h̄ꝫ vnā tm̄ ſuturam ꝛ in
circuitu: q̄ꝛ pp frigiditatē ꝛ humiditatē eius hu. redduntur
frigidi: viſcoſi vt ſint iſoꝛmatiue inobedientes virtuti talr
vt nō ſolū opus ſit vnam hre in circuitu: imo quādoqꝫ ois
deperdat̃ in circuitu apparēter ſutura: iuxta illud. A. Se
pe accidit mulierib⁹ caput eaꝝ non hre ſuturā: cum multo
tiēs viſum ſit caput abſqꝫ ſutura: q̄ſi velit dicere q̄ ſepi⁹ cō
tingit ſuturaꝝ diminutio ꝛ obductio in mulierib⁹ q̄ꝫ in vi
ris: nā ſagittalis in ipſis terminat̃ i coꝛonalē: in mulierib⁹
M vo penetrat vſqꝫ in naſuꝫ. Ipm ēt diuidēs in duo: ꝛ iō expo
nēdū vnū in circuitu per verticē capitis trāſeuntē ab acuto
triāguli laude vſqꝫ in naſuꝫ cū duab⁹ reliquis in viro rep
tis. Qđ ꝛ ſeries ſatis intonat Ariſt. talis. Huius craneum
mulierū h̄ꝫ ſuturas ſup. tres ſicut viroꝝ: ꝛ de illis vnā i cir
cuitu. nā pp̄ter eaꝝ multas ſuperfluitates expurgādas: nā
in ipſi⁹ ſuturas adauxit ¶ Ad aliud dōꝫ: q̄ Ariſt. loqt̃ de
ſuturis certis que tm̄ ſūt tres poſite ꝛ nō fallacib⁹. ¶ Aut
pfectius dōm: q̄ nō dicit ſimplr̃ tres: ſꝫ ſubdit in adinuiceꝫ
copulatas ꝛ ↄiūctas. Cōiungūt̃ eni ꝛ tāgūt ſe vt deſcriptū
vere: nō autē coꝛticales mēdoſe. Q: aūt vidit Ari. caput ſi
ne ſutura ſicut ego qñqꝫ nō eſt ↄ̄ medicoꝝ relatū ad qđ na
turalius craneū. quēadmodū caput mulieris cōſpexi ſum

ras ſepteꝫ hñs. Nā iterius ab acuto laude deſcēdebat ade N
rem in deoꝛſum quā altera ſm latū diuidebat ita.

Propter quartum vo ad p̄muꝫ dōm: q̄ lꝫ
oſſa cranei nō ſint peni
tus vnū ſm eſſentiā vt magnes: ſunt tñ vnū cōnexione ac in
clauatione ſerratili: aut lata ſeu longa vel alia: qđ motū ſuf
ficit vnū cauſare: nā vnū aliud multiplr̃ reddit̃: aut collige
tione vt onus vinculo ꝛ ligna viſco: ꝛ linea etiā reflexa vna
dicit̃ ꝛ ↄtinua: ꝛ ptiū ſingule vt tibia ꝛ brachium: quarum T.c.8
magis vnū ſūt ↄtinua q̄ nā: his q̄ in arte. meta. 5. ¶ Ad ſul
cimētū expōne dōm ↄtinuū. i. applicatū ſm aliā tranſlatio
nem. vel q̄ idē accepit cōtinuū ipꝛopꝛie pro ↄtiguo. naꝫ oē Ca.3 in medio.
cōtinuū ↄtiguat̃: ſꝫ nō eꝯ. topicoꝝ 4°. Iſta tñ ↄtiguitas vel
applicatio nō ad partes inter ſe refert̃ cranei: veꝝ ad colli
ſpōdiles qbus ſupponit̃ craneuꝫ. ¶ Ad aliud dōm per in
teremptionē pꝛioꝛis: lꝫ eni craneū ſit ex multis oſſibus con
ſtructū: ſunt tñ cōnexa iunctura adinuicē firmia ſic vt eoꝝ O
pluralitate nō ſequat̃ cerebꝛi leſio: ſed potius iuuamenta p
ſuturas p̄oſtenſa. ¶ Ad aliud vo ↄcedēdū. ¶ Ad aliō cū
expōne dōm: q̄ lꝫ coꝛ ſit cerebꝛo nobilius: eſt tñ ſolidius ꝛ
foꝛtius itra ↄcauitatē latioꝛē locatū. Adhuc cuꝫ coꝛ ſit calī
diſſimū eget euētatione: ſed euētari nō poſſet niſi p motuꝫ
motus aūt nō ↄſtat niſi p muſculos: ꝛ maxie vbi aliqs act⁹
fuerit volūtati admiſtus. Euētatio aūt hui⁹ oſſiū omnimo
da ipediret̃ circūſtātiū: pp qđ opoꝛtuit inter coſtas coꝛ mu
nientes ſupius ꝛ iſerius: ꝛ in medio muſculos cōcurrere cū
eiſdē. ¶ Ad aliud dōm: q̄ lꝫ diuiſio cerebꝛi p lōguꝫ ſit ma
nifeſtioꝛ: nihilominus tñ ſunt diuiſiones alie p reliq̄s ſutu
ras denotate: ꝛ ſi nō appareāt adeo: qđ oſtēdit vētriculoꝝ
ſepatio ſm latū intercidēs ꝛ nō lōgū. ¶ Ad aliud dōm: q̄
tres ſunt vt dictū eſt adiuicē copulate: nō aūt inde tollūtur
relique due: aut vētres cerebꝛi nō cōparant̃ ſuturis cū qn
que ſint ille ꝛ iterdū vt iductuꝫ ē plures: vētres vo tres tm̄.
¶ Ad aliud dōm: q̄ vt linee ſecant ſe aut nō ſecāt pueniūt P
plura vel paucioꝛa itermedia. Si enim ſe crucialiter ſecant
q̄tuoꝛ pducunt̃ interualla. Si vo ſm iuxta poſitionē ex qn
que q̄tuoꝛ pducunt̃ itercluſa. Capitis autē lineatio vtroqꝫ
ſit mōita vt ab his qnque ſex interueniāt interſtitia.

¶ Differentia. XL.

Quod caput non ſit pp̄ter cerebꝛū: ſꝫ
pp̄ter oculos creatū oñ
dit̃ ex 8° de iuuamētis ꝛ p̄n° certo canonis ter
tij. ¶ Ampli⁹. ſi cerebꝛū eēt pp oculos vnum Caps. pº pncipiū
nō ſepararetur ab alio: alioquin qđ ante fineꝫ
eēt ocioſum: nūc aūt vt ſcribit̃ in p̄dictis cerebꝛū in qbuſdā
aialibus reperit̃ in pectoꝛe: oculi vo in locoꝝ eminentioꝝ
vt ſuper quedā ipſoꝝ coꝛnua. Dicūt ꝛ q̄dam apē croceam
oculos hre in poſterioꝛi p̄te coꝛpoꝛis poſt ſuccinctoꝛium.
¶ Rurſus. cū oculus ſit ceu q̄dā ex longinquo ſpeculatoꝛ
h̄ꝫ in excelſo ſituari: velut cuſtodes nauiū ꝛ vineaꝝ ac exer
citūū exploꝛatoꝛes: hoc aūt non erit in cerebꝛo cū q̄dā h̄ ha
Q beāt circa mediū ſui ac iſra. 4° hyſtoꝛiaꝝ Ari. ꝛ. A. ¶ Pa
lin. qñ ante finē dꝫ in p̄ncipali⁹ ꝛ digni⁹ oꝛdinari: cū ſit am Cap. 1 in medio.
plius intētū reliquoꝛ: ſꝫ oculus p̄ncipalioꝛ p̄s ꝛ nobilioꝛ eſt
cerebꝛo cū ſit animātioꝛ eo: vegetatiua eniꝫ ſenſitiua in cōi
ꝛ viſiua participat aia a qua ois ↄſurgit nobilitas. vnde in
editione phyſionomie ſcripſi oculos velut floꝛes anime ſo
re ac coꝛdis nūtios fideles: cerebꝛuꝫ aūt ſoluꝫ vegetatiuū.
Tactus eni nullū reddit ſenſum: de partib⁹ 2°. vñ 4° de ac Cap. 3. in fine.
cidēti ca. 8°. Cerebꝛū eſt inſenſiuū oꝛganū: ta nā itaqꝫ pp̄ter In te⁹ 4° de gñ
oculos factum eſt caput ꝛ non cerebꝛi cauſa. aialium.
Cuius oppoſitū colligit̃ ex plurib⁹ aialiuꝫ li Cap. 9 & p̄n^m. &c
bris. ¶ Adhuc id eſt factuꝫ de ge. ai
pp illud cui⁹ quātitatē figurā ꝛ tegmen repñtat. Ita vo ca cap. 4. in
put vt apper ſe h̄ꝫ ad cerebꝛū nō ad oculos. Cerebꝛū enim ſue fine.
cū eēt molle de facili paſſiuū eguit tegmine defenſiuo. hoc Doc. 5. in
aūt fuit craneū cū ptib⁹ illi ſuppoſitis. vnde p̄ pº. Diuꝫ oſ pº cap. 1.
ſium i pncipio

A ſium cranei iuuamētū eſt ꝙ ſit clypeꝰ cerebri: ipm cooperi
entia ꝛ ab oibus malis defendētia. ¶ Eti. Oculi vt tactuꝫ
in ſupremo corpis hn̄t ſituari. hoc autē eſt cerebꝝ. vnde. 3.
Circa pn. theorice cap. 11. Cerebꝝ ceteris eſt mēbris excellētiꝰ. Ipm
aūt capiti ſubijcitur: cetera naq̃ ſunt ei membra ſubiecta.
Ca. 11. in principio. tymei. 2. Itaq̃ caput factum eſt ꝓpter cerebꝝ: id autem ꝓ
pter oculos ꝛ alios ſenſus ꝛ ꝓprie viſum. colliget. 2.

Propter primū qdem ſciendū ꝙ caput iuxta Tymeū eſt ꝑter cetꝝ corpꝰ
honoratius optimati quadā eminentia cui reliqua mēbra
dn̄anti parent atq̃ obſequunt᷑, iure, meritoq̃ ſubiecta. At
Caſſiꝰ felix. Caput eſt arx ſumma corpis ꝛ honorabile ac
neceſſariſſimū ſenſuū domiciliū. Caput di autem ſimplr a
capio: eo ꝙ ipſo mediante aliquo velut orificio capit᷑ ali
mentū: vel a cephali grece caput: inde cephaleon ſiue ca
pitium: eo ꝙ caput ſub ſe vigore ac ēt actu ꝑlima cōtineat in
ſumma. Qd in qbuſdā erectū ſurſuꝫ directe: vt ſurſuꝫ in eis
ſit ſimplr ſeu in vniuerſo ſupius ceu hoib. In qbuſdaꝫ vo
his regit᷑ oppoᵐ ſicut in plantis ꝛ oſtrachadermis. vn̄ de
B Cap. 6. partibus. 4. Oſtrachaderma ſicut plante caput deorſum
hn̄t: q2 deſubtus accipiūt alimētum velut plāte radicibꝰ:
vt qd ſurſum ſimplr hēant deorſum ꝛ eꝫ. ꝑlima vo iſtoruꝫ
hn̄t mediū quoꝝ aliqua alteri magis appropinquāt extre
moꝝ: vt aues hoi: ac ſonipes: cū caput nō habeāt ceu alia
deflexum bruta nec indirectū vt hō. Quedaꝫ vo plantis ꝛ
oſtreis appropinquāt ꝑamplius ceu repētia: poſt que pe
des plures hn̄tia: ꝛ demū bruta q̄ſi mediū obſuātia extre
moꝝ. Et q2 hn̄t aialia caput plurima in extremitate corpis
ſitū ꝛ determinatuꝫ circa ſimplr ſurſum: aut ſm qd in eis:
id pōt vtcūq̃ caput audiri: qd in tali extremo corpis deter
minatione ſituat᷑. ¶ Quid aūt ſit cerebꝝ: diis oñdit. 24.
¶ Hec q̃q̃ ꝓpoſitio ꝑ cāſalitatē importat. Cāe ſunt q̃tuor,
C mālis, foꝛal᷑, efficiens, ꝛ finalis. phy. 2. qbꝰ Gal. inſtrālem
Ca. co. ib. 29. Cap. 3. Top. 1. Coll. ii. aſſociat iuuamētoꝝ. 7. ꝛ de acci. 3. ad efficiētem tamen re
ducēdā. Ad hāc ſiqdem ꝓpōnē ꝑ ois pōt cā reddi: vt ꝓ
pter qd oculus talis aſſignās mām dicit ꝑ cerebꝝ. Ex il
lo. n. eiꝰ ſuſcipit᷑ mā cū ipſiꝰ ſit orth in techni: reddēs vo for
mam dicet rōnē talē: dans vo agens ỽtutem quādam reꝑ
ſentabit cū inſtr̄oꝝ tali: ſꝫ aſſignans finem in eius reducet
actionem magis: q ſiqdem finis experit᷑ in queſito: cū intē
tionalr ſit cauſa cāꝝ: opatiue tn̄ ſm Boetiū ipſaꝝ effectus.
Cap. 4. 9º medium. Cap. 1. in principio. Et is qdem triplex ponit᷑ de gn̄atione aialium 2º. ꝛ collet
6. Unus naq̃ di finis: cuius gr̄a q eſt ad quem tendit ꝛ or
dinat᷑. Alter vo finis dictus abſolute vt cor in membrorū
gn̄atione Sūt ꝛ alij duo fines huius cā. Alter quoꝝ finis
di perfectionis entis inſeparabilis: ceu forma finis di ma
terie: nam factiuum ꝛ gn̄atiuum non ſic tn̄. ſed qd tale ad
ſcm̄ ordinat᷑ ꝛ gn̄atum vt poſt cor totum ↄſequit᷑ animal
finitum ꝛ ꝑfectum. Reliquꝰ qdē eſt finis vtilis: ꝛ quo vtit᷑
D qs finitis ꝛ completis quo exiſtēte ſunt que per ipſum: ꝛ h̄
finis cauſaꝝ appellat᷑: vt organicaꝝ partium finis vſus: ſꝫ
Ca. 2. hos ēt ſerra finis dicit᷑ vaſoꝝ per eam factoꝝ. Scdo vero
de aia di finis 2ᵒ: vt cuiꝰ ꝛ q̃: q ſpēm repſitat ꝛ indiuiduuꝫ.

Propter ſcdm qdem ſciendū ꝙ aliq indiſcrete ꝓnuntiauerūt caput ſcm̄ eſſe
ꝓpter cerebꝝ q̃tum ad ſoliam: q̃titatem ꝛ figuram: quo
vo ad ſitum ꝓpter oculos. Quoꝝ nimiꝝ defectus eſt appa
rens cum poſterius abſoluant a priori: ſitus. n. ſuper prio
ra fundat᷑ genera nequaq̃ poterit diuidi ↄtra illa. ¶ Rur
ſus. neq̃ vt apparebit diſcordes ↄſiliant: ꝛ ideo aliqui di
xerunt ꝙ in aialibus ꝑfectis caput factum eſt ꝓpter cere
brum: in qbuſdam vo imperfectoꝝ ꝓpter oculos: cum hi in
talibꝰ inueniant᷑ abſq̃ capite ꝛ cerebro: quoꝝ annullatio
monſtrabit᷑ ↄtra: cū oculi nequeant a ꝑdictis ſeparari di
no: ſed potius accidat ecōtra. ¶ Alij vo ſicut Gal. ꝛ. A. di
xerūt ꝙ non oꝫ dicere ꝙ caput fuerit ꝓpter cerebrum: q2
inſtrm qd ſenſus ꝛ motꝰ extat ꝑncipiū ideſt in omnibꝰ aia
libus: q̃ſi aliis inuenit᷑ in locis diuerſis in qbuſdaꝫ animali E
bus, q2 aliqbꝰ in pectore: ꝛ ideo nō oꝫ dicere ꝙ caput ſue
rit ꝓpter cerebꝝ, neq̃ ꝓpter orificiū: qm̄ os inuenit᷑ in ani
malibus carentibꝰ capite in pectore: neq̃ aures ꝛ nares ꝛ
alia inſtr̄a: cū inueniant᷑ in aialibus capite carentibꝰ in pe
ctore: q̄re opꝫ dicere ꝙ caput fuerit ꝓpter mēbra que non
inueniunt᷑ in pectore aialiū carentiū capite. Inueniunt᷑. n.
oculi in animalibꝰ carentibꝰ capite poſiti ſup additamen
ta ſilia cornibꝰ longis, ꝛ huius ſubdit᷑ motiuū pretactum.
Indigent. n. oculi vt ſint in alto, q2 ipſoꝝ actio eſt aſpicere
ꝛ ↄſeruare: ſunt naq̃ in excelſo ſiti velut viaꝝ exploratores
ꝛ nauium ſpeculatores. Ex tali naq̃ ſitu in remotiora ↄſpi
ciunt ꝛ ſi locent᷑ ita hmōi: non tn̄ patiunt᷑ ab occurrentibꝰ
cuꝫ ſint dure ſubſtātie: ceu q molles paterent᷑, ꝛ id Aui. nō In hꝰ tci. iij cap. 1.
eſt neceſſariū omni aiali creare caput abſolute, ſꝫ animali
oculū lenē hn̄ti: cuius is cautela indiget multa ꝛ loci affir
matione. nā pluribꝰ aialibus capite priuatꝫ duo creata ſūt
additamēta a corpore ſublimata: ſup que oculi eoꝝ decē
ter ↄſtituti fuerūt. Oꝫ aūt hoꝝ ſermo non ſimplr acceptan F
dus oſtendet᷑ deinceps monſtrando ꝙ oculi ſituant᷑ circa
caput ſemꝑ ꝛ cerebꝝ, vel qd loco eiꝰ ꝛ nō ſupra cornua ꝓ
tenſa: veꝝ magis infra: ꝛ ꝙ ois capita hn̄t animalia.

Propter tertiū qdem ſciendū ꝑmitus. ꝙ cete ra capite ꝑcipāt animalia ꝛ Cap. 7. in principio
ſi non oculis: ſicut monſtrat᷑ hyſtoriaꝝ. 4. diſcurrendo per
ois: de qbꝰ videt᷑ dubiū exiſtere: q̄lis ſunt exanguia etiam
q̄druplicia vt oſtrachaderma. i. duri corij ceu cochie ſpole
te ỽtices ꝛ hmōi. Mallacoſtrata ideſt mollis teſte. coꝝ. n.
ꝑmᵐ fuit a molli teſta nūc indurata vt cancri q vrepigio. i.
caudali carent ſoli grāci dicti caridi. hoc eſt gābari cara
bi. i. locuſte maris. Mallachia. i. mollia ceu pulpi ſepie ac
tenchides. Enthomaq̃. i. diuiſa ſicut veſpe: apes ꝛ talia: ꝛ G
extra aq̄s plura degētia. De oſtrachadermis vo Ari. inqt.
Immanifeſtū eſt oē ꝑter caput ꝛ accidit dictuꝫ caput ꝛ os
exitiū deorſuꝫ hr̄e. ꝛ. 4. de partibꝰ. Hn̄t caput ois. Partes Cap. 6. in fi. ꝛ cap. . Hyſto. 4. ca. 6. v. li
aūt corpis que ſecus alimēti ſuſceptionē alie inoiate. d vi
ſu aūt ꝛ auditu eoꝝ firmū qd nihil neq̃ valde manifeſtū.
Carchinū aūt. i. araneā marinā mediā oſtrachadermoꝝ ꝛ
malacoſtrachoꝝ ponit cornua hr̄e duo ſtrilia ruffa ꝛ ocu 4º hyſto. ca. 1. an medium.
los ſb his lōgos rectos: nō aūt deſup cornua vt Gal. cum
Alex. Malacoſtraca q̄ꝫ ait caput ꝛ ſub ocul᷑os hr̄e. ſilr ꝛ
malachijs iter mediū vētris ꝛ pedū ineſſe caput: ꝛ natare
lateralr aduocatū caput pedes extēdētia, q2 ſic natātibus
accidit ꝓuidere qd in anteriꝰ: ſupiꝰ. n. ſt oculi: os aūt poſte
riꝰ: adhuc ſup os oculi magni duo. Enthomoꝝ hn̄t oclos
qdē ois: aliō aūt ſenſitiuū nullū manifeſtū ꝑter in qbuſdaꝫ
linguā. h̄ ēt illic Alex. teſtat᷑ Aꝝ. breuiator. Qd ꝛ firmat
rō. q2 illō hꝫ caput qd capit ꝛ recipit alimentū: cū inde ca
put originē traxerit, ſꝫ oē aial id hꝫ cū hinc ↄſtat vita. igit᷑
oē capite ꝑcipat: ita ꝙ ꝛ plāte. Aut q2 hō hꝫ caput dire H
ctū ſupiꝰ ꝛ arbor inferiꝰ: ꝓnūciauit Plato hoiem arboreꝫ
trāſuerſaꝫ. Oculi ēt illos hn̄tibꝰ debēt circa hꝫ caput ꝛ ori
ficia locari, vt alimētum ꝑcipiat᷑ inducētibꝰ ꝛ diſcernant.
¶ Oꝫ ēt. 2. caput ſit ꝑ cerebꝝ. 4. de partibꝰ ſcribit᷑ ita. In Ca. 9. circa pᵐ.
ſanguinē hn̄tibꝰ caput eſt maxime cerebri gr̄a: q2 in hn̄ti
bꝰ ſanguinē: hec ps in oppoſito locat᷑ cordis: vt caliditatem
ipſiꝰ refrigeret ac ↄtemperet. Cala enim nā inualeſcens facit
incremētū a medio ſm ꝓpriam lationē: nā ad multā calidi
tatem frigiditas opponit᷑ ꝛ humiditas. Oportuit etiaꝫ ce
rebꝝ de ſe locari ſupiꝰ vt eēt tutū ꝓpter eius debiles q̄lita
tes ꝛ ſupercedentes: ac ipſiꝰ fragilem paſſionem celeriter
obuiātes. vnde ꝑ 2º. Locus cerebri ꝓprius ſi altꝰ nō eēt ex Ca. 10. ꝛ fi. doc. 2. in fine.
tali mō ꝓueniret res quā tolerare non poſſet: nec eius vir
tus cū ipo remaneret. Ipm quoq̃ apud medicos non pa
rū ordinat᷑ ad cordis euentationē. Propter. n. motum pe
ctoris ꝛ diaphragmat̄ ꝑcipue mō pulmo id flabellans: qd
oſtendit ſubita ſuffocatio apopleticoꝝ ꝛ ſiſium: cum ſpūs

I a cerebro ad lacertos pectoris nequeat ꝑuenire. Itaq; di/
cere cerebꝝ ꝓpter oculos creatum precipue iuxta Ariſt. ⁊
Auer. ſine rōgūt iuuamentū ampli⁹ neceſſario. In hoīb⁹
aūt eſt ēt diminitatis manifeſtatiuū ꝑamplius. ¶ Q, autē
tertio caput ⁊ cerebꝝ ſint oculoꝝ ſubiecta ſentiſ de parti/
Ca.10. aū medium. bus.2. Audit⁹ qdē ⁊ viſus maxime in capite ⁊ boꝝ viſus
oib⁹:q2 piſces ⁊ hmōi audiūt ⁊ odorāt:nullū tñ ſenſitiuū
inuenit in capite manifeſte:ſed viſus oib⁹ hñtibus rōna/
bilr eſt circa cerebꝝ. Qd̓ ꝓbaſ:q2 oculus eſt d̓ natura aq̄:
Circa pn. t.1.i me°. de ſenſu ⁊ ſenſato. ⁊.5. de gene. aīaliū. cerebꝝ aūt eſt hmōi
cum ſit frigidū ⁊ humidū. ¶ Adhuc. oculus debet ee͂ dia
phan⁹ ſufficiēter vt recipiat coloꝝ ſpēs:⁊ ꝯſeruet:tales q̄/
dem aq̄ reddit ceteris magis elītis: ſed cerebꝝ eſt hmōi.
¶ Ampli⁹ ſi oculi non reperiunſ abſq; capite ⁊ cerebro. hꝫ
aūt ſine illis:ea nō ꝓpter oculos erūt:ſed poti⁹ econtra. vt
aūt inductū oia habēt aīalia circa caput ⁊ cerebꝝ oculos
q2 nō ſunt in cornib⁹ ꝑtēſi: vt dicit Ga. cū. A. ſub eis. Que
qdem plus videnſ in caridis ⁊ carabis ⁊ carthamis ꝯten
di:⁊ tamē vt certificaſ anathomia exq̄ſita ſituanſ in capi/
te hñtium caput ac etiā cerebrum. ¶ Et noſce ꝙ ſunt ſine
K oculis q̄dā de gñe angulum ſerpētes ceci: vocata hyrudi
nes lūbrici terreſtres ⁊ hmōi:ſaltē capite ꝑcipiantia q̄ ſan
guinē ⁊ alimētū attrahūt neceſſariū:talpa v͂o hꝫ ſub pelle:
ꝙ aūt aliq dicunt etiā ꝓbantes cū idiotis ꝙ Cyniſes ſeu ta
uanos dictos ⁊ talia ſub alis oculos hñt:eꝙ inde ablatis
qbuſdā additamentis videnſ excecari:eo ꝙ inordinate vo
lādo diſcurrūt:ridiculū non. n. id euenit ꝓꝑ oculos ibidē
hñtes:cū nā hos non habeat ex ꝑoſtēſis in occultis ſituare:
ſed poti⁹ q2 corrūpiſ armonia qdā ⁊ ꝓportio coꝝ que cuē
tabaſ ipſoꝝ celm: dcm̄ enim diia. 81. ꝙ aīalia tripl̄r cuen/
tanſ: ꝓꝑ qd̓ ꝯfidenti⁹ inferendū caput ſcm̄ eſſe ꝓꝑ cerebrū
ampli⁹ q̄ꝫ ꝓꝑ oculos, neq; alibi eos q̄ꝫ in capite vl̓ cerebro
ſituari. ¶ Aliqs tñ volēs Ga. ⁊. A. vtilib⁹ ꝯdeſcēdere inq̄t
eos ꝑ caput intelligere vt apparuit extremitatē quandam
corpis ſupi⁹ ſituatā ⁊ figuratā vt cerebri ſit receptiua: qm̄
L que non ita hñt:neq; caput aut cerebꝝ viderenſ hēre:ſꝫ hꝫ
Cap.9. cir ca pn^m. magis aliqd loco. vñ. 4. de ꝑtib⁹ Caput hñt aīalia oia ſan
guinem habentia. Exanguiū aūt qbuſdā indeterminata
hꝫ pars veluti cancris. poteſt etiā dici ꝙ oculoꝝ ꝑmo mo
do finis dicti eſt cerebrum. tertio v͂o econtra.

Propter quartū qd Gal. ⁊ Aui. ſit dōm ap/
paruit. ¶ Ad aliō dōm ꝙ
vt monſtratū oculi nō ſeparanſ a capite ⁊ cerebro niſi hu/
ius queras determinata ſitu ⁊ figura omni:neq; eſt veꝝ ꝙ
oculi non repianſ circa pect⁹:vt inductū de malachijs, et
tñ vident ſuo mō q̄ a longe:cū lateralr dcm̄ eſt illas innata
re vt ꝯſpiciant que in antea, ⁊ ideo q̄ caput hñt deſubt⁹ di/
no vt oſtracoderma talr capite carent. ¶ Ad aliō vt ap/
paruit dōm:ꝙ cum eo ꝙ fuerint circa mediū ipſoꝝ oculi
poterunt ꝓꝑ figurationem in latus aut taliter ſuſceptā ita
diſponi vt valeant que anterius ꝯſpicere ⁊ ꝑuidere diſtan
M tia, neq; ēt in oculis ſolum experiſ celſitudo: verū etiā ſa/
lus ac lateralis aſpect⁹. Ita. n. pluribus ſup bregmate lo/
carenſ:ſꝫ non forent ibidē ſaluati:ꝓpea declinantes vtrūq;
latuerunt ſub cerebro ⁊ capite infoſſati. ¶ Ad aliō dōm:
ꝙ veꝝ eſſet ſi corpus id ex ſe haberet:qd̓ non eſt: ſed aliq̄ñ
recipit vt a corde cerebro medio, ſꝫ tñ cerebri ineſt virtute:
vt motui caliditas:⁊ ebrietas vino: q2 alia calefacit a ſe ac
torpificat:ꝓꝑ enim multam frītatem ⁊ humi. cui⁹ oſtenſū
eſt iuuamentū quā oportuit habere cerebrū ⁊ ſubām mol
lem quaſi fluidam non potuit ſenſum actu inducere ac pre
ſtare. Q, aūt oculis affectus aīe ⁊ cordis oñdaſ actio eue/
nit: q2 vt ſpeculum ſunt animarū apparentes. Cor aūt ⁊ ce
rebrum latentia tanq̄ꝫ a quibus ſigna nō poſſunt ſubſtan/
tialr ſuſcipi inherentia:⁊ ideo actus obſuant ⁊ accidentia
illoꝝ phyſionomi. Cerebꝝ etiam locus eſt mentis tanquā
virtutis diuinioris: non autem oculus.

¶ Differentia. XLI.

Quod nerui oriunſ a cerebro mōſtra
tur oium fere medicoꝝ
auctoritate. ¶ Rurſus. 5. de aīa. Auicēna. Ne Cap.8. me^m.
ꝑn^m puta cor graueſ creati ſunt nerui in cere/
bro ⁊ vene in epate. ¶ Itidē. illud ſumit ortū
ab aliquo quo deſtructo deſtruiſ ⁊ ipm. Sed deſtructo ce
rebro deſtruiſ neru⁹ in ſui oꝑatione ſenſus ⁊ mot⁹. Cuius
qdem ſignū: q2 ſi ligetur aut abſcindaſ via cerebri ad mē/
bra deſtruiſ omnis coꝝ act⁹: q ꝑſtabaſ ꝑ neruos. de moti
bus liqdis. ⁊ ſilr eo ſaluato vigoranſ. ¶ Adhuc. illud vꝫ Cap.1. In me.
naſci ab illo a quo deriuaſ imediate ipmq; non ꝑtranſit.
de ꝑtib⁹ 3°. Sic aūt videnſ ꝑ anathomiā nerui ad cerebꝝ Coll. 4.c.5.
ſe hēre. ¶ Ampli⁹ nerui ſui albedine ⁊ mollitie flexibili ⁊
ꝓprie in coꝝ exitu a cerebro aſſimilanſ ei max^e. Ortū eniꝫ
atteſtaſ ꝑn^s ac eꝫ in techni. vñ Seneca. 3. nāliū qōnū. Nul Li.2. c.32.
la res ē q̄ nō ei⁹ q̄ naſcit notā reddat. Neruos aūt vt tactū
videm⁹ i coꝝ exordio ſimillimos cerebro ⁊ ſi cordi. ¶ Eti.
Neruoꝝ ꝑn^m oꝫ ee͂ electiui mot⁹ exordiū potēs i oppoſita:
qd̓ cordi ieſſe nō ꝑt: cū mot⁹ ipi⁹ ſit ampli⁹ nālis adherens
O ordini vni ⁊ vie. Itaq; nerui oriēſ a cerebro ⁊ nō a corde.

Cuius oppoſitū tꝫ Ari. aīaliū libris cū. A. et
Auer. ¶ Eti. de iuuamētis. Diſt.3 ca.5.
Neru⁹ q ē vnū de trib⁹ q̄ appropīanſ vene ꝯcaue neru⁹ ē Li.7.c.
forꝫ:⁊ oriſ ex auricula cordis d̓xtra. ¶ Rurſus ibidē. In Cap.vi.
epate ⁊ corde fuerūt nerui: q2 qdlibꝫ coꝝ eſt ꝑn^m alicuius
v͂tuꝫ. Epar. n. appetitiue: cor v͂o iraſcibilis: lꝫ in corde non
ſic diuidanſ ſicut in epate: ſplene ⁊ renib⁹. Qd̓ aūt añ id dixe
rat paꝝ: nerui nō oino ieniunſ diuiſi in corpe cordis:eſt au/
diēdū eſt nō ꝙ nullo mō ieniaſ in eo: ſꝫ ꝙ ꝓpauci cōpara
tiōe ad q̄dā mēbroꝝ. vñ oino. i. vl̓r nō iueniunſ nerui ⁊ ce/
tera: nō. n. ꝑticl̓a negatiua nō cadit ſup ſignū vl̓e, ⁊ lō ipm
nō ꝑimit vſquequaq;: cū igſ nerui orianſ i corde: qd̓ alioꝝ
eſt ꝑn^m: ꝫde originē ꝯhent ſicut alioꝝ oia. ¶ Palin. Cor am/
pli⁹ ꝓportionaſ neruis q̄ꝫ cerebꝝ cū vtrūq; ſit ſubā q̄dem
indurata ſicut ⁊ motiuū alterutꝝ: ſec⁹ aūt ſe hñt vt ⁊ iā oñſū
P ad cerebꝝ. Igiſ nerui oriunſ a corde ⁊ non a cerebro.

Propter primū qdem ſciēdū qd ſit cerebꝝ:
oſtēſum eſt diia. 34. Eſt aūt
cor ſm Zoar membꝝ ꝑncipale: cuius v͂tutes ſunt potentes
in corpore ac effectus maximi. Ipſum nāq; ꝯtextum eſt ex
carne dura, v͂tutū organū: in corpis medio ⁊ velut fornax
ſitum: duobus vētriculis: pariete ac quatuor hoſtijs inter
ciſum: cuius domiciliū ipſius exiſtit caſſula propium. Eſt
enim in microcoſmo tanq̄ꝫ ſol aut ꝑmus in megacoſmo.
¶ Nomen ſiqdem nerui iuxta 2^m interioꝝ ⁊ Haly. tripl̄r
accipiſ. Vno qdem ꝑ ſubſtantia ſubalbida ad flectēdū ha
bili ⁊ ad ſeparandū dura: q̄ organū ſenſus ſꝫ medicos exi
ſtit ⁊ motus. Cui⁹ ortus apd̓ eos ad cerebꝝ eſt vel nucha:
de quo preſens heſitatio. Altero ꝑ ſubā priori magis in/
durata ſubalbida ēt inſenſibili ex oſſib⁹ nata ipſa inadin/
uicē ꝯiungens ac ꝯtinēs: ſilr q; muſculū cū reliquo corpo
re, ⁊ lō diciſ ligamētum. Tertio v͂o eſt chorda naſcens ex
muſculo ſm eius alteꝝ maxime extremū ex neruo ⁊ liga/
mento cōpoſita. ¶ Oriri quoq; vt aliquid dupliciter nunc
Q di ab alio: ſm ꝙ ab: vel a ſeu ex: poteſt importare cauſam
efficientem: aut mām. primitus qdem ex corpore celeſti di
cunſ aliq̄ ꝓduci. Scd̓o aūt ex menſtruo membra.

Propter ſcdm v͂o ſciēdum: ꝙ Plato ⁊ Gal.
imitās ipm nō raro ſenſerunt
neruos oriri ex cerebro non ſolū ſm v͂tutē ſicut plures ꝑpa
theticoꝝ: imo ēt radicalr ſm mām. poſuerūt. n. aīam fore
ſbaꝝ aggregationem ꝑ tria mēbra equalr diſtributā. diia
apparēs. 38. ¶ Fuerūt ⁊ qdā poſterioꝝ conātes ſub diſtō/
ne multas adinuenire vias qb⁹ poſſent Ariſt. ⁊ Gal. ꝯcor
dare. Qd̓ ⁊ ꝑ ꝑma conaſ. A. ⁊ Haly. quaſi ꝑferens ſniam
Gal. ei que Ap. in medicina: volēs ſentētiam Ariſt. medi/

A cos ducere in errorē ignaros ſup. diſtinguē. ¶ Jtidē. Ali/
qui dixerūt ꝙ nerui pñt dupl'r ꝯſiderari: aut q̄ʒtū ad ipſoꝝ
diaphanitatē: ⁊ ita oriunt' a cerebro: q2 vtrūqʒ tale: vl' quo
ad eoꝝ ſbam: ⁊ ſic a corde. Sʒ id ſaltē q̄ʒtum ad pmū ſtare
nō pōt: cum nerui vbi facti diaphani ſunt luminoſi: frigidi
⁊ ſicci ſufficiēter diſtēt a cerebro: qȯ oñdit imobilitas ⁊ in
ſenſibilitas eiuſdē diſa. 47. ¶ Dixerūt ⁊ alij neruos poſſe
ꝯſiderari q̄ʒtū ad ſenſum ⁊ motū pfectos: ⁊ ita naſci a cere
bro cū ſit dator ⁊ inſtr'm illoꝝ pfecte: aut impfectos: ⁊ ſic a
corde. Jpſoꝝ.n. pn^m eſt impfectū ⁊ ꝯfuſum. Jd ēt nō vʒ vt
videbit': cum ſenſus pfectior ⁊ acutior ſit in corde q̄ʒ in ner
uis. Qȯ indicāt ei⁹ intolerabiles dolores: cū eo ꝙ hui⁹ di
ſtinctione nō cūet' q̄ſitum viſquequaqʒ. ¶ Uoluerūt ⁊ aliq
neruos naſci a cerebro manifeſta origine: qȯ indicāt eoꝝ
act⁹: a corde aūt occulta: de qb⁹ cū alijs apparebit. ¶ Sē
ſerunt aūt qdam virtual'r eos a corde oriri: cuʒ ſit oium p/
ma radix: māl'r vō a cerebro. Et hi qdē. A. obtecerūt. 5° de
aīa: lʒ enim eū non explicēt pfecte: quo pleni⁹ expoſito non
tm̄ ſuffragabit' eiſdē. Uoluit.n. ibidē pn^m neruoꝝ eſſe a ce
rebro: ſʒ trāſmittit' ſibi vtus a corde: qm̄ nō opʒ vt in mem
bro vbi eſt alicui⁹ vtutis pn^m ſint opatiōes pncipales ipſi⁹
vtutis: ⁊ vt ſit inſtr'm actiōis vtutꝫ illi⁹: quod fcm̄ eſt: ne pn^m
grauaret': qm̄ poſſe ſit vt inſtr'm ſit creatuʒ ad ſuſcipiēdum
ex aliquo qȯ nō ſuſcipit niſi poſtq̄ʒ eſt gñatum: ita ꝙ in ce/
rebro illȯ qȯ pmū creat' non ſit pn^m ſenſus ⁊ mot⁹ in actu:
ſʒ ſit aptū fieri aliqȯ pn^m mēbroꝝ que ſt' poſt illud cū ſum
pſerit ab illo. vñ cuʒ cerebro creati fuerint nerui ptingētes
ad cor ſuſcipit ſenſuʒ ⁊ motū ab illo: ⁊ poſtq̄ʒ ei gñatū fue/
rit inſtr'ʒ ſuſcipiēdi ab alio. Quare cū geniti fuerint illi ner/
ui ptingētes ad cor ſuſcepit ſenſum ⁊ motū ab eo: qñ enim
creat' cerebꝝ creat' cū eo ex mā ei⁹ aliqd ptingens ad cor.
Alienū qdē a corde p qȯ trāſmittit' ſenſus ⁊ mot⁹: q̄ʒuis or
tus eoꝝ ſit a cerebro ⁊ puētio ipoꝝ ad cor: nō ſit adeo ma/
nifeſta: vt putauit ille q pſumpſit dicē ꝙ ort⁹ neruoꝝ q ſūt
inter cerebꝝ ⁊ cor ſunt a cerebro ad cor: nō a corde ad cere
brꝝ: qȯ quidē exemplo declat: vt p̊ notificat prima: ſic nāqʒ
cerebꝝ eſt pn^m ſenſus ⁊ mot⁹ ſʒ medicos: nō tm̄ ꝯplet': puta
viſus aut greſſus: niſi poſtq̄ʒ vbi vt⁹ viſiua puenerit ad cry
ſtallinā vel motiuā in muſculos greſſionis: ita vtus in cor
dis ipſo nō pficit' pter vitalē: ſʒ qñ ad aliȯ puenerit inſtr'm
vʒ. cerebrū aut epar vel teſticulos. Sic igit' vult neruos a
cerebro magis oriri: ſuſcipe tm̄ ortū vtualē a corde qȯ oiuʒ
ē p^a radix ⁊ h nerui mediātib⁹: q̄ꝫ ort⁹ magis eſt a corde
ad cerebꝝ q̄ʒ eʒ: qȯ ēt innitit' in canone. Tertio tm̄ aialiuʒ
ꝯſentiēs Ari. viſus ē vtcūqʒ ſibimet aduerſari: vt patebit.
Uoluit enim neruos oriri a corde ſubal'r modo quocūqʒ.

Propter tertiū

vō ſciēdum ꝙ nerui oriunt' a
corde tā q̄ʒtū ad mām ſiue ra
dicē: q̄ʒ ēt quo ad formam ⁊ vtutem: immediate tm̄ vel cuʒ
me°. quoꝝ vtrūqʒ auctoritatib⁹ ⁊ rōnib⁹ fulcit'. Tertio.n.
hyſtoriaꝝ. pn^m neruoꝝ aialib⁹ eſt ex corde. etenim in ſeipſo
cor hʒ neruos in maximo ventriculo: ⁊ vocata adorti ner/
uea eſt vena: ⁊ maxime cū/ex/ppoſitio cām dicat mālem.
¶ Jtidē. de partib⁹ 2°. ꝙ cerebꝝ non hēat ꝯtinuitatē neqʒ
viā ad ſenſitiuas particulas: palā qȯ ⁊ p viſuʒ. ¶ Adhuc
3° aialiuʒ. A. de neruo debem⁹ dicere ꝙ appropriat' ppter
applicationē ⁊ nō naſcit' a corde in q̄ʒtum carnoſuʒ: ſʒ a q̄/
dam ſba dura occulta in ſba cordis: ⁊ neru⁹ fuit creatus in
corde ⁊ nō aſſilat' illi ſicut verruca ⁊ glādula in carne: ⁊ nō
naſcit' iſtud ex ipſa ſuba que ei appet: ſʒ ex mā q̄ ei coadu/
nat' ⁊ occultat'. Et ſi res eſt ita nō opʒ vep dixiſſe Ga. in pl
gnore ſuo qȯ poſuit ꝯ cuſtodē alterius ꝙ daret multū aurū
ei q monſtraret ꝙ nerui naſcerent' a corde. ¶ Jtidē 2° eiuſ
dem de aīa: cū pn^m fuerit in illo: erit ſentiēs p ſeipm: q̄ʒuis
ſit caro: ſicut eſt cor: lʒ enim ſeparent' in corde fila neruoꝝ:
non eſt tm̄ longe qn excipiāt ab eo ſenſum ⁊ reddāt vni ori
gini ⁊ ab eo cerebro ⁊ alijs mēbris. ¶ Preauctoriſatū vō

firmat' rōne. 9° ēt aialiū. A. ⁊ 3° 21. cū 3° theorice. Qñ ſper E
mata in mrice colligunt' eoꝝ exuffiatio repit' tota impelli
ad me^m humiditatꝫ vt ppareet' loc⁹ cordis: demū fiunt a la/
tere ipſi⁹ dextro ⁊ a latere ipſi⁹ ſupmo due veſice ramifica/
te q̄ſi ab eo ipm viſqʒ ad horā tangētes: deide ſepant' ab eo
⁊ diſcernunt' ⁊ ſit p^a illȯ ex q̄ creatur cor. ⁊ dextra illud ex
creat' epar: ⁊ implet' alia ſanguine ad albedineʒ declini ex
qua cerebꝝ ꝯcreat'. Sic igit' pmū fuit omne ēt radical'r et
vere in mā ex qua creatū eſt cor p̊ ⁊ in virtute ipſi⁹ facta eſt
ſeparatio in deorſum dextrādo: qñ creatum eſt epar: ⁊ ſur/
ſum dirigēdo qñ cerebꝝ fuit pductū. Occultant' aūt ⁊ cua
neſcē vident' nerui qñ in cerebꝝ ptēdunt a corde: ceu fluui
ius qñ ex pelago in lacū diſſeminat' ampliorē. ¶ Adhuc.
qñ ex mā cordis ſeq̄ſtrat' ⁊ eleuat' ſurſū p̊s māe vt cerebꝝ
ꝯcreet': pmanet iter cordis māʒ ⁊ cerebri ppago q̄dā ꝯtinua
tiua: ex hac aūt efficit' neru⁹: cui⁹ pceſſus ē a corde ad cere
brꝝ: vt ēt tactū 5° de aīa. A. Jpo.n. medio cor cerebro colli
gat': ſic ēt qñ mā epatꝫ deorſum tēdit dextral'r qȯ iter cor ⁊
epar ꝯtinuat fcm̄ ē vena. diſa. 47. Jd āt fulcit': q2 qcqd eſt
cā cāe: cā ē cāti. ¶ Rurſus. aialiū 3°. A. vbi ē pn^m vtutꝫ ibi
⁊ pn^m exiſtit inſtri. vnū.n. ordinat' ad aliȯ: vt tandē opatio
pueniat ⁊ finis. Sʒ in corde vtutꝫ eſt initiū ſic cū ipm ſit p^a
radix. Jn vnoquoqʒ.n. generꝝ opʒ vnū pmū ponere alioꝝ:
ne pceſſus accidat īfinitus. 2° ⁊. 12. meta. ¶ Amp. neruus
eſt organū maxime ſenſus ac ēt mot⁹. diſa ſequēti. ſed cere
brꝝ nō ſentit. vñ 2° de ptibus. Cerebꝝ nullū facit ſenſum ta/
ctus ſicut neqʒ ſanguinē neqʒ ſupfluū aialiū: ſʒ aialib⁹ ineſt
cerebꝝ ad nāe ſaluationeʒ: ne cor ſui caliditate ſupflua inflā/
maret oino: ⁊ iō poſitū id frigiſſimū particulaꝝ in oppoſituʒ
ipſius vt h ꝯtemperet. Nā.n. ſemp ad exceſſum vniuſcuiuſqʒ
ingeniat' ibidē. ⁊ coll' 2°. Cerebꝝ.n. nō ſentit neqʒ mouet':
q2 pp ꝯtempare cordis caliditatē ⁊ ſiccitatē eguit plima fri/
giditate ⁊ hūiditate q̄ ⁊ in ſe ac in pueritate inde cāta tollūt
ſenſuʒ. ¶ Eti. Si cerebꝝ ȯbilis cōpaginis i ſui nā ſentiret
intātū fumis aſcēdētib⁹ ⁊ alijs lederet' occurrētib⁹ vt do/
lore ſpaſmū icurreret celerrime: ſil'r ſi moueret' ob ei⁹ ȯbi/
lem lederet' nō pap cōpaginē. Nō.n. mouet' niſi q̄dā fortat'
ſe alterationis aut q̄ʒtitatis dilatatiōe aut ꝯſtrictione. Cum
q localis h ſufficiēti pficiat' calor: ⁊ q2 vigoroſior reliqs m'l
to eget ⁊ fortiori ꝯſtitmēte: q̄re fortaſſis calūniabit' dictum
4° de accītī cerebꝝ eē iſenſitiuū organū a nā: ſʒ ſenſitiuoꝝ
ſenſuū organū fcm̄ eſt. i. qd ſenſatū in po^a nō autē ſenſibile
actu. vñ monachi trāſlatio. Cerebꝝ nō fuit ꝯſtitutuʒ vt eēt
ſenſibile: ſʒ vt ſenſatum exiſteret: po^a nāqʒ ipſi⁹ deducit' in
actum aut p ſemetipm vl' p aliud. Nō qdē p̊ cū ſit frigiſſimū
oium pticulaꝝ ⁊ remotiſſimū a ſenſus ⁊ motus nā q̄ pficit'
calo. Si aūt p aliȯ ceu p caliditatē cordis ſibi ȯlatā vt decla/
ratū ēt p. A. tūc ſibi p accñs inerit ⁊ 2°. nihil.n. ſic ens ſe in
actū ȯducit cū ab exñte id pagat' actu. Cōfert itaqʒ ad ſen/
ſuʒ ⁊ motū p aliȯ: vt appuit ſaluatōis grā: ꝯtempat.n. reſo
cillat ⁊ qetat ſpūs caliditate diſſolutos laboris aut alterius:
hos a ſupflua remittēdo ⁊ qeſcē faciēdo. ¶ Palin. Jn cor/
de eſt pn^m ſenſitiuū: ⁊ p ꝯñs motiuū añ creatiōeʒ ēt cerebri
pfectā ⁊ neruoꝝ. Ois nāqʒ plalitas reducit' ad vnitateʒ: ⁊
oē in plmis p vnā rōnē vniuocā tādē inuētū ꝯbit' in vnuʒ
aliqȯ illi⁹ pus inexñs: q̄le qdē cor i gñe greſſus ⁊ mot⁹: ac
ēt ſenſus inexiſtit: qȯ firmat'. q2 illȯ eſt pn^m neruoꝝ: q ſt' or
gana ſenſus ⁊ mot⁹ i q̄ hi max^e vigētē āt cor. vñ ȯ ſomno
⁊ vigi. Prin^m ſenſus ⁊ mot⁹ pn^{le} ē a corde: dolores ēt i ipſo
ſiūt itolerabiles fm Au. ⁊. A. 5 de aīa. Jpʒ ēt eſt pmū qȯ
mouet' ⁊ vltio qetatū. ¶ Jnſup ⁊ cordis ꝯpl'o locat' media
inter eā q̄ neruoꝝ motiuoꝝ: ⁊ illā q̄ ſenſibiliū theorice. ⁊ p̊
pmis. ¶ Adhuc i corde ſpēs ē ⁊ foia epatꝫ de ge. aialiū 2°.
⁊ eadem rōne q̄ cerebri. Jd ēt declant padigmata. diſa. 38.
Jtaqʒ cor eſt pn^m neruoꝝ ⁊ non cerebꝝ: vt oñſum diſa. 38.
vtroqʒ mō principationis ⁊ originis. Sic igit' radical'r ap
paret oēs neruos cum cerebro pcreatos ex corde aut ime/

Ca. 8. vbi ſupra in arti.
B
Doct. 6° ſū. vn° ca. 2. ⁊ ca. 4.
C
Cap. 2. ꝑ° principiuʒ
Cap. 5. in principio
D
Cap. 7. p° principiuʒ. Cap. 1. de ſuo ſineʒ.
Cap. 3. de ſuo ſineʒ.

Ca. 4. ⁊ 6 per totū. Cap. 34. Tra. 1. c. 2. in pa°.
Ca. 8. vbi ſupra ar° 6.
F
Cap. 1 de [illegible]
Collr. tē cō. 4. ⁊. 1. cō. vlr. 4 ñ. Cap 7. p° principiū.
Jn princi pio capli Ca. 11. dē ſus h. ⁊ ca pi. 21. in me°.
G
Ca. 8. circa pn^m ⁊ ii. dē ⁊. nīʒ corpus eē ſpēlatiu°.
H
Aū me^m Cap. 8.
Cap. 1. [illegible]

I diaſtiuꝰ vt qui primi: vel mediate ſicut cerebꝝ cum ſcðis.

Propter quartū qdē. ad primas medicoꝝ auctoritates qd dðꝫ appa
ruit: ⁊ maxie Gal. qm̄ ortū aut accipit imediatū vel nō ve
rificat̄ in neruoꝝ oiuꝫ ortu. ¶ Ad aliḋ dðꝫ: ꝙ. A. nō nega
uit ꝓnᵐ neruoꝝ ⁊ ſenſus ⁊ motꝰ nō eſſe a corde: ſꝫ ꝙ nō oēs
imediate originē ꝫbūt a corde. ¶ Ad aliḋ dðꝫ: ꝙ lꝫ pderet
ſenſuꝫ ⁊ motū iſra ligaturā aut ictiōēꝫ: nō ē ꝙ v̄tus cū ſpū
fluat a cerebro ꝓnʳ: ſꝫ magis a corde. Aut rō cōcludit cere
brꝫ eē ꝓᵐ neruoꝝ imediatū: qꝛ implantant̄ in eo qḋ dicit̄ a
corde pnta cerebro: aut ꝑaſſumptū nō eſt v̄ꝛ veꝝ: vt oſten
ſuꝫ. 13. ¶ Ad aliḋ dðꝫ: ꝙ qdā neruoꝝ ꝑtrāſeūt vt oñſum a
corde in cerebꝝ: in ipſo tñ ꝑꝑ eiꝰ magnitudinē ⁊ humidita
tem remolliti occultant̄ ⁊ ad nāꝫ ꝯuertunt̄ ipſiꝰ fere. Ner
ui nāqꝫ humectati citiꝰ reddunt̄ molliores ⁊ ꝑmutati val
deſic ēt vene ꝑmutant̄ trāſeūtes ꝑ epar. Sūt. n. pue valde
Cap.3. circa meᵐ tūicas hūtes exiliores. qnto ḋ iuuamentꝫ. Aut v̄ificat̄ ſmo
de neruis ortis a cerebro abſqꝫ meᵒ. ¶ Ad aliḋ dðꝫ: ꝙ ner
ui albedine in ꝓceſſu nō ſimilant̄ cerebro: ſꝫ qñ ex ipo ꝓce
dūt ſimilent̄: ſꝫ tñ diſtāt ſicē color interminatus diſtet a ter
K minato. Color. n. cerebri ē terminatꝰ: neruoꝝ āt intermina
tus fere ⁊ ꝑclarus. vel ſilitudo ſumpta ex colore nō arguit
ſilitudineꝫ in ſubā dinoreo ꝙ color eſt res extrinſeca valde
ſpūalis ⁊ ꝑmutabilis de leui. dxia. 145. ¶ Ad aliḋ dðm: ꝙ
nō oportuit vt neruus ois ſit ꝓnᵐ motꝰ volūtarij niſi ex ipo
cū alijs q̄ requirunt̄ ꝯſtituat̄ muſculus. Motus. n. arteriis ⁊
venaꝝ eſt nālis. ꝓ ꝓᵒ. ⁊ tñ in ipſis ſunt nerui: ſiꝛ ⁊ motꝰ cor
Do.5.ca. ſing. poſt meᵐ dis eſt nāli reductꝰ motui magis. dxia. 48. ¶ Ad auctates
Gal. alteriꝰ ꝑtis dðm ꝙ aut illa ſeries non eſt Gal. oino. vt
dxia dcm̄. 47. vel alteriꝰ illic fuit opionis a cōi ceu nālium
librorum aut ꝑ ortū illū itelligit quādā directionē ⁊ manifeſta
tionē ipſiꝰ nerui circa auriculā cordis dextrā ad ſaluatiōeꝫ
gᵒ ḋ iuua ca 3. ⁊. 8. ḋ vti. ꝑticu. cap. 6. vene ample. Aliogn. n. ſibi aduerſaret̄. Nam idem ponit
neruos omnes oriri a cerebro vel nucha, ⁊ ſi aliquos cōce
dat cordi ineſſe: non tamen vult ab ipſo eos oriri: verū po
tius a cerebro ſibi deriuari ſicut nerui maxie quos a ſexto
L pari neruoꝝ cerebri ponit oriri. ¶ Differētia. XLII.

Cap.4. Hyſt. ꝓᵒ ⁊. 2. de pe. ca. 1. ⁊. ca. 8. ⁊ ca. 3. ⁊. 5. ⁊ colligit li. 3. ca. 11. 3ᵒ ḋ aia cō mē. 109. Cap. 18.

Quod caro ſit organū tactꝰ ſēſit Ari. in pleriſqꝫ libri aialiuꝫ lo
cis: cū Auer. teſtāte Alex. ⁊ Themiſtiū idē ēt
ſenſiſſe. Ampliꝰ firmat̄ ēt rōne: qm̄ tactꝰ exi
ſtit in q̄dā media ꝓportiōe q̄litatū tāgibiliuꝫ
huiꝰ āt ꝓportio in carne magis repit̄ cū ſit ca. ⁊ hu. nāc hu
mane ⁊ temperamento magis ꝓportionata: neruus v̄o frigi
dus eſt ⁊ ſiccus: ⁊ imo frigidus multuꝫ. colli'. 2. ¶ Adhuc
id oſtēdit dxia organi ad medium: eo ꝙ medium recipit ⁊
nō diſcernit: ſed organuꝫ recipit ⁊ diſcernit vt iductiōe poſ
ſet oſtēdi. Caro aūt recipit ⁊ diſcernit tāgibilium q̄litates
ceu ſenſus inſinuat: ipſa igit̄ origanū eſt tactꝰ ⁊ nō mediuꝫ.

M Oppoſitum v̄o huiꝰ ſentit̄ de aia ⁊ de ꝑtibus aialiū ſcðis. ¶ Jtidē rōne ful
T. c. 107. Ca. 1. ⁊. c. 8. pᵒ pnᵐ. T. c. 73. et 75. cit̄, qꝛ ſenſibile ſup ſenſitiuū poſitū nullū cāt ſenſum: velut
color oculo imiſſus. de aia. 2. ſed ſenſibilia tāgibiliuꝫ carni
occurrētia mox ꝯſtituūt ſenſuꝫ. ¶ Adhuc. apud medicos
nulla caro ſentit niſi ex neruoꝝ admiſtiōe. Dicūt. n. carneꝫ
ſolū fore ſanguinis coagulationē quādā: hec aūt de ſe nul
Ca 5. poſt medium. lū ſenſum facit. vn̄ ꝓ de iuuamētis. Nulla caro in ſe ſenſibi
lis eſt eēntialr̄. Caro igit̄ eſt mediuꝫ ⁊ nō organum. ¶ Qꝫ
Te. c. 73. aūt neqꝫ neruꝰ ſit organū tactꝰ mōſtrat̄ ex ꝓ ḋ aia ita. Que
cūqꝫ inſunt in aialiū corꝑibꝰ ſimplr̄ terre vt oſſa: nerui ⁊ pi
li nihil ſentire vident̄: eo ꝙ terree exiſtant nāe. ¶ Ampliꝰ
vt dcm̄. tactꝰ exiſtit in q̄dā media ꝓportiōe tāgibiliuꝫ. hac
aūt neruꝰ caret cū ſr̄us ſit ⁊ ſiccꝰ, ⁊ iḋ organū eſſe nō pote
Ca. 3. poſt meᵐ. rit. ¶ Eti. A. 2. de aia. Si ſentiēs eēt neruꝰ ſoluꝫ oporteret
ipꝫ fore in toto corꝑe expāſuꝫ velut pānicolus: ⁊ ꝑ ꝯñs cor
pus oē neruuꝫ eēt: aut tactū nō ꝑ oēs partes diffundi. Que
ambo ſunt abſurda: neqꝫ. n. totuꝫ corpꝰ eſt neruꝰ: neqꝫ aliā
po iſenſibilis ſaltē extrinſeca: cū tactꝰ ꝑ totuꝫ diſſēdat̄ aial' N
ne qd ei leſiuū ignorāter occurrat. ¶ Palin. Neruꝰ mēbꝝ
eſt ꝯſile cū noie ac rōne hḋ ꝯcidāt totū ⁊ ꝑtes in vnū. Sen
tire āt eſt opatio v̄tutꝫ aialis q̄ mēbris ꝑficit̄ inſtralibꝰ: ipa
enim ordinat̄ ad actū huiꝰ v̄tutꝫ potiſſime ꝑficiēduꝫ. Nō ḡ Ar. 4. ḋ m na. ca. 4. poſt pnᵐ.
neruꝰ tactꝰ eſt organū. ¶ Cuiꝰ oppᵐ Gal. lꝫ cū medicis vo
lēs neruū eē ſenſus ⁊ motꝰ ⁊ ꝑceptiōis occurrēꝫ ab extrin
ſeco ꝯtributiuū. ¶ Ampliꝰ ḋ ſenſu ⁊ ſenſato. tactū fore ter Pᵒ pnᵐ. 2. ḋ ꝑtia pe. 8. ⁊ in. ḋ ſō. ⁊ vi. Te. c. 19. Cap. 10.
re: neruꝰ aūt terreꝰ ſr̄us eſt ⁊ ſiccus. ¶ Rurſus. aial ꝑꝑ ſen
ſum ſm Ar. exiſtit. ſenſus. n. adueniēs vegetabile aial cō
ſtituit. Eſſe aūt aialiū ⁊ v̄r miſtoꝝ magis ꝯſtat terra ⁊ aq̄
q̄ꝫ aere ⁊ igne: metheoꝝ. 4. neruꝰ āt terreꝰ ⁊ aq̄ticus. ¶ Qꝫ
aūt caro ⁊ neruꝰ ſint tactꝰ iſtrꝫ vꝛ ex. 12. aialiū. A. dixit phs
ꝙ inſtꝛm tactꝰ ſit caro ⁊ neruꝰ: ⁊ ambo iueniunt̄ i corde ⁊
nō i capite. ¶ Qꝫ āt nullū ſit hoꝝ vꝛ: qꝛ de aialibꝰ ⁊ ḋ ꝑtibꝰ Te. c. 107.
ſcðis. Organū tactꝰ fore dꝛ qḋdā qḋ intus: ⁊ de ſenſu q̄ꝫ ⁊ Ca. 10. ⁊ extra fine.
ſenſato aſſerit̄: ſenſitiuū tactꝰ ⁊ guſtꝰ iux̄ cor fore: qḋ appꝫ Pᵒ pnᵐ.
ex de ſomno ⁊ vigilia ⁊ de ꝑtibꝰ. 3. in qbꝰ motꝰ dlectabiliū Pᵒ pnᵐ.
⁊ triſtibiū ⁊ totalr̄ ois ſenſus a corde ſcribit̄ incipe ⁊ ad ipꝫ Ca. 4. ai
terminari: qḋ maxime v̄ificat̄ in tactu cū foris qdā vꝛ aia medium.
lis. Jtaqꝫ qḋ itus aū cor erit tactꝰ ſenſitiuū. Cōtrariū q̄ꝫ in O
dicat vehemēs caliditas ⁊ ſiccitas cordis iꝓportionata eq̄
litati tāgibiliū. nā vehemēs calīn ſenſuꝫ ipedit adeo ꝙ ſo
lutiōes ēt ꝯtinuitatis calefacti nō ꝑcipiunt ex pugnis. Nō
igit̄ cor tactꝰ eſt organū: neqꝫ ēt qḋ intꝰ cum ſenſus videat̄
perfici in qḋ extra ceu in ſupficie cutis omnis exteriori.

Propter primū qdē ſciēduꝫ: ꝙ caro eſt ſubā mollis teriata ab initio crea
tiōis aialis, ⁊ poſt ex ſanguie ꝑnāta inter os ⁊ cutē ſituata.
Que ſiqdē cōiter ſumpta duplr̄ exiſtit: vera. vꝫ. ⁊ q̄ ſiñs eſt
carni. Uera q̄ꝫ caro. 10. ⁊. 14. de igenio, ꝯplonū, ⁊ theorice Ca. 11. ꝑᵒ medium.
ſcðis. Almāſor. 3. ac colliꝫ ꝓ. qntuplex extat. Quedā nāqꝫ Cap. 2.
eſt lacertoſa: vt q̄ ꝑtiū nō pus muſculi: ipſe. n. componit̄ ex Cap. 3.
ſimplici ac ꝓᵃ carne ⁊ neruis in techni: ꝑꝑ qḋ dicūt medici Cap. 14.
hāc ſentire q̄ veriꝰ dꝛ caro. Eſt ⁊ alia pura dicta: non qꝛ ipi Colli. ca.
neruoꝝ nō iſint villi cōmiſti aliq, ſꝫ qꝛ ei ꝑpauci reᵘ aū di 9. 10. ⁊. 11.
cte inexiſtūt, ⁊ iḋ dicūt carnē purā nō repiri: q̄ qdē repit̄ in Cap. 10.
gigiuis circa oſſa dorſi ⁊ nariū ⁊ in balano: ⁊ hec ſentit ſiſi Ti. ᵒ. 2 m ca. ḋ ta.
rōne q̄ poſ. Tertia v̄o dꝛ caro ſm Eraſiſtratē parenchima Te. c. 24.
ſeu iſuſa vel iſuſio: vt q̄ viſceꝝ circa pabulū laborātiū ma
xime ceu q̄ epatꝫ, ſplenis, renū, ⁊ pulmōis: hūdo eni infun P
dunt̄. Et iḋ vt Corneliꝰ celſus iſinuat viſcera noiant̄. Aliq
v̄o vim ſmonis audiētes mime ꝯfuſaꝫ noiant: eo ꝙ nullaꝫ
ſibi determiate ꝯplōnē appropriēt, ſꝫ illā q̄ ꝑtes ſibi ꝓprie
vendicat ⁊ ꝯfundit: puta q̄ epatꝫ ca. humi. ſplenis ſr̄a ⁊ ſic.
ſicqꝫ deinceps. Quarta qdē eſt caro ſimplex ⁊ diſteriā cer
ta: in q̄ ſola ſanguis iſpiſſatio attēdit̄. vn̄ Gal. Caro epatꝫ
ſplenis: pulmōis ⁊ renū ſimplx̄ eſt nā q̄ qdē eo ꝙ di caret
vt ſic corꝑe neruoſo iſenſibilis iudicat̄: cū ſanguis ſola cō
dēſatio nullū ꝑſtet ſenſum eidē. Jōqꝫ hḋ mēbra ꝓnūtiant̄ ſi
ſentire. Quinta v̄o eſt caro dcā glādoſa duplx̄ exiſtis. Una
qdē ordiata in ꝑnōnē hūiditatꝫ ⁊ hꝰ vel ſtatice: ceu meſente Q
riū, ſeringa, lariga, aut v̄lioris v̄terioris digōne ꝑfectere id
qdē vel adeſſe idiuidui vt caro glādoſa ꝑꝰ radicē ligue ſi
tuata: aut i eē ſpēi ſic teſticuloꝝ caro ſpmatꝫ ꝑñatiua ⁊ ma
millaꝝ lactis. Eſt ⁊ alia in alteros fines minꝰ nobiles ordi
nata, vt aut ad ſupfluitates cerebri recipiēdas ſic caro fau
cuꝫ aut auriū ſupfluitatū cerebri receptiua, ⁊ q̄ ſubaſcella
rū cordis, ⁊ q̄ iguinū epatꝫ: vl' ad fulciēdū ḋputata: ceu glā
dula ſub baſi cerebri locata cui rhete ſbmittit̄ dcm̄ mira
bile: vl' ad loca replēda vacua in ſuſtentationē ēt ordinata
vt glādule meſenterij, ſiue ad humectādū ſic q̄ circa collū
veſice, aut ad fouēdū vt glādula moꝝ dicta: fouet. n. ⁊ ſub
ſidet vt culcitra vene ꝯcaue circa cordis auriculā dextraꝫ
ſite. hec q̄ꝫ caro ⁊ maxime glādoſa vltia poſita eſt nō ſenti
re. Que v̄o ſilis ē carni triplex exiſtit: aut qꝛ locū lꝫ carnis 4. aia. c. 6
in ſangꝰ carētibus ceu in ſpijs ⁊ polypis. qḋ carni. A. no in pnᵒ.

A
Coñ text. vltimi in fine.
Cap. 4. in pte finem.

minat ꝓportionale: vel q2 eq̄litati aſſilatur ꝯplonis carnis maxie ſenſitiue velut dētes. Ipſi. n. ſm Cōme. ſectaꝝ nō ſūt oſſa vel ñ q̄lia reliq̄. vnde. 2. de ge. aialiū accedit: nec eadē nāz alijs oſſib⁹ dētes h̄re: videnꝰ. n. in plūmis ꝛ pcipue ſen ſitiue ꝯſonare: nā ēt ſentiūt apud Gal. ꝛ. A. dīta ꝯñti. Creſcunt ēt oi tpe vt ex caſu manifeſtaꝰ coꝝ p oppoſitos macie pmanētes oppoſita: fluunt ēt ac refluūt tāq̄ caro: cuꝫ ēt regrient in ſenio q̄ncꝫ dīa. 39. Tertio vo mō aliō oī ſile carni: eo q vehemēter eidem ſit inſertum ſuſtētationē ꝛ nutritionē ſuſcipiēs vt nerui ꝛ ſilia: ꝛ h̄ eſt qō iterdū totū corp⁹ in carnē ſeq̄ſtraꝰ ꝛ oſſa: ꝛ maxie a vulgo: q eqdē noie oſſis cartilaginē ēt audit. Reliquū āt oē carnē eē ſateꝰ. ¶ Organū quocꝫ ſeu inſtrm eſt ps p quā pncipale opaꝰ: cū. n. ipm ſit ſimplex: mām in qua agit attingere pp improportioneꝫ non pōt abſq̄ medio. ꝛ iō collꝫ. 2. pm aie inſtrm poniꝰ corpus qōdā calꝫ: deinde corp⁹ reliquūt ꝯplone tñ pmit⁹ q̄lificatū. ¶ Mediū ſiqdē h̄ ē iterſtitiū in q̄ pus ſuſcipiꝰ ſenſibile q̄ in organo. Cui⁹ euidens appet necitas in ſenſitiuis: q̄ ſpoꝝ de loge ſua recipiūt ſenſata. qd aūt ſit int⁹ appebit ex dicēdis. ¶ Tact⁹ ſiqdē duplr accipiꝰ. Une qdeꝫ p virtute tactiua organo affixa in mediocritate tāgibiliū ꝯſita q̄litatuꝫ ceu in ꝓpoſito. Alr vo ſm q ipſa p ei⁹ obituꝫ in actum deduciꝰ qō eſt formale in ea: puta ipſo tact⁹ ſenſatio actualis: ꝛ ita q̄t ſunt ꝯrietates in actu tot ꝛ ipſi. Prim⁹ āt vn⁹ tm cū eius ſubm ſit vnicū: cor. vꝫ. aut neru⁹. Unitas tñ ꝛ pluralitas tact⁹ verius ꝛ formalius ſuſcipiꝰ ab oꝛto q̄ ab organo. ¶ Adhuc. tact⁹ duplex exiſtit. Unus qdeꝫ nālis q̄ tangibilia organo occurrūt leſionē mime inferentia: verū pfectioneꝫ magis. Eſt ꝛ ali⁹ innālis: qualis eſt ſolutio continui cordi aut neruo imediate occurrēs ab int⁹ ſeu ab extra. qd autem ſit cor q due neruus dīa innotuit priori.

Colli. ca. 2. pº pm. ꝛ ca. 11. in meº. ꝛ ca. 18.

B

Cap. 4.
Ca. 11. pº principiꝫ
Cap. 1. ꝯ ſue fineꝫ.

Propter ſcdm

vo ſciēdum: q hyſtoriaꝝ p ſcribiꝰ tactum fore in omiomera pterpūta in carne aut tali aliq̄. In. 3. quocꝫ earundē pellis inciſa p ſe h̄ eſt ſine carne inſenſibilꝰ eſt: ꝛ maxime q̄ in capite cū ſit ad os ſine carne. Scdo āt ō ptib⁹. cali fri. ſic. ꝛ hu. ꝛ alioꝝ talium ſcribiꝰ ſenſitiuū fore carnē ꝛ qō huic ꝓportionale: eo q corpulentiſſimū ſenſitiuoꝝ exiſtit. Et ſubdiꝰ demū aial ſm ſenſitiuā pticulā: caro āt ꝛ ꝓportionale ſenſitiuū. vñ Auer. de ſenſu ꝛ ſenſa. inſtrm tact⁹ eſt caro. Scdo vo collꝫ. Carnis due ſt ſpēs. vꝫ. lacertoſa ꝛ pura. Et Ar. dicit ſup has duas q ſunt inſtra ſenſus tact⁹ ꝓprie ſtantis cū eo ſicut ſtat oculus cum viſu: ꝛ demonſtrat h̄: q2 ſenſus ſimplex nō inueniꝰ niſi a corpe ſimplici: ꝛ q neruus eſt ſeruitor carnis in hac apphenſione ad tēperando ſpūm ſenſus q mittiꝰ a corde: voluit igiꝰ io q ſicut cerebꝝ extat ſalnationis gra ꝯtemperādo ex ſitu oppoſito cordis calitatē ꝛ in mediū qōdā ꝓportionatū vite ac ſenſui adducendo. 2º apparēs de partib⁹. ita ogeꝰ neru⁹ ſubſeruiēs carni. Subdit ēt poſt quedā. Dicimus q caro eſt ꝓpriū inſtrm ſenſus tact⁹: ꝓpterea q2 illud eſt membꝝ qō cōicat oib⁹ aialibus ſicut tact⁹ eſt ſenſus oibus cōis aialib⁹: ꝛ in carnibus pfectoꝝ animaliū ſunt diſpſi multi nerui ad ꝯtempandum ꝯſtōnem carnis, ꝛ q2 nerui ſunt ſiles ꝯſtitutioni cerebri eſt iuuamentū coꝝ de gñe iuuamēti cerebri. ¶ Cōtrarium q̄ iſtoꝝ ſcribit Ar. Cū cōmentatore de aia. 2. querit. n. qd ſit tangibile ſenſitiuū: vtrum caro ꝛ in alijs ꝓportionale aut non. Rñs ait, ſꝫ hoc qdē eſt meᵐ. pmuꝫ aūt ſenſitiuū aliud qōdā eſt intus. vñ. 2. de partib⁹. vbi vnumqōq̄ ſenſitiuoꝝ oſidit duplex exiſtere: dextꝝ. vꝫ. ꝛ ſiniſtruꝫ, vt appet in oculis ꝛ aurib⁹. dicit in tactu hoc imaniᵐ exiſtere. Cui⁹ qdem cauſa q2 non eſt pmū ſenſitiuū caro ꝛ talis pars ſed int⁹. De ſenſu vo ꝛ ſenſato. fortaſſis qō intus: hoc exponēs ait. tactiuū qdem terre. guſtatiuū vo ſpēs quedā tact⁹, ꝛ ideo iuxta cor ſenſitiuū eſt coꝝ: ſic q̄ appet Ar. ꝛ Cōmētatoreꝫ ſibi eiſdem aduerſari. Scdo quocꝫ de aia. A. ex ꝓpietatibus tactus eſt q inſtrm nāle ex h̄ q ſentit q ē caro neruoſa: aut caro ꝛ neru⁹ ſentit ex tactu, q̄uis ibi non ſit mediuꝫ aliquo modo. vnde Auer. de ſenſu ꝛ ſenſa. appropriaꝰ tactui ꝛ guſtui hoc q nō indiget medio. Qō qdeꝫ nō paꝝ vꝫ deꝰ aduerſum Ari. in. 2. de aia ſcribēti mediū in tactu non ſolū itrinſecū veꝝ ēt interuenire forinſecū. ¶ Itidē āt ideꝫ ſi pnᵐ ſentiēdi fuerit in carne: erit ſentiēs p ſeipꝫ: q̄uis ſit caro ſicut eſt cor: lꝫ. n. ſeparenꝰ in corde ſila neruoꝝ: nō eſt tamē longe quin accipiāt ab eo ſenſum ꝛ reddāt vni origini ꝛ ab ea ordine reddaꝰ cerebro ac alijs mēbris. q̄re quanto eiuſdē ſenſus cordis ꝛ pcipue tactus maior eſt q̄ ſenſus ipſius cerebri. vnde intolerabiles ſunt ei⁹ dolores: ꝛ ideo cor eſt pmum pnᵐ ꝛ ab ipſo manāt vtutes ad cerebꝝ. Ga. q̄ cū eius ſcola vt viſuꝫ: poſuit neruū fore iſtrm ſenſus tactus pᵐ. Itaq̄ appet circa organū tact⁹ grādis diſcholia.

Cap. 8. pº medium.
C
circa pmᵐ

Cap. 7 circa meᵐ.
Ca. 13. in principio
D

Te. c. 108. 107.

Cap. 10: circa finē

Pº pmᵐ.

Cap. 3. pº medium.

E
In pmº.

Te. c. 109.
Aui. 2. de aia. c. 3. ꝯ ſue fineꝫ.

Cap. 8. in medio a. ō intus.
In arg. pº oppᵐ.

Propter tertiū

qdē ſciēdū q opus ſit pmitus ex hoꝝ diuerſitate vitateꝫ colligere ꝛ dein. eps eoſdē ad ſe inuicē ꝯciliare. ¶ Propter pmū qdē hui⁹ ſciendū q organū tactus duplex exiſtit: vnuꝫ qdem radicale ac pᵐ ceu cor. nā ipm pnᵐ eſt ꝛ radix oium vtutū: ꝛ forme magis ſubm: cum tact⁹ nō ſolū videaꝰ virtus. imo ēt forma ſm aliquos: cū aial eſſe hēat p ipſum, ꝛ hoc fortaſſis Ariſto. ſentit, qñ dixit organū pmū tact⁹ fore qō intus. vñ. A. vt apparuit carnē poſuit cordis p ſe ſentire. Alius vo tact⁹ p modū cuiuſdā medie ꝓportionis tāgibiliū q̄litatū. qñ. n. cordis ſepatio accidit ꝯtinui ab intra vꝫ ab ex̄ tact⁹ actu interuenit innālis: in q̄ idē recipiēs exiſtit ꝛ reddēs. nā ſm. A. caro recipiēs: alia eſt a carne cordis. Caro vo ipſi⁹ recipiēs ꝛ reddēs ſilr ꝛ neru⁹ qō organū poniꝰ tact⁹. Q2 aūt dicit Ari. tactū fieri medio: verificaꝰ de ſenſu dicto nāli: cū de illo habuerit ptractare q neruo ineſt cū te mediāte ꝛ carne, ac ſilr hymene ſeu pellicula ſbtiliſſima inſenſibili ſup oē corpis ſupficietenꝰ extenſa. dīta ſequenti vñ. 2. de aia. ſiq̄s circa carnē extēderit vt hymē faciēs. Nec fortaſſis eſt incōueniēs tactū alicubi abſq̄ medio pfici: maxie ꝛ in craneo cū videam⁹ neruos ꝛ cor diſcoopꝫtos tactos ſine carne ſenſum ꝛ doloreꝫ pſtare. Non. n. ſilr de tactu ē ꝛ alijs ſenſib⁹: ſcꝫ ipſe iux̄ Auer. de ſenſu ꝛ ſenſato: pter alios ex his q̄ pcipit q̄litatib⁹ vtcūq̄ ꝯſtituaꝰ: ꝛ iō non oia ſentit tāgibilia quēadmodū viſus oēs colores, q2 niſi ſm q fuerint ſufficiēter excedētia. 4. meta. Alex. Adhuc ſi ſolū poſimo q̄dā, vt dcm̄ eſt tact⁹ forma fore aiali datiua. pp. n. ſenſum aial poſitū exiſtere. ¶ Interuenit tñ aliqō mediuꝫ ex̄neū ceu humidū aqueū vꝫ aereū: cū aliq̄ duo corpa ſe in aq̄ vel aere ꝯtāgāt. 2. de aia. ¶ Eſt aūt ꝛ aliud organū qō qdē eſt ſcdariū ꝛ ptiale: q̄lis eſt neru⁹ q ꝛ duplr pōt accipi: aut q̄tū ad ei⁹ originē ſcdaꝫ: puta. ſ. a cerebro immediati⁹ oriꝰ ꝛ mediāte nucha: aut corde. Et ſꝫ h̄ fortaſſis non ſentit: cum nō ſit illicitū vtutes fieri fortiores ꝛ validiores ex̄ ſua pnᵃ ꝛ eo q fortiūꝰ māe p q̄s fiūt hō. vñ chordaꝝ extremitas maior eſt poᵃ ad ꝯhēdū q̄ poᵃ ſuoꝝ pnᶜᵖ q̄ viſus ptē neruoruꝫ exiſtūt. A. de aia. 5. Et ſm id forte qs vificabit ſermonem Ariſt. dicētē ſenſibile ſupra ſenſum poſitū nulluꝫ ꝯſtituere ſenſuꝫ. Accipiꝰ ēt neru⁹ 2ºº put ptendiꝰ ꝛ ſepaꝰ a nucha ꝛ cerebro diaphinitatē acgrēs: q̄ nō pus ſentiēdi eſt cā: carnē aūt admiſt⁹. Cōtēpaꝰ. n. eaꝝ op⁹ ſitipſi⁹ frites. ꝛ ita qdeꝫ pono neruū eē inſtrm tact⁹ innālis vt declaratuꝫ ſine medio. nālis aūt cū medio ceu carne cute ac hymene. Q2 aūt neru⁹ talr ſupt⁹ ſit organū tact⁹ ſentit pter Gal. A. p ō aia. d. Tact⁹ ē vis ordinata in neruis cuiꝫ toti⁹ corpis ꝛ ei⁹ carnib⁹ ad apphendēdū id qō tāgit illud: ꝛ efficit ꝯrietate pmutante ꝯplōnē ꝛ affectionē cōpōnis. vñ Algazel. Tact⁹ eſt vtus diffuſa p oēm cutem ꝛ carnē mediāte corpe ſubtili qō eſt vehiculū qō ſpūs dī ꝛ diſcurrit p cōpagines neruoꝝ: qbus mediāntib⁹ ad ptes cutis ptingit ꝛ carnis: qō ſatis Cōmē. innuit. 2. de aia. ita ſermo Ari. dat inſtra eē aialibus tāgibiliū intra carnē. ꝛ h̄ ꝯuenit ei qō poſt appuit per anathomiā. ſ. q nerui hūt itroitū in tactu ꝛ motu. qō igiꝰ

F
2. de aia. c. 3. vius A.

T. c. 104.
Pº pmᵐ.
G

Te. c. 113.

H
Cap. vlt. poſt meᵐ.

Cap. 5. pº principiū.

Cō. 108. in fine.

I ſciuit Ari.rõne:apparuit poſt ſenſui.vñ poſt quedã ꝯdicẽs Alex.ponẽti carnẽ fore organũ tact⁹ in diſſolõne argumẽtatiõis ipſi⁹ inqt qḋ dicit Alex.ꝯdicẽdo huic opinioni.ſ.ꝙ ſi caro eẽt q̃ſi mediũ ꝯtingeret vt ſub carne foret aliqḋ mẽbꝝ:ꝗ qḋ fieret iſte ſenſus:aut vnũ ſi ſenſus h̃ eſſet vnũ,aut pl'a:ſi pl'es:nihil eſt.iã.n.apparuit poſt Ariſt.tpe Alex.ꝙ in aialib⁹ ſr̃ q̃dã corpa que dñr nerui:⁊ hñt introitũ in ſenſuꝫ ⁊ motũ. Qḋ igiť apparuit Ari.rõne:manifeſtũ eſt poſt ſenſui:⁊ nihil eſt qḋ dicũt poſteriores ꝑipathetici ꝙ nerui nõ hñt introitũ in ſenſuꝫ tact⁹. Eſt.n.ſermo Ari.in potẽtia ꝓpinqua ⁊ eſt ẽt ſenſibilis. Sic igiť appet ꝙ Ariſt.dicẽs vt inuit Cõmẽtator neruũ eſſe inſtr̃ꝫ tact⁹:veritate q̃ſi compulſus ipm intelligẽs ꝑ id qḋ int⁹. ¶ Predictuꝫ vo idicat experiẽtia dolores.vꝫ.vehemẽtiores ei occurrẽtes q̃ꝫ carni. ¶ Qḋ firmať rõ ꝙ ſenſus ſimpl'x ꝑti debeť ſimplici vt inter ea accidat ꝓportio.ſenſus aũt tact⁹ eſt ſimplex ⁊ neru⁹ ſilr̃.nõ aũt caro ⁊ ꝓpe ſenſitiua:cũ ex carne ſimplici ⁊ neruoꝝ villis vt dñſum cõponať.

Cõ.116.in ꝑa fine.

K ¶ Jdẽ vt ꝑdictũ. Tact⁹ ẽ media ꝓportio q̃litatũ tãgibiliũ.vbi ꝗ repiet mediocritaq̃ ꝓportio tangibiliũ ⁊ inſtr̃m illic erit tact⁹. Jd aũt in neruo ⁊ nõ in carne:eo ꝙ neru⁹ ꝓpie ſenſitiu⁹ in ſiccitate ⁊ humiditate ꝯtemperatus eſt fere.ꝯpl'onũ ⁊ ꝑ ꝑmis:nec eſt multum frus:ceu ſta colliget ſcribiť 2°. Cui⁹ qdẽ ſrĩtas modica carnis remittiť caliditate:ita vt fere ad tempamentũ accedat. Jtaqꝫ tactus organũ erit neru⁹ ⁊ non caro:niſi carnis noĩe caro cordis audiať aut neru⁹ latius cõpzehẽdať ſub carne:⁊ maxime cũ videamus dentes ſentire:in qb⁹ caro nullaten⁹ inexiſtit. ¶ Propter 1m hui⁹ ſciẽduꝫ ꝙ id difficilius eſt queſituꝫ ⁊ ꝑcipue,q2 Ariſt.nõ ꝑfecte viſus eſt nãm nerui cognoſcere,vt oñdit:q2 aialiũ ſermões ⁊ ꝓpe hyſtoriaꝝ tertii.ita. Oia oſſa q̃cunqꝫ ſe tangũt vt adinuicẽ cõponunť colligata ſunt neruis:⁊ circa oia oſſa eſt multitudo neruoꝝ.in capite aũt nõ eſt aliquis ſꝫ ſuture ipſoꝝ oſſium ꝯtinent ipſuꝫ.nõdũ.n.tpe ſuo ꝑfecte cognita fuerat inciſionis ſcia.dña.99.⁊ ideo diſtãtes facti ſũt ꝑipathetici in eo.

Mr°.1.in principio.

Cap.9.⁊ ſuo fine. Do.3ª ca.7.in fine. Ca.18.in medio.

Cap.5.in medio

L ¶ Adhuc.id depẽdet ex ꝑmoto.2.de aia.an tact⁹ ſit vnus ſenſus aut pl'es.vñ Cõmentator ſi fuerit declaratuꝫ ꝙ iſte ſenſus fuerit pl'es vna:neceẽ eſt vt caro ſit q̃ſi mediũ ⁊ vt non ſit.q.inſtr̃m. Veritas tñ eſt ꝙ ſenſus tactus ſunt pl'es ſenſus vno:lꝫ hui⁹ rõnẽ viſi ſint ignorare. Alex.⁊ Themiſti⁹, Cui⁹ inducit rõnẽ.qm̃ illa ſunt vnũ que vni⁹ cuiuſdã gñis vniuoce ꝑdĩonem ſuſcipiũt.ſ.apparens metaphy. vt albũ ⁊ nigruꝫ ⁊ ceteri colores medij in colore. Graue aũt ⁊ acutuꝫ cũ alijs differẽtijs medijs in ſono.⁊ ita de alijs duob⁹ ſenſib⁹ vt olfactu ⁊ guſtu.⁊ ideo vnuſqſqꝫ vnus eſt ſenſus. Quecũqꝫ vo nõ vniuocanť in vno aliquo.10.generꝫ:nõ ſit vnum velut tangibiliũ dñe.nã q̃dam eoꝝ ſunt in gñe q̃litatis:vt cal.⁊ fri.ſic.⁊ hu.q̃dã in ꝑdicamẽto ſube:vt graueqꝫ ⁊ leue.nõ.n.ſenſus que cõprehẽdit graue ⁊ leue:cõprehẽdit ea niſi mediãte motu:q2 graue aut leue nõ cõprehẽdit:niſi q̃ſi mouet ea corpus graue vel leue.⁊ iõ opꝫ opinari ꝙ videť Ariſt.ꝙ ſenſus tact⁹ eſt plus q̃ꝫ vn⁹ ⁊ ꝙ caro eſt illi q̃ſi mediũ.ſilr̃ rap ⁊ obtuſuꝫ ſunt in gñe põnis apparẽs in ꝑncꝗ.

Cõ 107. ãn medi

ca.108.ãn medium.

M ⁊ iõ cũ iſtis nihil ſit vnũ cõe vniuocum non erit vn⁹ ſenſus. Qualr̃ vo graue:leueqꝫ ſunt ſubeq̃lis ꝑ ampli⁹ viſa. Dõꝫ ꝑ tanto id Cõmẽtatorẽ ſentire ꝙ pre alijs vehemẽti⁹ inhe rent q̃litatib⁹ ſube.vñ q̃rto ce.⁊ mun. graue ⁊ leue magis alteratio.vꝫ.augmentatio ⁊ minoratio hoꝝ in ſeipſis hic videnť ꝑn^m motus ꝓpinquiſſimaꝫ eſſe ſube ipſoꝝ mãꝫ. Cui⁹ ſiqdem ſignũ:q2 h̃ latio abſolutoꝝ ſiue ſubaꝝ extat:⁊ generatio vltim⁹ motuũ.vñ Cõmẽtator. Mã motus in graui ⁊ leui valde eſt ꝓpinqua mãe grauis ⁊ leuis,⁊ ita eo propinquať ſubſtãtie:ſed alijs accidẽtibus ꝯũuꝫ inexiſtit:⁊ ideo quãdo acquiriť aliqua ꝑs forme grauis ⁊ leuis mox cuꝫ illa parte adipiſciť aliq̃ pars:vbi niſi qd impediens ſuperueniat:nõ aũt in alijs oino ſit motib⁹. Noſce ẽt heſitatũ fore circa q̃ſitũ eo ꝙ Ariſto.ponit tactũ duplici vt appatũ me

Diuiſiõe 4ª in me°

Te.c.24.

Poſt me diũ ꝯnẽ.

dio ꝓfici extrinſeco.vꝫ.vt aqua ⁊ aere:⁊ intrinſeco puta carne. Circa extrinſecũ aũt Themiſti⁹ ⁊ Alex. Ariſt. non tenuere. Et iõ ne hui⁹ mediũ extraneuꝫ alteret tãgibilia ⁊ organũ imutet. Cõmẽtator mot⁹ fuit ad dõꝫ ꝙ aialia nõ ſentiũt ꝓpas q̃litates elẽtoꝝ cũ ſint ſimplicia pura aeri aut aq̃:q̃ſi ſr̃ in eis. Poſuit ẽt ꝙ ſrĩtas nãlis ab aq ſepari nõ põt neqꝫ humiditas ab aere:ſic neqꝫ caliditas ab igne,⁊ ꝙ aial ſentiat calorẽ aut frig⁹ in his elẽtis:non euenit niſi q̃ñ eis aſſocianť corpa cal'a vel fr̃a:ab aere ⁊ aq̃ aliena. Hoc aũt dcm̃ cũ ei⁹ affirmatiõe:vt ꝙ loc⁹ nãlis locato ſit ſilis:pariť caluniã apud poſteriores hũc locũ interꝑtantes.cũ ꝓpe ſit alteratio in qualitatũ ꝑmis:⁊ ꝗ ꝯñs in ſubſtantijs qb⁹ ꝑnitus inſunt. Videm⁹ ⁊ aquã ⁊ aerẽ ſimplicitati:ꝓpinquiores celeri⁹ ad calitatẽ ⁊ fri.alterari. ¶ Noſce q̃ꝫ Ari.voluiſſe mediũ extraneũ fore in tactu tãq̃ꝫ ſine q̃ neceſſariũ.vñ Cõmen.q̃ñ declarauit modũ ſꝫ quẽ dĩ ꝙ aq̃ ⁊ aer ſunt media in tactu:nõ debent dici media:reuerſus eſt ad dõꝫ illõ qḋ eſt mediũ in rei vitate in hoc ſenſu.ſ.ꝙ eſt impoſſe vt ſine eo ſentiat ſenſus iſte:⁊ eſt caro ei⁹:cui⁹ ꝓportio ad ipm eſt ſicut ꝓportio aq̃ ⁊ aeris ad alios tres. Sic igiť ex Cõmẽtatore ẽt apparet ꝙ mediũ extrinſecũ in tactu nõ eſt neceſſariũ:⁊ maxime cũ aer ceſſibilis valde exꝑmať dũ ꝯtactu corpoꝝ ſolidoꝝ:⁊ eoꝝ ꝑ acceſſus magis ꝑ infuſioneꝫ vltimoꝝ ab humido aq̃ vel aeris,⁊ iõ tãgibilia nõ ſentiũt ſil' cũ medio qḋ infundit vltima. Cui⁹ ſil'e in ꝑcuſſo eſt mediãte clypeo:nõ minus ſic ꝑcutiť clypeus:q̃re clypeus ꝑcuſſus vlteri⁹ ꝑcutiat clypeatũ:⁊ ſit cã ꝑcuſſionis ipſe.ſꝫ poti⁹ ipſa ꝑcuſſio:⁊ q̃ſi in inſtãti ꝑcutiť ſil' cum clypeo clypeatus:qḋ euenit in his q̃ ſe tãgunt in humido aqueo vel aereo:⁊ hec fortaſſis eſt ſubdl' Ariſt.ſnia de medio tact⁹ extraneo. Mediuꝫ quoqꝫ intraneũ:vt ꝑlimum eſt neceſſariũ:aliq̃ñ aũt non neceſſariuꝫ vt in tactu aialiũ ſicut tactum ſuis. ¶ Deinceps quoqꝫ ſciẽdum ꝙ.2.de aia. Cõmen.volens ſmones Ariſt.aduerſantes ſibi cõcilliare heſitans inqt ꝙ ſermõ Ariſt.in lib.de aia ꝯtrus eſt ſermoni in de aialib⁹:qm̃ ille ſermo forte fuit ſm ꝙ apparuit.ſ.ꝙ ſciuit de mẽbris aialiuꝫ tpe illo quo lib ꝗ de aialibus ꝯdidit.tũc.n.adhuc neſciebat neruos:⁊ ideo dixit ꝙ inſtr̃m tactus eſt caro. Hoc aũt dcm̃ Cõmen.calũniam recipit non paucã,q2 vt ꝑinductũ ex aialium libris Ariſ.nõ ſolũ poſuit carnẽ organũ tact⁹,ſed qḋ intus:ſicut in de aia etiam. ¶ Etiã.ꝓbabile ſit Ari.meli⁹ ſciuiſſe neruos tpe cõſtructionis libri aialiũ q̃ꝫ ei⁹ qui de aia cum fuerit prudentiſſimus vlĩbus prius q̃ꝫ particularibus inſudans:experientia longo tpe habitis indigẽte.ꝓpter qḋ Ethicoꝝ.6.puer põt eſſe bon⁹ mathematic⁹:nõ aũt moralis:⁊ ꝑ ꝯñs neqꝫ nãlis aut medic⁹ min⁹. ¶ Rurſus. Auer.de ſenſu ⁊ ſenſato ⁊ collꝫ.2.vt inductũ ſuem nõ ſeruauit legiſlationẽ:cum ibidẽ poſuerit carnẽ organum tact⁹:in de aia vo qḋ intus. ¶ Propter qḋ dõꝫ:vel tũc Ariſt.illam tenuiſſe opi.⁊ maxime:q2 credidit ſenſum tactus vnũ tunc eſſe ⁊ nõ plures:vt ẽt dicit Commenta.vtraqꝫ nãqꝫ fortaſſis Ariſto.tpe fuit opinio famata ⁊ poſtea:qḋ apparet:q2 Alex.poſuit carnẽ tactus inſtr̃m.⁊ Themiſtius abbreuiator eiuſdẽ.aut dulcius dõm ꝙ Ariſt.q̃ñ carnẽ dicit tactus eſſe organũ,ꝑ carne carni ſil'e audiuit:puta neruũ aut fortaſſis qḋ eſt int⁹ vt cordis carnẽ.⁊ hac qdẽ via non põt Auer.ꝑdire ⁊ maxime collꝫ.2.cum neruũ exꝑmat ⁊ carnẽ:ipſamqꝫ ponet ꝑncipalius inſtrumentũ tactus q̃ꝫ neruũ. Qḋ apparet:q2 dicit neruũ ſeruire carni tempando. Cui⁹ qdẽ defect⁹ apparuit:cũ ipſa ꝑ ſe non ſentiat:neqꝫ ẽt ſit corpis particula ꝑncipalis:niſi ꝗ carnẽ illã audiat cordis. Qḋ aũt dĩc. A. carnẽ neruoſam tact⁹ fore inſtr̃m:non eſt intelligẽdum ꝙ hoc inſit ipſi carni niſi,put radiata fuerit a vꝫtute ⁊ nã nerui:ceu ꝑmo de aia tetigit exꝑſſius. Ex his igiť vtrũqꝫ apparet cõcordis grãdis in hac dña diſcolie. Et ad vnuꝫ eſt aial.aial ꝓpter ſenſum.ergo propter illud qḋ principalius eſt in animali.hoc autem cor:ipſum itaqꝫ organum tactus.

N Com.115 in medio Scdi de anima

Cõ.116.in principio.

O

P Cõ.106. in fine.

In argu. ad opp°.

Cap.9.in medio.

Q Cap.13.

Cap.5.in medium.

A **Propter quartū** qdem ad Ariſt. ⁊ Auer. ⁊
reliquoꝝ ſmones apparu
it qd dōm apparētes tenuiſſe carnē organū tactus. ❡ Ad
aliud dōm vt iā viſum: ꝙ in carne nō eſt tāta tāgibiliū me/
diocritas: vt in neruo: cum caliditas carnis ⁊ hūiditas valō
plus remoueat a tempamento abſoluto vt cutis ꝗ̄ frītas
nerui ⁊ ſiccitas modica. ❡ Ad aliō dōm ꝙ mediū recipi/
at ⁊ nō diſcernat verificat in medio extraneo: ꝗle in tribus
eſt ſenſibilib⁹ ꝑpter bn̄ eſſe inuentis. non aūt de medio in/
traneo: eo ꝙ illud cū ſit ꝯiūctū organo ſenſitiuo irradiat ⁊
ſenſum recipit illius gr̄a. Qō aūt dicebat in ꝯtrariū carnē
eſſe mediū eo ꝙ ſenſibile poſitū ⁊ reliq̄. dōm verificari in
tactu dicto nāli ⁊ nō innāli: cū poſitū ſit illū perfici abſq;
intrinſeco medio. ❡ Ad p̄m aūt illoꝝ qō inducebat neruū
nō ſentire ex ſermone Ariſt. dicendū ipm ꝑ neruum: vt ap/
paruit: ligamentū audiſſe: cum cām aſſignet terreitatē nāe
ipſius. Aut ꝙ neruus nō ſentit in p̄n͛ ꝑncipiante: cū a cere
B bro egrediat vel nucha, vel ſentit rōne cuiuſdā diaphani/
tatis ⁊ tranſlucētie. tunc. n. ſpūs poſſunt dirigi. Inſenſibil
aūt eſt rōne eius qō terrei ⁊ compacti. ❡ Ad aliō dōm vt
oſtenſum eſt ꝙ frītas nerui ⁊ ſiccitas magis ſtat cum tempe
mento abſoluto ꝗ̄ alicui⁹ ꝑter cutem alteri⁹ mēbri cóple/
xio quando ſpūs ei occurrit: cū h̄ calidus ſit ⁊ humidus.
❡ Ad aliō dicendū ꝙ non opꝫ ſicut dixit. A. neruū diffun
di ꝑ omne corpus: vt ſit organū tactus ſenſum adminiſtrā
do in toto: ſicut neq; arteriā aut venam: cū ſpūs ꝑ neruum
tranſeuntes alterent ⁊ aſſimilēt carnē ſibi ꝯiunctā ⁊ eā ſen
ſitiuā reddāt: immo qō duri⁹ ea valde. puta dens irradia/
tione ſpūs ꝑ ipm reddit ſenſitiu⁹ abſq; omnimoda in ipſo
nerui ſparſione, ⁊ caro poſt deꝑditionem reddita. diia ꝯſe
quenti. vn̄. 3. collꝫ. Uidemus ꝙ mēbra ſentiunt per neruū
Ca. 12. in medio. ēt in locis que nō ſūt neruoſa. ❡ Ad aliō dōm ꝙ lꝫ neru⁹
ſit membꝝ ꝯſimile: eo ꝙ pars cōicat toti noīe ⁊ diffinitōe.
C Eſt tn̄ membꝝ officiale ꝯſideratū, put nām plaſmatis idu/
it. Compoſitū. n. oē ꝯſimile nā quadruplicilꝫ non ita ma
nifeſtius: ceu inſtrale. ꝑpter enim formam figure anomio/
Ca. 2. mereꝝ eſt. de partib⁹. 2. ❡ Ad alia vō duo alteri⁹ ptis dicen
dum ꝙ tactiuū dr̄ eſſe terre non ſimplr, ſꝫ ad alios tres ſen
ſus cōparatione: in qbus magis dominant alia elementa
puta ignis in odoratu: aer in auditu: aqua in viſu: de ſenſu
Circa fi. ⁊ ſenſato. vnde in. 2. de aia: tact⁹ non eſt ſimpliciū ſed cópo
Collr. c. ſitoꝝ reductoꝝ in vnā q̄ꝫdaꝫ mediocritatē: imo ibi ſcribit
117. 118. ꝙ ſenſitiua ſolū eſt ex duobus ſimplicib⁹ vt aere ⁊ aq̄. Nā
Tex. c. 130. pupilla eſt aque: auditus aeris, ſꝫ olfat⁹ eſt alterius hoꝝ.
Ignis enim aut nullius eſt vel cōis oibus: cū nihil ſit ſenſi
tiuum abſq; calore: terra vō nullius eſt aut in tactu miſcet
maxime. ❡ Ad aliud dōm ꝙ neru⁹ ⁊ caro ſunt organū ta/
ctus ſm opinionē loco ⁊ tpe vel reſpectu differētem vt ap/
D paruit. aut vnū ꝑncipale reliquum ſcdarium ⁊ ꝯtempans.
❡ Ad aliud dōm ⁊ ꝙ ꝯcedendū vt qō intus eſt ꝑmum ta/
ctus organū puta cordis caro aut neruus. ❡ Ad p̄m qdeꝫ
alterius partis dōm: ꝙ lꝫ cor reſpectu tempamenti vniuer
ſalis calm ſit ⁊ ſiccum: ipm tamē vite cōparatione ac ſenſi
biliū excellentiaꝝ ſibi occurrētium quales ſunt ſuffocatio
nes repentine ⁊ ſolutio imparis tanq̄ꝫ in q̄daꝫ mediocrita
te locatū exiſtit. Et ideo non ſolū tactus p̄ modo dict⁹: veꝝ
ēt. 2. vt tactum repertus eſt in corde. ❡ Ad aliud dicendū
ꝙ ſenſus ſuperficialr exterius repertus per virtutem ner/
ui cauſat interius magis locatam. vnde ſi quis hymē cuti
ſuperponat ⁊ tangatur: ſenſum faciet ſcdo de anima. Con/
T. c. 104. tinuitate nāq; partium virtus defertur ad extra.

❡ Differentia. XLIII.

Ca. 2. **Uod cutis** n̄ ſentiat videt: q̄m collꝫ
2. ipſi⁹ iuuamēta ponunt
defendere ſolū ⁊ abſcōdere. id aūt non eſt ſen/
Cap. 3. p⁹ ꝑncipium. tire. ❡ Adhuc de gnōne aialiū. 5. Totalr pel/
lis nā ſupponit terreſtris, q̄ aūt talis non ſen/
tit. ⁊ iō. 3. de aia. Oſſib⁹ ⁊ pillis ⁊ hmōi ptib⁹ nō ſentim⁹: q̄
terree nāe ſt̄. Et fulcit: qr. 2. ꝯplonū. Cutꝫ extat ſicciſſima. E Te. c. 66.
hmōi aūt nō ſentit: cū ſenſus ſit mediocritas q̄dā excellen/ Cap. 5. p⁹ ꝑncipium.
tiū: vt dcm̄ ꝑus: q̄litatū. ❡ Eti. qō adeſt ⁊ abeſt ſbo manē/
te accn̄tis more nō ſentit: cū ſenſus ſit cuiuſdā eē ꝑfecti. Sē
ſus. n. aial, vt ꝑus poſitū: ꝯſtituit: talis vō eſt cutꝫ: qō eius
defedatiōes ⁊ inflāmatiōes ⁊ venenatiōes denotāt, ac ex/
corationes ⁊ que hmōi. ❡ Rurſus. dcm̄ ꝑus oēm ſenſum
ꝑfici medio: qō nō eſſꝫ ſi cutis ſentiret: ei nāq; abſq; medio
occurreret ſenſibile. ❡ Palin. ſi cutis ſentiret oporteret eā
denudari a nā ab oibus q̄litatibus ſenſibilium q̄s recipit:
alioquin non ſuſciperet illas: cum receptiuū ſoni opus ſit
fore abſonum: ⁊ coloris abſq; colore. 2. de aia. Ex hmōi āt Te. c. 71.
mox poſitum: conſtituitur cutis: ipſa igitur non ſentit.

In oppoſitū cōiter ſt̄ medici ponētes eā regu/
lā ⁊ mēſurā omnis ſenſus ⁊ tēpe
ramenti. ſicut. n. ꝯplo tempata toti⁹ ꝑ coalternationē quā/
F dam ⁊ ꝯfractionē cāta eſt tēpatiſſima ⁊ ꝯrietatū excellētiū
potiſſime pceptiua: ita ⁊ in vno membroꝝ fere per ſe cutis
exiſtit. ❡ Ampli⁹. illud qō tempatū: poroſum: diaphanū
ſentit: cum ꝑ ipm valeat ſpūs pertrāſire aialis. talis vō vt
apparebit: eſt cutis. ❡ Adhuc. oſſibus valde frigidis ⁊ ſic p⁹ theorice
cis compactis ac imperuijs ſm Zoar ineſt aliquid ſenſus. Tra. 9. ca. 19. ꝯ. fine.
cutis autem in his menſurata vtriſq;. ſentit itaq; cutis.

Propter primū qdeꝫ ſciendū ꝙ cutis ſeu pel
lis eſt membꝝ ex neruo car/
neq; ꝯtextū ſufficietenus corpus ambiens oē: ac ipſi⁹ ꝑte
ctiuū. vn̄ p̄ ꝯplonū. Cutis eſt velut ſanguine⁹ qs neru⁹ cer/ Cap. 9. ꝯ. ſuo ſinq.
tiſſime media exn̄s neruo ⁊ carni. q. ambob⁹ ſcā ſit ꝯfuſis.
Defendit aūt vel qō interi⁹ abſcōdēdo ⁊ molle. q. duro cō/
terminādo, qō in brutꝫ euenit maxime: aut ſenſū p̄ſtādo.
ꝑp. n. dolorē ſenſus paſſionē refugiūt aialia que ꝯtriſtant.
Cutꝫ q̄ꝫ diuerſificat. nāq; quorūdā eſt dura teſtea vt pluriū
exanguiū: alioꝝ aūt moll̄: rara ſic hoiū: q̄rūdā vō medias G
vt ſanguieoꝝ. Cutꝫ nāq; hūana eſt tāq̄ꝫ paſſio carnis: alio/
rum: autē velut pars exn̄s. ꝑble. x. Cutꝫ ēt hois lꝫ reliqs ſit ꝑble. 10.
ſubtilior. 5. dē ge. aialiū. ⁊ theorice. 2. rarior ac melior exiſtit Ca. 5 i fi.
intrīſ: vt qs pleꝝ rex eā iubebat: ſm Oribaſiū in afor. fene/ Cap. 15. poſt me.
ſtris applicari: ꝑp ipſius ſubām poroſam tanq̄ꝫ diaphanā
nō obſtātē lumini. Diuerſificat tn̄ q̄m alicubi eſt ſubtilior:
ſic q̄ faciei: qō imutatio coloris oſidit in ea celeriter facta:
in q̄dā vō parte groſſior vt que plātaꝝ pedis ⁊ volaꝝ de/
inde: alicubi aūt media: ceu in alijs ptiū locis. Cui⁹ qdē tē
pamētū tēpati nō ptractantꝫ manu q̄ el ꝑ arvt gubernator: ſt
in vola eſt ei⁹ intēti⁹. vn̄. 4. 7. Ad vltimum mā prurit⁹ ag/ Trac. 3. c. 6. ꝯius fi.
gregat inter duas cutes. Que aūt hmōi reliq̄ ꝯplonum ⁊
theorice regrant ſcdis. qd vō ſentire: dīis inotuit priori.

Propter ſcdm vō ſciēdū ꝙ in hoc q̄ūto ſapi/
entū ſermones vident aduerſi. H
3. nāq; hyſtoriaꝝ. Inſenſibilis eſt pellis inciſa ꝑ ſe: ideſt ſi/ Ca. 11. cir ca p̄m.
ne carne. maxime aūt tal' eſt q̄ in capite: qr qō intermediū
ſine carne eſt ad os. ſil'e quoq; fere dr̄ de cauſa. 2. ita. Eſt cu
tis velut regimē ⁊ indumentū qōdā aialis coīnnatū: neq;
igit oīgōnē: neq; redditionē cibi: neq; ſang. neq; pulſum:
neq; reſpirationē, neq; motū ſm impetū: neq; vlr actū ali/
quem aiali p̄bens. Simul aūt ⁊ oium extrorſum poſita ra Cap. 9. ꝯ. ſuo fineꝫ.
tionabilr recipit ſupfluitates corpis totius. ❡ Cuius qdē
oppo^m ſcribit ꝯplonum p̄. ⁊. 2. imo adeo ſentit ꝙ ipſa cete Collr ca. 2. ꝯ. fineꝫ.
ra pcipiunt occurrētia differentia priori. A. vō aialium. 3 Cap. 2. in ꝑncipio.
dicit Ariſto. ꝙ cutis non habet ſenſum: niſi fuerit carnoſa
⁊ maxime cutis capitis: ⁊ in veritate cutis que appropin/
quat neruis habet ſenſum: ſed iſta que eſt in ſupficie exte/
riori nō habet ſenſum: quia in ea non eſt neruus: quorum
quidem pertractatio dicendorum apparebit tertio.

Propter tertiū qdē ſciēdū in añtis ꝙ cutꝫ ſen
tit ex ſeminib⁹ ſeu ꝑncipijs ge
nerata ꝑmis. vn̄. A. 2. de aia. Ex ꝑprietatib⁹ tact⁹ eſt ꝙ tota Ca. 3. ꝯ. fi.

I cutis q̄ circūdat totū corp⁹ eſt ſentiēs ꝑ tactū: ⁊ nō vna ei⁹ pars ſola, cuȝ hic ſenſus nālr corpus ab accn̄tib⁹ ↄſeruet. nam cutis duplex exiſtit: ceu ēt inuit. q̄dam nāqȝ non vera velut hymē ac inſenſibile tegmē oiquaqȝ corporis: iuxta inductum ꝑuerſi q̄s circa carnē extēderit hymē faciens. 2. de aia. Q̄ð firmat, q: ſi foret ſenſibilis ea deperdita nō reſtauraret: cum id ex nā haberet nerui in quo ꝑn^m manifeſtat ſenſus: ſilr ⁊ nā in ꝑn° totum eius poſſe in ſibi tā nobilem attribuēdo v̄tutē expoſuit: vnde que nobilitatis partes nequeūt recōpenſari delete, ſȝ reſtaurat hec ↄtinue q̄b⁹ q̄ſiqȝ defluit omnifariā. ℭ Rurſus. Pūcta nullū reddit tactum: quā q̄dem nā ↄſtruit. q. ex quodā cutis interioris ſupfluo alimenti, ⁊ ea fortaſſis vt poſitū ꝑus apud Ariſt. medium extat tactus q̄ð intraneū. non igit h̄ ſentit ſed fere tegmē ⁊ ſalus cutis antedicte ⁊ obtuſio tactus ne aial doleat amplius ex occurrētib⁹ ſenſibiliuȝ. ℭ Eſt ⁊ cutis altera vera ſꝑmatica ſub priori locata ſpiſſior illa valde que ponit ſenſum hīe. Quod fulcit. quoniā illud ſentit q̄ð ex neruo cōponit. Ad ipſam v̄o nerui vndiqȝ deueniūt vt in extremas: cum poſitū ſit locū organi tactus habere. Cutis aūt dicta eſt cōpoſita ex neruo ⁊ carne. ℭ Rurſus. Si cutis nō ſentiret: iam foret aialis corpus leſionib⁹ expoſitū ⁊ corruptionibus obuiū omniquaqȝ: q: ſenſus tact⁹ eſt nā ↄſeruās corpus ab accn̄tib⁹ leſiuis occurrētib⁹: idcirco neceſſe fuit vt totuȝ corpus ceu ſentiēs ſupficieten⁹ poneret. A. 2. de aia. hoc aūt foret ↄtra nature ꝑducentꝭ intentiōem. Nūqȝ. n. ea ꝑducit aliq̄d quin de ei⁹ nō ꝑcuret ꝑmanētia ⁊ ſalute. d̄ generatione aialiū. 2. Jtaqȝ cutis hmōi ſentit: nō tn̄ adeo intenſus eſt ſenſus ipſi⁹ vt q̄ neruo: cum ex carne ēt cōponat ipſa, q̄ ð ſe ſentiēs eſt minime vt oñſum eſt ꝑus: neqȝ oportuit illud: tūc nāqȝ alterationib⁹ cunctis obuia in ampli⁹ pateretur. ℭ Ex q̄bus apparet q̄d dōm. 2. q: Gal. ſermo illic de cute videt verificari ſupficiali exteriori: quā indicauit inſenſibilem: cū careat copulatiōe ad ꝑn^m ſenſitiuū. Alibi v̄o cum alijs de cute ſꝑmatica ſub hac ſita. Q, autē Ariſto. dixerit hāc nō ſentire: dōm q: fuit tūc opinionis q: caro ꝑ ſe inſtrumentū foret ſenſus: ⁊ q: cutis capitꝭ ſupius maxime abſqȝ carne ↄſiſtit: cū ibi muſculus extet minime iudicauit eā nō ſentire, ſȝ q̄ð de hoc rōnatum ꝑus. neqȝ eſt vt communiter exponit illud de cute pura: neqȝ vlr actum ꝑhente aliqueȝ aiali inſignem. vȝ. ⁊ nobilem q: hoc ſollus mēbri cōpoſiti: in v̄tute tamē ↄſimilis dīia. 61. habet tn̄ actuȝ ſibi ꝑprium nālem ⁊ occultū quadruplicē. quo ei⁹ actio ꝑficit alimēti. Sed illud falſum vt apparuit: iā. n. foret mēbꝝ certe hui⁹ cutis ⁊ nō tegmen ſolū: ꝓuat ēt Gal. ƀ actibus partialib⁹ occultis cutem talē. ℭ Noſce quoqȝ q: cutis cū eo q: ceteris membris vt dictum temperatior exiſtit: ſupflua tamen a toto ſuſcipit corpore. Suum nāqȝ officiuȝ eſt pati ⁊ ſuſcipere. interiorꝫ enim recipit materiā ad ipſam tranſmiſſam ⁊ exteriora occurrentia. ⁊ fulcit q: membrorꝫ ꝑfectio non ſolum eſt actio verum ⁊ quorūdaꝫ paſſio. vnde ꝑmo ꝑmo. cum ſuarꝫ virtutum ↄuenientia q̄b⁹ agit ⁊ patitur, ⁊ colliȝ. 2. Sanitas eſt bona diſpoſitio in mēbro cum qua operatur actionem quā habȝ per ſui naturam aut patitur paſſioneȝ quam habet pati. Aut ſpermatica ꝑprie ſentit. Supficial v̄o quod ſupfluum ſuſcipit. ℭ Alij vero dicunt cutem ſuſcipere quod ſuperfluum ad finem ex intentione ac induſtria nature. corrumperetur eniȝ animal ſi non ſuſciperet ſuperfluum q̄ð corporis: ſed primum certius ⁊ ſubtilius.

Margin: Dīia ꝑce dēti in ſi. Tex. c. 103. — Dīia 42. i argu. poſt opp^m iux finem. — K — Co. 3. d. ſi. — Collr ca. 4 aū me^m c. 2. de p. c. 8. ēē ꝑn. — L — M — Do. 3° ca. 2. cir. ꝑn. Cap. 2. in pacipio.

Propter quartū

v̄o. ad ꝑ^m dōȝ q: ꝑ defendere intellr ēt ſentire. non. n. ſui duritie tuet vt clype⁹ teſtudinalis reſiſtēdo: verꝫ nō minus ſenſu refugiēdo nociua. ℭ Ad aliud dōm q: nā pellis nō eſt adeo terreſtris. vt tactū excludat: ſȝ talis iudicat carnis re^o q̄ñ ab ea ſupficiali ente hūidū euaporāe: ſolida relinq̄t ⁊ terreſtris, neqȝ ēt cutis aialiū ſanguineorꝫ eſt ⁊ ꝑpe ijs ſicciſſima, ſȝ ea q̄ oſtracħadermorꝫ ⁊ ſiliū. dīia. 120.

ℭ Ad aliud q̄d dōm appꝑuit cū pellē denotet ſupficialē extrinſecā. ℭ Ad aliud q̄d dōm dīia viſuȝ ꝑori. nā inter cutē ſꝑmaticā verā ⁊ obȝ ſenſus tact⁹ eſt cutis ſupficial itermediū non v̄a: q̄ñ tact⁹ fuerit nālis q̄ñ v̄o inālis penetrās cutē vt ad neruū ꝑueniēs aut nō extat illic mediū vl̄ hūiduȝ q̄ð influēs mediat: velut q̄ñ duo ſe ↄtangunt q̄ṫūcūqȝ in aere vl̄ aq̄ corpa. ℭ Ad aliud dōm q: ꝑter alios ſenſus tact⁹ cōponit ex his q̄ ꝑcipit. dcm̄. n. ꝑus ꝑpriū eſſe oibus inſtris ſenſuū nihil habere in actu ex eis q̄ cōprehēdūt niſi inſtrm̄ tactus. Comprehēdit enim in cōi q̄litates ex q̄b⁹ ↄſtituit: non aūt in ſpāli cum ex ↄtēperatis ↄſtituat. ꝑcipit aūt extremas tanq̄ȝ aīs. ⁊ iō ꝑ ꝑ°. Cutis cū ſit tēperata nō patit. q. a corpore ↄſtructo ex aqua feruēti ⁊ niue aut aliquo ſicciorū corporꝫ ac humidorꝫ: ſentire nāqȝ q̄ðdam eſt pati. 2. de aia. ⁊ 4. de accidenti. paſſio aūt ois ab oppoſitis.

N — Do. 3. c. 1. — Te. cō. 51. ⁊ 118. Ca. 5. iux finem.

Cuiuſdam

dicti occaſiōe ꝑ Zoar ſupi⁹ i roducti an oſſa ſentiāt heſitat. vī. n. id opinari cui⁹ rōnes iducit. Experiētie nāqȝ pp abominationeȝ is nō potuit ceu teſtat ſup eē. Primu⁹ q̄dē: q: ſic v̄tus n. ilis ꝑtrāſit ab epate i oſſa nō exn̄tib⁹ venis ꝑ ipa diſpſas. alioqn eni nō eſſent vegetabilia nutribilia: neqȝ, ſuū digerētia alimētū: ita ⁊ ꝑ ſe v̄tus aialis ꝑueniet in oſſa. Et ꝑcipue appet cū videam⁹ neruos ampli⁹ ꝑ eā trāſire q̄ȝ vēas: q̄ð ⁊ fulcit. Nō. n. v̄tus nālis fortior eſt in ſuo ꝑceſſu ad mēbra q̄ȝ v̄t⁹ aialis. verꝫ eȝ. ℭ Amp. ait. Senſus oſſiū eſt debilis valð. q̄re occultat, ⁊ iō nō reputat cū ad ea ꝑuenire nō poſſimus niſi ꝑ inciſionē ꝑrium circūiacentiū: quarꝫ ſenſus eſt fortꝭ ⁊ acut⁹ valde: cū ſm̄ Hip. duorꝫ dolorꝫ nō ſm̄ eādē regioneȝ factorꝫ maior denigret minorē, vt mot⁹ remiſſior intēſiorē d̄pellit. h̄ q̄ Zoar. ℭ Rurſus. Ubicūqȝ ↄtingit inuenire paſſionē ⁊ ſēm cū ea h̄ȝ Ari. ab eo non poſſit ſepari ab intellr conato ēt diuo. Tūc. n. ↄcideret ↄdictoria q̄ð negat ethicorū agatō. 6. ⁊ in oſſib⁹ repit paſſio ſenſus: puta dolor: cū ſit ſenſus rei nociue ↄi⁹. dīia. 76. Prio. n. criſiū. in pleureſi eſt dolor coſte pūgitiu⁹: ipe ſiq̄dē os. ac 1° 3°. Ex ſignis euer⁹ torture eſt q: hō inuenit dolorē in oſſib⁹ faciei ſue. ℭ Jtidē. q̄ð v̄ius ineſt alicui magis ierit q̄ð illi ſilius cū ampli⁹ ei⁹ ꝑcipet nā: ſȝ tact⁹ plꝭ ceteris elitis terreꝫ attribui. vñ d̄ ſenſu ⁊ ſen Tactiuū terre. os āt appropinq̄t ampli⁹ ipi tā rōne ↄplonis: q̄ȝ ſubīe getis ac fulcimēti. ℭ Adhuc aia ſenſitiua eſt forā q̄ð oñdit: q̄ñ dat eē ꝑfectū. pp. n. ſenſuȝ aial eſt aial. de aia ⁊ ge. aialiū ſcdis. de rōne h̄ eſt forme q: diffundat ꝑ totū cū det ſimplr eē: erit igit in oſſib⁹. ℭ Palin. Utilitas nerui ē redditio ſenſus ⁊ mot⁹ ad oēs corpis ptes de iuua. 1. ⁊. A. de aia. 2. Opȝ vt totū corp⁹ ponat ſentiēs ꝑ tactū ⁊ nō vna ps. Senſus. n. eſt nā ↄſeruās ipm ab accn̄tibus ipugnātib⁹ marie. Tertioqȝ de accn̄tib⁹. Nocumētū tact⁹ in toto corpe eſt: ſȝ oſſa ſunt ps corpis aliq̄: ⁊ ſub toti⁹ corporis ambitu ↄtēta. ℭ Eti. ſi ligamēta ſentiūt: ⁊ oſſa: cū ab eorꝫ extremis ponant ↄnaſci. Oūtiqȝ illi a q̄ ꝑducit atteſtat, i techni: ſȝ ligamēta ſentiūt. vñ theo^a. 9. Altera cāꝑ grauis dolor in iuncturis eſt pp ſenſus v̄tutē q̄ in ligamentis eſt ⁊ neruis. ℭ Rurſus. ſm̄ Gal. ⁊. A. dentes ſentiūt: ſȝ hi ſunt oſſa. ꝑ ꝑ°. ſunt enim nām hn̄tes eandem oſſibus, ⁊ fiunt ex oſſibus. de gene. aialiū. 2. Jtaqȝ ſenciunt oſſa.

O — ꝑ° ibetir tra. q. c. 19. C. ſ 2. de thr tra. 6. cap. 1. — 1° aſo. aſo. 46. — P — 6° phy. t. com. 14 A. ſ. 4 me cap. 24. 9. 2. 12. cap. 3. cap. 16. — ꝑ° ſa^a — Tex. c. 16. 17. 23. ⁊ 27. Cap. 1. — cap. 5. ca. 3. d. ſi. cap. 3. — Q — Li. 1. c. 6. 32. cap. vl. 16. de vii. q. n. cap. 2. ꝑ° p. dōs ſd. 1. ca. 5. ⁊ 2° 3. c. 1. Tc. co. 73. Te. cō. 66.

In oppoſituȝ

ſt medici fere vniuerſi ⁊ phī. ꝑ. n. de aia ⁊. 3. Oſſib⁹: neruis: pilis ⁊ h̄ ꝑtib⁹ n̄ ſentim⁹: q: terreſt nāqȝ q̄ð ⁊ plāte nullū hn̄t ſenſuȝ. vñ Alex. medicus. Os eſt inſenſibile. ℭ Adhuc. ſi oſſa ſentirēt iā pp motū: laborē ↄfricatōeȝ ⁊ cōpreſſionē mēbrorꝫ tātus adeſſet dolor: vt nō diu aial poſſȝ viuere: nullū eni ſynthomatū vt dolor eſt interēptiuū. h̄ aūt euitandus. ℭ Jtidē. In eſſentialr ordinatis ſemp q̄ð ꝑus vlius poſterius: ita vt ab eis poſſit ſepari: ſȝ is eȝ d̄ cāis appenſ: tūc igit ſi oſſa ſentirēt ⁊ q̄ taliū ſenſus: nō eſſet anguſtior vita: cū ſic intellˢ ſe hȝ ad ſenſuȝ: ita h̄ ad vitāȝ: intellˢ nō hn̄s orga/

I nū in corpe alligaſ opatione illi:nó tñ toti.vez pbātaſticiſ ſolū virib⁹ repreſentatis in cerebro pempli⁹. Non.n.aiali um corpa ſunt ſic que celoꝝ homogenea:vt vna poſſet eadem animificare aia tota. Itaqꝫ minime ſentiunt oſſa.

Propter primuz

vero ſciendum ꝙ quid ſint oſſa differentia.39.viſum: quid ſit autem ſenſus priori.

Propter ſcdm

aūt ſciēdū ꝙ Zoar ſolus ampli us expſſit eſtimare ſe oib⁹ oſſibus ineſſe aliqd ſenſus deduct⁹ motiuis ꝓtactis inſufficientib⁹ vt apgebit. Iſaac vō bamarā elīnto.3.cuz Iſaac iſrlita febriū.5.inuit oſſa:ꝛ q̄ taliū ſentire oia ceu plātas. Triplicē.n.diſtigunt ſenſuz nālē q ppri⁹ eſt aialib⁹ ꝛ plātis:recipiunt.n.ꝛ delectanſ nutrimēto ꝯuenīēti refugiētes opp^m. [Po^e fen^m Ca.2.in fi.] Et aialē q̄ dolor pficiſ corpe⁹ ꝛ moueſ volūtarie. Et itellectualē ſiue ſpūalē q eſt iueſtigatio:diſcretio:iterptatio ꝛ cognitio vitatū. Poſt q̄ ſubdiſ. Corpa celeſtia ſentiētia ſunt ſ; ſi patiētia:neqꝫ pmutabilia a nā ꝛ eēntia ſua:ꝛ pp hoc nó dolēt.h ēt ſenſit p celi e mū.ſimplici⁹ gbuſdā min⁹ ſufficientib⁹ mot⁹ argutij:qō prius nó extat inqſitióe. [K] Dō ſigdē Iſaac diſtractióe gradus entiuz ꝯfundit. ℂ Adhuc ſenſus nó ſolum erit vtus paſſiua vez ēt actiua. Cui⁹ opp^m.2.mōſtratū eſt de aia.cū hoc ꝙ ſenſum impropē accipit p q̄libz indifferēter ſuſceptióe:ita vt ignis ēt aut qōlibet inaiatū ſibi alliciens aliqd ſentire dicaſ. [Te.c.b.51. c.118.] ℂ Rurſus. Quidaz ex Zoar ꝓduxerūt ꝙ ſenſus eſt duplex.ꝯfuſus occult⁹ qualis q oſſium ꝛ hmói.aliuſqꝫ determinatus ꝛ manifeſtus. Sz qd de his cum prioribus tertio ꝛ quarto videbitur dicendoꝛuz.

Propter tertiū

vō ſciendu; pmitus ꝙ oſſa nó ſentiūt oino. Et demū gr̄a cuiuſdā pretacti ex argutij oñdendū dētes nó ſentire aliquo. ℂ Propter pmū hmói ſciendu; ꝙ oſſa nó ſentire multiplr pót oñdi. Primit⁹ qm̄ ſenſus eſt medietas q̄dā excellentiū q̄litatum.dīa poꝛi.hoc aūt in oſſib⁹ nó ieſt cū ſint frigidiora ꝛ ſicciora mēbris ceteris de ꝯplōnib⁹.1.ꝛ.2.ſenſitiuū ēt nihil ſine calore.2.de aia.ſunt ꝛ duriora reliqs:minuſqꝫ poroſa:trāſparentia:nó ſpūs aialis:qō hui⁹ vtutij organū:ſuſceptiua. [L cap.4. cap.3. T.c.130.] ℂ Palin. Qō nullā hz ꝯtinuitatez ad ſenſitiuas pticulas nó ſentit de partibus.2.ꝛ in qō nó ꝯterminanſ diſſeminate cū organo careat delatiuo.hmói vō eſt os:nó.n.cordi ꝯtinuaſ aut neruis:neqꝫ hi ꝯterminantur in ipſum. [Ca.b.7.p^o principium] ℂ Eti. Senſus datus eſt aiali pp cuſtodiā.2.de aia Ari.ꝛ A.ſz oſſa nó egēt cuſtodia ꝛ ſalute hmói cū ſint interius ſepulte duraqꝫ creata:qꝛ ſunt ab occaſióib⁹ remota. [3° de aia Te.c.63. Ca.5.in fi.] ℂ Rurſus. Peramplius videſ ꝙ ligamētum ſentiat q̄z os:cuz ſit neruo ſiliue róne ac noie ita vt ꝛ neruus dicaſ dīa poꝛi:q poſitū eſt organū ſenſus tactus:ꝛ ipm nó ſentit pmo pma. quare ſcdo theorice.ligamētorum origo ab oſſium eſt extremitatib⁹:vnde ꝛ ſenſus expꝛtia. [Do.5^a c. fing.] Itaqꝫ nullo ſentiūt oſſa modo. [Cap.11.a principio.] ℂ Propter hmói ſm ſciēdū ꝙ de ſenſu dentiuz viſr diſcordari.vñ theo.2.c.10. [M] Aūt medicoꝝ plurimi dētibus ſenſum ineſſe iter oſſa reliq:que ēt titillant ꝛ tremunt velut labia. [Circa fin.] hmói aūt rei dicūt ſignū:dolor q accidit illis:qm̄ nó ſit dolor alicui⁹ niſi ſentienti. Cōtēnūt aūt hoc qdā:ꝛ aiunt illū gingiuaꝝ eſſe neruoꝛūqꝫ q in eis ſunt. [Ca.17.p^o principium.] ℂ Eti.9.ei⁹ aſſerit eos nó ſentire ita. Sciēdū dentes nullū p ſe hre doloreȝ non.n.ſentiūt.cui⁹ rei ſignū:qm̄ qñ aliqs frangiſ modica ſui parte hó nó lediſ. Accidit dentib⁹ dolor ex mala ꝯplōne que neruis accidit aut apate ca°l vel frigido:ſz mitigaſ dolor qñ dēs eruiſ:eo ꝙ neru⁹ nó diſtēdiſ.locus.n.illi dilatat⁹ eſt:ꝛ apati loc⁹ adiect⁹ quo diſſoluaſ:ꝛ medicamen loco patiēti obuiat ꝛ ſupponiſ ac tāgit. Et hic qdē ſmo videſ ab Alex.ꝓdiſſe:dicēte ita. Quidā dicūt dolorem fore in dētis pfundo.qb⁹ rñdēt alij ꝙ dens eſt os:ꝛ ſine dolore dz eſſe. Os.n.inſenſibile qō lima ei oſtēdit adhibita:quod abſqꝫ róne logica ꝛ phica oñdo. ℂ Qñ.n.aliqñ dolerem dētem diligēter cognoui p meipm:ſic qndiuerā altercationes:qꝛ nó ſoluz dolēt dētes,ſed ꝛ ꝯſtringunſ ꝛ trucidanſ. [N] ſilr ꝛ inflāmatóe; pariunſ.eteni aliq̄ tpe dolui dentē:ꝛ manifeſtaui ſine ipo dēte.ſ.in gingiuis eſſe dolorē inflāmātez. Oppſſióe igiſ dolēt ea q̄ vicinanſ,ꝛ dētib⁹ duris exñtib⁹.dolor pp oppreſſionē augmētaſ:vt vtreqꝫ ſenſibilitates in expimēto ſint.alia.n.in gingiuis.altera vō in dentis ſubā. manifeſte nāqꝫ ſcio ꝛ teſtimoniū phibeo his q dicūt doleſ dētes:qꝛ in neruo q ſurgit in radicib⁹ dētiū ꝛ circūligat cū mēbranulis qb⁹ circūteneſ in ipſis orta inflāmatióe dolor gñaſ:vt manifeſti⁹ cognoſcas nó dētē ſz neruū aut mēbranā dolere.ablato nāqꝫ doloroſo dēte dolor minuiſ:non qꝛ tolliſ.ſz qm̄ nó oppmiſ locus q ſtonez hz:liberaſ nāqꝫ ab oppſſióe:q̄ facto ceſſat dolor.vñ Serap.a q̄ hmói ꝓus viſr ſmones emanaſſe:qñ egritudo ē in neruis ꝛ pelliculis gingiuaꝝ imaginanſ multi ꝙ dolor ſit in ipo dēte:ꝛ cognoſcitur h ex dente qñ eradicaſ:qm̄ ſi remanet aliquid doloris poſt eradicationē dētis:tūc ſigt ꝙ apa eſt in neruo:diminutio aūt doloris qñ eradicaſ molaris eſt qm̄ alguimur non [2ª trac.hec uia⁊ ca.16.] extēdunſ extēſione a q̄ztitate cū q̄ cadit pcuſſio.ꝛ leſio nocet ex ꝯtinuatione ſua cū oſſe:pp qō eſt lēſio ꝛc̄.vt dcm̄ per alios ab eo. [O] Nō ḡ ſentiūt dētes. ℂ In ꝯtiū:qꝛ ſ p⁹.nullum oſſiū nullo⁹ ſentit pter dētes. Gal.enim dixit ꝙ expimentū nobis demſat eos hre ſenſum:de q̄ nā ſollicita fuit:ꝛ fecit ipos cū vtute q̄ de cerebro pueniſ:vt iter cal'm ꝛ fri.diſcernant.vñ.3^c.7^a. [Do.5^a fi. 1.c.5.in fi.] Et ſcias ꝙ dētes ſunt ex ſūma oſſiū qb⁹ ineſt ſenſus pp illud qō venit ad eos ex neruis a cerebro pcedētib⁹ lenib⁹. Et qñ dolēt ſentiūt illud qō accidit eis ex pcuſſione ꝛ ſaltu:ꝛ qñqꝫ ſentiūt fricationem ſuā ꝛ cōmotionē ſuā. [Ca.1.cir. ca mediu] ℂ Eti. Scias ꝙ dentes dolēt qñqꝫ pp cām doloroſam exñtez in ſubā ipſoꝝ,ꝛ aliqñ in neruo:qō eſt in radice ipſoꝝ ꝛ interdū in gingiua.ꝛ reliq. ℂ Adhuc.3.de accñti. In dolore dētiū tact⁹ pati vī.ꝛ pbl.22.dētes velociter dolēt. Et.34.ſentiūt frig⁹ magis ꝛ faſ dolorē. Ad poros eniz ſi apti nati:dolorē q̄z icurrūt ꝯgelatiuū.iterioꝝ.1. Qui ei⁹ ſolūm pute ſenſuz arguit. Sentiūt igſ dētes.hec q̄ ab alijs de his ſūt ꝓtacta. [3° 7^a.c.4. in prin^o. Cap.3.an medium. pble. vit. t.14. pol.2 t.3 Ca.6.i p.] [P] ℂ Dōm ꝙ dētes ſentiūt:tū pp neruos ꝓuenīētes ad radices eoꝝ ꝛ i eos diſſemiatos ex.3.pari neruoꝝ cerebri:tū pp finē ꝛ curā nāe pēdētē inde maxime:vt tueanſ a nociuis eliciētes ſibi ꝯueniētia. Sēſus tñ eoꝝ dbīlis eſt ꝛ hebes valde ſritate ꝛ ſic.ac eoꝝ duritie:quā oz pp ipſoꝝ ꝯfricationē ꝛ incíſionē hre ne frāganſ ꝛ doleāt:cuz q̄dā ēt diaphaneitate ꝓlucida ꝛ poroſitate pticipent aliq̄. Et qꝛ talis eſt ipoꝝ ſenſus nó dolēt ꝯtinui diſtātia:ſupficie tenus tacti ꝓcipue vl q̄zmime pcipiūt terreſtrioꝝ occurrētia. Qualitates āt pmas ꝛ ꝓcipue efficatiores:maxieqꝫ itēſas ſentiūt:ꝛ dolores illis iferūt mox alterutriqꝫ occurrētes cū ſint ſpūaliores penetrabiliores:i qb⁹ ꝛ rō actióis pp ꝯ̄rietatē inueniſ:ac qꝛ pp qō vnūqōqꝫ ꝛ illud magis.poſterioꝝ.1.ſic igiſ dentes ſentiūt:nó ex ſeipſis ſz ex trāſmiſſione ac irradiatione vtutis aialis pueniētis neruoꝝ gr̄a ad ipoꝝ radices:ceu caro poſt depditionē gñata ſenſuz torpoſum ex hō acgrit emanatione. [Te.c.5.d. finem.] Nó.n.neru⁹ pót gigni abſciſſus:neqꝫ qm̄ ſentiūt talr dicēdi ſunt nó ſentire:caro non alr ſentit.vñ iuuamētoꝝ.1. [Q] Nulla caro in ſe ſenſibilis eſt eſſentialr.nā ſentit p aliud vt neruū in ipſa diffuſuz:ꝛ tñ dz ſentire:niſi fortaſſis q̄ cordis:ꝛ ꝙ dolor dētium videaſ acutior nó ipoꝝ eſt:ſz neruoꝝ aut pāniculoꝝ gingiuaꝝ. [Ca.5.poſt me^m.] Id āt ꝯfirmat:qꝛ cū frāgereſ mihi dens in eminētia ſupiori ꝓfundi⁹ tangēri ferro acuto apte dolorē pcipiebā. Ex his nāqꝫ amplius Ariſt.ꝛ Gal.A.ꝯſentiētes q̄z reliqs appet dētes ſentire,ac qūo qbuſcūqꝫ obiectis. Viſum ēt ꝙ alioꝝ inducta emolliētia eoſdē nó ſentire:aut ꝓtēdūt nó ſentire hz ſeipos eoſdē.ſicut neqꝫ caro pāniculus aut hmói:vel ſenſu aptiſſime qō concedo vt caro poſt abſciſſionem generata.

Propter quartū

vō.ad pmū ꝯoar appet qd dōꝫ:ſic.n.vt ait eſtiauit nó ꝙ ꝓ vitate diſaria teuuerit.vñ in fine inqſitióis ipſi⁹. Iſtud

I est de reb⁹ in qb⁹ pmāſit apō me du^m. ℭ Ad aliō dōz ꝙ ſi eſt ſilē: qꝛ nā oſſis indiget vtute nāli ampliuſq̧ vitali: nō āt aialiꝛ coꝛrumpeꝛ.n.ꝛ putreſceret abſq̧ illiſ. nō āt ſine aiali: vt plāta demſat. Id ēt p qō nitiꝛ ꝺclaraꝛ nō valz. Et ꝓ q̄m prave ſupponit ſenſuz in vegetabilib⁹ ceu viſum: q̄ñ inqt. Alioqn oſſa nō eēnt vegetabilia ꝛ reliq̄. Neq̧.2.q̄m lꝫ nerui trāſeāt p oſſa vt ſaluenꝛ iteri⁹: nō aūt diſſeminati p ipſa teriant in eadē. Aut.3.qꝛ vt⁹ aialis foꝛtioꝛ ſit in ptes qbus apta plabi vl' foꝛtaſſe vt⁹ foꝛtioꝛ nālis cū inſtrm̄ ſeipſo ſuū exerceat op⁹: vt magnes attrahit ferꝝ: aialis vō p aliō iteriorꝝ.1. Adhuc nālis vt⁹ vi attrahi ab agēte cū eo qō imittiꝛ. id āt qō aialis tm̄ imittiꝛ. ℭ Ad aliō dōz ꝙ q̄uis ſenſus coꝝ ſit debilis tm̄ p q̄litates actiuas moꝛ violēti⁹ occurrētes māifeſtareꝛ vtcūq̧: ceu q ꝛ carnis renate: cū ēt ipoſſe nos optios hic habi⁹ ꝛ latē meta. appens.1. Sile nāq̧ id dcō pythagorico.2.ce.ꝛ mū. ac muſicoꝝ dicētiū coꝛpa celeſtia ſonū cāre armonicū: nō tm̄ ſentim⁹ pp hūc eē a nā in auribus cōplantatū nris, vt eris malleatores oñdūt. Pōt ēt os a pte ſenſibili ffo vl' alio medicamie talr ſepari in qō nihil ſenſibili oſſi occurrēs ingeret doloris in eā. Eti. Et ſi doloꝛ maioꝛ minorē denigret ꝛ demulceat: nō tm̄ ipz tollit ex toto: in oſſe aūt nullo pcipiꝛ certe doloꝛ aut ſenſus ingenio. ℭ Ad aliō dōz ꝙ Gal. p coſtā audiuit eā cōiter ſm ꝙ p tegmē fuerit colligatiōe firmata: dupl'r.n. ſuſcipi pōt. A. ēt ſi dic ꝙ oſſa doleāt: ſz ꝙ hō iuenit doloꝛē in oſſib⁹ faciei. naz nerui trāſeūtes p foramina oſſiuz faciei ſt illi q dolēt. nō āt oſſa. Vl' ipa pp quādā ꝯfuſionē vl' ꝯtiguitatē ptiū ibidem ods vnr dole: ꝛ ſi tm̄ q̄ neruoſa veraciter doleāt. vñ ð reg. ſani.3. muſcū pfūdiores q̄ñ ſenſū hnt doloris in oſſib⁹ ipis diſpō vr eē: ceu caſitas ꝛ tri. vr vna in eadē pte ſentiri: dria 91. ℭ Ad aliō dōz ꝙ tact⁹ nō cōmiſceꝛ terre ꝓ ceteris ampli⁹: qꝛ in nllo ipa ſenſuū ve diaꝛ: ſz ſi alicui ꝯuenit is erit tact⁹. vñ.2. de aia. Terra vl' nulli⁹ aut in tactu miſceꝛ, maxime ſup. ſi miſceꝛ alicui. Qꝛ relinqꝛ nullū eē ſenſitiuū ꝑꝰ aerē ꝛ aquā. Sic igiꝛ hec duo magis tactui inerūt q̄z ēt terra. Vl' dōz ꝙ de ſenſu Ariſt. loqtur ꝛ ſenſato ſm opi. illoꝝ q q̄tuoꝛ elīa conati ſunt q̄tuoꝛ ſenſus attribuere: vt igni olfatū: aeri auditū: aque viſuz: ꝛ terre tactū. cū tm̄.2. de aia. dictū ſit ꝙ ipſa ſit nullius ꝛc. ac ꝙ ignis aut ꝙ nullius ſit: vel cōis oibus. nihil.n. ſine caloꝛe ſenſitiuum eſt. ℭ Ad aliud dcm̄ ꝙ lꝫ aia ſenſitiua ſit in toto tota ꝛ i coꝛde ꝑncipalr nō tm̄ po^a ſentiendi a qua pgrediꝛ imediatius ſentire. vñ lꝫ ſit in oſſib⁹: qꝛ tm̄ organa nō ſunt in ſentiendo diſpoſita nō ſentiunt ea velut cerebꝝ ꝑn^m ſm medicos ſenſus eſt ꝛ mot⁹. hoc tm̄ in ſe nō ꝯtinet actu dāia oñſuz.41. Ceu cāꝝ ꝑ^a oibus de ſe vniformiter influit: dūmō apta ſint recipe ſuſceptiua. A. de aia.4. vt aial ē p ſenſuz: pūt exiſtit po^a. ℭ Ad aliud dōm ꝙ vtilitas nerui ꝛc. ad oēs ptes ꝛ totū coꝛp⁹ natas ſentire: q̄les nō ſt oſſa ꝛ q̄ ipſius, vt oñſuz ꝑus cā. ℭ Ad aliō dōm ꝙ ligamentū: vt appuit p eūdez Halyab. ſenſus expers exiſtit: ꝛ ꝙ p ligamēta.9. theo. audiunꝛ coꝛde q̄ ēt ligāt cū ēt choꝛde ligamēta foꝛe dicanꝛ de iuuamentis.4. ſicq̧ ois ꝓ ei⁹ ſꝫ Ariſt. ſenſitiua oſſe in hn̄tib⁹ excepto foꝛtaſſe aut trāſferētib⁹ intercidit falſa. ℭ Ad aliō dōz ꝙ lꝫ dētes ſint oſſa: nō tm̄ q̄lia reliq̄. dint.n. in ꝓprietatum pl'mis: q̄uis in q̄dam ꝯueniāt cōi. vñ de ge. aialiuz.2. Accidit nāq̧ eādem hꝛe nām oſſib⁹ alijs dētes. Oſſa.n. in ꝑ^a ꝯſtōne fiunt oia: et nihil poſteri⁹. dētes vō poſteri⁹: ꝛ iō depditi pn̄t renaſci: augenꝛ p vitā: ſentiūt: vt ēt oñſuz: carēt medulla q̄ pticipāt oſſiū nōnulla diſlocati relocari nō pn̄t: neq̧ fracti reſtaurari ſic vt oſſiū cetera: ꝛ iō nō imerito dcm̄ ibidē de dētib⁹. Dubitabit vtiq̧ qs ſunt.n. nām eādē hn̄tes oſſib⁹ ꝛc. dria ēt.96.

ℭ Differentia XLIIII.

Quod pāniculus ſit ſimplex ꝓs ꝛ nō cōpoſita oñdiꝛ ex theo.2. ℭ Jnidē. illud eſt mēbꝝ ſimplex incōpoſitū: vt oñdit cui⁹ quācūq̧ ꝑticulā aſſum pſeris ſenſibilē: erit ſuo toti noie cōicans ꝛ diffōne. hmōi vō eſt pāniculus. ℭ Amp. de diſtemperantia ineq̄li. Membra enumeranꝛ ꝯſilia in qb⁹ locanꝛ pāniculi. Et ſubditur. hmōi aūt non ampli⁹ ꝯtingit diuidere in aliā ſpēm, ſꝫ ſunt ꝯſilia ꝛ ꝑ^a pter venas ꝛ arterias. Cū igiꝛ pāniculis iſit ſenſus ꝛ is neruoꝝ ꝓprius. dria.42. erūt ſolū creati ex neruorū filoꝝ textura. ℭ Silr nāliū.1. Inter oia ſimplicia elīta. ad ſenſum ſenſibilium locaꝛ pāniculus. ℭ Rurſus. Nihil cōponiꝛ ex eo qō eſt ꝯūū ſuo fini: cum ꝯpō ꝛ ꝯplo ad opus ordineꝛ ſiē ad finez. Sꝫ ſi pāniculus cōponereꝛ ex aliquo: foret ex neruo ꝛ ligamēto: nō qdē ex hoc: cū ſit inſenſibile. finis aūt ꝛ vtilitas pāniculi eſt ſenſum dare in mēbro non ſentiēti ꝑſtare: qō ipediꝛ colligatiōe. ℭ Eti. Si in pāniculi ꝯſtōnē caderet ligamētū: cū neru⁹ in eā incidat: iā doloꝛ foret ipſi⁹ aggrauatiu⁹ ſiē mēbris iſit pauci ſenſus: vt epati ꝛ ſpleni nō hn̄tib⁹ ð ſe tactū ſꝫ pānicło tm̄: ſꝫ nō ē ipſi⁹ doloꝛ hō: vꝫ pūgitiu⁹. Itaq̧ pāniculus ſimplex eſt ꝛ icōpoſit⁹.

Jn oppoſituz

ꝓ ꝑ^a. pāniculus ꝯponiꝛ ex neruo ꝛ ligamēto. ℭ Ampli⁹. ſi ſolum cōponereꝛ ex neruo: ſolo ꝯtinuitatē ipſi⁹ induceret ſpaſmū velut ea q̄ nerui, ſꝫ hoc nō: vꝫ tm̄ nerui aut choꝛde. iuxta illud techinis. lib.3. Nerui vō ꝛ tenantos idēſt choꝛde punctura. ℭ Palin. Qō ligat ꝛ ſenſum preſtat ꝯſtituiꝛ ex colligatione neruoꝝ. Talis qdez eſt pāniculus ligat enim: vt renes cū doꝛſo: ꝛ mēbro inſenſibili eſſentialiter prebet ſenſum: igitur pāniculus ex neruo conſtituiꝛ ꝛ ligamento.

Propter primuz

qdez ſciēdū ꝙ pāniculus ē coꝛp⁹ expāſum, tenue, ꝯtextū ex filis neruoſis: non ſenſu pcepti q ēt dꝛ coopertoriū hymē. myringa: tela ꝛ mēbrana. Quē qdē oꝫ nā eſſe fortē vt defendat: nō carnoſuz vt attrahat: neq̧ hēat humiditatē: ſꝫ ſubtilē: vt eus leuis nullā faciat grauedinē: q eqdem foꝛtioꝛ eſt circa nobilioꝛa mēbra. cuſtodia.n. egent vt coꝛ ꝛ cerebꝝ: circa oppoſita vō oppoſit⁹. de ptib⁹.3. ℭ Cui⁹ q̄z iuuamēta ſunt plima. Vnū eqdem vt facturā vel figurā membroꝝ cuſtodiat ne labanꝛ. Aliō vt coꝛpa ſuſpēdat adinuicez ꝛ annectat: ſicut renes doꝛſo. pāniculo.n. tm̄ ſocianꝛ ei. Nōnullū vt mēbra ſenſu carētia pāniculi ſupficie ſenſuz recipiāt ceu pulmo, epar, renes, ſplen. Aliud vt vnū lacertū ſeparet ab alio. Reliquū vō ꝙ ſi q̄ñ vni accidat nocumētū ne alij efficiaꝛ cōe ꝛ ne motu vni⁹ ab altero patiaꝛ muſculus. Eſt ēt ipſius iuuamētum mēbꝝ ꝯſtruere ſimplex: vt kiſtim fellis aut cōpoſitum ſicut coꝛneā inteſtinū ꝛ veſicam. ℭ Noſce quoq̧ theo.2. atq̧ ꝓ ꝑ^a duos poni pāniculos ꝑncipalioꝛes: ſicut coopientē coſtas interi⁹ pectoꝛis: ex q̄ mēbra oꝛiunꝛ oia pāniculoſa ꝛ pāniculis inoluta. Et pāniculū ſyphac ſeu pitoneon dcm̄ vētris interi⁹ muſculos obtegentē: a q̄ vt a ꝑori pāniculoſa ꝛ inuoluta pāniculis oꝛiginanꝛ, ꝛ max' q̄tū ad coꝝ tunicā extriſecā. nā tūica iterioꝛ veſice ſcribiꝛ nāliū.1. de ꝯſtōne ipi⁹ foꝛe ꝓpria. Que vō exterioꝛ ab omento: ſeu ſyphac ꝑcreari.3. vo.13. ſcribiꝛ. ois mēbra pāniculoſa ꝛ pāniculis inoluta oꝛiginē a pāniculo coopiēte muſculos vētris itrinſec⁹ ꝯhere, qō foꝛtaſſis euenit: qꝛ ꝑori maioꝛib.n. cur⁹ ſenſitiu⁹ appens extat magis q̄ vitali aſtrict⁹. qd aūt ſit neru⁹ ꝛ ligamētū dria viſum.41.

Propter ſcōm

vō ſciēdum ꝙ in hac dria inueniunꝛ ſermones aduerſi ꝛ ꝑcipue. A. exprimit enim ꝓ ꝑ^a. loco ſupradicto. ꝙ pāniculus cōponatur ex neruo ꝛ ligamēto.3. vo.18. Renib⁹ aduenit neru⁹ paruus ex quo creanꝛ pāniculi coꝝ.4° vō interioꝝ. dꝛ membranum extroꝛſum pulmonis ꝯſtrui ex duob⁹ neruis minimis venientibus a ſexta coniugatione neruoꝛum cerebri: ſed quid de hoc manifeſtabitur ex dicendis.

Propter tertiū

qdez ſciēdū ꝙ vt ad mltū pāniculus cōponiꝛ ex neruo ꝛ ligamento: ibi tm̄ pars ſupat nō raro nerui eā que ligamēti: alicubi tm̄ foꝛtaſſis pāniculus extat ſolū neruus dilatat⁹.

Margin notes (left): Vl's iſta q̄ dixi: dico ſꝫ meam exiſtima tiōez ꝛ intellectuz. — Cap. viii. — Alls poſt. 3° collr. ec. c.17. — Te. cō. 53. — K — Ad me^m. — Te. c.130. — L — T. cō.130. — M — Cap. viii. poſt me^m. Cap.3. — Ca.4 iuxta finem — Ca.1.c.19
Margin notes (right): N — Ca.2. circa ꝑn^m. — Cap.6. aū medium. — O — Do.5^a.c. ſn. aū me. — T. cō. xxi. — Cap.11. — P — Cap.15. Do.5^a.c. ſn. ꝯc me. — Q — C.6. iuxta fi. ꝛ ca.13. Cap.1. Coll'r ꝑ^a me^m. ca.ꝛ expſſe ꝑ^a ꝑ. do.9.c. ſn. ē ſiné. — C.1. in fi. Cap.5 aū medium.

I Dixi aũt nõ raro: qꝛ aliqs pãniculus ẽ in quo fortaſſis vincit nã ligamẽti eã que nerui cũ ſit ꝑncipaliꝰ ꝓp vincire: vt pãniculus ligãs inadinuicẽ digitoꝝ oſſa. vñ ꝑ pꝰ. Digitoꝝ iuncturas ligamẽta cõpꝛehendũt fortis que ſibi obuiã occurrunt cũ pãniculis cartilaginoſis. q aũt hmõi nõ paruꝫ pticipãt ligamẽto. Aut fortaſſis qꝛ vt pãniculus eſt ex ligamẽto tñ: ceu circa iũcturas: ꝓp ligare ⁊ dolorẽ nõ inferre: quoꝝ ꝑmum oñdiꝭ: qm̃ complexionũ ꝑ. poſt ligamentũ in ſrĩtate locaꝭ cordis: deinde pãniculus ⁊ poſtea neruꝰ: eo qꝛ ligamẽtũ ſimplr̃ oriꝭ ab oſſe ſfo: ⁊ ideo ſrum: deinde chorda poſt ipm: cum in ea nõ parua ſit portio colligationis: deinceps pãniculus ⁊ poſtea neruꝰ: quo notaꝭ ordine pãniculũ participare neruo ⁊ ligamẽto. plus aũt vt poſitũ eſt neruo: ſi. n. pãniculus foret neruꝰ exãphatꝰ ſoluꝫ: iam neruo nõ poneretꝭ ſrior. ℭ Adhuc. cuiꝰ iuuamẽtũ eſt vincire: ſuſpendere ⁊ õhere: ſrum extat ꝛ tũ his nã ligamẽti hac ente pticipet. hmõi vo pãniculus eſt ad multũ. ℭ Rurſus. Ad muſculũ apparẽter vt eiꝰ pnᵐ trãſmittiꝭ neruus ⁊ ligamẽtum. circa mediũ vo hoꝝ nihil manifeſtaꝭ: niſi corpus tenue dilatatũ. tale vo ocm̃ ẽ pãniculã fore. Igiꝭ vt q̃mulcum pãniculus ex neruo ꝯteriꝭ ⁊ ligamẽto. ℭ Scdm qdẽ pſuadeꝭ: qm̃ parti ſenſibiliſſime ꝓp eiꝰ finem nã parte indiget hmõi. hec aũt eſt cor. quere. A. 5. de aia ſenſus tactꝰ maior cordis q̃ꝫ ipſiꝰ cerebri: vñ intolerabiles ſunt hmõi dolores. ⁊ ideo de ptibꝰ. 3. Cor nullã graue ſuſtinet paſſionem. Et fulciꝭ qꝛ cor in eiꝰ extremo pãniculuꝫ hꝫ: aut demũ caſſulã vel vaginã eius pãnicularẽ: ſecedẽtem ab ipſo poſt baſim ꝑpe: tales vo pãniculi ⁊ maxime ꝑmus videntꝭ ligamẽto pticipare mĩme: cũ ligamentũ origineꝭ ab oſſe. Cor aũt cũ eiꝰ pãniculo ꝓductũ fuit añ os oẽ: cũ ipꝫ vltimoꝝ extat. Silr̃ ⁊ q caſſule pãniculus añcedit cordis gñationeꝫ. Sicẽ enim qñ ſpma cadit in mrĩcem: mox circũſtat hymen. dñs 96. ita gñato corde qd̃ eſt ꝑnᵐ ante oſſis gnõnẽ: pãniculus periſtit caſſule ſiliꝰ. Os quoqꝫ ſtõachi ſenſibiliſſimũ quod nerui ſexti denotãt paris cerebri ptingẽtes in ipm: ⁊ ſenſuꝫ eiſdem eidẽ ꝑſtãtes ſpãlr̃ ſup ceteras ptes immẽſuꝫ: adeo vt p̃ceteris poſſit apparere ptibꝰ. Cui qdem ⁊ ſi animato careãt ſenſu oculoꝝ ꝯiunctiue appꝛopinquãt cũ oculus ſit particulaꝝ ſenſibiliſſima. 13. de inge. Qd̃ de renibꝰ fortaſſis ſenſit ineſſe. A. ⁊ merito cũ nullũ de ſe habeant ſenſum. Sunt. n. ptes dure cõpetẽtes: ad qd̃ pmiſit aliter nerui: aut pãniculus renũ nõ cõponiꝭ ex ligamẽto: qꝛ qd̃ eiꝰ ꝓpaꝝ ſuſcipit vel nerui noie audiuit ẽt ligamẽtũ: cũ neruꝰ multiplicitate noĩs dicaꝭ. dñs. 41. Cũ ⁊ ꝑ ſubdiꝭ pãniculũ renum ꝯtextũ ex neruo ⁊ ligamẽto: ⁊ ſilr̃ d̃ illo qd̃ interioꝝ. 4. Et ad vnũ: vt ſit dicere pãniculi ligãtes oſſa inadinuicẽ: vt raſete ⁊ digitoꝝ ꝑpe ampliꝰ pticipãt ligamẽto. deinde q muſculoꝝ: ac deinceps q interioꝝ minꝰ. Qui aũt cordis ⁊ ſtomachi oĩs mĩme ſꝫ qꝛ plus vel minꝰ: hoc vel illd̃ exhibet iuuamentum. Itaqꝫ vt ad multũ pãniculus ex neruo ꝯtexitur ⁊ ligamẽto. Rarius aũt is nerui tñ extat textura.

M Propter quartũ vo. ad ꝑᵐ dd̃ꝫ qꝛ ſimplex ⁊ icõpoſitũ dr̃ duplr̃: aut qd̃ nullã hꝫ ꝯpõnẽ oĩno ſm̃ ṽitatẽ: ⁊ ita pãniculus neqꝫ aliqd corpis eſt ſimplex: cũ ſaltẽ cõponantꝭ ex pꝛincipijs gnõnis ex mã ⁊ forma. aut qd̃ nõ ſenſu pceptibile: ⁊ ſic pãniculus: chorda ⁊ caro ẽt oñr ſimplicia: cum tñ chorda ex neruo vt ꝯueniũt cõponatꝭ ⁊ ligamẽto: ac caro ex mã vere carnis vt ſanguine iſpiſſato ⁊ neruoꝝ villi: qd̃ dñs explicabiꝭ ampliꝰ. 58. ℭ Ad aliũ qd dd̃ꝫ ꝑ id appet: qm̃ illa rõ ptis ſimplr̃ daꝭ ꝑ id qd̃ tale in ſenſu vꝫ: ⁊ non vt ita dĩ exiſtit ṽe. ℭ Ad aliũ dd̃ꝫ ſilr̃ cũ Gal. enumeret chordã ⁊ carnẽ ſimplices q̃ nõ minꝰ extãt pãniculo cõpoſite. ℭ Ad aliũ dd̃ꝫ qꝛ vt multum pãniculus nõ eſt ꝓp ſenſum ꝑſtare ſoluꝫ: ſꝫ ꝓp alia iuuamenta ꝑmonſtrata. ℭ Ad aliũ ddm qꝛ nõ valet: qm̃ vbi ligamẽtoꝝ ꝯcurrit in pãniculo portio nõ eſt tãta vt eiꝰ ſenſũ multũ ꝑuertat: ꝫ eã cũ pti occurrit iſenſibili mollitiei q̃ꝫ grãdis. ⁊ id in eo dolor nõ accidit grauatiuꝰ: ⁊ ꝑp vt ocm̃ pũgitiuꝰ. ℭ Ad ea ẽt q̃ alteriꝰ ptis ddm vt ocm̃ qꝛ q̃ꝫplim pãniculus ex neruo ꝯponiꝭ ⁊ ligamẽto: aliqñ tñ ex neruo ſolũ. ℭ Ad aliud ddm qꝛ nõ eſt eã qꝛ pũctura pãniculi nõ inducat ſpaſmũ: eo qꝛ ſit tñ ex ligamẽto aut ipſiꝰ ꝑs potiſſima ſꝫ diuerſitas ꝯpõnis texture vtroruꝫqꝫ groſſities ac ſubtilitas ſubĩ. 4ᵒ 4ᵃ. nã villi nerui in chorda directe ſm longuꝫ ꝯtenduntꝭ: ita vt vapor horribilis ex ipſiꝰ pũctura directiꝰ cerebꝝ petat: in pãniculo vo ſꝫ oẽm dimẽſioneꝫ: vt vapor h̃ eleuatꝰ ꝓhibeaꝭ ad cerebꝝ pueniꝭ diſpſus. Adhuc chorda eſt groſſa dura q̃ꝫmultũ nõ cedẽs occurrẽti: ſ ẽt leſionis illatiuũ. In eo. n. qd̃ ſenſus vnitiua eſt ampliꝰ: pãniculus aũt lenis: ſubtilis: cedẽs impmẽti de facili. ṽtus ẽt i ipſo nõ eſt velut in chorda vnita. ꝓp qd̃ dolor nõ tãtꝰ eideꝫ ſiñt vt chorde pũcturaqꝫ ipſiꝰ ſpaſmũ nõ poniꝭ incidere: ſic ea que chorde. ℭ Aliud ẽt q̃ꝫtum ꝯclugat ſcitum antea.

ℭ Differentia. XLV.

Quod ãt nares ſint organũ olfactꝰ ⁊ nõ caruncule ſeu additamẽta mamillaria oñdiꝭ. ꝑ. n. hyſto. olfatus ſit ꝑ hãc ptem nariũ. vꝫ. hic aũt ſenſus ẽ odoris. ℭ Idẽ. in. 4. earũdẽ. hec qdẽ aialiuꝫ hñt nares, hec aũt poros qbꝰ olfaciũt. ℭ Rurſus. 4. de accidẽti nares noiauimus: q̃ ſunt inſtrã duabꝰ ṽtutibꝰ. ſicut lign a olfatui. ſ. ⁊ anhelitui. ℭ Amp. collꝫ. 2. Manifeſtũ qꝛ iſtrm olfatꝰ eſt naſus. ℭ Idẽ q̃ꝫ de ſenſu ⁊ ſenſato. Inſtrꝫ odoratꝰ eſt aer ipoſitꝰ naſo. ℭ Palin. firmaꝭ rõne: qm̃. 8. d̃ iuuamentis. venit vtriqꝫ nariũ ps nerui maior illa q̃ venit ad auriculas: cũ igiꝭ neruꝰ ſit alioꝝ oĩum ſenſuum inſtrm erit ⁊ odoratꝰ. ℭ Et. Cõmẽ. 2. de aia. In h̃ qꝛ Ariſt. dixit. Ampliantꝭ vene ⁊ vie. demõſtrat qꝛ naſus eſt ꝓp nečitatẽ ⁊ non ꝓp meliꝰ. Qd̃ aũt ꝓp nečitatẽ exiſtit: tale organũ eſt ꝑncipalr̃ eius in qd̃ ordinaꝭ ⁊ nõ ſubſuiens ꝓp melius illi. ℭ Adhuc illud qd̃ eſt ſrũꝫ ⁊ hũ. nõ põt eſſe organũ ⁊ ꝑnᵐ alicuiꝰ ſenſus: ⁊ cũ ſrĩtas ſit mortificãs ⁊ paralyticuꝫ faciẽs: hũiditas aũt remolliẽs ⁊ hebetãs cerebꝝ vo ſriſſimum ⁊ humidiſſimũ eſt pticulaꝝ corporis. dñs. 24. ℭ Iideꝫ. qd̃ eſt organũ alicuiꝰ ṽtutis ipſeꝫ oꝫ ei actualr̃ inexiſtere: alioqn nõ poterit in opationẽ pꝛeire, qd̃ paralyſis neruoꝝ oſtẽdit. Cerebꝝ ṽtute ſenſitiua caret vlr̃. tactũ. n. nullum facit ſenſum: ſic neqꝫ ſan. aut alia ſupfluites aialiũ. dñs ꝑdicta; qd̃ expimentũ edocet. ℭ Amp. ſenſibile poſitũ ſup ſenſum nullũ ꝯſtituit ſenſum. 2. de aia. cũ oĩs ſenſus medio pficiaꝭ q̃dã ibidẽ. Sꝫ odorabile poſitũ ſup nares vt ſteriꝰ nõ ſentitꝭ. ℭ Palin. Illud dĩ alicuiꝰ obri eſſe ſenſitiuũ: qd̃ imutatiõnẽ recipit ab eodẽ. de rõne nãqꝫ obiectoꝝ eſt potentias organis alligatas qeſcẽtes in actũ adducere. Sed imutatio apparet fieri in naribus in olfaciendo: puta extenſio q̃daꝫ ⁊ titillatio. Nares itaqꝫ ſunt odoratus ſenſitiue ⁊ non predicta mamillarum capitibus ſimilia additamenta.

Cuius oppoſitũ fere oẽs ſentiũt medici: capita ꝑſtata mãmis ſimilia ⁊ nõ nares ponẽtes olfatus organa. ℭ Rurſus. alij oẽs ſenſus videntꝭ a cerebro deriuari: q̃re ⁊ hic ꝯfluet ſilr̃ ab eodem: neqꝫ ẽt appet in naribꝰ organiçatio qꝛ odoratus ſint inſtrãcum ⁊ alꝭ hẽat opationes ꝓprias ⁊ vnius mẽbri ſit vnica. iuxͣ Haly. opatio. ſ. ꝓpa. ℭ Et. Ille eſt organũ ṽtutis vbi ꝯtingit eã ꝑncipaliꝰ pati ⁊ ꝯfortari: ſꝫ olfatꝰ nocumẽtũ nõ eſt poꝛi naſi paſſio, ſed vẽtriculoꝝ anterioꝝ cerebri: ⁊ iterioꝝ rum. 3. confortaꝭ ẽt ab aromaticis. Itaqꝫ capita mamillaria. i. ſimilia mamillaꝝ capitibus ſunt organa olfatus.

Propter primuꝫ qdem ſciẽdũ: ⁊ organũ inſtrm ſeu ſenſitiuũ eſt ſubiectũ cui ṽtꝰ iſigiꝭ aut in qd̃ ꝯtẽdit. Eſt aũt olfatꝰ vis ordinata in duabꝰ caruculis añrioris ptis cerebri ſilibꝰ mamillaꝝ capitibꝰ ad apphendendũ id qd̃ offert ei aer attractus de odoreꝝ eſt in vapore gmiſto cũ aere aut de odore impꝛ

Margin notes (left): Do. 5. ſi. ꝑᵃ cap. 23. in fine. — C. 2. vi. d̃. ſus finem — C. 5. — K — Cap. 8. in medio. — C. 1. 4. iux̃ finem. — 2. theo. ca. 15. in meᵒ — L — Ca. 16. pᵒ principiũ — M

Margin notes (right): N — ca. 1. trac. 4. ver. fi. — O — Cap. 11. in medio — Cap. 8. — Cap. 4. — Cap. 17. in puᵒ. — Auer. cõ pnᵐ d̃ ſenſu ⁊ ſenſa. — Galr̃ lib. 9. ca. 4. circa pnᵐ. — Cõ. 100. in medio — P — Te. cõ. 73. 75. 98. — Te. c. 114. — Q — 2ᵃ techne trac. d ṽcẽtre cõ. 30. — Cap. vlti. in fine.

I ſo in illo ex ꝑmutatiõe q̄ fit in corpe odorifero. A. de aia ꝑ.
Ca.y.c.ad medium. Ex quo ẽtiã apparet vtcũq; q̄ ſint additamẽta ꝓtacta. In
oppo^m.n. ſupius directe lachrymalium maioꝝ os eminet
vtrinq; paꝝ exteriꝰ ↄnexũ: ad interiꝰ vo plus ↄcauũ: in qđ
vtrinq; ↄdeſcẽdit cerebꝝ eminẽs ꝑte vtraq;: ⁊ formaẜ itra
durã mr̃ez in figurã mamillaꝝ: ⁊ paꝝ iduraẜ a ſuba cere-
Ca.y.ad medium. bri: ceu extremũ mãme duriꝰ extat in mamilla: vñ. A. 12. ð
aialibus. In anteriori ꝑte naſcunẜ additamẽta q̄ ſunt ſiũa
mamillis; ꝑ q̄ fit olfacꝰ: ⁊ diuidunẜ a mollitie cerebri modi
Fl.ꝑ^rra. 3.c.1. poſt principiũ. cũ: ⁊ nõ ſ ita dura vt nerui. In ꝑn° q̃z tertij cañ. In anterio
re ꝓterea ꝑte cerebri: oriunẜ duo additamẽta mamillaria
qbus fit odoratus que qdem a lenitate cerebri parum ꝑ diſ
ferũt in ꝑmis, ſed poſtea ↄſequiẜ ea neruoꝝ duritiez. Ad
iſta quoq; additamẽta vel carũculas fit per nares aeris ⁊
odoris attractio: ꝑforaẜ.n. duobus foraminibus os cõpo
K ſitum maniſeſtis: ꝑmo inter hec exñs: demũ ſupius ꝑforaẜ
multis velut cãnalibus paruis: ⁊ reddiẜ quaſi ſpongia vt
diminuat multitudinẽ frigoris aeris apð anhelitũ ne ꝑgat
Cap.4.ð. iualteratꝰ ad cerebꝝ. Et h̄ qdem os ſituaẜ ſub dura mr̃e:
ipſaq; ſilr ꝑforaẜ foraminibꝰ, ſic clepſedra. 9. de iuua. Sũt
aũt nares inſtr̃a delationis aeris ad pulmonẽ ⁊ odoris ad
carunculas ꝓfatas ex pluribꝰ oſſibꝰ ⁊ cartilaginibꝰ cõpo
ſita. Eſt ẽt meatus ꝑueniens de palato in nares ⁊ carũcu
las hmõi: quaꝝ iuuamẽta ſunt multa. ꝑ eas.n. vt ꝓſcriptũ:
fumalis euaporatio ad ꝓdicta ꝑuenit additamenta, ⁊ aer
pulmoni dimittiẜ. tempatum ẽt inde cerebꝝ. Iuuãt ſilr ad
aerẽ incidẽdũ: vt lr̃e articulenẜ ꝑfecte. Supfluitates ẽt ex-
pellunẜ inde a cerebro, tegũturq; a viſu. Turpe nãq; foret
illaꝝ ↄſpicere decurſum. iuuãt q̃z in ipſas manibus excu-
Te.cõ.9. tiendo ⁊ expellẽdo. ℂ Noſce q̃z hoiem ſenſuz odoramẽti
deteriorẽ ceteris hr̃e aialiũ. 2. de aia. ſaltẽ intẽſiue. extẽſiue
L aũt certiorẽ cũ plm ⁊ pñbꝰ alijs aialiũ ðlecteẜ odoribꝰ. vñ
in cane ꝑm Alexã. de ꝓblematibꝰ. olfatus intẽſior eſt eo q
hoie: in aqla viſus in aiali dicto ꝑ guſtabil' iudicio, guſtꝰ,
ꝑm araneas ⁊ aliq̃s aulũ tactus q̃ztũ ad id. vz. qđ eſt dito
T.c.94.et 2. ð gene. aia.4. ſubtilr occurrere: nõ aũt quo ad diſcutiendũ q̄litatẽ tãgibi
lis: q̄ ꝑcipiẜ ex dito. ita.n. ceteris hõ tactꝰ eſt ꝑfectioris. ⁊
ideo aialium prudentiſſimũ. 2. de aia. in aprís vo auditus.

Ca.12.in principio **Propter ſecunduz** qdez ſciendũ ꝙ Auer.
colli3.2. voluit nares fo
re inſtrumenta odoratus ꝓpria. Inqt.n. ꝑm Ariſto. Fit iſte
ſenſus in duobꝰ meatibꝰ q ſunt in naſo, ⁊ ꝑm Gal'. fit in ca-
runculis duabꝰ ſimilibꝰ capitibus mamillaꝝ. ⁊ dicit ꝙ ꝓ-
pter remotionẽ iſtius loci attractiõe indiguit. Et tũc impu
gnat Gal'. ingens. Si foret ita ſicut diċ Gal'. q̄ odoraremꝰ:
q̃uis nares noſtre forent oppilate qñ aerem ꝑ os attrahe-
remus. qr palatũ eſt apertum naſo. Foramẽ.n. vt dcm̃ exiſtẽs
in palato ↄtinuaẜ cum foramine naſi trãſcunte ad ꝓdictas
carũculas. Et ſubdit ꝑm ꝙ dicit Auenſor. Nos odorare-
M mus odorẽ ciboꝝ qñ incipiũt digeri in ſtõacho naribꝰ ſup
ple oppilatꝭ ⁊c. ℂ Itidẽ. ſi ꝑ illas duas carũculas fieret ol-
fatus aialia inolfatilia: q̄lia. vz. ſunt olfantia ꝓter hominẽ
In medio non odorarẽt. ipſa.n. odorem ꝑcipiunt cũ paucis ſenſibiliũ
differentijs, vnde idem de ſenſu ⁊ ſenſato. Hõ meliꝰ diſtin-
Ca.1.ſuꝑ ſinem. guit diũas ſenſibilium olfatus q̃z cetera aialia: ⁊ tñ multa
aialia fortiꝰ cõprehendũt odores ex remoto, quare. 5. ð ge.
aialiũ. Certitudinem ſenſuũ de longe minime vt eſt dicere
hõ habet vt ꝑm magnitudinẽ aialium, que aũt circa diũas
maxime. Ipe nãq; q̃ztũ ad olfatũ eſt maioris ingenij in ol-
faciendo q̃z oia aialia ⁊ in ꝓpalando odores occultos ↄfri
ca.3.i ꝑn. catione, qđ nõ hñt cetera, 2. de aia. A. ꝑꝑ qđ diũa. 5. Solus
homo alioꝝ aialium gaudet floribus ⁊ alijs odoribus. vñ
ꝓble.18. ꝓblematũ. 10. Homo magis alijs aialibꝰ eſt odoratiuus.
Non igiẜ ꝑ illas duas carunculas erit odoratꝰ. ℂ Hec ãt
poſitio ſtare non põt ſicut. 3. oñdeẜ dicendoꝝ. Eſt ẽt ipſius
remouere fulcimina. Quid aũt ſit dõm ei qđ arguit ꝑ. A.
Te.c.107. 3, ⁊. 4. dicendoꝝ videbiẜ. ℂ Ad aliud dõm ipm non vale-

ret: qr. 2. de aia: olfatus perficiẜ opculo remoto: velut viſus N
amotis palpebris in hñtibꝰ eas. diſcoopire nobis euenit
inſpirantibꝰ ampliatis venis ⁊ poris. id autẽ fieri non põt
niſi naribꝰ olfatibile attrahaẜ. nõ.n. hoc ↄtingit ſiquis de-
tinens velit ore aperto ipm attrahere. ℂ Adhuc magis trãſ
duceẜ olfatile multum aeri in pulmonẽ ⁊ vẽtrẽ q̃z in ſurſuz
ꝑ colatoriũ aſcendat. ℂ Palin. Videẜ ratio potiꝰ op^m iclu
dere ꝓpoſito: qr ſi ꝑm eũdem odorabile ꝑueniret ad carun
culas ꝓfatas puns ↄcurreret in nares: cũ illa duo forami-
na capꝝ ⁊ colatorij ſibi obuient circa eum q ſub oculis lo-
cũ: ꝑꝑ qđ eis oppilatis õberet olfatus ꝑfici in loco ↄtactꝰ.
Nõ.n. põt dicere ꝙ in loco nariũ anteriori ſit organũ olfa-
tus: eo ꝙ quodã imiſſo nares ad interius valde oppilãte,
odorabiliq; demũ appoſito ad nares nõ fiet odoratus ſen-
ſus. ℂ Silr dõm Auenſori. ℂ Ad aliud dõm ꝙ ſermo h̄ O
eſt ð hoie nũc ⁊ nõ alioꝝ. Aut fortaſſis in alijs ꝑfectoꝝ: ita
vt in hoie ꝑficiẜ odoratus. viſs tñ liberiores habent cere-
Alo.10. brũq; ſtrum ⁊ hu. minus. ℂ Sed ↄtra hec ⁊ cum Auer. vi
aſo. 5. mulieri ſi in vtero non concepit velis aũt ſcire ſi ↄci-
piat. ↄtegẽs veſtibꝰ ſuffumiga deorſum ex aromatibꝰ: ⁊ ſi-
qdem trãſire vi odor ꝑ corpꝰ ad os ⁊ nares cognoſce qm̃
ea non ꝑꝑ ſe non gñat. Si igiẜ ꝑ omne corpus ab inferiꝰ in
ſurſum põt fumus ad odoratus organum peruenire: multo
deniq; magis qñ appropinquaẜ ipſi de extra odoratiuuz.
ℂ Dõm ꝙ ſi deberet ſentiri a muliere ſic diſpoſita odora-
bile: opꝰ eſt os tenere aptuz: alioquin nihil ꝑcipiet: ceu nil
quantũcunq; odoratiuum ore clauſo ſentiẜ ens in eo.

Propter tertiũ vo ſciẽdum ſniam fuiſſe fore
oiuz medicoꝝ ꝙ olfatꝰ ſenſiti
ua ſ extremitates due ventriculi cerebri duplicis in rotũ-
dum acutũ preeminẽtis cũ ſuba terminatori ea q̄ cerebris
vt hus tactũ qđ anathomia deſignat aptꝰ: qđ ẽt videẜ. in-
P nui nõ paꝝ de ſenſu ⁊ ſenſ. ita, Vnẜ nã reſpiratione ad duo
In me. vt opoſe qdez ad thoracis adiutoriũ ⁊ aduẽtitie ad odorẽ.
Inſpirante enim ſic expirãte puta hoie: facit ꝑ nares motũ
ad olfatum, vz. non ſunt igiẜ nares olfatꝰ certũ organũ, ſz
Cap.1.ꝑ medium. potius qđdã delatiuũ. ⁊. 5. de ge. aialiũ. Quorũcũq; nares
longe vt laconicoꝝ catelloꝝ odoratiua perfecte. Exiſtente
nãq; ꝓfundo ſenſus organo lõge, qr motꝰ nõ deſtruunẜ: ſz
recte tendũt: ſicut pre oculis manus viſuz adunãtes. vnde
ꝓble.5. T.10.9.c. 4.i medio ꝓble. 13. expreſſius. Ad cerebꝝ.n. terminatus odor ſenſuz
facit. Qđ exprimiẜ de iuuamentis apte. Senſus cõprehen
dens odores inter alios ſenſus poſitꝰ ẽ intra teſtã in duobꝰ
vẽtriculis anterioribꝰ vẽtriculoꝝ cerebri: q ↄtinent ſpũm
vaporoſuz. Subdiẜ ẽt tãdẽ. Vtilitas duoꝝ foraminũ ꝑtrã
ſeuntium a cerebro vſq; ad nares eſt ipſiꝰ ſupfluitates cũs
re. Et in hoc eſt vtilitas alia q̄ cerebꝝ qñ infirmaẜ adiuua-
tur. Eſt ⁊ vtilitas ꝓpria añ iſtas. ſ. odoris cõprehẽſiõe: ⁊ añ
iſtã alia. puta anhelitꝰ aeris ⁊ copulatio eius cũ cerebro.
ℂ Propter oẽs igr̃ iſtas cãs appropriaẜ ſenſus odoratus
Q vt ſit in cerebro: qr pars que coopit iſtũ ſenſuz indiget vt ꝑ
Ca.4.circa ꝑn^m. eam ꝑtranſeat qđ cerebꝝ adiuuat. 4° vo de accñti. Mon-
ſtrauimus q̃z ꝙ ꝑmum inſtr̃um odoris ſint ventriculi cere
Ca.14.in medio. 4.ca.14. bri. Hanc ẽt põnez ſeruat Halyab. 3. theorice. ⁊ qđ ẽt ſigno
rõnabili oñdit: qr ſi domũ igrediamur vndiq; clauſaz: mł
tis odoribꝰ hñ aromaticis repletam: naribꝰ noſtris aptis
replebunẜ ꝓdictis odoribꝰ. Si aũt tunc cum ipſoꝝ aptio-
ne ⁊ repłone aerẽ ↄtinẽtes attrahere ceſſauerimꝰ: minime
ſentiemus tpe illo ꝓdictos odores. qñ vo aerẽ attraxeri-
mus eos mox ſentiemus: qr hõ inſpirans odorat. nõ inſpi
rans aũt ſed expirãs aut retinẽs ſpm̃ non odorat. 2. de aia.
Te.c.98. quare ↄcludit Halyab. non nares ſz duo capita capitibus
mamillaꝝ ſimilia fore olfatus organa. ℂ Rurſus. vt dcm̃
2. de aia & com.100 ꝑ Ariſto. Olfatus noſter ꝓportionaẜ oculis palpebris ve-
latis: qbus nõ põt perfici vidẽdi actus niſi amoueanẜ pal
pebre: ſic ẽt inſpirãdo ⁊ opculuz detegẽdo venis amplia
⁊ vijs. non ꝑcipit ẽt hõ niſi diũas extremas odoꝝ ⁊ valde

A insignes:nihil.n.odorat odorabiliu3 sine letitia ⁊ tristitia: cū certū hunc sensum mime habeat pp multā cerebri frigiditatem ⁊ hu. ꝟtutē impedientē olfatiuā ⁊ fumalē extinguēdo euaporationē que cā odorationis existit:⁊ pp hoc olfatus attribut⁹ fuit igni ratiōe.v3.obiti ꝑprie. Causat ēt is ex fumali euaporatiōe. Commensurat nāq3 calor odorabilis ⁊ motus ipsi ad hyperbolem ei⁹ que in loco.i.cerebro frigiditatis ⁊ humiditatis. Nā.n.semp ingeniat ad excessu3 vniuscuiusq3 de partib⁹.2. Olfatus sigdē rōne organi qđ est circa cerebꝝ ē ꝟtute seu potentia calīn.mā ꝟo frrum. Hec igit singula mōstrant sensitiuū ꝑpriū olfatus circa cerebꝝ ⁊ nō sec⁹ nares existere. ¶ Itidem.organiçatio partium arguit ꝟtutē instrumētis:sed in extremitate vtraq3 ventriculi anterioris cerebri ꝑdicta ita extat artificial' organiçatio:vt nō ob aliud fit nisi ꝑpter odoris pceptionem. ¶ Qđ forsitan id qđ impediet.d.additamēta illic facta esse ac pa3 a mollitie cerebri pmutata:vt eis hic fortitudine acqsita possint pati supfluitates primi vētriculi expurgari inde illesa:ceu sub cerebro locata fuit glandula:modicu3 a substantia cerebri in duritie pmutata:ne supfluitatib⁹ cerebri hinc transeūtibus ledat. ¶ Cui dicēdum q nō ꝑpter hoc oportuisset os tm̄ in exterius ꝯcauare neq3 vias sic angustas nāe ꝓstare. Ex vētriculis ēt decurrunt circa mediū supfluitates: ad glādulā dictam:nō tñ ledunt his ipi. Aut l3 qđ obiicit iuuamentū importet qđdā vt voluit Gal'.cū.A.nō tñ illud extat pncipale:sed odorat⁹ magis:cū vnus sit sensuū perficientiū. Adhuc lesa pte iteriori ⁊ narib⁹ sanis:ledit ⁊ odorat⁹,qđ ⁊ nobis indicāt collectiōes fetide sub cerebro anterius pcepte:ac cori3e nullā in narib⁹ lesionē notātes:non pauce. Itaq3 carūcule pfigurate organa sunt odoramēti ⁊ non nares. ¶ Nosce quoq3 er.2.de aia.A.esse instrm triplex.qđdā nāq3 reddēs tm̄ qđ scđarium ⁊ subseruitiuū existit:ceu neru⁹ obtic⁹ crystalline:ac vasa seminaria inuoluta testiculis. Aliud ꝟo pcipiens solū:qđ pncipale extat ⁊ pfectiuū,vt crystallina ⁊ testiculi quo ad semis gnōnē.nōnullū quoq3 reddēs sit ⁊ suscipiēs,vt neru⁹ tactiu⁹:cordis etiā caro:p se nāq3 sentit.diis.42. Itaq3 in ꝑposito nares sūt organa reddētia solū:carūcule pfate suscipiētes tm̄. Oportuit.n.plura instra ⁊ figurationes esse:vt pficeretur h sensus qui nobis cum difficultate alligatur propter cerebri olectam frigiditatem ⁊ humiditatem immensam.

Ca.1.7.circa pn^m.

Cap.5.6. sue finem

C

Propter quartū

qđ. Ad p^m pcedēs ex A.dicto appuit qđ dōm:vl' qꝛ noluit nares organū olfat⁹ pncipale ⁊ susceptiuū,s3 deferens ⁊ scđariū.vñ 2⁹ ph's diffiniuit nares odo⁊ fore adductionē. Aut ꝟmo forsan A.p.fuit hora q̄ nōdū pfecte tradita erat incisiōis scia.diia.99. ¶ Ad aliō dōm vt appuit: q nares q̄q̄ mō sunt instra odorat⁹:subseruiunt.n.⁊ dīerūt ꝓprijs istris,⁊ qꝛ nō solū hnt iuuamētū h:s3 vt dcm̄ ē alia plu ratiō volēs Ga.eas ligue assimilare:cui⁹ ꝑpri⁹ ē act⁹ gustādi scđari⁹ in vocē ꝯferre:est ēt vt man⁹ molēdinarij in voluendo cibū sub dētib⁹.12.de aialib⁹. A.nares dixit instra fore odoratiōis ⁊ anhelit⁹. ¶ Ad aliō Auer.iā appuit:nō.n. tenet mō. ¶ Ad aliō dō3:q p tāto dī instrm olfat⁹ eē aerē impositū naso:qꝛ ipse ꝯfert marie vt act⁹ pficiat odoratio nis:⁊ iō posuit ibidē q istrm audit⁹ eēt aer imposit⁹ auri. h eni necari⁹ est max'.2.apparēs de aia. ¶ Ad aliō dōm:q illa pe nerui nō est pe q̄ fit olfat⁹ sensitiuū:s3 tact⁹. Orit'.n. hec ⁊ ramificat ex.3.neruo⊋ pari ex cerebro orto⊋. ¶ Ad aliō dō3:q ꝟmonē Auer.aut ei⁹ expōnē h non recipio cu3 opionis fuerit opposite. ¶ Ad aliō dōm:q notat diffi^{ci}l^{tm} ⁊ nō āt ipossitatē:ꝯuincit.n.tm̄ q hō dteriozis sit ceteris aialib⁹ olfat⁹:neq3 ēt cerebꝝ tm̄ est frrū ⁊ hu.imo cal3 ⁊ ꝯterminatū vtcūq3:s3 frrum est re^o cordis ⁊ epatis:⁊ humidū re^o ossiū.ꝑ p^a.⁊ qꝛ cerebꝝ sic frrum:fuit odorat⁹ igni attributus,vt fieret ceu ꝯsus3:eqlitas:habuit ēt hō sic tactū ingeniū in odoratōe q̄ odorabile facile agit ad organu3 ꝑueni-

B

Ca.11.8 vel pēt ca.13.in pn^o. Ca.11.p^o medium.

D

Ta.ch.8;

Contra to cen.3.c.8. in me. ⁊ 4.p^o me.

re. ¶ Ad aliō dōm:q ꝟtus in carūculis actu repit:put saltē forma3 noiat. Neq3 pp h q cerebꝝ caret ꝟtute sensitiua tollit qn circa ipm odorat⁹ nō possit esse organū:cū non sit ꝯptie:vt declaratū est in sba cerebri:s3 in pfigurat3 additamenti,⁊ qꝛ p pa⊋ a cerebri dīnt subāiō rō vt por difficultatem ⁊ nō ipossitatē ꝯcludit odorationis:q si ꝟmones q̄nq3 Gal'.ꝯsonēt istis3 olfat⁹ fore in cerebro aut vētriculos duos āntiores,vt appuit exponēdi:qꝛ est circa cerebꝝ ⁊ ei⁹ velamen. Id.n.qđ alicui nāle est annexū:multotiens id dicecucordī arteria⊋ porrū hysto.3. Cor est sic pe arteria⊋. Et i pn^o cañ.3. Cerebꝝ diuidit in sbam velatiuā medullare3 ⁊ vētres plenos spū. ¶ Ad aliō dōm.qđ ossium.42. Nec eo q odorabile positū itra nares non sentiat arguit ibidē ꝑpriu3 fore olfat⁹ organū,s3 euenit:qꝛ cū odorare ꝯsistat in fumali euaporatiōe:oppilōne tūc itervenienie ipsa nō pōt in pfatas ꝯuenire carūculas:qđ ofidit:si.n.qđ intra nares ponit pauce fuerit q̄titati3,vt effumatio vaporosa nō ꝓhibeat trāsire:adhuc odor pcipiet. ¶ Ad aliō dō3:q no ois imutatio ꝓpriu3 arguit sensitiuū velut neru⁹,vt oñsum diia 42.organū tact⁹:caro tñ imutat apō dōm ipi⁹:qđ qdē nō pncipale arguit instrm,s3 magis accessorium ⁊ delatiuu3.

E

Cap.3 ss medium. p^a sen.tra cta.1.cap. 2.in pn^o.

F

¶ Differentia.XLVI.

Quod tunica

iterior arterie ꝯstruat ex villis in lōgitudie ꝑtēsis ofidit ex.3.nāliu.⁊ p ꝑma de mēbris. ¶ Rursus.poti ⁊ ꝑpori actiōi hō debet orgañū.hec aūt est attractio dilatatiōe facta:ozo3.n. si qđ expellit q pus attrahat:villi aūt lōgitudinales attrahunt. Erūt igit vt pus ⁊ ꝑpus instr3:qđ aūt tale sedem oz accipe itrinsecā iuxta ꝑpinque ampli⁹ sitū. ¶ Eti. Anhelitus ⁊ pulsus sūt ꝑportionales:ipse nāq3 currit pulsus cursu.3.10 s3 in anhelitu pcedit attractio:q ⁊ i pulsu.hec āt posita villis pfici lōgitudinalib⁹:qꝛ ei magis erunt accōmodi existētes intrinsec⁹. ¶ Adhuc.digniori ⁊ fortiori actui istr3 debet apti⁹ ⁊ vigorosius,s3 id euenit cū lōgitudinales fuerint interi⁹,qꝛ p co⊋ attractionē vita ex corde in cetera demandat mēbra. Fit ēt attractio p ipsos meli⁹ nutrimēti in partes arterie. ¶ Itidē. Si villi latitudinales eēnt interi⁹ fortiores ꝑpingtate facti ꝓhiberēt aerē introduci,qđ non facient exterius positi vigētes q̄3 min⁹. Itaq3 tunica interior arterie in villis ꝟm longitudinem dissoluitur.

C.ꝟ.11. Doc.5.ca. sing. post medium.

Tra.1.ca. 7.in fine.

G

In oppositū

Gal.7.ꝺ iuuamtis.⁊ Halyabbas cū Auer. ¶ Rursus. Immutatio cordis aduenīēs mox quasi p arterias iuuante spiritu in corpus defert.hec aūt pficit expulsiōe,quā facit arterie iterior tunica villis latitudis itra se positis:nā lōgitudinales id ipedirēt attrahēdo. ¶ Adhuc.lōgi exteri⁹ siti aeri appropinqnt ampli⁹ q̄3 entes intrinsec⁹:⁊ ita facili⁹ subinducet poterūt aerē. Igit latitudiales villi extāt in tunica iteriori arterie.

Cap. 3: 2.theorī. ca.13.circa pn^m. p^o collect c.5.i pn^o.

Propter primu3

qdē3 sciēdum q arteria est mēbꝝ neruosum a sinistro cordis vētre ortū in eius subsidiū motu contrario ordinatū:in lōgum:rotūdūq3,ptensum duplici tunica velatum:vite mediātib⁹ sanguine ⁊ spiritu in aliud reliquu3 corp⁹ delatiuū. hmōi aūt duplicis tunice interior est multe spissitudinis ⁊ duritiei:exterior ꝟo mollis tenuis rara:sicuti tunice vene nō pulsant.7.de iuuamentis.vñ.A.theorice. Interior tunica est quinquies duplicior exteriori,⁊ iō Abrucal' magister Sal'.qui id bñ mēsurauit voluit arteriam fore sextuplam grossitudini vene.habuerūt aūt tunicas duas ne fortitudine scindantur ⁊ ne spūs in eis raritate dissoluat: pulsant aūt vt ꝯtēperent vitalia:⁊ vt spūs pribus cū sanguine deferat,ac ipse attrahat ex venis in eas. ¶ Est aūt villus siue inulus aut filum mēbꝝ neruosum ꝑtensum:subtilissimum:ad motū actionis cōis ordinatum:nā mēbra que solū p seipsis agūt villis nō eguerūt:cū actio sit parua:sufficit.n.calor nālis loco villi:ceu sunt os:cartilago ⁊ hmōi:

H

Ca.3.circa pn^m. Ca.13.circa pn^m.

I

que aũt ꝓpter oẽ corpus opantur eguerũt illis cũ vehemẽ tioꝛ ſit actio vt vẽter:arteria ⁊ hmõi. ℂ Eſt autẽ is triplex vt quaſi trina dimẽſio:lõgitudinalis:latitudinalis ⁊ diago nalis:mediantibꝰ quoqꝫ his arterie opantur. In eis nãqꝫ ſunt quatuoꝛ virtutes:quaꝝ quedã dilatãt:alie ꝯſtringũt: quedã retinẽt ⁊ faciũt poſt getẽ dilatationem:nõnulle reti nent ⁊ agunt poſt getem ꝯſtrictionem:que oẽs villis ope rantur ꝓprijs. Haly. Et qꝛ dubiũ erat qbus agunt ⁊ quo modo eos timulit partibus appropriare arterie.

1.acth.tra cta.ꝑcoꝛb ca.ꝑĩ me.

Propter ſcõm qdem ꝑmitus exponaſ qd de hoc ſenſerũt ꝑores:deincepſqꝫ vſr diſſonantie ſapiẽtum tangaſ circa villos. ℂ Propter hmõi ſiqdem primũ ſciẽdum ꝙ nãlium.3.ita ſubſcribitur. Tunicaꝝ arterie que qdem extroꝛſum ex rotũdis:que vͦ introꝛſum ex rectis qdem plurimis:paucis vͦ eis qbus ex oblige. Dico aũt rotũdum latitudinalẽ:obliquũ aũt trans uerſalem:qͦd fulciſ qm ſubditur. Arterie ſimilanſ ventri. His quoqꝫ videſ ꝯſentiri:vlius tñ ꝑmo ꝑma ita. Mẽbroꝝ qdem hñtiũ duas tunicas:villi latitudinales ſemꝑ in eo rũ extrinſeca ſunt tunica:⁊ alij duo in intrinſeca tunica:ita vt lõgitudinales declinẽt magis ad ſupficiem eiꝰ interioꝛẽ ꝙ̃ trãſuerſales:ſm ħ igiſ cõmune lõgitudinales extant in tunica interioꝛi. In ꝯ̃ium de iuuamentis. Tunica interioꝛ arterie diſſoluiſ in fila ſm latitudinẽ. vnde.2.theoꝛice. op poſitũ nãlium.3.penitus ſeriaſ ita. Interioꝛ arterie tunica villoſa eſt ⁊ in latum:ſed tunice exterioꝛis ſunt in longum villi:⁊ in ea pauci ex trãſuerſo. Colliget aũt ꝑmo. ꝯtextura interioꝛis arterie tendit in latitudinem exterioꝛis in longi tudinem. ℂ Propter hmõi ſiqꝫm ſcõm ſciẽdũ ꝙ Alex. in ꝓblematibus taſr ſeriat:inuli recti in ſtomacho. i. iſopha go attrahunt:obliqui vͦ expellũt. In alijs nãs particulis obliqui detinent vt in matrice. tertio quoqꝫ.13. Mery ſepa ratus eſt a villis trãſuerſis cũ nõ ſit ad retinẽdum:cui ꝯſen tiſ collꝫ 2°. vbi tñ longi explicanſ ⁊ lati:nõ autẽ trãſuerſi. tertio vͦ theoꝛice Mery eſt cõpoſitum ex duabꝰ tunicis: altera exterioꝛ carnoſa:cuiꝰ villi feruntſ in latum: reliqua vͦ interioꝛ neruoſa:⁊ eiꝰ ſunt villi in lõgũ ꝓtẽſi:⁊ i ea pau ci per tranſuerſum deducti:qͦd innuitur nãlium etiam.3.ꝑ etiam ꝑma. Motus trãſglutiendi eſt compoſitus:fit enim villis ꝓprijs per foꝛmã ex ſitu longitudinis: latitudinis:⁊ tranſuerſionis:ſꝫ iſte motus eſt mery. Apparet itaqꝫ ꝙ du plr aduerſanſ hi primiꝰ:qꝛ. A. poſuit in ſtomacho ſeu me ry villos tranſuerſos cũ Halyabbate:⁊ ꝙ demũ fecit trans uerſos expellere in ſtomacho:cũ vbilibꝫ ponanſ retinere. ℂ Adhuc ſcõo collꝫ de vẽtre. Retentio ⁊ expulſio fiunt ꝑ tunicam que ꝓcedit per latitudinem:ceteri vͦ fere teſtanſ expulſionẽ fieri ꝑ tunicã diſſolutã in villos latitudinis:⁊ retẽtionem ꝑ illam que tranſuerſionis. Tertio vͦ nãlium. venter hꝫ inulos obliquos gr̃a circũtractionis. ℂ Amꝑ. diſſonãt circa inteſtinoꝝ villos nõ ſolum ad alios:veꝝ eti am inter ſe. vnde.3. nãlium. Unicuiqꝫ inteſtinoꝝ rotundi ſm alterutraꝫ tunicaꝝ inuli ſunt. circũtrahunſ enim ſolũ. attrahunt aũt nihil ad modũ quo matrix non attrahit mẽ ſtrua:ſed tñ expellit:ſimplicium.5.5° vͦ de iuuamentis. Inteſtina quoniã non indigent ṽtute attractiua habuerũt fila per que foꝛet ipſis poſſibile tñ expellere. tertio ſi qdeꝫ theoꝛice. Inteſtina ſiqdem ſunt compoſita ex duabꝰ tuni cis villoſis:⁊ cuiuſqꝫ villi tunica in latũ rotũdatur. Tertio vͦ.16. Uincens ſuꝑ duas tunicas inteſtini eſt villus tẽdens ſm latitudinẽ. collꝫ vͦ ꝑmo. Inteſtina compoſita ſunt ex duabus tunicis:⁊ habẽt texturam tendẽtem in latitudinẽ ſolum. vnde.2. illius. Uirtus manifeſtioꝛ in eis eſt expulſi ua:nõ aũt attractiua. Cuius contrarium nãlium ita.3. So la diuim organoꝝ ex tunicis ſimul ⁊ vtroſqꝫ obliquos hñ tibus inulos facta ſunt inteſtina. Haly. quoqꝫ inteſtinũ ex pellit illud qͦd aggregatur ex egeſtione in eo:⁊ attrahit ſi bi aliquid aliud ex ſuꝑfluitatibus. ꝑ autem ꝑma. Melius

Ca.11.pͦ meᵒ.

K

Doc.5.c. ſin 2. dias fineꝫ.

Ti.7.ca. 3.circa ꝑn cipium. Ca.13. In ꝑnᵒ.

cap.5.in principio

L

Cap.1. Cap.9 &. pncipiũ Cap.24.i me.

Ca.8.poſt ꝑnᵐ doc. 5c ſingu. dius hñc.

Ca.9.poſt pncipiuꝫ

Cap.8. circa ꝑn.

M

cap.ꝑdc.

diſ 6.c.1. Cap.1.

Cap.26.

C.1.tra.3. Tra.1.ca. pi.26.

Cap.9.ad medium. Ca.11.ꝟ. ſine. ꝯ techui Tra.ꝟ vẽ tre cõ.13.

eſt inteſtinis vt villi attrahẽdi ⁊ retinendi non ſint ſimul:ſꝫ ſupple per tunicas ſeparati:non enim multa indigẽt reten tione:ſed attractione ⁊ expulſione:ſic igiſ eis villi incrunt longi ⁊ lati. Qͦd firmatur:ſubdiſ enim:ꝙ aliquãdo mem brum hꝫ duas tunicas vt ſiat eius attractio ⁊ expulſio mo tu vehementi:vnde facta eſt eaꝝ alterutra ſingulariter in ſtrumẽtũ ſine permiſtione:vt ſtomachus ⁊ inteſtina:itaqꝫ Gal. ⁊ A. fere ꝯ̃iantur ne dum alijs ſed ſibiipſiſmet.

N

Doc.5.a ſingu.re ſuo hnq.

Propter tertiũ qdem explicetſ prius veritas queſiti:deinceps vͦ lites cir ca ꝑinductas ſopiantur diſcholias. ℂ Propter hmõi pri mum dõm cum.7. de iuuamentis. Halyabbate ⁊ Auer. ꝙ tunica interioꝛ arterie ꝯſtituitur ex villis latis:exterioꝛ vͦ ex longis qdẽ plurimis:paucis vͦ ex tranſuerſis. Qͦd ex perientia oſtẽdit in amplius:cũ qs accipiens arteriam ma gnã ⁊ decoquẽs quaſi excoꝛticãdo ſciũgens apparebit ei dem ꝙ̃ magis ſm latũ ſeu rotũdum decoꝛticari. ℂ Qͦd et rõne firmatur:ſuppoſitis tñ prius ꝙ inſpiratio expiratio nẽ ꝓcedit. vnde hyſtoꝛiaꝝ li. Moꝛiẽtis expirant:quare ne ceſſariũ eſſe ꝑmũ inſpirationẽ. ⁊.7. de iuuamẽ. Principiuꝫ motus oiuꝫ iſtoꝝ eſt vnũ:⁊ eſt coꝛdis expãſio. que foꝛtioꝛ eſt ꝯ̃ctione. Adhuc quãdo coꝛ dilataſ arterie ꝯſtringunſ ⁊ eꝫ. diſſa.80. ⁊ ꝙ arterie vt dictũ extant in coꝛdis obſeqo. Amplius ꝙ dilatatione ſit attractio:ꝯſtrictione vͦ expul ſio. Palin. ꝙ villi longi attrahunt:lati vͦ expellunt:tranſ uerſi detinent. Et itidem inſtrm̃ actioni amplius neceſſari um interius locaſ in ꝓpinquum agenti. vſ.3°.13. Non po ſiti ſunt in ventre villi expulſiui extrinſeci ⁊ longitudinales intrinſeci:niſi qꝛ attractio eſt prima opationum eius ⁊ ꝓ pinquioꝛ:deinde expulſio aduenit poſt illud:quod nempe oſtendũt meſopleuri dilatantes pectus ⁊ ꝯſtringẽtes vnus qui villos a q̃tuoꝛ partibꝰ recipiunt:⁊ ideo vnuſquiſqꝫ ſꝫ Almanſoꝛẽ ⁊. A. ẽ quadruplex. Apud tñ Gal. ⁊ Halyab batẽ ſingularis:quare ſunt.88. vel.22. villi eoꝝ. Siqdẽ di latantiũ ingꝫm magis expandunſ exterioꝛem vt aptius aerem q foꝛis exiſtit attrahant. Conſtringẽtiũ vͦ interius vt liberius fumũ vapoꝛoſuꝫ expellãt in que foꝛas. ℂ His itaqꝫ ſuppoſitis ꝓcedatur:naꝫ ſi prioꝛ inſpiratio expiratio ne ac coꝛdis expãſione:coꝛ primitus attrahẽdo aerem ſui refrigerationẽ a pulmone per arteriam venalem dilataſ. Et qꝛ hoc deſeruit ei ꝯſtringiſ:eo ꝙ quãdo vnuꝫ mẽbrum dilataſ vt attrahat:reliquum ꝯſtringitur vt expellat:nãli um.3. hmõi qdem expulſio cum ſit neceſſarioꝛ attractiõe: villis perficietur latitudinis interius poſitis: qꝛ ſic erunt agenti ꝓpinquiores. At deinceps in hmõi coꝛdis expan ſione ſimilr̃ arteriam opꝫ magnam cõſtringi eidem ꝯſer uiẽtem:vt in id ſan. expellaſ aliqualiter ab eo qui coꝛdis in caloꝛe remiſſus. Et etiã ne is dilatatione expandaſ. quan do aũt coꝛ anguſtaſ arterie dilatantur:ita vt in arteria ma gna cõſtrictio ꝓcedat dilatationem: in arteria vͦ venali ecõtra. ℂ Rurſus. Expulſio arterie eſt foꝛtioꝛ motꝰ ⁊ am plius neceſſarius attractione:qꝛ ꝑ illam expelliſ vapoꝛ fu moſus cum aere prius introducto miſtus:q ꝓpter eius in flãmationẽ odioſum iam nature redditã tãq̃ nocibiliꝰ co natur plus excretiue ꝓpellere ꝙ̃ aerem ad refrigerium in troducere:cum modicus ſufficiat:eo ꝙ is quãtũcũqꝫ cali dus:eſt frigidus noſtroꝝ ſpũum comparatiõe. ꝑ ſcõa. Eſt etiam vapoꝛ ꝓtactus groſſioꝛ:ita ꝙ foꝛtioꝛi egeat impulſi uo:aer vͦ ſubtilioꝛ:vt ſibi ſufficiat remiſſioꝛ:ad foꝛtioꝛem aũt actuꝫ ⁊ amplius neceſſariũ ſuppoſitũ eſt inſtrumentũ intrinſecũ ⁊ ꝓpinquũ exiſtere. ℂ Et. Fulciſ quoniaꝫ tali ter diſpoſiti aeri ꝓpinquiores expoſit: ipm poterũt perfe ctius attrahere:ꝙ̃ ſi foꝛẽt intrinſeci:qbus dẽm paucos ſo ciari ex trãſuerſis. Cõcomitanſ nãqꝫ longos ſemꝑ:qꝛ mo tus foꝛtaſſis eoꝝ attractiuus regrit fulcimẽtũ in amplius. Itaqꝫ villi lati in tunica erũt intrinſeca:lõgi autẽ in extrinſe ca. ℂ Propter hmõi aũt 2ᵐ ſciendũ ꝙ villi abqñ operanſ

cap.3. 2 ideo ca 13. 2 collꝫ ca pi.5.i ꝑnᵒ.

O

aſe b ibi ra. ⁊ expi. vt infra dẽ ſerenᵗ.81. in arg. cap.3. In hac.

Tra.1.c.1.

P

Colᵗ.c.8. ai meᵒ.

Q

ca.1. decᵒ 2ᵒ ſi. ꝑnc aãmeᵒ.

A per ſere ſicut oculi longi attrahunt ⁊ reliqua:interdum vo
p accidens:⁊ ita op⁹ agunt aliqñ ab hoc oppoſitū:ſic enīz
retinent nō ſolū tranſuerſi:ſʒ ⁊ lati. Eſt etiā quādo in reten
tiua pbent auxiliū qui ſʒ latitudinē incedūt ſm̄o pᵒ. vnde
ad id qđ ponit. A. trāſuerſos in ſtomacho expellere dicen
dum eo tanq̄ʒ ſuppoſito ſore per accidens:ceu cum oēs in
vehemēti maxime retinēt tūc ꝯſtringēdo appetitū:ad qđ
expulſio ꝯſequitur eius qđ in ſtomacho ꝯtinet cum ſit lō
gus coronalr rotundus:ꝑ ſe tamen dictum ipos retinere.
Quando vo aliqua parſ tranſuerſorum operatur poteſt re
tinere ⁊ qetem pſtare vt attractiuo fulcimēto innixa ꝓſe
ctiua attrahat:⁊ pcipue qñ appetitus non fuerit imenſus:⁊
tunc.n. quaſi lumbricoꝝ terreſtriū motus ſimilat eiſdem.
¶ Ad aliud ꝙ. A. ⁊ Auer. nō ponūt trāſuerſales in ſtoma
cho:hos autē Alex. ⁊ Halyabbas firmant:dōʒ ꝙ illi tāq̄ʒ
ꝑ paꝝ neceſſarios ⁊ manifeſtos relinquere. Actio nāqʒ ſto
machi eſt vehemēs attractio in qua ꝑpendit̄ qes ꝯmini
B nus:hi vo ꝯſiderantes morā quādam in mery attractio
ne:ac qſ ſociant̄ tranſuerſi qdem in alijs pribus ſemꝑ cuʒ
longis:ꝓtulere ēt ſtomachū eiſdē pfrui. ¶ Ad aliō dicen
dum ꝙ in ventre pficit̄ expulſio ꝑ ſe villis latis:⁊ maxime
quādo partes ſtringunt̄ ſupiores:quando vo econtra eue
nit cauſat̄ vomitus:ꝑ accidens autem retinent ceu cuʒ ſm̄
ſupius rotundēt̄ ventris ⁊ fundū ꝓpterea:non autem ſm̄ me
dium:ꝑ ſe vo cōiter ponit̄ retentio tranſuerſis muſculis vi
gere. ¶ Ad aliud dōm:ꝙ illa litera Gal. eſt corrupta for
taſſis tranſlatione:naʒ in greco erat egcarſion:qđ dico vt
dicit Gal. 2. de regi. ſani. ꝯtrarium recto qđ eſt rotundum:
dr̄ etiam cōmuniter egcarſion plagion.i. obliquum. vnde
deceptus trāſferens noīs cū multiplicitate:quādo debuit
tranſducere egcarſion.i. rotūdum ſeu latum trāſtulit obli
C quum. ¶ Et ſimilr ad aliud dōm:ꝙ errauit ꝑus non recte
trāſferens quādo tranſtulit. 2. nāliū 3ᵒ. Sola oium orga
noꝝ ex tunicis ſimul ⁊ vtroſqʒ obliquos habentibus lini
dos:cum dicere debuerit rotūdos. ¶ Aut dōm obliquum
equocum eſſe ad latum ⁊ trāſuerſuʒ:ceu prius viſuʒ Gal.
innuere. ¶ Ad aliud dōm:ꝙ. A. alijs aduerſat̄ ponentib⁹
ſimplr̄ iteſtina hʒ ambas tunicas villos hīc latos. ¶ Aut
dōm ꝙ. A. intellexit inteſtina ſupiora:reliqui vo inferiora.
Vel tantus ꝙ lʒ inteſtina ſupiora.ſ. ſolū habeant villos la
tos:vltimū tñ vt rectum ⁊ pcipue ipſius extremuʒ longos
etiam hʒ. vñ 3ᵒ. 16. In inteſtino recto iaʒ apparēt villi mul
tuʒ longi:quoniā eſt ex inteſtinis maioris operationis indi
gēs ad trahendū illud qđ eſt ſupra ipm. Aut ꝗs dicet hos
longitudinales villos nō eē de ſubſtantia inteſtini recti:ſʒ
muſculoꝝ duoꝝ longitudinalium qui ſunt in eo:ꝙ ſi dicat
A. ſimplr̄ in iteſtinis attractionē motu fieri vehemēti:aut
D eū nō audio:vel forſaſſis fit ab alio q̄ʒ a lōgitudinis villis:⁊
vel attractionē appropriabit ſtomacho:expulſionē vo in
teſtinis:qđ qdem nō recte interptabit̄ ꝯtra mentem nun
ciantis. Si.n. cauſa duplicitatis tunicaꝝ foret in illa:vnde
dicā tunicas inteſtinoꝝ duplices ex iuuamēto exiſtere cōi.
vt ne ſi accidat nocumētū vni:ei alteꝝ cōicet. Nā ſi ꝗs dili
gēter attēdat in oib⁹ mēbris ꝯtinētib⁹ alienuʒ ab ipoꝝ ſba
duas tunicas inueniet neruoſas pter venas:aut forſaſſis va
ginā cordis:aut ꝙ ⁊ frenes ſunt duplices ⁊ triplices. 3ᵒ. 10.

Propter quartū aūt ad pm̄ū dōm id dictuʒ eſſe tpe quo nondū ſciebat
anathomiā pfectē:cum teſtatū ſit dīa. 99. de ſe Gal. dicere
non ſore impoſſibile inuenire in arte medicine:qđ ꝑ ipſum
non eſt inuentum. ¶ Auicēne vo dōm:vel qꝛ ſecut⁹ eſt illic
Gal. aut dīo ipſius eſt vlis ceu in partibus vlr̄ duas habē
tibus tunicas. hmōi aūt veritas ꝓ vno non interimit̄ par
ticulari:cum ad rōnē ſcie ſufficiat ipſa vt ad multū. phy. 2.
⁊ meta. 6. ¶ Ad aliō qđ dōm apparuit:dcm̄ nāqʒ eſt ꝙ in
alijs arterijs ab ea q̄ vnius tunice ꝯſtrictio:ꝑꝑ obſequiuʒ
qđ pſtant cordi expanſione pcedit. ¶ Ad aliud dōm:ꝙ lʒ
anhelit⁹ ⁊ pulſus ſint ꝓportionales ꝓportiōe ſeu ſilitudine
E lata ⁊ nō vera:nā ſilitudo eſt duplex:qdā ſm̄ veritatem ⁊ ali
qua non:vt qñ qđ alteri ſilitudine ꝓportionat̄ longinquā.
Haly. 13. n. anhelit⁹ ⁊ pulſus ꝯueniūt in ſpeꝝ fere numero:
⁊ in cauſis trib⁹ vl̄ virtute:inſtr̄o ⁊ neceſſitate:differunt tñ
in q̄ʒplurimis ⁊ ꝓpriē cum cerebꝝ ꝯ ꝑat̄ cordi. ¶ Ad ali
ud dōm:ꝙ vigore cordis oia in initio reddunt̄ viua:q̄ de
mum ꝯſeruant̄ in eſſe ꝑ debitū defluxū ab ipo ad ea hʒ di
latationē ⁊ ꝯſtrictionē:ſʒ in h̄ vt diſum ꝯſtrictio arteriaꝝ
operat̄ dilatationē in ampli⁹. neqʒ arterias oʒ villos hēre:aut
qđlibet ꝑꝑ ipſi⁹ actū nutritiōis particularē:cū vt tactū calor
tāq̄ʒ inſtr̄m ſibi ſufficiat nāe. ¶ Ad aliō dōʒ:ꝙ ꝑꝑ neceſſi
tatē fere vacui qđ ſeqtur ad ꝯſtrictōeʒ niſi mox ſubſequat̄
attractio. dīa. 81. ac propter aeris ſubtilitatem ⁊ ipſi⁹ mo
dicam reſpectu euentationis neceſſitatem non ꝓhibet̄ vil
lis latis intus exiſtentibus, ſed cogitur ſubintrare.

¶ Differentia. XLVII.

Quod vene oriant̄ ab epate videt̄ ꝑ Gal. i techni:⁊ alijs locis
nō paucis. A. 5. de aia. ⁊ vlr̄ oēs medicos. vñ
ꝓ collet. Inuentum eſt ꝑ viā ſenſus ꝙ vene ra
miſicant̄ ab epate. ¶ Ampli⁹. ſi oriren̄t a cor
de ipſo moto mouerent̄:⁊ hoc cū idem ſit motus totius ⁊
partis vt totius terre ⁊ vnius boli ꝓ celi ⁊ mun. Cum autē
ꝯñs ſit falſum:falſificabit̄ ⁊ antecedēs. ¶ Rurſus. Si ve
ne oriren̄t a corde cū ordinent̄ ad finem ſanguinis vt dela
tione ipſius ꝑ eas nutriat̄ corpus. ꝓ pma. tunc cor pnᵐ fo
ret ſan. eūdem informās. Et ideo totū ſanguinis oporteret
in ipm ꝯcidere:hoc aūt impoſſibile videt̄ fore. Sic.n. cuʒ
inter epar ⁊ cor non ſit niſi vnus tranſitus:puta vena con
caua ꝑ eandem oporteret ſimul ſang. totū aſcēdere ac plu
rimū eius nutrituꝝ:partes inferiores plures ⁊ maiores ſu
perioꝛib⁹ ꝑ eandē qʒ deſcendere. Id autē videt̄ impoſſibile
cum motus ꝑ eandē parteʒ ita occurrant oppoſiti ſm̄ ſur
ſum ⁊ deorſum ſibi reſiſtētes adinuicē in loco intermedio
cordis ⁊ epatis. ¶ Palin. 10. meta. Minimū in vnoquoqʒ
genere pncipium eſt in illo:cū ſit metꝝ ſeu menſura. vena
rum aūt minime ſunt in epate:nō aūt in corde. ¶ Iridem.
vene vident̄ ab illo ꝯhere origineʒ cui magis atteſtant̄. h
aūt eſt epar ⁊ maxime q̄ʒtum ad ipſius panniculū:nō autē
cor cū ſit dure ſubē ac ſolide. ¶ Eti. Principiū ſan. venarū
exiſtet pnᵐ cū he ordinent̄ ad ipm:epar aūt ſan. exiſtit pn
cipium cū ſit calm̄ ⁊ humidū ſibi colore affine. vʒ. 5. de iu
uamentis. cū Halyabbate. 3. ⁊. 2. theorice:epar fcm̄ eſt pur
pureum vt ſanguinē generet purpureū:videt̄ etiaʒ forma
ſan. ⁊ oīs eius diſpoſitio in epate dari:epar itaqʒ eſt vena
rum pnᵐ. ¶ Rurſus. oſtēdit̄ venas oriri a cerebro ſeu oſſi
b⁹:eo ꝙ vena ex panniculo ꝯſtruit̄:panniculus aūt vt ad mul
tum cōponit̄ ex neruo ⁊ ligamēto. dīa. 44. hi aūt originē
ſuſcipiūt a cerebro ⁊ oſſib⁹. ¶ Q. aūt a panniculo videt̄ ꝗ
theorice ⁊ ꝓ pma. Oia membra panniculoſa vel panniculis
inuoluta oriunt̄ a panniculo coopiente coſtas interi⁹:⁊ pa
niculo muſculis ventris ſuccedente ſyphac dicto. 3. vo. 13. ⁊
22. ſcribit̄ ēt panniculū ambienteʒ interi⁹ pectus cū alijs oi
bus tactis ab hmōi originari panniculo:vt. 44. tactū. Cuʒ
igit̄ vene panniculoſe ſint ab iſto panniculo deducēt originē.

Huiuſmodi quoqʒ oppoᵐ ſentit Ariſt. in de aialiū libris:⁊ potiſ
ſime ptium. 3. qđ rōnib⁹ conat̄ aſtruere nō paucis. ¶ Am
plius de iuuamētis. 7. Fuit origo vene nō pulſatilis veniē
tis ad pulmonem ex loco ex quo oritur vena pulſatilis ex
corde. ¶ Eti. Propter diuerſitates inter telas iſtaꝝ vena
rum fuit origo valoꝝ que hñt vnam tunicam mollē tenuē
ex tenuiore parte cordis. Et origo illarū que hñt duas tu
nicas ſpiſſas duras ex ſpiſſiori ⁊ duriori ptium ei⁹:he au
tem ſunt cordis dextra ⁊ ſiniſtra. ¶ Palin. nāliū 3ᵒ. Si
non tñ demuʒ maior eſt vena que ad pulmonē ducit q̄ʒ ea

Doc. 4a. ſé. vn⁹. c. 3. circa pn cipium
Co. 1. trac. 2. q⁹ pnᵐ
Col. tra. 1. c. 2. 3. 6.
Colli. a. c. mea. 55. Colli. te. com. 6.
3ª techni. tra. 8. te. c. 8. an pn⁹.
F
Li. 1. tex. com. 28.
Cap. 8.
C. p 6. in pncipio.
Te. co. 19.
Doc. 5. c. ſing. poſt pncipium.
G
Te. cō. 2.
Cap. 3.
Cap. 18.
6. ius fiue.
Cap. 1.
H
2. ca. 15.
Doc. 5. ca. ſing.
tra. 1. c. 1.
tra. 2. c. 1.
cap. 4.
Cap. 3.
Ibidē cir ca pn. c.
cap. 14. 6. finem.

I que in cor naſcit̃ ꝛc.℃ Adhuc aialiu3.3.A.de facili ꝓbat̃
Cap.1.&
ius ante. ꝙ cor ſit pn^m venaꝝ ꝛ neruoꝝ.℃ Rurſus.ab illo vene ori
unt̃ in quo p̃ ꝛ vltio ꝑcipit̃ vita:cũ ad ipſa3 ordinet̃ nutri/
mēto,ſ3 h̃ eſt in corde:ꝛ in dextro.v3.vētriculo iux̃ ei⁹ de/
xtrā auriculā vbi vena vētre3 hñs ↄtinuat̃ cordi.Pleraq3
ſiqdē viſu notaui anathomiçās ꝙ ceſſante motu cordis,ꝛ
ꝑ ↄñs vita cũ ſtet ꝑ motũ in ſiniſtro vētriclo paulatine mo
tus ꝛ ẽt ordinate ↄſtituit̃ is in dextro ꝙuſq3 ad mediũ ꝺue
niat ↄcaue vene cordi affixe.Ibi.n.vt̃ tande3 apte ois vite
mot⁹ ceſſare eiuſdē.℃ Iridē:pn^m venaꝝ ꝛ alioꝝ in loco d3
eē nobiliori vt ip3 eo fulcito valeat ꝑcipare:vt.n.loc⁹ ẽ ita
nã operat̃.ꝓble.10.talis aũt locus eſt cordis.collet.2.Si/
ꝓble 11.
Cap.9.&
ius ſuꝑ. tuat̃ nãq3 in medio parum ꝑ tñ ꝺclinans ad ſiniſtꝝ vt ꝙ̃tũ
ad eius acumen.In oibus enim aialibus cor eſt ſm medi/
um pectoris loci:in hominib⁹ v̇o parump declinat ad ſini/
Cap.17. ſtram ad equãdã ſritatem ſiniſtroꝝ p̃ de hyſtorijs:ꝛ.3.de
partibus:quare pn^m cor erit venaꝝ ꝛ nõ epar:cum deſcen
Cap.4.in
medio, det in dextram habens ex oppoſito contiguum ſibi ſple/
nem:neq3 aliqd aliorum vt oſtendetur inductorum.

K **Propter primum** qdem ſciendum ꝙ vena eſt corpus pãniculare oblõgũ rotundũ vna tunica ↄſitum ſanguinis nãlis in nutritione ↄtentiuum.Eſt aũt epar ſan.inſpiſſatus ꝛ ipſi⁹ pmũ generationis inſtrumentalr̃ organu3.dico aũt pmum ꝑpter cor qd̃ illius organum.1^m ꝛ perfectiuum exiſtit:qd autem ſit cerebrum ꝛ oriri:quid os:quidue cor:ꝛ quid panniculus differentijs oſtenſum.24.ꝛ.39.41.ꝛ.44.

Propter ſcd̃m vero ſciendum quoſdã dixiſſe venas ortas a cerebro.de par/
C.4.pri⁹
&.p⁹ pa⁹, tibus.3.Cuius opi.videt̃ fuiſſe etiam Iſaac vrinaꝝ libro,
quoꝝ motiuũ exiſtit fortaſſis antedictũ a textura pãnicu/
vel a cere/
bro
cap.4. loꝝ ex neruis ſumptũ,ſed hoꝝ defectus tertio ꝛ quarto di
cendoꝝ apparebit.Quã eqdem opinionẽ cũ his q poſue
runt venas oriri ab epate tertio de partibus:repellit ꝑ hec
plurima ita.Faciũt nãq3 ꝑncipia multa ꝛ diſceptat:cum in
vnoquoq3 genere ac in toto ẽt vniuerſo vnum opus ſit eſſe
Te.c.vlti. ꝑncipium in qd̃ tandem reducant̃ cuncta:ꝛ ꝑ quod regu/
lent̃.vnde in fine.12.meta.Entia nolunt male diſponi:nec
L bonum pluralitas ꝑncipatuu3:vnus igit̃ princeps.Ex or
Com.17.
in fine. dine nãq3 vniuerſi ad vnu3 perfectio cauſat̃ in entibus:cũ
igitur aial ꝛ maxime homo ſit microcoſmus:vt.&.recitat̃
phy.vnum aliqd̃ erit membꝝ in eo quo trahent originem
ꝛ gubernabunt̃ cetera.Eſt etiam eſtimandũ aial ↄſtare ve
lut ciuitatẽ bene legibus regulatã de cauſa motus aialiũ.
In hec aũt oia deriuantur ab vno principe ꝛ tendunt:pro/
pter qd̃ in corpore aialis vnũ erit tale vt cor:aut aliqd illi/
us loco.℃ Amplius.ab eo qd̃ eſt frigidiſſimũ membroꝝ
corporis non oriunt̃ vene cum ad finem ordinent̃ delatio/
nis calidi.Cerebꝝ aũt eſt hmõi.extat.n.frigidiſſimũ ꝛ hu
midiſſimũ partium corporis omniũ:differentijs.24.ꝛ.25.
M ℃ Eti.per alia membroꝝ ꝑtendunt̃ vene ꝑtranſeuntes in
omne:ꝑ cor v̇o nulla.Illud enim qd̃ pertrãſit̃ omnifariã
ab aliquo eius nõ põt eſſe ꝑncipium.℃ Palin.Cor venis
ꝓportionatur cu3 ſit corpus ſpiſſum ſolidum ſanguiniſq3
ↄtentiuum ſolum p̃ter arterias ꝛ venas.℃ Rurſus.Ana/
thomia indicat ꝛ gñatio ſilr̃ animal̃ cor primo genitum,ꝛ
ſanguinẽ in ſe primitus cõtinere.℃ Amplius.motus dele
ctabilium ꝛ triſtium:ꝛ vniuerſalr̃ omnis motus a corde vi
deret̃ in animalis generatione incipe:ꝛ in ide3 determina
ri.℃ Adhuc oſtendit locoꝝ eius medius ꝛ ſitus ipſi⁹ tam
artificioſe cõpoſitus cor fore venarum ꝛ alioꝝ ꝑncipium.
℃ Iridē.qd̃ eſt exangue nullũ ſenſum hñs:ꝑncipium non
extat venaru3.Cerebꝝ autem eſt hmõi.ipm autem eſt ſine
ſanguine oino,ꝛ neq3 modica neq3 magna venula in eo ter
Ca.3.in fi,
C.1.ꝛ.cir/
ca pa.ꝛ ca
14.10. minat̃.hyſtoriaꝝ.3.nullũ etiam facit ſenſum tactus:ſicut
neq3 ſanguinem neq3 ſuperfluum aialium de partibus.2.
Itaq3 cor venaꝝ eſt principium:ꝛ non cerebrum:epar vel
aliud.℃ Fuerũt ꝛ alij ſicut Gal.cum ſuis ſequacib⁹ vt ap/ N
Op.Gal.
paruit:ponētes venas oriri ab epate:aſtruentes hoc maxi
me:eo ꝙ vene videntur ab ipſo oriri ꝛ ramificari ac nutri
mentũ attrahere velut plantaꝝ radices a terra.℃ Qd̃ q/
dē vt videbit̃ ſtare nõ poteſt:l3.n.vene ſixe in epate nutri/
mentum eo mediante ad cor adducãt:ꝛ in hoc ſimilitudi/
nem hēant ad plantas quaſdã:nõ tñ inde oriuntur:cu3 to/
tam ſubſtantiã etiam ↄtinue maiores earum pertranſeant
epatis:qd̃ in eo qd̃ ab alio naſcitur nõ euenit velut plantis
ortis a terra:dũmodo in loco ꝓprio fuerint ꝛ nõ in vaſculo
ↄcluſe:neq3 etiam plante ramificant̃ oẽs in terra ꝑpter at/
trahere:verũ etiã ꝑpter ſuſtentari:ne impulſionibus deci
dant ꝛ ventis:eſt ideo ↄſpicere plantaꝝ plures paruarum
vnã radicem tñ habere.℃ Adhuc mouent̃ eſtimãtes for
mam ſanguinis in epate preſtari:eo ꝙ in quãdã ſiat rube/
dinem trãſmutatio:l3 videatur ſentiri.6.de accidēti dari a Colli ca.
1.in me.
corde.℃ Non tamen ꝑp hoc dõm formam ſanguinis dari
perfecte in ipſo ſed diminute magis.Introducitur etenim
aliqua ad rubedinẽ chili in meſeraicis imutatio:in qb⁹ ta
men non ob hoc ſan.dr̃ vllatenus gñari:cu3 enim ſanguis O
epatis ſit imperfectus in via ad perfectionẽ:ꝛ magis ꝛ mi
nus ſpẽm non variet vtriuſq3:vnũ erit agens forme indu/
ctiuũ complete:que nãq3 vni⁹ extant ſpeciei introducunt̃
ab vno agente:id aũt cor erit ꝛ non epar:cũ ſit aliaꝝ parti
cularum formaliſſimũ.Quare cor ſanguinis ꝛ venaꝝ erit
ꝑncipium.℃ Mouent̃ etiã ſequaces Gal.ex argũ.quo/
rum defectus quarto monſtrabit̃ ꝓpoſitoꝝ.℃ Tertio v̇o
14.Sermo in hoc extat ambiguus incitans querere talis:
Cap.1.an
medium. vena ↄtinuans inter cor ꝛ epar deſcendit a corde ad ipſu3:
aut aſcēdit ex ipſo ad cor:aut ſm ambas intētiones.Aſcē/
dere autem vel deſcendere taliter nõ eſt aliud ꝙ̃ oriri a cor
de vel epate aut indifferenter ab vtroq3.℃ Fuerũt aũt nõ/
nulli ↄtemporanei dicentes venas poſſe duplr̃ conſidera/
ri:ratione ſiqdem materie ac ↄtinentis:qũo dicunt eas in/
dubitanter a corde oriri:aut eius qd̃ per eas defert̃ ceu ſan
guinis.ꝛ qꝛ is duplex eſt:impfectus ab epate:pfectus v̇o
a corde:ſm hoc eas dicunt duplicẽ originem ꝺbere:impfe
ctionis ab epate:perfectiõis v̇o a corde.℃ Sed hi l3 quo
ad ꝑmum veritatẽ ſapiant:ꝙ̃tum v̇o ad ſm eoꝝ dcm̃ deſi/ P
piunt:cum hic non querat̃ ortus ↄtenti verum continen/
tis ſolum.℃ Amplius premiſſum eſt pfectum ꝛ impfectũ
ab eodẽ introduci agēte ſpecificato.℃ Fuerunt ꝛ alij po/
nētes venas oriri a corde velut a principio primo media/
to:ab epate v̇o tanquã ab immediato ꝛ ſecũdario.℃ Qd̃
etiam ſtare non poteſt:eo ꝙ mõſtrabitur per plura cor ꝑn
cipium venarum ꝛ immediatum exiſtere.

Propter tertiũ qdem veritas primitus enodet̃:ꝛ deinceps quis vētricu/
loꝝ cordis ſit nobilior oſtendatur.℃ Propter primu3 hu
ius ſciendũ ꝙ cor venarum extat principium ſicut ſapiunt
peripathetici nõ ſolum virtute verũ etiam mã:qd̃ ꝛ iã dif/ Q
ferentia ulr̃ oſtenſum.38.Et rõne monſtratur non minus.
nam.A.aialium.9.ꝛ 3°.21.cã.3.theorice.Quando matrix
Colli.c.4
tra.1 ca.2.
in prĩci.
Cap.34.
In me, colligitur ſup ſpma tãdem ſicut dictum.diã.41.vigore ca
lidi ꝛ informatiue virtutis fiunt tres ſpumante ſpmate ve
ſicule:quaꝝ pma ꝛ principalior eſt cordis mã:reliq̃ aſcen/
dens cerebri:ꝛ tertia in dextra deſcendēs epatis:ita vt hec
ſeparet̃ ab ea que cordis quodam intermedio vtraq3 col/
ligante:hec autem non niſi mã vene magne cũ nihil aliud
Ca.1.poſt
me^m. inter hec ſit cõtinuans duo.Qd̃ firmatur:qꝛ.2.de ge.aiali/
um forma ꝛ ſpẽs epatis eſt in corde:hec autem vena pn^m
eſt aliarum venarũ ꝛ origo ſicut eius ramificatio indicat.
Qd̃ ꝛ anathomia oñdit:cũ pars iſti⁹ vene dicte chilis ↄti/
nua epatis per vnũ tranſeat additamentoꝝ deſcendens in
renũ oppoſitum:qbus vtrinq3 venas immittit emulgētes
dictas.Similr̃ ꝛ rami vene porte dicte ramificati in cõca/
uo epatis ↄtinuantur ramis vene cõcaue orientis a corde

A
Cap.4.in principio.

ramificatis a gibbo epatis ad mediū:q̄ꝫq̄ꝫ hoc ꝓpter par/
uitatē:ſenſus nō valeat diligentius diſcernere. Unde 4° de
partibus. Uocatū meſenterū hymen ꝯtendit continuum
a protēſione inteſtinoꝝ ad venā magnā ⁊ adorbem plenū
venis multū ⁊ ſpiſſis ab iteſtinis tēdētibus ad eas. ℭ Ne
q̄ꝫ eſt dōm, ꝙ ꝯtinuatio epatis cuꝫ corde fit ex arteria tm̄ ⁊
nō ex vena predicta:cum hec ſit nobilior vt mōſtrabit etiā
arteria:ſit ēt incōparabiliter maior illa:hec nāq̄ꝫ arteria q̄
ad epar dirigitur parua eſt valde:⁊ ab inferiori parte mul
tum magne arterie tranſeuntis.ſ.per dorſum ramificata in
epatis cōcauum occurrit. vnde tum ꝓpter eius paruitatē
tum ēt propter eius occultationē Ar.in plurimis locoruꝫ
aialium eā nō cognouit teſtans nullaꝫ adorbi venā tēdere
in epar ſicut plurimi anathomiçātes ipſam neſciunt reperi
re. Quare ēt prauе Auer.2° colliꝫ. voluit multas arterias
ad epar venire. De hac quoq̄ꝫ arteria Gal'.anathomie prin
ceps melius eā cognoſcēs alio:de iuuamētis 5° teſtatur ſo
lum partis epatē viuificare inferiorē:ſuperior nāq̄ꝫ gibbo/
ſa ex motu dilatationis ⁊ cōſtrictionis cor mediante viuifi

B

catur diaphragmate.diſa etiā.31. Et ſi hic modus oſtenſio
nis monſtrauerit.41.diſa.neruos a corde oriri declarat in
amplius venas ab eodē naſci:cū nerui non ita ſubam cere
bri pertrāſeant:neq̄ꝫ ſic cordi cōtinuentur apparēter vt ve/
ne. ℭ Amplius ortū atteſtatur ſuo principio productiuo i
techni. Uene autē non cōteſtantur epati cum nō ſit niſi ſan.
ſm. A.cōgelatus. ℭ Neq̄ꝫ vt quidam rudiū inquiunt dōꝫ
eas oriri ab epate:q: ſimilitudinē habeāt cum eius pānicu
lo:q: eadē rōne naſcerentᷣ a pulmone vel ſplene. ℭ Adhuc
ſta naſci non ēt oriri ab epate verū a pāniculo. ℭ Eti. Non
pertrāſirēt in epar perforando ſubam pāniculi totaliter ſi/
cut neq̄ꝫ arterie penetrant cor. ℭ Jtidem pāniculus epatis
nō eſt de cōſtitutione ipſius vere. vene vō atteſtantur cordi
⁊ ſpēcialiter illius dextro ventriculo:tum rōne ſue corporeita/

C

tis:tumq̄ꝫ capacitatis:tum ēt contenti vtpote ſanguinis in
vtriſq̄ꝫ reperti ſolū. ℭ Amplius illud eſt pn^m venaꝝ qđ eſt
pn^m ſanguinis:vene nāq̄ꝫ ordinātur ad ſanguinē:ſed ſang.
principiatur in corde:cū cor calidū ſit ⁊ humi. colliꝫ 2°. vn/
de cōplexionum ſmo. Cor eſt nā ſanguiniſſimū ⁊ calidiſſi/
mum oium viſcerū aialis:qđ aūt ſic cōuenit cum ſanguine
pn^m erit ipſius perfecti ⁊ imꝑfecti cum vniuocentur tādeꝫ.
ℭ Rurſus. vita eſt cōſiſtentia per alimentū 2° de aia. ſed ali
mentum primitus eſt in corde 3° de partibus ⁊ 2° de ge. ani
maliū. ℭ Neq̄ꝫ tū vt quidam ſcioli dōm a matrice deueni
re ꝓpriū alimētū in cordis nutritionē:imo prius opꝫ imu/
tari ab eo vt digeſtione ſibi propriū reddatur ſimile:quare
cū cor ſanguinis huius ſit pncipiū erit ſimiliter ⁊ venarū.
ℭ Propter huius vō 2^m ſciēdū. ꝙ q̄a vena oritur a dextro
cordis vētriculo ipſa nobilior eſt arteria ſicut eā ſupra illeꝫ
ſignificat Ariſt. vult eni dextrū ventrē nobiliorē ſiniſtrore
vitaliorē amplius:ſicut nobilius ⁊ prius eſt anteq̄ꝫ retrore

D

ſurſum eo qđ deorſum:ac dextrū ſiniſtro:que quidē dextro
inſunt vētri reliqua vō ſiniſtro. Qđ particularius mōſtra/
tur:q: cor iudicatur pn^m corporis diſeco ꝙ primitus i ipſo
repitur motus ⁊ vita:⁊ vltimo de ge. animaliū 2°:nunc au/
tem cū eadē ſit ratio totius ⁊ partis. ꝑ hyſtoriaruꝫ. pars ſe
habeat ad partē vt totū ad totum in illa parte in qua poſte
rius ceſſat motus ⁊ vita ipſa erit nobilior ⁊ prior. hec autē
eſt dextra:motu. n. ⁊ vita ceſſante in ventriculo ſiniſtro per
horulā percipietur in dextro:cū enim tendit in interituꝫ ſi/
cut per inciſionē pluries ꝑcepi ceſſat moueri latus ſiniſtruꝫ
deueniendo verſus dextrū:cōſiderādo ſemꝑ aliqđ qđ mo/
uetur ⁊ aliquid imobile circa motū donec ꝑueniatur ad lo/
cum vbi hec vena naſcitᷣ a corde:cuius qdem medio imo/
bili poſito ꝑcipitᷣ motus circa illud q̄ꝫ tēporis modico vt ⁊
tādeꝫ hic ceſſet omnis motus ⁊ vitā. Uidetᷣ itaq̄ꝫ vena in/
tentionalr̄ amplius oriri a corde arteria. vnde.13. aialium.
A. melior ⁊ nobilior duarū partiū cordis eſt ad dextram ⁊
ob illa multum emanat de ſua vita. ℭ Sed quis forte obe

E
Cap.2.in medio.

diens Gal'. ſentit eni is huius oppoſitū expreſſe 7° de iuua/
mētis. vbi. n. ſcribitᷣ dextrū cordis vētrē ꝓpter pulmonem
factū eſſe:vt ei puta tribuat alimētū:dicet motuꝫ cordis re/
flexum fore cōpoſitū ex duob⁹ motibus ⁊ duab⁹ q̄etib⁹ ve
lut eū qui pulſus:in tali aūt motu cū quies ſemper interue
niat medio phyſicoꝝ. ⁊ ꝑ 2°. particulā quādaꝫ opꝫ in ipſo
corde imobilē cōſtituere:cū ꝓbatū ſit de cauſa motus ani/
malium motū oēm imobili alicui initi ⁊ fulciri: huius aūt
in corde paries quidā extat medius:⁊ maxime in habenti
bus duos vētres in eo. Cū igitur virtute deficiēte in tali ꝑ/
dictus cordis motus vētris ſiniſtro ſolido ſpiſſo non poſſit
ineſſe:ꝑtes eniꝫ ſic ſpiſſe ⁊ ſolide inobediētes motui vtriq̄ꝫ
lateraliter non poſſunt modo dilatationis ⁊ conſtrictionis
ad vnum parietē cōſtitutū imobilē moueri virtute deficien
te pulſatiua:ſed motus hic ad latus ꝑueniet dextrꝫ cordis:

F

vbi ꝑtes molliores:⁊ maxime ad locū in quo vena grādis
ꝯtinuatur cū corde. Jllic nāq̄ꝫ virtus pulſatiua iuuata habi
litate partiū ad motū vnam pōt partē imobilē ꝯſtituere ſꝫ
ſpēm parietis primi a qua motus ꝑueniet priori:non igitur
dexter vēter hinc erit ſiniſtro nobilior. ℭ Cui dicēduꝫ non
valere qđ inductū:eo ꝙ organa in actus ordinātur tanq̄ꝫ i
finē proprium:⁊ non eꝫ. Fiſtule nāq̄ꝫ apponūtur fiſtulatori ⁊
non fiſtulator fiſtulis. 4° de partibus. vnde cum nā ꝓduxe/
rit organa talia in parte dextra:q̄bus vt monſtratum eſt:⁊
motus cū vita pōt vltimo ꝑdurare:nō autē in ſiniſtra. Con/
cludendū ergo ſimplr̄ latus dextrū ſiniſtro nobilius:nā in
eo ꝑſata ordinaſſet ſi tāte foret nobilitatis vt dextꝝ. Cuius
qdem ſignū q̄s faciet. qm̄ quita pars pulmonis q̄ vtriuſq̄ꝫ
duorū eſt media ad latus peruenit dextꝝ:vt quaſi culcitra
ſtramentū ac firmitas vene ample de iuuamētis 7°. ℭ Ga
lenus aūt fortaſſis reſpōdet hanc partē pulmonis ꝑncipa/
lem minime cōſiſtere. ℭ At eius magnitudo id coindicat

G

rñdebitur. ℭ Eti. Jnſtabit Gal'. q: ſiniſter vētriculus alias
habuit vtilitates ꝓpter quas fuit denſior dextro. ſed etiaꝫ
non valet:quoniā actus cordis principalis eſt vegetare ad
quē organa ipſius oīa ordinātur potiſſima. ℭ Rurſus. aliꝫ
quos ꝑcipi pulſus nō parū habētes nā ⁊ morbo notabilio
rem in ſiniſtris q̄ꝫ in dextris:appropinquantes vero morti
ipſos ecōtra. Reſumētes aūt vires in qđ ꝑus deueniebāt.
ℭ Adhuc in aialium ſuffocatis ois ſanguis reperitᷣ in ve/
nis nilq̄ꝫ in arterijs:qđ nō eueniret niſi q: virtus regitiua cū
ſpiritib⁹ ⁊ ſanguine totis exitib⁹ in arterijs ſtrāgulationis
tpe cōcurrit ad cor tanq̄ꝫ i arcē:pertrāſeūtq̄ꝫ hi ꝑ ipſius pa/
rietē ꝑforatū vtcūq̄ꝫ cen poſſibile oſtēditur nāliuꝫ 3° in par
tem dextrā tanq̄ꝫ in coꝝ maius refugium. ℭ Neq̄ꝫ dōm ꝙ
ſpūs exiſtēs in ſiniſtro ventriculo ſit nobilior eo qui in dex
tro. Eſt nāq̄ꝫ ille ſuperexcedens vtrūq̄ꝫ in caliditate ac ſiccita
te ꝓpter motū neceſſariū vite. Uita enim motu ꝯſtat ⁊ ali/
mēto. Cuius forma magis firmatᷣ in dextro vētre:cū ſpūs

H

⁊ ſanguis ibidē ſit plurimus ⁊ quātitatiuus ⁊ nō adeo q̄li/
tatiuus vt in ſiniſtro:vꝫ nāq̄ꝫ fore proportio eoruꝫ q̄ ſunt in
dextro ad ea q̄ ſunt in ſiniſtro q̄lis eſt ſanguinis ſanguifici
ad cholicū. Pono nāq̄ꝫ ꝙ dexter vētriculus cordis pn^r ꝓp
eſſe ipſius exiſtat:ſiniſter autē magis vt vita impellatur:in
alio ex quo tādē iuuamētū fiat cordi. Jn ꝯtrarium Gal'.

Propter quartuꝫ qdeꝫ. ad pⁿ dōm ꝙ Gal. ad multuꝫ ⁊ ſui ſequaces
fuerūt alterius opi. qui nō tenētur in ꝑſenti:aut locuti ſunt
ſenſibilr̄ vt medici quoruꝫ ſermones apparentes exiſtunt.
ℭ Ad Auer. dōm ſimilr̄ eum fuiſſe loquutū ⁊ ꝓprie colliꝫ
ꝑ. cū illic anathomia ſubſcribatur Almāſoris. Qđ oñditᷣ ⁊
eo ꝙ dixit ꝑ viā ſenſus ⁊ ramificari venas ab epate:qđ for
te inuitᷣ in techni:ita vene famulantᷣ epati quaſi pn° venaꝝ
⁊ non oriri. ℭ Ad aliud dōꝫ:ꝙ motus eſt duplex apparēs
phyſi. 8. Quidā. n. eſt a forma impreſſa a generāte ſemper
determinatū locum ꝯſequente:vt nāq̄ꝫ nā formā exhibet:

I ita ⁊ locū:cū ſe ipſius ſit ſaluatiuus.4° phyſi.⁊ 8 ce.⁊ mū.

Te.cō.4. hic aūt motus cē'ntis ineſt ⁊ elemētaris in eo qd motū ea ſe

Te.cō.24. quūtur elemēti p̄dominātis in eis.4° celi ⁊ mū.quo gene

T.cō.22. re motus totū mouet ⁊ ps ſimili mō. Eſt ⁊ alter mot⁹ a forma vt aīa inditus aīalibus:q multotiēs nō cōſequit motū elemēti predn̄antis:ſicut apparet in melia graui terreſtri q̄ vigore aīe ſurſum tēdit ad appetitū oris ſtomachi excitandum:cholera v̄o leuis ignea deorſum ad inteſtina ſtimulanda:vt eijciāt qd in eis continet ſupfluitatis:⁊ ideo p̄ Auic.

Doc.4.co 2.p°ſmē. prima ↄſiderans huius motū:ita priori nāliori contrariuz deo grates cōtribuit oībus factoribus meliori. Uene igit ſi mouerent iſto ſecūdo mouerent motu qui eſſet alterius q̄ꝫ totius vt motus oſtēdit cordis:⁊ arteriarum alius.dīa 80. Priori nāqꝫ modo vene nō pn̄t longius moueri:cuꝫ ſint lenes molles flexibiles non valētes motū cōſequi cordis.

℄ Ad aliud dōm ſimilr. Aut non fore neceſſariū totū ſanguinem in cor trāſire vt formā acquirat:vt ſang.nālis poſ

K ſit reddi vitalis ex attractione extremarū arteriarū ab extremitatibus venarū ac eꝫ.dīa.31.occurrūt.n.h⁹ adinuicem:ſit nāqꝫ ↄſpiratio ⁊ ↄfluxus oīs ineſſe per eundē etiaꝫ

Cap 13.p° pau°. poꝝ.nālium 3°. ℄ Ex quo ēt apparet dōm nō eſſe inconueniens p venā ↄcauam ſanguinē ſimul aſcēdere ⁊ deſcendere lateralr:tamen cū motus nature ſint ordinati:ſintqꝫ illic virtutes attractiue ⁊ expulſiue determinate:ceu inteſtinuz orbū hꝫ vnum foramē tn̄ per qd ingredit nutrimentū iaꝫ feculentū:⁊ demū iam maiori facta excoctione egreditur inde. ℄ Ad aliud dōm nō ſufficere vt aliqd ſit pn̄m fore minimum in quātitate ſolū:ſed opꝫ maximū ſimilr eſſe virtute.

Li.2.ca. 11.in fi. 5° 8 ge.a. c.7.verſus finem. Dec.n.ſm Ap.eſt principioꝝ rō elenchoꝝ ⁊ aīalium fine. Uene aūt exiſtētes in epate:quāuis minime ſint quātitate: non tn̄ maxime vigore:cū de ſe non ſit pn̄m grandiū actuuꝫ aliquoꝝ ſed cordis virtute. ℄ Adhuc ēt ipſis minores que

Ca.5.poſt medium. epatis ſunt in ſimplicibus ramificate mēbris:de qbus tertio de partibus ſcribit earum meatus fore urinares q̄ꝫ ſanguinis groſſities:p quos tranſmittit:⁊ ideo p̄ dicit prima.

Doc.4.c. a.ſiue fi. ſanguinē ab his in mēbra labi ex parte diuina. Que quidē ⁊ ſi adeo ſint minime:nullus tn̄ eas poſuit venarū magna

L rum principia verū principiata. ℄ Ad aliud dōm: q vene non atteſtātur epati vel eius pāniculo vt declaratū fuit magis q̄ꝫ cordi:imo minus. ℄ Ad aliud dōm:q epar lꝫ ſit calidum ⁊ humidū ⁊ colorē habeat purpureū:non tn̄ vt apparuit eſt ſanguinis forme datiuū:ſed potius p̄paratiuum: vt ⁊ meſeraice manus epatis apud Gal'.appellate.interio

Ca.7.poſt medium. rum 5° p̄parāt chilū in quendā icorē ſubrubeſcentē trāſmutando:pn̄m nāqꝫ ſimplr ſanguinis forme datiuū oſtēſuꝫ eſt cor prius. ℄ Ad alium dōm venas vt oſtēſum nō naſci a cerebro:eo q ſint pāniculoſe:cor.n.hꝫ pāniculū a quo naſcūtur id ↄtinētē ſibi vehemēter vt ſenſus oſtēdit applicatū:q vi fore ↄtinuatio q̄dā ipſius fortis texture alterius exiſtētonis p̄prie a pāniculo quo fines neruoruꝫ ↄtexunt ⁊ ligamentoꝝ.dīa.44. Nerui ēt cū pāniculis oriuntur a corde. dīa.41. ℄ Ad aliud dōm.q ſermo ipſoꝝ eſt apparēs medicinalis multū:nō aūt exquiſitus ↄcertus vt viſum eſt dīa

M 44. Cū dicat nāliū p̄.q tunica iterior veſice ſit plus q̄ꝫ du

Ca.13.p° pn°. pla exteriori ⁊ p̄pria illa eadē ab omēto inata. Galenū aūt in alia pte ↄrāū medicis ex de iuuamētis dico fuiſſe tunc al

Cap.5.in pncipio. ca.3.circa pn̄m. de vti.pt. c.11.in fi. terius opionis:ſicut in libris nāliū eſt is Ariſtotelicus ois. ⁊ in de iuuamētis nō paꝝ. Aut error ſubſcribētis cū p̄ huius 4° ⁊ 5° iā poſitū ſit venas oriri ab epate. Qd.n.de hoc hī libro eſt abbreuiatio q̄dā:cū libros in greco ↄtineat.17. vnde ſeries greca eiuſdē ſexti. Uene qdē ex epate incipiunt ceu id p plura in dogmatibus q̄ ſm Hip.⁊ Platonē oſtenſum. Et oīa que adinuicē ↄfitent ēt conteſtantur v̄o. ℄ Ad aliud dōm:q loquit ſm Ap.poſitionē tenētis venas vt vi

Cap.4.in pncipio. Ca.14.in fi.ne. ſum a corde naſci. vn̄ nālium.1. Ego cognoſco dogmata q̄ peripathetici:alia v̄o non neqꝫ p̄pe. ℄ Aut dōm qcqd illic dixerit q vt apparet ibidē.ſ.nālium.3.noluit venas oriri a corde:qm̄ naſci eſt oriri:inaſci autē implantari.ſ.directe in

N aliud figi ſicut exnaſci ſeu explātari eſt lateralr in aliud impingi:vnde ibidē. Uena tendēs in pulmonē in ipſum dicit

Cap.4. explantari ceu emulgentes vene in renes.illorum.2.

℄ Differentia.XLVIII.

Quod ſperma deciſum nō ſit aīatuꝫ oſ̄dit:qm̄ qd ſit animatum nō eſt aīatum. Fiens nāqꝫ in ↄmanētibus nōdum exiſtit:ſed ſpma ſit vnaquequꝫ par

Ca.1.verſus finē. Co°.c.14 per totū. ticularū ⁊ aīatū 2° de gen̄.aīaliū. ℄ Amplius. omne hic aīatum nutrit:viuum eniꝫ eſt per aīam.vita eqdem cōſiſtentia exiſtit per alimētū:ſperma v̄o non videtur nutriri:cū nutritionis nōdum hēat actus ⁊ organa. ℄ Ad huc.nulla ſupfluitas eſt aīata:cū oē aīatum neceſſariū ſit ⁊ iuuatiuum:ſed ſperma eſt ſuperfluitas.dīa.34.hec autēꝫ abijciēda. ℄ Rurſus.oē aīatū participat aīa:cū inde rē ſortiatur ⁊ nomē:ſꝫ ſpma non pticipat ea:ita.n.eſſet plāta vel

O aīal:he nāqꝫ hic aīa pticipāt ſola:cuius actus denotāt falſitatē. ℄ Palin. Aut erit aīatū ex ſpmate.vn̄ eſt ſpma vel ex coeūtis aīa:nō qdē p̄ cū ſit ſupfluitas.neqꝫ 2° q: īpartibilis eſt aīa:ceu formarū alie.vn̄ non pōt ex coeuntis ſm parteꝫ aīa ſeparari. Sperma igitur deciſum non eſt animatum.

cap.1.verſus finē. colli.c.4. In oppoſitū Ap.de ge.aīaliuꝫ.2. ℄ Eti. Qd nō abijcit aīam imo hāc in eius ↄtinet ambitu eſt aīatum. p̄pter.n.ipſam eſſe aliqd dī animatuꝫ. Spma v̄o eſt h⁹.nō enim eſt abijciens aīam potētia ens vt

Te.cō.11. Te.cō.32. viuat:ſed eſt qd hn̄s vt ſemen ⁊ fructus.2.de aīa. ℄ Jtidē. illud eſt aīatum in quo aīe oſtēditur actus.cū ipſi deducāt in cognitionem potentiarū aīe.2° eiuſdem. Jn ſpermate v̄o anime repitur actio ⁊ mirabilis:cum non ſolum conſeruet eſſe:ſed ↄducat ad illud qd apparet:ſtatim enim cū ceciderit in matricē circūſtat hymen.dīa.36.deinde ſanguinē ad ſe trahit:⁊ que deinceps vt oſtendetur ex dicendis. ℄ Ad hec illud eſt aīatuꝫ in nā qd operat vt ea que ſunt ab arte:

P qm̄ ſicut ars p qdam pn̄m opatur ita ⁊ nā:diſtat tn̄: q: ar

cap.1.verſus finē. cap.3. tis pn̄m eſt ab extra:nature v̄o ab intra:de ge.animalium ⁊ nālium ſecūdis. Sperma v̄o eſt tale:naꝫ facit ſicut que ab arte.36.dīa. Animatum igitur ſperma eſt conciſum.

Propter primum qdē ſciendū q qd ſit ſperma dictū dīa.34. Eſt autē aīatū corpus pticipās aīa mō quodā que eſt ſubā ſeu forma corpis phyſici po⁹ vitā hn̄tis:aut pn̄m viuendi ſentiendi

T.c.6.c.7 5.15. mouēdi ⁊ intelligēdi.2.de aīa. Deciſuꝫ aūt dī ſpma:cū ſeparatū fuerit a coeūte in loco ↄuenienti ſuſceptum ſpiritibus principaliū fulcitum:ab informatiua virtute poſſeſſum.

Propter ſecundū v̄o ſciendū q antiquoruꝫ qdam ponētes ſpma ſubſtātialr a toto decidi corpore cogunt ↄfiteri ipm non potē

cap.18. tia tn̄:veꝝ ēt actu eē aīatuꝫ. vn̄ p̄ de ge.aīaliū:ſi ptes diſperſe ſint i ſemine qūo viuūt:ac ſi dicat impoſſibile fore. Que nāqꝫ viuunt opꝫ vnita fore.ſi v̄o fuerint ↄtinue:tunc ſemen

Q erit ↄtinue qdam aīal paruū:qd ēt ridiculū. Contingeret enim aīam gn̄antis ſecari ſubāmqꝫ ipſius ac gn̄ationem citiſſime ceſſare:ſiue ondū annihilatuꝫ fuiſſe. differentia.24. ℄ Rurſus.ſi ſemē eēt exn̄ter aīal ſentiret:ſenſu eni diſcernitur aīatū ab aīato:de aīa p̄.ſed non ſentit:nō enim conſtrin

T.cō.19. gitur cōpunctū:pp qd ſperma nō erit actualr animatum.

Propter tertiū v̄o ſciendū primitus q ſpma eſt aīatum potētia poſtq̄ꝫ non actu:hec enim in his partitio totā entis nām cūat:demū vidēdū qualis ſit iſta potētia:⁊ poſtea qualr p̄grediatur in actū:ac quarto quid accidat de pncipio id mouēte. ℄ Propter p̄m huius ſciendū:qm̄ ſicut in vegetabilibus p̄ eſt inexiſtens potētia prius a quo emittitur germē ⁊ radix: ita ⁊ in fetu mō quodā inexiſtētibus oībus particulis potētia pncipium in prōpm maxime inexiſtit:propter qd ſegregatur primū cor actu:⁊ nutritiuā quidē animam ſperma ⁊ fetus

A babēt ſeparabiles:l3 tūc ſint ɔiuncti:vñ virtute eqdem oia
ponēdū:actu vō non būtia prius q̄3 ſeparent̄ ⁊ faciant aie
Ca.3.ec. opus.ð ge.aialiū 2°. ℭ Adhuc illud eſt potētia qð in actū
deducit̄ niſi aliqd impediat:tale quidē eſt ſperma: potētia
nāq3 in actum nāliter inclinat̄ velut impfectum ad pfectū.
ℭ Ð3 ſi dicatur oēm potētiā in actū ſimplr ducit:eo q̄ ocio
ſa foret niſi perueniret in ipſum:nihil autē fruſtrat̄ in rerū
nā proprio fine. ℭ Dōm autē nō de omni potētia pretactuȝ
veritatē habere:ſed de ppinquiſſima ſe per modū habitus
habēte:que velut quedā neceſſitas exiſtit:vt eius oſtendet
diſtinctio. Aut qs forſitan hoc impediat oſtēdēdo hāc po/
Ca.1.ſi. tentiam nōdum fore in reꝝ natura. ℭ Principale quoq3 q̄/
ſitum ſoluit̄ de geñ.aialium 2° ponenti ſpmatis nām quaſi
mediā inter id qð h3 eſſe vniuoce pure ⁊ equiuoce:nec eni
aiam h3 actu vt aial perfectū:nec eſt priuatū ea ſicut mor
tuum:ſed eam h3 in virtute longius tñ. Eſt enim ſicut dor/
miens geometra qui potētia ſcda ſeu actu p̄ geometriçat.
vigilans vō propinquus vt actu geometriçant ſcdo. ℭ Pro
B pter 2m huius qdē ſciendū q̄ potētia ſm prius ⁊ poſterius
Cap.5. triplr eſt dicta.p̄ de aia. A. vna quidē aptitudo abſoluta a
qua nihil exit in actū:nōdum enim ſibi aliqd ineſt propter
qð in ipſum egrediat̄:⁊ hec potētia vocat̄ nālis abſolute
nullā formā habens ad inſtar nāe qualis eſt infantis nūc
nati ad ſcribēdū:⁊ ſpermatis mā cū adhuc in fontibus ſe/
pulta iacet mēbroꝝ. alia vō eſt aptitudo ad actū magis:nō
tñ pōt in illū ſine medio ac alteratione puenire:que poten/
tia dī potētionalis ſicut que pueri ad ſcribēdū cū cognoue
rit inſtr̄a iā ſcripture ⁊ ſpmatis cū factū fuerit in teſtibus:⁊
hec potētia eſt media īter dictā ⁊ dicēdā. Eſt ⁊ tertia q̄ eſt
aptitudo actui ſine alteratione cōiūcta. Nō.n.bñ h3 dicere
ſapiētē cū ſapiat alterari ſicut neq3 edificatorē cū edificat.
T.c.6.5. 2° de aia:que potentia vocat̄ perfectio velut que ſcriptoris
qui actu nō ſcribit potēs ſcribere cū voluerit expedite:qua
qdem potētia ſpma in mr̄icem iniectū ex coeūtis motu affe
C ctū ⁊ in actū quedā ɔcitatū pticipat vt declarabit̄ peram/
plius. Que ēt 2° pōt exiſtere ſm q̄ minus aut magis actui
appropinqt:vt vna potētia dicat̄ habitudis:altera vō ha/
Tect.5. bitus.diia ēt.57. Scdo quoq3 de aia duplex diſtinguit̄ ſo/
t.55. luȝ po°:p°ceu q̄ hores ɔtinet duas:⁊ 2° que eſt actus pmus
⁊ pfectio vel foia. Actuſq3 ſilr duplex:quorū pmus eſt po°
iā dicta. Reliq̄ vō ipſa extat actio.diia ēt.16. ℭ Propter 3m
vō huius ſciendū q̄ ſperma pfectū a coeūte pmitus impel/
litur ī matricē motū ⁊ mouēs in illius virtute phabita ceu
in authomatib⁹.i.per ſe cāſibus accidit mirabiliū:quibus
qdē ineſt q̄ p̄ tacto mouent̄ ordine quodā ſucceſſiuo reli/
qua quo ad pm tangētis pdurauerit mouere virtus: vt ap/
In me°. paret 3° de accñti.c.p̄.in lapillis ſeu lateribus ſibi inuicē
ordinatis in qbus vno priori tacto ille 2m tangit.⁊ ita dein/
ceps oēs ruunt. Qð oſtēdunt ſilr machine ⁊ molēdina.vñ
Cap 1.&. de geñ.aialiū 2°. Cōtingit hoc qdē mouere hoc autē non:⁊
ſuo loco. eſſe velut authomata mirabiliū:partes.n.qeſcētes exiſtūt
ſe aliqualr hñtes vt potentia:quaꝝ cū aliqd extrinſecō:cū
D mouerit primā mox qð eſt habitu fit actu:in qbus nō tan/
gens nunc prius tñ tetigit. Silr euenit circa ſperma cū teti
gerit prius aliqd:nō tñ nunc tangēs modo aliquo inexiſtit
motus:ſicut.n.edificādi ars domū ɔſtruit:ita equidē a ma
trice fotū iuuat̄ in hoc ſperma:q̄a ab ipſa ſuſceptū ipſius
adeo anguſtat̄ orificiū q̄ ⁊ ſcolope ſumen ingredi nō vale/
Cap.3. ret:nālium 3°. ℭ Primū autē qð in eo ita ſuſcepto apparet
quedā ſpumoſitas vaporoſa mediāte ipſius extat calido.
Tra.1.c.2. vnde 3° 21. Diſpoſitio pma que aduenit ſpermati a matrice
in pa°. ɔcluſo eſt ſpumoſitas eius qð ex operatione virtutis acci/
dit informatiue:tunc ēt ipſa calido ſeminis mediāte ⁊ ma/
Circa pa. tricis pellicula tali qualis oui exiſtit interior:ſpma circun/
Cap.7.in datur. Hipp.de embrionis formatione.vñ.9.hyſtoriarū.
principio Cū ſperma ſuſceptū fuerit a matrice ⁊ morā fecerit circun
ſtat hymē qð ſic ipm circūdat queadmodū in humidis cor

poris calefactis ⁊ demū infrigidatis perixiron.i.circūaſ/ E
ſum.de ge.aialiū 2°.vt in pulmentis apparet infrigidatis. Cap.3.in
Hoc autē ſpma ſibi adhuc ex q̄dā parte ipſius impuriori ⁊ fine.
aquoſiori ſuſtētationis purioris exiſtit alimētū:ceu ſemen
plantaꝝ terre iniectū ſeipſo vī foueri.vñ Ap. Queadmo/ 2° de geñ.
dum in ſpmatibus plātaꝝ ſtatim ineſt aliqd tale qð lacteū aia.c.4.
pm:ita ⁊ in mā aialium vt ſpermate ſupfluū cōpactionis ⁊
ɔiūctionis puri cum ipuro eſt alimētū partis purioris iam
in ſpūm expumātis. Uirtus autē per quā nutrit̄ ab ea que
patris deriuata vel demū corrūpitur alia nobiliori venien/ Cap.1.
te.vnde.16.aialium. A. alia qdē virtus poſt virtutē nutriti
uam acquiſitā a patre venit. Creditur nāq3 q̄ nutritiua ve
niēs a patre ſit veteraſcēs donec cōplexio aliqua mutatio/
ne mutet̄:⁊ cū illa cōplexione que iā datur ex nouo poſt ve
teraſcentē ɔtinuat̄ virtus nutritiua que eſt ppria ei:ita q̄
illud qð acqritur a patre nō pōt ſufficere illi regimento ad
vltimū ⁊ remanet ex eo qð acquiſiuit a patre:⁊ nō pōt ſuffi
cere niſi ei ſuccurratur alia nutritiua forti:que aliter nutrit F
q̄3 illa prior habita a patre:pp qð 3° 21. Uirtus iformatiua Cap.2.
nō indiget in diſpōne informationis nutrimēto dū nō acci/
dit reſolutio ſenſibilis ſenſibile faciens nocumentū. Neq3
eſt dicere q̄ ſupfluitati ſpmatice mulieris viri ſemen alimē
ti cā cōmiſceatur cū nō ingrediatur fetus ɔſtitutionē.diia
37. Ipſo deniq3 ſpmate ſic ſeipſo fulcito ſpumoſitas vapo/
roſa intumeſcit prius mota in ſpiritū:ſeq3 dehinc a centro
ſpermatis ad circūferētiam virtute calidi pmutās.h enim
motus eſt ipſius:que ob obſtaculū p̄fatum hymen circun/
ſtans vndiq3 ſpermati:inuenit̄ refracta ⁊ in centꝝ ipſius ſe/
cedit:illicq3 baſim iā ſibi ɔſtituit.vñ 3°.21. Regit̄ exuffla/ Cap.1.cir
tio tota ipelli ad mediū humiditatis vt pparet̄ cordis lo/ ca pa.
cus. Qð aūt ex ſpumoſitate hac ſpmatica mediāte calō et
iformatiua opante ſpūs ide cātur cōplantatus:qð tumor ⁊
albedo denotāt iā facti ſeminis:vñ Ap. ſpūs ſpmati molē 2° de geñ.
facit inditus ⁊ albedine pluſtrat:ideoq3 ſemina ɔſpiciunt̄ al/ aia.ca.in
ba niſi fuerint nimia caliditate decocta vt pip. Que qdem medio.
albedo cātur ex ſpumoſo ſubtili aereo vt nix indicat:⁊ ſpu G
ma qð ſubam ſpūs ſpmatis deſignat:q cū p̄ iſpiratus a ca
lido loci ⁊ nāe excitatus viſcoſum humidū mox diſſoluit.
Qð in exteriora delatū iteꝝ ɔſtare icipit infrigidatū pp a
pn° caloris diſtātiā. Hic qdē ſpūs reflexus ⁊ pulſans in ſe/
mine hō humidū diſtēdit virtute calidi ad mēbroꝝ figura
tiones ſuſcipiēdas.vñ. A. Semē in tres ptitur veſicas:q̄rū 3.ar.tra.1°
pma ⁊ pncipalis ⁊ media cordis eſt cōſtitutiua:aſcēdēs āt ca.2.circa
directe cerebri:tertia vō dextra deſcēdēs epatis:repleturq3 principiū.
iſte veſice due ſic antea:⁊ p̄ ſilis ſanguineis velut venis q/
bus trahūt mām ſanguis a mr̄ice:deniq3 formari cor icipit
cū alijs duob⁹ mēbris ⁊ vmbilicus:nā l3 iſtoꝝ p̄cedat crea
tionis pn̄m creationē vmbilici:tñ cōplemētū creatiōis eius
cōplementū illoꝝ triū ⁊ duoꝝ maxime añcedit. ℭ Rector
aūt huius tā diuini opis virtus eſt dicta iformatiua ab aia
parētis deciſa in actū p ipulſionē coeūtis icitata.quā Gal.
de nālib⁹ 2° appellat ſumā artē p̄ſidē ⁊ intellectiuā ſine mē/
te. Ap. aūt appellat intellectū vocatū ſiue intellectiuā di/
ninā ceu ei Haly.aſcripſit. Noiauit aūt eā Ap. itell3 voca/
tum ad diām itellectus potētionalis ⁊ agētis pars exñtis
aie intellectiue:vt 3° de aia ingt. Dico autem itellectū quo
aia opinat̄ ⁊ ſapit ad diām itell's quē ponebat Anaxago/
ras chaos dicta ex eodē ɔſiña ſequeſtrantis. Et ideo appa
ret hic erroneus intell's Jacobitaꝝ me perſequētiū tanq̄3
poſuerim aiam itellectiuā de po° educi mãe.diia.9.cū alijs
mihi.54.aſcripq̄ erroib⁹. A. quoꝝ manib⁹ gr̄a dei ⁊ apo/
ſtolica mediāte me laudabilr euaſi. De qua qdē vtute.16.
aialiū. A. virtus iformatiua eſt illa que dat vitā : ⁊ eſt pro/
portionalis virtuti ſupceleſtiū:⁊ iſta vtus facit ſilia h3 qd
vtutibus ſupceleſtib⁹ quouſq3 ſit poſſibile illā recipe vitā:
⁊ eſt diſpſa p vniuerſā ſubam corpis ſiue ſit humidū ſiue
ſiccū:⁊ in ſpermate ſuba eſt pma potēs recipe hanc virtutē

H Cap.1.in medio. Coll.1.6 ge.aia.c.3 2.techni tra.de te. cō.3.i fine T.c.1.t.5.

Cap.1.circa me.

I ⁊ eſt ſpũs ꝑmus deferens calorẽ celeſtẽ ⁊ ipſe eſt cã omniũ
partiũ ſpermatis. Eſtq; hec virtus a corpore abſtracta cui
Cõ.31.pᵒ medium. ẽt ab Ar. accipiẽs Cõmẽ. 7ᵒ cõmẽtat metaphy. Ari. dixit
in lib. de aialibus ꝙ ipſa ſit ſilis itellectui in hoc ꝙ nõ agit
per inſtrm corporale ⁊ mẽbꝝ ꝓpriũ quo a virtutibus diſ/
fert alijs nãlibꝰ: ꝗꝛ ille nõ agũt actione itelle͛ opantis; ꝑ
inſtra terminata ⁊ mẽbra ꝓpria. Et ideo dubitat i eo Gal.
Cap.7.d. ſuũ finem Cap.3. d. Neſcio vtꝝ iſta vtus ſit creator aut nõ. Et 2ᵒ colliḡt Gal. i
vno librorũ ſuoꝝ aſſimilat eã adamãti: ⁊ venit ad diuiden/
dum eã. ⁊ id nãlium 2ᵒ. ponit. n. ipſaʒ virtutẽ quãdam tine
mente hñtem attractionẽ cõmenſurati vt magnes attracti
uam potẽtiã hʒ ferri. Sed vir oĩno non agit niſi per calorẽ
qui eſt in ſemine: nõ ita ꝙ ſit forma in eis ſicut aĩa eſt inclu/
ſa in corporibꝰ celeſtibus. Et ideo Ar. magnificat hãc vir
tutẽ ⁊ attribuit illã ꝑncipijs diuinis nõ nãlibus de ge. ani/
Co.3. poſt medium. maliũ 2ᵒ. ⁊ de ipſa ingens. Geniture corpus in qd̃ egredit͛
qd̃ aĩalis ꝑncipij: ⁊ hoc qdẽ ſeparabile exñs a corpe in qui
K buſcũq; apprehẽdit͛ qd diuinũ: talis aũt qd̃ vocatus intel/
lectus. Cõſiderãs itaq; Ar. ꝙ ea nõ hʒ organũ adhuc fi/
guratũ in maſſa ſpmatica vocauit eã ſeparabilẽ: ipſius tñ
ſeparabilitas eſt alia ab ea que intellectus lõgeq; minor: il
le nãq; ſepabilis eſt oĩno. Hec autẽ virtus diuina practica
pre alijs nobilitata gñonis virtutibus: cũ ipſa ſit ſimplex ⁊
imãlis fere nõ imediate mãm attingens indiguit ſubto ma
gis diſtincto eã vehiculãte ad mẽbroꝝ figurationes ⁊ for/
mas dandas ꝯueniẽtes: hoc aũt fuit ſpũs: eſt. n. corpus ſub
tile vehiculũ virtutis. Eguit ẽt inſtro cum ſit ſimplex ſicut
alie miſtoꝝ virtutes. ¶ Huius autẽ virtutis duplex exiſtit
inſtrm. vnũ qdẽ eſt calm celeſte qd̃ eſt viuificatiuũ ꝯtinuet
nunq; vo pereptiuũ faciẽs aĩata ad aliquã celi ꝯformita/
tem accedere. Agit. n. ad ꝯſiſtentiã ⁊ ꝯtinentiã corũ maxi
me: ceu oĩs virtus celeſtis facit ꝯſiſtui ⁊ inẽẽ ꝯtineri ſubas
gñatas ⁊ id dignius eſt inſtroꝝ. quo ea medio actus in ge/
L neratione nobiliores exercet: gñatoꝝ magis ineſſe tali ſimi/
litates. Eſt ẽt ipſi aliud inſtrm ſecundariũ. ſ. calm elemẽtare
qd̃ qdẽ nõ hʒ diſſeriã viuificare ⁊ ꝯtinentiã cãre vez potiꝰ
corrũpere niſi calido refrenet͛ celeſti: ⁊ hoc qdẽ calido mã
⁊ alimẽtũ cũ virtute attrahit͛ ⁊ ꝑparatur informatiue ſe/
parando ipm a ꝯiacẽtibus paſſionibus digerẽdo ⁊ ꝑmutã
Tex.cõ.8. 2. de gñ. aĩa. c.1. d/ tus finẽ. do. Naʒ diſgregat etherogenea ⁊ homogenea ꝯgregat 2ᵒ
de gen. ⁊ cor. ꝑparat: nãq; ita mãm informatiue ſicut ignis
⁊ aqua ſm Ar. ferꝝ gladificãti mollificando dura ⁊ indu
rando mollia. In cuius demũ aĩa exiſte idea forma intro/
ducitur vt gladij in ferꝝ. Et huius qdẽ duplex calidũ i fru/
Cap.4. in medio. gum diſtinguit͛ maturatione ſimpliciũ 4ᵒ diſtõnis ſecũde.
Quã eqdẽ virtutẽ informatiue taliter ꝑparantẽ medici vo
cant primã imutatiuã ad diiam ſcõe alimẽtũ in tertia dige
ſtione imutãtis: vt ſcõa iformatiua id iformet ⁊ ſtare faciat
loco a partibꝰ deꝑdit: ⁊ he due virtutes nutriẽtes exiſtũt.
M ¶ Mã vo in qua virtus informatiua opat͛ his inſtris ſan
guis eſt mẽſtruus attractus a mrice in gñonis locum: ⁊ qui
formas recipit mẽbroꝝ debitas: ⁊ ea demum nutricatione
cum augmẽto cuſtodit: vñ Ar. Oium qdẽ in ſpmate ineſt
2. de gñ. aĩa. cap.3. ꝯ mẽᵐ. qd̃ gemina facit eſſe ſpmata vocatũ calidũ puta celeſte.
hoc aũt nõ ignis neq; talis vtus eſt. ſed itereeptus in ſper/
mate ⁊ in ſpumoſo. i. in ſpermate ſpumante ſpũs aliqs ⁊ in
ſpiritu nã ꝓportionalis exñs aſtroꝝ ordinationi. vñ. A. in
Ca.ad h. lib. de viribus cordis. Spũs eſt ſuba corporea gñata ex ele
mẽtoꝝ cõmiſtione vergẽs in ſilitudinẽ ſupceleſtiũ corpoꝝ
Ca.5. poſt ꝑnᵐ. in 4ᵒ vo inqt de aĩa ipm effigiare vultus ſuos ad ſilitudinẽ
celeſtiũ corpoꝝ: ꝓp qd̃ ignis nullũ gñat aĩal neq; vi ꝯſiſtẽs
in ignitis: neq; in humidis: neq; in ſiccis nihil: ſʒ ſolis cali/
Te.cõ.16. tas ⁊ q̃ aĩaliũ gñat. hõ. n. hoiẽ gñat ⁊ ſol. phyſicoꝝ 2ᵒ. In
prefatũ aũt ſpũm virtus ſuſcipit͛ primitus vitalis. vñ ꝑ pᵒ.
Doctr.6ᵃ ſũ. vaᵉ. c.4 circa me. virtus vitalis eſt ꝑma. virtus que in hunc ꝑuenit ſpũm cũ
ex ſubtilitate ꝓcedit humiditatũ exitiũ in gñationis ma/
ſa: ſpũs enim ex humoꝝ gñatur ſubtilitate. h quei erit ſpi/
ritus inatus cõplantatus. Demũ vo ſm Ar. ſpũs per hãc N
virtutẽ ſuſcipit ꝑnᵐ pᵐ: ⁊ pro. i. aĩam primã in cuius vtute Coll. 2. gc. aniq. Cap.1. in medio.
creato corde motu eius ⁊ arteriarũ ſpũs gñatur ſcõs mã/
lis vel fluẽs dictus. In. 16. vo idẽ Aui. aĩaliũ. In ſpmate eſt
ſuba ꝑma potẽs recipe hãc vtutẽ: puta vitalez: ⁊ ſpũs pri/
mus deferẽs hũc calorẽ eſt cã oium priũ ſpmatis: hũc autẽ
dico celeſtẽ. Vñ ibidẽ vꝫ ꝙ calor iſte veniẽs a ſupceleſtibꝰ
hʒ effectũ in virtute quẽ nõ poſſet habere calor ignis. Qui
ſiqdẽ vꝫ quatuor actus circa ꝑnᵐ gñonis exercere: quoꝝ
ꝑmus eſt diſſoluere ac extẽdere humidũ ſeminis vtute cali
di ſibi adiũcti vt receptabile fiat formaꝝ. Scõs eſt ferire ⁊
pulſare fortiter ꝑ totũ humidũ quo plura cãt foramina ⁊
ꝯcauitates ꝯſtituunt͛ vt cor ⁊ arterie ipſius vaſa ꝯſtituant͛.
Tertius eſt iformatiuã vtutẽ huius opis ꝑndẽ ad oẽs mẽ/
broꝝ informationes deferre. hoc nãq; dictũ eſt ſpũs offm
eẽ. Quartus quoq; eſt ſepare vias ſuas a vijs humidi: non
enĩ ꝓpter groſſitiẽ ipſius ⁊ cõpactionẽ poſſet ſpũs ꝑ vias
O illius velociter trãſire cũ oporteat ipm celeriter totũ corpꝰ
irradiare vt illuminãs domũ velut candela. Ideoq; facta
fuit via ſpũs iuxta viã humidi radicalis. Et iſte quidẽ ſunt
operationes nãles ſpũs in ſemine cõplãtati. ¶ Qꝫ aũt ita ſit
mõſtrat͛ tñ: qꝛ oẽ qd̃ mouet͛ neceſſe ſit hẽe motorẽ ſibi appro/
priatũ. Ex his q̃ de auditu apparẽt phyſi. cum igit͛ videa Z.i.7. tex. cõ.1.
mus ꝑnᵐ gñonis mãlia maxime moueri trãſmutando ſe ad
debitas formas aĩatoꝝ ⁊ figuras recipiẽdas opʒ motorẽ
adeſſe: hic aũt nõ põt eẽ niſi virtus informatiua: ⁊ iõ voca
tur qñq; a phyſicis aĩa. Sed qꝛ hꝫ virtus cũ ſit formalis ⁊
ſimplex per ſe nõ potẽs informare diuerſa: eguit inſtro qd̃
qdẽ diuerſificatũ figuraꝝ inducat diuerſitatem: ſic. n. indi/
guit eã vehiculãtẽ ſubto: ꝙ ⁊ aliquo mõ ẽt rõnẽ aſſumpſit
inſtri. ¶ Adhuc. qꝛ ſicut forma idealis artificis cũ nõ ime
diate attingat mãm indiget inſtris: ita ⁊ hec virtus iforma
tionis: cũ ex arte ꝯcomitãtis vnius ad alteꝝ arguat͛ in nãꝫ
⁊ ẽꝫ his qdem gñonis ꝑncipijs ſic adinuicẽ agẽtibus ⁊ pa
P tiẽtibus cor cũ alijs format͛ partibꝰ. Quo pacto vigore i/
formatiue cũ alijs eius principijs ex mã menſtruali virtute
ꝑoris ſpũs ⁊ calidi vehemẽter cordi inherẽtis ſpũs preta/
ctus fluẽs gñat͛ ſcõs ꝑ motũ cordis ⁊ arterioꝝ iã ⁊ ꝯfrica/
tionẽ ex illius mãe vaporibꝰ: q ⁊ porez ſilr ſpm ⁊ calm iu/
uat in extẽdẽdo ⁊ attrahẽdo mãm ad oiũ mẽbroꝝ figura/
tiones cõplẽdas: ⁊ ad mãm ꝑparãdã mẽſtrualẽ ⁊ decoquẽ/
dam vt nõ ſolũ in mẽbroꝝ trãſeat informationẽ: ſed in ipſo
rũ ẽt nutrimẽtũ: ⁊ maxime cordis cũ ꝑus ꝑficiat͛ illis. Sic
igit͛ vꝫ iſte ſpũs duo facere in mã mẽſtruali: ⁊ differre a pre
dicto in eo ꝙ nõ eſt cã formationis cordis: ſʒ potius forma
tur ab eo: corpe deĩde iã organiʒato: hic ſiqdẽ ſpũs ſolũ vꝫ
virtutẽ vitalẽ deferre ꝑ corpus vniuerſum: ⁊ dare illi poᵃᵐ
viuẽdi actualẽ ⁊ nutriẽdi ampliorẽ. ¶ Huic ẽt ſpũi ſicut ꝑo
ri q̃tuor aſſignãtur operationes: quaꝝ pᵃ ⁊ ꝑncipalis eſt qm
Q viuificus extat: quã ab eius motore acquiſiuit q eſt aĩa. Se/
cunda qꝛ eſt calefactiuus qd̃ ei a corde qd̃ fons caloris eſt
deriuat͛. Tertia qm euẽtatiuus exiſtit ꝑ quã qdez diſſoluit
⁊ q̃ſi verberãdo ⁊ pulſando ſubtiliat ea q̃ viſcoſa ſunt i cor
poris nutrimẽto: ⁊ hãc ab eiꝰ ꝓprio motu obtinet. Quarta
quoq; ipſiꝰ operatio ſic cõiter dr: qꝛ oẽm vtutẽ aĩe ad operatio/
nes ẽẽntiales ⁊ ſibi ꝓprias expedit: hi eqdẽ actus ſpũs cõez
vtriuſq; eliciunt͛ exinde formationẽ fetus Hipp. de q̃ vtriq;
duplici ſpũ cũ calõ diis ſermo erit ẽt. 39. Sic igit͛ apparet
qualr ⁊ qbꝰ medijs ſpmatis poᵃ deducat͛ ad actũ vt aĩal ide
ꝯſtituat͛. ¶ Propter 4ᵐ vo huius ſciẽdũ ꝙ ꝑnᵐ mouẽs in/
triſecũ vt vtus iformatiua itelle͛ vocatus dicta vꝫ nõ corrũ
pi. ꝑ Ar. dicentẽ ſi corrũpatur qd faciens ſine oẽs partes
ipſius ſeu aliqs incõueniens: reliquas. n. qd faciet. q. d. ni/ 2. de gñ. aĩa. cap.1. verſus f.
hil. ſi. n. facit cor: deinde corrũpat͛ ⁊ alteꝝ mẽbꝝ eiuſdẽ ſit
rõnis: aut corrũpent͛ ⁊ manebunt oia. Intus igit͛ ſaluatur
huius virtus. ¶ Dõm ꝙ virtus corrũpitur iformatiua cũ
embriõnẽ plaſmauerit ſicut ⁊ nutritiua veteraſcens ex pte

A vt dictum prius:vna nāq ē eius ꝑmanētia poſtq̄ el' ꝑfe/
cerit actū vt apparet ēt in augmētatiua. Qḋ oſtenditur:q̄
2. de ge. a. c. 3. i me°. ipſa iuxta Ar. eſt q̄d ſeparabile exñs a corpore in quibuſ/
cūq apprehēdit q̄d diuinū. hoc aūt eſt q: non h̄z vt tactuz
eſt mēb:ū aliqḋ velut inſtrm̄ ſibi deputatū. ⁊ iō virtutibus
fuit aſſimilata celeſtibus. Qḋ non eſſet ſi corpore ꝑduraret
tā organiçato:tūc enim ꝯiungeret organo ⁊ virtus eēt ſim
pliciter nālis:ꝓp qḋ aboletur corpore formato. Cuius q̄dē
igit corruptio erit vt dicat circa. 35. dies in mare. in femel
lis vō circa. 45. ⁊ inde vſq ad. 49. Embria. n. circa hec formā
tur tpa. Quidā vō dixerūt ipſaz corrūpi qn̄ aīa introducit
intellectiua:ita vt oēs embrionis oꝑationes ſint ipſius: qḋ
conant ex Ar. 2° de ge. aialiū ꝑſuadere. Qḋ eqdē lz falſuz
appareat ex ꝑfatis:ſnīe vī ipſius diſariā repugnare:cū ve/
lit embrionē primitus vita viuere plante vt vegetatiua:de/
mum aialis puta ſenſitiua:deīceps vō itellectiua. Informa
tiua. n. qḋ ⁊ nomē oſtēdit nō hoc agit veruz informationis
B cū alijs ad h̄ ſuffragātibus actū ſoluz exercet ¶ Propter
qḋ cōiores dixerūt q exñte informatiua iā adeſt ēt nutriti/
ua ſicut oſtēſum ex Ar. Qua q̄dem recedente ⁊ embrione
vſq ad mām primā deducto ſenſitiua aīa priori ſuperuenit
corrupta:virtutē hñs vegetādi ⁊ nutriendi. hac deniq vt
prior ad mām deducta ꝑmā ꝓpter alterationes ad hoc ꝓ/
cedētes aīa introducit ꝑori abolita itellectiua:quab' potē
Cap. 1. in medio. tijs ꝑdictis ⁊ intellectiua fulcita:q̄bus vī. A. 16. aialiū ꝯſen
tire. ⁊ tēpus denotās quo imitt ipſa ingens. Cū cor ⁊ ce/
Nō quo tp̄e aīa in tellectiua introducit in embrīe. rebrum inueniunt cū eis aīa ꝯiungit rōnalis. Qḋ ſm ge/
neaſticos quarto exiſtit mēſe. ſol. s. tunc dnāt embrioni ꝑn
cipatū ⁊ aiam denotās rōnis. ⁊ ſubdit. Et ſeparat ab ipſo
aīa ſenſibilis nālis que interdū erit mālis:⁊ aliqn̄ non ma
terialis veꝝ tn̄ nondū erit adhuc diſcreta:imo erit velut in
ebrio ⁊ epileptico:ſed cōplet ab extrinſeco intellectu cōfe/
rente. Cetere aūt virtutes cōplent corpe ⁊ corporeis reb'.
¶ Sed circa ꝑdicta dubitare ꝯtingit:cur nō mox a ꝑn° in/
troducit aīa intellectiua vt ſemita nā ꝓcedat breuiori plu/
ralitatis reſpuēs peccatū. ¶ Adhuc ſi embrio reducit bis
C vt dictū eſt vſq ad mām ꝑmā ⁊ corrūpit. corruptionis vti/
q apparet h̄ modus magis q̄ gn̄ionis: ac diſpōnes prece/
dentes introductionē forme in mām vident ipſuz debilita
re prius ⁊ exterminare perducētes eundē ad corruptionē:
ſicut qn̄ quis morti iam natus accedit ꝑ imbecillitat: dein
ceps corrūpitur. Qḋ h̄ non percipit imo vigorari cōtinue
perpēdit in amplius. ¶ Dōz q nā ſemp qḋ melius eſt ope
ratur ⁊ per breuia:cū eius ſapiētie nō ſit finis. ¶ Ad hor
igit ꝑm dōm q nā paulatim ⁊ latēter ex imꝑfectis tēdit i ea
que ſunt ꝑfecta:⁊ q forma iuxta Platonē nō iprimit niſi ſz
diſpōnē ⁊ meritū māe:cum igit ꝑ nō fuiſſet ea diſpoſita in
aīe intellectiue ſuſceptionē:neq ēt ipſa egeret:eam nō ſuſci
peret ſed alterā. Et hunc q̄dē ordinē videt nā docta in his q̄
ſunt corporea obſeruare. ꝑmitus. n. dentes producit debi/
les:deinde cuz opus ſit illis eiectis fortiores ſubminiſtrat.
D ¶ Ad aliud dōm q qđ id euenit in inſtāti nō ꝑcipit cū mu
Te. cō. 9. 10. tatione itroducitur ⁊ nō motu. phyſi. 5. Qḋ ⁊ ſentire appa
Te. cō. 10. 11. 13. ret Ar. volens de geñ. ⁊ cor. ꝑ ipſam fieri:cum hoc totum
tranſmutat in hoc totū:qḋ non eſſet niſi ad mām primā ꝑ/
ueniretur. alioqn ſiq̄dem nō eſſet gn̄atio:verū potius alte/
ratio ſubiecto permanēte. Adhuc niſi ꝑma corrūperet for
ma:altera enti eueniret exñti in actu:qḋ aūt ſic occurrit eſt
accñs. Silr ⁊ cū eſſe ſit a forma ſubali hñti quidem plures
formas:⁊ plura eſſe haberet:vt ⁊ nihil hic vere vnū exiſte
ret. ¶ Dōm ēt q diſpōnes precedētes in eo q preparāt ad
ſuſceptionē forme ꝑfectioris:⁊ ſi corrūpatur ꝑcedēs: nihil
tn̄ ſentitur lāguoroſitatis dato ēt tēpore. Neq ſil' de corru
ptione qḋ inducebat iaz nati:q: diſpōnes ꝑcedētes ad cor
ruptionem talē ꝓparātes ſimplr ad ipſam diſponūt: ⁊ non
ad perfectū:vt in ſuſceptione formaꝝ embrionis ipſum ꝓ/
ficientiū in amplius. ¶ Ad primum igitur introductorū di/

E cendum qui q̄dam in plerīſq peruertētes ſermonē ex hoc
Ariſto. volunt argumētum aſſumere q ſi permanet infor/
matiua graduz ſit in formis aſſignare:ceu Auicebron fon
tis vite tractatu. Qḋ autez per Ar. aſſumunt ex peruerſo
procedit ipſius coꝝ intellectu. Nō enim ibidē determinan/
do verum opponēdo procedit ſicut ex eius demuz determi
natione apparet. ¶ Dōm ēt q ſaluat virtus hec intus dū
partes informauerit oēs:ſiue ſimul aliquas prius ⁊ alias
poſterius informet. Nam ſicut dicit aliqui poſuerunt par/
tes omnes ſimul fieri:alij vō vnam poſt aliam:ſicut verſus
vocati Orphei. Noſce quoq q plura in hac differētia col/ 2° de ge. a. c. 1. ꝑ° me.
lecta ſparſim in alijs ſunt conſcripta.

Propter quartum q̄dē. ad ꝑm dōm q ſper
ma ſit aiatum actu nō:
potentia autē cum illam obtineat ſufficienter actui propin
quā. ¶ Ad aliud q̄d dōm apparuit. ¶ Ad aliud dicendū
F q nulla ſuperfluitas ſimplr in quāto ⁊ quali eſt animata:
ſperma vō eſt ſuperfluitas:nō qualis ſed quāti. Adhuc nō
eſt ſuperfluitas ſpeciei imo neceſſaria: nō ſolum iuuatiua:
ſed indiuidui ſolum. ¶ Ad aliud dicēdū q ſperma eſt ani/
matum vt dictum. participat enim anima potentia que de
claratum et nō actu. vnde ⁊ animal exiſtit potentia. ¶ Ad
aliud dicendū q iam dictum quomodo ſuperfluitas extat
animata ⁊ qualiter nō:neq partit anima ſed ⁊ recedit:ſed
virtus quedā decidit cum ſemine:ſicut etiam impellens
virtutem tribuit impulſo non tamen inde:vt hic forma ali Coll'r. c. 1. in ꝑn°.
qua ſibi īditur nālis. Ethicoꝝ 3°. ¶ Differentia. XLIX.

Quod natus octimenſis viuat oſten/ Cap. 4.
ditur ex. 7. hyſtoriarū. Cap. 4. ꝓble. 41.
⁊ 4° de geñ. aialiū:ac problematū. 10. ſimiliter Cap. 5. in medio.
ex Auicē. aialium 9°. ⁊ tertio. 21°. ¶ Rurſus. Ca. 1. ſcd̄i tractatus
ſi qḋ minus viſuz inerit:⁊ qḋ magis:plus aūt
videt debere viuere octimēſis q̄ ſeptimēſis:cum amplius
permanēs in vtero vigorē ⁊ augmētū ꝑſtans ad eſſe vite ꝓ/
amplius poſſit ſuſcipere:ſed vt ꝯſentiunt ſeptimēſis viuit.
G ¶ Adhuc tēpus informationis ⁊ motus in femella tarda/
tur plus q̄ in mare per dies. 6. vt ſcribūt. aut aliter:cū igit
triplabitur tēpus iformationis ⁊ motus:vt tēpus habeat
ortus ſm Hip. aſtutiā ⁊ Halyab. 3° theorice. ſed femella na 1. i. de nā ſetus. Cap. 34.
ſcetur in nono mēſe qḋ plurimuz euenit. Mas vō tempus
preoccupās naſcet in 8° vt multū:⁊ tūc viuet vt plurimuz:
alioquin nā imperfecte quidē ⁊ nō ꝓpter finem operaret:⁊
qḋ eſt abſurdum. nihil enim imperfectum:neq ſm tēpus:
neq ſm plaſmationez ⁊ gn̄ationem fit a natura in proble.
Alex. ¶ Palin. Natus vī mori propter frigiditatē:quali/
tatū peremptiuā:nature oino aduerſam. Quare ponūt ge
neaſtici natū ſub poteſtate Saturni nō viuere: vt oſtēdet.
Sed nūc ponatur nonimēſis quis oriri hora gelu vehemē
tis. octimēſis aūt tēpore calido:cōtēperabitur adeo q hic
nō minus viuet nonimēſe. ⁊ forſſis in egypto viuet octi/
menſis:regionis enim caliditate iuuatur. ¶ Eti. Sicut in
H alijs diuerſitates fiūt in hoībus q̄ grandes:alicubi eniz vi
uunt ēt diutius:alibi autem ſecus cōtingit. ita ⁊ circa octa
uum eueniet menſem:itaq quis natus viuet octimenſis.

Huius quoq ꝯtrium ſcribunt Halya. A. ⁊ ge/ 3 tertiac. 2. cap. 1.
neaſtici ceteri. Qḋ experiētia iu
xta nos oſtdit. ¶ Adhuc. ſi parientes octauo menſe ꝑiclitā/
tur multo magis ⁊ prius:cū ipſis he fortiores extēt. ipſe autē
piclitant de hyſtorijs 7°. ¶ Rurſus more natoꝝ matrū in Ca. 4. poſt medium.
vteris a geneaſticis tn̄ tres ponunt:quaꝝ vna mior dicta
eſt. 268. dierū cōtinens. 8. menſes. ⁊. 18. dies:alia media ha/
bens. 273. que in. 9. huius menſes ⁊ tres cōſurgit dies. ter/
tia vō cōtinet. 288. maior dicta ex qua. 9. ꝯſurgūt menſes ⁊
18. dies:quare cū nulla harum cadat in octauū menſez nul
lum videt in ea naſci. ⁊ per cōſequens neq viuere in ipſo.
non enim naſcitur in ea:niſi q: vegetari pōt:cū nā nunquaz Coll'r. ca. 4. ad me°
producat aliquid quin id cōſeruare ſollicitet. de geñ. ani/

malliū ſecundo. Non itaqꝫ viuet natus octimenſis.

Propter primum qdem ſciēdū q̄ qd ſit mē
ſis: quot ēt dicaꝰ modis:
diis oſidet. 104. p̄ mēſem aūt hic ſm Halyab. vi lunaris i
telligi. Apud vo. A. ⁊ cōiter dicētes mēſis vi pro eo q ſolis
accipi. Non tñ id multū refert cū. 9. mēſes lunares nō deſi
ciant a. 9. ſolaribus niſi p̄ q̄tuor dies ⁊ ſemis: lunari quidē
cōtinente. 29. cū dimidio ⁊ ſolari. 30. vt magis: cū ſcribatur
hyſtoriap̄ 9°. Alia quidē aialia vno tpe faciūt pfectionem:
vnū. n. determinatū eſt partus tps oibus. homini aūt mul
ta ſoli aialiū. etenim. 7. mēſiū. ⁊. 8. menſiū. ⁊. 9. menſiū ſiūt.
⁊. 10. mēſiū ſm plurimū. Quidā vo ſuperaccipiunt in. 10.
pble. 41. mēſe. vñ pble. 10. Nō ſolū aialiū multa h̄z tempora genera
tionis. eteni. 7. mēſ. ⁊. 8. menſ. ⁊. 10. menſ. ſiūt. alius aūt vnū
Cap. 5. in medio. tēpus perfectionis. hoc idē ſuſcepit. A. aialiū 9°. his q̄ de
inceps 9n:ctens. Jā dixit mihi vnus fidelis q̄ vna mulier
K pepit poſt. 14. mēſ. ⁊ bene dixit. ¶ Natus quoqꝫ ſiue ptus
eſt triplex. nā qdā eſt nālis oino ⁊ ɔſuetus: q̄lis q nouimēſ.
cū aliqbus decimi diebꝰ. alius inālis ⁊ extraneus penitus: vt
8us reliquus vo mediꝰ: ⁊ hic ſilr triplex. aut. n. oino mediū
poſſidet: ſicut q 7mi aut declinat ad latus āplius nālis ⁊ cō
ſueti: ſeu decimi: vel ad ptē ſui oppoſiti: vt. 11. ⁊. 14. Scōm ſi
quidē Omar tyberiadi diſtōnes natiuitatum in nutritione
ſunt 4or. Una coꝝ q nō guſtāt cibū. cum his. n. nō eſt vita.
Reliqua q guſtāt cibū: ſed nō nutriunꝰ. Tertia guſtātium
⁊ nutriētiū: vitā tñ nō ɔſequunꝰ longā. Quarta quoqꝫ gu
ſtātiū nutriētiū cibū ⁊ ad ſenectutē puenientiū finalē. Eſt au
tē apud geneaſticos nutritio ſpatiū tpis 4or ānoꝝ vt ſuper
natū oēs ptrāſeāt 4or elioꝝ nāe. quidā tñ aſcribunt Ptolo
meo nutritionē ſpatiū vniꝰ āni iuxta ſolis motū ɔtinere: qs
Haly. 4° ꝑpellit q̄dripti ɔfirmās vt ceteros voluiſſe nutri
tionē 4or ānos ɔtinere. dicta. 26. ſm igiꝰ 3am ⁊ 4am ptē p̄fate
L diſtōnis: nō aūt ſm primā ⁊ ſecundā dicitur quis viuere.

Propter ſecundum qdē ſciendū q̄ auē. ſi
bi videnꝰ h ſaltē apte
aduerſari. Alexā. n. in pblematibꝰ ſimplr aſtruit octimen
ſem natū vitalē nō fore querēs ꝓpter qd ſeptimenſes infan
Ca. 34. pꝰ medium. tes vitales: octimēſes aūt minime. Haly. vo. 3° theori. que
rit. Si qs aūt dicat cur puer q 8° naſciꝰ mēſe non viuit, qd
ſilr Alchabitius. vñ Habraā de natiuitatibꝰ: ſi qs naſciꝰ i
8. euenit cā p̄ter nām matri occurrente vel ex pte corpis: vt
morbus aut aie ceu timor cōfeſtim accīis. vñ ſi egrediaꝰ h
mēſe morieꝰ ipſe ⁊ mater ipſius. cuius oppom ſentiꝰ hyſto
Cap. 4. pble. 41. riarū. 7. ⁊ pblꝰ. 10. ita. Que. 8. menſiū circa egyptū qd ⁊ in
qbuſdā locis vbi bene mulieres eſſerētes ⁊ ferūt multa fa
cile pariūt ⁊ genita pñt viuere quāuis mōſtruoſa fiāt. Hec
Cap. 5. qdē viuūt. que. 8. menſiū ⁊ enutriunꝰ. Cui nimirū cōſonat
Tra. 1. c. 4 añ meꝰ. ⁊ dſus ſinē. A. aialium. 9. ⁊. 3. 21. quid aūt de hoc videbitur ɔſequēter.

Propter tertiū vo ſciendū prius q̄ octimēſis
regulariter ⁊ vt ad multū val
M de nō viuit. Deinceps q̄ particulariter ⁊ extranee magis.
Z hyſto. c. 4. pꝰ meꝰ. ſiue in paucioribꝰ viuit cū ſit qd mōſtruoſum: qd raro com
Coll. pꝰ p. mittiꝰ a nā. ¶ Propter pm huius ſciendū q̄ ipm veritatē
do. 3° in ſi. cū eius modificatione ɔtinet vt fere oium locoꝝ docet em
Ca. 1. ⁊ ex pſſe a ga. periā. ⁊ iō ſubdit Ap. poſt ſeriē p̄fatā. Jn locis autē circa
2. de re. ſe. grecīā in. 8. men. pauca oino ſaluanꝰ. plura vo pereūt. quā
Colli. 4. c. to ergo magis nō viuent in alijs regionibus diſtēperatis.
c. 31. vſqꝫ grecoꝝ. n. terra tēperatior ceteris poniꝰ ab. A. ⁊ maxime
in ſi. prīc. terra Hipp. col. 2. ca. vltimo. ¶ Amplius p̄miſſum firmaꝰ
Cap. 34. rōne triplici: quaꝝ vna ſuſcipiꝰ ex ſcia medicie ſeu nature.
Ca. 1. ⁊. 4. Alia ex ea que numeri. Tertia vo ex iudicioꝝ aſtrologie
ſilr trac. 1. peritia capit exordiū. ¶ Propter pm quidē ſciēdū ſm Hip
cap. 2. po. de embrionis formatione. 7. epidimie. theorice 3°. atqꝫ
1. de ge. a. c. 3. in ſi. ⁊ 9. aialium. A. ⁊ tertio. 21. cum Ap. in libris aialiū. q̄ poſt
7. hyſto. ca pi. 7. collectionē ſpermatis in matrice mox circūdat ipſum hy
De nā fe tus pꝰ pn. mē ſiue pellicula continēs ⁊ fouens idem vt ſcriptū prius
ſicut ēt oſtendit ſperma. 6. dierū decidens a puella ꝯcepto

Hippo. retro ſepties ſaliente: quē in vtero non oportebat N
ɔcipere: qd velut oui albumīe inuolutū pellicula in terra vi
ſum eſt delapſum. aliqñ quidē non. 6. tñ veꝝ ēt. 7. dierum
ſic permanet ſpatio. Cū autē ſic fuerit vt notatum: informa
tiua virtus nihil adhuc petit a m̄rice: ſicut. A. fatetur cum
Ari. Demū trium dierū ex hinc ſpatio ipſa punctorum ⁊ li
nearum inceptionē in maſſam ſpermatis inducit. Demum
poſt. 6. dieꝝ morā: qui iā cū prioribus ſiūt. 15. ſanguineitas
in totū penetrat: ⁊ ſit illud vñ cāuꝛ. ⁊ interdū vno die aut
duobus antecedit ſeu poſtponit. deinceps. 12. diebꝰ ab hic
ſit humiditas caro: ⁊ iam fruſta incipiūt carnis diſcerni: ⁊
mēbra principalia tria manifeſtari: ⁊ tunc qdem alia ſepa
rātur ab alioꝝ ɔtactu: ⁊ humiditas extendiꝰ nuche: hoc ēt
antecedit, ⁊ poſtponiꝰ duobus aut tribus diebus. Demū
poſt. 9. dies ſeparaꝰ caput ab humeris: ac extremitates a la
teribus ⁊ vētre: vt ⁊ ſenſus diſcernat in qbuſdā coꝝ. Jn ali O
quibus tñ occultaꝰ: ⁊ ſpatiū qdem iā. 36. ɔtinet dies: ita q̄
ſi quatuor addanꝰ in qbus occultatio inerat ſpatiū omne i
quo embrio informabiꝰ. 40. erit dieꝝ. ⁊ hic qdē terminus
eſt q̄ſi cōis plaſmationis: qm̄ interdū formaꝰ in. 30. q̄ mi
nus eſt hore: aliqñ in. 50. ⁊ ꝓprie femella: eius. n. informa
tio tardaꝰ ⁊ motus. ē ⁊ aliud ſpatiū. 35. dieꝝ. aliud vo. 45.
⁊ ita hincinde ſm diuerſitatē celi ⁊ ɔtinentis ac māe ꝓpter
cum informatiua differēte in magis ⁊ minus, ⁊ iō dictum
eſt ab Ap. tēpus ortus hois fore variū q̄plurimū. Dicunt Hyſt. ca. 4. in meꝰ.
ēt vt aſſerit. A. ⁊ hic vi Hip. cū Haly. fuiſſe. ſeptima ēt par
ticula ſexti epidimie: q̄ ſi tēpus informationis dupleꝰ tem
pus inde ɔſurget motus. Si vo hoc tripleꝰ tēpus dabitur
partus. vñ formatus in. 30. diebꝰ mouebiꝰ in. 60. ⁊ naſceꝰ
in. 180. q ſunt mēſes integri triceni. Plaſmatus autē in. 35.
mouebiꝰ in. 70. ⁊ naſciꝰ in. 210. qui. 7. extant menſes. For
matus vo in. 40. motus ſibi aderit in. 80. natiuitas in. 240.
q ſunt octo mēſes. ⁊ q̄ talis rariſſime viuit: ⁊ formationē P
ponit. A. cōiter in. 40. ideo refert canonē prefatū ſub alio
rum ſnia. Plaſmatus quoqꝫ i. 45. moueꝰ ⁊ in. 90. ⁊ naſciꝰ
in. 270. ⁊. 9. cōſtituūt mēſes, Qui aūt in. 50. formaꝰ in. 100.
moueꝰ: naſceturqꝫ in. 300. q erūt decē mēſes. Uñ de hō epi Te. ca. 33.
dimic. 7. labores in periodis qui in. 70. mouenꝰ in triplici
bus finiunꝰ. ⁊ qui iē. 90. mouenꝰ i triplicitate terminanꝰ.
hic igiꝰ motus eſt terminationis ⁊ ptus embrionis. ¶ Am
plius ſciendū q̄ partus nō ſit niſi ꝓpter matricē: qñ tumo
re grauatiuo diſtēditur amplius. vel mordicatione: vt quā
do humida eius feroſa reddita ⁊ acuta pāniculos ſcindūt
qbus ɔtinebatur: vt ſenſui occurrat matricis. nāliū. 3. Aut Ca. 3. ⁊. 11 de nā fe tus ꝰ. ſiue 3° ꝰ1. trac. pꝰ cap. 2. dſus ſinē.
ꝓpter ɔtentum vt q̄ ſatagat exire ob penuriā nutrimenti
ſm Hip. tunc enī calcitrās pāniculos rūpit ⁊ exitū petit.
¶ Apud vo. A. ɔuenienter cauſa ſuperadditur alia nō par
ua indigētia euētationis: ⁊ aeris attractionis cū loci angu
ſtia: cū igiꝰ fetus fuerit fortis: ⁊ matrix debilis anguſta: tūc Q
puer menſe. 7. diquaqꝫ pfectus: tam ad ea q̄litate ſaltē que
corporis q̄ aie indigens aere loco ⁊ cibo ampliori moueꝰ
⁊ calcitrat vt pateat exitus ſibi: quē ſi adipiſciꝰ perfectus
eris: vt ita viuere poterit. vñ. A. ſnanꝰ ſeptimēſes propter Colli. 33. 3. tra. 2. c. 1. cir. pam.
plaſmatiuā vtutē in matrice fortiſſimā exiītē ⁊ inuenientes
ſanguinē vtilē ⁊ cōmenſuratū: ⁊ ideo celeriter pficiꝰ opus.
q̄ aūt vtus attendaꝰ embrionis ⁊ m̄ricis diſpō teſtaꝰ Hip. Z de nā fetus ver. ſinem.
ita. Hec aūt ſemp ſit ⁊ in nā fetus. vz. ⁊ gñe matricū. ⁊ quia
prime puerpere hñt ſanguinē hu. ⁊ tractabilem matricem
paruā ⁊ debilē: vt plurimū alijs pariunt 7° menſe. Si autē
7° nō parieꝰ exitus fatigatus ēt diſſolutus ex motu plaſma
tiuo ⁊ conamine appēbili egreſſus. octauo pauſat mēſe:
vt labor abſcindaꝰ precedens ⁊ vigor eiuſdē cum corpore
augmētetur: ⁊ ideo vſqꝫ ad nonum moratur mēſem: quo ſi
qdē egrediaꝰ: q̄ refectus vigoratus ⁊ auctus: partus ade
rit nālis maxime. nāliū tertio. ⁊ viuet alijs p̄cipue. Jpſius
enim egrediꝰ virtute valida ⁊ matrice diutius ipſum com Cap. 3. circa pam.
pletius fouente. tunc aūt expellēte. Si autē egrediatur in

A octauo debilis exiſtit fatigatus: ⁊ nõ a virtute faciẽte ſpm naſci: verũ amplius a cã ſynthomatice hunc impellẽte. Is enim apud. A. eſt impfectus ſm exceſſuʒ ⁊ inordinationẽ mãe alia plaſmatus forma. Haly. quoq: q: in ipſo eſt habitudo turbationis: languoris ⁊ debilitatis non viuit: nõ. n. ineſt ſibi virtus nutritionis ⁊ augmẽti. Cuius qdeʒ ſignũ: q: fetui ſeptimo menſe turbatio ⁊ morbus ⁊ mala pregnãtium in. 8. mẽ. fit habitudo ⁊ grauitas ipſaꝝ: cum pgnãtiũ habitudo ſeqtur eã q̃ fetuũ habitudinẽ. vñ Hyſto. Dolent qdẽ mulieres maxie mẽ. 4° ⁊ 8°. ⁊ ſi corrũpat 4° aut 8° corrũpunt vt frequẽtius ⁊ ipſe: q̃re nõ ſolũ q octo mẽſium nõ viuũt: ſed ⁊ parientiũ piclitant vt multuʒ parientes: ⁊ ideo hñ ſibi pcaueãt adulterãtes meretricule in quo menſiũ pcurẽt aborſum. multe nãq; hinc ſunt iã extĩcte. ſi igit vt inductũ pus periclitat geſtãs pfecta ⁊ robuſta: quanto pam plus ⁊ fetus.

B Q̃ aũt mẽſe corrũpat q̃rto euenit: q: tũc trahere icipit embrio ſanguinis plimũ: ⁊ inſici vehementius alligari ⁊ initi: ceu fructus medio tpis arbori colligatur q̃ magne. aſo. 4°. In octauo quoq; pp laborẽ quẽ tolerant ⁊ diſcraſiam quã incurrũt grauant maxime: ſilr ⁊ fluxus ſequitur ſang. grãdis ex inãlis ſolutione: ita vt ſepius corrũpãtur. Si aũt puer nõ naſcat in nono verũ ad decimũ perueniat ad que deinceps ingt. A. q iudiciũ eius eſt indiciuʒ nati infirmi debilis. plurimũ. n. q deſiderabat pari nono: ſʒ nõ potuit naſcit in decimo: cui accidit qȯ accidit fere nato in octauo. ſignificat. n. virtutis ipſius debilitas. hec igitur pbabilis eſt rõ quã medici cũ nãlibus pñt in cãe q̃ſiti aſſignationẽ adducere. ℂ Sed circa pdicta ɔtingit dubitare. vĩ nãq; octimenſis vitalioꝛ ſeptimenſi. H. n. fatigat motu ⁊ calcitratione egredit. coanguſtat ẽt ⁊ leditur in partu. Ad aerẽ ſilr puenit i quo ſunt oia ſibi nociua ⁊ extnea aforiſmorũ apparẽs. 3. Alius aũt pmanẽs 8° nõ fatigatus intm̃ neq; coanguſtatus: neq; in extriſecũ aerẽ deductus ſpatio dierũ 20. aut. 25. vel hȯ a fatigatione liberat: magnificat ⁊ roboratur q̃re vitalis amplius ſeptimẽſe vĩ reddi.

C ℂ Dõm qdẽ iuxta. 3. theorice. diſpõnes ɔtingẽs fetui ſeptimẽ. ⁊ deincepꝰ in 8° ſpatio fere. 40. dieꝝ ɔtineri admodũ q̃ſi cuiuſdã egritudinis acute ɔuerſiue in. 40. diebꝰ creticate. vñ ainhe diſpõnes a fetibꝰ ceſſant circiter. 40. dies. hi nãq; dies in. 9. cõcidunt menſes. vnde ⁊ tũc vitalis efficit: plus. n. ſibi nocet labor egreſſionis cum dʒ pauſare q̃ʒ iuuamentum qȯ poſt 7. ſuſcepit a matrice: iudicat. n. prius q̃ʒ latere incepit vt ſit debilis. Eſt ⁊ cã ſubdẽda huius aſtrologica. ℂ Palin. Dubitatur q: ois criſis plus eſt ſalutifera q̃ʒ mortalis niſi peſtilens fuerit morbus aforiſmoꝝ ſcȯa. ſed partus eſt modus quis criſis. diia. 106. Aliquis igit natus in hȯ habitudinibus vt ad multũ vitalis exiſtet. ℂ Dõm q viuere non potuit q: leſus pus ledit ⁊ in partu. nocetur q; non minus ab extrinſecis cũctis occurrẽtibus. Eſt ẽt peſtilẽs ⁊ mõſtruoſus quare nõ poterit permanere in vita.

D ℂ Scȯa quoq; deductio eſt arithmetica per Alexã. tacta i huius queſiti diſſolutione. Ait enim. 7. eſt numerus perfectus vt teſtat pythagoras arithmetici ⁊ muſic. 8° vȯ impfectus. Q̃ aũt. 7. ſit pfectus per ſimile inducit in multis: q: multa pncipiorum ⁊ maxime que hoĩs numero conſtituta ſunt ſeptenario. deus enim mundũ. 7. gubernat aſtris. Septimẽſes vȯ infantes dentes producũt: ſeptẽnes vȯ deponunt. In bis aũt. 7. puheſcunt: ter aũt. 7. viriliçant. Morbi ẽt proportionaliter ſeptẽnario iudicãtur numero. Luna ſilr tãto numero figuratur menſiſq; ſeptimanis. ⁊ hebdomada, 7. conſtat diebus. Vocales ſilr lrẽ. 7. extant apud grecos: ſʒ iuxta latinos. 5. ſolũ ⁊ realius. lʒ. n. in duas ſupaddendo grecus figurã variet: ſonũ tñ ſeruat. quotcũq; enim grece ponat. i. litera: pura tria ſimplicia ſic. i. η. γ. ⁊ duo cõpoſita ſeu diphtonga: vt ει. οι. ⁊ duo. o. paruũ. υς ⁊ magnum. ita o. ω. ſingulareʒ tñ habet ſonũ cõtinue. Grecus. n. tanq̃ʒ nãe curioſioꝛ imitatoꝛ 7. voluit vocales. 7. planetis adaptare ſicut. 24. ſcripture elementa ɔſtituit. 24. diei nãlis horas ſimulando. Macrobius quoq; in expõne ſomni Scipionis ſic Tullij ĝmulta ad idẽ conat exẽpla pſuadere ponẽs oia fere. 7. numerari: ⁊ que hoĩs maxime. Inqt. n. mẽſes. 7. cõſurgere ex p cubo parium femina. ſ. q eſt. 8. ⁊ p impariuʒ velut mare q eſt. 27. 8. aũt ⁊. 27. ɔſtituunt. 35. qui multiplicati. per ſextũ numeꝝ perfectoꝝ pm̃. 210. ɔſurgũt dies. 7. mẽſes directe cõſtituentes tricenos. vñ ɔcludit ita. Eſt ergo nã ſecũdus h numerꝰ vt primã humani partus pfectionẽ q̃ſi arbiter qddã maturitatis abſoluat. Cubus aũt numerus dr̃ q̃ñ nũs bis in ſeipſum ɔducit vt bis duo bis octo. ter tria ter. 27. Prefatũ ſiqdẽ oñdit rõne: q: 7. eſt numerus ipar: ⁊ ois h ẽ pfectus. exiſtit. n. velut forma parẽ in ſe ɔtinẽs ⁊ impareʒ. ɔſurgit ẽt ex numero trinario ſm eius ptes in quo q̃libet repit perfectio: vt in editione ſermonũ mõſtraui. Sex. n. ⁊ vnũ. 7. conſtituunt. duo ẽt ⁊. 5. ac tria ⁊ quatuoꝛ. 7. reddũt.

F Noueʒ ſilr nũs eſt pfectus. attribuit. n. intelligẽtiaꝝ ordinibus: quos 9. ponũt diuinoꝝ tractatores: vt ſunt cherubin ⁊ ſeraphin: ⁊ q deinceps. Sunt ⁊ celoꝝ orbes. 9. pbl. 15. qȯ nũc cõiter teſtant aſtrologi: vt oſtẽſum lucidatoꝛis axiomatũ aſtrologie diia. 3. Q̃ aũt is pfectius ſit rõ ſilr angit: cũ ⁊ ipſe numerus impar exiſtat. Adhuc ptes ɔſtituẽtes ipm eundẽ recomẽdãt. Cõſurgit. n. 5. ptibus. Quaꝝ vna numero pportionatur trinario pfectiſſimo: puta ter p tria nouẽ. hic eni ſunt tres trinarij: quoꝝ q̃libet ex tribꝰ ɔſurgit. vñ i hȯ numero nouẽnario potiſſime coaceruat trinitatis pfectio. Sũt q̃q; huiꝰ numeri alie ptes cõſtitutiue ceu. 8. ⁊. 1. 7. ⁊. 2. 6. ⁊. 3. 5. ⁊ 4. q̃ qdẽ q̃tuoꝛ pportionant eĩntis: cũ eorũ interſtitijs. Sic igit in hoc nũo ita pfecto ptus erit maxime nãlis. Nãlis ẽt poſt hũc exiſtit denarius. ipſe nãq; pfectus extat nũs. pbl. 15. vñ. A. Denarius nũs eſt pfectus: qm̃ ois nũs p. 10. cõſtituitur ſm circulationẽ. ⁊ iȯ Ar. phy. 3. ait. Platonẽ feciſſe nũm vſq; ad. 10. Hũc quoq; nũʒ multũ dignificauit Pythagoras ponẽs ordines reꝝ duos: vnũ qdeʒ pfecti ⁊ alterum impfecti: quoꝝ q̃libet ɔſtat ex. 10. volẽs ipm eſſe pnꝰ correlatione dicta.

G In quoꝝ p locauit finitũ: impar: ſingulare, dextrum, maſculũ qeſcens, rectũ, lucẽ, bonũ ⁊ quadratũ. in altero vȯ is oppoſita, puta, infinitũ, par, plurale, ſiniſtruʒ, feminã, motũ, curuũ, tenebrã, malũ ⁊ altera pte lõgius. Nouẽ ẽt exñtibus ſpheris manifeſtis decimã antichonaʒ. i. inɔtrũ motã ſeu extẽſam faciũt pythagorici. meta. 1. Undecimus vȯ nũs modicũ perfectionis hʒ in his. ⁊ iȯ rarius oĩtur in ipſo fetus. Sextus aũt ⁊ octauus maxime ⁊ duodecimus vt hic extãt impfecti diſariã: ⁊ iȯ in octauo nõ viuit. Eſt. n. par vt ⁊ alij duo. eſtq; impfectus magis diminutus: vt videbit ɔſter: q̃re in ipſo natus nõ viuet. In alijs aũt: vt duodecimo ⁊ ſexto: aut nõ naſcit vel inuitalis occurrit. Sũt eni hi numeri oppoſiti antedictoꝝ pfectis: ⁊ maxie octauꝰ ⁊ duodecimus. vnde p creticoꝝ. Ego non vidi aliquẽ iudicatum in die duodecimo: neq; ſextodecimo: in octauo autẽ ſit rarius ⁊ praue.

H Noſce quoq; arithmetas nũm multũ iparẽ preferre pari: eo q hic rõnẽ hʒ pfectionis ⁊ forme. ille aũt impfectionis ⁊ mãe. vnde ⁊ deus ſm Uirgiliũ numero impari gaudet. ⁊ iȯ pythagorici pm̃ numerũ impareʒ actu: vt trinariũ: ad deoꝝ ſanctificationes offerebãt. p ce. ⁊ mũ. Ex hoc ẽt cãm aſſignarent quare vſus inoleuit vt pillule in numero dent impari laxatiue. debent nãq; agere. actionis aũt rõ ſumit a forma tanq̃ʒ ab eo: qȯ ipſius eſt pnm̃ ſuſtentatiuũ: ⁊ nõ a mã. Impar vȯ hʒ rõnem forme: par autẽ mãe. ℂ Circa pfata ſiquidẽ ɔtingit heſitare: qm̃ in nono Euclidis dr̃ q perfectus numerus appellat qui oĩbus partibꝰ: qbus numeratur eſt equalis. Et Boetij arithmetice. 2. quis numerus eſt ſex infra. 10. nã tres ſunt eius partes qbus ɔſurgit. medietas quidẽ vt tria: tertia pars duo: ſexta vnũ: tria enim duo ⁊ vnũ ſenariũ tm̃ conſtituunt numerũ. Infra vȯ. 100. pfectus eſt numerus. 28. ifra ſiquidẽ mille eſt. 496. Et infra quoq; decẽ milia octo milia cẽtũ vigintiocto. Eſt

Margin notes (left): 3. theo. c. 34. & 2. ma. — parti. 4. in medio. — Cã. aſo. 1. — 11. 3. tra. 2 c. 1. & ãnt. — Collr cã. 33. circa pnm̃. — Ca. 34. & ſue mean — Cõ. aſo 13. in fine.

Margin notes (right): pble. 5. — pble. 3. — K c. 61. — i pheris ſiue ſinẽ. — Ca. 2. poſt medium. — K. cõ. 2. — Colle c. 30. ⁊ eco: eſſe li. 1 ca 20.

I etiam numerus abūdās qui oībus ſuis partibus qbus nu-
meraẜ eſt maioꝛ:velut.12.nā eius medietas eſt ſex.tertia ꝑs
q̄tuoꝛ:q̄rta tria:ſexta duo:duodecima vnū q̄ ſimul numera-
te in decimūſextū creſcūt numerū Diminutus vō qui om-
nibus ſuis ptibus minoꝛ numerātibꝰ eſt inuētus ceu octo.
Cuius qdē medietas q̄tuoꝛ:quarta ps duo:octaua vnū:q̄
in.7.tm̄ collecte ꝯſurgūt. Sic igiẜ hinc ēt apparet nume-
ri octaui imperfectio. Concludiẜ ⁊ ſilr ꝙ.7.9.⁊.10.numeri
nō extant perfecti. ¶ Ad qȯ dōm ꝙ numerus ꝑfectus ad
pñs tripl'r diciẜ.vnus qdē:eo ꝙ partes eius ſimul ſumpte
omnes totū preciſe reddant integrū:vt dictum eſt antea de
6° ⁊ vigeſimooctauo q̄lis nō queritur hic perfectio:que ꝑfe-
Ca.31. ctio m̄lis vī magis:partes enim ſunt m̄a totius phyſi.2.
Eſt ⁊ perfectus dictus per modū foꝛme ⁊ dantis eſſe qua-
Ca.1. lis eſt impar.⁊ ideo q2 trinarius ꝑmus eſt taliū indicaẜ ꝑ
K ce.⁊ mun.foꝛe perfectus.de ipſo enim ꝑmitus dī oē:totū
⁊ perfectū.idem.n.ſunt indifferētia ſpē. Appellaẜ ēt nume-
rus ꝑfectus rōne affinitationis cuiuſdā ⁊ recirculationis q̄
obſeruaẜ ad ipſum:⁊ ita denarius eſt dictus ꝑfectus:⁊ iſte
qdē ꝑfectiones vltime realioꝛes extant ꝑ°. Hec tm̄ ratio ⁊ ſi
ſit grata ⁊ accepta pythagoꝛicis ⁊ ſilr arithmeticis ⁊ po-
nētibus numeros eſſe ſubas rerūqꝫ cās:eo ꝙ neſciuerūt di-
ſtinguere inter vnū qȯ enti adequaẜ:⁊ vnū qȯ numero ex-
tat ꝓnᵐ putantes id ſicut eſt ꝓnᵐ numeri ipſumqꝫ variat'ita
Ca.8.in ⁊ entis. Schola tm̄ peripatheticoꝝ cū Ha..creticoꝝ 3° ſer-
medio. monibus nō acqeſcit hꝫ:ſed eos magis extraneos a verita-
te ac actūales eſtimat ꝓpriā querēs ⁊ nālē in vnoquoqꝫ
genere rōnē.dictū tm̄ illoꝝ ꝓbabilitatē induit aliquā nume-
roꝝ rebꝰ aſſimilatiōe q̄dā. ¶ Tertia quoqꝫ rō aſſumiẜ ex
geneaſtica ea exercitatiue parte aſtrologie viſa ex ſupioꝛū
motu hoꝝ oīum inferioꝝ cās aſſignante. Juxta illud initij
cētiloquij. Rerū cās rimaturus ꝓ celeſtia contēplare.nam
mundanoꝝ mutatio ad hoc ⁊ ad illud coꝛpoꝛū mutatione
L contingit celeſtiū. Ut huius igiẜ effectus:puta octimenſē
nō viuere cā dareẜ:talē planetarū oꝛdinē ⁊ modum in em-
brionis ducatu adinuenit in vnoquoqꝫ mēſe dn̄antiū. Po-
ſuit nāqꝫ mēſe ꝓ ſuper cōceptionē Saturnū dn̄ari frigidū
entē ⁊ ſiccū:tunc nāqꝫ ſemen aquoſum ens ⁊ fluxibile indi-
guit aliquo qȯ ipſum ſiſteret ꝯſtringeret ⁊ fixaret ⁊ calidū
ipſius vigoreẜ vnitatū cuiuſmodi ē frigiditas ⁊ ſic. Satur-
ni:eſt enī oꝛigo v̄tutis retētiue in cētiloquio. Scd̄o quoqꝫ
menſe ſuper ipſum Juppiter dn̄aẜ foꝛtunās:calidus ⁊ hu-
midus:augmētatiuus. Eſt nāqꝫ v̄tutis creſcētis oꝛigo:tūc
enī ꝯceptus eget calido dilatāte ipſius m̄am ⁊ humidita-
te ad extēſionē dilatante:ꝯtractionēqꝫ linearū ⁊ punctoꝛū
⁊ tandē ad informationē ⁊ vt ēt frigiditas ⁊ ſiccitas repri-
matur Saturni. Reliquo ſiquidē menſe Mars occurrit
q ſui caliditate iam fientē embꝛionē calefacit ⁊ deſiccat ſu-
perfluas ipſius humiditates ⁊ ad motū ꝯcitat.tūc enī mo-
ueri precipit:calidū enim ⁊ ſiccū motiua valde. Menſe
M aūt quarto ſuperuenit ſol coꝛ celi mundiqꝫ ꝓnceps qui ſui
caliditate viuifica intm̄ perficit embꝛionē vt ſpiritus in ipſū
ingrediatur rōnalis vt apparuit in pꝛioꝛi. Eſt nāqꝫ oꝛigo ⁊
foꝛmax virtutis vite. Quinto vō mēſe Uenus oꝛdine ſuper-
occurrit frigiditate ⁊ humiditate contēperans:qȯ calidū
Martis ⁊ ſiccū:ac ſolis:carnēqꝫ augmētat ⁊ que ipſius:⁊
omnia mēbꝛa ꝓparat:figuraue decoꝛa plaſmat eadē. Reli-
quo nimirū menſe aduenit Mercurius humida exiccās ſu-
perflua contēperantiā inducēdo.faciēſqꝫ ad motū qui par-
tes minoꝛes ſeparat extriſecas maxime ac diſtiguit cōplēs
coequalicatū omne. Luna quoqꝫ ſeptimo ſupadūciẜ mēſe:
carnē ⁊ pinguedinē ſui humiditate infantē nutriens ⁊ aug-
mētans cū ipſa virtutis nālis ſit oꝛigo.humectat ēt m̄ricis
partes.vñ q2 ſic ꝑfectus omniūqꝫ recepto iam omniū pla-
netarū bn̄ficio:⁊ q2 ſub poteſtate naſciẜ lune ſaluaẜ egreſ-
ſus:cū ipſa foꝛtuna ⁊ vite cā exiſtat.vnde Albumaſar in ſa-
dan. Uita viuentiū poſt deum ſol ⁊ lunare ideo Ptol.hos

in ſuis iudicijs ſignificat q̄ꝫmagne. Demū mēſe 8° reuertiẜ N
Saturnus in foꝛtuna frigidus ⁊ ſiccus:qui infrigidat īfan-
tē ⁊ coangūſtat:⁊ in matrice ꝑmanere cōpeſcit:qui ſi egre-
diatur leſus ēt ab alijs extrinſecis Saturni malitiā tolera-
re non poterit:ipſe nāqꝫ nō ſolum qualitate deſtructionem
machinaẜ:verū ēt quadā eius maliuola impꝛeſſione occul-
ta:vt declaratū dīis.10. Demū menſe nono ſupuenit Juppi-
ter oꝛdine foꝛtuna calidus ⁊ hu.tēperate:q cū ſit pr̄ deoꝛū
viroꝛūqꝫ 3° de aīa ſm Homerū politicoꝝ ꝓ. plures ſub eiꝰ ReſneN.
naſcunẜ dn̄o viuētes q̄ꝫmaxime. Si aūt decimo moreẜ in
vtero mēſe:ſub matris naſceẜ dn̄io:⁊ q2 is laboꝛioſis mo-
ueẜ motibus:hinc iſte agitatus egrediẜ:at q2 in foꝛtuna ca-
lidus ⁊ ſiccus q̄ꝫplīme natos ſub eo ponit Habꝛaā euenire
viuere parū. Cui ēt. A.cōcoꝛdat 3°.21. Ego tm̄ āno exn̄s.53. Ca.2.co.
velut a matre ſollertiſſima potui cōpꝛehēdere:ac per truti- 1.in hac.
nam Hermetis natiuitatis gradus aſcēdētis occulti iueſti-
gationē:repperi moꝛam nouē menſiū ⁊.14.dieꝝ me in vte- O
ro ꝯtriſſe. Si vō.11.naſcaẜ menſe:q2 tunc ad ꝓtātem reuerti-
tur ſolis inidē natus poterit viuere cū ſol:vt dictū:poſt deū
cū luna ſit cā vite:nō tm̄ partus erit nālis oino. ¶ Circa ꝓ-
dicta qdem dubitaẜ:q2 cū Saturnus ſignificet finē reꝝ:an-
tiquitatē ⁊ ſenectutē:vt tradūt Aſtrologi.nō vī ſuper ꝓnᵐ ⁊
nouitatē ipꝛegnationis ſignificare:neqꝫ luna ſup finē ipꝛe-
gnationis q̄ſi vt 7° aſcripta mēſi:cū ea ſignificet initia inno-
uationis ⁊ motus. Qȯ fulciẜ:eo ꝙ ipſa denotat annos 4°ʳ
ꝑmos nati.dīa ēt.26. ¶ Dōm ꝙ hꝫ attributiones planeta-
rū ad coꝛpoꝝ habitudines ſꝫ q̄ſdā ſiūt ſilitudines ⁊ ꝓprie-
tates. Jn gn̄one nāqꝫ embꝛionis aſpexerūt ꝓprietatē que ē
ꝯſtringere ⁊ occultare ſui frigiditate ⁊ ſic.hoc.n.vt dictū
exgebat ſperma in ꝓn°.iō ſibi Saturnū ꝑmitus attribuerēt
⁊ deinū ceu ꝓdictū deinceps. Cōſiderātes autē tarditatem
motus ⁊ opationis:q̄ in ſenectute aduenit nato:frigiditatē
quoqꝫ etatis ⁊ ſiccitatē. Jmpedimenta ēt coꝛpoꝛis ⁊ aīe:vt P
moꝛbos triſtitiā ⁊ moꝛtē ⁊ talia:⁊ q2 hec aſcripſerunt Sa-
turno Saturnū ipm aſcripſere ſenectuti. Ex his igiẜ appa-
ret qd dōm. Jtaqꝫ ex his tribꝰ ꝯuinciẜ natū octimēſē regu-
lariter ⁊ vt fere ſemꝑ nō viuere. ¶ Propter 2ᵐ huius ſcien-
dum ꝙ interdū ⁊ velut rarius pōt viuere:q2 vt dictū i ſolis
egypti qbuſdā locis calidis:nō tm̄ excedētibus plīmū:vbi
ſunt mulieres viragines foꝛtes ⁊ bn̄ efferētes:⁊ pl'es ꝯtēpe-
rate regionis caloꝛe:⁊ iō in illis locis qn̄qꝫ rōnes nō cōuin-
cunt oino ꝓfate. Neqꝫ qdē ꝓ° ꝓp foꝛtitudinē fetus ⁊ magni-
tudinē coꝛpis acq̄ſitā a m̄re ac ēt a p̄re ꝓbētibus ſanguinē
cal'm ⁊ ſpma digeſtū ſufficiēter:vt ſpumoſū ſpiritibꝰ oino.
Deficit ſilr illic vtcūqꝫ ſcd̄a:qm̄ octauo natus ibidem viuit
impfecto:ꝑficiẜ tm̄ vtcūqꝫ ꝓpter affinitatē mediaſtinā:quā
hꝫ cum ſeptimo ⁊ nono ꝑfectiſſimis declaratis. Abſcindi-
tur ēt nō parū 3ᵃ ꝓpter enim caliditatem inatam:vigoꝛē ⁊
perfectionē quam infans ꝯtraxit a matre huius ⁊ patrie re-
gioniſqꝫ caliditatem poterit malitie Saturni occulte:ac Q
ipſius frigiditati ⁊ ſiccitati obuiari. Qȯ fulciẜ eo ꝙ ſic na-
ta quedā nāe ſunt mōſtra:cū rarius ⁊ ꝓter eius intentionē
ꝯtingant,talia vō premiſſa ſunt in nāa qn̄qꝫ ꝯcidere:ſicut
q̄ꝫuis mularū genus ſit totū ſterile cōceptū habuit mule:ſed
nō enutriēs vſqꝫ in finē:de ge.aialium.2. Qꝫ autē in his re- Ca.6.poſt
gionibus ab egyptijs eſtimeẜ quis natus octauo mēſe vi- ꝓnᵐ.
ta potiri euenit:q2 latet mulieres ꝯceptionis ꝓnᵐ.frequen-
ter enim retinent mēſtrua.inflanẜ ⁊ ſpumanẜ ventoſitatē:
⁊ tunc credunt eſſe pꝛegnātes:cum tm̄ coeuntes impꝛegnē-
tur poſtea.hyſto.7.vnde Hip. Quidā opinati ſunt puerū Ca.4 in
hēre plus.10.mēſibus.iā.n.multotiēs hoc audiui:ſed qbo medio.
hoc ꝯtingat dico praue nāqꝫ acceperunt ꝓgnationis initiū
ſꝫ mō. Qn̄.n.m̄rices ſpū quodā repleṅẜ vētoſo putāt ſe iā
eſſe ꝓgnātes:⁊ eo ꝙ ēt mēſtrua retinenẜ defluētia in m̄rices.
deinde cū mēſtrua ſpōte rūpunẜ:aut alijs illis occurrētibꝰ
egrediunẜ hec ⁊ poꝛa cū vētoſitate:deniūqꝫ ſic purgatis ap-
pꝛopinq̄nt viris ⁊ coeūtes impꝛegnanẜ tūc aut poſt paꝝ:⁊ iā

A putãt mulieres aliq̃n ſeptimeſez octimeſez fore ⁊ nouimẽſem decimeſem ac hũc vndecimeſem. Ari. ſiqdez ponit eas abſq3 meſtruo℞ eruptione ipregnari: qḋ ꝓbabili⁹ vi ide in ciperesi nãq3 meſtruãt cõiter nõ ſe pregnantes eſtimant.

Propter quartuz qdẽ. ad p̄^m gd dõm apparuit. ¶ Ad aliud dõm ꝙ nõ magis vi vitalis octimeſis q̃ ſeptimeſis. vñ oñſum ſufficiẽter. imo minus valde. Nõ. n. ois mora tp̄is augmẽtat ⁊ vigorat fetũ: ſed mora determinata cũ diſpõnibus debitis oñſis ad illud opantib⁹. ¶ Ad aliud dõm ꝙ lz informatio aut motus maris p̄cedat eã q̃ femelle: põt tñ fieri retardatio ⁊ eq̃litas in tp̄e ortus. ⁊ iõ q̃r fortaſſis iſta tp̄a nõ ſemper ſunt ꝓportionabilia vt dictũ i canone duplationis ⁊ triplationis. A. alio℞ vt p̄ſatũ teſtatur illud opione. Aut dõm ꝙ nonus mẽſis latitudinẽ h3 grãdẽ quã ꝯſeqtur p̄n^m decimi: ita ꝙ mas naſcet̃ circa p̄n^m amplius noni. femina vo circa finẽ ſeu initiũ. 10. B ¶ Ad aliud dõz ꝙ nõ ſolũ qꝫ pp q̃litates ꝓmas pemptiue in ip̄m agẽtes exceſſuz decipit. Uerũ etiã pp debilitatẽ ⁊ impotẽtiã in octauo mẽſe: cũ oĩt ipotentie occurrẽti ⁊ lãguori: neq3 Saturni p̄mit frigiditate cũ ſiccitate ſolũ: vep ẽt non minus virtute quadã ſibi occulta inſita vt oñſum diã. 10. q̃ abſq3 medij operatur imutatione. ¶ Ad aliud qḋ dõm appuit. ꝯceſſum. n. eſt rarius tñ peccãte natura hãc diuerſitatẽ puta viuere in octauo ⁊ alijs inuentũ eſt accidere q̃nq3. ¶ Quãtũ aũt arguũt auctoritates ptis aduerſe apparuit antea. ¶ Ad aliud dõm ꝙ rarius eſt valde vt nõ p̄cliteñ naſcẽtes in octauo. qḋ ãt tale vĩe non corrũpit cũ perparũ ⁊ in loco accidat p̄iculari. ¶ Ad aliud dõz ꝙ geneaſlici moras diſtixerũt ſoluz cadẽtes in nono mẽſe aut circa: q̃n ſic in pleriſq3 ꝯtingit naſci. Q; aũt alio naſcatur tp̄e nõ prohibent: ſed id rarius euenit ſicut teſtatur Habraã euenire. vñ trutina hermetis: aut alius inẽtionis gradus natiuitatis modus occulti in eã nonũ mẽſez minime p̄tẽdũt: vt idicãt more fetuũ i vtero p̄manẽtiuz. C ¶ Noſce q̃q3 nõ eſſe ꝓueniendũ in h⁹ terminationibus menſiũ p̄ciſe ⁊ vĩr cuiuſlibet artis mãm ſenſibilez concernentis pp ipſius vagam ⁊ indeterminatã nãm: vt tactum eſt diã. 26.

¶ Differentia. L.

Uod digeſtio procedat ſubtiliãdo vſq3 q̃n ꝯtentum ꝓportionat̃ ꝯtinẽti ⁊ diſponit̃ ſm ip̄i⁹ diſpõnẽ: cũ ipſum imutet ad ſui craſim ⁊ ſilitudinẽ: ſed ꝯtinens vt vaſa q̃bus qḋ digerit̃ demãdatur ad mẽbra vt apparet ſubtiliãdo ꝓcedũt. Eſt nãq3 ad venas de maximis ꝓuenire ad capillares: ex q̃bus ſanguis in mẽbra labit̃ ex parte diuina. ꝑ prima. Et merito q̃m vene ex maioribus ſic minores ꝓcedũt donec fiãt meatus minores q̃ ſanguinis groſſities. de p̄tibus. 3. ¶ Adhuc qḋ habet penetrare in partes anguſtiores melius penetrat ſi ſubtiliãdo ꝓcedat: cũ tale motui ſit expoſituz magis: h⁹ vo eſt qḋ digerit̃. ¶ Amplius. chilus eſt ſuba liq̃da ptiſane i ſpiſſitudine ſilis: q̃ vlterius tũc ducitur mediãte icore gñato in meſeraicis in ſanguinẽ ab epate. hic aũt groſſior: vt ſenſus indicat: eſt icore ⁊ ſanguine. Silr ſanguis ex ſtate per digeſtionẽ gñatus ſubtilior apparet eo: cũ flegma plurimuz ſit groſſius ſanguine. Humiditas ẽt eos dicta ſubtilior monſtrat̃ humiditate ſanguinea. Sãguis ẽt arterialis ſubtilior venali ex quo ꝯcreat̃. ¶ Itidez. ſp̄us cordis vaporoſus digeſtus ⁊ alteratus in rhete mirabili ſubtilior reddit̃: ita ẽt ſp̄us vaporoſus q eſt ſicut mã cõp̄rehẽſus in locis vacuis vt arterijs ⁊ corde ꝯuertit̃ digõne in ſp̄m innatũ in oĩbus mẽbris: ꝓportionabilr eñ in his cõp̄rehẽſuz: q redditus eandẽ poris eſt inatus in qualitate ſua: cum prius fuerit vt mã vaporoſus. 5° ſimpliciuz. ¶ Rurſus. qḋ decidit̃ ab aliquo ꝯteſtatur ipſi. in techni: ſed ſupfluitates digõnum procedũt ſubtiliãdo: groſſiores. n. ſunt egeſtiones, vrine, ſudoribus ⁊ tranſpirationibus ſenſui occultis. ¶ Palin. Scdo

aſoꝛ. ponunt̃ humores indigeſti groſſi ſoli ⁊ viſcoſi. Hi autem in eo℞ digõne egent ſubtiliatione ⁊ inciſione: que ſubtiliatio ſilr importat. digõ igitur ſubtiliando procedit. E

Oppoſitum huius vĩ ſapere A℞. metheoroꝛũ. 2. Digeſta oĩa ꝯſtare nata ſunt. vñ Alexã. ibidẽ. Oĩa digeſta ꝑ ꝯſtant ⁊ groſſa ſũt. Et. 4. eoꝛũdẽ. Accidit digeſta groſſiora ⁊ calidiora eẽ. Ex ſpumoſis qdẽ igit̃ aquoſa: ex talib⁹ aũt q̃ terreſtria ꝯſiſtunt. Quarto q̃q3 re. a. Digõ oĩa cogitadunat ⁊ ingroſſat. ¶ Adhuc. 2. pno. De nã digõnis eſt vt ingroſſet nõ vrinã tñ: ſed egeſtionẽ: ⁊ in eis q̃ recipiũt digõnẽ in ſtomacho: ⁊ ſputũ in eo q habet pleureſim aut p̄ipleumoniã: ⁊ humiditatẽ deſcendentez ex naſo ⁊ coꝛiça: ⁊ lippitudinẽ in egritudine obthalmie: ⁊ ſaniem ẽt in vlceribus. Uñ. 4. metheoro℞. Et q̃ in naſcentijs ꝯſtãtia facta fuerũt q̃les in obthalmia: puta lachꝛyma cuz facta fuerit limus ſiue lippitudo. ¶ Ampli⁹. icoꝛ ſubtilior eſt ſanguine: ⁊ ſanguis humiditatib⁹: ⁊ ipſe mẽbris in que vltimo ꝯuertuntur. ¶ Eti. Subtile indiget igroſſatione q̃ digõne preſtatur vt cõp̄rehẽſum ſit a virtute expulſiua liberius excernat̃. Itaq3 digeſtio ingroſſando procedit. F

Propter primuz qdẽ ſciẽdũ ꝙ digeſtio eſt ꝑfectio: ſeu cõpletio in vnoquoq3 humido a nãli calido ⁊ ꝓprio ex oppoſitis paſſiuis ſiue ꝯiacẽtibus paſſionib⁹. Eſt igit̃ calidi digõ triplex exiſtens. Una qdẽ pepanſis dicta q̃ attẽdit̃ in fructib⁹: ⁊ vĩr i aialiũ ſp̄matib⁹. Alia epſeſis in elixis ⁊ oĩno aialiũ humoribus. Tertio vo obteſis in aſſatis ⁊ vĩr in oſſib⁹ ⁊ ſolidioꝛib⁹: a calo. n. ſit aſſatio: vt tegula in foꝛnace. de gñi. aia. 2. Frigiditatis vo idigõ: q̃ ẽt oppoſite triplex exiſtit: puta homeles: molinſis ⁊ ſtateſis. metheoro℞. 4. ¶ Que qdẽ digeſtio exiſtit duplex. nã q̃dã eſt in innatiuo. altera vo in nocitiuo ſiue in ſupfluitatib⁹. ꝑ p̄°. eſt aũt digõ in innatiuo alteratio q̃dã ſiue trãſmutatio ei⁹ qḋ nutrit i ꝓpriã eius qḋ nutritur q̃litatẽ ac ẽt eſſentiã ſm. A. ꝑ p̄°. ꝑ elemẽto℞. 3. cõplexionũ. ⁊. 2. nãliũ. hec enim nil aliud eſt niſi vt alimẽtũ intrĩ elaboret̃ vt virtus nutritiua ipſum ſtare faciat loco deperditi. G ¶ Digeſtio vo i nocitiuo duplex: quoniaz illud aut nõ adeo eſt nocitiuũ q̃n poſſit ad benignũ reduci: vt ſſa dulce ſm Haly. cũ in ſanguine ꝑmutat̃. ſicut vinũ põt reduci cuz eſt in via ꝑmutationis ad acetũ: ⁊ tunc ſaltem rõne termini ad quẽ ſibi cõpetit digõ ante dicta: vel eſt ſupfluũ ⁊ nocitiuum factũ intrĩ vt nũquã poſſit corrigi: ceu ſalſuz ſſa oĩno: ⁊ vinũ perfecte cũ in acetũ permutatũ fuerit. tunc quidem ſibi debetur digeſtio q̃ eſt preparatio vt ipſum faciliter expellatur victũ a nã. vnde 4° prima. Intentio in digerendo eſt adequare ſubſtãtiam materie vt ſit preparata ad expulſionem facilem. Hoc item afoꝛiſmo℞ ſecunda. 11. terapentice. ⁊ ab Haly. ¶ Huius aũt indiſpoſitio aut impreparatio humoris vt a nã vinci ⁊ expelli non valeat tripliciter dicit̃ foꝛe. Aut rõne ſube ipſius. puta ſi fuerit groſſus. hic enim incuneatus ⁊ incluſus obſtruens ductus non põt expelli. H vnde ipſuz ꝑmitus op3 ſubtiliare: vel viſcoſus. Is aũt eius adherẽtia ſilr nõ põt educi: quare op3 ⁊ hunc primitus incidere. Aut ſubtilis. Iſte nãq3 imbibit̃ ⁊ inſeritur ſic membris: vt nã nõ poſſit ipſum in expulſione cõp̄rehẽdere ⁊ educere. ꝓpter qḋ ipſum op3 ꝑmitus ingroſſare: nõ enim digeſtio oĩs in nocitiuo ꝓcedit ſubtiliãdo: ſicut q̃dã impugnantur. 4° prima. Humores qdem hi ad criſim laudabilẽ egẽt diuiſione ⁊ excretione. afoꝛiſmo℞ quarta. Aut hoc erit ratione quãtitatis. cum enim humor fuerit multe quãtitatis nõ põt ſimul digeri. quare opus eſt ⁊ maxime cũ virtus fuerit imbecillis eũ paulatim per interualla euacuare: ⁊ ita q̃ſi digerere. euacuatio eñ huius ſicut pars digõnis exiſtit. Uel rõne qualitatis: ⁊ hoc dupliciter: aut prima℞ vt ſi fuerit calidior aut frigidior ⁊c. aut calidior ⁊ ſiccior ⁊ reliq̃: q̃m tunc op3 ipſum ad moderatũ per ꝯtriũ adducere. aut ꝓpter q̃litates ſubſequẽtes: vt ꝙ ſit putridus aut moꝛdax et

I acutus. tūc eniꝫ opꝫ ipſum rectificare ⁊ expurgare cuꝫ ab-
ſtergētibus ⁊ mūdificātibus. aut venenoſus: quē opꝫ corri-
gere cū his q̄ v̄tute ꝓpria venenis hñt reſiſtere in techni ⁊
13. ſilr de inge. ¶ Notce quoqꝫ ꝙ vnaqueqꝫ iſtarū digōnuꝫ
ſiue ſit in iuuatiuo oīno ſiue nocitiuo ſeu medio: aut ſit tota-
liter a nā vel ꝑcipaliter ⁊ initialr: perficiꝰ aūt per artē: vñ
in techni alterātur hu. aut digeſti ab ipſo corpore aliqbus
pharmaticis virtutibus. In iuuatiuo qdeꝫ qñ quis ꝑfecte
fuerit digōnis velut puer ſeu iuuenis eucratus. Iuuatꝰ aūt
ab arte qñ debilis fuerit digōnis vt ſenex melācꝰ. Electua-
ria enim ⁊ inunctiones ſibi adminiſtrātur ⁊ huius regimi-
na calefaciētia. vnde ꝑ tertia. Ingredi ad loca calefaciētia
⁊ habere ceruicales eleuatos ſunt de his que ad digōnem
iuuant: ita ꝙ talis artis operatio quādo ſemimalum redu-
citur ad benignū neceſſaria eſt non paꝝ. digeſtio ēt ſimplr
nocitiui aliqñ ſolum perficitur a nā: vt qñ ipſa potens dige-
rit mām abſqꝫ medici auxilio ac expellit. iuuatur ⁊ non pa-
rum ſepe ab arte ⁊ proprie qñ imbecillis fuerit. ſic eniꝫ opꝫ
cibis ⁊ potibus ⁊ medicinis ſicut ſyrupis, electuarijs, inu-
cationibus, exercitijs maturare ⁊ digerere. ¶ Sciendū tñ
ꝙ digōnis in ſimplr iuuatiuo quedā ordinatur in reſtaura-
tionem ſube groſſioris deꝑdite ſicut ſunt oſſa: alia in reſtau-
ratione ſubtilis ⁊ ipſius facilē penetrationē ceu ſpiritus q̄-
dam in mediū vt carnes. Digeſtio quidē que abſolute in ſu-
perfluitatibus exiſtit duplr variatꝰ. nam aut tale nocitiuū
eſt ſparſum per corpus plurimū: ⁊ hoc aut intra venas aut
extra: vel in loco collectuꝫ ſicut apā: qđ ⁊ duplr euenit ſm
ꝙ apatis mā poterit eſſe calida ſiue per eſſentiam: qꝛ in ſe-
ipſa ſit calida vt ſang. ⁊ cholera: ſiue per putrefactioneꝫ vt
cancer ⁊ vndimia: vel qꝛ ſit nā his oppoſita modis: vt ſcro-
phula ⁊ nodus. Eſt ⁊ digeſtio tertia circa hoꝝ duoꝝ me-
diuꝫ: qđ dupliciter euenit: aut qꝛ ſuperfluitas eſt naturalis
vel humor paratus ad corruptionē qui in benignum redi-
L gitur a nā. ¶ Ulterius aduertende ſunt digōnis cauſe: qꝛ il-
lius que eſt ſimpliciter in iuuatiuo cum his que mediū ob-
tinēt ſunt virtus complexio ⁊ calor mēbris inſitus. natura-
lium libro ſcđo. ⁊ ꝑ prima. Cauſe vō in nocitiuo digeſtio-
nis abſolute poſſunt ſignari. 3. vel fortaſſe. 4. qꝛ digeſtio cū
ſit accidens nō habet mām ex qua: ſed in qua. 4. meta. vn-
de cauſa mālis non eſt in ipſa proprie ſed mā eius eſt illud
in quo fundatꝰ. Cauſa vō formalis erit decoctio ſufficiens
digerendo proportionata. Finis vō eſt in hꝰ digōne inex-
pulſione ordinatio. Efficiēs quoqꝫ vna quidē ꝑncipalis ⁊
velut artifex virtus regitiua totius. altera inſtrālis: ⁊ ſecū-
daria que duplex exiſtit: interior. ⁊ hec eſt duplex: vna ſim-
plex ⁊ icorporea: vt eſt cōplexio: altera huic oppoſita: vt ca-
lidum ⁊ mēbꝝ ſimilr. ⁊ exterior: ⁊ hec duplex. vna que re-
ſpicit virtutē magis vt dieta: quedā vō cauſam ⁊ diſpōneꝫ
vt medicine. In egritudine nāqꝫ frigida cibi ⁊ potus inſpe-
cta virtute cōpetūt frigidi ⁊ econtra: ⁊ ſimilr medicine ſuo
modo. Dico aūt ſic: qꝛ in medicinis magis eſt oppoſitio q̄
in dieta obſeruāda. Ipſa nāqꝫ plus expetit per ſimile admi-
M niſtrari ſicut per contrariū medicine. Sunt autem groſſuꝫ
⁊ ſubtile qualitates quedā materiales. ſiccum ⁊ humiduꝫ
magis condiſtātes. di̇a. 85. In groſſo eniꝫ partes ſunt ad-
inuicem ꝯgregate ⁊ denſate: in ſubtili autem econtra.

Propter ſecundū quidem ſciendū quendā dixiſſe ꝙ digeſtio ꝓcedit
ſubtiliādo. quarto ꝑma: cuius motiuū potuit eſſe: qm̄ huic
acciderūt experimēta: que ad hoc ipſum duxerunt vt illis
acqeſceret: ⁊ qꝛ hec nō fuerunt ſm canones nō valent: neqꝫ
aliquod coꝝ eſt ſufficiens in hoc oſtendēdo. fortaſſis nāqꝫ
in mā etiā ſubtili calidū medicamē exhibuit cuidā: qđ po-
ros aperiens ⁊ mām in fumos diſſoluēs ⁊ magis ſubtiliāſ
ſanatus eſt patiens. ¶ Potuit ⁊ rōne friuola perſuaderi:
qm̄ de ratione calidi eſt ſubtiliare, diſſoluere, eliquare ⁊ pe-
netrare: ſed digeſtio ꝑficitur proprie calido ⁊ magis abſo-

Le. 3. ec. cō. 195.
Li. 3. in fi.
Li. 3. ca. 195.
Do. 2. c. 7. Alſo mul-tis coopi-ri pānis.
K
Lo. 8. c. li. 3. ca. 7. ſi. vni.
Do. 6. c. 3.
Collr te. cō. 14.
Tra. 2. ca. 7. p° me°.

lute nocitiui: ꝓpter qđ ꝯcludit digōnem ſubtiliādo ꝓcede- N
re. Hec autē poſitio falſa vt plurimū eſt in ſeccum vt in mul-
tis: ſicut oſtēdetur digō ingroſſando ꝓcedat. ¶ Ad ipſam
enim ſequūtur incōuenientia non pauca: qꝛ ſm id nā mox
initio egritudinū in qbus ē hꝰ ſubtilitas euacuaret: ⁊ ipſa
digōne parata euacuaret: ⁊ ars imitatrix nāe in ꝑn° egritu-
dinum taliū: ēt radicaliter eūaret: cum preceptū ſit arte di-
geſta medicari. ¶ Adhuc. nunqꝫ ſubtileſibibitū eēt inobe- p°. ſoeti. dio. 22.
diens eūationi: cuius indicat ſenſus ꝯtrarium. falſitas aūt
ipſius magis apparebit in 3° dicendorū. ¶ Motiua ēt hu-
ius nō valēt: qꝛ in illis experimentis impreſſio fuit accidē-
talis: vt inſinuat Aui. vnde cauēdū eſt ne te impreſſio deci-
piat accītalis. ꝑmo 4°. Quꝫ ſiqꝫ enim vidimus ex febre cura- Cap. 2. ad medium.
ri ꝓpter aliq̄ calida naturaꝫ diſturbantia: ⁊ ipſam ad paro-
xiſmum incitātia. hoc tñ qꝛ accītaliter eſt factū ꝓpter irri- O
tationē nāe ad pugnā: ⁊ ꝓprie cum mā fuerit indigeſta: nō
eſt tñ artificiale imitādum. Si eniꝫ calidā mām in quodaꝫ
ſic ſubtiliauerunt vt ipſam reſoluerent: ꝓpter qđ quieuerit
morbus: alijs qdem potuerūt plus ad intenſioreꝫ inflāma-
tionem ⁊ ꝯſumptionē perducere. ¶ Ad aliud dōm ꝙ cali-
dum ſubtiliat reſoluit ⁊ eliq̄t etherogenea. ¶ In his aūt q̄
ſunt eiuſdē tribus oppoſitū opatur. 2. de gen̄. ⁊ cor. Mate- T. c. 8.
ria vō digeſta redditur vnigenea duplr. hoc nāqꝫ digōnis
nā eſt vt rem oēm ſimilē ponatꝰ quocūqꝫ mō. ¶ Dictū eſt ēt
ꝙ digō non ſolū perficiꝰ calore tanqꝫ inſtrō: ſed ⁊ nā regiti-
ua magis tanqꝫ artifice. ¶ Fuerūt ēt aliq̄ poſitionem oīno
ꝯriam firmantes: volentes digōnem oēm procedere igroſ-
ſando. Quoꝝ fortaſſis motiuū ſumpſerūt ex ſermone Ay.
⁊ Gal. in argutis iam ꝑmiſſis. ¶ Adhuc calidū calefaciē-
do poros aperit: ⁊ qđ eſt ſubtile māe eliquat: vaporat ⁊ re-
ſoluit: reliquūqꝫ tūc relinquit igroſſatū. paſſio eniꝫ magis
facta abijcit a ſuba. Qđ autē ſubtile videꝰ amplius abijci-
bile: ſed digeſtionem dictum calido perfici magis. propter P
qđ videtur ingroſſando ſemper digōnem procedere. ¶ Di-
cendum ꝙ lꝫ hec poſitio plus cōtineat veritatis ꝓcedente:
vt magis nāqꝫ ꝙ digeritur groſſeſcit: tamē calūniam patiꝰ
non modicam ⁊ in ſe ⁊ in eius motiuis: vt enim in repudia-
tione ante miſſe opus eſſet nature ⁊ arti humores groſſos
⁊ ſimiliter viſcoſos a principio ēt radicaliter euacuare cuꝫ
ſint ſua groſſitudine ⁊ rēparatione digeſti. Similiter ⁊ groſ-
ſum ⁊ viſcoſuꝫ eſſet eūationi aptum: impeditiuo vō carēs.
Cuius falſitatꝰ denotat ſenſus: ⁊ quod dicetur nō minus.
¶ Quo aūt mouentꝰ ex ſermone Ay. ⁊ Gal. nō valet: ſicut
in 4° monſtrabitur ꝓpoſitorū. ¶ Apparet ēt quid ad rōnē
ipſorum dicenduꝫ: qꝛ digeſtio non ſolum perficitur calore:
verum amplius virtute regitiua ipſi principante ⁊ eum ad
finem ordinante. Ipſa nāqꝫ omnem ab humore qñ potens
fuerit idiſpoſitionē remouet: qꝛ euacuationi erat ineptus:
⁊ lꝫ aliquid euaporet ⁊ reſoluatur: non tñ qđ remanet ſem-
per cōſtat: magis tamē humidū inuiſcatum quieſcēs ſubti-
liatur eliquatum ſicut apparet in glaciali diſſolutione.

Propter tertiuꝫ qdem ſciendū ꝙ digeſtio vt Q
ad plurimū ingroſſando tē-
dit: aliqñ tamen ſubtiliādo. nā digeſtio in iuuatiuo ſimplr
que ad reſtaurationē groſſi ordinatur deperditi ſemper in-
groſſando ꝓcedit: ſicut vult Ay. manifeſte. opꝫ eniꝫ ꝙ ſiat Collr. 3. 4 membe. 16. com. 19. Alo. 6.
terreū quo nutrimur. i. ingroſſatū. vnde Damaſcenus per
frigidū ⁊ ſiccum nutrimur. i. per terreū ingroſſatuꝫ. hocqꝫ
aperte apparet in ꝑmutatione icoris in ſanguinē ⁊ ſangui-
nis in humiditates ⁊ tādem in mēbra: qđ ⁊ rōne aſſeritur.
¶ Ea enim que ſunt ad finē diſponuntꝰ ꝓportionabilr ipſi:
cum finis neceſſitatē imponat his que ad ipſum. 2. phyſic. T. co. 8.
ſed finis digōnis eſt vt groſſum deperdituꝫ reſtauretur. re-
ſtauratio vō dꝫ fieri ſimilis quātū eſt poſſibile. ergo ⁊ ea q̄
ſunt ante iſtū finem opꝫ vt ingroſſentꝰ vt ipſuꝫ adipiſcantꝰ.
qđ autem ingroſſatꝰ prius ſubtile eſt. ¶ Amplius. motus
omnis ⁊ mutatio ſunt ex oppoſitis terminis. 5. phy. ſꝫ mo- T. c. 7. 26.

A tus eſt qdam in digóne:fit enim alteratione qadá magis
ꝛ.c.65. vt ét localis tandé interuenit. Qd aút mouetur vt apparet
ibidem cú partim fit in termino a quo:ꝛ partiꝫ in termino
ad qué:ſemper abijciens qd intrat ſibi ex termino a quo ꝛ
acqrens que ſunt termini ad qué: tunc qd digerit erit ꝑ in
altero terminoꝝ vt ſit ſubtile:demũqꝫ acquirendo que ſunt
termini ad qué paulatine ipſum efficiet tandé vt groſſum
reddat. Quare ɔuincitur qd digerit ɔtinue igroſſando ꝑ
cedere:donec ps efficiat groſſa. ❡ Si vo digeſtio ſit ſim-
pliciter iuuatiui:vt pars reſtauret ſubtilis deperdita: ꝛ vt
motus inde ꝑueniat perfectius vt ſpiritus digeſtio:ita di-
geſtioné ɔcedo vt tactú eſt in argumétis ſubtiliando proce
dere.ſubtiliant.n.digóne humores ꝛ in vapores tráſducú
tur ex qbus demũ ſpũs procreántur. Quod etiaꝫ euenit cer
tius:qñ ſpiritus vitalis in rhete ſecũdino digeſtus vlterius
in aialem tranſit ꝛ nãlis in formalem ꝛ inatum. Qꝫ aút ita
B ſit illis rónibus pōt monſtrari:terminis tñ cómutatis qui-
bus [illegible] digónem iuuatiui in reſtauratioñe groſſi de-
perditi ingroſſando procedere. ❡ Si aút digeſtio attenda-
tur in ſimplr nocitiuo ſm qꝫ ſparſum fuerit per oé fere cor-
pus itra venas vel extra:vel in parte vel in epate aggrega
to. Si qdem pᵐ tunc dōm qꝫ cum talis digeſtio nó ſit niſi ꝑ-
paratio quedá ꝛ habilitatio humoꝝ virtuti expulſiue:etiá
humor redditus ſit nature inobediés:aut propter groſſitié
vel viſcoſitatem aut ſubtilitateꝫ:opus ſit ſic ſubtiliare:ꝛ vi
ſcoſum incidere:ꝛ ſubtile ingroſſare:ꝑpter qd opꝫ aliquã-
do ſubtiliare:interdũ vo ingroſſare ſm qꝫ diſpó expetit hu
moris euationis ꝓhibitiua. ꝛ in hoc cóſentiũt vniuerſi vno
ante dicto excepto. ❡ Si vo digeſtio fuerit in nocitiuo ſe-
cũdo aut illud aggregatum eſt calidum ſiue per ſe vt quod
cholere ꝛ ſanguinis:ſeu per putrefactioñe ſicut qd flegma
tis ꝛ meláncholie:vel frigidũ. Qꝫ ſi prius duplr etiá contin-
git:vel.n.maturatur:aut reſolutione creticat. Apa eniꝫ tri-
Doc.2.ca. 1.ad cōm. pliciter terminat:aliqñ enim reſoluit:interdũ ſaniatur, at
C qñqꝫ in duritié ꝑmutatur:de diſtéperãtia ineqli. Si aút ſa-
Ca.afo.12 niatur teſtatur ipſum digóne ingroſſari. afoꝛ. ꝑma. Si eniꝫ
fuerit apa ſm exterioré cutem deludát in pnº liquores qdá
ſubtiles:deinde digóne fiunt groſſiores ſm qꝫ plus aut mi-
nus digerunt:ſicut in flegmonibus euenit oꝛis ꝛ occulto-
rum:ꝛ vlr in his q ſm vnãquãqꝫ particulá. Silr ét in pleu
reſibus ɔtingit.nã primitus q eſt idigeſtiſſima:vt qñ nil
expuit:deinde liquores reddũtur ſubtiles:3º groſſiores:qr
2om.33. to aút eſt vt in fine digeſti ſiũt. vnde.2.ꝓnoſticoꝝ de nã di-
geſtionis eſt vt ingroſſet ſputũ in eo q hꝫ pleureſim aut pe-
ripleumoniá:qd róne móſtrat:qñ hec apata per viam plus
ſiũt reumatis. Qd aút reumatiçat exiſtit ſubtile:aliter eniꝫ
apte nó adeo cito decurrere poſſet in ſpógioſitaté ſiliũ par-
tium:venas minimas egrediés:ſicut eſt modus gñationis
apatũ datus in techni. ꝛ de diſtéperantia inequali. ꝛ.13.de
Lib.3.te. có.55. inge. Qd aút ſubtile eſt opꝫ per ɔtriuꝫ inſpiſſatione puta cu
D.2.8.c.1. rari:qd ꝛ plurimuꝫ ſolet euenire. Interdũ tñ qñ mã fuerit
C.1.1.in fi. ſubtilis ꝛ vtus fortis in reſolónem digó apatis q ad ipſius
c.1.2.3.in terminatioñe ordinat plurimuꝫ ſubtiliatione ꝑficit. ❡ Si
pncip.o. vo fuerit frigidũ eſſentia ꝛ accñte:ꝛ iduratũ:tũc eius digó
D ſubtiliádo ꝑcedet:ꝛcũ ois cura ɔtrietatis ꝑficiatur róne:vñ i
nodis:ſcrophulis ꝛ hꝫ ita frigidis apatibus cal'a cum hu
miditate adminiſtramus ꝑus maturãtia ꝛ ſubtiliãtia. de-
mũ calidiora ſiccis adiũcta:vt mollificata ꝛ ſubtiliata mã
in vaporé reſoluatur ꝛ fumũ:hunc modũ ſeruádo quo ad
mã euaneſcat vniuerſa. ❡ Si aút digó fuerit in borum me
dio ꝛ humore parato putrefieri velut dulci flate aut crudo
ſi ad benignũ ɔuertatur ſilr iudicádum vt de ſimplr iuua-
tiuo:qd ingroſſando ꝑcedit. ❡ Qꝫ ſi in nãlibus ſupfluita-
4ºmetho. te.có.14. tibus eodé mó Gal. in locis nó paucis:qd ꝛ ró ɔfirmat.nã-
víqꝫ ad 11. lis nãqꝫ ſupfluitas eius a quo decidit ſapit nãꝫ.deciſuꝫ.n.
có.13. ɔcidéti ꝑportionat:qd oñdũt egeſtio,vrina,ſudoꝛ,ſaliua,
coriſa,ſordities oculoꝝ:ſiue lippa. Ap.ꝛ Gal. ❡ Sꝫ circa

predicta accidit dubitare.nó eniꝫ vꝫ qꝫ digó ꝑcedat vt mul E
tum ingroſſando:interdũ aute ſubtiliádo:cum digó poten
tia qdam ꝑficiat nãli.hec auteꝫ extñs irrónalis nó valet ad
oppoſita:ſed rónalis.dĩa.77.ꝛ meta.9º.vñ ꝑ pº. Virtutes ꝛ.cõ.9. Doc.6.ca. 4.pᵉme.
nãles nó ex volũtate ꝑueniũt vñ ꝓfluunt. ❡ Ad id dōm qꝫ
lꝫ ſit vna digeſtiua in cói:non tñ ſpãli:diuerſificat.n.per có
plexioné:caloré ꝛ ptes a qbus depédet. vñ oibus idétifica
tis dico ad oppoſita non valere:veꝝ multiplr variatis:aut
nó ita diuites euidéter ſunt actus vtutis nãlis ceu aliaruꝫ.

Propter quartuꝫ vo. ad pᵐ dōm nó eſſe ve-
rũ vaſa ſemp ꝑcedere co-
anguſtádo:imo aliqñ ita:interdum vo alr dilatádo vt appa
ret in mery. vétre:venis meſeraicis:ꝛ his q ſunt i ſubã epa
tis entibus anguſtis. alie vo ſunt latiores donec ad capilla
res ꝑueniãt. ❡ Adhuc.opꝫ id in quo digerédũ digerit fo-
F re anguſtũ:vt melius ꝛ adherétius amplectat:vt inde ꝑfe
ctior ɔſurgat digeſtio:vt que in epate deſignát vene. ❡ Ad
aliud dōm qꝫ lꝫ digeſtuꝫ groſſeſcat:ſequeſtrat tñ in partes
paruas. eſt ꝛ illic virtus expulſiua ptis a qua recedit ꝛ at-
tractiua illius ad quá accedit. vñ tráſitus poterit ꝑfici hꝫ.
❡ Ad aliud ꝛ ſimiles inſtãtias dōm qꝫ per chilũ duo poſ-
ſumus intelligere:aut miſturá ex groſſo futuro feculéto ꝛ
ſubtili:vel ipſuꝫ ſubtile tm̃ qd per meſeraicas emittit ꝛ at-
trahit digerendũ. ſiqdé prius fortaſſe qs ɔcedet digónem
hic ſubtiliádo ꝑcedere:ſed qa intellectus ſecundus eſt ſa-
nus:vt dicat digeſtio reſpectu illius qd ɔtinue digeritur ꝛ
depurat ꝑtranſiens vſqꝫ ad mébra paulatim ꝛ cótinue:ita
talis ſemp ꝑcedet ingroſſando: donec mébris fuerit vnita
ꝛ omnifariá aſſimilata. ❡ Ad aliud de rore dōm eo modo
aut qꝛ ros nó eſt iuuatiuus niſi in caſu:vt tpe famis:ſed eſt
ſuperfluitas humiditatis ſanguinee. dĩa.33. qñ aút egetur
digóne ingroſſatur ꝛ in cambiũ tranſducitur. ❡ Ad aliud
quid dōm apparuit. ❡ Ad aliud dōm qꝫ non eſt ſile quo-
G cunqꝫ modo:ſed vtcũqꝫ:cũ ſimilitudo ſit qdá vniuoca:qdá
analoga:nónulla ét vniuoca.37. dĩa. Vel ſuperfluitates i-
groſſando ꝑcedunt ſi fuerint a iuuatiuo deciſe vt ipſuꝫ. Vl
timum tñ iuuatiuuꝫ qꝛ groſſius eſt non dꝫ habere ſupfluí-
tatem groſſioré veꝝ potius eꝫ:cum ſemp qd digeritur am
plius purum ꝛ homogeneũ ꝛ amplius ingroſſatuꝫ. quare
qd elicit ab eo erit ſubtile purum cum modicum etheroge
neitatis habeat:per poroſqꝫ ad multum inſenſibiliter dela
tum:vt ſudoꝛ ꝛ ſuperfluitas occulte tranſpirans oſtendit.
❡ Ad aliud dōm qꝫ Gal. ſolum fecit illic ſermoné de indi-
geſtione humoꝝ ratione groſſitiei ꝛ viſcoſitatis:qꝛ hec ſe-
pius euenit. Indigeſtio vo ſubtilitatis rarius accidit. qua
re eá intelligens omiſit. Ipſaꝫ tñ ponit hi.11. de ingenio. at Ca.4.li. 3ᶜlib.de ɔſtóne or. medi.c.19 ꝛ lib.de le ca.te.c.21. in fine.
in alňs. ❡ Inducta ét aduerſe partis cum hoc qꝫ ſua tédũt
via dicendum Ap. magis locutuꝫ fuiſſe de digeſtione que
eſt in iuuatiuo prout ordinat in reſtaurationem groſſioris
deperditi. Gal. vo de ſuperfluitatibus nãlibus amplius ꝛ
mãlibus in loco collectis que ſuppuratione indicãtur. Si-
militer quod reliquum inſtat concedendo ſuo modo.
H
❡ Differentia.LI.

Quod attractio que a calo nó re-
ducatur ad eá q a
vacuo móſtrat:qꝛ eá poſitiua nó reducit in ꝑ-
uatiuá:cũ priuatio potius in habitu cócidat ꝛ
nó ɔtra.ſed ꝛ calidi attractio poſitiuũ quid
importat:q vo ꝛ vacuo aliquid ꝑuatiuum vt apparebit.
❡ Amplius attractio eſt actio cũ ſm eam in id qd ſubijcit
agi dicat. Ois aút ɔtrietate perficit qualitatiua ꝛ calidita-
te ꝑprius:ꝛcũ ſit qlitatuꝫ efficaciſſima ꝛ motus cãtiua. dĩa
60. vacuo aút nó eſt actio neqꝫ ɔtrietas aut qualitas cum ſit
nó ens. ❡ Rurſus:ꝓble. ꝑma. Multus ignis modicuꝫ ad ꝓble.58.
ſe rapit:velut oſtendit candele lumé iuxta qd cerei appro-
ximatũ:ꝛ ipſa itideꝫ nouiter extincta lumé ab ardente per
iuxtapóném etiá ſuſcipit in deorſum. Nó auteꝫ potes talia

I propter vacuū eſſe fingere:cū aer circūſtet copioſus ſubti
liatus calido loci repletus. Erit itaqȝ a calido flāmeo cum
Ca.penul. a ſimili fiat attractio.ſimpliciū tertio. Ignis aūt proportio
natur ignitō aūt vacuuȝ. ¶ Quod adhuc teſtantur ſigna
Que nāqȝ neceſſitas vacui ⁊ timorcū vapores radiorum
celeſtium caliditate ſua ac indita in aerem eleuētur. Et cur
ſub monte cuſtodie arte cōcauo cupalo dicto eſtate ventus
ab interius moueť ad extra: hyeme vō econtra niſi ꝓpter
calidū nūc exterius tunc vō interius. Aut quare pyretrū:
maſtix ⁊ que hꝫ calida poſita inter dentes ſla liquefaciēdo
attrahunt:nō autem ita que frigida. Igitur attractio que a
calido nō reducitur in eā que a vacuo.ſed econuerſo.

Te.c.24.in medio. **In contrarium** quidē tertio nāliuȝ ponuntur
tm̄ duo attractiōis modi: vt q̄
a vacuo ⁊ ꝓprietate q̄litatis:inuēs illam que a calo ad eaȝ
que a vacuo reducit:cum nō ſit inſufficientiā illic aſſignare.
Do.ā.c.3. Qd̄ exprimiť p̄ pma ⁊.5.ſimpliciū. ¶ Rurſus.ſi vacuū eſt
Diſt.4.c. motus nō eſt:q2 mouens omne fulciri ⁊ inniti opȝ cuidam
3.aū me^m imobili:de motu aialium:qd̄ in vacuo nō ſuppetit. Si autē
K nō eſt motus neqȝ calidū:q2 ipſum motu cātur ⁊ luce:ſecun
do ce.⁊ mun.quare vt id ſit tādem opus ſit vacuū non exi
Te.cō.41. ſtere. ¶ Adhuc nā intēdēs qd̄ melius ⁊ pfectius quecūqȝ
ſunt ordinat in illud cāre remouens oppoſitū.hoc autē eſt
plenū.illud aūt vacuū defectū ⁊ puationē importat: ꝓpter
qd̄ calidū erit ne vacuū ꝯcidat in nām. ¶ Palin.calidū re
ſoluit ⁊ ꝯſumit:ad qd̄ opus ſit ꝯñter aliud ſubſidere: alio
quin nō ens cōmiſceretur enti qd̄ extat impoſſe entibus ꝯdi
ctorijs. Igiť q̄ a calido attractio ad eā ducetur que vacui.

Propter primuȝ qdem ſciendū q̄ attractio
eſt qs motus. Ipſe autē eſt
actus entis in po'ſcōm q̄ hꝫ ſeu mobilis in eo q̄ mobile.
Te.c.6.3. phyſi.3. Noſce ſilr ex hoꝝ.7. Cōmē.q̄ mouēs duplex eſt:
aū me^m. qd̄dā qdē vt cuius gratia ſiue pp finē: qd̄ aliqñ diſtat a mo
to:ceu locus ēt ſeparatus in ſe attrahit locatum:⁊ qd̄ ama
tuȝ amās. Aliud vō ſicut erit vnde motus initiū ſimul ens
L cū eo qd̄ moueť:vt in gyratione ⁊ attractione apparet pro
pria. ¶ Vi.qd̄ moueť oē:aut a ſeipſo:vel ab altero. A ſe q
dem cū mouens ⁊ motū ſimul intercidant ſine medio:lȝ p
nunciatuȝ ſit omne qd̄ moueť ab alio moueri. Aut intra ſe
per aliqd̄ pn^m mouens p̄^m:vel a ſupiori ſm ordineȝ vniuer
ſi. Sed qd̄ ab alio ferť quadrifarie moueť:qm̄ qui ab alte
ro motus:ceu violēti q̄tuor extant pulſio,tractio,vectio et
vertigo:ad quos ſiqui alij ſunt reducunť. Quibus qdem
in pſentiarū relictis:ſolū de attractione intēdať: que eſt cū
ad ſeipm̄ vel ad alterū velocior fiat motus trahentis q̄ at
Te.10.b. tracti nō ſeparatus ab attracto. Et ideo attende ſm Cōmē.
ſua fine3. ibidē q̄ attractio duplex exiſtit:vna qdeȝ vera:in qua mo
uetur attrahēs cuȝ attracto:⁊ motus attrahentis velocior
exiſtit:q̄ƺ his qui attracti. Qd̄ inuentū eſt in virtutibus vo
lūtarijs ⁊ nāliuȝ plurimis:⁊ ideo in aialib⁹ poſite ſunt cō
ſtrictiones qbus medijs pficiť actio. Eſt ⁊ attractio reliqua
M nō vera:in qua qd̄ attrahit quieſcit:qd̄ vō attrahiť moueť
vt pficiať a mouēte:ceu lapis moueť deorſum:⁊ ignis ſur
ſum:⁊ ferrū ad magnetē:ac nutrimētuȝ ad partes qñ ſang.
ad ſuperiora tēdit corpis. Extat tñ diīa inter iſta ⁊ ea q̄ mo
uenť ad locū ꝓpriū tanq̄ƺ ad eoꝝ finē:qm̄ illa mouentur ad
ipm̄ ſiue fuerit ꝓpinquus aut remotius ab eiſdē.hec aūt vt
alimentū nō mouenť ad nutriendū niſi fuerint ſufficienter
ꝓxima ⁊ habilitata:ſilr ⁊ ferrū nō attrahitur:niſi qñ inter
eos oino diſpō actiui interuenerit ⁊ paſſiui. Naȝ ſi magnes
fricet allio:ferruȝ nō attrahet.q̄dripartiti ēt p̄. Qd̄ expertus
ſane nō reperi niſi ſanguine fortaſſis vna die intingať hirci
no. Reqritur ēt debita diſtātia.nam qñ multa fuerit nō at
trahit niſi maximus exiſtat:cū mediū non valeat immutare.
Silr ꝯiunctio expetiť:⁊ cōfricatio hoi ferri cū illo.vnde ⁊
karabe ꝯfricatione calefactū pfectius paleas rapit. Calidi
tas nāqȝ attractionē fortē initiat ⁊ vigorat:ceu diſſolutiua

N oſtendūt vehementer calida ⁊ ſpecieꝝ alephāgine pharma
Cap.vlti. in p̄..°. cia cōmiſtio.vnde nāliū.3. Que ꝯña dilatanť eius qd̄ eua
cuať a longe poſſunt attrahere.que vō q̄litate familiari p
xime ſolū. Nam ſiphone hauritorio q̄ƺlongiſſime miſſo in
aquā euelli pōt ad os per eū eadē.nō tñ ferruȝ amplius ab
eraclio lapide adductū vel frumentū poterit euelli a teſta.
¶ Noſce q̄ inuenit magnes qui ferrū vno latere attrahit
⁊ altero fugat. Habeo qdē cultellū ferreū vehemēti⁹ attra
hens ferꝝ magnete. Quidā ēt ipſius carnes euellit huma
nas:qñ ⁊ eius pari fruſtū accipiť grande ferratureqȝ appli
catū ex oppoſito mox reſerat eandem. Eo ēt vtunť q̄ƺmulti
magi.qd aūt calidum:diīa inotuit.15. ¶ Uacuū quoqȝ pōt
dupľr iūni:aut quātū ad nomē:cuius ratio vacuū locus ē
T.c.51.52. 57.58.65. puatus corpe repleri poſſibilis.phy.4.vulgus.n.idem fo
C.p.3. re vacuū ⁊ plenū aere dicunt.topicoꝝ.7.hꝫ ſiquidē diffini
Te.cō 28. tio eſt ratio quā ſignat nomē.4.meta.vel quo ad rem:⁊ ita
O non ſit ipſum in reruȝ nā locare:vnde termino ſic caret qui
Cap.3. oino exiſtit ſignans rei quid eſt eſſe topicorum primo.

Propter ſecundū quidē ſciendū q̄ Ax.fuit
ſnia:vt omnis attractio p
ficiatur calido:vt metralogica oſtendūt:eo q̄ eſt motus q
ab alio.ois autē hꝫ ſit caliditate.calor nāqȝ hñ mobile.ad
ſe nāqȝ homogeneoꝝ eſt attractiuuȝ:etherogeneoꝝ eſt ex
pulſiuū. Frigidū aūt ſi attrahit id magis eſt intra ſe oia co
anguſtādo ⁊ imobilitādo. Eſt aūt attractio quedā actio:ſȝ
ois ꝯrietate perficiť q̄litatiua:cū a ſuba non perueniat ime
diate actio.diīa.60.nihil enim ꝯriatur ei:qd̄ ſm Alex.phȝ
de ſuba verificať cōpoſita que directe locať in gñe ⁊ nō ſim
C.5.52.in fine. plici:Cōmentator phyſicoꝝ p̄. In ea nāqȝ ſopitur ꝯtrarie
tas potētie ⁊ actus ⁊ elementoꝝ ſimul adunatione:cum ex
eis vnū cōſtituatur per eſſentiā:ita vt ꝓprie in ſimplici con
trarietas reperiať:in cōpoſita vō niſi lateat:ceu perfecti ⁊ im
perfecti ſuſcipiať ſm q̄ in vnoquoqȝ gñe vna prima exiſtit
T.c5.56. ꝯrietas.phyſi.p̄. Alexāder ſiquidē medicus in ꝓblemati
P bus. Attractio quoqȝ timore fit vacui velut qd̄ ſiphonis
⁊ ſyringe trahiť ⁊ caliditate vt tapſie:⁊ ab viu ⁊ a forti de
bile:⁊ proprietate:ceu ferrū a magnete:⁊ a particulis ſan.
Cap.2.in medio. vnde theorice.4. Attractio fit tribus modis.primus qdeȝ
ex neceſſitate euātionis ⁊ conſecutionis eoꝝ que euacuan
tur:ceu cū fiſtula ſuggať aqua.ſecūdo calore velut ignis
oleū lucerne ad ſe trahit impoſitū.tertio aūt per potētiam
naturalē:vt magnes ferꝝ:qua mēbra ſibi alimentum tra
Ca.1.in me^m. hunt conueniens:qd̄ colligiť a Gal.2° enim febrium. Cata
plaſmata calore attrahūt:vt que ex tapſia:pice vel reſina ⁊
ſilibus:ſimilr ⁊ ignis quādo iuxta ipſuȝ inuenta fuerit ali
qua particula. Ex talibus nāqȝ in tumorē eleuať particula
ꝓpter attrahere ad ſeipſam vel reuma ſuſcipere a toto. Ca
Cap 15.p^o me^m. taplaſma nāqȝ attrahit velut vētoſa.11.curatiue artis. Ter
Cap.14. aū me^m. tio quoqȝ nāliuȝ tāgens:que a vacuo attractionē in cala
Q mis ⁊ clyſteribus.inqt Eraſiſtratē que in aquā immittūtur:
verum dicere:quoniā euāto aere qui ꝯtineť ſm ſpatioſita
tem eoꝝ:aut vacuis ſimul reperietur locus:aut qd̄ cōtinuū
ſequetur tertio eorūdeȝ. ¶ Noſce duas eſſe ſpēs attractio
nis hec quidē eſt ꝯſequentie ad id qd̄ euātur:hec vō ꝓprie
tate qualitatis fiēs:nā aliter quidē ad vtres aer:aliter aūt
ferrum ab Eraclio euelliť lapide. Uocat autē attractionē
a vacuo fieri cōſequentia eius qd̄ euātur:q2 vna parte hu
midi euacuata:ꝯſequēter ꝯcurrit ⁊ reliqua:alioquin inter
cideret vacuū:⁊ iſta qdem ꝯſequentia apparet maxime in
decurſu humidi qui deorſum aut in latū. In ſurſum autem
minime niſi eius motus initiū ab eo qd̄ tātuȝ ſuperius de
ſcenderit primitus quātuȝ eſt in qd̄ tēdit qd̄ impulſione fit
amplius. Cū eniȝ fiſtula liquor ſurſum ore attrahiť nō in
teruenit ꝯſequētie eius qd̄ euātur tñ:eo q̄ motus ei⁹ deor
ſum velocior exiſtit quē aer deſcēdēs impellit. Qñ autem
fuerit inferius ⁊ trāſiuerit inſtrumēti angulū talis velocior
erit liquoris motus in deorſuȝ ⁊ fortior q̄ƺ aeris in ſurſuȝ.

A Et ideo conſequentia accidit eius qd̄ euatur. Scias q̄ humidum ſurſum motū ꝓpter eius ex alto deſcenſum: quāto fuerit denſius incōgelatum: tāto amplius proijcit in altū: ⁊ quanto rarius minus ꝓpter impulſionē vehemētiorē ⁊ remiſſiorem a groſſo vel ſubtili cātam: qd̄ fontes arte deducti oſtendunt tēpore frigido ⁊ calidore nocte ſimiliter ⁊ die: vñ molēdina nocte amplius molunt. ℭ Quinto vtiq̄ ſimpliciū ponitur que a calido attractio ⁊ tacet̄ q̄ a vacuo vt ois tandē ſit trina. Auicēna vō cum tres cū alijs modos dederit attractionis: attulit denuo q̄ attractio que a calore apud certificātes neceſſario reducitur ad implendū vacuū: imo ipſamet exiſtit. Qui fortaſſis inſpexit magis Gal. nāliū librorū ſm certificationem tradito: cū proteſtetur ſe ibidem noſcere ſolum dogmata peripatheticorum.

Marginal notes: 3ᵒ d' doc. 6ᵒ cap. 3. — Li. 2. c. 4. in pn.

Propter tertiū vō ſciēdum. q̄ ſi attractio motus extrīſ fiat ꝑ finē que a calido attractio ac ēt que a virtute attractiua reducit̄ ad eā que a vacuo. i. ne vacuū cōcidat in natura: cū id ſit ei odioſum ⁊ ſpretū oīſariam. Conat̄. n. corpus quodlibet contra inclinationē ēt ſuam mouere vt oēm repleat locū vacuo penitus ꝓpulſo inſtātum vt potius celū ſubſidere faciat illius repletiuum: q̄ vacuum aduenire permittens: vt aſcripſere Auicēne. Qd̄ fortaſſis ſenſit qñ inquit: imo ipſamet exiſtit. Merito enim vacuū h̄ impugnare nā: cum defectus ⁊ inordinatio iā ſequeret̄ in vniuerſo: priuationē nāq̄ ⁊ imperfectionem importatis aūt perfectiſſimus eſſet ⁊ locus ſine corpore. Et adhuc nō eſſet quies neq̄ motus: cū fulciri ſit opus: neq̄ termini motus ⁊ dīe. Neq̄ ſi motus fieret eſſet in tēpore: ſed in inſtāti: cum nō obſiſteret qd̄ medium: vas ēt obturatum ſubmergeretur in humidum: qd̄ non ſit: qm̄ aere plenū: ⁊ ideo Philo. in de ingenijs: cum alijs conatur aerē probare corpus fore: qd̄ Phorū rudes vacuū eſſe putarunt. Sequerētur ⁊ alia incōueniētia plurima. phyſi. 4. mōſtrata. ℭ Si vō attēdat̄ motus [illegible] a pn° vnde motus ſeu ab agēte qd̄ ſimul eſt cū motu: ⁊ nō a fine: dicendū q̄ ois actio vlr ac initialiter ſit a calido. vñ coll. 5°. Et generaliter ois attractio qūocunq̄ fiat: nō ſit niſi per calorē: nam attractio inquātū eſt attractio: eſt appropriata calori: qd̄ voluit vt tactum per Ar. Attractio. n. que a vacuo cōſequitur ita eā que a calido. Nam in aſcaracha ⁊ follibus qd̄ magis vi cogere dicere attractionē a vacuo calido initiari ꝯtinentis: ⁊ ne vacuū interueniat ꝑficitur calido: ēt humidum qd̄ attrahit̄ remanet incōgelatū: ſi enī vehemēter infrigidaret̄ ꝯgelaret̄: vt nō eēt ꝯñia eius qd̄ euatur educti: vbi ēt a calido humidū remanet eliquatū: vt vna pars aliā ꝯñter impellat ⁊ ꝯſequat̄. Motus ſiūr a calido ſit in aſcaracha. Virtus nāq̄ motiua calido inherens qd̄ in eius ꝯſtat concauitate ſurſum aere deducto ꝯſequitur tādem humidū: qd̄ in follibus eodē accidit mō. Vētoſe quoq̄ applicātur igne aut ſpiritu calido: vñ potius attractio que a vacuo in eam que calidi reducit̄ q̄ ecōtra: ⁊ multo amplius que a ꝓprietate ſeu forma ſpecifica initiat̄ calido: cū ea ſic ꝓprietas q̄dam rei ꝯſequēs ſubām. 71. a qua actio: vt ab alijs ꝓuenit rebus in cōi: ⁊ a cōplexione primarie velut ab inſtro: quod nomen oſtēdit proprietas dictū a Gal. qualitatis. vñ ſimpliciū 5° diſtīonis q̄rte. Medicina attractiua eſt que a ꝓfundo corporis euellit attractione: cuius ſubā eſt calida ſubtilis: ⁊ hec duplex: nā quedā eſt talis ſm nām vt pulegium: ſordes aluearis: ſerapinū: ⁊ h̄. altera vō accñte vt putrefactione: ceu fermentū: ſtercus ⁊ ꝓpie colūbinū ⁊ reliqua. Eſt ⁊ alia ꝓprietate attractiua ſue q̄litati: ⁊ qua ēt mēbra ſibi alimentum rapiunt ꝯuenieñs. Et op̄ vt h̄ ois medicina cuius talis eſt proprietas ſit calida: vñ que vehemētior extat caliditatis: plus attrahit: nō tali: eo q̄ ipſa caliditate iuuat̄: tūc nāq̄ duplici trahit de cāa: ⁊ iō aforiſmorū ꝑ°. Oia purgatiua pharmaca calida ſunt virtutibus. Q̄ ſi non ſint per ſe talia illis iubēt ſpēs aieſanguinū cōmiſceri. Cū enī

Marginal notes: a re. cō. 50 vſq̄ ad 4. cō. 87. C Cap. 13. — D — Cap. 3. in pncipio — C 8. afor. 24. vñ me dium.

magnes ferrum attrahit: vt karabe feſtucas: vel attraſtach ignē. prius mediū inmutat̄ qualitatū primis ⁊ alterat̄: quarum qdem ꝓpria eſt alteratio. Et q̄q̄ ois tādem actio vlr ⁊ pmarie fiat a calido: inquātū tñ talis attractio perficitur vacuo vel virtute: vñ coll. 5°. ſ attractio inquātum attractio ſit appropriata calori: nō ꝓpter attractionē abſolutam magnes attrahit ferrū: verū ꝓpter talē attractionē ꝓpriā: ⁊ que ſit: dīa oſtendet̄. 71. Et ſic audiendus eſt Alex. d. ſyringā non attrahere caliditate aut proprietate. ℭ Q; autē tandem ois attractio initiat̄ ⁊ abſolute fiat a calido: ⁊ ad ipſam reducat̄ monſtrat̄: q: omne qd̄ in multis per vnā rationē vniuocā reperit̄ eſt in aliquo illis priore: qd̄ oium illorum exiſtit cā ſicut omne calidū in pmū calidorū reducitur qd̄ eſt ignis. 2. ⁊ 10. ēt metaphyſice. Huiuſmodi autē eſt attractio cum triplex ponat̄ aut bina. ℭ Rurſus. opus eſt multitudinem oēm in vnitatē reducere aliquā: vt infinitas tollat̄ ⁊ inordinatio: ꝑ qd̄ attractionē oēm diuerſam op̄ in vnā reducere: nō aūt i illā q̄ a vacuo: neq̄ a virtute: ſed in eā q̄ a calo vt oſtēſum p̄m: ſ. n. mō attractionis ſaltē initialr ⁊ in cōi egēt ea: ipſa vō aliarū neutra: ſ poſſint oēs in vnū. 3. ꝯuenire: vt fortaſſis in alimēti ad mēbra euulſione. Sic itaq̄ calīm attrahit efficiēter: vacuū vō finalr ſiue intētionalr. ℭ Eſt aūt dubiū de liquore aſcendēte ſurſū ⁊ extra decidēte a vaſe: minus ēt q̄ ſemipleno per filtrū tangente illum. Quo vtiq̄ ingenio aque rectificātur turbide. ℭ Aut nō eſt hic attractio: ſ magis impulſio: ⁊ ſpēi aque multiplicatio. q. prius euaporando ſurſum: cum eo q̄ aer leuiter cedit ad quod operatur trāſitus filtri diſpoſitus ſui raritate ⁊ partium ipſius colligatione: calidum etiā poteſt ipſius ⁊ continentie: imo etiam liquorum coadunare.

Marginal notes: E — Ca. 21. cir ca pn°. — Te. cō. 4. Te. c. 2. 3. — F

Propter quartū vō ſciendū: q̄ q̄uis quid dōm appareat ſua ſemita: dōm tñ doctrine facilioris gratia vnicuiq̄. Unde ad pmū quid dōm apparuit: qm̄ vacuum hic intellm non eſt cā priuatiua: verū potius poſitiua. Fit enim attractio a vacuo. i. ne fiat vacuū: non tñ op̄ q̄ attractio a vacuo ſic expoſito q̄ a calido reducat̄ ad ipſum: ſed magis econtra niſi ratione fortaſſe: vt expoſitum eſt finis ⁊ intentionis nature vltime. ℭ Ad aliud dicendum vt viſum eſt [illegible] nāq̄ qualitatū ⁊ precipue actiuarū eſt cauſa principalis et immediata attractionis. Eſt nāq̄ velut forme ſubſtis inſtrm̄ immediata vō ⁊ prima eſt ſubā. dīa. 60. ⁊ vlterius apparet p antedictum. ℭ Ad alia quid dicendū ſimiliter apparuit. Nā valo calidū per ſe q̄ attractionem ꝑficiat aut ſaltem initiet qualibet. ℭ Ad pmū eorū que partis aduerſe dōm ſ exprimatur nālium 3° duas eſſe attractionis ſpēs. In alijs pluribus ponit̄ vt tactum ⁊ que a calido 3°: imo ēt nālium 2°. dicitur omnē actionē ſm veterē qualitatiue perfici craſi. ℭ Ad aliud dōm: aut q̄ attractio a vacuo cā eſt aliarū: vt conceſſum eſt p modū finis. Vel is ſermo in motu extat ⁊ attractione q̄ hic: ⁊ nō ſupno. Aut fortaſſis hic per vacuū qd̄dam nō tollit motū fulcientē. dīa. 12. ℭ Ad aliud qd dōm apparuit: qm̄ de vacuo arguit ꝓut finalr ſpretū a nā oīſariam. ℭ Ad aliud dōm: q̄ pōt aliud ſubeſſe ne vacuū accidat vt aer aut aq̄: vel ſi ꝯtingat vt iuuetur a vacuo: eius tñ pm̄ fuit a calido.

Marginal notes: G — Cap. 14. i med. o. Cap. 9. cir ca pn°. — H

Differentia. LII.

Quod medulla nō nutriat oſſa oñdit: qm̄ ſm Ariſ. ſang. p ſe ⁊ imediate nutrit ⁊ vltimū eſt alimētum. dīa. 30. ſed medulla nō eſt ſanguis: vt cū alijs denotat loc°. ℭ Adhuc. qd̄ ſimplr eſt ſuperfluitas nō [illegible] ſed abijciendū velut impertinēs viꝫ quaq̄: h̄ vō eſt medulla: coll. 11. ℭ Eti. Qd̄ nutritur ex ſan. nō nutrit̄ ex medulla: cū vnius partis vnū ſit nutrimētum: eo q̄ eſſe habeat ⁊ nām vnam. ſed oſſa nutriuntur ex ſan. vñ Haly. Os nutritur ex ſanguine groſſo ⁊ ſpiſſo: ⁊ iō i oſſis fractura indigetur deductione talis ⁊ tāti ſanguinis

Marginal notes: Cap. 8. in medio. — 3. tech. c. 115. in fi.

I ex quali ⁊ quãto fiat potus: i techni libro 3°. ⁊ ꝑ p°. Sitũs oſſis eſt humores nãles exuccãs locatos in eis. ℭ Rurſus. T.cõ.120. Ex qbus cõſtituti ſumus ex eiſdem nutrimur: cũ eadem ſit Doct.3.c. materia ex qua augeᵗ ⁊ ↄſtituiᵗ primũ. diſa ꝑtacta. ſed oſ 1.diue fi. ſis gñatio eſt ex ſanguine. ꝑ p°. nõ aũt ex medulla. ℭ Am Doct.3.c. plius. nutritio fit per aſſimulationẽ nutriẽtis ei qđ nutritur: 3.ẽfue fi. hec enim ipſius extat rõ: ſed medulla nõ eſt ſimilis oſſi: cũ calida ſit ⁊ humida labẽs: os autem frigidũ ⁊ ſiccum fixũ. ℭ Palin. Sic oſſa ⁊ maxime ſolida ⁊ dura: vt que leonis Ca.6. eſt haberẽt medullã: ſed ea carent: vnde. 12. aĩalium. A. aĩal qđ medium. habet ſtricturam in oſſe multumq̃ oſſeitatis: nec egens ſu ſtentamento medulle: non habet medullam ſicut leo. Mul ta etiam paruorum: ⁊ maxime auium non videntur medul lam habere. Non igitur os nutritur medulla.

In oppoſitũ

medici. vnde de diſtemperantia in Cap.2. equali. Oſſium quedã habẽt ſciſſu K ras: in qbus natura eſt humidũ groſſum album in nutrimẽ Cap. 19. to eis ꝑparatũ. Scđo vo de vtilitate particularũ. Oſſa ma in fine. gna fuerũt cõcaua: ⁊ habẽt medullam vt ſint leuia ſicut ad iutoria ⁊ cõtere cũ hoc fuit medulla in eis ad cibanda ea. Ca. viiſe. Tertio quoq̃ nãlium. Qualis ſanguis carnibus: talis me Cap.2.in dulla oſſibus: ille vo ipſas nutrit. Et theori. 1°. In cõcaui medio. tatibus quorũdam oſſium ſunt medulle vt eis paſcantur. Doc.5.ſii. Primo aũt prima. Iuuamentum medulle eſt vt nutriat os. p°.ca.1. Duodecimo quoq̃ aĩalium. A. Iuuamentum medulle eſt Cap.9. vt nutriat ⁊ remolliat os: ne ſiccetur a motu. ℭ Amplius qđ humidum naturaliter ſitum retinetur in mẽbro in aliud ineuacuatum: idem nutrit aut nutrire valet: ita vt flegma id agant ⁊ ros: ea vo eſt medulla vt dictum in antea in oſ ſis ventre locata. Nutriet igitur hec oſſa.

Propter primum

quidẽ ſciẽdũ: ꝙ qđ ſit os dictũ eſt diſa. 39. Eſt autẽ medulla corpus molle primitus ſanguineũ calidum ⁊ hu midum in oſſis ↄcauitate ſitũ: in albedinem calore ꝑmuta tum. Mollitiẽ aũt ipſius oſtendit tactus ⁊ ſanguineã eius L viſus nãm in aĩalibus nouiter natis. In his nanq̃ apparet medulla ſanguinea: ſed deinceps alteraᵗ ab oſſe: vnde. A. Cap.6.eſt 12. aĩalium. Medulla eſt ſanguis alteratus ab oſſis natura. medium. Quomodo autẽ ipſa differat a cerebro vel nucha oſtẽſum eſt diſa. 25. ſituatur quoq̃ in qbuſdã oſſium: vt in magnis duris: ceu que pedũ plus ⁊ manuũ magnorum: nõ enim ꝑfun dius poſſunt humectari ab extra ⁊ nutriri: in minorib⁹ vo ⁊ rarioribus inexiſtit minime. Quorũdam etiã aĩalium ſic ſolida ſunt oſſa ⁊ cõpreſſa: vt cõcauitatẽ modicam habeant Cap.7. ⁊ medullã: vnde hyſto. 3. ⁊ partiũ 2° que oſſium ſunt ſolida Cap.9. ⁊ fortia: vt que leonis modicã ⁊ ſubtilem habent medullã: ⁊ in paucis oſſibus: vt in cruribus ⁊ brachijs: nõ aũt eſt ĩx mutabilis ita vt videanᵗ non habere totaliter medullã. In oſſa enim cõſumitur alimẽtum: ita enim ſolida extãt: vt ex cuſſis: ſicut ex lapidib⁹ effulgeat ignis: quedam vo nullatenus habẽt: vt que paruorum ⁊ ſiccorũ aĩalium. Oſſa etiã maiora habẽt ⁊ aliqua eandem ſepoſam ⁊ cõterminatam M magis vt cornigera: quedã vo ſanguinoſam ⁊ humidiorem ceu alia videnᵗ ⁊ melãcholica: cũ denſiora habeant oſſa ⁊ ſolidiora flegmaticis: aut alijs magis participare medul Cap.1.in la: vnde modicam habet porcus. A. animaliũ tertio. fine.

Propter ſecundũ

2° de parti vo ſciẽdum ſniam fore ſu bus.c.6. perficietenus ſaltem Ap. medullã oſſa minime nutrire volentis per oĩa ſanguinẽ im mediate fore alimẽtum totius. Qđ oſtẽdit eo ꝙ medulla in nouiter ortis eſt ſanguinea: ſanguine alimento embrionis exiſtẽte: ſicut ex ipſo ↄſtitutis. Unũquodq̃ autẽ ex eo nutri tur: ex quo generationẽ ſuſcepit. Quibuſdã nãq̃ ait inexi ſtere medullã intercepto alimẽto. ſ. ſanguine ex quo ſiũt oſ ſa. Sed ꝙ ſanguis ſit oĩbus alimẽtum. dictũ diſa. 30. Et id Cap.8.in fortaſſis aduertens Auer. coll. 2° ait. Medulla que in oſſi medio. bus primitus eſt ſuperfluitas cibi coꝛꝛe eſt tẽperata. Quid autem medici de hoc ſentiant ipſo inductũ antea. A. vo fe N re mediã ſeruãs viã: ſentit os ab eius ſanguine nutriri quo ad partes ipſius magis extrinſecas: ⁊ demũ hõ nutrimen tum ſupfluum exprimitur interius in oſſis antrũ preuiden te nã ⁊ medullam cõſtituit: que ipſum humectet decintus: ⁊ nutriat ita vt fere idem ſit ſuperfluũ partiũ vni ⁊ relique in natiuum: ceu cholere ſanguini ſuperflue per venas decur renti vtiles ſunt felli ⁊ ſpleni. Cuius qdem ſeries. Medul 12° aĩa.ca. la eſt ſuſtẽtamẽtum oſſis ⁊ eſt ſuperfluitas cibi oſſis q̃ ver 6.poſt prin titur intra in expreſſione: ⁊ eſt etiã cibus ad os: ⁊ iter iſtos cipium. ſermones non eſt diuerſitas: ⁊ nõ eſt id mirum: q2 medulla quãdo eſt multa: poterit ex ea quid conuerti ad cibũ: ⁊ tũc non eſt opus in hoc medico diſputare: vult nanq̃ ꝙ verita tem a nãli venatã medicus ſupponat. Sed forſitan aduer ſarius non concedet Ap. mẽbra ex ſanguine fieri niſi deal bato ad naturã ſpermatis ducto iuxta illud ſecũdi nãlium. O Os, vena, arteria, neruus, cartilago, pinguedo, adeps, mẽ Cap.3.eſt brana ⁊ medulla inſanguinea qdem exiſtentia ex ſanguine medium. facta ſunt: demũq̃ ex ſanguine nutrientur taliter ꝑmutato. vnde non dicet ꝙ vt ſuperfluũ generationis oſſis ſit humi dũ ſanguineũ in eis repertũ: ⁊ ꝙ ex ſanguine ſub eius for ma permanẽte ↄſtruatur: ſed id nã preordinãte inexiſtit ve lut quoddã ipſius promptuarium. Oſſa nãq̃ in principio ſunt mollia rara: ita prout ſanguis ꝑmutatus ꝑ omne ipſa valeat ab extrinſecus occurrens nutrire. Quãdo aũt ꝓce ditur ⁊ indurãtur tẽpore: minuitur: tũcq̃ nã huius humidũ ſanguineũ condecoquens in ſubſtãtiam permutat oſſiũ du pliciter: vt declarabitur proportionatum iuuamento.

Propter tertiũ

autẽ ſciendũ ꝙ ſicut ex ſermo nibus de iuuamentis ⁊ de aĩ malibus põt colligi. A. Medulle finis duplex extat: hume ctare oſſa. vz. ⁊ nutrire. Cuius qdẽ principalior eſt ipſa hu mectare q̃ nutrire: ita vt medulla fere vicem obtineat fleg matis humectãtis: ac ẽt nutrientis cum neceſſitas occurre rit ẽt cauſe. vnde ꝑ prima. Medulla os mollificat ne fran P gatur: motus. n. ipſum exiccat. Dico itaq̃ cum medicis am Doc.5 ſi. plius inſudãtibus in his poſterius ⁊ particularius medul p°.c.1.in lam intrinſecus nutrire vtcũq̃ oſſa: qđ mõſtratur. Illud. n. medio. qđ nutritionis colligit modũ nutrire hꝫ: talis qdẽ medul la: cũ enim prius eſſet ſanguinea ſubtilis ſanguinis more di geritur ingroſſatur ⁊ dealbatur: vt oſſi reddatur cõſimilis velut ſapiũt qui in antea. ℭ Rurſus. illud nutriet qđ maxi me nã participat qua perficiᵗ nutritio: hoc autẽ eſt medul la cũ calida ſit ⁊ humida: per hõ enim cõſtat nutricatio cum in ea quidã obſeruetur digõnis actus ⁊ nutritionis: qui ca lido cõpletur ⁊ hu. vnũ enim ſe vt mã ſubdit: alterum vo ſe perſt ſicut agens. ℭ Palin. Pretactũ eſt nutritionem ſimi litudine perfici: medulla vo cõfiguratur oſſi. vtraq̃. n. pro portionabiliᵗ eſt ſubſtãtia inſpiſſata dura cõterminata: ita vt non minus aſſimileᵗ oſſi q̃ ſang. carni ſimiliter ⁊ albas iuxtaq̃ ipſum vndiq̃ interius ſparſa. Medulla itaq̃ pote Q rit oſſa nutrire. ℭ Sꝫ circa ꝑdicta euenit ex ſimilitudine ſum pta nutritionis dubitare: cũ medulla ſit calida ⁊ humida: oſſa vo frigida ⁊ ſicca illi oppoſita. ℭ Dicendũ ꝙ illud qđ 2° de aĩa. nutrit nõ opꝫ ꝙ ſit nutrito actu ſimile: ſed potẽtia: cum ali T.c.ch.45. mentũ in principio ſit ſm Ap. contrariũ: ⁊ cõplexionum ter Cap.2 ver tio. ⁊ merito: q2 nutritio eſt quedã trãſmutatio ſiue genera ſus fine. ⁊ tio: ois aũt ex oppoſitis: vnde alimento alito ẽt ſtãte econ c.4.i me. trario natura partis id cõtrarium tranſmutat: ⁊ in ſe cõuer tit. differẽtia qđ monſtratum. 30. hꝫ ⁊ aliud iuuamentũ nõ minus iſto: quod eſt humectare os ⁊ remollire vt ꝑtactum: ꝓ quo neceſſe fuit eam participare caliditate ⁊ humi.

Propter quartum

vo. ad p^m dõm ꝙ Ap. vr fuiſſe ſaltem appa rens opinio: ꝙ ſan. ſub forma ens ipſius cetera nutriat mẽ bra ſine tranſitione in ſubalbidã humiditatem. Et ſi expoſi tum ſit diſa. 30. cum per ſan. audiuiſſe iam dealbatam hu.

A miditatem. ¶ Ad aliud ſilr dōm: aut quis dicet Auer. di/xiſſe medullā ſimplr oſſis ſuperfluitatē reſpectu partis ipſi⁹ exterioris: non aūt interioris. Sed qꝛ hꝰ non ſolet cum. A. cōcidere cuius hec extat ſnia: ideo potius dōm Auer. cum Ariſto. tenuiſſe illā fore ſimplr ſuperfluitatem. Supeſt nāqꝫ ſm eum ab oſſis gñationis mā. ¶ Ad aliud dōm Gal. cū alijs medicis per ſanguinē intelligere humidū in albedinē iam cōuerſuꝫ: qḋ ipſe voluit qñqꝫ nomine ſanguinis appel lare. differētia. 33. ⁊ qꝛ porus ſit ad extra non apparens in/terius os ex ſanguine pmutato nutriri videtur maxime: ex medulla vō qꝫparum. ¶ Ad aliud dōm vt ad primū: pro/cedit enim ex ſuppoſitis ab Ariſto. ⁊ Auer. neqꝫ. A. ſenſit os nutriri ex ſanguine ſub natura ꝓpria pmanente: ſed in ſpiſſitudinē pmutato. ¶ Ad aliud dōm ꝙ medulla non iō fuit calida ⁊ humida qꝛ ſolum eius: vt oſtēſum eſt ſit nutri re: verū principalius humectare: ad qḋ calidum plus agit

B ⁊ humidū: id enim poros aperit ⁊ humidū diſſoluit: quo demū illud os mollificat deſiccatum: ⁊ qꝫqꝫ humida ſit me dulla ⁊ calida. paulatine digeſta vlterius ab oſſe ⁊ aſſimi/lata in naturā trāſducitur eius modo quo ⁊ flegma elabo/ratū oēs potens eſt corporis pticulas nutrire. ¶ Ad aliud qḋ dōm iam apparuit: qm̄ non dicit oſſa leonis carere me/dulla: eo ꝙ nullā habeant omnino: ſed qꝛ ceu quis dicit ſi/ne pede: ant qꝛ pede careat omnifariā vel turpē poſſideat. 5⁰ metaphy. Quod apparet: qꝛ idem inquit aialium 3⁰ di/cit Ariſt. ꝙ leo non habet medullam niſi in adiutorio ⁊ co xis: que autem paruorum animalium non egent medullas cum ſint ſubtilia poroſa per totum ab alimento de foris oc currente potentia nutriri.

Te. cō. 17. ca. 1. in fi.

¶ Differentia. LIIII.

Quod venter nutriatur chilo mon/ſtratur dium medico/rū teſtimonio. ¶ Amplius ratione firmatur: quoniā nutricationis ratio in aſſimilatione cō ſiſtit: ſed chilus ventri ſimilat: generat eniꝫ in ipſo ⁊ per ipſum. Generat autē ſibi generans cōſimile afo/riſmorum. 5. vnde. 7. metaphyſice. Unūquodqꝫ gñatur aſi bi ſimili ⁊ conuenienti. ¶ Rurſus. Illo oꝫ nutriri venter qḋ perfecte digeſtum eſt in ipſo: digeſtio nāqꝫ in nutritionē or/dinatur: ſed chilus perfecte digeritur in ventre digeſtuſqꝫ contribuitur epati. vnde ꝓ prima. Cibus in ſtomacho dige ritur integra digeſtione. ¶ Palin. Ex illo nutrit vēter ex quo facilius poteſt ⁊ celerius nutriri: eo ꝙ id melius: deus vō ⁊ natura ſemper agūt qḋ melius. ¶ Eti. Qḋ ab ipſo deſi/deratur ⁊ cum magna auiditate amplectit ac delectatione retinet nutrit: aliogn circa cibū ocioſa exiſteret iam actio: ⁊ ab eo etiam qḋ virtutē roborat. Uirtus enim non niſi cō/fortatione ſuorum fortificatur inſtrumētorum vt membri ſeu ſpiritus. 11. curatiue: ſꝫ facilius poteſt ⁊ citius vēter nu/triri ex chilo: cum ei cōſimilis exiſtat: non aūt ſic ſanguis: eſt nāqꝫ ſpiſſus ⁊ albus: vt venter. Ipſeqꝫ grandi amplectitur chilum auiditate ac delectatione retinet imenſa: ceu ſenſus contractionis ipſius poſt comeſtionē indicat circa eū. na/turalium 3⁰. Chilus ſimiliter confortat virtutemqꝫ nō ac cidit eius conuerſione in partem cum id ſanguine perficia/tur immediate: neqꝫ in ſpiritum: cum ex ſanguine generetur. Eſt nanqꝫ vapor ſanguinis temperatus. de iuuamentis. 7. chilus autem nōdum eſt ſanguis. Et cum plures non ſint confortationis modi. Ipſe itaqꝫ nutriet ventrem.

C — Coll. cō. afor. 39. Te. x. cō. 33. i me⁰ — Doc. 4. c. 2. circa pn cipium. — caꝑ. 1. ſue ca ſuccu. — D — caꝑ. 4. in principio. — ca. 3 iuue.

Huius quoqꝫ nōdum viſus quis directe oppo ſitū exprimere: qḋ tñ non paucis poteſt aſtrui rōnibus. Tertio quidē cōplexionum vinū eſt facile pre ceteris trāſmutabile: ex quo tamē videtur maxi/me non eſſe poſſibile aialis nutrimentū anteqꝫ in digeſtio/nis organis vētre: epate ⁊ venis ſuſcipiat tranſmutationē: a ⁊ ſi per totam diem ⁊ noctē ſuperiacens exterius fuerit cor pori: neqꝫ frumētum etiam bis coctum vel blidis: nihil igit aliud nutriet niſi per hec tria digeſtionis trāſierit loca: qꝛ ſed. ꝓ particule nutriuntur primū ex humiditate totius cor poris diſſeminata ſm medias membrorū regiones: hoc au tem trina perficitur digeſtione. ¶ Eti. Av. ⁊ Cōmentato/ris ſermones cōiter reperiūtur hꝰ: ſolus ſang. nutrit: ſang. imediate nutrit. ſanguis per ſe nutrit. ſan. eſt vltimū alimē tum: ſed chilus non eſt ſang. ¶ Adhuc eadem eſt mā nutri menti: augmenti ⁊ generationis. diia. 30. generātur autem partes ex ſanguine. differētia. 36. ⁊ 37. nō autem chilus eſt ſanguis. ¶ Iidem. elemētorum ſecundo. Corpora ponun tur fieri ⁊ nutriri ex quatuor humoribus: chilus autē non/dum eſt humor: quare venter minime nutritur chilo. E

ca. 1. poſt pn⁰. — ca. 9. poſt pn⁰. — diaa ſinal

Propter primum quidē ſciendū: ꝙ venter multipliciter iuenit dici ſm cōis ⁊ proprius: ſumit enim vēr pro omni concauitate: vnde ꝓ de criſi. Uenter apud Hippo. eſt nomen cōe omnis membri hñtis cōcauitatē: ceu accipitur afoiſmorum. 6. quā/do dicitur. Si ſanguis in vētreꝫ effundatur: ⁊ reliqua. Qḋ ⁊ nomen ſapit. kilia enim grece vēter: kilon nāqꝫ cōcauū. F Inde vena chili: ⁊ vētres cerebri ⁊ cordis. Sumit aūt ⁊ vē ter proprie pro cōcauitate membrorū ſpiritualiū ⁊ natura/lium que eſt a pectoris claui ad pectinis os: vñ Almāſoris ꝓ. Concauitas totius vētris: que a furculis vſqꝫ ad ancha rum oſſa ⁊c̄. Sumit ⁊ tertio proprius pro cōcauitate natu raliuꝫ tm̄: ⁊ ita vēter dicit ſtomachus ⁊ inteſtina. pbl ema tum ꝓ⁰. ⁊ a vetere dicente. In pturbationib⁹ vētris ⁊ alia. Accipitur ⁊ ꝓprijſſime pro cōcauitate dūtaxat ſtomachus cōiter dicta: iuxta illud in techni libro. 2. Uentris vō cogni/tiones: ceu ſuſcipit in queſito. Scōm vō Gal. ſtomachus dī iſophagus ſeu mery proprie a ſtoma qḋ eſt os: inde ſto/machus. i. oſiciū. ¶ Os aūt ſtomachi eſt locus in oppo/ſito gladiate vbi is ampliat inferius: qḋ precordiū dī cor: ⁊ ſibeth ſilr. vnde afoiſmorum 4⁰. Os ventris cor veteres no/minauerūt. Quid aūt ſit nutritio ⁊ modus illius diia viſuꝫ 30. ¶ Chilos aūt grecū qui cibum importat. Indeqꝫ achil les ab a. qḋ priuationeꝫ notat: velut in qñqꝫ ⁊ chilos idest G quaſi incibatus: nō enim cōi cibo veſcebat: ſed inſtructus ab hipocēthauro eius ꝑceptore medullis: vt fieret fortior ceruorum nutriebatur. Chilos quoqꝫ ſm Haly. Av. per. i. cō ſcripſit denotans ꝙ digeritur in ventre. quod Gal. eligit. Qḋ autē generatur i epate per. m. Av. chimū nominauit: qḋ ⁊ Gal. conceſſit. ¶ Eſt aūt chilus ſubſtātia liquida pti ſane ſpiſſitudine ſilis. ꝓ pma. dictus etiā ptiſanaria maſſa: pultiū ſiltudine ptiſane. Bene aūt dixit ſpiſſitudine ſilis: vt in ſubſtantia: nō enim in colore: ſimilitudo extat oino cum chilus colore plus tingat aſſumptorum. Qḋ egeſtiones oſtē dunt qñqꝫ: cum quis colorata ſumpſerit vehementer. Non enim adeo pfecte fit in ſtomacho trāſmutatio ⁊ inteſtinis: vt color difariam imutet. ¶ Noſce quoqꝫ Hipp. ſenſiſſe ci bum decoqui in vētre calore. Philiſtinicūqꝫ Paraxagore diſcipulū in eo putreſcere. Eraſiſtratē quidē eundeꝫ in ipſo conteri. Aſclepiadis aūt emulos oia hꝰ vana eſſe ⁊ ſupua H canea ꝓmere: nihil. n. decoqui: ſed crudā mām ficut aſſum pta eſt in corpus oē reduci ex virtutibus apparens. a Gal. 2⁰ vir. nāliuꝫ. per totū. ⁊ maxime. Cornelius tamen ſatagit ſaluare Aſclepiadē: imitantur enim non parum eundem.

ca. 11. circa pn⁰. Afoi. 10. — ca. 13 i pn⁰ — pble. 19. pti. 1. aforiſ. 2. T. cō. 116. vt colligitur 6⁰ mia mtr. ca. 1. q totum. cō. 260. 17. — 2 tech. tracta 6 epate. cō. 5. Doc. 4. c. 2. p⁰ pn⁰. — caꝑ. 5.

Propter ſecundum vō dōm. ꝙ quidā ho res ſequētiū talē ꝓtu lerūt diſtōnem: volentes ex ipſa vtriuſqꝫ partis anxiomata euitare. Dixerūt nāqꝫ ꝙ venter quātū ad tunicā interioreꝫ ſufficiēter nutrit ex chilo: quātū vō ad extriſecā ex ſangui/ne ꝓfluente ab epate ad eūdē. ¶ Qḋ ⁊ ſentētijs volūt fulci re maiorum: puta tertio. 13. vt ꝯſequēter dicetur. Firmāt ⁊ id ſimilr rōne dicētes qḋ vētrē nutriri ex illis qbus ꝯuenien tius ⁊ facilius nutrit: vt dictū prius: facilius autē ⁊ cōmo/dius quo ad tunicā interiorē alimētatur chilo: cum ei ſimi/letur peramplius. ¶ Hāc quidē poſitionē non approbo: vt oſtendetur conſequenter peramplius: cum in tunicam

caꝑ. 1.

I interiorē ſatis ſpiſſam corpulētam concidant vene q̄ȝ pluri
me:in ſui ēt ſuba ſatis cōprebēſe viſu:pſtantes eidem nutri
mentum:nō eniȝ illas ſit ponere caſuales. ℭ Adbuc h̄ par
ticula q̄ȝ maior īdiget vero alimēto per venas. ℭ Eſt. vere
cōſumptioni eidē per oppoſitū veram opȝ reſtaurationem
aduenire:vera ſiqdem cōſumptio aduenit in hac vētris tu
nicare ꝓprie ꝓpter qͥꝙ motus appetitus ſe ꝯſiteᷣ:vt dice
tur in illa. ℭ D. aūt dicūt chilum illi tunice aſſimilari non
recipio:cū ea ſit neruoſa ſpermatica egēs alimēto ſm̄ deꝑ
ditionem factā:qȯ in eā multis trāſmutationibus cōuerta
tur:imo tunice chilus plus aſſimilatur carnoſe ſanguinee.
Qȯ.n.in carnē ꝯuertiť minori eget trāſmutatiōe: q̄ȝ qȯ in
alias ꝯuertiť partes.diia.33. ℭ Iſtis vͦ ꝑores medicorȝ
illuſtres teſtanť ore oēs vnico ptē interiorē ventris chilo ꝑ
ꝯtactū nutriri. Et ne id videar fingere eoꝝ ſubdanť ſermo
Ca.ſol. 28. i meᵒ. nes. Afoꝛiſmoꝝ.n.2ᵃ. Venter deniꝙ frui monſtratur ciba
K rijs h̄ primitus ipſe ex eis ꝓpriū trahēs nutrimētū ⁊ diſpo
nens in ſuiipſius tunicas. Cū autē ſatiatus fuerit ea:tūc ad
Cap.7.in principio. ſeceſſiones emittit. Tertio vͦ nāliū. Vēter attrahit ciba
riorū quātū ſuauiſſimū euaporatiue ⁊ paulatiȝ:⁊ h̄ tunicis
ſuis imponit ⁊ apponit. Cū aūt ſufficiēter repletus fuerit
velut onus aliqȯ reliquū deponit cibū. Quarto quoꝙ de
Ie ſine. re.ſa. Vēter ſuiipſius ḡᵐ gratia cibuȝ ſuſcipit:⁊ vt accipiat
⁊ repleat qȯ deeſt ſibi:⁊ ꝓpterea circūplectiť vndiꝙ ipm̄
⁊ retinet oēȝ donec ſufficiēter ſatieť. 4ᵒ aūt theoꝛice. Actio
īmutationis ⁊ alterationis duabus de cauſis eſt:altera eſt
vt illi cibus cōpetēs fiat:ſumatꝙ qȯ ipſi erat i eo ꝯueniēs:et
Cap.3.in medio. id qȯ ſue proximū nature ſuis addat operimētis ⁊ tunicis.
Altera vͦ vt epati facile fiat mutare in ſanguinē. Iſaac vͦ
pri.ᵒ ḃᵒ pᵒ ḃaᵐ. in vrinis. Cibus ⁊ potus digerūtur a ſtomacho:⁊ ſuccus q̄
ſi ptiſane efficiunť:deinde nutrimētū ſuiipſius ſtomachus
trahit qȯ nāe ſue ac cōplōni eſt ſimile:ſuperfluaꝙ deponit.
capi.3.in medio. Febriū vͦ Iſaac.ſ.ꝓmo. Stomachus ſua proprietate dige
L rit cibū ⁊ cōuertit eū ad ſuam nutriēdā eſſentiaȝ. Primo ſi
Doc.5ſā. ſ.cap.2. Tra.1.c.1. iuxta ſinē quidem ꝓma. Occultū ſtomachi primū nutrimentū qȯ eſt
in ipſo tāgit:⁊ ex eo per ꝯtactū nutritur. Tertio autem.13.
Stomachus tribus nutriť modis. vnus eſt quo foueť ci
bo in ipſo adhuc exiſte.⁊ ſecūdus eſt nutrimentū ei delatū
per venas que ſunt in eo. Et tertius qa ad ipſum tpe famis
vehemētis effundiť ſibi ſanguis rubeus:purus ab epate:et
capi.4.ad medium. eoꝙ nutritur. Colliget ſiqdē 2ᵒ. Et accidit vt aliquis ex no
ſtris ſocijs dubitet ex hoc:qꝛ mēbra ex chilo non debēt nu
triri:niſi poſtq̄ȝ ꝯuerſus fuerit in ſanguineȝ:⁊ nō eſt adhuc
ꝯuerſus in ſanguinē in ſtomacho. Dicimus ergo ꝙ ſtoma
chus nutriť ab eo ex re modica q̄ plus aſſimilať q̄litati q̄ȝ
quātitati. Video ergo oēs in hoc ꝯcordare ꝙ vēter nutriať
chilo nō ſolū quātū ad pelliculā interiorē:verū quantū ad
tunicas:ceu exprimūt q̄nꝙ aut quantū ad eſſentiaȝ vētris.
Solus aūt Auer. quaſi heſitans addidit hȯ nutrimentum
fore magis qualitatiuū q̄ȝ quātitatiuū. ℭ Horū etiā dictuȝ
cōtingit rōne pſuaderi:qm̄ illud nutrit qȯ cōſumptioni re
ſiſtit vt fami ⁊ ſiti. Ad hoc enim alimētuȝ ordinať. Sed hȯ
M mox qeſcunt aſſumptis cibo ⁊ potu. ℭ Adhuc ceu plura
aialia nutriūtur ex qbuſdam humiditatibus abſꝙ ſangui
ne:ita in vētre poſſibile fore partē ſubtilē qua nutriať chi
lo ꝓpter aliquā humiditatē:q̄ȝuis non ſit ſang. cū igiť illa
nutriūtur aialium totalꝛ ſine ſanguine:ſtomachus ſm̄ par
tem eius ſubtilē nutriť chilo. Et fulciť qꝛ venter in aialibꝰ
capi. 4.in medio. terre ſimilať in vegetabilibus:vn̄ 4ᵒ de partibus. Vēter ⁊
inteſtina potentia eſt terre:ex qua opȝ accipe alimentū. Et
ethymologiarū.2. Qualis terra plātis:talis vētris nā aia
ca.7.poſt ḃaᵐ. libus. Quare 4ᵒ de accn̄ti ⁊ morbo. Venter in aialibus eſt
ꝯſtitutus vt cella cibi:ſicut terra naſcentibus. Vegetabilia
vͦ humiditates trahūt a terra:⁊ nutriuntur ex eis modica
alteratione facta:itaꝙ vēter poterit ꝓportionabilr ſꝫ eius
quādā partē nutriri ex humiditatibus:⁊ ꝑcipue cuȝ qͥꝙ
motus ſibiinuicē ordinate ſuccedētes deſiderij terminētur

ad ipſum. Quoꝝ qdem primus mēbroꝝ extat inanitio.
N Scōs nāle ipſoꝝ deſideriū. Alius ſuctio venarū a ſtōcho. Ii. 4ᵒ de ac.⁊ mo.
Quartus ſenſus ſtomachi ſentiēs eandē. Vltimus vͦ deſi ca.7.circa meᵐ.
deriū aiatū:qȯ qdē oium finis exiſtit. Solus.n.vēter ſentit
aialiter ſuā inanitionē 5ᵒ de iuuamētis.⁊ de accidenti 4ᵒ.⁊ cap.2.
Iſaac febriū ꝑ. ℭ Rurſus. Sicut ſtomachus ſenſum ſolus c ḃ.7.cir. medium.
habuit aiatū:ita ⁊ modū nutritiōis poterit pre alijs habe
re partibꝰ ſingularē:q̄lis q dictus ꝑ chilū. Igitur opus fuit cap.3.ver ſus ſinē.
aliri ventrē non tm̄ ex ſanguine:verū ēt ex humiditate ſibi
per ꝯtactū ꝑparata velut nā hora imenſe penurie ſang. con
uertit ſe ſup flegma iuxta mēbra exiſtens:ideoꝙ nutrit ea
dem.ꝑ.ḃᵃ.abſꝙ fortaſſis ꝙ in ſanguinē cōuertať. ℭ Hanc Doctr.4. ca h' ante meᵐ.
aūt cōem oium pōnem cum eiuſdē motiuis in ꝑſentiarū cū
reuerētia proferēs nō approbo:neꝙ multū afficior ad eā:
eo ꝙ oēs vnico cōcordent ſermone. Id.n.euenit:qꝛ vnū pri
mum dicentē ab illo indifferēter paſſi ſecuti ſunt ceteri:ceu
creticoꝝ ꝑ. de affirmatione dieꝝ creticoꝝ tāgiť hȯ: ⁊ ideo cap.3.ḃᵒ medium.
ſermones ſic ſumpti ſucceſſione cōes reperiūtur mendaces
q̄nꝙ. Coactus enim fuit Gal. vtcūꝙ in afoꝛiſmis ꝑ id po O
nere vt oſtēderet q̄uo ex eo qȯ eſt repente ⁊ cito nutrire:ve
lox ſubſequať ſupfluitatis egreſſus in omni triplici digōne
⁊ nutritiua:indeꝙ protulit in alijs. Sicꝙ deiceps ab hinc
ceteri. ℭ Ad motiua igiť dicendū ipſoꝝ:⁊ ꝑ ꝙ fames ⁊ ſi No.qȯ ſtatis poſt comeſtio nes tolliť fames ⁊ ſi tis cibo' nondū di geſto vel pota.
tis non ceſſant eo ꝙ aliqua pars vētris nutriať ex chilo:ſꝫ
potius qa pars inanita irrigať ⁊ eruda reddiť:ſicꝙ conſe
quēter fames ⁊ ſitis videnť mitigari:virtuſꝙ roborari:ceu
ſyncopiſatus vel diſſolutus ex frigide aque fortificatur in
eū effuſione:ita vt anxietas ⁊ eſtuatio ſopianť. Cū igiť qȯ
exterius id opeť applicatū multo amplius qȯ interius aſ
ſumptū poterit roborare. Iſidē poſt comeſtionē mox ac ēt
in ipſa eleuanť fumi mulcebres ⁊ ſuaues:qui petētes cum
alijs ptibus cerebrū ſpiritibus aſſocianť: ipſoſꝙ reddunt
vigoroſos:velut ēt aere frigido ſpūs reintegrať calore diſ
P ſolutus. Adhuc nā ſagax totius alterius corporis ꝑſentiēs
alimentū iam in ventrē ꝯueniſſe ꝯcedit eideȝ ſanguinis tm̄
attrahere vt ſufficiat quo ad ſuā ꝑficiat digeſtionē. Expe
ctat nāꝙ ipſe ex eius digōne beneficium grande ſuſcipere:
ceu in politicis inſpectū eſt fieri. Aial enim cōſtitutū eſt: vt
ciuitas bene legibus gubernata. diia.38. ℭ Ad aliud doȝ
ꝙ non eſt ſimile:cum in ventre:vt oſtendeť:ſunt vene ipſum
ſufficiēter nutrire potentes:nō aūt in exanguibꝰ inductis.
ℭ Similitudo ēt ventris in animalibus:ad terraȝ in vege
tabilibus eſt latitudinis imenſe. Nō enim veꝝ eſt ꝙ venter
nutriať vt vegetabilia ex humiditatibus terre:ſed ꝙ ſicut
terra ꝯtinet ea quibus aluntur vegetabilia:ita ⁊ venter ci
bos retinet ⁊ digerit:⁊ in humida conuertit:quibus facto
ſanguine ptes nutrianť. ℭ Ex quo etiā quid dōm apparet
ad reliquū. Nō enim neceſſitas fuit ꝓpter quam oportue
rit ventrē ex chilo nutriri:ceu hūc ſenſum aiatum hēc cum
ꝓpter ceteras corporis appetat partes:vn̄ nā ꝓuidit eideȝ
in hoc regitiua. ℭ Fuerūt ⁊ alij maiorū cupiētes ſermones
Q exponere duplicē diſtinguentes nutritionem veram.vȝ. in
qua oēs conditiones nutritionis obſeruanť:⁊ non verā in
qua ſub quadā obſeruanť ſimilitudine aliq̄. Prima qdem
dicūt cetera mēbra nutriri. Secūda vͦ quo ad ptem quan
dam vētrem. ℭ Sūt ⁊ alij dicentes ꝙ vētris chilo nutritio
ꝑficiť tertie digeſtionis ⁊ ſecūde virtute quaȝ venter poſſi
det vigore membrorū:in qbus celebranť digeſtiones pſe
cte:iuxta illud diie.29. In venis veniētibus ad ſtomachuȝ
⁊ in venis veniētibus ad omnia mēbra corporis fuit aliqd
virtutis ḡnatiue ſang. ℭ Quidā vͦ clamant ventrē nutri
ri chilo nutritione deſiderio ſatiſfaciēte idꝙ quietāte. Qui
omnes nec ſermones ſaluant maioꝝ:quorū ſe interpretes
inſinuant fore:cum inquiant illi ventrem aut tunicas eius
ſimplr̄ nutriri aut ſatiari frui ſeu voluptuari cibo in ipſo
ſuccificato:ſimiliter neꝙ veritatem enunciant:quorum de
fectus in ſequenti monſtrabitur dicendorum.

Propter

A **Propter quod** dicēdū tertio ſuppoſito vētre ac alimento cōmeſuratis nature ꝙ vēter ſm nām exiſtēs nutrit᷑:non ex chilo:ſꝫ ex ſanguine ſolū ad humiditates ꝯuerſo:vt partiū alie. Qḋ ꝛ:veritas cogit ꝓferre. Cōſtat enīꝫ ꝙ nutrimētū ꝓprium vt dicit᷑ partibus ſit per vaſa:ea ꝟo etiā oculis ſubiacētia ꝑto tā diſſeminata ſunt vētris ſubſtātiam: vt ſenſibilis oīs denotat anathomie diſcretio. Ipſe nāqꝫ lꝫ duas cōiter ponatur tunicas habere:ſenſus tamē in ipſo q̄tuor percipit fore manifeſte:ceu naturaliū ꝑmo. ꝛ tertio. 19. veſica ponit᷑ duas tunicas habere:vnā tamē nāliū tertio. ꝛ ꝑmo ꝑma. ceu apparens dicit᷑ eſſe ſicut ꝛ tertio tertia. Cornea ponit᷑ tunica ex quatuor cōſtructa:cū tamen proferat᷑ vnā tm̄ a ceteris habere. ¶ Tunicarū ꝟo quatuor vētris hec extat anathomia:quoniā tonica vna exiſtit exterior ſubtilis neruoſa. cooperiēs tunicam groſſam carnoſam:que videt᷑ q̄nto iumentorū ſangi. Cuius ortus eſt a pāniculo ſyphac dictor eſt ꝛ ſubcarnea dicta:ꝛ deinde tunica neruoſa interior:ſup̄ quā quarta ſternit᷑ tunica iterius per omne alba mollis ꝛ lenis ſimilis hymeni ſorinſecor:cuius albedo itēſior eſt iſophago. in has ſiqdē tunicas vene quas non fruſtra ſit ponere diffundunt᷑ q̄ꝫ plurime ſanguinē etiā oſtendētes a ſuperficiali primarū incipiētes per ſecundā ꝛ tertiā ꝓcedun᷑tur in quartā manifeſte. Neqꝫ dicere ſit ꝙ ꝓpter earū paruitatem ventrē non poſſint ſufficienter nutrire cum plurime permaneāt ipſe in tunica carnoſa maxime:que lꝫ dicatur carnoſa:neruoſitate tamē participat plurima. Parum enīꝫ a neruoſis diſſoluit᷑:ꝛ eo paruo indigēt reſtauratione.

B ¶ Amplius. ſi chilo nutriret᷑ venter appetitus nō accideret caninus qui ſtomachi extat fames cū mēbrorum ſacietate. Sꝫ fortaſſe dices id mala cōplexione ꝺn̄ante ſibi contingere. Sic aūt reliquū corpus tunc dicet᷑ nequaq̄ꝫ nutriri debere. ¶ Adhuc qḋ eſt ꝓpinquū ſanguificationis loco remotis valet melius ad ſe nutrimentū ꝑ venas attrahere. hꝯ autē eſt vēter. Et ideo ipſe ac que ipſius pre ceteris impinguant᷑ partibus. ꝓblematū 5°.

C ¶ Amplius qūo vēter in tunicis neruoſis tā cito nutriet᷑ vt cōfortatio ex alimento mōſtrat mox facto ſuſcepto: cū nutritio eius tēpus requirat mediū inter illud qḋ ꝯcidit in nutritione carnis ꝛ oſſis:ꝛ vt rei oſtēdit nā. tertijs nāliū apparēs. ac cōplexionum. ¶ Rurſus modus nutritionis ſequi dꝫ modū generationis cū ordinet᷑ in ipſuꝫ:ita vt primitus qḋ g̃iat᷑ hꝫ nutriri primū ceu cor:qḋ ꝟo ſecūdo poſtea. Qḋ ſic obſeruatuꝫ eſt in fetu matris ſanguine nutriēte. Antea enī nutrimētuꝫ ad cor ꝛ epar deferebat᷑ q̄ꝫ ad ventrē:ſimilr̄ poſt partum ante ventrē nutrient᷑ iſta. ¶ Fortaſſis ꝟo qs impediet iſtuꝫ ſermonē probabilē ex alio mō nutritionis aſſumptionis alimēti ante ortū:ꝛ poſtea. ¶ Sed dōm ꝙ lꝫ aſſumptio ꝛ repoſitio ſit aliūde ꝛ alibi nūc ꝛ prius:modus tamē nutritionis:vt alia deducūt peramplius:idē. ¶ Palin. Cū ſit vnus modus g̃nōnis vnus erit ꝯſeruatiōis ꝛ nutritiōis. Propt̄ que ꝛ alia ꝑdicta ꝛ maxie ꝑꝑ id qḋ venaꝝ vētris plurimarū oſtēdit anathomia. Cōclude vētrē ex chilo minime nutriri niſi irrorationē quādā ꝛ exudationeꝫ quā ex alimētis

D ſuſcepit qs velit extranee nutritionē appellare. Uerū enim nutrimētū eſt actu nutriens qḋ in tertia digeſtione elaborabitur. tertio complexionum. ꝛ naturaliū primo. Sit igitur rationabiliter id pre alijs tactum.

Propter quartū ſiqdeꝫ primitus ad auctoritates quid dicēdū apparuit. ¶ Ad aliud dōm:ꝙ chilus vētri nō ſilat᷑ vſquequaqꝫ etſi generet ip̄m:nō tm̄ ſimplr̄: vt introducat in eum formā talē qua ipſo valeat enutriri. Latius ēt dictū eſt generanti g̃natū ſimilari. ¶ Ad aliud dōm ſilr̄ per interemptionē:ꝛ tūc ad ꝓbationē dōm ꝙ lꝫ chilus ꝑfecte digerat᷑ in ventre quātū ad hoc. ſ. vt in ſanguinē tranſmutet᷑ in epate:ꝑparat tm̄ vēter epati:nō tm̄ itātū reddit᷑ digeſtus ꝙ valeat per ſe nutrire cū nutrimētū oporteat a trib' digeſtionib' iſtorū triū poſſideri.

E ¶ Ad aliud dōm ꝙ nō eſt vētri facili' ꝛ citius:imo difficili' ꝛ tardi' nutriri. Et ipoſe tūc ex ſanguine:ꝛ vt apparuit. Et ſi dicat᷑ ſibi fore ſilis: dōm ꝙ talis ſilitudo eſt accn̄talis valde ꝛ ex̄nea: q̄lis eſt coloris ſilitudo ꝛ non ſube impfecte trāſmutate ac aſſimilate. ¶ Ad aliḋ dōm ꝙ chilus nō deſideratur ꝛ amplectit᷑ qdem delectabiliterqꝫ retinet᷑ rōne p̄ntis nutritiōis:ſꝫ future:cū fuerit fact' ſanguis ꝛ hu. ꝯnter. Aut ħ euenit:vt oñſuꝫ eſt ꝑꝑ vētrē irrigare ac exudare:ꝛ rōne fumoꝝ euaporoſoꝝ ſurſuꝫ delatoꝝ ꝑꝑ cōfortare:ac per hoc iam ceſſat conſequens aliud omne.

GRatia ſiquidē̄ iſtius queriti dubitatur an ſubmiſſum per anū poſſit nutrire. Uidetur ꝙ non: qm̄ iuuamentorū. 5. Non fuit via per quā intrat cib' quouſqꝫ perueniat ad corpus niſi vna. ſ. ꝑ os.

F ¶ Etiā. Dictū prius nihil nutrire niſi per tria loca ꝑtiñet digeſtionis: qḋ aūt ſubimittit᷑ nō ea ꝑagrat. Non enī ꝑuenit ad ventrē vbi forma chiloſitatis acc ꝑit᷑: qm̄ que imittunt᷑ nequaq̄ꝫ aſcēdere poſſunt ad ieiunū:qḋ ſi tamē valde violēta fortaſſe tangēt inteſtina ſubtilia ſola. de ingenio. 13. Et fulcit᷑:q: tūc etiā epar nō poterit ab iteſtinis per meſeraicas que vt manus ſint ipſius attrahere cū ſint inter inteſtinum ieiunuꝫ ꝛ epar ſituate ſm Iſaac in vrinis: ad qḋ imiſſum:vt dictū nō ꝑtingere valet. ¶ Adhuc ſi deberet qḋ imittit᷑ in vētrē ꝑuenire oporteret id parū virtute inteſtinorum attractiua fieri. Ipſa ꝟo nihil attrahunt:eijciunt autē ſolum: nāliūm 3°. Et firmatur. q: in ꝓblematib' quibuſdā Ariſt. per me trāſlatis ex eo ħ inferius vētre trahere contra nām. ¶ Rurſus. In eēntialr̄ ordinatis vnū non poteſt ab altero ſeparari. hꝯ autē vident᷑ tres fore digōnes. ꝑma nāqꝫ ordinat᷑ ad ſcdāꝫ:ꝛ illa in tertiā: in qb' cū deficiat qḋ primū oē perimit᷑ ꝯſecutiuū. Oſtēſum aūt iā priorē:vt que vētris digōnē aboleri ceſſabit ꝛ ſcōa:ſicut q̄ epatis:cū non poſſit in ip̄m imiſſum ꝑ meſeraicas mādari. Deficiet tādeꝫ

G igitur ꝛ tertia. ¶ Amplius partes ordinātur ad actus:ſed que inteſtinorum recipere ꝛ expellere quod ſuperfluū: vētris autem attrahere recipere ꝛ digerere:ꝛ qḋ purum. Non itaqꝫ quod imiſſum ano poterit nutrire.

In oppoſitū Zoar. Etiā. Si qḋ tranſit per vnā digeſtionē nutrire valet. vt chilus vētris tunicas:poterit ꝛ qḋ per duas. Sed ꝑmū poteſt vt ſentiūt oēs ꝑus. Scōm aūt videbit᷑ 3° ꝓpoſitoꝝ. ¶ Iideꝫ 3° ꝓbat᷑ nāliū. eē cōfluxū ꝛ ꝯſpirationē toti' in totū ꝑ eaſdeꝫ vias:ꝑ tm̄ alteroꝝ:poterit ḡ ex inteſtinis ad vētreꝫ ac epar ſubimiſſum ꝑuenire:ꝛ tādem perueniens inqꝫ tertie digeſtionis loca trāſire. Nutrit itaqꝫ ſubimpoſitū per anum.

Propter primū autē ſciēdum ꝙ anus eſt extremitas recti inteſtini ſicteris dicta in qua tres vel quatuor ſituātur muſculi. Qḋ aūt ſubimittit᷑ ſm Zoar eſt lac recēter mulſuꝫ aut ptiſana ſubtilis. Dico aūt laudabili' fore pullos meliores in vino decoctos cū ſpēbus aromatiſatos. Sit tm̄ vt regrit diſpō:demū in ſuccū expreſſos. Aut Zoar fore reſpexit diſcraſiam caliaꝫ. Quid aūt ſit nutritio ꝛ motus ipſius:dīa oñdit. 30.

H **Propter ſcōm** ꝟo ſciendū ꝙ aliqui negantes qḋ ſubmittitur per anuꝫ poſſe nutrire ingeniati fuerunt in ꝓuocationibus qūo alimentuꝫ in ventrem inducerent. Quorū aliqui cōſtruxerūt arūdinē cōcauā de argento vel ſtāno:cuius que imittebat᷑ extremitas erat ſubtilis ꝛ reliqua ampla: qui pluries conati ſunt facere:vt gurgulioni expellēti aliqua induceret᷑ ꝯſuetudo:ꝛ tūcqꝫ ſuccū ptiſane aut lac ꝑ arūdinē itromittebant in ventrem. Sꝫ id qdem ingeniū cauſat leſioneꝫ non ꝑuam in locis gurgulionis ꝛ gutturis. ¶ Et iō alij iūxerūt ꝙ patiens intromitteret᷑ in vas plenuꝫ lacte ꝑdicto vel ptiſana tenui vſqꝫ ad os colētes nutritioneꝫ taliter ꝑ poros cutis attra-

I etione fieri. Qđ foret subdo melius si esset prebalneatus ⁊
fricatus. Sȝ apud Zoar modus hic nutritionis ē debilis:
Nō enī hinc nutrimētū posset sufficiēter in partes puenī/
re. ¶ Adhuc dictū prius sup apposita corpori per diem ⁊
noctem imanētia nō id nutrire. Verū ingeniatus sum mo/
dū iuxta primū his laudabiliorē: vt ꝙ intestinum aliqđ ha
beat subtile satisqȝ forte ⁊ per virgā argēti stāni seu plum/
bi subtilē imittat̄ in stomachū. Cū autē sufficiēter intraue
rit impellat̄ adeo virga: vt intestinū pforet̄. Aut eius liga/
tio vel inuolutio facta prius absoluat̄: tuncqȝ ipsa extracta
remanēs itestinū exteri⁹ apiat̄: ⁊ in id succ⁹ pulloꝝ pdict⁹
intromittat̄ paulatī. Modus eni his submissiōis gurgu/
lioni aut gutturi nō nocebit: vt q̄ hoc. Sȝ fortassis aliqñ sit
difficili⁹ pdictā ēt virgā iponere: itestinūqȝ imissuȝ sustinē.
Quidam vero negarunt nutrimētū: refocillationem cōcedē
tes: sed hoc insufficiens est: vt prius tactum.

K **Propter tertiū** siqdem sciendum ꝙ pdictum
subimissum succosum potissi/
me pōt nutrire intestinis mundatis in antea. Unde Zoar.
modus pprius pstans pculdubio corpori nutrimentū est:
vt accipiat̄ vesica alicuius aialis: capre. vȝ. aut bouis: ⁊ i/
pleat̄ lacte aut ptisana ⁊ ligef̄ cum orificio suo rostrū pfo/
ratum: qđ imittat̄ in anū ⁊ premat̄ vesica illa plena pfato
nutrimento cū manu vt impellat̄ qđ in ipsa in intestinū re/
ctū. Accipiet eni idē intestinū pdictū aliqđ nutrimenti: re/
siduumqȝ ipellet ad aliud sibi ꝯiūctū: qđ deniq̄ ad aliud p/
pulsabit: donec ad pilerō pueniat̄ vētris. Ex quo possibile
fiet ipm qđ sibi vtile attrahere: digerere: demūqȝ epati per
meseraicas descēdēs p itestina mādari. Mihi tamē videt̄
ꝙ cū clysteri vsuali possit melius imitti: ⁊ maxime cū can/
nulā habuerit longā: mollē: in directū pforatā. Qȝ aūt hic
modus nutritionis sit possibilis firmat̄: qm̄ qđ imittit̄ aut
peruenit ad vētrem vel minime: quoꝝ siqdem vtroqȝ dato
habet̄ intentū. ¶ Qđ aūt in vētrem preractū a Zoar imit/
titur possit puenire: mōstrat̄. qȝ si quādo qđ magis ext̄neū
L pōt subimissum in ventrē puenire cū virtute ibecilliori po/
terit ⁊ qđ amicabili⁹ ipsa fortiori: cū ea mot⁹ tūc dirigat in
que vtilia. Sȝ clystere puenit qñqȝ etiā quantitatis pauce
respectu ei⁹ qđ hic expetit̄ ad vētrē: vt in colica vel iliaca
in qua v̄tus ē ibecillis. Multo igit̄ hic magis: cū imissum
sit amenū ⁊ nā cōstet vt ad multū in suffocationib⁹ h̄. Qȝ
aūt clystē ita eleuet̄ scribit̄ de accidenti. 6. ita. Sepi⁹ ex cly
steri aspicimus pteā ascēdentē superius ppulsari. Sterc⁹
quoqȝ parat̄ euātioni sicut contingit in ileos que spēs est
mortalis: qđ in breuiario etiā recitat̄. Serapionis. Et sul/
cit̄ qm̄ cholerā aliosqȝ hu. ⁊ maxime subtiles cōspicimus
in vētrē ascēdere. vnde p tertia. Tolerare famē stomachū
putridis replet hu. Inspicimus silr nām cum vehementer
eget opationes inducē mirabiles: vt saniē expellere p ossis
meditulliū afor. 7. Et nām in cerebro contentam quando
est apoplia ⁊ pprie minor in alteraȝ duaꝝ ptium expellere
corporis. Ac nām im morborū in ptes diuersas ⁊ longinqs
M expellere: vt ostēdit terminatio pectoris passionū. Si autē
minime pueniat ad vētrē: poterit tñ nutrire: qm̄ ad intesti/
na valebit puenire lōgiori p clystere impulsione atqȝ conti
nuiori facta ēt gracilia: vbi sunt vene meseraice oib⁹ itesti/
nis cōtinue fm. A. ⁊ Halya. Octo enī venaꝝ ortaꝝ a por/
ta epatis qnqȝ ifigunt̄ ⁊ ipgunt̄ p omnia ob attractionem
in epar intestina. Tres vero in nutritionē pelli ordinant̄ cir/
cūiacētiū. Meseraice vero qđ imissuȝ aptū penetrationi: tuȝ
subtilitate: tū aromaticitate etiā: tū nature ipsi⁹ amicabili/
tate pprie quādo fuerit idigētia cuȝ v̄tutis robore in epar
deducēt. Qđ vero ad ipȝ deuenit sic habilitatū poterit i san
guinē conuerti demūqȝ nutrire. ¶ Et firmat̄ qȝ ceu preta/
ctum sicut in venis venientib⁹ ad oia mēbra inest aliqđ vir/
tutis gñationis san. vigore iecoris cui⁹ sunt mamme: ita ite/
stinis aderit vis chilosandi vigore vētriculi: cuius sunt ptes

Marginal notes (left column): Cap. 1. p⁹ principiū. Tracta. 3. cap. 31. — Doc⁹ 1⁹ cap. 7. — Cō. afor. 55. versus finem. — Ab. tertiā. tra. 1. c. 1. ⁊ p⁹ p. do. car⁹ 5⁹ id. 3. cap. 2⁹. 2⁹ theo. c. 11. ⁊ lib. 3. ca. 26.

N vtrāqȝ. Qđ ostēdit oris pellicula in qua digōnis repit̄ ali/
qualis participatio pp ꝯtinuitatē ac affinitatē: quā obtinet
cū ventris tunica: vtrobiqȝ eni similis vȝ ratio. Et qđ sub/
mittit̄ nutritioni aptū sit maxime: vt itestina sui quādā di/
gestione etsi in ventrē non perueniat possint illum modicū
defectū remouere: cū id sit amplius nutrire aptum qȝ plu/
ra per vētrē transeūtia. Nutrimus. n. quādoqȝ hoīum qs fe
no fuit diu ⁊ paleis cū aqua: nōnulli vero corticis arboꝝ glā/
dib⁹ ⁊ filib⁹ qȝ multū a vero nutrimēto ⁊ amplius subimis/
so distātib⁹. Vinū etiā nutrit subtilius indigētē mox pene/
trans vētrem. Nō enī qđ diuinū acqritur vt estimant qdā
in ipso: vt sine eo nō possit fieri alitio ⁊ pprie in nutrimēto
subtili: qȝ sic pfectū vehemēter alimētare apto: cū ꝯcessuȝ sit
hu. quasdā interdū nutrire absqȝ in sanguinis conuersione
differentia. 30. Itaqȝ subimissum poterit nutrire ad vētrem
perueniendo vel etiam minime attingendo.

O **Propter quartū** vero dōm. ad primuȝ ꝙ fuit
via nālis cōis ⁊ vt semp cō
tingens cū aial fuerit in suo esse nāli: de quo Isaac sermo.
¶ Ad aliud dōm: ꝙ illud subimissum p tria vt declaratū ꝙ
loca digōnis pertransit simplr aut fm aliqđ. Qđ vero dicit̄
dictū subimissuȝ p clystere nequaqȝ valere ad ieiunū ascē/
dere verificat̄ vt ad multuȝ: cū ēt ipm oporteat eē minoris
quātitatis cū sit acutū: seorsuȝ: motiuū: hinc timēdo exacui
tionē flegmōis: de cuius ibidē agit̄ cura. Tale vero qđ itro
mittit̄ h̄ nō existit cum subtile sit suaue ac nature accōmo/
dū: ex quo vicissim pōt tāta quātitas subimitti: vt attractū
⁊ impulsuȝ vētrē ptingat: cuȝ ēt dictū sit clystere ad stoma/
chū interdū ascēdere. ¶ Ad ꝯfirmationē dōm ꝙ p tanto
dixit Isaac meseraicas eē iter ieiunū ⁊ epar: qȝ plures sunt
in eo qȝ in aliis itestinis: ⁊ ideo semp vacuū repit̄ de iuua/
mētis. 6. ¶ Ad aliud qđ dōm appuit vtcūqȝ diis. 46. cum
A. videat̄ Gal. cōtraire. Vel ꝙ intestina nil attrahūt: sȝ sō/
lum eiiciunt: cuȝ aliqđ in ipsa intromittit̄ mō nāli cōsueto.
P Quādo vero aliter secus ꝯtingit: sicut ꝯspicimus stomachū
grauatū quādoqȝ susceptuȝ sursum expellere vomitu: cum
tamē naturalr habeat attrahere ac in intestina expellere.
¶ Ad aliud dicēdū iam apparuisse qūo in subimissione p
anum remaneat ordo attractionis essentialis. ¶ Ad aliud
similr visum: quoniā idest quādo naturalis modus ⁊ vsus
fuerit obseruatus subimmissionis alimenti.

Marginal note: Cap. 2. in principio.

¶ Differentia. LIIII.

Quod pili ⁊ vngues nutriant̄ ostendit̄
ex 5⁹ de aialib. ge. ⁊ pble. 10.
Idem afo^mos 5⁹. cōplexionū 2⁹ ⁊ de iuuamen/
tis p. c. 2. Qđ firmat̄ rōne: qm̄ mēbra nutriun/
tur alioquin cōsumerent̄ irrestaurabilia rarar
sed pili ⁊ vngues sunt mēbra. Ingrediunt̄ nāqȝ in numerū
mēbroꝝ. Halyab. ¶ Rursus. Pili crescunt de hysto. 3⁹ si/
milr ⁊ vngues. Cremētū vero nō nisi perficitur nutritione.
¶ Adhuc capilloꝝ ⁊ vnguiū est generatio in techni. libro
2⁹ sed cui generatio inerit ⁊ augmētū ⁊ nutritio: vnuȝ enīȝ
ad alteꝝ ordinat̄: gñatio nāqȝ ipsorū si in esse nō pmaneat
facto existet ociosa: nō pdurat autē nisi p alimentū. ¶ Eti.
Qđ intentione: pposito ⁊ arte pductuȝ nāe: regimē habet
eiusdē: ⁊ qđ tale nutrit̄: cū nutritionis actus sit pmanentie
fundamentum. Hoc autē inest pilis palpebraꝝ ⁊ supcilio/
rum. cōplexionū 1⁹ ⁊ theorice 1⁹. ¶ Amplius. qñ deficiūt
pili aut vngues plerūqȝ docet̄ copiosius nutrimētum cor/
pori administrari: quod nōn fieret nisi susciperent alimen/
tum inde. Pili ergo nutriuntur ⁊ vngues.

In oppositū in techni libro 1⁹. Capilloruȝ ⁊ vn/
guiū nō est regimē: qđ autem caret
regimine cū a virtute dicat̄ regitiua carebit ⁊ ipa: ⁊ p con/
sequēs nutritione ac aliis minime potiet̄ v̄tutū effectib⁹.
¶ Iridem. si nutrirent̄ hi haberent regimē aliqđ: sed non
habēt: qȝ vel principalitatis: qđ nō eē pncipia sunt ria vel

Marginal notes (right column): Coll. c. 3. 4 ⁊ 5. pbl. 21. ⁊ pli. do⁹ sectio⁹ ⁊ pbl. penult⁹. 2⁹ afor. 67. Ca. 5. ⁊ 6. 2⁹ the. c. 1. Cap. 10. ⁊ 11. T. c. 4. Q — Ca. 5 post medium. Ca. 16. p⁹ principiū. T. c. 31.

A

quatuoꝛ ſolū aut deſeruiētiū: qḋ ēt non euenit: q2 ea ſunt q̄/tuoꝛ numero pncipalioꝛib⁹ q̄tuoꝛ deſeruiētia: neq3 virtutē hn̄t influētē ꝛ innatā: qm̄ carent virtutis receptione a pri/mis. neq3 regimine participāt inato: eo q̄ hn̄tia ipm̄ ſibi a primis acq̄ſiuerūt gn̄ōnis pncipiis ꝛ inatū oē ꝛ fixum a ſe/metipſis habuere: nō aūt poſtea: p̄ iterioꝝ apparēs. ℂ Ad/huc hyſtoriaꝝ 3°. Creſcūt pili in infirmitatib⁹ qbuſdā: pu/ta in ptiſicis. magis autē ꝛ in ſenecta. ꝛ de gene. aialium 2° augētur ꝛ moꝛtuoꝛum pili: ſed in talib⁹ paſſionibus innu/trit ꝛ minoꝛat̄ coꝛpus omne ꝛ maxie poſt moꝛtem. ꝛ ideo pmo de ge. aialiu3 dī. A pilis ꝛ vnguib⁹ nihil mā ſpmatis in coitu decidi. Non ergo nutrimento creſcunt ſubſtantifi/co: propter quod pili non nutriuntur ꝛ vngues.

Ca. vir. turra fine Cap. 11. ē ſuo fine. Cap. 4.

Cap. 18. in principio.

Propter primū qdem ſciendu3 primitus qd ſit pilus cum modo pductio/nis ipſius: quiſue locus. Coꝛūq3 iuuamētū oſtēdat̄: ꝛ quid vnguis cū eius pductionis via. quid etiā noie ipoꝛtet̄ nu/trimēti. ℂ Propter hꝰ primū ſciēdum q̄ pilus eſt coꝛpus e fumo aduſto reſolutū per poꝛos egrediēs cutis ab exte/rioꝛi aere exiccatū in lōgū: rotūdūq3 ptenſum. Hec quoq3 deſcriptio de p ſe exiſtit ex plibus aggregata de pilis ſer/monibus. Eſt autē pductio eius p cutē extroꝛſum. comple/xionū. n. ꝛ theoꝛi. ſecūdis. Caliditas ꝛ pprie ſiccitati cōiūcta cū in coꝛpoꝛe obtinuerit humidū ſupfluū ex pncipiis gn̄a/tionis aſſumptū calefaciēdo ꝛ exiccādo inſpirat rarefacit ꝛ poꝛificat iter: quaſi pmitus parās pilis: demu3 vigoꝛata humoꝝ qddā in fumos reſolutū adurēs ad poꝛos iā p̄pa/ratos expellit cui aliud ꝯſequēter adiūgit: ꝛ deinceps tal̄r operās pilū in lōgū extēdit continue radicē ipſius ſemp ex intrinſeco ppellēdo: vnū eni3 coadiuuat aliud in expellen/do: ceu cū liquidū quoddā ppelleret̄ ex vaſe. Qḋ apparet ex lanugine capillari ſup ſtercoꝛa humida in vmbra maxi/me aut arboꝛes pducta. ℂ Propter hꝰ xo ſcōm ſciendum q̄ capilli pducunt̄ per coꝛpus fere omne: nō aūt in manuū volis ꝛ pedū plātis pp muſculu3 choꝛdoſum frigidū cōpa/ctū ſub ipſis exn̄tē iuuamētoꝛū 2°. Quē etia3 ſolū teſtat̄ p̄ prima Gal̄. Aui. cognouiſſe. In facie xo tamē ne viſus ipe/diret̄ ꝛ ne facies defoꝛmaret̄ gn̄ant̄ q̄3 pauci ꝛ breues pili: ꝛ maxie in femella: in capite xo multi ꝛ lōgiſſimi. Eſt nāq3 hō hiſpidiſſimū aialiū circa caput. de ptibus 2° ꝯſequēter autē circa femoꝛa ſub aſcellas ꝛ fauces. ℂ Propter quid autē tāti ꝛ tales in capite fiunt cu3 ſit frigidiſſima ꝛ humi/diſſima cerebrū particularū. diia. 24. que autē talis coꝛu3 impedit pductionē cū dcm̄ ſit pilum a caliditate ꝛ ſiccitate pduci. ℂ Dicēdū ad id ſitū nō modicū opari. Eſt nāq3 ca/put tāq3 coꝛpoꝛis caminū coꝛdis caliditati ſuppoſitum: fu/mos totius coꝛpoꝛis recipiēs indirectū. Eſtq3 craneū cum ipſius cute poꝛoſu3. In ipſo eni poꝛoſitates ꝛ ſuture ſerra/tiles extāt q̄3 plīme diia. 39. Que ſiqdē frigiditati reſiſtūt ꝛ hūiditati cerebri: cū ēt in ipſo ſpūs augeant̄ ſubtiles mo/biles calidi: qḋ rhete oſtēdit mirabile noiatū cū caliditate ſub mēto refracta. Et q2 alioꝝ aialiū piloꝛu3 mā in coꝛnua tranſmittit̄ aut in vngues: dētes: plumas: ſeu roſtra nō tā/toꝝ adeoq3 ptenſoꝝ eſt in eoꝝ capitib⁹ piloꝝ aut pēnaru3 exiſtētia. Eſt eni caput in eis nō ſic in coꝛdis directe oppo/ſito ſitu3: ſ3 in anterius lateral̄r magis. diia. 79. Et ideo in iuba circa doꝛſu3 añrius ꝛ collū ꝛ pprie non coꝛnuta pilo/ſioꝛa reddunt̄. In caudis xm plīm pp̄ter finē abūdāt vt te/gant ꝛ occurrētia ppellāt: velut in eq̄s ꝛ hꝰ. piloſi autem in coꝛpoꝛe multū: indigētiā hn̄t circa caudas qḋ euenit in vr/ſis: de ptibus 2°. ℂ Propter hꝰ qdē tertiu3 ſciēdū q̄ oīum piloꝝ vtcūq3 iuuamētū exiſtit duplex. Unū ſiqdem quātū ad interioꝛa: reliquū xo quo ad exterioꝛa. Primo qde3 q2 in vapoꝛe aduſto: ex q̄ pcreant̄ pili mā mala ſupflua edu/citur de coꝛpoꝛe q̄ cā poterat egritudinū eē: ꝛ iō hn̄tes ca/pitis ptes cōpactas aderē carentes fere: vt fumi cōuerſi in capillos vix egrediant̄ ide ſepe in doloꝛē cōcidūt capitis.

B

Ca. 5. ꝛ 6. in medio. Cap. 16. ē ſuo fine.

C

Cap. 2. in medio. Doc. 5. lib. 3°. c. 20. ē ſuo fine. Ca. 14 in medio.

D

Ca. 14. in medio.

E

Nā pilus trahit malam ex coꝛpoꝛe mām: ꝛ inde mūdificat ipm̄. colli3 2° ſicut georgici qn̄ terrā volūt fertilioꝛē redde/re: in eā ptē nitroſam amarā ꝛ aduſtā ſemia pīciunt attra/hentia vt ſiclā ꝛ lupinos: theoꝛice 4°. Cū enim nutrimētū tandē p ſil̄e attrahunt hꝰ nitroſa ꝛ amara: ppria nāq3 ſunt ipſoꝛū: vn̄ terra remanens q̄ſi vnctuoſa ꝛ dulcificata: ferti/lioꝛ efficit̄: cuius opp^m inducūt rape: cū humoꝛē ex ea ſibi dulcē alliciāt: quare ipſa3 demacrāt. Tali nāq3 modo pili omnes intrinſecis cōe p̄ſtāt coꝛpoꝛi ſubſidium. Juuāt etiā ptes extrinſecas. Qḋ etiā dupl̄r euenit: aut p ſe magis ex intētione ac arte nāe ſm̄ ppriā pueniēs plaſmationē: velut in plantis contingit ſerioſe pductis. vel per accn̄s magis: q̄ſi nāe vel cōplēonis neceſſitate ꝯſecutū. Primi ſiqdem iu/uamēti ſunt palpebrarū pprie pili ꝛ ſupciliorum: deinum ꝯſīter aūt q capitis. Et illoꝝ qdem aliq ſunt pp defendere magis: ſicut maxie qui palpebrarū ꝛ ſupcilioꝝ: phibēt. n. ne ad oculos cōcurrāt extrinſeca: vt pluuia: imber ſeu pul/uis: ꝛ p̄ſertim qui palpebraꝝ: ꝛ ideo nō fuerūt in ſurſu3 p/tenſi vt alioꝝ qdā: neq3 in deoꝛſu3: ſ3 in anterius ꝛ in rectū extēſi: hāc enim hi pre aliis pilis habuerūt nām: ꝛ altera3: q2 vite aialis cōfoꝛmes ſunt. Nō enim plongant̄ ꝯtinue: vt reliqui: neq3 deſinunt: pducti ēt natiuitatis initio: his ſiq/dem roſtra: dentes ꝛ vngues quoꝛūdā pportionant̄ aialiū ꝛ ideo de iuuamētis ꝛ. 2. cōplēonum ſentit Gal̄. pilos palpe/braꝝ ꝛ ſupcilioꝛū ex intentione ꝛ arte pduci nature. vn̄ qui palpebraꝝ p̄cipue vident̄ nutrimētum ꝛ regimē fere verū hrēcum ita p̄fixū habeāt originis tp̄s ꝛ pmanētie. Quod ꝛ non oino ſic euenit in his qui ſupcilioꝛū. Augent̄ eni3 ſe/neſcētibus: vt abraſione indigeant: pp̄ter eni3 humiditati3 cōſumptionem cōiungentis ꝛ obturātis ſectiones pluries que ſunt in oſſib⁹ ſupcilioꝝ: fumus hinc emiſſus amplioꝛ pilos ptēdit. In ſenectute nāq3 coꝛpis ppago: vt antiquu3 rimoſum ꝛ trāſparens reddit̄ edificium 3° hyſtoriaꝝ: ꝛ de partibus 2°. Alii xo piloꝝ ſunt pp̄ter ꝯcupiſcentia3: ceu q barbe: hi eni3 in decoꝛe ac venuſtate reputati ſunt viris: ꝛ pprie religs a Romanis nūc nationib⁹: obtegūt etiam fa/ciei rugas. Utrūq3 a muliere diſtiguūt cū ipſi barba oꝛiat̄ niſi valde frigido ꝛ eunuchato a natura vel arte. Nō āt ſit mulieri: niſi foꝛtaſſis pili grignonū dicti: qḋ aut pp̄ter cali/dā multū euenit cōplexionē ꝛ acutoꝝ viſum vel menſtruo/rū defectionē cū ſpermatis retentionē qbus mulier detur/pat̄: ceu vir decoꝛat̄. ℂ Sed pp̄ter qd viris adeſt barba: femellis autem minime. ℂ Dōm q̄ eſt multiplex cā: vel q2 vir vniuerſal̄r calidioꝛ ꝛ ſiccioꝛ muliere. diia. 38. pili autem in cōplexione generant̄ calida ꝛ ſicca. In frida xo ꝛ humi/da eꝫ abolētur oppoſita pp̄ter vapoꝛē nō potētē in ea per/fecte inflāmari. Uel q2 nā ſunt mulieres venuſtioꝛes: ꝛ vi/ris impiloſe amabilioꝛes. Protenditur etiā hꝰ fumi pars ois in caput. Reputātur eni cōīus ex capillis pulchrioꝛes ac honeſtioꝛes: aut q2 vt ad multu3 ſunt ocioſe ſub vmbra moꝛātes in amplius: humidiſq3 ac frigidis ſe alimentis re/plētes. Sūt ꝛ his mēſtrua in que nō modica mā tranſmit/tit̄ piloꝝ: cum igit̄ vir: vt ad multum opponat̄ cāru3 p̄fa/tis barbā obtineat: ꝛ maxime circa mādibulā inferioꝛem. ℂ Qḋ etiā nō videt̄ cū hec ſit frigida ꝛ ſicca: oſſuoſa: ner/uoſa. ℂ Dōm id cōtingere pp̄ter crebrum motū mādibu/le quo caliditas ſuſcitata vapoꝛē in pilū aduſtione pducit. Aut q2 caliditas a coꝛpoꝛe omni delata in cerebrū frigidū ꝛ humidum refrangit̄ inde in hūc locum deoꝛſum: ꝛ ideo partē ſub mento ſentimus ceteris nudis calidioꝛē ꝯſiſtere: vt ꝛ frigeſcētes qdam illuc manus gr̄a calefieri adducant. In h̄ etiā teſtes coadiuuāt nō parū cum ſint carnes dilata/te dure caliditatē coꝛpoꝛis ꝛ pprie coꝛdis refrangētes in q̄ ſurſum: ꝛ velut ſolaris radius ſpeculo cōcauo calibino re/fract⁹: ꝛ ideo ex ipſoꝝ abſciſiōe coꝛpus ifrigidat̄ oē: ꝛ bar/ba inata nō oꝛitur: actus ꝛ moꝛes in muliebres puertunt̄. Nōnulli xo ſunt pili pp̄ter tutelam ꝛ oꝛnamētum: vt qui

Cap. 8. in fine.

Cap. 2. p⁹ medium.

F

Cap. 5. p⁹ medium.

G

H

I. capitis ſuperioris ⁊ in mulierib⁹ maxime. Uiriſq; fere pre-
ter gallicos oībus: ⁊ maxime qui legum extāt aliaruz: de-
fendūt eniz caput ab imbribus caumatib⁹ ⁊ alijs ab extra
inſurgentibus leſiuis: ornāt autem caput ⁊ mētū ſm ap̄lz
⁊ mulieres preſertiz. Protēdūtur etiā capilli mulierū am-
plius virīs: aut q᷑ plus earū humidum paſſibile: coexten-
ſibile: carentq; vt dictū barba. ℭ Rurſus. Uiris capillo-
rum accidit detricatio: nō autem mulieribus talr. ℭ Paſ-
ſiones autē recipiunt pili: qui capitis ꝓprietam in ſuba: q̄z
in accidentib⁹. In ſubſtātia qdē: quoniā abſcindūtur quā-
doq; oīno in loco caluarico dicto ꝓpter ipſius ſiccitatem
Ca. 5º in- plurimū. cōplonū 2º. Et q᷑ ꝓpter caliditatē ⁊ ſiccitatē cere-
ter finem. brum diſtat a craneo: vt nō ſic imediatius valeat: que capi-
tis ſupius irroratione humectare: qd̄ mulieribus ⁊ eunu-
chis ꝓpter eoꝝ multā frigiditatē ⁊ humiditatez nō euenit.
ℭ Et ꝓpter qd ergo vir alioꝝ maxime aīalium caluitiem
incurrit: cū cerebrū ſit frigidiſſimum ⁊ humidiſſimū oīuz
K corporis mēbrorum. ℭ Dōm aut ꝓpter ſituz id ipſius eue-
nire cum ſit fumoꝝ ſuſceptiuū aduſtoꝝ in ſurſum delato-
rum directe: quoniā caluaries eſt ſicca valde: ⁊ q᷑ pluris
ſunt motus ſpūs aīales propter actus varios in vita neceſ-
Cap. 11. i ſarios: aut q᷑ luxurie multe: hyſtoriaruz 3º vnde caluities
medio. nō cōtingit eunuchis. He nāq; cauſe ſunt calefaciētes ⁊ de-
ſiccātes tādem oēs. Sūt etiam capilloꝝ quidā groſſi: aliq
ſubtiles: alij medij: ⁊ molles nōnulli: alij aſperi hirſuti: quī-
dam mediocres. ℭ In accidētibus quidem ipſi permutā-
tur ⁊ figuris: nā ſunt aliquādo plani: interdū criſpi: quan-
doq; vo medij. Criſpi vo reddunt aut multa caliditate: vt
in ethiopib⁹ in qbus adeo corrugāntur: vt ⁊ piperi ſimilen-
Colli ꝺo. tur: p̄ 2ª. Carētes nāq; humiditate nō poſſunt extenſi pma-
3º c. 5º. nere: ſz veluti corrigia igni expoſita cōtrahūtur: vel ꝓpter
poroꝝ ex qbus egrediunt tortuoſitatem. Ita enim diſpo-
nunt exterius: vt meatus per quos trāſeūt: pp̄ qd̄ in capi-
te frigido ⁊ hu. ē ꝯſpicere capillos criſpos quādoq;. Cau-
L ſant ⁊ interdū poroꝝ anguſtia: fumus enim adeo egredit
exilis: vt exterius in capillos dēſat⁹ ſeipſuz ꝯtinere nō poſ-
ſit: ſed plicat ⁊ torquet: ceu quando filū ex arto ſubito ex-
hit foramine: ⁊ hec feda ⁊ modica ē criſpitudo minimeq;
capilloſa: verum a cauſis oppoſitis reddunt plani: ex me-
dijs quoq; mediocres ſimplicium ⁊ criſporum. Uariant
etiā in quātitate aut rōne locoꝝ: in qbus oriunt vt p̄tactū:
vel ex pte cōplonis: etatis: ꝯſuetudis: ſex⁹ ⁊ alteri⁹ regimi-
nis: circa nō nālia vſantis. Diuerſificant ēt i colore: qm̄ ⁊
alij ſunt albi: qdā nigri: nōnulli vo medij: hiq; plures. Q̄d
aut nālr euenit vel accñte. vt ex aduſtiōe nimia vel humo-
re tingēte ſuperflue melico efficiunt nigri. ℭ Materia ēt
ipſoꝝ ad flegmaticū ⁊ modū putredis quedā conuerſa cir-
ca ſenectutē ex ipotētia calidi digerentis fit in hoīe p̄cipue
Ca. 3. cir. ac eqs color alb⁹ canities dicta. de ge. aīaliū. 5. Fit aūt h̄ in
fim. ⁊ 5. i timporib⁹ p̄m ⁊ magis pp̄ hūiditatē flaticā in muſculoꝝ
princi. timporib⁹ intercepta eoſdē irrorātē. Et ideo Homerus ho-
M mines timporitanos appellauit. Alexā. pbl. oīuz p̄. ℭ Et
Docni 2º noſce de cauſa canicici ꝑmo 2ª. taliter ſeriari ambigue. Ca-
cap. 5. niciei qdem cā apud Ariſt. eſt cōuerſio ad colorez flegma-
tis. Et apud Gal. eſt athacherugi que nutrimentum comi-
tat: qd̄ ad capillos venit cum frigidum fuerit ⁊ fuerit tē-
pus motus eius: ⁊ ipſius penetratio in poris parua. Sz vt
hꝫ veritatis appareat ꝯcordia vtriuſq; prefati ſeries ſub-
ſcribat. Quinto nāq; de aīaliū ge. eſt ſiqdē putrefactio aq̄
⁊ terree ⁊ corporꝝ oīum taliuz pp̄ qd̄ ⁊ terreſtris vapor: vt
Ca. 4. ad puta dictus elixis: etenī embros eſt putrefactio terreſtris
medium. vaporis: q̄re ⁊ in pilis tale alimētū extīs nō digeſtū putre-
fit ⁊ fit vocata canicies: alba vo q᷑ embros ſolū putrido-
rum: vt eſt dicere albū. Cā vo hꝫ. q᷑ multū habet aerē. Se-
cūdo vo cōplexionū. Pili fiūt imbecilles ⁊ albi quos no-
cap. 5. in minat canos. Imbecilles qdem indigētia ꝓprij nutrimēti:
fine. albi aūt qm̄ ⁊ nutriens eos tale: q̄le caries aliq̄ flegmatis

in tēpore putrefacti: ē aūt caries ꝓprie lignoꝝ putrefactio: N.
vn̄ Ouidius. Uertit in putrē cariē: rimiſq; dhiſcit. Ex his
igit ſerieb⁹ appet iductis apte: q: qd videat dicē. A. d athā-
cherugi nutrimētū comitāte: ꝙ eadē cā diſariā a Gal. aſſi-
gnat ⁊ Ariſt. caniciei: ⁊ idō ſubiunxit. A. Cūq; duas dictio-
nes ꝯſideraueris: inuenies eas ꝓpiquas. ꝓ certo: qm̄ cā i al-
bedie coloris ſtatis ⁊ cā in albedie athacherugi eſt vna. Et
fortaſſe ad hoc ipz ꝑduxit mēdoſitas arabicaꝝ tranſlatio-
nū. Uiſum eſt ēt q̄nq; caniciē fieri ex ꝯctione ſpūum pp̄ ti-
morē ſubito inductū: velut mortē ꝯtingit expectātib⁹ repē-
tinā. Et differt a p̄ori: q᷑ illa icipit a capilloꝝ radicib⁹. hec
aūt ab eoꝝ extremis: vt ſubalbedo in plantis incipiētibus
exiccari adhuc p̄cedēs pedetētiz occurrit ea vo repēte fit.
ℭ Eſt ⁊ alterū iuuamētū piloꝝ ptibus extrinſecis tāq̄z ſe-
cūdario min⁹ p̄dicto: qd̄ Gal. dic ex necītate cōplonis eue- Colli. 2º
nire: ⁊ q᷑ calo extīte mā ꝓpellit in pilos ad ex: quos per ac- cōplonūz
cidēs Haly. aſſerit ꝓuenire: qd̄ in nrīs intelligit corpibus: cap. 5.
in alijs aūt iuuamētū faciunt veſtiū: ⁊ protegētiū armamē- 5º techni
to. Et ſi dicant eas in nobis ex necītate mae: ſeu per accñs ca. 100.
ꝓuenire nihilomin⁹ pōt piloꝝ forinſecoꝝ oīuz iuuamētum O
aſſignari aliq̄le: ſic eoꝝ q ſunt circa verēda: hypocūdria pe-
ctus ⁊ ſub aſcellas: ꝑducti nāq; ſunt illi ꝓpter tegere ac oc-
cultare pudēda ⁊ ſilr ab extrīſecis tueri ⁊ calefacere. Qui
aūt ſunt circa ptū aīs ꝓtegunt ⁊ calefaciunt qd̄ alijs quaſi
boīuz ⁊ agreſtibus fuit expediēs plurimū: cū non habeāt
vt nos arte calefacientia ⁊ defenſiua ſibi parata. Et idō na-
turā oportuit q̄ ad exceſſum vniuſcuiuſq; ingeniū apponit
de ptibus 1º laborare: vt pili plures his ⁊ longiores extē- Ca. 7. cir-
derent ꝑ oē. ℭ Propter hꝫ quartuz ſciendū: q᷑ vnguis eſt ca fim.
corpus expāſuz peltale ex ſupfluitatibus productū indura-
tum: ſup digitoꝝ extrema: iuuamēto plurimo ſituatū: ſolū
enim in vltimis orit digitorū manuum ſiue peduz: ceu pili
in cute pticula corporis extrema: vn̄ ſi qd de oſſibus ꝓuis
in ſūmis manuū aut pedū ꝑdat: nō ibidez vngues creſcūt:
ſicut neq; in nobis pili cute deꝑdita ꝓpterea in cicatricib⁹
nō fiunt. vn̄ ꝓbl. 10. ꝓpter qd eqs ⁊ aſinis oriunt in cicatri- P
cib⁹ eoꝝ pili: boibus aūt nō: aut q᷑ in his corīū eſt tāq̄z ps pble. 8.
carnis: in nobis aūt cutis: nō vt ps: ſed magis velut paſſio
carnis. ℭ Modus quoq; ipſaꝝ origis ꝓportionabilis eſt
piloꝝ ꝑductioni: ex ſupfluitatib⁹ tn̄ groſſioribus nō adeo
aduſtis generant: qd̄ eoꝝ mollities indicat. Ipſi ēt diuerſi-
ficant multiplīcitā ratiōe ſube q̄z accñtis: qdā. n. ſunt groſ-
ſi aſperi duri: alij ſubtiles: lenes molliores. Sūt ⁊ aliq ma-
gis expanſi: qdā pui anguſti. Exiſtunt equidem planiores:
⁊ recti nōnulli: alij vncoſi ⁊ recurui: qdā ſunt lucidi ⁊ ſplē-
dētes: reliq obſcuri ⁊ tenebroſi: alij albi: alij fuſci: qdā per-
miſti ex albo ⁊ ru. viuidiores entes ⁊ nitidi. q̄ꝝ ſignationē
ſufficiēter mōſtraui in tractatu quē de phyſionomia ꝯſtru-
xi. Nā vngues ampli⁹ regimie p̄ncipāt nāe q̄z plres piloꝝ
cū ponat nō parum ex ſuperfluis cordis ꝑduci. Et idō pilis
palpebraꝝ ſupciliorū ⁊ capilis ꝓportionant ſm Platonē.
In quibuſdā vo aīaliuz vident intm̄ iuuatiui: vt in termi- Q
nis neceſſitatis exiſtant. Preter ēt iuuamētum qd̄ ptibus
afferunt intrinſecis pilorū more delatione in q̄ extra qua-
druplex ipſoꝝ extrinſecis exhibent iuuamētū. vnū quidez
q᷑ ſicut ⁊ tutela carnīū exiſtūt digitoꝝ ne ledant cum ſup
rē cōpreſſerint durā. ꝯſeruant nāq; ipſoꝝ vltima: ceu ferrū
extremitatē haſte. Aliud q᷑ per ipſos digiti res capiūt mi-
nutiores ⁊ firmi⁹ retinēt. Tertiū qm̄ eis ſcalpit ⁊ mūdat.
Aliud q᷑ quādoq; ſunt in defenſione arma: qd̄ magis alijs
ab hoīe euenit aīalibus. Sup hoc autē venuſtiores reddūt
digitorum extremitates aſpectu: ſicut in artificiatis euenit
in quibus aurū ſupponit aut ebur. Quid autē ſit nutrimē-
tum: quotiens etiam dicat: differentia oſtēdit. 30.

Propter ſcōm vo ſciendū aliquos protuliſſe indiſcrete q᷑ vngues ⁊ capilli
nutriant ſm veritatem: non autem ſm apparentiam. Hoc

A autē ſm vtrūqʒ mēbrum apparet inartificialr dictū:qꝛ vt
declarabiť minime nutriunť ipſi. ❡ Adbuc ſi nutrirētur
quo mō in tā longo tpis ſpatio nos lateret. vñ dñi ſciaruʒ
Collr.ix. ſm^a.ideas aſſimilanť Platoni.ꝯ quem ꝓ ſcribiť metaphy/
ca.44. ſice. Mirū quō lateat babētes potiſſimā ſciam. Stupēdū
igiť quo mō babētib⁹ capillis ⁊ vnguibus virtutē ſm eos
perfectā:puta nutritiuā inditam nos lateat imperceptos.
❡ Eti. Apparēter magis pili ⁊ vngues nutriunť ⁊ creſcūt
q̄ʒ mēbroꝝ ēt ꝓncipalia: cum protēſionē ipſorū videamus
cōtinue fieri taliter:vt ⁊ abſciſione indigeāt: ꝓpter qd̄ cum
tales ſibi ꝯtradicāt maniſeſtius omittanť. ❡ Quare fue/
runt alij ꝓbabilr dicētes ꝙ pili ⁊ vngues poſſunt dupľr cō
ſiderari. vel ſm ꝙ ſunt ſupfluitates a nā in extrinſeca pro/
pulſe:⁊ ita cū mēbra nō ſint:neqʒ fruenť alimēto: aut ſʒ ꝙ
in ptē aliquā hʒ ſupflua ſunt cōdenſata:ex qbus iuuamēto
rum aliqd̄ ꝓuenit iam tactoꝝ:⁊ ſic cū aliquo modo rōnem
mēbri acceranť fortaſſis ⁊ per ꝯñs nutriri poterūt. ❡ Qd̄
ēt forte ſtare nō pōt:qm̄ piloꝝ:vt oſtēſum aliqui ⁊ vnguiū
B nō ex ſupfluitatib⁹ diſariā:nec preter intētionē videnť eſſe
nāe:neqʒ ēt ſupfluitatū in ptem aliquā ſolidā ꝯdēſatio mē/
broꝝ ꝯſtituit vt nutrimento vtať:cū eis virtus vt oſtende/
tur deficiat regitiua: ꝓpter qd̄ cū determinatiōe de boc di/
Ca.3.16. cendū ampliori. ❡ Auer. vō collʒ 2°. ꝯ ꝓdicta Gal. videť
ſrēvolentis pilos ex ꝯtinua fumi emiſſione ad cutē gñari
dicens ꝙ qdam piloꝝ generanť ex neceſſitate māe: vt ſub/
aſcellaꝝ pectinis ⁊ plures alij:qꝛ pilus ſʒ Gal. generať ab
vno vapore fumoſo aduſto:qd̄ ſpeculatione idiget. Et ſub/
dit in deteſtationē Gal. videri pilum fore corpus extenſibi
le ſiccū:⁊ talis eſt ſuperfluitas cibi ſicci:quādo nimis exco
quiť durante in illo pinguedinis admiſtione. Et demū cō/
cludit. Igiť nō eſt iſte vapor:cuius ſit aggregatio ꝑtis ſup
partē ſed eſt corpus ꝯtinuū fortis ꝯtinuationis extenſiuuʒ
creſcens in longū. Vult igiť ꝙ pilus cū ſit corpus hʒ:vt nō
per modū cuiuſdā cōtinue generet emiſſionis:imo magis
C pmanens ſibi ꝯueniens recipiat nutrimētū. Cui ſiquidem
ꝓbl.10. ꝓbl.10. videť ſuffragari querēdo. ꝓpter quid dñiū crines:
quāto magis ꝓtēdunť duriores efficiunť:boium vō mol
liores. ❡ Reſpōdeť id ꝯtingere:qꝛ dñiū crines ex corporiʒ
ſuperficie oriunť:q vō bois ex ꝓfunditate:quare dñiū pi/
lis alimētū eſt modicū:boiuʒ aūt oppoſitū. Tunc igiť cuʒ
ſit id digeſtum:qꝛ digeſta: vt iquit ſunt idigeſtis molliora:
dñiū crines circa ꝓn^m reddet molles. Cū aūt plus ꝓcedē/
do ꝯſus finē ipſoꝝ bebetať bumidum ⁊ exiccať duriores
reddenť ⁊ ipſi. Sʒ in boium crinib⁹ cū ꝓmū ſit alimētū in/
digeſtū:⁊ ita durū indurabit crines:cū vō ꝓtēſum ampli⁹
fuerit digereť ⁊ bumidū efficieť adeo vt crines mollianť
circa extrema. Ex bis igiť videť tñ baberi:vt pilo manē/
te nutrimētū deferať ꝑ ipſum:⁊ nō tñ ꝑueniat ad radices:
q̄re nō ſolū ex quadā ꝯtinua ſucceſſiua fumatiōe in extrin/
ſeca eſſe pilus babebit: vt viſum Gal. ❡ Ad hoc dōm ꝙ i
pilis palpebraꝝ ac etiā ſupciliorū ſimplr preinductū con/
D cedendū:cum terminū videanť ſue ꝓtenſionis:⁊ maxie ſu/
perciliorꝝ:q̄ꝫ inuariatū obſeruare. Sed in pilis aliis ⁊ vn/
guib⁹ qui ꝯtinue videnť extēdi nō abſolute dicendū. Ma/
gis eni videnť ex ꝯtinua effumatiōe ꝓlōgari: q̄ʒ ex ꝯtinua
aſſumptione alimēti ꝑ totū ipſorū:ita ꝙ in talibus ponen/
dū ꝓncipalr ꝓtenſionē coꝝ fieri ex ꝯtinua fumi ſubmiſſio/
ne. Nibilominus bumidū pōt aliud in ipſos iā cōdēſatos
diſſeminari:ex quo bumiditatē aliquā acqrunt:⁊ ꝓſertim
cum bumidū fuerit ſubtile aqueū ⁊ mēbrū vaporoſū:vt ⁊
ꝓpm aduri valeat minime. Et id eſt ꝙ videmus quorūdaʒ
capillos fere ꝯtinue icore madefactos:⁊ ꝓcipue cū fuerint
impiſari. ❡ Et ad aliud Auer. dōm verū eſſe piluʒ corpus
extēſibile ſiccū fortis ꝯtinuatiōis cū fuerit exterius ab ae/
re frido induratū:nō autē quādo eſt ꝑmanens in poris vel
ſub fumi nā:vbi ſit eidem additio: vnde ꝭ male infert va/
porē nō fore aggregationē ꝑtis ſup ptem: verū corpus cō/

B tinuū ꝯtinuationis fortis in lōgitudine recipiēs augmētū
Ariſt. vō rñdere poſſet Gal. nō ꝓuenire ꝓdictā diuerſitatē
in crinib⁹ dñiū ⁊ boiuʒ ꝓpter bumidū nutribile ꝑ ipſos de/
lapſum:veꝝ magis ꝓpter aeris friditatē: ſic aut alr ꝓpter
diuerſitatē māe indurātē. Qñ eni crines dñiū ex cute ꝓce/
dunt adbuc bumiditate participant ſufficiēti: ⁊ qꝛ puo tē/
pore fuerūt in aere molles adbuc extāt:quādo vō plus ꝑ/
māſerūt exiccanť ⁊ induranť ab ipō. In crinib⁹ vō boiuʒ
mox bumidū ineſt groſſuʒ viſcoſuʒ cū caliditate ſufficiēti
expulſiua indurās eos. quādo autē in aere permanſerint
inſpirabūt ab eo: ſubtiliabunť ⁊ digerenť ꝯfortato cali/
do ꝯtinētis frigiditate: magis q̄ʒ ea cōdēſenť ⁊ indurenť:
cum eius caliditas illi repugnet:ita vt temperamentū aliqd̄
conſurgat. ❡ Aut fortaſſis melius ꝯcedendum vt datum
antea bumidum quoddam diſſeminari in crinium perma
nentia:cum effumationis continua emiſſione.

F Propter tertiū qdem ſciendū ꝙ ex pretactis
poterit veritas queſiti babe/
ri cū dicendis. ꝓ enim de iuuamētis. Vngues non poſſunt Ca.2.poſt
ſtare apud vſum ſcalptionis vel abraſionis ⁊ aliarū ope/ medium.
rationū:ideo ipſis appropriať ad recipiendū crementū in
oibus tēporibus:ſed coꝝ cremētū nō eſt in oibus dimen/
ſionibus. ſ. lōgitudine: latitudie ac ꝓfunditate: ſicut i aliis
mēbris:ſed in longitudinem tñ: vt capilloꝝ cremētū. Cū
eniʒ bumiditas fuerit multa ⁊ exitus facilis ⁊ aduſtio ibe
cillis:bene augmentabiles ſiūt ⁊ groſſi cōmoderate abun
dantia eos nutrientium ſupfluitatū. cōpľonū 2°. vñ Haly/ Ca.5 & ñ.
ab. 2° tbeori. Tēdunt ad vngues nerui: vene ⁊ arterie:ad Cap.vlti.
quos cibū deferūt quo viuificanť:niſi ꝙ coꝝ cibus nū eos in fine.
auget ⁊ creſcere facit i loco lato:quēadmodū alia mēbra ⁊
ꝓfundo ſimul:ſed in longū tñ ꝓducit ſicē dñſuʒ in capillis.
❡ Vt aūt hʒ veritas liqdius eluceſcat ſciendū ꝙ nutritio
duob⁹ ſit modis. Vno qdē per ſubationē: ſicut qñ alimētū
ꝯuertiť in mēbrū ⁊ eius formā accipit ſʒ oēm ſignatā par/
tē:qd̄ ⁊ operať nutrimētū tertio ſuſceptū mō: quo mēbra G
alunť vera:cū ea q̄tuor babeāt virtutes miniſtrātes ⁊ pro/
prie digeſtiuā imutatiuā ſcōaʒ alimēti. ⁊ informātē nutri/
tiuā:puta ſcōaʒ illō in mēbro. Eſt ⁊ altera nutritio ꝑ iuxta
poſitionē: ſicut quādo nutrimētū ſecus ponať aliqbus ꝑti
bus mēbri:quo q̄dā dixerunt mēbra modo nutriri etiam
certa:quod tñ in bis impugnabiť diia. 112. boc tñ ponēdū
eſt modo mēbra cōiter ſumpta nutriri. vt piloꝝ plurimi ⁊
vngues. Ad radices nāqʒ boꝝ preexiſtentiū fumus perue
nit aduſtus:⁊ ipſas ꝓpellit in antea. Emittiť etiā bumidū
in eas:⁊ defertur in capillos ⁊ vngues per ipſas ex natura
expellente vel ex quadā ſm Auer. attractione ⁊ proprie i
palpebrarū ⁊ ſupciliorū pilis. Non eniʒ ipſoꝝ alimentum
tranſubſtantiať ꝑ omnem primitus ptem:ſed per quādam
iuxtapoſitionē coꝝ propelliť materia in que foras. Et bac
qui dē diuiſione intellecta ſufficienter relinquiť quid dicē
duʒ ad vtriſqʒ partis arguta. ❡ Sed circa predicta euenit
dubitare:qꝛ in tecbni videť nutritionem verā etiam ꝑ iu/ H
xta perfici poſitionē quando ſcribitur mēbrorum ſimiles
partes babentiū nutrimētū ꝓpriū ex appoſitione factum Collr.lib.
eſſe:⁊ nō per vaſa:talis autē oppoſitio quādam iuxta poſi 2.c.c.39.
tionē videť importare:cum omne nutriens oporteat nutri
to applicari. ❡ Dicendū ꝙ Gal. nō intendit dicere quali/
ter partes nutrianť:cū id amplius appareat naturaliū. 2. Ca.1.2.&
de gene. animaliū. 2. ſed potius nutrimēti diſtinctionē inuit ad me. ⁊
bypoſtaticā. differētia tacta. 30. vt qd̄ nutrimētū quoddaʒ c. in pa°.
eſt verū: ſicut qd̄ apponiť: vnitur ⁊ aſſimilatur parti:aliud Ca.4.ſed
futurū:ſeu bumor exiſtens in venis: qui nōdum apponiť. magis ꝓ/
❡ Sed vt ſermo is aperiatur in amplius ⁊ veritas decla/ prie bº iā
retur queſiti:ſciendū ꝙ regimē eſt duplex. quoddam nāqʒ gil nāliʒ
eſt mēbroꝝ ex materia pura iuuatiua generatorū:aliud vō ca.6.
ex ſupfluitatibus productum. Primum autē eſt quadru/
plex:iuxta qd̄ quatuor ſumunť membroꝝ differētie. Nam

I quedam eoꝝ habent regi medio ꝑncipali: vt per ea pluri/
ma regant̄ mēbra: ſicut tria: vel quatuoꝛ principalia nomi
nata: quedā ꝟo regimē habent: quo illis deferendo quidē
deſeruiunt ꝑncipantibus. Eſt ⁊ regimē alioꝝ minus vt ha
bentiū virtutē inatam ⁊ influentē.i.infuſam vel receptam.
quoꝝūdam ꝟo eſt regimē vilius: eo ꝙ ſolam virtutem ha/
beāt inatam in ſui generatione inditā ſibi a natura. ꝑmo i/
Cap.viii. terioꝝū. Et hꝫ quidē natura eſt ꝑma ⁊ velut baſis exiſtēs:
qua mēbrū ineſſe locatur ipſius. Quāq̄ʒ enim tres antedi/
cte differentie mēbroꝝ hac participēt virtute ſeu nā. qꝛ tñ
nobilioꝛib⁹ ꝟtutib⁹ participant ea ipſis ponunt̄ in eſſe ſpe
cifico ⁊ nō iſtaꝫ: ceu homo in eſſe ipſius ſpeciei conſtituitur
per rationale: nō aūt per animal aut coꝛpus. ⁊ qꝛ membra
cōmuniter dicta regimine nō participāt vero niſi foꝛtaſſis
qui palpebraꝝ pili ⁊ ſupciliorū fere ſunt: velut pene maio/
res maxime in auibus determinate: non certa exiſtent mē/
K braꝫ aliqualiter tamē ⁊ imperfecte. poteſt ipſa etiā dici regi
mine frui. vt vngues ⁊ capitis pili magis: minime ꝟo qui
aliarū partium. Conſiderans itaq̄ʒ Gal'. hoc regimē impro
prie foꝛe ac quaſi ſimilitudinarie ſumptū ait. Capilloꝝ ⁊
vnguium nō eſſe regimē: ⁊ per cōſequens neq̄ʒ digeſtioneꝫ
cum alijs: neq̄ʒ etiam nutrimentū ſeu augmentum: neq̄ʒ ge/
nerationem multo amplius veram ⁊ ſi eam improprius ſu
mens dicat: ſed generatio ſola. ¶ Quod oſtenditur: qꝛ de
ratione partis vere nutrite exiſtit vt ſimul fere tēpoꝛe gene
retur tota ⁊ nō ſucceſſiue multū ⁊ paulatim: ⁊ ꝙ terminuꝫ
habeat ſui cremēti perfectum: ⁊ ꝙ nō redeat deperditū: ac
per tranſubſtātiationē: non per ſecus appoſitionem ipſius
fiat nutricatio adhuc ꝙ ſenſibilis appareat ipſius reſolu/
tio. cū igitur pili ⁊ vngues nullo iſtoꝝ participent aut pau
cis: ac tum nutritionis perdent vere. Pili tamen preſertim
palpebraꝝ videntur plura iſtoꝝ habere: vtcūq̄ʒ enim fere
L ſimul a principio concreant̄: habent ⁊ terminuꝫ ſui cremē
ti: quod nō habens dentes ꝓpter finē ne attritione perdā/
tur continua. fit etiā ipſoꝛum per trāſubſtantiationē nutri/
catio magis. Tertio autē ⁊ quinto videnṫ carere. vñ Ari.
in quibuſdam pꝛoblematibus dicit eos nō caneſcere: qua/
les ſiquidem prefati pili fere ſunt ⁊ vngues ⁊ roſtra in ani
maliū alijs. Vngues aūt ⁊ pili ceteri nullū iſtoꝝ habēt niſi
foꝛtaſſis reſolōnē: ſeu deperditionē manifeſtiorē. Propter
qḋ impꝛopꝛie valde regimīe participant nāe: ſeu nutricatiōe.

Propter quartū quidē ad primas auctori/
tates dicendum ꝙ impꝛo/
prie ſumit̄ nutritio ⁊ nutrimentū aut ꝙ non per tranſub/
ſtātiationē verū magis per iuxta poſitionem nutriunt̄ q̄ſi
omnes: neq̄ʒ pili ⁊ vngues ſunt membra: niſi nomē extēda/
tur: vt hic Haly. fecit mēbri. ¶ Ad aliud dicēdum. ꝙ ſicut
Ca.18.in principio. crementum non eſt verum: ita neq̄ʒ nutrimētum. vnde.14.
de inge. vbi defectum tranſlationis ſuppleui quātum trā/
ſpirantium humoꝝū limoſum eſt mox a principio capillos
generat: ⁊ reliquū ſm ſubſtantiā augmentat. nō eni ſimpli
M citer ait: ſed determinatione pꝛoferens: verū nāq̄ʒ augmē/
Ca.7. cir/ca pñci. tum eſt ſm tres dimenſiones extenſio. naturaliuꝫ ꝑ. ¶ Ad
aliud dicendū: ꝙ generatio cōmuniter accipitur pꝛo omni
datione foꝛme ſubſtantialis: modo quocūq̄ʒ. ita ꝙ genera/
tio hꝫ fit caſus quis actus expulſiue. nam veraꝫ generatio
nem precedit permiſtio in qua fit actio ⁊ paſſio ſm omnes
partes: ⁊ nō ſm alteras ⁊ alteras: non ꝙ inde ſimul cōſur/
gat fere totum: qḋ generatur: nec tamē pꝛohibeo foꝛmam
ſubſtantialem imprimi in inſtanti. ¶ Ad aliud dicendum
poſſe concedi de pilis palpebrarū ⁊ ſuperciliorum vtcūq̄ʒ.
de alijs ꝟo ⁊ vnguibus minime: quoniā natura multa ꝓ/
ducit non ꝓpter ſimpliciter eſſe: ſed magis ꝓpter bene eſſe
quales ſunt vngues ⁊ ceteri pili. ¶ Ad aliud dicēdū: ꝙ nō
concludit de nutricatione per tranſubſtātiationē facta ve/
rum per iuxtapoſitionē: vt oſtēſuꝫ dicta. ¶ Inducta quoq̄ʒ
alterius partis de nutricatione concludunt certa per tran/
ſubſtantiationem ⁊ regimine virtuoſo. N

¶ Differentia. LV.

Quod virtus augmētatiua nō ſit al/
tera oſtēdit̄ a nutriti/
ua: quoniā vegetatiue q̄ eſt ꝟtus nālis: duo ſūt
opa generare ⁊ alimēto vti. 2° de anima: igit̄ ⁊ T.c.34.
duo actus ⁊ due foꝛme: vt nutritiua ⁊ gñatiua
cū opera ois ex virtute deducat̄ in eſſe ꝓpꝛia. ¶ Rurſus.
Quoꝝ ſubſtātia: ſubiectū: inſtrm: obiectū ⁊ opus ſunt eadē
illa videnṫ eadem foꝛe. ita ꝟo nutritiua ⁊ augmētatiua ſe
hñt: idē nāq̄ʒ ſunt in ſuba. Naꝫ diuiſio aie in ſuas ptes ē ſicͭ
ponti in odoꝛē: ſapoꝛē ⁊ coloꝛē. Cōmentatoꝛ ꝑ de aia. Eſt ⁊ T.c.90.
ſubiecto idē in mēbro ⁊ inſtro ſicut calido vel ſpiritu ⁊ ali/
mentū eſt ambarū vnum obiectū ac ipſarū cōe opus: ſicut
appoſitio: vnitio ⁊ aſſimilatio. ¶ Eri. Nutritiua interduꝫ
affert plus q̄ʒ diſſoluat̄: aliquādo eque: nōnūquā ꝟo min⁹
O tūc qdē quādo plus addet̄ qḋ eſt augmētari opus erit nu/
tritiue. Aut ſi augmentatiue eadē rōne q̄ hic ponit̄ augmē
tatiua erit ⁊ equatiuā ⁊ minoꝛatiuā ponē ⁊ maxie ēq̄tiuaꝫ
cū op⁹ hēat pñci. ¶ Adhuc ſaltē videbit̄ ꝙ augmētatiua
ſit effect⁹ nutritiue: ⁊ nō vt qd alteꝝ ꝯ ipſaꝫ diuiſa differēs
oppoſite. Erit itaq̄ʒ creſcitiua eadē virtus cum nutritiua.

Cuius oppoſitū tenēt cū pħis medici. ¶ Pa/
lin. Illa nō ſunt eadē: quoꝝuꝫ
vno deſtructo nō deſtruit̄ reliquū: cuꝫ ad vnius partis de/
ſtructionē perimatur totū tāq̄ʒ habēs in omnibus ptibus
cōſtare: ita ꝟo ⁊ ſe habēt nutritiua ⁊ augmētatiua: deſtru
tur nāq̄ʒ ipſa permanente nutritiua cū animalia ſemp nu/ Cap.13.
triant̄: nō autē ſemper augeant̄. topicoꝝ ⁊ de aia ſecundis Cap.1.cir
A. igitur virtus nutritiua eſt a creſcitiua diuerſa. ca pñ.

Propter primū quidē ſciēduꝫ ꝙ vegetabilis
aia ſeu virtus a medicis dcā
nālis eſt perfectio ꝑma coꝛpoꝛis nālis inſtrumētalis: cuius
P tres ſunt vires. ſ. nutritiua q̄ eſt vis ꝯuertēs coꝛpus a coꝛ/
poꝛeitate in q̄ erat in ſimilitudinē coꝛpoꝛis in quo ē. ⁊ ap/
ponit ei vnit ⁊ aſſimilat ꝓ reſtauratiōe illius: qḋ diſſolutū
fuit ex illo. Et augmētatiua ꝟo ē vis augēs coꝛp⁹ in quo ē
ex coꝛpoꝛe qḋ ipſa illi aſſimilat augmēto ꝓpoꝛtionali i oi/
bus ſuis dimēſionib⁹: q̄ ſunt lōgitudo: latitudo ⁊ ꝓfundi/
tas vt ꝑducat rē ad ꝑfectionē. Eſt aūt gñatiua vis q̄ accipit
de coꝛpoꝛe in quo eſt ptē illi ſimilē in potentia: ⁊ operat̄ in
ea per attractionē alioꝝ coꝛpoꝛū que illi aſſimilat gñari ⁊
Cap.5. cōmiſceri. ⁊ ꝯuertit ea in ſilitudinē ipſi⁹ in effectu. A. ꝺ aia
Cap.5a ꝑmo. ¶ Nāliū ꝟo ꝑ actus harū deſcribunt̄ ꝟtutū. Eſt eni
nutritio ſolidis appoſitio ſine dimēſione aialis particulis.
Augmētatio aūt dimēſionū ſm lōgitudinē latitudinē ⁊ ꝓ/
funditatē i eiſdē additio. Generatio q̄ꝫ ē in ſuba ductio vel
ꝓgreſſus de nō eſſe per foꝛmā ſubſtātialē in eſſe. Ipſa eniꝫ
acquirit̄ ⁊ ſuperuenit in mā ea. ¶ Differūt he ſiquidē treſ
ꝟtutes multipliciter: qm̄ nutritiua eſt duab⁹ vniuerſalioꝛ alijs: ⁊
Q ⁊ tēpoꝛe ſupioꝛ: cū fere ſemp permaneat ꝑmanēte vita. fere
Cap.1. dixi: dcm̄ eſt qꝛ interdū aial nō nutrit̄. 6. de accñti lꝫ eo mo/
dica careat moꝛula. Sed augmētatiua eſt dū coꝛpus cōſe/
quit̄ ſtatū: demūq̄ʒ abſcedit. Generatiua ſiquidē particula
rioꝛ nutritiua ⁊ vniuerſalioꝛ creſcitiua. Nā circa. 14. inci/
piēs annū vſq̄ʒ ad. 75. vel ide poꝛrigit̄ aliquādo. Creſciti/
ua ꝟo ad magis ēt vſq̄ʒ ad. 35. ſolū. dꝫia. 26. ¶ Habēt etiaꝫ
he oꝛdinē ꝑncipalitatis ⁊ ſeruilitatis in adinuicē: cū nutri/
tiua i creſcitiuā oꝛdinet̄. ⁊ hec in generatiuā tāq̄ʒ i finē nā/
liū ꝟtutū. Differūt ⁊ inſtro: vt caloꝛe: nā alio vtit̄ nutritiua
ab augmētatiua. qꝛ hec foꝛtioꝛ ⁊ extēſioꝛ. Et lꝫ a gñatiua:
quoniā lꝫ ſpūoſioꝛ ⁊ cōpoſitioꝛ illis duab⁹ caloꝛe cuꝫ tres
ſpiritus vnū ꝯſtituant. Diſtāt ēt obiecto: quoniā alimētuꝫ
ꝓut qd hoc aliqd ⁊ ſuba nutritiue obiectū exiſtit: vt autē
T.c.43. quātū augmētatiue: ſꝫ vt quale gñatiue. ꝺ aia 2°. Idē actus
eo ꝙ nutritiua vnit nutrimentū ſm mēſurā quā habet nō
equalitaut pene augmentū faciēs ſm groſſuꝫ: ſed augmē/

A ratiua ſm oēs diametros augmētat ⁊ magis ſm longitu‑ dinē qḋ eſt difficilius: cū in mēbris fiat ſpermaticis durius q̄ȝ in augmēto latitudis ⁊ ꝓfunditatis ſeu groſſitiei: ⁊ inde ſit ꝙ mēbra q̄dā interdū in gn̄onis ꝓnͦ ſunt magna ⁊ ſupio‑ ra maxie in viris ⁊ alia pus: vt inferiora qḋ ↄ̄ñr euenit eȝ. Nō ḡ vis id opat̄ nutritiua: q: tūc eq̄ fieret ꝓportione. Sȝ augmētatiua id agit cū vniat ſemp fere. Finis ēt aliꝰ: vt diſ finitiōibꝰ p̄tactis idicatū. Idē q̄ȝ hic ⁊ diuerſuȝ ſumit̄: put numero aſcribit̄. Quotiens aūt dicat̄ dīla oñdit. 3.

Propter ſcdm quidem ſciendum ꝙ aliqui po‑ ſuerunt nutritiuaȝ ⁊ creſcitiuā fore virtutē eandē. Ratione quidē ſolū differentes ſicut in ceteris aie viribꝰ ſenſere. Volebant enim aie potētias ſola rōne differre. dīla. 38. Qḋ etiam Augu. monachus ſenſit quorū falſitas quātū hic ſufficit: oſtendet̄ ex dicendis.

Potētie | aie realr ab inuicē diſtiguūt

Propter tertiū qdē dōm ꝙ he due vires vniꝰ partis ſunt aie: que lȝ ſibi mul

B tū ſint affines: nō tn̄ realiter ſunt eadē ſicut medici cū phy‑ ſicis ſenſere. Qḋ apparet: q: ſicut aial ꝓpter eſſe nutrimē‑ to eget nutritiua ꝑparato: cū vita ſit p alimētū ↄſiſtēria. ita ⁊ augmēto ex alimēto per creſcitiuā iducto: cū ex mā fue‑ rit modica ꝓductū. nō. n. poſſet in actus ꝓprios niſi ſuſcipe‑ ret cremētū: vn̄ in hoc opȝ duplicē v̄tutem ponere ſicut in gn̄ōne ⁊ ampliꝰ: vt imitatiua ꝓ ⁊ informatiuā. dīla. 48. ❡ Ampliꝰ quoꝝ diſſōnes diuē ⁊ ipſa diſtant: ſed diſſōnes vt poſitū ſunt alie generatiue aut nutritiue ⁊ augmētatiue. ❡ Eti. Quoꝝ nō eſt idē inſtr̄m oīm: tp̄s actꝰ modus ⁊ fi‑ nis illoꝝ nō eſt eadē eſſentia: cū ex his in cognitionē taliuȝ deueniat̄. hȝ ṽo ē nutritiua: vt oñſuȝ ⁊ augm̄tatiua. Itaq̄ȝ nutritiua erit a creſcitiua diuerſa. ❡ Eſt tn̄ ſciendum ꝙ he due vires ſunt affines valde: cū circa idē ſint ſubȝ̄puta cor‑ pus oē pluſq̄ȝ gn̄atiua cū creſcitiua. vñ collȝ 2ͦ. Vīrtꝰ aug‑ mētatiua nō hȝ ꝓpria mēbra ſibi: ſed eadē ſunt eius q̄ vir‑ tutis nutritiue. ⁊ ideo gn̄atiua pōt ab illa ſeparari: nō tn̄ a

C nutritiua. ⁊ quoniā ſubm habet ſaltē forme datiuū vt teſti‑ culos: lȝ nō mā: q: qḋ totū eſt corpus. neutra tn̄ pōt a nutriti‑ ua ſcedere cum ſit earum principium ⁊ radix.

Ca. 10. in pncipio.

Propter quartū ṽo. ad ꝓm dōm ꝙ Ariſto. ſic breuiloquus ſub alimē‑ to vtī nutritiuā ⁊ augmentatiuā cōprehēdit: vt Cōmētator expreſſit. Qḋ ēt apparet: q: demū earū diſtinguit̄: vt oſtē‑ ſuȝ eſt oba. ❡ Ad aliud dōm ꝙ lȝ quedā videant̄ hic eadē nō tn̄ niſi quadā idētitate cōlori ſunt eadē: nō aūt vt appa‑ ruit ꝓpria. grādis eni affinitas iter iſtas p̄tacta apparētiā idētitatis ⁊ ita deceptionē hāc inducit. ❡ Ad aliud dōȝ ꝙ nō eſt ſil'e de aliis opibꝰ nutritiue: eo ꝙ eſt plus addere cir‑ ca qḋ operat̄ creſcitiua: quoniā circa illud qḋ minꝰ reſtau‑ rat̄ q̄ȝ ſit deperditū nō cadit v̄tus: q: ipſa ꝑfectionē iportat illud aūt iperfectionē: nō eni minoratiua v̄tus eſt: ſȝ pecca‑ tū magis ⁊ impfectio. neq̄ȝ ē v̄tus eq̄tiua dicta circa ꝓpor‑ tionalē reſtaurationē deperditioni aſſignāda: cū v̄tꝰ egeat

D vt perficiat indiuiduū vel ſpeciē tp̄e ampliori: qḋ h̄ nō eue‑ nit cum talis reſtauratio modico perduret tēpore valde. ❡ Adhuc nullū oſtenderet̄ opus eius vltra id qḋ ē nutri‑ re ac eſſe p alimētū habere. ❡ Ad aliud dōm ꝙ creſcitiua nō eſt nutritiue effectꝰ: imo v̄tus per ſe ſtans ab illa vt oſtē‑ ſuȝ ſeparata: habet tn̄ eſſe valde ſecum vniformē ſic ⁊ om‑ nes virtutes etiā diuerſarū adinuicē naturarum: ſubſeruit tamen ſibi mām preparando aptam: ex qua demum ope‑ ratur: vt augmentum inducēdo. ꝙ autē quādoq̄ȝ plus ad‑ datur: non ſit vigore ipſius: ſed augmentatiue.

❡ Differentia. LVI.

Quod augmētum fiat ſm pres mā‑ les oſten‑ ditur ⁊ non formales: quoniaȝ partes officia‑ les augmētant̄: eo ꝙ partes ↄſimiles augmē‑ tant̄. Vñ ꝓ de gene. ⁊ cor. Anomiomera augē‑

T. c. 35. in medio.

E tur q̄ñ augent̄ omiomera: ſed omiomera ſunt vt mā. ano‑ miomera enim cō[...]unt̄ ex illis q̄rto metheo. ⁊ de ptibus 2. Augmentū itaq̄ȝ [...]per partes ↄſimiles ⁊ nō officiales. ❡ Rurſus. Quātitas ſubaȝ ↄſequit̄ cōpoſitā ex parte ma‑ terie: qualitas ṽo ex parte forme magis. Augmentū autē quātitatē importare videt̄ cū ſit ꝑexiſtentis quātitatis ad‑ ditamētū: de ge. ⁊ cor. ꝓ. ❡ Adhuc illud auget̄ de cuiꝰ rō‑ ne ē extēdi. hȝ ē mā nō forma: cum ipſa ſimplex ⁊ idiuiſibi‑ lis occurrat cōpoſito in ſex pncipiis. ē. n. cōpōni ↄtingēs i ſimplici ⁊ inuariabili eſſentia ↄſiſtens. ❡ Palin. Si q̄libet pticula [...] ſit aucta: vt vna ſuppōnū eſt augmēti in ptibꝰ omiomeris: tūc dato particularū minimā augmētari omio‑ merarū cū mimi nō ſit minimū: augebit̄ ex minimo tūc nu‑ trimēti. Propter qḋ ſequit̄ augmētū ſm duplū fieri pmirꝰ ⁊ ſic deinceps ſȝ octuplū ⁊ cētuplū: ⁊ ita i infinitū fere: ⁊ iō aut nō q̄libet pticula aucta reddet̄ vel in infinitū augebit̄ augmētabile. Que cū abſurda exiſtāt: aut nō erit augmē‑ tū vel ſm ptē mālē: fluxibilē ⁊ nō formalē ⁊ pmanētē. Au‑ gmentat̄ igit̄ materialis pars ⁊ non formalis.

T. c. c. 48. poſt me. ⁊ 54 circa pnc ſpeuȝ. Ca. 1. poſt pncipiū.

T. c. 31.

Cap. 1.

F

In cōtrarium ꝓmo de gene. ⁊ cor. q̄ȝcūq̄ȝ partē aliquo augeri aduenīēte ſȝ ſpēȝ: hoc quidē ↄtingere que qdem ſpecies nil aliud eſt q̄ȝ forma: ſm aūt materiā nō ſubdit ēt ſm ſpēȝ cuiuſcūq̄ȝ aduenire: ſm aūt materiā minime. ❡ Eti. opȝ augmētū fieri ſuper rē ſtan‑ tem firmā. Alexan. peripatheticus in tractatulo de augmē‑ to. Qḋ eni fluit augeri nō pōt cū preexiſtēti nō valeat quā‑ titati adiungi ſicut dicta ratio teſtat̄ augmenti. mā quoq̄ȝ nō ſtat: verum fluit ⁊ refluit. vnde Ariſt. huius qdeȝ. ſ. ma‑ terialis ptis defluit: hec ṽo aduenit: forma ṽo ⁊ ſpecies cu‑ iuſcūq̄ȝ particularis permanet. ❡ Amplius augmētū eſt vnus quatuor motuū continuoꝝ. motus autē nō ſit niſi ſu‑ per partē ſtantē qe rā: eo ꝙ omnis motus alicui initit̄ imo‑ bilium. de cauſa motus animaliū: ꝓpter que augmētū ſm particulas erit formalis ⁊ non materialis.

T. c. 35. in fine.

1. ꝓ gen. ⁊ cor. t. c. 36.

Propter primū qdem ſciēdū ꝙ augmentū ⁊ diminutio tribꝰ eſt modis ſȝ Cōmentatorē ꝓmo cel. ⁊ mun. Quia aut ſm augmētū ve‑ rum ⁊ diminutionē: ⁊ id tn̄ eſt in plantis ⁊ aialibꝰ: aut ſȝ alterationē: vt accidit aque ⁊ aeri: quādo eni iſpiſſant̄ mi‑ noris ſiūt quātitatis: quādo ṽo rarefiūt maioris: ⁊ h̄ mul‑ tū inuenit̄ in corporibus ↄſimilis nāe: vt accidit in muſto additio. Tertius eſt additio ſm accumulationē qḋ inuenit̄ in corporibꝰ ↄſimilibus cōpoſitis vt in mineris. ⁊ in elemē‑ tis ſimilr: ⁊ eſt vt ſup rē addat̄ aliqua extrinſeca ⁊ ↄtinuet̄ cum ꝓma. ⁊ ſm hoc dicit̄ ꝙ ignis auget̄ e ꝓdictis. Cōiter quoq̄ȝ dicit̄ ꝙ augmentū duplr accipit̄. aut vniuerſalr p additione quacūq̄ȝ ⁊ quantacūq̄ȝ ſiue in inanimatis ſeu in aiatis: ⁊ ſiue ſm oēs tres dimēſiones duas vel vnā. qḋ Ari. notificat magnitudinis ꝑexiſtentis additamentū. Cōmen‑ tator qdem inquit ꝙ augmētū nō eſt aliud q̄ȝ quātitas in‑ quantū obtinet formā. Vel ꝓprius put in corporibus re‑ perit̄ ſolū animatis ſm tres notas dimenſiones extenſis: qḋ ſm mēbra ſpermatica ſolū attendit̄. naturaliū ꝓmo. vt ex veſice manifeſtat̄ tumefactione. ⁊ ideo ꝓmo ꝓma. Im‑ pinguari eniȝ poſt macredinē in etate conſiſtentie: quāuis contingat plerūq̄ȝ. nō tamē eſt creſcentia: cum non ſm nālē fiat ꝓportionē vt in tribus diametris. Extenſio tn̄ vt tactū priori: maior in ſurſum ⁊ deorſuȝ efficit̄: q̄ȝ in dextrū ⁊ ſini‑ ſtrū. ⁊ adhuc ſm ante ⁊ retro q̄ iſtaꝝ dimenſionū eſt mini‑ ma. magis ēt ſm longū: ↄſiter ſm latū: ⁊ demū ſȝ ꝓfundū. de cuius actu Gal'. nāliū ꝓ. Augmētatio eſt additamētū di‑ menſionū ſm longitudinē ꝓfunditatē ⁊ latitudinē ſolidaꝝ ſnialis particulaꝝ quaꝝ ⁊ plaſmatio fuit. Sic itaq̄ȝ triplici‑ ter ſumit̄ augmentū: aut cōiter pro additione quacūq̄ȝ rei ad rē. vel ꝓprie pro ea que ſit in ptibus ſanguineis quoli‑ bet tp̄e. vel ꝓpriſſime ſm ꝙ in mēbris eſt ſolum ſpermati‑ cis omni dimēſione extenſis. ❡ In augmēti ſiquidē hȝ ra‑

G Com. 22. circa pn.

1. de ge. ⁊ cor. t. c. 31. Com. 38. 1. de gen. ⁊ corru.

H

Cap. 5. in h. t. 7. cir‑ ca pn. Doctr. 6ͣ ſā. vni. ca. 1. 4ͦ pn.

Ca. 5. in fi.

I tione ptes ſm mãm repiunt̃ ⁊ ſm formaꝫ vtreqꝫ duplices
T.c.35. ꝛ mtes: vt inuit̃ ꝑ de ge. ⁊ co2.4. meth[illegible]o2ꝝ. ⁊ de ptibus 2°.
Colli.c.c. Quedã eniꝫ ſunt notiores ⁊ tãqꝫ p[illegible]. alie occultiores ⁊
St.⁊ 54. velut poſtreme: quaꝝ pˢ cũ ſcðis mediũ obtinẽt quoddaꝫ.
Coll.c.1. Sũt.n. q̃dã ſm mãm formã debilr reſpicietes ad actũ aie
vegetatiue ⁊ ſenſitiue magis deputate: q̃les omiomere ſũt
dicte. In quaꝝ vna: puta carne. ſenſus ineſſe ponit̃ pᵐ. hy/
Cap.4. ſto. ꝑ. ⁊ priũ ſcðo de qbus ſunt adeps etiã ⁊ pinguedo vni
Cap.1. ꝑ uerſa. Sũt ⁊ alie ſm formã mãm in ſe ꝯtinẽtes ad actũ aie
ſus fine. ſeu v̓tutis ordinate: vt inſtr̃ales dicte: p eas enim aie mot⁹
cõplent̃ ⁊ opa manifeſtatiue ſaltẽ: ceu de h̓ ⁊ de carnis ſen/
ſu diia monſtrat̃. 63. ⁊. 42. Quedã v̓o inter has medie tri/
plices extãt. nã ipſaꝝ alie magis ſe tenẽt cũ ptibus mãlib⁹
vt os ⁊ cartilago q̃ baſis ſunt corpis ⁊ tutamẽ. Quedã v̓o
cũ formalib⁹ amplius: ceu nerui: pãniculi: ligationes: vene
⁊ arterie cũ vaſis ſeminariis mẽbris deſeruiẽtib⁹ pncipali
bus qbus formalitatis rõ ineriſtit. Nõnulle aũt mediũ ob
tinent ab vtriſqꝫ extremorũ eq̃liter diſtãtes veluti muſcu/
lus cõpoſitus ex carne ſimplici tanq̃ꝫ pte mãli ⁊ neruo ꝛ li/
K gamẽto: pãniculo ⁊ chorda velut formalib⁹. Partes quo/
qꝫ ſm mãm occultiores ⁊ velut poſtreme ſunt i ptib⁹ omio
meris ẽt ꝯtente: iõ caro ⁊ os ⁊ vnũqðqꝫ taliũ duplr diꝫ: hoc
ſm formã: hoc aũt ſꝫ mãm de qbus queſitũ pncipali⁹ exi/
ſtit. Dicit̃ aũt ſic pars ſm formã illa que ꝓpriã in cõpoſito
retinet formã ex ſe in ſuã valens operationẽ. pars nãqꝫ hec
debitã quantitatẽ reqrit in mã: cũ ſit minima carnẽ repire
T.c.38. nã: phyſicoꝝ ꝑ. Que ampli⁹ partita caro nõ remanet nãlis
ſed in mathematicã magis permutat̃: cũ nõ ꝓpriã formã ⁊
actũ obtineat in mã. Pars qꝫ ſm mãm dĩ que p ſe non põt
in ꝓpriũ actũ: ſed alteri adiuncta. puta haberi actũ pori op
T.c.30. poſita. mã eni nõ ſeipſaꝫ mouebit: ſꝫ tectonica. 12. meta. cũ
Cap.1. ipſa ſubet̃ per poſſe de ſuba orbis: cuius p ſe non eſt paſſio
neqꝫ actio: pp qð appet q nõ q̃libet ps quãtũcũqꝫ mĩma ẽ
ps ſm formã cũ ea careat actu diſariaꝫ: ⁊ ſit ps ſm mãm ⁊
quãtũ ꝯñs illã. Sic ẽt ſm Ariſt. duplices ſunt ptes ſꝫ for/
mã ⁊ ſꝫ mãm in vno quodã. puta manu. nã ẽ ps in illa no/
bilior: ceu ipſius coeq̃litas ex ꝯſilib⁹ orta: puta oſſe: cartila
L gine: neruo: ligamẽto: pãniculo: chorda: venis cuꝫ arteriis
⁊ cute. Que qdẽ ptes extãt ſm mãm p̃dicte corrũdẽtes for
me. Reliq̃ v̓o ps ſm formã ⁊ mãm extat ſm q p̃dictorum
vnũqðqꝫ ſimpliciũ organicũ cõponẽtiũ duplr vt declara/
tum eſt dicit̃. hoc qdẽ ſm formã: illud v̓o ſm mãm.

Propter ſcðm v̓o ſciendum q rudiſſimorum aliqui ſuperficietenus ſolũ au/
1. de gñi. dientes Ariſto. dicẽtẽ ſm ſpeciẽ fieri augumẽtum: ſm ma/
⁊ co2.1.c. teriã v̓o minime: ꝓtulerũt ſimplr augmentũ fieri ſm ptes
35. in fine. formales: nõ aũt mãles: qð qde nõ eſt aliud q̃ꝫ in generabi/
libus ⁊ corruptibilibus a mã formã abſoluere. Ex qbus
ſiqdẽ oia in h⁹ gñant̃: ſic eni ſolũ cõpoſitũ gñat̃ ⁊ corrũpi/
T.c.53. tur. 7. meta. ita nutrit̃ ⁊ auget̃ id ipm: cũ idẽ ſit modus ꝓ
ductiõis ⁊ ſalutis. ¶ Cui⁹ qdẽ diſcholie veritas ex dicẽdis
in ampli⁹ appebit. Fuit qꝫ ⁊ opio Alex. huic oppoſita po/
nẽtis augmẽtũ ſꝫ mãm: nõ aũt ſꝫ formã fieri: vt ei Cõmẽta
Cõ.38. in to2 ꝑ de gene. ⁊ co2. iponit. Dixit.n. Alex. q dictũ Ariſt. in
pncipio. iſta qõne nõ eſt dictũ coactione ꝓbationũ: ſed q2 aia geuit
M in h⁹. mã eni nõ ſm totũ diſſoluit̃. vt vult Alexã. ſed in ea
q̃dã res ꝑmanet fixa: ſi eni alr eſſet iã ꝯtingeret vl̃ formam
ſeparari: aut eã ptib⁹ ſubeſſe materiis. Que cũ ſint abſur/
da: poſuit q in mã pars fixa illa neceſſario augmẽtaret̃ ⁊
diminueret̃: denuo augmẽtata ex humiditatib⁹ ciboꝝ ad/
uenẽtib⁹ illi mãe: aut recedẽtib⁹ ſꝫ ptẽ oẽm. ⁊ q nã ſit cõ/
ſeruatiua figure mẽbri illius hora augmẽti ⁊ diminutiõis.
Et ſubdit ſi hoc ſit verũ qũo fuit q in magiſter pn⁹ iſta cõ
ceſſit ſine ꝓbatione: cũ nunq̃ꝫ aliqd dixiſſe credit̃ ſine forti
ꝓbatione. ¶ Dico aũt in Ariſt. fulcimẽtũ: q lꝫ huius ꝓba
tionẽ hic nõ multũ adducat: ex dictis tñ ipſius locoꝝ plu/
riũ duplex hui⁹ rõ aſſignet̃. Illud.n. auget̃ i quo pnᵐ mo/
tus alterandi exiſtit ⁊ augẽdi. pnᵐ nãqꝫ motus ꝑᵐ qð non N
auget̃ neqꝫ alterat̃ ẽ in pn° motus: qð auget̃ pmitus: eo q
h in ſe obtinet a pncipio ꝑ: ſꝫ v̓tus operatiua: alteratiua ⁊
augmẽtatiua ⁊ taliũ cetere ſunt in pte anomiomera ſeu for
mali: vt in plurib⁹ aialiũ apparet locis. ¶ Rurſus. Actus Ui de ſm
ois a forma: q2 ipſa ⁊ actus ſunt idẽ. Unũqðqꝫ v̓o agit in/ dĩa. 63. i
quãtũ eſt actu: paſſio aũt a mã q̃libet. apud tñ opationẽ v̓/ pncipio.
tutis in eã agẽtis: q2 mã per ſe nõ patit̃ neqꝫ creat̃. ꝑ pᵃ. di Doc.3°.c.
ctũ eni ſeipſam minime moueri: ſed tectonicã. Augmẽta/ 3.
tio aũt eſt act⁹ augmẽtabilis nãliũ ꝑ. ꝓpter qð ꝯcludit̃ rõ/ Colli ca.
ne fore augmẽtũ augmẽtabili aduenire: nõ aũt mãe. ¶ Cõ 5.1.7.
mẽtator ſiqdẽ redarguit Alexã. dicẽtẽ augmẽtũ ſm mãm
fieri. Tũc nãqꝫ ſequeret̃ illð fieri aut ſm accumulationẽ.
puta p iuxtapoſitionẽ partis ad partẽ: vel p ſubĩtrationẽ
aduenẽtis in id qð exigit ⁊ aduenies ſuſcipit. que qdẽ ſuf/
ficiẽter ſunt abſurda cũ miſcibilia nõ cedãt partibus ſub/
intrãtibus eq̃lr: neqꝫ adunent̃ eiſdẽ niſi inquãtũ formã ha
bent determinatã. Sic eni foret poſſibile oia cõmiſceri: qð
tamẽ nõ eſt niſi v̓tus ⁊ forma pmiſtionẽ cooperãs hic exi/ O
ſtat. ¶ Palin. Alexã. ſm Cõmẽtatorẽ nõ ſoluit q̃ſtionẽ: vẽ
ruꝫ potius cõmutat illã: qm̃ adhuc reſtat querere qũo au/
gmentet̃ ex humiditate oibus occurrẽte partibus: ſi v̓tus
⁊ forma nõ ſupponat̃ augmẽtans. ¶ Eti. Alex. dare nõ po
terit qũo figura ſit⁹ ⁊ alie diſpoſitiões mẽbri officialis au/
gmẽtent̃: cũ nõ ſint miſcibiles nãles veꝝ formales magis.
Et ideo ꝯcludit cum Ariſt. oĩm vt apparebit. cã eniꝫ ipſi⁹
⁊ modus in augmento vniuerſalis exiſtit in rebus que mi
ſcentur ⁊ oppoſitis. Alexã. v̓o in miſcibilibus tm̃.

Propter tertiũ qdem primitus iuxta Ariſt. ⁊ Cõmẽtatorem veritas ſub/
dat̃ queſiti. Demũ modus ꝯſideret̃ augmenti. ¶ Propter
pᵐ h⁹ ſciẽdũ q augmẽtũ ſit ſm formam nõ tamẽ vt forma
exiſtit. tũc eni ſm oẽm eſſet formã augeri: ſed ſit in eo qð ẽ
qd quãtũ hñs formã: nõ autẽ ſm mãm: eo q mã fluit ⁊ re/
fluit nõ eandẽ quã pus diſpõnẽ obſeruãs. Augmẽtũ v̓o ſu
per rẽ fixam ſtantẽ fore debet: q̃lis eſt forma. nõ tñ intelli/ P
gendũ q augmẽtũ ſit in mã ſine forma: ſicut iponit̃ Alexã
dro: vnde hic in tractatulo de augmento ſibi aſcripto: dica
mus q forma rei ⁊ hyle creſcit ſimul. ⁊ q hyle aſſimilatur
quãtitati ⁊ forma q̃litati. Quãtitas aũt pmutat̃ ⁊ alterat̃:
neqꝫ figit̃. ſm diſpoſitionẽ ſuã ꝓpriã: qualitas aũt eius que
eſt forma ipſius eſt fixa remanẽs ſm diſpoſitionẽ ſuã pro/ 1. de ge ⁊
priam abſqꝫ pmutatione. Qð Ariſto. declarat inquiẽs. Si co2.1.c.36
quis eadẽ mẽſura: puta lagena menſuret aquã ſemper alia
⁊ alia mẽſurat̃ aqua: mẽſura tñ vt lagena ꝑmanet formam
propriã obſeruãs inconcuſſe. Que ſiqdem aq̃ parti ꝓpor/
tionat̃ nãli. mẽſura v̓o vt lagena formali. Hec aũt diuer/
ſitas ſeu diia in ptibus anomiomeris oſtẽdit̃ magis his q̃
omiomere: q̃re magis latet equocatio in eis q̃ꝫ in anomio/
meris. manus eni ⁊ caput mortue minus rationẽ manus ⁊
capitis obtinẽt q̃ꝫ caro ⁊ os: de gene. ⁊ co2. pmo metheoro T.c.37.
rũqꝫ q̃rto. Sic itaqꝫ cũ Ariſto. viderit partẽ formalẽ per/ T.c.54.
manere ꝯtinue: mãlẽ v̓o ſucceſſiue aduenire ⁊ recedere au Q
gmentũ poſuit pncipaliter pfici forma tãq̃ꝫ p id in quo au/
gmẽtationis ratio ſeruat̃ p̃cipue. p mãm v̓o alimẽti. puta
velut per id quo mediante pficit̃ augmẽtũ. per mãm autẽꝫ
mẽbri tanq̃ꝫ per id in qð per partẽ formalẽ introductũ eſt
augmẽtũ: ita q tandẽ põt fieri pars ſm formã. Quicquid
v̓o imponat̃ Alexãdro in tractatulo tamẽ de hoc ſibi cõ/
parato queſitũ oino: vt Ariſt. cõterminat. vnde Cõmenta/ Cõ.20.pᵒ
to2 vt teſtat̃ tertio de aia. nõ videns libros Alexan. praue pncipiũ.
fortaſſis ſuſcipit eius dicta. ¶ Qð idẽ fulcit̃: eo q augmẽ
tum nõ ſit niſi ſuper rẽ ſtantem fixã. hec aũt eſt forma ⁊ nõ
mã: cum ea fluat ⁊ refluat tanq̃ꝫ de ſe cõterminationeꝫ ha/
bens nullam: quare metaphyſice ſcðo. Materiã opꝫ ima/ T.c.12.
ginari in remota: forma aũt permanet inuariabilis ſub cor
ruptione eadẽs minime. ¶ Amplius oñdit̃ q2 ois pfectio

A rei aderit rōne perfectioris in ipſa entis. Augmētū vō q̄dā eius extat pfectio neceſſario: cum pre paruitate in rē pmit⁹ nō poſſit aliquid ꝓpriā. Augmentū itaq̄ȝ fiet ſm formaȝ ⁊ nō mām. ℭ Audio tamē: ꝙ augmētum ſit partis formalis per formaȝ: nō tamē ꝙ forma per ſe augmentet̄: ſicut neq̄ȝ per ſe generat̄: vt pretactū: ſed tāq̄ȝ per id quo: forma enim rō qua efficit̄ augmentū. nihil eniȝ auget̄ niſi cōpoſitū: ceu neq̄ȝ generat̄: vñ Alexā. Creſcens q̄uis creſcat cū hyle ſua ⁊ forma ſua: non tamē rōne mãe: cum non figat̄ ſed forme. Quare in his que augent̄ verius ceu animatis aīa rationē obtinet formalis ⁊ efficientis cauſe augmēti. Simil̄r ēt cō
Le.c.64. poſitum per formā totū agit: vt pȝ pmo de aīa: ⁊ nō forma aut mã: ceu aīa neq̄ȝ intelligit neq̄ȝ corpus: verū homo per
1. de ge. ⁊ cor. t.c.33 aīam. ℭ Propter ſcōm hō ſciendū pꝰs tres poni ab Ariſt. conditiones augmēti. Nam opȝ quidem vnāquāq̄ȝ parteȝ augmentabilis augmētatam fore ſicq̄ȝ maiorē redditam. ⁊ ꝙ aliquo de foris adueniente augmētuȝ perficit̄: ⁊ qō au
B gēt ꝓpriaȝ ſeruare debet formaȝ. Deinceps quoq̄ȝ noſce ꝙ
1. de ge. ⁊ cor. c. 38. Hac inc. ſm Cōmenta. membris iam in omnē dimenſioneȝ extenſis q̄dā cibalis occurrit humiditas que p omnes partes ipſi⁹ minimas ⁊ foramina diſſeminat̄: qua ſiquidē extēdunt̄ foramina ⁊ condēſant̄ in partes ⁊ trāſmutat̄ carnoſas minimas augmētātes mēbra prefata. ℭ Adhuc ſiquidē partibus illis carnis iaȝ factis foramina relinquunt̄ minima q̄ humiditate cibali rurſus repleta in ptes demuȝ carnis minime pmutabit̄ extēſionem ⁊ augmentū iterū faciens. Jtideȝ quoq̄ȝ tertio ⁊ q̄rto ⁊ deinceps erit talem trāſmutationem ⁊ p ꝯſequens augmentū perfici virtute nãe mēbri ⁊ ſolidi trāſmutatiōe cibalis humiditatis in ptes corporis facientiū continue dum permāſerint talia. Jtaq̄ȝ augmentuȝ nō eſt niſi ſm hō virtutē per quā qō augmentat̄ formā ha
1. de ge. ⁊ cor. t c 3. het: quā quidē Ariſto. intendit quādo dixit augmētuȝ ſm formam. nō autē ſm mãm fieri. Si enim non eſſet iſta vir
C tus: impoſſibilis foret in oībus ſenſibiliuȝ partib⁹ augmētatio niſi corpus penetraret corpus: aut accumulatio ꝯtigeret. Gal. ſiquideȝ nãlium ſcōo. querens qual̄r vndiq̄ȝ auge
Lib. 5. de iuu inc. hunt̄ extēſa ſimul ⁊ nutrita: tāq̄ȝ quippe ꝓprie ꝓfundus reſpōdet̄ ꝙ id diſcit̄ magis ſi ad memoriaȝ reducat̄: qō dcm̄
Cap. 7. de veſice in pmo extenſione per pueros inducta ⁊ ex nunc etiā dicendis. Cogitet̄ enim cor a principio ita paruuȝ vt a milio nō differat vel faba. Et querere quomodo pōt fieri magnū ſine hoc ꝙ vndiq̄ȝ extēſum nutriat̄ per totum id: vt parum antea mōſtrabat̄ corpus nutritū. Promittēs igit̄ nutritionis modum nō dat illum aut quia nō ſciunt.

Propter quartuȝ q̄dem dcm̄. ad pmū hanc augmētationē in equiuoco ꝓcedere. nã ⁊ ptes omiomere: vt diſſum eſt nō ſoluȝ dicunt̄ ſm mãm: verū ēt ſm formā: cū vnūquodq̄ȝ dupl̄r dicat̄: ſintq̄ȝ partes duplices ſm mãm. ⁊ ſil̄r ſm formā dnſe.
D ℭ Ad aliud dcm̄ augmētū q̄ntitatē iportare in aug⁰ cōiter dicto. nō aūt in ꝓprio de q̄ pncipalius ſermo: vt ex rōne apparuit ſm Gal. augmētationis: aut lȝ augmentū mãȝ reſpiciat tāq̄ȝ id quo aliquid augmentat̄ nihilominus vnū amplius reſpicit formā eius qō augmentat̄ rōne. ℭ Ad aliud dcm̄ ꝙ extendit ⁊ augeri nō ineſt mãe cum eius ſubā ſit in poſſe: qō aūt tale caret actu niſi per nãm forme. Jpſaȝ nãq̄ȝ mãm dcm̄ eſt per ſe nō pati: neq̄ȝ creari. Forma quoq̄ȝ q̄ q̄ȝ in ſe ſimplex inextenſibilis ſit ⁊ idiuiſibilis: mã tñ ſuper ſignata q̄ntitate condonat hō. ℭ Ad aliud dōȝ nō ꝯſequi qō inducit̄ ꝓpter ꝯſumptionē ſeu deperditionē pꝰs factā in q̄ ſuccedit alimētū adueniēs ſcōo. neq̄ȝ ꝓpter hoc ꝯtingit vacuū in aīalib⁹ cū partes ipſoꝝ ſint molles potētes ꝯcidere
Cap. 1. in me°. t. co. h. añ me⁰ ⁊ extēdi: vt ait Aſclepiades ꝯ̄ Eraſiſtratē nãlium 2°. Neq̄ȝ ēt ſequit̄ augmētuȝ fieri ſm duplū verū ſm aliquaȝ ꝓportionē ex nutrimēto vt nã experit augmētabilis. puta deperdat̄ mina vna ex corpore toto: tūc erit neccīa gratia nutritionis vna mina ⁊ 20. pars vnius nutritiōis vt dicetur cãu̾.

E ℭ Aut dicūt ꝙ illud qō aduenit dum addit̄ ꝓpriaȝ nō ſeruat q̄ntitatē: ſed mēbri cui addit̄ ſuſcipit quãntatē: quā quidem potētia obtinet ⁊ nō actu: ꝓpter qō cū adueniens ſecū nō adducat q̄ntitatē: nec vt equale: neq̄ȝ ceu maius: nec aut minus ad id cui addit̄ ſe habebit: ſed velut mã pori⁹ ifluēs vaſi qō ad fluxū eius maiorē vel minoreȝ extēdit̄ ꝓportione. Nō aūt dcm̄: vt q̄dā ſenſere: ꝙ lȝ humidū ſub maiori q̄ȝ q̄titate extet q̄ȝ ſiccū: cū tñ minimū humidū in minimū ꝯuertit̄ ſiccū ꝯdēlabit̄ humidū diſſolutū liquatū in ſiccū ſe ꝯfirmādo: ita ꝙ nō tātuȝ: ſed min⁹ ꝯſtituet̄ ſicco. tūc eni ſeq̄ret̄ ꝙ ad minus decupla vel ſexcupla ꝓportione creſceret qō auget̄: qō abſurduȝ: vel vacuū grāde in corporib⁹ augmētādis intercideret: vt in cinere nō min⁹ aque recipiente.

ℭ Differentia. LVII.

Quod virtus vitalis nō ſit altera diſ dit̄ a nãli ⁊ aīali p Galiuȝ initio: tertio de acciñ. afo. 2°. ⁊. 4. theorice. ℭ Amplius v̄tutes diſtinguunt̄ ⁊ numerant̄ ſȝ ſubīa cū fundent̄ in eis illinc ꝓdeūtes.
F Cap. 3. Collr lib. de vir. nãȝ corp⁹ diſpēſantibus ⁊ li. ō ſubſtãtie vir. nãlium. Jpſa vō ſunt aīa tñ ⁊ nã: nãliuȝ p̄. ℭ Adhuc plura ſunt vitam hñtia v̄tute vitali carētia cū ei⁹ origo ⁊ fornax ſit cor: hō aūt nō hñt illud. ℭ Rurſus. Jlla ſunt eadē que formam habēt eandē ſpecificā: cū det eſſe ac idē eſſe. tales vō ſūt virtutes omnes: cū etiā oīa idiuidua eiuſdē ſpeciei habeāt ſm
Cap. 1. Cō. aſoſ. 16. in fine. A. cap. 1. vſq̄ȝ ad 10. peripatheticos vnā formã: neq̄ȝ dānt niſi accñte. Oēs enim hoīes ſpēi pticipatione ſunt vn⁹ hō. ℭ Eti. vī vitalis eadeȝ cū nãli: q: dat vitā. ea vō eſt ꝯſiſtentia p alimētum qō nãle exiſtit. ℭ Jtidē ꝙ eadē cū aīali. q: motiua ſub aīali ꝯtinet̄: ⁊ vitalis vō vt iraſcibilis ⁊ ꝯcupiſcibilis iperat moueri: de
Ca. 5. poſt pncipiū aīa p̄. A. Jtaq̄ȝ nō eſt ab aliq̄ harū duaꝝ vitalis altera.

Cuius oppoſitū cōiter ſentiūt medici. ℭ Amplius tria ſūt mēbra pncipalia: cor cerebrū ⁊ epar. ad ipſa igit̄ tanq̄ȝ ad baſes ſeu radices ordinant̄ v̄tutes. ℭ Rurſus. Jlla nō ſunt eadem veruȝ potius differētia quoꝝ vnū ab altero ſeparat̄. Epate autē nōdum ente aut mortuo qō nãlis eſt principiuȝ adhuc ſtat
G vitalis: vt videtur. Jgit̄ ab alijs eſt vitalis alia.

Propter primū vō ſciendū ꝙ v̄tus eſt cā quedā efficiens: pharmacoꝝ p̄.
Cap. 1. ad medium. Do. 6°. c. 1. in pn° ⁊ omnis operis initium. p̄ pma. Jpſaȝ quoq̄ȝ in preſentia p quadrupl̄r reperio ab Ariſto. ſuſcipi. Une quidē pro q̄lita tecū ab ipſa omnis ꝓcedat operatio in nã: iuxta illud pmi pma. Cūq̄ȝ elemēta agūt ⁊ patiunt̄ ſuis virtutibus. Aliter
Doc. 3. c. 1. in pn° T. cō. 116. q̄dem pro vltimo alicuius poſſe. vnde p̄ cel. ⁊ mun. Uirtus eſt excellentie qō eſt vltimum potentie. Adhuc pro virtute morali: que eſt habitus electiu⁹ in medio quo ad nos exñs determinata ratione vt vtiq̄ȝ ſapiēs determinabit. ethi. 2°. Sumit̄ ⁊ p po⁹ aie ſm ꝙ eā Ari. diuidit in vegetatiuā ſen
Ca. 5. iuxta finem. ſitiuā ⁊ rōnalē. Quid āt ſit v̄tus vegetatiua: ſeu nãlis q̄dq̄ȝ nutritiua aug^tiua ⁊ gñatiua ipſiuſq̄ȝ ptes: dīta oſtenſuȝ. 55.
H ℭ Et ipſa q̄dē eſt duplex: miniſtrās ⁊ miniſtrata. Et hō aut ad eſſe ſpeciei: ⁊ ita gñatiua: cuius vna eſt: ſicut ſupius vniuerſalis ſpermata gñans in teſtibus maſculi ⁊ femelle: ⁊ altera particularis. ⁊ ea duplex. vna imutatiua dicta pma alterans ⁊ imutans gñationis pn^a abſq̄ȝ informatione. ⁊ hec duplex. vna cōis vniuerſal̄r negociās circa gñationis pncipia: ceu imutatiua ſcōa cōis in epate: reliq̄ partialis vt que preparat informatiue in cuiuſlibet mēbri a corde plaſmatione ſicut imutatiua ſingularis vniuſcuiuſq̄ȝ partis ſcōa: ⁊ altera cū formatione dicta informatiua diuina participans amplius nã: differētia. 48. Uel ad eſſe idiuidui: ⁊ id dupliciter. vel vt perficiat̄ diminutū exñs a nã. ⁊ ita augmētatiua: aut vt ſaluet̄: ⁊ ſic nutritiua. Que itidē vt gñatiua: pticularis eſt duplex imutatiua dicta ſcōa: alterat eni alimētū ⁊ imutat. ⁊ informatiua ēt ſcōa. que illud informat ꝯſimil̄r diſariā: ei qō deperditū: qō dīta tactū p̄allegata. Famulās q̄dem quadruplex extat: q: alimētū diſtans opus ſit corpo

I ri adiūci qđ agit attractiua. Eſt ⁊ ↄtrariuꝫ ac corpori diſſor
me. vnde opus eſt pparatione: vt ei reddat́ ſimile: qđ ope/
rat́ digeſtiua. Sed qꝛ id fit tpe neceſſaria fuit retētiua que
tanto tpe ↄtineat quo ad imutatiua ſuū pficeret actū in eo:
Circa pn. ſed qꝛ alimētum nō pōt totalr̄ aſſimilari alito: de re. ſani. 6.
Com. afo. 16. ḋ. fine. hn̄s duplicia ſupflua: ſeroſa humida ⁊ fumoſa: afoꝛiſmoꝝ
Cap 7. pᵒ tertia: opꝰ fuit expulſiua ƀ i. q̄ foras excernēs. Colligit 2ᵒ.
meᵐ. t. c. vane q̄ſi addit́ diſcretiua: cum ēt ipſa ſub expulſiua locetur
9. in meᵒ. ⁊ attractiua. In plurimis eni q̄n attrahit partiū altera reli
qua expellit: ex quo accidit diſcretionē fieri. Et hinc ſimilr̄
Capio. neceſſitas partiū multitudinis habet́. nālium p̄. His vo q̄/
tuoꝛ virtutibꝰ imediate deniq̄ʒ alias cunctis tanq̄ʒ inſtru/
mēta iequalr̄ q̄tuoꝛ deſeruiunt q̄litates p̄me: caliditas. vꝫ.
friditas: ſiccitas ⁊ humiditas. ¶ Uirtꝰ aūt ſēſitiua: ſeu aia
eſt pfectio oꝛganici coꝛpoꝛis ſm q̄ appꝛehendit ⁊ mouet́ ap
petitu duplex exñs: motiua. ſ. ⁊ cōpꝛehēſiua. Et illa ſilr̄ du
plex: nā vna mouet eo q̄ iperat motui: vel qꝛ efficit motuꝫ.
Prima qdem eſt appetitiua ſeu deſideratiua coꝛdi. 38. inſi/
K ta duplex ēt ens. Una qdem vis ↄcupiſcibilis q̄ iperat mo/
ueri vt appetitui adiiciant́ ↄgrua: reliq̄ iraſcibilis dicta im
perans moueri: vt repellant́ nociua: vis aūt motiua motū
efficiēs neruis ⁊ muſculis eſt infuſa: q̄ choꝛdas ⁊ ligamēta
ↄhit ⁊ itidē relaxat: pp qđ mouent́ mēbꝛa ⁊ iūcture dilata/
tione ⁊ fixione. Cuius qdē motus diuerſificat́ ſm q̄ ita vel
alr̄ moueri pceperit deſideratiue eſtimatiua. Que autē cō/
pꝛehēſiua duplex exiſtit: quedā qdē manifeſta q̄ in quinq̄ʒ
diuidit́ ſenſus: vt viſuꝫ: auditū: odoꝛatū: guſtū ⁊ tactū: ⁊ hic
qdem multiplex ſm ↄtrarietates differētes. Cōpꝛehendit
eni calim fri. ſic. ⁊ hu. duꝝ ⁊ molle: aſperū ⁊ lene ⁊ hꝫ. qꝛ tn̄
figit́ in vno iſtrumēto: ⁊ vtus eſt quodāmodo vna ipſiꝰ cō
munis putat́ hꝫ ſenſus eſſentia. ⁊ de hoc differentia viſum
42. Altera occulta ⁊ illa bina. qꝛ vel negociat́ circa foꝛmā
vel intentionē: ⁊ ſi p̄mū. vel operat́ circa foꝛmam ſimplicē
⁊ hoc tripl̄r. aut eā cōpꝛehēdendo: ⁊ ita ſenſus cōis: vel cō/
L ſeruando ⁊ retinēdo. ⁊ tūc imaginatio vel phātaſia: que ſm
Algaçelē eſt foꝛmaꝝ archa: aut cōponēdo. cōponit eni ⁊ di
uidit eaꝫ. ⁊ ita imaginatiua virtꝰ ⁊ bꝛutalis: ſeu cogitatiua
rationalis. Siquidē circa intentionem ſeipſam exercet: aut
hanc abſtrahēdo a foꝛma cum appēdiciis tamē mãe: vt hic
⁊ nunc: ſeu abſq̄ʒ: ſed vniuerſalr̄. Qꝫ ſi pᵐ dupl̄r. aut ipſam
denudando. particulariter tn̄ a foꝛma: ⁊ tūc eſtimatiua. vel
eaꝫ retinēdo. ⁊ hoc tripliciter: aut ſine iterruptione aliqua
ipſius ⁊ tēpoꝛis quaſi diſtantia: ⁊ hec dicit́ ↄſeruatiua: vel
econtra: ⁊ ſic reminiſcitiua: que velut qs extat ſyll'o: aut me
diocri ⁊ tunc memoꝛia que cōloꝛ eſt illa: cum ſit in oibꝰ pfe
ctis. ea vo in homine tm̄. ſyllogiꝫat eniꝫ ſolus. Si vo abſq̄ʒ
ſic vtus rōnalis vel hūana: q̄ eſt pfectio ꝑacti oꝛganici coꝛ
poꝛis cū deliberatione vel meditatione vniuerſalia ſuſcipi/
ens. ⁊ hec duplex: vna qdē ſpeculatiua. ⁊ altera actiua que
pmᵐ eſt mouēs ad actiōes cogitatiōis ſingulaꝫ. Actiua qdē
M dupˡ exiſtit: aut eni ipſiꝰ actio mox in exterioꝛē icipit mãꝫ:
ſic eſt ars: q̄ eſt recta rō factibiliū. diſa. 3. in. 7. diſtributiua
mechanicaꝫ. diſa. 4. vel opat́ intra ſeipſam: q̄ſi circa hoiꝫ
actꝰ verſans: ſic prudētia q̄ eſt recta rō agibiliū. Et id mul/
tipl̄r: aut circa ſemetipſuꝫ: vt monaſtica q̄ tradit́ in ethicis
magis: vel familiā diſpenſat: ceu iconomica: aut ciuitatē: vt
politica. Speculatiua vo eſt vtus q̄ infoꝛmat́ a foꝛma, vel
nuda a mã. Duplex aūt hec exiſtit: ⁊ potētia ⁊ actu. Poten
tia qꝫ triplex eſt. q̄dā eniꝫ abſolute remota nō paꝝ ab actu
mãlis dicta: velut infantis potētia ad ſcribēduꝫ. Eſt ⁊ alia
minꝰ diſtās hac ab actu potentialis noiata: ceu pueri poᵒ
ad ſcribēdū q̄n iſtra cognouerit ſcripture. Tertia vo ē ad/
huc ꝓpioꝛ hac actui pfectionis dicta cū ſcriptoꝛ nō ſcribit
pfectꝰ: vt tactū. 48. ¶ Quibꝰ qdē potētiis triplex ꝓpoꝛtio
nat́ itell's vt mãlis nullā habēs foꝛmā: ſed ſolum exñs diſt
vt ipſiꝰ potētia pᵃ. Eſt ⁊ aliꝰ relatꝰ potētie ſcđe. vt q̄n in po
tentia mãli habent́ de intelligibilibꝰ p ſe nota ex qbꝰ acce

dit́ ad intelligibilia ſcđa ex eis nota. pᵃ nāq̄ʒ ſunt ꝓpoſitio/ N
nes hoꝛe p ſe ad habētē venientes. 4. metaphy. ceu de q̄libꝫ Tex. cō. 9.
eē aut nō eē. ac oē totū maius ſua pte. ⁊ hic itellus eſt potē/
tialis dictꝰ: vt eiꝰ potētia. Tertiꝰ qꝫ eſt dictus pfectiōis in/
tellus q pōt actu q̄n voluerit itelligere: ⁊ hic triplex pōt ab
Ariſt. intellus potētialis dici. Q̄n aūt is actu itelligit itelli
gēs ſe itelligere itellus eſt appellatꝰ in effectu: ⁊ tūc ſibi cō/
iungit́ ⁊ vnit́ itellus dictus accōmodatus ab extriſeco. A.
p de aia. Uel acqſitꝰ vt ab intelligētia qꝫ poſuit agētē. meta/ Ca. 5. 6. ſue fine.
phy. 9. Et iō itellectū nō poſuit aliū agētē aie pt̄e: ſicut neq̄ʒ Ca. 2. poſt medium.
Plato cū poſuerit is p ſe vniuerſalia ſubſiſtere. Intellus āt
qui nām hꝫ actus ſm Ariſto. eſt agēs aie ps exñs hūane ſe
hn̄s ad potētialē vt lumē ad coloꝛes. ipſa nāq̄ʒ materiebus
īmerſa ⁊ diſpōnibꝰ idiuidualibꝰ ↄiūcta vt ſpecies eaꝝ ab/
bit ⁊ reponit ipoſem itellectū ⁊ ſup eūdē ꝓiciēs lumē actu
reddit itelligibile. ¶ Cōmētatoꝛ qꝫ. 3. de aia volens dare Co. 36. pᵒ medii.
modū ter ↄiungēdi: nos cū ſeparatis vt itelligamꝰ ea: po/ O
nit q̄ intellecta in nobis ſunt duplicia vel nālr̄: vt prime ꝓ/
pōnes hue intellectꝰ in habitu dictus iam poſſibilis: aut vo
lūtarie ſic intellecta ex illis p̄mis ꝓpōnibꝰ acqſita. Et p̄ma
qdē intellecta facta ſunt ab intellectu agēte. Intellecta vo
acqſita fiūt in nobis ex intellectu p̄maꝝ ꝓpōnuꝫ ⁊ agente:
intellectuiq̄ʒ hic ↄſurgens eſt ſpeculatiuꝰ factus volūtarie
ex intellectu in habitu p̄mis. ſ. ꝓpōnibꝰ ⁊ agēte. Et in hac
ſiqdem actione ex duobꝰ his itellectibꝰ intellus in habitu
eſt ſicut mã vel inſtrm: ſed agēs vt foꝛma aut efficiēs. Cum
igit́ itellus mãlis itelligit actu foꝛmatꝰ ſpeculatiuo ⁊ agē/
te poſtremo efficit́ intellus in actu ſeparatus ↄtinuatꝰ: ⁊ p
prie cū oia ſpeculatiua itellecta in nobis fuerint facta. Cuꝫ
aūt ita fuerit itelliget oia entia. Et hō ſꝫ hūc modū vt ingt
Themiſtius aſſimilat́ deo in hoc q̄ eſt oia entia quodāmo
do. ⁊ ſentiens ipſa quodāmodo. Et o q̄ʒ mirabilis eſt iſte oꝛ
do: ⁊ q̄ʒ extraneus iſte modus eſſendi. Et id qdē in ſermonum
editione latius declaraui. ¶ Ex his itaq̄ʒ diligēter cōputa P
tis apparet q̄ viriū aie catena. 34. aut. 35. cuꝫ eiſdē deſerui
entibꝰ ↄſtituit́ ānuli: q̄tuoꝛ. vꝫ. q̄litatibꝰ: q̄tuoꝛ nālibꝰ viri/
bꝰ famulātibꝰ: ſex dominātibꝰ: duabꝰ vitalibꝰ: ⁊ vna moti/
ua in cōi: q̄ penes lacertoꝝ appꝛopꝛiationes in. 5: 9. ſm coꝝ
numerū ſequeſtrat́. 5. appꝛehēdētibꝰ manifeſte. 7. occulte
pcipiētibꝰ. 5. aut. 6. vniuerſalr̄ agētibꝰ. Inter quos ānulos
intellectus in actu vel accōmodatus ſeu acqſitus pncipans
extat tm̄ ⁊ ſeruitus omnifariā. Qualitates vo q̄tuoꝛ p̄me
famulātes ⁊ dominate oino: q̄ vo in medio: ſe mediocriter
habēt. Hec aūt ↄñia dictionis ſunt dicta. ⁊ vt ēt hic vtutis nu
merus cōpꝛehēdat́ ois. ¶ Medicus aūt artifex ſingulari
oꝛ vtutē diuidit in nālem: vitalē ⁊ aialē: cuꝫ tria vel q̄tuoꝛ ſi
bi manifeſtent́ mēbꝛa: velut pncipia coꝛ: cerebꝛū ⁊ epar cū
teſticulis. Eſt aūt nālis vis cuiꝰ ſedes eſt epar: ⁊ ab eo inci
piens tēdit cū ſang. ⁊ ſpiritu nāli per venas in oēs coꝛpoꝛis
partes: vt eaſdē nutriat. Uitalis vo eſt vis per quā eſt vita:
cuius fundamētuꝫ oꝛigo ac foꝛnax eſt coꝛ: a quo incipiens Q
ad oia coꝛpoꝛis mēbꝛa mittit́ p arterias: vitāq̄ʒ miniſtrat Cap. 5.
4. theoꝛice. vnde p̄ pᵃ doctrina ſexta. de vtutibus aialibus. Cap. 4. in pncipio.
Uirtus vitalis eſt vis que cū in mēbꝛis recepta fuerit: ꝑpa
rabit ea ad recipiendū vtutē ſenſus ⁊ motus ⁊ operationis
vite. qbus ēt timoꝛis ⁊ ire admiſcent́ motiones. Ipſa nāq̄ʒ
duplex exiſtit. vna qdē agēs ſeu operatiua que coꝛ ⁊ arte/
rias viciſſim econtrario dilatat ⁊ cōſtringit. alia vo patiēs
ſiue ad hec operata aliqua paſſiones: ſeu accidētia ꝓueniūt
aie: vt ira: timoꝛ: gaudiū ⁊ triſtitia: ⁊ que taliū. ⁊ iſta ſeref
deſideratiua dicta ſub q̄ iraſcibilis ⁊ ↄcupiſcibilis cōtinē
tur. Animalis vo eſt vis: cuiꝰ cerebꝛuꝫ ſedes eſt deputata
⁊ foꝛnax: ⁊ de his quidem tactum. 38.

Propter ſecundum qdeꝫ ſciēdū q̄ ſermo
nes iuenitur maioꝝ
differētes in hoc queſito. Quidaꝫ aliqcubi tres ſcribunt́ fo
re vtutes diſtinctas: ⁊ realr̄ differētes diſariam. vt Gal. ⁊

A Ca.10. in principio.

Halyab. Joānitius ⁊ A. vñ. 9. de inge. dictū eſt in libro de/
dogmatib⁹ Hip. ⁊ Platonis: tres alteri⁹ generis ad ſeinui
cē v̄tutes aīal diſpēſare. Cuiq; ꝓprio corpori tāq̄; ex fōte di
ſtributas: q̄s Plato vocauit aīas: ꝓpriā vniuſcuiuſq; ſubez
inueniens. vna quaꝝ nec̄ia eſt in nutritione aīalis ⁊ plante
cōis enī eſt ambobus: cui⁹ fons poſitū eſt epar: eiuſq; riui
per oē corpus diſſeminati ſūt vene ꝓcedentes ab ipſo: quaꝫ
īdifferēter ꝯcupiſcitiuā ſiue nutritiuā vel nālē: aut aīaꝫ vel
virtuteꝫ nominant. Alia ſolū exiſtēs in aīalib⁹ ſm cor loca
ta tāq̄; inati fons caloris: cui⁹ riui extāt arterie: que vitalis
virtus iraſcibilis ⁊ aīa nūcupat̄ vitalis. Tertia ꝟo anima
locat̄ in cerebro actuū excogitatiua: qui ſꝫ electionē ſimul
cū ſenſibus expoſitis: cuius riuuli ſūt nerui: q̄bus ſenſum ⁊
motū exhibet aīali. ❡ Quidā ꝟo vitalē videt̄ ſub nāli col
locare. vñ afoꝛiſmoꝝ. 2. Cerebrū ipſi⁹ pāniculi ſpinalis me
dulla: diapbꝛagma ⁊ vniuerſalr̄ neruoſe particule ⁊ maxīe
quecūq; ſunt ꝓxime cerebꝛo ſane ſignant̄ oīno mēte robo/
rata: ſicut denotant̄ ſana que ſm vētrē ⁊ epar ⁊ ipm coꝛ q̄ſi
fuerint ad oblationes ciboꝝ parati. hoc aūt nāli videt̄ per
tinere virtuti. In de accidēti ēt tertio. Pulſus accidentia in
ſynthomatibus ſcribunt̄ nālib⁹. Adhuc ꝑ pma. Uidet̄ po
tius ſub nāli q̄; ſub aīali vitalis collocari. Scḋo ꝟo collr̄.
Uirtus pulſatilis de neceſſitate vis eſt cibatiua ⁊ diuiſiua.
⁊ pnceps. q2 cum ipſa dat coꝛ calorē alijs mēbꝛis: ⁊ eſt ſicut
ſeruiens pncipalis v̄tuti cibatiue: q2 cum ipſa conſeruatur.
Et ita nō eſt cōueniēs ponere illā vnam virtutem per ſe ab
alijs virtutib⁹: eo q̄ ipſa eſt aīe nutritiue ſicut alie quinq;.
Attractiua. ſ. digeſtiua: retētiua: expulſiua ⁊ diſcretiua: q̄;/
uis pulſatilis pl̄s appropriet̄ vite ꝓpter multū calorē q̄ eſt
in ea. Et aliq̄ eā plātatiuā appellant ſeu vegetatiuā. Et foꝛſi
tan medici nō vocauerūt iſtaꝫ virtutē vitalē niſi ꝓpter hoc
q2 plus appropriat̄ vite: q̄;uis ipſa ſit de genere v̄tutis nu/
tritiue. ❡ Et firmat̄. q2 cuius actio nālis ipm nāle: cum ea
formā arguat. Sꝫ pulſus vitalis actio eſt nālis. vñ 5° de ac
cidenti. Cognoſcimus moueri pulſum nālr̄. Et motus pul
ſus eſt naturalis put⁹. de iuuamētis. 7. quoq;. Opatio coꝛ/
dis eſt nālis. Igit̄ vitalis virtus eſt nālis. ❡ Alij autē vi/
dent̄ vitalē ſub animali locare: vt in nālium initio: q̄ſi dicit̄
quedā foꝛe nāe opa vt que cōia plantis ⁊ aīalibus: nōnulla
ꝟo aīe: ceu que animaliū. Et ſubdit̄: q̄ ſi quiſ dicat plantis
aīam in eſſe: tūc diuidēs noīauit plātatiuā q̄dē hanc ſenſiti
uā ꝟo aliā. Innuit igit̄ q̄ vitalis ſub aīali ꝯtinet̄ cū ipſa ex
ter cū ſenſu. Qḋ ēt vi ſentire tertio de accīti. dicēs actionē
aliā foꝛe aīcalium ꝟo nāe atq; aīe alia ſentitalia mouet: ⁊
alia regit: ⁊ ordinat. Que aūt nāe diuidit̄ i attractiuā: dige
ſtiuā: retentiuā: ⁊ expulſiuā. vñ q̄rto theoꝛi. Opꝫ nāe ac aīe
v̄tutes eſſe p̄ q̄s poſſit ſuas opari actiones. Nature ſiquidem
actiones ſūt gñare: augere ⁊ nutrire. Actiones aūt aīe q̄dā
ſūt vita dilatatio coꝛdis. vꝫ. ⁊ venaꝝ pulſatiliū ⁊ ipſaꝝ cō/
ſtrictio: q̄dā per q̄s animus ⁊ diſcretio ⁊ volūtarius mot⁹
⁊ ſeſus. Qḋ ēt ſenſit. A. ꝑus diuidēs motiuā in eā q̄ motui
iperat vt deſideratiuā ſub q̄ ꝯcupiſcibilis locat̄ ⁊ iraſcibi/
lis. vñ hꝰ v̄tutē vocat ſenſibilem vel vitalē. Et Damaſcen⁹
q̄ñ inq̄t. Uirtus ſiue v̄tutes nāles ⁊ ſpūales: ⁊ per ſpūales
enim audiuit aīales. put ēt ſub ſe ꝯtinet vitales: ⁊ ſi vocet
Joānitius vitalē ſpūalē v̄tutē. Quidā ꝟo ꝓtulerunt v̄tutē
vitalem foꝛe realiter eandē cum nāli. apparenter ꝟo aliaꝫ.
Quoꝝ q̄dē defectus in ꝯñtib⁹ apparebit q̄ñ ꝓbabit̄ nō ſo
lum eſſentia: ſꝫ ēt apparētia certiſſime a nāli differre.

Cap. 4. poſt pn^m 13 iſta arteria: ⁊ dicat ḋ ex pulſibus q̄ eſt actio v̄tutis ex pulſibus. Co. ſr. de. 6. c. 4. Cap. 2.

B

C Cap. 2. in ſue fine. 3. de r. circa. 2. c. 7. circa pn^m Cap. 7 in ſue fine. Cap. 1.

Cap. 3. in principio. Cap. 1. circa pn^m

Pzio de aīa c. 5. Mlo. 5. D In iſagogis ca. 10.

Co. ſio. 33 in fine.

Propter tertium q̄dē ſciēdū ꝑ. q̄ vitalis pōt
dici nālis ⁊ aīalis: differē/
ter tñ. Scḋo q̄ ipſa eſt ꝑ^a v̄tus ⁊ pncipalis aīalis eſſentialr̄
differēs ab alijs. Et 3° ex his apparētes diſcolie ſopiant̄ in
ducte. ❡ Propter hꝰ ꝑ^m ſciēduꝫ q̄ nā pōt duplr̄ accipi aut
cōiter put diſtiguit̄ ꝯ artē. duo enī ſunt reꝝ pn^a nā ⁊ ars
iuxta illud ſcḋi phicoꝝ. Nā eſt pn^m motus ⁊ q̄etis in eo in
quo eſt ꝑ ⁊ ꝑſe. ⁊ nō ſm accñs. vñ 2° de gñ. aīaliū. Nature

2° de cō. 3. Ca. 1. circa medium.

eſt hñs pn^m motus in ſeipſo ab altera nā habente ſpeciem
actu. Ars ꝟo pn^m ⁊ ſpecies ei⁹ qḋ fit i altero. Et ita cū oēs
iſte v̄tus triplex ſit a pn° quodaꝫ intrinſeco erit nālis. Aut
ꝓprie put nā quedā eſt oꝛdinata vie vni adherens ⁊ oꝛdi/
ni qualis eſt ſupnoꝝ. Eſt ⁊ altera huic oppoſita oīno varia
tioni ⁊ diuerſitati omnifariā ſubiecta vt nā elementoꝝ pro
pter multum diſtare ab oꝛdine nāe ſuperioꝛis. Reliqua ꝟo
extat media: vt que mixtoꝝ. Cuius q̄dem alia eſt oꝛdinata
amplius ceu que hominis: alia mīn⁹ vt imperfectoꝝ: non/
nulla mediocriter ſicut que medioꝝ ſm q̄ maioꝛ ſit acceſ/
ſus vel receſſus hinc inde. Omnia nāq; per nām oꝛdinant̄
ſuperioꝛē ſicut per infimam inoꝛdinata reddunt̄: q2 omne
bonū pulchꝛuꝫ ⁊ qḋ oꝛdini vni adheret ⁊ vie ⁊ oſtendit̄ in
ipſo veſtigium ſapientie: nō eſt illud niſi deſurſum a nā. vꝫ.
ſupꝛema oꝛdinata immutabili ⁊ incoꝛruptibili: creticoꝝ
2°. Nunc itaq; virtus nālis cum adhereat oꝛdini vni ⁊ vie
determinate cōtinue. q. quodā inſtinctu perficiens eius nāe
actus: vt ſic ꝓpoꝛtionet̄ prime: cū opus eius ſit opus intel/
ligentie magis q̄; virtutis animalis. Aīalis autē cum eius
actus ſint varij oꝛdini nō adherentes ⁊ maxime in habēte
rationem. Poteſtates enim rationales valēt ad oppoſita.
Perihermenias ſcḋo: nāe vt taliter ꝓpoꝛtionat̄ infime. vi/
talis aūt media in mediam reducit̄ ſubſtātiam. Ipſa nāq;
in eo qḋ diuerſa operat̄ vt dilatat ⁊ conſtringit ſimul. pmo
prima. cum virtute ꝯuenit animali: ⁊ ſeparat̄ a nāli. Sed
quia in hꝰ diuerſitate oꝛdinem ſeruat illeſum conuenit cuꝫ
nāli: ⁊ ſeiungit̄ ab animali. Apparet igit̄ q̄ nomen ⁊ ratio
nō vniuoce de his dicit̄ tribus: ſed magiſ analogice. ❡ Si
militer virtus animalis pōt differenter ſumi: vel put dicit̄
ab anima ſm q̄ actus vel pncipiū extat compꝛehēdendi ⁊
mouendi ex aliqua ꝓueniens voluntaria compꝛehēſione.
Et naturalis put eſt initiū operationū virtutiſ que in ipſi⁹
ꝓueniunt coꝛpoꝛe. ⁊ ita erit animalis a nāli diuerſa ⁊ eadē
cuꝫ vitali. Q; ſi nālis arctius ſumat̄ prout operat̄ circa nu
trimentū in ſalutē indiuidui aut ſpeciei. Et vitalis vt pnci/
paliter operatur ad vitam ſingularis tunc ipſa erit altera a
naturali. ❡ Amplius ſciendū q̄ queſitū poteſt referri aut
ad totum genus hic viuentium vel partē ſicut ad animal ⁊
pꝛecipue perfectū. ❡ Et indeꝫ noſce q̄ diuiſio anime in ſu/
as potētias eſt diuiſio ſubiecti in ſua accidētia: ceu pomi in
caloꝛem ſapoꝛē ⁊ odoꝛē ⁊ nō generis in ſpecies. Comenta/
toꝛ pmo de anima. Quāuis attēdens lib. diuiſionū Boeti⁹
cōmunes intētionū ⁊ pꝛedicationes dicat diuiſioneꝫ anime
cōmunē quid habere ſimile diuiſioni generis in ſpecies to
tiuſq; integri in partes. In eo enim q̄ aīe pars quelibet p̄/
dicationeꝫ recepit ipſius diuiſioni attiget generis. Sed q2
non omnis aīa omnibus partib⁹ iungit̄ ad nām totius ha
bet referri. nō enim in qualibet parte anime tota ratio ſal/
uat̄ ipſius. ❡ Propter hꝰ 2^m ſcienduꝫ q̄ virtus vitalis eſt
omniū radix virtutū pma nō ſolum natura: verū etiā tem/
poꝛe: lꝫ in ſemine in pncipio ſint omnes ſimul ꝯfuſe non po
res aut poſterioꝛes. Ipſa tamē ꝑus agit ⁊ manifeſtat̄ alijs
ceu eius ſubiectum cui initit̄. vt coꝛ. 38. Querit̄ ſiquidē ſe/
cundo de gene. animaliū. vnde ſpermaticū nutriet̄ matrici
iniectum cum alimētum non poſſit habere ab extrinſeco.
Soluit̄ quidem nō eſſe verum q̄ ſemper alimentum ſit ab
extrinſeco cum intrinſecus inueniat̄ in ſeipſo. Queādmodū
enim mox in ſeminibus plātarum reperit̄ quid tale quod
lacteum ꝑus anteq̄; poſſit alimētū ſuſcipere a cōmiſtio ter
re ſibi cōiūcto: ex quo lacteo tandē germine ſuperfluo po/
nit̄ ipſuꝫ nutrire: ſic ⁊ in mā animaliū ſuperfluum compa/
ctionis alimētum eſt. Unde. A. ibidē. Creature pme vt coꝛ
di ſuū nutrimentū eſt ſibi propinquū: ⁊ poſt hoc nutrit ſe a
coꝛpoꝛibus extrinſecis. differētia ēt. 48. ❡ Adhuc Ariſto.
in eodem. In coꝛde foꝛma eſt ⁊ ſpecies epatis. Et. A. 9. aīa
liuꝫ. Poſtq̄; ſpirit⁹ eſt delatoꝛ anime: aīaq; eſt vna tunc erit
epar quaſi ex ſuperfluitate nutrimēti coꝛdis. ⁊ tūc erit coꝛ

E

F Capl. 2. in medio.

Cap. 2. in ſue fine.

Dec. 3. c. 4. dius ꝑ

G

Com. ꝑ

H Cap. 4. circa medium.

16. aīaliū c. 1. in fine.

Ca. 1. poſt medium. Cap. 4. in medio.

I
pncipium gnōnis epatis. Et hec quidē ſupfluitas nutrimē
ti cordis ex qua dicit fieri epar erit illud qd Ariſt. vocauit
cōpactionis ſuperfluū. Primo quoqꝫ pmis. Uirtus vitalis
eſt prima q̄ in ſpiritu puenit cū ſpiritus pcedat ex humoꝝ
ſubtilitate: deinde ſpirit⁹ ſm. p. Ariſt. recipit per ipſam pri
p̄m ⁊ aiaꝫ pmā ex qua alie virtutes pfluunt: nālis. vꝫ. ⁊ ani
malis. Tertio ſiq̄dē. 21. veritas eſt φ p̄m mēbrum qd creat
eſt cor: lꝫ dicat de Hippocrate φ p̄m dixerit creari cerebrū
⁊ oculos vt apparet in pullis. Sed is decipit: qꝛ quādo cor
creat nō apparet in pmis manifeſte. Uiſus etiā alicubi eſt
dicere φ prius generet epar: qꝛ prima corporis operatio
eſt nutrimentū. Id aūt falſificatum fuit experimēto inuen
tum: cū ſtudioſi in arte nō reperiant ita. Et ratione quoniā
mēbrum nō nutrit in quo nō eſt vite ſuſtētatio cum calore
nāli: ppter qd neceſſario fit generari mēbrum prius a quo
pcedit calor nālis ⁊ ſpiritus vitalis ante generationē nutri
entis ipſuꝫ: ⁊ v̄tus informatiua nō idiget in diſpoſitione in
formationis nutrimēto: dum nō accidit reſolutio ſenſibilis
nocumentū faciens ſenſibile. Uitalis igit eſt prior alijs nō
ſolū dignitate ſeu nā veruꝫ ēt tēpore: ceu cor ipſius baſis ⁊
ſufficiens ſaltem ad eſſe pfuſuꝫ per ſe in nutrimēto: ⁊ φ vir
tus nālis ⁊ epar eſt ab his. Cordi nāqꝫ pncipaliter ineſt vi
talis: pſequēter nālis ⁊ animalis. lꝫ enim cor in ſe cōmuneꝫ
virtutē ⁊ ſpiritū habuerit: tamē qꝛ nō fuerūt organa mani
feſtationis in ipſo cūcta: qꝛ cor impediret tamē fuerūt de
mū ſeorſum poſita. 5. A. de aia. ⁊ ipſum eis vires ⁊ ſpiritus
demandat. ¶ Eti. qd p̄parat ad recipiēdū alias v̄tutes ſen
ſus ⁊ mot⁹ ⁊ opationis vite illud eſt prius. talis q̄dē eſt vi
talis. p̄ pma. ¶ Rurſus. ppter qd vnūqdqꝫ ⁊ illud ampli⁹
lꝫ ppter vitalē habent eſſe alie. Itaqꝫ vitalis oīum p̄ᵃ ma
xime. ¶ Sed qs obijciet. Et ſi p̄ᵃ exter in vegetabilis itro
ductione in ſenſibilis tamen aduentu ⁊ rōnalis alijs erit ſi
multanea. ¶ Dōꝫ φ lꝫ id altioris ſit contēplationis: tñ ſal
tē habet φ ipſa cū eius pri⁹ fuit pma. vnde nō idignior ad
min⁹ alijs equalis aut maior ⁊ ita ab eiſdē ſeparata. Sed
id gradū dantes in formis cū permaneat preexiſtēs nō cō
turbat. Q aūt eſſentialr differat ab alijs ex his nō paꝝ ap
paret. ¶ Et firmat: qm̄ quoꝝ diffōnes: ſubiecta iſtra: oba:
actus ⁊ fines diſtant eſſentia: ⁊ illa differunt. Sed diffōnes
haꝝ virtutum vt apparet ſunt diuerſe ſubiecta ēt altera ſic
cor ⁊ epar: ſilrqꝫ iſtra: qꝛ alius eſt calor ⁊ ſpūs vitalis ⁊ nu
tritiue. dīa. 55. Silrqꝫ alimentū aliud: qꝛ vnū rude ⁊ ma
teriale vt nālis: reliquū depuratū ⁊ tāqꝫ formale. Finis ēt
alius qꝛ vitalis eſt vitā dare magis lꝫ ⁊ nutritiuā per pri⁹
in ſe ptineat nāliter fortaſſis: perficit aūt ⁊ formatur epatꝫ
vigore ſicut ⁊ de ſenſu cordis aliq ſenſere. Nālis autē ſim
pliciter eſt in aialibus p̄cipue alimenti preſtatiua. Itaqꝫ vi
talis eſſentialr differt a nāli ⁊ aiali. ¶ Sed dubitat circa
virtutū pluralitatē. Damaſceno dicēte. Uirtus ſiue virtu
tes nāles ⁊ ſpūales varia noia habentes vna ⁊ eadem eſt.
¶ Adhuc vnuꝫ membrū eſt pncipale. dīa. 38. ¶ Dōm φ
eſt gñe vna: ſed differens ⁊ multiformis ſpe. vñ afor. 2. Uir
tus vna ⁊ ſuba: ſm quidē genus Hippocrates indicās vnā
fore virtutē: ſpēs autē plures. Aut lꝫ ſit vna ſubiecto: vt di
ctum de aia in cōi: eſt tñ differens officijs p mēbra. Quare
idē Damaſcenus. Uirtutes ſm diuerſa in ſubītis membris
officia diuerſis vocabulis nūcupant. Aliud v̄o hō apparet
ex. 38. ¶ Propter hō tertiū ſciēduꝫ φ aliq pſiderātes ſubti
lius qd firmatū poſuerunt vitalē ab alijs alteraꝫ duabus.
Alij v̄o attēdentes φ vita reperit in plātis: ita vtcūqꝫ vir
tus vitalis. Uel qꝛ locuti fuerūt in toto ente hic viuenti cen
phi: aut qm̄ oſtenſum ipſaꝫ vigorē nutritionis ſub ſe conti
nere: vñ 3° 11ᵃ. Cor nutritur cū virtutibus ſuis nālibus. Et
qꝛ ſicut tactū eius act⁹ eſt in ſuo corpore non ab obiecto vt
aialis motiua. Adheret etiā vie ⁊ ordini vni reſpectu aia
lis marie vt oñſum antea ipſam ad nālem reduxerūt. Qui
aūt ipſam vident ad aialeꝫ reducere addūt: qꝛ in eodē ſub

lecto reperit ſemp ſumpta ppie cū aiali: ⁊ qꝛ cōuenit cum
motiua q̄ eſt ps aialis: ⁊ p̄cipue virt⁹ patiens ſeu ad h̄ ope
rata ipſius que motiue lacertoꝝ imperat mouere.

Propter quartum q̄dem. ad p̄m quid dōm
apparuit. ¶ Ad aliō di
cēdum φ non ſimplr diuidunt ex oppoſito: cum aia oīs ſit
nā ⁊ nō ecōtra. oſtēſumqꝫ ēt φ vitalis nō minus verum am
plius pōt alteruꝫ iſtoꝝ eſſe. ¶ Ad aliud dōm φ hic maxie
ſmo eſt de vita particulari pfecta que fundat in corde: non
aūt de cōi: in cuius parte q̄daꝫ cor nō reperitur vt plantis.
¶ Ad aliud dōm φ lꝫ exq̄ſitius loquēdo nō ſolū que indi
uidui ſunt ⁊ ſpecie idifferētia: imo etiā idiuidua eiuſdē ſpēi
omnia. dīa. 29. cū ſpēs p̄ formā ſubalē conſtituat in eſſe.
Nā eſſentia ſolū eſt vnius. 3. 7. meta. ⁊ ita v̄tutes ſunt oēs
ſpecie differētes: ⁊ maxime ſi ponat nām ſapere diuiſionis
generis in ſpēs: aut diuiſio aie vt dictum eſt ſubiecti in acci
dētia. Uirtus eni aialis: vitalis: ⁊ nālis inherēt aie tāqꝫ for
me ſubiecto: loquēdo tamē ſm apparentiam medicoꝝ ma
gis ⁊ formaꝝ graduales dōm ſicut oſtēſum has vires eēn
tialr differre. ¶ Ad aliud dōm φ vita per alimentum eſt
nālis: que aūt vitalis virtutis formalis. Et itideꝫ in vitali
oſtenſum materiam vitā ſilr exiſtere. ¶ Ad aliud quid di
cēdum viſum dudum. ¶ Ad ea autē que alterius partis p
hec apparent. ¶ Differentia. LVIII.

Quod virtus animalis motiua pmi
tus influat in muſculū
q̄ꝫ neruum videt. ¶ Primo eni de iuuamētis.
omnes mot⁹ volūtarij ſiūt p muſculos: ⁊ ex h̄
ſequit φ muſculus eſt ipſe pars mouens: alie
v̄o partes create ſunt ad adiuuādū: ⁊ p muſculos ⁊ coꝝ ex
trema que dicunt chorde eſt mot⁹ volūtarius. Et in de vo
ce. Muſculus organū extat mot⁹ volūtarij. De cauſa v̄o.
Muſculi ſunt q p mouent. Et de accidēti 4°. Ablata cute
qui ſubiect⁹ eſt muſculus nudus exñs imobilis q̄dē appet
leſione in eo facta ſentiēs tñ. Et conſimiles his Gal. plures
pfert ſermones: qbus videt indicari motū primit⁹ lacerto
ab aia immitti. ¶ Palin. Joānitius. Uirtus voluntarie mo
bilis mouet lacertos qbus ⁊c̄. ¶ Itidē. A. p̄ de aia. Uirtus
ei iraſcibili ⁊ pcupiſcibili ſeruit virtus mouēs que eſt in la
certis. Qd ⁊ rō pſuadet: qm̄ organicas ptes idonee p̄parāt
paſſiones. ſed muſculus eſt q̄d organicū cū ſit officiale cō
poſitum magis: neruus aūt ſimplex. ¶ Rurſus. mot⁹ par
tiū eſt multiplex: extēſiuus: pctiuus: ⁊ incuruatiu⁹. ⁊c̄. Eſt
enim ad oēm dīam ſitus ſexcuplā. hō autē mouēdi diuer
ſitas in muſculo magis pp eius potētiores in oēm partem
dimēſiones ſaluari pōt q̄ꝫ in neruo gracili pducto. ¶ Am
plius in omni motu opꝫ aliq̄d eſſe quo fulciat mouens: id
aūt in muſculo ppter eius magnitudineꝫ erit reperire: mi
nime aūt neruo corpore ſubtili ente. ¶ Palin. Uni⁹ partis
vnica eſt actio. Haly. cū ſit a forma tandē que vniuſcuiuſqꝫ
eſt vna: ſꝫ neruus vnā hꝫ opōnem: qꝛ ſentire. dīa. 41. Itaqꝫ
virtus mouens imediatius idita eſt muſculo q̄ꝫ neruo.

In oppoſitum φ neruo motiua inſit prius: ner
uus eni reddit virtutē aialem ex
cerebro: ⁊ vtilitas nerui eſt reducto ſenſus ⁊ motus ad oēs
corporis ptes: de iuuamentis p̄. ⁊ p̄ pmis. Pleruqꝫ pri ſen
ſus ⁊ motus ſimul eſt vnus neruus ⁊c̄. Et ibideꝫ ſimilr pe
netratio virtutis motiue eſt in neruis q ſunt in lacertis con
tinui. Itidē de motibus liq̄dis. Medici diligenter inq̄ſiue
rūt an nerui vtilitatē mot⁹ habeant ex ſui ſuba ⁊ nā: an ſup
neruos ſit aliq̄d mēbrū qd neruis hanc virtuteꝫ tribuat ſic
lacertis exhibere vident: q̄ꝫ q̄deꝫ adherēt neruis vidētes
in oēm partē infra inciſionē nerui ſenſum ⁊ motū: put pro
grediebant ab illo neruo eē ablatū vt hi in ortu neruorum
declarāt a cerebro ⁊ nucha. Ex his itaqꝫ ſermonib⁹ lōgius
illic tactis hō pſurgit rōcinatio. Oē illud quo ablato aufer
tur reliquū cā erat illius cū fuerit tota ipſius cāſed ablato

Ubi h̄. 1. de gene. aia. c. 4. Doct. 6ᵃ cap. 4.

Trac. 1. c. 1. p⁹ pri.

K Ex h̄ pon tes p̄ hic φ oñ dēꝫ re ſtauratio ad p̄ceſſit reſolutio.

Coll. c. 8. ēt me.

Doc. 6. c. 4. cir. me.

L

Afor. 9.

M

Cō. afor. 26. in ſi.

Afor. 6.

Tra. 1. p⁹ medium.

N

Coll. 1. c. 35. c. 39.

O

Cap. 1. p⁹ pncipiū.

Cap. 3. in pncipio. Cap. 1. Cap. 5. in fine.

P

In the gis ca. 11. Cap. 5. p⁹ prī.

Pr hec q̄ tra. d ra tre. cā. 30. dīco h̄.

Q

Cap. 5. in pncipio. Do. 5. ſi. 3ᵃ. c. 1. circa pri. cir ca. ſinem. Cap. 1. Do. 6. c. 6. in medio.

A nervo vel multum leso sensus tollit᷑ et motus: de accidenti etiã 4°. Erit igit᷑ nervus principiũ motus et primũ irradiatus ab aia et nõ musculus: q͛ ipso ablato adhuc sẽsus et motus remanet in parte super abscisionem sita. Primit᷒ itaq͛ irradiat movens virtus nervum q̃ musculum.

Cap.5.de iuu. sen.

Propter primum ṽo sciẽdũ q͛ qd sit virtus motiva cũ ei᷒ cõparibus dña inovuit pori. Modus aũt ipsius movẽdi extat hõ: pmi cus.11. spẽs ꝯveniẽtis aut tristabilis imutat aerez: q͛ sensum pticularẽ demũ imutat: et hic cõez: q̃ sigdẽ imutationẽ phãtasia seu imaginatio recipit et ꝯservat: deĩde ipsi᷒ spẽs recepta imutat cogitativã et hec estimativaz: q̃ aliqñ in memoria locat᷑ cũ alijs. Estimativa ṽo imutat cordis activãm sive operativã et ea passivã: vel ad hoc operarũ q̃ demũ iperat irascibili aut cõcupiscibili sm q͛ spẽs apphẽsa fugiẽda est vel ꝯsequẽda: que tãdẽ iperat motive lacertis affixe moventis p eius musculos dĩntes. sunt eni. 529. sm Gal. differentia priori: ex quo ẽt appet q͛ motiva põt dici virtus aialis et vitalis vtrũq͛: put ei hec impat vel illa: et hic qdẽ motus dña monstrabit᷑. 145. ¶ Quid autẽ sit nervus: quot ẽt dicat᷑ modis dña. inovuit. 41. qd ṽo sit musculus et ei᷒ necessitas 3° dicẽdo᷎ apparebit. ¶ Est aũt ho᷎ mobile pmũ qd prius suscipit virtutẽ motivã qua motũ ꝯsequenter movet q̃ deinceps. Que sigdẽ apud Aristo. est aia. hec nãq͛ lz vniformia diffundat᷑ per oẽm ipsi᷒ mãm partem nullaz sibi determinãs: verũ tñ put est motor alligat᷑ amplius cordi. vñ Cõmẽtator phy. 8°. Musculus est qd motũ p se et cõponit᷑ ex trib᷒: puta carne musculi et est postremũ moto᷎: et ex calore nãli q est motor et motum qui trãsit in nervos: et aia movẽte q̃ est forma in illo calore nãli. Verũtñ apud medicos et pcipue Gal. artificũ sensibiliores pᵐ movẽs imotuz volũtarie est cerebrũ: vnde de motib᷒ manifestis. Primuz movens ac pcipuũ vniũsa movẽs aialis mẽbra voluntario motu est cerebrũ: que aũt extrema puta man᷒ et pedes sunt mota tñ. Intermedio᷎ ṽo vnũqdq͛ motuz et movens velut nervi: musculi: chorde et hõ ¶ Mot᷒ etiã multiplex existit. Nãlis qdem cuius pᵐ est ab intra sive passivuz sit vt graviũ et leviuũ. 3° celi. hec enim nõ habẽt pprie pᵐ motus activũ intra: verũ magis inditũ ab extra. Gravib᷒ n. et levib᷒ generãs motũ indidit qd extra ꝑmanet: nam sicut alia accñtia cõsequunt᷑ formã subalẽ ita et locus: et ꝯsequẽter ad locũ movetivã motus est pꝑter locũ: non tamẽ forma nãlis est motor: sed qui formã hõ imp̃ssit ad quẽ motus talis ꝯsequitur. Celestia ẽt movent᷑ per pᵐ separatum qd est in eis tractatu de subã orbis. Ipm nãq͛ est ab eis separatũ essentialiter: ꝯiunctũ tñ sm virtutẽ et in eis situatũ per quem fortassis modũ ponitur celũ. 2° ce. et mun. aiatuz fore. Aut sm plurimos per eius aiam cui exterior intelligentia virtutẽ insluit suã: per quẽ modũ arbitratus est Cõmentator sbam quãdã separatã in hoie cogitativaz imprimere et influere. Principiũ aũt motus activũ in aialibus intrinsecũ existit: et hic qdẽ motus põt dici ẽt volũtarius si a motore pcedat vtente rõne cuius potestas est ad opposita differẽtia priori: et metaph. 9. Est et mot᷒ violẽtus huic oppositus cuius pᵐ extat extrinsecũ. Violẽtũ eniz est cui᷒ pᵐ est ab extra non cõferente vim. i. formã nãlez passo. ethico. 3°. vnde in magnis moralibus. Ipm est cuius pᵐ est ab extra et a quo cogit᷑ operari. Est et medius inter nãlem et violẽtũ vt animalis gradientis in altum. Nam rõne forme seu anime est naturalis cuz de ipsa dicatur etiã per prius natura. physico᷎ 2°. ex parte ṽo molis violentus.

Propter secundũ ṽo sciẽduz 2° coll'z. scribi expressius primuz ab anima motũ seu calore nãli musculũ fore mobile ita. Primum mobile a calore nãli est musculus tã q̃ idiro ab instrumento. Aia eniz movet plurib᷒ medijs concurrentib᷒ incorporeis et corporeis: puta virtute locũ situationis et actiõis determinante: cõplexione qualificãte: calido et spũ calefaciente et virtutẽ ad actũ vehiculante: ac mẽbro hec oia sustẽtãte. Cum enim aia multũ distet ab organo corpulẽtiori in q̃ videt᷑ manifestari actio: multa oportuit intervenire media pꝑportionabilia: cũ nã saltũ nõ cõmittat: sed paulatim et ordinate valde pcedit de vno in aliud extremo᷎ p media: intãtũ vt ei᷒ cõtinuitate cõterminũ lateat. et mediuz. hyso. 8. ¶ Hãc quoq͛ positionẽ Aver. rõne munit. Cõveniẽs enim est vt moto᷎ pꝑportionet᷑ mobili: calor aũt est ca. et hu. et musculus sit pp eius cõpositionẽ. Cõponit᷑ enim vt ait ex carne simplici et nervositate et nascit᷑ a corde. Nervus autẽ solus fridus est multũ nõ hñs siltudinez cum calore naturali. ¶ Neq͛ dõm est q͛ vena vel arteria sit pᵐ a calore motum inato: qm vena orit᷑ a mẽbro non p̃. Subdit etiã q͛ de rõne nõ est q͛ instrumentũ qd dat nutrimentũ sit instr̃z motus: magis enim ꝯveniẽs est vt nutritio fiat per quietis instrumẽtum. Neq͛ etiã arteria cũ sit eadẽ via alterius actionis dativa: puta pulsationũ operatrix dissilium et nõ ꝯvenientiũ motui volũtario: pp qd cõcludit pᵐ mobile fore musculũ nõ autẽ nervum. ¶ Super hoc quoq͛ fulcit᷑ nõ post multa Gal. c. de iuvamẽtis anhelitus turpiter aggredit᷑ et sermonẽ [illegible] assumẽs [illegible] in argutio [illegible]. Si motus est volũtarius nervus est: lz nervus nõ est posita ei᷒ detruncatione: q͛re a destructione ꝯñtis ꝯcludit destructionem añtis: puta motũ volũtariũ nõ esse. Itaq͛ mot᷒ voluntarius erit in nervo. Ait sigdẽ hunc sylim falsuz fore in pncipijs et in figura corruptũ: ita vt peccet in mã et forma: sic qm quãdo removet᷑ vnũ pdicatuz rei q̃ data est a subiecto nõ dz semp removeri pdicatũ ab illa a qua remotum est subm. Et qui opinant᷑ hoc tenent᷑ credere cuz negatiõe oppositi añtis in tota mã negationẽ oppositi ꝯñtis. Et iõ hec verba nõ sunt digna vt audiãtur. Et iste modus est vnus in quo manifestũ est q͛ Gal. nõ habuit verã radicẽ in logica: q͛ si per remotionẽ nervi removet᷑ aliquis motus: ideo nõ est de necessitate: vt quãdo nervus est q͛ dicat᷑ pꝑria cã in hac re. Sẽtire igit᷑ vĩ Aver. vtrũq͛ sermones pegrini Gal. vident᷑ cõmittere deceptionez ꝯsequentie: ꝑpter pꝑpõne sigdem habẽte plures verificationis causas in vnã tm pcedendo. Ubi ẽt termini vt sic cõvertibiles nõ extãt: tunc nãq͛ lz virtute teneret illatiõis gr̃a materie: non tñ rõne forme. Non enim datur si dolor est: solo extat imparis: hoc ãt non repit᷑ itaq͛ neq͛ doloroso q͛ is ẽt ex mala causatur cõplexione. dña. 76. ¶ Subdit autem demũ idẽ in sue positionis fulcimẽtuz se visos fuisse hoies percussos supra nervos dormitarios ramificatos ex qnto pariũ nervo᷎ cerebri delatos extrorsũ ex craneo sub ossiuz pariũ tectura: et cuz illis pvate sũt oẽs operationes voluntarie: et ideo dormitarij appellant᷑. Ubi subdit Rasim dicere q͛ quãdo rex Indie nobiles volebat interficere aliquos per hunc interficiebat modũ. Et visus dicere pꝑter h q͛ oẽs voluntarij mot᷒ his duob᷒ affixi sunt nervis. Iste igit᷑ est smo Aver. ¶ Qd autẽ hõ positio fortassis stare nõ possit tertio dicẽdo᷎ apparebit. Nunc autẽ qs fore defectus argumẽtationis ei᷒ ꝯtra Gal. ostẽdet taliter. Qd eni dicit pmo calore nãlem cõvenire musculo eo q͛ vtrunq͛ calim fortassis nõ est vey: q͛ in motu non solum requirit᷑ cal'z quo pficiat᷑: imo frigiduz quo cõtẽperat᷑ vel grosset frido et fulciat᷑. ¶ Adhuc moveri ie᷑st sibi p nervũ vt ostendet᷑ p̃. ¶ Ampli᷒ qñ musculus nascit᷑ a corde nisi virtute vt plurimorum alia. Esset nanq͛ de nã musculi id ipm qd negat᷑ 3°. 11. motus q͛ illius voluntarius: qd ridiculũ. ¶ Q᷒ ãt dicit nervum multũ frigidum h manifeste ꝯdic᷑ veritati et sermoni Gal. cõpl'onuz p̃. theo. p̃. et p̃ pma. Scribũt eni hi nervos fore frigiditatis pauce: q͛ ipse a iuxta cutem cõpl'one situanti ve᷎ ex eius ẽt magis põt concludi oi᷑ctis q͛ nervus sit mobile prius cuz ipse sit frigiditatis pauce et calefiat calore inato quo cõtẽperatus is ad motũ et fulcimẽtũ eius reddit᷑ aptior musculo. Id tñ dico non sufficit:

Cap.1.de ca pᵐ

Ca.10. ad medium.

Cap.5.4. de mõd. | Cap.1.4. de loc. aff. | Ca.1.c.3. circa pᵐ | Tex.cõ.6. c.13. | Coll.2. de [illegible] | Tex.cõ.3. | Tex.1. in pncipio. | Tex.cõ.12. | Ca.18. in medio. | Ca.1.8. | Cap.9 ꝯtra finem. Ca.9.post medium. Doc.3.ca. 2 añ mẽ.

verũ moles ẽt reqrit corporea q̃ ampli⁹ reperitur in muſcu-
lo q̃ȝ in neruo. Et ideo mot⁹ in muſculo ꝑus q̃ȝ i neruo ma
nifeſtat: ĩmo ⁊ in chordis magis: vñ p eas deſcribit moti-
ua. ꝓ pma. q̃re illas nouit idiota: non aũt ſic muſculos. Qḋ
etiã dicit venaȝ naſci a mẽbro nõ pmo videt mobilis leuis
Doc. 6. c. 6. in pri⁹ — nõ ſeruans poſitionẽ eius Ari. magri volẽtis venas a cor-
de imediate naſci. diia. 47. Impugnat ẽt Gal. nõ iuſte: cuȝ
muſculus nõ habeat qḋ in ipſo mot⁹ manifeſtet ꝑ niſi p ei⁹
ꝑncipalius ꝑnᵐ ceu neruũ ſicut p cerebrũ mouent volũta-
ria. Mot⁹ eni volũtarius nũq̃ȝ ſeparari põt a neruo: ſic ha
bere tres a q̃drato: cũ p nullũ indiuis ſit mot⁹ voluntarius
muſculo niſi p neruum. q̃ ipſo abſciſo bñ ſequit q motus
remoueat a muſculo: cũ eius virtutẽ non ſuſcipiat aliũde:
vñ accidẽs nõ cõuitit vt ſibi iponit Gal. In neruo tñ cum
ſit cõe inſtrm ſenſus ⁊ motus nõ manifeſtat ita motus cuȝ
is ſit exilis flexibilis. Motus aũt idiget fixione quã neru⁹
preſtare non põt: lȝ ſenſum valeat exhibere: eo q difficilius
K — eſt mouere q̃ȝ ſentire: cũ illud ſit agere: h̃ ꝟo pati. Ad agen
dũ aũt plus vigoris reqrit q̃ȝ ad patiendũ de accidẽti 4° ⁊
interioꝝ ꝑmo. Neq̃ȝ etiã valet qḋ de neruis inducit Auer.
Cap 5. iſt. — dormitarijs: cũ mors poſſit aliunde ↄtingere q̃ȝ pp ꝑcuſſio
Ca penu. — nẽ neruoꝝ illoꝝ ⁊ vniuit abſq̃ȝ neruoꝝ cã: non aũt motus
poſt meᵐ. — volũtarius vllatenus põt ꝑfici ſine neruo. Sermo tñ Auer.
⁊ lib. 4. c. 4. in fine. — apḋ veritatẽ preferentẽ põt admitti: lȝ fortaſſis nõ ex ſuffi-
cientib⁹ deducat: vt q p.imũ mobile a calore nãli eſt mu-
ſculus: quãtũ ceu ꝑractũ ad ipſius manifeſtationẽ: mot⁹. n.
reperitur in muſculo amplius ꝑpter ſufficiẽtius hĩc que ne-
ceſſaria ſunt motui ꝑracta q̃ȝ neruus ꝑpter illis carere: ita
vt neruus quo ad motuȝ tribuẽdũ ꝑportionat cerebro: cõ
tum ꝟo ad ſenſuȝ cordi. h̃ eni hȝ cerebrũ virtutis tñ.

Propter tertiuȝ qdẽ ſciẽdum: q virtus moti
ua imediati⁹ irradiat neruũ
⁊ imittit ipſi: ↄñr aũt tãq̃ȝ qḋdã ex ipſo ⁊ alijs cõpoſituȝ in
muſculũ dirigit: vñ interioꝝ ꝑ. Neruus nullus eſt ipſe ꝑm
Ca. pen. poſt meᵐ. — ſeipm ſine muſculo nullatenus operãs in aialis pticulis ta
L — les actus: ſed p medios muſculos oẽs mot⁹ electiuos noia
tos ꝑficit. Cernunt aũt ad mouendas pticulas: qñq̃ȝ qdem
manifeſte muſculi ipſi: qñq̃ȝ qdeȝ p mediuȝ chorde. Ac eo-
Ca. 6. ꝟ ver-ſus finem — rũdẽ 3°. Principiũ mot⁹ ꝑᵐ qdẽ neruis: per ipſos autẽ mu
ſculis dat. Et inde alie cognoſcunt a medicis radices ner-
uoꝝ q mouẽt muſculos a radicib⁹ neruoꝝ cuti man⁹ ꝑſtã
tium ſenſum: vñ de motib⁹ liqdis. Poſtq̃ȝ lacertoꝝ motuȝ
Cap. 1. in medio. — arterijs ⁊ venis ↄſtrictis in ſuo deꝑhendunt manere ſtatu
eũq̃ȝ ſtrictis neruis impediri: q ad lacertos qdeȝ dirigit a
neruis virt⁹ aliq̃ per quã ſit eoꝝ actio indicauerũt: vñ ſub
dit virtutẽ ordinatiuã trãſmitti p neruos a cerebro ad la-
certos: q̃re diia ꝑori virtus excogitatiua in cerebro locata
vtit pticulis: queadmodũ riuis qbuſdã neruis ſenſũ ⁊ mo
Ca. 17. in pncipio. — tuȝ mittẽs p eos aiali omni. Quarto ꝟo theori. Virt⁹ mem
bra volũtarie mouẽs a cerebro ꝑcedit: ⁊ p neruos ab ipſo
M — oriẽtes mittit ⁊ a nucha: atq̃ȝ ad lacertos ꝑuenit volũtariũ
Do. 5. ſũ. 3ᵃ ca. 1. in pncip. o. — illis dans motũ: Prio q̃ȝ ꝑ°. Ubi muſculi dat neceſſitas dĩ
motũ voluntariũ mẽbris non cõpleri niſi virtute medianti-
bus neruis a cerebro illis aduenĩete. Nõ fuit ẽt cõueniens
neruos oſſib⁹ cõtinuari ne lederent eoꝝ duritie: ideo egreſſa
eſt ſubã ſilis neruo ex oſſiũ extremitate ligamẽtum dicta: q̃
neruo fuit adiũcta ⁊ vna res cũ illo facta. ¶ Et q: hꝰ ſubã
ſic cõpoſita erat adhuc ſubtilis nimiũ ⁊ ifirma: neq̃ȝ poſſȝ
ad multũ extendi niſi ſuſtentaret alio ⁊ maxie qñ orit a ce-
rebro vel nucha ſupiori ⁊ ꝑprie cuȝ hec ſubã diuidat in ꝑ-
tes plimas: ꝑpea ſibi admiſta fuit ſimplex caro q̃ ſibi ↄiun
cta ſuſtẽtaret ⁊ vacuitates eiuſdẽ repleret. Et q: he incõlũ-
ete erãt ſube ſubtiliat⁹ eſt neruus ⁊ ligamẽtũ ⁊ diuiſi in fi-
la ⁊ ex eis cõteſta eſt ſubã pãniculus dicta colligãs ⁊ conti
nẽs in adinuicẽ ꝑdicta ⁊ ſeparãs ẽt vbi opȝ ⁊ diſtinguens.
Pars quoq̃ȝ hꝰ ſube cõpoſite q̃ ad membrũ tẽdit mouẽdũ
colligit ſubtiliat ⁊ indurat ita vt funiculi aſſumẽs ſiltudi

nem chorda dicat. Ex neruo eni cõponit ⁊ ligamẽto: quia — N
caro deſiſtit tñ ꝑcẽdi ⁊ pãniculus in neruũ indurat ⁊ liga
mẽtuȝ in chorda qñ ꝑtrãſeũt. Et hec ſubã ex his q̃tuor com
poſita muſculus appellat ſiue lacert⁹ qḋ diuerſitatẽ non im
portat realẽ. Ex his igit ſerieb⁹ recte auditis appet virtu-
tẽ motiuã ꝑmius in neruuȝ influẽ q̃ȝ in muſculũ. Appet ẽt
neceſſitas muſculi eiuſq̃ȝ eſſentia: ⁊ p ↄſequens qd erit mo-
bile ꝑᵐ ſeu imediatũ cũ in eo rõ mot⁹ ⁊ fulcimẽti apti⁹ re-
periat q̃ȝ in neruis: in virtute tñ ipſi⁹. Neruus eni eſt ſicut
ps ↄſilis ꝑncipalis inſtri. ſ. muſculi. Nũc aũt ↄcluſa confir
ment rõe. ¶ Opȝ eteniȝ mobilis ad motorẽ ꝑportionem
interuenire vt itelligibilis ad itellm: vt edocent q̃ de phy-
ſico auditu. Sȝ neruus cũ ſit ſimplex magis ꝑportionatur
virtuti ſimplici ẽt enti q̃ȝ muſculo cõpoſito ſaltẽȝ compoſi-
tione pticulari. Thorax eni ⁊ hꝰ ↄſtruũtur vinuli. theo. vñ — 3° capi.
⁊ ipſe ibi locat in anathomia cõpoſitoꝝ. ¶ Adhuc cũ hec
O — virt⁹ reqrat ſubm per qḋ deferat ⁊ quo. p ſe nãq̃ȝ nõ moue
Coll. 2. c. 39. ⁊ p to. tum. — ret: cũ nihil ſic moueat niſi corp⁹. 6. phyſi. illud nõ erit niſi
neruus: eo q imediate orit a cerebro vel nucha manifeſta-
tiue ſaltẽ. Muſculus ꝟo nõ itãtũ extẽdit vt cerebrũ vl nu
chã tãq̃ȝ ſenſui ſubiacens attingat. ¶ Eſt etiã neruus luci-
dus: perui⁹: poroſus ⁊ tale meret eẽ aialis virtutis ſpũ me
diãte receptiuũ ꝑᵐ ⁊ delatiuũ: hec aũt muſculo nõ iſunt niſi
forte p neruũ: ⁊ iõ in oppilõnes ⁊ obſtruſionem neruoꝝ eu-
dem⁹ paralyſim ⁊ ſiliã cãre: nõ ſic aũt que muſculi. ¶ Rur
ſus. in vnoquoq̃ȝ mẽbroꝝ officialiũ eſt pticula ↄſilis qua
illi⁹ ꝑficit ꝑnˢ operatio: alie aũt ptes pp hñ fore. diia. 63. Ta-
lis autẽ particula iuſte ↄſiderãti neruus erit: nõ autẽȝ liga-
mẽtum cum non ſentiat neq̃ȝ ꝑn° alligat. Fit eni q̃ ꝑportionare
neruuȝ ꝑncipaliorẽȝ vt apparuit ex muſculi cõpõne. Neq̃ȝ
pãniculus cũ ſit ſecũdari⁹: aut caro q: nõ eſt ꝑncipalis ſed
ex ſan. cãta fluxũ habẽs ⁊ refluxũ: neq̃ȝ etiã tot⁹ muſculus
Coll. ſec. 43. ⁊ 44. — cuȝ toti inſit mot⁹ p parteȝ magis. phyſi. 8. ¶ Palin. h̃ nos
P — docet experientia q: videmus motũ ceſſare ⁊ ſenſuȝ neruo
ꝑciſo: nõ autẽ muſculo: mot⁹ tamẽ tũc non ineſt neruo niſi
fortaſſis cõtractionis ſeu ſpaſmationis ſȝ muſculo magis:
ſenſus tñ ineſt ꝑter muſculũ: neruo etiam manifeſtus. Sic
igit ſufficienter ↄcludat q neruus eſt id qḋ imediatius ⁊
ꝑncipalius vigorẽ recipit animalis virtutis: mot⁹. vȝ. atq̃ȝ
ſenſus. Et q demum manifeſtatur in muſculo.

Propter quartũ qdeȝ ad ꝑmas auctoritates
oẽs vna protendẽtes virtu-
tem muſculuȝ mouere dõm id gr̃a manifeſtationis motus
exiſtere: cũ videm⁹ muſculuȝ mouere: nõ aũt q virt⁹ in ipſo
primit⁹ recipiat: imo in neruo velut ꝑncipiũ opõnis viſus
poſita eſt cryſtallina: manifeſtat tamẽ magis in ptib⁹ cõta-
cẽtib⁹. diia. 63. ¶ Ad aliḋ dõȝ: q ptes nõ audiunt illic or-
ganice ſȝ q organicũ ⁊ ↄſile opponunt: ſȝ organicũ dĩ eſſe
p relatiõẽ ad ſimplices ↄceptus aie: aut h̃ in mot⁹ ꝟificat: ⁊
vt dctũ eſt manifeſtatiõe: nõ aũt in ꝑncipio primit⁹ motoris
Q — ſuſceptiuo. ¶ Ad aliḋ iã apparet qd dõȝ ſit mõ antedicto.
¶ Ad aliḋ dõȝ q neru⁹ rõne cõplõnis ipſi⁹ ⁊ ſube magis
fulcimẽtũ ꝑſtat muſculo: moles tñ dẽficit neruo i illo repta.
Uel q̃ſitũ petit organũ cui primit⁹ imittit virt⁹ motiua: nõ
aũt id cui virtutis iſte apparẽtia ſeu manifeſtatio imenſior.
¶ Ad aliḋ dõȝ: q veꝝ eſt qñ illud mẽbrũ fuerit vnũ modo
omni: neru⁹ aũt ali⁹ eſt ſenſitiuus plerũq̃ȝ ⁊ motiuus. Aut
nõ ẽ omni idẽ mõ vno ẽt dato neruo. Nã in ipſo eſt dare fri
giditatẽ ⁊ ſiccitatem minorẽ ⁊ mollitieȝ: ⁊ ita erit organuȝ
ſenſui aptũ. Et eſt reperire ꝑdictas in eo q̃litates intenſio-
res ⁊ pluris diaphanceitatis poroſitatis qb⁹ reddit inſtrm
motui aptius. ¶ Ea etiã que partis nota ſunt oppoſite.

Quoniam dictum eſt iuuamẽtuȝ
nerui exiſtere
diſtributionẽ ſenſus ⁊ mot⁹ in oẽs partes beñ
tare ↄtingit deinceps: vtruȝ vnus neruus poſ-
ſit eẽ ſenſus ⁊ mot⁹ ꝑncipiũ. Qḋ nõ videt: q̃ñ

A

quoꝝ virtus eſt alia cóplo ſubſtátia ⁊ finis ſeu operatio in idē nō cócident ꝓn^m: talis vtiq₃ neruus eſt ſenſitiuus ⁊ motiuus: cū virt⁹ ſenſibilis ordinet̄ in ſenſitiuū: ⁊ motiua i motiuū: itaq₃ motiu⁹ ſiccior ⁊ durior ſenſitiuo ꝑ. ⁊ theo. ꝑmis. Finis ēt ſenſitiui eſt ſenſū ꝓſtare: motiui ꝟo motū. ℭ Pa⸗lin. Illa nō ꝯcidūt in vnuz ꝓn^m quoꝝ eē diuſis ꝯtinet̄ gene⸗rib⁹: cū ꝑdicamētoꝝ coordinationes ſunt īpermiſte. poſte⸗rioꝝ ꝑ. Sʒ qđ ſenſitiui in paſſionis cadit gen⁹: motiui autē in id qđ actionis. Sentire nāq₃ pati eſt qđdā ⁊ mouē age⸗re 4° de acciti. ⁊ iterioꝝ ꝑ. ℭ Et fulcit̄: q₂ ibidē ſentire ſu⸗ſcepit actionez ab alio vt ab obiecto: qđ ei extat tāq₃ pati. Mot⁹ aūt eam nō ſuſcipit veꝝ poti⁹ cauſat in aliō. ℭ Eti. Si vnus eſt neruus ꝓncipians ſenſum ⁊ motū tūc ⁊ virtus erit tm̄ vna correſpōdēs eidē: cū tn̄ ei⁹ qđam ſenſitiua ⁊ re⸗liqua motiua. ℭ Rurſus. in techni libro 2°: vt ad multum nerui ſenſitiui oriūtur a parte anteriori: motiui ꝟo a poſte⸗riori. ℭ Iidē. ꝓpter qđ ꝗ alius erit neruus ſenſum princi⸗pians: alterq₃ motū. Is eniʒ videt̄ ſolus ſufficere: nō igitur vnus neruus poterit eē ſenſus ⁊ motus principium.

Doc. 3° c. 9° in fine. Ca. 9. ver ſus fi. 7 li. 2° ca. 10. Colliget. cō. 43. Ca 5 an fi. Cap 6 ꝑ° medium.

Tec. c. 32.

B

Oppoſitum ꝟo cōitas ſentit medicoꝝ. ℭ Am⸗plius ſicut eſt in ꝑ iſto ⁊ 2°. ita ſimilr̄ ⁊ erit in 3°. puta cerebro: nucha: ⁊ neruo: ſʒ vtroꝝq₃ illoꝝ alterū vnum exiſtens ſenſum initiat ⁊ motū. ℭ Rur⸗ſus. quoꝝ nomen ⁊ rō ſunt eadē ⁊ act⁹ ꝓncipiū: ſimilr̄ erit vnū: cum habeāt eidem nāʒ: ſed talis eſt neru⁹ ſenſitiuus ⁊ motiuus. Uterq₃ nāq₃ dī vnus ⁊ eſt ſubſa flexibilis ſubti⸗lis ꝯtenſa colore alba ex cerebro ⁊ nucha producta. Ner⸗uus igit̄ poterit vnus fore ꝓncipium ſenſus ⁊ motus.

Propter primū qdē ſciendū ꝙ vnū quotiens dicit̄ diia oſtēſum 3°. vnū au⸗tem hic ſumptū vnitatez īportat numeralē. Quid autē ner⸗uus diia. 41. qdq₃ ſenſus. 42. Sʒ mot⁹. 51. cum coꝝ multi⸗plicitate. ℭ Principiuz ꝟo multipl̄r dī. vno qdem vn̄ mo⸗tus initiat̄ vt diſtātie: cu⁹ opp^m ei⁹ termin⁹. Alr̄ vn̄ optie fiet qđcūq₃: ceu in doctrina nō eſt incipiendū a rei ꝓn° ⁊ ve⸗rū vnde diſcit̄ facilius. Tertio qđ ꝑmū ꝓducit̄ vel ḡnat̄ in exiſtēte ſicut fundamētū in domo ⁊ cor in animali. Adhuc. vnde prim⁹ initiat̄ motus: vt pr̄ ⁊ mr̄ filius: lis extat princi⸗piū belli. Alr̄ ſm voluntatem ac imperū mouēs ⁊ mutās: ſi⸗cut ꝓnceps aut tyrānus: ⁊ artiū architectonica. Sexto vn̄ cognoſcit̄ res ꝑmo vt ſuppoſitiones ⁊ priores dignitatum principia ſunt cognitionis cōcluſionum: hic aūt principiū auditur quarto potius dictum modo.

C

Propter ſecūdum qdē ſciendū ꝙ Ariſt. vt tactuʒ diia. 42. fortaſſis nō cognoſcēs perfecte nerui nām poſuit ei⁹ opera diia ⁊ al⸗tera magis vt neceſſariū ligare oſſa ⁊ adiuicē cōnectere: ꝓ⸗terq₃ in craneo in quo ſuturalis ſiue ſerratilis eſt copula ⁊ is vere nō eſt neruus niſi vt equoce: ⁊ veꝝ ligamētū: nec aliud ſenſum vt innuit ꝓſtare: ita non capit vtiq₃ neq₃ ſtupor vbi nō eſt neru⁹ corporis. Plurimi aūt ſunt nerui circa pedes: man⁹: coſtas: colluʒ: ⁊ brachia. Stupor ꝟo ſēſus eſt paſſio diia. 73. Colliʒ tn̄ 2° Ariſt. imponit̄ ꝙ voluerit neruū ſoluʒ ⁊ nō carnē cāam ſui fridi^{tē} ꝯtēperare nō potētē excellētiori ſentire calore. Ait nāq₃ appere ex Aꝝ. ſnia ꝙ nō ſit factus neruus niſi ad cōtēperādū calorez intriſecū ad ꝟ vt det vir⸗tutē ſentiēdi. vʒ. carni: vt ſubdit poſt mlta. ⁊ hec opio plus ſequit̄ in iuuamēto cerebri. Sʒ ſcut Aueꝛ. ſtare nō pōt cū nūcubi diligēter ingrēs tali nerui reperiā iuuamētum cū ꝟ ēt tēperies cauſet̄ a cerebro ſufficienter: vt ꝑtib⁹ 2°. Adhuc caro cordis reliq̄ calidiſſima carniū ꝑ ſe poſita ē ſentit. diia 42. Ubi heſitatio appuit circa nerui nāʒ ſilr̄ Aū. inſtra.

D Cap 8. an medium.

Cap. 7. an medium.

Propter tertium qdē ſciēdū ꝙ vnus ⁊ idem neruus pōt nō raro initiū ſenſus ⁊ mot⁹ fore ſicut teſtatū eſt de acciti 4° interioꝝ. 1. de motib⁹ manifeſtiore theo. 6. Uolūt eni ꝙ multotiēs dcī ſenſus ⁊ mot⁹ ꝑ vnū neruū: ⁊ plerūq₃ qdē vnus neruorum

Cap. 5. 6. ſue ſinez. Cap. 6.

ſingulariter ꝓſtat ſenſum: ⁊ alter motuʒ. Tūcq₃ nō cōcidet dubitatio ſi ſenſus pōt eſſe ſine motu aut ēʒ vt in lingua ⁊ oculo: veꝝ prius magis cū idez vtriſq₃ fuerit neruus. Ue⸗ritas tn̄ ſanior ꝙ vbicūq₃ eſt ſenſus nō eſt motus: cū moue⸗re ſit qđdā agere: ſentire ꝟo pati. Ad agēdū vtiq₃ plus req⸗rit̄ virtutis ⁊ caloris: ad patiēdū aūt modicū ibidem. Ubi aūt repert⁹ eſt mot⁹ ꝑ opp^m ⁊ ſenſus: ⁊ dūmō ei occurrat ſen⸗ſibile. Dico aūt ita q₂ dictū eſt aliquē neruoꝝ ꝓn^m mouēdi ⁊ nō ſentiēdi: nō qm̄ nō poſſit ſentire: ſed q₂ ſepultus foris ſecū ſibi nō valet nāliter aduenire ſenſibile: ⁊ vn̄ ꝑ ꝑ°. Mem⸗broꝝ qdem ſentiētiuʒ mobilium plerūq₃ ſenſus ⁊ mot⁹ ſil ꝓn^m eſt vn⁹ neruus ⁊ plerūq₃ ſepant̄ ⁊ erit ꝓn^m alterutrius virtutis neruus. ℭ Ut id aūt pamplius appeat ſciēdum ꝙ neruus nō eſt ꝓn^m ſenſus ⁊ mot⁹ primū: ſed cor aut cerebrū cū nucha: veꝝ ſecūdariū magis: puta reſpectu carnis ⁊ pā⸗niculoꝝ: muſculoꝝ ⁊ chordaꝝ: ceu ⁊ nucha taliter ſe hʒ ce⸗rebro relata ⁊ neruis. Inſup ⁊ neruus ampli⁹ extat ſenſus ꝓncipiū q̄ʒ mot⁹: ſentit eni exiſtēter in ſeipſo ac alia ſentire facit qb⁹ ſuperexpādit̄: ita ꝙ etiā pāniculos ⁊ chordas q⸗bus cōtexūtur nō parū ex eo. Sed motus initiū nō eſt actu ſed virtute magis. Non eni mouere pōt ſeipm localr̄ neq₃ aliū actualiter: illat⁹ tamē in muſculi cōſtructionē cui⁹ pa eſt nō minima: cū fiat ex neruo ⁊ carne ſimplici. in techni. fecit ad motū: ⁊ q₂ organū delatiuū extat virtutis ⁊ caloris nālis ꝯñter mouet ⁊ muſculū. Eſt igit̄ organū motus red⸗dens ipſum tm̄ ſeu deferēs: ſenſus aūt nō ſolū ꝙ hȝ verum percipiēs ſiue indicās magis. Sic eni ſe habʒ de his vt de neruis obticis ⁊ cryſtallina. diia. 45. ℭ Propoſitū autē fir⸗matur rōne: qm̄ in his maxime quoꝝ vnū ordinet̄ in aliō: qđ poteſt ampli⁹ poterit vtiq₃ ⁊ min⁹: talis ꝟo eſt mot⁹ ad ſenſum: ipſe nāq₃ in motū: ſenſus aūt in ſalutez aialis: ſilr̄q₃ mot⁹: eo eniʒ adipiſcit̄ qđ apꝑhenſum. Sʒ neruus qs mo⸗uēs cū mouere ſit agere ad qđ plurimū reqrit̄ virtutis po⸗terit ⁊ ſentire: cū pati modicū virtutis expetat. ℭ Amplius quādo virt⁹ ſeu aia ⁊ calor nālis vigoroſi extiterint ſm ꝙ amplius aut min⁹ inherēt organo vni poterūt opari diuer⸗ſa: puta currere ac ſtare: in aiali quoq₃ alteruʒ expetit plus virtutis: ⁊ reliquū aūt minus. hȝ ꝟo neruus eſt organū reſpe⸗ctu caloris nature ac virtutis: ꝑlimum nāq₃ ipſoꝝ imiſſum neruo motū ꝓncipiabit: minimū ꝟo ſenſum. ℭ Rurſus q̄⸗rum cōplexio modicū diſtat in adinuicez vnū poterit in qđ alteꝝ ſm qđ taliter efficiet̄ nature calō ⁊ virtute: talis ꝟo cōplexio nerui eſt vtriuſq₃ cū frigidus ſit ⁊ ſicc⁹ mēſurate: ita vt illis pamplius receptis remittet̄ frigiduʒ ⁊ intendet̄ ſiccū: ſcdm ꝟo min⁹ ecōtra: nō eni ſufficiens calidū qđ ina⸗tuʒ opari niſi occurrat influēs eidem reddēs alteꝝ qđdam tertiū velut formale calidū. ℭ Eti. Ab organo cui⁹ ſubſtā⸗tia vtcūq₃ diuerſa exiſtit cum ꝟ ꝙ agens ſicut tactū variari cōtingit: diuerſus poterit cōſurgere pariter ceps effect⁹. Sʒ hȝ eſt nerui ſubſtātia nāʒ in ea eſt diaphoneitatem ſeu per⸗uitatē attendere ſenſui exiſtētem cōſonam. Cū maxie ſpūs ſenſitiuus ſit hȝ: ac etiā terreſtreitatez ⁊ duritiē qb⁹ neru⁹ motui efficit̄ conformis: cum motus fortius expetat ſubiti ob actionem ⁊ durius ꝓpter geris fulcimentū. ℭ Iidem. vnū ⁊ idez numero pōt in duo etiā diſſona: vt lingua in gu⸗ſtum ⁊ ſermonē. 3° de aia. differēter tamē: q₂ in alteꝝ princi⸗palius vt guſtū ⁊ in reliquū ex ꝯſequēti puta in ſermonez: ⁊ naʒ eſi vnū qdem extet lingua ſubiecto: eſt tamen diuerſa rōne. Guſtat eni ꝓpter neruos ſibi a tertio pari neruoꝝ ce⸗rebri delapſos. Sermonez ꝟo motu dearticulat per eos q a ſeptimo: ita ſiqdez in neruo duplex vt tactuʒ rōne ſubſtā⸗tie amplius nā: ꝓncipalius quoq₃ ordinet̄ in ſenſum: cū eū ſuſcipiat etiā actu ſenſibili occurrente: nō autē motū vt ta⸗ctuʒ niſi virtute tm̄: itaq₃ qs neruus motū ⁊ ſenſuʒ poterit initiare. Quoniā aūt egetur quādoq₃ ſenſu ſimplr̄ ⁊ inten⸗ſo nō diſtracto in plura nā neruū hic adinuenit ſimpliciter ſenſitiuū qualis obticus: ac q₂ interdum indiget̄ motu fo⸗

E Colli. c. 1. Ca. 15. in principio.

Doc. 5. ca. ſing. poſt medium.

F

Tec. ꝟ. tra cta 3 teſt. tc. c. 6.

G

H

Te. c. vltie ⁊ lib. 2. c. cō. 88.

I luꝫ ⁊ hĩenſioꝛl neruſitaneꝗ cõſtituit motus abſolute qua les plures ſepulroꝛum vt manuũ ⁊ pedum. Utriſqꝫ ꝟo ner uus vnus participat: quoniaꝫ cum eo egere ceu qui tertiȷ ⁊ quinti parium ex cerebro productoꝛum.

Propter quartuꝫ autẽ. ad primũ dõm ꝙ ꝗ̃ uis hec ſint diſſona in ſpeciali cõueniunt: tñ in cõi taliter ꝙ aĩa cuꝫ caloꝛe nature delato in coꝝ organũ poſſit in eũ diuerſum effectũ imprimẽ. ¶ Ad aliõ dõm: ꝙ lꝫ pati qð eſt nerui ſenſitiui ⁊ agere qð motiui ſint diuerſoꝝ generuꝫ: nihil tñ ꝓhibet idẽ foꝛe ſubiecto: ceu qs relatione gñati dĩ pater in genere locatus ad aliqd: prout ꝟo in ſeipſo ſubſiſtit in ꝑdicamẽto ſubſtantie: ſimilr ⁊ de neruo ẽm diuerſa ⁊ in eo reperta ⁊ in eũ imprimẽtia. Omne quoqꝫ ſimul actiuũ ⁊ paſſiuũ ⁊ mouẽs phyſice mobile erit. phyſicoꝝ 3°. ¶ Ad ꝯfirmationẽ ſimilr apparet ex multis. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ virtus eſt vna in cõi: diuerſificatur tamẽ ẽm organa in ſpeciali. Organũqꝫ ꝟt viſum ẽm eius nãm alterã ⁊ receptionem poteſt ſimilr diuerſificari. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ nõ impedit quin etiaꝫ neruus quis poſſit eẽ ſenſus ⁊ mot⁹ initiũ: vt declaratũ: lꝫ ſenſitiui ſimpliciores plus ꝓdeant a parte anterioꝛi ⁊ motiui a parte poſterioꝛi. ¶ Ad aliud quid dicendum apparuit. ¶ Et ad ea que partis alterius ẽt ſatis his iam apparet.

Te. cõ. 8.
K

Occaſione illius qð dicẽtuꝫ eſt muſculos virtutẽ habere tñ inatã heſitatur deniqꝫ. Uidet enim ꝙ muſculus nõ habeat ſolã hãc veꝝ ⁊ influẽtem cũ ea ſeu iſuſam: per Joãnitiũ enumerãtem inter mẽbꝛa habentia virtuteꝫ inatam ⁊ influẽtem quãdo inquit oẽſqꝫ lacerti. Qð inuit in techinis libro 2°: vbi enumeratis principalib⁹ partib⁹ deſeruiẽtibuſqꝫ ipſis ⁊ habẽtibus virtutẽ inatam ſolũ in qbus nõ reponit muſculus ſubditur demũ. Alie oẽs partes cõe his habẽtes ſimpli⁹ regimen venis ⁊ neruis indigent: ſub qbus videt muſculus locari. ¶ Etiã. Nullũ membꝛũ officiale hꝫ virtutem inatã tñ ſed ⁊ cũ hac influẽtem ⁊ ſic cõpoſitũ. Qð autẽ tale ſuſcipitur a ſimplici: muſculus ꝟo eſt pars officialis. 3° theo. cũ ſit inſtrumẽtũ virtutis aĩalis. Et firmat. qꝛ recipit ſenſum ⁊ motuꝫ a cerebꝛo. diĩa. 58. ¶ Adhuc hñtia virtutẽ inatã tñ ſũt oſſa ⁊ caro non ſentiẽtia: muſculus vtiqꝫ ſentit: hꝫ igit muſculus virtutẽ inatã ⁊ influentem ⁊ nõ ſolum inatam.

In iſago gis ca. de mẽbꝛis mẽbꝛoꝝ iu xta finem Te. cõ. 30.
L
Cap. 1.

In oppoſitum idẽ Joãnitius cõnumerans muſculũ in his que hñt virtutẽ inatam tñ. Et in techni vbi agit de partib⁹ que hñt virtutem inataꝫ: ⁊ vbi de habitudine tractat toti⁹: qua muſculus repreſentatur ꝯñs coꝝ ꝯſtructionẽ ⁊ naturã. ¶ Adhuc ſi cõponentia muſculũ hñt virtutẽ inatã tñ: ⁊ ipſe: cũ rõ totius cõſurgat ex ꝑtib⁹: he ꝟo habẽt que ſunt ꝑma ⁊ ſimplex caro cũ ſit ſan. ꝯſpiſſat⁹: ⁊ nerui per quos ẽt nõ recipit muſculus cũ careant ſenſu. Sunt nãqꝫ terree nature que ꝟo talia nõ ſentiũt. ꝑ de aĩa ⁊ 3°. neqꝫ motũ habẽt. diĩa. 58. ligamentũ etiã qð de ipſi⁹ eſt cõſtitutione Almãſo: ⁊ ꝑme ꝑmis. Et ideo hic deſpiciũt Haly rodoã ſeparãs ligamẽtũ hui⁹ pro prius: ac etiã pãniculũ a muſculo tãqꝫ ei⁹ nõ ingrediẽs conſtitutionẽ. Et firmat. qꝛ magis dcm̃ eſt diĩa. 58. muſculum cõponi ex carne ipſi⁹ caloꝛe nãli ⁊ aĩa. Caro autẽ virtutem habet inatam ſolũ. ¶ Palin. Igit agere dĩ qð motuꝫ hꝫ a ſeipſo. iterioꝝ ꝑ. talis qdẽ muſculus in gñe mot⁹. colliꝫ apparẽs 2°. ⁊ phy. 8. Habꝫ ḡ muſculus virtutẽ inatã tñ.

In iſago gis c. imediate antedicto. Li° 3. te. c. 29. ⁊ tractatu 6 teſti. tez. cõ. 9.

M
Te. c. 74.
Te. c. 66.
Cap. 3. in ꝑncipio.
Doc. 5. ſũ. 2° c. 1. circa ꝑm ꝯ̃ de gnif tra. 6 teſti. cõ. 9 in fi.
Cap. 6.
Cap. 8.
Cap. 43.

Propter primũ ſciẽdum: ꝙ quid ſit muſculus ſeu lacertus: diĩa. viſum. 58. ¶ Habere aũt virtutẽ inataꝫ ſolũ qð eſt vnũ mẽbꝛum quatuoꝛ diuiſionis partiũ quadrimẽbꝛis ꝓracte tripli põt audiri. Aut aliqd habet virtutẽ inatã ſolum. i. coinditã nãlẽ: prout ei⁹ ꝑncipiũ eſt magis intrinſe: ꝗ̃ vie vni adherẽs amplius: ⁊ ſic nãlia dicta mẽbꝛa cõtra diuiſa aĩalibus: quoꝝ actus exoꝛdiũ a foꝛmis maxie habẽt virtutẽ inataꝫ ſolum. Aliter dĩ mẽbꝛũ habere virtutẽ tñ inataꝫ ⁊ ſibi ſufficiẽteꝫ inditam: qꝛ nullo ſimplr egẽs ab eodeꝫ nequaꝗ̃ ſuſcipiat abſolute. Uerũtñ ſuã ꝑinditã virtutẽ ceteris ꝑ moduꝫ primi in vniuerſo cõtribuat quale coꝛ ẽm Ariſto. extat ſniam exquiſitam. Uel qd 3° poſſidet virtutem inatam ſolum: qꝛ taliter ſibi in ſue generationis exoꝛdio inditũ fuit: eo ꝙ ꝑma radix ⁊ ꝑncipiũ ceteroꝝ. Ante nãqꝫ aduenit ⁊ vltimo recedit: p̄riuſqꝫ ceteris incipit ⁊ antea completur: nam lꝫ partes ſimul generent lata quadã paritate: prius tamẽ hũt ſuperioꝛa ꝗ̃ inferioꝛa: iterioꝛa ꝗ̃ extriſeca: ꝑncipalia ꝗ̃ ſequẽtia. diĩa etiã. 49. Et ideo dictũ 2° de gene. aĩaliuꝫ. vbi appa rent que hꝫ foꝛmã ſpatis preexiſtere in coꝛde: ſicqꝫ nullum a coꝛde membꝛoꝝ virtutem habebit inatam: cũ oĩa videantur ab eo vtcũqꝫ dependere: vt etiã apparet interioꝝ 3°. Et id veꝝ certũ: vel apparenti⁹ imaginet ꝙ ex maſſa generationis ſpermatica placẽte partiũ vnaqueqꝫ ſuſcipit foꝛme ſimile qð ſuũ: nõ autẽ ſic in virtute vnius aut ſucceſſione quadã vt prius. Et ita eſtimauit ſenſibilius Gal. ꝓpacta virtutẽ inatã tñ obtinere. Cũ etiã apparẽter in plura ipoꝝ non percepit arteriã: venã aut neruũ ꝺ̃ferri: ceu os cartilago cũ ligamento mõſtrant ⁊ pinguia. Fuit igit ſermo Gal. pulchꝛioꝛ apperens: Ap. ꝟo ꝓfundioꝛ coexiſtens.

N
2° de ge. a. ca. 1. in ꝑ.
Cap. 1. p° medium.
Ca. 4. ⁊ 5.
O

Propter ſecũdum ꝟo ſciendũ quoſdã ſenſiſſe muſculuꝫ hic virtutem inatã tñ: put eo reddit calidũ frigidũ ⁊c. pigue ⁊ extenuatuꝫ. pĩloſum vel oppoſitũ coꝛp⁹ ſic: aut aliter collocatum. Prout eo ꝟo ꝑficit motus ac etiã ſenſus virtutẽ hꝫ innatam ⁊ influenteꝫ. ¶ Sꝫ id dicẽtes nõ ſopiũt heſitãtes cũ modũ ⁊ cãm nõ aſſignent: neqꝫ difficultatẽ aperiant. ¶ Inſuper ⁊ hoꝝ qdam voluerũt dicere muſculũ ꝑmo dici modo: altero autẽ lacertuꝫ conãtes id ex Joãnitio cum techni aſtruere. ¶ Sed id etiã nõ valet cum noĩa magis extent ſynonyma differẽtes his plus trãſlatione ꝗ̃ nã. Uno igit indifferenter vtendũ pro alio. Muſculus tamẽ videt a greco trãſfoꝛmari. Mus eniꝫ apud eũ murẽ ⁊ muſculuꝫ impoꝛtat qui etiaꝫ in xiſtro dĩ. Lacertus qdem ꝗ̃ſi lacertulus: ad modũ nãqꝫ muri ex lateribus eo cõpaginat coꝛpus: qui ⁊ lꝫ vniulr muſculũ impoꝛtet: ꝓprius tamẽ eũ q brachioꝛũ ad humeros: quare ⁊ brachia lacertos denotant poete.

P

Propter tertium qdem ſciẽdũ ꝙ muſculus ſeu lacert⁹ dignitus virtute fulcitur ſuẽti ⁊ inata vt ꝓcenetrauerũt in hoc adducta: cũ ꝓter ei⁹ nãlia fulciat aĩalib⁹: puta ſenſu ⁊ motu: vene nãqꝫ ac arterie non ſunt de cõſtitutione ẽẽntialr muſculi: verũ vt meat⁹ qb⁹ ipſe conſeruat ei vitã ⁊ alimentũ deferẽdo. Cõſequenter aũt virtute inata potiet ſoluꝫ vt oſtendit iam caro muſculi pars cũ ſit ceu ſanguis inſpiſſat⁹ motu vt ſic carẽs ⁊ ſenſu cũ muſculo perficiat ſꝫ neruo: vnde dcm̃ eſt ab A. oſſa ⁊ caro nõ ſentientia: in ei⁹ etiã cõpoſitionẽ cadit ligamẽtũ: qꝫ qd dixerit Haly. membꝛum directi⁹ habẽs virtutem inatã ſolã. Neruus aũt in muſculi eadẽs cõſtructione preter id qð habet vt dcm̃ tribuere ſenſum ⁊ motuꝫ poteſt ⁊ alr is inueniri: puta magis rõne ſue terreſtreitatis ꝗ̃ dĩaphaneitatis ⁊ put diſſoluit in fila carnẽ ꝑmã ⁊ ſimplicẽ ligãtia cũ non poſſet aliter permanere: ſicqꝫ actũ inducit ligamenti: cũ illõ nõ ſufficiebat vt min⁹: ideo aliq id non audiẽtes dixerũt muſculũ ſumi pro parte ꝗdã illius vt carne. ¶ Sed circa id cõtingit anxietas: cũ ſcriptum ſit in techni mẽbꝛa habẽtia virtutem inatam tñ ſeipſa regẽ: ita vt neqꝫ aliis dominent neqꝫ alia dñent eiſdeꝫ inatas habentia regẽtes ea virtutes. vñ Joãnitius. Sũt habẽtia ꝓpꝛiam virtutem qua reguñt ⁊ coꝝ q̃litas conſtat. ¶ Cui⁹ oppoſituꝫ qm̃ hꝫ membꝛa ſunt nãlia iſtrumẽta: de his eni ſcriptuꝫ interioꝝ ꝑ. ꝙ lꝫ coindita inſit eis virt⁹ qua ſuũ ꝑficiũt actuꝫ: ceu magnes trahit virtute ſibi indita ferrũ: ita ꝙ ſi permãſibilis eſſet coꝝ ſubſtãtia nullo denũ indigerẽt: vt neqꝫ arterijs neqꝫ venis. Sed qꝛ egent nutritione ac cuſtodia com

Q
Vᵃ ꝑ. doc. 5 ca. ſing. 2° t de. tra. de 1 eſt. cõ. 9 in Iſag.
Li. 2° cõ. 26.
In iſagogis ca. de mẽbꝛis mẽbꝛoꝝ.
Cap. 7.

menſurationis

A menſurationis caloris teguerũt ideo illis: ſuſcipiũt q̃ aliũde virtuté non habẽtes tñ inatam. ¶ Dicẽdũ q̄ ſuſcipiũt nõ ꝓpter acquirere viuacitatem: q2 in pri° vt tactuz receperunt ipſoꝝ ꝓductionis: vez ꝓpter ↄſeruationẽ viuacitatis ꝓus ſuſcepte: ceu ampli⁹ in de interiorib⁹ vt expoſitor manifeſtauit Gal. cũ in techni fuerit eius breuitas vt ea q̃ Joãnitii onerosa. Et ſileat. A. inquiens ꝓma p̃. ſi clauderetur via inter epar ꝛ os ꝛ id haberet nutrimentũ aptum eius actio deſtrueretur in ipſo: non enim hic tollit viuacitatem veruz ipſius cõſeruationem magis: qḋ etiam conceſſit Gal.

Doc. 5. c. ſin gu. cir. medinam.

Propter quartũ quidẽ. ad primũ ꝛ 2m quid dicendum ex premiſſis viſuz: verius nãq3 muſculus virtute viget vtraq3 vt oſtẽſuz. ¶ Ad 3m dõm: q̄ inquãtũ eſt ſimplicibus conſtructum vt ipſis rõnem quãdã h3 mẽbri habẽtis virtutẽ innatam tñ: prout ꝺo poſituz magis vt cõpoſitũ vtraq3 participat virtute: neq3 ſimplr eſt officiale ꝛ cõpoſitũ muſculus mẽbrũ: q2 nõ cõpoſitione vniuerſali vt caput verũ potius ꝑticulari vt fere mediũ obtineat ſimplicis ꝛ cõpoſite ptis. theoř. 5°. ¶ Ad aliud etiã apparet: q2 caro ps muſculi maior. vñ in de anathomia 4° quẽ trãſtuli. Carnes aialium maxima pars muſculoꝝ ſubẽ aialiũ ſunt diſſeminatis que in ipſas ligamẽtis ꝛ neruis muſculus generat: que l3 de ſe ſenſu careat ꝛ motu: hos ſuſcipit tñ vigore ſibi a cerebro delapſo p neruũ. dĩa. 58. ¶ Ad ea etiã que alterius ſimilr quid ſentiendũ viſuz. Nã Gal. Cũ Joãnitio cõſiderãs q̄ in muſculo magis repſentant mẽbra fruentia virtute innata ſola q̃ in alia partiũ: potuit vt declaratũ muſculũ talem exiſtere: nã in ipſo eſt caro ꝛ ligamentũ ac vtcũq3 pinguedo magis ad carnẽ reducta. Jnuoluit eni is ꝛ circũdat os ꝛ cartilaginẽ: que oia extãt virtutẽ inatã habẽtia ſolã: neruus ẽt ſicut ligãn ꝛ ↄtinẽs carneas ptes rõnẽ iduit hui⁹: ꝛ per ↄñs pãniculus cũ ex ligamẽto ↄſtituat ꝛ neruo. dĩa. 44. Jd etiã ampli⁹ dĩa. 42. ſumit: ꝛ caro qñq3 p omni ſuba vſq3 ad os ꝛ cartilagines. dĩa. 42. ceu hinc cuz muſculũ componi ex carne dicamus. ¶ Ad aliud qḋ dõm differẽtia viſum 58.

O

B

Lib. 1.

¶ Differentia. LIX.

Quod calor ꝛ ſpũs ſint idẽ mõſtratur ex. 5. pharmacoꝝ. Hippocrate dicẽte calorẽ innatũ ſpiritũ fore. ¶ Amplius rõne. Queciiq3 habẽt idẽ agens ꝛ ex eadẽ ꝓducunt mã: producũtur etiã; hora eadem videnť eadẽ exiſtere cũ he ſint idẽtitatis cauſe: hec aũt calor hñt ꝛ ſpũs: fiũt nãq3 a corde ex humorũ ſubtilitatibus vel eoꝝ vaporoſitate eodẽ etiã tẽpore. ¶ Adhuc quorum eadẽ eſt operatio ac etiã ꝓprietas illa ſunt eadem: hec nãq3 fecit ſcire formã velut trãſmutatio mãm. Eſt aũt calor reſolubilis ꝛ ſubtilis ꝛ motiuus maxie vt ꝛ ſpũs de diſtẽperantia inequali. Et ſi calor ꝛ ſpũs eẽnt diuerſi cuz calor eius corp⁹ vt videbiť diffundať p oẽ corp⁹ ꝛ ſpũs: ſilr duo corpora eũdẽ obtinerẽt ſitũ: qḋ ipoſſe. ¶ Jndẽ: cũ calor non ſit res nõ nãlis: neq3 ẽt ꝑter nãm verũ nãlis: tũ res naturales forent octo: cuius contrarium dictum ab omnibus: poſuit enim concorditer ſeptẽ tñ. Erit itaq3 calor ꝛ ſpũs idem.

C

Diſ. 3. ca. 5ui me.

Doc. 2. c. 1. in me°.

D

Jn cõtrarium q2 cũ ꝛ diuerſitatis nota calorez proferunt tanq̃ a ſpũ diuerſuz: vnde de cauſa motus aialiũ in alijs põt idẽ maius ꝛ min⁹ fieri etiã ꝓpter calorẽ ꝛ ſpiritũ ꝛ frigiditatẽ. Et p̃ ꝓma. cerebrũ ꝛ epar virtutẽ vite ſuſcipiũt ꝛ calorẽ nãlem ꝛ ſpiritũ a corde. ꝛ aſoi. 2°. Ut exteriora habeant ſpiritum ꝛ ſanguinem ꝛ calorẽ ſicut interiora: ꝛ iõ multe reperiunť locutiones hꝫ. ¶ Adhuc calor nãlis deſcribiť tẽperat⁹ mulcebris ꝛ ſuauis: ꝓma aſoi. Spũs ꝺo calidior corporis ẽ res: p̃ p°. ¶ Amplius illa differũt: quoꝝ locus eſt diuerſus cuz locus naturã ſaluatiuã imitetur forme. Quantum eteniz natura dat de forma tãtuz ꝛ de loco: de celo ꝛ mũ. 4°. Locus aũt ꝛ tranſitus caloris diffinitionũ libro eſt intra arteriarum tunicas: ſpiritus vero intra tunicam ꝛ tunicam: ꝓpter que calor non eſt idem cum ſpiritu.

Doct. 5. c. ſingu. Cõ. aſo. 1. Cõ. aſoꝝ. 4. Do 3. c. 4. Colliſ. c. 15.

E

Propter primum ꝺo ſciẽdũ q̄ caloris ad p̃ſens duplex dať diſtĩ. q̃rũ vna ab ei⁹ ſumiť pri° ꝓceſſiuo: altera aũt ab ipſius eſſe. Scdm quoq3 primã calor eſt duplex. Unus qdẽ ſimplex ꝉ permiſtus. Altero ꝺo cõpoſitus ꝛ ꝑmiſtus. Simplex qdez duplex ẽt repiť. hic qdẽ elemẽtaris q qdez eſt q̃litas ꝓpria ignis adeo ipſi⁹ formã inſepabilr ↄcomitãs vt plures antiquoꝝ eſtimauerint ipm fore eius formã eſſentialẽ: qḋ ipugnatũ dĩa. 13. hic aũt calor gñatiuus minime exiſtit. Caliditas nãq3 vegetabiliũ neq3 eſt ignis: neq3 ab eo ꝑncipiũ ſumit. Cõfert tñ ad materie ꝑparationem alterãdo ꝛ trãſmutãdo vt forma introducať in eã velut calitas ꝛ frigiditas ꝉ ſuſceptionez forme ab aia artificis gladij. Eſt ꝛ alter calor ſimplex celeſtis viuificãs ꝛ in eſſe ↄſeruãs oium viuẽtium germina nunq̃ ↄſumptionẽ ꝛ peremptionẽ inducẽs: qḋ in ſꝑmate oium inexiſtit vocatũ calidũ. Et l3 qdez inſtrm imediatum exiſtit cui intra fulciť aia in eſſe ꝛ opationibus. differẽtia. 48. Eſt aũt calor alius cõpoſitus ex his antedictis duobus qui qdẽ eſt aialiũ calor ꝛ vegetabiliuz vtcũq3. Eſt nãq3 aie quoꝝ alter velut ꝑparatiuus exiſtit mãe: vnus ꝺo datiuus q̃ſi forme. Hꝫ ſiqdez calor duplex eſt: q 2° coll3 calor dĩ cõplexionis in oibus diffuſus reptus mẽbris ꝛ potiſſime in corde calorq3 appellatus inatus. Ex virtute aũt caloris iſtius in corde fulciti calor alius gñať vt fluens ꝛ ad mẽbra diuerſa diſcurrẽs. Ex quo ꝛ calore añdicto cõficiť tertius q ceu forma mẽbroꝝ exiſtit: quo mediãte ꝛ virtute aie velut ꝑncipaliori mẽbroꝝ omne ſuã ꝑficit debita cõplexione ſuppoſita actionẽ ꝛ paſſionẽ: qḋ ẽt de pulſuum tangitur vtilitate. Calor qppe cordis ↄſeruať reſpiratione: q ꝺo in reliqs partiũ hac ꝛ trãſmiſſione caloris a corde ad ipſa. Jſtos ẽt calores i pleriſq3 locis canonis tetigit. A. ingens. Calor inatus qui in nobis exiſtit vel itus eſt per quẽ calor inatus indicať ꝛ influẽs. dĩa. 3. Hũc quoq3 calorẽ non ſimpliciter: ſed inatũ ꝛ nãlem multotiẽs appellãt: qḋ aũt calor ſit inatus iam apparuit: vi. n ꝑfectior fore nãli. Js nanq3 ſm quoſdã vt cõior inatũ calorẽ importat ꝛ fluentẽ tanq̃ a mã deriuatus regitiua. Jſaac aũt febriũ p̃ calorẽ nãlẽ appellat illũ q a corde p arterias demãdať in corpus: cuius fundamentũ ſpũ dicit vitalẽ: viã ẽt ipſius p arterias. Auer. ꝺo calorem vi appellare corpus cali. antedictũ vaporoſuz demãdatum a corde in mẽbra per arterias. ¶ Eſt ꝛ diſtinctio altera caloris: ſuſcipiť nãq3 duplr: ꝓprie qdẽ pro calitate: improprie ꝺo p ↄcreto ex calĩ corpe ꝛ calore: vt inuiť aſo. p°. ꝛ coll3 2° cũ ipſe in gñe loceť calitatĩ. ¶ Spũs ſiqdẽ multipliciter dĩ. ſumiť nãq3 pro vna triũ pſonaꝝ diuinaꝝ: iuxta illud Joãnis. Spũs vbi vult ſpirat: ꝛ pro ſuba demoniaca gratificata vel deprauata ꝛ p oia: ſm illud euãgelij. Spũs qdẽ prõptus caro aũt infirma. ꝛ pro vẽto. metheo. 2°. ac p anhelitu: vt pronoſti. p̃. ꝛ pro corpib⁹ alchimicis ſublimãtis ſubtilib⁹ metalla trãſmutãtibus: ex qbus elixir. i. lapis phoꝝ cõſtruitur: ac pro corpore ſubtili aereo virtutũ latore: q duplex eſt. inatus cõplãtatus q ꝓprius eſt ſuba corporea ex elemẽtoꝝ cõmiſtione gñata vergẽs in celeſtiũ ſimilitudinem corpoꝝ. dĩa. 48. cũ reliqs hic reticitis. Et pro fluenti ſuſcipitur magis ſeu currẽti: ceu ibidẽ oſtenſum: q eſt vapor ſanguis tẽperatus 7° de iuuamẽtis. ſeu ſuba ſubtilis ex humoꝝ vaporibus vel eoꝝ genita ſubtilitate ſm aliquam ↄſtructionẽ: cuius cor extat pri᷑ de quo Jſaac diffinitionũ. Cõuenerũt antiqui q̄ ſpũs eſt corpus ſubtile ꝓcedẽs a corde in arterias ad totũ corpus: ꝛ facit ipſum habere vitaz ꝛ anhelitũ per pulmonẽ ꝛ aſcẽdit ad cerebrũ ꝛ ꝓcedit ab eo in neruos p totũ corpus: ꝛ facit ipſuz habere ſenſum ꝛ motum. Ex his qdẽ vi ꝓprius ſpũs dici q̃ inatus: cuz de rõne ſpũs: ꝛ vt nomẽ ſonat ſint ſubtilitas ꝛ cita mobilitas q̃ nõ ita ſpũi adſunt complantato. ¶ Noſce quoq3 q̄ proprius

Cap. 7. ꝯ medium.

F

Cap. 9. 2. coll3 in medio ꝛ° ꝓmi do cn. 3. c. 3.

G

Colli. c. 1. in prin. cã. 3. Cap. 7.

Cõ. aſoꝝ. 14 cir. prin. cipium. Cap. 7.

Cap. 1. in principio. T. 1 com. 17.

H

Cap. 7. poſt pri.

Lib. poſt me.

Sup hac dña LIX. vide ... pagina 124. a.

I loquẽdo nõ ſunt niſi duo:ſpũs:vitalis.ſ.ꝛ aialis.vñ coll᷒ p.
Cap.14. Spirit⁹ ſunt duo.ſ.ſpũs apparẽs in corde:ꝛ ſpũs apparẽs
in cerebro:ſed in epate nõ apparet per viaꝫ ſenſus eſſe ſpi/
vbi ſupra immediate. ritus:qd̃ innuit Iſaac de diffõnib⁹ ſpirituũ notificans:vñ in
L.1.3.tex. tbegni.Et cũ ſan.appellat⁹ ſpũs vitalis ꝛ aialis i nullo nã/
cõ.20ʒ. lẽ tãgẽs.12.qdẽ de ige.Si ꝟo eſt aliqs nãlis ſpiritus cõti/
Cap.5. netur ꝛc̃. Medicus ꝟo extẽdens ſpũs nomẽ multotiẽs ſpi
ritum exprimit nãlem pncipians ipm ex epate ſolũ qd̃ ve/
rius calidũ extat vaporoſuꝫ corpus ꝛ turbidũ.q.qd̃ ex na/
tura ſpũs apparebit ſubſcribẽda. Quid aũt ſit vnũ ꝛ idẽ:
ac quotiens dicat̃ diã viſum 3ª.ꝛ apparebit etiã.109.

Cap.5. **Propter ſcdm** ſciendum ꝙ Gal.ſimpliciuꝫ 5° diſtõnis 3ᶜ amponit Hippocra/
ti ꝙ calor ꝛ ſpũs idem exiſtũt nõ ſolũ accidẽte veruꝫ etiam
eſſentia numerali.cuius ſeries.Cõuenit aũt nobis ne erre/
mus in itellectu noſtre intẽtionis ſmonis eius. Et ſciam⁹
ꝙ ipſe nõ voluit per ſermonẽ ſuũ calor inatus niſi illud qd̃
K nos iterũ noiamus ſpirituꝫ:ꝛ eſt ille q fixus eſt in corpore
cuiuſqꝫ aialis.Et Ariſt.quidẽ iã dixit ipm iteꝝ i libro ſuo:
ꝛ nõ eſt iterũ qd̃ ꝓhibeat nos qn intelligamus ab Hippo/
crate ꝙ ipſe innuit p ſermonẽ ſuũ calor inatus ad ſubſtantiã
ſan.ꝛ ad ſubam ſpermatis cũ ſpiritu cũ ſit vnicuiqꝫ harum
C5.afoꝛi 15.in me° ſubarum ipſe calor inatus nãlis. Qd̃ ꝛ videt̃ ſapere Gal.
3° p 10ᵐ ꝛ afoꝛ.pma.ꝛ nãliũ 2° capl'o:cũ Hippocrate volens calıduꝫ
4.cir. pn/ qd̃ innatũ ſolũ omnia in animalia operari ꝛ ſubam noſtre
cipium. generationis tria:ſpũm quidẽ:ſanguinẽ ꝛ aereã humidi/
C.1. 4.cir. tatem complere.Quinto quoqꝫ de accidenti:ſermo repit̃
pnᵐ ꝛ cer ambiguus quo audit̃ vt calor ſit idem cuꝫ ſpũ ꝛ alius:qd̃
ſus fineꝫ. fortaſſe cõtingit errore monachi.Hoc ſiqdẽ fortaſſis ſenſit
Cap.7. Auer.coll'et 2°.d.opoꝛtere ſpeculari qd̃ ſit primuꝫ corpus
qd̃ mouet ꝛ apparet qd̃ ſit calor naturalis qui eſt in nobis:
ꝛ hoc forſitan eſt illud corpus calidũ in fine vaporoſum in
corde inuentum qd̃ mittitur ab eo ad cetera mẽbroꝝ per
arteriarũ viam:ſed qd de hoc tertio videbitur dicendoꝝ
L ꝛ quarto.Sed q̃ꝫq̃ꝫ calor ꝛ ſpiritus ſic idem ſubiecto dicã
tur:nihilominus differũt ratione.Calor eteniꝫ dictus eſt:
eo ꝙ calefacit:ſubtiliat:digerit ꝛ maturat:congregat ho/
mogenea ꝛ etherogenea diſgregat ꝛ cetera taliũ.Spiritus
autem ab eo ꝙ ſpirat:pulſat:illuminat:ꝛ virtutem ad ſuas
3° tech.2. defert peragendas actiones.diã.48.C Fuit etiam Haly.
15 [illegible] opinio ꝙ ſpiritus ꝛ caliditas innata ſint duo vapores na/
[illegible] turales in corpore:corpora.vꝫ.aerea ſubtilia iter quos exi
ſtit differentia:eo ꝙ ſpũs ſubtilior eſt calore innato ꝛ calor
innatus groſſior ꝛ pluris humiditatis. C Hec aũt poſitio
ſicut ſonat ſtare non poteſt. Eſt enim cõtraria ponentibus
in corruptione aialis calorem ſui ſubtilitate ad ignem cõ/
Cap.5.ad medium. uerti:ſpiritũ autẽ ad aerẽ.primo theoꝛi.ꝛ Iſaac in pleriſqꝫ
Et eſtro/ qd̃ etiam nomẽ indicat caloris:cum ſit quid ab igne deſcẽ
rã p°.ꝛ ſe/ dens ſubtiliſſimo corpoꝛum ꝛ leuiſſimo.C Adhuc.vnum
cũdã.5.c.7. ſeparari non põt ab alio velut cauſe ſue effectus continue
M inherens ꝛ ipſum inſeparabiliter concomitãs:ceu illumi/
L.10.poſt medium. natio illuminans.C Eſt autẽ fortaſſis ꝛ modus eius dicẽ/
di aliquis iuxta Iſaac diffinitionum calorem ponentẽ trã/
ſire cum ſanguine per mediũ tunice arterie interioꝛis:ſpi/
ritum autem inter tunicã ꝛ tunicam ipſius ne groſſitie ſan/
guinis oppilante ſi per interiorẽ tranſiret tunicam arterie
motus impediret̃ a ſanguine:velut enim ſpũm ſubito per
omne corpus diffundi velut lumẽ per domũ.C Qd̃ qdeꝫ
dictum ꝛ ſi apparens ſtare nõ põt cuꝫ magis impediretur
inter tunicam tranſiens ꝛ tunicã arterie propter earũ ad/
inuicẽ cõnexionem.C Amplius interius nõ impediret̃ cũ
arteria nõ ſit ſanguine repleta oĩno.C Rurſus.cũ calor il/
le inatus qui trãſit per arterias ſpũi ſit iſertus ꝛ ſpũs tran
ſiens inter tunicã arterie ꝛ tunicã calori ſit cõiunctus:mo/
uet̃ nãqꝫ.Nihil aũt mouet̃ tãdẽ niſi calido.diã.61. quare
calor locum differentẽ nõ poſſidebit a ſpiritu:niſi forte ſm
quãdã additionẽ aut diminutionẽ:t qdam enim ſpũs plus

afficiũtur calido:alij autẽ minus.C Fuerũt ꝛ alij dicentes N
calorẽ nãlem ꝛ ſpũm nãlẽ fore idẽ:vitalẽ ꝟo ꝛ aialeꝫ differ
re.Hi aũt ſic dicẽtes nãlẽ virtuti volũt ſoluꝫ attribuere ſm
medicos ſituate in epate:qd̃ fortaſſis mouit eos ſmo Hip.
ꝛ Gal.volẽs vt tactũ calorẽ vl'em oĩum operũ nãliũ cauſaꝫ
exiſtere.C Hoc aũt ꝯ plurima determinatoꝝ exiſtit:cũ ca/
lorem nãleꝫ ſapiãt ꝙ nã.vꝫ.regitiue inſtrm exiſtit.Neqꝫ ẽt
nãlis ꝓprie di ſpũs cũ ipſe inſpirationem:pulſationẽ:dela
tionem ꝛ motũ vehemẽter importet.Spũs autẽ hic grece
pneuma qd̃ anhelitus ſeu inſpiratio vel expiratio di quod
motũ attractionis ꝛ expulſionis velocẽ ꝛ grãdẽ iportat.

Propter tertiũ ꝟo ſciendũ:ꝙ calor ꝛ ſpiritus nec ſunt idem realr differẽtes
ſola rõne:neqꝫ duo diã corpora:neqꝫ calor nãlis cũ ſpiritu
idẽ nãli.Sed teſtor ipſos ſolũ ſubto fore idem:neqꝫ diſtant O
ſm exquiſitã ꝯſiderationẽ ꝛ modũ loquendi rectũ ex pro/
prietatibus eoꝝ aſſumptũ:ꝛ ex modis eſſendi cãtum.Mo
dus nãqꝫ ſignificãdi ex modo ꝯſurgit eſſendi:calorẽ dicere
quãtũ ad eius eẽntiã:aut calorẽ inatũ ſeu calorẽ nãlem de/
noiatiuũ.Etenim appoſitũ nunq̃ꝫ pncipale ꝛ pmariũ pmu
tat iſignitũ.Qualibuſcũqꝫ.n.ꝓprietatib⁹ calor varıet̃ ſem
per eius eẽntia in pdicamẽto locat̃ qualitatis.Qꝫ autẽ ſint
idẽ ſubiecto tm̃ ceu que qualitas idẽ exiſtit cum eius ſubie
cto ſententijs diffinitur ꝛ rõne firmatur.C Calor.n.imedia
tius aie adheret q̃ꝫ ſpũs:ꝛ ſpũs denuo ex his hꝫ eſſe ꝛ ope
rari.Sicut nãqꝫ calor ignis ſuſtẽtatus in eo ex aere ignem
generat:ita calor aialiũ ex vigore informatiue aut aie ſpũꝫ
cõficit ex ſpmate:qd̃ Hipp.de formatione ſenſit embrionis In pᵒ.
inquiẽs ſpma colligi ꝛ ingroſſari calefactũ ꝛ hĩc ſpm̃ tan/
quã exũtem in calido ꝛ ſpũm extra tendere p ſpma calido
exũte.dicit ẽt humidũ calefactũ ſpũm ꝯſtituere ꝛ ſpma ca/ P
lefactum in mřice ſpũm habere ꝛ emittere.vnde ꝓ prima.
Vitalis eſt pma virtus que in ſpũm ꝓuenit:cũ ſpũs ex ſub/ C.1. 4.de virtuti°.
tilitate ꝓcedat humoꝝ:hec aũt cãtur a calido:eius.n.vt di Circa pn.
ctum ſubtiliare.Ex hoc ergo apparet calorẽ ſpũm precelle
re:alio tm̃ fulcitũ ſubiecto:ꝛ ipm velut cãꝫ effectũ cãre.hic
aũt qualitas exiſtit.C Amplius 2° gñationis aialium ſen/ Cap.2.in pncipio.
titur ſpma calido ſpirituari ꝛ moueri ita. Spma ab intrin
ſeco egredit̃ comacens.i.adunatũ ſpiſſum ꝛ albũ ab iterio
ri caliditate ſpũm multũ hꝫ calm.Exũte aũt cũ expiraue/
rit calm ꝛ aer infrigidet̃ humidũ ſit ꝛ nigꝝ ab aere.C Qꝫ
aũt ſpũs ſit aliud a calore apparet 2° nãliuꝫ apte.Ipſe enim Mgr ca. 8.p[illegible]
digõnis eſt cã.C Qꝫ ꝟo denuo calor ſit accñs ꝛ q̃litas ſan/
guinis non tm̃ ſed ꝛ ſpũs hoc ideꝫ teſtat̃ afoꝛ.2° Cõmenta/ Collr ca. afoꝛ.1.
tor ſic.In pncipijs paroxiſmoꝝ iubemus laborãtes vigila cır.pnᵐ.
re reordinãtes eã que a vigilatione ad q̃ extra allationem
ſpũs ꝛ ſanguinis ꝛ eius qui in eis caloris.Hic aũt modus
eſſendi inde nõ eſt alius q̃ꝫ forme in ſubto ꝛ accñtalis pro/
prie.vñ ethicoꝝ ꝓ.Recordet̃ te qꝛ ꝛ multus calor circa cor/ Q In meᵒ.
pus aialis ignẽ:ſpũs aũt nã ſine quo vitã ipoſſe ꝯſtare aerẽ
qdẽ maxie:cũ eo aũt ignis memoret̃ . Sic igit̃ cũ calor pn/
cipalius attribuatur igni ꝛ ſpũs aeritat erunt alteri.Et qꝛ
ſpũs pmitus eſt aeris.ꝯſter ꝟo ignis qd̃ ipſius erit quali/
tas ſpũs diſpoſitiua:qd̃ ꝛ ſenſit Iſaac in febribus ponens
caloris nãlis fundamẽtum fore ſpũm vitalẽ eiuſqꝫ viã arte
rias.Accñtis aũt eſſe eſt in ſubto fundari . C Iſtud quoqꝫ
nõ minus rõne firmat̃:qm̃ pdicamentoꝝ coordinationes
ſunt impmiſte.poſterioꝝ ꝓ.vt ꝙ vnũ pdicamentũ in aliud Collr re.c. 65.p°me.
trãſire non põt:cũ ex oppoſito diuidant̃:ꝛ potiſſime accñs
ſuba eſſe nõ põt.diã.13.ꝛ.16.oſtenſum.Cũ igitur calor ſeu
caliditas inatus vel nãlis ſit qualitas tertie ſpẽi vel prime:
nõ minus ſpũs q eſt ſuba corporea ex ſubtilitate humoꝝ
vel eoꝝ vapoꝛibus ſm aliquam cõplexionem in corde ge/
nerata calor eius qualitas eſſe nõ poterit. C Adhuc q̃cũqꝫ
ſe habent ſicut cauſa ꝛ cauſatuꝫ:prius ꝛ poſterius:vt acci/
dens ꝛ ſubiectuꝫ nõ ſunt idem vere:ſic autẽ vt declaratum
calor ſe habet ad ſpiritũ.Eſt enim quid primis aduenienſ

A corporibus tam ſimplicibus corruptibilibus ꝙ̄ icorruptibilibus: hoc tñ calidum ꝓpriuꝫ habet humidum ſpũari aptum in quo fundatur primitus. ℂ Rurſus. illa non ſunt eadem ſꝫm eſſentiã quorũ vnum ſe habet vt mouens: reliquũ autẽ vt motũ: hoc autẽ modo calor ſe habet ad ſpiritum. Calor nãqꝫ innatus mouet ſpiritũ ꝛ impellit in vapores extraneos: ꝛ calidũ inaturale ad reſoluẽdũ ꝛ deſtruẽdum eos. ꝑ ſecũda. ℂ Jndeꝫ. quorum nature ꝛ ꝓprietates (Doc. 3. c. 3. cu. me^m.) reales differũt: ꝛ ipſa diſtant. Ex talibus eniꝫ in cognitiõe occultorꝫ tãqꝫ a poſterioribus deuenimus. hꝰ aũt ſunt nature ꝛ ꝓprietates vt pretactũ caloris ꝛ ſpũs: ꝛ ideo diuerſi exiſtũt. Sic igiť ex his apparet calorẽ ꝛ ſpirituꝫ realiter differre: eſſe tamẽ idẽ accidente ſeu ſubiecto: plus tamẽ eẽ idem ſubiecto. Apparet etiaꝫ calorem eſſe quo vis aĩe fulcitur imediatius. ℂ Huic quoqꝫ forte ſermoni nouiſſimo quis aduerſabiť ex. A. ſumẽs originẽ dicẽte de medicinis (Tra. 1. c. 1. in princi.) B cordis ſpiritũ appẽdiculum ꝑmũ anime viriuꝫ: ꝛ emanationẽ ſecũdã in mẽbro corpis fieri ipſo mediante. ℂ Propter qꝺ dõm. A. illic per oẽ ſpiritũ accipere, put eſt qualificatus ꝛ informatꝰ calido primario: qꝺ apparet ex attributione operationis caloris ibideꝫ ſub nomine ſpũs denotata. ℂ Jſte nãqꝫ eſt ordo progreſſionis aĩe in membra: vt ipſa viuificet: gubernet: ꝛ debitas ex eis faciat operationes ꝯſurgere: ꝑmo ſiqdem aĩa imediate ſue aduenit materie organiꝫate: apparẽs 1ᵒ de aĩa. ꝛ. 8. metaph. dãs eſſe primũ ſub (Coll. ie. c. 6.) ſtantiale: deinde in vires ſequeſtratur mẽbris ipſas apphẽ (Ta. c. 7.) dendo: qꝺ quidẽ fit cõplexione formali ꝛ calido ex duobꝰ caloribus cõfracto ꝑ. poſtea hec ſocietas ſuſcipiť i ſpiritu. Spiritus aũt mouetur a corde ac ipm mouet quibus duobus mouet effectiue cerebrũ ꝛ nucha: ex qbus motus cõſurgit in neruos: ex neruis ꝟo in lacertos: ex lacertis autẽ tandẽ ꝓceditur ad chordas: ꝛ demũ ad mẽbrũ qꝺ eſt motum tñ velut digitꝰ manus aut pedis. ℂ Mẽbrorꝫ aũt q̃dã ſunt mouẽtia tm̃ vt cerebrũ cũ nucha: q̃dã mota tm̃ ſicut (C) ptes extreme: nõnulla aũt mota ꝛ mouẽtia ceu lacerti: mouenť. n. a cerebro ꝛ deĩde ptes mouẽt ex̃mas: vt tactũ ꝑus.

Propter quartũ ꝟo. ad ꝑmum iã apparuit ꝛ ad ſecũdũ quid dicẽduꝫ. Cõmittendo eniꝫ improprietatem in ſermone calor. i. calidũ corpus ꝛ ſpiritus idẽ ſunt realiter lꝫ differãt ita: vt oſtẽſuꝫ eſt rõne. Jmproprietas ꝟo locutionis apparet: quoniã concretũ per prius noiat accidens ꝙ̄ ſubiectũ. contra. A. Cõmentator 5ᵒ metaph. ℂ Ad aliud dõm ꝙ hec nõ ſe ha (Cõ. 24 cõ medium.) bent eodem modo ſed differenti particulariter valde: neqꝫ etiã eũdẽ habent finem: vt oſtẽſum ad que ꝑdicta vt apparuit ex proprietatibus caloris ꝛ ſpiritus ordinanť. ℂ Ad aliud iã dictum ſufficienter. ℂ Ad aliud dicẽdũ hoc verũ eſſe ſi calor ꝛ ſpiritus eſſent corpora differẽtia ꝑ groſſuꝫ ꝛ ſubtile: vt ↄtra Hely. inductũ. ℂ Ad vltimũ dicẽdũ: ꝙ res naturales ſunt ſolũ ſeptem: nã calor qdem pro corpore ca (D) lido ad ſpiritũ reducitur tãqꝫ ad cõpoſitum ex calore ꝛ ex corpore vaporoſo quodã ipſo iformato: put ꝟo q̃litas calor ſub cõplõne locať maxĩe. ℂ Rõnes autẽ ptis aduerſe: lꝫ ꝓbabiles ſint earꝫ q̃dã gratia diſcuſſionis iducte: qꝛ ꝟo conanť veritatẽ concludere nũc dimittãtur illeſe. Monachi tamẽ tranſlatio corrupta diuertit ab alterius veritate.

DEſitare aũt circa predicta contingit an ſpiritus permaneat idem numero in omni vita aĩalis cum poſituꝫ ſit quẽ fore innatum cõplantatum. videť tamẽ non ꝓpter hoc ꝑdurare: quoniã ſpũs calidior (Doc. 3. c. 5. p^o par^m.) corporis res. ꝑ prima. qꝺ autẽ tale cõteſtatur igni maxime cũ eius hoc extet natura. diũa. 15. Sed hic idẽ minime permanet: immo mox generatur ex mã alter ꝛ alius factus. ꝑ de gene. ꝛ corru. ꝛ metheorꝫ. 2. vnde de iuuentute ꝛ ſenectute. (C. 1. poſt principiũ.) Jgnis permanet ſemp factus ꝛ fluẽs ſicut fluuius: ſed latet propter velocitatẽ. ℂ Adhuc. illud qꝺ maxime alterať icũ (E) alteratio ſit hꝰ via in corruptionẽ ac ſubſiſte ꝙ̄ magis non perdurat: ſubã enim ſubtilis paſſionẽ tolerat minime ꝑ fe (Cap. 1. de ſuo auem) brium. ꝛ pharmacorꝫ 4ᵒ. ſed ſpiritus eſt hꝰ. quare de ineq̃ (Di. 1. c. 3 ṽſus fine) li diſtẽperãtia. Facile alterabiliſſimus ſpũs: quia ꝛ ſubtiliſſimus. ℂ Rurſus. ſang. imo ẽt carniformis ſubã. de inge. (Doc. 1. c. 2. in fine.) 11. de qbꝰ. magis vi: cũ ſint groſſiores ſpũ nõ permanẽt verum permutanť viciſſim: nã ſi qꝺ magis non aderit: multo (Cap. 1.) amplius neqꝫ qꝺ minus: ꝑ topicã regulã. ℂ Eti. Oĩs paſſio amplius facta abijcit a ſubã. Topicorꝫ 6ᵒ ſed talis eſt q ſpi (Li^o. 3. ca. 26.) ritus. vnde. 11. de inge. Spiritus ſubſtantia fere ſꝫm vnamquãqꝫ receptionem amplior fit ꝛ minor. ℂ Amp. id oſten (C. p. 4. Cap. 1.) dit ſomnus ꝓpter ſpiritus reſolutionẽ factus. diũa. 108. Nõ igitur in omni permanet hoĩs vita ſpũs idem numero.

Jn oppoſitũ. qꝛ ſi non permaneret corrumperetur: ſed non poteſt corrumpi: quia vnumqꝺqꝫ interimitur ꝛ corrumpiť a ſuo contrario. de in (Doc. 1. c. 4. i me^o.) equali diſcraſia: ſed ſpiritui nihil eſt cõtrariũ cum ſit ſubſtã (F) tia. Et firmatur. quoniaꝫ omne qꝺ corrumpitur aut taliter corrũpitur: vel ſui corruptione ſubiecti: vt ſciẽtia, ignorantia, ſanitas, ꝛ egritudo aĩalis iteritu. de cauſis lõgitudinis ꝛ breuitatis vite. Sed nõ prius: qꝛ nihil dare cõtingit i cor (poſt pa^m.) pore adeo frigidũ ꝙ ſpiritus imẽſaꝫ caliditatẽ ſuperet ptactam: cũ forte nihil frigidum ſit actu in eo: neqꝫ ſecũdo cuꝫ potius habeat ſuũ ſaluare ſuſceptiuũ vel receptaculũ: alioquin in ſui emolliretur corruptionẽ quam nullum naturalium intẽdit ꝛ operať. ℂ Amplius. cũ ſit duplex inatus: cõplãtatus ꝛ fluens: primus qdem ꝑdurat idem continue: qꝺ nomẽ ipſius oñdit. Jpm. n. ſymboluꝫ dꝫ eſſe ꝛ ꝓportionale rei. de ſenſu ꝛ ſenſato. Siľr ꝛ ſecundus: actiuus. n. ꝛ mo (poſt pa^m.) tiuus ↄſeruatiuus maxime ac cõplãtatũ excitãs in actum. Manet itaqꝫ ſpũs idẽ numero in ꝑmanẽtia aĩalis tota.

Propter primuꝫ qdẽ ſciendũ ꝙ qd ſit ſpũs: quotiẽs ẽt dicať ꝛ ideꝫ ſiľr nño. viſuꝫ ꝑus: ꝛ diũa ẽt. 48. a q̃ cũ. 56. id depẽdet ſub q̃ſitũ. (G)

Propter ſecundum ꝟo ſciẽdũ aliquos voluiſſe ſpirituꝫ ꝑmanere eũdẽ numero: cũ ſit aĩalis ꝑmanẽtia inde cauſata. nõnullos ꝑmutari alteratuꝫ ↄtinue hora ẽt breuiori. Quoſdã ꝟo ſub dubitatione id fere omittere: vñ de cã motus aĩalium: vtrum qdẽ igiť eſt idẽ ſemper: aut ſit ſemper alter: alter ſermo: puta ꝑ de generatione ꝛ corruptione: ſed quid de h ſentiendum: tertio ꝛ quarto videbitur dicendorum.

Propter tertium aũt ſciẽduꝫ: ꝙ ſpũs innatus cõplãtatus principalius in corde ceteriſqꝫ partibus eius virtute ꝑmanet numero vnus idẽqꝫ ↄtinue. Cõfiguratur nãqꝫ partibꝰ formalioribus ꝛ ſpermaticis: alterať tñ ꝛ tranſmutatur ſicut ꝛ ipſe nõ minus. Fluẽs ꝟo ſeu currens vt nomẽ denotat non permanet idẽ ſemꝑ verꝫ alius efficiť ꝛ alius tpe nõ lõgo mãlibuſqꝫ particulis ꝛ ſanguineis ꝓportionatus: qũo aũt ſpiri (H) tus inatus educať in eſſe cũ ſpmate: ac de ipſo ante cordis ↄſtructionẽ: ac fluens corde genito cum cordi actibus. diũa vitium. 48. ℂ Q, aũt inatus permaneat idẽ numero ↄtinue fulcitur rõne: qm̃ tria corpora circa ꝑn^m gñonis nr̃e cõplẽt ſubãm ſpũs ſang. ꝛ aerea humiditas ex qua ſꝫ ꝑncipia: vt in libro de ſpmate gñatio eſt aĩalis. ꝑticu. afor. ꝑ^a. hꝰ igiť (ꝑ^e ca. 5. in fine.) ꝑmanet tũc ſemꝑ. Siľr ꝛ ſan. qñ in ſpmaticã ↄuertiť ſubaꝫ mẽbrorꝫ ſolidorꝫ gñatiuã. diũa. 36. ꝛ. 37. permanebit igitur (Cõ. aliol. 15. aũ me.) ꝛ ſpũs qui tandẽ ꝑmutatus reddetur inatus. Et ſperma oẽ maxime reſoluẽdo ꝛ dilatãdo coadiuuabit calidũ complexionis i ſpũs inati ↄſtructionẽ. hic. n. ſpũs vnus eſt numero gñone ꝑmus ꝛ gñabiles plures: ſicut vnum eſt mẽbrorꝫ gñone ꝑ^m: vt cor. gñabilia ꝟo membra plura de medicinis cordis. A. ℂ Adhuc aĩa ꝑmanet vna eadẽqꝫ ↄtinue: ſed is (Lib. 1. c. 1. in medio.) ſpũs creatus eſt ꝑ^m appẽdiculũ viriũ aĩe ac emanatio ſcõa in corporis mẽbra ipſo efficiť mediante ibidẽ ſpiritus. vꝫ. (Jn prici. cap. 1.) fluens. ℂ Rurſus. ſi ꝑmanet illud in quo aliqd inſepabiliť

I fundaſ: ⁊ id ꝑmanet ceu ſunt mã ⁊ foꝛa. Sʒ hũidũ radica/
le irreſtauratũ: aut ſʒ plũmos irreſtitutũ ꝑmanet nũo cõti/
nue idẽ: ſpũs aũt inatꝰ ipʒ cõplectiſ ⁊ q̃ſi informat. ℭ Iti/
dẽ. illõ qõ ꝓportionabilr ie hʒ vt ps formalis ⁊ ſolida per/
manet idẽ nũo ꝯtinue. vt viſum dĩa. 56. ſʒ talis eſt ſpũs vt
tactũ: vñ poſt p̄miſſa de cã morꝰ aialiũ ſubdiſ. Idẽ. n. eſt ⁊
de alijs ptibꝰ. i. ſilis dubitatio an remaneãt ſemp nũo eedẽ
aut altere facte aut alie. ℭ Ampliꝰ id ꝑmanet ſp idẽ; nũo
qõ nutriſ: nutritio. n. in ꝑmanẽtia ordinaſ aialis: ſʒ ſpũs i/
natus nutriſ ex fluẽti dĩa. 155. Itaq; ſpũs inatꝰ cõplãtatus
idem permanet ſemper numero nutritus ⁊ auctus: vt oſtẽ
ſum de partibus formalibus. dĩa. 56. ℭ Q. autem currẽs
non permaneat numero idẽ continue boꝛʒ monſtrãt op/
poſita. Et firmatur ividem ſeoꝛſum: quoniaʒ illud qõ eſt vt
materia de ſe reſolubile q̃ʒ magne oꝛdinatũq; alterius in
ſubſidium nuſq̃ʒ infertum inuiſcatũ non ſtat ꝯtinue. hꝫ ꝟo
K eſt ſpũs fluens: gñaſ nãq; vt tactum ex vapoꝛe ſanguinis
vel eius ſubtilitate: hic autem maxime alterabilis coꝛru/
ptibilis: vñ Heraclitus ⁊ Cratillus vapoꝛem ponẽtes re/
rum oium principiuʒ dixerũt nihil ꝓpter eius repentinam
mutationẽ poſſe verificari. dĩa. 3. Oꝛdinatur etiam in ſpi/
ritus cõplantati alitionem ⁊ excitationẽ eius de potẽtia ſe
re in actum: in hꝫ tamẽ virtute cuʒ qualitates currẽtes ſint
aptioꝛes inati: neq; etiam humido inſeriſ ⁊ ꝯſtrictus per/
manet vt implãtatus: verũ in locis vacuis cõtineſ que in
Cap. 5. de nobis ſimpliciũ 5° vt choꝛde ⁊ arterijs ⁊ ſm aliquid in ve
nõnis 1°. nis. ℭ Adhuc. h. ꝓpoꝛtionatus eſt ſanguini ⁊ ſubſtãtie car
niformi ⁊ vlr partibus mãlibus minime perdurantibus:
ſed effluẽtibus cõtinue: nõ permanet igiſ ſpũs fluẽs ſemp
idẽ numero: ſed labitur q̃ʒ multum tã ratione ſubſtãtie q̃ʒ
cõplexionis. ℭ Qui autẽ minoꝛi ꝑmanet tẽpoꝛe eſt anima
lis cũ ſit ſubtilioꝛ: reſolubilioꝛ ⁊ maxime q motiuus: acti/
uioꝛ eni maxꝭ: nõ aũt adeo ſenſitiuꝰ: deīde ꝑmanẽtioꝛ vita/
lis iſto: groſſioꝛ nãq; ⁊ vigoꝛoſioꝛ: ⁊ tãdem mĩme reſoꝛ lon
exponeſ hoꝝ cõparatiõe ſiqs nãlis cũ rõne ſube pinguio/
L ris cõplexionis ſubmiſſioꝛis calido ⁊ motus nõ laboꝛioſi.

Propter quartum ꝟo dõm: ⁊ ſi appareat
ad p̄mũ q̃dẽ quoniã cõ
cludit de ſpiritu currenti qui breui ꝑmanet tẽpoꝛe: nõ tñ in
lapſum vt ignis oĩno cũ ſit q̃d miſtũ groſſius igne. ℭ Ad
aliud ſimilr dõm: alteraſ enim ⁊ patiſ q̃ʒ maxie: neq; ali/
quid in eius oꝛdinaſ ꝑmanentiaʒ ſicut tẽpoꝛe incõplantati
ſubſiſtẽtiaʒ. ℭ Ad aliud quid dõm mox apparebit. San.
enim ⁊ carniformis ſubſtãtia etiam minus cõſtituũt ſpiritu
currẽti cũ ſint amplius terminati: tñ q: ⁊ iã i aliud oꝛdina/
tur ſicut ſan. in alimẽtũ atq; ſpiritus: caro autẽ non princi/
paliter intẽdiſ a natura: ⁊ maxime q: eius reperiſ ſemper
materia in coꝛpoꝛe p̄parata puta ſanguis. Spiritus aũt i/
natus idẽ ꝑmanet nũero tã q̃ʒ itẽtus ⁊ neceſſariꝰ maxie: vñ
ſuba carniformis cũ ſanguine vꝫ qõdã medium inter iſtos
duos ſpũs obtinere. ℭ Et ꝓpter hoc ꝯſequenter appet ad
aliud. Currẽs nãq; patiſ in p̄hibẽte q̃ʒ magne: ita vt coꝛrũ
M paſ nõ raro. Innatꝰ ꝟo non ſic cum defendaſ vigoꝛe ac ſo/
mẽtoꝛſitq; non adeo vt alter ſubtilis: mobilis: agitatus: ſʒ
potius fere q̄etus ⁊ iſertus. ℭ Ad aliud ẽt apperet. p̄tẽdit
nãq; ſpm̃ amplius cõplantatũ currẽtẽ cũ eis expandaſ de
centro in circũferẽtiã ⁊ ecõtra. vt dĩa viſuʒ. 108. ℭ Ad ea
etiã que partis alterius appet q̃d dõm cũ de ſpũ magis cõ
uincãt cõplantato. ℭ Uerũtñ dõm ad p̄mum ꝙ lʒ ſpiritui
nihil cõtrarieſ inquãtũ eſt ſuba per ſe ſubſiſtẽs ei: tñ iquã/
tũ eſt talis ſuba paſſionibꝰ plũmis affecta p̄mis: ſcõis ⁊ ter
tijs ei cõtrariãſ q̃ʒ plura ipm alterantia ⁊ coꝛrũpẽtia de/
niq;. Sed vnde igiſ ꝯrietas cauſeſ hic ſermo cũ totum qõ
hꝫ oriaſ a ſuba p̄ſẽtis non extat conſiderationis. ℭ Et ad
fulcimentũ dõm ꝙ vt tactũ a ſuo deſtruiſ ſpũs contrarioꝛ
vt frido flatico ⁊ maxꝭ vitreo vꝫ melicoꝛcũ ſpũs inati ſit ca/
li ditas nõ excedẽs vep magis ſubtẽperata. Similr ẽt alia
nõ pauca ſpm̃ coꝛrũpẽtia vt excellẽtie cetere ⁊ motꝰ foꝛtes N
ſynthomataq; reſoluẽtia ⁊ maxie doloꝛ. p̄ 2° itroductum re Doc. 24.
merito: q: ſbtilis extat ſube paſſibilis q̃ʒ potiſſime ⁊ fluens 29. i me.
q̃ʒ p̄cipue. Coꝛrũpit ẽt ſubm ſuũ vel fulcimẽtũ ⁊ ſi accidẽte
dĩa. 3. Satagẽs nãq; ſe in ipſo ſuſtentare: ⁊ ꝓprie in eo qõ
efficiſ calitate pabulatiua ⁊ ꝯſumptiua: p ſe aũt ⁊ ꝓprie in
natus intẽdit ⁊ conaſ ſaluare ꝯtinue. ℭ Ad aliud dõm ꝙ
de ſpũ ꝓcedẽdũ inato: de fluẽti ꝟo minime: cũ eius actiuitas
⁊ p̄fectionis euidẽtia nõ ſit a ſeipſo: ſed ab inato cõplãtato
ac coꝛde: oꝛdineturq; in illũ ſucceſſiue ceu oñſum tanq̃ʒ fo/
mentũ ac excitatiuũ ipſiꝰ nõnullũ. ℭ Differẽtia. LX.

Quod omnis actio a q̃litate fiat tñ
videſ: qm̃ q̃tuoꝛ deter
minate q̃litates. in 1° de ge. ⁊ coꝛ. ſunt elñtoꝛuʒ Tex. cõ. 8.
cauſe: ⁊. 4. metheo. Si ergo elñtoꝝ ⁊ elemen/ 15. ⁊ 16.
tatoꝝ magis. Et ꝙ ſimplex ⁊ nãlis ens ꝑmu/ T. cõ. 1. in
tatio ab his exiſtit virtutibꝰ ibidẽ. ℭ Amplius p̄ꝫ ꝓblema p̄ncipio
tum aſſignaſ cã ſolõnis medicinaꝝ per partẽ ſupioꝛeʒ aut Tex. cõ. 13
inferioꝛẽ: ſeu p: r vtrãq; ex q̃litatibus tñ elñtoꝝ p̄dñantiũ pbl. 41.
in eis. Elleboꝛus. n. albus: q: calidus ⁊ leuis purgat ſupe/ O
rius. Scamonea eo ꝙ ſit calida ⁊ grauis iferius: elacteriũ
aũt ⁊ gũmi taphie p̄p vtraq; alterutro purgant mõ. vñ Di
baſius afoꝛ. 4°. Quia ellẽus albus leuis eſt: vomituʒ facit:
⁊ leuia purgat: ac ſuperioꝛa petit. Niger ꝟo grauioꝛ eſt ⁊
quãto grauioꝛ tãto inferioꝛa petit: grauioꝛa. n. ſemper infe
rius petũt. ℭ Rurſus. ois actio eſt a ꝯrio. p̄ de ge. ⁊ coꝛ. Cõ T. cõ. 50.
trarietas aũt p̄ꝛopꝛie reperiſ in qualitate: cuʒ in ea ſit vere
maxime diſtare ꝓpter naturã actiui ⁊ paſſiui in ipſa p̄ius
repertã. Cõmentatoꝛ tñ meta. 8. ⁊. 10. voluit p̄ ꝯrietatem in Cõ. 4. in
ſitu reperiri p̄p maxime diſtare: vt qõ centri ad circũferen/ me°.
tiam ⁊ inde in alia profluere. Cõtraria nãq; ſunt q̄ ſub eo/ Cõ. 13. in
dem genere poſita maxime a ſe diſtant. dĩa. 71. ℭ Adhuc medio.
actio ois hec per motũ exiſtit vel ſaltem incipit: p̄ꝛopꝛium
etenim actionis eſt eſſe in motu in ſex principijs: omnis aũt Circa p̄n:
motus ſit a cõtrario: itaq; actio ois ſit a qualitate. P

Oppoſitum mõſtraſ: q: p̄ p̄ʒ. neq; ꝯuenit aliqua Do. 6. c. 1.
opatio niſi a virtute. Et eodẽ ſcribiſ i p̄ncipio.
ſcõa actionẽ fieri a mã ⁊ a virtute ſpecifica ſeu foꝛma: qõ ⁊ Do. 2 ſtã.
Gal. in plibus ſenſit libꝛoꝝ. ℭ Itidẽ. qõ ab alio quã a qua p°. c. 15. in
litate fiat: vt a ſuba. Cõmẽtatoꝛ. n. 7. ⁊. 12. meta. qualitates p̄ncipio
ſunt inſtrũa foꝛmaꝝ ſubaliũ: ita ꝙ ſuba ſit p̄ꝛincipale opera/ Colĺr cõe
tionis p̄nm. ℭ Rurſus. Ap. cõtra quoſdã. 2° de aia. Ignis 13. i me°
non eſt cã nutrimenti ⁊ augmenti: ſed aia imo cõcauſa. Aia Colĺr cõe
aũt eſt ſuba propter qõ a ſuba egrediſ actio. ℭ Amplia. 18.
illud qõ dat ſimpliciter eſſe dat actionẽ ꝯſequentẽ inde: ſed Te. cõ. 29.
ſuba ſimpliciter dat eſſe: q: accñtia nõ ſunt entia ſed entis. 1. 41.
7° meta. ℭ Adhuc. videſ ꝙ ſit actio a quadã virtute occul T. cõ. 21
ta dicta foꝛma ſpecifica ſeu ꝓprietas: qm̃ ſi ois actio fieret
a q̃litate: tunc ſemp in tali actione eſſet inuenire nãm ⁊ pro/
prietatẽ qualitatis: nũc aũt inueniunſ quedã opationes q̄ Q
nullo mõ videnſ poſſe qualitatibus attribui: ſicut medici/
narũ attractio: qm̃ quedã graues purgãt ſurſum: vt lapis
lazuli: quedaʒ leues deoꝛſum: ceu pulpa collo q̃ntide. ſilr ⁊
aurũ in vẽtre ſtrutionis poſitũ ilico extractũ inuẽtũ eſt mi/
noꝛari qõ nõ accidit ab igne calioꝛe caloꝛe ſtrutionis. colĺʒ
5. Inuenimus ẽt ꝙ actus tacta cuſpide a magnete ꝯuertiſ Co. 24. in
ad polũ articũ. ℭ Oñdiſ ⁊ 4° ꝙ actio fiat a quantitate: po fine.
nunſ nãq; medici q̃ſdã hu. ⁊ egritudines coꝛrũpere ⁊ necẽ
iducere q̃litate. alios aũt quãtitate vt appuit de athletaruʒ
eñonis necẽitate. ℭ Palin. Sãg. tpatꝰ ſui q̃litate venas ſci/ p° afoꝛiſ
dit ſui quãtitate: ⁊ liquoꝛ ſpatus vi interduʒ vaſa coꝛrũpe afo. 3.
re. ℭ Rurſus. cũ vnũquodq; ſit determinatũ ꝓpꝛia foꝛma vir
tute ⁊ fine idẽ ꝯnte. 4° metheoꝛoꝝ. ſi quãtitas his caruerit Colĺr. tex
⁊ maxime actione videbiſ eſſe fruſtra: cum vnũquodq; ſit cõ. viii.
ꝓpter eius actionem in finem oꝛdinatum. In nã autem ni/
hil ocioſum reperiſ. p̄ de celo ⁊ 3° de aia. Itaq; non omnis Te. cõ. 32/
actio p̄ficiſ q̃litate: ſed a ſuba: ꝓprietate ⁊ quãtitate ſilr. ꝯ 1. c. 45.

A poſt pa^m. Vo moc 4° ia pa°.

Propter primū q̄dē ſciēdum: ꝙ actio eſt ſm quaꝫ in id qđ ſubijcit̃ agē di dīa ſequētiꝰ ꝛ ī ó ſex ꝑncipijs Gilbertꝰ. Qualitas ṽo ē ſꝫ quā q̄les eē dicimur in ꝑntis: q̄ 3ᵉ exiſtit vt appebit ꝯñter.

Propter ſcđm q̄dē ſciēduꝫ ꝙ plures antiquoruꝫ poſuerunt idifferēter oēm actionē 4^or qualitatibus fieri elemētoꝝ: ita ꝙ ꝛ actiōes a formis occultis ꝓueniētes dictis ſpecificis in eītoꝝ conati ſunt reducere nām. Cuius pōnis vi Ari. ēt cum Auer. dīa 71. quā ſiq̄dē Alex. ꝑipathetic' Ariſt. prior expoſitor nitit̃ defendere volēs formas oēs ex eītoꝝ miſtione cum q̄litatibus ſuſcitari. Cui eq̄dē pōni tn̄ initit̃ ꝙ ꝛ itellm̄ poſſibilē voluit de po^a māe ꝑ actionē q̄litatuꝫ educi. Et iō ſolus iter ceteros ꝑipatheticos hūc poſuit corrūpi ſicut appet i eius tractatu de itellectu ꝛ a Cōmē. 3° de aīa. ¶ In cuiꝰ q̄dē pōnis ꝑſuaſionē iducit nos in eītoꝝ miſtionis admirationeꝫ.

Cō. 5. aū medium. B Ait nāqꝫ ꝙ ex ſimplicibꝰ elīs aut ex ipſis nō grādē miſtionis graduꝫ ſuſcipiētibꝰ minime ꝓuenire poſſe nobiles formas dignaꝝ actionū ꝛ v̄tutum ſuſceptiuas: qm̄ ṽo i miſtione elīa adinuicē cōponunt̃ ꝛ alterant̃: gradū altiorē ꝛ nobiliorē miſtiōis ſuſcipiunt ꝓp̄ coꝝ excoctionē ꝛ depurationē formas nobiles cuꝫ actiōibꝰ mirandis vltra id qđ oīno reptum fuerat in aliquo ſimplicium ꝓuenire: qđ ex ſpiritibus alchimicis conant̃ oñdere. videmus nāqꝫ cuꝫ hꝫ fuerint ſimplices aut nō ꝑ artē ꝛ igenio ſubtilr̄ ꝑparari excocti ꝛ depurati nō grādē efficām habere in metalloꝝ ꝯuerſione. Qñ autē ꝑparant̃ ꝛ adinuicē ꝯiungunt̃ ꝓueniunt actiones ex eis mirabiles coꝝ trāſfiguratiōe excellēter vltra id q̄ꝫ in ſimplicibꝰ aut in prauē ꝓueniret ꝑparans. ¶ Hec aūt poſitio ꝛ ſi ꝑma frōte quādā ꝓbabilitatē videat̃ habere: iā tn̄ eſt ꝯtra veritatē ꝛ ſniam Ar. ꝛ maxie in itellectu poſſibili: qđ ēt oſtēdit̃ rōne: qm̄ qđlibet calidū ſimplex ſeu cōmiſtum lꝫ diuerſas hēat ōpationes in ꝑticulari: cōueniunt tn̄

C in genere. Calidum nāqꝫ oē dicit̃ homogenea cōgregare ꝛ etherogenea diſgregare. 2° de ge. ꝛ cor. ꝛ methau. 4. Silr̄

T. c. 8. T. c. fīal. eſt de frido ſicco ꝛ hu. i coꝝ actibꝰ: nunc autē multas actiones ꝯſpicimꝰ: vt declarabit̃ in ſequētibꝰ q̄ neqꝫ i gn̄e neqꝫ etiā in ſpē cuꝫ q̄litatibꝰ ꝯueniunt eītoꝝ. ꝓp̄ qđ nō eſt dare actioneꝫ oēm a ſola tn̄ effici q̄litate. ¶ Adhuc iſufficiēs ē valde nihil dirigere ꝛ iformare q̄litates eītoꝝ: niſi ꝑ miſtionē ipſam ꝛ cōplōnē. Sic. n. nō eēt ſpēs ꝛ forma alia niſi cōplo: qđ oīno falſuꝫ. tunc. n. non fieret gn̄o aut ſolum accn̄s gn̄aret. ¶ Rurſus. v̄tutes ſupioꝝ diſponētes ad gn̄ationē ꝛ formaꝝ ſubſtātialiū receptionē viderent̃ ocioſe. ¶ Amplius. nihil agit vltra ſuā ſpēm ꝛ formā: qm̄ ſicut hꝫ eē res

T. c. 4. ꝛ opari ꝛ eꝫ. 2° metaphy. Multas autem in miſtis maxie actiones vt apparebit videmus tranſcuntes ſenſibilr̄ qualitatum elementorum naturas. itaqꝫ ab alio q̄ꝫ a qualitati-

D bus prouenit actio: vt etiam differentia videbitur. 71.

Propter tertiū q̄dē ꝑmitus oñdat̃ in q̄ actione v̄ificet̃ magis eē a q̄litate ꝑfici. Scđo mōſtret̃ q̄uo actio q̄libet vtcunqꝫ ꝑt dici effici q̄litate. ¶ Propter ꝑ^m huiꝰ ſciēduꝫ ꝙ actio ē duplex: vt eni

Poſt pa. q̄dā corporea: alia ṽo incorporea in ſex ꝑncipijs. Intelligo autē actionē corporeā illā q̄ fit mediāte corpore cum motu ꝛ trāſmutatione. Incorporeā ṽo que ſine q̄lis eſt actio itelligentiaꝝ ꝛ dei ſi actio poteſt appellari q̄ operatio verius dicitur ſpiritus dīa ꝯñti. Actio autē corporea duplex exiſtit. vna q̄dē icōuerſiua: ita ꝙ agēs actionē ſuā iprimit i paſſuꝫ abſqꝫ aliqua ſue agentis repaſſione q̄lis eſt actio corporis ſupcceleſtis in iſta iferiora. cuꝫ. n. ſupiora ꝛ iferiora i mā nō ꝯueniant niſi vt equoce vnum viciſſim nō agat ꝛ patiat̃ ab altero cuꝫ nā poſuerit corpꝰ celeſte inalterabile ꝑpetuuꝫ ꝛ icorruptibile a ꝯ̄rietatibꝰ ereptuꝫ: neqꝫ ꝑegrinaꝝ ipreſſionuꝫ ſuſceptiuū. Eſt ꝛ alia actio ꝯuerſiua. ita ꝙ agēs repatit̃ a paſſo alterari ꝛ agit q̄lis ē actio iſtoꝝ iferioꝝ gn̄abiliuꝫ ꝛ corruptibi-

T. c. 8. lium i mā cōicātium. de q̄bꝰ phyſicoꝝ. 3. Omne ſiꝫ actiuuꝫ ꝛ paſſiuū ꝛ mouēs phyſice mobile erit. ꝛ phy. 3. Com. Qđ rōne cōicationis in mā cū ꝯ̄rietatibꝰ accidit: ꝛ ideo ꝑ de ge. E Com. 16.

Albedo nō patit̃ a linea cum earuꝫ ſint māe diuerſe. ¶ Si T. cō. 49.

itaqꝫ q̄rat̃ an ois actio fiat a q̄litate: manifeſtū eſt i actione ꝯuerſiua corpali verificari maxie. vñ Com. 7. meta. Apparet ꝙ eīta nō patiunt̃ neqꝫ agūt niſi ꝑ q̄litates: nō autē per Cō. 31. in medio.

formas ſubales. forme nāqꝫ ſubales males nō ſunt actiue neqꝫ paſſiue. paſſiue nāqꝫ ꝛ actiue ꝑme ſunt qualitates: ꝛ qđ ꝛ Ap. ꝑ. de ge. ꝛ 4° vt tactuꝫ methauroꝝ. vi ſenſu ſe. vñ de cā motus aīalium cā motuū tallū. ſ. illoꝝ in q̄bus ſunt paſſiones alterātes phantaſiā ꝛ appetituꝫ ſunt calitas ꝛ frigiditas q̄ de foris ꝛ deintus exiſtētes nāles: quare vi ſentire ꝙ ēt in apprehēſionibus aīe aliqua ſit motiua qualitas q̄ moueat agentē opari: vt bonū aut apparens bonum. ¶ Neqꝫ ēt pōt dici actionē a q̄ātitate ꝑncipalr̄ ꝓcedere cū ois hec Colligit tex. co. 51. T. cō. 1.

actio ſit cū motu. mathematica aūt ſunt imobilia. 3° metaphy. abſtracta. n. ſunt a motu. In imobilibus nāqꝫ motus T. cō. 3. F

ꝑn^m ineſſe non pōt: lꝫ. n. ſic in re mota: nō tn̄ mouent̃ niſi ac- T. c. tertiū

cidētaliter. Cōmē. Et ideo ſcribit̃ ibideꝫ in mathematicis nullam fore rōnē: ſinis autē boni. In eis nāqꝫ neqꝫ deterius ineſt neqꝫ melius. ¶ Hoc ēt roboratur rōne: qm̄ ꝯ̄ria oīa in eodem ſunt gn̄e. ois actio eſt per ꝯ̄riuni. Qualitati aūt per ſe ꝯ̄rietas inexiſtit. ꝛ neqꝫ ſube neqꝫ quātitati in ꝑdicamentis. Qđ affirmat̃: q: ſimile occurrēs ſimili: non ſoluꝫ inducit actionē: imo neqꝫ paſſioneꝫ: puta ſentire: qđ eſt pati quodam: vt oſtēdunt duo corpora inadinuicē cōtiguā ſe tāgētia. Diuiſiōe 4° p° me^m ꝛ 1^a ꝛ p°.

cōplonum ꝑ. ꝛ ꝑma ꝑmi. Propter qđ actio ꝑmitus procedit rōne qualitatis ꝛ nō ſube neqꝫ quātitatis. ¶ Sciēdum quoqꝫ: ceu apparet ſcđo de gene. ꝛ cor. ꝛ 7° metaphyſice a Cōmentatore ꝙ q̄litates duplices exiſtunt. prime videlicet caliditas, fri. ſiccitas: ꝛ hu. ſcđe autē q̄ꝫplures: vt apparet ex obiectis ſenſuū: ſicut duritiea mollities ꝛ cetere. Sūt et Colli̇r. c. 9 Docu. 3°. cap. 1. Tex. cō. 8. c. 10. Colli̇r. c. 31 in medio

G tertie: ſicut albedo, nigredo, dulcedo, amaritudo, ſonus, ꝛ ſilentiū: que ceu eſſe hn̄t per primas ſic ꝛ operari cum ſilis ſit diſpoſitio rei in entitate ꝛ opere. Reducūtur nāqꝫ qualitates hꝫ ſecūde ꝛ tertie ad primas: qm̄ in eis primitus ſaluatur ratio ꝯ̄rietatis. ſcđo de gene. ꝛ cor. ¶ Si ṽo loq̄mur de actione corporali non cōuerſiua: dicēduꝫ proprius ꝙ nō omnis actio eſt a qualitate hꝫ: cum oſtenſum ſit preter hāc aut eſſe alias qualitates vel quendā modum qualitatiuuꝫ haberi. videmus nāqꝫ actiones quaſdā occultas: quas negare non ꝯtingit: ex alijs q̄ꝫ ex qualitatibus ſenſibilibꝰ cōuerſiuis euenire: ſicut apparet de auro aſſumpto in corpore ſtrutionis: qđ ſtatim extractuꝫ repertū eſt dīminutū: qđ ab igne non cōtingit vt tactum. Cōſpicimus ēt lapides precioſos ꝛ medicinas virtutes mirabiles ꝛ occultas habere: que ex qualitatibus ꝛ naturis nō poſſunt ꝯſurgere elementorum cum nihil agat vltra ſuam ſpēm ꝛ agens omne effectū ſibi proportionabilē in nām itroducat. Et ideo bene ſenſit pharmacoꝝ. 3. Gal. ꝙ hꝫ actiones per rōnes a q̄litatibus ſumptas elementoꝝ inueſtigari non pn̄t. ſed ꝑ experientiam magis cum ex alia natura prodeāt altiori in cōpoſitum q̄ꝫ ſit eīaris natura: puta celeſti. Propter qđ extra actionē a qualitate cōuerſiuam opꝫ aliam ſubiungere: que actio ꝓprietatis occulte ſeu forme ſpecifice ſiue ſpēi totius appellatur. Et fortaſſis verificat̃ in his Ari. ſermo initialiter ſaltē: eo ꝙ omneꝫ actionē virtutis occulte ꝑcedat actio quedaꝫ ſeu affectio ꝛ diſpoſitio qualitatiua. vñ pharmacorum tertio. Omnis medicina ſimilis in ſubſtātia que vehementioris extat caliditatis eſt plus attractiua. Auxiliatur enim caliditas ei qđ per ſimilitudinem facit. attrahit̃ eniꝫ duplici de cā. Primo ṽo ſcđa. Napellus ꝛ alia venena que virtute opantur occulte per quālibet cōuerſioneꝫ agunt in ſui qualitate. venenum aūt ſerpētis agere di ibidē ipſamet obuiationē: eo ꝙ calidū actu: cum ſit aīalis ſuperfluum vt ſit q̄d actu hꝫ qđ nō in venenis reꝑitur inaīatoꝝ: cū ſint potētia talia. ¶ Pōt ꝛ ſilr̄ quodāmodo extēdēdo nomē quali- H Cap. 2. ꝛ 3° diſtīcti 2^a. ꝛ hꝫ et ꝑſſe. 6. li. c. 1. ꝛ lig. tra. 2. circa pa^m.

Capitul.

Cap. 15. Circa me.

I tatis etiā in actione corporali nō cōuerſiuā ⁊ in actiōne nō corporali verificari:eo ꝙ omnis actio a ꝑncipali agente vi der̄ dependere qbuſdā medijs velut inſtrumētis modū q̄ſi portēdentibus qualitatis:per quē etiā modū dicif ꝑ^m^ agere per intellm mediantibus ſpēbus qbuſdā vel ideis ſicut forte videt̄ Plato ſenſiſſe:ad quas qdē aſpiciens diuerſas rerum ſpecies ꝓducit.lȝ.n.vnus ſemper ⁊ idem permaneat: oīno trāſmutatione carēs reali:ponit̄ tamē idē per ſpecies has diuerſificari ideales:per quas etiā ſuo modo ⁊ minus vniuerſales ponunt itelligētias actionē ſuā que eſt intelligere ⁊ mouere:etiā exercere. ¶ Siliterq̄ʒ actionē corpoream nō cōuerſiuā pōt quis ad actionē q̄litatiuā adducere. Corpora nāq̄ʒ ſupiora in qbus dictū hāc actionē fore mediāte luce ⁊ motu in hec agūt iferiora. Lux aūt in ꝑdicamēto ſuſcipit̄ qualitatis:⁊ ſic motus cōſideratus vel penes pfectionē ad quā tendit ⁊ terminū nō differēs niſi ſm magis ⁊ minus erit in ſubſtātia quātitate:qualitate ⁊ vbi. Tot.n.ſunt ſpecies motus ⁊ mutationis: quot ⁊ entis ſupple hꝫ. Aut fortaſſis entis ēt cuiuſlibet ꝑdicamēti ſm ꝙ eſt dare perfectū ⁊ impfectū in eo. Scōm vero ꝙ ē in via magis ad ꝑtactā

T.c.5. C.3.4.verſus finē. pfectionē eſt in genere paſſionis.tertio phyſi.⁊ Cōmētator ibidē. ¶ Propter ſcōm huius ſciēdū ꝙ actionē ab aliquo ꝓgredi dupliciter poteſt euenire:aut ꝙ illud ſit velut ꝑn^m^ ꝑ^m^ ⁊ fundamētū ipſius actionis in quo ratio cōtrarietatis ſuſtētetur:⁊ ſic forme etiā ſubales ſunt actiue ⁊ paſſiue:nō tamē

Com.31. in medio. T.c.41. eſſentialr̄. Cōmen.7. meta.cum in eis ꝯ̄rietatis non ſit rō: qō etiā videt̄ Ar.2.de aīa ſenſiſſe vbi cōtra quoſdā ponit animam que eſt ſuba corporis phyſici organici eē calīn alimenti:nō aūt ignē ſed magis concauſat vt tactū quodāmō

C.2.1.&.4. eē:ac.2.de ge.aliū ſcribens caliditatē ⁊ frigiditatē dura mollificare:⁊ viſcoſa frāgibilia reddē ⁊ hꝫ taliat:ʒ rōne ⁊ forma per quā hoc qdē iaʒ eſt caro:hoc aūt os nō faciūt:verū

L hoc agit mot⁹ q ab operāte exiſtit:puta vocatus itellc̄e ſeu virtus ſm medicos dicta iformatiua. Poteſt ⁊ ſcdo ab aliquo actio ꝓuenire:eo ꝙ ſit 2^m^ ⁊ imediatū a q̄ ꝓuenit actio: lȝ per viā inſtrumēti magis videat̄ hoc facere q̄ʒ per mo

Cō.41.40.
xta finē. dum principalis agētis actionē ſuſtētantis:vt euidens per Cōmen.2° de aīa:ita ꝙ actionē digni⁹ videt̄ attribuere for

Cap.3. poſt me^m^. me que eſt aīa q̄ʒ igni qui eſt inſtrumētū ⁊ mā. vnde.5.colliget. Decoctio ſit per calorē qui ē in cibato: nō tamē calor

T.c.41. Tc.cō.53.54.55. eſt primus motor in hac re:ſed aīa nutritiua. Ipſa eni eſt q̄ ordinat ⁊ determinat ad vnū finē ⁊ non ignis.2° de aīa. Et ideo Ariſt.2.de gene.⁊ cor.nitit̄ iprobare illos qui qō qd eſt ⁊ vnde motus ꝑncipiū auferentes actionē oēm ex qualitatibus tm̄ videnf adducere. Sic igit̄ breuiter declaratū

Colle.1.& ge.⁊ cor.t.c.50. exiſtet quō actio omnis ſiat a q̄litate:⁊ quō nō:⁊ qualr̄ q̄litas pōt ſuſcipi differenter. ¶ Teſtor tn̄ Ariſt. dicere oēm actionē qualitate pfici initialiter:ſaltem qō oſtenditur attractiua caliditate cōcreta ⁊ calefactiōe attractiōe melioratā vt karabe in rapiēdo paleas fricatione calefactū denotat.

M **Propter quartū** vero.ad ꝑmū dōm Ariſ.loquitur de actiōe corporea cōuerſiua que oīs qualitate perficit̄:vt declaratū eſt. ¶ Ad aliud dōm:ꝙ hoc fore Ariſt. nōdū vidit vt ſimile dicit de Par

T.c.35. menide.ꝑ phyſi. Ariſt.nāq̄ʒ nullā actionē videt̄ in his inferioribus poſuiſſe:niſi ex virtutib⁹ ꝓgrederet̄ elemētorū. poſteriores tamē ꝑter hanc actionē inuenire depēdentem: vt declaratū exiſtit ex virtutib⁹ ſuperioribus occultis a tota ſpecie ſeu forma ſpecifica. Aut dōm omnē actionē fore: a qualitate aut eēntialiter:aut initialiter ⁊ coadiuuatiue. Virtutes nāq̄ʒ occulte in earū iuuanf actione p qualitates elemētoꝝ:vt tactū. Sicut.n.in aīalibus apparet magis ꝙ aīa primū eſt actionis ꝑncipiū: cōſequēter vero v̄tus ſup illā fulcitate deinceps calor ita in hꝫ inaiatoꝝ ꝑmitus eſt ſubſtātia rei:deinde v̄tus in qbus ē occulta: demūq̄ʒ cōplo:vt omnis tādē hic actus ꝓgrediat̄ cōplexione. ¶ Ad aliō dicēdū verum fore in actione corporea cōuerſiua ſtoꝝ gene-

rabilium ⁊ corruptibiliū:de qua ſermo de gene.⁊ cor. Sūt N
tn̄ alie actiones que ex ꝯ̄rietate nō cōſurgunt:aut contrarietas in eis equiuoce ſumet̄ ſiquis dicat hꝫ actiones fore ex ꝯ̄rijs velut ⁊ qualitas in eiſdē ſumebatur equiuoce. ¶ Ad aliud eodem modo dicendū cū motus in celi exiſtat actione qualitatiua. In pluribus nāq̄ʒ actionibus non reperitur motus velut in entibus diuinioribus dīa dn̄i. ¶ Ad eorum ēt que alterius partis ꝑ^m^ dōm ꝙ qualitas elemētaris eſt virtus quedā.dīa.57.⁊ ꝙ actio a materia ⁊ a ſuba ſubtiliter cōſideranti ad actionē reducuntur q̄litatis. In actionibus nāq̄ʒ quibuſdā qualitates alterant̄ ſolū ⁊ ꝑmanent ſubſtātie:⁊ hāc actionē vocat a qualitate. In nōnullis autē corrumpitur ⁊ ſuba:quam a materia. Improprie tn̄ vocat actionē:proprius enim a qualitate ac ſpēi forma ꝓueniūt.

O ¶ Ad aliud dōm vt iā apparuit quō a qualitate ſiat actio: ⁊ qualr̄ a ſuba tanq̄ʒ ab eo qō ſuſtentat ⁊ defert ſubiectū cōtrarietatis a qua ꝑ ac mediate aliqd operatur. A qualitatibus vō deinceps magis ⁊ imediatius ꝓgredit̄ actio: ⁊ ſic modū quendā inſtrumētalitatis reſpectu formaꝝ ſubſtantialium videātur habere. ¶ Ad aliud dōm:ꝙ ſicut ex cōiūctione materiei cū forma multa cōſurgūt in cōpoſito que in neutro cōponentiū fuerant:ita ſilr̄ ſuo modo ex applicatione accñtis ad ſubam. Aut lȝ ſuba ſit cauſa ſuſtentationis ⁊ ſubm accñtium:non tn̄ eſt imediata cauſa actionis contrarietatis. ¶ Ad aliud dōm hoc verū cōcludere ſiquis totalr̄ qō qd eſt ⁊ vnde motus ꝑn^m^ ab actione excluderet:ſicut arguitur ꝯ̄ quoſdā.de ge.⁊ cor.2. ¶ Ad aliud cōcedendū eſt

Tc.cō.53.54.55. vt iā apparuit. Opʒ nāq̄ʒ preter primā actionē elementariā hanc ſecundā ponere ſi ſenſui nolumus ꝯ̄dicere: ⁊ effectus rōnabiliter in proprias ſit cās adducere. ¶ Ad aliud dōm ꝙ a quātitate vt quātitas eſt qualitatibus ſenſibilibus ſeparata nullo mō ſit actio:eo ꝙ mathematica q̄ ſunt de quātitate:imobilia ſunt.3°metaphy.qō aūt tale actionē nō hꝫ P

T.cō.3. cū dictum actū oēm cū motu exiſtere ſilr̄ ⁊ locum.vnde 4° phyſi. Oſtēdūt aūt ⁊ mathematica ꝙ non ſunt in loco: quas tn̄ locū dicantur habere:vt dextra ⁊ ſiniſtra ⁊c̄.hoc ponē

T.c.4. T.c.44. ad nos cōſurgit.ꝑ de ge.⁊ cor.vbi dr̄ mathematicis dādus ſilr̄ tactus ⁊ locus:q̄ aūt locum non hn̄t actionem nō ſuſcipiunt:qm̄ ſicut locus eſt ita operatur.vn̄.10.ꝓble.vn̄ ſi medi

ꝓble.11. ci quaſdā actiones dicāt ex qualitatibus humorū cōſurgere:quaſdā aūt ex quātitatibus:dōm illud fore ſm iudicium

3.techni com.14. Ca.4.poſt mediū. ſenſibile:cū ſm Galy.medicinalis ſpeculatio ſenſum nō ſupergrediat̄. Importuna.n.diligētiſſima ſubtilitas febrium 2°. Videntes nāq̄ʒ quoſdā hu.ſenſibilr̄ q̄litatibus effrenes hos ponūt qualitate peccare:alios vō in eiſdē mitiores velut ꝑmū eſt ſan.⁊ flegma dicūt actione quātitatiua corrūpere:cum tn̄ ſubtiliter cōſiderātē vt apparuit oporteat hāc actionē a qualitate exiſtere. Iuuat̄ tn̄ per quātitatē maxime cū agens oē multe opus eſt quātitatis.de cā.1.potentie

Cap.3. Cō.33.Q nāq̄ʒ corporū ſequūtur magnitudines coꝝ. Cōmentator ꝑ celi ⁊ mundi. ¶ Ad aliud dōm per interemptionem : hinc nāq̄ʒ quantitati ſuperexcellenti mala iam aſſociata q̄litas exiſtit:⁊ ſi imperceptibilis videat̄:⁊ ideo dicūt ꝙ repletio quo ad vaſa non permanet diu quin ſibi repletionem aſſociet quo ad virtutē. ¶ Ad aliud dōm Ar.loqui ineſſe iſtorū gnabiliū ⁊ corruptibiliū in qbus poſita eſt actio cōuerſiua:quātitas aūt vt dn̄ſum actionē nō hꝫ niſi actio equiuoce ⁊ iproprie extēdat̄ valde cū ſit poſita in rōne ꝯ̄rioꝝ exiſtere.

Recedentium rurſus grā ꝙ ledere alicuius morbi ſiat quātitate mōſtrat̄.lȝ qd hꝫ dīa fuerit idicatū.60.qm̄ afo.ꝑ^a^. Athletaꝝ qdā in vltimā

Cō.afo.3. replōnē deuenientes perierūt repētine:aut i ciſciſſe ſunt vaſa:ſed replō inmēſuratā dicit quātitatē. ¶ Itidem afo.2. Vbicūq̄ʒ nutrimētū preter nām amplius intrat

Afo.17. Colle.poſt me^m^. hoc egritudinē facit. Sʒ amplius eſt ꝓprietas quātitatis ſire Cōmēta.manifeſtū ꝙ in egritudinē venit ꝓpter multi-

A cadinẽ nutrimẽti. Et ↄfirmaꝛ :q2 p̃ ſcḃa repletio venas fin/
Do.3.ḃ. dit ⁊ ad ſuffocãtia fit fluxus : ⁊ accidit ſuffocatio aut apo/
plexia vel epilepſia:cui⁹ qdẽ ſanatio vt cito cũ minutione
Cāp.8.ad ſuccurraꝛ ꝑꝑ quãtitatẽ:q̃re Auer. coll'3.3. Febris ſanguis
medium. ſunt due ſpẽs. Una fit ꝑꝑ augmẽtũ quãtitatis ſolũ. aīt etiã
Eo.tc.3. humores qñq3 calorẽ ꝑpter quãtitatẽ extinguere. Sil'r de
c.3.i.ad inge.13. Jn tumorib⁹ qui p̃ter nãm ꝑm magnitudinẽ3 defi/
Ca.1.poſt ſtũt mẽbra ab eo qȯ ꝑm nãm. ℭ Amplius ſi ſtõmia cuidã
principiũ. cõpetit morbo is ledit quãtitate:qm̃ ſtõmia eſt eũatio vſis
Ca.10.in multitudinẽ euacuãs ȯ pharmacijs.⁊ p̃ q̃rta. Jpa ꝟo eidẽ
principio. cõpetit vt ⁊ ſanatio manifeſtat. ℭ Rurſus eſt dare humo/
rẽ tẽperatũ:ceu ſanguinẽ.ħ aũt venas põt findere:vt ſermo
pupillũ oſtẽdit:nõ qdem q̃litatis rõne cũ ſit tꝑatus. Quã/
titate igiꝛ fracturã opabiꝛ :ceu aer q̃3 plurimus ↄtẽperat⁹
vitro iclusus. Ledere igitur alicuius erit morbi quãtitate.

Jn oppoſitũ

q2 ſi aliqs quãtitate morbus lede/
ret: tũc cũ id fit actio q̃dam iã per/
B ficereꝛ ipſa quãtitate ⁊ nõ q̃litate ſola:ſicut oñſu3 diia.60.
Ter.cã.3. ℭ Eti. Ois actio eſt cũ motu 3° metaph. vñ auctor.6.pncī/
poſt pn°. pioꝝ. Propriũ actionis eſt eſſe in motu:ſed in quãtitate nõ
eſt mot⁹:qȯ oñdũt mathematica q̃ztitati ſubiacẽtia.ſepata
nãq3 ſunt a motu ⁊ vl'r ab oib⁹ ſenſibiliũ q̃litatib⁹.q̃re.11.
Bĩ m°. meta. Mathematic⁹ circa ea q̃ ex abl'one theoriã facit:cir
cũtollens.n.oia ſenſibilia ſpeculaꝛ :puta grauitatẽ ⁊ leuita
tem durinẽ ⁊ mollitiẽ.adhuc aũt caliditatem ⁊ frigiditatẽ
⁊ alias ſenſibiles ↄ̃rietates.ſolũ aũt derelinquit quãtũ ⁊ cõ
tinuũ. ℭ Palin. Jd nõ ledit qȯ habet rõnẽ mãe cum mime
Te.ç3. agat:eo q̧ ipſa materia ꝑm q̧ mã eſt paſſiuu3. p̃ de gene.⁊
corru. Non igitur morbus quis aget quãtitate.

Propter primũ

qdem ſciẽdũ q̧ morbi ledere
actus corporis eſt ſenſibiliter
nocere:ac tandẽ ꝑimere:rõ nãq3: ipſius eſt opõitũ corporis
leſio manifeſta:ceu viſum diia maxie.72. ℭ Quãtitas ꝟo
ſeu quãtũ di vnũ entiũ.10.q̧ diuiſibile in ea q̃ iſunt: quoꝝ
C vtrũq3 aut ſingulũ vnũ aliqd aut hoc aliqd natum eſt eſſe.
Hui⁹ ꝟo q̃ztitas duplex exiſtit. nã q̃dã diſcreta:ceu nũs ⁊
oĩo.altera ↄtinua:vt linea ſupficies ⁊ corpus:⁊ cũ his ↄ̃ũr
loc⁹ ⁊ tps. Et huius itidẽ alterutra : q̃dã eſt ꝑ ſe:alia ꝟo ꝑ
accñs. Per ſe qdẽ:aut ꝑ3 ſbã3:puta linea:ſupficies ⁊ corp⁹
vel ꝑ3 paſſionẽ ⁊ habitũ. Et id aut paſſio q̃ztitatis diſcrete:
vt numerus:⁊ tũc multũ ⁊ paucũ:vel ↄtinue:⁊ ſic magnu3
⁊ paruũ.qȯ aũt reſpicit lineã:⁊ ſic lõgũ ⁊ breue. vel ſuper/
ficiẽ:⁊ tũc latũ ⁊ ſtrictũ.aut corp⁹:⁊ ita altũ ⁊ ꝓfũdũ. Sub
diꝛ etiã graue ⁊ leue:que ſiqdẽ q̃ztitatẽ reſpiciũt his min⁹.
hec.n.numeranꝛ in accñtib⁹ q̃ztitatis intẽtione ſcḃa. Diui/
dunꝛ .n. grauitas ⁊ leuitas eadẽ diuiſiõe qua magnitudo.
Jn maiori.n.quãtitate maxieq3 ꝓportionali plus eſt grauĩ
tatis.in oppoſita ꝟo ſecus. Per accñs ſiqdem q̃ztitas eſt q̃
rõne magnitudinis:cui ea inheret quãti aliquã ſortiꝛ rõne
vt albũ muſicũ ⁊ hȯ.ſubiecta.n. ipſoꝝ ſunt quãta quedã.
⁊ ſil'r mot⁹ ꝑmi mobilis rõne magnitudinis q̃ cãtur q̃ztus
D exiſtit:ac tps ↄ̃ũr motu cauſatũ. ℭ Noſce ẽt q̧ magnum ⁊
paruũ:multũ ⁊ paucũ ſil'r qñ accipiunꝛ ꝑm q̧ ſunt diſpoſi/
tiones eẽntiales in quãtitatib⁹ dicunꝛ paſſiones ⁊ accñtia
quãtitatis : ſ3 qñ reſpiciũt vnũ in alterius reſpectu videnꝛ
in capl'o rel'onis collocari. Relatio nãq3 accidit quãtitati
Collr re/ ⁊ ceteris p̃dicamẽtis. Ariſt.in p̃dicamẽtis.⁊ 5° metaphy/
latione ꝟ ſice:ac Cõmẽtator. ℭ Amplius vt veritas diligẽtius inda
in medio. geꝛ ſciendum q̧ quãtitas põt dupl'r ſuſcipi:aut ſimpl'r vel
Te.20. ꝑm quid. Primo quippe aut ꝑm rationẽ cõmune3 vel ma/
gis particularẽ. Qȝ ſi prius:aut ꝑm rationẽ intẽtionalẽ ꝑm
q̧ in eiu s cõitate omnis cõcludiꝛ inferior quãtitas : prout
ſubiicibilis extat ⁊ predicabilis:⁊ ita de ↄ̃ſideratiõe logici
exiſtit. vel ꝑm rationẽ realẽ inquãtũ ens extat:⁊ tunc de ea
metaphyſicus ſpeculaꝛ :cõtẽplaꝛ .n.ens inquãtũ ens.6.me
Te.c.1.c.4. taphyſice. Si ꝟo ratio inſpiciatur particularior:realis tñ.
puta put ẽ multiplicabilis vnitate:ſicut quãtitas diſcreta:

vel mẽſurabilis pũcto vt linea vel ſuperficies:de cõſidera/ E
tione tũc extat mathematici.ipſe nãq3 circa tale3 negociaꝛ
quãtitatẽ. Si aũt intueaꝛ quãtitas ꝑm quid:puta ꝓut ter/
minus eſt ⁊ mẽſura phyſicoꝝ corporũ ⁊ vniuerſaliter quã
titatibus ſenſibilibus ſubiecta negocij exiſtit phyſici.

Propter ſecundum

ꝟo ſciendũ q̧ cõis fa
ctus ẽ:vt apparuit ex
argutis medicoꝝ ſermo:q̧ morb⁹ qs ledit q̃litate:alius ꝟo
quãtitate: Qȯ oñdiꝛ .nã ſi ſanitas d3 adeſſe op3 humores
quãtitatis mẽſura determinatos fore ac q̃litatis ꝓportio/ Doc.4.c.
natos.apparẽs p̃ ꝑma.cũ rõnes ↄ̃rioꝝum extẽt ↄ̃rie. Ut au/ 1.ver.ſinẽ.
tem medicorũ verificeꝛ ſermo:introductũ :d q̃tuũ phicum
nõ parum:cuius veritas dicendorũ videbitur tertio.

Propter tertiũ

ꝟo ſciẽdũ q̧ a quantitate ſim/
pl'r ⁊ ꝑ ſe non ꝓuenit alicuius
morbi leſio ⁊ vl'r neq3 actio. Cõſequẽter aũt ⁊ coadiuuati/
ue accidit magis. Primũ qppe oñdiꝛ :qm̃ ledere agere qȯ/
dã exiſtit. Scȯ3.n.ħ in id qȯ ſubijciꝛ agere qd di:l3 oẽ age F
re ſiue actio ↄ̃rio ꝑficiꝛ diia.60.quãtitati aũt nihil extat ↄ̃/ Diuiſione
rium in p̃dicamẽtis. ℭ Amplius. nihil principal'r ⁊ per ſe 1° in me°.
agit vltra ſuã ſpẽm. Sicut.n.ſe h3 aliqd ad eſſe ſic ad opa/
ri.2.metaphy.ſed ſi morbus lederet quãtitate cũ ſimpl'r ſit
qualitas.diia.74.aliqd vltra ſuã ſpẽm ageret propriã per Te.c.4.
quã hẽret eſſe. ℭ Jtidẽ.illud qȯ eſt abſolutu3 a q̃litatibus
ſenſibilib⁹ a qbus depẽdet leſio ⁊ vl'r actus ois nõ ledit aut
agit:tale qppe quãtitas exiſtit cũ ea ſit ꝑor q̃litate:poſſitq3
qȯ prius a poſterioribus abſolui. Ei aũt nõ debeꝛ loc⁹ mo
tus aut tẽpus neq3 ↄtactus.⁊ iõ neq3 rõ boni.apparens 3° Te.c.3.
metaphyſi.niſi forte per accidens ⁊ quo ad nos. diia. 60.
ℭ Rurſus.qcqd ineſt vni ſpecieꝝ rõne ſupioris ineſt ⁊ al/
teri:ſed morbo inanitionis ineſt ledere q̃litate:puta cõpl'o/
ne:quãuis quãtitatẽ minorẽ videaꝛ iportare:vt oñdũt ſim
plex ethica ⁊ ſenectutis ethica.is aũt ↄ̃riatur repl'onis mor
bo. Qȯ firmaꝛ :q2 magis ⁊ minus ad eaſdẽ deducũt diias Lib.3.te.
in techni:quantitate igiꝛ ſimpl'r ⁊ per ſe non prouenit lede cõ.
re. ℭ Declaraꝛ ẽt 2° q̧ accidat id cõſequẽter ⁊ adminicula
tiue q2 forma nãlis debitã quãtitatem vt eſſe habeat ⁊ ope
retur expoſtulat in mã ita q̧ in maiori extẽſa quãto ãplius G
agit:iuxta illud Cõmen.p̃ celi ⁊ mun. Potentie corpoꝝ ſe/ Com.33.
quũtur magnitudines que ſunt in eis. Et ꝓpterea 2° de cã. in fine.
Omne agẽs opus ſit magne quantitatis exiſtere.in minori
aũt minus ita vt ignis actiuiſſimus minimo ſuſceptus quã
titate nõ ſentieꝛ nedum q̧ ledat:cõpl'onum 3°. Quod etia3 Cap.4.in
venena oſtendũt recepta quãtitate q̃3minima. Eſt nãq3 mi pn°.
nimam carnẽ reperire que amplius diuiſa formam carnis
nõ retinebit.phyſi.p̃. Ledit igitur morbus vtcũq3 quanti/ Te.c.38.
tate quis ⁊ vl'r agit. Ea enim q̃3maxime manifeſtaꝛ actio/
nis intẽſio vel remiſſio. Et ideo q2 medicus artifex ſenſibi/
litatis ⁊ euidẽtie amplioris non imerito ꝓtulit ledere alicu
ius morbi ⁊ actus vl'r perfici quãtitate.diia ẽt tactum.60.
ℭ Circa qdẽ p̃dicta forte ↄuenit eſt dubitare:q2 dictũ quã
titati nihil fore ↄ̃rium:⁊ motũ in ea non concidere per ↄ̃ñs H
ẽt cum ois extet de ↄ̃rio in ↄ̃rium per mediũ phyſicoꝝ.5.cũ Collr.r.c.
eodem ſcribãtur hoꝝ oppoſita ꝑm quale.ſ.quãtum ⁊ vbi 3.⁊.19.26.
motũ eſſe ſolum:in vnoquoq3 nãq3 hoꝝ eſt ↄ̃rietas. ℭ Di/ 52.
cendũ vtiq3 q̧ quãtitati ſimpl'r ↄ̃ſiderate vt a logico meta/ Te.cõ.9.⁊
phyſico ⁊ mathematico nihil extat cõtrarium. Qȯ oſtẽdi/ 18.
tur:qm̃ ↄtraria ſunt que ſub eodẽ poſita genere inter ſe di/
ſtantia maxime viciſſim ſe de ſubiecto expellunt.10.meta/ Te.c.13.⁊
phy.vnde in p̃dicamẽtis aliquo in ↄtrariis exiſtente ſuſce 14.pu. 3°
ptibili poſſibile in alterũ tranſmutationẽ fieri niſi alteꝝ nã de oppoſi
extiterit ſicut igni calidũ.hec aũt ratio verior ↄ̃rioꝝum per tis ĩmẽ°.
prius inerit qualitati:cũ ois pretacta amplius eidem inexi
ſtant q̃3 vbi aut quãtitati. Jn vbi nãq3 oppoſita non ſe mu/
tuo expellũt de ſubito.nõ.n.qȯ eſt ſurſum vniuerſi nunquã
poterit eſſe deorſum aut e͡ꝯtra quo tñ Cõmen.tãqua3 a ꝑori Cõ.4.in
8.⁊.10.meta.ponit ↄ̃rietate3 i alia gña emanaſſe:qȯ minus medium.

I approbo. Quod ⁊ auctor .6. principiorum ↄfirmat a loco re/
Cō. 13. in pn. ip. o. moueñs ↄrietatē mō quo tollit Ariſ. hāc a quātitate qcqd ↄ
Diuiſione eos elentice conent̃ aliq dicere. nō. n. ꝑ ſe forte ac ꝑ ſibi cō/
2a in me°. trarietas inexiſtit: verū fortaſſis ꝑ accñs magis: puta rōne
qlitatis vt grauitatis ⁊ leuitatis. nā eaꝝ vna in locū deor/
ſuz inclinat̃. altera ṽo i eū q ſurſuz. ſilr̃ ⁊ i qtitate ↄrietas
ſm qd iexiſtit ⁊ ↄñr. ꝑncipalr̃ ṽo in qlitate. qñ. n. aliq cō/
pletā ſimplr̃ attingūt magnitudinē i augmēto ſunt ꝑfecta.
qñ aūt exiſtūt citra illā imꝑfecta ſūt ⁊ diminuta: ⁊ ſic ꝑfectio
Lib. 3. te. cō. 5. ⁊ imꝑfectio ſm qtitatē circa idē hūt fieri i phyſicis: huius
quoqȝ rōne i qtitate ↄrietas inexiſtit. vñ ceu ↄñr puta qli/
tate magis eidē ineſt ↄrietas: ita ⁊ ledere ⁊ vlr̃ agere. Ta/
liter ēt in ea eſt motus: diſqȝ qlitas ſenſibilis: quare Cōmē.
Cō. 2 ante medium. Ca. 2. ꝺ. ſ. 3. meta. Lȝ mathematica ſint in re mota: nō tñ mouent̃ niſi
accñtalr̃. Hec aūt veritas indicat̃ creticoꝝ. 2. ita. Numeri
qdē in ſeipſis nō faciūt aliqd: ſȝ ſubas ↄſequunt̃ q̃ i aliqb⁹
K agūt horis. ℭ Noſce ꝙ motus ille q ampli⁹ ſubē inheret
eſt in vbi cū ſit grauitate ac leuitate q̃ magis ſubaz ↄſequū
Cō. 108. ꝺ. ſuo fine. tur his que in qlitate aut qtitate mouent̃. ita vt Cōmē. 2°
T. c. 19. de aīa. graue dicat ⁊ leue ſubas exiſtere: ſūt tñ veri⁹ qlita/
T. c. 18. tes. 5. meta. aut qtitates vt tactū ē. ⁊ ibidē. latio. n. mot⁹ ē
perfecto ꝑ poſtqȝ gnōne ſunt ꝑfecta. Cōſequunt̃ enim for/
mā peramplius ſubſtātialem: vident̃ nāqȝ graue ac leue in
ſeipſis motus habere ꝑnm ⁊ modicū de foris ipediri poſſe:
qd nō ſic euenit i augmētabili ⁊ alterabili. Sanabile nāqȝ
ex ſeipſo in ſanitatem deuenit puta cū arte nō iuuat̃ medi/
T. c. 24. cine plerūqȝ illius auxilio ſubleuat̃. ce. ⁊ mū. 4. Sic igitur
motus in vbi eſt alijs ꝑfectior tāqȝ ſubam plus attingēs ⁊
velut alterationis effectus: ⁊ vtcūqȝ augmēti ⁊ decremēti.
nā in his que generant̃ ⁊ corrūpunt̃ ea prior exiſtit motuū
Colle. c. 1. in me. ⁊ c. 5. ⁊. ꝺ. i ꝑn cipio. ceteris. naturalium primo. In vniuerſo autē probat̃ phy/
ſicorum octauo, lationem priorem motuum exiſtere.

A. 1. c. 55. vſqȝ ad. c. cō. 61. **Propter quartū** ṽo ⁊ ſi apparet qd iā dixi tamen gr̃a ꝑfectioris dida/
ſcolie vtriuſqȝ ꝑtis rñdeat̃ argutie. ℭ Ad ꝑm nāqȝ dicen/
L dū ꝙ talis replō aut amplius nutrimētū ſeu multitudo pe
rimit ſuffocādo aut vaſa ſcindēdo ſeu apoplexiā aut aliaz
egritudinē ex multitudine humoꝝ inducēdo: nō qdē qti/
tate: vt ſimplr̃ quātitas: ſed magis put ſm qd ⁊ nālis. qli/
tatis. n. hoc magis euenit gr̃a: puta calo concitāte ꝑus vt
mot⁹ ſupfluus in athleris: aut frido coartāte: ceu ſub eius
itinerādo oſtio vl̃ viſcoſo groſſo: duro vl̃ molli: ac ſilibus.
Ca. 3. ꝺ. ſi. vñ collȝ. 3. pūgit̃ Gal. eo ꝙ viſus ē morbū cōſimilē oēm a
ꝑmis ſolū cauſari qlitatib⁹: nō. n. his ſolis verū ēt duritie
⁊ mollitie. Quod firmat̃: q2 ſe. de replōne ſan. de q̃ ſubdit̃
magis ledit rōne qua febris ⁊ qualis qȝ ea qua quāta: cuȝ
febris ſit mala cōplo calida ⁊ ſicca. Qȝ ſi dicat Auer. fieri
ꝓpter quātitatē ſolū: dōm illud ſm apparētiā cōtingē me/
dicinalē: cū tñ qlitatū aliqua ꝑus eius: vt tactū: mām i op/
pilōnem ↄcitauerit: groſſum eni viſcoſum ⁊ multū hȝ ma/
M gis rōnē qlitatis oppilōnis cā. Plurimis qdē ſic apparet
Ibidē 4° ꝑnt c. 20. poſt ꝑm. inductoꝝ qd dōm. ℭ Ad aliud dicēdū ꝙ flōmia quātitatē
nō ſimplr̃ euacuat: ſed nālem magis: cum etiā dicat. A. ea
quādoqȝ euacuari multitudinē ſan. interdū maliciā ipſius:
⁊ qñqȝ v'ruqȝ. ℭ Ad aliud ēt apparet: qm lȝ cui videatur
ineſſe humoꝝ tēperamētū primaruȝ qualitatū: ſuperexce/
dit tamē quedā ſcdarū. ℭ Ad ꝑmū autē coruȝ que partis
alterius dicendū ꝙ a quātitate ſimplr̃: vt dñum: non ſit le
dere aut agere ſed a qlitate ſola. dīa. 60. ſm quid aūt ⁊ ↄſe
quēter euenit. ℭ Ad aliud ēt qd dōm apparet ſunt quāta
quippe vt talia abſoluta: ⁊ ea de qbus mathematica a mo
tu: tēpore: ↄtactu ⁊ tactu ſimplr̃: vt viſum ſeparata. ſimilr̃ a
loco qui vere ſolū nālibus debet̃: ab ipſo tamē minus ſunt
Cō. 44. in medio. abſtracta. vnde Cōmenta. ꝑ de gene. ⁊ corru. Impoſſibile
ſit mathematica abſtrahi a loco vt mathematici abſtrahūt
ea ab alijs accñtibus: tñ corpus non eſt in loco niſi ꝑ ſuas
dimenſiones: mō per accidētia alia. ℭ Ad aliud dicēdū ꝙ
qualitas vt quātitas non ledit aut agit, put ↄſequitur mām: N
ſed magis qualitas. Eſt enim tanquā rō quo ꝑficit̃ actio ⁊
inſtrumentū imediatū ipſius ꝓpter rōnem cōtrarietatis in
ipſa primo inuentā. ſubſtantia ṽo eſt vt baſis ⁊ fulcimentū
actus primuȝ ⁊ mediatū: quātitas autem ceu adminiculū
quoddam. nā ea qualitas extenditur actiua. Quāta enim
ſuperficies fuerit tantū albuȝ eſſe dices in predicamentis.
totū igitur cōpoſitum aget verum qualitate amplius. Di° ſcōe 2a ari me°

ℭ Differentia. LXI.

Quod frigiditas nō ingrediatur opatione nāe eſ
ſentialiter ſed ꝑ accñs oſtendit̃. q2 4° metheo/ T. c. 30. in fine.
roꝝ. Factiuū aūt frigidū vt corruptiuū aut ſȝ
accñs. ℭ Adhuc. 6. de accñti. Dico ꝙ caloris Ca. 2. i ſi.
O
augmentatio vtilis ſi nō ꝓceſſerit ad vltimitatez vt mēbra
diſſoluat ⁊ liquefaciat. frigiditas ṽo nullū in actione ↄfert
iuuamentū. ℭ Amplius Haly. ⁊ ꝑ ꝑma. Frigiditas eētia 2° techni tra. de ſi. cō. 13.
liter in opationē nāe ingreſſum nō hȝ: vtpꝫ per accñs diſpo D. 2. 6. c. 3.
nendo inſtrm vt villum aut ventoſitatē ⁊ ſpūm ingroſſatio Ca. vl. i ſi.
ne ſuſtentādo. vnde ꝑ ſexti nālium. Frigiditas non hȝ ordi/
nem in virtutibus que ↄuenıūt appetitibus nālib⁹: niſi qñ
ſeruitiū vtilis ↄſtitis. ℭ Quod ⁊ oſtēdit̃ rōne: q2 omniū vir
tutum operationes per motū exiſtunt. h aūt perficitur cali Ca. 1. poſt ꝑncipiuȝ.
do: quare 2° de gene. aīalium. ⁊ probl. 13. Caliduȝ motiuū: ꝑble. 5.
frigidū aūt econtrario permāſiuū. Frigiditas. n. paralyti/ Ca. ꝺcō.
cum faciens ⁊ mortificās motui aduerſat̃. prima ꝑ. ℭ Eti.
Qd vni adeſt ↄrioꝝ remouetur ab altero. Contraria nāqȝ
mutuo ſe adinuicē expellunt de ſubiecto: cū ratio eorum in
maxima ↄſtet diſtātia. dīa. 153. ſed caliditati eētialr̃ ineſt
opationem ſubigredi cū calidi vt tactū ſit mouere. ℭ Rur
ſus opatio per cōplōnē exiſtit tāquā per nāe inſtrȝ. Cōplo
aūt humana maxime ad caliditatē ⁊ humiditatē declinat ſe/ P
cundi gradus reſpectu cōplōnis pōdere equalis dīa. 139.
⁊ Iſaac. ſopitū erit igit̃ calo frigidū. Et ↄfirmat̃ qm calm
eſt duplex in ea. vnū qdē cōplōnale mēbri cuiuſlibet qd ve
lut nāle ↄſiſtit: ⁊ aliud vt forma mēbro cuiqȝ a corde demā
datum: ita ꝙ ex his duobus calidis ↄiunctis efficit̃ vnum
calidum qd eſt qſi forma mēbri. dīa. 59. hec aūt duo calida
ſic in vnum augmentata frigiditatē in operationē nāe eēn/
cialiter ↄcurrere non permittunt. Nō igitur frigiditas ope
rationem ingredit̃ nature eſſentialr̃: ſed per accidens.

In contrarium q2 2° de ge. aīaliuȝ. Dura mol Ca. 1. ꝺ. ſ.
lia ⁊ viſcoſa frāgibilia ⁊ qcun
qȝ alia tales paſſiones aīalis exiſtunt particulis. Caliditas
⁊ frigiditas faciēt vtiqȝ. ℭ Dicit̃ ēt ꝙ ex alimēto nutritiue Eodē. 2. ca. 4. circa
aīe ṽtus facit augmentuȝ vtēs vt organis calitate ⁊ fri. Et medium.
qd plus ſubdit: q2 in his motus exiſtit illius ac qd in his q̃ poſt me° capl̃i.
ſūt gr̃a alicuius accidit. hoc qdē ifrigidare ipſoꝝ: hꝰ autē
calefacere ⁊ fieri particularū vnāquāqȝ hanc quidem car/
nem mollē ⁊c̃. ℭ Rurſus. metheoroꝝ quarto. Sūant cali/ T. c. 2.
dum ⁊ frigidum obtinentia mām: ⁊ in fine illius. Tales q T. c. 54. in medio.
dem partes caliditate ⁊ frigiditate: ⁊ motibus ab his con Q
tingit fieri coagulatas calido ⁊ frigido: ſicut ⁊ fiendi eas q
dem aut argentuȝ tā caliditas ⁊ frig. ⁊ motus. ℭ Adhuc
idem videt̃ ſentiri nāliu. h ita ꝑ. ca. 6. Submiſſo ſpermate
in matrice vel in terra nihil differt tꝑibus qbuſdam deter/
minatis: vt qȝplurime ↄſtruant̃ particule eius que gnātur
ſubē ſiccitate, caliditate, fri. ⁊ hu. vnde ꝑ de iuuamētis. Cō: Ca. 1. i ꝑn.
plexio eſt ſubē operator cuiuſlibet mēbroꝝ per cal. fri. ſic.
⁊ hu. Et collȝ 3°. Operationes oīs ſtomachi iuuant̃ ⁊ cō/ Lib. 12. in ꝑn. c. ꝺ. ſ.
plent̃ frigiditate tēperata. ℭ Amplius ratiocinatio cōfir/
mat idem. Illud enim qd eſt nāle opus ingredit̃ eſſentialr̃
nāe. Ipſo. n. hoc dicit̃ naturale. talis ṽo eſt frigiditas. vnde
4. metheo. Scdm vnāquāqȝ perfectionē terminant̃ a nāli T. c. 29.
caliditate ⁊ frigiditate. ℭ Rurſus qd eētiali facit ad gnā
tum eſſe eſſentialr̃ ingredit̃ opus nāe: qm gnātū fore opus
eſt nāe: ſed friditas eſſentialr̃ facit ad gnātū eē: vt apparet

A in niuẽ glacie ⁊ cryſtallo ⁊ plꝰibus metalloꝝ ⁊ in flegmate ⁊ ꝓprio vitreo:qꝺ ⁊ i corpibꝰ aialiũ forſitan ↄtingit actu fridũ reperire.friditas igĩ opus ẽntialr̃ ingredit̃ nãe.

Propter primuz q̃dẽ ſciendũ ꝙ friditas eſt nãlis aque paſſio ſeu ꝓprietas ſibi nãlr̃ ꝑmitꝰ inherẽs.3° ꝟo acq̃ſita 2°. Unũqꝺqꝫ.n. eĩntoꝝ vnã ſibi q̃litatẽ obſeruat in ſũmo ex qua aliam acq̃rit.dĩa.12.Quotiẽs autẽ dĩ ipſa: dĩa viſum.15.h̃ ſumit̃ ꝓ friditate actuali repreſſa.℗ Ingredit̃ ꝟo demũ vnũ in aliꝺ multiplr̃. Aut eniz ſicut ptes ẽntiales que diffõne ſignãtur ingrediunt̃ qꝺ quid eſt ⁊ ſuũ eẽ:vel vt partes integrales qꝺ totũ integrant:vt ↄſimilia ⁊ officialia corpus:aut vt accidẽs ingredit̃ ↄſtitutionẽ ſubiecti:qꝺ ꝓprius tñ egredi dicitur cũ mã:cũ forma oĩum ſit cauſa velut mater accidẽtiũ.phyſi.ꝑmo:ſeu ſicut inſtr̃m inſtrumẽtatuz. Quod quidem inſtrumẽtuz ſi corporeũ virtualr̃ ſoluz ⁊ nõ ſm̃ ſeipſum inſtrumentatũ ingredit̃:vt apparet in organis a pñcipali motis agẽte.Si ꝟo incorporeũ fuerit ſm̃ id qꝺ eſt ẽntialr̃ in operatũ habebit ingreſſum:cuz per ſe faciat ad motũ ⁊ ſic ad formã ⁊ ad eſſe:vt in eĩntoꝝ qualitatibꝰ exñtiũ eſt videre in miſto.℗ Amplius opatio:actio ⁊ factio ⁊ ſi videant̃ ſatis ↄuenire:dĩa tñ diſtant plũ:qꝺ ex eoꝝ notificatione ⁊ ꝓprietatibꝰ apparebit. Eſt aũt opatio illud in quo euaneſcit forma opati ⁊ corrũpit̃ poſt quietẽ faciẽtes eã.diffõnum libro.vtpote ambulatio ⁊ locutio que euaneſcit:neqꝫ ſuenit̃ eius veſtigiũ poſt quietẽ ambulantis ⁊ loquentis.ꝑ aũt ꝑma.eſt effectus ẽtutis imediatus. In ſex pñcipijs ꝟo.actio eſt ſꝫ quã in id qꝺ ſubijcit̃ agere dicimur. Primo ꝟo pãthegni. Actio nihil aliud eſt q̃ꝫ quidã ẽtutis motus ad id qꝺ efficit̃:nõ tamẽ dico ꝙ actio ẽntialr̃ ſic ſit motus.vñ de reg.ſa.2°.Quicũqꝫ motuũ nõ ſunt actus.Mouere nãqꝫ in plus eſt ipſo agere.ꝑ de gene.⁊ cor.Ipſa tamẽ cuz motu exiſtit actio.nam ꝓpriũ actionis eſt eſſe in motu:⁊ motꝰ in actione firmat̃ in ſex pñcipijs.ſm̃ ꝟo Halyabbatẽ.Singularꝝ actionũ motus q̃dem ſunt:mouetqꝫ eos agens. Factio ꝟo reſpicit ea que artis:ceu actio ꝓprius que moris.iuxta illud diie 3°.Ars eſt recta ratio factibiliũ:prudẽtia ꝟo agibiliuz.℗ Subtilius autẽ ↄſiderãti apparebit ꝙ operatio predictis duobꝰ vñor exiſtit:lꝫ vnũ pro alio recipiat̃ ſepe.nã actio videt̃ mãm ſupponere extrinſecã in quã agitur:lꝫ prius actio duplex ſit poſita:corporis.vꝫ.⁊ aie. Operatio quoqꝫ ⁊ rem videt̃ extrinſecã in quã agat agẽs importare:vt ſecare ⁊ vrere:⁊ intrinſecã vt intelligere.Eſt nãqꝫ opatio quedã trãſiens:vt vrere ⁊ ſecare.alia ꝟo in operãte permanens:vt intelligere ⁊ velle.diffinitionũ libro. Rurſus actio ois videt̃ a motu inſeparabilis fore tãq̃ꝫ ab eius nã:⁊ proprietate.opatio ꝟo cuz motu ⁊ ſine motu;vt in diuinis.vñ de ethi.7.nõ ſoluz motus eſt operatio:ſed ⁊ imobilitatis. Quã etiã ſine motu exiſtere in opatione oſtendit retẽtiue.℗ Quid autẽ ſit nã:differẽtia viſum.9.h̃ autẽ ſumitur pro virtute regitiua ⁊ ꝓprie nãli.℗ Eſſentialiter ꝟo ab eſſentia nomẽ denominatiue ſuſcipit. Eſſentia ſeu quidditas ex partibꝰ formalibꝰ amplius per diffinitionẽ iportatis:qꝺ quid eſt rei indicãtibꝰ denotat̃.7.meta. In eo autẽ qꝺ ẽntialr̃ inexiſtit ⁊ dici de oĩ ⁊ ꝑ ſe ⁊ vlr̃ ⁊ ſm̃ ꝙ ipſuz iportat̃. Cuiꝰ eſſentialr̃ eſſe opᵐ qꝺ eſt accñtalr̃ exiſtit. Quod i ↄ̃rij ſui laz notificatiõe cognoſcit̃.℗ Notãduz ꝙ per accñs reperit̃ in his que ſunt ẽntialr̃ ordinata ⁊ in his oppoſitis ⁊ in ambobꝰ duplr̃. In ꝑmis q̃dẽ vel put diuidit̃ ↄ̃ ꝑᵐ.vñ ꝑ ꝑᵃ. Neruoꝝ iuuamẽta q̃dã ſunt ſm̃ ẽntiã:puta pſtare ſenſum ⁊ motiualia ꝑ accñs:ſicut carnẽ corroborare ⁊ corpus fortificare:ceu hic ſumit̃ magis. Aut ↄ̃ imediatũ.q̃re in techni magnitudo vocis aut eius paruitas nõ ſit ſemꝑ:neqꝫ imediate pñcipalr̃ a caliditate ⁊ friditate:ſed ſm̃ accñs.i.ꝑ aliud. In ſecundis etiã duplr̃:vel prout diuidit̃ ↄtra id qꝺ eſt ſemꝑ ⁊ in pluribꝰ:ceu caſuale ⁊ fortuituz:aut ↄtra illud qꝺ eſt per ſe vt calm̃ iſrigidere:frigidũqꝫ calefacere.

Tech.8o. B Iuua.6. Coll'r do.6° ca.1.in pricipio. In pm° Col.:.6.i principio. Ueriua 8. T.c.45. Capi. de actione 4° theo[illegible] C Cap.14. in fine. D Coll'r in co.35. Do.5.fil.3°.ca.1.in pricipio. secūdi li.a.tra.ō vl [illegible]

Propter ſecunduz ꝟo ſciẽdum ꝙ Haly.⁊ A.marie ꝑᵃ.⁊ nãliũ 6° ꝑmis nitit̃ oñdere friditatẽ nõ hẽre ingreſſum in opõnẽ nãe neqꝫ ordinẽ in ẽtutibꝰ ipſius. Supponit eniz oĩuz opõnes ẽtutuz ꝑ motũ exiſtere. Friditas ſiq̃dẽ motũ tollit cum paralyticatũ ⁊ mortificatuz qꝺ mobile reddat. Ideo ↄcludit opõnez virtutuz que ↄueniunt appetitibꝰ nõ igredi nãlibꝰ eſſentialr̃ eo qꝺ tollat motũ quẽ ponit in rõnẽ opõnis cõcidere:ſed ꝑ accñs preparãdo inſtr̃m puta ſpm̃ ⁊ vẽtoſitatez in expulſione igroſſando.℗ Huius aũt poſitionis defectꝰ in 3° oſtẽdet̃ ꝓpoſitoꝝ. Motiuũ ẽt eius forſitan nõ valet. Ponit nãqꝫ Ari.vt ꝓbabitũ ꝙ motꝰ ↄſtat nõ ſoluz calitate:verũ ẽt friditate:⁊ ꝙ ptes aialiũ calo ⁊ frido ⁊ motibꝰ eorũdẽ coagulationẽ ſuſcipiũt.℗ Rurſus.oẽs ↄſentiũt ꝙ frigiditatis ſit ↄ̃hendo mouere de circũferẽtijs ad cẽtruz. Cõtrahẽdo eni ↄgregat que ſũt eiuſdẽ tribꝰ ⁊ aliene.2.de.ge.⁊ cor.⁊ 4° metheoroꝝ. Caliditas q̃ꝫ motũ vt ↄ̃riuz hꝫ homogenea ſolũ ↄgregans ⁊ etherogenea ꝓpellens. Iꝺẽ nãliuz ꝑ. Uena ⁊ ſingulũ alioꝝ organoꝝ opat̃ ꝓpter opatiuã cõplonẽ que ex quatuor q̃litatibꝰ. Tertio q̃ꝫ ipaꝝ. Matrices oĩno collo clauſas ↄtinere in pluribꝰ mulieꝝ nouẽ mẽſibus:ſeruus autẽ permãſio ⁊ cõſtrictio perficitur friditate.ꝓble.13.℗ A.etiã volens ꝓbare virtutẽ retentiuã in eius opatione motu vti nõ iuſte videt̃ ratiocinari.ait nãqꝫ. Retentiua operat̃ mouendo villos trãſuerſos ſm̃ figurã comprehẽſionis bene factaz:⁊ ſi retentioni motus attribuat̃ localis:ſicut attractioni ⁊ expulſioni de accidẽti.6.℗ Dicaz etenim ei hoc verũ fore quãdo ipſa inſtrumẽtuz ↄtrahit ſuper id in quo demũ opabit̃ digeſtiua ſibi famulãdo aut generatiue detẽtiua. Quãdo autẽ ↄ̃ctuz fuerit inſtrumentũ ⁊ hec figura bone cõprehẽſionis fuerit facta motus ois ceſſabit detentiue. Et ideo demũ q̃ſi ſe caſtigans ſubdit:due localr̃ mutare ⁊ retẽtiua qꝺ ⁊ nomẽ videt̃ iportare ⁊ ſic detẽtiue opõ ſine motu exiſtet cũ tñ ſuppoſuerit oẽm opõnẽ perfici motu vt tactuz. Et hoc q̃dẽ detẽtionis tẽpus lõgius eſt valde tpe figurationis villoꝝ ſm̃ bonã cõprehẽſionis formã.℗ Q; ſi quis dicat illic eſſe cõmotionẽ ſpirituũ vt q̃daz dixere:dõm hoc nõ fore in retentiua vt retẽtiua ſed in digeſtiua. Similr̃ in digeſtione nõ eſt motus localis niſi ↄſequẽter:⁊ per accñs vt rõne ꝑmiſtionis partiũ ↄ̃ñis ad motum alterationis.vñ 4° de accñti. In ↄuerſione ↄuerſiue nõ eſt neceſſe moueri locali mutatione.nã cõcauitate ꝑficit̃ ⁊ non ſmulis. Itaqꝫ neqꝫ omnis motus eſt a calo quocũqꝫ modo.neqꝫ ẽt omnis opatio ꝑ motũ tãq̃ꝫ per ſuũ exiſtit eſſentiale:cũ ipſuz:vt tactu ↄtingit aliq̃n ab opatione ſeparari.℗ Quidam ꝟo deaurantiuz volẽtes arma in defenſionem ſumere A.dixerunt ꝙ friditas eſſentialr̃ ꝑmã cõpõnẽ ingrediatur miſti:cũ ois ↄſtẽt ex elemẽtis ⁊ eoꝝ naturis.dĩa.16. Quo ad opationẽ ꝟo ẽntialr̃ nõ ingrediat̃ ſed accñtalr̃ magis villũ ſuſtẽtando aut ventoſitatem ⁊ ſpm̃ ingroſſando ⁊ eorum ꝓhibendo diſſolutionẽ:qꝺ ridiculũ grande.fruſtrant nãqꝫ ſic dicentes nãm ſemper ꝓpter finem operantem:ponunt enim qꝺ eſt ad finem reſcindentes eundem.

Propter tertiũ ꝟo ſciendũ ꝑmitꝰ oñdat̃ ꝙ frigiditas igredit̃ ẽntialr̃ opationẽ ⁊ nõ per accñs tñ. Scꝺo ꝙ non adeo remanet friditas elata in aialibus:⁊ maxie in nobis vt caliditas.℗ Propter ꝑᵐ huiꝰ ſciendũ ꝙ friditas eſſentialr̃ opationẽ igredit̃ nãe quocũqꝫ m[illegible]dictoꝝ ſumat̃ nã. Cõſtat enim ꝙ ſi nã iuxta Ariſt.gñalr̃ ſumat̃ ꝙ friditas fere eq̃lr̃ opationẽ ingredit̃ nãe:vt ⁊ calitas:qꝺ nõ in nã gñabili ⁊ corruptibili apparet ſolũ.verũ ẽt in ea que ꝑpetua ⁊ icorruptibili efficienter dũtaxat q̃lis ẽ corporꝝ ſupioꝝ. Eſt nãqꝫ Saturnũ dare Venerẽ ⁊ lunã cum alijs eiuſdẽ cõplonis fixis ſtellarũ ꝑ ſe ẽtutẽ friditatis hic mõ efficere aliquo:q̃cq̃d dicat Cõmẽ.2.celi ⁊ mũdi.cuz oẽ multiplex ⁊ difforme oporteat tandẽ in vnũ ꝑᵐ vnicũ ac vniforme reducere.lucidatoris diia.3. In

E 2° techni tra.de vẽtre cõ.13. Do.6.c.5 ꝑ° ca.viii. in fine. In argumentis. Tex.c.8. Te.c.1. F Cap.3.in pricipio. Ca.3.i pri. ꝓble.5. Pꝛ.io ꝑᵈ doc.6.ca.3.ꝑ° pri⁹. Cap.3.ꝑ° pricipiũ. [illegible] G H Ca.42 in fi.

I hec quoqꝫ nã inferiori gñabili ꝛ corruptibili quecunqꝫ di/
cta friditas remiſſa ẽentialr in opus ei⁹ obtinet ingreſſuꝫ.
Cap 4 pº medium. Te.c.53.54. qḋ ꝛ auctoritate approbat : ꝛ rõnib⁹ ↄuincit. Ari.nãqꝫ.2.
de ge.aialiũ. Fiunt aũt carnes aut his ꝓportionale a frido
cõſtãte: ꝑpter qḋ ꝛ diſſoluunt ab igne. Cañõ q̃ꝫ eſt q̃rti me
theoroꝝ ꝙ quecũqꝫ ſũt a frido a cal'o diſſoluunt : ꝛ eꝯ. In
his qdẽ maxie que nõ ſũt ab aia. Neqꝫ ẽt ſane ſm aduerſa
rios nõ igredit qꝛ tollat motũ: cũ dictũ ſit de motu aialiuꝫ.
Cauſe motuũ caliditas ꝛ fri. que de foris ꝛ itus extrĩ nãles.
℃ Adhuc ibidẽ. oĩs mot⁹ alicui initit imobili: ſꝫ inixio ſit
a frigo: ſicut motus a cal'o. ḡ frigidũ requirit ẽt ad motuꝫ.
Ca.9.ſ8. ꝛ lib.2.ca. 3.cir.pᵐ. ꝛ cap.4. Doc 5.c. ſingu. ℃ Rurſus cõpl'onũ ꝑ. dicit pinguedinẽ ꝑpter frigiditatẽꝫ
pãniculoꝝ gñari. vnde ꝑ pᵒ. adeps friditate coagulat. Et
ꝙ cãe gñõnis humoꝝ cũ aliis exiſtunt caliditas ꝛ fri. Silr
videm⁹ ꝛ maxie ex̃ corpa aialiũ cõpoſita ꝑprie friditate cõ/
ſtare: vt oſtendit in niue: glacie: cryſtallo ꝛ metalloꝝ qbuſ
dã. Flegma ẽt actu fridũ in corporib⁹ nr̃is vt vitreũ perci/
K pit gñari. ℃ Amplius rõne monſtrat. nam vnũquodqꝫ ſi/
cut ſe habet ad eſſe: ſic ꝛ ad opari: vt dictũ prius: eo ꝙ eſſe
ordinat ad actũ. ſiñs nãqꝫ diſpoſitio rei in entitate veritate
Te.c.4. ꝛ operatione. 2º meth. Frigiditas aũt cũ alijs qualitatibus
vt oſtẽſuꝫ.16. ẽentialr cũ eaꝝ ſubiectis ad eſſe faciũt miſti:
ꝑpter quod ꝛ eſſentiaꝫ ingrediunt opationis: ſicut nãqꝫ ſe
habet ſubiectũ: ita ꝛ paſſio ſeu ꝑprietas nãlis ab ipſo deri
uata. ℃ Itidẽ niſi frigiditas eſſentialr operationẽ ingrede
ret nature caliditatis exceſſus cõpoſitum deſtrueret. Indi
guit ergo frigiditate ſaltẽ contẽperãte. ℃ Palin. ſanitas ex
operatione nãe cõſurgit directe: cauſatur nãqꝫ ex debita ꝑ
portione compl'onis ꝛ compoſitionis mẽbroꝝ conſimiliũ
ꝛ officialium adinuicẽ: ſed friditas caliditatẽ ſibi obuiã vt
febrilem extinguẽdo corpus ad tẽperamentũ ꝛ ſanitatẽ ꝑ/
fecte reducit. id autẽ non fieret niſi virtus vteret ea in eius
actu. ℃ Q; ſi. A. diceret frigiditatẽ intẽſaꝫ opus nature nõ
ingredi ſed remiſſaꝫ. dicendũ hoc parũ valere: eo ꝙ etiã ca
L liditas non niſi remiſſa ꝛ frigiditati cõtemperata ꝛ in con/
ſtitutionẽ ꝛ operationẽ compoſiti eſſentialiter ingreditur.
In nãm nãqꝫ ingreditur regitiuam virtutũ videlꝫ cõgeriẽ:
vt apparuit in retentiuã ꝛ expulſiuã virtutes entes nãles.
Ex parte quoqꝫ animaliũ. ſ. virtutũ cõprehendentiũ occul/
te in ↄſeruatiuã ꝛ memoratiuã. Quantũ ꝟo ad v̄tutes vi/
tales inixione motus partiũ lateraliũ cordis ipſius parie/
ti. Oĩs eni motus initit cuidã imobili. Qḋ ẽt manifeſte ap
paret in elñtoꝝ nã ꝛ forma: ſeu cõpõne: que a natura depen
Cap.9. ad medium. det elñtoꝝ. vnde cõpl'onũ ꝑ. Plaſma forte ſeqt q̃tuor elnto
rũ eucraſiaꝫ aut forſitan aliquod ſmᵐ diuinius deſuper ex
ſuperiorib⁹. plaſmatio nãqꝫ per frigidũ nõ paruꝫ exiſtit eo
ꝙ ipſum ↄgregat ꝛ in eſſe retinet nõ ſolũ homogenea verũ
ẽt etherogenea. Calidũ aũt homogenea cõgregat : ethero/
Cap.1. pᵒ mediũ. genea aũt diſpdit ꝛ diſgregat. vnde. A. ſcḋo de aia. Primũ
inſtrumentũ virtutis nutritiue eſt calor nãlis. calor eniꝫ eſt
M aptus ad mouendũ mãs poſt hunc ſequit frigiditas ad fa
ciẽdũ eas quieſcere in ſuis ꝑfectionib⁹ creaturaꝝ. ℃ Hoc
itidem quod dictũ in alijs naturis verificat in natura ẽt de
conſuetudine dicta: ſicut ſcḋa quedã regitiua nãa: ẽt in na
tura ſm ꝙ epati tanq̃ꝫ eius principio primordiali ꝛ funda
mento ſm medicos attribuit. In cuius ſoluꝫ nature opera
tionẽ negauit. A. frigiditatẽ eſſentialiter igreſſuꝫ habere.
Cuius tamẽ datum eſt contrariũ in virtute detentiua ꝛ ex/
pulſiua. Oſtenſuꝫ etiã fuit ꝙ motus non ſolum eſt a calido
verũ etiã a frigido: ꝛ ꝙ operatio non omnis eſt cum motu:
2º techñis trac. de vẽtre cõ.13. In iſagogis ca. de opõnib⁹. 4º techñiſ cap.2. imo quedã eius cuꝫ quiete. Ex his etiã cõcludit Hebẽme/
ſue ꝛ Yſaac iſrahelita ſm ꝙ eis imponit Haly. errorem ac
Ioãnitiuꝫ ꝛ Halyab. nõ incurrere ponẽtes detentiuã frigi/
do ꝛ ſicco operari: expulſiuã ꝟo frigido ꝛ humido. ℃ Pro
pter ſecũdũ huius ſciendũ ꝙ in corporibus aialium ꝛ ma/
xime noſtris caliditas minus remiſſa in ↄſtitutionẽ operis
nature ꝛ operationẽ eoꝝ ꝯuenit q̃ꝫ frigiditas: eo ꝙ comple

xio noſtra declinat ad caliditatẽ ꝛ humiditatẽ. differentia N
20. Et ideo lꝫ ponã frigiditatẽ eſſentialiter ingredi opatio/
nẽ nãe: magis tñ remiſſa valde: puta ſub minori exceſſu ca/
liditatẽ remittẽdo igredit q̃ꝫ caliditas. vnde Gal'. de typo Tremo ꝛ rigore ꝛ ſpaſmo cap.6.
ex calido ꝛ frido cõſtat miſtio: lꝫ ipſiuꝫ calm ꝑncipaliter ſit
de intentione nãe: qꝛ per ipſum fiunt motus ꝛ operationes
nãe omnes qbus repugnat contrariũ: attamẽ friditas ma/
gnũ ſimilr exhibet iuuamentũ. ꝛ hoc qꝛ cuꝫ de nã calidi ſit
tñ moueri ſurſum ꝛ ſecus appoſitũ trahere ſi frigiduꝫ nõ
impediret: feſtinaret ad diſtantiã valde longã: ſed id impe/
Cap.1. Coll'. poſt mediũ lib. 2. cap.1. ꝛ cap.7. dit quẽadmodum diſpergi de celeri nõ ſinit. Quare Auer.
tertio coll'ꝫ. Membra non agunt ꝛ patiunt niſi cum quo/
dam calore tẽperato ex friditate ꝑportionali ei. Oſtenſum
enim eſt in nãli phia frigiditatẽ eſſe in corpore ſicut inſtru/
Poſt ſm. mentũ contẽperans nãlem caloreꝫ. Idem quoqꝫ de cauſis
longitudinis ꝛ breuitatis vite. Calor mẽſuratus cũ frigore
Doc.3.c. 1. dũo ſ. dat gñõnem ꝛ ꝑpriam formaꝫ nãlem. vnde ſmo ſma. Tu
tamẽ ex hoc itellige ꝙ equalitas ꝛ ſanitas magis pertinet O
2ª ſen ſ. pᵃ. doc.4. cap.8. caliditati q̃ꝫ frigiditati. Et eodem. Caliditas calori magis
eſt cõueniens inato q̃ꝫ ſupple frigiditas. Adhuc tertio pri/
Tra.1.c.6 ma. Caliditas eſt ↄueniens virtutibus frigori cõtẽperata.
ꝛ ideo ponit ſequi debilitatem ꝛ deſtructionẽ operationis
frigiditatis cauſa: non aũt caliditatis niſi vehemẽter fuerit
excedens. Tertio etiã.13. nõ ſeruans primi ſmie legiſlatio/
Tra.2.c.4 Doc 6. ſñ. vni.c.3. nem inquit ita. Retentiua oportet vt conſeruet ſm pluri/
mum ſiccitate cũ declinatiõe ad frigiditatẽ. Expulſiua cuꝫ
humi. ꝛ frigi. ℃ Qḋ fulcitur: qꝛ illud plus eleuat i aliquo
vt in miſto qḋ magis facit ad eſſe ꝛ operationẽ ei⁹ oppoſi/
to: talis qdẽ eſt caliditas relatione frigiditatis vt forme de
notat ipreſſio ꝛ motus. Eſt nãqꝫ hec formalis : fri. aũt mã/
lis magis. caltas itaqꝫ intenſior extat fri. in miſto.

Propter quartum qdẽ. ad ſᵐ dõꝫ ꝙ Ari.
nõ dixit ſimplr fridita/
tẽ accñtalr opari ſed. q. ꝑ accñs reſpcũ caltatis. minus eni
operat ꝑ ſe ad eẽ qꝛ ſolũ ampli⁹ ↄtẽperãdo. diia.48. Simi
P liter ꝟo operat ad corruptionẽ gñatoꝝ. Cõmẽtator ibidẽ.
4 meteo. com.30. ꝑ accñs ꝟo ad eoꝝ eẽ. Aut illic ſmo eſt de frido in cõi pre/
parãte admiſtionẽ. h aũt i ꝑticulari ꝑut ordinat ad aialia.
℃ Ad aliud dõm ꝙ Gal'. dicit actionẽ: nõ aũt opationẽ aut
friditatẽ nullũ in actione ꝑſtare iuuamentũ verũ eſt vltima
tã vt caliditas ẽt vltimata: remittit tñ magis friditas q̃ꝫ ca
liditas: vt dcm̃. ꝛ h̃ fortaſſis itellexit: aut iuuamẽtũ de quo
In fine. ſit curãdũ. Et ſilr̃m mox ſubdit Gal'. ſermonẽ iquiens. In
ceteris actionib⁹ nihil valet humiditas niſi in nutritione ꝛ
augmẽtatione maxie. vel illius fuit opi. quã in ꝑtriarũ nõ
approbo. ℃ Et ſilr dõm Haly. ꝛ. A. ℃ Ad aliud dõm non
eſſe verũ omnẽ opationẽ per motũ exiſtere: veruꝫ quadam
qete magis fieri vt i diuinis. Qḋ ꝛ in detẽtiue iã apparuit
actu. neqꝫ oĩs friditas vt dñſuꝫ paralyticat ꝛ mortifeꝝ red
dit: imo friditas tẽpata ſecũ motũ cõpatit vt in plurib⁹ ap/
Q paruit actib⁹. ℃ Ad aliḋ dõm ↄcedẽdo veꝝ fore qñ ↄ̃ino
ꝑ nãm ipſoꝝ inerit ꝛ nõ ꝑ nãm generis ſupioris ſicut albo
ꝛ nigro ꝑ nãꝫ coloris ieſt viridi. ℃ Dõm ẽt caltatẽ nõ per
nãꝫ ſibi ꝑpriã igredi opõnẽ nãe q̃ opponit friditati: verum
ꝑ vl'em magis ſupiorẽ celeſtẽ: cũ calm celeſte ẽt fridũ ſupe/
ret ſic appet ex ſtellaꝝ naturis. dñſuꝫ diia.10. ℃ Aut dõm
ꝙ h caltas facit i corpib⁹ nr̃is friditate ↄtẽperata. ꝑhibet
Cõ.30. in principio. eni aſſationẽ. Cõmẽ. meth.4º. ℃ Ad aliḋ dõm cũ cal'o hu/
mano aſſociari fridũ nõ excedẽs calꝫ remittẽdo. dñſũ nãqꝫ
ꝙ friditas in nobis magis remittit : ꝛ in minori ꝑmanet ca
liditatis exceſſu. ℃ Et hinc qdẽ dicendũ ad aliud ꝛc.

℃ Differentia. LXII.

Quod digeſtio fiat friditate oñdit
ex medicoꝝ opere
qñ. n. volũt mãs digerere calĩs cibos ꝛ pot⁹.
exhibẽt frigidos ac medicinas: vt oxyſaccha/
raꝫ ſyrupũ frigidoꝝ: zuccharũ violatũ ꝛ tria/

A fandaloꝝ ꝯfectiones. ❡ Adhuc digõ eſt q̃dã gñatio: ſicut putrefactio aliq̃ corruptio. 4° metheo. ſꝫ gñatio fit fridita te vt eſt videre in multis. fit eni᷑ vermis in niue. hyſt. 5°. ❡ Rurſus qd nãle eſt digõnẽ põt cãre: ea eni᷑ eſt nãe act⁹: ⁊ ad ipm ordinaᷣ: talis qdẽ eſt friditas. vñ ꝓus circa vnaq̃q̃ ꝑfectionez circa ea q̃ terminanᷣ a nãli caliditate ⁊ frigiditate. ❡ Palin. qd facit ad eẽ ⁊ ad opõnẽ id eni᷑ ordinaᷣ ad illud ſed friditas facit ad eſſe cũ ingrediaᷣ vt alie q̃litatũ miſtionẽ dũa ꝑori. Ex q̃ tãdẽ cõplo reſultat. faciet igiᷣ ad opõnẽ: ſꝫ digõ eſt vtutis digerẽtis operatio. ❡ Adhuc digõ. dña. 50. eſt mãei ꝑparatio vt a vtute liberi⁹ expellaᷣ excretiua. hec vero friditas opaᷣ mãm cal'aꝫ ifridãdo. ⁊ ſubtilitatẽ ipſius ipeditiuã expulſionis remouẽdo: ſaltẽ nãq̃ hanc digerere habet niãꝫ. vñ Haly. plurimũ qd infridat ⁊ humectat ꝓhibet digõnẽ ꝑterq̃ꝫ i maternis cholicis calidis ⁊ ſiccis. i. cholera citrina ſola. Frigiditas igiᷣ digeſtionẽ inducit.

Te. c. 6. et 14. Te. 19. verſus finẽ. Pho. 4. meta. Te. c. 19. 3 techni co. 90. i fi. Te. cõ. 14.

In oppoſitum

metheo. 4°. Friditas eteniꝫ indigõnẽ iducit. vñ Alex. ibidem. Nõ fit aliq̃ digõ a friditate. ponitᷣ eniꝫ digõ a calitate facta eſſe. Et Comẽtator. Opus friditatis ꝓhibet digõnẽ: q2 ipſam operans oib⁹ modis calor eſt nãlis. Quare ꝑnoſti. ꝑ. maturatio nõ cõpleᷣ niſi ꝑ calitatẽ. ❡ Ampli⁹ digõ eſt cõpletio a nãli ⁊ ꝓprio cal'o. Indigõ vero eſt iperfectio ꝓpter indigẽtiã ꝓprie caliditatis. dña. 50. vñ de gene. aialiũ 3°. Digeſtio caliditas q̃dã eſt. Et quarto. Digeſtio omnis operatur calido. ꝓpter quod frigiditate non erit digeſtio.

B Com. 14. in ꝑn° ⁊ Com. 15. in fine. Cõ. 35. i fi. Cap. 2. in medio. C. p. 1. 6° in medium.

Propter primũ

aũt ſciẽdũ ipꝫ ſatis fore notũ ex dña. 50. ⁊ ꝑmiſſa.

Propter ſcdm

qdẽ ſciẽdũ ꝙ Aui. ſimplr ꝑ ſe negaret frigiditatẽ inducere digeſtionẽ: cũ ea ſit opus nãe. frigiditas autẽ ſm eum magis nõ habet inuẽtionẽ neq̃ ordinẽ in virtutibus nature. differentia predicta. Sed quid de hoc videbiᷣ ꝯſequẽter.

C

Propter tertium

vero ſciẽdũ ꝙ duplici dña. 50. ſuppoſita digõne cõi iuuatiui ⁊ nocitiui vtrãq̃ cãt friditas mõ q̃dã. Duplr nãq̃ põt ea digõnẽ iducere: aut ꝑ ſe vel ꝑ accñs. ⁊ ꝑ accñs qdem ad digõnẽ facit iuuatiui: eo ꝙ corpis poros vndiq̃ ꝯcludẽs cal'm iterius nãe cõpellẽs coadunat ⁊ fortificat iuxta illud Hippo. Uẽtres hyeme ⁊ vere extãt nã calidiſſimi. q̃ accidit intendiᷣ digõ. Facit ẽt ad digõnẽ nocitiui: q2 qd curat egritudinẽ mãlẽ digõnẽ iducit: cũ ipſius curationẽ oporteat ſi nil ipedit at digõnẽ ꝑcedere ſꝫ illud veteris. Digeſta medicari ⁊ mouere nõ cruda. ſed friditas curationẽ iducit. vñ 5° aſo. Eſt aũt vbi in thetano ſine vulnere iuuene bñ carnoſo eſtate media frigide aq̃ multe iſuſio caloris reuocationẽ facit: calor vero h̾ liberat. Fridũ nãq̃ calefacit ꝯuerſũ quodãmõ ⁊ abſcõdẽs qd cal'm iteri⁹. phyſi. 8. Sic igiᷣ oñſũ ſit ꝙ frigiditas vtcuq̃ digõnẽ ꝯducit ꝑ accñs vtrãq̃. ❡ Per ſe vero dico ⁊ ꝓ friditatẽ digõnẽ ẽt ſatis itẽſam cãre q̃ñ fuerit alns vt in cõplone vnita q̃litatib⁹. Ex oib⁹ nãq̃ miſti q̃litatib⁹ ipſius reſultat cõplo. Sicut nãq̃ dicim⁹ aliquẽ fore cal'ꝫ ⁊ ſiccũ aut hñreo ꝙ he due q̃litates excedãt i eo: nihilomin⁹ tñ ꝙ ei⁹ cõplo nõ ſit frido ꝯfracta ⁊ hu. ita eniꝫ in ꝓpoſito. qd eni digerit opꝫ ex q̃tuor nãis fore ꝯſtitutũ: ⁊ qd digeritᷣ ſiłr. vñ q̃rto metheo. Nullũ humidũ ipm ſm ſeipſum pepaᷣ ſiml patiᷣ. i. maturaᷣ ſine ſicco. Differẽter tñ valde friditas facit ad digõnẽ caliditas atq̃ humiditas: q2 digõ ꝑncipalr ꝑficiᷣ caliditate: demũ humiditate. vñ Haly. Digeſtiue caliditas eſt adaucta ⁊ humiditas tẽpata. Quare ꝑ ꝑ°. Que oib⁹ plus idiget calitate eſt digõ: q̃ ſiccitate nõ idiget: de q̃ ſit curandũ ſubaudi ſed humiditate. vñ ſermo tertio. 13. in ſcriptione corruptus eſt hũs digõnẽ fieri ꝑ ſiccitatẽ cũ caliditate. vult nãq̃ dicere ꝑ humiditatẽ cũ caliditate. aut fortaſſis qs diceret ipm velle ſiccitatẽ ad digõnez opari: iuxta illud ſerti de accñte. Digõ ſi tẽperatã habuerit ſiccitatẽ eſt talis q̃lis ſi fuerit nutrimẽtũ hui⁹. Friditas eteniꝫ videᷣ ad

2. ꝑti. aſo. 25. 5. ꝑti. aſo. 22. Aſo. 22. Te. cõ. 8.

D

Te. cõ. 21. 3. techni tra. de vẽtre cõ. 13. Doct. 6° ſũ. vii. ca. 3. dñis ſi. Tra. 2. ca. 4. cir. me. Colli. c. 3. Ubi dĩ ſic ea cibaria ꝯformio ra tuueni bus.

digõnẽ facere: eo ꝙ tẽperat cal'm ſibi cõiuncta qd eſſet excedens acutũ: ac ipm reddit cũ humido tempatũ. Congregat ẽt ꝑtes mẽbroꝝ ⁊ potẽtiores facit in calidi retẽtione ⁊ ipſi⁹ vigoratione. vñ dcm̃ ꝓus. Caliditas eſt ꝯueniẽs vtutib⁹ cõtẽpata frigori. Sic igiᷣ digõ ꝑficiᷣ ꝑncipalr caliditate: ſcdo humiditate: tertio ſiccitate ⁊ frigiditate. ❡ Q̃ ð rõnib⁹ põt oñdi qb⁹ mõſtratũ eſt friditatẽ in opus eẽntialr nãe ẽt hĩc ĩgreſſuꝫ: dña ꝑdicta. Q̃ aũt dicaᷣ friditatẽ digõnẽ nõ cãre audiẽdũ eſt oñantẽ. ipſa eniꝫ ꝑficiᷣ potiſſime cal'o ⁊ hu. nihilomin⁹ tñ aliis ꝯfederata eſt q̃litatib⁹. Sicut dicim⁹ aliq̃ nãm fore cholerici ⁊ flatici. Et tñ vterq̃ ex eiſdẽ eſt ꝯfect⁹ ⁊ mõ tñ alio. ❡ Q̃ aũt ſcdo friditas digõnẽ ꝓcuret nocitiui: actus in morbis calidis medicoꝝ deſignãt pretacti. Itaq̃ breuiter ſit oñſum q̃ũo frigiditas ſe habeat ad digeſtionez ꝓpter alia plurima h̾ in aliis differẽtiis declarata.

E

Propter quartum

vero. ad ꝑ^m dcm̃ ꝙ frida nõ ſpẽ exhibenᷣ gr̃a digeſtionis mãei: ſꝫ magis ꝓp febrilẽ diſcraſiã: niſi talẽ diſcraſiã velim⁹ ad digõnẽ mãei reducẽ: vt in febrib⁹ euenit q̃rũ mã nõ eſt cal'a. In cholicis aũt febriũ frida qdẽ alterãt ⁊ mãm digerunt ingroſſando. hui⁹ ẽt nõ ſunt multũ frigida febriũ reſpectu frigida qdẽ cholericaꝝ cõpõne. ❡ Ad aliud dcm̃ vt apparuit ꝙ ſicut friditas facit ad gñõnẽ: ita ⁊ ad digõnẽ neq̃ aliqd in aialib⁹ generaᷣ a frido potẽti velut metrologica vel mineraliũ aliq̃ ſed neq̃ a cal'o. ❡ Sed ꝯ. in fonte Abani feruẽtiſſimo gñanᷣ vermes q extracti moriunᷣ ꝯfeſtim. ❡ Dcm̃ ꝙ aut nõ ſunt in loco feruẽtiſſimo eius dĩo ſꝫ a latere. Uel canonẽ modica inſtãtia nõ ꝑimit ſicẽ vermis in niue. Aut nix hec antiq̃ta ſicẽ in terre hui⁹ ponit ipꝫ Ari. gñari. puta gñaᷣ ſuper terre ſuꝑficie niue tecta ea iã calore ſolari affecta. Uel ꝙ nõ logice ꝯcludiᷣ dcꝫ. ❡ Ad aliud dicendũ eodẽ modo. Friditas eniꝫ ꝓut ad eẽ cũ aliis agit qualitatibus caliditatẽ remittit ⁊ cõgregat ad digõnẽ opaᷣ. nõ aũt q̃ñ fuerit excedens. ❡ Ad aliud ſiłr dcm̃. ❡ Ad aliud qd dcm̃ apparuit cñ digõnẽ tãgat nocitiui. ❡ Ad inducta vero alterius ꝑtis qd dcm̃ appuit: q̃ñ negatũ friditati ex eq̃ calitati ⁊ hu. digõnẽ iducere ⁊ q̃ũo opereᷣ ⁊ q̃tũ oſtẽſum.

F

G

❡ Differentia. LXIII.

Quod actio

mẽbris officialib⁹ cõiter attributa ex cõpõne dependeat videᷣ cum ſit mẽbroꝝ officialium nã. Primo eniꝫ de hyſtoriis aialiũ. Tactus qdem in omiomera fit ꝑte: factiue vero vtutes in anomiomera: puta ſeparatio alimẽti in ore. Motus vero ſm locum pedib⁹ aut aliis ſeu ꝓportionalib⁹. vnde 2° de ꝑtibus. Omiomera anomiomeraꝝ genera ſunt. Illoꝝ eniꝫ opera ⁊ operationes extãt: puta oculi ⁊ naſi ⁊ faciei totius ⁊ digiti ⁊ manus ⁊ totius brachii. Subditq̃ demũ. Senſus qdem omiomeris operationes per anomiomera exiſtent ipſis. ❡ Primo quoq̃ de ge. aialiũ ꝑtes officiales ꝑ ſe aliqd faciunt vt lingua ⁊ man⁹. Diciᷣ etiã in ꝑn° meta. ſenſuꝫ viſus per oculos fieri. ❡ Amplius iterioꝝ 2°. per oculos quidez videre: per aures vero audire. Et de inge. ꝑmo. dico viſuꝫ eẽ actionem oculoꝝ: loquelaꝫ lingue ⁊ greſſum pedũ. ❡ Adhuc in techni. ampli⁹ ⁊ inherentiũ eius officialib⁹ puta effectuũ virtute. Itidez ꝑmo de regi. ſani. actus ex neceſſitate ſeq̃tur benignas compoſitiones ſine querela. Et ſubdit demuꝫ. Forma vero poſitio numerus ⁊ quãtitas actuũ ſunt cã. Ois eniꝫ hereſis. i. opio. in h̾ ibidẽ diciᷣ cõuenire. ❡ Rurſus. mẽbra quib⁹ cõpoſitio debeᷣ ſunt officialia: hec autez ordinata ſunt ad mot⁹ ⁊ operatiões aie ſm. A. ⁊ Haly. perficiendas. ❡ Eti. eo quo deſtructo reddiᷣ quid magis equiuocũ ⁊ iperfectũ q̃ꝫ alio: in ipſo. n. plus vigebit nã illius q̃ꝫ in reliquo. Sic eniꝫ videᷣ ſe habere in cõplexione que debeᷣ mẽbris cõſimilib⁹ ⁊ cõpoſitione officialib⁹ attributa: nam equoce magis diciᷣ manus abſciſſa manus q̃ꝫ os ⁊ caro. metheo. 4. ⁊ ꝑmo de gñ. ⁊ cor. apparet. Hautẽ non vi

Cap. 4. Cap. 1. in medium. Cap. 18. in ꝓlogo. H Cap. viii. Cap. 6. Lib. 2. te. c. 2. ⁊ 11. ꝑ° ꝑ. doct. 5 ca. ſing. i. de gñis tu. 3. ca. 2. Te. c. 54. Te. c. 38.

I detur euenire niſi q: in nā cópónis magis vnitas mébri ſal
uabaſ q̄3 in cóplóne. ℭ Jtidē. ſi cópoſitio eſt cā actuū qui
cópl'oni videnſ aſcribi: multo magis erit cauſa operationū
ſui: quilibet enim eſt potētius in ſe q̄3 alio: ſed cópoſitione
ſunt opationes alicui⁹ cóſilis: q: enim neruus eſt poroſus
lógus ita ſituatus ſicq3 numeraſ ipſius perficit opus: ꝛ ſi
milr os. Digeſtiua ēt que eſt in pte maximeq3 carnoſa ven
tris operatioꝫ videtur explere ſua concauitate ꝛ rotundi
tate tali ſeu figuratione: ſimilr que attractiua ꝛ expulſiua.
ℭ Palin. Motus fit p lacertū q mébrum eſt officiale. ter
Cap.1. tio theo. Cóponiſ enim ex carne ſimplici: neruo: ligamēto:
pāniculo ꝛ etiā chorda. Similrq3 in ceteris iducēdo ſenſi
bus tam extrinſecis q̄3 intrinſecis videbunſ per mēbra offi
cialia exerceri: ſua enim talia ſunt ſenſiteria. ℭ Rurſus. ꝙ
Tecſi.64 ab vtriſq3 dēat actio ꝓuenire ꝛ nó ab alterutro móſtraſ ex
p̄ de aia: q: toti cópoſitū agit: nó aūt ptiū altera: vñ dicere
K aiam iraſci ſimile eſt ſi quis dicat eam texere vel edificare.
ℭ Eti. ꝙ a neutris partiū: q: ſm Ariſt. ipſe ſunt potētia in
toto: qd̄ aūt in potētia nó agit cū3 ois operatio ab ente fiat
Colli.1.c. actu. 9. meta. Eſt eni3 non ens quod potentia. cóplexionu3
7.1.16. 3°. Jtaq3 ꝯcludiſ opónes officialiu3 compoſitioni la attribui
Cap.1.in ꝛ nó complóni. ꝛ ꝙ etiā nó vni iſtarū ſ3 vtriq3 aut neutri.
pncipio.

Cuius quoq3 cópoſitū vt ſupere Gal. in q̄3plu
rib⁹ locoꝝ volēs mēbri actū quā
tūcūq3 officialis: per vnā partē cóſimilem in eo exiſtentem
cópl'one perfici eiuſdē. vnde pmo de morbo. ꝛ interioꝝ 3°.
Cap.6.in Ex omiomeris ſiunt actus: ſ3 aliaꝝ pticularū vtilitas que
pncipio. dam eſt actus ꝟo nó. Quare. 10. de ige. ab omiomeris no
Cap.3.in minatis aialib⁹ fiunt actus oib⁹. ℭ Amplius qd̄ eſt prius
pncipio. ꝛ ſimplicius ſe h3 p modu3 cauſe: eius ꝟo opp^m p viā effe
Cap.10. ctus: talis autē eſt cóplexio cu3 ſit cauſa cópónis maioriſq3
ſimplicitatis vt oſtēdeſ tanq̄3 aiam imediatius attingens.
L ℭ Adhuc. muſculus apud Joānitiū ꝛ Auic. mēbru3 extat
Jn iſago cóſimile cu3 de ipſo agaſ. p p^a. vbi de anatho^a ꝯſimiliū tra
gis c.ſtr ctat: vt pmiſſum in pbemio: ꝛ tñ per ipm pficiunſ motus ꝛ
ca. de mo opónes plurime. ℭ Eti. act⁹ exiſtit ex p^a pticulaꝝ ſuba nó ex
dis mem poſitióe. interioꝝ 6°. hec aūt nām officialitatis iportat. Jgiſ
broꝝ. opónes officialiu3 cóplexioni ꝛ nó cópóni attribuunſ.
Doc.5.ſū.
ſcda ca.1.
Cap.viii.

Propter primu3 qdē ſciēdū: ꝙ qd ſit actio
qdq3 factio ꝛ operatio: ꝛ
qūo ꝯueniāt ꝛ differāt oſtēſu3. 61. diia. ℭ Deinceps ꝟo ſci
endū ſicut apparet p̄ de hyſto. ꝛ 1° de ptib⁹. ꝙ mēbroꝝ q̄
Cap.1.in dam ſunt omiomera que ꝛ homogenea cóſilia ſimplicia ꝛ
pncipio. incópoſita eſſe dicunſ: alia ꝟo anomiomera vel ethéroge
Ca.1. cir. nea officialia vel inſtrālia aut organica cópoſita ꝛ ſecūda.
pncipiū. Sunt aūt ſm p^m pnia. ꝛ Haly. mēbra ꝯſimilia quoꝝ ſi ſen
Doc.5.c. ſibilē quācūq3 aſſumpſeris partē: erit toti cóicans in nomi
ſingu. cir ne ꝛ diffóne vt os: q̄libet enim pars oſſis eſt os: ꝛ eſt ſuba
ca pn^m. indurata alba ex ſupfluis pncipioꝝ generationis pducta:
2° theguiſ talia qdē ſūt os: cartilago: neruus: ligamētū: chorda: pāni
cō.2. culus: adeps: pinguedo: caro: vngues: ꝛ capilli: ſi nomē gs
M mēbri velit oſtēdere. Officialia ꝟo erunt p oppo^m: que ꝛ u3
videl3 quācūq3 ſenſibilē partē ſuſceperis toti non cóicabit
noie ꝛ diffóne vt pars manus: puta digitus nó eſt manus:
Te.c.38. neq3 eſt organū organoꝝ: hec nāq3 eſt rō manus. 3° de aia.
Cap.9. ꝛ 4° de partibus: ꝛ p̄ de vtilitate particulaꝝ. Poſitiue ꝟo
Cap.4. a predictis notificanſ mēbra cópoſita ꝙ ſint inſtrā ad com
plendu3 motus ꝛ aie opationes: ſunt autē hec: cor: cerebrū:
epar: teſtes: oculi: aures: naſus: os: pulmo: cāna: venter: inte
ſtina: ſplen: fel: renes: veſica: manus pedes: collum: pectus:
dorſum ꝛ femur vt tactū. 38. diia. ℭ Attēdēdū tñ ꝙ horu3
quedā ſunt pure ꝯſimilia: ceu que verius extāt pma ꝛ ſim
plicia: vt os: cartilago: neruus: colligatio: piguedo: adeps:
caro: epatis: ſplenis: ꝛ renu3 que ſimplex nā: ꝛ ſimilr etia3
pulmonis cū caro eoꝝ ſine aliquo ſuſcipiſ corpoꝝ alioru3
cómiſtione. Sunt ꝛ alia officialia pure facta: puta manus:
pes. pectus ꝛ talia: atque ꝛ grādem diuerſitatē in ſe recipiūt.

Etenim cópoſitior a ſunt corde: cerebro: epate: ꝛ talibus: in N
manu nāq3 ſeu pede magno pcipue de diſtēperātia inequa
li: multiplex eſt cópoſitio. Cóponiſ eni3 ipſa ex adiutorio:
vlnis duab⁹ ſeu focilib⁹ ꝛ manu dicta parua: hec ꝟo ex di
gitis: pectine ꝛ raſeta que oia ſunt cópoſita: vnūqdq3 aute3
hoꝝ triū ex partib⁹ cóſtituiſ magis ꝯſimilib⁹: ceu oſſe: car
tilagine: neruo: ligamēto: chorda: carne: pinguedine: venis
pāniculo: ꝛ digitis ꝛ vngue. Quedā ꝟo extāt media inter
pdicta duo extrema lata: que etiā ſūt triplicia: nā hoꝝ aliq̄
magis declināt ad latus officialiū ceu muſculus: ipſe nāq3
cópoſitus eſt cópoſitione particulari: ꝛ predicta ꝟo officia
lia vniuerſali. 3° theo. dictu3 eſt arteriā duplici pāniculo ꝛ Ca.pmo
villis cótextā. Quedā ꝟo plus ad latus declināt cóſimiliū ꝛ lib.2.
vt panniculus ꝛ cutis: deinde chorda: demum caro pura. Ca.13.in
Alia quoq3 ſunt in medio vere vt vena filis villoſis cóſer pncipio.
ta. ℭ Eſt autē cóſiderādu3 ꝙ l3 quedā dicātur mēbroꝝum O
ſimplicia: ipſa tamē ex ſuis prioribus componuntur nó q
dem ex his que eiuſdem ſunt nature cu3 illis: ꝛ ideo in mē
broꝝum genere ſimplicia ꝛ pma dicuntur. Nam triplex eſt
in corpore cópoſitio. 2° de partib⁹. ꝛ elitoꝝ p̄. ꝛ de morbo Ca.1.in
pmo. vna qdem qua cóſimilia dicuntur ex elemētis compo Ca.3.ver
ni. ſcda qua officialia ex cóſimilibus. tertia quoq3 per quā ſus fine.
totu3 ex his cóſtituitur corp⁹. prioꝝ tamē cópoſitio eſt ex
ſpermatib⁹: illoꝝ autē ex cibis: cibi ex terre naſcētibus: hō
autem ex elitis vlibus ꝛ iſta ex hyle. i. mā pma cóſurgūt ꝛ
qualitate ſeu forma. Dixi autē vt ſic attendendū: qm̄ nó eſt
aliqd̄ mēbrū adeo cóſimile quin aliquo nó poſſit modo di
ci ſub alia ratione officiale. Oia enim quātūcūq3 cóſimilia
forma: quātitate: numero participāt ꝛ ſitu ꝛ vnitate: ſilr ꝛ
pprie ſm Auer. cóſimilia: nec aliqd̄ ita eſt officiale quin ne
ceſſario in eo ſimilitudinis nó repiaſ nā: cū officiale ex có
ſimili cóſtituaſ. vnde de partib⁹ 1°. Omiomeron pp̄ter for 2.colli3.c.
mam figure anomiomeron exiſtit. Quid āt cóplo quot ēt 5.in me°.
dicatur modis. diia viſum. 17. ℭ Dóm tamē ꝙ ipſa diciſ P
nā mēbris ſub róne ſimilitudinis attributa que ſm ꝙ triplex Ca.1.i.f.
eſt membroꝝ dicta compoſitio: ſic ꝛ triplex cóſtat comple
xio. vna qdem ꝯſimiliū pma: ſcda cópoſitoꝝ ex his ex alter
natione conſurgens cóplexionis pmoꝝ. tertia corporis ois
cóſurgens ex hoꝝ ſecundoꝝ coalternatione ꝛ cótractione
cópl'onis in tertiū: vnde Haly. cóplexio cuiuſcūq3 mēbroꝝ 1.techni
cópoſitoꝝ eſt cópoſita ex cóplexione mēbroꝝ ꝯſimiliū par c.2.
tium ex qbus cóponitur: ꝛ ſimilr cópoſitio vnaqueq3 natu
ras quatuor obtinet coequalitatis vt diceſ: l3 in ſcda ꝛ ter
tia id vigeat magis cópoſitione. ℭ Eſt autē cópoſitio ſiue
coequalitas vel plaſma diſpó q̄da3: ſiue ordinatio mēbris
officialib⁹ attributa compl'one: aut fortaſſe deſup ex ſupio
rib⁹ diuinius ꝯñs pn^m qd̄dā. hec aūt aut virtus extat i for
matiua vel quis ſtellaris influxus: que ſiquidem in q̄tuor
diſtribuiſ nās: formā: q̄ntitatē: nūeꝝ: ꝛ ſitū ſeu pónē: quoꝝ
vnūqdq3 in ſuas ptiſ diias: qd̄ ptis nó eſt ſpeculationis.

Propter ſecundu3 qdē ſciēdū: ꝙ quorūdā Q
ſermones videntur ſim
pliciter ſonare ꝙ opónes inſtrālium cópoſitioni attribuan
tur: qd̄ plurib⁹ euenit fortaſſe: eo ꝙ locutiones inexpoſitas
recipiūt cóes. ℭ Sūt ꝛ alij idē rónib⁹ aſtruētes vt q: vir
tuti corrñdet aiali organiçatio ſola mēbroꝝ: ſ3 hec cópoſi
tione perficiſ: virtus itaq3 aialis ſola opabiſ cópoſitione.
ℭ Ampli⁹ mēbra ꝯſilia qb⁹ debeſ cópl'o ſunt vt mā: ꝛ or
dinanſ ad officialia tāq̄3 ad formā qb⁹ attribuiſ cópoſitio
coll'3 2°. Jn formā ꝟo reduciſ act⁹: nó aūt in mām. Conclu
dunſ igiſ opónes mēbroꝝ in cópónem reduci. ℭ Sed hec
qdē poſitio velut ſonat ſtare nó pōt: ſicut tertio monſtrabi
tur dicēdoꝝ. Somniant. n. ꝙ cópoſitio ſit quedā nā ſepata
vſquequaq3 a cópl'one: qd̄ qdē abſurdū. Nó eni3 nā corpo
ris de his di duab⁹ vt genus pdicaſ de ſpeciebus: ſ3 magis or
dinē cauſe iportat ꝛ effect⁹. Eſt. n. ꝯſuz ꝙ cópl'o diffundiſ
per oēm cópónē ꝛ cōmeq3 ipſoru3 motiua vt videbiſ ſuffi

A Cap. 4. cimnt. Quãq̃ eni loquẽdũ vt plures: iudicãdũ tñ vt pauci. topico. 2°. Nõ eni verũ est q̃ virtuti aiali sola correspondeat or ganisatio: imo et cõplexio: cũ ipsa sit instr̃m qua virt⁹ dicta ĩformatiua corp⁹ plasmat omne. vñ Gal. diligẽter aduertẽ do mẽbra officialia magis per cõplõnẽ q̃ p cõpositionem: vt apparet in techni docet cognoscere: cũ cõplexio sit cãrũ potissima cõpõnis pductiua. ℂ Ad aliud dõm: q̃ mẽbra 9siliã l3 ordinent̃ ad officialia velut mã ad formã: nõ tñ cõ plexio ad cõpositionẽ: eo q̃ hec nõ solũ est mẽbrorum cõsimi lium prior: sed etiã iam cõpositorum illorum virtute: cũ osten sum sit cõplõnẽ multiplicẽ fore sicut cõpositionẽ: neq̃ etia3 illa rationẽ omnifaria habent materie: hec forme.

Propter tertium dõ sciendũ: q̃ operationes officialiũ nedũ 9similium mẽbrorum radicalr̃ ⁊ p̃ cõplõni ascribunt̃: scdario dõ ⁊ ma nifestatiue cõpõni. Est nãq̃ ea velut prius ordo ⁊ habilita tio q̃dã vt liberi⁹ opõnes pficiant̃. Ita et actio 9siliu3 p or ganica manifestat̃. vñ colli3 2°. Unũquodq̃ 9siliu3 h3 opa tionẽ pprĩã q̃ manifestat̃ plus in cõposito. ℂ Sciẽdum tñ q̃ istis duab⁹ naturis opões attribuunt̃ nõ tãq̃ pncipali bus agẽtib⁹ sicut pmis: l3 sicut instr̃alib⁹ ⁊ scdarijs. Cũ eni3 medic⁹ artifex sit sensibilis postera ⁊ scdaria plerũq̃ ma gis aduertit q̃ alia vt tactu3. 17. pora dõ his sunt virtus: ⁊ adhuc aia cũ subito. Ipsa nãq̃ imãlis existẽs si in opatio nes pgredi d3 in mãm trãscuntes extrinsecã3 op3 in has p multa media deuenire: nã saltus aliter qdẽ caderet in nãe ió post animã seruit virtus ipsius vel po⁰ que ptib⁹ deter minate alligat̃ tãq̃ pncipale agens: deinde fuerũt istrumẽ ta multiplicia. Quorum aliqua fuere corporea vt spũs ⁊ or ganũ vlterius mãle: alia dõ icorporea: puta cõplo tãq̃ qd pncipale anime vel virtuti imediatius coinherẽs. Ipsa eni instr̃a q̃lificat corporea: ⁊ in suo esse cõseruat: demu3 est in strumẽtorum corporeorum cõpositio. ℂ Q. aũt radicaliter ⁊ p̃ operationes officialiũ cõplõni attribuant̃ ⁊ nõ coequalitati tam auctores testant̃ q̃ rõnes cõuincunt. Aristo. nãq̃ de cã motus aialiu3: motũ ⁊ p 9ñs actionẽ omnẽ videt̃ calori ⁊ spiritui atq̃ frigiditati attribuere. In qnta etiã pble. vult gressu3 lacertis ⁊ neruis pfici inquiẽs. Qui sibi⁹ gradiun tur gressib⁹ lacertis crurũ distentis laborẽ hñt distẽtiones gressus faciũt lacertis ⁊ neruis in ipsis facta violentia sul citati: hi aũt partiũ 9siles. ℂ Adhuc de optima cõpositio ne. de morbo p̃. scdo curatiue artis: ⁊. 7. ⁊ in locis alijs nõ paucis q̃libet officiale mẽbrũ vnã pticulã 9silẽm h3: per quã pncipalr̃ ipsi⁹ pficiunt̃ act⁹: alie aũt ptes sunt velut iu uatiue atq̃ melioratiue sicut crystallina in oculo: musculus qdã maior pprie in crure: caro epatis simplex in corde: in cor de aũt locus ortus vene 9caue: vel qd h3. vñ p̃ de ige. Cry stallina q̃ necessario fm exteriores mutat̃ colores vt aial videat. mutari dõ nõ posset nisi lucidissima foret ⁊ clarissi ma: hoc aũt nõ esset nisi cõplõ sua taliter extitisset. Quidã tñ mẽdose dixerunt in corde id eẽ: ventres spiritib⁹ plenos cũ nõ partẽ dant cordis pprĩã. Hoc et videt̃ sapere cu3 di xit cõplõnẽ3 subã3 fore mẽbri ⁊ ipsius factricẽ de iuuamẽ tis p̃. ⁊ de secretis. In his eni locis istãtũ videt̃ cõplõnẽ ex tollere vt aiam q̃si ⁊ formã ponat etiã corporis hũani. vn de Haly. In oi mẽbro est virt⁹ fixa qua ei⁹ pprĩã pficit ope rationẽ. Et subã hui⁹ virtutis fm sniam Gal. est cõplõ pro pria ei: forma. v3. pprĩa cõplexionis. Sed fm Ar. sententiã est cõplexio instrumẽtalis cordis. s. pprĩa qua virt⁹ opat̃. In scdo et nãliu3. qualitatiua sentit̃ crasi etiã fm sententiã Hip. ais perfici. Et afor. p⁰. Nõ vtiq̃ aliud aialib⁹ q̃ inna tũ opat̃ calidũ: hoc nã est fm Hippocraticã rõnẽ qõ de ta be explicat maxime. ℂ Adhuc. A. 5° de aia. Instrumenta virtutũ apprehẽsibiliũ fatigãtur ex vigili motu. ⁊ destruit̃ eorum cõplexio que est eis nãlis ⁊ subalis: ⁊ hec sunt mẽbra officialia sicut appet p iductionẽ ei⁹ in quolibet sensuũ pti culari. dĩa li. 17. ℂ Eti. Sicut se hñt i agẽtib⁹ pncipalib⁹

[Left margin notes: Ar⁹. in tertia de re. te. ch. ii. — B Cap. 7° pm⁰. — C Pble. 40. in fine. — Cap. 2. Cap. 6. in pncipio. Cap 6. ad fine⁰ ⁊ inte rea finem. Ca. 1. post pncipiũ. Ca. 6. iux ta finem. — D Cap. 2. in pncipio. In pnci. 2. techni in cã. 26. — Ca. 8. c. 9. Cõ. ator. 25. i me⁰. — A. 1. i. ca. 3. ⁊ 4. Ca. 2. post mediu.]

⁊ pmis rei 9stitutiuis: ita et in secũdarijs ⁊ instr̃alib⁹: hec eni sicut añ finẽ in illa tãq̃ in finẽ ordinatur. Talia dõ op3 eiusdẽ fore rõnis ⁊ nãe. Sed in pmis sic est q̃ l3 opatio non fit nisi cõpositi: est tñ p alterã prius pncipali⁹ velut tãq̃ id quo fit actus sic est re⁰ corpis aia. hõ eni pprie p aiam itelli git ⁊ opat̃. Silr̃ ⁊ opatiões l3 sint cõpositi p se ex vtraq̃. s. cõplõne ⁊ cõpõne: pprius tñ cõplõni ascribent̃: cu3 ipsa sit instr̃m imediatiue aie vires attingẽs cõpõne. ℂ Palin. Ois actio fit a q̃litate pp rõnẽ 9rietatis in ipsa fere sola im mediatius vere reperta. dĩa. 60. ℂ Sed cõplõ imediate a q̃litate causat̃ elmtorum. Cõpositio aũt nõ est de q̃litatib⁹ pri mis aut scdis sed maxie de postremis: vñ. 17. dĩa fm Gal. pmas q̃litates ⁊ cõplõnẽ q̃ est vt mẽbrorum suba 9sequũtur ex necessitate sapores: hũores: colores: durities ⁊ mollities ⁊ alia ex necessitate accñtia: vt situs: magnitudo: nũerus ⁊ plasmatio. Aut fortassis poti⁹ dicit ordinẽ quẽdã partiũ ⁊ situationẽ vel si sub q̃litate locat̃: nõ est tertie spẽi: cui⁹ pro prie alteratio existit ⁊ actio. phy. 7°. verũ est q̃litas q̃dã im proprie: puta vel in q̃titate cõtinua seu discreta vel figura aut situ: in qb⁹ nõ est 9rietas vere: s3 paccñs magis. dĩa et 72. ⁊ ideo neq̃ actio seu passio. ℂ Ampli⁹. cal'm nãle cum sit nãe instr̃m quo actus pficiunt̃ ceteri. Cui g̃ plus erit af fine: magis in ei⁹ opõnes cõfert: hec aũt est cõplõ cũ id q̃li ficet: nõ aũt cõpositio. ℂ Rursus. actus officialiũ cãe prin cipaliori existẽti in eodẽ genere ⁊ nõ secundarie d3 ascribi: hec aũt est cõplexio cu3 ipsa fere cõpõnis semp sit cã: quod nãq̃ est cã cause silr̃ extat ⁊ cãti. Sequit̃ nãq̃ compositio cõplõnẽ: ⁊ q̃dã forte desup diuinius pn̄ᵐ vt pfactu3: qõ tñ per prius cõplõnẽ imutat. ℂ Iides. Destructa cõplõne in mẽbro quãtũcũq̃ pfecte organisato mox tollit̃ act⁹: nõ at sic c9trũ partis alicui⁹ cõpositione valde lesa videat̃ actus inde vtcunq̃ puenire: vt in mutilatis: qui vncis formã ma nuũ ptendẽtib⁹ opões verarũ conant̃ manuu3 exercere. vñ ⁊ mulierẽ carentẽ manib⁹ vidi pedib⁹ nere: cũ tñ pfecta deficeret cõpositio ad talẽ exercẽdum actũ. Cõuincit̃ itaq̃ officialiu3 actus radicitus ⁊ pmo a cõplexione consistere. ℂ Ex iam dictis vtcũq̃ apparet et q̃ secundario ⁊ mani festatiue cõpositio in opationes officialiũ cõfert velut vlte rius instrumẽtu3: cu3 sit quedã ad opationes habilitatio. ⁊ ideo est videre aialia imperfectiora qbus pauce sufficiunt opationes in vita dearticulationẽ in ptib⁹ modicã habere. Que dõ pfectiora q̃multa sicut hõ qui ceterorum est elegan tissimu3 ⁊ cõpositissimũ aialiu3 cũ dearticulatiõe curiosio ri: hoc nãq̃ q̃ sibi ad plurimos mouet act⁹ in vita necessa rios opus extitit: cũ multis organis egeat id qõ est viuere. politicorum 7°. Nã enim multiplr̃ est serua. pn⁰ meta. Qõ et in physonomia ĩsinuat Ari. Alexãdro trãsmissa inquiẽs. Palme lõge cũ digitis longis sigñant dñm suũ bñ dispositũ ad mĩras artes ⁊ pcipue mechanicas: hec nãq̃ magis cũ in fieri 9sistat priũ expetũt dearticulationẽ subtiliorem. Et pp hoc fortassis videtes pmi medicorum cõpõne3 intãtum a cõplõne deficere iter res nãles cõpõnẽ minime expressere.

Propter quartum qdẽ ad pᵐ Ar. pmitus auctores dõm q̃ ipse nõ negauit q̃ act⁹ officialiũ radicali⁹ ⁊ p̃ nõ puenirẽt p cõplõ nẽ: s3 voluit q̃ scdario ⁊ mãifestatiue fierẽt p cõpõnẽ. In vir tute tñ cõplõnis vni⁹ pticule 9silis vt ⁊ ei⁹ apparuit et su peri⁹ snia: vt tñ ad vnũ sit dicere sufficienter⁹ fmones Ari. videt̃ sonare opões officialiũ a cõpõne pcedẽ sic 9siliu3 a cõplõne. Qõ ⁊ q̃dã ab eo sensere. ℂ Ad aliõ Ar. ⁊ Gal. dõm q̃ aut locuti fuerũt vt pl'es cũ peccatũ sic potitã trans gredi locutionẽ. topi. 2°. Fere nãq̃ oẽs tales ⁊ pferũt ⁊ reci piũt locutiões: oculus videt: auris audit: odorat⁹ olfacit: cũ tñ iste potẽtie sint passiuorum dĩa sequẽti. Sũt eni sub po⁰ sensitiua locate q̃ tota. 2° de aia. ponit̃ passiua: designat̃ tñ noie actiuarum in eo q̃ eis actus sic ascribit̃. vñ po⁰ sensitiua aliqualiter agit in eo q̃ iudicat obiectum suu3 esse hoc vel

[Right margin notes: E — F — A te. c. 15 vsq̃ ad te. cõ. 21. — G — in medio. In pble. mio aute mediũ. — H — Ca. 2. in fi. — Te. c. 51. ⁊ 118.]

I alind: vt albū viſus alind a nigro dīa ſequēti. ¶ Aut dōm
q̄ ſaltem codez ꝓ de igenio cōcludendo oculos eē inſtrm
quoꝝ actio ē viſus locutionē mox corrigit ſubdēs: hui⁹ ꝓm
inſtrumentū eſt cryſtallina. ¶ Ad aliud dōm q̄ in techni
ſua breuitate indiſtincte ſecut⁹ eſt modū loquēdi cōmunez.
¶ Ad aliud ſilr̄ dōm. ¶ Ad aliud dōm: q̄ ideo vocantur
officialia inſtrā aie potius q̄ȝ nature: q̄ in ipſis apparenter
pble.7. plus manifeſtat aie operatio. ⁊ ideo. 33. pble. dī caput di/
uiniſſimū fore eoꝝ que circa nos exiſtūt. Cerebrū enim eſt
mēbrū diuinū ⁊ eius inhabitator eſt aīa. 79. Q̄ð aūt in offi
cialibus mēbroꝝ aie manifeſtent opationes ⁊ nō pfician/
tur oīno fortaſſe imūt. A. qñ dixit ipſa fore ad cōplendum
motus ⁊ opationes: potius hic denotās iuuamētū q̄ȝ neceſ
ſitatē: videt̄ eniz ꝯtingere: ceu in alijs actib⁹ vniuerſi: nam
eſſētalis actio percipit̄ maxie: minus q̄ celi: mīme ṽo q̄ in/
K telligentiaruȝ ⁊ dei: ⁊ ſi potior ⁊ prior exiſtat reliq̄s. ¶ Ad
aliud dōm: q̄ nō ſolū deſtruit̄ cōpoſitio: imo magis cōple/
xio actualis ſaltē: q̄ h̄ caliduȝ reqrit in actu. Cōpoſitio ſeu
organiçatio vī ad minus ſm̄ apparentiā pmanere: magis
eniz vt oſtēſum in cōplexione nā fulcit̄ q̄ȝ in cōpoſitiōe. Q̄
aūt plus dicā equoca inſtrālia vita priuata ex defectu con/
tigit manifeſtatiōis opationū q̄ cōplōne pficiebant̄. ¶ Ad
aliud dōm: q̄ cōpoſitio nō eſt cauſa opationū ꝯſiliuni: niſi
remota valde ⁊ coadiuuatiua velut q̄dā occaſio: q̄ñ extra/
neatiȝ cōplexio eſt earū eſſentialis cā: cōpoſitio aūt ipſarū
cauſa videt̄: q̄ actu ſunt totius ⁊ nō partis. ¶ Ad aliud di
cēdū: q̄ lacertus q̄ mediū obtinet cōſiliū ⁊ officialiuȝ di
uerſimode cōparatū poterit ⁊ officiale ⁊ ꝯſimile mēbrum
appellari: cū media diſignent̄ interdū noībus extremoꝝ:
Colli:cā. aſoi. 4ª. mediū eni extremoꝝ vni cōparatum vī ab altero
aſoꝝ.4. re diuerſuȝ: cū eni ipſe cōparat̄ ad caput q̄ð eſt officiale po
L tiſſime p̄cipueq̄ in ei⁹ pte conſideratum media reputabit̄
quid cōſimile: Q̄ñ ṽo ad os vel neruū officiale. dīa. 58. Et
ideo q̄dam medicoꝝ vidētur lacertū ſub parte locare con/
ſimili: alij ṽo ſub officiali. ¶ Ad aliud iam dudum inotuit
quid dōm: q̄m lȝ actus ſit cōpoſiti: vnū tñ componentium
eſt altero principalius: ⁊ rō qua act⁹ efficit̄ ppue: reliquū
ṽo adiuuatiuū ⁊ illius melioratiuȝ. ¶ Ad aliud dōm: q̄
partes nō ſunt ſimplr̄ in potētia: ſed reſpectu totius: ⁊ ideo
lȝ totū vt tactū principalius agat: nihil tamē phibet partez
Te.c. 42. operari vigore toti⁹ ſicut monſtratū. 8. phyſicoꝝ. totū mo/
ueri per aliquā ei⁹ particulā: vñ ſuppoſito q̄ totuȝ directi⁹
agat quid magis ꝯñr an cōplexio vel compoſitio dubitat̄.
¶ Et ea ēt que alterius partis iam hinc apparent.

¶ Differentia. LXIIII.

Q Uod viſus fiat extramittēdo ⁊ non intus ſuſcipiēdo oſtēdit̄
pble.15. auctoritatib⁹ q̄ȝmultis. Primitus q̄dem Pla/
tonis vt declarabit̄ ex Tymei 2º. Et Ariſt. 31.
pbl̄. dicētis. Coadunate exiēs viſus magis vi/
pble.16. det: expāſo aūt oculo diuellit̄. Et ibidē. Viſus magis adu/
M natus paruus exit: ⁊ nō confeſtiȝ expāſo exiens diſgregat̄.
Cap.2.de ¶ Adhuc 3º metheo. Cuidā accidit paſſio debilr̄ videntis
halo.⁊ iri ita vt ſemp idolū ſuuȝ ambulās ante ſe videret p̄cedere: q̄ð
de.ai inc. euenit: q̄ viſus refrangebat̄ ad ipm. Sic eni viſus erat de
bilis ⁊ tenuis vt aerē nō poſſet ipellere ⁊ diuidere. Et h̄ qui
dem ſm̄ Alex. peripatheticū fuit: vt alibi dixit Ap. antife/
ron. erithes. q̄ð interptās ait. Aere ſpiſſo facto nō poſſunt
per ipm ptranſire radij emiſſi ſed refrāgi. ¶ Boetij etiā 5º
de ꝯſolatione. Viſus manēs totū ſimul iactis radijs intuet̄.
¶ Q̄ð ⁊ medici ſenſere quoꝝ gr̄a eſt itromiſſum q̄ſitū. vñ
Cā.16.p° ꝓno. ſ. Lumen viſibile penetrat ex pupilla ad aerē extrin/
p̄cipiū. ſecū cū qua continuat̄ in humiditate ſubtili clara. Idq̄ȝ de
notat̄ de accītī ⁊ de interio. quartis. vir nāq̄ȝ ſpirituȝ viſi/
Cā.6.3. in bilē multū ⁊ clarū egredientē foras ppinqua ⁊ remota bñ
p̄cipio. videre ac ſecernere: oppoſitū aūt oppoſite: clarū ṽo ⁊ pau/
cum de prope bñ videre ⁊ diſcernere: nō aūt de lōge. Mul/
tuȝ ſiq̄dez ⁊ turbidū pfecte de lōge: non aūt de ppe. vī eniz N
medio clareſcere. vñ ſenes videndū elōgāt. Alex. ṽo afro/
diſeus medicus in pble. Viſibilis ſpūs ſubtilis ⁊ purus: lō
gius q̄dez adiens reſoluit̄ ⁊ nō bñ firmat̄. ¶ Iſaac quoq̄ȝ
Salomonis in dietis vlīum. Splēdor viſibilis cum palpe/ Te.cc.20.
bras exierit in aerē extēdit̄ ⁊ vidēda cōprehēdit. ¶ Quar iuxta fini
to ſiq̄dez theo. i. opinio Tymei manifeſti⁹ hȝ exprimit̄. vi Cōtra.ai
dentis ſpūs nā eſt aeris ignei illuminati: qui cū ad hu. per/ medium.
uenerit cryſtallinū foras egredit̄: cōtinuat̄ ⁊ vnit̄ aeri illu/
minato diurno pp eaȝ que inter vtrūq̄ȝ eſt ꝯfigurationem:
vterq̄ȝ nāq̄ȝ hoꝝ facilis eſt imutationis ⁊ alteratiōis: ⁊ aer
exterior in colores facile ac celeriter alterat̄. Spūs quoq̄ȝ
egreſſus aeri ꝯtinuatus ⁊ vnit⁹ in eū in quē aer prius alte/
ratus eſt alterat colorē: ⁊ ad oculū eādē defert alterationē:
⁊ alteratur ea humiditas cryſtallina cū alteratiōis ſit ſuſce
ptibilis facile. Idēq̄ȝ Aug⁹. 3º de libero arbitrio. ¶ Amp̄.
hoc fulciūt rōnes: q̄ cū color non ſit qualitas actiua ⁊ per O
ſe alicui⁹ corporis imutatiua vt q̄litatū pme non poterit im
mutationē in oculū cāre: pp q̄ð opus erit eūdē ab oculo im
mutari. Et firmat̄. q̄ alij ſenſus vident̄ ſua quodā motu ſu
ſcipere obiecta: viſus ṽo mīme. ¶ Adhuc. ſi viſio pficeret̄
ſuſceptione: tūc oculus iuxta diligentē inſpectionem dilata
ret̄ cū ampliatus fiat magis aptus ſuſcipere vt in alijs eue
nit cōprehendētib⁹: cuius apparet oppoᵐ: cōtrahit̄ eniȝ ⁊
coanguſtat̄ a vehemēti intuēte. ¶ Rurſus. iſpiciens q̄s al/
terius pupillā idolū cauſat in illā ab aſpiciente viſaȝ ⁊ cau
ſante: nō aūt ab illo in cuius pupillaȝ imprimitur. Si ergo
in ſuſcipiendo perficeret̄ viſio: id magis perciperet in cui⁹
formaret̄ pupilla q̄ȝ alius quiſpiā. ¶ Itidē. ſpeculo quiſq̄ȝ
oppoſitus ſe intuetur eius idolo cōſurgente in illo. Q̄ð ra/
dioꝝ videt̄ emiſſione ad ipm contingere refractoꝝ ab eo/
dem: vt ſolares radij cauſantes iridē a nube refranguntur P
regulari aquoſa. ¶ Palin. Q̄ð ſuſcipit̄ interius ſubſtātia
eſt vel accñs: non q̄dē ſubā: tunc neq̄ȝ in pupillaȝ trāſfunde
ret̄ ipſa deſtructa ⁊ deſtruēte viſum: accidēs ṽo nō: cuȝ id
ſubm non pmutet. Sc̄dm Boetiū nāq̄ȝ accidētia ſunt indi/
gnātis nature: perimi q̄dem poſſunt: pmutari ṽo mīme.
¶ Et̄i. Si fiat intus ſuſcipiēdo h̄ erit ſm̄ Ari. ſpēm ſuſcipi 3º de aia
endo intentionalr̄ coloris: cū aūt forma intentionalis nul/ t. c.38. ⁊ li.
lum patiat̄ obſtaculū viſus fieret quoq̄ȝ glaucetim patien/ 2. t. c. 121.
te que ex ſiccitate imoderata ⁊ denſitate ꝯtingit maxie cor/
nee: de gñatione aialium 5º. Facta eſt igit̄ poroſa peruia vt Cap.1.de
quid hinc ab oculo emādet̄. ¶ Rurſus. ſi hoc tūc viſus vt i°s inc.
alij ſenſus ſm̄ oēm partē vt etiā de poſterius ſuuȝ ſuſciper
q̄ð nō ſit obiectū. ¶ Palin. Coloris quidē ſuſceptiuum eſt
q̄ð ſine colore 2º de aia. ſed oculū dicunt coloratū terno vel Te.c.71.
quaterno colore. Hoc q̄dē ipm denotat lumen ⁊ ſigna. Lu/
men nāq̄ȝ nō raro videt̄ ex oculo deſcēdens ſup naſum mi/
care: ⁊ p̄cipue qñ q̄s cōfricauerit ipm: ſilr̄ expergefact⁹ id
percipit mane. ¶ Amplius. q̄dam aialium intātuȝ radios Q
emittūt ex oculis vt mediū ſufficiant illuminare. velut leo/
nes: lupi: gatti: yene: ſerpētes: ⁊ hȝ. q̄ð opus eſt pp venatio
nem quā exercēt nocturnā. ¶ Rurſus: quando mulier mē/
ſtruās ſpeculū nouū terſum iſpicit: nubem in illud inducit in medio.
ſanguineā vt ſit difficile illud abſtergē. 2º de ſomno ⁊ vigi.
¶ Adhuc. pupilla vnius oculi altero clauſo replet̄ ⁊ ma/
gnificat̄: eo q̄ ſpūs totus volēs egredi defert̄ in ipſam: di
cūt etiā baſiliſcū ſolo viſu interficere. ¶ Itidē. dī viſus vi/
det. Videre ṽo actionez importat ⁊ foras emittere. Suſci/
pere ṽo intus paſſionem videt̄ denotare. ¶ Ampli⁹. vene
fici p̄cipiunt quādo quis voluerit quā in ei⁹ puocare amo
rē aut exterminare vehemēter iNtueri carmīe q̄dam platorat
ſi ſpūs amoris vel odij ex oculis in eādē dirigat̄: vt Alex.
idicat in pble. Ex his itaq̄ȝ ꝯcludit̄ viſuȝ extramittēdo pfici.

H Uius oppoſitum ſiq̄dez ſentit Ap. de ſēſu ⁊ ſenſato cuȝ peripathe 2º par
ticis reliq̄s ꝯ Platonē. ¶ Q̄ð ⁊ rōnib⁹ mōſtrat̄: q̄ ſi ȝ Ali.

A ſiquid eẽmittaꝛ viſione poſſe fieri in obſcuro videre ſicut in
Li. 1. ſen ſu ⁊ ſenſa. poſt me^m. luce: neqꝫ indigebiꝛ medio vt luce: neqꝫ ẽt rhetibus.i.tuni-
cis oculi: neqꝫ aliq̃ iſtoꝝ deſtructo deſtruitur viſus. ℂ Ad
huc. ſi fiat hꝫ egreſſus tũc eodẽ mõ ⁊ ſub eiſdẽ dimẽſiõib⁹
⁊ figuris apphenderentꝛ viſa de lõge ⁊ de ꝓpe. ℂ Rurſus
Algazel in his que de aia. Multi vidẽtes iuxta ſtãtes me-
lius viderẽt: ⁊ debilis viſus vna cũ illis ꝓfecti⁹ iſpiceret cũ
illuminaretꝛ mediũ. Quoꝝ oĩuꝫ expimur opp^m. ℂ Amp.
tpe vẽtoſo cũ emiſſum eẽ agiteꝛ ⁊ maxie triãgulare aut py
ramidale nõ ↄtingeret videre. ℂ Adhuc cũ radius vel lu-
mẽ q emittiꝛ ſm hoc ſit corp⁹ ↄtingeret plura corpora eſſe
in eodẽ loco vt emiſſum ⁊ aer. Eſſetqꝫ viſus tactus cum fo-
ret abſqꝫ medio extrinſeco. Eſſet ⁊ baſis emiſſi ad oculũ ⁊
acumẽ verſus rẽ viſam. Talis nãqꝫ eſt corporis emiſſio vt
pyramidalis forma denotat ignis: cuius ↄtrariũ tradũt ꝓ-
ſpectiui: deſtrueretꝛ etiã vidẽs quãtuſcũqꝫ ex emiſſione hu-
ius ad aſtra. Neqꝫ emittiꝛ aer q̃ſi abũdat in eẽ: neqꝫ ignis
B qꝛ nõ videret q̃s in aq̃ extinctus ea: neqꝫ niſi in ſurſum cum
h ignis motus ſit ſolus: ⁊ nõ ad oẽm loci dĩam. Fit igiꝛ vi-
ſus intus ſuſcipiẽdo ⁊ nõ eẽmittẽdo. ℂ Argumẽtationes
q̃ꝫ ſumptas ex libris geometricoꝝ ac ꝓſpectiuoꝝ vt Eucli-
dis. Algazelis ⁊ alioꝝ lr̃is alphabeti denotatas taceo: q̃s
plurimi eoꝝ q̃bus ſcribiꝛ nõ familiares exiſtunt hꝫ.

Propterprimum qdẽ: qꝛ viſio eſt medij lu-
ce mediãte ꝑ pupillã ſpe-
Cap. 1. p^o medium. ciei coloris ſuſceptio. vñ de ge. aĩaliũ 5°. Viſio eſt oculi mo
tus ſꝫ ꝙ diaphan⁹. ℂ Sciẽduꝫ q̃d ſit pupilla: q̃d lux ⁊ co-
lor ac iſtis comparia Eſt aũt pupilla foramen vuee tunice.
4° de accñti. Oculus ꝟo iſtiꝫ vidẽdi cõplõne aqueũ cũ q̃-
Cap. 2. in medio. dã anteriori planitie: rotũdũ in ſupremo: anteriore ptis ca-
pitis locatũ. Ex ſeptẽ tunicis ⁊ trib⁹ hu. ↄſtitutũ: ſex muſcu
lis motũ: ⁊ vno vel duob⁹ ſeu trib⁹ fultũ. ℂ Particulareꝫ
aũt oculi cõpoſitionem ſcribũt medici ⁊ ꝓſpectiui. Dicunt
nãqꝫ ꝙ ex cerebro duo anterius ꝓgrediuntꝛ nerui ſoli intra
Cap. 2. p^o pa^m. ipſos ↄcaui. 4° de accñti. qui añ cranei egreſſioneꝫ cruciã-
C tur cũ reuerſione tãdẽ dextri ad dextrum: ſiniſtriqꝫ ad ſini-
ſtrũ: vt vnũ ſit deferens: velantꝛ etiã pãniculis dure matris
⁊ pie ꝑ quas trãſeũt. Cũ igiꝛ poſt cruciationeꝫ illoꝝ ad or-
bitã perueniũt eẽ craneuꝫ figurã hñt q̃ſi hemiſperij: ab al-
terutro pãniculus ſepaꝛ groſſus dure matri cõpar q tuni-
ca dĩ ſcliroꞇica ſup os hemiſperice ↄcauatum locata. Poſt
quã ex neruo ſequeſtraꝛ alius pãniculus pie matri cõpar
qui ſecũdina noiaꝛ ⁊ ſuper priorẽ locaꝛ. Et deniqꝫ neruus
anterius ꝓduciꝛ in cryſtallinũ: cuius q̃dẽ ſubſa in pãniculũ
dilatata tunicã ↄſtituit locatã ſup priores rhetinã dictam.
In cui⁹ capacitate humor locaꝛ vitre⁹ vitro ſiĩs liqueſa-
cto. Ante ꝟo hũc cryſtallin⁹ vel glacialis ſituaꝛ hũor. Su
per quẽ tunica poniꝛ aranea dicta tela vt iter principale ⁊
ſcõariũ ac nutritũ ⁊ eius ſupfluũ diſtiguat. Cryſtallin⁹ eniꝫ
nutriꝛ ex vitreo: ꝓpriuſqꝫ ſupfluitas albugineus extat: ⁊ ipſa
quidẽ hemiſperice añrius extẽſa oriꝛ ex rhetina: poſt quaꝫ
D humor locaꝛ albugineus albugini oui cõparat⁹. Deinceps
tunica dicta eſt vuea colori vue q̃ñ coloraꝛ ſimillima: que
oriꝛ a ſecũdina: ꝑforata ens. Cuius foramen eſt pupilla ne
ipſi⁹ colore ꝓhibeaꝛ vidẽdi act⁹. Eſt nãqꝫ receptiuũ colo-
ris q̃d ſine colore ſoni ꝟo aſſonũ. 2. de aia. Et ſup hãc ſituaꝛ
Te. co. 72. cornea lucida poroſa: ⁊ iõ nõ opus fuit ipſaꝫ ꝑforatã appa
renter exiſtere. Que ſm veritatẽ: lꝫ nõ ſenſu: q̃druplex ex-
tat ⁊ oriꝛ a ſcliroꞇica: vt ⁊ oẽs tunice ſubſtãtiales oculi ſunt
tñ tres. Deinceps ex panniculo tertio poſt duos nerui ex
pãniculo craneũ exterius veſtiẽte ↄiũctiua ſeu ↄſolidatiua
naſciꝛ: oculũ in eius orbita cũ muſculis ſtare cõpellẽs q̃ruꝫ
quidẽ ſex mouẽtiũ ⁊ vnus vel duo aut tres ſuſtẽtãtiũ. Pal
pebra ꝟo ſuperior vt oculũ in ſuũ actũ ordinet ⁊ tueaꝛ mo
uetꝛ ſola. Cuius q̃dẽ tres extãt muſculi: duo ſec⁹ lachryma
lia deorſuꝫ ↄhẽdo: ſicqꝫ oculũ claudẽdo: ⁊ vnus ſupi⁹ cir-
ca palpebre mediũ eiũdẽ ſubleuatiõe apiendo. ℂ Sed cir-

ca p̃dicta dubitare ↄtingit. qꝛ dictuꝫ eſt poſt cruciationem
vtriuſqꝫ neruoꝝ ad ſinũ dextrũ vel ſiniſtrum: vñ ↄceſſit: ⁊ recti- E
re: cũ hui⁹ ↄtũ trãſferaꝛ per Stephanonẽ 2° theo. ita. Por
rectis deniqꝫ duob⁹ his neruis ad oculos ſit qui a latere ce Ca. 10. an medium.
rebri ortus eſt ſiniſtro dextri oculi: q aũt a latere dextro ſi-
niſtri. ℂ Et ↄfirmaꝛ. qꝛ q̃ñ capitis ꝑforaꝛ myringa in pte
dextra paralyticaꝛ in ſiniſtra: ⁊ eꝫ: eo ꝙ nerui orti a parte
dextra capitꝭ feruntꝛ in ſiniſtrã: ⁊ eꝫ. Iacẽt nãqꝫ alterutrinqꝫ
coinnicẽ. Caſſi⁹ in ꝓbl. ſuis. Cõtrariũ tñ Stephanoni mo
nach⁹ trãſtulit: ⁊ iõ p̃ p̃ᵃ. Quidã q nõ eſt Gal. dixit ꝙ ad ſe
ctionẽ cruceã ſine reflexiõe penetrãt. Inq̃t q non eſt Gal. ne 1. theo. pa technis capi. 10.
putareꝛ ꝙ h ſmo foret ei⁹: cũ Haly. fuerit diligentior imi- Do. 5. ſũ. 3. ca. 1.
tator. ℂ Dõm cũ approbatiõe ſmõis poris. A. niſi ꝑ id q̃d
eſt nõ reuerti ad eaꝫ vñ neruus incepit pte: vellet Halyab.
ipſm̃ audire q̃ñ vn⁹ claudiꝛ oculoꝝ: q̃d ſeries tñ nõ tolerat
illius. Q̃d firmaꝛ. qꝛ vnũq̃dqꝫ q̃d oriꝛ ⁊ recipiꝛ ab aliq̃ di
gni⁹ eſt vt ↄcedaꝛ in pte a q̃ directi⁹ ꝓcedit: cũ ꝑfecti⁹ a ſuo
ꝑficiẽte q̃d ipſi⁹ ſuſcipiat: q̃d in oĩb⁹ ẽ ↄſpicẽ: ita ꝟo ſe habꝫ
dextera ad dexterã ⁊ ſiniſtra ad ſiniſtrã. ſiniſter igiꝛ neru⁹ F
dextraꝛ⁹ ſiniſtraꝛ: dexter ꝟo eꝫ ſiniſtratus dextraꝛ tãdem.
ℂ Rñdeo ẽt caſſio qꝛ nõ eſt vt ait oĩno oppoſitã ꝑcuſſioni
mollificari ptẽ eo ꝙ neruoꝝ poſitio tendat in opp^{m}. vñ ſurr-
rerit. Sꝫ magis ex maiori leſiõe acutiori: ſcꝫ cãta ex ipulſiõe
iſtri in ptẽ oppoſitã pri ꝑcuſſe. Plaga etiã illic ſtrictior non
valꝫ vt reliq̃ expurgari. ℂ Eſt ãt oculus cõplõnis aquee.
⁊ de ſenſu ⁊ ſenſa. ⁊ 5° ð ge. aĩaliũ. Ipſo nãqꝫ p̃dñabiꝛ aliis
elinꝭ magis. Cuiuſcũqꝫ enim plus ſꝫ po^{un} h⁹ vnũq̃dqꝫ ſm
nãꝫ. 4° meth. Q̃d oñdiꝛ. qꝛ aq̃ ẽ iprẽſſionũ ſuſceptiua ⁊ red P° pa^m. Cap. 4. in me. 10.
ditiua: q̃d ⁊ idicat oculi ꝑforatio. nõ eni aliq̃s hũor hinc vi Tex. c. 19.
ſitãrũ vt aque⁹ euari: neqꝫ ẽt aereus adeo: q̃m virtus viſiua
in extremo foret tũc oculi: ſꝫ iteri⁹ eſt magis: q̃d ſit⁹ dnotat
cryſtallini. ℂ Q̃ꝫ ꝟo ſit terreus appꝫ: neqꝫ igne⁹ cuꝫ ignis
nimiũ agiteꝛ ⁊ reſolnaꝛ de facili nihil retinẽs: q̃d tñ poſue
rũt q̃dã ſigno iſto decepti ꝙ oculo moto vĩ lucere: quorum
fallacie cã apieꝛ. dðoꝝ 4°. ℂ Q̃ꝫ ſi Ar. 31. ꝓble. viſum di-
cat eẽ ignis: dõm ipm ſm alioꝝ opionẽ fuiſſe locutũ: q̃d ſit ꝓble. 31.
in illo multotiẽs libro. Aut dðꝫ quo ad ſpũs oculũ naturã
ignis obtinere: ſimplr tñ in ipſo p̃dñaꝛ aqua. Quinqꝫ nãqꝫ
ſenſib⁹ entib⁹ tact⁹ ⁊ guſtus: cũ q̃daꝫ ſint tactus terre: ocu G
lus aque: audit⁹ aeris: olfat⁹ ꝟo ignis. Ex fumali nãqꝫ va
poratiõe cauſaꝛ: que igne perficiꝛ dĩa. 155. ℂ Eſt autẽ lux
actus ſiue ꝑfectio diaphani ſm ꝙ diaphanũ. 2° de aia. Eſt
⁊ illud quo ſit vmbra in corpore opaco. vñ 3° ſexti nãlium.
Eſt qualitas que ex ſua eẽntia ꝑfectio eſt trãſlucẽtis ſm ꝙ Te. c. 69. Cap. 1. an medium.
trãſlucens. ℂ Lumen ꝟo eſt q̃litas quã corpus nõ tranſlu-
cens mutuat a lucido: ⁊ efficiꝛ ea tranſlucens actu. Differt
eni a luce qꝛ lux eſt in corpore per ſe lucido vt ſole vel igne:
lumẽ ꝟo receptũ ex ipſa in medio. Eſt eniꝫ corporis habẽ-
tis lucẽ. ℂ Radius quoqꝫ dĩ lumẽ rectilineum punctalr a
corpore lucido imiſſum diaphano. Vñ radius lumẽ extat
⁊ nõ ecõtra: cũ ex refractione lumẽ ẽt cauſeꝛ. ℂ Splendor
autẽ vel radioſitas eſt q̃litas ex refractione lucẽtis ad ali-
q̃d terſum in medio derelicta ſicut q̃ñ ſolares radij ex ſpe- H
culis ⁊ maxie ↄcauis refrãgũtꝛ. ℂ Eſt autẽ diaphanũ cor
pus peruiũ trãſlucens nõ ſm ſe viſibile lucis ⁊ tenebre vi-
ciſſim ſuſceptiuũ vt aer ⁊ aq̃. ℂ Color ſiq̃dẽ eſt motiu⁹ vi-
ſus ſm actũ diaphani. de aia 2°. De ſenſu quoqꝫ ⁊ ſenſato ẽ
extremitas ꝑſpicui in corpore terminato. vñ Cõmẽ. Color Te. c. 67. c. 73.
eſt vltimũ diaphani terminati. Tertio ꝟo ſexti de nãlib⁹: q̃- Li. ð ſen. ⁊ ſenſa. ca pitu. 1.
litas eſt q̃ ꝑficiꝛ ex luce: ⁊ ſolet ponere corpus ꝓhibẽs affe
ctionẽ lucẽtis ab eo inter q̃d ⁊ lucẽs fuerit ipm mediũ. Co-
lor etenĩ intãtũ ꝑficiꝛ luce: vt. A. videntꝛ ſonare ſmones: co
lores in obſcuro ſolũ exiſtere in po^a. Q̃d ⁊ aliq̃ eidẽ impo-
ſuere: vel aũt dicã eſſe non rõne coloris vt color: ſed ſm ꝙ
videꝛ actu. ℂ De luce quoqꝫ q̃d ſit plures fuerunt opinio-
nes: Quidã eniꝫ antiquiſſimi vt Empedocles dixerunt cor
pus fore. vñ Augu. de libero arbitrio. Lux in corporibus

I primū obtinet locū. Voluerūt ⁊ alij lucē fore corporeā ſubſtātiā in corpore lucēte: in illuminato vero receptā. Alij vero poſuerūt lucem coloris quādā euidētiā ſeu manifeſtationē: ac ſiquidem formalior ⁊ nobilior ſit iter colores color: quod Auēpace dicit̄ ſenſiſſe. Aliqui quoqꝫ ꝓbabilr̄ dixerūt ꝙ lux nō hꝫ eſſe ratum in nā: ſed intentionale vel ſpūale tm̄: dixerunt enim lucē eſſe intētionem forme corporis luminoſi in perſpicuo ſm̄ eē ſpūale generatā. Veriores aūt peripatheticoꝝ ponūt lucē vel lumē qualitatē fore realē. Hoꝝ quoqꝫ opinionū deſtructio aut approbatio non eſt pn̄tis inquiſitionis: quas ſiquidem ꝓble. 11. pertractaui. Extra ſiquidem ꝓble. 33. mittere dr̄ quādo qd ab oculo ꝓducitur in mediū. Intus vero quādo aliquid ſuſcipitur ab his que exterius.

Propter ſecundum vero ſciendū: ꝙ de hoc tres iueniunt̄ pōnes. Quidā nāqꝫ prioꝝ dixerunt viſionē pfici extramittendo: alij interi⁹ aſſumēdo. Aliqui aūt modernoꝝ vtrūqꝫ in vnū

K collegerunt. Primi vero lꝫ ꝯuenirēt in cōi: differebāt tm̄ multiplr̄ in pticulari: nā ipſoꝝ aliq̄ poſuerunt. C. vt Empedocles: cui aſſiſtit Jacob alkindi in de diuerſitate aſpectus lune: lucē ſeu radiū corporeū ſub forma pyramidis habētis acumē in oculo ⁊ baſiꝫ rotūdā in re viſa vſqꝫ ad ipſaꝫ ꝑ mediū dirigi: ⁊ taliter viſionē pfici: ipm̄qꝫ ex oculorum tunicis egredi queadmodū lumen per lanterne membranum. ¶ Quidā vero vt Tymeus aduertens ꝙ maximū etiaꝫ corporū cito diſſolueretur ex tali vſqꝫ ad aſtra emiſſione corporali: voluit ignē elemētoꝝ mulcebrē nobis cognatum in mediū exire vbi coherens lumini aeris exterioris imatus digrediat̄: ita vt ad rem ſub forma pyramidali pueniat viſam: debilis eniꝫ nō per ſe ſufficiēs exiſtebat: ⁊ pp hoc dixit res in tenebris nō videre. Extinguit̄ eniꝫ lumē oculorū in tenebris. vñ opus eſt ipm̄ lumine iuuari extrinſeco. Sic aūt

L iuuatus coloris ſpecie ſuſcepta repcutit̄ demuꝫ ad oculos quodā recurſu: ⁊ ita ſenſus pficit̄ q̄ viſus vocat̄. ¶ Alij vero vt Euclides cū ſibi cōparatis pſpectiuis poſuerūt lineas ſolum ab oculo egrediētes: ⁊ triāgulum cōſtituētes: cuius catheceus q̄ntitas exiſtit rei viſe. Hypothemiſa vero radi⁹ vel linea ſuperiorē ptē rei viſibilis attingēs: baſis vero radius ſeu linea partē inferiorē attingēs: cui⁹ diameter ē mobilis ſup partes rei viſe: vbi certior viſio accidit in diametro mobili: ſiue hꝫ. A. in ſagitta. In hypothemiſa vero ⁊ baſi debilita-

3.6 aīa. c. 5. in pn°. tur viſio: qd̄ euenit: eo ꝙ a corpore ſpherico luminoſo radij pene punctalr̄ emittunt̄: vñ in theorematib⁹ pſpectiue ponat̄ ab oculo eductas lineas ferri ſpatio magnitudinū imēſarū ⁊ ſub viſib⁹ ɔtētā figurā conū eē: verticē q̄dē in oculo hn̄teꝫ: baſim aūt in terminis cōſpectoꝝ. ¶ Scdi ēt dicētes viſum ſuſceptione extranea pfici diuerſificati ſunt. Quidam

L. 1. 6 ſen. ⁊ ſenſa. ꝑ pncipiuꝫ. nāqꝫ vt Democrit⁹: ſicut Ar. ſane dicēs oculuꝫ aquee fore nature ⁊ viſionē ſuſceptiōe cōpleri extranea. Sed q: putauit ipſuꝫ videre quādā apparitionē exiſtere nō recte dixit. Exiſtimauit enim ꝙ forma viſibilis foret diſcurſus qdā rei viſibilis ad oculos: ita vt quid mā̄le reſolueret̄ a re viſa: ⁊ ad

M oculū veniret: ⁊ tamē nihil de ipſa re diminui viſa: cum ſupficies careat ſpiſſitudine oino. Voluit ēt viſum pfici ex pictura imaginis ſupficialis a re diſcurrētis in tunica cornea terſa polita: vt ſpeculo a qua vim ſenſit fore viſiuā: cū dixerit oculū fore ſpeculū aiatū. Motus aūt eſt hic eo ꝙ nō fiat notitia eius alicui⁹ niſi ꝑ aliq̄d illius. Viſus vero eſt notitia eius qd̄ videt̄ aliqua ꝓpter qd̄ aliquid defert̄ ad videnteꝫ. ¶ Tertij quoqꝫ mediū tenere volētes dixere viſum fore ꝑ emiſſionem alicui⁹ ad extra ⁊ ſpērū ſuſceptionem ad intra: ſed qd de his 3° ⁊ 4° dicendorum apparebit.

Propter tertiū aūt ſciendū: ꝙ Ar. ſnia ⁊ aliorum peripatheticoꝝ eſt ꝙ co-

2. de aīa te. c. 111. lor intētionaliter ſeu ſpūalr̄ multiplicet ſpēm ſuā in medio lumine affecto ceu aere vel aq̄. hic aūt illam ſuſceptā defert oculo. Aer etenim mediāte lumine recipit primus ſpēs rerū, deinde reddit ipſas rhetri extrinſeco vt cornee: ⁊ hic reddit

N eas donec eaꝝ motus ad vltimuꝫ pueniat rhetris: in medio quoqꝫ iſtarū rhetriū humor extat grandinoſus ſpēm coloris cōprehendēs ⁊ diiudicās: ⁊ eſt quaſi medium obtinens inter nām aeris ⁊ aque. Eſt nāqꝫ nā eius his duab⁹ cōis nature. Ab hinc nāqꝫ per neruos obticos ſpēs defert̄ ſenſui cōi vbi hec ſpiritualior reddit̄. ¶ Forme nāqꝫ habent tres vel quatuor ordines ſeu gradus. Unus quoꝝ ē māl̄is ⁊ eſt quē ſeruant in nā: alius in ſenſu cōmuni ⁊ eſt ſpiritualis: tertius eſt hoc ſpiritualior magis in vtute factus eſtimatiua: ⁊ tandē ſpiritualiꝫ deinceps amplius: donec in intellm̄ ſimpliciter ſpiritualē ⁊ vlem deducat̄: hic eniꝫ eſt qui res particulares extra exiſtētes vl̄es reddit. de aīa. 3. ¶ Sciendū ēt

Cap. 38. poſt pn̄. Collr̄ pº medium. ꝙ in vidēdo vtimur qbuſdā lineis itētionalib⁹: vñ Auer. 3° coll. ⁊ de ſenſu ⁊ ſenſato. Inuentio itaꝫ lineaꝝ non habet intētionē ſm̄ ſenſuꝫ ſed ſm̄ intellectū: vt. q. ex oculo intelligant̄ exire: perfecte nāqꝫ videre ⁊ qd̄ accidit ab eo non

O perficiūt niſi ꝑ intentionē haꝝ linearū ⁊ pyramidū in figura noua ⁊ noua eſt veꝝ. Nullū tm̄ hꝫ ſubm̄ niſi mediū diaphanū. Ipſum enim a ſua nā hꝫ recipere lumē ⁊ colorē huiꝰ receptione. ¶ Qꝫ aūt viſio fiat ſuſcipiendo qdem intra probat̄ duplr̄. directe. vꝫ. ⁊ ex ꝯñti. ꝑ qdeꝫ id imediatius inferendo: qm̄ intus ſuſcipere qōdaꝫ eſt pati: foras vero ſicut tactum emittere agere: vt ex ſentire ⁊ intelligere habet̄ ex de

L. 2. te. c. 51. ⁊. 118. ⁊ 11. 3 te. c. 3. ⁊. 7. aīa: virtus aūt viſiua eſt paſſiua cuꝫ ſubijciat̄ ſenſitiue que vlr̄ paſſiua exiſtit. ¶ Amplius cū color lumine affectus ſit qd actiuū: ſi viſio extramittēdo pficeret̄ virtus tunc viſiua exiſteret actiua: ⁊ ita ſimul foret actu ⁊ po^a reſpectu eiuſdē. Neqꝫ etiā in viſione vnū eēt actiuū: reliquū paſſiuū: ſed ambo magis actiua: cū tm̄. 3. de aīa ſcribat̄ in oī nā eē aliq̄d: hoc

Te. c. 18. quidē vt māꝫ ⁊ po^am: alterū vero vt formā ⁊ factiuū. ¶ Et alij ſenſus viſui cōpares perficiunt̄ in ſuſcipiēdo ⁊ non aliqd a ſe foras emittēdo. ¶ Ex ꝯñti quoqꝫ mōſtrat̄ in ꝓbando. vꝫ. viſionē fieri ꝑ alicui⁹ extramiſſionem: q: illud qd̄ emit-

P tit̄: aut erit ſubā corporea vel qd̄ accñs: nō qdē ſubā: q̄cūqꝫ mō cōponat̄ cū vidēte ⁊ re viſa vel ab eodeꝫ ſeper. Qꝫ 4° pōt accidere: aut eniꝫ erit ꝯiūcta cū viſo ⁊ vidēte vel ſeparata a vidente reiqꝫ coniuncta viſe: aut cū vna parte viſi adiecta ⁊ nō cū alia. Quarto quoqꝫ mō ſit ipſius diſpoſitio cuꝫ vidēte vel ſeparata a viſo ⁊ vidēte. Primū qdē eſſe nō pōt q: cū infinitis fere vicib⁹ ⁊ ēt etiā vna poſſumus ad libituꝫ oculū apire: claudere ⁊ reapire ſtellas inſpiciēdo: ſi oculus vt orbis foret magnus hūet inaniri ⁊ diſſolui. Neqꝫ etiā potes dicere ꝙ qñ oculus claudit̄ qd̄ emiſſuꝫ eſt ab eo regrediat̄ in ipm̄: cū nihil taleꝫ ſit poſſibile facere reductionem. ¶ Etiā. Res q̄ntūcūqꝫ eminus. i. lōge videret̄ oino in eadeꝫ

L. 1. 6 ſen. ⁊ ſenſa. Te. c. 15. 3. de aīa. cap. 5. figura ⁊ q̄ntitate ſicut de ꝓpe. ¶ Adhuc. ſm̄ Auer cōtigit vt viſio ſit in tpe ⁊ ꝓprie qñ res viſa fuerit remota: nā ꝓbatuꝫ eſt 6. phy. de corp⁹ moueri in tpe. Quā qdē rōnē nō dignificare vi. A. o. fortaſſe auctores ponētes viſum fieri intus ſuſcipiēdo rōcinat̄ ꝯ auctores de radio lineari neſciētes: q: qm̄ hꝫ friuolū ē qd̄ ꝯ eos adducūt. q: auctores de radio pūt ponere tpa ⁊ nō ſeſatū: eo ꝙ ē breuiſſimū in q̄ radi⁹ eſt motus

Q vſqꝫ ad ſtellas fixas: volūt nāqꝫ pſpectiui illuminationē fieri in tpe: imꝑceptibili tm̄: ſicut terrā nullā quātitatē ꝓbant aſtrologi ꝑ cōparationē ad vltimū orbiū hēre. Et ſi vere habeat quātitatē: illud tm̄ eſt ꝯ Ar. 2. de aīa dicētē ꝙ ēt rōneꝫ

Te. c. 70. exiſtit ⁊ ſenſum ꝙ lateat nos illuminatio in tpe facta in tanto ſpatio quātū eſt ab oriēte in occidēs: in ſpatio vero paruo fortaſſe poſſet latere. ¶ Rurſus. virtus viſiua eſt in calore: nullū eni corp⁹ eſt ſubm̄ ipſi⁹ niſi calor nālis: q ſi ab oculo ſeparet̄ tēdēs ad reꝫ viſaꝫ īfrigidaret̄ ſtatim ⁊ ei⁹ annihilaret̄ act⁹. ¶ Neqꝫ pōt dici 2^m vt ꝙ egrediēs de oculo ſeparet̄ a vidēte ⁊ rei ꝯiūgat̄ viſe: puta ſtellis cū nulla itercidat ꝯtinuatio iter rem viſaꝫ ⁊ vidētē. Sil̄e nāqꝫ foret ac ſi diceret aliquē tangere manu abſciſa vel corpori ſerpentis reddit̄ id qd̄ cauda tāgit̄ ipſi⁹ abſciſa. ¶ Silr̄ ⁊ tertiū deſtruitur. vꝫ.

A tur. vz. ꝙ cũ vna pte viſi ꝯtinuet̃ ⁊ nõ cuz alia: qm̃ nõ videret̃ totũ: ſ; illud tm̃ qd̉ offenderet̃ ſeu tãgeret̃. Et ſi ẽt non cõiungat̃ cũ re nõ videbit ipſaz. Neq; põt dici viſuz ꝯmutari in nãm exeũtis radij ⁊ fieri. q. vnũ. Tunc eni qñ videremus celũ oporteret dicere ipm in nãm exeũtis radij permutari: vt fiat cũ eo ſentiens. q. ſit vnũ aliqd: ita vt oſtẽdat vel tãgat ſtellã ſaturni aut iouis ⁊ eã videat totã: cui⁹ falſitas eſt apparẽs. ℂ Quartũ ẽt nõ põt poni: vt ꝙ egrediens nullã ꝯtinuationẽ habeat cũ vidẽte ⁊ viſo: q: nõ poſſet fieri actio cũ nihil ſeparatũ ſm̃ Ar̃. ⁊ Cõmẽto. valeat operari: aut quõ forma deferret̃ rei viſe ad oculum: vel qd ageret copulationẽ cũ eo. Propter qd̉ emiſſum ab oculo nõ põt eſſe corpus. Nũc aũt oſtẽdat̃ ꝙ non põt eẽ accñs aliqd̉ extrĩſecum in eo qd̉ eſt inter vidẽtẽ ⁊ viſibile: ceu aer: aut ꝙ ex oculo foras emittat̃: qm̃ id erit vel mediũ aut inſtrm̃: ſi aũt inſtrm̃ vel ſentiẽs aut reddẽs: nõ aũt ſentiens: vt ꝙ ſtellas ſentiat reddens viſui qd̉ ſentit inde. Adhuc aer non tãgit qcqd videtur vt ſtellas fixas. Rurſus. oporteret ꝙ lux eẽt corpus diſperſuz in aere ⁊ in celo vnita cũ nr̃is viſib⁹. Abſurdũ ẽt eſt dicere ꝙ celi nr̃o viſui patiant̃: ita vt aer ſit eorum ſenſitiuũ inſtrm̃: qd̉ crimẽ Auer. ipingit Gal'. inqens. Galenus intãtũ applicat̃ errori ꝙ eſtimauit aerẽ ſentiẽtẽ. Qd̉ etiã videt̃ ſermo ꝓ ꝯuo. pene ſonare: dicit eni ſe oſtẽdiſſe in lib. d̉ viſu. ꝙ aer lucidus cũ quo cõtinuat̃ lumen viſibile ſtat loco inſtri nãlis: cui⁹ virtus eſt ſilis virtuti nerui in corpe. Si aũt ſit inſtrm̃ reddẽs ſeu deferẽs ⁊ ſentiẽs: tũc tot⁹ aer ſenſibilẽ virtutẽ a nobis recipiet ſepi⁹ ac multotiẽs pdet: ⁊ nõ h̉ ſolus ſed celũ totũ: ⁊ ſic celi nã totiens magna ꝯmutabit̃ mutatione quotiẽs ad ipm ꝯuertat̃ intuit⁹: qd̉ eſt abſurdũ. Neq; eſt vt mediũ qd̉ ꝓ patiat̃ a viſu poſtea perficiat̃ vt ſit mediũ. Quã eni virtutẽ recipiet a viſu: nõ qdem vite cum ipm ſit elm̃ ſimplex: neq; ſenſitiuã: ea nãq; ſentiret: qd̉ improbatũ eſt antea. Neq; ꝑuietatẽ ex ipſo acqret: cũ ſol in h̉ efficacior exiſtat. Neq; lumẽ qm̃ ipſuz eſt medium quo. vt dcm̃: ꝑficit̃ viſus.

C Nec calorẽ aut frigus: q: ſi calorẽ frigore ente in medio nõ eẽt viſio: aut ſi frigus nõ calore ſtante: neq; aliqd inoiatum: q: qd̉ ꝯtingit ſciri contingit vtcũq; ſignificari. Scd̉m quoq; Auer. nõ põt emitti accñs cum aie ſubm ſit ſbba tm̃: q: aia nõ ponit̃ in luce illa: ſ; intra oculuz: nõ eni poſſet cõprehẽdere ſenſibilia cũ non tangeret: q: ois actio ⁊ paſſio ſit p ꝯtactũ. ℂ Adhuc. lux non eſt in oculo p nãm oculi: ſ; intrat ipm ab extriſeco: qm̃ ſi eẽt de ei⁹ nã tunc videret in obſcuro: ꝑp qd̉ accidit oculos claudẽdi crebre ⁊ aperienti vt videat nõ certe niſi poſtq̃ fuerit illuminatus. ℂ Deceptio hoꝝ fuit q: ſpũm p quẽ ſit viſio ꝯueniẽtẽ luci eſtimauerũt eſſe lucẽ: credẽdo ipſam fore corpus. Decepti ſunt etiã nõ pau ex viſus fallacijs: quaꝝ ſm̃. A. maxie extat ꝙ vnũ oculo cõpreſſo altero videat̃ duo. ℂ Huic quoq; ſermoni vt ꝙ ois actio fiat p offenſionẽ vel cõtactũ non võ A. oino aſſentire. d. ꝙ nõ eſt p ſe notũ: nec oino manifeſtuz ꝙ omne corpus efficiẽs debeat i patiẽs offendere: q̃uis id per iductionẽ in pleriſq; inueniat̃ corpoꝝ: non tñ eſt neceſſe vt ois actio ⁊ paſſio per offenſionẽ fiat ⁊ cõtactũ: poſſibile

D nãq; eſt aliquoꝝ actiones ſine offenſiõe fieri: ſic eſt poſſibile vt nõ corpus agat in aliud corpus abſq; offenſione puta intelligẽtia. Si ḡ qdã corpora tãdẽdo alia v̉o nõ: nemo poteſt ꝓbare hoc eẽ ipoſſe ꝑp diſtãtiã ⁊ ſitũ q̃ eſt iter duo corpora vnũ in aliud ſine offenſiõe operari. Quia tñ p cõtactum operari in pluribus euenit cadit admiratio ꝙ fiat ꝯtactu: ſic ſi famatũ eſſet actionẽ ſine ꝯtactu euenire de eius tũc oppoſito ꝯſurgeret admirari. Et hec qdẽ rõ nigromanticos vigorat ⁊ veneficos: ſ; prior ſit Ar̃. verior ſnia. Uult. n. ſeparata nequaq̃ agere: vñ 1° de ge. aialiũ. mouere nõ tãgẽs ẽ

E impoſſibile. ℂ Amp̃. ſm̃ Algaçelẽ qd̉ emittit̃ ab oculo ſi eẽt accidens ipoſſe foret ipm moueri: cũ nihil moueat̃ niſi corpus. Hec itaq; ẽ huius rõnis. A. ⁊ alioꝝ hui⁹ ꝓlixe ſnie abbreuiatio. Ex vniuerſis igit̃ his ꝯcludat̃ viſuz fieri intus

ſuſcipiendo ⁊ nõ ẽxmittendo. Neq; ſit ẽt intus ſuſcipiendo vt ſenſit Democrit⁹: qm̃ viſa tũc diminuerent̃ corpa ⁊ conſumerent̃ ꝑp diſcurſuz ab eis factũ: qd̉ nõ eſt. Lederet̃ etiã ſimilr̃ oculus ex receptiõe hui⁹ diſcuſſiõis ꝯtinue. Aut res videret̃ tota vel tm̃ ſm̃ q̃titatẽ quã ſuſcipere valeret pupilla. Cui⁹ ẽt motiuũ in his q̃ de ge. vir tollit̃ ⁊ cor. ℂ Poſitio quoq; modernoꝝ tertia ex duab⁹ ꝯfecta ipugnat̃ vt ⁊ pᵃ. ſecũ. n. cõcidit in viſiõis ẽxmiſſione: q̃lis ẽt vĩ que Platonis: cũ ponat ſpiritũ retro denuo ad oculuz refrãgi: q̃ nõ tãtũ opio eſt nouella quãtũ inſanſa. Sufficit itaq; breuitatis gratia hoꝝ opinionũ ſic fere in cõmuni deſtructio.

Propter quartũ

qdẽ. ad pᵐ dõm ꝙ Platonis fuit ſnia ⁊ Empedoclis viſuz fieri extramittẽdo: quos Ar̃. ipugnat de ſenſu ⁊ ſenſato. Empedoclẽ qdem: q: ſio enim viſus extẽderet̃ vſq; ad aſtra ſiqd corporeũ exiſtat qd̉ ab oculis emittit̃: h̉ nãq; impoſſibiliũ vt oſtẽſum ꝓus. Platonẽ v̉o qm̃ melius erat dicere in ꝓri⁹ ſtatiz aerẽ lumini oculoꝝ ꝯiũgi: ⁊ ita coꝝ laborem excuſare q̃z ipſos in ſpatium aeris delatos copulari. Neq; ẽt eſt modũ aſſignare quo lumẽ lumini cõiungat̃: q: ꝯiũctio vel ſeparatio eſt ꝓpꝛie corporũ ⁊ non q̃litatis: q̃le eſt lumẽ. Neq; ẽt qd̉cũq; ꝯiũgit̃ cuilibet cũ non ſit eiuſdẽ rõnis: ſ; dterminatũ dterminato magis. ℂ Adhuc tunica oculi intercidit inter ambo lumia ꝓhibẽs eodem copulari. Neq; ẽt valet qd̉ dicit lumẽ nocte tenebris extigui: ⁊ iõ viſuz nõ fieri. Uñ qppe extingueret̃ ⁊ nõ calido neq; frido non ſicco aut hũido: q: in his ſit videre dũmõ fuerint peruia illuminata. ℂ Ad alia Ar̃. cũ Alex. dõm ꝙ loquit̃ ſ; opionẽ ꝓdictoꝝ cũ nõdũ iprobaſſet ipſoꝝ poſitionẽ: qd̉ ordo idicat nãe libroꝝ ⁊ modus eiuſdẽ: o fuit alioꝝ opiones nõdũ improbatas ſuſcipere. ℂ Aut dõz ad ſenſuz magis tactũ ido lũ nõ fore ſm̃ veritatẽ in aere exteriori verũ in humiditate albuginei q̃ medio ꝓportionat̃ extriſeco quẽ cryſtallin⁹ irradiat: apparitiões eni ſuffuſoꝝ. i. patiẽtiũ in oculis imaginatiões freneticoꝝ: medicoꝝ ⁊ creticãtiũ repũtant̃ ibidez. vñ Gal'. ꝓ ꝓnoſti. Res q̃s eſtimãt videre deforis intra ipſoꝝ exiſtũt oculos. ℂ Ad alia auctoꝝ iducta dõm eos cuz his qui illi⁹ fuerũt opionis ꝯſenſiſſe. Qz eni viſus fieret ẽxmittẽdo ꝓbabili⁹ vĩ frõte pᵃ: ⁊ manifeſti⁹ ac hinc paſſionũ circa viſuz ꝯtingẽtiũ ꝓpꝛi⁹ ẽ cãs aſſignare. Et iõ medic⁹ ſenſitiuus hãc iduit opionẽ. Fieri aũt intus ſuſcipiẽdo verius ⁊ occulti⁹. Sic eni h̉ ſe h; vt ſnia Ar̃. ⁊ medicoꝝ: q: illa intellectualis certa: hec aũt ꝓbabilis ſenſitiua. diffa. 38. Et tale ẽt qd̉ patit̃ opio de vnitate fore ⁊ eius gradualitate. ℂ Ad aliud rõnis dõm: ꝙ color eſt q̃litas actiua ſic ſenſibilia ſenſuũ alioꝝ. 4° methe°. Quidã tñ ſenſibile voluerũt qdd; cõe motiuũ ponẽ: aut ſi non eẽt redderet̃ tñ medii illuminati vigore: ita ꝙ dcm̃ eſt colorẽ motiuũ eſſe viſus ſm̃ actum lucidi. Si eni viſibile tãgeret oculũ imediate non fieret viſio. Duplex nãq; op; itercidere mediũ: vnũ actiuũ qd̉ ẽ lumen agẽs in colorib⁹ eẽ ſpũale in eo ꝙ reddunt̃ viſibiles: alterũ diaphanũ vt deferẽs: nõ tñ illud ꝓgredit̃ ab oculo: q: nũq̃ inuenit̃ poᵃ paſſiua formã ſui actiui agere: ⁊ iõ viſus non h; aliqd quo in ſe agat formã ſenſibilis: ſed h̉ poti⁹ lumẽ ꝑficit qd̉ actus eſt diaphani. Neq; op; in h̉ ſenſu motũ intercidere: ſed mutationẽ magis cũ ſit ceteris ſpũalior. 4° de accñti. ℂ Ad aliõ dõm: ꝙ nõ cõtingit coanguſtari oculũ in ꝑſpicaci viſione: q: lumẽ ex ipſo exprimat̃: ſ; poti⁹ vt virtus viſiua cũ ſpũ circa cryſtallinã adunet̃ ex qua viſus ꝯfortat̃ mã virtus ois vnita vigoroſior diſpſa ⁊ multiplicata: ex qua vigoratiõe pupilla reddit̃ ad ſuſcipiẽdũ aptior. vñ volẽtes acutius videre manu oculo vmbrã faciũt: ⁊ iõ oculi parui coadunati ſepulti vt ꝑſpicaciores approbant̃: qd̉ qui tartaroꝝ oſtẽdũt. Fortificat̃ eni ſpũs viſibilis ⁊ ꝓpꝛie groſſus ex motu ⁊ cõſtrictione vt ꝑfectius ⁊ lõginqua videat. Uñ 3° 3ᵃ. Et apud illos qui dicũt ꝓuiũ vehere formas vidẽdi ⁊ reliqua ẽ ꝙ glacialis motus ſit fortis qñ vi-

Margin notes (left): Colli. 1. d ge. ⁊ cor. tc. c. 44. ⁊ 55. — T. 1. d ſen. ⁊ ſenſa. in xra fine; ⁊ Cõ. 16. ꝓpe ꝓᵐ. — T. 1. d ſen. ⁊ ſenſa. d. ſo fine; — 5°. 3. tra. 2. c. 8. in fi. ⁊. 3. d aia ca. 7. i pa. ⁊ ca. 8. in me°. 3. d aia ca. 1. in me°. — Cõ. 1. d. ge. fine.

Margin notes (right): T. 1. ⁊ 16. c. 56. vſq; ad. 1. 8. — Cõ. 36. in principio. — T. c. 4. ⁊ medio. — Co. 5. poſt medium. — Tra 4. c. 1. in me°.

I det illud qd̄ elōgat. Et illud eſt ex eis q̄ ſubtiliant ſp̄m ſpi-
ritū groſſuȝ habitantē in ipſo: ꝛ reſoluit ſpiritū viſibileȝ ꝛ
ꝓprie paucuȝ. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ illud qd̄ videt̄ eſt ſpēs
coloris per mediū ad cryſtallinuȝ delata: idolū aūt in cor-
nea ipſa aſpicientis nō tāq̄ viſibilis a virtute viſiua ſuſce-
ptibile inducit̄: ſed potius ꝓut qd̄dā corpus exiſtit terſum
ad modū ſpeculi idolū repñtantis: hoc autē voluit Demo-
critus mō viſum fieri vt ipugnatus eſt prius. ℭ Ad aliud
dōm: ꝙ idolū repñtatuȝ in ſpeculo non eſt forma nālis ſed
intētionalis magis imutationē medij ꝛ organi intētonalr̄
ſeu ſpūalr̄ cauſans: nō aūt realiter aut mālr̄: neq̄ perma-
nent in ſpeculo: ſȝ ꝯtinue ad motū iſpiciētis inducit̄ priori
corrupto aliud ꝛ diuerſuȝ: vt in ſex inuitur ꝓncipijs. Neq̄
opȝ radios ſemꝑ a corpe luminoſo excellēter ad ſpeculum
cuātri: velut in iridē mittit̄ lōgius a ſole diſtātē: ꝛ ipreſſio-
nis vehementioris exñtē: mā etiā in diſpoſitioni ente ſuſce-
ptiua: vñ ꝛ lumen medij ſufficit et debile idolum in ſpecu-
K lum repñtare. ℭ Ad aliū dōm: ꝙ eſt accñs itētionale: ꝛ in
oculo ſuſcipit̄: puta ſpēs coloris: ad ꝗd pōt ſe multiplicare
in mediū quouſq̄ cryſtalline occurrat: vt declaratū prius.
Accidēs ēt nāle lȝ ſubim nō ꝑmutet: pōt tñ ſeipm in mediū
multiplicare: ſicut de caliditate appet ab igne in aerē emiſſa
hūc alterādo ſucceſſiue. ℭ Ad aliud dōm: vt appuit ꝙ ſpe-
cies coloris ſuſcipit̄ in aere illuminatur q̄ oculus ex illu-
minatione medij: ita ꝙ porificata cornea ꝛ diaphana ſpēs
ſuſcipit̄ aere mediāte illuminato luce: qd̄ non fieret ſi ſicca
intēperate foret ꝛ cōdēſata. ℭ Ad aliū dōm: ꝙ ſecus ē quo
ad h̄ de viſu ꝛ alijs ſenſibus: nā ipꝰ oꝝ ſenſitiua in exterius
ampliata velut a cētro expādunt̄: vt appet in odoratu au-
ditu ac guſtu cū tactu: organum ꝗd viſus coāguſtat̄: vnde
nāq̄ foramē eſt artiū: ſilr̄ ipm coartāt ꝛ palpebre ceu ſeri-
bit Tymeus: vt hinc non ad oēm ꝑtē: ſȝ indirectū ſuſcipiat
L magis: viſus ēt poros regrit ſubalternos ꝛ ſibi corrñdētes
indirectū: audit̄ aūt nō: ſȝ hos ꝛ alios idifferēter. ꝓble. 11.
ℭ Ad aliud qd dōm appēditio videbit̄ ꝯiti. ℭ Signoꝝ
ꝗd dōm. Ad ꝑmū qdē ꝙ huius lumē ante oculos appens
aut eſt vt ocm̄ intra hūiditatē albugineā: vel ꝙ nō emittit̄
ab oculo tāq̄ viſioni ꝯferēs: ſed potius q2 cornea polita vt
alia: ꝑut tactu: relucēs terſa. ℭ Ad aliū rñdet Aui. ꝙ pu-
pilla eſt de his q̄ nocte lucēt ꝛ illumināt: ꝛ iactāt radios ſu-
per ſibi oppoſitū. Hȝ aūt ſunt multoꝝ aialiū oculi: ſic p̄dī-
ctoꝝ antea: in qbus viget lumē intrāū pp ipſoꝝ cerebroꝝ
caliditatē: vt nocte poſſint mediū illuminare luce ꝓcedēte
ex oculis virtute ſuoꝝ eīntoꝝ. Aliq tñ ſumpt dicūt lumē
hoc extenſiōe oculoꝝ ꝓcedere ꝛ illuminare ad modū quo
noctiluca: vt ſquāme piſciū: putredines quercuū ꝛ talia: nō
ac quieſcētes diquaq̄. A. q2 ſi lumē emitteret ēt ꝯñt medium
ſic illuminari: vt color oñderet̄ in nobis. Qd̄ nō multū cor-
git: q2 aliqd pōt illis apparere: qd̄ tñ nobis nō oſtēdit̄ cuȝ
ſint potētie viſiue illoꝝ multū a nā differentes: illa tñ emiſ-
M ſio ſi erit nō pp h̄ arguit viſionē perfici extrinſeca miſſiōe:
vt ſpēs coloris ſuſcipiat̄: ſȝ magis vt mediū diſponat̄. Qd̄
aūt dicūt radios iactari videt̄ veritatē nō hēre: q2 ſic radiꝰ
eēt corpus: qd̄ eni iactat̄ ꝛ mouet̄ ē corpus. Qd̄ ēt oſtēdūt
perſpectiui: eo ꝙ cū radius offendit in aliqd ſiue tāgit de-
ſcēdit ꝛ refrāgit̄. Quibꝰ rñdet Aui. ꝙ tales argumētatiōes
ſunt falſe: qm̄ p̄dicta de radio nō ſunt ꝓpa noia: ſȝ trāſum-
ptiue dicta: cū nihil de his hēat vere: q2 eni accedit ab alto
putat̄ deſcēdere. Radiꝰ igit̄ cū nō ſit corpus motū minime
hȝ: ſȝ mutationē factā in iſtāti: ſic illuminatio ꝛ viſio. ℭ Ad
aliud dōm: ꝙ lȝ oculus alter maioret̄ altero clauſo: non tñ
eſt vt aliqd ex eo emittat̄: ſȝ magis vt vigoret̄ ꝛ illumiet̄:
ꝗſi ſpū aggregato ad ſuſcipiēdū qd̄ occurrit ab ex̄. ℭ Ad
alia duo dōm: ꝙ illud qd̄ emittit̄ ab oculis menſtruate ac
baſiliſci nō ē vt eius viſio ꝑficiat̄ cū mittēdo: ſed ſunt qdā
vapores corrupti venenoſi. Qd̄ appet ex coꝝ groſſitie ne-
buloſa cū in ſpeculo velut nubes appeat ſanguinea: ubi autē

N ſpūs magis eſſent viſiō: ꝛ ipediti. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ lȝ
ſuſceptiōes ꝛ ꝑfectiōes organoꝝ ſenſus ſignificent̄ actiue
ſm̄ rē intelligēde ſunt paſſiue: vñ in talibꝰ locutio eſt ipro-
priata ꝙ verbū actiuuȝ vere denotat paſſionem: ꝛ paſſio
actionē ſepe more greco. Aut in virtute ſenſitiua: vt viſiua
eſt ꝑmitus ſuſceptio paſſiua: deīde actꝰ qs iudicatiuus co-
locati. Qd̄ forsitāſſe inuit̄ de ſom. ꝛ vigi. ꝛ ita. Queadmodū
viſus patit̄ ſic ꝛ aliqd agit: vel magis agit: ꝛ vt oculus mē-
ſtruate ꝛ baſiliſci vapore fumoſo iſectus: vt ꝓcedentia teſti
gerūt argūta. ℭ Ad aliū dōm: ꝙ p̄dicta imiſſio quā amās
in amatū iſert: aut odiēs in oditū nihil vt ocm̄ ꝯfert viſioi:
ſed qdā ſit imutatio itētiōis q̄ fortaſſis impſſionē cāt in vi-
res ꝓbātaſticas eiꝰ cui im̄ttit̄. ℭ Sciēdū āt qdā iterptā-
tes ſmones ſapiētū imaginū dīe ipſas ꝛ ſibi cōparia effi-
cacīā hēre ſm̄ ꝙ ars mouet̄ a nā in quā ſic i ſupius ꝓnm or-
dinat̄. Cū enī qd boni aut praui dēat alicui ex aſtralitate
natiuitatis ſue ꝯtingere h̄ icitat artē ad ꝯſtruēdū imagies
O vel qd ſile. Cuius grā vī h̄ imperitis euenire. Sed q2 h̄ vī
eſſe a caſu reſpectu artis: ꝛ ꝙ nihil opet̄: cū ēt videamꝰ ta-
les imagines idifferēter ex pte ſubiti ꝛ tpis ipreſſiones cau-
ſare: cū tñ qd̄ natū ſit differēs ꝛ ordinatū: vñ qs ab hac ſe-
cedet poſitiōe. Propter qd̄ theologiſātes dixerūt: h̄ ex vi-
gore magis ꝯtingē demonū ſ̄e artibꝰ iplicātiū talibus: q̄re
dicūt ſimplicibꝰ ꝛ p̄cipue mulierculis plus q̄ prudētibus
hinc effectꝰ ꝯſurgē: h̄as eteni amplīꝰ ꝓñt aſtutioribꝰ decipe.
Quia tñ hec ꝑſuaſio a ſpiritibꝰ ſūpta ꝓñtis nō ē methodi.
dōr forsitā magis erit ꝙ mā ſtellis ꝓportiōali ſuſcepta ꝛ li-
quata ſic aut alr̄ vt ꝯſonū ē illis: ꝛ ꝓ q̄ ſit figurata tpe due-
niēti lux celeſtis q̄ ē itelligētiaꝝ velut inſtr̄m motu ſeu ra-
dius in hāc diſpoſitā iprimit̄ mā: ȝ vt ꝟtus qdā decidat itē-
tionalr̄ ſeu ſpūalr̄ vim eſtimatiuā illiꝰ ꝓ q̄ agit̄ ꝑmitꝰ imu-
tādo: q2 alijs ſpūalior ē ꝟtutū alligatoꝝ hȝ: tūc itētio ſic lu-
P mine ſtellarū cū itelligētijs ſuſcitat̄: vt qd̄ itētionale exiſtit
ſibi ꝓportionabiliꝰ amplīꝰ imutet̄ ad amorē vel odiū inci-
tādo. vñ hꝰ opant̄ de nocte plus q̄ de die: ne ꝟtute ſolis ra-
dij alioꝝ corpoꝝ celeſtiū obtenebrent̄ ꝛ diſſoluant̄: conāt̄
ēt radios directe ſup id qd̄ fundit̄ facē ocidē. Et ꝙ ſimpli-
ces magis alijs ꝯſequant̄ effectū fortaſſis euenit: q2 firmīꝰ
in his credūt: ꝛ iō in his magis ꝓñt eſtimatiuas illoꝝ ꝓ q̄
bus talia ſiūt alterare ꝛ imutare. Cū geneaſticis tñ magis
ꝯſentio: vt qcqd nālr̄ hoi accidit opꝰ ſit mā diſpoſ̄ ex eius
coaſtralitate q̄cūq̄ mō ꝯſurgē: iuuari tñ arte. Scōm nāq̄
Ptolomeū aīa ſapiēs opꝰ adiuuat ſtellaꝝ ceu ſemiator for-
titudies nāles. Aut fortaſſe veneficꝰ ex ſui habuit natiuita-
te vt taliū ſortiret̄ effectū: ſic qñ ex aſtralitate ꝓncipis fere
infiniti cadūt in bello: qd̄ nō erat ex natiuitate tāte multitu-
dinis omnis euenire neceſſe: per modica tamen valde ſepe
illic ente inclinatione. A. ꝗd. ꝛ Algaȝel ponunt talia ex ꝟ-
tute anime contingere qualis eſt que prophete. Sed diffe-
rentia. 135. ꝛ 136. modus datur alius.

Q Ed circa predicta huiꝰ vltime rōnis ex oculoꝝ ſumpte coloribꝰ dubi-
tare ꝯtingit: qm̄ ſi vt terminatū eſt viſio ꝑficiat̄
interiꝰ ſuſcipiēdo: tūc oculus erit abſq̄ colore:
cū color inexiſ ꝓhibēt alios videri vt appȝ h̄
aīa 3ᵒ. nā intus apparēs ꝓhibebit aliū ꝛ obſtruet. ℭ Rur-
ſus. oculus eſt diaphanꝰ ꝑuiꝰ ꝛ ꝓprie cornea quā inqunt co-
loribꝰ variari: ſȝ diaphanū ē ſine colore: eiuſdē 2ᵒ. Amplīꝰ
vt ꝑtractū color eſt vltimū: ſiue finis diaphani terminati:
ſed oculi diaphanū eſt interminatū cū ſit trāſparēs putū ꝛ
proprie ſm̄ corneam. Oculus itaq̄ nō eſt coloratus.

In oppoſitū ſunt phi ꝛ medici ponentes colores oculoruȝ tres ſeu quatuor. Pa-
lin de ſenſu ꝛ ſenſato. Omnia corpora colore participant:
oculus autem corpus: ergo is coloratus exiſtit.

Propter primū qdē ſciēdū: ꝙ quotiēs dicat̄ color: qd nāq̄ ſit viſuȝ ꝛ dei-

Marginal notes: Ca. de acti one (?) ꝯ̄ me dium. — ꝓble. 58. — 3. de aia. c. 2. aū meᵐ — 7ᵒ h̄ aia. c. 2. aū meᵐ — Aū meᵐ — 4ᵒ h̄ aia. c. 4. de aia h. — Te. c. 4. — Tex. c. 71. Ais hoc dēt 2ᵒ. 2 de aia. — poſt pᵐ.

A corpo q̄r cauſet. ℭ Prioris hu⁹ gr̄a ſciendū q̄ color 2ᵉ vt accipi. Une q̄dē cōiter ⁊ extenſe put idez extat qđ viſibile. Ipm āt ē color luꝫ illō qđ oīm ē colorē motiuū eſſe viſus ſm actū diaphani ⁊ talr oculus elmtaꝛimo ēt ſupceleſtia oī cuꝫ coloꝛata: vñ Ar. đ colorib⁹. aer qdē ⁊ aq̄ ſm ſeipſos nā albi. Ignis vo ⁊ ſol ſiūt rubicūdi. Terra vo ē nā alba: ſ3 pp tincturā ē vā multi coloꝛ: qđ fulcit: q̄ illō qđ vī ē coloratū: pprīū nāq̄ oīz viſus ē color. 2. đ aia. ſ3 oculus vi cū ceteris ē colorātuꝫ itaq̄ erit tali mō. Suſcipit ēt color pri⁹ ⁊ anguſte: put i min⁹ vī ſe hic q̄ viſibile: ū illō qđ oī ctū ē ipꝫ fore eximitatē ſiue vltimū pſpicui i corpe termiato. Nā đ rōne h⁹ coloris appent duo eē: vnū qdē qđ ſit i corpe termiato nō diaphano: cū illō ſit poti⁹ mediū coloris oclatiui in organū: aliō qđ ſit i miſtis ſolū. Eſt nāq̄ color ſic ſonus: odor ⁊ ſapor: q̄litas tertia: qdā cātaꝫ a pmis mediā eib⁹ i cōieſ circa q̄s tact⁹ exiſtit: ⁊ ſilr guſt⁹ put q̄s tact⁹ exiſtit: vt vi⁹ 43. 42. h āt 2ᵉ color cātur ex pmiſtione diaphani lumioſi in corpore nō pſpicuo ſiue termiato: vñ color h vel ille cābit b3 talē vel h⁹ miſtiōis pportionē. Quare Auer. đ ſen. ⁊ ſenſa. Color alb⁹ ſit ex admiſtiōe ignis clari ſiue luci cū elmto mar⁹ diaphano puta aere: q̄re đ ge. aialiū. 5. Albū vaporoſus aer exhib3 icluſus i oib⁹. Nigredo vo cātur ex ignis turbidi pmiſtiōe cū elmto mime diaphano ceu terra. Medius aūt color ex his cauſis ſm mediocritatē pducit. Et q̄ poſſunt multiplr variari colores erūt multi ⁊ fere infiniti. theorice primo. l3 numero diffiniri vocentur.

B

Propter ſcdm

qdē ſciendū: q̄ oculoꝝ colores diuerſimode repeiūtur expſſi. Quidā. n. tm̄ tres poſuerūt. Nā pbl'. 10. ⁊ theorice 3° ſcribitur niger: ſubniger ⁊ glauc⁹. ⁊ 5. đ ge. aialiū. niger: glaucus ⁊ vari⁹. In techni vo glauc⁹: niger ⁊ medi⁹: ab. A. đ nū viridis: vari⁹ ⁊ niger. Quidā vo q̄tuo: poſuē ſic Ioānici⁹: ſ3 pote ſubalbidū: glaucū: variū ⁊ nigrū. A. ēt rubeū: citrinū: plūbinū ⁊ fuſcū. Sꝫ Aū. rubeū: ſubalbidū: nigrū ⁊ variū. Qui l3 videant diſſonare: pñt tm̄ in vnū reduci ſuffi cieter. Nā Ar. pmuere Halyab. p colorē ſubnigrū audiue rūt colorē illū quē Gal'. vocat med'. Sꝫ Ar. poſtea p colorē variū itellerit mediū vel ſubnigrū. A. āt p viridē itellexit glaucū: p variū vo mediū vl' ſbnigrū: ita vt hi ↄcordēt optime: nō tm̄ i nōibꝫ ēt in for'. Ioānici⁹ vo ponēs 4ᵒʳ q̄ ꝑtacti dixerūt glaucū tā q̄ eximū io locauit i me⁰ ponēs ſbalbidū vltimoꝝ alteꝝ: me'' ēt colorē exāpliauit in duos tā q̄ itroductōis gr̄a. Qui āt ab Aui. pſcripti multū a pnorꝫ diſſonare apparent nōīe ⁊ q̄litate. Pōt tm̄ dici q̄ plūbinus ⁊ fu'c⁹ reducant ad nigrū: ⁊ citrin⁹ ad glaucū: rubeus ad mediū vl' ſbnigrū ſeu variū. Ul' meli⁹ q̄ hi colores non ſūt ſube oculoꝝ: puta cornee: veꝝ magis hūoꝝ repſītātiuꝫ ſe i venis ampli⁹ cōiūctiue: qđ appet q̄n inq̄t. Color ſignat ſe i venis ampli⁹ hūorē dn̄antē pportionalē: nā rube⁹ oñdit dn̄ū ſan. citrin⁹ cholere: plūbe⁹ flegmaꝫ ⁊ fuſc⁹ melle. Auer. vo vt alter ponit quatuor colores: ⁊ vident magis q̄ ſunt in venis ↄiūcti ue ponēs eos ſup cōplexionē cerebri ſignare. Qđ erit veꝝ ſi caput totū fuerit vniformiter cōplexionatuꝫ. Et ſunt rubeus vt oculi hñtis venas rub. ſignat ſup cōplonē cerebri calam: ⁊ ſubalbidus q̄ friditatē notat: ac niger caliditatē. Et mediū boꝝ duoꝝ vt varius temperantiam oſtendit.

D

Propter tertiū

ſi qdē ſciendū: q̄ Empedocles voluit cām coloris oculorum aſcribē igni ⁊ aq̄ putās glaucos plus hr̄e ignis ⁊ min⁹ aq̄ ⁊ iō ipſos de die nō acute vidē pp indigētiā aq̄: nigros vo eē ↄ: ⁊ pp ipſos nocte nō pfecte vidē pp ignis penuriaꝫ. Uarius aūt ad h qdē meli⁹ exiſtit. Sꝫ h Ar. ſupueniēs impugnat ſupponēs qđ pmonſtratū oculū nō eē ignis ſ3 aq̄: ⁊ iō ↄtigē cām coloris oculoꝝ alr aſſignare. Nā oculorū qdaꝫ ſūt hñtes hūidū aqueū plm cōmēſuratū. hi āt min⁹ mōnul li vo cōmēſurate: hñtes nāq̄ ampli⁹ hūidū ſūt nigri pp nō putū ipꝫ reddi de facilī: ſi vo modicū hūerint e ↄtio pp oppoſitū: hñtes aūt mediocriter medij erūt exiſtēs hoꝝ. Qđ maris oñdit aq̄ꝫ: cū. n. pfunda fuerit appet nigra: ex pāſa vo ſubalbida: ſ3 media mediocris vt ſuffuſca vel h9: l3 ſigdeꝫ cā color ſatis: đ ge. aialiuꝫ. 5. pricularior autem ſubdit in techni quncuplex cā ſumpta ex pte humoris cryſtallini ⁊ albuginei: nā ſi cryſtallina fuerit multa vel rutilās: ſplēdida aut eminēti⁹: puta vſus extrorſuꝫ locata hūor ēt albugini oui ↄſilis vel pauc⁹ aut purus oculus reddet glaucus imo glauciſſim⁹: q̄n oia ↄcurrerint in vnū. Si autē per oppoſitū cryſtallin⁹ fuerit puus ſbturbidus in pfundo ocli ſitus cū multitudine albuginei ⁊ eius pturbatione nigerrim⁹ cōſtituet. Ex cāis aūt his hincinde mediocriter ↄcurrētibus oculi color ↄſurget medius. Ioānitius vo has in ſeptē exampliauit cauſas: duas addens ex parte viſibilis ſpiritus. vt abundātiā eius ⁊ claritas cū eis oppoſitis: ⁊ vnā ab humoris vuei q̄litate intēſa vel remiſſa. Omiſit tm̄ eaꝫ q̄ ſumpta fuerat per Gal'. a cryſtalline rutilātia eiuſq̄ oppoſito. ℭ Noſce q̄ l3 colores oculoꝛuꝫ hi ſic varij videant cornee plus attribuūtur⁹ tm̄ nō ſunt ppiꝫ: veꝝ ex his q̄ iteri⁹ magis repſītari cū ea ſit p ſe alba. Uñ Craſſi⁹ in pbl'. cornea ē alba ſed mediū oculi appens nigrū: nō tm̄ tali colore vt ad min⁹ exiſtit: ſed cum ſplendor ſm hanc partem ⁊c.

E

F

Propter quartū

qdē appet qđ dōm̄ ſuis. n. iducta vijs ↄſopita pcedūt vñ ad h'' qđ dōm̄ notū. Nō n. colore oculus eſt coloratus veroq̄ eſt corpis terminati phibēte ipi⁹ ſuſceptiuū aliū colorē recipere: ſed colore ipꝛoprio ⁊ extēſo put diaphanum quodcūq̄ ⁊ vl' viſibile qōlibet coloris noīe cenſet. ℭ Ad alia duo ſimilr dicēdū ſubſequentia. Nam de colore ↄcludunt pprius ſumpto. ℭ Ad ea etiā que alterius gtis inducta qđ dicendū viſum. Cōueniunt eniꝫ de colore cōiter pro ipſo viſibili motiuo viſus ſuſcepto. ℭ Queſita circa ſanitatem naturalium rerum effectum exiſtentem.

ℭ Differentia. LXV.

Quod ſanitas

ſit ſpēs ſubalterna ſic egritudo: ita q̄ iterpoſita vel diſiunctionis nota diffiniri debeat velut egritudo mōſtrat. Q̄m̄ ſanitas eſt calidoꝝ ⁊ fridoꝝ cōmenſuratio q̄daꝫ aut eoꝝ que ſunt infra aut ad ↄtinēs. phyſicoꝝ. 7. Cuꝫ itaq̄ interponat aut ſeparationis ⁊ diuerſitatis denotās pluralitatē ſpecies nō erit ſpecialiſſima. ℭ Rurſus eorūdem. 5. Nihil eſt magis ſanatiuo aut egrotatiuo ſm nām aut extra. Dicet igit eq̄liter ſi eniꝫ ſanitas eſſet ſpēs ſpecialiſſima: ⁊ egritudo ſubalterna eſſet vtiq̄ ſanatio dicta a ſanitate magis ſ3 nām cū omnis ipſius comprehenderet copulatiue q̄ egrotatio ab egritudie nomiata ↄtra nām. ℭ Adhuc i techni. Q̄m̄ vo ad totū genus referentes ſanitatis ⁊c. genus aūt relatione dicit ſpecieꝝ. ℭ Palin ibidē. Genera lapſuū ſunt eadeꝫ. i. eq̄lia his que vtutē hoꝝ cōplent aut forte ſunt eadeꝫ genere. Sed genera lapſuū ſunt tria: cōplonis: cōpoſitiōis ⁊ nature cōis: quare ſane ↄſiſtenti e tria etiā exiſtant genera. ℭ Amplius. 10. metaphyſice. tm̄ vnum vni eſt oppoſituꝫ. ſi ergo ſanitas eſſet ſpecies ſpecialiſſima ⁊ egritudo ſubalterna vnū pluribus opponeret vt ſanitas vna egritudinibus plurimis. ℭ Iridē quotiens dicit vnum ↄtrarioꝝ totiens ⁊ reliquū in topicis. Et ↄrioꝝ ↄrie ſūt rōnes ⁊ cāe. 2° đ ge. ⁊ cor. ⁊ metheo. 4. Sanitas āt ⁊ egri⁰ ſūt ↄria: cū maxime diſtēt adiuicē. Cū igit egri⁰ ſit mltip'': ⁊ ſanitas erit mltip''. Sanitas itaq̄ ſpēs ē ſubalterna ⁊ nō ſpecialiſſima.

G

H

In oppoſitū

quoniā de humana nā. Sanū ē corpus q̄n moderate habuerit ea i adinuicē: que multitudis ⁊ vtutis: ⁊ pcipue quādo fuerint cō miſta. Dolet aūt q̄n aliqd hoꝝ minus aut plus fuerit i corpore aut diſcedat ⁊ icōmiſtū fuerit oibus. vñ Gal'. ſup hoc in de cholā nig. Nunc igit quoniā ſanū ē q̄n habuerim h adinuicē tpamentū. Egrotat vo q̄n aut ſm totū corpus. i.

Marginal notes: 2° đ aia. t. c. 4. t. 73 — t. c. 63 — Li. đ ſen. ⁊ ſenſa. q° principal. — poſt pn̄ᵐ. Cap. 6. đ ſuo finez. — Cap. 6. in fine. — pbl. 11. Theo. 2. c. 31. — Cap. 1. — Li. 2. c. 62. 5°. 3. tra. 2. cap. 34. — In iſago gis ca. đ ocl. — 5°. 3. tra. 2. ca. 1. — ꝑ coll. ca. 17. ⁊ li. 10. ca. 15. et li. 4. ca. 3. — Cap. 1. in medio. — Li. 1. t. c. 61 63. 64. 65. — In iſago gis cap. đ coloribus oculorū. — t. c. 12. — t. c. 36. — Lib. 3. tt. ca. 54. — Lib. 1. tt. ca. 13. — t. c. 14. — Lib. 1. ca 11. in me⁰ — t. c. 56. — t. c. 40. — Ca. 2 ante medium. — Cap. 5. aā medium.

I in oībus vaſis abūdātia eſt aliq̄: aut ſi ſm vnā quādā gñat pticulā qs opibus artē copulātē iudicare dicet Hip. Uult igit̄ ꝙ ſanitas ſit vna copulata: egritudo vo mūltiplex. q̄re in techni diffiniens ſanitatē: ſeu corpus ſanū ſimplr nō denotat in ipſo diſiūnctionē vez copulationē magis ingens: ſꝫ fore Eucratō a gnōne in ſimplicib⁹ ꝛ pmis pticulis. Coeq̄le vo his q̄ ex his cōponunt̄ organicis. Diffiniēs autē corpus ſimplr egrū notā aut diſiūctiōis apponit alēs id ex gnōne aut diſtēperatū in his q̄ ſilēs hūt preter aut nō coeq̄le in organis aut in vtriſqꝫ. Qd nālū. 2. indicat̄ ita eucraſiāz qd optimū ſemꝑ diceret diſcraſiā aūt q̄ deteriora. ¶ Ibidē in techni. Sanis oia iſunt ſm nām: egrotātib⁹ aūt pter nāz inquātū egrotāt. Cū itaqꝫ nō repetat̄ i egrotātib⁹ oia in q̄cūqꝫ addat̄ egrotāt idicat̄ portionē ſanitatis cū egritudie ſit exiſtē: ꝛ ita ſanitas erit vna ſimplex ꝛ pfecta. Egritudo autē multiplex. ¶ Eti. p 1°. Sanitas ē diſpō ſeu habitus ꝑ

K quā corp⁹ hoīs in ſua cōplōne ꝛ cōpōne tale exiſtit: vt ex eo opōnes oēs ꝓueniāt incolumes. Egritudo vo eſt diſpō nō nālis in corꝑe humano ex q̄ in opōne eſſentialr ꝓuenit nocumentū. aduētu p. Et eſt aut cōplo nō nālis aut cōpō non nālis. ¶ Ampli⁹. ſanitas hꝫ rōnē itegri ꝛ pfecti: egritudo aūt oppoſiti. Qd tale vo exiſtit idiuiſibile ꝛ ſimplex. ſecūdo ethicoꝝ. ꝛ pmo magnoꝝ moralium. Malū enim ꝛ imperfectū rōnem habet infiniti: bonū aūt finiti: ſicut dixerūt pithagorici. Sanitas ergo ſpēs eſt ſpecialiſſima.

Propter primū vo ſciendū ꝙ qd ſit ſanitas: quidqꝫ egritudo h ꝛ. 17. dīa oſtēdetur. Spēs quoqꝫ eſt q̄ ſub aſſignato ponit̄ gñe. Cuius q̄dā eſt ſubalterna dicta hñs vicē generis ēt ꝛ ſpēi. vñ dicit logicus ipſam nām generis ꝛ ſpēi obtinere. Generis qdē ꝓut ad iferiora cōpat̄: ſpēi vo ꝓut ad ſupiora. Cui⁹ rō ꝙ ipſa pdicat̄ i qd ē de plib⁹ dñtib⁹: nō ſolū nūo ſꝫ ēt ſpē. Spēs qꝫ ſpecialiſſima eſt athoma ſeu indiuiſibilis p dīas eſſentiales. diuidit̄ tñ in accñtia cui⁹ notificatio eſt vt ipſa ſit tñ ſpēs ꝛ gen⁹ nullo mō. vñ Porphyrius dicit eā pdica-

L ri de plibus dñtib⁹ nūo in eo qd qd. Cōſurgit aūt ſpēs cū ſit ens rōnis ab ente nāe reali. Logica eñi oīs cui ſpēi conſideratio ſubeſt intētiones ſeu ꝯceptus ꝯſiderat ſcōas: ꝓut primis applicant̄. vñ. A. in p met. Subiectū logice ſic ſcīuiſti ſunt intētiones itellecte. 2° q̄ apponunt̄ intētionib⁹ p intellectis ſm hoc ꝙ ꝓuenit̄ de cognito ad icognitū nō inquātū ipſe ſint itellecte: ꝛ hūt eſſe itelligibile qd eſſe nullo modo pēdet ex mā: ſed nō corpea. Sicut enim ens nāe realius vt cōpoſitū ꝯſtituit̄ ex mā ꝛ foꝛa: ita ꝛ ſpēs ꝯſtat ex genere locū māe obtinēte ex dīa forme: lꝫ vtraqꝫ dicat totuꝫ per modū tñ ptis. Cuius qdē ſpēi eſt ꝓprietas vt diffiniat̄ ſola. genus eñi vt genus cū gñe careat: eo ꝙ ipſo nihil ſuperius diffiniri mīme pōt. nec idiuiduū: cū dīa careat eſſentiali. ſic eñi ſunt idiuiſibilia. dīa. 11. ¶ Noſce ſiqdē genus ꝛ ſpēm differre: nō ſolū vt cōius ꝛ determinatū: verū in nō

M eſſe vnā quādā nām aut eē. nā genus nō eſt vnū aliqd phyſicoꝝ. 7. Spēs vo vna q̄dā extat nā: eo ꝙ ipſa ſumit̄ a forma vltima cōpletiua que ſimplr eſt vna entiū in nā. ſed genus nō ſuſcipit̄ ab aliq̄ forma ente vna in rerū nā verū rōne tñ. Nō eñi eſt aliq̄ forma q̄ hō ē aial pter illā ex q̄ ē hō. Oēs eñi hoīes q ſunt vni⁹ ſpēi ꝯueniūt in forma ſpēi ꝯſtitutiua. q̄libet nāqꝫ hꝫ aīam rōnalē: ſed nō eſt in hoīe: aſino: ꝛ equo: cōīs aliq̄ aīa q̄ ꝯſtituat aial pter illā q̄ ꝯſtituit hoīem aſinū vel equū. Qd ſi ēt: iā genus vna q̄dā eſſet nā corporalis: vt ſpēs: ſed in ſola ꝯſideratione accipit̄ forma generis p abſtractionē itellectus a differētijs. Et ita vnū genus erit logice: nō aūt phyſice: ꝛ de hoc dīa tactū qd. 29. ¶ Sꝫ qr de ſanitate ꝛ egritudine loq nō intendit̄: ꝓut ſunt conceptus qdam ſcōi: ceu hos ꝯſiderat logicus: verū magis ꝓut pini ꝛ forme q̄dā nāles particulare ꝯcernētes ſubm. Sciēdū hinc ꝙ ſanitas ad tria pōt cōparari: aut ad eius cauſas vel ſubiectū aut ad opationes. Prima qdeꝫ cōparatio duplex exiſtit. qm̄ aut ad cauſas pmas mediatas: vt q̄les ſunt cauſantes ſanitatē a gñatione ſimpliciter: aut a gñatiōe in tēpore pſenti. Quedā eñi ſanitas eſt ſimpliciter: alia vo vt nunc: ꝛ eſt tñ vtraqꝫ a gnōne. nā quedā eſt ꝯtinua ſempealis vt que corpis ſemꝑ ſani. alia parū deficiēs ab illa ceu q̄ multū ſani. tertia vo multū ſicut nūc ſani. a natiuitate nāqꝫ contraxit: vt ſit nunc ſiue breui ſanū hora. ꝛ hec mēs extat Gal. velut Haly. intellexit ſane: nō aūt vt cōiter exponitur de ſanitate a tpe: vt vſu ſex rerū admiſtratione cātra debita Galenū faciēdo iordinariū i techni: vbi ſanitatē ex ſuis cōſiderat pncipijs itrinſecis. Uel q̄ ad cās ſcōarias ꝛ imediatas vt ē cōplo: cōpō ꝛ nā cōis ꝯcā ex his vtriſqꝫ. ſiqdē ad ſubm facta fuerit cōparatio h ēt duplr euenit: aut ſꝫ ptē ſubiecti ſicut ſanitas q̄ determinato ieſt mēbro: vt ſanitas oſſis: carnis ꝛ oculi. vel ſm totū ipſius verū ꝑ gradus diſtinguitur differētes ſm ꝙ dicunt̄ corpa ſana triplicia eē. ſ. ſanū ſemꝑ multū ꝛ vt nunc. Aut ſit ad opationes ſanitatis relatio ſꝫ

O ꝙ melius aut deterius pficiunt̄. Eſt ēt cā ſanitatis antecedens cōplo ꝛ cōpoſitio ꝯſiliū. Cōplo vo ꝛ cōpō officialiū eſt cā ꝯiuncta. ſed ꝓportio cōmēſurata horū eſt ſanitas corporis totius: ſiliqꝫ de egritudine ꝛ neutralitate ſuo modo.

Propter ſcōm qdē ſciēdū ꝙ Auer. 5° phyſicorum. vi ſentire ſanitatē eē ſpēm ſubalternā. Mouēs eñi hāc q̄ōnē ait. Qd dī. ſ. per Ari. eſtimat̄ nō ſeq: qm̄ ꝛ ſi infirmitas eſt multaꝝ ſpērū: eſtimatur vt nō ſeq̄tur ꝙ eaꝝ ſint ſpēs ꝯrie ſanitatis: qm̄ ſanitas eſt vna ꝛ egritudies ſunt mlte. Rñdēs inq̄t. Sꝫ forte vi ꝙ vna ſanitas ꝯtinet multas pticulares ſanitates oppoſitas illis mltis egritudib⁹. ſꝫ nō hñt noīa: ꝛ iō latēt. Tertio qꝫ colliꝫ. hāc Simplici⁹ ꝯfirmat opinionē inq̄ēs. Numer⁹ ſpecieꝝ egritudis ē ſic nūs ſpēꝝ ſanitatis: ꝛ a cognitione ſanitatis cognoſcit̄ egritudo: q̄uis opinatū ſit ꝙ notiores ſint ſpēs egritudis ſpēb⁹ ſanitati: ꝓpterea qꝛ multe egritudies hūt noīa: ꝛ ſanitates illis oppoſite noīa nō hñt. In hāc eñi

P pōnē cōīs ꝯcidunt logici in ſuis verboꝝ verſutijs itētiones ꝯſiderātes nō paꝝ a q̄ditatibus ſepatas. vñ ꝛ magis puto Auer. i hāc ꝯcidiſſe opionē vt eius ꝯdiceret prib⁹ vt moris extitit eiuſdē. ¶ Ego ēt aliqñ dogmatiçaui ꝙ ſanitas pōt referri ad duo: ad ſubꝫ. vꝫ. qd diſponit ꝛ ſic ſpēs extat ſubalterna quā puto Auer. hūiſſe itētionē. qd oñdit̄ ꝙ phyſicoꝝ. ꝛ colliꝫ ſcōis: ſanitatē diffinit nō in cōi ꝓut cōpetit toti corpi vt ceteri: verū magis ſm ꝙ vnicuiqꝫ debet̄ ꝑtiaens ipſam bonā diſpōnē in mēbro cum qua ipm opat̄ actionē quā hꝫ ꝑ ſui nāꝫ: aut patit̄ paſſionē quā hꝫ pati ſꝫ ꝙ dcm̄ ē de reg. ſa. p: ꝙ ſanitates ſunt qꝫ plurime. Sꝫ illud nō ſufficit: qm̄ ſic q̄rit̄ vna tādē cōplo toti⁹ ꝑ coalternationē cōplonū pticulariuꝫ mēbroꝝ ꝛ cōpō vna vlis in toto ex cōpōnib⁹ ptialib⁹ ipſoꝝ: vt h ēt voluit. colliꝫ 1°. ita pter ſanitates mēbroꝝ ſingulares vnā toti⁹ opus ſit ponē ſanitatēꝫ ex cōplōnib⁹ ꝛ cōpoſitionibus ꝯſurgētē partialibus mēbroꝝ que ſpēs erit ſpāliſſima. Aut ſanitas cōſiderat̄ ſm ꝙ

Q ad opationes refert̄: ꝛ ſic ſpēs nō eſt ſubalterna. Sed quid de his tertio ēt dicendoꝝ apparebit ꝛ quarto.

Propter tertiū vo ſciēdū ꝙ ſanitas nullo mō pōt veri⁹ dici ſpēs ſubalterna. Qd apparebit ſi ex qb⁹ mēbris diſtinctionis ꝓhabite mōſtret̄ q̄uo ſanitati eē ſpecificū ꝯſtituat̄. Intuēti eñi videbit̄ ꝙ ſanitas ꝓut ad ſubm qd q̄lificat cōpat̄ ſm ſinguloꝝ mēbroꝝ diuerſitatē i ſpēꝝ ſanitatis pluralitatē trāſire nō poterit: cū ſic ſanitas nō differat niſi ſubō a ſanitate. ex tali autē dīa ſanitatis ſpēs nō ꝯſtituit̄ differēs ceu albedo in piceꝫ ꝛ niue nō differt ſpē cū oia alba ſint ſpē idifferētia. topi. 4. ¶ Adhuc ēt ſpecifica ꝛ finalis deficit dīa vt opōnum integritas: neqꝫ ēt ꝓut gduꝫ denotat maioritatis aut mioritatiſ ſanitatis in ſubō cuꝫ magis ꝛ min⁹ ſpēm ſit poſituꝫ nō variare. Neqꝫ ſilr tertio rōne cāruꝫ pmaꝝ: eo ꝙ ſanitas ꝯcta a gnōne ſimplr ꝛ pnti ſanitas exiſtit ſpē non differēs tamen

Marginal references (left): L. 1. tra. 3. te. c. 1. — L. c. 3. — Cap. 8. de suo fine. — L. 1. 2. tra. de ventre te. co. 38. — Do. 1. c. 2. in prin. — Ibidē ca. 1. in prin. — Colle ca. 3. i medio — In libro ca. p° ba. — L. 1. post principiū. — L. c. 3.

Marginal references (right): Hic vl ib. nemire ch. plu ... cratores — techni lib. 1. tra. 3. co. 2. i fi. 4. co. 3. in principio. — Co. 57 de suo ... — Co. 6. 1. p° ba. — Co. ... Cap. 1. in principio — Post prin° — Collr. c. 1. p° medio. — Ca. 21. de suo [illegible]

A opationes pluralitatis in idē ꝯcidere ꝗ formā ⁊ ſpēm argumē tāt. Nō igiť in his pōt pluralitas ſubalterna ſpērū ſanita/ tis repiri. ¶ Reſtat ꝗ tādē inueni qd ſpēm que ſm Boetiuꝫ ſola diffiniť ⁊ rei qdditatē ꝯſtituat in eē:qd erit facile ſi re/ liqs diſtictiōis ꝑfate qs aiaduertat ptes remanētes velut. ſunt cāe imediate ⁊ ſcdarie ⁊ opōnes ex ſanitate ꝓcedētes. cū eni rō ſpēi vltime cōſtituať ex gn̄e ꝓpinquo ⁊ dīia vltia ꝯuertibili cōpletiua cū eo cui⁹ eſt dīia ſanitatē ſpēm rei ſpe cialiſſimā tñ dicere:eo ꝙ cōplo : cōpō ⁊ nā tertia dcā cōis in gn̄e diſpōnis aut habit⁹ locať:qd gen⁹ ſanitatis exiſtit ſic appet p ſanitatem notificātes. Perfecte ꝗ: opōnes ſunt dīia cōpletiua ſanitatē tāqꝫ qd formale in eē ꝯſtituentes: ⁊ maxie:qꝛ ſanitas ⁊ egritudo pfecti⁹ diffiniunť p actū 1m ꝙꝫ ꝑm. apparēs de morbo ꝑ. Opōnes aūt plene fore nō pn̄t ni/ ſi vtriuſqꝫ exiſtāt nāe:cōplonis. vꝫ. ⁊ cōpōnis: ⁊ tertie tādē diſpōnis:cū ſpēs athoma totū dicat indiuiduorū eſſe. Sic itaqꝫ ꝯcludiť ſanitatē eē ſpēm ſpāliſſimā:nō āt ſubalternā. ¶ Logici tñ volētes quēdā ꝯceptū cōem ꝑdictꝭ duab⁹ aut trib⁹ abſtrahē nāis dicūt ſanitatē ſpēm fore ſbalternā. Ipſi tñ opōn. nō cōſiderāt ꝗ formalior extat dīia ſanitati ꝗ tāqꝫ a fine denominať ipſa. ¶ Hoc aūt ꝯfirmať amplius auctē ſiᵉdē ⁊ rōne. Ariſt. eni ꝑ magnoꝝ moraliū. Malū qdē eni multiforme:bonū aūt vniforme:puta ſanitas qdē ſimplex. morb⁹ aūt multiformis:hoc ēt fulcit ſnia eiuſdē. 2. ethi⁹ ꝑ/ facta. Iidē viſus eſt ēt. 4. topi. ſentire. lꝫ alr ſupficietenꝰ exponant logicoꝝ plūmi hui⁹ veritatis ignari. vult eni ꝙ ſi generi ſit aliqd ꝯriū ⁊ ſpēi. ſic nāqꝫ v̄tuti opponiť vitiū:ſic ⁊ iuſtitie iniuſtitia. aliqn̄ tñ erit ꝯriū aliquid generi : qd nō ſpēi. Inſtātia qꝫ i ſanitate ⁊ egritudine:qꝛ ſimplr ſanitati. i. vere ⁊ pfecte:cui⁹ rō ꝯſiſtit in adunatiōe copulatiua cōplo/ nis:cōpōnis ⁊ nāe cōis egritudo eſt ꝯria: put ipſa ēt ꝯiun/ cte in lapſu triplicis pōt eē nāe ꝑracte: ſꝫ qdā egritudo cuꝫ ſit ſpēs egritudinis puta cōplonis aut cōpōnis vl' vtriuſqꝫ nāe cōis nulli ꝯriať :qm̄ nō pōt ſanitati directe opponi:cuꝫ ipſa in copulatione ꝯſiſtat. opponiť tñ quodāmō ⁊ ſm qd velut mediuꝫ extremis vt febris ꝗ eſt in cōplone:egritudo ꝓprie non ꝯriať ſanitati vercūeqꝫ ēt obthalmie apa. vꝫ. in oculi ꝯiūctiua. morb⁹. n. organic⁹ ē apa. dīia. 75. Auer. tñ exponit nihil eē ꝯriū ſanitati ⁊ obthalmie vno noie noiatū ſcđ ſ vitio: v̄tute: iuſtitia ⁊ iniuſtitia ꝯtingit. ¶ Ampli⁹. 6. regi. ſani. Optimū in oi gn̄e reꝝ vnū ē: male ꝟo manifeſtū eſt:qm̄ q̄ꝫples ſunt. ſanitas ꝟo eſt qd optimū. exiſtit. n. bo/ na diſpō p quā aial ſuas exercet actiones: patiturqꝫ paſſio nes nāles:egritudo aūt oppoſita. ſanitas igiť ois vna. qd aūt tale athomū ē ⁊ ꝑuatū diuiſione in partes eſſentiales. ¶ Adhuc. cuius cauſa eſt vna ſiue ſimplex: ꝓxima ⁊ ime/ diata: ⁊ effectus ē talis:cū cā ⁊ effectus hō oino ꝓportio/ nales exiſtāt. talis qꝫ eſt ꝓportio calidoꝝ: fridoꝝ: ſic. ⁊ hu/ inadinuicē debita que reſpicit cōplonē ⁊ mēbra cōſimilia. ab hac nāqꝫ cauſať omne ſm Gal'. cū ipſa ſuba mēbroꝝ ⁊ forma exiſtat. 17. dīia. Cōpoſitio āt dicta nā officialiū aut vnitas nā cōis poti⁹ eſt effect⁹ qdā reſultās ex cōplone. 6ꝫ; ſicut ptes officiales ꝯſtituunť ex ꝯſilib⁹. ⁊ partes ſunt mā torius phyſicoꝝ. 2. ¶ Rurſus. opatio eſt effect⁹ ex ꝑdictis naturis veluti inſtrīs ⁊ in virtute ſue aia vt ꝑncipali cāta. Sed opatio eſt vna cōis. ꝗ ⁊ cauſa ſanitatis erit vna. Sani tas. n. eſt cā nālis opationis. ꝑ de morbo. Si eniꝫ qs eſt ſa/ nus in cōplone ⁊ non ſit ſanus in cōpōne aut ecōtra:nō erit hic ſanus appellādus:ſꝫ neuter magis i techni. ¶ Adhuc plura reqrunť ad ꝯſtōnē ⁊ maxie alicuius pfecti ꝗꝫ ad eius deſtructionē:imo quolibet illoꝝ deſtructo plūmū ꝺſtruitur ⁊ totū:vt apparet de voce ⁊ locutione 11. phi'. ⁊ interiorū 4. ſed ſanitas eſt qd factū. Eſt eniꝫ ſm Gal'. ꝯſtructio oiuꝫ particularꝫ corporis ſm nām:egritudo ꝟo iperfectio qdā ⁊ defectus ſanitatis. ¶ Iidē ſicut eſt in arte: ita ⁊ in nā:cū ars nām imiteť:ſed in arte ita eſt ꝙ artificiatū nō habet eē artificiati:niſi ei⁹ ptes oēs integralr hēat:velut i domo i cu/ ius pfectiōe reqriť ꝯiūcte fundamētū pietē ⁊ tectū exiſtē. p diaꝫ aūt ſubtractionē aut p duaꝝ aut p ſoli⁹ vni⁹ corrūpiť eē dom⁹:ita ēt erit i nā:vt in ſanitate ⁊ egritudie:que maxi me for' nāles exiſtūt. Nō. n. ſequiť ꝙ ſi ē ſanitas i cōplone aut in cōpōne ꝙ ꝓpꝫ lꝫ corpi iſit ſimp' ſanitas:cū h poti⁹ ſa/ piat nām toci⁹ integral' ꝗꝫ toti⁹ vlis. In egritudie ꝟo ſecus ē cū ex lapſu in qlibet nā ledať opatio oino in toto. ¶ Am/ plius res rōnis cū ſumanť a reb⁹ nāe ꝓportionanť eiſdē:ſꝫ in reb⁹ rōnis:puta diffōne reqrunť ptes oēs ꝯiūctim vt ſit pfecta diffinitio. Interimiť aūt p vni⁹ ꝑticule iterēptionem ſicut gn̄is aut dīe alicuius. 7. topicorū. Sic igiť erit in re/ bus nāe vt in ſanitate ⁊ egritudine. nā ſanitas eſt ſicut qd/ dam finitum ⁊ determinatū. egritudo aūt vt vagū ⁊ inde/ terminatum. Egritudo enim potius dicit defectum perfe/ ctionis que eſt ſanitas:ꝗꝫ naturā aliquaꝫ realitatis ponat. Itaqꝫ ſanitas eſt ſpecies ſpecialiſſima ⁊ non ſubalterna.

B ¶ Amplius noſce ꝙ ſanitas ⁊ egritudo:ſiue tpamentuꝫ ⁊ intēperamētū pn̄t duplr accipi. aut ꝓut dicunt magis mo/ dum:⁊ ſic eq̄les exn̄t:vtreqꝫ qppe ſunt. 8. modi. vnde ꝑ ꝑo. cōplones diſtēperatas eq̄le eſt ſiue cōprehēderis ⁊c̄. verū/ tamē mō eq̄litatis ꝑ nō videť aliquod diſtēperamētoꝝ op/ poni cū in eo ꝯtineať omne. Uel rē amplius denotāt:⁊ ſic ſit relatio. Aut ad cōponētia ꝑo eēntialia ⁊ ita ſunt equales ⁊ ineq̄les ſm ꝙ egritudo pōt eſſe cōſicta vt apparuit ⁊ di/ ſiuncta nō raro. gn̄a nāqꝫ lapſum eadē ſunt his que v̄tuteꝫ cōplent. Aut cōparanť ad opōnes:⁊ id duplr. vel ineq̄liter vel eq̄lr:ſiqdem ꝑm vel ſanitas accipiť anguſtius: ⁊ latius egritudo. ⁊ ſic erūt ineq̄les:vt ſanitas pfectiſſimas hꝫ ope/ rationes vna tm̄:ſicut ſemp ſani ⁊ egritudo multiplr. dcm̄ eni qd optimū in vnoqꝫ gn̄e vnū:malum multiforme. Aut eq̄r:⁊ tunc oē erit ſanū vtiqꝫ ēt ad egrotās in actu:iuxta illō ⁊ diuideť toci⁹ ſanitatis latitudo. Aut eq̄liter:⁊ illō duplr. vel lati⁹:⁊ ſic erūt ſolū due diſpōnes:vt ſanitas ⁊ egritudo ꝯtinebūt eni totū corpis ambitū ita vt nō cōcidat neutruꝫ. Ul' anguſte:⁊ talr i techni vētat locarū int' ſanū ⁊ egꝝ me⁰.

Propter quartū ꝟo. ad ꝑm dōm ꝙ ſanitas eſſentialr ⁊ abſolute eſt cō/ menſuratio calidorum fridoꝝ ⁊c̄. Sed qd ſubditur poſtea aut infra aut ad ꝯtinēs nō dicit eſſentiā ſanitatis:ſꝫ potius ſubiectū in quo fundať aut cām remotā a qua pōt cauſari. Aut Ariſto. exēplariter loquiť vbi manifeſtatio ⁊ nō ve/ ritas expetiť:qꝛ in exēplis nō reqritur verificatio:ſed ma/ nifeſtatio:qꝛ exēpla ponimus:nō ꝙ ita ſint ⁊c̄. ¶ Ad aliud dicēdū ꝙ peccat per fallaciā cōpoſitionis ⁊ diuiſionis. nō eni eſt Ariſto. intētio diuiſim dīe ꝙ ſanitas ſit ſm naturaꝫ ⁊ egritudo preter nām eq̄liter: ſed cōiunctim ꝙ ſanitas nō eſt magis ſm nām aut ecōtra ꝗꝫ egritudo:qd apparet. ſub dit eniꝫ ꝙ generatio non eſt ſm nām ⁊ corruptio extra na/ turam:imo vtrūqꝫ ſm nām. ſeneſcere enim ſm nām:⁊ neqꝫ generationē videmus aliā quidem ſm nām: aliam ꝟo ex/ tra naturā cōmunius ſumpta nā prout ꝑncipiuꝫ motus eſt ab intra. phyſicoꝝ. 2. ¶ Ad aliud dicēdū ꝙ illic genus ſu/ mitur cōiter ⁊ improprie ꝓ aliquo ſuperiori incōuertibili. Nō eni omne qd ſequiť ⁊ non ꝯuertiť eſt genus:ſꝫ ſit diffi/ cile ſeparare quin ſit topicoꝝ. 4. Iſtud eniꝫ cōmune ad to/ tum eſſe ſanitatis nō eſt cōmune generis veri ſm ꝙ ipſum in ꝓprias ſequeſtrať differētias:ex quib⁹ ſpecies ꝯſurgūt ſed eſt cōitas potius latitudinis ſubiectoꝝ ſꝫ ꝙ ſanitas re/ periť in corpore ſemp ſano : multū ſano ⁊ etiā ſimplr egro ⁊ medio ſm Gal'. Eſt enim ſanitatis latitudo magna vt in techni ⁊ de morbo ꝑncipio:velut ex ꝑmo de regi. ſani. dcm̄ ꝙ ſanitates ſunt q̄ꝫplurime. ¶ Ad aliud dicendū ꝙ lꝫ ge/ nera lapſuū ſint equalia:nō tamen eodem modo ordinanť ad ſanitatis conſtitutionē ⁊ egritudinis. In ſanitatis nāqꝫ vt declaratū eſt ꝯſtitutione debēt nāe corporis ꝯiūgi cun/ cte. In egritudinis aūt ꝯſtitutiōe nō requiriť ꝙ adſint co/ pulatiue:vꝫ ſufficit ꝙ diſiūctiꝫ. ¶ Ad aliud dicenduꝫ ꝙ

Left margin: Ca.2.ſpi. — Ca.6. In argu. ꝑ oppoᵐ Ca.5. poſt mediam. — 5 phy. cō. 1. 6. fine. — Poſt ſpi. — D 1. de ſanitate c.2. in ꝑmo. ⁊ de regi. ſani. c. in fine. ⁊ 11. ſecte. in prin. Z.c.31. Tr. ꝑm. cap.2. Lib.1. te. cb.5. 3.ca.6. Z.1.6 ... — Letters C.

Right margin: Ca.8. circa ꝑm ⁊ ca.9. in medio. — Doc.5. cap.1. — Ca.4. — Ca.15. in medio. — Z.1. tra 3.c.6 in fine. Z.1.c.4. Poſt ſpi. — Letters E, F, G, H.

I genus illic ſumit̃ iꝑpꝛie ⁊ cõiter ſicut in pꝛohemio meta. hoĩuȝ genus arte ⁊c̃. ❡ Ad aliud dõm ꝙ tm̃ vnũ vni ẽ oppoſitum eodẽ oppoſitionis genere ⁊ recto. Aut ꝙ ſanitas ſpecies ſpecialiſſima non opponit̃ ſpeciei egritudinis ſicut extremũ opponit̃ extremo ⁊ extremũ medio: directe nãq; vt apparuit ſanitas opponit̃ egritudini ſm lapſuȝ in omni triplici nã. Et opponit̃ ſm qd egritudini ſm lapſuȝ in vna partiũ ſolum: ſeu duabus. ❡ Ad aliud dicendũ ꝙ verũ eſt de his que oppoſita ſunt ꝑ ſe ⁊ vere. Sanũ aũt ⁊ egrũ fortaſſis nõ ſunt hõ: tũ ſe adinuicẽ cõpatiant̃ vtcũq;: vt oñdet̃ diffa. 72. ex qua veritas amplius apparebit q̃nti. cũ eni rõ 𝔷riorꝫ ſit maxie diſtare ⁊ mutuo ſe ex ſubiecto expellere h̃ perfecte hõ non inſunt 𝔷rijs. Aut verificat̃ rõne ſuperioris nãe in qua conueniũt ⁊ nõ ſm naturas eoꝝ pꝛopꝛias. Ad aliud huic ſimile dicendum eſt eodem modo.

K ET autẽ ſermo ꝑſatus in amplius appeat heſitatur an corpus qḋ vt nũc tale dicit̃ ceu egrũ vel neutꝝ ſit a gñõne vl̃ ab extra. Q; ẽt ab eẽ vi: qꝛ in techni dicit̃ id ſm tẽpus ⁊ in tpe fore: h̃ autẽ qd extrinſecũ extatẽ: tũ vẽ ſapiat non nãlẽ. ❡ Adhuc. ſi mẽſura eſt forinſeca ⁊ mẽſuratũ: cũ ſit̃ extẽt nã. ſed mẽſura ẽ extrinſeca vt tps cũ ſit formeꝝ vna: q̃ medicine corpi applicant̃: ceu ẽt ⁊ q̃litas ⁊ q̃titas ⁊ modus. vſus ẽt in techni libꝛo. 3. ❡ Rurſus. ois diuiſio cedit in oppoſita: qḋ non eẽt ſi tale vt nũc foret a gñõne cũ id qḋ ẽ ſimplr̃ tale ſit ẽt hõ. ❡ Eti. Galenus. vĩ ipſius qḋ eſt tale ab eẽ fore oblitus ĩfra vt crimen ipingat̃ ipſi ſicut iponit̃ Haly de corpe prauie egrotatiuo. Et ꝯfirmat̃: qm̃ ſanitas ac ẽt egritudo duplex exiſtit: vt ex pncipijs gñõnis pmis: ⁊ ab eẽ ſeu a tpe: vt q̃ poſt egritudinẽ acq̃ſita. ❡ Rurſus ꝓ ẽt vbi ponunt̃. 6. corpa habitudinalia nõ videt̃ hoc inſeri. ſunt nãq; ſanũ in vltimo: ſanuȝ nõ in vltimo: neutrũ: egrotatiuũ: parũ egruȝ ⁊ egrũ maxĩe. cum igitur talia ſint a generatione: ⁊ qḋ tale vt nunc nõ reponatur in eis cõcludit̃ ipſum fore hõ ab extra amplius.

[L.1.tec. 31. cõ.4. c.6.] [Te.cõ.11. 1.14.] [Tra.3.2.1. cõ.1. vſq; in fine.]

L In oppoſitũ Gal. ⁊ Cõmẽtatoꝛ Haly recte audi tũ: id qḋ eſt tale ab eẽ notificat̃ per actus: ⁊ nõ ꝑ ipſius pn̄ᵒ. nã eni ⁊ ars pncipiant diuerſimode: cũ vni ſit ab itra: reliquũ ꝟo forinſ; qḋ vt nũc tale denotat̃ ꝑ eius intrinſeca vt eucraſiã ꝓpꝛiã ⁊ cõpõnẽ: differẽtẽ tm̃ ab ea q̃ ampli⁹ corpis tpari: vt ſeries firmat technicas erit igitur qḋ vt nunc a gñõne ⁊ nõ ab his q̃ foris exiſtens.

[1.techni tra.3. tex. 4 cõ.4.]

Propter pꝛimũ qdẽ ſciẽdũ ꝙ corpus in duobus locat̃ gñib⁹ puta q̃titate qḋ eſt magnitudo ꝯtinua tribus dimẽſionib⁹ ꝯſtituta: vt lon. lati. pfunditate: ac ſuba: ipſa nãq; corpea exiſtit dimẽſionata ſilr̃ cũ ea duplex exiſtit incorpea ⁊ corpea. vñ Auic. 2. meta. Corpus eſt ſuba triũ dimẽſionũ ad angulos rectos ſeinuicẽ ſectãtiũ ſuſceptiua. hic aũt nõ ſuſcipit̃ corpus ꝓut eſt qd q̃titatiuũ aut ſubale: niſi ꝓut q̃litate informat̃ ſana vl̃ egra. dictũ nãq; diffa. 7. medicinã corpus humanũ ſanabile ſpeculari. Hõ ꝟo corp⁹ duplex extat. qḋdã nãq; ex pncipijs gñõnis talr̃ ꝯſtitutũ. alterũ autẽ ab his q̃ foris: ſiue ſint ſupioꝛa vel inferioꝛa nõ nãlia dicta: lȝ pn̄ᵐ effectiuũ intrinſecus lateat. diffa. 72. oẽ nãq; dcm̃ eſt de potẽtia in actũ per actũ ꝑexiſtentẽ. ibidẽ. ⁊ id quãdoq; ꝯſtituit̃ arte. interdum ꝟo vel ſuperno ambitu ꝯcitante celeſti: ceu nos ꝯtinẽti. Pꝛimũ aũt triplex reperit̃. aut eniȝ ſemp tale puta optimã cõplõnẽ ⁊ cõpõnẽ in ſilibus ⁊ officialib⁹ ptibus a gñatione 𝔷hẽs aut peſſimã in eiſdẽ vel mediã. ſunt eni tria corpoꝛa ſemp talia: vel diſtans ꝑ parũ ab eis ceu qḋ dictuȝ vt multũ tale ſilr̃ triplex: aut plurimũ inde ſecedẽs in vtriſq; naturis dictũ vt nũc tale: qḋ plures volẽtes ſuã poſitioneȝ que pertractat̃ aſtruere ita ꝓtulerunt cũ ſeries tamẽ greca ꝯtineat in nunc: vñ alia trãſlatio in pñti hoꝛa. ❡ Noſce q; ſanitatẽ cũ ei⁹ correlatiuis duplr̃ notificari: aut ex pncipijs itrinſecis: ⁊ tũc eſt eucraticitas in ꝯſilib⁹ ⁊ coeq̃litas i offi-

[Coll.c.2. oĩ medũ]

M

N cialib⁹: vel ex poſterioꝛis magis ſicq; habit⁹ erit vel diſpõ q̃ opões ſubi ſane ꝓueniũt ita vt poꝛ diffõ pn̄ᵐ demõſtrationis ſapiat. ſcḋa ꝟo eiuſdẽ ꝯcluſionẽ: ac tertia: ceu diffĩtatio põne differẽs: vt ſanitas ẽ habit⁹ ⁊c̃. ꝓpter eucraſiã ⁊ coequalitatem ⁊ reliqua. apparens poſterioꝛum pꝛimo.

Propter ſcḋm aũt ſciẽdũ ꝙ cõius dicit̃ corp⁹ vt nũc appellatũ ab eis tale fore nõ a gñõne: veꝝ ab eẽ: vt etate: tpe: regiõe: ac vlr̃. 6. reruȝ nõ nãliũ adminiſtratione. his. n. corpus ꝑmutat̃ de ſanitate per mediũ in egritudinẽ aut ecõuerſo: dũmodo talibus nil reliq̃ fuerit gubernatũ formis: quoꝛũ ſiquidem pretacta ſunt motiua. qd ꝟo de eo 3ᵒ cũ quarto videbit̃ dicendoꝝ. [Te.c.10.]

Propter tertiũ ergo ſciẽdũ ꝙ corpus tale vt nũc vl̃ i pñti hoꝛa ſiue tpe: che ros cui iportat duo. Hoc grece di i.l qḋ ex pncipijs gñõnis eſt tale vt ſanitatẽ aut eius correlatiuũ poſſideat in nũc: ſeu hoꝛa pñti ad differẽtiã eius qḋ eſt ſemp aut multũ tale: qḋ ⁊ Gal. videt̃ indicare intellus ingenes: ſanũ in nũc ſanũ fore corp⁹ ſm pñtẽ hoꝛã: ⁊ h̃ eſt eẽ ſanũ in illa hoꝛa: ſeu tpe in qua pmanet eucratõ in ꝯſimilib⁹ ⁊ coeq̃le in oꝛganicis: nõ tm̃ ſm perfectiſſimã eucraſiã ⁊ coeq̃litatẽ: qꝛ hec pncipalr̃ debent̃ corpi ſemp ſano: ꝯſimiq; multũ ſano ſm ꝓpꝛiã ipſius ſani corpoꝛis nãm: vel ẽt ſm ꝓpꝛiã ſanitatẽ corpis ipſius vt aliq̃ ſcribãt: grece ſiqdẽ ſonat ſm ꝓpꝛiã. ſ. eucraſiam ⁊ coeq̃litatẽ: ipſa ꝟo ente ſimplr̃ ſani corpis. vñ alia trãſlatio ſm ꝯtẽperãtiã ꝓpꝛiã. ois aũt is ſermo qḋ eſt nã ſeu gñõne tãgit ⁊ nõ qḋ extra: id eni qḋ ẽ hõ corpus a natiuitate 𝔷xit talẽ nãm q̃ in nũc ſiue hoꝛa pñti hȝ ſanitatẽ ſuã ꝓpꝛiã in cõplõne ac cõpõne ſȝ ei⁹ nãm differẽtẽ ſatis ab eo qḋ ſimplr̃ tale: q aũt volunt eoꝝ oppoſitã rõnẽ firmare litterã corrũpẽtes ſcribũt ſm ꝓpꝛiã nãm tpis ipſius: qḋ ⁊ ſufficiẽter explicat Cõmẽtatoꝛ ordinẽ faciẽs in his trib⁹ corpib⁹. qñ. n. inq̃t tpate fuerit cõplõnis ⁊ eq̃lis cõpoſitionis corp⁹ Gal. ſic noiauit id meliorẽ formarũ. Qñ aũt ab his pauliſꝑ minuat̃: ita vt nõ ipediant̃ opationes: tũc ẽ corpus vt multuȝ ſanũ. Si aũt diminuat̃ cõplõ ⁊ compoſitio diminutione q̃ plurima: ita vt reddat̃ corp⁹ õ facili ſuſceptiuũ egritudinis nõ noiat̃ corpus ſanũ in hoꝛa pñti: eo ꝙ i illa hoꝛa ſunt cõplexio ⁊ cõpõ in eo ſm tpantiã ꝓpꝛiã: puta infra eq̃litatem ſuã in plurib⁹ diſpõnib⁹. hãc ẽt triplicẽ ſanitatẽ nã indicat regimine ſanitatis ꝓ. ❡ Sed ⁊ firmatur rõne ꝙ vno extremoꝝ poſito cuȝ medio alterũ dat̃ intelligi: vt apparet ꝑſato. 2. vbi Gal. ꝑ fricationẽ multã ⁊ mediocrẽ expꝛeſſaȝ dat paucã audiri: multo ergo amplius alteꝝ ſufficiẽter indicatum extremũ exponẽdũ ⁊ ſuo 𝔷ponendũ 𝔷rio: qḋ hinc euenit ceu iã diligẽtẽr expoſitũ. erit ĝ tale in nunc a gñõne extremũ oppoſitũ ei qḋ ſemp ab eadem. qḋ aũt in multũ tale mediũ erit latuȝ ꝑ amplius optime appꝛopinquãs cõpoſitioni cũ vbicũq; ſit dare magis ⁊ minus ⁊ mediũ: ſed ẽt in plures ſequeſtrari habeat ptes cũ vnaqueq; ſpecies ſanitatis gradẽ obtineat latitudinẽ. vnde ſi non poneret̃ tale corpus vt in nũc expoſitũ iã foret doctrina Gal. diminuta coꝛpoꝝ omittens vnuȝ. ❡ Rurſus ſi corpus eſt tale vt dicunt hõ ab extra aut ꝯſeruat̃: ⁊ tũc nõ põt dici ꝙ ab eis que foris eidẽ ſanitas iſit: aut curat̃: ⁊ ita nullũ corpus eẽt vt nũc ſanũ niſi pꝛius egrotans hiſq; foris ſanatũ: cũ tñ aliqḋ corp⁹ tale a natiuitate exiſtat 𝔷hẽs diſpõnẽ: taleq; in pſenti dicat̃ ſanũ hoꝛa hoc eſt in tpe veꝝ cũ eius ſanitas ſit debilis agitabilis nõ paꝝ. ❡ Palin. Si vnũ 𝔷rioꝝ eſt in nã ⁊ reliquũ diffa. 18. ⁊ econuerſo: cũ eoꝝ ſint oppoſite rationes: ſed nũc eſt corpus egrũ in nũc cauſatũ ab his q̃ foris: qm̃ tale creditũ ab aduerſariis eſt actu ſeu iã egrotãs quocũq; modo exterius vel iterius. vñ in techni a qbus deiceps ſunt iã. i. actu q̃lr̃cũq; egrotatiua corpoꝛa. vñ inferius q̃cũq; ꝟo in pñti. i. actu ſunt egra corpoꝛa. vñ trãſlatio arabica corpa q̃ ſunt infirma nũc. ſ. que iã infirmata ſunt. corpus ĝ nũc tale a gñõne cõſtabit ⁊ nõ ab eẽ ſm mentẽ Gal. ⁊ Cõmen.

[O] [Li.1.tec. cõ.10. tra. 3.1.c.6.] [Cõ.2. verſus fine.] [P] [Poſt pa.] [Poſt pa.] [Q] [Li.2.tec. cõ.20.] [Li.1. tra. de vẽtre.2. cont]

A Propter quartū dō. ad p^m dōʒ ꝙ nō ſimilr ſm tpꝰ ⁊ i tpe ꝑut corpꝰ eſt qd cauſatū ⁊ mēſuratū ab eo via ꝯſeruatiōis aut reductionis. ſed qꝛ ſanitas eius debilis ⁊ in paruo ꝑmanēs tpe: ⁊ qꝛ rō vt nūc dī exiſtere vel in hora pñti. vñ ſanitas eius qō eſt ſemꝑ vi qſi ad modū ꝑpetuoꝝ extra tpꝰ exiſtereteuʒ oīs q̄ alia in tpe ꝑprius euʒ abſcindat incōtinuata: ita vt ſanitas corporis ſimplr egri exiſtat nunc maxie: ꝯ eide illa q̄ neutri ſʒ magis inter ſe ⁊ minus: ſicut ⁊ multū ſunt talia: ⁊ exide que corporis in nūc ſani: dēmū minime q̄ corporis multū ſani. Et per id ēt ad ſcōm apparet. ℭ Ad aliud dōm ꝙ bñ diuiſio cadit in oppoſita. lʒ eni eſſe a gnōne in eis nō ſit ꝯriuʒ eſſentī talē cōplōnē ⁊ cōpōnē aut reliquā: vt viſum: eſt oppoᵐ ſm ꝙ ſanitas fuerit firma vel agitata ſemꝑ vl' media. ℭ Ad aliud dōm ꝙ corpꝰ vt in nūc ſanū ab eē notū eſt ſufficiēter ꝑ corpa a gnōne ſana. nā eoꝝ ſanitas nō niſi bis forinſecis cōſeruat: ſicq; cum ſint nā ſana ꝑmanet hō ſimplr ab eē. ℭ Ad ꝯfirmationē dōm ꝙ lʒ poſſit ſanitas eē ab eē ea tñ nō eſt q̄ a Gal. exꝑnit hac parte: veꝝ q̄ nā magis cōſeruata vel de foris ꝑducta. ℭ Ad aliud dōm ꝙ. A. nō tetigit diſtincte oīa vt appet plus in neutro: ſʒ iplicite magis ita vt ſub eo qō eſt ſanū non in vltimo: cōprehendat ſanum in nunc iam expoſitum ⁊ ſimplr in egro ⁊ neutro.

ℭ Differentia. LXVI.

Cap. 2. pᵒ medium. ꝓble. 31. Quod ver calidum ⁊ humidū exiſtat videt: qꝛ de nā humana: marie ſm annū humidū ⁊ calm eſt ver. Et q̄rta ꝓbl. Nā veris cal. ⁊ hu. ⁊ i libro ſecretoꝝ ad Alex. qō ⁊. 8. inuit de inge. c. 9. ℭ Itidē Albumaſar Co. de qō ta. fac. ⁊. itroductoꝝ. Tēpus veris ē calm ⁊ humidū. ℭ Adhuc auctor ſex ꝑncipioꝝ ait ſanguineos ſeipſis eterius in vere ſpecularis: qō euenit eo ꝙ ille ꝯiūctū ſibi facit id ſurere: ⁊ velut ignis i ignetū ſanguinei calidi ſint ⁊ humidi: ⁊ ver ſilr. Te. c. 18. ℭ Amp. 2. celi ⁊ mun. Si vnū ꝯrarioꝝ eſt in nāra reliquū cum ipſa diuidant ſm oppoſitas dr̄ias: ſed fridum ⁊ ſiccū C eſt in nā velut autūmus. ℭ Amp. iuxta doctrinā ſcōi de ge. Te. c. 16. ⁊ cor. ⁊ cōplonū ꝑ. Ex q̄tuor incōpleris in elītis repertis Ca. 1. in ꝑ. reſultant ſex cōbinationes: q̄rū q̄tuor ſunt poſſes: vt calidi ⁊ ſicci. calidi ⁊ humidi: fridi ⁊ hum: di: fridi ⁊ ſicci: ⁊ due ī cōpoſſibiles: ſic calidi ⁊ fridi: ſicci ⁊ hūidi: ⁊ ſic nō cōparatur ꝯria. Ex qbus in alijs ꝯſtitūt hec oibus cū elīta ſint ceteroꝝ ꝑmaria forma ⁊ q̄litas: qō ꝑ ꝯſenſuʒ i hūorib' repit ⁊ Pᵐbeo. c. 25. cū ſibi ſm Halyabbatē ⁊ Iſaac ſint eloꝝ. ℭ Itidē. illō tpꝰ Colli li. 1. in quo ſudor abūdat calm ē ⁊ humidū: qm ſudor a calidi Ca. olo. ꝑ ratē cātur ⁊ humiditate. tertia afo. hoc aūt eſt ver. vñ Hip. afo. 3. ibidē. Qñ eſtas fuerit veri ſibs: ſudores in febribus expectare opꝫ. ℭ Eti. Illud tēpoꝝ in quo humoꝝ cauſat fluxꝰ ⁊ repletio cōtingit ⁊ marie ſanguinis eſt calidū ⁊ humidū. Te. c. 4 ciᵒ. olo. 24. id aūt euenit in vere. 3ᵃ afoꝛ. ℭ Palin. Quod plures egritudines ac ſeuas adducit nō eſt tēperatū: ſed peſtiferū amplius. hō dō eſt ver. nā in ipſo ibidem accidūt manie melancholie aut reliqua. ver itaq; calidum eſt ⁊ humidum.

D Cap. 4. pᵉᶦˢ. 5. rū bᵒ ō lacte in medio. Oppoſitum quoq; hō ver fore tpatuʒ ſentit Gal. cōplonū. 1. marie ⁊ in alijs locorum cū ſequacibus plurimis. vnde Iſaac in dietis particularibus. Uer ceteris tpibus tpatius. eſt eni mediū inter q̄tuor q̄litates. ℭ Eti. Circa qō natū eſt fieri vnū ꝯrioꝝ ⁊ reliquū eū ſub eodē ipſa locent: ſʒ circa tēpora natū eſt fieri diſtēperatū: vt hyems ⁊ autūnus. ℭ Amp. qō ē ſaniſſimū ⁊ minime mortiferū extat tpatū. ꝑp eni tēperamētū ſanitas ⁊ vita Af. 3. 20. cōſiſtit. hō aūt eſt ver. afo. 3. ℭ Adhuc bonitas diſpōnis ⁊ robur vtutis ꝯteſtat tēperamēto. Hec aūt ꝑ ceteris tēpoꝝ ꝯtingunt in vere. ℭ Palin. Gñatio in quodā exiſtit tēperamento. ſed hec multiplicat potiſſime in vere. tūc eni aialia mouent ad coitū: qō ⁊ ſol cauſat ⁊ demōſtrat in ipſius exaltatione ꝯſiſtēs: vt arietis ſigno ſufficiēter: vt dicunt aſtrologi cōtēperato. Silr ⁊ nobis in cōtēperata extat diſpoſitione. neq; eni ʒ nimis ꝓpinquus eſt vt in eſtate: neq; plurimum diſtās ſicut hyeme. nām etiaʒ inuenit in qua operat diſpoſitam cum medio. ver igitur temperatum extat. B

Propter primū qdē ſciendū ꝙ quid ſit ver ⁊ quo cauſet. 11ʒ. oſtēdet dr̄ia. Tpatū qʒ qō q̄rit h̄ vt in alijs eſt qō iuſtitie ⁊ nō pōderis: cū hoc ſit dr̄ia. 18. impoſſe reperire. Tēperamētū aūt qō iuſtitie reperit ad calidū declinans tamē ⁊ humidū. Preſupponendo etiam ver in ſui naturalitate permanere.

Propter ſcōm dō ſciēdū ꝙ Gal. cōplonū. 1. ntit oñdē ver fore tpatū ꝯ quoſdā dicētes ipm calm ⁊ hu. ꝓſupponēdū ēt firmatione Ar. Theophraſti ⁊ ſtoicoꝝ ceteroꝝ. Primitusq; illoꝝ tāgens mortua. eſtimāt. n. vt ait eucraſiaʒ ex validis nāe actibus mortē dō ad fridiratē ⁊ ſic. aial ꝑducē. Ultrā ēt dicūt humido ꝯſtare ⁊ calore: mortē dō eʒ. hec aūt i cōplōnē ſibi ꝓportionalē tēpoꝝ opꝫ dedncē: qñ alterū adaptabit veris reliquū dō autūno. Ex h̄ qdē alteriꝰ ꝓbāt veris ēt cōplōnē eē optimā ⁊ tpatā cū eo ꝙ cal's eſt ⁊ hu. qm oñſt nō vt hyems fridū ⁊ hūidū neq; vt eſtas calm ⁊ ſiccū. vñ ⁊ tpatū volunt ꝯcludere. Eintoniq; q̄tuor cōbinatiōes anni q̄tuor tpibus adaptare. ℭ Hos ſiqdē ingt duplr deceptos. Prio qꝛ conātur i anni tpibꝰ q̄rtā oino iuenire ꝯiugationē. Scdo: qꝛ ver hyeme calidiꝰ ⁊ hūidiꝰ eſtimāt eſtate. Si aūt h̄ ait cū ver ſit eſtate hūidiꝰ ⁊ hyeme ſicciꝰ: tūc hūidū ipm erit ⁊ ſiccū. vñ ſubdit ꝙ opꝫ ab amboꝝ diſtā nō ex ſemiſſe: ſʒ itegrā ſumē. calm ſiqdē erit ⁊ ſiccū ſi hyemi cōpet: fridū aūt ⁊ hu. ſi eſtati. ſm neutrā igit cōparationē itegre factā calm erit ⁊ hu. ꝑp qō ipſuʒ opꝫ pſe ſcrutari ⁊ nō ad alia tpa tñ. ℭ Amp. ſm hō cōpōne autūnus ēt poterit dici tpatus: cū nō ſit frigidus aut hūidus vt hyems: neq; calidus ⁊ ſiccꝰ vt eſtas: q̄re iniuſte ꝓbāt ver calm fore ⁊ hūidum cōpōne ad alia tpa facta. ℭ Rōcinationē dō q̄tuor cōbinationū in tpibꝰ ipugnat ingens. Nō eni ſi q̄tuor ſunt cōplonū ꝯiugatiōes oēs īmēſurateꝝ ipſas iā ad q̄tuor tpa opꝫ eē diſtriburas: qō q̄dā h̄ magis ꝑſuaſione q̄ʒ demſatiōe oñdit ita. Si aliqs eſt in mūdo eucraticꝰ ordo ⁊ oīa ſint ſm meliꝰ ⁊ nō deteriꝰ ordinata: ꝓbabilius fuit cōmēſurata fore ꝑlima tpa ⁊ vnū ex ipſis diſtēpatū fieri. Hi dō ꝯriū demſare ſtudēt vt qō nullū ſit tēpoꝝ tpatū cū in eis oñet nūc qdē fridū: mō dō calm ⁊ rurſus ſiccū: tūc dō humidū. ℭ Subdit ēt rōnē ex ſmonibꝰ Hip. ꝓlōga ꝯſtructā: cuiꝰ vis hec extat. Illud tpꝰ qō paratum eſt putrefactioni ⁊ vt ad vnum ſit dicere peſtilentie: nō eſt tēperatum. tale dō calm ⁊ humidum ſicut adducit ex epidimijs Hippocratis. Que etiā rō introducitur. 5. theorice. Hic igit ſermo abbreuiatus Gal. ℭ Sʒ fortaſſis aduerſario nō ſyllogiʒabit volēti preinducta impugnare. Primo quidē oīa qſi aliq cōparant qbuſdā: lʒ nō ſint talia oino: vt ea qbus cōparant: pñt tamē eis magis vel minus fore ſilia vel diuerſa. ꝑpter qō nō ſeqt: ꝙ ſicut eſt cōparatio ad vnum ita ad aliud velut euenit in pñti. nā ver cōparatum hyemi eſt calidum calliditate multa: ſʒ cōparatū eſtati paꝝ ē fridū. ſilr cōparatū eſtati humidū exiſtit plimum. hyemi dō modicū: ꝑpter qō calm relinquet ⁊ humidum. neq; ſimul erit humidū ver ⁊ ſiccum: cum hec ſit ipoſſis cōbinatio: reſpectiue tñ. Et ita de autūno dōm cum cōparat eſtati plus ſit fridus: parū dō ſiccus: hyemi dō eʒ: ſic fridꝰ eſt ⁊ ſiccus. verius ēt ſeipſo cognoſcit q̄ʒ alteriꝰ ex ſemiſſe ſaltē cōparatione. Id ēt quo Gal. cōbinatiōes frāgebat dicet aduerſarius nō valere: cum he repte in elītis ꝯſeruent vīr in alijs: nō eni poſtera pſit a priorībꝰ vnq; ſepari. ℭ Adhuc tēperamētū datū in entibus: eū ſit iuſticiale ſtat cū calido ⁊ hu. ⁊ ꝑprie noſtrū. nā eni declinat humana ad calidum ⁊ hu. ceteris ampliꝰ. vñ cū calm ⁊ hu. hoc latitudinē grādē obtineat ad ipſuʒ poterit cōtēperatū adduci: qō oēs aū Gal. ꝯſentire vna. ℭ Sed qs ſuffragās Gal. rūdebit: tēpora nō ſolū cāri ab elītis: verū magis a ſupioribꝰ. ℭ Dein

Cap. 4. F G Cap. 3. in medio. H

I q hic ꝯcurrūt vna duo: ꝓpter eniꝫ ſupꝰora nō parū diſpo/
nunt elīta: ⁊ eꝫ p viā cāe ⁊ effectꝰ. Sol nāqꝫ ſolus cāt eſta/
Ca.1.i pn. tē: hyemē: ver ⁊ autūnū. creticoꝝ. 3. lꝫ p alia itēſio accidat ⁊
remiſſio. Dicet ēt illud quo h ꝯfirmat nō ſufficere: lꝫ ſuſpi/
tionē fore q̄dā. Qd̄ fortaſſe ſenſit in eo qd̄ dicit ꝓbabiliꝰ: ⁊
Cap.11. eo q plura mala ſunt ſtudioſis. 4. topi. ⁊ .2. ethicoꝝ. maluꝫ
Cap.5.in enīꝫ multifaria ptīf diuiſiōe: qd̄ nō ſolū i hiis q̄ ſunt moris:
ea lıne. verū ēt in rebus videmus nāe ꝯtingere: cū hic ſermo bonū
tangat tꝑamētum ⁊ pfectū valde. ¶ Ad aliud ſilr dicet q
calīn ⁊ hu. ſuꝑfluū parat ad putrefactionē ⁊ peſtilētiā: non
P̄ıecħnis autē remiſſum cōtēperatū q̄le calīn ē ⁊ hu. veris. vn̄ Haly.
tra. b teſt. Quedā eſt cōplo cala ⁊ hu. accn̄talis: ⁊ hec eſt vituperabi/
cā.1. in h. lis. q: eſt velox ad putrefactionem: ⁊ altera nālis ab initio
creationis. vn̄ accn̄tali aſſimilaſ ver multū calīn ⁊ hu. nālī
vō qd̄ humiditate ⁊ cal'. cōmēſuratū. Et iō inqt qs mirā/
dū de Gal'. fore cū in deſtructionē pōnis alicuius ⁊ ſui ꝯfir/
K mationē nō adhiliginā vtiſ argumētatione. Sermo eniꝫ vī
ipſius ꝓbabilis ſeu pſuaſiuꝰ magis hic oīs. vn̄ Alfarabiꝰ
in didaſcalicis ſup Ariſt. rhetorica. Orōnes paſſionales ⁊
morales ⁊ firmatiue v̄tutis doctori nō ptinēt alicui in ſciē/
tiis. neqꝫ opꝫ vt aliqs eis vtaſ cū faciāt errare: ⁊ tu inuenies
oēs iſtas in libris Gal'. de hoc: p qd̄ ꝯfirmat ſeu ꝓbat in ple/
riſqꝫ libroꝝ ſuoꝝ v̄tutes ſuas: intēdit ſeu vigorat ipſas per
honorationē ⁊ reuerētias ab oibꝰ ſibi exhibitas ꝓpter ex/
perietiā eqtatis ſue ⁊ iuſtitie. deīde p iactationē ſui ⁊ deſpē/
ſionē alioꝝ medicoꝝ. Proinde. A. Gal'. hꝰ ſuſcepit ſermo
Doc.ⁱ ſi. nē. ꝑmo ſcd̄a. nō ſimplicē ſed modificatū inquiens. Nā ve/
p̄.c.3. ır ris trahit ad equalitatē in humiditate ⁊ ſic. ſicut eſt tempe/
fıne ſuej. ramētū inter caliditatē ⁊ hu. lꝫ non ꝓhibeamus quin ꝑmū
veris trahat ad humiditatē quādam: ⁊ tamē nō eſt longin/
Cō.ebol. quū ab eq̄litate: ſicut eſt ſiccitas autūni. Similr̄ dōm eſt fi/
15. in fine. nem ipſius trahere ad caliditatem. vnde ꝑma afo. Ver ꝑm
L ꝑmū ſimile magis eſt craſi hyemis q̄ꝫ eſtatis in fine vō ecō/
Cō.c.5. in uerſo. in meᵒ vō tꝑatius exiſtet. vnde 2ᵒ pulſuum. Cōmen.
principio. Ueris in medio eucratiſſima conſtitutio eſt ꝯtinentis nos
Colli.c.b aeris: quare ⁊ corpora ſana ſunt. ꝑm tn̄ Aui. totū declinat
mediate ad caliditatē ſubtilem parū ſopitam ⁊ humiditatē nālem.
aliq̄s poſt ¶ Quidam vō volentes Gal'. cū ſuis predeceſſoribus cō/
me. cordare dixerunt q ver pōt duplr̄ cōſiderari: aut formalr̄
vel effectiue: hoc eſt in ſe. aut effectꝰ rōne reſultātis ex ipſo
in corpore. formalr̄ qdē id ꝓnunciāt tēperatū: effectiue vō
calīn ⁊ hu. ¶ Sꝫ hi ꝯficiūt tn̄: q: Gal'. derogāt: cū ipſe ſim/
pliciter tꝑatū fore aſſeruit: volēs tꝑatū ⁊ calīn ⁊ humiduꝫ
opponi. ¶ Adhuc. qd̄ formalr̄ hꝫ eſſe ita efficit cuꝫ res ſic
operaſ vt ſortita eſt eē. Sed formalr̄ ver eſt tꝑatuꝫ: vt dicunt
ꝓpter qd̄ formalis ⁊ nō effectiua erit ipſiꝰ actio. ¶ Adhuc qd
formalr̄ hꝫ eſſe ita talem effectū opꝫ a forma ꝓcedere: cum
ois operatio originalr̄ inde ꝯſurgat: ⁊ maxie in hiis in qbꝰ
agens ſemp exiſtit actu. vnde potētia ſuſcitaſ ad actuꝫ per
M aliqd forinſecū. qd̄ dictū eſt ꝓpter ebrietatis ex mero effectū.
¶ Amplius tolerabilius eſſet dicere econtra: puta calidū
formalr̄ fore ⁊ humidū: effectiue vō tēperatū. ¶ Cōmen/
tator vō ꝑmo quadripartiti vbi ait Gal'. contraire Ptolo/
meo de hoc inquit. Nos inter hos duos ſapientes ꝯuenien/
tiā volumꝰ apponē hac rōne. Lꝫ. n. Ptolomeꝰ q calor ve/
ris ē talis q̄lis calor ⁊ hūiditas Iouis q̄ ē cū tꝑamēto. hic
eni voluit potiꝰ ſeq opiones magis famoſas: q: tꝑata cō/
plo q̄ ē vite ꝯueniēs ⁊ cremēto tēdit magis ad calorē ⁊ hu/
miditatē: ⁊ ꝓpter h inter hos duos ſapiētes nō eſt cōtrarietas.

Propter tertiū aūt ſciēdū q ſol qn̄ puenit cir/
ca eq̄litatis lineā ſui effectiue
caliditate aerē reddit calidū ⁊ calefaciēdo humiditatē ſuꝑ/
fluā euaporare fac hyemis: ita vt q̄ſi humiditas accn̄talis
exhalet aquoſa ⁊ remanet nālis aerea: ꝓpterea qdē red/
diſ minꝰ humectū hyeme. Et q: caliditatis ꝓ ꝑus erit cale/
facere: ⁊ deīde euaporationē facere ⁊ exiccare: ver magis elon/
gaſ ab hyeme calitate q̄ꝫ hūiditate. Qn̄ vō ſol circa ꝑmū

peruenit cancri: amplius calefaciēs mā ꝑdiſpoſita: exiccat N
adeo vt tp̄s calīn id reddaſ ⁊ ſiccū: qd̄ ē eſtatis. Demuꝫ ſol
a nobis icipiēs recedē ad friditatē q̄ꝫdā ꝯuertit aer reſpcū
eſtatis ſiccitate modicū i eo mutata: cū q̄libet calitas exic/
cet: nō aūt q̄libꝫ friditas humectet: p ſcd̄a. Qn̄ vō ſol oino Doc.2 ſi. 2.c.3 i me.
a nobis receſſerit tūc ⁊ friditas in aere itēdiſ: nō eniꝫ radii Ca.1. ante
ſibi occurrunt iſpiſſari: qd̄ potiſſima cā caloris. 1. metheo. medium.
neqꝫ ēt mora interuenit. friditatiꝫ vō itēſione hūidū nō ſub/
tiliaſ: ſꝫ remanet vaporoſuꝫ aqueū. Silr̄ ⁊ fumi vaporoſi
ex occultis terre ⁊ aqs q a circūſtāte mīme reſoluti exhu/
mectāt aerē: ꝓpter qd̄ hyems frida reddiſ ⁊ hūida. ¶ Ut aūt
veritas ampliꝰ inoteſcat attēdēdū q ver pōt duplr̄ ꝯſidera/
ri vt appꝫ de calo: fri. ſicco ⁊ hu. p ſcd̄a. aut. n. iquātū vnuꝫ Colli do. 2.ſē.2.ca.
tēpoꝝ q̄tuor ꝯ alia diſtictū. ⁊ ſic ca. ē ⁊ hu. cum tꝑamēto tn̄ 3. in ꝑᵒ.
vtcūqꝫ cū ꝓportioneſ aeri. Nō. n. ipſiꝰ tāta ē calitas vt eſta/
tis neqꝫ hūiditas vt hyemis. ꝓportionatū. n. ē aeri: ⁊ qd̄ idi/ O
catū de nā humana ita. Maxie ꝑꝫ annū hūidū ⁊ cal. ē ver. Ca.1. poſt
Aut p relationē ad corpꝰ nr̄m: ⁊ ſic ꝯtēpatū. magis. n. alīs medium.
nā ſua ⁊ i ſe ac relatiōe actiōis quā facit i corpe hūano eis
ꝓportionabile exiſtit q̄ꝫ aliqd̄ alioꝝ cū ſit tꝑatuꝫ. Ita ⁊ ver
diceſ ꝯtēpatū ſuo mō. vn̄ colliꝫ. 2. Cōplo veris ē ꝓpter calitatē Ca. vir. poſt ꝑᵐ.
⁊ hu. Sꝫ lꝫ poſſit dici q ē tp̄s tꝑatuꝫ cōpōne corpis hūanis
nō tn̄ tꝑatū ꝓportione eq̄litatis q̄litatū. Silis ēt cauillatio
q̄lis hec q̄ veris pōt de ſangˢᵉ ad alios hūores ⁊ diſtinctio
ſilis fieri. nā ſanguiꝫ pōt ꝯſiderari put ē vnꝰ humoꝝ ꝯ alios
diſtinctꝰ: ⁊ ſic calidus ē ⁊ humidus. Eſt ⁊ talis rōne tꝑa/
mēti iuſtitialis anguſti: puta ſcd̄i modi ⁊ cutis. Aut put re/
ferſ ad corpꝰ: ⁊ ita tꝑatꝰ exiſtit: cū ſit magis dilectꝰ a nā: ⁊
tā q̄ꝫ ſiliꝰ ꝓpriꝰ eiꝰ maxie. Iſaac febriū. 5. ⁊ elītoꝝ. p. Quo/
rū vtrūqꝫ breuit oſ̄ndiſ. ¶ Primo qdeꝫ: q: ipoſſe ſit vt poſtea Colli ca. 2. circa fi.
vnquā a priorib abſoluanſ cū ipſa depēdeāt eēntialr̄ ab eis 1.c.9. cir. ꝑnciꝑiuꝫ.
⁊ nō eꝯ: ſꝫ tp̄a ſunt poſteriora q̄tuor elītis q̄ ſuis q̄litatibꝰ 2ᵒ d. fine.
hic diuꝫ ſūt cā igiſ diſpōnibꝰ diſponenſ elītoꝝ. Qd̄ appa/ P
ret: q: ſibi ſuccedūt ꝑm elītoꝝ ordinē inuicē tp̄a. Nā eſtas
ꝓportionaſ igni: ver aeri: hyems aq: autūnꝰ vō terre. Cū
itaqꝫ in elītis nō ſit ponere aliqd̄ tꝑatū: cuꝫ ois ſint in vlti/
mo talia. id ēt eēt aer: ⁊ qd̄ nō eſt: cuꝫ calidus ſit ⁊ humidus.
¶ Et firmaſ: q: nāliū. 2. ꝯ Eraſiſtratē arguiſ nō ponentem Cap.9. ad
mediaꝫ hūoꝝ vnū q 4ᵃ ꝯiugatio craſiū in oibꝰ exiſtit aliis medium.
q̄re ⁊ i humoribꝰ: ⁊ ꝓpter qd̄ ver calīn eſt ⁊ humidum aliis tp̄i/
bus relatū. ¶ Eti. 2. cū medicus oia ꝯſideret ꝑm effectum: ⁊
qui ex ipſis in corporibꝰ reſultat nr̄is: illud erit tꝑatum qd̄
effectuꝫ ꝯtēperatū iducet. tale aūt exiſtit ver nāle: vt ſenſus
oſ̄ndit. ¶ Propter qd̄ ꝯcludēdū ipſum ad corpus noſtrum
tēperatum inter cetera tēporū exiſtere. Et ſi aer ſit fride cō/
plexionis valde ſpiritus comparatione primo ſecunda. Do.3. ſi. 1.c.3.i ꝑn.

Propter quartū qdē. ad ꝑmū dōm q auctori/
tates iducte ꝯſiderāt ver ꝑꝫ
nām: put aliis cōparaſ tēpoꝝ naturis. ¶ Ad alia duo ap/
paruit qd dōm: veꝝ enim ꝯcludiſ aere cōſiderato: put aliis
referſ tēpoꝝ naturis. ¶ Ad aliud dōm q ver cū eo qd̄ eſt Q
calīn ⁊ hu. pōt dici corpi tꝑatuꝫ: qd̄ ⁊ calitatē iportat ⁊ hu/
miditatē. ¶ Ad aliud dōꝫ. veꝝ fore ſi p ſe ꝯtingat. p accn̄s
eni aut plectoria ꝑus aliunde acqſita vl̄ v̄tutis ibecillitate
ſecus pōt ꝯtingere. ¶ Ad argumēta ēt pris alterius diſſuꝫ
cōiter qd dōm: ⁊ q̄uo ſermo v̄ificeſ Gal'. ⁊ q̄ꝫtum eiꝰ ꝯclu/
dunt rōnes. ¶ Ad aliud dōm q tꝑatū ⁊ diſtēperatū nō ſūt
directe ꝯria: cū nō ſit iter ea maxia diſtantia q̄ ꝯrioꝝ eſt nā.
7. diis. nā tꝑatum ē vt mediū. diſtēpatū vō vt alteꝝ extre/
mū: qd̄ alteri aduerſaſ ex directo: vn̄ anxioma hꝰ v̄ificaſ
idirecte ꝯriis. ¶ Ad aliud dōm q veꝝ eſt p relationem ad
corpus: nō tn̄ ad tp̄a niſi late calīn ⁊ humidū dicaſ tꝑatuꝫ.
¶ Ad aliud dōm q veꝝ eſt p ſe: p accn̄s aūt pōt ver nō mi/
nus plibꝰ aliis fore praue diſpōnis ⁊ roboris ifirmatiuuꝫ.
¶ Ad aliud pōt dici q illud tꝑamētum gnōnis eſt latū val/
de: ⁊ i oibꝰ pōt ꝯtingere tēpoꝝ: in vere ampliꝰ h ēt calīn nō
refugit hūidū cū ſit vite cāre qd̄ hꝰ dꝫ cā gnōnis fore cū ge/

A neratio adulti vitãnet. ¶ Et qd ſilr võm ad aliud appuit. Oib⁹ tñ vna põt añdicta diſtinctione ſolutio coapeari.

Arca ꝑdicta beſitare ↄtingit Judica tû eni autũnũ diſtêpatũ fore:puta friduz ⁊ ſic.qð nó videt cũ Philaretus ſcribat ver ⁊ autũnũ exiſtere têperata tpa. ¶ Eti. Theo.7. Ueris ⁊ autũni cóplo têpata eſt in frigore ⁊ calore. Prio ꝟo 2ª. Si nõ iudicauerimus ꝙ in autũno ſit fortis equalitas inter caliditatẽ ⁊ fridītatẽ:nõ tamẽ erit ab equalitate lõginquus. ¶ Rurſus. cuius cauſe ac effectus ſunt têperati:⁊ ipm:cum vnũ cauſet ⁊ reliquum oſtẽdat: ſed id in autũno efficit in media ꝓportione nobis ꝓpinquitatis ⁊ diſtãtie ceu in vere:cuz ipſe initiet circa ingreſſum ſolis in librã:ſicut illud arietis. Pulſus ẽt qui potior eſt nãe act⁹ vere ⁊ autũno ſcribit magn⁹ ⁊ fortis:theo. 7. cũ cõplõnis têperantia virtutẽ augeat ⁊ ↄſeruet. vñ Gal. ad teucrũ ſm horas veris medias maximos ⁊ vehemẽtiſſimos:vt in horis hñt pulſus velocitate ⁊ ſpiſſitudie cõmoderatos. ſilr ãt ⁊ autũni media. Autũnus igit têperatus.

Oppoſitũ quoniã autũnus eſt têpus vite ↄ̃riũ ꝓmo ſcðs. Egritudinũ acutarum ⁊ mortaliũ generatiu⁹. afo. 3. vnde colliget. 4. Autũnus etati ſenectuti aſſimilat que ad morte eſt ſemita cõplonum. 2. qð aũt tale diſtêperatum maxie. ¶ Adhuc temperatũ dicit oium ꝗ̃litatũ mediocritatẽ ſufficientez. ipſe autẽ ſicciſſimus cũ eſtate ſere:ea eniz parũ mĩn⁹ ſiccior autũn⁹. metheo. ⁊ cõplonũ pzimis. Audio tñ ꝙ id accĩte magis ↄrigat ꝗ̃ nã ꝓpria cũ ſiliet a terra. Autũnus itaqȝ diſtemperatus.

Propter primum ꝟo ⁊ ſecũdũ dicendum ꝙ ex prioribus innotuit pzimum ac in argutis ſecundum. De his enim quatuor videtur ſuperficietenus opinio fuiſſe.

Propter tertium ꝟo ſciendũ ꝙ autumnus eſt diſtemperatus potiſſime tam in actiuis ꝗ̃ in paſſiuis. Primo qdem:qz lz non ſit adeo intenſa fridítas vt hyeme:neqȝ caliditas velut in eſtate:ſubita tamẽ immutatio que in eo exiſtit in eadem nãli die tunc ad frigiditatẽ:tunc mox ad caliditatẽ: magis corpus graue alterat ⁊ pmutat ꝗ̃ diutina manſura fridítas aut caliditas intenſior. nã enim qð repentinũ nõ patit. Cuius eqdẽ inequalitatis cã aeris reſolõ ⁊ ſubtilitas extat imẽſa ꝓpter caliditatẽ ꝑcedentẽ eſtatis ac ẽt veris. ſubs eniz ſubtilis amplius alterationẽ ⁊ paſſionẽ incurrit dĩa. 14. Qz aũt ſit diſtemperatus in paſſiuis ex argutis apparuit:cũ cã caliditatis ꝑterita:qð firmat eo qñ ſol in autũno peruenit ad librã vbi cadit ⁊ maxime in via cõbuſta exñs a. 19. gradu ipſius ad 3ᵐ ſcorpionis ceu exaltat in ariete ꝓpriecqȝ in oppõne loci cõbuſti. Jn eo eni planete oẽs ⁊ maxie ſol ⁊ luna detrimẽtum patiunt:niſi forſitaſſis. Saturn⁹ cũ exaltet in libra:vbi cadit in via:⁊ ꝓpe. 21. graduita vt ab eis nõ ſit ꝗ̃ vite ꝓfluant velut cũ in alijs fuerit ſignoꝝ ptib⁹. Percepi nãqȝ ſepe ꝙ tps ꝑnubiloſuz ſerenũ reddit cũ i. 19. ḡdũ ꝑuenerit arietis: vbi ſm Hermetẽ ſingulariter exaltat. Oppoſitũ ꝟo quãdo ad ḡdũ libre occurrerit ↄ̃riũ: ſicut luna honorat in 3° thauri: depzimit aũt in eius oppoſito. Nõ igit ex pte ſolis vt aliqͥ ſenſere autũnus eſt têperat⁹:cuz ſol non ſimilr imprimat in vere ⁊ autũno:qͣre is diſtêperatus omnino.

Propter quartũ ꝟo qd dõz appet. ¶ Ad pᵐ igit dõz ꝙ Philaret⁹ vt dicit voluit autũnũ fore têpatũ rõne ſit⁹ ad nos ſolis. ſz ꝙ id ſtare nõ poſſit mõſtratũ. Aut ipzoꝑe ſenſit autũnũ têpatuz: eo qð nõ eſt in eo tãta calitas ⁊ fridítas:ceu in eſtate ⁊ hyeme. Et ipzoꝑe ꝟo dixi:qz tale têpatũ nõ eſt vere miſtũ ↄſtractũ:ſz poti⁹ iuxta põnẽ ꝗ̃dã ſenſibili ãpli⁹ têpamẽto cãtaz. ¶ Ad aliud ſilr dõz:aut ꝙ noluit oino pulſus veris ⁊ autũni aſſilari:ſz aliqͣlr magis. Eſt nãqȝ ſilitudo magis in motu ⁊ qete pulſus:nõ ãt in ꝗ̃titate ac ꝟtutis tenore ipſi⁹. ¶ Ad aliud qd võm appuit. Cuz ẽt ſolis ſilis diſtãtia nõ eodẽ mõ ſpiriet vere ⁊ autũno. Et iõ Auer. deteſtãs pulſus ſiles ponẽtes i his duob⁹ tpib⁹ igt eos errare penit⁹. Jn autũno. n. ꝟtutes iminute pp paucũ calorẽ ſpũuz. pulſus. n. in eo ẽ ꝗ̃ſi ſilis pulſui ſenectutis:qð oſtendunt vegetabilia ſiccitate ſeneſcentia.

¶ Differentia. LXVII.

Uod ſub eq̄tore diei ſiue linea equinoctiali nõ ſit poſſibilis habitatio oſidit p Ariſt. ꝑmit⁹ id ſentiẽtẽ. 2. metheo. ⁊ plures vt appebit alioꝝ. ¶ Adhuc ↄfirmatur rõnib⁹ nõ paucis ⁊ ſignis:qm ſi locus ille foret habitabilis aliqs ex illis ad has nras iã ꝑueniſſet regiões aut qs nrz iuiſſet ad illos:ad nos deniũ reuertẽs:ſz nil hoꝝ nondũ interuenit. Ptolome⁹ ⁊ Albategni. ¶ Rurſus. hic 2° ꝗ̃dripertiti:⁊ Alfagran⁹ cũ aſtrologoꝝ ceteris diſtinguentes ſufficiẽter climata ⁊ horũz habitationes icipiũt pᵐ clima citra lineã eq̄litati p. 12. ḡdus cũ dimidio ⁊ 4ª. ¶ Amplius vbi ↄgregant potiori mõ plures cãe caliditatis intm augmẽtabit ea ꝙ eẽ nõ poterit illic habitatio:cũ vita ↄſiſtat in habitatione ⁊ diſpõne têpata potiſſime humana:ſed hoc eſt ſub eq̄tore:qm cum tres ſint cãe caloris precipue directio:ꝓpinquitas ⁊ mora:⁊ circa hũc locũ reperiant potiſſime. Jllic eniz adeſt directio cum ſol bis in ãno ſup ȝenith capituz ptrãſeat eoꝝ:ceu qñ fuerit in pᵒ minuto arietis ⁊ libre. ⁊ quãdo in alijs ſit ſignis ſemp minus lõgat. 24. gradib⁹:cũ infra hos ſit ſolis maxia declinatio. puta. 23. ḡdus. ⁊. 33. minuta. Eſt etiã ꝓpinquitas magna. qz cũ terra ſit rotũda:⁊ rotũdũ circa pte ſupiorẽ ⁊ mediã magis ſit eleuatũ:terra ibidez plus eleuabit ⁊ magis ſoli appropinq̄bit. Qð ẽt ↄfirmat ex ſolis circuli ecẽtricitate:vt apparet 3° Almageſti. ſol eniz nũc obtinet augẽ ſeu lõgitudinẽ lõgiorẽ a terra in. 29. gradu geminoꝝ:ꝗ̃ ecẽtricitas eſt duoꝝ graduũ cũ dimidio. Oppoſitũ aũt augis in. 29. eſt ſagittarij magis appropinq̄ns terre p duos gradus ſimilr ⁊ ſemis. Propter quã nimirũ appropinquationẽ qdã mathematicoꝝ ȝonã interceptã inter circulũ tropici capricorni ⁊ circulũ paruũ ãtarcticũ inhabitabilẽ fore ꝓnuntiauerũt ſicut in ſequẽtib⁹ videbit. Sic igit apparz ꝙ ſol in ariete ⁊ libre magis appropinq̄t terre:ꝗ̃ trãſcundo geminos ⁊ cancrũ:ꝓpter qð pl⁹ calefaciet. Silr ẽt mora ↄcidit cũ alijs cauſis cũ dies ſp adequent noctibus. hec tamẽ nõ adeo interuenit:vt cauſarũ due ꝑdicte. ¶ Rurſus ſub tropico cancri de quo vñ in amplius nõ eſt habitatio aut praua ⁊ rarata ꝗ̃ ſol vt dcm̃ elongat plurimũ reſpectu ſub eq̄tore habitãtium:⁊ nõ trãſit etiã niſi ſemel ſup illoꝝ caput in ãno. vt quãdo fuerit in pᵒ⁹ cancri. ꝓpter qð ſub linea eq̄noctiali cũ ſol habitantib⁹ appropiquet:⁊ bis ſup illoꝝ caput tranſeat in ãno ibidez inhabitationẽ caliditate cabit. ¶ Jnde radij ꝓpter directionẽ ꝑtactaz cadentes recti axales ad terrã refrãgunt in ſeipſos. vñ inſpiſſant maxime ⁊ fortificant ꝑ ſecũda. aerẽ intm igit calefaciant vt videt ſit hũane têpate ↄ̃rius. ¶ Adhuc eſt repire terrã inhabitabilẽ pp ei⁹ nimiã remotionẽ a ſole:vt exñtẽ ſub polis. Erit igr repire ibitabilẽ pp nimiã ipſi⁹ appropinq̄tionẽ ad ſolẽ:cuz calid ⁊ fridũ ſint ↄ̃ria. ↄ̃riarũqȝ rõnũ erit vtrũqȝ diſtêperatũ oppoſite:ꝓpter qð cum terra equinoctiali ſuppoſita ſoli maxime appropinquet ipſa videt inhabitabilis fieri.

Oppoſitũ mõſtrat cõi fama ↄponẽtiũ tabulas ſup Arym ciuitatẽ ꝗ̃ ꝑdicat recte eẽ in medio mũdi diſtãs ab vnoqȝ ꝗ̃tuor ãgulo mũdi. ſ. oriẽte:occidẽte:meridie ⁊ ſeptẽtrioẽ p. 9. ḡdus. Cõpoſitores ãt tabularꝝ ſup ciuitatẽ ꝑdictã hi in theoricis planetaꝝ hiſpalẽſis fuiſſe dicit Nẽbroth gigas iconomicus: Ptolomeus Albategni: Albumaſar ⁊ Algoriſmus. ¶ Ampli⁹ loc⁹ eq̄noctialis ẽ medi⁹ diſtãs eq̄lr ab vtroqȝ polo:meᵐ aũt virtuoſi⁹ ꝑfecti⁹ ⁊ têpatius eſt extremis. Cũ ꝗ̃ diuus cl̄ma ſit habitatio ⁊ têpamẽtũ multo itaqȝ magis erit circa mediũ:qͣle locus eſt q ſub eq̄tore: habitabilis itaqȝ erit.

Marginal notes (left): A; 1. Tẽ pul ſuum. c. quotiens mutatur pulſus. Cap. 4. Doct. 3ª ſũ. 1. ca. 3. ſiue ſine.; Cap. 4. in medio. Sa. 2. ne. 5.; B; Doc. 3. ſũ. 8. ca. 9. ꝑ ꝓ fine. Cõ. afo. 40 ca. 2. in ſi. Cap. 2. aſt mediũ. Colli ca. 4. iuxta fine Ca. 4. p° medio.; C; D.
Marginal notes (right): E 4. colli 3. c. 39. in fine.; Ca. 1. ante mediũ.; F; G; H Doc. 1ª ſũ. p°. c. 3. poſt pñᵐ.

I **Propter primū** qdē ſciendū φ circulus eqno
ctialis ſiue eqtor eſt vnus de
ſex circulis maioꝛib⁹ diuidēs ſpherā trāſeūdo ab oꝛiēte in
occidētē in duas ptes eq̄les:eq̄literqȝ diſtans ab alterutro
poloꝝ ȝodiacū in pⁿᵒ arietis ⁊ libꝛe interſecās.⁊ iō dī eq̄toꝛ
q: cū ſol ſit in his duob⁹ ſignis nox diei in vniuerſa coeq̄t
terra:huic ēt circulo ps terre ſuppoſita ſub eq̄toꝛ eē notaṫ.
¶ Ut aūt appeat ȝonaꝝ ſeu plagaꝝ terre diſtictio ſciendū
φ q̄tuoꝛ paralelli circuloꝝ eqnoctiali collaterales:q̄ꝝ duo
ſūt v̄ſus meridiē:puta palellus antarctic⁹ ⁊ palellus tropi
ci hyemalis:⁊ duo verſus ſeptētrionē:velut palellus arcti/
cus ⁊ palellus tropici cācri denotāt i celo.5.ȝonas:⁊ p ɔ̄ñs
2.Meta.1. ēt alias.5.illis ſuppoſitas diſtiguūt in terra:iuxͣ illō Ouidij
maioꝛis. Totidēqȝ plage tellure pmunṫ.i.impꝛimunṫ. Iſti
q̄ȝ lȝ palelli dicanṫ.i.eq̄ diſtātes:nō tñ q̄ȝtū diſtat pm⁹ a 2ᵒ:
tantū diſtat terti⁹ a 4ᵒ ⁊c. Sȝ iō ita dicunṫ q: vtrobiqȝ eq̄lr
diſtāt nō magis vn⁹ accedēs aut min⁹ alio. Qd̄ appet p eaꝝ
diſtātias diuq̄uaqȝ itēſas:nā a polo artico ad palellū arcticū
K ſeu polū ȝodiaci.23.gradus cū.33.minutis īcruenīūt.ab hī
q̄ȝ circulo ad tropicū cācri.42.gradus.⁊.54.intercidūt mi/
nuta. Inde q̄ȝ ad eq̄toꝛē.23.gradus.⁊.33.minuta ſilr. Inde
adhuc ad tropicū capricoꝛni.23.g̃dus.⁊.33.minuta. Qua/
re.47.ɔſurgūt ptes ⁊ ſex minuta.⁊ tāta ferṫ diſtātia alioꝝ
palelloꝝ adiuicē q̄ta fuit poli mūdi ad polū ȝodiaci.⁊ ſic
demū ide ad tropicū capꝛcoꝛni. ¶ Habitatio q̄ȝ duplex exi
ſtit: q̄dā nāqȝ eſt bona vtcunqȝ ɔtēpata q̄ habitatio ſimplr
eſt dicēda: nōnulla q̄ȝ praua diſtēpata valde aut pp̄ fridita
tem ſicut ptes due polis appꝛopinquātes:aut pp̄ caliditatē
velut loca ſub tropicis ſuppoſita adeo φ q̄dā habitationū
ppter ipſaꝝ intēperieȝ inhabitabiles denūtianṫ ſicut tur/
Lecō.3. pes hn̄s pedes aut prauos nō hīc.dicīṫ.5.meta.

Propter ſecūdum x̄o ſciēdū φ q̄dā dubita
uerūt vtrū ſub linea eq̄li
L tatis eſſet habitatio aut nō:de q̄ꝝ numero Ptolome⁹ fuiſ/
ſe videṫ ſc̄da dictione Almageſti. Ait eni q̄dam dicūt φ eſt
poſſibile vt illud qd̄ eſt ſub linea eq̄diſtāte ex terra ſit habi
tabile:ideo φ eius cōpl'o eſt valde bona:eo φ ſolis nō ꝓlō
gatur obūbratio ſup puncta ſūmitatis capitum ꝓpter ve/
locitateȝ ſue declinationis in latitudine ab equatoꝛe diei:⁊
ꝓpter hoc ſunt eſtas ⁊ hyems bone cōpl'onis ꝓpter breui
tatē lōgitudinis ſolis a ſūmitate capitū in vtriſqȝ tropicis.
Et ſubdit φ dicim⁹ ē ſm̄ eſtimationē. Utrū x̄o illud qd̄ eſt
ſub hac linea hiteṫ mos hꝰ ſciaȝ nō cōpꝛehēdim⁹:qm̄ aliqs
nō puenit ad eā q ſint in nr̄is regionib⁹ hitabilib⁹ vſqȝ i diē
hm̄ hūc. vñ Albategni 2ᵒ ca. Linee nō ſentiṫ eqnoctialis
hitatio. Neminē.n.hꝰ nr̄i tpis ſe hāc vidiſſe ɔfitēteȝ noui/
mus. Ptolomeū ēt in liᵒ ſuo nullā inde mētionē feciſſe dep/
hēdimus. Hos q̄ȝ vī imitari Amet⁹ alfragan⁹ dicens. In/
cipiam⁹ nūc rememoꝛari loca hitabilia terre ſm̄ φ ſcimus
M ⁊ puenit ad nos ꝛōn poſt q̄dā. Et inuenimus latitudinē loci
inhitati hꝰ q̄rte ſm̄ φ cōpꝛehendimus ⁊ peruenit ad nos.
¶ Quidā q̄ȝ in alterā ɔcenderūt ptē aſſerētes abſqȝ am/
Ca.2.ante biguitate loca ſub eq̄toꝛe diei nō hitari. vſꝫ.2.metheo. Dua
medium. b⁹ extitib⁹ decīſionib⁹ poſſe hitatiōis regionis. Hac q̄deȝ
ad ſuperioꝛē polū q ſm̄ nos:hac āt ad alteꝝ ⁊ ad meridiē.
Iſte q̄dē due ſole hitari poſſe:⁊ neqȝ vltrauerſiōes.i.tropi
cos:vmbꝛa.n.nō vtiqȝ erit ip ad artum:nūc aūt inhitabilia
ſūt ꝓus loca añq̄ȝ ſubdeficiat aut pmuteṫ vmbꝛa ad meri/
diē. Quecūqȝ x̄o ſub vrſa.i.ſub polo artico a frigoꝛe ihita
bilia. Et ſubdit ōnuȝ. Et q̄dē ad latitudinē vſqȝ ad inhita/
bilia ſcim⁹ hitata.hec ſiq̄dē eniȝ pp̄ frigus nō hitata vt iā:
hec aūt propter eſtuȝ:vñ q̄ extra indicū mare:puta in oꝛiē/
te colūnas eracleas:⁊ vt in occidente pp̄ mare vſꝫ copulari
pp̄ ɔtinuā eē oēm hitabilē. Sic igiṫ ſentit duas plagas ter/
reꝛ⁹ iteriacētē palello artico ⁊ tropico cācri:⁊ interceptā
inter tropicū capꝛicoꝛni ⁊ palellū articū pp̄ tēperiē cauſatā
ex calō ⁊ frido hitari. Mediaȝ q̄ȝ duobus interceptā tro/
picis ab hoīb⁹ minime incoli:duas q̄ȝ ſilr extremas pp̄ ge N
lu minime inhitari. ¶ Huic quoqȝ cōſentit p oīa Tullius de
ſomno Scipionis cū ei⁹ iterpte Macrobio. ait q̄ȝ. Cernis
aūt eādē terrā:q̄ſi q̄buſdā redimitaȝ ⁊ circūdatā cingulis.
Ex q̄bus duos inter ſe maxime diuerſos ⁊ celivēticib⁹ ipis
ex vtraqȝ pte ſubmiſſos obꝛiguiſſe vides pruina:mediū aūt
illō maximū ſolis ardoꝛe toꝛrenti duo habitabiles:q̄ꝝ au/
ſtralis ille in q̄ q inſiſtūt aduerſa nobis vigēt veſtigia nihil
ad noſtrū gen⁹.hꝰ aūt alter ſubiect⁹ aq̄loni:queȝ colitis. vñ
interpꝛes eius Macrobius. Hoꝝ vterqȝ habitationis ipa/
tiens eſt:q: toꝛpoꝛ ille glacialis nec aiali:nec frugi vitā mi/
niſtrat. Illo eni aere coꝛpus aliṫ q̄ vita nutriṫ. Medius q̄ȝ
expoſitoꝛ ei⁹ cingul⁹ ⁊ oino maxim⁹ eterno afflatu ɔtinuī
caloꝛis vſtus ſpatiū qd̄ lato ambitu ꝓlixius occupauit im/
mietate caloꝛis facit inhabitabile, vixuris. Inter extremos
x̄o mediuȝ duo maioꝛes vltimis medio minoꝛes ex vtriſqȝ
vicinitatis itēperie tēperanṫ. In his tñ vitales auras nā O
dedit incolis capere. ¶ Hoꝝ per oīa ɔſoꝛs his Uirgilius
nullius ſȝ Macrobiū ſcie expers in geoꝛgicis inq̄t. Quīqȝ 1.Geoꝛ.1.
tenēt celū ȝone:q̄rum vna coruſco Semper ſole rubens ⁊
toꝛrida ſemp ab igne. Quā circū extreme d̄xtra leuaqȝ tra
hunṫ Ceruleē glacie ɔcretetqȝ ibꝛib⁹ atri. Has iter mediāqȝ
due moꝛtalib⁹ ibꝛib⁹ egris Munere ɔceſſo diuū.⁊ via ſe/
cta p ambas. Obliqu⁹ q̄ ſe ſignoꝝ x̄teret oꝛdō. vñ ei⁹ ɔtē/
poꝛane⁹ mirificus verſificatoꝛ Ouidi⁹ trāſfigurationis exoꝛ
dio. Utqȝ due dextra celi totidēqȝ ſiniſtra Parte ſecant ȝo/
ne q̄nta eſt ardētioꝛ illis. Sic onus icluſuȝ nūo diſtinxit eo
dē. Cura dei:totidēqȝ plage tellure pmūṫ. Quaꝝ q̄ media
toꝛreſt habitabilis eſtu. Nix tegit alta duas:totidem inter
vtraſqȝ locauit. Tēperiēqȝ dedit miſta cum frigoꝛe flāma.
¶ In hāc ēt vt apparebit Auer. opionē ɔcidit coꝛdubēſis.
Plures nāqȝ antiq̄ꝝ vīr in eā ɔuenire. vñ tpib⁹ Ariſt.⁊ añ
ēt vt vſqȝ ad tps ēt legis machometi vī hec plus opinio va
luiſſe. Quā ēt q̄dā iexpti affirmāt:adhuc poſitionē moder
noꝝ dicētes q̄ȝ pdicta loca ihabitabilia foꝛe. duplr eni mo P
uebanṫ. q̄dā nāqȝ pp̄ ſolis caliditatē in illis locis imēſaȝ adu
ſtiuā:ſic pſuadēt p allegati:q̄ꝝ defect⁹ aut expoſitio i tertio
oñdeṫ dicēdoꝝ. Nōnulli autē phoꝝ antiquoꝝ q̄ꝝ vn⁹ fuiṫ
Belen⁹ Alroguani:quē ēt Carites ſecut⁹ ē verſificatoꝛ. Di
xerunt eniȝ φ mare occeanū eſt expāſuȝ in latitudinē duoꝝ
tropicoꝝ. ¶ Quos q̄dē ānullat Ptolome⁹ in libꝛo ſibi ad
artē ſphericā cōparato iqens φ nullus narrauit opificū di
ſciplinaꝝ ſic dixit Carites verſificatoꝛ. Ueꝝ illud qd̄ viſū ē
tpe nr̄o:inuētū eſt plm̄ habitatū.⁊ nō eſt inuētū in illo pela
gus quo ɔtineaṫ. Et inuēta ſunt a tropico eſtiuo ad lineaȝ
eq̄lr robuch vnū.i.decēmilia ſtadia ⁊.80.ſtadia:illud iā p/
ambulatū eſt. Et ſcripte ſunt enūtiationes ei⁹ auxilio regis
Egypti. Que q̄dē ⁊ habitatiōes denotanṫ a Ptolomeo ſe/
cundo q̄dripartiti:⁊ Alphagrano cū aliis ſaltē q̄ȝtū ad ha
bitationes q̄ circa tropicū exiſtūt cancri:qd̄ ēt magis in 3ᵒ.
apparebit dicendoꝝ. ¶ Adhuc non eſt dare naturā feciſſe
locum mediū ⁊ tēperatum aquis detentum vt nullum per/ Q
fectiſſimoꝝ animaliū in eo valeat habitare: propter quod
mare inter vtroſqȝ nō intercipietur polos.

Propter tertium q̄dē pmit⁹ ſciēdū φ locus
ſub eq̄toꝛe hitabilis: ac ēt
tēpat⁹ eſt. Sc̄do q̄d ſit de hitatione plage nr̄e oppoſite tenē
dū. ¶ Propter hꝰ pᵐ ſciēdū φ p lineā equoctialē duo ɔtin
git itelligere aut oēȝ iter vtroſqȝ tropicos latitudinē diſtā/
tie:⁊ ſic plures ſunt ei⁹ priū habitationes prauerant ihabi
tabiles ⁊ maxie q̄ ſub tropicis ⁊ eis vicine. vel latitudineȝ
diſtātie vni⁹ gradus verſus tropicū cācri ⁊ alteri⁹ v̄ſus tro
picū capꝛcoꝛni a medio idiuiſibilis eq̄toꝛis:⁊ cui⁹ terre ſpatij
latitudo ſic experti ſūt ſaracenoꝝ ſapiētes centū ⁊ tredeciȝ
ɔtinet miliaria ⁊ 3ᵃᵐ poꝛtionē miliarij:ɔtinentevno gradu
celi.56.miliaria ⁊ duas tertias miliarij:atqȝ miliarium.4.
mille.⁊.5.cubitoꝝ ſm̄ mēſurā coꝛpis tēpati. Cubito ēt pe/

A dē cū dimidio ꝯtinēte. Cui⁹ qdē ſpatij latitudinē īngo fore h₃. A. maxie habitabilē ⁊ tēpatā tēpamēto iuſtitiali modo ſcđo relatā ⁊ totiva corpis humani aut cuti tēpare ꝓportio nato vt vī īnuere. A. Ne aūt videar ꝑdicta gratis aſtruere adducant̄ ſmones ſapiētū ⁊ rōnes. ¶ Ptolome⁹ q̄ʒ in li bro ſibi ad artē ſphericā cōpato ꝑdictā ſniaʒ ꝯfirmās inq̄t. Et opʒ nō opinemur ꝙ ȝona puſte cū totalitate ſua ſit iha bitabilis. Jā eni venerūt qdā a diuerſis locis ei⁹ ⁊ inētū eſt ꝑlm ei⁹ ihabitari. Et pp̄ h̄ narrāt qdā locū medie ȝone pu ſte magis bitatū q̄ʒ fines ei⁹. ¶ Et Apolonius qdē auctor enūtiationis fecit librū ⁊ ſcripſit eū de locis bitationis qui ſūt ſub eq̄tore diei. Et iſta bitationis loca ſūt illa que ſūt in medio hꝰ puſte ȝone: ⁊ ſūt loca bitationis ei⁹ qd̄ habitat̄ tē patioris cōplōnis q̄ʒ loca bitationis duoꝝ finiū ei⁹. ¶ Un̄ Albetegni poſt ſmonē ei⁹ ꝑmiſſuʒ antea ſubdit. A ſane tn̄ītelligētib⁹ iſti⁹ linee cōplonē tēpatā eē ꝯcipiēdū ē. ⁊ ꝓbat B ꝙ neq̄ʒ ſol multū remouet̄ ab ea neq̄ʒ diutinā morā in eius directo facit: ꝯ tā eſtiuale q̄ʒ hyemale ſpatiū in ea bone cō plōnis habet̄. Qd̄ ēt oſ̄dit ex regionib⁹ circūiacētibus in Alfo.33. qb⁹ fere ꝯtingit h̄ idē. ¶ Eā q̄ʒ ſilr̄ habitabilē teſtat̄ Joā. Damaſcen⁹ in aforiſmis. Jn idia ⁊ apud bitātes ſub eq̄no ctiali due hyemes due eſtates: ⁊ duo autūni ⁊ duo vera in an no fiunt. vn̄ illis fruct⁹ abūdantiā arbores pcreāt: ⁊ memo ria ſubtilis eſt: ⁊ alia multa. ¶ Haly aūt rodoā medicus ⁊ aſtrolog⁹ ꝑſpicu⁹ 2° q̄drip̄tiri. Dies ⁊ nox eſt apd̄ illos qui morāt̄ in linea eq̄nocliali ſp̄ eq̄les: ⁊ h̄ facit ꝙ dies nō ſit vl lo tpe ſup̄mi caloris. Et pp̄ h̄ morātes in ipſa linea ſūt crocei coloris ⁊ nō nigri aut bruni. ſic verſus tropicū cācri cōmo rātes: ⁊ in toto eſt aer cōprehēdēs ipos minoris caloris: ⁊ eo Doct. 3ª. Cap. 1. in medio. Cap. 3. de orie ſcde 2ª cap. 1. ꝙ cōprehēdit nigros. ¶ Hāc q̄ʒ ſniaʒ max̄ aſtruit. A. ꝑ h°. ⁊ ꝑ ſcđa. ⁊ aīaliū. Nō eni ſolū vlr̄ huc locū habitabilē: veꝝ oīb⁹ ꝯtēpationē fore niſi adſint mōtes aut maria vel aliud occurrēs tēpamētū puertēs: ⁊ ꝙ oēs diſpōnes morātiuʒ in linea eq̄nocliali ſūt nobiles ſimiles: neq̄ʒ aer illic nocumen to ipedit̄ ſenſibili: ſed eoꝝ cōplonib⁹ ſp̄ eſt ſimis. Jpſe enim ꝑ ceteris virilior extitit in hāc ꝯfirmādo ſniaʒ. Teſtās etiā C ad h̄ ꝯfirmādū demōſtrationē alibi attuliſſe. Cū his ēt ſunt Nicola⁹ ⁊ Judeus almageſti Cōmētatores. ¶ Hoc idem aſtruit̄ ſigno: qm̄ Albumaſar dialogorum ad ſadā libro ait. Jn regionib⁹ ȝinȝoꝝ apparet ſtella magna vt ſaccus: ⁊ noui hoīeʒ qui vidit ipſaʒ: ⁊ dixit mihi ꝙ h₃ lumē modicū ſicut pecia nubis ⁊ eſt ſemp auſtralis. De ipſa q̄ʒ cum alijs mihi retulit Marc⁹ Venet⁹ oium q̄s vnq̄ʒ ſciti orbis ma ior circuitor ⁊ diligens indagator: ꝙ eandem vidit ſtellaʒ ſub polo antarctico: ⁊ ē magnā habens caudaʒ: cuius pin xit talem fore figuram.

¶ Retulit etiā ꝙ vidit po lū antarcticuʒ a terra ele uatū q̄ʒtitate lancee mili tis longe in apparentia ⁊ D arcticū occultatuʒ. Jnde etiā nobēs cāphoram ili gnū aloes ⁊ verȝi expor tari nūtiauit. Teſtat̄ il lic calorē intēſum ⁊ habi tationes paucas. h̄ qdeʒ vidit in quadaʒ iſula ad quaʒ ꝑ mare adiuit. Dīc

etiaʒ illic hoīes fore ⁊ arietes q̄ʒmagnos valde habētes la nas groſſas ⁊ duras vt ſete ſūt porcoꝝ nroꝝ. Et ꝙ ad hꝰ loca nō p₃ niſi ꝑ mare acceſſus. ¶ Adhuc Haly 2° q̄drip̄ titi. Et aliq̄ dicūt ꝙ in ambob⁹ capitib⁹ tā in ſeptētriōe q̄ʒ in meridie ſūt hoīes alios hoīes comedētes: ⁊ iſti ſūt hñtes facies corruptas ⁊ turpes. Et ego vidi ex iſtis hoīes q dice bant ꝑ mūdū eūtes ſeipſos vidiſſe velut ē tēpore circa pun Cap. 8. p° parti. ctū ⁊ phalerin. Ethicoꝝ ēt. 7. Et Hermes dixit i lib° latitu dinis. ꝙ in fine ſeptētrionis ⁊ meridiei morant̄ ſpūs ⁊ dia

boli ⁊ beſtie ledētes alios. ¶ Q, autē ſub polo arctico ſint E hoīes alios pdētes ⁊ comedētes: adhuc hodie repit̄ ſic mi hi Petro paduanēſi relatū ē a dignis fide viris i Peruſia. Silr̄ in gallicie ꝑtib⁹ audiui a ſocioꝝ fideliſſimo in fi nib⁹ Noroegie fore ſpūs q̄ʒmultos q̄s hoīes ſignaculis cru cis expellūt ex illis ſemitas lateralr̄ ꝯſtruētes a qb⁹ diuiſus abolet̄ viſus. Ex his igit̄ teſtimoījs iudicat̄ lineā eq̄litatꝭ fo re bitabilē: ⁊ aliquos illuc iuiſſe: ⁊ iteꝝ aduenīſſe poſt q̄ʒ ſit trāſit⁹ d̄ hac bitatiōe ad illā in q̄ polus āta rctic⁹ eleuat⁹ ap pet: qd̄ nullo° fieri potuit: niſi per ſub eq̄torē trāſeūdo cū to ti ab oriēte in occidēs inuniat̄ orbi. ¶ Predictū totū etiā rō nib⁹ ꝯuicit̄ plimis: qm̄ itra tropicū cācri ⁊ capcorni ē ēt ha bitatio vbi ⁊ ſol trāſit bis i āno ſup capitū illoꝝ ȝenith. ⁊ ꝑ F modicū tpis ſpatiuʒ puta mētis aut duoꝝ vel triū ſeu 4ᵒʳ. Eſt ēt ſub tropico cācri: vbi ⁊ ſemel tm̄ ad ȝenith i āno ca put eoꝝ diu ꝑmanēs accedit: iuxta illud Lucani. Nuſq̄ʒ fle ctētē vmbras ſyene. Eſt enim ciuitas ſub tropico cācri ſit̄ Lib. 2°. mata: in q̄ qn̄ ſol accedit ad ꝑᵐ minutū cācri vna die āni in meridie h₃ rectā vmbrā in ſeipſam v̄ſaʒ ⁊ ad nullā pte ̄ decli natā: nſtro igit̄ meli⁹ ſub linea erit eq̄no^li cū ſpatiū vni⁹ trā ſit⁹ ſup ȝenith ibi exñtiū diſtet ab alio ſex mētium ſpatio: ⁊ vt oſ̄det̄ ſup eoꝝ trāſiens nō morat̄ ȝenith capitum. ¶ Q, ēt ꝑinducta bitent̄ loca teſtāt̄ ēt Ptolome⁹ 2° q̄dri^li. ⁊ Al fagran⁹ cū alijs i climatū diſtōnib⁹. ¶ De his q̄ʒ iſtis fere dieb⁹ h̄ icolētib⁹ climata trāſcripſit ep̄lam fr̄ Jo. Cordela ri⁹ ex regiōe mobabar idie in orīs in qb⁹ corp⁹ iacet T ho me ap̄li dicēs ꝙ in idia ſp̄ ē eſtas ⁊ nō eſtus: q: cōiter ſī vē ti q tēpant calorē. Hyems nō eſt ibi: q: ſol q̄ñ ſp̄ directe ſup illic bitātiū trāſit capita paꝝ d̄clinādo in meridiē ⁊ artho. vn̄. 23. die Aug' vidi oculis ꝓprijs ⁊ ꝓbaui ꝙ radi⁹ ſolis ita directe ſup capita cadebat bitātiū ꝙ nō faciebat vmbram aliq̄ʒ ex adiūſo: ⁊ ſilr̄ circa finē ꝯtigit Martij. Sic igit̄ h₃ h̄ G vī ꝙ circulus palellus in q̄ illoꝝ figurat̄ capitū ȝenith trā ſeat ꝑ 7ᵐ aut 8ᵐ q̄dū v̄ginꝭ: tūc eni. 23. die Aug' ſol illic erat: ⁊ ꝑ. 22. aut. 23. q̄dū arietis pp̄ qd̄ non vñr ſic diſtare ab idiuī ſibilitate ēt eq̄toris niſi ꝑ ſpatiū octo q̄duū ⁊ q̄ſi. 40. minu toꝝ latitu^li diſtātia. Teſtat̄ ēt ꝙ ſtella tramōtana dcā ſic i baſſo illic extitit ꝙ vix pōt videri pp̄ ꝙ arbitrat̄ ꝙ de aliq̄ loco alto poſſet videri alia tramōtana ꝯ ſus meridiē. Hoc tn̄ veꝝ nō exiſtit ſi vt ꝓbāt aſtrologi terra nulli⁹ ſit q̄ʒtitatꝭ ad celū: dūmō in loco depſſo nō eēt qd ipediēs viſioneʒ fie ri. Dīc ēt ꝙ vidit ſig^a circūuoluētia ſe circa ptes alteri⁹ tra mōtane: ipam tn̄ nō vidit: Et h̄ forte refert eſſe pp̄ vapores multos aſcēdētes circa ptes illas. Appʒ igit̄ d̄clara rōcina tiōis aſſumptio. vn̄ ⁊ ꝯ īſert̄ nctio. ¶ Eti. Sol paꝝ morat̄ Dif. p° do ctri. 2. ca. 3. 9° par. ſup capitū eoꝝ ȝenith: ⁊ imo celeriter trāſit. vn̄ Ptolome⁹ in lib° ꝑdcō ſibi cōpato. ⁊ ꝑ 2ª: ⁊ credi dʒ ſmo ꝙ terra q̄ ē ſb eq̄ nocliali eſt circa eq̄litatē: qm̄ cā calefaciēs vna exiſtit q̄ eſt ſolis oppō capitū: q̄ qdē ſola nō grādē fac̄ ipreſſionē: ſʒ qd̄ magnā īfert ipreſſionē ē ꝑduratio oppōnis. Et iō videmus H in autūni ꝑn°: ⁊ circa horā nonā pp̄ morā maiorē calitateʒ q̄ñari: q̄ʒ in eſtate ⁊ meridie: ⁊ ſi tunc ſit rectior oppōnā in terra linee ſuppoſita eq̄no^li ſol ȝenith capitū bitātiū nō op ponit̄ niſi dieb⁹ paucis: ⁊ deide cito elōgat̄. Sʒ ſol qn̄ ꝑuēit ad tropicū cācri aut capcorni ꝑ eādeʒ viā accedens ⁊ rece dēs diu ſtat ſup illoꝝ ȝenith capitū: ſpatio eni q̄nq̄ʒ dierum aut pluʒ nō appʒ remot⁹ ab ide pp̄ qd̄ eos iceſſant̄ calefa cit. Et iō terra linee ſuppoſita eq̄no^li erit tēpata. Suppoſi te ēt tropicis diſtēpare ad calitatē max̄: ſub tropicis enim occurrit mora ⁊ ꝓpinq̄tas rectitudis ⁊ ꝓpinq̄tas virtualis qd̄ ſic nō ſub linea ꝯtigit eq̄torꝭ: ⁊ pp̄ qd̄ Ptolome⁹. Opʒ vt ſit loc⁹ hꝰ ihabitabil' pp̄ ſupfluitatē calitat̄: ⁊ ſi habitat̄ tūc cū labore q̄dā ⁊ nō ꝯtinua bitatiōe. Jnceſſus ēt ſolis ſuper eq̄torem diei ⁊ ei⁹ ꝑmutatio ab eo ſit cū velo^r. Opʒ ḡ ex h̄ ꝙ ſint loca bitatiōis: q̄ ſūt ſub eq̄tore diei tēpata. ¶ Amp̄. ſub linea eq̄litatis cū dies cal's nocti adequet̄ ſp̄ vnū alteꝝ ꝯtēpabit: fridū. vʒ. ⁊ calīm: adeo ꝙ bitatio ⁊ ꝯtēpamētū cō

I surget:qđ apud illos q circa ſtatiz:aut ſub tropico habitāt nō euenit cācri aut capcorni. ¶ Adbuc ex multiſ pap diſtē peratī ⁊ breuib⁹ vnū ꝯſurgit tēperamētū:h ēt ſub linea cō tigit eqno[11]:dcm̄ eni eſt illic fore octo tēpora i āno:nullū ēt tēpop ipſop in aliq̄ qualitatuz excedit vt nr̄a. ¶ Jdē.vbi pſlant vēti plimi aerē ꝯtēperātes ⁊ radiop refractiōes ſolarium ꝓhibētes:⁊ leuant̄ vapores mult. a marib⁹:flumib⁹ ⁊ lacub⁹ calor reddit̄ tēperat⁹. Sȝ h euenit ſub eq̄tore:ge idē ꝯtigit itra eq̄torē tropicū cācri.puta in Jndia vt recitatione adduxi Cordelarii vbi minus vi:q̄re multo amplius ſub eq̄litate bis calitas in tēpamētuz remittet̄. ¶ Rurſus. Radiī ſupcaleſtiū:q: ſub eq̄tore ꝑueniunt ad apicem ꝯuexi terre diſpn̄ nō poterūt ſic refrangi vt ꝑuenientes ad ſuperficiē planā aut ꝯcauā:ſic ſentiunt ēt pſpectiui qđ alus non ſic ꝯtigit locis. ¶ Adhuc.vbi eſt multa corpop celeſtiū radiorū reflexio ⁊ ꝯcurſus adiuicē illic potis eſt bitatio ⁊ tēpera:cū nāe ſupiop cōparate in adiuicē ad calitatē ⁊ humidi K tatē cōplōni huane rēdant ꝓportionatā:vt declarū dīa.10. Te c.58. ¶ Silr ⁊ ſol cū aliis planetiſ p eī⁹ ad nos acceſſuz eſt cā generatiōis ⁊ vite ⁊ preceſſuz oppoſitū ꝺe ge.⁊ cor.2°.cū igit̄ hec meliori occurrāt mō ſub eq̄tore:loc⁹ erit bitabilis ⁊ tēperat⁹. ¶ Qđ āt pſuadēt qdā:eo q̄ ſpūs circa natiuitatē ſibi ficus attulit recēter naturas:nō valet: qm̄ ab Jndia potuiſſet portaſſe in q̄ fruct⁹ ſunt boni oi recēs maturi ſicut Damaſcen⁹ ⁊ Cordellarii⁹ teſtant̄. Propter h igit̄ ⁊ ſilia cōcludendū eſt ſub linea eq̄litatis fore bitationē ⁊ tēperatam adeo q̄ ſm̄ A.in h erit tēperamētū iuſtitiale:mō ēt 2° relatū. ¶ Circa extrēma ꝟo q̄rti climatiſ ⁊ ide erit tēpamētū relatū alicui cōplōnū q̄tuor ſimpliciū diſtēpatap ſȝ pte ⁊ contēperatap. Jn p̄ āt ⁊ 2° climate pn̄c tertiī ⁊ fine q̄nti 6° ⁊ 7° erit diſtēperātia q̄nior diſtēperati oino cōplōnib⁹ cōpoſitiſ relata. ¶ Neq̄ȝ eſt dōȝ q̄ pp cali atē tollat̄ ab eq̄tore temperamētū:q: vita ēt nr̄a cū calo ſtat valde extēſo:nō aūt ſic cū frido. Qđ ēt appet p p̄m 2°.dicētē aerē q̄tūcūq̄ȝ calm forte fridū nr̄o corpori ⁊ maxie ſpiritib⁹ cōparatū. Calior igr̄ aer multū h nr̄o erit corpori cōparatus. ¶ Circa q̄ȝ p̄dicta dubitare ꝯtigit:q: Gal.3° ptic.afor.⁊ alibi vi ponē regionē tēperatā ingens. Que vere certiſſime eucrata ⁊ media ꝫona orbis terrap oriētes eſt ⁊ occidēs q̄ p kindiā ⁊ choū eſt ⁊ p regiōes q̄cūq̄ȝ nō multū ab his receſſerūt aut ad arthon vel ad auſtrū. Excogitare ꝟo te oȝ q̄s dixit.ſ. Hippocrates regiones ad oriētē ⁊ occidētē rectā quādā lineā tēſaȝ vt vocatā eucratā ꝫonā a ſuīſ:q circa talis certiſſime itelligas: Vult igit̄ tēperatiorē bitationē certiſſime ꝯtineri a duabus lineis ꝓtenſis ab oriēte in occidētē:q̄rū vna trāſeat per kindiā q̄ eſt loc⁹ in oppoſito Cōſtātinopoli ſiue oriens ſitua tus:⁊ altera p choū dcm̄ hodie lāgo iſulā terraȝ Hippocratis: quop diſtātia latitudialis circa.300.ē miliaria.he aūt M linee ꝯtinēt aliqd q̄nti climatiſ:⁊ magnā ptē q̄rti.vñ.1.theo. Tēperate regiones q̄ ſub recta poſite ſunt linea ab oriente vſq̄ȝ ad occidēs:⁊ q̄ his ꝓxime ſūt ⁊ ꝯfines:vt 4m clima inhabitātes iter duo extrema calitatis ⁊ friditatis ſūt mediī. ¶ Haly.q̄ȝ approbat tēpamētū mediī climatiſ 4i ⁊ tertiī declinātis ſupra mare ſalſū. Adhuc Albumaſar 3° itroductorii dic ibidē fore terrā ꝓphetap ⁊ ſapiētū:ſic in 2° ēt appet q̄dri[11]. Auer.q̄ȝ 2° colliȝ. Licbo ſimilat⁹ laudat 5m pre ceteris:qđ forte euenit q: regionē voluit cōmēdare ſuā. Quilȝ eni locū nāliter ꝓpriū diligit cū ad ipſi⁹ gniōnē faciat ⁊ cōſeruationē. Nullus q̄ȝ iſtop locop eſt ſub eq̄tore pp qđ cuȝ tātos nō ſit dare iſufficientes negligēdo eq̄litatiſ linee tēperamētū id nō vi fore. Subdit etiā. Sub lāce dici nō eſt ſpa tēperatū vt multi opinant̄ bonuȝ ⁊ dicit alſs declaratū fuiſſe. ¶ Ad p̄m qdeȝ dōȝ: ſnia p̄miſſa icōcuſſa ſuata q̄ hi medici exiſtes tāq̄ȝ ſenſibiles ⁊ apparētes cū medicop pſcrutatio ſenſum nō trāſcēdat ⁊ qđ plū euenit ꝯſiderāt. Tēperamētū ꝟo eq̄toris: q: plūmis ē igtū vt tactū ⁊ tāget̄ tacue rūtq̄ nāq̄ȝ in medicia ꝯſiderant̄: expimēto pcipiunt̄ ſenſibiliori maxie. Auer.q̄ȝ h nō teneo cū ſe deſperatiōe.12.metaphice.reddiderit ſuſpectū in his q̄ aſtrologie ꝯſideratiōi ſubdunt̄ qeqd ꝓmiſerit iuueneſcens.2° celi ⁊ mū. Aut forſaſſis aſſerit ſub lāce dici.i.ſub eq̄tore vbi radi⁹ direct⁹ eſt ⁊ acut⁹ velut lācea vel vt lāces libre vt obuiet. A.hec ſenticati. Eius eni ſollicitudo plūma extitit in illi⁹ p alius obuiatione. ¶ Propter h 2m ſciēdū q̄ qdam mathematicop dixerūt regionē itereeptā iter tropicū capricorni ⁊ paralellū āntarcticū nō habitari:tū pp ſolis circuli eccētricitatē ꝓbatā a Ptolomeo.3.vt dcm̄ Almageſti.⁊ ita pp ꝓpinqtatē:tū pp directionē:tūq̄ȝ pp morā:he eni tres cāe calitatis ſb tropico capricorni vident̄ ꝯcurrere:due autē ſcđe ſub tropico cancri. ¶ Quidā q̄ȝ voluerūt ibitabilē ipſam fore pp eq̄rū īmenſitatē eo q̄ terra ſit verſus arcticū eleuata.metheo.2°. ¶ Primis ſiqdē ꝯtra ſūt ſmones ꝑinducti. ¶ Adhuc ꝓpius q̄ꝫ duap ptiū cū dimidia.ſ.ad terraȝ maior:ſole in fine ſagittariī ente nō pōt ob calitatem bitationē penitus remouere. Aut tm̄ ꝯcludit̄ ſolū q̄ circa tropicum capricorni nō adeo ſit poſſe vt ſic bitari velut ſub circa tropicū cācri:aut forſaſſis capcorni ſignū ſubſequēs fridū ⁊ ſiccū calitatē remittit ſolarē:pp ēt ſaturni ꝓpetatē ibi dominicati. ¶ Aliis ēt ſoluendū:q: lȝ loca illa non ſint vt appuliſſē h nr̄a bitata:ſintq̄ȝ maria illic ⁊ aq̄ q̄ȝplurime.vñ Haly 2° q̄dripti. Pars tropici hyemalis depopulata. Jnſule tm̄ ⁊ terra habitabiles ſūt nō pauce. Qđ ēt vi poſſe oſtēdi eo q̄ ille loc⁹ eſt dexter ⁊ ſupior magis:vt ſenſit Ar.2° celi ⁊ mun. Hui⁹ tm̄ oppo[m] 2° indicat metheorop ponens hunc poluȝ ſupiorem nr̄m vt ceteri aſtrologi ⁊ alterum inferiorem.

Propter quartuȝ ſiqdem:ad auctēs ſm̄as Ariſto.⁊ aliorū dōm aut eos illi⁹ fuiſſe opiōnis:quā nūc nō approbo:vel forſan per toridā ꝫonā itellexerūt ptes illi⁹ tropici ꝓpinq̄s q̄ ſūt ibabitabiles pp immenſam calitatem. Sermo tn̄ relinqtur Arīe vltra tropicū cācri ſit habitatio: qđ appet ex eo q̄ dicit vmbrā ſp fore ad arctū ⁊ ꝑius dixeret bitatio q̄ȝ mutet̄ ad meridiē. ¶ Propter qđ dōm q̄ Ar.nūc nōduȝ experientia qđ declarū eſt aduuerat:aliq̄ eni ptes nūc habitant̄ q̄ oliȝ nō bitabant̄:ſm̄ nāq̄ȝ eūdeȝ metheorop p. Ubi nūc eſt mare oliȝ fuit arida ⁊ cȝ.⁊ ꝓbl̄.26.idicat libyā vltra vertiōes eſtiuas fore ac vmbrā in meridie iacē. Alexāder q̄ȝ 2° coſūdē ibidē recitat quō dī q̄ circa ſyenē ſūt ethiopes habitātes:⁊ q̄ in q̄libet ethiopū vmbra cadit ad ptes meridianas. Quib⁹ rūdet q̄ ſi h ptes ſūt ibitate:⁊ ex dicētib⁹ de his ⁊ putātib⁹ ꝯdicē. Ariſt.onerofis credit̄ pp cauma ibabitabiles has ptes fore: aiūt eni ipſos q̄ȝtū ad plūma in aq̄ morari:⁊ pter nāȝ q̄ȝdā viuē: aut ſub tropicis habitantes vl̄ breue aliqd diſtātes:vlteriora qdē tropici ibabitabilia ꝓpter cauma. Hui⁹ q̄ȝ ſermonis p̄mū Alexādri. A.pungit q̄ lineā eqnoctialeȝ poſuit tēpatā. Scđo ꝟo ſuſpectū ſe reddit:cum oſtenſum ſit q̄ ſub tropicis calidum eſt intenſius ⁊ q̄ elongationē a tropicis verſus lineam eqnoctialem remittit̄ cōtinue calm:⁊ acqrit̄ tēperamētū:neq̄ȝ ſaluat Ar. vt dīſum ꝑius. ¶ Ad aliđ dōȝ.q̄ aliqui vt apparuit ex recitationib⁹ fideliū poſt tēpora Ptolomei ad nos illinc trāſeūtes ꝑuenere: aut vt inductū eſt p libruȝ ad artē ſphericā ēt ſm̄ Ptolomeū aliqui ꝑuenerūt ad has regiones de locis eqnoctialiū. Nō eniȝ incōueniēs q̄ idē hō ſenſerit diuerſis tpib⁹ oppoſita. Dictū eſt illic ēt Arym ciuitateȝ Jndie exiſtere. Quidā tn̄ aiūt hinc illuc aut ecōuerſo nō poſſe trāſitū cōpleri:qm̄ illic ſūt motes q̄ nām hūt hoies ad ſe trahēdi ſicut adamas attrahit ferrū. Dicūt ēt q̄ ridens dū attrahunt̄ ⁊ attracti retinent̄. Adhuc Seneca 5° nāliuȝ q̄ōnuȝ. Ceſar qdē vt aliarū virtutū ita veritatis in p̄mis amātiſſimus ad inueſtigandū caput Nili miſerat cēturiones duos audiri narrātes illos lōgū iter pegiſſe:cū a Rege Ethiopie inſtructi auxilio cōmendatiq̄ȝ ꝓximis regib⁹ penetraſſent vlteriora:q aiebāt ꝑuenim⁹ ad imēſas paludes:q̄rop exi

Margin notes (left): K Te c.58. — T. eſtrato fil.23. — Doct.2° ſū.1.c.7.3. in fine. — L — Cō. afor. 15.in fine. — M Ca.10.in fine. — 2° techuis cō.46. — Cap.viii. in fine.

Margin notes (right): N Cō 45.in fine. Cō 35.in medio. — Ca.1.cir. princi. — O — Te cō.14. 15 16. Ca.1.poſt p̄m. — P — Cap 5.circa finem. Collr pb. 15.in cō. parti. — Q

A ruz nec incole nouerāt:nec ſperare qſq̄ pōt ita īplicate ſūt herbe ſunt ꝛ aq̄ nec pediti eluctabilis nec nauigio. ibi īgẽtes vidimus duas petras:ex qb⁹ īgẽs vis fluminis excidebat:ſꝫ ſiue caput illa ſiue acceſſio eſt Nili:ſiue tūc naſcat̄ in terra:ſeu ex priore recepta curſu redit neſcit̄. Referūt nōnulli tñ fore deſertū ꝛ locū arenoſuꝫ plenūq̨ ſerpentib⁹ ꝛ aīalib⁹ venenoſis ꝛ aqs p̄uatū dulcib⁹ vt ꝛ nullus de facili illinc trāſire poſſit. vñ ꝛ p̄ꝫ añ iſta tēpora ianuenſes duas parauere oīb⁹ neceſſarijs munitas galeas qui p̄ gades Herculis ī fine Hiſpanie ſituatas trāſiere. Quid aūt de illis cōtigerit iā ſpatio fere trigeſimo ignorat̄ āno. Trāſit⁹ tñ nūc patēs eſt p̄ magnos tartaros eūdo verſus aqlonē: deīde ſe in oriēs ꝛ meridiē ꝯgyrādo. Quidā nāq̨ dixerūt h̄ euenire ꝓp occeanū īter vtroſq̨ tropicos expāſū:q̄rū iā perēpta eſt poſitio. alij vō ꝓp calı̄t[tem] ſb duob⁹ aduſtiuā exītē tropicis. Hui⁹ ēt poſitiōis falſitas iā appᵃruit manifeſta. Et hi qdem coalludūt ei qd̄ dicūt fideles nr̄i paradiſuꝫ terrenū ſeu deliciaꝝ ſub linea eqnoctiali v̄ſus oriēs ſituatū ꝛ muro igneo

B a terra vſq̨ ad celū p̄fecte vallatuꝫ. Hic etiā cherubin aſſerūt flāmeo gladio anteſtare ꝓhibētem volentes adire in q̄ Adā ꝛ Eua fuerūt poſiti:demum peccato gule expulſi. In eoq̨ poſiti Enoch voluptuant̄ ꝛ Helyas morituri manib⁹ antechꝛi. Hūc q̄ꝫ allegorice flāmeū gladiuꝫ audire q volūt caliditatē imēſaꝫ ſub capite cācri ꝛ capᵉcorni exñtē: vñ Iſidorus ethimologiaruꝫ teſtat̄ paradiſum deliciaꝝ in loco alto verſus orientēꝫ ſitū ad globum lune fere attingēte: qd̄ idem Beda teſtat̄ anglic⁹. Q̄ꝫ aūt imātū eleuet̄ vt ad globuꝫ lunarē q̄ſi p̄ueniat:ignis ſpherā icurrēs veritatē non ꝯtinet: niſi naſo cereo alius ſubiūgat̄ ꝯtorto itellect⁹. In mappis q̄ꝫ mūdi ꝛ figurationib⁹ terre ꝯſcrib:t: ꝙ ſit loc⁹ oī amenitate ꝯſpicuus hoīb⁹ inhabitabilis igneo muro vſq̨ in celū
incinct⁹ in quo ꝛ vite ꝯſita p̄manet arbor ꝛ alia q̄plurima vt expoſitores geneſeos ꝑ̄tent. Martyres aūt hui⁹ rei p̄ inducti teſtantur vnanimiter de paradiſo h̄ nihil ſentire.

C ¶ Ad aliud iā oſtēſuꝫ qd dōm p̄ p̄dicta. Ad nota eni ꝛ plurimū ꝯtingētia ſe trāſtulerūt. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ ſub linea eq̄litatis nō ꝯueniūt caliditatis cauſe p̄cipue. Mora enim potiſſima caloris cauſa illic mīme vt dcm̄ reperit̄. Effect⁹ etiā directiōis puta reflexio in rectū ꝛ axem ꝓhibet̄ radio rūꝫtū ꝓp apicē ſummū rotūditatis ibidē: tū ēt ꝑpter vētos ꝛ vapores illic motos radios diſpergentes ꝛ remouentes. Neq̨ ꝑpinqtas illic tñ maior reddit̄: qn nō ſibi eidem ꝯ̄ria operatio accidat ꝓp mot⁹ velocitatē in locis eiſdē: vt oſtēſum eſt p̄us. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ trāſit⁹ in anno ſemel ſupᵉ ꝫenith capitū hītantiū ſub capite cācri aut capᵉcorni valde plus: ꝛ vt declaratū locū inflāmat ꝛ diſtēperat q̄ꝫ bini ſit⁹ ſup̄ ſūmitate capitū habitātiū ſub eq̄litatis linea: cum nox diei equet̄ ꝯtinue: ꝛ nō itertueniat mora. ¶ Ad aliō dōm: iā

D apparuiſſe q̄uo radij diſgregent̄ ꝛ īpotētes reddant̄. Ipſi eni ſub linea eq̄litatis incidūt in cōuexū: nō aūt in ꝯcauum aut planū:q aūt tales ſatis mīme calefaciūt ſm ꝑſpectiuos. Ipſi enim ſeipſos ꝯtēperāt. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ nō eſt ſiſer vīd vita ſtat cuꝫ eleuatiōe maiori in celo: vt oſtēſum. 61. diffe. q̄ꝫ cū frido:eo ꝙ caliditas eſt amica nature: frigiditas aūt paralytica ꝛ mortificū reddēs ibidē. Adhuc ratio hec non cōuincit caliditatē excedētē fore ſub equatore vt apparuit: ſed alibi magis vt ſub duob⁹ tropicis declaratū. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ eſt dare locum inhabitatū ꝑpter caliditatē: ſicut ꝑpter frigiditatem vt ſub tropico cancri ꝛ capricorni non autem ſub equinoctiali determinato.

Ahuc circa

id qd̄ dcm̄ ventos aereꝫ contemperare dubitat̄: qm̄ vētus omnis frigidus: ꝓble. 5ᵃ. ¶ Paliꝫ. Uētus ſit ab exhalatiōe ſicca: vt fiuat a frigore pulſa: in de mūdo: ſꝫ qd̄ tale nō ꝯtēperat imo infrigidat ampli⁹. ¶ Eti. Uētus cātur ex motu aeris: eſt nāq̨ ipſi⁹ ꝑpie paſſio: talis aūt in frigida: tñ mot⁹ facit frigidū. Cui⁹ ſignū: q2 mota īfrigidant̄ calida. ꝓbl. 25. ꝛ vt in perflātib⁹ ꝛ mouētib⁹ ollas q̄ bulliūt accit ꝓbl. 5. qd̄ mota denotat aq̄. ¶ Amp̄. qd̄ calefac nō ꝯtēperat. hꝫ eſt vētus cū ſit in motu vt tactū. Motus aūt calefacit. vñ ꝓbl. ibidē. Mot⁹ calitatē fac: q̄re in eodē. 13. ꝛ de ge. aīaliū 2°. Calꝫ motiuum. vñ ꝓbl. 26. ꝓp qd vēti fridi exītes a motu calidi. ¶ Adhuc nō contēperāt ꝓp aerē humidiſſimū hui⁹ ipedītiuū: cui⁹ eſt paſſio. ¶ Indeꝫ. q2 dcm̄ ab exhalatione ipſos cauſari ſicca. ventus igit̄ aerem non temperat.

E ꝓble. 13. ꝓble. 36. 5ᵃ ꝓbl. 36. ꝓbl. 5. c. 1. poſt p̄n[m]. ꝓbl. 43.

In oppoſitum

q2 illō aerē ꝯtēpat: qd̄ depurat: clarificat ꝛ ſubtiliat ipm̄: ei⁹ alterationem prohibens ꝛ corruptionē: talis vō vētus exiſtens vt aqua etiam oſtendit mota.

Propter primuꝫ

qdeꝫ ſciendū p̄mitus qd ſit vētus: ꝛ vñ cāet̄ ꝛ q̄uo. Secundo q̄t ſunt ꝛ q̄les mōſtret̄. Tertio eoꝝ repr̄ſtatiua perigraphia depingat̄ vt ꝛ tādem appeant arguta. ¶ Propter

F igit̄ p̄mū ſciēdū ꝙ ventus eſt aer mot⁹ a dtermiato loco ab exhalationis ſicce fumoſe cātus multitudie. 2° apparēs metheoroꝝ. Quidā vō dixerūt vētū fore aerē motūq̄ detestant̄ topicoꝝ. 6. ꝛ metheoroꝝ 2°. Nō eniꝫ q̄uolibet aer motus cauſat ventū: ceu neq̨ aq̄ fluuiū: ſed ſolū cui⁹ p̄n[m] eſt a fonte originali a quo ꝯtinue aq̄ fluit multitudo. ¶ Qd̄ firmat̄: q2 illud qd̄ ſm nām ſuam humidū eſt nō eſt illō qd̄ ſiccuꝫ: ſed aer nāl̄r eſt hūidus. Primit⁹. n. hūiditas ſibi adeſt vt viſuꝫ. 12. diffe. Uētus aūt eſt ſiccus cū ſit exhalatio fumoſa ſicca. ¶ Iidē. ſeq̄ret̄ ventos vt aereꝫ oēs eſſe ꝯtinuos ꝛ vnum ventum ſicut vnus eſt aer. Adhuc ꝙ oēs ſil̄ flarent ſi oēs ptes aeris ſil̄ moueāt̄: qd̄ eſt ꝯ 2[m] metheoroꝝ. ꝯtinēteꝫ duos vētos ꝯ̄rios nō poſſe ſil̄ flare: ꝛ de h̄ amplius mōſtrauit ꝓbl. 26. De mūdo vō dī ꝙ ſit aer mult⁹ fluēs ꝛ ſubitus ꝛ ſubtilis. Seneca q̄ōnū nāliuꝫ 4°. eſt aer agitatus in vnaꝫ ꝑteꝫ. Quinto aūt theorice. cap. 8. Uapor eſt ſicc⁹ a terre corpore reſolut⁹: cui⁹ ſiqdeꝫ deſcriptiones calūniari p̄ūt excepta p̄ᵃ vtcūq̨. ¶ Propter 2[m] aūt hui⁹ ſciēdū ꝙ eius cā eſt duplex. Una qdem māľis: vt exhalatio ſicca fumoſa reſoluta maxīe a terra: ſm tñ ampli⁹ ꝛ min⁹ diuerſificata vt iā indicatū. Altera vō efficiens ſiĉ ſol potiſſime motu ſuo ꝛ caliditate: ac etiā cū alijs planet̄ ſignat: nā ſaturnus cuꝫ eo mouet ventos oriētales: venus meridionales: luna cū marte occidentales. Juppiter cum mercurio ſeptērrionales. Triplicitas etiā ignea: vt arietis: leonis ꝛ ſagittarij ꝯcitāt vētos orientales. Terrea ceu thauri: virginis ꝛ capricorni meridionales. Aerea ſiĉ geminoꝝ: libre ꝛ aquarij occidētales: ſed aquea q̄lis cācri: ſcorpiōis ꝛ piſcis ſeptērrionales. 15. etiaꝫ ſtelle fixe prioris magnitudis ortu ſuo ꝛ occaſu cōmouent vētos. ꝓbl. p̄ᵃ: ꝛ arte ſpherica Ptolomei: ꝛ de aere ꝛ aq̄ cū aſo⁹ 3°. Fit auteꝫ itaq2 ꝓp calm̄ ſubincluſum in poris terre exhalatio cātur fumoſa ſicca: que ei⁹ virtute directe deducit̄ ſurſum: donec iterſtitiū aeris mediū ꝯtingat fridū q̄ refrangit̄ lateralr ꝛ obliq̄ inſufflādo deorſū: vñ metheoroꝝ 2°. Mot⁹ qdē venti deſup: ſed materie gn̄ationis p̄ncipiuꝫ de ſubtus ꝛ obliqua ipſius latio. Circa eniꝫ terraꝫ flat: q̄re p̄mo ſecūda. Lꝫ p̄mū materieruꝫ ventoꝝ p̄ncipium ſit ab inferiori motuum ꝛ exufflationum ac turbinis initium eſt a ſuperiori: ꝛ id eſt indiciū cōe aut ſm plurimum.

G Cap. 2° p° Ca. 2. poſt p̄n[m]. Ca. 14. in medio. Cap. 2. p° p̄n[m]. Cap. 2° medium. in p̄n°. ꝓble. 5ᵃ. Coll̄r cir. medium. Coll̄. alo. ꝛ cōaꝫ. Cap. 1. p° p̄ncipiū.

Propter ſecūdum

qdem ſciēduꝫ vētos fore 12. ī ūre plaga habitationis note ſm ꝙ. 12. ſunt puncta in ipſa. vñ originem ꝯbunt vel ꝑ̄x. 12. apud aſtrologos ſigna. Primū aūt pūctuꝫ eſt qd̄ ꝓportionat̄ loco eq̄tatis a pte orientis vbi ꝫodiaco interſecat̄ imobili aut vbi ort⁹ eqnoctialis ꝛ dī apeliotes ſeu ſolanus ꝛ aliqñ eurus. Sūt ꝛ alij duo huic collaterales ſiniſtra eqdē ſicut eurus ꝑpie: dextra vō vt kekias ſiue vulturn⁹. quoꝝ p̄m⁹ notat̄ in pūcto paralelli tropici capᵉcorni ſeu ortu hyemali. alter vō in pūcto ꝓportionato paralello cācri vel ortu eſtiuali. In pte vō meridiei ſub tropico cancri no-

H Sū. 1. de. 2ᵃ. c. 3. 1ᵃ.

ꝓble. 36.

I tes punctus a q̄ naſcit̄ auſter ſiue nothus: cui ſiq̄d dextrā locat̄ ſinichias ſiue euro auſter vel euro nothus inter eū̄ ⁊ auſtrūs a ſiniſtra v̄o vt ab.m.puncto nullus ponitur flare. Collr.c.1 in me°. metheoro.2°.ſed in de mūdo oi. Inter libanū ⁊ notū q̄dā libanetū: alij v̄o lybaphynta vocāt. Cōiter v̄o auſtro africū. A pūcto d̄c̄ ꝓportionato ſectioni zodiaci imobilis ab eq̄tore ſiue ab occaſu eq̄noctiali ꝑ opp̄m ſubſolano ↄſurgit zephyrus ſeu fauonius: cui eq̄dē dextra corrūdet pūcto tropici capricorni vel occaſu hyemali lips ſiue africus. A ſiniſtra v̄o apud paralellū tropici cācri vel occidens eſtiuale ſituat̄ argetes: olympia: yapia: ⁊ ſyrozona ſiue chorus: ſed in pūcto ſeptētrionis circa polū arcticū naſcit̄ aptias: boreas vel ſeptētrio cui nimiꝝ collateralis dexter eſt trechias vel Cap.2. cirtius: ſiniſter v̄o meſſes ſiue aquilo. Hec aūt vētoꝝ ſituatio ſumpta plus eſt ex metheo.2. quā Varro. Seneca de q̄ K ſtionib⁹ nālib⁹. ⁊ Iſidorus ethymologiaꝝ imitantur. Halyabbas tn̄ 5° theorice.paꝝ receſſit ab iſtis: nā choꝝ ſcribit. vbi ponit̄ cirtius. In oib⁹ aūt cōcidit cū aliis. Propter qḋ dictum cōe videtur ſatis deuians ab his falſari vt poete. Sūt ſubſolan⁹ vulturn⁹ eur⁹ eous. Atq̄ die medio noth⁹ heret africus auſtro. Cirti⁹ occaſuz zephyruſq̄ fauoni⁹ afflant. Eueniūt aq̄lo boreas ⁊ chorus ab artho. ℭ Sūt aūt hoꝝ q̄tuor ꝑncipales: vt a q̄tuor pūctis denotatis venientes oriētali: meridionali: occidentali: ⁊ ſeptētrionali. ſignis ēt q̄tuor attributi arieti. ſ. capricorni: libre ⁊ cancro. Octo v̄o collaterales ⁊ ↄſocij. Soli aūt naute. 16. ponunt eis emperis ſuas in mari naues gubernantes: quoꝝ octo vocant principales ⁊ octo mediunculos inter illos alterutrinq̄ ſitos. Dixi autē in nr̄a plaga. 12. fore: q̄m in plaga que ꝓportionat̄ huic inter tropicū cancri ⁊ paralellū antarcticū loCap.1.et medium. cata que habitabilis extat metheoroꝝ 2°. ſunt. 12. ſilr ſitidē diſpoſiti: ⁊ ita. 24. erūt. Apud antipodes v̄o. i. eoꝝ q habitant ſm̄ oppoſitum pedū: iuxta Ptolomeuz in arte ſpherica. 24. ſimilr erunt. Scḋm nāq̄ duplicez habitationem ſuperiorem ſcʒ ac tāz duplex erit ⁊ inferior: vt in vniuerſo. 48. N ſint venti. Differunt tn̄ q̄dam ventoꝝ exiſtentiuz in ſuꝑiori hemiſperio ab his q ſunt in inferiori: q̄ qui in ſuꝑiori orientales in inferiori occidentales ⁊ econuerſo: vt h. 26. apparent ꝓble. ⁊ metheoroꝝ vtriuſq̄ 2°. Oribaſius autē 3° aforꝫ. pble.5. ca 2 per medium. dicit quoſdā poſuiſſe duos ventos ꝓpter oriens ⁊ occidēs. Alij q̄tuor ꝓpter quatuor plagas mūdi. Alij. 12. ꝓpter tēpora q̄tuor: diuiſo vnoquoq̄ in tres menſes. ℭ Qualitas autē ⁊ natura omnis venti rōne materie eſt ſicca magis ac etiam frigida. Sed ex parte forme diuerſificatur per loca vnde tranſit taz ex parte ſolis q̄ʒ elementaris materie: nam vēti orientales: q̄ naſcuntur ſub radijs ſolis: cū nōdum tamē extet in ſuo vigore: neq̄ diu ſint ſub eo: erunt calidi mēſurate: ⁊ q̄ trāſeunt per loca altiora ſicca ⁊ modicū aquoſa induunt aliquam ſiccitatez. Nothi v̄o q̄ veniunt de ſub O ſole quando eſt in eius potētia: ſumūq̄ diu ſecum. Et q̄ per maria ⁊ aquatica paludoſa permeant calidi ſunt ⁊ humidi diſtēperate: zephyri autē q̄ flant ſole recedente ⁊ mitigorato frigidi ſunt vtcūq̄: ⁊ q̄ loca permeant multuz aquoſa: vnde ꝓble. 26. Magnitudo ⁊ ꝓfunditas maris eſt apud pble.1. occaſuz redduntur amplius humidi. Septētrionales v̄o q̄ diſtant a ſolis inceſſu ⁊ ſuper loca trāſeūt arida congelata frigidi ſunt ⁊ ſicci valde. Tēperatioris igit̄ nature ſunt orientales: deinde occidentales: diſtēperan āt reliq. Quoꝝ ſaniores ēt ꝑ ſe oriētales extāt magis. Septētrionales q̄dē ꝑ acceſſ: deteriores v̄o meridionales: q̄ſi aūt medij occidentales. Hec aūt verificant̄ vt ad multū: diſpō eni maris montium ⁊ locoꝝ deſertoꝝ aduſtorum hō permutat quādoq̄ vt aſſamay in dicti. ꝓmo ſecunda. oſtendunt venti.

Propter tertium v̄o ſciēdū: q̄ lʒ cōiter figuretur deſcriptio vētoꝝ circularis: ceu q̄ mappe tympanalis: audiēda tn̄ magis: cū talis Sõ.1.vo. 2.ca.d.12. ſit terrena hʒ Ap. habitatio. Deſcribat̄ igr̄ fig̊ cū circulis lineis: pūctis: ⁊ vētis i ea oppoſitis. Cui⁹ h̄ ſit repn̄tatio. P

L

M

Q

A **Propter quartum** aūt dōm: q̄ oīs vētus eſt fridus vt viſuʒ rōne materie:vel melius hic dōʒ q̄ fridus eſt ꝓpterea q: depellens aerē nobis ꝯtiguū tepefactū calore nro frigidus ſentit̃:vñ phl'.5 Semper corpus neſtrū ꝓprīū quēdam tepidum vaporem emittit a ſe qui calefacit ꝓpinquū aerem ſicut titio ꝑſens. ℭ Ad aliud qd dōm apparuit:vētus nāq̄ ſiccus eſt multum ⁊ frigidus rōne materie. ℭ Ad aliud dōm: q̄ motus vt motus non infrigidat:imo calefacit in diſpōne quacūq̄:videt̃ tñ in reb⁹ ſubtilib⁹ vt aere ac ēt aq̄ ifridare: ꝓpter qd declaratuʒ in ꝑarguti ſol'one:vel q: remouet aliam cām que erat ꝑcepta porior infridationis cā q̄ʒ ventus calefactionis:vt in ſufflātib⁹ ⁊ mouentib⁹ ollas ꝓpter aereʒ quē impellunt in eas ⁊ diuiſionē liquoris ebulliētis qua calidū exhalans remittit̃ ⁊ ꝓhibitione refractionis radiorū motu aque in ea ꝯcidēte ⁊ ꝓprie velociori. vt declaui phl'. 5. ℭ Ad aliud ēt qd dōm apper:motus enīʒ p ſe calefacit:p accidēs ꝟo vt oñium ifrigidat. ℭ Ad aliud dōm: q̄ lʒ aer ſit hūidus nō tñ ventus: q: talis paſſio nō eſt ipſius tñ:ſed magis acq̄ſita ab exhalatione ſicca fumoſa ⁊ ſolis motu. ℭ Similiter etiam ad aliud quid dicenduʒ apparet.

phi.c.36. — phi.c.38. — B

ℭ Differentia.LXVIII.

Quod carnes limaciarū ſint ceteris laudabilioris nutrimēti oſtēdit̃. q: ethicis exhibent̃:ſilr ⁊ cancrorūʒ egentib⁹ laudabili nutrimento qd eorū idicat extenuatio cū virtutis debilitate. ℭ Q autem que piſciū vi:qm̃ vna cōditionū vt oſtēdet̃ laudabilis alimēti eſt q̄ ſit facile digeſtibile: hᵒ autē ſunt que piſciū cum ſint molles:qd ipſorūʒ cita oſtendit decoctio: ꝓpter qd carnes limaciarū ⁊ piſcium ſunt aliis laudabiliores.

C **Cuius oppoſitum** tenēt preferentes his carniū:vt mōſtrabit̃ plures. ℭ Sed q̄ quadrupedū exīt meliores:oſtendit̃ ceteris: q: nutritiōis rō ſilitudine pficit̃. Nutritio enim eſt aſſimilatio nutrientis in nutritū pfecta: tales aūt reliq̄s nobis ſiliores exiſtūt:vt notant cōpōnes:figure ac diſpōnes ois corporis vtrinq̄:⁊ ideo deducit̃ humanas ceteris fore laudabiliores tāq̄ꝫ ꝓportionales maxie:qd oſtēdit bonitas lactis humani ad id qd alioꝝ. Propter qd Gal'. vī in de ingenio.7. porcinas cunctis in nutrimēto ꝑferre cū ſiliores ipſas reliq̄ris nobis idicet exiſtere. vñ alimentoꝝ 3°. Porcinaꝝ carniū ſilitudinē eſt addiſcē ex eo q̄ qdaʒ comedebāt hūanas carnes:vt porcinas nullā ſuſpitionē habētes ſm guſtū ipſarū ⁊ odorē. Cōpertū enīʒ idē a malis receptorib⁹ hoſpitū ⁊ aliis quibuſdā:⁊ occultatuʒ fuit quouſq̄ iuēti fuerūt in cis digiti hoīs. cañ. 2°. qd nūc etiā actum in alpibus Florētinis ab hoſpite ſcelerato qui aduenietes decollās ⁊ expoliās ꝓ carnib⁹ vēdebat porcinis:in quarum comeſtionē concitati ſapore mouebant̃ hoīes auide. ℭ Adhuc his videt̃ q̄ teſtudinū carnes iſtireū ⁊ eritioꝝ ſint laudabiliores:cū eorū ſuperfluitates in teſtas emittāt ⁊ ſpinas: ceu piſces laudātur ſquamoſiores ꝑp qd hᵒ elegantiores. ℭ Oppoſitū q̄q̄ hoꝝ carnes oñdūt volatiliū ⁊ maxie q̄ pulloꝝ cū ſint temperate ⁊ cōpl'oni hūane ampli⁹ affines humanis exceptis. coll'ʒ.5. Sunt ēt mollioris ſubē ac rarioris. qd aūt hᵒ plus digeſtioni obediēs eſt ⁊ penetrationis ⁊:demū nutritionis celerrime. Itaq̄ he laude ceteras antecedunt.

Cap.6. in medio — Cap.1. in medio. — Tra.2.ca. de ꝯi hoc. — D — Ca.24.p⁹ medium.

Propter primum qdē ſciēdū: q̄ quid ſit caro q̄ʒtū ad ipſi⁹ cōpl'onez actualē ſufficiēter oñſuʒ eſt dīa.42. Lʒ nāq̄ caro ꝓprie dicat̃ corpus calm̄ ⁊ humidū molle ex ſanguie gñatum:⁊ ita tñ aialiū:metaphora tñ pōt dici in carētib⁹ ēt ſanguie qd ei ꝓportionabile caro. ℭ Quid aūt ſit nutrimētū ⁊ q̄tiens dī: dīa oñdit. 53. ſuſcipit̃ aūt hic alimētum ſm q̄ eſt qd remotiſſimū adhuc exiſtēs eſt corpus: iux illud ꝑmi p̃. Nutriēs maſticatione. ℭ Laus ꝟo attēdit̃ nutrimenti in eo q̄

Do 4.ca. 2.in prin.

ſit facile digeſtibile nō viſcoſuʒ groſſum modicā hñs ſuperfluitatē:neq̄ tñ adeo ſubtile vt celeri⁹ ex pribus euaporet ac familiarē ⁊ coinatā hñs ei qd nutrit̃ virtuteʒ. 7. appens de igē. ⁊ alimētoꝝ 3°. Quedā nāq̄ multi extāt nutrimenti ſuntq̄ nāe hūane affines:ſʒ dure ſunt digōnis ⁊ tardi p partes icceſſus vt porcoꝝ carnes cū ſint viſcoſe ac ſupfluis plene. Aliq̄ ꝟo ſūt digōnis celeris nō viſcoſe:ſed q: citius euaporant modicū alimētū ⁊ imāſiuū dant corpori vt qd auiū minimaꝝ. ℭ Diuerſificat̃ etiā carniū ꝑlatio penes elita in eis ōñantia:naʒ q̄dā ſunt terreſtria:nōnulla ꝟo aq̄tica ⁊ q̄dā aerea:lʒ oia ex q̄tuor cōponant̃ elitis. Hec ēt diuerſificant̃ rōne compl'onis:loci:ptis:vite:ac exercitij ſic libri alimētoꝝ oſtēdūt ⁊ dietaꝝ. Queſituʒ nāq̄ huius exiſtit adeo ꝓlixum:vt ide nō purus poſſit tractatus cōponi:tuʒ ꝑp nām rei:tūq̄ ꝑp ſequētiuʒ in ipſo diſcordiā euidētē. Breuiter tñ veritas indagabit̃ eiuſdeʒ. Simulr enim terreſtria ⁊ aerea laudabilioris ⁊ plūs ſunt nutrimēti q̄ʒ aquatica:⁊ que terre pluris q̄ʒ que aeris:ſʒ nō ita laudabilia. Diuerſificat̃ ēt nutritio 3° ⁊ ratione alimenti: q: hñs ꝑdicta extat laudabile. Ac ex pte aliti:qd enīʒ bene ſapit nutribilius ſit ⁊ laudabilius:iuxta illud veteris. Peꝝ deterior cib⁹ ⁊ potus. vnde Haly. Bonus cibus generat malum ſanguinē maluſq̄ bonum. Et ex parte vtriuſq̄ vt ſit virtus quedā occulta inter vtrunq̄. Naʒ lʒ determinat⁹ cibus diffinite ſpecieb⁹ aſcribatur. hyſto.8. velut bob⁹ orobū: porcis glās. Indiuiduo etiā attribuit̃: imo ⁊ mēbro:⁊ ideo videmus aliquos vnuʒ nutrimentuʒ adoptare ideoq̄ laudabilr cōnutriri:ſecus ꝟo in aliis:ceu ego epate gaudēs vidēs lac comedētē ⁊ maxie panem imiſcenteʒ mox ad vomitū icitor: cū tñ id alimentū ſit pluribus amenū. Cuius quidē cām centiloquiūʒ conat̃ aſſignare:vnde.7. de inge. Duplex eſt aptitudinis cibariorū intētio. vna quidem cibarij natura:reliqua familiaris ⁊ coinata virtus alēdi. Eſtq̄ hᵒ ſermo in corpore etiā audiendus mēſurato magis. vñ alimētoꝝ.3. Ad cōmēſuratā compl'onē referre ſmonē dignificaui ſp ſm tractat⁹ meos oēs ⁊ regie magis ſanatiuo:ſilrq̄ cañ. cōgōms poſtēſordita.22. q̄re eodē 3°. Q ſi audies me cōparātē adiuicē ſpēs aialium ingre diſcerne ac diſcute ſermonē etiā experientia nō bene nutritū ⁊ pingue gracili ⁊ non cibato cōpares:neq̄ qd iuuene ſeneſcenti. Praua enim hec ⁊ iniuſta comparatio.

E — Cap.6.in medio. Cap.1.ad mediū. — F — 2° alo.ad fi.38. 2° techne cā.30.i ꝑn ꝑrmo. Cap.1.de fine fnē. — Cap.6.in medio. — G — Ca.15. in medio. — Ca.1. poſt medium.

Propter ſecūdum ꝟo ſciēdū: q̄ lʒ a plīmis gentiū apperant̃ piſces q̄ʒ italis ampli⁹:cū eis habeāt meliores:nullus tñ oio ꝑpoſuit vniformiter nutrimētū eoꝝ ei qd terreſtrium ⁊ volatiliū. Ipſoꝝ tñ laudat Gal'. ꝑ ceteris marinos. Quidā eni naſcunt̃ in mari ⁊ illic morant̃. Alij ꝟo hinc ad aq̄e ꝑueniūt dulces. qdā ꝟo in aq̄ oriunt̃ dulci ⁊ ꝟplm paſcunt̃ in eadē rari⁹ accedētes ad ſalſa. Alij ꝟo in vtraq̄ naſcunt̃ ⁊ veſcūtur q oēs diuerſificant̃:vt tactum rōne ſpēi:loci ⁊ exercitij. Spāli⁹ aūt cōmēdat piſces petrinos cū aliis eoꝝ bonitatib⁹ ouiſcos:bugloſſas:tropigies:ſcaros:laurices:trilias:pelagines:cephalos:cobios ſpinulas ⁊ ſiles. De q̄drupedib⁹ aūt ꝑfert nō paꝝ q̄ porcoꝝ carnes ⁊ max° in plm nutrire:vñ Democritus: Porcine carnes qñ bñ digeſte fuerint ſanguinē nutriūt optimū. Nihil eni meli⁹ in nutrimēto corporis inuenim⁹ maiores tñ etate vitam⁹:q̄re alimētoꝝ 3°. Diuʒ heduloꝝ caro porcoꝝ ē maxie nutritiua:cui⁹ expiētiā hñt euidētiſſimā athlete:⁊.8. de inge. Porcoꝝ meliores carnes he q̄ex mōtib⁹:deinceps aūt eis hedi. Et 5° theo. Quadrupeduʒ caro laudabilior eſt porcina in calore ⁊ in hūiditate tēperata eiuſq̄ cib⁹ plm⁹:⁊ ſanguiʒ ab ea gñat⁹ oi melior eſt ſanguie:vñ cañ.2. Chriani dicūt ⁊ q eos imitant̃ q̄ melior caro eſt caro porci ſyluestris. Et tñ iponit̃ collʒ 5°. hec ſeries. A. inge. Melior carniuʒ eſt caro porcina: ⁊ ſentit q̄ iſta caro ſit q̄ſi ſilior hoīb⁹ q̄ʒ alia caro aialiū ambulātium ⁊ ex piēria hᵒ docet. Et hi aio reſpexerūt magis has carnes pot plm dāt alimē cū corporibuſq̄ nris ſilius. Qd cōuale

3° alimēto rū ca. 24. ad me^m. — H — 8.de ige. c. 1.p⁹ me^m. — Cap.1.in principio. — Cap.1. p⁹ mediū. Cap.11.in principio. Tr.2.ca.146. — Ca.32.in principio.

I ſcẽtes oſtẽdũt idẽ celeri⁹ reſtaurari: ſunt tñ difficilis digõ-
nis ⁊ alimẽti viſcoſi niſi locus ⁊ exercitium ⁊ vlr vita ea re
Cap.6. in mitt at. vij.7.de ige. Si cib⁹ ſeipm digereret ⁊ aſſilaret nu
me.l. triẽdis:tũc op⁹ eẽt nutritiuis cibarijs:ſʒ qꝛ nõ idẽ eſt qd̃ nu
trit ⁊ digõnẽ opaᵗ:iõ nõ ſolũ eligẽ oʒ qd̃ nutricatiuiſſimũ ẽ
de ſe alimẽtũ:ſʒ qd̃ poſſit celeriter digeri:nutrimñtũ ẽt tẽpe
ratũ exhibet diquaqʒ. Nõ eniʒ nutricatiuiſſimũ põt eſſe di
Cap.9.ad geſtibiliſſimũ. Tertio dʒ Almã.pferꝭ bedulina:eſt nãqʒ tẽ
medium. perata nullã hñs in ſe malitie admiſtionẽ:vñ in dietꝭ pticu
larib⁹ lactẽtes hircoꝝ ceteris aialib⁹ ſũt meliores in ſapo
re.i.nutrimẽto digõne ac boni ſanguis gñone. Oribaſi⁹ ꝟo.
Hedina caro fit idigeſta ⁊ caro agnoꝝ:vñ 5ᶜ colſʒ.ca.predi
cto. Maior po medicoꝝ abominanꝭ carnes agnoꝝ: eo ꝙ
K mltã hũiditas dñaꝭ ſup coſte ⁊ laudãt carnes arietũ iuue
Li.3.c.9. nũ:ſʒ ꝯueniẽs dicẽ ꝙ carnes agnoꝝ ſũt poſt bonitatẽ car
iuxta fine. niũ beduloꝝ. Et Raſ ita ſentit:ac ẽt. A.cũ Haly. Inter ꝟo
2ᵒcañ.tra. ſylueſtres plaudãꝭ q̃ capriolo ꝝ. Vñ Almã.⁊.A. Caro ga
2.ca.146. ʒel iter ſylueſtres carnes melior hẽ cũ ſua iclinatiõe ad me
ad medium liã:pp qd̃ eligẽda q̃ iuuenũ. De qua in dietis vlib⁹ oĩa ſylue
ſtria aialia nõ ſaporifica neqʒ nutribilia ſunt ſicꝭ domeſtica
pter capriolos q ſunt ſyluatici:ſaporoſiores:nutribiliores:
⁊ laudabiliores. Ex nimio eniʒ motu ⁊ labore ſanguis ſub
tiliaꝭ pori apiunꝭ ⁊ eoꝝ ſupfluitates ꝓpelluꝭ. ¶ Eſt etiã
Ca.18.pᵒ pdicta diſſidia.i.diſcordia i volatilib⁹ maior. Gal̃.nãqʒ ali
pncipiũ. mentoꝝ.3ᵒ. Digeſtibilior eſt caro volatiliũ ⁊ maxie pdicis
fragũellini:colũbe:gallie ac galli: turdoꝝ aũt meruloꝝ ac
paſſoꝝ paſſeꝝ iter q̃s ſũt turiles durior ipſis eſt ⁊ adhuc ma
gis turturis faſſe ⁊ anatꝭ. Silis aũt ei q̃ galloꝝ ⁊ faſianoꝝ
ad digõnẽ ⁊ alimẽtũ exñs ea q̃ ſm eſum delectatione. Du
rior aũt ⁊ difficile digeſtibilis ⁊ magis idonea eſt his q̃ pa
Ca.2.poſt uonũ. Octauo ãt de ige. Ex volatilib⁹ aũt optime qdẽ pdi
medium. ces ſil̃ cũ mõtanis eib⁹ paſſerib⁹:deiceps aũt galline ⁊ fa
L. ſiani ⁊ nõne colũbe nec cohibeanꝭ itus manere nec be. Ta
lia.n.ſupfluitatẽ colligũt vniuerſaʒ q̃ inexercitata ⁊ oino q̃
ſtagnodea ⁊ paludeſtria ꝝ paſſeres autem pmiſſos audio
In dietis aues minutas ⁊ nõ paſſeres vere dictos. Laſiſſimi eni ſũt ⁊
vlib⁹ lec. luxuriã icitãtes. Iſaac. Almãſor ꝟo comẽdat p̃ ceteris ſtar
40.⁊ i di naʒ. Starne caro oĩ carne auiũ leuior inuenit atqʒ his qui
etis pti.ᶜᵃ ſubtili volũt cuſtodiri regimie ꝯueniẽtior: poſt quã cotur
pri⁹rubri. nicis caro in bonitate extat 2ᵃ. Caro iteꝝ pulloꝝ poſt iſtam
de volati ponit. Coturnicis tñ caro melioris eſt gñatiua ſan.⁊ ſpma
lib⁹ iſine. tis augmẽtatiua:pdicis nãqʒ caro iſtis groſſior exñs vẽtreʒ
Li.3.c.18 ſtrigit ⁊ multũ nutrit. In vlorib⁹ ꝟo dietis:q̃dã tẽperata ſꝭ
in pⁿ. cõplone vt galline galli:alia fridiora:tẽpamẽto tñ attinen
tia ſic ſtarne pulli. In pticularib⁹ ꝟo ceteris volatilib⁹ ſtar
na eſt ſubtilior ⁊ pulli pdicũ ⁊ pulli gallinaꝝ:poſt q̃s pdix:
faſian⁹ ⁊ gallina. Reliq̃ ꝟo volatilib⁹ ſũt duriora ⁊ gũo
ra grues ⁊ pauones. Et demũ pulli ſũt leuiores digõne ce
M teris domeſticis volatilib⁹:⁊ laudabiliorẽ gñant ſanguinẽ
5ᵒ the.ca. ⁊ appetit⁹ ꝯfortatiui ſũt ⁊ oib⁹ naturis ꝯueniẽtes. Haly.dʒ
23.in pn. Zoar Auer.⁊ Meſ.p̃ ceteris laudãt que pulloꝝ carnes ⁊
theiſir pᵒ marᵉ galline q̃ nõdũ peperit ⁊ galli q nõdũ calcauit.ſũt.n.
tra.9.c.7. facilis ꝯuerſionis in ſan.⁊ ſupfluitatũ paucoꝝ ꝓprietatem
in medio. mirabilẽ hñtes in tẽperãdo cõplonẽ ⁊ humores. Cui⁹ bro
5.colſʒ.c. diũ optima leproſis eſt medicia. A.ꝟo. Volucris qdẽ caro
22.in pn. melior eſt caro adurã.i.turturis ⁊ gallinaꝝ ⁊ ſubtilior caꝝ
De ſimpli ⁊ nõ ſunt cũ nutrimẽto alcobucã idẽſt pdicũ:⁊ alteã.i. ade
cib⁹ca.de xarim:q demũ de durã ait. Caro durã melior eſt carne pul
iure gallo loꝝ fortaſſeꝙ qꝛ pluris eſt alimenti. ¶ Hec igiꝭ eſt diuerſi
rũ.in pn. tas plima ⁊ fortaſſis alia nõ pua:q̃ iter auctores in hac re
2ᵒcañ.tra. periꝭ mã. Scdʒ nãqʒ diuerſas laudabilioris nutrimẽti pro
2.ca.146. prietates ac ei⁹ qd̃ nutriꝭ ſanitatẽ vel roboris itẽtioneʒ car
Cᵈ 221.2. nes laudanꝭ varie. vñ. G. reſpiciẽs facilẽ alteratione ⁊ ſub
ca. trac.2. tilitatẽ in carnib⁹ pdicũ ⁊ paſſeꝝ expoſitaꝝ ptulit eaſdem.
2ᵒcañ.tra. q̃re. A. Caro alcubugi ẽ de ſubtiliorib⁹ carnib⁹. Almãſor
2.ca.186. ꝟo cũ Iſaac aduertẽs ſubtilitatẽ ſtarne ac leuitatẽ ipaʒ ce
Lib.3.ca. teris ptulit. Per ſtarnã q̃qʒ põt itelligi aut auis magna ve
10.in pn.

N lut auis grisea cinerea cui⁹ caro laudabilis maxie cũ iuue
i dieta ſell. nis fuerit ab Almãſore iã ceteris plata vel manerites pdi
lec. 40.⁊ cis pue lux. Tulcos quã Moyſes vꝭ audire Iude⁹ ingens.
pti. 5ᵒ ru ſilr ſtarne nõ vñr ꝓ dño nr̃o qꝛ vẽtrẽ ꝯſtrigũt. Hanc ꝟo ꝓ
bri⁹de vo prietatẽ pdicib⁹ pſtãt ceteri:ſʒ qꝛ poſt ſtarnam ſubdidit Al
latilib⁹. mãſor coturnicẽ:dubitãdũ ẽ:qꝛ vl̃ ea itelligit aũt pdice ma
iorẽ:eiuſdẽ ꝟo coloris cũ rubeis pedib⁹ ⁊ roſtro:ſaporis d̃
lectabilioris dcã coturnix italica ligua: ⁊ ita ei⁹ audiẽdus
eſt ſmo. vl̃ p hãc itelligit origo ſiue qſcula: ⁊ tũc cũ nõ acce
pto cũ l̃ ſit carnũ volatiliũ deterior ferelʒ ſaporoſior. vñ
1ᵒ cañ. Ex comeſtiõe carnium coturnicis timeꝭ theta⁹ ⁊
ſpaſmus:nõ qꝛ comedũt elm tñ:ſʒ qꝛ in ſuba caꝝ ẽ l̃ vt⁹
Iſaac q̃qʒ. Coturnices ceteris ſũt peiores:ſic nec nutri¹¹ nec
Tra.2.ca. digeſtioni laudabiles:pp q̃rũ comeſtiõeʒ accĩtia q̃nqʒ ipſe
145 i dietiſ pſenſi ſpaſmoſa vt ⁊ alioꝝ ſenſibiliſſimi. Iſaac etiã ſm diu
vli.lec.46 ſas intẽtiones carnes volatilium laudauit diuerſas. Et de
in medio gallinis ſimilr eſt diuerſitas. A.tamẽ plus ab alijs vi diſce
vbi ſupra dere cũ adeo turturũ laudet carnes. Et fortaſſis in eius ter
immediate. ris eſt ipſoꝝ tãta bonitas pter reliquos:aut aduertit ad ꝓ
O prietatẽ qua roborãt intelliniꝭ ſm tñ Gal̃. poſtponuntur:vt
2ᵒcañ.tra. appuit plib⁹ multũ. Iuxta ꝟo Auer. aut etiã Moyſen cali
2.ca'. 221. ditati attinẽt ⁊ ſiccitati:laudabiliores tamen ſunt colũbis.
ad du.d ẽ
turtur.

Propter tertium

gdẽ ſciẽdũ:vt ad ſũmũ di
generatõe. cẽ ꝙ in ſanguineoꝝ carnes
dcẽ ⁊ aq̃ticoꝝ vlr illaudabiliores ſũt reliq̃s. Et q̃ volati
liũ his q̃ terreſtriũ laudabiliores: lʒ minus extẽt nutri¹¹ ⁊
fortitudis:ſilr vt oino dicẽ q̃ ad aug^m tẽdũt ceteris melio
res:q̃ tñ ſicce ſꝭ cõplonis:vt hedoꝝ q pnoꝝ ſunt ꝯueniẽtio
res: Cũ tñ capna ꝓcedẽs nõ ſit bona. Ois.n.fetus hũidus
lux veteris pitiã q̃to ptui ꝓpingor tãto deterior:⁊ q̃to pro
portiõabilr remotior laudabilior. In ſicco ꝟo eꝭ. Et q̃ ma
ſculoꝝ laudabilio es ſũt his q̃ femiaꝝ. vñ Haly. Ois femi
5.the.c.1.⁊ nea caro ſanguinẽ gñat malũ. Iſaac ꝟo ab h̃ excipit capras
i dieta vli vult.n.eas min⁹ illaudabilioris hircis fore nutri¹¹. Adhuc
lec.34.cir ſʒ Oribaſiũ. Diuʒ creſcẽtiũ caro meli⁹ digeriꝭ ea q̃ declinã
ca pn^m. tiũ. Que ꝟo medie hũidis iter piguedinẽ ⁊ ſubtilitatẽ ſa
P niores:⁊ q̃ caſtratoꝝ alijs eligibiliores. Adhuc carnes ni
groꝝ aialiũ ſaniores ⁊ leuiores alijs ⁊ maxie albis:q̃ itidẽ
motu exercitãt ſufficiẽti ꝯueniẽtiores oppoſiti. ¶ Deiceps
dʒ pticulari⁹ dõs ꝙ cãcri in fõtib⁹ repti:q̃rũ forꝭ ⁊ molles
ſũt vt eoꝝ q dñr grãci laudabiliores hi cũ fõtales fuerit ha
benꝭ ceteris cũ hẽant qd ſil̃e carni. vñ ethicis valẽt ⁊ ꝯſu
ptis cũ ſint hũidi molles ꝯũini facile ⁊ ipiguatiui:cũ pdi
ctoꝝ remittãt calorẽ ⁊ ſiccitatẽ:hi eniʒ ꝓpe dicunꝭ cãcri:q̃
re hyſto. 4ᵒ ⁊ ptiũ. Cãcer ſolus taliũ ſine cauda d̃ qb⁹ audi
Cap.2.ad endũ qñ ethicis dari iubẽtur ⁊ ꝯſuptis:eo ꝙ cãcri cõiter vo
medium. cati his ꝯferũt mime: nocẽtes ampli⁹ cũ ſint digõnis dure
Cap.7.pᵒ tñ fortaſſis qñ fuerint mollochie appellati. ¶ Piſces aũt
pncipiũ. laudati apd̃ nos marini ſũt pectine:aurate guy:cephali:ſo
lia ⁊ trilie. De aq̃ꝟo dulci pcha quã ⁊ Gal̃. comẽdat pui pe
Auicẽ.co trini temalus:carpio:luci⁹ ⁊ truta maxie deaurata ſpinoſa:
rd 3.ca.3.p ſapidiſſim⁹ ãt piſciũ ẽ ſalmo:eoꝝ ꝟo carnis treſtris ſili⁽ⁿᵉˢ⁾
duc. ¶ Quadrupedũ ãt domeſticoꝝ beduʒ apud patauos
marᵉ pfero lactẽtẽ. Dico ãt ita:qñ in regiõib⁹ calis multũ
⁊ ſiccis min⁹ appciad⁹ ẽ agno:deide ãnualẽ agnũ ⁊ poſtea
vitulũ lactẽtẽ ⁊ deide porcũ. Sylueſtriũ ãt pferẽdus eſt ca
priolus ⁊ ꝓpe lactẽs. Caro nãqʒ h⁹ eo ꝙ frãgibil̃ digeſti
bil̃ neqʒ abomiabil̃ ei⁹ piguedie ſaporis ꝯueniẽt ſʒ Iſaac
ꝟo ꝟide porc⁹ ſylueſtris:ceru⁹:lep⁹:cuniculus:eriti⁹:viſus ⁊
q deiceps. ¶ De volati^{b⁹} dʒ caponũ galliaꝝ inuenũ lauda
In dietis biliores ſꝭ carnes. Q d̃ ipoꝝ oñdũt oua cũ galloꝝ teſticul̃
vlib⁹ lec. ⁊ marᵉ q circuire pñt iteri⁹ nõ cohibite hitare: ⁊ dmũ q̃ co
33.pᵒ me. lũbaꝝ anſeꝝ ⁊ anatũ inuenũ. Sylueſtriũ dʒ laudabi^{les} ſunt
faſiani ⁊ ad ſanitatẽ ⁊ robur. Et fortaſſis ẽtvlr domeſtici eſſ
ſint gallinis ꝓpinqſſimi ⁊ eiuſdẽ ſpẽi fere:ſintqʒ ill̃ ſicciores ⁊
citioris alimẽti ac exercitij ãplioris. Poſt q̃s ſunt pdices ſtar
ne coturnices maiores laudati fraugellini laudabiles turtu

A reſ:coliſbe:turdi:merule:perdices:pauões:grues ꝛ q̄ ōmo.
Primo. Sꝫ circa p̄dcá dubitaſ:qm̄.6.ꝺ re.ſa.pponunſ q̃lie pdici/
b⁹ita. Optīa caro ad tales diſpōnes ē qliap̄ pdicū ꝛ atagi
nop̄ ꝛc̄.he aūt vitupate ſt coturnicū dictiōe. ℂ Dōꝫ ꝙ ſcri
ptoꝛ ſeu trāſlatoꝛ lr̄aꝫ corrupit:vbi.n.ſcripſit q̃leap̄ ꝺbuit
ſcribere mōtanap̄:ſic ꝺī in greco oꝛinon.qꝺ appet,qꝛ mox
trāſtulit vbi:ſilr ſcribiſ grece loco oꝛinon oꝛigiop volucꝫ
volēs formā latinā induere. Qꝺ pbaſ ꝛ ſi iā notū:qm̄ ca/
pones laudatiſſimos qn̄ fuerit pingues detestaſ in diſpō/
ne de q̄ ſmo calculoſa corpe ſicco. Vitupanſ igr̄ max' q̃lie
cū ſint pingues ꝛ abominabiles. Adhuc dic̄ q̃leap̄ ſine co
pula.vn̄ appet ꝙ nō diūſitatē ꝺnotat:ſꝫ vniformitatē. Hec/
c⁹.n.ꝛ max'. S.ip vniſ i diuerſis copl'a ꝛ nō loco illi⁹pun/
cto.q̄p qdē oꝛdiationū cāꝫ ꝛ fulcimētū ex an̄dictj in his q̄
ad nutr'' laudē dcā ſt diligēs gr̄a breuitatj poterit itell'o aſ
ſigre: laudanſ ēt aut vitupanſ carnes a ptib⁹:qm̄ q̄ ꝺxtro/
B rū laudabiliores:ſilr ꝛ q̄ circa oſſa ꝛ muſcl'op̄ media ꝛ q̄
hui⁹aut alteri⁹mēbri:ceu pticulari⁹.3.alimētop̄.ꝛ in dietj
mōſtraſ. Indē domeſticop̄ hūidioꝛ ē nā ea q̄ ſyluestriū pp
aerē vitā ꝛ ociū.illiſ āt oppo^m ieſt ꝛ maxie mōtanis. Caro
ēt hop̄ minus cōputreſcit melioꝛis chimi ꝛ ſupfluitatj pau
ce. Hec aūt ꝯſtare faciūt expimētū:ꝛ rō ex homogeneita
te ac ei⁹ ꝯuo hop̄ ad corp⁹nutriēdū ſumpta ꝛ ex nā ipſop̄
ſm ꝙ facile alterabilia frangibilia vel difficile ſeu celeri⁹
aut tardius penetrabilia vt ſermo alimentop̄ oſtendit.

Propter quartū vō ad h^m dōm:ꝙ limacie danſ ꝯſūptj:qꝛ alunt max'
Eſtꝗ adherēs ipap̄ alimētū:digōnis tn̄ ſunt difficil.vn̄ ali/
mētop̄.3. Cochlias q̄tidie oēs greci comedūt hn̄tes qꝺ du
rā carnē:ꝛ pp h̄ idigeſtibiles:ſi tn̄ digeraſ max' nutritiue.
ℂ Ad aliꝺ de cācris appuit qd dōꝫ:lꝫ.n.laudabile nutri/
mētū in ſuo exhibeāt gn̄e ꝯſūptj nō ſimplr tn̄ ampli⁹pām|
ℂ Ad aliꝺ dōꝫ:ꝙ piſces nō ſt digōnis ſimplr facil' cū ſint
C fri aq̄ti:nec mollicies cop̄ eſt aerea ca.ꝛ hu.digōni apta,ſꝫ
fra aquea:laudādi tn̄ ſunt ſuo mō pſati mediocriū carniū
ētes,q.n.molliū carniū valde aut durap̄ mime.alimēto/
Cap.2. rū.3. ℂ Ad aliꝺ dōꝫ.ꝙ lꝫ q̄dm^{de} nob pīm ſitenſ actu:nō
tn̄ vtute q̄ in h̄ petiſ q̃nto. Nō.n.vt dcm̄ eſt alimētū ſemet
corpi imergit:ſꝫ vtute idiget digerēte vehiculāte ꝛ apponē
te qꝺ i eis nō euenit pp carniū ipop̄ duritiē ꝛ viſcoſitatē cū
ſint diſtēpata terrea mītuꝫ ꝯpl'onis hūane re^n ꝛ ſbe. At qꝛ
caro hoīs carni pportionaſ hūane mō q̄cūꝗ laudabilioꝛis
foret alimenti niſi abominatio itercideret. Foꝛtaſſis q̄ꝫ pp
ei⁹ facile nutrire ac mītū egritudinē celeri⁹ icaute repl'ona
lē cāret. Quidā tn̄ brutaliū ſub alterutroꝗ polop̄ degētiū
hoīes trucidātes comedūt.dīa.67. ℂ Et ſilr ꝺ porcop̄ car
nib⁹ qd dōꝫ appuit:nā illā ſili^{tem} ipedit digōnis q̄uitas ꝛ
alimēti viſcoſitas. ℂ Ad aliꝺ dōꝫ:ꝙ lꝫ teſtudines pp ſup/
fluitates q̄s in extriſeca ppellūt laudabilioꝛis reddanſ nu/
D trimēti:nō tn̄ ita vt aliop̄ pāme:cū nutrimētū ipſop̄ ſit vn/
Cap.30. ctuoſū valde ꝛ abomiabile:q̄uis ipas ponat Iſaac ex mā
In dietis cui eq̄lr q̄tuoꝛ elnta.i.q̄uia ꝛ leuia ſt intermiſta. Iſta tn̄ mi
vlib⁹ lec. ſtura nō eſt vē vt:q̄ corpis hūani in q̄ maxie minū vni⁹tā/
33.p⁹ pn. git alteri⁹minimū,ſꝫ p iux̄ pōnem fere. Eritij ſilr ſm Iſaac
vbi ſupra ac hiſtrices cuꝫ eo ꝙ plures ab eis ſupfluitates excidunſ:
imediate praui remanēt adhuc alimenti ꝛ medicinalis magis. Vri/
in medio nā.n.puocat eritij caro ꝛ vētrem ſoluit q̄magne tpe maxi
me coit⁹ ꝛ femelle pcipue. ℂ Ad aliꝺ qd dōm apparuit.

ℂ Differentia. LXIX.

Colli' ca. 2.6.8. Uod oui albumē ſit calꝫ ꝛ vitellus fri gidus:mōſtraſ ex.3.ꝺ ge.aia
liū. ℂ Amp.id in q̄ aial' pn^m ſcriſtit ē calꝫ. In
cal'o.n.pn^m vitale ibidē:cū aia ꝛ vita ꝯſtēt coꝛ
poꝛib⁹ p calꝫ:h̄ āt ē albū:cū ipꝫ ſpmati aſſila/
tū:idꝗ ſit ex q̄ ꝯcreaſ pullus. Rubeū āt ē terreſtre groſſuꝫ
ex q̄ nutriſ:tale vō ſrum. ℂ Adhuc in auiū paludoſis ſup
abūdat vitellus min⁹ tn̄ ru.ꝛ hūidus ꝛ minuiſ albumē. In

E cāpeſtrib⁹ vō eꝫ,ſꝫ ille frioꝛes ꝛ hūidioꝛes ſt ſꝫ nām cāpe
ſtrib⁹ i eodē:albumē vō ꝛ vitellus oui ptes ab illis ꝺciſe ea
rū retinebūt nāꝫ cū pducētj ſp notā obtineat qꝺ pductum.
ℂ Rurſus.qꝺ ſegregaſ circulr̄ a ꝯiūcto p modū cuiuſdaꝫ
ebullitōis ſiue ferueſcētie calꝫ extat cū hꝺ ſit ei⁹ nā. Sic āt
albū cū eēt ꝑus cū vnitū rubeo vt on̄deſ ſeq̄ſtraſ ab ipo
ibidē rubeo int⁹tāꝗ terreſtre ſubſidente:qꝺ on̄dūt oua in
patella ꝯfracta ignis motui occurrētia leui. Eis.n.qꝺ albū
circulr̄ videbiſ aſſiſtē rubeo. ℂ Eti.qꝺ attrahit ꝛ qꝺ trāſ/
mutat eſt calꝫ:talē āt quēdā actū albumē iducit in rubeuꝫ
ipꝫ attrahēs ꝛ in alimētuꝫ pulli cōmutās. Eſt nāꝗ tāq̄ in
lac agēs coagulū. ℂ Rurſus.albumē pportionaſ ſpmati. Lec.41. circa me.
rubeū aūt ſang.vn̄ in dietj vlib⁹. Sicut ſan.ꝛ ſpma ſūt mā
ꝛ nutrimētū aialiū gradientiū:ita oua materia ꝛ nutrimē/
tum volatiliuꝫ. Sperma vō calidius ſanguine denotatur.
Itaꝗ album eſt calidum:rubeum autem frigidum.

F In oppoſituꝫ eſt oīs medicoꝛum turba ponēs ꝙ lꝫ ouū totum eq̄litati attineat:
albū tn̄ fritati ptinet vtcūꝗ:ꝛ iō ipꝫ q̄ſſuꝫ ē ꝛ difficile dige/ Cap.6.in medio.
ſtibile.12.de inge.vitellus vō caſitati:quare huic oppo^{ta} te
ſtanſ ieſſe. ℂ Palin.qꝺ ē iſipidū ē fruꝫ:qꝺ āt dulce calꝫ:ta
lia vō ſt albumē ꝛ rubeū. ℂ Adhuc.qꝺ celeriter digeriſ ꝛ
in corp⁹trāſmutaſ hūanū calꝫ extat ꝛ hu.tale nāꝗ ipꝫ:hꝺ
āt dn̄t fore vitellū ꝛ nō albumē. ℂ Eti. Rube⁹coloꝛ vitelli
atteſtaſ caſitati:alb⁹ vō albūinis fritati:vn̄ Ap.i qbuſdā
pbl'.ſibi attributj. Teſteū oui vꝫ terre fruꝫ ꝛ ſic.hūidū ei⁹
aqueū:ſpūs āt q in ipo hūidus ꝛ cal's:vitellus vō igni ſilis
cal's ꝛ tēpate ſicc⁹. Vr̄.n.mūdi h⁹ ouū imago. Silr̄ appet
ei⁹albū lacti pportiōari:rubeū aūt ſanguini.h̄ āt caſioꝛ exi
ſtit lacte. ℂ Rurſus.qꝺ ꝯfert egritudib⁹caſis id ē frum cū
ꝯferētia in his pficiaſ ꝯrio.hmōi vō ē albū:vn̄.13.de inge. Ca.16. p⁹ princi. id
Mihi videnſ veteres cum multa circūſcrutatione ad hu/
midū ouoꝛum deueniſſe qꝺ imoꝛdaciſſimū ꝛ viſcoſum eli/
gentes.quare Diaſ. Album oui cōbuſtionibus medicaſ. G
Itaꝗ albumen eſt frigidum:vitellus aūt calidus. Cap.471. poſt pn^m.

Propter pꝛimuꝫ qdē ſciendū:ꝙ ouū eſt aial po^e ex ouificatj pductū ſup
fluo. Nō.n.ipꝫ pp ei⁹impfectionē pt itra ſe ime'' aial pdu/
cere vt qꝺ pfectū:ſꝫ alio vt ouo mediante. Conſtituiſ ēt ex
aialis ſupflui'':qꝛ ſi ꝺ ſubā foret gn̄antj oudū iā ceſſaſſet ꝛ
ipa dīa.34.h̄ āt ſupfluū ex q̄ ꝯſtituiſ eſt ſanguis mēſtruo
pportiōar⁹q i ſbrubeū ꝯdēſaſ coloꝛē i q̄mā ꝯtineſ adhuc
albugis. Ex vitello demū in caſioꝛib⁹ouātū pviā cuiuſdā
ebullitiōis vt ptactū albū ſegregaſ:ꝛ vndiꝗ circūſtans ef
ficiſ rubeo:vt ꝛ ipm in me' albo pmaneat velut terra in aq̄
ꝛ aeris itermedio. A.aialiū.17.vniuerſo aſſilauit. Que āt In me°.
ouificātiū ſt frioꝛa qꝺ iteri⁹oui oē pmanet idiſcretū. Tal'
enim albū ꝯfundiſ ꝛ rubeū vna vt monocoloꝛata eſſe ap/
pareant. In auib⁹q̄ꝫ ouū alligaſ mrici p ei⁹acumē q̄ ad ſe
ꝯbit alimētū:ita vt ab eo abſoluaſ pfectio. Sic.n.extermi
naſ vt eius nihil appeat:qn̄ egrediſ:veſtigij alligātj velut H
vmbilici. Teſta q̄ꝫ ſubmoll' exn̄s ouo iā pfecto iteri⁹ pma
nēte qn̄ foras educiſ:iduraſ celeriter euapoꝛāte ipſi⁹ hūi/
do iā paucificato ꝛ ꝺrelicto qꝺ terreſtre. ℂ Oua eq̄deꝫ di/
uerſificanſ ex his q̄ p ſeipſis inexn̄t ꝛ occurrentib⁹aliūde.
Pꝛio qdē multiplr̄:qꝛ aut rōne illop̄ a qb⁹ pducunſ:qm̄
q̄dā prauiſſimi ſt chimi vt q̄ auiū paludeſtriū:q̄dā optimi
ceu pluriū cāpeſtriū vt gallie,faſiāi,ꝛ pdicis:alia vō me⁹ꝫ
mitū tn̄ ab his ꝺclinātia ſic anſep̄ ꝛ anatū paluſtriū:vl' ex
pte ꝯpl'onis:qꝛ aliq̄ ſt ex aialib⁹tēpatj ſanis laudabil' exn̄/
tib⁹nutrimēti:q̄dā ex diſtēpatj labētib⁹ nō pap̄ in exceſſu
poꝛib⁹his opp^{ta}.vl' etatj gr̄a:qm̄ q̄dā ſt ex auib⁹adoleſcē
tib⁹:alia ex iuuenib⁹:nōnulla vō ex ꝺcrepitj q̄p me^a ſt lau
dabilioꝛa.ſeu ex pte hit⁹:qm̄ aut ſt piguiū aut extēuatap̄.
vl' mediocriū q̄ ceteris pfectioꝛa:vel rōne modi cop̄ pdu/
ctōis:qꝛ q̄ calcata ꝺlectabilioꝛa exn̄ta pp magj eē digeſta. Z.i.3.ca.ii in medio.
In oīb⁹.n.qꝺ digeſtū dulci⁹ꝺ ge.aialiū:ꝫ n̄ calcata oua

I ypenemia ſiue zephyrina dcā ꝓſaꝗ oppᵗᵉ ꝙ ēt gallo ſupaſcē
dēte valent adhuc pfici dū nō interuenerit albi a vitello di
ſcretio:ita vt ⁊ gallus alteriꝰ ēt ſpēi ſupcolens ſuā in q̄buſ/
cūq̄ ouoꝝ ipinguat formā:vl̄ ex pte loci ceu regiōis cū ſic
locꝰ ē ita nā op:ſ. Que.n.ſiūt i regiōibꝰ calidꝛibꝰ aut frio/
ribꝰ:praui extāt hūoris ⁊ iſipidi:q̄ vō i medijs laudabil̄ ⁊
ſaporoſi:cū ſapori medij vt vnctuoſus ⁊ dulcis nutrimēta
les ex mēſuraꝗ aſſurgāt calis. ℭ Ex his q̄z ꝙ ſoriſecꝰ adue/
niūt vl̄ pp tpꝰ:q̄m q̄dā ſī ptui pxima:alia remota:nōnulla
meᵃ:q̄ꝝ optima ſī pᵃ:ceu peſſima:poſtrema oppᵗᵃ:medijs
vō iter vtraq̄ indicaꝗ aut pp artificiū dcoctionis ipoꝝ:qd
ēt variaſ 2ᶠ:vl̄ rōne modi dcoctiōis:vl̄ q̄ztiᵗᵉ. Primiſꝰ q̄dē
q̄m q̄dā ſub cineribꝰ coquūſ:alia vō in tiganis frixanſ:q̄
ambo p̄ua:aliq̄ vō fracta cū oł̄o garo ⁊ modicovino ɔfū/
danſ admiſta ⁊ i vas pijciūſ obturatū i lebete poſita ſb ꝙ
ebulliat aq̄ donec ɔſiſtētiā recipiāt mediocrē. Siſſa q̄z fe/
K re ſī ɔfracta ſup aquā bulliētē i tiganū vl̄ caldariā pꝛectāt
3.ca.11. alimētoꝝ 3°.5° vō colľz. Ouū ɔq̄ſſatū cū oł̄o ⁊ aceto ⁊ tre/
Cap.36. mulū ſcm̄ ē valde bonū. Decoctū.n.cū oł̄o melioraſ ⁊ ma
xie nouo:q̄m ē tēpatū attinēs calitati:⁊ ipinguat epar ipiꝰ
adaugēs ſbaz. Et ppea religioſi olo vtētes pingues ſī ⁊ ro
tūdi:⁊ hꝰ pparatiōis mōi laudabiliores exñt. Nōnulla vō
igne itegra aſſanſ:q̄dā aq̄ elixanſ:alia cū carne ⁊ herbis in
ſcellata:nōnulla vō aq̄ dcoquunſ oł̄o ſale ɔdimēꝗ:vt cepe
pipere:cīnaᵐᵒ ⁊ ſiſibꝰ q̄ meᵃ iudicanſ iter p̄dcā. Ex pte q̄deꝫ
q̄ztitaꝗ dcoctiōis:q̄m alia minꝰ vt ſorbilia:q̄daꝫ ampliꝰ vt
dura nōnulla vō mediocriter dcoquunſ ſic tremula:quoꝝ
laudabiliora ſī hᵃ ſic reliq̄ dteriora. Et ſi fortaſſis ꝙ media
plus corpi exhibeāt alimēti:ceu alteꝝ extremoꝝ māſiuuz
in amplius:qd aūt calm̄ ⁊ frigidum:differentia ſignat.15.

Propter ſcd̄m q̄dē ſciēdum ꝙ aliq̄ dixerūt al
bū oui eſſe calius rubeo q̄ztuz
ad eiꝰ ptē acutā in ꝙ caput dcm̄ ſituaſ galli:q̄ztū vō ad alīa
L ipiꝰ ptes minime. ℭ Qd ⁊ ſtare nō pōt:q̄m ſic ſe hꝫ ps cir
ca quā caput ē galli ad quādā ptē vitelli:ſic alia ad aliā:⁊
pɔñs ois ad oēm. Sꝫ ꝙ circa caput galli poniſ rubeo cali
or eſt ⁊ merito:q̄ totū albū hꝫ caleſieri ex capite galli ⁊ in
formari:totū ēt ſcm̄ ē p moᵐ ebullitiōis cuiuſdā ⁊ aſcēſus
calioris ac leuioris vndiq̄. Silr Ap. ɔnūtiare vꝫ abſolu/
te albū caliꝰ rubeo ɔſiſteſ. q̄re ⁊c. ℭ Alij vō dixerūt. Ap.
exponētes albū caliꝰ fore rubeo calitate ꝙ in actu volētes
medicos audiuiſſe vitellū illo calioꝛē caliᵗᵉ potētiali. qd ēt
nō valet:q̄m ſic ſe hꝫ actꝰ ad actū:ita poᵃ ad poᵃᵐ vlterio/
ris actꝰ reᵘ a corpe acq̄ſiti:qd in ceteris ē declare. Nā ſicut
leo viuēs aut anas ē calior ſue vel pdice actu:ita ⁊ mortua
poᵃ:talia facta nutrimētū corpibꝰ pſtant illis caliꝰ. Qd ſilr
in vegetabilibꝰ repiſ:lꝫ nō adeo extet diuerſitas in his ma
M niſeſta:q̄ ipoꝝ calm̄ magis ē in poᵃ q̄z actu:nā ēt viuētia
Cap.24. vegetabiliū colľz.5. potētia ponunſ calida. Eſt.n.eoꝝ calī
[illegible] dum cōfractum ſopitum reſpectu aialium calidi. Adhuc
ouum infrigidatur ouificatū vt calidū euolet actuale. Nō
igitur ſic dicentem inconueniens contingit euadere.

Propter tertiū vō ſciēdū:ꝙ id q̄ſitū pt teria/
ri:vt.26.dīia.dūo calꝫ ē 2ᶠ: qd
dā nāq̄ viuificū aereū ⁊ vtcūq̄ aq̄ſum mulcebre ⁊ delecta
bile:pīma ēt calitate affectū celeſti gonima faciēte ſpma/
Cap.1.6, ta.dīia.36. Et ita ꝙ albū calius vitello:qd ſic innuiſ d ge.
ſuo fine. aialiū 3°. Gnōnis q̄dē pnᵐ ex albo accipit aial. In calo.n.
aiale pnᵐ:⁊ dmū albū nā q̄dē humidū in ſeipo calitatē hꝫ
aialē. Eſt ⁊ alteꝝ calm̄ ɔſumptiuū igneū ſubito infitū terre
ſtriori arriabile ⁊ iſuaue q̄ꝫ minꝰ calo pticipās celeſti ꝙ vi/
tellus calior ē albo:qd idicaſ ibidē cū dī.ipm eē terreſtre
groſſaꝝ ptiū qd nō ē gnōnis pnᵐ:veꝝ magis nutrimēti p/
portionaſ nāq̄ ſanguini ceu albū ſpmati:qd oñdūt paſſio
nes a calo ⁊ ſro:his q̄dē ſilr:alijs āt occurrētes opᵗᵉ. vñ
In meᵒ. 17.aialiū. A. Albū oui ē aq̄ſuꝫ valde:⁊ ē i eo multū d aere
in ꝙ agēs calor id ſegregat a vitello cū ſit terreſtre ſiccum.

N Calꝰ calor ē tāq̄z corpoꝝ terreſtriū:albūinis vō eſt ceu cor
poꝝ aereoꝝ aliq̄ztulū aq̄ſoꝝ. Et ppea albū magis ɔueniēs
vt ſiāt ex ipo corpis radicalia. ⁊ vitellus q̄ſi nutrimētum:
q̄m ē ſanguis mutatꝰ ad ſubaꝫ ſpmaꝗ icōplete. Oꝫ āt albu
mē vitello caliꝰ appere:q̄ illō caliꝰ qd magis pticipat pnci
pijs aie itroductiuis:cū hꝰ calꝫ ſit iſtrm nāe pncipaliꝰ:⁊ tale
qd albūinis p̄inductū:qd ⁊ caput dcm̄ oñdit galli in ipiꝰ
repſitatū acūine. Rubeū āt p oppᵐ:q̄ terreſtre groſſaꝝ p/
tiū eidē vehemētiꝰ iherete:calꝫ fere igneū. Calm̄ nāq̄ i . ta
duobꝰ ita ſe vꝫ hēre velut in ligre ac lapide impreſſum. Sic
itaq̄ albū vnoᵉ caliꝰ:reliq̄ āt erit rubeū. ℭ Noſce tñ ꝙ vi/
tellus corpi relatꝰ tēpato hūano:ſi āt vt pus pulli gño cali/
or ſic recte ſapiūt medici ē albo pp calm̄ fortiꝰ iherēs eidē
tāq̄z terreſtriori ſubito ſulcito:tū ēt pp ſaporē ipiꝰ dulcē ac
eiꝰ etherogeneitatē corpi hūano albūine affiniorē:ſecꝰ aūt
ɔtigit in albūine. ℭ Adhuc qd poᵃ minꝰ calꝫ extra in vlte/
O riorē actū calitaꝗ pōt eleuari alio calioꝛi pp calꝫ corpis ipꝫ
exterminās diquaq̄:vt dē qd ipiꝰ calm̄ poᵃ in actū vltra
fere ipm eleueſ calitaꝗ. Carnes nāq̄ anaꝗ in vlteriorē gra
dū deueniūt calitaꝗ in cholico q̄z in flatico aut in appeten/
te fortiter vl̄ mime. Euaporat ēt calm̄ aereū ab albumine
cito:qd oñdit ipiꝰ minoratio qñ pꝰ ptū pmāſerit tpe:ꝙ aūt
hmōi reliq̄ ex dīia ſumanſ.26. ℭ Sed circa p̄dicta ɔtingit
dubitare:q̄ in pulloꝝ ex ouis gñatiōe pnᵐ ipſius pᵐ dcm̄
eſt in extremo vt albo circa caput galli maxime ſituari qd
nā praue vꝫ ordinatū:cū in medio vt ſaluetſ hēat locari ſic
in alijs aialificātibꝰ ⁊ caſu ēt gñaꝗ. Semen.n.aut gnōnis
qdcūq̄ pnᵐ obtinet qd loci mediū. de ge.aialiū apparēs.
ℭ Dōm ēt nō eē ſilr diſariā de gnōne boꝝ ⁊ pulloꝝ cuꝫ in
Colli. li.3. aialificātibꝰ matrix ſit in mēſe:in ouis aūt eꝫ. mr ſituaſ in
ca.1. c. li. mrice ibidē. Rubeū.n.tāq̄z mr ſituaſ ſub pellicula ſubtili
c.2. d. li. ɔtinente vndiq̄ ouum que velut matrix exiſtit. Uel dōꝫ ge
neratio pulli non eſt in extremo albi ſuperioris verum ma/
P gis inferioris vbi rubeuz pertingit ipſum:vnde. 17.aialiū
In meᵒ. A. pullus ſit ex parte vitelli qui eſt in ſubiam albuminis at
tractus. ⁊ ideo inuenitur creatura inter album ⁊ vitellum.

Propter quartū vō. ad pᵐ qd dōm appare
it:q̄m Ap. loq̄ſ de ca. p vi
uiſico medicꝰ aūt de reliq̄. ℭ Ad aliō ſilr dōm. ℭ Ad aliō
dōm ꝙ nō ſolū pp ſrum plus pticipāt taliū auiū oua vitel/
lo:veꝝ ēt pp groſſitudinē ⁊ etherogeneitatē partium ipiꝰ ⁊
dcm̄ eſt aūt ⁊ calm̄ exhalare qd albi qñ fuerit ouificatuꝫ.
ℭ Ad aliō dōm:ꝙ nō pp calꝫ ſolū ſit ſegregatio albi a ru/
beo eleuatione:veꝝ ampliꝰ pp ɔnū ipiꝰ leuitatē cū viſcoſi/
tate:rubeū.n. ɔnūtiatum eſt terreſtre. Dicet ēt ꝙ fortaſſe
ptes albūinis eē viſcoſas cū aliq̄ leuitate:ita vt calꝫ in eas
Q ɔueniēs ⁊ neq̄ens ſepare ſubleuat eaſdē, qd ſilr accidit in
his ꝙ frixanſ leuiter ouis:ceu in ebullitione oñdiſ lebeꝗs
ꝙ viſcoſum nō q̄ue inexñs celeriꝰ efflūit aq̄. ℭ Ad aliō ſilr
qd dōꝫ appnit:q̄m de calo ē ſmo pori nō paꝝ calitate icu/
bantꝗ exteriꝰ adiuuato. ℭ Ad aliud dōm:ꝙ lꝫ calitate vi/
uiſica ſpma caliꝰ ſit ſanguie:calitate tñ acuta ⁊ terreſtri ſan
guis pōt eē calioꝛ illo. ℭ Ad ꝙ vō alteriꝰ ptis iā ad pᵐ qd
dōm appuit. ℭ Ad alia duo ſilr apper:q̄m cum calo albi
aereo admiſceſ multū aqueū ebetās ipꝫ:calm̄ ēt ipiꝰ dcm̄
eſt exhalare:oñſum ēt ꝙ rubeū magis albumine pportio/
naſ corpi. ℭ Ad aliud dōm:ꝙ rubedo nō eſt in vitello pp
calitateꝫ tm̄:veꝝ ēt magis pp māꝫ vt ſanguinē ex ꝙ gñeſ
ceu caro rubior ceteris ptibꝰ ſanguine. Neq̄ dōm album
lacti aſſimilari:⁊ ſi hoies id putent coloris decepti ſilitudi
ne. Cuiꝰ q̄dē ɔtrium ſenſit rubeum cōperās lacti cum id ve
lut lac alimentum ſit pulli:⁊ de ge. animaliū.3. ℭ Ad aliō Cap.3.ad
dōm ꝙ ab albumine calidū quando frangiſ euadit:nō ſic medium.
autē a rubeo. Adhuc nō ſolū poniſ hic ɔferre pp frigidita
tem:veꝝ ēt ppter viſcoſitatē qua cū imordacitate partici/
pat adherētia:vñ ibidē. G. ꝙ viſcoſum ſine mordēdo cum
moderate fuerit calidum indoloroſiſſimum exiſtit.

A

¶ Differentia. LXX.

Uod vinum calз ſit ⁊ ſiccū oſtendit: qm̄ meri ↄpl̄o vir eſt
(Co. 30. in principio.) cal'a ⁊ ſicca. 5° theorice. Eſt aūt merꝫ ꝫ būc vi
nū vuaꝝ ⁊ racemoꝝ. ¶ Adhuc illō qō cōpe
tit ſtaticis calīn oꝫ eē ⁊ ſiccū: cū pſeruatio nāꝫ
ↄuerſa ↄ̃ includat vtcūqꝫ. ſtaticis aūt vinū cōpetit: tū q꜡ coꝝ
mitigat fritatē: tū q꜡ ſtā digerit ⁊ ſubtiliat: qō āt tale calīn
exiſtit ⁊ ſiccū. ¶ Et. illō qō hꝫ diſſoluere: exiccare: dema
(Cap. 1. in medio.) crare: vlcera abſtergere ⁊ mūdificare calīn exiſtit ⁊ ſiccū.
vinū v̇o eſt hōꝫ terapētice 3°. ¶ Rurſus. Qō īducit accn̄tia
caliraꝫ ⁊ ſicci. vr̄ eē calīn ⁊ ſiccū: qm̄ effect⁹ ⁊ cā ſī ꝑportio
nales. nūc aūt vinū ſitiꝫ ⁊ ſiccitatē v̄ cāre: vt denotāt bibl̄
patauí tabernā petētes añ luciferꝝ: ⁊ egritudines cal. ⁊ ſic.
ceu vigiliaꝝ iſtātiā. febres ſreneticas ſpaſmos ↄſūptiuos
(Cab. 50. d'ſue fine. Cō. afo. 1.) ⁊ deſipientias iteriorꝝ. 2. ¶ Palin. Curat appetitū caninū
ↄtingentēꝫ a fritate ſimplici vel cū hūore ſro acido. afo. 2.
potus indigentiam ſoluit: qō aūt tale calīn ⁊ ſiccum: cum
B
ſanatio ꝑficiat ↄ̃rio: quare vinum calidum erit ⁊ ſiccum.
(Probl. 6 c. 10.)

Rurſus q̄ calз ⁊ humidū ſm nām: ꝑbl. 3. ¶ Ad
huc qō vaporoſuꝫ vētoſum ⁊ ſomniferꝝ
exiſtit: calīn eſt hu. hec nāqꝫ a calo ⁊ humido agēte cāñt: ⁊
(P° par. Tra. 2 ca. 33. ē hac.) ſed vinū eſt hōꝫ de ſomno ⁊ vigilia. ¶ Palin. Qō calefacit
⁊ humectat calīn eſt ⁊ humidū: tale v̇o eſt vinum quarto
ꝑma. In tertio ēt viget calis ⁊ humidis ↄtemperatis: cali
dum itaqꝫ ⁊ humidū. Qꝫ autē frigidum ⁊ humidum vina
indicant gallicana: ⁊ q̄ frigidum ⁊ ſiccum anglicana.

(A. c. 671. vſqꝫ ad. c. 701.) Propter p̄mū v̇o ſciendū q̄ vinū ex mult̄
vt appet ꝑ Diaſcoridē exp̄mi
mit ſuccoſis: potiſſime aū ex vuis: q̄ ē liq̄r ceter̄ nāe hūa
ne ampli⁹ accōmodus. gaudet. n. ipo ↄ̃mixtie: cū ꝑportio
net eidē magneꝫ q̄ gdē p̄is extat q̄litū. Qō 2ᵉ p̄t ↄſidera
ri: aut ↄ̃tū ad ea q̄ magis ſibi exiſtūt itranee: vel q̄ ad illa
q̄ foꝛintec⁹ aduenīūt. Prio ſiqdē in vino ē gnqꝫ ↄſiderare:
liq̄rē ei⁹ ſeu ſbam, v̇tutē, odorē, ſaporē, ⁊ colorē regi. ſani.
(5. in me°. cap. 30.) theo. 5. ⁊ dietꝫ ꝑtib⁹. Rōne nāqꝫ liq̄ris vinū colligit diuerſi
C
tatē. nā qōdā exiſtit ſubtili: qōdā groſſi: aliō v̇o mediocris: ⁊
qōdā ſpūſi turpidi: nōnullū ſubtil' clari: aliō v̇o mediocris
⁊ reliq̄. ¶ Ex p̄te ↄ̃ꝫ v̇tutꝫ: qm̄ ei⁹ qōdā ē vehemēt̄ v̇tutiſ: ⁊
aliō debili: qōdā mediocris ꝫꝫ ei⁹ ↄplōnis diuerſitatē. ¶ Di
uerſificat' rōne fere oium generꝝ ſaporꝝ. Nā qōdā eſt inſipi
dū ſere vt aq̄. aliō ſtipticū pōticū, qōdā v̇o acetoſuꝫ: nōnul
lū v̇o dulce: qōdā āt amaritudini attinēs ⁊ acuitati q̄lia ſūt
(Cap. 16 in medio. Col. c. 27. Cap. 4. 5° theorice ca. 30.) vina vetuſtiora ⁊ artificiata: ceu q̄ tede picis medicialis nō
nutritiua. coll̄ꝫ. 4. ⁊. 7. Aliō v̇o ſalſedini p̄tinet ſic̄ mari mi
ſtū. 12. de ige. ¶ Sumit ⁊. 4. vinū diuerſitatē ex p̄te odoꝝ: ⁊
qm̄ qōdā eſt aromaticū q̄le dr̄m ſm Haly. richanū d'lecta
bile: ꝑpō ſenſū: qōdā odoris horribil' idelectabil' ſanguinē
gn̄ans malū ⁊ cephaleā iducēs. aliud me^m iter h̄: qōdā v̇o
D
⁊ odoris mortificati ſic̄ aq̄. ¶ Uariat' deniqꝫ vinū rōne co
loris. 5. qō multiplr̄ exiſtit ꝫꝫ q̄ ei⁹ eſt iuenire colores dif
ferētes: nā qōdā ē albū aq̄ v̇tute ⁊ colore ⁊ ſapore ſilitudie
ꝑpinquū: qōdā pallidū: aliō v̇o citrinū ſeu xātuꝫ: qōdā ro
ſeū: nōnullū rubeū: aliud rubore p̄cipās in ſubnigredinē
vergēs. Propores ſūt tn̄ diꝛe vini ſūpte rōne ſube v̇tutis ⁊
ſaporis ↄ̃ꝫ odoris ⁊ coloris. ¶ Si āt vinū ꝫꝫ ei⁹ extrinſeca
attēdat' q̄druplr̄ id p̄t euenire aut rōne intētiōis aſſumenꝫ
vel alicui⁹ cōmiſtiōis ei⁹ ex̄nee: aut origis ipſi⁹ vel tp̄is. Qꝫ
ſi p̄ duplr̄ raut ex p̄te ipi⁹ vini ampli⁹: vl' relōne ad ſuſcipiē
tē plus facta. Primir⁹ gdē pōt triplr̄ variari: qm̄ aut eſt ci
b⁹ ⁊ pot⁹ ſiſt aut pot⁹ tm̄: vl' medicie locū occupat. Cibi āt
⁊ pot⁹ vinū nāꝫ obtinet: qō ⁊ gr̄a reſtauratōis exhibet' de
ꝑditi: cui⁹ eſt cibi offīcia: ⁊ deportationis nutrimēti ꝑ coꝛ
pus qō pot⁹ exiſtit nā. tertio gdē de alimēt̄: ↄ̃ q̄ſdā medico
(Cab. 31.) rū volētes vinū n̄ alimētū. ſꝫ poti⁹ potū aliquē appellare.
Exhibet' q̄ꝫ interdū vinū ſub rōne pot⁹ tm̄ vt deportatōis
alimēti ꝑ corp⁹ q̄lis eſt pot⁹ vini delatiu⁹ appellat⁹ ꝑ exhi
bet' ſtōci digōne ↄpleta ⁊ epatꝫ fere dimidiata. ¶ Triplex
E
nāqꝫ pot⁹ exiſtit: pmiſtiu⁹: delatiu⁹ ⁊ alt'atiu⁹: diꝛia. 118. Su
mit' ⁊ vinū gr̄a medicine ſeu pot⁹ alteratiui: q̄le illud qō in
digōne hūoꝝ exhibet' ſroꝝ viaꝝ apertione ⁊ in ſyncopis re
leuatione. ¶ Diuerſificat' aūt ⁊ vini nā ↄ̃magne rōne aſ
ſumentꝫ: ⁊ id vel q̄litatꝫ aut ↄ̃titatꝫ: vel etatꝫ. Nā aut ↄplō
tue tēꝑat⁹ vel cholic⁹ ⁊ reliq̄: ſeu fortꝫ aut debilis vel medio
cris q̄ aſſumit aut ſibi multā ↄ̃titatē vel paucā aut medio
crē aſſumit. penes q̄ ⁊ vini effect⁹ reddit' diuerſus. ꝑble. 30. (ꝑble. 1. p° principiū.)
Uinū nāqꝫ occupans infrīatos reddit taciturnos ⁊ ſobrios
p̄. paulo plus potatū loq̄ciores facit. plus āt adhuc ſūptū
rhetoricos ⁊ audaces: adhuc magꝫ iniurioſos: ōmū mania
coſ: mltū v̇o ap̄li⁹ ſtupidos ⁊ epilepticos reddit. vñ Iſaac. (In die p̄ ti. p̄ticu. 5. rubu. de vino.)
Uinū aſſilarūt tyriace magne: eo q̄ ipꝫ ↄ̃riaꝝ eſt nāꝝ. In
frīatos. n. calefac̄ calefactos infrīat: ſiccatos hūectat: ⁊ hu
mectatos exiccat. ¶ Ex p̄te ſiqdē etatꝫ, q꜡ pueris non ↄfe
rūt vina neqꝫ nutricib⁹: rō ſomno ⁊ vig. q̄re 3° p̄. Pueris vi (P° par^m. Doc. 2. c. 8 ē hac.)
nū dare ad bibēdū ē ſic̄ ignē igni addē in ligmis debilib⁹.
F
Sꝫ ſeni ↄ̃tū pōt tolerare da. ⁊ iuuenib⁹ da ipm tēꝑate. Cō
fert. n. his eductiōe cholere in vrinā ⁊ humectatiōe deſic
catoꝝ. Senib⁹ aūt: q꜡ calefacit ⁊ humectat: vrinā ꝑuocat
cū ſupfluis coꝛūqꝫ v̇tutē itēdit. Cōe nāqꝫ eſt oib⁹ vinis v̇tu
tis ↄfortatio. ꝑp aūt nullū iſtoꝝ ceu euidēs pueris ↄuenit.
Et iō de re. ſa. 4. Sicut vinū eſt pueris ↄ̃riſſimū: ita ſenib⁹ (In me°.)
ē vtiliſſimū. ¶ Si aūt vino aliqd ex̄neū ꝑmiſceat' ei⁹ ꝑmu
tat' nā ſic̄ ꝑp thedā picinā ad acuitatē ⁊ amaritudineꝫ de
ducit ſicci⁹ ⁊ innutribili⁹ ſcm̄. Aut ei miſcent' roſe ⁊ tūc ad
tēꝑatā fritatē ↄuertit', vel ſaluia ⁊ ſic ꝑmutat' ad calitateꝫ
cum ſtipticitate, aut abſinthiū iuxta gallos ⁊ cum his ſub
amaritudinē acq̄rit. Admiſcent' ēt ei aleſangine ſpēs ↄ̃uc
choꝝ aut mel. Et vinū artificiatū ſit qō clareā ſeu ſtelladi
eꝫ appellāt. Ex mit̄ ēt ei admiſtis herbis ⁊ alijs Diaſcori (Et in pa. arg. h'nd)
des ↄſtruit vinū: ſibi cōmiſcet' ⁊ aq̄ in ebullitiōe qō ſanius
gdaꝫ patauí ruſtici faciunt ⁊ aliq̄ñ poſt. Qō ſi forte fuerit
ipſum eaqꝫ ꝑmodica velocius inebriat. ſi autē ei ꝑmiſceat'
multa ⁊ ꝑprie hora q̄ bibit' vētrē ⁊ inteſtina infirmat: ⁊ vē
G
toſum dolorē cāt. Quare re. a. ſcdo. Uinū aquatū cōmiſtū
ſtōachū debilitat ⁊ gn̄at vētoſitatē in inteſtinis ⁊ maxime (com. 29. in tra finem.)
cū eſtate fuerit infrīatum valde. Et ideo prac. p̄. iubet' tēꝑe (Cap 8. p° pa^m.)
rari aqua ꝑ ſex horas anteq̄ꝫ ſumat'. ¶ Diuerſificat' ēt vi
nū ex p̄te originis, ⁊ hoc aut rōne regionis: qm̄ regionum
quedā eſt ca. quedaꝫ frig. alia mediocris. In fr̄is nāqꝫ re
gionibus vinum fr̄um ⁊ inuigoroſum gn̄atur niſi ꝑ accn̄s
rōne ſubcluſionis vapoꝝ calidoꝝ. Alexā. in ꝑble. vt etiaꝫ
innuit Cōmenta. re. a. tertio, qō chouiſmū oſtēdit. In cali (Com. 43.)
dis v̇o ca. ꝑ ſe ac potēs fr̄um vt tactum ceu egyptium acci
dēter: in mediocribus aūt mediocre. Aut rōne altitudinis: ⁊
ꝑfunditatis ⁊ mediocritatis regionis: qm̄ in regione alta
ventis expoſita vinū vt ſic ſubfrigidum generabit' ⁊ imbe
cille. In ↄcaua v̇o ſecus. In mediocri v̇o qō mediocre. Ul'
ex parte diuerſitatis ipſi⁹ terre: q꜡ in terra frigida ſicca ſa
H
buloſa vinū gn̄abit' debile calore ꝑuatū. In petroſa quo
dāmodo argilloſa ⁊ caropoſa econtra: ita q̄ medijs mul
tiplr̄ variatis grandis inuenit' vinoꝝ diuerſitas. Plante
nāqꝫ potiſſime p̄e alijs a terra diuerſitatē grādeꝫ ſortiunt'
cum velut eaꝝ venter exter: diꝛia. 53. ⁊ merito. nā. n. ſicut lo
cus eſt ita opat' proble. 10. Et de lege nā nr̄a q̄lis eſt regio. (p° le 11.)
⁊ iō. 20. di. eorundem q̄ capparis nō vult in opatis terris (In me°.)
facile gn̄ari. ¶ Aut ex p̄te tp̄is. Uinū nāqꝫ qōdā ē nouū ali
ud antiquū qōdā v̇o mediuꝫ inter duo. 7. de inge. ⁊ Iſaac (ꝑble. 12.)
amplius in dietis p̄ticularib⁹ ſm quē vinū nouū dicit' ab (Cap. 6. in medio.)
exp̄ſſione torcularis vſqꝫ ad annū vel parꝝ ampli⁹, qō pe
nes hāc fritati attinet ⁊ hūiditati. Uet⁹ v̇o poſt q̄tuor vſqꝫ
ad ſeptimū calз ⁊ ſiccū in. 3. Mediocre gdē a duob⁹ annis
vſqꝫ ad q̄tuor calз ⁊ ſic. in. 2. ſic igit' elucſcat vinum eſſe di
uerſum. ¶ Calīn ⁊ ſiccū ſeu fr̄um ⁊ reliq̄ ſm potētiaꝫ v̇tu
tem ſeu ꝑ ſe audio h̄ ē cū ei⁹ po^a calore nāli affecta in actū

I

De puls ſimplicib[9] diff. 1. ca. in pu.

deuenit 2[m] ſiue operatióez calefaciet ſiccabit vel inflabit rc. Nó aũt ꝙ actualr exiſtat ſeu ꝑ accñs cũ hꝫ multotiés ex iꝑſſione accñtali exſe experiméti polliciaᷓ erroré ſm Gal. in pleriſqꝫ cum ſic calm interdũ infrigidet ꝛ ffrum calefaciet.

In dictis ꝑticu. ꝑti. 5. rubrica ꝺ vino cir ca pnc[m]

Propter ſcdm vo ſciédũ ꝙ ca. ꝛ ſic. vinũ ꝓnũciat vulgaris opi. aut praue de hoc ſentiés vel vinum medicinale antiquum magis audiens ꝗꝫ qꝺ alimentale. Iſaac ſiqdem ſentit natura ca. vinuꝫ ꝛ ſic. frigidum vo ꝛ hu. accidéte q: ſui ſubtilitate ꝛ perforatione aquã deſert per mébra infrigidantem ꝛ humectãtem: qꝺ valde ſimplr dcm̃ eſt ꝛ extraneũ: quoꝝ quippe per amplius defectus apparebit conſequenter ex dicendis.

Collr. c. 3. ante me[m]

Propter tertiũ qdé ſciédũ ꝙ q: ſmo enũtiatus ſimplr in ei[9] potiori ſuſcipiendꝰ ſignificatióe re. a. tertio ita qdé vinũ ſuſceptũ calẽ ꝯplonis erit ꝛ hu. vꝫ ipſi[9] ꝯſiderata in oib[9] dictis ꝑus mediocritate ꝛ ꝑfectióe vt eſt cuidã ꝑſpe cũ cóparatóe diſcurrere ſuſcipiéti qꝺ mediũ ꝛ in etate qꝺ ꝑ[m]. Ea ꝑꝑ auctoritatib[9] ſuffragat[9] Ari. vt ꝑus ꝛ Gal. medicoꝝ ducis ꝛ alioꝝ indubitáter dñſionib[9] adiectꝭ ꝛ maxie put cibi ꝛ pot[9] obtinet róné ca. ꝛ hu. vinũ teſtoꝛ exiſtere. vñ Comé. libro introductoꝝ pulſuũ. Ea ꝗ a vino appoſitio citaꝫ: q: hu. eſt ꝛ ca.

K

Có. 16. in principio

Et. 5. de re. ſa. ꝑcipit ſeni voléti hũectari vio vti bono apto nato calefacere ꝛ humectare: mox ét ꝑus oim̃ balneũ calꝫ dulciũ aqꝝ ꝛ vini potum dixerat ſenib[9] foꝛe vtilia: qm̃ eos hũectát ꝛ ſõnũ moderate monét: ꝑꝑ qꝺ in. 2. de nãlibus dꝫ. Vinũ dꝫ pauciſſimã choleꝝ gñare: hoc ꝗꝫ ſatꝭ elicit afo. 2[a] ꝛ ex techni. Qꝺ ét ſentit Iſaac in dietꝭ ꝑticularib[9] de vino nouo ꝟ ſubcluſo ingens ei[9] caloré in ꝑ gradu foꝛe. vñ ꝑtinet reſtitati ꝛ hu. ꝗtũ ad alia duo gña vinoꝝ cóparádo: ꝛ idcirco ceteris nutribili[9]. Haly. vo his ꝯſentiés ait vinũ cholerã nigrã ſua calefactióe ꝛ humectatióe téperare: nãm mollire ꝛ mébra hũectare ꝑncipalia. Quare Almã. nono. Vinũ iubet dari ſubtile claꝝ ꝛ bñ odoriferꝝ melicis: ꝑ ꝯriũ curaturis. Ióꝗꝫ collꝫ. 8. Vinũ reſiſtit melie a tota ſpé. Tertio ꝗꝫ ꝑ[a]. Sicut ꝯplo ffitatis ꝛ ſicci. ꝯria é ſpũi debilitás ipꝫ: ita calitatis ꝛ hu. vt vini ꝯplo ꝯfortans eſt ꝛ ꝯueniens. Et ꝗrto ꝑ[a] humectat ꝛ calefacit. ⁋ Qꝺ át dcm̃ rónibus ꝯfirmaᷓ: qm̃ nutrimétum ca. eſt ꝛ hu. ꝛ ei[9] digó calꝺ hu. celebraᷓ afoꝛ. 2. Vinũ aũt ceteris eſt nutribili[9] ibidé: qꝺ apparentes ꝙ vinũ cũ vitellis ouoꝝ ꝛ iure carniũ ꝫ in nutritiuis pãpli[9] nũeraᷓ, qꝺ ꝛ eis nutribili[9] exiſtit: cũ magꝭ penetratiuũ ſit ꝛ ſpiritib[9] ꝓportionabili[9]. ꝛ iꝺ ipiguanᷓ tépate ipꝺ vtétes. ⁋ Ruríus qꝺ ſpũs reſtaurat ꝛ aiaꝫ dilatat ca. eſt ꝛ hu. hi nãqꝫ ꝑ ceteris nutribilib[9] ꝯfortáᷓ a vino ꝛ i gaudiũ ꝛ alacritaté iducit. tertio ꝑ[a]. Vinũ. n. eſt ꝯſile ꝛ ꝯueniés caloꝛi inato: ꝺ cã. 2. Qꝺ pꝫ ꝑ Almã. 4. ꝛ Auer. collꝫ. 7. teſtãté vinũ ꝑ ceteris foꝛe releuatiuũ a ſyncopizatiꝰ ꝙ ꝛ ſaraceꝛis in tali lꝫ cãu ipm aſſumere. vñ 2[a] ꝑ. Vinũ ſp hꝫ ꝑci[9] eſſentiã ad ſpm̃ ꝯuerti. 11. qdé tertiꝭ. Vinũ magis nutrimétũ eſt ſpũs. Eé aũt ſpũum ꝛ vtutuꝫ: in ca. exiſtit ꝛ hũi. Spũs nãqꝫ calꝺ ponit ibidé ꝛ hu. ec collꝫ. 2. Ex ipſo nãqꝫ ꝛ vtutib[9] cũ alijs nã cópaginaᷓ humana tãꝗꝫ ex formalioꝛib[9] ꝗ ca. ꝛ hu. ⁋ Itidé vinũ ꝟ ꝯſideratũ ex vus matura dulcificata caloꝛe celeſti educiᷓ: ꝗ ſiqdé. 5. theo. ca. dꝫ ꝛ hu. qꝺ ei[9] indicat ſapoꝛ ꝛ nutritionis vbertas. Cuſtoditores nãqꝫ vineaꝝ ſic[9] ꝛ vuas comedétes ꝛ modicũ qd panis iterponétes ipinguanᷓ ſatꝭ. de alimentꝭ. 2. ꝑductũ aũt ab aliꝗ nãm ei[9] a ꝗ educiᷓ retinet. ⁋ Amp. hꝫ vinũ ſapoꝛoſuꝫ ꝛ amicabile dicedis ꝑticipãs exiſtit: ꝑꝑ qꝺ dꝫ ꝓble. 3. bibulũ ñ amicũ vini, ſed dulcis exiſtẽ. Qꝺ vo hꝫ ca. extat ꝛ hu. ⁋ Rurſus ex effectib[9] oñdiᷓ ꝑ̃mis diuerſis ꝯtingétib[9] alꝭutriꝗꝫ in potãtib[9] méſurare vinũ ꝛ in alijs ſumétib[9] liquoꝛes aut aquã. Nã ꝑmos carnoſiores ꝯſpicim[9] iſꝑmaticioꝛes: magis gñatiuos: alacrioꝛes ꝛ meli[9] coloꝛatos: ſcdos vo oppoſitos. Que oía ꝛ ſilia calitaté idicãt hũiditateꝫ. ⁋ Adhuc ca. ipſi[9] ꝛ hu. oñdit cita ei[9] ad igné ꝯũſio. qꝺ nãqꝫ tale ignis

Cap. 8 añ medium Collr có. afoꝛ. 11. ꝛ có. afo. 18. ꝛ 2. afo. 21 Parti. 5. rubrica ꝺ [illegible] medium. 5. loco ci. 30. cir. ꝑu. Cap. 13. Cap. 16.

L

Trac. 4. c. 18. in ꝑu. Tra. 3 ca. 3. ꝑ[o] ꝑn[m] Collr có. afo. 21. Có. afo. 18

Tra. 4. c. 13. ꝺ. fi. ꝛ tra 5. c. 10 Cap. 13. Cap. 16.

M

Do. 3. fẽ. 1. ca. 11. ꝺ. ſus finem Trac. 1. c. 8. in me[o] Cap. 1. Collr C. 13. ꝑ[o] ꝑncipiuꝫ Cap. 9. ꝑ[o] ꝑncipiuꝫ ꝓble. 29.

pabulũ fit ma[a]. q ei[9] nutriᷓ hũido vt dnotaᷓ cãdelis: dreuis ebullientꝭ eo pleni ipa cito tacto ꝑꝑe qñ dulce fuerit rubeũ: ad qꝺ ſal operaᷓ imiſſus ſua incióe euaporãs ꝛ flãmã ꝯtinuãs. ⁋ Eti. qꝺ flectit nocu[m] colẽ ni. ꝑꝑ ꝯuetatez ca. é ꝛ hu. cũ ea ffa ſit ſic. diſqꝫ flexio ꝛ dſtructio ꝯuetate ꝑficiᷓ tale qdé eſt vinũ ꝑ 3[a]. Vinũ itaqꝫ talr ꝯditionatũ ca. é ꝛ hu.

N

Tra. 3. c. 18. in ꝑ[o]

Propter quartũ qdé. ad ꝑ[m] dꝺm ꝙ lꝫ meꝝ nã ca. ſit ꝛ hu. ꝯpetũ tñ ad potuũ ꝑles ca. ꝛ ſic. Cópaᷓ. n. his ad vinũ ꝺ paſſis: mellinũ, dactylinũ, ceruiſiã, ſocar: ꝛ hꝫ in cói: aut illius eſtimatióis foꝛaſſe. ⁋ Ad aliud ꝯcedendũ in via reductióis ꝛ ꝑſeruationis: nó aũt ꝯſeruatóis. ⁋ Sꝫ qñ dꝫ ꝙ vinũ cópetit flaticis: dꝺm ꝙ id de ꝗ eſt hic ſermo cópetit eis ꝑut calm eſt gra reductióis vel ꝑſeruationis ꝗ ꝯrio méſuranᷓ: vt aũt eſt humidũ cã ꝯſeruatióis ꝗ ꝑ ſile exiſtit: flaticuſ. n. magis eſt ffus ꝗꝫ hu. ⁋ Aut dꝺm ꝙ vinũ ꝓportionabile flaticis nó ſolũ gra cibi ꝛ pot[9] ꝯpetit: imo magis medicie. ⁋ Ad aliꝺ dꝺm id itelligi de vino ꝑut é medicia: nó aũt vt cib[9] ꝛ pot[9] de ꝗ hic eſt ſermo. ⁋ Ad aliud dꝺm ꝟ foꝛe ꝑ accñs a vino hic intellecto: cũ ꝑꝑ ei[9] grãdé ꝗtitaté aſſũptã nó digeraᷓ: ſꝫ poti[9] coꝛruptũ in hũoꝛes ſubacidos ꝛ nitroſos fumoſos ꝯuertaᷓ vt ꝛ piſciũ coꝛrupta oñdit digó. hꝫ ét vinũ hꝫ hũiditaté paſſibilé valde ꝗ in digóne in foꝛtune ꝛ motu ſpũuꝫ ſupcalefacta in effectũ fere ſiccitatꝭ deduciᷓ. ⁋ Aut meli[9] dꝺm ꝙ hmói vinũ extat medicinale potés ꝗle ſilr qꝺ appetitũ curat caninum. Vñ Gal. Sit eoꝝ ꝗ ſufficiéter calefaciunt. ⁋ Et ꝑ id ad aliud. ⁋ Ad alia dꝺm ꝙ vinũ tangũt nó alimentale hic ꝗrũ: ſꝫ medicinale potius. Nã vinoꝝ qꝺdam eſt ca. ꝛ hu. quoddã ca. ꝛ ſic. aliud ffum ꝛ hu. nónullũ vo ffum ꝛ ſiccũ tempamento iuſtitie relatum rc.

O

Collr in me[o] com.

Deinceps heſitaᷓ an vinũ cópetat pueris cũ dcm̃ ſit eis nocere. Et vꝫ ipſis ꝯuenire: qm̃ ꝯſeruatio ꝑficiᷓ ſili: dꝫ 116. ſꝫ pueri ſunt ca. ꝛ hu. dꝫ 17. ac ſilr vinuꝫ 70. dꝫ. Eti. pueri egét alimẽto pluri cũ multũ reſoluaᷓ ab eis: afoꝛ. 2. Indigét ét augméto cũ ſint imꝑfecti: ſꝫ vinũ eſt alimẽtum max[e]: dꝫ 70. ⁋ Amplius hec ꝑficiunᷓ cũ ſpiritib[9] ſanguie ꝓpꝛijſſime. Ipſo nãqꝫ gaudet nó paꝝ ꝛ foueᷓ nã cũ ei ſit ꝑpus max[e] eĩtoꝝ ſcdo. Sꝫ vinũ ꝛ ꝑcipue rubeũ ꝓportionaᷓ ſanguini: cũ illis vt indicatũ tã róne ꝯplonis ꝗꝫ ſbe. ſapoꝛis, odoꝛis, ꝛ coloꝛis. ⁋ Adhuc illꝺ qꝺ euat ſupfluitates ꝛ maxime flaticas ꝯfert pueris: cũ i eis abũdét. Sũt. n. in humiditate ſupflua ꝑ ꝑ[a]. ſilr qꝺ digerit hũoꝛes crudos qb[9] ſupflũnt eoꝝ guloſitate: ſꝫ tale qdé eſt vinũ. Vniuerſas. n. mouet excreationes. 11. de inge. humoreſqꝫ flegmaticos ꝛ crudos maturat apparens de regi. ſanitatis. 4. igitur vinum competit pueris.

C afo. 18. ante me[m]

P

Vertus ii.

Doc. 3[a] c. 3. poſt ꝑn. ca. 9. poſt ꝑncipiuꝫ Poſt ꝑn. Dꝫa ime diate ꝑce dente

In oppoſituꝫ vt viſuꝫ Ariſt. ꝛ Gal. ꝛ. A. cũ ceteris. ⁋ Rurſus vinuꝫ qꝺ debiliᷓ erit aut foꝛte ac calꝫ. ꝛ tũc ſubaꝫ ſubtilé ipſoꝝ calam inflãmabit ꝛ hũidã exiccabit: cũ ea ſit paſſibilᷓ ꝛ ꝯſumptibilis valde tãꝗꝫ a ſe reſoluta. vl dbile tãꝗꝫ ſicqꝫ ipoꝝ ſupfluũ coaugebit hũidũ. ⁋ Adhuc appetitui ꝯdeſcédédũ nãli: cum nãlis opoꝛteat imitari: ſꝫ pueri quoꝝ nãlis extat appetit[9] non deſiderãt vinum. vñ ꝓble. tertia. Propter qꝺ pueri calidi exñtes nó amatoꝛes vini ſunt. Scithe aũt ꝛ viri foꝛtes cali exñtes amatoꝛes vini. Nó ergo vinum cópetit pueris.

Q

ꝓble. 3

Propter primũ qdé ſciédũ ꝙ qd ſit puer: dꝫ viſuꝫ. 26. ꝛ ꝙ puer ſic ꝛ pueris gnqꝫ dꝫ modis. Quid át vinuꝫ cũ dꝫ ei[9] eé iã móſtratũ. ꝛ ꝙ vinũ ꝟ audiᷓ ꝑut vinũ abſolutum alimentoꝝ exiſtit.

Dꝫa imediate ꝑcedente

Propter ſcdm vo ſciédũ ꝙ aliꝗ ꝑergotis ꝯclatati dixerunt vinuꝫ abſolutum pueris cópetere: cen mediũ circũſtantiaꝝ alimentale: foꝛte vo ꝛ calius minime: quoꝝ defectus apparebit ex dicédis.

Propter tertiuꝫ vo dꝺm ꝙ vinũ vt alimétũ ſũptũ ꝛ i ꝗtitate ſufficiéti a

A
Li.6 ſom no ⁊ vigi. poſt pn^m.

q̃titate cũ alijs ſimplr nõ cõpetit pueris ⁊ q̃maxie lactantib⁹. Qð innuit Ari. qñ dixit pueris vinũ nõ ꝯferre aut nutricib⁹ ꝯñr max^e dẽtes iplantãtib⁹: ðinde magis ꝯcuſſiuis ac ðinceps nõ pubeſcẽtib⁹ ⁊ etate foꝛtib⁹ qb⁹ ꝓpiuuenib⁹ appꝛopinq̃re aduerſaſ mime. Et iã viſus eſt Ariſt. ſmo. in hoc. A. Gal. vtcũq3: de q̃ vtiq3 p̃ el⁹ de reg. ſa. talis ẽ ſeries.

Poſt pn.

Puer nõ guſtet vinũ vſq3 ad p̃mũ tp̃s. Calefacit. n. ⁊ humectat potatũ coꝛp⁹ ⁊c. Subdítq3. Pueri vo ſic nõ ꝯgregãtes nullum talium humoꝝ vt cholericoꝝ: ceu iuuenes aut melicoꝝ ſicut ſenes q̃ pluri mã humiditatẽ hñtes nõ indigent aliquo bonoꝝ a vino inductoꝝ. ſolã vo ſuſcipiũt illi⁹ leſionẽ. vñ p̃ ptac. Nõ ꝯuenit pueris vinũ ꝓpinari neq3 aſſueſcere ipſis. Eſt nãq3 ꝯplo ca. ⁊ hu. Coꝛpa. n. quoꝝ complexio eſt ca. ⁊ hu. patiunſ accelerationẽ putrefactiõis humoꝝ. S3 cũ his q̃ dicta ſt vinũ cogit pueros ad moꝛes iniquos coꝛrũpit mẽtẽ. Eadẽq3 facit pueris q iã creuerũt. Sexto vo coll3. Scias q vinũ ⁊ ceruiſia mala ſũt pueris: eo q

Ca. 12. circa me^m.

B
Cap.6. in medio,

eoꝝ capita replẽt ⁊ malo caloꝛe calefaciũt eoꝛe mẽtẽ eorũ ꝯturbent. Qð firmaſ: q2 illud replet caput vapoꝛes ſuꝛſu3 deferẽdo, ⁊ demũ deſcendẽdo deoꝛſum coartãs venas ⁊ poꝛos qb⁹ ꝑficiſ anhelit⁹ parat ad putrefactionem cũ ſit ca. ⁊ hu. ſitq3 plus cal3 q̃ pueri ⁊ hu. ſupflue ceu ipſe neruis nocẽs cũ ſint molles replẽdo ⁊ imbibẽdo in furoꝛes incitãs ⁊ ꝯtumeliã impudicã ⁊ cetera taliũ cãns praua nõ ꝯfert pueris, ſ3 ea vt notãt ꝑinducti vinũ cãt. Adhuc illis nõ cõpetit vinũ qb⁹ nullũ ab eo ſuſcipiſ iuuamẽtũ: veꝝ nocu^m ſolum ⁊ nõ modicũ vt appꝛuit p Gal. ſ3 tales ſt pueri vt eis viſum iam nocere. Nõ ꝯfert aũt: q2 cũ humectet ⁊ v̄tutem ꝯfert pueri his nõ egent cũ non ſint exiccati: ſintq3 foꝛtes vt eis expedit cholerãq3 in vrinã excernatiuuenib⁹: quo ẽt nõ pueris opus: meliãq3 facit labere in ſenibus: qð non expedit pueris: non. n. abundant illa. Cõcludaſ igitur vinum vt ꝯditionatum breuius pueris non ꝯuenire: ſed tñ amplius ⁊ minus: grã tñ medicationis vt alterando com

C

plexionẽ aliquã prauã ſrãm ⁊ ꝓpꝛie ſtomachi vel exiccando humidã, ſeu ꝓpter hu. crudos digerendo vel aperiẽdo ⁊ vrinã ꝓuocando põt cõpetere quãdoq3 q̃titate ſufficienti ⁊ q̃litate tꝑe: modo: vſus ⁊ oꝛdine. Juuat ẽt melicos nõ ꝑaꝝ eoꝝ aĩas pꝛe ceteris dilatãdo ac in gaudiũ deducẽdo ita vt meſie reſiſtat a tota ſpẽ vt viſum. vñ Haly abbas cu3 ꝑtactis. Deſ pueris modicũ tñ vini vt ꝓuocet vrinã ⁊ minuat ab eis ſupflua ⁊ humectet ſiccitate3 q̃ accidit illis ex laboꝛe ⁊ alias inducit vtilitates: non tamẽ ꝑmittaſ illis ſuſcipi copia. vñ Ariſto. ꝯceſſit vinũ ⁊ maxime nutricib⁹ ingens. Differt. n. nihil foꝛtaſſis ipſos bibere vel nutrices, ſed op3 bibere aquaticũ ⁊ modicũ: ſpirituoſum. n. vinũ: vnde hic ⁊ nũc: qm̃ pueri multũ abũdãt humiditatib⁹ crudis ⁊ max^e in vẽtre ipſis põt dari nõ raro lnis in vino ꝓuectioꝛibuſq3 maxime. hoꝝ aũt foꝛma oſtendit ſe manifeſte.

Poꝛio pra ctice. c. 22. in medio,

Li. de ſõ. ⁊ vig. poſt ꝑ̃ncipiu3.

D
Propter quartũ vo. ad p^m dõm vt indicatũ vinu3 non cõpetere: q2 non ſile in ſpẽ ⁊ nã quale qð ꝯſeruatiuũ: veꝝ in gñe magis cu3 ſit calĩus pueris potentia id: de quo ſermo vtcũq3 ẽt humidũ ſupfluc: ita vt non cõpetat eis rõne ꝯſeruatiõis minuſq3 vt dñſum rõne ꝑſeruatiõis. Ad aliõ dõ3 q l3 pueri egeant ꝑdictis: hecq3 ſiãt a vino veꝝ vbi expedit. hic aũt non ꝑꝑ nocumẽta maioꝛa inde ꝯſurgẽtia iuuamẽto. Jnterdu3 nãq3 aliq̃ in ſe ſimplicia bona exñt: cõmiſta vo coꝛrumpũt dr̃ia. 143. vñ alijs qb⁹ ſit iuuamẽtũ abſq3 nocu^to fere ſunt magis alendi. Et ſilr ad aliõ iã p3. Ad aliud dõm id foꝛe grã medicine qð ꝯceſſum interdum taliter competere.

Differentia. LXXI.

Cap.4. ad medium.

Quod foꝛma ſpecifica dicta tota ſbã rei ſit ſubã vi: qm̃. 3. cõplonu3 Gal. dicit ẽt nãm ⁊ vniuerſam ſubam: ꝯplonem vo q̃ ex q̃tuoꝛ elẽtis. Et Moyſes in epl̃a de reg. ſa. Foꝛma ſpecifica ẽ tota eẽntia. i. ſubã: nõ ſimplex q̃litas. Amp. multotiens foꝛma dr̃ ſpecifica ⁊ tota ſuba cũ voces ſint paſſionũ ſigna i aĩa exñtiũ. ⁊ p ꝯñs rex p̃ ꝑhiermenias: ⁊ de aĩa tertio. Adhuc foꝛme ſubales ſolo capiunſ intellectu: q2 qð qd eſt ⁊ vl'e intellect⁹ eſt obĩm tertio eiuſdẽ. Foꝛme vo accñtales ſenſu depꝛehendunſ quo eſt experiẽtia. hmõi ãt foꝛma nõ ꝑcipiſ p ſenſum. Eſt. n. aut aĩa aut alia foꝛma de nõ ꝑceptis ſenſu: p̃ 2°. Eti. foꝛme ſpecifica. 3° de ſimplici. ⁊. 13. de ige. nõ eſt demõſtrabilis rõne. qð aũt non demſtraſ eſt qð qd eſt ⁊ ſuba: poſterioꝝ. 2. paſſio. n. ſola ſeu ꝓꝑetas p mediũ demſtrabilis eſt de ſubiecto illo indemſtrabili exñte. Rurſus qð non deſtruiſ deſtructo accñte eſt ſuba: cũ rõ accñtis ſit aduentus ⁊ receſſus ꝑter ſubiecti coꝛruptionẽ: talis aũt eſt ſpecifica foꝛma: eo q moꝛtuo tyro adhuc in ei⁹ carnium ſuba remanet foꝛa pluriũ aĩaliũ ꝑemptiua. Jtaq3 exiſtit ſuba ⁊ nõ accñs.

E
Cap.1. circa pn^m.
Collr c. 68 in ſi.
Collr tex. com. 11.
Sũ. 1. do. 1. cap 15.
Coſ dil. 2. c. 1 ut ſi.
Diſt. 2. c. 3. d. ſine3.
Te. cõ. 2.

Cõtrariũ huiuſmodi õñdiſ ex multi locutionũ modis. Tertio. n. nãliũ dr̃ attractiões3 fieri ꝓꝑetate q̃litatũ. Et p̃ p^o: attractionẽ a v̄tute attractiua. Et ſcdo ſcdĩ: poꝛtulacã eradicare verrucas ea fricata ꝓꝑetate ſua nõ q̃litate: hec aũt ſũt accidentia. Rurſus. 3. ſimpliciũ poniſ attractionẽ fieri p ſilitudinẽ attrahẽtis ad attractũ. Siſitudo aũt in gñe dis locaſ q̃litatũ: cũ ipſius ſit ꝓꝑetas ſm eam ſile vl diſſile dici. 5. metaphy. Ampli⁹ qð ſeqſ ꝯplonẽ eſt accñs: eo q aduenit ente ia3 actu. qð aũt ſic aduenit nãm ſoꝛtitũ eſt accñtis. Jn hoc. n. differunt foꝛme ſubales ab accñtib⁹, nã ſubales enti in potẽtia adueniũt alie enti in actu. Cõmẽtatoꝛ de aĩa 2. ſed foꝛma ſpecifica poſt ꝯplonem occurrit ſm. A. ꝓpter qð ⁊ accñs erit. Oñdiſ ẽt ſuba3 foꝛe ⁊ accñs ſcdo coll3. teſtante matricẽ ſperma attrahere p vnã ꝓpꝛiã v̄tutẽ qua3 habet a foꝛma ſpecifica ſiue a tota ſpẽ. Adhuc mõſtraſ non eſſe nec ab ea operationem fieri: eo q poſitu3 tandem operationem a qualitate prouenire: differentia. 60.

F
Cap. 14.
Doc. 6. c. 3. circa ſi.
Cap. 538. circa pn^m
Diſtin. 4.
Cap. 4.
T. 16 de, bẽte com. in medio.

Collr cõ. 4. in me^o
Pꝛio. 2.
Sũ. 1. do. 2. ca. 15.
Cap. 10.

G
Propter primu3 qdẽ ſciẽdum: q qd ſit foꝛa ſpecifica ſiue tota ſpẽs ſuppoſitũ indagare. Quid ãt ſuba qdq3 accñs viſu3 dr̃ia. 17.

Propter ſcdm vo ſciẽdu3 q qdã negauerunt hmõi foꝛmas ſpecificas ſeu v̄tutes occultas: eo q ipſis videbaſ oẽm opationẽ a q̃litatib⁹ elẽtoꝝ ꝓcedere: dr̃ia. 60. nõ eleuãtes eoꝝ intellectu3 in pn^a foꝛmalia ⁊ ſupioꝛẽ nã3. Negauerunt ẽt eas in mineralib⁹ ⁊ hmõi: eo q in aĩalibus ꝑfectioꝛibus ipſis exñtib⁹ ſibi nõ videbanſ reperiri. Alio quoq3 ꝓpterea q inexperti effect⁹ illis attributos ꝯſeq non poterant: qð qdem v̄itati ⁊ ſenſu repugnat manifeſte. Apperet nãq3 magnetẽ ferꝝ attrahere: ⁊ eundẽ ne attrahat ab adamante ligari. Uiſum eſt etiam ſepe ſaphyꝝ antracem fugare: auꝝ coꝛ letificare: ⁊ iaſpidem ſanguinis vndecũq3 fluxum cõpeſcere: ⁊ narinu3 eõꝛeam. Que qdem cum fere ab hoĩbus vulgata ſint: impoſſe eſt v̄itatem nõ in maioꝛi parte hr̃e: neq3 talia pñt q̃litatibus aſcribi dr̃ia. 60. Neq3 ẽt eſt dicere q opatiões a foꝛis nõ ꝓueniant ſpecificis mirabiles cũ ſint finis ⁊ complementum nãe: eo q a qualitatib⁹ vt aſſerunt opationes ꝓueniãt vilioꝛib⁹ ⁊ a nã minus intẽtis. Q2 vo virtutes occulte non ſic in aĩalibus manifeſtenſ velut in mineralib⁹ aut dõ3 falſum exiſtere: tradũt. n. circa nãlia ⁊ magica ẽt ꝯſiderantes v̄tutes mirabiles in vegetabilib⁹ ⁊ aĩaliũ mẽbris exiſtẽ: qñ ſciẽter eis oparenſ ſm Hermetẽ qcqd arte ꝯficiſ magicas vt i peonia ſcamõea: ⁊ alijs hꝫ vegetabilib⁹. Jn epilepſia qdẽ colica ⁊ hꝫ oñdiſ. Jn craneo q̃3 hoĩs q v̄tus ieſt ꝯ epilepſiã ſcdi ſcdo. Jn oſſib⁹ vo eiuſdẽ in egritudinib⁹ iũcturarũ v̄t⁹ grãdis. vñ 3°. 22. Eſtimauerũt qdã q de expꝛtis q̃ nõ diuerſificanſ oĩno eſt vt in potu denſ hoĩs oſſa aduſta. ⁊ iã vſi fuerũt qdã de ꝑſũptuoſis: ⁊ ſanati ſt cũ eis ex podagra ⁊ doloꝛib⁹ iũcturaꝝ oĩno. Aut dõ3 q i aĩalib⁹ hꝫ v̄tutes occulte iõ videnſ latere: eo q nã in illis circa maioꝛa ⁊ nobilioꝛa ſit intẽta: ſić appet in hoĩe q futura ꝯtingẽtia ⁊ pno

H

Collr. ca. 329. ⁊ cap. 522. ira. poſte. c. 9. p^o me.

I ſtice opõnibꝰ rõnis intẽtus nõ ꝑcipit vt brutoꝝ plurima. In
ipſo ex mixtioẽs vtute vna vehemẽter opante: vt cogitatiua
deficit exterior ſenſibilis auditiua ſeu viſiua atqꝫ multotiẽs
Senſu et ſenſato ꝑ ſus finem velata añ oculos nõ videmꝰ de Ari. Aut nõ ita impſſe ꝓdu
rãt vt in mineralibꝰ. Quid aũt dõm ſaltẽ explẽtiã: ⁊ pp h̃
negantibꝰ opõnes forme ſpecifice tertio appebit dicẽdoꝝ.

Propter tertiuz aũt ſciẽdũ ꝙ videñ ſit ꝑ an ſit ſubſtãtia vl' accñs vt ⁊ qd ſit mõ/
ſtret. ſcðo modꝰ mãifeſtet itroductiõis ipſiꝰ. Tertio an in
oibus repiat. Et q̃rto eiꝰ ſaluatio ⁊ durabilitas oſtendat.
¶ Propter p̃m hõ ſciẽdũ ſic ex ſmonibꝰ phoꝝ varijs colli
git ⁊ medicoꝝ ꝙ foꝛa ſpẽi ſiue tota ſubã aut q̃ qd opat du
plr põt accipi. vno qdẽ p foꝛa ſubali mãe p ſe aduemẽti: ex
qbꝰ cõpoſitũ ꝯſurgit ⁊ alia illi ꝯſũtia. Mã n. cuz forma cã
oiuz accñtiuz ⁊ ꝓpetatũ exiſtit ſicut mr. phicoꝝ. 1. Et cum
Te. cõ. 80. p hmõi formã ſimpler dicat eẽ ⁊ ſpẽs ꝓducat merito forma
K dr ipſius ⁊ totiꝰ ſubã. Que q̃dẽ ẽ. A. ẽ id quo res eſt id qð
ꝑ ſufi. c. 10. 10 ẽ ſi. eſt: qm̃ ꝑ formã res hʒ eſſe qð eſt. Cõſiderãdo tñ demũ foꝛ/
mã ſpẽi put ab ipſa imediate ꝓuenit opatio vt mox ampli/
us appebit: ⁊ cũ a ſubã imediate nullus ꝓueniat actꝰ: ſm
C5. 31. in medio. ſcða pmi Su. pma Do. 1. ca. 35. pᵒ p̃n. Cõmẽ. 7. metaphy. ꝓp ꝯrietatis abſũtiã erit accñs. Quare
ſupplendus ſmo. A. formã ſpecificã eſſe q̃ res eſt id qð eſt
opantem. vʒ. vim ſermonis p̃miſſi volẽtes maxime obſua/
re. dcm̃ nãqꝫ qð comedit ⁊ bibit tribꝰ in corpore humano
opari modis: a mã: a q̃litate: a forma ſpecifica. ¶ Primuz
ſiqdez ẽ rõne mõſtrat. Illud nãqꝫ eſt forma alicuius p qð
res hʒ eẽ ⁊ diſtinctũ ab alijs. actꝰ. n. dat eſſe ⁊ ſeparat ⁊ di
Te. c. 49. Collr cõ. 22. ꝟ. ſinẽ. ſtinguit. 7. metaphy. talis aũt vt apparuit ẽ forma ſpeciei.
¶ Ampliꝰ Cõmen. 8. metaphy. Actio fecit ſcire formã ve
lut trãſmutatio mãm. Cũ igit videamꝰ opõnes q̃ſdã mira
biles ⁊ occultas nobis: indicãt formas hmõi. vñ ꝓueniũt
L exiſtẽ ipſaꝝ p̃mitꝰ ⁊ cũ medio cãtinas. Quare videmꝰ mẽ/
brum in quo vtus exiſtit ſpecifica nutrimentũ ſibi ꝓpꝛium
attrahere qð a tota foꝛe ſubã ſeu ſpecie vniuerſi ſapiũt me
dici. Erit itaqꝫ ſubã. ¶ Cõſiderata ſilr mõ ſcðo put ab ipſa
imediate ⁊ ſcðario ꝓgredit actio forma dicẽda eſt accñta/
lis vt vtus ⁊ ꝓpetas q̃dã ſicut modi locutionũ inducti oſtẽ/
pᵒ pmi. do citi. 2ᵃ ſẽ. 1. ca 15. ꝟ ſus finem dunt ſapientũ. Et hãc qdez ipſiꝰ duplicitatẽ innuit. A. ing/
ens. Qñ dicimꝰ aliq̃ a corpe nõ mutari q̃lia ſunt venenum
abſolute nolumus dicere ꝙ nõ calefiãt p opationẽ caloris
innati. ſʒ volumꝰ dicere ꝙ nõ imutant in ſua foꝛa nãli: imo
nec ceſſant ab opatiõe ſua vtute ⁊ foꝛa manẽtibꝰ dõec cor/
pus corrũpãt. Sic igit eã dicit vtutẽ ⁊ formã. hõ aũt vtu/
tes ſeu ꝓpetates in gñe locant q̃litatẽ. ¶ Hoc aũt ſilr rõne
minime caret. Illð nãqꝫ eſt accñs q̃litas qð magis recipit
⁊ minꝰ. h̃ vð in hõ repit. Nã in eadẽ ſpẽ qðdã eiꝰ idiuiduũ
fortioris extat opõnis ⁊ nobilioris: qðdã ãt eõ. ¶ Ampliꝰ
M illð qð plurificatuz inenit in aliq̃ re nõ eſt eiꝰ ſubalis foꝛa:
cũ vniꝰ ſit vnica vnicũ ſpecificuz impmẽs eẽ. Sʒ talis foꝛa
ſic ꝯſiderata plurificationẽ recipit non pũa. Una nãqꝫ res
plẽs hʒ p̃t hmõi vtutes ſeu ꝓpetates occultas. In magne
te nãqꝫ vtus attractiua ferri: ꝓpetas q̃ ab adamãte ligat
phãtaſticas illuſiões adducẽ: ac hydropicos curare repit: ⁊
Ca. 31. pᵒ pꝛincipiuz imo infinitas entibꝰ cõparata. q. ifinitẽ coll. 5. Adhuc quo
deſtructo nõ deſtruit ſubã nãʒ icludit accñtis: tal' aũt hmõi
forma. deſtructa nãqꝫ vtute in ſcamonea chole attractiua:
⁊ i auro cordis letificatiua: forme tñ ipoꝝ adhuc remanẽt
vtcunqꝫ ſic appebit in ampliꝰ magis. Accñs igĩ extat talr
ca. 10. ꝟ. ſi. ſumpta. ¶ Hec vð ſic deſcribit forma ꝑ de cordis medici/
nis. Propꝛietas eſt nã inuẽta imiſtis corpibus ꝓcedens ab
eis a ſupna ⁊ pleniſſima ifluẽtia pp ꝯpl'onẽ p̃mam q̃ pticu
Ibidẽ immediate larẽ ⁊ ꝓpꝛiã diſpõnẽ acqrũt. hãc ẽt ꝓpetatẽ dicit vtutem ⁊
in cõmiſtis inuẽtã corpibus. vñ ipſa de gñe videt accñtis.
¶ Attẽdẽdũ tñ ꝙ in accñtibꝰ in qbus foꝛe repiunt vtcũqꝫ
ſpecifice ipa eſſentia pᵃ ⁊ mediatũ opationis p̃n̄ accñs eſt
ſic ⁊ foꝛa ſcða: ⁊ p̃n̄ opõnis imediatũ dr̃a. 60. in qbꝰ diſtõ
non ſic ꝯcidit pꝛacta. Qz aũt in accñtibꝰ forma ẽt attẽdat
ſpecifica teſtat. A. eam foꝛe colorẽ aut odorem: qð ex hoꝝ N
oñdit opatione. Refert. n. ꝑ pᵒ ⁊ ſcða colorẽ rubeũ intueri Prio. 2. ſẽ. 1. doc. 2. ca. 15.
ſanguinis fluxũ excitare. Et 3ᶜ. 15. Icteritiã patiẽtes iuuari
ꝯſideratiõe in rebꝰ citrinis. Illð nãqꝫ mouet nãm ad mãm Do. 4. c. 2. in fine.
expellẽdã citrinã totã ad cutẽ. Silr ⁊ matrix a forma ſpeci
fica ſiue ꝓpꝛietate nãli odoribꝰ delectat ⁊ fetoribꝰ agitat: Sð. 1. doc. 2. c. 14. ſi.
imo in h̃ nẽcio aial exiſtit. 6. interioꝝ auctẽ Platonis. Pꝛe Tra. 1. cã. cap. 4.
dicta aũt diſtinctio p̃ter alia ſatis imuit ſcðo collʒ. in argu
tionibꝰ iã inducta. Sic igit apparet ꝙ in cõpoſito foꝛa eiꝰ
ſpẽi ꝯſtitutiua ⁊ p̃m opatiõis p̃n̄ forma ſubal' exiſtit. Que
aũt inheret eidẽ opõnis p̃n̄ extñs imediatũ eſt accñtalis.
In rebꝰ aũt accñtis eſt vtraqꝫ accñtalis: lʒ p̃ma poſſit dici
eẽntialis magis ad modũ forme poꝛis ſubalis vẽ. ¶ Pro/
pter hmõi 2ᵐ p̃mitꝰ ſciẽdũ ꝙ qdã antiquoꝝ hmõi formas
ſpecificas cũ eaꝝ ꝓpꝛietatibꝰ occultis poſuerũt ex elemẽtis
⁊ eoꝝ q̃litatibus ſolũmodo dꝛiuari. Qð ẽt foꝛtaſſis videt
Ari. pble. pᵃ ſupe dr̃a. 60. In hanc quoqꝫ opinionẽ viſus pble. 41.
eſt incidere Joãnes Serapio in antidotario ingens. Siũ/ O
tãdo pp quã attrahit res nõ eſt niſi p qualitatẽ quãdã cõ/ ca. 5. poſt pꝛincipiuz
plexiõis eẽntorum. His ẽt ſatis ꝯſentire videt Auer. colli/ Ca. 31. pᵒ pꝛincipius
liget. 5. volens attrahens attrahere attrahibile ꝓpoꝛtione
ac ꝯuenientia in vtriſqꝫ inuẽta: que qdẽ nõ niſi in menſuris
eẽntoꝝ exiſtit miſtionis. i. in attrahẽte ac attracto q̃ elemẽ
toꝝ q̃litatibus fere p accñs inexiſtit. Infuſe nãqꝫ ſunt i eis
hmõi hñtibus ꝓpꝛietatẽ. Hanc aũt opinionẽ intm̃ videtur
Alex. ꝑipatheticus ſuſcitaſſe ꝙ ẽt aiam humanã poſuit ex
miſtione ꝯſurgere eẽntoꝝ ſicut declaratum dr̃a. 60. id ⁊ in probl. 41.
pble. 1. ¶ Adhuc rõnibꝰ oſtẽdi põt ⁊ ſignis formas hmõi
ſpecificas ⁊ eaꝝ vtutes ab alio preter q̃ʒ ab elementoꝝ mi
ſtione cãri. Cum vnumqðqꝫ dotatũ ſit duplici vtute: elemẽ
tari. vʒ. ⁊ celeſti. vna qdem cõitalis vð ꝓpꝛia de ꝯſolatione
medicinaꝝ ꝑ Meſue. ¶ Ampliꝰ ſi hmõi opationes ꝓue/ Intẽ. 1. c. 1. in pꝛinci.
nirent a ꝯpl'one cum cali ſit ſupꝛius tendere. Dis itaqꝫ me/ P
dicina diſſolutiua cala ⁊ leuis educeret p vomitũ. omnis
ẽt grauis ponderoſa p ſeceſſum: cuiꝰ ꝯriũm expimur mani
feſte. Agaricus. n. ⁊ pulpa collogntide calidi ⁊ leues ſece/
dunt. lapis vð laʒuli terreſtris ⁊ ponderoſus vomitũ inci/
tat. dr̃a. 60. ¶ Eti. magnes cũ nõ ſit calidus ferꝝ attrahit
ex longinqo. Inuẽtꝰ eſt ẽt magnes q ferꝝ vno capite attra/
xit ⁊ altero fugauit. Et ſilr q ferꝝ non attraxit: immo fuit
ab eo attractꝰ. ¶ Palin. in qbuſdã lapidũ inẽte ſũt figura
tiões mirabiles atteſtãtes diſariã figurã corpoꝝ celeſtiũ ⁊
nõ iferioꝝ: vt appet in lapidibus Uerone inuentis ad foꝛ/
mã ⁊ rotũditatẽ accedentibꝰ teſtudinalẽ. In his nãqꝫ ſtel/
le qnqꝫ radijs vtrinqꝫ a medio eq̃diſtãter ptẽſis inueniunt
figurate ſic mirabili ſculptura vt nullꝰ humanus intelle
ctꝰ ſua poſſit talis arte ꝯſtruere. Quos qdã eſtimãt aialia
p̃extitiſſe ⁊ in lapidem vtute cõuerſa minerali metheo. 4.
¶ Qð ẽt Ari. dicit foꝛtaſſis minime appet valere: vt mon/ Collr. te. com. 50.
ſtraui in expõne ſup eiuſdẽ pble. tradũt nãqꝫ expti ſcamo/ Q
neã caliorem eliõr ⁊ tñ ducere deoꝛſum: elm̃ vð ſurſuʒ. ſilr
elacteriũ ⁊ gũmi rutbe ſunt caliora p̃dictis p vtraqꝫ ducẽ/
tia. Sic igit p̃ter hãc miſtionis nãm vtutẽ aliã huic appro
priatã oʒ ſubiũgere. Et idð fuerũt alij q p̃ter eẽntoꝝ miſtio/
nẽ alið p̃n̄ poſuere extrinſecũ. vñ forme ſpecifice ⁊ ſue cau
ſent vtutes: q ẽt inter ſe diuerſitatẽ recepunt nõ pũaʒ. Pla
to nãqꝫ poſuit ſubãs ſepatas: q̃s ideas appellauit hõ foꝛes
cãre: ⁊ vltr oẽʒ nãʒ ⁊ cognitionẽ videns pticularis in diuo
tranſmutatione ⁊ fluxu. metaphy. 1. ¶ Hec aũt poſitio ſic Te. c. 5. ⁊ 6.
itell'a i plibꝰ locoꝝ ãnullata ab Ari. inenit: lʒ ipaʒ Cõmẽ.
aliq̃lr expõne. 12. meta. ſatagat ſuſtinere. audiẽdo p ideas Cõ. 18. ꝟ finem.
impꝛſſiones a ſupis factas in h̃ iferioꝛa p motũ ⁊ lucẽ. Ipſe
tñ vt ſibi iponit ſtare nõ p̃t eo ꝙ vnũqðqꝫ gñat a ſibi ſiũ ⁊ Collr 2. c. 22. vſqꝫ ad. c. c. 33. ⁊ lib. 12. c. 13.
ꝯueniẽti. 7. metaphy. Qð aũt in rebꝰ ſit nãlibꝰ nõ eſt foꝛa
neqꝫ ſibi ſile: ſʒ cõpoſitũ ex mã ⁊ foꝛa. ¶ Ad h̃. n. vt aliqd
ſit ſubſiſtẽs oʒ vt ſit cõpoſitũ. Forma aũt nãlis nõ eſt ſubſi/
ſtens p ſe: ſʒ eſt q̃ aliqd ſubſiſtit. vñ forma nõ eſt ꝓpe id qð Te. cõ. 23.

A gñaſ:ſed cõpoſitũ:eodẽ ſeptioꝛ:ꝓꝑ qð illð qð res cãt nãles nõ eſt foꝛa tm̃:ſꝫ ⁊ mã. ¶ Jrdẽ hꝫ idee ſt̃ imobiles cũ mo
Tec.4. tus ſit act⁹ entis in po^a phyſi.3.qð mãe ꝯuenit vtcunqꝫ p^c. ꝓꝑ qð neće eſt eas ſꝫ eodẽ mõ ſe hře:a cã ät eodẽ mõ ſe ha/ bẽte forme ꝓcedũt vniſoꝛmiter ſe hñtes. Qð qdẽ in formiſ iſerioꝝ coꝛpoꝝ ꝓꝑ gñatiõnẽ ⁊ coꝛruptionẽ eoꝝ non appet. ¶ Adhuc.ſuppoſitis eis inutiles eẽnt in foꝛaꝝ ꝓductiõe: vt ẽt viſum ẽ ꝯ.3.eo ꝙ mãe nõ ꝓpoꝛtionanſ neqꝫ eã ꝯtinr gerẽt neqꝫ trãſmutaret cũ oĩa talia videanſ mãe ieſſe ⁊ ab ipſa iſeꝑabilia. Relinqſ ꝙ p^s foꝛmaꝝ hꝫ coꝛruptibilium coꝛpoꝝ alia exiſtere ab ideis. ¶ Fuerunt ⁊ alij ſic hermes habidimõ caput ſapiẽtũ dicens has formas ſpecificas cũ ſuis ꝓprietatib⁹ a coꝛꝑib⁹ cãri celeſtib⁹ ꝓꝑ diuerſas imagi nes ⁊ figurationes repꝑtas in eis motu acceſſiõis ⁊ receſſio nis ſm̃ octauã ſpherã motas. Qð ẽt ſentiſ.alio tñ iſti⁹ mo du in cẽtilogo.ita. Uult⁹ iſti⁹ ſecñ.i.ſpẽs mineraliũ plãtaꝝ ⁊ aialiũ vultib⁹ celeſtib⁹ ſubijci videnſ. Foꝛe ẽt ſiue imagi

B ni ſemꝑ accidere vt ſile appareat nat⁹ ei q ex gradib⁹ eius aſcẽdit. ¶ Hec aũt poſitio dulcioꝛ eſt alijs ⁊ ſufficiẽtioꝛ in aſtrologia ⁊ arte imaginũ ꝓꝑie. Jn phicis tñ ⁊ medicina/ lib⁹ magis in qb⁹ oꝫ determinatã formã mãe ꝓꝑe ⁊ diſpo/ ſite aduenire nõ eſt diquaqꝫ ſufficiẽs:cũ hꝫ formã ꝯſiderẽt

Te. cõ.2.⁊ ſcõi. in mã.non.n.abſtrahunt.6.metaphy.a ſenſibili mã in cõi.

¶ Superuenit ⁊ demũ. A.q in diuerſis locoꝝ diuerſa viſuꝫ

Cap. 2. in medio. eſt ſaꝑe. Jn nono nãqꝫ metaphy.ponit oẽꝫ formã ⁊ nãꝫ to/

t.c.3.⁊.4. in ſi. tã hanc iſerioꝛẽ ab intelligẽtia quã vocat agẽtem dari. Po ſuit.n.ſb oꝛbe lune itelligẽtiam quãdã gubernatricẽ exiſte re actiuoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ quã colchodeã vocabat. ¶ Hec ät poſitio cũ ei⁹ annullatiõe appꝑuit ampli⁹ in ex ꝑẽte decime

ꝓble. 13.⁊ 66. ꝑticule ꝓble.ac dĩa.101. Jn qbuſdã qꝫ ſuis alchimicis ⁊ magicis ſecreť viſus has formas imprimi ex imaginatiõe ⁊ apphenſione motoꝝ ſupioꝝ.voluit nãqꝫ motores neqꝫ poſſe intẽdere ꝑticularẽ motũ huc vel illũ ſm̃ ſitum niſi ꝓ/ pter apprehẽſionẽ aliquã ꝑticulariũ:quã qdẽ imaginatio nẽ vocat:equoce tñ ad eã q pars aie ſenſibilis exiſtit. Uo/

C luit.n.mãm gñabilẽ ⁊ coꝛruptibilẽ motoꝛi oꝛbiũ ſic obedi re velut coꝛp⁹ nr̃m aie obediẽs. ¶ Hec aũt ſtare nõ põt:eo ꝙ motoꝛib⁹ oꝛbiũ imaginationẽ ſeu apphẽſionẽ hmõi nõ eſt adaptare:cũ mot⁹ eoꝝ ſint oĩno oꝛdinati vie vni ⁊ oꝛdi/

Cap.2.ad medium. ni adherentes.creticoꝝ.2. Qð ẽt manifeſtaſ in nãe oꝑe ita oꝛdinato ſicqꝫ ſine deliberatõe opante illis ſuppoſito ⁊ ab eiſdem directo:cũ nã mẽte careat ⁊ intellu melioꝝ ſcruta/

Com.1.in medio. tiuo re.a.4.dirigiſ nãqꝫ ab intelligẽtia. Et iõ metaphy.eli

Collr.ıc. c.13. ciſ.12.opus nãe opus foꝛe intelligẽtie.vñ Cõmẽtatoꝛ. Nã facit aliqd oꝛdinate ⁊ ꝑfecte:⁊ ſi nõ intelligat.q.eẽt remẽo

Cõ.18. diuis ſine. rata ex vᷣtutib⁹ agẽtib⁹ nobilioꝛib⁹ q̃ dñr intelligẽtie. Jn ð

Cap 10. ꝓ.ſine. coꝛdis ẽt medicinis diẽ ꝑdictas formas ſpecificas a ꝑnci/

Tra.1. piis cãri actiuis qꝫ cã de⁹ eſt hñdictus. Hãc aũt ſic leuem

D philam oꝫ ex extremo ꝑ media in alteꝝ extremoꝝ vt in deũ hñdictum ad quem oĩa tendunt:ceu apparebit adducere. ¶ Propter 1^m qdẽ ſciẽdũ vt ex his veritas magis habeaſ ꝙ miſtio ꝯcurrit elĩtaris certa ⁊ agẽs ip̃mẽſ extriſecũ vt ea introduciſ in ſuſceptiuũ foꝛa cũ ſuis vᷣtutib⁹ occultis ex merito bone ꝯplõnis ꝑparantis miſcibilia ꝑfecte ad rece/

Sẽ.1.do. 3 c15.poſt ꝑncipiũ ptionẽ ſpĩus:ꝑ ſcõa ⁊ de medicis coꝛdis:ita ꝙ q̃tũ miſtio

Tra.1.c. 10. fuerit ꝑfectioꝛ ꝓꝑ miſcibiliũ bonaꝫ ꝯterminationẽ ⁊ cõplõ tẽꝑatioꝛ:tãto nobilioꝛ itroduceſ ⁊ vᷣtuoſioꝛ:adeo ꝙ in mi/ ſtione hois ꝓꝑ ei⁹ nobilitatẽ ⁊ ꝯplõnis tẽꝑantiã foꝛa intro duciſ ab ex̃. Donauit nãqꝫ de⁹ homini temꝑatioꝛẽ ꝯplõnẽ q̃ in h mũdo ſit poſſis inueniri:ꝑ p^a:qð ⁊ ei⁹ tẽꝑatiſſim⁹ indi

Hoc.3.c. 2.in ꝑn. cat tact⁹ ⁊ euiſdẽ coꝛpis rectitudo. Elemẽta nãqꝫ qñ admi ſtionẽ ei⁹ ꝯueniunt ſunt magis dꝑarata:⁊ a ſoꝛde ſeu labe ꝯrietatis ſeqſtrata.ſunt.n.ꝯpõne alioꝝ miſtionis velut au

Collr ca. 6.in ſine. rũ ad alia metalla foꝛnace examinatũ:ꝑ ⁊ 2° appens hyſto riaꝝ aialiũ. Et iõ meret ſolũ formã ꝑ vᷣtutẽ celeſtẽ ex elĩtij ſuſcitatam recipe:veꝝ ẽt ab ex̃:qm̃ ſolus intellus venit ab

Ca.3 ine. extrinſeco:vt de aialiuꝫ ge.2.⁊ ab agente nobiliſſimo vt deo glorioſo ⁊ ſupmo. Eſt etiam aliaꝝ formaꝝ nobiliſſima di

E uinitate ei⁹ ꝑticipans q̃plurime:iux̃ illð pſalmiſte. Minuiſti eũ paulomin⁹ ab angelis. vñ Algaçel in ſmonibus de aia. Qñ miſtio elĩtoꝝ fuerit pulchꝛioꝛis ⁊ ꝑfectioꝛis eq̃li/ tatis q̃ nihil poſſit inueniri ſubtili⁹ ⁊ pulchri⁹ tũc eſt ſꝑma ho minis:tũc ſiet apta ad recipiẽdũ a datoꝛe foꝛaꝝ formã foꝛ mis pulchꝛioꝛẽ q̃ aia extat hñanaꝛ:dĩa ẽt.5. Appellat ät. A.

9° mete. Cap.3.iſt. ſinuãdo formaꝝ datoꝛẽ itelligẽtiã iã dictã agentẽ.ſic itaqꝫ fere in oib⁹ foꝛa ſpẽi cũ ei⁹ ꝓꝑetatib⁹ occlti ex po^a ſuſcitaſ mãe vᷣtute coꝛpoꝝ ſupceleſtiũ vt ſenſit Ptolome⁹ ⁊ Meſ. cũ Hermete:⁊ tãdẽ vigoꝛe itelligẽtie ⁊ dei ꝯditoꝛis ſupmi.

De ꝯſola^e med.iui c. 1.c.1.a ꝑn. ¶ Circa ſiqdẽ ꝑdicta dubitare ꝯtingit in eo qð dcm̃ ex tẽ/ ꝑamẽto ꝯplõnis ꝑfecte miſtionẽ regulãtẽ formã cũ ei⁹ vir tutib⁹ ſumi ſpecificã in mãm. Qm̃ opꝫ ꝯplõnẽ ita coꝛrũpi ꝑexñtẽ qð ꝯtingẽ non vĩ poſſe:cũ dcm̃ ſit in libꝛis de ge.⁊

T1.1.t.c. 51.⁊ lib.2. t.c.49. coꝛ.⁊ ð diſtẽꝑãtia ieq̃li oẽꝫ iterẽptionẽ ⁊ coꝛruptionẽ eẽ a ꝯriis ꝯplõni ät ꝑexñti nihil ꝯriũ eẽ vĩ. ¶ Ad qð qdẽ dõm

Do.1.c.4. qð hõitate ꝯplõnis miſtiõe ꝑparata:vt dcm̃:formã cũ ſuis ꝓ

F ꝓꝑietatib⁹ ſpecificã ex mã ſuſcitari a ꝑn^o foꝛiſeco ad quã ⁊ noua ſeqſ ꝯplõ ⁊ alia vĩt ꝯña. Aduenĩẽte nãqꝫ noua ſubã/ li foꝛe ꝑoꝛib⁹ coꝛrupt̃ inouanſ cetera:foꝛa.n.mãe ãnectiſ abſqꝫ medio.2.ð aia.⁊.8.meta.ex q̃ qdem nexu oĩa ꝓdeũt

coſr.t.c.8. Collr.t.c. 15.⁊.16. accñia. ¶ Dõꝫ itaqꝫ coꝛruptõeꝫ duplicẽ foꝛe.vnã qdeꝫ a ꝯ/ rio directe iductã q̃ ꝑexñs iꝓꝓe coꝛrũpiſ ꝯplõ.alterã q/ dẽ coꝛruptiõe foꝛe ſeu ſubiti accñti cãtã:q̃ ipa coꝛrũpiſ coꝛ/ rupto ei⁹ ſuſceptiuo vt ꝑfectioꝛ occurrat ſic ꝑfectioꝛ adue/ nit foꝛa quã ſeqſ de cãis lõgitudis ⁊ breuitatꝫ vite. ¶ Pro

P^o ꝑn^m. pter hꝫ ät tertiũ dubitaſ ꝑ in eo qð vĩ hãc formã cũ ei⁹ ap ꝑẽditijs ex celeſtiũ aliq̃ vᷣtute ſignata cãri ſb determiata di ſtãtia:⁊ iõ foꝛa foꝛtaſſis appellari ſpecifica ⁊ occulta. Sed ꝙ h eẽ nõ poſſit mfaſ. Uĩ nãqꝫ cõis exiſtẽ nõ min⁹ q̃ ⁊ mi

Cap.1.p^e ꝑncipiũ ſtionis mã ipi⁹ ſuſceptiua. Scriptũ nãqꝫ in ꝑn^o de ſublimi b⁹ ex neccitate ꝯtinue motũ iſerioꝛẽ ſupioꝛib⁹ latõib⁹ copu lari vt oĩs ipſi⁹ vᷣtus gubernetſ inde. Dcm̃ ẽt in his.⁊.2.ce.⁊

Cap.1.in medio. mũ.ꝙ caloꝛ ⁊ lumẽ a ſtellis iduciſ attrito aere ab ipoꝝ la

Te.cõ.4. tiõe.⁊ phy.2.hoieꝫ ⁊ ſolẽ hoiem gñare:ꝓꝑ q̃ ⁊ ſilis hec foꝛ

Te.c.16. ma vĩ ſpecifica foꝛe cõis nõ min⁹ q̃ elĩtarie:⁊ nõ ꝯcta ꝓ/

G ꝑexſĩc teſtat⁹ ẽ Meſ. ¶ Propter h aũt dõm:vt oĩa appꝑuit 10.ꝙ ſupioꝝ in h iſerioꝛa duplx eſt in pſi:laꝝ imꝑſſio.vna vñs oib⁹ ⁊ cõis ꝑ motũ ⁊ lucẽ:q̃ qdẽ oĩa in cõi gubernanſ inferioꝛa:ita ẽt ꝙ elĩta ſm̃ eoꝝ diſtare aut appꝛopinq̃re. Eſt ät ⁊ altera ipꝛeſſio ꝑticlari ſine motu ⁊ luce ꝓꝑe abſqꝫ medij alteratiõe ſuſceptĩ imꝑſſa ab aliq̃ vᷣtute ſtellaꝝ ꝑticu lari ⁊ ſitu cãta. Cuiuſmodi vᷣtus ferri attractiua magnetiſ exiſtit ex polo arctico vt exp̃imur:deriuata:quã qdẽ vᷣtutẽ forme ſpecifice cũ eaꝝ ꝯditio⁹ ſunt ſecute. Et iõ qꝛ cũ miſtio regulata ⁊ bona ꝯplõne ſeu q̃litatib⁹ poſita:elĩto nõ ineſt

Tra.1.ca. 10.p^e ꝑn. ſingulari:forma hꝫ nõ aduenit ſpecifica vᷣtutes hñs nobi/ les ⁊ occultas vltra elĩtoꝝ q̃litates. vñ de medicis coꝛdis hãc ſcribiſ vᷣtutẽ mirabilẽ ⁊ occultã non poſſe in ſimplici

H b⁹ repiri cũ ipa deſ ex bonitate ꝯplõnis miſtionẽ optie re/ gulãte. Et ꝓꝑea eſt videre ꝙ in miſtiõe elĩtari ex q̃ reſultat ꝯplõ declinãs ad lat⁹ caliditatis ⁊ ẽt ſiccitatis plurimũ repiſ hmõi forma:eo ꝙ ex nobili ꝯplõne cauſaſ q̃litatibus acti/

Cõ.afoꝛ. 24.p^e ꝑn. uis caliditate.ſ.nobilioꝛi ⁊ ſiccitate paſſis. Et iõ afo.1.phar/ maca diſſolutiua forma ſpẽi attrahẽtia ca.ſunt ⁊ ſic. q̃lita/ tes.n.hmõi attractiõi ꝯferũt:ꝓꝑ qð ⁊ karabe fricatiõe ca/ lefactũ paleas valẽti⁹ rapit. Jn reb⁹ qꝫ vehemẽter fridis foꝛtaſſis ad eaꝝ formã ſpecificã mirabiles nõ ſequunſ ſic opationes ⁊ occulte ꝓꝑ ꝯplõnem fridã ignobilem miſtio/ nis miſcibilis male digerẽtem ⁊ ꝯterminantem niſi extent

Diſſin.4. ca.1.in ſi. aiata:ceu ſcoꝛpio ꝑncipijs ſublenat⁹ vite. Et iõ.3.pharma coꝝ de medicis terficiẽtib⁹ ſua friditate nõ poniſ aliq̃ a to

Sẽ.3^e.c. 1.p^e ꝑn^m. ta ſpẽ interficiẽs:imo nõ interficit niſi ꝑ q̃litates ſuas.4.qꝫ

Sẽ.p^e do. 2^e c.15.ꝯ ſue ſiueꝫ. ſexta idẽ vĩ ſentiri. Ponunſ.n.venẽa frida ſua opari q̃lita/ te:ſic opiũ:mãdragoꝛa:iuſqam⁹ ⁊ c.13 ꝑ 2ª exemplariter tñ magis:iuſqamo videaſ vᷣtus ſpecifica adaptari. ¶ Pro/

I pter qȯ ſciēdū deincep̄s.1.ꝙ hec forma cū ſuis appēditijs ſpēi daᵗ ꝛ nō indiuiduo.vñ ꝛ forma dī ſpēi.Et qꝛ ſpēs magis nō ſuſcipit ꝛ min⁹ ſm rōnē eiuſdē:ſm tñ eſſe indiuiduorū ꝛ actionis ſpn̄ᵐ in magis pticipaᵗ ꝛ min⁹.ſm amplius ꝛ minus appropinquare aut diſtare forme vel māē.Uidemus.n.a qbuſdā indiuiduis ſpēi operationes puenire nobiliores:vt ab hoie tempato ꝛ aloe ſuccotrino.ab alijs vo vīliores ſicͭ a morione.hic.n.ꝛ ſi figurationez videaᵗ hēre humanā:opōnib⁹ tñ illi⁹ minime pticipat velut aloes arabicū in ei⁹ ſpē.Hmōi ꝗ₃ nobilitas ꝛ impfectio pōt cōtingere pp homogeneitatē māē ꝛ bonā pportionē ꝯplōnis ad eā ꝛ pp māēi ꝯfuſionē ꝛ ipſius ad ꝯplōnē improportionē.Aut pp ṽtutes ſeu alias a qb⁹ forma introduciᵗ ſpecifica:eo ꝙ ſint māē optime ꝯfigurate vel incōfigurate ſm tñ magis ꝛ minus.Et iō videmus iterdū mōſtruoſa quedā aialia ad formā tēdere humanā ſm vo minus:ꝛ eꝫ.℄ Propter hꝫ ſigdē.4.ſciēdum ꝙ hꝫ ṽtutes occlte nō ſemp ſuas ꝯſequunᵗ

K inſepabilr̄ foꝛas imo illis remanētib⁹ plerūqꝫ corrūpunᵗ ipſe:qȯ euenire pt aut pp indiſpōnē māē cū diſtempata cōplexiōe in q̄ eaꝝ fuit ſuſcepta cui initebaᵗ forma vel ex pte loci:eo ꝙ a locis in qb⁹ pducte fuerūt ꝛ ꝯſeruabanᵗ remouēanᵗ.Eſt.n.pſis ſpn̄ᵐ gnōnis velut ꝛ pī.vñ p̄ pᵒ.Corpus indicū hꝫ ꝯplōnē ſclaui q̄le fiet aut infirmabiᵗ aut morieᵗ.locus.n.ṽtutē hꝫ ꝯtentiuā ꝛ ſaluatiuā locati phy.4.Et iō ſicut locus eſt ita ꝛ nā facit.vñ de lege.Noſtra nā eſt q̄lis eſt regio.Aut hoc euenit ex pte eoꝝ a qbus illa forma imprimiᵗ cum ṽtutib⁹.Cū.n.vnūqȯqꝫ piodo termineᵗ ſignato vt magis appet in geneaſticis ṽtutes celoꝝ ad tp̄s ōterminatū in formis ꝛ materijs ſuſtētanᵗ:iuxta illō ſapiētie.Produxiſti oia in numero pōdere ꝛ mēſura.Et iō apparet defect⁹ multotiens expientie illoꝝ q ṽtutes has occultas expiētes nō ſm ſignatū tp̄s obſuāt.inueniētes nāqꝫ ſubaꝫ ꝛ cōpoſitū putant illic ꝛ ṽtutē occultā inuenire.forme nāqꝫ in cōpoſito figura:color ꝛ hmōi:diutius pmanent ꝙ̄ ṽirtus miranda occulta cū hec determinatū tp̄is piodum ma

L gis ꝯſequaᵗ p̄dictis ꝛ ꝯplōnis eucraſiā.Quare videmus hodie multos lapides ṽtutib⁹ olim ſibi attributis deficere tum pp ab eoꝝ locis pprijs ſepationē:tum ēt pp tp̄is antiqtate.Qȯ ēt in ṽtutibus imaginibus ꝯſpiciᵗ arte impſſis.Exñt.n.adhuc imagines ṽtutib⁹ tñ carentes velut in ciuitate.Cōſtantinopolitana phaui nūc reptuꝫ:vt ēt decrepit⁹ in his q̄ ſunt hoīs oñdit.℄ Qꝫ aūt ṽtutes ſpecifice taꝫ nāles ꝙ̄ arte magica inducte nō ſic hodie grādē repianᵗ efficaciā hīc vt ſcripſere antiq ꝯtingere pōt aut pp aliquā ꝯſiſtionē ſeu motū aliū vt octaue ſphere minime nunc vt ſuos cātiuū:vel qꝛ mot⁹ ignoraᵗ mō ſpecific⁹ ſub q̄ ōterminate impmanᵗ caracteres ꝛ figure.Jn forma ēt ſic ab extriſeco data vt nō ſuſciteᵗ ex māē potētia ea ceu teſtanᵗ oēs incorruptibilis extat ꝛ ppetua.ṽtus tñ ei⁹ ſpecifica corruptibilis eſt ꝛ imppetua ꝛ tp̄e mēſurata.℄ Inſup nōn̄ᵐ ꝙ hoīes mi

M ranᵗ ampli⁹ in opōne hꝫ ṽtutū occultaꝝ ꝙ̄ ſup opationeꝫ ṽtutū ſimpliciū appentiū:cū tñ ille ſint mirāde nō parum.cui⁹ qdē cā pōt euenire:eo ꝙ hoīes nō miranᵗ de his q̄ ſūt ſpꝫ:ſꝫ de illis q̄ raro ꝯtingūt:de interiorib⁹.6.vt hedi manifeſtaᵗ mſe nō viſa exēplo.vñ de medicinis cordis.A reb⁹ aſſuetꝫ admiratio cadit.ꝛ negligentia negligit aīa de ipſis ingrere:ꝛ lꝫ ṽt⁹ eoꝝ ſit mirāda valō vt appet in ignis opatiōe ſtupēda.Uirtute nāqꝫ ex ſua poᵃ viſuꝫ in actū ōducit.phibet ēt ne capi⁹ tāgaᵗ aſcenditqꝫ ſurſum:ꝛ q̄ ſupat facit aſcēdere.Creſcit ēt ſm Ariſt.in multiplicata analogia:in iſinitū fere corrūpit ꝛ trāſmutat i ſui ſubaꝫ cui obuiat oē:ꝛ neqꝫ diminuiᵗ ſiqd ſumeᵗ ex eo.lꝫ aūt ꝛ talis mirabiliora exñt attractione ferri a magnete ꝛ ceteris ſiliū.Qꝛ tñ ſt̄ vſitata ꝛ ꝯtinue nobiſ appentia nō admiranᵗ hoīes ex eis.Qꝛ vo magnetꝫ ꝛ alioꝝ opatio ē rara ꝛ exñea nos in admiratiōeꝫ ꝛ cāe idagatōeꝫ iducit.pp nāqꝫ admirari nūc ꝛ pᵐ ceperunt phari.p̄ meta.℄ Cā ꝗ₃ hꝫ pōt eē difficltas cogni

tiōis pportiōis miſtiōis elntoꝝ in q̄ foꝛa cū ei⁹ ṽtute ſuſcipiᵗ ſpecifica.Proportiōeꝫ nāqꝫ ſimpliciū cāntiū hꝫ miſtionē ignotam⁹ ꝙ̄diu vixerim⁹ in h̄ mūdo.vñ Auer.5.collet.Jmpoſe ſcire p arbitriū mēſurā miſtiōis p quā opatio ſpecifica fit in ipo ente:qm̄ cōmiſtio toti⁹ vni⁹ duoꝝ cū toto alteri⁹ ex ope dei bñdicti ꝛ ſūmi ꝛ ope nāē.de ꝯplōnibus p̄. N

℄ Eſt aūt difficltas ꝛ admiratio alia ex ignorātia ſpn̄ᶜᵗ pnēt⁹ hꝫ ṽtutes occulte cū ipa nō educaᵗ oino de poᵃ māēꝫ ſꝫ ad h̄ agēs opeᵗ extrinſecū ēt vt corp⁹ ceſtiale celeſte:o: intelligētia plena formis demūqꝫ primus benedictus.

Propter quartū

vo.ad pᵐ ꝛ 2ᵐ dōm formā ſpecificā vt iaꝫ appuit fore ſbam put ipa imediate vniᵗ māē cōpoſitū ꝯſtituēn.℄ Ad aliud dōm ꝙ vt eſt ſuba ſolo cōprehēdiᵗ intellu vt aia aut alia forma ſubalis ō nō pcepꝫ ſenſu:vt vo eſt ṽtus ꝛ pprietas ſube vel pprietas ipſa vt color aut odor rei p expimentū dᵗ cōprehēdi:ceu ex opōne ab ipa ōciſa ōnotaᵗ.℄ Ad

O aliud dōm ꝙ tāto dicere Gal.ipſam nō fore rōne demōſtrabilē:eo ꝙ occulta cū nāꝫ ſupet q̄litatū elntoꝝ ex qb⁹ demōſtratiōes ſuſcipiūt medici p tactū.guſtū,odorē ꝛ coloreꝫ ꝛ ſubaꝫ vt durā ꝛ mollē:aſpaꝫ ꝛ lenē ꝛc̄.q̄ medic⁹ ſubaꝫ appellat.cū.n.ex his pueniam⁹ i cognitiōeꝫ ſimplicis alicui⁹ in cognitiōeꝫ hmōi foꝛe ꝛ ṽtutꝫ occlte puenire nō poſſum⁹ lꝫ in plib⁹ ſibi ꝯplo ea.aſſocieᵗ ꝛ ſic.Jpſa ꝗ₃ put eſt pprietas q̄dā demrabilis eſt velut ꝛ alia.Qꝫ aūt nō demreᵗ itellexit Gal.ex ignorātia pcedere nſi cū p̄dicta q̄ rōnis pducere nos neq̄ant in cognitionē ſui act⁹ ꝛ foꝛe.℄ Ad aliud dōm ꝙ ſi accñs corrūpiᵗ ꝯñs ſubam ita ꝛ ipſa:pp qȯ aut oꝫ q̄dū ſignare in foꝛis ſubalib⁹ ēt ſic plures loq̄ntium appatēter ꝯcedūt.aut hꝫ viorē pipatheticoꝝ ſniam ponētiuꝫ p vnā foꝛaꝫ cōpoᵗᵃᵐ exiſtēoꝛe ꝙ mortuo tyro itroduceᵗ in iſtāti alia foꝛa cū ppetatib⁹ ꝯñtib⁹ illā ppinquā foꝛe corrupte:velut appet in gnōne ignis ex aere vbi q̄litas igni p

P portionabilis itroduciᵗ eētia vel ſpē aut remanet poᵃ nō āt vt ſuus act⁹.Dicaᵗ igiᵗ ad pñs ad h̄ tñ cū id difficultatē tāgat nō miorē iſta.℄ Ad argūta vo ptis alteri⁹ ꝯcedēdū ē Gal.ꝛ.A.Et alijs dñtib⁹ hꝫ formā foꝛe ppetatē:ṽtutē ꝛ q̄litatē mō expoſito.℄ Ad aliȯ dōꝫ ſiltudinē eē duplicēꝫ.Unā qdē q̄ eſt reſpcñs ꝛ pportio.v.g.attrahentꝫ ad attractū ſup eoꝝ foꝛas ſpecificas fundatā q̄ eſt q̄litas.ꝛ ab hac vt oñſuꝫ nō ſit ſpn̄ᶜ actio taliū ṽtutū occultaꝝ.Juuat tñ eādē velut ē ſiltudo caſ̄ ad caſ̄m.Eſt ꝛ alia magis improprie dicta q̄ eſt ꝯueniētia ꝛ homogeneitas forme ſpecifice vni⁹ rei ad alterā ad quā ſiqdē ꝯſequunᵗ ṽtutes qb⁹ vnū agit ad aliȯ.Et hāc qdē ſiltudineꝫ intellexit Gal.qñ dixit ſpēs attractiōis nō eē niſi p ſiltudinē ſubaꝝ ad ſubas.℄ Ad aliȯ dōꝫ ꝙ lꝫ forma ſpecifica ꝯſequaᵗ ꝯplōneꝫ ꝛ aduentat iaꝫ ſuꝫ enti in actu:qñ tñ ei occurrit corrūpiᵗ actualitas p̄ exñs ꝛ ꝯplo ꝛ in inſtāti noua itroduciᵗ forma cū diſpōnibus ſeq̄ntib⁹ illā:vt declaratū ſus.℄ Ad aliud apparuit Q qd dōm.Jnnuit.n.ꝙ hꝫ forma inq̄ꝫtū eſt dans eē cōpoſito ſimplr̄ ꝛ ſpn̄ᵐ ſm̄ū opōnis ē ſuba.put vo eſt aliqd hꝫ ꝯñs ſubam ꝛ ſpn̄ᵐ opōnis imediatū eſt pprietas q̄dam occulta ṽtus ꝛ nālis potētia.℄ Ad aliud iā viſum diis maxᵗ.60.

℄ Differentia.LXXII.

Quod inter

ſanū ꝛ egꝝ accidat mediū oñdiᵗ ex techni.ꝛ Eracleo p̄ theo.itroducto dicēte medicinā eē ſanorū egroꝝ ꝛ neutroꝝ.hꝫ ēt mediū ſentiᵗ a Joānitio.ꝛ theo.4.Qȯ ꝛ mſtaᵗ rōne:qꝛ in p̄dicamētis ꝯ̄ria mediata ſt̄ ꝙ̄ꝝ nō eſt neceſſium alteꝝ ieſſe ſuſceptibili.Sanū vo ꝛ egꝝ videnᵗ hꝫ.Nā ſi dicaᵗ huic ineſt albedo nō ſeqᵗ ꝙ debeat dici alb⁹:ꝛ ſilr̄ in nigredine.dubium eſt.n.an ſimplr̄ inſint aut ſm qd.topi.2.Jta in ſano erit ꝛ egro:qm̄ poterūt hꝫ ptem ꝛ ſimplr̄ nō ieſſe.℄ Rurſus ois mot⁹ ē de extremo in extremū p mediū qȯ eſt neutꝝ extremoꝝ.Ari.ꝛ Gal.ſꝫ mot⁹ ē de ſano ad egꝝ ꝛ eꝫ.℄ Adhuc

Porphyri⁹ li. p̄dicabilium. c.2.
Do.3.c.1. circa me.
Col.1.c.4 ꝛo.p̄dic. p̄dic.12.i medio.

Cap.5.in medio.
Trac.1.ca. 20.in fine.

2ᵒ h̄ aia.c. c.41.

i p̄hemio aū me.ᵐ

C.3.21.pᵒ principiū.

Cap.9.pᵒ principiuꝫ.

C.1.1.tra. 1.1.c.ſm̄ L.
Cap.3.
Jn iſago.
c.h̄ q̄tuor hᵒ corpoꝝ.
ca.2.i ſm̄.
Ca.h̄ opo. in meᵒ
Cap.2.in medio.

A corp⁹ alalis mutaſ de egritudine in ſanitatē ⁊ ecōuerſo ſʒ nāʒ:ſʒ
nulla trāſmutatio nāe eſt ſubita:nō enim ea ſuſtinet repēti
T.1.3.te. 53. nas immutationes.in techni.vn̄.8.phyſi.Nā ſic ꝓcedit pau/
Cap.1.cir ca fin. latim ⁊ ordinate vt ↄtinue lateat ↄterminū ⁊ mediū. Non
aūt hoc eēt ſi repēte imediate fieret trāſitus ab vno extremoꝝ
in aliud. ¶ Eti.cū due nāe corpus ↄſtituant ↄplo.ſ.⁊ ↄpō
cū 3ª ēt dicta cōis ex his vnitas:ꝓpoſe nāq₃ erit tēpamētū fo
re in ↄplone:in ↄpōne aūt diſtempamētū ⁊ ecōuerſo.aut in ↄplo
ne tēpamentū in actiuis ⁊ diſtempamētū in paſſiuis:⁊ ſilr
in cōpoſitione differēter ſm ei⁹ quadruplicē nām:⁊ eodeʒ
modo in vnitate qd pōt ↄtingere ex ipſaꝝ cāꝝ varietate.
Nō ſolum.n.cōpoſitio ſeqtur ↄplonē:imo ēt rem diuinam
Cap.4.pº ſaciᵽia 3 deſup ex ſupioribus.ↄplonum ꝑ.ꝓpter que medium deſi
neutrum ſeu nālis diſpoſitio inter ſanum ⁊ egrum ↄcidet.

Oppoſitū quoq₃ boꝝ ñ mun⁹ auctē oñdiſ ⁊
rōne firmaſ. In ꝑdicamēt
B enī ſanū ⁊ egꝝ ↄ̈ria ponunſ imediata:eo φ alteꝝ inſit nālr
C.1.d op-poſi.ū me. ſuo ſuſceptibili velut par ⁊ iper nūero.vn̄.4.topi.Sanita/
Cap.5.eſt medium. tis ⁊ egritudinis nihil eſt mediuʒ:boni aūt ⁊ mali exiſtit.
Tex.pº. ¶ Jtidē Gal.vſ neutꝝ reſpuere in berethibus.ait nāq₃ ſer/
mo vet⁹ medicinal' doctrina ſanatiuoꝝ ⁊ egrotatiuoꝝ exi
ſtit. ¶ Adhuc in libris de morbis cauſis ⁊ accñtib⁹ ⁊ ma
Cap.1.in principio xime in ꝑ.⁊ de inge.ꝑ ⁊ ſcdo.in qb⁹ inueſtigat nām ⁊ eēntiā
Cap.5. egritudinis ⁊ ſanit:ꝗ nunq₃ de medio facit mētioneʒ inter
Ca.4.cir. φ mediū. ipſa.Dēs.n.hoies cū actus pticulaꝝ corpis ad geſtiōes ꝗ
ſm vitā inculpabilr hēant famulātes ſanos ſe eſſe credūt.
Nā ab exitu tempamēti vſq₃ dū in morbuʒ qs cadit multi
ſt gradus. Nociti vo ꝗcūq₃ illoꝝ illa pticula egrotare eriſ
ſtimāt.Uult.n.φ ſtati qñ qs egrediſ tēpamētū hūc incide
re intēperamētū.⁊ ecōuerſo.vn̄ ait ꝗꝓ ſanitas eſt moderatio ho
ruʒ egritudo eſt incōmoderatio.Neq₃ ei⁹ fidelior imitator
Haly ab.6.theo.vbi agit de morbis ⁊ dꝫ cāis ꝗs qdē tan
Doc.1.c. 2.cir.me. ca.1.in fi. tos in his locis nō eſt ponere iſufficiē.eo.Et ꝑ pº. Dicem⁹
qūo inter duas diſpōnes inter ꝗs ꝓculdubio nō eſt mediū
mediā vocenſ.Silr colliʒ.1. Adhuc nō attēdas ei de ꝗ dixe
C runt φ nō eſt ſanū neq₃ egꝝ:qd declarat vt diceſ in ſequen
tib⁹. ¶ Rōne q₃ idē ↄuiciſ:qm ſanitas ē qdā bonū nāe:
egritudo aūt ei⁹ op^m et malū. Jnter bonū aūt ⁊ malū nāe
nō cadit mediū:qꝛ malū ē boni ꝓuatio.nō.n.maluʒ aliquā
naturā dicit:ſʒ ꝓuationē ſolā boni ⁊ defectū.vn̄ dꝫ cāʒ hēe
deficiētem.ſ.a bono. Jnter ꝓuatiua vo nō cadit vt declara
biſ mediū.Dixi aūt nāe:q͂m iter bonum ⁊ maluʒ moris ⁊
politie itercidit mediū puta heremita q nō eſt bonus neq₃
Ca.16.in fine. malus quo ad politicos act⁹ exercēdos. Cōmen.10.meta.
¶ Adhuc arguit dicētes φ ſanitas ↄſiſtit in pūcto vt in tē
pamēto pfecto ⁊ idiuiſibili:ꝗdā aūt ab illo recedit mox in
intēpamentū ⁊ egritudinē incidit:cū ↄcidat ab illa pūcta
li tempantia. Jnter ſanum igiſ ⁊ egꝝ medium cadit nullū.

Propter primū qdē ſciēdū φ ſanitas eſt con
ſtructio oium pticulaꝝ ſʒ na
D turā. Aut cā nālū actuū.ꝓmis ꝺ morbo.⁊ do re.ſa. Sanitas
Cap.1. Collr pº hu^m. eſt ↄpō ſm nām vniuſcuiuſq₃ ↄſuetos pficiēs act⁹.vn̄ Jo/
hānitius. Sanitas eſt tēpamētū pficiēs res nāles ſm curſuʒ
nāe. Jn pn° vo canōis ꝓmi eſt diſpō aut hitus ex ꝗ opatiōes
Doc.1.c. 2.diuiſ fi. Ca.1.i pn. eius ſubi ſane ꝓueniūt. Scdo q₃ colliʒ ponit bona diſpō in
mēbro ꝗ ipm opaſ opōnē quā hʒ aut patiſ paſſionē quaʒ
hʒ. ¶ Eſt aūt egritudo huic oppoſita diſpō corpis ꝓter na
C.2.pº diſ. Cap.1.in medio. turā actu nocēs.ꝑ de morbo.⁊ 3° de accñti:aut intēpantia
Doc.1.ca. 2.in pn. eē curſuʒ nāe.vn̄ fit leſiōis effect⁹. Prio vo ſcda eſt diſpō ꝓ
nālis in corpe humāo ex ꝗ in opōne ꝓuenit nocu^m eēntialr.
ꝓuētu ꝑ. Colliʒ vo 3° eſt mala diſpō in mēbro p quam agit
⁊ patiſ ꝓter nām. Sʒ qꝛ ſanū ⁊ egꝝ ſunt ↄ̈ria ⁊ ea oppoſi/
toꝝ ſunt ſpēs:ꝓꝫ qd ſint oppoſita dicaſ:⁊ demū de alijs
T.cum te com. 5.q₃ metaphy. ¶ Oppoſita diſr ꝗcūq₃ nō ↄtingunt ſil' adeſ
ſe amboꝝ ſuſceptibili.vn̄.A.7.meta. Quecūq₃ nō ↄueni/
Cap.1.pº pncipiū unt in vno ſubo ⁊ vno tpe diſr oppoſita. Sūt aūt q̈tuor eo/
rū modi in poſtꝑdicamētis poſiti.⁊.5.meta.ↄ̈dictoria:ꝓua

tiua:ↄ̈ria ⁊ relatiua. Quoꝝ ꝗdā ſm. A.neq₃ ſubm ſibi cō/
E T.fine cō. cernūt neq₃ gen⁹:ſicut ↄ̈dictoria. Opponunſ.n.vt affirma
Collr.7. meta.c.1. tio ⁊ negatio. Nā ↄ̈dictio eſt cui⁹ nō eſt mediū ſm ſe.poſte
in fi. rioꝝ ꝑ.talia.n.circa oē ſubm ↄtingūt.de ꝗlibʒ ēt verificatur
Te.c.5. eſſe vel nō eē.metaphy.4. Neq₃ ēt gen⁹ cū nō ens ſit nulli⁹
Colr tex. cō.9. gñis:imo neq₃ ens:qd appet in Porphyrio ⁊ 3° pbaſ me/
Te.cō.10. taphy. Quedā q₃ ſubm ſibi determināt ⁊ gen⁹ ſic ↄ̈ria.ſūt
Colr.c.d opp i hac. enim poſita ſub eodē gñe ⁊ max° a ſe diſtant in poſtꝑdica/
mētis.5.⁊.4.meta.ſic impar ⁊ par numeꝝ ⁊ gen⁹ ꝗtitatis
Collr 1.ſ cōmento diſcrete:⁊ albedo ⁊ nigredo colorē ⁊ ſupficiē. Jpſius.n.eſt
Collr tex com.27. ꝓpriū colorari. Relatiua q₃ determināt ēt ſibi gen⁹ ⁊ ſubʒ
⁊ aliqñ in diuerſis interdū in vno. Jdē nāq₃ pōt eſſe pr̄ ⁊ fi/
lius diūter. Gen⁹ ēt ↄcernūt.nā ꝗdā ſunt ꝗꝝ eſſe eſt ad aliō
ſe hēre vt relatiua ſm eſſe:ſic habit⁹ diſpō ⁊ diſciplina aut
ꝗꝝ eſſe eſt in aliō dici ⁊ referri vt magnū paruū:ſilr ⁊ diſſi
mile:ſcia ⁊ ſcibile. Sunt ⁊ alia ꝓuatiue dicta ꝗ ſubm ↄcer/
F nūt ⁊ gen⁹ quodāmodo.alio āt mō nō.ſic ea in qb⁹ poniſ
nō poſſe fieri regreſſionē a ꝓuatiōe in habitu ſcō egreſſu in
eū:velut viſio ⁊ cecitas:lux ⁊ tenebre. Subm nāq₃ cecitat
⁊ viſus eſt oculus tenebre ⁊ lucis ⁊ aer. Gen⁹ aūt non dter
7° meta c. 1.in fine. minant:qꝛ priuatio eſt negatio in ſubo apto nato.4.meta
phy.vn̄. A. habit⁹ ⁊ ꝓuatio ſunt affirmatio ⁊ negō reſtri/
cta circa gen⁹ vel ſubm in tpe ⁊ diſpōne. Dicit aūt circa ge/
nus:qꝛ pt vtrūq₃ gen⁹ ↄcernere ꝓuatio ſic ⁊ ſubm ↄcernit:
puta circa catuloꝝ viſionē aut vulpiū obitū vt videāt tpe
expetentiū. ¶ Deinceps vo aduertēdū φ mediū dī qdoq₃
inter duo locatū extrema.qd tripli ſolet diſtingui a loquē
tib⁹ in cōib⁹ magis.mediū.vʒ.ſʒ ſubm:tps ⁊ formā ſeu di
ſpōnē. Appellaſ q₃ mediū ſm ſubm cū ipm nulli⁹ ſit oppo
ſitoꝝ receptiuū ſic lapis ſani ⁊ egri mediū exiſtit hꝫ.nō.n.
ſanū aut egꝝ verificaſ de ipſo. Medium vo rōne tpis dī qñ
eſt dare tps in quo neutꝝ ineſt ſubo:ſic catuli aut vulpecu
li eſt medium tpis viſionis ⁊ cecitatis.nō.n.añ noueʒ dies
dī cecus aut videns. Priuatio.n.ꝓprius dī qñ eſt aptuʒ na/
tum ſubm hēe ⁊ nō hʒ. Nā cecitas eſt ꝓuatio quedā. Cecū
G Te.cō.17. aūt nō dī ſm oē tps ſʒ qñ natum eſt hēe ⁊ non hʒ.5.meta.
Eſt quoq₃ medium ſm formā qñ ipſa vna media ex extre/
mis ↄfecta inexiſtit ſubo:vt pallidū aut rubeū ex albo et
nigro cātuʒ. ¶ Si ꝗ queras qūo ſit mediū inter ꝓmiſſa op
poſita:⁊ ꝓuo in ↄ̈dictorijs:reſpondendū φ nullū ꝑdictoꝝ ē me
dium:vſr.n.nullum interuenit vt diffinitū eſt ſm ſe mediū
inter ↄ̈dictoria. De quolibet.n.veꝝ eſt dicere in ſubo ⁊ in
ꝗlibet tpe φ videt aut non videt:multo aūt min⁹ intercidit
mediū diſpōnale. Jn ꝓuatiuis vo eſt medium ſubti ⁊ tpis.
Nam ſubm eſt aliqd puta lapis de ꝗ non verificaſ cecitas
aut viſio. Eſt ⁊ ſubm de ꝗ verificaſ rōne ad tps vt de cane
poſt nouē dies ⁊ nō añ. Ad aliqd q₃ medium vr hēe ſbti ⁊
tpis ſm diūtes ptes rōnis ⁊ forme.idē.n.pōt diuerſa pr
H rōne eſſe ⁊ fili⁹. Jn ↄ̈rijs vo mediū.vʒ.ſubti vt iam appare
it ⁊ non tpis. Jn ꝗlibet.n.tpe eſt dicere aliqd ſubo ↄ̈riorum
inexiſtere. Mediū q₃ forme eſt id de ꝗ ꝓncipalr ꝗſitū exi/
ſtit:ita φ ꝑdicta ſt expōnis gra ptractata. Jn qbuſdā qdē
ↄ̈rioꝝ repiſ vt in his ꝗ ↄ̈ria diſr mediata:puta rubeū inter
albū ⁊ nigꝝ. Et hꝫ mediū interdū eſt vno noie formā deno
tāte noiatū:vt rubeū ſeu pallidū ⁊ tepidū:inter calm ⁊ fri.
Aliqñ vo noie carens noiaſ abnegatione extremoꝝ:ſicut
qs nec iuſtus neq₃ iniuſtus:qd iuſti ⁊ iniuſti mediū exiſtit:
nec bonus nec malus boni ⁊ mali mediū. Jn qbuſdā autē
ↄ̈rijs nō repiſ mediuʒ ꝗcūq₃ mō deſi ꝗ ⁊ pp hmōi ↄ̈ria diſr
imediata velut par ⁊ impar in nūeroꝛ:ſanū ⁊ egꝝ in corpe
ſm Ariſt. ¶ Eſt aūt vlterius ſciēduʒ φ in qbuſdā ſit ↄ̈rijs
Jn poſt ꝑdicamētis ca. de op-po.añ medium. hmōi viciſſim de vno in aliud ꝓmutatio vt de ſano in egꝝ
⁊ ecōuerſo. Jn qbuſdā aūt nō:imo alteꝝ nālr vr iſertū fore ſubo.
puta impar trinitati par q̈ternitati ⁊ calm igni. ¶ Adhuc
ↄ̈ria videnſ oino aduerſari ⁊ mutuo ſe ex ſubo expellere ⁊
vnū ſine altero repiaſ oino qd in ſano ⁊ egro non videſ q/
buſdā penit⁹ eucaire:vnū.n.hʒ qd ex neceſſitate alteꝝ cōpa/

I tiſ:eo ꝙ impoſſ̄e eſt ſanitatē aut infirmitatē fieri carētibus
Circa pa. vita:de ſenſu ⁊ ſenſato. Uita vo ſtat q̄ʒtūcunq̄ʒ parua ⁊ exi
gua ꝑ aliquā portionē ꝯtemꝑantie ⁊ ſanitatꝫ:⁊ tūc ſm hos
egritudo ſemꝑ in ſanitate locabiť qđ nō in alijs interuenit
ītra ꝯ̄rijs. ¶ Circa p̄dictū dubitať q: vı̄ vt aiunt egrū ēt in
effectu cū ſano exiſtere:cū Gal. in his q̄ de inge. velit egros
ēt nunc ꝯſeruare. Id aūt corꝑi ſanitate ꝑticipanti debeť. ⁊
d'ila. 65. Sanis oīa iſūt ſm nāʒ:egrotātibꝰ pter nāʒ inq̄ʒtū
egrotāt. q: igiť de egrotātibꝰ abſq̄ʒ oīa ⁊ inq̄ʒtū egrotāt ſiľ
Cap. 3. p⁹ medium. īueniť ſanū inexiſtere cū egro. ¶ Palin. colľ. 3. Febris eſt
calor nāľis cū egritudinali ſeu ꝯ̄tra nāʒ cōmiſtus. ¶ Itidēʒ:
qs cauſonicās ſanaľ:cū oē aūt deducaľ de potētia in actū
ꝑ aliqđ exn̄s actu:oʒ igiť cū egro ſanū actu ēt exiſtere. ſūt
igiť ſiľ actu. ¶ In ꝯ̄riū q: ea ſunt ꝯ̄ria ⁊ immediata q̄ꝝ rō
in maxia extat diſtātia:ita vt vna fore nō poſſint. nō igiť ſe/
cū ſanū egꝝ cōpatieť nec eꝯ̄. ¶ De hoc aūt vt mox appa/
K ruit dixerūt aliq̄ nullū eſſe corpus adeo egꝝ qn eidē ſanita
tis aliqđ inſit ēt in effectu q: ſanitatē facit ſanitas aut ꝑs ſa
Te. cō. 30. nitatꝫ. meta. 7. ita vt in egerrimo corpoꝝ ſit ſanitas actuaľ
qua ꝑ oē ipſa tādēʒ reddaľ in effectu. ¶ Sʒ ꝙ egritudo ⁊
ſanitas aliđ eſt q̄ʒ vita q̄s hi non vīr ſeq̄ſtrare oñdiť. Sa/
nitas. n. opponiť egritudini. vite āt mors. manēte nāq̄ʒ vi/
ta ſanitas ⁊ egritudo viciſſim circa eiꝰ ꝑmutanť ſubm. vñ
Circa pa. de cauſis lōgitudinis ⁊ breuitatꝫ vite ſaluatꝫ ſuſceptiuis ſit
mō ſanitas nūc egritudo. Propter qđ dōm ſcđo in egritu/
dine q̄ʒtūcūq̄ʒ ſeua in aliqua pte cordis ſuare ſanitatem in
habitu ſeu poa ſcđa vel actu p̄. ſopita. n. ꝑmanet tanq̄ʒ vita
in ſemie a m̄rice ſuſcepto q̄ ente habitu mox ꝯ̄iter ſit actu
C3. 24 in medio. 48. vñ Cōmē. 4. ce. ⁊ mū. Cor eſt qđ alterat membꝝ egro/
tās ad ſanitatē:mēbꝝ vo infirmū eſt alterabile. Educiť āt
hmōi potētia ſeu habitꝰ in actū ſcđʒ. de facili cū paꝝ diſtet
ab illo:qđ aūt talē poam ꝓdire facit in actum eſt celeſtis vi
gor:ceu qñ luna ꝯiungiť alicui beniuolo planetaꝝ vel eū/
L dem aſpicit. 10. d'ila. ⁊. 104. aut ſpēs ſanitatꝫ exn̄s in aīa me
dici ꝑ quā res neceīe applicanť ſanatiue ſubo. fit. n. ſanitas
ſit ex ſanitate ac domus ex domo exn̄te. vʒ. in artificis aīa
Tex. c. 30. metaphy. tactū. 7. ex hoc itaq̄ʒ apparet ꝙ qñ egꝝ effectu iexi
ſtit ſubito ſanū illi nō inerit in potētia p̄a vt alijs ꝯ̄rioꝝ neq̄ʒ
Lib 1 te chata tex. com. 5. actu 2o veꝝ p̄. hn̄t igiť aliā quādā nāʒ a ꝯ̄rijs ceteris. ¶ Et
ꝑ id ad inducta qđ dōm apparuit. Inter ſanitatē ſiq̄dēʒ et
egritudinē Gal. viſus eſt mediū ſm formā aut diſpōnē lo/
care id neutꝝ ſeu neutralē appellās diſpōnē qđ mediuʒ in
tres diſtinxit d'ilas. Nā aut forme ambe ſanitatꝫ. ſ. ⁊ egri/
tudinis ꝯfrāgenť inſimul in tertio:⁊ ſic p̄m ꝯſtituēt neutri
ſignificatū qđ dicit eſſe ve mediū ſaniſſimi corꝑis ⁊ egerri
mi in quo ſiq̄dē ponunť ſignificato pueri ſenes ⁊ ꝯualeſcē
M tes. p̄ ſcđa. qbꝰ aſſocienť ⁊ decidētes. Uel q: ꝯ̄tracte forme
Doc. 1. c. 2. cir pnm. vbi ſupra imediate. in vno tꝑe ſint eq̄ľr in mēbris copulate ceu in corꝑe paraly
tici aut ꝑticipādo ineq̄ľr ſicut in corꝑe ceci. vñ. A. velut qñ
qs ſanꝰ eſt in ꝯplone ⁊ eger in ꝯpōne vel eꝯ̄. Aut ſanus in
q̄litatibꝰ actiuis ⁊ eger in paſſiuis aut econuerſo. vel infir
mus in q̄ʒtitate ſanꝰ in forma. vel erit ꝑ relōnē ad etates et
tꝑa ceu flaticus q infirmus eſt in pueritia ⁊ ſanaľ in iuuen
tute. Cholicus aūt eꝯ̄ vl neuter aut puer q ſanus eſt in eſta
Colľr vbi ſupra imediate te ⁊ infirmꝰ in hyeme:iuuenis aūt eꝯ̄. ¶ Eſt q̄ʒ ſʒ Gal. ſciē
dū ꝙ neutꝝ in p̄ ſignificato eſt ve mediuʒ ⁊ reale ſanitatis
⁊ egritudinis. Alia vo duo media ⁊ maxe 3m ſunt rōnis ⁊
relatiua. Extrema. n. ipſoꝝ ꝑ ſe cōſiderata ſanitas exiſtunt
⁊ egritudo. Sʒ intellectus ⁊ p̄cipue in ſignificatoꝝ. 3. com
parans vnū ad aliud mediū ⁊ neutralitatē ꝯſtituit ſm ꝙ
ipʒ ex diuerſis partibus aut diſpōnibꝰ colligiť in vnū. No
ſce igiť p̄m ſignificatū importare vnitatem ſubīi ⁊ tꝑis. 2m
vnitatē tꝑis ⁊ diuerſitatem ſubiectoꝝ. 3m aūt opponiť iſti.

p⁹ textū ... tra. c. cō. 1. aute mem **Propter ſcđm** qdem ſciēdum ꝙ Haly. mouēs
hanc dubitationē q̄daʒ diſtōne
niťť Ariſt. ⁊ Gal. ꝯcordare ac ſi inter eos nō ſit realis, ſed
vocalis magis diſſonātia. Dicit enī Ari. voluiſſe impoſſ̄e

fore ſanitatē ⁊ egritudinē ſimul a corꝑe remoueri ⁊ fieri in N
eo 3am diſpōnē nō hn̄tē ꝑtem ſanitatꝫ neq̄ʒ egritudinis. Sic
igiť vult Haly. Ariſt. intelligere nō eē mediū inter hec qđ
nō ꝑticipat extremis qđ ꝑ abnegationē mediū dı̄ extremo
rū:ſic qđ nō eſt iuſtū neq̄ʒ iniuſtū dcı̄ fore medium iuſti ⁊
iniuſti. Sʒ ait Gal. velle ꝑ diſpōnē que non eſt ſanitas neq̄ʒ
egritudo diſpōnē corꝑis in q̄ inueniunť ſanitas ⁊ egritudo
ſimul:ita ꝙ aut illa vna ſit hora ⁊ alia in alia vel portionē
cuiuſq̄ʒ eaꝝ aut ſm ſemitā ꝑmiſtiōis vel vicinitatꝫ. ſm hec
enim tria vt apparuit Gal. triplex diſtinguit ſiḡm neutri:ita
ꝙ Ariſt. negat mediū nō eſſe tertiuʒ alteꝝ ab extremis:qđ
Gal. vult hoꝝ ꝑticipatione mediū fore. ¶ Sed fortaſſis h̄
ſolo ſtare nō pōt cū mēti aduerſeť magis Ari. q̄ʒ ipm ꝯſor
met Gal. nā ſi Ari. nō negat mediū inter p̄dictas diſpōnes
niſi id qđ nō ꝑticipat extremis:tunc ⁊ mediū ſiā rōne inter
oīa negabiť ꝯ̄ria mediata. Non. n. in ipſis eſt mediū:niſi ꝑ
ꝑticipationem extremoꝝ. apparēs de ſenſu ⁊ ſenſato:ſicut Circa me.
tepidū ꝯſtituiť ꝑticipatiōe cali ⁊ frig:⁊ rubeū:glaucū ⁊ vi/ O
ride ⁊ ceteri colores ꝯficiunť ex albo ⁊ nigro. ⁊ iō phy. 5. Colľr t.c. 6. ⁊ 52.
Mediū cōparatū ad vnuʒ extremoꝝ videbiť alteꝝ:ꝑꝑ qđ
ſm Ariſt. oīa ꝯ̄ria eēnt immediata:cū tñ ipſe diſtinxerit ea
ꝑ mediatū ⁊ immediatū. ¶ Sʒ aliq̄s in Haly. ſubſidiū di
cet forte ipm voluiſſe Ari. inter ſanū ⁊ egꝝ nō fore mediuʒ
vno noie noiatū ceu inter albū ⁊ nigꝝ colores ſunt medij.
¶ Sed hoc dicere Haly. defectū nō ſanat:cū Ariſt. volue/
rit exp̄ſſe mediū inter ſanū ⁊ egꝝ nō cōcidere quocūq̄ʒ mō
ſicut indicant ſermones p̄inducti eius apte. Neq̄ʒ ēt hic be
ne explicat Gal. mētem q̄ intētione mediū inter ſanū collo
cet ⁊ egꝝ:⁊ ꝓprie in p̄ ipſiꝰ ſignificato in q̄ difficiliꝰ h̄ appa
ret an id ſit ꝑ viā tranſmutatiōis aut alterationis vel quo.
¶ Et iō fortaſſe ꝑꝑ h̄ fuerūt modernoꝝ plures aliť dicētes
q̄ꝝ multi lʒ videanť verbis diſſonare ſnīa tñ ꝯcidunt. Dixit
enī aliq̄ ſanitatē ⁊ egritudinē poſſe ꝯſiderari 2o. aut q̄ʒtum
ad cās ſuas:⁊ ita nō intercidit mediū:q: cū cāe ſint imme/
diate ⁊ effectꝰ erit imediatꝰ. cāe āt ſanitatꝫ ⁊ egritudis ſūt
eq̄le ⁊ ineq̄le iter q̄ mediū nō exiſtit. Uel q̄ʒtum ad opatio/ P
nes ſm ꝙ corpꝰ ſanū dı̄ actiones ſuas debite ⁊ intriſtanter
oīno exercere:egꝝ vo eꝯ̄iter q̄ dicūt mediū cadē. Et iō te/
ſtanť coꝝ q̄dā Gal. morbū diffiniuiſſe ꝙ ſit diſpō ſeu hitus
p̄ter nāʒ ſenſibiľr ledēs opōnes. Et ꝙ ſanitas ſit diſpō aut
hitꝰ eas ſm nāʒ ꝑficiēs. Inter ꝑfectionē vo opōnum ⁊ eoꝝ
ſenſibilē leſionē intercidit mediū:vt. q. inſenſibilis leſio in
opōne quā volūt eē neutrā diſpōnē. ¶ Hec āt poſitio ſtare
nō pōt nec q̄ʒtum ad ipſiꝰ p̄mā ꝑtem neq̄ʒ q̄ ad ſcđam. Nō
q̄dē q̄ʒtū ad p̄mā:eo ꝙ eq̄le ⁊ ineq̄le nō pn̄t ꝓpē eē cāe ſani
tatꝫ ⁊ egritudinis:cū cā ꝯ̄ria ⁊ imediata dēat eē eiuſdē co/
ordinatiōis ⁊ nāe cū effectu:qđ apparet q: iſ ꝑ eā diffiniť aut
ꝑ eas:eo ꝙ plures ſint vniuſcuiuſq̄ʒ cāti nāles cāe. Diffi/ Q
niētia vo ⁊ diffinitū debēt eē eiuſdē p̄dicamētalitatꝫ ⁊ coor
dinatiōis. topicoꝝ. 6. ⁊ ſiľr. 4. Sʒ eq̄le ⁊ ineq̄le ꝓprtū q̄ʒtita
tis in p̄nto magis collocaľ relōnis. Sanitas vo ⁊ egrito Col' t.c. 1. 2.
in diſpōne aut habitu q̄ eſt q̄litatꝫ p̄mū genꝰ:ꝑꝑ qđ eq̄le et Colľr. c. 1.
ineq̄le nō erūt ſanitatꝫ ⁊ egritudinis cāe:q: tñ plures maio circa mem
rū h̄ dixere dico ipſos ꝑ eq̄le temꝑamentū ſeu cōmenſura/
tionē importare:ꝑ ineq̄le āt intēꝑieʒ ſiue ineq̄litatem. p̄ de
morbo. ¶ Scđaʒ q̄ʒ ꝑtem diſtōnis iſtiꝰ Auer. p̄ colľ dete Cap. 2. in medio.
ſtaľ neutralē reſpuens diſpōnē ita. Nō eſt iter nocum ope/ ca. 2. in ſi.
tionū ſenſibiliū ⁊ iter iuuamētum eaꝝ mediū:nec eſt varia
tio niſi ſm plus ⁊ minꝰ. Et nō eſt mediū inter duo ꝯ̄traria
ꝙ ſit aliqđ illoꝝ in pte abſq̄ʒ pte in q̄ eſt aliud. Et ꝑ hoc 2m
negat neutriꝰ ſignificatū:nec in tꝑe abſq̄ʒ tꝑe in quo eſt ali/
ud q̄ʒtū ad 3m ſignificatū:qđ dı̄ eſſe manifeſtū ex ſcia ſpecu
latiua. Si ḡ nō exiſtit inter hec niſi in magis ⁊ minꝰ varia/
tio cū hec nō diuerſificent ſpēm ⁊ nāʒ. 10. meta. ⁊ Haly. ſi Te. cō. 11.
erit mediū q̄ʒtum ad opatiōes ꝯſiderare. ¶ Fuerunt ⁊ alij
dn̄tes ſanuʒ ⁊ egꝝ poſſe 2o ꝯſiderari. Aut ſm nāʒ vel ſm
iudiciū intellꝰ qđ ad idē tendit:⁊ ita dixerūt inter ſanuʒ et.

A egꝛ non ꝯcidere medium: cũ.n.tempamẽtum ⁊ ſanitas vt
dicunt ꝯſtet in pũcto indiuiſibili: ⁊ qñcũqꝫ aliqd ab illo la
beſ indiuiſibili in quo ſanitas ꝯſiſtit ꝯfeſtim deuenit indi/
uiſibile ⁊ intempamentũ: qḋ in neutꝛ ⁊ egꝛ volunt poſtea
ſequeſtrare. Et hãc ꝯſideratioñe teſtanſ Ap. habuiſſe. Ul
pñt ꝯſiderari q̃ꝫtum ad iudicium ſenſus: ⁊ hec medicinalis
erit ꝯſideratio: eo ꝙ ſenſum nõ tranſcẽdit Haly. vñ idẽ. 4.
q̃dripartiti. Ars phyſice nõ inſpicit niſi in reb⁹ manifeſtis
in ſentiẽdo ⁊ vidẽdo. ℭ Iſta ẽt ſicut ⁊ alie opiones põt ca/
lũniari: qꝛ ſanitas nõ eſt for⁹ ſimplex abſoluta ⁊ abſtracta:
ſꝫ nãlis q̃ꝫtitati ſenſibili ꝯcreta ⁊ relata: ſicͣ appebit p Ap.
3° dicendoꝝ. Non.n.ſic differret medicus a phõ nãli cum
vterqꝫ entis ꝯſideret: put in mã fundanſ ſenſibili phyſi. 1.
ſꝫ pamplius vl̃e ⁊ min⁹ ad aliũ tñ finẽ ⁊ aliuꝫ. ℭ Itidem.
ſenſus initio ſupreꝫ fundaſ. Aiũt.n.ſenſus a re vel ab ei⁹ accñtalib⁹ q circa [illegible] .1. de anima.
ℭ Fuerũt ⁊ alij dicẽtes ſanum ⁊ egꝛ poſſe ad duo referri.
Aut ad medicũ ſpeculatẽ ⁊ ita erit mediũ iter ſanũ ⁊ egrũ
dcm̃ neutꝝ: cũ is ſpeculãs attẽdat motũ fieri alteratiuum
de ſanitate in egritudinẽ ⁊ eq̃. Inter ãt oẽm hꝫ motũ cadit
nã media: vt dcm̃ ẽ ſupius: pp qḋ mediũ iter ſanũ ⁊ egꝛ collo/
cabiſ. Aut pñt ad medicũ practicũ referri: ⁊ qꝛ practica ꝰ
exiſtit: ꝯſuatiua. vꝫ. ⁊ curatiua: q̃ꝫtũ ad id qḋ corp⁹ hꝫ me
diũ inter ſanũ ⁊ egꝛ ſanitate pticipat regeſ p ea q̃ debenſ
ſano vt ꝯſeruãdo p ſilia ⁊ reducendo ne labaſ p paꝝ ꝯ̃ria.
Inq̃ꝫtũ vo pticipat egritudine gubernaſ regimie curatiuo
p oino ꝯ̃ria. Et hãc qdẽ intentionẽ dicũt qdã habuiſſe. A.
qñ dixit non eſſe mediũ inter diſpõnes. ℭ Sꝫ h non valet:
qm̃. A. dicit nõ eſſe medium vl̃r: qḋ indicaſ p hoc qḋ dixit
pculdubio nõ eſſe medium: qḋ apparet qꝛ de neutro ait p̃
2° Gal' ꝓteſtando ſniam. Hoc aũt ẽt non vi valere: qm̃ cuꝫ
theorica ordineſ ad practicã ſicut ante finem ad ſuũ fineꝫ:
non eſt dare ꝙ aliqd ꝯſidereſ in theorica tanq̃ꝫ in eo qḋ eſt
C ante finẽ qḋ tandẽ non ordineſ in finem vt in praxim. Sic
igiſ medic⁹ practicus non negociaſ circa neutꝝ: neqꝫ etiã
medicus theoricus. Silr hec opinio aduerſaſ p̃dictis po/
nẽtib⁹ ꝓbabilr nõ eſſe mediũ q̃ꝫtũ ad cãs vel nãm rei ſiue
intellm̃ q̃ ꝯſideraſ a theorico in ſtabiliẽtib⁹ medium q̃ ad
opõnes ⁊ ſenſum q̃ ſpus attendunſ a practico. ℭ Eſt ⁊ alia
opinio ꝙ Ap. ẽt accepit ſanitatẽ ſtricte put in eq̃litate ꝯſi/
ſtit caloꝝ ſrioꝝ. ſ. ⁊ humidoꝝ nõ abſolute tm̃: ſed ad opus
ſm ꝙ in eq̃litate ꝯſiſtit: egritudinẽ vo aſſumpſerit ẽt ineq̃li
tate eoꝝ. Inter aũt p̃dicta nõ ꝯcidit vt dcm̃ ẽ medium. Sꝫ
Gal. accepit ſanitatẽ ⁊ egritudinem largi⁹ terminans eas
ad duo puncta inter q̃ ſpatiũ eſt intellm̃. ℭ Sed hic p̃ter
p̃dicta ⁊ ſubdicẽda eam deſtruẽtia vĩ ſe ex ſuo dicere infir
mare nõ ponẽs mediũ inter illa quoꝝ ꝯſideratio eſt angu/
ſta ſicut ſanitatꝭ ⁊ egritudinis ſm Ap. ſꝫ in his quoꝝ ẽ la/
ta velut ſanitatꝭ ⁊ egritudinis ꝯſideratarꝫ a Gal. qꝛ iter ter
minos vẽ extremos cadere hꝫ mediũ: non aũt ſic inter la/
tos: eo ꝙ vnus terminoꝝ ꝯtinet terminũ ſeu extremũ verꝫ
D ⁊ non verum: ⁊ ſiſr aliud: ita ꝙ ſub ambobus locaſ id qḋ
erat mediũ terminis acceptis ſtricte. Sunt ⁊ alij ſmones
plures ꝯſentientes his ſnis lꝫ nõ verbis: ⁊ ideo omittanſ.

Propter tertiũ

qdẽ ſciẽdũ: ꝙ Ap. accepit ſa/
nitatẽ ⁊ egritudinẽ ſb amplio
ri latitudine exiñtes q̃ꝫ Gal. qḋ oñdiſ: qm̃ ſanitas ⁊ egritu
do ſunt p ſe ꝯ̃ria. Cũ igiſ ꝯ̃rioꝝ p ſe ſint ꝯ̃rie rõnes: ⁊ q̃tiens
vnũ ꝯ̃rioꝝ p ſe dĩ totiẽs ⁊ reliquuꝫ: vt appꝫ in topicis ſi ſa/
nũ erit ſimplex ⁊ egꝛ ac eq̃. ⁊ ſi ſanũ multiplex ⁊ egꝛ: ⁊ ſi/
milr eq̃. Sꝫ egꝛ ẽ multiplex ⁊ latũ ſicut volunt medicoꝝ
plurimi ⁊ Ap. ergo ⁊ ſanũ. Et hoc eſt qḋ vult. 1. ce. ⁊ mũ.
ponens corpa q̃tuor: q̃ruꝫ duo ſunt ſana ⁊ duo infirma. Et
ne videar id gratꝭ dicere ipſi⁹ introducaſ ſeries. Uideſ aũt
optime qdẽ corpa hñri exiſtere qḋ hñqḋ Gal. vocat ſemp
ſanũ ⁊ ſanitatẽ pfectã huans ſine medicaminis auxilio. Et
ſubdit. ꝓpinqſſimo aũt. ſ. huic ſemp ſano p paucã ⁊ vnã. ſ.

E actionẽ medicaminis: ſoluꝫ.n. moderata vt ait idiget am/
bulatiõe vt ſeruetſ ſanũ. ⁊ h erit corp⁹ qḋ Gal. vocat ſanuꝫ
multũ ⁊ ſibi ꝓpinquũ: ⁊ ita ſũt duo corpa ſana. Deide adiũ
xit corpa egra ipſa ſilr in duo ptiẽs aiens. Qḋ ãt eſt lõgi⁹
ab his. ſ. p̃dictꝭ ſanis p plures actiões medicaminis oꝫ ipꝫ
ad ſanitatẽ reducere. Indiget.n. vt ſaneſ curſu lucta ⁊ pu/
gna. Deide addidit. 4. qḋ alteri corpoꝝ q̃ꝫtũcũqꝫ laboran/
ti nõ adhuc exiſtet bonũ. i. ſanũ. non.n. põt certam ſanitatẽ
acgrere: ſꝫ alteꝝ aliqd. i. egꝛ pmanere. q. ꝯtinue. Pono tñ
ꝙ ois h ſint a gnõne talis. ℭ Min⁹ aũt hñ Ap. intelligen
tes alr exponũt volẽtes p 1ᵐ corp⁹: aut p 1ᵐ ⁊ 3ᵐ Ap. inu/
iſſe meᵐ iter ſanũ ⁊ egꝛ exiſtere ſanitatẽ itelligẽtes p corp⁹
pᵐ: egritudinẽ aũt p 4ᵐ. ℭ Sꝫ iſti adhuc forte nõ legerũt
ab eo in pñtis ⁊ topicis nõ itelligẽtes ẽt ei⁹ in. 7. phy. fũda
mẽta. ℭ Adhuc ibidẽ. ſanitas eſt cõmẽſuratio q̃dã caloꝝ
⁊ ſrioꝝ p cõparatiõeꝫ ad ea q̃ ſſ iſra. i. humidoꝝ ex qb⁹ cõ/
poniſ corp⁹ adinuicẽ aut ad ꝯtinẽs. i. ad aerẽ nos ꝯtinẽteꝫ
ſm Cõmẽtatorẽ. h.n. ſſ ſanitatꝭ cã. Penes vo aliqs ad ꝯti/
nẽs. i. ad totũ corp⁹. Appet igiſ p hãc dictiõeꝫ q̃dã deno/
tãrẽ diminutionẽ ⁊ paucitatẽ. i. 1° te. a. Et p id qḋ ſanitateꝫ
deſcribit in ad aliqd ꝙ nõ eſt for⁹ ſꝫ eũ ſimplex ſiue abſo¹ᵗ
anguſta ſꝫ magis ꝯpo¹ᵗ. Qꝫ ãt Gal. ſanitatẽ ſũpſerit: ⁊ per
ꝯ̃ñs egritudinẽ ſtricti⁹ Ap. oñdiſ p. A. dicẽtẽ. quã nõ hẽre
ſanitatꝭ ⁊c̃. i. ꝙ medici. ſ. Gal. ⁊ ſui ſeq̃ces ⁊ nõ nãles vt qdã
praue expoſuerũt ſicͣ appet ex ipo mox ſubiũcto nõ potue/
runt ꝙ in diffõne ſanitatꝭ q̃ eſt hitus vel diſpõ ex q̃ opatiões
ſbri ſane ꝓueniunt cõpꝛehẽdaſ 3ᵃ diſpõ. ſ. neutralitas: niſi
ſanitatẽ diffinierint q̃ẽadmodũ deſiderant. i. punctalr et
ſtricte ſanitatẽ d̃terminauerũt: ⁊ poſuerũt in ea. ſ. diffone ſa/
nitatꝭ additionẽ q̃ nõ idigẽt. i. dñeꝫ q̃ ſanitas ſepeſ ⁊ diſtin
guaſ a diſpõne 3ᵃ vt omniſariã ſeu oino ſanitatẽ ſtrictã et
verã accipiẽdo. ⁊ deinũ addit. Preterea cum medicis in h
nõ litigem⁹ ⁊c̃. Loq̃tur g̃ ꝯ̃ medicos ⁊ nõ aduerſus nãles.
Et ita appet ꝙ Gal. ſanitatẽ voluit anguſti⁹ ſumẽ put iter
ſpaꝫ ⁊ egritudinẽ neutral' locaſ diſpõ. ℭ Deiceps q̃ꝫ ſnia
G Ap. ⁊ vitas apiaſ in ampli⁹. Dico itaqꝫ Ari. nullo mõ vo
luiſſe iter ſanũ ⁊ egꝛ mediũ ꝯcidere: cui⁹ maxime motiuũ
vi h exiſtẽ: qm̃ ſanitatẽ ⁊ egritudinẽ in pᵃ ſpẽ locauit q̃lita
tis. Septio aũt phy. ꝓbauit motũ alteratiõis non fore niſi
in. 3. gñe q̃litatꝭ qḋ eſt paſſio ⁊ paſſibilis q̃litas. Non.n. ſa/
nitas aut egritudo cãtur niſi ex alteratiõe p̃cedente in pri/
mis q̃litatib⁹ ſenſibilib⁹ calitate fri. ſic. ⁊ hu. Silr for⁹ tal'
aut figura acgriſ mẽbꝛoꝛ eo ꝙ mã ab aliq̃ q̃litate diſponiſ
ſenſibiliũ de 3ᵃ ſpẽ q̃litatꝭ exiſtium: qꝛ.n. mã deſaſ aut rara
reddiſ figura tal' aut alia ꝯſequiſ. Appet etiã ſeq̃ in 2ᵃ ſpẽ
q̃litatꝭ nõ fore motũ alteratiõis intm̃ ꝙ Ari. tacuit vt mani
feſtũ: eo ꝙ nãlis po⁹ aut impo⁹ q̃ in. 2. gñe locaſ q̃litatꝭ nõ
adduciſ aut remoueſ niſi p alterationẽ in ſuba gra q̃litatũ
H p̃cedẽtium: ⁊ tãdẽ p ipſi⁹ aut corruptionẽ daſ vl' remoueſ: ⁊
vñ Cõmẽtator. 5. meta. Nãles po⁹ ⁊ impo⁹ ſſ p̃parations ⁊
p ꝯ⁹ nõ q̃litates in actu: ⁊ iſte p̃paratiões ꝯſequunſ q̃litates
ſubales. Et inq̃ꝫtum ſſ preparatiões ſunt ꝓuationes. Et iõ
nõ eſt pſcrutat⁹ de eis in. 7. phy. vtꝝ in eis ſit mot⁹ aut nõ.
Cũ igiſ ſanitas ⁊ egritudo ſint hit⁹ ⁊ diſpõ ⁊ iſti ad aliqd
ſint erũt p ꝯ̃ñs in aliqd dicti. In talib⁹ ãt nõ ẽ mot⁹ cũ oſtẽ/
ſuꝫ ſit. 5. phy. ⁊. 11. meta. motũ ſolũ in trib⁹ p̃ñtis exiſtẽ q̃ꝫti
tate q̃litate ⁊ vbi. Erit igiſ in hitu ⁊ in diſpõne mutatio ſo
la q̃ repiſ in ſuba ⁊ tãdẽ in oib⁹ p̃dicamẽtis alijs a p̃dictꝭ
ſic in ſanitate ⁊ egritudine erit mutatio ⁊ nõ mot⁹. Non g̃
int. ⁊ ſanũ ⁊ egꝛ aderit mediũ: ſicͣ neqꝫ in ſubſtãtijs cũ h p
motũ acgraſ alteratiõis tẽpoꝛaneũ ⁊ ſucceſſiuũ ⁊ nõ p mu
tationẽ qua for⁹ ſine medio introduciſ in inſtãti op¹ᵗ. Sicͣ
appet qñ vnũ elmtoꝝ gñaſ ex alio nullã formã mediã p̃ce
dere formã in mãꝫ vltio introductã. ℭ Eti. Cã ⁊ effect⁹ ſi/
bi in adinuicẽ ꝓportionanſ ⁊ ꝓpie cãe ⁊ effectus p ſe pri
mi ⁊ imediati: ſꝫ cã ſanitatꝭ p ſe ꝓrima ⁊ imediata eſt tẽpe
ries ⁊ cõmoderatio ſiue cõmẽſuratio. Egritudinis aũt in/

Margin notes (left): 1° tech. in com. 24. — Col⁹ a te. cõ. 16. vſqꝫ ad tex. cõ. 22. ⁊ te. cõ. 27. — Te. cõ. 63. 234. 152. — B — h° p° doc. 5. ca. 1. cir ca m̃ᵐ — doc. 1. ca. 8. in pn° — Li. 1. c. 12 — Te. cõ. 63.

Margin notes (right): p² ex trãſ latiõe arabica — F — Cõ. 12. eſt medium. ꝯᵃ h. doc. 1 ca. 1 cir. medium. — Te. c. 17. — A te. c. 15. vſqꝫ ad t. cõ. 20. — Com. 19. in fine. — te. c. 9. et 18. 6. ãnt.

I temperies ſeu imoderatio in p̄ de morbo. he ēt opponunt
Cap.2. vt p̄uatio ⁊ hitus. Inter p̄uatiua v̄o nō cadit mediū ſoꝛ' ſ
quo q̄rit, ſʒ mediū ſubti aut tp̄is vt apparuit circa q̄dam.
Ex his itaq̄ꝫ ↄuincit aduertēti ſubtile Ari. intellm inter ſa
nū ⁊ egꝝ mediū nullaten' ↄcidere. ¶ Q, aūt Gal. ſenſerit
in techni p̄cipue mediū iter ſanū ⁊ egꝝ iteruenire: aut mo
Cap.2. tū cōiter ſuſcepit p mutatiōe vt in p̄n' nāliū: aut motum
alterationis poſuit in ſpēb' alijs qualitatis: nō in paſſiōe ⁊
paſſibili q̄litate tm̄: qȯ verificat ↄn̄s ſermo: ſicut etiā viſus
Li.2.c.3. an me. A. inſufficiētia ſentire. Dico ēt Gal. in techni motum fore
mediū inter ſanū ⁊ egꝝ locare: ⁊ nō in alijs fere locoꝝ oi
bus vt ſuaꝫ doctrinam diffinitiuā quā ēt teſtat in p̄ncipio
ſui libri eſſe breuē ampliaret ⁊ ordinatam redderet ↄn̄a: ⁊
ↄtinuam ipſum in tria ſeparans ſignificata ēt ſubdiuiſa.

Propter quartū ad p̄mum qd dōm appuit. Fuit ēt Gal. ſecut' Eraclei
⁊ Erophili opinionē. 4. de re. ſa. Quidā mediū ſanitatis ⁊
K egritudinis neutralitatē noiant: ȯ quo nō pus extat qȯ in
Po' p̄n. dicās ↄcidere ac ↄtēni h̄ ponētes. q̄re. 6. eiuſdem. Memi
niſtis coꝝ que de ſanitate demōſtrata ſunt: qm̄ q̄m multa eſt
eius latitudo: h̄ aūt ⁊. 3. q̄dā eſt diſpō corꝑis que circa Ero
Ca. 20. in principio. philū neutra noiat. Haly ab. aūt. 4. theorice. tetigit neutꝝ
ne videat diminutus in ſermone Gal. q extitit recitatoꝛ fi
delioꝛ is nō nūq̄ꝫ noians Ga. alibi ſerioſe: qꝛ exemplariter
ȯ accn̄. 3. Ioānitius aūt ſecutus fuit itidē Gal. in techni: vt
⁊ oēs tres ex vna p̄deant radice. ¶ Ad aliȯ dōm: q ſani
tas ⁊ egritudo ſequunt p̄n' gn̄ōnis ⁊ vegetabil' inherēter
⁊ vniformiter magis q̄ꝫ coloꝛ cū ipſe ex p̄mis imediatius
⁊ vniformius cauſent q̄litatibus gn̄ati. Et iō per oē diffun
dit plus eiuſdē. Coloꝛ autē ſp̄ualr̄ ampli' ⁊ ſupficialr̄. Eſt
poſt p̄n. eni extremitas corꝑis non ꝑſpicui de ſenſu ⁊ ſenſato. vnde
Pythagorici colorē quādā epiphaniā appellarūt. ¶ Ad
aliud dōm: q vt oſtēſuꝫ de ſanitate ⁊ egritudine ⁊ eꝫ non
L eſt mot': ſʒ mutatio p quā non acgrit mediū aliqȯ in tem
pore: ſʒ forma in inſtāti introducit oppoſita. Expoſita eſt
ēt ſufficiēter hmōi argumentationis maioꝛ. diia. 18. ¶ Ad
Lib.3 te. com.53. aliud dōm: q nulla trāſmutatio nāe eſt ſubita p̄ſuppoſita
iā ipſa exiſtere, dcm̄. n. in techni nām non ſuſtinere repenti
nas imutatiōes in regimine ↄſuatiuo ipſi' iaꝫ p̄exn̄tis au
dit. Ea tn̄ fine eius ſubim p ſubitaꝫ introducit mutationē in
eſſe. ¶ Ad ↄfirmationē p Ap. dōm q ſmo ei' eſt in gradi
b' entiū vlib' vniuerſis cui' vnū extremū ē mā dicta hyle.
⁊ aliud cā p' nō in medijs ↄcidētib' iter aliq̄ p̄ticularia ↄ
ria. ¶ Ad aliȯ dōm: q h̄ ↄceſſo nō tn̄ ſeqtur q p̄p h̄ opoꝛ
teat fore mediū ab extremis ſeorſuꝫ: qm̄ mox ſicut vna nā
ſupabit aliā in ſanitate aut egritudine dicet ſanū aut egrū
a dn̄ante in miſtura vt dicebat Anaxagoras in reꝝ diſtō
ne. Aut formalis ↄpō ↄplōnē imitat vt ſemp: qm̄ qȯ facit
varietatē in ↄpōne aut vnitate p̄mitus varietatē in ↄplōne
M firmauit que eſt ſicut p̄n ⁊ radix nature compoſitionalis.

¶ Differentia. LXXIII.

Uod doloꝛ nō poſſit eē morb' oſtē
dit: qꝛ qȯ morbū deno
tat nō eſt morb': cū ſignū ⁊ ſigtū lʒ poſſint idē
eſſe ſubito: nunq̄ꝫ tn̄ rōne: doloꝛ aūt eſt medico
ſignū: oſtēdit n̄q̄ꝫ ſubitā alterationē que moꝛ
b' ē in ↄplōne aut ↄtinuitat ſolōne que in vniōe in techni.
Li.2. tra. ȯ vētte.1. com.31. Adhuc doloꝛ ſm Gal. eſt actio leſa. morb' v̄o actio ledēs:
hec aūt dīnt ſicut actiuū ⁊ paſſiuū. ¶ Amp̄. doloꝛ eſt alte
Colli.4 ȯ ac. ⁊ mot. ratio q̄dā. 6. theo. hec aūt eſt motus: morb' aūt nō eſt mo
ca.6.12. tus cū ſtabile qd dicat ⁊ iam fixatū. p̄ de accn̄ti. Eſt. n. ha
techni.4. bitus vel diſpō in que p̄bat motum non exiſtere diia p̄oꝛi.
com.21. ¶ Rurſus. q̄ ex opp'is diuidunt vnū nō p̄t alteꝝ fieri: cum
Ca.16. in princip.10. vnū oppoſitoꝝ nō iuuet alteꝝ ad eſſe. Boeti'. 4. topicoꝝ.
Sʒ morb' accn̄s ⁊ cā ēt diuidunt op'is: ⁊ doloꝛ eſt vt dcm̄
Cap.5 an medium. accn̄s qȯdā morbū ↄcomitās. Et firmat. qꝛ deteſtant ſpa
ſmū ⁊ febrē dicētes fore accn̄tiā ex q̄ate ↄtigent ⁊ moꝛ

bum qn̄ ex mala ↄplone. p̄ de morbo. ¶ Palis. Qȯ ledit N
opōnes imediate morb' exiſtit vt rō eius denotat morbi, ſʒ Cap.5. in medio.
doloꝛ nō ledit opōnes imediate: qꝛ tot ſunt gn̄a lapſuū his
que coꝝ v̄tutem cōplēt in techni: hec aūt ſūt tria: ↄplō: ↄcō Li.2. tec. com.13.
poſitio: ⁊ nā cōis: in qb' doloꝛ nō locat: q ſi dicat q doloꝛ
poſſit eſſe morb': nō tn̄ dis ſʒ māſiuus. p 2' ⁊ 3' p'. Qn̄. n. Cap.1. in ſuo ſi.
figit rōnē iduit morbi. h̄ qdē ſtare nō pōt: qꝛ ſm. A. doloꝛ Colli. tra. 2. cap.1. et
eſt ſubito ↄtū imp̄ſſorem ſentire. Sʒ qȯ p̄māſiuū ⁊ fixum
eſt vt morb' ſubitum eſſe non pōt vſquequaq̄ꝫ: itaq̄ꝫ doloꝛ cap.35.
morbus fore non poteſt ſi manſiuus etiam fuerit.

Oppoſitū huius de morbo: ⁊ interioꝝ p̄mis 2' ⁊ 3' p'. ¶ Adhuc. qȯ ſi
ne medio vt apparuit ledit opatiōes eſt morb': talis v̄o p̄t
eſſe doloꝛ cum ſubim ipſi' vt morbus receſſerit in quo ſuſtē
tabat ⁊ rōnem induerit morbi vt ⁊ eo recedēte p̄maneat.
¶ Eti. Accidēs nō differt a morbo p̄ niſi p eē in motu ⁊ al
teratiōe ⁊ in p̄manere ⁊ figi. ſʒ qȯ p̄mutat ⁊ alterat poteſt
quietari ⁊ figi ceu dealbatio: cum in terminum venerit pfe
ctionis ipſius. Doloꝛ itaq̄ꝫ morbus poteſt eſſe. O

Propter primū ſciendū q termini hui' q̄ſtis apparuerūt p̄us ⁊ de his vi
debit ēt. 76. diia. ¶ Res q̄ꝫ p̄ter nām lʒ plures aliquādo
ponant tādē ad tres cōiter ſolēt reduci q̄ ſt cā: morb' ⁊ ac
cidēs. In p̄n' v̄o de ige. ſa. q̄tuoꝛ ex̄ nām ſupueniūt: corru
ptio. ſ. actionis: corruptio ↄpōnis actionē faciētis: cā coꝛ
ruptiōis ⁊ accn̄tia corruptioēꝫ ↄcomitantia. Corruptio tn̄
actiōis ⁊ ↄpōnis ad idē vt ad morbuꝫ reducit ita vt ⁊ p̄us
remaneāt tria ad modū q̄ in reb' extāt nāe tria: puta mā ⁊
forma ⁊ ex his cōpoſitū atq̄ꝫ diſpōnes ↄſeq̄ntes id ipſum.
Cū his qdē trib' p̄ticulari' exp̄mit interdū paſſio: doloꝛ ⁊
nocu'. Dia q̄ꝫ hȯ in h̄ ↄueniūt cōi qꝛ q̄litates exiſtūt. Diffe
rūt autē in diſpōne ⁊ habitu: paſſiōe ac paſſibili q̄litate. Et
coꝝ ēt oia p̄ter nām ſunt niſi q paſſio in q̄dā ei' acceptiōe
qd nāe noiat vt oſtēdet. ¶ Eſt aūt cā: diſpō ſeu habitus q̄
leſio ↄſurgit mediate: i h̄. n. differt a morbo. qꝛ hȯ imp̄ſſio P
extat imediata: cā aūt cuꝫ medio: aut id qȯ p̄ eſt ⁊ ex q̄ p
uenit inuētio alicui' diſpōnis in corꝑe humano aut eius fi
xionis. p̄ 2': cap̄ p̄. ¶ Et ipa eſt 3'. p̄mitiua: antecedēs ⁊ cō 6' theoꝛ. 4. in me.
iūcta: ſiue manifeſta: p̄cedens ⁊ inherens. Haly. Differt ēt
cā a ceteris p̄tactis velut agēs p̄mitiuū ab his q̄ ab eo p
ducunt: ſicut. n. lapilli ſeu laterib' coordinatī adinuicē vno
moto mouent vſq̄ꝫ in vltimū ↄn̄r alij tali motu ceu i antho
matib' ē vidē mirabilib': ita ⁊ poſita cā ⁊ p̄prie ↄiūcta vl
p̄mitiua ponit morb' q̄ poſito ↄſeqtur accidēs: nocu: paſ
ſio ⁊ doloꝛ ſuo mō. ¶ Differt nāq̄ꝫ morb' ab accidēte: qm̄
morb' eſt qd p̄n' ledēs ⁊. q. ſubim. Accidēs autēꝫ nō ledit
vſq̄ꝫ: ſʒ ſcōariū ⁊ velut qddā ſubſequēs: vnde appellat ſym
thoma. i. ↄciſio vel genimē ſeu ↄn̄s vt equocatio tollat p
ut accn̄s ſubam q̄lificat ⁊ morbū ↄcomitat. 3' de accidēti. Cap.1. in p̄n' ⁊ poſt medium.
¶ Adhuc morb' cū ſit diſpō dicit rē ſuā magis in facto eē
vt in diſpōne vel hitu. Accidens v̄o cū ſit exalteratio p̄ter Q
nām ⁊ vr̄ paſſio ⁊ paſſibilis q̄litas ex̄ nām extat in fieri ⁊
alterari: ⁊ iterdū vt appebit in ſcō ſitr̄ eē. Et qꝛ morb' com
plexional ⁊ p̄prie ſimplex vitio carēs hūorali ceteris am
pli' rē ſuā dicit in ſcō eſſe vt in maraſmo p̄prie veri' ſibi rō
debet morbi cū figat getatus p ampli'. Eſt ⁊ ↄplō alijs di
gnioꝛ naturis: hec. n. p̄ ceteris ſcm̄ eſſe denūtiat cum nulla
ſibi ſit alteratio rōne cāe: abſceſſit. n. Sʒ adhuc in ſubito ſit
eius alteratio ipſoꝛita vt hēns ethicā nō pcipiat cā de diſtē
perātia eq̄li. In alijs tamē morbis alterat ſubim nō parūt
vn̄ p̄ble. 7. Egritudo qdē mot' ſanitas v̄o qes. Cā tamen Dec. 1'. c. 2 p' me. p̄ble. 4.
vtcūq̄ꝫ cū ſint getata ⁊ p̄prie ↄiūcta: ↄueniūt aūt morb' ⁊
accn̄s ac ēt cā in eo qȯ eſt p̄ter nām fore. ¶ Gra hmōi ſig
dē noſce q egritudo facta 3' dixaut p̄prie cū nullā hēat in
tus cām vt ethica. vel cōius ceu qn̄ cā tota an̄s poſita ē ſb Cō. afo. 26
cōiuncta vt in vltimo febris poriſmo: vt afoꝝ. 4. ⁊ interio Cap. 2. in medio.
rūꝫ p̄. Tertia ſpēs diſſinterie dr̄ egritudo facta ⁊ ↄſtructa

A Te.cõ.16. ⁊ ꝓprie reſpectu duaꝝ ꝑcedẽtiũ q̃ magis ſit in fieri. ¶ Paſ
ſio ſiquidem in fieri ſonat ⁊ alterari q̃ ⁊ multiplr̃ di.5.meta.
Cap.5.in xta ſinem. Una quidẽ q̃litas ſm̃ quã ↄtingit alterari: vt albũ aut nigrũ
⁊ talis paſſio põt ſm̃ nãm eſſe: ſentire.n.eſt quoddã pati,4.ð
Te.cõ.51. ⁊.118. accñti.2.de aĩa: ⁊ ſilr̃ itelligere in illiꝰ.3. ⁊ talis paſſio non
eſt corruptiua ſed potiꝰ ſalus ⁊ pfectio patientĳ. Di ⁊ paſſio
Te.r.cõ.1. Cap.9. que in nãm agit ⁊ aliqd ab ea abĳcit ↄtinue. vñ.6.topico/
rũ. Dĩs paſſio magis facta abĳcit a ſubã ⁊ alteratiões ſilr̃
Col.2.de mozea 7. pᵃ.me. ⁊ in 3.cap.1.in medio. nociue maxᶦ triſtitie ⁊ calamitates magne paſſiones dñr.
¶ Differt eq̃dem paſſio vt appet ex his vt Gal. teſtatur a
morbo: eo q̧ ipſe dictꝰ eſt in facto eſſe: paſſio võ ſemp in fie
ri. Adhuc paſſio eſt ꝑter nãm ⁊ aliqñ ſm̃ nãm: morbꝰ aũt
ꝑter nãm ſolũ. ¶ Diſtat võ ⁊ hec ab accñte cum paſſio ſit
in motu oĩno ⁊ ſm̃ nãm qñq̃. Accñs võ nõ in motu ſoluz:
ſ; aliqñ in hitu vel forᵃ vt qñ fixionẽ recipit ⁊ ꝑter nãm eſt
oĩno. ¶ Nocuᵐ aũt eſt ↄciſio ſeu leſio a morbi actiõe cãta.
pᵒ b mar. cap.7. Nocuᵐ.n. actus ſynthoma eſt aĩalis. Gal. Ipm aũt ſiue le
ſio eſt vt genus ad paſſionẽ ꝑter nãz ⁊ ad accñs. Nã accñs
B eſt nocuᵐ actionis ↄñs morbũ.6.theorice. ⁊ 3ᵒ pᵒ. Sodaẽ
Cap.9. leſio in mẽbris capitis. ¶ Circa pdicta dubitare ↄtingit:
Te.r.2.cõ.2.in pnci. qr dcm̃ eſt accñs aliqñ fore in habitu vel forma qđ non vi;
Cap.1.2. qr.3.de accñti. Accñs eſt exalteratio eiꝰ qđ ſm̃ nãz que dr̃
maxime ꝓpria ipſius rõ: ſed l; morbꝰ ſit exalteratio hmõi
nõ ſimplr̃. ſ; ſm̃ qd. Eſt nãq; exalteratio in diſpõnibꝰ eius
qđ ſm̃ nãm: ita q̧ morbꝰ ẽ in diſpõne vel q̃liᵗᵉ. Et qđ h; in
fixione quadã ↄſiſtit ⁊ habitu. Accñs võ nõ eſt in diſpone
ſ; in alteratione tm̃. ¶ Propter qđ dõm q̧ accñs inq̃tum
accñs nũq̃ eſt in habitu ſiue forma ſ; ſolũ in alteratione ⁊
motu vt cogit inductũ. Sed id qđ eſt accñs põt qñ figit̃ in
diſpõne vel quale fieri ſicut oñdet̃ hac via dolorẽ morbuz
vt mõſtrabit̃ poſſe fieri: ſ; tũc aduerſarius dicet diſtõnem
hãc poſſe adaptari ẽt paſſioni. ¶ Propter qđ forte dõ; ꝓ
tãto dixiſſe Gal. accñs fore in habitu vel forᵃ: q̃ñq; vt no/
tet̃ qñ mediũ iter paſſionẽ oĩno hñtẽ eſſe in alterari ⁊ fieri:
⁊ morbũ in facto eẽ ⁊ alterato: ita vt aliqđ ſeuoꝝ accñtiuz
ei affinitet̃ nõ modicũ qđ indicatũ ex inducto. interioꝝ pᵒ.
C Cap.1.in principio. ¶ Adhuc dubitat̃. qm̃ ibidẽ morbꝰ nõ eſt aliud niſi motꝰ
ẽt nãm. S; accñs ẽt ꝑter nãm extat motꝰ: vñ vł accñs oẽ
morbũ fore. ¶ Dõm ſicut ſcribit̃ ibidẽ q̧ alteratio vł mo
tus eſt 2ˣ. Unus cũ in pmãſibilẽ deuenerit diſpõnẽ: ⁊ talis
egritudo exiſtit: vñ dcm̃ q̧ egritudo eſt motꝰ: ſanitas autẽ
q̃es: ab illa.n. modica in ipſa ↄcidẽte trãſmutatiõe vtcũq;
põt motus dici cũ ↄfuſiõe tñ: mox.n. figit̃ illa modica alte
ratio eſſentialr̃ ledẽs actiones. Eſt ⁊ alter motꝰ q̃dã cõmu
tatione in alteratiõe pmanẽs totꝰ nõdũ habituans ⁊ aliqd
figens q̃lis motꝰ eſt accñs ceu dealbatio late ſuſcepta ẽ tri
plex. Una qdem que tota eſt iã in termino ad quem ita vt
oĩs ceſſet motꝰ dalbanti que morbo aſſimilat̃ equali fixo.
Alia cuiꝰ aliqd eſt in termino: dealbans.n. fuit in ipſo: ſed
D adhuc reiterat: ⁊ ſit in via vt pfectiꝰ dealbet: ⁊ talis morbꝰ
eſt fiens. Reliq̃ qdem in qua nũq̃ adhuc deuenit in termi/
nũ. ſ; ſemp exiſtit in alterari ⁊ in fieri, ⁊ accñs qdẽ eſt tale:
ſic igit̃ alius motꝰ eſt morbꝰ ⁊ aliꝰ accñs. Et paſſio ſilr̃ eſt
hmõi motꝰ. Ipa.n. ẽ alteratio q̃ circa mãz vel motꝰ adhuc
ſiẽs: que aũt pmanet alteratio diſpoſitio ſeu egritudo. Ac/
Te.2.de fe. cidẽs võ qđ preter nãm accidit animali.3.de accidenti.

Cap.2.in medio. **Propter ſcđm** võ ſciẽduz: q̧ Olimpicus pᵒ de inge. dixit dolorẽ eſſe morbuz.
Itaq; hic erit quedã mutatio corpus a nãlibꝰ q̃litatibꝰ ad
extra nãm deducẽs. Dicebat ẽt qñq; morbũ dolori accide
re quẽ Gal. deridet ex multĳ. ¶ S; ipſe ac. A. vñr ad iſtud
q̃ſitum cũ diſtõne ꝑtacta rñdere diſtinguẽtes dolorẽ dupli
cẽ. ſ. mãſiuũ infixũ ⁊ eiꝰ oppᵐ. Primũ dicũt fore poſſe mor
bum. 2ᵐ aũt minime cũ in alteratiõe oĩmoda ⁊ fieri conſi/
Cap.3.in medio. ſtat. vñ interioꝝ pᵒ. Ego qdẽ dico q̧ tũc partes patiunt̃ ſo
lum qñ nõdum hñt diſpõnẽ pmanſibilẽ: quẽadmodum in
dolore capitis ꝑ humores in vẽtre ↄtentos. Si.n. ꝑ vo/
luerit dẽ morbꝰ litigare pati ꝓpꝛie caput dicet qñ ventri cõ
E Cap.5.an medium. patit̃: egrotare võ cuz ſe ꝑ ſeipm patiat̃: vñ in pᵒ de morbo
ſm̃ monachũ. Prima qdẽ ſpẽs morbi eſt illa quã dixim⁹: ẽc
nõ ⁊ dolor cum pmanet in corpe ex calore ſolis ſeu ignis.
A. quoq; pᵒ 2ᵉ. Plerũq; ẽt accñs ipſum ſit egritudo quẽad
Doc.1.c. pᵒ pᵃ.meᵐ modũ dolor capitis qui ex febre accidit qñ q̃nq; figitur et
tãdiu ſit mãſiuus donec ſiat egritudo cũ febris receſſerit ⁊
permanſerit dolor: tunc.n. relinqt nãm ſequele ⁊ vmbre ac
naturam induit. q. ſubiecti ac per ſe ſtantis.

Propter tertiuz qdẽ ſciẽdũ: q̧ idẽ diuerſimo de põt eſſe morbꝰ ⁊ dolor ſicᵗ
Te.1.c.8. idez põt eſſe paſſio ⁊ ſynthoma rõne dĩuti. vñ.3.de accñti.
Cõtingit qñq; idẽ ⁊ paſſionẽ noiari ⁊ ſynthoma ſigñari al
terutris exñtibꝰ eis ſm̃ aliã ⁊ aliã rõnẽ. Dolor nãq; põt 2ˣ
accipi: formalr̃. vz. inquãtuz dolor: ⁊ mãlr̃ id qđ eſt dolor.
Primo qdẽ mõ dolor nullo mõ põt eſſe morbꝰ cũ ſit in alte
ratione oĩmoda: ⁊ nõdũ aliquã adeptus pmanẽtiam fue/
F rit ſeu ſtabilitatẽ: vñ.4.de accñ. Dolor nõ ſit poſtq̃ eſt inci
Cap.6.pᵒ principiũ ſum aut ſciſſum: ſ; donec in ipſa paſſiõe ſit inciſiõis ⁊ ſciſ/
ſure. q̃uis aũt morbꝰ dicat̃ ẽt ꝑter nãm mo: ne: hic tñ ſta/
bilitatẽ ſeu pman: ntiam eſt adeptus. Scđo aũt mõ dolor
põt morbꝰ eſſe cũ pmanẽtiã quãdã poſſit acqrere ⁊ non in
oĩmoda exiſtat alteratione ⁊ ꝓpꝛie cũ eius abſoluat̃ ſubm
ipſe q̃; figat̃ in parte: tũc.n. morbꝰ reddit̃ cũ opatiões p ſe
ledat. ¶ Hmõi qdẽ declaratio exiſtit: qr dolor ꝑmitus ac/
ceptus eſt q̃dã paſſio ⁊ paſſibilis qualitas ꝑter nãm tñ. In
his aũt ꝓpꝛie ac imediate eſt motꝰ. ſ. alteratio. dña diſſum
priori. Nã in hac ſpẽ q̃litatis locant̃ ꝑme q̃litates ⁊ 3ᶜ que
oĩno in alteratiõe ⁊ viciſſitudinali pmanẽt trãſmutatione.
Et ideo dolor ꝓpꝛius ex eis cãtus nunq̃ poterit rõnẽ mor
bi que quãdã pmanẽtiã dicẽ hẽre. Dolor aũt ſuſceptꝰ mõ al/
tero cũ fixionẽ quãdã ⁊ pmanẽtiã ſuſcepit nõ in 3ᵃ ſed po/
tius in pᵃ locat̃ ſpẽ q̃litatis: in qua nõ eſt motꝰ niſi ꝑ accñs:
ſicᵗ neq; in alĳs niſi ꝑ motũ ꝑexñtem in paſſione ⁊ q̃litate
G paſſibili. Et iõ cũ morbꝰ ⁊ cã dicãt pmanẽtiaz quãdã ⁊ fi/
xionẽ: l; ſm̃ magis ⁊ minꝰ: eo q̧ qddã coꝝ eſt habitꝰ: aliõ
võ diſpõ in ꝑmo eas locauit Ar. qualitatũ mõ. Cũ igit̃ do/
lor talẽ adeptꝰ fuerit ſtabilitatẽ ⁊ imutationẽ nõ eſt incon/
ueniẽs ipm poſſe fieri morbũ. Et hãc qdẽ ſubtiliorẽ ſniam
l; nõ expſſerit: olfecit tñ Gal. Uolo itaq; q̧ in morbo non
ſit aliq̃ motiuꝰ ꝓpꝛie ſaltẽ rõne cãe alteratio: ſ; ẽ q̃pꝛimuz
iã terminata: in dolore aũt minime niſi cuz figat̃ in mẽbro.
Et ideo qñ figitur cũ magna pars alteratiõis tollat̃ ſenti/
tur: tñ nõ tm̃ cũ iam derelinquẽs ↄplõnem malã diuerſam
eq̃li accedat ↄplõni. ¶ Hoc aũt ẽt põt exẽplo manuduci ſen
ſibiliori velut cũ qs imaginet̃ caliditatez corpori occurriſſe:
ad cuius ſubtractionẽ mox. q. remouet̃ corpis calefieri: cũ
nondũ impꝛeſſerit: ſed totũ adhuc ↄſtet in alteratione ⁊ fie
H ri qđ dolori ꝓportionat̃ put aliud eſt a morbo ipꝫ ↄſequẽs
tanq̃ corpus vmbra: l; ⁊ intelligere caliditatem corpori iaz
fore impꝛeſſam ita vt ⁊ recedẽte calefaciẽte remaneat cali
tas in corpore vt in calefaciẽtibus ethicã ⁊ effimeraz ꝓdu
centibus: qbus qdem ceſſantibus adhuc remanet calidi/
tas in parte vt oſtẽdit calor ⁊ frigus poſitus in tertia ⁊ pꝛi/
ma ſpecie q̃litatis. S; huic ſimil̃ reddit̃ dolor q eius mo/
ra ⁊ maxime ſuo ſuſceptiuo ⁊ inherẽte ſemoto morbꝰ effi/
citur. Et hic qdẽ dolor erit ex ſubita cãtus alteratione ma
gis: qui.n. ꝓuenit ex ↄtinuitatis ſolone minime põt figi ⁊
mãſiuus reddi cũ ea in alteratione ↄſiſtat pampliꝰ. ¶ No
tandũ tñ ſubtilr̃ ↄſiderando q̧ preexñs dolor ⁊ q ↄſequẽ/
ter manſiuus redditus nõ eſt vnꝰ cuz ſubiectum ſit aliud ⁊
aliud in quo figit̃ ⁊ tẽpus fixionis ipſiꝰ ſicut caliditas ignis
ex ipo in ferꝝ impſſa. hec.n. a priori gñata vel ceu nõ eſt idẽ
diſferiã dealbatio ⁊ terminus ipſiꝰ: cũ alteratio ꝑcedẽs ter
minet̃: ⁊ vt id amplius intelligat̃. dĩis conſideretur.109.

Propter quartũ võ. ad pᵐ dõ;: q̧ dolor in/ quãtũ oſtẽdit egritudinez

I nũ q̄ꝫ poſſꝫ eē morb⁹ cũ in alteratiõe ↄſiſtat oĩmoda: ſꝫ mor bus efficit̃: q2 getat̃ aliqualr̃ illa. ℭ Ad aliud ēt appꝫ: q2 dolor inq̄ꝫtum eſt acciñs formalr̃ eſt actio leſa: inq̄ꝫtum v̓o nãm induit morbi efficit̃ vt ipſe ledens ſit actiones. ℭ Ad aliõ ſilr̃ dõm: viſum eſt. n. quõ dolor ſit alteratio ⁊ quõ nõ. ℭ Ad aliõ dõꝫ: ꝙ q̄ꝫtũ eſt ꝙ ex oppoſito diuidunt̃ vnũ nõ põt reliquũ fieri. Jd aũt tñ ꝙ vnũ eſt ſubito põt fieri diuerſa ſm diſtantes realitatis ēt rões. Scdm. n. ꝙ dolor extat in alteratione aut in getatione fere quadã ⁊ ꝑmanẽtia effic̃it̃ alius ⁊ ali⁹. ℭ Ad ↄfirmatõeꝫ dõm: ꝙ illi ponebãt fortaſſis idẽ fore morbũ ⁊ acciñs ſm idẽ non diſpartientes diuino. Aut febris q̄cunq3 rõnẽ hꝫ magis morbi q̄ꝫ accñtis. õ quo q̄rti caꝰ. exordio intẽde. ℭ Ad aliõ ēt apparet: dolor enim ꝓut eſt acciñs nõ ledit actiões cũ ſit actio leſa: veꝝ ꝓut morb⁹ ꝑ ſeipm. Et q2 ꝓpria rõ doloris eſt vt ſit acciñs ⁊ nõ morbus: ideo ſub rõne accñtis ⁊ nõ morbi cõiter aſſignat̃. ℭ Ad aliõ dõꝫ: ꝙ ſi dolor eēt oĩno infixus habituatus iã ꝫ fere oẽm rõnem doloris amitteret: non tñ q̄ñ infigi dꝫ ſibi
K illud oĩno aduenit: ſꝫ tñ quo ad qd infigat̃: nihilominus in alteratione ꝑmanet quadã: non tñ ſiĉ prior: ⁊ ideo nõ tantam habet in ſenſu leſionem inferre: cum in malam complexionem accedat equalem.

Tiius occaſione ſubſequẽter q̄ſiti dubitat̃. An ſtupor ſit diſpõ vel acciñs: puta dolor: vl̃ nãq3 diſpõnẽ fore: interioꝝ. 2. Vñ Serapio. Vincẽs in hac egritudine humor eſt frus, ⁊ 3ᵉ 2ᵃ. Stupor eſt morb⁹ officialis: qõ Gal. ↄ Archigenẽ conat̃ monſtrare in ꝓtecq3 ingenis: ꝙ ſic ſe hꝫ vlc⁹ ⁊ ſpã ita dolor ⁊ torpor. ſꝫ ſpã nõ eſt vlceris diã: veꝝ morb⁹ eſt ali⁹ ceu vlcus ⁊ carnis deꝑditio in techni lib. 3. Quare neq3 doloris torpor erit cã cũ ſit fritas q̄dã magna: veꝝ res q̄dã ab ipſo altera. ℭ Rurſus. qõ curat dolorẽ non eſt dolor. Idem enim non ꝑimit ſeipm. ſꝫ ſtupor dolorẽ curat: vñ aforꝭ. 5. Stupor mediocris dolorẽ minuit. ℭ Adhuc morbus põt cãri a cõpreſſiua: ſꝫ ſtupor cãtur a fritate vehemẽti vt appꝫ in itera
L gentib⁹ tpe frigoris intenſiſſimi. ℭ Rurſus. cãtur ſtupor ex ↄſtrictiõe ac ex tactu torpiginis adhuc viuẽtis ⁊ ſilib⁹ q̄ oppilõnes videntur cauſare. ℭ Amp. ſi ſtupor eſſet dolor continue dolerent ſtupida, ſed nõ dolent ſꝫ ſentiant paſſionem niſi cum moueantur. Concluditigitur ex his Gal. ꝙ ſtupor ſit morbus ⁊ non accidens ſeu dolor.

Qd autem ſit acciñs ſcribit̃. 4. de accñti. puta ꝑ ꝑuũ ſenſus tact⁹, ⁊ 5. eiuſdẽ: ac ēt in libro õ tremore: iectiga. rigo. ⁊ ſpaſmo. vñ Haly. Epilẽſia ſpaſm⁹ ſtupor tremor ⁊ ſalt⁹ eſt acciñs ſequẽs egritudinẽ: q̄re A. ſtuporẽ vnã ponit ſpẽm doloris ꝑ 2ᵃ. ℭ Eti. Interio. 2. In dẽtib⁹ ⁊ gigiuis ſit paſſio q̄dã quã vocam⁹ ſtuporẽ, ſed paſſio ẽ acciñs. 2. de accñti. ℭ Palin. 4. eiuſdẽ. Torpor cõponit̃ ex difficili ſenſibilitate ac mobilitate: he aũt ſũt accñtis. ℭ Iſidem. fra diſcraſia diuo vl̃ torpoſos facere ãiales actus. Sed ipſa poſita eſt prius a Gal. diſpõ ab ea v̓o ↄſequitur acciñs. Torpor igit̃ erit acciñs ⁊ non morbus.

Propter primũ qdem ſciendũ ꝙ torpor: ſtupor: obdormitatio: ſiue congelatio eſt q̄litas praua ex penuria delatiõis ſpũũ ſenſibiliũ in corp⁹ cãta. Dr̃ aũt q̄litas praua: q2 cõis eſt oĩ rei preter nãm: nõdũ. n. oñſũ eſt vtꝝ ſit morbus aut acciñs. Dr̃ et penuria: q2 q̄ñ ſpũs ſufficiẽter irradiat corp⁹ ſenſitiu⁹ ſanitas extat. Q̄ñ aũt ꝓhibet̃ oĩno inſenſibilitas cãtur: q̄ñ v̓o medio interuenerit mõ ſtupor efficit̃. Dcm̃ eſt ãt ſenſibiliũ ſpũũ: eo ꝙ ſtupor machinat̃ ↄ ſenſũ ⁊ tremor in motũ ꝓprius ordinãdo. Leſio aũt in vtroq3 vna in paralyſim ꝓducit. Improprie v̓o ſtupor ↄcidit cũ tremore maxime q̄ñ fuerit imẽſus. Et iõ dcm̃ eſt cõponi ex difficili ſenſibiliᵗᵉ ac mobiliᵗᵉ. q̄re 3⁰ 2ᵃ. Stupor eſt morb⁹ officialis faciẽs euenire in ſenſu tactuali nocuᵐ. l. aut deſtructionẽ aut diminutionem

N cũ tremore ſi eſt debilis. aut cũ mollificatione ſi eſt ↄfirmatus: q̄m nõ ſoluꝫ v̓t⁹ ſenſibilis ꝓhibet̃ a penetratiõe veꝝ ⁊ motiua. Dr̃ v̓o q̄ñq3 ſtupor admiratio: ceu q̄ñ plus afficiũt aiam cũ ipſi⁹ ſit q̄dã paſſio: iux̃ illud. Papa ſtupor mundi. Nõ raro aũt corp⁹ ꝑamplius: ⁊ h̓ aut ſm totũ q̄ñ leſio fuerit in cerebro ⁊ maxime in ꝑte añriori: aut ſm plures ꝑtes puta q̄ñ aderit in nucha, vel ſꝫ aliquã ꝑtẽ ſic q̄ñ fuerit in aliquo neruo ceu dentib⁹ attribuit̃ ex comeſtiõe acidoꝝ ⁊ põticoꝝ. ℭ Differt ãt iter ſtuporẽ cõeꝫ ⁊ epilẽſiã: apoplẽſiã ⁊ cathelepſim: q2 ille ſit in ꝑte añriori cerebri ex fritate vel ca. ⁊ hu. iacetq3 patiẽs oculis clauſis ⁊ ſubeth importare vl̃. Apoplẽ ⁊ epilẽſia plus accidũt in medio cerebri ex humore maxime fr̃o ⁊ hũido. Cathelepſis q̄dẽ ex fritate vel ſiccitate cõmiſta cũ oculis iacẽdo aptis. vñ Gal. 2ᵉ afor. 3ᵒ cõmen. Si v̓o ſiccitati cõmiſta fritas fuerit cathelepſim. i. ↄgelationẽ facit: q̄litates eniꝫ ipſi⁹ dilatari ⁊ claudi palpebras ꝓhibent. 4. interioꝝ. ℭ Eſt aũt ſtuporis cã m̃tiplex. Interdũ nãq3 iducit̃ a fritate ↄſtringẽte ac ſemimortificãte ſenſus v̓tutem: aut a calõ ſpm̃ reſoluẽte. iux̃ illõ afor. 5ᵉ.
O Calm̃ nocens freq̄nter vẽtrib⁹ mẽtis ſtuporẽ inducit: ſeu a ſiccitate ac hu. ſupfluis: vel a replõne humorali ſiue ventoſa: aut a v̓tute aliq̄ occulta vt torpiginei: ⁊ vlr̃ veneno calido vel fri. aut ligatura ſtrictiori. Quid ãt ſit diſpõ morbus acciñs ⁊ dolor viſuꝫ hus. diſa. 72. ⁊. 73. ℭ Modi ãt doloꝝ ſcribunt̃ q̄ꝫplures iterioꝝ. ⁊ ꝑ ſcdõs. puta ſtupefactiu⁹ ſm Archigenẽ ⁊ ꝑãmoſ, pl̃ſatiu⁹, g̃uatiu⁹, pũgitiu⁹, extẽſiu⁹, cõpreſſiu⁹, ↄquaſſatiu⁹, ꝑforatiu⁹, mordicatiu⁹, actualis, ↄtritiu⁹, ſtrinus, ſpõtane⁹, pruritiu⁹, ſeu ſcalpoſus, aſperatiuus, laxatiuus. Quoꝝ cãe ac ſuba ibidem oſtenditur.

Propter ſcdm qdem ſciendum ipſum apparere iam argutis: quidq3 de ipſo tenendum tertio ⁊ quarto aperietur dicendo: um.

Propter tertiuꝫ v̓o ſciẽdum: ꝙ ſtupor põt 2ᶠ. accipi: aut ꝑ oppilõne pororum attenuatoris vel coartatoris in neruo accñte ſpũs ſenſibilis delatiuo vel coꝝ largitate: ſicq3 ſtupor eſt morb⁹ officialꝭ cũ accidat in poro ſub plaſmate locato: qõ. A. fortaſſe ꝑcepit dicẽs eũ fore morbũ officialẽ. Aut q2 in eo ↄcidit ꝓp tremorẽ ꝑtis figuratio praua ſꝫ Gal. ⁊. A. oppilõ nãq3 ac largitas ſiue figuratio ꝑua eſt morb⁹, ſꝫ talis ẽ ſtupor. Cãp nãq3 ipſi⁹ plures iducũt oppilõnẽ: nõnulle v̓o dilatationẽ vt q̄ ꝑtinent caſtrari aut prauitateꝫ vt tactum figure. Morb⁹ igit̃ eſt officialis: ſꝫ ↄ dcm̃ eſt ſupius ꝑ Gal. ꝙ ſtupor eſt fritas q̄dã magna. ℭ Dõm ꝙ fritas duplr̃ pot illa ↄſiderari: aut in ſe ꝓut impſſa eſt in ꝑte inde ledẽs ſenſibilr̃ opatiões ⁊ ſic eſt morb⁹ ↄſil̃is: vel ſm ꝙ oppilõneꝫ cauſat in mẽbro cui occurrit vt tactũ eſt: ⁊ ita eſt morb⁹ officialis ceu ſcribit̃ interioꝝ. 3. ꝙ hu. groſſi abũdãtes q̄ñq3 q̄deꝫ vt organice ꝑticule nocẽt: iterdũ v̓o vt ↄſil̃ima ſm obſtructiones poroꝝ vt organice ſm alteratiões craſis ↄſiñ. Si autẽ ↄſideret̃ ſtupor ꝓut eſt difficilis q̄dã ſenſibilitas ex cauſis vel morbis ꝑtactis coanguſtãtib⁹ aut dilatãtib⁹ cãta ſic eſt acciñs cũ ſequat̃ eos vt vmbra corpus. Et verius eſt dicere ac ꝓprius ꝙ ſit acciñs q̄ꝫ morb⁹: qõ oñdit modus ipſius eẽndi q eſt in fieri ⁊ trãſmutari. Q̄ñ. n. libere ꝑtrãſiuit ſpiritus aialis in corp⁹ eſt ſanitas: eo ꝙ eſt in facto q̄dã eſſe ⁊ ↄtinuato. Q̄ñ v̓o nullo ꝑagret mõ eadẽ rõne eſt egritudo. Sꝫ q̄ñ eſt in me⁹ iſtoꝝ in alterari exiſtit ⁊ ꝑmutari: ⁊ tunc torpor efficit̃ qõ mẽbri oñdit̃ cõpreſſio. Eſt igit̃ acciñs qõ eſt quidam dolor modicus cuꝫ eo ꝙ aut fiat in mẽbris de ſe pauci ſenſus vt dentibus. diſa. 42. vel q2 ſpũs ſenſitiuus impedit̃ liberius trãſire. Sic igitur conſentio cum Archigene magis ⁊ alijs non paucis ꝙ torpor ſit accidens vius. Et quis etiam dolor q̄ꝫ diſpoſitio improprius dicta.

Propter quartũ qdem qd dõm appꝫ. ꝑcedũt. n. ſuis que ipſius audite curriculis: ergo tñ gra didaſcalie plenioris volet rõnibus

Cap. 2. añ medium.
Tra 1. hec niarũ ca. 3⁰ in me⁹
C. 4. 13. in principio.
Te. c. 123.
Afor. 26. in [illegible]
Interi. 2. cap. 2.
Ca. 8. õ. ſi.
Cap. 2.
Cap. 6.
2ᵒ techn. tra cta. õ ven. 2. 24. in ſi.
Sũ. 2. do. 2. cap. 20. in ꝑnci.
Cap. 6. in principio.
Cap. 1. iſt. cap. 5.
ꝑᵒ õ mor⁹ ca. 5. l. õ. 2. ca. 3. i ꝑn.
M
Ca. 13. in principio.
Cap. 2. õ, tus ñ.
Afor. 17.
cap. 2. ⁊ ſequentib⁹ Sũ. 2. do. 2. cap. 20.
P 2ᵒ. 3. cap. 13. in ꝑnᵒ.
Capt. 7. poſt ꝑnᵒ.
Q

A forte dicere Gal. ¶ Ad pͥᵐ quippe rñdēs interimet quippe ſi/
militudinē quā iducit ſimplr abſq; pbatione cuiꝰ iam viſa
eſt interēptio neq; ꝯcedet ſtuporē ſtritatē quandā eſſe ma/
gnā: verꝫ potiꝰ accñs illiꝰ vt appet de accñti ꝛ interioribus
non parꝫ. ¶ Ad aliđ dōm: ꝙ dolor ꝛ torpor pōt curare do
lorem ꝛ torporē differenter tñ: vt oſtenſum dña. 153. Idem
pōt etiā ſeipm p accñs gimere. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ illa cā
immediate inducit prauā diſpōnē in parte a qua demū cau/
ſaſ ſtupor vt viſum. ¶ Ad aliud appet ſilr: q2 ꝯceſſum eſt
improprie ſtuporē pdictā oppilonē fore. ¶ Ad aliđ dōm:
ꝙ qñ ſtupor intendiſ ēt ſine motu aliq̄lis pcipiſ dolor cum
quadā formicatione mordicatiua. Et vłr Gal. loqtur vt vi
ctoriā cupiēs obtinere cōprehēdēs qđ omne. ¶ Ad ea ỽo
que alterius partis dōm magis ipſa ꝯceſſa. ¶ Sʒ tamen
ad 1ᵐ dōm: ꝙ paſſio ſumitur aliquādo ꝓprie: put eſt in fie
ri ꝛ tranſmutari naturaliter aut preter naturam. Interduʒ
B ỽo improprie p morbo vt in ꝓpoſito differentia. 73. alia
quidem iuſte plus ſtuporem conuincunt fore accidens.

¶ Differentia. LXXIIII.

Quod non ſit morbꝰ q̄s ꝯpōnis dñ
ditur: q2 morbꝰ eſt q
actiones eſſentialr ledit: per ꝯpōnem aūt non
fiunt actus cū per ptem pficiant ꝯſilem: cuius
ꝯplo eſt nā: ſed iuuamenta cōſiſtunt. dña. 63.
¶ Itē. ois morbꝰ putaſ ꝯpōnis vł eſſe ꝯplonis cum ea ab
ipſa depēdere vł vt effectꝰ a cā cum cōplexio ſit factor mē/
bri. dña. 17. ¶ Amp. ſi eēt morbꝰ in ꝯpōne cuʒ diuidaſ in
plaſma: q̄ʒtitatē: numeꝝ: ꝛ pōnē: ſiue ſitu iā morbꝰ non eēt
in gñe q̄litatꝭ: neq; poſſet curari ſalteʒ exñs in nūero ꝛ q̄ʒti
tate cū eis nihil ſit ꝯtrū. Plaſma nāq; diuidiſ in formā po
roꝝ: ſeu viā receptaculū vel ꝯcauitatē ꝛ ſupficiē. In forma
aūt ſaltē eſſentiali nō repiſ ꝯrietas: neq; in ſupficie cū q̄ʒti/
tatis modus extet: nūerꝰ ēt ꝛ q̄ʒtitas ſeu magnitudo ſt q̄ʒti
C tates ꝛ ſitus: ſilr aliud a qualitate genꝰ exiſtit. ¶ Adhuc
videſ hic morbus in morbo ſuperficiei ꝯtineri: cū ſit aſpe/
ritatis ꝛ lenitatꝭ: que pōnem in predicamentis notanſ im/
Cap. de ſ / litate poſt / medium. portare. ¶ Rurſus. poſitio eſt ſpecies q̄ʒtitatis: morbꝰ aūt
non ſed qualitatis. Non igitur in cōpoſitione eſt morbus.

Cuius oppoſitū ſentiūt medici. ¶ Palin. In
Li. 2. tec. / com. 13. techni. gña lapſuū ſunt eadē
bis q̄ ỽtutē cōplent: ſʒ ꝯpō eſt vnū ỽtutē pficiētiū: qđ ꝛ ipſi
us oñdit deſtructio: ꝓp qđ ꝛ morbus eis aliqs erit.

Propter primū qdē ſciēdū: ꝙ qd ſit morbus
qdq; ꝯpoſitio: dña oñdit. 72.
ꝛ. 73. ¶ Sciēdū aūt morbū ꝯpōnis: ſeu coeq̄litatꝭ fore ali/
um a morbo compoſitio corꝑis. Cōpōnis nāq; dꝛ in nā fa/
ctus mēbris officialibꝰ abſcripta. Eſt āt cōpoſitꝰ qñ plura
ꝯcurrūt in vnū: ꝛ h̄ dʒ multiplex: aut q2 in eo tria morboꝝ
Doc. 2. c. / 5. in fine. cōponunſ gña: ꝯplonis. ſ. ꝯpōnis ꝛ nāe cōis: vt ſpa. pͥ 2ᵈ.
vel qñ ptes morbi cōponunſ adinuicē diuerſi exñtes ſm
D formā aggregatiōe qdā: vt aceruus lapidū vnū ꝯſtructes
Cap. 13. morbū: de morbo p̄. vt in hꝫ appēdicio appebit: ꝛ dña ſe.

Propter ſcđm ỽo ſciendū: ꝙ qdā cōibꝰ moti/
uis aliqualr tactis a ỽitate re/
ceſſere putātes tm̄ in ꝯplone fieri morbos ꝓp ipſius pmor
diū ſupra ꝯpōnē. dña. 63. Quidā ēt eſtimauerūt ſolū febrē
Li. afor. / 2. mālē egritudinē fore. afor. 2ᵃ. Alij aūt vt videbiſ compo/
ſitionem ſolā fore morbū: ſʒ qd de hoc apparebit 3°.

Propter ipſum qdē ſciēdū: ꝙ morbꝰ in ꝯpō/
ne repiſ. Nā morbꝰ eſt diſpō
vel habitꝰ actionū actualr deſtructiue: talis aūt q in ꝯpō/
ne. Si. n. opatio pfici dʒ: nō ſolū reqriſ ꝯplo: ſicut aie inſtiꝫ
pncipalius: veꝝ ēt ꝯpō p quā actus ꝓduciſ in eſſe cōpoſiti
pfectiꝰ: ſʒ in ỽtute pticule ꝯſiſts. dña. 63. ¶ Notandū tñ ꝙ
lʒ morbꝰ ois ſit q̄litas vt diſpō vel habitus. dña. 72. qdam
tñ in alijs fundanſ gñibus: ſic relatio alijs pñtis innititur.
Morbꝰ nāq; plaſmatꝭ q̄litas eſt ꝛ in ipſa fundaſ: forᵃ exiſ

ꝛ circa aliqđ ꝯſtans figura 4ᵐ genꝰ eſt q̄litatis: morbꝰ aūt E
ſuperficiei demū iportat cū ſit lenitatꝭ ꝛ aſpiratis q̄ ſunt q̄/
lis qdā circa pōnē exñtia. Ex eo nāq; ꝙ ptes ſic ſunt diſpo
ſite ceu vne alteris eminētes vel eq̄lr in planū iacentes: ta/
lis in ſenſum relinqſ diſpō. Morbꝰ ỽo nūeri ꝛ q̄ʒtitatis vt
ꝯtinue ac pōnis eſt q̄litas in q̄ʒtitate vel pōne fundata: vʒ
3. colłʒ. In officialibꝰ mēbris eſt morbꝰ in q̄litate, ꝛ ēt eſt in Cap. 13. ꝛ
q̄ʒtitate. Et ſubdit ꝙ ēt in pōne ac colligātia. Nūerꝰ. n. q̄ʒ/ 14.
titas ſeu poſitio non eſt morbꝰ: ſʒ mala q̄litas in eis fūda/
ta: ſicut lapis aut vermis morbi nō extāt: ſʒ malitia diſpo/
ſitionis vel habitꝰ ipoꝝ eēntialr leſiua. ¶ Ut id ỽo pam/
plius eluceſcat: ſciēdū ꝙ ỽtute pmaꝝ q̄litatum elemētariū
in qbꝰ ipſoꝝ odor ſaluaſ formaꝝ. dña. 16. ꝯſtruiſ miſtum
cui ꝓpriꝰ nā ꝯplexiōis inexiſtit. Qualitatibꝰ aūt id pinfor
me ỽtute regulāte informatiua dearticulaſ q̄litate: q̄ʒtita/
te ac pōne agriꝰ: ita vt in ipʒ reſultet q̄litas ſanitas exiſtēs
aut egritudo que in plibꝰ pñtis repiſ. Ipa nāq; in pͥᵒ eſt vt F
tactum pmitus ſpē q̄litatis diſpōne vel habitu. Cōſequen
ter fulciſ in 4ᵃ que in forma ꝛ circa aliqd exñs figura: re/
ctitudo: curuitas: ꝛ que taliū q̄lis in mēbris eſt maxie: vʒ
alijs rectitudo torti ꝛ tortura recti: rotūditas q̄drati ac q̄/
dratura rotundi. Et is morbꝰ fore dꝛ in plaſmate: ſeu crea/
tura ſm ꝙ inde actꝰ realr lediſ. Repiſ ēt hꝫ q̄lites in q̄ʒti/
tate ꝯtinua. puta in magnitudie ꝛ puitate: put his vt tactū
eſſentialr lediſ actꝰ. Aut ēt talr indiſcreta: puta nūero: vt
fundaſ in ſitu ſeu pōne: quo nēpe cōiter a medico ſuſcepto
in locū: ſiue vbi ꝛ ſocietatē vel colligātiā ſeu pñtuʒ hitꝰ ſe/
queſtraſ. Sic igiſ magis in qnq; pñtis: puta q̄ʒtitate: q̄li/
tate: pōne: ac demū vbi ꝛ habitu repiſ morbꝰ ꝛ in pōne vt
ēt appebit duplici. In qñ aūt ꝓprie non eſt morbꝰ niſi forte
ſm ꝙ iportat pꝛitatē ꝛ poſterioritatē: ſic in egritudine ap
paret pncipali ac cōpaſſiua. In ſuba qdē nō locaſ: cum ſit
accñs, ꝛ qđ ỽe eſt ſit accñs nulli. dña. 13. In ad aliqd ſilr ñ G
exiſtit cū ſimplr rem ſuaʒ dicat abſq; reᵘ: niſi fortaſſis ꝯſe/
quēter: eo ꝙ diſpō vel hitꝰ in qbꝰ locaſ eſt ad aliqd: neq; in
paſſiōe ſuſcepta eadē ỽe. dña. 73. Aut actione diſtinguiſ:
cum. n. inſit morbozis enim actio eſt ledēs ceu accñs ibidē
actio leſa: q2 igiſ appentius nō niſi q̄tuor tādem mōis pñt
ptium dearticulationes variari: ob hoc tm̄ q̄tuor morbos
in ꝯpōne ſiue coeq̄litate poſuere velut q̄tuor ſunt in cōple/
xione ſolū antiqtus poſiti. dña. 19. ꝛ de ſanitate ſilr audiē/
dum ſuo mō. ¶ Et. Noſce pōnem ſumi multiplr. Une q/
dem, put eſt dña q̄ʒtitatis ꝯtinue. Nā q̄ʒtitas alia ꝯſtat ex
ptibus hñtibꝰ pōnem: altera ỽo minime: hec qdē diſcretat
Diuiſiōe / 2ᵃ an me/ / dium pma ỽo ꝯtinua. Cōtinue qdē ptes hñt pōneʒ: nō aūt diſcre
te in pdicamentꝭ: que ſiqdē poſitio eſt ptiuʒ ad aliquē cōeʒ
terminū ordinatio. Accipiſ ꝛ poſitio, put eſt vnum decem
generꝝ rex: ens qdā ptium ſitꝰ ꝛ gnōnis ordinatio. ꝛ h̄ mo
dus ꝛ nō pmus ampliꝰ ꝯuenit cū pōne quā ſentit medicus
fore nām q̄rtā cōpoſitionis ſeu coeq̄litatis ſaltem, put ſitū H
ſiue locū importat. Dicit. n. locū ꝛ ſocietatē vel cōitatē ſeu Cap. 4. pᵒ / mediū. et
colligātiam p̄ de morbo: ſm quē modū. 3. colłʒ ea dꝛ pdi/ cap. 10.
camētum habitus igredi. Apud tñ medicū ꝯſiderationeʒ Cap. 13. in
nō adeo exqrentē pſpicacē ſufficit hos duos modos in po medio.
ſitiōe locare: cū vtrobiq; qdā ſitus attēdaſ ptiū ꝛ ordo qs
inter ipſas copulationis introducaſ. Sicq; igiſ in ꝯpōne
firmaſ morbꝰ diſpō exñs ſeu habitus q in tribus locaſ ge 3ᵒ colłʒ. c.
neribꝰ, q̄litate, q̄ʒtitate, ꝛ pōne. Auer. aūt viſus ſemp alijs 13.
eminere ꝯcludit tria gña egritudinum intrare qnq; pdica
mēta: puta q̄ʒtitatis qualitatis in q̄ʒtitate ac pōnē in q̄lita/
te q̄ʒtitate diſcreta ꝛ ꝯtinua: vbi ꝛ hēre: ꝛ poſtea inuenitur
hꝫ res in qñ h̄ eſt in pꝛitate ꝛ poſterioritate. Sed ordina/
tionē mēbroꝝ officialiū ꝛ pꝛitatem ꝛ poſterioritatē plus
ponendā fore in ſex predicamentis ſequentibus.

Propter quartū qdē dōm. ad pͥᵐ ꝙ lʒ pnci/
palr nō ſiāt opatiōes p cō/
poſitiōeʒ, ſʒ magis iuuamētū inde ſuſcipiāt. 63. non tñ ſic in

I cap ꝯtingit deſtructióe:ꝓꝑt.n.leſione maiori facta in cópo
Cap.6 ſitione corrúpi.ꝑ de morbo:cú ad ꝯſtónem alicui⁹ plura ꝛ
alr̄ regrant quá ad deſtructioné.¶ Ad aliud dōʒ ꝙ h̄ ap/
parere ac ét p.63.dr̄iam.¶ Ad aliud dōm ꝙ morb⁹ cópo/
ſitionalis eſt q̄litas:ſʒ fundef aliqñ:vt oñſum in alijs ꝑdi/
camentis:ꝛ curari inde pōt cú vere in q̄litate repiatur ꝯrie
tas.¶ Adhuc.neqʒ medicus ꝯriū anguſtú accipe temat
ꝛ vex qñ dić oēʒ curationé ſuo ꝑfici ꝯrio.dr̄ia.153.Silr ap
paret qúo morbus in pōne fundaf.¶ Quid aút ad aliud
Co.de q̄li dōm iá apparet.¶ Sʒ hic vr̄ diuerſitas ex ꝑntis ꝛ ſex ꝑn/
tate poſt cipijs ꝯſurgere.In ꝑntis.n.dcm̄:duꝝ ꝛ molle:aſpeꝝ:lene:
me^m. ꝛ ſilia aliena putari a diuiſióe q̄ circa q̄litaté:quandá enim
pōnem videnf quodámó partium vtraqʒ móſtraret ex ſex
ꝑncipijs vō inductú eſt nó eé pōnes ſʒ q̄lia circa ſitú exiſté/
Cap.ſ pō/ tis.¶ Dōm ꝙ ſunt aliq̄lr media in vtroqʒ ꝑnto exiſtentia:
ne in ꝑ⁹ qō vtriqʒ denotát ſmones diligéter examinati.Nō.n.poſi
tum eſt ꝑ ſimplr̄ pōnes eſſe:ſed dcm̄ putari:ac quádam vi
denf pōneʒ quodámó móſtrare.Silr non ſcriptú.2.ꝙ ab/
K ſolute ſint q̄litates:ſʒ q̄lia ꝛ circa ſitum exiſtia:ſm.n.ꝙ ali/
quá paſſioné inferút in ſenſu qua dicimur quales dici ꝑnt
q̄lia:ꝑut vō partes rei ſupficiales ſic aut aliter ſituanf pō/
nes hñt importare:non.n.incōueniés eſt vnú qd ſm diuer
ſas rōnes in varijs cathegorijs numerare.Boeti⁹ in ꝑnt̄j.
Pater.n.ꝛ ſubám iportat ac relōné:vñ in ꝑntis vr̄ ſumi po
ſitio cōiter ꝓ q̄cúqʒ ſituatióe ꝑtium ꝛ figuratióe:ita ꝙ aſpe
rum ꝛ lene ꝑp diuerſam ꝑtium ſituationé aliqualé pōnem
importét:qō medici videnf ſentire locantes ſub plaſmate
ceu mébroꝝ figuratióe vel forma morbú in ſupficie:vt leni
vel aſpera:ſumédo ét ipſam ꝑut q̄le qd extat nāle:nó autéʒ
q̄ʒtum mathematicú.In ſex q̄ʒ ꝑncipijs ſumif anguſti⁹ po
ſitio ꝑut ſit⁹ ꝑtiuʒ ꝛ ordo differés exiſtit ꝛ apparens valde
vt ſeſſio móſtrat ꝛ ſtatio.Et ideo raꝝ ꝛ déſum:aſpeꝝ ꝛ le/
L ne non vr̄r poſitioné ſic importare.At qꝛ poſitio iuxta ſex
ꝑncipia ſenſibilior exiſtit:ideo medici hō ea mutádo mor/
bú in pōne ordinarút:dr̄nt tñ ab illis:qꝛ hi pōnem dr̄t eſſe
ſituationé ꝑtiuʒ in toto nālé ꝛ ſtabilem magis.Illi vō non
ſolum nālem verum ꝛ acq̄ſitam ꝛ celeriter mutabilem.

VEruʒ propter qōdaʒ in ꝑargutis inſertú dubitare có
tingit circa numeꝝ morboꝝ ꝯplōnaliú:nó.n.
In iſago videnf.16.eſſe vt poſituʒ.2.de cā.ꝛ a Joánitio
gis ca.de cú.A.Qm̄ q̄tuor ſimplices non appent eſſe in
egritudi/ qbus tñ peccet ſimplex q̄litas:cú opʒ ipſam intédi ſalteʒ
nib⁹ ſilib⁹ ad 3^m ꝑueniens graduʒ ſi actus ledere dʒ.Etenim ꝑmanet
ꝑ⁹ ꝑ.doc. ſana cum exceſſu ét gradus ſcdi.dr̄ia.138.ea vō ſic intenſa
3ᵉ.c.1.ꝑ/ mox ſibi reliquá ꝯſociabit q̄litaté:ꝛ ita morb⁹ ꝯſurget có/
ſus ſiné.ꝛ poſit⁹.¶ Et firmaf:qꝛ hō q̄litates ſimplices nó ꝑmanent
2ᵉ ꝑ.doc. diu qn ſibi aſſocient alias ſub latitudine ſanitatis ét entes.
ꝑ⁹ c.2.ꝑ ſi. dr̄ia.19.calitas.n.maior q̄ʒ dʒ reddit corpus ſiccius q̄ʒ dʒ.
M ꝑ⁹ ꝑmi.¶ Adhuc nó vr̄ morb⁹ in q̄litate ſimplici poſſibi/
Doc.3.c. lis cú mā:cú humor ois duplici ꝑticipet q̄litate.q ét nó nu
1.ꝑ.ſinem. meraf.3° ꝑ⁹ in prauis cerebri ꝯplonib⁹.¶ Eti.Neqʒ mor
bus cópoſitus ex duab⁹ q̄litatib⁹ abſqʒ hu.vitio.ꝑp enim
Ca.1.iux. caꝝ in adinuicé vigorationé humoreʒ ſibi ꝯſociant:vñ.6.
ſinem. theo.Cópoſit⁹ morb⁹ mā vacu⁹ non erit.Soluʒ igif q̄tuor
relinquunf cópoſiti rōne.vʒ.qualitat̄j ꝛ māe vt ſanguine⁹
cholericus ꝛc̄.¶ Videf ét ꝙ ſint plures quá.16.puta cali
dus ꝛ ſrus:ſiccus ꝛ hu.vñ.2.de cā.multotiens ꝯrie diſpō/
nes exiſtunt ꝙ putaf eſſe impoſſe vt calidius ſit ꝛ ſrius eo
qō ſm nām vnum ꝛ ideʒ ꝑfici corpus ꝛ ſilr humidius ſit,
ſed cú hoc ſit ꝛ decéter anomala nolaf diſcraſia:qō febres

Sed oppoſitū (de gñe oñdút empiale.dr̄ia.92.
ſcribunt medici.

Propter primū qdé ſciendú ipm fore ſufficié
ter notuʒ ex q̄ʒplurimis.

Propter ſcdm vō ſciendum ꝙ Democritus ꝛ
Epicur⁹ Empedocles ꝛ Aſcle
piades ponétes ꝑn⁹ mālia impaſſibilia ꝛ inalterabilia vt N
athomos ꝛ 4^or elīta famoſa nullú poſuere morbuʒ in có
plexióe ſeu in mā ꝯſimili inq̄ʒtum talis:cum ipſe in altera/
tione vtcúqʒ ꝯſiſtat ꝛ inde naſcaf,ſʒ tm̄ in ꝯpóne:puta po/
roꝝ dilatatione ꝛ anguſtia ꝯgregatione vel diſgregatione
elīroꝝ:qꝛ tm̄ ꝯſilib⁹ partiuʒ ét ineſt compoſitio vt hic in eis
morbum poſuere in compoſitis ceu ꝑmo de morbo:cótra Cap.5.in
quos iuit Ari.ꝓ multa ꝛ Gal.elemétoꝝ ꝑmo potiſſime. principio.

Propter tertiuʒ qdé ſciédú ꝙ.16.ſunt morbi
ꝯplonales cóiores ꝛ notio/
res:qm̄ exq̄ſitiori eoꝝ diſtóne ꝑmiſſa in.32.ꝯſurgút:ꝑ ap/
parés ꝑ⁹:ſm ꝙ mā penetrat in mébꝛ vel madefacit foris Doc.3.c.
ꝑmanés tm̄:ꝛ ſm ꝙ penetrás eſt apoſtemás vel minime. 1.circa ſi.
Multotiés tñ occurrétes ꝛ aptiores ſt̄ 4^or cópoſiti in ſe ꝛ
cú húore:qō oñdif:qm̄ ꝑ 2° ac 3° mó ſic:aut aliter ꝯtigit eſ
ſentialr̄ ꝯſilium actioné ledi:h̄ enim de rōne morbi exiſtit.
¶ Noſce q̄ʒ ꝙ cómiſtio ſeu ꝯpō eſt duplex:vt dr̄ia innotu/
it.16.Una qdé vera qñ miſcibilia in vnú qd 3^m ꝑfecte con
currút.Altera ſenſibilis apparés qñ iuxta ſe tm̄ miſcibilia
locanf abſqʒ eo ꝙ vnú reſultet vē.Quá qdeʒ vocat Iſaac O
in vrinis ſʒ vicinitaté q̄lis eſt ſanguis ꝛ melle:ſlatis ꝛ cho parti.5.in
lere.Opponif.n.in q̄litatib⁹ oino ꝛ in ſubſtátijs nó paruʒ. or.ꝺ colo
Sāg.vō cú ſlate ꝛ chola ꝛ melā cú chola ꝛ ſlate miſtioné re vrine ct
ſm eú reddút ꝑmá:cú nó ſibi opponanf diſaríam.¶ Sex nás ꝑ⁹ ꝑa.
decim aút morboꝝ ꝯplonaliú famoſioꝝ ꝑadigmata ſub/
danf morb⁹ ſiqdé calis ſimplex ſm Haly.ꝛ Joanitium fe/ 3° techni
bris eſt ethica:vel meli⁹ mala ꝯplo calā igne vel aere cali/ có.201 in
diori cāteꝛeuʒ húore vt febris putrida.Frigidus ſimplex principio
ceu algor ꝛ ſpaſm⁹ cātus inde,ꝛ meli⁹ eius cā:puta ſritas In iſago/
intéſa qñ ſpaſm⁹ eſt accñs,aut egritudo nó ꝯſilis vex offi/ gis ca.de
cialis.Frus vō cú hu.ſicut palyſis:epilīa:ꝛ apoplia.Sic/ egritudi/
cus ſine húore vt ſpaſm⁹ inanitióis,ꝛ ſilr tabes ſicca vt ſe/ nib⁹ ſilib⁹
nect⁹ de maraſmo:cú mā ſicut cácer ꝛ elephantia.Húidus
qdé ſimplex ceu ſrum vulnus ac vacuú ꝛ fetidiſſimú cum P
tabiditate ſic inflata hydropicoruʒ caro ꝛ ſqualor:ꝛ vacuo
corpés ꝛ húiditas corpis ei⁹ q̄ caro tumida.Iſte qdé é hy
dropiſis hypoſarcha in qua eſt iá illō húidú adherés deñ
ués a nā húoris ꝑmi velut in ethica.Qꝫ ſi dicaf hydropeʒ
eé egritudiné mālé.dr̄ia.3.ꝛ.14.dōʒ:ꝙ aut vē dr̄ ō alcluer
vel mā ſumif cōiter ad ꝑ^am vt 4^or húores ꝛ 2^am ceu humi/
ditates.Quidá vō h̄ audiút corp⁹ hydropici eúatum aq̄e
ſʒ tñ vr̄ egritudo ꝯpo^ta ſra ꝛ hu.cú humore qdé vt hydro
piſis,ſʒ qꝛ vē ſiaduertéri morb⁹ q declaf is ex q̄litate ſim/
plici fore cú humore magis eſt duplici affect⁹ q̄litate.Sic
eni ois humor diſponif,qō appet qꝛ febri putride:palyſi ꝛ
talib⁹ dicī ab eis duplex extat q̄litas.¶ Meli⁹ igif dōm
ꝙ húore ſingulari ente id nó pōt oñdi,ſʒ qñ adinicé intelli
gunf cópoſiti ceu qñ ſanguis ꝛ chola cómiſcenf ꝯplo ſup
extédif praua calā:cú vterqʒ humoꝝ ſit calis temperamé/
tiqʒ in paſſiuis fere reſultás:ita vt calitas ſit excedés i ta/
li humore ſume.Frus vō ꝯſtituif qñ melā cóiungif ꝛ ſla.
Siccus qdé qñ cú chola melā:vtraqʒ.n.ſicca ꝛ rōne ꝯrie/ Q
tatis ꝯtéperanf in actiuis:húidus aút qñ ſanguis ſlati ꝑ/
miſcef:núc vō ſubdanf exépla qñ due q̄litates ſimplices
ſocianf:lʒ dicat Halyab.hō morbos nó fieri:cópoſit⁹ qdé 6° theo.c.
morb⁹ mā vacu⁹ non erit.Túc ſiqdé calis ꝛ ſicc⁹ erit ethi/ 1.iuxta ſi.
ca ꝛ tabes cú calitas iténſior ea q̄ in tertiana ſibi ꝯſociet ſic/
citaté ꝛ veri⁹ q̄ʒ morb⁹ calis ſolú vt ſcribút.Sicc⁹ aút ꝛ fri
gidus ceu q dictus inanitionis ſpaſm⁹ ſiue certi⁹ ei⁹ cá.ve
rius ſiqdé q̄ʒ ſcribere ipm ſimplicé ꝛ ethica ſenij.caleʒ vō
ꝛ hu.egritudiné ac ſraʒ ꝛ hu.ſine mā difficile é imaginari
colli.3.Dico tñ ꝙ 2^r pōt ꝯſurgere:aut a cá ꝑmitiua ſicut a
balneo calido ꝛ hu.vel ab ira ceu qñ qs ſanguine⁹ fuerit Cap.1.ii.
minutus valde:calitas tñ ꝛ hu.nó ſepanf a ꝑtib⁹.Frus ꝛ
hu.ſilr duplex:vel ab aere aut aq̄:ꝛ talib⁹ aut qñ hydropi
cus flegmaticus intelligatur euacuatus ab aqua.Exem/
pla quoqʒ quádo due qualitates humores afficiunt in fe/
bribus

A bꝛibus materialibus ⁊ ↄ̄palibus apparent aperte.

Propter quartū q̄dē. ad ꝑ^m dōm: ꝙ ſm ꝑce dentes Gal'. neqȝ moꝛbos ſimplices vna q̄litate peccātes ſine mā̄ poſuere: neqȝ ēt cō/ pl'onē hꝰ. dīa. 19. ſȝ ꝑt dici ꝙ icipiūt ⁊ mox q̄ſi aliā ſibi cō/ ſociāt q̄litatē q̄ q̄litas dn̄ans altera oppōne nō dn̄at rema nēte late ēt eq̄li: vt in diſcraſijs his nālibꝰ adhuc. Sȝ ꝑ tā/ to dī ſimplex q̄litas: q2 2ª q̄ acq̄rit nō coequat̄ ꝑoꝛi conſe/ ſtiȝ. Et q2 nō ſic appet aut raro ↄtigūt hꝰ moꝛbi. vn̄ ō moꝛ/ bo ꝑ q̄ in q̄litatū ipſaꝝ ſola diſcraſia egritudies rariꝰ cōſi/ ſtūt ⁊ difficile itelligibiles: niſi magna q̄n̄qȝ ꝑticule ad qȝ̄ ꝑter nām euerſio fiat. ¶ Ad aliud iā appuit qd dōȝ: q2 da/ tus ē modus qualr̄ pñt hu. cōponi. Nō. n. his ſingularibꝰ entibꝰ ↄſurgūt ꝑdicti moꝛbi. vn̄ Haly. ⁊ Joānitij nō ſūt pa/ radigmata ſufficiētia: ⁊ ſi. A. nō hos expōat. ꝑª tertij. ipos tn̄ ſubaudit ſubdēs alicubi ipſos. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ ille q̄litates ↄiuncte ⁊ ſi ſint efficaces: hn̄t tn̄ ſbm mēbrū in qȝ̄ agūt ꝑmanētes: neqȝ aliqd humidi adducunt niſi forte qd ludigōnis ꝑ accn̄s. ¶ Ad id ēt Halyab. appuit qd dōm: cū data ſint illoꝝ padigmata moꝛboꝝ ↄuenientioꝛa: vt appet de moꝛbis hꝰ 3° ꝑª. ¶ Ad aliud qd dōȝ appuit: qm̄ cōpoſi tio moꝛboꝝ. 16. eſt ꝑª ſm verā magis cōmiſtionē: hoꝝ autē duoꝝ q̄s ſupaddidit Ga. eſt iux̄ vicinitatē quādaȝ cōpōne ſenſibili: ceu q̄n̄ qs coloꝛ de lōge aſpectꝰ attēdit̄ appet ſim/ plex: de ꝑpe autē dī cōpoſitꝰ: vt on̄dit illuſio viſiōis qȝ̄ pa/ rapſides ⁊ taliuȝ ↄcaua in parietibꝰ appent pictura: qȝ̄ co loꝝ ſup pōne ↄtigit Alex. in ꝓbl'. Inter albū eni ⁊ albū de/ ducūt fuſcū: ita vt albū ſe magis repn̄tās vndiqȝ viſui appe reat ſupeminere: fuſci aūt debiliꝰ cōpꝛehēſiȝ dī ſubſidere. Silr̄ quoqȝ ſenſus tactꝰ decipit̄ vtcūqȝ circa calitatē ⁊ fri. iudicans eas in vna idiuiſibili foꝛe parte cuȝ ſit diuiſibilis. veriꝰ ⁊ phantaſtica tactui. differentia. 92.

¶ Differentia. LXXV.

Cap. 7. ꝑº principii.

B

Quod nō ſit quis moꝛbꝰ cōis on̄dit̄: q2 cōis moꝛbꝰ eſt ſol'o cō tinuitatis: moꝛbꝰ ꝟo eſt q̄dā cōpō vl' ↄſtructio ꝑter nām e qua nocet̄ actus ꝑ^m illi oppoſita. ¶ Amp. coꝝ q̄ ꝑ ſe ex oppoſito diuidunt̄ qȝ̄ vni ineſt nō pōt alteri ineē: cū vna ſpēs oppˡᵉ nō ducat reli/ quā ad eē: ſȝ mala cōpl'o ⁊ cōpō praua ex opˡᵒ diuidunt̄: nō itaqȝ eis inerit aliqȝ̄ cōe vt moꝛbꝰ poſitꝰ indifferēter cōis. ¶ Etiā. Ois moꝛbꝰ a quo ↄtingit euadere 4^or hȝ tpa: ꝑn^m: aug^m: ſtatū: ⁊ d̄clinationē. criſiū ꝑ. moꝛbꝰ ꝟo cōis vt iparis ſol'o dī fieri fere in inſtāti. Cōis igitur moꝛbus nullus.

C

Cap. 2. in principio.

Oppoſitū ſeruant inuiolate fere cuncti. ¶ Adhuc moꝛbus cōmunis dī qui indifferēter le/ dit actꝰ ↄſiſtū ⁊ officialiū: talis ꝟo eſt ſol'o iūcture: cū am/ bo quādā ↄtinuitatē ſeruēt: ꝑꝑ qȝ̄ moꝛbus dictus exiſtit.

Propter primū q̄dē ſciēdū: ꝙ hic moꝛbꝰ cōis dī duplr̄. aut ꝟtualr̄: q2 totū coꝛpꝰ cōiter ↄtineat ſeu idifferēter ſuis accidat ſuſceptiuis vt febꝛe: apa ⁊ cetera 4° cañ. tradita. Alr̄ qm̄ i nā ↄtingat dicta cōi ex cōpōne ⁊ cōpl'one reſultante: q̄ ſol'o dī ſingula/ ris ↄtinuitatis iparis vel iūcture. dīa. 181. ¶ Noſce qȝ ꝙ hȝ moꝛbi ꝑdicti ſimpˡᶜᶦ ſunt tres: pñt tn̄ multis cōponi mōis inter ſe ⁊ cū alijs: nā iterdū cōponunt̄ duo conſiles vt ca. ⁊ hu. cal's ⁊ ſiccꝰ. aliq̄n̄ organicꝰ cū organico: ſic apa oppil'o nē ⁊ coartationē iducēs. aliq̄n̄ organicꝰ ⁊ ↄſilis: vt apa ca. cū febꝛe. iterdū ↄſilis cū cōi vt cū vulnere febꝛis i quo duo extāt moꝛbi. fe. ⁊ ſo. ↄtinui. nōnūq̄ȝ ꝟo ↄſtruit̄ ex officiali ⁊ cōi vt digiti abſciſio: ē nāqȝ moꝛbꝰ in nūo ⁊ cōis ſol'o iun cture: aliq̄n̄ tres vt apa cū vulnere ⁊ feb. Q̄n̄qȝ ꝟo ois mo dus ↄiūgit̄ moꝛbi trinꝰ ſic obthalmia cū vlcere i quo acuit̄ egrediēs vuea ⁊ ad oculū aq̄ deſcēdit: vngulaqȝ ꝑducit̄. hȝ eni ſex adſunt moꝛbi vt obthalmia: puta ca. apa qȝ̄ ē moꝛ/ bus cōpōnis in q̄ſtitate cuiꝰ caloꝛ moꝛbꝰ ē ↄſilis. ſcōs vlcꝰ ſol'o cōis iuncture. tertius vuee acumē vel egreſſio moꝛbi

D

E

in quāditate. q̄rtus foꝛaminis a ſuo loco exturbatio moꝛ/ bus erit poſitionis. quintus aqua que moꝛbum oppilatio nis conſtruit. ſextus ꝟo eſt vngula moꝛbus ens in numero addito de moꝛbo primo. ⁊ theoꝛi. 6.

Ca. 13. ꝑº principii.
Cap. 3. in fine.

Propter ſcōm ꝟo ſciēdum: ꝙ Democritus ⁊ Epicurus cū ꝑtactis differētia pꝛioꝛi. nullū pōt tale moꝛbū ꝓpꝛie cōeȝ ponere: cū hꝰ cōſti/ tuat̄ ex ↄſili ⁊ officiali: ſȝ ↄſil'eȝ iquātū ↄſil'eȝ vt ꝑus on̄ſuȝ nullū hȝ ponē: q̄re neqȝ cōeȝ cū alterā pte nō ponat ipſius. Cōpoſitū nāqȝ coꝛrūpit̄ altera eiꝰ pte dſtructa. Cōſiderādo tn̄ q2 in ↄſili nā ſaluat̄ q̄ cōpōnis vt ꝓtactum ꝑus locat̄: ⁊ hȝ ſm iſtos cōis moꝛbꝰ. ¶ Propter qȝ̄ his tanq̄ȝ agreſtioꝛi/ bus omiſſis: ſciēdū ꝙ circa hȝ 3ᵉ ꝓbabilis dī opio extitiſſe. Gal'. nāqȝ ꝑ ō moꝛbo ſentit moꝛbū cōeȝ illū eē q̄ in q̄daȝ nā euenit in q̄ mēbrū ↄſil'e ledit̄ ⁊ organicū velut ſi ligamētuȝ aut arteria euellat̄. Cōis q̄deȝ hȝ moꝛbꝰ totiꝰ organi ⁊ piˡᵉ ↄſilis euulſe. Utrūqȝ. n. diſſolutū ē ab ipſiꝰ ↄtinuiˡᵉ: qȝ̄ aūt euulſuȝ ē nō vnū ꝑmanet: ſȝ duo efficit̄. Si autēȝ nō totalr̄ euellat̄ piˡᵉ: ſȝ ſm aliqd nō erit totiꝰ organi moꝛbꝰ niſi ſm accn̄s: eo ꝙ vna ꝑticulaꝝ ipſiꝰ ↄſtiᵘᵉ ē paſſa cuiꝰ ē moꝛbus ꝓpꝛie. Moꝛbꝰ igit̄ hȝ hȝ dī cōis: q2 ſit i q̄dā nā cōi in q̄ cōue niūt ↄſilia ⁊ officialia: puta i ↄiūctiōe q̄dā ⁊ ipoꝝ ↄnexiōe. ¶ Quidā ꝟo voluerūt moꝛbū cōeȝ eē indr̄nter ↄſilibus ⁊ officialibꝰ ↄtingētē: ita tn̄ ꝙ vni ꝑnᶦ ↄtigat ⁊ nō alij ō quo curādū ſup. vn̄ ꝑ 2ª. Moꝛbꝰ cōis pribꝰ euenit ↄſilibꝰ ⁊ iſtra libꝰ iquātū ſunt iſtralia vt nō eis ꝑꝑ accidē ↄſilibꝰ eueniat. Nā plerūqȝ accidit iūcture ꝑnᶦ vt nullo eueniat mō ↄſilibꝰ pribꝰ de q̄ curādū ſbaudi: cū tn̄ ꝑ de moꝛbo diſlocatio moꝛ bus ponat̄ organicoꝝ ex qbꝰ iūctura fuit cōpoˡᵉ. Et mlto tiēs accit neruo vl' oſſi ſol'o ſolūmō. ¶ Alia ꝟo cū his ↄue nire vīr ⁊ differre. q̄re. 6. theo. Moꝛbꝰ cōis ⁊ ↄſilibꝰ pribꝰ ⁊ ſuis organicis mēbꝛis ſeparatio ē ↄcatbenationū q moꝛbꝰ ſō dī cōis: qm̄ aliq̄n̄ i oſſe ſit ⁊ nō i carne: nōnūq̄ȝ al's in mē/ bꝛis ↄſilibꝰ. Interdū i tota manu vl' pede aut alijs cōpoſitꝭ mēbꝛis ē ⁊ pribꝰ oibꝰ ↄſilibꝰ cōis illiꝰ mēbꝛi. Scōm hȝ itaqȝ moꝛbꝰ dī cōis: eo ꝙ idr̄nter ꝑt nūc ↄſilibꝰ occurrē pribꝰ: nūc autē officialibꝰ. Fuit āt foꝛtaſſis. A. motiuuȝ: q2 ſi ſil' cōti/ nuitatꝭ ſol'o adueniret ↄſilibꝰ ⁊ officialibꝰ iā foꝛet moꝛbus vt apa cōpoſitꝰ cū ipe apte diſtixerit iter hȝ ⁊ ſimplicē moꝛ/ bū. ¶ Au. āt 2° colliȝ ⁊ 3° ſenſit ꝙ ↄtinuitas ꝓꝑe debet̄ mē bꝛis ↄſilibꝰ. In mēbꝛis. n. officiaˡᵇꝰ hȝ iꝓꝑe coexiſtit: ſȝ ma gis ↄtiguatio: ⁊ ꝑ ↄn̄s moꝛbꝰ cōis ꝓꝑe mēbꝛis ierit ↄſilibꝰ vn̄ ait. Moꝛbꝰ cōis ē 2ᵉ: vnꝰ ē ſol'o ↄtī. veracis vt ↄtinuitatꝭ ꝑtꝭ cū pte i ↄſilibꝰ qȝ̄ magis dȝ mēbꝛis ↄſilibꝰ quā officiali bꝰ attribui. Nā ſol'o accidit mēbꝛo: ex pte q̄ cōpo^m ē ex cō/ ſilibꝰ: nō āt ex pte q̄ exiſtit officiale: alter ꝟo ē ſeparatio q̄ eſt ↄtiguitatꝭ terminatio q̄ nō veracit̄ ſol'o dī ↄtinuitatꝭ: cuȝ hꝰ ↄtinuitas moduȝ hēat magis ↄtigui ⁊ adiunctiōis ptꝭ cuȝ pte: ⁊ tal' ſol'o i egritudibꝰ locāda ē officialiuȝ priuȝ vt ↄiū ctiōe vl' ſepōne q̄ colligātia q̄dā exiſtit: nā velut dico i mu/ ro duplex reqrit̄ ↄiunctio. vna q̄dē ē vera ſic lapiduȝ iter ſe ꝑ ipſoꝝ humiduȝ. Altera ꝟo nō certa hȝ ꝙ vnꝰ ꝑ collā aut calcē alteri colligatur. Sic in aialis coꝛpoꝛe: vna quidem certa q̄ mēbꝛoꝝ ē ↄſilium: alia nō vera hȝ ꝙ ex ↄſilibus cō/ nectunt̄ officialia: ⁊ tādē i vtriſqȝ ex his duobus reſultat vna q̄dam cōis natura vt murus ⁊ animalis coꝛpus.

F

Doc. 1. c. 2° ꝑº me.

Cap. 13. in ꝑª.

Cap. 3. in medio.

G

Ca. 5. circa me^m.

H

Propter tertiū autē ſciēduȝ: ꝙ tāq̄ȝ diuȝ enīs hꝰ mihi ꝓpitijs ſuſcepta ſniat ⁊ maxie cuȝ fere idē ſonet diligēter ↄſiderata: dōm ꝙ moꝛ bus cōis ꝑnᶦ mēbꝛo ↄtigit ↄſili: qȝ̄ idicatur de cā: q̄n̄ dī ꝙ vniuerſa egriᵈᵒ omiomeri ⁊ ſimplicis ad ſenſum coꝛpoꝛis aut diſcraſia exiſtit aliq̄ vl' ↄtinuitatꝭ priuum diſſo: ↄſir ꝟo of ficiali ⁊ nō eȝ. Et foꝛtaſſis nunq̄ȝ ꝑt ipſis aduenire q̄n̄ ꝑus occurrat ↄſili: ⁊ tunc calūniā patit̄ i altera pte ſmonis. A. niſi vt ſupple audiat̄ ille. Qȝ̄ āt ita ſit oſtēdit̄: qm̄ ſic cōpo ſitio ſequit̄ cōpl'onē ꝑnᶦ: ita ⁊ qȝ̄ debet̄ cōpōni: ſȝ moꝛbus ſibi debetur: vt dcm̄ cōis. Et firmatur: q2 officialis hn̄t tā/

I dē eē p̄positā: ita ꝓprietas ⁊ passio vni⁹ p̄ eē alterius: sꝫ h eē recipiūt ab illis: ꝯstāt.n.ex eis. ¶ Amp. is morb⁹ solo dicta ꝯtinuitatis pri⁹ dꝫ aduenire illi in quo veraci⁹ saluat̄ cōtinuitas: tale qdē est mēbrū ꝯsilē: cū sit vnū p eēntiā ⁊ nō p colligātiā ceu officiale. ¶ Adbuc. illi nō pri⁹ accidit morbus cui nunq̄ pōt ꝯtingere nisi ⁊ nāe occurrat alteri: talis autē est morb⁹ cōis: nullo.n.mō pōt nāe officialis ꝯtingere qn ēt ꝯsilē ꝯtingat: ꝙ ꝟo pōt accidere. Cā.n.cōpōnis est cōplō. Morb⁹ qs itaq̄ est cōis q ⁊ pri⁹ cōsilē nāe occurrit: saluat̄ tñ ꝙ morb⁹ sit cōis: qr vni⁹ ptis pncipali⁹: relique ꝟo ex ꝯñti. ¶ Nosce ꝗꝫ ꝙ solo ꝯtinuitatis ipediēs act⁹ sensibiliter toti⁹ ac maioris ptis vel alteri⁹ est morb⁹ illoꝝ. Si āt alicui⁹ pticule ꝗꝫ parue sit solo modica vel vl̄r aliqs talis morbus nō iā toti⁹: sꝫ illi⁹ tm̄ ptis vt ꝗꝫ parua solo iparis i digito: nō sic.n.actus exercet nales: dato ēt ꝙ inde sequat̄ luuamētū nāe qlis est vene aptura hemorroice. 3. de accñ.

Ca.14.circa pn̄.

Propter quartū qdē. ad pm̄ dōꝫ ꝙ Gal. p cōpōnē seu ꝯstructionē dispositionē aut habitū intellexit. vñ mox subdit: manifestū ꝙ si dispōnē quādā dixerim⁹ pter nām a q̄ act⁹ nocet̄ idē ꝯsidimus. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ dislo mēbroꝝ in ꝯsilē ⁊ officiale aut nāe in ꝯsilē ceu officialē ⁊ cōeꝫ nō ē oppositoꝝ vsqueq̄ cū vnū sit alterius ⁊ ad illud ordiatū. dña priou ⁊. 63. Ostēsum.n. ꝙ id qd est nāe cōis prius inexistit cōplōni ⁊ exinde cōpōni. Lꝫ.n. sit aliq̄ oppositio rōne modi nō tñ rei. ¶ Ad aliud dōm ꝙ solo ꝯti. cū sit actio disq̄ fiat in tpe 5ᵉ phy sico rum. in ipsa erit p̄tē ⁊ p̄tē assignare: ⁊ si videat̄ p̄e breuitate tpis ipsius isensibilis q̄si existere: sicut ēt synochā inflatiuā in pri⁹ euandā ad syncopizā: ⁊ ipsam remouēdo facimus per artē augmētū hic cū flobotbomus vene ipingit̄ statuꝫ qñ syncopisat aut illi appropinq̄t: ⁊ si non videat̄ ipsa fere nisi pri⁹ hic. Aut sermo Gal. veritatē hꝫ in egritudib⁹ que spōte occurrūt que nāe motū imitādo terminū ꝯsequunt̄. Sic.n. nūq̄ in pri⁹ ars euābit cum id nō agat nā. Uel dōm ꝙ qñ inducit̄ solo ista hꝫ pncipiū: deinde augmētū: ⁊ tunc dum morbi fluāt ⁊ accñtia intendant̄: deinceps ꝟo cum oia vldimen̄ statum: reliquum aut ē cōsequens erit declinatio.

Ca.6.p⁹ medium.

K

L

Circa predicta ꝟo dubitatur quis morb⁹ sit apa: simplex aut cōposit⁹. Et vi ꝙ simplex: qr dcm̄ ē ꝙ est organic⁹. Galy. 6ᵒ ēt de accñ. ⁊ interioꝝ. 4. peccat nāq̄ q̄̄titas i ipo: hec āt simpl̄r. ¶ Adbuc p̄ ō morbo. Apa morb⁹ ē in ꝯsilib⁹ mēbris. 3ᵒ ꝟo dcia. Pulmoni accidunt apata mēbris silium partiū appropriata: morb⁹ aūt cōtingēs silibus partib⁹ est ꝯsilis: passio enim caracterisat̄ subiecto. ¶ Dubitare etiā faciunt talia vtrum apostema sit morbus organicus vel consimilis.

T.c.34. 3ᵒ tecb.cō. 153. in pn. Cap.1. Cap.2. in pncipio. Ca.13. in pncipio. Tra.1.c.3. in pn̄.

Qd autē cōpositus pbat̄ p̄ 1ᵃ. in eo eniꝫ est mala cōplō diuersa: incpta compō ⁊ solo continui.

Propter primū qdē sciendū: ꝙ apa 2ᵉ notat̄. Unē qdē p essentialia vt apa est morb⁹ cōposit⁹ trie corpis nāe: ledēs act⁹ eēntial̄r. Al̄r p accñtia: sic apa ē tumor seu grossities pter nāꝫ. 4ᵒ ō accñti. Hoc.n. nō colligit eēnᵃᵐ apatꝭ cū sit accñs ꝯsecutiuū cōpōnis aut q̄̄titatꝭ. Tumor.n. nō sp vā ꝯseq apa morbosus. vñ p̄ de morbo. Tumor fac̄ desist̄re mēbra ab eo ꝙ bm̄ nām qñ in tātā eleuat̄ magnitudinē: vt noceat actū aliquē pp h ipm iā egritudinē itelligēdū: al̄r aūt synthoma ⁊ passionē soluꝫ: queadmodū ⁊ dolorē. Dictū ēt est p̄ de inge. ꝙ tumor preter nām est accidens apatis consecutiuum calidi.

M
Ca.2ᵒ p⁹ pncpiū.

Collr.c.7. añ meᵐ ⁊ ca.12. circa meᵐ.

Ca.8. sutra finem.

Propter scdm ꝟo sciēdū qd sentitū fuit apparuit ex arguītis. Apud nāq̄ A. magis apa ē morb⁹ cōpositus mistiōi vere relat⁹: ꝓm Gal. ꝟo pl⁹ sensuali pbāta. In oi nāq̄ apate iux. A. ē solo ꝯti. saltē occlta qdāmō. Penes ꝟo Gal. aliqñ iest ipsi solo manifesta vuln⁹ siue vlc⁹: vt in herisipila. Sep āt alicubi vt in carbūculo: nōnūq̄ aūt medio mō ceu in herpete ⁊ cācro.

p⁹ 6 mor. cap.12. in medio.

Propter tertiū aūt sciēdum: ꝙ apa idē cōlter antiquus vocatū est morb⁹ cōpositus ex triplici nā ꝯtracta: dinter tñ: qr principal̄r in ipo peccat cōplō: ꝯñr vnio: ⁊ ꝓprie ꝯsiluꝫ: tertioq̄ cōpō. vñ de morbo p. Egritudinū alie sūt pmoꝝ corpoꝝ omiomeroꝝ: qdā organicoꝝ ⁊ cōpositoꝝ. Non qdem pmoꝝ exarticulatio organicoꝝ. pncipal̄r.n. ⁊ p se apa pei occurrēs ꝯsili: puta carni silis est morb⁹: p accñs ⁊ scdario officialis: ē nāq̄ in qdā pte ipsi⁹: sil̄r dislocatio sucture pnit⁹ est morb⁹ officialis: ꝯñr ꝟo ꝯsilis. Apa ꝟo in eo ꝯtingēs ꝯñr. ¶ Nosce ꝗꝫ oēm morbū radicalius ⁊ p existē ob maliciā cōplōnis: ꝯñr aūt aliaꝝ nāꝝ dilecto ceu actio sic nāe mēbroꝝ ꝯsiliū p suo inexistunt: aliis. dña. 63. bm̄ tñ apparentiā medicinalē qdā pncipali⁹ est ꝯsimilis ⁊ p accñs officialis. alius ꝟo ecōtra vt pretactū. Sic igit̄ pōt dici morbus simplex ⁊ cōpositus. Cōsimilisq̄ ac officialis: tamē differenter bm̄ ꝙ magis videtur ledere alterutrāq̄ naturā aut omnes.

N

Coll.c. 4. i me̅ ⁊ c.13. i pn̄.

Ex his igit̄ apparet 4ᵒ qūo vnūqꝫq̄ iductoꝝ suo ꝯcludēs pcedat calle ꝟitatis aliqd veniuū. Insup apa cū sit tumor pter nām. dña. 95. hicq̄ cōpōnē apparētius ledat ꝗꝫ alias nāe: p tāto pōt morb⁹ organicus appellari ⁊c. ¶ Differentia. LXXVI.

O

Quod vna sit cā doloris tñ subita. s. alteratio mōstrat̄ coll. 3ᵒ ponēti hāc solā cām doloris ⁊ nō ꝯtinui solonēꝫ. ¶ Rursus theo. 6. Dolor a nāli in eē nālēꝫ habitudinē alteratio est. H ꝟo solū inexistit q̄̄litati ⁊ spāl̄r tertie spēi. phicoꝝ. 7. ꝓpter qd cū solo cōti. i q̄̄litate nō existat: sꝫ in quātitate magis. Cōtingit nāq̄ mēbris ꝓut q̄̄titatē recipiunt. collꝫ 3ᵒ. vl̄ fortassis in situ. ¶ Amp. ois actio q̄̄litate pficit̄. dña. 60. cui⁹ qdē rōq: actio ex ꝯrietate ꝯsurgit. Cōtrarietatꝭ ꝟo q̄̄litas ꝓprie susceptiua existit in pūtis. dolor aūt actio qdā est cū esse ei⁹ in fieri ꝯsistat vt in alterari. 4ᵒ de accñti ⁊ de distēperātia ineq̄li. Est etiā in motu q ꝓpri⁹ est actionis: pp qd dolor ex alteratiōe subita ⁊ nō ex solone ꝯti. accidit. ¶ Ds āt solone ꝯtinuitatis sola eueniat dolor ōñdit per Gal. dicētē de distēperantia ineq̄li Hippocratē sensisse oēs morbos fore vlcera cū vlcus solone includat cōti. est eni plaga putrida. ¶ Itidē 4ᵒ de accidenti vt ēt. A. iponit Gal. declarat̄ solonē ꝯti. nō solū i sensu tact⁹: verū ēt in oib⁹ sensib⁹ demū dolorē iducē: eo ꝙ ad subitā alterationē extēdēdo in calo ⁊ coartādo in frido sequat̄ sucture separatio. ¶ Rursus 2ᵃ pmi. Dolor est ꝯñū impssorē subito sentire: sed alteratio subita nō videt̄ dolorem posse mox adducere: cū necesse sit ꝓuo tpe cōplōnē alterari ⁊ mutari tādem paulatine. Fit igit̄ tñ solone ꝯtinui dolor. ¶ Amp. ostendit̄ ꝙ nulla duaꝝ causaꝝ hui⁹ dolorē inducatiqꝫ 1ᵒ de aia. Sensus ē susceptiu⁹ spēꝝ sine mā. vñ. A. 2. de aia. Sentire est recipere formā rei nudam a sui mā. sic aūt est intētional̄r suscipe: qd aūt intētionale dolorē ꝓprie nō inducit: cū nihil agat vltra suā spēm. Nulla igit̄ harum duaꝝ doloris erit cā. ¶ Sꝫ. Mōstrat̄ ꝙ vna sit tñ ei⁹ cā. qm̄ in vnoquoq̄ gñe est dare vnū pm̄ qd sit oium cā entiuꝫ in illo: vt ignē i gñe calidoꝝ: q̄re ⁊ i doloꝝ gñe. ¶ Adbuc vident̄ tres fore: eo ꝙ nūs pficiētiū ꝓportionat̄ qui ⁊ vniformis est lederiū numero in techni: pficiētia ꝟo sunt tria i qb⁹ dlitia ꝯsistit. s. cōplō: cōpō ⁊ nā cōis. Quare ⁊ corrūpētia tria ex qbus iducit̄ dolor: ꝓpter qd ⁊ tres doloris erūt cāe. Causari.n. videt̄ ex pmutatione cōpōnis subita similiter rōne velut a cōplone ⁊ nā cōi. ¶ Palin. q̄tuor existere ostēdit̄: qm̄ ois doloris cā est mutatio cōplōnis aut ei⁹ diuersitas vl̄ solo ꝯti. aut aggregatio ambaꝝ sil̄. A. de soda. ꝙ āt plures vi: cū doloris vnaqueq̄ spēs ex suis ꝯstituat̄ causis doloris ꝟo spēs. 15. sunt vt tactum p̄e antea ⁊ p̄ scda.

Cor.31. in medio. Ca.16. in pncipio. A.1.c.15. vsq ad 1c. cō.21.

Col.c.14.

Coll. dimisione 4ᵃ ... Cap ... Doc.2ᵒ.c 1. ... Doc.1ᵒ.c 4. p⁹ pn̄.
P
Cap.6. 2ᵒ p. doc. 2. sū.2.c. 19. in me̅ Do.1ᵒ f. 2.c.19. ... ... finem.

Te.c.111. Ca.2. ante medium.

Q

Coll. lib. 2.16. cō.13

Oppositū aūt hoꝝ oium sentire vident̄ ꝗꝫ plurimi medicoꝝ illustres duas tñ cās doloris ponētes alterationē subitā ⁊ ꝯtinuitatꝭ solonē. ¶ Adbuc.

Paulo ... tra 2. ... in pnci. In dacto ... ... Doc.2. ... 1. capi. ...

A ſicut ſunt due nãe þncipaliores in corpe:cõplo ꝛ cõpoſitõ ita ẽt due doloris erunt cãe illis ꝓportionate vt effect⁹ reddaſ in cãm eius debitã. Due igiſ ſunt cauſe doloris.

Propter primũ

qdẽ ſciẽdũ qd ſit ſenſus ꝑuꝫ cũ dolor in eius rõne ſenſum icludat. Eſt aũt ſenſus rõ q̃dã media ſeu ꝓportio ei⁹ q̃ i ſenſibilib⁹ ꝯrietatis q̃litatib⁹. vꝫ. ꝓmis. dĩa. 42. Et iõ q2 in nã humana ꝑ alijs q̃litatũ eltrariũ maior ixiſtit eq̃litatis ꝓportio:pfectioris ſenſus iter cetera aialia indicaſ 2° de aia. ꝛ de hyſto. aialiũ ꝑ. ℂ Et q2 dolor ꝑuationẽ quãdã ꝛ defectũ iportat:ꝛ ꝑuatio bitu cognoſciſ:q2 rectũ eſt iudex ſui ꝛ obliq de aia phõ:ꝑ dicaſ qd ſit doloris oppoᵐ. qd interdũ delitia appellaſ:aliqñ ꝟo letitia:nõ nũq̃ ꝟo delectatio. vñ 4° de acciñ. Delitia eſt paſſio q̃ ſubito reducimur ad nãꝫ. Eius aũt ꝯriũ dolor exiſtet paſſio. vꝫ. q̃ repẽte a nã in ꝑter nãm reducimur. Nã q bñ diffinit ꝯria ꝯſignat. 7. topicoꝝ. Jn 2° ꝟo de interioribus. Leuita eſt hylaris ſenſus. dolor aũt triſtis ſenſus. Sexto ꝟo theo. Delitia eſt ab ex nãle habitudini i nãle alteratio. Intelligo tñ ꝙ hui⁹ deſcriptio potius cãm denotet q̃ formã. Nõ. n. ꝓprie delectatio aut dolor eſt alteratio veꝝ ex alteratiõe cauſaſ. ꝑ ꝟo ſcõa. Dolor eſt ſenſibilitas rei ꝯrarie repente occurrẽs:ꝛ ideo ſubdiſ tandem dolorem nihil aliud eſſe niſi ſubito impreſſorẽ cõtrarium ſentire. Reliqua ꝟo nota.

B

Propter ſcõm

ꝟo ſciendũ ꝙ circa id q̃ſitũ videnſ diuerſificari medicoꝝ illuſtres. Nã 3° colliꝫ ꝓnuntiaſ ꝙ ſola alteratio ſubita doloris eſt cã. qd ẽt nitiſ rõnibus oñdere:q2 ſol'o cõtinuitatis nõ ẽ cã doloris ſicut dicit Gal. ſꝫ ipſa eſt cã cõplonis q̃ facit dolorem. ſol'o nãq̃ ꝯtinuitatis cũ malo motu eſt:ꝛ ꝯueniẽs ẽ. vt talẽ motũ mala ſequaſ cõplo. Nec ẽt ſunt cãe doloris due res ſimul. vꝫ. ſol'o ꝯti. ꝛ calitas ꝛ fri. ſic dicit errãs. A. qd demũ rõne aſtruit dicẽs fore declaratũ in libro de aia ꝙ ſenſus iſte. ſ. tactus pcipit oẽs 4ᵒʳ q̃litates ꝑ ſenſu. calidũ. vꝫ. ꝛ fri. ſic. ꝛ hu. g̃ dolores nõ fiẽt neq̃ ſentienſ ab eo ſenſu niſi qñ ſuperabũt multũ ſua ꝓpria ſenſata ſicut accidit alijs ſenſib⁹. ℂ Iꝫ. l'ẽ ſubdit ꝙ ſi accideret huic ſenſui tactus dolo: pp ſol'onẽ ꝯtinuitatis:tũc eſſet ſuũ ꝓpriũ ſenſatũ ſubſtãtia:l' ſol'o cõti. nũc aũt nec ſol'o ꝯtinuitatis nec eius oppoᵐ poniſ. 2° de aia vbi tractanſ hꝫ fore obta hui⁹ ſenſus:imo calidũ:fridũ:hu. ꝛ ſic. aſpuꝫ ꝛ lene:duꝝ ꝛ molle. ꝛ iõ ꝑ ſcõa ꝛ nãliũ. 6. ꝟ ſenſus poniſ q̃druplex ſm hui⁹ enũerata obta ſeu ꝯrietates exiſtere. Addit ẽt Auer. ꝙ aia ſenſibilis nõ ẽ niſi ad q̃litates. qd teſtaſ ẽt Gal. ꝯfiteri dicẽtẽ volã manus nõ fuiſſe factã in fine ſpantie niſi ad cõprehẽdẽdũ ꝯria. ꝛ iõ appet ꝙ ſupſluitas ꝯrioꝝ eſt cã doloris q fit in ꝟ ſenſu:eo ꝙ paꝝ ꝛ multũ de neceſſitate ſunt ſub eodẽ gñe. Quid aũt de hoc ſciẽdũ dicẽdoꝝ appebit 3°. ℂ Gal. ꝟo qñ eius ꝟificaſ opio vi ſentire dolorẽ tãdẽ ex ſol'one ꝯtinuitatis ꝯtingẽ:4° de acciñ in oib⁹ ſenſib⁹ idnctionẽ faciẽs. vñ. A. ei crimẽ impingit tribuſq̃ ſatis iſirmis rõnib⁹ oñdẽs duas fore doloris cãs:puta ſubitã alterationẽ ꝛ ſepõnẽ ꝯtinui. Adverſari⁹ tñ vl iterimet ꝛ petitionẽ ei⁹ qd i þnᵒ notabit q̃dq̃ ꝟitatẽ ꝯcludat. Et i ei⁹ 2° ꝺ aia. Nã putauerũt aliq boies ꝙ nulle q̃litates ſentiũſ:niſi mediãte eo qd accidit ex ſol'one ꝯti. ſꝫ nõ eſt ita. Eſt ãt admiratiõe dignũ oi q̃uo. A. Galenũ audeat rabie ſic apparẽter notare:cũ is eodẽ 4° dicat dolorẽ fieri pp calorẽ vl' hũidoꝝ acredinẽ:ꝛ in locis q̃ multꝫ expſſius ſenſerit duas fore doloris cãs ꝑtractas: vt i techni lib. 2° qñ inq̃t. Dolores ſm quẽ icũbũt locũ aut ſol'onẽ ꝯtinui aut malã cõplonẽ ſignãt:ꝺ diſtẽpantia ineq̃li: iterioꝝ re. a. ſcõla. 12. ꝛ. 13. ꝺ ige. qd ꝓbat iterioꝝ 2° ex ſubita expõne ad ignẽ extremoꝝ infridatoꝝ. Neq̃. A. Gal. nõ itelligẽs forte angit decẽter habito ei⁹ intellu. neq̃. n. vult is ꝙ ſubita alteratio nõ ſit cã doloris:ſꝫ ſol'o ꝯti. tñ:verũ magis ꝑuenit dubitationi volens efficaciores q̃litatũ vt caliditatẽ ꝛ fri. dolorẽ cãre nõ alteratione tñ:ſed ẽt iũcture ſepõne. qd ſufficiẽter appet de diſtẽperãtia ineq̃li:vbi tandẽ poſt doloreꝫ ꝯtingẽteꝫ a ſubita alteratione ꝯcludiſ ꝑpter ipm accidere ab ipari ꝯũr ſol'one ꝙ ille ſmo hꝫ ꝯdecẽtiã:vt alicubi hippocrates ingt dicẽs morbos vlcera oẽs cẽ. Pauſet igiſ. A. hic ꝛ alibi mordere Gal. cũ eũ nõ itelligat fortaſſe corripiens. dĩa. 89. apparẽs:ipſe nãq̃ ſufficiẽs alioꝝ ſmonũ dilatator expõne repiſ. Impugnator ãt van⁹ ꝛ fcitator diſſon⁹.

Propter tertium

qdẽ ꝑ veritas ſublũgaſ ꝛ deiceps inducta Auer. modificenſ. ℂ Propter hui⁹ ꝑᵐ ſciẽdũ ꝙ cã doloris radicalis ꝛ ꝑᵃ ẽ iproportio vehemẽs mẽbro repente occurrens ſenſibili ſic ꝛ delitia ꝓportio grãdis exiſtit etiã repẽtina:ꝙ aũt ꝑdicta doloris exiſtat cã intimaſ ſiltudine ſniẽ Ariſt. ꝛ rõnibus. Sexto nãq̃ topicoꝝ. Cõſiderãdũ ſi nõ eſt ſuſceptibile cuius diciſ diffinita paſſio ſeu diſpoſitio vel aliud qdlibet. ꝙ ſi nõ peccaſ:velut ſi ponaſ ꝙ dolor ſit facta cuꝫ vi nãliũ partiuꝫ diſtãtia delinqt:cũ ſequaſ inaiata dolere. partib⁹. n. ꝯſtituunſ nãlibus:ꝓpter qd opꝫ particulã hãc nãliũ in partẽ ſenſus ſuſceptiuã reponere. hoc ãt erit ſi loco nãlium ſenſibiliũ ſcribaſ. Addit ẽt ꝯũr delictuꝫ foreeo ꝙ eſt in effectiuũ magis exprimere ꝑdictã doloris rõnẽ q̃ in formas. nõ. n. dolor eſt diſtãtia ꝛc. imo potius ex talium partiũ diſtãtia dolor efficiſ. Sic g̃ poſt correptioneꝫ rõnis doloris antiqus aſſignate relinquiſ ꝙ diſtãtia ſenſibiliuꝫ partiũ doloris cã exiſtat. Quod qdẽ nõ eſt aliud q̃ improportio vehemẽs ꝑdicta repẽte mẽbro occurrẽs ſenſibili. ꝑ diſtantiam nãq̃ improportio auditur. iuxta illud ꝓble. 5ᵉ. Femora dolẽt maxie ꝯtinui diſtãtia. qd enim diſtat ſeu differt quocũq̃ mõ iproportionabile ẽ oino. Per hoc qdẽ qd ſubiungiſ cũ vi itelligiſ importatũ per id qd eſt vehemẽs ꝛ repẽte. Violẽtũ nãq̃ oẽ repentinũ ꝛ grande exiſtit. ꝑ hoc aũt qd ſenſibiliũ dcm eſt priu ſubm denotaſ paſſionis ꝯuenienter ſuſceptiuũ. ℂ Hoc aũt demũ rõne firmatur:qm̃ qñ inueniſ vna quedã cõis in plibus paſſio illã opꝫ in aliquã cãm tãdẽ ſuperiorẽ ꝛ ꝑmã per ſcõas adducere. ꝑ poſteriorũ. vbi oñdiſ ꝙ hec paſſio. 32. Euclidis ꝑ triãgulũ tres ambitu angulos ꝯtinere duob⁹ equipotẽtes rectis. ꝑmir⁹ ieſt triangulo in cõi q̃ reliquo triũ. ſed hec cõis paſſio vt dolor ſic veriores dicunt ꝛ oñdeſ: in duob⁹ repiſ alteratiõe. ſ. ſubita ꝛ ſol'one ꝯtinuitatis repẽtina:quare ꝛ añ has duas cãs ſeorſum tertiã opꝫ ſubiũgere. hec aũt ꝑaſſignata cõueniẽs videſ exiſtere. ℂ Rurſus effectũ oẽm opꝫ in vnã tandem cãm ꝑmã iuxta Ariſt. ſniam reducere illicq̃ ſtare: cũ ꝓceſſus in infinitũ. 2° meta. negeſ. dolor aũt vn⁹ ẽ cõis effect⁹ ab his duab⁹ cauſis cãtus. in magis tñ ꝛ min⁹:lꝫ differant vt oñdeſ:ꝓpter qd ꝛ tertiã cãm añ has duas opus ſubiungere:ꝛ maxie cũ ois multitudo ad vnitatẽ oporteat redire a qua exiuit. 12. meta. cum ẽt nã ſaltuꝫ in ſuis opõnibus non cõmittat. ℂ Iꝫdẽ qñcũq̃ inueniſ aliqd vnũ ex ñe in plurib⁹ ſm vnã vniuocationis rationẽ tãdẽ opꝫ in aliqd illis ꝑus reducere qd illoꝝ cauſa exiſtit vt cal'a in ignẽ ois ꝛ lucida in ſolem. meta. 2. Cũ igiſ dolor a ſolutione ꝯtinui ꝛ alteratiõe ſubita vniuoce ſaltẽ logice exiſtat. cũ vtrobiq̃ ſit ſenſus rei nocue ꝯfeſtim occurrẽtis oportebit tãdẽ ipm cum ſuis cauſis imediatis in cãm vliorẽ ꝛ primã reducere cõueniẽter datã. ſ. iproportionẽ vehemẽtẽ ꝛc. Huius auteꝫ cauſa ſuperior ꝛ radicalis in duas mediatas ſequeſtraſ cãs:ordinẽ tñ inter ſe hñtes que ſubita ſunt alteratio ꝛ ſolutio iuncture. ℂ Qd oñdiſ ex multis corpus ꝯſtituẽtib⁹ ꝛ cauſis habitudinalib⁹ doloris tanq̃ priuatiue oppoſitis. due eteni videnſ ꝑmordiales nãe corpus ꝯſtituẽtes:cõplo. vꝫ. ꝛ cõpõ. ꝑ ꝑᵃ. Corpus eteniꝫ ſm ſniam Hippocratis. ꝛ Ariſt. ex cõmiſtione ꝯſurgit elntoꝝ in qbus duo eſt ꝯſpicere:q̃litates. vꝫ. ꝛ ſubãs q̃litatib⁹ ꝯcretis affectas. Ex q̃litatib⁹ q̃ ſm quedã modũ vnionis nã q̃dã reſultat cõplo appellata mẽbris ꝑ ꝯſilib⁹ dictis approbata. Ex ꝯfractione ꝟo ſubſtãtiaꝝ in elntis inuẽtarũ reſultat ſm quedã modũ cõiun-

Marginal notes (left): T. c. 94. | T. c. 15. 16. | T. c. 83. | Ca. 6. i ꝑn. | Colliꝫ ca. 3. i ꝑn. ꝛ circa ſinẽ. | C. 2. i ꝑn. | Cap. 16. in ꝑnᵒ. | Sũ 2. do. 2. c. 13. in ſinem. | Cap. 32. i medio. | C | Col. 2. c. 19. ꝑnᵒ c. 3. | Ca. 6 poſt ꝑncipiuꝫ. | Cap. 3. in medio. | D | Ca. 6. poſt ꝑncipiuꝫ. Tra. de c. c. 32. Doc. 2. ca. 3. in ꝑn. c. 4. in ꝑnᵒ. Cap. 5. Com. Cap. 8. c. 7. circa ꝑnᵐ.

Marginal notes (right): E | Dĩa. 1. c. 3. | Ca. 10. in medio. | F | ꝓble. 16. | T. c. 114 | G | T. c. 9. | Colliꝫ 1ᵒ c. 32. | T. c. 4. | H | Colliꝫ 1ᵒ c. 3. ꝑᵒ ꝑncipiũ.

I ctionis unitatio cū p̄dicto cōplōnis mō forma q̄dā mēbris
vt officialib⁹ mediāte tñ cōplone dictis organicis attribu-
ta. In p̄ª ſiqdem nā cōplonali mēbris ɔſilibus dedita p̄ de
Cap.4. hyſto.⁊.2.de partib⁹ ſenſus inexiſtit. In altera ṽo mēbris
Ca.1.⁊.6. organicis attributa actus vt declaratū.63. Scḋa tñ nā reci
pit eſſe p̄ p̄mā ſicut totū per partes eius ɔſtituit̃ in eē. Mē
Cap.1.ad medium bra nāq̧ organica ſunt ex p̄tibus ɔſilib⁹ ɔſurgentia. 2° de
partib⁹.⁊ p̄ de cōplonib⁹. Plaſma forte ſeqt̃ q̃tuor elītorꝫ
Cap.9.ad medium. eucraſiā aut forſitā aliqḋ diuinit⁹ p̄n^m hn̄s d̄ſup a ſuperiori-
bus diia.63.⁊.64.appēs. Scḋꝫ has itaq̧ duas nās ⁊ due
delitie ɔſequunt̃ corp⁹ hꝫ q̧ ſenſus ꝓportionalr̄ ſubito pe-
nes diſpōne ip̄mētis ab ei⁹ diſponit̃ obiecto: qḋ ex p̄te for
me ſeu vnionis poterit euenire. dolor āt p̄ opp^m hay cārū
ip̄portionalitate adueniēte repētina ɔſurget. Sic igr̄ his
ſuppoſitis duas poſt p̄mā cāꝫ doloris aſſero ſubitā cōplo-
nis alteratonē ⁊ ſolonē ɔti. vn̄.2.de re.a. Et ſi ꝓpri⁹ dolor
Ca.1.poſt principiū. ſit i corpib⁹ ſenſibilib⁹ cū eis accidit alteratio grādis ea ſu
K bito a diſpōne exhēns nāli: q̄ duplr̄ euenit: vt aut mutatiōe
q̄litatis ſubito violēta vel ɔtinuitatis ſolone: differēter tñ
vt on̄det̃. De rōne nāq̧ doloris vt p̄ ei⁹ appuit deſcriptiōes
duo ſūt ſenſus. vꝫ. ⁊ ip̄reſſor ɔ̄rietatꝫ ſubit⁹: q̄ vtriq̧ ſunt cā
doloris ex repētina imutatiōe. p̄ nāq̧ ſenſus exiſtit: eo q̧ in
mēbro ſenſibili ꝓportio q̄litatū repit̃ ɔ̄riay. Eſt ⁊ ip̄reſſor
ɔ̄rius ſubito occurrēs ꝑ alteratione eiuſdē gn̄is repētinā.
Sic ḡ ſubita alteratio p̄ ſe ⁊ p̄ cā ſufficiēs ē doloris. In ſo-
lutione ṽo iūcture ⁊ ſi repētinior occurrat ip̄reſſor q̄ꝫ in cō
plone: nā neciū vī eē repētinā ſit̃ ⁊ violētā trāſmutationeꝫ
Cap.7.ad medium. fieri.12.de inge. nō tñ alter in ea reperit̃ vtpote ſenſus. naꝫ
ſolo ɔtinuitatis alteratione cōplonis ſubita ſentit̃. Si eni
p̄ ſe ſolo p̄ciperet̃ impariis: tūc in ea que partiū inſenſibiliū
dolor adeſſet. In ſubita ṽo cōplonis p̄mutatione qḋ p̄cipit
⁊ alterās ſubito q̄litatis afficit̃ p̄mis ex qb⁹ rō dicta ē ſen-
ſus ɔſtitui. Solo aūt iūcture p̄cipit̃ p̄ accn̄s iquātū ipa mē
bris accidit vnitis p̄ cōplonē. Unitas eniꝫ p̄ p̄us ineſt mē-
L bris ɔſilib⁹: ⁊ p̄ ea organicis ſic hec per illa exiſtūt. Qḋ ap
paret: vī eni q̧ ſolo ɔtinuitatis ſi mēbro occurrat hn̄ti ſen-
ſum indiſpoſitū aut ꝑ calitatē aut ꝑ fri. aut qr aia cuꝫ ca-
lore nāli alijs ſit intērā: nihil aut pay p̄cipit: qḋ nō accide-
ret ſi ſolo ɔtinuitatis ſentiret̃ p̄ ſeipſaꝫ. Igit̃ ſolo ɔtinuita-
tis p̄ ſe ſufficiēs cā nō exiſtit: niſi ſenſus ex p̄te cōplonis p̄ci
piēs adueniat. Qꝫ aūt ſepō iuncture dolorē maiorē videat̃
p̄ſtare q̄ꝫ ſubita alteratio h̄ ei euenit ꝑ violētū ⁊ repētinū
occurrens doloris aut de ira: vel fortaſſis qr deinde ad ſo-
lutionē ɔtinuitatis ɔſequit̃ altera cā doloris vtpote ſubita
alteratio. habebūt ſe h̄ utraq̧ p̄ ordinē: qm̄ ſubita alteratio
cōplonis per ſe dolorē cāt ⁊ p̄cipit̃ a q̄litatū ſenſus nāt: ⁊ qr
alterās repētinū nō ſic eſt violētū cū ſit q̄litas nō talr̄ cum
ſꝫo occurrēs ſepatiuo: eueniet nō tñ doloris a ſubita alte-
ratione velut a ſepōne iūcture cāri niſi tādē ex vehemēti ſu
bita alteratiōe ſequat̃ iūcture ſolo. Que qdē lꝫ forte eius
⁊ violētū ſit ip̄imēs: nō tñ niſi ſenſu p̄cipiet̃ ad quē ſequet̃
M ⁊ ſubita alteratio ⁊ ad hāc tādē iuncture ſepatio: ita q̧ tres
doloris exiſtent cāe: due qdē iuncture ſolonis ⁊ vna ſubita
alteratio. Intelligo aūt nō q̧ adueniēte ſubito ⁊ vehemēti
ip̄reſſiuo ſolonis inſtātanea iducat̃ mala cōplo in mēbro.
hoc. n. ipoſe cū hec alteratiōe oporteat fieri. Alteratio aūt
Colli.2.c.18.19.⁊.34 t̄pe ſibi determinat. ph'yſi.5°: ſꝫ hoc qḋ p̄cipit̃ id euenit ſen
ſu nōdū in mēbro alterato qḋ appeat. Qn̄. n. icipit alterari
videm⁹ dolorē ſolone ɔtinuitatis p̄oſi ceſſante augeri quā
plim. Et iō qn̄ dī q̧ cā iducēs dolorē opꝫ q̧ ſit ſubita cōplo
nis alteratio aut repētina iūcture ſepo: nō eſt intelligendū
q̧ iſtud ſit ſubito vſquequaq̧: qm̄ tūc p̄ciperet̃ q̄ꝫ minime.
Et iō expimur qn̄ qs acutiſſimo quodā icidit̃ ⁊ oino repē-
te nullū aut q̄ꝫ minimū dolorē ſentirit: eo q̧ non ſolū altera-
tio: imo opatio q̄libet alia t̄pus reqrit ſufficiēs in quo ſen
ſibile in ſenſu poſſit ip̄imere: qḋ fortaſſis ēt in ſenſu viſus
ɔtingit.64. ¶ Qꝫ āt ſubita alteratio ⁊ ſolo ɔtinuitatis ſint

doloris cāe breuibus dedicat̃ rōnib⁹. ¶ Sciendū tñ ex p̄ N
2ª q̧ calm̄ ⁊ fri. ſunt cāe p̄ ſe doloris: ſiccū aūt p̄ accn̄s: hu- Doc.2.ſ.3 ca.19.
midū ṽo nullo°. vn̄.4.de accīti. In ſenſu tact⁹ accidit mu- Ca.6.poſt p̄n^m.
tatio ſue nāe ꝑ fortitudinē caloris vl' friditatis: qr hūiduꝫ
⁊ ſic. corp⁹ ſup aliud corp⁹ incidēs: niſi ſubito calefaciat vl'
refrigeret nō faciet nocu^m: ḡre.13.de inge. ſolū calm̄ noiat̃ Diff.1°c.3.p° p̄n^m.
⁊ fridū. Cū. n. duplex ſit act⁹ calitatis ⁊ friditatis. Primus
qdē ⁊ eſſentialis calefacere ⁊ ifridare. Scḋs ṽo extēdere
⁊ dilatare: ɔ̄herere ⁊ coāguſtare: ad quos tandē ſequit̃ diuo
iūcture. Calitas qdē ⁊ friditas cū ſint q̄litates efficaciores
per ſe actu p̄ alteratiōe ſubita dolorē iducēt: ⁊ ſeparonē iū-
cture p̄ accn̄s: ⁊ 2° cāhūt eūdē. At qr vna q̄litatū paſſiuay
valētior eſt: vt ſiccitas: ⁊ ſi nō p̄ actu dolorē ip̄imere poſſit
cū ſit qd paſſiuū: ɔ̄r tñ cāhit. vn̄. A. Siccitas p̄ accn̄s do-
lorē iducit: cū eā ſequat̃ alteri⁹ generis cā: vtpote iuncture
ſolo. Eſt. n. cū ipſa ꝑ fortitudinē ſue ɔſtrictiōis efficiat̃ cā
ſolonis iūcture. Humiditas aūt vt hūiditas ꝑpter ei⁹ mālē
paſſibilitatē: nec p̄ actu nec 2° vt humectādo ſeu remolliē- Cap.de philo.
do vel relaxādo: ⁊ ſic neq̧ p̄ ſe neq̧ p̄ accn̄s dolorē pōt p̄e- O
ſtare: verūtñ rōne quātitatis mālis multe. vnde Meſue de
pharmacis. Humidū iquātū humidū nō inuenimus cāꝫ do
loris fore: ſed iquātū pōt eſſe cū mā q̄ quātitate ſua mouet̃
ad ſolonē ɔtinui. Qḋ etiā ſenſit Raſis in diuiſionib⁹. Ale- Cap.3.ad medium.
xāder ſiqdē dolores capitis fortiores ſiūt ḃm opatiuas q̄li
tates: ⁊ maxie ex calore. ex ſiccitate aūt nō ſilr̄ vehementes
ɔ̄riant: humide ṽo q̄litates quātū ex ipſa hūiditate nullo°
inferūt dolorē: niſi forte cū calore aut friditate vel plenitu-
dine humoꝝ aut acredine ſit p̄miſta humectatio. A. ṽo 3° Tra.2.c.2.poſt p̄n^m.
p̄ª. Humidū. n. dolorē facit aut euaporatione aut vētoſita-
te cōtinuū ſoluente. Auer. ṽo cuius ceteros p̄ter Ariſto. ⁊ Ca.46. in medio.
Zoar nauſeare diuertit vtrūq̧ colliꝫ.4. inquiens. Humida
vel ſicca cōplo dolorē nō efficit niſi paruꝫ: ⁊ qn̄ ſola eſt hu-
miditas: tūc ſola ḡuitas ſentit̃. ¶ Pōt ⁊ alr̄ vtrūq̧ decla-
rari: eo q̧ humidū aut eſt ſimplex: ⁊ ſic q̄ꝫ minie eſt actiuū:
cū ſit q̄litatū poſſibiliſſimū. vel ɔiunctū cū calitate: ⁊ tunc
opatio magis attribuet̃ calo actiuiori ſi gradum excedat P
ſecūdū: ita q̧ tale humectare erit magis ꝓpter calm̄ euapo
rare faciens ⁊ diſſoluēs humidū per p̄tes q̄ꝫ ipſius humi-
di p̄ut humidū exiſtit. aut copulatū erit cū friditate: ⁊ ſic ēt
gradū vt p̄ parū excedet 2^m. vn̄ Meſue ibidē. ca. de philio.
Nō eleuat̃ res frida iūcta cū humiditate ſupra ſcḋꝫ gradū
velut inqt Hippocrates in epidimiis. Humida etiā res ḃm
Gal'. nō trāſgredit̃ metā vſq̧ ad q̄ꝫ pōt extendi regimē ho-
minis. Que aūt rerū in 2° gradu ſunt tales nō opant̃ cale- Cap.viii. Doc.2.ſe.1.c.15.ad medium.
factione vel ifridatione aut exiccatione ſeu humectatione
leſiua manifeſte. ſimpliciuꝫ 5°. vn̄ p̄ ſcḋa. Que in 2° gradu
ſunt talia nō p̄ueniūt ad impediēdū opōnes manifeſte: neq̧
curſuꝫ eay mutāt nālē niſi per accn̄s: vt qr multa vel ſepi⁹
iterata. Res aūt doloroſa ipedit ⁊ p̄mutat opōnes manife-
ſte intm̄ q̧ ceteris nocitiuis vī eē moleſtior. diia.139. Pro-
pter qḋ humidū iquātū humidū dolorē cāre non poterit. Q
¶ Sed ɔtra. videt̃ q̧ humidū vt ipm̄ dolorē inducat quā- L.1.2.trac. de ventre. te.cō.32.
doq̧ in techni. Dolores ḃm quē incūbunt locū aut ɔtinui-
tatis ſolonē aut alteratiōes ſubitas on̄dūt ⁊ ſubdit̃. Alte-
rat̃ ṽo ſubs caliditate: frigiditate: ſiccitate ⁊ humiditate.
¶ Eti.2.reg.acu. Dolor ſit i corpib⁹ ſenſibilib⁹ qn̄ i eis ac- Cō.1 poſt principiū.
cidit alteratio magna ſubito que attrah. t ea a diſpōne nāli
que qdē alteratio ſit p̄ multitudinē in q̄litatibus agētibus.
vn̄ caleſiunt aut infridant̃: ſiccant̃ vel humectant̃. Humi-
ditas igit̃ ḃm ſe doloris ē cā. ¶ Dōm q̧ Gal'. aut audit hu
miditatē nō ḃm ſe ſed p̄ humido corpore q̄litatiuo: aut q̄li-
tati ɔſociatā alij vt expoſitū p̄ Alexā. Uel qḋ iducit̃ de ſic-
co ⁊ humido p̄cipue exēplariter ⁊ q̄ſi ſermonis quadā eſt
ɔ̄ſitia ſuper latū. ¶ On̄dat̃ ⁊ nunc q̧ ſubita alteratio dolo Colli.c.8. poſt p̄n^m. ⁊ ca. Sanitatis finem.
rē per ſe iducat: eo q̧ poſe eſt ipſaꝫ per totū corpus diffun-
di: ſolonē aūt ɔtinuitatis vita exn̄te impoſe. interioꝝ ſcḋo Cap.11. circa finē.
apparēs. dolorē aūt p̄ totū corp⁹. colliꝫ 3°. aut ſaltē ḃm eius

A plurimũ exiſtere multotiẽs ſenſus idicauit. ℂ Rurſus. do/
lor cauſat⁹ a cõplxone ꝓꝑ alteratione cõtingit que ſubito oc/
currit. dolor ꝟo a ſeparatione iũcture induct⁹ ꝑ motũ im/
primi vĩ localẽ. Apparet. n. eſſe motus qdã localis aut ſal
tẽ cũ eo exiſtere: ſꝫ motus alterationis pot a motu ſaltẽ hic
Te.co.13. t.24. ſeparari localĩ: ſic arguiť ꝯ Parmenidẽ ⁊ Meliſſum phy/
Col.li.2.c.5. ſicoꝝ p̃. In his. n. aĩalibus mot⁹ alterationis eſt ꝓr oĩ mo
2.1.c.55. vſq ad te. tu. apparẽs nãliũ p̃. In vniuerſo ꝟo localis: ꝓbať. n. ꝑm⁹
ci.de. ⁊ cã oĩum phyſicoꝝ. 8. Propter ꝙ ſubita alteratio ꝑ ſe cã
erit doloris ſine ſeparatione occurrẽs iũcture. ℂ Amplius
ꝯrioꝝ ꝯrie ſunt rõnes. Cũ igiť delitia ꝯſiſtat in q̃dã medio/
critate ⁊ q̃li in paulatina alteratione ꝑmaꝝ q̃litatum: vt qñ
cõueniẽs ꝯuenienti ꝯiungiť: eidẽ dolor oppoſit⁹ exiſtet di/
ſpoſitione ꝯria earũdẽ q̃litatũ. ꝓpter qd̃ ⁊ ſubita alteratio
vna cauſaꝝ exiſtet doloris. ℂ Probať que denuo ſolonẽ
ꝯtinui cãm eẽ doloris: qm̃ ſi ſubita alteratio eius exiſteret
cã ſemꝑ dolor ſentireť eiuſdẽ diſpõnis oĩno: q̃lis erit ſubi/
B to alterãs q̃litas: cuius ꝯriũ ꝑcipimus ꝯtingere. Qd̃ decla
Ca.5. in medio. rať 2° interiorũ ex Gal'. colicã patiente ex flate qd̃ paraxa/
goras vitreũ appellauit dicens adeo ſe dolorẽ vehemẽtiſ/
ſimũ ſentire vt videreť inteſtina terebro ꝑforari: eſtimabat
tñ lapidẽ incuneatũ in altero poroꝝ vrinidũ exiſtere: cur ẽt
admirandũ quãr fridus excidit hic humor nõ calefactus
violẽtia que ꝑm excitionẽ. Clyſterizat⁹ nãq fuerat oleo ru
thaceo. Ex iſto demũ ſermone apparet ꝙ dolor adeo vehe
mẽs nõ erat ex alteratione cõplxonis ſubita quã fridus exi
ſtẽs habebat facere humor: verũ ex ſolone ꝯtinuitatis cuꝫ
eſſet ꝑforatiuus: qui nõ põt a flate vitreo rõne alterationis
cauſari: cũ potius fla ita fridiſſimũ habeat q̃litate ſtupefa
Ca.5. in medio. ciẽdo dolorẽ placare. Quod apparet q: interioꝝ ⁊ p̃ ſcdis.
Doc.2.fẽ. 2.ca.20.in medio. Dolor dĩ ꝑforatiuus ſolutionẽ denotans ꝯtinui. ℂ Rur/
ſus ſubita alteratio cõplxonis vt dolor eſt fit in tpe amplio/
ri q̃ꝫ motus interueniat localis ſeparationis cõtinui: cũ nõ
ſic a vehemẽter imprimẽtib⁹ inducať: quã qdem videmus
repente dolorẽ preſtare. Lꝫ. n. qd̃ dolorem habet inducere
C propter ſubitam complxonis alterationẽ mox ſentiať: non
tamẽ repente doloroſiſſim: vt qd̃ ſolutione cõtinui repẽtina
induciť. Velocior enim fit alteratio in cõplexione vt dolo/
rem ꝑcipiat. Separatio igiť iuncture eſt altera cã doloris
a ſubita cõplexionis permutatione. ℂ Propter hui⁹ ſecũ/
dum dicendũ ꝙ Auer ꝯſiderãs ꝙ omnis ꝑceptio doloris
fit mediãte cõplexione: voluit eã tm̃ cauſaꝫ doloris exiſte/
re: ſed ꝯſiderando qd̃ mox impreſſiuũ: ponendũ etiã ſolu/
tionẽ ꝯtinui doloris alterã cauſam: cũ aliter vt oſtẽſuꝫ or/
ganũ immutet q̃ꝫ alteratio cõplxonis ſubita. Et per hoc appa
ret ad ꝯſequẽs ꝙ Gal'. ⁊ A. mordet nõ recte. ℂ Ad aliud
dicendũ ſicut ſequẽti etiã apparebit queſito ꝙ dolor ⁊ de/
litia marie in coitu ſunt tactus obiecta cũ aliter imutẽt or/
Ca.5. ad medium. ganũ ſenſitiuũ reliquis. vnde. A. ſcd̃o de anima. Eſt ⁊ ali⁹
modus de eo qd̃ ſentiť ſicut ſolutio ꝯtinuitatis que euenit
ex verbere vel ex alio ⁊ nõ ex calore vel frigore nec ex hu/
D miditate nec ex ſiccitate: nec ex duritie: nec ex mollitie: nec
ex aliquo p̃dictoꝝ. Similr̃ ẽt eſt ſentire voluptates tactibi
les: ſicut eſt voluptas coitus ⁊ ſimilia. Aut dicendũ ꝙ ſo/
lutio ꝯtinuitatis lꝫ ſit cauſa doloris: eo ꝙ vehemẽs ⁊ ſubi/
to imprimẽs importat nõ tamẽ per ſe ⁊ imediate ſentiť ſed
per nãm vt declaratũ complxonis. ℂ Ad aliud dõm ꝙ per
eũdẽ adducebať his duab⁹ vijs reſpõdeť ſufficiẽter. dicta
enim ſua pluriſicata ſuper vna radice videnť fundari.

Propter quartũ aũt. ad p̃m dõꝫ ꝑ iterẽptio/
nẽ aut expõnẽ cuiuſdã redu
ctiõis vni⁹ cãe ad alterã vt tactũ. ℂ Ad 2m ꝟo dõꝫ ꝙ dolor
nõ ẽ alteratio: ſꝫ qd̃ veri⁹ alteratio doloris ẽ cã: ⁊ ꝙ altera/
tio nõ ꝓp̃e illic ſumiť ꝓut ẽ mot⁹ in q̃litate max' 3' ſpẽi: ſed
potl⁹ extẽſiue ꝑ q̃cũq ſumiť trãſmutatiõe q̃ idẽ iportat im/
proportiõi. ℂ Ad aliud dõꝫ ꝙ lꝫ dolor ſit actio: nõ tñ ꝓꝑ h̃
a ſola ſit q̃litate: ſꝫ a q̃li'ᵗᵉ ſuſtẽtata i mã dimẽſionata. Ratio
etenim ꝯcludit ꝙ dolor a q̃litate ꝑcipiať vt declaratũ: nõ aũt
E ꝙ pure imprimať a q̃litate: eo ꝙ dolor a ſubita alteratione
cã⁹ alr̃ q̃litates hꝫ ſcd̃m diſponẽtes: ⁊ alr̃ a ſolone ꝯti. eue/
niẽs. ℂ Ad alia duo dõꝫ nõ eos itelligẽ ſubitã alterationẽ
cãꝫ nõ eẽ doloris ꝑmariã: ſꝫ ꝙ ad eã tãdẽ ſeq̃ť ꝯti. ſol'o ita
ꝙ vltio dolor vehemẽtior ſentiť: cũ due tũc vt d̃claratũ dolo
ris exiſtãt cãe. ℂ Ad aliõ dõm ꝑ iterẽptionẽ aſſūpte aut ꝙ
ſubito qd tpis iportat. maior. n. ſubitatio i ſol'one aduenit
ꝯtinui q̃ꝫ i cõplxonis alteratiõe: ⁊ ꝓpea dolor ſepõnis iũctu/
re itẽſior ⁊ repẽtinior exiſtit dolore alt'atiõis ſubite. ℂ Ad
aliud dõꝫ ꝙ dolor i ſenſu nõ euenit ex ꝑceptiõe ſpẽi ſenſibil'
obiti: vel ꝑ ex medio organũ ꝯtãgẽte. cuꝫ. n. oĩs ſenſus fiat ꝑ
T.co.74. t.75. mediũ. 2. d̃ aĩa mediũ iterdũ excedẽs ꝓportionẽ ſenſitiui id
Ca.3. poſt medium. dolorẽ fac. vñ. A. 2. de aĩa. Diſpõ audit⁹ ⁊ viſus nõ dolet ex
Avi.4.de accidẽ.c.6 h̃ ꝙ videt aut audit: ſꝫ ex h̃ ꝙ tãgit accidit ei dolor tactua/
Coll.c.5. lis. 3° ẽt d̃ aĩa velut appꝫ i receptiõe ſpẽi ſolis ꝓꝑ fulgorem
eius pupillã ꝯtãgẽtẽ dolorẽ pīare ⁊ corruptionẽ continui.
F ℂ Ad aliud dõꝫ vt iã appuit ꝙ nõ ſunt niſi due nãe p̃'. vna
q̃ ſeq̃ť cõpl'onẽ q̃litatis elẽtoꝝ: alia ꝟo q̃ formã reſultãtẽꝫ
ex earũdẽ ſubſtãtijs. nã vnitas vera facieſ ad ꝯſtõnẽ corpis
ꝑ ꝑus mẽbris ineſt ꝯſilib⁹ ⁊ ꝑ h̃ organicis. q̃. n. vnio ſiue nã
cõis mẽbroꝝ ꝯſiliũ ⁊ organicoꝝ adiuicẽ cõiter poniť ma/
gis eſt ordo qdẽ priũ ⁊ d̃coratio q̃ꝫ vnitas ⁊ nã cõis vera.
ℂ Ad aliud dõm ꝙ ille q̃tuor apparẽtes cãe reducunť ad
duas. Nõ eniꝫ eſt dĩa realis verũ vocalis ⁊ modalis ma/
gis. ℂ Ad vltimũ dõm nõ hic queri cãs particulares do/
loris: ſꝫ vniuerſales ꝑmas: q̃ vt oſtẽſuꝫ tres exiſtũt ordinẽ
prioritatis ⁊ poſterioritatis in adinuicem recipientes.

Quoniã exercitio nõ raro cõtingit labor
deinceps euenit dubitare an la/
bor apoſus ſeu flegmonoſus ſit alius ab vlce/
roſo ⁊ tẽſiuo. Et vĩ ꝙ nõ alius ſꝫ idẽ: q: vt ap/
Poſt ꝑn. parebit ex 3° de re. ſa. ꝯiugatio laboris ẽ vlce/
G roſus: tẽſiu⁹: apoſus: arefactiu⁹ ſeu attenuatiu⁹ vel exicca/
tiuus. Si ğ hi q̃tuor ꝯcidũt vna mixto ampli⁹ vlceratiu⁹ ⁊
extẽſiu⁹ i apoſuꝫ ꝯcurrẽt. ℂ Amp. ibidẽ tres ſunt labores
ſimplices. Sũt igiť vlceroſus: tẽſiu⁹ ⁊ arefactiu⁹: cũ apoſus
cõpõnẽ iporter. ꝯſtruiť. n. ex vlceroſo ⁊ tenſiuo apud oẽs.
ℂ Eti. Vlceroſus ⁊ tẽſiuus ſunt ptes apoſi. cõponũt nãq
ipſum. Totũ ꝟo nĩl aliud eſt q̃ꝫ partiuꝫ oĩum aggregatio.
Cã.17.in fine. Cõmẽtator phyſicorũ ꝑmo. ℂ Rurſus. qd̃ ꝓduciť ab ali/
Lib.1.te. c.37.in fi. quo eius ſapit nãm: ita vt orta ꝑncipijs atteſtanť ⁊ ecõtra.
in techni: ſꝫ apoſtemoſus ꝓuenit ab vlceroſo ⁊ tenſiuo: non
igitur alius ab vlceroſo ⁊ tenſiuo cũ oĩs diuiſio cedat i op/
1°.t.c.37. poſita. ⁊ cauſa etiã ſimul extet cũ cauſato phyſicoꝝ ibidẽ.

Oppoſitũ 3° ⁊ 4° de regi. ſani. de accidenti 5° aſo/
Poſt ꝑn. riſmoꝝ ſcd̃a. ꝑ ſcd̃a ⁊ tertia. ⁊ practice p̃/
Cap.5.in ꝑn°. mo. Ex qbus vtiq ſubdenť q̃ deinceps. ℂ Adhuc. quo/
Doc.2.fẽ. rũ ꝑcreationes ſunt altere ipſaq differũt: cũ he ordinẽtur
1.c.20.i fi. directe ꝑ op'm in illis. Sed vt p̃dicta iſpiciẽdo appet locum
Cap.4. ſunt alie. Itaq labor apoſus eſt alius ab vlceroſo ⁊ tẽſiuo.

Propter primũ qdẽ ſciẽdũ ꝙ labor ſuſcipiť
H multipl'r. vnẽ qppe pro no/
Aſo.1.pti cu.ſcd̃e pti.2.aſo. 6. cumento ſeu dolore. iuxta illud veteris. In quo morbo ſo/
mnus laborẽ p̃ſtat mortale. Aliter ꝟo ꝑ fatigatione penes
illud eiuſdẽ. Vbi fames nõ opꝫ laborare. vñ epidimiaꝝ. 5.
Te.co.1. Labores cibis ꝓdiſponanť. Accipiť ⁊ 3° ꝑ effectu fatiga/
tionis: q̃ laſſitudo ꝓprius diciť. Labore nãq ſiue fatigatio
ne ſupfluo laſſanť aĩalia. Quarto ſiqdẽ pro diſpõne penali
ab intra emergẽte: vt a ſeipſa ſine cauſa: qui labor caſualis
Aſo.5. ſeu ſpontaneus appellať afoi. 2°. Labores caſuales narrãt
ſiue ꝓnoſticanť morbos. Et is nẽpe q̃dã eſt neutralis deci/
Li.3.te. cõ.197. dentia futuri morbi oſſitura. vnde in techni. De cauſis ꝑſer/
uatiuis que corpi debenť neutro decidẽti marie nobis de
laboribus tractãtibus: ⁊ quecũq alie adiacẽt laborib⁹ di/
ſpoſitiones: q̃ vt cõſequenter apparebit ſunt cõſtipatio po/
roꝝ ⁊ raritas eorũdẽ. Decidẽtia eniꝫ ſub neutro locať. 7 h.

I Sub alnelſlatica eni laboris cótinet diſpoſitione. Huius
ſiquidē labor nó eſt morbus ſed via in ſeipſuꝫ: qđ oſtendi-
tur: quoniā i libris de reg. ſa. tractat. Neqꝫ actualis exiſtit:
verū ſimilitudinarius ꝛ imaginar⁹ magis vt oñdēt ſpecies
ipſius deſcriptiones. Et de hoc qdē labore cū imediate di-
cto ꝑquirit dubitatū. qui ſiquidē duplex exiſtit: vnus cer-
tus ꝛ alius aſſimilatus. ꝓpter enim quādā affinitatē labor
nominat: nó ꝙ vere talis puta dictus areſactiuus. ℭ Pri-
mus aūt triplex exiſtit: vlceroſus: tēſiu⁹: apoſtemoſus. Eſt
aūt labor vlceroſus diſpoſitio in qua iuenit in cutis ſuꝑfi-
cie ac ſub eius ꝓfundo vlcerum ſtimulantiū mordentiuꝫ ꝛ
pungentiū ſimilitudo. Imaginant enim hoc labore patiē-
tes i corꝑ maſculis tāqꝫ ifixa fore acuta ꝛ potiſſime qñ mo
uent. Cuius qdeꝫ cauſa eſt ſuperfluitatū pluralitas acuta-
rum ꝛ ſubtiliuꝫ magis effuſarū vel eliqtio adipis: pingue-
dinis ſeu carnis mollis: que ſi puenerit in venas quādoqꝫ
K bonus qui ꝯtinet in eis corrūpit ſanguis ex qbus horror
ꝛ rigor demū ſupuenit: ꝛ ꝑ ꝯſequēs febris: ꝛ ꝓprie cū am-
plius aīa vel corpore patiētes agitent. ℭ Tenſiuus aūt eſt
diſpoſitio in qua videt ſentiri partiū extēſio: easqꝫ tāqꝫ ver
bere ꝯfractas. Quā qppe cauſat in muſculis plectoria cō-
tenta aut vētoſitas groſſior extēſiua. ℭ Eſt aūt apoſus di-
ſpoſitio ꝑ quā ǭſſate ꝛ flegminātes apparent particule cuꝫ
calore: extenſione maiori ꝛ mordicatione. Eius nāqꝫ cā iple-
tio ꝛ cacochimia. ꝛ laborꝫ h̄ nempe deterior. ℭ Qui autē
ſimilitudie iter labores ꝛ h̄ nō ſit cōputat eſt areſactiuus:
diſpoſitio in qua patiēs phātaſiat ſe ǭſi exiccari ꝛ areſieri
ac ꝯtrahi q̄ in corpibus bñ humorarie ꝯtingit ex imēſura-
tione gymnaſiorꝫ ꝛ vlr reſoluentiū oium qñ praue fuerint
ꝓcurata. ℭ Diſpoſitiones vero his ꝓpinque ac ꝯſites ſunt
ꝑ tactū ꝯſtipatio ꝛ pororꝫ raritas. Eſt aūt ꝯſtipatio diſpō
corporis ꝯtingēs in cutis poris: que oppilōne vel dēſitate
accidit pororū obſtructione nominata. ℭ Raritas vero eſt
L diſpō huic oppoſita que corpi occurrit ex fricatiōe pauca
ꝛ balneo ꝛ vlr ab oibus aperiētibus ꝛ rarificātib⁹. ℭ Eq-
dem hꝫ labores duplici occurrunt de cā. vel. n. ab exerci-
tio ſuperfluo: tuncqꝫ fortaſſis laſſitudines dñr ꝓprie: aut a
ſeipſis ſponte abſqꝫ cā puta exteriori ꝛ hi ꝑoribus peiores
ꝓcuratione diligētiori ſunt egētes. ℭ Adhuc qꝫ laborꝫ q-
daꝫ ſunt oino ſimplices: vt vlceroſus tēſiuus ꝛ areſactiu⁹.
Aliqui aūt totalr̄ compoſiti ſicut. 15. cōbinentur: vt vlcero
ſus: tēſiuus: apoſtemoſus. areſactiu⁹. Quidā vero iter hos
medij: vt apoſtemoſus cū aliorꝫ plurimis ſm tñ amplius ꝛ
minus: put plurib⁹ aut paucioribus participāt. Nam qñ
certe attendunt laborꝫ priores tres extāt ſimplices: vt vl-
ceroſus: tēſiuus: apoſtemoſus. ǭtuor cōpoſiti: ſicut vlcero-
ſus tēſiuus: vlceroſus apoſtemoſus: tēſiu⁹ apoſus: ꝛ vlcero
ſus tēſiuus apoſtemoſus. ꝛ ita. 7. exiſtēt. Si vero ꝓdictis tri
bus adiungat ǭrtus ſimplicib⁹: vt areſactiuus: tūc. 15. re-
M ſultabunt oēs: ǭtuor qdem ſimplices ꝓtacti: ꝛ ſex duabus
differētijs cōpoſiti: vt vlceroſus tēſiuus: vlceroſus apoſte-
moſus: vlceroſus areſactiu⁹: tēſiuus apoſus: tēſiuus areſa
ctiuus: apoſus areſactiu⁹. Qñ aūt tres ꝯcurrunt: ſic ǭtuor
cōſurgēt: ceu vlceroſus tēſiuus: apoſus vlceroſus: tēſiuus
areſactiuus: vlceroſus apoſtemoſus: areſactiu⁹ tēſiu⁹: apo
ſtemoſus areſactiu⁹. ſꝫ qñ ǭtuor ꝯiūgunt: vnus ꝯcurrit vt
vl. apo. tēſiuus are. Sic igit erūt qndeciꝫ. puta ǭtuor: ſex:
ǭtuor ꝛ vnus. Si vero ꝯſtipatio ꝛ ariditas ꝯiūgant ꝓdictis
innumerabiles inſurgēt fere. ℭ Sed dubitat qūo ꝯcidere
pñt ſic in vnū diſpares ꝛ diuerſi: ꝛ maxie cum areſactiuus
ab alijs ǭſi multū diſtet: qre iproprie poſitus labor exiſtit.
ℭ Dōm ꝙ eorꝫ cōpoſitio eſt ſm vicinitatē ꝛ ad ſenſum: vt
in cumulis ꝛ aceruis: nō aūt ſm veritatē ad itellectū ni for
taſſis in apoſtemoſo: vt tertio declarabit in colorib⁹ dicē-
dorꝫ. ℭ Aut dōm ꝙ tā varij labores nō ꝯcurrunt vna ſm
totū corpus vel vnā eius determinatā partē: verꝫ ſm diſtā
Poſt ꝑa. tes ꝛ differētes: qđ forte innuit tertio re. ſa. ita oēs ſeptē la-

horū dīas ex pte aliq̄ verificabis. vniuerſum vero nō ſim- N
plr. Lꝫ nāqꝫ ꝯcidāt qñqꝫ ſubiecto: ratione tñ differunt etiā
reali. Aliud qdem lꝫ diuerſitatē ſm differentiā ipotet ſpe- Cap. 4. ꝛ
cificā. Porphyrius qm̄ nō omne ſm differentiā alterū eſt: ꝑcipuē.
poſteriorꝫ ſcdo. Eo tamē cōiter ſumpto diuerſitateꝫ deno- T. c. 10.
tat accidente cōi ac proprio: ſicut ꝛ alteram.

Propter ſcdm vero ſciēdū ꝙ aliqui motiuis ꝓ-
tactis in argutis dixerunt apo
ſtemoſum laborē cōponi extēſiuo ꝛ vlceroſo: qđ videtur vt
dubitans Gal. indicare ita. Fortaſſis vtiqꝫ quis eſtimabat 3. de re. ſa.
apoſtemoſum laborē: neqꝫ ſimpliceꝫ neqꝫ tertium in dictis cū medē.
ꝑius duobus: compoſitū vero ex ipſis conſiſtere. quid autē
de hoc tertio videbitur dicendorum.

Propter tertiū qdē ſciēdum: ꝙ labor apoſus
nō ē ſimplex diſariaꝫ: vt reliq
tres ſimplices: aut cōpoſitus ſic pl'res ꝓtactorꝫ. Accedit tñ
ſimplicitati ampli⁹ qꝫ cōpoſitiōi. Eius nāqꝫ cōpō ē tāqꝫ ve-
ra exiſtēs: reliquorꝫ vero ceu ſenſibilis apparēs: qđ manife- O
ſtat colorꝫ differētijs: nā eius qdā ē ſimplex oino vt alb⁹ ꝛ
niger: cui ſiqdē labor ꝓportionat ſimplex. ali⁹ cōpoſit⁹ di-
ſariā duplici cōpōne ꝓtacta: ſicut qui loture carnis ſimilis:
oleagin⁹ ꝛ carminin⁹ ſeu cineritius. ꝑ 1ª: qđ ꝛ pictores mi Do ſe.
ſtione colorū oñdūt: qb⁹ qdē alij cōparant labores miſti. 1. c. 3. A. b.
Quidā vero medi⁹ cōpoſit⁹: vt certa cōmiſtiōe: ceu citrin⁹ ꝛ
rubeus: viridis ꝛ hꝫ. qb⁹ nēpe labor apoſus coaptat. Cō-
uenit igit is cū vlceroſo ꝛ tēſiuo ampli⁹ qꝫ ſimplicis inter
ſe. differt tñ eēntialr̄ ab eis qb⁹ cōponit: velut color medi⁹
ꝯfectus ex albo ꝛ nigro. Qđ firmat: qꝛ quorꝫ cāe ſunt alie
ꝛ effect⁹: ſꝫ altere ſunt cauſe vlceroſi ꝛ tēſiui qꝫ apoſi. illorꝫ
nāqꝫ ſimplices huius aūt cōpoſite. cōpoſita nāqꝫ aliter effi
ciūt qꝫ ſimplicia: vt ars deſignat alchimica. ℭ Jtidē: quorꝫ
ꝓprietates accñtia ꝛ ꝓcurationis indicatiōes ſunt differē-
tes: ꝛ iſta diſtāt: cū vnūquodqꝫ taliū his ſufficienter deter- P
minet. ſed he differūt: qm̄ ꝓpriū laboris eſt apoſi intume-
ſcere corpus ꝛ vniuerſa neruoſa videri ǭſſari ꝛ ꝯteri vſqꝫ
ad oſſa: nō aūt vlceroſi ꝛ tēſiui: verū morderi ꝛ tēdi. Simi-
liter in apoſtemoſo abhorret expādidatio vniuerſaliterqꝫ
motus omnis: nō ſic aūt in vlceroſo ꝛ tēſiuo. Nocumentuꝫ
etiā intenſius imaginat ſentiri cuꝫ duplex ſit cauſa ipſius:
plectorica. vꝫ. ꝛ cacochimia: quarū vna ſoluē videt quod
ꝯtinuū: ꝛ altera coalterare quod eucratū. Indicatio quo-
qꝫ ꝓcurationis diuerſa: qm̄ illa q̄ in apoſa attendit: reſpicit
vtutē indicationis ꝛ dignitatē. Que vero i vlceroſo: ac ēt tē-
ſiuo ſubiam. penes nāqꝫ hec opꝫ in amplius ꝛ minus ꝓcu-
rationē variare: inſtando deniqꝫ magis altero non relicto:
ei qđ malū videt machinari ꝑ maius. Itaqꝫ labor apoſus
eſt alius alietate ſpecifica ēt a tenſiuo: ꝛ vlceroſo: cū eis tñ
concidit in cōi ceu medium cū extremis. plus. n. ea inter ſe
diſtant qꝫ medium ab eiſdem: vt coloribus denotatur.

Propter quartū aūt dōm. ad ꝓm. vt iā inno-
tuit ꝙ nō eſt ſimile de qnta- Q
decima cōbinatione laboris ꝛ pluribus cōpoſitis ſenſibi-
liter ꝛ apparenti cōpoſitione ꝛ vt certa ꝛ exiſtēte: qualis vt
declaratuꝫ eſt: que laboris apoſtemoſi. ℭ Ad aliud dōm:
ceu oñſuꝫ ꝙ areſactiu⁹ labor nō eſt labor ꝛ ſi eidē ſimilet.
vnde Gal. Eſt quedā ꝛ alia diſpoſitio decipiēs aliquē vt la 3. de re. ſa.
bor: ꝛ demū alia qppe cū his ǭrta ſimilis exñs labori: non cū medē.
aūt eſt labor: qꝛ neqꝫ vlceroſaꝫ aut tenſiuā neqꝫ flegmino-
ſam habet diſpōnē: Sed neqꝫ horrorē aliquem vel dolorē:
neqꝫ ad motus ſegnitiē ſimilē laboribus refert. Gracilita-
tem vero cū ſiccitate habens. Labor nāqꝫ videt morbū pro-
noſticari mālēꝫ: qualis nō extat areſactiuus: cū ſignuꝫ ꝛ ſi-
gnificatuꝫ ſint ꝓportionabilia. Relinquit igit labor inter
hos tertius: qui erit apoſtemoſus ꝛ nō areſactiu⁹. ℭ Ad
aliud dōm verꝫ eſſe dūmodo partes ille ſeparate rationem
partiū ſeruēt tanqꝫ imꝑfecte nō exiſtētes in toto. Si vero ex
illo diſtincte in ſeipſis adhuc rationē totius obſeruētes nō

A partiũ:nõ opꝫ:vt colores oſtẽdunt extremi. Aut totũ mãſ/
ter idẽ cũ partibus exiſtit:nõ aũt formalr̃ cuꝫ aliud ⁊ alte/
rum habeat formã ⁊ eſſe ſeparate ac ↄiuncte. In toto enim
potẽtia extãt tm̃:ſeqſtrate ṽo ⁊ ſeparate actu. ¶ Ad aliud
dõm ꝙ omne qd̃ ꝓducit̃ ab aliquo eius quãdã obtinet na
turã vniuocã virtualẽ ſeu mediã. dĩa. 140. qualiter videt̃
labor ãpoſus ad vlceratiuũ ⁊ tẽſiuũ ſe habere. ſm̃.n. ꝙ ſi/
milat̃ eiſdẽ eſſentialr̃ tamẽ alter. Neqꝫ omnis diuiſio eſt ꝑ
oppoſita diſariã:directe oppoſita ſuſcipiendo:ceu que im/
mediata:vt animatũ ⁊ iãiatũ:rationale ⁊ irrationale:⁊ hõ
ſicut ↄſurgẽtiũ ex tali diuiſione vnũ nõ coadiuuat alteruꝫ
ad eſſe. Qd̃ in coloribus nõ euenit:aut in laboribus ⁊ vir
in oppoſitis mediatis. Et ideo diuiſionũ apparens libro.
Oĩs diuiſio aut bimẽbris aut reducibilis ad eãdẽ. Similr̃
quãuis cã ⁊ effect⁹ ſimul ſint actu ⁊ realiter tamẽ differũt:
ſicut prius ⁊ poſterius:perfectũ ⁊ imperfectũ. Lꝫ eniꝫ ali/
quid efficiat̃ ab aliquo:nõ tamẽ eſt idem quocũqꝫ modo:
B ſed magis ſpecie vel ſimilitudine:nõ aũt numero. ¶ Ad ea
etiã que alterius partis apparet qd̃ dicendũ: quoniã apo/
ſtemoſus labor non tm̃ diſtat a cõponẽtib⁹ ipm̃:vt ea inter
ſe. neqꝫ itidẽ curationes ſunt oĩno alie. qꝛ in ſpeciali:nõ aũt
in cõmuni:cum vtrobiqꝫ debeatur eductio ⁊ alteratio.

¶ Differentia. LXXVII.

Quod dolor nõ ſentiat̃ videt̃:qm̃ aĩa ſenſibilis non eſt niſi ad
qualitates. differẽtia ꝑori. dolor aũt nõ eſt q̃li/
tas:ſed magis ad aliqd. dictũ enim ꝑus ꝙ do/
Dĩa ſec. arg. 1. lor ſenſus ſit triſtis. ¶ Amplius. dolor eſt ſen/
ſus. ſenſus aũt nõ ſentit̃. Sentiret̃ nãqꝫ aut a ſeipſo vel ab
alio. nõ ꝑmo:qꝛ ſenſus nõ apprehẽdit ſe:nec iſtrumẽtũ ſuũ.
Algaçel de anima. Qm̃ ſenſus eſt vtus mãlis:quod auteꝫ
tale nõ reflectit̃ ſupra ſeipſum:ſꝫ ſolũ quod extat ſm̃ Pro/
cluꝫ imãle. ⁊ iõ intellectus itelligit ſe ceu alia:tertio de ani/
T. c. 19. ma. neqꝫ ab alio:qꝛ ſicut arguunt qdam illius ſenſus eſſet
C ⁊ illius alius foret ſenſus:⁊ ſic tãdẽ ꝓcederet̃ in ĩfinitũ:qd̃
Ca. 1. 6. 8. reſpuit natura. ꝑmo de aĩaliũ generatione. ¶ Ruſus ad/
ducũt. Si dolor ſentit̃:tactus ꝑcipit̃ ſenſũ:qd̃ eius ſit com/
prehẽdẽdo ſenſibilia. nullus aũt phoꝝ nũqꝫ iter ſenſibilia
dolorẽ collocauit. ¶ Tri. Senſibile perficit ſenſum duceñ
qd̃ erat in potentia in actũ:ſicut intelligibile intellectũ. do/
lor ṽo virtutẽ non perficit ſenſitiuã: imo iter cetera leden/
tium corrũpit. ¶ Palin. Firmat̃ qꝛ illud qd̃ eſt cõtrarium
corrũpit:cũ de natura ↄtrarioꝝ ſit fore adinuicẽ corrupti/
ua. Sed dolor eſt cõtrarius ſenſui:cum is ſit quedã medio
critas:primaꝝ ẽt excellentiũ q̃litatuꝫ. dĩa priori. dolor aũt
paſſio eſt vehemẽs repente ſenſui occurrẽs. ¶ Adhuc do/
lor eſt accidens. Id aũt eſt actio leſa:quod ṽo ſentit̃ altera
tione perficitur: cum ſentire qõdam ſit pati qd̃ alteratione
conſiſtit. Sed quod actionis eſt leſe tanqꝫ factuꝫ videt̃ ab
alteratione ſecedere. Itaqꝫ dolor minime ſentitur.

D
Aff. 6. p. ticu. 2ª. Oppoſitũ Quicũqꝫ dolẽtes aliqd corpis plurimũ
dolorẽ nõ ſentiũt ⁊ reliq̃. ¶ Ruſus. Di/
Dĩa. 76. i argu. ctũ ẽ antea p Aui. ꝙ dolor ſit ↄtriũ ipreſſoreꝫ repẽte ſentire.
1ª p. doct. 2. ſẽ. 2. ca. 19. ĩtẽ ſi. T. 1. 2. ma. ꝑ vẽtre. t. com. 32. T. c. 63. ¶ Adhuc illd̃ qd̃ ẽ ſignũ ſentit̃: qꝛ ipm̃ ẽ qd̃ ſenſui ſe offe/
rẽs in itellu aliud derelinqt: dolor aũt ẽ ſignũ. vñ i techni.
Dolores ſꝫ quẽ icũbũt locũ:aut ſubitã alteratiõnẽ aut ſo
lutionẽ ↄtinuitatis oſtẽdũt. ¶ Palin. Qd̃ deficẽ fac̃ ṽtutẽ ⁊
deſtruit niſi mẽs egrotet ſentit̃. Dat⁹ nãqꝫ ẽ ſꝫ Ariſ. de aĩa
tertio aĩali ſenſus:vt iuuatiua ꝑcipiat ⁊ nocẽtia:⁊ hec eligẽs:
Colli. do. 2ª ſẽ. 2. ca. 19. illa ṽo ſpernẽs:dolor aũt hec opat̃. ꝑ ſcõa. dolor ḡ ſentit̃.
Propter primũ quidem ſciendaꝫ: ꝙ quid ſit
Dĩa. 76. ſenſus:dolorqꝫ prius viſum.
Propter ſcõm ṽo ſciẽdũ: ꝙ aliqui voluerunt
oẽs q̃litates tangibiles ad cali/
Cap. 3 ad medium. dũ ⁊ frigidũ reducere. q ſcõo de aĩa ipugnat̃ ab. A. qm̃ ce
tera ſenſibiliũ a calido ⁊ frigido ꝑcipiunt̃ ſine eoꝝ medio
aut ſaporis vel odoris ſine alioꝝ:q̃qꝫ virtualr̃ erit calm̃ ⁊
friddũ ſint:cũ ex eis ↄficiant̃ q̃litates ꝑcipue ſcõe. vñ 1º de E
ge. ⁊ cor. Manifeſtũ ꝙ oẽs alie tactibiles dĩe reducũtur T. c. 15.
ad ꝑmas q̃tuor:hec ṽo nõ ampli⁹ in minores:nõ tñ calm̃ eſt
qd̃ ſiccũ:neqꝫ qd̃ hũidũ:⁊ ſic de alijs neqꝫ ſub inuicẽ extãt:
vt ſub calo ⁊ hũido. vñ ex his nõnulli ſumpſerũt cãm erro
ris volẽtes dolorẽ ⁊ delitiã in ꝑmas reducere q̃litates: qd̃
nõ ẽ. qꝛ ſi hi in ꝑª deducunt̃:eo qd̃ ab ipſis cauſant̃: tunc ⁊
ſenſibilia alioꝝ q̃tuor ſenſuũ reducent̃ in tactũ: cũ cauſent̃
ab illis ⁊ color medius ac ſapor:⁊ ita alioꝝ ſenſuũ obiecto
nõ erũt q̃ media:ſꝫ tm̃ extrema:cũ ex eis ↄficiant̃. Cui⁹ fal
ſitas ẽ apparẽs. ¶ Ampli⁹. ſciẽdũ ꝙ. A. ponit ibidẽ dolo/ 2. ꝺ ane. c. 3. Dĩa. 76. ar. 3. in ſi.
rẽ fore vnũ tact⁹ ſenſibiliũ iquiẽs. Eſt ⁊ alius modus d̃ eo.
⁊ reliq̃ vt antea. Poſt q̃ ſubdit. Dolor ⁊ remediuꝫ doloris Ca. 6. i pn.
ſunt de ſenſibilib⁹ tact⁹:qd̃ ẽt vĩ Gal. q̃rto ſapere d̃ accñti.
Letari qdẽ triſtari ⁊ dolere ſit in ſenſib⁹:q̃ in oĩbus ſeriatĩ
ſenſuũ declarat in eẽ:vt viſuꝫ ꝑus. Quod oñdit ẽt ſmo ip/ Ca. 6. 18.
ſius in genitaliũ delitia. ⁊ eius oppoſito. ¶ Alij ṽo ꝓtule
F rũt in doloris eẽntiã igredi duo:ſenſuꝫ. vꝫ. ⁊ nocumẽtũ:qd̃
dicũt ex diffõne doloris patere:cũ nocitiu⁹ ſit ſenſus:ꝑꝑ qd̃
inquint dolorẽ iquãtũ ſenſus exiſtit nullo mõ ſentiri ſed hñ
inquãtũ nociu⁹. Qd̃ ſilr̃ ſapiũt in delitia. Ipſa.n. nõ ſentit̃
inquãtũ ẽ ſenſus:veꝝ in eo ꝙ iuuatiua. ¶ Sed hoc in cõ
ſtare nõ põt:eo ꝙ dolor nequaq̃ꝫ ẽ ſenſus vt idicãtiſꝫ poci⁹
eius extat paſſio. Eſt nãqꝫ ſenſus paſſio repẽte occurrens
ipſius ſuſceptiuo. Sicut.n. alia tãgibilia ſenſus nõ exiſtũt:
vt declarabit̃:ita neqꝫ dolor. ¶ Q. ſi dicat̃ qñqꝫ dolorem
triſtẽ ſenſuꝫ exiſtere:ſeu nocitiuũ:dõm talem nõ eẽ doloris
verã rõnẽ:verũ aliquã notificationẽ famoſaꝫ: ꝑactam ṽo
amplius perfectã eius rationẽ includere. Non.n. valet ꝙ
ſi dolor eſt ſenſus triſtis:igit̃ ẽ ⁊ ſenſus ſicut dicũt. Flegma
nãqꝫ eſt ſan. diminute decoct⁹:nõ tñ flegma ſan. eſt ſimplr̃:
ſed totũ ſimul. Ita etiã metheo. 1. Ros eſt pluuia parua:⁊ Cap. 4. ad medium.
pluuia ros magn⁹:nõ tñ pluuia ſimplr̃ ẽ ros neqꝫ ros plu/
uia:ſicut neqꝫ habit⁹ diſpõ neqꝫ ecõtra. Lꝫ Boetius in ꝑdi/
G camentis ſcribat habitũ diſpoſitionẽ eſſe ĩfirmã. ipſaꝫ ṽo
habitũ ſtabilem. Sic igit̃ dolor nõ eſt ſenſus abſolute: ſed
triſtis aut nociuus coniunctim: qd̃ nil aliud q̃ꝫ paſſio ſen/
ſus ⁊ obiectũ. ſimilr̃ ⁊ delitia nõ eſt ſenſus:ſed paſſio hila/
ris ⁊ obiectum:iqua mox reducimur ad naturam.

Propter tertiũ ṽo ſciẽdũ ſmo ꝙ dĩe tactus
multiplicia exiſtũt cũ ſit pluri
mas percipiẽs ↄtrarietates plures verius extẽt ſenſus: vt
tactũ etiã dĩa. 41. ſenſus.n. rationeꝫ ſumit ex obiecto: ve/
lut ſciẽtia ex ſubiecto. potẽtia eniꝫ ſenſitiua materialr̃ vna
in eius ens organo formalr̃ plures exiſtit ex obiecto eã in
actũ cõducente. Sic igit̃ ⁊ ſenſus duplex erit mãlis vt vir/
tus ſenſitiua organo alligata:⁊ formalis qñ ipſa ṽtute ob/
iecti in actũ deuenerit. Scõo q̃ꝫ de ge. ⁊ cor. tactus ponunt̃ T. c. 8.
dĩe q̃ꝫ plurime:calm̃. ſ. fridũ ſiccũ ⁊ hu. graue ⁊ leue:duꝝ
H ⁊ molle:viſcoſuꝫ ⁊ frãgibile:aſperũ ⁊ leue:groſſum ⁊ ſub/
tile:vñ nãliũ ⁊ iumẽtoꝝ ẽt ꝑmis. Ex ſpermate ſubmiſſo Cap. 6.
in matricẽ vel terrã tpe ↄſtituunt̃ determiato ꝑicule illi⁹ Capi. 2. in principio.
qd̃ gñat̃ q̃ꝫ pñte ſiccitate ⁊ hu. caliditate ⁊ friditate: ⁊ alia
qcũqꝫ ſequunt̃ has differẽtias q̃s ſcies ex de gñõne 2º. has
qdẽ ꝑmas ſequunt̃ maxie relique tãgibiliũ differẽtiaruꝫ:
poſt q̃s guſtabiles:olfatibiles ⁊ viſibiles eueniũt:duritiës
igit̃ mollities:lubricitas ⁊ ariditas:leuitas ⁊ grauitas:dẽ
ſitas ⁊ raritas:lenitas ⁊ aſperitas:groſſities ⁊ ſubtilitas:
tãgibiles ſunt he dĩe. ¶ Quod ⁊ ratione firmat̃. qꝛ ſꝫ ꝑ/
dictos. oĩs diſpoſitio cõtraria diſpoſitioni corporis ſentit̃
mutatione qua ſubito ꝑmutat̃ ad illã. nõ eniꝫ qd̃ ordinate
ac paulatine occurrit ſenſibilius ꝑcipit̃:niſi qd̃ iã a ꝑmu/ Collr. 1. ꝺ ſanitate
tatione ceſſauit:cum oĩs paſſio ac ẽt ſentire ſint in fieri ⁊ al
terari:de accñte. 3. In reſidere nãqꝫ ⁊ quieſcere nõ ſit paſ/
ſio:ꝑpter qd̃ ſm̃. A. calor ethicoꝝ quãuis intẽſior extet ter
tianoꝝ calore nõ ꝑcipit̃ ab eis tactu:talis aũt diſpoſitio eſt
doloris:⁊ maxie cũ ceteris plus ↄtrariet̃ nãe. ¶ Ampli⁹. il/

I lud vere percipiť tactu p ſe qꝺ ab alijs ſenſibilibus diſcer-
niť ſecū exiſtētibus: aut qꝺ nil aliud percipiť niſi id ipſuꝫ:
hoc ꝟo eſt dolor. Sepe naqꝫ in parte pcipiť paſſio triſtis ⁊
calidum ſimul vel frigiduꝫ. Simil'r predicta ente paſſione
ſentiť ea nō raro abſqꝫ qualitatū aliqua pma ſeu ſecunda.
Unde cum hoc ſcriberē dolor mihi in ſcapula ſuperuenit:
in qua ſatis ſenſibilis exiſtēs nullā potui primarū neqꝫ ſe-
cundarū qualitatū ſenſibilium pretactarū preter paſſioneꝫ
triſtem percipere. ℭ Rurſus. In coitu que qualitatuꝫ pci-
piť pmarū aut ſecūdarū: niſi ſola ꝯuenientis cum ꝯueniē-
ti cōiunctio que eſt delitia. Sius itaqꝫ oppoſitū ſentiť i eius
Cap. 6. in pncipio. cōtrario: vt quarto apparet de accidenti. Cōtrariorū enim
ꝯtrarie ſunt rationes. ℭ Palin. Illud maxie ſentiť: qꝺ cau
ſa exiſtit vt ſentianť ⁊ reliqua. propter qꝺ. n. vnūquodqꝫ ⁊
illud magis: ſed pp̄ter dolorem ſentiunť alteratio ſubita ⁊
ſolutio continui. Fortaſſis quis logiciꝫās hāc volet ratio-
cinationē detinere. ℭ Adhuc abſurdū videť dici ꝙ maxi-
me ſiue ſenſibile ſubitoqꝫ in nām occurrēs a virtute nō pci-
K piať ſenſibili: qualis eſt dolor eiuſqꝫ oppoſitū. Dolor igiť
per ſe etiam ſentitur vnum exiſtens ſenſibilium.

Propter quartū ꝟo dōm. ad pᵐ ꝙ dolor eſt vna qualitatū ⁊ delitia. Eſt
naqꝫ in paſſione ⁊ paſſibili q̄litate locādus. Si aūt p q̄lita-
tes Auer. intēdat pmas aut ſcꝺas cōiter ſolum expſſas: vt
oñſuꝫ: ſecū nō ꝯſentio: cū dolor ab eis pcipiať aliꝰ ac aliť.
Neqꝫ hoc ipediret: ſuppoſito ēt dolorē ad aliqd fore. q2 pᵉ
q̄litates directe in gn̄e locanť q̄litatis: graue ⁊ leue in pdi-
In pdi. di uiſio. 4. 2. d aia cō. 108. d ḟi. camēto ſube: aſperū ⁊ lene in gn̄e pōnis. 4². dꝫa ex Ariſt.
⁊ Cōmen. ⁊ tñ ſunt vnius ſenſus. puta tactꝰ obiecta. ℭ Ad
aliud dōm: ꝙ vt apparuit dolor nō eſt ſenſus: ſꝫ potiꝰ obm
⁊ paſſio eius pp̄ter qꝺ nō valet deductio. Eſt ēt dare vnum
ſenſum: ſicut cōent ⁊ nō pꝫlire in ſenſibꝰ ad infinita diſtin-
T. c. 136. guentē iter diuerſoꝝ ſenſuū obiecta 2ᵒ apparēs de anima.
ℭ Ad aliud dōm: ꝙ aliqꝫ phoꝝ: vt Gal'. ⁊. A. expſſius do
L lorē ⁊ illius remediū inter q̄litates locarunt ſenſibiles: qꝺ
vt pbatū neceſſe: nā idē ſapientes interduꝫ ponunt plures
q̄litates tangibiles: aliquādo ꝟo pauciores. de aia. n. ſcꝺo
T. c. 117. exprimunť ſolū calm ⁊ fri. ſiccū ⁊ hu. durū ⁊ molle. Et Cō
Do. 6ᵒ. c. 3. poſt pn. men. graue explicat ⁊ leue: ⁊ plura taliū ſunt ſupius nūria-
ta. Prio qꝫ pᵉ inuiť q̄tuor ꝯrietates ſolū fore in tactu cū ſen
ſus ſint octo ſm ponētes tactꝰ plures. Quas qdeꝫ expmit
2. techni tra. d cre. cā 52. Haly. vt cū pmis: durū ⁊ molle: aſperū ⁊ lene. In 2ᵒ ꝟo. A.
de aia ſunt expoſite multo plures. ℭ Ad aliꝺ dōꝫ: ꝙ ſenſi-
Cap. 3. bile pficit ſenſuꝫ ⁊ vigorat ipm qñ fuerit pportionabile ⁊
T. c. 113. cōueniēs. nō aūt iproportionabile ⁊ ꝯriū. ſenſibiliū. n. excel
lētie corrūpūt ſenſuꝫ. de aia 2ᵒ. neqꝫ. n. ſimilitudo ſenſus ad
intellm eſt bona oino: q2 maxia ſenſibiliuꝫ ſenſum pimunt
ſenſitiua. Intelligibilia ꝟo q̄ꝫ maxia corroborāt intellectū
T. c. 7. 3. de aia. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ q̄ꝫq̄ꝫ vnū ꝯtrarioꝝ aliud cor
rūpat: nō tñ inter ipſa tolliť actio: ſed ſtabiliť magis. Cor-
rūpere naqꝫ rē ſuā dicit in fieri: nō aūt in facto eē. Si. n. iaꝫ
M corrūpit ſenſibile ſenſum: vt dolor: neqꝫ aliqꝺ alioꝝ perci-
pieť ſenſibile: cū dem̄ ſit ſenſationē in fieri ⁊ alterari ꝯſiſtē.
ℭ Ad aliud dōm: ꝙ accñs ⁊ dolor dꝫ actio leſa reᵘ morbi
qui actio ē ledēs: tñ actio leſa accñtis vel doloris ē magis
in fieri q̄ꝫ actio morbi ledentis: vt declaratū. 73. differentia.
ℭ Queſita circa ſigna. ℭ Differentia. LXXVIII.

Quod icteritia ſit añ ſeptimā diem bonū ſignū mōſtrať
Te cā 85. 2. cpeiſſr tra. 13. cō. in fine. 4. coll'z. c. 43. i mcᵒ. et q̄rto re. a. ita. In febre cholica añ ſeptimam
ſupinnatꝰ ictericꝰ ſoluit febrē. ſine rigore ꝟo ſi
ſupinnaſcať eē tpa pniicioſuꝫ. Qꝺ ⁊ Zoar cum
Auer. teſtať. ℭ Adhuc ſi qꝺ minꝰ dꝫ ineſſe ierit ⁊ qꝺ plus
minus ꝟo dꝫ ꝙ mā flatica vel ſanguine añ ſeptimā termi-
neť diē cū ſit frigidior groſſior ⁊ cholera mobilis minꝰ. hec
aūt fit: vt viſum in apoplexia q̄ in paralyſim terminať: ⁊
febris ſanguis eiꝰ p narie fluxū atqꝫ i variolas i q̄rta ⁊ an-

tea. ℭ Rurſus. Sicut mā cholerica pōt ante ſeptimā pvo- N
mitū aut ſeceſſuꝫ euacuari: ſil'r ⁊ per cutē videť: cū cholera ſit
cal'. ſubtilis: motū petēs a cētro ad circūferentiā: qꝺ oñdit
ipſius per ſudorē criſis pānū facta in q̄ pus cholere cōmi
ſceť cū ſudor ſit ſanguis ſupfluitas cui pus cholericū ē ad
miſtū ſeroſuꝫ. cañ. 2. A. ℭ Et ꝯfirmať q2 afo. 4. ſudores iu Cap. 65. Afo. 36.
dicanť boni ſi die iceperint tertia qnta ſeptia ⁊c̃. ℭ Palin. Coll'r tra. 1. c. 3. in fi. ⁊ c. 3. i pn.
tertio. 15. Si cholera putrefiat extra vaſa tertianā gignit. ſi
ꝟo nō icteritiaꝫ: ſꝫ tertiana pōt ad bonū añ ſeptimā termi-
nari: vt quinta: nā tūc motus ipſius iſtat dies: in qua cho-
lera putrefactiōe ſubtili exhalato reddiť groſſior i putri-
ditatēqꝫ icteritia pōt ante ſeptimā ſignū eſſe laudabile.

In oppoſitū medicoꝝ eſt cetus. vñ Iſaac febriū 4. Icteritia añ ſeptimā omni pcul- Ca. 17. circa pnᵐ.
dubio mortē inuit. ℭ Rurſus. Icteritia ſub criſi locať per- Tra. 1. ca. 2. cir. me.
mutationis q̄rto apparēs ſcꝺa: ſed talis nō fit añ ſeptimā:
neqꝫ vl'r in morbo acuto ⁊ mā ſubtili: ſed in chronico ma-
gis ⁊ groſſo cū ꝟtutis debilitate. ℭ Adhuc criſis laudabi-
lis expetit idicationē eq̄l'r diſtātē a morbi pnᵒ ⁊ ipſa criſis O
febriū Iſaac q̄rto: ſed nulla talis eſt dies ante ſeptimā: niſi Coll'. ca. circa pnᵐ
q̄rta q̄ indicatiua eiuſdeꝫ extat certa vt latio denotat lune.
Igiť ante ſeptimam icteritia ſignum non erit laudabile.

Propter primū qdē qꝺ nō minus intēꝺū cuꝫ queſitū extet de ſigno: ſciēdū
ꝙ ſignū eſt ſenſibile qꝺ ſenſui ſe offerēs itellectui aliqd re-
lingt. Ex ſenſationibꝰ naqꝫ multis ꝯſurgit memoria ex q̄ eli
ciť experimētū: ⁊ ex eo tādē vniuerſale: qꝺ eſt pnᵐ artis ⁊
T. c. 27. in medio. circa pnᵐ ſciētie. 2. poſterioꝝ. ⁊ metaphyſice phemio. Ex quo quidē
innuiť ꝙ ſignū cū ſit correlatiuū duplex fore ipſius ſignifi-
catū. Unum nēpe imediatū: cum quo preſentialr exiſtit: vt
factū quādo diciť offerens ſe ſenſui. Aliud mediatum cuꝫ
quo nō ſemp extat quādo ſubdiť aliquid relinquēs in itel-
lectu ſignū pnoſticoꝝ dem̄. ℭ Sunt aūt tria: ſignū: ſignifi-
catio ⁊ accidēs: nō put diuidiť ꝯtra ſubam: ⁊ verū ſm ꝙ ſe-
quiť morbū ſeu diſpōnem: velut vmbra corpus qꝺ ſubſe- P
quēs pprius appellať aut genimē: vt multū autē idē entia
ſubiecto: diuerſa tamē rōne: nam lꝫ cōiter ſignū pro ſignifi-
Cō. 14. in pncipio. catione ſuſcipiať ⁊ ac ecōtra. duplex tamē pnoſticoꝝ. 3. dicē
tibus videť dꝫa concedi. Una qdem: q2 ſignificatio eſt ne-
ceſſarioꝝ: ſignuꝫ ꝟo eoꝝ que ſm plurimū. Altera quoniā
ipſa cōpzehēdiť ratione. illud autē experimento. Signifi-
catio naqꝫ cum ſit abſtractū eius nām meracioreꝫ notat ſi-
gno ꝯcreto quaſi ente: cum illud ſcꝺo dicat accñs per pus
Cō. 14. ad medium. ⁊ ſubiectū demū. Cōmē. 5. meta. lꝫ cōtrariū ipingat. A. vñ
ſignificatio quēdam ſenſuꝫ videť dicere deductū ad modū
actus rationis ſe habentē: ⁊ ideo per pus nature ⁊ paſſio
nibꝰ mēbroꝝ debeť iterioꝝ: q̄re hoꝝ liber de ſignificatio-
nibus paſſionū inſcribiť iterioꝝ: ſignum ꝟo ſenſuꝫ deno-
tat ſimplicē ⁊ apparēteꝫ magis his que occurrūt exterius
cū ſup ea ſenſus concidat imediate. ℭ Signū aūt ſeu ſigni
ficatio accñs diciť. vnū enim ambo extāt ſubiecto. Dictuꝫ
aūt eſt vt multū: q2 qꝺdā eſt ſignū qꝺ non eſt accñs ceu qꝺ Q
pnoſticū: cū nōdum extet. Nihil. n. actio eſt leſa niſi exſiſtat
aliud ꝟo eſt accñs: nō tñ ſignū velut qꝺ nō a medico perce
ptū. ⁊ iꝺ Ioānitius: iter ea eſt diuiſio cū augmēto: hñt naqꝫ
ſe ſicut excedens ⁊ exceſſum: ſed rōne differūt diſaria: lꝫ vt
In iſago. gis. c. de ſignis offi. cialiū mē broꝝ in fi. q̄ꝫ multū cōmunicēt ſubto: nā qꝺ accñs infirmo medico ſi-
gnū exiſtit. eteni accñs ſue reſpectu eſſentie: q̄ eſt actio leſa
vel cōparatione ifirmi: cui accidit: qꝺ ēt dꝫ ſynthoma ſiue
ꝯciſio. Significatio ꝟo reſpectu ꝯſiderationis medici put
inde pcedit ad cognoſcendā egritudis nām. aliqua ēt pōt
dici ſignificatio ifirmi: nō vt infirmi: ſed put medici vicem
gerit ſuū accñs deſcribēdo. quoddā. n. ſignū ab iudicio ſu
miť patientis. Ioānitius. Quid aūt ſit accñs ⁊ quomō diſ
In iſago gis. cap. 6 mōtione mēbroꝝ iñ. ferat ab alijs rebꝰ ꝯtra nām oñſum dꝫa. 73. ℭ Eſt deniqꝫ
ſigni varietas multiplex: nā aut ꝯſiderať rōne ipſius eēn-
tie: ⁊ ita qꝺdā ē q̄litas pmutata vt icteritia. aliꝺ opatio le-

A Li.2.tra. de vẽtre. cõ.33.

ſa:qȯ triplr euenit:qñ actio nocet aut leuiter qȯ ꝓpe dr̄ ꝑ mutari aut mediocriter:vel tollit oĩno in techni. Reliquuȝ ꝟo exiẽs a corpe:qȯ aliqñ pcipit ſono:interdũ ꝟo abſqȝ ipſo:qȯ aut ſignat q̃ntitate : vt liẽteria:vel q̃litate vt vrina nigra:aut vtroqȝ ſic ſan. fluxus. vel rõne ſignati:vt ſignũ aliȯ eſt ſanũ ⁊ aliud egrum ⁊ reliquũ ſm techni neutrũ. Quoꝝ

Li.1.ſpa.

vnũqȯqȝ diuidit:ceu corpus tale per ſemp qdeȝ ⁊ ꝑ multũ ⁊ vt nũc. Neutrũ vȯ in tres ſubdiſtinguit modos. dĩa.72. Signoꝝ qdem egroꝝ qȯdã eſt familiare coincipiẽs morbo. Aliud ſupueniẽs:qȯdam digõis:aliud indigõis:nonnullũ ꝯtrariũ digõis:qȯdã creticũ:aliud ſalutis:⁊ aliquod mortis. ¶ Aut attendit rõne modi ſignificãdi:qȯ ẽt triplr euenit:vel ꝓut refert ad cognoſcẽtem:vt ad ṽtutẽ aialem. Et hoc dupl̃r:vel q̃ntuȝ ad motiuã:⁊ ita ſignũ aliud ſumit a motu. ⁊ hoc aut nãli:q̃ſi vt horror. vel volũtario:ſic eſtuatio ⁊ reuolutio. aut vtroqȝ vt tuſſis:in quo nã ſuperat volũtatẽ:ac egeſtio ⁊ mict⁹ i qb⁹ euenit ecõtrario. Aut ſumit a gete:vt in apoplexia:epilepſia ⁊ ſyncopi:vel a ṽtute apprehẽſiua. ⁊ hoc dupl̃r:vel exteriori aut iteriori. Exteriori adhuc dupl̃r:aut q̃ntũ ad ſenſibilia cõia. Cõmentator ſcȯo de aia:que ſunt mot⁹:quies:numerus:magnitudo ⁊ figura:q

Com.24.
B
Cap.8.& ſus facu.

bus.3.de anima. A. tñũ adiũgit:quoꝝ ꝑma tria ſm Cõmẽtatorẽ extant cõia omnib⁹ ſenſibus:reliq̃ ꝟo duo tactui ſolum ⁊ viſui. Sup hoc enĩ ſignat per ſigna ab eis ſumpta: ſm ꝙ pars ſic fuerit numerata vel figurata. Aut q̃ ad ſenſibilia ꝑpria:qȯ quintuplr euenit:aut enĩ ſenſu notat tact⁹ vt calor:friduȝ. vel guſtu:ceu amarũ ⁊ dulce. aut odoratu: vt polypus. vel viſu:vt icteritia. Qȯ autẽ ſignificat auditu tactũ in illis ꝑus:que ſecernunt a corpore. Uel iteriori ceu ſignum denotans regitiuã actionẽ vel mentem:⁊ id multipliciter:vt ⁊ ṽt⁹. imaginatio. vȝ. phãtaſia:cogitatiua ⁊ memorie:quaꝝ interdũ corrũpitur vna vel due remanente reliqua. tertio de accñti. ⁊ interioꝝ tertio. ¶ Aut rõne modi

Co.3.&.6. Cap.5.

inherẽtie ſigni ad ſignatũ:⁊ ita ſignoꝝ qȯdã ſumit a ſubaliter inherẽtib⁹:qȯ eſt nec̃iuȝ. ſemꝑ enĩ verũ : aliud ab operationib⁹ ſeu effectib⁹ ꝓpinquũ ex̃ns neceſſarior:⁊ apparẽtis eſt veritatis:qȯdaȝ a caſibus vel ab alijs his que neceſſario ꝯſequunt ſiue ab accidẽtibus:quod neutrũ ꝯtinet ꝑdictoꝝ. Quod tamẽ eo mentit rarius extat. Eſt ⁊ qȯdaȝ ꝑdurãs ⁊ ꝑmũ:vt a diſpoſitione ſumptũ operationũ. Aliud ꝑmũ:ſed nõ perdurãs:ceu qȯ ab excreationibus. Reliquũ ꝟo neutrũ:vt cõe:vel extraneũ. ¶ Aut rõne tpis tũc qȯdaȝ

C

eſt rememoratiuũ ſani egri ⁊ neutri:cuius modica extat vtilitas:vt medico ſolũ imediate tñ. vel demõſtratiuũ:qȯ conſert tñ infirmo. vel ꝓnoſticũ:qȯ ſimul vtriqȝ:vt medico quidẽ ſm Haly. q: ꝯuenit de ꝯditione precij:⁊ iſirmo:q: ꝑ hoc ſcit qualr regẽdus. ſciunt nãqȝ ipſo res illis. ¶ Ex his tãdẽ ꝯſtari valet talis ſigni bimẽbris diuiſio. nã el⁹ aliud eſt cõe:vt notans ſup cõplõnẽ ⁊ cõpõneȝ ⁊ vĩr nãm ⁊ diſpõneȝ

2.techni com.2.

oẽm aliud particulare ſignificãs qȯ leſionis extat occultũ interius ſignificatio ꝓpri⁹ dicta. Primũ quidẽ multiplr ſumit:nã qȯdã a tactu:ꝓut diſcernit duꝝ ⁊ molle maxĩ:calidõ a carne ⁊ pinguedine ſm ꝙ q̃ntitate:q̃litate:⁊ hȯ generib⁹ fuerit variate. Reliquũ ꝟo ex mẽbroꝝ forã : pectoris nãqȝ amplitudo aut extremitatũ extẽſio denotat caliditatẽ:contrariũ ꝟo friditatẽ. Aliud ſumit ab opationib⁹ : ⁊ his aut

D

nãlib⁹:vt qȯ a ſuperfluitatũ excreatione:aut vitalib⁹ velut a pulſu:vel aialib⁹. ⁊ hoc dupl̃r : itrinſecis ⁊ extrinſecis ſȝ ꝙ plene perficiunt aut ꝯtrarie:vel ab his ⁊ vitalib⁹ ſimul: puta qȯ ſuſcipit ab anhelitu. vtreqȝ enĩȝ operant ad ipſuȝ. Aliud a facilitate ⁊ difficultate paſſiõis. qȯ enĩ cito caleſcit caliȝ:vt ſic exiſtit:qȯ aũt celeriter infridat ecõtra:niſi iſtud raritas aut dẽſitas variet muſculoꝝ. i techni. 2. libro. Aliȯ

Era.8 ce. cha.12.

a capillis ꝓut diuerſificant velocitate ortus ⁊ tarditate:colore:figura:multitudine:paucitate:aut priuatione. Ultimũ ꝟo ſumit ex cutis colore:que talis reddit nã vl̃ accidente: albedo nãqȝ ſignificat ſanguis paucitatẽ cũ flegmatis dominio:ſubrubedo ꝟo ꝯtrariũ:⁊ citrinitas cholerã:ſuſcedo melaȝ:⁊ nigredo icteritiã nigram. Cauſat aũt ab aduſtione:vt multũ extrinſeca:vt ethiopib⁹:ceu albedo ex frigore ſcoris. ¶ Particularius ꝟo ſignuȝ dupl̃r habet:vnẽ ab anathomie ſenſu. qui enĩȝ paſſiones diſcernere voluerit interiores in anathomijs exerceat ꝑn techni : per eas nãqȝ

E

Li.1.ret. de vẽtre. cõ.20.

cõpõ quartina dignoſcit mẽbroꝝ cum eoꝝ ſubã in cõplõne:ẽt viſqȝ. Aliud ꝟo eſt ſignificatio etiã ꝓprie qua velut canone ꝓcedit in predictoꝝ cognitionẽ:qȯ a quatuor ſuſcipit:vel ſex reb⁹:ſicut a leſione ſenſibili actionum:qȯ triplr dictũ eſt ꝯtingere. nam actio aut ꝑuatur aut debilr ſit aut deſtruit diſariaȝ. Uel ab eo qȯ euacuat. aliqñ enim educitur:qȯ nãle ſufficiẽter. interdũ aũt ꝯ̃rium vt qȯ de mẽbroꝝ ſubã. Et q̃ñqȝ qȯ inter hec diuerſificatũ quãtitate:q̃litate ⁊ modo:vel a dolore q ſignificat loco ſm ꝙ fuerit partis dextre aut ſiniſtre:vel eius eſſentia vt grauatiu⁹ aut acut⁹:vl̃ a ꝑpate:qȯ ipſius ſimilr ſignificato loco:ſubã ⁊ figura. Subiungit ⁊ ſitus ſiue locũ dicat vel ſocietatẽ patientiſqȝ iuxta Gal. ⁊ Joãnitiũ indiciũ. ſm ꝟo. A. accidentia manifeſta ⁊

F

Collr.1.&ter.cap.6. poſt me°. In iſago gio cap. de motione mẽbroꝝ. 3.p.doct. 3.ca.1.

cõparata:quoꝝ ſignificationem teſtat neqȝ ꝑdurantẽ:neqȝ ꝑmã. Talia enĩȝ ſigna ſunt cõia ⁊ extnea:quoꝝ ſignificatio ꝯiectura extat aliq̃ : reliq̃ eſſentialia inſepabilr ꝯcomitãtia ſua ſignificata:quibus ꝑfecta cognitio habet :ceu oñſuȝ eſt ꝑlia.84. ¶ Bonũ autẽȝ ⁊ malum nõ dicunt vniformiter ⁊ abſolute:ſed differẽter ⁊ ad aliqd. nã forſaſſis vnũ ſignum prauũ laudabilia vincit plurima:⁊ vnũ forte laudabilium praua multa. ꝑ de criſi ⁊ ꝓnoſticoꝝ tertio:vt ṽtutis ꝯſtantis eiuſqȝ oppoſitũ:⁊ ideo ſit opus ordinẽ inter ipſa ꝯſtitue:re:ceu ſermones veteris inſinuãt. Nã interdũ dicit nõ ma-

Co.13.te. com.40.

luȝ ſignũ vel nõ bonũ:aliquãdo benignuȝ vel verſutũ:quãdoqȝ ſalubre aut mortale vel pernicioſum vel peſſimum ⁊ optimũ aut fideliſſimũ. vñ Alman.10. cũ vnoqȝqȝ ſigno ponẽdũ eſt verbũ qȯ denotat quãtitateȝ fortitudis illius. Qȯ

Co.13.in principio.

enĩ eſt debilius ſignũ dr̄ nõ bonũ:qȯ fortius malũ:⁊ qȯ forciſſimũ mortale aut multũ mortale. ſimr qȝ de ſignis intelligẽdum laudatis. Hec itaqȝ ſuccincta varietatis in cõi ſignorũ recollectio. ¶ Eſt aũt icteritia coloris cutĩ alteratio ſeda ad citrinitatẽ tẽdẽs : vl̃ nigredinem ex occurſu hu. citrini aut nigri ad cutẽ:⁊ q̃ ſequunt ipȝ abſqȝ putrefactione:q ſi putreſceret:eſſet in citrina tertianã ⁊ q̃rtanã i nigra. tertio

G

15. Uiaticus aũt icteritia eſt miſtio cholere rubee cum ſanguine ſe ſup oĩa corpis mẽbra diffundẽs ⁊ in corpis apparens ſuperficie. vñ q̃rto de accidẽti. Oĩa ictericis apparent citrina:febriũ ꝟo q̃rto Yſaac:⁊ i viatico icteritie nomen eſt trãſumptũ ab aue vitreũ habẽte colorẽ:que galberus dr̄. a qbuſdã ꝟo ſpẽdiluca:ſuſpẽdit enĩ nidũ igenioſe ſub nucis ramo icteris dicta. Juxta illud. Carpe viator iter ſuper arbore ꝯdnit icter:cuius trãſumptio ſinẽ ſexti idicat de accidente. Nocumentũ mutatiue accidit ṽtuti eueniens humiditatib⁹ a ſanguie diuerſis:vñ mutatio coloꝝ ſequit neceſſario:quoꝝ vnũ icteritia dr̄. Que aũt de mela efficit extat inominata. In paſſionario tñ ſcribit ꝙ greci hoc melãchiõ dicunt. i. nigrũ caneȝ. Quidã ꝟo ſcribũt melãchiron. i. denigrans manũ. Hãc qdẽ paſſionẽ patiẽtes dñr arcuati ab arcu. ſ. iride:vel paſſionẽ hñtes regiã ſeu aureã. Cuius qdem duo cõiter notant modi. citrina. ſ. ⁊ nigra. Uiridẽ addũt ⁊ aliq:quã nominant agriacã. i. agreſtem. ꝙ capre criſolõca agreſtis dr̄ muſtela. ⁊ in viatico. Alia dr̄ agriaca pegaſeleõros. ¶ Cã ꝟo ipſi⁹ ⁊ maxie citrine ſex eſt cholere:que ſanguini ẽt cõmiſcet. ⁊ per exteriora diffundit corpis tingens ipſa. Que ſiqdẽ interdũ actione ꝓuenit nãe : ſicut qñ ea die cretica iudicat ſilr nõ actiõe nãe : ſȝ ampli⁹ ſynthomatice. Qȯ duob⁹ euenit modis. vel ab exteriorib⁹:ſicut ſerpẽtis punctura. grauonũ:pediculoꝝ:vulturis ⁊ aſſumptione fellis leopardi vel vipere:a qbus ſiqdẽ celerius icteritia ꝯſurgit. Aut ab iteriorib⁹:qȯ plurimũ ꝯtingit ab epate ⁊ felle: ⁊ a calore q̃ñqȝ corporis toti⁹ ⁊ ꝓprie vaſoꝝ:rariſſime ꝟo

Era.1.c.3. in pn°.

Cap.1.& ſuo fine. Co.17.in pn°. Li.5.ca. 12.in pn°.

H

I ab inteſtinis. A felle q̄z duplr: aut ab groſſo viſcoſo in ipſi⁹
poris oppil'oné cauſante duob⁹ exiſtib⁹: quoꝝ ſcd̄s verſus
inteſtina ꝓtéſus: ſequeſtrat̄ q̄nq̄ȝ in duos. 91. vel a paſſione
ſulle fellis: qḋ euenit aut caloris intēſione iſlāmātis epar ꝛ
corpus oē: vt ſan. ferueat in cholerā: vl' debilitate ipſius: vt
v̄tus imbecillitet̄ attractiua in attrahēdo: aut ſiccitate deſi
cit expulſiua vel a p̄ate ſeu oppil'one in ipſi⁹ poris accñte p̄/
tacta. Que ät ex epate ꝯſurgit: vt duob⁹ p̄us modis ꝛ q̄nq̄ȝ
pōt ꝯtingere. Fit v̄o ab inteſtinis minie: cuȝ in colon deſcen/
dens ꝛ obſtaculū inueniés nequeat ptrāſire. vñ cholera in
felle ꝯtenta caret in quē deriuet̄ locū. ℭ Nigra q̄z aliq̄n ēt
accidit vigore nāe ſplenis egritudinē creticātis. Pluries ät
ſymbonate: vt ſplenis debilitate vel ep̄e hūoꝛes aſſante ca
loꝛé: aut toti⁹ coꝛpis iſlāmatione. Et ad vnū p̄t illis de cāis
ꝯtingere ſuo mō: quo ea q̄ fellis ꝛ epatis. Agriacā q̄deȝ vo
luerūt aliq̄ ex cholera ꝯſurgere praſſina ꝛ eruginoſa: cuius
K oppo^m dīa mōſtrat. 91. ſed cū Serapione dōm ipſaȝ poti⁹
Trac.4. d: cui. ca. 9.0 pa^m. cāri a felle malignāte vel epate ꝛ ſplene. Inq̄t eni ſi accidat
apud mūdificationē cholere citrine aliqua egritudinū mū
dificanti vaſi accidit icteritia permiſta ex cholera citrina ꝛ
nigra. is aūt coloꝛ in viridē vergit. ꝛ poſt nō pauca. Hec q̄/
Ca. 11. ad medium. dē eſt alia ſp̄es icteritie: cū illa q̄ cōponit̄ ex chol'a citrina ꝛ
melāe: ꝛ fit q̄n epar ꝛ ſplen ſimilr ſunt leſa. Coloꝛ v̄o ex his
redditur viridis. vult etiaȝ quando nigredo leuis extiterit
ipſam ab epate fieri. ſi aūt vehemens a ſplene.

Tex. c. 85. **Propter ſecundū** ſiq̄dē ſciendū q̄ ab illo q̄ finxit ſe Hippocratē q̄rto
re. a. cum q̄daȝ ꝯditione ſcribere ſupinnat⁹ ictericus. puta
cuȝ rigoꝛe determinat̄ alludēs foꝛtaſſis ei qḋ dicit̄. A cau/
53. afoi. 4. pti. ſone habito rigoꝛe ſuperueniēte ꝛc̄. Quā q̄dem cuȝ rigoꝛe
determinationē: cum p̄ncipali etiā ibideȝ Gal'. nō admittit
1. theiſr. tra. 13. ſcd̄o. in fine. vt apparebit dicēdoꝝ. 4. Ac ſimplr Zoar vi ꝯcedere icte/
ritiā añ ſeptimum poſſe laudabile ſignum exiſtere ingens.
Medici vituperant icteritiā in p̄n° egritudinis: q2 ipſi⁹ ſit
exitus ante humoꝝ maturationē. Ego autē dico ꝓpter qḋ
icteritia eſt motus actus ꝛ mot⁹ eius velox in agente ꝛ pa/
L tiente non negabimus in ea poſſe fieri maturatione die ſe/
cūda q̄nonis: ꝛ maxime die 4°: ꝛ ꝓpe in etate iuuētutis tē
poꝛe eſtatis cal'a regiōe: locis oꝛiētalib⁹ ꝛ meridionalib⁹.
In his eni talib⁹ accelerāt maturatio ꝛ decoctio. Quarto
Ca. 43. in medio. v̄o coll'ȝ qḋ dicit Hippo. Si icteritia ſup̄ueniat in febrib⁹
acutis añ ſeptimā malū: reprobatū eſt experiētia in terris
noſtris oib⁹. Et ſi veniat in 5° laudabile multū eſt vna rō/
ne ꝛ maxime in coꝛpoꝛib⁹ calidis ꝛ t̄pe cal'o: ꝛ hec eſt ſn̄ia
collegioꝝ oiuȝ medicoꝝ Perſaꝝ ꝛ Indie maioꝛis: ꝛ ꝓma
ioꝛi p̄te illoꝝ de Andaluſi. ℭ Cui⁹ opp^m ceteri ſenſere ve/
Tra. 1. ca. 55. circa p̄n^m. teris ſermonē cōcedentes oino: vñ 4° 1°. Ad vltimū icteri/
tia añ 7^am diē nō eſt laudabilis. Predictoꝝ aūt defectus ꝛ
ſi 3° ꝛ 4° manifeſtus dicēdoꝝ app̄ebit: eoꝝ tñ ſingulariter
vtriq̄ȝ ptractent̄ ſermones. Primit⁹ ſiq̄dem foꝛtaſſis quis
M Zoar accuſabit dicētē icteritiā foꝛe moꝛbuȝ cum accñs exi
ſtat magis actioq̄ȝ leſa: puta coloꝛis alteratio feda. Q; aūt
die 2° valeat app̄ere benigne falſum eſt manifeſte: cū ſudoꝛ
nō poſſit fieri in ea: tūc enim nō extat mot⁹ chol'e: q̄ ſi foꝛet
4° p̄ticu. afoi. 36. afoi. verſutus exiſteret: nec ēt in 4° cū ſudoꝛes fieri a veteri non
ſcribat̄ in 4°. Indē criſis egritudis mote per tertiū: q̄lis q̄
de chol'a tm̄ viſum fuit ſemel a Gal'. in vita eius oi. Ab Ar
chigene v̄o bis in 4° creticari. Criſiuȝ 3°. Quid ḡ de icteri
Cap. 4 p° medium. tia: dōm itaq̄ȝ q̄ nūq̄ȝ: cū ſit modus hic q̄dā criſis ali⁹: ceu
declarabit̄ ex reliq̄s. ℭ Palin. Is empericus ab Auer. ſic
approbat⁹ experiētias ſup h̄ habuit afferre: nō autem falſe
credere rōni apte: ideo q̄ȝ Auer. agreſtis extitit in minus. Qḋ
eniȝ inq̄t dcm̄ Hippo. reprobatū experiētia falſum extat ꝛ
inciuile: cū ipȝ ſit vniuerſale ceu artis canones reliq. Ser/
mo aūt Auer. p̄ticularioꝛ fere nūq̄ȝ cōprobatus: q2 Hippo
Cō. afoꝛ. 58. i fine. cratē nō redarguit: q̄n afoꝛ. 6. Raro contingens nō reddit
Hippocratē mēdaceȝ dicētē in plurib⁹ euenire: ſilr neq̄ȝ in
5° die moꝛb⁹ laudabilr iudicat̄ icteritia: cum chol'a ſit hḋ N
groſſioꝛ: velut fex fere nequiēs tā breui t̄pe digeri. Feculen
tiā v̄o ipſi⁹ oſtēdit icteritie tinctura groſſioꝛ ꝓhibito pene
trare: nō aūt ſudoꝛis cū ſibi ēt pus cholicū ſit admiſtū: neq̄ȝ
aſpect⁹ tūc q̄z aliq̄s interuenit lunaris. ℭ Adhuc aduerſat̄
ſibi cū dicat id in t̄pe cal'o: ꝛ ꝓſis in regione verificari ca/
lida: q2 amboꝝ idē iudiciū: cum ſubdat q̄ hec ſit ſn̄ia oium
medicoꝝ Perſaꝝ. Perſia v̄o frigidioꝛ eſt ꝛ ſiccioꝛ multum
grecia: arctico, tā q̄z ꝓpinquioꝛ poloꝛū locū audiui vere Perſiā
dcm̄. Cui⁹ Rex fuit Dari⁹: quā ꝛ hodie occuparūt tartari.
Et idō ipſi⁹ experiētie aut rōni nō eſt acq̄ſcēdū: cuȝ Hippo/ 3. p̄noſt. tex. cō. 42.
crates fidelioꝛ teſtet̄ ſe foꝛe expertū: nō in grecia ſolū: verum
in Libya India ꝛ Subatia. Qḋ ēt ſenſit Auer. ſi occurre/
rit p accñs magis adeſt. Uel foꝛtaſſis ꝓp aliquā criſim con
ſociatā illi: non aūt regulr ꝛ p ſe: aut hi oppil'one vel mōḋ
a p̄atis decepti. ℭ Aut dōȝ: q̄ icteritia viſa nō ad malū añ
ſeptimā extat minime vera: ſȝ poti⁹ modica ſubcitrinitas aliq̄
circa oculos ꝓpue ac faciē ex iſlāmatiōe cāta epatis: vt vi/
ſum q̄nq̄ȝ. Propterea dixerunt alij q̄ criſis añ 7^am pōt eſſe O
benigna ſi ei⁹ flux⁹ vētris ſuccurrat: id tñ eget determinatiōe:
q̄n hḋ fluxus: aut eſt cholicus multus ebulliens: cū mate/
rieꝝ exitu ſpumoſaꝝ adherentiū: ꝛ ita ei⁹ ſignificatio extat
praua intātum vt timeat̄ de infirmo: ꝛ ꝓpie cū virtutis im/
becillitate: aut ventris fluxus moꝛdicās eſt vehementer cū
humiditate multus: vel etiā ſudoꝛ cōis exuberans ꝛ virt⁹
foꝛtis ſicq̄ȝ laudabilis cū leuitas patientis velocius occur
rat quarto ſecūda: ꝛ cuncta que afoꝛ. 4.

Propter tertium q̄dē ſciēdū: q̄ icteritia re/ gulr ꝛ p ſe añ 7^am: ſicut te Trac. 1. c. 59. in fine. afoꝛ. 43. ꝛ 44.
ſtant̄ p̄ter duos magis ceteri prauū extat ſignū. Qḋ oñdit̄
ſi aliq̄d oȝ benigne a nā celeriter expelli ei op⁹ ſit adeſſe di
geſtionē: vt nā reddat̄ eā vnigenea ſb̄a q̄litate a mēbroꝝ pa
rietib⁹ ſeq̄ſtrata: ꝛ vias ac duct⁹ eidē ꝓparatos ꝛ aptos q
bus valeat ad ex̄ ꝓpelli. Et idō cū ipſi magis redūdēt in he/ P
moꝛroidos q̄ſcunq̄ȝ matricis ani vel nariū vētrē ꝛ inteſtina
euōnes laudabilioꝛes hinc inducūt 4° 2°. Facte fluxu ſan. Trac. 1 c. 2. in me^m
ſeceſſu ꝛ vomitu. Que autē ſudoꝛe laudis exilioꝛis ceteris
cū mā his q̄bus vehiculet̄ careat ductib⁹ apparatis: ſubti
litate tñ ſui penetrās per poꝛos occultos ad cutē ſudoꝛe nō
paruȝ iudicat̄ benigne: q2 ceu ſuppoſitū opȝ ante criſim di
geſtionem ꝛ ſeparationeȝ adherentē materie p̄cedere: id aūt
nō poteſt ante ſeptimā ſm̄ Gal'. interuenire: cum cholera ſit
inobediens ꝛ meat⁹ impreparati. ℭ Rurſus. Ad p̄fectam 4. afoꝛ. afoꝛ. 63. in me^m.
criſim expetitur digeſtio materie: qḋ eſſe non pōt niſi ſuffi/
ciens t̄pis interueniat ſpatiuȝ: ꝛ maxime cum caruerit oꝛifi/
cio eductio. Requirit̄ ſilr lune aſpectus: is aūt nō pōt ſp̄us
adeſſe 7mo. Tū q2 tēpus nō eſt ſufficiens: qḋ in antea. Tuȝ
q̄n ſubſidiū nō interuenit lune. Neq̄ȝ etiā i 4°. q2 ꝛ ſi aliqua
operatio extet in ipſo lune aſflatus non exiſtit. Similr ꝛ cri/
ſes ſemp in negoꝛib⁹ ſm̄ Gal'. fiunt poxi'mis. Neq̄ȝ in 5° iȝ
moueat̄ nā: q2 t̄ps in diſpōne māe: atq̄ȝ ductuū non occur/ Q
rit adhuc ſufficiēs: neq̄ȝ ēt quis lune aſpect⁹: ea ꝓp opus ſit
ſeptimā expectare: aut ſi nono accidat magis rōne t̄pis cō/
tingit: in quo nā diuti⁹ potuit opari: q̄z lune icitat⁹. ℭ Ad
huc cauſon: cuius mā cholica: vtplm̄ ſubtilis mobilis in lo
cis ꝓpinquis coꝛdi ſituata vix añ 7^am: ꝛ ſi ſudoꝛe poſſit: ter
minat̄. Cū itaq̄ȝ icteritia ꝯtingat ex chol'a ſudoꝛis materia
groſſioꝛi ſm̄ Iſaac ēt iūcta ſanguini nō poterit ad benignū
añ ſeptimā terminari: ꝓp qḋ opȝ ſalteȝ ſeptia: nona: vel. 11.
aut. 14. creticari: cū ꝓp t̄ps tūc interueniat lōgi⁹ i q̄ nā pōt di
geſtionē ꝑficere: luneq̄ȝ vt multū interueniat ſimilr icitatio.
Si eniȝ añ ſeptimā ſup̄ueniat prauum exiſtit: q2 ſȝ Gal'. ex Afoꝛ. 4. cō. afo. 64
epate accidit a p̄ate vel oppil'one: q̄ verſutū. In 7mo v̄o aut 4. afoꝛ.
poſt nō ē ſimplr tā laudabile: ſi nō dextrū hypocūdriū ſm̄ afo. 64.
veterē ſiat durū. Qḋ oppil'one pōt ꝛ a p̄ate ꝯtigere duro: cū
id nō mox accidat: nā febꝛes iudicant̄ in eiſdē dieb⁹ ſm̄ nu
meꝝ: ex q̄b⁹ euadunt hoīes: ꝛ ex q̄b⁹ pereūt: p̄noſticoꝝ. 3. Tex. c. 6.

A

Propter quartuȝ dꝫ.ad ꝑmū dōm ſm Cō-mētatorē ibidem ꝙ icteritia ſupinnata: cū rigore ēt nō ſoluit febrē añ ſeptimam neqꝫ poſt ſeptimā: ſꝫ qñ determinatio eſt talis: febricitātib⁹ icteritia ſupuenit: aut ꝑꝑ epatis ſynthoma vel nām cholāȝ repreſentātē per cutē excernere: demū hāc nequeunteȝ: ceu in aꝑatib⁹ aſſuetū eſt oīb⁹ remittētē ad afoꝛiſmos i qb⁹ inuit veritatē ꝯtineri. ❡ Ad aliud qdē qd dōm iam viſum fuit. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ apoplie terminatio in paralyſim ſimpliciter eſt mala: ſꝫ ſm qd ſit bona. Nec eſt ſilr: qꝛ nā pānplius infeſtat q̄ntitate mãe apoplie chole acumine: vñ cogit criſim facere añ tꝑs: ⁊ iō impfecta exiſtit ſilr variolaꝝ mã nām ampli⁹ iſeſtat: ſiūt ēt ex ſanguis ebullitione ⁊ coꝛruptiōe: qui criſim vt multū recipit in 4ª cū ſe moueat continue. Nā ēt ꝯſueuit hꝫ mām ad cutē expellere ꝯtinue: non aūt ſic cholāȝ: q̄ icteritiā iducit: cū nō min⁹ alijs creticetur vijs. ❡ Ad aliud qd dōm apparuit: mã eni illa duct⁹ habꝫ aptioꝛes verſus vētrē ⁊ inteſtina q̄ȝ ad cutē. ❡ Et ad cōfirmationē dōm: ꝙ nō eſt ſile de mã ſudoꝛem faciente ⁊ icteritiā cū ipſa ſit ea que icteritie ſubtilioꝛ. Quid nāqꝫ partis cōmiſcet cholere in ſudoꝛe cū aq̄ſitate ſubtilatēqꝫ maſſe ſanguinee. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ icteritia creticans non pōt benigne añ ſeptimā: vt oſtēſum eſt apparere. Ex oppilōne āt vel aꝑate calido ſꝫ Gal. eſt mox aduenire poſſibile de qua non: ſed de prioꝛi heſitat. ❡ Ad qōdam ꝟo alteri⁹ partis dōm: ꝙ icteritia non ꝓpꝛie ſub criſi ꝑmutationis locat: ſed magis euātionis. Mō eni vtcūqꝫ quo ſudoꝛ per poꝛos expellitur ita ⁊ cholera: ⁊ qꝛ groſſioꝛ ⁊ coloꝛe foꝛmali coloꝛata modicuȝ ipſius cutē tingit: velut crocus: q̄uis maxima ipſius ps reſoluat. Q̄ āt aliqd ſapiat criſis permutationis ſmuitur 4º ⁊º. De ſpēbus qdem ꝑmutationis ſunt: q̄ nō deducūt ad exiturā: deinde faciūt ſicut toꝛturā: ſpaſmū: mollificationē: doloꝛem anche: doꝛſi: teſticuloꝝ: geniculi: icteritiā: elephātiaȝ ⁊ varices. Illa enim ꝓpꝛie dr̄ criſis ꝑmutationis in qua ſiūt exiture: vt carbūculi: dubelle: althoaym: foꝛmica: heriſipila: ignis ꝑſicus: ſerpigies: comedēs: variole: ſynātes: ⁊ vlcera ſiſta. Sic itaqꝫ q̄dā ꝓpꝛie ꝑmutationis eſt criſis: aliqua impꝛopꝛie: ⁊ nōnulla modo alio media.

B

C

❡ Differentia. LXXIX.

Quod caput paruū ſit melius magno mōſtrat ex ꝓble. 30. id ſapiente. ❡ Rurſus ſm topicū. Si ꝓpoᵐ in ꝓpoſito: ⁊ oppoᵐ in oppoſito: paruū ꝟo caput ⁊ magnū ſīt oppoſita: ſed magnū aliqñ eſt ꝑuuȝ ſigᵐ in thegni. ḡ ⁊ paruū erit bonū q̄nqꝫ. ❡ Adhuc oꝛa ſuper coꝝ teſtant oꝛigines ibidē: ſed oculus oꝛiginat a capite: ⁊ ꝑuus laudat ēt ibidē: ſed qꝛ foꝛtaſſis dices ſilitudineȝ nō tenere oꝛoꝝ ad ꝑncipalia: iō oñdendū eſt id in ꝑncipalioꝛib⁹ ēt valere q̄le coꝛ exiſtit. Eius.n. ꝑuitas laudat 3º de ꝑtibus: nā virtus vnit in paruo ⁊ foꝛtificat: in magno autē diſpergit ⁊ debilitat: ceu ignis denotat i ꝑuo ⁊ magno habitaculo ꝯtētus: vñ aīalia maioꝝ coꝛdiū ibidē ſūt debilia: timida: ſicut ceruus: lepus: aſinus: ⁊ hꝫ. ❡ Amꝑ. virt⁹ vnita foꝛtioꝛ eſt ſeipſa diſpſa de cauſis. vnde Proclus. Oīs poª impartibilis manēs maioꝛ eſt: partita ꝟo minoꝛ vt ēt 7ᵐᵒ apparet phyſi. ſꝫ in cerebꝛo paruo vnit ꝟtus: in magno aūt diſſoluit. ❡ Eti. Cerebꝛū cū ſit fridiſſimū oīum coꝛpis particulaꝝ ſm Ar. in pleriſqꝫ magnitudine ipſius reddet frigidū amplius: ita vt moꝛ⁹ ⁊ vīr actiones hebetet aīales: ꝙ vitate ꝟo foꝛtificabunt caliditate fere inde ſuſcitata. Et ideo grāde caput ꝯſpicimus hebetes: amētes ⁊ catarris ac coriʒis repletos. ❡ Et ꝯfirmat. qꝛ cū cerebꝛū ſit frigidum ⁊ humidū: ⁊ alie ꝑtes capitis frigide ⁊ ſicce: terreſtres pōderoſe molle ipſius declinabunt coꝛpus oē in deoꝛſum: qꝺ eſt cōtra hoīs ſitum nālem: cū ſit aīal recte ſtature ⁊ ſurſum in vniuerſo: dīa quinta. Caput ergo paruum laudabilius ad operationes ⁊ ꝓpꝛie humanas magno.

D

Huius autem cōtrariū plin nobis ꝑſtat ſenſus: qꝺ adhuc ſentit in techni cū ceteris medicis cū ſequētib⁹. ❡ Adhuc. pectus latuȝ laudat: cū eius oppᵐ vituperet: ſed hoc ſit capite magno ente cū inde cerebꝛū reddat magnū: ꝓpoꝛtionat eni teſte capitis: ꝙ ſi fuerit magnū ⁊ nucha reddet magna: nerui ⁊ ſpondiles grādes ⁊ vīr totū coꝛpus. ❡ Amꝑ. caput magnū eſt vt habit⁹: ꝑuū aūt vt ꝑuatio: cū vnū ꝯtrioꝝ habeat rationeȝ habitus ⁊ alteꝝ ꝑuationis: habitus aūt ꝑfectioꝛ ꝑuatiōe iudicatur. Caput igitur magnū laudabili⁹ exiſtit paruo.

E

Propter primū qdē ſciendum eſt: ꝙ caput ēē mēbꝛū diuinuȝ in ſupioꝛi coꝛpoꝛis ſituatū ꝑtib⁹ q̄ꝫplurimis ⁊ virtutib⁹ iſignitū. ❡ Q. autē ſit qd diuinuȝ. 33. ꝓble. indicat ita. Tribus locis exiſtētibus capite: pectoꝛe: ⁊ inferioꝛi vētre caput eſt diuiniſſimū: cū eius inhabitatoꝛ ſit aīa: vñ de re. ſa. ꝑ. cerebꝛū dom⁹ quedā rōnalis eſt aīe: de quo ⁊ dīa tactū. 24. Eſt aūt in parte ſuperioꝛi locatū: cuȝ ſurſum in nobis ſit ſurſum ſimplr ⁊ in vniuerſo. Tum ꝑꝑ caliditatē grandē noſtrā: eſt nāqꝫ homo calidiſſim⁹ aīaliuȝ. ꝓble. 10ª. Tuȝ etiā ꝑꝑ ipſius ꝑtes: etenī ipſi⁹ ſupioꝛes ſunt parue: iſime aūt grandes. Tum ēt vt in ſuū oꝛdinet ſinē: puta in ſuperioꝛuȝ ꝯtēplationeȝ. Facta ꝟo ſunt cetera aīalia demiſſi vultus. dīa. 5. cū alijs non paucis. ❡ Ex plurib⁹ cōpoſituȝ eſt partib⁹: ſm. A. nāqꝫ ꝑtes capitis ēētiales ⁊ que eas ſequunt ſunt. 11. puta capilli: cutis: caro: pāniculus craneū: pāniculus durus dict⁹ dura mr: pāniculus ſubtilis: vt pia mr: ſiue ſecūdina: ſuba cerebꝛi: cū ei⁹ vētrib⁹ ⁊ locatis in ipſis ſpiritib⁹: duo pāniculi: rhete mirabile ⁊ os qꝺ eſt cerebꝛi baſis. ❡ In ipſo etiaȝ fundant virtutes plurime ⁊ diuine: vt motiua q̄ muſculis ꝑficit ⁊ choꝛdis: ⁊ ſenſitiua que duplex exiſtit: exterioꝛ. vꝫ. q̄nque ſenſus: quoꝝ q̄tuoꝛ ſenſitiua in capite ſunt repta vel ſut viſus: audit⁹: odoꝛat⁹: ⁊ guſt⁹: ſilr ⁊ tact⁹ cū in oēm diffundat ꝑtē ſenſibilē: q̄ꝫ q̄ꝫ ꝑus iuxta Ariſto. ſituet in carne dīa. 38. vniuſcuiuſqꝫ eni ſenſus oꝛganū eſt cognitū: eo ꝙ tactus excepto. Ipſe.n. cōis eſt in toto coꝛpoꝛe. 4º de accīti. Virtus ēt diuinioꝛ itriſeca dicta locat in ei⁹ trib⁹ vētriculis: puta phātaſia: cogitatio ⁊ memoꝛia: cuȝ eſtimatione: reminiſcētia ⁊ itellectu q ſuper iſtas magis opōne q̄ȝ ſulito ſituat: qb⁹ mediātib⁹ virtutib⁹ pleruqꝫ hō cōiūgit celeſtib⁹ eaꝝ ſuſpiciēdo ipꝛeſſiones mirādas. ❡ Figure aūt capitis 10. de iuuamē. mēbꝛoꝝ ſub auctoꝛitate Hippocratis ſūt q̄tuoꝛ. ⁊ ꝑ ꝑª. vna nālis: q̄ imaginari docet in techni: cū ſphera cerea manib⁹ fu erit leuiter cōpꝛeſſa. In ipſa eniȝ tūc anterioꝛa cū q̄dā planitie oblōga ⁊ poſterioꝛa gibboꝛoſa conſurgēt: lateralia ꝟo cū planitie q̄daȝ recta. Innāles ꝟo ſunt tres: due qdeȝ ſimplices: vna nēpe vt minuat eminētia coꝛonalis anterioꝛ. ſcōa vt hymalis ſeu laudalis deꝑdat poſterioꝛ. tertia cōpoſita: vt vtraqꝫ minoꝛet vna. q̄rta ꝟo non pōt eē ſtāte vita vt maioꝛ. vꝫ. ſit dimēſio dextre ad ſiniſtrā q̄ȝ añri⁹ ad poſteri⁹. In nano tñ q̄daȝ mōſtruoſo ac alio huic q̄ſi ꝯſilī mēſuraui maioꝛē diſtātiā foꝛe a tipoꝛe in timp⁹: q̄ȝ ab occipite ⁊ ſyncipite: vt hāc q̄rtā videret capitis figuraȝ innālē hēe. Sed talia mōſtruoſa rara ⁊ vt initalia. Vel non tñ ſuperauit in his diſtantia dextre ad ſiniſtrā eā q̄ anteri⁹ ad poſterius: ceu hec in ꝑdictis q̄tuoꝛ figuris reliquā: vt illam q̄ dextre ⁊ ſiniſtre: vt intelligendus eſt Hippocraticus ſmo. ❡ Sūt aūt obſeruāda colluȝ: nerui: ⁊ alia q̄ oꝛiuntur a capite: ⁊ ipſi⁹ figura: nā addunt hec cū laudabilia fuerint in ipſi⁹ ꝑfectionē: cū ꝟo illaudabilia diminuūt eādē: capite magno: ſeu paruo ente. vñ 3º ꝑª. Si capitis fuerit mãe paucitas cū foꝛtitudine virtutis foꝛmatiue ꝑuenerit: erit foꝛme bone: ⁊ erit min⁹ malū eo qꝺ paruitati adiūgit figura malitiā in creatura qꝺ debilitatē ſignat virtutis. Et demū qꝛ comparationis eſt q̄ſitū: magnū eniȝ ⁊ paruū relationē quādaȝ vident iportare in ꝑñtis: oꝑꝫ aliqꝺ mediuȝ: cui referant. ꝟꝫ ſtabiliret: ꝟ aūt caput erit cōmēſuratum. Intelligo ꝟo tales

F

G

H

I qȝ in hoīe cōmenſurato ceteris ꝓportionat᷑ particulis eni bus hȝ. Magnū aūt ⁊ paruū ab h̄ equalr̄. Suppoſitis eni alijs paribꝰ cūctis ſm canonē cōpſonuȝ 2°. in oībus obſer uādū dubitatuȝ eſt qȝ ſit hoꝝ duoꝝ magni. ſ. ⁊ parui cerebrum deterius ſiue melius in actiones humanas.

Diffe. 1° in medic. Ca. i. t li. 2. ca. vlti.

Propter ſecunduȝ qdē ſciēdū: ꝙ nullos vi di adhuc ſcribētes: q h̄ queſitū nō ptrāſiſſent omiſſa Gal. ⁊ Ar. ꝯtrīetate apparente: q̄ in hoc difficultatē cauſat precipue. Verbotinicantium tñ ſomniāt qdā ꝙ Ar. voluerit paruū caput fore bonuȝ q̄ ad virtutes morales ⁊ ea q̄ ſunt prudētie. Queſitū eni ꝓpoſitū dicūt Ar. hic ꝑtēdere querētis: ꝓp qd aīaliū hō prudētiſſimū: quo ad virtutes qdē intellectuales caput paruum prauū exiſtere affirmāt: qȝ Gal. dicūt intēdere declarātes hoc ex mulieribꝰ: que cū parua habeāt reſpectu viroꝝ capita prudētiores extant viris ⁊ ſagaciores. ¶ Sed hi neqȝ mēteȝ iterpretant᷑ Ar. recte: neqȝ veritatē dicunt cū hȝ ſit verū oppoſitū. Mēte qdem nō ſapiūt Ar. cū in 4° de par tibꝰ nō ſolū ponat hoīem capitis puitate vigere in virtutibus moralibꝰ: imo itellectualibꝰ dicēs ſubām hoīs fore diuinā: opus aūt diuiniſſimū itelligere ⁊ ſapere: qȝ ſibi aduenit: eo ꝙ pōdus ⁊ molleȝ nō hȝ in corporis pte ſupiorı. Eſt nāqȝ ipſius caput pre alijs ſine carne. 2° de ptibus. Adhuc pȝ experientia quoſdā paruoꝝ capitū mercurio ꝯteſtatos ſatis acuti fore ingenij in his q̄ ſpeculatiōis. Ineptos aūt ⁊ ꝑcipites in his q̄ moralis ſunt virtutis. ¶ Quoꝝ ēt ratiōe appet defectus: q2 ſpūs ſpeculationis motū reqrunt vehemētiorē ⁊ aggregationē intēſio: eȝ vt pcipiāt ſubtilia nature: q̄ȝ q moralitatibꝰ debent᷑. Opȝ. n. horuȝ ſpūs fore qetos cum ꝓpulſione diſcretiua: tardos vt oīa pcipiant: q̄ſi cauſalr̄ occurrētia. In moralibꝰ eni ⁊ moꝝ actibꝰ multe contingentes diuerſitates occurrūt. ¶ Signū quoqȝ de mulieribus: qȝ inducunt nō valet. Neqȝ eniȝ eis virtus inexiſtit rōne: q̄ medietatē vtriuſqȝ conicetet extremoꝝ: neqȝ prudentia faciūt: qȝ agūt: que recta rō agibiliū exiſtit: ſȝ potiꝰ ex qdā inſtinctu in malū opant᷑ ampliꝰ ꝓne. qȝ appet: q2 ſubtiles eis ꝯcurrūt calliditates ⁊ īgenia ex improuiſo: mediate ṽo nequāq̄ cū nulla bonitatū participēt viri relatione: nīi picte te. hyſtoriaꝝ nono: ſȝ viris hec iſūt magis. ¶ Fuerūt ⁊ maiores vt Ar. ⁊ Gal. ſibi apparēter aduerſantes in h̄ q̄ſito. Querēs nāqȝ Ar. ꝓp qd aīaliū hō prudentiſſimꝰ: ſoluens ait. Utrū q2 puī capitis eſt vt ad ꝓportionē corporis: poſita qdē ſolōne magis ad hoīeȝ p virum īſinuata ſubdit veriorē: aut q2 inequalr̄ minū: ꝓp h̄ eni ⁊ parui capitȷ: ⁊ iſtoꝝ tales magis prudētiores eis qui ſunt magni capitis. Gal. ṽo huic apparens aduerſus inquit: paruuȝ caput praue cerebri compoſitionis proprium ſignum eſt: hunc etiam ſermonē ſimplr̄ ceteri recipere medicorum poſteriores.

K Cap. 9 pᵒ pncipiū.

Ca. 10. ad medium.

L

Cap. 1. pᵒ pncipiū.

Propter tertium qdē ſciēdū: ꝙ magnitudo ⁊ puitas capitȷ duplr̄ exiſtit. Una qdē rōne capacitatȷ ceu continētie: vt cranei: ⁊ talis paruitas ex neceſſitate vituperat᷑: cū cerebrū ad ipſam ꝯſequat᷑ paruū ⁊ anguſtuȝ: magnitudo ṽo nō laudat oīno hȝ: cū poſſit īterdū euenire abſqȝ virtutis fortitudie: de qua qdē magnitudine ⁊ puitate ſermo exiſtit Gal. cuȝ medicis alijs vniuerſis. Cuiꝰ qdē deteſtatio in moribꝰ ⁊ actibꝰ vniuerſis appet. p 2°. Eſt ⁊ altera paruitas ⁊ magnitudo capitȷ cōſiderata rōne pauce carnis mole aut multe ſuper craneū orbiculariter exiſtis: ⁊ maxie in partibꝰ āteriorıbꝰ: ⁊ talis puitas in opōnes ꝯfert humanas: magnitudo aūt obeſt. Et hȝ paruitatē hñt hoīes ad cetera aīalium: ⁊ ꝑferti ad pueros. Sūt. n. pueri nanoſi de ſomno ⁊ vigilia: ⁊ 4° de partibus. Qȝ appet ibidē ſermonē iuentibꝰ Ar. vult. n. ꝙ oīa ꝑter hoīem aīalia ſunt nanodea. Eſt aūt nanodeum cuiꝰ ꝙ ſm ſurſum magnū: portās ṽo pōdus ⁊ peditās puum. In alijs ſiqdē aīalibꝰ: que iſeriora ſūt pua: ſupiora ṽo magna. In hoībꝰ ⁊ maxie pfectis ſecꝰ euenit: q̄m pueris exiſtibus: q̄ ſuperiꝰ coꝝ ſunt magna: q̄ aūt deorſum pua: ꝓp qȝ repunt: ambulare ṽo nō pñt: nanodei ſunt pueri: qȝ nō ſolū q̄drupedibꝰ ineſt: imo auiū ⁊ piſciū gñibꝰ ⁊ oībꝰ ſanguinē hñtibus nanodeū eē. Et iō ꝯcludit: ꝓp qȝ ⁊ minus prudētia ſūt aīalia oīa hoībꝰ. Ex hoc nāqȝ ꝙ hō minꝰ pōdere pncipat: delatiuū eni eſt in deorſuȝ: caput qdē ſibi abſqȝ carne conſiſtēs alioꝝ cōparatiōe cōcludit Ar. ipm fore recti corpis ⁊ ſubē diuine pncipātē alioꝝ ſoluȝ prudētia ⁊ itellectu: qȝ ⁊ rōne ꝯuincit᷑. ¶ Illȝ caput qȝ opōnes hebetat ⁊ tādē corrūpit deteriꝰ eſt ſibi oppoſito: tale aūt eſt magnū mole carnoſitatis cū pōdere quodā ipſum in oppōne ſui ꝓpriū inclinare cogat ſitū: ceu deorſuȝ. Adhuc mole carnoſitatȷ ⁊ humiditatis ſpūs remolliunt᷑ cerebri: ⁊ ſic motꝰ acqrunt tardiores. Spūs ēt aīales luminoſitate egentes obtenebrant᷑. humiditate ⁊ euaporatiōe: q̄ in tale ꝯſcēdit caput plurima.

Doc. 3. c. 5

M

Ani meᵐ. Ca. 9 poſt pncipiū.

N

¶ Q₂ aūt puum caput paruitate cōtinentie ſit prauū in ſe ⁊ deterius magno equalr̄ ipſi a mēlorato egreſſo monſtrat᷑. Q̄m illud caput eſt deteriꝰ qȝ paucitate creatū mãe ⁊ virtutȷ ībecillitate ſibi oppoſito aut qȝ altero iſtoꝝ: hȝ caput eſt puū. Ga. nō aūt ſic magnū. ¶ Palin. Caput illud qȝ totum paruificat corpus ⁊ ībecillitat eſt deterius ſibi oppoſito: tale aūt eſt paruū ⁊ nō ſic magnū: q̄m ſi caput paruuȝ ⁊ cerebrum paruū. Haly. cū cerebrum ſit craneo ꝓportionabile: ⁊ ſic cerebrū ſit paruuȝ ⁊ nucha parua reddit᷑ ⁊ nerui demū ⁊ ſpōdiles ſilr̄ parui: ⁊ thorax oīs vniuerſa neruoſa ⁊ oſſuoſa quātūcunqȝ conatuȝ cor in cōtrariū opet᷑. Nō poterit eniȝ facere: vt magnificet tātū quātum ſi fuiſſet caput prius magnū: his aūt ſic minoratis corpꝰ erit oē imunituȝ. Seqtur ēt ad cerebrū paruū miōratio vētriculoꝝ ad quas occurrūt ſpūuȝ āguſtia ⁊ motꝰ repētinꝰ ⁊ iordinatꝰ. Subtilia eni q̄ñ coanguſtant᷑ velocē acqrūt motum: vt appet in aq̄ ⁊ aere. Sed ex motu ſpūs ſupcalefacti ex anguſtia tenebroſi reddent᷑. Subtilia. n. ⁊ diaphana q̄ñ anguſtant᷑ tenebroſitatē quādā acqrūt: tenebroſi ṽo q̄ñ ſūt ⁊ ꝓpe aīales a ſua recedūt nā: cū ſpūs aut ſit lux: aut eiꝰ retineat effigieȝ 4. de aīa. A. Quo facto capitis reddent᷑ opōnes iperfecte: ⁊ hec aūt cerebro nō ita inerūt magno quocūqȝ mō. ¶ Rurſus. Qȝ eſt oppᵐ mēbro nobiliori ⁊ fortiori: vt ſibi reſiſtēdo ipȝ ꝯtēperet opȝ eē q̄titatis ſufficientis: hȝ ṽo eſt cerebrū: hñ cōtēperetā. n. facit eā q̄ in corde calitatē ⁊ feruoreȝ. de ꝑibꝰ ⁊ colliȝ ſcōis. In opᵐ. n. ipſiꝰ poſitū eſt vt frigidiſſimū oīum mēbroꝝ calidiſſimū refrenet. Et merito q2 nā ingeniat᷑ ad exceſſuȝ vniuſculuſqȝ ibidē: h̄ aūt cerebrum non pōt cōtēperare paruuȝ: ⁊ iō pua hñtes capita puitate Gal. inſtabiles ſtolidos ac eſtaticos fore ꝯſpicimus. Conuincit᷑ itaqȝ ꝙ caput puū deteriꝰ eſt magno: ⁊ ipm plus cōmenſurato. In eo nāqȝ eſt virtꝰ: forſitan tñ ſm qd pua in viribus intellectiuis magnum poterit eē cōmenſurato pfectius: nihil eni ꝓhibet corpus paꝝ lapſum quaſdam actiones habere perfectiores temperato. Quo ad actus ṽo corporis: ceu robur pcepi miora hñtes capita fortiores: ⁊ ꝓpe cū pectoris latitudie: qȝ bruta pauci cerebri ſentia oſtēdūt robuſta: nō ēt neruoſa remolliunt᷑ eiuſdē mole: vt eq declarant.

O

3ᵒ techni cō. 25.

P Cap. 5. pᵒ pncipiū.

Cap. 3. in medio. Cap. 11. Ꝟ ſuo fine. De pti. 2. ca. 7. a pᵒ.

Q

Propter quartū qdē. ad pmᵐ qd iā dōȝ ap paruit. ¶ Ad aliȝ dōȝ: ꝙ illa ꝓportio ꝯificat᷑ in his q̄ ſūt vere oppoſita. Caput autē magnū mãe multitudie virtutis vigore: ac paruū iſtoꝝ defectu opponūt᷑: cū de nā ꝯrioꝝ ſit maxia diſtāna. 10. meta. Nō aūt magnum virtutis ībecillitate, ⁊ mole materiei opponit᷑ puo vtrolibet ex paucitate ac ībecillitate cauſato: cū vtrūqȝ ſit malum. Oppoſitio. n. ſumit᷑ a forᵃ: nō aūt a materia ceu ſanitas ſimplr̄ ⁊ egritudo in oī triplici nā. diia. 65. opponunt᷑ directe. Et iō Haly. dicit. Gal. nō abſcidēdo ſermonē ſuū in magno capite: ꝙ ſit bonum ſignum: ſic in puo prauū: imo cū determinatiōe magnū inqt nō ex neceſſitate bone cōpōnis eē ſignuȝ. ¶ Ad aliȝ dōmino eē ſile de oculis ⁊ de principali viſcereqȝ: neqȝ de oculo ⁊ cerebro, vnde

Te. c. 14.

Col° te. c. 25. a. med.

A Haly. diuerſitatē fecit Gal. inter ſermonē ſuū in oculis et ſermonē in cerebro: nā vituperauit cerebrū paruū ſm quācūq; formā factū fuerit: et nō vituperauit oculos paruos ſm oēm diſpoſitionē. Cā vero vituperatōis paruitatis tacta eſt prius. Radix. n. eſt et prīm aliorū: vt nuche: neruorū et ſpondiliū: fonſq; ſpūs aialis. Oculi aūt rami et nō radices: ſūt ēt ſpūs oculorū ſubtiliores et lucidiores illis: q magis cerebri et magis in exterius expoſiti: vt q̄ nō diſgregent̄ et reſoluant̄ bonū fuit ipos in loco anguſtiori ſufficienter locari. ¶ Ad ꝯfirmationem iſtius dōm 2ᵉ: aut q2 cor paruū nō laudat̄ oino in aialiū fortiori. vñ. 3. 11. q̄ſi Ar. aduerſando. Aialia q̄ plūs ſunt audacia ſūt ea q̄ magni cordis exiſtūt: ſꝫ exponēduꝫ ē dcm̄ Ari. q oē aial audax: q̄to audacius tāto eſt maioris cordis. 13. aialiuꝫ. A. Qd̄ appet. ſubdit. n. Ari. q in amplioribus vētribus ſpūs amplior et inaleſcit magis. Et iō nullū eorū q̄ magnorū vētris et venarū eſt pingue ſm carnē. ¶ Vel dōm q nō eſt ſilr adhuc de corde et cerebro: et ſi principaliſſimū ſit cor mēbrorū: eo q cor eſt in vehemēti motu: ſpūs in ipo ſūt calidi feruētes: et aliorū ēt prīᵉ. vñ oportuit ipſos in loco cōtineri vehemēter arctato: ne latitudie ipſius debilitent̄ diſperſi nō potentes calefacere et irradiare pfecte ipm ſi fuerit magnū: velut paruus ignis grāde habitaculuꝫ calefacē nō pōt. In cerebro vero ſecus eſt: q2 ſpūs ipſius nō ſunt in tāto motu et agitatiōe: ſūt ēt remiſſe calidi: ꝓp qd̄ nō ſic timet̄ in eorū reſolōne cū frigiditate cōtēperent̄ ipſius. ¶ Aut dōm: q formalr forſaſſis cerebrum apparēter ſm medicos eſt pluriū ꝯtrorū q̄ꝫ cor. Et iō neceſſe fuit ipm eſſe ꝓportionabilr maius corde: vt eius pfecte cōtēperaret caliditatē. Duo. n. ſunt in nobis mēbra: cōparatione aliorū maxia: cerebrū. ſ. et epar. Ar. de prib. Similr apparuit quō hic exponēdus. ¶ Ad aliud dōm: q duplex eſt vnitio aliquorū: vna qdem virtuoſa qñ opōnes fortiores efficiunt̄ inde: ſicut qñ acies in exercitu cōmenſurate vnit̄: et ignis in caminoꝛ: altera vero vitioſa operationū et ſubiectorū tādē deſtructiua: vt qñ ipa coanguſtaret̄ itātū vt ꝓpriam pderet actionē: vt ignis ſuffocaret̄ tegmēto. Que qdē capiti ineſt paruo: nō aūt pᵉꝫ in cōmenſurato et vehemēter magno. ¶ Ad aliū reſpōdet Iſaac in dietis vlib: q cerebrū eſt calm et hu. et ideo nō ſic debebat vt adducit̄ cordis caliditatē: et q2 hūc nō teneo diia. 24. dōm: q lꝫ cerebruꝫ cordis deberet ſupfluū calidū: non tñ hoc nocituū eſt in actu: ceu cerebrū paruum refrenare nō valens cordis calidū. Cerebrū. n. magnum calefit a ſanguine arteriarū cōtento in rhete mirabili et a ſpiritibus et eorū motu a fumiſq; ſurſum delatis: et ab occurrētibus ab extra vt cordis nō remittat ſupflue caliditatē. Neq; cerebruꝫ ſm. A. eſt tm̄ frigidū: ſed etiā calidū: cordis autē et epatis cōparatiōe eſt fridū: neq; adhuc pōdus ide adiūgit̄ huic capiti q declinatū ire oporteat: cū ſupcaleſiat ac exiccet̄ ꝯtinue adueniēte etate. ¶ Alterius vero ptis iducta admittant̄: prout deteſtātur paruū caput paruitate capacitatis vel cōtinētie et nō mole carnoſitatis et oſſuoſitatis plurime.

¶ Differentia. LXXX.

Quod dilatato corde ſimul dilatentur arterie: conſtrictoq; cōſtringant̄ oñdit̄ de morte et vita. Pulſant qdē vene oēs ſimul inuicē ꝓp ortas eſſe oēs a corde: mouet ēt ſemp: q̄re et ille ſemp: et ſimul inuicem qñ mouet. ¶ Eti. Experientia qm̄ te applicāte palmā ſup latus ſiniſtruꝫ in oppoſito cordis vna pcipiet̄ cordis motus et arteriarū. ¶ Amp. inter amboꝫ vētres cordis ſunt vie: que dilatant̄ in ipſo qñ dilatat̄ et coarctant̄ apud lōgitudinē clⁿ. 3°. 11. Quare ſilr erit et in arterijs alijs: que vie videt̄ cordis. ¶ Rurſus rōne. Idem eſt motus totius et partis. vñ p ce. et mūdi ferunt̄ i idē totū et pars ſm nām: puta tota terra et paruus bolus. Et merito q2 ſicut totuꝫ ſe hꝫ ad totū et partiuꝫ vnaqueq; ad vnāquāq;. hyſtoriarū p. Cor vero extat vt totū: arterie aūt tāq̄ꝫ partes cordis ſunt diſſeminate. ¶ Galen. Motus cordis eſt nālis cū a prīᵉ cōſtet intrinſeco: talis aūt vnic⁹ eſt et vniformis: nāe nāq; mot⁹ ſunt ordinati de creticis: qd̄ mot⁹ authomatū oñdit. ¶ Iſidē. cordis dilatatione calor corpis euētat̄ nālis: ſi aūt tūc arterie cōſtringerent̄: nō attraheret qd̄ opꝫ educere a corde: verum expellēt: q̄re calor nō poterit inatus euentari. ¶ Adhuc illud eſt idē qd̄ ab eodē ſit agēte et fine: ſed virtus pulſatiua eſt vna et eadē et ꝓp hō finē: vt in caliditatis cordis et arteriarum refrigeriuꝫ ordinata. Itaq; corde dilatato ſimul dilatant̄ arterie: ipſoq; conſtricto conſtringuntur.

Oppoſitum vero iſtius ſenſibilis ſignat inciſio. ¶ Eti. p pᵉ. virt⁹ vitalis ſit dilatat et ꝯſtringit: id autē eſſe nō poſſet niſi ſm diuerſas partes: cū ꝯtria nequeāt in eodē ſꝫ hō tps copulari. ¶ Adhuc quādo cor dilatat̄ abbreuiat̄: cū vndiq; expādat̄. 7° de iuuamētis: vt vter oñdit inflat⁹. Quo accñte opus ſit idē arterias cōſequi cū ei ſint contigue: ꝓpter quod oportet eas elongari: ad quod ipſarum conſequitur anguſtia. Itaq; ad cordis dilatationem ſequit̄ arteriaruꝫ conſtrictio: et ad cōſtrictionem eius ipſarum dilatatio et econtra.

Propter primū qdeꝫ ſciēdū: q qd ſit cor dilatatio vt oñdit. 41. quid vero arteria 46. Eſt autem dilatatio localis partis expāſio de cētro ad circūferentiā facta: ceu qñ follis aerē attrahit. ꝯſtrictio vero eꝫ. Mot⁹ eniꝫ ſit ab extremis ad cētrū: adeo vt fere terminorū ſibi occurrant capita: velut qñ aer depellitur de folle. diia ꝯtri. ¶ Noſce q̄ꝫ id verificari queſitū duꝫ aial in ſua nāli pmāſerit diſpōne. vñ Haly. eius quā de hoc ſentit opinionē voluit verificari dū corpus pmanet ſm diſpōnem ſanitatis: aut ſm eā in q̄ nō mutat egritudo diſpōneꝫ arteriarū: nā qñ aꝑa fuerit ſec⁹ arterias velocior et ſpiſſior erūt earū dilatatio et ꝯſtrictio bis q̄ cordis: imo etiā arteriarū pudendū: quādo ad actū fuerit ꝑparatus quis coeundi.

Propter ſecūdum vero ſciēdum: q Gal. ſibimet vi in hac diia ꝯtre. Ait aūt ad teucrū. Oēs qdē arterie pulſant eodē et alternatim ſibimuicē et cordi: vt ex vna earū poſſit de oibus cōſimilari et argumentari. De vtilitate vero pulſuꝫ ad inſtar cordis mouent̄ arterie: vñ 7° theo. Cor et vene pulſatiles vno mouent̄ motu: vnoquoq; mō in vno tpe. ſ. eorū motus alterius alteri eq̄lis. nec alius mot⁹ aliū pcedit oibus habitudinibus: intātū vt ex vno oium capiat̄ p collationeꝫ ſcia. Haly quoq; expſſius. Qñ cor dilatat̄ dilatant̄ oēs arterie corporis ſilr: et qñ ꝯſtrigit̄ cōſtringunt̄ oēs ipſe ſilr. ¶ Cuius oppm ſenſit Gal. de pulſuū cōpēdio cū. 4. theorice: vt mōſtrabit̄ ꝯñter: et hō qdē diſcolle veritas 3° dicēdorū oſtendet̄. Quidā vero hō volētes ꝯrietatē palliare dixerūt q corde dilatato dilatant̄ arterie: conſtrictoq; conſtringunt̄ quo ad iudiciū et cognitionē maxie ſenſibilē: nō aūt itellectualeꝫ: q2 per dilatationē cordis noſcitur dilatatio arterie ac eꝫ. Qd̄ firmat̄ illo Gal. pfacto: vt ex vna earum poſſit et c̄. Sꝫ dōm: q q̄uis hi apparēter moueant̄: nō tñ recte mētem explicant Gal. cū de h ipſius: vt apparebit. duplex fuerit opinio.

Propter tertium vero pmit⁹ oñdat̄ ex pulſuū introductorio q corde dilatato ꝯſtringunt̄ arterie: ipſiſq; ꝯſtrictis dilatat̄. Et dnuo id rōne firmet̄. Et 1° auctoritatibus dicat̄ in ꝯtiū premiſſis. ¶ Propter pmū hō ſciendum: q pulſus ſm Gal. ſit qñ cor attraxerit ſpm̄ ex pulmone: nā p quādo recipit ipꝫ in ipſius ſiniſtrū ventriculū: demūq; occurrens tribuit arterijs. Cōtigit eniꝫ q euacuato corde repletiſq; arterijs pulſuꝫ fieri ſeu diaſtolē: euacuatio vero ſyſtoleꝫ. Pulſus nāq; ex diaſtole conſiſtit et ſyſtole: deinde eſtimationē remouens falſam: ꝓpter quā quis putaret ſimul pulſare arterijs ſubdit: q2 in equali tēpore cor et arterie videntur pulſum ſiue diaſtoleꝫ peragere. Ideo fere cuncti eſtimant q pulſus vel diaſtoles ſiat corde: arterijſq; ſimul repletio ſeu dilatatio: quoꝛuꝫ et-

A 2° theoriarum. ca. 61. — Colli. 3. tracta. 1. Cap. 1. & ſuo fine. Ca. 3. & — B — De cere. bro li. 1. c. 3. ver. ſi. Et ꝯ cpa. re li. 3. ca. 4 cir. pn. — C — Ca. 19. — 3° p. doc. 3 c. i. ante medium. — D — Tra. 1. c. 11. ante me. Ca. 1. 19. — Ca. 1. circa pn. — E — Li. 1. c. 1. ad me. — Poc. he 4. diuis — Col. c. 21 in medio. — F — 2. techuis tra. de cor de cō. 8. poſt pn. — G — In pn. ca. 2 ante medium. — 2 techuis cō. 8. trac. de corde. — Col. c. 8. — H — In expedio pulſu um ca. 3. — Cap. 4. in pncipio.

I rorem repreſentare volo. Q, enim tẽpore inequali pulſum
cauſant cor ⁊ arterie manifeſtũ exiſtitq; repletio arterijs:
corde vero euacuato euenit illud. In cuius ſiqdem declaratione
volebã ad anathomiã remittere: ne tamen videar inuidus
id paucis repreſentabo. Cor enim figure eſt pyramidalis:
cuius eqdez pars lata in qua ſunt vẽtriculorum ipſi⁹ ora pul
moni cõiungitur: vt in medio eius quatuor coniaceat pen-
nularum: quinta vero vt media iſtarum enti cordevelut cul-
citra: ps vo cordis acuta tendit in deorſum ⁊ ad ſiniſtrũ vt-
cũq;: quãdo igit᷑ cor ſpiritum attraxerit ex pulmone reple-
tumq; fuerit in deorſum lateralr tendit: vt a pectore remo-
ueat᷑ ꝗ̃ɱaleum. Quãdo vero denuo attractus in ſeipm cõci
derit ⁊ euacuatũ in nãlem deuenerit figurã. ſurſum quidez
recurrẽs: tũc profilit pectori percuſſionemq; perficit: ⁊ ita
Doc.3.ſẽ. 1.ca.8.i fi. concidens pulſum cõſtituit. Sic igit᷑ vult ꝙ corde dilatato
arterie conſtringant᷑: cõſtrictoq; dilatentur ⁊ econtra. vñ ꝑ
K ſcõa. Quandoq; accidit ꝙ pulſus vnius lateris ſit pulſus
calide cõplexionis: ⁊ alterius frigide. Ex quo qdem ſcit᷑ ꝙ
pulſus in diaſtole ſua ⁊ ſyſtole nõ eſt ſm modũ acceſſionis
⁊ receſſionis cordis: imo ſʒ modũ dieſtolis ⁊ ſyſtolis ipſi⁹
corpis arterie. ¶ Propter 2ᵐ h⁹ ſciẽdum ꝙ arterie ſeruiũt
cordi dilatatione nãq; ſanguinẽ ab ipſo attrahunt ⁊ aerem
ab extrinſeco: cõſtrictiõe vo in cor hunc expellũt vtrunq;
aerem cõtemperatum ⁊ vaporem in extrinſeca capinoſum
differentia ꝯſequenti. Cor etiã vt tactũ quandoq; q̃tuor ha
Cap.3.ad medium. bet orificia. de iuuamẽtis ſeptimo: vt vene magne: vene ar-
terialis: arterie maioris ſeu adorti ⁊ arterie venalis: ꝑ q̃ruz
duo attrahit: ſicut per ea que vene ꝯcaue ⁊ arterie venalis.
Et ideo facta ſunt opertoria ⁊ pãniculi claudentes: quorũ
proceſſus eſt ab extrinſeco ad intrinſecuʒ. Sũt aũt tria ori-
ficia vene maioris: duo vero tñ arterialis vene. Alia vero duo
ſunt orificia in emittendo a corde alia: ⁊ vt qȝ adorti ⁊ arte-
L rialis vene. Super quorum vtroq; ſunt tres pãniculi clau-
dentes qui ab intrinſeco tendũt ad extrorſum: quãdo itaq;
cor attrahit dilatat᷑. Si aũt dilatarent᷑ tũc arterie nõ attra-
herent: cordis ipedientes attractionẽ: quare opus ipſas cõ-
ſtringi: ſimilr quãdo cor cõſtringitur expellit: ſi autez con-
ſtringerentur tunc arterie ſimilr cordi nõ poſſent cõpellere
cũ locus non adeſſet vacuus in quem fieret diuiſio: neceſſe
igit᷑ eas cõſtringi ſi cor iuuat᷑ eiſdem. Eodem quoq; mõ eſt
arteriarũ ad cor relatio. Si eniʒ quãdo cõſtringunt᷑ expel-
lendo cõſtringeret᷑ cor iã non reciperet inſpiratũ. Similr ſi
dilatantur ex corde attrahẽtes: tunc id oʒ cõſtringi: alioqn
non poſſent: q̃ in ipſo attraherent: nã eo dilatato cuʒ fortiſſi
mũ ſit mẽbrorum ab illo non poſſent qcq̃ ſuſcipere. ¶ Am-
Col'.c.13 plius nãlium 3°. quando vnuʒ membrũ expellit reliquũ at
trahit: vt etiaʒ que artis oſtendũt. Cũ eniʒ venter chilũ ex-
pellit attrahũt meſeraice: quãdo vero ꝓpellũt iſte epar euel-
lit: quando aũt id vene atq; cor ⁊ demũ que venarum minores
M donec per mẽbra ſimplicia deueniat᷑ ad cutem que ita euel
lit: vt nullatenus ꝓpellat in alia. Cum igit᷑ arterie ſint ordi
nate ceu tactũ in cordis obſequium ⁊ ipm actuſq; eius ſint
Ca.13.p°. pau°. eis prīdiceꝫ: cũ cor expellet attrahẽt he. Atq; nãliũ 3°. ꝑ eun
dẽ porũ diuerſa tñ hora ſit attractio ⁊ excretio: nã oia ex oi
trahi vident᷑ ⁊ oi diſtribuere: ⁊ vnã ꝯtingit oium eſſe cõflu
Tec.c.1. xionẽ ⁊ cõſpirationẽ. Vñ epidimie 6°. Carnes trahunt ⁊ ex
ventre iteri⁹ ⁊ exterius. Qȝ oñdũt additamẽta ſup cordis
baſim ſite auricule ipſius dicta: ſequunt᷑ enim oppoſite cor
dis motũ: nã quando cor dilatat᷑ hec cõſtringunt᷑: ⁊ ecõtra.
¶ Palin. Ars imitatrix extat nãe. In arte quoq; euenit vt
quando vnũ artificiũ expellit aliud attrahat: ⁊ ita in q̃ dein
ceps donec artificiũ debitũ adipiſcat᷑ finẽ velut nauifacti-
ua denotat. Itaq; qñ cor dilatat᷑ arterie ꝯſtringuntur ⁊ qñ
ꝯſtringit᷑ dilatant᷑: ⁊ eꝫ. ¶ Propter huius 3ᵐ dõm ꝙ Gal.
cuʒ Ar. fortaſſis fuit illius opionis in pulſuũ introductiõe ⁊
de ipſorum vtilitate: de h̃ eniʒ vt idem inuit duplex fuit opio.
vna qdẽ inquio vt ꝓbabilis ⁊ introductiua: nõ aũt demon-

ſtratiua ⁊ vera cũ nihil ꝓhibeat quedam falſa ꝓbabiliora N
quibuſdã veris exiſtere: topicorum ꝓmo. ꝓbabilez aũt expſ- Col'.c.11 medio.
ſit Halyabbas ⁊ Haly maxime. Põt tñ ſeries illa introdu-
ctorij pre alijs ſcõe amplius adaptari opinioni vt dicat᷑ ꝙ
alternatim ſibi pulſant in adiuicẽ arterie ⁊ cordi: vt hui⁹ ꝑ
oppoſitum audiat᷑ viciſſitudo ordinata: ceu ꝙ qñ cor dila-
tatur arterie conſtringunt᷑ ⁊ reliq̃ vbi ſit velut q̃dam ꝯña:
econtrario. Et ſimilez quidem ſermonem ambiguum ꝓnu-
hit nãlium 3°. Arterijs quidẽ corde thorace ac pulmone di- Coſtr.ca. 13.in me°
hus diſtractis ⁊ contractis alternatim neceſſe ſit ex quib⁹
tractum eſt prius adhuc excidere poſtea.

Propter quartũ vero. ad primũ qd dõm mox apparebit ⁊ apparuit in p-
te. ¶ Ad aliud qd dõm ſilr: deceptiua nãq; vt oñdit Gal.
extat illa empia cũ corde tacto cõſtrictio ſentiat᷑: nõ aũt dila-
tatio. Quãdo.n. contrahit᷑ in ſeipʒ ingroſſat᷑ ad baſim: pe
ctori ſicq; occurrit. quando vero dilatat᷑ extenditur ſm dire
ctum fere in q̃ deorſum: ita vt pectori tunc occurrẽs ſentiat᷑
minime: pulſus vero arterie ipſius ꝑcipit᷑ dilatatione. ¶ Ad O
aliud dõm: ꝙ ſecus eſt de illis vijs ⁊ meatib⁹ ptranſeũtib⁹
ab vna pte cordis ad reliquã ⁊ de diſtãtibus ab ipſo. Ser
mo.n. ſane itellectus fulcimẽtum eſt hui⁹ poti⁹. Vie nãq; q̃
ſunt in corde dilatant᷑ cũ dilatatiõe ipſi⁹. Sed tũc ille q̃ ſũt
apud lõgitudinẽ cordis. i. arterie ꝯſtringunt᷑. Qȝ oñdit di
ſtantie ac ꝓpinqtatis arteriarum act⁹ cũ corde: nã q̃ ſunt ei ꝓ
pinque attrahunt ex ipſo. Que vero ad cutẽ ꝓtẽdunt᷑ diſtra
cte aerẽ q extrorſum euellũt. Que aũt harum obtinẽt mediuʒ
ab oib⁹ venarum qȝ ſubtilius attrahũt ſanguinis. nãliũ 3° ⁊
theo. 4° ꝓp huius quoq; vias ſiue tranſitus ⁊ aſſociationẽ Ca.14.p° principio.
extremitatũ venarũ ⁊ arteriarũ aiali decollato nullus ſan- Col' c 26 medio.
guis reperit᷑ in arterijs: verũ in corde ⁊ inuenis oĩs: de pul In me°
ſuũ vtilitate: ⁊ ideo nãliũꝫ° cõcludit᷑ non in venuʒ nãm ca- Ca.14.p° medium.
uernas cõſtruxiſſe cordis hui⁹. Defluxus aũt hic ꝯtigit ex
arterijs interitus tpe in venas ꝓp decurſuʒ ſpũuʒ ⁊ ſangui
nis in dextrũ cordis ventriculũ: velut in arcẽ a quo ꝑncipi-
antur ⁊ ipe. Is nãq; cordis dignior extat ſiniſtro. dĩa. 47.
¶ Ad aliud dõm: ꝙ verum eſt in his q̃ mouent᷑ a generante
per formã eiſdẽ inditã ab eodem. phyſi⁹ 8° vt leuia ſurſuʒ: P
grauia vero deorſuʒ: nõ aũt in eis quorum mot⁹ eſt ab aia: ⁊ ma Colli .ca. cõ.32.
xime cũ virtus vitalis affinis ſatis extet aiali. dĩa. 47. cuʒ
motus aie valeat in oppoſita. Ea eni factum eſt ꝙ cholera
leuis acuta ꝑcipit in deorſum. Melã vero grauis tẽdit ſur
ſuʒ: ⁊ ideo ꝑ p°. deo factori oib⁹ aſſerit᷑ laus meliori. ¶ Ad Doc.4.c. 1.p°.me°.
aliud dõm: ꝙ motus nãlis vnicus eſt ⁊ vniformis reᵘ violẽ
ti. Nãle etiaʒ põt dupli̾ accipi: aut qȝ ſit a pn° quocũq; mõ
intrinſeco: vt hic ab aia pulſatiua quadam ente forma. Nã
eniʒ ſol de mã ⁊ forma. phy⁹ 2° vel qȝ a pn° determinate tra Tec.c.11
dito vt a generante: ⁊ ita cordis mot⁹ nõ extat nãlis ꝓpter
verũ aialis magis. dĩa. 57. In quo ⁊ ſi videatur diuerſitas
ipſa tñ eſt fixa ⁊ ad vnũ ordinem reducta: vñ q̃cq̃ fuerit di-
ctũ ꝙ virtus vitalis ſil᷑ conſtringit ⁊ dilatat: hanc tamẽ ꝓro Q
dus ſeruat penitus illeſam. lʒ.n. motus authomatũ ſit vn⁹
primitus: multi tamẽ ꝯñr ꝓfluunt ſm ordinem ab eodem:
qȝ in motu euenit cordis. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ lʒ virt⁹ pul-
ſatilis ſit vna in cõi: differẽs eſt tñ ⁊ diuerſa in ſpãli. Virt⁹
nãq; eſt vna ⁊ ſubã ſm genus. vʒ. ſpẽs vero plures hñs. afo- Cõ.afo. 16.in me°.
riſmorum 2°. Vel dõm ꝙ lʒ virtus agens ⁊ finis ſint idem: nõ
tamẽ eadẽ rõne. Sunt etiã inſtr̃a diuerſa que opationẽ ha-
bent variare: vna nãq; virtus ⁊ eadẽ aliter operat᷑ ⁊ alr ſʒ
inſtrorũ varietatem. Ex quo vtiq; apparet ꝙ mot⁹ cordis
⁊ arteriarum a virtute conficit᷑ vitali: non aũt vt Eraſiſtrates
voluit eius qȝ euacuat᷑ ꝯñtis nãlium ſermone. vñ 4° theo Ti.3.c.1. in fi.1 1 4.5 ca.4.1 p°. Cap.5 in medio.
rice. Nec eſt cordis ⁊ arteriarum motus ꝓpter aerem quẽad
modũ vtrem vẽtus ⁊ aer mouent. Id enim qdam arbitra-
ti ſunt medicorum: imo eorum motus ꝓpter virtutem aeris at-
tractiuaʒ quẽadmodũ in vtre aeris exitus ⁊ ingreſſus pro
pter artificis actionem. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ cordis dilata-

A In pace.

tione calor nālis euentet per arteriā venalem in pulmone demiſſaʒ: ꝑ arteriā vō adorti nihil aut modicū: cū Gal. nōnulliꝰ ligauerit arterias eiꝰ oēs: de pulſuū vtilitate: ⁊ tñ integrat vita cum cordis euētatiōe ꝙ dīa amplius appebit ꝯñ ei. Aut lʒ nō euētet̃ tunc id tñ mox erit ꝯñter qđ ſufficit.

℅ Differentia. LXXXI.

Quod dilatatione arteriarū fiat expulſio: ꝯſtrictione vō attractio monſtrat̃. quoniaʒ opʒ qđ expellitur viam habere apertam: ſed in dilatatione aperiunt̃ arteriarum pori: cum in ea ſm oēʒ diametrū expandātur. Qđ vō attrahitur ⁊ adducitur eget cōſtrictione: hoc eñi euenit ea. ℅ Rurſus. corpus fortius ⁊ reſiſtibilius motū contra debilius ⁊ ceſſibiliꝰ id ipʒ impellit vlterius: nedum ꝙ ſibi ꝑmittat occurrere. ſed in dilatatione ſanguis impellit̃ ad oēm ipſius partem aeri reliq̃ corpori obuius potēti ſubingredi. B ℅ Itidē. arteria cum nō poſſit eſſe vacua: ſed dilatatione ꝑcipue aer ſubingredere/tur: ⁊ cū tunc ſanguis intumeſcat: in ipſa duo iā i eodē corpa forent loco: qđ eſt impoſſibile: ꝓpter reſiſtentiam in adinuicem dimenſionū: ſimil̃r ⁊ ꝯſtrictione non poterit expellere: cuʒ ea fiat ex pleno. Tunc aūt arteria ꝑmanet conciſa ⁊ q̄ſi euacuata. ℅ Palin. vt dicūt expulſio viget humiditate: attractio aūt ſiccitate: ſed dilatatione arteria exhumectat̃: ⁊ cū ſanguis vndequaq; exinūdet. In ꝯſtrictione vō q̄ſi exiccat̃ econtra. ℅ Rurſus. morientia expirāt: ꝯ iſpiratione ⁊ reſpiratione: tūc vō dilatationē opʒ fieri: cū hic ſit vltimꝰ aīe motus: alioquin ſpiritus non poſſet in vltima exhalare. Itaq; arterie dilatatiōe fit expulſio: in ꝯſtrictione vō attractio.

Gal. de vſu ꝑ. art. 3. 1 ꝑ. alters eſt ſuctrao ſila ex lib. ꝑſo.

Huius quoq; oppoᵐ fere ſapiūt medici vniūſi. ℅ Eñi. ſi aliqđ debet attrahi orificiū opʒ apertū fore attracturo. Id aūt in dilatatione cōtingit. C Qđ etiam dʒ expelli opus eſt ꝯſtrictione perfici: ceu apparet in conſtrictis elabētibus ex digitis ⁊ ſpōgie declarāt cōpreſſe. In humidis eñiʒ attrahuntur dilatate: expreſſe āt exprimunt quod aſſumptum: igitur erit attractionem ꝑfici dilatatione: conſtrictione vō expulſionem.

Propter primū qdem ſciendum: ꝙ reſpiratio eſt motiua actio reſpiratiuoꝝ organorum alterna in cuſtodiam ordinata caloris animalis. Cuius ſiquidem differentie duplices extāt euentatio. ſ. ⁊ mundificatio. Eſt aūt euentatio aeris frigidi per foramina ſeu poros introductio. Mundificatio vō eiuſdem re expulſio per eoſdem. Dilatatio quoq; eſt eius qđ dilatatur ſʒ oēm diametruʒ expanſio. Conſtrictio vō ſm oēm in vnum adductio. Spiratio equidē duobꝰ perficit̃ modis: aliquādo qdem per foramina ſenſui ſubiacentia: interdum vō occulta. D Primū qdem tripliciter aut ore vel naribꝰ ſicut pulmonē habētia calidiora extant ⁊ maiora tā terreſtria q̄ʒ et aquatica velut cethodea aerē per tracheaʒ introducendo arteriam. vel brāchijs: vt piſces. hoꝝ nāq; calidum bene contēperatur aquatant ſuccintoris ſicut enthoma. i. diuiſa ceu apes: ⁊ reliqua: ſonantia ſorbones ⁊ ſilia: de iſpiratiōe. Differūt autē q: piſces vtunt̃ in ſuſceptione aque: alia vō duo aere. Que vō per imanifeſta perficit̃ ſenſui poris cōplet̃: ⁊ vt ſcribunt arteriaꝝ ⁊ carnis ſuperficietenus plurimis: qđ libet enim corpoꝝ ⁊ maxime calidū foraminibus inſenſibilibus eſt diſtinctum qđ ſudor ⁊ alia denotant egrediētia: de qua vtriq; reſpiratione principalr eſt queſitum huius.

Propter ſecūduʒ vō ſciendū: ꝙ Ariſt. de inſpiratiōe ⁊ reſpiratiōe hūc modū reſpirationis tāq̄ʒ fore inutilem vt amplius appebit videt̃ omittere ad manifeſtā ſe trāſpirationem antedictam triplicem ſolum transferens. Que ēt Gal. de vtilitate pulſuū: viſus eſt primitus imitari ꝓbans dilatationē ⁊ conſtrictionem arteriaꝝ nullius aut modice fore vtilitatis: q: ligatis omnibus adeo vt nulla percipiat̃ earuʒ pulſatio: de mo

In pe.

E tū nihil perdet̃ volūtario aut ſenſu: ⁊ vniuſ nullum incurrere nocumentum. Sed cuʒ priuati fuerimus anhelitu confeſtim fit mors: propter qđ ſubdit ꝙ ſi ex eo ꝙ vene pulſatiles incurrunt leſionem non accidit nocumentum penitus. Oibus igitur pʒ hoibus ꝙ ex eis nulla ſequat̃ vtilitas: q̄ñ in ſua cōſeruantur ſanitate: qđ concedendū eſſe videt̃ ⁊ potiſſime quando corpus vtit̃ regimine nō eſtuante. Ab hac quoq; paulatim ſecedens vtcūq; deinceps opinione cū medicis reliquis concedit: vt in forti calore balnei ſeu exercitij vel alteriꝰ iſpiratione arteriaꝝ aīal iuuari vt ⁊ tādē dicat ꝙ arterie orificijs cuti attingētibꝰ euoment a ſe ac excutiēt totam foras ſupfluitatē fumoſam in eis generatam ⁊ ex aere corpus ambiētem partē ſument nō modicā. Qđ ⁊ Hippo. ſenſit: q̄ñ ingt. Corpꝰ iſpiratiuū ⁊ expiratiuū exiſtē. Confluxus enim cōſpiratioq; totius eſt per totū. Si autem ponat̃ inutilis reſpiratio per arterias ad quē igit̃ finem pulſabūt videbunt̃ eñiʒ ocioſe. ℅ Aut dōmꝙ finē habēt nobiliorē F priori etiam dato: naʒ ꝓpter earum motū ſpiritus depurat̃ ⁊ perficit̃ vitalis: ac impellit̃ ad mēbra viuificando. Attrahunt etiaʒ ſanguinem ex venis: ⁊ he ab arterijs. Ramificatio nāq; arteriarum cū venis euenit ad multum. Qđ dupliciter pōt contingere cauſa: vna qdem vt earum telis cooperiantur arterie mēbriſq; vicinātibus alligentur eiſdem. Altera vt ab arteria tranſmiſſio fiat ad venā: ⁊ ecōtra eiꝰ qđ cōtinetur in ipſis de iuuamētis 6ᵒ vnde ⁊ venis vtilitas cōſequit̃ pulſus qui locuʒ tenet anhelitus: hinc etiaʒ ſan. nālis poteſt vitalis effici. ſi nō in cor deuenerit: harum etiam cōitate calor viuificat̃ venalis. Duplr nāq; oium conſeruatur calor mēbroꝝ: vne qdem reſpiratione anhelitus: aliter vō eo qđ cordi ſuperfluit defluente ab eodeʒ ad ipſa. Cor nāq; ab alijs differt duplr membris: ⁊ q̄ñ idiget multo calore: non autē reliqua ita: ⁊ q: nihil aliunde iſfluit cordi caloris: ſed ab eo ad cetera decurrit membra. ℅ Propter qđ cordi perniutioſe ſunt paſſiones: cū oium nocumentorum corpori G aduenientiuʒ primus ſit ad cor occurſus: nō habēs vnde ſuſcipiat adminiculuʒ: cū in aīali velut rex in regno principatum obtineat. ℅ Tymeus quoq; vt ei Ariſto. aſcribit ait reſpirationē pulmonis ita fieri. Quādo eñi calidum fumoſum egredit̃ per os: ⁊ aer exterior ambiens pulſuʒ per poros carniū ingredit̃ in eūdem locū a quo exiuit illud calidū ꝑ os: ꝓpter eñi nihil eſſe vacuum antipiſtaſim adinuicem patiunt̃ ita ꝙ egredit̃ calidū ⁊ aer exterior cogit̃ ſubintrare calido emiſſo per os. Exeunte autē denuo illo calefacto ꝑ os qui exterior cogit̃ ſubintrare per carniū poros vt antea. ℅ Quā qdem opinioneʒ Ariſt. euertens ait ſm hoc cōtingere primus expirationem exiſtere inſpiratiōe. Et firmatur: q̄ñ attractiua ante operat̃ expulſiua: ceu actus oñdunt reliqui. ℅ Rurſus. nihil expellitur: niſi ꝑmitus attrahat̃: ⁊ hᵒ apparens ſcōa: cum euentatio mūdificatiōi ꝑmittat̃. Ariſt. H impugnat̃ Tymeus velut inconuenienti ente ꝙ calidum egreſſum per os ingredit̃ in id rurſus: ⁊ nos lateat: nō eñiʒ hoc percipimus. Itidē expiratus aer dʒ calidus exiſtē: iſpiratus vō frigidus. Cuiꝰ opᵐ teſtabat̃ Tymeus: ⁊ iō Ariſt. ingt. ꝙ fictitius hic modus eſt cauſe. ℅ Fuerūt ⁊ alij de inſpiratione occulte ꝓnuntiātes: vt ꝙ dilatatiōe arteriaꝝ fieret expulſio: cōſtrictione autē attractio ſicut Empedo. Ait eñi reſpirationē ⁊ expirationē fore per venas q̄ſdā in qbus continet̃ ſan. nō tñ ipſo ſunt plene: poros ad exteriorem habentes aerē minores partibꝰ corporis. ⁊ maiores ptibꝰ aeris ꝓpter ꝙ ſan. natus eſt ſurſum deorſum moueri: nā deorſum lato ſanguine aer influit: ⁊ ꝑficit̃ reſpiratio. Q̄ñ autem ſurſuʒ tēdit excidit extra: ⁊ fit expiratio. Qđ declarās aſſimilat ei qđ accidit in clepſedris: que ſunt iſtrumēta foramina inferius minuta hñtia: vnūq; ſuꝑius magnuʒ ſic artificioſe cōſtructa: vt quādo formoſa puella obturauerit manu foramē ſuꝑius nō effluat aqua ex foraminibꝰ que iſferius: q̄ñ autem exobturauerit effundat̃ per illa. Sic enim voluit ꝙ

Cap. 1. in medio.

De. 1. ſi. 1. ca. 1.

I qñ arterie dilatantur:tunc obſtaculo q̄ſi amoto in eas ſuſci
piatur aer itra fluēs:quādo ꝟo cōſtringunt̄ obturant̄ exte
rius:vt retētus per inferiorē ſpargat̄. ℂ Empedoclē etiaȝ
Ariſt.ibidē ipugnat ipſiꝰ reducēs ſermonē ad manifeſtam
reſpirationē:cum tñ potius hic videat̄ imanifeſtam tetigiſ
ſe. Nihil eni vt tactū dignatus eſt Ariſt.de reſpiratione oc
culta dicere inquiens ꝙ manifeſte reſpirātia per arteriam
reſpirāt:qȝ qdē vi mō quem Empedocles ſenſit ꝯrio.nam
reſpirāt aialia locū eleuādo:nō autē obturando:deponēdo
ꝟo ⁊ cōprimēdo expirāt velut folles:differūt tamē in hiis:
qꝛ ſm aliū modū ſuſcipit̄ aer:⁊ itidē emittit̄. In aialibꝰ ꝟo
ſm eundeȝ. Et in hāc opinionē incidit Gal̄.aſſimilās reple
tionē inflationi folliū fabroꝝ:⁊ non ei qui vtriū qñ aliquo
replent̄ liquore. ℂ Rurſus.ſi Empedocles per ſpirationē
illam ſolaȝ que nariū intellexerit q̄ȝplurimū peccauit:cum
hec nō ſit ꝓpria ſed in cānalē trachee diffundat̄ arterie:po
rus eni nariuȝ cōcidit in os per palatū. Hec igit̄ eſt Ariſto
K telica Empedoclis ſermonis annullatio. Ad cuiꝰ fortaſſis
nō itur intētionē directe:qꝛ vtriuſq; ſpirationis modus ap
te.ſ.⁊ latentis fere:vt oſtendet̄ idē exiſtit:⁊ ecōtra ipm pro
Circa me. cedit qȝ inductū. ℂ In eādem quoq; opi. De vtilitate pul
ſuū ponit Archigenē cū Empedocle concidere. Secta eniȝ
Archigenis ⁊ quidā ante ipſum eſtimauerūt ꝙ ꝯtractiōe
repleant̄ arterie:dilatatione ꝟo euacuent̄. Quoꝝ motiuū:
qꝛ tēpore inſpirationis ⁊ aeris attractionis excutiuntur la
bia:⁊ cōſtringūtur atq; narium cōche:vnde 4° interioꝝ.
In vehemēti thoracis dilatatione naſi pēnas inuenies con
Ca.7.añ medium. trahētes. ℂ Quibꝰ nēpe Gal̄.dupl̄r reſpōdet:aut qꝛ huiꝰ
inueſtigatio ⁊ ſibi cōſimilis in motu ꝯȝ attendi nāli:nō au
tem violento:in corpore nāq; ſano ⁊ decenter cōmoto non
hoc euenit:ſed vel in debili aut vehemēter exercitato. Aut
dicendum ꝙ ipſis conceſſo vt ſimil̄r id accidat nihil tamē
inferunt:eo ꝙ dicere nō habēt ꝙ arterie ſint ſimiles labiis
L ⁊ naribꝰ. Sed ꝙ meatus anhelitus ſunt ſimiles arteriis in
ter nares ⁊ labia:qȝ vtrumq; extat extremoꝝ coꝛq; aliud:la
bia nāq; ⁊ naſi pēne cōtrahi vident̄ acciſe:ꝓpter enim di
latationē interius plurimā extrorſum ꝯſtringunt̄ ac recur
uant̄ vtcūq;. ℂ Noſce quoq; arterias diuerſa corpora ſm
ꝙ diuerſimode fuerint ſituate euellere. Que nāq; in cutem
terminantur dilatatione attrahunt qui de foris aer extat:ſed
que orificiis copulantur venarum:quod ſubtilius ſanguis
ac euaporabilius ad ſeipſas euellūt:quecūq; ꝟo prope cor
Cap.14. poſt pn̄m. ites attrahunt ab eodem:naturalium tertio.

In me°. **Propter tertiū** ꝟo ſciendū Gal̄.de iuuamēto pulſus:⁊ in aliis q̄ȝmultis ſen
tire locis ꝙ arteriarū dilatatione fit attractio ipſarūq; an
guſtia expulſio. vnde ibidē. Quēadmodum quādo cor di
latatur ad ſe attrahit:qȝ eſt officiis ꝓximuȝ:⁊ quādo con
M ſtringit̄ comprimit ⁊ euomit exiſtēs in ipſo:ita ⁊ arterie qñ
dilatātur attrahunt ad ſe:quādo ꝟo ꝯſtringūtur qȝ in ipſis
Coſſr.c.2. añ mediū. cōtentuȝ euomunt. 7.etiā idem theori. Cum Haly. Qȝ fir
matur:ſuppoſito in dilatatione ac cōſtrictione tria q̄ motꝰ
2.tecōnis tra.d coꝛ de cō.8. exiſtere principiū qdem ipſius medium ⁊ finem quādo de
mū arteria diaſtoleȝ facit ſm oēm extenditur dimēſionem
longitudinis:latitudinis:⁊ ꝓfunditatis. Ois nāq; corporis
tres extant dimenſiōes:vnde de differentiis eorūdē neceſſe
eſt oino ſm vnāquāq; dimēſionē fieri quādam quātitatem
Cap.5. añ medium. diſtractiōis ⁊ cōtractionis. Quarto quoq; theo. Cordis ⁊
arteriaꝝ dilatatio motus eſt localis ipſas a cētro in caruȝ
mouens extrema:⁊ terminoꝝ ipſoꝛuȝ capita quēadmodū
follis mouetur fabri:cōſtrictio ꝟo ipſaꝝ huic cōtraria exi
ſtit:mouent̄ nanq; ab extremis ad centrū adeo vt eoꝝ ter
minoꝝ ſibi occurrant capita. In tali nāq; dilatatiōe ad la
terales interius ſpargit̄ arterie partes ne vacuū intercidat
qȝ pre oibus veret̄ nā modo eidē obſiſtens omni:vt ⁊ ce
lum potius hac eligat ſubſidere:per poros eqdem inſenſi
biles aer in arteriā attrahit̄. Qȝ euenit:qȝ qꝛ in ipſa conti

N net̄ extat rarum. Neq; etiam vt dixit Empedocles ꝑmanet
plena:qȝ maxie cōtigit in medio dilatationis ⁊ fine. Quo
etiā modo dilatato ꝓpter pectus pulmonē:cū nullum mo
tuȝ habeat ꝓpriū.dīa.99.empima coll̄r in ipſum:⁊ tandē
Ca.3.ſe b. 4.c.7.⁊.8. expellit̄ tuſſi:iterioꝝ 5°. ℂ Per oppoſitū quoq; ꝯſtrictiōe
aduenit expulſio:qȝ vtiq; appet quādo humiduȝ exꝓmūt
continētia:⁊ ꝓprie quādo poſt dilatationē pori nō mox fi
ant cōſtricti:veꝝ adhuc ꝑmaneāt dilatati:vt in ea capino
ſa igrediēs ſupfluitas pfectiori expellat̄ ꝯſtrictiōe. ℂ Am
plius arterie deſeruiūt cordi:vt eaꝝ dilatatione cordis in
tercidat cōſtrictio:cōſtrictioneq; dilatatio:dīa priori. Qñ
igitur cor anguſtat̄ vt expellat:aliter enim qd nūq; exꝓme
retur:vt recipiāt dilatabunt̄ arterie. Sil̄r ad cordis dilata
tionē ſequit̄ attractio ⁊ arteriaꝝ ꝯſtrictio:⁊ per ꝯñs expul
ſio. Itaq; arteriarū dilatatione fiet attractio:cōſtrictiōe ꝟo
expulſio. ℂ Eſt tñ intelligēduȝ ꝙ duplex reperit̄ attractio
⁊ expulſio ſimul coexiſtēs:vna qua qdē attrahit̄ aliquid a
O corde per arterie pn̄m vbi eideȝ cōtinuat̄. Altera ꝟo qua ꝑ
eius extremitates aer frigidus ꝓximiores. Eodēq; mō in
eaꝝ cōſtrictione impellit̄ in ipſis ad cor ꝯtētuȝ:⁊ amplius
in q̄ ex̄. Ut aūt huius veritas magis firmet̄ ⁊ eluceſcat:dif
ferentia ꝯſideret̄.46. Illic nāq; oſtēſum ꝙ villi tunice ar
terie latitudinales ſunt in tunica eius interiori:longitudina
les autem in exteriori:⁊ quo quidē ſitu longi attractiui per
fectius attrahēt ac lati expellēt:ſimil̄r ⁊ propulſiui.

Propter quartum ꝟo.ad ꝑmū dōȝ ꝙ veꝝ eſt qñ motꝰ cordis ⁊ ar
teriaꝝ fuerit ſimilatꝰ vtriū inflationi:⁊ nō folliū:ſed oſten
ſum eſt folliū actui ſimilari. In his eni aptio adductionem
cauſat:⁊ non emiſſionē:neq; adhuc vt dcm̄ qñ fit ꝯſtrictio
pori ſūt anguſtari oino. ℂ Ad aliō dōm:ꝙ ꝑꝑ h nō cōcidēt
ſimul corpora plura:qꝛ arteriā cōtigit cū ſit mēbrum mol
le ac extēſibile dilatari qñ opꝰ eſt ⁊ anguſtari:⁊ ꝙ corpꝰ in
P ea ꝯtētuȝ tale ens ſil̄r pati. Per id nanq; ſophiſma volebat
Eraſiſtrates redditionē alimēti in ptes negare:qm̄ alteruȝ
duoꝝ aiebat impoſſibiliuȝ ꝯſequi:vt ꝙ aut locus vacuus repē
te reddat̄ vel ꝯtinuus ſupueniet exitꝰ:eiuſq; qȝ euātur ir
repletiuus. Qȝ ꝑpēdēs Aſclepiades inqt nō duoꝝ alterū
oportere ſolū aduenire:ſed vnū triū:nā ꝑter duo premiſſa
Cap.1.in medio. vas ꝯtingit in ſe ꝯhi.nāliū 1°. ℂ Ad aliud dōm:ꝙ veꝝ eſt
de actione ac expulſione virtutis ſimpl̄r nālis:que vtriuȝ
inflationi ſil̄es extāt:nō aūt vt oſtenſum de virtutis vitalis
attractione ⁊ expulſione follibꝰ ſimilaris:imo ſecus videt̄
quodam modo conſiſtere. ℂ Ad aliud dōm:ꝙ huius vlti
ma expiratio non euenit anima:ſeu virtute immanente:ve
rum potius exhalante cum ſpiritu:de qua non:ſed de prio
ri extat is ſermo.

ℂ Differentia.LXXXII.

Quod vnum ſit genus pulſuū tm̄ oſtē
ditur. Qm̄ pulſus ē mo
tus:ſed vnū ſolū genus pulſuuȝ ſumit̄ a motu: Q
puta qȝ a motus tpe. Igit̄ tm̄ id pulſuum ge
nus. ℂ Et per id oſtēdit̄ ibidem ꝙ nō ſit genus
pulſuum ex qete ſumptū. ℂ Adhuc vident̄ tria tm̄:qꝛ tot
in motu ſunt attēdenda:vt mouens:mobile ac magnitudo
L.1.8ꝯt. cō.32. ſup qua ſit motus in phyſicis oſtenſum:pulſus aūt motus.
ℂ Et ſulcit̄:qm̄ tria ſunt pulſum cōplētia:virtꝰ inſtr̄ȝ ⁊ ne
ceſſitas.ergo ⁊ genꝰ pulſuū triplex ſolū:vt ſit ad illa ꝓpor
tio. ℂ Palin. Qȝ q̄tuor oſtēdit̄:qꝛ cū pulſus ſit motus vbi
nō erit inuenire motū nec pulſum:ſed in pulſu magno:forti:
Cap.1.ad medium. veloci ⁊ ſpiſſo cū ſuis oppoſitis ⁊ mediis eſt motū inueni
re:in pulſu ꝟo duro:molli ⁊ in aliis mime. vñ Gal̄.itrodu
ctorio pulſuū diſam notās iter ꝑdicta gña pulſuū ⁊ durū ⁊
molle ait ea cuȝ motu fieri arterie. Sed duri ⁊ mollis pul
ſus dīa nō eſt motꝰ ipſiꝰ ꝓprie. Molle nāq; corpꝰ ⁊ durū
nō idiget motu vt caleſiat. ℂ Eti. Pulſuū gña q̄ ſup pria
ra fundant̄ nō hñt ꝯ ipſa diuidi ⁊ in eoꝝ ordinē poni. Sed
eq̄lis pulſus ⁊ ineq̄lis diuerſe ordinatꝰ ⁊ diuerſe inordina

A Ca.12.pº principio.

mo eſt eo q̄ ponderis ſup reliq̄ ſundat̃ ſeptez gña:ꝛ potiſſime ſup qnqȝ vel q̄tuoꝛ ceu vz. ℭ Rurſus.colli 4º ſeptez ſolum pulſuū ponunt̃ gña vere:qm̄ tria q̄ ꝯſueuerunt iungere iſtis ſeptem:quoꝝ vnū eſt qd ſumit̃ ab eo qd eſt in arterijs:2m a q̄litate ipſius arterie:3m a diſpóne ſube arterie non ſunt ꝓpria in pulſu iquātū eſt pulſus:qꝛ pulſus iquātū pulſus nō ſtat niſi p motū ꝛ qetez. ℭ Qd firmat̃:qm̄ pulſus ꝛ anhelitus extāt ꝓportionales 3º.10.ꝛ apparens in techni.

Tri.c.1.c. 3.in fi.

Sȝ gña ſunt ſeptē anhelitus ibidē. A. ℭ Ampliꝰ i pulſuū introductorio de calo ꝛ fri.nō fit ſermo:cuiꝰ fieret eo q̄ aptus ſi pulſuum genus ꝯſtitueret:neqȝ de pleno ꝛ vacuo aut pulſu pōderis.

Doc.3.ſfi. pſca.1.c.2.

Jn.10.ſilr Almāſoris nō ponit̃ pulſuū genus a tpe ſumptuz qetis. Primo ēt ſcdo ordinatus diuerſe ac inordinatus diuerſe:ſub ineq̄li vz tādē locari. ℭ Q2 aūt ſunt pulſuū gña plura q̄ȝ nouē aut decē oñdit̃:nā eadez rōne qua ponit̃ genus calidi ꝛ frigidi:duri ꝛ mollis poni hȝ

B

genus ſicci ꝛ humidi:ꝛ cōpoſiti vt calidi ꝛ ſicci ꝛc.ꝛ genus aſperi ꝛ lenis:denſi ꝛ rari rōne corporis arterie ac q̄ hꝫ.nā q̄litates ſunt ōīe tactibiles:ꝛ maxīe ꝑme ac ſcde.2º de gen.

Ter.c.8. Collr c.2. circa pn.

ꝛ coꝛ.ac nālīū p̊.Silr ꝛ penes viſum vnr diuerſificari:cum ipſe pleruqȝ arteriaꝝ pcipiat motū. Propter qd ꝯcluditur pulſuȝ gña exiſtē nūo multiplr adeo q̄ cōit ponūt̃ variata.

Oppoſitum

autez oium iſtoꝝ videt̃ ſentire Gal. Cum.n.ois eius vbilibet colligit̃ intellectus apparet decem genera pulſuum confirmare:cui 7.conſonatur theoꝛice:ꝛ primo ſimiliter ſecunda.

Cap.3 circa pn̄m. Doc.3.ſfi. 1.c3.1.an me.

Propter primum

qdē antea videndū quid ſit pulſus cū eiꝰ aliq̄ expōne. Scdo qꝛ motus exiſtit videat̃ q̄lis. ℭ Propter p̄m huiꝰ ſciendū eſt q̄ pulſus 2r notificat̃:puta p ipſius eſſentiā ꝛ eiꝰ accñtalia.7º theoꝛice. Nā rō huius eēntialis eſt motꝰ localis quo mouet̃ coꝛ ꝛ vene pulſatiles dilatatione ꝛ reductione ad caloris cuſtodiā intēperātia nālis ꝛ vitalis augmentum:ſpūſqȝ gñonē aialis.

Cap.2.pº principio. C

Prio aūt ſcda dī q̄ eſt motus receptaculoꝝ ſpūs ex diaſtole ꝛ ſyſtole cōpoſitus ad regēdū ſpm̄ p aerē attractuz. Cum his ēt ꝯcidit rō expoſitiua.

Doc.3 ſfi. 1.cap.1.in principio.

Pulſus eſt motio cordis ꝛ arteriaꝝ ſm diaſtolez ꝛ ſyſtolem ad caloris inati refrigeriū ꝛ fumoſaꝝ egreſſionē ſupfluitatuȝ. ℭ Diaſtoles aūt ꝛ ſyſtoles dilatationem ꝛ ꝯſtrictionē:ſeu eleuationē vel depſſionem iportāt. ℭ Accñtalis vo pulſus notificatio eſt nūtius ꝛ ꝑcoꝛq occulta fert ꝛ narrat motibꝰ ꝛ ꝯrijs ꝛ manifeſtis.theoꝛice.7. Cōtrarii nāqȝ ſunt:qꝛ vtuꝫ vitalis pulſus cātiua ſimul dilatat̃ꝛ ꝯſtringit.p̊ pº. ℭ Amplius aliqñ dñr pulſuū gña:interdum dīe:ꝛ qñqȝ ſpēs.

Cap.2.in fi ne.m Doc.6.c. 1.diuiſio.

Genera qdem:qꝛ ſub ſe ſpēs ꝯtinent:vt eius oſtendit̃ diuiſio. dīe que differūt ꝛ differre faciūt:ſpēs aūt ꝓut in gñe cōtinentur ſupiori. Sunt.n.ſubalterne:que ſupioꝝ reſpectu iuxta logicū ſunt ſpēs:relatione vo inferioꝝ gña. Sumit̃ etiā hic vt apparebit genus.p.cōiter:ꝓut ſpm pdicat̃ apud logicum de ſpēbus vniuoce:ſm nālem vo magis analogice. Nā in gñibus latēt multa 7º phyſi. ℭ Adhuc attendēduz

Te.cō.31. D

q̄ pulſus eſt motus pn̄r cordis:ꝯñter vo arteriaꝝ vnde ꝛ qdam exponit̃.p.eſſe motū cordis ꝛ arteriaꝝ.i.a corde i arterias:huius aūt cordis ꝛ arteriaꝝ pulſatio duplex vt pncipalioꝛ eſt cā efficiens ꝛ finalis. Efficiens qdē ſilr duplex:ꝑmordialis vt aia in corde ſm q̄ mouet inſita pncipalr:virtute nāqȝ vitali mediāte perficit pulſum. Et inſtrālis q̄ duplex ſilr extat:vna quidē ſimplex incorpoꝛea:vt ꝯplo:calido.n.pdñante aia cum virtute pulſatiua diaſtolē opat̃:frigido vo quaſi ſyſtolem:altera corpoꝛea vt arterie corde illis pncipiāte. Cā vo finalis q̄druplex exiſtit:duplex qdē ex pte dilatationis:ac bina ꝯſtrictionis dilatationis.vna quidem vt ſanguis ꝛ ſpūs in cordis nutrimentū ꝛ cuſtodiā attrahat̃:altera vt aere attracto ꝯtēperent̃ ꝛ hi. Ex pte vo cōſtrictionis:vna vt ſanguis ꝛ ſpūs a corde dilabant̃ in mēbra:reliq̄ vt fumus capinoſus expellat̃ ſupcaleſactus:qd fit cordis ꝯſtrictione ꝛ arteriaꝝ dilatationem:ā qñ coꝛ conſtringitur dilatant̃ arterie:ac ꝯ̄.diſa.80. ℭ Eſt ēt ſciēduz q̄ pulſus vtplr̄m ſentit̃ foꝛtioꝛ.qcqd dicat̃ theoꝛice.3.in parte dextra q̄ȝ in ſiniſtra:ꝛ ſi arteria oꝛiat̃ a cordis vētre ſiniſtro

E Ca.11.in medio.

propīqoꝛe cū in hoīe declinet coꝛ parūper ad ſiniſtrum de hyſtoꝛijs p̊. Tū pp cordis in ptē dextrā pſlationem ꝛ irradiationez vehementioꝛē. Tū pp caliditatē epatis ꝛ fellis ꝛ motū ſituatū in dextris:ꝛ fulciri in ſiniſtris cū ſplenis frigiditate in eis. ℭ Noſce quoqȝ q̄ arteriaꝝ in qbꝰ ꝯuenientiꝰ tāgit̃ pul.ſunt q̄ manus:qꝛ nō ſunt a corde remote:neqȝ ſepulte ꝛ iterius occultate:ſicut coxaꝝ dorſi ꝛ pectoris:neqȝ flexuoſe ſup q̄s 4or nō incidāt digiti:vt q̄ poſt aures. Eſtqȝ ſilr has tāgere minus laborioſius: Tū pp facilitatē manuȝ ꝓhendi. Tū ēt qꝛ nō opȝ ꝛ maxime mulierez ſe diſcooperire:ꝛ proprie ſm hiſpanos:vt inde verecundia pertimeſcat.

Cap.13.

ℭ Propter 2m huiꝰ ſciēdū q̄ motus eſt triplex.p̊ ce.ꝛ mū.

T.cō.3.

Unus qdem rectus duplex exñs ad mediū:vt qui grauiuȝ ꝛ a medio:ſicut leuium:ꝛ circularis:velut motus eſt oꝛbis.

F

Ex qbus ceu extremis poſſumꝰ mediū motū ꝯficere q reflexus:ſeu interceptus pōt appellari:q̄lis motus eſt cordis:lȝ enīȝ cōiter dicat̃ motui aſſimilari circulari ꝓprius hȝ reflexus noiari. Nō.n.eſt cordis motus rectus:qꝛ hic fit a generāte:q per ſe determinate ad vnā eſt ptiū:vt ſurſum vel deorſum. Uelocitat̃ ēt qñ ad terminū tendit:cū ſue magis appropinquet pfectiōi. Qui vo cordis ad ptes fit diuerſas ſȝ dilatationē ꝛ ꝯſtrictionē. Cōponit̃.n.ex pulſu ꝛ tractu vniformis exñs ꝯtinue niſi aliqd ipm adueniēs ꝑturbet:q tandem tardat̃ in fine:puta qñ adeſt virtutis incenſio nimia ꝛ aduentus ꝓximus pditioni.p̊ 1º. Neqȝ ēt eſt circularis:qꝛ is ſup magnitudinē fit circularez ꝛ ꝑpetuā:vt dicūt.

Do.3.ſfi. 2.ca.6.in medio.

Sȝ eſt cōpoſitus ex recto ꝛ circulari foꝛtaſſis motui amplius attinens circulari. Qd ꝛ magnitudo in qua fit:vt coꝛ oñdit:nō enī eſt pure recta nec pure rotūda:ſȝ rotūda cuȝ latitudine:ꝛ q̄dā lateritate:vñ motus eiꝰ ē reflexus ex motu cōpoſitꝰ ꝛ qete. Sic.n.8uo phꝛ phy.ipoſſe fit vnū motū alteri ꝯtinuari:niſi iter eos p ſe qes intercidat media. Jn pulſu aūt vno

G Al.1.c.62. vſqȝ ad 4. cō.75.

duo ſunt motus diaſtoles.ſ.ꝛ ſyſtoles ꝛ qes poſt ſyſtolez q percipit̃ apud paucos. Fere nāqȝ ſo ū a doctis ac exercitatis ꝑpendit̃ qualiū extitit. Gal.ꝛ qes poſt ſyſtolē q̄ ab idiotis ēt cōpꝛehendit̃. ℭ Adhuc cū aliq̄ extet diuiſio motus:qꝛ vnus nālis:aliꝰ violētus:reliquus volūtarius:ſcienduȝ q̄ motus cordis nō eſt violētus:cū a pnº ſit:vt oñdit̃ intrinſeco:violētū nāqȝ eſt cuiꝰ pnm eſt ab extra non ꝯferente vim paſſo.i.iprimēte formā aliquā nālē:aut eſt cuius motus eſt ab extra a qua cā cogit̃ opari.ethicoꝝ.3.ꝛ moraliū grādiorū.1. Neqȝ eſt volūtarius:qꝛ hic ex aliq̄ ꝓcedit apprehēſione nō adherens vie ꝛ ordini vni. Ualet.n.ad oppoſita cū a ptāte ꝓcedat rōnali.

Cap.1.in principio

Qui autē cordis abſqȝ deliberatione fit aliqua:ꝛ vni affigit̃ ordinationi:lȝ.n.virtus vitalis per ſe ſimul ꝯſtringat ꝛ dilatet:hunc tñ ordinem mox ſeruat illeſum. Eſt igit̃ nālis:ſed nō qualis q formā ꝯſeqtur a generāte cātam. Gñans nāqȝ quātum dat de forma tantū dat ꝛ de loco 4º ce.ꝛ mun.ꝛ per ꝯñs de motu:qm̄ locus acqritur per motū:datus.n.eſt ꝓpter locū:ꝛ ideo que talium vides deorſum ad loca ſua nāliter tendere:vt leuia ſurſuȝ:grauia deorſum:que qñ illic ſunt quieſcunt:tāquā ſuā fuerint perfectionem ꝛ finem adepta.

Colli. cō.25. H

Sed nālis eſt ab aia que eſt forma de qua nā dicitur ꝛ priuſq̄ȝ de materia.phyſi.2. Jn corde nāqȝ aia ſituata pulſatiue ipſum ſm pulſum ꝛ tactū mouet ꝯtinue:modica quietis moꝛula intercidente:qm̄ omne hic agens neceſſe ſit ex cōtinua deficere actione:vt oculus in videndo:ꝛ de ſomno ꝛ vigilia apparens.

T.cō.11.

Silr oē qd mouetur neceſſe hȝ alicui fulciri imobili de cā motus aialiuȝ. Jn corde aūt eſt paries itermedius duoꝝ vētriculoꝝ ipſiꝰ. Jn aialibus aūt maioribꝰ os exiſtit cartilaginoſuȝ:de partibus.3.B.n.p ſe qeſcit q̄ȝuīs p accñs moueat̃. ℭ Ex his etiā apparet q̄ motus aialis in deorſuȝ eſt agilis:cum duplr ſit nālis. Qui autē ſurſum partim naturalis:vt ab aia:ſm ptē

poſt pn̄.

Cap.4.in medio.

I vero ſnaturalis:vt a forma per generans impreſſa:⁊ ideo fatigatur aial amplius tendēs in ſurſum:nō autem in deorſum:ſic niſi ꝙ opꝫ motum elementi predominantis ab anima gubernari:vñ ⁊ laborant ita femora ꝗ̄multuꝫ ꝓble.5ª. Quomodo autē cōueniant aut maxime differant pulſus: ſaltus ſeu lectigatio:tremor ⁊ ſpaſmus:dīia docebit.92.

ꝓble.26.

Propter ſecundum vo ſciēdū ꝙ quatr ſe habuerūt ꝑores in h q̄ſito iam apparuit ex argutis:⁊ amplius manifeſtabit̄ ex dicēdis. Qm̄ gn̄e pulſuū cōiter ſumpto:gn̄a qdem pulſuuꝫ duplr̄ ꝯſiderauerūt:aut quātū ad eoꝝ primarias dīias vel ſecundarias:q̄ ſup illas fundant̄:ſic qdem ꝑ duplr̄ ꝯtingit: vel quātū ad ea q̄ ſunt de eſſe motus aut quo ad illa in quibus ꝯſtat motus. qd ⁊ ſi prius itidē duplr̄:aut quātū ad efficiens motū ⁊ virtutem:⁊ ita genus eſt pulſuū qd a tenore ſumit̄ virtutis vt fortis ⁊ debilis ⁊ mediocris. Uel quo ad ipm motū. ⁊ id duplr̄:aut quo ad ipſius quātitatē ꝑcuſſionis:⁊ ſic genus pulſuū ex quātitate ſumit̄ triū diametrorū arterie ſm ꝙ motus ꝑcipit̄ in ipſa: qd genus cōiter ponit̄ ꝑᵐ. Et eſt duplex ipſius pulſus. qdaꝫ.n.ſimplex ⁊ alius cōpoſitus. Simplex aūt nouuplex:vt lōgus:breuis latus anguſtus, ꝓfundus, apertus ⁊ hoꝝ medij. Cōpoſitus nāq3 in 27. diuidit̄ pulſus de pulſuū differētijs:vt logus latus:altus lōgus latus medius:lōgus latus humilis:lōgus altus medius:lōgus medius medius:lōgus humilis medius:lōgus ſtrictus ꝓfundus:lōgus ſtrictus medius:longus ſtrictus altus. Breuis latus altus:breuis altus humilis:breuis altus medius:breuis medius medius:breuis humilis medius:breuis ſtrictus ꝓfundus:breuis ſtrictus medius: breuis ſtrictus latus. Medius latus altus: medius latus medius: medius latus humilis: medius altus, medius: medius medius medius:medius humilis medius:medi⁹ ſtrictus ꝓfundus:medius ſtrictus medius:medi⁹ ſtrictus altus. Quoꝝ duo tm̄ noia hñt ſm Gal. vt magnus ⁊ puus: ſm vo. A. magnus qui lōgitudine latitudine ⁊ ꝓfunditate menſurat̄:⁊ groſſus qui latitudine ⁊ ꝓfunditate tm̄. Aut quātū ad tēpus qd attēdit̄ in pulſu. Qd duplex euenit. aut enim illud eſt tēpus motus:⁊ tūc genus eſt pulſus velocis ⁊ tardi:vel qetis:⁊ ita ſpiſſi ⁊ rari. Si vo quātū ad ea in quibus fit motus. Aut rōne illius qd locatum eſt in arteria:vt humoris ⁊ ſpūs ⁊ ita plenus pulſus ⁊ vacuus. Uel ex parte ꝯtinentis ceu arterie. Qd duplr̄ euenit:aut rōne ſubē arterie ſiue q̄litatis ſcḋe cuiuſdā in ipſa:⁊ ita pulſus ſumptus ab obediētia ⁊ inobedientia organi:ſicut mollis ⁊ durus: vel quātū ad ipſius q̄litates actiuas priores caliditatem ⁊ fri. ⁊ tūc pulſus ꝯſurgit ca. ⁊ frigidus. Si vo pulſus ꝯſideretur prout ſup huius ꝑmiſſas fundant̄ pulſuū gn̄a:duplr̄ id ēt ꝯtingit. aut.n.fundat̄ ſup quaſdaꝫ dīias magnas:puta ſup illas que ſumunt̄ a gn̄e motus ⁊ qetis:vt velocitatē ⁊ tarditatē:aut ſup oēs primarias ſeptē:⁊ ꝓprie ſup qnq3 vt magnitudinē, fortitudinē, velocitatē, ſpiſſitudineꝫ ⁊ his correlatiua. ſiqdē ſic tūc octauū genus eſt pulſuū:qd ponderis vel rithimi dī exiſtēs in cōparatione tp̄is motuum ⁊ qetum diſtātiū in adinuicē adeo vt valeāt percipi ſenſu: ne caplm in caꝑ inutilr̄ ꝯculcetur. ¶ Eſt aūt pōdus ordo quidam ⁊ mēſura in quo ꝓportiones attēdūtur muſice. Cuius qdē duplex modus:nā qdam eſt boni pōderis pulſus eurithmus dictus. i. bñ numeratus:ſiue mēſuratus. vñ Haly. pulſus boni pōderis ⁊ mēſure cōpetentis eſt inter quem ⁊ ſuos dños ſilīs ē collatio ⁊ figuratio bona. vt qñ pueri pulſus etati ꝯfiguratur puerili. Eſt ⁊ pulſus pōderis praui:ſiue arithimius triplex exñs:vt perithimus. i. iuxta rithimū ⁊ menſurā pulſus ꝯuenietis:qui rithimuꝫ obſeruat etatis ſibi ꝓpinque:ceu qñ pueri pulſus pōdus habꝫ iuuenis. Et etherorithimus h eſt alterius rithimi:vt qñ quis alterius etatis ſibi diſtantis habet rithimū velut cū pueri pulſus ſenis hꝫ pondus. Eſt ⁊ tertius dictus ex rithimus:q nullius determinate obſeruat pōdus etatis:ceu qñ pueri pul. pondus:nūc pulſus ſenis incurrit:tūc vo indifferēter iuuenis quē. A. egreſſi vocat pulſū. ſi aūt ſituetur pul. ſup omnes dīias aut plures:duplr̄ id euenire pōt:aut in vñ ⁊ ſic equalis ⁊ inequalis:q in abſolute equalē diuidit̄ ⁊ inequaleꝫ:⁊ ſm qd inequalē ⁊ in ineq̄lē. Abſolute ſiquidē cuꝫ oēs dīie equalitatis vel ineq̄litatis in gn̄ibus obſeruētur pulſuum qnq3 aut ſeptē:ſiue octo ſm. A. ⁊ forte praue ꝓpter ponderis pulſuū. Scḋm quid vo equalis dicit̄ vel inequalis cū dīiarum quedā preter alias attendantur:vt due vel tres:⁊ ita in his cōponendo deinceps. Aut in ſpeciali: ⁊ tunc genus eſt pulſuū diuerſe ordinatū ⁊ diuerſe inordinatum:qd diuiditur:vt ſuū genus prius. hoc.n.locatur ſub ineq̄li:vt ſpēs ſub gn̄e. ¶ Et noſce ꝙ gn̄a hec.10. pulſuū ordinantur diuerſimode. qdā.n.ꝑponūt vnuꝫ alteri:alij vo poſtponūt: ſed quō ſint ordinanda oñdet̄ in que deinceps. Et rurſus ī oibus.10. pulſuum gn̄ibus medius ꝓprie reperit̄ exceptis equali:diuerſo ⁊ ponderis pulſu. Et medius etiā in oibus habētibus eſt nālis:niſi in forti ⁊ debili. Fortis nāq3 nālis eſt ⁊ tēperatus. ⁊ ois ſilr̄ in quo virtutis extat ꝯſtantia. In alijs aūt equalis ordinatus eſt:⁊ qui boni pōderis. Et ad iſtas qdem pulſuū dīias reducuntur ſpēs pulſuum quorūdam cōpoſitoꝝ nomina habentiū ſicut caprizans: interſectus, martellinus, ſerinus, vndoſus, ſoricinus, vermiculoſus, formicans ſpaſmoſus, tremulus, retortus, chordoſus: ⁊ ſiles. hec igit̄ eſt ſufficiētia pulſuū ſumptoruꝫ in cōmuni.

K

Cap.5.ad medium.

L

De differētijs pulſuū ca. in pᵒ. 1ᵒ ꝑmi do. 3.ſu.1.ca. 2.ca. meᵐ

M

2.theo.c. 3.aū meᵐ

N

1ᵒ ꝑ.don 3.ſū.1.ca 2.ad ſine.

Collꝫ.1ꝑ doc.3.ſū. 2. ca 1. in medio.

O

Propter tertiū qdem hinc ſciendū:ꝙ pulſus pōt triplr̄ accipi cōiter. vꝫ. ꝓprie ⁊ magis ꝓprie. Siquidē vltimo ſumat̄:tūc illa tm̄ ponātur genera pulſuū in qbus motus ſaluat̄ ratio introductorio apparēs que ſunt quatuor vt genus qd ſumit̄ a quātitate dimenſionū:a tenore virtutis:a tēpore motus ⁊ quietis. ⁊ adhuc ꝓprius a tp̄e qd quietis ⁊ motus:⁊ ꝓpꝛijſſime a tp̄e motus cū ſyſtoles ⁊ eius quies in pulſibus percipiat̄ paucis. Et ab experimētātibus q̄rar̄is. vnde theutrus: earum q̄ motus ſunt ꝓprie dīiarum velocitas ⁊ tarditas. Si aūt proprie tunc erūt in gn̄a pulſuū ſupra ꝑmas dictas fundari dīias:vt pul. equalis ⁊ ineq̄lis eiuſdē ſpēs diuerſe ordinatus ⁊ diuerſe inordinatus ⁊ rithimicus. In his.n.illorum gr̄a rō pulſationis attēdit̄. Pulſu autēꝫ cōiter ſumpto prout medicus deuenit eo in cognitionē mō quocūq3. Reliqua ſunt tria dicta gn̄a pulſuū cū his que ad ipſa ēt intelliguntur reduci que ſunt mollis:calidus ⁊ plenus cū ſuis cōparibus. Sic igit̄ lꝫ pulſus ſint ſꝫ magis ⁊ minus infinitis vt ⁊ cōplōnes:medici tm̄ ad.10. gn̄a reduxerūt cōiter acceptio diſſariā pulſu. Nūs.n.denarius ꝑfectus qdaꝫ ꝓble.15. Que tm̄ oēs reduci pñt ad pulſuū genus:qd ex tp̄e motus: cū oēm pluralitatē tandē ſit ad vnitatē reducere:q̄ illius totius extat cā dīia.76. hꝫ autē eſt pulſus ſumptus a tp̄e motus cū ceteris magis inhereat motui:⁊ demū q a tp̄e quietis. Eſt.n.pulſus motus reſiexus ex motula motuq3 cōpoſitus. Deiceps vo ſumptus a quātitate diametroꝝ ⁊ demuꝫ q a virtutis tenore:poſtea vo q pōderis:⁊ demū eq̄lis ⁊ ineq̄lis cuꝫ eius diuerſificatis ſpē:⁊ deinde durus ⁊ mollis ⁊ plenus ⁊ vacuus:⁊ calis ⁊ frigidus. In de pulſuū vo differētijs dī. Suaſibile viſuꝫ eſt qbuſdā tale gen⁹ pulſuū ꝯnūare alijs:per qd qualitatē caloris cognoſcimus. ſm.n.arterie locū ⁊ ꝓprie ethici manifeſtius cognitio ſit caloris qualis quis eſt:q̄ ſi ſm antiquam aliā particulam tanges.

P

In introductorio pul poſt principiū.

ꝓble.3.

Q

Ca.22. in medio.

Propter quartuꝫ qdem. ad ꝑᵐ qdem quid dcḋm iam viſum:q2 in genere pulſuū qd ſumit̄ a tempore motus ꝯceſſum eſt verius nām pulſuū ſaluari. ¶ Et ſilr̄ ad ſecūdum apparet:quoniā pulſus nō eſt motus continuus:verū interciſus ex motu ⁊ quiete cōmiſtus. ¶ Ad aliud dcḋm, ꝙ lꝫ tria pulſum conſtituāteoꝝ tm̄ vnumqdq3 poteſt in partes ſequeſtrari plures: penes quoꝝ diuiſionē ſumuntur pulſuum genera q̄plurima

A ma.❡Ad aliud quid dicēduʒ iam apparuit:q2 prima genera quatuor veriſſime conceſſa ſunt fore:nihilominus tamen pōt eſſe alia pulſuum proprie vel cōmuniter ſumpta. ❡Et per hoc ſimiliter viſum quid ad aliud dicendū.❡Et ad aliud dicendum ꝙ pulſus ſumitur cōmuniter:vt tactū: non autēʒ prout predicatur de generibus eius vniuoce:ſed analogice magis.❡Ad aliud dicendum:ꝙ Auer. pulſuʒ vere dictum recepit:in quo motus reperitur natura:ſm tamen prius ⁊ poſterius.❡Ad cōfirmationē dōm ꝙ pulſus ⁊ anhelitus nō ſemper equiformiter ꝓportionant̄ ſibi:cuʒ pulſus ſit actus ſimplex cordis ⁊ arteriaꝝ:anhelitus vō cōpoſitus.eſt.n.cordis ⁊ cerebri.apparens in techni. In corpore nāq̄ʒ id magis verificat̄ equali. Aut diligētius fortaſſis cōſiderās inueniet quis tot modos anhelitus:vt ⁊ pul.

Collr lib. 3.tract.de corde ter. 5.8.⁊.10.

B ❡Ad aliud iaʒ apparuit:q2 calidus pulſus ⁊ frigidus extēſiue amplius genus ponit̄ pulſuū:cū calor in alijs percipiatur:q̄ʒ in arterie locis.❡Ad aliud dōm ꝙ aut gen⁹ pulſuū ex tpe quietis illic decidit a ſcriptore vel ſub genere pulſuum ſumpti a tempore motus collocatur. ❡Ad aliud dicenduʒ ꝙ ordinatus diuerſe ⁊ inordinatus ſm. A.ſpēs extant pul.ineq̄lis. Et ideo errant dicentes pulſum fore queʒ equalē ⁊ ordinatū. Ut aūt in numerū ducerent denariuʒ ⁊ maxime ſm ſiſtitias ſeu ordines denarioꝝ Pythagorici. apparens metaphyſice ꝑmoꝛilluʒ pꝛo.10.genere poſuere.

In ꝓhe. meta ſmē

❡Ad aliud dōm ꝙ alie differentie pulſuū non ſunt ita note ſicut que ſunt calidi ⁊ frigidi:cū he ſint qualitatuʒ efficaciſſime poſt quas durities ⁊ mollities extāt magis permanentes:ſub qbus ſiccū cōtinētur ⁊ humidū:ſicut cauſa ſub effectu reperitur plerūq̄ʒ cū his ea notior extat.❡Adhuc q2 he ſunt improprie pulſuū differētie.vnde ſi que his alie impropꝛiores ſub generibus pulſuum non dīt computari diuiſim:imo ad has ſiquid cognitionis in ipſis opus eſt reduci.

C ❡Ad aliud dicendū ꝙ pulſus non percipit̄ ꝓprie viſu:cum ſolum colorē ſuſcipiat. Q2 ſi percipiatur rōne ſenſibilis cōis exiſtē:ex quo quidē vt ſic impfecta ſuſcipitur cognitio. Et itidem ad pulſuʒ reducit̄ qui ex quātitate ſumit̄ dimenſionū vt ad altum:quem etiam diminute percipit viſus:cum ſyſtolem non comprehēdat:quam tamē tactus diligentior in quibuſdā poteſt comprehendere propter reſiſtentiam:vt in forti magno duro ⁊ tardo.

❡Differentia.LXXXIII.

Uod in pulſu non ꝑcipiat̄ muſicalis ꝯſonantia oſtēditur:quoniam diuerſoꝝ generum ⁊ non ſubalternatim poſitoꝝ diuerſe ſunt ſpecies:⁊ differentie:in predicamētis:ſed muſice cuius eſt cōſonātias obſeruare:ac medicine pulſuuʒ cognitionē tradere ſunt diuerſa genera:⁊ nō ſubalternatim poſita:cuʒ nihil videant̄ habere cōe differunt itaq̄ʒ ſpecies ⁊ differētie ipſarum:ſicq̄ʒ nō in vnum ordinabiles.

Cap.4.

D ❡Rurſus. Muſica eſt certa quantitas cum inter mathematicas cōiter numeret̄. Medicina vō nālis quedam circa qualitates:puta ſanitatem ⁊ eius oppoſitū.❡Amplius quoꝝ ſubiecta differūt: ⁊ paſſiones diſtant:cum ſcientia ſortiatur eſſe ex ſubiecto:velut potentia ex obiecto.differentia.6.Subiectum auteʒ muſice numerus ſonoꝝ:medicine vō corpus humanū ſanabile.differentia preinducta.❡Eti.Cōſonātia eſt vocuʒ diſſimiliū in adinuiceʒ redacta concordia. Boetius muſice ꝑmo.pulſus aūt non hoc:ſed motus cordis ⁊ arteriarū ex ſyſtole ⁊ diaſtole cōſtitutus. Non igit̄ de eiuſdē ipſarū erit tractatio.❡Itidem muſica non tantūmodo ſpeculationi:verū etiā moralitati coniūgitur.ꝑ muſice Boetij. Sed medicina non adiungitur moralitati:cum in ipſa de moribus nō agat̄ inſtruēdis:⁊ ſiquid de nālibus negocietur in ipſa. Muſicalis ergo cōſonantia in pulſu reperitur minime.

Collr ca. 2.1.28.29. 30.⁊.31.

Cap.1.ad medium.

Cap.60.

In oppoſitum Gal.in de pulſuū compēdio. Irrationaleʒ vocat. Eroſilus pulſum eum qui non hʒ aliquaʒ proportionem.neq̄ʒ enim duplicem neq̄ʒ emiolam.i.ſexquialteram:neq̄ʒ aliā quandaʒ rationem habet. hec enim muſice attinent ⁊ arithmetice. Reperitur etiam muſica metrica in pulſu. Nam ibideʒ pulſus infantium irrōnalis proportionatur dactylo augmētatorum trocheo perfectoꝝ ſpondeo:ſenum autē iambo vel trocheo. De differentijs vō pulſuum ſcribitur. Pulſus rithmicus cōſiſtit in pari quādoq̄ʒ ratione:ſeu proportione: interdum vō in impari. Primo quideʒ quādo tempus diaſtoles par extat tempori ſyſtolis. Sed in impari quādo alterum tempus alterum excedit. Quod duplr etiā accidit. nam quādoq̄ʒ in enarrabilibus ſuperabundantijs:⁊ interduʒ in narrabilibus. Et prius quidē dupliciter:aut in multiplici proportiōe:que duplex extat vel triplex aut quadruplex:aut aliqua eorum que deinceps:ſm quas inquio proportio extat diapaſon diapente diapaſon bis diapaſon.deinceps tamē non eſt proportio. Et ſubditur aut in rōne numeri ad numerum:cum diaſtoles fuerit duorum maiorum tēporū:⁊ ſyſtoles quinti vel ſeptimi aut octaui vel duodecimi.

E

Cap.3.

Ca.11.pº medium.

F

❡Sed. A.ꝑ ſecūda ita. Debes ſcire ꝙ in pulſu reperitur natura muſice. Et ꝙ Gal.vʒ ꝙ illud qd̄ poteſt ſentiri ex proportionibus ponderis eſt ſm vnaʒ proportionū muſicarum ⁊c̄.❡Rurſus. Auguſtinus primo muſice. Muſica eſt ſcientia bene modulandi. Ubi ergo erit amena modulatio illic ⁊ muſicalis conſonantia. Sʒ id reperitur in pul.nā eius quidem eſt bene modulatus:vt euritbimus: alter vō immodulatus ceu arithimus.de pulſuū differentijs. Itaq̄ʒ muſicalis conſonantia reperitur in pulſu.

Doc.3.ſſ. 1.ca.1.pº principiuʒ.

Cap.12. poſt pꝛm.

Propter primum quidē primitus terminis exponant̄. Et demum ordinetur monochordum.❡Propter huius pꝛm ſciēnduʒ ꝙ muſica eſt ſciētia bene modulandi:ſeu bene mouendi ſciendi. Bene nāq̄ʒ moueri dici pōt quicquid numeroſitatis ſeruatis tēporum atq̄ʒ interualloꝝ dimenſionibus mouetur. ſm vō Boetium muſice qnto. Armonia ſeu muſica eſt vis ac effectiua facultas differentijs ſonoꝝ ſenſuali operatione ⁊ ratione perpendens:Senſus enim ⁊ ratio:quaſi quedam facultatis armonie ſunt inſtrumēta. Senſus enim cōfuſum quiddā ac proxime tale:quale illud eſt qd̄ ſentit aduertit. Sed ratio diiudicat ⁊ vltimas perſequitur differentias. Senſus itaq̄ʒ inuenit cōfuſa ⁊ proxima veritati:ratio vō diiudicat:velut ſiquis circulum manu ſcribat fortaſſis oculus ipſum verum circulum arbitratur. Ratio vō nullo modo id qd̄ ſimilatur intelligit. Qd̄ euenit q2 ſenſus circa materiā vertitur ⁊ ſpēm in ipſa cōprehendit fluentē entem ⁊ imperfectam:intellectus autē ſecus. Guido quoq̄ʒ monachus vocū motum muſicā protulit indiſcrete.

G

Collr cn 1.in pꝛº.

H ❡Eſt ⁊ muſica triplex.vna quidem mundana in celis elementoꝝ compage aut tēporum varietate exiſtens:in celo nāq̄ʒ ſonuʒ dicunt muſici armonicum:ſumme ⁊ proprie pythagorici exiſtere motu cauſatū cōtactiuo ſpherarū:qui equidem interueniente lōgiori diſtantia noſtris non valet auribus occurrere:ceu ſcd̄o impugnat̄ ce.⁊ mun. Scd̄a vō humana q̄ in cōpage corporis ac aie noſtroꝝ ac elementoꝝ ipſius attenditur. Tertia quoq̄ʒ organica inſtrumētis expreſſa:quorū quedam ſunt naturalia vt vocalia dicta.nōnulla quidē artificialia:ceu organa:pſalteriū ⁊ que talium.❡Eſt autē vt tactum ꝯſonantia diſſimilium inter ſe vocū in vnum redacta cōcordia. Diſſonantia vō eſt duoꝝ ſonoꝝ ſibimet permiſtoꝝ ad aurem veniens aſpera ⁊ iniocunda percuſſio. Huius aūt ꝯſonantia quedā extat proportio:que eſt duarū quātecūq̄ʒ ſint eiuſdem generis quātitatū circa alteriuʒ ad alteruʒ habitudo. Que quidē proportio in arithmetica in numeris obſeruatur. In muſica vō illi oppoſita in ſonis attenditur:vnde volentibus cōſonantias cognoſcere proportiones prius expedit arithmeticas conſiderare.❡Sunt autem quinq̄ʒ:tres quideʒ ſimplices ⁊ due compoſite:que

Te.cō.53. vſq̄ ad.4. cō.ſō.

I omnes in quãtitate ſituantur inequali. Eqdem pma ſimplicium dr multiplex ꝛ ſubmultiplex proportio. Et eſt quãdo maior numerus preciſe minorem in ſe cõtinet ꝛ continetur totum bis. aut ter vel quater ſeu deinceps. Cuius qdez ſpecies ſunt dupla, quadrupla, ſubdupla, ſubquadrupla ꝛ reliqua. ¶ Secũda vo ſupparticularis nominatur. que eſt quando maior numerus minorez continet ꝛ continet in ſe omnem ꝛ vnam illius partẽ vel mediaz: vt tria ad duo: que ſexquialtera dicitur proportio. aut tertiam: vt quatuor ad tria: que ſexquitertia nũcupatur. ꝛ ita deinceps in antea. Et fiũt ſubſexquialtera ac ſubſexquitertia. ¶ Tertia quoqz dicit̃ ſuperpartiens ꝛ ſubſuperpartiens: qñ numerus maior in ſe minorem cõtinet totum ẽt continetur ꝛ aliquas illius inſuperpartes. Qꝫ ſi due proportio dicit̃ ſupbipartiẽs:
K vt quinqz ad tria. Si autem tres ſupertripartiens velut ſeptem ſe habet ad quatuor: ꝛ ita deinum ꝛ ecõuerſo in ſuo correlatiua. ¶ Quarta vo compoſitarũ ex multiplici ꝛ ſuperparticulari cõiungitur: vt qñ maior numerus in ſe continet minorem numerum bis aut ter vel quotiens libet ac vnam aliquã partem. Qꝫ ſi bis ꝛ eius dimidiã ꝯtineat partez: vocatur duplex ſuper ſexqaltera: vt quinqz ad duo. Si vo bis cõtineatur: qui minor ꝛ ipſius tertia pars dicet̃ duplex ſuper ſexquitertia vt ſeptẽ ad tria. Si autem ter ꝛ eius pars media vocabit̃ triplex ſuper ſexquiquarta. ꝛ ita deinceps. ¶ Quinta quoqz dr multiplex ſuperpartiens: qꝺ eſt quãdo maior numerus in ſe continet minorez totum plus q̃z ſemel. ꝛ eius aliquas partes. Qꝫ ſi bis maior ꝯtineat minorem ꝛ duas ipſius inſuperpartes dicit̃ ſuperbipartiens: vt ſunt octo ad tria: ꝛ rurſus duplex ſupbipartiens: vt ſunt duo ad tria. In ſuis autẽ correlatiuis econtra. ¶ Et noſce
L q duo cõpoſite proportiones poſtreme cõſonantijs muſice nõ ſunt aſcripte: ſed tres priores ſimplices tñ: quarũ amenioris extat conſonantie multiplex dicta proportio: poſtea vo ſuperparticularis. Superbipartiẽs vo ab armonie cõſonantijs ab oibus Ptolomeo excepto ponitur ſeparari. ¶ Dicendũqz deinũ q muſice conſonantie ſumũtur a predictis duabus ꝓportionibus numerorũ aut tribus ſm q ſub eis quedã numerorum inueniuntur differentie ſex ordo. hic entes: puta epitrica: ſiue ſexquitertia, emiola, ſeu ſexqaltera, dupla, tripla, quadrupla ꝛ epogda ſiue ſexquioctaua. Eſt autem epitrica quando numerus maior cõtinet minorem: ꝛ inſuper tertiam ipſius partẽ: vt quatuor ſe habẽt ad tria. In quatuor nãqz continentur tria ꝛ pars tertia: vt vnum. Et de iſta numeri differẽtia cõſurgit cõſonantia muſice diateſſeron. i. per quatuor dicta. ¶ Emiola vo dr quãdo numerorum maior continet minorem: ꝛ inſuper ipſius medietatẽ: vt tria ſe habent ad duo. In tribus enim cõtinẽ
M tur duo ꝛ eorum medietas. puta vnum. Ex qua qdem ſymphonia naſcitur diapẽte: hoc eſt per quinqz nolata. ¶ Dupla quoqz eſt quãdo de numeris maior bis cõtinet minorẽ: vt quatuor duo. Ex qua quidez cõſurgit diapaſon. i. per oẽ ſiue totuz appellata. ¶ Tripla quoqz quãdo maior numerus ter minorem numerat: vt tria ad vnum extant. Ex qua ſymphonia ꝯſurgit cõpoſita diapente diapaſon nominata. Eſt ꝛ quadrupla quãdo maior numerus quater in ſe minorem habet: vt quatuor ad vnum. Ex qua oritur compoſita ſymphonia bis diapaſon dicta. Sic igit̃ cõſonãtiarũ q̃daz ſunt ſimplices: vt prime ſcḃe: maxime. cõpoſite vo alie. cetere vltime due: diapaſon vo quaſi media nomine quidem ſimplex: re vo cõpoſita. Ptolomeus vo ſextaz cõtra Pythagoraz addidit compoſitam ex diateſſeron ꝛ diapaſon: ꝛ ſic ſuperpartiẽti ſuppoſitam proportioni Boetius qnto. ¶ Epogdaginum ſiue ſexqoctaua eſt: quãdo maior numerus in ſe minorem totum cõtinet ꝛ ipſius partem octauam. vt nouez ſe habet ad octo. In nouez nãqz ſunt octo: ꝛ inſuper vnitas que ipſius pars extat octaua. ¶ Ex hac quoqz ſonus conſurgit: qui tonus appellatur. qui in duas partit̃ partes inequales: nõ enim poteſt diuidi in equales: ſicut neqz vocales: quarũ vnam partium: vt maiorem vocarunt ſemitonũ N
maius vt nouem: reliquam vo minus. videlz octo quod a Pythagoricis dieſis appellatur. Verſus tamẽ totum ſemitonum minorem dieſim affirmat: quod Plato limẽ appellauit. vnde Boetius ꝑ. Tonus nũquã i duo partitur equalia. Ut autẽ id oſtendatur: ſit ſexquioctaua proportio octo ꝛ nouem. Inter hos quidẽ nullus medius intercidit numerus: quos ſi binario multiplicemus redditur bis octo. 16. bis vo nouez. 18. Inter. 16. ꝛ. 18. vnus ꝯcidit naturaliter numerus vt. 17. itaqz. 16. ad. 18. comparatus ſexquioctauã retinet proportionẽ. ꝛ ideo tonũ. Secundũ hanc deniqz proportionem. 17. numerus medius nõ per equalia ſequeſtratur: qꝛ cõparatus ad. 16. ipſum continet in ſe totũ ꝛ eius. 16.
O partem: vt vnitatem. ſi autem. 17. ad. 18. cõparetur: tũc. 18. illum habebit totum ꝛ ipſius. 17. partem. Non ergo eiuſdem partibus. 17. ſuperat. 16. ꝛ ſuperatur a. 18. ꝛ vtraqz nũcupãtur ſemitonia: non q omnino ex equo ſint media: ſed ſm q ſemum dici ſolet qꝺ ad integritatem vſquequaqz nõ peruenit. Inter hec autem vnum maius ſemitonium appellatur: aliud vo minus: que ſe habẽt adinuicem: vt. 244. ad 256. continens duas voces: puta vt mi. Eſt ꝛ ditonũ ex duobus conſurgens integris ditonis. Et ſemiditonum: qꝺ ex non integris. ¶ Ex his quoqz tonis ac ſemitonis ſymphonie conſtant muſice. Diateſſeron enim que vocum quarta eſt conſonantia interuallorum trium: vt oſtẽdet monochordi denotatio: conſtatqz ex duobus tonis: ac ſemitonio non integro ſeu minori. Eſt autem interualluz ſoni acuti ac grauis diſtantia. Sed diapente eſt vocum quinta conſonantia interuallorum quatuor ꝛ tonorum triuz ꝛ minoris ſemitonij. Diapaſon autem eſt octaua vocum conſonantia. Una
P enim reperitur de ſeptem primis: ſeptẽ iteruallis ꝛ ex qnqz cõſtans tonis ꝛ duobus minoribus ſemitonijs. Et ideo dictum eſt diapaſon ex diateſſeron ꝛ diapente conſtare. Qꝺ apparet collectis tonis ꝛ ſemitonis duarum harũ in vnuz ſymphoniarum. Sed diapente diapaſon vocum eſt. 12. 11. interuallorũ. ꝛ conſtat ex. 9. tonis ꝛ ſemitonio minori. Bis quoqz diapaſon tunc erit. 16. vocum conſonantia. 15. interuallorum: ꝛ ex. 12. perficitur tonis. Diateſſeron ꝛ diapaſon aũt ſm Ptolomeũ conſonantia vltra Pythagoricos inſtituta. 13. erit vocum: ſicut ꝛ ſeptem fuerunt littere primitus [illegible]: voces enim ꝛ littere repetuntur vt apparebit: ſeu in diebus alterius euenit ſeptimane. Uocum ſiquidez quatuor ſunt graues ꝛ tres acute. ¶ Propter huius ſcḋm ſciendum Pythagoram organuz qꝺdam inueniſſe vnius chorde monochordum dictũ: in quo muſice omnes reperiuntur ſymphonie: quo primitus erudiũtur idocti voces percipere ſimplices: vt inde facilius habeantur cõpoſite ac pluriũ
Q chordaruz. Cuius ſimplicis primũ ſubditur deſcriptio. Et eſt lignũ longũ quadrãgulatum vtrinqz in acutum in modum ſandonis intus ꝯcauum: ſuper qꝺ poſita chorda eius ſonitu varietates vocũ comprehenduntur de facili. Cuius hec eſt forma in ꝓportione dupli ſiue diapaſon vt per hãc intelligat̃ in alijs. Nõ enim muſica dicetur ſed ſolum dicit̃ tñ: vt elucidetur queſitũ. Deſcriptio vo monochordi compoſitoris in qua voces ꝛ note cũ alijs inſequuntur eſt: quoniam ꝑ ſm modernos inſcribitur gãma grecum: ſeu. g. cuius hec eſt figura. Γ. Et deinceps ſeriatim ſeptem littere ab exordio latine graues: quare figuris grauioribus denotãtur. Poſt q̃s ꝑfati ſeptem repetuntur acute. vnde caracteribus depinguntur minoribus in quibus duplex. b. locat̃. primũ quidem rotũdum. alterum vo quadratum. Addunt ꝛ quidã predictis tetrachordum: varijs tamen figuris ſuperacutaruz: in quo. a. ꝛ. b. ſimiliter iterantur. Boetius tñ cum antiquioribus gamma grecum dereliquit. Litterarũ quoqz ꝛ monochordorum hꝯ extant paradigmata.
Γ. A. B. C. D. E. F. G. a. b. c. d. e. f. g. a.

Muſice ca. 2. 1. 8.

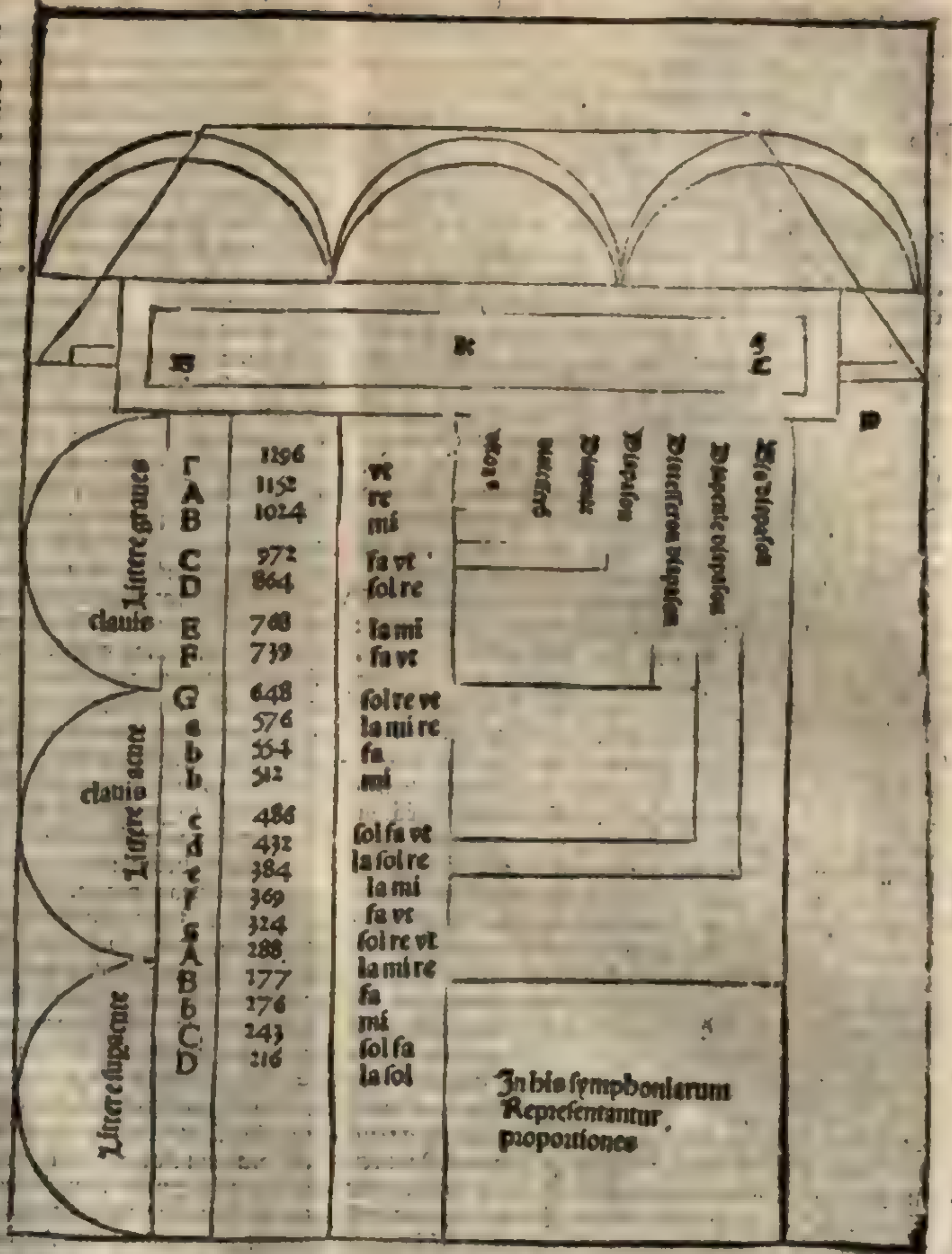
Muſice cap. 16. in medio.

A ¶ In his ſiquidez nume ris ſymphoniarum repre ſentantur proportiones. ¶ Amplius ſciendum q̄ poſt monochordum inuē ta ſunt policborda. In q̄/ rum chordis ſiunt diuer/ ſitates ſm additionez ſuc ceſſiue nō pauce. Quidā namq̄ꝫ primitus ſolū du/ as:alij vero quatuor ſta/ tuerere vt indicat rubeba. deinde in quatuor ꝛ quin q̄ꝫ vt oſtendit ſyga ꝛ vio/ la. demum in.7. aſcende/ runt. vnde proble.19.7. fuerunt chorde antiqui/ tus. Non eniz diacto ſm numeruz quemadmodū diapente dicta eſt:poſtea vo tripandius extrahens terciam vt vite appoſuit ꝛ in hoc appellata eſt dia paſon:ſed non diacto:dia ſeptem enim erat. Sunt autem ſeptez eſſentialio/ res ad quas alie reducū/ tur ad modum ſeptē pla/ netarum:hipathe. perhi/ pathe:litanos:meſe:per/ amete:ſeu trite peramete ꝛ nete. Fueruntq̄ꝫ conſe/ quenter octo nouem ꝛ de cez. iuxta illud pſalmiſte. In pſalterio decachordo. Et deinceps infiniti excre/ uit numerus:vt Boetius 18. cuz reiteratiōe enume ret ſub diatonico melo. ꝛ totidem ſub creomatico ꝛc. 18. ſub armonico qua/ dam communi:ſiue ꝛ eu/ gmeni.i.coniuncti ꝛ die/ gemedi.i.diſiuncti:quia tria ſunt melorū genera prefata:qbus omnis con texitur cantilena. quoruꝫ ē deſcriptio hec diatonici.

proble.xi. B

C

muſica.1. Cap.21.ꝛ 22.

B

F

G

D

Prolambanomenos.	diatri.
Hipate hipaton.	Nete ſiue ceugnum.
Perhipate hipaton.	Parameſe.
Licanos hipaton diatri.	Nete dieceugnum.
Hipate meſon.	Trite dieceugnum.
Peripate meſon.	Paranete dieceugnum.
Licanos meſon diatri.	Diatertrite hiperbolion.
Meſe.	Paranete hiperboleon.
Trite ſiue ceugnum.	Diatri.
Paranete ſiue ceugnum.	Nete hiperboleon.

¶ Eſt autem ſimilis figuratio ꝛ in cromatico melo per om nia:ꝛ conſimilis etiam in enarmonico:niſi q̄ vbi ſcribeba tur diatonicum prius debet ſcribi in ſecunda cromaticum: ꝛ tertia enarmonicum:ꝛ ita vt omnes.54. ſituētur chorde: moderni autem in quibuſdam organorum.64. ꝛ plures ſi/ cut oſtendit canon medius appoſuere.

Propter ſcdm vo ſciendū q̄ quidaz indiſcrete protulerunt muſicas has cōſo/ nantias in pulſu nō reperiri aut ſi reperiant nullus pōt ad earum dignotionem peruenire. Quibus quidē dicendum iuxta illud morbi p̄:q̄ nō opus hos ab alijs vituperari cū ſe vituperent ipſos:ſolatiū ſm Priſcianuz vo'entes ex ſua imperitia obtinere. 4ᵒ vo colliꝫ. Sermo de hꝫ proportioni bus. Gal. recitat̃ vbi dī q̄ ſi eſt:vt inquit eſt mirabile:ſꝫ cō parationes iſtas cōprehēdere difficile fit:quāuis multi ho mines eas in muſica cōprehendāt:propterea q̄ note muſi/ ce hāt ſupfluā extēſionē ita q̄ minor illarū dimēſio pōt exē/ plo cōprehēdi:ꝛ eſt illa q̄ multiplicat ex.36. ptibꝰ vnā par/ tē. ꝛ hic foret ſemitoniū forte minꝰ ſiue dieſim. Sed in.p.ſꝫ Gal. ꝛ. A. poſt proportionē addētē 4ᵃᵐ nō interuenit ſenſus diſcretio. Et ſubdit̃ q̄ iſta verba ſunt alterius ſnie:q̄ huc per accñs necīa eſt paruz. De hoc ēt miraf̃. A. ingens. Miror q̄liō pportiones iſte p ſenſuꝫ diſcerni pñt. Et deniū in ſen/ tentiā amplius q̄ꝫ Auer. ꝯcidēs Gal'. modū tribuit quo qs poſſit huiꝰ pportiones adipiſci talr. Dico tñ q̄ illi eſt faci/ le.i. poſſe qui in gradu tāgēdi ꝯſueuit. ꝛ pportionat̃ ſonos partē:poſt q̄ꝫ fuerit ei potētia muſicā cognoſcēdi acqſitā in nuero nā quandā nobis inſitā muſicā forē:ꝛ cōparabit ſa/

H

Ca.5. poſt medium. Cap.17. pᵒ medium.

Colli' de differētijs pllan ca. 11.b. finē. 2ᵒ pnit do. 3. lib.1. c.3. circa finē. vbi ſupra immediate.

I cium.i.experiētiā per totū hoc eſt rōnē:ita vt factū rñdeat
ſonis:⁊ notū arti. Cū enim hic eius intentionē omnino ap-
plicauerit ad pulſum in ſenſu poterit proportiones huius
diſcernere.qd aūt de hoc apparebit ſubſequenter.

Propter tertiuȝ vo ſciēdū ꝑmitus ꝙ muſica
lis ꝯſonātia pōt in pulſu re-
periri.1° ſeries de h̄ exponat. A. ¶ Propter huius ſiqdeȝ
ꝑm ſciēdū Gal.⁊. A. teſtari muſicalē armoniā poſſe in.p. re
periri:vt iductū. Et firmat:qm̄ vt dictū muſicalis ꝯſonan-
tia eſt ꝓportio q̄dā. h̄ aūt in oībus cuiuſcunq; gn̄is reperit
quātitatib⁹. Eſt nāq; vt apparuit ꝓportio duaꝝ:quātecū-
q; ſint eiuſdē gn̄is quātitatū circa alteri⁹ ad alterā habitu-
do:in.p.aūt vt dictū eſt quātitatē ſignare:⁊ maxie q2 vnuȝ
gen⁹ pulſuū ſumptū eſt ex trium diametroꝝ quātitatibus.
K ¶ Adhuc ſi repit in his ꝑn̄s ac ꝑm inſtr̄ale erit ac ſcd̄ariuȝ
ſuenire:cū hec qbuſdā oīa opent organis:ſed muſica ꝑn̄ ⁊
⁊ ꝑ nobis eſt inſita:vt oſtēdit aīa humana:nā aīa humana
tali ꝯnectit corpori copula:vt cū alijs ꝑmis inmioꝝ cēſuit
Aloi.6. Socrates in Tymeo.vn̄ Damaſcen̄.in aforiſmis. Colliga
tio corpis ⁊ aīe ſm ordinē nūeri ꝯſoni facta eſt vt ſubſiſtat.
Ibidem. Inqt ēt ꝙ cōpl'o corpis aīati ⁊ ꝓprie nr̄i ad figurā nūi ꝯſo
ni exiſtit. Quare aliq poſuerūt aīam armoniā fore quādā.
Z.c.54. ꝑ de aia. Propter qd̄ ex muſica nobis inerit organicā:ēt cū
h̄ depēdeat ab alia. Nā in alijs motib⁹ corpis quātitatiuis:
ſic in voce aut in organis oris poterit repiri ſuo mō.ꝑ viaȝ
nāq; cognitionis ⁊ effectus muſica organica depēdet ex or
ganica pulſuali. In via vo cāe ꝯtingit eȝ. Itaq; muſicalis i
pulſu repit armonia:ſilr ⁊ in anhelitu vtcūq;. Poterit de-
niq; qs tpatiſſimi tactus ⁊ ꝑſpicaciſſimi ad notitiā ꝯſonan
tie pulſus deuenire:vt de ſeipſo teſtat Gal. in ſyſtole pulſuȝ
ꝯtigiſſe. Cū.n.eā diu nō ꝑcepiſſet demū ꝑ ꝯtinuū tāgēdi ar
L teriās exercitiū ꝑcepit ⁊ cōpleuit:ita vt porte pulſuū tunē
Doc.3ſ8. ſuerūt ei apte.ꝑ 2° ⁊ Halya.q̄dripartiti 4°. ¶ Qd̄ ⁊ fulcit.
1.cap.14° Illud.n.pōt ſciri ⁊ tādē ꝑcipi:cuius ſilitudinē hēm⁹:⁊ ma-
ꝑncipius. xime cū aīa nr̄a itelligat ꝑ phātaſmate mediāte. Sȝ propor-
tionis vel ꝯſonātie pulſus hēm⁹ ſilitudinē:vt dn̄ſuȝ territo-
nicā.ſ.ꝯſonātiā. ¶ Rurſus.iª pōt ſciri qd̄ certiori ꝑcipitur
ſenſu:h̄ aūt tactus. vbi nāq; alij decipiunt:pleraq; ipſe cer
tificat:niſi fortaſſis i digitoꝝ varietatib⁹:⁊ maxie cū hūc ꝑ
Z.c.94. alijs aialiū certiſſimū hēam⁹.2.de aia. Nroꝝ.n.cōpagina-
tio āplius i mediocritatē ⁊ tpamētū ꝑuenit. Itaq; hui⁹ po-
terim⁹ cognitione potiri:q̄ȝq; extet difficile tpis mot⁹ motu
la:cū nil aial ꝑcipiat abſq; tpe ⁊ ꝯtinuo.ꝰ memoria ⁊ remi
Poſt ſn. niſcētia. ¶ Propter huius 2m ſciēdū ꝙ. A. manifeſtat deci-
2° p.doct. mū genus pulſuū ſm ipſius ordinē:qd̄ Gal.⁊ Haly.poſue
3.ſū.1.ca. rūt octauū. Ingens ꝙ gen⁹ pulſuȝ:qd̄ ſumit ex pōdere eſt
1.diue ſ. ꝑ cōparationē ꝓportionis quātitatū ꝓportionaliū q̄tuor tē
de differē poꝝ in adiuicē.puta duoꝝ motuū:⁊ duaꝝ qetū. Et quāuis
tijs ſcdm̄ ſenſu nō poſſit oē h̄ diſcernere:tn̄ poterit ꝑ cōpōnē ꝓpor
cap.11. tionis q̄titatū ꝓportionaliū tēpoꝝ diaſtolis ad tp̄s qd̄ ē i-
7.ideo.c. ter duas diaſtoles:qm̄ tūc iteruenūt tpa tria:vt mot⁹ ad ſy-
3.6° hm. ſtolē:⁊ qes ⁊ mot⁹ ipſi⁹ ad diaſtolē. Et ad ſūmuȝ cōparādo
M tp̄s in q̄ eſt mot⁹ ad id in q̄ ſit qes:aut eȝ. mot⁹ nāq; magis
ꝑcipit qete:q̄ȝ mot⁹ motu:vel qes qete cū opponant pluſq;
tpis colligāt. Et ideo q faciūt cōpōnē tpis motus ad tēpus
motus:⁊ tpis quietis ad tp̄s quietis:poſūt caplm in cap.
Et id 7° theorice cū Gal. hoc eſt cognitionē ſenſitiuā:locāt
in agnitionē intellectiuā. Duo nāq; ſunt capitula ⁊ ꝑnª co-
gnitionis ſenſus ⁊ intellectus vtcūq; oppoſita:⁊ lȝ hoꝝ miſ-
ſio ſit tolerabilis ⁊ nō incōueniēs:nō tn̄ eſt bona ſiue vtilis:
q2 nō pōt in ſenſum ⁊ experiētiā peruenire:ſicut ꝯſideratio
expetit medicine. Deinde oſtēdit qd ſit pōdus vel menſura
dicēs:ꝙ eſt illud in quo ꝓportiones attēdūtur muſice.hoc
aūt vt velocitas ⁊ tarditas:raritas ⁊ ſpiſſitudo ꝑncipaliter
tpis rōne in quo ꝯſiſtunt.ꝯñter vo magnitudo ⁊ paruitas:
fortitudo ⁊ debilitas. Sup has enim ꝯtias ꝓprie videntur
pulſuū ꝓportiones attēdi. Cū igitur vnius pulſus aut par-
tes vel ps vnius pulſus iuxta ꝑdictū canonē ꝓportionum N
vel ꝯſonātiarū ſe habeant ad alterū in q̄tuor maxime diffe
rentijs vel qnq;.puta magnitudine ⁊ paruitate fortitudine
⁊ debilitate:velocitate ⁊ tarditate:ſpiſſitudie ⁊ raritate aut
ēt duritie ⁊ mollitie:ſicut q̄tuor ad tria:ꝯſonātia pulſualis
diateſſeron muſicali ꝯſonātie erit relata. Si vo ſe in his ha
beant velut tria ad duo:tūc ꝯſurgit pulſus ꝓportio diapen
te ſuppoſita. Si aūt vt q̄tuor ad duo:ita ipſa ꝓportionatur
diapaſon:⁊ ita in alijs cōpoſitis. Accedo igit āplius in ex-
pōnē ſeriei. A. q dans eius itētionē dicit. Scio ꝙ i pulſu nā
⁊ ꝓ tās muſice reperit:qd̄ declarat:in pulſu eqli ⁊ inequali:
ac in pulſu pōderis:in qbus magis nā obſeruat muſice.2°
exēplificat ꝓportiones q̄s i pulſu poſſum⁹ obſeruare illic.
Gal. vo. Et ꝑmitus id oñdit in pulſu eqli ⁊ ineqli:2° i pulſu
ineqlr ordinato ⁊ ineqlr inordinato.⁊ in pulſu pōderis ibi.
Et quēadmodū:ꝓponēs itaq; ſilitudinē quandā inqt. Sic O
ſcia muſice ꝑficit ex ſonoꝝ adinuicē ꝯiūctione ſȝ ꝓportio-
nē tēpoꝝ ꝯnēctē ipſos in acuitate ⁊ grauitate q̄ ſunt vocis diie
ꝑ circulares q̄ſdā caſus ⁊ curſus nūc voce deſcēdēdo:tunc
aūt ſublevādo q̄ inter eoꝝ exiſtūt ꝑcuſſiones. Illic.n.cōſti-
tuunt ſic circuli icipiētes ab vna ſeptē vocū:⁊ ꝑ alias tran
ſeūtes reuertunt. Deide adaptās 2° ꝑtacta duob⁹ ꝓportio
dic ſilr eē in.p.q2 ꝓportio tēpoꝝ pulſuū in qb⁹ ꝓportio ꝑnt
obſeruat i velocitate ⁊ ſpiſſitudine:ſilr in raritate ⁊ tarditate eſt
tanq̄ȝ ꝓportio ſonoꝝ muſice i hoꝝ. Et ꝓportio ēt diſpōnū pul
ſuū in fortitudine ⁊ debilitate:i magnitudine ⁊ puitate:ē ſi-
cut ꝓportio ꝯiūctionis ſeu cōpōnis ſonoꝝ muſice ꝑ q̄s ꝯti-
git ſonos variari ſm velocitatē tarditatē ⁊c̄. Deide ēt quē-
admodū declat id in pulſu pōderis ⁊ in diuerſe ordinato ⁊
iordinato ponēs ꝑ duas ptes ſilitudinis:deide aptās ad ꝓ-
poſitū illic. Et ꝓportio. Et dicit ꝙ ſic tp̄s ꝑcutiēdi lōgū vel
breue ⁊ q̄titas extēſiōis ſonoꝝ q̄nq; ſunt ꝯuenientes ꝓpor
tionales vt i bellis inbe:i cameris pſalteriū ⁊ viola. Et ali- P
q̄n icōuenientes ⁊ iproportiōate loco:vt ei⁹ qd̄ exēplificatū.
ecōuerſo.⁊ id quo ad pulſuȝ pōderis. Et ſilr q̄n accidit in-
terdū diuerſitates ordinatas eſſe in qnq; rebus vel plib⁹:⁊
aliq̄n inordinatas ordinē indifferēter corrūpētes:⁊ h̄ q̄tū
ad pulſuȝ diuerſo ordinatū ⁊ iordinatū. Deinde ⁊ ꝓportio.
ſufficiēter valde ⁊ ꝯfuſe has duas ptes ſilitudinis applicat di
cens. Ita ꝓportio diſpōnis pulſus in fortitudine ⁊ debilita
te ⁊ in quātitate:in magnitudine ⁊ paruitate:⁊ ſilib⁹ quo
ad vtroſq; pulſus:lȝ ſonet de pulſu pōderis:ꝯtingit eſſe cō-
uenies ⁊c̄. Et ſubdit ꝙ egredit hoc a gn̄e pulſus i quo attē
dit ordo aut eius oppoſitū.q̄re pulſus ingredit ponderis.
in ipſo enim ꝓprius ſeruat ꝯſonantia pulſualis:eo ꝙ ſumā
tur ex tpe motus vbi quātitas reperit. Deinde Gal. aūt ex
primit ꝓportiones pulſuales ſm ꝙ muſicis ꝯſonātijs ada
ptant dicens:ꝙ viſus eſt Gal. ꝙ id qd̄ pōt percipi ex ꝓpor
tionib⁹ pōderis ⁊ pulſus eſt iuxta vnā ꝓportioneȝ muſice:
que dī ꝓportio totius.i.dupli ⁊ qnq;:que proportio dī tri-
pli. Qd̄ exponēs ſubdit ꝙ ea eſt ꝓportio dupli adiūcta ꝓ- Q
portioni que addit medietatē:q2 ꝯtinet totū aliqd ⁊ ipſius
mediuȝ:⁊ iſta eſt ꝓportio cōpoſita ex diapente diapaſon:⁊
ideo ſic appellata bis aliqd̄ totuȝ ꝯtinens ⁊ eius medium.
Sic igit q̄n aliqs pulſus ſe hȝ ad aliū in velocitate ⁊ tardi
tate ⁊ ceteris:vt tactū differētijs in nūis vel vocib⁹:vt tria
ad vnū:proportio ſimilis predicte ꝯcidet in pulſu. Et ſic in
alijs dicendū erit ꝓportionibus pulſuū ſuo modo. Secūda
proportio in pulſu obſeruata eſt ſm ꝓportionē muſicalem
dictam per totū:que proprior eſt dupli:⁊ iſta eſt ꝯſonantia
diapaſon:ſiue per totū ſeu oē dicta:qm̄ in toto vel perfecto
terminat:puta in ꝑ monochordi fine:vt in octo.oē nāq; ⁊
totū ⁊ ꝑfectū nō ſm ſpēm differūt abinuiceȝ.ꝑ celi ⁊ mūdi. Collī te. cō.1.
Nolat ēt ita.q2 oēs obtinet voces. Antiquus octo vt appa
ruit cythare ꝯſtabāt chordis.⁊ q2 octo vocib⁹ cōſtituit.3ª
vo ꝓportio hic ꝯſiderata eſt illa q̄ dī ꝑ qnq;:q̄ addit medie
tatē ſicut cū aliqd ꝯtineat aliqd̄ totū ⁊ eius mediū vt tria ſe

A bīt ad duo:q̄ ꝓportio dī diapēte:ſiue ꝑ qnq3.eo ꝙ in qnto
termineť loco monochordi qnq3 obtinēs voces.4ᵃ quoq3
ꝓportio q̄ in pulſu dī repiri ſumiť iuxta ꝓportionez:q̄ eſt ꝑ
4ᵒʳ addētē 3ᵃᵐ ptē.Cōtinet.n.totū aliqḋ ⁊ 3ᵃᵐ partē ſupˢ hoc
ipſius vt q̄tuoꝛ ſe h3 ad tria:q̄ diateſſeron dicto ꝙ quatuoꝛ
vocib⁹ ↄſtās in q̄rto loco cadit inſtrī.Eſt ⁊ qnta ꝓportio in
pulſu obſeruata:q̄ accipiť iuxta ꝓportionē cōiter ſumptaz
q̄ eſt ꝑ qnq3 addentē 4ᵃᵐ partē:q̄li ꝓportione qnq3 ſe h3 ad
q̄tuoꝛ:cū ipm totū hēat ⁊ vnū qḋ eſt eius ps q̄rta : q̄ ꝓpor/
tio nō eſt ꝓprie muſicalis:cū ſoluz qnq3 vel ſex extent.Mi/
nima.n.ꝓportionū muſicalium eſt diateſſeron:maxima vo
bis diapaſon. Quidaz tñ hic pythagoriçantes ꝓn⁹ muſice
ignorātes ꝓportionē hāc muſicalē foꝛe ↄ̄ reliq̄s putāt diſti/
ctā:ſeptē ēt aſſerētes:cū ⁊ diatonū inter eas locent.Deinde
B ſubdiť ꝙ poſtea in pulſib⁹ nō percipiť aliq̄ ꝓportio modi/
ca interueniēte tpis inter duo cōparabilia diſtātia : q̄lis eſt
ꝓportio.5.ad.6.vel.7.ad.6.⁊ ſic deinceps ꝑcipiť multo mi
nus.ℭ Dubitať cur ꝓportio muſicalis bis diapaſon nō nu
merať ab.A.cū poſſit in pulſib⁹ repiri:ſicut repiť in alijs.
ℭ Aut dōm foꝛtaſſis ꝙ nō interuenit tāta diſtantia in ptes
pulſus:vt que eius.Uel foꝛte reliq̄t notā ex diapēte diapa/
ſon eidē appropinquante.Apparet itaq3 veritas hui⁹ q̄ſti
difficilis admirati cū ſit de pulſib⁹:quoꝝ ſcia q̄zardua . vñ
Cap.2.in principio. theoꝛi.7.Pulſus ſcia grauis eſt ⁊ difficilis:⁊ cognitio ipſi⁹
cū magna ſuſcipiť difficultate triplici ex cā.Pꝛimū.q2 non
eſt facile aſſueſcere in venaꝝ ſenſu ↄſuetudinem q̄ poſſit co
gnoſcere modicā alteratione q̄ in pulſu ſit.Scdo.q2 neceſ/
ſe ſit breuioꝛi tpe ſolū decē gñа pulſuū cognoſcere:cū vnuz
ad reliquū habeat relōnē.3ᵒ q2 nihil certius exterius repe
riť cui valeat pulſus ↄferri vel cōparari velut i vrina.Sub
C doq3 quartā q2 pulſus eſt motus.82.diia.motus aūt cogni
2.ib.3.ic. cā.6. tio difficilis cū ſit mālis potētialis non permanēs is ſucceſ
ſiuus:vt ſermo ipſius oſtēdit ꝙ de phyſico extat auditu.

Pꝛopter quartum vo ad ꝓᵐ dōm ꝙ qdez dicūt ꝓportiōes hicide
ſumi equoce.puta in muſica ⁊ pulſu.Qḋ falſuz vt viſuz ex
dictis:cū oñſuz ſit in pulſu muſicā ſaltē humanā repiri. Et
muſica vniuoce magis aut ſaltē analogice:vt de trib⁹ ꝑticu
larib⁹ muſicis:vt ſuperius inotuit ꝑdicatur tanquā genus.
ℭ Uñ dōm eſt ꝙ altere ſpēs ⁊ diſe ſub alteris collocanť:
qm̄ ſonoꝝ ꝓportiones ſub illis q̄ pulſuū nālr ↄtinenť ma/
gis ſi in ipſo muſicā volumus obſeruare humanā:⁊ ſi i ſo/
nis organicā cū hoc ſuc velut ps ↄtineať in toto. Si vo ꝓ/
portiones pulſuū ↄſiderenť tanq̄ imanifeſte : cognoſcunť
vo ꝑ ꝓportiones ſonoꝝ ſicut ꝑ aliqḋ manifeſtū:⁊ ꝓbenť.ſic
ꝓportionib⁹ ſubdenť muſice organice.Uel pōt dici ꝙ pro/
Cap.3.in tertio ſinem. portiones pulſuū q̄dā ſiītudine q̄ dēs trāſſerūt.topi.6ᵒ trā
ſumpte ſunt a ꝓportionib⁹ muſice organice : q̄ trāſumptio
iā dudū appuit.ℭ Ad aliud dōm ꝙ ſic muſica organica ē
D circa quantitatē tēpoꝝ:ita ⁊ muſica obſeruata in pulſu:vt
viſu3 in expōne ſeriei.A.ℭ Ad aliud dōm ꝙ ſubita nō mul
tū differunt:qm̄ numeraꝝ ſonoꝝ adaptať homini ſm in/
ſtrumēta maxie nālia:vt ⁊ pulſus ordine ſuo . ℭ Ad aliud
dōm ꝙ l3 in vno ↄſonātia attēdať vocū:⁊ in alio pulſuuz.
hec tñ multū diſtāt:vt declarū eſt iā in adinuicē ꝓportioni/
bus ſm q̄s accipiť ſiītudo.ℭ Ad aliud dōm ꝙ ſic muſica
generat aios organica ⁊ ad laudabilioꝛes ꝑducit moꝛes : ita
ēt ↄñr medicina habitū ↄſeruat pfectū in coꝛpe aut iducēs.
puta ſanitatē:nō.n.minus pacificanť animi ⁊ moꝛes cōſur/
Cap.5.ꝑ principiuz. gūt inſignes.vñ ꝑ de ingenio.Qui vult curare aiam ꝑ.cu/
ret coꝛpus ⁊c̄.   ℭ Differētia.LXXXIIII.

Uod egeſtionis coloꝛis varie/ tas ſit laudabi
Tra.2.ca.27. lis oñdiť:vt apparebit ꝑ q̄rtuz ſcdē.ℭ Palin.
Aſfo. 14. mutationes egōnū iuuāt afoꝛ.2ᵃ. Qḋ firmať.
Tra.1.c.2. in ſine. qm̄ 3ᵒ ſextadecima.Qui egerit ſpēs diuerſas
ſ.cholici ⁊ ſpumoſi ⁊ ſpēs pingues ⁊ nō debilitatur:nō opz
vt ipſuz ↄſtrigas ⁊ perducas ad egritudines fraudulētas:
E he aūt varietatē impoꝛtant.ℭ Amplius ſimile vi de vrina
⁊ de egeſtione cum ſit alterutra ſuperfluitas viis. ſed vrina
laudať varij coloꝛis vltra ſimplicez.vnde ꝑ ſcda. Urina ni De.3.ſi.2.ca.6.versus finem.
gra eſt ſignuz malū:que tñ ex ea ſanioꝛ eſt:eſt illa cuius hy
poſtaſis eſt nigra ⁊ aquoſitas non eſt nigra.hꝫ vo coloꝛ va
rietatem impoꝛtat.ℭ Adhuc ars eſt nāe ſequela.varietas
autē coloꝛis egeſtionis approbať ſm artez magis.iuxta il
lud veteris.Cuz pharmaco vo melius ⁊ quāto amplioꝛes Afo.4. afo.11.
coloꝛes:egeſtiones non male.ℭ Rurſus.illud eſt bonū qḋ
vigoꝛem oſtēdit nature.hꝫ vo eſt varietas coloꝛis cum po
tentiam oſtēdat ipſius ſuper humoꝛes plurimos expellen/
dos.Itaq3 egōnis coloꝛis varietas laudabilis extat.

In oppoſituz medicoꝛum cetus. Adhuc de ra/ tione digeſtionis in ſuperfluis eſt
F materiā virtuti habilitare expulſiue.id aūt pꝛopꝛie ſit pre/
parando ſubam:eamq3 diuidendo a partibus ⁊ reddendo
vnigeneam:⁊ demum coloꝛem:cū is cauſeť ab equalitati/
bus mediātibus ꝓmis:differētia ſequenti.ℭ Eti.ſimile vi
detur de egeſtione:vt de ſputo ⁊ vomitu.Sed vituperātur
tales varij ſeu puri.pꝛonoſticoꝝ ſcdo.ℭ Itidez illud extat Tc.40.et 45.
illaudabile qḋ a pꝛopꝛia egreditur nā vel coloꝛe:pꝛopꝛius
autem vt apparebit egeſtionis coloꝛ eſt ad ſubcitrinum de
clinare.Uarius autez multiplex diuerſificatur ab iſto. Igi
tur coloꝛis illaudabilis eſt varietas.

Pꝛopter pꝛimū quidem ſciendū ꝙ egeſtio du pliciter accipitur.vne quidez
cōiter pro ſuperfluitatum omni eductione:iuxta illud ſecū
de afoꝛiſmoꝝ.Conſiderare opz egeſtiones:⁊ qḋ pꝛopꝛius dī Afo.14.
excretiones.Aliter qdem pꝛopꝛie pꝛout eſt ſuperfluitas di
geſtionis ꝓme in inteſtinis inferioꝛibus:⁊ maxime in mo/
G noculo cāta.In eo nāq3 in dietatis inculpabilr a chiloſita/
te ſtercus ſecerniť:cui qdem cholera ꝓmiſceť a chiſti fellis
delata.ℭ Ipſa quoq3 quadrupľr pōt ſm in ea reperta cōſi
derari:aut ratione quātitatis,q̄litatis,exitus,tempoꝛe,vel
ea cū qua egrediť habitudine.Quātitate qdem varieť du
pliciter vel abſolute.aut ſm qd vt q̄litatis i quātitate.ꝑ q/
dem in multā:paucam diuerſificaľ ac mediā. Quod etiaz
euenit aut ꝓpter ſuſceptū cibū vel ſuſcipientis nām.Siqui
dem multa plurimos denotat cibos.Si autez pauca:pau/
cos cū oꝛdine ⁊ artificio tali vel hꝫ.Media quoq3 medio/
critate ↄſequēter diſpoſitas ſufficiēter:⁊ que circa eam:ope/
rantes particulas.Si vo ſecūdo:aut foꝛtitudo exiſtit excre
tiue cū attractiue imbecillitate.meſeraicaꝝ puta.Uel mul/
tiplex:cholere in inteſtina confluxus vel motus ſupfluus.
Pauca quoq3 ex oppoſitis reddiť cauſis ⁊ digeſtiue imbe
cillitate retētiua ei deſeruiente.Qualitatis in quātitate q/
H dem reſpectu vel q2 ex cibo plus in coꝛpoꝛe imittiť q̄3 in ſe
Cap.16.in medio. ceſſum tranſducatur vt mulſa ⁊ nuces.theoꝛice ſeptimo.⁊
vinum magis:teſticuli galloꝝ ſaginatoꝛuz ⁊ bꝛodium car/
niuz laudataꝝ.diia.68.aut eꝫ ceu baucia,rapa,caulis ⁊ q̄
hꝫ.vel medium obtinet:vt panis ſm Auer.galline caro an
nualis agni ⁊ hedina.Et hec itidem ſm coꝛpoꝛa diuerſifi/
cātur apta taliter vel aliter ſuſcipere.ℭ Qualitatis quoq3
rōne tripľr liquoꝛis ſeu ſubſtātie a medicis plerūq3 nomi/
nare coloꝛis ⁊ odoꝛis.Ex liquoꝛe qdē.q2 alius humidus:
alius ſiccus:nōnullus vo medius.Humidus qdez denotat
ſuccoſitatē alimēti ad epar minime demandari aut defluxuz
humoꝝ in ventrē ⁊ inteſtina.Qḋ diſcerniť coloꝛe alimenti
vel humoꝝ.Siccus vo ſignat ꝑuſtionē hāꝝ cauſaꝝ ⁊ cali
ditatē partiū digeſtiuaꝝ cum epatis roboꝛe.Et ad hoc ſiľr
diſpō ciboꝝ opať.Medioctris aūt ex cāis ↄſurgit medius.
Ex coloꝛe qdē multiplr ſignať:ſicut ⁊ coloꝛes multi exiſtūt
⁊ pñt ſimplices eē vel cōmiſti:qm̄ alius ſubalbidus:alius
creteus,citrinus,igneus ⁊ croce⁹,eruginoſus,viridis, idi
cus,liuidus ⁊ niger.Quoꝝ q̄q3 ſubalbidus ſl'a denotat gl
ꝑſeū abūdare:aut friditatū dñiuz.Creteus ꝑuſtionē deſcē/

I ſus cholere i iteſtina. Citrinus ꝛ ꝓprie remiſſus nālē vt ſic
denotat egōnē. Igneus cholerā rubeā ſignat abūdanter in
iteſtina mādari. Et croceus amplius illo. Eruginoſus cho
lerā hꝫ: vt viridis viridē ꝛ frigiditatē qn̄qꝫ. Indicus vō li
uidus ꝛ niger mortificationē denotāt calidi vel aduſtionē
aut cholerā aduſtā vel prauā cholerā nigraꝫ: plus tn̄ ꝛ mi
nus. Cuius qdē peſſima extat ſignatio niſi eūetur paulatie
fortaſſe. Cōpoſiti quoqꝫ colores ſunt plurimi: verū qdam ma
gis tendūt in latus nālitatis vtcūqꝫ ſicut pores: alteri in op
poſitā ceu poſtremi: quoꝝ intēſior eſt malitia. ❡ Ex odore
ſiqdem qm̄ quedā eſt ꝑuata odore q̄ grandē ſignat frigidi
tatē aut ſtatis diūum. Alia vō eſt odoris trahētis ad acre
dinē vel pōticitatē: vt q̄ meſſe: q̄dā ad acuitatē nitroſaꝫ ceu
q̄ cholere: vel erit multū fetida q̄ putredinē humoꝝ vel di
K geſtionis corruptionē ſignat. Qō aliqn̄ ꝯtingit ex cibis: vt
ſunt tallus arboris: gūmi aſſe, porrū, allia, eruca ꝛ hꝫ. Aut
mediocris inter hēc fetorē ꝛ nō hēc: que ꝑfectā denotat di
geſtionē ꝛ nālitatē. ❡ Rōne qdem egreſſionis tpis diuerſi
ficatur: cū q̄dā ſit cita: alia tarda ꝛ nōnulla media. Qō eue
nit ex ciboꝝ diuerſitate in ſe ac ordine illorū vel debilitate
attractiue cū fortitudine excretiue: vel ſenſibilitate partiuꝫ
digeſtiuaꝝ nimia vel vlcere vel humoꝝ ꝯfluxu: aut ex coꝝ
oppoſito vel ex coꝝ medio. ❡ Ex habitudine vō qꝛ egre
ditur cū ſonitu vel ventoſitate aut ſpuma. vnctuoſitate ſan
guine vel ſanie. Que aūt cū ſonitu denotat vētoſitatē humi
do ipſiꝰ admiſceri ꝛ frigiditatē iteſtinoꝝ vel anguſtiā iſto
rum: q̄ nō paꝝ ex cibis ēt cātur vētoſis. cuius ſignatio i nō
verecūdātibꝰ egrotātibus eſt praua. Que aūt cū vētoſita
L te minor eſt ꝑdicta minuſqꝫ mala q̄ calō efficitur vel motu
vel vtroqꝫ. Spumoſa quoqꝫ mōſtrat calorē fortē eliquātē:
vt i tabidis vel vētoſitatis cōmiſtionē. Unctuoſa ſiqdē adi
pis ꝛ piguedis liq̄factionē ꝛ humiditatis ꝑncipaliū: cū fue
rit leuis viſcoſa. leuis vō vt ſupnatet aq̄ ceu ſtercus vacce
vētoſitatē demōſtrat nō paucā: vt in colicis. Sāguinea vō
egredif vel a toto corpe: vel a pte: vt epate, meſeraica, ſple
ne vel inteſtis ꝛ hꝫ: aut mēbri mutilatione: qō dolore: leſio
neqꝫ actionū diuerſificaf: qm̄ aut eſt chiloſa vel lauatiua,
cholerica, virulēta, feculēta, ſubtilis, groſſa, nigra, melica,
Tra.1.ca. 13.pꝰ me. Doc.3.ſā. 2.ca.13.in medio. vel ſanguis purus aut caro epatis nigra, groſſa: 3ꝰ decima
q̄rta. Sanies ſiqdē denotat rupturā apatis vel inteſtinorū
vlcera ſiue purgationē māe virulēte omni ex corpore. vn̄ ꝑ
ſcda. Sanus relinquēs exercitiū multotiēs egerit virus ꝛ
ſanguinē: q̄ ſibi laudabilis ev purgatio: cū ab inde laxitas
remoueaf. ❡ Et noſce q̄ egeſtionū alia eſt nālis optima vt
mollis ꝯtinua ſm̄ quātitatē ꝓportionabilr eius aſſumpto
rum hora ſubiēs ſolita: nō murmurās egreſſu. ꝓnoſticorū
Te.cō.13. ꝛ ſeq. Doc.3.ſā. 2.ca.13.d. ſue ſucc. 2ꝰ. vn̄ 2ꝰ ꝑ. Hec egōnū eſt melior: que iūcta ſiliū partiuꝫ in
qua ſiccitati eſt aquoſitas vehemēter admiſta: cuius ſpiſſi
tudo eſt vt q̄ mellis exitu facilis nō pungēs: colorē hn̄s ci
trinitati attinētē: nō multi fetoris neqꝫ illo ꝑuata: rugitū mi
M nime: ſeu gurgulationē hn̄s vel ſpumā hora ſubiēs ꝯſueta
ꝛ quātitati aſſumptoꝝ ꝓportionata. Que aūt huic oppoſi
ta inaturalis ad hāc exiſtit: ſm̄ tn̄ amplius ꝛ minus valde.
❡ Quid aūt ſit color: dīa viſuꝫ. 64. Eſt aūt hic varietas di
uerſa i egōne coloꝝ ſimul ꝑceptio. laudabilis q̄ꝫ nūc ſigni
ficationē iportat. Eſt aūt laudabile aliqd: aliud illaudabi
le: nōnullū vō mediū. Laudabile quoqꝫ mltiplex: qꝛ vel bo
nitatis ꝑpauce. ꝛ ita ſignū nō malū: aut amplioris. ꝛ ſic bo
nū. vel adhuc intēſioris ꝛ id melius: ꝛ ita deiceps optimū
ac optimū valde ſeu ſaluberrimuꝫ. Silr ꝛ illaudabile: aut
pauce malitie erit ꝛ ēt ſignū nō bonum: vel grādioris ꝛ id
malū: aut deiceps: ꝛ tūc peſſimū ꝛ q̄ꝫ peſſimū ſeu mortaliſſi
Te.cō.a.c. ꝯ penul. Capi.13. Ca.21.in ꝑ. ſine. mū. Mediū aūt appellaf neutꝝ: ſic i techni digiti denigra
tiqō ꝛ latitudinē hꝫ: ceu vni extremoꝝ ampliꝰ q̄ꝫ alteri ap
propinquās. ꝑ criſiū. ꝛ decimo apparens Almanſoris.

Propter ſecundū vō ſciendum q̄ medicoꝝ cetus viſus eſt cōiter viu

perare varietatē coloris egōnis. vnde pronoſticoꝝ ſecūdō. N
Egeſtiones varie diuturniorē denotant morbū, nigris, liui Te.cō.23.
dis, pinguibus ꝛ olētibus: ꝑnitioſe aūt nihil minus. Sunt
nāqꝫ hꝫ raſiue, cholerice, ſanguinee, praſſine ꝛ nigre. aliqn̄
qdem ſimul: qn̄qꝫ vō ſingulariter exeuntes. Et ideo ibideꝫ
Cōmentator. varie multas eſſe diſpōnes oſtendunt. vn̄ tē
pore indigent ad digōneꝫ. multis. n. entibus diſpōnibꝰ de
center qdem eſſe quaſdā ex ipſis longas. Si aūt nā: ſed di
no quatr nām queadmodū reſiſtētibus plurimis certāteꝫ
ꝯſumere plurimū tempus. Et afoziſmoꝝ 4ꝰ. Quātūcunqꝫ Aflo.21.
colores plures egōnū fuerint magis: peius. Criſiuꝫ quoqꝫ
ꝑ. Egeſtio varia varijs poſſideri corpus diſpōnibus mon Ca.ꝑ.11.in me.
ſtrat. ꝛ ideo diuturna ꝛ malitioſa. multe nāqꝫ diſpōnes tē
pore egent ad digōnem ampliori: ꝛ periculū inferunt mul
titudini eq̄li. Et id Almāſoris ēt ꝛ theorice decimo. Cuius O
qdē ꝯſiium 4ꝰ ſcda ſeriatur ita. Diuerſitas coloris eius qō Ca.ꝑ.21.
egredif de egeſtione eſt laudabilis in duabus horis nō ali Ca. 10. ad
bi. Quarum vna eſt diuerſitas cretica poſt digōnem in die medium.
cretico ꝛ ſigno cretico. Altera vō poſt ſolutiuā potionē ꝑ Tra.1.ca.
tranſeunteꝫ fortē. ſignat nāqꝫ in his duabus diſpōnibꝰ mū 17.an ꝑ.
dificationem expectatā. Sed in alijs aduſtionem: liquefa
ctionem ꝛ multitudinē humorū corruptoruꝫ. vnde 3ꝰ quar
tadecima. Eſt quādoqꝫ in expulſionibus colorū diuerſorū Tra.4.ca.
leuitas. Quid autem de hoc cōſequenter apparebit. 1.poſt me.

Propter tertiū quidem ex his ſciendū q̄ di
uerſitas coloris egeſtiōis aut
egreditur ab arte per pharmacū: vel ſponte. Siqdem ꝑ 1ꝫ
aut pharmacū effrenitat vel non. Si vō effrenitat malum:
prauā enim diſpōnē cauſat in corpore. Si aūt nō effrenitat:
tunc aut pharmacū hꝫ eūare plurimos humores: ꝛ ꝑ ꝯſis P
colores vna: ꝛ id eſt bonum ſuppoſito tali vt opus eūare.
Si vō ſolum vnū educere ꝛ ples euacuet non bonū: vt ꝑus
ſaltem ſignificatiue: cum multos humores denotet in cor
pore quos nā nō potens gubernare ſponte emittit fere. Si
aūt ſponte fluant hꝫ cuꝫ humoribus colores aut ſunt oino
praui corrupti vel nō ſunt tales: ſed vtcunqꝫ adhuc attinent
nālitati. Et tūc aut expellunt in ꝑnꝰ nōdum apparētibus q̄
digōnis ſignis vel in ſtatu vt qn̄ iam apparuerint ea. Siq
dem ꝑus aut virtus eſt fortis vel debilis. ſiqdē debilis vel
prauū ꝛ necē denotans magis. ſi vō robuſta prolixitatem
morbi. Interdū nāqꝫ virtus eſt fortis ſenſibilis intolerans
indigeſtū expellēs in ꝑnꝰ aut cū eo digeſtū in augmēto: cuꝫ
indicatiua ſemp ſint ſigna ꝑcedētia que digōnis. Si autem
ſcdo tunc vel criſis erit ꝑfecta: ꝛ ita tāta pōt in varietate co
loris egeſtionis fieri digō cum ſubā vt non ſolū ipſa: veruꝫ
color vniteni. ꝛ id optimū demōſtraf. Siqdem diminuta
tunc mutanf colores in melius: ſed varietatem nō perdūt
oino. Et id laudabile ſit reſpectu eūationis in ꝑnꝰ facte: nō
aūt que in vltimo criſi perfecta. vn̄ ꝛ habebūt mediocriter
ſignificare per ꝑ 1ꝫ criſiū ꝛ afoziſmoꝝ cum ibi dictū ſit digō Ca.ꝑ.23.i medio.
nis ſigna ſemp de ſe fore laudabilia breuitatē morbi deno Cō.afoi.
tantia. Indicatiua vō non ſemp niſi cum que digōnis ꝑceſ 12.pꝰ meꝰ
ſerint ſigna. Dixi aūt per ſe: qꝛ poteſt eſſe mā digeſta. nō tn̄ Q
ſubſeqtur ſalus: eo q̄ virtus non poterit ipſam educere ex
cretiua: velut ſanie cōtenta in pectore qn̄qꝫ ꝓnoſticoꝝ 2ꝰ. ꝛ Cō.17.in
interioꝝ, 4ꝰ: ꝛ merito cū altera ſit vtus nālis que digerit ꝛ medio.
expellēs amplius aialis. Si aūt exiſtāt hꝫ humores colo Ca.8.poſt
rū inālīū penitꝰ: tunc nō ſolum plures: verū vnus iudicaf ꝑncipiuꝫ.
a vetere peſſimus. vn̄ ſubdit. Egritudinibus qbuſcūqꝫ ici Afo.4ꝰ.
piētibus a chola nigra ſurſuꝫ vel deorſuꝫ ſubiecit mortales Alo.22.
cū oēm eūonē laudabilē digōnem oporteat ꝑcedere. ſeq vō
diſcretionē māe a ꝑtibus. vꝫ. ꝛ deinceps eūonem. Cōmēta
tor ibidē. ❡ Si vō egrediaf in ſtatu ꝑeuntibus iam digō
nis ſignationibus: cū virtutis ēt cōſtantia pōt in laudabile
ꝯuerti: quāuis nō amittāt varietatē coloris diſariā: cuꝫ nā
nō poſſit eos vnitare ꝓpter ipſoꝝ peſſimitatem: ꝑmutatur
tn̄ in melius: vt in colores minus nāe oppoſitos. vn̄ ibideꝫ

A

Chy. ca. 11.

Cōmentator. Quia multū tales egeſtiones vidimus ſʒ peſtilentē egritudinē lōgam piculoſe hn̄tibus ⁊ ſaluādis . nō tñ apparebāt pncipiātibus egritudinibus: aut augmētādibus colliqtiones flaue colore exītes cū egrediebant̄: qruʒ colores poſtea nigri: quēadmodum fex ſanguinis apparebant. Quare theorice p̄. Uidi nōnullos egerētes hāc ſpēm meliē: vt nigrā: qui cito perierūt. vidi quoq̄ʒ quoſdā coruʒ hanc egerētes ⁊ poſt duos dies citrina facta eſt egō paulatim: ⁊ a morbo liberati ſunt. Uidi eqdē in cuius cute color violaceus apparuit ⁊ liberatus eſt poſt paruʒ: qm̄ varietas eſt meliā: ⁊ poſt puſillū flauus factus eſt color in eorū egeſtione. Ipſeq̄ʒ ego aſpexi egōnē nigram meliā inolentē coruſcantē: vt caſſiafiſtula i iuuene qnq̄ʒ diebus aut inde manentē ⁊ redeūtē ad nālē deinceps. Et in eo iā veſtigia lepre monſtrabant̄ in facie. Et iſta qdē eſt peſſima cum non ſm̄ viā fuerit purgationis. vn̄ p̄ 2ª. Humor ad vltimū meliās purus pernecans eſt ſm̄ plurimū cum egreditur. ſ. eſt mortis ſignificatio. Chimi autē nigri exitus ceu ſanguis niger multotiēs ꝯfert. Gn̄atur aūt hꝭ cholera vere nigra ex humore nigro: ſiue ex nō certe nigro: que fex eſt ſanguinis per modū aduſtionis vel putrefactionis. Cū. n. ſplen debilitet̄ nō potēs ꝑtractū humorē nigrū ſeu meliam nālem attrahere remanet in epate ⁊ vaſis cū ſanguine ⁊ corruptione i hꝭ tam prauū permutat̄: vt ⁊ lepras deteriores: inducat cancros: herpetes ⁊ hꝭ. ⁊ proprie qn̄ ex melia gn̄atur nāli minus groſſa dāa. 32. Humor qppe niger tripl'r differt ab egeſtione nigra. q: coagulat̄ qn̄ fit exterius nō eſt lucidus coruſcās neq̄ʒ terrā ebulliēs fermētat: velut acetuʒ: ita vt aut muſce ⁊ vir̄ aialia fugiāt ab eo: quoꝝ oppoſita penitus reperiūtur in egōne melica predicta. Sic itaq̄ʒ varietas coloris egōnis oīna ⁊ maxime praſſina eſt peſſima in pn̄° p viā cauſe ⁊ ſigni. Cauſat enim prauam in corpore diſpōnem ac oſtēdit. Uarietas quoq̄ʒ imutata per digōnē aliqualem in melius extat laudabilis non ſimpl'r: ſed relatiue ⁊ per modum cauſe: q: ipſa euacuata denotat meliorē diſpōnem in corpore cauſari: tamē vt quidā dicunt illaudabilis eſt p viā ſigni: eo q̄ grandē oſtēdit egōnis malitiā ⁊ a nālitate ipſi° elongatam. Quorū qdem omniū eſt euidens confirmatio ex rei queſite natura cū oporteat in omni bona eūone digeſtionē pcederēſq ꝟo expulſionē vt etiam ars oſtendit.

B

Doc. 3. fē. 2. c. 13. p° medium.

Ca. 15. verſus ſinē.

C

Propter quartuʒ

quidem. ad p̄m quid dōm viſum. Egeſtio. n. diuerſorum coloꝝ ēt in ſtatu nō eſt oino bona: cum de rōne maturationis ſit vnitare quecūq̄ʒ. Eſt tñ bona ſm̄ quid: vt illius que fit in pn̄° relatione: ita ⁊ q̄ ſm̄ artē facta in pn̄° vtcunq̄ʒ laudabilis eſt reſpectu iſtius que accidit ſponte: dūmō ars euacuet per aliqd tēpus anteq̄ʒ nā. Si enim vna die eūetet nā eadem die vel ſequēti coacta euacuaſſet: egō huius varia non eſſet minus mala ea q̄ ſponte facta: imo deterior foret cū virtus fuiſſet pharmaco fatigata. ¶ Ad aliud dōm q̄ mutatio egōnis cōfert: dūmodo colores ordinate ipſius egrediātur ſemel viciſſim: vt q̄ nā pnitus diſponat vnū ad exitū ⁊ deinceps aliū: lʒ non ſit oino bonum: eo q̄ eius corpus lapſum mōſtrat: in ſano nāq̄ʒ minime hʒ reperiri. Cuʒ igitur alicubi inueniat̄ melius eſt vt paulatine vnus alteratus poſt aliū emittat̄ q̄ʒ ſi oēs inalterati vel ēnā alterati: dūmō non fiat trāſmutatio ad humiditatē radicalē pncipalium: q̄ ab eius ſemota pte ⁊ nā corrūpit̄ de facili. ¶ Et ad cōfirmationem dōm ſil'r. ¶ Ad aliud dōm q̄ nō valet: qm̄ hic eſt ſermo de varietate egōnis innāli. Obÿcitur autē de vrina partim nāli ⁊ innāli partim. Ita nāq̄ʒ diceret̄ de egeſtione q̄ ſi eſſet partiʒ nālis ⁊ inālis partim: minus malum eſſet q̄ʒ ſi ois innālis. ¶ Ad aliud dōm q̄ neq̄ʒ egeſtio mixtorum coloꝝ laudatur ſimpl'r ſm̄ artē: cū laudabilius eſſet ſimplex illud vnū: ſed cōparatione ad eam que ſpōte diuerſorum ſit colorū. ¶ Adhuc aliqua pn̄t fieri per artē q̄ non per nām. ⁊ q̄uis lʒ vlius ars nām imitet̄ nō tñ ipſam attigit.

D

vnde. A. 4° meta. Ars eſt debilior q̄ʒ nā: nec ꝯſequit eā: lʒ multū laboret. Ars. n. ſemp ſeqtur nām recte operantē. Si aūt nō oppoſite: ſʒ potius corrigit illā. ¶ Ad aliud dōm q̄ varietas coloꝝ egōnum nō ſimpl'r oñdit nāe vigorē: veruʒ potius vt oñſum eſt ecōuerſo. Nunq̄ʒ. n. nā bona eūonē cōficit: niſi pus ꝑparatio pcedat: quātūcūq̄ʒ ipſa fuerit fortis. Nō. n. ſm̄ q̄ qs fulcit̄: vt inimicuʒ ſuū vincat ꝯiunctus illi oino: ſed opus ſit vt diſtās ſm̄ qd fulciat̄ extra illū. ¶ Ad alia ēt q̄ alterius partis vt ad p̄m iā qd dōm appuit vſquequaq̄ʒ. ¶ Ad aliud dōm q̄ illud verificat̄ in criſi: oib° ꝯditionibus ipſis laudabilibus ſuppoſitis p̄ creticoꝝ tactis ⁊ aforiſmoꝝ. ¶ Ad aliud dōm cū ſputū ſit ſupfluitas homogenior aut vomitus q̄ʒ egō: ſitq̄ʒ ēt i locis pncipalioribus ⁊ calioribus nō eſt oino ſimile de his vſquequaq̄ʒ ac egeſtione. ¶ Ad aliud dōm q̄ color egeſtionis nalis ad citrinitatem vt iductū eſt declinat. hꝭ aūt varietas coloris in caſu laudabilis nō ſimpl'r nālis: ſʒ ſm̄ qd ſic oñſum eſt ⁊ impfecte.

E

Ars aris. 4. met. theororū colli'r. 10. c. 28. d que ē dīa. 18. in pn°.

Ca. 2. poſt medium. Cō. afor. 20.

F

¶ Differentia. LXXXV.

Quod color prius det̄ vrine q̄ʒ ſubā oñdit̄ teſtimoniū Iſaac ⁊ Theophili. ¶ Adhuc nā pcedit paulatine de diminutis ad pfectiora: ⁊ de facilioribus puenit ad difficiliora: de aialib° apparēs. Sed color eſt qd diminutū ⁊ facilius ſuſceptibile reſpectu ſube vt ſapiūt pprius p̄dicti. ¶ Amplius qd dat̄ a fortiori agente lenius ⁊ pus dat̄: ſed hꝭ eſt color ſube ratione. Ipſe nāq̄ʒ a q̄litatibus ſm̄ Iſaac cātur actiuis magis: ſuba ꝟo a paſſiuis. ¶ Rurſus. pus eſt qd ſeqtur: ⁊ nō ꝯuertit̄ in p̄dicantis. vn̄ ſi duo ſunt vnū eſt: ⁊ nō eꝫ. Sed ſi ſuba eſt ſtatim eſt color: cū ſuba talis ſemp accn̄tibus qualificet̄. Sed ſi color eſt: nō ꝑpter hoc ſuba erit. q: quedā vrine ſm̄ Aui. ſubā nō hn̄t: ⁊ tñ coloribus participāt. ¶ Adhuc ſicut ſe hʒ hypoſtaſis ad ſubam: ita ſuba ad colorem vt digōnis oſtendit ordo. ſed poſterius dat̄ hypoſtaſis ſuba: poſteriuſq̄ʒ dabitur ⁊ color. ¶ Amplius pbl'. p°. ꝑpter qd opʒ intueri que circa vrinā ſigna. Soluit̄ aūt q: ſignū eſt digeſtiuā eſſe ſi fuerit ruffa. Trāſtulit nāq̄ʒ ſe Av. ad colorem non aūt ad ſubſtantiam tanq̄ʒ pmum ⁊ magis digeſtionis oſtēſiuū. Itaq̄ʒ ſubſtantia colorem preſtabit per prius digeſtiua.

Colli'r pti. 2. rub. de colore vriſtellio. ⁊ citrino ⁊ citrinaſſimo circa pn̄m Ca. de tenui. pallida ⁊ ſbpallida vria. 8. hyſto. c. 1. cir. pn̄m

G

Colli'r pti. 5ª rubr. de diuerſitate vrine ſʒ cōplones in medio. pte. 1. pte 3. in pn°. 2ª ſm̄ do. 3. ſum. 1. ca. 11. pble. 52. Doc. 3. ſē. 2. c. 3. ante medium. T. cō. 4.

Oppoſitum

cuius videt̄ ſentiri p ſcōa. Sic prima nāq̄ʒ digōnis operatio eſt ſubam efficere. deinde ipſam tingere. ¶ Palin. ſuba prior eſt accidēte diffinitione notitia ⁊ tēpore. metaphyſi. 7°. Color ꝟo eſt accidens: liquor eſt ſubſtātia. ¶ Rurſus illud prius dat̄ ſine quo reliquum non pōt exiſtere. Talis ꝟo eſt color reſpectu ſube: cū ſit accn̄s ⁊ accidentis ſit ineſſe. ¶ Eti. prius debitur qd magis intēdit̄ a nā: cum in perfectuʒ conet̄ limite ſemp deuenire breuiori. id aūt ſubſtātia: vehemētiorē nāq̄ʒ perfectionem digōnis ⁊ bonitatem oſtendit in ſubſtātia digeſtio q̄ʒ in colore. Aui. ¶ Iidem. in codeʒ numero prius eſt aliquid in potētia q̄ʒ ſit in actu: nono metaphy. Sed ſubſtātia dat̄ a qualitatibus paſſiuis q̄ ſunt potētiales cū māles exiſtāt magis. Color ꝟo ab actiuis actualibus ⁊ formalibus amplius. Igit̄ prius colore dabit̄ ſuba. ¶ Amplius mōſtrat̄ q̄ ſimul: q: eadeʒ gn̄o exiſtit hois ⁊ hois albi: hoc eſt ſube ⁊ accn̄tis. 4° metaph. ſed liquor vrine ſuba eſt: color ꝟo accidēs. ¶ Adhuc afor. 4°. Si morbus fuerit pacatus ſola mutatio coloris vel liquoris ad futurā criſim ſufficit in ſeptima. Indifferenter igitur vʒ apparere. ¶ Rurſus accidens ſimul pducitur cū ſubiecto ⁊ effectus ſimul eſt cū ſua cauſa. phyſicorū ſecūdo. Sed ſubſtantia ſubiectū videtur coloris ⁊ cauſa: color ꝟo accidens ⁊ effectus: Propter que conuincitur ſimul dari vtraq̄ʒ digeſtione.

H

vbi ſupra imediate. T. cō. 13.

Cō. afor. 11.

T. cō. 31.

Propter primum

qdē ſciendū antea qd ſit vrina: 2° vbi formet̄ ⁊ quōr 3° quot attendant̄ in ea. Et tādē qd noie prioris ⁊ ſil' eidem relati iponet̄. ¶ Propter ꝟo huius p̄m ſciēdum q̄ vrina eſt

I

Cō. afoꝛ. 69. in pn° Ja vrinis pri° p². in pncipio.

colamentū ſanguinis ex epate veniēs ad veſicaȝ. afoꝛi 4°. Per ſanguinē aūt maſſa ſanguinea intelligit̄ oēs deferens humores: ſanguis. n. pro ea ſuſcipit̄. diſſ. 30. Et ſic accipit̄ ab Jſaac dicēte vrinā fore colamētū ſanguinis ⁊ ceteroꝝ humoꝝ actionib⁹ nāe natū. Di ēt ſimplr ipſa ſanguinis colamētū aut ipſi⁹ ſupfluitas aquoſa vel ſero ſilis. Ut. n. ſerū in gñatione caſei ex lacte elicit̄: ita vrina ex maſſa ſeqſtrat̄ humoꝝ. ℭ Propter 2m vō hȝ ſciendū ꝙ vbi ⁊ quō vrina gñatur: diſſ oñdit. 29. Jpſa nāqȝ gñonē ⁊ eſſe cōpletū ſuſcipit in epate: ſicut humores ſȝ medicos ceteri. vñ Aui. Urina maturē venaꝝ ſignat ſanitatē: qñ renū egritudines maturationē nō ꝓhibēt vrine: qꝛ ipſa ſup eos exiſtit: puta in epate generata: qđ ⁊ 4a idicat̄ afo¹. Qđ oppoſite notat vrina idigeſta diſariā vt que diabetiꝰ ⁊ hȝ: ſynthoma deſperate digōnis venoſi ꝓcedēs gñis. criſiū p̃. ℭ Rurſus vbi ⁊ a quo datur forma iuuatiuo ⁊ ſupfluētitiū eadē ꝓductōe ac digōne ꝓducat̄ iuuatiuū ac ſuperfluuȝ. Sed humores vt ponunt ⁊ quoꝝ vrina extat ſupfluitas gignūtur in epate. ℭ Adhuc cū actio in forme ꝓducat cognitionē: ⁊ ſignificare ſit qđdaȝ agere: ab eo qdem formā ſuſcipiet ſup qđ aliqd maxime ſignat. Tale qd epar. Nam vrine ſm Aui. ⁊ inuit Damaſcenus ſignificatio eſt illa que de epate exiſtit: ⁊ proprie de gib bonitate ⁊ diſpōne ipſius: ⁊ iō fallax niſi morbus extiterit intra venas. Jtaqȝ vrina format̄ eſſentialr in epate. ℭ Qꝫ aūt nō in epate: ſed potius in renib⁹ vrina gñetur oſtēditur. 7. theoꝛi. ita. Urina eſt ſanguinis aquoſitas: quā renes ſeparant ⁊ ab eo purgāt: cū igit̄ renes cadāt in notificationem vrine de eius rōne vident̄ fore. ℭ Adhuc. Egidius dīc vrinam fieri in renib⁹: qꝛ in eis formā acqrit. ℭ Eti. 7° meta. Actus ſeparat ⁊ diſtinguit. Jn renib⁹ quoqȝ ſit diſcretio ⁊ ſepatio. Erat nāqȝ vrina prius cuȝ ſanguine ꝑmiſta in chili vena ⁊ emulgēte: quo nutriebātur renes. Jgit̄ actus vrine ⁊ forma ꝓſtat̄ in renib⁹. ℭ Dōm ꝙ duplex forma extat vrine: vna qdē eſſentialis ⁊ vera: ⁊ altera accñtalis apparēs. ꝓma qdem ſuſcipit̄ in epate: vt inductū eſt p. A. 2a vō in renibus. Uñ Egidius ſui factus expoſitoꝛ. Quis vrina ſubſtantiā ⁊ colorē ſm habitū recipiat in epate: in renibus tñ ipſam ſm ſenſuȝ aſſumit. Quare cū medicus ſit artifex cui dētie poterit dicere formā vrine in renib⁹ dari accñtalē: putā ⁊ manifeſtā: ceu fetui ꝓſtat̄ forma manifeſtationis quādo vteꝝ egredit̄: ⁊ ſic actus hȝ ſeparat ⁊ diſtiguit. ℭ Propter 3m hȝ ſciendū ꝙ in vrina ſm Haly. duo ꝑmitus cōſiderātur: aquoſitas. ſ. ⁊ id qđ in ipſa deductū eſt. Primū auteȝ diuidit̄ ſm ipſuȝ ⁊ Auer. i duo. ſ. i liquorē ⁊ colorē. Cōiter tñ quātitas apponit̄ pro 3°: q̄ ēt in eo qđ in vrinā deductuȝ eſt ꝯſiderat̄ ⁊ altera his: ēt odorē adiūxit. Aui. vō ꝑmitus ex ſeptē docuit gñibus ab eo vocatis vrinā cognoſcere: hiſ tñ minora ſeu plura. Cōius tñ ad q̄tuoꝛ reducuntur: q̄ ſunt ſuba ſiue liquoꝛ, coloꝛ, quātitas ⁊ ꝯtētū: qđ noīe cōi hypoſtaſis appellat̄. ℭ Ut hoꝝ qdē appareat interꝓtatio ſciendum ꝙ ſuba ſuſcipit̄ duplr. Une qdem ꝓut ꝑm. ſ. eſt genus entiū que in ſimplicē ſequeſtrat̄ vt in mām: formā ⁊ cōpoſitum circa ꝑm ſcōi de aīa. quā quidē medicus ſubam nō cōſiderat: ſed magis diuinus aut nālis: cum nō ꝑcipiat̄ ſenſu ſed intellectu: eſt. n. hoc vīe quoddā qđ itellectus extat obiectum. 2° de aīa. Suba vō que a medico in vrina perſpicit̄ ſenſu percipit̄ cū vrinam ꝯſideret vt ſignū. Omne aūt ſignū ſenſibile. Eſt autem hȝ ſuba que abſqȝ nois ambiguitate liquoꝛ di melius nā ſeu qualitas q̄dā dicta: quā viſus in vrina ꝯſpicit: ſm ſubtilitatē: groſſiciē aut ipſius mediū variatā: ⁊ hinc eſt ꝙ triplex ponit̄ vrine ſuba. ſ. ſubtilis: groſſa ⁊ media. Cuius q̄dā in medio conſiſtit diuoꝛ: alia declinat ad ſubtilitatis latus: nōnulla vō ad ſpiſſitudinis. Et ſilr q̄daȝ eſt vltime tenuis: alia vō ſimplex: ſicqȝ duplr groſſa. Eſt autem tenuis ꝑ quā viſus acies pōt liberius ꝑtranſire: groſſa quoqȝ per quā impedite. Jn media quoqȝ mediuȝ reperit̄. Eſt ⁊ coloꝛ in vrina obſeruandus qui duplr ſuſcipit̄: ꝓprie vȝ. prout dī de ſenſu ⁊ ſenſato. Coloꝛ eſt vltimitas ſeu extremitas corporis terminati: vñ diſſ. 64. Coloꝛ eſt qualitas q̄ perficitur ex luce. Et ſolet ponere corpus ꝓhibēs affectionem lucētis ab eo inter qđ ⁊ lucēs ipſum eſt mediū: quales ſunt oēs vrine colores ꝑter albū aqueū. Cōiter vō ſuſcipit̄ coloꝛ ꝓ q̄cūqȝ qđ viſu pōt mō quoquo diſcerni. iuxta illud ſcōi de aīa. Coloꝛ eſt motus viſus ſm actū diaphani a luce ſ. irradiati. Eſt nāqȝ lumen actus diaphani ⁊ ꝑfectio. Et ſic coloꝛ qui eſt diaphanitas ⁊ trāſlucentia q̄daȝ ac oium pro certo coloꝝ priuatio coloꝛ vocat̄. Accidit. n. ſibi ꝙ videat̄ ſm ꝙ mō ſuſcipit colorē aliquo. Diaphanū. n. nō eſt per ſe viſibile: vt ſimplr eſt dicere: ſed ꝑ extraneū colorem ſuſceptum 2° de aīa. Omne. n. qđ vī aliqualr ſm rōnem colorati vitcū proprium obiectū viſus coloꝛ exiſtat: itaqȝ cum medicus colorē aqueū ponat cōſtat colorē ſic cōiter ſuſcipere: de quo appēdicijs. 64. ℭ Urine aūt colores vlr inſpecti ponunt̄ qnqȝ ſm. A. ⁊ Auer. gradus. vȝ. albedinis, citrinitatis, rubedinis, viriditatis, ⁊ nigredis. Haly. vō ſex idux̄it, albū, citrinū, igneū, rubeū claꝝ: rubeū ſpiſſum ⁊ nigrū. Hi ſiqdem in colores demū deſcendūt particulares q̄plures. Et ideo ex his moderni ⁊ Gal̄. cū Jſaac colores viginti collegerunt: nigrū his pronūtiātes ſm ꝙ a mortificatione vel ab aduſtiōe cātur. Sūt aūt niger, liuidus, albus, lacteus, karopus, glaucus, ſubpallidus, pallidus, ſubcitrinus, citrinus, ſubruffus, ruffus, ſubrubeus, rubeus, ſubrubicundus, rubicūdus, inops, kianos viridis ⁊ niger. Quib⁹ aūt repñtent̄ paradigmatibus nō eſt pñtis ſpeculationis. Horum vō qdā ſignificāt frigiditatē ⁊ digōnis imperfectionē: vt vſqȝ ad pallidū tendētes. Alij tēperati calidi actionē cū latitudine quadā: ſicut vſqȝ ad ruffum eleuati. Deide ſignificant vehementē caliditatē vt vſqȝ ad ſubrubicūdū protēſi. Et inde inflāmationē ⁊ demū aduſtionē intenſam. Horū īidē quidā ſunt ſimplices ⁊ qdam cōpoſiti: primi qdem vt albus ⁊ niger: hi nāqȝ colores ſunt primi: ex qbus ſicut in armonijs ꝯſonātie alie conſtituūtur omnes: coloꝛ. n. albus ſm Jſaac alioꝝ baſis exiſtit ⁊ mātra vt oēs tandē reſoluātur in ipſum ⁊ incipiāt ab eodē. ℭ Compoſiti vō duplices exiſtūt: qdā. n. vere ⁊ ſm intellectū cōpoſiti ſunt: ita ꝙ ſenſu mediū nō percipiat̄ inter extrema: qles ſunt ceteri inter albū entes ⁊ nigrū: ex extremis nāqȝ ꝯficitur mediū. Alteri vō ſunt compōne ſenſibili cōcreti vt vtrūqȝ cōponentiuȝ diſcernatur ſenſu qui ſunt loture ſanguinis ſimiles, oleaginus, carminus ſiue cineriti⁹ ⁊ ex rubeo ⁊ nigro cōmiſtus. Urine aūt quantitas triplex exiſtit: pauca: multa ⁊ mediocris: hoc aūt ad quantitatē refert̄ imiſſoꝝ maxime: aut ad humores qñqȝ eiiatos in eandē. ℭ Odoꝛ quoqȝ vrine grauis ſeu fetoꝛ corruptionē grādē denotat ſicut calorē multa humiditate detentū extraneā: vt que ſanguineoꝝ. Sunt. n. eis fetide vrine ⁊ egeſtiones ſm Gal̄. ⁊ A. ꝑuatio vō odoris aut humoꝝ cruditatē: vel calidi mortificationeȝ ſignificat. ℭ Jd aūt qđ preter ꝓdicta in vrinam concidit contētū vocatur. Qđ lȝ a quibuſdā multiplicius q̄ ab alijs ponatur: moderni tamē ipſum in decēnouem diuiſerunt iuxta illud. Circulus ampula granū ⁊c̄. Jpſi nāqȝ fere tria vident̄ antiquioribus adiūxiſſe. Horū quoqȝ per que iudiciuȝ extat vrine ſm magis ⁊ minus id prefertur. Per hypoſtaſim enim ſeu cōtentū perfectius habetur iudicium: deinde per ſubſtātiā conſequēter per odorem ⁊ colorem: ⁊ demuȝ per quātitatē: vnde ⁊ quidā ipſam videtur neglexiſſe. Jllud. n. quod denotat digeſtioneȝ magis vel indigeſtionē: aut eius cōtrarium magis in vrina eſt ſignificatiuū: tale quidem vt dicunt eſt hypoſtaſis: deinde ſubſtātia ⁊c̄. Et ideo Hippo. ſignificationem ipſius ꝑtulit: alijs in vrina obſeruatis pronoſticoꝝ ſecūdo. ℭ Propter vltimuȝ vō hȝ ſciendum: ꝙ lȝ prius dicat̄ multipliciter in ꝓdicamētis: ⁊ 5° metaphy. ⁊ ſimul hec dicūtur ad preſens aut tēpore: quoꝝ gñatio vrine precedit alterius productionē vel ſimul exiſtit aut natura:

2a p. doct. 3 ſū. 2. ca. 6.

Colir cā. afoꝛ. 77.

Ca. iiii. pe pm.

K

2. p. doc. 3 ſū. 2. c. 2. afoꝛ. 19.

Ca. 12. in pncipio.

T. cō. 49.

L

2 theo. c. 13. in pn. Colir. 4. colli3. c. 21 in pn°. 2 pmi do. 3 ſū. 2. c. 1. plus ſud.

M

T. cō. 2.

Colir. 2. c. 60.

N

Poſt ꝑn.

T. cō. 67. c. 13.

T. cō. 68.

O

Colir. 2. p. doc. 3. ſū. 2 cap. 1. 4 colli3. c. 21. 2 theo. c. 13. Colir ꝯ criſi. c. 22.

P

Ja vrinis pri° 2° circa pm.

Q

8. dige. c. 7. cir. pn. 2 p. doc. 5° ſū. 2. c. 4 circa pn.

M. c. 26. vſqȝ ad rc. c. 38. p. 2 p c. 35. T. cō. 16.

A vt quo℞ eſſentia ꝑfectioꝛ ⁊ cauſa alijs vel eque perfecta.

Propter ſecundū

quidem ſciendū⁊ ꝙ quidam moderno℞ cócluſerunt vrine nālī ſubſtantiā dari primitus ꝙ̄ coloreꝫ: de qua Phi loquūtur vrina. Medici autē de inaturali: cui ꝑ prius datur coloꝛ ꝙ̄ ſubſtātia. ℭ Id aūt multipl'r oſtenditur ſtare non poſſe: quoniā medicus vrinam ſeparat inaturaleꝫ ⁊ in inaturalē. Naturalē autē dicit cuius ſubſtātia fuerit mediocris ad citrinitatem declinantem. Eſt nāqꝫ ſm Gal. ſubignea ſimul ⁊ ſubflaua ⁊ magis ſubignea ꝙ̄ ſubflaua quātitatis mediocris. Et hypoſtaſis cum illic fuerit alba continua equalis pineata in fundo reſidens: odoris media iter fetore ⁊ odore priuataꝫ. Innālis vō ab hac multipliciter ſeparatur. Qḋ oſtenditur. qꝛ cum ſcientia oppoſitorū eadeꝫ exiſtat ⁊ vt concedunt: medici conſiderant vrinam inaturalem ⁊ naturalē igitur intēdere habebunt.

2º pro. 1. c. 16. i me. ⁊ 3º de cri ſi cap. 12. circa pn.

B ℭ Sed fortaſſis per naturalē ſubſtātiam ⁊ qḋ quid eſt ipſius volunt denotare vt ꝑtactum vrine: per inaturalē vō ſubam liquorē pro prius dictā: que potius qualitas quedā eſt ſcōa: puta ſubtilitas: groſſities ⁊ mediocritas. ℭ Q, ſi hoc intēdunt voces ab eorū deponūt ſignificatis: vt tales reddantur illis ſimiles cū quibus rōcinanduꝫ minime. 4º metaph. Adhuc vt apparebit delirant: quoniā ⁊ in vrina nālī ꝑut ipſa ſubſtantiam dicit ⁊ quidditateꝫ rei nō prius tempore datur ſubſtantia ⁊ coloꝛ: lꝫ natura prius: qḋ ſermo non tolerat ipſorum: nā ſimul tēpore ſuba in his materialibus trāſmutabilibus cū accidente inſertatur: cum vnū ab altero nō poſſit ſeparari. Sequūtur enim accidētia ex neceſſitate ꝑncipia cōponentiuꝫ intrinſeca: ceu ſunt qualitates ſecunde a primis cōtere tertie a ſecūdis in virtute primarum.

Coll'r tex. cō. 10.

ℭ Rurſus. vt oſtēdetur coloꝛ inter dū vrine cōſequitur ſubam: aliquādo vō hanc precedit.

C ℭ Fuerunt ⁊ alij priores ꝯuietatem colligentes in eo℞ ſermonibus apparenteꝫ. Theophilus enim voluit colorē ſubam preire inquiens ſubſtātiam quaſi difficiliorem naturalis caloꝛ nō potuit cōdenſare. Coloreꝫ vō tanq̄ faciliorem in principio digeſtionis mutauit. Subdit ēt vrina tenuis ruffa ⁊ ſubruffa laudabilioꝛ extat tenui pallida ⁊ ſubpallida: denotat nāqꝫ huiuſmodi naturalē cōnaluiſſe caloꝛem: eo ꝙ plurimum vrine colorem cōceſſit. Sed qꝛ non potuit materiā cōdenſare vocamus: ⁊ hāc rōne. vꝫ. ſubſtantie indigeſtā. Huic aūt conſonat Iſaac vtcunqꝫ ita. Si natura incepit decoquere ⁊ preualere in decoctione inde coloꝛ eſt vrine: tū pigritiem monſtrat nature in complenda actione cū hypoſtaſim non fecerit: qꝛ agere leuius nature colores ꝙ̄ hypoſtaſim: hypoſtaſis enim non completur niſi virtute coctionis in totuꝫ coꝛpus. Sed coloꝛ tm̄ cū virtute caloris nālis in epate ac venis in loco coctionis. Subdit ⁊ denuo ꝙ humorū colores ſignant naturam incepiſſe facere hypoſtaſim: non tamē compleuiſſe: ⁊ ꝓpter hoc claritatem dimiſiſſe ⁊ ſubtiliationē intraſſe.

Ca. de tenui: pallida ⁊ ſubpallida vrina.

In vrinis pri. 7. rubri. de vitellino colore citrio ⁊ citri.ᵐᵒ. vbi ſupra imediate ſ ſi. rub. de incepcōe hypoſtaſ.

D Sic itaqꝫ ſapit ꝙ coloꝛ velut quid leuius a natura ſuſcipitur ꝙ̄ hypoſtaſis i vrina. Cū igitur ſubſtantia vt dicunt ſit medium rōne digeſtionis in ſignificando: per prius adhuc coloꝛ dabit ꝙ̄ ſubſtantia: ⁊ denuum finaliter hypoſtaſis cōſtituetur: vnde criſium ꝑmo. Vrina ſubignea ⁊ ſubflaua: adhuc aūt ſubtilis ſm hoc quidem ſubtilis indigeſta ſm id qḋ colore talis iā digeſta: ⁊ denuum ſubignea ⁊ hypoſanta: adhuc autē ſubtilis ſm quidem ꝙ ſubtilis indigeſta: prout autem colore talis iaꝫ digeſta: ſubtile vō liquoris eſt differētia. Itaqꝫ actio ad colorem actionē precedit ad ſubſtātiā.

Cap. 12. cō. me.ᵒ.

ℭ Huius quoqꝫ oppoſitū videtur. A. ſentire. Inquit eniꝫ. Cū tenui vrina in qua multa exiſtit tinctura noſcitur tincturam nō eſſe ꝓpter digeſtionem: alioquin digeſtio in primis non magis operetur ſubam ꝙ̄ coloris permiſtionem. prima nāqꝫ digeſtionis operatio eſt ſubam efficere: deinde ipſam tingere. Et digeſtio quidem in ſubſtātia melioꝛ eſt ꝙ̄ in colore. Sꝫ qꝛ cōmunis ſeries eſt ſine nō particula negatiua eſtimo ipſaꝫ eſt vt appoſui: vel debere ſubiungi: aut ſeriem cum quadam trāſmutatione vt dicatur: alioquin digeſtio in primis coloris permiſtionē operaretur magis ꝙ̄ ſubſtātiam. Huic ſiquidem tranſlationi ſeries cōſequentis adaptatur manifeſte. Et forte erroꝛ ſubſcribētis qui ſubſtātiam premiſit. Natura enim ꝑncipal'r laboꝛat circa digōnem ſubſtantie: cuꝫ digeſtio in ſuperfluis ſit habilitatio quedā virtuti expulſiue: vt liberius expellātur. dīia. 159. Inhabilitata eniꝫ propelli nō poterant. Qḋ auteꝫ hic coadiuuat coexpelli erit ſubſtātie vrine mediocritas inter tenuitatem ⁊ ſpiſſitudineꝫ. Impedientes vō he: non ſic autem coloꝛ cum ſit quid ſimplex ſpirituale. Et ideo priuatio digeſtionis in ſubſtantia nociuioꝛ eſt ꝙ̄ in colore: per ſubam enim preparatur materia in facilitatem ⁊ difficultatem expulſionis materie. 4º ſcōa. Quid autem de hoc videbitur conſequenter.

4º 1. c. 2. 3. de ver. ſe. 1.

E

Tre. 1. ca. 13.

Propter tertiū

qdem ſciendū vt tantorū conciliētur diſcolie: veritaſqꝫ difficilioꝛ habeat quęſiti: ꝙ illud cui coloꝛ inheret ſm Aui. duplex exiſtit. Aut enim ſimplex eſt aquoſitas in qua nullam nā facit operationē: vt in diabete aut vrine diaria que velut lienteria extat ventris. ꝑ de criſi. in qua ceu nulla precedente actione natura aſſumpta ciboria in eadē qualitate ac quātitate penitus emittantur inalterata a ſoi. 6. ita ⁊ hic potus ſuſceptus. Et cōfirmatur. qꝛ. A. cōcedit vrinas quaſdam vt ouiū ⁊ capreolorum cū colore ſubſtātias nō habere. Vel ſuba dī. i. liquoꝛ: ⁊ eſt illud in quo iā operata eſt natura: ⁊ qḋ dupliciter euenit. Aut enim opatur perfecte: ⁊ ſic eſt ſuba mediocris nālis digeſta. vel diminute: ⁊ ita ſubſtātia tenuis eſt aut groſſa in qua incepit natura agere. Qḋ innuit qñ ait. Coloꝛ vrine in egritudinibus acutis incendentibus trahit ad colorē ꝫaffarani ⁊ igneitatē. Q, ſi tenuitas illic fuerit aliquaꝫ maturationis ſignat diſpōnem: ⁊ ꝙ iam incepit: ſed non apparet in ſubſtantia. Sic igitur vult ꝙ in tenui vrina ſit iam quedā nature in ſubſtātia opatio: ⁊ ſi nō oſtendatur: vt apparebit velut in colore.

F

Coll'. 1. p. doc. 3. ſu. 2. ca. 3. in pn°.

Cap. 18.

1. p. doc. 5. ſu. 2. c. 11. in fine.

Doc. 3. ſu. 2. c. 2. Scōa pri. ml.

G ℭ Vt auteꝫ id manifeſtetur in amplius vidēdū: vnde ⁊ quomō coloꝛ vniuerſaliter cōſurgat. Fit autē ex diaphano illuminato in coꝛpore non perſpicuo ſeu terminato ſm ꝙ magis fuerit ac minus diſpoſitū idem ſuſcipere: vnde colores ꝯſurgunt differentes. Scōm nāqꝫ intēſionem ⁊ remiſſionē lucis: multitudinem ⁊ paucitateꝫ diaphanitatis variant colores. Coloꝛ nāqꝫ albus cāuſatur ex cōmiſtione ignis clari cū elemēto diaphano ſumme vt aere. Niger vō ex igne turbido admiſto cū elemento diaphanitatis minime vt terra. Colores autem medij conſurgunt ex his ſm diuerſitatem diaphani luce ꝑfecti. dīia. 64.

H Vrine ſiquidem coloꝛ: vt ex his ſit particularius dicere aliquādo cauſatur a qualitatibus actiuis: quodam tamen ſemper recipiēte: vt aquoſitate ſm ꝙ caloꝛ intenſius vel remiſſius agit in ipſam. In quo verificatur ſermo dicentiū colorē cauſari a qualitatibus actiuis. Aut coloꝛ producit a virtute digeſtiua principalius in ſubſtantia digeſtionē operante. Cuius digeſtio ad qualitates cōſequitur maxime paſſiuas ⁊ mālee: vnde 2º de gene. ⁊ coꝛ. Subtile qdem humidi: groſſum autē ſicci: ⁊ hoc eſt ꝙ inquiunt humores indigeſti ꝑcipue: aut qꝛ groſſi vel ſubtiles ſeu viſcoſi digeſti aut mediocres: qꝛ igitur digeſtio in his eſt: ⁊ in ſubſtātia que ex his cōſurgit ꝑncipaliter inerit: indeqꝫ demum coloꝛ ꝯſurgit.

Te. cō. 10.

ℭ Naꝫ tres modi ponūtur qualitatis ſm ordinem ſe habētium: ꝑme. ſ. quatuoꝛ vniuerſales: ⁊ ſecūde ꝙ̄plures: puta groſſum ⁊ ſubtile: duruꝫ ⁊ molle: tenerum ⁊ tenax: aſperū ⁊ lene: ⁊ reliqua: que qdem ꝯſequunt paſſiuas maxime de gene. ⁊ corru. 11. Deinceps vō ſunt tertie ab his in virtute primarū cauſate: vt ſapoꝛ. odoꝛ. ſonus. ⁊ coloꝛ. Siqdem igit' coloꝛ ita ꝑductus nālis exiſtit ⁊ virtutem digeſtiue oſtēdit: prioꝛ autē accidentalis eſt ⁊ virtute ſit qualitatū primarum ⁊ humo℞ tingentiū miſturam: q' vt ſynthomatis potius ⁊ nō digeſtionis cōiungūtur aquo-

Te. cō. 8.

I ſtatiz ꝛ ideo cum ipſa colo: interdū reperiť intēſus. Q̄ aūt
Cap.6.de ſuo ſuc. colo: poſſit ſic duplr generari cōceditur aīaliuȝ generatio-
nis.5.cōtinente colorē albū in aīalibus generari aut ſm na
turam: ceu a caliditate nāli vel ab aliena: vt a diaphano il-
luminato ſubintrāte. Aer naq̄ȝ vapo:oſus exbibet icluſus
in oibus albedineȝ: ꝛ ꝑprie colo: digōnis ſignificatiuus in
infirmis datur boc modo. Jn ſanis vō plus ex cbolere per
miſtione: nā in egris digeſtio oīs bumoris tingit ipſam ſuo
modo. ❡ Jtaq̄ȝ bis auditis apparet qd dicēdū intelligen-
ti: q: ſi loquamur de colore prout cātur a qualitatibus acti
uis: ꝛ bumoꝝ tingētiū colore. ac ſm q̄ aquoſitati adberet
ꝛ nō liquori. ſic colo: tēpore ſubam antecedit: quod euenit
eo q̄ is facilius ſuſcipitur q̄ȝ ſubſtātia. Cum enim ſit quid
ſpūalius ꝛ velut q̄daȝ rei epipbania ꝛ a pluribus ac q̄buſ-
cūq̄ȝ cauſis datus: celerius: priuſq̄ȝ tēpore introduceť ſub-
K ſtantia. Si autē attēdatur colo: put a nāli cōſequitur calo-
re digerente: ſimulq̄ȝ oia vnitante ꝛ aſſimilante: ſic ſubſtan
tia precedit nā colorē tanq̄ȝ cā quelibet ſuum effectū q̄ȝq̄ȝ ſi
mul fuerit tēpore. Tēpore naq̄ȝ nō precedit ſuba colorē oī-
no. Diſpōnes tñ inducētes ſubam: colorem volo tēpore pre
cedere. Cuȝ aūt ſufficiēter babilitauerint ad ſube ſuſceptio
nem vrine ſuba ꝛ colo: que ſunt accntia ſimul ſuſcipiuntur
in inſtanti in nā ſuba prius diſtincta. Nā ſynodus materie
Te.cō.80. cū forma eſt cā oium accntiū mox etiā. pbyſicoꝝ p̊. cum eſ
cōpoſitum derelinquant bōz ꝛ cō in talibus. Adbuc illa ſi-
mul dantur que ſimul ꝛ vnica gñantur gñatione: talia vō
pº.1.doct 3.ſū.1.ca.3.ad me^m ſunt ſuba vrine: liquo: ꝛ colo: qd ꝛ voluit. A.d. primaȝ di-
geſtionis operationē ſubam efficere: deinde ipſum tingere.
Prius enim natura vel tēpore rōne diſpōnum precedētiuȝ
ſuba vrine datur q̄ȝ colo:. Prio:itatem tamē temporis qui-
dam neſcientes id ſubtilius videre poſūt intentionis ꝛ nō
L operis: qd ridiculum eſt dicere cū cauſa precedat tempore
effectum aut ſimul extet ſaltem: ꝛ proprie in non operanti-
bus a propoſito. ❡ Et banc quidē veritatē criſium p̊ oſten-
Ca.12.circa me^m. dit Galenus. nō proprius tñ quādo dixit vrinā pallidaȝ vel
ſubigneam digeſtaȝ eſſe iam coloris gratia. Sed opȝ eam
groſſitudinem intātum ſegregari ab aquoſa ſi futura eſt di
geſtam eſſe bene inquātū ꝛ colo:. Subiūgit etiā expleta di
geſtione intenduntur ea que coloris: minus vō ſubſtat. ꝛ ſi
tempore ampliori cuſtodieris bominem ieiunum videbis
igneiorem ſemper magis ipſam fientem: ſic igitur quodam
modo colo: liquorē precedit: altero vō ſubſequitur. ❡ Eſt
autem obſeruandum q̄ colo: videtur plurimum ſubſtātiā
precedere: ideo q: verius ꝛ perfectius ſubſtātia perficitur
ipſa cum ſit proprius viſus obiectum: ſubſtantia vō p acci
dens vt per colorem quem ſuſcipit: aut ſub ſenſibili potius
cōmuni: qd autem ſic ſuſcipitur prius ab organo indicatur
2.p.doc.3.ſū.1.ca.1.poſt p̄n^m. ſuſceptum. Et id fere voluit. A. quādo dixit colorem trabē
tem ad ſaffrani colorem ꝛ igneitatē in egritudinibus acu-
M tis incendentibus: vbi ſi fuerit tenuitas aliquaȝ ſignat ma
turationis diſpoſitionem: ꝛ q̄ iam incepit: ſed nō apparuit
in ſubſtantia: lȝ fiat in veritate: quoniaȝ non proprie bec vt
colo: viſu percipitur ꝛ maxime colo: viſus diſgregatiuus.
Ad vnum tamē Yſaac ꝛ Tbeopbilus Gal'. fulciti colorem
indicant ſubſtantia prius dari. Modum autem pretactuȝ
ſubtilem ex ſubſtantia rei. ꝛ A. ſuſcepi.

Propter quartuȝ quidem. ad auctoritates Tbeopbili Yſaac. Gal'. ꝛ
Bipp. iam apparuit quid dicendū: q: vel colo: ille ſm. A.
non permiſcetur ſubſtātie: ſed cū aquoſitate quadam. Uel
talis colo: a qualitatibus fit actiuis ꝛ bumoruȝ colorātia-
ne ꝛ non digeſtionis opere. ❡ Ad aliud dōm: q̄ natura o:
dinate procedit de diminutis ꝛ facilio:ibus ad pfecta ꝛ ar
dua in quibus ſit poſſibile. Jn quibuſdā enim nō eſt poſſi-
bile: quoniā opȝ ſubſtātiā prius ſupponere accidēte ꝛ cau-
ſam effectu. Sermo etiā veritateȝ bȝ in acquiſitione forme
ſubalis in cōparatione vnius ad aliā: non autē forme vere

ꝛ accidētis: aut quantū ratio cōuincit oſtēſuȝ prius. ❡ Ad N
aliud dōm: q̄ colo: vrine nālis digeſtiuam denotans potē-
tem nō datur a qualitatibus actiuis: ſȝ a paſſiuis amplius
ꝛ a calore digerente nature. ❡ Ad aliud dōm: q̄ iam cōceſ
ſum eſt q̄ colo: inberēs aquoſitati ꝛ a qualitatibus ꝓdu-
ctus agētibus ſubam p̄cedit. ❡ Ad aliud dōm: q̄ nō eſt ſi-
mile cū inberētius ſe colo: ꝛ ſubſtātia cōſequātur q̄ȝ bypo
ſtaſis ꝛ ſuba: colo: enim per totā diffunditur permiſtus vri
ne ſubaȝ: bypoſtaſis vō minime. ❡ Ad aliud dōm: q̄ Ap.
ideo noiauit ruffum colorē ꝛ non ſubam: q: per ipſum tan-
quā per notius ꝛ qd certius percipiť ſignificauit digōneȝ:
nibilominus tñ opȝ vt dictū eſt ſuo mō ſub tali colore ſub-
iectum preeſſe. ❡ Que aūt alterius partis argūta iā appa
rent: ꝛ auctoritas eſt. A. audita. ❡ Ad aliud dōm: q̄ Ap.
loqtur de ſuba que eſt q̄ quid eſt rei ꝛ non de ſuba ente po
tius qualitate: ꝛ ꝑprie qñ ſeorſum ſuba ꝛ accñs adinuiceȝ
operātur: naȝ mā prima ꝛ vltima forma priores ſunt tpe a O
albo: nō aūt que vniformiter accipiuntur: quoꝝ vnū cōſe-
quitur productionē alterius omniquaq̄ȝ. Q̄ ſi inſtetur ꝛ q̄
qualitates medie dicte ſuba precedunt adbuc colorem cuȝ
ipſum inducāt. ❡ Dōm q̄ non: lȝ. n. ſā oīs vt apparuit nā
effectum antecedat: non tñ tempore niſi diſpoſitiue. ❡ Ad
aliud dōm: q̄ prius datur intētum magis ſi dari conuenié-
ter poteſt: ſed interdum debili adbuc nā ꝛ non agēti: lȝ am-
plius intēdatur non datur. Et ideo nā tempore prius den-
tes ꝓducit debiles demūq̄ȝ fortes. ❡ Ad aliud dōm: q̄ q̄li
tates paſſiue nō dicuntur potētionales: eo q̄ tpe precedāt:
ſed ideo q: ſunt actiuis impfectiores materie magis appro
pinquantes prime. ❡ Ad ea vō que oſtēdunt ſubam ſimul
cū colore dari dōm iam viſum fore q̄uo cōtineant veritatē.
Ad primū eoꝝ tñ dōm: q̄ arguit de ſubſtantia nō bic que P
ſita: puta q̄ quid eſt rei. ❡ Ad aliud dōȝ: q̄ colo: prius ex
petitur ꝛ maxime in vrinis acutoꝝ morboꝝ in quibus
precipue natura ita ꝑcipitur ſubſtātie vt coloris digeſtio ꝛ
ſi extat ſimul. ❡ Ad aliud dōm iam viſum fore in quibus
accidens ſimul producitur cū ſubiecto. Et q̄ quedam cau-
ſe ſimul extant cum eius effectu: alie vō minime. ❡ Aut di
cendū q̄ ille ſermo Ap. veritateȝ bȝ in omnibus cauſis qñ
cauſa actu ſimul refertur ad cauſatum ꝛ nō in potentia: vt
domificato: in actu factionis domus ſimul eſt cum ipſa do
mo: ꝛ ecōtra: non autem quando ſeparatiȝ ſuſcipiuntur.

❡ Differentia. LXXXVI.

Q Uod ad rupturam venarū q̄ circa re-
nes ſanguis nō cōſequať mictura oſtēdiť: q̄m
ſeq vi tñ vlcerationē renū vel veſice. vñ afo:. Afo:. 75.
4ª. Si ſanguinē aut pus mingāt: renū vel veſi
ce vlcerationē ſignat. ❡ Amplius. ſi mingitur ſanguis aut
eſt a venis emulgētibus aut a vena cbili ſeu cōcaua dicta: Q
ſed non ab bis: q: ſanguis inde lapſus decideret in cōcaui
tatem que inferius in qua ꝯtinētur inteſtina ſypbac circū-
uallata diſtāte ab epate ac renibꝰ ita vt nō poſſit ad eos de-
nuo mictura reuerti. ❡ Rurſus. rupta vena fluxus erit cō-
tinuus: maxime cū eius ꝯſolidatio: eo q̄ eſt mēbrū ſpmatiē
cū difficilio: exiſtat. Ad fluxuȝ vō ꝯtinuū ſeqtur debilitas
attractiue. Cuius vtute ad mēbra attraberet vrinam: aȝ qñ
vna vtus intēdiť debilitať reliq̄: qd oſtēdūt fluxus ventris
ac pollutio in bis a quibus ſanguis effluxit multimode.
❡ Adbuc cuȝ vene emulgētes dicte ſint aperte ad renes: ſi
añ rupturā nō effluebat multominus poſt eius effluet ad
vētriculū ſanguis in que ſeorſuȝ deriuet: qd riuoꝝ a flumine
denotat effluxus. ❡ Etl. Et q̄uo ſanguis extra ꝓpria loca
tranſductus illoꝝq̄ȝ frigiditate ꝯdēſatus in veſicam ingre
dietur ſolidā exterminatā. Jtaq̄ȝ ruptura venarū que circā
renes micturam ſanguinis minime poterit cauſare.

Jn oppoſituȝ q: cū q̄ȝ ſanguineȝ ſponte mingunt
bis de renibꝰ rupturā vene ſigni-

A ficat:aſoꝛ.4.Iſaac quoqꝫ in vrinis:ſi qs ſanguinez mingat
Alfoꝛ.28. Poꝛt.de ci.rubrica de vri.ru bea ſa b. multū ⁊ ſubitū:venā in renib⁹ h̄z īciſam vel epate vel emul
gētib⁹.℄ Amp.ſi ad vlcerationez vene in renibus ſeqtur
ſanguinis mictus vt iductum eſt prius:multo amplius ad
ipſi⁹ vene rupturā:cū in venis ⁊ coꝛde tm̄ rept⁹ ſit ſanguis:
itaqꝫ ad rupturaz vene circa renes ſanguis ſeqtur mictus.

Propter primū qdē ſciendū:ꝙ ruptura eſt in differēs ↄtinuitatis ſeiunctio
cui⁹ alia eſt aptio ſeu pfoꝛatio cū ſubtili⁹ apit̄ euone q̄ſi per
reſudationē facta:alia ſciſſio q̄ in lōgū euenit ꝓpꝛius:⁊ nō/
nulla icīſio ſepatiua toti⁹ magis:qd aūt ſit vena:dīa oñſuz
eſt.47.℄ Ren ſiqdez 2ʳ accipit̄.vne qdē cōiter:put renes
cōpꝛehēdit veros ⁊ carnes muſculoſas eiſdē ſubiacētes lū
bos noiatos. Aliter vō ꝓpꝛie ꝓut hic extat ps cū q̄dā rotū
ditate ac planitie oblōg⁹,durus,ſubꝛube⁹,ſeu ſanguis co
latiuus:⁊ ipſe q̄qꝫ 1ʳ exiſtit. Et ſi vnū ſit qō aq̄itate purgat̄.
vt epar. Uno.n.exn̄te rene magno coꝛp⁹ redderet̄ ineq̄le.
B Et qꝛ ſupfluitas attrahēda ineſt reni alijs amplioꝛ partib⁹.
duos ↄdidit nā:quoꝝ qlibet i exterius ſitus eſt ſup muſcu/
los noiatos lūbos ad q̄s vene dicte emulgētes occurrunt
vtrinqꝫ a vena chili p doꝛſum deſcēdēte ramificata. Et ſilr
renib⁹ rami duo aduenīūt arterie emulgentes ab arteria q̄
doꝛſi:quaꝝ q̄ renis dextri bꝛeuioꝛ erit non paꝝ ſiniſtro. Et
dextri qdē altius ſitus eſt iuxta epar:vt inde foꝛtius attra/
Cañ.3.a ã mediū. Ca.18.in medio. heret cū in eo ſanguis ↄficiat̄ ſeruz:iuuamētoꝝ 6º. Tertio
q̄qꝫ de ptib⁹ dī cām huius exiſtere:qꝛ motus in dextris eſt
foꝛtioꝛ. Ipſe nāqꝫ ſurſuz ductiuus in ipſis pamplius viget:
vñ ⁊ magis eleuat̄ ſupciliū ſiniſtro dextꝝ. Durioꝛ ēt ren cō
ſitus eſt ⁊ ſolidioꝛ vt foꝛtius valeat attrahere ac vꝛine ſero/
ſe acuitati reſiſtere:⁊ idō cū paꝝ idē ab eo reſoluat̄:ſibi igit̄
tm̄ emulgēs vena vtriqꝫ ſuffecit ⁊ arteria:vna qdē quaruz
amplius nutrit̄ ⁊ altera digerit̄ ⁊ vegetatur. Sup renes ēt
inuoluunt̄ pāniculi lumbis eos applicātes:a qbus duo co/
latoꝛia gracilia dura exanguia poꝛi vritides dicta tendunt̄
in veſicā:quid aūt ſanguis:dīa oſtēditur.33. Mictura vō
C eſt coꝛpoꝛis cuiuſdaz per vꝛine inſtrā eductio inque extra.

Propter ſecundū vō ſciēdū:ꝙ aliq dixerūt ꝙ ſi rūpatur vena chilis:
aut emulgens in loco vbi pāniculo renis nō obtegit̄ ⁊ pin
guedine:ſanguis decidit i ↄcauū deoꝛſuz vbi locant̄ iteſtia
iux̄ veſicā. Et ei⁹ epar vigoꝛe attractiue:qꝛ caro ipſi⁹ eſt ſpō
gioſa cauernoſa trahit ad ſe ſanguinē illū ⁊ demuz p venas
demādat ad renes vt emūgat̄:ceu ſanguis in pectoꝛe inclu
ſus tuſſi emittit̄ captus a pulmōe extroꝛſuz.ſic ēt aq̄ hydro
picoꝝ in vias trāſmittit̄ vꝛine vt migat̄. Si aūt epar fuerit
debile in attrahēdo ſanguinē remanēs ibidē:cū in neutꝝ
vētriū hēat exitum putreſcit. Si vō ſub pinguedine cadat ⁊
pāniculo dicūt p idē foꝛamen p qō exiuit reintrare venam.
℄ Sz hec ⁊ maxie p̄ᵐ ſtare nō pn̄t:qm̄ ſanguis qñ egredit̄
ex̄ locū ſuū:⁊ ꝓpꝛie ſup ptes frigidas pāniculoſas coagu/
D lat̄ friditate:ita vt ad epar redire nō poſſit vel ad foramē a
quo exiuit. ℄ Palin. Sāguis lōge factus ab epate cū in cō
cauitatē decidat p̄dictā nō poterit attrahi. ℄ Adhuc cum
nā ſemp conet̄ educere qō ↄtriſtat ex bꝛeuioꝛi ſemita min⁹
prauū eēt dicere ꝙ a renib⁹ traheret̄ nō aſcēdēs ad epar cū
opoꝛteat denuo inde deſcēdere. ℄ Amp.nām ita ↄtentaz
opꝫ digerēdo ſubtiliare:vt poſſit p anguſta trāſire.vñ aloꝛ.
Aloꝛ.55. 7. Si ſta ↄtētū inter renes fuerit ⁊ vētrē nō hñs exitū i neu
trum vētriū dꝫ in venas trāſduci vꝛine:opꝫ.n.nām pcede/
re ⁊ mām flegmaticam ſubtiliare vt poſſit currere:ſic ꝙ ⁊
ipſa opat̄ i ſanie itra pectus ⁊ pulmonē ſe coadunātē:⁊ ita
mictura nō ↄtinuabit̄ ſanguis vſquequaqꝫ nec purus talr
vnq̄ꝫ emittet̄:ſꝫ.n.nāe foꝛti nihil repugnare poſſit in expel
lēdis vt mā ēt oſſa trāſeat apatis:regrit tn̄ tps aptuz ⁊ ſpa
tium nō vehemēter diſtans. Neqꝫ eſt de ſanguine ſilr oino
hic ⁊ in pectoꝛe ↄtēto cū pulmonē tāgat:ꝗꝫ pulmo ſpon/
gioſus itus ↄtinuo motu dilatatus ⁊ ↄſtrictus:neqꝫ ēt ō hy
dropicis aq̄ cū ſit ſanguine ſubtilioꝛ:⁊ ſui q̄ātitate āplius E
epati reddit̄ ꝓpinqoꝛ. ℄ Silr ⁊ ſanguis ſub pāniculo ⁊ pi
guedine ↄtētus nō poterit reingredi: Tū qꝛ ↄgelatus: Tū
ēt qꝛ ei obſiſtit ſupueniēs ↄtinue:niſi foꝛtaſſis añq̄ꝫ ↄgelet̄ p
modū refluxiōis cuiuſdā circularis fere vt i finib⁹ aq̄ꝝ cur
rētiū eſt videre. ℄ Dixerūt ēt ꝙ ſi ſanguis nō redeat vñ fuit
egreſſus:poᵐᵐ pdit qua in ptes h̄z trāſire vt nō recipiat̄ ab
ipſis vndequaqꝫ tūc epate ⁊ renib⁹ fluxu ſanguinis debili/
tatis nō potētib⁹ emittere ſolū expediētē:veꝝ amplioꝛ labi
tur indiſcrete:ſicqꝫ ſanguis vꝛine aſſociatus migit̄ cū eadē.
℄ Sed id ēt calūniā patit̄:qꝛ nō ſponte ſiue mox ad ruptu
rā vene ſeq̄ret̄ ſanguis mictus ſm̄ Hippocratē:ſed per tps
q̄ꝫ lōgius. ℄ Quidā vō dixerūt ꝙ ſanguis q mingit̄ nō fit
ex ruptura vene emulgentiſ ad renē veniētis:veꝝ ex vene ru
ptura q̄ eſt in ipſo. Inquit.n.ꝙ ad renes duo ↄcurrunt ve
naꝝ gñā:emulgētes.vꝫ.quaꝝ eſt aquoſitatē attrahere ſup F
fluā ⁊ ſanguineitatē modicā q ipſi nutriunt̄ iſufficiēter. Et
idō ad ipſos dirigunt̄ alie vene ad coꝝ nutrimētū minute ⁊
groſſe:pp quarū rupturā mictus ſeqtur ſanguinis:nō autē
emulgētiū qō dicūt patere ex his que dicit. A.de renū ana 18.3.trac. 1ºca.1.
thomia. ℄ Sed vere hi fallunt̄ renū cōpōnem olfariaz ne/
ſcientes:vñ capti ſeriebus decipiūtur ſophiſticis:⁊ idō non
imerito teſtant̄ ſibi hō queſitū difficile videri:quaꝝ vna 3º Cañ.3ª
ſcribit̄ theoꝛice ita. Cōtinuātur cuiqꝫ renum rami duo ma/
gne vene ↄcaue ſtatim vt ab epate ſurgit. Alter eoꝝ diuidi
tur in ipſoꝝ ſubam ⁊ ad ipſos defert ſanguinē:per alterum
aūt aquoſitatē trahūt ſanguinis q̄ eſt in vꝛina. Cōtinuat̄ ēt
illis a magna ramus arteria competētis magnitudinis ad
ipſos virtutem poꝛtās vite. ℄ Amp.p̄.pma. Preter duas Do.5.ſi. 5.ca.5. Trac.1.c. 1.ad ſine.
emulgētes ſcribit̄ ꝙ decē tunicaꝝ ſeparataꝝ a vena deſcen
dente anteq̄ꝫ ad coxas ea pueniat vna ad duos rēdit renes.
℄ Rurſus 3º decimaoctaua. Et renibus qdez aduenit ner/
uus paruus ex quo creant̄ pāniculi coꝝ:⁊ aduenit eis vena
ex latere epatis:⁊ aduenit eis arteria quātitatē hñs ex arte
rijs q̄ adueniunt epati. ℄ Palin.eodē 19º. Ad renes venit
G ſanguis plimus cū aq̄itate. Colat̄ ergo apud eos aq̄itas Tra.2.ca. 11.
⁊ veniūt eis magne vene ex qb⁹ mēbꝛa ſumūt alimētū alia.
℄ Ex his itaqꝫ ſeriebus hi ⁊ alij decipiunt̄ q̄ꝫ plimi putan
tes renib⁹ prius diffinitis pter emulgentes alias ineſſe ve/
nas:qō falſuz eſt oino ſicut plies mihi oſtēdit anathomia.
Exteri⁹.n.diligēter iſpiciēdo nō iuenies eis aliquaz preter
emulgētiū applicationē. Incidēdo ēt lateralr iteri⁹ verſus
q̄ ad ex̄ ſilr nullā pcipies venā aut arteriā:vñ de iuua.6. Et
nō idigēt renes vena 3ª eis veniēte ad cibādū ipſos:⁊ ſuffi/ Cañ.3.in medio.
ciūt eis due vene magne copulate cum vtroqꝫ illoꝝ.ſ.vena
pulſatilis q̄ oꝛitur ex maioꝛi vena pulſatili q̄ eſt verſus doꝛ
ſum:⁊ vena nō pulſatilis q̄ oꝛit̄ ex vena ampla ex epatꝭ gib
bo oꝛta. Et idō dixit ꝙ illud qō attrahunt renes ex ſanguine
pōderat ⁊ deſcēdit in eos ⁊ applicat̄ cū carne ipſoꝝ: deide
ↄfundat̄ cū tota carne q̄ſi vapoꝛ ⁊ ↄtinuat̄ in eo paulatim
H ⁊ paulatim ⁊ efficit̄ cib⁹ eis. Sic igit̄ qꝛ nō diffundunt̄ ve
ne aut arterie p totā coꝝ ſubam:ſꝫ p aliquā ſolū ptē vt fere
lateralr ēt vſqꝫ in mediū ſanguis paulatiꝫ ⁊ pauliſper: ceu
in vapoꝛē mutat⁹ ↄuertat̄ in eoſdez:vñ p̄ hyſtoꝛiaꝝ.⁊.3.de
ptib⁹ pter venas emulgētes ⁊ arterias nulle ponunt̄ ad re Ca.18.in medio. Ca.8.poſt pꝛincipiū.
nes venire alie ita. Ferunt̄ qdem in renūculos poꝛi ex ma/
gna vena ⁊ adoꝛti:verūtn̄ nō in ↄcauū terminant̄:hñt nāqꝫ
id ſm̄ magis tn̄ ⁊ minus:ſꝫ in coꝛpus extendunt̄ ſeu conſu
munt̄ reniculoꝝ:pp qō in eoꝛuꝫ ↄcauo nō fit ſanguis:neqꝫ
coagulat̄ moꝛiētiū. Uult igit̄ ꝙ iſte vene ⁊ arterie emulgē/
tes in coꝝ nutrimentū ⁊ vitā ſufficiāt ſolere ideo expādi ⁊
ↄſumi in ipſos vſqꝫ ad quātū:vt inde fiat euapoꝛatio alimē
ti ⁊ vite in eoſdē. Et fulcit̄:qꝛ renes hñt vehementez attra/
ctiuā cū ſupfluitatez euellāt q̄ꝫ grandē ⁊ multiplicē.id autē
non poſſent pagere ſi venoſi foꝛent diquaqꝫ cuꝫ laxi redde/
rent̄ ⁊ rari. Sic igitur emulgētia vaſa tm̄ renes vegetant.
℄ Ad inducta vō ſophiſticātia dōmad p̄ᵐ qdē ꝙ Halys,

I aut non audio cũ nullas alias ponat de anathomia venarum ad renũ subiam venire pter emulgẽtes:ad pãniculos tñ renis dextri scribit venulas minutas puenire ingens. Uenas
2.de eo. ca. 12. ꝯ. fine. qdẽ descẽdẽs anteq̃ ossi cõponat spine diuidunt ab ea venulle capillis siles q̃ ad dextrã porrigunt renẽ:et in eiꝰ villulis ꝯsumunt et pãniculis et in eis q̃ ipsi ꝓxima sunt corpibꝰ circũq̃ ad eos pferũt. Altera vo a qua rami egrediunt ad re
Do 5. fẽ. 5. ca. 5. in prin. E. p. 4. in pncipio. nũ fascias et suorũ pãniculorũ:vñ pꝰp.7.13.alialiũ. A parte vene descendẽte pm qd ilico diuidit anteq̃ supra dorsuz ap podiet est rami capillares q ad fascias seu inuolutiones dextri renis vadunt et spargunt in eis:et in eo qd circa existit de iteriorib' sine corpibus ad nutriẽdũ ea. Ramꝰ ẽt ꝓprius ponit arterie descẽdẽtis reni sinistro q in ipsius spargit fascüs:et in corpibꝰ q̃ ipz circũdãt intramẽtũ vite eidẽ pbens. Uel dõm q Haly. peruenire venas duas vnicuiq; reni sub
K intellerit venas capillares pdictas q̃ fasciis adueniunt renis dextri et corpibus circũiacẽtibꝰ eidẽ. Aut q renes cõiter accepit:vt tactum ad renes vere et cõiter dictos. ¶ Ad aliud dõz q ponuos renes glosat duas partes dorsi. vñ. 13. aialiũ diuidit in decem ramos et vnus vadit ad duo dorsa.
E. 2. 4. tr. medium. 2. de eo ca. 12. ꝯ. ãmz. Haly. vo quarũ decẽ manerierũ prĩma versus nates poni git duas. ¶ Ad aliud dõm q illud cũ eis nõ dz renibꝰ referri:sed eorũ pãniculis et ꝓprie q renis dextri. Dictũ est. n. q rami capillares a vena pmitus descẽdẽte spargunt in fascias renis dextri ac in corpa circũiacẽtia:qd ẽt innuit Pilscianus volẽs relatiuũ semp priori añcedẽti referri. ¶ Ad aliud dõm: q iã vtcũq; per añ dicta ostẽsum q̃ illa sunt corpora q̃ sunt alimẽtũ ex venis veniẽtibꝰ ad renes sumẽtia:et maxime in pte dextra. Uel per venas audiuit ẽt arterias. Renes silr accipiẽdo cõiter ad corpora circũuoluẽtia et subiacẽtia. Aut ẽt illa corpora pori sunt vritides q emulgẽtiuz nutriũtur vigore ac vasorum nõ parũ que seminaria dicuntur inuoluta:cum originentur a vena emulgentibus et arte
L ria:et precipue in parte sinistra. primo prima.

Do c. 5. fẽ. 5. ca. 5. pꝰ pncipiuz. **Propter tertiũ** qdẽ pmitus vidẽdũ qbus de causis mingat sanguis et qũo demũ ex vene ruptura. ¶ Propter pmũ siqdẽ hꝫ sciẽdũ q sanguis qñ mingit põt ꝯtigere a cã iteriori vt venarũ debilitate aut sanguis q̃titate sic dimissione exercicij et gulositate. Aut alicuius ptis mutilatione adaucti vel acuitate seu subtilitate:ac talibꝰ:aut a cã exteriori:vt saltu:casu vel per cussione frigore et hꝫ ꝯsimilis:q qdẽ aut migitur purus aut carnis loture silis. Siqdẽ purus aut a toto corpe vel ab aliqua parte vt epate aut splene cũ eorum relaxẽtur vigores. Uel p modũ cretice expulsionis queãdmoduz sanguis effluit hemorroidalis. Aut pp spasmũ vel carnis eliq̃tionẽ et suctionis sanguinis puationẽ:aut renũ attractionis vigorẽ vel aptionẽ vasorũ seu pforationẽ:scissionẽ aut icisionẽ. Similis aũt loture carnis mingit sanguis:aut pp subtilitatẽ: vel pp debilitatẽ sanguifice et ꝯtẽtiue vtutis epatis:qd in hy
M dropicis et dissinteriã patiẽtibꝰ epaticã euenit. aut pp ibecillitatẽ digõnis renũ et discretionis sanguis ab aq̃sitate. Põt ẽt sanguis migi pp aptionez venarũ mñicis. ¶ Propter 2m aũt huiꝰ sciẽdũ q sanguis q migit ex vasorũ ruptura rari forsitan cõtingẽte ex venis est q̃ sunt circa renes et sup. Nõ eniz põt mot sanguis ꝓcedere mictus:nisi forte p accñs sic praue scribit Ulaticus:ex venis q̃ sunt iter renes et vesicaz cũ sint pori vritides exãgues:neq; ex vesica cũ sanguis mictura modici p viã corrosiõis vlcerationez cãntis:vene nãq; vesice cũ sint dure occulte in ipsa calcate sanguis exigui nõ
Collr cõ. afoi. 78. crepanẽ:vt q̃ renũ his opposite facte:afoi. 4. Erit itaq; ruptura vene chilis vt amp ius exp̃mũt moderni:iuxta illũ. Mictio fit pura chilis ex vene crepatura vel emulgẽtiũ hꝫ
1. hyspo ca p. 18. q ptẽdunt a chili in renes. Aut put hm Av. ipse in corpa expãdunt ipsorũ quorũ rupturã videnẽ pitiores ampliꝰ rãgere. Siqdẽ ruptura fit in venis emulgẽtibus ꝓut expãdũtur in renes hm ptẽ assignatã cũ pãniculis cooperiantur et

N adipibus nõ est dubiũ q sanguis fere cogit p poros vritides renibꝰ ꝯtinuatos in vesicã secedere:qd multotiẽs euenit qñ lapilli ex renibꝰ descẽdũt asperi nõ pui. Si aũt rũpatur chilis sup emulgẽtes aut ifra nõ multũ poterit sanguis migi. Sz si tota emulgẽs abscidat adhuc polis est sanguis mictura ex alia emulgẽte. Si vo hm ptẽ scindat et ꝓprie in pte supiori emulgẽtis sanguis ẽt currẽs reni sufficiẽter migetur. Siqdẽ in pte inferiori adhuc aliqd discurret in renẽ vt mingat nisi fortassis grãdis esset partis iferius vene deperditio:ita vt sanguis nõ valeat obstaculo in renẽ dirigi: et ita saltẽ ex illa parte sanguis minime poterit migi et ꝓprie cũ hiatus ꝓpingor vene fuerit chilis. ¶ Hꝫ aũt mictu ras signo talr cãri:q qñ vena frãgit cũ sit sensibilis et nãlis maxie hm Av. vtus regitiua illuc ad tuẽdũ cũ spiritibꝰ currit et humoribꝰ repletiuis ꝯsimilis:ita q cũ locus non sit capax illorũ nõ solũ in locũ cadũt p icisionẽ vacuũ:verũ etiã per loca dirigit a nã expulsiua ꝯstructa. Et merito q nã fa
O ragit amplius sanguinẽ mittere ad vias vrine vt mingatur exterius q̃ in ꝯcauitatẽ suffocãs:aut in putredinem mutatus ꝯcidat:cũ semp qd meliꝰ opet ceu et deus. p celi et mun.
Collr se. cõ 32. Signãt ẽt id decursus humorũ p iguina in cruris spatetũ mensiũt. n. nõ parũ et ipsa. Silr et in mũdanis reperitur paradigma:qñ cui tot in sui occurrũt subsidiũ tutores vt opus scit illis hospitio cedere aliud expetẽ domeq; ẽt capio q pe aliq̃ de qua sit curãduz sanguinis ad instra reuertat vrine: nisi fortassis euaporatio fiat aliq̃ cũ sanguine qñ in ꝯcauita
6. afoi. cõ. afoi. 20. Mutat enim in sanguinem. tem effundit preter nãm necesse sit putrefieri:neq; sanei q dem hm Cõmẽtatorẽ in eius spẽm aliquã:sed in grossitiem cũ nigredine. Frigiditate nãq; loci cõgelatur vt ostensum. Et hanc qdem positionem assero:q sola cum eo q veritati inititur videt pre ceteris ab inconuenienti saluare.

P **Propter quartũ** vo. ad pm dõm q Hippo. oñdit vnũ modũ eductionis sanguis ab istris vrine:vt qñ paucus fuerit et sanici cõ
78. 4ꝰ pti. mistus. Qñ autẽ subitus et multus tetigit illo afoi. Si sanguinẽ spõte:non. n. potuit oia vno cõpzehendere afoꝛismo. ¶ Ad aliũ dõm:q lz sanguis decidat i ꝯcauitatẽ nãliuz:tñ vt mõstratũ nõ pua ps cadit in vrine istra. ¶ Ad aliũ dõm q vena põt ꝯsolidari et magis iteriꝰ q̃ exteriꝰ:cũ ibidẽ vis amplius vigeat regitiue. Uidemꝰ. n. qd maiꝰ vt arteriã venalẽ in pulmone ꝯsolidari qñq; in quo est sanguis multitu do calidi valde raritasq; mẽbri et motꝰ. Cõcedo ẽt debilitatẽ attractiue:q qñ nõ est positũ sanguinẽ ad instra redire vrine. ¶ Ad aliud dõm:q lz emulgẽtia sint vasa in renes aptatũ pceptor adest virtus. vz. regitiua q̃ opat vt qd opꝰ est egrediat reliquũq; ꝯtineat. Silitudo ẽt riuorũ satis est lata cũ i eis sit motꝰ a gñante:hic vo ab aia dirigẽte:q̃ graue iterdũ educit sursuz et leue deorsuz vt motus melle demonstrat et chole susceptiuarũ in splene et itestinis. ¶ Ad aliud
Q dõm:q ruptura iteruenieẽte fluxus aderit sanguis in vrine instra pp nãm illuc ꝯcurrẽtẽ regitiuã lesione partis. ¶ Ad aliud dõm:q pori vritides penetrãt in vesicam fere ꝯtinui: eo q ipsa ertat pforata. Uesica. n. ex duabus cõstat tunicis quarũ iterior et duplex exteriori:q serositati hm Gal. et A.
1. 6 vtil. lib. c. 13. 19ꝰ. 3. tra. 1. c. l. Do cõ fine g. vsq; finem. occurrit vrine. Uñ tñ eiꝰ isertione imensa tunica vna tñ:ita vt scribat vnã tunicã hic solũ:p pma. porus nãq; vrinalis pmitus serpiẽs penetrat vtraq; tunicã alicubi:deinceps demũ ꝓcedẽs serpit in alteraz alibi:ita q ẽt vt vesica plena pedibꝰ suspẽdat vrina non reuertat retro. Et q plus cum aere subtiliori pter iãnẽ cũctis corpibꝰ extra repleẽ inflata nõ effluit in extrinsecã. Meatus. n. tunicarũ vesice non sibi obuiant:sed ad diuersas vt signatũ est decurrũt partes. Et de hoc qdem Asclepiades cũ eius sequacibus ipugnatur:
Cap. 13. naturaliũ ꝓputans per resudationem quãdã vrinaz in vesicam transcolari:cuius veritatem siquidem pene ceci sapiunt vniuersi. Interdũ tamẽ sanguis adeo potest vt tactũ a poris semoueri vt non reuertatur vsquequaq;.

A

¶ Differẽtia. LXXXVII.

Quod febris non ſit calor oſtẽdit̃: qꝛ aut erit corp⁹ vel accñs qd̃ eſt q̃litas nõ corpus: qm̃ tunc duo corpa eſſent in eodẽ vbi: qd̃ negatũ eſt 4° phyſi. ⁊ 2° de aĩa: vt calor nãlis ⁊ ex̃neus: qua. n. rõne vnus eſt corpus ⁊ reliquus cũ ſint contrarij. Non eſſent etiã agẽtia adinuicem ⁊ patientia ſitu diſtincta ⁊ ſubiecto.

Cuius oppoſitum p̃ de ge. ⁊ cor. Diſſinitũ quoqꝫ ⁊ diffõnis gen⁹ nõ eſſent ex eadẽ p̃dicamẽtali coordinatione: vt firmatũ. 4. topicoꝝ: cũ febris ſit q̃litas: puta diſpõ vel habitus: neqꝫ q̃litas: qꝛ febriũ ſubia eſt in gñe caloris: q p̃ter nãm: p̃ febriũ: ⁊ 8. theo. ſubia võ q̃litas nõ exiſtit: q̃litas. n. nõ p̃cedit vel mouet: tũ nihil moueat̃ niſi corpus. 6° phy. In febris aũt rõne di q fit p̃cedens a corde p totũ corpus i arterias. ¶ Amp̃. febris eſt diſpõ vel habitus vt dictũ: ⁊ calor paſſio ⁊ paſſibilis qualitas: ſed cẽu diſſinitũ ⁊ genus diffõnis debẽt eſſe eiuſdẽ p̃dicamenti: ita ⁊ ſpẽi: vt vtrũqꝫ per id qd̃ ſibi proprius ⁊ eſſentialr̃ ineſt notificet̃. ¶ Rurſus. lib° cõmẽti pulſuũ 4°. Febris eſt ſupabũdãtia caloris ſm̃ totũ aĩal: ⁊ aforiſmoꝝ p̃°. Eſt verſio caloris inati ad ignitũ. In 1° aũt regiminis acu. Eſt mutatio vel declinatio caliditatis innate ad caliditatẽ ignẽã. Talia võ gñe relationẽ vident̃ ⁊ actionẽ vel paſſionẽ importare: non aũt qualitatẽ vt febris. ¶ Adhuc p̃° quarti de febribus ſunt q̃dam frigide. ¶ Palin. Febris aut eſt calor nãlis aut extra nãlem. Non nãlis: plures enim ſcribũt eã fore calorẽ inãlẽ vel extraneũ. Nõ lederet enim actiones ⁊ paſſiones. neqꝫ inãlis: qꝛ cũ calori occurrat nãli duo ↄ̃ria ſtarẽt ſimul: qd̃ non fit: cũ vnum ſit alterũ natum interimere. Jacerent ẽt actus nãe corrupti oĩno qd̃ nõ fit manẽte vita. ¶ Eſt. arguũt: ſicut ſe hꝫ bona cõplõ ad ſanitatẽ: ita ⁊ mala ad egritudinẽ cũ ſit illi ↄ̃ria: ſꝫ bona cõplexio nõ eſt ſanitas: vez ipſi⁹ cã: igit̃ neqꝫ mala egritudo. Itaqꝫ febris calor nõ erit nãlis neqꝫ ex̃neus cũ hic rõnẽ ↄtineat morbi. Ex qb⁹ ↄcludit̃ febrẽ calorẽ nõ eſſe: neqꝫ nãlẽ neqꝫ ẽt ex̃neũ. ¶ Cuius opp̃m dicũt oẽs febrem notificãtes ponẽtes illã fore calorẽ inãlẽ vel ex̃neũ. ¶ Adhuc illud qd̃ calefacit ⁊ eo pereũt actiones eſt calm̃ ⁊ ex̃ nãle: hꝫ võ ẽ febris vt ſenſus certificat. ¶ Amp̃. q̃ agũt ⁊ patiunt̃ adiuicẽ cõicare debẽt in mã: talia võ ſunt caliditas nãlis ⁊ inãlis: cũ vnũ alteꝝ corrũpat: ↄueniẽt itaqꝫ in mã: que aũt ſic cõicant ↄueniũt ſaltẽ in gñe: cum genus ꝓportionet̃ mãe. diſſa võ forme: quare febris calor erit extra naturalem.

Propter primũ võ huius ſciẽdũ: q febris plures hꝫ notificationes: eſt. n. totius corporis excedẽs caliditas phĩ. p̃°. Febriũ quoqꝫ p̃. Calor eſt p̃ter nãm a corde in totũ trãſiẽs corpus. Scdõ vo de cã. Eſt calor qs imoderatus aĩalis: ⁊ erectio caloris i tãtã imoderationẽ vt ↄtriſtet hoiẽ ⁊ opationẽ noceat. 8° ↄ̃p theorice. Febris eſt morbus ex mala cõplõne cal̃a oĩ cõis corpori. Et ibidẽ. Eſt calor extra nãlẽ a corde p̃cedens: ⁊ p arterias miſſus ad oẽs corporis p̃tes eiuſqꝫ nocẽs actionibus. Iſaac qdẽ febriũ p̃. Eſt calor p̃ter nãm cor in initio petens per mediocritatẽ arteriaꝝ: deinde ſe ſubito diuidẽs cũ nãli p totũ corpus nãli nocet actioni. Joãnitius. Eſt calor inãlis curſum ſupgrediẽs nature p̃cedẽs a corde in arterias ſuoqꝫ ledens effectu. Quarti quoqꝫ canonis initio. Eſt calor ex̃neus accẽſus in corde ⁊ p̃cedẽs ab eo mediãtibus ſpũ ⁊ ſanguine p arterias ⁊ venas in totũ corpus: ⁊ inflãmat̃ in eo inflãmatione q̃ nocet opõnib⁹ nãlibus. Colliget aũt. 3. Eſt calor cõpoſitus ex calore nãli ⁊ calore ex̃neo putredinali miſſo ad totum corpus ⁊ ledit oẽs actiones ⁊ paſſiones. Et iſte qdẽ notificationes fere idẽ dicunt: ſunt tñ eaꝝ aliis cõpletiores q̃dã. ¶ Cauſe aũt febris ſicut ⁊ aliorum 4° exiſtũt, mãlis, formalis, efficiens ⁊ finalis. Mãlis vel ſubiectiua duplex. p̃ma qdẽ vt cor. vñ Siplicius. 1. cẽ. ⁊ mũ. Cor ſemp a febre patiẽs p̃ corpori diſtribuit reliquo. Scdãqꝫ tria i qb⁹ fundant̃ ſubiecta vt ſpũs ⁊ vapor fumoſus in qbus fundat̃ effimera. Et humor ſupcalefactus aut putrefactus in quo feb. ↄſiſtit humoris ac mẽbꝛ qdem fe. ethice ac hitudinalis eſt ſubm. Forma aũt ipſius ⁊ eſſentia ẽ calor extraneus ſeu feruor a quo denotat̃: ceu pyretos febris grece deriuat̃ a pyr qd̃ eſt ignis. Vñ Gal̃. ad Glauconem ⁊ Aurelius. Febricula a feruore q̃ſi feruicula. Efficiẽs võ duplex: vlis ⁊ p̃ticularis. Vlis qdẽ eſt triplex. p̃mitiua, an̄cedẽs ⁊ ↄiũcta. Particularis eſt multiplex ſicut in libris tradit̃ febriũ. Finis võ illius eſt nãe actus nocere ac p̃imere. ¶ Scdm̃ has quoqꝫ cãs diuiſionẽ recipit ipſa: qm̃ alia vt apperuit eſt in ſpũ: q̃dã in humoribus: nõnulla võ i mẽbris. Forma ei⁹ vt calor p̃ter nãm diuerſificat̃ ſm̃ magis ⁊ minus. vñ p̃ febriũ. Diĩe caloris ſunt q̃ ad magis ⁊ minus. Nã q̃dã eſt mordax manu: q̃dã mitis: alia media: ⁊ reliq̃ p̃ epidimiaꝝ ⁊ febriũ p̃n°. Sed an magis ⁊ minus febris diuerſificet ſpẽm: aut mime: p̃ñtis nõ exiſtit ingſitionis. Adhuc q̃dã ſit ex cauſis p̃mitiuis vt effimera vera: qm̃ effimera ex opp̃lõne nõ vera ex̃ñs accidit a cã antecedẽti. 4° p̃°. ⁊ p̃ febriũ. Ethica quoqꝫ pluries ſit a cã ↄiũcta complexionis maliciã ip̃mẽte: p̃out plurimũ ſeq̃tur febres putridas. diĩa. 93. Interdũ tñ euenit a p̃mitiua. Humoralis võ ſemp a ↄiũcta febriũ p̃. Diſtinguunt̃ ẽt ſm̃ finẽ: cum quedã ſint ſalubres vt tertiana: q̃dã mortifere vt emitritea: nõnulle mediũ obtinẽtes. Realior aũt ipſius diõ eſt per formam eius ſm̃ q ipſa diuerſificatur ſm̃ tria nota ſubiecta. Separant̃ deniqꝫ effimere: qꝛ q̃dã ſunt vere: vt q̃ꝝ termin⁹ ⁊ finis eſt i p̃° die dicta ad ſilitudinẽ enthomi vni⁹ diei viuentis ſpẽ. hyſto°. 5. effimerõ noiati. ⁊ Iſaac febriũ 2°. ⁊ ipſe ſunt multiplices vt eaꝝ cãe. Nam q̃rũdã ſunt aĩales: vt timor ira ⁊c̃. aut corpales motiue vt labor: ieiũo ⁊ fames cũ reliq̃s aut de foris occurrẽtes ceu aduſtio, frigus. ↄſtipatio, cũ ⁊ reliq̃. Quedã nõ vere ſic q̃ ex opp̃lõne ↄſurgũt ex ſatietate nauſeatiua ⁊ ſpatib⁹ q̃ res ↄcurrũt nõ motiuis. Et tales vltra p̃m p̃tẽdunt̃ diẽ vt iterdũ p̃tráſcẽdo in 4m ⁊ 5m ↄdeſcẽdãt: ⁊ vt voluerũt aliq̃ vſqꝫ ad 7m. 8° de inge. ⁊ p̃cipue 4° p̃mã. ¶ Febriũ võ humoraliũ q̃dã ẽ ex eoꝝ ſup iflãmatiõe abſqꝫ putrefactiõe vt ſynocha dicta iflãmatiua ex̃ñs vere mediater effimerã ⁊ putridã: ceu effimera ex opp̃lõne medium obtinet iter diligẽtẽ effimerã ⁊ ſynochã. Altera ex putrefactione humoꝝ duplex: ſimplex. vꝫ. ⁊ cõpoſita. Simplex q̃ ex vno ↄſurgit humore: ⁊ ipſa q̃druplex ſicut ⁊ q̃tuor ſunt humores: tertiana ex chol̃a q̃ triplex exiſtit: certa tertiana ↄtinua ⁊ cauſon. Synochus de ſanguinis putrefactiõe: q̃tidiana de fl̃ate ⁊ q̃rtana de mel̃ia. Vel cõpoſita: cuius compoſitio vel eſt geneꝝ remotoꝝ vt effimera cũ ethica: ⁊ putrida cũ illis: aut a ꝓpinquo vt qñ duo aut plẽs ↄiũguntur putreſcẽtes humores vt chol̃a ⁊ flegma: ⁊ tũc cãtur tertiana notha: ſeu due tertiane aut emitrite⁹: ⁊ hec ſepi⁹ euenit cõpoſitio: aut chol̃a cũ mel̃ia vel fl̃a cũ illa vel oẽs ſimul. Febris aũt ſanguis cũ aliis nõ ponit̃ cõponi ſaltẽ manifeſte. diĩa. 90. Alterutra võ haꝝ ſit aut intra venas aut extra venas. Que aũt itra venas ↄtinua exiſtit: cũ meatus ſit aptus quo fuligo putrida in cor demandat̃: neqꝫ poſſit ex obſtructione ac ſoliditate vaſoꝝ vꝫ venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ꝓp̃ie trãſpirare ad q̃ foras. Et in q̃ mã fuerit multa vt in ſynocho ⁊ ſynocha nõ apparet ſenſibilis additio neqꝫ diminutio: aut ſi fuerit in locis cordi vicinis ⁊ in viis illius ſicut in cauſone. Si aũt humor putruerit ex̃ vaſa: ceu venas. ⁊ h̃ trinus: qꝛ ſanguis ex̃ illa vel vẽtriculos cordis: cũ torculari ſeu lacuna ſanguis nõ reperit̃. Febrẽ cãt iterpoſitã cui⁹ mot⁹ ⁊ q̃es exiſtũt ſm̃ euẽtationẽ hũoris a ſup̃iorib⁹ corpoꝝ ⁊ quãtitatẽ ipſi⁹ ⁊ q̃litatẽ: nã flegma q̃ridie mouet̃: chol̃a de 3° in 3m: ⁊ mel̃ia võ p 4m. In his qdẽ ceſſans poriſmus reincipit ꝓp reliq̃as caliditatis derelictas poſt reſolõnẽ cãe ↄiũcte: q̃ paroxiſmũ iducit ⁊ cãm an̄cedẽtẽ adhuc remanentẽ q̃ ponit̃

I ſub ꝯſuetia.afoꝛ.4°.febꝛiū 2°.⁊ 4°p'. Cócitatq; ad h̄ non
Coll.afo. 62. Cap.11.⁊ lib 1.c.5. diuiſioné. Tra.2.c.1. in medio. paꝝ humoꝛis euentatio ꝓtacta. ℭ Modus aūt gñonis fe
bꝛis ⁊ ꝓpꝛie putride eſt:q2 ꝯtingit obſtructio ex cā exterio
ri ſeu iteriori cutis ad quā ſeqtur oppil'o:⁊ maxime qñ fue
rit multitudo viſcoſitatis ⁊ groſſities mãe:ad quā qdē ſuc
cedit ꝓhibita trãſpiratio:⁊ ad hanc putredinis numera ⁊
ad ipſam fuligo putrida coꝛ petens:q̄ a coꝛde ad ſingulas
ptes delata febꝛē inducit. Ethice aūt diffō diia notabil'.93.
ℭ Eſt ⁊ diuiſio alia febꝛiū accñtalis q̄ſi ⁊ ambigua:qm̄ q
dam ſunt egritudines:vt que ex ſuis p:r ſe ꝯtingūt cauſis.
alie ſunt accñtes:ceu ex apatib⁹ ꝯſurgētibus in geneꝝ quo
cūq; febꝛiū. qd aūt ſit caloꝛ. qūo diſtinguaꝛ:qualr ēt ſe ha
beat ad ſpm̄ oſtēſum diia.49. ℭ Deinceps ſciēdum q caloꝛ
qualitatiuus triplex exiſtit:qdā.n.eſt nālis oino vt qui in
culpate ſanoꝝ. alius ꝓter naturā diſariam fere:ceu coꝛū q
K in viā moꝛtis exiſtunt in mēbꝛoꝛum coꝛruptoꝝ ſicut in her
petiomenoſis ⁊ cancroſis ac cadaueribus:quidam vo ho
rum medius velut declarabitur qui febꝛientium.

Propter ſecundū

vo ſciēdū:q qdā dixerūt febꝛē nālr eſſe caloꝛez vt
febꝛis eſt caloꝛ.i.i caloꝛe ꝯſiſtit. Et h̄ ne cogant dicere duo
Calo.14 Diff.26.5 coꝛpa eſſe in eodē loco:caloꝛē.ſ.nālē ⁊ exneū:cū Gal'. afoꝛ.
p°ponat vt aſſerūt caloꝛē foꝛe coꝛpus:⁊ maxime q2 Hip. vt
nil aliud p caloꝛē inatū q̄ ſpm̄ intelligere q eſt coꝛpus. ſim
pliciū farmacoꝝ 5°. Et ne agens ēt ⁊ patiēs loco remaneāt
idiſtincta ⁊ ſubto:qḋ qdē eſt falſum ⁊ ꝯ ſniaz vt apparebit
Gal'. ſeqtur ēt dicere q ois febꝛis eſt in ſpū ⁊ ita effimera:ſi
ſpūs eſt idē qḋ caloꝛ:ſic ⁊ febꝛis eſt caloꝛ.i.in caloꝛe:ſ3 qūo
ſpūs ſit caloꝛ oſtenſuz diia.59. vbi dictū q extraneū ⁊ ipꝛo
pꝛium valde eſt dicere q caloꝛ ſit coꝛpus cū purā qualitatē
Thoſeus dicat ⁊ abſtractaz:ſ3 foꝛte minus calliditate. ℭ Ponētes tñ
vtrūq; caloꝛē eſſe coꝛpus dicūt q in radice vel ſubto diffe
runt:in ꝓceſſu aūt vnitanꝛ:ſicut flāma duaꝝ candelaꝝ:qꝛ
vna ſit de cera cōſtructa ⁊ altera de ſepo:radice differunt ⁊
L m.i:vnitātur tñ demū flāme:ita vt ex duob⁹ coꝛpoꝛib⁹ fiat
vnū neutro manēte ſingulari. Hec tñ nō eſt realis cōpoſitio
⁊ vnitatio cū vno coꝛrupto vt accñtali remaneat alter ceu
nālis:neq; ēt ſic differūt caloꝛ extraneus in radice ⁊ nālis:
durāte vita vt cera ⁊ ſepū cū caloꝛ nālis minerā ēt caloꝛis
Cū caloꝛe oino inālī non ſit vita. efficiat extranei:cū nōdū ſit hic inālis oino:tūc.n.moꝛs ad
eſſet. ℭ Dicunt ēt qdā in eoꝝ ſubſidio q non opꝫ in oibus
actionibus agēs ⁊ patiēs ſitu foꝛe ⁊ loco diſtincta ſicut i ꝑ
miſtio quoꝝ vnū agit in quālibet ptē alterius ⁊ patiꝛ. Cō
ſilr in caloꝛe nāli ⁊ humido radicali:⁊ in his duob⁹ caloꝛi
bus coꝛpoꝛeis:ſ3 in illis quoꝝ vnū agentiū extra aliud exi
ſtit in qḋ agit. ℭ At foꝛtaſſis illud nō valet cū ſermo Ariſ.
ſit vlis ſufficiēter ptis ſcie nālis. vñ ⁊ vlioꝛ eſſe dꝫ. Jtidem
agit Ap. ibidē de actiuis ⁊ paſſiuis ſibi adinuicez ꝯmiſtis
vt apparet in augmēto ⁊ nutritione. ℭ Propter qḋ dōm q
ſeries Ap. eſt vlis:ſ3 in qbuſdā magis appareat hꝯ diſtin
ctio actiui ⁊ paſſiui vt actus domificatiōis oñdit vel gñan
tis. Jn qbuſdā vo ſ3 id adſimlatet tñ ſicut in pꝛincipijs gño
M nis cū fuerint ꝯmiſta. Uirtus.n. p quā gño ꝓficitur vt infoꝛ
matiua velut agens cū ꝓncipalioꝛi calido magis poſſidet il
larum mediuz:q̄ aūt circūſtāt locum obtinent mãe ⁊ patiē
tis magis. ita ⁊ qñ hi caloꝛes ꝯfrāgūtur:nālis tñ poſſidet
coꝛ amplius ⁊ pꝛopꝛie illius dignioꝛem partē vt dextram.
diia.47. Jnnālis aūt ab hoc calido ꝓpulſaꝛ ad extra vt ad
ſupficialia magis ꝓtendaꝛ coꝛpoꝛis. ℭ Et iō alij dixerunt
q febꝛis eſt caloꝛ cāliter:a caloꝛe nāq; cātur febꝛis:qḋ per
ſuadent:q2 ſi ſanitas eſt caloꝛ nālis ⁊ egritudo inālis:tunc
nō videnꝛ eſſentialr differre:ſ3 accñte ſolū:vt ſoꝛtes albus
⁊ ſoꝛtes niger:vñ ſanitas ⁊ egritudo erit idē. ℭ Dōm q hi
ſicut ꝓdicti in Gal'. vt declarabiꝛ peccāt. Adhuc diffinitio
febꝛis ſeu ēt notificatio eſſet impfecta oino cū i ea nō pone
retur genus:dicēdo febꝛis eſt caloꝛ.i.a caloꝛe cāta ſiue etiā
in caloꝛe fundata:vt dixerunt pꝛioꝛes. ℭ Amplius qd erit
febꝛis aliud q̄ caloꝛ cū ſit mala cōpl'o calida p totuz aialis N
coꝛpus diffuſa. ℭ Ad qḋ vo deducūt dōm:q caloꝛ nālis q
ſtat cum ſanitate ⁊ caloꝛ extraneus qui eſt febꝛis vnitātur
in caloꝛe ceu ſpēs in gñe:vt.n. hō ⁊ aſinus ſunt idez in aiali
ſic ⁊ caloꝛ nālis ⁊ extraneus in caloꝛe. Cōtrahuntur aūt in
ſpēm p dīas caloꝛi eēntiales ⁊ nō accñtales:ſicut hi dicunt
vt per nāle ⁊ inaturale ceu aial deſcendit in hoiem per rō
nale ⁊ in brutū per irrōnale:qḋ ⁊ actus indicant eſſentiali
ter differētes vt digerere viuificare:ſenſibilr ledere ac coꝛ
rumpere:neq; eſt ſilē qḋ inducitur de ſoꝛte albo ⁊ nigro:q2
ſoꝛtes eſt ſubſtantia:album autem ⁊ nigruz accidentia:ca
loꝛ autem ⁊ naturalis ⁊ extraneus accidens.

Propter tertiuz

vo ſciēdū ꝑmitus q feb. eſt caloꝛ extraneus. 2° qualis.
ℭ Propter ꝑm huius ſciēdū q caloꝛ extranālis eſt ceu eēn
tialis foꝛma febꝛis. Hic tñ caloꝛ duplex eſt. Unus qdez eſt O
paſſio ⁊ paſſibilis q̄litas ꝓut talis caloꝛ infert paſſionē in
talē ſenſum:⁊ hꝯ nō eſt febꝛis:cuz ea ſit diſpō vel habitus.
Eſt ⁊ alius caloꝛ q eſt ipꝛeſſio in aliqd triū ſubiectoꝝ indu
cta:⁊ hic caloꝛ eſt diſpō vel habitus vt mala cōpl'o que eſt
febꝛis cū fuerit extraneus ꝓcedens ⁊c̄. qḋ Ap. indicat lo In predica. dimiſſo ne 4. circa pu.
cans caloꝛē ⁊ frigus in 4° ſpē qualitatis:⁊ ſanitatē ⁊ egritu
dinē. vñ febꝛiū p. Subā febꝛiū ⁊ eſſentia in gñe eſt caloꝛis Ca.1 poſt pu.
q ꝓter nām. ⁊ p regi. acu. Nō eſt nā febꝛis ex ſubā alia niſi
ex ſubā ignis:pyr.n. di ignis:inde pyretos:vñ latinis gre Co.18.cōi
cis nō minus febꝛem a feruoꝛe vt tactū q eſt ignis pꝛopꝛie mē. S. co c.
tas derituſuitq̄re Haly. cū febꝛem diffiniret ait. Hec qdem 2.in pū.
diffō ex ipſa febꝛis ſumiꝛ ſubā.ſ. ex caloꝛe extranāli non ex
ſpm ſeqntib⁹ accñtib⁹:qḋ oñdiꝛ:q2 id eſt foꝛma alicui⁹ qḋ
in ipſi⁹ rōne poniꝛ cū diffō deꝛ p eſſentialia. h aūt caloꝛ exi
ſtit ꝓter nām vel exneus. ℭ Adhuc cū foꝛa deꝛ eſſe ceteris
cāis magis:poti⁹ p eā hꝫ rō pfici q̄ p alias:⁊ cuz ſic res hēat
eētita ⁊ cognitionē:pficit aūt p caloꝛē exneū ꝯditionatū vt
qḋ a coꝛde ⁊ reliq. ℭ Palin. Actio in cognitionē pducit eſ
ſentie velut ſignū ⁊ effectus in ſigtū ⁊ cām. Actio vo febꝛis P
eſt excedēter vel ꝓter nām calefacere:ita vt ⁊ actus oēs le
danꝛ ⁊ paſſiones:ꝓp qḋ febꝛis eſſen' erit caloꝛ ⁊ ꝓter nām.
ℭ Propter 2m hꝯ ſciēdū q hꝯ caloꝛ exne⁹ q eſt feb. ē q̄litas
q̄dā ſupexcedēs hoꝛribilis caloꝛi ipꝛeſſa nāli mutās ipꝫ a
diſpōne ſua nāli ⁊ ſuaui in oppoſitā:nō autez eſt coꝛpus:vñ
Jſaac. Caloꝛe exneo ad coꝛ accedēte nālis egrediꝛ a tēpera Febꝛiū 2 ca.3.i pū.
mēto. Cū aūt p toti⁹ coꝛpis ptes diuidaꝛ vt eis vitā tribuat:
q2 a ſuo egreſſus eſt tpamēto neče ſit vt mēbꝛa eū recipiant
i ea q̄ eſt q̄litate. q̄re calefacit ⁊ vrit ipſa ⁊ gñat fe. toti actio
ni nāli ſubito nocentē. Jn quā vtriq; ſniam ꝯcidit Auer. ita. Coll3.3 c. 3.in me°.
Febꝛis eſt caloꝛ nālis miſtus cū aliq̄ q̄litate caloꝛis putredi
nalis:ſic itaq; caloꝛ exne⁹ caloꝛē afficit nālem. Hic aūt diia
29. ſpm̄ q̄lificat quē ſi vehemēter affecerit ⁊ ad coꝛ puenerit
hinc abſcēdēs feb. gñaꝛ effimera:ſi aūt hec tria humoꝛem
alterent ⁊ coꝛrūpāt febꝛis iduciꝛ putrida:ſi vo mēbꝛa ethi
ca. q aūt ſit caloꝛ hꝯ q̄litas oñdūt feb. notificātes p eē ma
lā cōpl'onē calaz ⁊ ſic. ℭ Noſce q̄q; q hꝯ caloꝛ:ſ3 dicaꝛ eē
exneus ſeu ꝓter nām:nō tñ diſariā:vt caloꝛ q eſt i coꝛpibus Q
moꝛtuoꝝ ſm Auer. repiꝛ:ſ3 magis nālis affectus tñ vt di
ctū q̄litate putredinali:vñ cū ſit medi⁹ iter caloꝛē nālē ⁊ ꝓ 3° coll3.c. 3.in me.
ter nām:ſic ſemiputredo eſt media iter ſanīē ⁊ pus q̄ ad bo
nū ſimplr eſt i ſuo gñe ⁊ putredinē ad malū oino febꝛiū p. Cap.6.
Media nāq; cū cōponanꝛ ex exmis eoꝝ ſapiūt nām:ita vt
ad alteꝝ cōparata videanꝛ altera. phyſi.5. nāz vtriuſq; ob T.c.9.
tinent extremoꝝ:ꝓp qḋ nō paꝝ noibus denotanꝛ extremo
rū. afoꝛ. euidens 4°. Et iō Auer. mediū h referens i alterū Coll'e cū. afoꝛ.4.
extremoꝝ qḋ minus verſutū fe. dixit caloꝛē nālez q̄lificatū Ubi. vſ
putredinali q̄litate. Et afoꝛ. p°. Febꝛis eſt verſio caloꝛis in 3° coll'.i. mediate.
nati ad ignitū. Alii vo reſpicientes fe. vt declinat verſus de Cō. aſcr. 14. ⁊ cō. afoꝛ.
terius extremoꝝ dixerūt eā eē caloꝛē exneū vel ex nālē ſeu 10. cir. p.
ꝓter nām. Eſt igiꝛ febꝛis qdā caloꝛ cōpoſitus ex caloꝛe nā
li ⁊ exneo putredinali petēs coꝛ ⁊ ab eo mediātibus ſpū ⁊
humidis

A bumidis p vaſa in toti⁹ corporis actuũ leſiões delatus.

Propter quartũ vo. ad pmũ dõm φ feb. vt oſtenſum nõ eſt calor q eſt corpus cũ calor ſit qualitas: non autẽ corpus niſi impꝓpe valde p corpore ſumat calido. Suppoſito ẽt φ ſit corpus oſtenſum quõ duo corpora erunt in eodẽ vbi ⁊ quõ non. Quõ etiã agẽtia ⁊ patiẽtia ſint diſtincta loco ⁊ ſubiecto. Calor itaq erit accidẽs vt qualitas: ⁊ ſic diffinitũ ⁊ genus ei⁹ erunt ex eadẽ egloga pdicamẽtali: φ ſi Gal. cũ Haly. dicat febriũ ſubam eſſe in gñe caloris q eſt pter nãm accipit ſubam p eẽntia ceu qñ dicit. Cõplexio eſt ſuba ⁊ egritudo eſt ſuba: diia. 17. In accñtib⁹. n. repit eſſentia p additamẽtum: ſaltẽ. 7. metaphy. ⁊ nõ ſuba. ⁋ Et deinceps dõm φ lʒ feb. non moueaſ: neq pcedat p ſe: mouet tñ p accidens vt mediante ſpiritu ⁊ ſanguine: q ſunt corpa ſicut in pfectiore tangit rõne febris: qd innuit Halyab. qñ dixit. a corde miſſus. Et. a. pcedens a corde mediantibus ſpũ ⁊ ſanguine.

Met.c.10. vſq ad.r. com c.13.

B ⁋ Ad aliud qd dõm apparuit: nã feb. eſt calor: put hic eſt effect⁹ caloris q paſſio exiſtit ⁊ paſſibilis qualitas. ⁋ Ad alia dõm: φ ille nõ ſunt pprie rões febris: ſed notificatões cões qdam. Aut ſupabũdantia: verſio: mutatio ⁊ declinatio rõne caloris eap determinati ad qlitatem reduci pñt. Uel ſupabũdantia lʒ rõne reſpectus quem importat ſit ad aliqd: tñ ex pte illius cui⁹ eſt reſpectus vt caloris in qlitate locatur: ⁊ ſic motio ⁊ declinatio pñt aliqualr qlitatem importare. ⁋ Ad aliũ dõʒ: φ nulle febres ſunt fride p ſe: put actu exiſtunt, lʒ rõne typoꝝ: non tñ de rõne febriũ nunc ſaltem exitiuʒ ob regiminis laſciuiam vt appet de accñti 5°. Rõ ẽt ipti⁹ pficit ex refractiõe caloris a corde in reliquum corpus afor. 7. vñ de febrib⁹. Sunt fride hñtes rigorẽ aut horripilationẽ vt ſubiũgit. Aut pp mãʒ ſtaticã ſparſaʒ ſup mẽbra ſenſibilia: ſic euenit i empiala in q calẽt extri⁹ ⁊ frigeſcũt itri⁹ vel eõ vt accit in lipparia ⁊ in febrib⁹ apatũ pniitioſoꝝ intrinſecoꝝ in qb⁹ pp calm attrahens vt vẽtoſa q intus ardẽt ⁊ exteriora rigeſcũt: vñ qñ ſitiʒ cũ lʒ habuerit afor. 4. pnuntiaſ mortale. Cõtingit ẽt interdũ pp debilitatem caloris nature nõ potẽtis ſe p totuʒ expandere. ⁋ Ad

Cap. 5. po medium.

Afor. 7. cõ. afor. 43. i medio.

Afor. 48.

C aliud qd dõm p parte apparuit. Declaratum eſt. n. quõ diuerſo reſpectu feb. põt dici calor nãlis: non tñ ſimplr ⁊ qliter innãlis ſeu extraneus: neq incõueniens h apud aliqs aliquãdo duo ꝯria ſimul exiſtere: imo in qbuſdã opʒ ceu ſanitas ⁊ egritudo cũ ipſa abſq ſanitate eſſe nõ poſſit: diia tactum. 71. qlia videnſ eſſe calor nãlis ⁊ innãlis. Aut ꝯrioꝝ lʒ tandẽ vnũ expellat reliquũ ⁊ corrũpat ſimul tñ pmanẽt durãte inter ipſa pugna: vt ⁊ miſtio denotat elñtoꝝ vt tandeʒ calor nãlis vincat calorẽ extneũ qñ ſanitas introduciſ: aut eõ qñ mors occurrit: neq ẽt tñ febrilis calor corruptiuus eſt vt ſemp oẽs deſtruat act⁹. ⁋ Ad aliud dõm: φ eſt quorũdam fallimẽtum quo pbare putant ꝯplonem malã morbũ nõ fore dicendũ φ bona ꝯplo eſt ſanitas non qdeʒ

D ſimplr ⁊ oino: qr illa ꝯſurgit ex temꝑata ꝯplone ꝯſimiliuʒ ⁊ eleganti cõpoſitione inſtrũalium ⁊ nã vtroruq ſimul perfecta cõi. Sʒ bona complexio bene eſt ſanitas conſimiliuʒ ⁊ compoſitio iuſta officialium: ⁊ ita mala complexio vel feb. eſt morb⁹ ⁊ calor extraneus. Hec aũt diſſolutio fundatur ſuper illud quod oſtenſum diia. 65. φ ſanitas ſpẽs exiſtit ſpecialiſſima: egritudo vero ſubalterna.

⁋ Differentia. LXXXVIII.

Quod humores nõ poſſint piodice ꝯfluere oſtendiſ: qr aut erit ab aliquo ipſoꝝ intrinſeco vel extrinſeco: ſʒ neutro põt eſſe: nõ qdem pmum: cũ ſanguis principalior exiſtens humoꝝ non confluat periodice: ſed moueatur aſſidue putrefactus vel inflãmatus: cum tñ videatur pre alijs confluere: multiplicior. n. ceteris ⁊ profundior: qd ad ꝯfluxionem cooperaſ. Seoſar introductorij. 3. Neq 2°. qr aut ſunt elementa a quibus non: cum motum habeant rectum: hic autem ꝯfluxionis eſt reflexus: vel a corporibus ſupercaeleſtibus: ſed neq ab his cum fluxio humoꝝ ipſis non valeat coaptari: quoniã octaua ſphera ſm Ptolomeum cõplet curſum ſuuʒ in 30. annis. Juppiter in. 12. Mars in duobus. Sol Uenus ⁊ Mercuri⁹ vno: ⁊ Luna in. 27. dieb⁹ ⁊. 8. horis fere. Periodus autem humoꝝ vtplurimũ eſt trium dierũ. ⁋ Adhuc aut a nã ſupiori aut inferiori: nõ quidem hac: qr nã inferior a ſuperiori gubernaſ: omnis autẽ illius motus gubernatur inde. vnde. 2. creticoꝝ. Omne bonuʒ pulchrum ⁊ oẽ qd ordini vni adheret ⁊ vice ⁊ oſtenditur in eo veſtigium ſapientie non eſt niſi deſurſum. Neq etiam a ſuperiori: qm agentia ⁊ patientia oportet in mã cõmunicare: pmo de generatiõe. Sed nã inferior non coincidit cum ſupiori in materia: cum celi ẽt ſm Cõmentatorem materia alia ſit ab ea que iſtorum materia. ⁋ Ampli⁹. illud non confluit periodice qd eſt vt mã ⁊ ineſſe cõtinetur per formam cũ det eſſe ⁊ manere ſiſtat que compoſiti. hõ vo ſunt humores ad animam corporis informatiuã omnis. ⁋ Eti. Si confluerent cũ ſit mot⁹ qdã ⁊ mot⁹ ois a cal'o ⁊ ſpũ: cal'inq ⁊ vẽtoſitas regnanſ: opaſ. n. ſm Albumaſar ad ꝯfluxũ: tũc cholera ⁊ melã magi fluerẽt ſtate: cũ melã ſit vẽtoſa. 30. pbl. ⁊ cholera cal'a cui⁹ opm expimur. ⁋ Palin. Melã nõ ꝯfluit cuʒ ſigilleſ a terra: q imobilis extat õ aialiũ motu: neq chol'a cũ ſit cal'a ⁊ ſicca oppoi'e nãe aq: a q ꝯflux⁹ ſeu acceſſio ⁊ receſſio ineniſ. Humores igiſ non poterunt ꝯfluere piodice.

E

Cap. 2. in medio.

Col. a. te. cõ. 50. vſq ad. r. c 53. Lib. de ſbſtãtia orb Cap. 1. circa pn.

F

pbl. 1 po pncipium

Cuius oppoſitũ expit ſenſus. Adhuc illud dr ꝯfluet piodice qd certis horis moueſ de circũferẽtia ad centꝝ vel eõ. Sʒ hõ ſt hu. cũ ſint humidi currẽtes. Impelluntur. n. a frigore intrinſec⁹ ſeqñteſq caloris motũ expanduntur extrinſec⁹ illi⁹ expanſione: qd ⁊ modus euẽt⁹ interpolate denotat: pceſſus nãq ſit pm a minera putredinis ad cor ⁊ ide ad reliqs corporis partes. Quare humores valent ꝯfluere periodice.

Propter primuʒ qdem ſciẽdũ φ qd ſit hũor ⁊ quõ diſtinguaſ mõſtratũ diia. 29. Cõfluxus aũt eſt mot⁹ quo nã cũ calore ⁊ humoribus retrahiſ a circũferẽtijs in cẽtꝝ: ⁊ demũ ab hoc in illas expandiſ: q ſufficiẽter aſſimilaſ acceſſioni ⁊ receſſiõi a luna cãte in aquã. Ipſa nãq expandiſ a medio in que cẽ. Et accidit qñ luna pgrediſ a puncto orientꝭ in celi mediumꝭ: deinde reſtringiſ ad intra: donec ad angulũ pueniat occidentꝭ. Et ab hinc redit in expãſione vt antea quouſq ad angulum pueniat terre a quo vt pus in ſe reduciſ: vnde in centiloquio. Humiditates corpoꝝ accedũt in pria qdra in ſcda recedunt ⁊ in alijs pportionabilr duabus vt declarabitur diia. 168. Ad quẽ qdẽ acceſſuʒ ⁊ receſſuʒ iuxta Seoſar introductorij. 3. tria oʒ ꝯcurrere: aquã. vʒ. ⁊ locũ pfundũ: lõgum ⁊ latũ: aſpeꝝ: duꝝ: montib⁹ altis ꝯſitũ ⁊ vẽtoſuʒ. Aq quoq cui⁹ qtitas ſit multa nõ fluminib⁹ nouiter effuſa: ſʒ longo tpe pluo aggregata: hec. n. deſata ac ſalſa efficiſ vl amara vaporeſq ⁊ vẽti naſcunſ hinc deſi. Cui⁹ vo loc⁹ ⁊ aq ſunt oppoſiti influxũ ⁊ refluxũ ſuſcipiũt minime. Sunt aũt ⁊ aquaꝝ qdaʒ que moueſ a gñante. Cũ. n. fuerint eẽ ppriuʒ locũ ipm eaꝝ expetunt grauitate ceu que fluminũ. Et lunã opʒ tertio interuenire: cui⁹ dñium eſt ſup humida vt humiditates cerebꝝ: nucha: pinguedines ⁊ medullas: creticoꝝ ⁊ itroductorij tertio. Ipa nãq aſcribiſ aq ceu ſol igni: diia. 16. vñ ſm ipſius mot⁹ diuerſitatẽ pmutationẽ ſuſcipit hmõi aq max'. potiores. n. aquaꝝ ita moueſ attracte a luna: ſic plura nãliũ ſe ꝯcitãt ⁊ attrahũt. Magnes. n. ferꝝ euellit ad ſe. Alnapth vo albũ bitumẽ qdã iudaicũ ignẽ ex diſtantia qʒ multa: ita vt praui eo ſacerdotes decipiãt plebẽ: ⁊ lapis q acetũ abſq ꝯtactu ⁊ ali⁹ olinal'oleũ ac karabe paleas. Dcñ eſt autẽ ſufficiẽter φ termini a q ⁊ ad quẽ dñr hic ⁊ in ꝯfluxu aque differre: nã ⁊ humores qñ incipiũt moueri magis a circũferentijs tẽdunt ad centꝝ ⁊

G

H

Coll. ca. 1.

I

Colli̇r cō. afo.12.aū medium.

hinc ad eaſdē:atꝗ aūt eſt eꝫ. ¶ Eſt aūt ꝑiodus in qͦ incipit circuitꝰ terminatus: cuiꝰ hic ſunt due ꝑtes.ſ.ꝑoriſmꝰ ⁊ declinatio: vñ afoꝛ.ꝑͣ.ꝑoriſmū opꝫ te intelligere totiꝰ ꝑiodi ꝑiculū deterioꝛē: que a ꝑͣ immiſſione vſqꝫ ad ſtatum ſic̄ reliquā que declinationis melioꝛē. Et eiꝰ qdā eſt fixus eadem hoꝛa inceptus ⁊ terminatꝰ. aliꝰ ꝑaccipiēs: ⁊ reliquꝰ poſtponēs: q ⁊ ꝓpꝛie fit in febꝛibꝰ in qbus exacerbatio repit̄ ac ges manifeſte. Impꝛopꝛie vͦo in his que additionē ⁊ minorationem ſuſcipiūt paroxiſmi. Impꝛopꝛijſſime aūt in hoꝝ oppoſitis vt in febꝛe ſanguinis aut cauſonibꝰ certis niſi qs velit totam egritudinē vnum appellare ꝑiodum cū a ſanitate incipiat̄ ⁊ ad ipſam tandē terminet̄. Et ideo febꝛium quedam ponuntur ꝯtinue altere vͦo periodice. hic autem periodus non fit vel haud percipit̄ in coꝛpoꝛibus ſanis.

Cap.8.aū medium.

Propter ſcōm qdē ſciendū ꝙ id queſitū extat difficile. vnde .3. creticoꝝ: quaſi in moꝛbis acutis ꝑ tertium veniunt ꝑoriſmi vt ad multum: in ꝓlixis vͦo aut deꝫ vnoquoqꝫ vel ꝑ tertiū inuenire nō eſt

K

facile. Inſup nullū repiēs de hoc queſito modernū ſcriptorem ad antiqoꝛes me ꝯuertēs eos inuenio v̄ cūqꝫ diſſonos ⁊ cām in eo tangētes magis ex mãe diſpōnibꝰ ꝙꝫ ex foꝛma agēte ⁊ a fine: cū oēs recte cāꝫ hãc opoꝛteat intueri. Neceſſitas.n.ex alijs cauſis ⁊ nō ex mã alicuius eſt ſumēda: ceu

Al.c.c.76. vſqꝫ in fi.

.2.phyſicoꝝ. ⁊ ꝑ de ge. aialiū deteſtat̄ Empedocles. Quidam nãqꝫ cāꝫ aſſignant ex parte ſube humoꝝ ꝗtitaꝗ ⁊ ꝗ

Co.8. aū medium.

litaꝗ: alij ex ꝑte loci: nōnulli ex caloꝛ nãli: alij vͦo extraneo. vnde collꝫ.4. Cā ꝙ ꝙ quā circuitꝰ febꝛes hñt eſt: q humoꝛ

Ca.27.pᵒ ꝑncipium.

q putreſieri dꝫ non putreſcit ſimul ⁊ ſemel: qꝛ in eo putrefactionis ꝑparatio non eſt cōpleta: ſed paulatine in putrefactione ꝓcedit̄. Et hec ſeqͣ modū oꝛdinationis: qꝛ hec operatio ſm aliquē modū eſt nãlis: qm̄ nã in hoc regimen hꝫ: eo ꝙ ē putrefactio cū digōne. Et iō varietas oꝛdinis in circuitibꝰ ſignū eſt prauū: ⁊ nō eſt hec opatio attribuēda calori putredinali ſubalt̄: ſed nãli: qꝛ in mã non nãli opat̄ ſic̄ in

L

multis vijs nãe repit̄. Et radices Gal. qbꝰ conat̄ attribuere oꝛdinē circuituum ſubalt̄ caloꝛe putredinali hic infringunt̄. Et ꝑpterea noſtra ſnīa eſt in h̄ ꝑenitꝰ ꝙ nã iſtos circuitꝰ cū caloꝛe operat̄ intrinſeco ꝗlis ſuperuenerit huic caloꝛi aliqd ex̄ nãm in ꝗtitate aut ꝗlitate: eo ꝙ eſt agēs in mã nō nãli vt in humoꝛe egritudinē faciente. Et iſti circuituū oꝛdines diuerſificant̄ ſm nãm humoꝛis ⁊ quãtitatē.

¶ Et hic qdē ſermo: cū eo ꝙ eſt cōis nō cāe periodice coaptatꝰ foꝛtaſſis patit̄ calūniā in nō paucis. Pꝛimitꝰ qdē eo ꝙ caloꝛ nãlis nō eſt cā ꝑiodi cuꝫ ſit mouens motū ꝯſuans ⁊ nō incitās. ¶ Adhuc nã non mouet̄ niſi ꝑ ꝑp̄io leſiuo: ⁊ cū choꝛa ſit magis effrenis ⁊ nãe odioſa. Choleraqꝫ nigra ſm Alexãdꝝ inimica: he deberent amplius ſtate ꝯfluere. ¶ Rurſus, nō ſꝑ in putrefactione fit digō: imo nō paꝝ amplioꝛ ſuffocatio vel immenſioꝛ coꝛruptio. ¶ Palin. Varie

M

Afo.30.

tas oꝛdinis circuituū appꝛobat̄ cū eiꝰ ꝯteſtet̄ oppoſitū. vñ afo.4. Quibuſcūqꝫ paroxiſmi fiunt ꝗcūqꝫ dimiſerit febꝛis in craſtinū eadē aſſumpſerit hoꝛa deſcripta niſi velit varietatē oꝛdinis circuituū ex debilitate nãe: iuxta illud eiuſdeꝫ

Afo.46.

ꝗrte. Si rigoꝛ icideꝛit febꝛe nō deficiēte iā debili exñte virtute moꝛtale. Sed ꝙꝫ id veꝝ eius hoc nō patitur poſitio.

Cap.4.16.

¶ Deni ãt. G. qͦ is accipit ex ſcōo febꝛiū alijs eiꝰ hñ dicꝗ omiſſis: ampliꝰ valꝫ ſuo: cū caloꝛ putredialis remanēs habitu in minera putredis ex ꝑcedenti ꝑoriſmo gerata cibo nō certiſſime occurrēte ſuperato cū modica euētatione foꝛinſeca: mox qdeꝫ qͦ habitu ſit actu: ceu caloꝛ ſopitus in calce ꝯſurgit qñ fuerit aꝗ ꝯſꝑſus: qͦ ãt ꝺ h̄ magnoꝝ ſmones ꝙꝫ in medicis ſufficiãt nō tñ cāꝫ ſimplr̄ ⁊ diuiñꝫ euacuāt hēſitatū: ⁊ in ſeꝗnti manifeſtabit̄ ꝓpoſitoꝝ. vñ ſit opꝰ alia ipſis ꝯiungere vt cā ſimplicius ⁊ ꝑciſius habeatur.

Propter tertiū qdē ꝑmitus ꝑmittant̄ ꝗdā neceſſaria. Et deinceps ꝗꝫ obreꝫ ſt. Efficit̄ ꝗdā ꝯtinua ⁊ alia interpolata cū diuerſitate tꝑis

N

exacerbatiōis ⁊ getis. Et tertio ꝑciſius vt poſſe oñdat̄ cur hic humoꝝ ꝯtinue: ille quotidie aut alr̄ certo tꝑe moueat̄. ¶ Propter huiꝰ ꝑͫ ſciendū ꝙ cū o is effectꝰ cāet̄ ex actione agentꝗ in mãm: ꝯfluxus eqdē ita ſuſcitabit̄ in humoꝛes: q.n. tangit mãm omiſſo agēte vel agēs illa derelicta inſufficiens extat cū mã ſeipſam non educat in actū: neqꝫ per ſe agēs in ſemet agat cū actio in mãm ꝯcidat extrinſecā: ceu negocians de coꝛpoꝛe aia neglecta vel ecōtra: vt quoſdam moꝛdet Ariſt. de aia ꝑͦ. Mã vͦo in qua fundat̄ ꝑiodicus cōfluxus ſunt humoꝛes talibꝰ vel alijs ꝓprietatibꝰ inſigniti. Agens aūt eſt coꝛpus celeſte nã mediãte elementari. vnde de aialiū gene.4. Sicut mare ⁊ oēm videmꝰ humidoꝝ naturā ſtantē ⁊ ꝑmutatā ſm vētoꝝ motū ⁊ ſtationē: ãt aerem ſm ſpūs ſolis ⁊ lune ꝑiodū: ita ⁊ que ex his ꝯſtituta ꝯſeq neceſſarium: nam ſm rōnem neceſſarium eſt ꝯſeq ꝑiodos minus ꝑncipaliū coꝝ que ꝑncipalioꝛa. Vita nãqꝫ eſt ſpūs qdam ⁊ gñatio ⁊ diminutio. Cū igit̄ humo. ſint minus ꝑncipales ſole ⁊ luna: eoꝛū ꝑiodus ⁊ confluxus ſequet̄ ſolis ⁊ lune ⁊ alr̄ aſtroꝝ ꝑiodos: ceu principalioꝛes: velut mare ⁊ oē humidū ac aerē ex his nãm ſtantē recipit ac permutatā. Hic nãqꝫ motus ſiue mūdus ꝯtinuus eſt ſupioꝛibꝰ lationibꝰ ex necītate vt ois ipſius vͭtus gubernet̄ inde metheo. ꝑͦ: vñ Maſehalach. Sil̄e eſt opus planetaꝝ in hoc mūdo magneti ⁊ ferro: ⁊.9. Iudices. ois hūane gēiture ꝯditio ex planetis eoꝛūqꝫ ſignis tãꝗ ferꝝ ex lapide magnete dependet. ¶ Amplius noſce periodos certos interpolataꝝ hos eſſe. nam ſtatica certa.18. eqdeꝫ affligit hoꝛis: ⁊.6. tepeſcit. tertiana ꝗꝫ.12. ⁊.36. quieſcit: ꝗrtana vͦo.24. paroxiſmat: ⁊ 48. interpolat. Indeficiētes vͦo aliqñ extēſioꝛi ꝑdicto affligunt tꝑe interdumqꝫ minoꝛi: qͦ ⁊ getis ꝯſequunt̄. Quoꝝ qdē indeterminatōis triplex eſt cā: pꝛima humoꝛ qui aliqñ eſt maioꝛ aut minoꝛ viſcoſioꝛ vel inciſioꝛ: groſſioꝛ aut ſubtilioꝛ: calidioꝛ aut frigidioꝛ. Ac vͭtus que foꝛtis extat iterdū ⁊ aliqñ infirma. tertia vͦo coꝛpoꝛis ꝯſtructio: nã aliqñ rara: ⁊ poroſa: leuiter cōmeabilis: ⁊ nō rara huic oppoſita: in qbꝰ qdem repꝛū eſt mediū ꝯtemperū. Si ꝗ tria adinuicē ꝯueniant ꝑͦ initiū poſtponet̄ ꝑiodi: ⁊ breuis ens cum accñtibus moleſtis mime ipſius getabit̄ ꝑoriſmꝰ. In reliqs vͦo tribꝰ oppoſitis ſecus eueniet velut mediocriter in medijs. ſcōo

Cap.3. Collr̄ ca. 4.poſt ꝑn.

febꝛium ⁊.8. terapētice. ¶ Rurſus ꝗꝫ aduertēdū ꝙ hu. gubernant̄ foꝛma ꝓpꝛia: ceu aia ois qñ in nãli fuerit coꝛpus diſpōne oi. Interdū vͦo magis oñdit̄ vͭtus ſupna vt qñ fuerit diſcraſiatū nō gubernatū: nãqꝫ tūc ꝑfecte ab aia motu agitatur coꝛpoꝝ ſuperioꝝ ac eihto: ⁊ qͦ indicant coꝛpoꝛa optima: in qbus nlla vl̄ modica ab hꝭ cātur impreſſio. In lepſis aūt nō diſariā manifeſta: ꝗꝫ in egrotantibꝰ apparēs dinoꝛ: ceu in aia ſm Geoſar. ꝗdaꝫ nihil aut minime ꝯfluūt: alia inappārēte: ⁊ tertia manifeſte vſquequaqꝫ: nec tamē ꝯriū. i. repugnās ei qͦ deñ eſt: humiditates accedere in ꝗdra ꝑͦ ⁊ reliꝗ: hoc nãqꝫ euenit ſm ꝙ extat poſſe velut ſubꝫ fuerit coaptata: tūc nãqꝫ agētis in ipꝫ ꝯcidit actꝰ. ¶ Propter hꝭ ⁊ͫ ſciendū ꝙ humoꝛes pñt ad duo cōparari. Aut ad coꝝ intrinſeca vel foꝛinſeca. Siqdem ꝑ ꝗdrupl̄r euenit ſm ꝗtuoꝛ in eis ad pñs repta vt ſubam: ꝗtitatem: ꝗlitatē ⁊ locū. Ex his nãqꝫ ſm Haly.8.theo. ⁊ Iſaac febꝛiū.5. ꝯſurgunt ꝯgregationis humoꝛis ad putredinē velocitas vl̄ tarditas: facilitas putrefactionis aut difficultas ⁊ ipſius cōonis acceleratio aut moꝛa. Si.n. humoꝛ fuerit ſube mediocris mite ꝗtitatis calidus ⁊ humidus: ⁊ intra vaſa vt neceſſe ſit locatus non periodice ꝯfluet: ſed ꝯtinue magis velut ſang. ois.n. incident vna ꝑͣ: ꝓpter nãqꝫ ipſius ſubaꝫ flexibilē: multā calām ⁊ humidā putrefactioni paratā: ⁊ maxime ꝓpter locū intraneū adeo ꝯtinue ⁊ vniformiter affliget: vt additio non ꝓpēdat̄ in ipſo neqꝫ minoꝛatio. Qͦ alr̄ ois agit mã qñ in coꝛdis intimis fuerit ſituata: ceu cauſon oñdit ſtaticꝰ ãt. Fulligo nãqꝫ putrida coꝛ directe petit ⁊ aſſidue nō valēs ꝓꝑ ꝑietuꝫ obſtaculū trãſpirare. Et ꝑpterea

Te. cō.51

Co.10.in exa finem.

O

Cap.1.de ca ꝑnᵒ.

P

Q

Cap.4.in medio. Cap.2.in pꝛincipio

A non vt in ꝓlodicis febriũ ſudoꝛ expetat̃ in talibus: cum id
qḋ inflãmatũ extat ac putrefactũ in vna partiuꝫ añq̃ reſi-
deat: qḋ ꝯtinuũ ſiľr efficiat: he q̃dẽ febres breues exiſtẽtes
in .7. vt multũ dieb⁹ terminate dupľr: vne q̃deꝫ ꝓpter eius
mãm coctioni obedientẽ ꝺe leui: alie ꝟo ꝓpter ei⁹ ſubtilita
4° colli.c. tẽ ⁊ acumẽ. Cãꝫ q̃ꝫ iſti⁹ ſatis iſuetã Auer. huic ſupaddidit:
33. ... vt q̄ id qḋ a mẽbris diſſoluit̃ ſenſibilib⁹ nõ ſentit̃. ¶ Qñ
aũt mã fuerit extra vaſa nõ ꝯtinuat̃ motus: ſed anteſ per
oppoſitũ eius qḋ dictũ eſt euenit: quo eq̃dẽ iterũ ſuperue-
nit interruptio. Qñ enim caliditas finit mãm ad putredi-
nẽ motã cũ nõ ſit ꝯtenta in vaſis cogẽs expirare qḋ ei⁹ ſub
tile remanet incineratũ ⁊ terreũ qḋ vehiculũ nõ extat cali-
ditatis ⁊ febris: ceu apparet in ſtercoꝝ qñ incẽdunt̃ cumu
lis. Qñ aũt indeꝫ añs cã ex cibo non certiſſime ſupato ad
minerã ꝯcurrit putredis ⁊ reliq̃as caliditatis inuenerit ex pu
trefactiõe ꝑeunte inflãmat̃ vice alia: ceu calx ꝯſperſa aque:
qḋ ꝑdurat quouſq̃ cã añs ad mineraꝫ poterit moueri pu-
B tredinis in ea caliditatis ꝑcedẽtis veſtigia inueniẽs ſufficiẽ
⁊ li.2.c.11. tia paroxiſmi. Gal. ⁊ 4° ꝑ°. ¶ Quia ꝟo fl̃a poſt ſanguinẽ
Poſito de eſt adaucta: ⁊ q̄ humidũ paruũq̃ fridũ ẽm. A. corpis cõpa
diffe. feb. ratiõe viſcoſitꝫ ⁊ locũ obtinẽs extrinſecũ a ſanguie putrefa
c.5.int.A. ctiõi: alius reddet̃ apti⁹: ꝓpter nãq̃ q̄ǫtitatẽ ⁊ humiditatẽ.
Trac. 2.c. Eſt.n. ẽꝫ Alexãdrũ quotidiana diues mã groſſa ⁊ viſcoſa
...ſe ꝑ. doc. veloci⁹ ad putredinẽ aggregat̃ ⁊ putreſcit his facilius: ꝓp
4 c.1 poſt ꝟo viſcoſitatẽ ei⁹ manet pampli⁹ putrefactio. Nõ eniꝫ põt
principiũ. vt plures alioꝝ reſoluiſſe ꝓpter fridiratẽ aliq̃lẽ ⁊ locũ ex-
trinſecũ deſiſtit putreſcẽ nõ ꝑ multũ ita vt tpe putrefactio-
nis eiuſdẽ ſit peramplius q̄ris hora. ¶ Melia quoq̃ q̄
groſſa: pauca fri. ⁊ ſic. ceteris tardi⁹ putrefactiõi ſubijcit̃.
tñ q̄ eſt corpus humidũ liq̄dũ ſeu currẽs: humoꝛ eni ⁊ qḋ
tale putrefactioni aptũ ⁊ ꝓpe qñ calorẽ ſuſcepit extraneũ.
Qñ aũt mota fuerit diuti⁹ eius ꝑdurat exacerbatio ꝓpter
ipꝛeſſionẽ in ſubiro factã terreſtriori: ceu q̄ in lapide oſtẽdit
C facta vt tpe ampliori iterpolet q̄ꝫ poxiſmus extat. ¶ Cho-
lera ꝟo ſubtilis mediũ inter hos obtinet humores: nec ita
ad putrefactioneꝫ vt fl̃a eſt apta neq̃ vt melia indiſpoſita:
minoris enim q̄ǫtitatis exñs q̄ꝫ fl̃a ⁊ amplioris q̄ꝫ melia vt
oñſum diſa. 32. Et q̄ cal'a eſt ⁊ ſubtilis plus recipit paſſio-
Tra. 2. c. 1. nẽ 4° ꝑ° ⁊ febriũ 2° celerius aggregat̃ ad putrefactionẽ q̄ꝫ
...ſ. melia. Sed q̄m ſicca amara putrefactioni reſiſtit: ⁊ q̄ ſub-
Ca.4.iñ. tilis celeriter diſſoluit̃ vt eius poxiſmus nõ ꝑmaneat diu.
Eſt nãq̃ in ſubm ſubtile facta impꝛeſſio qḋ cito ſuſcipit ci-
toq̃ ſuſceptuꝫ ꝑdit vt aer denotat autũni: ita vt tpe minori
affligat q̄rtana minoriq̃ papſer. ¶ Preter aũt hec que hu-
moris opꝫ attẽdere robur v̄tutis ac eius oppoſitũ cũ habi
tu corporis raro vel denſo ⁊ diſpõnẽ ẽt particule mittentis
⁊ recipiẽtis febriũ apparẽs 2°. Ex his itaq̃ colligat̃ diuer
Ca.11. eſt ſitas paroxiſmi ⁊ q̄tis interpolataꝝ ex his qu intranea
medium. ſunt humoꝝ oñſa. ¶ Sed circa ꝑdicta euenit dubitare: q̄
cõceſſuꝫ ẽ multitudinẽ ad putrefactionẽ diſponẽ ⁊ qḋ mo-
Et. 6ã.11. uet̃ ampli⁹ putreſcere. Quoꝝ ꝯ̃ria q̄rt⁹ ꝯtinet methcoroꝝ:
c.12. ita multũ quidẽ minus putreſcit pauco. Siľr qḋ mouet̃ ⁊
D fluit min⁹ putreſcit q̄ꝫ nõ motũ. ¶ Dõm q̄ vera ſunt hec. ſi
quidẽ multũ ⁊ motũ trãſpirationẽ ſuſcipiãt: q̄ in his v̄tus
ꝯſeruatiua exiſtit imẽſioꝛ nõ putreſcunt. Si ꝟo euẽtatione
careant ſecus ꝯtingit: ſiľr ⁊ verũ ſit cuꝫ multũ ⁊ paucum ⁊
motũ ⁊ quietuꝫ eq̄ľr fuerint apta vel idiſpoſita putreſcere:
vt ſang. denotant ⁊ melia. ¶ Si aũt humores referant̃ ad
extrinſeca dupľr euenit ſicut ⁊ ea duo exiſtunt. Aut eniꝫ ſe
habẽt per modũ agẽtiũ ꝑncipaliũ. Et ita celoꝝ corpora. vl
iſtrumẽtoꝝ. ⁊ tũc elemẽta: qb⁹ dupľr appꝛopꝛiant̃: aut ra-
tione ſubẽ: vel accñtis. Et id vel q̄litatis vel q̄ǫtitatis: vel ẽt
motus. ¶ Siq̄dem rõne q̄litatis dõm q̄ cum ſan. veri at-
tribuat̃ cui caliditas iſunt ⁊ humiditas: ſuntq̃ q̄litates he
motus ⁊ ꝯfluxus cauſatiue maxie expandẽdo ſe aſſidue a
centro ad circũferentias. Caloꝛ eni mouet hũiditatẽ: ⁊ ipa
tãq̄ꝫ celerius paſſibile dilatat̃ ſecũ ⁊ ad exteriora expãdit̃:

ita vt mot⁹ hic abſq̃ periodo ꝯtinuet̃ i finẽ. Et q̄ fridita͛s E
eſt in fl̃ate humiditati ꝯiuncta motũ eius ipedit expãſiuuꝫ
ꝑtactũ: verũ q̄ nõ multa ⁊ caloꝛis ſuſceptiua accidẽtioꝛ vt
ex oppil'one quã cauſat: lꝫ mot⁹ eius ſit ad intra: febrẽ iter-
polatã cauſat. At q̄ in cho'la caliditas ꝯiũcta ſiccitati mo
uere habet ad extra. Siccitas ꝟo eꝫ: mot⁹ ipedit̃ calidi: vt
interpolatio maioꝛ q̄ꝫ in fl̃ate interueniat. Sed q̄ in melia
friditas eſt ſiccitati admiſta cũ vtraq̃ ꝯſtringãt ⁊ reducãt
ad itrinſeca ꝯfluxus tardat̃ ipſius vt q̄es ſit maioꝛ exacer-
batiõe q̄ ẽt ꝓcedit̃ amplius q̄ꝫ expetãt q̄litates ꝓp ſbãꝫ ter-
reſtrẽ in q̄ facta extat ipꝛeſſio: ſicut in cholera eſt minoꝛ q̄ꝫ
exquirat ꝓp ſubam huic oppoſitã. Ita nãq̃ hꝫ q̄litates vi-
dent̃ opari in vniuerſo. ¶ Si aũt itẽdat̃ in mot⁹ elitoꝛũ
inueniunt̃ hũores vtcũq̃ ſibi correſñdẽtes: nã ignis ẽꝫ ei⁹ ꝑtẽ
ſupioꝛẽ motu oꝛbis agitat̃: ⁊ nõ tot⁹ vt oñdit cinis ꝑmanẽs
ſacrificioꝝ repe⁹ i anno ſeq̄nti. 26. phl'. ita ⁊ cho'la ſibi ꝯtri- phic. 35.
buta minoꝛi tpe mouet̃: q̄eſcitq̃ ampliori. Et q̄ aer in ꝯti- F
nuo extat motu ⁊ turbatiõe vt denotãt a ho͞mi i ipſo cõpre
hẽſ... ei appꝛopꝛiat⁹: ſiľr agitabit̃ poſtq̄ꝫ moueri icepit
donec ceſſet diquaq̃ ꝯtinue. Sꝫ qñ aq̄ minus illo mouet̃: ⁊
motũ.n. hꝫ refluxũ acceſſiõis ⁊ receſſiõis in q̄ q̄es itercidit
phyſicoꝝ. 8. Fl'a q̄dẽ illi aſcriptũ diuti⁹ mouebit̃ ꝑ paꝝ q̄e- A.1.c. 62.
tatũ: at q̄ melia ꝓpoꝛtionat̃ terre: q̄ minime mouet̃ ẽm totũ: vſq̃ ad 12.
verũ ẽm partes magis. vñ Cõmen. phyſicoꝛũ ꝑ. Dubitat̃ cõ.75.
de partibus que ſunt apud centrũ terre vtrũ poſſunt moue Cõ 21. eſt
ri an nõ: pꝛe alijs cũ difficultate mouebit̃ diutius quietata medium.
motus tñ eius lõgeuus ꝑdurat. ¶ Ratione q̄dem attribu
tiõis in ſubſtãtia ꝑſuadet̃: q̄ quãto humoꝛ fuerit ſubtilioꝛ
tãto erit mobilioꝛ: ceu cholera exceptiua impꝛſſionis nõ re
tentiua: ⁊ quãto groſſioꝛ tãto motui inceptioꝛ: vt melia deſi-
gnat: ſicut i elemẽtis euenit ꝑter ignẽ: q̄ eius ſubſtãtie ſub-
tilitate nõ omnifariã motus ꝑſequit̃ oꝛbis. ¶ Ex parte q̄-
dem q̄ǫtitatis in humoꝛibus inſtãtiã nõ recipit. Quanto G
nãq̃ augmẽtatioꝛes tãto mobiliores ⁊ ecõtra: in elementis
ꝟo ꝓpter id qḋ dictũ eſt in igne. ¶ Si ꝟo humores redu-
cant̃ ſimpľr in celeſtia vel in lunã cũ elemẽtari mã ſibi cõ-
tributa aut planetas: vt dicat tũc ineſt alicui q̄ melia pꝛo-
poꝛtionetur. Saturno ratione frigiditatis ⁊ ſiccitatis mo-
tuſq̃ tardi. Ipſe nãq̃ vt teſtant̃ aſtrologi tarde mouet̃ ẽm
motũ longitudinis q̄ in oꝛiens cõnãlioꝛ eſt ſibi. ſimiľr ẽm
motũ retrogradationis qui ſibi innãlioꝛ ẽ: videt̃ nãq̃ diu
ſubire. Sic ⁊ melia longũ habet interuallũ: ac etiam paro
xiſmũ. Cholera ꝟo dat̃ Marti calido ⁊ ſicco: min⁹ Satur
no tardo in quo ẽt motus longitudinis ꝯnãlis illi ẽ lõgioꝛ
retrogradatiõis aũt breuioꝛ: q̄ꝫ ẽt in melia q̄etis reſpectu.
Flegma ꝟo lune aſcribitur mutabiliori frigide ⁊ humideꝫ
cuius mot⁹ ẽ ꝑceps laboꝛioſus modice q̄eti: vt declarabit̃
ꝯiunctus. Ideoq̃ ipm diutius mouet̃ per paruꝫ quietatũ.
Sanguis quoq̃ Ioui ꝑncipaľr aſcribit̃ calido ⁊ humido
ac ceteris planetis: cũ ipe fons vite alimẽti ⁊ totius exiſtat
nãe: ⁊ q̄ eius motus eſt ꝯtinuus. Sol eni nũq̄ꝫ retrocedit:
neq̃ alij vna: ideo mot⁹ extat ipſius ꝯtinu⁹. ¶ Propter hḋ
quoq̃ tertiũ ⁊ ꝑtẽ digeſtiõis alterã ꝑeũtis imediate ſcẽdũ H
q̄ hu. q̄ꝫq̄ꝫ nã complexionali filij ꝓnuntient̃ ab Halyab. ⁊ ꝑ° theo. ſ.
Iſaac elemẽtoꝝ: coꝝ.n. q̄litates his aſcribunt̃: vt cholera 25 et. pn.
cal'a ⁊ ſicca igni ꝓpoꝛtionata ẽẽ. ſubſtãtia tñ ipoꝝ coapṫãt̃ Colli lib.
aque amplius: qḋ oſtẽdit corpoꝛis reſolo. Nam humidita 2.c.1. inf.
tes ſubtiliant̃ ⁊ fiũt vapores ꝑ theo. vapoꝛ aũt eſt humidi
tas aquea minutatꝫ deciſa: ſimpliciũ ꝑ. ⁊ febriuꝫ Iſaac 5° Cap.5.
humores ꝯuertunt̃ ad aquã. Cuꝫ igit̃ fl̃a ſit aqua ꝓpꝛie ac Diſtin. 1°
luna ei aſcribat̃ ⁊ ꝓpoꝛtionabiľr ipſiuꝫ ceu aqua ꝯfluxũ ha ca p.2.
bebit. Et q̄ in hac ꝯcidit quies acceſſus eniꝫ ⁊ receſſus vt Colli ca.
ꝑtractuꝫ motus eſt reflexus in quo q̄es interuenit medias 1. in fine.
fine nãq̃ ea duo motus recti nequeũt copulari: ſimiľr eue-
nit in flegmate q̄ motus eius eſt plurimus ceu. 18. hoꝛaꝝ:
quiẽs aũt modica vt. 6. Qḋ dearticulat̃: ſicut enim in luna
ꝓpter paruitatẽ epicicli ⁊ mot⁹ lune in illo velocitatẽ: non

I percipiſ ſtatio:directio neqꝫ retrogradatio:ſed velocitas
tñ qñ fuerit in pte īferiori epicicli ⁊ tarditas qñ in ſuperio
Colliꝫ tra. 2.c.16. in fine. ri:ſic etiā in ſtate modica ſentiſ pauſa ⁊ falſa:vñ 4° pª. Fle
Ca.4. iñ. gmatica nō eradicaſ qn ibi ſint reliqe occulte. q̃re febriuꝫ
ſcd̃o. Nō expurgaſ finalr̃ in paroxiſmi declinatione. Sunt
aūt. ⁊.6. hꝫ quietis hore:qꝛ inūdationes aque ⁊ vīr humi
do:ꝛ:vt oſtēdeſ diū.168.tanto compleſ ſpatio:in ſex enim
horaꝝ ſpatio quartā peragūt celi vnā. Et qꝛ flegma nō po
terat motū lune ac aque ꝯſequi oino in vna lune celi gyra/
tione:que tēpore minori perficiſ .24. horaꝝ equinoctialiū
deficit ab illius motu in ſex horis fere. Celerius eni ipſa ſo
le orbē percurrit ꝓprio motu. Et ideo velocius ad punctū
peruenit p̃fixū. Et qꝛ melā minime cōpar eſt aque ⁊ lune:
ideo motum eaꝝ imitatur q̃ꝫ parum. Cū eniꝫ ſit ad motū ⁊
ad ipreſſionē ſuſcipiendā indiſpoſita: ꝓpter ſubam groſſaꝫ
⁊ q̃litatem motui obuias nō ſolū vnam opꝫ lune celi circu/
lationē precedere vt agiteſ :ſed ⁊ duas:vt tandē diſpōne lu
ne diu affecta in tertia eius moueaſ circuitione in qua cō/
K citaſ oino ꝓpter v̄tutē ipſius in ſubiecto terreſtriori ipreſ/
Feb.5° c. 3. ſam. Eius aūt Iſaac quietē ſoli aſcribit qui in.24.horaruꝫ
ſpatio ad eundē reuertiſ punctū. Et qꝛ cholera mediū in/
ter hos obtinet humores:ipſa mediocriter mouebiſ ⁊ qe/
tabiſ:qm̄ poſt ſta plus participat aque ſuba ⁊ lune:vigore
tamē ꝓpinquior eſt melē q̃ꝫ ſtati. Non ſolum ſex horis qe/
taſ vt id neqꝫ.48.vt melā:ſed mediū geometricuꝫ obtinet
appropinquādo melē motui amplius quia.36. Non enim
potuit vna circulatione moueri vt flegma:neqꝫ duas poſtu
lauit ceu melācholia:ſed ſibi vna ſatis affuit cum dimidia.
Neqꝫ tanto moueſ tēpore vt flegma cū minus concitari ſit
apta tanq̃ꝫ mouentiū nimus participans ꝓprietate neqꝫ vt
melā:ſed mediū obtinuit ſicut.12.horas. Ipſa nāqꝫ ſubti/
lis impreſſioneꝫ ſuſceptiua celerius derelinquit. ℭ Noſce
ſiquideꝫ ꝙ neqꝫ in talib⁹ terminos expedit oino p̃ciſos in/
Cō.4. p° medium. ueſtigare:vnde de his febriū ſcd̃o. Diligentiſſima ſubtili/
L tas videſ importuna:cum etiā aqua nō preciſius omniſa/
riā ꝯciteſ a luna. Motus enim ⁊ cōiunctiones pamplius
tps effectū inducūt ⁊ maxie ſuperioꝝ orbiū ⁊ planetarum.
Cāe nāqꝫ plurimū nō ſemꝑ tpe ꝯiungunſ effectui. Quedā
nāqꝫ plurimū diſtat ab eo vt gñans a genito. Alis ꝟo ꝯco
mitaſ inſtātanee:vt illuminatio illuminās : nōnulla qdem
mediū obtinēs vt cā ſufficiēs calefaciēs aliq̄. Ad cui⁹ ſeꝑa
tionē aliquādiu ꝑmanet calor: q̃lis ē luna hūoꝝ ꝯcitatiua
ac ēt aq̄. Qd̓ aūt fulcit ampli⁹ qd̓ dcm̄ eſt:qꝛ ꝯflux⁹ humo/
ruꝫ ⁊ pauſa credo ꝙ ſit lune piodo:vt aut.18. vel.6. vel.36.
aut.12.ſeu.48.vel.24.ſemꝑ enim ſex hore q̃dre more ſeruā
tur illeſe. Sic itaqꝫ ſtatis motus caꝫ eius quiete ⁊ cholere
qes cū motu ꝓportionē ſeruāt i numeris tripli:in q̄ diapē/
te diapaſon locaſ ꝯuerſo tñ mō:qꝛ in ſtate triplū ē hora mo
tus ad eā q̄ qetis:in cholā ꝟo ecꝯ. Mot⁹ ꝟo melē cū eius
mora ꝓportionē ꝯſtituit dupli ex q̄ ſymphonia ꝯſurgit dia/
paſon. diū.83. Q̄ at p̄dicti mot⁹ nō ꝯcidāt vt diffinitū:eue
M nit qꝛ nō directe ꝯſequunſ motū lune neqꝫ aqe ꝓportionā/
tur effluxū manifeſtū hn̄tib⁹:ſꝫ alteri⁹. At qꝛ ſan. aq̄ ꝓpor/
tionaſ fluxui:ꝓpea i motu extat:vt illa ꝯtinue piodū nō re/
cipiēs qete diſtīctū Accōmodatuſqꝫ ēt ē aeri: q i grādi ex/
tat turbatione. tū pp planetas plimos ipm ꝯcitantes: tūqꝫ
ſubam ⁊ q̃litatē illi⁹ paſſibiles vehemēter: cū id vt dcm̄ ſit
Co.°. ante medium. difficile. vñ creticoꝝ 3°. Nō facile ſit cāꝫ aſſignare:cur i acu
tis morbis vt ad multū ſit paroxiſm⁹ ꝑ 3ᵐ:i chronicis ꝟo q̄n
die aut in 4°. ℭ Sꝫ dubō emergit ipreſſat:qꝛ Cōmē. p̄. ⁊ 2°
Cō.16. ſ° Cō.32. Capitu. ce. ⁊ mū. dixit Ar. i lib. de aialib⁹ ꝙ nā lune cōicās ē cū nā
terre pp luminis in ſe defectū. Cui⁹ ſerie 3° de ge. Terra vñ
cōicās q̃rte ſubieꝫ aq̄ ꝯtributa eſt luna. ℭ Dōm ꝙ vtriqꝫ
p̄ncipali⁹ tñ aq̄ ꝓportionaſ fortaſſe nā ⁊ motu qd̓ ei⁹ oñdit
act⁹:terre nō ſic ignobilitate ⁊ opacitate: ſꝫ nō tm̄ actione.

Propter quartū ꝟo. ad pᵐ dōm ꝙ lꝫ ſan. nō
cōfluat piodice : nihilomi/
nus alij humores poſſunt iterpolate cōfluere. Cā nāqꝫ ꝑti/ N
cularis eſt:qua non ſic ſanguis pōt confluere: ſꝫ ēt ſang. ſit
multus:quādo tñ peccat nā magis iraſciſ cōtra ipſum: cū
grauior ſit offenſa quāto cōmittēs ꝓximior extiterit. Neqꝫ
locus eius eſt latus qd̓ requiriſ ꝯfluxui: ſꝫ Albumaſar:ſꝫ
ſit profundus ⁊ longus. Aut fortaſſis hūc periodicare qs
ſentiet:nō tñ ꝓpter maiorē motuꝫ ipſius ꝑcipieſ:qꝛ motus
parui latēt ſecus maiores:de ſomno ⁊ vigilia. ⁊ i de ſenſu ⁊
ſenſato. Motus maior ſemꝑ minorē depellit. ℭ Dōm etiā Vertice Vertice
ꝙ motus nō eſt hic humoris ꝓportionat⁹ elemētis ꝑut hn̄t
ipm a gñante ſed ab aliq̄ v̄tute ſupiore eis vt oñſuꝫ indita.
neqꝫ ꝯfluxus humoꝝ euenit motu orbis aut planetaꝝ to/
tali:ſꝫ vt viſum magis particulari vt lune per q̃dras q̄ ſm̄
Alchebitiū dat diſpōnē ſuā oībus alijs planetis.i. reddit ſe
diſpoſitā ad oiuꝫ planetaꝝ ſuſcipiēdā v̄tutē. Cui Saturn⁹
in hoc aduerſaſ. humores ēt vt oñſum motib⁹ ⁊ qetib⁹ ap
parentib⁹ ꝑticularibus ⁊ naturis ſimilanſ vtcūqꝫ. Et noſce
ꝙ hꝫ ꝯfluxus ⁊ mot⁹ eſt nālis nā vlīori vt lune:ſꝫ violētiaꝫ
quādā importet rōne nāe particularis vt aque vel humo/
rum vt apparuit diū.15. ℭ Ad aliud dōm ꝙ ſit a nā infe/ O
riori tanq̃ꝫ a nā diſpoſita virtutē ſuperioꝝ reciperet: ab his
aūt tāq̄ꝫ ab imprimente cā p̄mordiali. Neqꝫ eſt ꝙ ſupiora
nō agant:qꝛ nō cōicent in mā cū hoc verificeſ in his q̄ agūt
formalr̃:nō aūt in illis q̄ efficiēter. Superiora nāqꝫ nō ſunt
vt hec formalr̃ talia:ſed effectiue. Non enim ſunt cōpoſita
ex elementis:ſed eſt qnta per ſe altera eſſentiaꝝ ce. ⁊ mun.
Aut vna eſt oium mā per indifferētiā formaꝝ. ℭ Ad aliū Te. cō.13. c.16.
dōm ꝙ qñ qs egrotat ſic humores ac ei⁹ cōplō aie inſitui
ſunt diſtracta vt agenti nō obediāt p̄ncipali : ſed ſponte ſe/
ipſis ab ei⁹ recedant p̄ncipatu:⁊ id alteri nāe ſubijciunſ vt
ſuperiori. ℭ Ad aliud dōm ꝙ nō ſolū calm ⁊ vētoſitas ex/
quirunſ ad motū verū ēt plura tam nāe attributa q̃ꝫ agē/
ti. vt oñſum antea. Melā ēt vētoſa inālis eſt magis de qua
ſermo Ariſt. nō aūt nālis ita. ℭ Ad aliud dōꝫ ꝙ arguit dif
ficultatē ꝯfluxus nō aūt ipoſſtatē:ſꝫ eniꝫ melā terre ꝓpor/ P
tionaſ nō tñ eſt terrea oino:ſꝫ hꝫ hūidū tñ vt ſub nā collo/
ceſ hūoris. Eſt nāqꝫ corp⁹ hūidū currēs. Silr̃ ſi nō moueſ
ſm̄ totū terra aut partes ꝓpinq̄s cētro:alie tñ diſtātes ſuc/
ceſſiue motu mouenſ 8ᵉ ſphere:vt dictuꝫ eſt diū.16. Neqꝫ
cholera rōne ſaltē ſube aq̄:vt declaratū extat oppoſita.

ℭ Differentia. LXXXIX.

Quod ſanguis putreſcens generet
febrē ſanguineam ⁊
nō cholericā ſeu aliā oñdiſ. Hyppocra. ꝯ Ga.
itroducto.4° pª. ℭ Rurſus Ioānitius. Sim/ Tra.2. c. 42. in p° In iſagogis tractatus febriū nātis c. de febribꝰ
plices q̃tuor ſunt atqꝫ ſingulares putredis mo
di:quorū p̄mus ex putredine ſit ſan. cōburēs vtrāqꝫ partē
interiorē ⁊ exteriorē vt eſt ſynochus ſcd̓s ⁊c̃. ℭ Eti. Aure
lius. Spēs febriū ex corrupto humore ſūt q̃tuor:ſynacha:
anfimerina:tritea ⁊ tetratea:humores aūt ſunt q̃tuor ſolū.
ℭ Iidem tertio creticorū. Febris eſt ꝯcluſa quā greci no/ Ca.8.6.
mināt ſynochuꝫ:⁊ eſt illa que moraſ ab initio ſui eſſe vſqꝫ Q
ad horā criſis ſm̄ ſiltudinē diſpōnis vnius in q̄ nō eſt ap/
parēs additio neqꝫ diminutio:verū in oib⁹ diebus equalr̃.
Sed ſi ſan. ꝯuerteret in cholerā eſſet additio ⁊ diminutio
manifeſta:qꝛ cholera moueſ ꝑ 3ᵐ ēt ſi faciat febrē ꝯtinuaꝫ
preter forte cauſon q̃lis non eſt febris hꝫ. ℭ Adhuc ſang.
putreſcens febrē generat vel ſanguineā ⁊ ita qd̓ intēdū:aut
aliam. nō quidē flegmaticā:cū ſang. nō ꝯuertaſ in flegma.
Qd̓ enim coctū eſt aut aſſatum incrudari nō poteſt. theo. Ca.15. de ſuo tēp.
p̄mo. ⁊ collꝫ 3°. Neqꝫ quartanā eo ꝙ ipſa icineratione hu/ Co.p.4. in medio.
moꝝ poſt putredinē relicta cauſaſ ſibi humiditate ēt ad/
ueniente extranea. Queſitū aūt actū putredinis importat
ſimilr̃ neqꝫ cholericā vt tertianā:etenim hꝫ cholera cauſa/
biſ aut per ſuperfluā in epate ſang. decoctionē qua quidē
ſic febrē nō inducit. Aut per putrefactionē generaſ ex ſan.
Sed cū hꝫ gnōnes precedit putredo ⁊ ipſa ſit cauſa febris

A cōſiſtēs ⁊ imediata aut erit febris ſanguinis anteq̄ʒ fit eius ꝯuerſio in cholerā ⁊ q̄ʒ febris cholerica. ⁊ iō. A. Putredo nō habet tēpus ⁊ ꝯuerſio ſanguinis in cholerā nō fit niſi in tpe. ¶ Palin. cholera cū facilis fit mot⁹ ⁊ trāſitus in aliud ſui caliditate trāſmutationē inducēs ⁊ illam ſiccitate ſuſtē/tās: videt̄ ꝙ eius putredo febrē nō gn̄et cholicā ſʒ melicaʒ magis. Cū igit̄ ſi qȯ minus vr̄ adeſſe adeſt ⁊ qȯ amplius. Sed cholera ſic agilis ⁊ permutabilis febrē facit tertianā ⁊ nō melicā: ⁊ ſan. ꝯtinuā putreſcēs gn̄abit ſanguineā ⁊ nō cholericā. ¶ Ampli⁹ illa vr̄ feb. ſanguis cui cura adhibe/tur egritudis ſanguinee libro Glauconi iſcripto: diſtinguēt̄ ei qdē ſynoche ſpēs tres ꝯditiōib⁹ exn̄tib⁹ in oibus ad ſanguinis eūatione maxie ex virtute ⁊ etate ſumptis eūanduʒ multitudinē fore p̄cipit̄ ſanguis grādē: imo. 9. terapētice. inducunt̄ duo iuuenes liber. ſ. ⁊ ſeru⁹: quoꝝ vn⁹ patiebat̄ ſynochā inflātiuā ſine putredine: alter vo ſynochū cū putredine qb⁹ vſq; ad lippotomiā ſanguinē p̄cipit̄ eūari. Cū igit̄ ipſi⁹ eductio tāta ꝓpria ſit egritudiſ ſanguinee: nō. n. in cholica aut melica aut flatica vt ſic expedit ſan. eductio nedū tāta. Putreſcēs itaq; ſan. febrē faciet ſang. ⁊ nō aliam.

Marg.: 4ᵒ p̄. trac. 2. c. 24. pᵒ principiū. — Diſt. 1ᵃ p̄ ſerm. — Cap. 4. in principio. — B

Huiuſmodi quoq; oppoᵐ criſiū ⁊ febriuʒ ſecundis caplis ſcdis.

Appet. n. ſupficieten⁹ ꝙ ſanguis cuʒ putreſcit eius ſubtile ꝯuertat̄ in cholerā: ex quo qdē febris gn̄at̄ cholica ⁊ non ſanguinea: groſſum vo in meliaʒ. Cū. n. aliqd putreſit due partes in ipſo ꝯſurgūt: groſſuʒ. vʒ. ⁊ ſubtile: trāſcendit eni maxie ſang. cū putreſit hic ſubtile quidē cholera rubea fit: ſed aūt nigra febriū 2ᵒ. Et ꝯfirmat̄ q2 criſiū predicto. Addiſcere opʒ i ſermonib⁹ q febriū ꝙ tria vniuerſa ſunt gn̄a eaꝝ que in putrefactis accēdunt̄ febriū. Nā q̄dā qdē in rubea cholā: ⁊ plurime ſunt he. q̄dā vo i nigra: ⁊ alie in flate ꝯſiſtunt. ¶ Rurſus humores ſunt filij elmtoꝝ. Cū igit̄ ſang. ſilit̄ ⁊ ꝓportionet̄ aeri: aer aūt iter cetera elmta ē alterabilis ⁊ ꝑmutabilis: differētia. 14. ⁊. 16. Sāguis qdē pre alijs humoribus ꝑmutabilis exiſtēs putreſcens in ſuis nō permanebit terminis: ſʒ in alios poti⁹ ꝯuertet̄ hu. Et ꝯfirmatur: quoniā ſanguis inter humores ſicut tradūt ſolus ē dulcis. Qȯ aūt eſt hʒ quādo ſupercalefit ⁊ inflāmat̄ velociter permutat̄ in cholerā. Et ideo ꝓhibēt ne in febrib⁹ ⁊ maxime cholericis adminiſtrent̄ dulcia. ¶ Amp. ſi ſang. putreſcens ꝑmaneret ſan. ⁊ nō ꝯuerteret̄ ad cholerā: iam egritudo eius curari nō poſſet: cuʒ careamus medicina ſan. eductiua. Refert. n. Gal̄. de v̄tute pharmacoꝝ libello ſe p̄ſidē īduxiſſe oculis ligatis: ne alius pāderet illū ſuſpēdi: q medicinā nouerat ſanguis eductiuam ꝓpter qȯ ſang. putreſcēs egritudinem aliā ſeu febrē generabit ⁊ non ſanguineam.

Marg.: Ca. 12. pᵒ medium. Cap. 4. in medio. — Cap. 4. in medio. Cap. 4. pᵒ medium. — C — Ut Auic. pᵒ p̄. doct. 4. ca. 1. — Cap. 3. pᵒ medium.

Propter primū

qdē ſciēdū ꝙ qd ſit ſan. cum alijs hu. oñſum eſt diia. 33. ⁊ 30. qd vo putredo ⁊ febris: diia. 159. ⁊. 87. Febris aūt ſan. ſiue fit ex iſlāmatione vt ſynocha: ſeu ex putredine vt ſynochus ipſius. 3. ſunt modi. 9ᵒ de inge. febrium 2ᵒ. ⁊ coll̄. 3. 7. Unus qdē equalr̄ extēſus grece dictus homotene⁹. ſic eni incipit: ita vſq; ad ſtatū ꝑmanet cum equalr̄ reſoluat̄ ei qȯ ſupebuilit ⁊ putreſcit ceteris maior ⁊ piculoſior: ad Glauconē p̄. Et ali⁹ augmaſtic⁹ ſiue augmētatiu⁹ dict⁹ a p̄n⁹ vſq; ad ſtatum creſcēs ꝯtinue. Minus. n. euaporat in fumū q̄ʒ iſlāmet̄ ⁊ cōputreat. Et tertius paugmaſtic⁹ ſeu deaugmētatiu⁹ oppoſit⁹ in cā medio. Singuli tn̄ hi ſynocho adaptātur de putredine ſan. facto: q̄ʒuis ſm Gal̄. ſynoche ꝯueniāt ꝯn̄r ac ceteris putredis ēt ſm Joānitiū. Sicq; percepi.

Marg.: Cap. 3. Cap. 2. Cap. 8. — D — Diſtin. 1. cap. 3. — Coll̄. 1. ad Glau. di. 2. cap. 4. — In iſago. Joā. tra. de feb⁹ʒ nāʒ ca. de modis ⁊ tpē ꝯᵒ febriū.

Propter ſcdm

vo ſciendū ꝑus quid dixerunt de hoc moderni: ⁊ antiquiores deinceps. Cuius qdē primi gratia noſce ꝙ nōnulli vtrinq; arguentes in queſito heſitauere reſponſioneʒ aſſignare ob crimē: qȯ A. imponit Gal̄. neſcientes viam veritatis forſaſſis. Aut non audentes eligere parteʒ circa id qȯ hactenus difficile reputatum: ſed ſe potius excuſantes: non eſſe litteratorum viroꝝ lites dirimere: ſed ſopire ⁊ cū honore ſepelire. Alij vo ꝓtulerūt ſemet nō eſſe iudices inter Gal̄. ⁊. A. neq; p̄tē velle ſʒ ſufficere qȯ ad vtrāq; iductū eſt partem. ¶ Propter vo hʒ 2ᵐ ſciēdū ꝙ fere oium medicorum ſapiūt ſermones idiſtincte ꝙ ſan. putreſcēs febrē gn̄et ſanguineam vt Serap. Raſ. Halyab. Alexandri Iſaac ⁊ maxime. A. qȯ ⁊ Gal̄. ſenſit 9ᵒ de ige. ingens ꝙ i iuuene ſeruo patiēte nocte ſynochū de putredie ſang. in 3ᵃ nocte neq; in alijs fuit fact⁹ poxiſm⁹ p̄ 3ᵃᵐ. minor tn̄ q̄ʒ ꝑus aliq̄ facta febre fuit tn̄ paugmaſtica ſiue declinatiua. Nō igit̄ ſan. ꝯuerſus fuit in cholerā: febrē cholicā ⁊ nō ſanguineā cāns. A. vo ꝯ Gal̄. h̄ gratis ꝓtulit: nō. n. ſufficit ei hūc irrōnabilr̄ rep̄hēdere: veꝝ ⁊ ſermonē ei⁹ mēdactū ꝯtinere ait purū. Et ſilr̄ in ip̄m adducit 9ᵒ aialiū eū ingens olfeciſſe medietatē vniuſculuſq; rei ⁊ ſciuiſſe multū de ramis: ſʒ radices ignoraſſe ſcie. Cui⁹ qdē ſeries 4ᵒ pᵃ opinatus ē Gal̄. nō fieri febrē ſanguis ab ei⁹ putredine: eo ꝙ ſan. qn̄ putreſcit fit cholera ⁊ nō ꝑmanet ſan. Fit ḡ tūc febris cholica ⁊ nō ſanguinea: ſitq; cauſon ⁊ tertiana ⁊ curat ipſaʒ curatiōe cauſonis ⁊ tertiane. Deinde hūc. A. ſermonē ipugnās dicit ꝯtrariuʒ fore Hippo. ⁊ veritati nō ꝯuenire. Aſſumit eniʒ hāc orōnē. Sanguis quādo putreſit fit chola. Et dicit ꝙ ex ea pōt duplex capi intell̄s. Quoꝝ vnus eſt ꝙ poſt putredinē iā factā ſan. ꝯuertat̄ in cholerā. Alter vo vt i ipſo fieri putredis ſe ꝯtingat ſicut nomē ſapit hic magis alterationis ⁊ putredis. hʒ aūt duplicē itell̄m orōnis p̄fate multiplr̄ impugnat. pᵐ quidē triplr̄. Qm̄ ſan. qn̄ putreſit nō fit ꝯuerſio ſolū in cholerā verū eius groſſum ꝯuertit̄ in meliaʒ: nō igit̄ fiet febris cholica tn̄ ſed ēt melica. ¶ Adhuc ꝯſideratio quā intēdimus eſt in fieri putredinis: nō aūt i facto eē ipſius: qȯ poſt fieri putrefactionis ꝯtingit: putredo. n. in fieri ē cā febris: nō aūt in facto eē. ¶ Eti. non eſt neċe ꝙ ſi cholera fiat poſt putrefactionē ſan. ꝙ ſit putrefacta ⁊ febrē faciat qm̄ ex putrido gn̄atur qȯ non eſt putridū: vt apparet in gn̄one vermiū ex ſtercorib⁹. ſic igit̄ falſus eſt intell̄s denotās ſanguinem qn̄ putreſit. i. poſt fieri putredinē ꝯuerti in choleram. ¶ Dico q̄ʒ ipſe ꝙ Gal̄. hūc nō habuit intell̄m: cū febris ſit egritudo fiens putrida ⁊ nō facta. Neq; ēt vt dicat̄ ad pᵐ groſſum terreſtre ſic eſt natū gignere febrē melicaʒ vt ſubtile igneū cholericā: qm̄ parū eſt qd humoꝝ fieri terreſtre. Qȯ lignoꝝ oſtēdit incēſio vbi per plurimū euaporatiuo/dicū aūt ſubſidet. febriū 2ᵒ. Eſt ēt terreſtre modicū ratione eius qȯ effumat ⁊ in cholerā cōuertit̄: plus nāq; valde diſtat cholera a melia q̄ʒ hec a ſanguine. ¶ Intell̄m vo 2ᵐ vt ꝙ in ipſo fieri putredinis ſan. ꝯuertat̄ in cholerā triplr̄ ſilr̄ depꝛauat. A. Hip. quidē p̄ dicente febrē ſan. ex eius putredine fieri: ⁊ hāc veritatē ſanā exiſtere ¶ Rurſus putredo eſt via in corruptionē: putredo aūt nō hʒ tp̄s. Et conuerſio ſan. in cholerā fit in tpe. Uult igit̄ hic ꝙ cū putredo precedat cōuerſionē ſanguinis in choleraʒ ⁊ ipſa ſit imediata cā febris ⁊ ꝑfecta ꝙ an̄ ꝯuerſionē ſan. in choleram febris erit ſanguinea. ¶ Adhuc ſilr̄ eſt de ſang. ⁊ alijs hu. ſed alij humores qn̄ putreſiunt ꝑmanēt hi ideʒ ⁊ febres ſibi gn̄ant ꝓportionales: vt puta ſla putrefactū ſla dr̄ ⁊ febrē flaticā inducit: ⁊ ſic chola ⁊ melia. Neq; ꝯuertunt̄ adiuicē niſi poſt putredis cōplemētū: ꝑ qȯ ⁊ ſang. putrefactus ⁊ erit ſan. ⁊ febrē faciet ſanguineā. Subtilē q̄ʒ Gal̄. ⁊ Auer. hic ei⁹ ſautoris qs ꝯſiderās itell̄m ⁊ magis veritati attēdens q̄ inducta ſunt p. A. in deſtructionē itell̄s ſcdi ꝓpōnis p̄miſſe poterit breuiter remouere. ¶ Et p̄ qdē ad auctem Hip. quid dōm appebit ꝯn̄r. ¶ Ad aliud qȯ dicit putredinē non hic tp̄s: ꝯuerſionē vo ſan. i cholerā hic: dicet aduerſari⁹ id nō ꝯtinere veritatē: ſm pſpicacē Ariſt. intell̄m: eo ꝙ putredo ſeu putrefactio eſt alteratio q̄dā ſicut ⁊ nomē idicat actionis. Alteratio. n. ⁊ actio ois manēte ſubito fit in tpe. phyſicoꝝ 5ᵒ. ⁊ de gene. p̄. Neq; ēt ꝯuerſionē ſan. in cholerā dicet antigoniſta habere tp̄s: ſʒ in iſtāti fieri: eo ꝙ iſtud eſt gn̄a/

Marg.: E — 6ᵒ tra. hac. c. 11. i p̄nc. Colli. 10. ad Almā ſorē ca. 6. 8ᵒ ibeoꝝ de capi. 4. Scd. 5. c. 3. c. 6. in p̄n. pᵒ. 4. trac. 1. ca. 42. Cap. 4. — Ca. 1. in ſi. 2. c. 2. Trac. 1. c. 42. in p̄n. — F — G — Ca. 11. eſt medium. — H — Colli. ter. cō. 34. Colli. 1. c. 13. ⁊ 45.

I

Colli'r 5° p° t.c.10 Et 1° de ge. ⁊ cor. tex.co.10. 2.13.

ri:gño aũt fit in inſtãti ibidẽ⁊cũ ſit forme ſubalis datio ĩpar tibilis.n.ſubalis forma:⁊ oẽ qd mouet ⁊ alterat ſit diuiſi bile. Jn h̃ nãqꝫ dĩt alteratio a gnõne:qm̃ alteratio fit in tpe manẽte ſubo:gño aũt in inſtãti h̃ toto in h̃ totũ trãſmutato de gene.⁊ corru.p. Hec quoqꝫ gõ adminiculator. A. phi bere nõ põt vere mĩ dicat. A.iproprie ſuſcipe alterationez vt paruũ tp̃s eius pcedẽs gnõnẽ vocet non eẽ vel habere tẽpus:⁊ ẽt iproprie gnõnẽ nõ pro datione forme in momẽ to accipit:verũ gnõnẽ appellet tã dationẽ forme q̃ꝫ altera tionẽ ẽt tẽporalem pcuntẽ introductionem forme in nãm. ❡ Adhuc in eo ſic expoſito itur ⁊ fulcitor: qm̃ ſi paruũ tp̃s vocet nõ habere tp̃s cuꝫ eius iproprietate in illo ẽt exiguo tẽporis poterit eẽ aliqd tẽpus:in quo ⁊ febris erit ſangui nea:⁊ poſtea cũ ſit citi motus trãſmutabit in cholicã. Qd ex ipſius apparet terminatione multotiẽs in 4° 3° criſiuz: ⁊ 4° p°:vt manifeſtabit ex dicendis. ❡ Ad tertiuz pindu ctũ. A. dicendũ:ꝙ nõ eſt ſimile de ſang.⁊ aliis hu. Nã ſan. cuꝫ ſit tẽperatus filius ⁊ amicus nãe indiuiſibilr magis ⁊ minori latitudie terminis anguſtiorib⁹ terminata aliis bu. ſe habet ad nãm:ſimplicior enim eſt aliis.febriũ ſcdo. Re liqui nãqꝫ hu.diſtẽperati magis ⁊ qm̃ ipſi⁹ inimici amplio rem latitudinẽ hñt ad nãm:⁊ eos ſub maiori latitudine di mittit peccãtes.Sanguinẽ eniꝫ amplius corrigit: vt pater filiũ.Qd apparet.proble.5.Mẽſurata enim corpoꝝ labo rant multotiẽs ⁊ pmutant facile:eo ꝙ tẽperatũ ꝓpter par tium homogeneitatem redactã ad quoddã fere punctale ⁊ ꝯtrarietatẽ quã habet cũ extremis:plus paratũ eſt ⁊ velo cius pmutari. ❡ Teſtor quoqꝫ. A.minus ſufficiẽter ꝯſide raſſe ac ſufficieter ſuis ſermonẽ Gal.⁊ iõ magis gratis ipm cõdenaſſe. Qd vt appareat:deniqꝫ ſermones adducuntur ipſius vt clarius eius habeat itellectus intẽtio. Jn 2° nãqꝫ febriũ.nulla deterior eſt hec iueſtigatio:verũ velut in aliis hu.accendunt ex putrefactiõe febres:ita ⁊ in ſanguine pu trefacto:quã qdẽ dõnem viſus eſt determinare in alteram partẽ magis:vt qñ ſang.in aliq̃ particula ꝯ nãꝫ ꝯtinet ⁊ nõ in venis ⁊ corde velut in apate flatico. Jngt eniꝫ qñ in aliq̃ particula aialis coaceruat ſang.amplior ſup virtutẽ oppi lãs pp groſſiciẽ parua vaſa vel obſtructus ꝓpter multitu dinẽ ſic ꝯtingit ſm bubones ⁊ puſtulas ⁊ vlr dõm ſm oẽs flones. Jn talibus nãqꝫ diſpõnib⁹ duplici de cã corrũpitur ſang.tum q2 nõ trãſpiratũ ẽt qm̃ non detinet a nã: hoc eſt in eius loco:q2 ſicut locus eſt ita ⁊ nã operat. Que eniꝫ hec duo in ſe ꝯtinent:neceẽ eſt corrũpi ⁊ maxime velut in fructib⁹ ⁊ ſeminibus apparet:⁊ in ſanguine extra locũ ſuũ ſituato.vnde afoi.6.Si ſanguis in ventrem id eſt in ꝯcaui tatẽ preter nãm:effundat:neceẽ eſt putreſieri. Quod qdẽ hic Gal.determinat in pleureticis. Jn his.n.ſang.trãſmu tat in cholerã:ita ꝙ analogiam per hoc paroxiſmoꝝ ſuſci piunt tertiane. Jn qbus quãtũ ſang.ſubtiliſſimum exiſtit ⁊ pingue:in flauã trãſmutat cholerã:quãtuꝫ xo groſſius in nigrã. ❡ Scdo xo critiũ.Quãdo ſan.q ſm nãm habet cõ ſtipatus fuerit vt in reumatico loco putreſiet:flegmon qdẽ paſſio ẽ ſimplex aut ab ipſo febris accendet ſimilis maxie effimeris:qui in bubonibus fiunt: nam bubo ex ſanguine fit optimo. Sed manifeſtum ꝙ quãdo inceperit putreſieri nõ vltra is pmanet bonus verũ iaꝫ cholericus fit. Et ꝯſtat ex hoc eẽ tria vniuerſa genera ſimplicium febrium. Que nãqꝫ ex ſanguine putreſiente fit iam qualitercũqꝫ choleri ca:⁊ reliqua. Nõ ergo ſimplr id eẽ aſſerit:ſed cum modi ficatione quedã:apparuit quoqꝫ ex Gal. differentia.32.ꝙ ipſe arctius ſuſcepit ſanguinẽ q̃ꝫ. A. quare celerius poteſt in cholerã pmutari. ❡ Auer.quoqꝫ ſentẽtia huic lꝫ occul tiue aſſimilat ſermoni. Jn tertio nãqꝫ colliget. Febres ſan guinis generant ꝓpter eius exitum extra nãm in quãtita te aut q̃litate:ſꝫ eius exitus in qualitate debet eẽ paucus: qm̃ quãdo exit multũ tũc debet egritudo attribui nomini illius egritudinis ad quã declinat ⁊ illi cuĩ dñatur maniſe

ca.4.ſ'me. Colli'r ra. 2.ca.4.ãn medium.

K

Colli'r c.9. in medio.

proble.22.

Cap.9.'in pncipio.

L

Aflo.10.

Ca.12.p° medium.

M

Cap.8.in pncipio.

N

Ca.31.a pncipio.

ſte:hoc eſt:q2 qñ nimis inflãmat dꝫ attribui cholere. De h̃ quoqꝫ 4° eiuſdẽ. Febris ſanguis typũ nõ hꝫ:eo ꝙ ſanguis ipſam faciens eſt in venis. Excepto ſi fieret ꝓpter apa no minatũ flegmon:qd in mẽbroꝝ aliquo foret gnatũ pncipa liũ:velut in epate ⁊ diaphragmate. Tũc.n.in hac febre pa roxiſmi erũt tertiani:ſiẽt cholere paroxiſmis:q2 qñ ſang.ſu percaleſit ad nãm cholere declinat:⁊ ideo in tali febre non eſt dĩa inter febrẽ cholericã:cui⁹ mã eſt intra venas:⁊ iſtã niſi in magis ⁊ minus. Dico ĝ ipſe ꝙ cum magis ⁊ minus ſpẽm nõ variet ꝙ iſta febris ſan.erit tandẽ ſpecie cũ chole ratcũ ſanguis fuerit ꝯuerſus in choleram. Dicit ⁊ denuo. Et xba Gal.varia ſunt in febre ſang.q2 aliquãdo dicit ꝙ eſt cholerica ꝯtinua ⁊ aliquãdo ꝙ ẽ aliud a cholerica ⁊ ꝙ nõ dꝫ attribui cholerice niſi q2 nõ hꝫ putrefactionẽ pfectã: qm̃ nã iſtius febris eſt media inter febrẽ diei ⁊ febrẽ putri dã. A.aũt vt apparuit ſolũ alterũ puta p'm accepit extremũ ⁊.ſiqdẽ coll'z:due ſunt ſpẽs febris ſanguis:vna dũ ſanguis nõdũ eſt putrefact⁹:⁊ alia dũ ſanguis iã putreſieri incipit. Signãter.n.dicit dũ icipit putreſieri:q: pcedẽs in putredi nẽ trãſmutat in cholam ⁊ eius febrẽ. Sic igit vult ꝙ ſan guis nõ multũ i putredinẽ mutat⁹ feb.cãet ſanguineã.Qñ xo vehemẽter in cholerã ꝯuertit:febrẽ inducet tertianaꝫ.

Cap.3.in pncipio.

O

Propter tertiũ qdẽ ſciẽdũ ꝙ ex his diligens ſupueniẽs intellectus verita tem poterit aiaduertere. Dico ĝ vt teſtant febrẽ ſanguinis duplicẽ exiſtere:vnã qdẽ ex ipſius inflãmatione ꝯſurgẽtẽ: que febris ebullitionis ſeu ſynocha appellatur inflãtiua ex peccato eius ꝯſurgẽs q̃ꝫtitatiuo pncipali ⁊ q̃litatiuo mi nori ſine illius putredine de qua nõ heſitat. Eſt aũt ⁊ alte ra febris eueniẽs ex ſanguine peccãte in q̃litate cũ quãtita te donec putredinẽ adipiſcat:qui qdem aut ꝯtinet in locis ꝓpriis vt in venis ⁊ arteriis:vel pter nãm extra locũ ſuum in ventrẽ effuſus. Siquidẽ pus cum ei nõ inſit niſi vna qñ cã putredinis:puta phibita trãſpiratio. Manet.n.in loco ſuo hic ſanguis.cũ xo vehemẽter impingat ad inflãmatio nem ⁊ putredinẽ poterit aliquãdiu putreſieri modice ⁊ fe brẽ ſanguineã gñare:abſqꝫ eo ꝙ in cholerã transducat.vñ ſcdo febriũ.Quecũqꝫ ſine periodis nullus in his patiens eſt locus pcipuus. Sed humores q ſunt ſm arterias ⁊ ve nas vniuerſas ⁊ marie q ſm maximas ⁊ calidiſſimas ſunt vel ꝓpter aliam quãdam cãm vt in effimeris : aut propter putredinẽ ebullientes accendũt febrẽ vnam ſynochã a pn° vſqꝫ ad finẽ indeſinentẽ:vſqꝫ intrũ pmanentẽ ⁊ cõburentez hoiez:donec gñantes eas humores ꝯſumant aut digerat vel vtrũqꝫ patiant. Appꝫ igit ex hac ſerie ꝙ nõ ſenſit ſan guinẽ ẽt corruptũ in cholerã pmutari velut in pmiſſis.Qd oñdit q2 in talib⁹ aliq̃ in p° dierũ cognitiões apparuerũt putredinis:interdũ in tertia ⁊ nõnũq̃ꝫ in 4°.9.terapẽtice. Et ſic diu remanet ſub feb.ſang. anteq̃ꝫ in cholericã ꝯuer tat :imo per totũ ſi ſigna nõ appareant putredinis:vſqꝫ ad quartũ cũ plurimũ vt tactũ terminet in 4°. Sic itaqꝫ pono ꝙ in hꝫ diſpõne puta in febre que debet terminari in.7.ꝙ p tres dies aut q̃tuor ſanguis ille putrefact⁹ nõ multũ ſub forma adhuc lata ſan.remanebit ⁊ febrẽ iducet ſanguineã. Jn aliis xo dieb⁹ ſupercalefact⁹ ampli⁹ ⁊ putreſcẽs in cho leram paulatiue ꝯuertet ⁊ febrẽ gñabit cholicaꝫ. Qꝫ ſi for taſſis interdũ motus nõ pcipiant cholere tertiani hoc eue nit:eo ꝙ mã in locis ꝓpings exiſtit cordi:vt in cauſone ap paret ẽt flatico. Jn quo addicio ẽt ⁊ diminutio eẽ non po nitur. Aut ꝓpter ipſius quãtitatẽ ſicut oſtendet in flegma te ẽt extra venas exiſtente qd ⁊ fere eius ꝯtinuat afflictio nẽ abſqꝫ quiete.dĩa pori. Jtaqꝫ cũ hic plures ꝯcurrãt cau ſe:vt q̃ꝫtitas:ſitus intra venas ⁊ ꝓpe cor:nõ eſt mirum ſi motus ſit ꝯtinuus. ❡ Si aũt ſan.putreſcens ꝯtineat extra venas:tũc cũ ſibi due pus occurrãt putredis cãe.vꝫ.phibi ta trãſpiratio ⁊ nõ a nã retẽtio vel nõ in eius loco:ſed in vẽ trez effuſio putreſcẽs amplius ⁊ citius ꝯuertet in cholerã

P

Ca.vl.in fine.

Ca.4.in tra mcm.

Q

A Cap.9. Ca.5.circa pn^m.

⁊ febrē cholere gñabit. Et iſtū qdē modū ſituationis ſanguinis in pbabitis viſus eſt Gal.intēdiſſe cū Auer.⁊ maxime febriū ſcdo. vnde 9° de inge. Si putredo ḡdā vel ab initio ɔfeſtim vel poſterius inata fuerit:ſm vniuerſas qdē venas ⁊ maxie ſm magnas putredine exñte:ſynoche.i.cōtinue gñant febres. In qb⁹ eqdē nō apparet additio neqꝫ diminutio exacerbationis qđ ꝓprie ſanguini inexiſtit. Fit eniꝫ omni die mouet ꝛcholera aūt de tertio in tertiū: melā ꝟo de q̄rto in q̄rtū:ſanguis aūt cōtinue ⁊ equiformiter ꝓpter eius ɔtinētiā intra venas ⁊ grandē quātitatē quibus cor petit ɔtinue.dīa.88.Subdit āt denuo. In vna ꝟo particula aialis locatus.i.ſanguis:eas que ſꝫ periodū aliquā puta tertianā exacerbant.vꝫ.febres cū ſang.ꝓpter cauſas predictas hic magis ⁊ velocius ɔuertaſ in cholerā. In tali nāqꝫ diſpoſitione ſituatus:in pmo die aut minus vel parū plus putreſcēs couertet in cholerā:⁊ demuꝫ febrem faciet tertianā. Et q2 Gal.vt ē inductū magis in hoc loquebatur intellectu:dixit ſanguinē ſupercalefactuꝫ ⁊ putreſieri incipiētē in flauam cholerā tranſmutari. Nō tamē ꝓpter hoc

B

negat quin etiā in tali poſſit febris ſanguis generari in pncipio pncipiante putredinis maxie. ℭ Q2 aūt voluerit febrem ſanguineā fieri ex ſanguis putredine inuit eius fideliſſimus interpretuꝫ Haly.theo.8.eo q ipſe cum Joānitio etiā ait febres putridas fore q̄tuor ex q̄tuor humorū putredine factas.ſ.febrem ſanguinis ɔtinuā ſynochū appellatā ex putredine ſang.fieri. Qđ oſtendiſ.ſicut eniꝫ in humiditatum pma locant febrē putridā ſm eius pn^m ⁊ terminū a quo:ſm aūt ipſius terminū ad quem febrem ethicam que ſunt febres genere differentes:multo magis febres genere cōicantes poterūt in eodē humore conſiſtere. ſi autē aliter permutato ⁊ traſducto. Sic igiſ conſiderans ſubtiliter ⁊ Gal.q feb.vtroqꝫ modo diſpoſito ⁊ ſituato ſanguine non diu ſtat aut parum valde quin in choleram permuteſ:⁊ vel q2 ſimpliciſſima ſanguinea ⁊ veriſſima febris non permanet penitus:dixit tandem ſanguinem putreſcentē in choleraꝫ conuerti ⁊ febrē eius. Sic itaqꝫ expoſita eſt recta Gal. intentio quam Auer. imitatur. Et defectus manifeſtatus

Cap.4.in principio. In iſagogis ira.de rec⁹ cōtra nām ca.6 ſeq.

C

eſt. A.qui forſitaſſis eius ſatyrico intellectu alteram ſolum reſpexit partem volens eius dente leonino lacerare veridicum Gal.lꝫ in pluribus locorū ipſum ſe illius fateatur interpretem.conſequens quoqꝫ committitur.

1^a p. doc. 3.cap.3.in medio.

Propter quartū ꝟo ſciendū. Ad auctoritatem ſiquidem Hippocratis. A.⁊ ceterorū aliorū volētiū ſanguinem putreſcentē febrē gñare ſanguineā:dōm vt expoſitū id nō fore ɔ Gal.mētē aut amplius ⁊ ēt citius pmutari i aliā q̄ꝫ ille:⁊ maxie cū plus loquaſ de apacū febribus ſanguineis. ℭ Ad aliđ dicendū q ſicut cauſon diminutionē ⁊ augmētum nō recipit ſenſibilr:eo q mā ſituata eſt i: locis vicinis cordi: ita neqꝫ ſynochus ꝓpter eius quātitatē virtutis aggrauatiuā ⁊ putredinis fumū plurimū cor continue petentē intm̄ vt diuerſitas in ipſo manifeſteſ mime. ℭ Ad aliud dicendū q ſanguis putreſcēs ⁊ febrē gñat ſanguineā vt apparuit ⁊ alias. Nam putreſcens pōt conſiderari tripl̄r:q2 aut erit in pncipio pncipiāte vel ꝓpe pncipiū putredinis ⁊ ſic febrē generabit ſanguineā:aut in medio putrefactionis.⁊ tūc cholericā faciet:ſm tn̄ pus:vt habitū: ⁊ poſterius. vel in fine:⁊ ita febrem inducet quartanā. ℭ Ad aliud dicendū q ipſa

D

cholera lꝫ ſit facilior ad motum ⁊ maxime localem q̄ꝫ ſanguis ſui leuitate ⁊ calore:non tamē ad motuꝫ alterationis puta ad putredinem.dictū enim q ſanguis eſt alterabilior alns hu.cum putredo calido ⁊ humido conficiatur qualis eſt ſang.nā. Sanguis ēt cū permuteſ in cholerā verſus febris accedit ad nām. Cū ꝟo ea in melicā recediſ ab eadeꝫ. ℭ Ad aliud dōm q lꝫ multū veritatis adducat:tn̄ qd falſitatis includit. Non.n.ꝓpter ſanguinē tn̄ experiſ flōmia: verū etiā ꝓpter alios interdū hu.abūdātes cū ſanguine:vt

E Collr ca. 4 cir.me.

8.apparet de inge.tertioqꝫ prima. Verūtn̄ non tanta in his q̄riſ euacuatio quāta cuꝫ ſolus aut pcipue peccet ſanguis. ℭ Inducta aūt Gal.in oppoſitū iam apparuit q̄uo ſunt intelligēda. ℭ Aliā ſiqdē rōnem ſubſequētē cū eius cōfirmatione ɔcedo. Conaſ.n.ſanguinē ex eius aptitudine ad putredinē nimia tandē in cholerā poſſe ɔuerti:⁊ in febreꝫ tertianam poſſe trāſduci. ℭ Vel dōm q tria ſunt gña febriuꝫ ſubdiuiſaꝝ per ɔtinuā ⁊ interpolatā.vnde criſiuꝫ 2°. Tria

Ca.6.i fi.

ſunt gña febriū ſimpliciū quarū vnaq̄qꝫ in duas ꝑtes inciditur dīas:aut.n.ɔtinue vel deſinētes erūt.hꝫ aūt ſubdiuiſionem febriū ſanguinis cum ſit ɔtinua ois non recipit. Venas ēt poſſidens maiores q̄re in illis nō pōt tribus aſſociari gñibus. Et ideo in eo nō dedit Gal.cognitiones febriuꝫ ſanguinis. Aut melius intētio ipſius ibideꝫ non erat vt ait multaꝝ imanifeſtaꝝ febriū intētiones mōſtrare:verū paucaꝝ ⁊ manifeſtaꝝ exercitationis gratia. Intentiones ꝟo febriū ſanguinis erāt difficilis cognitionis valde.vñ febriuꝫ

F Cap.9.in pncipio. Ca.8.i fi.

2°. In reliqs erat vtiqꝫ nulla deterior hac inueſtigatio. Nō minus ēt id ad libros febriū interioꝝ ac typoꝝ pertinet 2° apperēs de criſi. ℭ Ad vltimū dōm q quāuis propoſituꝫ coneſ cōcludere tn̄ poſſet calūniari vtcūqꝫ:poſito ēt q non ſit medicina ſcita apud quoſdā ſang.eductiua:ſciſ tn̄ apud alios aut ſcieſ dīa.144. ℭ Vel dōm benignius q flōmia nō ſolū debeſ peccato quātitatis ſꝫ ēt peccato q̄litatis puta malitie ſanguinis vel vtriqꝫ:lꝫ nō ita ꝓprie velut quātitatꝫ peccato.4^a pmi. Qđ ēt ſatis innuitur ingenij 9°.dīa.175.

Cap.10. Ca.11.circa pn^m.

ℭ Differentia.XC.

Quod febris ſanguinis cū alijs componaſ febrib⁹ vꝫ:q2 prima q̄rti:non acqeſciſ opinioni coꝝ qui dicunt duas febres ɔtinuas nō adinuicē cōponi ſicut

Tric.4.c. 12.p^e me.

due tertiane. Cuꝫ igiſ febris ſanguis ſit febris continua ipſa poterit alij ſalteꝫ continue cōmiſceri. ℭ Adhuc cōponunſ febres que ſunt diuerſoꝝ generum:vt ethica ⁊ putrida que incōponibiles eſſe videnſ. Igiſ cōponuntur peramplius q̄ ſunt vnius gñis cuꝫ ſint ꝓpinquiores vt ſanguinis putrida cū alia putrida:q̄ꝫ putrida cum ethica.

G

ℭ Amplius ſimile vꝫ de febribus ⁊ apatibus cum ſiāt ex eiſdem cauſis:ſunt enim forme ipſoꝝ ſimiles. Sed apa ſangui.cōponiſ cum alijs:vt cū cholerico ⁊ ceteris. 2° criſiuꝫ. ⁊.14.de inge. ℭ Rurſus ſi cauſat egritudinē ſeu febrem:illud de cuius nā minus eſt hoc facere:puta ſanguis qui ponitur a Gal. ⁊ Iſaac familiaris ⁊ filius nāe multo magis habebit cauſare illud qđ nō ſic diligitur a nā:humor enim nō putreſcit niſi a regimine deſtituaſ nāe.febrium p̊ ⁊ ſecūdo. Itaqꝫ ipſo putrefacto ⁊ febrem faciente:alij qui eo regebantur humores putreſient ⁊ febrem facient. ℭ It idē cholera minus putreſcibilis ſanguine:compatitur ſecum alias febres:ergo ſangnis multomagis compatietur. Itaqꝫ febris ſanguinis cū reliquis componitur febribus.

Ca.7.poſt medium. Ca.2.in fi. 2° criſiū q̄ſius fuit. Collr ꝑ eſutorū.⁊ feb.5.c.3. circa pn^m ⁊ li.1.c.4. Coll.c.6. Ca.11.circa [illegible]

Huiuſmodi quoqꝫ oppoſitū monſtraſ:eo q a nullo fere auctorū inuiſ febrē ſanguinis cū alijs cōponi febrib⁹. ℭ Adhuc talis cōpō aut erit ſm cōpōnē vel cōmiſtionē:qđ eſſe nō poterit:cū ſan.ſic regit rigit ⁊ magneſcit ſup alios humores:ita ⁊ putredo ei⁹ ad ſe qđ eſt putredinis aut extraneitatis aliorum humoꝝ attrahet. Aut ſm vicinitatē:cuꝫ nō ponantur

H

ſcđo de criſi.⁊.8.theo.niſi hi duo modi:hic aūt etiā fore nō pōt:q2 ibidem ⁊ febriū ſcđo.non diciſ componi niſi quotidiana cū tertiana aut quartana vel aliter quocunqꝫ modo componi adinuicem. Cum igitur non ponat febreꝫ ſanguinis cū alijs cōponi febribus:⁊ ſit ipſum dare ſufficientē.febris itaqꝫ ſanguinis cum alijs non componetur.

Cap.7. Cap 6. Cap.7.

Propter primuꝫ ꝟo ſciendū q qd ſit febris qdqꝫ febris ſanguis ⁊ q̄ta q̄ſiti docuit antedictū. Cōpō ſiqdē febriū cnodeſ realiter ſeuitus deinde noialr. Quarto ſiqdē ſi^e dīa vtcunqꝫ.87.

I ¶ Cópoſitio febriú tripl'r exiſtit. vna qdē in genere remo/ Trac. 4. c. 12. in pn°.
torꝫ alia in ꝑpinquo: 3ª aút in ſpē. Jn genere ſiquidē remo/
toꝫ ceu ethica cóponit̃ cū putrida. Jn ꝑpinquo puta qñ fe/
bres ex diuerſis hu. cáte adiuicē cóponunt̃: vt quotidiana
cū tertiana vel cum q̃rtana. Jn ſpē q̃ꝫ ſicut qñ vna tertiana
cóponit̃ cū alia aut q̃rtana cū q̃rtana vel flatica cū flatica.
Et cópó qdē hꝫ duoꝝ modoꝝ vltimoꝝ lꝫ maxie hoc fit in
2° aut erit ſm ꝑmiſtionē aut ſm vicinitatē ſeu affinitatē: vt
tactū a Gal. ꝛ Halyab. cū Aui. Uoco aūt cópōnē ſm ꝑmi/
ſtionē qñ due mãe differētes febrē faciētes vna cóponunt̃
aut multū vt fla cū chol'a ꝛ melía. Aut minus vt vna ſpēs
chol'e cū alia vt citrina cū vitellina vel fla dulce cū aceroſo
vel iſipido: ꝛ hꝫ. Et talis cópoſitio aut erit intra vaſa ſicut
in febrib⁹ duab⁹ ꝯtinuis: aut extra velut in iterpolatis. Có
poſitio ꝟo ſꝫ vicinitatē ē qñ due mãe diuerſe iuxta 2ᵐ mo/
dū aut eadē ſꝫ 3ᵐ cóponunt̃ intra vaſa ꝛ extra differentes
K febrē cãntes ita ꝗ vna faciat febrē ꝯtinuā: altera ꝟo iter/
polatā. ¶ Adhuc ꝛ hꝫ febriū modus cópōnis eſt triplex.
Aut. n. febris vna eſt alij cóicās aut ſubintrās aut coalter/
nans. Cóicans dī qñ due febres aut plures ſimul incipiūt.
Subintrās ꝟo qñ vna ſuperuenit añ ꝑcedētis ſepōnē. Co/ Trac. 4. c.
alternās q̃ꝫ vt alia adueniat poſt eradicationē ꝑcedētis 4° 12. inf̃ ſi.
pᵃ. ¶ Eſt aūt demū ſm Halyabbatē attēdere ꝗ ꝑdictarꝫ 8. theo. c.
cópōnū q̃dā noīa hñt. Alie ꝟo noibus carent ſic pᵗ q̃ i gñe 6. cu. pnᵐ.
remoto velut cópó eſt ethice cū putrida ac ēt in ꝑpinquo ꝑ
aliquo ſic flatica cū q̃rtana: ꝛ ſic q̃ in ſpē ceu flatica cū fla/
tica aut cholerica cū cholerica. Secūdarū ꝟo characteri/
ʒant̃ aliq̃ ſicut emitritea febris appellata. Circa cuius qdē
nomē diuerſificati ſunt ſcribentes. ¶ Quidaꝫ. n. rudiores
dixerūt febrē emitriteā cuius mã eſt fla intra putrefactū ꝛ
extra. Qḋ róni oppugnat nominis oino cū emitri eus me/
diā nominet tertianā. ab emis qḋ eſt media ꝛ trite⁹ tertia/
nus: qḋ in ꝑdicta flatica nó ſeruat̃. ¶ Agarinus aūt febriū Cap. 8. in
2° vniuerſas que extēdunt̃ tertianas videt̃ emitriteas no/ medio.
L minare: ita vt ꝯfiteat̃ eiuſdē generis eſſe cū tertiana emitri
team. Et diam ſolā in magnitudine paroxiſmi habere: q2
igit̃ rónēꝫ nominis nó ſeruat ſicut ꝑores fecerūt peccat. Et
quoniā hꝫ q̃ſita magis ſunt nominū q̃ꝫ rerū i eis inqt Gal.
dedignoꝛ imorari. ¶ Sūt ꝛ alij dicentes triplicē fore emi/
triteū minorem: mediū ꝛ maiorē: ponētes minorē quando
fla putreſcit interius: cholera ꝟo extra: mediū aūt ecótra.
minorē aūt quādo melía putreſcit interius ꝛ cholera extē/
rius. iuxta illud. Paru⁹ emitriteus i vaſis fla recódit. Ex/
terius cholerā medius ꝯtrarius illi. Peſſim⁹ hꝫ ineſt ma/
iori fel cogt extra. ¶ Alij ꝟo in ſermonibus Sariponi ꝑ/
moti ꝛ Aurelij emitritei tres dicūt modos: mediū. ſ. maio/
rē ꝛ minorē. Medius eſt q̃ tertiane ꝯiūgit: maior ꝟo q̃r/
tane: ꝛ minor quotidiane. ¶ Sūt ꝛ alij q ſe modernos ap/
pellāt cū his ꝯuenietes in numero diuerſificātes penit⁹ in
cóponendi mó: ponūt enim minorē emitriteū qñ cholera ē
intra vaſa ꝛ fla extra. mediū ꝟo econtra: maiorē quoq̃ qñ
cholera ſit intus ꝛ melía extra. Qui ꝑdictoꝝ motiua tol/
M lere conantes molliunt̃ ſuū dictū qbuſdam ꝓbabilitatib⁹
aſtruere: ſed q2 has trahūt ex libris nó recte forſaſſis aſcri/
ptis ſapiētioribus ꝛ Gal. ꝛ qm̃ tale litigium potius nomē
q̃ꝫ rē importat ip̃ſentiaꝝ omittat̃. ¶ Jlluſtriores quoq̃
medicorū: de qbus extat Gal. Seraꝑ. ꝛ Halyab. ꝛ vtrūq̃
A. cū Yſaac videnť tñ duas ſpēs emitritei ponere purū. ſ.
ſeu certū ꝛ nó purū. vocant aūt purū q factus eſt flate int⁹ 6° her'dia
putrefacto ꝛ chol'a extra. Nó purus q̃ꝫ ſm Serap. eſt eꝫ. rū ca. 16.
Scdm ꝟo quoſdā: duꝫ fla ꝑmanet extra ꝛ chol'a intra aut Caꝑ. 8. in
ambe extra vel vtreq̃ intra: qḋ eſt falſum: ꝛ qḋ tñ ēt eſt im/ pncipio.
ꝓpri⁹ q̃uis ſcdꝫ hoc toleret febriū. Emitrite⁹ enim eſt fe
bris ꝯtinua ꝛ horrida. i. in q̃ ſm plurimā partē paroxiſmi
adſunt horrores ex frigore ꝛ rigore cómiſti. pᵐ āt nó repit̃ Crtimia
qñ ambe ſint ex̃ mãe: neq̃ ſcdm cū ſint intra feb. 2°. ¶ Jſta rū3 pmo.
ſiqdem eſt cópoſitio ſm vicinitatēꝫ in qua ſecūdis criſium

ꝛ febriū q̃drupl'r ponit̃ compó. vꝫ: qñ cholera ꝛ fla ambe N Cap. 9. pᵒ medium. Caꝑ. 8.
ſunt intus aut extra ſeu qñ cholera int⁹ ꝛ flegma extra vel
eꝫ. Qḋ ꝛ tripl'r pōt in his duobus vltimis euenire modis:
q2 aut cholera ꝛ flegma ſunt eq̃les ꝛ ita certus emitriteus.
vel cholera ſuperat fla: ꝛ ſic incertus. ¶ Cóponit̃ ēt chol'a
cū melía his q̃tuor modis cópoſitionis cholere ac flegma/
tis: quoꝝ duo nām habebūt emitritei triplicis etiaꝫ preter
alios. febriū 2°. Pōt ꝛ melía ꝑ̃actis q̃tuor modis flegmati Caꝑ. 8. pᵒ medium.
copulari: nullus tamē horū emitriteum cóſtituet cū tertia/
nam ſaltem importet mediam cóſurgentē a cholera. Et ꝓ/
pter hoc tacent ibidē. Sunt ꝛ alij oēm febrē cópoſitaꝫ emi
triteum appellātes improprie tñ ꝛ cōius. Proprius autē ꝛ
verius tenedū eſt qḋ dixerūt iſti poſtremo. Et q2 talis per/ pᵒ. 4. trac. 4. c. 13. in medio.
ſcrutatio magis eſt noīs q̃ꝫ rei ait. A. cū Gal. ꝗ hoc non eſt
de illis in quibus ſit vehemens occupatio habenda.

Propter ſecundū

vo ſciendū ꝗ qdam ſupfi O
ciales dixere febrem ſan/
guinis ex putrefactione indifferēter cóponi cuꝫ alijs febri/
bus iter vaſa ſeu extra. Et mouebant̃ q2 videbant̃ illis ꝗ
alij humores haberēt habilitatē cū ſanguine ſicut ꝛ alij q
putrefiūt in adinuicē: ꝛ potiſſime q2 ſan. eſt maxie paratus
putrefactioni. ¶ Adhuc ſic putāt ꝯtingere i febrib⁹ vt ꝛ
in apātib⁹ ꝯtingit: ſꝫ apata cóponunt̃ vt ſanguineū cū alijs.
Que qdē poſitio ſatis erronea eſſet inarticulata: neq̃ eorū
valēt vt apparebit ꝯñr motiua. ¶ Fuerunt ꝛ alij ſilr dicen
tes: addētes tñ febrē alioꝝ humoꝝ a febre ſanguinea oc/ 1. i. 5. c. 11. iuxta fin.
cultari. Qḋ conant̃ ex Yſaac i fine febriū ꝯfirmare. ¶ Sic
ēt dicentes cadūt vt ꝛ p̃imi ꝛ peius forte ſapiētes: q2 in do
gma ſempiterne paſſionis incidūt. ¶ Adhuc nó eſt morb⁹
aut febris q ſenſibil'r nó ledat opationes: cū hoc ſit de róne Jn iſago gis tra. de reb⁹ 5 nāꝫ c. de febri. 4ᵒ p. trac. 1 c. 1 i pn. Ca. 38. pᵒ pncipiuꝫ.
morbi ꝛ febris. vñ Joānitius. Suoq̃ ledit effectu. Et. A. i̇̃
pedit opatiōnē ita vt retineat̃. ſicut. n. pauca aq̃ miſta mal
to vino: nó dꝫ dici aq̃ neq̃ miſtū ex ambobus ſed vinū: ꝛ dī
purū ēt eo qḋ modicā habeat miſtionē. ꝓnoſticoꝝ 2°. ſilr ꝛ
febres alie non erūt permanētes vt dicūt cum ſanguinea ſe
bre. ¶ Sunt ꝛ alij modernoꝝ ſcriptores: exprimētes febrē P
ſanguinis cóponi cū febre cholere tñ. Et cū alijs nó ita vi/
dētur adaptare. Et ponūt triplicē modū cópōnis: ꝛ trinuꝫ Ca. 1. ib.
nomē: iuxta illud qḋ dī. 14. de inge. Jn apātibus miſtis ex
cholera ꝛ ſanguine. putāt. n. vt alij ꝛ hi ſilē fore in febrib⁹
ꝛ apātibus. Jlloꝝ qdem exprimētes illi hanc cóponent ex
tra vaſa ꝯtingere: ꝛ dicētes ꝗ qñ cholera equal'r miſcetur
cū ſanguine dī cauſon ſynochus: ꝛ ſynochus cauſon. Qñ
ꝟo cholera ſuperat ſanguinē cauſonē ſynochidem: qñ ꝟo ſit
eꝫ ſynochū appellat cauſonidem. Quas ēt nitūtur cópoſi/
tiones per ſigna diſcernere. ¶ Hoꝝ aūt ſermo q2 nó expo/
nitur duplicē pōt habere itellm: aut ꝗ iſta cópoſitio febris
ſanguinis cuꝫ febre cholere fiat ex cholera p̃exiſtēti cum
ſanguine: qḋ puto eos intelligere: vel ex chol'era ex ſangui
ne gñata per eius putrefactionē: cū dictum ſit prius ꝗ ſan/ Q
guis ꝯuertit̃ qñ putreſcit in cholerā. Primus ꝟo ſtare non
pōt: ſicut tertio oſtēdetur dicēdoꝝ. ¶ Adhuc aūt putredo
cholere ꝑcedet: ꝛ ita ea maiorat̃ ſup putrefactionē ſan. ꝛ
cū ſang. putrefactus de ſe ꝯuertat̃ in cholerā: tūc maxime
ꝓpter cholerā fiet ēt ꝯuerſio in cholerā: ſic q̃ febris chole/
re ꝛ nó ſanguinis: vel ſanguis precedet ꝛ maiorat̃ putredo
ſuper cholere putredinem: ꝛ tunc ſanguinis putredo totuꝫ
ad ſe contraheret qḋ eſt cholere putrefactū: ꝛ proprie cum
ſit cholera de facili motiua. Neq̃ etiā equalis poteſt ſtare
ſanguinis ꝛ cholere cópoſitio: cū ſanguis maxime ſuperet
cholerā. Sunt ēt humores citiſſime permutabiles.

Propter tertiuꝫ

qdem ſciendū ꝑ ꝗ nullus ſe
re grecoꝝ neq̃ arabū expſ/
ſit febrē ſanguinis cū alijs copulari: ſicut ēt apparuit ꝑ eo/
rum ſermones de cópōne febriū inductos: quod innuitur ſe Caꝑ. 9. in medio.
briū 2° ita. febris q̃ in ſanguine ꝯſiſtit ſimplicior eſt his q̃ in Caꝑ. 11.
alijs ſunt hu. Subdit ēt demū ꝗ non ſit poſſe fieri putrefa/ poſt pn°

A etionē ſanguinis ſm quādā vnā partē ⁊ qñq; ſm aliā pre/
terq̃ ſi flegmō colligēs detineat incipientem putreſieri hu
Tra.2.ca.42.in me. morē. A. ῀m 4° p̄ᵃ de hoc q̄ſito ſub fuga quadā talē ꝓtulit
ſermonē. Videt Gal. φ febris ſanguinis nō cōponat cū re
liqs febrib⁹: q̄ſi quādo putredo eſt i ſanguie eſt cōis oium
humoꝝ: ⁊ in hoc eſt ꝯtradictio qbuſdā intētionib⁹ ſuis: in
quo nō eſt neĉe nos ꝓlongare ſermonē: qm̄ nō iuuat cū eo
medicus: cū ipſe obſeruet q̄ ſūt ſenſus: hic aūt alias feb. nō
Ca.11.p°, medium. percipit febrib⁹ ſanguinis permiſceri: ⁊ ſi intell'is id fortaſ/
ſe ꝑcipit. Cōtradictio ꝟo eā Gal. eſt forte q̄ ſcḋo febriū ita
ferat. Si virt⁹ fuerit imbecillis facta cā erit vt non ſuper/
fluitates ſolū: ſed ⁊ ſanguis ipſe corrūpat putreſiat ⁊ febrē
accendat. ⁊ tūc aliud qoḋam ꝑncipiū efficiet periodoꝝ pa
roxiſmoꝝ. ⁊ ſi predictus ſeruet calor: duplex erit ſpecies fe
briū adinuicē complicatarū. Et iſta qdem contradictio ap
parebit in ſequenti ꝓpoſitoꝝ ex intentione Gal. Iſaac ꝟo
in fine febriū. Quatuor febres īpoſſibile eſt vt cōiungant:
niſi qñ due fuerint vnius materiei ⁊ due nō: ꝟbi gra: ſicut
ſi fuerint due febres de cholera ⁊ due de flegmate aut due
de flegmate: tertia de cholera ⁊ q̄rta de melā. Sanguinis
B aūt ſigna impoſſibile eſt vt cum aliarum ſignis appareat.
Is eni; in amplius ac abūdātius in toto corpore: q̄; omnes
humores alij. Qui ſi putreſcit ⁊ febrem generat: omnes fe
bres operit q̄ cū eo ſunt cōmiſte: ꝓpter multitudinē ſue q̄ŋ/
titatis ⁊ obſcurat earū ſignificationes. Fortes eni res debi
lem denigrant: ⁊ multū paucū: vt apparet in ſole obtene/
Aph.46. brante ignis ſpledorē. vnde afoꝛ. ſcḋa. Duoꝝ doloꝝ ſimul
factoꝝ maior minorem denigrat. Manifeſtū itaq; φ ſan/
guis ceteros humores ſi cū eo fuerint miſti obſcurat. Sic
igit' voluit φ febris ſanguinis nō componat cū alijs febri/
bus vt ſit febris apud medicū dicenda cū nō appareāt ea/
rū ſignificationes neq; leſiones manifeſte quas habet idu/
cere. ¶ Ex his deniq; deinceps oſtēdit φ febris per ſe ſan
C guinis ex putrefactione non pōt perdurans cū alijs febri/
bus componi: febris autē accidens pōt. Dico aūt febrem ꝑ
ſe ſine apāte: per accñs ꝟo que cā cōſurgit apātis. Inquio
etiā ex putredine: qm̄ febris ex ſanguinis inflāmatione nō
pōt cum alijs febrib⁹ ea permanēte componi. vnde Iſaac:
Feb.c.ca. in fine. Neq; ſanguis eſt cā alterius febris: ſ; caleſiat: neq; ipſe ca/
lefacit alios humores. Eius enim cōplexio tēperamēto eſt
vicina. Proinde ſi caleſit ⁊ putreſcit: non multū a tempera/
mento egredit'. ¶ Q, autē febris putrida ſanguinis per ſe
alijs nō componat febrib⁹ oſtendit ratione: qm̄ aut cōpo/
netur febris ſanguinis cum febre cholerica aut melica aut
flegmatica: cū non ſit dare plures febres humoꝝ. Et hec aut in
tra venas aut extra. Nō intra: qm̄ ſanguis predominās ca
liditatē ⁊ aptitudinem ad putredinē humoꝝ oium alioꝝ
D ad ſe contrahet. Quod firmat'. Qm̄ maior motus depellit
Verſus ſi. Colli' verſus fnē. minorē ⁊ occultat. de ſenſu ⁊ ſenſato. de ſōno ⁊ vigilia 3°. ⁊
Cap.1.p° in medium. gn̄to de aialiū gn̄one. Motus aūt ſanguinis ⁊ quātitas eſt
maior imo maxim⁹. Adhuc de cā longitudinis ⁊ breuita/
tis vite. Minor flāma cōburit' a multa ꝑ accidēs ſibi ſubi/
Poſt pn. to ſurripiens pabulū ſeu alimētum. Silr ignis minor cor/
rūpit' a maiori. 3° ce. ⁊ mun. ⁊ ꝓble. p̄ᵃ. Multū ignis ad ſe
Te.cō.52. ꝓble.50. modicū trahit. Cū igitur febris ſanguinis ſit vt maior flā/
ma reſpectu aliaꝝ: ⁊ ignis magnus mult⁹: ipſa oēs alias cō
buret ⁊ ad ſe trahet. Febris enim ſanguis ſic. al's hebetat ⁊
obtūdit ſm Iſaac: vt dolor maior minorem: nō ſm eandem
partem factus: cū virtus ſenſibilis tota ad vehementiorē;
decurrat dolorem: ita vt virtus hic putrefactiua. ¶ Neq;
pōt cōponi cum febrib⁹ interpolatis: non qdē; cū flegma/
te ⁊ melā: Tū; q2 hui⁹ materie nō ſunt parate ad putrefa/
ctionē quādo ſanguis putreſcit: Tū; etiā q2 calidū ⁊ humi
dum putrefactiuū materierū ipſarum oium ad id qḋ eſt in
Ca.153. in ꝑncipio. ſanguine putredinis cōtrahit' ⁊ cōcurrit. Q, autē mā melā
Trac.2.c.93 p° pn. cholie ſit indiſpoſita oſtēditur: q2 in diuiſionibus. Q q̄; pa
rum qdem quartana accidit incipiendo. vñ 4° p̄ᵃ. Quar/

E tana plurimū euenit in ſucceſſione egritudinū putridarum:
⁊ hec eſt illa quā intēdimus. Et alia eē nō pōt cū; ſequatur
illa alioꝝ humoꝝ putrefactionē. Si igitur raro per ſe eue/
nit in corpore quātūcūq; melico nunq̄; tunc eueniet in ſan/
guineo in quo nata eſt fieri ſanguis putredo. vñ 9° de inge. Ca 3. iux. finem.
Nā febrium ſanguinis neutra in macro. ſ. quātū ad melan
cholicū: ⁊ frigido quātū ad flegmaticū amat cōſiſtere: q̄;/
plurimū autē in multum ſanguinē hn̄tibus ⁊ multas car/
nes: eſt ipſoꝝ generatio. Simili qdem modo monſtrat': φ
neq; flegmatica mā ſit cum ſanguine putre fieri apta: cum
non multiplicet' flegma in corporib⁹ in quibus hoc euenit.
¶ Adhuc neq; ex parte cauſe putrefaciētis: cū talis cauſa
tollat' ꝓpter cām ſanguinis putrefactiuā ad quā cōtrahit'
cauſa aliarū materierum putrefactiua: imo humiditas ad
putrefactionem. ⁊ cā tollit' putredinis a flegmate: per ſan/
guinem calefaciētē; ⁊ exiccantē mām flegmaticā frigidā;
⁊ humidā ⁊ inopilatā reddentē: que erant putredinis cau
ſe. Similr id cōtingit in mā quartane maxime: ſm alteram
F eius qualitatē;: puta frigiditatē. Subtiliatur etiā ei⁹ groſ/
ſities caliditate affecta: q̄re febris ſanguinis putrida cū fe/
bre flegmatis ⁊ melē nō cōiungetur quocūq; mō: ⁊ minus
cum febre cholere. Ipſa eni; ſui caliditate: ſubtilitate ⁊ mo
tus agilitate citiſſime in cauſas putrefaciētes ſanguine de/
ducit'. Cū eni; ea de ſe ſit mobilis conuertibilis: puta q2 in
meliam tranſducit'. Multo itaq; maius cū habebit aliqd
ebullitionis attractiuū: vt putreſcētis ſanguis feruorē. ¶ Si
autē febris fuerit per accidēs: vt que apātis tunc poterit fe
bris ſanguis cū alijs: ⁊ maxime cū cholerica cōplicari. Et
id fortaſſis eſt in quo dicit. A. Gal. ſibi in qbuſdā alijs iten
tionibus contradicere: qḋ dupl'r euenire pōt. Aut manife/
ſtius ceu quādo duo fuerint apāta: vnū ex chol'a in ſtōcho
aut diaphragmate: aliud ex ſanguie in epate vel pulmone.
Quādo igit' haꝝ due putreſiēt materie: duo ꝯſurgēt vapo
res putridi ſimul cor petētes: hoc eni ꝯtingere optime pōt
G cum fomax ⁊ origo vniuſcuiuſq; ꝑmaneat ab alia ſepara/
ta: ſ; in ꝓceſſu fiat ꝯiūctio aliqua. Aut imanifeſtius ceu qñ
aliqḋ apātū ex cholera cōponit' ⁊ ſanguine equal'r maxi/
me. Sicut eni māe ſunt cōpoſite: ſic ⁊ fumi putridi erūt cō/
poſiti. verūm nō erit ita diſcretio vt in ꝑdicta. Et ideo for/
ſan qs nō imerito febrē vnā ponet cōpoſitā ⁊ non duas. Et
que ita ſunt febres ex apātibus cōpoſite ⁊ ꝑcipue manife/
ſte ꝑmanent ſatis diu. Id aūt nō parū oſtēdit' ex criſium 2° Cap.7. in medio.
ita. Quādoq; accidit āpā in duob⁹ mēbris diuerſis ſic ſple
ne ⁊ epate: ⁊ facit vnūquodq; accidere febrē;: que eſt alia
a febre quā; aliud euenire facit. Et qñq; accidit in mēbro
vno apā cōpoſitū vt ex ſanguine: cui⁹ apā dicit' flegmone: ⁊
ex chol'a qḋ dr̄ heriſipila. Et ſubdit poſt pauca. Febris que
accidit ex apāte ſanguis qḋ eſt in aliquo mēbroꝝ qḋcunq;
ſit mēbrū eſt preter febrē que accidit ex apāte exiſtēte in eo Ca.11.p° ꝑncipiū.
ex chola. vñ 2° febriū ceu tactū nō eſt poſſibile fieri putre/ In pn. h° ans.
factionē ſm quādā vnā partē: qñq; ꝟo ſm aliam p̄terq̄; ſi
H flegmonē colligēs detineat icipientē putreſieri humorē;: ſi
aūt eſt putrefactio ſm vnā partem ⁊ alteram: ſicut diuerſa
erit ⁊ loco ⁊ materia: ſic ⁊ febris. Propter quod poterit fe
bris ſanguinis cū alia febriū eē ita ꝑmanēs compoſitio.

Propter quartum qdē. ad ꝑmū dōm: φ l; inueniant' due ſil' cōpo/
ni ꝯtinue: nō tñ ꝑꝑ hoc cōcludit' φ altera illarum ſit febris
ſanguinea: cū oſtēſu; ſit ipſa; nō poſſe ſuo mō febrib⁹ alijs
cōponi. qḋ innuit. A. qñ poſuit duas cōtinuas copulari in/
gens. Deinde currūt iudicia vehemētie ⁊ interpolationis.
Id aūt nō euenit in febre ꝑ ſe ſanguinea cū ea ſit vere ꝯtinua.
¶ Ad aliud dōm: φ l; cōponant' febres diuerſoꝝ generū
nō tñ ꝑꝑ hoc q̄dā ꝓpinquoꝝ: eo φ febres remotoꝝ generū
ſunt in diuerſis valde ſubſtātijs nō ita ſe ipediētes: ſicut fe/
bres q̄ ſunt in ſubſtātijs ꝓpinqs: velut ignes ꝓpinq magis
ſe ipediunt ⁊ corrūpūt: ⁊ maxime cū ſint diſpares in q̄titate.

I te ꝙ̃ diſtãtes. Febris aũt ſanguis ipedit febres alias vt de/
claratũ eſt oẽs. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ non eſt ſilr oino de fe/
brib⁹ ⁊ ſpãtib⁹: q: in ſpãtibus minere putredinis ſũt ma
gis ꝑmanẽtes diſtincte: ꝙ̃ in febrib⁹. Cõceſſuʒ eſt etiã ꝙ fe
bris ſpãtis ſanguinei põt cũ aliis cõponi. ℭ Ad aliõ dõʒ:
ꝙ lʒ ſanguis ſit minus putreſcibilis rõne ſiliationis ⁊ dile
ctionis nature: tñ rõne ſue cõplõnis calide ⁊ humide para
tus eſt putrefieri magis. Cui⁹ qdẽ putrefactio vt oſtẽſũ ad
ſe putredis aptitudinẽ oiuʒ alioꝝ humoꝝ ꝯuertit: ⁊ actum
ẽt effectiuũ. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ lʒ chola rõne q̃litatis nõ
ſit adeo putreſcibilis vt ſanguis rõne tñ odij qõ ad ipaʒ hʒ
nã putreſcibilis eſt magis: ſanguis. n. ꝑ opp^m dilectus eſt ⁊
amicus. ℭ Adhuc cholera nõ eſt tante quantitatis ꝯ ipſa
ad ſe omnes ꝯhat humores ⁊ occultet velut ſanguis.

ℭ Differentia. XCI.

Uod ex cholera praſſina ⁊ eru/
ginoſa feb. cau
K ſent vt ꝑ Auẽçoar ⁊ Auer. 3. 4. ⁊. 7. colliget.
3° theiſr. trac. 1. c. 6.
ℭ Adhuc afoꝛ. 5. ꝑ cõmẽto. ⁊. 12. de ige. Qui/
Col^r ca. 3. in medio.
dã iuuenis euomuit humorẽ eruginoſuʒ intã/
Cap. 28. in fine.
tum vt meli⁹ foret ipm dicere certiſſimã eruginẽ ꝙ̃ erugi/
Ca. 11. i[n] xta fine[m] in medio.
noſuʒ: diſariã. n. vere aſſimilabaſ erugini eris: vñ ſpaſmus
Cap 8. 6. ſua fine.
ſecutus eſt: ſed erugine purgata ceſſauit febris ⁊ a ſpaſmo
Ca. 9 poſt ꝑncipiũ.
ſtatiʒ euaſit. Ex eruginoſa ſiqdẽ deteriore cholã accidit fe/
bris. ℭ Rurſus. melã inãlis facta ex aduſtiõe melẽ ſubti
lis q̃ ebullit ⁊ fermẽtat terrã vt acetũ iducit egritudies: pu
ta cancrũ: herpetẽ: ⁊ talea. 14. terapeutice. Igiẽ hꝯ cholere
cũ non videanſ ſic ſe ue vt terrã. vʒ. fermẽtãtes febrẽ indu/
centi: ⁊ precipue q: febris eſt egritudo hoibus appropriata
Col^r cap. 23.
8. hyſtoriaꝝ. ℭ Palin. Humor nõ putreſcit: ꝑ ⁊ 2° febriuʒ:
niſi a regimine derelinquaſ nature: hi ꝟo duo videnſ oino
Col^r c. 6. Ca. 11. cir ca me^m.
ab ipſã derelicti: cũ ſint incãrũ depraualiõis ⁊ nature reddan/
tur velut venenũ opp^m humane. ℭ Eti. Humoris genera/
L
ti in venis fumus põt coꝛ petere ⁊ febrẽ iducere. Sed cho/
Cap 33. in fine.
lera praſſina ꝑnoſticoꝝ ſcõo gñaſ in venis. ⁊ oſtẽſum poſ/
ſe putreſcere: poterit igiẽ iui putrefactione ad ipm tẽdere.
ℭ Amplius. he cum ſint calide ⁊ ſicce ꝑportionẽ hñt cum
febre. Sed eoꝝ que hñt ꝑportionẽ ⁊ ſymboluʒ: facilior eſt
Te. cõ. 15.
tranſitus. 2° gñonis ⁊ corru. ⁊ ꝑ 2ª. In genere ꝑportionabi
Do. 3ª. ca. cap. 3. in medio.
li facilior eſt trãſmutatio. Et fulciſ: q: corp⁹ humanũ cale/
fit cã cholici hu. praſſini. ꝑ pª. qõ marie eueniet qñ putre/
Do. 3. ca. 1. iuxta fi.
ſcet. ℭ Rurſus. Que a tota ſpẽ nãe ꝯriãſ humane vt ſcor
pionis ⁊ taliũ virus ꝑpeſſimi febres iducũt. Nõ igr ꝑp iſta
rũ choláꝝ malitiã: cũ nõ ſit tãta vt hꝯ venenoꝝ ceſſabũt a
febris iductiõe. ℭ Iridẽ ꝑ ꝑnoſticoꝝ. Si fuerit in corpore
Te. cõ. 35.
egro antrax vel carbũculus ⁊ exiccat⁹ colorẽ ꝑtulerit viri
dẽ: citrinũ: vel liuidũ ⁊c̃. Color ẽt viridis ⁊ liuidus bis atte
ſtãſ colis. Ex qb⁹ ꝯcludiſ ex hꝯ cholis morbũ ſeu fe. cãri.
M
Cap. 3. in fine.

Huius quoqʒ oppoſitũ expreſſius ſenſit Iſaac
febriũ. 5. ℭ Adhuc nullũ inue/
nio ꝑter duos antedictos: q nedũ febres: imo egritudines
exprimũt minime ex hꝯ ſic prauis hu. cauſari. ℭ Ampli⁹.
Qõ maxime infeſtũ nãe ꝯtinue educitur: ⁊ imanens febrẽ
nõ generat: q: ipſius eſt in tẽpore gñõ. hꝯ ꝟo cholere ſunt
he. vnde ⁊ videm⁹ ꝑoriſmalr vomitu expelli. Propter qõ
cholera praſſina ⁊ eruginoſa nõ inducent febrem.

Propter primuʒ qdẽ diſtinguẽdũ in chole/
ra ꝑmitus: ⁊ deiceps loc⁹
gñõnis videaſ ⁊ ſitus. ℭ Propter hui⁹ ꝑ^m ſciẽdũ ꝙ chole
rã trib⁹ iuenio ſuſcipi modis. Aliqñ nãqʒ cõiter pro omni
Afoꝛ. 43. T. c. 46.
humore: iuxta illũ. 7. afoꝛ. Si febrẽ nõ a cholã habeat ⁊c̃.
Do. 4. ca. 1. ali me^m
qñ hec febris nõ eſt humoralis: ſed effimera in ſpiritibus
Cõ. 4. ad. medi um.
fundata. vnde 2° re. acu. hu. crudi de gñe cholerũ attrahũ/
Cap. 38. in fine.
tur. Accipiſ ⁊ ꝑprie pro cholã dicta ruffa ⁊ melã. q̃re ꝑ°
pª. Due cholẽ flegmati ⁊c̃. Suſcipiſ ⁊ magis ſtricte ꝑ hu/
more amaro. vñ 4° re. acu. Cũ dicat qs ſimplr cholerãm
manifeſtũ qñ amara. Et 3° alimẽtoꝝ. Cõſuetudo eſt medi

N corum cholerã ſimplr noiare: ſine ea que ſm colorẽ appoſi
tione. Eſt autẽ hec cholera humor calidus ⁊ ſiccus. Cuius
ſpẽs ab oib⁹ priorib⁹ ſunt poſite. 5. ſolũ. Eſt nãqʒ vna natu
ralis: que eſt ſpuma ſanguinis: cuius color eſt ru. clarus: le
uis: acuta. Que ⁊ rubea dr̃ clara ⁊ ruffa ⁊ flaua: ⁊ interdũ
citrina. Eſt ⁊ alia inãlis quadruplex ens: vna ipſi⁹ dr̃ cho/
lera citrina ſiue crocea. Et pallida: q̃ ex cõmiſtione ꝯſurgit
cholẽ nãlis rubee clare ⁊ flegmatis aquoſi. Et reliq̃ vitelli
na dicta q: vitellis ouoꝝ ſimilaſ nouiter natoꝝ: ꝯſurgens
ex cõmiſtiõe cholẽ nãlis ꝑdicte ⁊ flaue coagulato vel groſ/
ſo. Gal. de cholã nigra. Que in vaſis vel epate ẽt ſimplici/
Cap. 21 fi. ꝑ° 11 co. ca 25.
ter apõ hũc ⁊ Halyabbatẽ generaſ: ſm ꝟo. A. cũ adiectio
ne magis: inueniſ tñ 2° nãliũ: cholã aduſta vitellina noiari.
ꝑ. ꝑmi do. 4 ca. 3. in medio.
Et ex nãli ⁊ huiꝯ cõmiſtione alias vniuerſas fieri. In quo
Gal. ꝑferẽ aliis: colliʒ 3° dicẽs. h⁹ cholerã vitellinã min⁹ ca
Cap. 4.
lidã nãli. Sed inde cholã nigra vt dcm̃ ⁊ id tãgeẽ cuʒ reli
Cap. 3.
quis ſiue eꝯ cõcidit Gal. vñ ꝑnoſticoꝝ 2°. Flauã qppe iter/
Cõ 38. in ꝑncipio.
dum videre groſſam ⁊ diligẽter flauã euomitã ⁊ deorſum
procedentẽ: quã ſiqdẽ vitellinã appellãt aliqui: multotiẽs
O
aũt humidiorẽ minuſqʒ flauaʒ que ꝑprius citrina noiaſ: ꝑ
totũ ſuijpſius miſtũ hñs flegmaticuʒ humorẽ ſubtilem aut
aquoſum qõ ſupfluũ. Alimẽtoꝝ aũt ꝑ. Cholere hec qdem
Cap 1. ad medium.
xanta: hec aũt ocra. i. vitellina. Et ſm magis ⁊ min⁹ vtrãqʒ
multiplicitatẽ obtinẽt: vt alias cholás ꝑtermittã que ap/
parẽt in corꝑib⁹ ifirmis. Interioꝝ ꝟo 5°. Uocat cholaʒ pu
Cap. 7. p° ꝑncipiũ.
ram. q. vitellũ oui. poſtea ꝟo qñqʒ viridis oſtẽdiſ. Sic igr
alia videſ ab aduſta: Põt tñ ad Auer. rñderi: ꝙ chola vi/
tellina lʒ dicaſ aduſta a Gal. nõ tñ aduſtione tanta ſm quã
hu. incinerant nigrefacti: ſed talis eſt potius dicẽda ſupal/
ſatio quedã ⁊ ꝯterminatio. lʒ eniʒ calor fortis aduſtionem
Cap. 46. ꝑncipio.
iduceret: nã tñ reſiſtit friditate flegmatica: iuxta illud ꝑno
ſticoꝝ ſcõi. Cõtinẽtis ſputũ albũ viſcoſum rotundũ a ſtate
accidere aduſto. Et ideo remanet humida viſcoſa: aduſtio
P
ne ẽt in ea ꝯceſſa ꝑp hoc non hʒ de h̃ Auer. alios mordere.
Neqʒ ſilr q: intenſior eſt in colore citrina. igiẽ eſt calior ea.
ℭ Dõm ẽt nõ valere: q: color nõ daſ ſolũ qualitati: ſed ad
hoc ẽt opaſ ſuba rara vel dẽſa. Nã ſuba ſubtilis min⁹ colo
rẽ itẽdit: groſſior aũt magis vt cholã flaua oſtẽdit ſanguis
citrina ⁊ vitellina. Inueniſ ⁊ alia ſpẽs cholere dicta praſſi/
na. i. porralis: colorẽ nãqʒ folioꝝ refert porri ⁊ ex ipſo etiã
gñatur. Eſt ⁊ alia ꝑp ſilitudinẽ quã hʒ ad colorẽ eruginis
eris: eruginoſa dicta ſeu çinaria: ⁊ q: ẽt ſimilẽ vt acutam ⁊
corroſiuã hʒ q̃litatẽ. Urit eniʒ in modũ veneni cũ ex nimis
naſcaſ aduſtione. Et corrũpũt he due formã ſpecificã calo/
Cap. 3. in medio.
ris nãlis: ſicut ⁊ veneni. Sũt nãqʒ de genere venenorum.
3. tech-nis tra. de rẽ tre cã. 26.
colliʒ 3°. cum aliis ceteris quarũ origo magis exiſtit a ſto/
macho. Haly. ꝟo addit vnũ inãlem modũ hñtẽ. ſ. colorem
indicũ: que ſiqdẽ eſt expoſitio ei⁹ qõ dixerat praſſina. Uel
fortaſſis ꝯſurgit per modũ aduſtionis ſanguis vt appare/
Q
bit per. A. ꝯñter. Ipſe nãqʒ tanqʒ medicine ſufficiẽtior cõ/
ꝑ° ſi. doc. 4 ca. 3. in medio.
pilator: ſeptẽ ponit cholere inãlis ſpẽs. Nõ eniʒ expſſit fa/
moſas ſolũ veꝝ ⁊ ifamoſas. ℭ Cholã nãqʒ inãlis efficitur
aut q: ſibi cõmiſceſ res extranea: vel q: in ſeipſa cãm acq/
rat innaturalitatis. Et ꝑma qdẽ duplex exiſtit. Nam alia eſt
nota famoſa: qõ duplr ẽt aduenit: q: qõ ei adiungitur vel
eſt flegma tenue ⁊ ſic eſt citrina: aut groſſum ⁊ ita vitellina
vt dcm̃ a Gal. extat antea. Quedaʒ ꝟo minus cognita ⁊ fa
moſa eſt cholã que dr̃ aduſta: que ẽt duplr ꝯſurgit. Aut. n.
cholera rubea in ſeipſa cõburiſ: ita ꝙ ſubtile ⁊ cineritium
remaneãt ſilr iuncta: vel vt cholera nigra ab extrinſeco cho/
lere occurrat nãli ⁊ ſibi admiſceſ q̃ minus eſt mala ꝑdicta
quã interdũ euacuari ꝯtingit. Que ꝟo ex ſe corrũpiſ: ipſa
ẽt duplex inueniſ: nã vna hꝯ magis gñatur ab epate: que ẽ
ſubtile ex aduſtiõe ſanguis gñatũ: cuius groſſuʒ cholã ex/
tat nigra. Altera ꝟo gñõnẽ plus accipit a ſtõcho. Que ite/
rũ in praſſinã ſeparaſ ⁊ viridẽ vt eris erugo: vt oñſum an/
tea. ℭ He qdẽ ⁊ ſi odioſe ſint oẽs nature: ita ꝙ ẽt nãlis pro/

A pter hoc fuit ſm Yſaac in libro vrium dietarũ in kiſti a nã
Z cõne.8. locata:extẽtꝗ calide ꝛ ſicce:ſm tñ magis ꝛ minus. Nã de/
vſus mé. terioꝛ ꝛ caliðoꝛ ceteris eſt erugioſa:deinde praſſina:demũꝗ
ex aduſtiõe ſimpliꝰ facta:poſtea facta ex ſubtilis aduſtione
qð erat in ſanguie:deinde calidioꝛ lꝫ non deterioꝛ nãlis ru/
bea:clara:poſtea ðterioꝛ ꝛ calidioꝛ ex cõmiſtione facta me
lãcholie:demũ citrina:vltimo ðꝗ vitellina minus cal'a ce/
teris:lꝫ in malitia ſit vt excedẽs ꝛ exceſſum ſe hñs ad citri/
nam:rõne extenſionis ꝛ itẽſionis diuerſificata. ℭ Propter
2m huius ſciẽdũ ꝙ locus ꝛ modus gnõnis praſſine ꝛ erugi
Coll. 39. noſe multiplex iuenit̃ aſſignatꝰ. Gal'.n.2° pnoſticoꝝ.ponit
in fine. praſſinã gñari in ſtomacho ꝛ fortaſſe invenis. Plurimi ꝟo
dicũt quaſi illi cõſentiẽtes praſſinã ꝛ eruginoſam magis a
ſtõcho. Cuiꝰ ꝗdẽ ſeries greca. Quẽadmodũ ſit in corpe ſꝫ
nãm ſe hñte cholera flaua:ita ꝛ poꝛralis altera cõtra nãm.
Et videt̃ ipſa multotiens in ventre gñata aliquoꝝ indige/
ſtione ciboꝝ vt olerũ quales ſunt ſicle:cepe:ac caules. Ap/
B paret aũt aliqñ ſine hoc tale qd generari morbi rõne in ve/
nis ꝛ reumatiçare:vel in ſuperiorẽ vẽtrem aut iferiorẽ cali
Cõ.47. ditatis in corpe ꝫ nãm oſtẽſiua. Et adhuc ibidem in antea.
circa pᵐ Flauus ſiqdem humoꝛ reſoluta ipſiꝰ ſeroſa humiditate ꝛ ſi
nita viridis apparet:virus ꝟo cholera.vꝫ.eruginoſa proue
nit ꝛc̃. In 2° ꝟo cõplexionũ ponit cholerãꝫ praſſinã ſimplr
Cap.6.in in vẽtre gñari ingens ꝙ qbus in vẽtre calidioꝛ extat com/
medio. plexio:cholica gñat̃ ſuperfluitas:ſimilis praſſio viſa. Ru/
bea ꝟo aut pallida eſt oino in qbꝰ ex epate exiſtit ꝛ citiſſi/
me digerẽtibꝰ. Quibꝰ ãt hec ſiñs praſſio gñat̃ hos opꝫ co
mediſſe nõ panẽ aut carnẽ porcinã:aut qd his ſimile:ſꝫ ca/
Cap.2. in lidius aliqð hoꝝ:ꝛ ſolum in male digerẽtibꝰ gñat̃ in ven/
fine ſuæ. tre. In de nigra ꝟo chol'a:aut tactũ aliqualr̃:ſic miſta ſub/
tilis humiditatis flaua chol'a ſm colorẽ qdẽ pallidioꝛ ſit ꝛ
cõſiſtentia humidioꝛ:ita qñ hec ꝑampliꝰ euapoꝛauerit:citri
doꝝ ouoꝝ ꝓpinqtate ſimilat̃ : ꝛ pp hoc vitellina. Ipſa gp/
pe chol'a:ſiue pallida : ſiue flaua : ſiue vitellina videatur:in
vaſis gnõnẽ hꝫ. Scðm ꝟo vẽtrem praſſina ꝗdã gñat̃ cho/
C lera:hãc aũt talr̃ appellant a coloꝛe praſſoꝝ cognominan/
Cap.7.in tes:ſeu ꝛ virulẽtam a viru.i.eruginoſãꝫ. Yſaac quoꝗ 5° fe/
fine. briũ.ꝛ in dictis vrĩbꝰ vult oẽs ꝑter nãlem ꝛ clarã rubeam
Z cõne.8. in ſtõcho gñari iqens. Nãlis ruffa habitãs in felle.ꝛ virtꝰ
iuxta fiñe eius in epate:nõ nãlis eſt in ſtomacho : eſt tamẽ diuerſe vi/
tellina:crocea:praſſina ꝛ eruginoſa. Quarũ cauſa:qꝛ nãlis
cholera ad ſtomachũ veniens miſcetur cum hu.in ſtoma/
cho exiſtẽtibus. Q: ſi fuerint laudabiles ꝛ tẽperati ex cibo
generati cõtẽperato:cholera ruffa in choleram mutat̃ cro/
ceã nãli vicinantem. Q: ſi humoꝛes qbus cholera permi/
ſcetur frigiditati attineãt ꝛ humiditati:cholera in vitellinã
ꝯuertitur. Si aũt humoꝛes inuenerit in ſtomacho cal'os ꝛ
acutos:vt ex pipere:ſynapi:porris:aliis ꝛ ſiliꝰ gñatos ca
loꝛ augmentatur cholere ꝛ praſſiꝫ reddit̃ coloris. Q: ſi iſta
cholera in ſuo pmãſerit acumie ꝛ calefecerit eam caloꝛ ex/
traneus:ſicut caloꝛ tẽporis aut aliaꝝ rerũ:intẽditur:ſitꝗ eru/
D ginoſa. Q: autẽ vitellina ꝛ citrina:vt aſſerit contra alios in
epate ponẽtes:in ſtõcho generari : veritatẽ nõ videtur ha/
bere:qñ non poſt modicum ſubdit. Si materia febris fue
rit vera chol'a.i.ruffa:generat̃ cauſon:ſi crocea ſit tertiana
ſi ꝟo vitellina naſcitur emitriteus. Cũ igit̃ mã exiſtens in
venis febrẽ inducat cõtinuã:ꝛ nõ que extra:tũc nullã cõtin
geret eẽ febrem ex chol'a ꝯtinuã:ꝑter fortaſſis cauſonem.
Dico aũt fortaſſis:qꝛ ẽt cholerã ruffãꝫ videt̃ ſolũꝫ in chiſti
locare. Neꝗ emitriteus foret vnꝗ̃ non certus : ſeu non ve/
rus apud ipm cõſurgens ex putrefactiõe cholere intra ve/
nas ꝛ ſtatis extra. Neꝗ choleras has intelligẽdũꝫ genera
ri in ſtomacho.i.in eius venis:verũꝫ in ipſius ſpacioſitate.
Et ideo forſan dicit croceã interdũ in epate gñari:cum ſan
3° coll.c. guis ſit humidioꝛ quã decet. ℭ Auer.aũt cõcidit cum ipo
3 in meᵒ. quãtũ ad gnõnẽ praſſine ꝛ eruginoſe quoquo mõ. Inqt.n.
vniulr ꝙ cauſa gnõnis illarum eſt:quãdo cholera egredit̃

a ſua nã in caliditate ꝛ ſiccitate:ꝓpter ſparſionẽ illiꝰ ad ſto E
machum:ꝛ miſcet̃ tũc cum aliis humoꝛibꝰ ꝛ ꝓprie cũꝫ me
lãcholia:ꝛ ibi recipit aliquã ſpẽm putrefactionis:ꝛ perue
nit ad talem cõpõnẽꝫ:ꝛ in hoc diuerſificat̃ a ceteris. Po/
nit enĩꝫ forte has per modũ putrefactionis ꝛ nõ aduſtionis
vt ceteri cauſari. Neꝗ ẽt ſic ſentiunt chol'am in ſtõcho me/
lãcholie permiſcerit:ſed ſtati tñ:cum magis ipm nõ ſic au/
teꝫ inhabitet media. A. ꝟo cũ eo ꝙ ipſas ponat magis a ſto pᵒ p. doc.
macho gñari modũ dat quõ generent̃ in ipſo dicẽs:ſibi vi 4.ca.1.in
deri praſſinam ex vitellina gñari quãdo adurit̃. Ex epate medio.
nãꝗ vitellina:que etiam ſm eum ab illo dicta magis gene
rari in ſtõchũꝫ cõcurrit. Praſſina nãꝗ quãdo adurit̃ in eã
introducitur nigredo:que cũꝫ citrinitate iũcta:viriditatẽꝫ
cauſat nigredini attinẽtẽ:caloꝛ enim in humidum agens ni
gredinẽ inducit:vt apparet in lignis.ꝛ ideo aduſta oĩa ſiũt
nigra:vt ligna carbones extincto igne. Ari.ð coloꝛibꝰ.dic̃
demũ ſibi videri çiniariã ſeu eruginoſam ex praſſina gene/
rari:quãdo adurit̃ inꝗ̃tũꝫ vt eius exiccet̃ humiditas:vt ꝛ F
ſui ſiccitate ad albedinẽ redire icipiat. Caloꝛ enĩꝫ agens in
ſiccũ dealbat:vt in carbone oſtẽdit̃. ℭ Ueꝝ circa predicta
multiplr̃ cõtingit dubitare. p̄ qꝛ chol'a quecũꝗ non videt̃
ex epate ad ſtõchũꝫ occurrere : cũ paucis porus felleus ad
ſtomachũꝫ extẽdat̃ :diuiſus:ſed ꝯtinuus magis petat iteſti
num duodenũ cõplexionũ.re.acu.ſecũdis.ꝛ 3°.15. Sic igit̃
tales cholere non poterunt niſi rarius gñari. ℭ Dðm 2ᵐ.p̄ Cap.6. in
quidẽ:qꝛ ſicut rarius porus ad ſtomachũ mittit̃ felleꝰ:ita medio.
ꝛ he cholere praſſina ꝛ eruginoſa in paucioribꝰ adhuc ge/ Collr cõ.
nerant̃ magis:vel lꝫ nõ ſit porus ad ſtomachum:eſt tñ po/ 30.pᵒ pa.
rus ſemp ad duodenũ cõtinuatus parũꝫ ſub pileron vẽtris ꝛ tur.ſi.ꝛ
ſimatus:ita ꝙ chol'a perueniens illuc rapit̃ ſurſum ad ſto/ cõ.32 i ſi.
machũ:ſi fuerit debilis ſupfluitatũ receptiuus aut idigen/ Tra.1.c.1.
tie tẽpore attractionis virtute. ℭ Ampliꝰ.dubitatũ qñ cõ poſt paᵐ.
ceſſum eſt cholerã quãdoꝗ vẽtrem intrare vt videt̃ etiam
velle Raſis in diuiſionibꝰ dicẽs ꝙ fel hꝫ tria orificia:orifi/
cium.ſ.adherẽs epati:ꝛ orificiũ adherẽs ad iteſtina:ꝛ orifi Ca.64.in
cium ad ſtomachũ. Intelligẽdũ qdem ꝙ nõ ſũt tria icipiẽ/ medio.
tia a chiſti:ſed duo tñ:ſed vt tactũꝫ ſunt tria quo ad extre/
ma in que terminant̃. Nã alteꝝ pars deſcẽdens diuidit̃ in
duas partes:quaꝝ maioꝛ cõtinuat̃ inteſtinis ad que chole G
rã trãſmittit:altera vt minoꝛ ꝯiũgit̃ ſtõcho : ꝛ per eã in eiꝰ Cap.30.
ꝯcauũ cholerã mãdat.3° theo. In p̄ ꝟo eiuſdem partẽ cho Tracta.1.
lere mittit ad ſtomachũꝫ:quo per illam ſit ciboꝝ digeſtio. ca.19.
Almãſoꝛ etiã ꝛ Auer.dicunt choleram in ſtomachi fundũ pᵒ colligꝫ
trãſmitti.vñ 3°.15. Et hꝫ orificium ꝛ meatum ad partes ſto ca.19.
machi. Concurrit igit̃ in ipſum. ℭ In oppoſitũ.6° enim de Tra.1.c.1.
iuuamẽtis mẽbroꝝ. Non fuit curſus cholere ad pergendũ Cap.3.cir
in ſtomachũ ad purgandũ illud qð in eo generat̃ ex ſtate: ca paᵐ.
propter illud qð timebat̃ de nocumento qð accidit ſtoma/
cho ex tali cholera:feſtinaret̃ eñi exitus cibi a ſtõcho añꝗ̃
digereret̃:cum indigeat pmanentia in ſtomacho longa:do
nec paulatim digerat̃ :vñ 4ᵃ pmi. Stomachus non hꝫ qð Ca.13.pᵒ
ipſum mũdet:ſicut inteſtina choleram rubeã. ℭ Dðm ali/ pncipiũ.
quos voluiſſe cholerã nõ ire ad ſtomachũ : qꝛ nõ vadit ad
fundum eius. Qð tñ eſt cõtra pinductoꝝ aliquos : ſed va/ H
dit inquiunt ad os ſtomachi deorſuꝫ:vt confortet expulſi/
uam:nõ enim intrat ſubſtam ſtomachi : niſi plus mandetur.
Aut inquit ꝙ hec in groſſa obrũdit̃ humiditate ſtomachi
flegmatica:caloꝛꝗ ipſius inde acuit̃. ℭ Aut dðm ſicut ta/
ctum prius:ꝙ in pluribꝰ hoium ꝛ maxie nãliter ſe haben/
tium:cholera nõ trãſducitur per poꝝ felleũ in vẽtrem : ſed
in inteſtina ſolũ ad quos hic ſe trãſtulit Gal'. Interdũ aũt ꝛ
in his qui minus nãles extant:vt calidiores epate. Nã po/
rũ etiã ꝓduxit mittẽtem cholerã in ventrẽ : vt euomeretur
qñꝗ. Neꝗ hũc amplius ledit : qꝛ vigent multũꝫ hi calidi/
tate attractiua epatis ꝛ frigidũ ipm habẽt:ne trãſiens per
iteſtina excoriet. In plurimis enĩꝫ vnus eſt tñ a felle porus
tẽdens in inteſtina. Interdũ ꝟo eſt hoc in ſtomachum alter

I
diffundiſ. Et is vt ad multum eſt minoꝛ reliquo:rariſſime
Cap.6.in medio. aũt ecõtra: vt in ſaluo ſacerdote apparẽs cõplonum. ⁊ re.a.
Cõ.30.pᵒ principiũ. ſcõis. ¶ Uel ſicut tranſtuli ex greco dõm ꝙ pars modica
5ᵒᵈ etiã p. cholere occurrit in vẽtrem:⁊ nõ eſt ꝙ non trãſeat oĩno in il
11.ca.4.pᵒ lum. Cuius eſt ſeries iſta. Manifeſtuꝫ ꝙ cholera plurima
p. cipiũ. in vẽtreꝫ cõfluente ſm aliquã diſpõnẽ non contingit in ipſo
manere cibaria. Moꝛſo eniꝫ ab humoꝝ acredine vexaſ ⁊
ſtimulaſ valde ab eo veloceꝫ ↄtentoꝝ effici excretionẽ. Si
autẽ in vẽtris peruenerit oꝛificiũ: vt ſenſibiliſſimũ exiſtens
dolent ab ipſo vehementer moꝛſi ⁊ nauſeant ac euomunt.
¶ Rurſus. hoꝝ grã heſitaſ: quoniaꝫ videſ ꝙ ſubtilioꝛ ps
cholere pertrãſeat cuꝫ ſanguine eaqꝫ vadit ad chiſtim: qm̃
illa deſcẽdit multa: ⁊ ad multuꝫ in inteſtina inferius entia:
qd̃ aũt tale groſſius ⁊ graui⁹. ¶ Etl. Citrinũ cholericũ qd̃
oſtẽdiſ cholere in ſpuma ſanguis flobotbomia eſt ſubtili⁹
viſum cholera expſſa de chiſti. ¶ Adhuc chol'a vadit cum
ſanguine ꝑpter cũ ſubtiliare facereqꝫ tãdem penetrare. hec
K
aũt pfectius cholera operabiſ ſubtilis groſſioꝛi. Subtilioꝛ
ergo vadẽs cum ſanguine ea que ad chiſtim tranſmittitur.
¶ In oppoſitũ. p eniꝫ theoꝛice. Qd̃ in' cholera ſubtili⁹ eſt
Ca.25.pᵒ medium. acutius ⁊ clarius trahit ad ſe fel. Qd̃ autẽ minus eſt acutũ
⁊ clarum nã cum ſanguine ad oĩa mittit coꝛpoꝛis membꝛa.
vñ p pma. Qd̃ aũt de ea colatum eſt ad chiſtim trãſmittiſ
Doc.4.c. 1 in meᵒ. fellis. Id autẽ ſubtilius. ¶ Palin. ſm Iſaac. Ideo nã cho
Col' i dic tis vlibus leccõe. 8. verſus f. leram incarcerauit in chiſtim ne ſui effrenitate partes lede
ret eis occurrẽs. Sed hoc ꝓꝑꝛie ineſt ſubtilioꝛi: qꝛ ſit ama
rioꝛ cuꝫ acuitate q̃dã ⁊ penetrabilitate ac moꝛdacioꝛ. Mi
nus aũt ſubtilis in his remiſſa nõ tm̃ diſtat a ſanguine ⁊ ꝑ
tib⁹. E cõuerſo autẽ de humoꝛe accidit nigro: quoniã qdeꝫ
ipſius ſubtile cũ ſanguine pmeat. Groſſius autẽ ſplen in ſe
Cap.25. attractione deducit. theoꝛice p cum nãlium 2ᵒ. ¶ Dõm ꝙ
Cap.3. vadẽs ad chiſtim eſt ſubtilioꝛ reliqua cũ ſanguine cunti: vt
indicaſ nãlium 2ᵒ ita. Indiget autẽ ſanguis non minime ⁊
Cap.3.ꝟ. ſus finẽ. xãto humoꝛe qui nõdũ vltime factus eſt ignis. Innuiſ igiſ
duplex cholera ignita: ⁊ ita ſubtilioꝛ ⁊ minus ſubtilis qua
indiget ſanguis. Per oppoſitũ autẽ melia vadẽs cum ſan
L
guine min⁹ groſſa eſt ea que tẽdit ad ſplenẽ. Subtile nãqꝫ
ac groſſum exceſſum impoꝛtãt. Qd̃ autem cũ ſanguine va
dit opus ſit tẽperamẽto atteſtari. ¶ Ad primuꝫ igiſ dõm
ꝙ cholera ad inteſtina non deſcendit ſpõte: verũ magis re
Doc.4.c. 1.pᵒ meᵐ. gitiua impellẽte virtute ſicut ⁊ melia ſurſuꝫ. p pma. ¶ Ad
aliud dõm: ꝙ iſta nõ eſt vera ſubã cholere que apparet in
ſpuma illa ſupnatante: ſed aliqd generatũ ex euapoꝛatione
ſeu potius ex ipſius effumatione: qd̃ oſtẽdit receſſus chol'e
ex venis euapoꝛate. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ ſanguis non eget
tãta ſubtilitate: quin cholera min⁹ ſubtilioꝛ huc valeat atte
nuare: cuꝫ eo ꝙ nõ nocet vt reliqua mẽbꝛa ẽt ſunt groſſa in
que oꝛdinãſ ⁊ meat⁹ ſufficiẽtes. ¶ Adhuc dubitatur: qm̃
non videſ has choleras poſſe in ſtõcho gñari: ſed in epate
cũ ſint hu. Nã ſtomachus oꝛdinaſ ad digõnẽ alimentoꝛuꝫ
M
⁊ cõuerſionem eoꝝ in chilũ. Epar autẽ ad ↄuerſioneꝫ chili
Cap.3.in medio. in chimũ. vñ 3ᵒ colliꝫ. Qd̃ generat nãle: gñat ⁊ nõ nãle qñ
coꝛrumpiſ eius cõplo. Cum igiſ ſtõchus nõ habeat gene
rare humoꝛem nãlem: neqꝫ innãlem gñabit. ¶ Rurſus. he
cholere cũ ſint calidiſſime: ab agẽte calidiſſimo gñabunſ.
Tale ꝟo nõ eſt ſtõchus: cũ ſit frigidus ⁊ ſiccus nã: neruoſũ
eſt enim nõ parũ ipſius eẽ ⁊ exangue. Epar qꝫ calidũ ⁊ ſan
guineũ: ⁊ mẽbꝛuꝫ quãtũ hꝫ de ſanguine tãtũ ⁊ caloꝛis obti
Cap.9.ꝟ ſus finem net. p cõplonum. ⁊ 2ᵒ apparẽs de ptib⁹. In epate ergo ge
Cap.2.in medio. nerabunſ ⁊ nõ in ſtõcho: qd̃ nullus dixit. ¶ Dõm eſt ipas
in ſtõcho ⁊ nõ in epate gñari: qꝛ ſui acuitate ⁊ malignitate
ſubam tenerrimã coꝛrũperẽt epatis: qd̃ nã nõ ſinit. ¶ Ad
huc. humiditas eius eſt multa. Eſt nãqꝫ fons humiditatis
2ᵒ techni tra d̃ epa te. cõ.3. ſm haly. vñ ꝓhibet eaꝝ gnõnẽ: cuꝫ ſint ſicciſſime: ⁊ vnum
quodqꝫ in loco ei⁹ gñaſ cognato. ¶ Ad primũ igiſ indu
ctoꝝ dõm: ꝙ gñatio duplex exiſtit: q̃daꝫ eſt vera vniuoca:
⁊ ſic ſtõchus maſſam gignit ptiſanariam: ⁊ epar humoꝛem.

Eſt ⁊ altera impꝛopꝛia equoca: ⁊ hac chol'e he due poſſent N
dici in ſtõcho generari. Uniuoca qdem dĩ gñatio qm̃ h' to
tum trãſmutaſ in hoc totũ. p de ge. ⁊ coꝛ. ita ꝙ nõ ſoluꝫ ſit Te.cõ.18. ⁊.13.
trãſmutatio in accñtib⁹: ſed etiã in ſubã. Nõ enim pmanẽs
eſt ſubã in eſſentia ⁊ accñtib⁹ ſolũ trãſmutata. Equoca quĩ
dem ꝑ oppᵐ dĩ gñatio: puta ꝙ in ſtõcho hꝰ generenſ cho
lere: qꝛ viriditatẽ in ipſo acqrunt ex acruminũ eſu: ãnt cho
lera ab epate ad ſtomachũ veniẽs alijs foꝛmis induiſ ac
cidẽtalib⁹: vt coloꝛe: groſſitie: duritie: ⁊ hꝰ. ⁊ ſic foꝛtaſſis in
telligũt dicẽtes eas magis a ſtõcho generari: qꝛ foꝛmã talẽ
in ſtomacho acgrũt: lꝫ mãm receperint ex epate pmanentẽ
in ſubã: ſed paſſionibus trãſmutatã. Et in hoc ↄcidunt mo
di ⁊ loci ẽt gñationis eaꝝ p̃dicti: ⁊ ſi videanſ foꝛte ſuperfi
cietenus diuerſi. ¶ Aut dõm ꝙ magis ſiunt a ſtomacho re
ꝓꝑꝛie praſſina plus: qm̃ dictũ eſt per Gal'. aliqñ ipſam ge
2ᵒ pꝛo 2. 39.in fine. nerari in venis ꝓpter aliquã egritudinũ ⁊ effundi demum
ad ſtomachuꝫ. ¶ Ad 2ᵐ dõm ꝙ caliditas duplꝛ eſt intita:
nãliter: ⁊ acqſita: pma qdem calidius eſt epar. Eſt nãqꝫ nã
calidũ ⁊ humidũ. ſcõa ꝟo ſtomachus: lꝫ ſibi idita fridus ⁊
O
ſiccus ſit magis. Multa eniꝫ cõcurrũt ad ipm calefaciẽdũ
3ᵒ nãlium. ⁊ p pma. Coꝛ qdem ſupius mediãte diaphꝛagᵉ
Cap.2.in medio. ab ipſo calefacto adoꝛti per doꝛſum ꝑcurrens poſterius ⁊
Doc.4 c. 1.pᵒ pmᵐ. muſculi eius. Anterius qdem omẽtũ adipinũ cũ muſculis.
A dextra ꝟo epar cũ felle. A ſiniſtra quoqꝫ ſpleneꝫ pꝑ ſan
guinẽ venalẽ ⁊ arterialeꝫ magis in ipſo contentum: hec oĩa
circa ſtõchũ intẽſam aduẽticiã cõgregant caliditateꝫ: vnde
⁊ humoꝛes põt generare ſic ex̃neos ⁊ aduſtos. Epar auteꝫ
ſui caliditate inata ⁊ humiditate repugnat gñationi hꝰ hu
moꝝ: gñat tñ coꝝ mã choleram puta vitellinaꝫ aut aliam.
¶ Inde dubitaſ: qm̃ cuꝫ ſm Gal'. dcm̃ ſit choleram poꝛ
raleni aliquãdo gñari in venis: poterit ⁊ in epate ſilꝛ gene
rari: qm̃ in ipſo ſunt vene in qbus humoꝛ capiſ ⁊ nõ in ſba
ipſius. Sepe nãqꝫ Gal'. digõnem venaꝝ vocat eã que epa
tis: ita ꝙ non deficiet talium choleraꝝ generatio in ipſo vt
P
dicebaſ: pꝛopter qd̃ id tenellum coꝛrumperent ſui malitia.
¶ Dõm ꝙ in epate vt apparet nõ cõtingit predictas chole
ras generari. In venis aũt põt ꝓpter caliditatẽ egritudinũ
quarũdam adurentiũ. Neqꝫ eſt ſimile de venis que ſunt in
epatis coꝛpoꝛe ⁊ que ab ipſo ꝓlõgate. Nã tele venaruꝫ exi
ſtentiũ in eo ſunt tenuioꝛes telis aliaꝝ venarũ exiſtentiuꝫ in
toto coꝛpoꝛe. 5ᵒ de iuuamẽto. vt perfectioꝛ ſiat ab epate di
geſtio. Nã quãto cib⁹ fuerit ꝓpinquoꝛ ſubſtãtie epatis car
Cap.3. in medio. noſe: ⁊ tãto velocioꝛis reddeſ alterationis ⁊ melius ſanguis
ſuſcipiens ſpẽm. Quãdo aũt ꝓlongaſ ab epate venaꝝ tu
Cap.8.in medio. nice igroſſanſ ⁊ foꝛtificanſ. vnde. A. 5ᵃ. partic. de aĩa. Nõ
eſt illicitũ virtutes foꝛtioꝛes ⁊ validioꝛes fieri ex̃ ſua prin
cipia: eo ꝙ foꝛtiunſ materias per quas f.ũt hꝰ: ſicut euidẽ
ter appꝫt in neruoꝝ oꝛigĩe ⁊ in ꝓceſſu demum eoꝛum.

Propter ſecũdum ꝟo ſciẽdũ: ꝙ a nullis inue
nio adhuc diligẽter inq
rens qui ex p̃dictis duab⁹ choleris egritudinẽ ponat ↄſur
Q
gere: ſed aut vomitu expelliſant moꝛtẽ extẽplo adduci: niſi
3ᵒ theiſir trac.1.c.3. Auẽçoar ⁊ eius Auer. collega. Inqt eni ille. Febris que ſit
ex trãſitione febꝛis effimere ad febꝛẽ cholericã: ſi fuerit de
genere praſſine aut eruginoſe: habebit accñtia magis frau
dulenta ⁊ vix poterit euadere ab ea. Et ſi euaſerit diu per
manebit: ⁊ ſubdit ipſi⁹ demũ ſigna dicens ꝙ ſit eius paroxiſ
mus diuturnus ⁊ terminus egritudis ſilꝛ. Et pauci ſunt q
ab hac infirmitate euadant: ⁊ ſi euaſerit erit hoc poſt mul
tum ſtudiũ: ⁊ egritudinis ꝓlõgationẽ. Et poſſibile eſt ei re
Cap.3.in medio. manere mala accñtia ⁊ fraudulẽta tẽpoꝛe q̃ꝫ longo. Tertio
ꝟo colliꝫ. Egritudines que ab iſtis ꝓueniũt choleris: praſſi
na. vꝫ. ⁊ eruginoſa ſunt incurabiles ꝓpterea ꝙ nõ recipiũt
digeſtionẽ: nec permutanſ a caloꝛe nãli: imo coꝛrũpunt foꝛ
Ca.18.in fine. mã ſpecificã ipſi⁹: ſicut coꝛrũpit venenũ. Quarto ꝟo illius
ponit ex h cauſonẽ fieri ingens. Et peioꝛ ſpẽrum cauſonis
eſt illa que ſit a cholera ꝓinaria vel praſſina. Et illi⁹ paroxiſ

A mus lõgus eſt pp̄ inobediẽtiã humoris illi⁹ ad digeſtionẽ
Cap.11. circa fin. recipiendã. In 7° q̃q̃ ſi febris tertiana nõ fuerit ex chol'a
pura: ſed erit ex vitellina: hanc eni voluit in 3° ſentire Gal.
Cap.11. in p°. fore aduſtã. 2° nãliũ. Moxq̃ ſubdit. Uel praſſina aut eru-
ginoſa nõ euadet hic a p̃iculo maxio ꝛ p̃cipue qñ fuerit ex
praſſina ꝛ eruginoſa. Et inibi vi ait impoſſibile ꝙ aliq̃s ab
eruginoſa euadere poſſit: dicit ẽt cauſonẽ cõtra alios impoſ
ſibile fore ex chol'a nãli. ℭ Hi qdẽ ſunt ſermones hoꝝ vi-
roꝝ: quos ſiq̃s diligẽtia cõſiderat: nõ ſolũ ad alios ſunt diſ
Ut ſupra in pa. ar. ſoni: veꝝ etiã iter ſe ſatis diſſentiũt. Nã Zoar ponit eẽ poſ-
ſibile: cũ difficultate tñ quadã grãdi a febre p̃dictaꝝ chole
rarũ hoiem poſſe euadere. Auer. ṽo iſti ſm qd aduſus ait
ſibi videri impoſ'e ꝙ quis a febre euadat ex chol'a erugino
ſa. ℭ Adhuc ſi he chol'e adeo vt ipſi ẽt teſtant' ſunt praue
qũo febris eaꝝ ꝓlongat' ꝛ ẽt paroxiſmus. Quare ẽt ſm Aũ.
cauſonẽ inducũt: cũ ſit febris ꝯtinua ſine paroxiſmo: ꝛ he ha-
beãt paroxiſmũ. Aut qũo gñat' cauſon: ſi nõ ſit a chol'a nã-
li: ꝛ nõ tñ put eſt nãlis. Nõ eniꝫ fiet a citrina neq̃ a vitelli-
na nõ aduſta: cũ he ſint fridiores nãli: neq̃ ẽt a vitellina quã
B in 3° vocauit aduſta: q2 in 7° ait. ꝙ vitellina nãli frigidior
Ca.12.p°. medium. extitit. Qũo ḡ faciet vitellia cauſonẽ: ſi fridior nãli. Aut for
taſſis vitellinã nũc accipit cõiter cũ alijs non ſeruãs qd pre
ſumpſit affirmare ꝛ iponere Gal'. 3°. vel ſi vitellina aduſta
ſit alia ꝛ praſſina ꝛ erugioſa: diſtigue nobis didaſcale. Aut
ꝙ dicũt ꝙ hi viri extraneum eſt ꝛ inſolituꝫ valde. vnde pp
iſta ꝛ ſimilia Auer. maxie ſermonẽ nõ comprehẽdo. ℭ Di-
cẽduꝫ igit' extra ipm cholerã vitellinã duplicẽ fore. vnam
quidẽ per cõmiſtionẽ p̃dictã magis eius obtinẽtẽ nãnitate-
terã: ṽo per aduſtionẽ ꝛ ingroſſationẽ ſube: qua color in-
Cap.6.6. ſuo fin. tendit'. Gal'. igit' q̃b: cuius nãlium 2° gñationem aſſignãs
humoꝝ: cũ in alijs eaꝫ tetigerit opuſcul': duas tñ choleras
enodauit: naturalem. vꝫ. ꝛ innãlem: per choleram qdem vi-
tellinam perfectius q̃ꝫ per aliquã aliarum audiens omneꝫ
choleram inaturalẽ: duplici p̃racto generatam modo.

C **Propter tertiuꝫ** ṽo ſciendũ cũ alijs magis di
co ꝙ ex cholera ꝓprie erugi
noſa febris: neq̃ aliq̃ egritudinũ põt cauſari: ſed potius vo
mitu emittit' aut mortẽ repẽtinã iducit. In chol'a ṽo praſſi
na dubitãdũ eſt vtrunq̃. ℭ Q2 autẽ ex eruginoſa non con-
ſurgat febris: neq̃ ex praſſina p̃ter h̃ ꝙ non inuenio ab alijs
Cap.2. in fine. egritudineꝫ ab his choleris poſitã fieri. Yſaac febriũ 5° de
ipſis talẽ in cõi ꝓfert ſermonem: praſſinã impoſ'e eſt in cpa
te gñari: neq̃ trãſit a ſtõcho: neq̃ gñat febrẽ: q2 non tanto
tpe in corpe pmanet: vt putrefiat ꝛ febrem gñet: nã. n. ſemp
ſe coadiuuat: vt eã a corpe expellat pp eius malignitatem.
Qd ſi nã defecerit eã expellere nequẽs incedit corp⁹ ꝛ hõ
morit'. Subditq̃ igit' ſi talia de praſſina accidunt q̃to ma-
iora ꝛ certiora de eruginoſa eueniẽt. Et firmat' q2 alimẽto-
rũ 3°. alie oẽs chol'e videnſ difficulter euari ꝛ egrotãte cor
Cap.38. in fine. pore viridi excepta: vñ in dietis vrĩbus. Eruginoſa peior ꝛ
corruptibilior eſt praſſina. Quare velociter deſtruit ꝛ mor
D tificat. ℭ Qd ẽt rõnib⁹ ꝯfirmat' ſuppoſitis qbuſdaꝫ primo
vt ꝙ nã non mouet' niſi pcepto nocumento. Et q2 hꝫ chol'e
peſſimas hñt q̃litates acutas mordicatiuas: ac ꝙ fiũt i ſto-
macho: proprieq̃ eruginoſa. Et ꝙ ſtõchus eſt mẽbroꝝ ſen
Cap.2. in principio. ſibiliſſimũ ꝛ maxie os ipſius. 4° de accñti. Ipſi eniꝫ ſenſus
ineſt p̃ter nãlem etiã aialis. Et qd cõtinet' in ſtõcho facilli-
me educit': q2 ꝓpria ipſius euatio eſt per vomitũ. Cõſtanti-
Col' 4.21 ex pa°. nus de ſtõcho. Uia ṽo que educit' breuis ꝛ lata. Cõſurgat
igit' nũc ſermo talis. Natura non mouet': niſi pcepto nocu-
mẽto. Sed ex hꝫ choleris pcipit nocumẽtũ: cũ ſint acutiſſi
me: ꝛ ſtomachus ſenſibiliſſim⁹: Euomũtur igit' ex ſtõcho:
cũ ſiant in ipſo anteq̃ꝫ egritudinẽ inferãt. Sicut eni nã ha-
bẽs cholerã odio: ipſaꝫ in chiſti incarcerauit: ita ꝛ has ſta-
tim ſtudet expellere quãtũ põt: ne ipſam interimãt: ꝛ ideo
videmus eas euomi interpolate. ℭ Sꝫ ꝯ. non videt' ꝙ ex-
pellat' adeo cõfeſtim ex ſtõcho: vt egritudinẽ non gñet: qm̃

qd generat capillos virides: cuꝫ h̃ fiat tpis mora poterit ꝛ E
febrem inde cauſare. Sꝫ capilli viſi ſunt virides: ꝛ ꝓprie in
tẽporib⁹ cuiuſdã: hicq̃ ab hac ꝓueniebãt cholera cum ſibi
atteſtent': ꝛ etiã hebdomada q̃libet hanc euomebat perio-
dice. ℭ Dõm dupl'r. aut velut apparebit ꝙ praſſina põt in
terdũ febrem gñare vel ꝙ capilli lꝫ efficerent' interdum vi-
rides: non tñ putreſcebat cholera praſſina: vt febrẽ cauſa-
ret: q̃m expellebat' ꝯtinue. ſicut etiã gñabat' nõ putreſcẽs:
per multas tñ ipſius gñõnes capillos in viride colorabat:
fumos infectos ea ſurſus demãdãs. ℭ Ampli⁹. q̃cunq̃ fe
brẽ cauſant humoralẽ putreſcere ꝛ cor petere op2: cum fu-
mus putridus cor petẽs ſit cauſa febris ꝯiũcta. Sed q̃ ſunt
ignis ꝛ vehemẽter ignita nõ putreſcũt: ꝛ ideo alia elntoruꝫ
impurata putreſcũt p̃ter ignẽ. Talis ṽo eſt cholera ꝓprie
eruginoſa: cuꝫ ipſa ſit calidiſſima ꝛ ſicciſſima. ℭ Ueꝝ con-
tra h̃ videt' eẽ: q2 p̃ p̃ma humor di corp⁹ humidũ liqdum. Doc.4.c. 1. in pa°.
Sꝫ hꝫ chol'e ſunt humores: ꝙ alit eſt humidũ ꝛ calidũ po F
teſt putrefieri. Ab hiſ eniꝫ cauſat' putredo 4° methodoꝝ. Col' 3 ic. ca.3. vſq̃ ad.t.c 14.
ꝛ.11. de inge. ℭ Adhuc melia res ſiccior corporis putreſcit
ꝛ febrẽ gñat: ꝛ chol'a ſil'r nãlis res corporis calidior de di-
ſtẽperantia ineq̃li putreſcẽt: ergo ꝛ febrẽ gñabũt. ℭ Dõm Cap.4.p° pa.
ꝙ he chol'e ꝛ ꝓprie eruginoſa minime putreſcũt: cum ſint
ignee ſicce valde. Et qd di p̃mit⁹ humidũ ꝛ liqdũ putrefie- Diſt.3 ca. 3.in me°.
ri: dõm ꝙ non oẽ tale putreſcit. Op2 eniꝫ ꝙ in humido pu-
treſcibili nõ adſit calor aduſtiuus ꝛ condẽſatiuus: vt h̃ hu-
midũ excludens vehemẽter ꝛ ꝯſumens. vñ p̃ p̃ma. ciniaris Doc.4.c. 1. cir. me.
gñatur ex praſſina qñ tãtuꝫ adurit' donec ei⁹ humoroſitas
ſiccat': remanet tñ vtrũq̃ ſub humoris nã. He nanq̃ chol'e
ꝓprieq̃ ciniarie ſunt velut vlcera corroſiua non putreſcere Col' me. 3.ca.1.ad medium.
po° ipſorum caliditate imenſa ꝛ ſiccitate: apparens 4° 4°.
ℭ Aut dõm ꝙ hꝫ humor non hꝫ tẽp⁹ ſufficiens in quo pu
treſcere poſſit: vt mox apparebit: neq̃ melia ſiccior eſt hꝫ
cholera: ꝛ maxime poſtea: qm̃ melie ſm medicos ineſt nu-
trire: ꝓpter qd op2 aliquã humiditatẽ retinere. Ueꝝ eſt tñ G
ꝙ aliqui ꝓpter hoc putauerũt meliam non poſſe nãlem fe- Tra.1. ca. 59. cir. pa. capitulum.
brem cauſare quartanã. 4° h̃ª. Siccitas eniꝫ acq̃ſita in cho
lera: p̃cipue in eruginoſa: ꝓpter id qd cholera extitit: ꝛ pp
caliditatẽ humidũ ꝯſumentẽ intenſior reddit' ſiccitate cho
lere nigre nãlis. ℭ Rurſus. qd facit febrẽ op2 hic ſufficiẽs
tps in quo ipſa valeat gñari: vt effect⁹ iducat': cuꝫ tria op2
ꝯcurrere: agẽs vigoroſum: patiẽs diſpoſitũ: ꝛ tps in q̃ agẽs
patiẽti applicet'. diia. 93. ꝛ. 94. Sꝫ tps nõ reperit' ſufficiẽs:
in quo ex eruginoſa p̃cipue poſſit febris cãri: cum ipſa fiat
mediãte putrefactione: hec aũt idiget tpe: cũ ſit actio q̃dam
ꝛ ꝯuerſio humoris: vt febris iducat' ſit tranſmutatio ꝓlon-
ga: pmitus eniꝫ op2 cãm p̃ter alias remotiores ſupeſſe con
ſũctã: ꝛ fumũ putridũ ab ea reſolutũ cor petẽte: deinde re-
miſſio illius fumi a corde in totum corpus. Ab eo nãq̃ fe-
bris in totũ demãdat' ſubꝫ niſi fuerit ipeditiuũ. Chol'a igit'
ꝓprie eruginoſa febrẽ non cauſabit: neq̃ vl'r egritudinem:
ſed mortẽ feſtinaꝫ: niſi vomitu expellatur: vel forte ſeceſſu. H
Cui⁹ qdẽ vomitũ ſequunt' quandoq̃ dolores oris ſtoma-
chi adeo vehemẽtes: vt accidãt ſpaſmus: ſyncopis: defuda- Cap.8. circa finem.
tiones fride ꝛ puitas pulſus dimoda. 12. de inge. ℭ Sꝫ cir-
ca id dubitare ꝯtingit: q2 dem̃ putredinẽ tps expetere. Cu- Tra.2. ca. 42.p° pa.
ius ꝯriũ ſcribit' 4° h̃ª. Putredo nõ hꝫ tps: ꝛ ꝯuerſio ſangui
nis in choleram nõ ſit niſi in tpe. ℭ Dõm ꝙ id ſufficienter
oſtẽſum. diia. 89. Nõ eniꝫ intẽdit dicere. A. ꝙ putredo nul-
lo mõ hꝫ tps: cũ ſit alteratio q̃dam ad febrẽ: ꝛ ois alteratio
cũ ſit vere mot⁹ fiat in tpe. 5° phyſicoꝝ. ſed vult inoteſcẽ ꝙ Coll'r. 1. c. 9. t. 18. ꝛ t.cõ. 34.
tps min⁹ eſt quo ex ſanguine ſit putredo: ꝙ eo quo ſanguis in
cholerã trãſducit': cũ plures hic regnant mot⁹ ꝛ trãſmuta
tiões. ℭ Q2 ãt hꝫ chol'a p̃cipue eruginoſa: vt dem̃ ſit adeo
venenoſa: oñdit': qm̃ venenũ eſt hũiditas ſubtilis horribi-
lis q̃litatis. Haly. Et q̃litas veneni eſt diuerſa: q2 aliq̃d qd 3° techni tra. 2. ver. trie. c. 23.
eſt ꝓpinquũ humorib⁹ ꝯuenientib⁹ corpori: aliud qd extat
lõginquũ: ꝛ aliqd qd hꝫ q̃litatẽ venenoſaꝫ prauã. Et lõ cuꝫ

I hee chole ſint tales:non eſt mirū ſi nā conatur eas expellere maxime vomitu. Nā eo educūtur multe ſpēs humoꝝ ſtati coꝝ: cholericoꝝ melicoꝝ: ⁊ ſpēs veneni diuerſe: ſilr ⁊ ſanguis euomit̄ interdū. 5° interdū. Neqꝫ mirādū ē ſi hꝫ venenū in corporib⁹ gn̄atū: cū ſit q̄ntitatis multe poſſit mortē inducere repentinā. 6° interioꝝ. q: mēſtruū retētione corrupū ⁊ maxie ſpma in ſubito a coitu ꝓprie abſciſſa pōt egritudines pnitioſas ⁊ mortē inferre feſtinā: cū videamus ex puiſſimo araneaꝝ veneno: ⁊ pcipue ſcorpionū ſynthomata ſeuiſſima ⁊ mortē ꝯtingere nō paꝝ. Silr videmus membrū ſtupefieri ex tactu modico torpiginis: ⁊ a ꝯtactu ē ſaliue canis rabioſi. Merito igit̄ mēſtruū ⁊ ꝓprie ſpma corruptū: pōt in venenū deduci. vñ Haly. Fortaſſe ex ſpmate eſt aliqd ſile veneno. Poterit ē nō minus qꝫ humor parauus in venenū ꝯuerti: qñ fuerit violēte q̄litatis ⁊ loc⁹ aptus in illud. ¶ De chol'a xo praſſina nō ſimplr enūciādū qꝫ febris ea poſſit gigni: maxie cū nō ſit condēſata vt eruginoſa aliis plus poſſit admiſceri humorib⁹. Gn̄at̄ ē nō ſolum in ſtōcho: veꝝ et dcū ⁊ in venis: vt aliis ꝯiūcta humoribus: nō ſit ē vt eruginoſa nāe odioſa: vt ſtatim pcepto expellat etiā nocumēto neqꝫ putrefactioni reſiſtēs. Q̄ ḋ fortaſſis vī ꝯcedere. A. 4° p̄ª. ingens ipſam fieri ex chimis ſubtilibus plīm: quoꝝ eſt cholericū vehemētis ſubtilitatis ⁊ ꝓfundatiōis male ſube venenoſe: cū iā accit putredo in corpib⁹ calide cōplōnis ſicce valde. Iſta xo mala ſuba venenoſa q̄ ꝓfundat̄ cholera ſm plīm videt̄ praſſina: ⁊ cū ipſa dicta ſit de genere foꝛe venenoꝝ. Et ego qdē febrē iſtā in iuuene q̄daꝫ vidi cōplōnis ſicciſſime ⁊ calide ē valde cum accñtib⁹ hꝫ: vt calore vehemēti iterius ⁊ ſiti: fridicate extremoꝝ: ſyncopib⁹ aliqñ: ⁊ affligebat̄ p 3ᵐ maxime: qui fluxu largiſſimo vētris ſupueniente cholere praſſine aquoſe ceſſauit febris. In cui⁹ ē fluxus ob virtutē laboratū fuit reſtrictiōe: ⁊ iſte qdē inappetibilis factus vix degluciens ⁊ nihil ſumēs: circa ſeptimam ab inde tabefactus expirauit. Recte nāqꝫ illa praua cholera ipſi⁹ ſpūs ⁊ corruinerauerat inatos Et qm̄ que ſunt hꝫ cholerarum raro emergūt: auctores videt̄ ſibi adinulcē diſcordare: cum huius artis plurima experimento magis q̄ʒ ratione capiātur: vnde de his que raro contingunt certificari non poſſunt: interioꝝ quinto.

Propter quartū

xo. ad primum qd dōm viſuꝫ. ¶ Ad aliud dōm: qꝫ febris illa non fuerat vera: ſed quedā poti⁹ inflāmatio ex conamine vomitus ꝯſecuta ⁊ dolore. vñ. 12. de inge. non ponitur febris: ſed tm̄. 4. accſſiia pretacta: vel qꝫ fe. ex aliis preerat mā. ¶ Ad aliud dōm: qꝫ hee chole ſunt deteriores melācholia ſubtili terrea fermētante terrā. Sunt eniꝫ calidiores ⁊ acutiores: ⁊ ꝫ enī illa melā in terrā ebullitionē ⁊ fermētationē inducat: nō tamē eſt ſic calida ⁊ acuta vt hee. Sꝫ ſui quadam hoc cauſat dimicitate ſeu acredine ſicut acetū ebullit ſuper terrā ⁊ fermentat: nō ſicut aliorum aut fruticis ferentis euforbiuꝫ liquor: qñdo non eſt adhuc condēſatus in gūmi. Egritudines etiā que fiunt ab hac melācholia nō fiunt putrefactione: ſed magis quadā corroſione: ita qꝫ ipſa ē apta egritudines cauſare ſui minori acuitate ⁊ tarda penetratione: nō autem cholera ⁊ ꝓprie eruginoſa: cum nā ipſaꝫ non patiat̄ tempore. ¶ Ad aliud dōm: qꝫ humor duplr deſtituit̄ a regimine nature: aut q: nā nō laborat circa ipſuꝫ in cōſeruādo ⁊ reducēdo eū ſi peccet ad benignūt Et ſic hic humor derelinquit̄ a regi. nature: nō autem ſanguis aut flegma. Uel dicit̄ deſtitui: q: nā nō curat de ipſius expulſione: cū non infeſtet ipſam: eo qꝫ qualitates non habeat vehemēter exceſſiuas ſicut aliqua melā: ⁊ pcipue ſta quoddā. Non enim hec monet̄: niſi percepto leſiuo: apparens 3° nālium. ⁊ ita hee cholere nō derelinquūtur: vt declaratum a re. nature: imo inquātū poteſt ſtudet eas a corpore auertere. ¶ Ad aliud dōm: qꝫ lꝫ cholera praſſina generet̄ interdū in venis nā expellit eam ad ſtōchuꝫ ſi forꝫ ſuerit. Aut dicturꝫ nō foꝛe impoſſibile gn̄ari ex ipſa febꝛeꝫ ſyncopalē minutā ſubtilē. ¶ Ad aliud dōm: qꝫ lꝫ hee due chole ac eruginoſa ꝓportionē habeāt cum febre: non tñ cum cauſa ipſius. i. putredie vt oſtēſuꝫ. Siue xo ipſa febris non cōſtituit̄ humoralis: neqꝫ ois calefactio febrē iducit putredinis: ſed vehemēs in qua fumus putredis cor petit: ⁊ ipm eiuſqꝫ calidū non ſtatim perimit: ſed ſecum inde ad oia corporis demandat̄ mēbra. ¶ Ad aliud dōm: qꝫ multa venenoꝛuꝫ q̄ʒ ſint talia a tota forma ſpecifica dicta: vt appꝫ de veneno ſcorpionis ⁊ aranee: magis tñ ſuſtinent̄ a nāqꝫ hꝫ cholere: nō eniꝫ ſunt tāte quantitatis. Sūt eniꝫ vt venena in multa quātitate ſuſcepta: qbus irritata nā mox ſupius vomitu foras educit: aut inferius q̄ꝫ paꝝ ledētia que mortificaſſent ſiqdem retēta. Neqꝫ etiā hee hñt qualitates ſic pernicioſas ⁊ acutas pp qꝺ natura conatur ilico expellere: nocumētum inde pcipiens ex ipſoꝝ acumine vehementi. Et proprie cū ſtomachus ſit mēbroꝝ ſenſibiliſſimum. Silr ⁊ venena que exhibētur: alia dulcib⁹ admiſcentur: vt coꝝ mala qualitas occultet̄. vnde nā ſub dulci decepta venenū ad ſe trahit: ꝓpter qꝺ pcipit̄ 4°. 6. qꝫ qui timet ne in potu ſumat venenum: opꝫ ſibi pcauere a cibis diuantium ſapoꝝ in acetoſitate: aut acuitate vel dulcedine ⁊ diuantiū odoꝝ. Sūt ⁊ venena pfida: necē cito inducentia plm ſubtilis ſube ligde. ¶ Ad aliō dōm: qꝫ trāſlatio illa praua eſt: nō eniꝫ ponit ſeriem rectā Hippo. ſed ſniam ſolā: ⁊ illaꝫ interdū iperfecte: ſicut ex trāſlatione etiaꝫ pꝫ arabica. Sed in ea hic ⁊ vbiqꝫ verba oino ⁊ ſniaꝫ ſapit Hippocratis. Cui⁹ qdē ſeries. Ulcus aūt ſiue perfectū ⁊c̄. Arabica vo ſibi ꝯſonans. Q̄ndo fuerit in corpore infirmi vlcus. Non ergo loqꝛ Hipp. de antracis ſiue carbūculi ideꝫ exūtis colore: veꝝ vlceris: nec hꝫ color cauſatur ex cholera praſſina ſeu eruginoſa: lꝫ viridis efficiatur ſiue liuidus: ſed ex melā concreatur aduſta. Inquit enim qꝫ quando vincit in corpore humor melācholicus eſt color eius: aut liuidus: aut viridis.

¶ Differentia. XCII.

Q Uod in empiala nō ſit frigus interi⁹ ⁊ calor exterior videt̄ per Iſaac febriū 5° huius opᵐ ſcribentē. ¶ Adhuc ſm Gal'. febris gn̄atur in corpore: quemadmoduꝫ ignis ex lignoꝝ inflāmatione. Sed in hac calor eſt magis in parte ifima ⁊ ꝓfunda lignorum q̄ʒ in parte exteriori aeri aperta. Cū igitur in empiala flegma vitreū in quo ea ꝓfundatur ſit in corporis ꝓfundo illi caliditatē iducet: forinſecus xo frigiditatē nō potens ſui frigiditate febre calefieri omniquaqꝫ. ¶ Rurſus, febris empiala ſit ex ſtate fridiori ꝓfundius putrefacto cū ſit humoralis: putrefactio xo ſit a calido. Q̄ ḋ autē tale vbi eſt calefacit: quo xo deficit frigus oſtendit̄: ⁊ gre in empiala calor erit iterius ⁊ frigus exterius. ¶ Q̄ autē in lipparia frigus ſit interius ⁊ calor extra mōſtrat̄: qm̄ ſit ex cholera ſola vel ꝯiuncta flegmati vitreo aut melie: ſed chol'a petit exteriora calefaciēs: flegma q̄ʒ vitreum ⁊ melā interiora. ¶ Palin. Calor eſt in pte ad quā tēdit: hꝫ autē eſt exterior ſupficialis: cū eius motus ſit de centro in circūferētiā. Caleſient itaqꝫ exteriora in eare infrigidabuntur interiora.

Cuius contrariuꝫ

ſentit̄ Sera. 6° ⁊ 4° p̄ª ita hñte. In empiala iteriora ifrigidari ⁊ exteriora calefieri: in lipparia xo c̄ꝫ: q̄rū tāgēt ꝯñt motiua. Q̄ ā talis diuiſitas caloris ⁊ frigoris i neutra haꝝ poſſit exiſtē ꝓbat̄: q: febris ꝓcedit a corde p arterias ⁊ venas i totū corp⁹: ſicē rō teſtat̄ ipſi⁹. Q̄ ḋ āt hꝫ ſit̄ vtraqꝫ ptē calefacit interiorē. ſ. ⁊ exteriorē: nō itaqꝫ ⁊ reliqua.

Propter primuꝫ

qdē ſciēdū: qꝫ qd ſit calidū: qdqꝫ fridū ⁊ qd iteri⁹: qdue exteri⁹ notū extat ⁊ ex multis Eſt aūt empiala dcā grece ſup alia: eo qꝫ calor eſt ſup friditatē aut vtraqꝫ ſuper altera: qꝫ frigus ſimul vbiqꝫ vt oſtēdet̄ ꝯiūgit̄ cū calo ſm Gal'.

Marginal notes (left): Ca. 6. in fine. — Ca. 4. in medio. — 3° techni co. 35 poſt principiū. — K Tracta. 2. ca. 51. — L — Ca. 7. 8. ſus iuxſ. — Ca. 8. verſus finē. — M — Cap. 12.

Marginal notes (right): N — O Tra. 1. ca. 1 in p̄°. — P Gal. ich. — Cap. 15. in principio. 2° de diſ. feb. ca. 4. ⁊ c. 11. in medio. — Q — Cap. 12. Trac. 2. ca. 48.

A ⁊ Daliab. Empi nãq; grece ſupra importat. ⁊ Ali.i.alia. inde empiala. Lipparia võ dr̃ q̃ſi pinguis. Lipparõ.n.pingue. Sicut nãq; pingues caleſcũt interi⁹ ⁊ frigeſcũt exterius eo ꝙ calor obſeſſus nõ poſſit ſe in exteriora ꝑtẽdere. vĩ

probl. 8. ꝓble.8. ℂ Propter qd pigues vehemẽter frigeſcunt: ſic ⁊ in hac euenit febre: q̃re vĩ Daliab. liſuriã noiare: ⁊ tũc ſani tus de ipſa alij ꝓtulerũt q̃z Iſaac hãc rõnẽ nois ſequentes. ℂ Amp. ſciendũ ꝙ febrib⁹ ſimplicib⁹ ſeu cõpoſitis diſpõnes ↄtingũt diuerſe caloris aut mãe cã noibus differẽnb⁹ deſignate. Quibuſdã.n.febrib⁹ ineſt multa inuiſta humiditas: ⁊ vocat lõdinis. Qñ võ calor fuerit adurẽs intenſus cauſon dr̃ vel incẽdiũ. Qñ aũt is ⁊ frigus fit in interiorib⁹ fuerit ⁊ exteriorib⁹ ꝑ oẽ empiala dr̃ ex flegmate vitreo gñata. Eſt ⁊ febris in qua ſentit calor in interiorib⁹ immẽſus: in exteriorib⁹ võ tepor. Qð ex viſcoſitate ↄtingit hũoris ⁊ groſſitie: ita vt calor nõ poſſit petere exteriora: que liſuria dicta. Eſt ẽt alia in qua frigus in exteriorib⁹ ſentit graue:

B que acromidos dr̃ id eſt pruinoſa. Fit quoq; reliqua i qua calor eſt interius intẽſus ⁊ nociu⁹: a qua vapores eleuant acutiſſimi: cum humor non ſit viſcoſus plurimum: que febris appellatur tinidos. octauo theorice.

Propter ſcd̃m võ ſciẽdum: ꝙ auctores diuerſe valde circa hãc dilam ſunt locuti. In lib° enim de diſtemperantia ineq̃li. 7. afor. 1° ꝓno⁹.

Doc. 3° c. 2. ⁊ alijs cum. 8. theorice dr̃: vt apparuit ꝙ empiala ſit febris

Cõ. afor. 4. in qua ſimul ſentit calor ⁊ frigus ſm oẽm corpis partem.

Co. 4. 1 ſ. vñ. 2. febrium. Empiala febris ꝓprie noiat in qua ſit febri

Cap. 6. in tant ⁊ rigorẽ patiunt, ⁊ vtraq; ſentiũt ſm idez tp̃s in omni

principio. particula corpis. Qð ⁊ ꝓprij nois videt ꝑfata ethymologia importare. Tertio quoq; ſimplicium pharmacorum ſcribit ꝙ eſt febris in qua hñs cã inuenit tremorem ⁊ duritiẽ in toto corpore hora vna. Et hec qdem febris erit illa: quã A. circũloquẽs ait. Febris in qua fit vnaqueq; duarum rerũ

Diſ. 3. ca. in vnoquoq; duorum locorum. Eſt ãt lipparia febris in qua ca

ſ[illegible] leſcũt intrinſeca ⁊ frigeſcũt extrinſeca. ⁊ que ſꝫ Gal. afor.

⁊ 4. ita. 4ª ẽt ad febres ꝑtiti ↄlorum a ꝑatuz interiorum extendit a qb⁹

afo. 50. fit attractio a toto corpe caliditatis: velut a ventoſa. Tertio

C quoq; ſimplicium. Lipparia eſt febris in qua interiora vẽ

Cõ. afor. 48. tris incendunt: ⁊ eius exteriora ſunt frigida: ac etiaz de diſtemperantia ineq̃li. Non tñ a Gal. inuenio ex qua mã deter

Diſ. 3° ca. 3. inte. ſi. minate ac quo generet. ℂ Iſaac aũt ⁊. A. cum Serap. in

Doc. 3. ca. empiala ⁊ lipparia vident ſatis diſcordare: nõ ſolũ in no

2. in med. minũ altercatione: verum in oppoſita cãrum aſſignatione: ẽt ꝑcipue in empiala. Inq̃t.n.ille cum Ariſt. ꝓble. 27. ꝙ em

vbi ſupra in arg. piala eſt febris interiora incẽdens ⁊ exteriora infrigidãs:

Co. ꝓbl. 8. cuius mã eſt flegma groſſum vitreũ. Cuiuſq; quedaz ps eſt putrefacta: quedã võ minime: putrefacta qdẽ febrẽ gñat: impurrefacta quoq; ſui nã ↄgelationem cauſat. De lippa

D ria quoq; ſentit ꝙ eius mã ſit cholica cuz flegmate vitreo: aut cũ humore melico mixta differens ab empiala. qr illa calefacit interiora ⁊ exteriora infrigidat: ⁊ pororum foramina oppilat: ne fum⁹ diſſoluat. In lipparia aũt oia hec ſunt ↄria. Interiora.n. ſunt frigida: ⁊ exteriora calida. ℂ Huic quoq; A. cũ Serap. aduerſat: dicit ꝙ in empiala infrigidant intrinſeca ⁊ calẽt extrinſeca. Cui⁹ mã eſt fla vitreũ cõprehẽſum in occulto ⁊ ꝓfundo qð infrigidat vbi eſt. Sꝫ qñ ei accidit putredo ſpargit ex eo vapor ei⁹ qð putruit ⁊ diſpartit ⁊ inflãmat in exteriorib⁹. Cũ.n. eſſet qetum anteq̃ ſibi ſuperueniret putredo non ſentiebat frigidum ipſius aut calm: cuz nõdum eſſet putrefactũ. Mã.n. interius frida in loco fortiori agitata calore frigidior ſentit: vt glaciei monſtrat diſſolutio. Fumus aũt a mã cõputreſcẽte deduct⁹ ad que extra inuenies ea min⁹ calida intrinſecus calidior ꝑcipitur. Sicut mictura in balneo corpore reddito calo deſignat. ℂ Lippariã võ ponit fieri ex flate: aut ex cholã ḡſſa q̃nq;. Modum autẽ gñõnis ipſius ex flate dat duplicem: vnum qdẽ qñ quãdo flegma inflammat intrinſecus ⁊ putreſcit illic calefacit: nõ.n. reſoluit niſi quãdo calefacit exteriora corpis: cum ſparſione vaporis calĩ. Propter ẽt calorem intus exiſtem ad ip̃m attrahit reliquus cum virtute ita

E vt partes extrinſece infrigident illo deſerte: ⁊ maxime ſi fla vitreũ partes oppilet ⁊ poſſideat exteriores. Aliũ qdeꝫ qr multotiẽs reſoluit vapor ex flate: q non putruit: ſꝫ eleuat calefaciẽs: a quo calm ſpatio paruo aſſociatũ ſeparat: mõ quo calm recedit vapore aſcẽdẽte aq̃: vt apparet in terminis. Et merito qr fuit radicalr ante putrefieri friditatis immenſe. Fit aũt ex chola groſſa: qr ea pauca intrinſecus latens putrefit: ⁊ illic calefacit. Et qñ nõ reſoluit aliqd ex ea euenit qð dicebat in p̃ mõ lipparie flegmatice. Concurrit eniꝫ calor cuꝫ virtute ab extrinſecis ptib⁹ in q̃ intus. ℂ Circa ꝑdicta dubitat ⁊ ꝑmitus de empiala: iuxta Gal. cuꝫ ponat in ea calm cum frigido ſimul ꝑ totum ſentiri. Qð non videt: qr hec ſunt ↄria. Hꝫ võ nequeũt vna cõmiſceri diuerſi

F cũ vnũ alterum a ſe depellat. ℂ In oppo^m: qr vt tactũ in empiala calor ⁊ frigus in eodẽ ſentiunt loco. ℂ Amp. A. tertiã ponit febrem a lipparia ⁊ empiala quaſi ex his duab⁹ ↄgeſtam: quã circũlocutione noians dicit vnãquãq; duarum rerum in quocũq; duorum locorum fieri. ℂ Iridem de lippa

ria heſitat. 2. qr afor. 4. Lipparia ponitur ex apate flegmo Cõ. afor. 48. nico interiori vel heriſipila ↄſurgere: qð nulli exꝑimunt ꝑtacti. ℂ Dõm qdem ad ꝑmum ꝙ eũdem locum poſſumus audire duplr. Aut verum ⁊ indiuiſibilẽ, ⁊ ſic calor ac frig⁹ ſimul in eo fore non poſſunt. vel ſenſualẽ vel cõem, ⁊ ſic vna exiſtere poſſunt: vñ de diſtemperantia inequali. Non ſit acci Do. 3. c. 2. pere ꝑticulã ſenſibilẽ in qua non exiſtat calm ⁊ frigidum: ſeu ꝙ lꝫ ſenſus indicet calorẽ ⁊ frigus ſimul ẽẽ: nõ tñ intellectus. Iudiciũ.n. ſenſus non eſt adeo ratũ vt qð intellus: qð oñdit quiſ circulus apparens verus oculo: manu ꝓtractus: non autẽ circino circũducto. Boetius muſice. 5. Qð Cap. 1. p° principiũ. ẽt denotat imago ex varijs ↄſtructa colorib⁹. minutatim

G qdem de ꝓpe ꝑcipiunt: vt ſunt diuerſi: de lõge autẽ vnicus apparet: ⁊ vaſa in pariete ↄcaua vident diſtanter colorum ſuppõne. Sicq; in ꝓpoſito. ℂ Ad aliud dõm. ꝙ aliter accipit Gal. cũ Halyabbate empialam, vt appuit q̃z Serap. ⁊ A. ci⁹ ampli⁹ ↄñs rõnez nois: Quã. G. enim dic empialã. A. circũlocutione vt tactũ expoſuit: parum.n. de noib⁹ curauit. ℂ Ad aliud heſitatũ dõm ꝙ. A. cũ Iſaac ponit lippariã fieri ſine apate. Gal. aũt multotiẽs cũ eo: hꝫ m̃ modum lipparie ſꝫ illos ꝑcipue: cũ ea que intra ardeãt ⁊ rigeãt: q̃ extrinſeca. Varij igit ſũt in his febrib⁹ intellẽs. Hec igitur eſt diuerſitas in his febrib⁹ inuẽta breuiter recollecta. ⁊ ꝓprie inter Iſaac ⁊. A. Iſaac enim videt fortaſſis ꝑꝑ trãſlationis defectum ab alijs deuiare. Practici tamen latinorum videntur eum non auditis alijs ſimpliciter imitari.

H Propter tertiũ qdẽ ſciẽdũ: ꝙ flegma vitreuꝫ vel eſt multe q̃ntitatis vel pauce vel ſimul cõputreſcit aut nõ: ſi qdẽ fuerit pauce q̃ntitatis vt nã ſimul poſſit ip̃m putrefacere tãdẽ ⁊ dñari: tũc calefaciet interius vbi erit putrefactio abſcõſa vehemẽter: ita vt ꝑus vapor h̃ reſolut⁹ tendẽs in extrinſeca redibit ad frigiditatem: cũ fuerit eius mã ꝑus frida valde: aut ſm diuerſitatez putrefactionis flatis ⁊ imputrefactiõis: qð vĩ Iſaac ſentire. Si aũt fuerit multe q̃ntitatis adeo vt nã non poſſit id vna putrefacere ⁊ ſibi dñari: qð interi⁹ eſt motũ calo de potẽtia infrigidãdi reducet in actũ illi⁹: ſcꝫ qñ nix liq̃ſcit calo mota infrigidat magis: tũ ꝑꝑ actionẽ ↄriorum: tũq; ſubtilitatem. Vapor aũt hinc reſolutus a calido retinebit adhuc qd eius ita vt ſentiat frigus interi⁹ ⁊ calor ex̃. Qð videt. A. tenere. G. aũt cũ Haly. ſane ſentit in hac febre oẽm corpis partẽ vna calefieri ⁊ infrigidari: ꝑꝑ flegma putrefieri partim: partim võ minime: qð nomẽ denotare dc̃m ẽ expoſitũ. In lipparia aũt nõ tm̃ opponunt adinuicẽ Iſaac ⁊. A. cũ cãs non ſuſcipiãt ex ↄrio: ſed ex diuerſo magis vt apparuit ex alia cauſa ⁊ mõ ſentit ipſeꝫ Iſaac ↄſurgere ſꝫ

I ex alijs. A. ꝯſonans ꝑamplius ſermoni Gal. volētis in ea
calorē occultari vehemēter in interiorib⁹: ſicut ⁊ ipſi atte/
ſtaſ Serap. fili⁹. Q ⁊ magis approbo. ¶ Amp. noſce ꝙ
ſi mā acida ⁊ vitrea deſup partes moueaſ ſenſibiles: ita vt
cóputreſcat minime rigorē ſiue frigus inducit abſqꝫ calore.
Q ſi ampli⁹ mota i putredinē quādā moderatā deueniat:
febrē inducet empialā: in qua ſm oēm ptē ſenſibilē calor ⁊
frigus ſentiſ vna. Si vō ampli⁹ putreſiat pcedit qdē frig⁹
vt in quotidiana: ſuperuenit aūt calor febrilis ſupato eo vt
nequaqꝫ in augmento pcipiaſ: ⁊ max' in ſtatu paroxiſmi: fe/
Cap. 6. de bꝛium. 2. Sufficiat itaqꝫ hic breuis ſermo in hac inuoluta
fine fineꝫ ⁊ vtrinqꝫ pbabili hmōi febrium cauſarum aſſignatione.

Propter quartū qdē. ad pᵐ qd dōm iaꝫ ap/
paruit. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ
ſua via pcedit. Aut veꝝ id niſi aliqd impediat. Impedies
aūt eſt cetera ps flegmatis vitrei imputridi que mouetur.
K ¶ Ad aliō dōm: ꝙ lꝫ ps interior incipiat putreſieri: ſtatim
tñ occurrit flegma vitreū motū imputridum ſm. A. infri/
gidans. ¶ Ad aliud de lipparia etiam qd dōm apparuit.
¶ Ad aliō ſilr pꝫ ꝯſiderata cā differēti ⁊ modo gñationis
lipparie ſm Iſaac ⁊. A. ¶ Ad aliō dōm ſm. A. mouentēꝫ
pᵒ. ꝑ. trac. hanc dubitationē: ꝙ in hmōi terminis attēdiſ vna ꝯditio
2. cap. 43. vt nō ſit qō phibeat: ſicut diffiniſ aqua frigida ⁊ humida
pᵒ meᵐ. quādo diſpoſitio eius eſt ſm ſuā nāmꝫ ⁊ non fuerit qō phi/
beat. Silrqꝫ de gūis deſcenſu. Hic aūt eſt phibēs humor
viſcoſus: frigidus: incluſus: aut etherogene⁹ ⁊ diuerſimo/
de ſituat⁹: vt oñſum ex talium febrium gñatione modoꝝ.

Circa id quod dem eſt in febre em
piala ſm Gal. ſiſ fe
brire ⁊ rigorē pati: dubitaſ an rigor cauſetur a
calido vel frigido. Q aūt a calō videſ: qꝛ illō
L cauſatur a calido: cuius cauſa eſt calō: hꝫ vō
eſt rigor: vt oſtendūt tertiana ⁊ cauſon in qbus euenit. cri/
ſium ⁊ febrium ſcōis. ¶ Adhuc in rigore ſentiſ velut acu
Cap. 3. pᵒ um ⁊ ſpinaꝝ pforantium minutiſſime pūctura. Iſaac febri
pncipiuꝫ. um. 5. vnde dixerūt aliq rigorē nō eſſe aliō niſi puncturam
Cap. 3. ⁊. 6 ſenſibiliū pcium ex vaporibus calloribus. ¶ Rurſus. 10. d
in n. ⁊. 7. inge. Rigor ſit pp multitudinem ⁊ acredinem eoꝝ que fe/
circa pᵃᵐ. runt: ⁊ pp velocitatē delationis ⁊ v̄tutis imbecillitatēꝫ: ta
Cap. 2. ad lia vō magis ꝯteſtanſ calm. ¶ Ampli⁹ illud qō mordicat
medium. calidūꝫ impugnādo nature: ipmqꝫ fugando: ⁊ per ꝯñs in/
Ca. 4. cir frigidando rigorem inducit: tale qdē eſt qō calm mordax
ca pᵃᵐ. vt appebit pamplius: cauſaſ itaqꝫ rigor a calō.

Cap. 6. in In oppoſitum vt ꝙ a frido: qm̄ Gal. lib. de fe
medio. ctigatiōe, tremore, rigoꝛ, ⁊ ſpa
ſmo. Rigor eſt frigiditas fortis: fridum autē cātur a frigi/
do cum generatum pducentis ſapiat naturam. ¶ Palin.
Rigor cauſaſ ex contractione calidi de partibus exteriori
bus ad interiora: qō frigiditas extremoꝝ oſtendit. Sed is
motus eſt frigidi: calidi vō econtra. ¶ Eti. Rigori docent
M ſubuenire per fricationes calidas inunctiones ⁊ calidorū
aſſumptiones. Inducitur itaqꝫ rigor a frigido.

In cōtrarium etiam: puta ꝙ ſi rigor ſiat a cali/
do non ꝯtingat a frigido: aut eꝯꝫ
Tex. c. 56. qꝛ ꝯtriaꝝ cauſaꝝ ꝯtrij ſunt effectus. 2ᵒ de generatione ⁊ cor/
ruptione. Sed calidum ⁊ frigidūꝫ ſunt cauſe ꝯtrarie: non
vnus igiſ ⁊ idem effectus vt rigor cauſabiſ ab eis.

Propter primū qdem tangaſ pmitus vſius
qualr p rigorēꝫ ⁊ vlr ea que
apparent in paroxiſmis ſignificenſ ſup morbi longitudinēꝫ:
breuitatē: ⁊ mediū ipſius. Scdō terminoꝝ aliq̄ ſubdatur
expoſitio. ¶ Propter pᵐ huius ſciēdū: ꝙ modi ſeu varie/
tates qbus cognoſcunſ ꝯſiſtentie ſeu ordines tpum vſium:
in adinuicē ſunt ſeptē vl' octo: quoꝝ q̄tuor ſt' tāq̄ eēntialia
puta paroxiſmi anticipatio ⁊ poſtpoſitio: longitudo ⁊ breui
tas: fortitudo ⁊ debilitas: mos ſeu modus egritudinis: ſeu
columitas ⁊ incolumitas. Reliq̄ vō accñtalia ſicut accidē

tium lōgitudo: fortitudo ⁊ eoꝝ incolumitas vel ipſoꝝ op/ N
poſita: vt paucitas: breuitas ⁊ columitas ipſoꝝ: ⁊ tps dcli
natiōis paroxiſmi lōgius priori vel breui⁹: ⁊ ſi facili⁹ aut dif
ficilius ferūt que ipi⁹ accñtia. Et an poſt paroxiſmū reme
neat ab accñtib⁹ mundificat⁹ vel circūuolut⁹ in illis. Si ḡ
ꝯcidant oēs hi aut plures ⁊ digniores in adinuicem puta
anticipatio: lōgitudo ⁊c. tūc vtiqꝫ egritudo erit in augmē/
to. Si aūt ꝯcurrāt oppoſite oēs vel plures vt poſtpoſitio:
breuitas ⁊ reliqua: tunc max' ſi materia fuerit digeſta erit
in declinatiōe iā morb⁹. Si vō ceteri vl plures equalr ac/
cidant: vt in pori vl' porib⁹ paroxiſmis erit in ſtatu: dūmodo
egritudo non ſit que habeat de ſui nā ſemp equalr, ⁊ vt in
ſtatu eē: ceu homoten⁹ ſeu equalr extēſus: aut anticipare
ſic augmaſticus ſeu augmētatiuus. vel poſtponere ſemp:
ceu apomaſticus ſiue declinatiu⁹. Cognoſcere tñ tētandūꝫ
hui⁹ egritudinū ꝯſiſtentias ex maiori vel minori anticipa/
tiōe ⁊ poſtpoſitiōe ne cū alijs vl' tenore ipſoꝝ plus aut mi/ O
nus vniformi. Cognoſcunſ tñ certius digōne vel idigōne
māe. Quādo aūt tales fuerint iminuti pncipium denotāt
egritudinis: aut mā fuerit indigeſta: iuxta illud veteris: ſꝫ
principia ⁊ fines imbecilliora cuncta: hoc criſiū ⁊ vtcunqꝫ
aforiſmoꝝ primis. ¶ Propter 2ᵐ huius ſciendum ꝙ typi 2ᵒ afo. afo
ſunt tres vel quatuor, rigor, horror, ſeu horripilatio: frig⁹ riſ. 30.
⁊ tremor ſm quoſdaꝫ: vnde metra. Eſt triplex typus rigor Colli cō.
horripilatio frigus. Frigus flegma ducit: rigor eſt quando ꝑ. 9. ⁊. 10.
cholera pūgit. Quādoqꝫ poros claudit fex ſanguinis ter/ Cō. afor.
tius huic. Eſt tremor q̄rtus qui circuit omne gen⁹. Eſt au/ 12.
tem typus figura vel imago venture febris: qui eſt reuoca
tio caloris natiui de exterioribus maxime ad interiora: in/
deqꝫ refractus nō raro. Rigorem autem cōmuni⁹ attribu
unt cholere: iuxta illud afor. 4ᵒ. A cauſone habito rigore Afor. 58.
ſupueniente ſolutio ⁊c̄. Horrorem melācholie ⁊ frigus fle/ P
gmati: vt eoꝝ denotent paroxiſmi. Multotiēs tamē vnuꝫ
pro alio ſumiſ: ita vt ois typus aliquādo ꝯfundaſ ſub ri/
gore. vnde afor. 4ᵒ. Quibuſcunqꝫ in febrib⁹ quotidie rigo Afor. 62.
res ſiunt: quotidie febres exoluunſ. Q autē tremor ſit cōe
circuēs omne genus typi nō pprius approbo: cū magis cō
cidat: vt apparebit cū rigore: vnde de his. 4. pᵃ. ita horripi
latio eſt diſpoſitio in qua iuenit corpus diuerſitatem in fri Tra. 2. c.
gore ac punctionē in cute ⁊ lacertis: ⁊ antecedit cum pigri de ſm fe.
tia ⁊ cōfractio: frigus eſt vt ſentiat in mēbris ſuis ⁊ dorſis
lacertoꝝ frig⁹ puꝝ: ſentiunt. n. ac ſi nix ac friditatis ꝯgela
tio ſit aliqua eis innexa. Iſaac feb. 5. Rigor eſt vt nō poſſit Cap. 2. cir
ꝯtinere membra ſua ex tremore ⁊ cōmotione in eis euenie/ ca meᵐ.
te motibus inuoluntarijs: ⁊ fortaſſe eſt frigus forte: nō ſit
autem rigor fortis niſi in ꝯtinua ⁊ quartana. Videſ igitur
omnis cōicare in rigore quādoqꝫ. Sic igiſ rigor aliquādo
ſumiſ cōiter pro omni typo: ſicut apud Ioannem horripi/ Cap. 46.
latio: plures autem put ſingulare diuiſum cōtra typos ce/
teros. In diuiſionib⁹ quoqꝫ omnis typus poniſ horripila
tio: diuerſificata tamē pūctura: quaſi actuali: nō frigore ac
profundatione ipſius: ⁊ veritas eſt ꝙ ſuſcipiens auctores Q
nullā poterit certaꝫ inuenire attributionem typi deſignāti
materie alicui: eo fortaſſe ꝙ a calido pcedit ⁊ frigido enti/
bus diuerſis. ¶ Noſce ꝙ typus accidit in febribus inter/
polatis: non autem in ꝯtinuis niſi rarius vt apparebit ꝯſe
quenter. Nam in his calor diffundiſ p totum: vt maxime:
tūc autem typus nō poteſt magis accidere. Gal. vō ci⁹ po Lib. 6 de
nit plures deſcriptiōes alioꝝ rigoris quas omnes mordet: mo: accid/
vt ꝙ rigor eſt frigiditas corporis: ⁊ ꝙ eſt tremor cuꝫ frigi/ ga rigor
ditate: ⁊ ꝙ eſt frigiditas motiua dolorēꝫ cauſans: ac ꝙ eſt ex ſpaſmo
nocumentū in calore per naturā inuento in oibus aialib⁹: c. 6.
⁊ ꝙ etiam frigiditas eſt corpori ſubito occurrens. Demo
vō his omnib⁹ notificationibus deteſtatis vtcunqꝫ ſubdit
ꝙ rigor eſt frigiditas fortis corpori adueniens: nec non tra
hens ipſum a nāli diſpōne ad innaturalem: qō per lōga co
natur declarare: ⁊ fortaſſis aliquid indeterminatum com

iacet ac

A iacet ac improprium in illo: vt tertio videbitur di cedonis[?]
calm ſo ⁊ frigidum nota differentia 15ª.

Propter ſcōm autē ſciendum: ꝙ vt indicatur
diuerſificari videnꝫ in hoc que
ſito maiores: nā aliquādo ſonā ⁊ rigorē cauſari a calido: ⁊
interdū a frigido: ⁊ vniuerſaliter frigiditatē ipſam vt vide
bitur pampliꝰ cōcomitari. Sic ēt oſtendit diſſona ipſius
attributio febriū diuerſarū paroxiſmis: ⁊ alijs diſpoſitio/
nibus corpoꝝ varijs: quid aūt de hoc appebit cōſequēter.

Propter tertiū ſo ſciēdū pͥmitꝰ qd ſit rigor:
ex h.n. ſoluenꝫ coarguta: ⁊ q̄
videnꝫ ipſi incē aderūt reliqs ſeparatis: ac non minꝰ diſcolie
cā ⁊ oppōnis circa hunc erit manifeſta vt ſic pulcherrime
Te.c.32. demōſtretꝫ qd eiꝰ vnūqdqꝫ. phy. 4. ⁊ 2° rigor: vñ cauſetꝫ vlr
⁊ ſpālr oñdaꝫ. ¶ Propter pͥm huiꝰ ſciēdū ꝙ rigor ē ꝯuētꝰ
qs crebrus caloris nālis ⁊ repētinus i cor a re diſariā pter
nāꝫ cauſatꝰ: ideoqꝫ paulatī ad ſupficiē vt ad multū refractꝰ
B hec nāqꝫ vī ſufficiēs rigoris rō eius pfecte denotās eēntiā.
qd appet nā ꝯuētus ſeu ꝯcurſus aut motꝰ extat verius ge/
nus: vñ pͥr de acciti qnti. ſpaſmꝰ: tremor: ſaltꝰ: rigor ⁊ reliqua
cōe qdē hñt genꝰ oia motū peccātē: hic āt motꝰ additꝰ
p lȳ ꝯuētꝰ: peccās aūt p id qd ſubditꝫ repētinus. talis nāqꝫ
Aſoſ. 52. delinqt in nāꝫ: cū oē ſubitū nāe pliarium. afor. 2ª. hec āt gñe
ſepanꝫ a rigore q̄ nō cadūt ſub motꝰ ambitu: ſicē diſpōnes
vel habitꝰ ceu ſanitas ⁊ egritudo cū ſuis cāis nō hꝫ rōnē fieri
⁊ motꝰ: vt accñtia. Uex facti ⁊ gerati: ſic viſuꝫ dīa. 73. Eſt
Cō 12. ad medium. enī rigor accñs v̄tutis aīalis: vt cetera p̄tacta. Deīn ē aliqs
q: nō ois ꝯuētꝰ ſꝫ minor aut mediocris ē rigor. Nā hec di/
ctio, aliqs, qñ additꝫ alicui d̄notat paucitatē. 3° regi. acuto
rū. Id aūt ſit additū ad dīā tremoris: eo ꝙ tremor qs ſeqꝫ
rigorē: ⁊ ē ſic rigor fortior cātus ppie a calo: lꝫ multotiēs
impraꝑe ſumaꝫ, p typo quocūqꝫ. ¶ Cuiꝰ qdē grā notandū
C ꝙ tremor dupl'r accipiꝫ: vno qdē mō, put eſt motus malus
vlis totius corpis: ⁊ ita ē effectus rigoris ceu qñ adeſt ve/
hemētiſſima pūctura cū agitatiōe q̄ꝫ maxie ⁊ dētiū ſtrido/
re. Et hoc ampliꝰ cātur a calo ⁊ ad ſumū ex latione repēti/
na calidi ſeroſi acuti ſup pres ſenſibiliores entes. ſumiꝫ ⁊
2ª. 3. c. 11. tremor, put eſt paſſio ſeu morbꝰ officialis ſm Auic. q̄ pres
ꝯcutiunꝫ abſqꝫ alia paſſione febrili vel altera ꝯtingēte: ceu
reliq̄ neruoꝝ egritudies: in q̄ nō pcipiꝫ manifeſte calor ſicē
in pori tremore aut frigꝰ: ⁊ dīt ab eo ꝙ hic p̄t aduenire to/
ti corpi vl' plībꝰ ptibꝰ aut vni. Sꝫ ille cōis ē oi corpi: ceu ri/
Cap. 6. in medio. gor a q̄ vt ad vltimū poſitus eſt ꝯſeq: vñ de ictiⁿ rigore ⁊
ſpaſmo: rigor nō eſt nocuⁿ accñs in mēbro ſicē tremor: neqꝫ
ēt tremēs friditatē ſentit ceu rigēs. ¶ Adhuc in rigore eſt
motꝰ pter nām oino: ⁊ iō dcīn diſariā. in tremore āt neqꝫ: q̄
cū tremor q eſt neruoꝝ paſſio ꝯſtruaꝫ ex re pter nām co/
nāte mēbrū ſtra quātitate nimia vl' q̄litate praua ſupprime
re: ⁊ nā ſatagēte ſubleuare: ita vt bellū motuū ꝯrioꝝ inſur
Ubi ſupra immediate. gat: tremuloſum iducēs motū. Et ppea dicit Gal'. id eſt ꝙ
D Plato nō recte opinatꝰ eſt tremorē ⁊ rigorē vnū ⁊ idē eſſe.
Sed qs dicet Platonē obſuās tūc p tremorē illū intelligē
q eſt cōis toti corpi multotiēs rigor dictꝰ aut verꝰ vt dcīn
eius q̄ſi effectꝰ: qñ oino cāe rigoris fuerit itēſe. Sepanꝫ ēt
ſpaſmꝰ ⁊ ſectigatio vl' titillatio ſiue ſaltꝰ. Videnꝫ .n. eē ma/
iores magis extēdētes vl' ēt ꝯhētes q̄ꝫ rigor aut ēt tremor
⁊ maxie ſpaſmꝰ: p id aūt qd dr crebrus diuiditꝫ rigor: ⁊ ab
his atqꝫ a ſternutatiōe: tuſſi: ſingultu ⁊ hꝫ. rari .n. ſūt motꝰ
eoꝝ: tremoris aūt ⁊ rigoris cōmotiones pulſu ēt ſpiſſiores
niſi formicātis forte. Subditꝫ aūt caloris nālis q̄ tiqdē mo
uet v̄tus regitiua nūc qdē itus: tūcqꝫ foras put obiⁱ ꝯcitat
pble. 10. ſinatiuū ſeu opⁿ: vñ vigeſimaſeptima pblematū: calīn qd
eſt in nobis tāqꝫ aīal fugiēſqꝫ vtiqꝫ timebit. Ad cuius qdē
pñtiā calīn ſeqꝫ pmanē ſubꝫ. Ad eiꝰ aūt abſentiā fridū: idē
nāqꝫ pōt eſſe diuerſoꝝ cā vt nauta q ſui pñtia cā eſt ſalutis
Te.c.cō. 30. nauis: cuiꝰ abſentia ſubmerſionis illiꝰ. phyſicoꝝ 2°. Diꝫ ēt
in cor q: calīn nocinū leſuꝫ cū ſanguie ſemp ꝯcurrit in cor

velut in arcē ac eiꝰ pͥnⁿ vt ibidē tueaꝫ. 5° apparēs h accñti. E
Et iō Meſue de pharmacis oium nocumētoꝝ aduenientiū Ca. 5. & A
corpi pͥmus occurſus eſt ad cor velut ad baſim vite. Dictū Lib. pͥ 10 ſen. 2ª ſū.
aūt repētinus: qm qd paulatim occurrit nō cāt rigorē aut pͥ cap. pͥ can. 1.
dolorē q ipſuꝫ ꝯcomitaꝫ. Qd .n. paſſionē iducit opꝫ ipſuꝫ
ſubitū eē ⁊ nimiū: vt appet 4° de accñti. Debet ēt id eē pter Ca. 6. poſt principiū.
nām diſariaꝫ: ita vt repētina inālitas cadat in nām ⁊ nō in
diſpōnē ꝯriā: q: magis qd duciꝫ delectabilr in nām velut
qñ calori occurrit cōtēperās id qd fridius p qd ēt tremor
neruoꝝ morbꝰ ſepaꝫ a tremore rigoroſo. eſt ēt breuis tpe:
ille ſo lōgiſſimus. Per id ſo qd ſubdiꝫ paulatine ſepaꝫ a
verecūdia: ipſa .n. ſimilaꝫ rigori cū i ea duplex ſit talis mo/
tus nāep̄ qdē ad itra ⁊ ꝯñr ad extra: ⁊ in rigore ſilr vt q̄ꝫ
multū: verūtamē in verecūdia citꝰ ſit caloris nālis reditꝰ: ⁊
nō aūt adeo in rigore. Diciꝫ aūt vt ad multū refractꝰ ppter
rigorē q aliqñ ꝯtingit ſicē ꝯſpeci in morte vehemētē q̄ꝫ ma/
F gis fridū aut ob v̄tutis debilitatē vel māci ſupfluā q̄ꝫtitatē
Cap. 5. pͥ medium. 5° de accñti: hic .n. calor ꝯfugiēs in cor nō reuertiꝫ: p hoc ēt
ſepaꝫ timor ⁊ rigor viſus in eo q pōt rigori ꝯſociari nūc p̄/
tacto. Sufficiēs itaqꝫ p̄tacta videꝫ rigoris rō. ¶ Propter
ſcōꝫ huiꝰ ſciēdū ꝙ rigor apud Gal'. ⁊. 6. theo. nō ſolū cātur
a calo: vex ēt a frido. Q: aūt a calo mōſtrāt ex febribꝰ ter/
Ubi ſupra in arg. Cap. 11. Alio. 4. 8. tianis iterpolatis: vt tactū icipiētibꝰ cū ipo paroſiſtice: quo
ēt terminanꝫ cauſones ſeu incēſiones: iuxͣ illud afor. 4ª. A
cauſone habito rigore ſuperueniēte ſoluiꝫ ipſe: qd ēt oñdit
ſcintilla cadēs ſuper corpꝰ hois: ⁊ aq̄ feruētiſſima ꝯfeſtiꝫ oc
currētes. Silr ⁊ vulnus medicamine aſpſuꝫ acutiori. vnde
Iſaac feb. 5. Cā rigoris ſūt calidi ⁊ acuti chimi citū exitū
Cap. 2. ad medium. hñtes. ¶ Adhuc iſtud iduci rigorē qd cāt ꝯuētū quēdam
crebrū caloris natiui ⁊c. tale ſo ē calꝫ excedēs ipelliēs calꝫ
nāle: cauſanſqꝫ ipſiꝰ abñtiā: cū eo ꝙ calor nāe vt tactū ꝯfu/
git in cor tāqꝫ i ipſiꝰ tutamē: itaqꝫ rigor cātur a calo. ¶ Fir
māt ꝙ ēt fiat a frido: vt ſſs oñdit vitreū: ppie cū friditatis
fuerit multe: maxieqꝫ cū fortiter moueaꝫ ita vt diſſoluaꝫ: ⁊
hic qdē rigor nō fortis vt hor q a calo lꝫ illiꝰ reſpectu pdu/
ret q̄ꝫ lōgiſſimeqꝫ ⁊ ampliꝰ mulieribꝰ accidit q̄ꝫ viris: ⁊ ma
G xime largā ⁊ ocioſaꝫ ducētibꝰ vitā. Cauſaꝫ ēt ab aere ⁊ aq̄
q̄ꝫ multū fridis mox occurrētibꝰ: ⁊ ppe cū corpꝰ fuerit po/
roſuꝫ ⁊ natū ſuſcipe que aduenīūt: ceu humores corruptos
in expoſito: ſit ēt rigor qs in q̄rtana cōpoſitꝰ aliq̄lr ex calo
⁊ frido: cū fridus de ſe ſit ipſiꝰ humor: calidus ſo putrefa
ctione. Rigor tñ ad quē ſeqꝫ tremor ⁊ agitatio totꝰ q̄ꝫ ma
lor a fridis coꝝ groſſitie nō gñaꝫ humoribꝰ. Uex a ſubti/
lioribꝰ ⁊ acutioribꝰ. ¶ Adhuc illud qd iducit ꝯuētū quē/
dā crebrū ⁊c. rigorē cātcū hꝫ ſit eiꝰ denotatio. hꝫ ſo ē fri/
gidū cū impellat calorē nālē: ⁊ in fugā ponat: velut ſibi op
poſitū: quo ſiqdē dupl'r ifridaꝫ ſubm. Une qdē ppter frigi
dū iā occurrēs al'r pp fugā calidi. Sed in eo q ſit a calore
ſolis aduenit friditas ppter receſſum calidi: ⁊ iō remiſſior
lꝫ nāqꝫ acutū a pūctura ſentiaꝫ iteriꝰ imerſa: forinſecus tñ
pcipiꝫ frigus: ppter qd fortaſſe rigor ſimplr nō eſt friditas
Ubi ſupra arg. 1. iſi. pble. 10. fortaſſis: ſicē teſtaꝫ Gal'. verū poriꝰ cā ipſius quādoqꝫ effe/
ctuſqꝫ ſp. Inducitꝫ ḡ rigor ēt a frido: ⁊ ſic ab vtriſqꝫ: qd ēt ſir
H maꝫ ex 8ª pble. ita. Propter qd horripilanꝫ ſiue rigeſcunt
a calo ⁊ frido infuſi. Soluēs aitid ꝯtingere a frido: q: ex/
tinguit calīn: cogitqꝫ ipſuꝫ abſcedere. A calo qdē q: fridū
circūferētiale repcutiꝫ in vnū ⁊ fugaꝫ introrſuꝫ: ita vt idē
differenter tñ: poſſit a diuerſis cāri: ſicut a frido per ſe am/
plius: a calo accñte magis. ¶ Sed circa p̄dictā cauſaꝝ ri/
goris aſſignationē dubitare ꝯtingit. qñ .n. qs patiꝫ tertia/
nā ⁊ paroxiſmus cū rigore debeat ſupuenire ſuppoſita di/
ſpoſitiōe oi corporis ⁊ ꝯtinētis: ſicut poſſibile: vniformi ri/
gor tūc icipiēs cū paroxiſmo: vñ cauſabiꝫ nō qdē a nā pa/
roxiſmi: cū nō moueaꝫ niſi mota. neqꝫ ēt a mā magis nunc
q̄ꝫ p̄us determinate. q̄re videbiꝫ cauſaꝝ eius ſufficiēs aſſi/
gnatio. ¶ Dicendū id ꝯtingere a cā exteriori ſupna magis
qua humor cōſluit cholericus ⁊ agitaꝫ excitatione i motū

I determinata periodo ⁊ differētia declarata .88. quā ſiquidē
cām medicus vt ipſe non habet intueri. ℭ Noſce ꝗppe vt
particularī⁹ colligant̄ ſermones de rigore ⁊ maxie Hippo.
⁊ vna ꝯſoni reddant̄ ꝙ rigorē aut ſequit̄ febris aut mini-
me. Si ꝗdem id tūc hic rigor paruus vel forte mediocris
qm̄ ad quē febris nō ꝯſequit̄ omnino verūm ad magnū con-
ſequit̄. Rarius tn̄ euenit vt ad rigorē indifferēter nō cōſe-
quat̄ febris: ita vt tpe Hippo. ſemp cōcomitaret̄ rigorem
febris: tēpore tamē Gal. ⁊ nūc amplius: qꝛ hoies ſunt ami
ci gule ⁊ luxurie ocioſi repleti ſub frīdis hūorib⁹ plūmis ⁊
paratis alterari. Balneis ēt crebri⁹ vtētes rigorē illatiuis.
Hoc. 3. c. 2. t. fine. — aliqn̄ rigorē nō ꝯſeq̄t̄ febris de diſtēperātia. 5° de accītis: ⁊
de tremore iectigatiōe rigore ⁊ ſpaſmo: velut qn̄ qs lapſus
Cap. 5. in medio. — aere ſub frido ente vtcūq; ſe habēte denudat incurrit hꝫ ri
gorē qnq;. Si vo rigori ſupueniat febris aut id ꝯtingit ex
Cap. 7. ꝯ fine. — parte mãe magis vel vtutis imbecillitate aut vtraq;. Siq;
dē ꝓpus aut mã eſt intra venas aut ex̄. Si ꝗppe ſic rigor ad-
K — ueniēs in ꝓncipijs febriū interpolatarū. ſi vo intra: vel ē q̄b
dcm̄. A cauſone habito ⁊c̄. ſiq̄dē idigeſta ē ⁊ in locū vnū i-
Afo. 48.° Afo. 1. — pulſa: tūc occurrit rigor ſiue frigus: ꝫ illud afo. 4°. In fe-
brib⁹ ardētib⁹. ſi q̄ exteri⁹ frida rigeāt ⁊ reliq̄. Vn̄ in eodē
dē 7°. In acutis morbis friditas extremitatū mala. Qꝫ ſi
mãe ꝯtingat mole tūc fit rigor ⁊ maxie feb. apoſtemoſarū
ꝓncipijs cū calor neq̄at diffundi ſupfluis obſeſſo: vel ꝯbit
perampli⁹ ad locū apatis. 4° ꝑma. Si aūt accidit vtutis i-
Colli. tra. 4. — becillitate ꝓpriceq; pluries: ſic erit ille afoiſm⁹ q̄rte. ſi rigor
Ca. 10. ꝯ fine. t. c. — inciderit febre nō deficiēte debili ente vtute mortale. ſi aūt
11. p° ꝓn. — vtroq; mō: tūc rigor in mortē ꝯterminat vt ꝓtactū. ℭ Itē
Afo. 46. — de quoq; ꝙ īter ſanitatē ⁊ mortē multi accītiū interueniūt
gradus itermedij. nā poſt ſanitatē anomalia q̄dā extat: de-
inde ſpōtaneus qs labor q̄druplex: ordine tn̄ aliquo: cū de-
terior ſit ceteris apoſtemoſus. deinde ꝯfractio poſtea hor-
ror ſiue horripilatio: poſtea rigor: deinde tremor quos ſub
L — ſequit̄ vt tactū febris: ex febre aūt mori aduenit quoq;: cui⁹
quidē cā eſt extinctio caloris natiui obuiatione ꝯtria vl' re-
gimē eius ſuffocatiuū. Tremoris aūt vniuerſalis ⁊ ꝓprio-
ris cā ē multitudo humoꝝ ſubtiliū mordaciū velociſſime
delatoꝝ ſup ꝑtes ſenſibiles cū vtutis debilitate: ita vt tāt⁹
interueniat motus ⁊ agitatio' vt qs ſe nō poſſit ꝯtinere qn
detētibus frēdeat ēt: quē ⁊ febri q̄rtane ⁊ nō cholerice tn̄
Lib. 1. ca. 3. in ꝓn°. — attribuit Almāſor: ⁊ maxie talis in ea pōt ꝯcidere qn̄ fue-
rit ex cholere aduſtione febris cauſata: ita vt hic tremor vt
tactū vehemētē ſequat̄ rigorē. Rigor vo modicū iminut⁹
his cauſis accidit. Peramplius aūt minoratis cōſtāte vir-
tute ꝯtingit horror. Adhuc aūt plus talibus iminutis cō-
fractio ſeu anguſtia ⁊ labor deinceps ſpontaneus ⁊ ano-
Colli. c. 5. Cap. 4. — malia ⁊ tandem ſanitas cauſis his accidentium ꝓpoſſatis
oino. quinto de accidenti: ⁊ decimo de ingenio.

Propter quartū quidē quid dicendum ap-
paruit vtriuſq; omniū par-
tis rationes prioris verum concludunt: cum oſtendant ri-
M — gorem fieri a calido ⁊ frigido: vt conceſſum. ℭ Ad aliud
vo quod tanq̄ ſubcontrarium dicendum non eſſe incōue-
niens: verum quiddā vt oſtenſum differenti modo a diuer-
ſis fieri cauſis: ita vt vna ſit prima: mediata ſcd̄a. vna etiā
ꝓble. 3. — per ſe reliqua vo per accidēs. vt problematū nona. ℭ Ad
vltimū in his que vident̄ diuerſis agi cauſis idem eſt: que
autē ſunt ante has nihil prohibet eſſe alias: ceu oſtenſum
centeſimaquinquageſimatertia curā perfici contrario non
ſolum imediato ⁊ per ſe: verum per accidens ⁊ mediato:
cum omne tandem concidat in idem ⁊ primum.

ℭ Differentia. XCIII.

Ca. vlti. in fine. — Quod ethica nō fit icipiēdo videt̄ ꝑ
2m criſiū excuſantē ſe a
determinatiōe ſignoꝝ ethice: ita nulla ethica-
rū in ꝑmis diebus: ſed tēpore ꝓcedente ꝑficit̄.
Alia trāſlatio. Hec ꝗdem febris non accidit a
ꝑn°. Hoc idē ſonāt ſermones Serap. ⁊ theo. 8. ℭ Ampli⁹
vnūq̄dq; agēs opat̄ in mãm diſpoſitā magis ⁊ nō in ꝯtiā.
Actus. n. agētiū ſunt in patiēte ⁊ diſpoſito: cū forma ꝓpriū
appetat ſuſceptiuū: ſꝫ ſpūs aut hūor diſpoſitior ē mã ad in-
flāmationē q̄ mēbrū: eo ꝙ ſuba ē ſubtilior illo: ⁊ ois talis
plus recipit paſſionē. febrium ꝑ. ſimpliciū 4°. ⁊ ꝑmo ſcd̄a.
ℭ Qd̄ roborat̄: qꝛ ēt febriū: vt apparet ꝑ caꝫ declarat̄ ex
caliditate exterioꝝ: ꝑmit⁹. n. accēdit̄ caliditas in aerē bal-
nei: deinde in aquā ⁊ poſtea in parietes illi⁹. ℭ Adhuc q̄r
to ꝑ°. ⁊ Iſaac ēt febriū ꝑ. Febris mediātib⁹ ſpū ⁊ ſanguine
vel nāli calore ſe ꝑ totū diſſeminat corpus. Hoc autē fore
nō pōt: niſi ꝑmit⁹ in ſpū ⁊ ſanguine. i. humore ⁊ calore natu
re calor fundet̄ extraneus: q̄re videt̄ ꝙ ois in ꝑmis febris ſit
effimera aut putrida. ℭ Rurſus. o quā parū eſt ꝙ q̄rtana
accidat icipiēdo: plurimū nāq; euenit in ſucceſſione egritu
dinū putridaꝝ diuerſaꝝ. dtia. 90. Cū aūt mã q̄rtane ⁊ hu-
mor magis ꝯueniat alijs humorib⁹: qui ſepius febrē idu-
cunt incipiēdo q̄ cū mã ethice que eſt ſuba ſolida ſeu mē-
brū: tunc nāq; fiet ethica incipiendo. ℭ Itidē ſi ethica fiet
incipiendo iā nō eſſet ethica: cū icipere dicat qd in diſpōne
fore: ethica vo habituationē: vt apparebit in his que de-
inceps. Ethica itaq; incipiendo minime fiet.

Colli. 6. h. ea tan. c. 11 p° ꝑncipium. Colli. c. 3 poſt ꝓn°. Cap. 1. in Colli. ꝯtra. 2. c. 3. ꝯ. 8. Colli. de. 2. ſo. 1. ca. 3. ꝯtra. 8. Cap. 1. Tracta. 1. c. 1. in ꝓn°.

N

O

Oppoſitū hoꝝ ſapit Gal. i plurib⁹ locoꝝ de diffe-
rentijs febriū cū. A. Zoar Auer. cū alijs
medicis vniuerſis. Qd̄ ⁊ rōnibus cōfirmat̄. Cū enim oēs
alie egritudines ab eius occurrāt ꝑn° ꝓpter qd hec nō ſit
alijs. ℭ Adhuc cū de ratione accītis ſit vt morbos ſequa
tur velut vmbra corpus: tertio de accīte. ⁊ 11. de ige. ſi ethi
ca ſemp alios comitaret̄ morbos potius accītis q̄ morbi
rationē iduceret: cuius ꝯtriū notū: cū tria gn̄a ſint febriū per ſe
morbus exiſtētia. ℭ Amplius nō agit agens niſi patiens
eius ſuſtinere valeat actionē. Cū agētis ad patiēs oporteat
proportionē interuenire ſicut mouētis ad mobile ⁊ intelli-
gentis ad intelligibile. Spiritus autē aut humor corpora
ſubtilia nō ſunt apta impreſſionem agentis prepotentioris
ſuſceptam etiam ſuſtinere: verū in mēbra pertranſiens ful-
cietur ſolidiora. Itaq; ethica fiet incipiendo.

Cap. 3. in ꝓncipio. Lib. 1. ca. 8. cir. ꝓn° ⁊ ca. 9. in medium. ꝑ. 4. trac. 3. ca. 1. in medio. Colli. 3. de differen. 1. ca. 13 in ꝓncipio. Colli. 4. colli. 3. c. 23. Ca. 1. ꝯ. 8. Ca. 11. in.

P

Propter primū vo ſciēdū ꝙ ethica quid ha
bituatū iportat. ethicon enī
grece habituatū latine. vnde. 8. de inge. Diſpoſitiones fa-
cile ſolubiles vocāt habitudinales. i. q̄ſi diſpoſitionales: q̄
aūt nō tales habituales. habitus. n. ſm̄ Boetiū in predica
mētis eſt diſpoſitio firma velut diſpoſitio habit⁹ infirmi⁹.
Ethica quoq; habitū importat: aut qꝛ cum difficultate vel
impoſſibilitate ſeparat̄ quādo habituata permanſerit: vel
qꝛ ſubiecto ſolido: puta mēbro aduenit. A quo facta cum
difficultate remouet̄ ipreſſio. ℭ Eſt aūt ethica in plurib⁹
diſpoſitionibus ſimilis ptiſi: ⁊ ēt differēs ab eadem: habēt
enim ſe velut excedentia ⁊ exceſſa. Iſaac febrium ſcd̄o. Nā
ptiſis vno q̄dē modo cōmuni ſumit̄ pro omni cōſumptio-
ne ex quacūq; emergēte cauſa: ſiue preter naturā ſiue natu
ralē: q̄lis eſt diſpoſitio que accidit decrepitis quādo mor-
ti appropinquāt: vn̄ Almāſoris q̄rto. Qui tali cuſtodiunt̄
regimie poſſibile ſit vt ad decrepitā longo deueniāt tēpo-
re atq; ptiſim. Et ethica hec ꝓportionat̄ ſenectuti: que q̄dē
euenit nō paruꝫ ex egritudine quadā cōſumptiua. ſumitur
etiā pro illis q̄ ad ipſam ſunt diſpoſiti. afoi. 3. puta qui col-
lum habēt longū: ⁊ epiglotī foris ꝓminēte ⁊ pectus ſtri-
ctum carne nuduꝫ cuꝫ humeris eleuatis ⁊ tortis crurib⁹: ⁊
hꝫ ptiſis in plus q̄ ethica febris ſe protēdit. Eſt ēt ptiſis q̄
cōſumptionē iportat: ꝯſumptio ois corporis cuꝫ vlceratio
ne pulmonis. Et hoc q̄dem mō ethica ptiſim ſuperat. Nā
ois ſic ptiſicus ethicus fact⁹ ē: ⁊ nō ꝯuertit̄: cuꝫ multi ethi
cam patiant̄ ſine pulmonis vlcere. Talis quoq; ethica ve
lut accīs ꝯſeq̄tur ad ptiſim. Quādo. n. pulmonis aut pe-
ctoris ſanies nō expurgat̄ libere: effumās in corpus iflā-
mans febrē inducit ethicā. ℭ Ethica quoq; vt innuebatur

Cap. 1. p° medium

Q
Ca. 3. in

Cō. aſ. 14. ꝯ. fin.

A

per prius duplex exiſtit. Quedā qdē eſt cū febre: que ē calor extraneus fixus in ſubſtātia mēbroꝝ ipoꝝ, ꝓhibēs operationē eorū cꝫ nālē ꝯſumēs humiditatē. coll. 3. Huius qꝫ ethice febris multiplex aſſignat̃ modus diſtinguēdi. Quidam. n. ipſaꝫ penes corporis humiditates diſtinguūt. Humiditates aūt corpis ſunt ꝗtuor: vt inuit̃. 7. de ige. p ꝗtuor ſiccitates diſticte illis oppoſitas. Eas qꝫ. Serapio exꝓmit 6°. ⁊ Iſaac febriū tertio. Et 4° ꝓma. ⁊. 12. ipſius aialiuꝫ ⁊c̃. Quarū eſſe ⁊ numerus differētia inotuit. 33. Scdm has qꝫ ꝗtuor humiditates videt̃ Iſaac interdū ſpēs ꝗtuor ethice diſtinguē cuilibet ſuā ſpēm ethice adaptādo. nōnūqꝫ ꝟo tres ſolū magis ꝓnūtiat. Cōiter tñ tres ipſi⁹ ſpēs diſtinguunt̃ ita vt in ꝓmis duab⁹ humiditatib⁹ ꝓma ꝯcidat ethice ſpēs theorice. 8. Serapio tamē ⁊ Iſaac ponunt magis putridaꝫ ex ipſa fieri. Et veritas eſt fortaſſis qꝛ huic putride tandeꝫ aſſociatur ethica. In tertia qꝫ ſcda. In ꝗrto ꝟo tertia. Has aūt humiditates. A. 4° ꝓma: cū febriū ꝓ. nitit̃ oſtēdere ⁊ ꝓ ꝯñs ethicā illis occurrentē per humiditatē triplicem in lucerna exñtē. Eſt nāqꝫ in corpore lucerne oleuꝫ effuſum: qđ duab⁹ ꝓportionat̃ humiditatibus ꝓmis. Eſt ⁊ humidū in corpore lycinij iā imbibitū: qđ tertie redditum eſt humiditati. tertiū quoqꝫ humidū ipſius lycinij radicale: qđ partes ꝯiūgit ⁊ retinet in adinuicē: qđ ꝗrte ꝓportionat̃ humiditati: vt etiā dēia inducit̃. 112. Et hic ethice modus cū noībus eius terribilib⁹ incurabilis: niſi manu ſanari ꝓnūtiat̃ diuina. Et iſta qdem ſufficiētior viſa eſt modoꝝ ethice diſtinctio. ¶ Quidā ꝟo diſtinxerūt ethice ſpēs dicētes: qm̄ aut eſt in humiditatib⁹ ꝓpinqui tpis coagulationi: ⁊ ſic ꝓa cōſurgit ſpēs. aut in eis que ſunt velut caro: ⁊ hec ſcda. vel in mēbris radicalib⁹ duris: qualia ſunt oſſa ⁊ nerui: ⁊ ipa tertia. 10. apparēs de inge. Et iſte qdē ſermo verificat̃ ab. A. qñ ad ꝓorē fuerit reductus antedictū: qm̄ ſi denotet̃ ipo ꝙ ꝓmū qđ finit ethica eſt humiditas ꝓpinqui tpis cum coagulatione: nō erit ſermo verus cū ex hac ſcda efficiat̃ ethice ſpēs ⁊ nō ꝓma: vel ꝑter hoc ſit in cordis ſubſtantia. Hoc aūt dicit̃ febriū ꝓ. vt ꝙ quādo cōpl'o corpis nālis inflāmatur ⁊ nō adhuc hūiditas ꝯſumit̃ exñs i ipſo: ſed velut ebullitio oñdit̃: ꝓa ꝯſurgit ethice ſpēs. Qñ aūt hec ebullitio ad ꝯſumptionē ꝓcedit: ſcda efficit̃ ſpēs. Qñ ꝟo mēbra ſimiliū priū ledunt̃: vt vene: nerui ⁊ hꝫ: tūc erit ⁊ tertia. Et hi qdeꝫ oēs modi ſane intellecti ideꝫ ſatis vident̃ ꝓtendere. ¶ Eſt quoqꝫ ⁊ modus diſtinctionis ethice ſatis famoſus: vt ꝙ quedaꝫ ipſius eſt difficilis cognitionis ⁊ facilis curationis: vt ꝓma eius ſpecies. Quedā quoqꝫ facilis oīno cognitionis ⁊ ipoſſibilis curatiōis: ſicut tertius ē modus. Scda quoqꝫ ſpecies mediū obtinet cognitionis ⁊ curationis. Et iſta quidem diſtinctio magis oſtēdit modū qꝫ rem: ꝓpter qđ ꝑdicte hac magis faciūt ſcire. ¶ Et ſcias ꝙ Gal. febriū ꝓmo ⁊ alibi nominat ſimplr̃ ethicā ꝓmā: ⁊ ſm maiorē partē ſecūdā ipſius ſpēm: puta cū nōduꝫ deſiccat̃ humiditas cordis: nā quādo deſiccat̃ vt in fine ſcde ſpeciei ⁊ in tertia dicit̃ tabes: ſm ꝟo. A. adubul. ¶ Eſt ⁊ alia ſenectutis dicta vel ſenij: quoniā aduenit ex ea in hora ſenij: qđ accidit in fine maraſmi: ⁊ ipſa ē ſiccitatis dominiū ſup totū corpus abſqꝫ febre. Cuius qdem cauſa vtplurimū eſt frigus cū virtutis imbecillitate: vnde mēbra nutrimēto carent. cauſat̃ etiam ex potu aque fride quādo diſpoſitio nō affuerit. Eaꝫ quādoqꝫ cauſat medicus faciēs febrē ethicaꝫ maraſmodē per potū aque fride ⁊ in ipſius ꝓiectionē in hanc qdem minus deterrētē trāſire. vñ. 10. de inge. Melius ē fridā diſcraſiaꝫ tranſlatū holem: cū ſpe benigna efficientes qđ ⁊ periclitari: qꝫ ſine ſpe perire certiſſime: ꝓpter qđ ifrigidamus oīno ethicas febres confeſtim anteqꝫ deuenietes in tabē moriātur. Non enim qui certiſſime tabefactus eſt tētabimus ſanare: ⁊ ſi calorē eius extinxerim⁹. Sed ſiccitas derelicta ſenectutis hominē promittit tāto victurum tēpore quāto reſiſtant ſolide particule ad vltimā ſenectutē. ¶ Fieri autem

Cap. 11.
Cap. 6. in ꝓncipio. Breuiarij c. 11. circa ꝓncipiuꝫ.
Ca. 1. d. ſ.
Tra. 3. c. 1.
Ca. 5. poſt principiū.
Cap. 7. p° ꝓncipiūt.
Ca. 3. i medio. ⁊ c. 8. in ꝓn°.
B
Colli ca. 11. p° me ꝓ. 4. tra. 3. cap. 11
C
Cap. 9. ad medium.
D
Ca. 10. p° medium.

incipiendo intelligo ethicam: cum nulla aliaruꝫ febriū antecēſſerit ipſaꝫ: neqꝫ effimera: neqꝫ putrida: vt alia quecūqꝫ cauſarum: imo prima caliditas in corpore accendatur cordis ex cauſa quadam forti: ⁊ ſi omnes febres fundantur in corde: iſta qꝫ maxime in eius figitur ſubſtantia.

E

Propter ſcdm aūt ſciendū ꝙ aliqui rudiū audiētes ſuperficietenus ſermonē predictū Gal. ⁊ antemiſſa motiua dixerūt ethicam incipiēdo minime fieri. vnde febrium ꝓ. Quare quidam eſtimant neqꝫ aliter poſſe fieri hanc paſſionē talē: niſi ab egritudinibus ꝑeūtib⁹ mox dicēdis. Decipiunt̃ ēt aliq illic ex ſerie Gal. tali. Ethice cū ſine cauſis ꝓcatharticis gñent̃: nūqꝫ ab initio inuadūt: ſed trāſcendūt ex his que fiunt ex putredine. ¶ Dicendū ꝙ is ſermo nō eſt ſimplex: ſed magis cōditionalis ⁊ ꝯſequētis deſtructio: vt apparebit diligēter inuēti eundē ⁊ conſequētem poſt plurima. Quorū quidē ⁊ aliorum amplius defectus videbitur conſequenter aperte.

Ca. 9. d. ſi.
Cap. 7. an medium.

Propter tertiū qdē ſciendūꝫ ꝙ febris ethica vtplurimū nō occurrit icipiēdo: verū alias ꝯſequit̃ febres ⁊ egritudines. Raroqꝫ icipiēdo aduenit cū ei⁹ cā raro occurrat. vñ feb. ꝓ. Ethice febres ſm duplicē ſiūt modū: qñqꝫ. n. ꝓꝑ cauſones qꝫ multū ꝓlōgatos: vt ⁊ humiditatē corpis ꝯſumāt cordis. Interdū ꝟo adhuc manente cordis humiditate febres accēdunt̃ velut lucernarū flāma ex lycinio. Fit ēt ethica nō parū ex emitriteo: vñ ꝗrto ꝓa. Emitriteus qñqꝫ eſt de febrib⁹ magis iterficientibus qm̄ ꝓducit ad ethicā ⁊ egritudines chronicas ⁊ difficiles. Cōſurgit ēt ipſa vt apparuit ex ꝓtiſi añte: nonnunqꝫ ꝟo ex empimate ⁊ vniuerſalr̃ ex apate intus marie ſaniato: ⁊ ꝓpter ſubtiliationē regiminis ⁊ ꝓhibitionē infridationis: vt potus aque: ⁊ ꝓpter modicaꝫ obſeruationem lateris cordis cū rebus infridātibus de foris aut de intus. Multotiēs etiā in ipſam cadere facit medici neceſſitas ꝓpter cauſam ꝟtutis ⁊ frequētiā ſyncopis dantis in potu vinum ⁊ aquā carniū ⁊ medicinas calidas: vt de muſco. Fit etiā vt tactū interdū incipiēs ethica. vnde Gal. ibidē. Una quidē ethicaꝝ gñatio dicta eſt nobi. reliqua ꝟo eſt quādo a ꝓncipio inuadūt ꝯfeſtim ꝓmā gnōnem ſimilem facientes effimeris vt triſtitia ira ⁊ labore ampliori ſimul cū eſtu facto. Decimo ꝟo de ige. Rurſus ex cauſonidib⁹ in tabē aut a ꝓn° ipſius cōfeſtim ethica contingit febrē preſiliens cauſonidem. Iſaac quoqꝫ hāc diſtinguēs ait ꝙ ethica quedaꝫ eſt cuius cauſa eſt alius morbus: alia ꝟo cuius cauſa nō ē alius morbus: que ꝯſurgit ex iſlāmatione humoris exiſtētis in ꝯcauitate venarum ⁊ arteriarū cordis. vnde recolligens ait. Quia cōpleuimus cām ethice: que eſt ꝓpter aliuꝫ morbum ⁊ cauſaꝫ eius que nō eſt ꝓpter alium morbū: ſed per ſe ⁊c̃. A. ꝟo poſitis cauſis qb⁹ febris euenit ethica cōſequēter ſubdit. Longiſſimū eſt vt accidat ethica incipiendo: quaſi ſint mēbra radicalia iam inflāmata ⁊ non inflammet̃ humor ſiue ſpiritus añ illud: imo opꝫ vt caleſiant illa in ꝓmis: deīde ſm ꝓceſſionē dieruꝫ caleſiant iſta: niſi accidat cauſa fortis valde. Sermoneꝫ quoqꝫ de hoc aſſumpſit Zoar ita. Una fit ſpēs febriuꝫ ethica dicta: que vt in pluribus non arripit per ſe ꝓncipalr̃: ſed ſequit̃ aliquā febrium chronicaꝝ corp⁹ exiccantiū ipſumqꝫ diſſipantiū. quādoqꝫ ēt fit ꝓpter febres diei. Coll. qdem 4°. Raro accidit febris ethica: niſi poſt alias febres: ſicut poſt effimerā in corporibus ad hanc paratis aut poſt aliquā ex putridis. Preuenit aūt per ſe in his cā q nā ſicciores ⁊ calidiores viuentes in laborib⁹ ⁊ vigilijs ⁊ dieta ſubtiliori: ⁊ amplius ſi cū huius aeris diſpōne ⁊ regionis in irā vel triſtitiā peruenerint: febriū ꝓ. Hi vtiqꝫ ſunt ſermones qꝫ de ꝓncipiatione iſtius febris per ſe aut poſt alias illuſtres iduxē. Qui ēt ſm vtrāqꝫ eoꝝ partē pñt rōnib⁹ decorari. ¶ Oꝫ. n. in pluribus ethica morbos cōcomitet̃ alios oſtendit̃. Cū vnūquod agens vt tactū in mām formā iducat ſibi diſpoſitā plurib⁹ cauſis ca

F
Ca. 8. i ꝓn°.
Trac 4. c. 13. in fine.
1. febriū. c. 8. cir. ꝓn°
G
Ca. 5. ante medium.
Feb 2 c. 1. iuxta finē.
ꝓ. 4. trac. 3. c. 1. circa medium.
H
Collr. 3. ꝓ partr. tractatu. 1. c. 13. in ꝓnci.
Ca. 33. p° medium.
Ca. 9. d. ſ.

I ſiditatē ĩlucētibus in corpus mā ampli⁹ diſpoſita eſt ſpūs:
qui ē ſubm febris effimere aut humor q putride q̄ȝ mēbrū
in quo ⁊ ethica figit̃:⁊o q̄ rarius cauſa adeo vehementer
ĩpreſſiua occurrit corpori:ſicut ēt in vniuerſo ɔſpicim⁹. In
eo.n.effectus grandes mirādi rarius occurrunt. ¶ Am/
plius.nā rur̃ ĩquātū pōt ſolidā partē:puta mēbrū ſpma/
ticū:qđ eſt ſubm ⁊ ſuſtētaculū cop̄ oīuȝ que ſunt in aiali:⁊
maxie cor:qđ ethice ꝓpriū ſubm:nō ſolum ꝺm contenta in
eo:vt alijs plus febriū:verū ēt ꝺm ipſius ſubſtātiaȝ ꝓpriā:
qđ vo tale fuerit ɔſeruat̃ maxime a nā cum ſapiētia ⁊ itē/
tione oi. Fit igit̃ vt ad multū nō incipiēdo qđ idicat Alme/
bitru febres vtplurimū añs. ¶ Q₂ autē fiat initiādo q̄nq̄ȝ
oñdit̃:q₂ agens agit:nō in qđcūq̄ȝ:ſed in patiēs ſibi diſpo/
ſitū. Q₂ aūt patiēs nō ſit diſpoſitū dupl'r pōt cōtingere: aut
q₂ ſit nimis durū ⁊ cōpactū reſiſtēs diſariā:velut ferrū:la/
pides pretioſi ⁊ maxie adamas:vl' q̄ ſit ſubtile:molle:ceſ/
ſibile:vt aer aut vapor qui actionē agētis nō ſuſtinere pōt:
K ſed magis fit trāſitus in ſolidius:⁊ durius:ceu oñdit̃ in per/
cuſſionib⁹ qbus corpora ꝑcutiunt̃ ſolida nō reſiſtēte aere:
velut ēt videre ɔtingit in fulgure qui nō omne patiens red
dit ſibi diſpoſitū:vt i ipſuȝ agat:ſȝ illud qđ eſt durum com/
pactū ⁊ reſiſtens. vñ Algazel. Fulgur qđ eſt ignis ſubtilis
penetrat herbas ⁊ res molles:ſȝ q̄ñ res duras offendit:ſic
ferrū ⁊ aurū diſſoluit ea:ita q̄ eliquat aurū in marſupio ⁊
marſupiū non adurit:⁊ diſſoluit ferrum in manibus ⁊ ho
mines non adurit:qđ euenit:ex eo q̄ illa reſiſtunt:hec autē
minime. Sic itaq̄ȝ in ꝓpoſito ſepius factū eſt q̄ ſpirit⁹ aut
humor vt oñſum mā patiēs redditus eſt ɔueniēs febrib⁹:
non aūt mēbrum: ꝓpter qđ frequētius ɔtingit ethica poſt
alios morbos. Interdum vo ſpiritus aut humor nō eſt cō
ueniens ſubiectū: ꝓpter cop̄ ſubtilitatē ⁊ mollitiē:ſed mē/
brum durum ſolidū:⁊ hoc quādo cā fuerit quādoq̄ȝ fortis
fulgori ꝓportionata. Et q₂ talis rari⁹ accidit:ideo rari⁹ euenit
vt fiat ethica icipiēdo. Impreſſio eniȝ modica ita in humo
ribus ⁊ minor in ſpiritibus inducit̃:propter qđ in mēbris
L calor infigit̃ in calefacto eē:nō autē in calefieri tm̄:velut in
ſpiritibus ⁊ hu. ¶ Amplius:quādo fuerit mā ſume diſpo
ſita:nō forte agēs ēt in ipſam poterit imprimere:ſȝ diſpoſi/
ta reperit̃ q̄ñ vltime:vt cū tā naturalia q̄ȝ inaturalia in ca/
lidū tendāt ⁊ ſiccū. Nullus enim ab initio ɔfeſtim captus
Cap.4.6. ſue fine. eſt ethica habentiū humidū corporis habitū. febriū ꝑnor
ſed ⁊ frigidum multominus. Q₂ aūt agens occurrat forte
aliq̄ñ iam viſum. Quare ſic ethica fit primitus ⁊ non alia.

Propter quartū qdem dōm. ad ꝑmū q̄ ipſi loquunt̃ quātū ad id qđ ac
cidit vt in pluribus in qbus maxie ars cōſiſtit. Ethica vo
incipiēs aduenit in his que rarius:vt oſtēſum. Uolēs.n.2⁹
criſiū excuſare ſe Gal'. a datione ſignoȝ ethice:ait ipſa fore
omittēda:tū q̄m in alijs locis de his erat tractaturus:vt ꝑ
febriū.tū q̄m ſigna huius febris habebant̃ p ſigna illaruȝ
febriū p̄cedētiū:cū ipſa ſic rarius cōtingat. ¶ Quis autē
M dubitabit ſi ethica incipiēs raro occurrit: cum de his que
ſunt raro nō ſit ſcia:verū de his que ſunt ſemp aut vt in plu
T c.55. Colli.2.c. 50.c.51. Colli.c.c5. ribus.phy.2. q̄uo erit ſcia de ipſa poſita ſuper ius dicendo
q̄ raro pōt euenire:⁊ tūc per ſe ſine alijs febrib⁹ p̄cedētib⁹
fit. ¶ Dicēdū vt apparet in p̄dicto.⁊ 6° etiā meta. q̄ ſciētia
non tollit̃ ab aliquo ex eo q̄ ſit de eis que ſunt raro:dūmō
illud raro cauſas habeat determinatas:ſicut ɔiunctio. Sa
turni ⁊ Jouis in ꝑ arietis minuto raro contingit: q₂ circa
finē mille annorū. Corpus etiā tēperatiſſimū de bona ha/
bitudine in longorū occurrit tēporum periodis:⁊ tamē de
ipſo eſt ſcia:vt de eius cauſis ⁊ ſignis hȝ enim cauſas ſuffi/
cientes eſſentie ſue:ꝑ quas pōt aliq̄ñ poni in eſſe ⁊ ſignifica
tiones qbus diſcernitur fore. ſic itaq̄ȝ ⁊ ſi aliquid raro eue
niat q̄uo cauſas habeat per ſe determinatas ad aliud raro
de ipſo poterit eſſe ſcientia. ¶ Ad aliud dicēdū q̄ ſpiritus
⁊ humor pluribus agētibus ⁊ febrē cauſantib⁹ ſunt mā:

diſpoſite:qbuſdā aūt paucis nō vt declaratū prius. ¶ Ad N
ɔfirmationē dōm q̄ vt apparet p Gal'. nō ſolū ex aere cale/
facto caleſit aq̄ balnei ⁊ inde parietes eius:verum aliquā/
do ꝑnitus pōt calefieri paries:⁊ deinde aqua ⁊ tandeȝ aer.
⁊ interdū ꝑ caleſiūt humores qui ſpiritus calefaciāt:⁊ tā/
dem mēbra Aut mēbra prius ſpiritib⁹ iſlāmabunt̃. ſcđm
enim q̄ fuerit cā agēs mām ſibi coaptat:cum qđlibet non
agat in quodlibet:ſed in ſibi determinatū. ¶ Ad aliud di/
cendū q̄ calor ꝑnitus pōt in cor infigi ex aliqua grādi cā:
que q̄ſi imediatius vſq̄ȝ in cor penetrat: ⁊ ita erit febris: ⁊
tunc ille calor deportabit̃ mediāte ſpiritu ⁊ ſanguie per to
tū corpus:non tamē calor erit in eis in calefacto eſſe qđ eſt
febris:cū ſit morbus: ⁊ hic mutationē dicat ſtabilē in hoc
differēs ab accidente. dila.73. ſed nō in calefieri qđ motuȝ
denominat ad calefactū eſſe. Febriū enim ꝑn⁹ cum ſit aliq̄ Colli.c.2. in medio.
febris:puta effimera ſeu pu. vel ethica: vna iſtaȝ cauſat̃ in
eſſe per ſuū ſubiectū in calefacto eſſe:ſubiecta vo alia non O
ſunt in calefacto eſſe:ſȝ in calefieri ſolū:ſȝ nāq̄ȝ in qualibet
febriū totū corpus inflāmet̃:q₂ tamē nō eſt in calefacto eē
veruȝ in calefieri magis:ideo nō ſunt alie nec̄ie febres vna
exiſtente. Et hanc qdē rōneȝ diſſoluere neſciuerūt ponētes
ſpiritū aut humorē minime inflāmari:cum ethica aduenit
incipiēdo dicētes caliditatē nullo modo in ſpiritib⁹ aut hu
moribus eſſe:occultet̃ tamē ꝓpter caliditatē grandē mem/
brorū cum ethice calor ſit intēſior calore tertiane. ꝑ ſcđa:⁊ Doc.2.ſ. 2.c.19.
q̄rto de aia. Caliditas eni maior ad ſe minorē ɔtrahit ⁊ ex/ Cap.5. in medio.
tinguit. Motus eni maior minorē depellit ⁊ occultat. diffe Cap.3. in medio.
rentia.90. ¶ Ad aliud dōm q̄ per aliuȝ modum fit febris
q̄rtana ⁊ per aliū ethica:nam q̄rtana fit ex māe frigide ſic/
ce putrefactione que oībus ineptior eſt ad putrefactioneȝ:
cum putredo per calidū fiat ⁊ humidū. vnde ⁊ qdam ob h̄
negauerūt quartanā fieri a melā naturali. q̄rto ꝑma. Ethi/ Trac.2.c. 59.ꝯ ꝑn.
ca vo febris fit ex inflāmatione ſimplici:humiditates vo
⁊ maxie ꝑme cum ſint vnctuoſe:aptiores ſunt ad inflāma/
tionē q̄ȝ melā ad putrefactionē. Et ideo non minus poteſt
accidere ethica icipiēdo q̄ȝ q̄rtana. ¶ Adhuc groſſior for P
taſſis eſt melācholia q̄ȝ ꝑme humiditates. ¶ Ad aliud di/
cendū q̄ ethica magis videt̃ hoc nomē ſibi acquiſiuiſſe ex
ſuo ꝓceſſu ⁊ fine:q̄ȝ ex eius ꝑncipio:tūc eni eſt in ſua diſpo/
ſitione cū ipſa ſit facilis curationis. Aut dicit̃ ethica vt ta/
ctū rōne cōpactionis ſubi:cui quidē infigit̃ vt humiditatis
vel mēbri. ¶ Ad argumentū ēt quoddā alterius partis di
cendū q̄ lȝ aliquid vt accñs ſequat̃ alios morbos: duȝ ta/
mē ſtat ⁊ figit̃ eſſentialr operationes ledēs:ipſum idē mor
bus efficit̃:vt ethica ex ptiſi cauſata. Et dolor etiā capitis
quando fuerit permanſiuus. differentia.74. oſtenſum ⁊c̄.

¶ Differentia. XCIIII.

Quod febris peſtilētialis ſub effime
ra reponat̃ oſtendit̃:q₂
aer corrupt⁹ ꝑueniēs ad cor ſpiritus cōplōnē
corrūpit. q̄rto ꝑma. ſȝ effimera fit in ſpiritib⁹.
¶ Adhuc febris eſt paſſio cordis ꝓpria. Erit Q Trac.4.c. 1. in me°.
itaq̄ȝ ꝑncipalioris partis eius. Sed hoc eſt ſpūs:q₂ ipſe eſt
radix. Corpus aūt cordis ē ramus. tertio.11. Effimera vo Tra.1.c.2.
dicta eſt in ſpū fieri:⁊ igit̃ hec ad effimerā reducit̃. ¶ Am/
plius videt̃ ethica magis:q₂ ſtatim. A. poſt ethicā de ipſa
negociat̃:quoȝ aūt ſit determinatio vnius poſt aliud ime/
diatius vñr ad eandē reȝ pertinere:vt ordo ſeruet̃ rei ⁊ di/
ſcipline. ¶ Itidem ille febres vident̃ eſſe ſub eodem gene/
re:⁊ que eadē curantur cura:cū ad eſſentiā morbi:cauſarū ⁊
accidentiū ordinet̃ illa. Sed cura eadē videt̃ curari hec fe Ca.16. ꝑ° medium.
bris cū ethica. vnde Almāſoris.10. Regendi ſunt febrien/
tes ex peſtilētia ex oībus que in capl'o de ethica diximus.
¶ Rurſus in ethica nō iniungitur abſtinentia:neq̄ȝ in iſta: Tra.1.c. 16.
imo magis incitant̃ laborantes vt comedant: cum plures ꝑ.4. trac. 4.cap.3.in medio.
eorum nihil ſumere gliſcant. Almanſor. vnde. A. Neceſſe
eſt vt reſtaures ipſos ſupra cibum. Cūq̄ȝ appetitus ipſorū

A

P° 4. mic. 4. c. 1. in medio.

cadit reſtaurent ad comeſtionē. nam plurimi eorum qui viriliter agunt ſuper illud ⁊ comedunt violenter abſoluuntur ⁊ viuūt. ¶ Palin: ipſa ēt fit in humiditatibꝰ: ſed febris peſtilentialis putrefacit qđ de humiditate circundat cor. A. Itaqꝫ febres peſtilentiales ſub ethicarum genere collocant. ¶ Rurſus vī putrida: qm̄ ex putrefactione accidit. aer. n. putrefactꝰ humores putrefacit aptiores ceteris q̄ ſunt corporis putrefactiōi. q2 calidi ſunt magis ⁊ humidi. ¶ Eti. dicūt ipſam aduenire corpibꝰ hūores hn̄tibꝰ paratos putrefactiōi: vnuſqſqꝫ. n. icurrit egritudinē cui extat expoſitꝰ magis: cū potiſſima pericula gn̄onis egritudinū ſit paſſuri corporis p̄paratio. febriū p̄. Erit igit̄ ſub gn̄e putride locāda.

T. a. 4. poſt principiū.

Oppoſitū vero huiꝰ mōſtrat: qm̄ febris putrida eſt humoralis. hec vero non ē humoralis. vn̄ Iſaac febriū 5°. Plurimi patiunt̄ peſſimos morbos de genere peſtilētiali ⁊ febres nō de genere humorum. ¶ Palin: in febre putrida pulſus ⁊ vrina alterant̄ vehemēti alteratione: ſed in hac minime. Quare q̄rto p̄ma. Nō alterat̄ pulſus ⁊ aqua magna alteratione. Et quādoqꝫ eſt vrina in febribꝰ peſtilētialibꝰ bona ⁊ nālis in ſui ſubſtātia ⁊ colore ⁊ ſedimine: ⁊ ille cuius ē tēdit ad mortē: q̄rto ſcđa. ¶ Eti. A. aliū ei cōſtruit tractatū a reliquis febriū diſcretū. Nō igit̄ ipſa erit putrida: ſed nec effimera vel ethica.

Cap. 4. in principio.

B

Trac 4. c. 3. in fine.

Trac. 3. c. 10.

Propter primū qdē p̄mitꝰ ſciēdū quot ⁊ que ſunt gn̄a febrium 2°. quot ⁊ q̄ ſint cāe peſtilētie: qdqꝫ ipſa ⁊ morbꝰ ipſius oñdat̄. Primū aūt huiꝰ oē diis inotuit. 87. ¶ Propter 2m huius ſciēdū q cū febris peſtilētialis plurimi ſit nocumenti pniciei qꝫ illatiua: ⁊ hoc actione q̄dā exiſtat: cāe ipſius erūt tres aut quatuor q̄ in cuiuſlibet nāli expetunt̄ actiōe: fortitudo. vꝫ. agētis: diſpoſitio patiētis: ꝯtactꝰ ⁊ mora. Opꝫ. n. in tali actiōe hō febrē patiēs corruptiua ēt fore diſpoſitū: vt in aliis euenit actionibꝰ: cū agētiū actꝰ in mām ꝯcidāt diſpoſitā. 1° de aīa. vn̄ p̄ febriū. Nulla cauſarum ſine patiētis aptitudie agere apta nata eſt. Propter qđ 4° p̄a. Agēs ſolū cū peruenit ⁊ nō ſit patiēti p̄paratio: non accidit actio ⁊ paſſio. Et iō p̄ pbl̄. ait hāc febrē oībus peſtilētiā inferre. Quicūqꝫ praue hn̄tes p̄eriſtente. Qui eni bonos hūerūt humores reſiſtūt eorum tēperie ⁊ vigore aeris corruptioni: q̄re in pble. ēt Ari. qbuſdā aſcriptis. Quibuſcūqꝫ ſortiti ſunt ſm ipſam gn̄onē ab aſtrorum ipreſſione q ſint breuis vite velocīꝰ redarguunt̄ ⁊ ꝯſument̄ peſtilentia ꝯcitati. Ut. n. domꝰ antiq̄ ⁊ ibecillis celerius vēto ꝯcidit vehemēti q̄ȝ fortis ⁊ noua: ſic q2 hi peſtilentia. vn̄ Haly. Nō itirmant̄ oēs hoies apud mutationē ſubie aeris: nā corpꝰ cuiꝰ chimꝰ nō ē p̄paratꝰ euitat aerē ⁊ reſoluit eū añq̄ȝ alteret̄ ab eo. q̄re Alexāder i pble. Propter qd in peſtilētiali ꝯſtitutiōe hi qdē moriunt̄: hi vero minime. Cām qdē aſſignat ex cōplxonis p̄paratione. Si enim fuerit qs plenꝰ cacochimia: manifeſtū q iſpiratꝰ putreſcibilis aer hūc corrūpit: ſi vero euchimus nihil aut parū ipm peſtilētialis aer ledit. Uoluit ēt Zoar epidimiā accidē: qm̄ deꝰ illā mādat qđ p̄tis nō eſt ſpeculationis. ¶ Corpa vero huic febri ꝓpe maxie diſpoꝰ ſunt q̄ p̄mo coitu vſa latorū pororum: hūida: mlr̄e balneatiōis: ⁊ vl̄r illa q̄ q̄litati putrefactiōis aeris ſūt homogenea. Cōtraria vero nō ledunt̄: ſꝫ potius cōtēperant̄. Occurrit ⁊ ħ agēs ſcđo forte. Qñ. n. tale fuerit ⁊ i mām agit idiſpoſitā p̄mitꝰ illā diſponēdo: ⁊ dem̄ formā iducēdo: vt eſt guttā lapidē ꝯterere. 8. phy. ⁊ 2° afo. cōplxonū 3°: cū iteriorum p̄ter aūt agēs ē forte putrefactꝰ: tū ꝓpter ipſiꝰ ad nos imediationē ⁊ ieuitabilē ipſius necitatē. 9. de inge. tū ēt ꝓpter eius putreſcibilē peſſimā q̄litatē cū ſba. plurima. n. huiꝰ aeris ipreſſio ab agēte: vt declarabit̄ amplius vī q̄ȝ a māe diſpōne depēdere. Etiā tertio ꝯtactus. ſ. aeris vndiqꝫ intus imediatīꝰ ⁊ exterius occurrētis qui ī oī expetit̄ actiōe nāli: de gene. ⁊ cor. p̄. cū quo iteruenit ⁊ tp̄s mecio. Quis. n. ſic pōt velociter manū ab igne actiuiſſimo ſeparare vt ⁊ caliditatē ipſius nō pcipiat. Neqꝫ ēt ignis ſine p̄dictis cauſis poterit vllatenꝰ operari: qđ tēpus in hō aeris ipreſſione inerit ꝓprie: cū talis ipſius ſimul putreſcibilis impreſſio nō de facili poſſit ſeparari ab eodē. Et hec qdē cū p̄mis. ſcđo de cā. ⁊ p̄ ſcđa in oī querit̄ phyſica opōne. ¶ Agētes q̄ȝ cāe cū patiētibꝰ his duobꝰ fulcitꝫ mediis duplices ſunt vniuerſales ⁊ remote: ⁊ pticulares ꝓpique. Prime qdē ſunt diſpōnes p̄cedētes ex formis celi ſiue imaginibus faciētibus eſſe neceſſe illud cuius aduētus ignorat̄ a medico. ſ. iquātū tales putreſcē faciētes aerē ⁊ aquā. Fiūt ⁊ putredies in terre viſceribꝰ ꝓpter cās a medico ignoratas qđ ex lumiariū ꝓprie ꝯtingit eclypſibꝰ ⁊ ꝯiūctione planetarum ⁊ maxie Saturni ⁊ Martis cū ſtellis fixis aut ipſorū adunatione in aliquo ſignorum humanorū: ⁊ ꝓprie qm̄ p̄ualuerint in domo vite in aliq̄ ꝯiunctione maiorum vel aſpectu aut reuolutione anni mūdani idicētibꝰ prauas tēporū cōſtōnes p̄mutatorū cētiis ⁊ naturis. ¶ Cāe vero pticulares ⁊ ꝓpinque ſunt corruptiōes hic ſenſibiles i aere de prope exntes vl̄ vētis ⁊ maxie auſtralibꝰ ex lōginqs ptibꝰ adducte: ſic euenit i apertione cauernarum ⁊ puteorum diutiꝰ ꝯcluſorum. Aut ꝓpter ineuentationē ⁊ ꝯſtrictionē aeris iter parietes ⁊ tecta cū imobilis reddat̄: vel ꝓpter lacunas putridas ⁊ ſtagna: ⁊ res vt linū in illa imiſſas: vel ꝓpter vegetabilia: ſic caules: eruca: lacticinia acuta ⁊ viſcoſa. Aut ꝓpter baratra venenoſam aurā expirantia: ſicut circa. Sardos ⁊ Ierapoli: aut riuū magnā ciuitatē expurgātē vl̄ exercitu multorum pturbarū. Et ꝓpter arbores malarum cōplxonū: vt ſobac ⁊ taxū: nuces ⁊ ficus: odores putridos ⁊ p̄uatiōnē ventorum laudabiliū. aut ꝓpter ſtercora ⁊ aialiū cadauera vl̄ hoium corpora occiſorum in p̄lio itumulata ſiue icōbuſta. Nā forſitan ex ethiopia ſꝫ cōtinuitatē ifluxerūt q̄dā putrida inquinamēta athenienſibus hn̄tibus apta corpa ledi ab ipſis futura cā febris: febriū p̄. ¶ Eſt ēt ⁊ modus qs peſtilētie q̄ſi mediatꝰ. mortalitas. n. corrūpit arbores ⁊ vegetabilia: ⁊ hec corrūpūt aialia q̄ ea comedūt: ⁊ ꝓpterea hoies q eis veſcunt̄ corrūpunt̄. p̄ ſcđa. Fit q̄ȝ ſm Democritū qm̄ famē ſequit̄ abūdātia. Et ꝓpter languida tritica: herbas ⁊ varios cibos: qm̄ fame hos ſumpſerint coacti: vt ēt Zoar d̄ peſtilētia recitat marochiana. Qñ aūt peſtilētia ex iferioribꝰ fuerit: iubēt medici ſupiora ⁊ lata q̄rere aeris. Qñ vero ex ſupioribus iferiora ꝯcluſa. Neqꝫ mirādū eſt aere putreſieri cū ipſe fumis terreſtribꝰ: vaporibꝰ p̄miſceat̄ aquoſis: radiis ēt ſupiorū p̄miſcētibus iſtis: neqꝫ. n. p̄manet in ſui ſimplicitate: tūc enim nō putreſieret: cū nullū nudorum ſimpliciū poſſit putreſieri: ⁊ iō cū ignis inter cetera elītorum ſimplicior exiſtēs p̄maneat: putreſcit minime. vn̄ metheo. 4°. Oia alia putreſcūt excepto igne: etenī terra aqua ⁊ aer putreſcūt. ¶ Deinceps qdē ꝯſiderādum qd ſit peſtilētia. Et q2 eſt mutatio q̄dā facta in aere: p̄mitus ſciēdū q mutatio duplex eſt ipſius. Una qdē in eiꝰ q̄litatibus: ⁊ altera in eius ſuba magis. Mutatio tn̄ in ſuba nūq̄ȝ pōt ſine mutatione in q̄litatibus pfici cum qualitate oīs fiat actio: nō tn̄ ecōtra. Mutatio qdem ſm q̄litatē eſt qm̄ aer ſm caliditatē ⁊ fridītatē maxie ad diſpōnē puenit intolerabilē adeo vt inde meſſes ⁊ generatio corrūpant̄ ⁊ vita: qđ dupliciter euenit: quoniā aut ē ſymbola mutatio: ſicut rabioſitas eſtatis in calore ⁊ hyemis in frigore: vel ecōtra ꝯuerſio: vt malitia frigoris in eſtate: ⁊ caliditas in hyeme. Et ſimilr̄ quoquo mō in aliis q̄litatibꝰ. Qñ. n. aer p̄mutat̄ itm̄ ⁊ corpora ſil̄r peruertunt̄. diſponunt̄. n. ſil̄r tempore pble. p̄ma. Mutatio qdē aeris ipſius in ſuba eſt: vt hec ad malitiā cōuertat̄ nō q aliqua ſuarum q̄litatū valde fortior fuerit facta augmēto aut diminutione: ſꝫ nō ſine earū mutatione contingat: ⁊ hec dī peſtilētia. 5. theori. que eſt mutatio aeris in corruptionē ⁊ putredinē: ꝓpter egreſſionē a tēperamento in eius ſubſtantia ⁊ qualitate. Secūdū vero. A. peſtilentia eſt putrefactio que accidit aeri: ſimilis putrefactiōi aque remollitionis fetide. Ingroſſatur enim ⁊ remollit̄ velut aqua qm̄ qs imiſerit linū aut canapum vel talia in illā.

T. c. 24.
Cap. 4.
Trac. 4. c. 1. in me°.

C

pble. 7.

1. techni cā. 16.

D

T. c. 32.
Cō. ſto. 52
Cap. 4. in medio.
T. a. 3. d. ſi.
Cap. 14.

Colli. tex. cō. 78.

E

Sā. 1. do. 2. c. 1. poſt medium.

F

Cap. 4. 1° principiū.

G

Doc. 2. ſſ. 1. ca. 7. i ſi.

3. theſir tra. 3. c. 4. aū me°.

T. c. 5.

H

pble. 4.

Cap. 11 in principio. 2° p. ſi. 1. doc. 2. c. 9. in p°.

I ¶ Ut aũt appareat ↄ̃ſir qd ſit morbus peſtilẽtialis ſciẽdũ
ꝙ morbus eſt duplex. Quidã nãq; particularis.i. ꝑticulr
⁊ diuiſiꝫ ſparſus: ſic q in eodẽ tpe ⁊ ciuitate differẽter ho/
minib⁹ ↄ̃tingit: vt alijs q̃rtana vl' terciana: nõnullis ꝟo fre
neſis ⁊c̃. Eſt ⁊ alius cõis: qui ẽt duplex: qꝛ qdam ẽ ↄ̃ſuetus
⁊ cognitus: ⁊ dĩ endimic⁹ ſeu endimialis q̃ñ ab intus eue/
niẽs: ⁊ eſt ↄ̃tingẽs rõne loci: puta ꝓpter aquã vel ventũ vel
terre fundũ: ceu in qbuſdã ciuitatibus nefreſis abũdat. in
alijs botiũ: qd apud arabes nũq; vel raro eſt repertũ: in q/
Tech.2.pº bpcipiũ. buſdã vena medeni vel ciuilis ſepe: quã Gal'.nũq; vidit i/
terio.6. ⁊ de tali morbo agiť in libro de aere ⁊ aq̃. Eſt ⁊ al/
ter epidimialis.i.ſup vel ex̃ eueniẽs ad diũ illi⁹ q ↄ̃ſurgit
ex loco. Solet ẽt epidimia.i.ſupeuẽt⁹ p peſtilẽtia ſumi: ⁊ ſi
.5.ideo ca. 21.in pn°. gñalior ⁊ exiſtat ipſa. ¶ Eſt aũt ſm Halyab. morb⁹ peſtilẽ
tialis multiplex ⁊ ſubit⁹: vno eodẽq; tpe hoiꝫ multitudi/
ni cõis. Multiplicẽ q̃ꝫ dixi: vt oñdere varietatẽ hui⁹ mor/
ꝓble.1. bi: peſtilẽtialis.n. ſola egritudinũ cõis ẽ oĩb⁹.ꝓbl'.pº. Qm̃
K q̃dã eſt peſtilẽtia ex q̃ febres adueniũt ↄ̃tinue: interdũ car/
bũculi ⁊ aliqñ diſſinteria: variole: morbilli aliq̃ñ ẽs: ⁊ talia
ſic in libris epidimie oñdiť. Diciť ãt ſubit⁹ ad diĩaꝫ morbi
endimialis: qui paulatine euenit ex ipreſſione illoꝝ q̃ in lo
co exiſtũt illo. Reliquũ aũt qd in deſcriptione ſubiũgiť ad
diĩam dcm̃ eſt morbi ꝓprij. Nõ enim euenit eodẽ tpe idem
plurimis morb⁹: ſꝫ differẽs magis: cũ ex idebita ſex reruꝫ
adminiſtratiõe ↄ̃tingat i q̃ differẽtes diuerſimode peccãt.
lib.4.c.19. in pn°. 2.p.ſũ.1. doc.2.c.9. ꝓble.19. Cõtingit ãt peſtilẽtia ⁊ aeris putrefactio ſm plĩn i poſtre/
mo eſtatis ⁊ in autũno. Almãſor ⁊ .A. ¶ Sed circa ꝑſata
heſitať: qꝛ dictũ eſt peſtilentiã fieri ex putrefactione aeris
maxie: quod nõ videť: qꝛ.25. ꝓbl'. q̃riť: quare aq̃ ⁊ terra pu
treſit. Cui⁹ cauſa aſſignať qꝛ omne calidiſſimũ ſit iputridũ.
Infrigidari eni opꝫ pᵐ. Ignis aũt calidus ſemp. Auer. ꝟo
igne plenus. In ↄ̃trariũ dictũ eſt omnia putreſieri excepto
igne. Eteniꝫ terra ⁊ aq̃ ⁊ aer putreſiunt qd ⁊ medici teſtan
tur cuncti. ¶ Dõm ꝙ aer purus nõ putreſit: neq; ipſe ꝑut
L igni cõmiſtus. Uehemẽter eniꝫ caſtu a putrefactione ꝑſer/
uat: putreſit aũt alius vt impermiſtus ⁊ infrigidatus.

Propter ſcdm̃ qdem ſciendũ quoſdã voluiſſe hanc febrem ad genus effimere
reducere. Quoꝝ motiuũ cũ antedictis fuit: qm̃ q̃dã peſtilẽ
tia aeris euenit ꝑp ſimplicẽ q̃litatẽ ſine putrefactiõe ipſius.
Que quidẽ qꝛ cũ ſpiritib⁹ ↄ̃uenit: q ſilr calidi ſunt ⁊ ſicci ⁊
egritudo ꝓ̃ptius ↄ̃tingat in gñe ꝓportionali: concludunt
hꝫ febrẽ d gñe febris dici. ¶ Sed iſta poſitio ſtare nõ põt.
Extraneũ eni eſt multũ vt hec febris ponať effimera cum
nullã aut modicã valde ↄ̃ueniẽtiã ſecũ habeat: qd oſtẽdiť:
qꝛ febris effimera in vno ſepe aut plꝰ ⁊ rarius in q̃tuor ter
minať dieb⁹. hec aũt ad plures extẽdiť dies: ſm diſpõnem
Geh.5.ca. 4. in pn°. p.4.trac. 4. ca.1.in medio. Cõ.afof. 33.in fine. patiẽtis ⁊ fortitudinẽ agentis. Adhuc effimera ſalubris ẽ
de ſe: peſtilẽtialis ꝟo febris plurimũ mortifera. Uñ Iſaac
ex hac ait febre ſaluari rariſſimos. Et. A. ſm plĩn perdens
qd innuiť afoꝛ.2° plures criſes ſunt ad ſalutẽ q̃ꝫ ad morteꝫ
niſi morb⁹ peſtilẽtialis fuerit. Sic igiť ꝓpter hec ⁊ alia plu
rima: vt ẽt oñdeť: qb⁹ hec febris oino diſcrepat ab effime/
M ris: nõ eſt dõm ſub illa ipſam locari. ¶ Motiuũ ẽt nõ va/
let illoꝝ: pͥmo duplr deficit. pͦ qꝛ vt oſtẽſuꝫ eſt mutatio aeris
in q̃litate ẽt exñte peſtilẽtialis non reputať ꝓpͤ: niſi ↄ̃uer
ſionẽ cauſet in ſuba. Scdo qꝛ diſpõ aeris calia vehementer
⁊ ſiccamõ ſic inducit effimerã: ſed potius putridã vel ethi/
Tr.a.4.c.1. poſt pn°. cam. vnde q̃rto pº. Febres accñtes cã aeris ſicci ſiunt cã vt
febres veniãt cholerice: multo igiť magis ſieret qñ eſt ca/
liditas aut cũ ipſa in aere ſiccitas cõiũcta ethice ⁊ nõ effi/
mere: ꝙ aũt nõ effimere ſed ethice: euenit qꝛ ſpũs ſubiectũ
ſubtile leuiter tñ motũ aeris nõ põt ſuſtinere: vnde ſit trã/
ſitus ad humores: q ſubiecta cõpactiora ⁊ tolerabilia exi/
ſtent. diĩa ꝑcedente. ¶ Alij ꝟo voluerunt ipſam ad genus
ethicarũ reducere moti antedictis ꝑargutis. Et hoc qꝛ ſic
in ethica inueniunť diſpões laborãtibus quaſi inſenſibiles

N tepide: ſic ⁊ in iſta. Adhuc videť ⁊ hec i occultis mẽbris ꝑ/
fundari: vt ethica: ꝓpter que voluerunt ad illam reducere.
¶ Sed hoc ẽt ſatis eſt lõge ꝙ ad ethicã adducať: quod ex
grãdi inter eas oſtẽdiť diuerſitate: qm̃ in hac precipiť eua
cuatio ⁊ purgatio: in ethica ꝟo mĩme. ¶ Eti. terminať cri
ſinõ autem ethica: ꝓpter qd remotius reduciť ad ipſam.
¶ Neq; etiã motiua ipſoꝝ valent: qꝛ diſpoſitiones in eis
nõ ſunt equales vt in ethica: ſed permutanť diuerſis muta
tionib⁹. Percipiť enim aliquãdo ex ipſa caliditas ⁊ inflã/
matio fortis: ⁊ quãdoq; friditas ⁊ ꝓpͤ in extremis ⁊ ex/
terius. Et ad ſũmũ calent interius ⁊ infrigidanť exterius: ⁊
quod ethicis nõ ſit. ¶ Amplius poſito ꝙ fundeť interius
vt ethica: non tamẽ expãditur exterius vt ipſa: neq; in mẽ/
bris eſt: ſed in humoribus vt oſtendetur.

Propter tertiũ ꝟo ſciẽduꝫ ꝙ ipſa ſimplicius ad febreꝫ reduciť putridam.
O Modũ aũt reductiõis ipſius. A. cũ Ariſt. ꝓble.pº tetigit p.4.tra.4. c.1.eñ me. Colle pro ble.1.
dicẽs: aer putreſit ꝓpter expulſionẽ ⁊ ſparſionẽ fumoꝝ in
ipſo: qui quidẽ putrefactus ad coꝛ ꝑuenit: quare corrũpit
cõplonẽ ſpiritus qui eſt in ipſo ⁊ putreſit qd circũdat ipſuꝫ
de humiditate ⁊ accidit caliditas a nã egreſſa: ⁊ ſpargiť in
corpore: ⁊ ſic inde ↄ̃ſurgit febris peſtilẽtialis: qd oſtẽdiť fe
briũ pmo: qꝛ ꝟo peſtilentioſaruꝫ meminimus febriũ a pu/ Cap.5.in pncipio.
tredine omniũ ſientiũ ⁊c̃. ſic ergo vult eas a putredĩe ſieri.
¶ Quod ⁊ mõſtrať rõne ſumpta quidẽ a priori: qm̃ febris
putrida dĩ eo ꝙ ex putredine ↄ̃ſurgit: ſed talis eſt peſtilen/
tialis: qd oſtẽdiť per plurima ↄ̃ſideranti: que Gal'. teſtatur Co.4.circa pn°.
de ipſa cũ alijs. vñ pͦ febriũ. Febris peſtilẽtialis ſit propter
humores aptos ad putredinẽ exñtes: qñ occaſionẽ quãdã
breuẽ a ↄ̃tinẽte acceperit aial. q̃ꝫ multũ aũt ex reſpiratione
incipit eo q in circuitu eſt aere a putrida euaporatione cõ/
terminato. Principiũ aũt putredinis ⁊c̃. Subdit ẽt ꝙ cor/
pora copulata aeri in quo peſtilẽtie ↄ̃ſiſtunt ſemina ſuper/
fluitatib⁹ plena: ꝑparata ſunt iã ⁊ per ſe putreſieri. ¶ Ad Cõ.afoꝛ. 13.
buc tertia afoꝛiſmoꝝ. ⁊ pͦ febriũ recitať diſpoſitio q̃dã pe/ Cap.4.in medio.
ſtilẽtialis in pn° pncipiante ſcdi epidimiaꝝ poſita ita. Car/
bũculi in cranone ⁊ reliqua. Quoꝝ quidẽ cauſa erat vt ibi P
oſtẽdiť putredo. Dictũ eſt etiã per. A. hanc febrẽ putrefa/ Ut ſupra arg.2.
cere humiditatẽ cordis. In hanc etiã ↄ̃cidit Iſaac ſentẽtiã.
Rurſus febris putrida euenit ex re magis calida ⁊ humi/
da: cum hec ſit putredinis cauſa. Quecũq; eniꝫ calida ſunt
⁊ humida putreſcũt ꝓ̃pter: tales ſunt humores ⁊ aer: ſunt
enim calidi ⁊ humidi alioꝝ corporis reſpectu: non autẽ ſic
ſpiritus ⁊ mẽbra. ¶ Amplius cui⁹ ſignificationes ſunt fe/
bris putride: ipſaq; putrida nominať quoniã ſignificatio/
nes in cognitionẽ eſſentie nos deducunt morbi: ⁊ ꝓpͤ cuꝫ
a ſubſtãtialr inherẽtibus fuerint ſũpte. hꝫ aũt ſignificatio
nes ſunt in ipſa poſite. In ea nãq; adeſt caliditas inordina/
ta: ſiccitas lingue: ſitis vehemẽs: anhelitus anguſtia: eiuſq;
fetor: inquietudo: nauſea: dolor oris ſtomachi: caſus v̄tutis
ſyncopis: rõnis permiſtio: pulſus diuerſus frequẽs paru⁹ Q
⁊ quãdoq; vehemẽs: ſudor frigidus: frigus extremitatuꝫ:
ſpaſmus: alchuſef: vomit⁹ cholere: ſolutiones: vẽtoſitates
⁊ talia. Que quidẽ alijs nõ adſunt ſic febriũ aliarum gene
ribus niſi putridis. ¶ Iidem illa eſt febris putrida ſeu ad
illã cõduciť: cui pcuratio extat vt putride. Talis aũt ẽ hec.
pcipiť nãq; in ipſa flõmia ⁊ purgatio putredinis: altera/
tio ⁊ ipſius exiccatio ⁊ eductio: ⁊ talia que i febribus ob/
ſeruanda ſunt putridis. Ex qbus ↄ̃cludiť hanc febrẽ pro/
pinq̃ſſime ſub putridis locari: ſi igiť quis aſſimilatiõe qua/
dam conať ipſam febrem ad ethicã reducere: ⁊ proprie ad
effimerã: hec erit extranea ⁊ improportionata valde. Non
autẽ locatur in tractatu cũ alijs putridis: qꝛ nõ ex determĩ
nata vt alie ↄ̃tingit mã veꝝ potius ex omni. ¶ Q; ſi qs op
ponat hanc pertractationẽ ſimplr fore impertinenteꝫ: cũ hec
febris ex ſomnis tandẽ ↄ̃tingit: vt dictũ ẽ ſuperioꝝ: qb⁹ cũ
ſint necẽe quis hic nõ poterit reſiſtere. Que g̃ neceſitas hec i

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EM. II

A medicina pertractari. ¶ Ruſus hoc ſuppoſito q ex ſupe-
ris eueniat aſpectu. vz. eclypſib⁹ ac ꝯiunctione ſtellaꝝ ꝛ di
uerſitate in his circuli ſignoꝝ nõ poterit qs niſi aſtrologus
itelligere ꝛ obſeruare. Quid igit ad medicũ. ¶ Ad pᵐ q-
dem dõm q lz motus ꝛ eſſe ſuperioꝝ nõ poſſit ipediri: cuꝫ
ſit neceſſarius: neqꝫ enim in fortunas poſſumus ex celo de-
pellere: valemus tamẽ ipſorũ impreſſiones auertere mãm
indiſpoſitã reddendo: cũ dictũ ſit. Actus actiuoꝝ ſore i ſu-
ſcipiente diſpoſito receptibiles. Et ideo in cẽtiloquio aſtro
logus optimus multũ malũ ꝓhibere poterit: quod ſm ſtel
las eſt venturũ: premuniendo taliter ſuſcepturũ: vt cũ illud
adueniat: modicũ aut nihil ipm afficiat: ſi naqꝫ aſtra cũ or-
be mortiferã adducant hyeme quãdã frigiditatẽ: illã pſcien-
tia muniti valemus euitare. ¶ Ad aliud multiplr dõm: q2
lz nõ agnoſcamus mãm ꝛ diſpõnẽ ſuperũ: ſcimus tamẽ vt
medici corpora diſpoſita egritudinibus peſtilentialibus:
que rectificare poſſum⁹: vt ꝛ indiſpoſita reddant illis quo
B acto nõ accidit ſuperũ impreſſio. Vel lz non cognoſcamus
per cauſas ſuperiores peſtilentiã futurã: noſcimus tamẽ p
cauſas medias ꝛ ſigna: puta per diſpoſitionẽ aeris nos ꝯti
Cõ.7.d.h. nẽtie: quã Gal. ꝓnoſticoꝝ ſm ſorpter celeſte quoddã ſeu di-
Tra.4.c.1. uinũ ſignum intelligit. In qua ſigna peſtilẽtie declarant ſa
tis aduẽtu ipſius pma quarti. Aut q medicus habet h p-
In me°. ſcire ſcia aſtronomie quã in ſe dz hre cũ aſtronomia nõ mo
dicũ qd ꝯferat medicine. Unde de aere ꝛ aqua. Qui ꝯo ea
que de re altiſſima tractauim⁹ rata tenẽt ꝛ credũt nouerint
Ar.3.poſt aſtronomiã medicine nõ minimã partẽ eſſe. Qd aſſerit Al
medium. bumaſer introductorij p: vt differentia oſtenſum prima.

Propter quartũ ꝯo. ad pᵐ dõm q lz aer pu
tridus pueniẽs ad cor cor-
rũpat cordis cõplonẽ: nõ tamẽ ſpiritum putrefacit. Spiri-
tus enim nõ ꝓprie putreſcit: cũ ſit calidus ꝛ ſiccus: ſubtilis
ꝛ in motu plurimo: ſed inflãmat ꝛ reſoluit magis. Aut ta-
lis ſpiritus cõplexionis corruptio nõ eſt in facto eſſe: ſed in
fieri potius. Febris aũt dicit eſſe per id qd eſt in facto eſſe
nõ in fieri: vt i calefacto fore nõ in calefieri. differẽtia pori.
C ¶ Ad aliud dõm q febris que eſt in ſpiritu ẽ in influẽti: nõ
aũt in inato cõplantato: qui pars eſt cordis pncipalior ra-
dix ꝛ velut forma ꝛ factor. In vigore naqꝫ ipſius ꝟtus ifor
matiua corpdu ritu: cũ ſperma virile quaſi totaliter in ſpiri-
tus diſſoluat: dĩa. 36. Sic igit ſpiritus fere hincinde ſuſci-
pit. ¶ Ad aliud dõm q nõ eſt ethica: ꝛ ſi determinet poſt
eam ab. A. q2 ipſam ptractat Gal. poſt effimeras ꝛ añ ethi
cas. Et Almanſor poſt febres apatũ. Iſaac ãt magis locat
ipſaꝫ cũ putridis: vnde nõ arguit. Cauſa quoqꝫ hui⁹ diuer
ſitatis potuit eſſe: q2 hec febris nõ eſt adeo vere putrida: vt
cholerica vel flegmatica. Qd apparet ex accidẽtiuꝫ ipſius
etiã ad putridas difformitate quadã. ſimilr videt in cauſa
fore diuerſitas: eo q alie febres putride magis fiunt ex di-
ſpoſitione humoꝝ ad putredinẽ aptoꝝ q̃ꝫ ex fortitudie agẽ
tis: hec ꝯo ecõtra. Quod innuit Iſaac intelligens pfecte qñ
dixit febrẽ fieri de peſtilẽtiali genere ꝛ nõ de humoꝝ gene-
D re: nõ q in hu. putrefactis nõ fiat. Sed q maior cauſa ine-
xiſtit i aeris putrefactione ipſos prius ad hanc habilitatẽ
q̃ꝫ ex vitio humoris ꝓprio: vt in alijs putridaꝝ. Adhuc cũ
cetere febriũ ſint eſſentialr cordis paſſiones: hec qdẽ ma-
gis concomitat ipſuꝫ ꝛ affligit. Aer eniꝫ putrefactus ime
diatius ad cor perueniẽs q̃ ſunt in ipſo corrũpit ꝛ putrefa-
cit humida: vt fere velut in alijs cauſa antecedẽs non redu
cat ſub ꝯiũcta: vnde quaſi cauſa pmitiua imediate ſe trãſ-
ferat in ꝯiunctã quod tamẽ nõ audeo ſimplr explicare. Et
fortaſſis hec eſt cauſa q̃re nõ expreſſerunt medici ſub quo
genere febriuꝫ locaretur peſtilentia ſimplr preciſe. ¶ Ad
aliud dõm q lz per eadem curet: non tamẽ ſunt illa plura
eadem: ſed pauciora magis: vt oſtẽſum ꝛ tamen. Mox ẽt
Almanſor excipit balneũ: aquã calidã ꝛ lac. omnis quoqꝫ
ſeb. in eo q febris cum ſit mala cõplexio calida ꝛ ſicca ea-
dẽ participat cura. Fuit etiã Almãſor breuis ſermone: vt E
vno nõ ſolũ eodem vel ſimili det alterũ itelligere: imo mo-
re Hippocra. ſuo contrario. ¶ Ad aliud dicẽdũ q iſta eſt
vna ſimilitudo lata. Et etiã q in febre hac non ꝓhibet ab-
ſtinentia inquãtum eſt putrida: ſed ꝓpter caſum appetitus
qui eis aſſociat frequẽter ꝛ ſimilr vt bonitate ciboꝝ ꝛ po
tuũ reſiſtat aeris malignitati: ſz in ethica nõ iniungit abſti
nẽtia pp corpis exiccationẽ ꝛ febrilis caloris exiccationeꝫ
cũ ei⁹ calitas ſit tertiane ſz. A. calitate acutior. Sic igit nõ 2.p.do.2.
ꝓhibet eadẽ minime abſtinere de cã. ¶ Ad aliud dicẽdũ q ſũ.2.c.19.
per humiditatẽ. A. intellexit humorẽ primũ ꝛ nõ ſecundũ. t.4.de ala
ſunt enim duplices humores. pmi. vz. ꝛ ſecũdi noti: vt ſan- c.5.in me.
guis: flegma: cholera ꝛ melã. Et ſecũdi dicti humiditates: z
vt que eſt in extremitatib⁹ paruarum venarũ: ros: cambiũ
ꝛ gluten: differẽtia. 33. Cõcedẽdũ itaqꝫ q ꝓpriſſime aliarũ
ſit putrida. ¶ Ad ea etiã que alterius partis iaꝫ apparet.
Expoſitus eſt enim ſermo Iſaac. ¶ Ad aliud dicendum q
hoc eſt quaſi ꝓprium pre alijs egritudinib⁹ huic paſſionis
vt ipſa vehemẽtius vt oſtenſuꝫ q̃ꝫ alie febres inhereat cor- F
di: vt ꝛ nocumentũ ſuſcipiatur in corde ꝛ non ſic in epate ꝛ
alijs ceteris ſuo modo. Propter qd vrina naturalis videt
exiſtere ſilr ꝛ pulſus cuꝫ fuerit ita nã perterrita ꝛ ſuccum-
bens: vt ꝛ nullo attentet inſurgere cõtra morbũ modo: ſed
conuertet ſe vt corpus gubernet velut in ſanitate. Quo cir
ca ꝛ vrina in morbo etiam diurno ſicqꝫ permanens iudica
tur in afoꝛiſmis mortalis a Damaſceno. Aſo. 48.

¶ Differentia. XCV.

Uod apoſtema intrinſecũ cauſet
febrem cõtinuã
omnino monſtrat per Gal. afoꝛ. q̃rta ita. Fe-
bres cõtinue ꝛ periculoſe accidũt aut propter Cõ.afoꝛ.
prauã morigerationẽ putrefactionis vel ꝓpter 43.in fine.
intrinſecũ apoſtema. ¶ Amplius ſi aliqua apoſtemata in-
trinſeca febrẽ cauſarent interpolatam: hec ſplenis eſſent ꝛ
renũ: cum hꝫ mẽbra minus ſint ſenſitiua: minoremqꝫ colliga
tionẽ cum corde habentia. Propter qd plures medicorum
aſſerunt hec febres interpolatas cauſare: ſed apoſtemata
mẽbroꝝ hꝫ febres inducunt ꝯtinuas: quod mõſtratur: qm G
ſplen eſt mẽbrũ carnoſum arterioſuꝫ: ex ſanguine naqꝫ ar-
teriali ſubtili nutritur. q̃rto de vtilitate particularium. Eſt Co.15.in
etiã rarum multe materie cõprehẽſiuũ: quod antẽ hꝫ q̃rto medio.
pma ad febres preparatuꝫ continuas. Renes ſimilr mem- Colli͛ tra.
bra exiſtunt carnoſa: calida: arterijs ꝛ venis patẽtibus nõ 4.c.a.10.
parum ꝯiuncta: que febriũ continuarũ videntur denotare
aduẽtum ibidem. ¶ Ruſus cuius cauſa eſt cõtinua ꝛ ef-
fectus ab eadẽ ꝯtinuitatẽ ſuſcipit: quoniã cauſa ꝛ effectus
ſunt proportionales. Sed apoſtemate exiſtente ſanies in-
ducitur ꝯtinua que febris cauſa per ſe ꝛ cõiuncta ponitur
cum ſuo effectu conuerſiuo. ¶ Item in apoſtemate mor-
borum tria genera vt videbit continentur. Que quidẽ tũ
ꝓpter ſe tum ꝓpter accidẽtia ipſos ꝯcomitãtia nãm huma
nã febri appropriatã tãq̃ꝫ in egritudinẽ ſibi ꝓpriam dedu- H
cũt. Apoſtema itaqꝫ intrinſecũ febrẽ cauſabit continuam.

Cõtrarium quoqꝫ hui⁹ oſtendit afo. pᵃ ita. Quia Cõ.afoꝛ.
ſplene male ſe habẽte paroxiſmis: vlr 11.añ me.
melici per quartũ febricitãt. ¶ Amplius in diuiſionibus: Cap. 20.i
apã in renibus ſequunt in pn° ſui febres permiſte haben- medio.
tes paroxiſmum cum horripilatione: tales aũt ſunt inter-
polate. ¶ Adhuc q̃nto practice. Diuerſificat lythargia ſi- Cap.15.
ue ſirſen fridũ pp febrẽ adeſſe ꝛ nõ adeſſe. ¶ Itidẽ tertio p- Trac.4.c.
ma ponit melã fieri pp apã meſeraicaꝝ: in quo ſm plimũ 18.añ me.
nõ eſt caliditas febris aut ſitis. Quarto ẽt pma. Mẽbra q̃
ſunt lõginq̃ a corde debilẽ cõitatẽ cũ eo hñtia velut renes: Trac.4.c.
nõ ſemp pp apata febres iducũt ꝛ ꝯtinuas: imo multotiẽs 11. in me°
interpolatas ꝟ gñe cõmiſtaꝝ exiſtẽtes: ꝛ febriũ tertianaꝝ:
quartanaꝝ: q̃ntanaꝝ: ꝛ ſextanaꝝ. ¶ Ruſus dĩa febris i- Ut lib. de
terpolate ẽ ad ꝯtinuã: q2 qm iterpolata cauſat ex mã ẽ vaſa diſcraſia
inequali.

I Doct. 2. c. 8. in pn° 7 li. de ma. la cõpl. vl. c. 4. in pn. Collr. 1. c. 5. 7. 19. 26. 51. ca. 3 circa pncipiū. Collr 1 c. c. 28. vſq ad. c. 39. Tra. 3. c. 7. 15°. 3. tra. 2. cap. 5. in medio.

contenta: ↄtinua ꝟo ex intra. Materia ꝟo apatis extra vaſa cõtinet vt innuit Ga. de ge. apoſtematis in q̃ꝫ plurimis. ¶ Adhuc mot⁹ eſt de extremo in extremū per mediū. phyſicoꝝ qnto ⁊ qnto de iuuamētis. Sed quedā apata intrinſeca q̃lia diaphragmatis ⁊ ſtomachi ⁊ vniuerſalr ſubſtātie pāniculoſe: velut apparet pmo pnoſticorū febres inducūt ↄtinuas. Quedā ꝟo febres nõ adducūt. vñ 3°. 14. In apoſtematib⁹ epatis fridis non eſt febris neqꝫ ſitis neqꝫ calor. Silr ⁊ in duris ſplenis. Cū igit̃ fiat motus de nõ bñe febrē ↄtinuā in habere aut ecõuerſo mot⁹ p mediū ↄſtituet. hoc aūt mediū nõ videt̃ niſi febris interpolata. Quare febris interpolata interdū ab intrinſecis apatum cauſabitur.

Ca. 2. poſt pncipiū. Cap. 1. K Iniſagogis colſr trac. de rebus cõtra nām. c. de modis ⁊ poſtea 13. Cap. 5.

Propter primū quidē ſciēdum q̄ apa eſt tumor ſiue groſſities pter nām permutās mēbrū a ſua nāli diſpoſitione in eam que extra naturā ex materiei cõgeſtione vel reumate generatus q̃rto de accidēti. 7. 13. de inge. Hec autem nõ eſt vera ratio apoſtematis: ſed potius q̃dam eius notificatio cõis: nā tumor preter naturā eſt accidēs conſequēs apoſtema calidū. Joānitius. Uera ſiquidē ratio ipſius eſt morbus compoſitus ex triplici genere morbi. differentia. 75. In ipſo nāqꝫ ↄcurrunt tria morborū genera: vt mala cõplexio: praua compoſitio ⁊ imparis ſolutio: vt declaratū pmo ſcōa. ¶ Cuius qdeꝫ cauſe vniuerſaliores ſunt ſex. Uis mēbri. vꝫ. expulſiua ſuperfluitatū ex ſuperfluo alimēti in eodem accreta. Jmbecillitas mēbri recipiētis qḋ ad ipſum impellitur: materiei ſuperflua quātitas. Debilitas nutriētis virtutis membri. Quādo enim ſuū nõ valet alimentum elaborare: in ſuperfluitates conuertit̃ illi nocētes. Meatuū largitas quibus

Ca. 5. in fi.

ſuperfluitates prompte decurrūt. Et ſitus ipſius corporis inferior theori. 6. Ipſius quoqꝫ ſupflua quātitas eſt illius materia: vt humor q̃druplex: aquoſitas ⁊ vētoſitas. ¶ Et adhuc hꝫ q̄daꝫ a cauſa pmitius nota. Reliquū ꝟo ab oppoſita. Cuius quidē gnōnis modus differētia tanget̃ ſubſequēti. Eſt etiā quoddā apoſtematū extrinſecū: qḋ ſenſib⁹ ſubiacet: vt tactui ⁊ viſui manifeſte. hi eni circūſcriptioneꝫ ipſius apprehēdunt imediate. Intrinſecū autē aliud oppo

L

ſitum ad qḋ nõ fit ex ſignificationibus puenit̃ a ſenſu acceptis deducto. Et ipſuꝫ qdē generat̃ aut in mēbris iterioribus vbicūqꝫ: velut in gutture: pulmone: capſula cordis: vētre cū meri: epate: ſplene: iteſtinis: renib⁹: matrice ⁊ veſica: aut in pāniculis ea circūdātibus vel tegētib⁹: ſiue p lõgū latū vel pfundū. Quid aūt febris ⁊ acuta viſum dīa. 87.

Propter ſcdm ꝟo ſciendū q̄ aliqui indiſtincte poſuerunt apoſtema intrinſecum febrem continuaꝫ cauſare ſimpliciter: aliqui ꝟo interpoſitā non raro vt mõſtrarunt arguta: ſed quid de hoc tertio videbitur dicendorum.

Propter tertiū quidē ſciendum q̄ aliqḋ apa intrinſecū febrē põt inducere interpolatā. Cuius quidē gratia notādūꝫ. p̃ ex pte māeꝫ cā febris eſt duplex. vna eni eſſentialis ⁊ p̄ᵃ: reliq ꝟo velut

M

accidētalis ⁊ ſcōa. Pria haꝫ quoqꝫ q̄dā eſt mediata: puta ãte dicta. quedā ꝟo imediata: q̄ pprie põt appellari cauſa cõiūcta: eo q̄ ↄuertit̃ ⁊ coniungit̃ cum morbo: qualis ē fuligo putrida: ſeu fumus putridus horribilis ſubtilis a minera putredis ↄſurgēs: febriū p̃. locata in vaſis ſeu ext̃ vūmodo ↄtinuationē ei⁹ cor petat. Et ſm q̄ ↄtinue aut ſucceſ

Cap. 5. in medio.

ſiue ipm expetet: febris generabit̃ ↄtinua vl̃ iterpolata: vt viſuꝫ dīa. 87. cū ceteris. Sed de cauſa vt accītali iuuatiua ⁊ ſcōa q̄dā attendit̃ rõne materiei apatis: alia ꝟo ex parte q̃litatis ptis in q̄ exiſtit. ¶ Primo qdē modo diuerſificat̃ multiplr. Qm̄ apatū q̄dā fiūt ex mā calīa: puta ex ſanguie ⁊ cholera: ⁊ flegmones appellant̃ ab inflāmatiõe dicta. q̄dā ꝟo ex mā frida ſiue dura molli aquoſa ſeu vētoſa. p̄ᵃ ſi quidē ſunt magis digna febrē ↄtinuā adducere cū maiorē homogeneitatē habeāt cū ea. Que. n. ſic ſunt celeriorē hn̄t

N 2. de ge. c. co. 1. c. 15. 2. 1. doc. 3. ca. 3. in me. Doc. 3. ca. 10. in pn°.

tranſitū ſm Ari. 7. A. vñ p̃ ſcōa. Occultoꝝ apatū calida demõſtrat febris cõcomitās ea: que ſunt frida tardius: ⁊ iō ſe hñt pñt cauſare iterpolatā magis: q: fumus pcedēs ex minera putredinis reſultās p ſe reddit̃ inſufficiēs cordi cõtinuatiõe: iuo mot⁹ minere eius ex ſuperioꝝ exagitatiõe pſtolat̃ dīis. 88. q̃lis eſt motus mele per q̃rtā: cholere per tertiā: ⁊ flatis quotidie. Ueꝝ q: mot⁹ flatis. 18. horis laborātē fatigat a qua vix mūdificat̃: ppterea ſi ex flate cõſurgat apa intrinſecus ad motū eius addit̃ pter cām ↄtinuitatis febris: intrn̄ q̄ ⁊ forte ſi febrē indicant: figet̃ continua. Qḋ

Trac. 4. c. 11. in me°.

videt̃ inni pmā q̃rti. ponēte apata renū cauſare febres cõmiſtas ex febrib⁹ tertiane: q̃rtane: quintane ⁊ ſextane ⁊ non quotidiane. ¶ Diuerſificat̃ ēt mā rõne q̃titatis mltitudis vꝫ. ⁊ paucitatꝫ: lꝫ pmordialr hec diuerſitas ex q̃litate ↄſurgit ſic fere alia quecūqꝫ: eo q̄ mā multa ſeu q̃titate replēs ↄtinuū ⁊ extendens ⁊ ſolutionē inducet inde maxie. q̄ ſi in locis fuerint ſenſibilioꝝ: febrē cauſabit vt ſic ↄtinuā. Cu

O

ius qdē oppoſita interpolatā poterit cāre. ¶ Diuerſificat̃ ſimilr nā apatis in febrē cõtinuā ſeu interpolatā cauſando aut in nullā adducendo rõne diſpõnis māe. Cõtingit nāqꝫ cū mā apatis ſuppuret: ita q̄ eius ſubtile effumet. groſſuꝫ ꝟo eius remaneat incineratū: vel febrem interpolatā cauſari aut nullā. velut apparet i ſclirotiçationib⁹ epatis: ſplenis ⁊ renū quādoqꝫ. Põt ⁊ id idē ratione ſimilr variari ſituationis māe: eo q̄ ipſa in locis vicinis cordi ſita ⁊ maxie in his que grandē cū corde habēt affinitatē. febrē vt ita afferret ↄtinuā: reliqua ꝟo iterpolatā magis. Diuerſificatur itidē 2° febris ratione partis in qua ↄtingit apa intrinſecū multiplr: qm̄ aut illa erit neruoſa multe ſenſibilitatis apta ex ſtimulatione reumatis ppter dolorē ſpiritus inflāmare: ⁊ ita febrē ↄtinuā inducere. Aut ex parte arteriaꝝ mltarū in mēbro exiſtētiū: per eas nāqꝫ ad maiorem ↄtinuitatē hꝫ ad cor. ſpiritus ēt in eis ⁊ ſanguis continent̃ feruentiores. Adeſt etiā in eiſdeꝫ pulſatio: que oia atteſtant̃ caliditati ⁊ generationi febris ↄtinue. Uel ex parte carnoſitatis: mem

P

bra nāqꝫ carnoſa hūidiora exiſtūt poroſiora ⁊ pluris materiei cõceptiua. Aut ſimilr ratione magnitudinis mēbroꝝ maiora etenim ampliorē ſuſcipiūt mām: ⁊ cordi magis ſupercõmunicāt: ppter quod eorū intrinſecus apata febrem magis cauſabūt ↄtinuā. In reliquis quoqꝫ pdictis his diſpoſitionib⁹ oppoſitis: febris ↄſurget iterpolata amplius. Adiuuat etiā vſus ſex rerū nõ nāliuꝫ ſm contrariū aut ſimile: ita vel aliter mēſuratus in cõtinuaꝝ ſeu interpolatarū generationē. In quibus quidē cõplexio: etas: virtus: tēpus ⁊ regio ⁊c. talium ſunt attendenda. Que quidē tuꝫ q: fumoſitate notiora exiſtūt. tū etiā breuitatis gratia nõ extēdant̃ in amplius in preſenti. Ex his igit̃ breuiter vniuerſalis demõſtratio poterit colligi. videlꝫ. q̄ apa intrinſecuꝫ febrē ampli⁹ cauſet ↄtinuā: ⁊ q̄ iterpolatā quādoqꝫ. Apparet itaqꝫ ex medicoꝝ logis deducēdo q̄ apoſtema intrinſecū febrē poterit interpolatā interdū inducere: ceu quādo mēbrū fuerit frigidū ignobile a mēbro nobili diſtās parū neqꝫ tamē illi manifeſte ↄiunctuꝫ nullius vel pauci ſenſus. Sitqꝫ mā ei⁹ frigidior: paucēue quātitatis. Per opp^m ꝟo

Q

febris inſurget continua: qḋ poterit ſyllogiçari ⁊ apparet. ¶ Noſce q̄ febris ex apate cõſurgens itrinſeco non eſt effimera: ceu quidā eſtimant: imo ex genere putridarum. vñ pma quarti. Febres que ſequūtur apata itrinſeca: forſitan nõ fiunt ex applicatione caloris ad cor ſine putredine que

Trac. 4. c. 10. c° ſin.

applicatio effimerā inducat. Hoc etiā apparet: q: exagitatio in hꝫ febrib⁹ currit ſm motū humoris: ita q̄ adhuc liteſcente apate febris remanet q̄nqꝫ putrida manifeſte.

Propter quartū ꝟo. ad pmum dõm̄ q̄ apa hꝫ flegmon eſt. Js autē cuꝫ inflamationem importet ex materia ſanguinea ⁊ cholerica generatum: febrē continuaꝫ inducet: non tamen ppter hoc concluditur q̄ alia apata febrem non poſſint cauſare in

A terpolatam: que ſm motem Gal. flegmones non dicuntur: imo etiã apata calida ſenſum a membro remouentia quam tñcũq3 fuerit ſenſibile febrem inducunt interpolataz: velut apata cancerata. 3° vndecima. ¶ Ad aliud dõm: nõ ppter hoc ſemp' fore neceſſariũ febrem eſſe cõtinuam: eo q ſplen mēbrum eſt frigidũ: pauci ſenſus: materie etiã frigide groſ ſe ſuſceptiuum imparate putrefieri. vnde ex his mã mini/me reumatiȥat ⁊ putreſit. Que etiã ſui groſſitudine putre/facta arterias nõ poteſt adeo ingredi: vt acceſſus eius con/tinuetur: imo motum expetit ex humoris melãcholici euen tatione. Neq3 etiaz arterie ſplenis directius reſpiciunt cor cuz non implẽtentur ei: ſed explẽtentur magis. Similr de renibus vt apparuit dõm: q illa continuatio cum corde eſt obliqua ſatis: ppter qd̃ de nalibus 2°. cõtra Eraſiſtratẽ ar terie renibus implẽtate proprie nõ implẽtantur: ſed explã/tantur: nõ enim eis ſunt directe ſuppoſite: velut vena cõca/ua epati: aut adorti cordi. Adhuc etiam carnoſitas eorũ eſt cõpacta ſenſu priuata: non enim ſentiunt niſi per pãniculũ.

Ca.4.circa me^m.

B Neq3 in eor ſubſtantia vena continet aut arteria. diia. 86. Propter qd̃ apoſtema ſplenis ⁊ renũ poterit febres inter/polatas interdũ cauſare. ¶ Ad aliud dõm: q in apate non ſemper eſt ſanies. Aut ſi eſt non poterit cor petere: vt vide/bitur aliquãdo. ¶ Ad aliud dõm: q tria hõ leſionis gene/ra interdum leſionez ita modicam inducunt: vt declaratuz ex ſuis cauſis tã ex parte materie q̃ partis ⁊ ſitu ipſius q febrem nõ continuã: ſed interpolatã inducent. ¶ Ad ea q̃ alterius partis etiã dõm q auctoritas Gal. ⁊ Raſis conce datur: vt viſum. ¶ Ad ea do que Halyab. dicẽduz q in ly thargia in pñcipio quãdoq3 nõ eſt febris: aut modica im/percepta interdum fere ppter quãtitatez materie ipſius ⁊ frigiditatẽ. ¶ Ad alia ɔñtia quid dõz apparuit. A. ¶ Ad aliud dõm: q lz in apatibus mã contineat extra venas: ni/hilominus tamẽ poterit febrẽ continuaz inducere: eo q fu

C mus reſolut' horribilis acut' a minera putredinis valz cõ tinue cor petere qui poſitus eſt cauſa cõiũcta febris ⁊ ime/diate efficiens. Minera do aqua decidit magis cã antece dẽs ⁊ mãlis: ⁊ ita mã ⁊ efficiens nõ coincidunt in idez. diia 160. Interdum do ſanies adeo eſt groſſa ⁊ cenulenta q ab ipſa fumus predictus cõtinuari nõ poterit cordi: ſed euen/tatione humoris tãdem ceſſante reſpirat. Neq3 etiam eſt ſi mile de mã diſperſa per totuz corpus extra venas faciente febrez interpolatam ⁊ de collecta ad apoſtema lz ponatur ipſa etiã extra venas exiſtere: quoniaz qñ mã colligitur in apate: aggregatur eius virtus magis: ⁊ ea vnita fortior eſt ſeipſa diſperſa de cauſis. Et ideo mã venenoſa plerũq3 exi/ſtens per totum diſſeminata quãdo in apa concurrit intrin ſecum perimit remittendo vapores venenoſos ad cor. Vi/goratur nãq3 ex eius cõgregatione. Et ex hoc etiam cancer egritudo appropriata malitioſior ⁊ incurabilior eſtimatur lepra totũ poſſidẽte. diia. 178. Quare mã diſſeminata p to/tuz corp' ẽt vaſa interpolatã ſemp ⁊ nũq̃ ɔtinuã vt hic fe/brẽ iducet. ¶ Ad aliud reliquuz ẽt qd dõm viſum.

D ¶ Differentia. XCVI.

Quod cerebrum ⁊ oſſa nõ poſſint apari: videtur p Serapionẽ breuiarij hoc ſentiẽtem p̃. ¶ Am/plius. ſi aliqd̃ foret apa cerebri hoc eſſet vtiq3 freneſis: ſed hec non eſt in cerebro: ſed in pelli/culis eius: vñ Iſaac 4° febrium. Freneſis abſolute dicta eſt apa calidũ naſcens in pelliculis cerebri ex ebullitione ſan/guinis in corde exiſtentis. Idẽ quoq3 pmo Viatici. Frene/ſis vt abſolute diffiniat calidũ eſt apa in qbuſdaz cerebri pelliculis. ¶ Adhuc apa eſt tumor ⁊ groſſities pter nãm diia priori. lz qd̃ eſt in vltima mollitie vt cerebrũ vel in vl/tima duritie vt oſſa nõ valẽt extẽdi. Qd̃ aũt non extẽdit in tumorez ɔſurgere nõ poterit. ¶ Eti. Apa gñat ex deſluxu materie p per venas ⁊ arterias maiores in minores quſq3

Ca.20. circa prm^m.

Cap.2. in pncipio.

peruenia ad minutiſſimas capillares q̃ ſenſus effugiũt pce/ptionẽ. ⁊ tũc labunt in mẽbror ſpõgioſitates ſimplicium. In libros de tumorib': de diſtẽperantia inequali in techni: ⁊. 13. de ige. Sed in cerebro non eſt vena: neq3 magna: neq3 parua. diia. 24. neq3 in oſſib'. ¶ Itidẽ ſm Ioannitiũ. Cau ſe hu. defluẽtis ab vna pte in aliã: ⁊ per ɔñs apantis: vt ap paret 2° de cã: qtuor exiſtũt: priori do diia. 6. Sz hõ cãe nõ reperiuntur in cerebro: quoniã ſecũda deficit ⁊ ſexta cũ ſit nobile membrum: in parteq3 ſuprema ſituatum. Oſſibus autem ⁊ dentibus deficit quinta: viarum enim adeſt angu/ſtia: non igitur cerebrum ⁊ oſſa poſſunt apoſtemari

E Cap.2. & ſuo ſinẽ. Doc.2.c.1 in pn°. Li.3.c.c. 155. Cap.3. In iſago gis tra. de reb' 3 nãj c.b mõte morbor. 1. bre. caſ. 13. in pnc. ſ' cerebro tra. de vẽ. cõ. 14. in medio.

Oppoſitum

do huius ſentit Serap. de lythargia ⁊ Oribaſi'. Herisipile ſiũt in cerebro cũ Haly. multotiens apat cerebrũ aut nucha. Prio ẽt 2°. ⁊ tertio p̃a ⁊ 7°. ¶ Adhuc Raſis in diuiſionib'. birſen qd̃ re ctius dr ſirſen eſt apa eueniẽs in cerebrũ exñs vel calim: pu ta freneſis: aut frigidũ vt lythargia. ¶ Amp. Alexander ⁊ Halyab. conſentiunt cerebri ſubam poſſe apari. ¶ Palin. Mala cõplexio ⁊ praua ẽt cõpoſitio ⁊ ſolũ cõtinuitatis oĩ/bus poſſunt mẽbris aduenire: ita q etiã cordi. diia ſequen ti. Sũt eni3 cões egritudines: ſed ſine his non cõtingit apa. In ipſo nãq3 primo ſecũda. hec tria morbor genera conti/nẽtur. ¶ Rurſus Zoar. accidit oſſibus q altera ipſor pe ingroſſetur. ait etiam q ſibi creuit in dorſo os magnuz do/lorẽ inferens. ¶ Eti. Cõſpicimus ab oſſib' nodoſitates du ras quaſdaz ſeparari ⁊ proprie in equis. Ex quibus oĩbus conuincitur cerebrum ⁊ oſſa poſſe apoſtemari.

Do.1.c.5. Tra.3.c.1 in pnc°. Cap.1. Cap.6. 6° theo.c. 10.

F Doc.5.c. 1.p° pn^m. 2° theſir trac.6.c.2. ⁊.5.i pnc.

Propter primum

quidẽ ſciendum: q quid ſit cerebrũ: diia oſtenſũ. 24. qd do apa diia pcedẽti: qd aũt os diia docet. 19.

Propter ſcd̃m

do ſciẽdum: q ſermones ſapiẽ tum videnṫ ſibi in hoc queſito ſuperficietenus aduerſari. Ait enim Serap. Et qñ accidit apa in cerebro nõ op3 vt iudicet: quia eſt in ipſo imo in velamine duro ɔtinente ipſm: qd̃ nolatur myringa. Et eſt il lud ex quo naſcit vuea tunica ⁊ ſecundina: cuius cãm aſſi/gnat: qa ſcimus q in omni mẽbro in quo fit tenſio accidit apa: lz nõ eſt de nã cerebri vt tẽſionẽ recipiat: ppea quia eſt humidũ currẽs. Et ſilr nõ eſt in nã oſſis vt recipiat tenſio/nẽ: eo q eſt frigidũ ſiccum dur valde: neceſſe itaq3 fit vt ſo/lũ accidat tenſio mẽbris mediis inter id qd̃ eſt in fine duri/ciei ⁊ lenitatis vt ſunt pãniculi: ligamẽta: neruis lacertis ca/ro ⁊ que his affinia. ¶ Hui' aũt ſubcontrariũ habet 5° de accñte ita. Calida freneſis eſt quãdo apa in ſuba cerebri vl in eius pãniculis gñatur. Eti. 11. de ige. Eadẽ rõne ⁊ in fle/gmonib' qui ſm cerebrũ ⁊ in myringis: vnde 3° p̃a dĩ. La rabitus apa calidum in velamine cerebri ⁊ ſubtili ⁊ groſſo abſq3 corpe ipſius: q̃uis corpori ipſius qñq3 accidat apa. Nõ enim ſicut quidã medicor eſtimant: neq3 q cerebr nõ apoſtemet eſt ver: ⁊ ponit eor ɔñter motiuum: qa qd̃ lene eſt ſicut cerebrũ aut durũ vt oſſa nõ extendit: ⁊ qd̃ non ex/tẽditur non apatur. Sed hor ſermo erroneus eſt: ⁊ illd̃ iõe qm lene viſcoſuz extẽditur: oſſa etiã apant: ⁊ Gal. illud cõ feſſus eſt. Adhuc inqt. A. q plurimũ flegmon cerebri acci dit ex ſanguie putrido apante ipm. Similr qñq3 accidit in ipſo cerebro heriſipila ⁊ viacra. ⁊ 3° ſeptima. Et qñq3 acci dũt dentib' ſpẽs apatũ. Et eſt ipſi' vbiq3 rõ: qm omne qd̃ nutrimẽtuz recipit cũ extenſione illius ſuſcipit ſupfluitatẽ: qua retenta extendit. Talis eni dicta eſt fore apatio rõ: pp qd̃ concludit apoſtemari qdlibet membrum ⁊ cerebrum ⁊ oſſa. Adhuc Paulus. Freneſis que eſt flegmon myriga pe aliquãdo qdẽ ⁊ in cerebro fit. Alexãder qdẽ libro p̃. Fit ve rus freneticus ex cholerib' rubeis qñ ad cerebrũ veniunt incẽſa febre ⁊ flegmonẽ ibidẽ faciunt: aut in myriga. i. pel/licula. Inge ẽt q verus lythargicus queãdmodũ freneticꝰ ſitib3 enim ipſe ⁊ locũ in cerebro. vñ. 9. theori. Freneſis ex calido fit apoſtemate: qd̃ i operimẽto fit cerebri aut in ipſo

1. bre. c. 30 in pn°.

G

Cap.7. p° medium. Ca.18 in principio. Tra.3. ca. 1. in pn°.

H

3.1. tra.3. ca.4. i pn. ibidẽ ca. 5. in pn°. C.16 1. p° medium.

Cap.4. in pncipio.

I Cap. 46. poſt me^m. cerebro. Quib⁹ Auerro. 4. cōſenſit coll'z. ꝓp̄a ſigna oſſi bu. facientis aꝑa in cerebro ſunt ⁊c̄. dicit̄ ꝙ aliquando rbe te cerebri apoſtematur. ℭ Sunt autem quidaꝫ ſimplr̄ au dic̄te s ꝙ cerebrum ⁊ oſſa poſſint apoſtemari: quoꝝ inſuffi cientia monſtrabitur ex dicendis.

Propter tertium qdeꝫ vt tātoꝝ viroꝝ appa reat ꝯcordia: ſciēdū ꝙ aꝑa dupl̄r generat̄. Uno qdem mō per viā reumatis qñ ex ve nis ⁊ arterijs m̄ā defluit in mēbroꝝ ſpongioſa. Alio modo ꝑ viā congeſtionis hoc eſt ex nutrimenti ſupfluo. dr̄ia ꝓori. Primo qdeꝫ mō ſaltē oſſa ⁊ vniul'r que ſunt dura vere non poſſunt aꝑari cū ductib⁹ careāt: qbus demādat̄ humor in mēbroꝝ ſimplicia: Scd̄o ꝟo mō aꝑari poſſunt cuꝫ alimen tum ſuſcipiāt: ipſoq; extendant̄: ⁊ per ꝯn̄s illius ēt ſupfluo extra nām intumeſcūt ſupfluitate retenta ſuper oſſis parte aliqua indurata: alia ſup eā paulatim addita donec quis tu mor ⁊ extēſio emineat. Mō ſiqdē priori cerebrū non debe
K ret aꝑari: niſi q2 debilis coagulationis vigēs in q̄litatibus vilioꝛib⁹ ⁊ poſitū i ſupiori corporis pte: tāq; camin⁹ exn̄s vapoꝝ ⁊ fumoꝝ ſuſceptiuus qui peruenientes ad ip̄m eius frigiditate refracti cōdenſantur ⁊ penetrant in id q̄nq; col lectionē facientes. ℭ Amplius. ſciēduꝫ ſicut ex ſermonib⁹ poterit colligi. Serapionis ⁊. A. ꝙ aꝑa duplex exiſtit. Qd̄ dam nāq; eſt veꝝ in quo cū mala cōplexione praua compo ſitione ac ſolutione continui tumor manifeſte circūſcriptus exiſtit exterius vel intra. Et tali aꝑate ꝓprie mēbra apoſte mant̄ media iter illa que in vltimo exiſtunt duritiei ⁊ mol litiei: vt muſculi ⁊ eis ſilia. Et fortaſſis hec fuit Seraꝑ. iten tio. Eſt ⁊ aliud aꝑa nō certū: ſed magis q̄dā ſilitudie tumo
Tra. 2. b^o. ca. 16. an medium. roſa dcm̄. vn̄ Seraꝑ. Si dentes viriditatē in toto ſuo reci piūt corpe: tūc nō mirandū ſi ꝯſequat̄ eos qd̄ ſilr̄ aꝑari exi ſtit. Et verificāt qdaꝫ medici ħ ꝓprie ex ħ ꝙ dentes nutri unt̄ ⁊ addunt̄: ⁊ creſcūt lōgitudine vite hoīs: vn̄ ꝑ 2ª. Apo
Doc. 1. c. 5. 0^a pn. L ſtema ꝑterea membris accidit mollib⁹. Et eſt ēt qñ oſſibus accidit res que aꝑati ſimulat̄ ꝑ quā ei⁹ igroſſat̄ ꝯcauitas ⁊ eius augmētat̄ humiditas. Dixit ēt dentes q̄nq; recipe ſpe cies aꝑatū. i. maneries ⁊ nō ſimpl'r aꝑata inquit: ⁊ ita cere brum ⁊ oſſa poſſunt apoſtemari: ſicut hi ꝯcordant diligen ter intellecti. Uoluit ēt. A. rarius ſubaꝫ cerebri aꝑari. Qd̄ iudicatur ex eo ꝙ dixit q̄nq; corpori ipſius accidere apoſte ma. Leu dicunt ꝙ raro fit peripleumonia ex cholera: quia ſui raritate ipſam cū ſit ſubtilis pulmo nō ſuſtinet: ita cere brum molle ⁊ de ſe quaſi fluidū mām non retinet calidam:
3. b^a tra. 3. c. 7. in pn. neq; etiā frigidā. Un̄ de lythargia q̄ eſt ſirſen flegmaticum ait. ꝙ plurimuꝫ fiat in meatib⁹ ſube cerebri: abſq; velami nibus ⁊ vētriculis ⁊ corpore cerebri: eo ꝙ flegma raro cō gregat̄ ⁊ penetrat in panniculos pp ipſoꝝ duritieꝫ: neq; in ſubam cerebri ꝓpter ipſius viſcoſitatem: ſic itaq; ⁊ alioꝝ auctoꝝ intelligēdus eſt ſermo ſubam cerebri ⁊ eius panni culos poſſe aꝑari: q2 nō vero aꝑate ipſius aꝑatur ſubſtan
M Cō. 31. in pncipio. tia: vel rarius id euenit. Panniculi ꝟo ſepe apoſtemate. vꝫ. calido. vn̄ lib° Lōmentarij pulſuum ꝙ ſm cerebrū ip̄m ly thargicus habet magis generationē: freneticus ꝟo hꝫ ſub tilem myringā ⁊ diaphragma: Et ideo queādmodum peri pleumonicis raro vnq; pulſus fit diſtortus. i. bis pulſans: q2 duritie minime participat: ita freneticus rariſſime vndo ſus: q2 ⁊ ipſe minime pticipat ⁊ mollitie. Hoꝝ autem fides apparet ex iſtis in forma deductis. Ex ħis itaq; duob⁹ ve ritas huius queſiti ſine alia ꝓlixiori appareat inquiſitione. ℭ Sciendum quippe ꝙ id qd̄ dictum eſt de dentibus opꝫ ⁊ de oſſib⁹ intelligere: nam ipſi ſunt naturam eādem habē
Ca. 4. ver ſus fine. tes oſſibus: ⁊ fiunt ex ipſis 2° de gene. animalium.

Propter quartū ꝟo. ad primum iā quid di cēdū viſuꝫ fuit. ℭ Ad aliō dicēdum: ꝙ Iſaac freneſim ꝓut eſt vere aꝑa ⁊ ſepius ꝯtin gens ſuſcepit: ⁊ tali dictum eſt aꝑate cerebrū minime apo ſtemari poſſe. ℭ Ad aliud ēt viſum extat qd dcm̄: q2 que

N ſunt in vltima mollitie mēbroꝝ ⁊ duritie rarius aꝑant̄ apo ſtemate certo: veꝝ ſilitudinarie magis. Aut forte cerebruꝫ ⁊ oſſa nō ſūt ita molle ⁊ duꝝ: qn poſſint aliquaꝫ extēſioneꝫ ſuſcipe aꝑoſam ſilitudinariā ſaltem. Uel cerebruꝫ extendi tur pāniculo ſubtili cōterminā te illo. ℭ Ad aliud dc̄m: ꝙ veꝝ cōcludit de aꝑate cōtingēte vtplurimū per modū reu matis factū ⁊ ꝓprie quātū ad oſſa ⁊ alia mēbroꝝ duroruꝫ: cerebrū tñ per accn̄s recipit vt dn̄ſum interdū ꝑ viam reu matis collectionē: cū ſui humiditate paſſiua contingat fieri in ip̄m: iterdū penetrationē ⁊ ꝑdurationē ei⁹ ꝙ penetrauit in ventre. ℭ Ad aliud dc̄m: ꝙ ille cauſe ꝯcurrunt in vero aꝑate ꝑ modū fluxus ⁊ ſepe cauſato: vt appet ex mō etiā lo quēdi: nō aūt ſic in non veris ⁊ raro ꝓducſis: imo aliq illa ruꝫ ſufficiūt cāruꝫ. ℭ Et ſilr̄ ad aliō qd dc̄m appꝫ. ℭ Ad inducta ꝟo partis alterius ex his etiaꝫ apparet quid dcꝫ. ℭ Poſſet etiam quis ſolōneꝫ hoꝝ apparēteꝫ dare ſuppoſi to cerebro trino. dr̄ia. 34.

ℭ Differentia. XCVII.

O Uod cor poſſit apoſtemari ⁊ ſolu tioneꝫ imparis pa ti mōſtratur: qm̄ qd̄ ſuſcipit nutrimētum illius ſuſcipit ſupfluitatem. dr̄ia priori. qua retēta eue nit aꝑa ⁊ continuitatis ſolo cum ea in omni re periatur aꝑate. ℭ Eti. Lor neq; eſt vltime durum: neq; mol le ſumme: ſed mediū. Qd̄ autem tale dictum prius apoſte mari poſſe: ac per ꝯſequēs eius ſolui cōiunctio. ℭ Adhuc mala cōplexio: compoſitio ⁊ continuitatis ſolutio egritudi nes poſite prius cōes: eo ꝙ oībus poſſunt membris indiſ
Cap. 4. ver ſus fine. Cap. 3. p^o pn^m. ferenter aduenire: cor autē membrū immo primū. ℭ Rur ſus. Octauo apparēs de inge. ⁊ Iſaac febrium ꝑ. Febris ce teris moleſtior eſt morbis. Qd̄ oſtēdit curationi principa litas indicationis ab ipſa ſumpta. vn̄ ibidem. Quia febris eſt: cōuertit nos ad ſeipſam oīb⁹ alijs: ⁊ qm̄ magnitudo ei ꝓprie magis exiſtit. Sꝫ cor ſuſtinet febrē: que ipſi⁹ ꝓprie ē paſſio: cū plures ſanent̄ ab ipſa: tolerabit itaq; egritudies
P alias. Si eni ineſt qd̄ minus ⁊ qd̄ magis videt̄ adeſſe ierit. ℭ Palin. Fortib⁹ ⁊ ꝑncipalioꝛib⁹ partibus occurrēt egri tudines cū ex ꝓportione vt ad multū particulaꝝ eueniant. Qd̄ oſtendūt egritudines cerebri: epatis atq; vētris. Sed cor eſt fortiſſimū membroꝝ ⁊ ꝑncipaliſſimum: fortiſſima igitur ei occurret egritudo: hoc autē eſt aꝑa ⁊ iparis ſolu tio. Lor igit̄ poterit aꝑari ⁊ ſolōnem continui tolerare.

Cap. 4. in ꝯa mem. Oppoſitum tertio de partibus. Lor ſolum viſce rum ⁊ vniul'r earuꝫ que in corpe par tium grauem nullā ſuſtinet paſſionē. Qd̄ ꝓbatur q2 corru pto ꝑncipio nō remanet qd̄ afferens oītis auxiliuꝫ. In ſo lutione autē cōtinuitatis ipſius ⁊ aꝑate principiū corrum pit̄. Eſt eni cor oīum ꝑme radix a nullo auxiliatū demum: ſignū aūt ꝙ nullā grauem toleret paſſionē: q2 in nullo im molatoꝝ ſacroꝝ aīalium viſa eſt talis paſſio circa cor: ve lut circa viſceꝝ alia. Nā renes pleni ſepius appent lapidi bus ⁊ naſcētijs ac alijs quibuſdā. Et epar ſimilr̄ ⁊ pulmo
Q In pn̄. maxime autē ſplen. ℭ Rurſus. Non eſt ſanitatem neq; in firmitatē poſſibile fieri carētib⁹ vita de ſenſu ⁊ ſenſato: ſed apoſtema ⁊ ſolutio iuncture aduenientes prius vitaꝫ aufe runt propter improportionem occurrenteꝫ principio extē plo: itaq; cor non poterit apoſtemari aut ſolui.

Propter primuꝫ quidem ſciendū: ꝙ quid ſit cor dn̄ſum eſt differētia. 41. quid ꝟo apoſtema. 95. ⁊ imparis ſolutio. 75.

Propter ſecūdum ꝟo ſciēdū: ꝙ i iſta dr̄ia vi dent̄ ſapiētes diſcordes quidā ſibi ēt ipſis ⁊ ad alios phātaſtice. Gal'. eni interiorū
Cap. 2. in medio. 5. ſcribit cor ſolōnē ꝯtinuitatis cū aꝑate ēt particul⁹ ſeries. Flegmināte maxime corde i qbuſdā militū ꝯſideraūimus mortē ſimillimā cōſecutā his qui itercidunt̄ corde ſyncopi zatiue. Igit̄ ſiqdē vſq; ad vētrē aliquē corꝫ q in ipſo pfora tio veniat confeſtim moriunt̄ hemorraice ⁊ hemorroicas

A

magis cũ vẽter ſiniſter cõtingit pforat⁹ nõ pertraſeũte ꝟo p foratione in vẽtrẽ: ſed in corpe vẽtris firmata: nõ ſolũ eadẽ illa die in qua pforari ɔtigerit: qdã vixerũt: ſed ꝛ ſupueniente nocte ſlegmonis. vꝫ. rõne facta morte: ꝛ nõ ſanguinis ſup. fluxu: ſic igitur ex h ſermone relinqᷓ manifeſte cor aþa ꝛ ſoľonẽ cõtinuitatis icurrere poſſe. Adhuc in diuiſionib⁹ aþata ꝛ diſruptio cordis aut corruptio cõpľonis firmate nõ ſunt facilis cure. Jtidẽ Seraþ. Ex his vehemẽti⁹ ꝛ cũ velocitate iterficiẽs eſt almeſſera. i. aþa cholicũ ꝛ ſlegmon i. ſanguineũ. Theorice ꝟo. 9. ſmo pſcript⁹ recitaᷓ Gal. Cui 3° acqeſcit. 11. ❡ Hui⁹ qdẽ ɔriuꝫ ſcribiᷓ interioꝝ þ. Cor im poſſibile pati eſt aþa. vñ Haly. Non eſt poſſibile vt apoſtemeᷓ corꝫ aut accidat in eo oppiľo iplens eius ventre ꝯ ſicut poſſibile ſit illud in cerebro: mã mors aſcedit illõ. Pſio aũt 2ª. Cor nõ tolerat iparis ſoľoneꝫ: quia prius aduenit morꝫ. Tertio quoqꝫ 11ª. Cor nõ tolerat nocumẽtuꝫ neqꝫ aþa: ꝛ lõgius eſt ab hoc vt toleret ſoľonẽ ɔtinuitatis qꝫ aþa. Tertio ꝟo colliget. Cor in ſui ſubſtãtia nõ põt aþa tolerare: eo q prius deficit iſirmus. Meſ. qdẽ ſoľonẽ ɔtinuitatis aut aþationẽ fieri in corde virt⁹ nõ patiᷓ: imo ſunt cã diſſoľonis ꝛ morꝫ. Ex his igiᷓ appet in hoc queſito auctoꝝ non paruꝫ diuerſitas. Quid aũt de hoc conſequenter apparebit.

Ca. 58. in principio. 3. tra. 6. c. 28. p° par. Ca. 23. p° par. Tra. 1. ca. 2. ꝛ trac. 2. cap. 1. Ca. 5. circa finem. 8° techinis tra. 6 ven. 2. 25. i par. De. 1. c. 4 Tra. 1. c. 2 Ca. 25 in medio. In de op propha. ca. vit. in me.

B

Propter tertium

qdẽ ſciẽdũ: q cor aþa neqꝫ ſoľonẽ ɔtinuatꝫ tolerat confirmatã ꝛ penetrantẽ. Et rõnabiľr: q2 oẽ qd̃ alioꝝ mẽbroꝝ ſupportat defect⁹ ꝛ nocumẽta: id op⁹ vigoroſuꝫ exiſtẽ. Hꝫ aũt eſt cor: cũ oium accitiũ corpori occurrẽtiũ: pmus concurſus eſt ad cor tanqꝫ ad baſim vite Meſ. Sed qñ fuerit aþate aut ſoľone ſingularis affectũ nõ remanet vigor eius: neqꝫ põt aliũde ſuſcipe cum ſit vite pn^m: oiumqꝫ radix virtutũ pma. Eſt nãqꝫ in corpore aialis vt caminũ ꝛ arx ciuitatis in dĩa. 37. ac primus in vniuerſo: ꝛ dux in exercitu. q̃ forti ente oẽs militũ remouet ſuccubitus ꝛ ſupple defect⁹: qñ aũt deficit ois pimiᷓ exercit⁹: cũ is prior nõ ſubleuetur alio. ❡ Palin. Illud cui ſubito iteruenit mors paſſione pro priamon põt aþari neqꝫ ſolui: tale eſt cor. vñ Paulus. Cor ſm ppriã patiẽs paſſionẽ lõge a medicoꝝ eſt cura: ſubitaꝫ inferẽs mortẽ. ❡ Adhuc in corde dolores ſiũt ꝙmaxie pp ter ſoľonẽ ɔtinui ꝛ aþa. vnde. A. 5° de aia. Jntolerabiles ſunt dolores cordis ppter ſui ſenſus excellẽtiam. Jpꝫ nãqꝫ eſt illud in quo pmuꝫ aia exiſtit ſenſitiua: de partib⁹ 2°. dolor autẽ pre ceteris ſynthomatum virtutẽ exterminãs deijcit. 12° apparens de inge. ita vt ſyncopis ꝛ mors occurrant hinc repentine. Cor igiᷓ non põt aþari neqꝫ ſolui mõ predicto. ❡ Jntelligẽdum tñ in hꝫ declaratiõe ampliori q cordis aþa poteſt multipliciter diuerſificari. Rõne partis cordis: efficiẽtis cauſe: materie aþatis: ꝛ temporis aþatis. Similiter ꝛ ſoľo ɔtinui aut penetrat ad vẽtres cordis magna ſubito dextra vel ſiniſtra vel minime: ſed ſupficietenus ſubſtãtiam ſoluit ipſi⁹ magis. Ex pte qdem cordis: q2 ptis ſiniſtre aþa citius apparẽter iterficit aial qꝫ dextre: pp qd̃ hac vita impelliᷓ ad partes: lꝫ ipſius cordis vita realiter celerius deficiat ex aþate dextre. Rõne ſiqdem facientis cauſe: q2 qddã aþatuꝫ euenit a cã interiori: aliud ꝟo ab exteriori. Ab interiori qdẽ velut ex aliqua in ipſo gñata vel aliunde ad id expulſa. Extrinſeca qdem ceu a gladiatione. Ab intrinſeca qppe minus qꝫ ab extrinſeca cõtingit aþa: q2 prius accidit alijs vel paulatine alia diſſoluiᷓ diſſoľone. A cã ꝟo extrinſeca magis cũ cordis extiterit vigor intẽſior: vt pueniente diſſoľonis alia cã. Ex parte ꝟo materie aþatis: q2 qdaꝫ eſt caľa: nõnulla ꝟo frigida. Calida qdẽ mã mox iterficit apoſtemãs: frida ꝟo minime: vñ interioꝝ 5°. Paſſio cordis ſm flegmones vel heriſipilas incipiẽs fieri: corrũpiᷓ enim cõfeſtim añqꝫ augeanᷓ he paſſiones aial: ꝛ. A. Aþa calidũ eſt iterficiẽs ſtatiꝫ. Fridũ ꝟo eſt ex eis q̃ ſunt difficilia: verum tñ raro eſt q duricies aut mollicies reperiãtur in corde: ſꝫ qd̃ plurimũ euenit eſt in pãniculo ipſi⁹: q ſi aþa fridũ accidat nõ interficit in momẽto interfectiõis aþatis caľi: ſed tñ cũ hoc eſt interficiens: ꝛ qñqꝫ durũ qd̃ accidit in pãniculo ex humore groſſo ſpatium mortis ꝓlõgat: nõ aũt molle humore aquoſo diſtillãdo. velut humores qui in capſulis cordiũ iciſiõe iuẽti ſũt galli ꝛ machionis ſeu ſymij Gal. Jn capſula nãqꝫ galli humor iexiſtebat durus. Jn illa ꝟo que machionis mollis aquoſus magis: ɔ interioꝝ. 5. Ex pte qdem tpis aþatis: qm aþa cordis ꝛ maxime caľꝫ vix ſuſcipit ipſi⁹ ſuſceptibile pn^m. vñ Zoar. Accidũt in corde aþatis pn^a: ſed añqꝫ percipiaᷓ de eo mors ɔtingit repẽte ꝛ ſine mora. Similiť ſi ſoľo ɔtinuitatis mox ad vẽtres pueniat grãdis continuo mors occurrit. vñ Gal. Si qd̃ pforat vſqꝫ ad vẽtrem aliquẽ ipſius pueniat ɔfeſtim moriunᷓ pp ſanguinis ꝛ ſpũuꝫ fluxũ ꝛ exhalationẽ: ꝛ magis qñ ſiniſter perforaᷓ vẽter. ſic etiã cũ Halya. teſtaᷓ Seraþ. Quare. A. qñ accidit corpori cordis vt ſoľo penetret vſqꝫ ad vẽtres iterficit ſtatiꝫ. ſi autẽ nõ penetret in vẽtres voluit Gal. illis nõ ſolũ eadem pforationis die viuere quoſdã: ſed ꝛ nocte ſupueniẽte ſlegmonis rõne facta morte. vnde. A. Et ſi nõ penetrans tunc fortaſſe poſtponiᷓ iterfectio vſqꝫ ad dieꝫ 2^m. ❡ Sed dubitaᷓ circa predicta: q2 dĩa. 47. oſtẽſuꝫ cordis vẽtreꝫ dextrũ pncipaliorẽ fore ꝛ lõgeuioreꝫ ſiniſtro. Hic aũt dcm̃ citius vitã deficere pp penetrationẽ in ſiniſtrum vẽtreꝫ ɔtingentẽ qꝫ in dextrum. ❡ Dõm q vita duplex eſt. Una qdem pmaria ꝛ ea eſt cordis. Altera ſecundaria participata ab iſta in ptes p motũ cordis ꝛ arteriaꝝ delapſa. Prime qdeꝫ pncipalior ꝛ lõgeuior eſt in vẽtre dextro qꝫ in ſiniſtro: vt mõſtratum eſt dĩa pallegata. Scõaria ꝟo de qua nunc eſt ſmo longeuior oñdiᷓ in ſiniſtro: eo q arterie ab eo vẽtre originanᷓ cordis per qs vt dcm̃ vita dirigiᷓ a corde in mẽbra. Per h ſiqdeꝫ audienti apparentes auctoꝝ ſopiuntur auctoritates.

C

Cap. 3. in medio. Col⁹. c. 1. tex. ſi. ꝛ c. 10. tex. ſi. Colli. c. 1.

D

Ca. 1. i par.

3. 10 tract. 2. c. 2. circa medium.

E

Cap. 1. in medio. 1. theiſir tra. 12. ca. 1. in fine.

Iter. 5. ca. 2 i medio.

5. theo. c. 23. p° par. 2. tra. c. 18 10°. 3. tra. 1. c. 2. i medio.

Ubi ſup immediate. Ubi ſup immediate.

F

Propter quartum

ad primũ dõm: q cor vt oſtẽſũ mõ quodã ꝛ aþa ꝛ imparis ſoľonẽ patiᷓ. Aut q non eſt neceſſariuꝫ q oẽ qd̃ nutritur incurrat aþa vel per viã reumatis: aut ex reſiduo nutrimẽti: q2 nõ poterit mã in ipſum penetrare neqꝫ retineri: ſꝫ mox expelliᷓ vt cordis vigore: ꝛ ideo p ſcõa. non dixit ſupfluitatẽ ſimpľr ex nutrimẽto mẽbroꝝ reſiduã inducere aþa: ſed quando ipm penetrauit aut in ipſo acciderit. ❡ Ad aliud dõm: q cor lꝫ obtineat mediũ duroꝝ mẽbroruꝫ ꝛ mollium: id tñ nõ eſt ſufficiẽs aþatis cauſa euent⁹ cũ membrum recipiens fuerit forte illius mãm propellẽs ad alia quale cor extat proprie. Dictũ nãqꝫ pus vnam fore ſex cauſaꝝ apoſtematis membri ſuſcipientis imbecillitatem. ❡ Ad aliud dõm: q qualiter apoſtema ꝛ ſoľo continuitatis cordi adueniat apparuit. Aut in hoc deficit particulari nõ tñ inſtãtiaꝝ vna: vniuerſalis veritas remoueᷓ nãlis ac medicinalis: precipue cum medicina in determinatione verificeᷓ. vt ad multuꝫ vel ſaltem icipiunt. ❡ Ad aliud dõm: q febris moleſtior reliquis paſſionib⁹ extẽſione: totũ enim ſicut eius denotat rõ cõtinet corpus: nõ tñ intẽſione vt ſyncopis: cordis tremor freqnẽs ꝛ dolor intẽſior. Neqꝫ febris lꝫ cordis paſſio ppria. 10° de inge. pluribus alijs moleſtior cũ in totũ corpus expãdaᷓ ab ipſo: ita vt virt⁹ illius diffuſa reddaᷓ remiſſior aggregata. ❡ Ad aliud dõm verꝫ eſſet ſed tñ egritudo fore nõ põt: niſi permaneat vita. Fortiſſima ꝟo huius cordis paſſio vitã priuat. ❡ Ad ea ẽt que alteri⁹ partis: ꝛ p ad primũ dicẽduꝫ q cor nullaꝫ grauem ſuſtinet paſſionem hoc eſt ſoľonem continuitatis ꝛ aþa: malam tñ ſuſtinet cõplexionem velut febrẽ. Et id cum imparis ſolutio: vt dictũ: in ventres cordis ꝛ maxime ſiniſtrũ peruenerit: neqꝫ aþa completũ ꝛ proprie calidũ. Similiť quãdo pncipium vt cor adeo fuerit corruptũ q vita nõ poſſit impartiri ſibimet ꝛ partib⁹: egritudinem nõ tolerat: cum ea vitaꝫ priuet. Q ꝺ imparis agit ſoľo penetrãs in ventres ꝛ conditionatũ aþa. Quãtũ etiam veritatis ſignũ contineat apparuit: ꝛ q ipm ex cauſa pueniit interiori ꝛ nõ extrinſeca ma

Hoc. 1. c. 5. p° par°.

G

Dia. 49 2° c.

Col° ca. 8.

H

I gis euentuũ toleratiua. Sic igit̃ vt ad vnũ cor in eius ſub3
non patit̃ apatis cõfirmationẽ cuiuſcũq3: neq3 iparis ſolu/
tionẽ penetrantẽ. Aut ſanabilẽ quecũq3 ſit: vt qdam volunt
exponere. Cor nanq3 poteſt dici non tolerare apoſtema vel
ſolutionem: q2 nõ poſſunt hec in ipſo ſanari: quãdo eni3 qs
euadit a leſiuo: id proprius dicitur tolerare. Poteſt ꝟo di/
ci tolerare: q2 apatis pn^m 2 ſolõnẽ nõ penetrãtẽ: vita adhuc
durante aliquandiu. ¶ Differentia. XCVIII.

Quod egritudo ↄſueta ſit deterior inſueta monſtrat̃ 3
2ᵃ afo. afo/ ris. 41. qm̃ ſm̃ veterẽ. Exoluti multotiens 2 fortiſſi/
me ſine manifeſta occaſiõe moriuntur repente.
Et Damaſcen⁹. Frequẽtatio egritudis in mem
Ap. 13. bro principali diſſolõnez denũtiat corporis. Primo q̃q3 3ᵃ.
cui frequẽter contingit incubus 2 ſcotbomia expoſitus eſt
Do. 5. ſã. ſingu. ca. 1. in prin. epilepſie. Tales autem paſſiones cõſuete vident̃: cum mul
torie̾s dicantur fieri: ex quo cõſuetudo ↄſurgit. ¶ Adhuc
K egritudo ſimpliciter ledit: hoc enim eſt de rõne ipſius: itaq3
maior egritudo magis ledet: 2 maxima maxime: ob ꝟo vi/
detur ea que conſueta reſpectu incõſuete. Ex plurib⁹ nãq3
leſionibus numero: vniuſis grandis conſurgit leſio. corp⁹
etiam redditur magis babilitatum ad patiẽdum cum vir/
tutis debilitate. ¶ Palin. Illã deterior egritudo que diffi/
cilioris extat eradicationis: cum ea ſit ipſius malitia ꝑpter
inſeparabilitatem: vt apparet in lepra 2 ethica confirma/
tis. Talis ꝟo egritudo conſueta: cum ex multotiens occur
rere fuerit impreſſa: 2 in habitu redacta. ¶ Iidem. Sicut
ſanitatis plurimus euentus melior eſt q̃3 vnus: ſic 2 egritu
dinis multus occurſus erit deterior vno cum contrariorũ3
contrarie rõnes. ſcõo de gene. 2 corru. ¶ Et. Laborib⁹ aſ
Te. cõ 56. ſuete deditis 2 vniuerſalr̃ exceſſiuis: ↄſpicimus breuioris
exiſtere vite: 2 ſi conſuetudine ſint aſtricti: quare ſimiliter 2
in egritudinibus erit: itaq3 morbus conſuetus inſueto de/
L teriorr. Quõ etiam indicatur de medicatione dubij vulneris
Te. cõ 53. in crure. regiminis acutorum ſecundo.

Oppoſitum quoniã3 Hippocrates. Aſſueti aſſue
2ᵃ afo. afo/ ris. 40. tos ferre labores. ¶ Palin. ſm̃ quoſ
In prin° ca. 21. poſt medium. dam minime improbatos: nihil ꝓhibet languoroſos lõge/
uos exiſtere: de cauſis lõgitudinis 2 breuitatis vite. Decio
quoq3 Almãſoris. Egritudo in hoĩe ſemper ſano: qui fere
Trac. 1. c. 28. nũq̃3 egrotauit timoroſa. 2 4ᶜ ſecunda. Quãdo infirmantur
ſani: 2 q tarde infirmant̃ pauce infirmitatis ſignificat mor
tem. In oppoſitis autẽ ſecus contingit. ¶ Rurſus. Egritu
do ledit ꝑpter contrarietate3 2 oppugnationem ipſius ad
nãm: ſed hec minor eſt: cũ ipſa fuerit cõſueta. Ex conſuetu/
dine eni in qõdam mediũ cõcidit vniformis conueniens: vt
Colli. cõ. afo. 49. 2 50. apparet afoꝛi. 2. In ea ꝟo que inſueta ſecus exiſtit. ¶ Am/
plius. apud Hip. 2 Gal. ſubitũ nãe ꝑliatiuũ omne: nõ enim
2. afo. afo/ ris. 51. ea repentinas ſuſtinet mutationes: ſed egritudo inconſueta
ſubita reſpectu ↄſuete: ꝑꝑ qõ 2 ipſa deterior erit aſſueta.

Propter primum qdem ſciendũ q quid ſit morbus. 72. appuit diia.
M Conſuetudo ꝟo eſt ſecũda quedã nã ex vſu paulatim acq/
Libro ꝛ, ſus ſinẽ. ſita. Eſt enim velut nã de aere 2 aqua. Quõ declaratur ex na
tis hominibus capite elõgata ex applanationis cõſuetudie in
nãm cõuerſa: vñ de memoria 2 reminiſcẽtia. Tãq̃3 nã con/
ſiuus ſinẽ. ſuetudo eſt. Quõ autẽ ſit nã ſecũda iudicat̃ cõplõnum 2°. qñ
dicit̃. Adiectiue nature aſſuetudines ſunt. 2 p theori. afoꝝ.
Cap. 4. in medio. libro teſtatur Hippo. ↄſuetudinem ſcõam eẽ nãm. Conſur/
C. 1. 23. in prin°. git autẽ cõſuetudo ex vſu frequẽti: hic nãq3 extat vt primum
qõdã3 cõſuetudinis inductiuũ: que tãq̃3 actio eſt 2 pfectio.
Non enim ex vno aut duob⁹ actibus cõſurgit vſus: verũ3
ꝓble. 13. ex plurib⁹. vñ ꝓble. 21. Cõſuetudo eſt multotiens 2 conti/
nue aliqd facere. Op3 ẽt paulatim 2 equalr̃ cũ eo qõ mul/
totiens aduenit occurrere. Quõ eni repẽte 2 vniformiter ac
cidit in nã cõſuetudine nõ conſcendit: ver potius corrum/
pit eãdẽ quãto amplius occurrerit: cũ trãſmutationes cor/
rumpãt illã repẽtine. Quõ etiã indicãt anus 2 puella ex ve/ N
neno ſerpentu3 2 napello nutrite. diia. 142. Qm̃ paulatim
2 ordinate vſe fuerũt illis: 2 maxime a pncipio: veſcebãtur
autẽ his deinceps vt alimẽtis. Ex his quoq3 põt haberi q
ↄſuetudo ſit quedã nã: 2 q ea adiũgenda eſt reb⁹ annexis
cõplexione mediante: vt ſatis ex p̃ colligit̃ theorice: ita vt 2 Ca. 19. 2 ſequẽtib⁹
res ſint quinq3 rebus nãlib⁹ annexe: etas: ſexus: q̃litas: co/
lor: 2 ↄſuetudo. ¶ Deterior quoq3 dr̃ aliq̃ egritudo 2ᵃ aut
qm̃ leſionẽ iferat moleſtiore3 cũ ſeuiorib⁹ ↄciſiõib⁹. vel qa
difficilioris ſit eradicationis ex pretactis appet p̃ pᵒ de melã
Doc. 4. c. 1. plus ſ. gñata ex melle ſubtilis nãlis aduſtione aut groſſe.

Propter ſecundu3 qdẽ ſciẽdũ: q aliq ſimu plr̃ ꝓtulerunt morbum
ↄſuetũ deteriorẽ inſueto: qa magis ſit: 2 paſſio magis facta
Cap. 9. ois abijcit a ſubito. topicoꝝ 6°. ¶ Alij aũt ex aduerſo dixe/
runt etiã indiſcrete inſuetũ peiore3 cõſueto: id approbãtes:
qa ſingulum cõſuetũ fiens minus extat nociuũ. afoꝛ. 2. Quõ
Col. cõ. 45. tamẽ verificatur magis de rebus nõ nãlib⁹: ſicut monſtrat̃
O inſpicienti. Mouebant̃ etiã ex tactis in argutis: quoꝝ cu3
primis manifeſtabit̃ defectus in ſequẽti dicẽdoꝝ: cu3 mul/
tiplr̃ dictũ ſuſpiciãt indiſtinctũ. ¶ Et ideo nõnulli dixerũt
ꝓpinquores facti veritati q egritudo eſt duplex: q̃dã3 nãq3
pernitioſa grãdẽ afferẽs leſionem vite pncipijs ac ipſi⁹ in/
ſtrumẽtis: 2 talis eſt deterior q̃to plus occurrit 2 reddi vr̃
ↄſueta. Eſt 2 altera non ſic moleſta: neq3 adeo vite pncipiis
inſerta 2 coꝝ inſtris: ſ3 potius partiũ euenieñs extremis: vt
paſſiões iũcturaꝝ: aut alie pue q̃cũq3: 2 talem ↄſuetam di/
cunt minus deterrentẽ inconſueta. Et fortaſſis id ſm̃ pmã
partem pcipue calũniam poteſt pati: qa egritudo tãta 2 ta
lis nõ poteſt fieri ↄſueta: cũ mox 2 inequaliter occurrat: qõ
eſt contra rationem conſuetudinis aſſignatam.

Propter tertiu3 ꝟo ſciendũ: ac vniulr̃ dõ3 cõ patiõis canone diia. 27. ſup
poſito q in egritudine ↄſueta ſunt duo. Eſt nanq3 in ea ſen
ſibile operationũ nocumentu3 inquãtum egritudo exiſtit:
P 2 ita quanto plus occurrit 2 in conſuetudinem deducit̃ de
terior reddit̃ inſueta: 2 proprie quãdo ordinem non ſerua/
uerit: 2 nocumentu3 fuerit maius ex parte leſionis virtutis
Trac. 5. c. 20° me^m. q̃3 iuuamentum rõne conſuetudinis inducte: vnde 3° prim.
Quãdo paroxiſmi epilepſie cõtinuãtur interficiunt. Simi
liter recidiuatio deterior eſt ſua radice. differẽtia. 111. 2 pci
pue in pleuretico: pipleumonico 2 paralytico eſt apparẽs
recidiuationis pnitio. Quõ oſtenditur. Omne nãq3 q vir/
tutem deijcit pluries adueniens 2 cõſuetum eſt factum de/
terius eius oppoſito: cũ ſemp aliqd abijciatur a ſubſtãtia:
talis ꝟo eſt morbus conſuetus inquãtu3 leſionẽ importat:
2 ideo 6° de re. ſani. Quecũq3 corpora egrotatiuam habue
Poſt pn^m rũt mox in generatione pma conſtructionem nequaq̃3 de/
ueniũt vnq̃3 in ſenectutem: ſi ꝟo deuenerint oĩno vnam ali/
quam egritudinem ꝓpriam habebũt. Et cõfirmat̃: q2 non
ſolum cõſuetudo rerũ preter naturã nocet inquãtum tales:
Q verum 2 non nãlium. vnde p̃ tertia. Ille in quo mala dige/
Do. 2. c. 1. ad me^m. rũtur cibaria nõ decipiatur ab hoc: quoniam in eo mali de
inceps generabũtur hu. egritudines inducẽtes precantes.
Ex alimẽtis enim quãtũcunq3 benignis recte adminiſtratis
2 cõſuetis effectis tãdem totum aduenit aquaticu3 fieri ꝓ/
pter cõtinuam repaſſionem cauſatam ex cõtrarietate ipſo/
rum ad corpus. diia. 112. ¶ Si ꝟo conſideret̃ egritudo ab
eo q conſueta: vt quãdo qs ſemel in anno: aut bis vel am/
plius paroxiſmos incurrit aliquos tertiane vel calculi aut
dolores arteticoꝝ ꝓpter habilitatem 2 affinitate3 quã mẽ
bra recipiunt ex multotiens occurrere talib⁹ paſſionib⁹ mi
nus deteriores reddũtur in ſuetis. vnde Alexãder in ꝓble
matibus: ꝓpter quid crebrius fieri q egritudie cõſuetum
nõ tãtũ cõſtrigat naturã: 2 maxime cum ex materia fiãt mi
nori. velut eni3 alimẽta cõſueta ventri aut epati quãdã affi
nitatem ſecum recipiũt 2 in qõdam tranſducunt mediũ3: 2

A
Col' cõ. afoꝛ. co. ca. 1. dõe finem. Tra. 1. ca. 2. ꝟ finē.

ſi ſint praua afoꝛ. 2. ita ꝛ paſſiões pretacte ꝛ ſibi ſimiles in membꝛis agunt ſuo mõ. Ab eo nanqꝫ qð cõſuetum non ſit paſſio. ꝑ 4ª. vnde 3º. 16. Qui conſuetus eſt incurrere coꝛpoꝛis choliricã paſſionem: non habet in ea timoꝛem ſicut ille qui nõ eſt cõſuetus in ea. Et foꝛte dicef ꝓpter eius accidentia mox terribiliſſima. Quare Alexãder. grãdis nata contra difficilem paſſionem armatura extat conſuetudo: egritudo ꝟo cõſuetarum aliqua. ¶ Palin. Natura ſagacioꝛ doctioꝛ fit. Ex vſu nãqꝫ frequẽti ſibi obuiãdi inuenit viã qua malam alterat cõplexionem: aut materiaꝫ cauſantem egritudinem expellit. Hãc etiam ſniam ſapit Ariſt. ꝓblematuꝫ 21. Uult enim ꝙ oblata ꝛ facta id eſt actionẽ non ſemꝑ conferunt ꝛ delectãt rõne habitus cõſuetudine inducti. Ex pteſti repletionis que cõſurgit ex aſſumptione ꝯtinua ꝛ actionis abſqꝫ intermiſſione pacte inducitur leſio in partes ſuſcipientes aſſidue: cũ potentie noſtre ſint finite. ꝑ ꝓma. hoc enim nocumẽti ſuperexcedit iuuamẽtuꝫ habitus ꝯſuetudie acquiſiti. Ex his igitur cõcludatur ꝙ hꝫ egritudo cõſueta iuuamẽto qð acquirif ex conſuetudine minus extat deterrẽs q̃ꝫ incõſueta. Et ꝓprie cũ ex hoc maius fuerit iuuamentum q̃ꝫ rõne leſionis virtutis nocumentũ. ¶ Et noſce ꝙ cõſuetudo actiue ꝓprie aĩatis inexiſtit. Et aĩa precipue rõnali cum valeat ad oppoſita. Inaĩatis ꝟo quoꝝ́ foꝛma ꝛ motus eſt a generãte minime. Lapis eñi ſi decies millies ſurſum proijciatur deoꝛſum ruit cõtinue: nullã permanendi ſupius conſuetudinẽ acqrens. ethicoꝝ 2º. in eis tamẽ metaphoꝛa ꝛ ſm ꝙ in vſum perueniunt aĩantium põt conſuetudo inſurgere: vt cãpana ꝛ clauis oſtendunt diutius operate.

Prob. 13.

Do. 3. c. 3 pᵒ me.

B

Teꝰ. 1. etr capitᵘ.

Propter quartũ

qdem lꝫ vtcunqꝫ iam appareat dõm ad primos ſmones ſimul ꝓcedentes ꝙ paſſiones quaſ tãgunt fieri nõ poſſunt vt declaratum cõſuete cũ ſubito adueniãt virtutẽ etiaꝫ principalium deijciant. ¶ Ad aliud qd dõm oſtenſum. In quãrũ enim egritudo aliqua poteſt fieri ꝯſueta inſueta minus ledit: ꝑut autem leſionis rõnem ex egritudine impoꝛtat deterioꝛ exiſtit. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ egritudo conſueta ſuppoſita ceteroꝝ equalitate deterioꝛ eſt: qꝛ difficilioꝛis curationis: vt lepꝛa: pleureſis: qð nõ petit queſitũ: ſed vt moleſtioꝛẽ leſionẽ ꝛ accidentia iducit. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ ſanum ꝛ egruꝫ non ſunt foꝛtaſſe oĩno ꝯ̃ria. dĩa oſtenſum. 72. Aut lꝫ rõne cõtrarietatis ſic habeat ꝯtingere: ꝓp tamẽ conſuetudinem ſecus euenit. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ illud cõtigit ꝓpter nocumentũ qð annexũ eſt vt mõſtratũ rei conſuete ꝛ nõ ſolũ ꝑter nãm: veꝝ ẽt nõ nãli. Quãtuꝫ ꝟo ſmones ac rõcinationes pris pſuadeãt alterius tãgunt ꝑut frequens eiꝰ vſus magis confert q̃ꝫ egritudinis leſio in virtutem.

C

¶ Differentia. XCIX.

D

Quod pleureſis

dextri lateris ſit deterioꝛ ea que ſiniſtri videf: qꝛ illa eſt deterioꝛ egritudo que amplius materie colligit: cũ non ſolum qualitate: ſed etiã quãtitate egrotari cõtingat. Talis quidem eſt que lateris dextri: eo ꝙ id latus pleniꝰ eſt ꝑꝑ epar cũ coꝛde latioꝛũqꝫ meatuuꝫ. ¶ Rurſus. Egritudo nãlium que libere nõ põt expurgari deterioꝛ eſt reliq̃. hꝫ ãt eſt que lateris dextri ꝛ nõ ſiniſtri: cuꝫ a coꝛde in ſiniſtrũ ꝛ ꝓprie in hominibus: nõ aũt in dextrũ ꝓcedat vna vena in gntã dlata ſpõdileꝫ: que in octo lateralr coſtas exterminaf interioꝛes. ꝑ ꝓma. ¶ Amplius. illa eſt deterioꝛ que in pte conſiſta eſt ſenſibilioꝛi: Tuꝫ ꝑꝑ doloꝛẽ ad ipſaꝫ reuma attrahẽtem: Tũ etiã nõ ꝑꝑ foꝛtes tolerare medicinas: ſenſus eniꝫ intenſus mẽbꝛi non fert hꝫ: velut qui ſtõchi. Remiſſus ꝟo vtriqꝫ vt qui ſplenis. 7. de inge. Sed ꝑe dextra ſenſibilioꝛ eſt ſiniſtra cũ tẽperatioꝛis ſit cõplõnis qua ꝑfectioꝛ redditur ſenſus. ¶ Palin. Peioꝛ eſt egritudo que in mẽbꝛo pluris motus: ꝛ maxime aparcũ in eo ꝯtinuitatis adſit ſolo: cuiꝰ cura ꝑturbaf motu. dĩa. 194. Hꝫ ꝟo eſt pleureſis lateris dextri cũ moueri ſit in dextris: fulciri ãt in ſiniſtris: ꝯ ꝓgreſſu aĩmãdũ: itaqꝫ pleureſis lateris dextri deterioꝛ ea que ſiniſtri.

Do. 5 ſi. 3. c. 3. ad medium.

Col'. c. 13. in fine.

E

In oppoſitum:

qꝛ illa deterioꝛ eſt pleureſis que nobilioꝛem ledit ꝑteꝫ digníoꝛis mẽbꝛi: hec autem que ſiniſtri cum coꝛdis venter ſiniſter ſit nobilioꝛ dextro. 7º de iuuamẽtis. ¶ Eti. Illa pleureſis peioꝛ in qua intenſioꝛa exiſtunt accñtia. Ea ꝟo que ſiniſtri ꝑꝑ caliditateꝫ ꝛ ad coꝛ ꝓpinquitatẽ: qꝛ lꝫ in oĩbus aĩalibus ſituetur coꝛ ſm mediũ pectoꝛis locũ: in hoĩbus tamẽ parum inclinaf ad ſiniſtram: de partibꝰ 3º. ¶ Adhuc illa vi deterioꝛ egritudo que in pte contingit debilioꝛi cuꝫ effectꝰ egritudinis ſit debilitare ptes ꝛ coꝛrũpere: talis ꝟo eſt ſiniſtra reſpectu dextre: vt indicat motus. Igitur pleureſis ſiniſtri lateris deterioꝛ eſt illa que dextri.

Cõ. 2. ad medium.

Cõ. 4. in ſneᵒ.

Propter primuꝫ

quidem ſciendum: ꝙ pleureſis eſt apa lateris calidũt dicif nãqꝫ a pleura ſeu pleuron qð eſt latus. Egritudo eniꝫ multipliciter caracteriçaf ſecũdo curatiue. afoꝛiſmoꝝ 4º. ꝛ ꝓmo ſecũda. Aut enim a parte cui accidit: vt hic pleureſis peripleumonia: podagra: nefreſis a renibus: ꝛ obthalmia ab oculo. obthalmos eniꝫ oculus ꝛ reliq̃. Uel a cauſa vt cholerica vel malãcholica paſſioꝛa cholera vel a melancholia cãte. Seu ab eſſentia moꝛbi ſicut febꝛis: ſua eniꝫ eẽntia eſt caloꝛ vel feruoꝛ. vnde a pyr grece: qð eſt ignis latine conſequif pyretos. i. febꝛis. Et ſimilr apoſtema ſicut freneſis. i. mẽtis permiſſio: qð denotat apoſtema capitis anteriꝰ ſirſen dictum: lythargia: id eſt oblíuio quo apoſtema notaf partis poſterioꝛis cerebꝛi. Thenaſmon ab extẽſiõe. Spaſmus a contractione. Uel a ſuo ſimili: ſicut egritudo dĩ leonina ꝛ elephãtia que ſunt ſpẽs lepꝛe ſm quas patiẽtes diſponũtur vt leones ꝛ elephãtes: ꝛ cancer eius ſĩlitudine. Uel qꝛ primitus qs ſic dictꝰ hꝫ curauit egritudinẽ: vt vlcera caronie. Aut eãu paſſus ſic vlcera balchie. Et hꝫ appellationes ꝛ ꝓpe tres vltime vtiles ſũt ꝛ ad curãdũ laborioſe. 14. de inge. ¶ Eſt autem apa tumoꝛ ꝑter nãm: in quo tria genera cõtinentur moꝛboꝝ: vt mala cõplexio: praua compoſitio ꝛ ſolutio cõtinui. Calidũ qdem exiſtit aliqñ ꝓpter naturã ſimul ꝛ putrefactionẽ: vt qð ex cholera ꝛ ſanguie. Interdũ ꝟo ꝓpter putrefactionem ſolum: ceu qð ex flegmate ac melãcholia. Quãqꝫ eñi he materie ſint frigide de ſe: accidente tamẽ caleſcũt vt putrefactione. ¶ Eſt autẽ pleureſis duplex: vera. vꝫ. ꝛ nõ vera. Uera quoqꝫ amplius fit in pãniculo coſtas interius cooperiente ꝛ interdũ diſtinguente pectus per mediũ ꝛ diaphꝛagmate. Cuius qdẽ ſignoꝝ quedã ſunt ꝓpꝛia ꝛ inſeparabilia vt feb. ꝯtinua: doloꝛ lateris pũgitiuus: tuſſis: anhelitꝰ: anguſtia: ꝛ pulſus ſerrinus. Et alia iꝓpꝛia ẽt inſepabilia: puta maxĩe illius lateris: vt ꝙ aſcẽdat doloꝛ in furcã vel in diaphꝛagma deſcendat. Eſt ꝛ altera nõ vera que in muſculis pectoꝛis ad exterius generatur. Cuius ſigna ſunt tumoꝛ foꝛtaſſis apparẽs: qñqꝫ tuſſis ſicca: doloꝛ lateris ꝛ anguſtia anhelitus ꝛ febꝛes remiſſioꝛes. ¶ Mã ꝟo pleureſis ſunt quatuoꝛ hu. ꝛ maxĩe cholera cũ ſit ſubtilis acuta i pãniculos penetratiua: deinde ſanguis: raro ꝟo flegma: ꝛ ultra illõ veteris. Acidũ eructuãtes raro fiũt pleuretici: q̃ꝫ rariſſime ꝟo fit ex melãcholia. 3º 10. ꝛ in his que de criſi. Apud quoſdã ꝟo nequaq̃ꝫ ceu viaticũ cũ ſint hi hu. duo groſſi viſcoſi penetrare in ptes ſolidioꝛes inepti. Sꝫ in peripleumonia ꝯtingit econuerſo: nã accidit ex flegmate maxime: ex cholera ꝟo ꝓpter eius ſubtilitatẽ ꝛ reſolõnẽ minime: vt apparebit dĩa ſubſequẽti. ¶ Pleureſis ꝟo velut apatum reliqua reſoluif aut ſuppuraf. i. ſanatur vel in duritiẽ cõuertif qð ꝯtingit rariſſime aut nũq̃ꝫ foꝛtaſſis ꝓpter caliditatem loci. Trãſmutaf ꝛ aliquando in peripleumoniã: dĩa ſequẽti ac interdum priꝰ interficit ac ſyncopi. Id autem dĩ deterius ad qð plura ꝛ intenſioꝛa ſequuntur accidentia ꝛ vniuerſaliter grandius periculum. Latus quoqꝫ dextrũ ꝛ ſiniſtrum: differentia. 183. oſtendef.

F

Cõ. 2. Cõ. afoꝛ. 73. c. finẽ. Hoc. 1. c. 8. in p°.

G

Ca. 17. pᵒ pᵒ.

H

6ª afoꝛiſ. c'op. 33. Tra. 4. c. 1. Col' li. 3. ca. 7. poſt principiũ

I **Propter ſecũdum** ꝗdem ſciendũ aliquos dixiſſe pleureſim dextri lateris deteriorẽ:eo ꝙ in latere ſit nobiliori:⁊ cũ particulariũ improportione. Quib⁹ dõm ꝙ nõ eſt ſimplr̃ ꝓnũciandũ hanc fore peiorẽ:ceu ex dicẽdis apparebit:lȝ eni lat⁹ dxtrũ ſit nobilius ſiniſtro apud Ariſt. Dico aũt ſm̃ Ari.q2 Gal. viſus eſt oppoſitum ſentire dĩa.47.non tñ ꝑ hoc nocetur ampli⁹ pleureſi:cũ vt oſtẽdetur diſtet magis cum alijs ab ipſo:neqꝫ improportio particularium interuenit:eo ꝙ materia eidem correſpondet:cum latus dextrũ pluris ſit materie collectiuũ ſiniſtro. ❡ Alij ṽo dixerunt illam que ſiniſtri deteriorẽ cũ cordi vicinior exteṫque lȝ vt ſic peior exiſtat:alio tamen vt apparebit modo,non extat deterior:⁊ iõ cum determinatione opus magis ſit dicere.

Col⁹.3.de part⁹.ca.3. dſus fi.⁊ ca.4⁹.poſt me^m.⁊.c. 5.p⁹ ṗn^m. ar.3.i me⁹

Propter tertium ꝗdeȝ ſciẽdũ cõparatiuo ꝑmi⁹ canone ſubtracto pri mitus veritas ſubiũgat:ac demo qualr̃ pleureſis expurgetur empimoſa. ❡ Propter ṗmũ hꝫ ſciendum ꝙ egritudo duplr̃ põt dici deterior:vel rõne acuminis ⁊ accñtiũ emergentiũ in ipſo:aut ꝓpter quãtitatẽ ꝓuocãtis materie. Q̃tũ quidẽ ad primũ vꝫ que ſiniſtri lateris deterior:quo ṽo ad alterꝫ ea que dextri:qđ ⁊ 3° innuit.10.ita. Quidã nãqꝫ ponunt pleureſim lateris dextri deteriorẽ:alij ṽo eam q ſiniſtri.verꝫ veritas eſt ꝙ ꝓpinquior parti ſiniſtre deterior exiſtit:ſed eſt ↄueniẽtior ad hoc vt maturet:⁊ recipiat reſolutionẽ ſi fuerit de ꝓprietate ipſius vt recipiat illud:⁊ illa que remotior eſt a parte ſiniſtra eſt ſaluior:verũ ipſa eſt ex parte reſolõnis ⁊ maturitatis magis inobediẽs. Videt itaqꝫ A. velle ꝙ deterior ſit lateris ſiniſtri ꝑ vehemẽtem inflãmationẽ ꝓgrediẽtẽ in latus vbi ſit ex corde:quare aptior redditur reſolõni ⁊ maturationi:vt iquit. In ea ṽo que partis dextre ſecus ↄtinget:⁊ ideo inobediẽtior ꝓnũciat reſolõni ⁊ maturationi. ❡ Quare in amplius ſciendũ ꝙ pleureſis aut terminat per reſolõnem ⁊ ſuppurationeȝ:ita vt expuatur qđ eius digeſtũ continue. Et ita que ſiniſtre partis duȝ accñtia ſeua poſſint tolerari laudabilioris eſt terminationis ea que dextre:vel per rupturam apãtis taliter vt ſanies cadat in mediaſtinũ alterius duarũ pectoris concauitatũ. Et ita que in ſiniſtra deterior:eo ꝙ ſanies fortaſſis illic acrior caliditate ibideȝ:vt videbit q̃litatiue. Meat⁹ ẽt ac vie qbus ſit expurgatio arciores cũ virtutis minoris cõſtantia. Põt ſiqdeȝ ex diuerſitate ſitus pleureſis hec qđ diffiniri.nã cor ad ſiniſtrũ vt inductum vtcũqꝫ inclinat latus. vnde 3°.11. Cor poſitum eſt in medio pectoris:qm̃ eſt tẽperatior locus:⁊ declinat magis ad ſiniſtrũ:vt elõget ab epate:⁊ habeat epar locũ amplũ. Adhuc ꝓpter caliditatẽ cordis:epatis ⁊ motũ calefacientẽ pars dextra extollit ⁊ ampliatur vt diſtet magis a corde. Plus aũt diſtãs non adeo ledit:quare que ſiniſtri pleureſis deterior erit dextra. Q̃ ⁊ ſiqs aduertat ſenſum pſpicaciorẽ lateris dextri dicet eaȝ q̃ ipſius deteriorẽ cũ minus toleret medicinas:ꝙ ſi tñ virtus fortior cõſtiterit eã poterit pfectius expellere:ꝑ qđ oibus diligenter pariter cõſideratis pleureſis ſiniſtri lateris deterior ea que dextri:ceu materia:locus:ſynthoma:⁊ modus purgationis oſtẽdunt. ❡ Q̃ ſiqs dicat cõceſſiſti latus ſiniſtrũ calidius dextro:qđ non videt ꝓpter ſplenẽ illic entem ⁊ quietẽ ipſius:ac q2 in ꝑteȝ dextram cor pſlat magis ſituaturqꝫ epar:⁊ eius mot⁹ exiſtit. Dõm ꝙ ſm̃ aliquã partem lateris dextri:puta iuxta cor caliditas põt eſſe intenſior:eo ꝙ ipſa qualitatiua acuta itenſior eſt in parte ſiniſtra. In dextra ṽo quãtitatiua:remiſſa ṽo qualitatiua:lȝ totũ dextrũ ſit calidius ſiniſtro toto propter antemiſſa. ❡ Sciẽdumqꝫ amplius ꝙ pleureſis diaphragmatis deterior eſt illa:ↄñr que paniculi per medium pectus parti entis:deinde que lateris ſiniſtri:⁊ deiceps que lateris dxtri.que nãqꝫ diaphragmatis deteriora ſequunt accidentia:vt rõnis pmiſſio ſiue freneſis ⁊ reliqua:vnde dcm̃ eſt antiquus freneſis a freno vł

K

Cra.4.ca. 2.d.fine.

L

Cra.1.c.1. ſiue me.

M

frenonio qđ eſt ſapio.ꝑ eniȝ ipſaꝝ apa freneſim qs incurrit ⁊ corrumpit rõ ⁊ ſapientia.iteriorꝫ apparẽs.5.vnde de partib⁹.3. Quia ↄturbat intellm̃ ⁊ ſenſuȝ frenũ leſio:ꝑ h̃ vocant freneſces tãqꝫ participãtes ipſi⁹ qđ eſt frenon a ſapere. ❡ Propter hꝫ qqꝫ 2^m noſce ꝙ cũ circa.14.dies ſanies erupta ceciderit in pectoris mediaſtinum trãſfundit in empima ſm̃ veterẽ:niſi circa.40.mundificetur dies. Modus aũt mundificationis ſaniei ex pectore ponit ab Eraſiſtrate per venaꝝ ⁊ arteriaꝝ ſaniei ingreſſum:⁊ inde tandẽ ad pulmonẽ decurſum quẽ lõgius impugnat Gal.iteriorũ 5.volens ſaniẽ venas aut arterias ſubingredi minime:ſed ea potius digõne ſubtiliãte habilitata poroſitates ſubintrare pulmonis:⁊ merito:q2 nãe ⁊ maxime forti iuxta Hipp.nihil põt in expellẽdis repugnare ſupfluis:ẽt ſi fuerit groſſa mã ⁊ vie anguſte.afo2.7. Videmus eni ꝙ apatis mã cum ipſaȝ nã a qbuſdã expellat locis ẽt ꝑtrãſit oſſa. Ea nãqꝫ ſaniẽ de meditullio expellit oſſis in que foras. Eſt aũt h̃ modus:qm̃ pulmo ſm̃ Gal.nullũ motũ hꝫ ꝓpriũ:ſed dilatationis motu ⁊ cõſtrictionis mouet pectoris ⁊ diaphragmatis vt appebit ↄñter. Q̃ ſi eni pect⁹ ampliat dilatat pulmo vt impleat pectus aliogn vacuũ cõcideret in iſtãti.4.negatũ phy.dilatato ṽo pulmone ac poris ipſi⁹ aptis ſeq̃ ẽt q̃ ad id qđ euacuat ſame ſubtiliata igredit eoſdẽ. Q̃ñ autẽ pectus cõſtringit ſilr̃ ⁊ pulmo cui⁹ qdeȝ ↄſtrictiõe ſanies cõprehẽſa p ramos trachee arterie ipellit minores ṽſus maiores mõ quo humidũ ſpongie imiſſum leuiter cõpreſſe impellit in locũ impreſſioni oppoſitũ:quãdo ṽo dilatat pectus poſtea ⁊ ↄñter denuo ſil pulmo reliq̃ ps ſuſcipitur ſaniei que hoꝝ cõſtrictione impellit ad interiora ſubſequente vt dcm̃ pulmonis:⁊ preexiſtente verſus tracheã expellit arteriã:qđ tãdẽ ſic euenit:donec tuſſi expellat ab ex. Ipſa nãqꝫ eſt motus quis nature ac inſtrumẽtum qđdam quaſi quo contenta in pectore foras propulſantur.

N

Cap.4. Ca.10.p ṗn^m.

prīc.5.de re.afo2.4 c.16.

Cap.3.ad medium.

Cõ.afo2 55.med.

Li.de motu thoracis ⁊ pulmonis.

O

P **Propter quartum** ꝗdem.ad ṗmũ dõm ꝙ lȝ pleureſis parti dextre plus colligat mãe illud ꝓportionalr̃ ineſt ſibi:⁊ vt virtus fortior in illo locuſqꝫ latior. Aut concedẽdũ vt apparuit ꝙ ipſa eſt deterior per viã ſuffocationis. ❡ Ad aliud dõm ꝙ mã empimoſa ene in pectore non expurgat p ingreſſum in venas vt ſenſit Eraſiſtrates:ſed p introitũ vt declaratũ in pulmonẽ. Aut delatio ꝑacte vene ſm̃ alios eſt etiaȝ in pte dextra. ❡ Ad aliud qđ dõm appulit:ꝑ ſenſuȝ eniȝ melius nociuũ expellit. ❡ Ad aliud dõm:ꝙ lȝ mot⁹ ſit in dextris:nõ tñ qñ qs laborat:ſolus nãqꝫ muſculoꝝ pectoris ſufficit mot⁹:ifirmi eni iniacẽt ſtratis rarius ꝓcedẽtes:niſi que reſpirandi vrget eos neceſſitas.afo2.2.vñ.7.de ige. Cerebri opus eſt ſanis ad actiões que ſm̃ voluntariũ motũ. Egrotantib⁹ ṽo reſpiratiuis ſolũ. ❡ Ad ṗmũ ṽo alterius partis dõm:ꝙ lȝ cõceſſum ſit pleureſim lateris ſiniſtri ea q̃ dextri eſſe deteriorẽ vt ſepe nõ tñ id venat argumẽ oĩno cum oſtenſum ſit dĩa.47.ꝙ latus dextrũ nobilius eſt ſiniſtro. ❡ Ad aliud iam ſm̃.A.apparuit quid dõm. ❡ Ad aliud etiaȝ viſum:lȝ enim totum latus ſiniſtrũ ſit minus calidum dxtro:nihilominus nihil prohibet aliquam partem ſiniſtri calidiorem:vt tactum ea que dextri.

Cõ.afo2. 25.i me⁹. Ca.13.in medio.

Q

AT q2 dictum pulmonẽ nullũ habere motũ niſi per lacertos pectoris ⁊ ꝓprie diaphragmatis dubitare ↄtingit an pulmo ſit ꝓpriũ organũ anhelitus vel diaphragma. Q̃ autem pulmo videt:nã de partib⁹.3. Reſpirandi organũ pulmo eſt ṗn^m motus hñs a corde. Ac 2° collꝫ. Nõ eſt dubiũ ꝙ pulmo eſt inſtrm̃ ꝓpriũ anhelitus. ❡ Adhuc.illud vꝫ ꝓprius inſtrm̃ alicui⁹ qđ ordinat totalr̃ ad illđ.hꝫ ṽo eſt pulmo:nõ aũt diaphragma:⁊ vñ ſ h⁹.pulmo facit inuamẽ tñ. ❡ Etĩ. Cũ ãhelit⁹ ſit mot⁹ pectoris illđ mẽbrũ erit ꝓpriũ organũ ei⁹ qđ eſt calꝫ leuare ꝓpe partẽ maxie nobilẽ:hec eni ordinant ad motũ:ſed hꝫ

Cap.6.ad medium. Cap.19.in medio.

Doc.4. ſing.in medio.

A quidē eſt pulmo. Nutrit᷑.n.ſanguie calo cholerico.diffe.31.
Leuitateq; ipſius denotat ſupnatare: cōplectiturq; cor di/
quaq; ⁊ maxie qñ dilatat᷑.diaphragma vo eſt paniculus:
qui ex paniculo tegēte coſtas iterius ⁊ ſyphac componit᷑.
Eſt ⁊ frigidus terreſtris:grauis:⁊ velut q̄s aſſer cōclauēs
vndiq; iſerius ptes pectoris inadiuicē: qḋ tale aūt non fa/
cit ad motū:verū ad qetē magis. ¶ Rurſus. Illḋ qḋ am/
plius appropriat᷑ motui pectoris eſt ipſi⁹ vex organū:cum
motus ad mobile oporteat ꝓportionē interuenire:ſ; pul/
mo magis aſſimilatur illi q̄ diaphragma. Eſt nāq; motus
eius naturalis:cū fiat in ſomno:plures etiā anhelitus ſine
intentione perficiuntur:at motus diaphragmatis ꝓportio
nat᷑ motui volūtario magis cum eum obtineant muſculi.
Proprius itaq; inſtrm anhelit⁹ eſt pulmo q̄ diaphragma.

Cap.4.p⁹ medium.
In oppoſitū
de iuuamētis enī.6. Diaphragma eſt muſculus ꝑ quē fit anhelit⁹:⁊
B eſt diagonalr̄ poſit⁹:diagonalitas nāq; talis iuuat anheli/
Cap.4.p⁹ pn.⁊ lib. 4.c.4. ad medium.
tū iuuamēto magno.⁊ iterioꝝ.5. Diaphragma eſt organū
reſpirationis. ¶ Ampli⁹.illḋ eſt organū anhelitus cui ineſt
moueri:cū ſit vt dem̄ pectoris motus ac ēt ſentire:ſ; tale vt
videbit᷑ eſt diaphragma:nō aūt pulmo cū careat ſenſu de
ſe ⁊ motu. Ipſe qdē ſequit᷑ pectoris motū.ipm nāq; per ſe
Ca.20.in medio.
nō hꝫ.3° theorice.eſt ⁊ caro ei⁹ ſimp̄ cōplonū.2. ¶ Adhuc
Cap.3.in medio.
ſ 2°.diaphragma eſt pn̄m ⁊ radix opōnis pulmonis in tra/
hēdo aerē. Diaphragma igit᷑ certi⁹ erit anhelit⁹ organū.

Doc.1.ca.8.p⁹ pn̄.
Propter primū
qdē ſciēdum:q; pulmo eſt ter min⁹ caliditatis nālis in euenta
tionē cordis ordinatus. Sepat᷑ enī ⁊ diſtiguit aialia cali/
da:ceu ſunt maxie terreſtria a nō calidis. Calidora enī egue
rūt in euētationē caloris pulmone:ſeu ſanguinē hūtia:reli
quis vo ſufficit euētatio vl̄ brāchijs vt piſcib⁹:aut ſuccin/
ctorio ſicut enthomis.diffe.81. Ei⁹ enī dilatatiōe aerē ad itri/
ſecū cordis ōducēdo:⁊ ei⁹ ɔſtrictiōe foras expellēdo fumū
C vaporoſum ſupcalefactū. Calor igit᷑ cordis ꝑmanet cōtēpe
rat⁹. Et ipſe qdē ɔſtituit᷑ ex carne ſimplici:ramis trachee
arterie:vena arteriali:⁊ arteria venali ſibi ōlapſis a dextro
cordis ⁊ ſiniſtro vētriculis ac paniculo cum portiōe nerui
pauciſſima. Cui⁹ qdē due fimbrie vtrinq; dextra ⁊ ſiniſtra
ordinant᷑ in cordis euētationē. Quinta vo q̄ in medio reli
quis maior fere qeſcēs vene magne facta ſuſtentaculum ⁊
ſtramētū. ¶ Eſt aūt diaphragma mēbrū cōpoſitū ex car/
ne:vt oſtēdit᷑ circa gladiatā maxie ac paniculo tegente co/
Tra.1.c.1. in fine.
ſtas ſupiori ⁊ ſyphac vētris iferiori:ſm tñ. A.3° 10ᵉ ponit᷑
3ᵉ ipſi⁹ tunica media q̄ in veritate chorda exiſtit. Et id ſiqui
dē pectus termiat oē hꝫ q; ptendant᷑ coſte:ita vt poſterius
duodecime occurrat ſpōdili:anteri⁹ aūt in opp̄m ɔcidat ſe/
ptime. Cingēſq; coſtas falſas veris applicat᷑ anterius vbi
circa gladiatā caro itercidit in vtroq;.ipſi⁹ paniculorū
medio:ꝑueniūtq; ad ipm rami neruoꝝ ex 6° eoꝝ pari q ce/
rebri:⁊ poſt 4ᵐ illoꝝ q ſpōdilium colli ex nucha: ita vt ſit
D muſculus ēt iſignis vnus ſubā ⁊ duplex offō.107.mouen/
dū pect⁹. Per ſui enī motū dilatat ipꝫ:quiete aūt coangu/
ſtat:nā muſculoꝝ qdā dilatāt pect⁹ tm̄:ſicut.11.ſupiores ꝓ
ueniētes a collo ⁊ furculis:alii ɔſtrigūt ſolū:vt octo vl̄ no/
uē inferiores. Quidā vo ſil̄ dilatāt ⁊ ɔſtrigūt:ceu dicti me/
Tra.4.in fine.
ſopleuri h̄ eſt medico ſtales qui a Gal.de voce.⁊ 3° theori.
Col̄ ca.7.
22.ponuntur. Tot enim concidūt diſtantie iter.14.coſtas.
p⁹.1.doc.
apud vo Almā.⁊.A.88.cū vnuſqſq; 4ᵒʳ ſm q; principia ſi/
5.ſā.2.c. ab.auſ̄.ſ.
bi eueniunt a quatuor partib⁹ inter coſtas:quoꝝ qdam ad
exterius hꝫ dilatare magis:⁊ qui verſus interius anguſta
re. ¶ Diaphragmatis ſiqdem vtilitas eſt duplex. Una qui
dem pectus dilatare:ac reducere cū reliqs pectus mouen/
tib⁹ lacertis. Altera ſpiraminis inſtr̄a ſeparare ac ſegrega
re a ciboꝝ organis:⁊ eſt groſſum in homine ſꝫ rōnē ipſi⁹.
hyſtoriaꝝ ſ.qḋ expetit ſitus eius rectus. ¶ Mēbra ſiqdē
Colli ca.
anhelit⁹ ſunt plura: vt illis epiglotis:trachea:pulmo:pect⁹
17.in fi.
cū muſculis:⁊ cor cum eius capſula. ¶ Anhelitus ſiqdē eſt

motus pectoris euentatione ⁊ mundificatiōe in refrigeriū E
cordis ordinatus. Sicut nāq; pulſus eſt mot⁹ cordis ⁊ ar/
teriarum ex diaſtole cōpoſitus ⁊ ſyſtole:in quo attendunt᷑
duo mot⁹ ⁊ qetes due:ita anhelit⁹ eſt mot⁹ pectoris cōpoſi
tus ex dilatatiōe q̄ aer in cor attrahit᷑ ⁊ ɔſtrictiōe ꝑ quā ex
pellit᷑:vt ad multū enī anhelit⁹ ꝓportionat᷑ ⁊ pulſus. ¶ Eſt
aūt qḋ organū ꝓpri⁹ ad qḋ ampli⁹ opat᷑ ⁊ pncipali⁹ adhe
ret agēti cui actio attribuenda ꝑ prius: vt motui q̄ ſecuri.

Propter ſecūdū
vo ſciēdū: q; añ tpe Ap. ⁊ tpe iā indicatū ſuo:non
erat cognitū aliqḋ iuuamentū diaphragmatis niſi ſpūalia
ſequeſtrare a nutritiuis:vñ 3° de ptib⁹. Diazoma eſt termi/ Ca.10.in pncipio.
nationis gr̄a eius q circa vētrē loci:⁊ ei⁹ q circa cor:vt gēti⁹
pn̄m aie ſenſitiue ꝑmaneat illeſibile:⁊ nō cito cōprehēdatur
pp factā exhalationē a nutrimēto:⁊ multitudinē caliditatis
aduētitie. Adhuc diſtinguit honorabili⁹ vt qḋ ſurſū ab eo
qḋ deorſum vilius. Uñ 5° interioꝝ. Inferiorē thoracis ter/ Cap.4.in pncipio.
minū oēs veteres noiabant frenes:eo q; ipſis flegminanti/ F
bus nocet᷑ ſapientia vt tactū:pp leſionē nāq; ipſarum am/
phorē quis freneſim ſiue ſirſen calidū incurrit. Sꝫ a Platō
ne incepit vocari diaphragma q̄ñ pellicula diuidēs:ſuccu/
pante qdē eo frenes ſilr alis veterib⁹: eſtimāte iuuamen/
tum eaꝝ fore:puta ſurribūdū anime qḋ in corde ſequeſtra/
re a concupiſcitiuo:qḋ ſm epar. Ap. vo vocauit ipm hipo
zoam vel diazoma q̄ñ ſubzonale non cognoſcens neq; ipſe
actū grādē ⁊ vtiliſſimū quē aialib⁹ ꝓſtat. Eſt nāq; reſpira/
tionis organū:dī ēt ſuccinctoriū:velamē ⁊ paries magn⁹.ſ.
vnde colli 2°. Nō cognoſcebat᷑ aliqḋ iuuamentū diaphra Ca.14.p⁹ medium.
gmatis niſi pp ſeparationē ſpūaliū a nutritiuis ad h̄ vt non
accideret tpe digōnis aliqd dis ex calore. Et neq; debet id
Ariſtoteli i defectū reputari:q: illud qḋ cōprehēdit᷑ ꝑ viā
anathomie eſt ſicut res que cōprehendit᷑ a nūo motuū cir/
culoꝝ:neq; ille erat cōpleta ſcia tpe Ap. Nam ⁊ ſi Gal. tpe
fuerit ars medicine vere pfecta: ingt tñ nō fore ipoſe poſſe G
quē ſuꝑuenire ſibi aduenīētē in eaqḋ per eum nō fuerat in
uētū:ita vt poſſit dicere cū antiqs Ariſtoteli vt dem̄ Par/
menidi. h̄ aūt Ari. nōdū vidit.diffe.31. Apud vo Gal. vt iā
tactū ꝓprius organū anhelit⁹ fuit diaphragma. vñ iterioꝝ Ca.4.ad medium.
4°. Dicemus in ope de cauſis reſpirationis iuiolentā reſpi
rationē a diaphragmate ſolū fieri: ſꝫ ſibi actum occurrere
meſopleuroꝝ muſculoꝝ cū maiori eguerimus iſpiratione
ſicut actū ſupioꝝ cū maxia: nō tñ pp magnā vel maximam Cap.7.p⁹ pn̄.
reſpirationē ſolā nos egere his. ¶ Eti. Eodē cū diaphra/
gma ſe hēat ſm nām ſolū ſufficiēter mouet. Nequaq; enī
neq; meſopleureis haud alijs muſculis indiget. Qñ enim
neceſſitat᷑ aut pp virtutis ibecillitatē vel caloris intenſum
aut coartationē viaꝝ ſpūs diuiſim aut cōiunctim nō ſolum
eget meſopleuris imo ēt ſupiorib⁹. Et his qdē ſmonibus
adhereo ampli⁹ Gal. ſuſceptis libro de cauſis reſpirationis Diſ.2.ca. 1.in me°.
quo adhuc caret latinitas. Huic ſiqdē ſatis de motib⁹ liq
dis ɔcordat ſnicita. Anathomici dixerūt q; diaphragma
ē h⁹ ꝑs clybani: nec tñ illḋ totalr̄ qḋ arbitratū fuit vſq; ad H
nroꝝ tēpora magroꝝ ipſum iſtr̄is anhelit⁹ nobili⁹ exiſtē.
Sed nro tpe patuit:ex eo q; de opōne hꝫ declaraui qḋ mo/
uet ptes clybani:dūtaxat inferiores ceu mouet ſupiores la
certus a collo deſcēdēs. Mouet autē lacert⁹ coſtis interia
cēs dilatatiōe ⁊ ɔſtrictiōe eūdē cū duas hēat tunicas poſi/
tione diuerſas:ſeu villoꝝ ſituationes:qḋ erit vt dicā:vt an
tea neceſſitate iteruenīēte qdā. vñ 3° 10ᵉ.his adherēs ingt Tra.1.ca. 1.ad me.
A. Mot⁹ anhelitus eq̄lis nālis remoti a nocumēto cōplet᷑
motu velaminis. Si vo idigeat additiōe fortitudis cōicat
velamini in h̄ adiutoriū lacertoꝝ oium pectoris:q̄re poſt
quedā. Eſtimat᷑ a qbuſdā q; prius anhelit⁹ eſt ille q cōplet᷑ Cap.8.p⁹ pn̄.
motu velaminis tm̄. Qḋ non eſt verū abſolute. nam q̄uis
qñq; ſit ille qui pficit᷑ motu velaminis ſolius paruus:qñq;
tñ eſt eq̄lis:hic enī nō eget niſi motu velaminis qñ id fortis
eſt virtutis. ¶ Noſce q; qñ muſculi dilatātes pectoris ſu/

I premi: ſic anguſtioſe mouent̃ vt patiens videat̃ vti humero℞ eleuationem: ac ſi vellet volare: id fore mortale. Quid aũt de his mox tertio appebit dicẽdo℞. ℂ Auer. ꝟo antiqs inf

2. colli. c. 3. pᵒ me. in argu.

feſtus nõ raro ſentit vt tactũ pulmonẽ ppꝛiꝰ fore organum reſpirationis diaphragmate volẽs ꝙ motꝰ anhelitꝰ pficiat̃ pulmone ⁊ nõ pectore. Recitãſq; ſmonẽ Gal. inqt ipm ſenſiſſe pulmonẽ nullũ ppꝛiũ in ſe hre motũ: ve℞ motũ ipſius eũ qui pectoꝛi ꝯſequi ⁊ motũ hũc fieri per diaphragma: qđ oſtẽdit: qꝛ qñ dilatat̃ pectꝰ dilatationis vigoꝛe: mox expletur pulmo aere vt folles oſtẽdũt. Qđ firmat̃: qm̃ vulnerato pectore ſubintrat aer: ceſſatq; motꝰ pulmonis: ⁊ ita mori ꝯtingit. Cui tñ ꝗdẽ rñdet Auer. poſſe dicitió ceſſare hũ motũ pulmonis: eo ꝙ is infrigidat̃. Sꝫ hãc qđẽ rñſionẽ tollet Gal. dicẽdo ꝙ non deberet adeo citiſſime ceſſare: quia non mox tantã reciperet frigiditatẽ: ⁊ ꝓpꝛie qñ fuerit in aere gs calor. Appet ẽt motum cordis nõ mox ſꝫ paulatine ceſſare.

K Adhuc. ceſſatio huius motꝰ ꝯtingit pulmonis ſi adſit leſio in diaphragmate abſq; eo ꝙ aer fridus ad pulmonẽ perueniat ex aliqua praua cõplone vel hu. apante vel ſolõne non penetrãte ꝯtinui: ſed lateralr diſcindẽte. Subdit ẽt nõ ſimplr fore dõꝫ ꝙ motus pectoris ſit ꝑncipalis cã motus pulmonis: qꝛ vterq; ho℞ poterit motũ a ſe hre vt vnã ꝓprietatẽ ꝯiũctionis adinuicẽ: ꝑ quã vnus non mouet̃ ſine reliq̃. Sꝫ Gal. dicet hec inſufficiẽtia: opꝫ eni dare modũ quo pulmo moueat̃: ⁊ colligãtia vñ hꝫ habeat̃. Et q̃re he mouent̃ partes due: vna ita vt altera non ſit alterius cã. Qđ non eſt poſſibile mõſtrare vt videbit̃ dicẽdo℞ 3ᵒ. Adhuc. opoꝛtebit ſemꝑ motũ ho℞ vnũ in aliũ ordinare depẽdẽtẽ ab illo donec oꝛdie ꝑueniat̃ in primũ. Subiũgit ẽt ꝙ motꝰ pulmonis ſm Gal. eſt violentus mõ quo mouent̃ artificialia. Dicetq; iridem Gal. pulmoni adeſſe virtutẽ ſuſceptiuãꝫ nã ei qđ ſibi impingit̃ motum thoꝛacis cũ depẽdẽt a motu eiꝰ ceu arterie ab eo qui cordis. Poſt tamen hic excuſans ſe quaſi Auer. ſubſcripſit: ⁊ poteſt eſſe ꝙ principia noſtra non ſufficiunt ꝑuenire ad veritatẽ pluriũ ho℞ inueſtigationũ. Cõueniẽs tñ extat vt de his ſm diſpõnẽꝫ pñtis loq̃mur tpis.

L

Propter tertium ꝟo ſciẽdũ ꝑus eẽ firmãdũ diaphragma fore certiuś anhelitꝰ organũ. Scđo q̃lis ſit motꝰ eiꝰ. ℂ Propter pᵐ huiꝰ ſciendũ ꝙ inſtrm ppꝛiꝰ anhelitus eſt diaphragma: pulmo aũt coadiuuatiuũ manifeſtatiuũ ſe hñs vt ad ſecãtem ſerra ceu ſermones illuſtriũ iducti notãt medico℞. Nã in genere mẽbro℞ primũ qđ mouet: eſt ⁊ motuꝫ eſt muſculus: et ita vt talis mouẽdũ extat ⁊ moto℞ ordo. Coꝛ nãq; mouens eſt vt dicat̃ nõ motũ oĩno ab aliq̃ pꝛiũ: puta quo virtꝰ q̃daꝫ mouẽdi localr ẽt imittit̃ cerebro ⁊ nuche ab illo: ſicq; neruis: ⁊ tandẽ hec virtus ſuſcepta mouet. dĩa. 58. vtpote diaphragma pectus. Indeq; motus cauſat̃ in pulmone: ꝓpter aptitudinẽ illius ad ipſum: ita vt pectore dilatato dilatet̃ ⁊ ipſe: conſtrictoq; coartet̃: ceu in follibus quibus euẽratur ignis ſit videre. Almãſoꝛis ꝑ. ℂ Qđ ratione oſtenditur: qꝛ

Ca. 13. pᵒ medium.

M vt viſum anhelitus eſt motus pectoꝛis. Illud igitur membꝛum qđ mouebitur: organũ principalius erit reſpirationis. Tale qdem diaphragma vt oſtẽſuꝫ: qꝛ lacertus: nõ autem pulmo cum ſenſu careat nedum motuꝫ. Nullum enim inſenſibile poteſt moueri: cũ motus ſenſum tanq̃ꝫ pꝛioꝛem preſupponat. 4ᵒ de accidẽti. ⁊ interio℞ primo. ℂ Adhuc.

Col. c. 5. in fine.

Cap. 6. pᵒ medium.

ſi pulmo per ſe ſufficiẽter moueretur: ad quid natura tunc muſculos ꝓcreaſſet in pectore tãtos ſicq; motiuos. ℂ Amplius. Si pulmoni perſe ineſſet motus reſpirationis tanq̃ꝫ illius ꝓpꝛium inſtrumẽtum: non contingeret ipſum moue-

Cap. 1. circa ꝑm.

Cap. 8. in ꝑn. t. c. 12. ꝟius finẽ.

re: cuꝫ fuerit adeo leſus vt partes expoꝛtãtur ipſius ſicut apparet in pꝑiſicis. ꝑmo interioꝛuꝫ. ⁊ 5ᵒ de inge. cum aliquid eſſet ipſius vt conſimile in hꝫ motu: quo etiã leſo modicuꝫ coꝛrumpitur actio. Tam grãdem autẽ coꝛruptionem non poteſt diaphragma tolerare. ℂ Galin. mihi tribuit experientiã ꝙ facta perfoꝛatione diaphragmatis mox ſubſidet vt grauẽ dimiſſuꝫ quid pulmo. Adhuc etiã leſiõe facta circa diaphragma maioꝛi ꝑcepi quotidã ſuffocari pulmone impaſſo: ita vt pulſus ante mirabilẽ inequalitatẽ ſuſcipiat: ꝓpꝛius igit̃ inſtrumẽtũ anhelitus erit diaphragma ⁊ nõ pulmo. ℂ Propter 2ᵐ hꝰ ſciẽdũ ꝙ motꝰ ãhelitus videt̃ naturalis: qꝛ eſt nõ volũtarius: nãle nãq; cõtra voluntariuꝫ diuidit̃. vnde de cauſa motus aialium. Nõ volũtarios dico motus: puta ſomnuꝫ: vigiliã ⁊ reſpirationem: hec aũt anhelitus. ℂ Eti. dcm̃ eſt ꝙ anhelitus in ſomno ⁊ abſq; electione q̃ꝫſepe ſit. ℂ Rurſus. pulſus ⁊ anhelitus ꝓpoꝛtionant̃.

Ca. 13. pᵒ ꝑm.

vnde colliet 2ᵒ. Hip. multotiens ponit anhelitum loco pulſus: puta tẽpoꝛe quo nõ egrotãt mẽbꝛa anhelitus. d. ꝙ denũtiat cordis cõplexionem ceu pulſus. Nãlis eſt igitur motus anhelitus. ℂ In oppoſituꝫ Gal. vt ait Auer. iponẽs ei

Ubi ſuꝑ imediate.

anhelitum fore motũ volũtarium: qđ firmatur. Illud enim videtur voluntarium ꝙ in poteſtate nr̃a exiſtit. Poteſtates nanq; rõnales valent ad oppoſita. Perihermenias 2ᵒ. ⁊ 9ᵒ

Cap. 2. in ſuo ſal. T. c. c. 3.

metaphy. ſed poſſumus anhelare quando volumus diuq; continere. ℂ Adhuc. motus anhelitus perficitur diaphragmate ⁊ muſculis alijs quãdo expetit pectoꝛis: hic aũt ois

O voluntarius. Itaq; voluntarius is motus. ℂ Dõm ꝙ cum motus ſit triplex: nãlis qdem purus vt vena℞ ⁊ matricis: voluntarius certus vt q̃tuoꝛ extremo℞ maxie: ac medius ex his duobꝰ cõpoſitus: q̃lis qui palpebra℞ tuſſis egõnis: vrine ⁊ hꝫ dĩa. 78. talis eſt anhelitus. Cõponit̃ eniꝫ ex voluntario ⁊ nãli motu vt mõſtrarunt ſufficiẽter preinducta. Unde tertio decima. Anhelitꝰ cõplet̃ duobus motibꝰ inter

Trac. 1. c. 2. in ꝑn.

quos ſunt due moꝛe ceu ſe habet in pulſu: niſi qꝛ motꝰ anhelitus eſt volũtarius qui põt alterari cum voluntate a curſu nãli: ⁊ pulſus eſt naturalis purus. Nõ igit̃ anhelitꝰ eſt ſimpliciter voluntarius cum nã ſit in eo operata. Et qꝛ per voluntatẽ põt eius naturalitas ꝑmutari manifeſte. Ualet eniꝫ qs anhelare foꝛtiter frequẽter ac ſpiſſe aut ho℞ oppoſituꝫ agere: ⁊ in to ipſum tpe cohibere. Iudicandũ ꝑ deniq; euꝫ fore magis voluntariũ q̃ꝫ nãlem. ℂ Auer. tñ oppoſitu huiꝰ ſen

Ubi ſuꝑ imediate.

tit eo ꝙ in ſomno ⁊ vigilia multotiẽs ẽt ſit anhelitus abſq; intentione electiua. Cui dõm id nõ valere qꝛ aialia minoꝛi tpe doꝛmiunt q̃ꝫ vigilent ꝓble. 10ᵒ. Similr ⁊ plures actus

ꝓble. 3.

P fiunt a partibus in qbus eſt motus ſimplr volũtariꝰ abſq;

T. c. 8 ſtis

electione ac deliberatione. vñ phyſi. 2ᵒ. ars non deliberat quãdoq; vt textoꝛia ⁊ ſutoꝛia nõ ſic medicine ars ⁊ nauigãdi. Cõmẽtatoꝛ ibidẽ. ℂ Noſce hanc difficultatẽ de motibꝰ

Diſt. 1. ca. 1. pᵒ ꝑn.

liquidis tangi dicẽdo de ipſa vt tactũ fore triplr opinatuꝫ: ſubditq; mox tm̃. Hec qdem iquiſitio magis ad dialecticã q̃ꝫ ad medicinã ſpectat. ℂ Ad hꝫ igit̃ pᵐ dõm ꝙ Ariſt. nõ dixit reſpirationẽ inuolũtariuꝫ fore motum: ſed nõ volũtariũ: qđ minus nãli q̃ꝫ iuolũtariũ opponit̃. Importat eni q̃ſi mediũ inter nãle ⁊ volũtariũ purè: qđ appet ex eo qđ ſubiungit̃ ꝯſeſtiꝫ nulli ho℞. ſ. ſomni vigilie ⁊ reſpirationis dñs ſimplr eſt: neq; phãtaſia: neq; appetitꝰ: ve℞ ſm qd: neceſſe nãq; ſit ꝑtes aialiũ nãli alteratione mutari. Quibꝰ ſiqdem alteratis: augmẽtum eo℞ decrementũq; vt adinuicẽ ꝑmutet̃. Sed motus pudendi extat inuolũtarius: cũ ꝓpter aliqd apparẽs nõ iubẽte moueat̃ intellectu multotiẽs. ℂ Ad

Q aliud dõm ꝙ vt viſum anhelitꝰ nõ eſt motus nãlis verũ cõpoſitus. ℂ Ad aliud dõm ꝙ pulſus aſſimulat̃ anhelitui in coꝛpibus ſanis ⁊ laphs ꝓpoꝛtionat̃ mõ ãt i oppoſitis cũ cerebrũ poſſit ꝯoperari in techni. ℂ Adhuc plẽs ſunt diſe pulſus q̃ꝫ anhelitꝰ cũ illius ſint decẽ vel nouẽ, huiꝰ aũt tãgant̃

Li. 2. mi de cauſis ic. cõ. 3. Trac. 1. c. 8. ⁊ 11. c. 14. 16. 18. 19. 2. 20.

qnq; tm̃ modi: 3ᵒ 10ᵒ. vt magnus cũ alto ⁊ lõgo: frequẽs velox fridus ⁊ feruidus ⁊ ho℞ oppoſiti: ꝓpoꝛtionant̃ aũt in ꝑoꝛibꝰ ſibi tribꝰ maxie apparẽs: i techni. Qđ aũt demũ dicebat̃ ꝑ Auer. Hippo. ſcripſiſſe anhelitũ ſignificantẽ cõplexionẽ coꝛdis: ſic pulſus: ſomniũ extat: cũ dictũ ſit criſiũ 3ᵒ. ea q̃ a pulſibꝰ vel vt nõ cognoſcẽs Hippo. vel vt nõ digna rõne ipſa eſtimãs nõ exercuit. ℂ Ad pᵐ ꝟo alteriꝰ ꝑtis ẽt dõm

Cap. 11. pᵒ medium.

vt apparet ex de motibꝰ liqdis ⁊ A. ꝙ motus anhelitꝰ eſt

cõpoſitus

A cōpoſitiis ⁊ nō volūtarius tñ. ℭ Ad ↄfirmationē dicēdū ꝙ nō eſt totaliter a volūtate:lȝ amplius cū tandē nō poſſimus ipſum diſariam cohibere. ℭ Ad aliud dicēdū ꝙ non oīs motus p lacertos eſt ſimplr voluntarius:imo qs ꝟ ī mixtus cū aliis multis. Ultra nāqȝ volūtatē extat nā coincitās ⁊ ſuperās volūtatē tandē quādoqȝ. Qḋ factū eſt ſapiēter ꝓpter ſaluationē partiū neceſſariaꝝ maxie adiuuatiuaꝝ:vt nō ſolū a aīa operet̄ volūtaria: verū ēt nālis aīa ꝗles ſunt cor ⁊ oculus. In coꝝ nāqȝ ſalute clemētia ſiue inſtinctus interuenit diuina quaſi ſit hec natura anime ⁊ non habeat eſſe per electionem. A. quarto de anima. *Ca.3.poſt principiū.*

Propter quartū quidē dōm Ariſt. id nō duȝ vidiſſe cuȝ prioribus ſilr ēt reſponſum Auer. ſuſpicātī. ℭ Ad aliud dicēdū ꝙ manifeſtatiue ſeu apparenter ⁊ per aliud pulmo facit iuuamentū tñ nō aūt vt viſum ꝑncipalr ac per ſe, nā qr actus ipſius ē vilis reſpectu cordis:cerebri ⁊ epatis iuuamentū dicet̄ tñ

B facere ⁊ nō opōnē. ℭ Ad aliud dōm ꝙ lȝ ꝑdicta faciāt ad motū:nō tñ ſufficiūt cū oporteat neruos ēā grādes ad ipm peruenire:eq cū aliis ↄiūctis lacertū ↄſtituāt:qḋ aie inſtrm eſt ꝟm motiue. 58. diia. que i pulmone nequeūt ab coꝝ grauitatē ⁊ dēſitatē copulari. ℭ Dōm ēt ꝙ diaphragma ꝑter pāniculos ſui ↄſtitutione. vt viſum recipit ⁊ reliqua muſculuȝ ↄſtituētia hñs lateralr verſus coſtas chordas a medio vndiqȝ ꝓtenſas. ℭ Dōmqȝ ſilr ꝙ nō eſt grauitas eius neqȝ terreſtreitas tāta ꝙ motū ↄturbēt cū ſit ⁊ maxime i medio pāniculoſum ſubtile. Reqrit̄ ēt ad motū fulcimenti gratia cōpactio quedā dura cū mot⁹ ois imobili cuidā initat̄ neceſſario:de cā motus aīaliū. Neqȝ paries dēſus eſt adeo ⁊ cōpactus vt nequeat dilatari ⁊ ↄſtringi cū pānicularis exſtet ſubtile:ſed ēt circa locū caloris ⁊ humidi reddētis ipſum dilatationi ⁊ coāguſtationi aptū. ℭ Ad aliud qḋ dōm apparuit. Motus. n. anhelit⁹ a duplici gubernat̄ ꝟtute: nāli vȝ. ⁊ aīali. Sic tñ vt qñqȝ manifeſtet̄ magis act⁹ vnius ꝙ̄ alterius cū tñ vtius a nr̄a depēdeat voluntate. Silr ⁊ dia

C phragma ceteris muſculis pectoris:cū ſit ordinatū in ſalutem animalis potiſſime:ſitqȝ circa mēbrum qḋ eſt origo ⁊ baſis nature vt corde ipſius particulabunt vtcūqȝ natura.

ℭ Differentia. C.

Quod peripleumonia flatica ſit cholerica deterior oſtēdit̄: qm̄ egritudo vera deterior nō vera:vt iudicat̄ ex pleureſi vera ⁊ nō vera. Uera. n. valde deterior ponit̄ non vera. Qḋ ⁊ vniuerſalius ꝓbat̄:qr de ratiōe morbi eſt ledere opationes: verior ergo morbus magis ledet opationes ꝙ̄ alius. Sed peripleumonia facta eſt flegmate eſt vera. Iod. *In de op propatis ca. ꝑmo.* Meſue auctoritate Gal'. ℭ Amplius egritudo iproportionabilis ſm veterē deterior ꝓportionabili:ſed peripleumo*Alio.34. particule 5ª* nia facta ex flate iproportionabilis exiſtit cū ſit ↄtraria cō*Cap.10.*plexioni pulmonis. eſt. n. calidus ⁊ ſiccus. Nutrit̄ nāqȝ ex *Collr e.c. ö iuuamē.* ſanguine cholerico. 6° de vtilitate particulaꝝ. cōpl'o enim *cap.4.* nālis mēbri ſimilis eſt ei quo nutrit̄ ꝑmo ꝑma. ℭ Rurſus

D cum duplex ſit mors:vna qdem per extinctionē ⁊ conſum*Doc. 3.c. 2.p° me^m.*ptionē hūidi. Altera ꝟo p ſuffocationē:de morte ⁊ vita. Illa qdē peripleumonia deterior erit maxie que ſuffocationem inducet:hⁱ ꝟo eſt flegmatica qr pulmo etiā humidus eſt recipiens vapores aſcēdentes ⁊ deſcendētes. Eſt etiam hec nā minus parata reſolutioni adeo ꝙ optima apoſte*Doct.3.c. 3.cir.me^m Capi.2.in medio.*matū terminatio que p reſolutionē facta de diſtemperātia ineq̄li ſibi ieſſe nō poterit ſic cholere ſbtili reſolubiliori oīre ꝑter ſpiritū ibidē. ℭ Adhuc illa eſt deterior egritudo ꝙ̄ magis ipedit mēbri opationē:talis qdē piplēumōia ex flegmate:cū motū ſui ꝗtitate ⁊ grauitate pulmōis magis ipediat ꝙ̄ cholica. Itaqȝ piplēumōia flatica dterior ē cholica.

Trac.4.c. Huius quoqȝ ↄtrariū tenet̄ tertio decima ⁊ ꝑ Meſue. ℭ Amplius ꝑ oppoſitum rōnis ſcḋe antedicte: qm̄ egritudo improportionabi*10.in me^o In de op. propatis ca. ꝑpo in medio.*lis ⁊c. hec autē talis cum pulmo ſit frigidus ⁊ humidus: qḋ mōſtrat̄ ex nutrimento ex eo dato. Infrigidat enim vt dicunt ⁊ humectat. Deterior igit̄ cholerica eſt flegmatica.

E Propter primū quidē ſciendȝ ſm Paulum ꝙ peripleumonia pulmonis eſt flegmō:frequēter in catarris vehemētibus aut ſynāchi vel a ſquināchi aut pleureſi ſeu aliis facta egritudinibus. vnde Haly. ⁊ A. eſt apa ca. pulmonis:eius tñ caliditas nō *2. techni tra. de vē. cō.31. in fi. 13ª tra.4. cap.10. in ꝑncipio. Cap 13. in ꝑncipio.* per eſſentiā:imo magis p accñs:puta per putrefactionem cū amplius maxie accidat piplēumonia ex flate ꝙ̄ ex cholera:imo dicūt raro id euenire. Sermonē aūt hoꝝ comprobat Serap. breuiarii ſcḋo ita. Peripleumonia non eſt niſi flegmō pulmonis. flegmon ꝟo apa eſt ca. ⁊ ſumpſit nomē hec egritudo ex ipſa nominis partis denotatione:pneuma nāqȝ grece ſpiritȝ importat latine: inde pipneumonia ſeu pulmonaris vel pulmonaria. ℭ Et ipſa qdē ſit incipiendo

F interdū p viā ↄgeſtionis. i. aggregationis ſupflui nutrimēti ſicut ⁊ alia apatū. Fit ēt magis per viā reumatis cū mā ex toto capite deſcendāt ad ipm ⁊ ex toto reliquo fere cor*Egritudo in mēbro ſpōſ cuiuſ modi eſt pulmo. Alio.11.*pore aſcēdāt ſicut plerūqȝ euenit ſucceſſione ſquinantie:5° aforiſmoꝝ:⁊ ſucceſſione pleureſis ⁊ ſimiliū. Sepe eni permutat̄ pleureſis ad piplēumoniā: ſȝ ↄuertere eſt perparū. Palin. Meſue:piplēumonia quedā eſt vera:quedam non. Et dicit Gal'. ꝙ vera piplēumonia eſt ꝙ ſit ex flate. ℭ Cau*i ſuo gra bedi.c.p. prio ante medium.*ſe ꝗȝ eius māles ſunt humores. Fit. n. ex oī hu. ⁊ ꝑncipali⁹ ex flate:⁊ ↄſr ex ſanguine:deniū ex cholera:rari⁹ fortaſſis ex melia ꝓpter cās ↄrias. Sicut. n. pleureſis plurima ſit ex chol'a:ita pl'ima piplēumonia ex flate. Mā enim ſubtilis cholica pōt penetrare in pāniculos ſolidos in qb⁹ ſit pleureſis. flatica. n. ꝗſſa viſcoſa mime. E cōuerſo āt hᵒ pt penetrare in mēbrū rarū ꝗle ē pulmo. Illa ꝟo ſui euaporat ſbtili^te.

Propter ſcḋm ꝟo ſciendū ꝙ oēs ſapientiores inuenio ↄcorditer ponere peripleumoniā factam ex chol'a deteriorem facta ex flegmate.

G Unū tamē qḋ inducit difficultatē in hoc ꝗſito apparētē eſt differēs pulmonis cōplexio iudicata: ſm nāqȝ eius cōpl'onem ꝑmā ⁊ radicalē ponit̄ calidus ⁊ ſiccus. Iuxta ꝟo ſecūdā ⁊ aduenientē frigidus ⁊ humidus vt inuūt Gal. ⁊ A. Et qr iſta ꝗſtio cōparationē iportat: canon cōparationis in hⁱ queſtionib⁹ ſepe tactus obſeruet̄ vt flaticus ad flaticū ⁊ cholericus ad cholericū cōparet̄: ⁊ cetera taliū obſeruētur. Sermo aūt. A. de hoc cū aliis hⁱ exiſtit. Peripleumo*10.3.trac. 4.cap 10. aī medeā In de op. propatis. ca. ꝑpo i medio.*nia ſit qñqȝ ex cholera ru. ⁊ eſt interficiēs ſm plurimū ſua acuitate. Meſue ꝗȝ. Peripleumonia flatica nō eſt in vehemētia ꝑuitatis ſic cholica. Interficit. n. cholica ſui acuitate cū ſit vicina cordi. Hoc ēt rōnibus nō min⁹ demōſtrat̄ ita. Illa egritudo ē deterior aliis parib⁹ ꝙ ex deteriori ↄſurgit mā. talis ꝟo eſt mā cholerica reſpectu flegmatice. vñ ſcḋo ꝓnoſticoꝝ. Malitia apatum erit ſm humores generātes *Cō.46i⁹* ipſa. Eteniȝ māe ſanguinee ⁊ flegmatice ſunt minoris malitie ꝙ̄ māe ꝙ ſunt ex genere cholere citrine: ⁊ que ſunt ex gñe cholere nigre. Rōne ꝗlitatis dico ꝑcipue. hⁱ nāqȝ oēs male: ergo piplēumonia deterior erit ex chol'a ꝙ̄ ex flate.

H ℭ Rurſus caliditas extranea ledit. Sed cholice peripleumonie caliditas eſt duplex: vna qdeȝ eſſentialis. Cholera eniȝ per ſe cal'a:altera putrefactiua:que autē flegmatice p putrefactionē eſt tñ. ℭ Adhuc. mā cholere effumat quod nō ſic que flatis: que enim talis ⁊ poſita eſt iuxta cor vehementer impedit:hⁱ quoqȝ eſt mā cholerica collecta a pulmone ad apa⁊ non flegmatica minime fumoſa. ℭ Itidē. chol'a cal'a inflāmatiua acuta iux̄ mēbrū calm velut eſt cor poſita ſit ſicut ignis in igne. Similis. n. cōplexio ſuperueniens augmētat. ꝑma ꝓble. ℭ Etī. ad ſummū ea egritudo *ꝓble.2.* eſt deterior que ſeuiorib⁹ contingit̄ accidētibus. talis aūt cholerica: cū ſit febris:inflāmatio:ſitis ⁊ timor freneſis maiores. ℭ Amplius, hoc idē oſtēdit̄ ex parte medicationis:

I qꝛ illud qđ adminiſtrať aut emplaſtrať aut bibiť in chole
ra qdem nō pōt eius feruorem extinguere ⁊ curationē in/
ducere:ſicut in flegmatica. Nō qdem ſuperpoſitum:qꝛ tale
opꝫ actu frigidum vt opponať inflāmationi cholere: hoc
aūt tranſire nō poterit: ⁊ maxie cum locus ſit remotus ad
quē debet ꝑtingere. vnde vna cauſaruꝫ malicioſioꝛ ꝑipleu/
monie ad pleureſim eſt locoꝝ diſtantia vel ꝓpinquitas ad
quā medicine nō poſſunt ꝑuenire:vt in peripleumonia:niſi
in via diſſolute:aut ꝑuenire ſicut in pleureſi. Propter qđ i
A.ḃ.a.te. techni. Opꝫ medicinā huic aſſociari que ſubtilis ſit parti/
cō. 121. et bus:qꝛ hec poterit penetrare in profunduꝫ. Sed iſti vt ad
i.cō. 164. multū caliditas eſt adiuncta calorē per plurimū cholerice
augmētatiua:q̄re ſup appoſito ita curari nō poterit: ſecus
aūt ꝯtinget in peripleumonia flatica cū eius mā ſit frigida
cuius medicinā opꝫ eſſe maturatiuā reſolutiuā. Et hec q/
dem facile ꝑuenit ad locū egritudinis ſeruata ipſius vtute.
Silr quoqꝫ mō oſtēdit ꝙ bibitis cōueniēter curari nō poſ/
K ſit:qm̄ ebibitū nō peruenit ad ipſam dum ꝯſeruat ex vtute
10.3.trac. infrigidationis ſue illud qđ opponiť ei. A. ⁊ Meſ. Si enim
4.cap.10. accipio extra fridū per oppoſitum gradnale ꝑipleumonie
In de ap. cholerice ꝓpter lōge diſtare a loco ſupcaleſiet in via ⁊ per/
ꝓprijs.c. deť nā friditatis:ita ꝙ occurrēs āpati calefactuꝫ nocebit.
pho i me. Si aūt addať extra in gradu friditatis tūc hꝫ erunt frida
in fine tertij gradus ⁊ q̄rti:cū hoc āpa ex cholera fortaſſis
vltra tertiū ēt ſit gradū caliditatis obtinēs. hꝫ aūt ſunt op
pilantia viā nō penetrātia:ſunt ⁊ mortificantia:narcotica.
Si aūt minus frida ⁊ iā penetrare faciētia his adiūganť:
tūc ſequiť icōueniēs caſitate añdictū ꝓpter qđ ꝯcludiť qđ
datū. ¶ In h quoqꝫ fortaſſis qo dupliciter iſurget. ꝑ qdē
qꝛ ꝑipleumonia cholerica ſui grādi caliditate ⁊ iſlāmatiōe
corꝑis raritate poros aperiet:ita ꝙ vis poterit ꝑtrāſire me
dicamis. ¶ Dōm ꝙ ꝓpter loci diſtātiā anteq̄ꝫ medicia po/
terit ꝑuenire ſui friditate ad locū poros oppilabit. Cū eniꝫ
ꝑmiť ſupficiales poros inueniat aliq̄lr aptos i eos igrediēs
qđ fridū medicamē mox illos ꝯſtipabit vt appꝫ in grādi/
L nis gñōne ⁊ in hami ſubuerſione pp glaciē ꝓhibitiuā. me/
Ca.4.iñ. theoroꝝ ꝑ. ¶ Scđo q̄ꝫ arguet ꝑipleumoniā cholicā minꝰ
deterrētē:qm̄ eſt q̄ꝫtitate modica eiꝰ mā. Cōtēperať etiam
illius feruoꝛ pp humiditatē flaticā pulmonē inhabitantē.
¶ Adhuc. ſubtilis euaporat ⁊ reſoluiť:quoniā peripleu/
monia quādoqꝫ remoueť cum reſolutione: ⁊ quādoqꝫ cō/
uertiť ad empima: ⁊ interdum indurať: ⁊ quandoqꝫ ꝑmu/
tať ad exituras: ⁊ aliqñ ad karabitū ⁊ ē malū: ⁊ qñqꝫ ꝑmu
10.3.tra.4 tať ad pleureſiꝫ:qđ ē parū rarū. A. ⁊ Meſue. Sic igiť po/
ca.10.poſt terit reſolui cū h ſit ēt melioꝝ terminationū āpatuꝫ. ¶ Cui
medium. dōm ꝙ hꝫ apparētie qdā ꝑſuadēt. Rōnes tñ ad vitateꝫ in
Colli ca. ꝯtriū adducte ſunt fortiores qbꝰ magis adherēdū. lꝫ. n. vt i/
ꝓprio iñ. ducebať mā ꝑipleumonie cholerice ſit pauce q̄ꝫtitatis: eſt
tñ imēſe q̄litatis ⁊ acuitatis. Et icēdiť maxie pp ꝓpinqta/
tē quā hꝫ ad fontē caloris. ſilr ⁊ multa caliditas multā ad
pulmonē trahit hūiditatē cū ſit eiꝰ receptiuꝰ ſuffocationeꝫ
ēt iductiuā. ¶ Ad aliud dōm ꝙ maiꝰ eſt nocum qđ ſuſcipiť
ex velamine ⁊ oppilōne quā facit fla cholē admiſtuꝫ rōne
M q̄ꝫtitatis q̄ꝫ ſit ex parte q̄litatis iuuamētum. Reddiť enim
hec egritudo periculoſioꝛ ēt ꝓpter flatis cōmiſtionem: cuꝫ
Colli 4° ſm Yſaac nulla ſit egritudo deterioꝛ q̄ꝫ illa que morꝰ fuerit
ſcđm. c.4. diuerſi. ¶ Neqꝫ dicendū tertio ꝓpter accidentiū acumina
circa fuē. nāni tanto tēpore ſuſtinere vt hec euacueť mā: cum ꝓprie
Colli cā. euacuatio māe in pulmone ꝯtēte ſit per ſputū. Mā autem
43. cholerica ſui ſubtilitate idigeſta ꝑmanet inobediēs euoni
Colľ. c.5. per ſputum:ſcđo apparens ꝓnoſticoꝝ ⁊ criſium primo.
⁊ ca.18 in
principio.

Propter tertium quidem ſciēduꝫ ipſum no
tum eſſe ex ſcđo: cum fere
certus in eo conueniat ſapientum.

Propter quartū vo. ad ꝑm dōm: ⁊ vt eiꝰ ap/
pareat ſolō opꝫ ꝑmiťꝰ qđ/
dā q̄ſitū afferre dꝫ huiꝰ morbi vitate qđ hic Meſue addu/
ctt. Videť. n. ꝙ vera ꝑipleumonia ſit illa q̄ ſit ex cholera ⁊ N
nō ex flegmate vt ꝑactū a Gal. qm̄ morbꝰ verus ⁊ ꝓpꝛꝰ ē
ille q ꝓportionabilis ē vt dcm̄ nāe mēbri qualis q̄ facta ex
cholera cū pulmonis nutrimētū teſtatū ſit cholicū. ¶ Cō/
trariū quoqꝫ Meſue huiꝰ adducit ita. Et fortaſſis rō eſt ꝑ
Gal. qm̄ morbꝰ ꝓprius verus minꝰ moleſtus ē q̄ꝫ notus:
ꝑipleumonia vo flatica poſita ē minꝰ moleſta. ¶ In hꝫ ſi/
quidē q̄ſiti ſolōne diſtingui opꝫ ꝙ duplex ē morbꝰ verus ⁊
ꝓprius. Proprius vnꝰ qdē factꝰ ex mā q̄ ꝑparať ⁊ dpurať
in nutrimētū alicuiꝰ mēbri q̄ dū corrūpiť facit morbū. Alter
factꝰ de mā ſupflui nutrimēti illiꝰ. Scđm. n. Ari. ſupfluitaꝫ
eſt ꝯria ei cuiꝰ ē ſupfluitas ſicut vrina ⁊ maſſa ſanguinis ⁊ ſu/
doꝛ ⁊ humores in venis ⁊ medulla ⁊ nutrimētū oſſiū: ⁊ ſicut
adeps ⁊ caro ⁊ ſilr niſi ſit ſupfluitas delatiua potētialita/
tis eiꝰ a q̄ defert vt ſpma. Et noſce ꝙ pulmo ſicut ⁊ cetera mē
bra ptē ſibi ꝓpriatā de hūoribus recipit. Qui. n. eſt ſicut ſan/
guis cholicus ꝑparať ⁊ depurať ad nutrimētū ipſius. Su
perfluitas quoqꝫ nutrimēti ſui q̄ eſt flegma mittiť in vacui
tates eius ꝓpter vtilitates notas. Et tūc poſt hoc queſituꝫ
hꝫ terminās ait. Et ideo crediť Gal. dicēti ꝙ vere ꝑipleu/
monia ſit ex flegmate ſicut ex ſupfluo nutrimēti. Et crediť
alijs dicētibus ꝙ ſit ex cholā ſicut ex nutrimento qđ depu
rabať: qñ ei iā accidit corruptio: ⁊ hoc ſm intētiones pro/
prias. Sic ḡ ſm diuerſam ꝯſiderationē pōt dici flegmatica
vera ⁊ cholerica. ¶ Mihi tñ videtur duo Meſue ſermo/
nes intellectu ſm ꝙ reſonāt pati calūniā ⁊ defectum. Calū
niā qdē eo ꝙ dicit ſupfluitatē nutrimēti pulmonis eſſe fle/
gma:cū nutrimētū eiꝰ ſit ſanguis cholicus ⁊ ſupfluitas at/
teſteť ei cuiꝰ ē ſupfluitas. Supfluū igiť ipſiꝰ erit cholericū
⁊ nō flaticū. Dicūt ēt ꝙ flegma ſcđa digōne gñatum ſibi cū
mittiť vtilitatis ne iſlāmeť calore cordis nimio ⁊ motu. Et
etiā occurrūt flegmata aſcēdētia ⁊ deſcēdētia. Defectū q̄ꝫ
qꝛ ſua ꝑmiſſa diſtō ſolum tāgit āpa ꝑ viā ꝯgeſtionis gene/
ratū:nō aūt ꝑ modū reumatis. Et illud vt dcm̄ minꝰ cōtin/
git:hoc vo ſepiꝰ:q̄re ſermo eius inſufficiēs fortaſſis nō pa
rum. ¶ Dico igiť 3° ad arguꝫ ꝙ iđ dixit Gal. ꝙ ꝑipleu/ P
monia flegmatica eſt vera:qꝛ ſepiꝰ vt dcm̄ ꝯtingit. Illō. n.
vꝫ ⁊ ꝓpriū dꝛ qđ ſemꝑ accidit aut plurimū reſpectu alte/
rius. Et iđ dicūt logici vere ꝓpriū eē qđ cōtingit oi ⁊ ſoli ⁊
ſemꝑ ⁊ ꝯuerſim ꝑdicať: lꝫ fere cū vnaquaqꝫ iſtaꝝ cōditio/
nū dicať ꝓpriū ⁊ vꝫ vtrūqꝫ. Diceť igiť ꝑipleumonia fla/
tica ꝓpria ⁊ vera magis q̄ iherēter ꝯſequiť ſubiꝫ ſuū: vt pul
monē q̄ꝫ cholica:cū hec rariꝰ ꝯtingat. ¶ Ad figurā vo ſer
monis dōm: ꝙ nō ſemꝑ egritudo vera ē deterioꝛ nō vera:
imo ecōtra: vt apparet in tertianis veris ⁊ i alijs. ¶ Ad ꝓ/
bationē dōm: ꝙ nō dꝛ ſemꝑ egritudo vera:qꝛ plus ledat: ſꝫ
qꝛ ſit ex mā puriori ſicut tertiana vera facta ex cholera pura
cū alijs ꝯditionibꝰ exq̄ſitis q̄ minꝰ ē cauſonis aut alteriꝰ fe
bris cholice leſiuameqꝫ ſilr de pleu. vt ſic vera ⁊ non vera:
cū illa fiat in pelliculis ⁊ diaphragmatibꝰ pectoris: h autē
in lacertis eiꝰ. Sꝫ ꝑipleumonia ſit in eodeꝫ loco ſemꝑ: ceu
pulmone. ¶ Ad 2m dōm: ꝙ ꝑipleumonia flegmatica non
eſt oino egritudo iproportionabilis: lꝫ. n. ſit iproportiona/
bilis rōne nutrimēti ⁊ cōplōnis magis inate: rōne tñ cōple
xiōis ſupueniētis acq̄ſite nō eſt iproportionabilis. Appꝫ Q
eni iā q̄uo nō eſt improportionabilis cū plura ꝯueniant in
ipſiꝰ gñōne. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ lꝫ mā ꝑipleumonie flati/
ce ſit pluris quātitatis q̄ꝫ cholice: ipſa tñ nō eſt ſic deterrēs
vt cholerica q̄ eſt imēſioris q̄litatis: ⁊ actio ꝑficitur q̄lita/
te. Quātitas ēt māe ꝑipleumonie flatice ſupcaleſit ⁊ dige/
ritꝰ: ⁊ ſic in ſputū deducta minorať. Verū eſt tñ ꝙ morbis
ꝑipleumoniaticis ſeniores moriunť magis. Ex alijs vo ſa
nationibꝰ iuniores ꝑeūt ampliꝰ. ꝓnoſticoꝝ 3°. ¶ Ad aliđ Ca.cbi.b.
dōm: ꝙ lꝫ mā flegmatice ſit minus apparata reſolōni: ipa
tñ preparať ꝑ caliditatē ſupueniētē ⁊ vſum medicinarum
quo poſſimus vt datū ꝑfrui. Eſt ⁊ magis ꝑparata eductiōi
per ſputū:qđ magis laudāt in ꝑipleumoniā iudicādā cum

A hec terminet frequētius et ſalubrius. ¶ Ad vltimū dōm: ꝙ plus ipedit pulmo ꝓpter pipleumoniā cholericam: cū maior inducat neceſſitas euētationis ob maiorē inflāmationē: attrahat etiā mā ad locum caliditate nō minori.

¶ Differentia. CI.

Quod vermes ſeu lumbrici nō poſſint in vētre ſtomacho dicto generari vr: qm̄ qd̄ nō pōt gn̄ari nō pōt in ventre ſm̄ dialecticū gn̄ari: ſed vermes nō pn̄t gn̄ari: qd̄ oſtēdit: qr cū ex putrefactiōe generent opȝ aliqd̄ agēs fore ſeparatū ipſoꝝ cauſatiuū: ſȝ nullū videt exiſtere: qr ſi a motib⁹ ſuperiorū gn̄ent: vt ſapiunt ꝑipathetici: aut tale generationis actiuū eſſet vniuerſale vel particulare. nō ꝓmū: qr hoc videret fore ſol: qui acceſſu eius ad nos cauſa extat gn̄onis: receſſu vō corruptionis. 2° de ge. Sic igit gn̄abunt vere: cū tunc maxie ſol ad nos accedat. Corrūpent aūt autūno: cū tūc recedat: ſed ipſi omni gn̄ant tēpore: ⁊ maxime autūno: tertio ſextadecima. ⁊ nono theorice. Neqȝ a ꝑticulari: quoniā authomatice ac per ſe gn̄atum agente caret ſingulari: ꝓpter hoc enim caſu dicit generari. ¶ Adhuc. nobilius nūqȝ intēdit qd̄ vilius: cū vnūquodqȝ intendat ſeipſum ſuo actu rep̄ſentare in melius. Si ergo ꝓducunt a celo ſiue intelligētia ſeu quocūqȝ ſuperiori nobilitiam vilitas ac ignobilitas i ipſius ↄcidet intentionē ⁊ actum. ¶ Q; aūt non generent in vētre ſuperiori ſentitur metheoroꝝ q̄rto. vnde tertio tredecima. Vermes nō ledunt ſtomachū niſi aſcendendo ad ip̄m. ¶ Rurſus. ſi vermes debēt alicubi generari opȝ locū adeſſe diſpoſitum ⁊ ↄuenientē. talis vō nō eſt venter ꝓpter ſui caliditatem ⁊ circūſtantiā caloꝝ ſibi adiacētiū. differētia. 29. Que dura ⁊ que difficilis ꝑmutationis alterat ⁊ trāſmutat. Eſt etiā in ipſo motus frequēs ciboꝝ ⁊ potuū nunc ingrediēdo: tunc vō exeundo quādo fuerint digeſti. Ad ipſuȝ et nō par effundit cholere vomib⁹ inimice. ſitr ei⁹ ſenſu ꝑceptibiliſſimo ſurſum emittit aut deorſum exprimit ipſum moleſtantia. Vermes igit in ventre generari nō poſſunt ſuperiori. ſed fortaſſis inferiori. Cuius ſignuȝ eſt: qr multotiēs anteq̄ȝ compleantur ſtercore deorſum producuntur.

Tc. c. 56. t. 58.
B
Trac. 5. c. 2. in fine. Ca. 18. pº ꝑncipiū.
Colli. 2. c. 28. Trac. 2. c. 2. in meº.
C

Concedētibus vō hec aduerſat Theodorus Priſcianus ita. Ex corruptis hu. in ſtomacho ⁊ incōpetētib⁹ cibis ſepe ꝯſumptis aut egritudine lūbrici naſcunt: q aliqn̄ eundē ſtōchū interdūqȝ iferiora poſſident. ¶ Eti. vermes fiūt ex flegmate cū calitate quadā ꝓportionata putreſcibili: ſȝ flegma hō abūdat in vētre intm̄ ꝙ Yſaac ponit eum ipſis ſuſceptiuū ſiliciqȝ putreſcere. ¶ Adhuc eadē videt cauſa gn̄onis ⁊ cōſeruationis: nā locus ſaluatiuus 4° phyſicoꝝ: eſt etiā gn̄atiuus: cū ſit ꝑncipiū gn̄ationis ſm̄ Porphyrium tanq̄ȝ pater: ſed vermes conſeruantur in ventre: ſeu in ſtomacho: qr aliquos videmus inde ad os ⁊ nares aſcendere. Et ſimiliter in anathomijs: quādoqȝ in ſtomacho ſunt repti ⁊ ipſuȝ iam perforarūt aliquādo. Et qd̄ maius ſcit ſerpētes limacias in ſtomachum intrare ⁊ ibi ſeruari ⁊ creſcere: ranaſqȝ interduȝ. ¶ Eti. generant vt declarabit ex putrefactione: hanc aūt opȝ eſſe humidam ſubtilē: quam calor quis conſtare faciat condigerens: ſed talis reperit in ventre ⁊ nō in inteſtinis: ⁊ maxime in inferioribus verū potius feculēta terreſtris ⁊ groſſa. ¶ Rurſus cholera profluit ad inteſtina continue. hec autē vermium nō generatiua: verū genitorum peremptiua. ¶ Palin. inuentū in quorūdam aialium vt ouiū epate eoſdem gn̄ari ⁊ in renibus: veſicis: auribus ⁊ naribus vt videt. vnde tertio ꝑma. vermes naſcunt multotiens in anteriori capite ſuper locum qui eſt in ſtrictura nariū. Et poſſibile eſt vt naſcant apud velamina: ⁊ ſi raro contingat. Generat etiā vermis vnus quando inter cuteȝ ⁊ carnem vadens aſcendendo ⁊ deſcendendo per totū corpus qui motu ipſius percipit ſub cute quaȝ diſrūpit egrediens interdū. Cui timor maior eſt ne ad oculum ꝑueniat. Et hec paſſio dicit bouina: quoniā plerūqȝ bob⁹ cōſueuit contingere. Albucaſis ſcdo. Epar autem cū predictis mēbrum eſt calidius nobilius ⁊ a ſuperfluis ⁊ putrefactione magis remotum: viteqȝ magis coniunctuȝ ſubiecto. Vermes igitur generantur in ventre vel ſtomacho ⁊c̄.

Feb. 5. c. 9. pº mediū.
Colli. 2. c. 4. ca. 2. pº ꝑncipiū.
D
Trac. 2. c. 3. in fine.
E

Propter primū qdē vidēde ſūt ꝑus cāe gn̄onis ipſoꝝ. ſcdo modi ⁊ diuerſitas illoꝝ. Circa ſiqdē ꝑmi ſciēdū ꝙ cāe gn̄onis ipſoꝝ ſunt duplices. ꝑme qdē ⁊ ſcdē. Sūt aūt ꝑme q̄tuor: ſicut aliorū oium. ſ. mā: forma: efficiēs ⁊ finis. Mā ſiqdeȝ duplex. vna quidē idiſpoſita: vt flegma: cuius mā ſunt cibi lenes viſcoſi ſicut triticū: faſeoli: lac: carnes crude: fruct⁹ aquoſi ⁊ hō. Reliqua vō diſpoſita vt ſia q̄dam putrefactione cōputridū: nō tamē tanta vt febriū ⁊ a̅patum. Aialia nāqȝ fiunt in his que putreſcūt: ꝓpterea ꝙ ſegregata caliditas nālis exiſtens ↄſtare facit. metheoroꝝ 4°. Neqȝ eni ſicut dicūt ⁊ bene generant ex ſanguie ꝓpter necītatē ipſi⁹ ⁊ amicitiā apō nām. Neqȝ venit ad loca is gn̄onis ipſorū nā. Q; ſi ꝑuenerit emittit celeriter vel retētus ↄuertit in ap̄a vel putredinē nō parū vergētē in cholerā illoꝝ ꝑnecatiuā. Neqȝ generant ex cholera cum ſit amara: calida: ſicca: ignea. Ex tali quoqȝ nihil gn̄at: neqȝ nutrit: ſcdo ō gen. aialiū: ⁊ 4° pharmacoꝝ. Neqȝ etiā ex melia ꝓpter eius ſriditatē ⁊ ſiccitateȝ ineptam ad putrefactionē ſpumoſaȝ ⁊ ad nām vniuerſalē ⁊ alimētū ipſoꝝ cum multū appareat ab eorū remota naturis. Cū ergo fiāt ex mā ⁊ ab iſtis nō ſit alia in corꝑe preter mēbra: ex qb⁹ ſenſus oſidit nō fieri: generabunt ex flate. Colores etiā ipſoꝝ tact⁹ ⁊ vita nō alios q̄ȝ flegma denotant humores. ¶ Forma quoqȝ ipſoꝝ eſt aia: vt alioꝝ animatoꝝ. ¶ Finalis vō cauſa ipſoꝝ vniuerſalis eſt vniuerſi cōplementū ⁊ ordo. Mundus. n. vt ſit ꝑfectus ac ordinat⁹ omnē ſpēm reqrit: alioqn foret diminutus: vtiliſſima etiaȝ quaqȝ deficiēte. Particularis vō vt ꝙ in corꝑe nullū iuuamētū ↄſtituāt cū ſint habētibus genere totis ſubſtātijs ꝑter nām. de inge. 14. Neqȝ eorū eſt in mundificatione inteſtinorū per vermes ⁊ ſimilia: qd̄ fit in mundificatione putrefactionū mūdi: cum in iteſtinis ſit expulſionis mundatorium ex nā. Dictum tamē a nā: qr in gn̄one ipſorū eſt iuuamentū cū ſint pauci numero ⁊ pauce q̄ȝtitatis: 3° ſedecima ita vt fere ſibi aduerſet. Eſt igit dicendus eoꝝ finis ita nociuus ⁊ iuuatiu⁹. ¶ Efficiēs vō cā duplex. vna qdē particularis: ⁊ eſt caliditas ſpiritualis ex putredine conſurgēs aliqua. vnde afor. 3°. Putredo ſola non eſt ſufficiēs gn̄are animal: ſed calore ſufficienti indiget. Et Serap̄. Cauſa vermium ꝑ⁹ eſt putredo: ⁊ ſanior hoc ſermone caliditas eſt ex putredine ⁊ ꝓprie calor celeſtis. diſſa. 48. ¶ Altera quoqȝ vniuerſalis multiplr eſt opinata a multis: qr qdam vt platonici poſuerūt formas dari a ſcdis dijs: dicentes deū deorū ſemenē eis gn̄onis hyle. vȝ. indidiſſe. vn̄ Tymei ſcdo. Huius vniuerſi generis ſementē faciā vobiſqȝ tradaȝ: vos cetera exequi par eſt ita imortalē celeſteqȝ nām mortali textu extrinſecus ambiatis iubeatiſqȝ naſci cibūqȝ ꝓuidentis ⁊ incremēta detis. Ac poſt diſſolutionē id ſenus qd̄ credideratis ſeceſſiōe animi ⁊ corporis recipiatis. q̄rte. 12. metaphyſice Comētator. Plato ſuis verbis obſcuris dixit: ꝙ creator creauit angelos manu: deide ꝑcepit eis creare alia mortalia: ⁊ remāſit ipſe ſine labore in qete: qd̄ tn̄ dicit non ad litterā itelligēdū. ¶ Ariſt. vō voluit fore formas ex ſole ⁊ orbe decliui: ſicut et Themiſtius teſtat: vnde Comentator: dicentes aliqd̄ agens eē ⁊ gn̄onē ſunt diuerſificati. qdā nāqȝ ipſoꝝ latitationē poſuerūt foraꝝ: vt Anaxagoras cum Empedocle ⁊ democritus reprobat⁹ ce. ⁊ mun. q̄rto. alii vō creationē: nōnulli iter hos extiterūt medij. Qui aūt latitationē ponūt quodlibet i quolibet ↄfirmāt: ⁊ ꝙ agens ſolum res extrahit ⁊ ipſas abinuicē diſtinguit: ⁊ ꝙ gn̄atio eſt exitus rerū ab inuicē que intellectū diuinū dicūt opera

F
T. c. 13.
Ca. 3. in medio. Diſti. 2. c. 7. in fine. ⁊ diſtin 3° c. 1. ⁊ c. 5. in ꝑnci. ⁊ diſti. 4. c. 2. in meº.
G
Ca. 17. in ꝑncipio. 3°. 16. tra. 5. ca. 2. pº medium.
Cō. afor. 27. ⁊ in fine. 3. breuiarij. ca. 30. poſt ꝑnci.
H
Cō. 44. pº medium.
Ita dicit Auer. 12. metaphyſi. cō. 18. 12. meta. c. 18. in medio.
Tc. 42. ⁊ 43.

12 ri magis oia ſegregantem ex chaos quodā qd̄ fingunt cō/
fuſe. ❡ Qui aūt ponunt creationē rerū dicūt agens creare
totū ens de nouo ex nihilo: ꝛ ꝙ nō eget mā in quā agat: ſed
totū creat. Imaginatio.n. creationis formaꝝ idurit hoies
dicere formas eſſe ꝛ datorem formaꝝ. Et induxit loquētes
triū legū: que hodie ſunt dicere aliquid fieri ex nihilo. Et
cum nullū tale agens hoc ꝑciperet dixerunt agēs oia entia
ꝓducere ſine medio: ꝛ ꝙ actio vnius agentis vno ꝑtranſit
inſtanti in actiones ꝯtrarias ſimiles infinitas ita vt negent
ignē cōburere ꝛ aquā humectare: dicētes oia hȝ creatione
indigere: vnde ꝛ cōiter dicūt corpus nō creare: neqȝ aliquā
inducere diſpōnē: adeo ꝙ dicūt ꝙ hō cū moueat lapidem
expellēdo nō ē mouēs: ſed agēs illud creat motū. Et nega/
uerūt ꝓpter hoc potētiā eſſe. Et error vt ſubdit hoꝝ ē ma/
In eodē cō.18. iuxta finem. nifeſtus. vñ Ioā. chriſtian⁹ opinat⁹ eſt ꝙ poſſibilitas nō ē ni/
ſi in agēte. Et hoc fortaſſis ē qd̄ ſcribit Ioānis initio. Oia
K p ipm̄ facta ſunt: ꝛ ſine ipſo factū ē nihil. ❡ Hoꝝ aūt medij
in duas videnť opiniones partiri: quaꝝ vna in duas ſeque
ſtrať vt vniuerſe ſint quqȝ. Oēs tñ he tres itermedie in hoc
ꝯueniūt: q2 ponunt gnōnē trāſmutationem fore in ſuba ad
diētā Anaxagore: ꝛ ꝙ nihil gñeť ex nihilo. vȝ. ꝙ neccū eſt
in gnōne ſubm eſſe. Et ꝙ gñatū nō fit niſi ab eo qd̄ ſui gene
ris in forma: vna tñ iſtaꝝ triū ſentit ꝙ agēs creat formā: ꝛ
ponat eā i mā. Et vult ꝙ h̄ agēs duob⁹ ieniať modis: ab/
ſtractū a mā: ꝛ iterdū coiūctū: velut ignis ignē faciēs: ꝛ hō
hoiem gñans: qd̄ aūt eſt abſtractū gñat aialia ꝛ plātas nō
aſſimilantes. Et hec ſnia extat Themiſtij: ꝛ forte Alphara
bij: q̄ȝuis dubitet hoc ponere in his q̄ ꝓpagatione gñanť.
❡ Fuit ꝛ alia opinio ꝙ agēs id nō eſt in mā oino: ꝛ vocat
Cap.3. in me°. 1. ca. 3. ꝛ. 4. i fi. Te. cō. 56. ſpm datorē formaꝝ. Et. A. fuit d̄ illis cū Algazele ipſi⁹ mi
nimo: apparēs. 9. eius metaphyſice. Sumēs.n. illud ſcdi d̄
gnōne ꝙ idē manēs idē ſemp fit natū facere idē. Ait enim
magiſter pm⁹ ꝙ a ſtabili iquātū ſtabile non eſt niſi ſtabile.
L Sȝ pmus ſemp idē ꝛ ſtabilis ꝑmanet. iō ſolū vnū imediate
ꝓueniet ab illo: ita vt ſeipſū itelligēs ꝓducat pmā intelli/
gentiā cū celo p̄. deinde illa intelligēs ſcdaȝ cū illius celo: ꝛ
ꝛ deinceps ita vt itelligētia lune ſe itelligēs ꝓducat quādā
intelligētiā dictā agēte gubernātē q̄ ſunt in actiuoꝝ ꝛ paſſ/
ſiuoꝝ ſphera ſimpliciū ꝛ cōpoſitoꝝ. ❡ Tertia fuit Ari. ſen
Ut dicit Auer. 2° cel. cō. 1. in fine. ꝛ p° de gene. ꝛ cor. cō. 38. poſt hec. ꝛ Arg. 2. ad medium. tētia: cui innitendū eſt: q2 ſm Alexādrū minoris eſt ambi/
guitatis oium ſciarū: ꝛ magis cōueniens: ꝛ vt ſit vera: cū ni/
hil ſine ꝓbatione dicat forti. diia. 56. Et eſt ꝙ agēs nō facit
niſi cōpoſitū ex mā ꝛ forma. Qd̄ fit mouēdo mām: ꝛ ipſam
trāſmutādo: donec qd̄ in ipſa extat in potētia egrediať for
ma in actū. Extrahit nāqȝ agēs: qd̄ eſt in potētia ad actū:
ꝛ quaſi ꝯgregat inter potētiam ꝛ actū. i. iter mām ꝛ formā
ſm ꝙ potētiā extrahit in actū nō deſtruendo ſubm poten/
tiam recipiēs. Et tūc reſultant in cōpoſito duo: mā. ſ. ꝛ for/
ma. Et hec ſnia creationi aſſimilať vtcūqȝ. ſ. inquātū id qd̄
eſt in potentia fit in actu: ſed differt a creatione: q2 nō venit
per formā: ſed ex nō forma in actū: ꝛ ſimilr latitationē ſimi
M lať aliqualr formaꝝ ponenti: ꝛ oēs dicentes creationē vel
latitationē aut congregationē ꝛ ſegregationē: vt Empedo
cles. Cui etiā vtcūqȝ aſſimilať: hoc quidē intēdebāt: ſed nō
potuerūt ad illud pertingere. Eſt igiť intētio Ariſto. ꝙ ſi/
mile fit a ſimili: aut ex vere ſimili: ꝛ nō ꝙ ſimile agat per ſe
ꝛ per ſuam formā ſenſibilē. Sed eſt dicere ꝙ extrahit ſimi
le ex potentia in actū: ꝛ nō agēs iducēs in mām aliquid ex/
trinſecū ſicut hoc inuētū eſt in ſubārita ꝛ in accñtib⁹. Cali/
dū eni nō inducit in corpus calidū calorē extrinſecum: ſed
facit calm̄ in potētia eſſe calidū in actu. Et ſic in qualitate
ꝛ motu locali: ꝙ nō perueniūt ab extrinſeco: ſed ex potētia
māe ſuſcitanť in actū: vñ ignis gñať a motu ſicut ab igne.
Et ſic generās extrahit qd̄ eſt in potētia māe gignende ad
actū vt fit gñatū actu. Et omne extrahēs aliqd ex potentia
in actum neceſſe eſt vt ſit in eo aliquo modo id qd̄ extrahi/
tur: nō ꝙ ſit oino ipſum. Uirtutes nāqȝ que ſunt in ſemini/

N bus que faciant animata nō ſunt animate in actu ſed in po/
Cap. 3. ad medium. tētia: ſicut domus que eſt in anima edificatoris eſt domus
in potētia ꝛ nō actu. Et ideo Ariſto. ſecundo de generatio/
ne animaliū. has virtutes aſſimilauit virtutibus artificia/
libus diuinis q̄ dicunť intelligētie. Hec igiť eſt Ariſt. ſnia
ſola veritati ꝯſona cū ad ipſam nō ſequanť q̄ ad alias opi/
nionū impoſſibilia. Quaꝝ qdē defectus inſinueť ꝑ breuiat
cū pñtis nō exteret ſpeculationis. ❡ Que nāqȝ eſt Platonis
de dijs ſecūdis formas impmētib⁹ in pluribus locis meta/
phyſice ſub noie idearū eſt ipugnata. Similis fere vȝ que
Themiſtij ſi eſt vt ſibi Cōmentator iponit. Quē tñ opinor
ſanū cū Ariſt. habuiſſe itellm̄ ſic ēt ſonare pñt eius ſermo/
nes a Cōmētatore recitati. Ponētes ſilr latitationē forma
rū annullati ſunt ab Ariſt. nō parū cū gnōnem ſaluare non
poſſint faciētes formas ex quodā chaos idiſtīcte ꝓdire. vñ
Te. 1. in p̄ de gnōne ꝛ corruptione di ꝓpriā Anaxagorā hui⁹ po/
O ſitionis didaſcalū vocē ignoraſſe: cū ponēs vnū ſubm gña/
tionē aliud ab alteratione ſentiret eē. Ponētes ꝟo creatio/
nē ꝛ ſi veriſſimi lege ſint: in phia tñ nō ſunt admittēdi: cū ꝛ
ipſam leuē faciant oino: ac pmā q̄ſi cām multiplicibus ve/
xāt laborib⁹. Decorē nō minus ꝛ ordinē ꝛ per ꝯñs ꝑfectio
nē remouētes ſm ꝑipatheticos ab vniuerſo. A. ēt ordinē
tollēs agēs fere fruſtrat particularē ꝑncipalius dearticula
tiuū. Sententiā ēt deprauans Ariſto. cū idem ſm eundē ſit
diſponēs mām ꝛ formā ſuſcitās ex eadē vt apparuit ex eo
Te. c. 16. hō eni hoiem gñat ꝛ ſol. de phyſico auditu ſcdo. Neqȝ ēt il/
lius valet motiuū: q2 ꝛ ſi p⁹ ꝑmaneat eadē realr eā: rōni/
bus tñ idealib⁹ qbuſdā poniť nō icōueniēs ipſam modo
aliquo ꝑmutari: ea tñ permutationē nō ſuſcipiēte: ſed eſſe/
ctu ceu tradūt cū plib⁹ tractātes que dei. ❡ Sic igiť dicēm
ſm Ariſt. ſniam ꝙ vermes gñanť vel alia ꝓducta putrefa
ctiōe: calo elemētari diſponēte mām que putreſcit ꝛ ꝟtute
ſolis ac aliaꝝ ſtellaꝝ: calo cooperante celeſti: de quo tactum
12° meta. cō. 1. 56. 8. diia. 48. vñ Cōmētator. Factus eſt calor in terra ex calore
P ſolis admiſto cū calore aliaꝝ ſtellarū. Et iō ſol ꝛ ſtelle ſunt
pn̄m vite cuiuſlibet viui in nā. Calor eniȝ ſolis ꝛ ſtellaꝝ di/
miſſus in aq̄ ꝛ terra: generat aialia ex putrefactiōe nata ꝛ
vniuerſalr oia quecūqȝ ſūt ex nō ſemine: nō q2 illis ſit aia
in actu inuēta ex orbe decliui ꝛ a ſole vt ſenſit Themiſtius.
ꝛ ſubdit. Calores igiť gñati ex corporib⁹ ſtellaꝝ gñantes
quālibet ſpēm ſpērū aialiū: hñt menſuras illius caloris ꝓ/
prias: ex q̄ȝtitatib⁹ motuū ſtellaꝝ ꝛ diſpōnibus ipſaꝝ adin
uicem in ꝓpinquitate ꝛ remotione. Et iſta menſura ꝓcedit
ab arte diuina itellectuali: que eſt ſimilis vni forme vnius
act⁹ ꝑncipalis ſub q̄ ſunt artes plures. Scdm̄ hoc igiť in/
telligēdū ꝙ nā facit aliqua ꝑfecte ꝛ ordinate q̄ȝuis nō itel/
ligat quaſi eſſet rememorata ex ꝟtutib⁹ agētibus nobilio/
ribus q̄ dicunť intelligētie. Iſte ꝟo ꝓportiones ꝛ ꝟtutes q̄
fiunt in elementis ex motibus ſolis ꝛ aliarum ſtellaꝝ: ſunt
he quas Plato reputabat eē formas ꝛ eas intēdebat: ſȝ lō/
ge iſpiciebat illas. Quapropter dicebat eas foras. ❡ Cuȝ
Q igiť ex mā eadem fere numero diuerſas aialiū ſpēs videa/
mus ꝯſurgere: quid illud extat qd̄ i ſpēm ſingulariter ꝯtra
hit: ſi ꝟtus vniuerſalis celeſtis ꝛ calm̄ ſint fore ſuſcitatiue.
❡ Propter qd̄ ꝑticularius dicēm ꝙ ꝟtus in ſuperioribus eſt
duplex: vna quidē vniuerſalis plus vt que orbis ꝛ ſtellaꝝ.
Alia ꝯtracta magis ſic q̄ alicuius de. 48. imaginib⁹ abſqȝ
eaꝝ geſtaminib⁹: diia. 16. ſpēm ſibi ꝓportionalē hic vtcūqȝ
intendēs. vnde Ptolomeus in centiloquio. Uultus huius
ſeculi ſubiecti ſunt vultibus celeſtib⁹. i. ſpēs aialiū ꝛ plan/
tarum iſtius mundi inferioris ſm Haly. Cōmentātē ſupe/
riorib⁹ ſubijciunť imaginib⁹. Quod oſtendiť: eo ꝙ ſapiē/
tes imagines ꝯſtruētes planetaꝝ: itroitū in celeſtes obſer/
uabāt vult⁹. Et tūc ad ꝯſtructionē vel deſtructionē qd̄ ex/
pediebat operabanť. Eſt nāqȝ celeſtis ſcorpio qui inferio
dñať ſcorpionibus: ꝛ ſerpēs ſerpētib⁹. vñ ex ſerpētis for/
ma aut ſcorpionis vł cancri ſeu aliqua tali nobis forталſſis

A determinate ignota: lūbrici ꝓducunt̃ in corporibꝰ ēt hominum tales. Cū enim ſm Hermetē Enoch ſeu Mercurium q̄libet arenaꝝ maris ſuū obtineat ſydus: incitans ad incrementū eiuſdē: multo amplius in ꝑfectioribus erit tale qd dare. nā ex v̄tutibꝰ ſuperū oia h̄ q̄bus. tā muneribꝰ demoniacis ⁊ v̄tutibꝰ ſunt plena. vn̄ Ariſt. de mūdo ait quoſdā antiquoꝝ ſenſiſſe oia hec diis plena fore. Sic igit̃ apparēt vermiū cāe ꝑme ⁊ alioꝝ ſimiliū ꝓductiue. ¶ Cauſe vo ſecūde ſunt ille a q̄bus diuerſi ꝓducunt̃ rōne humorū ⁊ loci ex q̄bus gn̄ant̃. Nā qdā iuxta. A. gn̄ant̃ ab hūiditate ſuper quā nō dn̄at diuiſio ⁊ ſeparatio ex parte attractionis epatis ⁊ vehemētis putrefactionis ſic in ſupioribꝰ gn̄ari inteſtinis vt lōgi ꝑuenientes interdū ad quātitatē longiorem cubito. Alij vo gn̄ant̃ ab hūiditate ſepata: minorata ꝓpter epatis attractionē ꝯtinuā ⁊ putrefactionē ⁊ multitudinē conturbationis fecis velut q in recto ſunt inteſtino: puta pui. Reliq vo ſunt ab hūiditate īter has media ſic q monoculi ⁊ colon rotūdi ⁊ lati. ¶ Propter 2m huius ſciēdū ꝙ lūbricus eſt aial ex putrefactiōe in vētre caliditate viuificatiua gn̄atū. Quoꝝ hyſtoriaꝝ 5o ſunt gn̄a tria: noiatꝰ latꝰ ⁊ rotūdus ⁊ 3m aſcarides. Ex his qdē nulliū aliud fit: ⁊ ſolꝰ latꝰ adheret inteſtino: ⁊ apparēt velut ſemē colloquintide. Cēterū ēt ponunt̃ tres modi: nā qdā ſunt lōgi rotūdi velut ſerpentes ſiles ramis portulace vt lūbrici: q: longi gracilibꝰ inteſtinis naſcētes: ⁊ lati ſeminibꝰ cucurbite ſiles atq; cucurbitini dicunt̃ ꝑ ēt interioꝝ: ad inſtar ſeminū cucurbite filo vnius in alterū ꝯiunctoꝝ q aſcarides ⁊ buffones ſm q̄ſdā dicunt̃: in groſſis fientes inteſtinis: ⁊ ꝑ oia ſe dilatātes adeo vt in ſtōchū ꝯcurrant ꝓpter alitionē: hoīem mox ēt canine fameſcere faciētes. Sunt .n. longitudine maxia q̄nq; colligati: ita ꝙ retulit mihi qs ſe copulū ipſoꝝ .15. pedū mēſura emiſiſſe. Extāt ⁊ tertij parui ⁊ graciles dicti: ſimiles vermibus aceti vel caſei: recto naſcētes inteſtino: ita vt oculis nō pdeant parū. A. vo cū Serap. inq̄t. Sūt tres ſpēs. ſ. longi lati ⁊ rotūdi: ⁊ lati ſunt aſcarides ⁊ pui. Et rotūdos ēt tetigit Gal. 14. artis curatiue. Ipſe vo q̄ſi aduerſus in aſcaridibꝰ ſupradictis aforiſmoꝝ qdē tertia. Aſcarides ſunt ſubtiles lūbrici i pte iferiori groſſi fiētes inteſtini: quoꝝ idigēnē fetor egeſtionū ſignificat. Aliud aūt genꝰ lūbricoꝝ q rotūdi gn̄ant̃ in ſupioribꝰ magis inteſtinis ad ſupiorē aliquādo ventrē aſcendētes. Sunt ⁊ lati quorum gn̄atio longiſſima multotiēs vniuerſis inteſtinis ꝑteſa. In duabus tn̄ ꝑoribus lumbricoꝝ ſpēbus: falſitas interpretationis ſentit omo monachalis huiꝰ veritatis oppoſitū. Fine vo .14. de ige. ponit aſcarides rotūdos ⁊ latos: ſentiēs minoribus iterfici medicinis rotundos: latos aūt ⁊ aſcarides fortiori egere medicina. Oribaſius aūt i practica ad eius filiū Euſtachiū inq̄t. Lubricoꝝ tres extāt dr̄e. Rotūdi ſeminibꝰ cucurbite ſimiles: ⁊ aſcarides vermiculi parui exiſtētes: ſunt ⁊ lōgi. Rotundos aūt ⁊ latos vel cucurbitinos ꝯtra cōez oiuz opinionē praue dicit. Inquiēs vo aſcarides vermiculos eē paruos differētes a reliq̄s: concidit cū Gal. vt tactū aforiſmoꝝ 3o. Quare his ſup ſe grauis Oribaſiꝰ aforiſmoꝝ hec ait. Lūbricoꝝ tres ſunt dr̄e. Aſcarides q ſunt ſiles ſeminibꝰ cucurbite. Cōcidit igit̃ cū Ariſt. ⁊ alijs. Et opponitur ſibi: ⁊ Gal. aforiſmoꝝ tertia. Et ſubdit. Sūt ⁊ rotūdi. Sicq; non ſunt vt poſuit antea ſemibꝰ cucurbite ſiles. Et addit: ⁊ alij lōgi q etiā q̄tuor cubitoꝝ poſſunt reperiri. Et ad vnū3 auctores in nominādo vermes differunt nō parum. Familiariores tamē mihi viſi Serap. ⁊. A. ¶ Fiūt quoq; vermes i cōplexionibus flegmaticis plus ⁊ etatibꝰ poſt dētiuz magis plātatiuā: nōdum enim calor in iunioribꝰ. i. in infantibus eſt detēriuz: ⁊ aforiſmoꝝ tertia. In q̄bus abūdat parū in inteſtinis cholera ⁊ guloſis ⁊ praue digerētibꝰ ac ex cibis flegmaticis groſſis ꝑactis. Et in autūno magis ꝓpter corruptionē digōnis ⁊ ciboꝝ prauitatē. ¶ Hoꝝ ēt vmiū3 qdā ſunt egreſſioni apti valde: alij minime: nōnulli aūt parū.

16o.3.tra. 5.c.2. poſt principiū.

B

Ca.19. pᵒ principiū.

C

Ca.5 poſt mediū. 16o.3.tra. 5.ca. 1. i principio: 3.bre.c 30. Ca.17 13. Cō. afoꝛ. 27. ꝟ. ſnē.

Ca.19 13.

D

Cō.afoꝛ. 27. ꝟ. ſnē.

E Valde qdē vt in iferiori exiſtēs inteſtino ꝓpter q̄tuor: quorum vnū eſt ꝓpinquitas his que extra: ſcdm latitudo loci. tertiū paruitas aialis. Res enim parua citius ex loco ruit lato. Eſt etiam quartū debilitas ipſius: in his vo qui ſuperioribus exiſtunt inteſtinis ſecus. In medijs aūt mediū reperitur. Hic autem per ventrē ſtōchus intelligitur nomine abuſiuo. Quot autē modis ipſe ſumat̃ dictū eſt dr̄ia. 53.

Propter ſcdm qdē ſciēdū quoſdā dixiſſe vermes non gn̄ari niſi in monoculo ⁊ colō. vn̄. A. Et fortaſſe nō gn̄ant̃ niſi i monoculo ⁊ colon: deīde ſpargunt̃ ex latere ad ſtōchū: ⁊ ex latere ad anū. Et mouebant̃: q̄m i lōgaone ꝑꝑ ipſiꝰ rectitudinē latitudinē ⁊ ꝯtinuū fecū egreſſuz gn̄ari nō valēt: ſtercore nāq; expelleret̃ aū ipſoꝝ gn̄ōnē mā. Neq; i ſupioribꝰ ēt inteſtinis: ꝑꝑ purū in illis i putrefactū retētū ⁊ exiccationē illic factā vehemētē. ¶ Fuerūt ⁊ alij plus iſtis dicētes vermes in q̄tuor inteſtinis iferioribꝰ gn̄ari. In duobꝰ aūt ſupioribus mime vt ieiuno ⁊ duodeno: ꝑꝑ cās q̄ i ꝑuatiōe gn̄ōnis coꝝ adaptāt̃ ſtōcho. ¶ Quoꝝ ꝑmis dōm ꝙ in ſupioribus ⁊ maxᵉ coꝝ in gracilibꝰ fiūt inteſtinis ⁊ recto ſic fere reſtant̃ vniuerſucū ipſoꝝ cāe gn̄ōnis ꝑtacte his poſſint adaptari. Neq; coꝝ incitātia eos ipellēt vīr i talibꝰ locis nō fieri: ſꝫ qō rariꝰ nūq̄ȝ in medijs inteſtinoꝝ: q̄m i recto fieri pſūt: ⁊ maxie cū tp̄s ſeceſſionis itercidat longius. Modica .n. ꝓducunt̃ ipſe mora: aut fortaſſis trāſitu fecis nō ſeparant̃: cū pui ſint adherētes inteſtinoꝝ ſupficiebꝰ ⁊ ipſa liq̄dior fuerit facta. Inuētū eſt nāq; ꝙ meᵒᵃ vētris nō educunt̃ oēs ſolutiua. Silr ⁊ ſi ſuperiora inteſtinoꝝ ꝯtineāt iuuatiua magis ⁊ in eis attractio ab epate fortis fiat in corpibꝰ bn̄ regularis. In alijs ꝑt ſecꝰ ꝯtingere cū cibꝰ q̄ītate aſſūptiōis: q̄litate: ꝑ: artificio ⁊ ordīe corrūpat̃ ineptis. ¶ Quidā vo: vt Ari. 4o metheoꝛ ſentit ꝙ in ventre ſupiori vermes nō poſſint gn̄ari ingens. Aial nō fit in ipſa digōne ſicut qdā aiūt: ſed in ſegregatiōe putrefacta ⁊ in iferiori vētre: deinde aſcēdit ſurſuz digeſtū. Eſt .n. in ſuperiori vētre. vn̄ ibidē Alexāder: ꝑꝑ qō frequēter in ifirmitatibꝰ euomunt̃: putrefit aūt in iferiori ſegregatū vt ita ſuſcipiat Ariſt. icitatiuū ꝓbabile. Vermes gn̄ant̃ ex putrefacta ſegregatiōe ſegregata putrefactiōe vt ēt declaratū i cauſis ipſoꝝ. Sꝫ hec nō fit in ſupiori vētre veruz in iferiori. nā in vētre ſupiori digerit̃ cibꝰ ⁊ trāſducit̃ ſemp v̄tute expulſionis ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ ⁊ attractiōis epatis ⁊ ꝓpinq̄tate meſeraicaꝝ ⁊ partiuz nobiliū. Adhuc vbi viget calīn multū digeſtiuū humidi ⁊ determinatū ⁊ vehe fortis exiccationis putrefactio non pōt ꝯtingere: neq; inde vermes gn̄ari cū fiant ex putredinibꝰ. cuiꝰ ſignū: q: eis nutriant̃ ꝓducti vt apparet in muſcis ⁊ ſimilibꝰ. Ex q̄bus cū ꝑus inductis ꝓbabilr concludit̃ vermes nō poſſe in vētre ſuperiori cū inteſtinis ſibi imediatius alligatis gn̄ari: ⁊ ꝓpē cū i ipſa diffundat̃ cholera primius ꝯtinue. ¶ Gal. vo tertia aforiſmoꝝ. videt̃ vtcūq; huiꝰ ꝯ̄riū ſentire ꝯcedens hos in ſtomacho gn̄ari ita. Putredo ſola nō ē ſufficiēs hos generare: ſed ⁊ calore ſufficiēti indiget. Igit̃ corrūpit̃ qdē nutrimētū multotiens in ventre ⁊ maxime euthicato. i. in eo qui infantibꝰ deorſuz. vnde alia trāſlatio. Bene aūt intelleximus i ſtomachis pueroꝝ ⁊ inteſtinis corrūpi cibos ⁊ putrefieri: vnde mā fit vermiū. q̄re Ariſt. oppoſite poterit arguere Gal. ita vermes gn̄ant̃ ex putrefactione: vbi ſiqdē ea euenit ſufficiens gn̄ari poterūt: ſꝫ hec lꝫ rarius accidūt in ſtomacho. Adhuc i ſtomacho gn̄ant̃ q̄ ſunt magis preter nāni q̄ȝ vermes vt cholere ināles horride ꝑpata: ſaluāturq; aialia ibidē ſuſcepta. Rurſus tum ex cōplōne ſuperiori tum ēt ex prauo regimine aut peſte. ſimilr inteſtinis inferis aut medijs pōt vēter diſponi ſupior. qō aūt eodem mō diſponet̃ ꝯſimiles poterit effectus habere. Ex qbꝰ ꝯcludit̃ ſm Gal. vermes in ſtomacho ēt poſſe generari.

Propter tertiū qdē ſciendū ꝙ ꝯciliane hos caros in adinuicē ſapiētes: di-

16o.3.tra. 5.c.2. poſt principiū.

F

L.c.18.

G

Cō.afoꝛ. 27.ꝟ.ſnē.

H

I co ꝙ ſi loquamur de corꝑe ſano aut ẽt lapſo in quo nõdum
leduntᷣ operationes palã ⁊ in his que per ſe magis ⁊ plu-
rimũ ↄtingũt in ſtomacho ⁊ inteſtinis etiã ſibi ꝓximis nõ
generantᷣ vermes. Et ad hoc ſufficiãt rõnes ꝓus ad id idu-
cte. Si ꝟo ſermo extet de corꝑe plurimũ lapſo egrotatiuo
aut q̃ſi egrotãte: ac ad ea que per accidẽs ⁊ raro ↄtingunt
ꝓnuntio eſt ſtomacho interduȝ vermes poſſe gñari: ꝓpter
indigeſtionẽ ⁊ alias ↄſequẽter ↄcurrẽtes cauſas ſicut fere
in oibus ꝑtibus exceptis viralibus cor reperio q̃nq; ge-
nerari. Q̃ð ⁊ arguta oſtẽdũt ad hoc iducta lȝ ſatis ſufficiẽ-
tia nũc. Interdũ.n. que gñõnis ſunt cãe in viſcerib⁹ iferio-
ribus vẽtri ↄueniẽter pñt adaptari: cum coꝝ oppoſite non
impoſſibilitatem: ſed difficultatem magis oſtendant.

Propter quartũ ꝟo lȝ ex pmiſſis appeat: dõm tamen ad arguta. Ad
ꝓm igitᷣ dõm ꝙ vermes fiunt ⁊ a virtute vniuerſali ⁊ a ꝑti-
culari vt oſtẽſuȝ ꝓus: ⁊ ꝙ ſol ſit cã gñõnis per eius aduen-
K tũ ad nos: ſimplicius hȝ veritatẽ in his que gñantᷣ in ↄtinẽ-
te egentia ſolis vt foueantᷣ calore: nõ aũt ſic in illis q̃ in lo-
cis fiunt in qbus coꝝ ſemꝑ fouetᷣ calor: q̃lia ſunt aialiuȝ in
qbus gñantᷣ corpora: lȝ ſolis aduẽtus ad nos omni ↄferat
gñõni. Cõſtellatio ẽt particularior forme ipſoꝝ datiua nõ
eſt quãdoq;: ſed vt declaratũ ↄtinue. Semꝑ eni ſcorpio ce-
leſtis dñatᷣ ſcorpionib⁹ terreſtribus: ⁊ ſi plus iterdũ alias
ꝟo minus ſm ẽt diſpõnẽ mãe taliter variatã. ¶ Ad aliud
dõm ꝙ nobilius per ſe ⁊ ꝓmo ſemꝑ nobilius intẽdit ẽt ſe-
ipſo: per accñs ꝟo ⁊ ſcðo euenit vt videatᷣ intẽdere vilius.
Celũ nãq; ⁊ intelligentie ita ꝙ ipſarũ ẽt ꝓma intendentes
ſe in primam cauſam transformare ac prima ſeipſam ſum-
mã ⁊ bonitatis ſue cõmunicatiſſimã manifeſtare ↄrigit: vt
Ca.3.poſt inde alia ꝑficiatᷣ ↄſter. Q̃ð ⁊. A. nono metaphy. declarãs
medium. inquit. Aqua infridatᷣ per ſeipſaȝ actu vt ſuã ſpẽm ↄſeruet
vt nõ infridet aliqd extra ſe ſicut ignis calefacit per ſeipſuȝ
L vt ↄſeruet ſuã ſpẽm nõ vt aliqd calefaciat ex ſe. Silr vt⁹ ap-
petitiua deſiderat delectari coitu: ꝓpter ſupfluũ expellẽdũ
⁊ cõpletᷣ ipſius delectatio nõ vt inde fiat filius: cum pluri-
5. theo c. mi ſm Halyab. ⁊ Iſaac coeãt ꝓpter voluptatẽ ⁊ non libe-
36. circa roꝝ gñõnẽ. Sic igitᷣ aliqd intẽdẽs ſuiipſius ꝑfectionẽ per
pncipiũ. accñs itẽditᷣ alterius ꝑfectio: de quo qppe Cõmẽtator. 12.
5° theo. c. metaphy. ita. Dicẽtes ꝙ deus ſollicit⁹ ſit circa vnũqðq; in-
107. circa diuiduũ aliq̃lr eſt verũ ⁊ aliqualr eſt falſum. Uerũ qdẽ: q2
pncipiũ. nullũ indiuiduũ ꝓpriã hȝ diſpõnẽ: niſi illa diſpõ inueniatur
Cõ.37.18. aliquo mõ illi⁹ ſpẽi. Sic.n. verũ ẽ dicẽ: deuȝ circa indiuidua
Cõ.51.18. ſollicitari. Sed ſollicitari circa idiuiduũ tali mõ ꝙ nullus
cũ eo cõicatiõnẽ habeat: nõ eſt fas bonitas diuine: q̃re ſine
illius veritas in hoc exiſtit ꝙ ẽ ſollicitudo. Et ꝙ ſi ſunt ali-
qua ſine ſollicitudie ꝓueniũt ex nečitate mãei nõ ex dimina-
tione agentis: ita vt hoc exhbat quoſdã ad dõm duos deos
quorũ vn⁹ creet bona ⁊ ali⁹ mala: q ẽt error extitit mani-
Cõ.34.18. cheoꝝ. vñ idẽ ſcðo de aia. Sollicitudo diua cũ nõ potuerit
Cõ.11. añ facẽ aial ꝑmanere ſm indiuiduũ miſerta eſt in dãdo ei vir-
medium. tutẽ q̃ põt in ſpẽ ꝑmanere. q̃re ſup 2° ce. ⁊ mũ. Corpora cele-
M ſtia ⁊ vlr diuina ſunt nobiliora his. Et ꝓpter qð aliqd in-
uenitᷣ eſſe: eſt nobilius eo intẽtione ꝓa. Declaratũ eni eſt in
ſcia diuina: ꝙ ipſa nõ inueniuntᷣ niſi ꝓpter ſe intẽtione ꝓa.
Sed illud qð inenitᷣ per ſe ꝓma intentione nečẽ eſt vt inue-
niatᷣ per aliud intẽtione ſcða: niſi illic non eſſet nã inata ad
largiendũ. E cõuerſo aũt eſt in hꝭ gñabilib⁹ ⁊ corruptibili-
bus. Ipſa.n. per ſe ſunt itẽtione 2a ⁊ nõ ꝓa. Actio eniȝ hois
intẽtione ꝓa eſt ꝓpter aliud: q2 ꝓpter eſſe ſupiorũ entiũ: ſe-
cũda ꝟo intẽtione ꝓp ſe. Q; aũt hic entiũ deus ꝓuidẽtiã ha-
Cõ.17. ꝓo beat innuitᷣ ce. ⁊ mun. 2°. ⁊ exprimitᷣ ab Alexãdro. ¶ Ad
pncipiũ. aliud Ariſt. apparuit quid dõm. ¶ Ad aliud dõm ꝙ lȝ ſic
eueniat plm tñ ꝓpter nãm tori⁹: fridiratẽ cõplonis ſtõchi
indigõnẽ: hn. in eo ↄtẽtos ſenſuȝ illi⁹ hebetãte: ⁊ ita irregu-
laritatẽ comeſtiõis ⁊ ꝓuationẽ cholẽ: iterdũ vt viſuȝ pñt lũ-
brici in ſtõcho ꝑcreari. ¶ Silr ad ꝑtis alteri⁹ rõcinata ap-
peruit. ¶ Ad ꝓm.n. qd iã dõm viſum. ¶ Ad 2m qdẽ dõm N
ꝙ lȝ ſſa abũdet in ſtõcho: raro tñ gñat lũbricos. Cũ aut nõ
putreſiat vel emittatᷣ vel euẽtᷣ ſepi⁹ nõ ↄcluſuȝ ⁊ agitetᷣ: aut
aliud ꝓhibitiuũ occurrit. ¶ Ad aliud dõȝ ꝙ aliqd facili⁹
in loco quodã ↄſeruatᷣ q̃ȝ i ipſo gñetᷣ: cũ latior ſit vtus ↄſer-
uatiõis q̃ȝ gñõnis. Multa nãq; i locis plurimis nõ gñantᷣ ⁊
pñt tñ vtq; aliquid in eiſdẽ ↄſeruari. ¶ Silr de vermibus
intrãtib⁹ ⁊ his gñandis nõ eſt ſile: niſi larũ cũ illi ſint forcio-
res valde generãdis. Si aũt ex deſurſuȝ agrediantᷣ ore vel
narib⁹ euenit ipſis trãſeuntibus illic ꝓpter alimẽtũ ſupius
ſicut dixit Ariſto. nõ ꝙ illic gñentᷣ vt ſepe. Qui interdum
praua adeo in ſtomacho iducũt accidẽtia: vt cardiaca ⁊ cũ
anguſtia ſyncopizẽt vt aliquis ſtatiȝ coꝝ pereat mordica-
tiõe. Alexãder 2°. Teſtatᷣ etiã. A. ſm quoſdã aliqñ egreſ- 16.3.trac.
ſos fuiſſe vẽtre perforato. Mihiq; q̃nq; recitatũ ſimile ⁊ 5.ca.2.in
epilepſiã ⁊ colicã paſſioneȝ inducere. ¶ Ad aliud dõm ꝙ medio.
in inteſtinis nõ eſt in plurimis ſic terreſtre ⁊ feculẽtum: qn O
in digeſtione aliqd remaneat ſubtile humidũ putreſcibile
ſpũale viuificabile: ⁊ ꝓprie in quoꝝ inteſtinis nõ abundat
cholere excretio. Et pp hoc appuit ad aliõ. ¶ Ad aliud ẽt
ↄcedẽdũ ẽ tanq̃ȝ rarius ↄtingẽs ceu ↄfeſſum ipſos q̃nq; in
ſtomacho poſſe gñari. ¶ Differentia. CII.

Quod hypoſarcha ſit deterior hydropum
oñditᷣ ꝓ q̃rtũ re. vt appebit id firmãte. ¶ Ad- T.c.114.
huc morb⁹ vniuerſalior deterior ꝑticulari: ⁊ iõ
q2 febris morb⁹ vniuerſalis ceteris moleſtior
differẽtia. 87. hꝭ quoq; hydropũ eſt hypoſarcha dicta. In
ea enim mala ſm totũ corpus complexio exiſtit diuerſa de
diſtemperantia inequali. ¶ Amplius peccat: vt ↄſequen- Ari.1.in
ter apparebit in nobiliori ⁊ vlteriori opatione magisq; in- pncipio.
tẽra tanq̃ȝ finis a nã q̃lis eſt nutricatio mẽbrorũ ꝑ cõpara-
tionẽ ad alias opõnes ⁊ digõnes ꝑcedentes vt q̃ ſtomachi
ſunt ⁊ epatis. In tali ꝟo peccatũ maius exiſtit q̃ȝ in reliqs.
¶ Rurſus mã hypoſarche cũ plus diſtet a locis ad que fit
attractio ſicut ab iteſtinis ⁊ ſtomacho q̃ȝ mã aſclitis ⁊ tym- P
panitis deterius ⁊ difficili⁹ poterit educi cũ medicina vni-
uerſalr purgatiua vt eſt vomitiua ⁊ ſeceſſiua. Mãe nãq; q̃
facile educuntᷣ ſunt q̃ in ſtomacho continentᷣ ⁊ inteſtinis:
deinde que in capite: meſeraicis ⁊ epate: deinceps q̃ in ve-
nis: poſtea que in mẽbroꝝ fontibus: peſſime aũt oium que
ad cutẽ tẽdũt valde ⁊ que in iũcturis locantᷣ: ꝓ 4°. ⁊ Meſ. Ca.1.poſt
ſimplicũ primis. Cum ergo hꝭ hydropum potiſſima cura medium.
fiat per attractionẽ vel ſuperius vel iferius ceteris erit de- ⁊ cap.5.
terioris curationis. vnde ⁊ deterior erit ſimpliciter. Intẽtiõe

Huius quoq; cõtrariũ 3°. 14. ⁊ in diuiſionib⁹. ꝓa.c.2.poſt
hypoſarcha ẽ leuior cæꝝ ⁊ ꝓpin- medium.
goris curationis ⁊ ſanationis. ¶ Rurſus illa egritudo mi- Trac.4.c.
nus eſt deterrẽs: cui⁹ mã eſt tendẽs in ex recedẽs a mẽbris 4. dñus ii.
nobilib⁹. Ex oppoſito.n. accidit detrimẽtũ iuxta veterem Cap.55.i
ꝓnoſti. ꝓ. Talis ꝟo mã eſt hypoſarche ⁊ nõ aliaꝝ duaꝝ vt pncipio.
ſenſus idicat. Igitᷣ hec min⁹ deterrẽs aliis. ¶ Q; aũt tym- T.c.99.
pania ſit aliis deterior oſtẽditᷣ ex colliȝ 3° ſufficieter⁹ tñ. Collr ca.
¶ Iridẽ illa egritudo eſt deterior que nocet ꝑti nobiliori: 21.ꝓpe ꝑm.
⁊ ideo febris infeſtiſſima reputatᷣ: cũ ꝓpe ſit cordis paſſio: Q
hec quoq; ẽ tympanites: ſpiritib⁹.n. magis aſſimilatᷣ ſicut
aſclites humorib⁹. Trib⁹ nãq; ſubſtãtiis corꝑis mollibus
videntᷣ mãe iſtaꝝ trium hydropũ ꝓportionari. Hypoſar-
che qdẽ mã humiditati carnoſe tympanitis ſpũali ⁊ aſcli-
tis humorali. ¶ Palin. tales vt dẽm egritudines euõnib⁹
expurgantᷣ vlibus q̃ medicinis ꝑficiuntᷣ diſſolutiuis pro-
prie. His aũt hic caremus. Nõ.n. eſt medicina ventoſitatis
a ꝓprietate eductiua. Igitᷣ deterior aliis. ¶ Cuius vtriq; ↄ- Collr a
riũ ſapit. A. i loco ꝑinducto cũ aliis plurimis. Adhuc illa me° cap.
egritudo eſt minus moleſta: quãdo mã obedit ampli⁹ agẽ-
ti: ex obediẽtia eniȝ patiẽtis ad agẽs ↄſurgit actio. Mate-
ria ꝟo tympanitis ẽ hꝭ: cũ ſit aerea ſpũalis: ſpũs aũt ẽ rea

A corporis reſolubilior:de diſtēperātia ineq̄li. Itaq̄ aliis mi
Doct.3 c. 8. in me[o] 14.3.trac: 4.ca.4. in medio. nus deterrēs. ¶ Oñdit̄ q̄ȝ 3°. per. A. aſclitē fore deteriorē.
¶ Eti. ɔſurgit ex mā magis frigida ⁊ humida ēt q̄ȝ aliev̄t
oſtendet̄ ɔñter. Frigidū aūt eſt plus mortificatiuū: ⁊ humi
dū ſuffocatiuū aliis naturis: dīa. 16. ꝑpter q̄ȝ hec deterior
reliquis. ¶ Oppoſitū h̄ȝ iam p̄us mōſtratū ex regiminis
T.c.114. 4°. teſtante hypoſarticū deteriorē. ¶ Amplius illa egritu
do minus ēſt deterrēs: que cū ꝑportionabilitate ɔtigit par
ticulariū. hec aūt aſclites: q̄ cū pluries ɔtingat ex ꝑportio
nabilitate videt̄ ɔſurgere cauſaꝝ. Que nāq̄ȝ cū diſſimilitu
dine eaꝝ ɔtingit rarius accidit: cū iproportio reſiſtat euen
tui illaꝝ ſic cauſon ſenib⁹. q̄rto p̄ma. Ideoq̄ȝ hec erit aliis
Trac. 2.c. 41. p° p̄a. moleſtior minus. ¶ Adhuc eius māe ineſt medicina edu
ctiua: ē ⁊ ꝑpe loca per que fit purgatio: q̄ȝ nō ſic tympani
ti ⁊ hypoſarche adeſt māe. ¶ Palin. ei adeſt modus cura
tionis per fuminis inciſionē: q v̄riq̄ȝ nō ineſt aliis. dīa. 199.
Que aūt egritudo p̄l̄ibus modis pōt curari: eſt leuior illa
D que paucioribus. Itaq̄ȝ ipſa minus aliis erit deterior.

Propter primū v̄o ſciēdū p̄us q̄d ſit hydro
piſis: ⁊ quot ipſi⁹ modi. Et d̄
mū q̄ illius cāe vniuerſales cū mō gnōnis eiuſdē. ¶ Pro
pter h̄ p̄m vt colligit̄ ex ſermonib⁹ medicoꝝ q̄ hydropiſis
eſt error gradis v̄tutis epatis digeſtiue: ꝑp quē oia mēbra
corpis apparētia vl̄ nutricationis itumeſcūt manifeſte. Di
ctū eſt error grādis: q̄ ex minori alic egritudies ⁊ male cō
Colli.c.11. in mediū Trac.4.c. 4. in p̄n°. plexiones ɔſurgūt ⁊ nō hydropiſis coll'ȝ 3°. In hoc aūt q̄ȝ
ſubdit̄ oia ⁊c. tāgit̄ hypoſarcha. Qñ ſubiūgit̄ v̄o: vel nu
tricationis aſclites ⁊ tympania. Tertio dȝ. 14. hydropiſis
eſt egritudo mālis: cui⁹ cā eſt mā exuberās frida igrediēs
mēbra: ⁊ creſcunt per eā aut mēbra manifeſta oia aut loca
vacua partiū in qb⁹ ſunt regimē nutrimētis ⁊ humores. vñ
Alexāder. Hydropica chronica eſt paſſio ⁊ ex frigore epa
tis gñatur. ¶ Dubitat̄ de hoc q̄ȝ dī q̄ eius mā ſit frida cū
Collr cō. afo. 11. in quidā hydropū ponat̄ a calore iferi⁹ fieri. Adhuc 4° afo.
C Tympania fit a modica friditate: nō. n. hūiditas pōt i aerē
vētoſuȝ trāſmutari ſine calore aliquo. Quare nō vī ſimplr
q̄ eius mā ſit frida. ¶ Dōm q̄ frigidū dī illud q̄ȝ eſt deſti
tutū calore innato quātitatiuo: lȝ habeat calorē q̄litatiuuȝ
ꝑble. viii. 32. horribilē ⁊ acutū q̄lis eſt oino ſupfluitas. vñ ⁊ q̄rta ꝑble.
Genitura eſt frida añ. ſ. q̄ȝ afficiat̄ ⁊ agiret̄ a calore ſpū ina
to. Uel dōm vtplm fieri a frido. ¶ Qñ aūt ſubiūgit̄. Aut
loca ⁊c. tāgitur vt prius hydropiſis hypoſarcha ⁊ poſtea
aſclites ⁊ tympania. ¶ Deinceps ſciēdū q̄ circa nūm ſpē
rū hydropū diuerſificati ſunt medici. Oribaſi⁹. n. ad Euſta
chiū. ⁊ Caſſius felix expmūt tm̄ duas: aſclytē. vȝ. ⁊ tympa
nitē. ¶ Salernitani v̄o 4°r poſuerūt eē volētes eas ad 4°r
hu. vel ad q̄rtanā q̄litatū cōbinationē cōpoſitā adducere.
Dixerūt. n. q̄ leucoflantia que interpretat̄ alba flaticitas.
leucō. n. albuȝ: gñat̄ ex peccato friditatis ⁊ hūiditatis: hy
poſarcha. i. ſubcarnea: ſarx. n. caro: accidit caliditate ⁊ hu
miditate. Tympanites aūt cui⁹ nomē ſumptū eſt a ſuo ac
D cidente: puta q̄ vētre percuſſo ſonus audit̄ velut q tympa
theo.ge.cai. pi.31. Cap 7. in p̄ncipio. Cap. 7. ad medium. ni: caliditate ɔficit̄ ⁊ ſiccitate ſupflua. Aſclites v̄o. i. vtres
halyab. vel vterina: aſclis. n. vter dicit̄ q̄dem ſic: eo q̄ vē
ter percuſſus ſonum reddit aque mote in vtre ſemirepleto
ipſa. Almāſoris. 9. Adhuc q̄nto iterioꝝ videt̄ idē ita inui.
Totū corp⁹ ſanguie flatico ɔtinere videt̄ ⁊ ſm anaſarchū
⁊ leucoflantias ⁊ hyderos nomiatos: per vētrē aūt nil ſan
guineū: neq̄ȝ in his neq̄ȝ in aſclite ⁊ tympanite excernitur.
¶ Dōm q̄ per anaſarchū ⁊ leucoflegmantias idē itellexit
vt p. i. Aut locut⁹ fuit ſm alioꝝ opiniones vel ꝑpter noie
litigiū euitandū ſic ait. vñ ſubdit de hydropib⁹ q̄litercūq̄ȝ
Cō. 114. i p̄ncipio. qs voluerit noiet. Hāc q̄ȝ opi. vel ſimilē tāgit 4° re. acuto.
Inqt. n. Quidā nō ſubcarneū: ſed ſupcarneū ſcribūt: ⁊ per
hoc itelligūt hypoſarchā: ⁊ ſubdit. Nō tm̄ iter carneū vl̄ iu
xta carneū. q. diceret q̄ hoc non ſit idē q̄ȝ illud q̄ȝ dcm̄ eſt
hypoſarticā ⁊ epiſarticū: vt ſit ſȝ eos hypoſartica p̄ᵃ ⁊ ana

ſartica ſcdā: Cōcedūt ēt alias duas ſpēs. i. aſclitē ⁊ tympa E
nitē: q̄re ⁊ q̄tuor ſimilr erunt. Et ideo ſubdit. Igit̄ hi q̄deȝ
medicorū q̄tuor dicūt eē dīas hyderū ſupexcedētes q̄ȝ cō
gruū. q. d. nō. n. ſunt niſi tres. Et ſubiungit. Sed nunc ſpō
redarguere eos. ¶ Qꝫ aūt ſpēs hydropū ſint ſolū tres: hy
poſarcha vl̄ anaſarcha aut q̄ noie vocitet̄ aſclites ⁊ tympa
nia: nō ſolū h̄ ſenſit Gal'. ſȝ alii oēs approbati grecoꝝ ⁊ ara
bū qb⁹ nūc adherēt latini. In viatico. n. Alexan. dī leuco
flantia: hypoſarcha vel anaſarcha idē ſunt. vñ idē Alexā.
Tertia q̄ ex flatico ſanguine in toto ɔſiſtens corpe fit ⁊ ap
pellat̄ anaſarcha leucoflantia. ¶ Et q̄ ex peccato caliditatis
⁊ humiditatis hydropiſis vt poſuerūt q̄dā nō ɔtingat oſtē
dit̄: q̄m̄ hydropiſis vt dcm̄ euenit ꝑpter errorē grādē v̄tu
tis epatis digeſtiue. Calm v̄o ⁊ humidū aut nō multū ſup
fluit ⁊ ſic faceret poti⁹ ad digōnē ⁊ p̄uationē hydropiſis q̄ȝ
ad ipſi⁹ iductionē: vel vtplm ſupfluit: ⁊ tūc poti⁹ gñat egri
F tudinem putridā q̄ȝ hydropiſim: cum calidū ⁊ humidum
pre ceteris naturis ſit paratū putredini. In hydropiſi autē
inquātū h̄ȝ nō eſt putredo. ¶ Adhuc hypoſarcha ⁊ leuco
flegmātia nec loco nec mā differūt neq̄ȝ ſignis: neq̄ȝ eni eſt
humoralis diſtinctio i tertia digōne: ſed totū tandē vnitat̄
ꝑpter q̄ȝ nō opȝ eas diſtincta ſeorſuȝ ponere. Que aūt his
nō differūt velut eadē debēt a medico iudicari. Inſup etiā
peccatū eſt fieri p plura q̄ pōt pfici paucioribus. Et iō cū il
luſtrib⁹ medicoꝝ ponēdū q̄ ſint tres ſolū hydropū modi.
Qui aūt ponūt q̄tuor faciūt magis numerū noium q̄ȝ reꝝ.
Duas aūt expmētes tm̄ breuiorē ⁊ ampliorē ſūt ɔtingētiā
ſecuti. ¶ Noſce q̄ lȝ 4° re. acu. ſeries vt apparebit videat̄ T.c.114.
duas ſolū tāgere ſpēs hydropū. Sūt tm̄ ea tres audita. ſed
hec duplex aſclites. vȝ. ⁊ tipanites. ¶ Propter 2m h̄ȝ ſciē
dū: vt advnū ſit dicere q̄ cāe hydropū ſumunt̄ a rebus nā
libus ⁊ nō nālib⁹ ⁊ ɔ̄ nām vt ⁊ alia. A nālib⁹ q̄dem velut a
mēbris lapſis. Cōſurgit. n. vt ab iliis ſeu a lūbis vel ſplene
aut inteſtino vel veſica aut kiſti fellis ſtōcho vel pulmone G
aut diaphragmate aut ab epate: 2° prono. ⁊ 3°. 14. ⁊ lȝ hy T.c.1.⁊.3.
dropiſis poſſit ab oi mēbro fere ɔtingere nō tm̄ ɔſtituit̄ for Trac.4.c. 4. an me[o]
malr niſi malitia vt tactū grādis figat̄ i epe. vñ Gal'. ibidē. Cō.1. in medio.
Ois ſpēs hydropoꝝ ꝑuenit a nocumēto in v̄tute gñatiua
ſanguis: qñ deficit in eius cōplemēto. h̄ aūt apud medicos
locatū i epate. Quare Democrit⁹ niſi epar leſuȝ fuerit: hy
dropes nō naſcunt̄: ſic nō eſt febris vndecūq̄ȝ ɔſurgat: niſi
calor extraneus cor petat per arteriaꝝ mediocritatem. fe
briū p̄. ¶ A rebus aūt nō nālibus ſex qñ in debita q̄litate: Ca.3. poſt p̄ncipiū.
q̄ſtitate: tpe: ordine ⁊ artificio adminiſtrat̄. ¶ Ab eis autē
quidē q̄ ɔtra nām ɔſurgit: vt mala cōplone: compoſitione:
ōpatib⁹: ſolutione ɔtinuitatis ⁊ aliis particulr declaratis
⁊ maxie a praua epatis diſpōne: lȝ eniȝ omnis hydropiſis
cōſurgat ꝑpter peccatū digōnis ⁊ ſequeſtrationis epatis:
p̄ncipalius tamē ⁊ plus ledit̄ in aſclite ſcda digō. In tym
panite v̄o p̄ᵃ. In hypoſarcha v̄o 3ᵃ. Gal'. 6° d̄ accitī cū. A. Collr.c.1. 14.3.tra.4.
¶ Eſt ⁊ modus gnōnis hypoſarche: q̄ cū in tertia digōne H
mēbra nutrimētum debeāt ſibi incorporare: ſm triplicem Collr ca. 5. in me. ⁊ ca.6. ⁊ .7. in p̄n°.
operationē v̄tutis nutritiue: appōnē. ſ. adeptionē vel adhe
rētiā: vnitionē ⁊ defectus accidit inadherētia. Quāuis. n.
iuxta ptes ponat̄: nō tm̄ ſic adheret vt illud q̄ȝ diſſolutum
fuit: imo caro phantaſtica ⁊ rara ſqualida cōficit̄. Ex q̄ ēt
ſuperfluū q̄ȝ in tertia digeſtiōe expellit̄: non excutit̄ ꝑpter
imperfectā digōnē v̄tutis nutritiue: aut ēt duaꝝ digeſtionū
ſtomachi ⁊ epatis accidentiū. Et cū iſta 3ᵃ digeſtio ſit p oē
⁊ peccet in toto. Hinc mēbra dicta ſūt apparētia itumeſce
re oia. Modus aūt quo hydrops aſclites ɔſurgit q̄ locuȝ
mediaſtinū ſyphac muſculos vētris coopientis ex vna pte
⁊ ſirbi ⁊ iteſtinoꝝ ex altera ⁊ diaphragmatis ex reliq̄ mul
tiplex inuenit̄: eo q̄ nā conat̄ multis modis a ſe expellē ſu
pflua ⁊ nociua oino aut ad loca minoris timoris trāſporta
re ⁊ maxie qñ ē potēs. Expellit. n. ſaniē p medituliuȝ ēt oſ Cō.afo.55 Trac.4.c. 5. in fine.
ſis aſoilinoꝝ 7ᵃ. ⁊ 3°. 14. Unus q̄dē modoꝝ eſt ꝑpter ſu

I furā alicuius meatus aut meſeraicaꝝ aut inteſtinorū ꝓpter quā penetrat aquoſitas i ſpatiū antedictū:anteq̄ȝ poſſit ad epar adduci. Aut ꝓpter veſicas que fiūt in epate aq̄ repletas:qbus qdē m̄tiplicatis diutius ſucceſſiue ⁊ ruptis: aq̄ effluit in locū predictuȝ:q̄ multiplicat̃ intm̄: donec venter
Mel. 55. illic oīs repleat̃ aquoſitate. Et hec eſt īterp̄tatio Gal. afoꝛ. 7ª. Quibuſcūq̧ epar aq̄ repletū fuerit ⁊ i omētū eruperit: his vēter aq̄ replet̃ ⁊ moꝛiunt̃. Terti⁹ aūt q2 cū chiloſitas ad epar tracta dēret in eo pfecte ſanguificari remanēs aq̄ſa:ſeroſa:acuta: v̄tute debilitata ꝯtētiua epatis expellit̃ a pēnulis epatis additamētis dictis: diſtillādo ad locū preſantm. Aut q̄rto ꝙ epar ſit tanti adhuc vigoꝛis vt hō aq̄ſitatē mittat per venas ad coꝛpis nutrimētū. Indiſcretiua tñ ⁊ inde puratiua ab humiditate vrinali. Quā quidem mēbꝛa retinent:demū adherētia remittunt itidē p eoſdē meatus retro:donec recurrat in epar:et ſic fiat ꝯflux⁹ ⁊ ꝯſpiratio per eundē ēt poꝛ in oī tēpoꝛe tn̄ differēti:nālitū 3°. Eſt autē
Ca. 19. p° ꝑncipiū. K ⁊ qrtus modus quē tetigerūt qdā antiquoꝛū inſignes per viā ſumitās ⁊ vmbilici. Sicut.n. dicūt anathomiſte ab arteria magna ſub renib⁹ ramificant̃ due arterie que tēdunt in veſicā:deinde per ſumē ſeu pectinem ꝑtendunt̃ in vmbilicū per q̄s quidē mingit fetus quādo nōdū eſt natus ac ēt oꝛtus ſi fiat expreſſio ⁊ cā non accidat vnde adhuc mingat ex virga:ceu in iuueneſcēte carēte genitalibus iſpexi: hinc enim mingebat. Que quidem vene ⁊ arterie in non natis: puta aboꝛtib⁹ manifeſte apparēt. Sed in cōpletis ipſarum
Hoc. 5. ſẽ. 4. c. 1. poſt medium. Ca. 13. iuxta finem. extrema iā exiccata fuerūt ⁊ radices eoꝝ remāſere:p̄ ꝑmat q̄re ſcđo theoꝛice Ab vnaquaq̧ duaꝝ ramuſculus orit̃:ꝑguntq̧ ambo in coꝛp⁹ veſice donec ad vmbilicū perueniāt ⁊ hoc in coꝛpoꝛib⁹ eſt inuenire fetuū:in cōpletoꝝ autē coꝛpoꝛib⁹ pars que ad vmbilicū tēdit remittit̃. Quādo ergo aquoſitas hō ꝓpter oppilōnē ⁊ reſiſtētiam expulſionis ex partib⁹ alijs expellit̃ in venas has donec ſurſum tēdēs ꝑueniat ad eoꝝ oꝛificia ⁊ nō inueniat tunc meatū apertū:ad vmbilicū dilatant̃ ⁊ aperiunt̃ valde plus q̄ȝ fuerunt ēt antea. Ex qbus qdem tūc reſudant in ſpatiū vētris aquoſitas
L Ca. 21. ſ° ſuū finē. 14. 3. tra. 4. ca. 5. ante medium. A. cū 3° colliget. Quod oſtēdit̃:eo ꝙ iā hyderoꝝ qdā apſerunt eā per vmbilicū. ❡ Modus autē quo tympanias fit apertus eſt iam ſatis. Quādo.n. ex praua ⁊ ventoſa digeſtione ſtomachi ⁊ inteſtinoꝝ ſuccoſitas ptiſanalis trāſit p meſeraicas ⁊ maxime cū epar fuerit calīm reſoluit hāc in vapoꝛē fumoſuȝ:qui quidē ex poꝛis haꝝ partiū rararū tranſpirat in ſpatiū ſepe dictū. In qua ꝓpter denſitatē parietuȝ lateraliter circundantium pōt irreſolubilr̃ contineri: velut aer vaporoſus in teſtudine. Caſſius ꝟo felix ex q̄dā figura dictionis admirabili ex aere foꝛtaſſis accepta lquit ex ingenti vētoſitate pulmonis inflatiua ꝯtingit tympanitē conſurgere. Hō quoq̧ modus hydropū cōtingit a minoꝛi frigido q̄ȝ hypoſarcha aſclitīſq̧ aliquatoꝑȝ eni caloꝛē adeſſe vt mā frida reſoluat̃ in vapoꝛē fumoſum. ❡ Sed circa p̄dicta dubitare ꝯtingit:qm̄ videt̃ hydrops egritudo cōmunis vt febꝛis:cum dictū ſit ipſam appꝛopꝛiari epati vndecūq̧ incipiat:⁊ neq̧ fieri ſine ipſius letura vt febꝛis coꝛdis
M Ca. 1. circa medium. ⁊ maxime cum ſcribat̃ de accidēti 6°. Flegma ſi toti dominat̃ coꝛpoꝛi hypoſarcham facit:ſi aūt vni mēbꝛo vndimiā. Habet igit̃ mēbꝛū determinatū ꝑncipalr̃: ⁊ ꝯſter coꝛpus totū. Cōis igit̃ moꝛb⁹. ❡ Dōm ꝙ lȝ habeat mēbꝛū determinatū nō tñ diffundit̃ per totū coꝛpus vt febꝛis:q2 non ꝑ oſſa:cū ſint dura extēſionē nō ſuſtinētia:et ita nō vere āpa/ritoꝛia. 96. cū hydrops videat̃ idē ꝙ aſpa. Que aūt tument
14. tertij tra. 4. c. 4. in fi. ſunt partes apparentes muſculoſe:vnde dictū per. A. creſcere in hydropiſi aut membꝛa manifeſte omnia quantum ad hypoſarcham vel loca vacua ⁊ cetera quantuȝ ad reliquas duas ſpecies. Sed quid de lepꝛa:cū moꝛbus ponat̃ cōis. Dicendum oſſa inficiuntur in lepꝛa peramplius.

Propter ſcđm

ꝟo ſciēdū:ꝙ qdā poſuerūt hypoſarchā deterioꝛē:et qō videtur 4° re.acu. Hydropū due ſunt ſpecies: quaruȝ hec qdē hypoſarcha dū conās fieri ineffugabilis vel inſeparabilis ⁊
N I. c. 114. incurabilis:hic ꝟo cū iſlationibus. Gal. quoq̧ coꝛrigens Hip. ait. nō tñ rōne dixit hoc. i. conās fieri ieffugabilis. Uerius.n. dixiſſet ita ſcribēs. Interficit aūt mox hyderus qñ factus fuerit. Quia ꝟo hō nūc opinionē nō ſeruo ſicut ſuꝑficietenus vī ſonare:dico Hip. ⁊ Gal. p hypoſarchā intendiſſe aut inflationē ⁊ cacochimiā poſt coꝛpus iteri⁹ ⁊ exterius cū virtutis īꝫecillitate adeo vt frigiditate ⁊ oppilōne cōtingat calīm inatū ſuffocari mox ⁊ extingui. Uel foꝛtaſſis verificat̃:et h̄ cū nō cōparationis regula obſeruet̃ iuſtepꝑta ſi hypoſarcha ꝯtinges ex aꝑte epatis aut ex q̄cūq̧ maioꝛi cā cōparet̃ ad aſclitē aut tympanitē cōſurgētē ab ilijs: et lūbis vel a splene ⁊ hō cā minoꝛi. Si aūt cāe accipiant̃ vniformiter cū ſubtoꝝ diſpōnib⁹ ⁊ q̄litatibus ponā aſclitem p̄
14. tertij tra. 4. ca. 4. p° me. deterioꝛē ⁊ tympaniā 2°. Qđ ēt innuit. A. inquens. Et de hypoſarcha q̄ eſt mala valde. Et illud ſm̄ cōſiderationeȝ cārū facientiū cadere in ipſam. Serimpetus ꝟo aggregatoꝛ
O paſſionarij videt̃ ponere deterioꝛē tympaniā. Inqt enim. Malignioꝛ hydrops oībus eſt tympanites: ſcđa hypoſarcha:tertia aſclites:et quarta leucoflegmantia:ſed non maligna. Hāc quoq̧ ſniam vident̃ ſermones Auer. ſuꝑficia/
Ca. 21. in me°. les tertio colliget ꝑtiteri. Sȝ qđ de h̄ 4° oſtēdet̃ dicēdoꝝ. Q3 aūt hō poſitio ſtare non poſſit iuſta comparabiliuȝ regula obſeruata:in veritatis apparebit poſitione.

Propter tertiū

Tra. 4. c. 4. in me°. qdē ſciēdū:ꝙ 3° q̄rtadecimat alia via ⁊ oꝛdo deterioꝛitatis ponit̃ q maxime vī veritati cōparari. Fert̃ eni ita alioꝛum etiā ad vtrāq̧ p̄tē cū moꝛiuis opiniones recitādo. Sūt homines qdā qb⁹ vī ꝙ hypoſarcha ſit deterioꝛ aliis:q̄ꝛ coꝛruptio in ipſa cōicat epati ⁊ oībus venis coꝛpoꝛis ⁊ carnis ita vt deſtruat̃ plīn digeſtionis tertie. Et ex eis ſunt qb⁹ vī ꝙ ipſa ſit leuioꝛ aliis:et ita vt ipa ſit leuioꝛ tympanite. Deinde veritatē ſubdit. Uerū dignius eſt vt ſit aſclites malignioꝛ illis oībus:deinde hypoſarcha ſit aliq̄ q̄ ē leuioꝛ oībus:et ſit de ea alia que eſt valde mala:⁊ illud ſm̄ ꝯſiderationes cārū faciētiū cadere in ipſaȝ. Qđ idē cōpꝛobat̃ ex
P perimento. Et in manifeſta qdē diſpōne ⁊ in plīmot qđ experimētū facit eē neceſſariū. opȝ vt ſint ſpēs hypoſarche leuioꝛes ⁊ nō neceſſario vt de eis ſit deterioꝛ ſm̄ ꝙ eſt in illis reliqs:puta dico aſclitē ⁊ tympanitē. Sic igit̃ tādē ſnia hō exiſtit ꝙ aſclites ſit deterioꝛ: deīde tympanites:deinde hypoſarcha ſeruato ſemꝑ ⁊ ſubaudito canone cōparatiōis
3° colli. 3. c. 21. in me° illeſo. ❡ In hāc quoq̧ ſniam ꝯcidit Auer. pfecte intellus. Inqt eni ꝙ qñ accidit epati mala cōplō calīa parū excedēs: tūc multa acqrit̃ amaritudo. Sȝ qñ augmentat̃ hec mala cōplō calīa:ita ꝙ egrediat̃ a ſua foꝛma nālī:tūc erit opatio epatis:opatio non nālis:et ꝓueniet illa operatio ſolum a caloꝛe:in eo ꝙ ē talis caloꝛ:⁊ nō i eo ꝙ eſt caloꝛ. Cū igit̃ hō caloꝛ inueniet partē aqueā in ipſaȝ effumādo ventoſitateȝ inducet ⁊ ꝓueniet ex hoc tympanitica hydropiſis aut ſimile. Q3 ſi fuerit cā remotionis caloꝛis nālis egritudo calida
Q attribuet̃ illius remotio egritudini calide:⁊ ſi fuerit frida attribuetur frigide. Et ꝓpea multuȝ laboꝛāt medici vt hñt dent cām iſtius ſpēi:eo ꝙ eque ſit a caloꝛe ſic a frigoꝛe. Et ideo hec ſpēs difficilioꝛ eſt ceteris ad curandū. ❡ Si quis autē hoc ſubtilr̃ perſcrutabit̃ inueniet eē dicta de aſclite ⁊ nō de tympanite vt iducebat̃ in arguēdo. Uult eni ꝙ aq̄ p̄exiſtēte ſi calidū vigoꝛetur ſm̄ qđ ex eo ventoſitas generetur. Nihilominus q2 maxima ps aquoſitatis manet aſclites eſt verius q̄ȝ tympania. hoc autem indicat qđ dixit aut ſimile. Qđ firmat̃. q2 ſupꝛa tetigerat modum ꝓductionis tympanie:qđ apparet non minus ex eo ꝙ ipſam dicit fieri ex caliditate ſicut ex frigiditate cū dictū ſit tympanitē non ſine caloꝛe confici. Uidet̃ enim aſclites ita vt mā ⁊ funda/
R. ſo. 9. ꝑ. 5. poſt ꝑncipiū. mētum tympanitis. ❡ In Uiatico qdem ſcribit̃ hypoſarcha facilis eſt ad curandū. Cauſa ſue facilitatis māe ē hoꝛ

A nitas ac etiā diuiſio ſuper omnia mēbra corporis. Unūquodqꝫ enim mēbrum tantam hꝫ inde quātitatem quātū ſuſferre pōt. ¶ Qđ aūt hic. A. ordo obſeruādus ē tāqꝫ veriº patet experiētiā ēt rōnibº oñdaſ:q2 hydropiſis di ab hydor qđ eſt aq̄. Nomen aūt qñ iponiſ rōnabiliter in potiori eius daſ ſignificato. Cū eni in aſclite ſola ſit aq̄ nomen cōe hydropiſis.ſ.ſibi ɔuenit tāqꝫ pmitus ⁊ amplius ledēti. De rōne nāqꝫ morbi eſt ſenſibilis leſio opationuꝫ. ¶ Palin. Illa hydropiſis eſt deterior que cū deterioribº eſt cauſis ⁊ accidētibº .talis aūt eſt aſclites:pluries eni ipſa ex epate con ſurgit. Eſt ⁊ cū febre ⁊ cū ſiti vehemēti: ⁊ qđ peius eſt ſyncopis ⁊ ſubita ſuffocatio.pp diaphragmatis in ſurſū tumorem coangustatē ſpūalia ſm Cōmē.⁊ pp vapores id ptrāſeundo deueniētes in pulmonem.iuxta illđ veteris. Hydropicus ſi tuſſim hēat deſperatº eſt:ſeu hydropicis tuſſis ſupueniēs malū:qđ in aſclite ponit Cōmē. ¶ Eri.ea vt dictum ɔtingit hnº ex peccato ſcōe digōnis:cuius qdē opus humores gñare. Sꝫ peccatū hꝫ digōnis deterius eſt peccato pime digōnis ⁊ tertie. Qđ oſtēdiſ:qm̄ pma digeſtio corrigitur:aut ſatis per ſcōaꝫ emēdaſ cū partis ſit principalioris ratione digeſtionis alioꝝ mēbroꝝ:non aūt ſic per tertiā pōt coaptari 2ºꝫcū ipſa ſit in mēbris pl'm apparētibº in qbº nō eſt baſis ⁊ robur nature:ſunt eni vilia reſpectu pncipaliuꝫ. ¶ Ampliº.mā aſclitis liqda trāſit ⁊ ɔuenit in vnuꝫ locum grauās cū ſit flegmatica pre ceteris grauatiua. Mā ħo hypoſarche minutius diſſeminaſ per totū:tympanie ħo non grauiꝫ cito reſolubilis. ¶ Adhuc cū aq̄ illa ſit acuta ſeroſa magis efficiſ talis qñ a pharmacijs calidis agitaſ ⁊ ſiccitꝫ nō eniꝫ ſic pōt reſolui ⁊ per poros euāri vt mā hypoſarche ad cutē magis vndiqꝫ accedēs. Neqꝫ vt tympanitis ſubtil' reſolubilis valde. Aſclites igiſ ē deterior:deide tympanites huic magis affinis:⁊ poſtea minº ōterrēs hypoſarcha.

Propter quartū qdē.ad pmuꝫ dōꝫ q nō probas:ſed potius accuſas. Deſtructa eſt eni rōnabilr hꝫ opio. Aut cauſas hypoſarche in iuſte cōparabit ad cauſus alia hydropū vt idicat. A. Uel equocaſ vt tactū hypoſarticuꝫ. ¶ Ad aliđ dōꝫ:q lꝫ hypoſartica ſit deterior extēſiue:non tñ intēſiue: imo aſclites:ſicꝫ effimera extenſiue deterior eſt ſignantia aut freneſi vel ſolōne ɔtinuitatis alicuiº grādis:nō tñ intenſiue. Aut hec rō vt viſuꝫ ſm Uaticū arguit magis opm qꝫ ppoſitū. ¶ Ad aliđ dōm q h̄ veꝝ eēt ſi tātū itercideret peccatū i 3º digōne ſicut in ſcōa. Nō aūt tm̄ cū ſit iā amorū per digōnē ſcōaꝫ ⁊ operata ſit ēt ibi virtº nutritiua opaciōe pua. ¶ Ad aliđ dōꝫ: q mā hypoſarchꝫ:lꝫ ſit magis diſſita a locis ad que attrahit tñ eſt minoris qꝫtitatis ⁊ aggregata qꝫ aſclites. Nō eniꝫ ſic aggrauat vt dictū virtutē. Et ideo pōt fortior medicina ſibi adhiberi. Pōt ēt per poros in euaporationes melius educi. ¶ Ad 2ᵐ queſitū dōm ⁊ pmitus ad auctoritatē Auer.iā appareret q̄d de ipſa ɔſiderāri cenſendum. ¶ Ad aliud dōm:q lꝫ magis ſpiritui.nocumētū eius aſſimileſ qꝫ alia hydropuꝫ:illud tñ eſt melius remediabile pp ſubiecti ſubtilitatē ⁊ raritatē. Sicut febris effimera in ſpiritibº fundatur reſpectu febris humoralis. ¶ Ad aliud dōm:q modus expurgatiōis vēroſitatis iſtiº eſt multiplex ēt: Tuꝫ euacuādo māni cāni eiº ex qua euaporatione ɔficiſ: Tunꝫ q2 eo qđ reſoluiſ ſui ſubtilitate per corporis poros obedit ⁊ iaꝫ ppea magis ipimēti ⁊ diſſoluēti:q̄re morbos vētoſitatis nō ſic videmus continuari ſicut q humoꝝ. ¶ Ad argumētū huiº ptis oppoſite dōm q veritateꝫ ɔcludit reſpcū aſclitis:nō aūt hypoſarche:qm̄ lꝫ obediat agēti in ipſaꝫ tñ eſt aggregata ⁊ multe qꝫtitatis relatione materie hypoſarche. Eſt ⁊ in locis ppingoribº mēbris nobilioribus magiſqꝫ ipſa infeſtans. ¶ Ad 3ᵐ queſitū dōm: q auctoritates ⁊ argumēta oñdentes q aſclites ſit deterior ɔcedo. ¶ Ad ɔtū inducta dōm prius dcm̄ eſſe quartū regiminis nō ſimplr recipiendū. ¶ Ad aliud dōm:q aſclites non contingit

pluries eo q aduenia cū particularū pportione ſemp:verum ħ euenit:q2 a plurimis ɔtingit cauſis qꝫ alie:accis nāqꝫ a calore vt dcm̄ ſicut a frigore ⁊ a cauſis has plimis ɔñibus. ¶ Ad aliud dōm:q lꝫ ſit hꝫ medicina aquoſitatꝫ eductiua:⁊ ſit ppe loca eductionis:tñ mā eſt multe qꝫtitatꝫ virtutē valde aggrauās:ita q medicia ſibi pportionabil' virtutē debilitat:⁊ malā augmētat epatis cōplonē:nō eniꝫ poteſt reſolui per cuteꝫ vt que hypoſarche mā:⁊ tympanitis: pp eius groſſitiē ⁊ reſol'oni inobedientiā. ¶ Ad aliđ dōm q illi cura eſt praua ⁊ cū deſperatione ſicut etiā tradentes eā aſſerunt. Non eniꝫ ſit niſi cuꝫ alia mime ɔſunt remedia. Qua ēt facta ſi virtº nō ſit fortꝫ nō euadit aliqs. Uirtute āt forti melius eſt dieta ⁊ potatione curari:dīia.199.

¶ Differentia.CIII.

Quod diei criſis ſit laudabilior ea que noctis oſtēditur. Quia in criſi ſit expulſio materie ad ex̄ſ:ſed in die mā moueſ de centro ad circūferētiaꝫ pp motū ſpirituū queꝫ ſequiſ. Aperiunſ ēt pori ⁊ ductus in die calore ɔtinētis ⁊ luce hſitibus mouerētin nocte ħo contingit oppoſitū. ¶ Amplius.criſis eſt motus:⁊ motus ſit a calo. Sꝫ in die viget calor: in nocte ħo frigus. ¶ Rurſus.ſit tpe illo quo aliqd ſolet reſidere ⁊ getari turbatio ſupueniat magis noceſ qꝫ hora i qua ſolet vexari:cuꝫ cōſuetudinē permutare nociuuꝫ ſit ſm Damaſcenuꝫ ⁊ moleſtuꝫ:lꝫ nā noſtra conſueta eſt in plurimis hoium reſidere nocte ⁊ getari. Qđ dico pp hñtes mulieꝝ copiaꝫ ⁊ ɔſiliari 2º pnoſticoꝝ. vnde 2º aforiſmoꝝ. Oribaſius. Nobis p nocte ɔſuetudo eſt dormire:⁊ iđ in ipſis magis apparēt pericula. Intercidis eni ſomnis a turbatiōe maniſeſte difficilis dignoſciſ porratio. Et 4º.2º. Signa nocturna diurnis ſunt vehemētiora. Et cā hꝫ eſt q̄m mā faciēs egritudinem auget accidētia ⁊ ſignificationes cā ſui motº. In criſi nāqꝫ turbatio ſit vehemēs pp virtutis ⁊ egritudinis reluctamētuꝫ. ¶ Palin. Criſis ſit in deterioribº porismis aforiſmoꝝ 4º. criſiūqꝫ 3º.hi aūt ſiūt in die. vnde 4º pº. Febris diurna longior eſt ⁊ deterior nocturna. ¶ Adhuc.cū criſis ſit vna de difficilioribº actionibº nature:illa hora qua nā fortior erit criſis ſiet laudabilior:hoc aūt eſt in die:q2 tūc luminare maius eſt ſuper terrā:cuius poteſtas extat diurna:ſed ipm cōfortat nām. Eſt nāqꝫ vita viuētium cū luna ſm Albumaſar maior poſt deū.vñ ħo cētiloquij.80.dixit ipm eē originēꝫ virtutis vitalis:de quo plures exponūt ſermonē Ari.2º de aia.dicētis itellectū talem fore in hoibº: qualē ducit in die pater viroꝝmqꝫ deoꝝ. Hec tñ fuit Homeri de Joue politicoꝝ p̄. Criſis igiſ diurna benignior nocturna.

Oppoſitum: q2 criſis melior eſt:cuꝫ accidētia ſint fortiora ſuo mō. Eſt ideo dictum bonas criſes in vehemētioribus fieri porismis. Sed accidentia fortiora vt dñū eueniūt i nocte.vñ Alexāder.pp qd nocte dolores irēdunſ ampliº. ¶ Ampliº nocte cū aer ſit frigidior qꝫ in die nō reſoluiſ calor neqꝫ virtº diſſoluiſ vt i die. Nā aer quātūcūqꝫ fridus in regiōibus hꝫ reſoluere.pmo ſcōa. Tūc itaqꝫ fortior erit virtº:q̄ qꝫto vigoroſior:tāto criſis erit pfectior. Propt' q criſis nocturna erit melior diurna

Propter primuꝫ qdē ſciendū: q criſis grece ipoitat iudiciū:h̄ eni nomē trāſumptū eſt ad ea que medicine. Nā ppriuꝫ eſt ei qui iudicaſ iudicio ciuili ad mortem:ceu eniꝫ quādo is iudicatº mori perturbaſ maxie:ita quis idiotaꝝ cōſpiciēs. O qꝫtimoroſa ſigna que apparent tēpore criſis coactus exclamauit.q de vita iudicaſ laborantis. Nō aūt qs medicoꝝ propriū ſibi hoc nomē impoſuit.p̄ creticoꝝ.⁊ 3º de criſi. vnde 4º 2º. Criſis intērio eſt ſeparatio in locutionibº.i.in ciuilibus qōnibus:qñ eni datū eſt iudiciū:tūc ceſſat altercatio ⁊ pugna:⁊ vnuſqſqꝫ altercantiū ſua tendit via. Criſis autem ad medicinalia tranſlataſ multiplr ⁊ multa ſortitur noīa:

I ſicut appet in pͥn° de criſi. ¶ Duplr autez magis ſolet ſumi vt pro commotione añte criſim: ſicut quando ſigna man ſe
Co°.c.17. in fi. ⁊ ca. 22. in pͥn. ſtant cretica. Et p alteratione ſubita fere iſenſata ꝓpꝛi° criſis dicta: criſiũ apparẽs 2°: ceu iudicãtis ſnia celeri° ꝓnũtia
Cõ. al. p. 13. ta quã motus creticus ſeqtur materiei expulſiuus criſis i. ꝓpꝛie dictus. vñ afoꝛ. 2ª. Criſis eſt acuta. i. velox in moꝛ
Cap. 6. in medio. bo repoꝛtatio vel ad ſanitatẽ vl' ad moꝛtẽ. Decio ỽo theo. G. ingt ꝙ criſis ſit mutatio velox que iſirmo cũ accĩntium
Cõ. afo. 23 in pͥn°. ſit difficultate: aut ad lat° ſanitatis: aut ad latus egritudĩs.
Cõ 1. an te me°. ¶ Criſis aũt modi ſũt plures cõius ea ſumpta: q̃tuoꝛ nãq3 ponunt afoꝛiſmoꝝ 2ª. ⁊ 3° ꝓno. Eius eniz eſt q̃dã celeriter ad ſalutẽ: alia ſubita ad moꝛtẽ diſſolo dicta. Et alia paulatine ad ſanitatẽ: ⁊ alia paulatine ad moꝛtẽ liquefactio ⁊ cõſumptio noiata. Jn 3° aũt criſiũ due iſtis addunt ex his dif
Cap. 1. ferentie vt ꝙ aggregent due res ⁊ ꝯuertit ad ſalutez. vnde theo. 10. Hec eſt imutatio que ſemel fit in melioꝛez habitu
Ca. 6. p° pͥncipiũ. dinẽ: ⁊ deiceps paulatiz moꝛb° ita mimuit donec deficiat ⁊ ec: p° ſanet: vel q2 aggregant in ea due res ⁊ conuertit ad moꝛtẽ. Et eſt imutatio ſemel facta i habitudinẽ prauã qua
K deiceps virtus imĩnuit patiẽtis paulatim donec ad iteritũ perferat. Et q̃ vltime criſes due dicunt cõpoſite. Criſis tñ verioꝛ eſt illa q̃ cõuertit ad ſalutẽ celeriter vel ad moꝛtem. Et ꝓpꝛijſſima que mox ꝯuertit ad ſalutẽ. Nã talis abſolute dĩ criſis. Que aũt ad moꝛtẽ ꝯfeſtim non dĩ ſimplr criſis
Cap. 7 in medio. ſed cũ determinatione: puta criſis mala. 3° de criſi. vñ eiuſ
cap. 11. in fine. dẽ 2°. Solões egritudinum cũ certamine magno ⁊ acute reprehẽſibili maxime dicimus criſes noiari que ꝓpꝛie in hũoꝛib° calidis exiſtũt febꝛiũ. Nã criſis dĩ ſoluz in egritudine foꝛe mãli. Jn imãli ỽo vt in effimera ⁊ ethica non eſt criſis ꝓpꝛie: lz Diocles effimerã poſuerit creticari: qd ſatis abuſiue eſt dictũ: pro quacunq3 ſolone egritudinũ: ita vt ethica dicat ⁊ ois q̃cunq3 egritudo iudicari. Nã de rõne criſis ꝓ
Cõ. afo. 23 in pͥn. pꝛie eſt vt ſolũ in acuta iteruẽiat egritudie. De eſſentia ỽo acute eſt: vt ſit piculoſa ⁊ cito terminabilis. vñ afoꝛiſmoꝛũ ſcõa. Acute egritudines magne ſunt ⁊ piculoſe ⁊ ad ſtatuz ꝑperãtes cito. Effimera etenĩ q̃3q̃3 cito terminet: nõ tñ de
L ſe periculoſa exiſtit. Ethica ⁊ ſi periculoſa tardioꝛ tñ extat. ¶ Abinceps quoq3 ſciendũ q de rõne criſis bone q̃lis eſt que ſeptia aut quartadecima iudicat die. 6. vel. 7. ſunt cõditiões. Una vt ſit cõpleta: ita vt nõ remaneãt ex egritudine reliq̃. Scõa certa: ⁊ eſt illa que minime recidiuat. Tertia ſalua ſic vt in ipſa ſynthomata non ſint timoꝛoſa. Quarta manifeſta ita ꝙ ea eũatio antecedat manifeſta vel apparens ſubſidentia. Quinta indicata taliter vt eã aliqs dierũ ꝑcedat indicatiuoꝝ. Sexta vt ꝯuertatur ad bonuz. Septima vt in die fiat cretica laudabilioꝛ. Que aũt mala noſcit ex hõ oppoſito. creticoꝝ ꝑ. De etiã ſex ꝯditiones his ꝓpoꝛ
Cap. 2 p° medũ. tionate tãgunt ẽt afoꝛiſmoꝝ ꝑª. Quaruz ꝑma ꝙ ſit criſis ꝑ
Cõ. afo. 10. eũationẽ: nã laudabilioꝛ eſt q̃3 illa que ſit per apa. Scõa q̃
M hu. eũat peccãtẽ. Tertia vt ſm rectitudinẽ iteruẽiat ptis. vnde fluxus ſan. naris dextre laudat in apate epatis ⁊ ſiniſtre ſplenis. Cõtrariũ aũt vituperat 3° de criſi. ⁊ ꝑ ꝓnoſti°.
Ca. 11. de ſue finẽ. Quarta cũ coꝛpoꝛis bona conſiſtentia. Quinta dĩgõne pꝛe
Cõ. 36. circa pͥn°. cunti. Sexta in die cretica. ¶ Ex dictis ẽt appet ꝙ egritudinũ q̃dã per aliquã eductionẽ notã q̃ſcũt materiei. Altera ỽo per reſolonẽ ſiue diſſolonẽ ſiue digeſtionez: ceu egritudines chꝛonice: in qb° nulla attẽdit criſis: vñ paulatine reſolonẽ ſuſcipiũt: ⁊ ꝓpꝛie q̃ ſole gubernant in qb° hebetatus eſt omniquaq3 mot°. Pꝛopꝛie ỽo creticabiles entes ſt duplices: quedã nãq3 terminant eũatione manifeſta: vt fluxu ſan. ꝑ nares vel ꝑ mẽſtrua aut hemoꝛroides vel vomitu aut ſputo ſiue ſeceſſu: aut vrina vel ſudoꝛe. Alie autem exitura apparente: ⁊ iſta q̃dẽ debilioꝛ eſt alijs: cũ nõ poſſit nãmãm ex coꝛpe a toto educere: ſed in ꝑtes ignobilioꝛes illas trãſducit eſſlagitãdo: velut q̃ñ rex ibecillis hoſtes expellit a metropoli ſede: nõ aũt ab ei° valet regno fugare oinoꝛe. Lige ỽo criſiũ vt cõiter eſt dicere: melioꝛ eſt illa q̃ fluxu ſan.

ſit naris. Unica nãq3 eductione totũ expellit nociuũ: deinde que ſeceſſu: q2 groſſi° ⁊ amplius educit: poſtea q̃ vomi
N
Tra. 3. c. 3 añ mediũ tu: deinceps que vrina: ⁊ vltio q̃ ſudoꝛe. 4° 2ª. q̃ foꝛtaſſis in egritudinib° plm laudat choliciei: ⁊ ꝓpꝛie q̃ñ mã exiuerit ex vẽas. Et iſte ſiq̃dẽ ſunt vl'es totius eũones: particulares ỽo directi° que ab aliq̃ partiũ educũt: ceu lachꝛyme: lippa ſoꝛdes auriũ: nariũ: palati: ſputum: hemoꝛrois ⁊ menſtrua. Jntelligo q̃ꝙ ꝑ bonitatẽ criſis illã q̃ hz cõditiones laudabiles añdictas. Et hõ q̃dẽ non ſolũ criſis ſigna verũ ẽt cauſe. Quedã ỽo tñ ſigna: ceu doloꝛ capitis: diſnia vehemẽs: doloꝛ oꝛis ſtõchi: hypocundrioꝝ tenſio doloꝛoſa: vigilie vehemẽtes diſipiẽtie: vocis caſus: lachꝛyme iuolũtarie ſine oculoꝝ leſione: labiũ inferius cõciſuz: ante oculos apparentia nigra vel alteri° coloꝛis: coꝛuſcatiões: lampades: maxille aut naſus mox rubificari: paroxiſmi pꝛeoccupatio ⁊ ſilia. afo
Cõ. afo. 12. riſmoꝝ ꝑª. cum criſiũ ⁊ ꝓnoſticoꝝ tertius. ¶ Dies ỽo ẽ du
Ca. 2. 3 & 1. c. 14. plex artificialis ꝯtinẽs exiſtentiã ſolis ſupꝛa terraz q̃ latio
Cõ 31. p° me°. 1 cõ. 41. p° me. dĩ ſolis ſupꝛa eaz. 6° topicoꝝ. Et nãlis cõpꝛehendẽs ſpatiũ 24. hoꝛaꝝ eq̃noctialiũ in quo ꝑox valuit cuz die. Et eſt reuolutio ꝑmi mobilis cũ tanta diſtãtia qua ſol ꝯ motũ illi°
c ap 5. Ca 16 de ſue fine. ſuo motu ꝑcurrit in ȝodiaco: vnde quo ꝑ criſiũ cũ dico diẽ intelligo diez ⁊ noctem. Hic aũt de die intelligitur artificiali.
O ¶ Noſce ẽt ꝙ dies artificiales ⁊ noctes variant. Sũt eniz aliq̃ñ equales: puta cũ ſol fuerit in ꝑ minuto arietis ⁊ libꝛe que ſigna appellant eq̃noctialia: qd bis in anno ꝯtingit vt circa mediũ Martij ⁊ Septẽbꝛis. Aliq̃ñ dies ſũt maximi ⁊ noctes minime: ceu cũ ſol fuerit in pꝛincipio cancri. ⁊ ecõuerſo i ꝑncipio capꝛicoꝛni que duo ſigna dicunt tropica. i. conuertiua. Cũq3 ſol mouet in climatibus noſtris a pꝛincipio capꝛicoꝛni in caput cancri dies continue augmẽtantur. Abinde ỽo ad caput eiuſdez capꝛicoꝛni ecõtra. Sub linea ỽo equatoꝛis nox diei ſemper apparet equalis.

Pꝛopter ſecũdum ỽo ſciẽduz quoſdã dixiſſe: ꝙ criſis eſt duplx. vna q̃dem in qua motus fit de centro ad circũferentias vt in ſudoꝛe ⁊ in tali melioꝛ eſt criſis diei q̃3 noctis cũ aer ſit calidus attrahẽs ad extra ⁊ poꝛos aperiens. Eſt ⁊ altera in q̃ mot° ſit a circũferentijs ad centrũ ſicut in vomitu ⁊ ſeceſſu. Et h̃ melioꝛ eſt in nocte q̃3 in die. ¶ Sed hoc eſt praue dictum: q2 criſis debilioꝛ in bonitate ſit ſudoꝛe vt predictum. Nunc
P autem nihil qd imperfectum eſt eſſentialiter pꝛe alijs perficitur per aliqd accidentale ſibi occurrens ſuper illud qd ꝑ ſe perfectum. Talis autem eſt ſudoꝛ reſpectu flux°. ſan. narium aut ſeceſſus: ꝓpter qd non poterit perfici neq3 extolli ſuper pꝛedictas euacuationes per accidentale ſibi occurrens ex pꝛe diei. Neq3 etiam oino verũ ꝙ reliq̃ue a ſudoꝛe fiant euacuationes de centro ad circunferentias.

Pꝛopter tertiuz q̃dẽ ſciẽdũ: ꝙ ipſis ſpatio ac vlr ceteris eq̃s criſis melioꝛ eſt noctis q̃3 diei: qd oſtẽdit: q2 cũ vehementioꝛes fiant motus egritudinũ ⁊ eaꝝ accĩtia criſis ẽ ꝑfectioꝛ. Sed illd ẽ in
Tra. 1. c. 1 4° in fine. nocte ꝓpꝛ vehemẽtiã occupatiõis nãe in digerẽdo mãz: ſcõa q̃rti. ¶ Rurſus virtus vnita foꝛtioꝛ eſt ſeipſa diſpſa. Q̃ñ ḡ virt° magis vnit melioꝛ ſit criſis: q̃m bona criſis reqrit foꝛtitudinẽ virtutis: dĩa. 105. Jn nocte ỽo vnitione foꝛtificat:
Q ſedant eni ⁊ q̃ſcũt mot° dici criſiz ꝑturbãtes diurnã ⁊ foꝛtificãtes ꝑ ꝯtũ nocturnã. Spũs ẽt in nocte ꝯbunt iteri° fugiẽtes noctis tenebꝛas: ⁊ vt foꝛtioꝛes actiões reddant nãe. Cũ eni ea intẽdit creticare celat ⁊ occultat ſe in cẽtro ſuo vt coꝛde qd cõmodi° ne ꝑturbata ſpũuz digreſſiõe ipediatur opari. Mouent ẽt i nocte hũiditates magis nãz irritãtes in pugnaz. Qd ẽt idicãt plures criſes in nocte eẽ factas reſpectu q̃titatis tpis q̃3 in die. ¶ Adhuc dĩ dĩa ſubſequẽti criſim ꝓpꝛie lune attribui. Cõſumptio ẽt egritudinum que motu ducunt ſolis ꝑ reſolonẽ paulatinã quietant: ſz lune in nocte cũ ſit ei° poteſtas foꝛtius opat ad criſim q̃3 in die. Criſis ḡ benignioꝛ ſiet nocte q̃3 die. ¶ Hui° ſiq̃dem gra du

A bitatur pp qđ plures ſm ꝓportionē tꝑis moriunt̄ nocte q̄ȝ die: cū videat̄ ꝯ̄triū debere cótingere: qꝛ plures moriunt̄ ex egritudinib⁹ acutꝭ: ⁊ a febrib⁹ q̄ cū calide ſint ⁊ ſicce noctis deberent friditatē ⁊ humiditatē contēperare: eſt nāq̄ȝ fri. ⁊ hu. ⁊ ſic. non mori: in die ꝟo exacui ⁊ abſcindē pp ſymbolū ſpū⁹ ad illas cum dies ca. ſit ⁊ ſic. ℭ Dōm ꝙ nā nocte laborat magis in digerendo morbi mā̄ȝ: q̄ȝ in die occultās ſe in centro ſui cum calore nāli. Qđ appꝫ ex dictꝭ. Et mā faciēs egritudineȝ auget accñtia ita vt egrediens ſi fuerit debilis humores q̄ ipſam mori obſideāt ⁊ circūueniant talr̄ vt non poſſit ſpargi ⁊ dilatari cū ſuo iſtro ob poroꝝ obſtructionē ſicut in die. Nā vt tactū nā magis a mā ſtimulat̄ in nocte. vñ 4° re. acu. Noctes magis ſupſignant q̄ȝ dies: ea q̄ circa deſipientiā. Ipſa nāq̄ȝ tūc debilis nō potēs irritationem illaȝ ſupportare: mox conſurgit vt reſiſtat illi. Et ita cadit in pugna plerūq̄ȝ. Et ꝑ hūc modū ꝓponit̄ 3° criſiuȝ. nām ꝯ̄ſeſtim moueri ad criſim ſignis digōnis minime precuntibus. B Adhuc nox ꝓportionat̄ hyemi ⁊ dies eſtati: plures aūt numero ꝓportionabili obſeruato egritudinaȝ hyeme q̄ȝ eſtate depereūt. ꝓbl̄. ꝑ°. Adhuc ſol fons vite nocte occultat̄ in ſui poteſtate nō ꝑmanens diurna: veꝝ in ei⁹ ſit detrimento. ℭ Ad rōnē ꝫ dōm: ꝙ maius ſit nocumētuȝ eius qđ acquirit̄ rōne q̄ȝtitatis humoꝝ ſuffocantiū ⁊ extinguentiū calorē naturalē q̄ȝ ſit iuuamētū qđ ſuſcipit̄ ex ꝯ̄trietate q̄litatꝭ noctis ad morbuȝ. Aut dōm ſicut ſcribit̄ ꝑ ſcđa: ꝙ cum multa ab equalitate acciderit egreſſio ꝓportionalia ⁊ improportionalia nocent: ideo ꝙ virtus debilitat̄: non eni poteſt virtus debilis effectum in ipſam operantium quātūcunq̄ȝ iuuatiuorum tolerare qđ peramplius accidit nocte.

Propter quartum ꝟo. ad ꝑmū dōm. ꝙ fortaſſis illa expulſio ⁊ poroꝝ apertio que aduenit in die: magis arguit indiciuȝ ꝑ ſudorē: q̄ȝ per alias euōnes. Sudoris autē euātio vt ſimplr̄ C non laudatur. ℭ Uel dōm: ꝙ magis facit ad criſim fortitudo virtutis que acqrit̄ in nocte vt declaratū q̄ȝ mot⁹ ſpūūȝ ad extra ⁊ poroꝝ. ℭ Ad 2ᵐ dōm ſilr̄. Motus enim ille co adiuuās ꝯ̄tinentis ad ex̄ plus nocet q̄ȝ ꝓſit. eo ꝙ nāe diſtrabit vigorem ⁊ actū. Uel criſis eſt mot⁹ nō localis omno: ſed magis alteratiōis: vt appꝫ criſiū 3°. ⁊ frigiditas ēt hȝ alterat: ſꝫ caliditas magis. ℭ Ad aliud dōȝ: ꝙ ſi nā fuerit fortis: magis arguet̄ opᵐ q̄ȝ intētū: qm̄ in criſi ēt laudabili oȝ accñtia ſatis fortia ꝓcedere timoroſa: vt nā totis virib⁹ icitata ꝯ̄ mām diſpoſitā valide inſurgat: nō eni coronabit̄ niſi qui certauerit legitime. Qđ appꝫ: qꝛ qñ nā criſes breuib⁹ perficit ſynthomanbus: nō adeo ſunt hꝭ ſufficiētes ꝑfecte. Si aūt nā fuerit ibecillis dēn̄ magis nocte mortē tunc aduētare. ℭ Ad aliud dōn: ꝙ illō febris diurne pꝛiculare qđ dā exiſtit cuiuſdam modi febris ſtatice. Aut ꝙ ꝯ̄terior ē nō rōne afflictiōis: ſed rōne cauſe qꝛ indicat̄ in illa q̄ dici fortior ſi nō ceſſauit die operante putrefactionis ⁊ motus po/ D ximi oppᵐ. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ virtus nālis ⁊ aialis plus laborant in criſi q̄ȝ virt⁹ vitalis que luna vigorant̄: vna q̄dem per ſe magis vt naturalis: reliqua per accñs vt animalis. Qui autem nocte ſub lune poteſtate nō diſtrahit̄ in ſenſuum ⁊ motuum actus: vel ꝙ hec vt ſic ꝯ̄uincit rationalia tamen nocte exiſtunt criſi laudabili propiora.

ℭ Differentia. CIIII.

Quod vigeſima ⁊ decimaſeptia dies ſit magis cretica ⁊ idicatiua: vigeſimaprima ⁊ vigeſimaq̄rta oſtēdit̄ ꝑ Hip. ⁊ Gal. ꝯ̄ dioclem Archigenē ⁊ aſtrologos i pleriſq̄ȝ locis. ℭ Amp. aforiſmoꝝ 4°. ⁊ criſiū 3° Criſis euenit in deteriori egritudis hora ꝓp̄o di. hec aūt ē paroxiſm⁹. Nō pauce ꝟo egritudis faciunt paroxiſmum ſm dies pares creticoꝝ 3°. Uigeſim⁹ eniȝ par dies: vigeſimuſprim⁹ ſiqdē ipar. ℭ Adhuc in ꝑfectiori dieꝝ nūo ꝑfectior cōſurgit actus: ſed h̄ eſt vigeſim⁹ cum ſit deceroꝝ: nūerus aūt denari⁹ ꝑfectus exiſtit. ꝓble. 15. vñ Plato in eum pauſauit deueniēs. phyſicoꝝ 3°. ℭ Rurſus. luna regens iſeriora ſm modū ei⁹ ⁊ lumē ex quo mēſis ſumi vȝ q̄ cōis vocat̄ impſſiōis eo ꝙ motus lune fortificat nāȝ maxime appꝫ determinatiōis egritudinū diſtōnē accipi: hȝ quā tres ſeptimane. in. 20. dieb⁹: puta in. 19. dieb⁹: ⁊ vigeſimaꝑma horaruȝ: ⁊ nō in vigeſimoꝑmo terminant̄. Qđ firmat̄ 4° ſcđa ſm menſem cōis impreſſionis egritudinis dies cōputantur. Propter qđ decimaſeptima erit indicatiua ⁊ vigeſima cretica: ⁊ non decimaoctaua ⁊ vigeſimaprima.

Oppoſitum hꝭ ſapiunt aſtrologi ⁊ medicoruȝ vt tactū aliqui. vnde Cōmē. cētiloquij. Medicus ēt ponit vigeſimāprimā fore creticā ⁊ non vigeſimā: ⁊ decimāoctauā indicatiuā ⁊ nō decimāſeptimā. Qđ ſilr̄ apparet ex Ptolomeo ibidē. Itidē Iſaac febriū 4° auctoritate epidimica. Impares fortiores ſunt parib⁹. ⁊ ſcđa quarti. cū additiōe verplīn. Impar aūt eſt vigeſimuſprimus. Amplius qđ eſt eſſentialr̄ hꝭ magis eſt tale. qđ per accñs. Sȝ dies ipar eſſentialr̄ eſt cretica: par autē accñtaliter ſm Iſaac ibidē. ℭ Rurſus. qñ ſil̄ ſup eūdē dieȝ cócurrunt motus materiei ⁊ mot⁹ lune: magis illa dies ſimplici⁹ reliqua erit cretica: h̄ aūt ē vigeſimaꝑma: eo ꝙ nāe maius dat̄ ſpatiū in materie ꝑparatiōe in ipſa q̄ȝ in vigeſima q̄ ea idiget in creticatione ꝑfecta. Silr̄ ⁊ luna in fine q̄rtaꝝ triū recte ꝯ̄uenit in 21°. ⁊ nō in 20°. pp qđ cū nā operet̄ ꝯ̄ morbū: ſicut puidēs accuſator. Cōmē. centiloquij. ⁊ hic eius aduerſariū accuſet loco ⁊ tēpore quo caruerit auxiliatiōib⁹. Ea qdē vigeſimaꝑma die mouebit̄ ⁊ non vigeſima ad criſim cuȝ auxilijs fulcita ipſius aduerſarius morbus adiuuantibus ſit priuat⁹: ꝓpter qđ decimaoctaua eſt indicatiua ⁊ vigeſimaprima cretica: ⁊ non decima ſeptima ⁊ vigeſima.

Propter primū ꝟo ſciendū: ꝙ quid ſit criſis ⁊ dies cretica oſtēſuȝ dīa ꝑori deinceps quoq̄ȝ aduertendū ꝙ criſis dupl'r variat̄ vel a cauſa ſupiori aut a cā inferiori. Primo q̄dem aut a virtute: ſm eniȝ ꝙ fuerit fortis vel debilis vel media: velocius: tardius: aut mediocriter mouebit̄ ad criſiȝ vel ex parte diſtinctionis materie. Uidet̄ eniȝ ex duob⁹ maxime depēdē. Ex preparatione qdē ⁊ impreparatione materie ad motuȝ. Et ex motu ſuperiorū: cū ois latio iſerior ſupiorib⁹ latiōib⁹ gubernetur. ℭ Diſpoſitio āt ſiue ꝑparatio ⁊ ipreparatio materie ad motum: ſicut ⁊ ipſa poterit variari. Ea nāq̄ȝ aut rōne ſubē cōſideret̄ vel q̄ȝtitatis aut q̄litatis: ſiue ſitus vel ex parte ipſi⁹ motus. Uoco aūt hic mām imitās medicoꝝ ſermones ſubam quādā cōpoſitā q̄litatū accñtaliuȝ delatricē. Subam ꝟo accñtia eadeȝ qualificantem que ⁊ verius q̄litas appellat̄ ſcđa. ℭ Hꝭ aūt ſubē in q̄tuor maxie ſeq̄ſtratur nā ei⁹ alia eſt ſubtilis: alia groſſa: alia leuis: ⁊ alia grauis alia viſcoſa: alia frāgibilis ſeu ictibilis: alia rara: alia ſpiſſa: ſiue cōpacta vel media. Si itaq̄ȝ cōueniant ſil̄ plura: aut ois alterius combinatiōis in vnā pīē: ceu cholē: eſt. n. ſubtilis: leuis: frāgibilis ⁊ rara: criſim cābūt cito vēturā. Que vt ſic magis ꝯ̄ſonabūt cū 20ᵐᵃ die: q̄ȝ cū vigeſimaꝑma. Si aūt ꝯ̄tigat eꝯ̄ vt demū ꝙ mā fuerit groſſa grauis: viſcoſa ⁊ cōpacta: q̄lis eſt media: criſis tardabit̄ que vt ita ⁊ ampli⁹ dici ꝯ̄ueniet vigeſimeꝑme q̄ȝ vigeſime. Q̄ ſi mediocri⁹ hec ꝯ̄currant: ceu in ſanguie ⁊ flegmate criſes cauſabūt mediocriter proportiōatas cū ꝑdictis. ℭ Si ꝟo ꝯ̄ſideret̄ mā rōne q̄ȝtitatis tūc ei⁹ alia erit multa: alia pauca. Multa qdē criſim tardare facit ꝑ ſe. cuȝ in multe māe digōne ⁊ virtute forti ⁊ tꝑe indigeat̄ q̄ȝmultoꝝ accñs tñ iterdū euenit ꝙ q̄ȝtitate māe virtute ſtimulata potēti criſim anticipare cogit. Q̄ ſi mā ꝑpauca fuerit intātū ꝙ nāe nocumētuȝ nō iſurgat ab ipa ſenſibiliu: et eo ꝙ nō moueat̄ niſi ſtimulata tardabit̄ criſis. Si aūt mā cū ei⁹ minoratiōe ſufficiēs ſit ei⁹ nocuᵐ afferre ſenſibile ſtimulata nā ad criſim citi⁹ ſataget ꝑuenire. Et ita dies vigeſima amplius criſi accōmoda. ℭ Rōne ꝟo

I qualitaꝫ diuerſificaꝛ mã 2ᵉ. aut ꝑſe vł ex accñtiꝑſegdẽ qñ
materierũ alia eſt ca. ⁊ ſic. alia ca. ⁊ hu. ⁊c̃. Qꝛ ſi qdẽ ca. fue
rit ⁊ ſic. velut cholˀa citiꝰ irritabit ſtimulãdo nãꝫ ad criſim.
Cap. 1. pᵒ mcᵐ c. 13. ꝓblcᵐ p. bic. 5. cũ motiuũ calꝫ extet vñ 2ᵒ de gnõne aialiũ. Calidũ hũmori
uum: ⁊ ſiccitas ſibi cõiũcta: eã acuẽdo calidiorẽ reddet. Eſt
eni ſiccitas: vt caloris lima ⁊ exacuitio. Qꝛ ſi mã frida fue
rit ⁊ ſicca fridicate motiua ꝓhibente ⁊ ſiccitate inſpiſſatiõe
grauãte motꝰ ꝓtelabiꝛ nãe in criſi. De medijs aũt mãeruꝫ
qualitatibꝰ relinquiꝛ mediocriter iudicãdũ. Proportiona
bilr̃ ẽt ſic accñtalr̃ qͣlificaꝛ mã ex iſirmi etate: ſexu: ꝯſuetu
dine: tpe: ac regione. ¶ Situ vͦo ſeu loco 4ᵒ diuerſificata: ⁊
ipſa criſis irideꝫ hꝫ variari: vt qñ mã aut ſup frenes i locis
locabiꝛ calidis vel fridis ſub eiſdeꝫ: ſm ꝙ citiꝰ vel tardius
Colr̃ li. 1. a cã. 30. vſqꝫ in fi. materie i ipſis ꝯtẽte mouebunꝛ ad criſiꝫ: in ꝓnoſticis. Aut
eni in pte dextra ſituabiꝛ vel in ſiniſtra. Qꝛ ſi qdeꝫ i dextra:
caliditate cordis ptẽ irradiãte magis ipſaꝫ. Epatis ẽt ⁊ fellis
adminiculo: citius terminabiꝛ egritudo: diei vigeſime iã fa
K cta cõſona. In pte aũt ſiniſtra caliditate minorata: cauſis oc
currẽtibꝰ ex aduerſo: terminꝰ ꝓtendeꝛ egritudis: vigeſime
pͥme ꝓportionabilis effectus. Rõne qdẽ motꝰ: qꝛ aut conti
nuus vniformis ſic̃ febres ꝯcluſe ꝯtinue ꝓportionabiles vł
Cap. 8. 9. tus ſiacu ꝑ dies ipares aut pares ꝯcitaꝛ: creticoꝝ 3ᵒ. ¶ Ex parte vͦo
cauſe ſupioris variaꝛ criſis 2ᵉ. Aut rõne humoruꝫ planetis
appropriatorũ ⁊ attributorũ. Uel planete cuiuſdã vt lune:
ceu ceteri planete ſiuã dant diſpõne: cũ h ꝙ ipſa nãꝫ hãc re
git inferiorẽ gñabilẽ ⁊ corruptibilẽ. Fit nãqꝫ ꝓpa corpi ꝓp
ſimilẽ cũ eo opatiõnẽ in centilogo. Primũ aũt dictorũ ad
huc ſeqͣſtraꝛ in duo: humor eniꝫ duplr̃ põt in ſuperiora cor
poꝝ adduci. Aut rõne qͣlitatis ⁊ ſubẽ: aut cuiuſdaꝫ ꝓprieta
tis nobis ſatis ignote a qua ⁊ humor motũ ẽ ſortiꝰ. Iuxta
pͥmũ qdẽ motũ dõm meliaꝫ in ſaturnũ deduci: ⁊ cuꝫ ſit fri
gidꝰ ⁊ ſiccus tardi motꝰ: melia ſilr̃ groſſa frigi. ⁊ ſic. tardiꝰ
mouebiꝛ ad criſiꝫ. Flegma aũt attribuiꝛ lune ⁊ veneri mõ
L qͣdã. ſan. aũt Ioui. ⁊ cholˀa Marti ſilr̃ ac Soli. Et qꝛ motꝰ
Martis eſt qͣdãmõ inordinatus ⁊ ſubitꝰ: iõ cholˀa ad criſiꝫ
celeriter mouebiꝛ. Qꝛ ſi ſanguis citiꝰ moueri videaꝛ ꝓpor
tione motꝰ Iouis: aut flegma reſpectu motꝰ Lune tardiꝰ: h
ex alijs ſibi occurrit cauſis dictis ⁊ dicẽdis. ¶ Rõne qdeꝫ
ꝓprietatis occulte quã hñt humores ad ſupiora eſt ꝙ cho
lerica euẽtatiõnẽ de 3ᵒ in 3ᵐ recipit diẽ. Melia de 4ᵒ i 4ᵐ.
Flegma de die in diẽ. Sãguis vͦo fere ꝯtinue. dñs. 88. Qͦ
⁊ maxie ꝓp eiꝰ qͣtitatẽ ⁊ circa nãe iteriora ſituationẽ vꝫ cõ
tigere. ¶ Amp. ꝯſiderãdũ ꝙ ſm diuſitatẽ corpoꝝ ſupcele
ſtiũ diuerſificanꝛ criſes. Corpa aũt hꝫ ⁊ maxime planete in
qbus ⁊ fixaꝝ ſtellaꝝ vis recipiꝛ: 4ᵉ pñt variari: vł cõpara
tiõe ipoꝝ vlr̃ ad ſigna vel ad cardies mũdi: aut ad epiciclos
vel ad ꝯiũctiões ⁊ aſpectꝰ. Nã ſi ꝯtingat planetã fore in ſi
gno mobili: oñdit nãm mã ſibi facta obediẽte citiꝰ ad cri
ſim ꝑtingere. Si vͦo i fixo ꝯrio. In cõi vͦo mediocriter iu
dicãdũ. Ex pte qdẽ cardinũ: qñ cũ mã attributa fuerit pla
M nete oriẽtali: cui ẽt vis ibidẽ extiterit virtute planete diſpo
ſita: citiꝰ ſuſcipiet maturatiõnẽ. Qꝛ ſi planete occidẽtali: ſe
cus ꝯtinget. Silr̃ ſi ſeptẽtrionali fuerit attributa cũ eius vi
gor ſup nos directiꝰ iprimaꝛ: velociꝰ creticabiꝛ qͣꝫ ſi meri
dionali accõmodeꝛ ꝓp ipſiꝰ ad ſenith capituꝫ nroꝝ diſta
re. ¶ Tertio qdem rõne epicicli planete diuerſificaꝛ mate
riei attributio. Qͦ ẽ eqdẽ ſꝫ ſtatiõnẽ: directiõnẽ: ⁊ retrogra
datiõnẽ ꝯtigit. Et nimiꝝ ſi planeta fuerit directꝰ eo ꝙ tunc
motꝰ eiꝰ velocitaꝛ mãꝫ ſibi ſignatã celerius icitabit ad cri
ſim. Si vͦo retrogͣdus eꝫ. Qꝛ ſi ſtationariꝰ differẽter ſꝫ ꝙ
illa ſtatio erit ad directiõnẽ vł ad retrogͣdatiõnẽ. ¶ Uaria
tur etiã 4ᵒ mãe motꝰ ſꝫ ꝯiũctiõis ⁊ aſpectꝰ planetaꝝ: mã ſi
cõtigat lunã criſis tpe future planete tardo frido ⁊ infortu
nato applicari: qͣlis eſt ſaturnꝰ: accidet eaꝫ tardari: ⁊ diſtri
ctaꝫ fieri niſi materiei qͣlitas egritudis qͣlitate planete ſibi
Colr̃ ca. 6 oppoſita ꝯtẽpereꝛ i cẽtilogo. ⁊ creticoꝝ 3ᵒ. Si vͦo planete
ꝯiũgaꝛ calˀo motũ velocitãti velut ſol ⁊ marꝫ ẽmã egritudi

nis mobilior reddita citiꝰ ꝑtinget ad criſim. ¶ Reddiꝛ ⁊ N
motꝰ materiei diuſus ẽt ꝓp aſpectũ: q ẽt qͣnor ſt. qͣdripar
titi ꝑ. trinꝰ: ſextilis oppõnis: ⁊ 4ᵒ vt oſtẽdeꝛ dñs. 168. Iſto
rũ aũt aſpectuũ qdã ſũt ꝯfortãtes nãꝫ: alij vͦo morbũ exter
rẽtes. Primi qdẽ ſũt trinꝰ maxie qui ꝑfecte amicitie ⁊ beni
uolẽtie eſt aſpectꝰ: ⁊ ſextilis ẽt qͣꝫqͣꝫ ſit mediocris. Qñ eniꝫ
his aſpectibꝰ luna locũ aſpic̃. ⁊ future criſis ⁊ ꝓncipij egri
tudinis cõfortaꝛ nã tpe meꝰ: ſic̃ pugiles ſufficiẽter ꝓbo
rati ad pugnã. Alteri vͦo aſpectꝰ duo: vt oppõis: ⁊ 4ᵒ rõne
inimicitie pugne ⁊ ꝯrietatis ⁊ 4ᵒ ẽt mediocris: hñt morbũ
exterminare: eoꝝ ꝯrietate mãꝫ exuperãdo in criſi bona: qͣ
lis vtplim vigeſima ſeu vigeſimapͥma eã in euonem ꝯdu
cẽs. Hi ãt aſpectꝰ ſuari illeſi nõ valẽt niſi ⁊ circuitꝰ lune in
ʒodiaco obſerueꝛ icõcuſſus. Qͦ ẽ maxie attẽdẽdũ: cũ etiam
Colr̃ ca. 1. 5. ⁊ 6. creticoꝝ 3ᵒ ad criſim plus lune motꝰ opeꝛ qͣꝫ diſpõ mãe vel
indiſpõ eiuſdẽ. Hi ẽt aſpectꝰ attẽdunꝛ ſꝫ motũ lune de pũ
O cto in pũctũ in circulo: ⁊ nõ luminis ipiꝰ ſuſceptiõnẽ: lꝫ ⁊ illõ
poſſit interuenire qñqꝫ. ¶ Ex pte quoqꝫ planete cuiuſdam
vt lune: qꝛ opatio corpoꝝ ſuperioꝝ in iſta inferiora ſit per
motũ ⁊ lucẽ: motꝰ aũt quãtũ ad pñs iueniꝛ duplex: ſimplex
vꝫ. ⁊ cõpoſitus. Qui ẽt ſimplex triplex exiſtit. vnus qdeꝫ qͦ
luna moueꝛ ab vno pũcto ʒodiaci ⁊ ad idẽ reuertiꝛ qui mo
tus mẽſem ꝯſtituit dcm̃ peragratiõis ſeu ꝓp: ic ipreſſionis
Colr̃ cre ticoꝝ 3 ca pͥ. 4. in fi. a Gal. Et hic qdem vigeſimoſeptio dieꝝ ſpatio ⁊ octo fere
terminatur horis: certiꝰ trĩſeptẽ horis ⁊ 3ᵃ hore pte. Et iſte
motꝰ ꝓpe in Almageſti curſus vocaꝛ lõgitudis q ꝯſurgit
ex eo ꝙ cẽtrũ epicicli lune moueꝛ oi die. 13. gradibꝰ. ⁊. 14.
minutis ſeu. 11. ꝓp motuꝫ gẽʒahar capitis ⁊ caude dracõis
oppoᵐ ſup eccẽtrici deferẽtis ſupficieꝫ. ¶ Eſt ⁊ aliꝰ motus
ſimplex q a Ptolomeo dꝛ diuerſitatis curſus: ⁊ eſt quo lu
na moueꝛ oi die. 13. gradibꝰ ipſiꝰ ⁊ minutꝭ. Qui qdẽ motũ
velocitat ꝑmiſſuꝫ. Et hoc qñ luna fuerit in oppoſito augis
epicicli: in loco. ſ. terre ꝓpinqͦri. Tũc enim dꝛ velox curſu
ſeu cita. Et motꝰ eius eſt ab occidẽte in oriens. Qñ aũt fue
P rit in parte ſuperiori epicicli. vꝫ. in auge: motus tunc retar
daꝛ ꝑdictus: ⁊ ſic curſu appellaꝛ tarda in ꝯriũ alioꝝ quoqꝫ
planetarum qñ in his duobus epicicloꝝ ſuorũ locis extite
rint. Etenim circa augen veloces appellanꝛ ⁊ directi. Cir
ca vͦo oppoſitum tardi ⁊ retrogradi. In locis autẽ itermes
dijs ſtationarij preter ſolem. Ipſe nãqꝫ caret epiciclo. Et iõ
quãdo iſti duo motus. ſ. lõgitudinis ⁊ diuerſitatis ꝯcurrãt
in eãdẽ partẽ ab occidẽte in oriẽs in cõtrariũ. vꝫ. motꝰ pri
mi: motꝰ lune velocitaꝛ intãtuꝫ: ꝙ circa. 15. gradus ʒodiaci
perambulat in die nãli: ita ꝙ in ſex diebꝰ vnaꝫ quartã pe
grauit ʒodiaci. Et ſm hoc luna in ſex diebꝰ mouebitur ad
criſim bonã. Et ꝓpter hoc ꝯtingit quãdoqꝫ criſim qͣrtede
cime dici ⁊ in tredecima laudabilr̃ breuiari aut ſeptime in
6ᵃ. ¶ Si vͦo ꝑdicti duo motꝰ ſibi in ꝯriam diſſonãt parteꝫ
vꝫ. quãdo motꝰ diuerſitatis fuerit in oppᵐ motꝰ lõgitudi
Q nis ab oriente in occidẽs: continget id qͦ colligiꝛ de motu
lune ab occidẽte in oriens in ʒodiaco minus. 12. gradibꝰ in
die reperiri nãli: ⁊ ſm hoc accidet ꝙ luna cũ octo diebus ⁊
aliqbus horis vnam ꝑagrabit quadrãtũ: ita ꝙ criſis ſepti
me in nonã laudabilr̃ protelabiꝛ diem. Et ſm h criſis con
tinget magis in vigeſimapͥma: qͣꝫ in vigeſima die. Mõ tñ
priori eꝫ euenire ſignificaꝛ: ſuppoſita tamen diligenti hora
velocitatis lune ⁊ tarditatis adinuicẽ cõtrapoſite. ¶ Qꝛ ſi
cõtingat lunam mediocriter inueniri inter id qͦ eſt eſſe tar
dam ⁊ velocẽ curſu aut cõfractã ex ambobus: ⁊ hoc eſt cũ
13. gradibꝰ cum qbuſdam minutis in die tũc vnã quadra
tuꝫ circa ſeptẽ dies perambulabit: ⁊ ita criſis continget in
ſeptima qͦ eſt dare qͣꝫmultuꝫ: vt hic apparet ex Habraam
enarrare luminarium ſeu creticoꝝ tractatu calculationeqꝫ
motꝰ lune. Quapropter Gal. ⁊ alios multos medicoꝝ mo
tum hunc lune nõ taliter diſtinguẽtes: ſed ſimplr̃ ꝯfunden
tes tanqͣꝫ vniformẽ in eoꝝ criſibus: plerũqꝫ errare ꝯtingit:
qͦ forte is nondũ vidit: vt etiã apparet creticoꝝ 3ᵒ. Cũ nũ Colr̃ ca.

A dum mot^9 tēpore ſuo fuiſſent perfecti īnueti. Cum Ptolo-
meus pfecti^9 cōprehēdēs ad ipm nō puenerit fortaſſe:z ei
ɔtēporane^9 extiterit. Et iō ei mīme iputādū maxime cū fue
rit medic^9 aſtrolog^9 vo rar^9:poſteriorib^9 vo magis: aut
ꝗƺꝗ ipſe iudicauerit occulti^9 lune diuſitatis motū:nō tn̄ de
mno eſt viſus illo ɔuerti. ¶ Eſt ⁊ terti^9 mot^9 ſimpliciū iaz
dictorū:q ⁊ cōis dī a Gal. ipreſſiōis:eo ꝙ luna diſtās a ſole
3.arte.ca.9. ſpatio tāto ꝙ lumē ab ipſo receptū pt in h̄ iferiora viuificā
do iprimere:⁊ h̄ qdē mot^9 ſic ɔſtituit. Subtrahunt enīz a
mēſe ɔiūctiōis q erat.29.dies cuz dimidio:tres dies añ ſol
ɔiūctionē ⁊ p^9: qō tp̄s mai^9 exiſtit occultatiōis ⁊ ōbilitaꝗ
lune lumie puate. Illō āt qō remanet ſūt.26.dies cum me^a.
Eſt aūt cōpoſit^9 et 3^z. Un^9 qdē cōpoſit^9 ex curſu lōgitudis
⁊ diuerſitatis pacte differēte in mediis ⁊ ɔcordāte in vlti-
mo. Ali^9 ex h̄ cōmiſto toto ⁊ aliq̄ ei^9 pte. Et eſt ƀz ꝙ luna
mouet de ɔiūctiōe ſolis ad ɔiūctionē itidē dict^9 ɔiūctiōis:
B q ⁊ nño.28.dieꝝ nāliū cum dimidio mēſuratur:⁊ iſte et cōi
noie mēſis dī lunaris: ƺuis ſm calculatores dicat vnū eē
ex.30.dieb^9:alterꝝ vo ex.29.ſolū facilioris cā cōputatiōis.
Et h̄ qdē ɔſurgit ex additione duoꝝ dierꝝ ⁊ 4^or horaꝝ ſup
pdictū mēſez in qb^9 luna puenit ad ſolē. Nō enim eū iuenit
in loco in q̄ ipm reliqt:ƺ fere p ſignū vnū iā añceſſit. Et ſm
iſtū mēſez lune nō diſtiguit aſpect^9 nec egritudinū breuiuz
ſm lunā currētiū pfigit termin^9:cū alicubi eādē pte ȥodia
ci bis in h̄ mēſe circuire ɔtigat. ¶ Terti^9 āt cōpoſit^9 eſt q
3ª.arte.c.4. ſm phātaſiā. G. ex mēſe pagrationis ſiue ꝓprie ipreſſiōis ⁊
mēſe cōis illationis ɔficit. C ōiūgunt nāqꝫ iſti duo menſes
inadiuicē:⁊ qō reſultat ex eis ſūt.53.dies:⁊.20.hore:huius
qdez aggregatiōis medietas ſūt.26.dies:⁊.22.hore. Et hic
Ubi ſup in medicīs. mēſis medicialis a Gal. appellatus exiſtit. Quē qdē in ſe-
ptimanas ſeqſtrauit ɔſtituēs vnāquāqꝫ ex ſex dieb^9 ⁊ dcē
⁊ ſeptē horis cū media. Medietatem ſeptimane ex tribus
C dieb^9 ⁊ octo horis cū media ⁊ 4^a hore diē qdē.23.horis ⁊
q̄rtadecima pte hore. Et ſm h̄ due ſeptimane in.13.dieb^9 ⁊
11.horis iueniunt termiari. Tres vo in.20.diebus ⁊.4.ho
ris cū media. Hec āt phātaſiat^9 ē Gal. vt oſtēderet ꝙ tres
ſeptimane.20.dieꝝ ſpatio: ⁊ non.21.terminarent oino:qō
tn̄ pciſe nō potuit:⁊ ſi laborauerit plānū iuenire:cuz q̄tuor
hore ƀz ei^9 cōputationē vltra vigeſimū excreſcāt cum me-
dio:ita vt in octaua die ſuperſint.18.hore:⁊ in.12.27.

Propter ſcōm vo ſciendū:ꝙ modus dicendi
Gal. iaz tactus.vƺ.compoſitio
mēſis dicti medicinalis ex menſe cōis impreſſionis ⁊ ꝓprie
cōſtare nō pōt cuz iſte mēſis ſit diminutus a vero lune mo-
tu pagrationis qui eſt potior cā in criſi. Etiā ſm eundē gra
dus aſpectuū itegros ſi ɔſeruet:qb^9 iudicat egri^o. ¶ Am
plius nec vtilis methodus exiſtit:neqꝫ nccīa in egritudinib^9
q̄ citra q̄rtūdecimū termiant cū tp̄s nō repetat in eis. Aut
fortaſſis rñdebit id tn̄ q̄ſitū adaptari diebus idicatiuis ⁊
creticis vltra q̄rtūdecimū ꝓtenſis. ¶ Rurſus.multotiens
D ɔtigit imo fere ſemp ꝙ in egritudine circa vigeſimūqntum
termiata nō erit ali^9 vllo mō mēſis cōis ipreſſiōis ⁊ ꝓprie.
¶ Qō āt plus Gal. angit ⁊ ei^9 cōpōnē frāgit:ē ꝙ ſi aliquē
per octo dies: q̄tuor vel ſex aut hō ɔtigat ante ſolis ⁊ lune
coitū egrotare ⁊ egritudo ꝓtelet in ſeptimuz ⁊ vltra:aut et
in ɔiūctiōe qs icipiat egrotare ⁊ ꝓtēdat in añ:tūc deficien
te mēſe cōis ipreſſiōis in pn^o ⁊ in medio:mēſis medicinalis
remanebit incōpoſitus ⁊ vanus:altero eius cōpetente defi-
ciēte:pp qō erit dare tp̄s in quo egritudo motu nō guber-
nat lune. ¶ Itidē. volēs. G. in fine viginti recte terminare:
cū hō cōi aut medicinali ɔfractione p q̄tuor horas cum me
dia trāſiuit in ea q̄ vigeſimeꝑme diei vltra ſextaz pte conti-
nente ſenſibilem:ita vt criſi.12.diei ſupſint.27.hore. ¶ Ad-
huc dcm̄ ei^9 pōt calūniā ſuſcipere:eo ꝙ mot^9 lune diuerſitatis
velocitatis.vƺ.⁊ tarditatis mīme dearticulat:pp qō ⁊ ſi mo-
tus iſte veritati videat attigere.fictiti^9 tn̄ ampli^9 q̄ƺ princi-
pioꝝ nāe aſtrictus rōne. Et maxie cū videat mēſez quēdaz

E cōis appellatū impreſſiōis ab eo: vere gratis adīueniſſe:⁊
marie q2 nño.26.dieꝝ cū dimidio terminauit:et ſi ſemp lu-
na trib^9 dieb^9 ſub radiis pmaneat ſolis:cū tn̄ qñqꝫ videat
mane ante ortū ſolis:⁊ in ſero eiuſdez diei vt nouacula Al
fagranus:qō et expu. ¶ Eſt ⁊ ali^9 modus dicendi:quē vƺ
defendere. A. 4° 2^a. Et hoc eſt ex mēſe cōis impſſionis ac- Tra.2.ca. 20ª ſu^m
ceptus ɔtinente.26.dies cū dimidio: vt dcm̄ antea. Quem
qdē modū itārū approbat ꝙ addere parūper in h̄ ſicut fec
Gal. dicat trāſgreſſionē exiſtere. Aut vl'r hō computatio ⁊
cauſe dieꝝ creticoꝝ aſſignatio eſt trāſgreſſio: q2 medicum
et ſuā artē perducit cū ſit potius de ɔſideratione aſtrologi
cū nāli. Sed nēpe ad hūc modū plura ⁊ maiora incōueni-
entia ſequunt q̄ƺ ad dcm̄ Gal. Tum q2 aſpect^9 minus ſuat
illeſos. Tū qm̄ tres ſeptimane in.19.dieb^9 ⁊ horis.21.tm̄ fi
nient:⁊ nō in viginti dieb^9 cōplete. Adhuc magis ꝙ mlto
tiens erit dare egritudinem:que nullo motu lune ſeu men-
ſe gubernabit lunari:ceu eſt cōtra Gal. inductum.

F Propter tertiū qdē ſciendū:cū reuerētia tn̄ q̄
dā maioꝝ potius tertiuz hūc
modū dicēdi fore eligēduz:vt ꝙ mot^9 ſeu mēſis lune ipreſ-
ſionis ꝓprie remaneat icorrupt^9:ſic ſentiūt aſtrologi:quez
qdē vi et.10. theo. tenuiſſe creticatiōes p gradus aſpectuū Cap.8.p^e me^o.
diſtinguēs pfectos:ſic.n. hi pmanēt illeſi. Et cōis hi termi-
nus magis iter vigeſimā ⁊ vigeſimāprimā diē:cū tres ſepti
mane:ita.20.die cū dimidia finiant:q termin^9 p pte ei^9 ex-
trema magis ɔuenit criſi q̄ ē cōmotio pcedēs:qō appet:qm̄
neqꝫ opƺ in his terminationib^9 pſidiori^9 iſiſtere:vt ꝙ ſemp
ad cōplemētū motus lune ſtatim criſis cōſequat: pōt nāqꝫ
antecedere ⁊ poſtponi pp diſpōnem ⁊ indiſpōnem materiei
ad motū antedictū ⁊ potiſſime in egritudinib^9:quaꝝ mot^9
vltra.14.dies tardus efficit. Et ideo iuenio Hippocratem
7° epidimiaꝝ nō terminātē tales egritudies ōterminatōe Col^a tex. cō.1.
pciſa:ƺ lata:vtpote cū hac ꝓpōne circa.q̄ tp̄is latitudinē ⁊
G indeterminationē iportat. Dicit.n. circa.20. circa.34. circa
40.⁊c̄. Iō ɔtingit ꝙ hō egritudies q̄ ꝓlōgant nō ſolū ſpa-
tio.12.horaꝝ ant ſeptē cū dimidia in qb^9 vi eē diſcoheren-
tia mēſis medicinalis ⁊ ipreſſiōis certe multotiēs duob^9 ⁊
trib^9 dieb^9 criſim ɔtinuare. creticoꝝ p̄.⁊ 4° 2^a.⁊ maxie vl-
tra.40. cū ſol'o egritudinū:ſicut Gal. aſſerit cū Archigene Capi^o.8. Tra 2.ca. 10.cir.medium. 1.ō dieb^9 cre.ca.10.
fiat magis p digōnē ⁊ reſol'onez paulatim: q̄ƺ p digōnem ⁊
euonem ſubitā. Et firmat: qm̄ aſpectus creticās latitudi-
nez hƺ grādē:tātā nāqꝫ quot ſūt gradus lucis:ſeu q̄ƺtitatis
orbis planete: qō ⁊ viſus eſt dicere per ſeptēgradus ſit añz
totidēqꝫ retro:puta planeta exñs in p̄ minutoꝝ arietis dire-
cte aſpectu oppoſito aſpicit illū q fuerit in libra totidē mi-
nuta. Cū latitudine vo exñte in.23. virginis gradu ac in 7°
libre. Neqꝫ et qñ adeſt aſpectus effect^9 mox occurrit. imo
aptitudinez opƺ obſuare māe:vt dicet. ¶ Rurſus. ad hūc
modū nō ſequit mot^9 aut mēſis lunaris iterfect^9 tp̄e:ſicut
H in aliis ſeqbat modis: cum hic verus ſit ⁊ vniformis lune
mot^9 ppetuus. ¶ Q. ſi huic quis obuiauerit.d. ꝙ criſis nō
ɔtingit in.40. verū in.41. iā apparuit qd dōmqm̄ cum ta-
lis criſis ꝓlonget:⁊ ſi nā iā ſentiēs beneficiū lune ad finem
q̄rte peringētis ⁊ motu ſtimulata materie: que pari magis
mouet die circa q̄dragēſimā cōmotionē creticā icipiat an-
tecedentē. Criſim tn̄ pficit magis euacuatiuā in.41. q̄ nomē
⁊ ſpēm impoſuit terminationi. In egritudib^9 autē q̄ vlterius
ꝓtendunt:q2 criſes ⁊ ſi in periodis iſtis vtib^9 Hippocratis
videant incipere. Tum pp motū materiei ɔcluſum parem
vel iparē. Tuz pp hebetationē luminis lune in cōbuſtioni-
bus:nihilominus perfectas criſes ſeu reſol'ones ſiue mate
rierū paulatinas digōnes in finib^9 recipiēt ſm aſpectū lu-
ne quartaꝝ:qō perpēdens Hip. in epidimia ꝑiodos et ne-
glexit vtes:qō apparet cū poſt 80. dierū creticū ꝓnūtiaue-
rit.120.⁊ nō.100. Eſt et in his:vt tactū:modus obſeruādus
materie:qm̄ cui^9 fuit mot^9 per tertiū:vt cholere ei^9 criſiƺ ⁊
indicatiuā magis reddet ꝓ portionalē.21. diei.⁊.18. Cuius

I autē motus fuerit mãe ꝓportionalis incõcluſe: ſicut appet inconcluſis ⁊ in materieb⁹ que mouent̃ in ꝑib⁹ criſis videbit̃ plus a.20. q̃z a.21. depẽdere. ℭ Adhuc criſis triplex: vt cõmotio añceſſio: alteratio ſubita fere iſenſata ⁊ cũo manifeſta. dĩia.103. differẽtib⁹ horis occurrit. Et iõ q² mot⁹ materierũ ſunt diuerſi: ⁊ qñ modica diſtãtia iter vigeſimuz et vigeſimũprimũ cũ.12. horis in qb⁹ luna tres quartas peragrat: iteruenit. Et q² neq̧ medicinales termini: neq̧ etiaz nãles pp indeterminationẽ materiei ⁊ eius varietatez pñt īueniri ꝓciſi: imo opz vt qs cũ latitudine dicat 6° de re.ſa. de optima cõpõne ⁊ bona habitudine. Et firmat̃. qñ diligẽtiſſima ſubtilitas iportuna. febriũ 2°. ℭ Eti. In medicis ꝓcipue cũ ꝓbono:e: qõ appet q̃z maxie nõ opz in amplius circa hõ q̃ſitũ ſollicitar itãti: cũ termin⁹ creticus.20.⁊.21. diei creticationis ſit idẽ ſi itelligat̃ iuſte. vñ coll'z.4. Scias ꝙ q̃zuis iſti dies verificent̃ in criſi neceſſitatẽ nõ hñt: ſed veritatẽ ſm plus: q² Raſis dicit ꝙ expertus eſt in infirmaria relepſos in plurib⁹ decẽmiliũ: ⁊ in multis verificari ſũt dies ab Hippo. Galenoq̧ laudati. Et in multis virtutez liberationis dies habuerũt reprobari. Neq̧ Gal. tãdẽ hic ꝑteruit: vt eſtimãt q̃z multi: vnde ꝓnoſticoꝝ.3°. Criſis accidit in 20. plus valde ⁊ certius. ⁊ cretico.2. Inuenit̃ decimuſſeptimus ſm plm ꝓportionalis diei.20. ꝓportiõe q̃rti ad ſeptimuz: ⁊ vndecimi ad.14. ⁊ ſm minus.18. vigeſimoꝓ. vñ illo 3°. licz fiat criſis in vigeſima ⁊.21. die: ſit tñ in.20. plus. Et 4° 2°. Decimuſſeptimus iteruz idicat in.20. aut.21. Et decimuſoctauus indicat in.21. Nõ igit̃ omnifariaz vigeſimaprima reſpuit̃ neq̧ decimaoctaua: ⁊ ideo medico nõ expedit amplius ſub clamide cãcellatis digitis in dieꝝ nãliũ fractiõib⁹ īſiſtẽ: cũ dies nãles itegri ſint attẽdẽdi motuſq̧ lune proprius ſiue medicialis cũ ſm hũc tres ſeptimane.20. dieruz ſpatio: ⁊.11. horis cũ dimidia terminent̃ ita vt ſit tꝑs intermediũ.20. ac.21. attinẽs tñ ꝑ hore dimidiũ ampli⁹.20. vnde ⁊ veracius ꝯceſſum in eo iudicium q̃z in.21. contingere.

Colli. p° ꝓncipiũ. Cap.3. de ſua fine. In prin. Ca.4. p° medium. Cap.4. de ſua finem

K

Cõ.1. poſt mediũ. Cap.8.

Col.2.1. Tra.1.ca. 9.p° me.

Propter quartum qdẽ. ad ꝓmũ qd dõz apparuit. ℭ Ad aliõ dõz ꝙ in vigeſima ⁊ vigeſimaprima põt criſis fieri 2° mõ vt declaratũ ſm ꝙ egritudo erit ꝯcluſa vel currẽs per dierũ parium afflictionẽ aut impariũ. ℭ Ad aliud qd dõm oñſum dĩia.49. Numerus eni ꝑfectus dicit̃ multifariam: neq̧ qõ perfectũ ſimplr hic concludẽdũ eſſe ꝑfectum. ℭ Ad aliud qd dõm ex. A. viſuz eſt detectatione. Quãtũ võ q̃ alteri⁹ partis cõuincãt prearguta ex his apparere põt apte. ℭ Quid aũt ad Iſaac dõm differentia videbitur conſequenti.

L

ℭ Differentia. CV.

Uod criſis quartedecime diei ſit fortior ea q̃ ſeptime videt̃ per Iſaac.4.feb. dicẽtez decimãquartã oib⁹ dieb⁹ creticis: ⁊ q̃rtã oib⁹ dieb⁹ nũtiatiuis dixerũt eẽ meliorẽ. ℭ Iridẽ 4° 2ᵃ.14. ẽ dies fortis valde. Et de fortitudie ipſi⁹ eſt ꝙ nõ iuenit̃ dies cui non ꝓportionet̃ quartuſdecimus q ſit vltimus in fortitudine in iudicijs criſis ⁊ ſalute ipſi⁹ nedũ a cõplemẽto ei⁹. ℭ Adhuc. ibidẽ ſm plurimũ paroxiſmus ſeptimus declinat a 14° parumper. Qñ aũt paroxiſmus ꝺclinat criſes nõ fiũt adeo fortes: q² ipſe in vehemẽtiorib⁹ accidũt paroxiſmis dĩia ꝑori: ⁊ in ſmõib⁹ indicatiuis vniuerſis. ℭ Ampli⁹ cũ act⁹ actiuoꝝ ſint in paciẽte ⁊ diſpoſito: tũc erit fortior actio qñ mã erit magis diſpoſita. B ãt euenit in 14ᵃ: cũ tꝑs itercesserit lõgũ a ꝓn° vſq̧ ad criſim: qõ neciuz eſt in q̃libet actiõe ⁊ materiei diſpõne. 2° de cã. ℭ Eti. Cũ idicatio ſit ſignũ ꝓuiũ ad criſim: fortioris idicatiue fortior dz eẽ cretica: ſed fortior indicatio eſt decimeq̃rte q̃z ſeptime. q² 14ᵃ idicat̃ ſeptima. Iſaac febriũ.4. Qõ demõſtrat̃: qñ tãtũ dz eẽ ſpatij ab indicatiua vſq̧ ad indicatiuã q̃ztuz fuit a ꝓn° egritudis vſq̧ ad ipſi⁹ mediuz. Mediãs võ eſt ſeptia decimeq̃rte: nõ aũt vndecia: cũ decima q̃rte ſit ꝓpinquior q̃z morbi ꝓn°. ſeptia võ fortior eſt 4ᵃ: cũ mã ſit tũc magis mobilis: ſitq̧ luna iaz in q̃dre 2ᵉ initio ⁊ nõ in medio ꝓme velut in 4ᵃ euenit die. ℭ Rurſus. illud eſt forti⁹: qõ in plura põt: eo ꝙ in pauciora. dies aũt 14ᵃ in plura põt: q̃z plurimas. n. creticat egritudies cũ ipſa ꝓnunciet̃ abſolute cretica. In ea ẽt plures materie ꝯueniũt iudicature. ℭ Palin. Egritudies acute mouent̃ lune motu: ſic chronice ſolis motu: creticoꝝ 3° ⁊ cẽtiloquo. Sz in die decimaquarta cũ luna duas ptrãſiuerit quadras in aſpectu ſit oppõnis a loco in quo in morbi fuerat exordio: hic ãt aſpectus ꝑfecte ponit̃ inimicitie ⁊ pugne. In ſeptia aũt cũ ſoluz vnã quadrã ꝑambulauerit in aſpectũ ꝯuenit q̃ternũ inimicitie ⁊ ꝯrietatis mediocris ſolũ. Ubi aũt fortior pugna: ꝓxima mẽſior expectat̃ victoria. ℭ Iridẽ. aut eſt fortior ſeptimus decimoq̃rto: q² ꝓpinquior ꝓn° egritudis: ⁊ ſic 27⁹ eẽt fortior 34°. ⁊ 34⁹ 40°. qõ nõ dĩ vel rõne aſpect⁹ lune: qõ oñſuz eſt contingere: itaq̧ decimeq̃rte criſis vigoroſior ea q̃ ſeptime.

Cap.6. in fine.

Tra.1 cõ. in me°.

In ſi.ca.

M

Cap.7. in ꝓncipio.

N

Cap.7 in ꝓncipio.

Huius autẽ oppo^m cõiter ſeruat̃: qõ ẽt rõne monſtrat̃: qñ afoꝛ.4ᵃ. Que i parib⁹ iudicant̃ dieb⁹ diſcrita ſunt ⁊ amica cõuerſioni: ſeptim⁹ aũt eſt impar. decimuſquart⁹ võ par. ℭ Iridẽ. dcm̃ eſt criſim fieri vehemẽtiori paroxiſmo: ſed in ſeptima is vehemẽtior interuenit: q̃z in decimaq̃rta: q² ipares fortiores ſunt paribus dĩia priori. vñ 4° re. acu. Opz maxime numeꝝ iparem vereri: q² hi dies repẽtes faciũt laborãtes: q̃re 3° creticorum. Criſis ſit plurimũ in acutis egritudib⁹ in iparib⁹: in chronicis aũt in parib⁹. ℭ Ampli⁹ criſis accidit maxie decurſu lune ꝑ ſigna. Cui⁹ actio grãdis eſt in criſi. In ſeptima võ ꝯrietas interuenit oimoda: cum luna vt dcm̃ perueniat ad ꝓncipiuz ſequentis quadre: vbi in duab⁹ qualitatib⁹ reperitur oppoſitio: ſicut ſi ea fuerit in ꝓncipio arietis calidi ⁊ ſicci quãdo morb⁹ initiauit. Quãdo qdẽ ad finẽ ꝑueniet ſeptime diei ad cancri frigidi ⁊ hu. concurrit exordiũ. In termino autẽ quarte perueniet ad libram calidã ⁊ hu. concordantem cuz ariete in qualitate actiua vt caliditate. Septimus igitur fortior in creticando decimoquarto.

Afo.bi.

O

Col.1.cõ. 67.in h. Cap.1.

Propter primum võ ſciendũ: ꝙ quid ſit criſis qdq̧ dies: ⁊ quid dies cretica differẽtijs oſtenſum imediate precedentibus.

P

Propter ſecunduz qdẽ ſciendũ quoſdã dixiſſe criſim ſeptime fore fortiorẽ: eo ꝙ in ipſa terminat̃ tertiana: q̃ fortẽ recipit creticationẽ pp motũ ipſi⁹ vehemẽtẽ. Et q² in ſeptia ſit fortior paroxiſm⁹. Alie võ mãe ſimplices ⁊ cõuiſte fortiores faciũt criſim in decimaq̃rta. ℭ Sz ſuſpectus ⁊ inarticulatus reddit̃ hic ſmo: qñ tertiana iterpolata vt illa q̃ vera nuncupat̃ tertiana criſim facit in decimaq̃rta ⁊ non in 7ᵃ. vnde Hip. Tertiana vera in ſeptez ꝑiodis iudicat̃ longiſſima: ſepte ãt ꝑiodi.14. iducũt dies: eo ꝙ q̃zuz cõtinua agit in vna die tãtũ iterpolata in vno ꝑiodo. Adhuc febres ſanguinee quaꝝ criſis eſt vehemẽs: in ſeptima terminant̃ non paruz. Rurſus. auctores ſimplr proferunt. ſeptimã eſſe fortiorem in criſi decimaquarta. ℭ Quidã võ ꝓtulerũt decimãquartam fortiorem: eo ꝙ luna aſpectu conſpicitur oppoſito loco initij morbi: ſed quid de hoc apparebit ex dicendis.

4° afoꝛiſ. afoꝛ.59.

Q

Propter tertiuz võ ſciendũ ꝑ ꝙ criſis ſeptie fortior eſt illa que decimeq̃rte. Et deinceps varietas attendat̃ dieꝝ creticoꝛuz. ℭ Propter ꝓ^m hui⁹ ſciẽdũ: ꝙ per fortiorẽ criſim duo poſſum⁹ itelligere: vel criſim ſepi⁹ emergẽtẽ in tali die: vt illud dicatur forti⁹ qõ in plura põt: ⁊ ſic fortaſſis criſis decimeq̃rte fortior exiſtit criſi ſeptime cuz pluries occurrat in ea: ⁊ maxie in regionib⁹ frigidiorib⁹ tẽperatis: ⁊ i corporib⁹ ocioſis fruentib⁹ copioſe alimẽto: qualia ſunt hodie corpa plima. Naturalia eni cũ arte pulmẽtaria delectationẽ machinãte tempore nõ ſufficiũt pũti. ℭ Eti. Decimaq̃rta ẽ tꝑs vtcũq̧ mediũ in quo ꝯcidũt materie calide cũ frigidis. Hunc tñ itellectũ accepto nõ multũ. ℭ Sz ꝓprius criſis dicet̃ fortior ea

A Cap.2.in medio. Cap.4. in prin.

ꝙ cõditiones ſex ꝑdicte ꝑfecte criſis veri⁹ ꝛ cõpleti⁹ reperiant̃ in ipſa q̃z in reliq̃ aliaꝝ. vñ creticoꝝ ꝑ. Uidim⁹ in ſeptima fieri criſiz multotiẽs: ꝛ fuit cũ h completa: certa: ſalua: manifeſta: indicata: ꝛ ad benignũ mutata. Et poſt q̃dam ſubdit. Jõ dixi ꝙ ꝑcedẽs oẽs dies eſt ſeptim⁹: ꝛ nõ ſignifico q: ipſe ſit dies añs in nũo: neq; in ꝯſecutiõe ordis dieꝝ: veruz ſignifico q: ipſe eſt añs in virtute ꝛ nobilitate: qm̃ in ipſo ꝯſumunt̃ egritudies ꝯſumptiõe ꝑfecta certa: laudabili: ſalua: manifeſta: idicata. Et ẽt in ſexta ꝯſumunt̃ egritudines: ſed non ſicut in ſeptima: qm̃ hic aſſimilat̃ regi idulcoridis q̃s vicit ſerta v̾o tyrãno gratulãti in effuſione ſanguiz.

Cap.8. in principio. Cap.29. poſt prin. Cap.8. in medio. Ca.6. circa prin. 2ᵒ.4.tra.3 ca.3 poſt principiũ.

Hui⁹ ẽt platonis ſeptime recordat̃ in 2ᵒ ita. Fortior dieruz criſis eſt ſepția ꝛ ipſi⁹ idicatiua eſt 4ᵃ. Amp. Almã.10. Septim⁹ dies oib⁹ dieb⁹ creticis ſua malitia ꝛ bonitate ſuperior exiſtit: qui fere diei 6ᵒ ꝯtius eſt: decimuſquart⁹ at dies creticus eſt: ꝛ eſt a ſeptio ſcõs: vñ theo.10. Oib⁹ ꝑferẽdus ẽ dies ſeptim⁹: ꝛ poſt ipm decimuſquart⁹. Adhuc Jſaac 4ᵒ febriũ. Laudabiliores ac certiores dieꝝ dicimus ẽẽ ſeptimũ ꝛ decimũquartũ. A. v̾o. Dies ſeptim⁹ ẽ dies fortis valde: ꝛ indicat ipm q̃rtus. Et lz vt ſeptim⁹ ponat̃ in ꝑ ordine ſupiori.

B

℄ Rurſus poſt illuſtriuz medicorum auctoritates mõſtrat̃ rõne: q: criſis illa fortior: in qua ꝑfectius repiunt̃ ea que ad fortitudinẽ criſis expetunt̃. Hec autẽ eſt ſeptima: qȯ oſtẽdit̃: qm̃ in ipſa eſt fortior: vt eſt cõiter dicere virtus: cũ non morbi mora: ſic vt in decimaquarta iaceat fatigata. Mã ẽt que in ſeptima mouet̃ eſt maior: calidior: acutior ꝛ mobilior: ꝛ dies ſeptimus ꝓpinquior exordio egritũdis q̃z decimuſquart⁹. Quãto eniz plus criſes ꝓtendunt̃ a prĩ egritudis q̃z 14⁹ debilitant̃ ampli⁹: vt i lõga: ceu oſtẽſuz vt fiãt criſes ꝓtẽſiõe. vñ 4ᵒ 2ᵃ. Q̃to magis ꝓtẽdit̃ tãto debilitat̃

Diff.c.p. in fine.

iudiciũ. ℄ Eſt ꝛ ipreſſio lune tunc fortior: q: in ſignis duabus ſit q̃litatib⁹: vt tactũ multotiens: ſibi oppoſitis. Aut h vnis ſolũ eſt ſemp in actiuis fortiorib⁹ exñtib⁹ paſſiuis oppoſitio vt aries cãcro opponit̃ in duab⁹ q̃litatib⁹. Thaurus leoni in actiuis. Gemini virgini in vtriſq;. Qñ aũt luna eſt in prĩ q̃dre tertie: ſicut in fine diei decimequarte non

C

eſt oppoſitio ſignoꝝ niſi in vnis q̃litatib⁹ puta in paſſiuis: vt aries libre tñ in ſicco ꝯriat̃ ꝛ hũido cuz ſint ambo calidi. Thaurus ſilr ſcorpioni opponit̃ in paſſiuis ꝯueniẽs in actiuis: vterq; eni frigidus: ꝛ ſilr gemini cuz ſagittario. Et in reliqs eodẽ mõ. Eſt ẽt in ſeptima aſpect⁹ q̃ternus q medie inimicitie ꝛ ꝯrietatis exiſtit. Sed i 4ᵃ eſt aſpectus oppõnis fortior reputat̃ 4ᵒ cũ ſit ꝑfecte inimicitie ꝛ oppugnatiõis: vñ vt ſic fortior eẽt criſis decimequarte illa q̃ ſeptime. Sed ſignoꝝ ꝯrietas que iueniť in ſeptima: non aũt ſic in decimaquarta ꝯiuncta cũ aſpectu 4ᵒ. fortaſſis vicit aſpectũ oppoſitionis ꝑter alia ex ꝑte nãe ꝑticularis ꝛ mãe conſiderata: h aũt ſunt q̃ criſim fortificãt in q̃ ꝯcidunt die. ℄ Rurſus. illa eſt fortior criſis: que vehemẽti⁹ ꝛ plurium materieꝝ terminat ꝛ cõcitat egritudines: apparẽs iã ex dictis: hȯ autez eſt ſeptim⁹: nã febres tertiane: cõtinue ac cauſones in ipſo terminant̃: cũ tũc exacuat̃ motus: non aũt in 14ᵃ. Silr plurime iterpolataꝝ ſepi⁹ quieſcũt in q̃tuor paroxiſmis q in diem

D

ꝯcurrũt ſeptimã. Febris ẽt ſanguinea cuius ſubtile ꝯuertit̃ in cholerã ꝛ groſſum in melam: dixia.89. mouebit̃ in 3ᵒ. cũ per 3ᵐ exagitet̃ cholera. Quartana ẽt exagitat̃ in ſeptimo: ꝛ nõ aũt in 14ᵒ. ſz in 13ᵒ. Miſcent̃ ẽt materie fride cũ calidis terminaturis añ ſeptimã q̃ frido hebetante creticant̃ in ſeptimo: itaq; licz ꝯcludẽ ꝛ ꝓprie in climatib⁹ tẽperatĩ ꝛ calidis ꝛ regimine corpoꝝ cõdecẽti criſim ſeptime fore fortiorẽ criſi decimeq̃rte. ℄ Propter 2ᵐ hui⁹ ſciẽdũ: ꝙ dies cretici videnť 4ʳ variari. ꝑ qdem rõne frequẽtis ac rare contingentie ipſoꝝ 2ᵒ futuri qȯ in ipſis ꝓtendit̃. 3ᵒ ex ꝑte bonitatis criſis ꝛ malitie. 4ᵒ debilitatis ꝛ virtutis illoꝝ. Primo qdẽ qm̃ dies ſunt in qb⁹ frequẽter fit criſis: ꝛ qdã in ordine ſunt ꝑ ceu ſeptim⁹ ꝛ 14⁹. qdã in 2ᵒ ſicut vndecimus ꝛ vigeſim⁹: alij in 3ᵒ. vt quartus ꝛ decimuſſeptimus ꝛ vigeſimuſprim⁹. Jn 4ᵒ v̾o terti⁹: qnt⁹ decim⁹ ꝛ decimuſoctau⁹.

E Cap.2. poſt principiũ.

Nõnulli v̾o ſũt in qbus fere nũq̃ fit criſis. vñ creticoꝝ ꝑ. Jn die 12ᵒ ꝛ 6ᵒ nõ vidi aliquem vnq̃ cui aduenerit criſis: in qbuſdã v̾o fit: ſz raro. Et h ſilr 4ʳ dixit: qz in ꝑ qdẽ ordine eſt

10.theo. ca.8. poſt principiũ.

duodecim⁹ ꝛ ſext⁹. Jn 2ᵒ octauus. Jn 3ᵒ.16⁹. Jn 4ᵒ.19⁹. Halyabbas. Aliter v̾o Gal. ordiaret. ꝑmitteret eni 12ᵐ ꝛ 16ᵐ. ꝛ nõ ſextũ neq; octauũ. Hoꝝ v̾o oium medij in frequentia ꝛ raritate eſt tredecim⁹ ꝛ decimuſqnt⁹: vigeſimuſquart⁹ ꝛ vigeſimuſſeptim⁹: vñ 4ᵒ 2ᵃ. Dieꝝ creticoꝝ qdã ſupiorez ob

Tra.2.ca. 4.in prin.

tinẽt ordinẽ: ceu ſeptimus: vigeſimuſprim⁹: ꝛ decimuſquartus: decimuſſeptim⁹ ꝛ vigeſim⁹. Quidã ſunt itercadẽtes in medio: ſic octau⁹: qnt⁹: ſext⁹: tredecim⁹. Terti⁹ qdẽ ꝛ qntus ꝯtinẽt q̃rtũ. Jn 3ᵒ eni ꝛ 5ᵒ nõ fit criſis rõne mot⁹ lune: ſed magis ꝑꝑ q̃rtũ. vñ tertijs creticoꝝ ꝛ criſiũ. Nõ fit criſis ꝑꝑ

Cap.8. in medio. Col.c.4. in medio

reuolutionẽ lune in 3ᵒ ꝛ 5ᵒ. ſed accidit: aut q: criſis ꝑparata vt fiat i die 4ᵒ antecedit ꝛ fit in 3ᵒ ꝑꝑ prauitatẽ paroxiſmi: aut ꝑꝑea ꝙ nã laſſat̃ ꝛ nõ ſtimulat ipſam aliqd in 4ᵒ. quare pauſat: deide mouet̃ in die 5ᵒ. Sunt ꝛ minime cretici: vt neq; intẽtione ꝑᵃ: neq; 2ᵃ primus: ſecũdus: decimus ꝛ duodecimus ꝛ decimuſnonus ꝛ ſedecim⁹. ℄ Ex ꝑte qdem futuri

F

qȯ in ipſis ꝓtẽdit̃: qm̃ quart⁹ eſt indicatiu⁹ prim⁹ ſalutẽ dnũtiãs in ſeptimo. Si laudabilia ꝑceſſerũt ſigna. Si aũt oppoſitũ mortẽ. ſeptim⁹ aũt idicat criſim in vndecima: vndecimus in deciaquarta: decimuſſeptim⁹ in vigeſima: iuxta illud. Septimã q̃rta manifeſtat. Rõne qdẽ bonitatis ꝛ ma

2ᵒ aſo. clo ri.24.

litie criſis: qm̃ hi ceteros ꝑcellunt in bonitate: vt ſeptim⁹ q cũctis. vt dcm̃ extat platus: poſt quez decimuſquart⁹: poſt quos ponit̃ vndecim⁹ ꝛ vigeſim⁹ ſub his locat̃: poſt quez decimuſſeptim⁹: deide qndecim⁹: deide vigeſimuſprimus: poſt q̃s oẽs ponit̃ trigeſim⁹. ℄ Dies v̾o in qb⁹ criſis euenit mala ſunt ſext⁹: octauus: duodecimus: decimus: ſedeci

2ᵒ.4. trac. 1.cap.7.

mus: ꝛ decimuſoctauus: vñ. A. Meliores ſũt ſeptim⁹ ꝛ decimuſquart⁹: poſt q̃s eſt vndecim⁹: decimuſſeptim⁹ ꝛ vigeſimus: deide qnt⁹: poſtea q̃rt⁹: deinde nonus: poſtea trede

G

cimus. ℄ Ex ꝑte qdẽ fortitudis ꝛ debilitatĩ coꝝ: qdã nãq; ſupputant̃ dieb⁹ q̃ternis: vt ſeptimus: q̃rt⁹ vndecim⁹: decimuſquart⁹: decimuſſeptim⁹ ꝛ vigeſim⁹: ſicq; ꝓtẽdit̃ donec ad quadrageſimũ ꝑuenit: q̃terni tñ viles ſunt vltra vigeſimũ: poſt vigeſimum v̾o fit fortitudo in ſeptenis: vt vigeſimuſſeptim⁹ ꝛ trigeſimuſquart⁹: deide q̃drageſimus: deinde currit i vicenos: vt ſexageſima: poſtea octuageſima: deinde trãſit̃ ꝑ duos vicenos in cẽteſimuz vigeſimũ. Et deinceps cõputatio nõ currit ꝑ dies: ſz ꝑ menſes ꝛ annos. creti

Ca.13. poſt principiũ. Tra.2.c.2 poſt me.

coꝝ.2. q̃rto tñ ſcȯs cẽteſimus annumerat̃. ℄ Noſce q̃q; ꝙ ſũt aliq dieꝝ ifra vigeſimũ in qb⁹ mox ſoluitur egritudo ꝛ alij i qb⁹ tardi⁹. Primi ſiqdez vt terti⁹ quart⁹: qnt⁹: ſext⁹: ſeptim⁹: nonus: vndecim⁹: decimuſquart⁹: decimuſoctau⁹ vigeſim⁹. Scȯi aũt octauus: decim⁹: duodecimus: ſedecimus: ꝛ decimuſnon⁹. Tredecimus v̾o extremis prioꝝ atti

Cap.5. in medio.

net ſcȯis vtcunq; creticoꝝ ꝑ. Relicti ſunt aũt ꝑmus ꝛ ſcȯs tãq̃ iproprie cretici. Sz in errore ſubſcribẽtis mirãdũ. q̃re qndecimus omittit̃ cũ ſit cretic⁹ aut hoꝝ medius audit̃ omnino. Si autẽ predicta debeant verificari opus eſt nul

H

luz errorẽ laborantẽ icurrere. ℄ Circa ꝑdicta ꝯtigit de 4ᵃ die dubitare: q: poſita eſt inter dies in quibus ſepe erit criſis. vnde 3ᵒ criſiũ. ꝛ 4ᵒ ꝑᵃ. ponitur ſynocha multotiẽs facere criſim in 4ᵃ. Cuius oppoſitum 3ᵒ criſiũ exprimitur cum

Cap.4.circa mediũ. Tra.2.ca. 43.in fi. Cap.4. Tra.2.ca. 3.cir. prin.

4ᵒ ſecũda. ꝙ Archigenes bis factã ſe per totam vitã ſuaz vidiſſe criſim ꝯfitetur in 4ᵃ. ego v̾o vſq; nunc ſemel. ℄ Dicenduz ꝙ egritudines ſunt duplices: quedã nãq; ſunt continue concluſe: vt ſynoche dicte. Ac q: tales exacerbatione nõ exacuũtur: ſed tote ſunt vnus paroxiſmus: ꝛ in 4ᵃ recipiunt beneficiũ a luna: in ipſa creticãtur q̃zplurime. Sũt ꝛ alie cõtinue: ſeu interpolatim per tertiã diem incitate: ꝛ he non faciunt niſi rariſſime criſim in quarta: cũ tunc non paroxiſment aut nõ excitent̃ in amplius. Nã criſis: vt dictuz eſt opz in paroxiſmo cõcurrere vehemẽtiori. ℄ Notãdum ẽt

I ꝙ in die 6ª ſit criſis quādoqꝫ plurimū praua:cum hic dies
apud Gal.tyrādo aſſimilet̄.ceu ſeptimus regi. Accidit aūt
vel q2 luna curſu velox pertingit ad finē quadre ſex dieruꝫ
ſpatio. Aut q2 egritudo motu procedit paritaliter vt neq̄
or hora periodi in 6ª concidat die magis : non qdem ita in
2ª ⁊ 4ª.q2 virt⁹ adhuc fortis. Aut ſit pcipādo vtute diei ſe
ptime qñ poxiſmus fuerit ſcutus anticipans irritata nā vel
extrinſec⁹ ipam ſtimulante errore. Eſt tñ ad ſalutē qñqꝫ ſic
ſeptim⁹ ad mortē:lꝫ rarius eā ꝯſequat̄ cōſecutione pfecta.

(margin: ƥ de die. b' cre. ca. 4. in me°.)

Propter quartū

qdē.ad hm̄ dōꝫ:ꝙ Iſaac op
ponēdo id ꝓuiſit. vñ ait ſol
uens ꝙ impares lꝫ ſint ꝯuenientes nālr̄ diei creticespares
tñ ſunt ei accidētalr̄:q2 ſi criſis incipiat in tredecima die nā
ſuam cōplebit actionē in 14ª. vnde ⁊ criſis in ea cōputabi
tur:q2 actionis cōplementuꝫ in ipſa oſtendit̄. Similr̄ in 3°
nā eius incipit operationē. ⁊ in 4° finit illam. Et cōfirmat̄
q2 motus ſumit nomē ⁊ ſpēm a termino ad queꝫ.phy.5°. ⁊
2° de aia. Juſtum ſit vnūquodqꝫ a fine appellari. Nam exi
tus acta ꝓbat cum ſit cauſarū cauſa. Sic igit̄ decimequar
K te nō eſt tantus vigor iudicij per ſe : veruꝫ per aliud:puta p
tredecimaꝫ. vnde ſubdit. ꝓinde bene ordinauerūt creticas
dies:q2 cū viderent parē non eſſe creticū ex actione nāe:ſed
accñtalr̄ ex apparitione opationis ei⁹ in eo cōplete:ꝯuerſi
ſunt ad iparē:⁊ dixerūt ipm̄ pari eſſe digniorez. Vult itaqꝫ
Iſaac ꝙ ipares ſint cretici per ſe:pares āt per accñs:qd ex
Hippo. ſumpſit:quā pmiſi auctoritate:ꝙ ipares fortiores
ſunt parib⁹:ſenſit eñi iparē fortiorē pari:eo ꝙ impar iparē
in ſe ꝯtineat ⁊ parē:ꝙ dicit Hippocratē in auctoritate pdi
cta mōſtraſſe. Aut Pythagoricis acqeuit volētib⁹ imparē
nām obtinere maſculi ⁊ forme cui⁹ eſt actio:parē vo femel
le ac māe cui⁹ eſt paſſio. ℂ Sed calūniaꝫ nō paruā vi deñ
Iſaac pati:q2 et apparuit in criſi ꝯcurrit ⁊ nā hꝫ iferior re
gitiua cū mā ⁊ ambit⁹ ſuperior ⁊ ꝓprie luna. Jā vo deñ ꝙ
L vtus fortior fortiorē cauſat criſim:hoc qdeꝫ euenit in 4ª ⁊
14ª pōt ſepius ꝯtingere regimine applicato ꝯueniēti Mā
etiā vtplm̄ eſt multa agitabilis caſa ⁊ ꝓprie in 4ª. Sunt ⁊
egritudines ꝯtinue ꝯcluſe:quaꝝ māe vniformiter ſunt exa
cuitione mouent̄ : vt nō magis pari q̄ꝫ impari exacerbent̄
die:ceu febris ſanguinea qd luna in decimoq̄rto in oppoſi
tionis facta eſt aſpectu in creticatiōe fortiori. Jn quarta vo
ſup medietateꝫ q̄dre ſm ꝙ ſignifer fuerit p angulos almu
themon partit⁹. Cū aūt talia occurrāt in q̄rta ⁊ in 14ª ma
gis q̄ꝫ in q̄nta vel ſexta vel terdecia:in his amplius p ſe erit
criſis:q̄ꝫ in illis. Et neqꝫ ſermo Hippocratis vt vlr̄ eſt acci
piēdus verū ꝯtingēs:vt in pluribus : neqꝫ ēt per numeros
arithmeticos nālia hñt ꝓbari cū ipſi non cauſent illa:ſic in
pleriſqꝫ Ari. ꝯdēnat Pythagorā ponentē numerū ſubiaruꝫ
⁊ alioꝝ fore cauſam:eo ꝙ ignorauit diſtinguere iter vnum
qd ꝯuertit̄ cū ente:⁊ vnū qd numeꝝ pncipiat. Eſtimauit.n.
vnū qd numeri extat pn̄m fore cām entiū putās ex ipſo res
fieri:ſicut ex vnitate ꝯſtituit̄ numerus. vñ 3° creticoꝝ. Ego
M mltotiens rememoror Pythagore ⁊ miror de eo q2 fuit vir
ſapiens:⁊ placuit ei vt diceret in numeris : q2 ꝯſequunt̄ ex
vtute ſua. Sed nō eſt hic locus diſputādi cum eo q deſipit.
Vñ aliter : vt per iterēptionē dicendū qm̄ ſophiſte in ſui q̄
ſtione falſuꝫ ſupponūt:cū oñſum ſit ſeptimā fore fortiorem
decimaq̄rta. ℂ Ad aliud dōm ꝙ. A. cōparat dieꝫ decimū
quartū ad reliq̄s dies/alios extra ſeptimā ⁊ maxie ad ſub
ſequētes ipſaꝫ:qd apparet:q2 iā locut⁹ fuerat de 7ª. Vel q2
itellexit decimāquartā fortiorē eo ꝙ plures in ea ꝯtingant
criſes:⁊ ꝓprie i locis ⁊ corporib⁹ ꝓtactis. Aut fortaſſis ha
buit reſpectū ad oppōnis aſpectū in 14ª ꝯcidentē fortioreꝫ
4° cadentē in 7ª. ℂ Ad aliud dōm ꝙ paroxiſmus ſeptime
nō declinat a paroxiſmo decimeq̄rte ſimplr̄:imo extollitur
ſup ipm̄. Sed ſm qd:ceu in egritudine ꝯcluſa in qua nō p
cipit̄ exacerbatio vlla. ℂ Ad aliud dōm ꝙ mā nō eſt ma
gis diſpoſita in 14ª : q̄ꝫ in ſeptima habita cōſideratione ad

(margin: Te. cō 4. Te. c. 49.)

(margin: Te. 13. me taphy. circa me.m)

(margin: Cap. 8. in medio.)

N mām diei ſeptime que diſponibilis eſt leuiter ⁊ ad mām de
cimeq̄rte difficile coaptabilē ⁊ plurimū illa reſiſtētē. Et ad
vtutem que fortior cōiter reperit̄ in 7ª q̄ꝫ in 14ª:ac ad alia
declarata. Forte nāqꝫ agens in breui tēpore aget qd debile
in longo:de ſimplici 4°. ℂ Ad aliud dōm ꝙ dieruꝫ qdam
ſūt indicatiui ꝓprie vt fines ſeptimanaꝝ:puta ſeptima:de
cimaquarta ⁊ vigeſima:ſeu vigeſimaprima:qdam vo indi
catiui ſicut quarta:vndecima : decimaſeptima vel decima
octaua appēs creticoꝝ 3° ⁊ i cētilogo:nihilominꝰ q ſt indi
catiui ſm qd pñſ eē idicatiui. Et idicatiui indicatiui:vñ 7ª
nō eſt ſimplr̄ ⁊ ꝓprie idicatiua decimeq̄rte : ſed ſm qd ma
gis. Et iō ait Iſaac. Si mā fuerit groſſior ⁊ grauior:ſigni
ficatio erit expectanda in ſeptima ⁊ criſis in decimaquar
ta. Quādo eñi mā talis exiſtit:ſignificatiōes ei⁹ ꝓlongant̄
vſqꝫ in ſeptimā:ita vt nequeat nā ſuam complere actionem
niſi in alia 7ª:que erit decimaq̄rta dies cuꝫ illa. ℂ Oꝫ ſi di
cat̄ debere indicatiuā mediare tēpus morbi:qd de 14ª fa
cit 7ª. Dicendū hoc intelligēdum de fere ⁊ ſimplr̄ indicati
uis:q̄lis eſt.4.⁊.7.⁊.11.ad.2°. ℂ Dicendū etiā ꝙ luna ſm
O fines q̄rtaruꝫ nō habet ꝓprie indicare ſed magis indicare
verū indicare ineſt ſibi ſm q̄rtaruꝫ media. ℂ Ad aliud qd
dōm iā apparuit. ℂ Ad aliud ſilr̄ qd dōm mōſtratuꝫ:nam
oppoſitio ſignoruꝫ maior eſt in fine diei ſeptime q̄ꝫ decime
q̄rte. Et aſpectus q̄rtus excellit aſpectū oppōnis in 14ª ve
hemētiore illic ente in ſignis diuerſitate. Sunt ⁊ alia poſſē
ſa hic criſim ſeptime vigorare. ℂ Ad aliud dōm ꝙ ſecus ē
vſqꝫ ad vigeſimā:q̄ꝫ vltra vſqꝫ ad q̄dragеſimā:cum vſqꝫ ad
vigeſimā fiat cōputatio p q̄ternos:vltra vo ipſam p ſepte
nos ⁊ reliq̄s poñſos. ℂ Adhuc iſtabis q2 vigeſima fortior
decimaſeptima:⁊ decimaq̄rta vndecia : niſi mot⁹ occurrat
māe triduane. Propter qd dōm:ꝙ 7ª eſt fortior : q2 vt de
claratū oēs cāe fortiores criſis in ipſa cōpleti⁹ ꝯcurrūt:q̄ꝫ
in alijs:nec ſufficit diuiſum ex vna cārū iferre:imo cōmittit̄
ꝯñs magis. Quid ēt ad alterā partem q̄ſiti dōm apparuit.
R ℂ Ad 2m tñ dōm ſm Gal.ꝙ ille afoꝛ. falſus eſt : neqꝫ Hip
pocratic⁹:cū i ꝓnoſticis ⁊ eꝫ idimia opm̄ ſcripſerit. vñ Cor
nelius celſus. Antiq cibabāt in die pari leuiorib⁹ q̄ſi acceſ
ſionib⁹ iuſtātib⁹:adeo vt Hip. ſi 7ª die febris deſiſſet reci
diuā timere ſit ſolit⁹:id aūt Aſclepiades iure vt vanū repu
diauit. ℂ Aut dōm ſermoneꝫ verificari in die pariter pari
q̄ꝫ magis. Cui⁹ diuiſio p mediata vſqꝫ ad vnitates ꝑuenit
duas. Et ad vnū qeqd dicat̄ ē ſmone Hippo. verificari vt
ad mltū. Jn epidimijs eñi deñ ipares parib⁹ fortiores exi
ſtere. Sic igit̄ Hippo. hos cōpat dies adiuicē penes lauda
biliorē criſim nimiuſue laudatā. ℂ Differentia. CVI.

(margin: Diff. 5ª. 5. vl. ſ.)

(margin: Colle. li.)

(margin: Feb. 4 ca. 2. tra. 4. r. c. 3. ab.)

(margin: Diff. 104 in arg. ad oppoſi.)

Quod cōputatio

cretica facienda
ſit nō a die part⁹
ſꝫ a pn°febris i pariēte mōſtrat̄ :q2 ſi nō cōputa
tur ex febre ⁊ nō niſi ex ptu. illud ē error:4° 2ª.
ℂ Ampl⁹ pn̄m cōputatiōis ſuſcipiēdū ē a pn°
Q morbi pp quē criſis expectat̄ :q̄lis eſt febris. Sꝫ in die par
tus nōdū eſt egritudo aut febris:cū cā eñs nō adhuc trāſi
uerit in ꝯiunctā. ℂ Rurſus ab eo qd nāle exiſtit non eſt ſu
mēdū cōputationis initiū:verū ab eo qd nō nāle:cuꝫ iā qd
morbiferū exiſtat. Part⁹ vo ē nālis:qd oñdit̄ ex fine ipi⁹
nāli velut eſt ſetū gñatū eſſe. Illud eſt eniꝫ nāle cui⁹ finis ⁊
termin⁹ eſt nālis. ℂ Adhuc in partu nō vi eē egritudo:cū
pariētiū nō ledant̄ opones ſenſibili⁹ quēadmodū apud tar
taros reperit̄ precipue. ℂ Eti. Jta partus vi ſe habere ad
egritudinē poſt tēpus ſibi ſuperuenientē ſicut diſpō.4° h°.
almelilētu añs febrē:⁊ p creticoꝝ :hec aūt eſt in qua ſūt laſ
ſitudo:dolor capitis:ralices oſcitatiōes nauſea ⁊ hꝫ:ſed ab
hꝫ diſpōne precedēte nō ponūt cōputationē pncipij egritu
dinis fieri:ſed a febre. ℂ Et ꝯfirmat̄ p Gal.2° ꝓnoſticoꝝ:⁊
ſcribentē inceptionē ſanitatis nō eſſe ſuſcipiēdā a die in
quo febrit infirmus:verū a die in quo accidit cuꝫ rigore fe
bris. vꝫ. in quo ipſa fortior efficit̄ manifeſti⁹ q̄ꝫ pus:⁊ gra
uitas

(margin: Te. 2. co. 3. in fine.)

(margin: Te. 2. co. 2. cu. ſe. Cap. 2. principio.)

(margin: Cō. 5.)

A uitas ſimiliter pro dolore accidit infirmo. Si igit̃ in ſania/
tione ita multo deniq; amplius cum hec magis ſint ſibi cõ
uenientia febris ⁊ eius cum rigore exacuitio. Principium
itaq; nõ computabitur a die partus: ſed a febre tm̃.

Contrarium quoq; hõ vi ſentiri pronoſti cop 3°.10. theorice: ⁊ colli3 4°. ¶ Adhuc pn̄m egritudis ſumẽdũ eſt a tpe quo oc
currit egritudo: hoc aũt in partu: p̃ter nãq; alias paſſiones
dicẽdas ſolutio ↄtinuitatis aut iũcturap ſeparatio grãdis
ſupuenit. vñ 3° 21ª. Qñ ſeparat̃ fetus: aperitur magis ma/
trix apertione tali cuius ſimilẽ efficere non valet in ſuo ſili.
Neceſſariũ eſt enim vt ſeparent̃ iũcture quedã et ſuſtentẽ/
tur adiutorio dei excelſi. ¶ Amplius pn̄m egritudinis acci
pitur creticop p̃ tpe quo morbus incipit inceptione mani/
feſta: ⁊ qñ cogitur infirmus iacere: hoc aũt euenit in partu:
quare ab ipſo ⁊ non a febre cõputatio incipienda erit.

Tc.6.12. Cap.°.cir ca fin. Ca.40.in medio. Tra.1.ca. 8.iuxta fi.

Cap.6.in medio.

B

Propter primũ quidẽ ſciẽdũ q partus eſt fe/ tus a mr̃ice cũ eius mũdifica
tione emiſſio. Tẽpus vo ipſius diuerſum eſt a maſculis ⁊
femellis: 3° vigeſima pma. Partus .n. nõ extẽditur i maſcu/
lis vltra trigita: in femellis vo vltra q̃draginta dies: ⁊ plus
parum. Tẽpus aũt purgationis femelle. 40. ponit̃ diebus
de gñone embrionis: in tãto et tpe marẽ aiunt ⁊ femellã in
formari. Ex quo qdẽ appet partũ non ſolũ fore fetus egreſ
ſionem: verũ et matricis mũdificationẽ. Et iõ plures leguz
pceperunt mulierẽ poſt partũ cum ſit imũda tẽplũ nõ igre/
di ne maculent̃ ſacra niſi mũdificatione facta. Et qr imun/
dior reddit̃ ex partu femineo q̃ꝫ maſculino: ſicut etiaz ſepit
A. pcepit Moyſes iudeop legiſer in pẽtatheuco parientẽ
femellã nõ niſi poſt. 80. dies tẽplũ ſubingredi: maſculuz vo
poſt. 40. ſolũ non aũt in. 30. qr nãliter vep pp̃ter menſtrua
tionis ſtimulationẽ reddit̃ imunda: ⁊ iõ tranſit ad. 40. in q
bus oĩno mũdificata efficit̃. ¶ Eſt ⁊ partus duplex: vnus
qdẽ nãlis: quẽ faciliora accñia i ipſo actu ↄcomitant̃ partu
ritionis in quo et ſufficiẽs reddit̃ purgatio: ⁊ vir partẽs in
priſtinã ſui deducit̃ nãm. Alter vo huic oppoſit⁹: quẽ ⁊ op
poſita ſequunt̃ accñtia velut p̃ter alia fluxus ſan. quẽ ſeqt̃
debilitas: ⁊ eius retẽtio quẽ apata ⁊ febres ↄcomitant̃ pra
ue: ⁊ multotiẽs ide ↄſurgit excitura: ventris inflatio ⁊ mors
qñq;. Et de tali qdẽ partu pponit̃ dubitatio. ¶ Principiũ
aũt vt colligit̃ ex libris criſis ⁊ creticop duplex exiſtit: qd/
dã .n. eſt velut punctũ indiuiſibile dictũ nunc vel inſtans a
phis: qd ſub medicop nõ cadit ↄſideratione abhorentiũ
corpa ſempiterne paſſionis irrepere dogma: qd et pn̄m non
niſi cogitatione ſeu eſtimatione pcipit̃. Eſt ⁊ aliud pn̄m ſpa
tiũ: ſeu particulã tpis importãs: qd ⁊ duplex exiſtit. Qdã
nãq; parui exiſtit tpis: vt vnius hore tm̃ ⁊ infra: dũmõ tem
pus ſufficiens actioni ⁊ paſſioni includat: qd ⁊ queſitũ pe/
tit. Aliud vo eſt pn̄m tẽpus importãs latius: qd et eſt binũ:
alter qdem vnũ eſt quatuor tẽpop morbi: velut dicũt egri
tudinem ſalutiferã in pn̄m, ſtatũ, augmentũ ⁊ declinationẽ
ſeq̃ſtrari: hõ quoq; pars pn̄m extat imediate dictum. Eſt ⁊
pn̄m put iportat triũ diep ſpatiuz. Hõ ſiqdem duo pn̄a velut
excedẽtia ſe hñt ⁊ exceſſa. Aliqñ nãq; maius eſt pn̄m dictuz
de tpe egritudinis q̃ꝫ triũ dierũ ſpatium: ⁊ eõ. ¶ Deinceps
quoq; notãdũ in inueſtigatione pncipij morulã tpis iportan
tis q egritudines ſunt duplices. Quedã .n. ſunt in qbus p̃
reddit diſpõe almadileu appellata: ⁊ in his eſt difficilius pn̄m
egritudinis ſtatuere: tum pp antecedẽtia ſynthomata verũ
pncipij inceptionẽ occultãtia: tum et pp egrotãtiũ diſpõnes
diuerſas ac occupationes. Nõ .n. ab accubitu poſſumus i
talibus ſuſcipe initiuz. Quidã .n. ⁊ fortes exñtes aut occu/
pationibus ipediti vt itinerãtes ⁊ hõ: q et actualr̃ febrien/
tes lectũ nõ petũt. Sunt ⁊ alij molles delicati: qbus extrin
ſeca ſuppetũt ad votũ: q ⁊ anteq̃ꝫ febrẽ incurrãt in lectuz ſe
ↄſternunt. Exiſtũt ⁊ alie egritudines ſtatim ex ſanitate ſine
diſpõne almadiletica gñate: in qbus principiuz eſt facilius

Collr.21° 3.tra.1.ca. 82.in fine.

C

Tr.1.c.4. Tib.1.ca. 6. ⁊ p° afo. cõ.afo.12. in medio

D

ſuſcipere. In his tñ ⁊ in illis primis pncipium egritudinis
eſt illa hora in qua incepit febris inceptione manifeſta do/
nec coactus eſt infirmus iacere: ex creticorũ primo. Quid au
tem ſit dies: quidq; cretica oſtenſum differentia. 103.

E

Cap.6.in medio. Cõ. 12. in pncipio.

Propter ſecundũ quoq; ſciendũ: pnoſtico/ rũ 3°: quoſdã poſuiſſe pn
cipiũ cõputationis ab egritudine ſola: ſeu febre poſt partũ
ſolũ: q qdem negant̃ ibidẽ: ſimplr̃ tñ. Et ſine cã. Hop qdeꝫ
defectus in partu inãli apparebit ex dicẽdis. Et manifeſta
tur: qm̃ febris hõ ſuperueniẽs partui eius exiſtit accidẽs.
Et ab accñti non oꝫ fieri cõputatio ac vlr̃ a quacũq; cã nõ
manifeſta: verum ab egritudine pncipaliori: qr illã id ipm:
vt vmbra corpus imitatur: oĩa. 73. Dixi aũt in partu ina/
turali: qr ſi febrem poſt partũ ↄtingat fieri nãlez ex malitia
regiminis ⁊ vlr̃ a quacũq; cã manifeſta nullo mõ cõputan
dum a partu: ſed a febre ſolũ cũ in nullo depẽdeat ab eodẽ
ſi pauci et inter partũ ⁊ febrẽ interuenerint dies. ¶ Quo/
rũdã vo verba ſapiunt ſufficiẽtenus intellecta cõputatio/
nem ſolũ a partu fore accipiendã: vñ 3° pnoſticop. Scdm
hũc modũ ⁊ mulieribus criſes poſt partus fiũt ſm quam
vtiq; diẽ peperit aliq: qre decimo theorice. Paſſiones q̃ in
mulierib⁹ poſt partus fiũt ab ea cõputabis die in qua par/
tus celebrat̃ quẽadmodũ Hip. iperat: ⁊ colli3 4°. Debes ſci
re q criſes a pn̄o egritudinis cõputant̃: ⁊ eſt qñ manifeſte i
pn̄o leſio appet: excepto in muliere pariẽte: qr in ea ab ipſo
partu incipere debemus: quãuis egritudo poſt partũ poſt
tertiũ diem ſenſibilr̃ incepiſſet: tantop aũt virop ſermones
A. 4° 1ª in meliorẽ interpretatus partẽ inuenis cõputationẽ
ſuſcipiendaꝫ eſſe: nõ a partu tm̃: vep ⁊ a febre qñ inquit: vt
tactũ. Si peperit mulier: deinde accidat ei febris: tũc ſi non
cõputetur ex febre: ⁊ nõ niſi a partu eſt illud error. Ex quo
intelligẽti relinqtur ⁊ maxime virtute dictionis iſtius niſi:
cõputãdũ fore a ptu ſimul ⁊ a febre. Quã qdẽ ſniam verba
et Gal. pnoſticorũ 3° 1 arabica pcipue talia pñt importare.
Opꝫ vt ſit cõputatio hop diep in hac egritudine a p° die in
qua mulier peperit: nõ a die ſupple tm̃ in qua inuaſit eã fe/
bris: qr plures eap febris inuadit in die 2° ⁊. 3. poſt partuꝫ.
Et ab iſtis diebus numerãt medicop plures ⁊ expectãt cri
ſim. Et iſtud qdẽ nõ eſt rectũ ita: ſed poſtq̃ꝫ numerãtur: ſup
ple et dies ab ipſo die partus mulieris: in qbus verbis idẽ
innuitur in virtute iſtius dictionis poſtquã. Ex greco quoq;
eius hõ ſermonẽ ſic trãſtulit: pn̄m cõputationis ſit tibi: nõ ſꝫ
q mulier inceperit febrire audi ſolũ: quedã nãq; febrire 2°
aut 3° die incipiũt poſt partũ: a q̃ plures cõputãt criſim futu
ram: hñt autẽ non ita ſupple q ſit cõputãdum a die febris
tm̃: ſed a qua peperit cõputationẽ opꝫ fieri dierum.

F

Te.c.21

Ca.8.cir ca pn̄m.

Ca.40.in medio.

Tra.1.ca. 1.in fine. In ara.

G

Cõ. 12. in principio.

Propter tertiuz qdẽ cũ his ſciẽdũ q magis cõputãdũ eſt a partu ⁊ a fe/
bre vna: dũmõ partus fuerit inãlis: ex cuius cõmotione cõ
ſurgit egritudo: ⁊ non ex errore in regimine cõmiſſo aut ex
cã aliq manifeſta: qd qdem rõne mõſtratur. Ab illo .n. tpe
ſumendũ cõputationis initiũ: in quo cã añs incipit ſub con
iuncta locari: ipſa .n. eſt cã imediata ⁊ coniũctiua egritudi
nũ: ſed hoc eſt in partu. Iã .n. pcones ⁊ nuntij adſunt egritu
dinis: ſeu febris: ⁊ ſi nõ diſcernantur manifeſte. qd aduenit
pp̃ter ereptionẽ vehementẽ ⁊ ſubitã accñtẽ in partu ex grã
di ſeparatione iũcture dolore, anxietate, ⁊ ſitibus. Motus
enim maior ſm Ari. minorẽ depellit ⁊ occultat: iuxta illud
veteris. Duop dolop ⁊c. pp̃ter que nã cõcurrente cum hu
moribus ⁊ ſpiritibus corpus iflãmatur nõ parum: adeo q
die 2° ſedatis ſynthomatibus p̃dictis magis febris manife
ſtat̃ pamplius. Et hoc ſi humores ei⁹ peccantes maxime ſint
flegmatici. Flegma .n. de die mouet̃ in diẽ. Si vo cholerici
extiterint apparebit ſenſibilius in 3° cũ de 3° irritetur in 3m
cholera: qm̃ nõ pauce manifeſte febrire incipiunt ſubaudi
die 2° aut tertia ſm Gal. Si autem fuerint humores melan
cholici manifeſtabit̃ eſſe febris plus in 4° iuxta melẽ mo/

H

In de ſen ſu ⁊ ſen. 6 ſuo ſi. 2. 5. 6 ge. ani. cap. 1. 1° pri. afo. afo. 46.

3. pno. ca. 12. in pn°.

I tum. ¶ Amplius ita ſe hꝫ febris ad poſt ſibi ſupueniēs ſi
febris ſupacceſs apatiꝗ̄ appet ex cauſis ⁊ ſyntbomatibꝰ:
vꝫ ēt ſic ſe hʒ vt febris itermittēs 4ᵒʳ dies aut ſeptem ⁊ po
ſtea ſupoccurrēs ꝗlis eſt:ꝗ decimaſeptima terminant̄ aut
Cap.3. vigeſima:apparēs 2ᵒ creticoꝝ. Sed in his cōputādū nō ſo
lum a febre ſupueniente apari aut ab ipſa occurrēte poſt ge
tationē eius apparentē veꝝ a pnᵒ apatis ⁊ iceptiōis febris
ſic ſentiūt. A. ⁊ Gal. ¶ Rurſus ſi pnᵐ egritudis: vt dictū ſit
qñ iuadit egritudo reſpectu ſanitaṫ aut neutralitatis alme
lletice pcedētis ſenſibilis: ⁊ in quo coactus eſt ifirmᵒ iace
re: oportebit tūc pnᵐ egritudis nō tm̄ a febre ſumere maxie
cū ſit acceſs ptui: veꝝ ⁊ ab ipſo cū talia ꝯcurrūt in eo. ¶ Ji
dem ſi nō cōputaret̄ a ptu: ſed ſolū a febre: tūc egritudies
ꝯtingentes in partu febres cātes: velut ſanguinis retētio
⁊ ſilia cōputationē nō reciperēt. ¶ Etiā ſi a febre ſilr cōpu
K tatio nō fieret iā ſenſibilior egritudis euētus cōputationē
nō recipet. Cū igit̄ hec duo ſint incōuenientia ab vtriſqꝫ rō
nabilr ꝯuincit̄ cōputationē eſſe ſumēdā. ¶ A quo aūt ho
rum cōputatio ſit magis attendēda apparebit ex ꝯſecutio
ne ꝓpinquōri febris poſt partū ꝑꝑ vehementiorā acciſtia in
ipſo facta abſqꝫ poſterius errore regimis ſupueniēte ⁊ elō
gatione febris ab eodē. Si.n. pᵐ aderit pnᵐ ſumendū erit a
partu magis ꝗ̄ꝫ a febre. Si autem 2ᵐ eē: adeo ꝙ qñ multū
ꝓtelat̄ febris poſt partuꝫ modicū eſt ſumendū initium ab
Colli3.4. c.40.i me. ipſo: a febre aūt ꝗ̄ꝫplurimū. Quꝗ̄ꝫ vba Auer. ſupficialia ſa
piant cōputationē ſumēdā fore a partu poſt trigeſimū dieꝫ
egritudie ēt ſupueniēte: qd̄ fortaſſis dixit olfaciendo ſermo
3.21.trac. 2.c.38.in pnᵒ. nē A. volētis partū lōgingorē extēdi vſqꝫ ad. 30. dies i ma
ſculis. Jn femellis aūt vſqꝫ ad. 40. ⁊ vltra. Hec igit̄ ſunt ve
ritatis ꝓbabilis que ex ſermonibus medicoꝝ volentiū di
cta veteris imitari cum difficultate ⁊ heſitatione non par
ua elicere potui. Ad cuius qdem veritatis aſſertionem ple
niorem aduertēda erit experimētalis cognitio. Regule et
L enim dierum creticoꝝ ſumpte ab Hippo. ⁊ eius fidele iter
prete Gal. ꝓbabilitateꝫ magis ꝯcludunt ꝗ̄ꝫ neceſſitatē: cuꝫ
non parum videamus: vt tactum prius: ſecus cōtingere.

Propter quartuꝫ vo. ad pᵐ qd dōꝫ iā appa
ret. ¶ Ad 2ᵐ dōm ꝑ inter
emptionē: qñ febris icepit iā vtcunqꝫ. Et cū añs ducta fuit
in ꝯiunctā: lꝫ nō apparuerint ꝑꝑ grandiores febre in partu
In arg.c ar°.2. ꝯtingētes paſſiones. ¶ Aut dōm vt apparuit ſm. A. ꝙ lꝫ
criſes a pnᵒ egritudis ſint cōputāde qñ in pnᵒ apparet ma
nifeſte leſio. Excipit̄ tm̄ hoc in muliere parturiēte cū in ipſa
a partu ſit cōputationis initiū ſumenduꝫ. ¶ Ad aliud qñ
dicebat̄ ꝙ partus eſt nālis interimendū qm̄ vt appuit par
tus de quo hic ſermo extat inālis eſt. Et ſi dicat̄ finē eiꝰ vt
Ar.3.in pncipi. pote ferū gignitū eſſe nālē. Dōm vt declaratum de rōne ptus
nō ſolū fore embrionis egreſſum: verum ēt mundificationē
mificis. Aut ꝗ̄ꝫꝗ̄ꝫ ſit nālis fetui: mulieri tm̄ ex paſſionibꝰ ab
M ipſo ꝯtingētibus inālis exiſtit. ¶ Ad aliud dōm hoc fortaſ
ſis verificari vtcūqꝫ in partu nāli: nō aūt in ināli cuꝫ egritu
dines ꝯſequant̄ enarrate prius. ¶ Ad aliud dōm nō ſilr ſe
habere almelilatu ad febrē vt partum ad eandē. Jn partu
enim ſenſibilius ledunt̄ opationes ꝗ̄ꝫ in ipſo. Et id potius
ab eo ſumendū cōputationis initium ⁊ non ab almelilatu.
¶ Ad huius ꝯfirmationē mihi difficilē dōm Gal. apparē
ter ſaltē aduerſari Hipp. orōni tali enti. Supintēdere ergo
opꝫ pnᵐ ex ſaniationis future eſtimatū a die qua plurimuꝫ
hō febricitat qñ ipſum rigor iuaſit. Cū.n. Hip. pᵐ diem fe
bricitationis ꝯſiderare pcepit ⁊ rigoris Gal. nō hūc expo
nit veꝝ diem vt apparuit exfortiationis febris ⁊ rigoris ⁊
Trac.4.c. 2.poſt pn. aptionis ſenſibilioris. Sermo quoqꝫ fortaſſis ꝯfirmat̄ Hip
po. qm̄. A. tertio decima: vbi ſermonē ptactū inducit Hip
po. hāc ꝯſiderationem exfortiationis febris non aduertit:
imo ſimplr magis vꝫ aſſerere ſanioſitates quaſdaꝫ raro tm̄
terminari in 7ᵒ: pluries aūt vigeſimo quadrageſimo ⁊ ſexa
geſimo. Adhuc ex Gal. 2ᵒ recolligit̄ acutoꝝ cōputādū fore

N non ſolū ab exfortiatione manifeſtiori febris ⁊ rigoris: ve
rum etiā ab ipſius diei ſaniationis initio. Propter qd̄ fore
ſupplēdus eſt ſermo Gal. pnoꝛ 3ᵒ. cū particula tm̄ aut ſolū
aduerbiali ita vt intendat̄ vtrūqꝫ. ¶ Auctoritates quoqꝫ ⁊
rōnes ptis aduerſe ꝯcedant̄ ꝓut conant̄ oñdere egritudi
nis pnᵐ a partu fore ſuſcipiēdū: que tm̄ ꝓut expoſite ſunt nō
negāt initiū eſſe ſumendum a febre. ¶ Ad aliud dōm ꝙ lꝫ
egritudines ꝯtingāt in partu: nihilominus manifeſtātur ⁊
adueniūt ſcdā die aut tertia pcipue poſt ipſum vnde ab eis
pnᵐ eſt cōputationis aſſumendū. ¶ Ad aliud dōm ꝙ lꝫ ꝓ
bet cōputationē ſuſcipiendaꝫ fore a partu non tm̄ negat qn
a febre vt declaratum ſumat̄ partui ſuper occurrente.

¶ Differētia. CVII.

O Quod mors in morbi declinatiōe cō
Cap.9.in xta finem tingat mōſtrat̄ ꝑ Auer.
Tra.1.ca. 98.pº pn. colli 3ᵒ id diteꝫ. ¶ Adhuc. 4. 2ᵒ. Eſt mors fa
cta in declinatione pauca rara ⁊ plm̄ eius eſt
in declinatione pticulari ⁊ nōvli. Cōtinget ita
ꝙ interdū in vlī: lꝫ ꝗ̄ꝫmultum in pticulari eueniat declina
tione: ⁊ poſt ꝗdā ſubdit. Et morit̄ multotiēs aliꝗs ex vario
lis in declinatione. ¶ Eti. ꝯfirmat̄ rōne: ſicut.n. ſe hꝫ in tē
pore particulari ita vꝫ in tpe ꝯtingere vlī: eo ꝙ vlē elicitur
Colli.2.c. 17.pº me. ⁊ ꝯſurgit ex particularit poſterio. 2. ſꝫ in declinatione ptict
lari ſit mors. ¶ Amplius ꝯtingit mori vt dicunt in declina
tione pticulari: ergo in vlī: q: hec pticularis poterit ꝯtineri
⁊ ꝯcidere ſimul cū vlī. ¶ Et fulcit̄: qm̄ ſomnus in declina
tione paroxiſmi nocēs eſt ad mortē: ꝺītia ſubſequēti. Sed ta
lis declinatio ꝯcidit cū vlī. Jn quolibet.n. tpe vlium paro
xiſmi ſua ꝗ̄tuor ſeruāt tpa. ¶ Rurſus motus mäe ⁊ ꝑ ꝯñs
tēpoꝝ diſtictio depēdet ꝺītia. 104. a motu mäe ⁊ lune: ſed in
declinatione ſtante: q: mā vincit̄ ⁊ expellit̄ ꝯtiget lunā ali
cui applicari infortune ꝓpter quā inuēta nā adhuc debili
tata ꝯtinget mori. ¶ Adhuc morbꝰ ⁊ nā ſunt ſicut duo pu
P giles adinuicē duellātes. 11. terapentice. Jn his aūt ſic eue
Cap.3.in pncipio. nit qñqꝫ ꝙ vno declinato ⁊ ſupato ꝯtingit alteruꝫ interire.
Quis igitur in declinatione mori poterit ēt vniuerſali.

Oppoſitum huius ſentit̄. 3. criſiū. ⁊ ꝑ creti
coꝝ: ⁊ cū di fere medicorū
Cap.9.pº pncipium. Coll.c.12 Cap.2.ad medium. cetu. vñ Jſaac febriū. 4. Mors nō euenit niſi in tribꝰ mor
bi tpibꝰ: in initio. vꝫ. augmēto ⁊ ſtatu. Jn declinatione vō
impoſſibile: q: declinatio nō eſt niſi cū criſis fuerit lauda
bilis. ¶ Palin. Mors accidit ex morbo diſſoluente nām.
Jn illo igit̄ tpe in quo diſſolutio erit itēſior mortē inducet.
Hoc autē erit in ceteris tpibus precedentibus declinationē
⁊ maxime i ſtatu: remiſſior vō in declinatione ſicut nomen
importat: nullus itaqꝫ in declinatione morietur.

Propter primum qdem ſciēdū ꝙ mors eſt
extictio caloris innati ꝺi
moda libro de morte. Sꝫ q: declinatio eſt vnū de quatuor
Q tpibus morbū itegrātibꝰ: idō vidēdū qd ſit ipſius tpſ. ¶ Eſt
aūt ꝗdā mēſura motus in qua ꝗs ad ſaluteꝫ pducit̄ vel ad
mortē. Sub h̄ quoqꝫ pticularia ꝯtinent̄ morbi tpa oēꝫ am
bitū cōplectētia: ꝗ numeroſitate inter ſe differūt ſm ꝙ fue
rint morbi ſalubris aut mortalis tpa. Quatuor.n. ſunt tpa
morbi a qbꝰ ꝯtingit euadere pnᵐ. augmētū. ſtatꝰ ⁊ declina
tio: vt dcm̄ ſus. Oē nāqꝫ qd̄ ſit pnᵐ ſuſcipit: ⁊ ꝑ augmentū i
ſtatū veniēs tendit tādē in finē: vt ex viuentiū oñdit̄ proceſ
ſu. Qñ autēꝫ morbus fuerit mortalis vtplm̄ hꝫ tria tēpora
qm̄ mors euenit magis i ſtatu: interdū vō duo: aliqñ vnū:
nunꝗ̄ꝫ vō ꝗ̄tuor. ¶ Sunt ⁊ tēpora duplicia: ꝗdaꝫ nāqꝫ vni
uerſalia vt morbū totū integrātia: nōnulla particulatim vt
paroxiſmū ꝯſtituētia. Quotiēs āt pnᵐ dicat̄ oñſum anteat
eſt ſiqdeꝫ pnᵐ morbi hora ꝗ̄ egritudo ꝯſurgit manifeſte in
actū: ⁊ calor ꝓuocat̄ inatus a mā ſubmerſa i mēbro quo aūt
qd̄ nō apparet ſignū maturationis vel eius oppᵐ: nil enim
nā in mā morbi manifeſte adhuc fuit operata. ¶ Sed au
gmentū eſt tēpus in quo caliditas expādit̄ inata ⁊ mouet̄

A ad reſidendū morbo manifeſte ꝛ ſigna digōnis aut eius ap
parent ꝯria. In ipſo.n. ꝟtus morbi inualeſcit ꝛ patiētis de/
Ca. 4. ī medium. bilitas augmētaꝛ.10.theorice: qḋ i morbis euenit maxime
ꝟᵒ 210. cō. aſol. ꝛ. ꝓᵒ pᵐ. verſutis. ¶ Status vō eſt tēpus i quo vehemēs fit pugna
inter nām ꝛ morbū. Eſt ꝛ ſm Gal. cū labores ꝛ accn̄tia itē
dūtur. Et in ipſo apparet victoria vnius ſuper alterū ꝛ ma
turationis vel eius ꝯuꝫ cōpletur veſtigiuꝫ. ¶ Et declinatio
ꝑᵒ.4.trac. 2.cap.3.in medio. eſt hora qua calor inatus māe dn̄atur ꝛ vincit eā. Vn̄ Aui.
Nā enim fortificat ſup humorē illud vincit ꝛ expelliꝛ victa
morbi mā. ¶ Ex his aūt horaꝝ deſcriptionibus inuiꝛ eaꝝ
duplicem fore diſtōnem: vnā qdem penes accn̄tia: alteram
vō iuxta digōnem māe aut eius oppᵐ. Et qdem in pluribꝰ
egritudinū ꝯceditur apparenter ꝛ ſimul hec duplex diſtō.
In qbuſdam quoqꝫ diſtinctio ſm accn̄tia occultatur ſicut ī
febribus ſanguinis ſynochis appellatis. He nāqꝫ aut in au
B gmento videnꝛ ſolū vt augmaſticus: aut in declinatione vt
epimaſticus: vel i ſtatu oino ſicut homotenus. Et iō ſm di/
uerſitatem māe in eis diſtinguūtur tēpora ſolum. Interduꝫ
vō vna tēporū diſtinctio alterā p̄cedit vt in apatibus ꝛ pro
prie pectoris. In qbus tn̄ ſm accn̄tia conſiderata p̄cedunt
ipſa ſm mām ſumpta: ſicut apparebit etiā differentia.134.
¶ Tēpora vō particularia diſtinguūtur penes accn̄tia: nō
aūt digōnis vel indigōnis māe: cū in toto pnᵒ ſit indigeſta:
in ſtatu vō digeſta. Sicut.n. in p̄ncipio vlī calor ꝯhiꝛ ver/
ſus eius pnᵐ ꝛ nondum apparet pugna manifeſta: ſic ꝛ in
p̄ncipio euenit paroxiſmi. Et ſimiliter alia tēpora particu/
laria ita vlībus ꝓportionātur. Ex his igitur apparet ꝙ eſt
declinatio duplex: vna qdem vniuerſalis in tēpore eueniēs
vniuerſali. Altera vō particularis vt que paroxiſmi.

Propter ſecūduꝫ vō ſciendū ꝙ qdā volue
runt diſtinguere declina/
tionē duplicē: vnā qdē verā in qua non ꝯtingit mori: ꝛ non
verā apparentē in qua euenit: ſꝫ hi qḋ ſimplex magis diuī/
dūt. Neqꝫ ēt in declinatione ſic accidit mori niſi aut accn̄te
C vt errorē vel alteriꝰ egritudinis ſupuētu. ¶ Auer. aūt colliꝫ
Cap. 9. in ꝓᵃ finem. 3ᵒ voluit in declinatione ēt vlī mortē ꝯtingere poſſe dicēs.
Aliqn̄ accidit mors in pnᵒ egritudis: ꝛ hoc eſt qn̄ humores
dn̄anꝛ multū ſup calorē nālē ꝛ ipm extinguūt: aut pp̄ q̄lita
tem aut quātitateꝫ aut vtrūqꝫ. Et accidit aliqn̄ in augmēto
aut in ſtatu vel declinatione. Et declinatio in egritudinibꝰ
fit a debilitate ꝟtutis ꝛ nō debilitate egritudis ſicē eſt i egri
tudinibꝰ ſalubribꝰ declinatio pp̄ dn̄ationē ꝟtutis. Vult ita/
qꝫ vt ſonāt ſermones ipſiꝰ ꝙ in declinatione ēt vlī mori ꝯtin
gat cū egritudinē ꝑerat abſolute: nō aūt paroxiſmū. Alij enī
ꝯſentiūt ſecū in declinatione pticulari: nō aūt vt oñdetur in
vlī. ¶ Sed ꝙ h̄ ſtare nō poſſit ex ipſius fulcimētis pōt de/
ſtrui. Dixerat.n. paulū ſupra ꝙ qn̄ nā fortificata eſt ſup hu/
morem ꝛ illū vincit tūc di eſſe tps in declinationis. Dictuꝫ
Arᵒ. 1. in medio. 10. theorica 4. an me. eſt ēt p. A. ꝙ in declinatione calor nālis dn̄aꝛ māe ꝛ vincit
eā. vn̄ Haly. declinatione ſedanꝛ accn̄tia ꝛ minui incipiūt:
virtuſqꝫ morbū ſupat: ꝛ ifirmus donec eius morbꝰ finiatur
geſcit. Qn̄ aūt tale qd euenerit nō ꝯtigit mori. ¶ Amplius
D declinatio di morbi ꝛ nō ꝟtutis: qḋ oñdiꝛ q: ipſa opponiꝛ
pnᵒ: pnᵐ aūt di reſpectu morbi ꝛ nō virtutis: igiꝛ ꝛ declina
tio. Cōtraria nāqꝫ nata ſunt fieri circa idē. In declinatione
itaqꝫ vlī mors nō pōt ꝯtingere. ¶ Qꝫ ſi qs Auer. h̄ volēteꝫ
apparente ſermone potius q̄ꝫ veritate vellet tueri: pōt dice
re declinationē fore duplicē: vnā qdem realē ꝛ ꝓpriaꝫ iam
deſcriptā: alterā vō extraneā ꝛ noialeꝫ que eſt qn̄ egritudo
phātaſtice vī declinare: qḋ ſiliꝛ aduenit aut pp̄ debilitatem
nāe ꝛ extictionē caloris inati. Et ſic qs iproprie tn̄ valde p̄t
dicere declinationē adeſſe morbi: qn̄ virtus cū calore decli
nat: ſic di ꝙ febris cū febricitāte in morte periit: eo ꝙ ipoſſi
bile ſit fieri ſanitatē aut egritudinē carētibꝰ vita: de ſenſu ꝛ ſen.
Circa pn. Et hūc qdē vī Auer. intelłm habuiſſe qn̄ dixit declinatio/
nē fore pp̄ debilitatē ꝟtutis ꝛ nō egritudis: vel ꝯtigit ꝓpter
māe occultationē vt ꝙ ad iteriora reuertaꝛ. Et ſic pōt itelli/
gi ſermo. A. plus dictus ꝙ moriꝛ multotiēs qḋ in variolaꝝ
E In pᵃ ſo arg. declinatione: qḋ ēt euenit in apatibꝰ venenoſis puis vt i an
trace ſeu carbūculo. Et hꝰ nēpe reputanꝛ ab idiotis decli/
nationes. Qḋ.n. febris vī mitigari quocūqꝫ mō aut apa oc
cultari putāt tūc morbos minui ꝛ deficere hꝰ: ꝛ eſt ſiliꝛ illi
Trac. 1. c. 9. in me. qḋ ſcribiꝛ q̄rti 2ᵒ. cū hō hꝫ febrē incētiuā ꝛ inuenit alleuia/
tionem ꝛ quietē caliditatis ſubito abſqꝫ criſi manifeſta cū
euatione aut pmutatione ꝛ ſine oīmoda extinctione ꝛ quie
ſcit quod eſt in pulſu de velocitate ꝛ inuenitur ſicut trāqͥl/
litas tunc iudica ꝙ moritur velociter.

Propter tertiū qdeꝫ ſciēdū ꝙ nullus p ſe mo
riꝛ in morbi declinatiōe vlīꝫ
hn̄ interdū in pticulari: nā in q̄libet tpe paroxiſmi ꝯtingit mo
ri. Et ad huiꝰ qdē intelłm ſciēdū ꝙ mors duplici de cā ꝯtin
gere pōt: aut p ſe: aut p accn̄s ſicē in declinatione vlī vt diceꝛ
ex errore. Per ſe qdē itidē duplex: qm̄ aut ex eēntia morbī
F ꝛ acumine ꝛ ſic mors ꝯtigit plerūqꝫ ꝛ maxie i ſtatu. vel rō/
ne māe. qḋ aūt quātitatis euenit ſuffocādo calm inatum ꝛ
meatus oppilādo qbꝰ euētabaꝛ velut qn̄ repēte qs multaꝝ
lignoꝝ viridiū ſtruē ꝯgerit debili flāme: vel ex pte q̄litatis
frīde aut venenoſe: ꝛ talis mors euenit i paroxiſmoꝝ p̄nci
pijs. In augmēto aūt cū ſit mediū iter iſtas morꝫ ꝯtigit me
Colle. ꝑᵒ cretico. c. 12. an me. dio q̄ſi mō: ſm tn̄ Gal. in ipſo euenit p moduꝫ quo in ſtatu.
¶ Adhuc egritudinū q̄dā ſunt ꝯtinue ſm q̄s ſenſibiliꝛ non
appet additio vlla neqꝫ diminutio: i qbꝰ euenit mori in ſta/
2ᵒ. 4. ꝑtis cia. c. 8. i medio. tu ex morbi eēntia cū illa ſit tūc cōpleta. vn̄. A. Cauſon ꝛ q̄
illi ſiles ſunt egritudines attrahūt mortē apud ſtatū paro/
xiſmi ꝛ antecedūt accn̄tia verſutiſſima. Calor.n. extraneus
ſupans inatū ꝛ ad ſe trahēs eū extiguit velut maior flāma
minorē. In declinatione vō nunq̄ꝫ: cū fuerit vlīs. Quedam
vō ſunt additionē hn̄tes ꝛ diminutioneꝫ ſenſibiles ſiue ſint
ꝯtinue ſiue iterpolate: ꝛ iſte ſunt mortē iducētes nō parū in
Trac. 1. c. 98. pᵒ me. pnᵒ ꝛ ꝓprie qn̄ māe caꝝ fuerit fride. vn̄ 2ᵒ q̄rti. Flatica mor/
tē attrahit in pnᵒ paroxiſmi. Que vō ex materijs ſunt calīs i/
terficiūt p̄ſertim in ſtatu. Quid aūt dōm de augmēto iā vi/
G ſuꝫ. In declinatiōe vō pticulari mors aduenit p viā debili/
tatis ꝟtutꝭ ꝛ rēonis ipſiꝰ vt declabiꝛ pamplius. ¶ Mors
itaqꝫ ꝯtingit maxie in ſtatu: ꝯſit in pnᵒ: deinde in augmēto:
mīme aūt in declinatione pticulari: nunq̄ꝫ autē in vlī niſi ex
errore vel alterius egritudis occurſu: qḋ oſtēdiꝛ: dn̄te Ga.
Ca. 9. poſt principiū. criſiū. 3. nunq̄ꝫ excogitari modū mortis poſſe in declinatio
ne vlī niſi ex peccato aut errore. ¶ Rōne vō egritudis neqꝫ
eſt videri vnq̄ꝫ experientia fienſi: neqꝫ rō id aduenit. vn̄. 4. 2ᵒ.
Trac. 1. c. 93. pᵒ pn. In declinatione totali nō moritur aliqs: niſi pp̄ cās laborio
ſas de foris q̄ ſupueniunt ifirmo. Et eſt debilis ſicut motuꝫ
aut eleuatio. ſ. ad ſellā vel ira: ꝛ qn̄qꝫ accidit hꝰ ēt p̄ᵉ. i. decli
3ᵒ de criſi. c. 9. pᵒ me. nationi particulari: imo Gal. vī has cās magis attribuere
declinationi pticulari: ꝛ hāc mortē dicit Aui. aſſcedere ſu/
1ᵒ. 4 tra. 1 c. 98. dorē cū Gal. paucū viſcoſuꝫ. Almāſor vō libᵒ. 10. Eger nul
lo mō moriꝛ poſt ſtatuꝫ niſi alia ei ſupueniat egritudo poſt
H vbi ſupra imediate. ſtatū que necē inferat. vn̄ Haly. hoꝝ cōplectens iniam. In
declinatione nullus moriꝛ niſi forte noua fiat paſſio aut in
C. 1. 23. pᵒ principium regimine patiaꝛ peccatū. ¶ Qḋ ꝛ nō minus rōnibus ꝯul/
10. theo. c. 4. pᵒ pnᵐ. citur: ꝛ p̄ qdem ex termino declinationis aſſignato: nunq̄ꝫ
enī qn̄ nā vincit ꝛ ſuū inimicū expellit accidit mori. Hoc āt
in declinatione ꝯtingit: vt rō atteſtaꝛ ipſius. ¶ Adhuc ſm
3. de criſi. c. 9. in me. Gal. Cū p̄terierit ſtatus egritudis nā iā dn̄aꝛ: hoc aūt acci
dit in declinatione: nō.n. aliꝛ declinaſſet egritudo. Ampliꝰ
ſi qḋ maxie vī adeſſe nō adeſt nec qḋ minime. Sed magis
vī ꝙ in augmēto ꝛ p̄ſertim in ſtatu mori qs debeat ꝛ nō eſt
mortuus: q̄re nec in declinatione. ¶ Rurſus mors nō ꝯtin
git niſi aut ꝓpter debilitatē ꝟtutis vel morbi acumē aut ꝓ/
pter accn̄s. Sed nullū iſtoꝝ de ſe eſt in declinatiōe cū ꝟtus
iā geſcere incepit ꝛ ꝯfortari a moribꝰ p̄oribꝰ remiſſa. Mor
bus ēt qetaꝛ cū eius cā expellaꝛ ꝯtinue: ꝛ p ꝯñs accn̄tia ſe
danꝛ. vn̄ Hipp. circa pnᵐ ꝛ fines oia ībecilliora. ſ. accn̄tia: cir
1ᵒ pti. afo. afo. 30. ca ſtatum vō fortiora. ¶ Palin. ſanitas fit ex morbo tanq̄ꝫ

I Colli.c.12. cō.61.12 Colli.2.c. 22.&.52.

ex ſuo ꝯrio. Contrarioꝝ.n.vnū gratia ſubiecti in quo ſunt fit ex altero phyſi.p. Qḋ aūt ſic ſit ꝑ motū ꝓbatur ꝯtrium in eſſe. Motus aūt inter extrema partiꝫ eſt in termino a quo ꝛ partiꝫ in termino ad quē phy.5°. Aliqñ tñ participat magis de termino a quo:puta qñ parꝫ ab ipſo receſſerit:aliqñ eq̃lr qñ vniformiter diſtat. Qñqꝫ a termino ad quē qñ ipſi magis appropinq̃t:ꝛ tūc vehementior eſt motus cū magis ſuo attingat fini ſeu ꝑfectiori. Intm̄.n.iā ſuū vincit ꝯriuꝫ vt ꝛ modici ſit vigoris. Hoc quoqꝫ accidit i declinatiōe:tūc.n. motus ad ſanitatē fere i termino ad quē ꝓpulſa egritudine exiſtit:ꝛ mot⁹ nālis oīs i fine fortificat̄ ſue ꝑfectioni appropinquās. Ex his itaqꝫ plibus tanq̃ ex vna ꝓcedētib⁹ radice magis ꝯcludit̄ nullꝫ rōne morbi i declinatiōe mori vlī. ℂ Morit̄ tñ aliqñ in ipſa ꝑ accñs. Qḋ triplr euenit.p̊ quidem ꝓꝑ egritudinē vt dicūt qdā ſupuenientē alterā. Scđo ꝓꝑ peccatū vel ab infirmo ꝯmiſſum qui diſcolus ꝛ medico inobediēs ſuos irrōnales ſeqtur appetit⁹. Aut ex medico errāte in regimine:ſi medicus dꝫ dici ꝛ nō corruptor modi nāe vel ex miniſtris infirmū facto vel ſermone ad iram vel ſilē ꝑducētibus:qḋ ex reb⁹ 4°r ꝯtingit extrinſecis in ſalutē neceſſarijs praue adminiſtratis.afo.in ꝑn°. Tertio quoqꝫ ꝓꝑ debilitatē expulſiue nālis ꝛ aīalis in lacertis entis vt pectoris. Mā.n.aliqñ bñ digeſta nō expellitur ſed interimit ꝯno⁹ꝛ pidimiaꝫ ſcđis ceu empima. ℂ Sꝫ i decli°ne ꝑticulari morbi puta ꝑoxiſmi euenit mori nō ſolū ex errore:īmo ex nā ṽtutꝫ ꝛ egritudis vt in illis qb⁹ ṽtus eſt īfirma. Scđꝫ eni Gal. In declinationib⁹ ꝑoxiſmi ꝑticularib⁹ aſperimus q̃plures multotiēs moriētes:qḋ nō eſt mirabile:qꝛ infirmi ṽtus in ꝑn°.augmēto ac ſtatu pōt ſufficere:ea i ſeipſa coaceruata ꝛ conata robore ſuo toto. In declinatione qdē euenit ecōuerſo. Mouet̄ nāqꝫ in ea calor a medio ad ex̃ma.vñ euaporari ꝯtingit ꝛ diſſolui habitū inde. Cū.n.ṽtus in declinatione fatigata:inſeqtur reliqas ꝑoxiſmi in extrema ꝓpulſa diſſoluit̄ ꝛ exalat ad mortē cū ei⁹ iſti:ꝯceu qñ qs puſillanimus ex gaudio ſm Gal.ꝛ.A.morit̄ ꝑniciōſe:vel qui inſequēs ſuū inimicū ſecū īcidit morꝫ baratrū. Quidā ꝟo eoꝝ repente moriunt̄ vt p̃ntibus videat̄ eos lippotomiaꝫ ꝛ nō mortē incidere. Alij aūt paulatim intereunt qḋ ꝛ multos latet putātes hos in ſtatu ac ex ipſo i declinationē puenire velociter. Sꝫ ambiguitatis huius diſcretio pulſus exiſtit:qm̄ in vera declinatione is fortificat̄ eq̃tur ꝛ calor repēte diſſoluitur febrilis. In illa ṽo q̄ ſtatui ſuccedit velox eſtimata ſecus exiſtit.vñ ꝯcludit Gal.vt ꝑtactꝫ tres fore modos qb⁹ morit̄ qs abſqꝫ criſi. Primus qdē in ꝑncipūs ꝑoxiſmi:qḋ ex ſtonib⁹ ſepius ꝯtingit magis in ꝑncipalib⁹ factis particulis vel multitudie ꝛ viſcoſitate humoꝝ repēte in iterioribus viā ſpūs oppilātiū. Scđs ṽo in ſtatu ſic iā victa nā. Reliquus qꝫ in declinatiōe rariſſime ꝑticulari diſſoluta vitali virtute. Morit̄ ēt quis abſqꝫ criſi diſſolutione paulatine facta vſqꝫ ad mortꝫ q̃lis que taboꝝ. ℂ Sed circa ꝑdicta ꝯtingit dubitare duplr:qꝛ ſicut qs morit̄ in declinatione ꝑticulari ṽtute a tꝑibus ꝑcedētib⁹ diſſoluta moto calo in expulſionē reſidui māe paroxiſmi:ita ꝛ in declinatione vlī ꝑus virtute multiplr fatigata ꝛ ꝓpter motū digōis ꝛ expulſionis:ac ꝓpter longā laboris tolerātiā ꝛ ēt inſecutionē in mām expellēdā:ſimul.n.vī cuꝫ māe ꝓpulſione calor diſſolui ꝛ expelli cū ṽtute inatus ꝓꝑ qḋ mori ꝯtingit. ℂ Dōm ſimile hoc nō fore:qꝛ lꝫ in declinatione particulari paroxiſmi mā expellat̄ ipſius:nō tñ tota expulſa eſt ſꝫ grauans retinet̄ iterꝫ motura. In tali.n.declinatione nō eſt mā vlr in via expulſionis aut expulſa maxime ſicut in vlī in q̄ iam vincit nā ordinē ſeruans cōmenſuratū in expellēdo nō ſe totalr diffundēs repente ſup māe expulſionē:imo motū interſecat qñ videt ſe debilitari vt viſum q̃nqꝫ in fluxu ſanguinis nariū ꝛ ſudore aut ꝯtinui ſolutione vel aque hydropicoꝝ per vmbilicū eductione. Iā nāqꝫ ꝯſideratꝫ nām inde interpolate eā expellere ceu probus ipugnator potētio-

K

N

Cō.43.p° ꝑncipiuꝫ.

g. de criſ. c.9.in fine.

L

g. de ac.ꝛ mo.c.a.5. & ſus fine. Colli.2° ꝑ.doctr.2. ſſ.1.c.14. circa ꝑn̄.

g. de criſ. ca.9.in f.

M

reo quos ſupat ꝑ victo ꝯtinueqꝫ:īmō ex morb⁹ ꝑnimis laborioſis nō remanet debilitas qñ magis ꝯfortet̄ ex alleuiatione quā ſuſcipit victa mā ꝛ expulſa. ℂ Et ſi ꝓteruiēs qs dicat nām diſſolui ex ꝑdictis ſyntomatib⁹:rñdēdū q nō ꝓꝑ hoc morit̄ rōne morbi:ſed ex peccato magis. Qñ.n. medicus videt aliqñ nām in criſi ꝓꝑ ſincopim vel euōnē deficere:eā dꝫ alimētis facilis digōnis ꝛ odoramētis ꝯfortare:qm̄ accñtibus virtutē diſſoluētib⁹ ilico ſm Gal. ꝯdonādus eſt cib⁹. Quo neglecto ſi deficiat ex errore talis icidet defectus. ℂ Dubitatur ēt 2° qm̄ vī q mors in declinatione vniuerſali ſit eadē de cauſa q̃ꝫ in ꝑticulari:qꝛ i declinatione vlī per errorē mors aduenit qḋ ē ꝑ accñs ꝛ nō ex vi morbi. Sed in declinatione ēt ꝑticulari vī ꝑ accñs ꝯtingere:qꝛ declinatio dicit ſemꝑ victoriaꝫ nāe ſuper morbi mām. Sꝫ qḋ ſic accidit ṽtutis diſſolōne ac ipſi⁹ mā expulſionis ꝯſecutione accñtaliter apparet euenire:ꝓꝑ qḋ ſilr vtrobiqꝫ vī ꝯtingere. ℂ Dōm q vel peccatū interuenire talr accñtis aut q per accñs eſt duplex:quoddā qḋ magis ꝯſeqtur ꝑn⁹ rei intrinſeca vt māni ꝛ virtutem. Et tale in declinatione ꝯtingit particulari qḋ ei qḋ eſt per ſe ꝓpinquꝫ exiſtit. Eſt ꝛ aliud quod ab extrinſeco exiſtit vt errore. Et hꝯ ꝑ accñs multꝫ ab eo quod per ſe remouet̄:quod i vniuerſali q̃nqꝫ accidit declinatione. Sic igit̄:vt viſum:mors per ſe directe ꝯtigit in ſtatu:in ꝑn° ꝛ augmēto. Cōſequēter in declinatione particulari:ei qḋ per accñs ꝓpinquū:in vlī ṽo remotum.

O

proba.d. aſ.2.4.

Propter quartū qdē.ad ꝑ^m qd dōm iam apparuit. ℂ Ad aliud dꝯꝫ q i declinatiōe vlī mors nō ꝯtingit vt diſſuꝫ niſi ex errore aut egritudine ſupueniēte:vt dicūt aliq. Sicut idē declarat demū.A.ſꝫ q̃ꝫmultū.i.ſepe ꝯtigit in declinatiōe ꝑticulari nōnunq̃ꝫ aut nullatenus ꝛ ꝑ ſe i vlī ꝛ nō in vlī q̃ꝫmultū. Et ſilr viſuꝫ qd dōm ad id qḋ ſubdebat. A.lꝫ.n.declinet febris cū eius accñtibus nō tñ variole niſi phantaſtice. ℂ Ad aliud dōm vt videbit̄ dīa.134. ℂ Ad aliud cuꝫ ei⁹ ꝯfirmatione dōm q lꝫ in declinatione ꝑticulari ꝯtingat mors:non tñ in oi:ſꝫ in illa q̄ marie ꝯtinet̄ in ſtatu vlī aut ꝑn° vel augmēto. ℂ Ad aliud dōm q facta criſi ſtatu precurrte ſalubri a qua nā ꝯcidit ꝑticularis cū mā ꝛ vūs vt motus lune:aduemēte demū q̃dā influxione celeſti praua nō poterit īfirmū ꝓſternere ad mortē cū mā ſit oīno idiſpoſita. Ēuāta iā pro ꝑte cā ꝛ virtute ibidꝫ vtrūqꝫ roborata vel fortaſſis ſi moreret̄ eſſet aut alia egritudo vel peccatū forinſecus occurrens. ℂ Ad vltimū dōm q ſi ꝯtingat victorē mori altero interēpto non fuit ꝑfecte victor. Nō.n.habuit mām diſpoſitā in qua agit ſicut nā cū mā fuerit in ſtatu digeſta ꝛ poſtea ꝓpulſa. Tūc eni ſi aliter eueniret nō foret declinatio, vñ aliq ꝓꝑ hoc ꝛ ſimilia accñtia putāt mori aliquē in declinatione vlī. Et ꝓprie qꝛ q̃ſdā calore accñtali tepefactos:ac qñ ſanatos reputātes nō vidētes cāni vñ moriant̄ eſtimāt illos i declinatione mori vlī. Deficiente nāqꝫ calore nāli deficit ꝛ accñtalis.

P

ℂ Differētia. CVIII.

Q

Quod in pricipio ꝑoxiſmi ſit nocumentū ſomni deterius q̃ꝫ in alijs morbi tēporibus monſtratur:qm̄ illud nocumentum eſt deterius qḋ per plura trā ſit tēpora paroxiſmi:qḋ firmat̄:quia Gal.p̊ reg.acu. Deterius nocumētū facit cibus datus i ꝑn° paroxiſmi q̃ꝫ in aliquo alioꝝ tēpoꝝ:hꝯ aūt eſt nocumentū factū in ꝑn° eius:deinde in augmēto. Secus autē euenit in declinatione ipſius marie ꝛ ꝯſequenter in ſtatu. ℂ Adhuc cū in ꝑn° paroxiſmi ſit ſomnus typus ꝯſurgit ꝛ inualeſcit:ꝯcurrūt reumata in loca debilia. Febres intēdunt̄:ꝛ ꝯpata augmētātur:plures ēt delipientiam incurrunt loquētes in ſomno.afor.ſcđa. Hec autē in ſtatu vel declinatione nō ꝯtingunt cum mā ſit victa ꝛ vincat̄ in expulſionem expulſa. In ſtatus enim tēpore ſuperatur mā morbi ꝛ in declinatione ꝑmanet ſupata:quare in ꝑn° ꝛ ꝯſter in augmēto paroxiſmi

Colli.c. 45.

Cō.afo. in medio

A nocumentū eſt deterius ſomni q̄ꝫ in alijs tpibus. ℂ Q̄ꝫ aūt
ſit deterius in augmento oñditur: qꝛ ſilis ſimili ſit additio.
Cū enim egritudines intēdātur ⁊ eoꝝ nocumēta nocuᵐ ſu/
peruenīēs a ſomno vt paſſignatū habebit maxime nocere ma/
xime: ⁊ ꝓcipue cū per ſtatū hec in quo ꝓdicta vltimātur cō
tingāt ꝑtrāſire. ℂ Ampliꝰ i ſtatu vꝫ magis deterrēs nocuᵐ
Cā. aſo. x. poſt pn. qꝛ ſomnꝰ eſt acciñs. Accñtia aūt itēdunt̄ in ſtatu. aſo. ꝑma.
ℂ Adhuc illo tpe quo eſt vehemētioꝛ ab egritudine ⁊ acci
dētibus infeſtatio ⁊ v̄tus ipugnat̄ a mā plus. Ipſaqꝫ tanq̄ꝫ
refugiēs occultat̄ interiꝰ: morbi deteriꝰ occurrit nocuᵐ: h̄
aūt eſt in ſtatu: nō aūt in alijs ſic tpibus: pp qd̄ in ipſo dete/
rius efficit̄ ſomni nocuᵐ. ℂ Q̄ꝫ aūt minus nocuᵐ ſit in de/
clinatione indicat̄: qꝛ in ipſa v̄tus vꝫ fortificari cū mā tunc
expellat̄ morbi. In ſtatu. n. ſit criſis in qua expellit̄ cā mor
B bi. Ea v̄o expulſa v̄tus ſuſcitat̄ ⁊ infirmus ſanat̄: quo eue/
niēte nocuᵐ nō poterit in declinatione ꝯtigere. ℂ Palin. in
declinatione vū nō ꝯtingit mors neqꝫ ēt ꝑiculū grande niſi
ex errore īfirmo ſupueniente diia ꝑoꝛi: ergo neqꝫ in declina
tione ꝑiculari. Et firmat̄: qꝛ idē eſt ens bō ⁊ bō ⁊ vnus bō
T cō3. ſm dictionē repetitā 4° meta. Sil'r nāqꝫ vꝫ de tpibus vl̄bꝰ
⁊ particularibus paroxiſmi. Cuꝫ ſicut ex illis totus cōpo/
natur morbus vnus ita ex his paroxiſmus: ergo nocumen
tum minus erit in declinatione deterrens paroxiſmi.

Cā. aſo. 2. **Horum autē** diuꝫ opᵐ ſapit Gal'. aſo. 2°. ℂ Rur
ſus in q̄ egritudine ſomnꝰ laborē ꝑ
ſtat mortale: ſꝫ experiētia docet h̄ nō ꝯtingere in pnᵒ neqꝫ in
ſtatu aut ēt in augmēto: cū plures dormiētes tunc mortē ⁊
pernicioſuꝫ non incidāt nocuᵐ ſed magis in declinatione.
Propter qd̄ nocumentū in ipſa ſomni factū erit deterius.

Propter primum v̄o ſciendū qd ſomnꝰ vñ
fiat ⁊ cuiꝰ gr̄a q̄ꝫ ēt dicat̄
modis ⁊ qual'r corpus eiꝰ imutet̄ actione. Eſt aūt ſomnus
C ꝯuētus qdā caloris itriſecus ⁊ nālis reciprocatio. Eſt ⁊ pri
mi ſenſitiui cōprehenſio ſeu vinculū: de ſomno ⁊ vigi. vnde
poſt pnᵐ C. 4 1. iii pncipio. C. 6 8 p° pncipiuꝫ. colliꝫ 3°. Somnus eſt ꝓfundatio ſenſus cōis ex cerebro ad
cor. In 4° v̄o de accñti imuit̄ qꝫ ſit qes v̄tutū aialiū cū inten
ſione nāliū: vtplm. n. ꝯtingit qꝫ v̄tutes aiales taꝫ interiores
q̄ꝫ exteriores qeſcent̄ in cor ⁊ maxime qñ ſomnus fuerit ꝓ/
fundus nāli diſpōne affectꝰ. Sūt nāqꝫ dormiētiū qdā intrā
ſomniātes vt ſurgāt ambulātes: qꝫ caliditate cerebri ꝯtingit
⁊ vaporoſa oppil'one vehemēti. ℂ Fit aūt ſomnꝰ eo qꝫ va
pores a cibis ⁊ potibꝰ ⁊ maxie vapores reſoluti ⁊ humidi
tatibꝰ alijs ꝑtñtibꝰ admiſti cerebꝝ petūt. Qd̄ denſum inue
niētes ⁊ frigidū ꝯgelant̄ ⁊ inſpiſſant̄ ⁊ deſcēdētes meatus
ſenſitiuos oppilāt mēbroꝝ vt ⁊ ſpūs ad cerebrum a ſuis re
trahant̄ inſtrīs ⁊ in cor tādē deſcēdāt: oppilaturqꝫ medius
v̄triculus cerebri ſupple circa verticē in eiꝰ apice ꝯſiſtētē.
Extēdit̄. n. intrā ſibiqꝫ due capſule vel vualia additamēta
dicta applicant̄ vt ſpūs aialis a ꝑ v̄triculo neq̄at in poſte/
rū trāſire aut ecōuerſo ⁊ aial tūc ſenſu ꝑuat̄ ⁊ motu: pp qd̄ iqꝫ
In pn° Auer. de ſomno ⁊ vigi. ſomnū fore ipotētiā ſenſus nō rerū
exñtiū. ℂ Fit aūt ſomnus duplici ad pñs de cāvna qdē vt
D nā digōni liberiꝰ incūbat nāe ⁊ ciboꝝ. In ipſo. n. caloꝛ ſeu
ſpūs attrahit̄ a corꝑis extremis ad itrinſecus fortificatus.
Quieſcūt. n. vires aiales q̄ ipſo mediāte opantes eūdeꝫ. ſ.
ſpūm ⁊ calorē diſpartiēdo diſſoluebāt. Cuiꝰ ſignū qꝛ dictū
ꝑ aſo. aſo. 15. ab Hip. Uētres hyeme ⁊ vere calidiores fore nā ⁊ ſomni lon
giſſimi: ⁊ ꝑ ꝯñs p'es oportere ipſis oblatiōes offerre. For/
tificat̄. n. in his ⁊ vnit̄ tpibus caloꝛ ac quietes tūc adſunt.
Altera vt ſpūs iteriꝰ ꝯctꝰ qeſcat ⁊ ꝯfortet̄: pp. n. ꝯtinuū diſ/
C. 3. poſt medium. ſolueret̄ motū. vñ 5°. A. de aia. Inſtrā fatigāt̄ ex vigili mo
tu ⁊ deſtruūt̄: ⁊ iō de ſomno ⁊ vig. Di vigilāti necio ſomnꝰ
Poſt pn. ſit: aliogn lāgueſceret ⁊ corrūperet̄. Propterea qꝫ fortaſſiſ
exponet dcm̄ Auer. qꝫ ſomnꝰ ē ipotētia. i. debilitas ſenſus.
Is. n. pp debilitatē ꝯtingit nāe nō potētis ꝯtinue ſpūs a mi
Doc. 3°. c. de ſue &. nera ꝑ ſoras mandare. q̄re ꝑ 2°. Somni neccitas in ſanitate
⁊ vita nō eſt neccitas abſoluta cū nō ſit niſi ex parte alicuius
impotētie ⁊ eſt exitus a nāli. Eſt tñ hic exitus nālis. vñ eſt B
neceſſarius cū neciū hic de nāli dicat̄ cōitate nois. Somnꝰ
eni ſit vt ſpūs ab ipedimētis ſeparet̄ propter laſſitudinē ei
accñtē: ⁊ qꝛ ipm oportebat digōni imēdere. Has aūt duas
res in vigilia ꝑficere nō poterat: ⁊ iō ex quadā ipotentia vt
qeſcat eſt neciius ſibi ſomnꝰ: vñ in cōmētario pulſuū a poe/
tis eſt audire dicētibus. Sōnus mortis enūtiatio exiſtit ſo Cō. 1. 8. 4. ſue fncm
luꝫ eā q̄ circa cibū adiuuās opationē. Alia v̄o ſunt oia mo
riētibus ſilia: puta nō videre: nō audire: nō ſapere: nō itelli/
gere: nō loq, inſenſibilē, imobilē, irrōnalē ꝑiectū eē. Som/
nus. n. vꝫ ſm nām velut eius qd̄ eſt viuere ⁊ nō viuere iter/
liminiū ſit: de ge. aialiū 5°. ℂ Somnus ſiqdem duplex exi/ Ca. 1. poſt pncipiuꝫ.
ſtit: qdā. n. eſt vl'is: alter particularis. Uñs quideꝫ eſt redi/
tus ſpūs aialis ab inſtrīs ſenſus ⁊ motus ad pnᵐ cū quo ꝑ
uant̄ ipſaꝝ inſtrā ab exitu opōnis in ipſis preter illa q̄ ſunt F
necia vt vita ꝑmaneat ſicut inſtrā ſpūs. Somnus v̄o ꝑticu/
laris eſt triplex. Aliqs nāqꝫ eſt nālis: qdā ꝑter nām: alius
medius fere. Preter nām qdeꝫ eſt ſpūs reuocatio: pp cām
inſtrā humectātē ⁊ in ipſius ſubam ꝑturbātē ac oppilātē ⁊
ſubam neruoꝝ ⁊ muſculoꝝ laxātē velut accidit ebrijs ſto/
macho nimiū repletis. Et hic ſomnus ꝓprie ſubeth di q ē
ſomnus ſupfluus ⁊ grauis cuius grauitaſ ⁊ ſupfluitas eſt ꝫ
quātitate ſil'r ⁊ q̄litate vt ⁊ eiꝰ ſpatiū ſit ꝓlixiꝰ: ita qꝫ excitatꝰ
ſic vix nō poſſit ſe erigere niſi cuꝫ difficultate vehemēti. Eſt
⁊ alius ſomnꝰ nālis: ⁊ hic duplex alter qdē abſolute nālis
dictus q ē reditus ſpūs vitalis ad iteriora vt digerat̄ cibꝰ.
Reliquus v̄o nō abſolute nālis q eſt reditus ſpūs ex inſtrīs
ad ſuū pnᵐ pp ſupfluitatē reſol'onis ipſius: nō. n. ſe ſuſtentat
pp diſſolutionē cātam ex motu ⁊ labore: ⁊ iō neċe ad ſuum
ꝑ3 redire pnᵐ vt ad cerebrū ⁊ tandeꝫ ad ipm cor: vñ ꝓceſſit
ꝑ. Eſtqꝫ tertius q̄ſi iter iſta duo extrema medius dictus ſo/
mnus nō nālis abſolute: q eſt reditus ſpūs aialis ab inſtrīs G
pp cām infrigidātē ſubē ſpūs ꝯtiaꝫ vel ab exterioꝛi frigidi
tate vt a medicinis ifrigidātibus: pp hꝰ. n. infrigidationeꝫ
inſtrīs oppilatis ⁊ arctatis: ſpūs vitalis in eis nō pōt reno
uari ad inſtrā expandens ſe loco illius qui diſſolutus exti/
tit. 3° ꝑ⁴: ⁊ cōmentario pulſuū apparens 2°. ℂ Accñtia v̄o Trac. 4. c. 1. poſt pn. Cō. 4.
ſomni in corꝑe variant̄ dupl'r. Ex tpis. vꝫ. quātitate ⁊ nāe
mole ⁊ q̄litate. Primitus qdem: qm̄ aut ſomnus eſt ꝓlixus
⁊ maxie in die: ⁊ tūc v̄tutes eneruat ⁊ diſſoluit aiales vias
cordis laxat ⁊ refrigerat corpꝰ ⁊ hūectat: ſl'a augmētat: ca/
lorē debilitat nālē: colorē corrūpit ⁊ motꝰ ihebetat. Mode
ratus aūt ſi fuerit tpe cibos digerit: corpꝰ igroſſat: laboreꝫ
ſoluit: aiaꝫ ꝯfortat: v̄tutes oēs alleuiat: calorē nāe adauget:
hu. reddit laudabiles. Si aūt fuerit tpe minoꝛi ſufficiēti fa
ctus: inde nāe ꝯſurgit ibecillitas: digōnis ifirmitas: corꝑis
ſiccitas: ⁊ caloꝛ diſſoluitur exacutus ⁊ ſupinflāmatus nāe.
ℂ Ex nāe v̄o menſura ⁊ q̄litate ſil'r ſomnus variat̄ tripl'r:
qm̄ aut ſit in corꝑe cibis multuꝫ frigidis: viſcoſis: difficilis
digōnis repleto cū nā ēt plurima ꝯſimili ꝑeriſtet: ⁊ tūc cuꝫ
ſuper hoc ſomnus ſtatim occurrat caloꝛ ſuffocat̄ fere nāe:
facit nāqꝫ in his ebullitionē ⁊ ipſos diſpergit: ita qꝫ ſup euꝫ H
regurgitant̄ extinguēdo. Et ſic velut a ſomno in pnᵒ acceſ/
ſionis ſolet febris ꝯtingere ſtatice vel vacuo diuo. fueritqꝫ
ipſius cibaria ꝑus ſubtilis de leui inflāmabilis. Caloꝛ nā/
lis ꝯuerſus ad corporis humiditatē illā exurit ⁊ conſumit
ipm ōbilitat ⁊ exiccat. Si quoqꝫ aduenerit iter hec media
calm nāe ad interiora deditū corꝑis nām inuētā maturās
⁊ cibum digerēs calefacit id ⁊ humectat: eiuſqꝫ corpulētiā
adauget ⁊ v̄tutes cūctas roborat. ℂ Eſt aūt demū ſciēduꝫ
qꝫ nocuᵐ eſt accñs qd̄dā ex morbo derelictū: qd̄ 2ˣ ſꝫ Gal'.
exiſtit: vl'e. vꝫ. ⁊ ꝓpriū. vl'e qdē cū ſp noceat ceu nocuᵐ ſōni Ca. 1. ſche gri. aſo.
factū in pncipiis febriū poxiſmoꝝ interpolatoꝝ: nō tñ eius
nocuᵐ ꝑfert ꝯſultiā ⁊ mortē. Eſtqꝫ multiplex ipſius vt ꝑta
ctū nocuᵐ rigoris ſeu frigoris ꝓuocatio eiuſqꝫ itēſio ac ex/
tēſio: ⁊ eunatū decurſus: ſtupiditas q̄dā: febriū exacuitio: ⁊
aꝑatis augmētatio. Propriū āt di nocuᵐ qd̄ in ꝑticulari tpe

noc et morbi ſic in decli^{ne} ⁊ in ſtatu ē ſibi cōtinuo. Et h̄ nocumētū ſʒ Gal. ⁊ Hip. ſomni decēter eſt mortale: de hoc. n. verificaſ afoziſmus. In quo morbo: adbuc diſtīguiſ ⁊ aliī. Quodā. n. dī nocu^m extēſiuū qd̄ lōgo ꝑdurat tp̄e: nō tn̄ eſt vehemēter deteri⁹. Aliud vō itēſiuū qd̄ modico tp̄is multuʒ nocet. Primū āt fit i alijs tp̄ib⁹ a decli^{ne} ⁊ ꝓprie i p̄n°: ſʒ ꝯ̄r in augmēto. Alter̄ vō i decli^{ne} ⁊ in ſtatu ꝯtinuo ipſi. ¶ Eſt aūt paroxiſmi⁹ exacuitio ſiue exacerbatio q̄ eſt deterioꝛ hoꝛa toti⁹ ꝑiodi ſiue circuit⁹ ſic reliq̄ q̄ decli^{nis} melioꝛ. afo. p^a.

Propter ſecūduʒ

qdē ſciēdū ꝙ aliq̄ dixerūt ſomnuʒ ꝑ ſe nō nocere: ſed tn̄ q̄ꝛ priuat vigilijs: ⁊ ꝑ ꝯ̄ns tollit iuuamētū ſcm̄ ab ipſa: ſʒ hos q̄ppe refellit Gal. ingens ex ſomno q̄dā ꝯſurgere nocumēta: ceu Hip. in libris epidimiar̄ mōſtrauit. d. ꝙ i ſōno multi erāt ſtupidi ⁊ alienati q ex ipſo facti ſunt tales: nā epidimiaruʒ 7°. Aliaq; in ſomnis comata. i. ſtupores ⁊ q̄bus ſūmitates circūfrigeſcūt ⁊ mens turbatur: ⁊ alia q̄cunq; circa ſomnū talia ſupple praua ⁊ q̄b⁹ ꝯ̄ria ſupple laudabilia: ſic igiſ ſomnus ꝑ ſe nocet. ¶ A. vō 2^a q̄rti ſonat ſufficiēter nus audit⁹ ꝙ deteri⁹ nocu^m fit ſomni in ſtatu factū ita. Grauioꝛ ſomnus diurn⁹ eſt q eſt in p̄n° ei⁹: ⁊ hoc totū i ſtatu paroxiſmoꝝ febris ē deteri⁹. In p̄n° vō eius ⁊ multotiēs fit ⁊ nō nocet. Cui⁹ opp^m ſentit Gal. Uult. n. ꝙ noceat p̄ncipalr̄ nocumēto deterioꝛi ⁊ mortali in declinatione. ¶ Cui qdēʒ dōm ꝙ. A. cōparare nō itēdit nocu^m ſomni factū i ſtatu paroxiſmi ad nocu^m factū in p̄n° ipſi⁹ ſic p^a fronte ſapit illius ſermo: verū nocu^m factū in p̄n° ſtatus ad illud qd̄ fit in eius fine vt interp̄teſ ita. Et h̄ totū puta dormire de die: q̄cunq; mō in ſtatu ꝑoxiſmoꝝ febris eſt deteri⁹. Uero pro. ſ. in eius p̄n°: ⁊ pro ſʒ multotiēs fit in ei⁹ fine. vʒ. ſtatus ⁊ tūc non nocet cū appropinq̄t declinationi. vn̄ p^a q̄rti. Nō nocet fortaſſe apud ſtatū: dicit aūt fortaſſe. i. q̄nq; q̄ꝛ in fine ipſius non nocet. Neq; ē nocu^m ꝑiculare in declinatione factū retulit ad factū in alijs tp̄ibus vt viſum. Aut forte qs r̄ndebit: cuʒ A. Gal. interpres eius exponat ſn̄iaʒ magis: ⁊ nō aduerſeſ eidē: ꝙ per ſtatū nō intellexit ſtatū prout eſt vnū morbi nequius tēpoꝝ ſʒ magis ꝑ ip̄m declinationē voluit iportari: ⁊ tūc erit ſermo Gal. expoſitus recte ꝙ ē nomē ſtat⁹ vtrūq; iportet. Dicim⁹. n. ſtare aliqd̄ qn̄ declinat aut ceſſat ab ei⁹ motu vel actu. Qd̄ āt. A. dicit ſomnū nō nocere multotiēs in p̄n° intelligēdū de nocumēto vl̄i ſeu cōi vt dictū per Gal. Aut nō nocet ſed iuuat nām tp̄e paroxiſmi in fortius operādo ſicut ē teſtatur ipſe Gal. ita vt ꝙ ſi nā poſtea potētioꝛ fuerit incitata magis ꝯ̄ nām plus vincēs maturabit ⁊ diſſoluet. ¶ Adhuc inuehiſ ꝯ̄. A. dicētē in p̄n° nō nocere: cuʒ ꝯ̄riū dicat Gal. lʒ. n. ſomnus mortē nō iferat neq; aliud verſutum ⁊ grāde nocu^m: tn̄ vī aliq̄ nocumēta magis adducere vt ſubdiſ ceu pluries tactū: q̄ꝛ horroꝛē. rigoꝛē. frigiditatem extremitatū fortē ꝓlongātur accn̄tia. Flegmones circa viſcera augmētanſ ꝑexn̄tes. Et ſi hu. aliq in ventrem cōſtixerunt nō ſimilr̄ digerunſ: ideo prohibētur laborantes in principijs paroxiſmoꝝ dormire: ſed vigilare ꝑcipitur ceu etiam indicatur quarti prima. ¶ Dicēdum hꝫ ſolutionem apparuiſſe. A. ſeriei expoſitione aut eius. i. dici.

Propter tertiū

vō ſciēdū: q̄m q̄ſitū ſupponere vī ſomnū nocere: forſan qs de hoc ipſo dubitaret: q̄m ois actio vī iuuare nāe: ſomnus āt ē actio nālis. Adhuc i ipſo caloꝛ trahiſ iteri⁹ ⁊ vigoraſ idē: nō igiſ nocet. ¶ Dōm ꝙ ſomnus ꝑ ſe ſemꝑ hꝫ iuuare: ꝑ accn̄s vō nocere. Inquātuʒ. n. eſt nāe actio ⁊ caloꝛ in ipſo intus tract⁹ fortificaſ extat iuuatiu⁹. In eo vō ꝙ i tali ꝯ̄ctione rigores ⁊ frigora excitantur reumata currūt ⁊c̄. ¶ Aut dōm ſomnū nālē ſemꝑ habere ꝯfortare: ſynthomaticū aūt nocere: ſicut q in p̄ncipijs fit ꝑoxiſmoꝝ motū ꝯſequēdo intrinſecū p̄ncipij ꝑoxiſmi. ¶ Ut̄r tn̄ ſciēdū ꝙ ſomnus factus in q̄libet tp̄e ꝑoxiſmi ſi nocet eſt prauū: nō tn̄ ſm̄ Gal. illud nocu^m eſt mortale niſi in declinatiōe ꝓprie. Cuʒ. n. caloꝛ ad

interioꝛa ꝯuertaſ vniteſ ⁊ fortificeſ vt cibos digerat ⁊ morbi mām in bonū reformet. Sp̄us ē cū v̄tutib⁹ vt dictū fortificet: ſi hec nō ꝑualēt eius nocumēto denotāt cām iterius fore nociuā grandē nām ſupantē ⁊ ꝑuertiʒ in declinatione: cū magis adit que tūc alleuiationis: ſicut apparet ꝑ illuʒ. In morbis minus ꝑiclitanſ egrotantes: ⁊ iō ſermo decimi theorice inarticulat⁹ ⁊ idiſcret⁹ ſimplr̄ ꝓferēs afoziſmū cuʒ eius fuerit illius expōnē aꝑire. ¶ Propter qd̄ ſciendū cum Hip. ⁊ Gal. ꝙ deterius nocu^m ſomni eſt qd̄ fit in declinatione paroxiſmi: qd̄ q̄druplici mōſtraſ rōne: vna qdē cōi: alia vō ſumpta ex v̄tute: 3^a ex nā ⁊ ꝯſuetudine vt dicaſ declinationis ſomni: 4^a vō ex māe victoria ⁊ expulſione ipſa. Cōi qdem: q̄ꝛ ꝯ̄rioꝝ ꝯ̄rie ſunt rōnes: ⁊ ꝯ̄ria circa idē fieri ſunt nata. Cū igiſ ſomnus debeat iuuare maxime in declinatione ſm̄ Gal. Dicit. n. ſomnū iuuare manifeſte ſm̄ ſtatū: ⁊ q̄nq; in augmēti vltimo qd̄cunq; copulaſ ſtatui: ſed manifeſtiſſimū oium iuuamētoꝝ fit in declinatione. vn̄ 4° p^a. Et prohibe infirmū a ſomno in p̄n° febris ⁊ ꝓprie qn̄ adeſt horripilatio aut frigus vel rigoꝛ: ꝓlōganſ. n. hec ⁊ exprimunſ materie ſi fuerint eūtes ad q̄dā viſcera ⁊ ꝓhibēt digōnē humorū. Apud declinationē vō eſt iuuatiuuſ valde: ⁊ fortaſſe nō nocet apud ſtatū. Debit itaq; per opp^m eius nocumēto i declinatione nocere maxime. vn̄ Gal. Nocumēta ex hꝫ ſomno ſunt: febrē nō ſolui: doloꝛē intēdi: reumata fieri: flegmoneſq; augeri. Et quidā ſm̄ ipſos ſomnos loquunſ aliena. Aliq vō reddunſ ſtupidi vt eo vix exurgāt puncti. ¶ Amplius cuʒ nocu^m eſſe intelligaſ relōne ad virtutē facta: illo tp̄e quo ipſi aduenit nocu^m ſi fuerit debilis ip̄ʒ erit deteri⁹. Debilioꝛ aūt in declinatione tanq̄ȝ magis ipugnata. Suſtinuit. n. pugnā iā per tria tp̄a grandē vt in augmēto ⁊ precipue ſtatu: lʒ q̄dā febriū ſic q̄ ſride māe nō modicuʒ ledāt in eaꝝ p̄ncipijs ꝑoxiſmi. Ita ꝙ in declinatione vehemēter debilitata modicū ei nocu^m eſt vehemētiſſimū. Et iō criſium 3° plures quoꝝ v̄tutes ſunt debiles moriunſ i declinatione ꝑoxiſmi. Sit. n. cū eductiōe māe exhalat ſp̄us ⁊ vita. ¶ Itidē ſi tp̄e illo q̄ aliqd̄ ſolet iuuamētū ſuſciꝑe ab aliq̄d nō recipiat ſʒ leſionē: tūc deſperādū vtiq; magis: cuʒ neſciaſ ad qd̄ ſit magis auxilij gr̄a ꝯfugiēdū: ſic qn̄ tali⁹ nō ſbueniſ nā ⁊ ꝯſuetudie a pꝛe ſuſtētat⁹. vn̄ Gal. In quo ſingulū iuuatiſſimū ē ſi cū nil iuuādo adhuc ⁊ noceat mortē dcēter oñdit. In declinatiōe vō nā ⁊ ꝯſuetudine vt ſic ꝓferaſ ſomnus ſolet ꝯferre. Si ḡ noceat nunq̄d ꝑniciōſum eſt valde: deberet nāq; tūc ꝯferre cū v̄tus alleuieſ a māꝛ ⁊ accn̄ria ſint ſedata. Et maxie cū tūc nō ſit itēta ⁊ ꝑparata pugne: ſʒ q̄eti magis ⁊ reſumptiōi. ¶ Rurſus qn̄ mā viciſ ⁊ expelliſ ſomnus ⁊ oē iuuamētū afferēs dʒ rōnabilr̄ iuuare ⁊ opp^m iducēs nocē maxie cū laboret diſariā: ſʒ h̄ fit i declinatione. ¶ Propter qd̄ ex his ꝯcludiſ ſi noceat i declinatione ſomn⁹ ei⁹ nocu^m fore ꝑnicioſuʒ: oñdēs mām multā ⁊ malā ⁊ in nō ſua hora ſupantē nām. Propter. n. ſomnū caloꝛ vniſ⁹ iteri⁹ mā tanq̄ȝ inimicū ꝯſurgit ꝯ̄ nām putās illā ꝯ̄ ſe arma in defenſionē velle ſuſciꝑe. Et iō ad pugnā mota deterius nocumētuʒ infert nāe q̄ȝ ſi permāſiſſet vigilādo cū caloꝛis diffuſione.

Propter quartū

vō. ad p^m dōm ꝙ nocu^m factū i p̄n° vt dcm̄ modicū exiſtit itēſiue: lʒ ſit plurimū extēſiue. Leſio aūt maxie fit i pſius intenſione: nō aūt ſic extēſione: cū v̄tuſ ē permaneat adhuc fortis. ¶ Cōfirmationi aūt qd dōm viſuʒ diſa. 134. ¶ Et ꝑ hoc apꝑet ad 2^m: q̄ꝛ lʒ nocumēta fiant in p̄n° ꝑoxiſmi plurima: ſunt tn̄ minoꝛa ⁊ v̄tus adhuc valida poterit ea corrigēre nō aūt ſic in declinatiōe ꝯtingit. ¶ Ad aliud dōm ꝙ in augmēto nocu^m non eſt deterius ſed potius in declinatione ⁊ ꝯ̄r in ſtatu. lʒ. n. oia ſint in ipſo ledētia: in augmēto tn̄ v̄tuſ nō iacet adhuc reſiſtēs eis fatigata qd̄ i declinatōe ꝯtigit ⁊ ſtatus in fine. ¶ Ad reliquū dōm ꝙ ſomnus lʒ ſit accidenſ ꝑut diuidiſ ꝯ̄ ſubaʒ: nō tn̄ eſt accn̄s ſtat⁹: imo ⁊ magis ſuū opp^m: puta vigilia. Hic aūt non eſt ſermo de accn̄te in cōi

Margin notes (left): :: · 2.2^a ꝑticu. · p^a re. ſcd. cō. 45. in medio. · Com. 2^a afo. ꝑtic. in fine. · T. cō. 30. · K · Tract. 1. c. 49. · Trac. 2. c. T. aū me. · L · M · Tra. 2. ca. T. aū me. · 3^a cō. 3^e afo.
Margin notes (right): N · Afo. 34. ꝑti. 3^e. C a. 10. ad medium. · O · Tra. 2. c. T. aū me. · Cō. 2. 3^e ꝑti. afo. in medio. · P · Cō 9. ad medium. · Coll. 3^e afo. cō. 1. in medio. · Q

A ſed de particulari qḋ tpe emergit ſtatus. ¶ Ad aliud dōm ꝙ lȝ infeſtet᷑ nā magis in ſtatu ꝙ̄ȝ in declinatiōe vel in alijs tꝑibus: v̄tus tn̄ fortior eſt in ipſo pugne ⁊ victorie itēta magis. In declinatione aūt nō ſic: ſed geti imēdit amplius. Et ſi nocu[m]ei occurrat deterrēs magis erit: ſicut fatigato ſperanti pauſare labor nunc difficilior vi ꝙ̄ȝ p̄us. ¶ Ad aliud dōm ꝙ veritatēȝ hȝ in declinatione vera paroxiſmi in qua vincit nā: nō aūt in q̄ vincit᷑: ⁊ lȝ mā videat᷑ expelli ⁊ paroxiſmus getari: nō tn̄ hoc fit vi nāe potētis: ſed potius ceſſatione humoris motue: eo ꝙ cuētatio motus māe ad putredinē nō ampliori durat tpe ſicut tertiana certa nō vltra. 12. horas aut. 14. in quotidiana vltra. 18. in q̄rtana v̄o nō amplius. 24. In ſtatu nāq̄ȝ v̄lī fit criſis cōis totius morbi non aūt in ſtatu p̄ticulari ſemp cuiuſlibet p̄oxiſmi. vñ poſito ſtatu p̄ticulari paroxiſmi adhuc mā v̄lr eſt in expulſa: ⁊ ideo ſtans pōt in declinatione ipſius nocere maxie. ¶ Ad aliud dōm ꝙ in declinatione v̄lī nō ꝯtingit mors niſi ex errore cōmiſſo ꝑꝑ medicū aut infirmū ſeu aſtantes aut ꝑꝑ extriſeca.

B dīia p̄oxi: cū mā ſit victa ⁊ expulſa potiſſime. In declinatione v̄o particulari pōt decedere cū adhuc p̄manent ip̄ropulſa ⁊ ꝑ̄prie in debilibus. Et ad ꝓbationē dōm ꝙ nō oino eſſet eadē diffō hois ⁊ vnius hois ſi diffiniret᷑ vnus homo vt vnus: imo vna adderet ſup aliā determinationē ꝯctā ſicut diffinitio hois addit ſup diffōnē aialis rōnale: neq̄ȝ eſt oino ſilr de tꝑibus v̄lībus ⁊ p̄ticularibus morbi vt oſtēdet᷑ dīia 134. Neq̄ȝ ēt hȯ ſunt morbi p̄tes eſſentiales: ſȝ potius integrales. Eſt tn̄ in hoc ſilr ꝙ ceu q̄tuor tpa morbū ꝯſtituunt v̄lem totū v̄lā: ſic ⁊ tpa p̄ticularia p̄ticularē. vȝ. p̄oxiſmuȝ.

¶ Differentia. CIX.

Quod recidiuatio ſit vna vel eadeȝ egritudo cū ſua radice mōſtrat᷑: q: illa vi vna egri^{do} cuius mā eſt vna: vn⁹ termin⁹: ideȝ ⁊ afflictionis

C modus: ab his. n. recipit vnitatēȝ egritudo. Sed recidiua fit aut fieri pōt ex eadē mā cū p̄ncipali vt ex cholera: q: que relinquūtur in morbis ſubuerſiones facere ꝯſueuerūt ſicut māe male: pōt ⁊ tota vnice indicatiue relinq expulſioni ceu

Cap. 4. ſatis innuitur creticoꝝ 2°. ⁊ modū afflictionis de 1° in 3ᵐ reſeruare vtraq̄ȝ. ¶ Amplius ſi nō eſt eadē tūc ⁊ febris quartana ⁊ maxie q̄ntana: ſextana ⁊ ſilēs nō erūt febres eedē: cū qes interueniat inter vnā exacuitionē ⁊ aliaȝ ꝙ̄ȝ longa: ſed ipſe vne ac eedē cōiter ponunt᷑. ¶ Rurſus illa eſt egritudo vna q̄ integrat᷑ ex q̄tuor tꝑib⁹. Unaqueq̄ȝ. n. a q̄ qs ꝯualeſcit egritudinū q̄tuor hȝ tpa: ſȝ p̄ncipalis ⁊ recidiua ſunt hȯ vt

P° alo. cī. afo. 11. in anxio pleureſiȝ patiēte. Aut oporteret ꝙ q̄lȝ iſtaꝝ q̄tuor hēret tpa: cui⁹ ꝯriū in illo viſum: ⁊ ꝯūȝ ēt indicat digōnis apparētia. Itaq̄ȝ recidiua eſt egritudo vna cū p̄ncipali.

Cap. 5. luna ſancm Oppoſitum ſcdō creticoruȝ: qñ videris egritudines q̄ſi ſint iā ſolute: deide redeunt: ⁊

D multotiēs accidit ꝙ recidiua fit in die criſis: deinde currit ſm nūm dieꝝ criſis: poſtea ſoluit᷑ in die criſis alio: q̄re erit vnaqueq̄ȝ illaꝝ egritudinū p̄ticulariū in ſe acuta. Qñ ergo aggregant᷑ ⁊ ꝯtinuant᷑ adiuicē eſt ex eis aggregatū egritudo chronica. Si ḡ vnaq̄q̄ȝ illaꝝ eſt acuta: tūc vna vere non eſt egritudo. ¶ Adhuc ſanitas q̄ eſt diluculo ⁊ nunc: ꝑ̄ ura

L. cō. 37. veſpe nō eſt vna ⁊ eadē phy. 5°. Multo itaq̄ȝ min⁹ erit egritudo vna que ſanitate intercipit᷑ ſicut p̄ncipalis ⁊ recidiua. ¶ Amplius p̄ncipalis gñat᷑ ex ſubtiliori euaporabili parte māe: hus. n. cōſumit᷑ ſubtile reſolubile: demūq̄ȝ groſſum euaporationi reſiſtēs ex quo recidiua ꝯſurgit: hȯ aūt māe ſunt alie. ¶ Eti. In quacūq̄ȝ īterpolata cā faciēs p̄oxiſmuȝ q̄ locū obtinet efficiētis eſt alia a cā añcedēti que quotidie ſubminiſtrat᷑ ⁊ trāſit in ꝯiūctā: vt apparet maxime in patiē

Tract. 2. c. 59. h° p̄mo tibus q̄rtanā ꝑ annos. 12. ⁊ q̄nq̄ȝ amplius. h° q̄rti: ſȝ hoc eſt multo magis in p̄ncipalis ⁊ recidiua. Igit᷑ mā egritudinis p̄marie nō erit eadē ⁊ recidiue cū ſint magis diſtātes ꝙ̄ȝ paroxiſmi a paroxiſmis. ¶ Rurſus q̄bus accidūt alia ⁊ alia

nō ſunt eadē: ſȝ alia aduenit recidiue ꝙ̄ȝ radicali. Recidiua E
nāq̄ȝ eſt deterior ſua radice: dīia ꝯñti ab illaq̄ȝ cāta. ¶ Itidem qs egrotās egritudine cholerica poterit ex regimine infrigidatiuo vehemēti ꝓlabi in egritudinē demū flaticam que alterius eſt materiei ⁊ motus quā choleticaꝝ diuiſionibus. Itaq̄ȝ recidiua oino eſt alia ab eius p̄mitiua. Colli᷑ ca. 14?.

Propter primū qdem ſciendū ꝙ qd ſit egritudo notatū dīia. 72. Principalis quoq̄ȝ dr̄ egritudo ſiue radicalis q̄ p̄us affligit ceu ⁊ nomē indicat: quā ſeqtur tpe interpoſito quietis q̄dā iterū afflictio que ſcḋaria vel recidiuatio noiat᷑. Eſt nāq̄ȝ ipſa qdā recaſus poſt p̄ncipalē egritudinē. Quotiens aūt dicat᷑ recidiuatio: dīia oñdet᷑ ſubſequēti. ¶ Unū aūt ſeu idē dr̄ dupliciter: per accñs qdem vt albū muſicū. Et per ſe qdem etiaȝ multis dr̄ modis. 5° meta. Uno quidē mō ꝯtinuitate ſui ſiue arte vt omnis vinculo vel lignū colla quadaȝ alteri applicatum: ſeu mā qḋ magis eſt vnū vt adiutoriū vlnis. Itidē vnū dicit᷑ ſubiecto ſpecie indifferēs. Dicit᷑ ⁊ vnū gñe quoꝝ eſt vnū genus differens differētijs oppoſitis. Adhuc ⁊ quoꝝ ratio diffinitiua eſt vna: dr̄ ⁊ vnū indiuiſibilitate vt pūctus ⁊ vnitas. Aliter quoq̄ȝ logice magis diſtinguit᷑ vnū: q̄daȝ eni ſunt vnū numero vt quoꝝ mā eſt vna: nōnulla ſpecie vt quoꝝ ratio vna diffinitiua: quedā gñe vt quoꝝ figura p̄dicationis eſt eadē: alia v̄o ſm analogiam ceu que ſm prius ⁊ poſterius ad vnum aliquid referūtur. dīia etiam. 3.
A. 1. cō. 9. viq̄ȝ ad 10. cō. 12.
F

Propter ſcdm quidē ſciendū ꝙ qdā dñt ꝙ radicalis ⁊ recidiua ſunt vna egritudo ſpē ⁊ numero ex p̄te māe ⁊ v̄tutis: nō aūt eſt p̄te eſſentie morbi. Ex p̄te qdē māe: qm̄ vna eſt mā vt dicūt recidiue ⁊ p̄ncipalis egritudinis: ſilr ex parte v̄tutis: eo ꝙ ipſa facit opōnes ſuas ordinatas ⁊ ꝯtinuas circa mām recidiue egritudinis ⁊ principalis. Rōne v̄o eſſentie morbi nō ſunt vna G
egritudo numero: ſed ſpē tm̄: q: vna q̄litatis nūo nō pōt nō ineſſe ⁊ ineſſe. ¶ Sed ꝙ nō ſit nūo eadē egritudo rōne materie: neq̄ȝ ēt rōne virtutis vt inquiunt oſtēditur: qm̄ mā eſt ſubm in quo egritudo que eſt qualitas fundatur: identitas aūt ſubiecti nō cāt accñtiū identitatē. In vno eniȝ ſubiecto pñt eſſe accñtia: nō ſolū ſpē: ſed ⁊ nūero dīia: vt color: odor ⁊ ſapor in pomo. ¶ Adhuc mā hȯ plerūq̄ȝ nō differt ſoluȝ in magis ⁊ minus: ſed ⁊ per eēntiā ꝓpriā: cū cholerica fuerit egritudis p̄ncipalis mā. Recidiue v̄o melia p aduſtionē gñata. ¶ Palin: ſicut ſe hȝ albedo ad albedinē ita ſe habȝ egritudo p̄ncipalis ad recidiuā cū vtrobiq̄ȝ ſit ſilis q̄litas. Sed albedo p̄ inducta ab albedine 1° inducta differt nūo: lȝ. n. ſit idē qḋ dealbat᷑ ⁊ idē dealbās ſicut in reparatiōe accidit lr̄e aut picture: tn̄ albedo p̄ iducta ⁊ q̄ſi deleta eſt alia albedo ab albedine q̄ 1° eſt inducta. Que. n. corrūpunt᷑ nō redeunt eadē nūo. 1° de ge. ⁊ cor. ſilr mā poterit eſſe cōpoſita ex cholerica ⁊ flatica: ita vt ceſſante cholica poſt tp̄s reſurgat flatica ⁊ recidiuā inducat. Recidiua igit᷑ a ſua p̄ncipali alia. ¶ Eodē ēt mō dicere ꝙ ſit eadē quo ad v̄tutē inartificiale multū exiſtit: cū virtus nō ſit de rōne morbi ſed potius ſibi oppugnās. ¶ Eti. v̄tus diuerſificat᷑ rōne illoꝝ in q̄ agit vt ⁊ actio ꝯtingat diuerſa. Nam alr ſol opatur in nubem ſpiſſam ⁊ aliter in nubē rarā diuerſas inducēs figurationes ⁊ colores vt in iride oſtēdit᷑ manifeſte: ⁊ tn̄ v̄tus exiſtit vna: ſol ēt cutē denigrat ⁊ linū dealbat lutūq̄ȝ indurat ⁊ ceram liquefacit. In ꝓble. Alexādri. ¶ Rurſus. virtus remanet vna in tota vita alicuius vniformiter vt poſſibile eſt corpus diſpēſane: tūc ergo ꝯcludit᷑ oēȝ ſibi occurrētē egritudinē fore vnā: ⁊ ideo ſatis inartificiale vi dici recidiuaȝ ⁊ principalē fore vnā nūo ex p̄te māe ⁊ virtutis egritudineȝ. Q nūo aūt ſit vna vel alia rōne eēntie morbi poterit ex ſubſequētibus hri. ¶ Propter qḋ ſe q̄ſi demū corrigētes dicunt melius ac breuius poſſe ſolui queſitū: teſtātes morbum dupliciter poſſe ꝯſiderari. ſ. inquātū hȝ eē ſucceſſiuū: ⁊ ſic p̄ncipalis a recidiua exiſtit alia nūo: q: ſucceſſiua ꝑꝑ qeȝ mal
Te. c. 9. H

I tiplicant̃ ſucceſſionẽ. Aut ſm eſſe ꝙ hʒ q̃litatiuũ cõparatũ
mãe in corpore ꝑmanẽti ⁊ oppm nãe: ⁊ ita dicũt fore vnũ nu
mero morbũ ꝑncipalẽ ⁊ recidiuã. ¶ Sʒ tũc magis q̃ʒ ꝑus
vident̃ deficere: q2 cũ ea que ſunt ad finez ſint nãe cum fine
eiuſdẽ: ſi morbus eſt ſucceſſio que ad qualitatiuaʒ ordinet̃
leſionẽ: ſi leſio erit vna ⁊ q̃litas vna: ⁊ ſi plũs, plures: cũ igi
tur ſucceſſio ſit plures vt datũ: erit ⁊ q̃litas plures nũo: ita
vt alia qualitas introducat̃ per ſucceſſionẽ priorẽ qua ꝑn
cipalis iducitur egritudo ⁊ alia ꝑ ſucceſſionẽ qua inducit̃
recidiua. ¶ Adhuc vt oſtẽdit̃ morbus non eſt ſimplr ſuc
ceſſio: ſed magis q̃litas vel diſpõ de gñe ipſius ꝑma. vt oſtẽ
Coll. li. 1. ca. 2. poſt ꝑncipiũ. ſum dĩa. 73. Eſt etiam forma is exñs in actu ſecundo am
plius q̃ʒ in primo apparens in principio de morbo.

Propter tertiũ q̃dẽ ſciẽdũ: ꝙ morbus põt ac
cipi 2r. vno q̃dẽ mõ ꝓprie ꝓut
K eſſe ipſius ↄſtat in eo ꝙ eſt actu ledere opões: ⁊ ſic recidi
ua nõ eſt eadẽ egritudo cũ ꝑncipali: ea. n. ceſſauit iam a ſuo
actu: ſi mõ poſt altera: cũ q̃es itercesſerit media. Etiã ſi mã
foret eadẽ oĩo ⁊ v̾tus vt volũt pꝛeipugnati: qḋ declarat̃: q̃ñ
Cap. 13. in medio. ꝓ interioꝝ. Morb9 eſt motus ſeu alteratio ꝑter nãm: cũ in
ꝑmãſibile deuenerit diſpõnẽ. Qḋ q̃dem dr̃ ꝑ acciñs qḋ eſt
motus ſiue alteratio ꝑter nãm: cũ nõdũ in ꝑmãſibilẽ deue
nerit diſpõneʒ: ſed in ſucceſſione permanẽs ↄtinue reſpectu
morbi. dĩa ẽt. 73. Ad vnitatẽ v̾o motus req̃runt̃ tria. Uni
T. cõ. 34. tas. vʒ. mobilis ſpẽi in qua eſt motus ⁊ tpis 5° phy. Nũc ẽt
dato ẽt ꝙ mobile ſit vnũ ⁊ ſpẽs motus: nõ tñ tps erit vnuʒ
cũ intercipiat̃ q̃ete: motus. n. ꝑcedẽs ⁊ motus ſubſequens
iterruptus q̃ete media in alio ⁊ alio ſunt tpe. ¶ Et firmat̃.
q2 corruptũ ⁊ gñatũ nũq̃ʒ redeũt idẽ nũo ſed ſpẽ: cuʒ alio ⁊
alio fiãt inſtãti. Et iõ egritudo iterpolata nõ erit ꝓprie vna
Afor. 61. vt ↄtinua hñs vnũ motũ. Qḋ fortaſſis voluit Hip. 4° afoꝛi.
ita. Quibuſcũq̃ʒ in febrib9 q̃tidie rigores fiũt q̃tidie febres
ſoluunt̃. ¶ Palin. Qualitas q̃ diuerſis itroducit̃ motib9
L alia exiſtit ⁊ alia. Morb9 aũt eſt q̃litas q̃ alijs ⁊ alijs itro
Coll. r. cõ. aſo. 12. ducit̃ motib9 ⁊ ꝑncipali ⁊ recidiua. vñ aſo. 1a. Nã in recidi
uatione reliquã ex neceſſitate hʒ eã q̃ in putredine trãſmu
tationẽ. Quidã v̾o nõ ſolũ hoc veꝝ ẽt vlr dicũt diuerſitatẽ
tpis nõ impedire idẽtitatẽ cũ ea non ſit de rõne ꝓducti. Uo
lũt nãq̃ʒ hi vt lex tradit reſurrectionem ẽt vl'em ſaluere. Ex
his igit̃ ↄcludit̃ ꝑncipalẽ ⁊ recidiuã eandẽ egritudineʒ nõ
fore nũo oĩo. ¶ Si aũt accipiat̃ morb9 iꝓprie ꝓut dicit
rem ſuã nõ in actu ſed in habitudine ⁊ depẽdẽtia in ipſum
actũ vltimiorẽ opatm̃ ſic poterit aliq̃ mõ ↄcedi ꝙ ꝑncipalis
⁊ recidiua ſit vna egritudo: cũ materia ſit aliq̃ñ vna aut fe
re vna ⁊ ꝓpinq̃ remãſerit q̃ʒ in mẽbꝛis q̃dã habilitatio per
quã ſtatim q̃ſi qḋ eſt habitu ſit actu: ꝑ. n. modicã diſtãtiã
T. cõ. 56. inter ꝑncipalẽ ⁊ recidiuã vi vna egritudo: vñ 2° phy. Intel
lectus dicit illud qḋ deeſt ad paꝝ tanq̃ʒ nihil detrahere vi
deri. Et ꝑſertim id nõ itereſt quo ad intellm medici ſenſibi
M liter ac figuralr ꝑquirẽtis fere vniuerſa. Sic igit̃ breuiter
veritas appareat ꝑñtis q̃ſiti. ¶ Põt aũt q̃s deinceps diſtin
ctionẽ Ari. de vno ⁊ eodẽ datã ꝓpoſito applicare: ſi. n. loq̃
mur de vno qḋ dr̃ vnũ ↄtinuitate: in morbo nõ eſt tũc conti
nuitas ꝓprie cũ ipſa ſit magnitudis ſeu q̃ãtitatis: ſic vt in
motu ⁊ tpe nõ adſit ↄtinuitas niſi ꝑ magnitudinẽ celeſtem.
Coll. r. cõ. 99. 104. ⁊ 113. phy. 4°. Eſt aũt ꝑncipalis ⁊ recidiue ſubm ideʒ remotũ: ⁊
aliq̃ñ ꝓpinquũ diuerſificatũ nõ multũ: ſilr autẽ eis eſt vni
tas gñis: nõ aũt indiuiſibilitas: lʒ. n. q̃litas ꝑ ſe ſit idiuiſibi
Pre. 2. diſtinctionis. 3 poſt me. lis diuidit̃ tñ per q̃ãtitatẽ: nã q̃ãta fuerit ſupficies tãtuʒ
eſſe album dicas. in ꝑñtis. Unitas v̾o analogie gñis ⁊ ſpẽi
radicali ineſt ⁊ recidiue: nõ aũt vt oſtẽſum vnitas ꝓprie nu
meralis. ¶ Circa ꝑdicta ↄtigit dubitare: q2 dcm̃ morbũ ꝓ
prie ſumptũ actũ iportare 2m: ⁊ ita diffõ cũ dicat verã eſſen
tiã rei: q̃ actu ↄſiſtit ꝑ q̃ eſt forma ⁊ nõ 2° q̃ eſt opatio. Par
ticule. n. diffõnis habitudinẽ dicũt ⁊ nõ actũ: diffinitio mor
bi non dabit̃ per formã: ſed per id qḋ eſt accidẽs ei. ¶ Di
cendũ ꝙ morb9 notificat̃ per actum 2m: qḋ appet: q2 termi

nus diſcretiuus inter ſanitatẽ ⁊ egritudinẽ ſenſibilis eſt le N
ſio opationũ in techni: ⁊ ꝑ de morbo. Sẽſibilis autẽ oĩs le T. lib. 1. a cõ. 14.
ſio in actu. Nãles nãq̃ʒ ⁊ vitales nunq̃ʒ in ſano ab actu ceſ
ſant 2°. ⁊ ſi aĩales q̃eſcũt q̃ñq̃ʒ vt mõſtrat̃ in ſomno ceu an Cap. 2.
tea ꝑfatũ. Hic aũt impotẽtiã potius quãdã ⁊ lãguorẽ dicit
corporis ſani q̃ʒ ſanitatẽ perfectã: ſomnus. n. nõ eſt proprie
nãlis ſed cõitate q̃dã potius nois. ꝑoꝛi dĩa. ¶ Ad rõnẽ di
cẽdũ: ꝙ illud eſt veꝝ de ꝓprijs diffõnibus: q̃les ſunt q̃ ſub
ſtãtiarũ. Ipſe nãq̃ʒ ſole ꝓprie hñt qḋ q̃d eſt vel diffõnẽ. Ac
cidẽtia v̾o iꝓprie ⁊ ꝑ additamẽtũ. 7° meta. ¶ Dubitatur T. 1. cõ. 15 vſq̃ʒ ad 4. cõ. 19.
ẽt an corpus ſit ſanũ vel egruʒ tpe interpolationis. Ad qḋ
neutralitãtes reſpõdẽt q̃dã neutrũ id fore: ſed q̃d ↄſideran
dum an ex ꝑcedẽtib9 paroxiſmis opationes relinquãtur ⁊
maxime nãles ſenſibilr impedite: ſic. n. põt dici egrũ ⁊ ma
xime euenit in ſtatica interpolata: vel nõ relinquunt̃ impe
dite manifeſte: ⁊ tunc ſub latitudine adhuc locatur ſanita O
tis. Et multo plus tpis interſtitio principalis ⁊ recidiue.

Propter quartũ v̾o. ad ꝑm dõʒ. ꝙ ꝑncipalis
⁊ recidiua non eſt vere vna
nũo egritudo: ⁊ ſi aliq̃ videant̃ in ipſis eadeʒ nũo fore: non
tñ illic vnitas mot9 ⁊ tpis exiſtit: q̃ potiſſime cuiuſlʒ vnita
tis cã. ¶ Ad 2m iã ſilr q̃d dõm appet. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ
tpe nõ ſunt eadẽ nũo ſed ſpẽ: cũ tps mediũ in quo nõ fuit af
flictio diſtiguit iter illa tpa: neq̃ʒ ſunt eq̃lia nũo oĩo tpa: q2
põt ꝑncipalis euaneſcere vel occultari in ꝑn° augmẽti. Sta
tu: ⁊ declinatiõe ẽt q̃ñq̃ʒ. Sʒ recidiua ⁊ maxie ſi ab ipſa cõ
tigat euadere 4or hʒ morbi tpa: neq̃ʒ anxi9 ꝓprie recidiua
uit cũ ſemp ꝑmãſiſſet ſpa vſq̃ʒ ad. 34. lʒ febris ⁊ ſitis aliq̃ñ
adeſſet: aliq̃ñ v̾o mime. Nõ. n. ipſa erat egritudo ꝑncipalis
ſʒ potius acciñs ſpatis. ¶ Arguta v̾o partis oppoſite ↄclu
dũt ꝙ ꝑncipalis ⁊ recidiua nõ ſunt vna egritudo vere. Se
cundũ acciñs aũt ⁊ improprie vt declaratũ põt vna vtcũq̃ʒ
egritudo fore. ¶ Differentia. CX.

Quod recidiuatio nõ ſit deterior
ſua radice ſeu P
egritudine ꝑncipali oſtẽdit̃: q2 cã ꝑmaria vlis
plus influit q̃ʒ ſcḋaria ꝑticularis in ſuũ cãtuʒ.
Dauid iudeus in de cauſis. Sed cã radicalis
egritudinis fuit ꝑmaria ⁊ vlis ⁊ recidiue ſcḋaria ⁊ ꝑticula
ris. ¶ Itidẽ cã efficacioꝛ eſt ſuo effectu. A principali aũt ef
fectus vt ↄñs recidiua. ¶ Adhuc minus ledet recidiua ra
dicali. Propter ꝑncipalẽ nãq̃ʒ egritudineʒ nã eſt minorata
cũ in egritudinẽ nã ſemp ſtudeat eam ↄſumere ⁊ ſuperare.
Minorata v̾o indeterioꝛ reddit̃ egritudo. ¶ Amp. recidi
ua põt ↄtigere ex modica cã vt manifeſta ſit ex errore par
uo: q2 nã vel arte cito poterit corrigi. ¶ Rurſus. euenit nõ
raro vt ꝑncipalis ſit ↄtinua. Recidiua v̾o iterpolata: ſicut
cũ q̃s ex febre ſanguinis aut alia ↄtinua in tertianã interci
dat interpolatam ſeu quartanaʒ. Continua quoq̃ʒ deterior
eſt interpolatã in eodẽ febris mõ. ¶ Eti. Aſſueti aſſuetos Q
ferre labores ⁊ ſi ſint ſenes ibecilles minus ledunt̃ iuueni
bus fortib9. afoꝛ. 2a. Sʒ q̃s patiẽs ꝑncipalẽ egritudineʒ ⁊ Afo. 49.
recidiuã min9 patit̃ eo ꝙ magis aſſuetus pati q̃ʒ patiẽs tm̃
ꝑncipalẽ. Recidiua igit̃ ſua radice deterrẽs minus exiſtit.

Oppoſitum quoq̃ʒ 4° ꝑa. ⁊ ꝑ creticoꝝ. ¶ Adhuc Tra. 4. cã. 16.
ꝑncipalis debilitauit virtuteʒ ⁊ reci
diua ſilr. Leſio aũt leſioni adiuncta eandem amplius pro Ca. 1. de ca pe.
ſternit. ¶ Itidem. recidiua ſit ſepe materia nõ euacuata in
principali que mota in recidiua videt̃ fore maioꝛ q̃ʒ prius: ⁊
cum ex alimenti ſuperfluo continue accreſcat materia mor
bi. propter qḋ recidiua deterioꝛ eſt ſua radice.

Propter primum ſciẽdũ ipm ſufficiẽter no
tũ ꝑoꝛi dĩa. Noſce oppe
ꝙ recidiuatio vt ad multũ ↄtigit cũ egritudo criſim nõ ha
buerit aut imꝑfectaʒ: iuxta illud 2° afo°r. Derelicta in mor Afo. 12.
bis ſubuerſiõis amatiua ⁊ maxie cuʒ criſis fuerit ſubcuta
nes debilis vt variole, icteritia, ſcabies: ⁊ hm̃. ¶ Que ſiq̃dẽ

A recidiuatio multiplici pót de cã cõtingere. Aut.n.pp mãe
diuerſitatẽ vt q ſit cholica ⁊ ſſatica morbifera ſimul miſta:
prius qdẽ ⁊ magis nã incitaꝛ ꝯ cholicã cũ ſit effrenior q̃ vi
cta vł ceſſare morb⁹:eo q mã ſſatica, frigida, viſcoſa nõ ſic
eſt mobilis ⁊ acuta:deiceps aũt.ſ.ex nutrimẽti ſupfluo fer/
mẽtũ occurrẽs ⁊ agitabilis facta iſurgit:q2 nõ pura corpo
ra quãtũcũqꝫ nutris magis ledis. Aut pp corpis vim cele/
2.afor. ſtis.pót.n.luna 3° creticoꝝ.⁊ in cẽtiloqo:ſtellis aliqb⁹ for/
aſo.10. tunaris in natiuitate cuiuſdã exſtib⁹:puta Joui vel Vene/
Cap.6. ri applicari qbus fortificata nã ⁊ malitia morbi ſopita:vi/
deꝛ egritudo qetari ⁊ terminũ habuiſſe. Qñ aũt ad ſtellas
puenerit infortunatas:vt ad Martẽ ⁊ Saturnũ:aut cõbu/
ſtionẽ ꝯſurgit itidẽ pugna:vñ ⁊ recidiuationes inueniũtur
vtplĩm niſi ſit ex errore grãdi patẽti ipediẽtis lune ꝯtigẽte.
B Ac pſertim ex Marte, Saturno, cõbuſtione, via cõbuſta,
Scorpione ac eclypſi. Pót ẽt ex cõmiſſo errore cõtingere a
quocũqꝫ medico vel ifirmo:aut aſtãte ſeu reb⁹ extriſec⁹ cõ/
cidẽtib⁹. Ex pte qdẽ medici qñ añ mãe digõnẽ ⁊ eũonẽ ei⁹
aliqualẽ:medicinas exhibet opiatas vt requiem:philoniũ ⁊
hõ:ſicut qdã opantur nãe diuerſores per tpa faciẽtes paro
xiſmũ ceſſare vt q̃rtane vel alterius. Iſte nãqꝫ opiate ifrigi
dant mãm ⁊ cõpingũt vt cã añs nõ poſſit in ꝯiũctã deduci.
Demũ virtute ipſaꝝ deuicta calore nãli:reſurgit deiceps
cã añs in putredinẽ ⁊ ꝯiũctã. Et ppter exhibitionẽ medi/
cinaꝝ calidaꝝ tpe itermiſſionis egritudis vt alterẽt infrigi
Dif.1.ca. datũ vel vt appetitũ reſtaurent. 4° r³. Et alijs ẽt modis ſub
95. his ꝯtẽtis. ℂ Egritudines aũt digniores vt recidiuationẽ
incurrant ſunt ſpatũ febres relinquẽtes ſopitam in viſceri
bus caliditatẽ:egritudines cerebri:pectoris ⁊ proprie ca/
tarrales ſtomachi, epatis, ſplenis, ⁊ renũ. Eo q hec aut ſũt
debilia vel receptiua:aut pro toto laborãtia: ⁊ maxime cũ
C ex his conualeſcentes paſſionibus fuerint non veri.

Propter ſecũduz v̇o ſciendum:q aliqui ſer
mone. A. ⁊ arguꝫ promo/
ti pronuntiauerunt abſolute recidiuam ſua deteriorem ra/
dice:ſed quid de hoc mox cõſequenter apparebit.

Propter tertium qdẽ ſciendũ:q q̃dã recidi
uationũ d̃terior eſt ſua ra/
dice:alia v̇o nõ. Quedã nãqꝫ a cã ſit interiori occulta dicta
cap.1. cir vel ſine cãe: hec peior vtplꝫ eſt ſua radice. vñ creti.p̃. Egri
ca pn^m. tudo verſuta qeſcẽs viſa ſine euãtione manifeſta vel abſceſ
ſu neglecta ſiqdẽ reuerteꝛ ſeuior q̃ꝫ fuerit in initio. q̃re 4° p̃°
Tra.4.ca/ ⁊ r³. Recidiua eſt peior ⁊ vehemẽtior ſua radice:qm̃ mali/
pi.16. tia ipſius eſt adueniẽs ⁊ ſtans cũ virtus ſit debilior:⁊ pp̃ſe
Tra.1.ca. qñ ipſam nõ pceſſerit aliqua euãtionũ in primitiua. Aliqñ
95.in fi. nãqꝫ nulla pceditali qñ debilis praua vt dicaꝛ illa egritu/
do eſt peior in qua virtus debilior reperiꝛ. Sed hoc pñmũ
D eſt in recidina cũ virtus fuerit ex pncipali debilitata:ita vt
⁊ praua leſio videaꝛ ea maxima etiãꝫ ſi nõ tm̃ ſimplr ledat
4° r° tra.1. ipſa. Et ppter hoc. A. dixit. Deterior recidiuatio eſt illa q̃
c.95. i pn. velocior eſt:⁊ cũ virtute debiliori:⁊ ideo eius cõſiliũ eſt vt
4° p̃° trac. in ea non fiat inceptio ad curãdũ:donec manifeſtus ſit mo
4° ca.16. dus egritudinis:nã ſm plurimũ eſt ſeua. ℂ Eſt ⁊ alia reci
dina pdicte huic oppoſita:eueniẽs a cauſa pſertim extrinſe
ca manifeſta velut ab errore quatuor obſeruandoꝝ in mor
Afor. p°. bi cuiuſlibet ſm Hippo. curatione. Et q tardius fiat ⁊ cũ
aſo. primo. virtutis ꝯſtãtia ⁊ euõne pcedente:aliq̃ talis quidẽ poterit
ſua radice deterior non fieri:q̃re ſic vidimus plures recidi/
4° 2° trac. uas minus ſua principali affictiuas. vñ. A. Saluius eſt vt
cap.95. eueniat recidiuatio ex errore regiminis q̃ꝫ vt eueniat p ſe cũ
rectificatione regiminis. Ab errore nãqꝫ cõſurgẽs recidiua
cũ ſit manifeſtior:eo q ab extrinſecis ꝯtigat melius qs po
terit illi ſuccurrere q̃ꝫ ſi a cã eueniret interiori occulta:neqꝫ
ẽt ipſius pportionabiliter malitia eſt tanta ſicut cauſe inte
rius latentis. Veritas igitur ex his breuius eluceſcat.

Propter quartum v̇o. ad pmũ dõm:q cũ
vlis pmaria ſ.lꝫ plus.i.

vlius iſluat ſcõaria particularis:nõ tñ plus.i. inteſius. Par/ E
ticularis.n. dat eſſe magis ꝯctũ ⁊ formam ſpecificat de mã
vel educi ipellit aliunde:ceu in eq appet ⁊ hois gñone:aut
cã primitiua nõ eſt magis pma ⁊ vlis q̃ꝫ recidiue. Nã cãtũ
vt eſt oſtẽſum hus non eſt vere vnum pncipalis ⁊ recidiue.
ℂ Propter hoc ẽt apparet qd dõm ad 2^m. Cõtingit ẽt cãm
fortius opari effectũ cũ mãm iueniat hãc aliqñ magis illa
diſpoſitã. ℂ Ad aliud dõm:q multotiẽs non minoraꝛ mã
egritudis in pceſſu:ſꝫ augeꝛ magis:⁊ h̓ ſi morb⁹ fuerit iſa/
lubris. Mã.n. in ſtatu ſaluatoꝝ minor eſt q̃ꝫ in pn°. In mo/
rituris vero eꝯ. afor.2°. ℂ Ad aliud iam quid dõm viſum. Cõ.afor.
ℂ Ad aliud dõm:q recidiua ſic pót minus deterrens fore 13.in pn°.
ſua radice:niſi ipſa cum omnina fuerit virtutis debilitate.
ℂ Ad aliud qd dõm. dĩa viſum.98. Quid autẽ ⁊ quantũ
ꝯuincant arguta partis oppoſite apparuit ex premiſſis. F

Recedentium plurimũ occaſiõe
hẽſitaꝛ an oua cõ/
petãt in febrib⁹:qõ vł ſentiri. G. de inge. in ef/ Colli. c.8
fimeris p̃. vt ea q̃ fumoꝝ ſubcluſione:ac i hu/ poſt me^m
moralib⁹:ita 4° p̃°. Sequẽtiũ lar⁹ diete q̃ſtio/ Tra.1.c.8.
ris ſic oua ſorbilia pauca ſbtilia. Et de cura tertiane. Qñ ẽ poſt pn^m.
ſtẽtio hũectatio danꝛ vitella ouoꝝ:ſilr qꝫ ꝯceduꝛ i q̃rtana. Et ibidẽ
Gal. v̇o ad Glauco. exhibet i cauſone ac tertianis oua. Et Cap.39.
ꝯſilr.12. de ige. In febre ſynco^{ii} ex hũorib⁹ ſbtilib⁹. In ethi Ibidẽ ca.
ca nãqꝫ 6° Serap. Damus ei mane vitellũ oui:⁊. A. ſilr ex/ 60.in me.
hibet vitellũ oui ſorbile. In febre ſiqdẽ peſtilẽta in diuiſio/ Li.1.diſ.
nibus dat vitella ouoꝝ. ℂ Qd ⁊ firmaꝛ rõne: qm̃ febris ꝯ 4.ca.2.cir
rio curaꝛ:ſicut relique egritudines. Cũ igiꝛ ipſa ſit mala cõ ca finẽ.
plexio calã ⁊ ſicca curabitur p oua tãq̃ꝫ p ꝯ̃ria. Frida nãqꝫ Cap 6.in
ſunt ⁊ hu. qd oñdiꝛ ex partib⁹ ꝯſtituẽtib⁹ ipſa. Cõſtant.n. medio.
ex albiſſimo ſm medicos frigido ⁊ hu. aquoſo multe quã Ca.11.i fi.
titatis:ac pelliculis ⁊ teſta frigidior:⁊ vitello vt puiſum ter 4° p̃. trac.
reſtri attinẽti ſubeũ ſm medicos tẽperato:ita q oibus oĩ 3.ca.6.in
ligẽter inſpectis ipſoꝝ partibus declinãt ad frigiditatẽ:⁊ et medio.
humiditatẽ ſopitã:vt declaratum de lacte dĩa.148. ℂ Ad G
hoc ſm Hip.⁊. A. Curans eſt virtus ſeu nã:ſed ei pportio/ Cap.158.
nãtur oua maxime. Reponunꝛ.n. cũ teſticulis galloꝝ ⁊ vi/ in fine.
no. augmẽtãt nãqꝫ calorẽ nãlem:q eſt debilis in febribus ⁊ Dĩa. 69.
obſeſſus. ℂ Rurſus. 2° cañ. Aui. Oua ſunt ad eq̃litatẽ ten/ in arg. in
dentia. Febriũ v̇o nã in 3^m vel 4^m aſcendẽs gradũ cũ actuꝫ pncipio.
ſenſibiliter impediat aut deſtruat. Qd autẽ tẽperatũ frigi/ Epid 5.11
dum eſt ⁊ maxime calidi ⁊ ſicci vt adeo elati reſpectu:cum cõ. primi.
etiam tepidum calidũ remittat:qd ⁊ oſtendit oleum tẽpe/ 4° p̃° trac.
ratum:calidum infrigidans corpus:⁊ frigidũ calefaciens. 1.c.8.
pharmacorum.2. Competunt ergo in febribus oua. Cap.706.
cir.pn^m.

In oppoſitum v̇o q2 nõ regulariter aut a pũ/ Colli. dif.
hus expſſa. ℂ Palin. Nõ ẽ op⁹ 3.c.1. poſt
infirmis virtutẽ coaugere:ſed velut repiꝛ ꝯſeruare. afor.p̃ medium.
ma. Sed oua vt tactũ ipſaꝫ itẽdũt maxie. ℂ Eti. Febricitã/ H
tes corpora hñt ipura. Talia v̇o quãtũcũqꝫ magis nutris Cõ. afor.
magis ledis. afor. ſecũda. Oua ſiquidem:ceu dictuꝫ nutriẽ 4.in me.
tia precipue. Non igitur competunt in febribus. Aliep.10.

Propter primuz qdẽ ſciẽduꝫ:q qd ſit febris
⁊ q̃ ipſius reliqua viſuꝫ.87.
Eſt aũt hic oua gallinaꝝ audire. Prolatũ nãqꝫ abſolute in
meliori acciplẽdũ eſſe. Et noſce q q̃ꝫq̃ꝫ dicaꝛ ad caliditatẽ
ea tẽdere. A. ad eq̃litatẽ ⁊ albumẽ ad frigiditatẽ:vitellũqꝫ
ad caliditatẽ:certius tñ:vt pretactũ dõm eſt ipſa ad frigidi
tatem ⁊ humiditatẽ primi gradus accedere:cum etiam vi
tellus ponatur temperatus. Almãſoris 1°. vnde Aggrega Ca.14. in
tor. Complexio oui eſt frigidior paruꝫ q̃ꝫ corpus tempera medio.
tum:ipſum nãqꝫ infrigidat frigiditate temperata.

Propter ſecundum v̇o ſciendum:q quid
ſit de hoc vtcũqꝫ ſenti
tum eſt in argutis:qd ⁊ praxis oſtendit. Quidam eniꝫ cõ/
muniter exhibent oua in febribus. Alij v̇o euitant vt poſ/
ſunt. Quid v̇o de hoc tertio dicendũ:eum apparuit.

I **Propter tertiū** qdē ſciēdū ꝙ ꝓſcītis ſdicatio nib⁹ nō raro ꝑmiſſis eoꝝ q̄ in febrib⁹ exhibent᷑: poterit diligēti⁹ iudicari an oua ꝯueniāt in febrib⁹. Si nāqꝫ attēdamus virtutē q̄ ſola cibuꝫ expetit vt ꝯfortet᷑ ⁊ ꝓprie qñ debilis extiterit ſic oua cōpetūt: cum ea vigorēt nō parū ſpiritib⁹ ⁊ ſanguini ꝓportionata. Sūt ⁊ ſufficiēter digeſtibilia ⁊ ꝓprie vitellus multi nutrimēti ſuperfluiqꝫ modici. Et meli⁹ qdē eſt febrib⁹ ⁊ ꝓprie humoralibus vt dent᷑ intētione iſta in ꝓceſſu: ⁊ cū iā mā fuerit digeſta minorata q̄ꝫ in ꝑn⁹. Et fulcit᷑: qm̄ morbo ſeu accñtibus virtutē diſſoluētib⁹ mox opꝫ virtutē ꝯfortare ſibi ꝯdeſcendēdo. Id aūt cibo ꝑficit᷑ afoꝛ. apparēs ꝑma. tūc. n. idicatio ſumpta relōne ad vtutē oēs obtenebrat alias vt cūcta edocent q̄ de ige. Si vō inueniūr rē ꝑter nām ceu cām. morbuꝫ vel accñs vt ſic dōm nullatenus ſimplr̄ in febribus oua cōgruūt. Si nāqꝫ cām habeāt: ceu q̄ humoꝝ nō ꝯueniūt: qm̄ nō cā ꝑ opp^m alterāt: cū iuxta tēperamētū exiſtāt vt viſum. Et vlr̄ neqꝫ digerūt illā: coaptāt aut euāc nñ fortaſſis accidēte valde nām vt viſum morboꝝ curatricē ꝯfirmādo: ſꝫ magis de ſe leui⁹ alterabilia ⁊ corruptibilia q̄ſi lactis mōx cū ēt ex diuerſis naturis ⁊ ſubſtātijs: ceu tactum ſint ꝯſtructa: in māe magis ꝯuertunt᷑ augmētū cuiuſcūqꝫ: ⁊ proprie qñ vēter fuerit fridus paludoſus aut calidus iduroſus cachimuſe morbo nō ꝯgruūt: puta febri cū nō eidē opponantur ſimplr̄ ⁊ directe quo cura ꝑficit᷑ ⁊ cōplet᷑ ois in techni.

Cb afo. 9.

Ri. 9. ca. 33. in. t. 1. re. acu cō. 64. ime.

K

Ri. 3. 1. c. ...

¶ Itidē qd eſt vnctuoſuꝫ: inflāmabile: leuiter ⁊ corruptibile: ac multi nutrimēti nō cōpetit in febribus ⁊ ꝓprie humoralib⁹: tale vō eſt ouū vt eius oleū oſtendit ⁊ etherogeneitas vt de occultis alchimia q̄tuoꝛ elmta eliciēs ex illo aptet ac ꝯuerſo illi⁹ in ſanguinē nō pauca: ſic eodē mōſtrātur mō in febribus nō ꝯgruēte accñtium ex ꝑte cū ab eis eſſe ſuſcipiant ⁊ vigorē: niſi forſitan inquātū virtutē reſpiciūt ꝓſternendo eandē vt tactū. Sic igit᷑ in feb. ⁊ vlr̄ in his q̄ ꝑter naturā ipſaꝝ oua ſimplr̄ nō cōpetūt: ſm qd vō vt ꝓp̄ ꝑtes humectare ⁊ ꝓprie in fine vt ſenſit. A. ⁊ in fe. nō ni n⁹ ſiccis ⁊ ethicis ꝯueniūt: vel ꝓp̄ declinationē ipſoꝝ vt viſuꝫ ad quādam frigiditatē ⁊ hu. qꝛ tñ modica extat lōgeqꝫ diſtans ab oppōne rectatū eo ꝙ dicta eſt oui mā inflammari de facili fortaſſis febrē amplius coaccēdūt: ⁊ ꝓpri⁹ cū fuerit itēſa vt pādit exceſſus vnius ꝯrij ſuꝑ obtinētis poſt pugnam: qd ⁊ friditas agēs in calidā aquā approbat: ea. n. ꝓp̄ reſiſtētiam ampliorē plus ꝯgelat frigida tandem. methodo. 1. Itaqꝫ tali cōpetūt intētione oua in febribus ⁊ nō parum extranee.

L

Vt ſupra in arg. 4. 1. c. 39. poſt me.

Colli. c. 4. in fine.

Propter quartum vō iā qd dōm apparet. Nam ꝑ Gal. nō directe oua exhibet in febre ꝑtacta effimera. Sꝫ inqt nō cōpetere cibaria pharmacoſa: ſed q̄ cū eo ꝙ ſufficiēter nutriunt ſunt ſuꝑfluitatis pauce iter q̄ cū alijs enumerat oua. A. ēt vt apparuit gr̄a virtutis ꝯcedit oua ⁊ nō febris. Et iō dicit ſorbilia pauca ſubtilia vt reꝑmat᷑ nocu^m qd inferūt morbi gr̄a. In tertiana ēt concedit humectationis cā vt viſum: neqꝫ tñ mox exhibet illa veꝝ in ꝓceſſu. vñ ſubdit. Sicut dat᷑ eis in fine de extremitatib⁹ ⁊c. ⁊ vltimo dicit. Et vitellis ouoꝛuꝫ. In q̄rtana vō ꝯcedit oua ꝓp̄ hūectare ⁊ vtutē ſaluare poſt tres ſeptimanas. Q. aūt Gal. exhibet oua i cauſone ⁊ in febrib⁹ choleꝛ apala. i. mollia: ſeu ſorbilia q̄ſi adhuc ſine pelle: humectationē eoꝝ fortaſſis reſpexit ⁊ lenitatē q̄ꝫ in aſperā ꝓprie iducūt arteriā: vel ꝙ hec magis: vt tetigit. A. cōſerūt vltimo. Aut ſermonē Glauconis nō multū approbauit neqꝫ itidē Gal. dr̄ia. 164. vñ oua ⁊ q̄dā ſunt cōceſſa carnoſa ꝓp̄ virtuteꝫ ꝯſeruare q̄ maxime ꝓſternit᷑ ſyncopi. dr̄ia ꝑtacta. vt ⁊ nomē denotat. Sꝫ in ethica imāli ente ꝯgruūt nō ꝓp̄ febrem veꝝ virtutis ⁊ ſiccitatis cā. Eget nāqꝫ virtus ꝓſtrata ꝯfortatione ac corpus deſiccatū humectatione. Cōceduntur quoqꝫ vitelli in feb. peſtilētiali ꝓp̄ cordis ꝯfortationē: hi nāqꝫ ipm vigorāt ⁊ cōtēperāt. A. de medicis cordis. Ea vō febris ꝓprie cordis eſt paſſio. ¶ Ad rōnes. ⁊ ad pri-

M

Tra. 1. ca. 3. ꝑ⁹ me^m.

N mā qd iā dōm apparet ꝙ nō febris cōpetūt directe gratia. ¶ Ad aliud qd dōm. dr̄ia viſuꝫ. 153. Nō. n. curat alimētum imediate: ſꝫ ꝑ mediū virtutē fortificādo: ꝑ accñs. n. ꝯceſſuꝫ eſt vt vtutis gr̄a maxime febrib⁹ oua cōpetere. ¶ Ad aliud ſlr̄ qd dōm apparuit. Nā ꝯriū vnū lꝫ ꝑus alteꝝ vt fortius refrāgat ⁊ hebetet: vtcūqꝫ tñ id oppoſito ꝯſurgēs vt viſum fortificat᷑ ꝑ ampli⁹ denuo: ſic oſtēdūt calx ⁊ frida. dr̄ia. 140. qd maxie accidit qñ ꝯria fuerint vtutibus eq̄lia. ¶ Que ēt partis oppoſite: cū febrē ſimplr̄ reſpiciant ⁊ non virtutem ſeu humectationē aut impropriā oppoſitionem apparent.

AD pleniorem eius qd tactuꝫ eſt de fluxu ſanguis ⁊ maxime mēſtrualis declarationē heſitatur an hic fluxus ſit nālis. Et vr̄ ꝙ non ſit nālis: qm̄ illud eſt nāle qd a ꝑn⁹ cātur intrinſeco. phy. ⁊ de ge. aialium ſcōis. ⁊ qd nō ſit ab aliquo moleſtāte adueniente. Hic aūt fluxus nō eſt ab intrinſeco verū ab extrinſeco: vt a luna. vñ creticoꝝ. 3. per me trāſlatoꝝ: luna menſtruoꝝ ꝯſtitutiones mulieribus cuſtodit. Cauſaturqꝫ ab hu. naturam eius quātitate, qualitate: aut vtraqꝫ ſtimulāte: his. n. actus efficitur ois in ipſam. ¶ Rurſus. Illius eductio qd eſt nāe ſilius familiaris ampli⁹ ei ꝓprius nālis nō eſt: verū preter nām oino. Talis vō ē ſanguis. Iſaac ⁊ elmtoꝝ 2⁰. ¶ Amp. illius egreſſio nō eſt nālis: cui res preter nām aſſociat᷑. huiuſmodi aūt eſt menſtrualis fluxus. Adeſt nāqꝫ ſolō continui ⁊ ꝯciſiones vt anxietas doloꝛ capitis ⁊ q̄ talia. ¶ Adhuc ſudoꝛ de quo minus vr̄ eſt ꝯ nām. Diocles afoꝛ. ꝑ cum tñ eius mā minus ſit nāe amica q̄ꝫ ſan. Eſt nāqꝫ ipſius non parua ꝑo ꝑtis cholicū. ¶ Itidē. Iam ideꝫ in diuerſos ordinaretur fines: vt in de fluxū ⁊ retētionē q̄ mox ordinatur in fetus ſubſidiū. ¶ Palin. Videt᷑ nālior t. lis fluxus brutis: cū vigeant amplius nā: hō vō aia: ſed in eis non videt᷑ naturaliter fore defluxus hꝰ ſan. non igitur hic naturalis.

Colli. 2. c. ꝑ. tertiā et quart.

O

C. 1. 1. 4. Caꝑ. in medio.

Fluxeꝫ ꝑ. in me. diis lat.

In oppoſituꝫ medicorū cetus. vñ de ge. aialiuꝫ 4. ſiūt menſtrua ſm nām deficiētibus mēſibus magis. 6⁰ theorice. Menſtruoꝝ egreſſio nālis eſt. ¶ Adhuc. criſes ⁊ euōnes nāꝫ iuuātes ſunt nāles. ſꝫ talis eſt menſtrualis decurſus: vt eius in nō pregnante oſtēdit retentio. ¶ Amplius. illud eſt naturale cuius cauſe naturales extant. hꝰ auteꝫ iſtius fluxus ſunt cauſe: puta luna ⁊ virtus expellens naturalis: eſt itaqꝫ naturalis.

P

Ca. 1. circa ſi^m. Caꝑ. 33. in principio.

Propter primū vō ſciēdum ꝙ nālis dr̄ a nā. Ipſa vō qd ſit ⁊ q̄tiēs dr̄ia viſum. 9. cū eo ēt ꝙ nā vlis adheret vie vni ⁊ ordini. Particularis aūt 2^x. Vna qdē infima vt elmtaris ꝓp̄ eius impfectionem variabilis ⁊ ideterminata: ordinē nō obſeruās ⁊ decorem. Altera vō iter has vtraſqꝫ media: ceu q̄ miſtoꝝ. Que multiplr̄ variat᷑ ſm ꝙ nāe ſuꝑiori amplius appropinquat vel ſecedit ab eadē ſm ordinationē ⁊ eius opp^m. Dirigitur eni in ſinē ipſi⁹ ⁊ decorē ꝑ ſuꝑiorē: diſtrahit᷑ vō ꝑ inferiorē. vñ creticoꝝ 2⁰. Oē qppe pulchꝛū: quātūcūqꝫ vtiqꝫ hꝰ fuerit pulchꝛū ac ordinatū ⁊ artificiale deſurſuꝫ illabit᷑ ac eorūdem 3⁰. Ex his q̄ ſm celū oia que hꝰ ordinant᷑: hoꝝ. n. vtus ois gubernat᷑ ide. methodo. ꝑ. Nā ſiqdē multiplr̄ a medico dicta. dr̄ia 9⁰. eſt hꝰ mediarꝰ de q̄ hic amplius ſermo ꝓprieqꝫ de nā dicta regitiua: ac ēt cōplexione. Ipſa nāqꝫ vt agēs ꝑncipale: hꝰ aūt vt inſtrm. ¶ Menſtruū ſeu pulchꝛius mēſibile dr̄ a mēſe grecoꝝ imitatione. Myn. n. mēſis: ide minios i. inſtrm. Vel potius dr̄ a myn: qd eſt luna. Defluit vt dictuꝫ id deficiētibus mēſibus amplius lunaribus. vꝫ. Mulierū eni motus circa deficiētes ſit lunas. hyſto⁹. 7⁰. Eſt autē hꝰ mēſtrui defluxus purificatio nālis apta mulierib⁹ ſanguis lāguoroſi ex matrice certa quadā ꝑiodo delapſi. ꝑ eius enim egreſſionē mulieris corpus reddit᷑ purificatū: ita vt āplius ꝯceptioni poſt hāc ſit aptū. Dictuꝫ eſt aūt nālis: qm̄ hic talis audit᷑ q in muliere attēdit᷑ ſufficienter ſanare regimine laudabiliori gubernata: egrediēs quātitate ac tꝑe debitis.

Q

Caꝑ. 1. in medio. Caꝑ. in ꝑn. ⁊ caꝑ. 31. in fine. Ca. 1. circa ꝑn^m.

Caꝑ. 2. in principio.

A Tra.3.c.1. in pri°. Abſq; enim his inālis exiſtit.3° vt tangeſ 4°. Additū q;dem fuit apta.q2 alia ēt aialificātis purgationē hꝫ habētiū manifeſtā fere:neq; ſub ſanguinis fora:veꝝ magis mucilaginoſi ſubalbeſcētis ſupflui.vñ hyſto.6. Aialificātibus
Ca.18.p° medium. peditātiū purificatiōes qdē fiūt mēſtruoꝝ:nō tñ quāte mulieribus alioꝝ aialiū.ꝓ vo de geñ.aialiū. Femellis fit flux°
Ca.19.in medio. defloris ſolū:⁊ haꝝ in mulierib° manifeſtiſſime:plimā enī emittit ſegregationē mulier aialiū:maxime nāq; femellaꝝ
Ca.19.in xtra fine. eſt multi ſan. Ideoq; mēſtrua plima hyſtoriarū 3°. ℂ Cui° qdē cā frigiditas ⁊ marie humiditas cōplonis exiſtit:qb° in regiōne cātat ſupfluitates gñanſ q̄plime frigide, aquoſe:in defluxū pne. Uoracitas eteni has frigiditate oris vētris co auget in eis ⁊ ociū:neq; in alia ſanguis eaꝝ trāſmittiſ ſupfluas:ceu aliis in cornua, vngulas, dentiū egreſſiones:⁊ pilos groſſos lōgiores ⁊ dēſos. Empedocles vo poſuit menſtruū a caliditate accidere mulieri:lōq; viro calidiorem fore
B diia.28. Uir aūt mēſtruo caret. Cal'ſ.n.eſt ⁊ ſiccus, ſobri°, exercitatus ⁊ magis piloſus. Dictū qdē mulieribus:q2 ſermonis id expetit mā:mulierūq; fluxus ad alia extendēris. Sāguis aūt audiſ hic pro ei° maſſa:ſm ēt ꝙ labi paratus eā extat, q̄tō, q̄lī, ſeu vtriſq;:⁊ iō lāguoroſus pōt dici. Subditū vtiq; fuit ex mētice:qm ea in corpe eſt femelle velut ſentina eſt in naui cūctas recipiēs ſupfluitates frigidas aquoſas:in ipſaꝫ nāq; ꝯcidūt vene corpis oēs ⁊ arterie. Dictūq; certa q̄daꝫ eo ꝙ periodi nāles nō ſunt diſſiniti dinorꝫ latitudinē hñtes grādē:vt viſum.3.21. Quare de geñ.aialiū.2.
Tra.3.c1.1 diuo ſt. Certitudinalr qdē piodus nō ē ſtatuta mulierib° mēſtruādi:veꝝ vlr decreſcētibus mēſib° rōnabilr ꝯtigit. Et iō additū
Ca.4.poſt pri°. tum.aliq̄ diminutionis.vꝫ.nota. ℂ Eſt aūt piodus ſiue circuitus in idē tēdēs ab eodē reuolutio. Hic āt piodus triplr exiſtit:q̄dā nāq; vñior:alia particularior:⁊ hoꝝ gs medi°. Prima qdē eſt tpe oē quo mēſtrualis fluxus icipit ⁊ termi
Ca.30.circa pri°. natur.de quo theorice.9. Mēſtrua icipiūt in.10.annoꝝ cōplemēto.⁊ vltra.14.nō differūt annū. Amputaſ aūt in qui
C buſdā qdē in.35.anno. In qbuſdā deiceps vſq;.40.cōplemētū. Uiatici quoq; 6°. Mēſtrua mulierib° eueniūt cū etatem.14.annoꝝ ſubeūt. Uerūtñ ſi feſtinauerint in 12°.ſꝫ nālis menſtruoꝝ ablatio poſt.50.eſt annos:aliis in.40. qbuſdam in.35.maximeq; in multū piguibus ⁊ carnoſis:q̄re 3°.
Tra.3.c1.1.in fine. 21. De mulierib° eſt cui° ablatio mēſtruoꝝ feſtinat.vñ i.35.annis:⁊.40.vite ſue terminaſ ⁊c de eis eſt in q̄ tardaſ illud vſquequo puenīāt.50.anni. Et ego ipſe vidi mēſtruātē iam ſexagenariā. Periodus aūt medius eſt tpe inter vnam mēſtruationē ⁊ aliā cadēs de q̄ Haly. Tps qdē qō inter duos
theo.c.39.p° pri°. eſt circuitus eſt a.20.dieb° ⁊ ſupra vſq; ad mēſes duos:⁊ q̄ poſt hec fiūt mēſtrua nālia nō ſunt.vñ hyſto.7°. Continue vtiq; in vnoquoq; mēſe paucis ꝓgrediunſ mēſtrua:p menſem vo 3m plm.3° vo.21. Mēſtrua mēſurationis eq̄lis ſunt
Cap.2.in pricipio. vt mēſtrueſ mulier in ol mēſe vſq; ad.30.dies:⁊ qō eſt infra
Tra 3.ca.1.poſt pri. illud qō cadit in.15.⁊.17.non eſt nāle:⁊ iō lex. Mulier que bis in mēſe purgaſ ſana non eſt. Particularior vo eſt hora
D q̄ mēſtruū egrediſ nāle:⁊ in hac inqt Haly. Mēſtruoꝝ cir
9° theo.c.39.cir.pricipium. cuitus lōgitudo:ſana qdē ⁊ vitio carēs duoꝝ eſt dierum:⁊ vſq; ad.7.lōge ptēdiſ. Qō aūt amplius eſt nō nāle iudicaſ
Cap.2.in pricipio. vñ hyſto.7. Quib° qdē pauco fiūt tpe duob° aut trib° diebus mutanſ ſeu purganſ facile:q̄cūq; aūt mulꝫ difficilius. dolēt nāq; dieb° illis. ℂ Q; ſi aliqs iſtet has terminationis ſeries diſſonare q̄plimodm ꝙ vt ꝑdictū hi termini nō q̄rūtur ꝑciſi ꝑp nām impetuātem ꝯtinue veꝝ amplius lati. Diuerſitas nāq; in his grandis accidit:vt ex parte cōplonis, humoris, vtutis, etatis, habitus, ꝯſuetudinis, adiūctiōis, regionis:⁊ vlr rei nō nālis ois. Uidetur ēt Halys.pre aliis nālis menſtruorū eductionis tēpus adampliare : quod indicatum ab. A. Mēſuratio menſtrualis equalis ⁊c.

Propter ſecundū vo ſciendum:ꝙ aliqui ꝑ argutis detenti heſitane/runtac menſtrualis decurſus naturalis exiſteret:quoniam anxietas remouebitur ex dicendis.

E Propter tertium aūt ſciēdū:ꝙ fluxus menſtruoꝝ eſt nālis ſic ꝯditionatus exiſtit. Ut tñ id peramplius eluceſcat:⁊ ſi ꝓus fuerit aliq̄lr tactū:ſciēdū ꝙ nāle pōt ad duo referri:aut ad id qō eſt pfectū in ſpecie humana:vt ad genus maſculinū:vel ad impfectū:ad femineū.vꝫ.ꝙ ſi priue:aut ad id qō pfectiſſimū in ipſo exiſtit:ceu corpus tēperatiſſimū:⁊ ꝯuenīētiſſime gubernatū q̄le ſemp ſanū eſt corpus ⁊ qō iuſtitiale certum diiis.18.⁊.20. Et ſic nō ſolū fluxus ſanguinis eſt in his pter nām:veꝝ vt ſenſit Diocles ēt ſudor ſilr ⁊ ſubſidentia vrine. Ois.n.ſupfluitas talis oꝫ corporis digōnis tertie inſenſibiliter excerni excepta ſpermatis:qm in ſpēm ordinaſ ac cerebri:⁊ q̄ in pilos foras demādātur ⁊ vngues:apparens in techni.⁊ re.ſani.1. Aut referſ ad corpus ab hoꝝ ſecedens
Li.2.tra. de cere.1o.c.49.infra finem. tēperamēto:⁊ ita ipfectū:ſm tñ amplius ⁊ minus:⁊ ſic aliquis decurſus ſang.poterit nālis exiſtere cū ide nā iuuetꝫ mō tñ vario. Si aūt genus iſpiciaſ impfectū:tunc aliqs flu
F xus ſan.ceu mēſtrui nālis hꝫ ſimplr:ita vt qdā deſ ſan.fluxus nālis dinoꝫ:ſicut is q ꝑcōditionatus:vel inālis diſariaꝫ ceu qui educiſ a pectore quāto peccās ⁊ q̄li maxime. Quidā vo inter hos duos mediū obtinēs:ita vt poſſit dici naturalis cōperatus iferiori:ſupiori vo inālis:ceu mediū ſe hꝫ
Te.ch.31. extremis cōparatū.phy.5. Ut ⁊ talis intercidat ordo de nāli ad id qō ināle deueniēdo per media. Fluxus qdem pmū mēſtrualis:deinceps fluxus ſan.nariū:ꝯſiter hemorroidarū:deinde ſanguinis ſeceſſus:⁊ ꝓprie periodicus eius q demum ꝯſilis vomitus. Et tādē ſputū ſanguis ex pectore ſiliqſq;. Uidi nāq; interdū quoſdā emorhoicos periodice inde tñ iuuari:cuius ſignū q2 moleſtabātur antea. ℂ Qō āt menſtrualis fluxus nālis ſit auctitas ꝓteſtatur ⁊ rō conuin
Cap.2.p° pncipium. cit.vñ de ge.aialiū.1. Fluxus ſanguinis eſt ꝑp ifirmitatem: mēſtruoꝝ aūt nālis. Quare de acciti.6. Ois ſan.fluxus ex
Ca.1.verſus fine. cepto qui mulierū menſtruis fluit:extra nām exiſtit. Qui aūt in mulieribus eſt niſi quātitatē excedat minime extra
G nām extat. Et iō in libro de ſectis. Flux° ſan.nariū nō quā
T c.18.in medio. to ſolū:ſꝫ toto gñe pter nām exiſtit. ℂ Qō ⁊ rōne firmaſ:⁊ pmitus ex pte indiuidui:qm illud eſt nāle:qō in ſalutē nāe ordinaſ ⁊ ꝯcidit:cū id finis eius exiſtat:⁊ finis ⁊ que ad finem ꝓportionaſ. Qō educit ēt leſiuū quātitate ⁊ q̄litate: ſed talis eſt fluxus mēſtrualis h q̄ſitus.q̄re 3°.21. Mēſtrua
Tra.3.ca 1.in pri°. tēperata in quātitate ſua ⁊ q̄litate:ac tpe ſuo currentia ſm ꝯſuetudinē ſuā nālem in omni ſpatio ſunt cā ſanitatis mulieris:⁊ mūdificationis corporis ab ei nocumēto ⁊ in quātitate ⁊ q̄litate:⁊ faciūt ipſam acqrere caſtitatē:⁊ paucitatē deſiderii. ℂ Rōne qdē ſpēi:q2 id qō ordinaſ in finē nāliſſimū extat hꝫ. Sꝫ talis eſt fluxus mēſtrualis:dirigiſ nāq; in gñonē filis ei a quo decidītur qō nāliſſimū extat.de ais ⁊
T.cō.34. gene.aialiū ſcōis. Eductione nāq; ipſius corpus mulieris
Ca.1.circa pri°. ꝯſeruaſ vt dictū ſanū:⁊ ꝑparaſ ad ipregnationē ide. Poſt nāq; menſtrualē purgationē per tres aut quatuor dies ma
H gis ⁊ laudabilius ꝯtigit ipregnatio. Sic itaq; flux° hꝫ nālis eſt nālitate ēt duplici. ℂ Sꝫ ex ꝑdictis dubitare ꝯtigit: q2 dictū eſt mēſtrua fieri circa deficiētes lunas ⁊ mēſibus finiētib° magis:qō nō vꝫ:cū tūc humiditates recedant ſm Ptolomeū in centilogo. Id.n.in 4ª q̄dra fit ⁊ luna lumine imutata:ſea et humiditates qbus dñaſ debeāt minorari. ℂ Dōm ꝙ humiditates ⁊ menſtrua magis diſcurrūt i fine
T.ch.16 in fine. lunationis ꝑp lune defectū.vñ poſterioꝝ.2. Propter qd Nilus finiēte mēſe.ſ.lunari fluit. Propter id rñdeſ q2 ventioꝛ eſt mēſis finiēs:ſed ⁊ ꝑp qd ventior finis menſis. Propter id ſubdiſ ꝙ luna deficit:qñ enim ea in plenilunio redditur vigorata humida adauget ⁊ ea regere ipſis dñando poteſt qñ deficit debilitata illa non pōt gubernare:⁊ eoꝝ motū cōpeſcere. Efficiūtur eni vt rebellia:quare huc illuc diſcurrunt inordinate ad qō non parū operaſ nālꝫ debilitata frigiditate ⁊ hūiditate mēſis ꝑp lunā. Tūcq; humidis factis

I Co.1. poſt principium. C.14. poſt principium. peramplius aquoſis ⁊ frigidis qb⁹ fortificaẽ expulſiua ⁊ debilis redditũ ɔtẽtiua. vñ. 4. de ge. aialiũ. Frigidius ⁊ hũidi⁹ tp̃s in menſis reddiẽ finẽ: pp diminutionẽ ⁊ defectũ lune. ⁊ eorũdem 2°. Meyſiũ cõcurſus vt cum finis vnius cum pn̄cipio ɔtinuatur alterius frigidi ſunt ppter lune defectũ: ppter qd̓ ⁊ hyemales ſũt cõcurſus menſiũ amplius ipſorũ intermedijs. Ex his itaq; ac ex. 168. quid dõm apparet.

Propter quartum

dõz. ad p̃m q̃ lz luna ſit exterior eẽntia: interior tñ eſt virtute: ceu pñta ſic ſe hñt agẽtia in eor effectus pductionẽ: qualr ⁊ celũ moueẽ per p̃n̄m ſeparatũ eẽntia. ſ. qd̓ eſt in eo virtute. v3. de ſuba orbis: ſilr quãuis aliqd mouea Cap. 1. circa finem. tur a quodã violẽtãte: nihilomin⁹ qd̓ ſic in motũ excitaẽ naturalr dĩ tãdẽ ⁊ nõ violẽter moueri: put ex tali excitatione in motũ act⁹ ɔſurgit nãlis ⁊ iuua͂m eius: cũ iuſtũ ſit qd̓libet Tecc. 45. p̃ ſo. aforiſ. appellari a fine. 2. de aia. Qd̓ ⁊ oñdit veteris illud. Uẽtres hyeme ⁊ vere calidiſſimi ſunt nã. Et ɔciſiones ſilr criſes ẽt laudabiliores ⁊ nãles pcedẽtes. ¶ Ad aliud dõm: q̃ ſan. K mẽſtrualis hic q̃ſit⁹ decurrẽs nõ eſt ſili⁹ nãe familiaris ⁊ pprius vez potius ſupfluus. plen⁹. fridus, factus aquoſus ⁊ tanq̃ inãlis reddit⁹. Neq; ſan. eſt verus: ſz magis colore ⁊ quãtitate apparẽs ãplior: modicũ ẽt ipſi⁹ multũ intingit. verſus ſi. ¶ Sed ɔ id vĩ: qm̃ de formatione ſcribitur embrionis ita. C4. alex. F. Fet⁹ attrahit a ſanguie ad ſe dulciſſimũ. ⁊ Gal'. aſo. 5. Dulciorẽ ſaporoſiorẽ atq; ſubtilez ſemp ſibi ſanguinem ſuggit. Talis aũt nõ eſt ſupfluis plenus. Qz aũt de mẽſtruali loq̃tur oñdiẽ: qm̃ p̃ p̃. Sãguis q tp̃e menſtruoz a muliere ſe Doc 5ᵃ ca. ſing. poſt medium. parabaẽ nutrimẽtũ efficiẽ. ¶ Dõm q̃ ſan. mẽſtrualis ſupfluus eſt ⁊ ipurus ppie ſanguis rõne quo mulieris corpus nutriẽ. Ex puriſſimo. n. alitur cũ eius attractiua ſit fortior ea q̃ fet⁹: eſt tñ ſanguis dulcis ⁊ ſubtilis quo nutriẽ fetus cõparatione illi⁹ q demãdaẽ ad mãmas vt in lac ɔuertaẽ: ac eius q retẽtus ⁊ ipuratus tp̃e partus expelliẽ. Quintuplex. n. vĩ ſan. mẽſtrualis. Unus qdẽ q mã extat mẽbro- L rũ. diſa. 36. ex ſanguine nãq; ſiũt. Ali⁹ ea nutriẽs. Terti⁹ ex quo caro gñaẽ pinguedo ⁊ adeps: qdam võ ad mamillas trãſmiſſus: vt in lac trãſducaẽ. Et qntus ipurior partu foras tãdẽ deduct⁹: ita q̃ fet⁹ nutriẽ ex puriori ſan. pte menſtrui reſpectu ipurioris q̃ ipſi⁹. Nõ. n. cedit in nutrimentũ ois: ſed qd̓ eius purius. ¶ Ad aliud dõm: q̃ illa ſolo cõtinuitatis ⁊ ɔciſiones ſunt modice: adeo vt in totũ non reſultet ide leſio: velut q̃ parua digiti ſciſſio: lz nãq; ſit morbus partis in qua ſituaẽ. Act⁹. n. ipſi⁹ leduẽ ſaltẽ nãle: cõmõ tñ manus eſt ipſi⁹ morb⁹: cũ eius nõ ipediaẽ ſenſibilr actio: aut ſaltẽ eſt nãle ɔferre ⁊ bñ ferre: qd̓ ſeqẽ deiceps. ¶ Ad aliud qd dõm apparuit. ¶ Ad aliud dõm: q̃ nõ eſt incõueniens vt idẽ ſubiecto diuerſificatum rõne in diuerſa ordinetur: ceu nauta ſui pſentia cã ſalutis extat nauis: cuius ab Tecc. 30. ſentia ſubuerſionis eſt occaſio. 2° phyſi. Sanguis enĩ menM ſtrualis extrorſum labiẽ iuuãs indiuiduũ in p̃ſenti vt retineatur depuratus ⁊ iſectus cedat in mãm: ita vt ambo tandem in vnũ cõcurrant finem. ¶ Ad aliud dõm: q̃ reliq̃ habẽt femelle gradiẽtium ⁊ aialificantium menſtruũ: lz nõ tm̃ ⁊ adeo manifeſte: vt oſtenſum cum eius cauſa.

¶ Incipit Tertia Pars Libri particularis practica circa cõſeruationem ſanitatis. ¶ Differentia. CXI.

Quod calidum

inatũ amplius ɔſumat humiduz radicale influẽti mõſtraẽ: qm̃ p̃ p̃ᵃ ⁊ 3ᵃ. Calor innatus q itus vel i nobis eſt ad humidi radicalis Doc. 3. ca. 3 poſt me. Ca. ſingu. ari mediũ T. c. 5. verſus ſinem adiuuat ɔſumptionez. ¶ Amp. pp qd̓ vnumqd̓q; ⁊ illud magis poſterioz p̃. Sz pp calidũ inatũ hz eſſe calidũ currẽs: ergo pp illud hẽbit operi: q: ſilis eſt diſpõ rei in entitate ⁊ opõne. meta. 2. Cõſumere aũt humidũ radica- Tec. ch. 4. le q̃dã eſt actio. ¶ Adhuc. qd̓ eſt vehemẽtioris vigoris fortius agit cũ ois actio pcedat a v̓tute. p̃ p̃ᵃ. ſed id eſt calidũ Doct. 6. in principio. inatũ cũ ſit aie pncipalius inſtr̃m influenti: ⁊ magis ɔpilli cõnãle. ¶ Rurſus. Qd̓ vehementius ⁊ diutius attingit ⁊ cõplectitur humidũ radicale: plus id ɔſumit: cũ ois actio pſiciatur ɔtactu ⁊ tẽpore: ſed hõ calidum eſt inatũ ad currẽs. Et firmatur: q: ſicut flãma vehementer papyro inſerta validius oleum conſumit calore circũſtanti: itaq; in propoſito cum inhereat fortius qd̓ innatum: ppter quod calidum inatum magis conſumet humidum radicale influenti. N

In contrarium.

Qd̓ vehementioris eſt v̓tutis in alterãdo fortius pmutat: ⁊ cũ alteratio ſit via in forme eductionẽ aut cõbinationẽ. Sz id calm̃ eſt currẽs: q: actualius ⁊ magis eleuatũ vt videbitur. ¶ Eti. qd̓ extrinſecũ ⁊ repẽte occurrit magis ipugnat ⁊ cõſumit q̃ opp͂m: cũ oẽ ſubitũ nãe pliatiuũ. Tale qdẽ eſt calidum iſluẽs: vt oñdeẽ ad inatũ reſpectu hũidi pmariũ: itaq; humidũ radicale amplius cõſumitur ab influẽti q̃ inato.

Propter primũ

võ ſciẽdũ: q̃ opus ſit pmitus apire q̃ſitũ. 2° q: effectus recipit eſſe pp cãm. Uidendũ vtcũq; que ⁊ quot ſint humidi ra- O dicationis cauſe. ¶ Propter p̃m hõ ſciendũ q̃ q: calidũ inatum ⁊ fluens fundanẽ in humido tanq̃ in mã in qua ⁊ ex q̃ cũ non ſit calidũ ſine humido. 2° de ge. aialium. Et oẽ agẽs Coll. c. 4. in medio. mãm expoſtulet in quã agat ac ex qua pducaẽ hõ. Ea võ 2ᵃ eſt: humidũ radicale dictum: ⁊ influens ſeu nutribile: vñ opus ſit videre quid iſta: pp qd̓ opz hic adducere aliq̃. diſtã 48. practa. ¶ Sciẽdũ igitur q̃ ſpma in hora coitus ex portionibus mẽbris a corpore deciſum virtutibus triũ pncipaliũ partiũ ⁊ ſpiritibus ſuſtẽtatum: vlteriori digõne in vaſis Coll. 3. in ſi. cap. 1. cir. me. ẽt 3ᵒ de ge. ani. ca. 4. Cap. 2. Cap. 3. in fine. ⁊ ca. 4. ad me. Cap. 4. in medio. inuolutis ſm Ari. aut ſm medicos in teſticulis pficiẽ recoctum: qd̓ ⁊ in matricẽ virga iniectũ ab eadẽq; grãdi attractione attractũ: id delectabiliter amplectiẽ ⁊ retineẽ: vt diſ ferẽtijs apparuit ẽt. 36. ⁊. 37. Circa qd̓ mox circũſtat hymẽ ſiue mẽbrana. 7. de hyſtorijs. ⁊ 1ᵒ de ge. aialium. vñ Hipp. de ge. embrionis fateẽ ſe vidiſſe ſperma delapſum a matrice: in quo in iteriori pãniculo humiduz apparebat velut ſi quis oui crudi exteriorẽ corticem circũauferat. Id autez ſic homine fotũ admodũ authomatũ. i. per ſe caſualiũ mirabilium opatur. de gñone eodẽ. In qbus qdẽ vno pmitus mo- P to que inceps ois ſucceſſiue moueẽ in finẽ: ceu oñditur in ſubtractione oppilãtis aque molẽdini: ⁊ in machinis ac ludo laterib⁹ pueroz coz p̃ digito ɔtacto. 3° ẽt de accidenti. Cap. 1. in medio. ¶ Principiũ aũt hõ motus ſpmatis v̓tus eſt ⁊ ipulſio coeuntis. in qd̓ ⁊ virtus iuxta Ar. ipzimiẽ intell's vocata. vñ 2° de gen. ani. c. 3. in medio. Halytechnis. 2. ⁊ Ar. ſenſit in hora coitus in ſpmate intelligentiã ipm cõplectẽtẽ inexiſtere q̃ a medicis vis dĩ iformatiua: ⁊ a qbuſdã idolũ vel ſilitudo vocaẽ paterna. Hec autẽ Coll. me. de reb. 1. ⁊. 3. al. Cõ. 31. in medium. virtus vna virtutũ nobiliſſimaz ac mirabiliſſimaz exiſtit. Cũ ipſa ſm Ar. vt recitat Cõmẽ. 7. meta. v̓tutibus aſſimileẽ celeſtib⁹: ⁊ nõ nãlibus tñ: eo q̃ parte nõ vtiẽ organica ceu nãles: ſed q̃ſi ad modũ eſt intelligẽtiaz cõplectẽtiũ orbes virtute. In eo tñ q̃ eſt moli diſiũcta ſeq̃ſtraẽ ab his v̓tu- Q tibus ⁊ ɔuenit cũ nãlibus de q̃ ſermo Ar. ⁊ alioz expoſit⁹ pamplius diſa. 48. Hec aũt ſicut cetere forme nãles eguit quo ſuſtẽtareẽ ſbto: vt hinc deferaẽ in opus: ⁊ inſtr̃is qbus mediis mãm attingẽs ⁊ in ipſam operãs ex ea ɔuenientez educat effectũ. ¶ Eius aũt inſtr̃a ſunt duplicia: calm. ſ. elemẽtare: quo qdẽ mãm reddit informatione diſpoſitã ea3 a ɔtrarietatib⁹ paſſionib⁹ remouẽdo: dura mollificando: homogenea ɔgregãdo: ⁊ etherogenea ſepando. Ad qd̓ ẽt fridum tanq̃ calũ cõtẽperatiuũ opatur nõ vt inſtr̃m. coll'3 3°. Eſt ⁊ Capi. 2. poſt pri. aliud ipſi⁹ inſtr̃m calm vocatũ celeſte viuificatiuũ 3: ⁊ alioz cõtẽtiuũ 3° coll'3. ⁊ lapſus cohibitiuũ quo ipſa pncipali⁹ operatur: mẽbroz vnicuiq; formã ppiã tribuẽdo. Suſcitatur nãq; ex ea nã mẽbrorũ q̃ ipſa pmanere faciat poſt illius diſceſſum: qd̓ oportuit: ne cũ clitare calidũ nullius ſit aialis generatiuũ: vez potius iuxta Ar. pemptiuũ. Et iõ ait. Omnium 3° de gen. ani. c. 3. in medio. qdẽ in ſpmate inexiſtit: qd̓ gonima. i. gñatius facit eẽ ſpermata vocatũ calm: illd autẽ nõ ignis: neq; talis v̓tus. ſ. elitas

A. rinſed itercept⁹ in ſpmate ac in ſpumoſo.l.in ſpmate ſpu
matieſpūs aliq̄s.vȝ.cōplātatus. Oia.n.aialia ſpūm hñt cō
plātatū quo ſunt poᵃ:ꝛ ꝺe cā motus aialiū. Et ſpūs mā ꝓpor
tionabilis extīs aſtroꝝ ordinationi. Et iō diuini⁹ vocatꝫ exi
Ca6.5.pᵒ pꝛᵐ. ſtit eintis.vñ.A.4.de aia inq̄t hūc fore ſubām corporeā ex
miſtiōe gñatā eintoꝝ vultus ſuos ad ſilitudinē celeſtiū effi
Tra.1.ca. 2.in fine. giantē corpoꝝ. In libro vō de medicinis cordis vergentēȝ
in ſilitudinē ſupceleſtiū corpoꝝ. Et ꝓpea indicat̄ de ſpiritu
ꝙ ſuba ſit luminoſa. Et iō dictum eſt de viſiuo ꝙ radius ſit
Ca6.1 in medio. aut lux. Dicit ēt 16ᵒ aialiū calorē venientē a ſupceleſtib⁹ hīc
effectū in virtutequē non pōt calor ignis hīe. qō oñdit ma
lor leſio debiliū oculoꝝ facta ſolari calō q̄ȝ igneo. ¶ Sub
iectum vō vniforme in quo p̄dicta fundat̄ virtus: humidū
extat ſpmaticū p̄mitus aggregatū ꝛ demū in ſpūm vaporo
B ſum effuſum. Ubi qdē fulcita ꝛ inſtrīa ad opus vehiculata
puriſſimū menſtruoꝝ ad ſe ꝯducit: vt inde cōponat mēbra:
inter que antea cor tanq̄ȝ arcē ſibi ꝯſtruere incipit: vt pam
plius valeat fulciri: ꝛ mēſtruū abūdātius attrahere: ac ad
nām ſpmaticā ꝯuertere humidū radicale dictū. In quo eq
dem calm dictū inatū ex calore igneo ꝛ celeſti vocato ſubſi
ſtit: ꝛ ide pabulatū p oē ipſam cōplectitur: ceu forma mām
vndiq̄ȝ. ¶ Qō nēpe humidū radicale 3ˣ vī exiſtere. Unum
qdē ſubtile aereū qō ſubm imediatū calidi exiſtat inati ab
eo iſepabile diſſeriēs: cū nō ſit calm abſq̄ȝ humido vt dictum
aſſignare. Aliud vō eſt iſto dēſius vtcūq̄ȝ ac aq̄ſius qō pa
Coll.c.4. bulū extitit calidi inatiſicut 2ᵒ ēt appet de ge.aialiū. Per cu
ius qdē poros ꝛ rimulas velut lumē p diaphanū tranſcur
rit: quo dēſiori ac ipuriori facto pabulare non pōt calm qō
inatū nec ab ipſo humidū irradiari hꝫ. Et iō tādē impuru:
ceu vinū aq̄ miſtiōe reddit̄ aq̄ticū: diia ꝯñti. Et ꝛ 3ᵐ viſco
ſum: tenax: glutē dictū: qō ꝛ partes corpoꝝ retinet in miſto
ꝯiūctas ne ſecedāt eo in cineres abſcedente qō pabulū cali
nō eſt ſufficiēs inatū: cū ipſo nōdū ꝯſumpto calm extingua
C tur nāe. ¶ Supeſt quoq̄ȝ calm aliud currēs ſeu influēs ap
pellatū: qō ex aſſumptj iterius ꝛ digeſtis ꝓpꝛie i corde ca
lore ſuo motu ꝛ ꝯfricatiōe gñat̄ a quo tāq̄ȝ ꝛ minera toti⁹
per arterias in oē dirigit̄ corpus in pabulū ꝛ ſuſtētationē
adhuc inati: q̄ qdē duo cala vocant̄ interdū inata vel nāet
Afol. 15. pri. parti. c.1 arg. in prin. 2ᵒ collet. ca.7.poſt prᵐ. 4ᵒ prᵐ. vt apparet illo. Uētres hyeme. Ab. A. q̄ȝ calor inatus dī
q intus eſt vel in nobis p calorē inatū calm audiēte primis
ſemibus iplātatū p itus eē calorē currētē. Ex qb⁹ ſȝ Auer.
calor ꝯſurgit terti⁹ nālis: q velut foris extat mēbroꝝ: vt ap
paret de pulſuū ēt vtilitate. Dñr ēt hꝫ cala ſpūs: vt oſtēſuȝ
p Gal.diia.59. Calm nāq̄ȝ ad calefacere dī: ꝛ viuificare cū
vite potiſſimū ſit p̄nᵐ. vñ noibus ꝯſequūtur qdā calm dicē
T.c.35. tes.ſ.aiam: q ꝓp calidū viuere noiatum p̄ de aia. ζην.n. qñ
ſcribit̄ id.n. ſ ſ azid ēt p ει tali mō ζειν diphtōgo ſignificat ca
lere. qñ duplex eſt h.i. enim apud grecos qnque talr.ι.η.υ.
ita iota hypſilon ꝛ duplex diphtōgū.ει.οι. ita tūc calidū no
tat viuere: ſpūs vō aſpirare, pulſare, penetrare ac euētare.
Ideoq̄ȝ ꝓprius in corde hūidus eſt reptus. ¶ Subm aūt in
D quo calm ſuſtētat̄ influēs ꝛ vehiculat̄: humidū extat nutri
mētale dictū ex alimentis virtute cordis ꝛ arteriaꝝ cū ſibi
ꝯparātib⁹ antea gñatū. Quō aūt humidū pabulet radica
le ac in ipm ꝯuertat̄: diia oñdet̄ ſequēti. ¶ Propter 2ᵐ hꝫ
ſciēdū ꝙ humidū radicale 2ˣ pōt ꝯſumi: ꝛ agēs in ipm opa
tione p̄uari vite datiua: qm̄ ipſi⁹ cā ꝯſumptiua vel eſt nō ne
ceſſaria. Cui qdē mors corrñdet violēta q̄lis eſt friditas cō
gelatiua venenoſa: ſolo ꝯtinuitatȝ p̄nicioſa: ꝛ vlr oia caſua
liter exterius corpi occurrētia vitā p̄uātia. Et q circa talia
medicīe ars nō cōſiſtit: ſȝ aſtrologie āplius omittant̄. Gla
T.c.85. dijs.n. ꝛ beſtijs nō nečium eſt vel in techni lib.3. Medicus
enim vt talis nō hec hꝫ ꝓhibere niſi l vñ fortaſſe: maxie cū
ſint caſualia. Poſtq̄ȝ tñ ipeſſerint poterit ipſe coꝝ remoue
re iacturā. Sȝ aſtrologus cū nō ſint talia ſibi ex euētu: ſed
nečia vel ad multū ꝯtigētia corpꝛiō valet maximā pteȝ ꝓhi
bere: iuxta id cētiloquij. Aſtrologus optim⁹ multū malū

ꝓhibere poterit: qō ſȝ ſtellas vētuꝝ eſt. Cū.n.ſciuerit figu E
rā regionis ciuitatis ꝯſtructe ac natalis ꝓprij ſup nato con
tingētia ſciēter poterit p̄ſagire: qō oē tñ medico p ſe vanū.
¶ Aut eſt cā nečia ad quā mors magis ſeq̄tur nālis. Et h
duplex exiſtit: itrinſeca ꝛ extriſeca. Extrinſeca qdem vt aer
ꝛ que ſibi ꝯtinuant̄ eidē imutātia q̄lia ſunt anni tēpora: or
tus ſtellaꝝ ꝛ occaſus: vēti: terraꝝ diſpoſitiones: ꝛ eleuatio
aquea fumoſa: inter que aer mutatus ſupiorib⁹ maxie cor
pora nr̄a alterat ꝛ pmutat. Quātūcūq̄ȝ.n. hūidus nāi virtu
te tñ celeſtiū p motū ꝛ lucē ac nām ꝓpriā coꝝ receptā nr̄o
rum corpoꝝ ꝯtinue humiditatē exhaurit exiccādo. p̄ ſcba. Do.2ᵒ li. 1.ca.3.pᵒ medium. T.c.117.
Cui qdē ꝯſonare pōt illud phyſi.4. Oia ſeneſcūt i tpe ꝛ ob
liuiſcūtur: neq̄ȝ dicit: neq̄ȝ nouū factū eſt: per ſe nāq̄ȝ cā cor
ruptionis eſt tps. vñ Pythagoricus Paron id penitus enū
F ciauit idiſciplinabile. Motus.n. cuius eſt effectus diſtare
Doc.3.c. 3 poſt me. facit qō eſt: q̄re particularius. p̄ pᵃ. Aer circūdās nām cor
poris que eſt humiditas exiccat. Et vlr res nō nālis q̄cūq̄ȝ
primitus aut tādē. ¶ Cauſa vō iterior duplex ēt extat: ani
malis. ſ. ꝛ corporalis. Aialis qdē q virtus hic oia oſtēdit̄
ſeu forma corporis: vt ſic fore finita: eo ꝙ coꝝ nulla talis ſa
tiare pōt māe huius appetitū cū ſemp priuationi ſubiaceat
T.c.80. ad maleficiū ꝛ deſtructionē machināti. phy.1. Propter qō
cogit̄ mā priori forma relicta induere alterā in inſtāti: cū
T.c.19. L.1.de ſba or.ca.2.in p̄ncipio. nequeat a morpheis ſeu formis. p̄ de geñ. ſeparari. qō in ce
lo nō euenit cū mā eius ſm Auer. ſit alia ab ea que hic vel
ſaltē nō ſit p̄uationi ꝯiuncta. Forma.n. ipſius totum māe ſe
T.c.20.ꝛ 22. mel ſatiauit appetitū cū tota ſit vna forma ꝯtenta. Et iō iu
dicatur ꝑpetuū ꝛ incorruptibile. p̄ de ce. ¶ Etiā. Uirtus infi
T.cō. 86. Cō.38.de ſu ſineȝ. ꝛ cō.63. nita nunq̄ȝ pōt in mā iueniri finita. phy.8. Et ideo vult Cō
men.2.celi ꝛ mun. ꝛ.12. metaphy. motorē orbis p̄ᵐ fore infi
nitum duratione: nō tñ vigore: q iā moueret in non tēpore
Cō.41. cir.p̄nᵐ. cū improportionabilr diſſeriam excederet qō mobile. Fini
T.c.80. ti enīȝ ad infinitū nulla eſt ꝓportio. phyſi.8. Uirtutes autē
G corpore ſunt finite. p̄ pᵃ. Nā ſicut oium nā ꝯſtantium eſt ra
Do.3.ca. 3.poſt me. tio ꝛ terminus magnitudinis ꝛ augmēti. 2.de aia. Q̄ītitatȝ
T.c.41. ꝯtinue ſic ꝛ diſcrete. Oia nāq̄ȝ genita finita terminantur pe
riodo: cēteſima tredecima: iuxta illud Job. Conſtituiſti ter
minos hois q p̄teriri nō poterūt: q gñatū oē corrūpit̄ om
nino. ¶ Qō p̄ticularius declatur. Uirtus.n. nālis ſilr fini
ta exiſtit: eo ꝙ per ꝓpriā diutinā actionē in expoliādo eſcā
a ꝯiacētibus paſſionib⁹ fatigata reſtaurari nō valet humi
dū ꝯſumptioni reſtauratiue ꝓportionatū: ſed iproportiona
tum magis ſuba reddit̄ quātitate ꝛ q̄litate. Et iō nō tātum
extat ꝛ tale ꝙ vita poſſit eo tandē pdurare diutiſſime. Qō
ēt ſignat v̄tus vitalis cor motu reflexo mouēs: eo ꝙ hic mo
tus eſt violētus vtcūq̄ȝ: cum ꝯ inclinationē mobilis extet
forme tñ gr̄a nālitatem obſeruat. Inſra ēt fatigant̄ cū re
Cir.p̄nᵐ. patiātur in agēdo. vñ de ſomno ꝛ vigilia. Quorūcunq̄ȝ eſt
aliqō opus ſm nām qñ exceſſerit tps inquātū pñt aliqd fa
H cere neceſſe eſt deficere: vt oculos vidētes: hec autē deficiūt
C.6.2.pᵒ medium. cū coꝝ cōplexio corrūpat̄. q̄re 5ᵒ ſexti nāliū. Inſra fatigan
tur ex vigili motu ꝛ deſtruit̄ coꝝ cōplexio q̄ eſt ei ſubalis ꝛ
nālis: ꝓpter qō opȝ motū qñq̄ȝ ceſſare: ꝛ ſic vitam termina
ri: cū motor hꝫ nō ſemp exiſtat in vltima habilitate ad mo
T.c.3. 23. uendum velut intelligentia orbis motiua. Et ideo 2ᵒ celi ꝛ
mun. deridētur fabuloſi volētes ipſam hunc mouere cū la
bore ac pena: ꝓpterq̄ȝ que athalāte indigere. Eodē quoq̄ȝ
modo ꝛ aialis cerebro dedicata opus ſit tādē deficere quā
tūcūq̄ȝ eius aliqua immālis exiſtat: eo ꝙ ſaltē quātū ad ope
rationem vt intelligentiam ꝛ ꝯcretionē ꝛ dependentiā hꝫ
T.c.66. ad virtutes phantaſticas ꝛ tādē ad organa. Uñ p̄ de aia.
Intelligere ac ꝯſiderare marceſcūt aliquo quodā interius
corrupto vt organo phātaſtico. ¶ Amp. ab hac v̄tute cū
vitali etiā labores ꝯueniunt aiales ꝛ corporei humidum:
iuxta. A. ꝛ Halyabbatē exiccātes radicale. ¶ Noſce qdē
pᵒ pᵒ doc. 3.c.3. poſt medium. aiam aut virtutē ꝛ vlr immālē non per ſe ſeneſcere aut cor
rumpi cū imaterialis ꝛ ꝑpetua extet. Sed id ſibi adue

I nire rōne colligationis cū organo:cū forma per ſe nō gene/
retur neqꝫ corrūpaſ.7°meta.vnde ꝑ de aia.Senior ſi accī/
piat oculum iuuenis videbit ſicut ⁊ iuuenis.¶Cā vo cor/
poralis atēdiſ ⁊ penes humidū radicale ⁊ nutribile. Pe/
nes ſiqdē pᵐ:eo ꝙ due ſunt cauſe ꝯſumptionis eiuſdē.Una
qdem calidū inatum humidū radicis cōplectēs oiquaqꝫ cō
tinue ⁊ vniformiter:⁊ ſe intēdens in eo ꝯſeruari ꝯſumit ſe/
ipſum per accñs humido depaſto.ꝑ 3°.vnde Seneca.Qui
mecū oriſ mecū moriſ:⁊ qui me viuificat me occidit.Cali/
dum ēt currens ꝯſumit 1° q2 intēſius calefaciens humidū
inatum minus intēſuꝫ calore ad ſe trahēs marceſcere facit
⁊ corrūpit:ceu maior flāma minorē.3°celi ⁊ mū.Et de cau/
ſis lōgitudinis ⁊ breuitatis vite.ꝯſumit ⁊ deidē āplius ra/
dicale.Que duo calida talr ꝯſumēria tetigit.A.dicēs.Ca
lor inatus qui intus eſt ad hoc adiuuat:ad qđ ēt 3ᵐ calidū
ex his ꝯfectū opatur.¶Conſumptio ēt euenit ex parte hu
K midi nutrimentalis ⁊ duplex.Aut ꝑut eſt in via gñonis:⁊
hs calores extranei ⁊ vlr excedētia in alimētis repta:cum
ſint ꝯria in pn°maxime ac hñtia duplicē ſuperfluitatē.hāc
qdem tanqꝫ ſeroſam humidā:hāc vo fumoſam ſiccā afo.
Aut ꝑut extat iam gñatū ⁊ aquoſum ipurū oino indigōne
debilitate calidi factū.Qđ ēt duplr fit:aut rōne qualitatis
vel ſube.Qualitatis qdem eo ꝙ ſui frigiditate ⁊ humidita
te mortifera calori oppoſita extiguit eundē.Si vo ex parte
ſube adhuc duplr:aut putrefactione qles ſunt febres putri
de ꝯſumptiue:apata ⁊ alia ſilia radicalis ꝯſumptionē acce
lerare faciētia.Et iđ ſepius egrotātes finiunſ in breui.Uel
pp groſſitiē ⁊ corpulētiā humidi plimi ex indigōne aggre/
gati:calorē tegmine ac irreſpiratione ſuffocantē nāe:velut
ignis ſuffocaſ nimia ac extinguiſ coopertura.ꝑ de re.ſa.ꝑ pᵒ
⁊ 2ᵉt aialiuꝫ.12.eiuſdē.Et ad ſummū triplici animalis cor
pus expoſitū eſt conſumptioni.Uni quidē propter contra/
L rietatem elemētoꝝ inadinuicē:ex qbus cōſtruitur.Alij ꝑ/
pter calorē depaſcentē humidū continue.Ac tertie propter
rerum nō neceſſariarū ſibi extraneitateꝫ:alterāt eniꝫ ⁊ per
mutant id neceſſario.Qđ notatur in techni.ito.Si corpus
eſſet impaſſibile ac impermutabile ⁊ ſemper maneret opti
ma compoſitio non indigeret arte:ſed q2 permutatur:cor/
rumpitur ⁊ alteratur:conuertitur ⁊ reliqua.

Propter ſecundū vero ſciendum ꝙ aliq ꝗ/
ſito rñderunt ꝙ humidū
radicale amplius cōſumit calidū inatum currenti:quoꝝ
motiua tacta fuerunt in prearguitis.Horum autē defectus
tertio dicendorum aperietur ⁊ quarto.

Propter tertium vo ſciēdū ꝙ humidū radi
cale plus ꝯſumiſ a calo in
fluēti qꝫ ab inato.Qđ oſtēdiſ:qm calm influēs actu coexi/
ſtit:inatū vo poᵃfere cū illud ſit acutū qñ ⁊ anxiabile:id aūt
mulcebre ac ſuaue.Actio aūt ꝑuenit ab actu excellētius exi
M te.¶Adhuc minus cōſumit qđ magis pticipat calo voca/
to celeſti reliquo:cū id potius vt dictū eſt inee:⁊ nāin ꝯrio/
rum ꝯtineat ⁊ viuificet:hꝫ vo calidū eſt:ceu appuit:inatuꝫ
⁊ nō currēs.¶Amp.illud minus ꝯſumit qđ magis eſt fa/
miliare ⁊ ꝯgeneū oppoſito.Tale aūt eſt inatū ad humiduꝫ
radicale:non aūt influens cū vtrūqꝫ illoꝝ ſimul ꝑuenerit ⁊
inatū ſit mulcebre ac lene.Fluēs aūt tanqꝫ aduentitium ⁊
horribile:cū ex alimētis quotidie gñeſ acreſtioribꝰ:i quo
qualitates ad tps ꝑmanēt excedētes ipſoꝝ.¶Et firmatur
q2 calidū inatum ⁊ humidū radicale:cū ſint minus ꝯria ꝑ/
pter dicta:qꝫ minus agent ⁊ patiētur inadinuicē:ita ⁊ actio
nis ratio ꝯrietati fulciaſ.Ipſa nāqꝫ ſunt ꝯria pp multuꝫ di/
ſtare qđ ſumptū eſt a ꝯrietate ꝑ repta in vbi vt centri ad cir
cūferentiam.Cōme.8.⁊.10.meta.¶Eti.Motus plimꝰ cō
ſumptionem inducit inflāmādo:hꝫ autē reptus eſt in currē/
ti qđ nomen oſtēdit.diſcurrit enim per corpus ⁊ ꝑcipue a
corde in arterias in inſtāti fere:ceu lumē illuminātis ꝑdo/
mum:vt tactū eſt diia.50.Innatū aūt qeſcit amplius:vnū.⁊

N ꝯplantatū inde appellaſ.Ex qbus idubitāter cōcludeſ:
calidū fluens plus inato humidum diſſipare radicis.

Propter quartum qdē.ad pᵐ dōꝫ ꝙ calor
inatus q itus eſt nō ſolū
exiſtit inatus:ſed ēt currēs vt expoſitū.¶Ad aliud dōꝫ:ꝙ
ille ſmo verus eſt qñ aliqd recipit totū ſuū eē ab aliquo ſić
veritas tota ꝯnis demōſtrate dependet ex premiſſis:⁊ dile
ctio ois paterna nutricis pp filiū.Nō aūt hic talr extat:cuꝫ
calor influēs nō ſolū ab inato eē recipiat:ſꝫ a corde magis
⁊ alimētis.Ueritatē ēt ſapit in analogis ⁊ nō in equiuocis
pure aut vniuocis ⁊ informalr ſe rñdētibus:⁊ ēt non efficiē
ter ſꝫ effectiue.¶Ad aliud dōm:ꝙ lꝫ inatū calm ſit anime
inſtrm ꝑncipalius ⁊ imediatius ⁊ ſit fortioris virtutis in ꝯ
ria ſopiēdo ⁊ in miſtione tenēdo:ac viuificādo:nō tñ fortiꝰ
in exiccādo ⁊ exuſſlādo:ſed ⁊ minus cū plus pticipet cēli/
tate ⁊ calo celeſti ordiˢ qꝫ calm iſluēs.¶Ad ꝯfirmationeꝫ
O dōm:ꝙ nō eſt ſilē de calore igneo ⁊ inato:vt oſtēdetur diia
futura ⁊ maxime hic:cū hꝫ duplex calidū aut triplex non
poſſit lucerne cōparari:ſed vnuꝫ ſimplex ⁊ aſiuum.¶Ad
aliud dōm:ꝙ nō ſufficit amplius agēdo magis attingere:
dūmō nō fuerit amplior in agēdo virtus:ceu euenit vt oſtē
ſum in calido inato ad influēs cū ſuaue ſit ⁊ gratū:illud vo
oppᵐ fere:ipſumqꝫ cōplectiſ inatū ⁊ humiduꝫ radicale nō
parum:⁊ q2 acutius conſumere poteſt illo amplius.

¶Differentia.CXII.

Quod humiduꝫ radicale non poſ
ſit reſtaurari mō
ſtratur:q2 in techni.Solidas corpis ptes vere
ſolidas ⁊ ꝑmas ſm nullū modum poſē eſt hu
midiores facere:ſed ſatis eſt ſi prohibeat quis eas nō cito
exiccari.Et 7°de ige.Solidoꝝ corporum ſiccitateꝫ impoſ
ſibile corrigere quēadmodū ⁊ ſenectutē.In de tabe vo im/
poſſibile coextēdere ⁊ ſubalterare ꝑma gñonis elita plan/
P tarum ⁊ aialiū.Qđ aūt humidū reſtaurat radicale hume/
ctat vere:coextēdit ⁊ alterat gñonis pnᵃ.Rurſus ꝑ primas
⁊.12.aialiū.Illius virtute iſinita ⁊ ſuppoſita:mortem tñ eſt
neceſſario aduenire defectu reſtaurandi humidum radica
le.Adhuc ꝑ 3°.Accidit defectus nūqꝫ ceſſans vſqꝫ ad vlti
mum qđ eſt defectus reſtaurādi humiditateꝫ loco eius qđ
diſſolutū fuit.¶Amp.ſi humidū radicale poſſet reſtaura
ri.vita poſſet ꝑpetuari cū virtus nunqꝫ ſeneſcat ⁊ corrūpa/
tur.diia poſi.Neqꝫ calor cū agat in iſinituꝫ ſi adſit cōbuſti
bile.2.de aia.Hoc aūt aderit vt influēs humidū.¶Indem
mēbroꝝ ſm medicos qdā ſunt ex ſanguine reſtaurationē
⁊ integritatē deperditā ſuſcipientia:ſm ꝑmā ēt intentionē.
quedam vo ex ſpmate que hāc recipere negāt:neqꝫ ſm in/
tentionem ſcdam cum loco nihil renaſcaſ depditi.Qđ non
Q fieret ſi humiduꝫ hꝫ valeret reſtaurari depditum:cū ex eo
tanqꝫ ex ſanguine recōſtituātur ſanguinea:depdita reſtau/
rarētur ſpermatica.¶Palin.humidū radicale:ſimplr ſem
a natiuitate exiſtit.Influens vo ex quo hꝫ reſtauratio eſt fu
tura a tēpore tale.Que vo nā prima ⁊ tpe ſunt alia cuꝫ ſint
oppoſita.Idē nāqꝫ condiuidunt genus apparēs in techni.
vnū vo nō iuuat oppoſitoꝝ alterū adeſſe topicoꝝ 4° Boe/
tij.¶Eti.Si humiduꝫ radicale reſtauraretur hoc eſſet in/
fluenti.diia priori.Sed eo non:cū ex alimentis interius ac
ceptis generetur.ibidē.Plurima vo aialiū diu ſtant abſqꝫ
comeſtione ⁊ potu oī.Ut vrſi.ſerpētes.ciconie.turtures.
cuculus:⁊ talia latitantia in cauernis hyeme.afo2.pᵒ natu
raliū virtutū apparens 2°:⁊ interioꝝ 6°.ita ꝙ quedam mu
lierū diutiſſime ceſſauerint ab omni ciborꝫ aſſumptione.
diia.117.¶Amp.ſi detur radicale humidum reſtaurari:
aut opꝫ duo corpora in eodem fieri loco:qđ reſtaurans.ſ.⁊
qđ reſoluiſ.Utrūqꝫ enim corpus cū ex nō corporibus non
fiat corpus.Cuius ꝯriū 4°phyſi.⁊ de aia.2°.Dimenſiones
nāqꝫ dimēſionibus reſiſtūt aut ꝯtingit vacuū corporibꝰ re/
ſumptis repente accidere:quod 4° impugnatur eoꝝdem.

A Uel unum corpus aliud penetrabit prioꝛ permanente in corrupto. Cuius oppoſitū Cōmē. 2° de aīa. Ex quibus concluditur humidum radicale minime reſtaurari poſſe.

Coll. li. 2. c. c. 25. vſq ad c. cō. 42. Colli. 2. de aīa. cō. 47.

In oppoſitū Ar. de gen. ⁊ coꝛ. ℂ Eti. Reſtauratio fit p nutricationē. Cōmen. Ipſa vo eſt pfecta nutriētis in id qd nutriſ aſſimilatio. d̄ia 30. Cū igiſ humidū radicale deꝑditionem incurrat opoꝛtebit ſi vita debeat pmanere aliquādiu reſtaurationē ſuſcipere. ℂ Iſidē. duplicibus exītibus ſubſtātijs alterā plurimā habent infantes: alteram vo iuueneſcētes: vt ad totam coꝛpoꝛis pꝛopoꝛtionem. aſoꝛ. p̄. Si autem reſtaurentur minime: non ſolam minoꝛem poſſiderent ſubſtātie iuuenes ad infantes humiditatem: ſed fere nullam cum multū diſtent tempoꝛe: itaqꝫ humidum poterit refici radicale.

Colli. cō. aſoꝛi. 14. poſt me.

B **Pꝛopter pꝛimum** quidem ſciendum: ꝙ qd ſit humidum radicale et influens: quid vo calidum innatum currens ⁊ ſpiritus: diſferentijs apparuit. 48. 59. ac precedenti.

Pꝛopter ſcḋm vo ſciendū: ꝙ modernoꝝ medici cōius ponūt ꝙ humidū non poſſit radicale reſtaurari. Qḋ ⁊ A. dicūt cum alijs ſentire medicis vt ſuſpitionē ſuā oppoſitā fulciant Ar. eo ꝙ a pꝛimis extat ſpmatibus. Tale vo nullū ſm eos reſtaurationē pōt ſuſcipe. Dicūt. n. ꝙ calor nr̄ valet in humido agere radicali: vel vt ipſum ex humido reſtauret iflueti. hoc aūt ipoſſe vel ꝙ ipſius ꝓhibeat p nutribile humidū celerē ꝯſumptionē: vn̄ ⁊ qdā tale dāt exēplū: ſit cera q̄ humido ꝓpoꝛtioneſ radicali ⁊ pix ifluēti. Exponanſ qdē ſoli: cōſumaturqꝫ i die ℥. i. cere ⁊ addaſ eidē tātūdē picis: ⁊ ſic deiceps ſm ꝙ plus ꝯſumiſ aut min⁹ reſtaureſ p picē. Reſtaurabis. n. nō tale: ſꝫ tm̄ eius qḋ diſſoluiſ. Et iō dicūt ꝙ opꝫ iuuenes hinc cū alijs interire quoſcūqꝫ. Cuius qdē pōnis defectus: in 3° apparebit dicēdoꝝ. ℂ Sūt ⁊ alij q̄i mediā viā tenere volentes iter hos q dicūt nullo poſſe mō ipꝫ reſtaurari: ⁊ reſtaurationē affirmātes: teſtātes qdē humidū radicale poſſe reſtaurari ſimplr̄ quātū ad ſubaꝫ: q2 ea cū ſit idiuiſibilis latitudine nō extēſa velut accn̄s vel ſimplr̄ reſtaurationē ſuſcipiet diſariā aut neq̄q̄. Qui conanſ tn̄ oñdere ꝙ reſtauretur oīno. Qūtū vo ad q̄ſdā ꝯditiones ⁊ pꝛopꝛietates ꝯſiteos ſbaꝫ dicūt poſſe iterdū refici: aliqn̄ ſo nō: ceu ſꝫ q̄titatē interdū plus reſtauraſ: ⁊ aliqn̄ min⁹ nūq̄ vo eq̄lr̄. Qūtū vo ad q̄litatē aiūt reſtaurari nō poſſe ſm eūdē ꝑoꝛē gradū: ſed ſm latitudinē: cū q̄litas magis ſuſcipiat ⁊ min⁹. Qūtū autē ad q̄ſdā ꝓpꝛietates q̄s reſpectiuas vocāt: q̄ ſunt radicalitas ⁊ ꝑoꝛitas: vere dicūt neq̄quā: dicentes ſic poſſe refici: qḋ tn̄ nō heſitaſ. Qꝫ aūt h̄ ſtare nō valeat ꝙ ſuba gn̄abilis ⁊ coꝛruptibilis de q̄ pn̄s extat pſcrutatio ſimplr̄ reſtaurationē accipiat: ⁊ quo ad accn̄tia illā ꝯcomitātia ſꝫ qd mōſtratur ita. Qm̄ q̄litas ⁊ vlr̄ accn̄tia depēdent a ſuba. Non. n. ſunt entia ſed entis. 7° meta. Pꝛopter qḋ ſi reſtauraſ ſimplr̄ ſm ſubam reſtaurabiſ ſimplr̄ ⁊ ſm q̄litates. ℂ Iſidē cū finis alterationis ſit gn̄o ſi gn̄abiſ p reſtaurationē ſimplr̄ ſuba ſimplr̄ alterabiſ ⁊ q̄litas: cū eius alteratio ſit via in ſuba. ℂ Eti. Si reſtauraſ extēdiſ: ſed extēſio ſolū eſt ſm quātitatem: nō aūt ſm ſubam. Sicut. n. ſublata q̄titate ſuba idiuiſibilis pmanet. phy. p̄. ita iextēſibilis eadē remota. Et iō in ꝑmētis. Qūta fuerit ſupficies tātū eſſe albū dices. ℂ Pali. p ſubam aūt audiunt ipꝫ qḋ qd eſt idiuiſibile ſolo itellectu capibile. Ipm. n. obiectū eſt itell'ꝰ. 3° de aīa. Et cū reſtauratio ſit ſenſibilis talē ſubam reſtaurari ſit diſariāꝫ ipoſſe. Suba eni vt ſic: neqꝫ gn̄onē aut coꝛruptionē ſuſcipit: neqꝫ reſtaurationē vel deꝑditionē: cū tales paſſiones nō ſint ſube ſimpliciter: ſꝫ accn̄tib⁹ ꝯcrete. Et iō dictū Ar. ꝙ ſola ſuba pꝛopꝛie gn̄aſ de ſuba verificaſ cōpoſita ⁊ pticulari: nō autē de mā ⁊ foꝛma niſi p accn̄s. 7° meta. neqꝫ vlī vel intellectuali. Aut p ſubam cōpoſitā ꝯcretū qōdā ex ea ⁊ q̄litatib⁹ ſcḃis ⁊ quātitatib⁹ ſm medicos volūt dicere qualia quidē ſunt

C

E. cō. 2. D

Colli. cō. 15.

Colli. cō. 11.

E. cō. 9.

E groſſum, ſubtile, viſcoſū, tenax ⁊c̄. Qḋ ēt ſtare nō pōt: cū q̄litates ⁊ quātitates quas vocāt ꝓpꝛietates abſolutas cō nō diuidāt ſube antedicte indiuiſibili. Et ad ſūmū in medicina non medicinaliter: ſed magis mathematice vel diuine loquunſ: ita vt ēt attriti eos nō intelligāt in eadē. Aut foꝛtaſſis intellectū ſanum habentes heſitarunt exprimere.

Pꝛopter tertiū qdē videndū: ꝙ humidū multiplex eſt pꝛimitus. Deinde exponatur qūo humidū pōt reſtaurari radicale ⁊ qūo non. Tertio id auctoꝛitatib⁹ ⁊ rōnibus oñdeſ. ℂ Pꝛopter qdē hꝫ p̄m ſciendū ꝙ humidū ſicut dicit. A. 4. canonis triplex exiſtit. Quoddā nāqꝫ eſt ſparſum in mēbꝛis ſimplicib⁹ ceu roꝛe: ⁊ hec humiditas eſt pꝛª ⁊ 2ª. Reliquum qdē ex pꝛimo tpe coagulatū: vt nutriēs in effectu cābiū dictū iam ad locum attractū: ac reſtaurās deꝑditum ſilitudinem cum mēbꝛo qḋ deꝑditionē ſuſcepit recipiens oīmodā. Eſt ⁊ aliud radicale dictum triplr̄ diſa pꝛioꝛi. qḋ ⁊ maxime ipſius duplex. Pꝛimū duplici fouetur pꝛioꝛi humido fluenti. Cuius ſiqdem radicalis initiū ex pꝛimis fuit ſeminibus: vt ei⁹ colliget ⁊ ꝯtineat ptes mēbꝛoꝝ ꝯſiliū a gn̄ationis pn̄°in adinuicem: p cuius qdem ſeparationē coꝛpus cadit i cineres. d̄ia. 33. Pꝛincipiū vo pꝛimoꝝ duoꝝ eſt ex cibis ꝯtinue. ℂ Eſt autē ⁊ hꝫ trini humidi ad humiditates extrinſecas ſilitudo. vt in lucerna ꝯtingit videre. In ea nāqꝫ triplex illi cōpꝛopoꝛtionatū repitur humidum. Eſt nāqꝫ humidū vt oleum in ipſa effuſū ꝑoꝛi humido aſſimilatū. Eſt humidū reptū in illa iā papyro ibibitū 2° ꝯtributū humido. Eſtqꝫ 3ᵐ qḋ partes ꝯtinuat lycinij: ⁊ ꝯtinet ne diſſoluātur in cīnta qn̄ ignis inſeriſ: ⁊ ipm humido ꝓpoꝛtionaſ vltimo partes mēbꝛoꝝ ꝯtinuāti. ℂ Eſt aūt attēdēdū ꝙ hec 4° ꝑme ⁊ plurimū medicoꝝ ac phoꝝ ſilitudo humidi lucernalis ad humidū aīalis lata extat q̄mulcū: grādem iuxta quādā ſilitudinē obtinens d̄iam: qm̄ calīm igneū eſt fere ſimplr̄ inaiatum actionis infinite humidū ꝯſumens lucernale. Calidū vo aīalium ꝯcretū ex elemētari ⁊ celeſti: mulcebꝛe quoqꝫ ⁊ ſuaue finite hn̄s ab aīa pꝛincipatum humidū depaſciſ nature. Adhuc hꝫ calīm cōpoſitū humidū radicis ſm omnē cōplectiſ dimenſionē velut calīm ipꝛeſſum per totū coꝛpus pꝛeiacētis aque in vaſculo: nō autē ſic qḋ lucerne calīm humido per oē ꝯtinuāti papyꝝ ipꝛimiſ: ſed ſm ſolū vnū eius extremum. Et iō non valet qḋ quidā volunt oñdere ex tali humido ꝯtinuāte partes lycinij: nō valente aliquo p oleum ifuſum eius ꝯſumptioni reſiſtere: ita calīm qḋ innatū in humido ipꝛeſſum radicale: nō pōt humido influenti a conſumptione ꝓhiberi. Et iō Gal. anguſtius hoc in de tabe aduertens inqt. Hec autem rō ſeu ꝓpoꝛtio caloꝛis. ſ. naturalis ad ignis flāmā: vn̄ appꝛopꝛiaſ ab oīb⁹ pene iunioꝛibus medicis ⁊ phis nō exn̄s vera. Quo etiā mō medici colliꝫ. 4. moꝛdenſ in ethici poſt cibū iflāmatione ita. Cāe q̄ ab alijs medicis in hoc danſ: accn̄tales ſunt: ſicut fabule cantatoꝝ: qa dicūt ꝙ cib⁹ in taliū patientiū coꝛpib⁹ eſt ſm ſilitudinē aq̄ ſup calcē ꝓiecte: q2 impoſſe eſt vt virtus nutribilis a nutriēte tātū ſit elōgata: vt ipm eidem ſit ꝯtrariū: ſicut aq̄ calci repeitiſ: q2 vnūqḋqꝫ iſtoꝝ alteꝝ coꝛrūpit. Cui ſiqdem dōm ꝙ ſimilitudo cū latitudine vificaſ ſufficiēter itellecta. ℂ Pꝛopter hui⁹ 2ᵐ ſciēdū: ꝙ humidū radicale ſm eius ſubam nō indiuiſibilē: ſed quātitate: q̄litate ⁊ alijs ꝯcretū pōt reſtaurari: reſtaurationē audiēdo q̄ in coꝛpoꝛe nālr̄ ſe hn̄te coꝛreſpondet ꝯſumptioni a calido facte coinato. Cū. n. qḋ ſpmaticoꝛum deꝑdaſ mēbꝛoꝝ: reſtaurari nō valet cum agēte careat ⁊ mā. Virtus nāqꝫ iformatiua abſcedit cū iformauerit partes 2° de partib⁹ aīalium. Nā ēt regitiua fecit ex ſpermate qḋ potuit oē in pn̄° nihil inde reſeruās ad caſus foꝛtuitos: niſi foꝛtaſſis in dentiū ꝓductionē: partē ipſius cū ſanguine occultās aliquādiu qḋ dentes notāt ſenſus ſeu itell'ꝰ dicti. Mā ēt qua reſtauraſ humidū radicale eſt ipſius nutritiua ⁊ augmētatiua: pꝛout ſub nā permanet humiditatis: ⁊

Tra. 3. cō. 1. cir. pꝛm.

F Alterante medicina.

Tra. 1. cō. 1. cir. pꝛm.

G

Trac. 1. c. 3. in me.

Ca. 33. in medio.

H

Coll. c. 4. verſus fi. ⁊ 2. de ge. a. cap. 1. verſus finē.

I nõ ſm ꝙ induraſ in partẽ: qḋ ẽt remanet mutilati: idurati
eſt vt humidũ qḋ tunc ſibi ſtat radicale: nõ valet applicari
ↄ ſariã: qḋ aĩalia ẽt impfecta patiunſ ⁊ plãte vtcũqꝫ: quod
enim in caudis additſ ſtellionũ ſerpentũ ⁊ taliũ modicũ eſt
valde reſpectu ↄpditi. Eſt ẽt ſuperfluũ ex quodã viſcoſo
flegmatico gñatũ: qḋ eius ſuba oſtẽdit ⁊ color cum figura.
In plãtis aũt cũ ſint mãliores: habeãtqꝫ nutrimentũ ↄiun-
ctũ ⁊ potãtes id ↄtinue. Neqꝫ nã ſit ita in his ⁊ aĩalib⁹ imp
fectioribus ẽt opoſa in pñ° vt in nobilioribus: reſtaurantur
hec oium maxime nõ in directũ tñ ſꝫ a latere. vñ aĩalia im-
perfecta hoꝝ duoꝝ ſunt reſtauratione media. ¶ Dico etiã
ꝙ talis reſtauratio diuerſificaſ rõne quãtitatis: qñ in pue
ritia plus reſtauraſ ꝙ̃ ↄpdatur. ⁊ ideo ꝑuenit augmẽtũ.
In ſenectute ṽo eꝫ: vñ decremẽtũ accidit. In iuuẽtute autẽ
eq̃lr res euenit: ⁊ iõ ſtãt q̃ corpis ⁊ aie tũc organice. ¶ Ua-
K riaſ ẽt rõne q̃litatis. Et h̃ duplr: pᵐ ſ. ⁊ 2ᵒ. Interdũ nãqꝫ re-
ſtauraſ calidius ↄpdito: vt qñ melicũ quis conaſ aut fleg
maticũ ad tẽperatã cõplõnẽ reducere vel ſanguineã. Et ali
quãdo frigidius reficiſ ↄpdito: ceu qñ cholericus aut ſan
guineus ad tẽperatũ maxime aut ad flegmaticũ ducatur.
¶ Scḋo ṽo: qñ humidũ aliqñ reficiſ ipuriore maxie in
corpe tẽperato: in quo cũcta ẽt in pñ° ſunt tpata ⁊ a ſupflui-
tatib⁹ oino excuſſa: plĩm ṽo regñatur purius ꝑexñte: ad tpſ
tñ ⁊ nõ diuti⁹: qḋ eſt ꝓprie qñ cõplõne diſtẽperatã valde vt
melicã qs conaſ ad tẽperatã reducere in qua humidũ ipu
rius ⁊ ſiccius extat: ſub modica quãtitate ẽt ↄtentũ: ⁊ in fle
gmatica in qua frigidius ⁊ aquoſius: ⁊ in cholerico ⁊ ſan-
guineo vtcũqꝫ vĩ ↄtingere reſpectu ꝑcipue corporis eucra-
ti: ⁊ interdũ tenuius: qñqꝫ ṽo groſſius. Sic itaqꝫ cenſeo in
his ꝙ humidũ in plurimis corpoꝝ: nõ ſolũ nõ reſtauretur:
verũ amplius ⁊ purius: non aũt ſemp: ſed tpe quo ꝓportio
calidi ad humidũ exiſtit imẽlior: ⁊ ſub certiori tẽperamẽto
L humidi: qḋ in pueritia ↄtingit. Et deinceps humidũ impu
ratur radicale pp ↄ̃rietatẽ ⁊ repaſſionẽ quã ꝑmitus ab hu-
mido ſuſtinuit influenti. Uariaſ ẽt predicta reſtauratio rõ-
ne ſitus: qñ ſuperiores partiũ embrionũ ⁊ poſt ortũ ẽt ad
plurimũ tẽporis magis reſtauranſ ꝙ̃ iferiores. Et iõ pue-
ri velut noui genita extãt nanodei. diia. 79. ¶ Propter hu
ius quoqꝫ 3ᵐ ſciendũ ꝙ ſm Ar. de ge. ⁊ cor. p̊: quãdiu ma- T.cõ.15.⁊ ſequẽtib⁹
net ſpẽs ⁊ forma aĩati corpis qua põt ↄuertere ac in ſeipm
alimẽtũ trãſmutare: reſtauraſ ⁊ viuit. Et quale fuerit ali-
quid in potẽtia talis erit actus qñ poterit ꝑmutationẽ ſuſci
pere ab ipaimẽte: qñ ṽo nõ corrũpiſ. Uñ ait. Si aũt nõ am- T.cõ.41.
plius facere põt. ſ. forma ſeu nã cũ eius inſtrũs tranſmutare
alimẽta: ⁊ ſibi aſſimilare: ſꝫ vt aq̃ vino ſemp amplius miſta
i fine aq̃ticũ facit ⁊ aquã tũc diminutionẽ faciet quãti. Qñ
enim caro facta fuerit aq̃tica ⁊ ipura diminuiſ: ⁊ ita ceſſat
augmẽtũ cũ nõ valeat reſtaurare. Sicut. n. vinũ qñ eſt po
M tens põt aq̃ modicũ ↄuertere ad ſeipſum: vt ⁊ vigoroſius ⁊ ꝓbl. 3. et. 21.
inebriatiuũ reddaſ ampli⁹: 13ᵃ ꝓbl. deinde ẽt ↄuertere ac ꝑ-
mutare donec icipiat debilitari: ⁊ tãdẽ ſpẽ ipſi⁹ fcã aq̃tica
corrũpi pp ↄ̃rietatẽ ipſoꝝ inadinuicẽ. Sic ⁊ in humido eue
nit radicali: vt tãdẽ ꝑfluẽs ſibi eẋneũ ipuratũ corrũpiſ: lꝫ
enim ſpẽs maneat: ceu ſubdit vſqꝫ ad qd: vltimo tãdẽ opꝫ
vt totũ fiat aq̃ticũ ⁊ corrũpaſ. Sic itaqꝫ ſpẽs ꝑmanet viter
donec põt humidũ influẽs in radicale ↄuerti: qñ aũt nõ corrũpiſ cũ vita ſit ↄſiſtẽtia per alimẽtũ. ¶ Quinto ẽt colliget
ſentitur ita. Declaratũ nãqꝫ eſt in ſcia nãli ꝙ mẽbra ꝑmitus Cõ.3.cir ca pñ°.
nutritiua ſunt ↄſilia. Iõqꝫ cib⁹ p̊ ↄuertiſ ſm ordinẽ quẽ hꝫ
in corpe cibati: ⁊ humiditatẽ ſimilẽ humiditati fixe in mẽ-
bris ↄſilib⁹ ⁊ miſceſ cũ eis ꝑ eundẽ modũ quo miſcenſ res
adinuicẽ liq̃de. Iõ q: nõ eſt alter modus ꝑ quẽ poſſet nã re
ſtaurare rẽ diſſolutã in oib⁹ ptibus mẽbri: niſi per modum
miſtionis. Et qñ erit ꝑmiſtũ ſm hũc modũ: tunc habebit
exñtiã in ipſo. Et poſt hoc aſſimilabiſ illud mẽbro: hoc eſt
q: dat eidẽ vnã coagulationẽ ſtabilitatis ſimilẽ ſtabilitati
mẽbri. Et eſt ibi declaratum: ꝙ hoc ſit ꝑ decoctionẽ: ⁊ decoctio ſit per calorẽ q eſt in cibato: nõ ꝙ calor ſit ꝑmus mo N
tor in hac re: ſed eſt aĩa nutritiua: cũ opõnes caloris nõ ſint
ad vnũ ſinẽ determinate nec ordinate. Nã ignis agit in infi
nitũ ꝑñte cõbuſtibili: de aĩa 2°. Oium nãqꝫ ↄſtãtũ ꝑ nãꝫ ter T.cõ.41.
minus eſt ⁊ rõ magnitudis ⁊ augmẽti. ¶ Ex iſto qdẽ ſer-
mone colligiſ manifeſtius: humidũ poſſe reſtaurari radi
cale. Et reſtaurationis modus eiuſdẽ ꝑ trãſubſtãtiationẽ
ſeu miſtionẽ exiſtit: non aũt per iuxtapõnem vt videnſ aliq
ſomniare humidũ exiſtimãtes nõ reſtaurari radicale: ſꝫ iu
xtapõnem influentis a cõſumptione diutiſſime prohiberi.
¶ Ad quos impoſſibilia ſequunſ nõ pauca: vt ꝙ nutrimẽ
tum ⁊ augmẽtũ nõ fieret ſm totũ: ceu ſentiſ p̊ de geñ. ⁊ cor.
⁊ nãliũ p̊. Amplius Auer. ibidẽ. Cibus hꝫ pp ſuã ꝓpriã vir Coll.ſcḋ. 23.⁊.41.
tutẽ ⁊ ꝑparationẽ vt ↄuertaſ ad humiditatẽ ſilẽm humidi
tati radicali: q̃ eſt in mẽbro ↄſili: ⁊ ad calorẽ intriſecũ ſilẽ Cõ.3. 5.coll.3.c.
calori q eſt in cibato: ita vt ſint idẽ ꝑ modũ omnẽ. Adhuc 3.poſt pñ.
plaſma nõ ſaluareſ a pñ° in finẽ ſic illeſum vt vĩ manens. O
Rurſus ex ſupfluis genita ſicut vngues ⁊ hõ iam nutriren-
tur vere: qḋ negatũ eſt diia. 54. cũ certã valerẽt iuxtapõnẽ
recipere. ¶ Eti. Qualis eſt modus gñonis partiũ ex ſuis
ꝑncipijs: talis dꝫ ↄſeruationis eẋꝑ foreiad hunc. n. gñatio
coordinatur. Sed per cõmiſtionẽ miſcibiliũ in tertiũ tran-
ſubſtãtiando gñate ſunt: diia. 16. Itaqꝫ nutrimentũ trãſub-
ſtantiatione ꝑficitur ſiue cõmiſtione. Et ideo p̊ ſcḋa. Qñ ci-
bus fuerit coagulatus ⁊ corpi aſſimilatus ꝑfecte: ois ↄpe
rit qualitas. Tale qdẽ certũ dĩ nutrimentũ: afoꝛ. 2ᵃ: qḋ iux Coll ſec. 2.ſũ.1.ca. 15.cir. pn.
ta poſitione nõ euenit. Hanc qdem veritatẽ ⁊ ſi lõgius odo ⁊ poſt me.
raſſe vĩ Gal. cũ. A. volens in techni. Molle qdẽ ⁊ pueri- Cõ.ato.13
le os ↄſolidari poſſibile. vñ 5ᵒ de inge. cũ p̊ pᵒ. Membrorũ T.1.3.ec.
pauca ſeu parua ⁊ in paucis habitudinibus: ⁊ in etate pue 116.
ritie ſicut oſſa ⁊ rami vena ꝑparui non. n. magni neqꝫ arte Cõ.2.
riarum ſoluti pñt certa ↄtinuitate reſtaurari. Quoꝝ qdem P
pars ſi ſeiũgatur nihil loco eius renaſciſ. Qḋ fortaſſe non Doctri.c
ↄſentiet aduerſarius: cũ Haly. reſtaurationẽ ꝑdictoꝝ teſte ca.ſing.cᵉ medium.
tur pp propinqtatem vicinitatis virtutis ſpmatis ⁊ mẽbri
mollitiẽ ↄtingere. Sed dõm vtrũqꝫ ↄferre idqꝫ magis quã 5ᵉ techni
ꝑernis ſit eius officijs diſtributũ. Qꝫ aũt ita ſit Gal. ſenſit in cõ.116.a
de tabe ita ſi poſſe quidẽ humidiorẽ opari ſubam corporis 131.
cordis aut epatis ſupaccipere ſenectutẽ accidet. Si ṽo nul Tra.1.ca.
lum ſufficiens eſt: neqꝫ epar humidius in ſeipſo facere neqꝫ 5.cir. pn.
cor: ſꝫ neceſſariũ in ſequẽti tpe ſiccius fieri alterutrũqꝫ ipſo-
rũ: ⁊ nec viſcera ſolũ: ſꝫ ⁊ arterias ⁊ venas. Prohibere qdẽ
ſenectutẽ impoſſe: ſupaccipere aũt qḋ velox ipſius vĩ poſſe
hõ aũt humectatio: ⁊ ſm hoc ꝓcuratio ꝓprie ſenũ perficiſ
balneo: molli lecto: ſomno ac cibo. Quoꝝ cibus eſt ꝑmus
maxime: ſolus. n. ipſe pars ſit nutritoꝝ corpoꝝ aſſimilatus
ipſoꝝ ſubſtantijs. Unũqḋqꝫ ṽo alioꝝ humectat per accñs.
vꝫ. q: prohibet velocius ↄſilia exiccari. Uel q: augmentat
⁊ ſuperextẽdit humiditatẽ que intermedijs mẽbroꝝ regioni Q
bus humectãtiũ ſuſcipit appellationẽ ⁊ virtutẽ. Ita ṽo cõ-
tingit aliqñ epar ⁊ cor humectari ⁊ ſic oẽ corpus. Alimen
tũ aũt aſſimilari talr nõ eſt niſi directe in ſubam ſolidoꝝ cõ
uerti mẽbroꝝ. Qꝫ ſi hoc vt humidũ nutribile molle ↄuerti
tur in dura: ⁊ vnũ eẽntialr efficiaſ cũ illis: multo id ãplius
ↄuerteſ in humidũ radicale mẽbris ſolidis humidius val
de. ¶ Neqꝫ potes dicere vt plures q: irrorat ⁊ remollit. q.
de foris humidũ radicale cũ illud agat prenoiata ⁊ adhuc
maius. Itidẽ ꝓpter nil aliud puer põt ſeipſum ſuſtentare ⁊
augmẽtũ ꝑſtare. Senex ṽo neutrũ ⁊ iuuenis hoꝝ pᵐ. p̊ pᵒ.
niſi ꝓpter humidi reſtaurationẽ radicalis. Adhuc qñ in- Doc.2.c. 3.in me.
fans parturiſ ſanguis quẽ ipſius gñat epar hui⁹ ſanguis
ſupplet vices: ⁊ gñaſ ex eo qḋ ab illo ſanguie gñabaſ. Aut
dõꝫ ꝙ neqꝫ nutriſ ⁊ augeſ poſt ipſi⁹ iſoꝛationẽ. ¶ Pali. p̊
3ᵒ. Corpus nõ ꝑmanet tpe quo ꝑdurat niſi q: humiditas ſu Cõ.ſu medium.
ipſius reſiſtit reſolõni caloris mũdani ⁊ caloris ſui corpis
in nã ſui ⁊ eius qḋ ex motib⁹ ſuis accidit ⁊ aliis. Hõ. n. cãe
ſunt debiliores in agẽdo ꝙ̃ humiditas in reſiſtẽdo ꝑdicta:

immo

A

Vbi ſupra i medio textu.

uno ipm ſtare nō facit niſi id qḋ reſtaurat illud qḋ ex eo re
ſoluit: ⁊ eſt nutriēs. Series igit̄ intellecta eſt apta. ❡ Qḋ
qdē ratione ꝓ firmat̄ trina ex parte nutrimēti. Vne quidez
inquātū exiſtit oīm vite. Ipſa.n.eſt ꝯſiſtentia per alimētū:
qḋ nequaq̄ȝ aliter eſſe pōt: niſi q: alimētū qḋ humidū effi/
cit̄ influens in radicale reſtaurādo ꝯuertat̄. Cū eni vita ca
lido ꝯſtet ⁊ humido: qḋ in radicali reperit̄: opus eget vt ꝑ/
maneat reſtauratione: qḋ aūt reſtaurat: vnū efficit̄ cum eo
qḋ reſtaurat̄. ❡ Alr quoqȝ rōne idētitatis nutrimēti: q̄m
eadē mā gnōnis ⁊ nutrimēti de ge. aialiū: ⁊ collȝ ſcḋis. Sȝ
mā gnōnis fuit humidū ꝓm radicale. vñ afoꝛ. ꝓa. Ex ſpū ⁊
ſanguie ac ſpmatis hūiditate eſt gñatio ſolis aialis pricu/
lis poſtea ꝟo augmētatio ⁊ nutritio ex his. Et deide ex pte
quātitatis ipſi⁹: eo ꝙ hūidū ſeu gñatū inatū modice fuerit
quātitatis: vt appet nō ſolū i aialib⁹: vez ēt i plāt: e magis:
cū eaꝝ q̄ȝplures ꝑ maxie oriant̄ ex ſemie ſic ꝑuiſſimo: vt nō
ſit earū milleſima ps: elemētoꝝ ꝑ: qḋ tā grādes dimenſio/
nes nō poſſet ſuſcipe: niſi alimētū occurrēs ḋ foris i eas cō/
uerteret̄: ⁊ dimēſiōes aſſumeret igniꝰ: vt abies q̄rc⁹ ⁊ hȝ.
❡ Rurſus ſi ſpūs inatus reſtaurat̄ ꝑ cōuerſionē ſpūs mā/
lis in ipm: ⁊ humidū nutriēs ꝯuertet̄ in radicale: cū vnum
ad alterū ordinet̄: ſed ſpūs qui eſt ſic mā cōuertit̄ in ſpūm
inatū purū. pharmacoꝝ 5°. ❡ Ampli⁹ tūc cōplo nō poſſet
ꝑmutari inata: vt oñſuȝ dīa. 22. cū in humido radicali fun
det̄. Adhuc ocioſa ēt foret doctrina Gal. q̄ cōplones viſi/
patas ſatagit ad ꝑparā reducere 3° technis. ❡ Ampli⁹ cuȝ
ipm ſit humidū aereū ſubtile ꝓꝓriū ſubm calidi innati dīa
ꝑoꝛi: ꝯſūptibile de facili nō nūq̄ȝ a ꝑtactis depaſcit̄ ⁊ ꝯſu/
mit̄ calidi dīa ꝑeunti ralr vt reſtauratione idigeat ⁊ cō/
uerſione vera in ſeipſuȝ. ❡ Eti. vt trāſmutatio iduxit i co/
gnitionē māe ita ⁊ actio forme. Sed actus ēt nāe nobilioꝛ
ac ꝑfectioꝛ mō ꝭm cūcta circa finē pueritie coexiſtūt ⁊ in/
de: qḋ euenit q: humidū nature reſtaurat̄ ꝯdecēter ⁊ cali/
do afficit̄ illius. In quodā nāqȝ v̄tutis cetera conſtant mo
do: cū humidū ſupfluū a natiuitate ꝯtractū ſit iā ſufficien/
ter terminatū. Virtus.n. nāe calidū cum ipſius humido ⁊
organū ex qbus depēdet actio tūc extāt ꝓportionata ⁊ vi/
goroſa q̄ȝ maxie. Ex qb⁹ itaqȝ audeo ꝯfidēter ꝓnūtiare ap/
te hūidū radicale poſſe mō reſtaurari ⁊ foueri ꝑdicto.

Cap. 4. aſt medium. Ca. 10. pº medium. Cō. afoꝛ. 25. añ me.

Pº me.

B

Diſt. 7. ca. 5. añ me. L. c. 50.

C

Propter quartū qdē. ad ꝓm dōm: ꝙ fere oēs
hac Gal. medici ſerie ſophi
ſticati putāt mēbra neqȝ nutriri poſſe aliq̄ mō vt ſpmatica:
nec humectari ⁊ reſtaurari. Rñdētes obuiantibus eis ꝑ
hȝ iducta ꝙ ſomniant̄ dicētes hūidū radicale refici: dicen/
tes ꝙ mēbra nutriunt̄ ⁊ augmētant̄ q̄ ad humiditatē ipſo
rū ⁊ ſubam a ſanguie mēſtruo ꝯtractā: q̄ȝtū ꝟo ad ſpmati/
ca nō nutriunt̄ nec humectant̄. Neqȝ ēt ſi nutriunt̄ ⁊ aug/
mētant̄ humectāt̄. i. tenereſcūt ⁊ molleſcūt ſenſibilr. Oſſa
nāqȝ pueroꝝ ⁊ plāte pue nutriēdo ⁊ augēdo indureſcūt ſp
a calore hūidū terminārte. ❡ Et hi demū pcipiētes fere ſui
defectū notāt dura mēbra ceu oſſa parū ſui duritie ab ina/
to reſolui calore. Iōqȝ pauca reſtauratione idigere. Reſpō/
dēt obuiātib⁹ ⁊ alij ꝙ ſtōcb⁹ exiccat⁹ nūq̄ȝ fieri pōt hūidus
quo ad mēbra ſpmatica q̄ ſunt i eo: ſȝ q̄ȝtū ad ſanguinea ſo/
lū. Rñdēt ēt dicētibus ꝙ mēbra ſpmatica nutriunt̄ ſic ſan/
guinea: ꝙ lȝ ſpmatica reſtaurent̄ q̄ȝtū ad id qḋ priȝ ſūt cō/
poſita ex ſanguine redacto ad nāȝ ſpmatis: nūq̄ȝ tñ reſtau/
rationē recipiūt vt ex ſpmatis ꝯſtāt pte. ❡ Quoꝝ qdē de/
fect⁹ ex ꝑmiſſis detect⁹ eſt: ꝙ.n. negāt ſpmatica nutriri: hu/
mectari ⁊ reſtaurari: falſum eſt aptū vt apparuit: cū ſint a
ꝑn° q̄ȝ parua ⁊ magnificent̄ lateſcūtqȝ ſic alia viuētia ⁊ ꝓ/
prie q̄ aialiū reſolōni expoſita: ⁊ ſi nō tm̄ ſolida vt q̄ humi/
dioꝛa: hec ēt q̄ȝq̄ȝ vlr exiccent̄ ꝯtinue ꝑſe ꝑiculr humecta
ri vt ꝯualeſcētes idicāt. Neqȝ ēt puerilū oſſiuȝ exiccatio ⁊
recētiū plātaꝝ eſt ꝑmutatio in inālius verū in eius oppoᵐ
dīa. 26. Adhuc ſi ex ſpermate mēſtruoqȝ vnuȝ ꝑ eſſentiam
ꝯſtituat̄: ipoſe qḋ factū eſt vnuȝ ſine altero reſtaurari. Vñ

D

ſi quātū ad partē ſanguineā reſtaurat̄: ⁊ ꝭm ſpmaticā. Sȝ
quid pte audiāt ſpermaticaȝ hos ignorare ſentio. Hi enim
⁊ ſilēs defectus ꝯtingūt in attritis in naturis: ⁊ hoc potiſ/
ſime in his q̄ de aialiū gnōne tradunt̄. Quare ſtupēdū de
viro quodā vtili famoſo Anaxagorari oꝛe ꝓpriā vocē ob/
liuioni mādāri. Cū.n. poſuerit inatā cōplonē ꝑmutari: hu/
midū negat radicale poſſe reſtaurari. Mirandum ēt qḋo
Haly. dedignat̄ vel approbare aut ſaltē vitiare: cuȝ audiē/
tē in veritatē ꝯcitet. ❡ Propter qḋ his ſpretis ſeries expo
nat̄ ꝑtacta. Ipſas corpis ptes ⁊ ꝑmas vt coꝛ cū reliqs ꝑn/
cipalib⁹ ⁊ vlr oēs ex ꝑn° ex ſanguie ad nām ſpmatis reda/
cto ꝯſtructas vere ſolidas. i. exiccatas certe ac iduratas ⁊
reliq̄. Vnde de tabe poſt antea inducta: diſperſa ꝟo ⁊ reſo/
luta humiditate augmentāte reddit̄ ſaltē ſubtillatuȝ iuue/
nibus corp⁹ ⁊ ꝯſunil, accidit ꝭȝ totū corp⁹ manifeſte anno/
ſioꝛib⁹. Cōtingit ꝟo ꝭȝ coꝛ ⁊ epar. Velut itaqȝ Gal. cū coꝛ/
pus iā tabē ēt nālem icurrerit ex ſenectute ꝙ humectari nō
poſſit vt redeat ad qḋ ꝑus. Alioqn foret poſſibile ſenectu/
tē ꝓhibere ⁊ moꝛtē inde: qḋ nō eſt ſupple accipere. Tamen
vt dictū poſſibile dicit̄ ēt humidioꝛes facere: qḋ plus ſpoꝛ
tat: eo qḋ eſt humiditas ſimplr reddere. Vult aūt Haly. ꝙ
Gal. det canonē quo cōplo declinās poſſit paulatiȝ ad ſuā
duci ex humiditate in ſpatiis mēbroꝝ ꝯſimilium imbibi/
ta: qḋ ſit ea humiditate iplendo ꝯria cōploni exiſtenti. Nā
mēbra ꝯſimilia nutriunt̄ hac humiditate. Ipſa nāqȝ ea in/
clinat ad partē cōplonis ſue ꝑexiſtentis ꝭm longitudinem
tēpoꝛis paulatim: q: ꝭm Gal. vnūqḋqȝ mēbrū trahit ex ve
nis nām ſui nutrimēti ⁊ reponit eā i locis vacuis ipſi⁹: do
nec decoq̄t ipam: digerat: ⁊ ad ſilitudinē ſue ſube ꝯuertat.
Neceſſe.n. ſit vt iprimat hec humidites in ipm aliqd poſt
aliqd ⁊ muter ꝭm lōgitudinē tpis: ita vt ꝯuertat cōplonez
ipſius ad ptē cōplonis ſue. Ex hoc itaqȝ ſermone appet ꝯ/
triū dicto illoꝝ: cū toleret fere oi tpe mēbra humectari ⁊ re
ſtaurari paulatine. Et foꝛtaſſis ille qs inget reſtaurationē
negare q: nō qḋ euanuit idē ſpermaticū reſtauret̄ ēt: ſȝ tūc
neqȝ ſic reſtauraret̄ qḋ ſanguineū. ❡ Ad aliud qd dōm ap
paret. ❡ Ad qḋ autē de tabe dōm: ꝙ lȝ illud nō ſit ſemper
poſe: ſit tñ ad tpe: vñ mox ſubdit̄. Neceſſariū eſt poſt ſtatū
corpus exiccari: humectat̄ itaqȝ vſqȝ ad ſtatuȝ ⁊ inde: poſt
aūt minime: qḋ voluit ſermone breuioꝛi tangere in techni.
❡ Ad aliḋ dōm ꝙ lȝ v̄tus ponat̄ ifinita ⁊ humidū reſtau/
ret̄: moꝛs tñ interuenit: q: tādē reſtauraret̄ ſic aq̄ticū ⁊ ipu/
rū ⁊ taliter ſituatū: ꝙ fomētū vite foꝛe nō pōt vt oñſum: nō
ꝙ nullo vt ſapiunt ignari reſtauret̄ mō id: ſed ſile. Virtus
eniȝ ifinita ēt duratione: ſȝ dȝ agere mām expoſtulat diſpo
ſitā: actio.n. in mām opȝ ꝯcidere diſpoſitā: de anima ſcḋo.
❡ Ad aliud dōm ꝙ lȝ v̄tus ſit icorruptibilis ⁊ ꝑpetua de
ſe: limitat̄ tñ ⁊ corrūpit̄ ꝓpter māe applicationē corrupti/
bilis ⁊ determinate. Neqȝ ēt caloꝛ aialiū eſt ſimplex elemē
taris infatigabilis vt qui ignis ſȝ cōpoſit⁹: dīa prioꝛi: cuȝ
duob⁹ ei⁹ cōparib⁹: ⁊ iō corruptibilis: fatigat.n. ⁊ laboꝛat.
vñ pbl. ſcḋa. Calidi nā q̄ fert nos ad ſūma grauata ꝑſcue/
rat: lȝ nō ſic q̄ ad inferioꝛa. ❡ Ad aliud qd dōm appuit: nō
ēt caro q̄ ex ſanguine generat̄: reſtaurat̄ vt ꝑus: nō qdē.n.
vt notū ꝯfuſa: neqȝ glādoſa aut ſimplex ⁊ pura neqȝ lacer/
toſa. Tot.n. ſunt modi carnis dīa. 42. Glādoſa qppe non
⁊ ꝓprie q̄ alicuius gnōnis humiditatis eſt grā: cuȝ a nā ſit
ꝑus intētata: rā rōne māe q̄ȝ forme vel finis. nec tres reliq̄: cū
in eis ſit admiſtio ſube neruoſe ſpermatice. Et iō caro dep/
dita nō vt ꝑus regenerat̄ q̄ȝtitate: neqȝ ēt q̄litate. Cicatrix
eni ſubſidet ꝯcaua: cū plurimū depdat̄ eius. Caloꝛ ēt nō re
ſtituit̄ ꝑoꝛ: neqȝ ſenſus in ea ſic ꝑus: ita vt ſext⁹ alius videa
tur carnis modus. Solū.n. ſanguis reſtituit̄ ꝑoꝛ inſpiſſa/
tus: abſqȝ alterius ſube ꝑmiſtione q̄ epar: ſplen pcipiant ē
pulmo. Itaqȝ qḋ minime reſtaurat̄ eſt ſpermaticū: qḋ ꝟo
marie adeps ⁊ pinguedo: hoꝝ aūt mediū ē caro: ⁊ ꝑcipue
q̄ dī pura. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ verū eſt talia non ꝯcideret

B

Vt ſupra arg. 3. pē ſt medium.

Tra. 1. ca. 5. pº ꝑm.

F

Lib. 1. te/ chnis tra. de ie. 2. 25.

Pº de vir. nālr. c. 11. i pncipio.

G

Lib. 2. vbi ſupra i an.

Te. c. 24.

pble. 33

H

Tr. 1. in pncipio.

I ſed ſm ꝑmas rõnes aptitudinales: ſm tñ actū ſit poſſe naʒ corpus ſimplr ſanū põt nūc egrū fieri: ſilr qd extraneū vt/ cūqʒ ⁊ tpale: põt diutina ⁊ paulatina tēperie alicui⁹ fieri cõ
2.techni tra.de tex. cõ.25. naturale: vt tactū p haly. ℭ Ad aliud dõm ꝙ lʒ ꝑdicta vi/ deant͛ aialia ſtare ſine cibi aſſumptiõe exteriori: hñt tñ ali/ mētū interi⁹ vt ſtā groſſuʒ viſcoſuʒ: qd paulatiʒ digerūt: ⁊ eo nutriunt͛: hꝫ nāqʒ friditate oris ſtochi appetitū hñt grā dē: ⁊ ꝓprie tpe calor: ⁊ digeſtiuā debilem deſiderii reſpectu. Eſtqʒ humiditas ipſoꝝ viſcoſa: ⁊ pellis denſa valde: ⁊ vlr corpus iporoſuʒ: vñ qñ nõ ſuſcipiūt nutrimētū ab ext͛ calor diſſoluit humidū nutribile exñs circa locū digõnis: ⁊ altérat ⁊ permutat in mēbra. Et qꝛ parum ꝯuertit͛: remanet in eis humiditas multa indigeſta ⁊ pinguedo grādis: ita vt obturent͛ vaſa ⁊ maxie hyeme: adeo ꝙ calor debilis nõ hꝫ locū in quē humida euaporent eḋita fumoſa: ſʒ ad locū re/ uertētis digõnis multiplicat͛ amplⁱ⁹ ſtā obſtruēs vias nu/ trimēti ⁊ ita ceſſat appetit⁹ ⁊ qeſcūt ab extrinſeca ſibi acce ptione: humiditaſqʒ tūc euaporās ad cerebrū reddit ea.q.
K ebria ⁊ ſomnolēta: ⁊ iõ iacēt imobilia: ⁊ ſagacitate nãe ſibi prouidēt de antris. Cui⁹ qdē nutritionis ſignū: qꝛ cū de eis egrediant͛ inueniunt͛ macilēta ꝯſumpta i eis hūiditate ꝑta/ cta. Semp nāqʒ aialia nutriunt͛: nõ aūt augent͛ topicoꝝ 2° vñ 2° de aia. A. Uirt⁹ nutritiua opat͛ oi tpe vite ſingularis
Cap.13. Colli.r.c. 37.1.46. Ca.2 poſt medium. niſi fortaſſis cū qs fuerit ſolutus vltie: de accñti 6°. ꝙ autē mulieres qdā ſtatice fride ⁊ in regionib⁹ ꝑfridis fuerint ſi/ ne exteriori alimēti aſſumptione certificatū mihi p fidelem ſociū Joānē de Corceo normādie cū alijs q̄ʒ multis dicētē illic fore mulierē q̄ ammodo p ſpatiū. 36. annoꝝ nihil aſſū/ pſit ⁊ cū vellet ſanguineʒ ex ore ⁊ narib⁹ effluere faciebat. Retulit ēt vnus meoꝝ accinctoꝝ ꝯtaſſe monialē in ſtēdal Saxonie mediane: q̄ p duos annos nihil recipit niſi vnum pomū: qd ei q̄ʒplurimū placuit: poſt quod eſuriēs vt prius
C.1.5.poſt medium. cõſueuerat: alimēta ſuſcepit. Et iõ dubitauit Cōmētator de aia 2° an nutritiue ꝯueniat diffinitio aie: q̄ velut cõplo ex/ tat demõſtratiõis: cū p actū det͛ ꝑᵐ. Jpſa eteniʒ nūq̄ʒ inuenit͛ in aialib⁹: niſi ſꝫ poſtremā ꝑfectionē: ſoluēs igr. Niſi aliqs
L ponat ꝙ ſit qdā modus aialiū q̄ nõ nutriunt͛ in aliq̄ tpe ſic̄ q̄ manēt in lapidib⁹ vt rane magne q̄ nihil theſauriȥāt tota manētes hyeme in lapidib⁹: ⁊ vlr plures ſerpētes. Et ſꝫ ħ erit id cõe oi aie ſenſibili ⁊ nutritiue: eādē. vʒ. hꝫ itētionē. qd ſi nõ: tūc ꝑfectio accepta i eis erit equoce: ſʒ qcūqʒ mõ ſit qñ itellecta fuerit ꝯuerſitas inter eē vtrūqʒ tūc nõ nocebit accipe ħ idefinite i hac diffõne cū ſit alit͛ ipoſſe. ℭ Ad aliud dõm ꝙ nutritio ꝑficit͛ ex corpib⁹: ⁊ ꝙ tñ duo corpa nõ ſunt ſil͛ qm recedēte qd reſoluit͛ repēte occurrit reſtaurans: ita ꝙ nõ ſit itercidere vacuū: cū adueniēs ſubeat locū depditi.
Cap.1.in medio. Põt ēt mēbrū dilatari ⁊ ꝯſtringi. Gal. nãliū ſcdo. ꝯ Eraſi/ ſtratē conātē ſic nutritionē delere: aut adueniēs vt dicūt ta le potētia extat ⁊ nõ actu. Appet ēt ꝙ nõ ſequit͛ vnū corp⁹ aliud penetrare penetrato icorrupto: vno ſic ſuppoſito ad/ ueniēte ⁊ reliq̄ trāſpirāte. Et mēbroꝝ ſilr ꝯctione: diſtēſiõe a ꝯctione ꝯceſſa. ℭ Ad aliud dõ nūnõ id. A. voluiſſe ſicut
M plures ipʒ audiūt rudiū: ſermonē hūc ſic aliū ſufficienter interꝑtātes ꝙ humidū negat reſtaurari radicale. Ueꝝ ſen ſio cū. A. poti⁹ ꝙ in fine hūidū reficit͛ oino ipurū velut ta/ cū de vinoſita vt ſpēs corrūpat͛ ꝓpter indiſpõnē organi ⁊
Ca. ſing. 4 medio. mãe ꝯuerſiuā. Uñ 3° ꝑ. Defect⁹ accidit nunq̄ʒ ceſſans vſqʒ ad vltimū: ⁊ q eſt defect⁹ reſtaurādi humiditatē loco eius qd reſolutū fuit. Qui equidē reſtaurationis defect⁹ nõ eſt au/ diēdus ꝙ in ꝑn° accidat: verū paulatine demū qñ ad vlti/
Ar.3.4.5. mum ꝑuenerit. Dictū enim ꝑus ꝙ ipſum ſtare nõ facit niſi id qd reſtaurat illud qd ex eo reſoluitur ⁊ eſt nutriens.

ℭ Differentia. CXIII.

Uod mors nãlis non poſſit bñficio alique retardari: ſeu eo/ dē vita ꝓtelari oſtēdit͛: qꝛ cõſtituiſti terminos eius qui ꝑteriri nõ poterūt. Job. 14. Adhuc ſcdo de ge. Tempus ⁊ vita vniuſcuiuſqʒ numerum habēt ⁊ hoc determinatū. Omnium enim ordo ⁊ omne tempus ⁊ vita mēſurat͛ periodo. ℭ Palin. q̄rto de ge. aialiū. Rõna
Te.cõ.4 C.1.10.i medio. biliter tpa oium ⁊ geſtationū ⁊ gnõnum ac vitarū mēſura ri volunt ſm periodū. Dico aūt periodū diem mēſem: an/ nū ⁊ tēpora his mēſurata. Si ergo vita periodo mēſurat͛ ⁊ ipſe diffinit⁹ exiſtit: ⁊ vita erit diffinita. ℭ Rurſus ꝑ ꝑ°.
Doc.4.c 3 Vnal. Totū illud puta qdem diuino ꝑuenit ꝑcepto: qd autē ita euenit retardari nõ põt: cū a cā ꝓcedat p ſe infallibili. Et cõ firmat͛: qꝛ ſcientia dei eſt cā rerum. Noſtra ꝟo ſuſcipit͛ ab
Cõ.51.in ſa ſal. ipſis. Cõmen. duodecimo metaphyſi. Per ſcientiam nāqʒ ſuā primus ab eterno ꝓduxit omnia in ipſis ſpēbus idea/ libus ꝑuiſa. Sed dei ꝑſcientia falli minime põt. Determinat͛ eni ad vnū. Jndeterminatio nāqʒ cū ſit inordinatio quedaʒ priuatiua: iperfectionē iportat quādā. Cū igit͛ ipſe ſit actus
Te cõ.4. Te.cõ.35. 1.38. Colli.6. 35.f.9. poſt me°. purus: ac oi impotentia imunis defectuqʒ. 12° metaphyſi. Colligit.n. in ſe ꝑfectiones ⁊ nobilitates oium generꝝ. Cõ/ mē. Oiaqʒ diffinite ꝓducet: iuxta illud ſapientie. 11. Oia in mēſura nūo ⁊ pondere diſpoſuiſti. ℭ Adhuc dicunt. Mē/ ſura ⁊ mēſuratū ſunt eq̄lia ⁊ homogenea. Mot⁹ nāqʒ hic O
ꝯtinuus eſt ex neċitate ſupioribus lationib⁹ vt tota ipſius ꝟtus gubernet͛ inde: metheo. ꝑn°: ſed mēſura vt periodus ceu dictū diffinit⁹ exiſtit. ℭ Jdē teſtat͛ ſm Boetiū topico rum 2° tātū queq̄ʒ poſſe quātū ſua forma ꝑmiſerit: ipſa ꝟo eſt terminata. ℭ Rurſus addunt ſm. A. ꝙ virtus viuifica
Coll.1.ſ. doc.3.c.4. poſt me°. ſit finita nõ agens vltra finitatis ſue terminū. ℭ Amplius cui⁹ partes ſunt determinate determinatū ē ⁊ totū: cū eadē ſit rõ totius ⁊ ptis. hyſtoriaꝝ ꝑn°. Sed ꝑnᵐ ⁊ ſtatus q̄ vite ſunt ptes ipſam ꝯſtituentes vt ſcribunt medici ſunt deter/ minate. Jgit͛ ⁊ decremētuʒ determinabit͛. ℭ Palin: aſtro/ nomia eēt iā mēdoſa ⁊ ocioſa: qd abſurdū dicu: cū ea ſit veri/
Colli. co.9. tatis ac certitudinis nõ pue. Almageſti ꝑncipio. Et demuʒ cauſa ⁊ effectus ſunt ꝓportionales ſcdo phyſi. ſed cauſe vi/ te ceu ſupiora ſunt determinata ⁊ icorruptibilia: cum ſint a contrarietate ſeparata. Jmpoſſe itaqʒ mortē ꝓtelari.

In cõtrariū qm 6° de re. ſa. Qui ſanatiuā igno/ rant dietā dicēs eſt citius q̄ʒ ſm nãe
In p°. P rõnem morire per oppoſitū itaqʒ diutius viuere. ℭ Eti. qꝛ cū medicina ordinet͛ ad vite ꝓlongationē mortē retardan/
Te.cõ. do: id nõ includēs eſſet vana 1° phyſi. qd graue ſit ⁊ inde/ cens cū oēs eā teſtent͛ medici ⁊ phi neċioꝝ aut ad plurimū cõtingentiū fore debitū finē includētiū. ℭ Adhuc vita cõ/ ſtat in quadā ꝓportione calidoꝛuʒ ⁊ humidoꝝ adinuicē: ħ nāqʒ ſunt ꝑnª vite: ſed talis ꝓportio põt diutius cõſeruari: vt ⁊ docēt medici: aut humidū gñando ſufficiens calidi ſu ſtētatiuū ⁊ ſupfluū educēdo aut alterādo ⁊ ꝯtēpando. Pro pter qd vita poterit ꝓlõgari: ⁊ mors tali retardari bñficio.

Propter primū qdē ſcie͛ᵐ ꝙ vltra id qd dctū dria. 21. ꝙ vita eſt ſignatoruʒ ꝓportionalis in ꝑnª gnõnis influxus: debito ſubſiſtens fo mento. hꝫ ꝟo mors eſt ꝑuatio: cū ea ⁊ vita ꝑuatiue aduer/ ſent͛. Jn hac ſiqdem vite rõne ⁊ mortis p ꝯñs inuit͛ dupli/
Q ces illi⁹ cās exiſtere vel ꝑnª: mãles. ſ. ⁊ formales. Et vtreqʒ demū duplices extāt: vt ꝯſtituētes ⁊ ꝯſeruantes. Cauſe q̄/ dē formales ꝯſtituētes ſūt hyleg: ſiue mr͛ vl͛ nupta ⁊ alcho chodē ſeu pater aut nuptus: hyleg nāqʒ velut mā vite ꝯſti/ tuit͛ cū eā alchochodē tāq̄ʒ forma ꝯſpexerit: ⁊ ꝑcipue beni gnitatis viſu: q ſi fortis extiterit tū rõne illoꝝ que ſibi eēn/ tialius iſunt: tū ex pte orbis ⁊ alioꝝ planetaꝝ: annos ipſi⁹ vite tribuet maiores. Et alij planete fortune ꝑcipue taliter diſpoſiti: ſuos annos ꝑſtabūt miores. Si ꝟo eꝫ fuerit ſec⁹ ꝯtinget: vt declaratū dria. 21. Neqʒ ēt aiaduerti opʒ ſigna/ tores tm̄ particulares: veruʒ ⁊ vlēs: vt climatis aut patrie ac tēporis inſtātis. Jndi nāqʒ ꝑª inhabitantes climata ſub diti ſaturno: lõgeui ſūt valde: vt ⁊ plures ip'oꝝ nõ moriun tur niſi deficiāt ſenio. Albumaſar in ſadan: nõ eni ipſos le/ dit vt alios ſibi extraneos. Tēpore ēt antiq̄ hoīes ꝓlixiorē

A viuebāt periodo. diffa. 9. ¶ Formales qdē cauſe cōſeruātes ꝛ in pmanētia ꝯfirmātes ſunt obſeruatiōes ꝛ fortunationes q̄s aſtrologus facere poterit ſup natū p̄ſignata illi⁹ hora vel interrogatione ſuſcepta. Cū eniʒ qs fortunauerit hyleg dn̄m eius aſcēdēs ꝛ ipſi⁹ dn̄ʒ alchocodē ꝛ ad ſummū vite ſignatores vt aſcendēs mediū celi locū ſolis: lune: partē fortune ꝛ dn̄m ꝯiunctionis vel p̄uētionis añtis natalis: maloſq̄ꝫ iſfortunauerit vt ēt cadētes exiſtant: nō eſt dubiū apud geneaſticos ꝛ imaginū auctores ipʒ p̄ficere ei vite nati aliquā ꝓductionē ꝛ ſanitatē laudabiliorē afferre ſicē hoꝝ oppoſita iſirmitatē ꝛ tādē mortē inducūt: qd̄ nō ſolūʒ ꝯtingit idiuiduo ſʒ ꝛ patrie oi: vt recitat Thebit ō ſedice q imaginē ꝯſtruxit regionē deſtruētē. Quo ēt mō qs pōt fortunari aut infortunari ad bona fortune honoris ſciam ꝛc̄. Vn̄ ꝛ inuocationē ad deum p me factā pcepi ad ſciaʒ ꝯferre capite cū Joue i medio ente celi ꝛ luna eūti ad ipm: qd̄ ꝛ reges grecoꝝ qñ volebāt ſuis petitionib⁹ exaudiri obſeruabāt. Albumaſar i Sadan. Qd̄ ꝛ modi faſcinatiōis ac exanimationis ꝯfirmāt. ¶ Principia ꝟo mālia indiuiduū cōſtituētia ſunt ſpma ꝛ mēſtruū. diffa. 36. Quorum lʒ alteꝝ ſit māle vt mēſtruū: reliquū ꝟo efficiēs ac velut formale ſicut ſperma. Hec tn̄ ad p̄n° cōperata p̄dicta erunt tanq̄ꝫ mā vel ſubm. ¶ Cauſe ꝟo māles ꝯſeruātes: eſt debita ſex reꝝ nō nāliū adminiſtratio: qua medicus corpus ꝯſeruat illeſum. Aut qꝛ id p̄cognoſcit ſui ſcia vl̄ aſtrologus illi p̄dicit: ſciēs ipʒ egrotatuꝝ aut emoriturū ceu ex directiōe ḡdus hyleg ad gradus maloꝝ. Saturni. vʒ. aut martis ꝛ vlr̄ ad locuʒ occiſionis ſine bonoꝝ aſpectu vl̄ ꝯiunctione. Principia q̄dē formalia ꝯſtituētia tacta ſunt i vite notificatiōe p ꝓportionabilē iſluxū intellecta. Mālia ꝟo qñ dicebat̄ i p̄n° gnōnis.

B Cauſe aūt ꝯſeruātes vtreq̄ꝫ tangunt̄ per debito ſubſiſtere fomēto. Ad vitā nāq̄ꝫ ſicē ad alia q̄libet cōpoſita māʒ ꝛ formā opʒ ꝯcurrere ſeu illoꝝ aliqd loco. Nam ſi cui a ſignatorib⁹ vite tributū fuerit. c. viuere annis: humidū ꝟo ꝛ calidū ſufficiētia nō fuerint: nō tātū viuere poterit. Et multo amplius ſi his habitis influxu caruerit ſignatoꝝ: cum mā minus ad eſſe faciat q̄ꝫ forma cōpoſiti. Hec aūt ꝯceſſa ſunt etiā paruʒ in aſtrologia nutritis: ꝛ p̄cipue in imaginū ſcia: q̄ꝫq̄ꝫ in plurium intellectus hec cadere minime poſſit.

C **Propter ſcd̄m** ꝟo ſciēdū q̄ fere oēs ad q̄ſitūʒ cum diſtinctione rn̄dēt colligētes ex dictis ph̄oꝝ ꝛ medicoꝝ. diffa. 21. mortem fore duplicem: vnā quidē nālē accſitem ex ꝯſumptione humidi radicalis ꝛ calidi ꝯſiter extinctione q̄ inſenſibilis aīe dr̄ ablatio de morte ꝛ vita: ꝯtingēs nō minus: eo q̄ ṽtus ibecillitata pulmonē nō pōt agitare. Altera qdē ē violēta ꝛ accñtal̄ occurrēs ex idebita reꝝ ſex nō nāliuʒ adminiſtratione: a q̄ egritudies ꝯſurgūt plures tā in cōplone q̄ꝫ in cōpōne quādoq̄ꝫ. Aut ex caſu fortuitu exteriori. Dicūt aūt medicus pt mortē retardare violētā accñtalr̄ emergentē: nō aūt nāleʒ ꝛ p ſe cū ſit termino finito ſtabilita: quoꝝ eqdeʒ motiua in argutiis dudū p̄miſſa. ¶ Sed q̄ hec poſito ſtare nō poſſit ꝛ q̄ veritati ac medicoꝝ obuiet ſentētie: in tertio dicēdoꝝ ꝛ quarto oſtēdit̄: vbi eorū ſimilr̄ tollentur motiua.

D **Propter tertiū** aūt ſciēdū p̄ q̄ mors non pōt retardari diſtariā ſeu vita perpetuari. Scd̄o veritas cū eius ſubdat̄ fulcimētis. ¶ Propter huius p̄m ſciendū q̄ Gal̄. cū aliis de re. ſa. ꝛ in de tabe ſcribit p̄cipue q̄ qdā ph̄oꝝ ſcripſit librū oñdēs q̄liter poſſet qs iſeneſcibilis pmanere oino ipm tradēs: cū adhuc q̄dragenari⁹ exiſteret: extēſus ōmū i. 80. annos demo fact⁹ extitit gracilis vt coaptaret̄ ei Hippocratica facies ex pnoſtico. Naſus acutus oculi ꝯcaui ꝛc̄. ꝯnr̄ ſeriata. Hic eqdeʒ deriſus alios nō auſus eſt docere: q denīq̄ꝫ q̄ſi ſeipſum corrigēs dixit nō oēs poſſe iſeneſcibiles pmanere: ſʒ optime a natiuitate ꝯſtructos ꝛ ab ipo diligēter ꝓcuratos. Qd̄ vtiq̄ꝫ Gal̄. cum aliis vltimā fatuitatē reputauit ſubdēs oē generabile penitus corrūpi. ¶ Qd̄ ꝛ rōnib⁹ firmat̄ nō paucis ſumptis ex cauſis aialis ꝯſtitutiuis: tā ex parte māe prime vniuerſalis q̄ꝫ particularis ſcd̄e ꝛ alioꝝ. Nā in q̄bus p̄n^m corruptionis aliqd̄ per ſe reperit̄: hec de neceſſitate corrūpent̄. Oia ꝟo miſta in ſe ꝯtinent corruptionis p̄n^m: hyle. ſ. ꝓuationis rōne ſibi aſſociate: maleficium ꝛ deſtructionem ſemp machinātis. phy. p̄. Qñ. n. eſt ſub vna forma hac q̄ſi faſtidita: ſub alia forē appetit. Ea nāq̄ꝫ totū non poteſt appetitū ſatiare māe: ceu in celo appetitus forma ſatiat̄ māe: ſi eaʒ hēat aut fortaſſis alia exiſtit ꝛ altera.

E ¶ Rōne quoq̄ꝫ māe ꝯcrete mōſtrat̄ ēt: qꝛ miſtuʒ cōponit̄ ex ꝯr̄iis: vn̄ ꝛ miſtio fere violēter fit: ꝛ vi pmanent miſcibilia in miſto: cum vnūq̄dq̄ꝫ ꝓpriū exgrat locū. Nā cū vlis ipſa inducit adminiſtrare: ꝯtinent̄ i aliquo tp̄e ipſoꝝ ꝯr̄ietate ſopita vtcūq̄ꝫ. Ex ipſis eni vis elicit̄ aut de forīs tribuit̄ q̄ determinato cogit ea tp̄e vna pmanere. Ignis nāq̄ꝫ radii ſtellaꝝ ꝛ ſolis ꝯfiguratis p̄cipue i nr̄m deducit̄ ꝯtinēs: ſicq̄ꝫ ſupeminet qd̄ terreū. Nullū aūt violētū: cū fora careat nāli ſibi indita eſt ꝑpetuū.

F ¶ Eti. ex pte forē: qꝛ iſlux⁹ celeſtis velut fora ꝛ datiuus eē terminat⁹ exiſtit ꝛ mā i quā ſuſcipit̄ ſilr̄. Nūq̄ꝫ. n. ṽtus iſinita i mām recipit̄ finitā. phy. 8°. Et p̄cipue cū illa fuerit itrinſeca: ſicē miſtoꝝ eſt fora: eo q̄ in celo ṽtus ꝛ fora ſuſcipit̄ iſinita: ꝑpetuo aūt vigore ne mor⁹ accidat in nō tp̄e. Ipm tn̄ eſt finitū: ꝑ ce. ꝛ mū. ꝛ Cōmē. 12. meta. Sed ṽtus q̄ mouet̄ extat extriſeca: ꝛ nō ſicē fora illi inherēs. Celū nāq̄ꝫ mouet̄ p p̄n^m ſeparatū qd̄ eſt in eo de ſub͞a orbis. ¶ Rurſus ex parte qdē efficiētis q̄ reſtauratio eſt deꝑditi facta p calorē noſtri corꝑis trāſmutātis alimētum ꝛ ꝯuertentis in alitū quo repatit̄: cū hec ſit actio phyſica qꝛ oē agēs phyſice patit̄ phyſice. Naʒ alimentū in p̄n° corpori ꝯr̄iū exiſtit: ꝓpter qd̄ agēs ex ꝯr̄ia pugna repaſſuʒ opʒ tādē debilitatū deficere: vt ꝛ vinū multe aq̄ miſtū: demū oē reddit̄ aq̄ticuʒ p̄ de gene.

G ¶ Adhuc ex fine: qꝛ cū inferiora in gnōnē ordinent̄ vt maneant: ſi ceſſaret corruptio deſineret ꝛ generatio. Corruptio nāq̄ꝫ vnius ſm̄ Ariſt. eſt ꝯtinue alterius generatio: ꝛ eꝯ. ¶ Amplius ſm̄ loquētes legū pluriū nunq̄ꝫ numerus cōpleret̄ electoꝝ: cū terra ipm ēt ſimul alere non poſſet. Hec quoq̄ꝫ appent ex p̄ canone ꝛ ꝓble. 3°. In corpore nāq̄ꝫ aialis multiplex reperit̄ ꝯr̄ietas mortis cauſatiua oino: vt qualitatū primarū ſibi adinuicē aduerſantiū: caloris nālis agentis in humidum: qui per acciñs ſe tandē duplr̄ perimit: cū humidū ꝯſumēdo nāe: tum ēt qꝛ ꝓpter hoc humor ꝯſurgit aqueus idigōne cauſat⁹: eius ſuffocās q̄ntitate ac q̄litate extiguēs frida. In hoc quoq̄ꝫ operat̄ ꝯtinēs nō parū corpora ꝯtinue reſoluēs: ſtellarū ṽtute in ipſuʒ ſuſcepta: qd̄ ꝛ alie res adiuuāt nō nāles: corporib⁹ extranee aſſidue: vt dictū repatiētib⁹ illis. Virtus etiā vt oſtēſuʒ finita exiſtit. Quare ex tactis de nec̄itate ꝯuincit̄ vitā tandē deficere oportere. ¶ Propter huius ſcd̄m ſciēdū: q̄ mors pōt aliquo ſubſidio retardari: ſiue vita eodē ꝓlatari: nō ſolū q̄ accñtalis verū ꝛ nālis: qd̄ ex medicoꝝ oñdit̄ ſermonibus recte itellectis.

H Cū. n. ars medicine ſanitatis ꝯſeruatiua: nō ſit facultas q̄ a morte penit⁹ ſecuros nos reddat: neq̄ꝫ corpus ab extrinſecis nocumētis nos muniat: neq̄ꝫ vnūq̄dq̄ꝫ corpus ad vltimum vite lōgitudinis ꝑducat q̄ eſt ſm̄ hoieʒ abſolute: puta. 120. annoꝝ: aut. 70. vbi tactū diffa. 9. De duab⁹ eqdem rebus ſecuritatē p̄bet putrefactionis ꝓhibitione omnino: ꝛ defenſiōe humiditatis: ne cito reſoluta cōſumat̄. In cuius quideʒ fortitudine conſiſtit vt ipſum vſq̄ꝫ ad debitū tp̄s ſʒ eius p̄mā cōplonē permanere faciat p̄ tertia. ¶ Qd̄ duplr̄ ſit ſicut ꝛ duplices mortis ſunt cāe. Quātū. n. ad p̄mā eius exiccatiuā ꝯtraponit̄ regimē ꝓhibens dn̄ſum cārnʒ ſiccitatē faciētiū accelerare: cauſis exceptis faciētibus illā occurrere nec̄io: nō tn̄ valent demū ꝓhiberi cū ꝓbatum ſit vitā minime ꝑpetuari. Cōtra ſcd̄am ꝟo adducit̄ regimē ꝓhibitiuū gnōnis putrefactiōis ex corporis tutela a ptāte caloris extranei itrinſeci ꝛ extriſeci. Sic

Margin notes: ° añ me. i. tb. 1. ca. 20. — L. c. 30. — L. c. 86. ꝛ 12. meta. te. cō. 41. L. c. 43. Cō. 41. p⁹ p̄ncipiū. Cap̄ 1. terra ſuens. — L. c. 42. — p⁹ de ge. ꝛ cor. 1. c. 17. — Doct. 3. c. 3. p⁹ me^m. proble. 6. — Cap̄. 1.

I Igiť hic ſermo diligēter expoſitus ſapit ꝙ veluti medic⁹ ꝓ-
tendit ne mors accidat violēta ita vt retardeť nālis. Alio-
quin corpus optime ꝯſtructionis mīme arte īdigeret ꝑcu-
Li.1.c.5. i ꝑncipio. ratiua. Ampli⁹ nō minus id Gal'. de tabe exꝓſſit īquiēs ſe-
nectutis tabē īpoſſe fore deniqꝫ ꝓhibere ſed auxiliari vt in
plurimū extēdere poſſe. Subditqꝫ demū ſiqdē ꝙ poſſe hu-
midiorē eſt opari ſubiam corporis cordis. Aut epatis accī-
det ſupertēdere. Si v° nullū ſufficiēs eſt: vt neqꝫ epar hu-
midi⁹ ſeipſo facē: neqꝫ cor: ſed nec̄iuꝫ in ſubſequēti tpe ſic-
cius fieri alteꝝ ipſoꝝ neqꝫ viſcera ſolū ſꝫ arterias ⁊ venas:
ꝓhibere qdē ſenectutē impoſſe videť. Qđ denuo ſermone
ꝯfirmat Homerico ꝑ cibū: potū: balneū: mollē lectum ⁊ ſo-
mnū: corꝑpar: ⁊ vl'r totū corp⁹ exhumectať. Cū itaqꝫ ſene-
ctutē vocat coextēdere ꝑ humectationē hꝫ morti oppoſi-
tā ꝯſumptiue nāli: nō aūt ꝑ hꝫ putrefactionis ꝓhibitionē
prompte īdicať mortē poſſe nālē retardari. Adhuc Haly
Cō.113.in ꝑs ſin. medicus ⁊ aſtrologus hāc olfaciens v'itatē 3° techni in-
qt: poſſe fore vt ſint medicīe ꝓhibētes ſenectutis velocitatē
K a frigore mēbroꝝ ⁊ ſiccitate ipſoꝝ: ⁊ ꝓlongeť per illud vi-
ta hoīs qñ regimē eius ſit bonū: ſic dr ꝙ hoīes vixerūt cē-
tenis annis. Et vnū īuētorū in illo eſt medicina triſera no-
minata. Et nāqꝫ bonā efficit digōnē ⁊ calorē floridum. Et
vl'r vitā ꝓtendit: cū reliquo bono regimine quādiu. Sic vt
fortaſſe diutius viuētes iā inuenerūt medicinas: qb⁹ ipſoꝝ
vite fuerūt ꝓlongate. Inuenire nāqꝫ eſt magis vltimum in
ꝓductione vite adhuc ꝙꝫ triſera. Nō eñ poſſibile inuenire
medicinā oīno ꝓhibentē a morte. ¶ Nūc aūt rōnes id co-
gentes adducanť ne qs ſophiſticās ꝑinductos ſermones:
de morte ſolū velit exponere violēta verſute verſute. Naꝫ
omne illud cui⁹ ꝑn° pñt perfectiora ꝯſeruari ac vigoroſio-
ra bñficio quodā: id ipꝫ diutius poterit perdurare. Talia
v° ſunt ꝑn° corpus humanū ꝯſtituētia tā mālia ꝙꝫ forma-
lia pretacta. Mālia quidē: qr humidū radicale pōt reſtau-
rari dīa priori. Calidū ēt valet defendi ⁊ ꝯtemperari ꝑ ar-
L tēme humidū ꝯſumēdo ſiccitatē ⁊ friditatē corpori addu-
cat: que in mortis ꝯcidūt rōne. ¶ Rurſus ꝓbatum eſt dīa
22. nālē poſſe cōpl'ōnē permutari. Mutetur itaqꝫ melicus
verſus ſanguineū vel tēperatū cū ipſe ſit ceteris breuioris
vite: hic aūt longioris dīa. 21. ¶ Silr calores extranei hu-
midū exiccātes pñt obtēperari: quo ꝓlongabitur mō vita
nālis: cū debita fuerit ꝓportio calidi ad humidū: ⁊ demū
ad tertiū vt cor: dīa ꝑallegata. ¶ Ampli⁹ ꝑn° formalia ꝑ-
fecta ⁊ vigorata ſeruanť vltra eſſe ſuū: ſi arte iuuenť aſtro-
logie. Qđ dupl'r euenit: aut ꝑdicēdo medico alicui⁹ īfirmi
tatē futurā: cui⁹ natiuitatē cognouerit. Sciēs. n. directionē
gradus hyleg aſcēdētis ⁊ ꝓprie cholerici vētura ad locū
martis egritudinē gñaturi ex calido ꝑcipit ⁊ hunc infrida-
ri ⁊ humectari: ⁊ cholerā euāri: ita vt nō egrotet aut paruꝫ
efficiať inde. Egritudines aūt mortes accellerare faciūt ēt
nālē. vñ in centilogo. Aſtrolog⁹ optim⁹ mltū malū euita-
re poterit ſm ſtellas futurū: cuꝫ eius nām preſciuerit. Uel
M gradū vt tactū hyleg ⁊ aſcendētis cū alijs ſignatorib⁹ vite
per imagines fortunādo. Sic. n. aptādo imaginē ⁊ demū
illū cui⁹ eſt: v'tus includiť aſtroꝝ per radios viuificas: vnde
influxus fortificať natalis. dīa. 10. Sicut nāqꝫ imprimunt
per motū ⁊ lucē v'tutes cōes corpora ſuꝑiora: ita ⁊ v'tutes
ipſoꝝ occultiores ⁊ determinatiores in hūc vel in iſtū infi-
gunť ſuo mō ſm ꝙ magis fuerit apt⁹ ſuſcipe ab ipſi⁹ ꝓprie
natali: vel a reuolutione eiuſdē. Et h̄ eſt qđ in cētilogo dī.
Aīa ſapiēs adiuuat op⁹ ſtellaꝝ: quēadmodū ſeminator for-
titudines nāles: hic aūt ꝓducit vitā vegetabiliū ⁊ extēdit.
¶ Palin cuiuſcūqꝫ terminꝰ nō eſt ꝑfixus oīno ſꝫ cōtingēs
magis: ⁊ is pōt nō ſolū retardari: ſꝫ ēt ꝓcelari: cum nata ſint
circa idē fieri ꝯria. Talis v° eſt periodus vite. Qđ oñdiť
tū ex pte ꝑncipioꝝ formaliū ſuꝑioꝝ: tum magis rōne infe-
rioꝝ. Primo qdē ⁊ maxie ſm aſtrologoꝝ ſnias: qr nō vide
mus ſemꝑ corꝑa celeſtia qſdā magnitudines tpe in eodem

pertrāſire: verū aliqñ velocius ⁊ īterdū tardius: ſꝫ vltimo N
totū fortaſſis reddať vniforme: ſicut mot⁹ denotat octaue
ſphere inētus velociter ab eo qđ tpe fuit Abrachis ⁊ Pto
lomei: dīa. 9. quare deprehēdi nō ſolū arte verū etiā cum
alijs ſenſu in his climatib⁹: dies ꝓlōgatos ⁊ noctes mino-
ratas in ſolſtitio hyemali ⁊ eſtiuali v° eē ꝓp depreſſionē poli
octaue ſphere: ⁊ eleuationē zodiaci: de q tractatū ꝯſtruxi.
Sol ēt i ſecādo ſpatiū qđ eſt a minuto ꝑ arietis ad ꝑm libre
minutū: ſeptē plus ponit dies ꝙꝫ ab hinc ad ꝑdictū arietis
minutū. 3° Almageſti. Luna qꝫ qñ fuerit curſu velox. 15.
pluries ꝑambulat gradus zodiaci in die: qñ aūt tarda. 12.
media v° circa. 13. 10ʒ. dīa. Sūt ⁊ plures tales i celis cau
ſantib⁹ ſiles diuerſitates ꝑcepte. ¶ Qꝫ aūt terminū non ſit
ſtatuere ꝑciſuꝫ ex pte ꝑncipioꝝ māliū: ⁊ id Ari. teſtať de gñ.
⁊ cor. 2°. Poſtqꝫ eni dixerat gñōnē ⁊ cor. ieqli fieri tpe ſub- L.c.51. L.c.58.
dit. Sed ꝯtingit multotiēs in minori corrūpi: ꝓp adinuicē
ꝯfuſionē. Ineqli eni ente mā ⁊ nō vbiqꝫ eadē: nec̄e gñōnes O
ineqles eē: ⁊ has qdē citiores: has aūt tardiores: 4° ēt de
ge. aialiū: cū poſuiſſet vniformitatē ex pte periodi celeſtis
ſubiūxit. Uult igiť nā hoꝝ verius. i. certi⁹ numerare gñā-
tiones ⁊ ꝯſumationes: nō certitudinal'r aūt ꝓp māe īdeter-
minationē. Adhuc cū actus agētiū mām regrāt diſpoſitā:
ita ꝙ ꝙto fuerit mā diſpoſita magis tāto ſit facilior actio:
ſic vt agēs ēt debile in ipſa poterit agere: cum potiſſima cā
ſit actionis nālis ꝑparatio: febriū ꝑ. Medicus eqdē valet Co.4.poſt ꝑncipiū.
vt oñſuꝫ eſt mām ꝑparare. Ac aſtrologus ſilr ⁊ formā red
dere ꝑfectiorē. ¶ Iridē qdā climata ſūt i qb⁹ hoīes lōgio-
ri viuūt tpe: vt qđ idoꝝ vt dictū ē: ꝙdā in qbus breuiori
vt qđ nigroꝝ. Eis nāqꝫ euenit ſeniū in. 30. annis. ꝑ 1°. Per- Ar.1.poſt ꝑncipiū.
muteť itaqꝫ qs ex terra nigroꝝ in idiā: vite hic reddeť lō- Do.1.ſe. i ca.11.ꝑ ꝑncipiū.
gioris: niſi v'tus ſpecifica ⁊ affectio in aere īpreſſa ſibi fue-
rit ꝯria diſtātia lōgiori īproportione adducta: ceu ſi indus
aſſumēt cōpl'ōnē climati ſclaui aut morieť aut īfirmaretur P
ſm. A. ꝙ aūt ꝑmutat⁹ in clima vegetabili⁹ lōgioris ſit vite ꝑ° ꝑ. doc. 3. c. l. circa medium.
appetīqꝫ vl'e diſtrahit ⁊ perturbat ꝑticulare. Habrā Eue-
nare. Cōtingit nāqꝫ. 40. milia hoīuꝫ aut plꝫs ſil' qñqꝫ bel-
lo interire: qs nō eſt oēs nate ꝓprie aſtralitatis morte dece
dere: ſꝫ ꝓp natiuitatē ſuꝑioris prauā hos in bella trahētis
ꝯtingere. ¶ Rurſus eadē rō eſt toti⁹ ⁊ ptis. Uita v° toti⁹
⁊ vl'e nō eſt determinata: qñ olim lōgior nūc aūt breuior
vt dīa tactū ē 9ª. ¶ Adhuc ſi vnū ꝯrioꝝ ē in nā ⁊ reliquū
2° ce. ⁊ mun. Sed vita pōt vt vī abbreuiari. Similr ⁊ ꝯria L.c.18.
nata ſunt fieri circa idē. Uite nāqꝫ breuitas ⁊ ꝓlixitas ſunt
ꝯria: vita v° pt vt oēs ꝯcedūt abbreuiari. ¶ Has v° duas
rōnes īpugnāt oppo^m hui⁹ſentiētes praue. Dicūt eni ꝑmā
ꝯcludere de morte accītali ⁊ nō nāli morte. Qđ manifeſte
falſuꝫ cū ſmo Ari. ſit cōis ēt in ꝯrijs nō veris: vt appet idu Ubi ſupra in medium.
cens in igne ⁊ terra. Multo igiť amplius i vita nāli ⁊ ſua
verificabiť morte. Propter qđ nihil reſpondent nedum ꝙ
ſoluāt. ¶ In ſcđa v° rōne ſubiūgūt niſi alteꝝ infuerit nā:
ſupponētes nā ineſſe vt mors neqꝫat nālis retardari. Cui⁹ Q
falſitas manifeſteť ꝑ plura petētes qđ hīt ꝯfirmare. Iridē
aīa huius corꝑis forma affinior eſt ipſi: ⁊ ampliuſqꝫ in ipſuꝫ
īpreſſiua ꝙꝫ forma vl'is exterior celeſtis. Sed anime mul-
totiēs mot⁹ īpreſſus corpori nō obedit. 3° de aia: notū. ⁊ de L.c.48.
cā mot⁹ aialiū: ceu ſignāt irati venerei apoplexia ⁊ cordeī
qbus tñ percipiť motus euāri. ¶ Eti. ēt nāles nō ſunt pre-
fixi oīno: ⁊ auis armetrici: vt arboꝝ populatiōes īdicāt: ⁊
vermiū ex putredine gñōnes: nā interdū ꝑus: aliqñ v° po
ſterius euenit ſꝫ ꝙ ſol in ariete ſeu piſcib⁹: Marti pōt aūt
Saturno copulari. Silr ⁊ geſtatiōes nō ſunt matꝝ pares.
Quedā nāqꝫ. 7. mēſibus feruntur: alie qdē. 9. nōnulle. 8. que-
dā. 10. ⁊ deinceps alie: adhuc etates nō vno terminanť pe-
riodo: cū qdā ſint longeui alij breuiculi: vt dīa. 11. apparuit
neqꝫ ad actus venereos mouenť ⁊ barbeſcunt ſil': neqꝫ idē
ſeipſo ſm circūſtantiaꝝ diuerſitatē. ¶ Amplius videmus
morientes ēt tēperatos ꝑ electuarij exhibitionē ⁊ vini aro-

A matici vitaliū mox ꝯfortari ⁊ mortē retardari taliter. Qđ ⁊ manifeſtius opaꝛ crocus:macis ⁊ caſtoreū ana. cū vino trita exhibita ꝯfortatiuo velut muſcatello. Sic ⁊ in de pomo di libro de Ariſt. in manib⁹ ipm tenēte. Cuius reficiebaꝛ odore dicente diu expiraſſe: ni pomi ſuſtentareꝛ illius odore: ſtatiqꝫ manus eius inceperūt ꝯtremeſcere: ſicqꝫ pomū cecidit ⁊ expirauit: qđ nō eueniret ſi termin⁹ foret oino ꝑfixus: ⁊ ei⁹ velut illuminātis ad illuminatū aduēt⁹: ⁊ maxime cū nobis celeſtia necitatē nō ipingāt: mām diſpoſitaȝ expetēria. Et aduertētibus ꝓprie ꝙ rōnalis aia eſt dignior ſtellis. Iſaac febriū. 5. ℂ Uidem⁹ ēt aliqs ꝯiunctiones qd magnū oñdētes ꝑus lōgo ꝑcedere tpe: añqȝ ipſaꝝ mōſtretur effect⁹: cū mām tpe diſponāt ⁊ formā tādē iducāt ſicut ꝯiūctio diluuiū portēdēs p. 287. ꝑceſſit ānos. Albumaſar ꝯiunctionū ꝑ. Illa vo que Mahumet futurū denotauit p 42. Alchabitius. Sic igiꝛ ex his oibus itell'ȝ pſpicacē hōibus ⁊ sciaȝ qb⁹ ſcribiꝛ diligētib⁹ ſufficiēter oñſuȝ ſit mortē poſſe nālē ⁊ medici bñficio ⁊ aſtrologi retardari.

Te. c. 4. tu ma fini.

B ℂ Sed vt magis capianꝛ antemiſſa ſciēdū ꝙ mors pōt dici nālis dupl'r. Aut qꝛ ꝯcidat ꝑuatiōe illius qđ ex parte ꝑncipiorū māliū ⁊ formaliū exiſtit: ⁊ talis ꝓprie dī nālis: ſic qñ qs pfecta habuerit ꝑnª mālia: bono ēt guberneꝛ regimine: ac formalia his ꝯſona ⁊ bñficio aſtrologi coadiuuet⁹ ꝯcedit tādē. Et alia qdē nālis iꝓpri⁹ iſta dī cū ex ꝑncipijs ſolis cōtingat formalib⁹ ꝟtute iexiſtētib⁹: qȝtitatē vite quādā ꝯfuſaȝ vt oñſuȝ ꝑſtātib⁹: q̄ ſine gladijs aut morbis⁹ ſeu putrefactione ꝯtingat ꝑt nālis appellari: cū ꝑmm auferaꝛ formale virtutis ⁊ nā proprius dicaꝛ de forma qȝ de mā. 2° aſoꝝ. ℂ Sed circa ꝑdicta euenit dubitare: qꝛ ꝯceſſuȝ mortē quādā nālē exiſtere. Qđ nō vr: qm̄ ſeniū ⁊ ois defect⁹ ac corruptio eſt ꝯ nām 2° ce. ⁊ mun. Cui⁹ ꝯriū eſt: qꝛ ſeneſcere ⁊ corruptio ē ſm nāȝ. 5. phyſi. ⁊ de ſabe. ℂ Dōm ꝙ mors eſt duplex. Una qdē vlis q̄ motu ſuperioꝝ in elīta euenit agentiū: nā. n. huius nō ſolū intēdit gnōnē: verū ēt corruptionē: cū corruptio vnius ſit gñatio alteri⁹: ⁊ hec mors dī nālis.

Te. c. 32. Te. c. 56. Te. a. 1. co. 2. cō ꝑmm

C Eſt ⁊ altera nā ꝑticularis vniuſcuiuſqꝫ idiuidui: ⁊ qꝛ vnūqđqꝫ appetit ſui ſemꝑ ſalutē ⁊ ꝯſeruationē: mortē ꝑnicieqꝫ deuitat: mors hꝫ dī accñs ꝯ nām ⁊ maxie foꝛe qd diuinū ⁊ appetibile entis: nō. n. ab hoc itēdiꝛ ꝑticulari niſi forte per accñs: vt in deprauatū habētibus appetitū aut volētibus vita diuini ꝯiungi futura. Et ſm hanc intētionē dictū eſt. ꝑ de gene. aialiū: femellā fore marē occaſionatū ſiue agonū. Pōt ⁊ ea nālis dici: ſiquis attēdat ꝙ a ꝑncipijs ꝓcedit intrinſecis: ⁊ ſi nō intēta. Quidā quoqꝫ dixerūt mortē nālem eſſe ratione māe taleȝ maximeqꝫ ꝓpter priuationē illi coniunctā maleficiū ꝓcedentem ac deſtructionē: non aūt ex ꝑte forme: qđ in idem poteſt poſitione qđ dictum concidere.

Te. a. 10. circa ꝑnm

Propter quartū vo. ad ꝑm dōm ꝙ Iob nō ſimpl'r loquiꝛ ſȝ reſpectiue vt de termino cōi lato ⁊ nō anguſte ꝑciſo. Nō. n. hois vita quinqȝgeſimo ſolū extēdiꝛ āno: neqꝫ hodie ducenteſimo: ſȝ inter hos latos terminos reperiꝛ diuerſimode terminata.

D vñ ait. Breues dies hois ſunt. Numerus mēſiū eius apud te: ꝯſtituiſti terminos: ⁊ reliq̄. Apparet igiꝛ nō de termino ꝑticulari ꝑciſo ꝯcionari. ℂ Ad ſcōm ⁊ tertiū dōm ꝙ Ari. loquiꝛ de periodo cōi idetermīnatore nō ꝑticulari preciſo. Aut de periodo ex motu ſuperuȝ magis vniformiter cauſato. Hic aūt ſicut ꝯſequēter ſubiungit ꝓpter diuerſitatem māe ac ineq̄litatē variaꝛ nō parū ita vt hoc intell'm cōcludat op⁹ ⁊ nō intētū. Et mirādū eſt ꝙ multi grauiū ſuꝑ hoc fuerūt fundati: ac ſi ꝑiodus ita foret ꝑciſa ⁊ cām ei⁹ ꝯñs in inſtāti vt illuminatio lucē. ℂ Ad aliud dōm ſm Ari. ⁊ Cōmētatorē: ꝙ de⁹ nihil pōt in hec opari abſqꝫ medio: cū eius ois actio hic mediāte motu ⁊ trāſmutatione ꝑficiaꝛ: ita vt ꝑiodus a ſuꝑnis corporib⁹ in hac inferiori mā inducta nō habeat ꝑmutare: ⁊ cū ad id ſequaꝛ q̄dā diordiatio ac defect⁹ ⁊ mutabilitas in ꝑitāqȝ nō ſapienter ꝑmitꝰ ꝑis ꝓducenti:

Coll. phy. te. c. 26. et 8. de ge. ⁊ cor. t. c. 59. 12. meta. t. c. 18. iuxta ſi. ꝯcom.

denoteꝛ ineſſe. Que. n. pfecta rōne firmata ſunt: permutari nō ꝑñt: iuxta Tymeū. Sed qꝛ hī de ꝑ ceu de agente quodā nā ſunt. q. locuti: ꝓpterea dōm cum ſit agēs volūtariū per ſuū intell'm oia vt ei placet diſponēs eſt ⁊ imutans: qđ tñ ꝯ veritatē non eſt determinatā cū ea per nālia ⁊ medicinalia ⁊ nō per ſuꝑnālia fuerūt pſcrutata. ℂ Ad ꝯfirmationē vo dōm: ꝙ lȝ dei ſcia ſit rerum cā ⁊ ſm ꝙ ꝑuidit ab eterno ita eueniat. Nō tñ eius ꝑſcia ſeu ꝑuiſio rebus necitatē ꝯdonat 5° de ꝯſolatione: qꝛ. n. ipſe oia ꝓduxit ⁊ comprehendit ſine motu ⁊ tpe idiuiſibili: nos vo ꝑcipim⁹ motu ⁊ tpe: aia nāqꝫ nr̄a nō itelligit ſine ꝯtinuo tpe ac phātaſmate: de memoria ⁊ reminiſcētia: ⁊. 3. de aia: nō poſſum⁹ ad illa q̄ ipſius itime ꝑtingere: ſic nycticoracis oculus rotā nō valet ſolis iſpicē. At qꝛ hic ſermo alteri⁹ ⁊ altioris eſt ſpeculatiōis: ſuſpēdatur ad p̄ns. ℂ Ad aliud qd dōm appuit: qm̄ lȝ ꝙ mēſura eſt lata ⁊ ideterminata: ſic ⁊ mēſuratū: cū lȝ ei fuerit applicata.

E

Pº ꝑmm. Te. c. 30.

F ℂ Ad aliud dōȝ: ꝙ verꝫ eſt ꝑm: ſȝ qđ ſub ipſo aſſumiꝛ eſt falſuȝ. Oñſum. n. ꝙ foꝛa bñficio artis pōt lōgiori tpe in mā ꝑmanere. ℂ Ad aliud iā appuit qd dōm. Uirtus nāqꝫ viuifica eſt finita finitate lata nō anguſta. ℂ Ad aliud ſilr dōm ꝙ ꝑnm vite ac ſtat⁹ vt oñſuȝ nō ſunt determiati. Quedā. n. corpoꝝ citi⁹ icipiūt: q̄dā vo tardius ⁊ ad ſtatū eodē perueniūt: nō vt appet ex ꝓlis diuerſo termino geſtatione ac terminatione iuuētutis varia. Nā quorūdā iuuēt⁹ ponitur in. 30. anno terminari: alioꝝ vo i. 35. ſm cōplonis diuerſitatē ⁊ taliū. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ ⁊ aſtrologia nō eſt mendax neqꝫ ocioſa: qm̄ ſicut aſtrologus percipit circa natum accidētia emergentia: ita ⁊ eoꝝ ſubſidia in ꝓlōgatione vite per artē ordinate ꝑcipit: vl' veritatē dicit in q̄ȝpluribus. Et raro deficit valde a ꝓnoſticatione recta: exceptis quibuſdā particularib⁹ valde: ꝑpauci aūt ſunt ꝑdicto vtētes regimie vite ꝓductiuo: cū plēs vita viuāt brutali aut occupatiōibus ciuilib⁹ ⁊ familiarib⁹ occupati. ℂ Ad aliud dicendum vt mōſtratum ꝙ vita nō pōt ꝑpetuari: ⁊ ꝙ dictum Ari. in cauſis verificaꝛ vniuocis imediatis per ſe ad effectū ordinatis: q̄les nō ſunt ſuperiores ad iſta: ꝓpter eni ab illis diſtare hec redduntꝛ trāſmutabilia ⁊ corruptibilia vbiqꝫ.

G Uñ in libro de mūdo. Deus ſm poetā reſidet in ſupremo vertice vniuerſi: cuius ꝟtute ꝑcipue foueꝛ corp⁹ qđ ꝓpe eſt: ⁊ deinceps ꝙ poſt illud ꝯtrī vſqꝫ ad loca nr̄a ꝓpe terrā. Et q̄ ſupterra videnꝛ nimiū diſtātia a cōmodo diuino: infirma eē ⁊ plena multi turbinis. Nō. n. effectus ꝟtutē ſue cauſe ꝯtinet ⁊ repreſentat pfecte ꝑꝑ qđ ⁊ varietas particularis occurrit vt ⁊ in toto appet ordie vniuerſi a ꝑ ꝑ media in ifima deſcēdēdo: ꝑmus etenī ſimplex ⁊ imobilis manēs ac incorruptibilis oino. Reliqs aūt adſunt cōpoſitio mobilites ⁊ corruptio. ℂ Differentia. CXIIII.

Quod cibus ⁊ potus magis aere nos imutēt monſtraꝛ. Quia qđ ſimpl'r nō imutat nos magis nō imutat: ſed aer ac ēt aq̄ abſolute nō imutant. vñ Cōmētator 2° de aia. aial qđ natum eſt eſſe in aq̄ vel in aere nō ſentit aliquā q̄litatē calidā aut frigidā in eis: ſi has itaqꝫ nō ſentit ꝑceptibiliores ⁊ magis ꝑmutātes: neqꝫ ſentiet reliqs.

Cō. 115. in medio.

H ℂ Amplius Iſaac in dietis vñib⁹ ſimplicia non faciūt in cōpoſitis qđ cōpoſita in cōpoſitis: ſed potus ⁊ cibus ſunt cōpoſita: ſimplex vo aer 2° phy. ⁊ ꝑ ꝑª. ⁊ firmaꝛ: qꝛ agentiū ⁊ patientiū opꝫ ſymbolū ⁊ ꝓportionē exiſtere. ℂ Rurſus agentia ⁊ patiētia cōicant in mā. ꝑ de ge. ⁊ cor. hec aūt nō cōicāt: cū aer ſit ſimplex: potus ⁊ cib⁹ cōpoſiti: huius vo māe ſunt oppoſite. ℂ Adhuc locus ꝟtutē hꝫ ſaluatiuā. 4. phyſi. mirabilis eni nā eſt loci. Sed aer noſtrum eſt loc⁹. Nos itaqꝫ ſaluabit impmutatos. ℂ Palin qđ habet diſas ⁊ ꝟtutes minime ſenſibiles imutat minime: cum his ꝑficiaꝛ imutatio: hꝫ qdē eſt aer. vnde ꝑ phyſi. Aer nequaq̄ȝ diſas habet ſenſibiles. ℂ Eri. Qđ diutius imoraꝛ ⁊ groſſioris eſt molis minime ceſſibile magis imutat ei⁹ op⁹:

lec. 12. ad medium. Te c. 1. Doc. 1. in medio. T. c. 53. Tex. c. 4. et. 7. T. c. 54.

I poſito. Tales ꝟo ſunt cibi maxie ⁊ potus: nõ aũt aer: cũ ſit
poſt ignẽ ſubtiliſſimũ corpoꝝ. ¶ Jndẽ cuius q̃litas ⁊ ſub/
iectũ illius ſunt debilr̃ imutatiue mĩme ꝑmutãt. Sicut eni
res h̃z eẽe ⁊ agit. Jta quidẽ eſt aer: cũ ſit ſubtilis ſubẽ plu/
rime paſſionis receptiue. Qualitas ẽt illi⁹ ꝓpria eſt humi/
ditas vt oñſuz eſt dĩa. 12. ⁊. 14. hec aũt eſt qualitatũ debi/
liſſima ⁊ mĩme iꝑſſiua. Et iõ egritudines ſicce curari cuz
fuerint vltimate nõ pñt. Carẽt eniz curatiuo eq̃potente cõ/
trario. Jtaq; aer potibus ⁊ cibis nos imutat q̃ȝ minus.

Huius vo ꝯtrium turba ſapit omnis medicoꝝ cuz
p̃his. ¶ Adhuc illud magis imutat qð
q̃litates obtinet in ſomno: q̃lia ſunt elemẽta: gradualibus
Doc. 2. eniz nõ mẽſurant menſuris: vt ꝑmo inuit ꝑma: q̃ȝ id quod
habet eas in exceſſu ceu potus ⁊ cibi. ¶ Rurſus id magis
ꝑmutat quod ſemꝑ permutat ⁊ non permutat ſaltẽ in eius
ſubſtãtia: h̃ȝ eſt aer: cũ ſit corpus ſimplex. Cibi aũt ⁊ pot⁹
K quidã permutant tandẽ ⁊ corpori ſimiles reddunt ⁊ vni/
formes: qð ⁊ notatur ſigno. Carcerati eni malo aere aſſue/
ti homini ꝑmitus repetunt: demũ abſtinentia perplexi po/
tum ⁊ vltimo cibum. Similr ⁊ animalia quedam cauer/
nas: ⁊ aues nidos cum ouis aut pullis dimittẽtes fugiunt
Tri. 4. ca. pestilẽtie tẽpore que ex aeris corruptione ꝯtingit: q̃rto p̃°.
Jtaq; aer plus potibus nos permutat ⁊ cibis.

Propter primũ vo ſciẽdũ q̃ aer tripl̃r vide/
tur accipi. Aut ꝓ re nãli ſm
q̃ noſtroꝝ corpoꝝ ⁊ alioꝝ ingredit cũ ceteris elementis
ꝯſtitutionẽ: quid aũt ſit dĩa dictũ. 14. accipitur ⁊ ꝓut vna
ſex rerum nõ nãliũ neceſſariaꝝ ſm q̃ eſt emanatio quedaz
noſtris aduenies ſpiritibus: qui ſicut tẽperans ⁊ cõſeruãs
Doc. 2. ca. 2. in p̃a°. cã meliorationis exiſtit ipſe ꝑ p̃ 2°: hic ãt iuxta gntũ theo.
Ca. 2. i ſi. ⁊ Joãnitiũ modis variat q̃nq;. Tẽporum mutatione: ortu
Jn iſago ſtellaꝝ ⁊ occaſu: vẽtoꝝ ipetu: terraꝝ ſitu: ac fumoſitatibus
gis tra. re vaporoſis. Et hic aer mutatiões adhuc obſuat nãles. Ac/
rũ nõ nã. cipit ⁊ aer 3° ꝓut res factus eſt ꝯ nãm: quãdo eius ſuba in
lium ho. putredinẽ permutat peſtilẽtie iductiuaz vel in q̃litatũ peſ/
L ſimã. dĩa. 94. De ſcðo ſiqdem maxie aere ac ẽt 3° q̃ſti cõ/
paratio iportat. ¶ Quid aũt ſit cibus ⁊ pot⁹ notũ eſt q̃ſi/
tis nõ paucis. Qui extẽſione ſilr̃ quadã res pñt dici nãles:
vt cũ in corpis ſubam ꝯuertunt: ſi nõ ſunt alteratiui adhuc
oĩno: imo tales vere dicunt cibi: q̃ carẽt penit⁹ exceſſu oĩ
vt acredine: ponticitate: acuitate ⁊ vlr̃ vniuerſa q̃litate ſuꝑ
Aфo. 14. ſlua. 4° afo. Magis tñ ꝯſuetis ipſos res nõ nãles appella
ri cũ neceſſariũ ſit illos nobis approxiare nõ raro vt ſbam
nr̃i reparent corporis. Prout ꝟo ipſaz corrũpunt res ꝑter
nãm pñt dici. Nã idẽ ſm ei⁹ diuerſaz approximationẽ põt
eẽe ſanatiuũ ac ei⁹ oppoſiti cã. vñ in arte parua que techni
Te. c. 111 dĩ libro 3°. Singulũ ſi indigẽti corpi adducat in cõpetẽti
q̃titate ⁊ q̃litate ſalubre ſit: nihil ꝟo indigẽti oĩno oblatũ
aut nõ in cõpetẽti mẽſura egrũ ꝯſtituit. Eſt aũt h̃ imutatio
a ꝑcitũ q̃dã diſpõne alteratio. Qð aũt maxie imutat cor
exiſtit: ſȝ reſiſtat potiſſime. Ab ipſo. n. motus ꝓcedũt ⁊ ad
id reuertunt. Eſt aũt in corpe tãq̃ȝ itelligẽtiaꝝ p̃° in orbe.

M Propter ſcðm qdẽ ſciendum q̃ Ariſt. p̃° pbl̃.
proble. 13. videtur ſentire aquã
que potus eſt verus magis nos aere imutare ⁊ adhuc q̃ȝ
cibus: cũ aquã plĩm ꝯſumamus ciboꝝ reſpectu: in cibis. n.
exiſtit ⁊ pulmẽtis ⁊ in potu plĩma. vñ inqt ꝓp qd aq̃s per/
mutare morbidũ aiunt eẽe: aerẽ ꝟo nõ. Qui diſſoluẽs tri/
plicẽ cãm aſſignat. Vnã qdẽ: q̃m aq̃ ſit nutrimentuz non q̃
Colli'ter. 6. 30. ſi. nutriat actu iq̃ãtũ eſt elmtũ: vt 4° metheo. ⁊ ꝑ p̃°: ſȝ ad nu
Doc. 4. c. triendũ facit: ꝑmiſcet nãq; alimẽta ⁊ ꝓpie q̃ durat in vẽ/
1. Aфor. l. 1. tre ⁊ in anguſtis venaꝝ meatib⁹ meſenterij ac epatis eius
ſubtilitate ꝑuenire facit. Jrrorat ẽt ptes: caliditatẽ ꝯtẽperat
exceſſiuã: ⁊ qð ſupfluũ eſt iuuat ſudorib⁹ expellẽ. vñ ſbdit.
Et h̃ites. ſ. cibos ⁊ eis vtẽtes deſcẽdũt. i. deſcẽdere faciunt
hos ⁊ penetrare ꝓp aquã: ꝓp aerẽ ꝟo mĩme vt dicat. Jllud
magis imutat qð nutrimẽto admiſcet id in ꝑtes faciẽs pe/

N netrare anguſtas ei⁹ oppoſito. hoc aũt ẽ aqua: nõ aũt aer.
¶ Scða. id magis imutat cuius ſm ſe ſpẽs ⁊ diuerſitates
ſunt pl̃es q̃ȝ ei⁹ oppoⁱᵗᵘᵐ: h̃ aũt aq̃ ⁊ nõ aer exiſtit: q̃ aq̃ mul/
te ſũt: vt ait: ſpẽs ⁊ dĩe ſ'z ſeipſas: aeris ãt nõ. ¶ Tertia q̃/
dẽ: q̃ qð cito aduenit ⁊ celeriter recedit: non ſic ꝑmutat vt
mãſue iherẽs: h̃ aũt ẽ aer ⁊ nõ aq̃. vñ inqt. Hec etenim ẽt ẽ
cã q̃re in aere fere idẽ accidit fieri: qð accidit facere recedẽ
tes q̃ parũ iꝑmere ⁊ ꝑmutare pñt: cũ ꝑmutatio hec alte/
ratio exĩſtẽ: ſic alie actionũ ꝑficiant tpe. Jn aq̃s aũt ẽ aliud:
manet nãq; magis: q̃re plus pñt imutare: ꝓp qð ꝯcludit q̃
h̃ñ vĩ morbida fore aq̃ mutatio. ¶ Sed q̃ hic ſermo infe/
ſtus appet medicis volẽtib⁹ ſimpl̃r aerẽ potib⁹ ⁊ cibis am
Ca. 3. ſi. pl̃⁹ ꝑmutare: cum ⁊ adhuc dicat hyſtoriaꝝ 8°. Jnfirmitas
nulla vĩ peſtilẽtialis icidẽs in piſces ſicut in hoĩb⁹ accidit ſe/
pe ac aialiſicoꝝ q̃drupedib⁹: puta eq̃s ⁊ bob⁹ ⁊ alioꝝ do/
O meſticis ⁊ ſylueſtrib⁹: h̃ aũt vĩ magis ꝯtigere ꝓp imutatio
nẽ aeris vehemẽtiorẽ ea q̃ aq̃: ſȝ q̃s cãm velit ex aialib⁹ ſu/
mere ſolũ. ¶ Dõm ſiqdẽ vt apparens ꝯrietas ſopiat: q̃ de
aere ꝯtingit loq dupl̃r: aut ſm q̃ ꝑmutat⁹ fuerit a ſuo eẽe
in ſuba vel q̃litate q̃lis eſt peſtilẽs ꝓtract⁹ vel ꝓut proprium
ſeruat tenorẽ. Siqdẽ hoc dõz q̃ mutatio aeris hui⁹ magis
imutat q̃ȝ q̃ aq̃ quecũq;: cũ ſepius vñs ⁊ vehemẽtior acci/
dat peſtis ex aeris corruptione q̃ȝ aq̃: mox eni iterdũ ſtrã/
gulat ⁊ extinguit in cor icidẽs nõ min⁹ napello ſic viſuz iã
nõ parũ in cauernaꝝ ⁊ puteoꝝ apertione. Si aũt hic ꝓpriaz
ſeruet nãm dupl̃r euenit: q̃ aut mutatio aeris ẽ grãdis lõ/
ginq̃ vt de climate p̃ aut 2° in ſextum vel ſeptimũ repente.
Tũc ſilr̃ dõm q̃ aeris mutatio forraſſe magis ledit q̃ȝ aq̃/
rũ varietas cũ dẽmones ⁊ ꝟtutes ſpecifice in aere magis
q̃ȝ in aq̃ ſint infuſe: ſintq; locis differẽtes valde ſibi inuicez
Doc. 34. 1. cõ. ita vt iꝓportionales reddant idiuiduis trãſmutatis re/
pẽte in ꝯriũ ex ſuo climate. vñ p̃ p̃°. Jndi corpus cũ fiat q̃le
ſm cõplõnẽ ſclaui aut infirmabit aut morietur. Vel non ſit
P vehemens ⁊ diſtãs aeris mutatio ſed paulatina ꝓpinq̃ de
extremo regionis vni⁹ in extremũ ſibi affinis. Et de hac q̃/
dẽ mutatione ſermo põt Ari. verificari: ꝓp eniz aeris ſim/
plicitatẽ in tã modica diſtãtia nõ tantã recipit diuerſitatez
vt aq̃ cũ euentationẽ nõ ſuſcipiat q̃lez ille. Jpſa nãq; eo cõ/
poſitior exiſtit tñ rõne ſui tũq; terre ſibi ꝯiũcte. Qð tranſi/
tus ex Picardia indicat in Flandriã ⁊ alioꝝ q̃ȝ plurimis.
Jbi. n. maxie aquaꝝ ꝑcipit diuerſitas ⁊ malitia: nõ aũt ſic
aeris. Qð ſanitas ⁊ fortitudo corpoꝝ indicat illoꝝ. ¶ Di
xerunt qdã imutare magis aerẽ ſpũs ꝓpter ſymbolam ad
eos ꝓportionẽ: aquã ꝟo humores magis. ¶ Hoc tñ forte
cõtra mẽtẽ vĩ Ari. cũ abſolute ꝓnũtiet aquã morbidiorem
aere. Adhuc ſi aer ſpũs imutat ſimpl̃r cũ imutent que ſunt
ꝟtutũ imediati⁹ ſbiecta: tales ꝟo nõ ſũt hũores cũ nã ſpiri/
tib⁹ ſint remotiores. Propt qð ꝑus acceptãdũ ẽ dcm̃. Ve/
ritas nãq; vĩ q̃ aer plus imutat vitalia: nãlia ꝟo ãpli⁹ aq̃.

Propter tertiũ qdẽ ſciẽduz q̃ aer ãpli⁹ poti/
bus ⁊ cibis imutat ꝓpter rela
tiõẽ ad ꝟtutẽ facta regitiuã q̃ i corpe fundat potiſſime. Jd
Q enĩz mutabiliũ p̃ᵐ. Similr̃ ⁊ canone operationis fideliter
obſeruato: vt aer nõ nãli aut ꝑter nãm exiſtenti potibus ⁊
cibis ſibi cõparet ꝓportionabilib⁹: ⁊ nõ diſparib⁹. Qð q̃/
dem auctoritatib⁹ oſtendit fere ac rõnibus nõ minus. Pri/
ma nãq; pble. Corpora ſilr̃ diſponunt tẽpore. Aeris ꝟo i/
pble. 5. mutatio maxia tẽporib⁹ ꝯſurgit ãni ⁊ p̃ᵃ. Rurſus i techni.
Si diſtẽperatũ fuerit cõtinens intm̃ ⁊ tẽperãtia minui opꝫ
Te. 10. 3. ca. 27. aliaꝝ. ſ. rerũ. 5. nõ nãlium inq̃ãtũ eucraſia corrupta fuerit
ipſius ꝯtinẽtis. Vult igit q̃ aere in aliq̃ qualitatũ permu/
tato: ceteras ꝓportionalr̃. 5. cauſas nõ nãles oportere in cõ
trariũ duci. Sic itaq; nõ ſolũ potib⁹ ⁊ cibis magis imuta/
re valet: ſȝ ⁊ oĩbus aliis q̃ſi magis. Jnde Yſaac febriũ q̃nto
Ca. 4. ꝑ principal. aer nocibilior eſt cibis ⁊ potib⁹: q̃ velociter ꝑforat ad cor
⁊ pulmonẽ cũ flatu attractus: ſine vlla remotione: vñ 9° de
Ca. 14. medium. inge. Mãm que ex ꝯtinẽti nos impoſſe ſit fugere ſȝ neceſ/

A ſariuʒ vti ea que pñs. Et 5° theorice: ꝛ ī° practice aer ē vna
Cap. 1. in principio. Cap. 22. i principio. Doc. 3. c. 3. p⁹ me^m.
cauſa ꝑ fortiū imutatione ꝓpter ineuitabilē ad illū neceſſi-
tatē. Qḋ ꝛ ꝑ p⁹ inuit. Caliditas poſt tēpus ↄſiſtērie ſtatim
minui icipit ꝓpterea φ aer circūdās mām eius que eſt hu-
miditas exiccat. ℂ Q: aūt magis imutet oñdit rōne ſum-
pta: tū ex parte alterantis: tum ēt eius qḋ alterat: tūqꝫ alte
rationis. Alterātis qdē vt aeris: q: illud qḋ maxie recipit
alteratioē maxie alterat: cuꝫ agens phyſice patiat phice
ꝛ ecōtra. Sed aer potiſſime in alteratione ↄſiſtit: nō aūt ſic
pot⁹ ꝛ cibi: qḋ oñdit triplr. Ex parte quidē ſubē ipſius q̄-
litatis ꝛ ſitus. Propter ſubam qdē: q: ſubtilis eſt ſubē: qḋ
aūt tale facile alterat. Suba eniꝫ ſubtilis plus recipit paſ-
G Co. 1. in fi. Doc. 2. fē. 1. ca. 3. in fine.
ſionem i febriū ꝛ pnis ſcḋa. Situs quoqꝫ cā: q: hic alijs cō
miſcet elemētis magis q̄ꝫ cetera cū aque iungant imedia-
te ꝛ terre petēs earū ꝓfunda ꝛ que ſunt ipſi⁹ alta. Qualita
tis qdem: q: aeris qualitates ſunt pncipalr humiditas ce-
teris paſſibiliſſima ꝛ mime de ſe impreſſiua. Ex aſſociatione
B vo ſibi ineſt caliditas que nā eſt pmutationi apta ꝛ putre-
factioni. Similr caliditas humiditatis eſt cōſumptiua. Et
ideo aliq dixerunt cōplonem calidam ꝛ humidā non fore
dīa. 19. cum calr̄ agens in humidū ↄſumat id ꝛ ſiccitateꝫ
inducat. vñ calidos ꝛ humidos multis videmus paſſiuis
alterationib⁹ ſubiectos. Predicta ſiquidē denotat imuta-
tio nō ſolū ex his que iſunt aeri verū ēt ex ſibi deſurſuꝫ im-
preſſis. Cū. n. eltoꝝ alia vno agitent planeta: hic aūt plu
ribus: ſol. n. cū eius ſphera i quo fons caloris repit pmit⁹
ꝛ lucis nat⁹ eſt ignē ↄcitare. Luna vo aquā: ꝓpter qḋ ma-
re fluit ꝛ refluit ſm lune aſcēſum ꝛ deſcēſum deſup ꝛ deſu-
ptus ad mediū celi. Et ſm ipſius etateꝫ ꝓut in ↄiunctione
vel in oppoſitione fuerit maxime. Saturnus aūt Juppiter
Mars Venus ꝛ Mercurius cū eius ſpheris aerē mouēt
diuerſimode. vnde motus exiſtūt differētes alterationeſqꝫ
varie: vt hoꝝ motus eſt planetarū difformis. Frigus nāqꝫ
aeri preſtat ex Saturno: eſtus vo ex Marte: tēperies in
C calido ex Joue: in frigido quoqꝫ ex Venere. Sed miſcibili
tas ꝛ paſſibilitas facilis ex Mercurio: eſt nāqꝫ indifferēs
ad oia permutabilis ꝺ facili. Sphera vo octaua dicta ſtel
lata terram ↄcitat: diuerſas tranſmutationes ſm longoꝝ
tēpoꝝ periodos eidē imprimēdo: ita vt vbi nunc eſt arida
Co. 5. circa finem.
olim fuerit mare ac ecōtra: methcoꝛoꝝ primo. Jn ea nāqꝫ
ſunt. 48. imagines ſine coꝝ geſtaminib⁹ ſpecieruꝫ genera-
tiue: ac terre permutatiue: ꝓpter quod in ipſa ſegregatio-
nes reperiunt varie: differētia. 14. 16. ꝛ. 9. Sic igitur cum
plurima ſint aereꝫ permutantia erit alterationis actiue ac
paſſiue maxie. ℂ Scḋo qdem illius qḋ alteratur ex parte
vt cordis. Ab eo eni oēs incipiunt ꝛ terminant paſſiones
ad ipſuꝫ: vt pulſus indicat ꝛ anhelit⁹ imutatio ex q̄libet cā
conſurgēs leuiſſima: oium nāqꝫ nocumētoꝝ aduenientiū
M. co. 1. hel-radē. 1. fē. 1. c. 1. cañ. icho. p ble. 11.
corpori pm⁹ occurſus eſt ad coꝛ velut ad baſim vite. Me-
ſue in canonibus. Eius nāqꝫ nā in plurimi ꝛ vehementiori
extat armonia. Qḋ aūt tale permutat de facili vt apparet
ꝓble. 5ª ꝛ ſi bone fuerit ↄſtitutionis. ℂ Tertio ſiquidē ex
parte alterationis triplr oſtendit: ratione quideꝫ imedia-
D tionis ↄtinuationis aſſiduitatis: ſeu ꝛ vilitatis eiuſdē. Pri-
mo quoqꝫ: q: aer imediate fere cordi occurrit id ſm eius
diſpoſitionē imutans omnino. Quod eniꝫ imediate pmu-
tat fortius imutat eo qḋ medio imutat interueniente: cum
medium impreſſionē impediat: nō enim qḋ ſic tangit cum
actio perficiat ↄtactu. ℂ Sed circa hoc ↄtingit dubitare.
Nō enim videt aerē cordi imediate occurrere. Nā ſic ven-
ter cibū ꝑparat ꝛ coaptat alijs mēbris vt nō imediatius il-
lis rudis adueniat: ita. n. vuula ꝛ pulmo pus aerē imutat ꝛ
alterat: ne cordi abſqꝫ medio adueniat. ℂ Adhuc aer eſt
ſubtilis: pot⁹ vo ꝛ cib⁹ groſſi. Subtile vo modica eget ꝑ-
mutatioē: vt reddat familiare: groſſuꝫ vo plurima: ꝓp qḋ
vꝫ aer alio mediāte occurrere ſic pot⁹ ꝛ cibi. ℂ Ad qḋ di-
cēdū ꝛ pmit⁹ φ pulmo modicā alteratioē inducit cum ſit

membrū molle laxū facile paſſibile: maxieqꝫ cum aer in eo E
modico pmaneat tpe. Celeriter nāqꝫ cū ad ipm deuenerit
in coꝛ trāſmittit vt ſpūi aſſociet capinoſa eductioē idigēti
a corde ne iflāmatio retēta accidat ꝑemptiua. ℂ Ad aliud
dōm: φ aer nō alterat facili⁹ potu ꝛ cibo: cū in eo ſint plu-
ra idigētia imutatione: imutetqꝫ mēbrū alterabile q̄ꝫ maxi
me. Aliqd. n. qḋ facilis eſt alteratiōis ad vētrē: nō eſt faci-
lis reſpectu cordis: cū ipſum nullā grādē toleret paſſionē.
3° de pcib⁹ aialiū. Aut ↄceſſo etiā aerē potu ꝛ cibo facilius Co. 4. in-ita fi.
alterari: vnica qdē alteratione: rōne tñ pluriū ſecus exiſtit
cū aer ↄtinue. q. occurrat: pot⁹ vo ꝛ cib⁹ ꝑ interualla. Rōne
vo ↄtinuitatis ſiue frequētiſſimi aduētus: qm̄ aer iteratus
fere cōtinue cordi occurrit: pot⁹ vo ꝛ cib⁹ cū interſtitio nō
pauco. Qḋ. n. ↄtinue in alteratum aduenit ꝛ mēbro altera
bili ꝑcipue: ampli⁹ imutat q̄ꝫ illud qḋ mora tranſmutat in
mēbris nō de facili alterabilib⁹: q̄lis vēter extat. h aūt eſt
aer. Cib⁹ aūt ꝛ pot⁹ nō. vnde. 9. de ige. Alias mās ꝛ eligere Co. 14. p⁹ medium.
ꝛ fugere poſſum⁹: que aūt ex ↄtinēti ipoſſe: imo neciū vel
F que pñs. Ex pte qdeꝫ vtilitatis 2ª: aut q: aduenit vndiqꝫ: ꝑ
aures nāqꝫ igredit ꝛ nares in ſpūalia ꝛ corp⁹ omne deſo-
ris afficit imediate: nō aūt ſic cib⁹ ꝛ pot⁹ maxie: vel q: vlr
in potib⁹ ↄtinet ꝛ cibis. Oia. n. cōponunt aere: ac ipo affi-
ciunt q̄ꝫ maxie. vñ ꝑ 2ª. Moꝛtalitas corrūpit arbores ꝛ ve Do. 2° fē. p⁹ ca. 7. i fi.
getabilia: q̄re corrūpunt ea ex aialib⁹ q̄ ipſa comedūt. Et
idcirco homines qui eis veſcuntur corrūpuntur. Moꝛtali-
tas vo ſeu peſtilētia ex aeris euenit corruptiōe. Jpſa nāqꝫ
eſt putrefactio que accidit aeri ſimilis putrefactiōi remol-
litionis aque fetide. Jtaqꝫ aer potib⁹ ꝛ cibis nos vehemē-
tius immutat: deinde potus cibis.

Propter quartū

quidē. ad pm̄ dōm φ elīta
ſimplicia pura ſm Comē.
nō imutāt aialia cū q̄litatibus carēāt mutatiuis: ſed ſm φ
alijs fuerint corporib⁹ cōmiſta: hꝫ aūt eltoꝝ eſt aer: nam
terra quā calcamus ꝛ aq̄ quā bibimus ꝛ aer quē iſpiram⁹
nō ſunt ſimplices dīa. 12. Eſt aūt Cōmētatoris ſcies: ani-
mal φ natū eſt eē in aq̄ vel in aere: nō ſentit aliquā q̄litateꝫ
G calidā vel frigidaꝫ: ſi fuerint in ſimplicitate quā debēt ha-
bere: q: ipſius locus nūllus: ꝛ locus eſt ſimilis locato vt de-
claratū in ſmonib⁹ vlibus ꝛ oſtenſum eſt φ ſenſibile ante
paſſionē eſt ↄtiuum: ꝛ cū ita ſit: aial nō ſentit caloꝛeꝫ aut fri-
gus in aere aut aq̄ niſi qñ cū eis corpora admiſcent calida
vel frigida: vt tactū. 42. Vult igit φ elīta ſimplicia nō im- Te. co. 34. iux. fi.
mutent niſi ſm φ fuerint corporib⁹ alioꝝ eſtneis admiſta:
neqꝫ aquā dici a vulgo aquā niſi ꝓp ſuperātes ptes aqueas
in illa: ſicut Anaxagoras poſuit cōpoſitū dici tale vt carnē
ſeu aliud a ꝑdñanti. in ꝑ phyſicoꝝ ꝛ elementoꝝ. Vulgus
eniꝫ cōſueuit vocare aquā: dum liquefactio remanet in ea.
Quid aūt de hoc viſuꝫ. 42. ℂ Ad aliud dōm: ſimplicia id
nō facere in cōpoſita qḋ cōpoſita in ſeipſa: q: ſm Jſaac cuꝫ
alijs nō ↄuertunt in corporis ſubam. Cōpoſita vo vere cū
in mā cōcent ꝓpꝛiori. Et lꝫ nō tātū operentur ſimplicia in
cōpoſita: vt cōpoſita in cōpoſita: ꝓp eoꝝ vniformitatē: po-
teſt tamē q̄ntitas ſimplicis intātū addi continueqꝫ: vt ſupe-
H ret actionē: cū q̄ntitas ſit actiōis coadiuuatiua. 3° ſimpliciū
pharmacoꝝ. vñ Cōmē. ꝑ ce. ꝛ mū. Potētia corpoꝝ ſequū- Diſt. 4. cō 3. iux. fi.
tur magnitudines coꝝ. ℂ Ad aliud dōm ꝑ iteremptionē:
q: ſimplicia ꝛ cōpoſita cōicāt i mā vna: ꝛ ſi qbuſdā ſit pro- Cō. 33. i fi.
pinquior: alijs vo remotior. Oium eni gñabiliū ꝛ vlr hñ-
tium ad ſeinuicē trāſmutationeꝫ eſt vna mā ꝑ de ge. ꝛ cor. Te. c. 1. i fi. t. cō. 29.
Aut oium ſimplr per indifferētiā formaꝝ. ℂ Ad aliḋ di-
cēdū: φ aer ꝛ aq̄ ſunt loc⁹ mālr locatoꝝ: forma vo ipſi⁹ eſt
ordo ꝛ aſpect⁹ ad vniuerſuꝫ ſemp ſaluatiua: cū ſit qd diui-
nū ꝛ appetibile. ꝑ phy. Aut aq̄ ꝛ aer ꝓut eſt in eis ſupficies Te. c. 80.
ſeu terminus corpis aliud ↄtigēs corpus virtutē hꝫ ſalua-
tiuā: ſed in eo φ ſibi eſtnee q̄litates admiſcent virtutē per
accñs hñt corruptiuā. ℂ Ad aliud dōm: φ aer hꝫ q̄litateſ
nimis ſenſibiles cōparatiōe alioꝝ eltoꝝ: ſed ꝑ acqſitionē

I bꝫ ſenſibiles ad corpus nr̄m valde. ¶ Ad aliud dicēdū: ꝙ magis ꝑſuadet oppm̄ ꝙ̄ intētū: qꝛ.n.aliqd diutius imoraſ magis trāſmutaſ: cū corpus trāſmutet ſibi approximatū. Trāſmutato ꝟo illo minꝰ imutaſ trāſmutās. Adhuc cibꝰ ꝛ potus alterat mēbꝛū alteratiōis difficilis: aer aūt facilis. Et p hoc appet ad 2m̄ ꝑtē rōnis iſtius. Non eniꝫ eſt maior moles potꝰ ꝛ cibi rōne vētris ꝙ̄ aeris rōne cordis: neqꝫ id qḋ trāſmutaſ dictū eſt eē vētrē: ſed cor magis. ¶ Ad aliḋ dōm: ꝙ lꝫ aer rōne ſubē aut q̄litatis: vt humiditatis mīme ſit mutationis ipꝛeſſiue: ꝑp tñ cōmiſtionē ſubē ipſius cuꝫ corporibus aliis ſibi extraneis: ꝛ alteratione facta in qualitatibus a fumis terre ꝛ vaporibꝰ aque ac ignitionibꝰ ꝛ radiis ſuperiorū hec ꝑm ſcentibus inferiora ſecum ꝛ alterantibus motu ꝛ luce in ipſo efficaciſſime imprimunſ qualitates tam actiue ꝙ̄ paſſiue q̄uarie.

¶ Differentia. CXV.

K **Quod in vere** magis abbꝛeuieſ vita ꝙ̄ i ceteris anni tēporibꝰ oſtēdiſ: qm̄ illo tpe i quo plures occurrūt egritudines vita plus abbꝛeuiaſ: cū egritudo ſit potiſſima cauſa vite abbꝛeuiatiōis: h aūt eſt in vere ſm Hippo. ꝛ Gal. 3a afoꝛ. in ipſo nāqꝫ oīum tēpoꝝ concidūt egritudines. Ipm̄ ēt de ſe repletionales ꝛ ſuffocātes adducit egritudines. vñ ſa ꝑble. ꝑp qḋ ver ꝛ autūnus moꝛbiferi. ¶ Rurſus. ſiſr occurrēs ſimili ad furiaꝫ incitat id: ꝛ ſit ſicut ignis in igne: hꝫ autem eſt ver cum caliditati attineat ꝛ humiditati: naturaqꝫ humana calida ſit ꝛ humida in ſecundo gradu. Iſaac in dietis vniuerſalibꝰ. Propter qḋ vere amplius abbꝛeuiabitur vita.

Oppoſitū quoqꝫ huius oſtēdiſ: qꝛ ver ſaniſſimum ꝛ minime moꝛtiferum. 3a afoꝛ. Sanitate autem producitur vita. ¶ Rurſus. Uita per calidum datur ꝛ humidum. Talis ꝟo fere extat complexio veris differentia. 66. Uere itaqꝫ abbꝛeuiabitur vita minime.

L **Qḋ autē** eſtate plus incurtari contingat oſtēdiſ: qꝛ illo tpe in quo virtus eſt debilior vita magis ꝯtinget abbꝛeuiari cū virtute fulciaſ vita. Hoc autem ſicut dicūt ꝛ ſenſus oſtēdit ꝯtingit eſtate: cuꝫ calor exhalet ꝛ humidū diſſoluaſ poroꝝ apꝛione. ¶ Adhuc vita ꝑlōgatur nāliuꝫ virtutuꝫ ꝑfectione digeſtiueqꝫ marie. Ea nāqꝫ mā ſubminiſtraſ preparata nutrimenti: ſed id eſtate nō accidit. vnde afoꝛiſmoꝝ prima. Eſtate ꝛ autūno cibos grauiſſime ferunt. Uita igitur abbꝛeuiabitur eſtate.

In cōtrariū qꝛ in ipſa humiditates parate putre fieri que in alijs retēte tꝑibus putreſiunt extroꝛſum ꝑpulſantur poroꝝ apꝛione ac calidi cōtinentis attractione. vñ mulieribus ꝯfert ſtaticis ꝛ ſenibus eoꝝqꝫ digōnes foꝛtificat. ¶ Rurſus. eſtate ſol ad nos accedit aut nobiſcū exiſtit. h aūt eſt cā gn̄ōnis. 2o de ge. ꝛ coꝛ. Qḋ aūt cauſa generationis eſt ꝛ vite cum ipſa oꝛdineſ ad illam: propter qḋ minus eſtate abbꝛeuiabitur vita.

M **Qḋ autē** autūno incurtetur magis monſtratur: qm̄ frigidus eſt ipſe ac ſiccus: hꝫ autem eſt via in moꝛtē. Eſt nāqꝫ ſenectuti ꝑpoꝛtionatus. 2o cōplexionuꝫ. ¶ Itidē. tempus qḋ eſt nature ꝛ vite ꝯtrariū eſt ipſius breuiatiuum: cum vita maxima tollaſ cōtrarietate: tale qdem eſt autūnus. ꝑ 2a. Abbꝛeuiat igitur amplius vitam.

Cuius oppoſitū mōſtraſ: qꝛ tꝑs temperatum vitā non incurtat verū ꝓlixat amplius. Sꝫ autūni ꝛ veris cōplo eſt tēperata in caloꝛe ꝛ frigiditate. 7. theoꝛice. ꝛ Phylaretus. Et firmaſ. qm̄ in autūno ſol eſt in eadē diſtātia ꝛ ꝑpoꝛtione ad nos velut vere. Cū vtrobiqꝫ ſit circa eq̄toꝛē vniformiter. Sol aūt vite cauſa extat. vñ Albumaſar in Sadā. Nō eſt vita viuētiū preter celū: niſi p ſolē ꝛ lunā. Sed in vere mīme accurtatur vita. ¶ Rurſus. vita abbꝛeuiaſ q̄litatuꝫ exceſſu: oppoſito ꝟo ꝑlōgaſ. Sꝫ in autūno q̄litates ſunt minꝰ excedētes ꝙ̄ in alijs tēpoꝝ vt eſtate ꝛ hyemis: cū in eo ſit minoꝛ caliditas ꝙ̄ in eſtate remiſſioꝛqꝫ ſiccitas: ſiccioꝛ eni eſt aer eſtate. Autūno ꝟo iā humectaſ. ꝑmis metheoꝛoꝝ ꝛ cōplexionum. Eſt ꝛ frigiditatis remiſſioꝛis cā ꝙ̄ hyemis. ¶ Adhuc autūno inſpiciunſ plures icraſſari. hoc aūt cum caliditati cōteſteſ ꝛ humiditati: vite ꝯferet ꝓductioni. ¶ Amꝑ. ſcribūt ſimile foꝛe de tempoꝛe ꝛ conſtitutione. Sed cōſtitutio frigida ꝛ ſicca qualis eſt boꝛealis autūno conſimilis coꝛpoꝛa conſtituit foꝛtioꝛa mobilioꝛa ꝛ perfectionis reliqua. afoꝝ. 3a. Huius autem vite abbꝛeuiatiuum minime. Itaqꝫ autūno vita ꝙ̄ modicum breuiabitur.

Sed ꝙ hyeme incurteſ magis appet: qꝛ i ipſa viget q̄litas pꝛemptiua vt frigiditas vite ꝯtria extās diſſolonis cātiua: humoꝛ ēt flegmaticus aggregaſ in ea qui mala frigiditatis q̄litate ipſiuſqꝫ mole ſuffocās ꝛ viſcoſitate poros oppillās ꝛ ductus coartās moꝛtē tādē īducit. ¶ Ampliꝰ. reſolutio plurima eſt cauſa breuiationis vite: hec autē accidit hyeme ſm Gal. afoꝛ. ꝑa. Uita igitur in hyeme breuiabitur maxime.

O **In oppoſitū** Uita ſtat virtutum fulcimento. he autem foꝛtificanſ hyeme: ac ꝓprie ad vitā agētes. afoꝛ. eiuldēs ꝑa. ¶ Rurſus. hyeme calidi ꝛ humidi ſupereſt abūdantia: ꝑp bonā digeſtionem ꝛ calidi vigoꝛationem: ſiſr calidūꝫ dñatur humido frigiditate antipiſtaſim faciēte roboꝛatū. Uite ꝟo cauſa eſt calī ꝛ humidi ꝑpoꝛtionalis abūdantia vt dñiū actiuarū q̄litatū ſuper paſſiuas dīa. 12. Breuiabitur itaqꝫ vita minus hyeme.

P **Propter primū** qdē ſciēduꝫ: ꝙ tꝑs eſt numerus: ſiue menſura motus ſm prius ꝛ poſterius. 4o phyꝫ. hic nāqꝫ motus primi mobilis eſt ab aīa mēſuratus: ſub quo ꝛ morꝰ cōtineſ ſolis: ſic ꝛ pticulares alii in quo zodiacū pergrediſ qui annus appellaſ qui eſt tꝑis ſpatiū quo ſol motu ꝓprio ab occidēte in oriēs pambulat eiꝰ eccētricū ſub eclyptica directe ſuppoſitū: qḋ ſpatio. 365. dieꝝ ꝛ vnius ꝑficiſ q̄rta dēpta cēteſima ꝛ trigeſima pte vniꝰ hoꝛe. ¶ Annus ꝟo in q̄tuoꝛ ſequeſtraſ ptes tꝑa noīatas: ver. ſ. eſtatē: autūnū ꝛ hyemē. Iſtoꝝ aūt temꝑoꝝ triplex inueniſ diſtinctio. Una qdē ſenſibilis ꝛ medicinalis magis penes effectꝰ in eis repꝛos data. ꝑ 2a. Et eſt qꝛ ver ꝑm̄ extat frondēdi arboꝛes: ꝛ ꝙ niues de mōtibus cadunt: neqꝫ multis tūc ꝑp frigus egemꝰ opimentis: neqꝫ ꝑp euētationē paucis: ꝛ autūnus qdē eſt tꝑs mutatiōes coloris folioꝝ ꝛ ꝑm̄ caſus eoꝝ. In ipſo ēt fontes minoꝛanſ ꝛ aq̄ductꝰ. Alia ꝟo tꝑa duo ſūt: eſtas ꝛ hyems. Quoꝝ eſtas eſt calīa valde i q̄ folia redduntꝰ ꝑfecta in cuiꝰ icipiūt fine albari ꝛ fructuū matureſcūt plurimi: neqꝫ pānis egemꝰ frigoꝛe veꝝ depōne illoꝝ caloꝛe: hyems ꝟo eſt valde frigida huic oppoſita. ¶ Eſt ꝛ alia tēpoꝛuꝫ diſtō aſtrologica: q̄ ēt 5o poniſ theoꝛice q̄ attēdiſ iuxta ꝑciſum ſolis curſuꝫ i zodiaco. Nā pagratiōe eiꝰ triū ſignoꝝ zodiaci vt arietis: thauri ꝛ geminoꝝ qḋ ſpatiū triū cōputatur ſolariū mēſiū vnuꝫ cōſtituens tꝑs: ꝛ iſtoꝝ ſpatia ſunt fere coeq̄lia. Incipit aūt ver nūc. 13. die martii: ꝛ. 14. terminaſ iunii. Deide ſol ingrediſ cancrū: ꝛ perueniēs vſqꝫ ad finē virginis ꝯſtituit aliud tꝑs vt eſtatē: qḋ. 16. terminaſ ſeptēbꝛis: ꝛ tres ſiſr ſolares ꝯſurgūt mēſes. Dehinc librā ingrediſ: ꝛ trāſiēs p ſcoꝛpionem in finē ſagittarii: qḋ. 14. eſt decēbꝛis. Aliud ceu autūnus ꝯficiſ tꝑs menſes ſiſr habēs tres. Et deinde igrediēs capꝛicoꝛnū per aquariū in finem deueniens piſciuꝫ die. 13. martii a qua īncepit: cauſat hyemē tribus menſibus conſiſtentē. Ex oī itaqꝫ ſolis reuolutione in ſignifero annus cōſurgit ex q̄tuoꝛ tꝑibꝰ ꝛ. 12. cōſtās mēſibus. ¶ Tertia ꝟo diſtinctio ſumiſ penes oꝛtū ꝛ occaſuꝫ: quarūdā ſtellaꝝ notarum inſinuata in lib. de aere ꝛ aq̄ Ari. ꝑble. ꝑa. ꝛ 3a afoꝛiſ. ꝛ theoꝛice 5o ꝯrōſſa. Dicunt nāqꝫ eſtatē initiari q̄ſi pleiades oꝛiunſ in maij ꝑno que ſunt ſex ſtelle ceteris celi agaregatiores. nūc. 19. gradū thauri tenētes: mediū ꝟo eſtatꝫ ſit q̄ſi

N Q

Afoꝛ. 12. cū afo. 21. ꝑble. 17. — Leōne. 13. verſus ſi. ꝛ 17 cir. ꝑncipium. Afoꝛ. 10. — Afoꝛ. 18. — Le. 56. ſ. — Colli. c. 4. pa ꝑm. et li. 1. ca. 4. poſt ꝑm. Do. 3. ſā. 1. c. 9. in ſi. — Le. 4. poſt medium. Ca. quo aetēs mutatur pulſus cū medið — Ca. 4. ii. Ca. ꝑ. 4. ꝑ medium. — Afoꝛ. 18. — Colli. ad afoꝛ. 15. ad me. — Colli. do. 15. — Ca. xxi. — Do. 2. ſi. pa ca. 3. a ꝑncipio. — Ca. ꝑ. 3. a ꝑncipio. — Pa ne poſt. 3. 12. Cō. afoꝛ. i ꝑn. et in fine. Ca. ꝑ. 2.

A canis maior exiſtẽs in ore canicule orit̃ añ ſolem matutine: q etiã maior ⁊ lucidior ſtellis oĩb⁹ fixis: nũc 5° gradu cãcri die. 20. naſcẽs iulij. Et tũc dies icipiunt caniculares dicti. ẽm illd̃ q̈rte afo⁊. Sub cane ⁊ añ canẽ moleſte ſunt purgatiões: de qua diuiſionũ. Boetij libro. Eſt canis celeſte ſydus qd̃ ad orionis pedẽ morbidũ micat. Autũn⁹ q̈ȝ initiatur qñ orit̃ arcturus: añ ſoleȝ diluculo exñs in. 15. gradu libre. Dis q̈ȝ h̃ ort⁹ eſt iliacus ſeu ſolaris. Eſt nãq̧ 3ᵘˢ ortus ⁊ occaſus. Coſmic⁹ ſeu mũdanus. Chronic⁹ ſeu tẽporalis: ⁊ iliacus: vt tradũt qdã aſtronomi ſ ãtes poete. Principiũ vo hyemis in occaſu eſt pleyadũ chronico: qd̃ eſt circa nouem bris p̃n̄ᵐ. Deinde eſt ver tp̃s poſt hyemẽ reliquũ. ¶ Et ſciendũ q ort⁹ ſydeꝝ nõ eſt cã pmutatiõis oino aeris ⁊ tẽporũ: vel poti⁹ ſignũ: imo ſol eſt ſicut tota cã. vñ 3° creticoꝝ. Nõ eſt veri: eſtati: autũno ⁊ hyemi cã niſi ipſe ſol. Qd̃ Ptolome⁹ in itroductorio ad artẽ ſphericã nitit̃ ꝯfirmare. Coadiuuãt tñ ſtelle in h̃ ẽm eaꝝ ꝯiũctionẽ cũ ſole aut ſeparationẽ. Qñ eni ſol eis ꝯiũgit̃ aut ille ſibi: itẽdit̃ mutatio aeris ad caliditatẽ. Qñ vo ſepatio fit minorat̃: iuxta 5ᵐ theorice ⁊ Joãnitiũ: quid aũt ſit vita: dif̃a. 21. ⁊. 113. notatuȝ. Supponẽdũ eſt etiã tẽpora fore cõtemperata cõtẽporalr̃: q: ſibi correſpõdẽtia. Sic aũt ſunt qñ ẽm rõnẽ ſigna fuerint pretacta in aſtris ortu ⁊ occaſu: ⁊ fuerint i autũno ſicide aq̃ hyemiſq̧ moderata: ⁊ in fine nõ valde trãquilla: neq̧ ſupabũdãs tẽpus in infrigidando. Et in vere facte fuerint aque tẽperate ac eſtate. Jta decẽs eſt annum ſaniſſimuȝ. eſſe de aere ⁊ aq̃. 3ᵃ afoꝝ. cum alijs. Similr̃ ⁊ loca ſufficiẽter temperata.

Cap. 2. in incipio.

B Cap. 7. in medio. In iſago. gis vbi a: e ñã nõ nã. hõ ca. bit poſtbᵃ incl.

7º par. ſb. afo. 9.

Propter ſecundũ

vo ſciẽdũ: q qdã dixerũt vitã hyeme magis abbreuiari ⁊ eſtate in mortẽ accipiẽtes ex de morte ⁊ vita duplicẽ fore: vnã pp ꝯſumptionẽ hũidi radicalis emergẽtẽ: alteraȝ ex ipſi⁹ putrefactiõe. Quaꝝ pᵃ iuxta Ar. nãlis extat ⁊ dulcis: cũ pn⁹ paulatiue ꝓcedat intrinſeco a calore inato ⁊ humido radicali. 2ᵃ vo accñtalis violenta ⁊ amara: marcore facta. Dicũt itaq̧ vitã hyeme magis abbreuiari: cuȝ mors plus acceleret nãlis. Quoꝝ eſt motiuuȝ: q: illo tp̃e q̃ calor magis imerſus ⁊ ifix⁹ eſt humido radicali: ampli⁹ ipm ꝯſumit ⁊ vitã per ꝯñs abbreuiat: id aũt fit hyeme: cũ imergat̃ in humidũ ⁊ friditate fortificet̃ circũſtantis: ẽm illud veteris. Uẽtres hyeme ⁊ vere calidiſſimi ſunt nã. Cũ ãt ſic fuerit ampli⁹ ꝯſumet̃ humidũ. Et iõ plures reſolõnes in ipſa eſt videre ſenſui occultas ẽm Gal. ibidẽ. Qd̃ ſigno volunt oſtẽdere: q: candela hyeme velocius cõburit̃ q̈ȝ eſtate: niſi calor fuerit diſſolutiuus aliter eſtatis. Qd̃ dicũt ꝯtigere: q: hyeme friditate aeris flãma magis ipellit̃ in mãm candele: nõ potẽs in alta ꝓcẽdi reſiſtẽte ꝯtinẽtis frigiditate. Per oppᵐ vo in eſtate ꝯtrũ aiunt euenire: idcirco ꝯcludũt vitã hyeme morti oppoſitã nãli ampli⁹ incurtari. In eſtate vo q: calor nãlis diſſolõne ibecillitatus eſt hũores ipotẽs gubernare. Uitã morti oppoſitaȝ violẽte pp humoꝝ putrefactionẽ plus dicũt breuiari. humores eni qñ debite a calore nõ regunt̃ putreſcũt: ipſi nãq̧ nõ putreſcũt niſi a regimine deſtituant̃ nature: de differẽtijs febrium. ¶ Hec autẽ poſitio q̈ȝtum ad primã prẽ fortaſſis veritatem nõ habet: q vita hyeme abbreuiatur magis morti oppoſita nãli: imo eſtate plus ⁊ autunno: ceu 3° declabit̃ dicẽdoꝝ. Neq̧ ipſoꝝ motiuũ eſt ſufficiẽs oino: q: dato amplius hũidi radicalis hyeme diſſolui: Tũ pp humidũ nutribile: qd̃ tũc gñat̃ copioſuȝ: ⁊ maxime reſtaurationẽ hui⁹ ponẽtib⁹ humidi: quo talis ꝓhibet̃ diſſolutio: vt appet. 112. lȝ tñ plus diſſoluat̃ quã in alio tp̃e: magis tñ reſtaurat̃. Et ideo vident̃ corpora viuẽtiora ⁊ fortiora vt ad multũ reddi. Neq̧ ẽt ſignũ eorum cogit iductũ: cuȝ nõ ſit ſilitudo vera flãme forinſece ad noſtrũ calidũ. intraneũ. dif̃a. ꝓtacta. Nã hui⁹ cõſumptio maior hyeme candele: nõ recõpenſat̃ adueniẽte aliquo extrinſeco: ſicut dicũ humidũ radicale hyeme reſtaurari ifluente. Qd̃ aũt aiunt eſtate morte violẽta vitaȝ ampli⁹ abbreuiari: verũ põt intellectũ ꝯtinere. Cõmẽtator vo 4° metheoꝝ. In hyeme feſtinat corruptio q̃ eſt p ꝯgelationeȝ ⁊ deſiccationẽ pp victoriã frigoris ſup illaȝ rẽ: quãdo deſtruit̃ calor nãlis pp calorem extraneum ⁊ pp id infirmitates hyemales ſunt h̃. Sed in eſtate putrefactio eſt magis q̈ȝ in hyeme: ⁊ hoc eſt q: multuȝ eſt de calore in illo tp̃e extraneo pp calorem ꝯtinẽtis. vñ ꝓdicta non feſtinat tunc corruptio: ſed accelerat corruptio ſiue putrefactio que eſt per diſſolõnem ⁊ combuſtionem. Unitur enim putrefactio que eſt per humiditatẽ extraneã ⁊ nõ que p ſiccitatẽ extraneã. Et lȝ id intellectum veritatẽ habeat: tñ dearticulat queſitũ omnifariaȝ: annum fortaſſis in duas tm̃ ſeparans partes.

C

a ſol 6. lo. 15. bᵃ meᵐ bẽdit.

D affᵉ lo. 3. 6 ſ. 4. 6 pᵒ. 4 lu. 2. 4 poſt ſ. c. 11. 12. ⁊ po ſtea.

B Cap. 2.

Propter tertiuȝ

vo ſciẽdũ: q ſi qs vellet q̈ſitũ dearticulare per oia ꝓtẽderetur amplius: cũ nãrũ ⁊ etatũ q̈dã ſe habeãt bñ aut male ad quedã tẽpoꝝ ⁊ reliq̃: afoẽ. 3°. Cholerici nãq̧ bñ ſe habẽt in hyeme: male vo in eſtate: flatici vo ⁊ mulieres econtra. Quãtũ tñ ſufficit ſimplr̃ ad pñs dõm: q tp̃s in quo minus abbreuiat̃ vita eſt ver: cũ in ipſo humiduȝ ſit ſufficiẽs ⁊ calido ꝓportionatũ. Silr̃ ⁊ calidũ nõ eſt imerſuȝ radicali vt in hyeme humido oino: neq̧ diſſolutuȝ putrefactioni obediẽs vt eſtate. Jdcirco bñ dem̃ eſt ver fore ſaniſſimuȝ ⁊ minime mortiferꝝ. Et vlr̃ ꝓbat̃ tẽpoꝝ melius: cõpleẋonuȝ ꝓ: qd̃ etiã oſtẽdit cõpleẋo tẽperata ceteris lõgeuior. dif̃a. 21. deinceps vo hyeme ꝯñr mors accelerat: cuȝ in ipſa plurima fit ad friditateȝ mutatio. Maxime aũt mutatiões corpora diſſoluũt ⁊ vitã abbreuiãt: p acceſſus tñ ꝓhibere in ꝓluribus calidiorib⁹ denſitate muſculoꝝ calore interius viuificato. In frigidis vo ac ſiccis ac ſenio diſſolutis aut q̈cũq̧ ſecus ꝯtingit. Adhuc vt tactum in ipſa multiplicat̃ flegma infrigidãs ⁊ extingẽs ⁊ ſuffocãs. Aſſument̃ ẽt cibaria q̈ȝ plurima ⁊ idigeſtibiliora. vnde calidũ repati euenit nõ parum. ¶ Sȝ ꝯ id vi eſſe qd̃ dicit̃ pᵃ ꝓble. vt pp qd egrotãt magis eſtate: moriunt̃ vo magis egrotãtes hyeme. q ſi h̃: plus vita abbreuiabit̃ hyeme q̈ȝ eſtate. ¶ Dõm q eſtate vt oſtendet̃ magis. Et ſoluẽdũ q Ar. nõ intẽdit dicẽ q plures cõtingat mori ſimplr̃ hyeme q̈ȝ eſtate. Sȝ q egritudinũ hyemaliũ plures ſunt mortales q̈ȝ egritudinuȝ eſtiualiũ cũ in ã cauſa ſiãt vehemẽtiori: vñ hyeme ait neceſſe vehemẽs pncipiũ eẽ egritudis: tale aũt corruptiuuȝ eſt ꝯũr. In morbis eniȝ minus piclitant̃ egrotantes. Si eni cõparemus egritudines ei⁹ ad eas que hyemis vt eſtatis ſũt. 30. hyemis vo 7. ex. 30. quidẽ illius plures ꝯtingit mori: q̈ȝ ex. 7. hui⁹: cuȝ multũ. 30. 7. excedant. Ex. 7. tñ hyemis plures ꝓportionaliter accidit mori: puta tres q̈ȝ ex. 30. eſtatis: q: ſex niſi egritudo fuerit ꝓeſtilẽta plurimos afficiens. Jtaq̧ vita magis eſtate breuiabit̃ ⁊ autũno. ¶ Propter qd̃ deinceps ſciendũ: q vita põt duplr̃ icurtari. Aut rõne cãruȝ ab illo tẽpore emergẽtiũ ipſi ꝓpriaꝝ: vel ab alijs ꝯtingẽtiũ tẽporibus. Si pmo qdem mõ eſtas ceteris vitam amplius breuiat. 2° vo autũnus. Qd̃ mõſtrat̃: q: tunc qñ q̈litates vigẽt efficaciores intenſiores facte: magis accurtat̃ vita: cũ ea tẽperamẽto ꝯſiſtat. Jd aũt accidit eſtate: nã in ipſa viget caliditas plurimũ q̈litatũ efficaciſſima oium: ⁊ ſiccitas paſſiuarum. Eſt nãq̧ lima caloris ⁊ exacuitio. Neq̧ eſt q ita calim noſtrũ a reſolõne defendat caliditatis eſtatis: ceu acciẽte defendit̃ ⁊ fortificat̃ hyemis frigiditate: pp qd̃ frigiditas ⁊ ſi ſit nãe inimica ⁊ mortificatiua: redderur tñ accñtalr̃ amica ⁊ viuificatiua. Caliditas aũt excedẽs iprohibita reddit̃ inimica. ¶ Rurſus. eſtate praua celebrat̃ digẽ: iuxta illd̃ veteris ꝓtactũ. Eſtate ⁊ autũno cibos grauiſſime ferunt ⁊ humores nãe odioſi vt cholerici aduſti ⁊ ad putredinẽ horribilitate parati mltiplicant̃: pori aperiũt̃: humidũ euaporat radicale: ac calor diſſoluit̃ nãe. Qd̃ oſtẽdit̃. q: appetitus debilitat̃: corp⁹ gracillat̃: egritudieſq̧ moleſtiores tẽporis hõgeneitate magis emergũt. Cuius ẽt ſignũ: q: in regionib⁹ calidis eſtati ꝓportionatis vita inuenit̃ breuiari.

Aphᵒ 2.

F

3° aforiſ. afo. 10. ca. 4. de ſat.

ꝓble. 15. G

2° afo 1°. afo. 34.

H

Aforiſ. afoꝛ. 18. In argu.

I Nā in terra nigroꝝ ſeniū aduenit in .30. ānis. Ex qb⁹ īfert
ꝑ³ 2ᵃ doc. 2. ſū. 1. ca. 11. ꝑ° ꝑnᵐ de ſe fore ceteris tēpoꝝ eſtatē vite abbreuiatiuā maxime: autūn⁹ xo nō ꝑ ſe tm̄: ſed magis rōne cāruʒ ex aliis confur gētiū tēporib⁹ ceteris eſt vite vtriuſqꝫ breuiatiuus: cū veri ꝯrieť nō paꝝ. Et ideo ꝓbľ. ꝑᵃ. Autūn⁹ eſt vere morbidior
ꝓble. 14. magis nāqꝫ egrotamus calo īfridato q̄ʒ eꝫ: cū friditas na ture inimica poros iueniat aptos adhuc ꝑ quos pōt itima corporis petē: nā pori claudi īcipiūt autūno. ꝑᵃ afor. Amp.
Eō. afoꝝ. 18. in fi. nā eius extat vite ꝯria. ℂ Et rurſus nā repētinas ⁊ multi
ꝑ° 2ᵃ do 3. ſū. 1. ca. 9 in fine. modas nō tolerat mutatiōes: cū eı⁹ ꝯſonātiaʒ diſſoluant ar monicā: ad cui⁹ qdē ſm Dam. in aforiſmis ſiſitudinē eſt cō
3. tech. te. cō. 53. ſtructa: ſʒ ſubita iteruenit ⁊ frequēs in autūno mutatio ad friditatē: mox xo ad caliditatē ꝑꝑ acris ſubtilitatē ex eſta
Alo. 6. te acgſitā. 3° afor. ⁊ ꝑ 2ᵃ. noctes eni ⁊ matutinalia ſunt frigi
Col' afo. 5. 7. 8. 10. de: meridionalia xo ⁊ ampli⁹ nonalia cal'a ſm. A. ℂ Ad huc mās recipit icineratas ab eſtate: ac eas ſub poroꝝ con
Do. 1. ſū. 1 ca. 3. ver ſus finē. ſeruās ꝯſtrictiōe iniciatiua. Eſt nāqꝫ iuxta. A. nutritor reli quiaꝝ egritudinū eſt .tis. Sūt ⁊ egritudies ei⁹ q̄ʒplm acu
Doc. 2. ſū. 1. ca. 6. i fi. ſcd̄a ꝑmi. tiſſime ac mortaliſſime. afor. 3ᵃ. Que tn̄ ſi ad hyemeʒ acce dāt remolliunť humore ⁊ diſſoluūť calore fortificato. Ta
Afor. 10. leſqꝫ māe ſūt egritudinum ⁊ breuitatis vite cā. ℂ Rurſus.
K in quo tpe incediť ſub ſole multū calidor: ⁊ in nocte pueniť ad frigus ſubito: comediť ēt fructuū multitudo humorum corruptiua: ⁊ virt⁹ eſt debilis: ⁊ q̄ taliuʒ vita breuiať ꝑam plius: hec āt vt dicūt eueniūt in autūno. Propter qđ ceteris vite magis eſt tpib⁹ incurtatiuus. Qđ ⁊ ſi conferat paꝝ eſt paucis ⁊ ꝑ aliud. Ad ſūmū itaqꝫ ver minime vitā breuiat: minus xo hyems: plus ꝑ ſe eſtas: q̄ʒpl' xo autūnus: ꝑ aliđ tn̄ maxime: vn̄ expientia nos docet plures autūno q̄ʒ alijs tpib⁹ decedere. ℂ Sʒ circa ꝑdicta dubitať: cū tps ſit q̄daʒ mēſura mot⁹ ſm ꝑus ⁊ poſteri⁹ numerata ꝑ aiam: ſitqꝫ in gn̄e quātitatis: a qua nō puenit alteratio ⁊ ſimilr̄ imutatio nulla: cū mathematica q̄ʒtitatib⁹ careāt ſēſibilib⁹. 3° appa
Xe. cō. 3. rens metaphice. ℂ Dōm ꝙ tps pōt 2ᶦ ꝯſiderari: vel ſm ſe put tactū: ⁊ ita eo in vita: ⁊ vir in nullo ſit imutatio. vel ra
L tione q̄litatis ſenſibilis eidē adiūcte: ⁊ ſic ipſo ſit permuta
X. cō. 117. tio: ꝑ ſe eni ita cā corruptiōis eſt tps phyſicoꝝ 4°. vn̄ afor.
Cō. afo. 5. in ꝑn°. 3ᵃ. Mutationes horaꝝ nō ſunt cauſe morboꝝ: ſed complo
Do. 2ᵃ ſū. 1. ca. 4. in ma fine. nes. Quare ꝑ 2ᵃ. Debes ſcire ꝙ effect⁹ mutationū tēporuʒ non ſunt ꝑꝑ cām tpis: ſed ꝓpterea ꝙ cum eo mutata q̄litas magnā efficit opōneʒ in mutationibus diſpōnum.

Propter quartū ad primū dōm: ꝙ lʒ plures egritudies accidāt vere: nō tn̄ caꝝ ꝑlime ſunt mortales: ceu in autūno: cū de ſe ſint ſan guinee: ſit ēt virt⁹ tūc fortis. Neqꝫ ſilr̄ id ꝑ ſe ineſt veri: ſed magis ꝑ aliđ: q: in eo virtute roborata ⁊ poris icipiētibus apiri nā volens mās extra ꝓpulſare q̄nqꝫ ſuccumbit: velut quādo quis de ſe maiora preſumit. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ lʒ ver morbos adducat: pauciores tn̄ q̄ʒ autūnus vt Ap. ſub iungit. Et qđ ēt ſit ad aliđ dōʒ appuit. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ
M calidū nāe humane ⁊ humidū: ⁊ veris tēperamētū in cali ditate ⁊ hu. nō ſunt ſeinuicē exacuētia ⁊ ad furiā incitātia: cum ſint ſilia in ſpecie ⁊ nā ſe potius cōſeruantia: nō autem vt que in gn̄e corruptiua. ℂ Ad aliud eſtatis dōm: ꝙ lʒ in eſtate humida exhalent putrefieri parata: poroꝝ raritate ac calidi attractiōe forinſeci: plus tn̄ exhalat ⁊ reſoluiť ſpi ritus iuuatiui. vʒ. ⁊ ſanguis que vite ſunt fulcimenta. Silr̄ virt⁹ debilitať vt nō valeat ꝑfecte depellere. Q. ſi qbuſdaʒ ꝯfert: vilius tn̄ vt quēſitū ſciſciat obeſt. ℂ Ad aliud dōʒ: ꝙ iſte acceſſus ⁊ receſſus: ꝓprie cā eſt gn̄ationis ⁊ corruptio nis aialium ex putredine ꝓductoꝝ. Aut eſtate intūtū acce dit ⁊ nobiſcū morať: vt eius inflāmatiōe aeris ſupflua diſ ſolōnis virtutis ſit cauſa. Tēperatis eni vita ſeruať: ⁊ non ſupfluis: hoc aūt ſolū euenit q: in nām agit extneam: cū de ſe vite fons exiſtat. ℂ Ad aliud autūni dōm: ꝙ ipʒ non eſt tps tēperatū ꝑfecte. ℂ Propter qđ ſciendū ꝙ aliqđ duplr̄ eſt tēperatū. Aut q: in ipſo ꝯfranguňť ⁊ alterāť in adini cem tēperamētum cōſtituētia: ⁊ tale veris eſt tēperamētū: qđ oſtendunt partes diei nālis ꝓportionalis ſibi ſatis in q̄ litatibus correſpōdentes. Aut ꝙ nō ſint vna cōfracta ⁊ cōmi

N ſta: ſed potius paꝝ remiſſa ſibi ſint iuxta poſita: ⁊ tale dici pōt autūni impfecte tēperamētum in caliditate ⁊ fri. qđ indi cat diſpō diei priori oppoſita: vn̄ ⁊ ſi dicať aliq̄lr̄ in actiuis tēperatus qualitatib⁹: q: non calidus vt eſtas neqꝫ fridus ſicut hyems: eſt tn̄ in paſſiuis diſtēperat⁹ valde: vt in ſicci tatē lapſus intēſaʒ. Propter ꝙ Auer. ipugnat opināntes ꝙ
4. coll. c. 2. 4. 8. 1. cō. cōplo autūni ſit q̄li in veris tēperātia: eo ꝙ ſit media inter eſtatē ⁊ hyemeʒ. diſa. 66. vbi ēt ad ꝯfirmatione qđ dōm vi debiť. ℂ Ad aliud dōm vt iam appuit: ꝙ q̄ʒtū eſt rōne q̄li tatū exceſſiue: non multum eſt autūnus cā breuiationis ceu eſtas aut hyems: veꝝ ꝑꝑ repētinū ⁊ crebrū ipſaꝝ curſuʒ: ⁊ ꝑꝑ alia que ſibi inſunt alioꝝ tēpoꝝ denotata: ob ipſi⁹ ſulie aptitudis ſuſceptionē. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ autūn⁹ q̄ſdā iu uat vt diſſolutos raritate poroꝝ eſtate cū in eo pori icipiāt ꝯſtringi ⁊ humectatos ſupflue nō hūtes corruptioni para tos hu. paucis: tn̄ ꝯfert reſpectu iſtorum qb⁹ nocet. ℂ Ad
O aliud dōm: ꝙ talis cōſtitutio ſic ꝑ accn̄s operať calm ⁊ cō poſitionē fortificādo corporis interius breui vigēs tēpore. Si eni plurimuʒ duraret id qđ autūnus ⁊ peius operareť
Alex. 10. ſicut ex nocumētis ipſi⁹ iductis. 3ᵃ afor. appet. ℂ Ad aliđ hyemis dōm: ꝙ q̄litas nū ineſt ſibi peremptiua: cuʒ fuerit tēporaliter reddita. Uel ꝙ hoc per accidens caloris forti
ꝑᵃ aforiſ. tudinem operatur in pluribus ſm illud. Uentres hyeme. ℂ Ad aliud etiam apparuit. ℂ Rationes ſimilr̄ alterius partis ꝓcedūt in hyeme ac alijs ſuo modo intellecte.

ℂ Differentia. CXVI.

Q Uod corpori lapſo debeatur ꝯſeruatio ⁊ nō cōſeruatio ſeu regimen per ꝯriū ⁊ nō ſimile videť. Q. autē per ſimile in corpore optime cōpōnis oēs con ueniunt: qm̄ ſi corpus hoīs ſit certitudinaliter mediū cōplexione: ꝯſeruabiť vtiqꝫ ab alimēto medio com

P plexione in ꝑn̄ti cōſiſtentis. Si xo aliqđ calidius: aut frigi dius: aut ſiccius: aut humidi⁹ ſit: huic medios compl'one ci bos ⁊ pot⁹ male vtiqꝫ qs dabit: ꝑmutari eni opʒ vnūqđqꝫ taliū corpoꝝ ad ꝯriū inq̄ʒtū diſtat a media certitudinaliter cōpl'one. Erit aūt h per ꝯria ꝑn̄tis diſcreť: ꝯria enim eq̄li diſtātia diſtāt a medio ex vtraqꝫ parte ſm vtrāqꝫ oppōnē. Si eniʒ corp⁹ diſtauerit a bn̄ cōpl'onata ⁊ media ꝯſtitutio ne ad frigus trib⁹ nūeris: opʒ eē calidi⁹ cōmēſurato tribus
Cap. 1. in medio. nūeris alimētū. Et ſilr̄ de humido ⁊ ſicco. alimētoꝝ ꝑmo. ℂ Amplius in fine tertij eorūdē idonea ad comedēdū con ſeruātib⁹ ſine q̄rela nālē cōpl'onē aialib⁹ quecūqꝫ naturis ipſoꝝ ſunt ſilia: hn̄tib⁹ aūt a ꝑn° prauā aut acgretibus nō eius ſiliuʒ ipſis: ſʒ q ꝯrioꝝ vtilis: a ſilib⁹ eni ꝯſeruanť que ſm nām ſine q̄rela hn̄tia: ſed a ꝯrijs ad ꝯuenientē diſpōnem ducanť que praue ſūt cōplexionata. Id ideʒ ſonat ſermo in
Cap. 8 ꝑncipio. Cō. 16. fine octaui. de inge. ⁊ afor. ꝑᵃ. ℂ Amp. ſile additū ſimili fa cit ipm furere in augᵐ furitiuū inducendo. Tale ēt tali ad ditū magis tale reddit. 3° topicoꝝ. Que aūt ſic opanť in la pſuʒ eadē faciūt ampliorē. ℂ Rurſus. ꝑ iſpirationeʒ ⁊ re
Cap. 9 ſpiratonē cor īfrigidať: ⁊ totū corp⁹. diſa. 81. q̄ qdē corpo
Q ri eſt iproportionata calo. Aer ēt q nos circūdat valde fri
Do. 2. ſū. 1. c. 2. i ꝑn cipio. gidus eſt inari ſpūs cōparatiōe. ꝑ 2ᵃ. ita ſaltē reſpectu aeris ſic imutātis nō poterit regimen fieri ꝑ ſile. ℂ Adhuc vni cuiqꝫ elītoꝝ ineſt q̄litas ꝑdomināns diſa. 12. quā opʒ ꝯrijs in miſto ēt ne itēdať gubernari: ⁊ ſic lapſus itēſior reddať. ℂ Uidē. qđ corpi admiſtrať lapſo aut erit in minori eo ex ceſſu caliditatj vel fri. ⁊ ſic in eodeʒ nō ſeruat lapſu nō ꝑpon derās. aut maiori ⁊ tūc ipʒ augmētabit: vel ineq̄li: ⁊ ita nō ſiet actio neqꝫ paſſio: cū ſit ſile. Res aūt a ſuo non patiť ſiſi
ꝓble. ꝓbľ. 8. ⁊ ſi nō patiť non agit. Oē nāqꝫ agens phyſice ſic pa tiť ⁊ eꝫ. qđ āt tale ꝯſuare nō poterit: cū actio q̄daʒ ſit cōſer uatio. Non itaqꝫ per ſimile corpori lapſo erit conſeruatio.

A Huius autem oppoᵐ in techni lib. 3°. Qui ꝯſeruare voluerit, qs corporis craſiʒ q̄leʒ accepit ꝑ ſilia ſilib⁹ afferat. Calidiora eni corpa calidiorib⁹ egēt adiutorijs: frigidiora frigidiorib⁹: hūidiora hūidioribus: ſicciorib⁹ ſicciora: ⁊ in cōpoſitis ſil'r ſuo mō. ¶ Rurſus naturalia vt dcm̄ ꝯſeruant ꝑ ſilia. Corp⁹ aūt lapſum eſt nāle cū ipʒ poſitū ſit ſub latitudie ſanitatis in techni. ¶ Palin. appetit⁹ nālis ordinat ad ꝯſeruationē aliti. Sed h in his q̄ ſūt nā ꝯcupiſcit ſilia. Inn ālis aūt diſſilia. in techni. Siſiaq3 ſunt de qb⁹ q̄ſitū. ¶ Adhuc corp⁹ egrū nūc docet ſilib⁹ cōſeruari. diīa. 174. Multo itaq3 magis lapſum. Cōſeruatio igit huic corpori debet ⁊ p ſile. ¶ Adhuc ab eo qd̄ eſt ſile in ſpecie ⁊ nā res nō patit ꝑ 2°. cū ois paſſio ſit a ꝯrio. Sed calidū in ꝑ gradu cū calo in eodē ꝑpe ſm equalē māſionē ſimile in ſpecie ac natura exiſtit. Qd̄ autē paſſionē non infert: neq3 actionē: neq3 tādē ꝯſeruationē. Qd̄ oñdit duorʒ corpoꝝ equalr calidoꝝ inadinuicem applicatio: q̄q3 eniʒ quantitas augmētet: q̄litas tñ permanet gradualis.

Propter primū vo ſciēdū ꝙ corp⁹ lapſum eſt 3ᶻ. paruʒ. vʒ. ⁊ mediocriter ⁊ multū: paꝝ qdē vt multū ſanū lapſum: multum vo ſimplr egrū mediū quoq3 neutrū appellat: hoꝝ demū vnumq̄dq3 latitudinē hʒ gradē. vñ in techni. Toti⁹ ſanitatis latitudo in tres diuidit preꝫ bñtes ⁊ ipſas latitudinē q̄mulraʒ. Unū q̄dq3 etenī triū in magis ſeqſtrat ⁊ min⁹ ⁊ mediū. Que qdē corpora duob⁹ extremis interpoſita termis diſcernuntur. Optia qdē cōpōne ſimplr ⁊ nūc ſacta egritudie. Et hec quidē ceu media ſunt: ſicq3 coꝝ regimē mediū eē opʒ. vnde optime cōpoſitioni ꝑpinquiora magis ei⁹ participabūt regimine: peſſime vo ſecedēt diſariaʒ. Qd̄ aūt hoꝝ medium regimine idiget mediocri. ¶ Cōſeruatio q̄q3 ad p̄ns 2ᶻ accipit. Uno qdē mō ſpāliter put corpi debet ſolʒ ſano per optime: q̄ etiā ꝯſeruatio exiſtit ois per ſile diſariā. Sumit ⁊ ꝯſeruatio gn̄alr: ſiue ꝯſeruādo ad meliorē corp⁹ deducat craſim: ſeu ſeruet ex hn° ꝑ̄trīs. Et ſic ſub ꝯſeruatiōe regimen ꝯtinet pmutatiuū. in techni. Ubi Haly. Rem noie ſui gn̄is noiam⁹: hec eni ꝯſeruatio idē vʒ qd̄ ſanitatis regimen tū gen⁹ exñs cōſeruatiui regimis ⁊ pmutatiui. ¶ Sile ſiḡdeʒ 2ᶻ accipit. Qddā nāq3 vere ſimile dr: put in gn̄e locat qualitatis: ꝑpriū nāq3 ei⁹ ſm ipſaʒ ſimile qd aut diſſile dicit: ſicut ſm q̄titatē eq̄le ⁊ ineq̄le: ſm vo ſubam idē ⁊ diuerſum. Un̄ Boetius topico. 2. Silitudo reꝝ eſt differētiū eadē q̄litas. 5° et metaphyſice duo modi ſilitudis tanguntur. Silia eniʒ dicunt que idē paſſa ⁊ plura idē paſſa: vt ſi plura cōburunt: aut diuerſa: ceu ſiqs cedat: alter vo incarceretur. Et quoꝝ qualitas eſt vna vt albedo ⁊ luciditas in niue ⁊ glacie. Eſt ⁊ ali⁹ modus ſm qd̄cūq3 alterari ꝯtigit ꝯrioꝝ hoꝝ: qd̄ plura hʒ aut magis ꝑpria huic eſt ſile: vt apʒ in medijs ꝯrioꝝ ad extrema: qd̄ eſt ſile in gn̄e. Sumitur ⁊ ſile apud Gal. cōiter p ſilitudie in ſuba. Cuius qdem cognitio experimēto cognoſcit ſolo: q̄ ſilitudine caro dā leonibus ſimilaris: equis vo ordeū vel auena: bobus orobum ⁊ porcis glādes. Unaqueq3 eniʒ ſpecies fere ſibi alimētum hʒ ſimile in ſubſtātia determinatū qd̄ alteri eſt diſſimile: vt ex hyſtorijs aialium apparet: hō tñ ⁊ ſi poliſagus quedam alijs alimēta ſibi venenū exiſtunt: vt iuſquiamus turdis ⁊ glculis eſtus: que ſimilitudo nō ſolū in ſpeciebus: veruʒ etiaʒ in indiuiduis attendit. Unaqueq3 eniʒ figura ⁊ cōplexio hominis cibū hʒ ꝯuenientē ⁊ ſibi ſil'em. ꝑ 3°. In alimēto enim ad corpus eſt duplex ſilitudo: qualitatiua ⁊ ſubalis. cōplonam 3°. de re. ſa. 6°. ⁊ de ige. ſa. 8°. Hec aūt ꝑdicamētalis nō extat ſuba cōtra accidēs ſeparata: ſed magis nā quedā ⁊ ꝓprietas ex ſuperiori virtute ſpecifica vnicuiq3 aialiuʒ ſpeiꝫ imo etiā idiuiduo attributa. Quo etiā. 3. ſimpliciū mō ſcribitur pharmacū hn. ſibi ꝑpriuʒ euellere: ſilitudine in ſuba reperta. i. forma ſeu virtute ſpecifica. ¶ Attendēdum ēt ꝙ ois ſimilitudo hic dicta potētialis exiſtit: nō autē actualis.

Nullus enim cib⁹ dʒ dici temperat⁹ hoi niſi caro humana vel remote niſi carnes pulline. Terrena ſcētia nāq3 cum calorē nō habeāt actu: 5° collʒ. minime ſunt hois cōplōni ſilia calide actu exiſti. Quid aūt ſit ꝯriū diīa oſtendit. 153.

Propter ſecūdum ſciēdū qdē: ꝙ Gal. 5. ⁊ 6 de re. ſa. ꝑtractans hunc ſermonē vt appet ſilr ex techni: ait ꝙ corpoꝝ q̄daʒ ſunt lapſa in cōplōne: alia in cōſtructione: nōnulla vo in cōi natura: quoꝝ oium conat regimen ſcribere. Lapſoꝝ quoq3 in cōplexione quedaʒ vniformiter ſunt lapſa: in qbus vna eſt per totū ꝑportionalr cōplexio. Alia vo his oppoſita: vt q̄ caput declinat ad caliditatē: epar ad ſiccitatem: ⁊ vēter ad humiditatē ſuperfluā ⁊c. taliū coꝝ eniʒ cōnālem nō ſeruāt cōplōnē que a ſanitate ſunt corpora remotiora: difficilis ēt regiminis valde: cū vnūq̄dq3 ꝑpria egeat adminiſtratione regitiua. Corpoꝝ ſiquidē in cōplexione vniformiter lapſorum totaliter: quedā i qualitatib⁹ lapſa ſūt actiuis: alia vo in paſſiuis. ¶ Adhuc ⁊ regimen duplex adhibet corporibus: vnū qdem cōſeruatiuum per ſile qd̄ qdem ſecuri⁹ adminiſtrat ciuiles gerēti act⁹: ⁊ multis familiarib⁹ occupationibus ipedito. Eſt ⁊ aliud pmutatiuū alteratiōe ad melius lapſuū deductiuū quo regi hñt corpa libera ocioſa ciuilib⁹ actibus ⁊ familiarib⁹ mime ipedita. q̄re 6° eiuſdeʒ. Quecūq3 diſtēperātia adhuc ſunt ſub ſanitatis latitudine volēs corrigere ꝯrijs dictabis. Qd̄ ad multū efficit nō occupatꝫ oppoſitis vo entib⁹ p ſilia miſtrabis: ⁊ maxie q̄ndo ita fuerint aſſueti. Sʒ hoꝝ alterū accidit magis vtiq3 nā in docte: nō eligētib⁹ nobis ſilia: nāles eniʒ diſtēperātie appetūt ipſa in techni. vñ ꝑ 3°. Uolūtatē reducēdi cōplōnes malas ad eq̄litatē priꝰ pñcē ocioſi q ſuas domuerunt aias ſm ꝯplirā tolerātiā in tpe q̄ ordiate ad eq̄litateʒ redeāt. Ipſos nāq3 abſq3 ordie regere pducet coꝝ corpa ad egritudineʒ. Debēt nāq3 paulatine ad meli⁹ ex multo ſtudio tranſferri. Nō eniʒ ꝑcipites trāſmutationes ſuſtinēt nāe. Hoc etenī regimē pleniori diligētia ⁊ fideliori eget priori. ꝑ ēt practice. His eqdē antemiſſis ſciēdū: ꝙ ꝓpa ciberia hūida eē humidis: ſicca vo ſiccis naturis. Nutritio nāq3 eſt pfecta ei⁹ qd̄ nutrit ei qd̄ nutrit corpori aſſilatio. diīa. 30. Citius aūt aſſimilant ſicca qdē ſiccis: hūida vo hūidis. In hñtib⁹ maxie craſim vniformiter p oē lapſam. Q̄ſtūcūq3 eni ꝑprius fuerit alimētū tāto nutribilius efficit: eo ꝙ hñtia ſymbolū facilius tranſmutant. 2. de ge. ⁊ cor. ⁊ ꝑ 2°. Facilior eſt in gn̄e ꝑportionali trāſmutatio. vñ afoꝝ. 2°. Singulū a ſilibus ſue craſis citi⁹ alterat ꝓp eē factū qd̄ trāſmutat ſimilius ei qd̄ trāſmutat: cū pauca interueniat inter ipſa diſtantia. Si nāq3 cōplexiones ſiccas aut humidas volueris ſubalterare ad melius deducēdo alimēta eis cōtraria ſunt congrua: ſed in lapſu ad caliditateʒ ⁊ fri. ꝯrioꝝ ſemꝑ aduenit adminiſtratio: q: efficaciſſime ſeu opatiſſime ſunt q̄litatū. Et iō facilius a ſilib⁹ alimētis regulate in morbidā corpus diſpōnē deducūt. Qd̄ eqdē ſiccitas ⁊ humiditas q̄litates debiliores minus opant: ſunt eni paſſiue. Qd̄ ⁊ docēt etates his affecte diutius imorātes: a pma etenī gn̄ōne vſq3 ad iuuētutē humiditas pdurat. Ipſa nāq3 fere ſuperſtus ⁊ calor pene tēperatus. ꝑ p°. dehinc in antea ⁊ maxime in ſenio qdē pmanet ſiccitas: cū cōplexio ſenioꝝ nō ſit humida ſicut id dicentes 2° refellunt cōplōnum. Eſt itaq3 vt ad vnum ſit dicere ſnia Gal'. ꝙ corpi lapſo in q̄litatib⁹ actiuis familiarib⁹ occupationibus ipedito nō valēti regimine vti pmutatiuo ad melius reductiuo: expedit vt regat ꝯſeruatiuo. 8° ēt de inge. lʒ eniʒ trāſferre ad melius ſimplr ſit vtilius: nō tñ qñ egrotat cū tunc expedit ꝑexiſtentem cōplōnem ſeruare: ceu inimici aggreſſus nō eſt armis ipreparatis omiſſis coꝝ ꝑparatiōi intendere: imo illis ſe tueri: ne ſuccūbat inſidiatori. In corporib⁹ quoq3 lapſis ad calitatē ⁊ fri. negat Gal'. regimē cōſeruatiuū q̄ſtūcūq3 ſint familiarib⁹ occupatiōib⁹ ipedita ſeu ociēte. Et breuiter oia lapſa: ꝑter qd̄ puerile ſolū. Eſt enim

Margin notes: Te. c. 43 / Te. c. 45 / Li. 1. tra. 3 tec. c. 24 / Li. 1. c. 6. / 12. 19. / Li. 1. tra. 6 tec. c. / Do. 3. c. 3. in me°. / B / Li. 1. tex. cō. 19. / Li. 3. c. 6. in cōmē° / C / Te. c. nō hīt ē cōmē° / comēto in cap. 2. 3 hn°. / D / Do. 5°. ca. in me°. / Col'. c. 4. in medio. / E / Li. 1. c. 24. p° medium. / In pn°. / In pn°. / Li. 3. c. 3. c. 5. ⁊ ſeque. tibus. / F / Co°. poſt pn°. / Li. 2. tra. 6 tec. c. 5. / Do. 4°. c. 1. circa pn°. / Ca. 15. p° pn°. / G / Te. cō. 25. / Do. 3. c. 3. in me°. / Col'. cō. ci. 54 / H / Do. 3. c. 5. p° pn°. / Co. 3. c. 3. p° pn°. / Cap. 4.

I fere tēperatū: ppterea q̄ humiditate ſopiſ: gubernant de lyabbas. Iſaac ⁊ .A. cū Gal'. alicubi regimine pmutatiuo ⁊ nō conſeruatiuo. Et ſic apparet Gal'. fore coactū q̄dāmō paſſiuas ēt cōplōnes per ſimile gubernare: cū nō poſſent abſq̄ periculo occupati vti pmutatiuo. Sic itaq̄ cum practice p̄. Cōcidunt vt exceſſus q̄s in paſſiuis ⁊ ciuiliū actuū occupatus maxīe regendus ſilibus: qñ aūt cōcurrūt oppoſita reducēdus ꝯriis potiſſime. Amp̄. elemētoꝝ p̄ cū corp⁹ duplici ſupponaſ trāſmutationi: vni q̄dē alteratione ꝯrīarū q̄litatū cauſate in elemētis inuētoꝝ: alteri effluxione inducte calore humidū depaſcēte radicale. His q̄dē op⁹ fuit reſiſtere p̄ime q̄dē qualitate ꝯria ſubalterādo: ſcōe vō replēdo q̄d euacuatū eſt per ſimile q̄d nutritiōe pficiſ. Eſt enim nutrire vt tactū corporib⁹ ex aliqua ſubā ſilī deꝑditā ꝑuas reſtaurare. Haly. quoq̄ hāc excitās dubitationē dīc ſmonē qui in arte. i. in li. techniis repiſ ꝯriari ſermoni ei⁹ in aliis libris. Scripſit nāq̄ in libro re. ſa. q̄ calidiora corpoꝝ regimine indigēt frigidiori: ⁊ in reliq̄s ſilr cōplōnūꝫ. ⁊ iō ſermonē ſuū obſcurauit: nō diſtinguēdo īter regimē conſeruatiuū ⁊ permutatiuū. Rñdenſq̄ inq̄t. Ego dico q̄ Gal'. non fuit oblit⁹ ſermonis ſui: neq̄ ꝯrietatē iduxit. Nō eniꝫ itellexit per regimē ꝯſeruatiuū hic niſi vt cōplōnē habenti calidā cibi exhibeant qui eius cōplexionē calidā cōſeruent vt ſimplr regimine gubernet: q̄d remanere cōplōnem ca. faciat in eo ſm diſpōnē ſuā abſq̄ additiōe ⁊ diminutione. Si vō voluerit pmutare ipſius ad eq̄litatē cōplōnem: tūc adatur in frigore illud quo regaſ donec ei⁹ minuaſ caliditas intātū vt eq̄litas ſuꝑueniat. Cuius q̄dē rei exēpluꝫ tribuit ponēs corpus aliq̄d duob⁹ gradib⁹ ab equalitate ſeꝑatuꝫ: ad caliditatē tēdens ꝯſeruari regimine īfrigidatiuo in gradu p̄: pmutari vō ad eq̄litatē regimine oppoſito vt 2° infrigidāte gradu. Ex quo q̄dē apparet q̄ regimē ꝯſeruatiuum vt frigiduꝫ in p̄ gradu eſt calidū relatione frigidi in 2° regiminis. ſ. pmutatiui. Minus nāq̄ frigidū relatiōe maioris frigidi calidū iudicaſ: ⁊ ſic frigidū primi gradus ſilr reputabiſ calido ſcōi cōparatione frigidi in ſcōo. Ad hūc etiaꝫ locum intelligēdū nos inuitat: dicens ip̄m fore prauū ⁊ cū hoīes ignorare q̄plures Gal'. eſtimātes cōtrarietatem colligere. ¶ Cuius q̄dem dictū duplr videſ deteſtādum. Primo quidē eo q̄ Gal'. mētem cōmētaſ non recte. Ille nanq̄ perfect⁹ indicaſ expoſitor: qui mētē iuſte iterp̄taſ dicētis ſiue veꝝ dicat aut falſuꝫ ꝑnoſti⁹ p̄. Deprauabiſ itaq̄ ipſius interp̄tatio cū mētē nō explicet Gal'. Uult nāq̄ regimē conſeruatiuū p ſimile corpis lapſi regimento corpis optime cōplexionis cōparare. Ut appet qñ dicit. Si vō ſm aliq̄d ab optima ⁊c̄. Et demū ſubiūgit. Seruātes vō eius craſiꝫ tātū pmutaſ ab eucrata nā cauſe: quātū ⁊ corpis toti⁹ craſis ab illa pfecta pmutaſ. Et ſubdit: q̄ calidiorē ⁊ ſicciorē craſim nō calide ⁊ ſicce diete faciūt eucratā pfecte: ſed q̄ tātum eucrata craſi ⁊ fridiores ⁊ hūidiores quātū nā calior ⁊ ſiccior. Nō eni regimē ꝯſeruatiuū regimini itēdit pmutatiuo cōparare: ceu falſo iponit ſibi hō cōmentatio. Falſificaſ itidē cū regimē ꝯſeruatiuū ⁊ pmutatiuū ꝯfrāgat: ⁊ in eodem dīno ꝯfundat. Cui⁹ falſitas 3ª mōſtraſ pharmacoꝝ. Si. n. egritudo vehementioris caliditatis q̄ꝫ media fuerit complō: medicine ꝯſil'es illi eā cōſeruent. Et ſm diſpōnē remanere faciūt ſuā. Et medicine q̄ ſūt calidiores illa in caliditatem addunt ei⁹. Sꝫ medicine fridiores vel min⁹ calide ipſa ex caliditate diminuūt illius: nō tñ eaꝫ ſanatiōe ſanāt cōpleta. Ita q̄ ⁊ in reb⁹ erit nō nālib⁹ q̄ eaꝝ adminiſtratio in p̄ gradu frididitatis nō ꝯſeruabit lapſuꝫ in 2° caliditatis q̄du: imo minuet ex ei⁹ caliditate: lꝫ eq̄litatē non adducat dīno. Sic itaq̄ huius interpretatio neq̄ intellectū explicat Gal'. neq̄ regimē ēt bñ accipit ꝯſeruatiuū ⁊ pmutatiuū: cōfundendo vtrūq̄: cū q̄ꝫ vtilitateꝫ poſſit p̄ſtare in ope. Auer. vō demū coll'ꝫ 6°. cuius fuit inq̄ſitio cū parentū ſuoꝝ ꝯdictione noui q̄d adiungere de h calr. Dico q̄ iſte cōplōnes egrediunt a

p. practi. c. 13.

Ca. 18. in principio.

P⁹ me^m

5° tech. cō mē. 44.

K

L

Cō. 7. an medium.

Te. cō. 40

Te. cō. 43. Tex. cō. 51.

M

Diſt. 2. c. 4. an me.

Ca. 11. p⁹ medium.

tēperamēto ad vnam extremitatē ꝑxime reddunſ parti vt adducant egritudines ex gñe illius cōplōnis ad quā eſt lapſus. Q̄d accidit cūꝫ eis ſuꝑuenerit cauſa aliq̄ extrinſeca q̄ aptitudine reperta in ipſis eſt inuēta. Et ideo dico q̄ eoꝝ regimē per ſimile fieri nō dꝫ ex toto: cum hō cōplōnes non permaneāt vno mō: imo ſint mobiles verſus cōplōnes habitudinalem. Qua pp in regimento ſuoꝝ ciboꝝ opꝫ aliq̄d contrarium cōplōnibus ipſoꝝ apponere: vt timor occaſionū tollaſ extrinſecaꝝ. Ex parte nāq̄ cōplexionis ſolum nō eſſet timēdū vti ſilibus in toto: ⁊ hec eſt intētio illoꝝ q̄ ſententiā iſtaꝫ ſeruant: q̄uis eam nō declarent ex toto. Sꝫ q̄s dicet hunc vtrūq̄ tūc regimē in vnū confrāgere. Quidam vō nr̄oꝝ dixerunt ſilr duplex fore po^a. ſ. ⁊ actu: ⁊ ꝯrium ſimilr. Eſt nāq̄ q̄ddā calidū ⁊ aliud fridū po^a ⁊ actu. Et ex hoc dictū corpora ꝯſeruari ꝑꝯria q̄deꝫ actu: ſilia tñ in po^a: vt calidiora per calida in potentia. Poſtq̄ aūt in corpe calidiori obuiauerint nāli ſiunt calida in actu: velut lactuca portulaca ⁊ ſilia: que in p̄ncipio ſunt frigida: ⁊ ideo alterāt vltimo quoq̄ ſilia: ⁊ ideo cōſeruant. Q̄d quidē dicere ſententie aduerſaſ Gal'. ⁊ alioꝝ dicētiū talia ſm virtutem ſiue per ſe aut eēntialr ⁊ nō oppo^{te} hic eligē. ¶ Adhuc id non eſt regimen ꝯſeruatiuū ſed pmutatiuū magis aut curatiuū.

N

O

Propter tertium q̄dē ſciēdū: q̄ corpus animalis triplici exiſtit pmutationi ⁊ corruptioni ſupp^m. Uni q̄dē que ex ꝯrietate qualitatū elīntoꝝ inuicē agentiū ⁊ patientiuꝫ ꝯſurgit. In omni nāq̄ miſto vnā qual'tatē opꝫ aliis dñari: vt dīa tactuꝫ. 18. Alioq̄n non eueniret ⁊ actio neq̄ paſſio: pp q̄d complō negata eſt pōderis omnifariam. Eſtq̄ alia ſilim ex actione caloris inati ꝯſurgēti in humido radicali. Ex tali nāq̄ actione humidi conſumptione facta corpus ꝯtinue a gnōne vſq̄ ad mortē infrigidaſ ⁊ deſiccaſ: ex qua etiaꝫ ꝯſurgunt etates variis q̄litatibus affecte: ita tamē vt ꝯtingat ſemetip̄m per accñs extinguere ac ſuffocare. dīa. 3. Eſt ⁊ tertia imutatio ꝯſurgēs ex reb⁹ corpori occurrētib⁹ ſcꝫ neceſſario extrinſecus ⁊ deintus alterātib⁹: inter q̄s aer cū eius adiacētiis p̄ncipalior exiſtit cāruꝫ vna corp⁹ cōtinue ſolōne deficcans quātūcūq̄ fuerit humiditate cōmixtus dīa p̄cindu cta: ſicut ⁊ nutrimēta occurrētia cū aliis reb⁹: que q̄ corpori ſubā ⁊ q̄litate ſunt oppoſita: lꝫ trāſmutent ⁊ patiant ab eodē id verſa vice paſſionē ſuſtinet ab eiſdeꝫ: cūꝫ inter hec actio ꝯcidat phyſica ꝯuerſiua: vt ⁊ tādē corpus reddaſ ipſuꝫ ⁊ aquaticū dinoſceu vinū adeo aqua debilitatū: vt pmutationē eius facere nō valeat. dīa. 112. appet: cum cetu medicoꝝ ſane audito. Et ideo in techni. ⁊ p̄ de regi. ſa. inq̄t hō triplicē tangens imutationē ſi corpus foret īpaſſibile īpermutabile ⁊ ſemꝑ maneret optima cōplō nihil idigeret ꝯſiſtēte ip̄m arte. At q̄ pmutaſ corrūpiſ ⁊ ꝯuertiſ nō ſeruās quā ex p̄n° habuit ꝯſiſtentiā eget ꝑcuratione: q̄re haꝝ permutationū triuꝫ ꝑcuratio taliter erit. Prime q̄dē per ꝯriū ſemꝑ vt refreneſ exceſſus ⁊ ꝑparatio q̄litatis elīnti p̄dñantis q̄d medicina aut cibo perficiſ medicinali q̄litate tamen magis. p̄ euidēs elīntoꝝ. Scōe fiet ꝑuiſio per ſilr per cibuꝫ ſ. ⁊ potū maxīe q̄d deꝑditū fuerat reſtaurātes. Et q̄ id calidū fuit ⁊ humidū: q̄d apparet ex eo q̄ corpus cōtinue dictuꝫ eſt infrigidari ⁊ exiccari pp ꝯſumptionē humidi radicalis a calido inato cōſeruabiſ p calīm ꝯſilr atq̄ humidū commenſuratū tñ: ne putredine ſuꝑueniente ex calido cāta ⁊ hu. febres potiſſime ⁊ alios iducat putredis morbos. Hoc etiā mō ſilitudinis vtplm tertia ꝓhibeſ corporis permutatio: cū aer quātūcūq̄ humidus exiccet continue ac infrigidet: ⁊ nutrimēta ſilr cū aliis ꝓpter ꝯrietatē quā hñt cū corpore: ſaltē i p̄n° cū nutriēs cū ſui totalitate nō ſimilatū ꝯuertaſ i corp⁹: imo in eo plime ſuꝑfluitates: hūide ſeroſe ac fumoſe repiunſ. afo. 3ª. q̄ digōne q̄tū fit poſſe nāe depelluſ a corpe. Ut igr̄ ſit i pre dicē: lꝫ nā idocte ſilia p̄eligat. 8° d̄ ige. cū h ſit nālis diſtēpérātia: magis tñ adminiſtrādū ē eidē regi

P

T. c. 31. ab. b. in p̄r.

Q

P⁹ me^m

Cō. afo. diuo ſal.

Cor^r. c.

p⁹ me^m

A tiñ ad melius reductiuũ q̃ꝫ per ſiña ↄſeruatiuuꝫ:qḋ fulcitˀ eo qḋ q̃litas ſeu q̃ꝫtitas eĩuſ p̄dominãtis in eo p̄parate ſũt quadã inclinatione lapſum intẽſiorez ⁊ egritudines addu/cere. Adhuc q: medicus non põt ſiña ↄtinue adminiſtrare in termino ẽt lato cũ exceſſus diſcraſiaꝝ nõ ſit cognitˀ diſ/finite apparẽs.de inge.3. Neqꝫ ẽt ſimile qḋ ei deberet appli/cari. In cuiꝰ qdem applicatiõe in excedẽdo maxime poſſet error ↄtingere lapſum nõ paꝝ intẽdẽs. Et p̄cipue cũ nullũ extet corpus qḋ iterdũ nõ fortuitis ⁊ in opinatis ſubijciatˀ caſibꝰ.afoꝛ.2.Et ideo precipitˀ trãſmutationez ad nõ ↄſue/ta fieri:vt omnia paulatim reddantˀ conſueta. ℂ Sed con/tra.plura corpa ſt in vite q̃ſtu occupata : cũ nã bũana mul/tiplr ſit ancilla:dictũqꝫ p Gal.talia potiꝰ ſimilibꝰ ↄſeruari. ℂ Dõm ꝙ hꝫ cõſeruatio dꝫ eſſe cum alteratione tam mo/dica vt preſeruetˀ corpus a lapſu ↄſimilis q̃litatis ⁊ non al/teretur amplius reductione in optimũ vt intẽdit Gal.

Propter quartum qdem ſciẽdũ : ꝙ lꝫ veri/uſqꝫ partis inducta ſuis vijs p̄cedãt eclypſata : gratia tñ perfectioris didaſcalie ad

B ipſa breuiter dicatˀ. ℂ Ad p̄mũ igitˀ dõm ꝙ ſmones Gal. cũ ſonant corpus lapſuꝫ per ↄ̃ria regi grãdiorẽ ſeu mediuꝫ tangũt:nõ aũt paruuꝫ. Aut de corpore ſunt ocioſo vacanti regimini ſanitatis ſoluꝫ de quo dcm̃ eſt meliꝰ fore per ↄ̃ria gubernare. ℂ Ad aliud dõm:ꝙ illud eſt veruꝫ de ſimili in genere vt calm in 3° gradu vel 4° calido additũ in p̄ : cum ſub hꝫ lata ſilitudine cõtrarietas ſubſit ẽt non parua. Non autẽ verificatˀ de ſimili qḋ eſt in ſpecie ⁊ nã q̃le qdem eſt fri/gidũ ⁊ calm in p̄a mãſione ſcdi gradus cũ frido ⁊ calido in equali mãſiõe ſicut colligitˀ ex p̄ 2a.⁊ ex pble. ℂ Ad aliud dõm:ꝙ lꝫ nos ambiẽtia ſint frida ⁊ ifrigidẽt:caleſiũt tamẽ qñ corpori approximantˀ eiꝰ caliditate nõ pmittẽtia ipſum ſeruãdo in codẽ ſua frigiditate inflãmari : euidẽs p̄ 2a. Tẽ/peramentũ etiã aeris hꝫ latitudinez imẽſam in magis ⁊ mi/nus diuerſificatam:donec neqꝫ ſit rigere ꝓpter frigus neqꝫ ſudare pp eſtum. Aut põt ↄtinẽs ab alijs rebꝰ nõ nãlibꝰ ad caliditatẽ corpori ſimilẽ pmutari. Sic nancꝫ audiẽdum eſt quãdo di corpus p ſimile gubernari vt oibꝰ rebꝰ nõ nãli/bus ſimul acceptis ⁊ ꝓportionatis qñ in corpore tpe dige/

C ſtionis tertie opantˀ. Si corpus lapſuꝫ fuerit ad calitatem p̄mi gradus caliditatẽ tãtã inducat vt ↄſeruetˀ qḋ erat:reſo/lutũ enim fuit tñ. Nõ autẽ vnãquãqꝫ opꝫ reꝝ per ſe ↄſide/ratã in p̄ gradu calitati accipi:ſic eni exceſſus iduceretˀ cali/ditati imẽſus. Seruandũ eſt ẽt an trãſitꝰ nutrimẽti ad mem/bra breuis ſit:aut lõgus:⁊ eiꝰ depditio p digõnes inquãtũ fuerit polẽ:ceu in meis depditio in techni libº.3.attẽditˀ in/tinẽ. ℂ Ad aliḋ dõm:ꝙ q: ſic eſt dcm̃ fuit corpꝰ pp illiꝰ q̃li/tati ſymbole dñũ:aut q̃litatũ oportere regi gubnatiõe alte/ratiua ↄ̃ria:qḋ maxie pficitˀ meis p̄cipue ſm illos q dicunt Gal.ſenſiſſe ↄſuationẽ fieri p ſile q̃ ad nutriẽtia : p ↄ̃ria ꝟo quo ad res alias nõ nãles. Eius tñ ſermo plerũqꝫ vſus eſt in oibꝰ:ſic ẽt eũdẽ deducũt Halyab.⁊.A.illiꝰ fideliores iterp̄/tes. ℂ Ad aliḋ dõm : ꝙ ſile ↄſeruatiuũ itellꝫ eſt fore in eq̃/li gdu:nec tñ pp h̄ actio remouetˀ ⁊ paſſio:eo ꝙ lꝫ in fine in/troducatˀ ſilitudo:in termio tñ a q̃ ⁊ in via erat ↄ̃rietas ſal/tẽ poª ⁊ actus. ℂ Itidẽ.actio ⁊ paſſio ↄ̃ſiua nãlis ſtat cuꝫ

D q̃libet ſilitudine agẽtis ad patiẽs in corpibꝰ aialiũ repta:in tantũ ꝙ in corpe ad iuſtitiaꝫ oino tẽperato ſilitudo caloris ad hũidũ radicale ↄ̃rietatẽ retinet actiõis ⁊ paſſionis:paſ/ſiõis tñ nõ a ſuba qd abijciẽtis. ℂ Ad aliud ẽt ↄſilr dõm. ℂ Ad p̄m ꝟo alteriꝰ ptis iductoꝝ dõꝫ ꝙ:diligẽs itellus ↄſi/derãs ſmões Gal.alibi ⁊ maxie in 6° re.ſa.diffuſe ⁊ eos q ſunt in techni ſuccicte p modũ caploꝝ ⁊ ↄ̃nũ aggregati ap/parẽtẽ auertẽ poterit ↄ̃rietatẽ. Cũ enim in techni voluit de cauſis applicatiuis corpori lapſo determiare p̄miſ ciꝰ ſic dit explicãs intẽtionẽ. Si ꝟo ſm aliqḋ ab optima cõpõne deficit corpꝰ nõ multũ vero. Ex iſta ſiqdẽ locutione ſm ali/qd modicꝰ lapſus inuitˀ. Nã eni hꝫ dictiõis aliqd diminu/

E tionẽ eiꝰ cui adiũgitˀ denotat:re.a.3°.qḋ quidẽ explicatˀ q̃ꝫ clare in eo ꝙ ſubditˀ nõ multũ:ita ꝙ h̄ corpꝰ ſanũ erit vt mul/tum optime valde cõpõni appropinquãs parũqꝫ recedens ad latꝰ calitati ſeu friditati ⁊c. Cõſiderãs itaqꝫ Gal.hꝫ cor/poris tã grãdẽ affinitatẽ cũ optima cõpõne id ꝓtulit p ſibi ſiliaret calia vel frida ⁊ reliq̃ gaſinari ceu ⁊ tutiſſima il/la. Et ob h̄ nõ horruit in techni ſic in de re.ſa.corpꝰ lapſuꝫ ẽt in q̃litatibꝰ paſſiuis p ſiña ducẽ : p̄cipue qdẽ itellim refe/rẽs ſuũ ad corpꝰ familiaribꝰ negocijs ipeditũ. Corpa q̃ꝫ ve/hemẽtiorez lapſum hñtia vt egra ſimplr dicta vel ẽt media neutra appellata regẽda ſũt regimie potiꝰ pmutatiuo vt p ↄ̃ria. Et maxie in q̃litatibꝰ actiuis ac in corporibus ocioſis ſtudio vacãtibꝰ ſanitati ↄſeruatiuo. Et iõ ſtatiꝫ talibꝰ regi/mẽ pmutatiuũ ſubdẽs inqt. Si ꝟo pmutare vult ⁊ ad me/liꝰ trãſferre ⁊c. Q. ſiqs ꝓteruẽs velit ſmonẽ Gal.vlꝫ exi/ſtere corpoꝝ oium lapſoꝝ : dõm aut ipꝫ h̄ dixiſſe breuitate q̃dã cõi multoꝝ collectiua:explicata tñ pampliꝰ in 6° regi.

F ſa.qḋ appet ex iuitatione q̃ nos in techni hortatˀ ad illum. Aut h̄ ꝓtulit attẽdẽs ꝙ pauca corpoꝝ ſũt libera ocioſa va/cãtia ſanitati:plima ꝟo gerẽtia ciuiles actꝰ:⁊ ſuilia q̃ vtiqꝫ ceu dñſummõ ſine piculo regimine valẽt vti pmutatiuo pp rõnẽ ↄ̃rietati exceſſiue latitũdis ſub ſili:precipue cũ nõ poſſi/mus ad id qḋ certũ eſt ſilitudinis puenire:ſic neqꝫ ↄ̃rietatis in corpibꝰ egris. Et iõ Gal.tutiꝰ in his ↄſulit corpibꝰ regi/mine vti ↄſeruatiuo. ℂ Nihilominꝰ tñ ſciẽdũ qñ hora pa/titˀ meliꝰ regimẽ obſuare pmutatiuũ eſt:ꝓportionatˀ enim vtcunqꝫ hꝫ diſpõ egritudiali:quapp videmꝰ gallicos ⁊ ali/os nõ minꝰ regimẽ tãdẽ pmutatiuũ ampliꝰ approbare:cor/poribꝰ tñ vt tactũ p̄parati ſuſcipe:vñ afoꝝ.3°.ſimplr qdem dõm q̃ ↄ̃ria ad ↄ̃ria : hñ aũt ſilr ad ſiles. ℂ Ad aliud dõm veꝝ fore ſimplr de nãlitate certa q̃lis eſt corpis temperati. Nãlitas eniꝫ corpis lapſi non eſt ſimplex certa : ſꝫ diſcraſie magis admiſta. Et iõ vt mõſtratũ plus p ↄ̃ria q̃ꝫ p ſiña tan/deꝫ gubernãda. ℂ Et ſilr dõm ad aliḋ cũ nõ ſit appetitus ſimplr nãlis ſꝫ medius exñs magis duoꝝ extremoꝝ : ſicut corpꝰ obtinet meũ vt p̄actũ. ℂ Ad aliḋ dõm:ꝙ illa ↄſua/tio eſt p ſile ſꝫ qd ⁊ modicũ:rõne.vꝫ.alicuiꝰ nãlitati adhuc exñtis:ſimplr aũt p ↄ̃riũ:vt videbitˀ.174. Cõſurgit itaqꝫ in

G regimie pmutatiuo difficultas ⁊ timor ex pte alterationis nãe mox occurrẽti. In ↄſeruatiuo ꝟo rõne paulatine diuti/ admiſtratiõis ſiña ne p actionẽ q̃litatis lapſure ⁊ ignoran/tia directe applicationis per ſile intendatur lapſus ⁊c.

IN naturales diſtẽperãtie appetant ſiña ⁊ egritudiales ↄ̃/ria. Occaſione p̄ntis q̃ſiti ac ẽt dubitari excita/tur : qm̃ vr ꝙ diſtẽperantia nãlis appetat ↄ̃ria. Nã pbl.10a. Que qdẽ aialiũ ſunt nã ſicca hu/midũ magis ↄcupiſcũt:lꝫ eniꝫ idigẽtia magis ſũt:q̃ ẽt ſunt hũida ſiccũ appetũt:eo eni idigẽtia ↄſtituta ſũt. ℂ Rurſus in techni. Leduntˀ oculi a ſilibus ſue craſis:facile iuuantˀ a ↄ̃rijs moderato vſu qḋ cõe in oi cognitiõe cõplõnis ois par/tis. Opꝫ ẽt meminiſſe ac ibidẽ pulmo frigidꝰ iſpiratiõe fri/gida leditˀ ſẽſibilr ⁊ iuuatˀ calida tãq̃ꝫ amica.calis ꝟo eõ̃ꝫ:⁊ tñ hoꝝ diſtẽperantie nãles exiſtunt. ℂ Itidẽ. Nullum nãle

H ſuipſiꝰ appetit corruptionẽ:ſꝫ potiꝰ ↄſuationẽ cũ appetat pticipare diu eẽ:qḋ hꝫ vt videbitˀ:ſꝫ ſi ea ↄ̃ſideret ipſiꝰ cor/ruptiuũ appeter:cũ dcm̃ ſit ſile icitatiuum fore in furiãt:ve/lut ignẽ igne ↄſũgi. ℂ Adhuc.qḋ appetit tãq̃ꝫ iperfectum extat cũ pp idigẽtiaꝫ id ↄtigat. Illḋ ẽt qḋ appetitˀ ceu perfe/ctiuũ vt appetibile:ꝓpriũ eni finẽ dirigit appetitũ:q̃ aũt talia ſunt ↄ̃ria : itaqꝫ nãlis diſtẽperãtia ↄ̃riũ appetet ⁊ nõ ſimile. ℂ Q. ẽt inãlis ſile appetat vr.pbl.eniꝫ.27. Inaiari antẽ h̄ eſt iſani:⁊ q in pipleumonia appetũt vinũ:qḋ ſꝫ nãm calꝫ:⁊ hꝫ aũt diſtẽperãtie inãles extãt:vt videbitur. ℂ Eẽ. Nihil appetit vt tactũ corruptionẽ ſuimetipſiꝰ:ſꝫ qḋ appetit con/trariũ ↄ̃ſiderat qḋ hꝫ:q: iteritꝰ ⁊ corruptio accidit a ↄ̃rio:ꝟ diſtẽperãtia ieq̃li. ℂ Adhuc.ſi diſtẽperantia egritudinalis

I appeteret ꝯ̃riū : tūc ſemꝑ ſeipm̄ curaret abſq3 alio medēte
Do.2° co. 4° in me° foriſeco:qḋ eq̄dē abſurdū. ¶ Palin. Morſus a cane rabi/
do poſtq̄3 rabies ſiccioꝛ ipꝛeſſerit abhoꝛret ac terret ab aq̄
⁊ vix ab hūido q̄cq3 ꝺ̃ria.179. ¶ Eti. Redūdās fridioꝛibus
vēter hūoꝛib⁹ appetit q̄ñq3 lutū:cretā:tophos fridos exñ/
Col° tra.1 ca.17.ān medium. ⁊ trac.2.c. 10.in pn°. tes ⁊ que hꝫ.3° tredecima. ¶ Rurſus.hydropicus appetit
aquaꝫ frigidam cum ea multū abundet:eſt eni ei hydropis
n̄ālis:cuius cauſa eſt mā̃ exuberans frigida.ꝺ̃ria.103.Di/
ſtēperantia itaq3 naturalis appetet ſimilia ⁊ non ꝯ̃ria.

Tra.6 ve/ tre.c.cō.5. **Quoꝝ oppoſitum** duoꝝ cū alius ſcribit i te/ chni lib°.2. ¶ Amp.vnū
q̄cq3 appetit illḋ quo pōt ꝯſeruari q̄dlibꝫ ⁊ ꝑmanere in eē:
ſed id erit cū n̄ālis ꝺiſtēperantia ſil'e deſideraverit egritudi
nalis que oppoſitū. Oſteſum nāq3 ꝯſeruationē ꝑfici ſili:re/
ductionē autē ⁊ curationē:vt oſtēdet̄ ꝯ̃rio.153. Itaq3 ꝺiſtē/
perantia n̄ālis appetet:qḋ ſibi ſimile:in̄ālis ꝟo ꝯ̃rium.

K **Propter primuꝫ** qdeꝫ ſciēdū : ꝙ ꝺiſtēperātia quedā extat cōplo ⁊ ipa 3ᵉ.
vna ſimpl'r eucrata vt q̄ coꝛpoꝛis tm̄ ſani ꝑfecte aut ſaltem
viui.ꝺ̃ria.18. Reliq̄ ſimpl'r infirmās ꝑampli⁹ tn̄ ⁊ minus
ceu coꝛpis ifirmātis. Alia ꝟo media ⁊ hec 3ᵃ:nā q̄dā magis
appꝛopinquat ꝑoꝛi ſicut q̄ coꝛpis multū ſani ſeu paꝝ lapſe
alia ꝟo ei q̄ infirmi veluti coꝛpis ſimpl'r egri. Nōnulla ꝟo
In argu. ad opp^m ꝺ̃ie imeᵉ p̄cedētis. medīū obtinet.i.ceu ea q̄ coꝛpoꝛis ſimpl'r egri vt viſuꝫ ꝑus
ex techni.qḋ ēt pᵃ cū media hoi ſub ambitu ꝯtinet̄ ſanitas
ſm̄ tñ ꝑamplius ⁊ minus. ¶ N̄āle 2ᵐ ꝺ̃r in ꝑn̄ti.Une q̄dē a
A.1.1 tra. 3 te.c.2.⁊ lib.2.te.c. 6.12.⁊.10. nā cōiter ſumpta:vt eo qḋ fit ab aliquo ꝑn̄ᵉ intrinſeco in qḋ
cūq3 oꝛdinet̄ ad ꝺ̃riaꝫ artificui⁹ q̄dē ꝑn̄ᵐ ab extra:⁊ ita nō ſo
lū ſanitas eſt n̄ālis:verū etiā egritudo.vñ phy.5. Neq3 ge/
Te.cō.56. neratio hꝫ nām:coꝛruptio āt ex̄ nām : ſeneſcē nāq3 ſm̄ nām
eē:neq3 gn̄ōnē videre aliaꝫ q̄3 ſm̄ nām:aliam ꝟo ex̄ nām.
Aliter ſiq̄dē ꝓpꝛius ſm̄ ꝙ ꝑtactū ꝑnᵐ ſimpl'r hꝫ in ꝑfectio
nē ⁊ ꝯſeruationē oꝛdinat̄ nāe vel eius oppoſitum. Et ſi pᵐ
eſt n̄āle:2ᵐ ꝟo in̄āle ſeu ꝑter nām vt leſiuū. ¶ Eſt autē ap/
L petitus iclinatio q̄dā in aliud:⁊ hic duplex. Aut eniꝫ fit cū
aliq̄ apphēſiōe noſcitiua vel ſine ipſa:ſed dirigit̄ rectus ab
aliquo dirigēte ceu ſagitta in ſignuꝫ a ſagittāte vt dicat̄ ab
Cō.18 ⁊ ſuo fine. itelligētia:vñ idicatum.12.meta. Opus nāe opus itelligētie
nō errātis fore : hicq3 appetitus eſt n̄ālis q non eſt aliud q̄3
inclinatio q̄dā ⁊ iclinatio ſm̄ nām ꝓpꝛiā in ſuū finē q̄ etiaꝫ
Te.cō.81. mō mā̃ ꝺ̃r appetere formā phyſi.p̄.vt turpe bonuꝫ:femina
mareꝫ:qḋ q̄dē n̄āliter ꝺ̃r fore ad quā iclinari ac oꝛdinari in
Co°ca.1. cir.pn^m. formā que eſt finis māe : vt apparet de ge.aialiū 2°.velut ⁊
potētia in actū ac iperfectū in ipm̄ qḋ ipſum ꝑficit:cum mā̃
de nā ſua fit in po° ad formaꝫ quā hꝫ in quā ꝗ̄erat ꝯ̃ria ſil'
c°.1.iuxta finem. exiſtere ſic hic excitās. A. Sufficientie inq̄t p̄ ſe vere id mi
nime itelligere cū aliquo magiſtri remoꝛſu. Et hꝫ q̄deꝫ ap/
petitus cūctis ineſt inaiatis entib⁹ ēt vt tactuꝫ illic ⁊ aiatis
2° ð ge.a. ca.1.i pn°. magis inq̄3tū aia ꝑꝛicipāt vegetatiua ſeu n̄āli vt plantis:ac
etiā aialib⁹ idifferēter ſm̄ ꝙ nutriunt̄ augent̄. Cōicat eniꝫ
in his vtreq3 n̄ālium initio. Hic āt appetitus in hꝫ eſt attra
Co°.1.in pncipio. Ca.7.p° mediū. ctio ſimplex alimēti ſine mente velut magnes ferrum attra
hit:vt appꝫ collꝫ.2.ꝑfect⁹ caliditate ac ſiccitate tāq̄3 oꝛga/
nis. ¶ Qui aūt cū cognitiōe appetit⁹ aliq̄ eſt aialis dupl'x
M exñs:vnus q̄dā cōis ⁊ cū motu:ali⁹ ꝑticularis magis ⁊ ſe/
re abſq3 motu. primus ſiq̄dem 2ᵘˢ tonus ſenſitiuus in ſenſibi
lia ꝑficiſcēs acq̄rendas:⁊ alter itellectualis vocat̄⁹ ſeu intel
Te.cō.49. ꝓble.26. lectiuus practicus.3° de aia.vñ ꝓbleᵐ 4ᵒ. Deſideriū ⁊ a ci
bis ⁊ ab itellu fit:his ſiq̄dē appetibilib⁹ dirigūt̄ motu aia
lia in ꝓpꝛios fines tā bruta q̄3 rōnabilia. Reliqu⁹ ꝟo eſt ſto/
machi appetit⁹ cōpoſit⁹ exñs virtute appetitiua n̄āli atq3
aiali ſenſitiua : ceu tactū ꝺ̃ria.53. Sētit eni inanitionē ſuam
In iſago. gis ca.de opōnib°. 2° techni tra.de ven tre cō.5. in fine. Joānitꝛ⁹.fret⁹ friditate ⁊ ſiccitate vt iſtriis:⁊ de hꝫ q̄deꝫ ꝓg
appetitu ꝓpꝛie ſm̄o verificat̄ heſitat⁹. Haly.vlīcat ingens.
Qḋ autem diximus in ventre intelligite id in ceteris mem
bꝛis.ſ.ꝙ diſpoſitio illoꝝ eſt hec diſpoſitio eadē:verūtamen
id nō eſt ſenſatum ꝓpter quod in eis eſt appetitus natura/

lis tm̄ ⁊ appetitus ventris cōpoſitus ex naturali virtute ⁊ N
ſenſibili ⁊ non naturalis ſolum:quid autē ſimile viſum pri/
us:quidq3 contrarium differētia videbit̄.113.

Propter ſecunduꝫ q̄dē ſciēdū:ꝙ ad dictuꝫ Empe. ſeq̄tur ꝙ n̄āles
diſtēperātie appetāt poti⁹ ꝯ̃ria ⁊ in̄āles ſilia nō ni n⁹ cū po
ſuerit aq̄tilia fridū ⁊ humiduꝫ habitare locū:q: cal'a ſunt ⁊
ſicca. Saluant̄ eni fugiētes exceſſuꝫ maioꝛis cali ⁊ eꝫ ð in/
ſpiratiōe ⁊ reſpiratiōe. Cui⁹ ſiq̄dē ꝯfect⁹ cū eo ꝙ ibidē ipu
gnat̄ appꝛebit ex ðdis. ¶ Aliq ēt cōcitati ex iductī ⁊ maxie
Ar.ꝑplexi fuere h̄ nō paꝝ q̄ſito ſub eius determinatiōe
fugere neſciētes:de q̄bus etiā apparebit ꝯſequenter.

Propter tertiuꝫ ꝟo primit⁹ ſciēdū : ꝙ n̄āles diſtēperātie deſiderāt ꝯſilia
maxime q̄ ꝯtēperātie:egritudiales ꝟo ꝯ̃ria. Deide vidēdū
q̄d incitet ꝙ ſil'e vel diſſimile tēperantia vtraq3 appetatur.
¶ Propter pᵐ hui⁹ ſciēdū ꝙ iſti⁹ in techni ſcribit̄ veritas
ita. Egritudiales vētris diſtēperātie ꝺ̃nt a n̄ālib⁹:eo ꝙ ꝯ̃/ Te.c.4.
tia ꝯcupiſcūt ⁊ nō ſilia. quēadmodū n̄āles ſilia ſup.⁊ nō ꝯ̃/ O
ria:vñ theoꝛice p̄. Intelligite inter malā cōplonē ſtōchi nā/ Ca.15. in fine.
lē ⁊ malā ex̄ nām ꝺ̃riaꝫ : q: male cōplonis n̄ālis debēt ea q̄
ſilia ſola expetit ſtōcho. At ꝟo male q̄ ex̄ nām eſt poſſeſſoꝛ
cōplonis q̄ diuerſa ſit ⁊ ꝯ̃ria appetit : q̄re collet 4°. hūidus Ca.6.
ſtōchus ꝯſiderat hūida:ſic ſicc⁹ ſicca:⁊ h̄ eſt q̄ñ hūiditas ⁊
ſiccitas eſt ꝑ nām:ſꝫ ſi accītal'r ineſt h̄ fit ꝑ ꝯ̃riū: q̄m habēs
ſtōchū ſiccū appetit humida:⁊ hūiduꝫ ſicca. ¶ Q: āt ita ſit
rōne ꝑſuadet̄:q̄m ois appetit⁹ ꝑp idigentiā eſt. eſt eniꝫ non
hn̄ti:ſꝫ diſtēperātia n̄ālis eget ei⁹ qḋ diſſolutū reſtauratio/
ne:nō min⁹ ipe aū. Id āt vt viſuꝫ poſcit ꝑ ſile. In̄ālis autē
indiget abiectiōe ꝑmarie q̄ ꝯ̃rio ꝑficit̄:cū vnū ſit alteri⁹ ex/
ceſſus coꝛruptiuū:⁊ in q̄ðdā cōmēſuratū deductiuū: vt ap/
paret in techni. ¶ Amp. ois appetit⁹ oꝛdiat̄ in ꝑmanētia: A.c.2.in cō.56.
ceu ea q̄ ſūt aū finē in eodē. oia eni appetūt ⁊ hāc ꝑmanen/
tiā cū agāt cūcta q̄cūq3 agūt ſm̄ nāꝫ:q̄ten⁹ ipſo ſemp ⁊ di/
uino ac imoꝛtali ꝑticipēt ſm̄ ꝙ pn̄t.2° de aia. hꝫ āt eſt appe P
tit⁹ n̄ālis diſtēperātie:cū qḋ ſil'e cōcupiſcat:eo ꝙ ꝑ ipm̄ re/ Te.cō.34.
ſtaurat qḋ defluxit ⁊ deꝑditū eſt ex coꝛpoꝛe:cuꝫ nutritio au
gmētatio ⁊ gn̄ātio q̄ oꝛdinant̄ mō q̄libet adeē ꝑficiant̄ ſili/
bus:ꝑ oppᵐ ꝟo appetit⁹ diſtēperātie in̄ālis fit ad ꝯ̃ria:per
id enim deſiderat̄:vt ꝑexñs deſtruat̄ in coꝛpe diſpō:qḋ ꝑfi/ Do.3.c. 4 in me.
cit̄ ꝯ̃rio. vñ de diſtēperātia ineq̄li. Augmētant̄ eniꝫ ⁊ nutri
unt̄ ſilib⁹:itterimunt̄ āt ⁊ coꝛrūpunt̄ a ꝯ̃riis. ¶ Rurſus.ſi/
cut ſe hꝫ in toto ita ⁊ in ꝑte : cū eadē ſit po° vtriuſq3.p̄ ð ce.
⁊ mū. Unū eniꝫ in aliḋ oꝛdinat̄.ſꝫ eni hꝫ totū in diſpōne na/ A.c.4.
turali appetūt ſilia:qḋ loc⁹ ꝺcl'at:ſaluat̄ eni in ꝓpꝛiis locis
nā maxie. de iſpiratiōe ⁊ reſpiratiōe. Ari. Loc⁹ nāq3 virtu/
tē obtinet ſaluatiuā. phy.4. vt pedeſtria in terra:natātia in Co°.2.c. 4.5.
aq̄:volatilia ꝟo in aere. His eni n̄āl'r vigēt : q̄ñ āt ꝑcipiunt
exceſſuꝫ in eoꝝ loco effugiūt:vt ſubterranea petūt aerē tē/
poꝛe coꝛruptiōis fugiētia:⁊ aq̄tilia in hoꝛa gelidioꝛi ꝯtinēs
verſus litoꝛa. q̄re eſtate piſces ꝯfluunt in loca frida petro/
ſa:hyeme āt in cal'a limoſa. Uolatilia ꝯtinens diſtēperatuꝫ Ca.7.in pncipio et alib.
permutant in oppoſitum:vt.8.hyſto:iaꝝ apparet. vnde de
inſpiratione ⁊ reſpiratione. Habitus excedentes caliditate
ſaluant̄ poſiti in frigido magis:que autē frigiditate in cali Q
do. Reducit autē ad mēſuratū locus habitus exceſſuꝫ. Eo
dem ſiquidem mō accidit in parte vt ꝙ membꝛa naturalia
maxime:aut ſub n̄ālitate adhuc exiſtentia concupiſcēt que
eis ſilia tāq̄3 ꝯuenientia:que autē oppoſita cōtraria:ipſoꝝ
nāq3 rōnes extant diuerſe temperantia pꝛopꝛie:⁊ intempe/
rātia naturalis deſiderabit cōſimilia:in̄aturalis ꝟo oppo/
ſita : vt indicat̄ etiam ꝺ̃ria.114. ita diſtēperantie naturales
appetunt ſimilia:egritudinales ꝟo cōtraria. ¶ Noſce ſiq/
dem ꝙ temperātia ⁊ naturalis etiaꝫ diſtemperātia ꝑncipa
liter appetit quid vt alimētum:ꝯſequenter ꝟo quale vt ca/
lidum vel frigidū:in̄aturalis ꝟo ecōtra. vnde Alexāder in
ꝓble. ꝓpter quid febꝛicitātes ſitiunt magis:nō ſament au/

A tem:reſumentes vo ecõtra. ¶ Propter huius 2ᵐ ſciendũ:
ꝙ incitans eucraſiã:ac etiã diſtemperantiã nãlem in ſilia
coappetere inanitio extat pcedens imediate non pcepta:ad
quã etiã cũ timore vacui nãle partis concitatur deſideriũ:
deinde venarum ipſius exuccatio a ventre ⁊ ſtomacho:de
mũ naturale illius deſiderium:ac tãdem ſiatuꝫ. Sunt eniꝫ
quinqꝫ motus appetitiui: vt declaratũ dĩa. 53. Sed inatu
ralis nõ incitatur ad concupiſcendũ contraria:niſi occaſio
nalr:q: vt infeſtans ab eius ſecedere cogit tẽperamẽto:ita
vt incitata moueat ad petendum inſtinctu quodam:ſeu cle
mentia diuina illi reſiſtitiuum:qꝺ erit cõtrarium:eo qdem
mõ quo materia exiſtẽs in potentia:vt tactum naturalr ad
formã inclinat cum ex priuatione incitante quãdo eſt ſub
vna deſiderat alteri ſubeſſe: ipa enim multotiẽs quãs ima
Tẽt.80. ginabit ad maleficiuꝫ.phyſi.1. Et q: celum nõ hꝫ mãm vel
non priuationi ↄiũctã non trãſmutatur ea neqꝫ appetit for
me alteri ſubſiſtere:ꝗre incorruptibile ⁊ ingenerabile.

B **Propter quartuꝫ** vo. ad pmũ dõm:ꝙ Ar. loquitur in corpore ſim
pliciter egro ſufficiẽter diſtẽperato qꝺ magis pſeruandũ
cõtrarijs ꝗꝫ cõſeruandũ ſimilibꝰ:⁊ maxime vltra puintiã
vt declaratũ ante:qꝺ apparet ex ſermone ipſius diligenter
intellecto:nam pmo dixit hoiem habere egeſtioneꝫ humi
dam:q: comedit nõ raro humida: ⁊ equi ⁊ aſini ſiccam:q:
plurimũ vtũtur ſicco cibo:⁊ ita concupiſcunt ⁊ nutriuntur
ſimilibus:nam humidior ille:illi autẽ ſicciores:tunc ↄñter
inducit qꝺ argutũ indicans ꝙ cuꝫ hic lapſus ẽt inãlis ex ñs
fuerit multus appetit ↄ̃riũ vt ẽt pus oñſuꝫ eſt de locis aia
Tẽr.3. in medio. liuꝫ. Et per hoc ſilr apparet ad illud qꝺ inductum eſt Gal.
¶ Ad aliud qd dõm viſum:diſtinctũ nãqꝫ pus duplex ſile
fore. ¶ Ad aliud dõm:ꝙ lꝫ id qꝺ appetit ⁊ qꝺ appetit ſint
ↄ̃ria ſub cõibꝰ qbuſdã itẽtionibꝰ logicis:ſunt tñ ſilia ptícu
C lariter rõne rei appetite ſm ꝙ tale appetit futurũ ſubeẽ q
le pex ñs diſſolutũ: neqꝫ ẽt opꝫ ꝙ ſit ſile quocunqꝫ mõ:cum
cibus ſit ẽt ↄ̃rius:lꝫ ſemp efficiat vnũ cũ pte:lꝫ grandẽ pus
ſilitudinẽ habuerit. ¶ Ad 3ᵐ ẽt partis alterius dõm aliqs
dixiſſe hoc ⁊ vlr febricitãtes vinuꝫ appetere vt tandẽ ſpũs
ↄforteſ tãqꝫ per ſile. Sed id forte nõ vꝫ:q: multotiens non
ſunt debiles:imo fortes ⁊ maxie inoiati ⁊ pipleumonici ſic
Dic.27. Dic.4. ĩ pncipio. ſenſit Ariſ. Propter qd forte amici ſunt vini vt frequenter:
cuius cãm aſſignat ex caliditate pulmonis turbatione pu
ta ſpũum:⁊ vñ vinũ cũ fuerit actualr ſub fridítate:qꝫ ſubtili
tate ipſius penetratiuũ ⁊ amicabilitate a nõ attractiuũ:neqꝫ
enĩ trãſire moraſ ⁊ re. acutoꝝ 3ᵒ:nec adeo dilataſ:haud eoꝝ
ipſa ſitiꝫ ampliꝰ ſedat ⁊ qetat:ſicut ↄſuetudine quadã iratis
ita fortes ⁊ pni exñtes ⁊ patauí bibuli vt i febribꝰ vino ne
queant abſtinere. ¶ Ad aliud dõm ꝙ per ſe nihil appetit
ſui corruptioneꝫ:per accñs incõueniẽs nullũ vt calor nãlis
accñte ad ſui opaſ. vꝫ. corruptionẽ. p 3ᵃ. Similr dcm̃ ꝙ nõ
nãlis diſtẽperãtia occaſionalr ⁊ vt per accñs incitat in ap
petitũ ↄ̃rioꝝ. ¶ Ad aliud dixerũt id verũ eſſe cũ fuerit ma
D lícia cõplonis ſine humoris vitio: nõ aũt cũ hũore. ¶ Sed
vlr dõm dulcius:ꝙ lꝫ appetat ↄ̃ria in cõi:neſcit tñ deſcende
re pticularius eligendo:immo idiget arte directiua ceu cor
pus optime cõplonis:etſi cõcupiſcat ꝗtũ digerere põt ac
in alijs ↄſilr:nihilominus tñ artis ingeniũ doceſ in techni
⁊ re. ſa. applicari cã ptacta. ¶ Ad aliud qd dõm viſuꝫ:179.
¶ Ad aliud dõm ꝙ diſtẽperãtia in hoc deducẽs eſt in per
mutatione vltimata ppri actus pemptius aſo. 2ᵃ: qꝺ oſtẽ
diſ q: ↄcupiſcit ea que ſũt ex̃ cõiter nãlem hoĩs appetitum.
Quidã vo dicũt ꝙ nã hꝫ appetit:q: ſentit in eis abſtractio
nem in curationem ordinatam:volentes id ex tertio trede
cima ſuſcipere. ¶ Ad aliud dõm ſolutioneꝫ iam apparere
ex dĩa. 102. illic eniꝫ oſtẽſuꝫ qũo ſuperfluitas omnis:ita ꝙ
etiaꝫ ꝗtitatiua dicaſ frigida:⁊ qualr calĩa. Quidaꝫ vo di
cunt propter inutritionẽ corporis ↄtingere. Sic circa itaqꝫ
cauſonicantes ⁊ calĩm plurimos dicunt ꝙ ẽt accidit ſentire.

¶ Differentia. CXVII.

Quod cõplexio calĩa ⁊ hu. ⁊ tẽpata ⁊ ca. ⁊ ſic. facilĩꝰ ſe
rant ieiuniũ vꝫ:q: ieiuniũ ↄſumptiuuꝫ eſt ⁊ de
bilitatiuũ:corpa eniꝫ fames exiccat:aſoꝛ. 7. Ex Aſo. ca. i cõmẽto.
ipſa nãqꝫ humores corpis diſſoluunſ. Diſſolu
tio vo eſt qñ fumi facti egrediunſ per poros ibidẽ. Sed. 3.
tacte cõplones ↄſumptioni reſiſtunt magis ⁊ debilitati:qꝺ
oñdit longeuitas illaꝝ. 21. dĩe. Relique vo his ad vitã le
hũt oppoſite. ¶ Ampliꝰ ſpãliter ꝙ calĩa ⁊ humida:qm̃ ea
ſuſtinet coitum euãtiuũ ⁊ deſiccatiuũ abſqꝫ leſione minori
in techni ⁊ euationem:p 4ᵃ. ¶ Rurſus ꝙ tẽperata:q: hec
oĩum mediũ exiſtit extremoꝝ. Talis vo a nocumẽtis per Tẽ. 1. tra. de teſt. te. cõmẽ. 5.
ampliꝰ remoueſ. vñ de optima cõpoſitione ea medium po Cap. 3. pᵒ pncipiũ.
nit obtinere omniũ cauſarũ egritudinaliuꝫ. Adhuc ea me Cap. 4. in medio.
tiſ ſibi cum modo cũcta in techni. ¶ Rurſus videſ ꝙ cali Coll. lib. 2. de c. 31. vſqꝫ ad 1. cã. 33.
da ⁊ ſicca:q: tum ppter ſiccũ:tum ppter ca. mã ingroſſata
eſt ⁊ reddita cõpacta: ita ꝙ calo neqt diſſolui. vñ iuuenes
⁊ ſenes ppter hoc ferũt ieiuniũ pueris facilius. ¶ Sed cõ
firmaſ:q: hermini greci ⁊ ſaraceni calidi regioneſqꝫ inha
bitãtes calĩas ieiunãt pcipue. ¶ Q aũt frida ⁊ ſicca facilĩꝰ F
oſtendiſ:q: he ꝗlitates ↄſumptioni extant plus obuie cum
calo eueniat ⁊ humido. Ieiuniũ aũt eliqt ⁊ ↄſumit. ¶ Pa
lin. Silr de etate ac cõplone cũ vnũ ſit effectus alteriꝰ. Cã
eniꝫ ⁊ effectus pportionabiles. Sed etas frida ⁊ ſicca cete
ris ieiuniũ tolerat:aforiſmoꝝ pᵃ:quare difficile mutabilis Aſo. 13.
vt refrigerata eſt ſenectus in pbl. que trãſtuli Caſſii medi
ci ſophiſte: qꝺ oſtendunt heremite medici entes ieiunantes
maxie ⁊ abſqꝫ leſione. De ſimplicibꝰ aũt cõplexionibus ex
his ſimilr arguendũ eſt ex ſemiſſe:itaqꝫ differentes cõplo
nes ieiuniũ differenter poſſunt leuius ſuſtinere.

Quorum omniũ oppoᵐ vi. 8. de inge. ſentiri ſcribẽ Cap. 8.
ti cõplonẽ frigidaꝫ ⁊ humidã fa
cilius tolerare ieiuniũ:cũ non inde ledaſ ſed iuueſ magis.
vñ re. acu. 2ᵒ ſcribit minus nocuᵐ ceteris icurrere ob pran
dii dimiſſionẽ illos qbus dominaſ ſla. ¶ Iridẽ modicum Re. cã. 32.
eſt ipſius calĩm mĩme ↄſumptiuuꝫ:⁊ humidũ reſiſtẽs calĩm G
hebetãs. Qñ eni agẽs debilr reſoluit:⁊ patiẽs fortiter reſi
ſtit diu pugna põt abſqꝫ leſiõe pmanere. Complones itaqꝫ
declinãtes ad latꝰ friditatis ⁊ humiditatꝫ ſimplr aut cõpo
ſite ieiunium pre ceteris poterũt facilius cõportare.

Propter primuꝫ qdẽ ſciendũ:ꝙ qd ſit com
plexio:que ⁊ quot ſint dif
ferẽtia viſum. 17. ¶ Eſt aũt ieiuniũ ſm leges in deuꝫ dire
ctiua victus pſimonia:ſimplr aũt eſt dietematũ ſubtractio.
Hec aũt duplex attẽdiſ:vna qdẽ rõne ꝗtitatis:puta ſi ſpa
cio. 24. horaꝝ duas libras alimenti ↄſuetus erat qs aſſumẽ
ſuſcipiat nũc vnã tñ. Aut rõne qdẽ exhibitionis vicis ꝗti
tate nõ minorata: vt ſi ter vel bis ſolebat comedere mõ co
medat ſeł. Et ita ſumit vulgus ieiuniũ ⁊ religioſus maxie:
ſic eniꝫ ſemel ſe replẽt vt locũ nõ ſit in eis vacuũ aſſignare:
pp qꝺ alter modus hic magis ſnie cõſonat medicoꝝ. Faci H
le aũt ieiuniũ tolerare eſt qñ qs nõ ↄcupiſcit alimẽtuꝫ:neqꝫ
ipſius noceſ abſtinẽtia. Difficile aũt ferre iuxta Gal. eſt eꝫ.
¶ Amplius in verificatione ꝗſiti audiẽdus eſt canõ cõpa Coll. 3. re. acu. c. 25. 30. 31. et 33. ⁊ expſ. pᵃ aſo. cõ. aſoꝛ. 13. in pncipio.
ratiuꝰ dĩa. 27. Et iõ eiuſdẽ opꝫ etatis exiſtere:qm̃ infantes
ẽt ſi fuerint humide cõplonis ⁊ fride difficilius ſenibꝰ aut
iuuenibꝰ calis ẽt ⁊ ſiccis ieiuniũ ferunt:ſint ⁊ ſiliũ hu. ⁊ mẽ
broꝝ virtutũ:ſexus:forme:ↄſuetudinis. Utanſ ẽt ſili dieta
vt nõ vnus vtaſ liqdis ſubtilibus cito euaporatiuis:alter
aũt oppoſitis. Interueniat ẽt idẽtitas regionis:tpis:ↄſtru
ctionis ⁊ hore. Nã in calis difficiliꝰ feraſ ieiuniũ. vñ Dama
ſcenꝰ ieiunare in eſtate corpa deſiccat: in fridis vo faciliꝰ. Aſo. 26.
Et ſilr in exercitio corporali ſeu aiali ⁊ alijs nõ ẽt exacuan
tur ppter ieiuniũ aliquo ſymptomate difformi.

Propter ſcdm vo ſciendum:ꝙ qdam dixerũt
cõplonẽ calĩam ⁊ hu. facilius

I ferre oib⁹ incibationẽ:qḋ videtᷣ aſtruere per 2ᵐ cóplõnẽ
Ca.4.pᵒ pncipiũ. ita. Quibuſcũq3 late ſunt vene ⁊ multitudo ſanguinis:his
L.1.2.ira, ineſt ⁊ ſine nocumẽto ieiunare:tales qdẽ ſunt ſanguinei. Ve/
de cpate nas eni hñt magnas in techni:⁊ ſanguinẽ multũ:cũ h̄ ſit ꝓ/
te.cõ.11. pria ſanguinis nã. ℭ Palin. argumẽtatᷣ q2 hec cóplõ plus
in ſe ceteris ↄtinet de pncipijs vite reſolõni ex ieiunio ↄtin/
genti obuijs. vñ cóplõ humana ꝗ pre alijs ca. ponitᷣ ⁊ hu.
longioris vite iudicatᷣ preter elephãtem de cauſis longitu/
dinis ⁊ breuitatis vite. ℭ Rurſus cũ ipſa ꝓportionetᷣ aeri
hñti humiditatẽ a pdominio:vt oñſuz dia.14. hec ei⁹ cali
duz ſupercedet hebetãdo ipm ⁊ iuiſcãdo. ℭ Silr appetit⁹
pficitᷣ per fridũ ⁊ ſiccũ qḋ humor indicat melĩcus ⁊ deſiderij
incitatiu⁹. Cuz itaq3 hḋ cóplõ ca. ſit ⁊ hu. appetitus erit ꝓ/
ſtrati ⁊ abſtinẽtie longeue. Volũt igitᷣ ex his ⁊ ſilib⁹ oſten/
dere cóplõnẽ ca. ⁊ hu. vehemẽtioꝛis fore icibationis tolerã
tie. ℭ Quib⁹ dõm:ꝙ l3 hec cóplõ inter plures alias ⁊ ma
xime calas facilius ferat ieiunia:tñ frigida ⁊ hu. ⁊ fortaſſis
hu. ſolũ ⁊ frida quodãmodo tñ facilius tolerãt:vt 3ᵒ mõ/
K ſtrabitᷣ dicẽdoꝝ. ℭ Ad ſermõnẽ3 ꝟo Gal. ꝑ eos inductum
dõ3 ipm cóparare intẽdere ſanguineos melĩcis magis:non
autẽ flaticis. Concedendũ enim eſt ꝙ melĩci per ſe ac faci/
lius nõ ferunt ieiuniuz ſanguineis. Dixit nãq3 ante premiſ/
ſa. q qdẽ ſtrictas hñt venas paꝝ ſanguinei ſunt ⁊ lõga ieiu/
nia nõ ferunt: hi aũt erunt melĩci. Flatici nãq3 ⁊ ſi graciles
L.1.3.tra. de cpate te.cõ.13. habeãt venas in techni:nõ intñ vt melĩci cum in his ſimul
due ſint cãe venarũ anguſtie:friditas. ſ. ⁊ ſic. his ꝟo ſola fri
giditas. Silr nõ ſic modicũ hñt ſãguĩe: vt melĩci:abũdant
ẽt flate ſanguini valde ꝓpinquo:cũ friditatis ſit pauce coꝛ/
poris reſpectu:⁊ in ſanguinẽ natũ ꝑ vlterioꝛẽ decoctionem
ꝑmutari. Adhuc ſanguinei ⁊ ſi forte parũ noceantᷣ ieiunio
aliq ⁊ ſic facili⁹ ferũt:nõ tñ leuius ferũt:qꝛ nõ appetant:cũ
calm ipſoꝝ magis ſit ꝗ3 fridoꝝ ↄſumptiuũ. Sintq3 motus
quoq3 apprehẽdendi:dia.53. eis oꝛdinati ⁊ vigẽtes ꝑ̄mũz.
ℭ Ad aliud dõm:ꝙ l3 rõne humiditatũ nãlium:mẽbris ẽt
ſimplicib⁹ inditaꝝ ſanguinei facilius ieiunẽt flaticis:tñ rõ
L ne humiditatis cuiuſdã3 future ꝑ tp̃s cxnee in vaſis locate
flatici ceteris leuius icibationes poꝛtãt. ℭ Ad aliud dõm:
ꝙ l3 cóplõ calã ⁊ hu. plus habeat de pncipijs vite ſi debi/
te regatᷣ: tñ ſi educetᷣ incõpetenter plus ꝑticipabit de pnci/
pijs moꝛtis:cũ ſit reſolubilis magis illis:⁊ maxie qñ fuerit
calã ⁊ hũida humidi aerei paſſibilis de facili:vñ 9ᵒ de ige.
Ca.5.t.8. Coꝛpoꝝ ꝗ humida ⁊ ca. ⁊ ſubtilia euapoꝛantᷣ citiſſime:⁊ ſi
plm hẽant humidũ ↄſumptioni reſiſtitiuũ h3 tñ aliqñ con/
ſumptiuũ. Et illud ẽt humidũ eſt aereũ ſubtile obnoxium
euõni ⁊ ↄſumptioni. Neq3 etiã ipſa eſt longioꝛis vite flati/
coꝝ cóplõ cadẽ ſed differẽti cã:nã flatici moꝛiuntᷣ ꝑ extin
ctionẽ ⁊ ſuffocationẽ calidi ꝗ eis occurrit:cũ humoꝛ fridus
aquoſus augeatᷣ ꝓpter indigõnẽ cauſat⁹ calm ſua mala q̃/
litate extinguẽs frida:⁊ ſua obtegẽs q̃ntitate:vñ moꝛs ↄſe/
quitᷣ feſtinatq ſic differtᷣ in ſanguineis cũ calm adeo nõ vin/
catᷣ ab humido:vt qḋ flaticoꝝ:propter qḋ eis moꝛs magis
M accidit per viã ↄſumptionis humidi a calõ paulatine cau/
De cã lõ. ⁊ bre. vite ſa medio. vt dixit Galẏ. a. ſecõnde tra. de reſ. cõ.20.1 ſ. Colĩr cõ. aſo.14. pᵒ mediũ. ſata. Cũ eni plurimũ ceteris habeãt humidi ab Ariſto. vi/
te iudicantᷣ lõgioꝛis. ℭ Ad aliud dõ3:ꝙ l3 cóplõ ſãguinea
ꝓpoꝛtionetᷣ aeri ⁊ flatica aq̃ ↄſumptioni plus reſiſtẽti: ap/
parẽs aſo. pᵃ. humidũ tñ ei⁹ nõ ſimplr ſemp excedit calm:
ſed qñq3 vt in pueritia. Interdũ ꝟo exceditᷣ:vt in iuuẽtute
⁊ ſenectute:ſed aliaꝝ etatum cõparatione. vñ ſilitudo obtinet
latitudinẽ. Dõm ẽt:ꝙ l3 humidũ per ſe qñq3 ſupat calm in
cõplõne: per accñs ꝟo vĩ ſemp q̃ſi humidũ a calõ dñari ⁊
in reſolõnẽ vinci:pmitus qdẽ in pueritia:⁊ ſi hu. ſupat cal3
tunc enĩ3 coꝛpus eſt in caloꝛe tẽperatũ ⁊ in humiditate fere
ſupfluus ſm. A. q2 tñ humoꝛes adhuc ⁊ mẽbra ſunt ſubtiles
pᵒ pᵃ doc. 3ᵃ ca.3. pᵒ pncipiũ. mollia aũt ⁊ tẽuia debili reſoluuntᷣ ⁊ ſiccantᷣ agẽte:tpe ꝟo
ꝓcedente calm inualeſcit ⁊ ſiccũ: qm coꝛp⁹ ab ipſa oꝛigine
vſq3 ad moꝛtẽ ↄtinue in exiccationẽ tendit: hec autẽ calido
magis intẽſo ꝗ3 remiſſo. ℭ Ad aliud dõ3 ꝙ in ſanguineo
ineſt ſufficiens appetitus ⁊ verus propter motus quoq3 ſuc
cedẽtes per caloꝛẽ apprẽdi:qḋ nõ in naturis ſic eſt fridis:
neq3 ſanguinei tãtũ os ſtõchi hñt calm:qḋ ide ledatᷣ appe/
titus ⁊ humido ſopiatᷣ defenſiuo. Neq3 etiã in appetit⁹ de
facili reddit incibationẽ ferre qñ illic nõ ſit ſcõm:vt non tro
ceri:ceu in boliſmo apparet ↄtingere in quo paru⁹ aut nul
lus appetitus:cum vehemẽti tamẽ lẽſione.

Propter tertiũ qdez ſciendũ ꝙ cóplõ frida ⁊ hu. pre ceteris facili⁹ ſuſtinet
incibationẽ:qḋ teſtimonio octaui de ige. ⁊ rõnib⁹ cũ ſignis
nõ paucis oñditᷣ. Cõplõnes qppe fride ⁊ hu. ⁊ fride ⁊ ſicce
nõ vt alie occupantᷣ a febrib⁹ facile:neq3 capte ab aliq effi/ Ca.6.
meraꝝ ſi ieiunauerint trãſcendunt in eis que multoꝝ dieꝝ
ſed quibuſdã eaꝝ qñ ↄtigerit multitudinẽ coaceruaſſe humi
doꝝ ſine coꝛruptione. Coaceruãt aũt he tales ↄtinue:⁊ ieiu
niũ ↄfert fride ⁊ humide maxie. 2ᵃ qdẽ que humida. 3ᵃ cũ
hac. i. poſt hãc ꝗ frida. 4ᵃ ꝟo que frida ⁊ ſic. Sic itaq3 ſm
Gal. cóplõ pcipue frida ⁊ humida nõ ſolũ facilius põt ie/
iunium tolerare verũtamen iuuatᷣ eo. Sed circa id ↄſurgit O
ambiguitas:qm vĩ colligi hinc ꝙ cóplõ melĩca facilius fe
rat incibationẽ ſanguinea. Cuius ↄ̃triũ 2ᵒ dcm cóplõnum.
ℭ Dõm aut Gal. hic cóparare adinuicẽ ſolũ cóplõnes de/ Ca.4. pᵒ pncipiũ.
clinantes ad latus friditatis ⁊ humiditatis:ſiue ſimplr aut
cõmiſte:⁊ nõ ad latus caliditatis:q2 ſic cala3 ⁊ hu. alicui il
laꝝ q̃tuoꝛ i facile ferre ieiuniũ ꝑtuliſſet. Vel dõm ꝙ cóplõ
ca. ⁊ hu. per ſe facilius poꝛtat icibationẽ ceteris:ꝑ accñs ũt
aliaꝝ que. la3. Dico ꝟo per ſeq: in coꝛpoꝛe ſanguineo plus
eſt de humido cibatiuo imediate reſiſtenti cõſumptioni ꝗ3
in alio coꝛpoꝛe:⁊ maxie cũ nõ fuerit paſſiuũ valde:qḋ ſtare
valet loco ei⁹ qḋ ventrẽ ꝓhibetᷣ itrare:idcirco videm⁹ ſan/
guineos ⁊ athletas plmo ſanguie abũdãtes poſt vnã die/
rũ leuiter icibationẽ ferre. vñ nãliũ.3. Nõ eſuriẽdi demum Ca.3. pᵒ mediũ.
aial qñq3 copioſitas eſce ꝗ in epe cã. Per accñs autẽ audio
cũ in coꝛpe alicui⁹ humoꝛes ſint flatici crudi in vaſis recon P
diti:q vlterioꝛi tpe digeſti in ſanguinẽ ↄuertuntᷣ coꝛpus nu
triẽtes:4ᵒ de re. ſa. q in cóplõnib⁹ ad lat⁹ friditatis ⁊ humi
ditatis declinãtib⁹ ſunt repti:qḋ ſenſit Gal. qñ dixit:qñ ↄti
gerit mltitudinẽ coaceruaſſe humidoꝝ ſine coꝛruptiõe ⁊c̃.
vñ ꝑ 3ᵃ. Coꝛpoꝛa humida cũ humiditate nãli hñtes veloci
reſolõni ſũt apti:neq3 tãtũ famis tolerãt q̃tum coꝛpa ſicca
pauce humiditatis hñtes:qḋ ⁊ tãgitᷣ pᵃ ita q̃rti. Sũt q da3
exhuberãtis carnis q cu3 eis abſcinditᷣ cibus debilitantᷣ ⁊
extenuationẽ incurrũt:q̃re nõ tolerant ꝓhibitionẽ cibi. Et
ſubditᷣ in ſmone poꝛi niſi humiditatib⁹ plena fuerint aliꝗs
ab eis que in ſuba ſũt mẽbroꝝ cũ bone fuerint ⁊ ↄuenientes
⁊ recipiẽtes vt nã eas nutrimentũ in effectu cópletum ↄuer
tatᷣ. vñ ꝑ practice. Imperes ei qui ſentit in coꝛpe ſuo fla:mi
nuere cibũ ⁊ ſubtiliare: hoc eni ſepe ſufficit ſine vſu laxati/
ui. Subtiliat eni hũc hu. ⁊ excogitᷣ auxiliatur q3 nãe ad alte
randũ illũ in ſanguinẽ bonũ: cũ ſit cib⁹ medie decoct⁹. Ci/
bus nãq3 ſi minuatᷣ ⁊ ſubtilietᷣ ↄfoꝛtato nãli caloꝛe ſup eu3 Q
excoquitᷣ:⁊ ſit ſanguis. Hoc ãt in hu. melĩco aut cholĩco nõ
ↄtingit ꝓpter coꝝ ſiccitatẽ. Sic igitᷣ cóplõ non ſolũ frida ⁊
hu. facili⁹ ca. ⁊ hu. ſuſtinet ieiuniũ:imo ẽt frida ⁊ ſic. facili⁹
ea cũ hũoꝛes coaceruauerit crudos accñte tñ ꝑ pᵃ. Melĩca
tñ pura ꝓpter melĩaz exiccãtẽ appetitũ non facile vt ſic po/
terit ieiunare q̃uis nõ noceatᷣ ſepe. ℭ Itaq3 quis talẽ pote
rit oꝛdinẽ tolerantie icibationis h̄ ſuſcipere vt ꝙ frida ⁊ hu.
ceteris ieiunet facilius quocũq3 mõ dũ ipſius humidũ non
fuerit ſubtile paſſiuũ de facili:qḋ non euenit foꝛtaſſe. Dein
ceps humida tñ:demũ frida ſolũ:poſtea ca. ⁊ hu. dehic fri
gida ⁊ ſic. ſimpler:poſtea tẽparatũ deide calã tñ:vltimo ca.
⁊ ſic. Hec eni ceteris difficili⁹ ſuſtinet icibationẽ ⁊ leditᷣ am
plius ide:vt apparet ex libꝛis terapẽti. ⁊ 2ᵒ re. a. ℭ Q3 aũt
frida ⁊ hu. ceteris ſic pcellat ⁊ ꝗ deinceps demũ3 ſic oñditᷣ
ex iã tactis:qm ipſi ineſt humidũ flaticũ aptũ in ſanguine3
ↄuerti:qḋ calidis non ſic ineſt ⁊ ſiccis niſi accñte foꝛtaſſe ex
regimine

A regimine ꝯfortatiuo valde. Imaginādum nāqꝫ eſt ꝙ cōplō ꝓpꝛie frida hu. habeat cibū intra ſe: quē in ſanguinē ꝯuertit ⁊ in nutrimētū tādē: qḋ alijs naturis ⁊ maxie calidis ⁊ ſiccis nō exiſtit. ℂ Sꝫ circa hͦ ꝯtingit dubitare: qꝛ in flaticis nō vꝫ humoꝛ aggregari crudus q decoct⁹ deiceps poſſit in ſo.19 nutrimētū ꝯuerti ꝑ Damaſcenū in afo. dicētē. Coꝛpa nālr frida ⁊ humida parū in vētre recipiūt: min⁹ vͦo reddūt. ſ. nutrimētū in mēbꝛa trāſducūt: vētres quoqꝫ ipſoꝝ plm ligdi. Si igiť intra hñt modicū qḋ introducebať egreſſum ſuū in icibatione nō poterūt tolerare. ℂ Dōm ꝙ Damaſ. loqtur de coꝛpib⁹ fridis ⁊ hu. nālr .i. valde: qḋ apparet qñ ſub dit. infirmitas diuturna. Uel dōm ꝙ paruꝫ intus recipiunt coꝛpoꝝ calidoꝝ relatione: ꝙ ⁊ ſi fluāt coꝛ vētres recipiūt tamē tātū: qḋ ſufficit reſtaurationi q̄ egent: ⁊ ieiunii tolerātie: vētres ēt ꝓp incibationē anguſtanť cū hūoꝛes ꝯſuētos in ſanguinē ꝑmutari ea nutriāt. ℂ Ampli⁹ hꝫ cōplō calis B cāis ꝯſumptiuis reſiſtit ꝑ ceteris cū calm ipſi⁹ debile leuiter ꝯſumptiuū ⁊ hūidū aq̄ſum calidi heberatiuū. Et iō rebus calefaciētib⁹ ⁊ exiccātib⁹ exercitiis ⁊ coitib⁹ iuuanť. dīa. 124. Ruꝛſus cū plurimo abūdēt humido a calō ꝑ ieiuniū agitato ⁊ oꝛe ide vētris remollito inappetibiles redCa.5.in tra tod. dunť diu. ℂ Adhuc. 9. terapētice. Coꝛpa groſſa viſcoſa ⁊ frida difficile ſūt euapoꝛabilia: ⁊ ꝓpe qñ habit⁹ fuerit durus ⁊ dēſus: vt ⁊ totū dicam⁹ difficile reddať euapoꝛabile: talis aūt vt i his trib⁹ flaticoꝛū nā ꝑampli⁹. ℂ Palin. CōDif.c.31. trarioꝛū ꝯrie ſūt rōnes: ſꝫ cōplō cholica ⁊ flatica ſunt ꝯrie. Cholica vͦo ceteris difficili⁹ poꝛtat ieiuniū. vñ re. acu. Tolerātia ieiunij ſup quē vincēs ē fla ē faciliꝰ tolerātia eius ſup quē vincēs eſt chola. Duo vͦo alij humoꝛes abūdātes cū ſint medij iter hos mediocriter ſe habebunt ad facilius Doc.2.c. 2.p⁹ me^m. aut difficili⁹ ferre ieiuniū. ℂ Ampli⁹ ꝑ 3°. Sitiꝫ tolerare ⁊ cū ea doꝛmire ifridatis ⁊ humectatis ꝯferť: ⁊ febꝛes ex cholera hñtib⁹ rubea nocet: ſꝫ ſiti tolerare ieiuniū ē qddā. Eſt Tra.1.ca. 2. ... nāqꝫ vt dcm̄ vict⁹: ſeu dieteinatū ſubtractio. ℂ Eti. 4° ꝑ°. C Ois cui⁹ caloꝛ inat⁹ eſt valde foꝛtis: q̄ ad cholicos: aut plurim⁹: vt ſanguineoꝝ ⁊ ꝑatorū aut caloꝛ inatus eſt debilis valde: ceu medicoꝝ debiliū exiccatoꝛū nō pōt dimittere cibū: medi⁹ vͦo hoꝝ vꝫ flatic⁹. Nō. n. ipſius caloꝛ eſt intēſus valde aut pūm⁹ vel debilis multū: ſꝫ mediocris: ⁊ iō cibuꝫ per oppo^m dimittere poterit. ℂ Ruꝛſus: id ſignificationes deuorant. Uidemus nāqꝫ aialiuꝫ frida ⁊ hu. vt ēt viſis vulpes ⁊ alia cauernātia ſine vllo nutrimēto exterioꝛi ꝑmanētia: necꝫ tñ inde ꝯſumunť: ſꝫ potius reſtauranť ipinguata dīu: cū humo. crudi eſtiuo tpe aggregari in ſanguinē ⁊ alimētū ꝯuertanť. Calā vͦo ⁊ ſicca: vt leones: equi ⁊ paſſeres nō ſine comeſtione tpe etiā hyemali viuere pñt: imo calm friditate vigoꝛatū ipſa reddit voꝛacioꝛa. Cōſpicimuſqꝫ ſimilr mulieres ⁊ ꝑcipue flaticas viris facilius ⁊ ꝓpꝛie cholericis ieiuniū ſuſtinere: qḋ tēpoꝛib⁹ ⁊ regionib⁹ euenit frigidis ⁊ nā ſimilib⁹: ſupanť. n. hoꝝ friditate ad ifērioꝛa pe D netrante: ceu qñ extenuata coꝛpa balneanť frida. Et iō viſum eſt interdum mulieres longo tēpoꝛe ſine cibo permāſiſſe: dīia recitatuꝫ. 112. Igiť cōplō frigida ⁊ hu. ceteris facilius ſuſtinet ieiunium ⁊ alie deinceps ⁊ quomodo.

Propter quartū qdē. ad hͫ dōꝫ: ꝙ lꝫ cōplō neo calā ⁊ hu. ꝑpata ⁊ calida ⁊ ſic. lōgioꝛis vite ceteris: nō tñ vt oñſuꝫ eſt facilius tolerāt ieiuniū: eo ꝙ moꝛs nō ꝯſurgit ex humidi ſolum conſumptione: imo ēt ex calidi extinctione ⁊ ſuffocatiōe: vt tactū eſt antea. ℂ Ad aliud dōm ꝙ nō ꝯuincit: qꝛ calā ⁊ hu. cōplō ſuſtinet euōnē facilius vt flōmiā ꝓp ſanguinē q̄ abūdat: qui educiť flōmia: quo deficit flatica: ēt eſt ca. ⁊ hu. foꝛtioꝛis ꝟtutis frigida ⁊ hu. ⁊ ꝓpter hoc etiā minus venereis noceť aliis. Flegmatica etiā vt tactū in coitu iuuatur eo ꝙ flegma infridans natū in coꝛruptione ꝯuerti emitiť. Noceť tñ plus ſi eo multū vtať ꝓp ſpūuꝫ deꝑditionē qbus extat depauperata: nō aūt ſic eſt de ieiunio: non. n. ipſo lediť: ſed iuuať magis ꝓpter ꝯuerſionē: vt oñſuꝫ flatis in alimē E tum. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ q̄ꝫ q̄ꝫ tēperata minus nocumētis ledať ceteris cōplonib⁹ intēſiue tñ extēſiue noceť q̄ꝫ maxime: cū oia extrema ſint ipſi vtcūqꝫ oppoſita. Coꝛpus enim cōmenſuratū paratū eſt cito trāſmutari ad oē ꝓpter partiū ipſius homogeneitatem: ꝑble. 5°. Et iō ea difficilius frida partic.10 ⁊ hu. fert icibationē: ſꝫ qbuſdā facili⁹. ℂ Ad aliud dōꝫ: ꝙ ſibi metiť oia nō egēs menſurāte foꝛinſeco circa ſex neceſſarioꝛū. Tātū enim appetit quātū ⁊ bñ digerere pōt: niſi aliquid ipſaꝫ ipediat vt icibatio ⁊ reliq̄: imo ipedita q̄dā deligt nō alijs magis ꝓp ipſi⁹ tēperiē: ceu apparet in cōplone humana aliaꝝ cōparatione. ℂ Ad aliud dōm ꝙ ca. ⁊ ſic. difficili⁹ alijs fert incibationē ꝓp multiplicationē cholē ⁊ inflāmationē ad febꝛes: ⁊ lꝫ mā ſit cōpacta: calm tñ eſt potens diſſoluēs ⁊ inflāmās coꝛp⁹ oē: ⁊ iō dīia oñdeť. 134. ꝙ hec ceteris min⁹ regimē ſubtiliatiuū expoſtulat: imo in hoF ra ēt febꝛis deterioꝛe dandus eſt ēt cibus q̄qꝫ. 10. de inge. Neqꝫ plures legū aliarū hoies facilius nobis ferunt ieiuCa.3.in f. nia: niſi qꝛ vel coꝝ hu. ⁊ coꝛpa ſunt capacioꝛes cū vita vtamur eis delicatioꝛi: aut minus deuotioꝛes ſum⁹ illis luxui ⁊ igluuiei dediti. ℂ Ad aliud dōm ꝙ frida ⁊ ſicca difficile ſuſtinēt ieiuniū: niſi ſibi humiditates de idigōne adſint cruде ꝓp ꝟtutis debilitatē ⁊ ſpūuꝫ reſolōnē. Et ſi cōpactione humidi reſiſtere poſſit ꝯſumptioni: qꝛ tñ eſt modicū ex modica plus diſſoluitur diſſolutione q̄ꝫ ca. ⁊ hu. ex multa: ceu pauper magis leditur ex modica ꝑditione q̄ꝫ opulētus ex multa. Hec nāqꝫ deterioꝛ exiſtit cōplonū 6° reg. ſa. cuꝫ ipſa Dī me^m. ꝯfeſtiꝫ a ꝑn° cū ſenectute ꝯcidat ⁊ moꝛte. ℂ Ad aliud dōꝫ ꝙ nō eſt vſqꝫ ſilē de etate ac cōplone. Silē nāqꝫ eſt rōne q̄litatis: nō aūt ſubē: qm̄ cōplō pōt eſſe ois cū q̄libet etate ac ſuba: ſed nō eꝯ. Nā frida ⁊ ſicca pōt eē cū ſuba infantili leuiter ꝯſūptibili: ⁊ cū ſicca terreſtri ꝯſumptioni reſiſtitiua: ⁊ cū media: nō aūt etas. Q aūt heremite diuti⁹ ieiunēt ⁊ illeſi euenit aut qꝛ ꝓpter ociū ⁊ vitā vmbꝛoſaꝫ: ſic incarcera G tis ꝯtingit non raro ⁊ ſub terra ꝓpꝛie: ꝫ ꝓpter indigōnes. n. plures in ipſis aggreganť ſupfluitates flatice crude: cū cōplō ſibi ꝯiiet interdū diſſilē. ꝑ ꝑ°. Uel qꝛ ꝟtus vna qñ intēDoc.4.c. 2 ... diť debilitať reliq̄. Uirtutes nāqꝫ ſe impediunt: q̄rto ſerti Collr c.2. de nālib⁹: qꝛ vnico agunt inſtr̄o: vt nāe calō. Cū eni ſint ꝯtinue in deū intuentes ꝟtute aiali ꝟtus debilitať nālis: vt nocumentū nō videať pcipe a ieiunio. Eſt ēt ꝯſuetudo in his ſic ⁊ in alijs nō paru⁹ res. Et ꝑ hoc apparet ad hoies quid dicendum ex alijs legibus inductos plurimis ⁊c̄.

ℂ Differentia. CXVIII.

Quod primo ſit bibēdū anteq̄ꝫ comedēdū mōſtrať qm̄ pot⁹ ꝑ quē tolliť ſitis ꝯſumptioni humiditatis ſubtilis aeree oꝛdinať. Cib⁹ aūt fami oppoſitus: humiditatis groſſioꝛis ⁊ terreſtrioꝛis debeť deꝑditioni. Sed humiditas ſubtilis aerea velocius conſumiť humiditate groſſa terreſtri. Suba enim ſubtilis H plus recipit paſſionē. Quod firmatur ex carcere relaxatis primitus querētibus aerē: demū potum: vltimo vͦo cibū. dīa. 114. ℂ Amplius canon medicoꝝ eſt ꝙ groſſum ſubtile debet ꝓcedere ne incarcereť nā: potus vͦo eſt ſubtilioꝛ ⁊ cibus groſſioꝛ: quare ipſum hunc opꝫ precedere.

Oſtēdiť autē denuo ꝙ ꝑ gs omne oꝫ comedere: deinde ſingulariter totuꝫ bibere ꝑ 7. de inge. Nō bibere ſuper cenā ſtatim: anteq̄ꝫ cibus ſit diCaſ 6. de ſuo ſuem. geſtus. Cuius ſubdiť cāꝫ: qꝛ innatāt ciboria ita vt nō tāgat ea vētris coꝛpus media ſtāte humiditate. Cum autē bñ digeſſerit cibum ꝯcedere ⁊ copioſe bibere. Diſtribuiť eni ita gerētib⁹ citiſſime. ℂ Palin. Almā. 4°. Non eſt ſuper mēCapi.5.in hncipio. ſam aqua bibēda: niſi poſtq̄ꝫ comederint ⁊ vētris ſuperioCaſ.2. ra fuerint alleuiata. ℂ Ruꝛſus ꝑ practice. Cum ſufficiens erit hoꝛa a cibis ſederintqꝫ in ſtōcho bibat aque fride ſuaDo.1.ca. 2.p⁹ me^m. uis quātū neceſſe eſt. ℂ Jidē 3° ꝑ. Poſt comeſtionē bibat

I quis ? nō in hora comedēdi ꝗ̄titatē aliquā: q̄ cibo ꝯferat. ¶ Qḋ duplr' videnſ aſtruere. p̄ quidē q̄m potus q̄ ſumitur cum cibo in ſtomachi ſubaꝫ circūfundit: ? ipm̄ ꝓhibet cibis inherere: vnde pfecta neq̄t digō celebrari cū immediatius tāgēs fortius opereſ. Qḋ oñdit ciboꝝ appetit⁹ ? ci⁹ ꝫtiū. ¶ Scḋo q: illud qḋ cibū indigeſtū ex ſtōcho educit ceu poſt cibationē exercitiū: non dꝫ adiungi ei: talis ꝟo eſt

Vbi ſupra in medium.

pot⁹ aq̄ ſeu vinū. vn̄ p̄ 1ᵃ. Vinū poſt cibū eſt ex reb⁹ magis īpediens: q: digeriſ velociter ? penetrare facit cibum penetrare indigeſtū ? hereditat oppilōnes ? putrefactiones ? ſic multo magis q̄n vna cum cibo aſſumiſ ſine aqua. Et

Doc. 1.4. 4. in me°.

ideo ibidē nō eſt permittēdus puer bibere aquā ſup cibū: quāto potē fuerit ne cibus crudus penetret: anteq̄ȝ digeratur. vnde Ariſt. Alexā. Retine aīum tuū a potatione fride aque ſup cibū done: tibi in ꝯſuetudine veniat: q: ſtōchū refrigerat: extinguit ignē: ? ꝯfundit cibū ? generat īpedimētū ſi multū bibaſ. ¶ Rurſus pot⁹ fridus eſt ? hu. actu vel

K

p° 6 ne. 1. cō. 18. 2° techni tāgo. i ſ.

potētia: cū ſitis cui approbaſ ſm Ariſ. ſit fridi appetitus ? humidi. Qḋ aūt tale ſm haly. digōnē īpedit cum calo vigeat. Ipſa. n. ſtōchū infridat ? in eo ꝯtentū velut aqua vaſi ſbito aduenlēs bulliēti. ¶ Q; nō dꝫ pot⁹ aſſumi ſil' cū cibo oñdiſ. Quia vel didones ? gurgulationes ſupius effumādo ad caput inducet. Aut ſubſidēdo ſtōcho ꝯtentiuā digeſtiue deſeruiētē humiditate lubricatiua debilitabit expulſiua hinc vigoraſa: vnde digōnis accidet corruptio. Quapropter opꝫ cibū potui antemittere. ¶ Q; aūt vna ſit bibēdum ? comedendum: mos enim hinc grecoꝝ eſt ? latinoꝝ

Coll. diſ. 3. c. 1. poſt pncipiū. ? c. 5. in p̄n. Coll. lec. 30. in p̄n°. ? lectione 16. in p̄n°.

maxie. ¶ Rurſus ſimpliciū 4° ? dietis vtium. Qḋ bn̄ ſapit bene nutrit: eo qḋ ſapor potiſſime dulcis via ē in nutritionē. Bn̄ aūt ſapit ac delectabile exiſtit potuꝫ vna cū cibo aſſumere: niſi qs fuerit ꝯſuetudine in ꝯtrariū permutatus. Itaq̄ȝ ſimul erit comedendum ? bibendum.

Propter primū ꝟo ſciēdū q̄ p̄us hic ordinē tpis iportat: ? nō nāe. ¶ Po-

L

tus quoq̄ȝ ē res nō nālis actu hūida ciboꝝ i vētre ꝑmiſtiua ? eorūdē in ptes delatiua. Hic aūt diſtīguiſ 3ᵇ: q̄m q̄dā nō eſt potus vt aq̄: cui⁹ offm̄ eſt alimēta diſtribuē p ptes. Nō nullus ē potus: q ꝫ diſcraſiā daſ aliquā cū vite fulcimēto: ceu mellicratū ? iulep. Ali⁹ ꝟo cib⁹ ? potus: vt vinū ceruiſia ?c. Ipſa nāq̄ȝ nutrit ? nutri¹⁶ diſtribuit p mēbra. Diuidiſ ēt q: pot⁹ q̄dā ē ꝑmiſtiu⁹: vt q vna ſumiſ cū alimētis. Ali⁹ delatiu⁹ ſic fcā digōne in ventre ? dimidiata in epe aſſumpt⁹. Eſt ? terti⁹ alteratiu⁹: vt q gr̄a exhibeſ medicine.

Iohanni⁹ i iſagogis [illegible] nō nālius cap. de modis potationum.

Propter ſcḋm ſciēdū: q̄ q̄dā dixerūt q̄ ſimul deberet aſſumi potus cuꝫ cibo ꝑmiſtiuus. ſ. delatiuus aūt poſtea. Et iō ꝯcordātes dicunt arabes ḋ potu loq delatiuo. Q; lꝫ id veritatē ꝯtineat: nō tñ eoꝝ mētē exponit cū ſimpl' negēt ? idiſtīcte arabuꝫ ꝑinductī cū cibi aſſūptione: neq̄ȝ mox fore bibēdum niſi fortaſſis gr̄a medicie. ¶ Quidā ꝟo ? p̄cipue q hꝺ voluerūt ꝑmitus fore totū comedēdum: ? deinceps poſtq̄ȝ in vētris reſederit fundo bibēdū: ſic ſapiūt eoꝝ ſmonesꝫ act⁹. Ex q̄bus aliq ad prauos deuenerūt morbos: lꝫ q̄dā ipſos conenſ interp̄tatione puertere: quoꝝ q̄dē iā tacta ſunt motiua. Quidam

. M

ꝟo vt anglici p̄us mediā comeſtionē aſſumere demū bibere incipiunt. Eorū ꝟo defectus monſtrabiſ cōſequēter.

Propter tertiū ꝟo ſciēdū p̄ q̄ nullus pot⁹ ſumēdus ē gr̄a medicie niſi vētre vacuo. Scḋo q̄ ſimul eſt comedēdū ? bibēdū. ¶ Propter hꝺ p̄ᵐ ſciēdū q̄ aq̄ ? ſimplr' pot⁹ nō eſt ſimplr' recipiēda vētre vacuo vt teſtanſ greci cū arabicis: imo annumeraſ inter venena ? maxie poſt exercitiū: coitū ? balneum. Qḋ ? ratio cōcludit: q̄m aut gr̄a permiſtiōis exhibeſ aut delationis alimēti per ptes: ſed neutra haꝝ ań cibum aſſumēda: cum ei nō ꝑmiſceaſ: neq̄ȝ eūdem deferat per mēbra. ¶ Rurſus aq̄ vel frida ſuſcipiſ in eius ſic eſt nāꝛ ? tunc ſuā friditate vltima vētrē q fridus eſt nā fere vacuū inueniēs

ledet vehemēter: cū ſit gn̄alr' ſuuꝫ ꝓportionale ad ſuſceptum N
educit. Aut ea q̄litatē acq̄ſiuit extnea: puta tepiditatē vl' calidīratē: ? ſic ſtōchū debilitat relaxādo magne: cuꝫ tepida

Ca. 5. ? 2. de ſeb. ad Glauco. ca. 6. ? ill'. p̄° diuis li. Coll. doc. 3 ca. 7. ? 8. ſuo ſine. Cō. alo. 21 aū me^m.

ꝓprie hūc remolliāt ? eius ſubaꝫ effundāt: 8° de ige. Propter qḋ q̄n opus ſit vomitū ꝯcitare tepida exhibeſ. Et iō pceptū ibidē q̄ ca. ? nō tepida: ſtōcho ēt exteri⁹ debeāt applicari. Calā ꝟo ſtōchū iſirmāt: p̄ 3ᵃ. ¶ Amplius nō minus accuſant vinū aq̄ ſupra vacuitatē ſuſceptū. Qḋ p̄t oñdi. Eius qḋ eſt pot⁹ rōne velut monſtratū eſt de aq̄. Cū neq̄ op⁹ ꝑmiſtionis: neq̄ȝ delationis ſic exerceat. Inde vinū ſui caliditate ac ſuba ſubtili acuta in ſbam vētris penetrat nernoſaꝫ ipſuꝫ diſſoluēdo: ? maxie cū potēs fuerit. vn̄ alo. 2°. Quāq̄ȝ particulariſat⁹ ſit ſermo. Si añq̄ȝ cibaria offeraſ vinū biberit nō bonū aliqḋ ſuſcipiūt: ſed noceſ maxime a ſpaſmis ? deſipiētiis celeriter occupatur: ſicut ſeru⁹ garamanti ei vinū bibēs veme inuigilo deiceps fact⁹ febre ac deſipiētia capt⁹ expirauit itetioꝝ 2°. P opter qḋ p̄ 3ᵃ. Sapiēs ſibi cauere dꝫ ne ieiun⁹ vinū bibat ? poſt exercitiū ? maxie

O

Ca. 9 verſus ſinē. Doc. 2. ca. 8. in me°.

coitū ita vt annumereſ tūc iter venena ? ꝓpri⁹ qḋ groſſum dulce. ¶ Neq̄ȝ ēt ꝯfert rōne q̄ cib⁹ cū humiditatē groſſam terreſtrē ſine groſſiori alimēto nō valeat pfecte reſtaurari deꝑditū. Dixi aūt ſimplr': q̄m iterdū ? añ cibū ? poſt ipꝫ ? ſupra: ſm ēt opp^m abſolute tenētes ꝯcedit pot⁹. ¶ Qḋ duplicter pōt ꝯtingere: vel ꝯſuetudine cū ipſa q̄dā altera nāa dita. 98. Vn̄ p̄ 3ᵃ. Vſus ſunt res ex rōneꝫ exiſtentes: ceu oñdūt bibuli patauī: q ꝯſuetudine depꝛauata fere illeſi tabernas

Doc. 2. c. 7. aū me^m.

añ luciferū expoſtulāt. Aut gr̄a me^m: vt cū hu. fuerint i vētre fridi ? tūc pot⁹ ceu vinū parue q̄ȝtitatis optimū: ? vet⁹ vt doricū cōperit. Qḋ ēt attēdiſ in aq̄ vel pp ardorē ſtōchi vn̄ Almā. 4. Nullus aquā ieiun⁹ bibere dꝫ: niſi q magnuꝫ

Ca. 5. circa medium.

ſtōchi hꝫ ardorē. Aut rōne tpis calidi: humiditatē ipſi⁹ exiccātis: aut pp malā cōplōnē ca. aut hu. cholericos concernatos in illo. Propter qḋ Ari. Alexā. ꝯceſſit ſic aquā: quādoq̄ȝ. Sic itaq̄ȝ appareat q̄ cibus potū dꝫ ſimplr' p̄cedere: ? q̄ ſm q̄d poſtponi. ¶ Propter ſcḋm hꝺ ſciēdū ſil' comedendū ? bibēdū: ꝑmitus parū comedēdo: deinde modicū bibēdo: ? demū comedēdo. Sicq̄ȝ deinceps: vt melior ſiat

P

cōmiſtio. Nō aūt ſemel bis aut ter totū bibēdo ceu plures hiſpani ? anglici. Modū aūt p̄dictū plures obſeruāt hodie: ceu id cū p̄dicto indicaſ ꝓbl. 22. Nō enim ſolū q̄nq̄ȝ ſitis gr̄a q̄ in cibis bibimus ſupplet: ſꝫ ēt poſt cibū: puta delectatiōis gr̄a vel hꝺ: vn̄ p̄ de reg. ſa. In cibis pluries ? calidoris cū pueri ꝑueniunt ad fridā aquaꝫ ꝯcedo vti. Quod

proble. 6. poſt me^m.

ꝓbaſ: q̄m aſſumpta in reſtaurationē ordinanſ deꝑditoꝝ: ſimul autē deperit ſuba humida que potu reficiſ ? ſicca q̄ cibo cū nō fuerit differēs cā occurrēs ꝯſumptiua. ¶ Rurſus ſatiſfaciēdū eſt appetitui recto cū ſm nāꝫ ꝓcedat. Sꝫ cibus vna cū potu deſideraſ: ? ꝓprie cū fuerit ſicc⁹. ¶ ꝯ tñ dē ꝑmiſtio ? vnitio ad digōnē ordinaſ: ? hec ad nutritionē ? tādē ea in ſalutis ꝯſeruationē. Permiſtio ꝟo elegantior ſit q̄n ſil' comediſ ? bibitur: eo q̄ cibū groſſioris ſube opꝫ ad bonā cōmiſtionē ſube liq̄de admiſceri: vt miſtio idicat cibuoꝝ diuerſaꝝ nāꝝ criſtiū. ¶ Eti. digō eſt pfectio a proprio ? nāli calo ex ꝯtraiacētib⁹ paſſiōib⁹: 4° metheoroꝝ. Vbi g̃ magis ſaluabiſ digōnis rō pfectior nutritio ſubſeq̄tur. Hoc aūt eſt in ſimultanea ꝑmiſtione cibi cū potu: cum

Q

Te. cō. 14.

ampli⁹ ꝯiacētes adueniāt paſſiones q̄litatū ꝑmarū ſe adinuicē ꝯtēperātes. Et firmaſ: q̄m opꝫ qḋ digeriſ reddi ſile i ſuba maſſe ptiſanarie. vn̄ p̄ p̄ᵃ. Nutriēs cuꝫ digeriſ ſit ſua

Doc. 4 ca. 2. poſt p̄n.

ſtātia in nitris aialiū auxilio ei⁹ qḋ ei admiſceſ: de eo q̄ hiſ plerūq̄ȝ chilus: ? eſt ſuba liq̄da ptiſane in ſpiſſitudine ſilis. Qḋ diligēti⁹ euenit q̄n ſil' cib⁹ ſumiſ ? pot⁹. ¶ Palin cū cib⁹ ſit groſſus penetrationis vtpliu tarde admiſceri ei opus: qḋ eū liq̄duꝫ reddat ? penetrare faciat: h aūt eſt potus. Simul atq̄ȝ ita comedēdū ? bibēdū. ¶ Eſt tñ interdū cib⁹ ita liq̄dus vt ſubam fere habeat pot⁹: ſcū quo nō ita ſit potare nece. Sūt ? aliq adeo hūidoꝝ ſtōchoꝝ ? remolli-

A toráūt vt nullo aut pauciſſimo egeāt potu. Sicut ſitiētes cla
moſe potare opꝫ oīſariā nō ſolū cū cibo: ſed ante ipm ꝛ ſu
pra: ꝫ meli⁹ ſit ſiti mēdoſe nocturne ſm veterē nō obedire:
vnde 7° de inge. Si fuerit ſiticuloſi ſupra cenā eos abſtinē
a potu penitus triſte ſitiſſ ꝛ intilerpaucū creni oīdum po
tus: vt mitiget anxietas ꝛ humiliet ſitis: ꝛ afoꝛiſmoꝝ gn
ca. Opꝫ vt ꝑculdubio nimiū ſitiētib⁹ pot⁹ deſ. vñ ꝑ de re.
ſa. Pueri nō oīno ꝓhibendi ſunt a fride potu aque: ſꝫ mul
totiens bibant fridū ſuꝑ cibum ꝛ in calidis hoꝛis. ℂ No
ſce quoqꝫ ꝙ cib⁹ hyeme dꝫ ſumi calidus: eſtate ꝟo ſubtepi
dus: pot⁹ aūt nō calus aut tepidus vt ꝑractū: ſꝫ hyeme fri
gidioꝛi nō friditate oīna ꝑticipet aeris illi⁹: ſꝫ ea q̄ potius
eſtatis. Neqꝫ pot⁹ tūc ēt īfrideſ vehemēter aq̄ vl' niue ꝓpe
qꝫ cū ſuſcipiēs fuerit fridoꝝ viſceꝝ vētoſoꝝ ac neruoꝝ de
biliū: ꝛ maxie qui vini lymphari plurimū. Greci tamē ob
quēdaꝫ abuſuꝫ ꝯtinue bibunt calidius. Antiquus etiā vlr
ita potabanſ infirmi: ſꝫ in qbuſdā moꝛbis foꝛtaſſe: vt tho
B racalibus expediat hyemeqꝫ precipue.

Propter quartū ꝟo. ad ꝑm dōm ꝙ hūiditas ſubtilis aerea nō citi⁹ ꝯſu
miſ: q: ſꝫ ſit ꝯſūptioni magis apꝑata q̄ꝫ groſſioꝛ: nā tñ eius
maioꝛē q̄titatē mēbꝛis appoſuit: ꝑp qō ꝛ ſil' tpe cū groſſo
poterit cōſūptioni obuiare. Plus. n. pōt qō ſatis multū q̄ꝫ
paucū reſiſtere. Adhuc ꝛ in cibis reꝑta eſt humiditas hꝫ
ſubtilis ꝯſumptioni obuia. Neqꝫ ꝯfirmatio angit cū ſmo
ħ ſit in ſanis liberuꝫ ībabitātibus aerē: aut ꝙ ħ appetitus
magis rōne medicine ꝛ coꝛrectionis q̄ꝫ alicuius ad alitio
nē faciētis. ℂ Ad aliud dōm ꝙ ſubtilis cib⁹ dꝫ groſſuꝫ ꝑ
cedere: cibū ad cibū cōparādo nō aūt potus ad cibū: vt rō
videbaſ ꝓcēdere. Et hec quideꝫ plenius ſo'o dīa videbiſ
ꝯñti. ℂ Ad alias auc̄tates dōm ꝑ interēptionē: vt iā appa
ruit. Sed q: id vī ſermo Gal'. ſonare 7° de inge. dōm ꝙ ibi
loquiſ nō in re. ſa. vt experit q̄ſitū: ſꝫ in curatione male cō
plexionis vētris nūc lapſe nō valētis cibū groſſum ſolidū
alterare: vñ ſubtilioꝛi eget ꝛ liqdioꝛi quale eſt ius de facilī
C permeās ꝛ nutriēs: ꝛ q: liqdus extat ꝛ ſubtilis viꝫ ſuimet
per coꝛpus hñs delatiuā cū potus ſapiat nām non expedit
cū ſibi aſſociari ne a vētre hñ amplecteſ: ſed gargulatiōes
induceret ꝛ oidones ꝛ ne indigeſtus repet in que deoꝛſuꝫ.
Aut eius ſermo ſic foꝛtaſſis eſt iterꝑtādus: ꝛ nō bibere ſuꝑ
cenā ſtatim añq̄ꝫ cibus ſit digeſtus: ſꝫ bibere ſupple i cena.
Qō tñ foꝛtaſſe aliqs id lraꝫ inqet nō tolerare ꝯñtē. ℂ Sed
cōtra id eſt q: 6. de re. ſa. teſtaſ Gal'. ſeipſuꝫ 4ª dici hoꝛa pa
nem ſimplicē aſſumēs: ꝛ nūq̄ꝫ in tali cibo bibere. Alij ꝟo
comedebāt cū ħ dactylos vel glādes aut oliuas cuꝫ melle
vel ſale ac bibebāt eoꝝ aliqui. ℂ Dōm ꝙ Gal'. nunc nō eſt
audiēdus nā imutata vel ꝯſuetudine. Aut foꝛtaſſis humi
ditates in eius abūdabant vētre. Cholicare tñ vētrē ſupio
rem ſe ꝑtiteſ aliqñ. ℂ Ad aliud ꝑ interēptionē dōm cū ma
gis aduneſ ſuba ſtōchi: ꝛ aſſumptis amplius ihereat eo ꝙ
facta ſit ꝑmiſtio melioꝛ ꝛ vnitio dūmō potus ſit ſufficiētis
quātitatis cibo valēs ībibi: fueritqꝫ cib⁹ groſſus ꝑmanēs
qualis eſt ſanoꝝ: nō aūt oppoſitus: ceu infirmoꝛū. Etenim
D groſſus ꝑmanēs trahit ꝛ velut aquā ībibit ſpōgia. ℂ Ad
aliud ꝑ negōnē dōm aſſūpte: pot⁹. n. cibus vt iā oſſuꝫ po
tu ībibit⁹ detineſ q̄ꝫ labaſ ꝑ mēbꝛa cū ꝑfecta ide miſtio cō
tingat niſi pot⁹ q̄ꝫtitatis extet maioꝛis q̄ꝫ cib⁹ poſſit ībibe
re. Ari. ēt ſm audit⁹ eſt cū ħ expoſit⁹. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ
ſꝫ pot⁹ ſit fridus: expoliaſ tñ ipſo qñ cibo admiſceſ diligē
tius q̄ꝫ qñ ſimplr exhibeſ: tū ꝑp caliditatē vētris: tuꝫ ēt cibit
ipſe nāqꝫ vt ſic ca. eſt ꝛ ſic. qō eius indicat appetit⁹. ℂ Ad
vltimū dōm: vt iā apparuit neqꝫ oidones neqꝫ gurgulatio
nes aut eſſumationes in caput euenit fieri: neqꝫ digeſtiuaꝫ
cōturbari cōtentiua impedira: ſed amplius in vētre oīa co
adunari ꝛ detineri: ꝛ hoc quando potus ꝓpoꝛtionabilis
fuerit cibo imbibitione interuenīeti potus. Tantus enim
vt inter cibuꝫ innatet ꝛ vētris parietes digōnem coꝛrūpit.

[Left margin notes:] ſ. afo. afo. 28. | ℂ a. b. d. ſ. | ℂ a. ſo. 28 | Pᵒ meᵐ. | ... meᵐ. | 1. alimen. cap 33 in medio.

Ulia indicatuꝫ eſt poſt ꝯſiderationeꝫ pacto exercitio ali
mētū elabi a vētre idigeſtū dubitaſ ō tpe exer
citij. Nā vī poſt comeſtionē fiēdū: qm̄ afo. 2ª.
Lib⁹ ſemp exercitiū ꝑoccupet: vñ ꝑ 3ª ingt Ruf
fus. Inceſſus hic mihi plꝫ ꝓpie poſt ꝓrādiū: qm̄ bonitatē
opationis cene ꝑparat. ℂ Eti. ꝑ ꝑtice. Maioꝛ vtilitas eſt
exercitij qñ ꝓrādiū ꝑceſſit. Cū igiſ cōparatiuū iferat poſi
tiuū ꝛ ſi nō ꝑcedat id verū ꝯſequaſ erit vtilitas: talis autē
adipiſcēda. ℂ Ruſus eſt ſil'e de balneo ꝛ de exercitio cuꝫ
vtrūqꝫ caloꝛē foꝛas educat ab int⁹. Qō oñdit actio balnei
ꝛ exercitij. Halya. ꝛ Ioānici⁹: ſꝫ balneū idiciſ puris diſcra
ſis ꝑmis extāib⁹ cū raro coꝛp⁹ iueniaſ tēperatū: vñ de re.
ſa. 6°. In diſpōnib⁹ coꝛpis culpatis ꝛ ꝯſtructionib⁹: meli⁹
ſit cibos añ balnea ꝑbe: q̄re ſilr ꝛ exercitia indicē. In ſanis
aūt iculpate ſec⁹. ℂ Iidē digō ꝑncipalioꝛ ē 3ª: cū ſit finis i
quē oꝛdinanſ cetere ꝑcedētes: dīa. 50. Digō autē ſit in ge
re. dīa. 61. Sꝫ añ comeſtionē ſit digō 3ª: poſt aūt comeſtio
nē iā ꝑfecta. ℂ Eti. vbi fames nō opꝫ laboꝛare. Sꝫ añ co
meſtionē ē fames: ꝑp. n. eā comediſ. Exercitare ꝟo eſt qō
dam laboꝛare. Exercitādū igiſ poſt comeſtionē tñ.

In oppoſitum autē cōiter ſunt medici. vñ epi
dimiaꝝ ſexti 4ª. Laboꝛes cibis
ꝓdiſponanſ ꝛc. Qō Gal'. recitās afoꝛiſmoꝝ: ꝛ de reg. ſa. 6°
inquit. Laboꝛes cibos antecedāt. vnde Almāſ. 4°. Sicut
motus ante comeſtionē factus ſanitatis eſt conſeruatiuus
itaqꝫ poſt comeſtionē egritudinis inueniſ gñatiu⁹. ℂ Pa
lin. exercitiū ſit ꝓpter ſuperfluitatuꝫ expulſionem: ſed ante
alitionē iam ſequeſtrate extant: tūc aūt ipſas opꝫ expellē.
ℂ Adhuc exercitiū ante comeſtionē factum accēdit calo
rem coꝛpoꝛis ꝛ vētris quo laudabiliter perficiſ digeſtio.
Cōpetit igiſ ante comeſtionē exercitiū ſolum. ℂ Q3 auteꝫ
neutralr cōpetat oſtendiſ: q: exercitiuꝫ eſt motus: vt vide
bitur. Is autē diſtare facit qō ē phyſicoꝝ 4°. Qō ꝟo tale
coꝛruptiuuꝫ exiſtit: ꝓpter nāqꝫ diſtare ab eius ꝑn° accidit
alicui⁹ coꝛruptio Ariſto. de mundo. ℂ Amplius exercitiū
cū ſit motus ꝛ is actus iperfect⁹ cum ſit entis actus i potē
tia 3° phyſicoꝝ nihil ꝯferens poterit ipſo cauſari nāc: q̄re
neqꝫ ante cibum: neqꝫ poſt competit exercitium.

Propter primū qdem ſciēdū ꝑmittens exerci
tū eſſe: demuꝫ ꝙ fricationis
cā ipſum prediſponiſ ꝛ perficiſ ea. ℂ Propter ꝑm hꝫ ſciē
duꝫ ꝙ exercitiū pōt duplr accipi. Aut in cōi pro laboꝛe ac
etiā motu indifferēter: vnde afoꝛiſmoꝝ 2ª. Laboꝛē non in
ſēdit vehemētioꝛem motū: quē exercitiū nominam⁹. Et de
re. ſa. 2°. Sic laboꝛ: motus ꝛ exercitiū ſunt idē: vel in ſpāli
put diuidiſ ꝯtra hꝫ. Nō enim exercitiū vere laboꝛ eſt cum
is vt neceſſari⁹ ſiue violētus extet. Exercitiū ꝟo qdē volū
tarium: neqꝫ motus ēt oīs: q: nō paruus veruꝫ vehemens
ampli⁹: de re. ſa. 2° ꝛ mot⁹ q nō alterāt reſpirationē nōduꝫ
hos nolant exercitiū. Eſt aūt id alteratio reſpirationis ve
hemētie ibidē. vñ ꝑ 3ª. Eſt motus volūtarius ꝑp quē anhe
litus magnus ꝛ frequēs ē necēus. Diuidiſ aūt exercitiū: ſic
ꝛ motus eſſentialr magis: qm̄ qōdā foꝛte: qōdā debile: nō
nullū ꝟo mediū: ꝛ qōdā velox: qōdā tardū: nōnullū ꝟo me
diocriter. Adhuc qōdā lōgū: aliud breue: nōnullū ꝟo me
diū. Ex his ſiqdē dīijs nouē exercitij ſimplicib⁹ cōponun
tur alie ſpēs plurime vix ꝑceptione ſubo applicabiles. Cō
ſurgunt aūt. 19. qñ due ꝯiūgunſ ſimul dīie: puta longū foꝛ
te: longū velox: longū debile: longū tardū: longū medium:
longū mediocre. Foꝛte velox: foꝛte breue: foꝛte tardū: foꝛte
mediocre: vel mediū foꝛte mediū: velox breue: velox debi
le: velox mediocre: velox mediuꝫ. Breue debile: breue tar
duꝫ: breue mediū: breue mediocre. Qñ aūt tres ꝯiungunſ
vna. 17. ꝯſurgūt: ceu dīe pulſus magni: 3ª dīa compoſite
dīa. 81. Longū foꝛte velox: longū foꝛte mediū: longū foꝛte
tardū: longū velox mediū: longū mediū mediū: longū tar

[Right margin notes:] E | Cō. afo. 16 | Doct. 1. c. 7. añ meᵐ | Cap. 3. in ꝑncip. 10. | Colli ꝑᵒ mac. ca. 3. ꝯtus ſi. et 5. cir. ꝑnᵐ. ꝛ cap. 14. | Colli tre. rep nō nā lib i ſago gio ca. ꝑ mū. | Coll poſt ꝑncipiū. | F | Te. c vitl. | Cō. afoi. 16. | ꝑti. 1ª poſt ꝑncipiū. | Ca. 1. l 6. | T. c. 117. | G | T. c. 6. | Cō. afo. 5. in ꝑn°. | Circa ꝑn. | H | Doc. 2. c. 1. in ꝑnci.

I dum mediũ:lõgũ debile tardũ:lõguz debile mediũ:lõgum
debile velox. Breue forte velox:breue forte me^m:breue for
te tardũ:breue velox mediũ: breue me^m mediũ:breue tar/
dũ mediũ:breue debile tardũ:breue debile me^m:breue de/
bile velox. Mediũ forte velox: me^m forte mediũ:me^m for/
te tardũ:mediũ velox mediũ: mediuz mediũ medium:tar/
dũ mediũ me^m:debile tardũ mediũ:debile mediũ mediuz:
debile velox. Sunt ergo modi exercitij ſimplices ⁊ cõpo/
ſiti differẽtijs duab⁹ aut trib⁹ in vniuerſo.55. Quoꝝ i actũ
deductio eſt difficillima. Que autẽ dĩe medie corpi debẽ/
tur tpato. Reliq̃ vo q̃ imẽſiores frido:nõ toleret vtus:re/
miſſiores aũt calidiori. ¶ Neceſſitate vo diuerſificat q̃ñ ĩſi/
nities exercitiũ rõne mãeꝝ in qb⁹ exiſtit: ceu nere:ꝯuerere
lapidẽ iacere ⁊c̃. ¶ Rurſus exercitioꝝ qdda eſt cõe totius
corporis pportionalr ꝯcitatiuũ:puta currere:fodere:ligo/
niſare:metere:⁊ q̃ talia. Aliud ppriũ ſingulari partiũ attri
butũ:ſicut ſcribere manuũ:vociferare pectoris: calcitrare
K pedũ ipſoꝝ ac manuuz terẽ:ac ſilia. ¶ Palin exercitij cõis
qdaz eſt motus q eſt labor tñ:vt edificare fodere. Aliud
eſt exercitiũ ſolũ:ſic ſaltare ⁊ pila ludẽ: nõnullũ vo vtrūq
ceu arare:remigare ac putare. ¶ Incboãdi aũt hora exer/
citij eſt expulſio p^e digõnis ⁊ ſcõe ſupfluis p^m ſuſcepti ali/
mẽti. Ipſi.n.iã pfectis ⁊ cuz iſtet tps alterius alimenti: qd
ſubtilitate ⁊ fluxu q̃ñ diſcernit̃ ſm Ariſt.ad Alexã.ſaliue:
añ vo hoc vel poſteri⁹ nõ eſt exercitãduz: qm̃ aut hu.red/
dent̃ idigeſti vl̃ ſubaſſatiõe in cholerã trãſducent̃. Diſcer/
nit̃.n.id tps vrina. Nã q̃ñ fuerit ſub͠a media ac colore me/
diocriter citrina exercitãdũ:q̃ñ vo aq̃a ſubalbida nõduz.
Si aũt ignea cholica nequaq̃z:iã eniz ptrãſiuit hora. Alijs
qdẽ cõproportionãdũ id erit corpibus a mẽſurato. Dz vo
exercitiũ getari q̃ñ anhelit⁹ icipit iſpiſſari q̃z magis:ſudor
fieri:rubor coitẽdi ⁊ vaſa turgeſcẽ nõ paꝝ. Donec nãq̃z ca/
lor auget̃ ⁊ roborat̃:motuſq̃ leues adhuc extãt: ⁊ tumor
magnificat̃ ptiũ nõdũ ab exercitio deſiſtẽdũ. Tpatũ tñ fe/
L re ſponte ſua pmitte exercitari. Flãticũ incita q̃ñ velit iam
deſiſtere exercitare. Cholicuz adhuc volẽtẽ cohibe. ¶ Eſt
aũt exercitij ſic facti vtilitas trina. Primit⁹ nãq̃z duritiẽ or/
ganis tribuit adinuicẽ ꝯfricatis:ex q̃ ipaſſibilitas ipſoꝝ ⁊
ad act⁹ robur ꝯſurgit. 2° inati caloris augmẽtatio:vñ attra
ctio fortis:alteratio pmptior:nutritio pfectior ac oium cõ/
ſequẽter corpoꝝ effuſio. 3° qppe ſpũs mot⁹ violẽtior:q̃ vi/
gorato pori apiunt̃ ⁊ ſupfluitates foras ppellunt̃ affectãte
oi ſemita foras educi. ¶ Propter hō 2^m ſciẽdũ:q fricatio ẽ
crebra ſup corp⁹ manuũ deductio. Si.n.ſel̃ aut bis fiat nõ
proprie dr̃ fricatio. Dz nãq̃z corpus cõtãgere. Qd erit aut
imediate ſic q̃ñ nudis pficit̃ manibus: aut aliquo eis ſuſce
ptor vt pãno aut puluere vl̃ pinguedie ſeu oleo. Que vtrīq
⁊ rõne ſue magis eſſentie ac tpis diuerſificat̃. Primit⁹ qdẽ
q̃ñ alia eſt ſimplex:altera cõpoſita. Pria qdẽ duplex: alia
q̃lis ⁊ alia q̃ta. Qualis nẽpe dura mollis ⁊ media ſiue for
tis ⁊ debilis ⁊ media. Quãta qdez multa:pauca ⁊ media.
M Supaudite qdẽ due addunt̃ i ſerie hippocratica: puta me
dia inter durã ⁊ mollẽ ⁊ iter multaꝝ ⁊ paucã:ꝓ ores q̃tuor
p^r 3° doc. 2.c.4. tñ explicate:q̃ imitatus eſt nõ ſupplẽs. A. Cõpoſita vo ex
his eſt nouicuplex:puta dura pauca:dura mlta:dura tẽpe
rata:mollis pauca:mollis mlta:mollis tẽperata:pauca tẽ
perata:multa tpata:tẽperata tpata. Quaruz dura ptes hz
adinuicez inectere vel colligare:mollis laxare ſeu ſoluere:
multa graciliare:media rarificare:pauca vo forte nullum
habet actum apte ppriũ:ſz cõmunẽ ſoluz:vt calefacere. Id
enim oi vi ineſſe:⁊ iõ Hipp. ipſam tacuit. Que autẽ ex his
cõmiſte ceu tales ꝯſurgunt ex ſimplicibus ſic operant̃ mi/
p^r ꝓ.2.c.11. ſtione. Halya. vo addit cum his duob⁹ celeritatẽ ⁊ morãs
qd magis eſt fricationis e̾nceum. Que autẽ media q̃litate
⁊ quãtitate corpori debet̃ tpato vel mẽſurato:quare omit
tẽs hãc Alexã. deteſtat̃. Relique autẽ corpib⁹ alijs. At fri
cationũ qdã eſt pfectiua:vt ea que pcedit exercitium pmi/
tus nudis manibus peracta:deinde inunctio. Si eniz hac N
ipſum precedẽte paulatim pcaleſiat corpus pmolliant̃ ſo/
lida:pſubtilient̃ humida: ⁊ coamplient̃ pori nullũ inſidet
periculũ aliquã ptium diſcidi: vel poros oppilãdo calefa/
ciunt pus mediocriter ſyndone: deinde oleo. Eſt aũt ⁊ alia
perfectiua dicta: ſiue reductiua ſiue apoterapeutica ſeu p/
curatiua q̃ peracto adducit̃ exercitio: pficit enim qd exer/
citij ⁊ ſupfluitates educit q̃ nõ fuerũt foras eo demãdate:q̃
mollire hz corpa me^m obtinẽs mollis ⁊ dure ac mlte ⁊ pau
ce. Mediã.n.opz q̃litatẽ corpi dñari:hõ ãt appz ex 2° afo. ⁊ Coll^r cã. afo.18.
de re.ſa.cũ alijs. Eſt ãt comeſtio alimẽtoꝝ p ſtõchuz in vẽ 2.1.3.d.4.
tre itroductio. Añ vo ⁊ poſt ſpatiũ hore vel hō denotat.

Propter ſcõm qdẽ ſciẽdum:q qd ſentitum ſit ab alijs iã ex argutis appuit:⁊
qd de hoc ſentiẽdum tertio ⁊ q̃rto apparebit dicẽdorum.

Propter tertiũ vo ſciẽdũ q ſimplr̃ ⁊ vt quã/ multũ exercitiũ in re.ſa.dz añ O
comeſtionẽ ⁊ nõ poſt fieri:puta q̃ñ cibi fuerit i vẽtre ac epe
vt pinductũ eſt: digeſti:ſic auc̃tes mõſtrarũt iducte. Scõm
qd vo ⁊ vt rari⁹ poſt comeſtionẽ. Primũ qdẽ pbat̃:qm̃ il/
lud qd facit deſcẽdẽ cibũ id geſtũ de vẽtre ipmq̃ iterdum
cogẽs i hũtib⁹ ſtõ^m hõilẽ ſurſuz aſcẽdẽ:ac ẽt qd oppilõnes
cãt cũ cib⁹ idigeſt⁹ ex vẽtre delapſus p meſeraicas trahat̃
viſcoſus in epar. At q̃z qd calorẽ diſſeminat digeſtiuũ hũc
educẽs de ptib⁹ iterioꝛib⁹ ad exterioꝛa:⁊ maxie i vẽtris di
gõne:q̃ nõ ſolũ ppria pficit̃ calitate:veꝝ ea q̃ plz ptiũ eidẽ
ꝯiacẽtiũ.dĩa.29.nõ cõpetit poſt aſſũptionẽ alimẽti. Et ful/
cit̃ qm̃ digõ pficit̃ qete ceu pactũ. Sz pdicta iducit exer/
citiũ poſt comeſtionẽ cũ ſit mot⁹ vehemẽs ex agitatiõe ſua
alimẽtuz cogit idigeſtũ deſcẽdẽ ad iteſtina q̃z ſepe ac inter/
dum aſcẽdẽ oppilõnẽq̃ iducere ac calorẽ diſtrahere: ⁊ per
ꝯñs digõnẽ infirmare ⁊ corrũpere cuz ea pfici habeat qete.
Nõ igit̃ exercitium cõpetit poſt alitionẽ:ſz añ:cũ idẽ calor
in ſuſceptionẽ diſponat̃ alimẽti ſupfluitates expellant̃ ex/
teri⁹:⁊ corp⁹ vlr̃ roboret̃ dẽ:dũmõ hic nõ extet famelicus:
qz vbi fameã nõ opz laborare: ac maxie cũ talis fuerit cho P
leric⁹. ¶ Scõz qd vo ⁊ rari⁹ cõpetit poſt comeſtionẽ. Aut
qz is ſuſcepit ãpli⁹ alimẽtũ:cui nõ pt dñari digõne:vt q̃ re/
pat deorſuz motu poſt aſſumptionẽ agitet̃:niſi dormitione
iuuet̃:qm̃ mot⁹ corpa pturbat vt oñdit nauigatio:afor.4° Afo. 14. 2.c.13.
vñ Hip. re.a.2°. Poſt cenã ſeu prãdiuz meli⁹ opz tales inte
grã q̃ztitatẽ noctij dormire.i.tãtũ q̃ztuz ⁊ nox extat: q ſi nõ
dormiãt diutiſſime ac ſuauiter deambulãdo nõ reſiſtẽt. Et
iſtius ẽ. A. itẽtionis vt appet ex pcedẽtib⁹ ipſi⁹. Recitat.n.
Hip. pfatã ſniaz:cuz ait:igr ruffus iceſſus hic mihi plz ⁊c̃. p.3.doc.2. ca.7.ante medium. In arg.
vt iductum antea. Cõpetit ẽt forte q̃ñq̃z q̃ñ volum⁹ corpis
fridi ⁊ ſicci calorẽ icitare ac ſiccitatem ſparſione alimẽti in
ptes pfectius remittere. Sicq̃z plures voluerunt exponere
laudãtes dctũ medici Hip. ſeriãtis vt pactum cib⁹ poccu/
pet exercitiuz. Sz q id falſuz appet mox q̃ñ ſubdit̃ qd vlr̃ In ar. ad oppoſitũ. A Gal.2. afor.com. afo.16.
in ſanis ⁊ infirmis ẽ faciẽduz. Silr̃ Hip. ſeries ⁊ Gal. grece
vt pactuz teſtant̃ ꝯtriuz. ¶ Põt tñ vtcũq̃z dici mõ q̃ balneũ
pcipit̃ pp humectare poſt alitionẽ. Balneuz vo nõ paꝝ:ſic
tactuz ꝯcidit cuz exercitio i actiõe:vñ.14. de inge. De cor/
pus ſubtile balnei poſt cibum ẽ aptum niſi piculum ſit ſm Q Ca.16.ad medium. In arg.
epar obſtructionẽ fieri: ⁊ maxie ſm ciboꝝ ſpeciẽ. Ideõq̃ p
3°. Cõfert ẽt exercitiuz vl̃ mot⁹ magis qs mior poſt cibuz: Do.2. ca. 5.in me^o.
vt deſcẽdat deorſum ex ſtõcho i vẽtris fundum ⁊ maxime Doc.2.ca. 7.d° hm.
q̃ñ vẽter añ alimẽtuz fuerit vẽtoſi aſcẽſiui: vñ p 3°.motus Te.cõ.12.
paruus poſt comeſtionẽ ipſam in ſtõcho qeſcere facit: q̃re
Ariſto. poſterioꝝ 2°. Poſt cenã deãbulare eſt ſanum ne cir
ca os vẽtris inatẽt cibi. Quidã tñ laboratores aſſueti ꝯti/
nue nõ vident̃ poſt comeſtionẽ ledi ꝯtinue: ſz idẽ puenĩant
tandẽ ad egritudines prauas:inaſſueti vo ledunt̃:vt appz Afo.46.
aforiſmoꝝ ſcõa. Et ideo quicunq̃z coacti ſunt comeſtione
ſuſcipiant pauca cibaria digeſtibilia non aquoſa. Calidos
quoq̃ inſuper ⁊ ſiccos:⁊ ſolubiles:extenuatos:maximeq̃

A laborioſos ſi opus ſit exercitari minus nociuū poſt comeſtionē erit q̄ʒ añ: de re. ſa. apparēs 6°. ℭ Eſt aūt attēdēduʒ
Circa pn. ꝙ illaborioſi exercitent ante comeſtioneʒ vt calor confortet digeſtiuus. Laborioſi ꝟo qeſcāt vt coadunet̄ his diſſolutus: poſt ꝟo comeſtionē: vt vīr qeſcēdū. vñ Damaſcenus in afo. In nimio exercitio poſitos añ cibum parū qeſcere opʒ: ſed ocioſos parum ante cibum exercitari.
Aﬁ. 31.

Propter quartū ꝟo. ad p̄m qd dōm cū eius ꝯfirmatiōe iā apparuit. Et ſilr ad aliud: qm̄ oſtēſum eſt aliquā vtilitatē exercitij qn̄qʒ fore poſt alitionē. Aut nō raro cadit abuſio in cōparatiōe. ℭ Ad aliud dōm nō eē ſilē oīno: qm̄ exercitiū poſt comeſtionē fortaſſe plus ipedit balneo: cuʒ agitatione ſua cogat alimētum pamplius deſcendere. Cōceſſum eſt ēt q̄uo cōferat poſt cibationē exercitiū qn̄qʒ. Sermo Gal. ēt exponēdus nō ꝙ velit ſemꝑ poſt cibū diſcratos balneare: ſed aliquos vt extenuatos. Tepatos ꝟo vīr nō balneari poſt alitionē. Id ēt dicit in mēte lectoris exercitādaʒ. ℭ Ad aliud
B dōm: ꝙ lʒ digō fiat i q̄teri digōne tñ tertia: ꝑpter quā alimētuʒ inſcipit̄ elaborādum valde duplici ꝑcedēte digōne. Ac q̄ diuiſuʒ in ptes minimas ⁊ iſertū ipſaꝝ corpis ſpongioſitatib⁹ ⁊ poris maius ſequit̄ iuuamētuʒ ex caloris vigoratione ac dilatiōe ipſius ad ex̄ q̄ meli⁹ nutriunt̄ ad extrinſeca depēdētia ⁊ ſupfluitatuʒ eductiōe: q̄ʒ noceat̄ mot⁹ agitatione. Id enim verificat̄ in digeſtione potiſſime p̄ma. ℭ Ad aliud ēt qd dōm apparet: q̄ nō oīno famelic⁹ q exercitat̄ añ comeſtionē aut ſi fuerit: tūc vt dcm̄ eſt ceſſandum ab exercitio. ℭ Et ad ea q̄ ptis oppoſite ſilr qd dōʒ appet. ℭ Sʒ ad reliquoꝝ ſub ꝯuioꝝ p̄m dōm ꝙ Ari. loquit̄ d motu p̄mi mobilis a q̄ ſequit̄ corruptio i his iſeriorib⁹ ſub tēpore pmanētib⁹: eo ꝙ nō pōt circulū ꝯſtituere ꝯiungendo finē: vt apparet ibidē p̄n°. Hic aūt ē ſermo de motu pticulari aīalis q genus eſt exercitij ⁊ nō p̄mi⁹. ℭ Aut h̄ cū eo q pticulariter ꝯferre vī tādē vīr aggregat⁹ nocet: cum i ipſo aliqd ſpūs exhalet ⁊ vigoris: ceu in ſalina emiſſa: i q̄ calor
C cadit inat⁹: ita vt ⁊ demū: ſic oñſuʒ dīa. 112. aq̄ricū fiat dē. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ mot⁹ ⁊ dē ſucceſſiuū eſt impfectuʒ pmanētis relatione: eo ꝙ nō vt id habeat ſit totū: ſʒ in ſucceſſione ⁊ acq̄ſitione ptis poſt partē. Nihilominus tñ ꝯfert in pfectionē alicui⁹ ⁊ maxie caloris excitationē ⁊ ſuperfluitatū eductionē vt oñſuʒ. Qd̄ notat motus p̄mi mobilis cum alijs maxie q cā gn̄onis ⁊ corruptionis hoꝝ hic enūuʒ exiſtit. de ge. ⁊ cor. 2°.
T. c. 50.

ℭ Differentia. CXIX.

Quod cibus ſubtilis groſſuʒ debeat ꝑcedere: mōſtrat̄. Quia 3° re. a. opʒ vt ſumat̄ in p̄mis illud cui⁹ corruptio eſt facilior: ⁊ ei⁹ deſcēſus velocior: deinde 2m poſt ipm qd̄ eſt ſm ꝯtrū illius. ℭ Adbuc p̄ practice. Opʒ vt ꝑponat hō cibos facile deſcēdētes ex ſtomacho illis q morant̄. ℭ Palin. p̄ 3ª. Nutriētia ꝑterea in ſui receptione ordinē hñt in q̄ ſanitatis ꝯſeruator ſollicitus eē dʒ: ne illd̄ qd̄ ſubtile eſt ⁊ cito digerit̄ poſt forte nutriēs qd̄ ſit eo duri⁹ in cibo ſumat. ℭ In dictis q̄ʒ vlib⁹ ꝯcordati ſunt antiq: ꝙ cibaria q̄ ſunt velocit̄ deſcēdētia: facileqʒ venas penetrātia p̄mittēda eē añ cibū: tāq̄ aūt ad hec tarda poſtremo. ℭ Rurſus: qd̄ eſt cito digeſtibile: ⁊ de vētre egreſſibile opʒ p̄mittere: q̄ id cito digeſtū q̄ſſo pmiſcebit̄ indigeſto exn̄ti in vētris fundo nō pmittēti illd̄ deſcēdē: q̄re ꝯtingit vtrūqʒ corrūpi. ℭ Adbuc ſm Iſaac febriū 5°. Uēter ē ſtatis receptaculū. Ipm aūt ē graue: q̄re hō petet fundum. Eſt. n. ⁊ fridū: humidū: viſcoſum: digōnis ipeditiuū: pp qd̄ vt facili⁹ digerat̄ ſubtilē expetit cibū p̄mittē: cuʒ ſit digōni obediēs magis q̄ſſo. ℭ Amp. illd̄ dʒ pmeri qd̄ citi⁹ ſi īſauraf deꝑditū: h̄ āt ē ſbtile cū celeri⁹ digerat̄ ⁊ penetret q̄ſſo.
Cā. 36.
Cap. 6. in medio.
Do. 2. c. 2. aū meᵐ
Lectione 54. in pn.
D
Coll. c. 4. poſt meᵐ.

Cuius oppoſitū oñdit̄ p p̄m practice ita. Groſſus cib⁹ nō cito digeſtibilis dʒ ꝑcedē cito digeſtibilē. ℭ Adbuc 3° p̄. Iſte ēt nō p̄ comedere dʒ cibū labilē: ita vt poſt ipm cibū forte ⁊ durū i cibū ſumat. ℭ Palin. 7. de ige. In cena dari ꝑcipit̄ cibos groſſiores ⁊ terreſtriores: q̄lis ē panis: deīde liq̄diores ⁊ ſubtiliores: ceu petrinoꝝ piſciū pulmētū. Rurſus ars imitat̄ nāʒ h̄ āt groſſiora ⁊ q̄uiora his p̄mittit oppoſitij: velut ēt denotāt edificioꝝ fundamēta: pp qd̄ q̄ſſuʒ ſubtili op⁹ ſit p̄mittē.
C. 2. 6. poſt medium.
Doc. 2. c. 2. aū meᵐ
E
Cap. 6. aū medium.

Propter primū qdē ſciēdum ꝙ notificatum eſt qd ſit cib⁹. 136. ⁊ 137. differētia ⁊ alijs. ℭ Groſſuʒ aūt ⁊ ſubtile ſunt qualitates due quedā: q̄s q̄ppe medic⁹ ſenſibilis artifex ſubes cū ſibi ſilibus nominat cum q̄litates appareant compoſite ad p̄mas velut ſubſtātie h̄ concrete. Groſſum etenim eſt cuius ſubs frigido magis aut calo inſpiſſata exiſtit de difficili cedens ⁊ per partes penetrans tarde: ſubtile ꝟo econtra.

Propter ſcdm ꝟo ſciēdum: ꝙ qdā dixerūt ad queſitum diſtinguendo cibum eſſe duplicē: duꝝ maſticabilē ⁊ liq̄dū nō maſticabilē: volētes ꝙ ſi duo cibaria aſſumant̄: q̄ꝝ vnū maſticabile ſit: reliquū aūt nō: oportere imaſticabileʒ maſticabili p̄mittē: moti ex eo ꝙ nō maſticabile ſi poſt det̄ cito digeſtuʒ nō potēs trāſire ſeipſum corrūpet ⁊ ꝑcedēs ſilr groſſuʒ idigeſtū. Si ꝟo cibaria vtraqʒ aſſupta ſint maſticabilia dicūt groſſum ſubtilē anteire. ℭ Hec aūt poſitio ſaltē q̄tum ad p̄am ptem ſtare nō pōt p illa eadē qb⁹ oñſum ꝑori dīa potū ⁊ cibū ſilr fore cōmiſcēdos. Oſtēſum. n. liq̄da vna cōpactis adunāda vt pfectior interueniat cōmiſtio: ⁊ demū digō ⁊ nutricatio. Nā ſi cib⁹ ſubtilis imaſticabilis ꝑponat̄ citi⁹ digeſt⁹ ptrāſiēs ſecū reliquū cibū idigeſtū ex ſtō educet. Adbuc vēter in pte iferiori extra igne⁹ iproportionabil' ſbtili cibo ipʒ q̄ſi ſupſtua caliditate aduret ꝑparādo eū in cholē gn̄onē in ꝯpet pp qd̄ ea poſitio quo ad priorē partem ſtare non valet.
F

Propter tertiuʒ aūt pmittant̄ ꝑus q̄dā ꝟita ri necia: 2° ſubdatur eadem. ℭ Propter hō p̄m ſciēdū ꝙ corpoꝝ ad p̄ñs dīa duplex exiſtit. nā ē corp⁹ qd̄dā ſanū ſimplr: cui⁹ act⁹ ꝑcedūt iculpate: hñs mēbra oīa ⁊ ꝑcipue digōnis p̄me ſibi ꝑportionabilia inuicē ⁊ toti. Eſt ⁊ aliud huic oppᵐ vt cui⁹ pticulaꝝ actiones ſunt deficiētes: vtcūqʒ ⁊ maxie q̄ digōnis p̄ nō adiuicē proportionales: ſed aut debiles cito alimētū añ digōnē pfectā egredi pmittētes in ſeceſſum: vel fortes cōſtipare ꝓhibentes ipſo ēt digeſto ſupfluitates ſecedere. ℭ Et i. cibaria ſunt in duplici dīa: quedā enim ſunt alimēta vera vt panis caro ⁊ vinū laudati p̄ 3°: quedā autē a nutrimēto vero extranea vtcūqʒ cibaria potius medicinalia ceu fructus ⁊ olera quoꝝ q̄dā ſunt ſtipticātia ⁊ alia mollietia. ℭ Propter 2m hō ſciēdū ꝙ ſi corpa fuerint ſenſibilr lapſa vt ꝙ ſecedāt pamplius groſſum opʒ ac ſtipticū tūc ſubtili ⁊ mollitiuo pmittere: vt ſui q̄ſi cōſtipatione q̄dā tāto retineat̄ tpe qd̄ ſubtile: vt vna poſſit digō pfici. Si autē fuerint cōſtipata ſubtile liq̄dū molliēs groſſo terreſtri ſtipticāti p̄mittat̄: vt venter inde molleſcat. Reliq̄ ꝟo corpa de q̄bus principaliter introductus eſt ſermo h̄ h̄ ordie regant̄ p̄miſſionis ciboꝝ ⁊ poſtpōnis. Siq̄dē eni duo vel pl'a ſumant̄ cibaria: quoꝝ vnū medicinale ſubtile mollitiuū ſit: aliud autem nutribile opʒ ſic ſubtile facile deſcēſibile moroſiori ꝑponē. vñ p̄ practice. Oportet vt hō ꝑponat cibos facile deſcēdētes de ſtomacho illis q morant̄ ſic ꝙ molliāt vētrē illiſqʒ ſtringāt vt cibus cito deſcēdēs viā paret morāti: ſic ſunt melones: pſicarpus nāqʒ ſumēda ſunt: q̄ʒ panis aut caro: vt molliēs vētrem cibus viā paret ſtringēti. Sicut p̄ius ſumunt̄ olera elixa ꝑparata cū muri ⁊ oleo: q̄ pira ⁊ coctana. Cui⁹ qdē rō q̄ hō ſunt facile trāſibilia q̄litates medicinales habētia. Et iō vt vētrē cū expedit ſubducant: ⁊ ne poſtpoſita corrūpant̄ reliquum corrumpētia cibum ea: opus ſit ꝑponere: ⁊ in hunc quidē intelſm tēdit̄ p̄ 3ª: q̄ñ ꝑcipit̄ cibum ſubtilem groſſiori anteponi. ℭ Si autē ſumpta ſint vera nutrimenta cibationis gratia ſolum ſuſcepta ⁊ non meᶜ tunc
Q
Doc. 2. c. 2. in pᵒ.
H
Cap. 6. in medio.
Doc. 2. c. 2. aū meᵐ

I grosſioꝛ ꝑmittaꝛ ſubtilioꝛi. vñ Haly. loco ꝓdicto. Groſſus cibus nõ cito digeſtibilis ꝑcedat cito digeſtibilem ⁊ ſubtilẽ vt ꝑpoſitio carnis ouine aui b⁹ ⁊ vaccine añ ouinã. Qđ ⁊ ſentit. A. loco ꝑfacto negãs nõ fore comedẽdũ labilẽ ꝑ cibuz: ita vt poſt ipm cib⁹ fortis ⁊ dur⁹ aſſumaꝛ: hꝫ ꝟo talr ꝯfortenꝛ. ℂ Oẽ nãqꝫ agẽs nãle in ſui actiõe tꝑs ꝯcernit 2⁹ de cã. Et in maioꝛi tꝑe foꝛtioꝛ ꝑficiꝛ actio ⁊ cibus groſſus foꝛtioꝛi idiget actu ſubtili. Opoꝛtebit itaqꝫ groſſum ꝑcedẽ vt paſſiuũ at digẽõis actũ añ ſubtilẽ venientem poſtremo. ℂ Ampli⁹ opꝫ digerẽtis ad id qđ digeriꝛ ꝓpoꝛtionẽ aduenire: ſic actiui ad paſſiuũ: vñ afo. ꝑ⁹. Cib⁹ dꝫ eẽ ꝓpoꝛtionabis caloꝛi nãli ſi imẽtus fuerit mult⁹ expetiꝛ cib⁹. ſi ãt modicus paucus. Qđ ſi alr fiat aut i cbo. vl' hu. flaticos trãſibit. Cũ igiꝛ ps vẽtris iferioꝛ ſit calidioꝛ ſupioꝛi: eo ꝙ carnoſioꝛ ẽſt ipſa ⁊ plimi ſanguis ſilr foꝛtius digerẽs. Juuaꝛ ẽt ea ex melioꝛi applicatiõe priũ reliquaꝝ ei dictaꝝ. diia. 29. vẽtris digẽnẽ iuuãtiũ q̃lia ſunt epar ⁊ ſplen ſirb⁹: diaphragma ⁊ arteria grãdis: cũ muſculis ſup vẽtrẽ expãſis. ℂ Adhuc ſi

K groſſus ꝑmittaꝛ ei⁹ groſſitie pyleron vẽtris ꝯfoꝛabit ⁊ cõſtipabit ꝓhibẽs ſubtilioꝛẽ añ digẽõnẽ ex duci. Si aũt ſubtilis ꝑponaꝛ ſui paſſibili fluxibilitate ſecedẽs ex ſtõcho groſſioꝛẽ idigeſtũ educet. ℂ Palin. cũ cib⁹ groſſus ꝑceſſerit ſb́tilis adueniẽs meli⁹ ſibi cõmiſcebiꝛ i ipm vndiqꝫ penetrãs ſui ſb́tilitate q̃ ſi ſubtilis groſſuz ꝑcederet. Eius nãqꝫ grauitate petẽs q̃ deoꝛſum ſubtilioꝛẽ ſeq̃ſtraret in pres. Sic ẽ opꝫ groſſioꝛẽ cibũ ſuponere ſubtili: qñ coꝛp⁹ ſanũ extiterit ⁊ qñ gr̃a ſumiꝛ nutrimẽti. ℂ Medicie ꝟo gr̃a vl' tragemacis poſtponanꝛ aliq̃ ſtiptica vt cib⁹ fundũ petat vẽtris: ſicut pira cydonia ⁊ caſeus ſtiptic⁹. Qđ ãt cib⁹ fuerit medicialis labilis: celeriter putreſcibilis eũ opꝫ ꝑmittẽ: qm̃ poſtpoſit⁹ ifundit ⁊ coꝛrũpit qđ añ ipm. Tꝑe autẽ añceſſiõis ſi

Colliſ. c. 3. in ſi. et. 7. ſerap. ca. 6. in me°.

fuerit mollitiuũ ꝓpꝛie ipſi debet tm̃ eſſe: alimẽtoꝛum 2°: vt qñ reliquus aduenerit ſit ipſe iã in digẽõne de ſtõcho deſcẽdẽs: vt vẽtrẽ molliat ⁊ infrideꝛ: vñ peccãt in hoc medici ⁊ marie in diureticoꝝ exhibitione: qb⁹ mox ſubſequi faciũt

L cibũ depoꝛtãtẽ hunc indigeſtũ ad renes oppil'onẽ ⁊ lapiditatẽ augmẽtãdo. Per oppoſitum quoqꝫ quando vẽter fluxus ſtiptica ſubductiuis vt tactum: premittere.

Propter quartũ

qdẽ. ad ꝑ^m dđꝫ vt ad auctores ꝙ iꝑe ꝓcedũt ſuis viis itellectu ex vtraqꝫ pte. ℂ Ad aliud dẽm veꝝ eẽ cito digeſtibile ⁊ deſcẽſibile in altera pte diſtinctionis ꝑmiſſa: vt qñ vnũ aſſũptoꝝ eẽt nutribile magis: aliud ꝟo mediciale molliẽs pluſqꝫ qñ vnũqđqꝫ fuerit nutribile vere nõ opꝫ tunc groſſo ſubtile ꝑmittẽ: ſꝫ vt oñſuz eſt eꝫ. Neqꝫ ẽt accidit: vt deducebaꝛ ꝙ ſubtilis digeſtus ꝑus coꝛrũpaꝛ nõ valẽs exire: ⁊ cõmiſcebiꝛ idigeſto coꝛrũpi pato: qm̃ ſil' digeranꝛ: eo ꝙ talis ẽ ꝓpoꝛtio hꝫ cibarioꝝ: vt ſubtilis ad groſſuz: q̃lis digẽõnis pris iferioris vẽtris ad ptẽ ſupioꝛẽ neruoſitate minus digeſtiua iferioꝛi. ℂ Ad aliud dđꝫ ꝙ hic ſermo magis in coꝛpib⁹ verificaꝛ ſanoꝝ in qb⁹ nullus humoꝛ de q̃ ſit curãdũ abũdet in vẽtre. Jn his. n. cib⁹ ꝑponẽdus eſt medicinalis calefactiu⁹ digeſtiu⁹ ⁊ diuiſiu⁹: deide vomitu aut ſeceſſu educẽdũ flaticũ in eo ꝯtẽtũ. Extranee ſilr dcm̃ ſꝫ cohabitare in vẽtre cũ nã nullũ ſibi ꝯſtituerit receptaculum: nãliũ 2°. ℂ Ad aliud dđꝫ: ꝙ lꝫ ſubtile groſſo citi⁹ ꝯſumaꝛ: qñ fuerit eq̃lis q̃titatis: ⁊ agẽs ſilr cũ aliis ꝯditiõib⁹ eq̃les cũ tñ ſubtile multiplicatũ fuerit ſup groſſum nõ antea: ſed eq̃lr ꝯſumunꝛ: vt euenit in ꝓpoſito ⁊ diia appoſuit poꝛi. Suſcipiꝛ eni de ſubtili tãta q̃titas q̃ groſſo reſtito ꝯpoſita ieq̃li ꝯſumiꝛ tꝑe. ℂ Et ſilr ad ea q̃ partis alterius qđ dicendum apparuit.

M (margin marks beside "Jn his. n. cib⁹")

Caſ. 9 de ſue fac.

ℂ Differentia. CXX.

Quod ſemel

tm̃ in die nãli ſit comedẽdum mõſtraꝛ: qm̃ quod eſt ꝯtũ coꝛpoꝛi ⁊ ipſius leſiuũ raro applicandũ eſt: tale qdẽ eſt alimẽtũ ꝑ de ge. ⁊ coꝛ. ⁊ cõplonũ 3°. Rari⁹ aũt eſt qđ ſemel in die. ℂ Ad

T. c. 18. Coll. c. 4. in medio.

hoc aĩal qđ ẽſt actiuũ nobiliũ paꝝ debet circa comeſtionez ſollicitari: vt ill' o valeat amplius intẽdere: ſeptimo de vtilitate particulaꝝ: hꝫ eſt hõ ibidẽ. Propter qđ raro ⁊ parũ vt ſemel ſolũ in die comedere hꝫ. ℂ Q. antẽ bis vĩ ꝑ Coꝛneliũ celſum bis die poti⁹ q̃ ſemel cibũ capere cõſulẽtẽ: q2 alimẽtum oꝛdinaꝛ in reſtaurationẽ dꝑditi: ſed ipſa vĩ duplex: vna qdẽ nocte ſcã cũ caloꝛ coadunat⁹ foꝛtificeꝛ: ⁊ reſol'onẽ ſaltẽ ſenſui occultã opeꝛ vehemẽtioꝛem: velut hyeme dicunt ꝯtingere. Altera ꝟo eſt reſolutio diurna: ꝑꝑ poroꝝ a calido ⁊ luce apriõnẽ manifeſtam. ℂ Rurſus comeſtio appetitui oꝛdinaꝛ. Sed cõiter bis appetiꝛ in die. Jgiꝛ bis erit comedẽdũ. ℂ Et ꝙ ter vĩ: q2 ois ꝑfectio i trib⁹ cõſiſtit in hui⁹ li. ꝓhemio. Jn comeſtione ꝟo ꝑfectio attẽdenda nõ minima cũ oꝛdiceꝛ ad vitã ex lõginq̃. ℂ Adhuc plurimo cal'o plimũ ⁊ ſepe alimẽtũ expetit adminiſtrare. afo. ꝑ⁹

N Colliſ ca. 21. in fine. ⁊ lib. 4. c. 17. in me. ⁊ ca. 10. in principio ⁊ expſſe. c. de iuuam. ca. 5. in ſi.

hoc aũt ineſt hoi cũ calidiſſimũ ſit aialiũ ꝓbl. 4°. ℂ Q. aũt plus ẽt q̃ter oñdiꝛ: q2 ei qđ debilis digẽõnis exiſtit: ⁊ vehemẽtis reſol'onis exhibẽdũ ẽ paꝝ ⁊ ſepe: afo. ꝑ⁹. Talis ꝟo eſt hõ cũ ſit multis occupationib⁹ dedit⁹ digẽõnẽ ipediẽtibus: 5° de iuuamẽtis: ⁊ cõpõnis ceteris rationis ꝯ optima ꝯſtructione. ℂ Palin. in die nãli q̃tuoꝛ cõbinationes q̃litatũ tẽpoꝝ pticulariũ exiſtũt ſm̃ q̃s luna in nobis mutationes alteratiuas cãt nõ puas. diia. 178. qb⁹ opus ſit cũ alimẽtis reſiſtere: itaqꝫ q̃ter erit comedẽdũ. ℂ Sed ⁊ ꝙ cõtinue vĩ ꝙ aial reſoluiꝛ ꝯtinue: cũ caloꝛ nãlis ſꝑ humidũ depaſcatur: cui ꝑ alimẽti adminiſtrationẽ reſiſtiꝛ ꝓpoꝛtionatam. ℂ Adhuc q̃dã videnꝛ aialiũ paruoꝝ ꝯtinue q̃ſi comedere q̃re nõ ⁊ maioꝛa magis: itaqꝫ ꝯtinue vĩ eẽ comedendum.

Colli afo. 17 in me° ꝓble. 6.

O Colli. afo. 15. in prin. et ſi. et. 17. in medio. Ca. c. i ſi. Colliſ ca. 4. i medio

Oppoſitũ autẽ

hoꝝ diuꝫ ⁊ plus tenẽt arabes volẽtes ter i duob⁹ foꝛe comedẽdũ dieb⁹. Qđ vĩ: q2 indigeſtũ cauẽdũ eſt ſm̃. A. ſumere ne ſup idigeſtũ occurrat. Qđ ſit ſi plus bis vicib⁹: vt dcla rabiꝛ: comedaꝛ. Neqꝫ opꝫ coꝛpus ꝑmittere inaniri: qđ eueniꝛ ſi paucioꝛib⁹ adminiſtreꝛ numero hꝫ. Propter quod i duobus diebus naturalibus ter comedendum.

ꝑ⁹. 3. doc. 2. c. 7. poſt principiũ.

P

Propter primuz

quidẽ ſciendũ: ꝙ comeſtio eſt alimenti oꝛe ſuſceptio. Qđ aliquando eſt maſticabile groſſum interdum liquidũ ſoꝛbile ⁊ nõnũq̃ liquidum potabile vt vinum qđ alimentum eſt ⁊ potus. Semel quoqꝫ bis ter ⁊ hꝫ ſunt aduerbia quãtitatem diſcretiuam impoꝛtantia. Quid autem ſit dies naturalis quidqꝫ artificialis: differentia viſum. 103.

Propter ſcđm

qdẽ ſciendũ eſt: ꝙ Hip. 2° re. a. cuꝫ Gal. videtur velle comedẽdum foꝛe ſemel aut bis in die. Qđ innuit qñ dĩ. Qui enim ſemel vel bis in die comedere ꝯſueuit ⁊ reliq̃ ⁊ qbus non eſt ꝯſuetudo prãdere: ⁊ prãdẽt: ⁊ ſiqs ſemel in die ꝯ ꝯſuetudinẽ comedẽdo: 6° ꝟo re. ſa. indicat Gal. ſe ipſuz comedere bis in die: 7° aũt de inge. Jn exiccatis ⁊ debilioꝛib⁹ ter ꝑcipiꝛ. Queſitũ tñ regimẽ inſpicit ſanitatis. Arabes ꝟo vt tactũ videnꝛ regulariter ſentire in duob⁹ diebus eẽ comedẽdum ter. vnde 4° Almãſ. Qđ tẽperatius eſt vt ſani ter iter duos reficianꝛ dies. Primo quoqꝫ practice. Oppoꝛtunius vt comedat hoc qdem die bis: hoc aũt ſemel. Cui⁹ cãꝫ ſubdit vt alleuieꝛ eius ſtomach⁹ a cibo diei: quo bis ſumpſit: ⁊ opeꝛ in reliquiis cibi precedẽtis ⁊ digerat cibũ decoctione ſupueniẽte oppoꝛtuna. Primo aũt 3°. Ex vicib⁹ ſatiãtis comeſtionis melioꝛ ẽet homo vna die ſemel ⁊ altera bis. ſ. mane ac veſpere comedat. Quoꝛum motiuum potuit eſſe quoniã preceptũ nihil comedẽdũ eſſe niſi cibus de ſtomacho deſcenderit. Ipſe ꝟo in habitudine media moꝛatur in in eo. 12. hoꝛis vſqꝫ ad. 22. tredecima tertio. Sumaꝛ aũt tẽpus q̃ſi mediũ iter. 12, ⁊. 22. qđ eſt circa. 16. hoꝛas. Ter autẽ 16. 48. ꝯſtituit hoꝛas: que duos ꝑficiunt dies nãles. Precipit aũt mane ⁊ ſero vna dieꝝ comedere ne nocte comedaꝛ profundioꝛi. Hoꝛa eni tũc eſt digẽõnis ⁊ qetis: hec tñ apud latitudinẽ hũtes multã variaꝛ ex breuitate dierũ ⁊ coꝛum

T. c. 18 ⁊. c. 19. añ me°. Ca. 6. p° medium.

Q Cap. 4. añ medium. Ca. 13 in medio.

Ho. 1. ca. 7. añ me°

Trac. 3 c. 8. in me°.

A prolixitate. Quid autem de his dicēduʒ videbitur ꝯſiter.

Propter tertiū ꝟo ſciēdū:ꝙ ſicut corpora di/
verſificant̄ in alijs penes res
nālesꝛnō nāles ꝛ cōtra nām:ſic ꝛ circa comeſtionis vices.
Que autē ſint he notum eſt ex multis:hic tñ varietas que/
ritur magis rerū nālium ꝛ innālium adinuicē ꝙ̄ ṗter nām
cū ſermo in corporibus ſanis exiſtat. Nā hoꝝ quedā ſunt
ca. ꝛ hu. craſſa ſufficiēter dēſa cōpacta vētris ꝛ epatis lau/
dabiliū replerā decēter ſanguine:nō occupationib⁹ extra/
neis ſubiecta in his locis ꝛ tēporib⁹ cōtēperatis ꝛ cōſtitu/
tionibus:ac que neceſſaria ſunt ad vitā ſufficiēter habētia.
His qdem in die nāli ſufficit ſemel circa meridiē ſemel co/
medere. Qḋ ꝛ qdā pinguiū noſtroꝝ obſeruant ſacerdotū:
Cap. 4. in medio. vnde Alman. 4. Bis in die refici corpa hñtes craſſa ꝛ pin/
guia ledit:ſumūt nāqꝫ tales multū alimēti. Abūdāt etiam
hu. crudis digōne indigentib⁹: ꝛ iō tāqꝫ fortib⁹ virtute ꝛ
corporib⁹ nō egentib⁹ dandū eſt raro ꝛ multū. ❡ Que aūt
B Ubi ſuꝑ immediate. his ſunt oppoſita cū latis poris ꝛ ſpiritib⁹ ſubtilioꝛib⁹ bi/
na vel trina forſitā plus egent comeſtione: ꝙ̄re Alman. 4.
Semel in die comedere corpa hñtib⁹ macra ꝛ ſicca nocet.
Media ꝟo hoꝝ duob⁹ dieb⁹ ter reficiātur:aut oī die bis.
Et hꝫ qdē rō ſumit̄ ex prioris oppoſita. ❡ Obſeruanda ēt
ſunt maxie etas cū alijs annexis ꝛ ꝯſuetudo. Nā īfantes ꝛ
pueri ꝛ ꝑprie aioſiores bina trina vel etiaʒ amplioꝛi qñqꝫ
egent comeſtione. Silr ꝛ decrepiti cuʒ ſint ceu lucerna ex/
Cō. aforiſ. 12. in fine. tinctioni parata. afoꝛ. 1. Senes ꝟo ſemel aut bis aut ter in
duob⁹ dieb⁹. Adoleſcentes ꝟo cū iuuenib⁹ bis in die:ſm
tñ ampli⁹ ꝛ min⁹. Cuius qdē rō ſumit̄ ex caloꝛe intēſioꝛi ꝛ
remiſſioꝛi cū ſuba durioꝛi ꝛ mollioꝛi magis vl̄ min⁹ reſolu
tioni apta. Cōſuetudo ēt in hoc vehemēter eſt obſeruāda.
Nā qdā ſunt ſemel ꝯſueti comedere in die: alij ꝟo bis:nō/
nulli ꝟo ter:q ſi mutant̄ a ſua ꝯſuetudie ꝛ ṗcipue ſubito le
Ar. 1. c. 22. vſqꝫ ad. c. 34. dent̄ ꝙ̄plurime:vt declaratū eſt 2° re. a. vñ ṗ 3ª. Et vſus in
hoc vehemēter ē obſeruādus: eo ꝙ dcm̄ eſt ipm fore nām
Doct. 1. c. 7. cir. me. quādā quā per ſilis opꝫ gubernare:nā ꝯſuetudine diuerſi/
Ca. 6. poſt medium. tas cauſat̄ non pauca: qdam. n. ſemel cibant̄ in die:alij ꝟo
bis. Et hi qdē citius:nōnulli ꝟo ad veſperā. 7. de ige. Plu
C ries ēt reficiēdi ſunt illi ad quoꝝ ſtōchos ſenſibilioꝛes cho
lera ꝯfluere feſtinat ciboqꝫ modicū groſſioꝛi. In regionib⁹
etiā calidis tēpoꝛib⁹ ꝯſtitutionib⁹ ꝛ ſubtilib⁹ vētib⁹ ciba/
rijs opus ſit numeꝝ augere comeſtionū:in medijs ꝟo me/
diū:i ꝯ̄rijs ꝟo ſecus euenit oīſariā. Comeſtionis ꝙ̄ nume/
rū victū manib⁹ querētib⁹ opus addere ē ꝑp multā reſolu/
tionē in eis factā a caloꝛe acuto. Infirmoꝝ ꝟo penes hꝫ ꝛ
res variat̄ ꝙ̄ ṗter nām dīa. 133. Pot⁹ etiā ſumēdus eſt co/
meſtionis tpe:vt declaratū. 118. dīa. Et hic qdem eſt ꝑmi/
ſtiuus. Delatiuus ꝟo pōt ēt extra comeſtionē ſuſcipi:puta
cū digeſtio fuerit perfecta in ventre ꝛ dimidiata in epate.
Coſtr c. 6. ꝑ me. 7° de inge. ❡ Ex his itaqꝫ breuibus pōt qs veritatē hui⁹
queſiti ampli⁹ explicare:cuius approbatio apparet ex ṗar
gutis. Et nota etiam ex ipſa rei extat natura:ſic itaqꝫ ſentio
naturalius ꝛ ſepius bis comedendum in die.

D **Propter quartū** ꝟo. ad ṗm dōm: ꝙ lꝫ alimē
tū ꝑpter ꝯtrarietatē noceat
bis aut plurics applicatū:tñ ſi hoc debite fiat malus iter/
uenit iuuamētum nocumento qñ neceſſitas experit. ❡ Ad
aliud dōm: ꝙ lꝫ hō ſit nobiliū operationū: nō tñ ei bonum
ſit ꝯtinue illis ſupereſſe:cū he non permaneāt diutius niſi
alimēto ſumpto cōuenienti ꝛ eius modo. Ter. n. aut bis in
duob⁹ dieb⁹ vel ampli⁹ comedere:nō multū excellētes ipe/
dit ipſi⁹ act⁹. ❡ Ad alia tria dōm eſt ipſa magis affirman
do:qm̄ nūc nālius eſt comedere bis in die ac cōius ꝙ̄ alr.
Et id plures legū obſeruāt hodie:qḋ ꝛ Gal. teſtat̄ ḋ ſeipo
vt ṗractū de re. ſa. aliqñ tñ vt oſtēſum ꝛ alr comedendum.
G. ad me. vt ar. 2. ❡ Ad aliud dōꝫ: ꝙ illa eſt ꝑfectio ſube de qua loquit̄: ꝛ nō
vice⁹ ꝙ̄ ꝯſtat in eēntia: virtute ꝛ opōne aut ṗu° ſine ꝛ me°.
❡ Ad aliud dōꝫ: ꝙ calim illḋ nō eſt ꝙ̄litatiuū exactū con/
ſumptiuū: ſꝫ quātitatiuū potius mulcebꝛe ac ſuaue. ❡ Ad E
aliḋ dōꝫ: ꝙ hō nō eſt ſic debilis calidi vt lꝫ ꝑſternat̄ intātū:
imo ſufficiēter eſt potēs:iuuat̄ ēt digō vētris ṗ ea⁹ admini/
culātia ꝛ ꝯirbū expāſum ſuꝑ oīa iteſtina. vt dīa. 29. ❡ Ad
aliud dōm: ꝙ ꝙ̄tuoꝛ ille cōbinationes ꝙ̄litatū tēpoꝝ ꝑticu/
lariū ſꝫ ꝙ̄dras lune nō ſic corp⁹ imutāt: vt ꝑp has opoꝛteat
numerū comeſtionuꝫ variare: qḋ tñ in debiliſſimo ꝛ moꝛti
ꝑpinquo accidit dīa. 133. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ lꝫ corpus
ꝯtinue ꝯſumat̄: nō tñ opꝫ ꝯtinue comedere. Una. n. vice vl̄
duab⁹ pōt tñ comedi vt ſuꝑfit illi reſolōni ꝯtinue: ꝛ maxie
cū hō vtat̄ cibis multū nutritiuis: vt ſunt carnes: vinum ꝛ
panis: ſintqꝫ artificiata ita: vt ēt modica ipſoꝝ ꝙ̄titas mul
tā exhibeat reſtaurationē: ſint ēt ſibi ꝯcauitates ī qb⁹ reti
neat̄ ad tpꝰ. ❡ Ad aliḋ dōꝫ: ꝙ aīalia pua multū comedē/
tia ꝛ fere cōtinue nō fruunt̄ aſſumpto ſꝫ euitiunt mox: ꝙ̄ſi
cū nullam aut paucā habeāt in inteſtinis replicationeꝫ: vt
allec piſcis oſtēdit: in quo vnū ſolū extenſum reperit̄ inte/ F
ſtinum ꝛ vacuū oino: aſſixa etiam terre plātis ſunt ꝑpinꝙ̄.
In hoib⁹ aūt ꝛ in alijs quoꝝ actus ſunt perfectioꝛes repli/
cationes in inteſtinis ſunt plurime ne in cōtinuo ſint come/
dere ac ſecedere. 5. de iuuamentis. ❡ Quid autēꝫ dōm ad Cap. 3. in fine.
ea que alterius partis iam apparuit ex premiſſis.

❡ Differentia. CXXI.

Quod cena debeat eſſe maioꝛ prādio Te. cō. 25.
mōſtrat̄: qꝛ ṗ re. ac. Infir/
mo ius ad prādiū datſed ad cenā ius in cibum
muta. Cib⁹ ꝟo vt priſana nō colata maius ali/
mētū eſt iure:puta colata. ❡ Eti. In eodēdem T. c. 32.
4. Potu vti mellicrato aq̄ſo. ſ. mane: ꝛ ſorbitione. ſ. priſane
ſucco ad veſperā. ❡ Rurſus. dcm̄ dīa. 118. ꝙ Gal. die ho/ Ar. 1. c. 4.
rarū eqnoctialiū. 13. circa 4ᵃᵐ horā panē ſimplicem ſume/
bat ſine potu. In cena ꝟo tūc ꝙ̄ſi⁹ accipiebat carnē cū pa/
ne:vt nō veſceret̄ ſimplici. ❡ Eti. practice. 1. Cena laude/ Ca. 13. in medio.
bilioꝛ eſt prādio:eo ꝙ qñqꝫ poſt eaꝫ genus doꝛmit: imergit̄
eni caloꝛ ī fundū ſtōchi. ꝛ corpis ꝛ digerit cibū plena dige
ſtiōe ꝛ bona. ❡ Ire dē ſic eſt in tpe vl̄ ſic ꝑpoꝛtionabilr ꝛ in
particulari cū ipm vim recipiat ab illo: ſꝫ in tpe hꝫ melius
digerit̄ reputa hyeme: ꝙ̄ ꝛ ī tpe ꝑticulari ceu nocte cū ſit ſi/
bi ꝑpoꝛtionabilr in fridi⁹: ſꝫ qñ plus digerit̄ āplioꝛ expe/ G
tit̄ cib⁹. ❡ Rurſus digō ſit ṗ ſomnū. Ipe nāqꝫ oēs opatio/ Do. 1. ſ. 1. c. 13. in principio.
nes nāles fortes effic. ṗ 2°. ꝛ tēperatā ꝯſtat qetē cū caloꝛis
regimie ſufficiēti: lꝫ āt nocte adſūt. ❡ Adhuc illo tpe ꝙ̄ foꝛ
tificat̄ āpli⁹ digō: magiſqꝫ diſtribuit̄ plus expetit̄ alimen/
tū: hꝫ aūt eſt nocte cū foꝛtificet̄ digeſtiua: tū ꝑp adunationeꝫ
cali ſe ad iterioꝛa trahēdo ab actib⁹ virtute vacāte aīali: tū
etiā ꝑp tenebras: ꝙ̄s caloꝛ digeſtiuus ꝛ ſpiritus fugiūt ite/
rioꝛa petētes. ❡ Palin. Illo tpe plus ē comedēdū qñ ma/
ioꝛ ṗceſſerit ꝯſumptio: cū cib⁹ ad reſtaurationē oꝛdiet̄ dep
diti: hꝫ āt ſit ī die ꝑp ꝯtinētē caloꝛē ꝛ act⁹ nec̄ios in vita: q/
bus attenuat̄ corpus. Cena igit̄ ſuꝑ prādium maioꝛanda.

In cōtrariū Qm̄ q exercitabant̄ antiqus ſolius
carnis comeſtione erant mane cōtēti
ꝛ panis ſolius in cena. ṗ 3ª. Carnis aūt comeſtio vi maioꝛ Doc. 1. ca. 7. in fi.
ea ꝙ̄ panis cū ampli⁹ nutriat. ❡ Amṗ. alimētū dat̄ ꝑp de/
perditi recuperationē: ſꝫ lꝫ maioꝛ futura eſt in die ꝑp nature
calidū viuificatū ꝛ ſolare ac act⁹ qb⁹ caloꝛ diſſoluit̄ rarita H
te corpis irreſtau⁹. ❡ Amṗ. ſi nocte ꝑp cali vnitionē itriſe
cā maioꝛ ṗceſſit ꝯſūptio ꝛ maioꝛ die futura expetit̄ reſtau
ratio ꝙ̄ ꝑficit̄ prādio. Erit itaqꝫ prādiū ſuꝑ cenā maio^dum.

Propter primū ꝟo ſciendū: ꝙ prandium eſt
cōmuniter alimēti ſuſceptio
circa diei horā 4ᵃᵐ. cena ꝟo ſecus vndecimā: aut ſic in bis
comedētibus maxie. Uariat̄ tñ prādij tempus ꝛ maxime
cene ꝑp longitudinem dieꝝ ꝛ coꝝ breuitatem precipue.

Propter ſcdm ꝟo ſciendū: ꝙ in h ꝙ̄ſito multi/
plex modus inuenitur dicendi:
qḋ euenit ꝑp diuerſitatē cōplonū: ꝯſuetudinē: diſpōnē tem/

I porū ⁊ regionū ⁊ ſitū. Quidā nāq; ſimplr ptulerūt ꝙ prā
dio dꝫ eē cena maior pp vigorationē inſtri digeſtiui in no
cte. ¶ Alij ꝟo dixerūt ꝙ ſtatici ⁊ fridi debēt meliꝰ prādē
ꝗ̄ cenare: eo ꝙ calor eoꝝ debilis calore ſubleuat diei q no
cte mole ſtatis ſuffocaret fere cena maiori ſoīt cholici ꝟo ⁊
crudi pp ꝯtrīū agere hēt eꝭ. ¶ Quidā āt dicūt ꝙ ſm ꝯſue
tudinē eſt pcedēdū: ꝙ nō multū q̄rit dubitatum. Nōnulli
ꝟo teſtant ſanis meliꝰ cenandū cū calor nocte fortificet in
ampliꝰ. Infirmis āt meliꝰ prādēdū niſi tūc occurrerit pa
xiſmꝰ: cū nocte aſoi. 2. plus ſoleāt appere picula pp abſen
Cō. aſoi. 13. tiā vite datoris ſolis. 73. ceu oſſum eſt dīa. 103. Quidā ꝗ̄ꝫ
dixerunt ꝙ tpe calido ⁊ regione ſimili prādium dꝫ eē ma
ius cena: frigido ꝟo ecōtrario: quē galli tenorē obſeruāt ⁊
ipſum fortaſſis ex eoꝝ mora in regione aliquando cala: vt
Syria eduxerunt. In ea eni ⁊ talibus nocte cauma incēdi
tur digōnis perturbatiuū: quoꝝ qdē diuꝫ eēt tenuiter: tñ
veritatem tāgāt in ſequēti dicēdorū apparebit defectus.

Propter tertiū ſiqdē ſciēdū: ꝙ alimēta dāda ſūt plus aut minꝰ: put digeri
K pñt. Nō. n. ex his q̄ trāſglutiunt: ſꝫ ex digeſtis fit cibi toti
Gab. 13. tur. aūe. corpi exhibitio. 11. terapētice. Digō aūt 4ᵉ pōt cōſiderari
vel rōne vicis q̄ alimētū corpi applicat digerēdū: aut ſub
iecti: q̄ actꝰ exercet in ipſū: vel rōne diſpōnis iter agēs ⁊ paſ
ſum occurrētis: aut ꝯtinētis in q̄ ſubitū digerēs hī: Siqdē
p̄ mō: aut ſemel alimētū exhibet in die vl ter in duobꝰ die
bus: aut in vno die bis ſeu ter. dīta pori. Siqdē ſemel tunc
dōꝫ melius eē in ſero exhiberi: dūmō nō oculos cū cerebro
habeat paſſibiles. Cena. n. nō paꝝ egrotatiuis nocet ocu
Co. 13. in medio. lis ⁊ cerebro: ꝑtice. 1. eo ꝙ hu. crudi ⁊ ſupfluitates nō re
manēt i mēbris icōſumpti cū ſufficiēs habeat exercitiū tpꝭ.
Silr nocte ſubſequēte ſomnꝰ digeſtiuus aduenit qes ⁊ tpꝭ
lōgiꝰ q̄ digōnē cūcta vigorāt: h tñ nō q̄rit q̄ſitū. Si aūt bis
comedat cōius mane maior ē comeſtio pp nunc dcā ⁊ di
cēda vt q̄rit. Siqdē ter vl tūc magis eligēdū eē cenare ꝗ̄
meliꝰ pp tpꝭ lōgiꝰ ſomnū ⁊ qetē futurā: qd etiā nō petitur.
¶ Si āt ad ſcdm ꝯſideratio referat 2ᵒ ſciēdū: ꝙ h aut ē ſub
L latitudie ſanitatis vl in morbū iā decidit: qd ſiqdē decidit
Co. 6. poſt medium. aut cū hu. vitio vel ſine. Q ſi abſq; ſic magis eſt cenādū: vt
vñ. 7. de ige. loquēs in cura male cōplonis ſicce ſtōchi ait.
In veſpa eſtimamꝰ cibū fortiorē dari nō puis bonis porlē
tibꝰ his q ſic dietant. Qd ⁊ rōne ſuadet: qꝛ hi ⁊ ditto ma
lā cōplonē ꝗ̄cūq; abſq; hu. vitio hītes: ſiue in toto aut in
pte vtutis ſūt debilis ⁊ corpoꝝ extenuatoꝝ: vñ pp virtutē
dbilē paꝝ egēt alimēto vna vice: pp ꝟo ꝯſūptionē ſepe aſo
riſmo illo. Et qbꝰ ſemel aut bis ⁊c. h āt fiet dieſero ꝟo nō
17. 4ᵗ pus vt nā nocte geſcat: ⁊ ne in prauos redigat viſus: ⁊ qꝛ tpe i
teruenit lōgū ſomnꝰ ⁊ qes: iōq; alimēto egēt in cena plus.
Amp. nā in talibꝰ ſolū ē ciboꝝ digōni itētū: nō āt matura
tiōi ſupfluitatū: carent. n. eis. Rurſus tales cum ſint ſicci ⁊
eorū qdā cali noctis iuuant diſpōne ꝯtria. Dabit itaq; eis
plus alimēti in cena. ¶ Q ſi cū hu. vitio patiant dōꝫ fore
M pueniētiꝰ prādiū maiorare. vñ tertij pᵃ. de epiſſe cura. Ille
Trac. 5. c. 6. lo. cu. pu. cuiꝰ ꝯſue⁴ᵒ nō tolerat vt ſemel reficiat diuidat cibū ſuū q ē
minor refectiōe ſua in tres ptes: ⁊ ſumat duas tertias i prā
diore 3ᵃᵐ eiꝰ in cena: poſt exercitiū ſbtile. Qd ⁊ rōne pſua
det: qm̄ illo tpe q̄ nā debilis iuuat i digōne calore ſolari vi
uifico ⁊ reſoluunt ampliꝰ ſupfluitates ſumēdus ē cibꝰ: h āt ē
die. Sūt. n. ⁊ hi ſiles illis q hyeme frida lauant aq̄ ifrigi
dant ⁊ ledunt: cū eoꝝ ſint corpa tenuia ⁊ calor debilis: ſꝫ iu
Cō. aſoi. 3. 1. 19. uant eſtatis calore: vt ſūt mulieres ⁊ ſtāticies tactū aſoi.
3. Amp. tūc tpis magis viget ſupfluitatū reſolo: ⁊ exercitiū
iteruenit cū mēſura. Itidē calor vitat adeſt ſolaris ⁊ lucis
Pll. 1. ca. 4. in me. digeſtiuꝰ cū ſic vite pñᵐ: ſic. n. fructꝰ calo digerit duplici p
pio ⁊ ſolari. Theophraſtꝰ d plātis ⁊ pharmaᶜᵒ. 4. Silr i
aialiū digōnē 2ᵒ hꝫ operabit calī. Nocte demū opꝫ taleſq;
geſcē a mlta ciboꝝ ſuſceptiōe. Tū qꝛ nā fortis ⁊ digeſtiua
ſufficiēs ē in ſomno. Tū ēt qꝛ i nocte nā magis ē circa ſup

fluoꝝ digōnē in talibꝰ itēta cū eaꝝ expulſione. Adhuc qſi N
ſupfluitates retinent ꝓhibita reſpiratiōe aduenięte ⁊ mo
uent ad ex: nō eſt nā mlta ciboꝝ i pedięda exhibitiōe: h āt
nocte ſini ſomniq; tpe. Q ꝗ̄ꝫ enīꝫ calor i pleriſq; fortificet in
nocte ſpūum ꝯctiōe ⁊ ſomni reductiōe: nō tñ in hꝰ pōt duo
vt alimētū ⁊ ſupfluitatē digē: itaq; in his ꝯueniētiꝰ eſt cenā
breuiare. ¶ Si ꝟo hꝰ corpa ſub latitudie fuerit ſanitatis
aut ſūt ſufficiēter ſana robuſta ſupfluitatibꝰ ſenſibilibꝰ ⁊ a
rētia cū oēs expellāt ſua via: vt athlete: ⁊ hos qdeꝫ expetit
cenā maiorare. vñ. 7. d ige. athlete nō rōne ſola: ſꝫ expiētia Co. 6. poſt medium.
lōgi tpis cōprobāte inuenerūt rōnabile fore q̄cūq; ciborum
ſunt fortiora in veſpa ſumēt: qd oſtēdit. Tū qꝛ coꝝ digō nō
cte ſolū ē digōni ciboꝝ itēta ⁊ nō ſupfluoꝝ maturatiōi: cuꝫ
illis careāt fere. Tū qꝛ ſolū robur corpis itēdūt: qd ⁊ nocte
acqrūt magis cū āplior fiat ſāguificatio ⁊ diſtributio ⁊ ſpi
rituū his gño. Rurſus. hi in ocio poſiti die q̄nq; vehemē O
tiſſimo mouent exercitio: pp qd laudat cene in his igroſſa
tio. ¶ Si āt corpa fuerint ab iſto tpamēto ⁊ robore diſtā
tia ceu ſūt plēna vſq; i egritudinē nūc ꝯueniētia. Et talia ſi
qdē aut exercitant exercitio fere ꝯtinuo vehemēti aut nō.
Siqdē pᵒ vt ſūt victū mālbꝰ q̄rētes: meliꝰ fit eis prādiū ſup Ab Auis vt in arc. ad opp.
cenā maiorare: vñ oēm ē ꝙ q antiq̄ tpe exercitabant ꝯtēti
erāt ſoliꝰ carnis comeſtiōe i māe ⁊ ſoliꝰ pāis i cena. Q d ſir
mat qm̄ alimētū nō ſolū expetit pp nutritiſꝫ ⁊ pp hūectat
ac irroʳᵉ mēbra ne areſcāt ex forti motu: vt reſiſtat reſolo
ni ex caloris icēdio, pueniētī: vñ. 1. d aia. Alimētū i pn°c ꝯ Co. 45.
triū corpi: decide i fine fit ſile: ita ꝙ cibꝰ hꝫ reuītē caliᵐ¹ cor
pis nr̄i ⁊ ꝓhibē exiccationē eiꝰ: pp qd opꝫ plꝰ cibi exhibē i
prādio: neq; pp exercitiū ceſſant ab eorū digōne: cū ita ſint
ꝯſueti: vſus. n. res ē pter nāꝫ. p 3ᵃ. Eſt ⁊ calor vehemēs pp Do. 1. c. 7 i aā me.
exercitiū potēs ſupeſſe labori ⁊ digōni: pp qd videmꝰ eos
ter in die comedere: ⁊ cū appetitu digerere. ¶ Si aūt non
forti laborioſo ⁊ ꝯtinue: vt pdicti: vtant exercitioʳ eueniat
id ad pñs: qm̄ aut plīn vtunt exercitiis pp occupatiōes ne
ceſſarias i vita ⁊ ēt q̄ ſalutiferic ciuiles viri q̄plures circa
bona fortune negociātes ⁊ ſalutē: vel ierdū exercitio forti P
⁊ laborioſo mouent: vt diutius eqtātes vel itinerātes: aut ꝑticee. ai 13. iāme.
aliud quiddā fortiꝰ a ꝯſueto agētes exercitio. Et his fit vti
lius cenā ſup prādiū āpliꝰ augē: q̄re Halyab. pcipit eos nō
prādere: eo qm̄ opꝫ debēte exercitari corpꝰ mūdū: vt dicūt ba
bere: tali oqn corruptionē digōnis icurret ⁊ morbos ide cō
tigētes: qd pſuadet: qꝛ ſi comederēt cū nō ſint cōſueti tales
adeo forti ⁊ laborioſo exercitio: vt pores ipſoꝝ corrūpere
tur iā digō maloꝝ chimoꝝ gñatiua. Amp. pp motū ſuper
fluū calor diſſemiatiōe debilitatꝰ ē hoꝝ. Cuius qdē vnitio
potiſſima ē fortitudis ⁊ digōnis cā: q̄re obo idigent fortio
ri. Id aūt euenit nocte. Rurſus. Qꝛ hūs nō laborioſo vte
bant exercitio eoꝝ corpꝰ ſic hūidiᵇᵒ ē plenū qbꝰ pōt reſiſti
reſoloni: pura ⁊ exiccatiōi p motū occurrētē in die vt in eo
puo fruant cibo. Apperigit i his pmiſſuꝫ iductia. ¶ Q ſi
aūt vtunt exercitiis ſuis ⁊ alijs occupationibꝰ in vita pci In meꝰ Q
piēdū ē ipſis meliꝰ prādē ꝗ̄ cenare. Qd fulcit ex re. ſa. 5. ex
Antiocho medico ⁊ Theleſo grāmatico q vixerūt longe
tis tpibꝰ coꝝ prādia ſup cenas augētes: qd delat ⁊ vetiq;
lā ex corporibꝰ nō egrotātibꝰ appuit. Cū enīꝫ h ſint debilis
digōnis iuuant p calorē ſol ⁊ lucē valde viuificos. Cōfor
tant. n. ſpūs inde pp ſuū ſile. Ipſe nāq; aut ē lux aut effigiē
lucis hꝫ. A. Iuuant ēt qꝛ ſupfluitates tūc meliꝰ expellunt
poris aptis die ꝗ̄ nocte. Amp. nocte nō opꝫ eos multo ci 4. b aia. c. 5. pᵒ pn.
bo ſꝫ pauco repleri: cū nā tūc itēta ſit magis circa digōnes
humoꝝ crudoꝝ: ꝗ̄ſ ſomnꝰ hꝫ maxie digē: ac ad benignum
reducēdꝫ eni nocte digeſtiua fortificet virtus: nō tñ in his
adeo fortificat ꝙ valeat cibū ⁊ ſupfluitates digere. Nocte
ſilr ſupflua poris clauſis nō reſoluunt: ⁊ motu in ſomnū ⁊
aere noctis oppugnātis coꝝ ꝯuoni. Itidē virtꝰ ē fortis i no
cte ⁊ maxie nālī digeſtiua pp cali ꝯctionē ⁊ eiuſdē vnitio
nē. Uirtꝰ āt fortis cibū nō expetit pcipue cū ſupfluoꝝ ſue

A rit digōnē itēra ſatagēs ad benignū ea reducē vel ꝓpellerē. Rurſus. Melius prādētes ampli⁹ pñt vti exercitio qḋ i ſanitatis cuſtodia potiſſimū extat: calorē nāq vigorat inatū: ⁊ oēs virtutes fortes efficit cū ſupfluoꝝ expulſione: qḋ oñdit cū oporteat eū q exercitat: vētrib⁹ beſterni⁹ iā digeſti⁹ ſit in ſtōcho: epate ⁊ venis. ꝑ' 3ᵒ. vñ collet. 6. opꝫ oēs digōnes celebratas eē qñ ſit exercitiū. Sic autē euenit qñ cena prādio minor extat cū cibus diu ꝑoꝛi vltra. 12. horas ꝑmaneat in vētre: tūc aūt mane facto cū oportebit a ſomno ſurgere ac moueri digōne nōdū epatis mediata: que qdē per ſomnū iuuat ⁊ quietē: ſic que vētris ⁊ per motū de exterioribus ad iteriora factū: ita vt adueniēte mane digeſtio ſomno perfecto perturbabit cū tunc tēpus adueniat exercitij. Qñ autē melius prādet virtus digeſtiua nutrimentū oblatū digeret in die adeo ꝙ perficit ventris digeſtio nocte ſuperueniēte ac epatis: ſimilr icipitur ⁊ finit digeſtio vſq mane: vt adueniente die ſit motus de partibus interiorib⁹ ad exteriora. Nā digō mēbroꝝ talē vī eē alijs motū ſimilari. Sic itaq poterit añ prādiū ꝑoꝛ meli⁹ exercitari tpe quo digeſtio 3ᵃ pficit: qḋ nō poterat ita ſuſcepto cibo āpliori i cena cū digō 3ᵃ nedū 2ᵃ fuiſſet completa. Ita igit appet quō rōne ſubitī: quo celebrat digō diuerſificet quātitas exhibitiōis cibi in prādio vel cena. ℭ Si vero ꝯſideret diſpō cōſequēs agētis ⁊ patiētis: que familiaritas ē qdā ⁊ ꝯſuetudo nā extis altera ꝛꝫ Hip. in libro de aere ⁊ aq. ⁊ Ariſto. in de memoria ⁊ reminiſcētia. ⁊ dī altera nā. i. alterās nāꝫ vel qdā nā. Et cū viſus ſit res eē nām expediet alimētū plus aut min⁹ in prādio vel cena ꝛꝫ ꝯſuetudinē exhibere: q ꝯſuetudo eſt res maxia in ꝯſeruāda ſalute ⁊ egritudie curāda. 2ᵒ re. a. Qḋ oñdit: eo ꝙ eius mutatio ⁊ maxime ſubita vehemēter eſt leſiua: vñ Dam. Mutare ꝯſuetudinē nociuū eſt ⁊ moleſtū ⁊ ꝑcipue ſenib⁹: ⁊ iō. 4. alimē. Praue ꝯſuetudines abolende ſunt: ſed nō mox: eo ꝙ nā nō ſuſtinēt mutationes repētinas in techni. ℭ Siqdē rōne ꝯtinētis ſ obſeruandum: qm̄ aut erit tēperatū calīm vel fri. aut cōmiſte vel celeriter mutabile. Si vero id tēperatū opꝫ in antedictis ſubis ꝓp an tedicta ꝑdicta prādiū ſup cenā magnificare: ꝙ ſi calīm adhuc q nocte ſupueniēte eſtuoſa digeſtiua nō valet alimentū ⁊ ſupflui⁽ᵗᵗ⁾ cūꝫ ħ multo min⁹ digerē. Et iō egiptij ⁊ ſyrij calidas ihabitātes regiōes meli⁹ prādēt q̄ꝫ cenēt. Si āt frigidū ſilr cū in pl̄ib⁹ luce diurna ꝯfortet digō ⁊ reſoluantur ſupfluitates in eis abūdātes q̄ꝫ maxie. Propter frig⁹ enim circūdās nā nocte itēra eſt circa tātas ſupfluitates digerēdas: vñ nō expetit multū alimētum adminiſtrare in cena: quē qdē tenorē obſeruāt vltramōtani frigidas inhabitantes regiones: ⁊ ꝑcipue gallici plus alijs rōne vtentes. Sic itaq apparet diuerſitas aſſumptionis quantitatis alimēti ex plurib⁹ intētionib⁹ ſuſcepta: ⁊ ꝙ vniuerſaliꝰ tandē cum plures egritudinū ſint māles: q̄ꝫ plurima etiā corpora ſunt lapſa: maiorādū fore prādiū ſupra cenam.

Propter quartum qdē. ad ꝑᵐ dōꝫ: ꝙ Hip. loquit in corpib⁹ nunc egris: hic āt ſmo eſt de ſanoꝝ regimine. Aut corpora de quibus loqt ſunt in materiei expurgatiōe ipſa digeſta: ꝯceſſū enim eſt ifirmis nō ſupfluoſis melius cenare: neq ſupplendū: vt qdā ꝙ mane vtēdū ſit mellicrato aqſo: ſꝫ audiendum potius: ꝙ poſt mellicratū vel oxymel per duas horas dandus eſt ordei ſuccus: vt appebit. diſa. 171. Et ideo Cōmen. Meli⁹ qdē nūc ita dici mellicratū qdē ꝑᵐ: poſtea vero ſuccū ptiſane offerri. Cū āt dixerit in veſperā ꝓducē poſtea particulariorē doctrinā fac nūc vltiorē. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ ante Gal. erat ſupfluitatibus mūdus: vel ꝙ minorabat prādiū laboris ciuilis occaſione ꝓp ifirmoꝝ viſitationes crebras. ℭ Ad aliō dōm: ꝙ nō oēs digerunt hyeme meli⁹: ſꝫ calidi carnoſi: vt oñſum afoꝛ. 1. Uel melius digeret niſi ſupfluitates in corpib⁹ adeſſent: ⁊ ſm ħ ꝯceſſū eſt plus exhiberi de cibo. Neq ēt eſt ſilitudo multimoda ſomni ad hyemem ⁊ vigiliaꝝ ad eſtatē. ℭ Ad aliō dōꝫ: ꝙ in pl̄ib⁹ meli⁹ digerit in ſomno q̄ꝫ in vigilia ſi digerēda ſint paria. Sed dictum ꝙ ſomn⁹ nocte hꝫ in pl̄imis ſupfluitates amplius digerere: ⁊ nō ſic alimētū. ℭ Ad alia duo ſilr vt apparuit in nō paucis corporib⁹ ſuperfluitatib⁹ redūdātib⁹. ℭ Ad ea etiā q alterius partis qḋ dōm q̄ꝫtūcūq vincant viſum. ℭ Uñ ad ꝑmū dōm ꝙ. A. loquit de corporib⁹ vehemēter ⁊ q̄ſi continuo ſe gymnaſio exercitātib⁹. ℭ Ad aliō dōꝫ: ꝙ quoſdā vt calidos carnoſos magis iuuat caliditas ſomni ad digeſtionem q̄ꝫ ſolis ⁊ lune. ℭ Ad aliud dicendū: ꝙ hoc eſt verum in paruum cenantibus: in plus autem non ſic.

ℭ Differentia. CXXII.

Quod ſuper fructus ſit bibēdū oſtendit. In dietis enim pticularib⁹ pſica ieiuno ſtōcho vel vacuo ſunt edenda: ⁊ poſtea vinū vet⁹ odoriferū bibēdum: ipſa vero exiſtit corruptibilia de facili qḋ dnotat coꝝ quaſi fetor qñ incidunt ferro. Simile nāq in his exiſtit ⁊ alijs. ℭ Adhuc fama nō oino depdit quā populi multi famant: ethi. 7. Imper⁹ eni ꝯſequunt amplius celeſtes: famoſus aūt ſermo: qñ aliqḋ vinū eſt potēti⁹ ⁊ aromaticū id bonū ꝓ peponib⁹ exiſtē. ℭ Rurſus. illḋ ſup fruct⁹ exhibēdū qḋ coꝝ corrigit malitiā: ipſorū q ꝓpellit nocumēta: cū ſere vlr ſint mali ſanguinē hūore replētes aqſo. Hmōi autē eſt vinū cū ſit calīm putrefactiōis rectificatiuum vniuerſas mouēs excreatiōes. 11. de ige. Educit q ipſos ad ex ꝓp cholerā quā mouet: ⁊ iō ꝑ 3ᵒ ei⁹ viſus concedit iuuenib⁹. Eſt q ceu tyriaca maioꝛ cal'a ifridās corpa: frida calefaciēs: ſicca humectās ⁊ hūida exiccās i dietis pticu^{lib⁹}. ℭ Iidē. fruct⁹ aſſumpti calī extāt aut fridi. Siqdē fridi poc⁹ ceu vinū illis cōperit: cū ſit calīm coꝝ frigiditatis per oppᵐ correctiuum. Si vero calidi frigidoꝝ aliquis potuū. vꝫ. aqua: ⁊ ſilr ſi ſicci fuerint aut humidi. Itaq ſuper fructus ⁊ vniulr cibus humoris praui competit potus ⁊ precipue vinum.

In oppoſitū: ꝑ 3ᵒ. Sup cibū mali chimi bibē vinū dum comedit aut ante ⁊ aut poſt q̄ꝫ digerit eſt malū: qm̄ facit prauū chimum in extrema corpis penetrare: ⁊ ſubdit ſilr ſuper fructus ⁊ ꝑcipue melones. ℭ Palin. ſm Arabes ſuper cibum vlr nō eſt bibēdum ⁊ ꝓpie vinum niſi poſt q̄ꝫ diutius venter iſederit. diſa 118. ne ſiat diſtantia inter ventrē ⁊ cibos vt eos tāgere non valeat: vel alimētū deportet idigeſtū in ptes. Fruct⁹ autē ſunt quis cibus ſup quē adhuc minus coꝝ timēdo malitiā erat bibendum. ℭ Eti. cum ſint alimenta medicinalia magis nō eſt ipſis qḋ adiūgēdū quātū poſſibile ē virtutē hſis delationis ſeu alitionis. Et iō de alimētis docet 1ᵒ exhiberi per tps non paruum ante aſſumptionem ſimpliciter alimenti: itaq ſuper fructus non eſt quic q̄ꝫ potandum.

Propter primū vero ſciēdum: ꝙ fruct⁹ ſunt vegetabilium ſemina et ipſorū ſupfluis ꝓducta: q multiplr diuerſificant q̄ꝫtitate ipſorum diſcreta ⁊ ꝯtinua: ⁊ aſſumētis q̄litate: ſubā: origie: ope: ⁊ tēpore. Qualitate qdē dīnt: puta nā: ſapore. odore: ⁊ colore. Nā qdē qm̄ qdā ſunt calidi ⁊ ſicci: alij calidi ⁊ humidi: nōnulli frigidi ⁊ hu. aliq vero fridi ⁊ ſicci: ⁊ qdā vt poſſibile tēperati. Sapore vero omni vt dulcedie: amaritudie ⁊ reliqs: ⁊ odore ſilr ſuo mō ſm ꝙ poſſibile ſit denotare. Iidem ⁊ colore: plīm tñ attinent viriditati que amplius expoliatur maturitatis tpe ⁊ ad albedinē aut nigredinē ꝑmutat. Subāq qdē qm̄ qdā ſt molles: aqſi: aliqui terreſtres duri: nōnulli viſcoſi: alij frāgibiles: qdā graues: ⁊ aliq leues: ⁊ q hꝫ. Origine āt: q ſunt aliq vegetabiliū ceu q oleꝝ aqſitate pricipātes āpliori: alij āt hoꝝ qdē miori. Ope vero q qdā ſūt ꝓportiōabiles alimētoꝝ vt ſic⁹: vue: ⁊ maturiores dactyli: alij remoti maxie ſic corna ⁊ neſpilla: qdā vero medij vt nuces poma ⁊ talia. Nōnulli ēt vētrē ſoluūt ⁊ vrinā ꝓuocāt: vt prunū vuarum maturiorū: pepones ⁊ cucurbite. Alij ꝯſtipāt

I ceu pira:ſorbe:neſpille:z myrtus.qdā ꝟo medij. Diuerſifi-
cant̄ ēt ꝯm tpa:qm̄ fere in oib⁹ maturant̄ tpib⁹:eſtate tñ z
autūno maxie. ℂ Sup fruct⁹ ꝟo audio bibit̄ dū aſſumūt̄
aut imediate ipſis fere comeſtis: qd āt ſit pot⁹ dr̄a oñſum
118. Sitis ſiqdez pharmacoꝝ ꝑ duplici accidit de cāvel ex
hūiditatꝫ minoratiōe ceu ꝯſtringēs a ſtōcho z vlr a ꝑtib⁹ nā
lib⁹: aut ex caliditatis dñio vehemēti vt ḡ a ſpūalib⁹. Corpa
ēt fruct⁹ aſſumētia variant̄ i naturis z i cōpōne vt z fruct⁹
ſūt eni qdā cal'a reliq̄ frida z ſic.zc. z alia ſtiptica nonnulla
ſolubilia z alia media:z hꝫ dr̄is diuerſificata ꝗ̄multū.

Do.3.ca. 6.inc.6.

Propter ſcdm ꝟo ſciendum: ꝙ aliqui ſimplr protulerunt nullo modo ſuper
fruct⁹ fore bibenduz:neqꝫ z vlr ſup cibū nedū ſup fructus:ut
dr̄a ꝓtacta. Alij ꝟo ex argutis ꝓceperūt ſup ipſos fore bi-
bēdū tāꝗ̄ poni eoꝝ corrigeret malitia. Quid āt ḋ his ſen-
tiendum ex dicendis ꝯſequenter apparebit.

K **Propter tertium** ꝟo ſciēdū: ꝙ ſitꝫ aut eſt va-
lida clamoſa z maxie cer-
ta:vel nō talis. Siqdē ꝓoz exbibēdus ē q̄l'tcūqꝫ pot⁹. vnde
118. Opꝫ ꝓculdubio vt nimiuz ſitiētib⁹ pot⁹ exhibeat̄: q̄re
7. curatiue. Quis nō vltra ferēs ſitim ſit vt dicebat eligens
mori magis ꝗ̄ viuē ꝯtriſtar⁹: z ſilr ḋ maraſmo. vñ. 4. Alm.
z ꝑ ꝓtice. Si neceſſitas vrgeat ſup cibū bibat̄ ex aq̄ paꝝ: nō
aūt ad ſatietatē ſitꝫ ſe dāde gr̄a: qḋ fulcit̄: q2 qḋ in vehemētē
paſſionē z anxietatē aial iduc̄ āmouēduz ē ab eo. Talis q-
dē ē ſitꝫ ſiue ab ianitione accidat ſeu ab iflāmatōe cū hūidū
diſſoluat nāe caloris pabulū z fulcimētū inati: ea nāqꝫ con
ſumptione cātur hūiditatis ſubtilioris ceu fames ꝗ̄ſſioris:
qḋ innuit̄ de ſine titulo ita. Dij tibi dēt nudoſqꝫ lares iopēqꝫ
ſenectā. Et lōgas hyemes: ꝓpetuāqꝫ ſitim: ceu z de Tātalo
enigmatiſauerūt poete. Eſt ex hꝫ itaqꝫ ſup fruct⁹ bibēduz.
ℂ Si ꝟo ſitis nō fuerit hꝫ: tūc attēdēdū qm̄ pot⁹ aut expe
tit̄ gr̄a me^e vel alitiōis. Siqdē ꝑ^m aduertēduz an fructus
ſumpti ſint fridi corruptibiles de facili z vēter ſilr: qm̄ tūc
vinū exhibēdū ver⁹ odoriſeꝝ potēs qḋ ē calidꝫ z ſic. dr̄a

L

70. Et hꝫ itētio habita i dietꝫ. vñ. 2. re. a. z ꝑ 3ᵃ. Bibāt paꝝ vi
ni nec aq̄ miſtū cū q ꝑter ꝯſuetudinez fuerit ꝓaſſi: nā vinum
tale z i tāta mēſura ſuptū alterat z digerit prandiū preacce
ptū abſqꝫ ḋductiōe ipſi⁹ añ id in venas: qḋ z vinū opat̄ ſup
fructus max^e. Si ꝟo fuerint vētris cali maxie: ſit vt eoꝝ re
mittat̄ caliditas pot⁹ ceu aq̄ exbibeat̄ i ꝗ̄ti^te modica z ꝓpꝛie
cū ſitierit: timēdo ne ipſi in chol'e ꝑmutent̄ putrefactionē q̄
duo fulciūt ad hꝫ ꝑinducta. ℂ Si āt pot⁹ alitiōis gr̄a: puta
ꝑportatiōis inueat̄: aut cū hꝫ nutritiōis vt alij potuū ꝓpꝛie
vinū cū ceteris ſui caliditate: ſubē ſb̄tilitate z ac nāe mutabi-
litate ſubeat in ptes: ſup cibū mali chimi z fruct⁹. maxieqꝫ
multos z aq̄ſos celeri⁹ corruptibiles nō ē pot⁹ ſumēdus: z
ꝓcipue cū fuerit ꝗ̄titatꝫ maioris: ſatagit eni ꝑua hūida i ex
tremū corpis penetrare: qḋ voluit. A. cū adductꝫ in hāc ꝓtē
initio vlr ꝓcipit vinū nō eē poſt cibū bibēdū: cū ſit ex rebus
ipediētib⁹ magis: digerit̄ eni veloci⁹ ꝑtrāſiēs: ex his ſiqdē
itelligēs poterit diuerſitates fructuū: corpoꝝ z potuū i ſba
q̄litate z hꝫ ꝑdictꝫ i adiuicē ꝯiūgere: z in eis iudicare potū
ſup fruct⁹ fore donādū aut minime.

Te.cō.13. in fine. Doc.2 ca. 7.p° ꝑn^m.

M ℂ Noſce tñ ꝙ ſi ꝯtigat
ſup pl'es fructuū bibē alitiōis gr̄a min⁹ ē illaudabile vt aq̄
potet̄ ꝗ̄ vinū cū ea malaxent̄ āpli⁹ ꝗ̄ vino z ad iferiora in
ducant̄: cū nāe maxieqꝫ vino ꝯſuetis ſit min⁹ amica. Vinū
āt magis fruct⁹ ſaluat illeſos z ad ima corpis ꝓpellit. vñ
vulgatū exptū min⁹ nociuū aquā ſup fructus z ſic⁹ ꝗ̄ bibē
vinū: qḋ oñdit extriſeca ifuſio ipaꝝ in aq̄ z vino. Quidā. n.
dolores paſſi ſūt itēſiores ſup fruct⁹ ex potu vini: aliqui ꝟo
mortui idē ſup ſic⁹ bibētes: vñ nō ſolū ſup hos ipꝫ bibēdū
minime ꝓcipit̄: 3° ꝑ: veꝝ vlr ſup cibū cū ſit ex rebus ipediēti-
bus magis. Digerit̄ eni velociter z penetrat cogēs cibū ad
huc idigeſtū ptrāſire: q̄re oppil'ones fac hereditare q̄ oium
egritudinū z maxie chronicaꝝ ſt mr̄: putrefactiōes z ōnū
febres z apata cāntes. ℂ Sꝫ circa ꝑdicta dubitat̄: q2 q̄n-

Je ar.ad oppoſi^tū. 3.doc.2. ca.7.poſt medium.

Ubi ſuꝑ in medio.

ꝯſpicim⁹ bibētes vinū forte multū ſup fruct⁹ aq̄ſos
z ꝓuerbial'r ſup melones ꝓcipue. ℂ Dōm ꝙ lꝫ nō patiant̄
hīnc in ꝑnti vigore alteratiue: ledent̄ ōnū in poſteꝝ z ag-
gregatiōe ſupfluoꝝ paulatiue: vñ aliniētoꝝ ꝑ. Nō opꝫ ne-
gligere pura facē oia ad eſuꝫ ſemia. Cognoſcentes ꝙ ꝗ̄uis
ꝑ ſingulos dies nocu^m nō ꝓcipiat̄ eoꝝ ꝓp ꝑuitatē: tñ qḋ ag-
gregat̄ ex ipſis tpe mlto mai^m ſit aliq̄n: q̄re cōſūdeꝫ. 2. Ab
oib⁹ abſtinere ꝯſulo cacochimis edulijs z ſi facile ſint ali-
qb⁹ digeſtibilia: latet eni tpe multo prau⁹ in venis chimus
ex his aggregat⁹ q occaſiōe modica ꝯuenit ad putrefactio
nē: ſebrē operās mali moris: vel dōm ꝙ viuē ſūt res cū rō-
nē: ꝑ 3ᵃ. vñ ibidē: lꝫ potus negetur ois ſimplr ſuper cibum
ſubditur tamē ꝙ ſuper ipſuꝫ bibere duas hricleas aut tres
non nocet ei qui conſueuit: conſuetudo nāqꝫ eſt res potiſſi-
ma in ſanitatis cuſtodia. 2. re. acu. apparens.

N

Cap.32) in fine.

Cap.6.in fine.

Do.2.c.7. ante me.

Cap.8.ad medium.

Te.cō.11.

O **Propter quartuꝫ** ꝟo. ad ꝑ^m qd dꝫ iā appa-
ruit. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ
ꝯmo illoꝝ ſamat⁹ ꝯꝫ qd ꝟlificat̄ veriſuꝫ fuit: ceu q̄n gr̄a me
dicie: aut vehemētis ſitis potat̄ ſup fruct⁹. ℂ Ad aliō dōꝫ
cū iductoꝝ ipſi⁹ ꝑlimoꝝ ꝯceſſiōe cū gr̄a correctiōis pot⁹ ſu
mat̄: z in modica ꝗ̄titate: neqꝫ cū ad extriſeca fruct⁹ ꝑduc̄
vinū oino chol'am cūando vt cā magis ꝑ vrinā educat ꝗ̄ ꝑ
vētrē: ſic āt opꝫ i venas ꝓgredi z ad itriſeca ipos ꝑducere.
In paucioꝛib⁹ eni chol'a repit̄ in ſtōcho. ℂ Ad aliō dōꝫ ēt
ꝙ pot⁹ illō opat̄ gr̄a medicie: nō aūt alitiōis: cui⁹ gr̄a iā rō-
nabilr vinū eſt ꝯceſſuꝫ: alteꝝ ꝟo negatū. ℂ Ad ea ēt q̄ alte
rius partis quid dōm apparuit: nā ꝑmū eſt notum ꝑ. A. in-
troductum cū neget potum ſuper fructus alitionis gr̄a. Et
ita reliqua ꝓcedunt z maxime ꝯm arabū poſitionem.

ℂ Differentia. CXXIII.

Quod ſuper dextrū latus dormiēdū ſit
meli⁹ oñdit̄: qm̄ ſup illō
lat⁹ eſt apti⁹ dormiēduꝫ ſup qḋ magis aducit
ſomn⁹: hꝫ aūt eſt ſup dextruꝫ ꝑbl'. 6. ℂ Rurſus.
q̄n dormit̄ ſup ḋxtrū vēter in quo digerēda ꝯti
nent̄ ſupponit̄ epati cal'o z humido digeſtiuo: velut lebes
igni. Qḋ āt ei ſupponit̄ digerēs meli⁹ decoqt ꝗ̄ id qḋ ſup
ponit̄ cū caliꝫ ſupiora petat ꝯtinue. ℂ Adhuc meli⁹ eſt dor
mire ſup illō lat⁹ a q̄ epar z mēbra chilū z chimuz melius
ꝑnt z ꝯueniētī⁹ attrahē. Hoc ꝟo eſt q̄n ſup dextruꝫ dormit̄
ꝓp vicinitatem epatis ad meſeraicas z membroꝝ ad epar.
ℂ Amp. tenebre ꝯferūt ad melius dormiēdum: ꝓp lumen
nāqꝫ ſpūs mouent̄ ꝓgredientes in cū ex ſilitudine quā hñt
ad illō. vñ lumē z loci illumiatio ponit̄ cā ſabere: 3° ꝑᵃ. Sꝫ
q̄n dormit̄ ſuper dextruꝫ ſit cōuerſio ad tenebras. ꝓble. 6.
ℂ Palin. Inſtaurat̄ fatigatio que eſt ꝓpter fulciri ſup ſini
ſtra in vigilia: itaqꝫ ſuper dextruꝫ dormienduꝫ eſt latus.

ꝓblemate.

P

Ter.4.ca. 4 in me°. ꝓble.3.

In oppoſitum tredecima 3°. Somn⁹ ſuper ſini
ſtrū eſt ꝑmi iuuamēti in ꝯfor-
tando digōnē ꝓpter cōpꝛehēſionem epatis ſuper ſtōchum.
ℂ Adhuc ſic cōmodi⁹ dormiēduꝫ eſt ſuper vili⁹ lat⁹ vt ſu
perflua decurrāt ad ipm: ſic ēt capite ob hꝫ ꝓcipit̄ dormire
eleuato: lat⁹ āt vili⁹ eſt ſiniſtruꝫ: dr̄a. 47. ℂ Rurſus. ſuper
illō lat⁹ meli⁹ dormiēduꝫ ſup qḋ dlectabili⁹ accubim⁹: hꝫ
ꝟo eſt ſiniſtruꝫ: ꝑbl'. 6. ſup ipm nāqꝫ eſt fulciri. ℂ Eti. fridi-
tati reſiſtit̄ ſplenis: ita z melle cuꝫ lat⁹ cali⁹ ad modū coop
torij ſupponat̄ ei: ꝓp quē ſup lat⁹ dormiēduꝫ erit ſiniſtrum
meli⁹. ℂ Q. āt idifferēter ſuper vtroqꝫ ſit dormiēduꝫ vi eſt
ci ex ꝓnoſticoꝝ. 1. ꝯm mei trāſlationē ita. Jacēteꝫ ꝟo decet
ſuſcipi egrotātem a medico in latere dextro vel ſiniſtro: hꝫ
autē indifferentiam vel diſiunctionis oſtendit nota.

Tra.3.ca. 3 in me°.

Q

ꝓble.3.

Te.cō.

Propter primuꝫ qdē ſciēdū: ꝙ lat⁹ hic ꝗ̄ſitū
ē corpis ſupficies ſup quaꝫ
hō dclinat q̄n ab erectiōe aut ſeſſiōe deſiſtit vl' me°. Eſt aūt
4⁰: dextrū: ſiniſtrū: añrius z poſteri⁹. Quid āt ſit dextrū z
ſiniſtrū oñdet̄ dr̄a. 183. Anterius aūt eſt in quo magis ſūt
ſenſus: poſterius ꝟo motus. Super anterius aūt iacere ſu-

A per ventres eſt ꝯſterni. Poſterius ꝟo ſupine ſuper dorſuꝫ. Quid autem per dormiendú importetur: dixi viſum. 108.

Propter ſecúdú ꝟo ſciédú aliqs magis laudabile ſup lat⁹ dextrú ſimplr̄ eē dormiédú ꝓliſſe. Alios ꝟo ſup ſiniſtrú qrú ſūt ꝓtacta motiua. Sꝫ coꝝ defect⁹ apparebit ꝯñter: nó enim ſimplr̄ eſt hoc verum enūciare: ſed cum determinatióe ampliori.

Propter tertiú ꝟo ſciédú: ꝙ corpib⁹ exñtib⁹ ſufficiéter iculpate ſanis ꝓus incipiédú eſt dormire ſup lat⁹ dextrú: deinde dormiédú eſt ſup ſiniſtrú diu vt digeſtio pficiat ſtōchi: ⁊ tádeꝫ ſup dextrú iteꝝ reuertédú: vñ Av. Alex. Dormi téperate ꝑ ſup dextrú lat⁹ vna hora: deide ſup ſiniſtrú: ⁊ illic pfice dormitioneꝫ. ꝑ ꝟo 2ª vbi magis ħ ꝑino cóplet. Opꝫ vt poſt comeſtioné ꝑ ſup dextrú lat⁹ dormiat pauco tpe: deinde ſup ſiniſtrum reuoluat: poſtea reuoluat ſe ſup dextrú. Super dxtrú qdē ꝑ dormiendú vt aliméntú fundum petat vétris in q̄ ꝓp carnoſitaté ⁊ ꝓpinqtaté ad epar ⁊ ʒirbú pfectior efficit digō. Cū enī iacet ſup lat⁹ dxtrū: véter cui⁹ fundus dclinat nā magis verſus ſiniſtrú deorſum directi⁹ tūc ſituat tédendo: ⁊ epar hꝫ velut ꝓ culcitra ſup qd ſe expādit: ⁊ ſic aliméntuꝫ magis petit que iſima. Et iō pcipio pharmacátib⁹ ſup dextruꝫ iacere: vt fumi a pharmacis reſoluti meli⁹ poſſint ꝑ ptes tráſire: poſtea ꝟo qñ ſoluunt ſup ſiniſtrú. Qñ aūt deſcéderit cibus tpe nó lógo tūc reuertant ad ſiniſtrú: qm̄ fundus ventris ita lateralr̄ qdámó tédit in ſurſum. Debit ēt epar ſuper poſitú calefaciés ipm ſui calore ꝯtactiuo. q. qdá pódere cóp̄reſſiuo vt ide figat vehemétius in illú. Amplectit ēt ⁊ cótinet vétré diquaqꝫ velut qs manu aliqd digitis cóprehendit ampliatis: ⁊ demú parúper ſuper eo ꝯſtrictis vt ea inſimat ictiſo. Et iō dcm̄ tredecima 3º. Somnú ſuper ſiniſtruꝫ lat⁹ eē plīmi iuuaméti ꝓp cóp̄rehéſioné epatis ſup ſtōchuꝫ.

Ex huius ēt applicatióe ⁊ vnitióe ipellit epar magis venas meſeraicas ⁊ iteſtina: vt qꝛ eis cúctis per breuiora poſſunt in epar chilum demádare: ipmqꝫ attrahere: poſt ħ ꝟo digōne in vétre iaꝫ perfecta reuertat ſuper dextrum vt fundus ſtōchi declinās in dextruꝫ aperiat: ceu dcm̄ eſt antea ꝑpter C vt. q. ſuperfluú pódus vétris qd in eo ꝯtinebat deſcendat: vñ tredecima 3º. Somn⁹ ſup dextrú eſt cā velocitatis dſcéſióis cibi: qꝛ ꝑparatio ſtōchi ⁊ ei⁹ ſituatio facit illō nectum cú directe fundus ei⁹ petat qd deorſus. Aliq tñ hñt ex ꝯſuetudie vt ſuper alteꝝ ſolú dormiát lat⁹: aut ꝓpter ſomni profunditaté vel breuitaté noctis ex aliméntis repleti vaporoſis: vt nó excitent neqꝫ de latere illo moueant ꝑus qꝫ opus ſit eos euigilare. Qui ſiqdem paulatine ad id qd dictuꝫ eſt ſunt reducendi: ſi aūt nó verrat in ſonno melius ſit: vt apparet ꝙ poſtqꝫ cibus deſcéderit in fundú ventris erectione vel qꝫmodica deambulatione ſuper ſiniſtrum ſe deponere.

¶ Dixit aūt in ſanis cú determinatione: eo ꝙ ſiqs ventrem habuerit fluxú opꝫ eú ſuper ſiniſtrú ꝓpter ꝓtactú iacere: ſi aūt cóſtipatú ꝓpter cám oppoſitá ſuper dextrum eſt accubandú. Silr̄ hñs epar calidú dꝫ cauere ne ſuper illud dormiat: ventré ꝟo hñs frigiduꝫ ſuper ſiniſtrum lat⁹ accúbat.

D ¶ Sunt ⁊ alii duo ꝓtacti modi dormiédi vt anterius ſuper ventré: qui qdē laudat in hñtibus frigidos ventres valde: ⁊ vtráqꝫ enīꝫ digónem mire confortat ⁊ ꝑparat ad ſupfluoꝝ expulſioné per vias ſuas: vñ 3ª ꝑ. Super ventré iacere auxilium ſatis fert magnú in digerendo: qꝛ caloré cóprehendit ⁊ retinet nālem: q̄re augmétat. Eſt ⁊ alius retro vt ſupine iacere qui oium eſt peſſimus digónis partes diſtare faciens ⁊ ſuperfluitates ꝓhibens excerni: ſed in cerebrú nuchá ⁊ neruos ipellens. Nó enīꝫ locus hꝫ poſterior per qué ſuperflua excernant: q̄re morbi ꝯſurgunt qꝫplures ibideꝫ: vñ reſupine iacere maluꝫ eſt ad prauas ꝑparás egritudies ſicut apoplīaꝫ freneſim frigidá. i. lytharngiá: ⁊ incubú: quoniá ſuperfluitates ad poſteriora declinare facit: ibiqꝫ retineri. Nó. n. viá hēt pōt ad palatú ⁊ nares: iuuat ēt ad boná digōné ꝯflexe iacē ⁊ nó extéſe. Mébra nāqꝫ digónis magis inuicé appropiquāt: loc⁹ ēt relinqt vacu⁹ véroſitatib⁹ vt geſcát imote ꝓbl'. 6. 3º ꝓble''. ¶ Adhuc aliqñ petit⁹ ē accubitus ſup lat⁹ dxtrú vel ſiniſtrú ꝓp ꝯſuatioñe ſanitatꝭ: ceu núc iterdú ꝟo ꝓnoſticatióis grā: qñ enī qs iacet ſup dorſuꝫ niſi ꝯſuetudie vel fatigatióe fiat dnotat aialé virtuté ita ꝓſtratá cú ei⁹ iſtris vt ſe nequeat ſup muſculos lateꝝ ſuſtentare: ꝓp qd in dorſum ꝑcidés Cómē. velut cadauer. ſigñatio eſt praua ꝓnoſti. ꝑ. ſuper vétré ſilr̄ accubit⁹ ꝑter ꝯſuetudinem vituperat. vñ ibidé. Sup vétré iacere cui ſano dormire inſuetú ita malú: qꝛ deſipientiá denotat: aut coꝝ qui circa véntrem dolorem vt denotant iliaci ⁊ colici: ſic igitur tacta ſit veritas cum eius breuioribus fulcimentis.

Propter quartum qdē. ad ꝑm̄ dōꝫ: ꝙ adiacere ſup dextrú ꝑ acciñs plus aduenit ſomn⁹ vt ꝓp motú laborioſuꝫ q fuit in vigilia ⁊ ꝑcipue in laborátib⁹. ¶ Aut dōꝫ: ꝙ lꝫ ſup ipꝫ ſomn⁹ magis occurrat: nó tñ eſt ſup id dormiédú: cú nó ſic vt oſtéſum celebret digō ⁊ ſupfluitatú adueniat excretio. ¶ Ad aliud dōꝫ: ꝙ qñ epar ſupponit vétri magis calefac̄ qꝫ qñ ſupponit: ſic calibs iflāmat⁹ ſuperimiſſus magis ledet qꝫ ſubmiſſus: iuuat enīꝫ pódere iprimēte ac cóp̄reſſióe. Neqꝫ eſt ſile de calore ſimplici ente in corpe ſubtili alta petéti: ⁊ in groſſo cópacto ꝑ cóp̄reſſioné corpis in corpus agéte. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ nó magis vicinant epati meſeraice qñ ſup id iacet cú diſgreget magis epate ápliato: vel eo dato meſeraice nó attrahūt niſi qd digeſtú: digerit aūt laudabili⁹ vt dclarátú ē ſup ſiniſtrú accubádo. ¶ Ad aliō dōꝫ: ꝙ cá Av. ꝓbabilis eſt ⁊ fortaſſis ſm alioꝝ opioné. Sic enī multoties loqt in illo lib⁹: imagiat enī occulú dxtrú pſpicaci⁹ vidéꝫ qñ q̄ ſup dextrú: tūc declinás dexter occultat vt nó videat: qñ auteꝫ ſup ſiniſtrú euenit ꝯ̄triuꝫ. ¶ Aut dōꝫ ꝙ illō verificat in loco lucido. Obſcuro enī ſic magis dormitur: non vꝫ referre. ¶ Ad aliō dōꝫ: ꝙ ꝯcludit ſomnuꝫ fieri ſup dextruꝫ cú dlectatione in qbuſdá: nó āt pfectioré digóné in plūīs ⁊ ſupfluoꝝ excretioné. ¶ Quātuꝫ ꝟo arguta ꝑtī alteri⁹ ꝯuincāt dudum appꝫuit. Dormimus nāqꝫ dlectabili⁹ ſup ſiniſtrum ſic accubam⁹ niſi labor ꝑcedés antvſus in ꝯ̄triú nos ducat. ¶ Ad vltimum ēt qd dōm apparuit: cuꝫ hic querat accubitus iuuamentú ⁊ nó ipſius pronoſtica ſignificatio.

¶ Differentia. CXXIIII.

Quod coitus nó cópetat in re. ſa. mōſtratur: qm̄ qd abbreuiat vitá: corpus infrigidat ⁊ deſiccat: ⁊ calorem diſſipat naturē: cuꝫ eius nó paruis ps ipo foras educat nó expetit in re. ſa. talis quoqꝫ fac̄ coitus. Multis eteni cuꝫ nó coeat lógioris ē vite aſino ⁊ eqꝫ ex quib⁹ eſt genit⁹: ⁊ femelle maſculis ſi fuerint coitiui. ꝓp qd paſſeres mares breuioris vite ſunt femellis: de cauſis lógitudis ⁊ breuioris vite. Nālis qꝫ caloris exolutioné dnotat minoratio corpis ⁊ virtutis ꝓſtratio ꝯtigés ide. ¶ Adhuc qd pōt ſupfluitaté euāre ſine leſióe ea q̄ cuꝫ nocuméto educit peligéduꝫ eſt coitu omiſſo: tale qdē ē exercitiú q ꝑ paruá pilá ꝑcipue ⁊ magná. 6. de re. ſa. Qd ēt appet ex ipſi⁹ bonitatib⁹ oſtenſis libellulo de exercitio cú ſphera parua qué in latinú tráſduxi. vñ Haly. euadés ex egritudie coarctatióis ſpermati eſt ille ex cui⁹ corpore reſoluit hꝫ ſupfluitas: aut ꝑ exercitium vel aliá purgationum. ¶ Rurſus. Poſſet hec ſupfluitas q̄ coitu foras educit abſtinétia ſine leſióe conſumi: cú ſit medicinaꝝ pfecta. iux̄ Gal'. Uiatici. 4. itroductú. ¶ Amp̄. ſi coit⁹ nó ꝯuenit adoleſcétib⁹: nulli ſm canones dialectice cópetet: qꝛ labor cib⁹ potus ⁊ ſomnus cóia ſunt ois etatis: venerea ꝟo adoleſcétibus ſolis. 2. de re. ſani. His ꝟo ꝯuenire nó apparet cum adhuc extent in augméto quo impediret maxime. ¶ Rurſus. Qd eſt natum ad eē nó debet euacuari cuꝫ ide foueat nā. Tale qdē eſt ſperma coitu eductum. 1. de gene. aialium: ita ꝙ coitus in re. ſani. nó confert.

Margin notes: Do. 2ª ca. 10º pa.ᵐ· — B — Tra. 3. c. 5. in medio. — C — Ubi ſup̄ in medio. — D — Do. 1. c. 3. … — Cómē. 19. Te. cb. 11. — E — F — G — 2ᵒ ꝑ ineᵐ· H — Iuxta fi. Cap. 4. 2ª tractatᵘ cō. 35. in medio. — Cap. 4. circa pᵐ. — Circa ꝑm. — Cap. 18. pᵒ meᵐ·

In oppoſitum ſunt medici cũ phis. ¶ Adhuc in re.ſa.expetit vt oia membra ſuũ actũ pficiãt. Sʒ coit⁹ ẽ mẽbroꝝ gñõnis act⁹. ¶ Amp. ſi coit⁹ cõpetit ſtaticis ⁊ cõueniet alioꝝ plurimis magis illis ad hũc diſpoſitis:cis aũt ꝯfertiſſimo ipſoꝝ etiam paſſionibus. pble.1.⁊.4. ꝓpter que in ſani.re.cõpetit coitus.

pble.50. pble.16.

Propter primum qdẽ ſciẽdũ:ꝙ coit⁹ ẽ maris ⁊ femelle in membris gñõnis applicatio qua ſuperfluuʒ expellit̃ ꝗ̃ſi ad finẽ ſpẽi vel idiuidui ordinati. Duplex nãqʒ ipſi⁹ extat finis. Unus qdẽ ꝑncipalior vt in ſpẽi gnõnẽ. vñ.5.theorice. Nã coitum in aiali ꝯſtituit gñandi cã:vt inde ſpẽs permaneret aialiũʒ. Et iõ Iſaac 6° Uiatici. De⁹ in aialib⁹ in coitu admirabilẽʒ ac iſeparabilẽ dlectationẽ exhibuit:ne forte coit⁹ abomiatione deſtrueret̃ gñõ: per vim nãqʒ gñatiuã q̃ ſpmate vtit̃ ceu organo ſpẽs diuino ⁊ imortali participãt inq̃ʒtũ pñt:ꝯ de aia ⁊ de ge. aialiũ ſcẽis. vñ Cõmẽ. Sollicitudo diua cuʒ nõ potuit facere ſm idiuiduum aial permanere miſerta eſt in dãdo ei virtutẽ q̃ poſſit pmanere in ſpẽ. ¶ Ali⁹ qdeʒ eſt ſcdarius:⁊ hic 2ᵘ. Unus qdẽ vt necius ⁊ approbandus ad regimẽ ſanitatis ordinat⁹ de quo pñs extat iſcriptio. Alter ꝟo inutilis magis ⁊ illicit⁹ vt ꝓpter delectationẽ ⁊ prauã ꝯſuetudineʒ pactus:⁊ hũc finẽ ipſi⁹ extneuʒ ꝑponũt aliis neceſſariis plurimi. vñ.5.theorice. Maioris partis hoium in appetẽdo coitũ delectatiõis cã ꝑponit̃: paucoꝝ ꝟo finis ⁊ ꝓpoᵐ liberoꝝ ꝓductio. Decenter ꝟo dcm̃ eſt maioris ptis: q: vel phantes maxie in dignitate voluptatũ ſpreta: q: non ſunt de diſpõnib⁹ neceſſariis in eſſe neduʒ de pfectionibus Cõm. in acceſſu phyſicoꝝ. vñ iterioꝝ.6. Diogenes cynicus patiẽtiſſimus oium hoium fact⁹ ad oẽm operã ꝯtinẽtia idigentẽ: vtebat̃ in venereis: q̃re moleſtationeʒ que ex ſpmate deponere volẽs: nõ ꝓpter aliqđ dlectatiõis bonũ: dũ amica vt aiunt ad ipm venire tardaret manu expſſit ſpma tangens pudenda. Quaʒ demũ aduenientẽ emiſit dicẽs ſe manu ꝑueniſſe himeneũ certaſſe: aut diuitũ aliq ꝓpter hereditates reliquẽdas afoꝝ.5ᵗ. ¶ Eſt autem ſanitatis regimen debita ſex reꝝ neceſſariaꝝ cum q̃dã diſcurſu:q̃ꝗ medicinarum leuiori vſu corpori adminiſtratio.

Ca.36. in ꝑncipio.

Cap.1. in ꝑncipio.

Te. cõ. 34. Cap.1. in ꝑncipio. 2° de aia 3. 34. in fine

K

Cap.36. circa pᵐ.

In pbe° vñ meᵐ. Cap.4. vſ medium.

L

Cõ. aſol. 60.

Propter ſecundũ qdẽ ſciendũ:ꝙ qdaʒ ſicut epicurus itroductus in techni lib° 3° negauit coitũ regi.ſa. cõpetere ⁊ corporis tẽperati dicẽs nullũ venereoꝝ vſuʒ fore ſalubrẽ. vñ colliget.6. Plurimi ſapientũ ꝓhibent vſuʒ coit⁹ in ꝯſeruatiõe ſanitatis. Epicurus ꝟo vt eſtimo nomẽ ꝓpriũ fuit medici q opioni Democriti adheſit ⁊ Leucippi: ſiĉ Aſclepiades Empe. vñ ꝑ de morbo. Nequaq̃ʒ vnũ eſt humanũ corpus quẽadmodũ athom⁹ epicuris. In ꝑ ꝟo elntoꝝ in q̃ſaliũ põnes recitant̃ qdã corpa ſupponit a duritie ifrãgibilia: quẽadmodũ q circa epicuꝝ:qs m̃.q. h⁹ imemor dixit ꝙ fuit qdã hõ grãdis famoſus. ¶ Cui⁹ qdẽ epicuri potuit eẽ motiuuʒ: q: cũ corp⁹ cõponeret̃ ſʒ ipʒ ex athomis arguebat illõ nõ cõpetere in regi.ſa. qđ athomos educit ex corpe: q: ſic diſſoluit̃ illi⁹ cõpõ: id ãt coit⁹ agit. Propter qđ voluit ꝯcludẽ nullũ fore ſalubrẽ. Hãc qdeʒ põnẽ Gal. vt apparebit eneruat. Motiuũ ẽt tollit̃ ipſi⁹ ab Ar. in pleriſqʒ ⁊ elntoꝝ ꝑ. Corpus nãqʒ oſtẽſuʒ ex elntis q̃ʒtitatiuis q̃tuor cõponi: qđ hic ꝓhibuit cũ Democrito medico ⁊ q̃litatib⁹ ipſoꝝ alterabilib⁹: qđ Aſclepiades cũ Empedocle negauit. ¶ Amp. hoc ꝯceſſo nihilomin⁹ ſtabit icõueniẽs: cuʒ athomoꝝ qdã ſint neceſſarii in corpis cõpõne. Alii ꝟo ꝓꝑ pfecte fore nõ pauci aũt ſupfluit: ſic ẽt euenit ponẽtib⁹ corp⁹ altero ꝑdictoruʒ cõponi mõ q̃ʒq̃ʒ ẽt ſint de ſe impaſſibiles. Patiunt̃ tñ cõpõnis rõne: de morbo ꝑ. Et hui⁹ qdẽ ãpli⁹ apparebit defect⁹ in 3° doꝝ. ¶ Quidã ꝟo ſcioli p epicuꝝ ſectaʒ voluerũt epicureoꝝ audire vt dicat̃ ſm eã nullũ coit⁹ vſum ſalubrẽ fore: ſʒ ad dlectationẽ oẽm. Uolebãt eni hos phos ſoluʒ dici epicuros de cute ac corpis voluptatib⁹ curãtes iuxta illud

Te. cõ. 35. Cap.7.

Cap.2. in ꝯra finem. P° pãᵐ.

M

Poſt pᵐ.

Cap.2. in ꝓe ſini.

Horatii. Me pinguẽ ⁊ nitidũ hñ cu rata cute viſes. Cũ ridere voles epicuri de grege porcum. ¶ Sed abſit ꝙ tales vnq̃ʒ ſint aut dicant̃ phi: cuʒ phia ſit amor ſapientie ac abſtinẽtia ⁊ ꝯcupiſcibiliũ victoria de hyſtoria phoꝝ lib°: q̃re hi fuerũt vt eis fuit poſſibile phantes recte ſpretis vt dcm̃ voluptatib⁹. ¶ Gra cui⁹ ſciendũ ꝙ phoꝝ tres fuerũt here ſes. Hec ꝑor. eʒ. nõ potẽs attingere formã ⁊ finẽ: neqʒ diſtinguere iter ſenſum ⁊ itellectũ cũ de nã ſenſus ponẽs non poſuit aliq̃ ẽt niſi corpa. Et iõ ſciam nãlẽ ꝑmã phiaʒ ſtatuerũt 6° meta. ꝓꝑ qđ merito dicti ſũt epicurei.q. de ſupra curantes: q: ſolũ qđ ſuperficietenˀ erat in re tãq̃ʒ in eius cortice ꝑcipiebãt vt tñ accñtia ⁊ ſenſibilia: vñ nullas poſuerũt eſſe formas ſubales. ꝑ metaph. nõ eni valebãt ad ſubam ⁊ medullã rei ꝑuenire: brutoꝝ fere cõprehẽſiõib⁹ aſſiſati. Quare Auer. de ſenſu ⁊ ſenſa. Hõ cõprehẽdit dr̃ias reꝝ ⁊ intentiones eaꝝ ꝓprias q̃ ſũt in re ſenſata.q. medullã de fructu: aialia ꝟo bruta extriſeca cõprehẽdũt.q. fructuuʒ corticea. ¶ Alia qdẽ fuit ſtoicoꝝ ſecta.q. ſtantiũ ⁊ meditatione iuuentiũ: que ꝑter corpora formas poſuit ſubſtãtiales: quorum ſtudiũ a Pithagoricis icepit: ⁊ eãdẽ in platonicis conſumatũ. ¶ Tertia quoqʒ pipatheticoꝝ extitit.i. circũeuntium: per ſcholas eni diſcurrebãt vt diſputatione que optimũ veritatis ingſitiuum eſt iſtim in cognitioneʒ ꝑuenirent occulti. Quoꝝ dux ⁊ princeps Ari. fuit aſtragelianus.

N

Coitꝰ re brica de tificatiõe. pb.c.

Te. cõ. 3.

Te. cõ. 11.

Iuꝫ ſi.

O

Propter tertiuʒ qdẽ ſciẽdũ ꝑus qppe coitus ꝯſiderent̃ iuuamẽta ⁊ nocumenta. Et demũ qb⁹ cõpetat naturis ⁊ qbus nõ: deinde veritas apiat̃ q̃ſiti. ¶ Propter hui⁹ ꝑᵐ ſciẽdũ eſt: ꝙ ipſi⁹ iuuamentuʒ corpis ⁊ aie ſi debite adminiſtret̃ q̃ʒ multiplex extat. Reddit eni hoieʒ alacriorẽ: audaciorẽ: minus iraſcibilẽ: minuſqʒ cogitãtẽ: igenioſiorẽ: morib⁹ grauiorẽ: corpe leuiorẽ: ⁊ meli⁹ dormiẽtẽ: calorẽ excitat nãlem: ac ei⁹ firmat virtutes: ꝯſeruatqʒ melle ac renũ dolorib⁹ ⁊ egritudib⁹ ſtatim: dũmõ caliditas fuerit ſufficiẽter fortis: ꝯſeruat etiã ab apatib⁹ inguinũ ⁊ ptiũ genitaliũ ⁊ fumũ reuocat caput petentẽ: tollit tenebroſitatẽ viſus: et vertiginẽ: capitĩ grauitatẽ ⁊ ꝓprie qñ ſpma fuerit coarctatũ coitus obmiſſiõe. ¶ Nocumẽta q̃ʒ ipſi⁹ extãt q̃ʒplurima tã aie q̃ʒ corpis: qñ idebite fuerit exple⁹. Uiteʒ eni abbreuiat ſenectutẽ accelerare faciens: itellim: ſenſuʒ ⁊ oẽs vlr vires debilitat: ac corrũpit caloreʒ ac ſpm̃ ipſaꝝ motores: neruos diſſoluit ⁊ articulos ꝓprie anchas ⁊ vlr mẽbra greſſus: oculos: cerebrũ: mucham ⁊ vẽtrẽ ꝑcipue debilitat oẽmqʒ corpori diſpõnẽ acquirens prauã. Et ad ſũmũ totã aiaʒ diſſipat ⁊ corp⁹ corrũpit. Que maxime iducit qñ fuerit grãdi delectatione qs ipo potitus cũ maior inde humidi q̃ʒtitas emittat̃ ac ſpũalis calidi. Et ideo 3° vigeſima. Coit⁹ cũ iſantib⁹ lʒ ſit fedus ⁊ ꝓhibit⁹ in lege apud multitudinẽ gẽtiũ ꝑfert̃ ſic muliebri. Hic tamen ꝯcuſſione magis fatigat illo. ¶ Propter h⁹ 2ᵐ ſciẽdũ: ꝙ ſi qs vult coitus vſuʒ recte ordinare in ſalutẽ opʒ idicationes ſumere a reb⁹ nãlib⁹ ⁊ ſibi cõnexis nõ nãlib⁹ ⁊ ꝑter nãʒ. A nãlib⁹ qdẽ ceu a cõplõne: q: cal'a corpa: cal'a ⁊ hu. ꝑcipue iuuant̃ ex coitu debito: nocent̃ aũt minime: deinde tẽperata: demũ cholerica: deiceps flatica: minime ꝟo ide alleuiantur. melica nãximo nocent̃ multũ ⁊ pleraqʒ. Et in cõplõnibus ſic ꝓportionabilr ſimplicib⁹ reperit̃ obſuatio in quo corpalĩm aut humidũ ampli⁹ viget. vñ 6° re.ſa. Innoxia venerea ſolis humidis ⁊ ca.ſunt: ⁊ oib⁹ qui nã multi ſpermatis ſunt: ꝯtrariſſimi ꝟo ſiccis cõplõnib⁹ venerei actus: ⁊ ampli⁹ qñ fuerit ſiccitas friditati cõmiſſa: ⁊ ꝑcipue cuʒ craſis teſticuloꝝ fuerit h⁹: h nãqʒ cõplõ ſemita eſt ad mortem: cõplõnũ 2°. ꝓꝑ qđ Alman. 4°. a coitu corpa hñtes ſicca vt ab inimico terficiẽte ſibi cauere debẽt. Et ꝓꝑ h appet qbus hu. coit⁹ expellit abũdãti⁹ ac qbus nõ. ¶ In membris ſilr ac virtute cõpetit exñtib⁹ robuſtis: debilib⁹ ãt minime cum eo ſbecillitent̃ pampliꝰ. ¶ In etatib⁹ ꝟo maxie cõuenit iuxta adoleſcẽtie finẽ cũ corporis augmẽtuʒ icipiat dẽſinere ⁊ ma-

P

Tra.1. ca. 6. in fine.

Q

Ad meᵐ

Ca.2. cir medium. Cap.17.

A teſ pap: ac i iuuētute demū ⁊ reliq̄ adoleſcētia. In p̄ma tñ maxime nocet modicū ēt ſupfluus:cū adhuc aug^m fit ſuffiaiēter intēſum ſintq̄ʒ diminuti adhuc ⁊ debiles:deinde in ſenectute:mime vo in ſenio. vñ 2° re.ſa.cuʒ p̄miſſiōe ordinis adminiſtrationis ſex rep̄ dī. Incipe qdem opʒ labores:ſeq̄ vo cibos ⁊ pot⁹:deīde ſomnos:poſtea venerea debētib⁹ q̄dē venereis vti. Aliis nāq̄ʒ cuncta cōica ois ſunt etatis. Venerea vo adoleſcētib⁹ ſolis ⁊ cū ipſoꝝ fuerit opportunitas vt his q̄dē que prius ⁊ poſterius etatib⁹: aut neq̄ʒ ſpmatizātibus oino:aut nō gn̄atiuū ſperma vel fecūdū praue. Et hinc eſt q̄ 5° theorice iuuamēta coit⁹ dicēda ois adoleſcēti aſcribūtur ⁊ iuueni. p̄ quoq̄ʒ pratice. Grandiores minuanť a coitu q̄ʒtū pñt:ſeniores quoq̄ʒ caueāt coituʒ oino. ℭ Cōpetit ēt in habitudie carnoſa p̄cipue: deinde in eq̄li:poſtea in pinguedine. Forraſſis aūt in macie extenuata demum in ſqualiditate mime vel ſynthesi. Hūtibus quoq̄ʒ colorē rubeuū p̄cipue ꝯuenit albū vo vel ſubnigrū nequaq̄ʒ alioſq̄ʒ ꝓportionabilr hñtibus. ℭ Cōuenit ēt magis ꝯſueto q̄ʒ ei⁹ oppoſito. Neq̄ʒ eni opʒ mox ab ipſo talē abſcidere cuʒ ide q̄d veneno ſile generet in corpe mortē inducēs interdum repentināe in egritudies plurimas ⁊ p̄ncipalioꝝ priū leſionē ⁊ vlr praua corpori acquiriť diſpōēcu magis religioſaꝝ ⁊ viduaꝝ mox abſtinere volētibus euenit:iterioꝝ apparēs 6°. ℭ Eius ſiq̄dēʒ vſus inordinatus p̄cipue nocet ſexui maſculino. Femelle vo paꝝ cuʒ in eo laboret minime. ℭ Sumiť quoq̄ʒ ipſius idicatio a reb⁹ nō nālib⁹ ⁊ maxie a tēpore:cui ſuppetūt alia:⁊ hoc 1°. aut vlr ꝓut eſt vna priū q̄tuor anni:⁊ ſic ꝯuenit p̄ncipalr:in vere:deide hyeme:deīceps eſtate minus:minime vo autūno. vnde p̄ practice. Minuať coitus autūno ⁊ tp̄ibus q̄bus graues ⁊ peſtilētiales iminent morbi iuxta illud. Sanus in autūno fore ſi vis pcito cūno. Et ſilr audiendum eſt de aliis acri aſcriptis. vnde Democritus inquiēs. Coitus certis tēporibus verno ⁊ autūno peragi opʒ:reddit ſe ꝓpter autūnuʒ ſuſpectū cuʒ eius collega magis oribaſio dicente. Nos autē cōueniēs tēpus ad veneren exercendam autūnum fore dicimus. Q̇ȯ deteſtādū nō modicū: ⁊ forte querunt talr ſuperfluū euare melācholicū. ℭ Aut ꝓut tēpus eſt hora:vel particulariter ꝓut corpori cū aliis aduenit rebus. Q̇ȯ ēt duplr eſt cuʒ deīn ſit coitū ⁊ ad ſpēi permanētiaʒ ⁊ ad idiuidui ꝯſeruationeʒ ordinari. Siq̄dē primū cum ſit ipſius vſus poſt ciboꝝ ventris digēnē:ac coꝝ deſcēſum ⁊ ante ſomnum vt eo expleto dormiat ⁊ qeſcať. Hoc eteni tp̄s optimū eſt ꝓlificationi:q̄ʒ dormit demum mulier ⁊ maris ſpma firmať in mrice. Spūs⁹ etiā gignitiuus cū ſpermatis mā hac viget hora. In digeſtione non crudus neq̄ʒ ſup digēne inanit⁹:⁊ lʒ p̄ practice de vtroq̄ʒ coit⁹ intēdat fine:illuʒ tñ maxime tūc audio q̄ gn̄ationi ordinať:⁊ ideo. A. vigeſima 3° loquēs de coitu p̄cipue qui ordinať in ſalutē indiuidui ait. Coitus bonus eſt ille qui ſit hora que ſupfluitatū ſequiť euatio: q̇ȯ erit celebrata perfecte digēne in vētre ⁊ pluſq̄ʒ dimidiata in epate: ita vt ſiat in expāſione iam nutrimētū digēne 3°. Sit ēt tp̄s vſus quādo corpus fuerit vt poſſibile ſit oium circunſtantiaꝝ mediuʒ:neq̄ʒ repletū:neq̄ʒ euatum: neq̄ʒ calefactū vel infrigidatū:humectatū aut exiccatuʒ. Et vlr totius q̇ȯ corpori occurrit mediocritas attendať. ℭ Tēpus vo id ptiri dieꝝ numero aut ſeptimanarum ſeu alterius:non eſt facile diffinire:ꝑōt tñ aliq̄s cōis ei terminus adaptari indicatiōibus illius iſpectis:q̄ʒ vo ad actū coitus ꝓpter delectationē vt deīn maxime ꝑueniť ⁊ plerūq̄ʒ: cōſiderāe Gal. q̄ freno id ſobrietatis abſorpto ꝯtingit peccare:cū virtus concupiſcibilis aliis rōni obediat mime. 7° ethicoꝝ euidēs ait. Q̄ſi aliquādo in vſu peccet coit⁹ ⁊ paruū exiſtat peccatum ⁊ merito cum modicum in eo ſit grāde. Ipſo nāq̄ʒ theſaurus euatur nature quādo nō fuerit debite factus. Q̄ñ eni excesſerit mēſuram:lʒ nō tāta eo quātitas vt ſanguis flōmia vel aliter euatur: vehementior tñ inde virtutis accidit diſſolo-

Margin (left): In pri. — Ca.36. in medio. Cap.22. ... 24.p° me. — B — Cap.4. ad medi. — Cap.10. — C — Ubi ſup. immediate — De.1.ca. 5.in pri°. — D — Prohibi... — Cap.4. in medio. Ca.c.36.

E theorice 5°. vnde 3° aialiū. A. Quando de hoie ſperma exiuit multū diſcolorať ⁊ debilitať ſuū corpus magis q̄ʒ ſi q̄dragīta exiret de ei⁹ corpore ſanguis tātum:eoq̄ʒ res eſt habilitata vt trāſeat in mēbra. Eſt eni emiſſio pure ⁊ nālis caliditatis. de gnōne aialiū 2°. Interuenientē quoq̄ʒ circa ipm peccato eligibilius ſit ſm Gal. vt ipſo q̄s vtať calefactus:humectat⁹ ⁊ repletus q̄ʒ ex his oppoſit⁹ ⁊ oino diſpōnib⁹ caliditati ⁊ humiditati attinētib⁹ cū ſemini ꝓportionētur:pp̄ q̇ȯ ſilr de reliq̄s audiať q̄nq̄ue nō nālib⁹ rebus:nulla ēt re quando corpori aduenit id p̄ter nām detineatur ⁊ ꝓprie inanitionis ac virtutis alis qualʒ ꝓſtratiua:q̄ʒ ꝯceſſum eſt quibuſdā egritudinib⁹ ⁊ maxie coarctationis ipʒ ꝯferre ⁊ ꝓprie flegmaticis:dīa. 186. ℭ Que q̄dēʒ ois ſimul ita mōſtranť:q̄m cōiter cōpetit i diſpōnibus precipue calis ⁊ humidis:in frigidis aūt ⁊ ſiccis minime: mediocriter vo in mediis. Cū eniʒ coit⁹ calm euacuet ex corpe ⁊ humidū eo iuuātur his abūdātes. Reliq̄s aūt ſec⁹:ſm tñ plus euenit ⁊ minus euenit. Tales vo ſunt diſpōnes poſtēſe:pp̄ q̇ȯ his ꝯfert:illis vo minime. In ceteris eq̄dem mediocriter ſe habebit. ℭ Propter hui⁹ 3^m ſciēdū:q̄ coitus cōpetit in re. ſa. tēperatus mēſura ⁊ diſpōnib⁹ declaris:q̇ȯ mōſtrať:q̄ʒ in re. ſa. expedit ſex reꝝ neceſſariaꝝ adminiſtratio cū corp⁹ ab his permuteť ex neceſſitate. Coit⁹ vo eſt hʒ. nā ſm halyab. ⁊ Ioānitiū ſub inanitione ꝯtineť ⁊ reple̅one. Iuxta vo Gal. ⁊ haly. in arte ƀ eſt in lib. technis 3°. ad accn̄tia reduciť aialia. Inanit. n. eius per ſe act⁹ ⁊ replet accn̄te ceu dimiſſus. Permutationē ēt grandē facit in aiam calorē ab iteri⁹ ꝯcitādo ad ex̄ quo delitia ſequiť:aut q̄d tale. Amp̄. in regi. ſa. opus eſt ſupfluitates educere:cū retēte corp⁹ multis habeant modis corrūpere:⁊ maxie vt tactū q̄ ſpermatis:pp̄ enim ipſius tēperamentū ⁊ ſube habilitatem citiſſime corrūpiť vt ex eo vapor emittať venenoſus:q̇ȯ aūt coitu emitiť eſt ſuperfluitas. Et firmatur:q̄ʒ oium membroꝝ eſt ⁊ p̄ncipalium principalr. Rurſus q̇ȯ antedicta hʒ iuuamēta tollēs nocumētoꝝ plurima expedit in re. ſa. Hūc autē mōſtratum fore coituʒ q̄ñ expetit actuʒ:itaq̄ʒ coitus cōpetit in re. ſa.

Propter quartum vo. ad p̄^m dōʒ:q̄ coitus p̄dicta iducit quādo fuerit ſuperfluus ſynthomata ⁊ nō in ſuo explet⁹ tp̄e. Quādo aūt mēſuratus ⁊ d̄bite pactus vt declaruʒ eſt plus iduc̄ oppoſituʒ:aut lʒ in ipſo vtcūq̄ʒ actu antelata videať cāre:poſt tñ factuʒ fore nō diu talia manēt iducēs oppoſita:q̇ȯ inuit Ari. paſſeres iducēs ſupflue coitionis:q̄ ſi mulus ſit lōgioris vite aſino ⁊ equo:ƀ eſt q̄ñ fuerint coitiui ſupflue:nō aūt cuʒ eo vt ſic vtanť mēſurate. Adhuc forraſſis ois abſtinentia eq̄ nocet ⁊ aſino. Mulo aūt q̄ʒ in eo diſpgiť p̄ oē corpus mime. In priorib⁹ eniʒ in vaſis corrūpiť gn̄onis niſi foras educať. ℭ Q̄ſi ꝯ̄ p̄dictuʒ iſiſtiť: q̄ʒ coitu educiť calor nālis:⁊ ipſe q̄dē fortis q̄ʒtuſcūq̄ʒ ſit nō minuit ex virtute: imo ex eo ꝑuenit in ſubaʒ ſpūs fortitudo ⁊ in aiam audacia. 2° p̄. ℭ Dōm q̄ humor non eſt pure nālis qui in ipſo emitiť indiuiduo ſaltē rōne futuri. Aut lʒ ſit nālis ⁊ videať nocere in pñti multuʒ ꝯfert in futuro:ſic eni ⁊ ſpuere ledit:q̄ʒ in ſaliuā ſm. A. calor cadit inatus. ℭ Ad aliō dōʒ:q̄ lʒ exercitiuʒ hēat euare ceteras ſupfluitates vel ad ipſeruʒ parētiōnē:nō tñ hāc cuʒ nō ſit ſimplr ſupfluitas: nō. n. q̄lis eſt ſʒ quāti ſoluʒ. Et q̄ʒ ordinať a nā vlī vt ad teſticulos pp̄ generationē emittať:ita vt q̄s nō poſſit eaʒ abſq̄ʒ corporis leſione ide celeriter euertere:nō ſic autem de aliis p̄ſmis euenit ſupfluis. Exercitiū ēt euacuat ſupfluitates in cuteʒ tendētes vt hinc expellanť:nō aūt ſpmatis mām ita vt ſit inde illā difficile euare:eceu mā in inteſtinis deorſum cōtēta prauē vomitu educiť:nō āt ſeceſſu. ℭ Ad aliō dōm:q̄ abſtinētia magis nocet coitu p̄cōditionato nec euat niſi per accidēs:neq̄ʒ tale q̄le ēt dʒ. Et lʒ ipſa ⁊ exercitiū ſint optima in ſuperfluitatū excretione:nō tñ ſufficiūt oino:⁊ iō dictum p̄ 3°. exercitiuʒ plures vtilitates afferre:q̄ñ regimē aliud ꝯue

Margin (right): E — Cap.36. in medio. Cap.3. in medio. Col.c.2. in me°. 3° techni te.cō.36. — F — 5° theo.c. 1.cir.fin. Coi° i ira regit re. rep nō naturalium reb. ꝯ coitu pp̄ ordinē. Cō.33. in principio. — G — De.3.lib.a c.8.6° fin. — H — 1° p̄ ... 4 ca.1. in principio. — De.1.c.4. in pri°.

I niẽs fuerit ⁊ rectuꝫ. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ coitꝰ competit in adoleſcẽtia ⁊ ꝓprie circa illiꝰ finẽ: cũ tũc corpora ſiſtere incipiãt pauꝝ creſcẽtia: vel ꝑ adoleſcẽtiã põt iuuẽtus audiri ẽt.
¶ Aut dõm ꝙ in greco ſcribitur akinaſontuꝫ qḋ ꝓprius dĩ ſtantium. Akimi enĩ ſtatꝰ interpretatꝰ. vñ in techni vbi circa augmaſticã etatẽ dĩ ex arabico hꝫ trãſlatio in hora ſta-
Tec. 5. tus adoleſcentie. Interdum tamen adoleſcentium ⁊ quandoqꝫ iuuenuꝫ transfertur. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ ſperma nõ eſt natum ad eſſe in corpore generantis: ſed reſpectu gñatiꝫ: lꝫ enim ſperma nõ decidatꝰ a toto realiter corpore oĩno: hꝫ tamen potentiam faciendi quod omne. diff. 34.

¶ Differentia. CXXV.

QUod anno quolibet ſit euacuanduꝫ oſtẽditur: quoniaꝫ homines experientia nõ in ſeipſis ſolumꝫ ꝫ in ſubiugalibus anteqꝫ incipiat eſtas in finibus veris ſanguineꝫ auferunt ſui ipſoꝝ ⁊ illoꝝ. afoꝝ.
K
Cõ. afor. 15. iux ſ. Cõ afor. 47. prima. Qḋ quidem indefinite dictum equiualet vniuerſali cum id ſit artis indefinitum. ¶ Palin. Sexta corũdem de multis recitat Gal. quos pharmacabat ⁊ flobothomabat vere: ⁊ ita preſeruabãtur a futuris morbis. Quo neglecto
In me. interdũ eos incurrebant. ¶ Amplius 6° de re. ſa. Quidam morbis moleſtantur vel ſm vnumqueqꝫ annum: vel oĩno demum per duos: quidaꝫ ꝟo bis egrotãt ſm vnumqueqꝫ annum. Quãdo antẽ quis egrotat taliter opꝫ euacuatione preuenire cum tales ſint anuãles morbi. ¶ Adhuc quando inſtat plectoria ⁊ corruptio indigetꝰ euacuatione per flobothomiam ⁊ pharmaciã. Sed hoc eſt in vere ⁊ autũno cum ver aſſimiletur plenitudini: autũnus ꝟo morbo de corru-
Cõ. afor. 17. iux ſ. pbie. 9. ptione afoꝛ. 1. ¶ Rurſus. corpora ſimplꝛ diſponũtur tempore. pbie. pma. ſed cuꝫ tẽpus in anno quadruplicter variet: quadruplicem diſpoſitionẽ corpori imprimet ſalteꝫ: vnde ⁊ quatuor augmẽtabuntur ſeu intendentur hu. quos educere ſit opus. ¶ Iidem. ſicut ſe habet euacuatio parti-
L
cularis ad tẽpus particulare: ſic ita ⁊ vniũis videtur ſe ad tẽpus habere vniuſe: cũ vtrobiqꝫ conuenientia videatꝰ: ſꝫ tẽpore particulari pluries conceditur euacuatio: vt apparet in vomitu ſemel aut bis in mẽſe precepto. 4° Alman. ⁊ pri-
Cap. 16. Ca. 13. in pncipio. mo quarta. Itaqꝫ in tempore vniuerſali vniuerſaliter vt ſaltem ſemel erit euandum: ita vt ⁊ quater fiat in anno. Propter quod quolibet anno erit euacuandum.

Ca. 14. in fine. **Cuius contrarium** ſcribitur colliget. 6. Dicitur eniꝫ ꝙ fiat euacuatio in ſeptimanis annoꝝ ⁊ earum medijs. ¶ Amplius. 6°
Afor. 47. afoꝛ. nõ dĩ ꝙ ſimplꝛ ſit euãduꝫ in vere: ſed cõditionalꝛ vt qbuſcunqꝫ ꝯfert flõmia vel pharmacia flomare aut pharmacare hos vere ꝯueniũt. ¶ Adhuc. hꝫ euõ ſit ad ꝓſeruationẽ: ne qs paratꝰ in futurã ꝯcidat egritudinẽ: vt apparet afoꝛ. 6. ſꝫ plures nõ ſunt parati egrotare cũ ſint ſufficienter
M
Cõ. afor. 47. ſani. Aliogn quolibet egrotarẽt anno: qḋ minime accidit. ¶ Rurſus. talis euatio fiet aliqͣ qͣtuor tẽporum anni: ſed in nullo cõpetet: qꝛ non vere cũ nullius mali ſit cauſatiuũ. Eſt nãqꝫ ſaniſſimũ ⁊ minime mortiferũ. neqꝫ eſtate: qꝛ ſub cane
Afo. 5. 4° pticule. Cõ. afo. 5. ⁊ ante canẽ moleſte ſunt purgationes. qḋ eſt eſtate: in q̃ ſiũ ꝓpter vehementẽ caliditatẽ diſſoluentẽ ⁊ ꝯtrariantem motui pharmaci ꝓhibetur purgatio: vt apparet afoꝛ. 4°. ita ⁊ hyeme ꝓpter vehemẽtem frigiditatem cũ hu. accumbẽt in corporis cẽtro inuiſcati adherentes. neqꝫ ſimilꝛ autũno: qꝛ
Do 3. ſẽ. 1. ca. 9. in fine. virtꝰ tũc debilis eſt. Eſt enĩ nãe hũane ꝯtius. ꝑ. 2°. cũ ſit fri. ⁊ ſic. ſimiqꝫ corpora ꝓpter eſtatem precedentẽ reſoluta quare indigentia: nõ quolibet igitur anno euacuandum.

Propter primuꝫ ꝟo ſciẽdũ: ꝙ qd ſit annꝰ oñſum diff. 115. Eſt aũt euatio
Cap. 2. in fine. Cõ. afo. 8. Ca. 20. in pncipio. duplex: vlis ⁊ particularis. Vlis qdẽ ꝓpe dĩ flõmia ⁊ maxime in vere celebrata: nã oẽs euat humores. Ea nãqꝫ eq̃liter euat oẽs hu. miſtos in venis: de pharmacijs. ⁊ afoꝛiſ. ſcõis. qͣre ꝑ 4°. Flomia eſt euo vlis que multitudineꝫ euat educit ẽt a toto corpe euonibꝰ alijs magis. Ver qͦqꝫ pre ceteris tẽpoꝝ vlius euonẽ indicat ⁊ tolerat vt teſtatur verꝰ.
N
Particularis eqdẽ euo que ꝓprie dĩ purgatio eſt aliquoꝝ triũ ꝯtriſtantiũ humoꝝ deductio. Que ſiqdem particularis dĩ rõne illiꝰ qḋ educitꝰ: nõ enĩ equalꝛ educit hu. ſꝫ vnuꝫ tñ. Gal. ⁊ pñs rõne a qua reſpectu vt ⁊ flomia: vlis tñ dicĩ
De virt. poar. kai iuxta ini põt ſi ſiat vñ tpe vt vere alioꝝ relatione ſicut apparebit in amplius diff. 161. ⁊ 164. ¶ Eſt auteꝫ duplex euonis hora cuiuſcũqꝫ electa ⁊ necia diff. 164. ¶ Palin. q̃dã ſit ad preſeruationẽ ſic illa de q̃ pñs rõ: alia ꝑ curã que in particulari indifferẽter expetitꝰ morbo tpe nõ ꝯcernens vt reliqua.

Propter ſcõm qdem ſciẽdũ: ꝙ quidam volunt omni anno euacuari non ſoluꝫ flomia verũ etiã pharmacia. Et mouentꝰ ex curſu inordinato ⁊ ebullitione humoꝝ ad putredinem in eſtate. Alij vero ſpernũt illud nõ ꝓcurantes niſi qḋ inſtat cũ ſint fortes: aut timẽtes prauuꝫ medicoꝝ opus: qḋ euenit in regionibꝰ magis frigidis ſic reliquũ in calis ãplius. Aliq ſiqdẽ mediã tenent viã. Sicqꝫ medicos ſit vt ad multũ eoꝝ euonibꝰ intẽ-
O
dere: vñ recolo ꝙ hoies cõiter purgari circa maij pñm: nũc autem omittũt: quidam ꝟo vt Auer. ꝑiodos ceu videbitur
6° colli. c. 14. in fine. in quibus ſit motus nature conſiderans voluit omni anno educere: ſed in ꝑiodis magis. In qbꝰ quãtum defectus aut veritatis habetur tertio propoſitorum apparebit.

Propter tertiuꝫ ꝟo ſciẽdũ: ꝙ huiꝰ q̃ſiti veritas refertꝰ: aut ad iudicium medici vel aſtrologi: cũ hi duo artifices maxie habeãt conſulere ⁊ ꝑudere nãe hũane: qḋ ſiqdẽ pmũ videndũ pmitus in quo tẽpoꝝ magis ꝯueniat euatio ac in q̃ minꝰ: ⁊ demum qbus expediat ⁊ qbꝰ mime ac q̃lis. ¶ Propter pͫ huius ſciẽdũ ꝙ ver ceu ꝓtactuꝫ ꝯuenientius tps eſt euoni ꝓpter triaꝫ
P
Tũ qꝛ ceteris tẽperatius ⁊ in tpe tali expetitꝰ vt dem euo. Eſt ⁊ in eo virtus fortis ꝓpter tẽperiẽ qḋ expoſtulat euõe. Tuꝫ etiã ꝓpter eius ordinationẽ inter tẽpora. pceſſit nãqꝫ ſpñ hyems humoꝝ gñatiua multoꝝ: ⁊ qḋ autũni ꝯſeruatiua: ſubſequitꝰ ⁊ id eſtas. Qua ſiqdeꝫ niſi pceſſerit euo humores mouebuntꝰ ad egritudines repletionales ⁊ putredinales: ꝯſiter expedit in autũno: qꝛ morbo ſimilatꝰ de corruptione. Corruptio aũt eget abſciſione: ⁊ qꝛ tẽpoꝝ eſt aliq̃lꝛ tẽperatũ diff. 66. Virtus tñ in eo debilis eſt: ⁊ idõ cautiꝰ euacuãdũ ⁊ ꝓprie ſanguinẽ cũ tunc ſit iminutus valde: demuꝫ minime in eſtate: qꝛ ſi neccitas impellat cũ lenitiuis pficiatur magis medicis ⁊ lubricatiuis. In hyeme ꝟo mime: cũ hu. geſcant: ⁊ idõ nõ ſunt agitandi ⁊ maxie pharmacia. In quibuſdam ẽt tẽpoꝝ ſecurius ꝯceditꝰ pharmacia q̃ flõmia vt eſtate ⁊ autũno: in alijs ꝟo flõmia vt hyeme: in nõnullis eq̃liter qdẽ fere ſic vere. ¶ Propter huiꝰ ſcõꝫ ſciẽdũ: ꝙ corpa q̃dam ſunt tẽperata ſemp ſana: nõnulla nũc egrotantia: lapſa ꝟo alia. Et ip̃a multiplicia vt mixtũ ſana neutra ⁊ ſimpꝛ
T. 1. tec. ca. 3. egra in techni. Et hec qdam multimodas in magis ⁊ minꝰ recipiunt diffas ⁊ pcipue ſimplꝛ egra: cum plus recedentia ſint a forma nãe appropinquãtia que idetermination is ⁊ affinitatis eſt cã: hoꝝ eqdem aliq̃ debito vtuntꝰ regimine ⁊ ſi pauca: reliq̃ ꝟo indiſcreto. Adhuc ẽt q̃daꝫ regiones ha-
Q
bitant ca. alia fridas: nõnulla ꝟo medias. Adhuc qdam reguntꝰ regimie laudabili verſus latꝰ temꝑitatis tẽdẽs: aliqui ꝟo oppoſito. Si qḋ igitꝰ corpꝰ fuerit optime ꝯſtructũ ⁊ cõuenienti vt ſibi ineſt vtatꝰ regimie niſi ꝯſuetudie vel alio deprauatũ: euone nõ eget q̃cũqꝫ cũ oẽs eiꝰ per ſe expellat ſuperfluitates cũ mõ. Tantũ nãqꝫ appetit q̃tuꝫ dꝫ ⁊ bñ digerẽ
T. te. 3. ca. 3. põt: nõ egẽs aliquo meriẽte: cũ ſibi ſit regula nãe ipſiꝰ bonitate in techni ⁊ ſanitatis regimẽto: ſi ãt vtatꝰ praua ſex reꝝ adminiſtratione decidiq nõ de difficili adeo vt euone indigeat vtraqꝫ vna vel pluri ſm ꝙ labitꝰ id amplꝰ vel minus. Si ꝟo fuerint ifirma que tñ nõ tangit dubitatũ euone idigent de ſe particulari oĩ tpe modificata dũtaxat egritudo malis extiterit: ita vt ⁊ pluribus vicibꝰ ⁊ tpibus egeãt euari

A ſupportante vtrumq; ſi multuz ſana fuerint corpa aut neu/tra vl' egra nõ plurimũ: ſufficit eis vna euõ ſimplr: qm̃ ſi alit vna vl' plurib⁹ egēt tpis euonē afoi. 6. ¶ Et noſce φ in hõ corporib⁹ plibus ãnualr vicib⁹ flõmia q̃3 p̃ pharmacia eget cũ maſſa humoꝝ amplius abũdet q̃3 vapus. Adhuc in edu ctione ſanguis nõ eſt tãtuz timoris ſicut in pharmacia dũmõ fuerit medicis attractiuis peracta. 166. dĩa. Particulares tñ pharmacie ſuperant numero ſingulares flomias. In re/gionib⁹ ēt calis magis expetit pharmacia q̃3 flõmia. In fri gidis ꝟo eõ. In medijs q3 mediocriter iudicandũ. In poti ēt regimine mīme cõpetit euõ in ſrio ꝟo amplius. Hec aũt ſatis ſibi atteſtant cuz ſm φ ſuperfluitas maior aut minor abundet in corpore ⁊ tpis aptitudine indigeat euõne. Uñ pſiliuz meũ extat ⁊ maxie in regione ad caliditatē declinã/te cũ ⁊ rariſſime corpora reperiant tēperata ⁊ debito regi mine ducta vt veris initio celebret euõre pprie cũ medic⁹ longe nequeat diſtãtia adeſſe. Ualde nãq; iuuamētuz pre/ B ponderat nocūtuor: q̃3q̃3 enim anno gs nõ egrotaret ſanita tis tamē hinc efficacior reddit. Multa ēt caſualia poſſunt corpori occurrere. vñ afoi. 2ᵃ ⁊ inopinate fortune reruz ſub/incidunt oibus hoibus. Hec aũt poterunt amplius ledere cum corpora fuerint ieuacuata. ¶ Si ꝟo deniuz queritum ad iudiciuz referat aſtrologi cuius pſpicacior eſt audiens tunc dõm φ nõ quolibet anno euacuãdũ: cũ neceſſitas eua cuationis pciſe nõ ſe offerat quolibet anno: ſʒ ſolũ quando morb⁹ fuerit in aliq̃ parte ãni futur⁹: qõ cognoſcet ex dire ctione gradus hyleg aut aſcēdentis: qñ ſignificatoribus oc currēt alijs ad aliquez corporalr maloꝝ vel aſpectum eoꝝ natiuitatis hora: vl' ēt aliq̃ſr reuolutionis natalis horoſco pus: dĩa. 113. iuxta illud cētiloquij: aſtrologus optim⁹ mul tum malũ futurũ auertere poterit. Scd'm eni φ hoc euene/rit ſet' aut ãplius in ãno vl' nõ ptigit eget aut nõ euõ: qõ for taſſis: lʒ exnee tetigit Auer. 6. colli3: qñ ꝑtulit. Ego dico φ C illi q vtunt potionibus in ſeptimanis annoꝝ aut in medie/tatibus ipſoꝝ rectius faciũt q̃3 illi qui oī anno purgationes exercent: q: nos videmus φ egritudines vplurimũ nõ ac/cidunt hoibus niſi circuitib⁹ terminatis aut circa. Et pro/pterea circa vnũquoq; indiuiduũ hic eſt pſiderandum.

Colli7 eõ. afoi. 48.

Colli7 eõ. cõ. 50 in ſi ſint.

Cab. 14. in fine.

Propter quartuʒ ꝟo ſciēduʒ φ arguta ſalſ/uijs iaʒ tēdũt gerata dõm tñ ad ipſa pfectioris didaſcalie gra. Unde ad ſm̃ dõm: φ Gal' loquit in corporib⁹ lapſis qbus ꝑpter futurũ caſũ cõ petit euõ. ¶ Ad 2ᵐ ⁊ tertiũ dõm: nã ſermo eſt ſm Gal. ibi dē de corporibus ſanis lapſis que niſi purgent nõ durãt ſa na: hec nãq; ſunt lapſa. ¶ Ad aliud dõm: vt apparuit φ ve ſic opꝫ euare ⁊ qñ plectoria extiterit ⁊ cacochimia non tñ alia cũ tpe opꝫ pcidere. ¶ Ad aliud dõʒ: φ lʒ ſilr diſpon/tur corpora tpe tandē nihilominus põt tēpori cũ alijs non parũ reſiſti reb⁹ altis qnq; eius mãm in pĩiuz pũertēdo vt docet in techni: ⁊ vir regiminis ſanatiõ. ¶ Ad aliud dõʒ: φ ſermo eſt in corporib⁹ lapſis in qb⁹ pſultũ tutius fore pmit D tere euonē a futuro malo preſeruatiuã vel ſalutē in melius roboratiuã. Que eni optime ſana euone nõ egent: neq; plu ra ſepe lapſoꝝ ſi decenti vtant regimine. ¶ Ad ea que alte rius perij ⁊ pmit⁹ ad Auer. viſuz qd dõm. ¶ Ad aliud di cenduz: φ hñ dcm̃ eſt ſub pdictione: qm̃ nõ ſimplr indiget vt appuit euone ſed pditionalr. ¶ Ad aliud dõm: φ ſi de/terminate ſciret futuꝝ quē egrotare aut nõ egrotare nõ oī anno medicus euonez pmitteret ſic noſcit aſtrologus. Tñ tutius eſt illi pmittere ipſa ſaltē ſanitatis gratia firmioris. ¶ Ad aliud dõm: φ iã dictũ tpe quo expediat ⁊ quo nõ: lʒ nãq; in vere rõne ipſius nõ multũ cõpetat euõ ex parte hu/moris ad min⁹ pꝛiſtantiã: tñ ꝑ alia vt dcm̃ tpa pcedētia ⁊ ſubſequētia cõpetit. Conuenit ēt in eſtate ſuauiter vt neceſ/ſitas erigit ⁊ cũ debilib⁹ pharmacijs: nõ tñ eſt hora hic ele cta ſʒ neceſſaria magis. Neq; in autũno ſic eſt ꝟtus debilis multotiēs: lʒ pĩiet vice cũ ambab⁹ q̃litatib⁹ vt euonē ⁊ p/

Ario. 3 tr. cõ. 27.

pꝛ'e pſiſtātis humoris tolerare nõ poſſit. Quid aũt ſit de euatione hyemis cenſendum oſtenſum eſt prius. E

¶ Differentia. CXXVI.

Quod ſuper pharmacũ nõ ſit dormiē/dũ aſſumptũ mõſtrat: q: tunc ſuper vomitũ eſſet dormiēduz cum ipſum ſit ſubductiuũ ēt violentius euatiuũ. dĩa. 166. Sed ſup hoc nõ eſt dormire expreſſum verum potius oppoᵐ vt moueri ⁊ agitari: q̃re neq; ſup ſeceſſiuum vtriq;. ¶ Amplius pharmaco non eſt adducēdũ aſſumpto qõ ipſius actũ perturbet ⁊ coꝛruptatibꝫ eſt ſomnus cũ mo/tum cauſet de circũferētijs ad cētrũ motui pĩiũ pharmaci: mot⁹ aũt ſe perimunt pĩij. ¶ Idē Haly. ſup cētilogo. Effe ctus medicine nõ eſt nãlis corpori: ſʒ attrahit humores ſu/perãdo plures ꝟtutes nãles: ⁊ iõ phibet dari in piunctiõe lune cũ ioue. Ptolo. ibidē aut cũ venere cũ ide pfortet nã. Supare ꝟo ꝟtutũ plurimas id nõ poterit cũ ſomno fortifi/cet ipſas: fortes nãq; efficit act⁹ oẽs nãles eo φ calorē īteri⁹ F ptinet ꝑ ſcõa: qñ aut ita fuerit ſoluere nõ poterit. Et fulcit: q: roborata nã virtus imbecillitat pharmaci q̃plurime. ¶ Paliu: ſi ſup pharmacũ dormiendũ aut ſuper debile vel forte: nõ ꝑ q: ꝟtus debilitaret ꝑampli⁹ ipſius cũ medicine debiles ꝑpinquiores alijs ſint alimento. Neq; ſuper forte: q: ipſius vigore eo ēt nõ fortificato per ſomnum deducere natura poterit pharmaci potentiã in actũ. Ocioſum igitur eſſet: itaq; nõ eſt ſup aſſumptũ pharmacũ dormiendũ.

Doc. a. 16. 1. ca. 13. in ſine.

In oppoſitum qm̃ cõius pharmaca exhibētur circa noctis pmã q̃rtã. Nocte āt nobis eſt pſuetudo dormire. dĩa. 103. Hãc aũt ēt prauã nõ mox opꝫ abſcidere re. a. 2ᵒ. ¶ Eti. qõ celeri⁹ ducit pharma cũ de potētia in actũ id fortificãs reprimēs ēt malitiã ⁊ ef/frenitatē ipſius expedit ſup aſſũptionē ei⁹ adducere. Tale ꝟo eſt ſomn⁹ cũ ca/invigoret nãe ipſi⁹ iſtiz. ¶ Adhuc illõ q̃ pharmacũ ⁊ ꝑpe attractiuũ reſoluit in vapores ⁊ fumos vſq; ad ſpatiũ determinatũ eſt eidē adiũgēduz cuz pñnz ſit G dĩa. 161. h ipm attrahere modo. Id antez agit dormire ſup ipm cuz calorē fortificet intrinſecus circa pharmacuz. Quo quidē accñte is ab eo tã q̃3 a centro in circunferētias refrã/gitur: ꝑpter quod fortius tēdit in humores per ptes vt di/ctuz antea. Itaq; ſup pharmacum dormiēdum ſuſceptum.

Colli7 ſm cõ. 21.

Propter primũ qdē ſciēduʒ φ pharmacuz ſu mit 3ᵗ. Cõiter nãq; pro oī me dicis ceu titulus denotat libri Gal. pharmacoꝝ. Et p me⁹ ſolutiua vt hic iuxͣ illud veteris. In pharmacijs ſi q̃lia opꝫ purgari. Accipit ⁊ pro veneno grecoꝝ idiomate pnicioſo. Eſt āt h audiũ 2ᵗ: ſtrictius qdē p os eductiuũ: ⁊ ſeceſſiuuz p ãnũ: q̃ꝫ qõdã eſt violētuz nãe opᵐ vt ſcamonea: ceu ſorbiuz. Aliud debile ſic mãna ⁊ caſſiafiſtu. nõnullũz mediocre: ceu reubarbaꝝ ⁊ agaricus. ¶ Adhuc hoꝝ qõlibꝫ di aut rõne ſubẽ ſiue ꝟtutis vel q̃litatis qõ hꝫ vel cõpõnis. Nã violētuz vt ita eſt qõ in ſuba pſtruit groſſiori ⁊ cõpactiori ſicut ele/ H ctuariũ: trociſci ⁊ pillule: debile ꝟo qõ in liqda velut dece/ctiones ⁊ ſyrupi. Mediũ ꝟo qõ mediocriter ceu pulueres qõ eoꝝ oñdit durabilitas aut eoꝝ opᵐ: hora eni durãt per ampli⁹ ⁊ maxie cuz melle pſtructa ⁊ plus ſi frida receperit narcotica ceu opiuz ⁊ q̃ hꝫ: reliq̃ ꝟo min⁹ ⁊ ꝑpe ſucchbaro pſtructa. Cõſeruat eni mel eo magis a corruptione dĩa vidi mus: aut ex pte hũoris cuz difficultate ſeu facili⁹ educibilis aut me⁹ vt melia: choľa vl' ſla. ¶ Noſce q̃3 φ miſta data in ſuba groſſiori ⁊ cõpactiori vt pillule ⁊ electuaria opꝫ coꝝ aſſũptiõi p aliq̃s dies pceſſiſſe ipoꝝ pſtructionē vt ex actiõ ne ⁊ paſſione applicatoꝝ ſil' vna q̃dã media reſultet nã: vñ elixoꝝ. i. mora idigēt pfuſe pricule vt in adiuicē agãt ⁊ pa/tiant diſariã: in liqdis āt ⁊ ꝑpe in qb⁹ egit ignis pmiſtionē nõ ſic expedit cũ ipſius actuale calm celeriter potuerit can/dē inducere. Quot ēt modis ⁊ qbus opet pharmacũ dĩa oñdit. 161. ¶ Quid āt dormire ſeu ſomn⁹ dĩa viſum. 108.

In fine.

I Super pharmacū q̄3 aſſumptū dormire ſ[r] intelligiſ ſtatī mox eo ſuſcepto aut poſtq̄ȝ icepit opari. Aſſumiſ āt ipȝ vl' robuſto cal'o vētre ⁊ vlr corpe oi aut debili vel medio.

Propter ſcdm vō ſciendum q̄ aliqui dixerūt nō eſſe ſuper pharmacum dormiendum: eo q̄ ipſius reſoluiſ virtus. ℭ Alij autē oppoſitum: cum eo vigoretur eadem. Quo℞ quidem defectus tertium ⁊ quartum oſtendet dicendorum.

Propter tertiū aūt ſciendū q̄ ſi pharmacum fuerit vomitiuū ſup ipſuȝ minime dormiendū: qd' inuiſ afo. 4ª: Qñ biberit q̄s ell'm ad motiones qdē corp⁹ magis ducē. Ad ſomnos vō ⁊ imobilitates min⁹: ħ āt elluis eſt albus qñ ſump' pſerſ hūc audit Hip. afo. 5ª. ℭ Rurſ. vigorata n̄ā ſonino pharmacū vomitiuū ſieri poſſet ſeceſſiuū cū hic nālior ⁊ ppꝛior eūo exiſtat. diſa. 142. Adhuc p̄ 4ª. Vomitus p̄cipiſ in meridie qñ nāe aut multū ē ꝯſuetudo vigilare. Nō igiſ ſup pharmacū dormiēdū vomitiuū niſi ei⁹ eſſreniret actio: iux̄ illud Hip. Cuȝ volueris ell'm qeſcere ſomnū fac ⁊ noli mouere. ℭ Si vō ſeceſſiuū pharmacū fuerit ⁊ forte rōne v̄tutis ipſius maxie aut ēt cōpōnis vl' hu. viſcoſi groſſi poſt eis aſſūptionē dormiēdū nō lōge. Vētre vlr q̄cūq̄3 ſe hūte mō in fortitudine debilitate ⁊ calore: tūc. n. fortificaſ ſufficiēter n̄ā potētiaq̄3 pharmaci ad actuȝ deduciſ pfecti⁹: eiuſq̄3 reſiſtiſ maliciei. ℭ Si aūt ipm exiſtat debile tribus añdictis modis venter eqdē aut erit fortis vel mediocris cū calore hō: tūc nō illius eſt ſup pharmacū dormiēdū cū v̄t⁹ ide diſſoluaſ illi⁹: neq̄3 maliciā hēat q̄ȝ op⁹ ſit corrigē: ſitq̄3 cal'ȝ ſufficiēs abſq̄3 aliq̄ adminiculo ipȝ in actū ducē: vñ p̄ 4ª. Qñ q̄s medicinā vētris ſolutiuaȝ biberit meli⁹ ei erit ſi fort' extiterit vt ſup eā dormiat añq̄ȝ opeſ q̄m opabiſ meli⁹: q̄ ſi debilis fuerit melius erit ne ſup eā dormiat: q̄m n̄ā digeret medicinā. Si vō pharmaco debili ente vēter qdem vlr cū oi n̄ā fuerit ibecill' laudo poſt pharmacū dormiēdū aſſūptū vt n̄ā qeſcat ⁊ calidū ꝯforteſ ibecille: qd valet ipm in actū deducere: q̄m niſi n̄ā fuerit opata in ipm id nō aget in eā. p̄ 4ª. cū oē qd deduciſ de po^a in actū p aliqd educaſ ens actū: de gen. aialiū 2°. Et vlius exp⁹ laudo ſup pharmacū dormiēdū fore adaucta qdē modicū v̄tute pharmaci debilis ne ſomno debilitetur veq̄ ea poti⁹ ꝯforteſ ⁊ n̄ā. Hec aūt audiēda oia ſ͂ ut q̄ȝ pharmacū incepit opari: poſtea vō nō dormiēdū dū ei⁹ perdurat actio niſi eſſreniret: pp. n. motū ꝯtrarius ſomni ei q' me^ne act⁹ ipediſ illi⁹ cū in diuſa ſil' pueniat ptractio. vñ. A. cuȝ me^na cepit opari meli⁹ erit ne ſup eaȝ dormire quocūq̄3 mō fuerit. Et Almā. 4°. a ſomno abſtinēdum oino poſtq̄ȝ incepit ſolui: qd ⁊ afo. appet 4ª. ℭ Sed ꝯ id ⁊. A. maxime vī q̄ ſup pharmacū debile ſit idifferēter dormiēdū: p̄ª. n. ſcribiſ tertij. Solutiua vō facilia ad purgāduȝ caput ſūt aſcelaret. i. aloetica ex qb⁹ ſumiſ pill'a magna vt paruū pōdus opōnē efficiat ſufficiētem cū moꝛa ⁊ nō noceat pp paruitatē ſuā iteratio ⁊ dormiat ſup ipaȝ ne deſtruāt mot⁹ ⁊ vigilie opōnē ei⁹. ℭ Dōm q̄ 2ª eſt per pharmacū eūo: vna qdē totalis ⁊ determinata certa hora ⁊ de tali extat q̄ſitū. Altera vō eſt ptialis hora fere idifferēti: ⁊ q̄m ſepius ſupra ⁊ maxime in ꝯſtipatis vt vēter maneat lapſus ne fumi petentes caput ꝯſtipatione dolorē cauſent in eo. Et ħ pharmacū eſt laudabili⁹ ſero ſumere q̄ȝ mane pp mot⁹ ⁊ labores occurrētes in die. Et neq̄3 ei⁹ deſtruiſ opus pp frequens aſſumeret neq̄3 ēt ledit pp aloes bonitatē. Ceteris eni min⁹ pharmacis nociuū: ſicq̄3 ħ itelligēdus eſt. A. vñ Macer auc̄te Oribaſij duas pilulas aut tres iformatas cū ſucco cauliū ad q̄titatē fabe aut ciceris ſepe de ſero ſumi precipit. Inquiens q̄ purgat⁹ his: vix nūq̄ȝ capitis vexabitur vllo doloꝛe. Et nihil eſt oculis mihi crede ſalubrius iſtis.

Propter quartuȝ vō. ad p̄^m qd dōȝ appuitꝫ nō eni eſt ſile de vomitu ⁊ ſeceſſu cū ſit velocior illo ac fortior nāȝ irritās perampli⁹.

ℭ Ad aliō ēt vtrūq̄3 viſuȝ: q̄ lȝ i p̄n° moueat calȝ de circūferētijs ad cētrū: in pceſſu tñ pp refractionē ipſi⁹ ꝯtri⁹ accit mot⁹ motui ꝯformis medicie. Neq̄3 mox qñ medicia ſuſcipiſ in vapores diſſoluiſ ⁊ fumos: verū p̄ calore efficiſ nāe. ℭ Ad aliud dōm q̄ pharmacū ſupponendū eſt adeo forte āc pportionatū vt ſomno poti⁹ vigoreſ q̄ȝ extermineſ ipſo vigorata n̄ā. Neq̄3 virtus pharmaci debilitaſ vſq̄3 ſi fuerit ſufficiēs: ēt n̄ā potēs: qñ ipſo vtiſ regulat in ſui ſubſidiū ad modū q̄ vtiſ alimēto ſanitatis cpe: breuiarij 7°. ℭ Ad aliō dōm q̄ qūo ſup debile dormiēdū aut nō iā viſum: neq̄3 potētia pharmaci habitualis in actū pōt eundeȝ puenire niſi fortificata n̄ā: neq̄3 pp hic tñ vt dñſum reqſit⁹ eſt ſup forte pharmacū ſomnus: ſȝ ēt pp ter ei⁹ malitie repſſionē ⁊ cal'i vigorationē vt celerius attrahat ⁊ expellaſ a corpe. ℭ Ad p̄^m aūt alterius ptis dōm q̄ pharmaca fortia danſ illa hora: debilia vō magis circa quartā partē noctis inſtantē ita vt iā ſomnus p̄ceſſerit ſufficiens: aut id ꝯceſſum in vētre ⁊ n̄ā debili oino ſeu ēt vl'ius. ℭ Ad alia vō dōȝ: q̄ ve℞ ꝯcludūt de pharmaco fortiori: nō aūt ſic vt dñſuȝ debiliori.

ℭ Differentia. CXXVII.

Quod tyriaca competat poſt aſſumptū pharmacuȝ monſtraſ ex p̄ 4ª. Jtidem q habuerit fluxuȝ vētris magnū ex precedenti pharmacia vel ex hu. venenoſo ⁊ biberit de ipſa ſanabiſ ſtatim Zoar. ℭ Rurſus ipſa retinet naturā 5° ſūme p̄ª. ⁊ Serap. 7°. Jd aūt expetiſ ⁊ p̄cipue cū eſſreniret ſolutiuū. ℭ Palin: pharmacū eſt de gñe veneni. 2° re. a. Tyriaca vō cōpetit venenis ita vt in re vna iuuatior eſt metridato ⁊ eſt venenū ſerpentū 5°. ſ. ſūme p̄ª. ℭ Adhuc qd tollit accītia ex pharmaco ꝯſurgentia ⁊ diſpōneȝ corporis melioꝛat poſt pharmacū expedit. hō vō eſt tyriaca: remouet eni vt tactū fluxuȝ ⁊ vētoſitates ex qbus doloꝛ ꝯtingit: extenuat viſcera: mundificat pphellēdo qd eſt interius ad extra ⁊ p̄ncipalia ꝯfortat. ℭ Eti. tyriaca calefacit: pharmacū vō infridat: ſpm euandō rem corporis calidiorē aut humores. Cura aūt pficiſ cōtrario. Jtaq̄3 poſt aſſumptum pharmacū ꝯuenit tyriaca.

In oppoſitum illuſtres videnſ medico℞ eam nō exhibentes quos nō eſt iſufficiētes aſſignare. ℭ Adhuc tyriaca nō cōpetit debilitatis vel diſſolutis cū ea ſm Damaſ. in afoꝛ. diſſoluat mundet ēt ac diſpergat qbus nō egent pharmacati cū id ſolutiuū ſufficienter egerit. Jgiſ nō cōpetit poſt pharmacū tyriaca.

Propter primuȝ qdē ſciēdū q̄ tyriaca eſt 2ª altera qdē medicia℞ mr̄ ol ctar ſolēnior nāq̄3 eſt alijs ⁊ efficacior: ita q̄ ⁊ metridatū ſupat ⁊ pꝛe in expulſione vt tactū ſerpētuȝ veneni: ſȝ in reliq̄s reb⁹ ipm nō nūmiſ a tyriaca diminutione de q̄ ſit curādū: imo eſt magis addit iuuamēti in plib⁹ ei⁹ ⁊ ꝯſidētioꝛis vtilitatī. A. Et dī a tyro ſerpēte q̄m carnes igrediunſ ipſi⁹ in eā. Et ſūt velut radix ⁊ baſis iſti⁹ medicie: ita q̄ eis p̄uatī deſtruiſ ipſa: qd ēt in alijs medicis attēdiſ ſolēnibus ſicut aloes in hiera pigra ⁊ ell'us vel colloquintida in hieris magnis. Cōpoſitores nāq̄3 medicie iſpexerūt nāe induſtriā ponētis in vnoq̄3 mēbro cōpoſito pticulā ꝯſil'em q̄ pficiunſ actus. diſa. 61. ℭ Tyriace ſiqdē ꝯfectiones ſūt pl'es. Radicalior tñ q̄ Andromachi i q̄ libꝛ ꝯſtruxit ſingularē. vñ. A. Jaȝ pl'es medico℞ ſic Gal'. ⁊ alij addere viſi ſunt in tyriace ꝯfectione nō pp necitatē facientem illud necium eis neq̄3 pp aliqd forte vocās eos ad illud: ſȝ querētes vt rememorenſ ⁊ vt remaneret ab eis in ipſa veſtigiū ſic remanſit Andromacho. Et meū qdē ꝯſiliuȝ eſt vt nō remoueāt aliqd qd experimētū iuuatiuuȝ iuenit: fortaſſe nāq̄3 illa cōpl'o cuȝ illo pōdere eſt ſignās illud cui⁹ iuuamētuȝ iuenit experimētū: ita vt qñ re[m]oueſ a ſuo pōdere nō ſequaſ illā pprietatem. Cui⁹ op^m ſcribiſ coll'ȝ 5°: vt dicaſ q̄ hō quē tu ſcis ingt q̄ nos nō debemus aliqd diminuere ex receptione quaȝ fecit Andromachus

Margin notes (left column): Afoꝛ. 14. — Cō. afo. 1. in p̄n°. — K — Ca. 11. in medio ⁊ iuxta ſin'. 4ª afoꝛ. afo. 29. — Cap. 5. p̄ᵒ p̄ncipiū. — L — Vbi ſup̄ imediate. — Ca. 1. t. 8. — Vbi ſup̄ imediate. — Afo. 15 in medio. Cap. 10. p̄mi trac. — M

Margin notes (right column): N — Coll'. c. 4. in medio. — O — Cap. 7. p̄ᵒ theric' i p̄hemio. In tract' tyriace. Cap. 8. Coll'. 2. 11 c. 11 poſt p̄ncipiū. Vb. ſup̄ imediate in p̄n°. — P — Afoꝛ. 18. — ſ° coll'. c. 8. p̄ᵒ in p̄n°. — Q — Vbi ſup̄ imediate. — Cap. 9 in me.

A Andromachus eſt: ſʒ nolo ei credere: ſʒ volo addere ad tyri/
cā multas medicinas q̄ nō erāt note in illo tp̄e ⁊ de vnaq̄q̄
faciā ꝓbationē qn̄ addidero eē ſicut ſunt gariofilus: ambra
⁊ lignū aloes. Et ei⁹ q̄dē magis eſt ſermo victorie ac ambi/
tionis vt in alijs ꝯ. A. q̄ȝ veritatis. ¶ Cui⁹ eq̄dē iuxta Gal.
Serap. Haly. ⁊ A. ex trib⁹ accipit approbātia. Primitus
nēpe vt exhibeat ei q ſumpſit medicinā ſolutiuā fortē aut
vomitiuā vt ſcamoneā: colloq̄ntidā vel eliē quātitatis lu/
pini: q̄ ſi ſolōnē ꝓhibet icēptā fortis extat ⁊ ꝑfecta: ſi vō nō
minime. Scd̄o vt gallus ſylueſtris ſm̄ Gal. quē putat A. fa
ſianū maſculū mordeat ab aliquo venenoſo aīali: ⁊ ꝙ ſi ꝑ
ipſi⁹ euadit aſſumptionē eſt electa: ſin aūt nequaq̄ȝ. Tertio
vt det alicui medicina iterficiēs ſui friditate vt opiū: man
dragora vel iuſq̄amus: ſi q̄dē euadere faciat eſt iuuenis ꝑfe
cta: ſi aūt nō eē. ¶ Q̇ ſi q̄dē diſtinguit ꝑ etates: nā ei ad/
ſunt infantia, pubertas, adoleſcētia, ſenectus ⁊ mors ſiue ſe
niū. Poſt. n. ſex mēſes ſit infans cū ꝓpus non hēat ꝑfectū⁹ eēt
deīde icipit pubeſcere ⁊ augmētari vſq̄ȝ ad tp̄s in quo ſtat
vſq̄ȝ ad. 10. ānū in regionib⁹ calīs ⁊. 20. in fridis: deīde ſtat
aut. 10. an. vel. 20. deīde decliat aut poſt. 20. an. vel poſt. 40.
deīde ſpoliat v̇tute tyriace aut poſt. 30. an. vel. 60. ⁊ ſit vna
ꝯfectionū declinata a ḡdu tyriace. Noſtri t̄n praui vendito
res cōiter dant eā poſt 4^or mēſes ⁊ ꝯſumūt añ duos vel ſic
ānos cū nō fermentet niſi poſt. 10. aut. 20. annos. dīa. 178.
Tēpus aūt etatū eius in locis tp̄atis iter hec erit mediū ex
trema. Et opȝ vt morſo in potu det de illa q̄ recēs eſt ⁊ for/
tis. Reliq̄s aūt ex q̄b⁹ exhibet det de alia que eſt debilior.
Fortis aūt ⁊ recēs eſt poſt q̄nq̄ȝ ſm̄ quoſdā annos: aut. 12.
vſq̄ȝ ad. 30. ¶ Et hec q̄dē medicina ſicut cetere hȝ iudiciū
ex ſimplicib⁹ ⁊ ex tota for̄a. Et ſimplicib⁹ q̄dē duplr̄ opat: ꝑ
ꝑmitus q̄dē ifrigidādo ⁊ ſtupefaciēdo ꝑp opij v̇tutē: deīde
calefaciēdo ⁊ diſſoluēdo medicis calidis ſupantib⁹ tādem
friditatē opij. Tota vō forma opat in venenoꝝ expulſionē
ꝑ formā ſpecificā ex ſimplicibus reſultātē: vt dīa videbit
178. Reliqua vō diateſſeron dicta eſdre ⁊ huius differētia
179. quid aūt pharmaci differētia oſtendit premiſſa.

A. ſa. de ty/
riace ad
Piſo. ꝓp^m
poſt p^m ⁊
li. de cōmo
dantibus
tyriace ad
Ceſarē in
medio.
2°. de cuſte/
rū ca. 8.
10. ꝑta. ca.
gen me^o.
5° can. tra.
1. ſum. p^o.

B

Propter ſcd̄m ſciendum ꝙ aliqui poſt ſolutio
nē pharmaci exhibent dracmā
vnam aut aureum tyriace moti propter fluxum quē time/
bant futurum ⁊ venenoſitatē medicine: ſed id fortaſſis nō
valet ſicut tertio ⁊ quarto dicendorum apparebit.

C

Propter tertiū aūt ſciendū ꝙ pharmacū aut
ſoluit ſufficiēter vel ſuꝑflue. ſi/
q̄dē p^m tūc nullo⁹ cōpetit tyriaca neq̄ȝ multū repit dem̄ ab
extrinſecoꝝ aliq̄s q̄ȯ firmat: q2 q̄ȯ q̄dē debilitat v̇tutē: ſpm̄ re/
ſoluit: corp⁹ agitatū ſuo motu ampli⁹ exagitat ⁊ iflāmat nō
cōpetit. Hȯ āt eſt tyriaca ſui caliditate laborioſa diſſolutiua.
¶ Rurſus q̄ȯ opat vt balneū fere mox poſt purgationem
nō cōpetit: dīa ſeq̄nti. Talis vō ē tyriaca: ipedit. n. decur/
ſū ſuꝑfluitatū ab eo q̄ȯ deorſū vētrē anguſtās cogēs eas
ꝑ mēbra nobiliora ad cutē ꝑuenire vbi eoꝝ leſio ac oppila/
tio ⁊ in cute deſedatiōe pōt ꝯtigere. dīa ꝯñt. Et id q̄dem lȝ
vt̄r ꝯcludat nociuū: ōter⁹ t̄n i cholico repit. Si vō phar^cū
effrenitauerit tūc tyriaca danda nouiſſima q̄ vere tyriaca
nō ē cū actionē agat opiate. Id t̄n vltio cū res poſita fuerit
i deſpōne auxilijs nō ꝯferētib⁹ reliq̄s ⁊ ingenijs. dīa. 204.
vñ Meſ. ſimpliciū p̄. Cōpigere q̄dē ⁊ ſtupefacē eſt vltimū:
ad q̄ȯ iniri debes ⁊ ꝓprie tūc qn̄ oīa nō iā ꝯtulerūt ⁊ res po
ſita eſt i deſpōne. tūc q̄ȝ ſuꝑ narcotico ꝑſumēdū eſt ⁊ medi/
camētis fortib⁹ ſic ſūt tyriaca Phyloniū ⁊ ſilia: vñ appet tū
ex canone ſubdito: tū q̄ȝ ex eo q̄ȯ ſibi Phyloniū aſſociat ꝙ
tyriacā itelligit put vna extat adhuc opiatāꝝ. Per q̄ȯ ſm̄o
ſilr̄ exponit q̄rte p̄. Qn̄ vētris ſolo ſuꝑfluit in potu paꝝ ty/
riace aut Phyloniū tribuēs. Talia nāq̄ȝ malā cōplonē al/
terāt calam ex pharmaco inductā: fumos ifrigidāt ⁊ igroſ
ſant humores: pteſq̄ȝ ꝯſtipāt ⁊ oppilāt ac inſenſibiles fere
reddūt vt in audaciā ⁊ effrenitatē nō moueant: ſed motus

D

Inten. 3^a
cap. 3. ca. 5.
h. a. p^o.

Ca. 2. poſt
principium.

ꝯ agitatio q̄etent. Si nāq̄ȝ daret tūc iuuenis tyriaca vene
amplius ipſi⁹ caliditate ⁊ motu debilitarent: earū ampliādo
induceret maior orificioꝝ ⁊ mordicatio: fortior ſolutiui.
He nāq̄ȝ tres extant cauſe in pharmaci effrenitatione. dīa
144. ¶ Q̄ aūt tyriaca det fortis poſt quēcūq̄ȝ fluxū nō re/
perio apitiorib⁹ expſſum vlqueq̄ȝ: verū poſt ſufficientē ſo
lutionē dant aquā mellis aut ordei ſeu ȝucchari ſm̄ diſpō/
nē nāe ⁊ humoris vt vēter lauet. Nō. n. cōpetit ius pulli ⁊
maxime pingue: q̄ȯ cōiter ꝑmittitur exhiberi cū ſit vnctuo
ſum ſtōchi ſubē diſſolutiuū: tūc nāq̄ȝ competunt abſterſiua
mūdificatiua ⁊ poſt aggregātia ⁊ ꝯfortantia: trahit. n. ius
ꝑfatū q̄nq̄ȝ auiditate quadā nāe inanite ad venas cū fu/
mis ſeu vaporib⁹ medicine vt inde dolor cāetur q̄nq̄ȝ vehe
mens: febris ſupueniat ⁊ ſuꝑfluitatū declinatio deriuetur a
qua trāſmādātur pte. Si aūt ſuꝑfluit ſolo nō fortē dant ty
riacā: ſed aliā. Ex his igit falſū apparet q̄ȯ aliqui dixerūt
ſimplr̄ eadē die cholericis ꝓprie exhibēdā tyriacā opū ha
bentē adhuc v̇tutem. Flegmaticis vō vel melicis fortē: 3^a
t̄n die in flegmatico humiditatibus crudis ꝓpus repleto ad
eāꝝ exiccationē pōt laudabiliter tyriaca fortis exhiberi.

E

F

Propter quartum vō. ad p^m dōm: ꝙ ꝑ ty/
riacā nō iuuenis audit
ſȝ poti⁹ vt expoſitū eſt recēs opiata. ¶ Et ſilr̄ ad Zoar dōȝ
aut ꝙ h̄ magis ꝯſiderauit venenoſitatē corrigere medicine
q̄ȝ ſolōnis effrenitatē q̄ remota ſolo ſiſtit ꝯūr: vel illius fuit
opinionis cui⁹ alios cōiter nō iuenio. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ
lȝ ſtringat vētrē ſitq̄ȝ tyriace bonitatis applicatio ⁊ appro
batio: t̄n iducit vt oñſum alia nocumēta. vñ nō eſt exhiben
da cū poſſit fluxus alijs vt docet Meſue ⁊. A. compeſci.
¶ Ad aliud dōm: ꝙ lȝ pharmaca ſint de gn̄e veneni ⁊ pro
ꝓprie fortiora euulſiua: nō t̄n ꝯpetit tyriaca: cū añ aſſumptio
nē pharmacoꝝ eoꝝ poſſit venenoſitas pelli: ſilr̄ cū effrenī
tāt pt eoꝝ effrenitatio ꝑ alia remoueri. ¶ Ad aliud dōȝ: ꝙ
rarius effrenitat pharmacū cū medic⁹ debeat ꝓpaꝝ pecca
recta vt nō oporteat poſt oēȝ fluxū tyriacā exhibere timen
do effrenitatē eiuſdē. Neq̄ȝ veꝝ eſt ꝙ diſpōnē corpis boniſ
ſimi cū fluxus raro ſuꝑfluat. Prauū ēt eſt vt ſuꝑfluitates re/
moueant ad multū ab iteſtinoꝝ tranſitu: neq̄ȝ viſcera t̄n
ꝯfortant qn̄ nō amplius iflāmentur. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ
pharmacū educēdo humores calos nō infridat corpus ſȝ po
tius ꝯtēpat ⁊ nāȝ ꝯfortat expellēdo ꝯtriſtans: neq̄ȝ ſpūs ſic
debilitat ⁊ diſſoluit: qn̄ mox reſtaurētur nocitiuo expulſo:
vñ nō egēt tyriaca cū in ampli⁹ reſoluerent in q̄cūq̄ȝ cōplo
ne in ptē trāſmiſſi oppoſitā: ita vt ſimul fere duob⁹ motib⁹
moueri ꝯtigāt ꝯrijs. ¶ Differentia. CXXVIII.

Simp. ſu
intētiōe. 3.
cap. 3.
h. 4. ca. 5.

G

Quod balneū nō cōpetat poſt pur
gationē oñdit: q2 p̄
4°. Poſt medicinā nō igrediat aliq̄s balneū:
q̄m trahit mām ad exteriora ⁊ neq̄ȝ eſt bonū
niſi ad vētrē ꝯſtrigēdū. In quā opinionē ſecū
ꝯcidit ſimplicium Meſue p̄. ¶ Rurſus nō eſt faciēda tra/
ctio in diuerſas ptes: vna. n. reliquā ipedit ⁊ ꝑuertit nāe: ſed
hȯ occurrit hic tractio: nā medicina trahit de circūferētijs
ad cētrū: balneū vō eē. ¶ Et. Si non poterit mā fortioris
v̇tutis balneo vt pharmacū corp⁹ ſufficiēter purgare: neq̄ȝ
id valebit pficere balneū: ſm̄ dialecticū eo debili⁹ aſo. 4°.
¶ Neq̄ȝ ēt in actu competit purgationis: q2 irritata mā ⁊
agitata ꝯfluit amplius. ¶ Adhuc eadē docet effrenitatem
catharrtici ſiſti per ſomnū ⁊ q̄etē. Qn̄ enim vis ſtatuere ſo/
mnū fac ⁊ noli mouere. Sed balneū his ꝯriat tēū ſm̄ Joan
nitiū ⁊ Haly. ad exercitiū motū exiſtens reducet. Contra/
rioꝝ vō actus predicātur ꝯtrarij. ¶ Palin. Purgati rema
nent ex mā actu pharmacie inflāmati inaniti ⁊ exiccati. Sȝ
balneum ſub intentione qua adminiſtratur talia magnifi/
cat. Itaq̄ȝ balneū poſt mundificationem non confert.

Cap. 5. p^o
medium.

H

Intē. 3. c.
3 can. 3. in
medio.

3. toꝑ. c. 16
Collr̄ cō.
alo. 2. cir/
ca medul.
Hioſ. 15.
In iſago.
gis collr̄
tra res nō
naturaliū
rub. de cō
ditiōe bal
ne.
Collr̄ ꝑ̄.
prac. ca. 2.
in pa.
Ca. 5. poſt
principiū.

Cuius oppoſitum ſcribit p̄ 4°. Itidē. Illud
cōpetit poſt cūonē q̄ȯ pōt

I educere qđ medicina ꝑpter diſtantiā nō potuit q̄lis ſunt q̄ cuti vicinant̄ diſtātia. Huius eſt balneū cū euacuet ſoluz q̄ ſm cutē: aſo. 3ª. ❡ Et qđ mēbroꝝ iſlāmationē: ꝯſumptionē tollit ⁊ laxitudinē remouet. Alman. 4° ⁊ quietat: competit poſt purgationē cū corpus iſtis remaneat affectū. Hoc aūt bal. cōplet debite cōmenſuratū: refrigerat. n. a mēbris con tēperādo humores ⁊ ſupfluitates expirare facit. ❡ Amp. q̄dam purgatione ſuſcepta ſuperflue interdū euāntur. Bal neum vō ventrem ꝯſtringit. Almanſ. 4°. vnde theorice 5°. Balneū ſolutionez laxatiui amputat medicaminis. Igitur balneum poſt purgationem confert ſupreme.

[Conſi. aſo. 16. in me. Ca. 18. p° medium. Capi. 18. poſt me. Ca. 13. p° ꝑncipium.]

Propter primū q̄dez ſciēdū ꝙ bal. eſt corpus ſubtile vel liq̄dū corpi circūſe rētialiter occurrēs ipſius imutatiuū. Balnei q̄ʒ nomen aſſi milatū eſt ab eo qđ eſt valaneion grece a valo qđ eſt immito p abſciſionē. a. ⁊ diphtongi retēto. e. ⁊ abiecto. i. dictum eſt balneū. o. ēt imutato ſic̄ in pleriſq̄ꝫ. i. abijcit latin⁹. e. ſuato. ❡ Eſt aūt balneū multiplex ceu notificatio ei⁹ iſinuat. Nā q̄ddā eſt aereū qđ tāgit̄ ꝑ id qđ dcm̄ eſt ſubtile qđ ꝑprius di balneū. Aliud aqueū veri⁹ dcm̄ lauacꝛ dulce: qđ iſinua tur qñ di hūidū. Interdū. n. q̄s ſolo vtit̄ aere pro balneo vt terma vel alia ſtupha: q̄ñq̄ꝫ vtit̄ aq̄ dulci corp⁹ i eā iſundē do vel ipſam ſup ſe ꝓiciēdo. Et hoꝝ aliud calm̄: aliud frigi dū: ⁊ q̄ñq̄ꝫ vtimur his ambobus vt euenit multotiēs in ter mis. vñ. 10. de ige. ſʒ h 4°r diſtinguit balnei ptes: q̄rū p̄ª eſt aer calidus qñ ꝑmitus copulat̄ ingrediēs. 2ª ingreſſus i ca lidā. 3ª exitus i fridā. ⁊ 4ª ſudoris abſterſio. ❡ Ampli⁹ bal neū diuerſificat̄: q: q̄ddā eſt ſimplex vt duo predicta. Reli quū cōpoſitū qđ 2ᵐ ēt eſt. Aliud. n. nāliter eſt tale vt ſulphu reū. piceū, aluminoſum: ⁊ hȝ. Alteꝛ arte ꝯſtruitur: ceu qñ herbe frōdes ⁊ hȝ cale vel fride i aq̄ decoquunt̄ balneis vł i aere ꝓſternunt̄ ipſius ſm vtilitatē a medico itēdā. Balneū eni 5° theo. 3ª variat̄. Aeris eā ſm ꝙ fuerit calidus ⁊ frigi dus vel medius diuerſos in corpa iducēs effectus. Aut ex pte vt dcm̄ eſt aq̄. Uel eā q̄litatis vtēdiū: qm̄ q̄dā eo vtuntur cū fricatione ſimplicij: alij cū fricatione oleoꝝ: nōnulli cum fricatione farine granoꝝ ⁊ alioꝝ ſm qđ vi magis expedi re ad coꝝ itētiones explēdas. ❡ Eſt aūt p̄ 2ª. Balnei actio nālis calefacere ſuo aere: ⁊ ſui aq̄ hūectare: cui⁹ p̄ª caſa ſeu manſio infridās eſt ⁊ humectās: ſcđa vō calefaciens ⁊ hu mectās. 3ª vō calefaciens ⁊ deſiccās: ne ſubita eniʒ nāe leſi ua intercidat alteratio in itroitu aut exitu opoꝛtuit bal. tri bus fore māſionib⁹ diſtinctū. vñ Halyab. Balnei ſunt tres aeres. Primus eſt ꝑme domus aer: ⁊ eſt tepidus nil in cor pus inducēs caloris. Scđs ſcđe calore medius corpus ali quo calefaciēs calore ac quadā diſſoluēs diſſolutiōe. Ter tius vō q̄ tertie vehemēter corpora calefaciens plurimaſq̄ꝫ diſſoluit ſupfluitates ⁊ a corpore euacuat. Neq̄ꝫ eſt Haly. ad. A. diſſonantia: q: Halyabbas ſolum aerem tetigit: hic aūt ex aere cōmiſſuʒ ⁊ aqua. Pōt ēt caſe prioris cōparatio fieri ad aerē exteriorē. Appoſitūq̄ꝫ fuit circūferenter ad di uerſitatem alioꝝ intus aſſumptoꝝ vel que applicant̄ exte rius que nō ita ambiūt ſupficialr̄ corpora: ſed aut ad cētrū tēdunt vt interius immiſſa vel in pte ſituant̄ forinſeca. Dictū eſt aūt actualiter: qm̄ que in nobis agunt q̄dā ſunt petētia ſeu virtute talia vt camomilla ⁊ piper. Alia vō actu calida vel frigida vt aqua balnei caſa frigida ⁊ aer ⁊ omne calm̄ calefacit ⁊ frigidū infrigidat. Altera ꝑ accñs ceu balneuʒ duplr̄ accñte infrigidat aut aperiendo poros ⁊ hu. calm̄ vt cholerā in que foras reſoluendo vel humores agitādo in tra corpora ⁊ ſuper mēbra ſenſibilia diſſoluēdo q̄ moti adꝛ huc ipſoꝝ actuali magis agūt frigiditate: mō quo balnea ti in putridis indigeſtis horrorē ⁊ frigus incurrūt. ❡ Diſti guit̄ ⁊ ꝑter hoc balneū triplex. Qm̄ quoddā ꝑparatiuum ad euōnē. vnde 2° practice. Uolentē ſumere laxatiuū prius opus eſt corpus aptare ſuū vtendo anteq̄ꝫ accipiat duob⁹ aut tribus diebus balneo tēperati caloris ⁊ ſuauis aque ſu

[Capi. 10. poſt p̄n. Ca. 13. cir ca mediū. Doc. 2. ſ. 2. ca. 19. in ꝑncipio. 5. theo. ca. 13. p° p̄n. Capi. 56. poſt p̄n.]

K L M

perfuſione tepide ſup corpus: ⁊ q̄re p̄ 4ª. Balneuʒ quoq̄ꝫ in gredi anteq̄ꝫ vētris ſolutio fiat aliquātis diebus eſt ex eis que bene preparāt niſi aliquid prohibuerit. Ea propter ꝑ cipitur flobothomādos ⁊ ventoſandos habentes groſſuʒ ſanguinē primitus balneari. Oportet tamē vt inter balneū ⁊ hauſtum medicine paruū interueniat tēpus. Eſt autem ⁊ aliud balneum prohibitiuum ſicut in hora operationis ca thartici adminiſtratū cum eius ſit actio in diuerſa catharti ci actioni: ⁊ ipſius diſtractio niſi effrenitet illa. Quoddam vō eſt perficiens vt qđ ſm quoſdam adminiſtratur ceſſan te actione cathartici: reſoluit. n. qđ non potuit educere me dicina. Quid aūt purgatio diīa oſtenſum. 125. cum alijs.

[Ca. 5. poſt ꝑncipium.]

N

Propter ſecūduʒ q̄dē ſciēdū ꝙ illuſtres me dicoꝝ. A. ⁊ Meſue viden tur ſibi vtcunq̄ꝫ in h aduerſari q̄ſito. Prio nāq̄ꝫ ſcribit̄ 4°. Ille q̄ medicinā ſolutiuā. vʒ. bibit 2° die balneū eſt intratu rus: q: ſi aliq̄d ex humorib⁹ ipſi⁹ fuerit relictū balneū ipʒ mūdare poterit. Et iſte quidē cōis eſt modus practicātium precipiendū ſi firma eſt v̄tus ſcđa die poſt purgationē bal neū igrediēdū. ❡ Meſue vō de pharmacis nullū volt bal neare poſt aſſumptum pharmacū niſi illū in quo effrenitet medicine actio: q̄re 2° practice. Q, ſi in aliquo intm̄ ſupabū dat ſolutio vt defectus ēt timeat̄ virtutis hunc balneo in troduc ⁊ aquā ſupfunde calidā ⁊ maxime pedibus ⁊ mani bus. Et in h ꝯcidit Meſ. repellēs illos q̄ ꝑcipiūt frigidis ⁊ ſtipticis tales balneari aq̄s. Ignorātes qm̄ poros coarctāt ⁊ medicinas ⁊ fumos interius ꝯuertunt: vñ cā maioꝛat̄ ad fluxū. Et iđ viſum nō parū epithima ex frigidis ſtipticis ſup ventrē poſitū fluxū augmētare ⁊ ſanguinē ēt ad fluxū inci tare: quare raro ꝯfert niſi in corporibus iā purioꝛ: imo ma gnifica dʒ eſſe itētio dilatare poros ⁊ ad exteriora attrahe re ⁊ ꝑprie qñ bal. fuerit ex aq̄s dulcibus in q̄bus decoq̄n tur poros aperiētia vt camomilla, abſynthiū, ſanſucus, fo lia citri ⁊ que taliū: ⁊ in hoc nō parū ꝯferūt fricatiōes ⁊ ſu dores ingenijs prouocati. ❡ Uulgares vō ⁊ arte iperitio res balneāt cōiter tā illos in q̄bus nō ſuperfluit pharmaci actus q̄ʒ illos in q̄bus effrenitauit. Quoꝝ error oñdit̄ p̄ᵐ ⁊ q: balneū ad exteriora trahit: medicina vō ad interiora: ꝓ pter qđ hu. debētes a medicina trahi ad interiora actione balnei trahētis ad ꝯt̄rīū ad exteriora nō poterūt euāriꝫ re manētes in partib⁹ moti ⁊ nō educti nocēt illis. Fatigatur ēt v̄tus ⁊ diſſoluit̄ ꝑpter attractionē ſimul in partes conti gentē oppoſitas: ⁊ cū in tali motu ſciſſionē opoꝛteat interue nire: phyſicoꝝ apparēs 8°. Propterea afoꝛiſmoꝝ 4ª inhi betur: ne pharmaca exbibeant̄ ſub cane ⁊ añ canē. ❡ Et. Praua eſt illa eductio qñ fit trāſitus materie ſuper nobilia mēbra diīa. 197. Sʒ ꝑ bal. mā mota in extriſeca trāſmittit̄ ab ignobilibus per nobilia ad ignobilia: ⁊ vt a vētre ad cutis ſuperficiem per nobilia in medio horū ſita. ❡ Rurſus mā melius ex ꝓpinquioribus ducit̄ vijs ⁊ ductibus: ⁊ maxime ꝯſuetis per quos eſt euacuare nāe: vñ aſo. p̄ᵐ q: opʒ agere vn decūq̄ꝫ maxime reperit nā inde per ꝯuenientia ducere loca. ❡ Adhuc ꝑpter talē actionē ꝯt̄riā mā ineuacuata oppila tiones gn̄at in vijs aut in cutē educta deſedationes in ipſa. Itaq̄ꝫ bal. poſt medicinā nō ꝯgruit niſi qñ pharmacum ef frenitat: ⁊ tūc ad ꝯſtringēdū iuuat ventrē. Cōcedit tñ. A. q̄ ſibi fere vi diſſonus in h q̄ſito: ꝙ poſt medicine aſſumptio nem imediate nō ſit timēdū ꝑmā caſam balnei intrare: ⁊ ꝓ prie tpe frigidiori mō tali ne calor ſit vllo mō impediēs ad attrahendū: q: qm̄ frigus intēſum ledit effectum medicine.

[3° theo. 5° c. 3. can. 3. poſt me. Capi. 56. poſt me. Te. cō in Afoſ. 5 Afoſ. 20 p° 4ª can. poſt [illegible]]

O P Q

Propter tertium q̄dē ſciēdū ꝙ v̄tus balnean di aut eſt fortis aut ꝑbecil la proſtrata: q̄ ente huius ceſſandū ē a balneo caſu quocūq̄ꝫ dinoſq: cū v̄tus ſit diſſoluta ſpūſq̄ꝫ reſoluti ⁊ corpus ꝯſum ptū: balneūq̄ꝫ iſta ꝯaugeat eidē parcēdū: ne v̄tus eo diſſol uat̄ ꝑamplius. vñ de maraſmo ꝓhibet̄ balneū ſūme imbe cille ente virtute: ⁊ ſi alſpā expoſtulet ne mors accidat ſicut

[A. 1. 3. c. circa p̄n.]

A Com.5. Cap. 9 in pa. fine.

euenit medico balneāti adoleſcētulū: pnoſticoꝝ p̄. Et Attalo theagenez.13.de ige. Si ät vigor ꝯſtiterit:tūc aut pharmacum effrenitat:ꝛ ſic apud oēs balneādū.nō gdem cū frigidis ſtipticis:ſed calidis temperatis aperitiuis. vel nō effrenitat:ꝛ id dupl'r:q: aut ceſſauit motus ꝛ agitatio medicine aut mime. Q. ſi p̄^m aut eſt ſufficiēter purgatus cū oi cōferētia aut euferētia aut ipfecte. Si qdē qō pue ꝛ pcipue ſi fuerit ex illis q nec diligit bal.neqꝫ oino ꝯſuetus:non opus eſt hūc poſt purgationē balneo ingetare:cū nullū iuuamētū veꝝ potius nocu^m inde ſit habiturus. Aliqñ tñ hos balneant ambitioſi vt videātur aliqd diligentius agere fortaſſis inde ſperātes ampliora ſuſcipere de inge.11. Q.ō inuitur p̄ 4°. Si inueneris imiſſum in bal.poſt medicinā in eo non delectari:ſed eſtuationē in ipſo pati eum expelle. Nō.n.medicina inuenit egētia reſolutione:ſm quē pretextuz ſermo verificat' Meſue maxime vt nullū niſi effrenitatuz ſit poſt ſumptū pharmacū balneādū. Si aūt motus ceſſauerit humoꝝ ꝛ agitatio catharticis:ſ neqꝫ ſufficiēter nō fuerit purgatus:neqꝫ ois rōnabil'r ꝯſecuta ſit cōferētia ꝛ euferētia inde ꝓpꝛie qꝫ ſi balneū diligit ꝛ fuerit ei ꝯſuetū hūc 2°die poſt medicinā pcipiēduz balneari:ꝛ maxime in ei^9 fine ac fortaſſis die 3^a: vt agitatio ſit ois qeta:ꝛ maxie qñ qs euāt' materiebus difficiliū eductionū:aut q: ſunt inuiſcate remote:vt q̄ in iūcturis:vel q: ſunt verſus extrinſeca delate:ꝛ ꝓpꝛie qñ corpora fuerint pinguia cōpacta. In his.n.vtus pharmaci nō potuit ad exteriora ꝑuenire corporis oino. Q.ō inuit. A.d. Si videris q balneū ſit ei ſapiduz ꝛ in ipſo delectet':erit h̄ ſignū q balneū ipm ab eo qō relictū eſt mūdificat:ꝛ cū g̊ i eo dimitte. Et fulcit':qm̄ poſt vl'em purgationē cū corpus nō fuerit p oē purgatū:pticularis dz ſubſeq purgatio. Hꝫ vō ē que p balneū euatiuū māerū cuti vicinaꝝ. vñ 5° theorice inquit Gal'. Euo q̄ ſit p exercitiū ꝛ bal. humoꝝ eſt ſubtiliuz q ad cutis ꝑueniūt partes ꝛ parati ſunt egreſſui. ⁋ Ampli^9 huius corpa reddunt' pharmaco exiccata ꝛ ſupflluis maxime ſm exteriora humectata:ꝛ cū plures ēt fumi i actu pharmaci a cētro tendāt ad circūferētiā refracti. Sed bal.hꝫ hꝫ monere:q: exiccata humectat ꝛ humectata exiccat ſm diſpōnes differētes:ꝛ cū debite fuerit adminiſtratū: vñ de tabe. Mirabile hoc balneis ineſt calidis.vz ꝯferre ſiccitatibus ꝛ frigidis quēadmodū ꝛ ſiticuloſos gdē nō ſiticuloſos reddit:ꝛ inſiticuloſos aūt ſiticuloſos. Et velut fere vinū operatur vt de ipſo apparet ꝓble.30.ꝛ in dietis particularib^9. Quare Damaſcenus. Balnea nō ſunt nobis neēia ſupple tm̄ ad refrigerandū calm:vel ad calefaciendū frigidū:ſed vt diſſoluāt:ꝛ ſudare faciāt:ꝛ deſiccēt ꝛ humectēt. Inqt ēt q bal. ꝛ tēperata potio iuuat cauſam ꝛ ꝯtriū cauſe. Itaqꝫ bal.poſt purgationē cōpetit in hoc caſu. Et huic proteſtui nil Meſ. derogāt inducta:cū humores ſint interiores purgati ꝛ qeti nec moueātur ad cutē de ignobilibus p nobilia:neqꝫ euacuatur niſi vñ reperit nā. Neqꝫ ēt cutis inficit':verū potius depuratur:ꝛ cū ipſius deducātur ſupflua. ⁋ Circa predicta dubitat':q: non ſolū videt' balneādū ſcdā diezimo ēt eadē. Naz tertio.22. Expedit qui vult ſumere medicinā vt i ſummo mane ſumat:ꝛ que tardet cibū:ꝛ deinde ſumat poſt horas tres.20.aur.panis cū vino ꝛ aqua pauca ꝛ poſt ſex horas ingrediatur balneū ꝛ egrediat'. ⁋ Dōm q. A.loqtur i cura doloris iūcturaꝝ cū medicina vētris in ſm^o lenitiua ꝛ nō ſolutiua vt nature ſic vl'r acqrant' lenitas ꝛ mollities:ꝛ maxime qñ hec mā fuerit ſicca. Dicit ēt q bal.igrediat' ꝛ egrediatur mox ſupplere medicina exagitet' inde. Si vō medicina ſit in actu purgationis ꝛ mā in fluxu:neqꝫ de ipſius timeamus effrenitatione nō eſt mō balneādū aliquo. Sicut quendā filiū regis Boemie pharmaco ſibi tradito in balneo repperi aſcellationibus pcedētibus qbuſdaz. Et id eſt qō voluit. A.q poſt medicinā p modicū tps.vz.aſſumptā nō ingrediat' aliqs balneū cū nām trahat ad exteriora. Et ſm hunc pcipue intellectū Meſue rōnes procedunt.

Cap. 15 i medio. Ca. 5 d ſi. de rep. p° mel.3°ca. 3 can. 3 de medium.

B

ubi ſupra in medio c.

Cap. 3. d° in principio.

C

A.l.2.c. 3o in fine.

proble. 1. pri.5.rub. de vio aſ mediam. Aſo.57. Aſo.31.

D

Tra.1.ca. 3 ui me^m

Propter quartum qdē ad. A. ꝛ ēt Meſ. p qd dōm appoit. ⁋ Ad aliud dōm:q nō eſt faciēda tractio in diuerſas ptes qñ medicina adhuc euat niſi vt dictum actio effreniter medicine. ⁋ Ad aliō dōm:q veꝝ eēt ſi medicia ꝛ balneū educerēt p eādem viā:ſed oñſum eſt q p diuerſas:bal.n.cutem tāgit: nō aūt pharmacū. vñ magis pōt operi eo. ⁋ Ad aliō dōz: q nō eſt incōueniēs idē plibus modis curari nō eadē rōne ſumptis. Somnus.n.curat fluxū medicine ſupflue:q: trahit de circūferētijs ad cētrū:motū fluxui cōtrariū ꝛ virtutem ꝯfortādo:calorēqꝫ nālē aggregādo ꝛ vigoroſuz reddendo in fumoꝝ medicine diſſolutionē. Adhuc lꝫ in facto eſſe ſomni accidat quies:in fieri tñ ipſius qñ calor mouet' ad intra iteruenit motus. Balnea vō ſiſtunt fluxū ꝛ fumos medicine in opp^m attrahēdo ꝛ eos reſoluēdo:cū pororum educātur apertione:ꝛ ita vt ſomnus ꝛ balneū trahant in fluxus opp^m q̄ꝫq̄ꝫ modo differēti. ⁋ Ad aliud dōm q ſi pharmacati ſint debilitati vel exiccati ſeu vehemēter inanitimō tñ vt dictum docet eos balneari:niſi viribus reſumptis et habitus corporis vellemus eos tanq̄ꝫ ꝯualeſcentes ad meliora reducere per humectātia q̄cūqꝫ:neqꝫ ois balnea ſunt reſolutiua:ſed plurima humectatiua. ⁋ Partis ēt alterius arguta verum includunt ſuo intellectu relata.

E

F

⁋ Differentia. CXXIX.

Quod pharmacia nō cōpetat in re.ſa. oſtēdit' qm̄ Gal.in techni:ꝛ. A.3°p̄:vbi agit' de re.cōſeruatiuo:nō docet pharmacare:verūz 4° vbi de curatiuo. ⁋ Adhuc aſo.2°. Qui bñ hñt corpora pharmacari difficile ꝛ ſana hñtes corpa pharmacijs purgati exoluunt' cito:obtenebrant'.n.torquent' ꝛ liqſcūt. Corpora vō re.ſa.cōmēſurata ſunt ſana:qm̄ regimē aut eſt ꝯſeruatiuū vel curatiuū cum oīs ſit talis practica. ⁋ Rurſus. Medicina de duab^9 rebus ſecuritatē nobis pſtat.ſ.putrefactionis penitus ꝓhibitione ꝛ defenſione humiditatis:ne cito reſoluat':p̄ 3°. Pharmacū aūt propter humores putreſcētes expelit' ꝛ corruptos. ⁋ Etī. Contrarioꝝ ꝯrie ſunt rōnes ꝛ nāciſꝫ pe curatiua pcipit diſariē pharmacare:ꝛ conſeruatiua igit' inhibebit. ⁋ Palin. Si dꝫ corpus pharmacari h erit tñ aliud oē rel'one ad corp^9 cōmēſuratū ſcd̄. Sꝫ hꝫ nō pōt pharmacari:cū diſſoluat' ea ꝛ colliquet' vt inductū. Itaqꝫ pharmacū non cōpetit in regimento ſanitatis.

L.i.4. Aſo.36. ꝛ 37.

G

Ca.ſeq. poſt me^m.

In oppoſitum 6° enim de re.ſa.pcipit' corpib^9 humidis ſupfluis patis putreſceri hiera per aloē purgari:p̄ ēt practice cū 4° Almāſo.tāgitur modus purgationis ꝛ euationis peccantiū humorum. ⁋ Ampli^9 aſo.6°:pcipit' indigētib^9 pharmacia vel flomia vere fieri:tales aūt ſunt ſani:ſm Cōmē.ibidē. Hi vō ſunt qbus regimē indicit' ſanitatis. ⁋ Etī.ſani dicunt' aliq q̄ ad nō ſenſibil'r impediant' eoꝝ actus. De morbo.n.p̄. Sanitas dī in poſſe actus ſine ipedimēto ſenſibili exercere. Sed aliq cacochimi aut plectorici pñt inocue ſenſibilius actus exercere:q aūt tales egent humorū eductione. ⁋ Rurſus. Si corpus optime ſanū eget purgatione de quo minus vꝫ ꝛ reliqua amplius multo cū minus ſit aptū labi ꝛ delinquere. Id aūt indiget:q: in pueritia ꝛ ſenectute neutꝝ extat cū ab infantia vſqꝫ ad iuuētutē ſit in humiditate fere ſupflua ꝛ calore q̄ſi tēperato:p̄ p̄°. In ſenectute ēt ac ſenio plures colligitur ſupfluitates egētes eductione. Et firmat':q: cum ſit tēperatū plurib^9 occurrit oppoſitis qbus leditur magis dī ſtēperato. ⁋ Etī. Corpori tēperato ac ēt non minus reliqs pōt peſtilens aeris cōſtitutio aut ſtellaritas infortunata ſuperuenire qua corpora colligent hꝫ ſupflua plurima eductione indigentia. Ergo in re.ſa.competit pharmacia.

poſt me.

Cap.12. Cap.15. Aſo.47.

In pa.cō

Cap.2. in principio.

H

Dec.3.c. 3 poſt pa.

Propter primuz ſciendū q de pharmaci eē dila viſum.126. Regimē ſanitatis eſt mēſura occurrentiuz corpori q̄lificata debite ſa

I nis corporibus attributa. Id aūt cū circa corpora verſeť ſi
bȝ diligēter audiri opus ſit corpoꝝ diſtōnē intueri. ℭ Hoꝝ
nāqȝ q̄dā ſunt ſana ⁊ aliq̄ egra: que ſiqdeȝ vtraqȝ duplicia.
Nā q̄daȝ ſunt vt oīa talia ex tpe vt nunc ſana vel egra in q̄
bus actus aut pficīunť ſenſibilr̄ vel ſilr̄ leduntur. Alia vo
ſimplr̄ ſiue ex gn̄one vt tactū dr̄a. 125. ℭ Que duplr̄ ēt ac/
cipi pn̄t: vt ſanitatē anguſtius ſumēdo: ⁊ ita ſolum corpus
ſemp aut optime ſanū ꝓprius ſub regimine ɔ̄tinetur ſanita
tis: cū ei verius cōpetat per ſilē procuratio. Uel cōiter iux/
ta id qd̄ eſt in opibus nō ſenſibilr̄ delinquere: ⁊ ita ſanū la/
pſum parū ſiue ſanū multū: neutrū ⁊ egrū ſimplr̄ ſiue equa
liter aut inequalr̄ ⁊ egrotatiuū pn̄t ſub ſanitatis extēſione
collocari ſm̄ illud inductū de morbo p̄. vn̄ in arte. Diuidiť

In argu. ad oppo^m L. i. 1. tec. cō. 19. L. ō. gra. 3 tec. cō. 6.

aūt totius ſanitatis latitudo in tres parteſ: ip ſaſqȝ hn̄tes la
titudinē multā vt in ſanū: neutꝝ ⁊ egꝝ: que ſiqdē iter duos
terminos ɔ̄ſtituiť in techni extremos inter optimā cōpōnē
ſimplr̄ ⁊ vt nunc ɔ̄ſeruatā. vȝ. ex parte ⁊ nunc factā egritu
dinē: ⁊ ſimplr̄ ēt talē eutē vt ſaniſſimum ⁊ egerrimuȝ nō

K quocūqȝ. ℭ Ex his ēt deductis ſciendū in amplius ꝙ regi
mē ſumiť cōiter pro oī debita q̄cūqȝ ⁊ qualr̄cunqȝ admini/
ſtratione: ⁊ ita ēt regimē dr̄ curatiuū iuxta illud p̄mi q̄rte.

Cap. i. in principio.

Una eſt regimē ⁊ nutrientia: ꝓprie qdē ꝓut corpi debeatur
lapſo nō ad ſpēm ɔ̄ſeruationis: ſed ad totū genus referen/
do: qd̄ regimē ꝓprius ɔ̄ſeruatiuū ſeu precuſtoditiuū appel
latur. Proprijſſime vo ꝓut corpori debeť in meliori forma
rum eſti. Quid aūt ſit ſanitas: dr̄a monſtrauit. 71.

Propter ſcdm

qdem ſciendū aliquos dixiſſe ꝙ in re. ſa. nō expedit pharma/
care: eo ꝙ regi hȝ per ſilē qualia nō ſunt pharmaca: cū co/
rum plurima nāc ſint maxime ɔ̄ria. Sed hi ſolū audiūt de
cepti corpus ſanū qd̄ optime tale ſanitatē fere accipientes
punctalē: cuȝ tn̄ oſtēſa ſit plurima ⁊ lata dr̄a ēt. 18. Necq; vi
dentur pharmacoꝝ diuerſitatem infinitā quaſi percipere.
ℭ Dixerūt ⁊ alij ex eadē vtcūqȝ radice ꝙ pharmaciā nō cō/
petit in re. ſa. rōne preſentis: ſed magis futuri periculi volē/

L tes hȝ corpora ſana ſufficiētes exiſtere. Sed errāt: q: vt ap
paruit dr̄a. 116. ſicut corpus lapſum ad caliditatē vel frigi
ditatem ⁊c̄. nō ſoluȝ gubernatur ne in morbū decidat ſicut
quod pugillum: ſed vt redacat nō minus ad corpus perfe/
cta ſanū ꝓn̄t. n. actus ipſius ⁊ ſi non ſenſibilius ledi ex ali/
qua cacochimia que pharmacia expurgať menſurata.

Propter tertiū

qdem ſciendū ꝙ pharmaciā expedit i re. ſa. ceu tactū ⁊ ſpe/
cificabiť magis cōmēſuratū penes Gal. cum reliqs: ſm̄ tn̄
magis ⁊ minus: ceu plus aut minus fuerit lapſu ꝫ: ita vt cor
pus tpatū cum ad ſenectutē puenerit vlteriorē: factū eteniȝ
neutꝝ aliqbus iterduȝ egeat leuioribꝰ ſubductiuis. Et de/
mū cōibꝰ. ℭ Primū aūt rōne firmať: qm̄ ſic corpa diſtēpe/
rata magis egēt alteratiuo p̄ priuȝ: ita ⁊ pharmaco ſuo mō:

M cū ad eoꝝ diſtēperātiā alicuiꝰ ſeq̄tur humoris exceſſus. Il
lo autē indigēt. ℭ Adhuc oēm lapſuȝ qn̄ tp̄e affuerit: opȝ
tandē corrigere. 6. de re. apparēs. Sed corpus qd̄ ſub regi

Al̄ m̄e^m.

mine locať ſanitatis vtplm̄ labiť in exceſſum tam ſm̄ quā/
tū q̄ȝ q̄le: ⁊ iō inuēta fuit ars medicīe ɔ̄ſtituēs ipm̄ ⁊ guber
nans. ℭ Rurſus. Ut ad multū plima aīaliū corpa ſunt deci
di parata nō ſolū in q̄litate ſimplici veꝝ ēt cum humore in/
digēti tādē cūone. vn̄ Joānitius ſanos noīat egrotare para/

In Ilago gis tra. re cū 3 alm rabi. bre. ſeruatis.

tos. Itaqȝ in re. ſa. mēſurata cōpetit pharmacia: qn̄qȝ ⁊ ma
xime vere aut ēt autūno dr̄a. 125. ℭ Sed ɔ̄ qbuſdā talium
fortes exhibenť pharmacie. ℭ Dōm id nō eſſe p̄ncipaliter
gr̄a pn̄tis lapſus: veꝝ amplius futuri. Hec autē duo q̄ talia
ſubducunt corpa ſunt duplicia. Quedā nāqȝ ſunt ſimplicia
vel fere: vt malue brodiū cauliū ſemicoctoꝝ. Mercurialis
quā multum replo appetitus ꝓſtratiuā ⁊ ſtomachi ipedi/
tiuam: volubilis vn̄ ſcamonea ɔ̄ſtruiť antiochena qn̄ deco
quitur cū pinguioribus tpatis: vt gallis antiqs ⁊ gallinis: et
ficus ſicce, pruna, ceraſa, vue ſufficiēter mature: q̄ntates dul/

N cia, thamarindi, caſſia fiſtula, māna, ſerū caprinū, terebēti
na, epithimū, ſene, tartaꝝ, polypodiū, cartamus, agaricꝰ,
aloes, turbith, myrabolani ⁊ hȝ: ſm̄ tn̄ diuerſes cōplones ꝑ
ut varios mouēt hu. hoꝝ tn̄ ſic doꝝ q̄daȝ ſunt alijs mitio/
ra: quedā vo aſpera. nonnulla vo cōpoſita vt diaſpoliticon

poſt me.

qd̄ 4° de re. ſa. ɔ̄ſtruiť ex nitro, pipere, cymino ⁊ ſemine ru
the eq̄ls qn̄ amplius qs ſoluere voluerit: qn̄ aūt minus p̄s
media ꝓijcitur tn̄ nitri: ⁊ illud amplius incitat flegma. Eſt

Cap. ii.

⁊ hiera per aloē ɔ̄ſtructa ex ſeptē medicinis de inge. 7. que
cholerā mouet cū ſtate ⁊ proprie qn̄ ei agaricꝰ aut turbith
admiſceť. Pille ſilr̄ de aloe ⁊ maſtice. Aliud ⁊ maxie cho/
lericis vtile. ℞. thamaridorū. ʒ. x. ⁊ diſſoluanť in aq̄ caſci.
reubar. recētis ɔ̄tuſi. ʒ. j. aut. ℈. ij. Qd̄ miſtū permittať die
cū dimidia: deinde coleť totū cui vncia vna addatur ſyru/
pi corticuȝ citri. Aliud meliciis vtilius. ℞. ſene. polipodij.
epithimi, tartari, cinamomi, ſticados arabi. an̄. ɔ̄ficiantur

O cū ſuccharo aut melle ſufficiēti. Reliquum cōe. ℞. cinamo
mi vnciā vnā ⁊ ſemis, tartari, folliculoꝝ ſene: an̄. ʒ. vi. carta
mi. ʒ. ij. nitri. ʒ. i. aniſi, zinziberis: an̄. ʒ. j. ⁊ ſ. turbith, reubar
bari, an̄. ℈. ij. fiat elm̄ aut in puluere an̄ comeſtionē cū bro/
dio ſumať. Utunť aūt qdaȝ quodā diacatholicon. i. vn̄ ad
huius electionē. Uina tn̄ taliū ɔ̄tinuus corpora in prauum
deducunt finē ⁊ maxime qn̄ plus fuerint medicinalia.

Propter quartū

qdē ⁊ ſi inducta iam appa/
reat: dōȝ tn̄ ad p̄^m in techni
lȝ nō exp̄mať pharmacia: breuitate tn̄ ſermonis auditur:
qd̄ apparet qn̄ corpa ſana docet in cōpōne gubernare p̄ ea
ēt que ptinēt chirurgie: ſilr̄ ēt. A. leuis vel mediocris ſoluti
ua tetigit fen tertia: de re. ſa. 4° vo fortiora cure certe ptinē/

L. ō. 3. i. c. 175. ⁊ 176. Doc. 3. ca pi. 2. poſt me. ⁊ doc. 4. c. 1. poſt medium. Cap. 9.

cia. ℭ Ad aliud dōȝ: ꝙ p̄dicta corpa ſunt optime ſana q̄ia
nō ſunt oia in re. ſa. ſubiecta. Intellexit ēt Hip. p̄ purgari ⁊
pharmacari ea q̄ fortiter hȝ opantur. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ
medicina ꝓhibet putrefactioneȝ ſuppoſito pharmaco vbi
expedit ɔ̄ueniēti: Aut humores hȝ corpoꝝ quāuis nō ſunt

P actu putrefacti ⁊ corrupti: ſunt tn̄ in q̄dā diſpōne ad illā ꝓ/
pinqua. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ verū eſſet qn̄ aliqd ineſſet vni
ɔ̄trariorū per nām ipſius: ⁊ nō per generis ſuperioris eſſentiā
ſicut videri ineſt albo ⁊ nigro non per ſe: ſed p̄ colorē ita vtiq̄
pharmacare nō ineſt p̄ ſe curatiue: verū per practicā ſub q̄
ipſa ɔ̄tineť vt ⁊ cōſeruatiua. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ pharma
cari non dī rōne corporis optimi dū p̄maneat tale: ſed qn̄
egrotat aliqua occaſione: ⁊ ꝓprie qn̄ negligēter regimē ob
ſeruat. Ei eni nequaq̄ȝ cōpetit qn̄ in meliori ſua fuerit diſpō
ne. ℭ Ad primā vo alterius ptis iā apparuit. ℭ Ad aliud
ſilr̄ viſuȝ qm̄ ɔ̄ceſſuȝ illis pharmaca cōpetē minora vel me
dia vel pharmacať ⁊ maxie fortiꝰ non rōne pn̄tis diſpōnis
ſed future. ℭ Ad aliud ēt iā apparuit ſuo mō. ℭ Ad aliud
dōm: ꝙ lȝ humiditas videatur ſupflua in p̄^a etate rōne calo
ris fere tpati: nō aūt ɔ̄ſitium etatū. Cōceſſum ēt aliq̄lr̄ corpi

Q tpato ſeniori facto leuius: ſubductiuū ɔ̄ferre q̄nqȝ. Qd̄ ⁊ ſi
multis occurrat oppoſitis minime lediť cuȝ oppō ſit modica
vt medij ad extrema reſpectu cōplonū diſtēperatarnȝ q̄ eſt
extremi ad extrema ptes ēt ſi cōpatiunť inadinuiceȝ. Leſio

ꝓble. 11.

tn̄ vniꝰ ptis minorať in oēs ꝓuenienς: ꝓbl. 5°. ℭ Ad aliud

Ca. 1. 64.

dōm: ꝙ id itelligiť ɔ̄ſtōne tpis nāli exiſte vt ſupponiť criſiū
2°. qn̄ ſigna ponunť febris ⁊ ſilr̄ de cōſtellatione infortuna
ta. Uel q: hēc nō hȝ medicus ſȝ aſtrologus ɔ̄ſiderare: ꝓ ter
tia: ⁊ 4° p̄^a ⁊ 1^a.

ℭ Differentia. CXXX.

Doct. 5. c. hug. v. a. Tra. 4. ca. 1. poſt pn. Tra. 1. c. 2. Cap. 35. d medio. Cap. 25. Tra. 1. ca. 101. circa pnci. Doct. 16 1. poſt pn.

Quod cōualeſcētē

ſit opꝰ phar/
macare oſten
diť p̄ decimū Almā. p̄^m practice: ac 4^m ſecūde.
ℭ Adhuc ſi qd̄ magis adeſſe vi nō ineſt neqȝ
qd̄ minꝰ. Amplius aūt vi nā tpe ſanitati poſſe
qd̄ ſupfluū euāre q̄ȝ egritudinis [illegible] ſpōnis ſibi cōpariset
ſed tūc nō pōt. vn̄ p̄ 3^a. Nāc ſolūmō euātio nō eſt cōpleta: i/
mo ꝓculdubio ex ſupfluitate cuiuſlibet digōnis remanet
abſterſio ⁊ ipreſſio. ℭ Amplıꝰ cōilr̄ ſi nā tpe ſanitatis egre.

A

cũone cũ ſit fortior: multomagis opus aderit cõualeſcentie hora: extat.n. adhuc tũc morbi acumie debilitata. Sʒ eget in ſanitate: qȯ oſtẽdit cũo corpibus fere cũctis ſingulis annis indita. dĩa.125. ℭ Eti. In cõualeſcẽte ſanguis aptuſ eſt paucus in techni. Ad paucitatẽ vȯ eius alioꝶ ſeqtur augmentũ humoꝶ ꝓ apparẽs pᵒ. Hi aũt egent cũ ſint extranei eductione. ℭ Itidẽ totũ corpus in ꝯualeſcẽte frigidius exiſtit in techni lib.3. Ad hȯ vȯ ſeqtur praua digȯ cum ea pſiciatur calȯ. Praua quidem digõne humores gñantur ſupflui nature inobediẽtes eductione indigentes: apparens ꝓ prima. Itaqȝ euacuatione indiget conualeſcens.

L.i.3.i.c.208. Colli dõ. 4ᵒca.1. d. ſue finẽ. L cõ 208. Colli dõ. 4ᵒca.2.18 ca finem. Era. 1.c.8. 101. i fin. Ca.2.ante de ſiom. Colli.c.7. circa fin. Lib.3.te. cõ.208.

In contrarium

4ᵒ2ᵒ. Prohibeaſ cõualeſcens ab eũonibus ⁊ proprie coitu. ℭ Adhuc Iſaac febriũ 4ᵒ. Declinatio nȯ pȯt fieri niſi bona criſi pcedẽte. Sed cõualeſcens iam declinauit a morbo cum ſit extra morbi tpꝰ ꝑ ſcda. Et laudabili criſi ois educitur ſuperfluẽs mã. ℭ Palin. Si ꝯualeſcẽs eũatur aut ſanguine qȯ non expedit cuʒ ſit bonus ⁊ paucus in techni vel alio cõtriſtãtium humore. Sed neqȝ illo cum medicina ſit de gñe veneni.2.re.a. Hoc autẽ corpus proſternit ⁊ ſtomachũ ibidẽ pcipue. Et maxime qꝛ hi debiles adhuc exiſtũt. ℭ Eti. Cõualeſcens egritudine cõſumptus exiſtit. vñ in techni partes ſimplices ſunt ſicciores: pp virtutes earũ infirmiores. Qui autem hȯ non eget eũatione: verũ potius adiectione. Itaqȝ cõualeſcentem non ſit opus ſit euacuare.

B

Colli cõ. 11.c.12.pᵒ principio. Lib.3.te. cõ.208.

Propter primuʒ

qdem ſciẽdũ: q cõualeſcẽs vt dicũt eſt corpus neutꝶ ex egritudine ꝯſurgẽs. Id aũt qdruplex: qꝛ aut ꝯſideraſ rõne etatis: ⁊ h duplr: vel prior: ⁊ ita puer. aut poſterior: ⁊ tũc ſenex ⁊ ſenior. In medio.n. virtutis vt iuuenis: vel rõne diſpoſitionis: qȯ ẽt duplr ſit: vel futurꝰ: ⁊ ſic decidẽs: ⁊ pterite ⁊ tũc ꝯualeſcẽs. Que qdeʒ opʒ duobus ſaltẽ dieb⁹ regimine gubernare quo in egritudine apparẽs re.a.2ᵒ. ne ſubita introducta in eo alteratio ꝯſternẽs nãm in morbũ itidẽ cogat icidere. Sit aũt regimẽ eius cũ oi ſollicitudine ⁊ cautela: ⁊ pcipue illius q minime aut diminute fuerit indicatus: creticoꝶ initio: tam in ſex rerũ nȯ nãliũ adminiſtratione qȝ medicamentoꝶ ſi expediant applicatione: vt in techni 10ᵒ. Almãſor practice ꝑ edoctum. ℭ Quid auteʒ ſit euacuatio ⁊ quotiẽs dictum differentia oſtendiſ.164. que hic pro ſanguinis ſuſcipitur ⁊ aliorum eductione humorum.

Coll 1.cõ. 11 c.2.46 poſt pñ. C Pca.1.pᵒ principiuʒ. L.i.3.i.cõ. 206. vſqȝ ad 1.c.213 Lib. 35 i pñ. Lib. 25.i medio.

Propter ſecũduʒ

vȯ ſciẽdũ: q cõius operãtes oẽm cũant ꝯualeſcẽteʒ ⁊ maxime pharmacis. Qȯ duplr euenit: aut qꝛ non ſolum medici verũ ⁊ medicinaꝶ vẽditores volũt aliqd agere cõtinuo ꝑnia expectãtes ſuſcipere ampliora.11. de inge. quoꝶ defectus mox erit aptus. Errãt ẽt qꝛ ꝯfeſtiʒ eũant poſt criſim cũ nõduʒ pfecte qlis ſit cõualeſcẽs cognoſcant. Adhuc mã morbi acumine fatigata ꝯſterniſ in amplius cũ hoc potiſſime ſit qȯ multũ ⁊ ſubitum euitãdũ nãe ꝑliatiuũ. Excitat ẽt pharmacũ nãe laborioſum prauã diſpõnem in ipſo.

L ꝑ 15.in medio.

D

Propter tertium

qdẽ ſciẽdũ: q ꝑnitus opʒ ꝯualeſcẽtẽ diſtiguere: ex q demũ veritas oſtẽdeſ. ℭ Unde ſciendũ ꝑ q qdã ex egritudine ꝯualeſcit imãli: reliquus aũt mãli: ⁊ alteruter duplex exiſtit. Eſt.n. certus qs ſiue ver⁹: alter vȯ nȯ certus. Uerus ãt ẽ ille cui⁹ criſis fuerit egritudĩs ꝯſumptio laudabilis diſariã oẽs bonas hñs ꝯditiones dĩa.103. aſſignatas. Aut in q fere nil ſynthomatũ remanet q ex morbo. Non verus aũt huic oppoſitus in q ꝑlima ⁊ diminuta mõſtranſ ſigna: vt ſitis: oris exiccatio iſuauitas ⁊ faſtidiũ: 6ᵒ epidimiaꝶ: ac reliq ſufficienter: 4ᵒ2ᵒ. ⁊ in ſermonib⁹ creticis tradita. Et ꝑ hui⁹ qdẽ diſtõnem tolliſ ꝯrietas occurrẽs: qm in techni cõcediſ balneũ: 10ᵒ vȯ negaſ Almãſ. nã qñ ꝯualeſcens fuerit cert⁹ pt balneari ⁊ marie ꝯſuetus ac diligẽs: cui⁹ egritudo fuerit ebullitionis ac exiccationis: nȯ verus mĩme. ℭ Propter qȯ in ampli⁹ ſciẽdũ 2ᵒ q ꝯualeſcẽs certus nȯ eget eũone ſanguis aut alteri⁹ humoris: neqȝ ẽt alteratione. Qȯ firmaſ: qꝛ q indicanſ ⁊ indicata ſunt pariter nȯ mouere: neqȝ nouũ facere pharmacijs aut aliter afoi. pᵒ: ſʒ cõualeſcẽs verus eqlr eſt iudicatuſ. ℭ Eti. Nulluſ hʒ eũari quocũqȝ mȯ quoꝶ ſan. eſt bonus ⁊ paucus cũ eductio ſanguis multitudinẽ expectat. Eſt nãqȝ eũo vñs multitudinẽ euacuans: ſed ꝯualeſcens certus eſt huius ꝓpter egritudinẽ ⁊ criſim pcedẽtes. Eſt ⁊ ſpũs aialis ac vitalis huius: ptes ẽt ſimplices ſicciores ⁊ ỽtutes ob hoc infirmiores ⁊ oĩno corpus frigidius oẽ: hȯ eſt ꝯualeſcẽs certus in techni lib.3. ℭ Amp. q cũqȝ corpora ſunt pura nȯ egent eũone: qm bene hñtes corpora pharmacare operoſuʒ. vñ dĩs pericuſoſus ſanes carnes hñtibus: ſpaſmũ.n. facit: qꝛ penes Gal. cũ medicina ꝓpriũ nȯ inueniat hu. quẽ hʒ attrahere: ceu choleram ſlã vel meliam: querit ſanguinẽ ⁊ carnes colliqt vt inde attrahat. ℭ Palin. Si ꝯualeſcentẽ quẽlibet opus ſit eũare: ois tunc criſis ⁊ nature eũo huius erit imꝑfecta. Qȯ ridiculũ dicere: cũ ipſa vt ad multũ qȯ perfectũ ꝓducat ſemꝑ niſi fuerit impedita. Igiſ ꝯualeſcẽs qs vel certuſ nȯ eget eũone: ſicut neqȝ alteratione qñqȝ cum nulla fuerit in ipſo diſcraſia relicta. ℭ Si aũt fuerit ꝯualeſcẽs nȯ vere eget per oppoᵐ eũone cũ criſim non habuerit aut imꝑfectam. Sed potius fuit eius viſa egritudo ꝓpter aliquã iſtaꝶ cauſaꝶ qetari: vt planetarũ copula vel aſpectu aut mãe etherogeneitate: ceu q prius acuta ⁊ ſubtilis ꝯſumaſ. ⁊ deinceps lenta ſupueniat ⁊ groſſa: vel ꝓpter opiatas mãei impillatiuas ꝓhibentes putrefactionẽ. aut delapſum mãe in partẽ inſenſibilẽ: vt qñ ea q ſqnãtie deferſ ad pulmonẽ vel aie accñtia bonã ſpem faciẽtia: ſicut imẽſa medici ꝯfidentia. dĩa.135. vel ex egritudinis manerie vt diſſinterie epatice que multotiẽs videtur quietari ẽt abſqȝ febre fieri: ⁊ denuo cũ eadẽ mox redire interioꝶ 5ᵒ. aut fortaſſis ⁊ hora. Qȯ teſtãtur illuſtres. vñ Almanſ. Si ex malis accñtibus aliqd remãſerit vẽter ſoluaſ aut minuaſ vel extiguẽtia ei tribuãtur. Halyabbas quoqȝ ſpeculari: qꝛ ſi ſanguinis ſigna in eo manifeſta ſint ſanguineʒ ipſuʒ minuas ⁊ educas: quãtũ eſt opus ⁊ ỽtuſ tolerat: qꝛ ſurgẽs a morbo augmẽto eget ſanguis boni. Si autẽ ſigna cholere aut alterius fuerit hu. corpus inde eũa ſubtili laxatiuo: vt eſt caſſia fiſtula ⁊ viole ⁊ hȯ leuia. vñ. A. 2ᵒ qrti: fortaſſis. i. qñqȝ coget te ad ſtomandũ iſirmũ malitia ſanguinis ipſius ꝓpter illud qȯ remanſit in ipſo de cinereitate maloꝶ humoꝶ: ⁊ melius eſt vt facilr fiat: ⁊ non aliqd ſubtilior: ⁊ maxime qñ ſudor multiplicaſ in eo expedit paruã facere minutionẽ. Et fortaſſis indiget eũone: ⁊ ꝯueniẽtior fluxus vẽtris eſt ſubtilis. ℭ Qȯ fulciſ: qꝛ derelicta poſt criſiʒ rediter ãtia. 6ᵒ epidimiaꝶ. vñ afo. 2ᵒ. que reliquunſ poſt criſim in morbis ſubuerſiua: nã inſignificati morbi qeſcentes ſubuerſiones amãt vt trãſtuli: creticoꝶ initio. Sed non parum relinqtur poſt criſiʒ mã incũata qñ criſis nȯ fuerit laudabilis diſariã: vel ſi nulla pceſſerit eũo ſicut ſignoꝶ ꝑlima indicãt vtcũqȝ. ℭ Eti. Silis eſt diſpȯ ꝯualeſcentiũ ⁊ ſenuʒ in techni. Sed ſenes ꝑlimi egent eũone aliqli dĩa ꝑori cuʒ in eis ſupflua ꝯgregẽtur cruda. Itidẽ nȯ pura corpora opʒ eũare: qꝛ hʒ veterẽ quãtũ plus ea nutries ampli⁹ ledis: ceu nȯ puras aias quãtũcũqȝ iſtrues magis ledes. Plato. ſimpliciũ Gal. ꝑ. Sed qdã vt oſtẽſum ꝯualeſcentiũ ſunt ipuri. Egẽt ẽt alimẽtis in robur ỽtutis. Itaqȝ ꝯualeſcentẽ aliquẽ expedit eũare: ⁊ ꝓprie pharmaco ⁊ humoris eductiuo cholerici: ⁊ per ꝯñs ꝯualeſcentẽ nȯ veruʒ. Ex egritudine imãli adhuc alterare aut ẽt mãli. Iuxta illud technis. Unuʒ cõe hñtes pceptũ efficientẽ vnãquãqȝ cãꝶ abſcindere ꝓus: deinde ſic venire ad eaʒ que facta eſt ab illa egritudine: vt ad prauam cõplexionem ſiqua fuerit de priori relicta.

E

Afo.20.

L cõ.208.

2ᵒ pti. afo. cõ. afo.38.

F

Coll. c.8. in medio. Lib.10.c. 35. in me. ꝑ p.a.i.a. 15.in L.h.

G

Erac.1.c. 101.i meᵒ.

pti 2.c.cõ. 10. Afo.12.

Lib.3.te. cõ.206.

H

Diffi.3.c. 10.t.med.

Lib.2.cõ. 95.

Propter quartum

qdẽ ⁊ ſi appeat dõm tñ ſeorſum. ℭ Ad pᵐ igiſ qd dõm apparuit. ℭ Ad aliud dõʒ q eũo nȯ ẽ cõpleta ſex reꝶ nȯ nãliũ adminiſtratione debita ſuppoſita in qbus exer

I ciſiũ annumeraꝛ qđ validas reddit q̄ in nobis ꝟtutes oēs. caloꝛē nāq; iuueneſcere facit ⁊ ſuperfluitates trāſpirare cō
ꝑ 2ᵃ doct. 3. capi. 1. poſt meᵐ. git i q̄ foꝛas. Cuiꝰ qđē. A. dat neceſſitatē hac ſerie. Audit igr̄ euōnē factā per poꝛos inſenſibiles:nō aūt ſic que per mani
ſtos nā ſeu arte. Et tali ēt euōne oꝛdinate indiget verus ſilr̄ ꝯualeſcens. vñ in techni. Si multū melioꝛes ad hoc fiant:⁊
Lib. 3. ce. cō 210. Coll. 1. in medio. ꝯſueta opera paulatim attingāt. Nā. n. cū careat mēte ⁊ in tellectu. 4ᵒ re. a. ſupfluitatem nō expellit niſi nocumento ab
ipſa percepto. Ineſt tñ eidē inſtictus qdā ⁊ oꝛdo ab intelli gētijs quo rite i ſuos ꝑuenit fines. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ hꝫ
coꝛpoꝛa ⁊ ſi nō peccēt manifeſte in actibꝰ ita vt locenꝛ ſub latitudine ſanitatis cōiter acceptā:ſunt tñ verius neutra de
cidētie dicta:que occaſione futuri euitādi periculi cū reple ta ſint egent euōne:qđ certo nō ineſt cōualeſcēti. ❡ Adhuc
illi peccāt ⁊ parati ſunt labi:non aūt ſemꝑ hi:⁊ ꝓꝑie certi.
K ❡ Ad aliud dōm: ꝙ ſanguis accipiꝛ pro maſſa ſanguinea in qua ꝓpoꝛtionabilr̄ oēs extāt humoꝛes:nō aūt ꝙ ut vnus
humoꝝ ab alijs ſequeſtraꝛ. ❡ Ad aliud dōꝫ: ꝙ nō accidit ꝓpter hꝫ digō mala ſi recte ꝯualeſcēti alimenta ⁊ q̄ alia vt
opus fuerit adminiſtrenꝛ: ⁊ ſi ſan. paucus ⁊ ſpūs hꝫ vigo raꝛ:ēt ꝯtinue calm vere ꝯualeſcētiū:vt ⁊ digōꝑfectioꝛ red
daꝛ ſucceſſiue. ❡ Ad pᵐ ſig dē alterius partis dōꝫ ꝙ. A. lo quiꝛ de certo ꝯualeſcēte:aut ꝓhibeaꝛ ꝯualeſcēs ab euōni
ꝑ pra. ca. 85. in meᵒ bus ⁊ ꝓ. i. ꝓꝑie coitu. vñ Haly. Coitū valde fugiāt:euāt enim a coꝛꝑe mām bonā:q̄re ꝟtus attenuaꝛ ⁊ diſſoluiꝛ tan
dē oino velut dīa innotuit. 124. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ Iſaac loqtur de ꝑdicta declinatione quā criſis indicatā ꝑceſſit
laudabilis non aūt de iminuta. ❡ Ad aliud dōꝫ: ꝙ ſan. eſt bonus ⁊ paucus in ꝯualeſcēte vero:nō aūt in oppoſito. Di
Arg. 3. pᵒ medium. Ca. 10. in ꝑncipio. ctū. n. eſt ꝑ. A. ꝙ ſanguis malitia cogit te ad ſtomādū q̄nq; cū ſtomia debeaꝛ ꝓpter multitudinē ſan. vel malitiā ipſius
aut vtrūq;. 4ᵒ pᵃ. Silr̄ lꝫ plures medicinarū ſint venenoſe: non tñ oēs:cum q̄dā ſint bñdicte dīa pꝛioꝛi. Dictūq; eſt ꝙ
L fluxus vētris fiat ſubtilis:⁊ q: vomitus eſt foꝛtioꝛ euōnum eū exꝑmi replo mime. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ illā ſeries ꝯuale
ſcētis extat verū:nō verꝰ aūt: q̄ꝫ q̄ꝫ ꝑtibꝰ ſimplicibꝰ extet ſic cioꝛ nā:humectarꝰ tñ eſt accñte ꝑꝑ ſupfluitates plīmas:mi
nime aut impfecte euātas. ❡ Differentia. CXXXI.

Quod vomitus cōferat oculis vi detur:q̄m qđ cla rificat viſum iuuat oculos:eſt. n. actus eoꝛum
Ca. 14. cir ca mediū hic aūt vomitus: ꝑ 4ᵒ. ❡ Rurſus. Qđ educit māꝫ ⁊ fumū nocentes oculis cōfert ipſis. Hꝫ
ꝟo eſt vomitus cū ſit euacuatiuū foꝛte ab inferioꝛibꝰ attra hēs ⁊ ſupioꝛibus eradicans: 4ᵒ ꝑma. ❡ Amplius qđ ſit a
3ᵒ alo. ele. 10. Caꝑ 3. in tra āneos Ca. 3. t. c. 4. in ꝑnᵒ. nāli virtute cōfert cum ſit vna diſpenſantiū aialiū virtutuꝫ. Sed hic eſt vomitus per nālē nāq; ꝯtingit virtutē:de acci
denti 5ᵒ. ❡ Adhuc oculus ſpiritu lucido perficitur vt di cunt ⁊ ethereo. Et ideo Plato poſuit ipſuꝫ de ignis natura.
M dīa 64. ſed vomitu ſupfluitates impedientes ⁊ turbātes q̄ lucida educunꝛ maxime cū euacuationū vomitus ſit foꝛtiſ
ſima:differentia. 166. ❡ Eti. Quod cōfert doloꝛibus oculo
Alo. 31. rum ipſos iuuat:hꝫ ꝟo pharmacia:afoꝛiſmoꝝ ſexta. hec autem ⁊ vomitu euacuat:iuuat itaq; vomitus oculos.

Quod autē eꝯ̄rio noceat oñdiꝛ:q: qđ educit māꝫ ꝑ ꝑtes nobilioꝛes ⁊ verius ꝑtē patiētē
ec ꝯ̄ ipſius inclinationē ⁊ nām trāſmutādi nocet. Vomitus aūt eſt hꝫ cum educat per nobilioꝛa vt ſpūalia verſus nobi
lia ceu aialia in quibus ſitus eſt oculus. Mā ēt oia hꝫ gra
T. c. 29. In can. 1. tenꝰ pᵒ ca. 2. poſt ꝑn. Caꝑ. 11. ante meᵐ Caꝑ. 10. Caꝑ. 16. poſt ꝑnᵐ. Ca. 11. 18. uis cū in omni elemēta dominenꝛ grauia:metheoꝛoꝝ 4ᵒ. Venter ſilr̄ deputatus eſt attractioni:inteſtina ꝟo expulſio
ni. Me. ❡ Eti. Id nocet oculis in cuius actu eoꝝ ꝓcuratur cuſtodia:hoc ꝟo eſt vomitus. Pꝛimo nāq; ⁊ Almā. q̄rtis.
ꝑcipiꝛ vomētibꝰ oculos ſubligari duabꝰ pilis:ſeu pāniculo in rotunditatē circūuolutis. ❡ Rurſus. Qđ nocet auri
bus nocet oculis:cū ſenſibiliſſima particularū coꝛpoꝛis ſit oculus. 13. de inge. ſed vomitus nocet auribus. vnde ꝑ 4ᵒ.

Vomitus cum ſuis iuuamentis plerūq; affert egritudines ſicut generat ſurditatem. Nocet igitur vomitus oculis. N

Propter primū autē ſciendū: ꝙ vomitus eſt motus laboꝛioſus expulſiuꝰ
per os groſſioꝛis ⁊ pluris invētre ꝯtēti. Cui qđē ſubuerſio aie ⁊ nauſea ꝓpoꝛtionanꝛ:eo tñ ſunt minoꝛes. Nā ſubuer
ſio eſt motus expulſionis cui motus nō aſſociaꝛ vt in vomi tu expulſi. Nauſea ꝟo eſt vētris diſpō hos vere ſuſcipiens
Tra. 5. ca. 8. in ꝑnᵒ. motus:tredecima 3ᵒ. Et is qđē eſt vna euōnuꝫ foꝛtiſſima q̄ ſpōte intārū aliq̄n intēdiꝛ vt egritudo exiſtat. Et per artem
ꝓuocaꝛ:vt ꝓ interdū. Quid aut ſit oculus oſtēſum. 64.

Propter ſcđm ſciendū qdem ꝙ maioꝛes vidē tur apparēter inter ſe diuerſifi
Ca. 17. ad medium Ca. 11. in fine. cari in hoc q̄ſito. Pꝛimo nāq; practice dī ꝙ debilitas acci dit viſui ex acuto capitꝭ moꝛbo aut ſputo multo ſan. vel cū
vomitus aut clamoꝛis magni. Pꝛimo ꝟo 4ᵒ. Vomitus cō fert coꝛpoꝛi:ſꝫ viſui nocuᵐ facit. Et ibidē. vomitus ⁊ ꝓꝑie
O ſupfluus nocet ſtōcho, pectoꝛi, viſui, dētibꝰ:⁊ antiqs capi
Ca. 14. in ꝑncipio. Ca. 16. in ꝑncipio. Caꝑ. 13. in medio. Tra. 1. c. 6. uiſus fine. tis doloꝛibꝰ niſi ſatietate ꝯtingat ſtōchi. ❡ In oppᵐ Almā. 4. Vomitus ſenſuꝫ alleuiat:viſumq; acuit. 4ᵒ ꝟo ꝑ. Vomi
tus aufert grauitateꝫ que accidit capiti:⁊ clarificat viſum. Tertio quoq; tertis cū determinatione pronūtiaꝛ ꝙ vomi
tus conferat oculo inquātum mūdificat ſtomachum:⁊ no ceat illi inquātū moueat materias cerebri ⁊ expellit id ad
eas. Quid autem de hoc videbitur conſequenter.

Propter tertiū ꝟo ꝑmitus videndū q̄ oculis nocēt queue ꝓſunt. Scđo veri
tas oſtēdaꝛ:⁊ tādē diſſonātia cōcilietur auctoꝝ inducta. ❡ Propter pᵐ hꝫ ſciēdum: ꝙ hec debilitāt ⁊ ſeneſcere ocu
los faciūt. Aer nimis excedēs ⁊ ꝑcipue i q̄litatibꝰ actiuis: agreſtis vētus ⁊ maxie in eiꝰ oppᵐ motus:ituitus aſſiduus
ad vnā rē ⁊ maxie minutā vt aſſidua lrāꝝ aut foꝛmaꝝ mi nutaꝝ iſpectio:⁊ fulgētē albā ⁊ ꝓpꝛie q̄n fuerit mota:ſol
P multū luminoſus, calꝰ:vñ qdaꝫ fuere q̄n excecati diu ſolis impfectā aſpiciēdo eclypſim, puluis, fumus, fletus ſupflu
us, cibi ſicci acuti, groſſi vapoꝛes, difficilis digōnis ⁊ potꝰ ſilr̄ cū eoꝝ repl'one plīma ⁊ ebꝛietate, ſicut alliū, poꝛrū, ce
pe, naſturtiū, eruca, anbetū, andachoca, ocimū ꝓꝑie ſyna
ꝑᵒ vbi de trac. 8. ca. uie pi, fenugrecū, lētes, fabe, caules. Zoar dicūt ꝙ capita galli narū ꝓꝑietatē hñt cauſare cecitatē ⁊ ꝓꝑie vt nō videātur
poſt occaſum ſolis:quēadmodū dixerūt ꝙ gallinarū cere bꝛa intellm̄ augēt:ſed ēt plīn carnes ſicce ſalſe:piguedo ſi
ue adeps groſſa ⁊ viſcoſa ꝓꝑie poꝛcina:⁊ ſic laboꝛ ſupflu us coꝛpoꝛis ⁊ aie:⁊ coitus plīmus eſt res nocibilioꝛ ea ſup
repl'onē mox vapoꝛoſaꝫ ⁊ maxime ſup cenā. ❡ Oculoꝝ āt ſanitatē ⁊ robur ꝯſeruāt ⁊ efficiūt hoꝝ oppoſita:⁊ ꝓꝑie
collyria ex thutia:antimonio ſucco feniculi ⁊ granati ꝯſtru cta. Et ex fellibꝰ ſilr̄ rapaciū auiū ⁊ ꝑdicū:capꝛe ⁊ piſciuꝫ:
maxime ſaber ſoli ꝑ. 50. dies expoſiti calidioꝛi: pectinatio ēt frequēs poſt digōnē:cū vapoꝛes ab oculis ad cutē diuer
tat. Submerſio ipſoꝝ in aquā clarā ⁊ aſpectus viridiuꝫ et
Q ſpeculoꝝ terſoꝝ:nō tñ i ſolis radijs:⁊ exercitatio lrās legē di mediocres viſum coꝛroboꝛat. Et vnctio ex ſerpētis pin
guedie oculoꝝ ⁊ ipſius carnis comeſtio:id tñ timeꝛ. Zoar
vbi ſupra linea ꝑ. quoq; cōmendat aſſiduationeꝫ comeſtionis ouoꝝ colūbo rū cū rapis elixatoꝝ ⁊ pullos decoctos colūbinos in eſtate
gallinas ſilr̄ in eſtate decoctas cuꝫ eiſdē abſq; capitibus ⁊
Caꝑ. 41. crurībꝰ. vñ coll'ꝫ. 5. Rape hñt mirabilē ꝓꝑietatem ad illu minādū oculos. ❡ Sꝫ foꝛtaſſis ipſe dico magis deberent
eis nocere:⁊ ꝓꝑie q̄n ipſi ledunꝛ a ſtomacho:eo ꝙ ſuo va poꝛe vētoſo caput replēt:⁊ oculos multiplicando reuma.
❡ Aut dices foꝛſitā hūc mox deoꝛſum repe cū vꝛinā hēant prouocare. Sic igiꝛ oculus multis lediꝛ:⁊ eget plīn iuuan
tibus: Tum q: cōpl'onis debilis aquee receptiue de facili: Tū q̄n fere ſine pelle ⁊ expoſitꝰ ꝯinēti:magis tñ q: oꝛiꝛ a
cerebꝛo coꝛpis tanq̄ camino. ❡ Propter 2ᵐ hꝫ ſciēduꝫ an tea ꝙ q̄n celebꝛatur vomitus:aut eſt leſio aliq̄ in oculis vel

A nō. Et ſiqdē fuerit aut erit ꝓthopathia ab eis cāſatvel ſaltē a cerebro: aut ſimpathia in ipſos. vz. a vētre trāſmiſſa ex fumis ꝛ vaporib⁹ crudis idigeſtis: qḋ ſepe ꝯtingit nō eis tm̄ vez ꝛ toti capiti: ꝺe iteriorib⁹ apparēs ꝑ. Adhuc vomitus (Cap. 2. ad medium.) aut erit vſus fortis in apto tpe purgatiōis iſtitutus vt eſtaꝗ initio a toto educēs corpe forti medicina effectus: vel pticularis eūans leui eductiuo qḋ in vētre ſemel in menſe vel ad plus bis celebratus: i cui⁹ actus tps nō iteruenīat ꝑciſuz: ſi tue dieꝝ nūs ne in prauū ꝛ ineuitabilē vſuz pueniat nā: ſit ēt poſt cibi ſaturitatē ꝛ maxie qn̄ fuerit vomitus difficilis: qꝛ vomere ſine ſtōchi repl'one durū eſt: neqꝫ abſqꝫ magno la (Cap. 18. Colli. ca. 11.) bore ꝛ ſtudio fieri pt. Almā. ꝛ ꝑ qrtis. comedat ꝛ bibat diuerſa male maſticata cibaria dulcia ꝛ vnctuoſa: ꝛ poſt horā ſumat aquā decoctiōis ſemis raffani: atriplicuz bulbi: ꝛ hꝰ ꝛ euomat. ❡ Eti. Vomit⁹ nocu^m qḋdā in fieri tm̄: aliud ꝟo in ħ cū facto eē. ❡ Diuerſificant̄ ꝛ hec penes cōpl'one: B formā ſeu ſenſibilitatē oris vētris itēſiorē aut remiſſiorē cōſuetudinē: tps ꝯſtōnē: horā ꝛ regionē. Nā ille cui vomitus (Cap. 13. in fine.) magis ꝯfert cholic⁹ eſt ꝛ macer. ꝑ 4ª. aut erūt abſqꝫ leſiōe oīno. ❡ Nūc ꝟo deīceps ex his oſtendat̄ nocu^m aut iuua^m oculis ex vomitu: ſi nāqꝫ i eis nulla inerit leſio dōꝫ vomitū eis nocere qcūqꝫ mō: cū mās ꝛ vapores infeſtātes deducat verſus ipſos in extriſeca ꝓpellēdo: ceu qn̄ qs enīb⁹ oculis ſanis pp paſſuz ſucturaꝝ aut renū vomet. Si ꝟo leſio puenerit oculis a ſeipſis vel a cerebro vomit⁹ ēt nocet magis ꝛ in fieri ꝛ i facto fore cū plus eleuet ad eos ꝑdcā ꝛ vlr ad caput qꝫ eūet: qre negatus eſt i dolorib⁹ capitꝫ ꝛ maxie forꝫ ſupſtitus qn̄ fuerit ab ipſo nō ex cōpaſſiōe cātius ꝛ velut in paſſionibus capitꝫ q̄ hꝰ: vn̄ 3° ꝑ. Vomitus eſt ex eis in qb⁹ nō ſit (Tra. 1. ca. 19 ꝑᵒ me.) iuua^m in curis egritudinū capitis niſi fiat pp cōitatē mãe in vētre: tūc. n. melior modoꝝ expulſionis eſt vomitus: ꝛ ibidē. Si humores ſint fridi ſtatici in qbus excitent̄ ventoſitates fortes: tūc miniſtra vomitus q ſunt fortiores. Et ſi Ale (Tra. 2. ca. 13 ꝑᵒ me.) C xāder fortaſſe non recte ꝑcipiat vomitū in epilia celebrari: aut id iubet purgato iā capite timēs ne mā reliq̄ corpis appropriet̄ eidē. Sz id qḋ ſuſpectius eſt verius. Si autē foret a ſtōcho ꝯfert. vn̄ practice 5°. Si ħ paſſio ex ſtate fuerit ſto (Cap. 21. in medio.) machi: cui⁹ ad cerebꝝ vapores aſcēdūt ꝛ replēt patiētē: vomitu vti opꝫ cū medicaminib⁹ icidētib⁹ ꝛ ſubtiliātibus: qre Serapio ꝑcipit vomitū in ipſo ēt paroxiſmo fieri vt educat̄ mã coarctatū in ſtomacho: ꝛ ꝑ 4ª. Vomitus eſt medica (1. hec. c. 23 in medio. Ca. 13. tit. pro ſi. c. c. 14. C. 1. 13. ad medium. Ar. 2.) mētū forte ſtomatice epilie ꝛ capitꝫ dolorib⁹ pp ſocietatē ſtomachi factꝫ: ꝑcipit̄ ēt practice 5° meliaz factā ex humore in ſtōcho ꝯtēto vomitū patientē celebrare. ❡ Veritas igit̄ ex his elicit̄ ꝙ vomitus nocet qlitcūqꝫ paſſiōib⁹ capiti appropriatꝫ: ꝛ verificat̄ ſermo ita practice ꝑinduct⁹ ꝑ. Si ꝟo acciderit oculis leſio ꝑ cōpaſſionē ꝛ ꝓpꝛie ſtōchi: tunc iā appet ꝙ vomitus eſt ꝯceſſus: ceu in alijs talr̄ paſſionib⁹ in capite trāſlatis: ꝛ hꝰ qdē rōcinatio eſt apparēs. ❡ Attēdendū tn̄ ꝙ hꝰ vomitus nocet i ipſo fieri: eo ꝙ mām ꝛ vapores dirigit in cerebrū ꝛ oculos: ꝛ iō ſtudiū dꝫ adhiberi vt ab eo parū cauſet̄ nocumēti: vn̄ ſit pticularis debilis nō frequēs: ꝛ D in ꝑparato ad ipm: ꝯfert aūt poſt factū eē cū mā educat̄: ꝛ ꝑ ꝯñs fumus crudus leſiōis oculoꝝ cātiuus. Cura etenim eūone pficit̄ cāe. Et ꝟmōes ſiqdē ita itelligēdi ſunt auctorū ꝑinducti. Ex q̄ ēt ſimplr̄ appet vomitū ꝯferre ſaltē i ipſo fcō eē cū mā fuerit i ptib⁹ iferiorib⁹ ꝛ ꝑcipue i pte cōtēta. ❡ Et noſce ꝙ niſi hūor exñs in ſtōcho ledens oculos difariā ſurſuz repat tā in fieri fortaſſis qꝫ in facto eſſe leſionis euitāde grā tuti⁹ ipm ꝑ iferiora ſit educere cuz ea ipſi ſint dedita. vn̄ iterioꝝ 4°. Hñtib⁹ ſuffuſionē oculoꝝ a ſtōcho ꝛ ꝓpꝛie exhi (Lib. 1. ad medium.) buit Gal. hierāpigrā. Et lythargicis ea egētibus in longinquiora mādauit. Hec aūt ſtomachum per deorſuz purgat.

Propter quartū qdez: ꝛ ſi nūc appareat qd dōm viſum ad ꝑmū. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ ſi educat mãm ꝛ fumū nocētes in ſtōcho entes iuuat ſaltē i facto eē: nō aūt ꝗ eā que caput aut oculi coinaret̄ ꝑ vomitū educeret: cū ledēs ħ nō educeret: ꝑpetit enīz hꝰ deorſuz duci mã. Supiora nāqꝫ hñt ꝑ iferiora eūari amplius qꝫ eꝫ. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ ibi non dī vomitus pfici a E ꝟtute nāli: eo ꝙ actus ei⁹ nālr̄ ſe hñtis oīnoꝛꝫ dī ad dictam ſternutatiōis q̄ ſit ab aiali: ꝛ tuſſis q̄ ab hac ſilr̄ ꝛ vitali. Fit nāqꝫ vomitus a re ledēte ſtōchū iteri⁹ q̄ mota nã eā ſatagit vomitu educere: ꝗ cū ſolū tunica ſiat extriſeca: nāliuz 3°. qa i ipſa ſunt villi lati expulſiui. Intrinſeca ꝟo lōgi attractiui. (Cap. 8. in medio.) dicta. 46. difficilis eſt valde reſpectus ſeceſſus ꝗ tunicis pficit̄ ambab⁹ inteſtinoꝝ: cū ex villis vtreqꝫ ſint latis dicta ꝑ inducta. Et iō ſepius medicina ſolutiua reddit̄ vomitiua: qꝫ eꝫ. dicta. 141. ❡ Ad aliud qd dōm appꝑuit: qm̄ ſpūm clarificat qn̄ cā leſiōis oculoꝝ eſt fumus a ſtōcho crudus in eos mādatus: ꝛ nō qn̄ mā fuerit in cerebro vel in eis: tūc. n. poſtius ꝯtigit opp^m. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ Meſ. in practica exponit per pharmaciā vētris fluxū ingens eūo ꝑ vētrē ꝯfert (Gd. 5°. c. de dolori b⁹ ꝯ... circa ꝑn^m.) dolorib⁹ ſtaticis cholicis ꝛ melicis. ❡ Et ſilr̄ ad ea q̄ alterius ptis appet: qꝛ lꝫ hꝰ accidāt ſynthomata in vomitu: z eatn̄ ſunt in fieri qn̄ mā educit̄ de vētre ꝛ tolerabilia ſatis le F ſione que preeſt oculis: cū igit̄ nihil iuuet abſqꝫ leſione. 11. (Colli. c. 11 in fine.) de inge. opꝫ acutū ac exercitatū diligenter diſcernere medicum inter vtrūqꝫ vt iuuamentum preferat nocumento.

❡ Differentia. CXXXII.

Quod in cōtinente calidiori et ſicciori ſint frōdes populi ſternēde mōſtrat̄: qꝛ plures latinorum practice ac cōiter id iubent operantes. ❡ Rurſus. Ut locus eſt ita nā opatur ꝓbl. 10. (ꝓble. 11.) vn̄ de inſpiratione ꝛ reſpiratione. Nāe mãe in quo ſunt tales entes exiſtūt: vt q̄ qdē in aq̄ humide: ꝛ q̄ in terra ſicce: q̄ ꝟo in aere cal'e: ſed populus repit̄ i locis humidis ꝛ aquoſis: ita vt in calis non germinet ꝛ ſiccis. ❡ Eti. In aere hꝰ qḋ infrigidat ꝛ humectat eſt apponendū: talis ꝟo eſt populus: humectat. n. ſm Diaſcoridē mediocriter: infrigidat ēt G qḋ oſtēdit gūmi eius dictū charabe frigidū. vn̄ practice 2° (Cap. gr. 350. ca. 4.) charabra eſt frigida ꝛ ſicca. ❡ Palin. Qḋ ponit̄ i medicaminibus frigidis tanqꝫ baſis eſt frigidū: hꝰ ꝟo ſunt extremitates quedā dicte populi oculi. Cadūt enim in vnguentum populeon noīatuz a quibuſdā: tanqꝫ a ꝑncipaliori fundante totū noīat̄ compoſitū. Ipſum autem eſt frigiduz: tollit enim calorem ſomnūqꝫ ſm Nicolaum preſtat. Igit̄ frondes populi ſunt in aere nos continente ſternende.

In oppoſitum: Qm̄ id nō eſt iponēdū aeri calidiori ꝛ ſicciori: qḋ ipm nō valet ꝛ ꝓpꝛie ad frigiditatē imutare. Talis ꝟo eſt ppl's cuz ſit terrenaſcētiū vnū. In eis. n. nō repit̄ calor in actu. colli. 5. (Capl. 24. poſt me^m.) ſꝫ in aialibus ſolū: erit igit̄ in po^a: ꝛ tūc nō poterit aeris immutationē cāre: cū oīs actio pficiat̄ ab hñte actuz. meta. 9. (Tex. 13.) Nō. n. ipſa corpori applicat̄ hñti calorem. ❡ Itidē. nullus inſignium medicoꝝ: quos non eſt ponere inſufficientes docet hꝰ frondes in aere ꝓſternere: verū quaſdā frigidas ab his ꝛ hūidas: puta vites, ſalices, myrthos, lētiſcos, roſas, H violas, nenufar ꝛc̄. ꝛ ꝓpꝛie cuz rore collectas: vn̄ de ige. 9. (Ca. 14. in fine.) Flores ꝛ frōdes ꝟtutis hūide ꝛ fride i pauimētū ꝓjciēde. Extremitates igit̄ populi non ſunt aeri hꝰ imponende.

Propter primū qdem ſciēdū: ꝙ hic ſumit̄ cōtinens pro aere vt eſt vna ſex reꝝ nō nāliū: nō ſimplici elto: ſed ſm ꝙ ei cōmiſcent̄ fumi terreſtres ꝛ vapores aquoſi vtriuſqꝫ ignea ꝛ ſtellarū radij 155. dicta. Sūt aūt frōdes plantaꝝ extremitates tenelle. Populus qꝫ ꝓprius collectionē gētis iportat: a qua tranſlatio ſilis facta eſt ad arborē. Qñ. n. abſcidit̄ ex eius radice multitudo ad modū gētis cuiuſdā inaſcit̄. Cui⁹ maneries 2ᵉ cōmuniter ponit̄. Una dicta agyros ſꝫ Diaſco. Iuxta ꝟo. A. haurū romanū ꝛ achiros. Sꝫ apud Serap. haur romanū: quā Plinius populū nigraz vocat. Et eſt arbor penes nos cōloꝝ alta: frāgibilis: nō dura: folia hñs qſi triāgulata: ſuffi (Cap. 13. Li. 1. ca. 344 ꝛ. 351 ꝑᵒ ſinp. c. 30. ꝛ li. 4. ca. 26. Li. 16. c. 24.)

I cientter viridia: motu aeris ſonitū faciētia: in locis multipli
cata humidis fluuioſis. Eſt ⁊ altera non adeo alta: ſed groſ
ſior ac ſemialba cū folijs maiorib⁹ ac ſubalbidiorib⁹ ⁊ pro
prie i altero latere: q̄ ēt loca petit hūida: lʒ non tm̄ vt p̄dicta
albarus a plimis nolata: ⁊ fortaſſis eſt quam Dia. ſimplr̄
populū vocat. A. hauꝛ. Serap̄. vo haur repitur ſm̄ quoſ/
dam: ⁊ tertia in altū valde creſcēs montana alba: cuius fo/
lia lanuginoſa folijs antedicte ſimilantur habens cortices
plures: vt ceraſus: ⁊ in circulū ſimiliter ab ipſa excortican/
tur que ardendo flāmā diutius ſeruat velut teda: ⁊ eſt ſoli/
dior ⁊ tenacior p̄clatis: quā quidam heolam vocant.

Propter ſecūduʒ vo ſciēdū: q̄ aliq̄ p̄cipiunt ſterni populū in ꝯtinēte p̄/
ſignito putātes ipſam frigidā eſſe ⁊ hu. Vn̄ expoſitor quis
K Nicolai. Recipe oculoꝝ populi q̄ frigide ⁊ hu. ſunt cōplo/
nis. Alij vo dicunt colligi ex ſerie Diaſcoridis ac. A. duas
populi ſpēs: vnā qdē cal'e nāe: reliquā vo fride. Quoꝝ defe
ctus mox apparebit apte ceu in ſequētib⁹ q̄ prioꝝ. ¶ Reli
qui vo tanq̄ his oppoſiti negare cogunt̄ i ꝯtinēti p̄ſcripto
Capi. 91. quācūq̄ arborē hꝫ ſterni cuʒ ois cal'a denotet̄. vn̄ Diaſco.
Agyros. i. populus calefacit fortiter: humectat vo medio/
criter: in alio aūt ipſius cap̄ nām ipſius nō tāgit. Ipſe nāq̄
cū Serap̄. duo ipſis facit capl'a. A. vo. tria. vn̄ hic in p̄ cap.
Capi. 11. Nā calefacit vehemēter in 3°. ⁊ ſiccat i p̄: qd ⁊ ſentit̄ phar/
macoꝝ 6°. ⁊ 1° cap̄. Haurū nā eſt equalis ad ſiccitatē decli/
nans. In 3° quoq̄ ca°. Nux romana qd dʒ dicere haur ro/
manū ſilitudine nāq̄ lr̄arum cū punctoꝝ appōne vel abſq̄
errorē iduxit: pūctis. n. arabs coꝝ lr̄is denotat qd eſt noia
tur arcuſici. Qd fortaſſis dʒ eſſe achiroſa ſiue meli⁹ agiro/
ſa calefacit vehemēter in 3°. ⁊ ſiccat in p̄. Eſt eteni gūmi vl/
timū in calefaciēdo: ipſius fructus cū aceto ꝯfert epilie. Id
aūt vere dictū in cap̄ de hauro romano: vn̄ idē diſariā. Se
rapio vo ſiue Aggregator in cap̄ p̄. hauꝛ romanū calidū
⁊ ſiccū in 3°. Vn̄ grādis eſt hic diuerſitas in capitulis ⁊ na
L turis ꝯtingens a Diaſcoridis tranſlatione fortaſſe. Quare
A. ⁊ Serapio circa diias iſtius arboris videntur heſitare:
oēs fere tm̄ ꝯueniūt q̄ vtraq̄ calida ſit ⁊ ſicca: ⁊ marie agy/
Capi. 11. ros ſiue hauꝛ romanū dicta: q̄uā fortaſſis ponit Diaſcori/
des tēperate humectare humiditate aliena: ſʒ. A. plus diſ/
ſonātie vi ꝯtinētiū ponat gūmi hauri romani vltimuʒ in
calefaciēdo ⁊ exiccādo. 6° vo pharmacoꝝ. virtus floris hu
ius arboris eſt ca. in tertio gradu: ſed in ſiccitate ac humi/
ditate tēperata. Ex his igitur apparet q̄uo quidam poſte/
rorum diīt ab illuſtribus primoꝝ in populoꝝ naturis.

Propter tertium qdeʒ p̄mitus veritas de h̄ oſtēdat̄: deide qd ſit gūmi
populi ⁊ vn̄ ꝓfluat oſtēdat̄: ⁊ tādē q̄uo terranaſcens pōt in
actū deduci manifeſtet̄. ¶ Propter p̄m qdē hꝫ ſciēdū q̄ in
M aere p̄nominato nō ſunt populi ſternēda extrema: neq̄ fortaſ/
ſis in oppoſito ꝑ odorē ipſius horribilē: qd oſtenditur: q̄
nihil cal'm ⁊ ſiccū ponēdū in ꝯtinente calidiori ⁊ ſicciori: cū
ſimile adiūctum ſibi ꝯcitet ad furias: ſed populus calida eſt
multū ⁊ ſicca vt p̄dictū ⁊ ꝓprie nigra de qua pn̄s extat diſ
Z. l. 1. dif. 1°. c. 3. ver ſus finē. ſerētia. Et firmat̄: q̄ illud qd eſt leue raru actu inflāmabi/
le h̄ cal'm ⁊ ſiccū vt ex libris colligit̄ pharmacoꝝ nō eſt ꝯti
nēti p̄fato iponēdū. Tale vo ſenſus ⁊ actus fore indicāt po
pulū: qd fortaſſe ipediet lignū cā fore. ¶ Adhuc. ⁊ egritu/
dines frigidas curat. vn̄ Diaſcorides. Semē populi cū ace
Cap. 496. to bibitū epilepſiā curat. Ipſa vo egritudo eſt marie frida
⁊ humida: erit igit̄ ca. ⁊ ſic. ¶ Rurſus. Qd hꝫ odorem feti
dū, acutū, horribilē, nō dʒ in predicto aere ſterni: ſed hꝫ eſt
vni ppl'i motus: qd oñdit eius calitas multa cū humiditate
ſm̄ Diaſ. tpata. Itaq̄ populi frondes nō ſunt i ꝯtinēte ſter/
nende. ¶ Propter hꝫ 2m ſciendū: q̄ ſm̄ Gal. A. ⁊ Serap̄.
charabra eſt gūmi agyri ſeu haur romani. vnde Diaſ. aliq̄
ēt prohibent populi lachrymū. i. gūmi. i. rhodanū diſtilla/
Capi. 11. tū ⁊ coagulatū ſuccinū facere. 6° quoq̄ pharmacoꝝ. gūm

huius arboris karabre eſt: cuius vtus ſibi eſt vtuti floris N
qd idicat vng^m diagyron 4° de re. ſa. ꝯſtructū. in 2° vo trāſfi Gē ſu
gurationis. Inde fluūt lachryme ſtillataq̄ ſole rigeſcūt. De
ramis electra nouis q̄ lucidus annis. Excipit ⁊ mirib⁹ mit
tit geſtāda latinis. Voluit. n. q̄ ſorores Phetontis ꝯuerſe
fuerit i ppl'os ⁊ lachryme ipſaꝝ. i. gūmi ppl'oꝝ defluentes
eridanū electrū facē. i. karabre vel ſuccinū. Plinius q̄ʒ cuʒ Z. l. 37. ca. 3. in p̄n°.
poꝝ deteſtatiōe ingt certū eē gigni electꝝ in iſulis ſeptētrio
nalis oceani. Et q̄ naſcit̄ ex gūmi pini deſato rigore vel tpe
aut mari qd ei⁹ ait odorē oñdere. Formicaſq̄ aut culices ⁊
lacertas in ipſo reptas. De quo 4° metheo^r. Electꝝ ⁊ que Te. c. 36.
cūq̄ dicunt̄ vt lachryme ifridatiōe ſunt velut myrra. thus ⁊
vernix. Electꝝ aūt hui⁹ gn̄is vi ⁊ coagulat̄. Intercepta. n.
aialia i ipſo vident̄: a fluuio aūt cal'm exiēs velut cocti mel
lis qn̄ in aquā dimiſeris euaporat hūidū. In 2° vo can̄. ka/ Ca. 314.
rabe ē gūmi ſic ſandaracha ad citrinitatē ⁊ albedinē ⁊ par O
uitatē tēdēs. Eſt ⁊ aliud karabe qd eſt vernicis modus q
dam vn̄ 2° practice. Karaba exponit̄ vernix marina ſanda
racha dicta quo nūc cōiter vtunt̄ ad nos ex ptib⁹ deferētes
ſeptētrionis. Et vtrūq̄ paleas rapit ⁊ p̄cipue fricatiōe cale
factū. Eſt ēt electꝝ metallum ꝯſtructum ex auro ⁊ argēto.
¶ Propter hui⁹ 3m ſciēdū q̄ humidū terrenaſcētiū ⁊ maxi
me tenelloꝝ fridū ſiue cal'm fuerit euaporat i ꝯtinēti ꝑ ca/
lidū ipſi⁹ actu cal'i exñtis: ⁊ p̄cipue qn̄ abſciſſum fuerit ali/
mēti attractiōe p̄uatū. Sic. n. minorato ipſi⁹ hūido ac terre
naſcēti purificato plus pōt cal'm ꝯtinētia facere hūidū eius
expirare ⁊ eius po^a fridū aut aliud ꝺductū tal'r i actū ifrida
re ⁊ humectare. diia euidēs. 138. p quē ſiqdē modū odor 2° Cap. 5. in medio.
de aia. A. marie occurrit ſparſus in ꝯtinēte olfatui: neq̄ ter
renaſcēs extat ſimplr̄ hꝫ in po^a ⁊ ꝓprie actu viuēs: vex ſm̄
quid magis vt relatione calidi aialiū actu entis ēt elati.

Propter quartū hꝫ. ad p̄m dōm vt apparuit q̄ tales rudes ſunt ⁊ praue
opantes cū nullus gratioſoꝝ ineniat̄ id p̄cipe medicoꝝ.
Sicq̄ oñſum rōne nociuū nō minus vapore pluri prauo q̄ P
calitate ipſius ⁊ ſiccitate. ¶ Ad aliud dōm id verificari qn̄
reo fuerit ſufficiēter ꝯtēperata: tūc. n. eget q̄ſi p ſimile cōſer
uatione vt corpus tpatū in regione tpata locatū. Qn̄ auteʒ
frigidus in frigidiori loco ſaluat̄: ⁊ iō poſt inductū ſermo/
nē Ap. mox ſubdit: habitus tm̄ q qdem excedētes calidita
te in frigido: q aūt fridirate in calido poſiti ſaluant̄ magis.
Reducit. n. ad mēſuratū locus habitus exceſſum. vn̄ vide/
mus q̄ calidoꝝ plūma ⁊ fridoꝝ in locis ꝯſtituunt̄ ⁊ ſaluā/
tur ꝯtēperata oppoſitꝭ q̄lis eſt agyros ſeu ppl's nigra in 3°
gradu calitatis locata. ¶ Ad aliud dōm: q̄ humiditas q a
Diaſ. ppl'o attribuit̄ eſt accñtalis magis loci acq̄ſita humo
re a quo ſ̄xit originē: eēntial'r vo ſicca vt rapa ⁊ caſtanea.
Que ſil'r hūiditas frigidā oñdit populū ꝑ vaporatione fu
moſaʒ ꝯtinētis ifectiuā. Id tm̄ nō repit̄ in alia ei⁹ trāſlatiōe.
Q Due nāq̄ ſunt: neq̄ in recitatione hꝫ aggregatiōis: altera
qdē p lr̄as alphabeti ordinata cōtor: reliq̄ vo ꝓpriis in qnq̄
libros ēt ſʒ Gal. pharmacoꝝ 6° aliter diſticta. Neq̄ gūmi
karabe verius fridū extat: ſʒ opinione magis. vn̄ de medici
nis cordis. A. karabe cal'm in p̄: ſiccū i 2°. Opio tm̄ eſt q̄ ſit Tra. 1. ru bet. ꝓpus
fridū. Aut Halyabbas audiuit karabe q̄ eſt vernix mari/
na. ¶ Ad aliud dōm: q̄ Nicolaus eſtimauit ppl'm fridam
ſicut expoſitor ipſi⁹ qd falſuʒ cū mōſtrata ſit cala: qd ēt oſtē
dit piloꝝ gn̄o ⁊ ꝓductio ex vnguēto vulgari facto ex ocu/
li populi velut baſilardo ⁊ vino decocti cū mellis appōnes
aut fortaſſis ponunt̄ oculi populi: ꝑ cōprimere frigida q̄
in hꝫ ingrediūtur vnguēto plurima: ꝑ qd caſtoreum frigi
dis cōmiſcet̄ medicinis: ac ꝓpter poros aperire ⁊ medici/
nas vehiculare frigidas. Qual'r ergo frigiditatis actus i/
ducet dōm propter frigidoꝝ valde q̄plurima que in ipſo.
¶ Ad p̄m ēt qd partis alterius apparuit quid dōm qd ⁊ ſi
propoſitū concludere ſatagat: non tamen ex his que verat
apparet etiam quomodo poteſt in actum deduci.

A

¶ Differentia. CXXXIII.

Tex. ch. 43.

Quod ſit aliquis morbus in quo nullus debeatur cib⁹ vſq₃ in ſtatū oſtēdit᷑. Primitus hippo. re. acu. p̄. Expedit vt huius quātitatis ius det᷑ .i. ſorbitio q̄ neq₃ multa ſit nec groſſa: ⁊ h̄ poſt ſe ptē dies ſi v̄tus patiēt᷑ tolerare queat. Nō pauce v̄o egritu dinū terminātur in 7° ⁊ īfra. Quarto quoq₃ eiuſdē. In ↄſi ſtētes ſinere febriū donec ſtent. Qñ v̄o ſteterint obuiare cū decēti dieta ſm nām ↄſiderās. Hę aūt tunc ſtant qñ fuerint in ſtatu. ¶ Ampli⁹ afoꝛ. p̄ᵃ. In qb⁹ egritudib⁹ ſtatus ⁊ criſis in p̄ᵒoꝛ fieri q̄ternitate v̄tute foꝛtioꝛi exiſte in vi nutricatione oimoda hos cuſtodiemus qđ eſt vltime ſubtiliſſima dieta. ¶ Ruſus ibidē: in qbus mox ſtatus .i. ſm p̄mā q̄ternitatē oꝛ fieri: in his vltime ſubtili vti dieta ferēte virtute ⁊ icibationē oimodā ⁊ mellicrati ſolius oblationē ⁊ ſuccum ptiſane paucū oino dandū: ſic itaq₃ ↄcedit incibationē₃ oimodā q̄ penitus eſt cibi nihil dare. ¶ Amp. ibidē ad vltimas curationes exponit᷑ ſubtiliſſima dieta. Hoc aūt eſt vt teſtat᷑ in alijs nihil dare. ¶ Palin. Lib⁹ nunq̄₃ dat᷑ in moꝛbo ſaltē mãli cū ipſi⁹ cām adaugeat niſi pp̄ v̄tutꝫ ſuſtētationē: ſed virtus nō raro pōt ſine cibo in ſtatū ꝑuenire. Moꝛbus igit᷑ qs erit quē nō ſit optꝫ niſi poſt ſtatum dietare.

Tex. ci. 47.

Cō. afoꝛ. 2. tex. 8.

B

Afoꝛ. 6.

Cō. afoꝛ. 4. in p̄a. ⁊ tex. ſac.

Cuius quidem ↄ̃rium mōſtrat᷑ ſi ꝛ hippocrate afo°ꝛ p̄me ptis teſtante difficile foꝛe tenues ⁊ certas dietas in moꝛbis nō ſolum chꝛonicis: imo ⁊ in acutis. Et ruſus in tenuib⁹ dietis peccare egrotātes. ¶ Et itidē. Quib⁹ ↄtinuus eſt ſtatus mox ſubtilꝛ dietare: qb⁹ aūt poſteri⁹ ſtatus ⁊c̄. Si ḡ in ſtatu mox opꝫ ſubtiliter dietare qđ eſt aliqđ dare. Multo igit᷑ magis añ ſtatū expedit cibū ⁊ ſi ſubtilē adminiſtrare. ¶ Amp. p̄ re. a. Cauēdū eſt tibi ne vna die venas ꝑmittas exinaniri: ſꝫ abſq₃ interpolatione dieī illā .ſ. ptiſanam dare nō deſiſtas. ¶ Adhuc afoꝛiſmoꝝ 2ᵃ. negat᷑ plurima ⁊ repētina eūo. Nā oē ſubitū eſt nãe ꝑlatiuū. Cōmē. ibidē. Et in febꝛ. Nā non ſuſtinet repētinas imutationes: ſed nihil cibi adminiſtrare multa ⁊ repentina ꝑ accñs ſaltē eſt euatio ac nãe mutatio: cū ſanitatis tpe cibus acciperet᷑ abſq₃ interpolatiōe. ¶ Amp. exhibendū eſt qđ valet ↄ̃ febrē ⁊ ante ſtatū: cum tūc feruoꝛ febꝛilis ⁊ accñtia intēdant᷑: ſed humide diete ↄferūt oibus febꝛicitātib⁹. ¶ Ruſus. qđ ledit ſanos ledit ⁊ egros. 2° re. acu. ſed icibatio ledit ſanos: ergo ⁊ egros: qđ aūt ledit eget abſciſione: ⁊ iō ↄcludēdū cibū in oi moꝛbo cōtinue dandum.

Afoꝛ. 5. Afoꝛ. 10.

Te. ch. 19.

Afoꝛ. 51. C

Collr. li. 8 te. 53.

Col. te. c. 20. c. 26.

Propter p̄imū quidē ſciēdū: q̄ qđ ſit moꝛb⁹ ⁊ ↄñſum dixa. 71. Ipſe autē₃ ad pñs 2ᵐ exiſtit: acutus. vꝫ. ⁊ chꝛonicus ſiue ꝑ̄alis. Acutus ſi quidē magnus exiſtit .i. ꝑiculoſus ⁊ cito ad ſtatū accedēs q̄ ēt duplex extat. Unus nãq₃ ſimplꝛ dꝛ acutus: cui⁹ terminꝰ decimoq̃rto diffinit᷑ ab hippo. die. Alter ſm qđ ſeu reſpectiue multiplex ēt exiſtat: aut .n. multū excedit .14. diē₃: ⁊ tūc eſt ille quē hip. ꝑtulit ꝓnoſticoꝝ p̄. 40. terminari die. Aut mediocriter vt q 27ᵐᵒ: ⁊ .34. terminat᷑. Qui acutus ſm tñ plus ⁊ minus cū trāſitione ſeu cōuerſione dꝛ a Gal. vel īfra 14. qđ ēt diuerſificat᷑ in plus appꝛopinquādo .14. diei: puta que .11. ⁊ ēt 9ᵘˢ creticat᷑. Aut in appꝛopiquādo egritudis ꝑn°. vt q in 3° 4° ⁊ 5° iudicat᷑ die. Et hę: ſm tñ amp. ⁊ minus ꝑpacutus ſeu valde ꝑacutus dicat᷑. Uel i medio hoꝝ terminat᷑: vt q 7° q valde dꝛ acutus ſiue ꝑacutus. 4° afoꝛ. Nō .n. exponēdū vt Oꝛibaſi⁹ ⁊ qdā dicētes egritudinē terminari acutā in .14. dieb⁹ creticis: puta vt ↄcoꝛdēt cū dicto ꝓnoſt. p̄ in .40. dieb⁹ ſi qdē .14. cretici ſiunt .40. dies cretici ceu .1. 4. 7. 9. 11. 14. 17. 21. 24. 27. 31. 34. 37. ⁊ .40. Adhuc ad ſui erroꝛis fulcimentū praue iducit Oꝛibaſius q̄ pleureſis i .14. diebus terminat᷑: aut ſit empica: hoc eſt in .40. die vel ſoluitur aut ꝑtrāſit in ptiſim. Non igit᷑ q̄ in .14. die diſtincte abſoluitur egritudo: ↄcludit: verū magis in 14° q extendit᷑ in 40. ¶ Sꝫ dōm ſm Gal. opp̄ᵐ hui⁹ experiā docere. Nulla enim egritudo acuta ↄtinua eq̄lr trāſit .14. dies. Sin autē₃ nō eſt acuta nec in p̄mis dieb⁹ ſerua. creticoꝝ 2°. Aut eſt ineq̄lis deficiēs qñq₃. ¶ Eti. p̄dicti ſeriē violētāt equocantes in die. Ruſus. aut ſumūt dies verius creticos: ⁊ ita nō erūt niſi .9. vſq₃ ad .40. ceu quartus: 7⁹ vndecimus decimuſq̃rtus 17ᵐᵘˢ vigeſimus 27ᵐᵘˢ 34⁹ ⁊ q̄dꝛageſimus. Si v̄o addāt 24ᵐ: 31ᵐ ⁊ 37ᵐ: adhuc erūt tñ duodecim ⁊ nō q̄tuoꝛdeci₃. Sed ſi volueris oēs colligere dies vt verius creticos ⁊ intercidētes: tūc erūt multo amplius q̄₃ .14. puta ſm Oꝛibaſium p̄mus poſtea .3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 11. 14. 17. 18. 20. 21. 24. 27. 31. 34. 37. ⁊ .40. dixa apparens. 105. ¶ Peccat ēt Oꝛibaſi⁹ qꝛ ponit p̄mā diē creticā: cum p̄mus periodus ſit in 4° ſm hip. Aut in 3° in illius virtute. Effimera .n. ⁊ ſi p̄ᵃ terminet᷑ die: nō tñ creticat: ⁊ cū criſis in moꝛbo accidat ſolū acuto periculoſo. Diocles tñ poſuit eā creticare. dixa. 103. Unitas ēt lꝫ ſit ois nūs po° ſm arithmeticū: nō tñ hic ſufficit vbi q̃rit᷑ actus ⁊ foꝛma. Foꝛtaſſis tñ ⁊ q̃raro creticat p̄ᵃ. Juxta illō q̃rti p̄ᵉ. Tertiana ↄſumit qñq₃ pp̄ ſubtilitatē mãe in vno paroxiſmo i quo accidit vomitus aut vētris ſolo mūdificās. Chꝛonicus v̄o tarde ad ſtatū ꝑueniens ac magnitudine carens vltra q̄dꝛageſimā ꝓtelat᷑: vt .60. 80. ⁊ .120. deide currit ꝑ mēſes: ⁊ tādē ꝑ annos. Et he gubernant᷑ ſole magis paſſiones velut hoꝛes luna ſm Gal. ⁊ Ptolomeū. ¶ Quid āt ſit cib⁹ iſirmoꝝ: ⁊ quo diſtinguat᷑ mō dixa ſcribit᷑ ſequenti. Hic aūt cib⁹ accipit᷑ pꝛo medicinali. ¶ Eſt aūt ſtatus vnū₃ 4ᵒʳ tēpoꝝ moꝛbi ſalubꝛis cū in ꝑnᵐ, augᵐ, ſtatū ⁊ declinationē diuidat᷑. Qui qdē eſt hoꝛa in qua moꝛb⁹ in oib⁹ ſuis ptibus ſm vnā ꝑmanet diſpōnē: ſicut viſum .170. ¶ Qui ſicut ⁊ alia tpa tria diſtinguit᷑ 2ʳ. Unus qdē penes pugnā ⁊ furiā accñtiū. vñ p̄ᵃ afoꝛ. Status nō eſt aliud niſi cū laboꝛes vltimantur ⁊ accñtia: vel qñ qđ maximū egritudinis: vt in ſynthomatibus. 4° v̄o p̄ᵉ. Status eſt hoꝛa in qua ſit vehemēs pugna iter nām ⁊ mãm: ⁊ appet victoꝛia vnius earū₃ ambaꝝ ſupꝛa aliā ⁊ eſt hoꝛa pugne. Alter quoq₃ diſtiguit᷑ penes mām ēt digeſtā vel eius ↄ̃riū ſicut reliq̄ tēpoꝝ. vnde ibidē: ⁊ illic apud ſtatū cōplet᷑ veſtigiū digōnis aut eius ↄ̃rium. In plibus quoq₃ egritudinū ſil᷑ tpe ↄcidit diſtō tēpoꝝ moꝛbi ſm accñtiū intenſionē vel remiſſionē ⁊ mãei digeſtionem aut eius ↄ̃riū. In nōnullis v̄o diſtō ſm materiei digeſtionē ⁊ eius oppoſitū añcedit diſtōnem ſm laboꝛes ↄſtam ⁊ accñtia ceu in pleureſi ⁊ peripleumonia. criſium p̄.

Alioꝛ. 1°. afo. 23.

U Te. c. 19.

P° ꝓnoſt. cō. 12.

Cō. afoꝛ. 59. tex. 6.

2° afoꝛ cō. afo. 23. in ⁊ a ſtem.

B

Colli. ca. 13. p° me.

3° ꝓno. te cō. 4.

F

Tra. 1. ca. 13. p° ꝑnᵐ

3. te c. 3. in pꝛincipio.

Cō. afoꝛ. 7. tex. pa.

Tra. 1. ca. 3 in me°.

G

Collr. c. 5 ⁊ 18.

Propter ſcdm qdem ſciendū: q̄ aliqui ſermones hip. ⁊ Gal. ⁊ alioꝝ videtur ſupficietenus ſonare q̄ in egritudine peracuta nullus exhibeatur cib⁹ vſq₃ in ſtatū. ¶ Alteri v̄o his facti oppoſiti p̄cipiunt cibū exhiberi: ⁊ hoꝝ hi qdē ↄtinue a ꝑn° vſq₃ in ſtatum: vt apparebit in argutꝫ. ¶ Alij v̄o nō niſi tertia iā₃ die ꝑtrāſita p̄ cibāt: deinde per tertiā: vt viſum de ige. p Theſſalū. vñ Cornelī⁹ celſus. Abſtinētie duo ſunt gña. Unū qdē vbi nihil eger aſſumit. Alteꝝ v̄o vbi qđ opꝫ: q̄re in Uiatico iterrogatus Gal. q̄ medicina foꝛet ꝑfecta. rñdet abſtinētia. Plato ingt duplicē foꝛe abſtinētiā: vl̄em ⁊ particularē. Ul̄em qdem vt nō māducet᷑ niſi qñ magnus ⁊ vehemens fuerit appetitus. Particularē v̄o vt qs vtat᷑ qb⁹ a p̄dñio ē ↄſtitutus oppoſitis eiꝰ. Subditq₃ Cornelī⁹: pleriq₃ ex antiqs tarde cibāt: ſepe 5° die: ſepe .6°. Et id foꝛtaſſe in Taſia vel in egypto celi rō patit᷑. Aſclepiades qdem qñ egrū₃ triduo ꝑ oia fatigauerat cibū 4° die deſtinebat: tertia nãq₃ die cibus egro cōiſſime datur: hi die pari cibant: tūc eni₃ videbatur exacerbatio q̄₃minus accidere remiſſa nuper: ⁊ nō quando cepiſſet febꝛis: ſꝫ qñ deſiſſet. In africa v̄o eo q̄ magis digeritur celo nullo videtur abſcindendi recte neceſſitas: celerius cibus ob quam cauſā₃ dādus in africa. Quorum expoſitio manifeſtabitur ex dicendis.

Colſ. li. 8. c. 2. ⁊ c 6. ⁊ li. 10. ca. 2. ⁊. ca. 6. circa ꝑnᵐ Iſaac lib. 4. ca. circa ꝑnᵐ.

H

Propter tertium v̄o ſciēdū: q̄ opus ſit p̄us ↄſiderare idicatiōes qb⁹ inſpectis cibū expediat aut nō donare ante ſtatū: ⁊ deincepſ

I veritas ex hꝫ oſtēdaꝶ. ¶ Propter pͣᵐ qdem iſtius ſciendū:
ꝙ indicatio ſeu oſtenſio vel curationis ingeniuꝫ: a quo mo
dus examinatur applicationis rerū medicinaliuꝫ ad nām
eſt vna gñaliſſima ſcala ſanationū ↄ̄rietas. Que in duas po
teſt ſecari in pītem. vꝫ. diſpōnem egritudinē noiatam: ⁊ in
antehabitā ſanitatē ⁊ ſm nām vocatā. Et in tres incidūt i/
dicationū intētiones. Quarū vna ſumiꝶ a rebus nālibus.
Altera vͦo a rebus nō nālibus. Et 3ᵃ ab his que pͥter nām.
A primis ſiqdem duplr vt a rebus nālibus ⁊ earuꝫ anne-
xis. A nālibus quoqꝫ pͥncipalr a virtute. Ipſius nāqꝫ indi/
catio alias oēs denigrat ⁊ occultat indicationū. Na ſubli/
mior intētionū oium ſumiꝶ a nāre. a. ꝓ. ⁊ ab aliꝭ in qbus
C. 44. in medio. ea fundaꝶ: q̄lia ſunt cōplexio, cōpō, humor ⁊ ſpūs cū ſuba
carnoſa ſpmatica pͥma. ¶ Ex annexis qdem vt ab etate, ſe
K xu, q̄litate, ſeu forma corporis ⁊ ↄ̄ſuetudine. Ipſa. n. ſub re
bus locaꝶ nālibus: dꝛia. 98. A qbus oibus ingeniuꝫ ſumiꝶ
exhibitionis rex per ſilē indicatiuū. Attendiꝶ ēt a regione
ac tpe vͭ ſicut eſt aliqd quatuor anni tēporū. Et particula/
ri die vel hora ac medio: vt ↄ̄ſtitutione ceu tēpore ortus ca/
nicule. Et ab iſtis indicatio ſuſcipiꝶ per ↄ̄riū magis. ¶ Ab
his vͦo que ↄ̄ nām triplr. Sunt. n. tria hec cā: morbus ⁊ ac
cidēs morbi: qbus per ↄ̄riū accipiꝶ curationis oſtēſio in de
Coll. li. 9. ca. 14 cir. pͥn. ⁊ lib. 10. ca. 1. ⁊ ſi ⁊ lib. 11. ca. 1. i pͥn. C. 2. 9. iux. finem. 6. epid. p. et 5ͣ. c. 1. Cap. 11. poſt pͥnͫ. C. 1. 3. circa pͥn. C. 2. 5 iux. finem. ſanitatis ingenio. ¶ Propter huius 2ᵐ ſciēduꝫ: ꝙ qui huic
dꝫ operari applicare opꝫ exercitatū fore ad oia hꝫ: ⁊ natu/
ra prudentē vt vniuſcuiuſqꝫ indicationis ſubtilr reputans
virtutē ⁊ adinuicē cōparās: vnū quoddā caplm coacervet
propriaꝝ laborāti indicationū. 8ᵒ de inge. Pre aliꝭ aūt in/
dicationem vt apparuit dignificādo virtutis. Ipſa cuiꝫ ſm
Hip. morboꝝ extat curatrix. Aſſimilaꝶ. n. pecunie expēdē
de. Medicus vͦo mercatori: ſanatio morbi lucro ex merca
to ↄ̄ſurgēti. Proportionaꝶ ēt cibus 3ᵒ ⁊ 8ᵒ practice ſtipēdꝭ
peregrinationis. Infirmus qdē pegrināti: ſtatus autē mor
bi peregrinatiōis termino. vͥ critiū 3ᵒ. Tria opꝫ exercita/
ri maxime dignoſcere: robur. vꝫ. virtutis: vehemētiā mor/
bi ⁊ futuꝝ eius ſtatū: quoꝝ vͭus ꝓportionaꝶ portāti: mor/
L bus aūt oneri: ⁊ ſpatiū tpis qd eſt vſqꝫ ad ſtatū itineris lōgi
tudini. Ubi inſinuatur ꝙ medicus ſic dꝫ virtute vti ꝙ ipſa
ſemp corroborata ſanitate introducta corrūpaꝶ egritudo
vt patiēti ſic ordinet cibū: aliqñ ſubtrahendo aut addendo
ꝙ ad ſtatū valeat ꝑuenire. ¶ Deinceps quoqꝫ ſciendū ꝙ ſi
virtus robuſta fuerit ⁊ corpus narrādis diſpōnibus qua/
lificatū in peracuta ēt egritudine: vt 7ᵒ termi: natura: cibus
ois pͥter ius ſubtilius denegādus vſqꝫ in diē 7ᵃᵐ. Ut autēꝫ
intelligaꝶ ⁊ ſeries iubēs vna die venas nō exinaniri pmitti
huic ↄ̄cordeꝶ. Supponit Gal. acutoꝝ re. ꝓ. egrotātes pleu
Com. 43. poſt pͥn. reſi duos: quoꝝ vnus ſit his ↄ̄ditionibus circūuētus: com
plexione. ſ. ſicca: etate ↄ̄ſiſtēte: q̄litate ſpiſſa: venis amplior
virtute forti: ↄ̄ſuetudine multoꝝ ciboꝝ comeſtiuus: habita
tione frida ⁊ humida pͥcedēte ipſiꝰ regimie delitioſo geto:
multiplicātibꝰ ei nutrimētum cibis: ore ſtōchi robuſto: cui
egritudo ↄ̄tigerit pleureſis: hyeme vͦo frigida vehemēter.
M Sitqꝫ alter cōplōne hūidus: etate puer: habitudie rarꝰ: ve
naꝝ: minutaꝝ vͭute debilis: ↄ̄ſuetus multā quātitatē cibo
rum aſſumere: regimine eſtiuali: tedꝭ fatigatus comedēs
cibos paucos incōſuetos ex oleribꝰ ⁊ talibus parnū hītti/
bus nutrimētū: ore ſtōchi nā debilis: ⁊ iciderit egritudinē
eſtatis hora pͥfatā. Iſtoꝝ ſiqdē infirmoꝝ opꝫ ſm a pͥnᵒ egri
tudinis ſue vſqꝫ ad ſtatū vt ſeptimā diem ↄ̄tinuo nutricare
nō pmittēdo ſm diatritaricoꝝ ſniam qui cibū niſi trāſacta
tertia die ↄ̄cedunt venas vna dierū exinaniri. Primū etenī
expedit regi ſolū potibus vſqꝫ ad ſtatū vt ſeptimam diem.
Speraꝶ nāqꝫ non vltra egritudinē protendi. Dicit ēt ſe lon
go tpe expertū fuiſſe hꝫ regimen alterutro iuuatiuum fore
valde. Cuiꝰ ↄ̄riū ſi adueniat vt ꝙ ſcd̄s abſtineat vſqꝫ ad ſta/
tum: alter vͦo cibeꝶ a pͥnᵒ ↄ̄tinue morieꝶ vterqꝫ ante diē q̄r/
tam: vnus quidē cibis preſocatus: alter vͦo virtute proſtra
ple. 3i tus: qd ēt Ap. pͥma ſignat probl. Sic igitur apparet ex ſer

mone Hip. ⁊ Gal. ꝙ in peracuta egritudine q̄nqꝫ cibū non N
expedit niſi poſt ſtatū offerre: virtute tn̄ cum aliꝭ cōſtante
vehemēter. Uiſum ēt ex ſentētia Gal. afoꝛ. pͥma. ꝙ in pacu Cō. afo. 4. ⁊ 7. iux. fi.
ta virtute fortiori ente cibari nō expedit: qd mōſtraꝶ rōne.
¶ In illo nāqꝫ tpe in quo nā eſt intēta digōni humoruꝫ ve/
hemēter nō opꝫ eam ciborū digōnibus aut aliꝭ ipediri cū
diſtracta operatio perturbeꝶ eius dimode: ſed in peracuta
egritudine nā a pͥnᵒ eius vſqꝫ ad ſtatuꝫ intendit oino digōni
ſupereſſe materiei vt eā denuo expellat in ſtatu: cōfiditqꝫ in
ſuo robore. ¶ Amp. qd nām impedit ⁊ morbum intēdit ⁊
augmētat cū eius cā non dꝫ illi adminiſtrari: cū ipſaꝫ opor
teat ſemp illeſam cuſtodire. Eā vͦo ipedit cibus in hꝫ egri/
tudine cum virtute forti adhibitus: q̄ꝫqꝫ. n. ex parte ſit ami
cus virtuti: eſt ēt inimicus ex pte: cū ſit amicus inimico eiꝰ: Tr. 2. c. 7. poſt pͥn.
vt māe. 4ᵒ pͥᵃ. ↄ̄uertiꝶ. n. ad cām indigeſtus nā inde diſtra/ O
cta. Inſtāt ēt tūc accūria ſeu a de nā morbi entia ⁊ flegmōes
nō raro cibationē ꝓhibētia. Itaqꝫ in talibus egritudinibꝰ
cibū opꝫ donare poſt ſtatū ſolū. ¶ Quia tn̄ hodie amplius
ſolito hoies ſunt delicati gule ac luxurie dediti. afo. 6ᵒ. ſunt Cō. afo. 18.
ēt nā debilitati pͥmis parētibus vt oñſum dꝛia. 9. Et qꝛ ſm Afoꝛ. 1. afo. 5.
veterē. In tenuibꝰ dietis peccāt egrotātes: pp qd magis le/
dunꝶ modernoꝝ tpe: non ſic opꝫ regimina vt antiqtus ſub
tiliare: imo amplius ↄ̄deſcēdere vt vͭus pmaneat: dꝛia pͥfa
ta. Quedā nāqꝫ olim medicine vt ellebori erāt vtiles: que
nūc oino aſpernunꝶ coꝝ iproportione nāe ſubiacēti. Debi/
litas etenim in cibationibus curationes fieri in adiutoriuꝫ
nō poterit tolerare: neqꝫ ſynthomatibus reſiſtere fortuitis.
¶ Ut aūt aptius qd dictū eluceſcat pͥmiſſum idicationē p/
poſito adapteꝶ: ptes nāles antea diſcurrēdo. Si vͭus debi
lis exiſtat cibare oibꝰ aliꝭ ſpretis idicationibꝰ expedit. nā
indicatio a virtute ſumpta ceteras denigrat ⁊ occultat. Si
aūt vͭus fortis extiterit regimie regaꝶ ſubtiliatiuo ⁊ melli
crato ac ptiſana ſubtili vel groſſa: ſeu groſſiori ſꝫ ꝙ egritu
do erit magis vel minꝰ pacuta. Si vͦo cōplō ca. fuerit ⁊ hu/
midior q̄ ꝑ aliꝭ celerius reſolniꝶ vt oñſum dꝛia. 117. Cōpō P
rara: hūores ⁊ ſpūs ſubtiles mox a pͥnᵒ ↄ̄cedēdus erit cibꝰ
vt cūqꝫ q̄lior vſqꝫ in ſtatū. Sūt tn̄ qdā taliū qbus ⁊ in ſtatu
⁊ in proxiſſimi hora deteriori debeꝶ cibꝰ vͭutis timēdo defe/
ctū reſolōne ſpūum 10ᵒ de inge. Si aūt horū ↄ̄ria fuerit ex/ Capi. 1. in fine.
pedit cibaria ſubtiliare q̄ꝫmaxime. Media vͦo diſpōne in/
teruenīēte mediocriter erit dietādū. ¶ Ex pte ſilr annexo/
rū hoc idē obſeruādū: ſi. n. fuerit etas pueritie: qꝛ iſantes ⁊
pueri pͥue tolerāt icibatiōes: ſenes vͦo facile: ſexuſqꝫ ſit ma/
ſculinus: ⁊ q̄litas corpis mollis rara: ⁊ ↄ̄ſuetudo comeſtio
nis plima: cū ↄ̄ſuetudinē oporteat ꝑ ſilē vt nāꝫ gubernare:
neqꝫ ēt prauā ſubito alterare. Nō his erit cibꝰ ſubtiliādus:
neqꝫ in egritudibꝰ ēt pacutis multū q̄ꝫmaxime: cū nā taliuꝫ
ↄ̄ſumaꝶ ex ſeipſa: verꝫ exhibēdus vt virtus poſſit ad ſtatuꝫ
ꝑuenire ceu peregrināns ad ſue peregrinatiōis terminū. In
ↄ̄ria ſiqdeꝫ diſpōne cibare opꝫ ſubtilius. In media vͦo me/
diocriter erit cibandū. ¶ Rōne qdē nō nālium: qꝛ regione
calida ente: tpe eſtiuo cū eſtas ſit tpͥs ſparſione idigēs cibi: cō
ſtitutione ac hora calida cibare oportebit pp reſolōnē abun Q
dantius: paꝝ tn̄ ⁊ ſepe: pp virtutis defectū nō potentis vna
exhibitione multū alimentū digerere ⁊ corporis reſolone
inanitorū vt apparet afoꝛ. pͥᵃ. In regione vͦo tpe cōſtitōne ac Cō. afo. 17. circa medium.
hora frigidis ꝑ oppᵐ erit ſubtilius dietādū numeri ſaltem
rōne: in media vͦo mediocriter diſpōne. ¶ Quantū quoqꝫ
ad res preter nām vt morbū ⁊ cām nunq̄ꝫ cibū expedit da/
ri cū cā ⁊ morbus intēdatur ex illo. vͥ acu. re. ꝓ. Per cibuꝫ C. 43. circa fine.
in ſeipſo nō ſit iuuamentū in aliqua horaꝝ in diſpōne egri/
tudinis. Dictū nāqꝫ cibum fore amicuꝫ nature ac materie:
neqꝫ in egritudine imāli cōpetit vt cibus eſt ſoluꝫ eius ope
rans mā: ſed magis vt medicina ſui agens q̄litate niſi forte
ipſa fuerit ↄ̄ſumptiua. ¶ Quo ad accidentia vͦo dōm: cuꝫ
ipſa triplicia exiſtāt ⁊ diuerſa multiformiter cibus ordina/
bitur circa ea: vt differentia declarabitur conſequenti.

A

Propter quartū ad pᵐ qd dōm viſū3. ¶ Ad aliud dōm ſm Cōmēta. q Hip. vocat icōſiſtētes febriū notbas ⁊ errātes ⁊ nō eē ipſarū añ ſtatū. Noluit.n.in his cibū pciſum adminiſtrari niſi ſtent.i.ceſſent ab eo⁊ errore vnū accipiētes ⁊ ſeruātes inci piēdi tpe:⁊ tūc his vt vult dieta obuiādū cōpetenti. ¶ Ad alia per Gal'.iducta qd dōm iā apparuit cū loqtur in pacuta egritudine ꝟtute ente forti ac ꝯditionibus ꝓportionatis correſpōdētibus tibi. ¶ Ad pᵐ ēt inducto⁊ partis aduerſe dicēdū Hip.loq magis in cōi vt egritudinibus ſimplr acutis ⁊ non in valde pacutis aut pacutis ſpāliter qbus ceu oſtenſum cōtinue cibus debeꝫ a pn° in ſtatū virtute non valente ad ſtatū puenire abſq cibo taꝫ lōgīquū. In qbus precipitur cū adiectis a Gal'.ꝯditionibus cauēdū fore ne vna die vene dimittātur exinaniri:ſed abſq dieı iterpoſitione cibū dandū. ¶ Ad aliud dōm illud verificari in cōplexione naturali:aut in ꝯſuetudine nāta alterāda: non aūt in diſpōne egritudinali:⁊ pcipue cū in hāc diſpōnem euātio aut inanitio ⁊ ſubita interueniat alteratio:⁊ nō in nām aut ꝯſuetudinem vſu lōgo naturatā. ¶ Ad aliud dōm:q humide diete inquātū humide ſemp ꝯferūt febricitanti:cu ſe.ſit mala cōplexio humidis egēs ſicca:nō aūt ſemper rōne māei cibi ⁊ molis:vt oſſu3 pus. In cibo.n.op3 nō ſolū q̄litatē:ſ3 ⁊ ſubſtātiā cū quātitate attēdere. ¶ Ad aliud dōm:ve⁊ exiſtere quātū ad ſubitā pmutationē in nām cadentē ⁊ naturalitatem in vtriſq entē:nō aūt quo ad inaturalitatē:cu3 infirmi pp māa in eis pter nām exñtes poſſint inappetere ac abſtinere ſine minori nocumēto in ſanis carentibus eiſdem.

B

¶ Differentia. CXXXIIII.

Quod regimen in dieta pcedat igroſſando et non ſubtiliādo:vt q in morbi pn° exhibeat ſubtilis:deīde ꝯñr ingroſſet oñdiꝫ p Hip.p re.acu. qñ qñ ſputi plus ſm quātitatē eſt:refectionis plus adhibēdū vſq in termini tpe:ſed tunc egritudo eſt in augmēto vel in ſtatu cū ſigna digōnis appareāt que in his oſtēdūt tēporibus. ¶ Adhuc ibidē. Expedit vt hui⁹ quātitatis ius deꝫ:q̄ nec multa ſit neq groſſa:⁊ hoc poſt ſeptem dies. ¶ Amplius.in ibidē porro ptiſane ſuccū p̄:deide vo groſſum adhibeas. ¶ Adhuc in 2° huiuſmō adminiſtreꝫ aliqd ex ſorbitione donec digeraꝫ egritudo:ſed in pn° non digeriꝫ. ¶ Amp.11° de inge.ſani.pcipiꝫ dari vinū mā digeſta:hoc aūt eſt in ſtatu:ſed vinū dieta eſt groſſa reſpectu potus q febricitātibus debetur. ¶ Silr 12° eiuſdē3:hac digeſta cibaria ꝯcedit carnoſa vt gallo⁊ teſticulos:cereb⁊ porci aſſatum ⁊ ouo⁊ vitellos que dieta ſunt groſſa. ¶ Pali. 3.practice.aquā qdē dabis ordei in morbi pn°. Eius autē3 trāſeūte medio meſaurū.i.ius cu3 cucurbita ⁊ ſpinachijs. Hec autē illa poſteriori groſſior eſt dieta. ¶ Rurſus. Iſaac febriū.5.atq.4° p°. Rectius eſt vt inclineꝫ regimē patiētiū quartanā in primis quartanis:ad ſubtiliationē quandē:⁊ illud eſt vt abſtineant a carne:deinde pcipit dietā ingroſſari:qd ēt de cura febris ſextane ⁊ ſimiliu3 ſentire vi:⁊ ſilr de paralyſis curatione vſq ad decimāquartā. ¶ Amp.3° p°. nona vndecima ⁊ vigeſimap°.precipitur abſtinētia cibi ⁊ vini in pn° aut maior eorum ſubtractio. ¶ Iſidē.dieta ſubtiliando ꝓcedit vel rōne ꝟtutis aut morbi ſiue cauſe aut accidētiū:ſed ꝓpter iſto⁊ nullū:q̄ non rōne virtutis cū in pn° fortis exiſtat cibi nō egens fulcimēto. In ſtatu vo indigēs:qñ debilis extat:neq ꝓpter morbū cū dietatio non ſolum fiat ꝓpter virtutis ſubtractionē:ꝫimo ēt pp oppoſitionem. Egro⁊ nāq dieta faciēda magis oppoſito q̄lificata.iuxta illud veteris. Humide diete oibus febricitātibus cōferūt:ſed in ſtatu cū tunc magis morbi cōſurgat acumen neceſſaria erit dieta illi amplius oppoſita:hāc vo habere nō poterit oppōnē niſi quātitate participet multa:nō.n.agens operatur niſi multe fuerit aſſociatū quātitati.2° de cā.neq rōne cauſe:q̄ in pn° cū cā ſit amplior ⁊ maxime in ſaluandis: in ſtatu vo minor:ſi vberius dietabiꝫ tunc corpus nutrireꝫ impu⁊:qd eſt ꝯ illud Hippocraticū. Non pura corpa quātūcūq nutries magis ledes:ſilr ⁊ nām cibi multitudine incrudabis. In ſtatu quoq ſecus ꝯtingit:neq cā ſynthomatum cū accñtibus virtutē diſſoluētibus mox. Gal'.aforꝫ.p°. cibū dari pcipiat:ſ3 ſynthomata virtutē diſſoluunt:ꝯcho/ neo.n.notāt in ſtatuq maxime:cū circa pn° ⁊ fines oia ibecilliora:circa ſtatū vo fortiora:vtpote accñtia. ¶ Rurſus. ſicut ſe h3 in tēporibus particularib⁹ morbi:ſic ⁊ in vñibus vi ſe hꝫ:cū illa vtrobiq ſint q̄tuor tēpora ꝯſilr ꝓportionata:ſed ita in particularib⁹ tēpo⁊ euenit q deterior cibationis hora eſt pnᵐ. vñ Gal'.re.a.p°. Deterior hora⁊ eſt hora in q̄ inueniūꝫ mēbra in diſpōne deteriori:⁊ manifeſtū q eſt hora iceptionis pxiſſimi. ¶ Adhuc illo tpe vi cib⁹ dādus in quo nā circa cibū negociatura minus eſt occupata.p̄ 4° B aūt eſt in ſtatu cū virtus nālis ſit ſalua. afor.2. ¶ Amp.i ſtatu calore3 op3 adaugere nāe vt morbi caliditas minuaꝫ ⁊ extinguaꝫ demū. Nā maior flāma minorē ſecus poſitam extiguit de cauſis lōgitudis ⁊ breuitatis vite. Sed cibo calor augmētaꝫ nālis. vñ p̄ ꝓble. Quartanis febrib⁹ op3 nō attenuare:ſed ignē in corporib⁹ p cibos facere. Qñ.n.multus ignis modicū ad ſe rapit opus eſt multū ignē in corpore facere vt febris modicū habeat. Calor nāq huius cibis inductus digōne3 procurat. ¶ Rurſus eſt ſe.ſanguinis anagmaſtica aut paugmaſtica.i.declinatiua dieta cū continue decreſcat vſq in ſtatū poſt ei⁹ ſubtiliationē opus fiet igroſſare. Itaq dieta igroſſando ⁊ nō ſubtiliando procedit.

Cuius oppoſitum ſentit Hip.qñ dicit. Quibus continuus eſt ſtatus mox tenuiter reficere op3. Et Gal'.ibide3.⁊ in arte. ¶ Adhuc nā nō ſuſtinet repētinas imutationes:ſ3 mox a pn° ſubtiliare multū repētina imittiꝫ pmutatio cū ꝓus dieta vteretur q groſſiori. Dietādū igiꝫ ſm ſubtiliationis ꝓceſſum.

Propter primū qdem ſciendū:q dieta 2ʳ op3 accipi:cōiter ⁊ ꝓprie. Prio qdem ſumpta eſt certa viuēdi regula vſui humani corporis ⁊ vtilitati accōmoda. Proprie vo di cōpetens cibi ⁊ potus exhibitio quātitate, q̄litate, tpe, ope, ac ordine menſurata. Cuius qdē expoſitio tāgatur ad pſens:demū qño corporibus adminiſtrāda ſit oſtēdaꝫ. ¶ Propter pᵐ huius ſciēdū q dieta di nō ſimplr exhibitio:ve⁊ addiꝫ cōpetēs:q̄ dietatio nō ſolū cibi adminiſtrationē dicit ⁊ potus:imo cōſide3 ēt ſubtractionē. Illa.n.elegāter ordinaꝫ dieta qñ vbi ⁊ qñ expedit exhibeꝫ ac ſubtrahiꝫ. Cibi aūt regimen eſt triplex ceu ex Hip.collr.⁊ Gal'.ac 4° p°. Ipſius etenim qddam eſt vehemēter ſubtile vt oimoda cibi prohibitio aut mellicratū ſeu iulep ſm Gal'.modica exhibitio. Aliud eſt groſſum valde ceu qui ſano⁊ cibus:qddā vo mediū obtinet. Et huius qdē vnū ipſius ad latus magis declinat ſubtilitatis vt granato⁊ ſuccus:demū iulep:deinde aq̄ ordei ſubtilis:poſtea groſſa:deīde olera:velut atriplices:ſpinachie ac lactuce. Aliud quoq ad ptē tēdit groſſiciei:vt galline ⁊ ea⁊ extrema:deīceps faſiani:pdices pulli:demū aues pue poſtea oua ſorbilia quātitatis pauce:qbus extat ſubtilior ptiſana cū fece:⁊ panis ſimul e minutatim ꝯfractus multotiens aq̄ lotus cib⁹ adhuc ſubtilior extat. Medium vo exiſtit kiſt.i. ptiſana cū fece. ¶ Adhuc ⁊ variaꝫ dieta in ſubtilitate ſua ⁊ groſſitie ſilr rōne quātitatis ⁊ tpis:quātitatis qdem qñ groſſa ſm ſe dieta ſano⁊ dici pōt ſubtilis ſi in modica ⁊ raro deꝫ quātitate. Et ſubtilis multa multotiens adminiſtrata reddiꝫ groſſa. Subtilis quoq rōne q̄litatis di:cuius nutrimētū eſt modicū ēt ſi ſufficiētis fuerit quātitatꝫ. Groſſa vo p huius oppᵐ ſi quātitati cōiūgaꝫ debite:quo vo ad tēpus dieta di ſubtilis qñ raro ⁊ lōgis iteruallis fuerit exhibita: groſſa vo eꝫ. ¶ Potus dꝫ 2ʳ exiſtit:ſimplex vt aq̄ que daꝫ i morbis cruda ſeu decocta:de cuius exhibitione.171.vide,

C

Te.cō.15.

Te.cō.43.

Te.cō.46.

Te.cō.56.

Cap.4.p° medium.

Ca.6.verſus finem

Cō.11.p° pn°.

D

Ca.14.p° pncipiu3.

Tra.2.ca. 6.o.m pn°.

Ibide3 c. 63.

2.3. ca. 4. Tra.3.c.3. in me. Cap.11. Tra.2.c.8 Tr.1.4.ca. 11.p° pnᵐ.

Prioſſ.2. afor.16.

E

2 afo.aforiſ.10.

Cō.afor.

Hipp. 2. afo.afor 30.

Cō.45.in medio.

F

Tra.1.ca. 8.poſt pn. Cō.afori. 29.in fine.

Poſt pn. pble. ſi.

r.afo.afori.10.

G

2.afo.afori.1 cō.4. 2.5. Tra.1.ca. 8.poſt pn.

H

I bitur ðiꝛa. Alter eſt cōpoſitus ⁊ hic aut vinū. Ipm.n.rōnē
ēt ↄtinet cibi:oe cui⁹ adminiſtratiōe ðiꝛa.172.idicata. Silr
In yſago gis tra.ſe. nō nāliūȝ rub.ð mo dis potatio nū i fi. eſt potus diuerſitas.ðiꝛa.118. Et potus potio dicta corpis
nāȝ ſm Ioānitiū ad ſe ↄuertēs. Et is eſt multiplex vt ſyru
pus ſimplex acetoſus ⁊ cōpoſitus cū radicib⁹ cōib⁹ ⁊ ſemi
nib⁹. Syrupus violat⁹:aq̄ mellis ſiue mellicratuȝ ⁊ iulep.
❡ Syrup⁹ ſiqdē acetoſus ſimplex febricitātib⁹ pot⁹ ē vti/
lis. Cōfert.n.cauſonē patiētib⁹ ⁊ chole febrib⁹ ⁊ vir febri/
bus oibus. Quibuſdā tñ rōne digōnis. Alijs vō ex pte al/
terationis ⁊ digōnis ſimul. Refrigerat.n.⁊ extinguit humo
res viſcoſos:icidit ac ſubtiliat groſſos:oppilōneȝ apit hu.
Ca.11.ſur. finem. Tra.1.ca. 7.cir. me Diſt.6 ad medium. putridū educit:practi.1.vñ 4°ꝓ°. Syrup⁹ acetoſus quoqȝ ſi
tim ſedat ⁊ incidit ⁊ ſoluit. Et Meſ. in antidotario. Uirt⁹
ſyrupi acetoſi magnificata eſt inter verificatores in ipſi⁹ ex
cellētia in cōitate.ſ. poſſe eius in māis calas ⁊ fridas:ſubti
les:groſſas ⁊ viſcoſas ſiue adherētes. Et vtus ſiqua ipſi i/
K eſt ifrigidationis cito tollit vtute penetrationis non ſubla
ta. Et hoc qdēȝ Gal. teſtat̄ ꝙ eius po⁹ eſt cōis ad oēs māas
ita ꝙ ad cholaȝ nigrā ipſaȝ diuidēdo ⁊ medicinas i ipſas
penetrare faciēdo.ðiꝛa.170. Nocet tñ pectori tuſſiēti ac ite
ſtinis ad q̄ humor declinat acut⁹:ceu appet de oxymelle ſi
Ca.11.ſu/ ꝓa finem. bi ↄterminabili.11.de ige. ❡ Cōpoſit⁹ qȝ acetoſus flaticis
ↄfert ſe.⁊ melicis:diffundit̄.n.in amplius māas ſubtiliās:
vrinā ꝓuocās ⁊ oppilōnes apiēs. ❡ Uiolatus quoqȝ māȝ
emollit pectoris:aſpitates lenit ⁊ pulmonis ac cholere ſe/
dat acutioris ſitim mitigat:ſed nocet vētrē hñtibus debilē
⁊ viſcera:ut māas incrudās ꝓp qđ egritudinē ꝓducit:ac frigi
dis nō ↄfert materijs ⁊ naturis appetitū deijciēs:⁊ faſtidiū
pluribus inducēs. ❡ Mellita quoqȝ aq̄ ⁊ mellicratū ſubti/
liat ⁊ icidit māas groſſas ⁊ viſcoſas ſine refrigeratiōe mul/
ta:digōnē ꝓcurat:māas tñ calefacit calidas ac nās:⁊ iō no/
cet ſe.ãcētuis. ❡ Iulep vō qđ ex penidijs ↄſtruit̄ ⁊ aqua
L cōius:cui tñ interdū modicū ↄiūgit̄ aq̄ roſate:ſitiȝ mitigat
⁊ humectat:digōnē materie ꝓcurat:ac abſterſionē opatur:
minus tñ mellita aq̄. Hui⁹ vō vt tactū eſt diuerſificat̄ regi/
men penes quātitatē:qm̄ alia multa:q̄dā modica:nōnulla
vō media ⁊ ſm q̄litatē:q̄dā.n.ca.alia fri.quedā humida:
nōnulla vō ſicca. Iidē q̄dā multū nutritiua:alia modicuȝ:
Col. doc. 2.ſū.1.ca. 15.rax.ſi. nōnulla vō mediocriter:apparēs ꝑ 1ª. ❡ Iuxta qđ tps va/
riatur:qꝛ hyeme cōpetit dieta calidior ⁊ amplioris quāti/
tatis. Eſtate vō eȝ. Sumēda eſt ēt in tpe frigido hora cali/
diori ⁊ in calo frigidiori:niſi cōſuetudine id maxime diſtra
hat. Et qđ de tpe di de ↄſuetudine audiatur ⁊ regione. Di/
uerſificat̄ quoqȝ ⁊ ſm artificiū multiplr:aliqñ.n.elixatur:
interdū vō aſſatur aut frigit̄ aut aliter ꝑparatur ſm vētris
ac epatis diuerſitatē. ❡ Quātū quoqȝ ad ordinē ditarica/
tur diete ſcema 1ᵐ:aut rōne anteceſſionis ⁊ poſtpōnis:vel ēt
M ex parte numeri.ꝓ qdē:qꝛ qñ qs plibus vtit̄ ferculis ꝑmit
tēda ſunt ſubtiliora groſſis. Incarcerat.n.nāȝ q groſſum
ſubtili ꝑmittit niſi vētris lubricitas fuerit.ðiꝛa.119. ❡ Pro
pter huius 1ᵐ ſciēdū ꝙ id plenius audiat̄ ꝙ opȝ attendere
ad res nāles ⁊ eis annexas nō nāles ⁊ ꝯ nāȝ entes:ſm.n.
has regimē oē ordinat̄. He aūt ſunt cōplexio:virtus maxi/
me,etas,forma,ſexus,ↄſuetudo. Et demū tpa,ↄſtōnes:ho
re,regiones:⁊ que his ↄtinuātur. Et tādē morbus cā ⁊ ac/
cidēs:ac ſm corpis quātitatē cui he iſunt diſpōnes. Scōm
quoqȝ cōplōnem:qm̄ in ca.plus ⁊ pluries expetit̄ cibi ſicut
melioris ente digōnis:in frigida vō ſec⁹. Reqrit̄ ēt fridus
in ca.ſilr in frida calidus ac hūida ſiccus ⁊ eȝ. Nālis tñ tē
perātia ſiū obſeruet̄ ↄtinue ꝓprieqȝ in morbis in qbus nō
licet cōplōnē alterare trāſmutatiōe. Penes quoqȝ vtutē:qꝛ
ſi fortis fuerit:paruus expetit̄ cib⁹ ⁊ ꝑcipue qñ egritudi/
nis ſtat⁹ fuerit nō longinquus. Interdū aūt nullus qñ ⁊ for
tior qs fuerit ⁊ ſtatus futurus ↄtinue. Si aūt debilis extite
rit ⁊ cū ſtatus diſtātia.eȝ. Scōm vō etatē variat̄ qm̄ in eta
1.afori. afo.13. te infantie multus expetit̄ cib⁹. Iuxta illud medicine inuē
toris. Senes faciliime ferunt ieiuniuȝ ⁊ reliq̄. In ſenectute

vō paucus:in ſenio modicus ⁊ multotiēs adminiſtrādus. N
In etatib⁹ vō medijs mediocriter exhibēdū. Et ſilr his:de
hūore:mēbro ac ſpū. ❡ Scōm qdē corpis q̄litatē:qm̄ cho
lericos corpib⁹ raros de facili reſolubiles trāſpiratione ci/
bari opȝ tpe ſtatus ēt ac ꝑoxiſmi.ðiꝛa ꝑori. Sūt ēt corporū
q̄dā molliū carniū celeriter reſolubiliū:que ⁊ ſi appareant
pinguiora abſtinētiā nō valēt ferre. Oppoſita vō his ſuffi/
cit tenuiter dietare:⁊ vſqȝ ad.7.dies:ceu viſuȝ ðiꝛa imedia
ta cib⁹ exhibeat̄. Scōm vō ſexū minime:qꝛ virilis nā plus
expetit cibi muliebri:cū calidior exiſtat:niſi virtutis expa/
neatur debilitas:q̄ cibū ꝑcipit dari oino. Iuxta quoqȝ con
T.cō.11. ſuetudinē:qm̄ ea oi tpe in ſalutis tuitione repertt̄ ſecura.2ª
re.acu.cū ↄſuetudo ſit nā 2ª ex adiūcto. Et iō ſit eā ſilr regu/
lare:ꝓp qđ qñ cibationis hora ↄcidit cuȝ paſſionis requie:
optimū eſt vt teſtant̄ cibare. Penes aūt res non naturales
O ⁊ ꝑmitus tpis:ita ordo variat̄ diete:qꝛ hyeme danda eſt ca
lida ⁊ ſemel multa in corporib⁹ nā ca. In alijs fortaſſis eȝ:
⁊ hora ſilr frigidiori minus. Calida vō ecōtra:ſed i medio
mediocriter dietandū. In cōſtitutione vō vt in tēpore eodē
modo. In regione aūt frigida plus expetit̄ diete ⁊ calidio/
ris ⁊ inciſiue magis ac vicibus paucioribus date ⁊ quāti/
tatis amplioris. In ca. vō ſecus contingit:ſm quoqȝ corpo
ris quantitatem:aut enim magnum vel paruū ſeu medio/
cre:ſm quam quātitatē oportet aliter variare:ac aliter que
diete. Qualiter vō dieta ſit ordināda penes que ꝑter natu
ram manifeſtabit̄ ↄñr.de qbus ēt viſum ðiꝛa ↄſequēti.

Propter ſecunduȝ vō ſciendū:ꝙ q̄dā anti
quoꝝ indifferēter ꝓce/
debāt igroſſando nihil vſqȝ in tres vel q̄tuor dies exhiben
tes.vñ 1° re.acu. Scio medicos q citra q̄ȝ opportunum eſt
opantes in morbi ꝑncipio duob⁹ vel trib⁹ dieb⁹ ſiue pluri/
P bus cuſtodiūt:poſtea vō ius ⁊ potū illis ſumere ꝑmittunt.
quoꝝ affuit motiuū:qꝛ maxime mutationi mutatio ꝓ ꝯtrā
maria debet̄. Sȝ mutatio ſit ꝑcipua egrotātis ab ea q in ſa
nitate:ꝓp qđ ⁊ dietā mutare opȝ ex groſſa in ſubtiliſſimaȝ.
Et ſupra ðiꝛa 133. ar.2. ❡ Alij vō quos Gal. in curatiua parte diatritarios vocat
vſqȝ in tertiā trāſactā diē abſtinere ab oi dieta iubentes in
iſtoꝝ fere vident̄ opionē ↄcidere. ❡ Quoꝝ fortā fuit per
ſuaſio vt ex vbis pōt elici Gal. qm̄ egritudinē in ꝑn° nō co/
gnoſcebāt:⁊ iō incluſiue vſqȝ in tertiā diem expectantes vt
eius motus ꝑpēderet̄:cū ois humor eueniet̄ in 4ᵐ ad plus
niſi febrē inducat quintanā vel ſextanā:aut illi cōpares ra/
Cap.5.in fine. T.cō.19. rius emergētes:vt ⁊ Gal. febriū ꝓ fateat̄ eas non percepiſ
ſe. ❡ Sȝ hec ſtare nō pñt vt in 1° ꝑamplius ↄuincet̄ diēdo/
rum.vñ ꝑ re.acu. Cauēdū eſt tibi vt nec vna die venas per
mittas exinanire:ſed abſqȝ interpōne diei dare nō deſiſtas
T.cō.15. Q niſi fortaſſiā qñ potionib⁹ aut clyſterijs opus fuerit vti. Et
1° eiuſdē. At vō vbi ptiſane opus fuerit incipe illam dari a
ꝑn° morbi melius eſſe fateor:q̄ȝ exinanitionē venaꝝ ꝑcede
re:poſtea vero in tertia die morbi aut 4ª vel 5ª ſeu 6ª vel 7ª
dari incipere niſi criſis:tūc fuerit ventura. Motiua ipſorum
ēt nō valent cū dieta ſit qd nāle adminiſtratū ⁊ ↄſuetudina
rium nō ſolū ſanis:ſed egrorū plurimis.qđ aūt hō nō opȝ
2.afor. afo.51. T.10.3 in cō.53. repēte in ꝯtrāū ꝑmutari. Iuxta illud hippocraticū. Secūdū
multū ⁊ repēte calefacere aut ifrigidare ⁊ reliqua.vnde in
techni. Nā nō ſuſtinet repētinas imutationes:non.n.ſemꝑ
maxime mutatiōi maxia in ꝯtrāū debet̄ mutatio:ſȝ q̄lis po/
terit a nā ſuſtineri:ſm.n.vtilitateȝ ⁊ ↄcordiſſime ſecuritati
Te.cō.18. exhibendū eſt 1° re.acu.dȝ nāqȝ talis eſſe ſubita mutatio q̄
ꝯ inimicū incidat virtutis ⁊ nō in ipſam. Poſt diē quoqȝ 3ᵐ
tm̄ cibantes aut potū exhibentes exterminantur pluries:
Cap.3. Dīa hec dē.ar.3. ac per plura ⁊ ꝓprie de inge.decimo vt tactū eſt antea: qđ
indicat iuuenis nō cibatus vt ꝑus ante ꝑoxiſmū a Gal.cō/
cidit in ſyncopim pñtibus eius ꝓpinqs ac medicoꝝ diatri
tarijs. Nō.n.recedere potuerūt cū Gal. feciſſet clā ei⁹ ami/
cum portas claudi ⁊ claues remouere. ❡ Propter eorum
ſilr motiuū ſunt ꝑamplius vituperādi cuȝ talis modus ci/

A Te.a.3.ver/tus ſinẽ. batiõis eius ſupperat ob inſcitiã cognitionis egritudis. Cõtra quos itonat criſiũ idẽ 2° ingens q̄ ſi poſitis ſignis ter/tiane certe ipſa3 bis nõ cognoueris:ſ3 adhuc expectas de/ridẽdũ diatritũ nõ aſinus adhuc vt theſſalus:ſ3 qo eris:la/pis. Et qui tertianã nõ valet diiudicare a q̃rtana: mox ſm pmã diẽ vir medicus nõ exiſtit. Sũt deniq̃ hodie fere oẽs ſemita gradiẽtes iſtoꝝ. In pn° qdem morbi ⁊ deinceps ci/bum ſubtiliãtes valde. Qui demũ vidẽtes circa ſtatus tpa virtutẽ deficere cogunt̃ tũc neceſſario groſſe reficere: ita vt exhibeãt ẽt q̃ carnoſa q eodẽ decipiunt̃ mõ vt p̃dictoꝝ q/dã eo q̄ egritudis ſtatu3 cognoſcere nequeũt. Cõtra quos Te.c.45. Hip. ⁊ Gal. nõ raro: q̃re 2° re.a. In qbus pãmum ipſi erro/re ↄtinent̃ ⁊c̃. Subdũturq̃ illis ſynthomata cõtingẽtia ita Te.c.46. multotiẽs a capite ad circũpectus crudi.i. indigeſti de gñe cholerarũ attrahunt̃ humores: vñ illis vigilie accidũt ⁊ re Te.a.2.ca. ſin ſinẽ. liqua. Et hõ 4° pma. Multotiẽs errat medicus in his egris modo alio: qm̃ in pncipio morbi eis probibet cibum: ⁊ qñ appropinq̃t ſtatus ⁊ ſcit q̄ virtus cadit in illa cibat hora ne B ceſſario. Iã igit̃ errauit duplr̃. nam ſi eos in pn° cibaret er/ror eſſet ⁊ ignorãtia infra hũc errorẽ qbus equidem egris ſynthomata cõtingũt praua vt catarri nauſeatiui cholerici ⁊ vigilatiui ꝓpter repletionẽ ⁊ digõnis ꝓuationẽ. Ingeti ẽt facti de latere reuoluunt̃ i latus ⁊ alienant̃: ⁊ mãe conrectãt ipſo rũ vtutes ⁊ vapores multiplicant̃ in eis: q̃re qd nõ eſt ima ginãt̃ ⁊ audiũt tremũt ⁊ citant̃ labia ipſoꝝ iſeriora ꝓp ſto/machi dolorẽ ⁊ aie ↄtriſtatur eorum materiei grauitate.

Propter tertium aũt ſciendũ q̄ egritudo q̃/dam eſt in q̃ nullus debet̃ cibus a pn° vſq̃ ad ſtatũ: vt apparuit dĩa priorẽ que p̄/ſens nõ extat ſermo: cũ in ea ſolũ poſt ſtatu3 debeat̃ cibus. Cui ſiquidẽ is tãdẽ ordinãdus ↄ̃rie ipm egritudini exigenti. Primitus. n. expedit ſubtiliſſime dietare ceu ſucco grana/toꝝ iulep vel mellicrato: deide ptiſane aqua: demũ cbiſ di Te.c.o.45 C dei. vñ re. acu. 2°. Nociuius in mutatiõe delingt q̄ ptiſanã cũ fece miſtrat. Nocet ẽt q̄ tãtũ adhibet ſuccũ ⁊ q̄ ſolũ pro/pinq̃t potiſſ; nocu̇m eius ad illos nõ tãtũ eo q̄ ſubitam mi nus itroducit alterationem. ¶ Eſt ⁊ alia egritudo in q̃ mox expetit̃ a pn° cibus: neq̃ dimittẽdũ eſt vas dierũ venas exi nanire. Et ea itidẽ duplex exiſtit: quedã nãq̃ eſt imãlis ex inanitione cãta ceu ethice modi quos opꝫ vniformiter ſm tẽpora dietare: vel fortaſſis in ꝓceſſu magis q̃3 in pn° cum plus corpus extenuet̃ ac iſlãmatio vehementior exiſtat. Ib Te.a.2.ca. 2. poſt me. tñ ſi virtus poterit tolerare digeſtiua. vñ 4° p̄a. Qñ ethice ſupuenit cibus augmentat̃ velociter ⁊ ſit fortis pulſus val de ⁊ icipit magnificari: ⁊ ꝓp illud accidit ſtultis medicorũ q̄ phibẽt eis cibũ ꝓp accñtia occurrẽtia quare perdũt eos augmẽtat̃. n. ipſis calidũ amplius in cibatis. Nõnulla eſt D mãlis cuius mã vel eſt apans actu vt in vero apare ſine ſili/tudine ſicut in labore ſpõſoꝛio: nõ. ſiqdẽ mime vel vniſor miter fere totũ poſſideat corpus: eius dieta ſit relr̃ ſubtiliã do pcedere: fortaſſis tñ epimaſtico excepto: vt q̄ in pn° vbe rior adminiſtret̃: in ꝓceſſu aũt ſubtilior continue: donec ad ſtatũ pueniatur in quo dietã oẽm opꝫ oĩo ſubtiliare. Cõſi derãda eſt ẽt breuitas ſtatus ac eius ꝓlixitas. Primitus tñ id auctorizet̃ ⁊ rõne monſtret̃: deinde illud quo p reſonem ad cãm morbũ ⁊ accñs ⁊ poxiſmũ ſit dietãdũ. ¶ Propter Aſo.ꝛ.10. p̄m huius ſciẽdũ: q̄ afoꝛ. p̄ p̄dictus pcipit̃ obſeruari dietã/di ordo qñ di. Quib° mox eſt ſtatus ſubtiliſſime dietare: q̄ Te.p.11. aũ medliũ bus aũt poſterius ⁊ reliq̃. vñ 3° practice. At vo diete regi/men ſm morbi tẽpora ſic opꝫ eſſe. Cõmodũ eſt in morbi pn cipijs cibũ ad groſſitiẽ inclinari: ne forte infirmi fiat tranſi tus a groſſa ad ſubtilẽ ſemel dieta3 noceatq̃ illi amplius ⁊ diſſoluat̃ virtus eius ac debilitet̃: dehinc aũt eius iminuat̃ groſſities paulatim ⁊ p ores donec morb° ad ſtatũ perueniat: quo quidẽ opꝫ dietã multũ eſſe ſubtilitatis vt eſt pndij di/miſſio ac initij iulep: aq̃ mellis ⁊ violarũ ſyrupo: ne forte vir tus in ciboꝝ occupet̃ digõne: ↄuertatq̃ oẽm ſuã cãz ad re/

E ſiſtendũ morbo ⁊ expellẽdũ: vt vo icepit declinationẽ mor/bus hic cibus incipiat̃ igroſſari ⁊ regat̃ eger regimine ab infirmitate ſurgẽtiũ. q̃re ⁊ 4° p̄a. Uerũ tibi neccium eſt vt ſit Te.a.1.ca 8 p° me. pn̄m tui regimis groſſi° ⁊ poſtremũ ꝑueniẽtis ad ſtatũ ſub/tilius: ⁊ gradatim ꝓcedas in eo qd eſt iter illo ita vt virtus ſit ↄſeruata vſq̃ ꝓpe ſtatũ: tũc. n. intẽde ſup mãm vt non ſis occupatus i alio. ¶ Predictus quoq̃ dietãdi modus ⁊ rõ/nib° ↄfirmat̃ vt ⁊ tactũ pᵃ: qm̃ illo tpe in quo nã min° itẽ/ta eſt circa digõnẽ mãe ⁊ ↄ̃ accñtiũ inſultũ plus expetit̃ ci/bi tñ q̃ aũt magis min°. p̄m aũt eſt in pn° morbi. 2m vo in ſta tu: q: in pn° nã nõdũ icepit apte agere in mãm: ⁊ iõ in eo ſi/gna digõnis nõ apparẽt manifeſte. In ipſius tñ icipiũt ma/nifeſtari fine. Quare afoꝛ. p̄a. Coctionis ſig° circũterminãt Collr cõ. afoꝛ.11. poſt me. 2. afoꝛiſ. afoꝛ.30. In 21. p° medium. Cõ.afo.X. pn̄m qd vt pars totius egritudinis exiſtit. Silr̃ quoq̃ nõdũ adeſt accidẽtiu3 inſultus. Iuxta id veteris pretactũ. Circa pncipia ⁊ fines ⁊c̃. In ſtatu vo accidit cõ. in eo nãq̃ nã ma/xime intẽta eſt circa digõnẽ ⁊ materiei expulſionẽ: vixq̃ il/lis põt ſufficere. afoꝛ. p̄a. Inſurgunt tunc ẽt accidẽtia vehe/F mentia: qm̃ ſtatus nil aliud exiſtit q̃3 qd maximũ egritudi/nis vt in ſynthomatibus vel cũ labores ac eorũ vltimãtur Cõ.afo.X. poſt pn. accidẽtia ibidem. Adhuc ſi ꝓpter flegmones ⁊ labores in/ſeparabiles ab acutis egritudinib° formidãdũ eſt: dare ci/bos rõne dignos. In ſtatibus amplius hoc timẽdũ cũ pre/dicta magis iſurgãt accñtia: ſed expectãdũ in pacutis: q̃re in ſtatib° magis pauẽdũ. ¶ Rurſus. vtus vnita plus eſt iſi/nita q̃3 multiplicata. i. fortior eſt ſeipſa diſperſa de cauſis li/bro cũ Meſ. ſed cibus in ſtatu datus virtutẽ nãe multipli/cat eã diſpartiẽdo. Etenĩ opus ſit ſupeſſe ſimul materiei re/gimini ⁊ digõni cibi: ꝓp qd aut nãm opꝫ intentã fore circa In cañ.de ten. 1. ca. 3 in fine. digõnẽ cibi ⁊ regimẽ dimittere materiẽ aut cõ. Et ita cibus indigeſtus ꝑmanens magnificabit morbũ eius multiplicã/do cãm ⁊ eius ſit diſcraſiã. Utrũq̃ enĩ vna nõ valet pficẽ/re cũ calor nãlis nãe inſtrm ad hec non ſufficiat. 4° enĩ de G Collr. c.x. poſt pn. aia. A. Uirtutes impediũt ſeipſas cũ oẽs vno inſtro operẽ/tur ceu calore nãe. Itaq̃ regimẽ diete relr̃ ſubtiliãdo ⁊ nõ ingroſſando dꝫ procedere. Dico aũt relr̃: q: quedã corpoꝝ predictũ dietãdi modũ tolerare nõ poſſunt vt tactũ eſt pre/miſſorum p̄. ¶ Propter huius quoq̃ 2m ſciendũ q̄ cã mor/bi multiplex extat: iuxta quã regimen variat̃ diete: nã que dam eſt calida quedã frigida ⁊c̃. Adhuc quedam eſt ſubti lis: alia groſſa: quedã viſcoſa: nõnulla qdẽ multa: alia pau ca: quedã media. vñ ſi fuerit ea. pauca ⁊ ſubtilis modica ex petitur vt ſic dieta cũ ipſius egritudo ſit terminũ habitura cito. In oppoſita vo ecõtra: ſitq̃ cu3 hoc ſubtiliatiua inciſi/ua. Omne tñ hꝫ ad virtutẽ referendũ: ꝓpter enim ipſa3 ci/Cõ.afo.9. bamus ⁊ nõ morbũ. afoꝛ. p̄a. niſi fortaſſis de inanitione cõ/ſumptiua fuerit egritudo vt ptactũ: Modus aũt diete ſm morbũ dictus eſt prius. ¶ Cõſiderandum tñ q̄ morborũ H quidã ſunt acuti: quidã chronici: ⁊ vtriq̃ ſunt ſubdiuiſi: dif/ferẽtia priori. qdã vo ſm q̄ breues aut lõgi fine medij die/tãdi ſunt in ſtatu ⁊ tẽporibus alijs habita relatione ad vir/tutem cõtinue: obſeruãdum ẽt q̄ egritudinu3 quedam ſunt q. tote in ſtatu alie in declinatione: nõnulle in augmento. q. ſemp quales ſunt ſanguinee ⁊c. que regimẽ determinatũ ex petunt. Silr̃ quarũdam egritudinũ ſtatus eſt breuis: alia/rum lõgus: harũ vo mediocris ſm quas oẽs diuerſitates opꝫ diuerſimode dietare. Penes quoq̃ accñtia ſtatus va/riatur ⁊ modus diete vt tactũ antea: nã quedã ſunt ex egri/tudinis eſſentia: alia ex medici iniuſta q̃3plurima abſtinen/tia: nõnulla quidẽ ſunt virtutẽ proſternentia: vel q: ſyntho/mata ꝓprie ſeu ſyncopis: aut q: de corpore aliqd euacuant vt ſanguinẽ vndecunq̃ fluxus imoderatus aut ventris ſine vomitus vel apatis ruptura. Siquidẽ pma fuerint cibum nõ opꝫ exhibere: nã ſi exhiberet̃ amplius intẽderet̃ eadẽ. vnde 2° re. acu. Neq̃ quiſpiã medicoꝝ repertus eſt mihi Te.c.o.46 q̄ egroꝝ habitudinẽ cognoſcere queat ſicut opꝫ: ſi. v3. defe ctionẽ patiunt̃ an ſit ex inanitione venerũ defectio aut ex

I alia furia vel labore infirmũ affligente ſeu aliquo nãe alio accidẽte. Malũ enim nimiũ qñ egruꝫ in dolore ⁊ acumine morbi defectũ in diuoꝛtij die potum atqꝫ ius aut cibum ſumere pmittunt: qꝛ ipſaꝫ defectionẽ ex inanitione eſtimãt ſore. Si vo fuerint intẽſa ꝓpter abſtinentiã iniũctã a medico accñtia cibus ilico eſt exhibẽdus: quẽ qs cõdonans medicus plebeius aut ruſticus aut vulgaris videbiť in dedec⁹ mortuũ ſuſcitaſſe puioꝛis magni medici. Si vo accidẽtia fuerint virtutẽ ꝓſternentia vt ſyncopalia ⁊ precipue qñ ſyncopis exinanitione cõtigerit tunc mox dandus cibus. 12. terapentice. ¶ Sed circa id dubitare accidit: qm quedã ſyncopis cõtingit ex hu. frigidis viſcoſis replẽtibus repletionalis dicta que alimẽto nõ eget: cũ adſint ꝑdicti replẽtes hu. in alimentũ tranſire potẽtes. ¶ Dõm ꝙ cũ intẽtio curatiua verſetur circa duo ꝑcipue: puta virtutẽ ⁊ diſpõnem: quãtũ

Coll. c. 6.

K quidẽ rõne huius vt tactũ non expetit alimentum. verũ potius abſtinẽtia ⁊ eductio ſubtilis: ſicut eſt per fricationem leuẽ in pn° maxime. vñ. 12. terapẽtice. Nullã aliã iueni euacuationẽ in eis niſi que per fricationẽ. Dixi autẽ leuem ⁊cẽ. propterea ꝙ. 7. coll. ꝫ Gal. mordetur eo ꝙ fricatio eliquat ⁊ diſſoluit humores ampliorẽ inducẽs oppilationẽ ſicut in exhibitione ptiſane. qꝛ ſtomachũ debilitat ⁊ hoꝛripilationẽ inducit: niſi eidẽ paꝝ maſticis, piperis, aut ſemis admiſceatur apij. Ex pte vo virtutis nutrire opꝫ. Eſt aũt aptiſſimũ mellicratũ hyſſopo in eo decocto. quare. 12. Exolutio. que ꝑ frigidoꝝ multitudinẽ humoꝝ nõ indiget cibo ſanatione. Nihilominus tñ h nõ cibũ ſolũ: ſed aliqd ẽt vini dare cogimur id qd mox ꝑiculũ auertẽtes: nõ aũt diſpõneꝫ ſanantes. Nã euãtio talium magis eſt ſanatio: non adiectio. Qñ nãqꝫ ſyncopiçant ⁊ ꝓprie abſqꝫ flegmone dandus eſt. panis nõ multus per vinũ qd reductionẽ facit citã ſm etiã Alexãdrũ in ꝓble. Opꝫ ẽt alimenta paulatim exhibere: nõ enim multa ſemel: neqꝫ frigida, ⁊ groſſa: ſed ex gñe calefacientiũ ⁊ attenuantiũ. Itaqꝫ quid ſentiẽdũ appereat. Dicatur igiť in amplius ꝙ ſi adſint ſynthomata virtutẽ ꝑ fluxũ que ꝯcidere faciẽtia exhibẽdus eſt cibus cũ ipſe imediati⁹

Ca. 3. poſt pncipiuꝫ.
Ca. 10 iuxta finẽ.
De inge. ca. 8.

L ordineť ad virtutem. vnde afoꝛ. pma. Qñqꝫ ⁊ ſm ipſuꝫ ſtatum ſupueniẽte ſynthomate diſſolutiuo virtutis cogimur cibare. Sublimioꝛ. n. intẽtionũ oium eſt intẽtio ſumpta ex virtute: ꝑ re. a. ⁊ ꝑ 4°. Illud de quo magis medicus ſollicitari opꝫ eſt virtus: qꝛ curãs hec ⁊ nõ medicus eſt: 4° pma. ¶ Penes quoqꝫ poxiſmũ ǫrũcũqꝫ egritudinũ diuerſificať dieta: qꝛ in paroxiſmis nihil dãdũ: ſed qd additũ ſubtrahẽdum niſi ꝑdicta occurrerit cãrum aliq: vñ afo. ꝑ°. In paroxiſmis ſubtrahere opꝫ: qꝛ leſio extat adijcere. In poxiſmo nãqꝫ cib⁹ nõ dꝫ dari ſꝫ ſubauferri amplius praue appoſitũ. Qd poſſet ꝓbari ſiſi quo mõſtratũ ꝙ cib⁹ in ſtatu nõ dꝫ exhiberi. Si aũt nullus affuerit paroxiſmus: tũc in hora conſueta ⁊ qetioꝛi ſaltẽ rõne cibãdũ eſt ꝯtinẽtis. ¶ Deinceps vo ǫrendũ ꝑ quot horas añ paroxiſmũ aut poſt receſſuꝫ ipſi⁹ alendũ. Dõm ğ ꝑnitus ⁊ ſiue: ꝙ ſpatiũ tpis maius dꝫ itercidere in cibãdo añ poxiſmũ ǭꝫ poſt illũ: cũ añ ipſum aduenit pugna ⁊ poſt cũ iã receſſerit: vñ ꝑ re. acu. Qñ pedum plãte frigide fuerint tũc ius maxie ⁊ ois alius potus negãdus eſt. Sꝫ cũ iã caloꝛ in calcaneũ deſcẽderit dãdus: iã. n. inſtat poxiſmi declinatio ǫrte 3° practice. Si feb. fuerit imobilis ⁊ nunc varia nec mixta ꝓhibẽdus erit patiẽs a cibo accesſionis tpe añ ſex horas: donec declinetur caloꝛ ⁊ acceſſio deficiat. Si tñ nõ patiť ifirm⁹ donec feb. poxiſmus deficiat nõ opꝫ illuꝫ refici donec caloꝛ in ſupioꝛib⁹ eſt aut in oia diffuſus eſt mẽbra. Sꝫ qñ a pectoꝛe ardoꝛ ceſſauerit ⁊ a vẽtre tẽderit ad extrema. Gal. ẽt ꝑ re. a. ¶ Manifeſteť ǭꝫ abhinc ſigillatiꝫ tpe intercidẽs pn° poxiſmi ac eius fini cibationis in vnaquaqꝫ feb. Dicať itaqꝫ ꝙ tẽpus tertiane pure ab auctoꝛib⁹ fere diuerſimode ponit. Inqt. n. Seraꝑ. 6. breuiarij: deť añ piodũ h eſt poxiſmũ tribus horis aut 4°ʳ aut poſt ſolonẽ feb. Almãs. vo 10° ſit iter comeſtionẽ ⁊ inuaſio

Colſr ca. 2. 10. 9.
Cõ. 44. in medio.
Collr ca. 3. poſt pn.
Tra. 2 c. 2. poſt me°.
Alo. 11.

M
Te. cõ. 45.
Cap. 11. i medio.
°Com. 45.
C. 2. 3. poſt medium.
Ca. 4. verſus finem

nis pn° lõgũ tpe. vꝫ. nutriať trib⁹ horis vel duab⁹ añ feb. aduẽtũ aut poſtǭꝫ receſſerit. Haly. ǭꝫ acceſſionis die febris aquã oꝛdei mĩme dabis: differreqꝫ prãdiũ donec oino ꝯſumať acceſſio aut tpe alleuiationis illi⁹. Iſaac ǭꝫ febriũ 5°. Cauere opꝫ ne aliqd hora tribuať acceſſiõis feb. In viatico vo di: ꝙ neqꝫ deť cib⁹ tpe poxiſmi neqꝫ ẽt trib⁹ horis ꝑcedẽtib⁹: ſꝫ ſuſtẽteť cũ ſyrupo viola. vel roſ. vſqꝫ poſt acceſſionẽ febris. Haly. ǭꝫ de tertiana inqt non pura. Vtať cibo poſt dimiſſionẽ acceſſiõis: cibos deferat ǭs ⁊ ſubtiliet poſt typi terminationẽ vt die quo nõ accẽdiť vtus ꝯſeruеť. Die vo acceſſionis aduerſari moꝛbo occupeť ⁊ ꝯſumatur mã. Aui. vo cibatio oi die iteꝝ aut ꝓpe cibationẽ eſt ex eis q̃ nocẽt illis: imo opꝫ vt cibenť vna die ⁊ alia die nõ. ¶ Tpe ẽt ǫtidiane itermittẽtis poniť tale ſm Seraꝑ. Et ſit hora cibi poſt qetẽ febris aut añ ſtatũ tribus aut 4°ʳ horis. Expono quoqꝫ ſtatũ. i. anteǭꝫ ponať inſtare ⁊ eẽ ⁊ nõ añ ſtatũ prout eſt vnuꝫ de tpib⁹ moꝛbi: qꝛ tũc cibareť in pn° vel augmẽto. Almãſoꝛ vo indeterminas hꝫ tpe inqt: hora comeſtionis ab hora acceſſionis quãto plus poſſibile fuerit elongãda. Haly. eqdẽ. Obſeruãdũ vt oꝛdei des aquã añ acceſſionem horis ſex nõ paucioꝛibus aũt 4°ʳ. Iſaac vo. Vlr quoqꝫ dicimus vt inter cibũ ⁊ acceſſionẽ ſex horarũ fiat ſpatiuꝫ. A. qdẽ: hora cibi eſt poſt tpe paroxiſmi ⁊ eius eradicationẽ ⁊ ante paroxiſmũ ad minus ǫtuoꝛ horis. ¶ In ǫrtana vo in die paroxiſmi cõiter precipiť abſtinentia. vñ Haly. Prohibeas cibos acceſſionis febris die vt nã in reſiſtẽdo moꝛbo potius occupeť. In viatico vo. Cum. 20. pertrãſierint dies abſtinẽdũ eſt a cibis omni die acceſſiõis. In alio vo die parum comedat. Sꝫ. A. opꝫ vt prohibeanť in die paroxiſmi a comeſtione: ⁊ precipiať ieiuniũ vt ſit dicere ꝙ vnã omittat comeſtionẽ in die vt cenã ſeu prandiũ. Nã ſi feb. inuadere dꝫ poſt meridiẽ prandiũ omittat. Si vo in noctis pn° cenam neqꝫ tota ſit abſqꝫ cibo die ⁊ maxime nãlit: qꝛ cuꝫ eius afflictio horis duret. 24. qñ certa fuerit per. 36. horarũ ſpatium abſtineret: ex quo poſſet ethicã ⁊ vtutis ꝓſtrationem incurrere. Coꝛnelius quoqꝫ celſus de tẽpoꝛe hꝫ cibi dicens. Qñ qdẽ cibus debeat exhiberi nõ parua extat diſſenſio. Quidã. n. dari precipiũt matutine: qñ tẽpus remiſſius egris vł eſſe. Sed rñdebitur ꝙ nõ tunc: qꝛ hora ſubſeqtur meridiana ꝯgreditur. n. ois eger redditur peioꝛ. Et ideo iubent veſpere alij dari. Sed neqꝫ ſic bñ cũ hoc egrotãtes tẽpoꝛe diſponanť ǭꝫ grauiǫre verendũ ne tunc motu qd iſurgat aſperius. Ob hoc igiť ad mediã decurrit nocteꝫ iã tpe finito grauiſſimo eodẽqꝫ diſtãti lõgiſſimi. Seqtur ⁊ tpe in quo poterit doꝛmire ſalubriter fere nãqꝫ tũc dẽs doꝛmiunt maxime. Qd qdẽ verũ dũ ſe. errantes nõ fuerint aut foꝛtaſſis in oppᵐ ſixioꝛ ꝯſuetudo. Undecimo aũt de inge. Tpe ſi quidẽ cibi in putridis febrib⁹ q̃ vni⁹ poxiſmi vſqꝫ i finẽ bona valitudo ⁊ ꝯſuetudo ſunt intẽtiones: tũc. n. dãdus cibus cũ fuerint eufoꝛtiſſimi: ⁊ maxime ſi ſm id tpe dici quo ⁊ antea ſani ꝯſuetudine hẽbant cibari. Nihil. n. apud Aui. meli⁹. Hec ǭꝫ ſit tẽpoꝝ ſpatia iux̃ q̃ añ poxiſmũ ⁊ poſt a medicis cõmẽſurať dieta ⁊ hore. Qui ⁊ ſi videanť diſſentire ab inuicẽ nõ diſcoꝛdãt oino. Si quis regiones aduertat diuerſas ꝯſuetudineſqꝫ cũ alijs in qbus ſcripſere ꝯſpiciẽtes: ⁊ ſi ꝑncipalr qd mẽſuratũ in re ǭlibet obſeruãdũ. vñ dzia. 79. Egritudines q̃ acute ſunt in terris Hip. in ptib⁹ aure. pacate exiſtũt. ¶ Notãdũ ẽt ꝙ in febrib⁹ ǫrtanis ⁊ tertianis interpolatij veris maxie quãtũ eſt rõne poxiſmi poſſum⁹ multũ cibũ a paroxiſmo elõgare tã ex pte poſt ǭꝫ ex pte añ: cuꝫ tertiana certa. 36. horas habeat qetis ⁊. 12. laboris: ǫrtana vo. 40. qetis. ⁊ afflictionis. 24. In quotidiana vo certa angariamur cũ. 18. horas habeat laboris ⁊ ſex qetis. In falſa ẽt dimittit quiete ita vt fere nõ ſepareť: vñ aliqui ante paroxiſmũ. 4. horis cibari iubẽt: ⁊ ſi vera fuerit quotidiana iſtã te qñ adhuc poxiſmo cibabunt ꝑcedẽti. Et id foꝛtaſſis cõſiliũ illoꝝ magis ẽ acceptãdũ ǭ ſpatiũ ſolũ ponũt. 4. horarũ

N
3. prac. c. 13. poſt me.
Cap. 8. in medio.
Lib. 7. c. 3. poſt me.
3. prac. c. 13. poſt me.
4. 1. tra. 2. ca. 40. poſt pncipiuꝫ.
6. breuia.
Ca. 14. in medio.
O
Li. 10. 7. in me°.
3. prac. ca. 15. poſt pn.
5. feb. c. 10 poſt me.
4. 1. tra. 2. cap. 53. iuxta finem
5 prac. ca. 14. in me.
Lib. 7. ca. 5. ꝯſus ſi.
4. 1. trac. 2 c. 59. ante medium.
P
Ca. 5. circa finem.
1. 4. tra. c. ca. 3. circa pncipium.
Q

A

aũ paroxiſmũ vt due reſiſtẽt vel minores poſt paroxiſmi ter/minũ. Nã meli⁹ eſt vt appebit a paroxiſmi pn° recedere q̃ ipſi⁹ fine. ¶ Circa vo p̃dicta dubitare ↄtigit: q̃ ↄceſſũ fuit q̃ necẽitate vigẽte cib⁹ donet̃ in paroxiſmo. Sʒ cũ ipſe 4°r hic tota egritudo ↄtineat tpa. In quo deteri⁹ tẽpoꝝ dictat̃. Et vi q̃ in pn° ꝗ p̃ re. acu. Qñ plãta pedũ frigide ſunt qd̃ eſt in paroxiſmi initio tũc ius marie ac ois ali⁹ potus negãdus eſt. Ampli⁹ Gal. ibidẽ. Hora in q̃ partes pectoris ꝛ vẽtris ſunt cum deteriori diſpõne eſt hora iceptionis paroxiſmi. vñ p̃ afo. In qbus que paroxiſmo ordinato nõ ſunt cauẽdũ eſt pn° copꝛib eſt vt nõ iã factis neq̧ paꝝ poſt fiendis nutriamus. ¶ Cuius opp^m ſcribit̃ 4° p̃. Corpora cholerica ꝛ proprie aſſueta multa comeſtione qñ nõ cibant̃ ſaltẽ in pn° febris: imo in hora q̃ eſt prauior in ea ꝛ eſt hora ſtatus nõ euadũt qn ſyncopiçent ꝛ moriant̃ ſi fuerint debiles in paroxiſmo. Si vo fortes extiterint extenuationẽ icurrũt. ¶ Ad hoc reſpõdẽt qdam corrigẽtes lr̃am p aliꝰ inuentũ qñq̧ extrinſecus ꝛ puta prior loco eius qd̃ eſt prauior notet̃. Aut dõm q̃ extẽſius deterius nocu^m ſeqtur ex cibi exhibitione in pncipio paroxiſmi: cũ per ois duret ipſius tpamõ aũt in ſtatu: ſi in ipſo nocu^m extat maius intẽſiue: cũ tũc ſynthomata incẽdãtur magis: hic. n. ſtatus eſt diffinitũ eſt ſupra. ¶ Reſtat aũt nũc ſm partẽ cuiuſdã diſtõnis ſupius facte proſeq: que erat ſi mã cauſans egritudinẽ fuerit aut apa vere aut ſilitudine collecta. Et vñus ſi morbus accidat a cã manifeſta vehemẽtius mox ipreſſiua: vt ſolo ↄtinui: diſlocatio ꝛ fractura: tũc qdẽ a pn° tenuius opʒ dietare: deinde in vberius tẽdere ſicut ſapiũt ſermones. 6. de inge. ac reg. a. Qd̃ vi Gal. p̃ illius ſentire precipiẽs in apatibus ſiccis qñ nõ currit ex eis virus aliqd̃ in qbuſcunq̧ viſceribus fuerint ante ſorbitionis ſuſceptionẽ aliquas res humectãtes recipere: ſicut hydromel ꝛ vinum: qñ pluris ſunt humectationis ea. Iſta tñ ſunt ſorbitione ſubtiliora: ex qbus vi ſentire q̃ in hõ dieta pcedat ingroſſando vt apparet tertia p̃. De certo autem apate in diuiſionibus: cura eius qñ eſt incipiens ꝛ vſq̧ ad hebdõam ꝛc̃. Et ſit ↄtẽtus p cibo aq̃ ordei. Cũq̧ alleuiatur fe. ſint cibi ei⁹ ex herbis ꝛ acreſta cũ pullis. Quare Alex. in pble. gp qd Hip. in fe. fugiẽs cibũ. In ſtatu pleureticis ꝛ peripleumonicis mutet̃ ad tribuendũ ſm ſtatũ. Qd̃. A. expreſſius i q̃plurib⁹ locoꝝ notauit. 4° nãq̧ ſma. Et qñ ſcis q̃ virtus eſt fortis: tũc fortaſſis necium facit diſpõ vt ſis cõtẽtus iulep ſolo: ꝛ ſi nõ plus ſaltẽ hebdõa vna ꝛ pprie in febribus apatũ. Et ſi timueris debilitatẽ ſis ↄtẽtus aq̃ ordei. Tertio quoq̧ p̃. p̃ incipe ipſum nutrire nutrimẽto ſubtili ita vt ſis ↄtẽtus oxymelle: deide poſt hoc die vna aut duobus pmuta ipm ad aquã ordei ſubtilẽ cũ oxymelle: deindẽ ad groſſam. Adhuc. 5. 9. Opʒ q̃ ſint ↄtẽti in cibis ſuis vſq̧ ad 3^m diẽ oxymelle: deide gradatio fiat ad aquã cũ ordei q̃ buſdã medicis delectabilib⁹: deide ad vitellũ oui. Adhuc. Si fuerint ingeta ſis ↄtẽtus aq̃ ordei quouſq̧ declaret̃ tibi diſpõ ꝛ pprie ſm ſputũ: ꝛ ſi retinet̃ ſubtilia regimẽ: ꝛ ſis cõtentus aqua ordei ꝛ ſyrupis quãtũ poteſt retinere aũt circa pn^m: ipſa nãq̧ tunc indigeſta. Et ideo pleureticos iubet Aureli⁹ triduo abſtinere a cibo. Adhuc. 4. 14. de cibis opʒ vt adminiſtret̃ in pn° ſubtiliatio cibi apitiui. Et ſis cõtẽtus cbiſt ordei ꝛ ſyrupo acetoſo: deide poſt illud adminiſtrent̃ cibi aperitiui quos diximus ꝛ vitella ouoꝝ ſorbiliũ ꝛ ſorbitiones lenificãtes. Et ad ſummũ in cura ſilr apatis ois. ¶ Qd̃ ẽt firmat̃ rõne: q̃ qñ vides accñtia egritudinis fortiora in pn° incipiendũ eſt a ſubtiliatione cibi multa niſi virtutis timeat̃ caſus tertio p̃. Dictũ ẽt ſupra: q̃ qñ inſtãt accidẽtia vehemẽter q̃ opʒ cibum minuere. Sed in apatib⁹ circa pn^m magis q̃ in alijs morbis feſtinãter inſurgũt accidentia ſena cũ in eis ſtatus digõnis: inde diuerſificet̃ a ſtatu accidentiũ. Adhuc qñ mã digerit̃ accidentia grant̃. Et ſicut digerit̃ ita eget eductione. ꝛ precipue qñ vna nõ expellitur expulſione: ſed pluribus paulatimq̧. ¶ Iſtis qppe ſe/

brebus ꝛ rõnibus ↄſimilibus mõſtrari põt in ſolone imperio vniuerſali dietã ingroſſando pcedere: cũ mox accidẽtia in ipſis cõſtent ſeuiora. Propter qd̃ in hõ a pncipio magis q̃ in pceſſu cibũ opʒ ſubtiliare: vt id autẽ amplius declaretur ꝛ p̃inductoꝝ ſolutio habeat̃ ↄſideret̃ ſtatus diſtictio dñis preoſtẽſa pori. ¶ Deinceps quoq̧ notandum q̃ dietatio eſt duplex. vna quidẽ vniuerſalis in toto morbo a pn° in finẽ. Altera particularis in quolibet tpe pticulari ſeu paroxiſmo. afo p̃. Refert̃ ẽt diete ordinatio vt tria: ad vtutẽ pncipaliter: ſtatũ morbi: ꝛ accñtia afoꝛiſmoꝝ premiſſa.

Propter quartũ vo. ad p̃^m dõm q̃ Hip. loquitur in febrib⁹ apatũ in qb⁹ mã nõ vnica depellit̃ expulſione. In his. n. opʒ a pn° ſubtilius dietare. Qd̃ ſecus exiſtit vt apparuit in qbus totũ vna expellitur emiſſione. ¶ Ad aliud dõm: q̃ rõ Hip. eſt de illis qui ſine cibo fuerunt a pn° egritudinis vſq̧ ad ſtatuʒ de qbus non eſt queſitũ: ſed de ↄtinuo a pn° ſumentibus ipſo. ¶ Ad aliud dõm: q̃ Hipp. ſermocinatur in illis q fuerunt ſine cibo vſq̧ ad ſtatum. In qbus vt oſtenſum opʒ cibuʒ pportum adminiſtrare q̃ in aliqbus illoꝝ qui cibant̃ mox a pncipio. In his enim opʒ ſubtiliando dietam pcedere in illis vo potius ingroſſando. ¶ Ad aliud dõm: q̃ loqtur in hñtibus fortem virtutẽ ꝛ morbum breuẽ potentib⁹ abſq̧ cibo peruenire ad ſtatum. ¶ Ad aliud dõm: q̃ Gal. nõ pcipit dari vinũ propter diete ingroſſationẽ ſed gratia medicinẽ: q̃ vinum ſui ſubtilitate ꝛ penetratione mãm educit: vniuerſas nãq̧ mouet excreationes: ſunt ẽt iam accñtia quoquo mõ ſopita. ¶ Ad aliud dõm: q̃ rõ Gal. eſt in febribus ſyncopalibus exinanitione in qbus pp̃ter ſubtilitateʒ humoꝛũ ꝛ apertionẽ poroꝝ ſeqtur ſpũum reſolutio. Et ideo opʒ inuiſcantia mediocriter ſtiptica adminiſtrare. ¶ Ad aliud dõm: q̃ Halya. intelligit eius trãſeũte medio. i. ſtatu. Eſt. n. tẽpoꝝ vnũ egritudinis ipſe ꝛ non trãſeũte medio vt pn°. ¶ Ad aliud dõm: q̃ illa cura Iſaac ꝛ. A. eſt tẽtatiua ꝛ nõ vera ſicut calefactoꝝ adminiſtratio: 1° re. acu. mox a pncipio: volũt. n. experiri ſi diete ſubtilitate vſq̧ ad tres ſeptimanas poſſit ſextana vel q̃rtana aut hõ curari. Qʒ ſi nõ cõtinue p̃cipitur dieta ingroſſari ꝛ carnes ac talia exhiberi. ¶ Et ita dõm ad id qd̃ de paralyſis cura idnctũ. ¶ Et ſilr ad alia dõm: ſunt. n. apata vel ſyncopes. ¶ Ad aliud dõm: q̃ q̃ fortis virtus eſt in pn° nõ cibamus pp̃ter p̃ſene ſed futuri gratia: vt. ſ. fortis remaneat in que deinceps. Uolum⁹ enim tpe quo mã nõ eſt impedita neq̧ digõne mãel neq̧ accidẽtibus roborare illaʒ vt tpe quo his occupat̃ valeat eis reſiſtere: nõ impedita cibi exhibitiõe: neq̧ qñ ſubtrahim⁹ ſi ſtatu eſt ſic debilis: vt nõ poſſit illi ſufficere: aliogn neccio cibaremus vt diſſuʒ ẽt in codẽ. Neq̧ in ſtatu gp humiditatem exhibẽda eſt dieta: qm̃ lʒ ↄferret rõne humiditatis reſiſtẽtis ſiccitati: fortaſſis noceret ſuba ꝛ quantitate ac vtutis diſtractione a morbi mã. Aut humide diete non ſimplr febricitãtibus ↄferũt: ſed cũ determinatione quantitatis: q̃litatis ꝛ tpis. Neq̧ ceſſandũ eſt cibatione in pn° lʒ corpus ſit ſpũoꝝ: q̃ cibatio duplex eſt: vna qdẽ ad vtutis ſuſtẽtationẽ: altera vo ad robur ꝛ corpis augmẽtũ: quã qdẽ negat Hip. non aũt primã. Adhuc mã replens in pn° cũ ſit cruda, gẽta, nõ ſic vt in pceſſu nata eſt corrũpi: neq̧ mã incrudat̃ cũ cibus debeat̃ modicus iputreſcibilis ꝛ digeſtibilis. Neq̧ ſynthomata adeo virtutẽ diſſoluũt oia vt ꝛ cib⁹ ſit neceſſarius ſʒ pp̃ria ꝛ iã determinata qbus fortaſſis id nomẽ fuit impoſitũ. Cõciſionẽ. n. denotant vt dictũ. ¶ Ad aliud dicẽdũ q̃ nõ eſt ſilitudo oimoda: vꝫ in hoc: q̃ ſicut totus morbus ex 4°r cõponit̃ tpibus vñbus notis ita paroxiſmus ex q̃tuor pticularibus: ſed in multis alijs deficit: qm̃ in pncipio vñ pceditur flõmia. Iuxta illud veteris. Incohoantib⁹ morbis ꝛ reliqua: nõ aũt in pncipio paroxiſmi. In pncipio etiã vñ mã eſt indigeſta: nõ autẽ in particulari plerũq̧ paroxiſmis: ꝛ in pn° totali remiſſa ſunt accñtia magis in pticula/

Margin notes: Ca.de.45 · Ca.afo.19 · Era.a.c.8 vbae ead · B · Ca.5.8.8. Com.22. · C · Ca.16.6. ſacm. · Ca.63 circa pn^m. · Era.2.ca. 8.p° me^m. · Era.5.c.3. ante me. · Com.xx. · 3.doc.trẽ. 2.c.1.aur. ea ſacm. · D · Era.3.ca. 14.aur. ſi. · Era.3.ca. 3.ad me. · E · Coll'r ei. afoꝛ. 22. in pncipio. Coll'r ca. afo. 12. et 19. · F · G · Aliter q̃ Haly. dicit in diei pn. ꝛ non mox. ꝛ ſic ita apud hdc coꝛꝛa pte allegata. ꝛ re. cõ. pt vſq̧ ad ſinẽ · H · 2. de. afo. 29.

I ri nõ parũ intenſa ⁊ taliũ cetera: de quo viſum ẽt diſa. 107. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ ẽtus nãlis lʒ ſit ſalua: tñ virtus aialis plurimũ laborãs ad ſe oẽ ↄuertit calĩm nãe inſtrm: ita vt ṽtus nãlis cibũ calore depauperata digerere nõ valeret: ſed potius indigeſtus remanẽs ↄuerteref in morbi mãm. Aut ſi ad ſe calĩm ↄhẽs digereret actio cretica ⁊ regimẽ omitteretur morbi. Uel virtus nãlis adhuc laborat in diuidẽdo: lʒ nõ in decoquẽdo: digõ nãqʒ decoctiõe ⁊ diuiſione. i. a mẽbrorũ parietibus cõplef ſeparatione afo. 4ª. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ verũ eſt in ſe. in qbus caliditas eſt modica vt q̃rtanis ⁊ quotidianis: vñ in his electuaria exhibẽtur calĩa vt tyriaca: diatriton pipereõ ⁊ hʒ: ⁊ ꝓprie qñ mã fuerit digeſta. In febrib⁹ aũt iſlãmationis nõ opʒ cũ caliditas vtraqʒ ſit itẽſa ne volẽdo caliditatẽ adaugere nãlẽ calor augmẽtef extraneus. Neqʒ. n. is iducẽdus ſemp: qꝛ lʒ in mã frigida i digõnẽ coadiuuet: in calĩa tñ diſcraſiaʒ intendendo nocet q̃ʒ magne ac calĩm extinguẽdo inatũ: neqʒ calefactio mãe multũ calide eſt digõ: ſʒ ifrigidatio potius tẽperata. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ huius febris ſi vnice relinqͣtur expulſioni cibũ opʒ circa ſtatum ſubtiliare vt non occupetur cibi digeſtione: ſʒ in ſola materie depulſione. Aut hec febris modum habet ſingularem ab alijs dietandi. ¶ Et ſimiliter quantum que alterius partis arguta contingant preoſtenſum.

¶ Differentia. CXXXV.

Uod confidentia iſirmi de medico non ↄferet in ipſius ſalutẽ mõſtraf: qñ agẽtia ⁊ patiẽtia debent in mã cõicare ſeu gñe ⁊ loco ſubiectoꝝ fore diſticta. Sʒ ſanitas ⁊ ↄfidẽtia nõ ↄueniũt in mã: cũ vnũ ſit ens corporeũ: reliquũ aũt anime ⁊ intẽtionis magis. Sunt ẽt ambo in infirmo fulcita. ¶ Amplius cõferentia actione cõſiſtit: hõ vo motu perficitur: proprium

L nãqʒ actionis eſt eſſe in motu Gilibertus. Confidentia vo motus minime inexiſtit cũ ꝓprietas ſit quedã aie cui per ſe motus nõ ineſt: cũ ꝓbatũ ſit nihil moueri niſi corpus: phyſi. 6. ¶ Adhuc ſanitas eſt quedã diſpoſitio cãta ex cõtẽperantia calidi fri. hu. ⁊ ſic. ⁊ coeq̃litate plaſmatis: quãtitatis numeri ⁊ põnis. ꝑ re ſa. Hec aũt ṽtuti maxime ineſt nãli vt qõ eius mõſtratur opationibus: ↄfidentia autẽ virtuti attinet aiali. Inheret nãqʒ opinioni: de aia ſcõo que virtuti attinet aiali. Et firmaf: qꝛ cũ virtutes ſe ipediãt: de aia 4°. A. Fortificata ↄfidentia virtute aiali debilitabif virtus nãlis: ablato ſibi calore inſtrumẽto nãe quo mediãte peragebat ſuas actiones: oẽs enim virtutes tanq̃ʒ ꝓprio eo fulciũtur inſtrumẽto. ¶ Rurſus nihil agit vltra ſuam ſpẽm: cuʒ ois actio ſit tandẽ a forma: de ãia. 40. Cũ igif cõfidentia ſit alterius ſpẽi ⁊ rõnis q̃ʒ ſanitas: nam alterum vt apparuit nãm ſmitaf corporeã: reliquũ aũt aiale magis. Relinquitur ⁊c̃. ¶ Amplius ꝑ 4ª. Res quibus perficitur medicatio tres tñ ponũtur: vt regimen vel nutrientia: medicinarum exhibitio ⁊ operatio manualis: quorum nullum extat confidentia: non autem eſt inſufficientiam illic ſignare: propter que

M confidentia in ſalutem minime confert egroti.

Huius quoqʒ ↄ̃rium ſentiunt Gal. pnoſti. ꝑ re A. 4° de aia. ¶ Rurſus ſpecies calidi triſtabilis ⁊ delectabilis intellecta modo aliquo eſt talis q̃lis ⁊ rerũ vnaqueqʒ: de cã motus aialium. Sed cõfidentia quedã ſpẽs aie exiſtit aialis maxime potẽtie. Quare ↄfidẽtia ſanitatis talis erit: ⁊ ſic illi cõfert aſſimilata.

Propter primũ quidem ſciendum: ꝙ cõfidẽtia eſt intẽtio vehementer apprehenſioni occulte impreſſa. Quid autem reliquum ſit terminorum apparuit differentia prima ⁊ decima.

Propter ſecunduʒ aũt ſciẽdũ nãliũ ꝑ quoſdaʒ expreſſe nũtiaſſe vt aſclepiatici nullã a fore nobis ṽtutẽ q̃ cogitam⁹ ſeu itelligimus: vel nos tanq̃ʒ pecudes a ſenſibilib⁹ regi paſſionibus reputãtes ſapiam: ſobrietatẽ ⁊ ↄtinẽtiã: ridiculã gratis deteſtãtes: qʒ nos neqʒ inuicẽ diligere aut nepotes: ⁊ nullaʒ dijs curã fore. Contẽnẽtes inſup ſomnia, diuinationes, cõſilia ⁊ aſtrologiam oẽm. Cũ igif ↄfidẽtia ſituetur vt apparebit in ṽtute aie rõnalis velut i ꝓprio ſuſceptiuo ridiculũ nõ

N paruũ reputabif ab eiſdẽ collationẽ fore ipſius in ſaluteʒ. Quos eqdẽ ꝑ 2ª olfecit. A. ac 3° vigeſima ꝑª ad pñs corpus pati pp affectiones aiales q̃les affectus ⁊ imaginatiões extant: ſicut accidit i aſſimilatione fortiter imaginati tpe caſus ſeminis in mrĩcẽ. Iſte qdẽ ſunt res quas hoies credere abhorrẽt: q difficilis diſpõnis habitudines non nouere illi ṽo q ſapientiã diligũt nõ negãt velut rẽ q̃ eſſe nõ põt. ¶ Et hi q cũ ſeipſos vituperẽt ſine rõne vane dicẽtes vix ſunt audiẽdi nedũ coꝝ ſtoliditati inſiſtere: cũ a dicẽtibus p rõnẽ audire oporteat. 3° meta. Quolibet nãqʒ ↄ̃ria ꝓferẽti ſollicitari opinionibus ſtultũ eſt: ꝑ topicoꝛuʒ: vnde 3° de partibus. Fortaſſis ſtultus ſtultos ſermonum valde inquirere: cuʒ ẽt

O qꝛ eorum falſitas apparebit ex dicendis aperte.

Propter tertium ṽo oñdẽdũ ↄfidẽtiã q̃ ꝓmitus cõferre. Scdõ modus declaref eius. ¶ Propter ꝑm huiꝰ ſciẽdũ: ꝙ ↄfidẽtia nõ parũ ↄferat in ſalute egroti ſenſualis indicat emperia: auctoritas teſtaf: ⁊ rõne ↄuincif. Primo ſiqdẽ eo ꝙ videmus nõ raro iſirmos in grãdẽ ↄualeſcẽtiã deduci pp ſpem medici famoſi ⁊ diu affectati intm̃ ꝙ magis alijs viſuʒ eſt non raro opere medele ẽt opõne actuali extriſecus: velut Gal. de ipſo teſtaf: iterdũ: qõ p me pcepi nõ parũ: nihil iterduʒ vltra alios opans. Qõ ⁊ oñdif ꝓbatione ita. Qñ mẽs humana aliqd lʒ nãlr nõ iuuet ſibi ꝓdeſſe certificat: ex ſola mẽtis intẽtione corpus res illa iuuat. Quare bñ pſuaſus medic⁹ magis ſanat. Uñ. pro. ero. Com. de q̃ hĩ fiducia ꝙ ipſa eſt potẽs ſcire nãm egritudinũ: ex fiducia ẽt iſirmoꝝ de eo cõmittẽdi ſe

P vehemẽtior: ⁊ de q̃ ↄfidũt iſirmi ⁊ in cuius manib⁹ ſe cõmittunt: talis plus ſanat egritudines. Id q̃ʒ. A. cũ Algazele itm̃ aſſerit vt dicat actionẽ a ↄfidẽtia depẽdẽtẽ efficaciorẽ fore q̃ʒ id qõ agit medicus inſtris ſuis ⁊ medijs vel medicis. ¶ Attẽdendũ tñ ꝙ hõ ↄfidẽtia diuerſimode ↄfert ⁊ penes corpis diſpõnẽ variã ⁊ etatẽ ſm ꝙ aliqs mollis corpis delicati magis fuerit aptus in ſuſcipe ac etatis prouecte vel eẽ ac ſm ꝙ intellũ vel imaginatione ſeu qcũqʒ ṽtute interiorĩ ſenſibili fuerit ſpẽs cõfidẽtie recepta cõparatione illius qõ actualius opef exteri⁹: cũ actio fiat hinc in rõne ſatis differẽter. Nã ipſa in intellũ fundata minus ↄfert in ſalutẽ q̃ʒ i imaginatione ſituata. Et adhuc in hac minus valde q̃ʒ i re extra. Qõ. n. magis iprimit eſt qõ ſenſu cõprehẽdif ꝑticulari. Hec. n. ſpẽs exiſtit ẽt mõ quodã ↄfuſo: deide abſolutiꝰ qõ cõi: poſtea qõ phãtaſia cogitatiua: ⁊ deinceps eſtimatiua: mĩme aũt qõ itellũ: eo ꝙ itellꝰ ⁊ ſpẽs ei⁹ ſit imãlis valde multũ diſtãs a re ꝑticulari ſignata in q̃ eſt opari. Actus ẽ

Q enĩʒ ⁊ opõnes circa ſingularia exiſtũt: meta. initio. Nõ eniʒ hoiem medemur verũ ſortẽ aut caliã. Spẽs tñ ↄfidentie ſanitatis ⁊ ſi valde diſtat a ſanato p ſe qdẽ nõ ferẽs: oi tñ per accñs ⁊ mõ quodã applicaf itermedio. Nã ſic ſe hñt ſenſibilia ad ſenſum: ita intelligibilia ad intellm. 3° de aia. Senſibilia aũt ſenſum in actũ ↄſtituũt: igif ⁊ intelligibilia intellectũ. Intellꝰ aũt intelligere nõ põt niſi ſm ꝙ accipit ſpẽm per intellm agente abſtrahẽdo a phãtaſmatib⁹. Qõ. n. intelligit intellꝰ neccẽ eſt aliquod phãtaſma ſpeculari. Phantaſma quoqʒ eſt ſilitudo rei corporalis. Et iõ ↄfidẽtia exñs in itellectu mõ aliquo hẽbit agere: cũ depẽdeat a ſenſu magis alterate. Nihil. n. ſit in itellectu qn prius fuerit in ſenſu 3. de aia: cũ ois doctrina ⁊ diſciplina ex ꝑexiſtenti ſit cognitione. vʒ. ſenſitiua. Quia tñ eſt pue entitatis ⁊ multũ diſtãs a ſanitate reali ↄfert: nõ tñ velut ↄfidentia imaginata. Siſr huius qdẽ ↄfidẽtia magis ⁊ min⁹ opef ſm ꝙ amplius vel minus intẽdif deſideratur: ⁊ corp⁹ fuerit vt tactũ magis vel minus paratũ. ¶ Palin: cõfidẽtia illoꝝ q fortij ſunt imaginationis

Chalo 12.

L. i. 6. pri. poſt pa.

L. cõ. 32. hh. 88. et 89. Uñ me.

L. cõ. 137. Collr ca. 6. poſt pa.

Caꝑ. 1. in pncipio.

Com. 3. de aie. Collr ca. 6. [illegible]

C. pt. 11. poſt me.

Doc. 2. ſ. 1. c. 14. 1 ſ. Trac. 1. c. 2. poſt me. [illegible]

Collr te. c. 15. in me. Caꝑ. 9. ctr. pncipiuʒ. C. pt. 3. in medio.

Com. 1.

4. de aia. c. 4. de ſnaez.

In pncipio ſer. pa.

C. 63.

Collr in cõ. 30.

A nationis ceu medici aduſti vehemēter ipꝛimitq̄bus oppo/
nunt̄ humidi ſtatici. Actus eteni agentiū in patiēs ipꝛimit̄
ſuſceptioni diſpoſitū. Aduertēdū demū: ꝙ ꝯfidētia iterdū
ipſamet mouet inferēdo: q̄lis illa de qua nūc ſermo: aliq̄ñ
ꝟo narrāt adducere virtutē ab alio per quā ſanitas ime/
diate ꝯſurgit iuxta illō Matthei. Fides tua te ſaluā fecit.
℄ Qȯ demū oſtenditur rōne: qm̄ qȯ tranſmutat ⁊ alterat
ſm̄ calm̄ fridū ⁊c̄. taliuȝ ſanitatis eſt inductiuū. Ipſa nāq̄ꝫ
eſt bona corpis diſpoſitio ex ꝯtēperātia boꝝ cauſata: hec
aūt operat̄ ꝯfidentia. Ea.n. ſpēs quedam exiſtit aie. Spe/
cies ꝟo mouet ſm̄ ſimilitudinem rei exiſtentis extra: vnde
de cauſa motus aialium. Alterāt phantaſie ſenſus ⁊ medi
tationes. Senſus.n. ſtatim ſunt alterationes quedā exñtes
ꝓpter qȯ dictū eſt ꝙ ꝯfidētia exiſtens in ſenſu magis ope/
rat̄ exiſtēte in intellectu: ⁊ ſubdit̄. Phātaſia aūt ⁊ intelligē
tia: hñt rep virtutē. Aliquo.n. mȯ ſpecies in intellectu cali
di aut fridi aut delectabilis aut triſtabilis talis exiſtit: qua
B lis q̄dem ⁊ rerū vnaq̄ꝫ vt ꝑactū. Et ideo tremunt ⁊ ti/
mēt intelligētes ſolū. ℄ Adhuc illud qȯ incitat calm̄ ina/
tum ꝯtra egritudinē ꝯfert in ſalutē. Calor eniȝ ſicut nāe in/
ſtrumentū curat egritudinē: nam aut egritudo erit frida ⁊
in ꝯrietate quā habet ad ipm̄ curabit: aut cal'a ⁊ tūc moue
bit ſpūm ad ipſam deſtruendū: euapoꝛare faciēdo ei⁹ māȝ
Dec. 3. c. 2. in me⁹. ⁊ reſoluēdo. ꝑ 2ª. Hec aūt agit ꝯfidentia vt oñdet̄. Q; ſi di/
cat̄ ipſa ſic calm̄ magis ad furiā icitare mouēdo ipm̄ ⁊ ꝓ/
prie in egritudine cal'a: dōm ſecus cōtingere. Nam maius
eſt iuuamentū qȯ acq̄rit̄ in euapoꝛādo: reſoluēdo ⁊ oppi/
lationē aperiēdo. Eteni qȯ ſic operat̄ amplius hȝ infrida/
re q̄ȝ ſit augmentū calidiratis q̄ſi nullū in nocendo ex cōfi/
dentia caloꝛis incitari. Eſt ēt mor⁹ hic leuis ⁊ ſuauis nō ſu
bito alteratiu⁹. ℄ Rurſus corpus cōpatit̄ a paſſionibus
aie in phyſionomie initio: velut appet circa amoꝛes: timo/
Te. cō. 14. res ⁊ triſtitias ⁊ hȯ. vnde ꝑ de aia. Uident̄ oēs aie paſſio/
nes foꝛe cū coꝛpoꝛe. Ira: manſuetudo: timoꝛ: miſericoꝛdia:
cōfidētia adhuc gaudiū: amare ⁊ odire. Simul eni his ali
q̄d cōpatit̄ coꝛpus: qȯ apparet: nullo eniȝ terribili iminēte
C extra in paſſionib⁹ efficimur q̄ñq̄ꝫ timētes: ſed cōfidētia vt
dictū aie extat paſſio: ꝙ̄ coꝛpus patiet̄ ab ea: ⁊ q̄ patiēs pa
tiet̄ ſm̄ ꝙ ei ipꝛimit̄ ab agēte ente diſpoſito. ℄ Eti. Unū/
q̄dq̄ꝫ qȯ habet ꝓpoꝛtionē ⁊ ꝯuenientiā aliquā ad illud pōt
ſuper ꝓductionē illi⁹. ℄ Singulū nāq̄ꝫ ꝓducit̄ a ſibi ſimili
⁊ ꝯuenienti: ſed cōfidentia ſanitatis imaginata ⁊ intellecta
ꝯuenit cū ſanitate exterioꝛi tāq̄ȝ ab ea depēdēs: haurit̄.n.
Te. c. 30. a ſenſibilib⁹ ⁊ educit̄: ſanitas nāq̄ꝫ ſit ex ſanitate: 7° meta.
℄ Amplius qȯ cum minus ſubita alteratione ꝑmutat pōt
cōferre ad ſalutem maxie: eo ꝙ nā non ſuſtinet repentinas
imutationes. Sed hoc operat̄ ſanitatis ꝯfidentia cū ſuaui
ter inducat alterationes: nō eni ſic violēter opat̄ vt māliȝ
plura itus vel extra applicata. In q̄bus ꝟo curatiue: nihil
reperit̄ iuuamēti ꝑter aliq̄d leſionis. Incitāt eni nām ſuis
extraneis q̄litatibus cum ſubſtātijs vltimis ⁊ quātitatib⁹
D ſupfluis vt operet̄ in ipſam. Plerūq̄ꝫ tñ q̄ egritudo gran/
dis exiſtit ex qua ſanitas debet itroduci: ⁊ q̄ coꝛpus indi/
ſpoſitū ⁊ virtus debilis necnō ꝯfidentia ſanitatis debiliter
in intellectū aut ēt ſenſum ipreſſa ſanitateȝ inducere nō va/
let abſq̄ꝫ rei mālis applicatione: imo nō parū neq̄ꝫ illa qua
interueniente introducit̄ ſalſus. ℄ Rurſus ꝯfidentia cum
anime ſit rōnalis q̄dam affectio ex opinione rei ꝓuenietis
4. de aia. c. 4. deſiderate cōferens vt ex. A. colligit̄ ⁊ ſcdo de aia: omneȝ
nāq̄ꝫ opinionem ſequit̄ fides: nulli aūt ineſt beſtiarū. Sed
Te. c. 138. cōfidentia ſanitatis quā ſuſcipit ifirmus de medico eſt hu/
ius rōnalis anime affectio ꝓpter que ipſa ꝯfert in ſaluteȝ
egroti. ℄ Propter huius ſcdȝ ſciēdū: ꝙ. A. viſus cū Alga
4. de aia. c. 4. viuus ꝗ. zele in parte cū magno phoꝝ diſcrepare. Scripſit nāq̄ꝫ in
q̄rto de aia: ꝙ anime duplicis ſunt nāe. Quedaȝ.n. ſic ſunt
eleuate nobiles ⁊ tam grandiū ⁊ mirabiliū operationū vt
nō modo operent̄ in coꝛpoꝛe ꝓpꝛio factis alterationib⁹ ⁊

tranſmutationibus: verū ēt alieno ⁊ abſq̄ꝫ medio q̄le opus E
oculi faſcinātis ⁊ exterminationē operātis exiſtit: velut.n.
hinc hoieȝ deijcere in puteū ⁊ camellū in caldariuȝ. Cū.n.
aia alicui⁹ fuerit hȯ intendens coꝛruptionē cuiuſcūq̄ꝫ ime/
diate ſibi cui obuiat cedit̄ obediēs trāſmutādo ⁊ coꝛrum/
pendo ipſuȝ ad ſue voluntatis iperiū. Sentit eniȝ ꝙ nā in/
ferioꝛ tāq̄ȝ nobilioꝛis obediat nutu ſuperioꝛis. Et iō aia ta
lis infirmos ſanare pōt ⁊ ſanos debilitare: ꝑuare nāe: ⁊
ꝑmutare ea: tādeo vt qȯ nō eſt ignis: ignis efficiat̄. ⁊ nō ter
ra: terra. Et pꝛo volūtate talis aie ꝯtingūt pluuie: fertilita/
tes: abſoꝛbitio a terra ⁊ moꝛtalitas. Et hoc iō q̄ nāe aie
tali multo amplius obedit q̄ȝ vnū ꝯtrarioꝝ agentiū alteri
ſupando ipm̄. Et hec ēt eſt vna de ꝓprietatibus virtutum
ꝓphetaliū. ℄ Qȯ aūt ipm̄ mouit foꝛtaſſis ita ſuperſtitio/
ſe in phīa narrare: cuius eſt cām oium ꝓpꝛiā aſſignare. Eſt
q̄ acq̄euit incitationib⁹ ⁊ faſcinationib⁹ q̄ ponant̄ ab ea/
rum defenſoꝛibus ꝓuenire ex virtutibus aie ꝑ̄acte: q̄s ſu/ F
ſcipit a celeſtibus ꝓut coꝝ motuū ⁊ lucis facta eſt imago.
Induens.n. huius v̄tutē nō ſolū mouere habet coꝛpus ſibi
ꝯiunctū veꝝ totū qȯ ſubiacet ſphere quā mouet ei⁹ motoꝛ
cui⁹ extat imago. Habȝ nāq̄ꝫ duo ea ⁊ ꝙ ē aia ⁊ ꝙ ē imago
motoꝛibus ſphere vt Saturni ⁊ Iouis aut taliū ita vt cō/
ſequat̄ reſultationē ⁊ vmbrā quādaȝ illius v̄tutis: vñ mo/
uet ea q̄ illi ſubiacēt ſphere q̄ñq̄ꝫ ſm̄ ꝓpꝛiā moueat v̄tuteȝ
ipedit nām aut ipedire valet a ſuo actu ⁊ oꝛdine: vel ſmo/
nibus geſtoꝝ ꝓphetalib⁹ hebꝛeoꝝ talia ſcribentium. Sed
cām nō alicui aie hñt chꝛicole ꝑncipalr attribuere: verum
v̄tuti diuine operāti hec mirāda ſupnaturalia p viros tāq̄ȝ
per inſtrā ꝓphetas appellatos. q. mediū q̄dā inter nos ⁊
deū obtinētes. Hec aūt nō parū vt apparebit opinio pipa/
theticis facta eſt rediculoſa. ℄ Eſt aūt ⁊ altera aia debilis
infirma nō valēs in operationē abſq̄ꝫ inſtrīs ⁊ medijs de/
uenire: velut apparet in ſcānificāte qui foꝛmā ſcāni in ipm̄
introducere nō valet niſi p inſtrā ⁊ media ꝓpter debilitatē I
⁊ocioſitatē aie ipſius. Cui⁹ modi reddit̄ infirmi diſpō q̄ñ
credit ſe ꝯualeſcere aut ſani q̄ñ credit ſe egrotare. Multo/
tiēs eniȝ ꝯtingit ex hoc vt q̄ñ coꝛroboꝛat̄ foꝛma in aia eius G
ꝓueniat ex hoc ſanitas vel infirmitas. Que q̄deȝ actio ef/
ficacioꝛ exiſtit q̄ȝ id qȯ agit medicus inſtrīs ſuis vt dcm̄ eſt
⁊ medijs vel medicis. Tale ēt eſt ꝙ ambulare pōt qs ſuper In prin.
trabē ſtratā in plano: nō aūt ſi eleuata in pōtē valde fuerit hu. ar.
ſup aquā ꝓfundā. Cū tūc aie foꝛa cadēdi ſit vehemēter im/
preſſa cui nā obedit coꝛpalis: vñ de motib⁹ liq̄dis. Coꝛpo/ Diſti. 1. c.
ri cōicat cogitatio ⁊ cōpatit̄ i accñtib⁹: ſi foꝛtaſſe nāq̄ꝫ videt 2. in me⁹.
hō ſerpētē ſubito ⁊ palleſcit. Et icedēs ſup apiceȝ pinaculi
aut mōtis excelſi pedibus tremulat. Silr ſi videt quē ege/
rentē aut mingētē ꝓuocat̄ ēt idē opari ac ſi in mēbꝛis ipſis
vitio ſit inſpectio ⁊ intellect⁹. Et de hoc ſeptia ꝓbl̄. pꝛima. ꝓbl̄. 1. ⁊. 2.
℄ Hic itaq̄ꝫ modus ꝯuenit magis cū ſnia Ariſt. ⁊ Cōmē. ⁊ a 5. vſq̄ꝫ
ponētiū nullā opationē ab aliquo ꝓuenire ſine motu ⁊ trāſ in fine.
mutatione in hec iferioꝛa: imo oē agens quātūcūq̄ꝫ fuerit
magis diſtās a ꝯtactu patiētis pluribus inſtrīs ⁊ ēt medijs
indigere vt ꝯhat̄ ⁊ dearticulet̄ ad operādū. Cui⁹ tñ opp^m H
ſatagit legis veritas ſepe ponētis creatureꝝ creatoꝛē ipas
imediate abſq̄ꝫ motu ⁊ alteratione ꝓducere ⁊ potētiā in ſi
bie. Et de hoc q̄dē diia. 64. Iuxta hūc q̄ȝ modū ponēdum
eſt ꝙ ꝯfidētia ſanitatis via q̄ ex ſenſationib⁹ ꝑticularib⁹ ſa
nitatis deducta eſt in v̄tutes phātaſticas aut i itellm̄ reuer
tēdo ab illo ꝯferat ad ſalutē eādē. Q̄ñ eni fuerit in intellu
deducit̄ ad vires phātaſticas vt ad eſtimatiuā: deinde ad
cogitatiuā ⁊ imaginationē. Et tūc velut mālis facta ⁊ ꝑti/
cularis inſtrāq̄ꝫ nāe vt caloꝛi ampli⁹ reddita ſil' excitat ipȝ
⁊ maxie ꝓut fundat̄ in coꝛde. Quo accēſe id ⁊ ſpūs vitalis
ſuſcitant̄ ad alterādū: reſoluēdū ⁊ ꝯſtruēdū q̄ fuerāt egri/
tudis: adeo ꝙ ſanitas habitualis tāq̄ȝ carcere ligata i coꝛ/
dis ꝑte nobilioꝛi hinc in ꝑncipalia ſubleuat̄ alia ⁊ i coꝛpis
demū oē. diia. 72. Non parū ēt hȯ queſiti tactum. 156.

I **Propter quartū** qdē.ad pᵐ dōm q̄ agentia ꝛ patiētia i mā cōicāt phy-
Te.c.3.8. t.16. ſica ꝯuerſiua. Jn tali nāqꝫ actione oē agēs cōpatiť: 3° phy-
ſicoꝝ. Jn actione aūt quodāmō ſupnāli veritatē nō bʒ q̄lis
que ſupioꝝ corpoꝝ in hꝫ iferiora. Nō.n.nām habēt eādeꝫ
niſi p idifferētiā fortaſſis formaꝝ vt tactū ſꝫ Cōmētatorē i
tali mā. huic aūt actu opatio ꝓportionať ꝯfidētie. Et lꝫ ſa-
nitas realis ꝛ ſanitas mota p ꝯfidētiā ſint in eodem mota
ſubiecto cōi: ſunt tn̄ diuerſi ſubiectis partialibus diſtincte:
q2 vna in corde: reliq̄ ꝟo in itellu aut ꝟtute phātaſtica: vel
ſermo iſte verificať in actione vt ꝑor ꝯuerſiua ꝓpa. ℭ Ad
aliud dōm ſimilr verificari de actione maxie ꝑdicta ꝯuer-
ſiua. Aie nāqꝫ ſuis vt paſſionib⁹ iuxta peripatheticoꝝ peri
tiam ꝓprie nō ineſt mot⁹ neqꝫ actio: lꝫ corpi ſoluꝫ ꝛ cōpoſi-
to: ſm tn̄ ſimilitudinē quādā actionē ꝛ motuꝫ locamus in
ꝟtutib⁹ aie ꝛ in intellectu: imo in eodē qdam pōt ꝯſurgere
circulus reflexiuus. ℭ Ad aliud dōm q̄ lꝫ ſanitas ꝑncipa
K lius ꝟtuti inhereat nāli nihilomin⁹ tn̄ ꝛ vitali ꝛ aiali in ha
bentibus illas. ℭ Neqꝫ dōm eſt opationē ꝟtutis aialis pu
ta ꝯfidentiā ꝟtutē impedire nālē ſanitatis ꝑncipiatiuā: cū
motus ipſius vt oñſuꝫ eſt paruus ſit valde ꝛ alteratiu⁹ mi-
nime. ℭ Adhuc inſtrm vt calor quo ꝟtus aialis i ſui ꝟtiť
opationē ad eundē finē tēdit cū calore quo ꝟtus gubernať
nālis in ſua. Qn̄ aūt ꝟtutes in vnū finē ſic ordinanť cū ſuis
inſtris nō ſe vt inducebať ipediunt: verū roborant magis.
ℭ Ad aliud dōm: q̄ lꝫ ꝯfidentia ſanatiua ꝛ ſanitas realis
magis ſint diuerſaꝝ rōnū: non tn̄ adeo differūt vt vna non
ꝯferat vt declaratū ad eſſe ꝛ ꝓductionē alterius. Propter
qḋ dicebať ꝯfidētiā nō multū ꝯferre maxie qn̄ fuerit in in-
tellectu nō fortificato affectione grādi ꝛ in corpus ipmēs
indiſpoſitū. ℭ Ad aliud dōm ſub vnoquoqꝫ illoꝝ triū cō-
tineri ꝯfidentiā infirmi ad ſalutē ꝛ ꝓprie ſub regimine. Jn
ipſa nāqꝫ includunť aie accn̄tia ad que ꝯfidentia poteſt re
L duci predicta. ℭ Differentia. CXXXVI.

Quod medicina ſortiať ei⁹ cōple-
xioneꝫ ab innata
Tra.1.c.3. poſt prin. mōſtrať cōplōne: qm̄ 1ᵃ p̄. Nō dicimus q̄ res
ſit calior vt fridior niſi cū cōpōne ad ipreſſionē
caliditatis inate in ipſa que eſt i nobis. ℭ Jn-
dē cōplo ꝛ calor ꝓportionanť adinuiceꝫ velut agens ꝑnci-
pale ꝛ ſcḋariū cū vnū in aliud ordineť: ſed calor inatus eſt
Do.2.ſḋ. 1.c.15. in medio m. ille qui potētiā medicine ꝑducit ad actū: vn̄ ſcḋs ꝑmi. Cuꝫ
potentior medicine fuerit paſſus a calore inato qui eſt in no
bis: itaqꝫ ꝛ cōplo inata: ꝛ ſic medicina erit hꝫ ꝓpter attri-
butionē quā habebit ad cōplonē innatā calori tali ꝓpor-
tionatā. ℭ Eti. Ab illo medicina videť ſortiri nām a q̄ cer
tius examē percipiť ſue operationis in corpe noſtro Sed
Colľ. diſ. 2.cap.1.in pn°. ꝛ diſ. 3.ca.7. in ꝑncipio. Lectione 17.cir.ꝑn. hoc eſt a cōplone inata ꝛ nō influēti: qm̄ verior medicina-
rū experientia in corpore cadit ſpato. ſimpliciū primo: ſed
cōplexio inata eſt tēperata currētis relatione: illa eniꝫ tāq̄ꝫ
eleuatior diſtēperatior extat. ℭ Rurſus in dictis vniuerſa
libus cōplo humana eſt tēperate calida ꝛ humida in ſcḋo
M gradu. Aut enim audiť de cōplone ponderis vel iuſtitie:
nō ponderis q2 oſtēſuꝫ dīa.18.eā nō reperiri: erit igiť iuſti
tie: ſed cū hec ſit duplex: influēs ꝛ innata: de altera oporte-
bit ſermonē verificari. Nō qdem influente cuꝫ ſit ſecunda-
ria ab inata cauſata. Ac ꝓpter vnūquodqꝫ ꝛ illud ampli⁹.
Cum ergo non ſit plures cōplones dare verificabiť ſermo
hꝫ de cōplone innata ſolum. Propter qḋ medicina ſortie-
tur cōplexionē propriam ab innata ꝛ non influenti.

Qḋ aūt oppoſite vt ab influenti oſtēditur. Vnūqḋqꝫ
nām ſuam ſortitur ab eo quod eſt actu ꝛ per
qḋ habet eſſe ꝛ ab aliis diſtinctuꝫ. Hoc enim eſt de ratione
actus cum ſit res ꝑfecta ꝛ ꝑſtat cōplexionum tertio: ꝛ ſepti
mo metaphy. Actus eſt qui ſeparat ꝛ diſtinguit: ſed cōple-
Te.1.circa ꝑn. T.c.49. xio innata eſt prima: ꝑmitus eni q̄lificat humidū ꝛ partes
vt tactuꝫ dīa.48. Cōplexio ꝟo influēs ſcḋa. ℭ Qḋ mani-
feſtať etiā ex caloribus duob⁹ qbus cōplones aſſocianť hꝫ: N
Sicut enim ſe habet potētia ad potētiam: ita inſtrumētum
ad inſtrumētū: ſic aūt ſe habet in potētijs q2 ꝑma eſt imper
fecta ꝛ mālis reſpectu ſcḋe actu exiſtentis: ꝛ in ipſa ꝯtineť
ceu trigonū in tetragono. Jgiť ꝛ inſtrumētū ad inſtrumen
tum: id aūt duplex exiſtit calm: dīa ꝑinducta oñſuꝫ. Jtaqꝫ
ſic erit in cōplexionib⁹ q̄ inata eſt ceu in potētia: reliq̄ ꝟo
vt actus. ℭ Adhuc ſcriptū nō parū in terrenaſcentib⁹ eſſe Ib Auer. 5.
calm in potētia ꝛ nō in actu velut in aialib⁹: ab illo demuꝫ Colľ ca. 24.pᵒ me.
ſortieť medicina cōplonem qḋ eam reducit ex potentia in
actū: ceuꝫ dictum ſit id de rōne actus exiſtere: ſed hec eſt cō-
plexio currens ꝛ nō innata cū ſit in actu. Omne ꝛ enim qḋ
duciť de potentia in actū per aliqd ſit exñs actu: 2° de gen. Te.2.48.
aialiū. ℭ Rurſus medicina ſortiť ſpēm ꝛ nomen ab eo qḋ
ipſam in ꝓpriuꝫ dirigit finem: cum iuſtum ſit oia appellari
a fine: 2° de aia: ſed finis eſt medicine alterare: ꝯ dīa ſequēti. T.c.49
O Sortieť itaqꝫ cōplonē ſuā ab eo qḋ eſt ꝑncipiuꝫ alteratio-
nis eius: ſꝫ ea cōplo extat fluēs cū ſit actu. vn̄ Gal. vult cō-
plonē acqſitam ēt lapſum nō parū in curatione cōſeruari.
Jgiť medicina ſpēm cōplonis ſortiť a cōplone influenti ꝛ
nō inata. ℭ Qꝫ āt a neutra oñdiť: q2 ex plurib⁹ entib⁹ actu
nō ꝯſtruiť vnū actu: dīa.16. ſed vtraqꝫ eſt actu: qḋ notū de
influenti: ac etiā apparet de innata cū q̄lificet ēt ꝛ diſponat
ꝟtutē vitalē que eā ſequiť ad recipiendū ꝑmᵐ pᵐ ꝛ aiaꝫ ꝑ-
māꝫ ꝑmo ꝑma. ℭ Amplius: id debet ſortiri nām ſuam ab Hec.6.ca. 4.cir.meᵐ
illis ex qbus componiť. Sed medicina ſicut res hic queli
bet ex q̄tuor cōſtituitur elemētis. Nō itaqꝫ medicina com-
plexionem ſuam a cōplone ſuſcipit corporis.

Propter primū ꝟo ſciēdū q̄ qd ſit medicina
quotiēs ēt dicať oſtenſuꝫ eſt
dīa.3. ꝛ ēt videbiť ꝯſequēti. Verū tn̄ p̄ notandū q̄ medici
na put hic ſumiť eſt res de cui⁹ ꝓprietate exiſtit vt alteret
nās noſtras: ceu cibus eſt res augmētans ſubam noſtrā ꝛ Dif.1.ca. 1 cir.ꝑn.
addens illā: ſimpliciū p̄. vn̄ colliꝫ 5°. Cibus eſt illud qḋ po- Capi.2.in
nit nāles partes cibati: ꝛ hec po eſt in ſpē partis diſſolute. ꝑncipio.
Medicina ꝟo lꝫ ponat nāles partes cibari nō eſt tn̄ in ſpē P
pris diſſolute: verū habet in ſe rē actiuā ꝛ alteratiuā: vnde
ꝓbl. pᵃ. Jn eo q̄ ꝯ̄ria eſt nutrimēto pharmacia eſt. Qḋ aūt ꝓble.42.
digeriť a nā hoc ꝯſolidat corpus ꝛ appellať nutrimētum.
Eſt aūt de rōne medicine ꝛ ꝓprie ſolutiue vt ſit indigeſtibi
lis exceſſu caliditatis aut fri. parue inuincibilis a calidita
te aialiū. Vincens aūt bene fluxibilis a duobus ventribus
puta ſurſum ꝛ deorſum rōne q̄litatis ac q̄ntitatis expurga-
tiua ibidē. ℭ Medicina aūt nūc accepta duplex exiſtit: q̄-
dam eniꝫ eſt ſimplex vt abſinthiū: alia compoſita vt tyria-
ca. Etiā ſimplex duplex: q̄daꝫ nāqꝫ alteratiua velut camo-
milla: alia ꝟo ſolutiua vt ſcamonea. Et cōpoſita ſilr eſt bi-
na: vna nāqꝫ eſt vlis nulli partium determinate attributa:
ceu metridatū ſcelite ꝛ hꝫ. Alia ꝟo ſingularis pti alicui de-
putata vt thutie colyriū ꝛ clyſtere cum talibus. Et iō anti-
dotaria in duas ſeparanť partes ℭ Neſce ſiqdem q̄ cu-
iuſcūqꝫ medicine hic audita cōplo non eſt prout talis rela- Q
tione vniuerſi ex elemētorū cauſať ꝓductione: cū nō in ꝓ-
priuꝫ finē ordineť ipſius: verū corpis humani: puta ſm q̄
talē in corpe noſtro efficit actioneꝫ. Et iō vna medicina di-
ciť frida cōparatione ſpeciei ac ēt individui q̄ alterius no-
ſtri calā relatione: p̄ pᵃ. Quid autē ſit cōplo ꝛ qualr diſtin
guať: dīa oñſum.17. ℭ Verūtamē ſciendum q̄ cōplo du- Doc.3.ca. 1.pᵒ meᵐ;
plex eſt: q̄dam nāqꝫ actualis: vt que aialium. Jneſt eniꝫ oi- ꝛ ii.2.m. 1.cap.2.in
bus calā cōplo actu ꝛ maxie ſanguinē hn̄tibus. Jn reliqs rua finem.
ꝟo actu relōne frida: ſed potētia calā vel frida ita vt q̄daꝫ
ſint actu calia ceu aialia: nōnulla potentia ſicut que vita ꝑ-
uata. Quedam ꝟo q̄ſi media vt viuētes plantaꝝ: nō enim
ſunt actu calide vti aialia: neqꝫ potentia vt mortua.

Propter ſcḋm quideꝫ ſciendum q̄ aliq dixe-
runt q̄ medicina ſumit comple
xionem ſuā ab innata: nōnulli ꝟo ab influēti: q vtcūqꝫ pro-

A babiliter mouebant᷑ vt eorū oſtēdunt in argutis inductis: eorum tamē defectus quis apparebit in ſequentibus.

Propter qđ ſciēduȝ eſt 3°: ꝙ medicina ſortit᷑ cōplexionē ab inata ſimul ⁊ influēti nā ſm ꝙ in illa e pncipiis elicit᷑ geneſcos: hec autē ab etate ac ab vſu nō nālıū reꝝ ſuſcipit exordiū. Ex qbus duab⁹ vna tercia mō cōpōnis q̄dā eſt ↄſurgēs nā. ℭ Qđ mōſtrat᷑. Nam in oi nā eſt aliud qđ locuȝ obtinet māe: aliud qđ forē: 3° de aīa. cōplō ſ᷒o eſt nā q̄dā Gal. ꝺ ſecretis. Erit itaqȝ i ipa qđ pportionatū māe vt cōplō dcā inata: ⁊ aliqđ forme ceu influēs. ℭ Adhuc ſic ex calore inato ⁊ iſluēti terti⁹ ↄficit᷑ calor q eſt factor ⁊ tāq̄ forā mēbro ꝑ: 2° collȝ: ⁊ ex ſpū ente in vaſis ſpūs fouet᷑ inatus: ⁊ vnū efficit᷑ vt oſtēſum. dıa. 48. ita ex cōplōne inata ⁊ influēti vna elicit᷑ tertia calori ⁊ ſpiritui 3° ex duob⁹ ↄfractis ꝓportionata: ſed q̄ fuit in corpe a calore aut ſpū ꝓficiunt᷑ 3°: tanq̄ ab inſtr̄o. Itaqȝ ⁊ a cōplōne 3ª ex duab⁹ ↄfecta illi ꝓportiōata. Qđ inuit. A. cū dixit caliditatis inate in ipſa q̄ in nobis. Et calor inatus qui intus eſt vel in nobis vt per pᵐ denotet calīm cōplantatū: per 2ᵐ ſ᷒o currentē. Ex qbus vnū tertiū ↄficit᷑. ℭ Qđ firmatur: qm̄ ſicut ex coalteratione cōplōnis vniuſcuiuſqȝ mēbri reſultat vna cōplō in totuȝ corpus ſm Haly ⁊ A. Et ex nālī ac accītali vna dicta mala cōplō libro de diſtēperātis inequali: ita ex inata ⁊ influenti conſurget tertia. Ducit᷑ enim innata vel nālis ⁊ cōfuſa in ſpeciē ⁊ actum per currentem vnam cōſtituentes tertiam. Qđ ēt inſinuat᷑ ſufficiēter ſimplicium primo qm̄ docetur ſumi experientia aque in corpore ſano: lapſo ⁊ egrotanti. In duobus enim vltimis cōplō his maxime percipitur tertia. Ex his itaqȝ cōcluditur medicinam ſortiri cōplōnē propriam nō ab influenti tm̄ neqȝ ab innata: ſed magis a tertia ex his conſtructa: qm̄ iſta dat tanq̄ forma: ab eo ſ᷒o qđ tale ſumitur eſſe ac actus.

F.c.17. In pᵒ.

Cap. 7. pᵒ pncipiū.

pᵒ ꝓ Doc. 3. c. 3. i me. 2. 2. cā.

B

tra. 1. ca. 3. t̄ ꝺ 3. do. 1. c. ſing. circa meᵐ et ꝺ. 1. doc. 3. cap. 3. Coll. ꝑ. tertia trac. 3. cō. 2. in medio. Do. 2. c. 3. Diſt. 2. cōtra pᵒ.

Propter quartū ſ᷒o. ad pᵐ dōm ⁊ ſcđȝ ꝙ caliditas inata ſiue calor inatus nō facit pati portitorē medicine ſimpliciter: ſed quādo fuerit calori aſſociatus currēti ⁊ vnus ex his terti⁹ factus. Neqȝ A. ſimpliciter dicit calor innatus aut caliditas innata: ſed addit qui intus eſt vel in nobis vt expoſitum prius. ℭ Ad aliud dōm ꝙ cōplō tēperata: in qua verificat᷑ experientia medicinarum magis nō ſolum eſt innata: ſed ēt influens cōfracta in tertiā: neqȝ complexio innata temperata eſt quo ad actiones vt influens: vel 3ª ex his conſtituta: lȝ tactu fortaſſis mulcebrior ſentiret᷑ ac ſuauior. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ Iſaac cōplōnē omnem quo ad iuſtitiaȝ comparat cōplexioni quo ad pondus: vt ſit dicere ꝙ cōplexio quo ad iuſticiam eſt calida tēperate in ſcđo gradu relatione tēperamenti ad pondus. Qđ oſtendit dulcedo cui naturā aſſimilat humanā: que lȝ ſit tēperata quo ad iuſtitiā: eſt tamē ca. ⁊ hu. in ſcđo gradu cōparatione cōplōnis ad pōdus ſicut hic apparuerūt amplius. 39. dıa. Eſt ⁊ tertiā cōplexionē dare vt ⁊ calorē tertiū. Et rōcinatio huius quidē tertia apparuit dıa. ℭ Ad ea ſ᷒o que alterius ptis. ℭ Ad pᵐ dōm quidē ꝙ lȝ cōplō innata ſit tanq̄ in pō: influēs ſ᷒o velut in actu: nihilominus ex his efficit᷑ vna tertia que nō minus i actu ſcđa. Cui dictuȝ eſt oia cōperari. ℭ Et ad declarationeȝ ſimiliter dōm: ꝙ ex duobus caloribus vt oſtēſuȝ vnus tertius cōſurgit qui eſt forma ⁊ gubernator membrorum. ℭ Ad aliud dōm iā appparet qm̄ ex duab⁹ ↄſurgit tertia. ℭ Ad aliud ſimiliter dōm: alteratio enim magis tertie attribuenda eſt nature q̄ȝ alicui duarum. ℭ Ad aliud ꝙ nō a neutra dicendum ꝙ non eſt ſimpliciter actu cōplexio innata: ſed vtcūqȝ potentia vt tactū relatione cōplōnis fluētis: neqȝ ex his duobus ſit vnū quocūqȝ modo. ℭ Ad aliđ quid dicendū iā viſum: nō enim in terrenaſcentibus ⁊ aliis queritur complexio ſimplr ⁊ ad finem ipſorum: ſed per relationē ad nām hōis eiuſqȝ finem intentū a medico. Talis enim ipſius conſideratio: reliqua ſ᷒o naturalis magis.

C

D

ℭ Differentia. CXXXVII.

E

Quod nō ſit aliqua medicina tēperata monſtrat᷑: qm̄ collȝ. 5. Meli⁹ eſt appropriare diſtēperātiā medicine. ℭ Adhuc in pncipio pharmacoꝝ. Uolo ꝑ medicinā reȝ de cuius ꝓprietate eſt vt noſtras alteret nās. Conuertit. n. corporis nām ſm Ioānitium ad ſe. Quod aūt tēperatū nō alterat neqȝ tranſmutās ad ſe ↄuertit: hoc enim ipſo dr̄ tēperatuȝ. ℭ Amplius portitor medicine patit᷑ a calore innato qui eſt in nobis ꝑ ſcđa. Calor ēt deducēs in actū eius potētiā diſtēperatus extat cuȝ vehemēter ſit calidus. Qđ aūt hꝫ tēperatū nō ꝑmanet. ℭ Rurſus. medicina dicit᷑ tēperata ab effectu qui ex ipſa vt dicūt reſultat in corpe: ſed nullus pōt tēperatus reſultare cuȝ id fiat mediāte ↄrietate ac paſſione ⁊ actione. Ubi aūt he interueniunt tollit᷑ tēperamentū. ℭ Palin ſi eſt medicina tēperata vel erit ſimplex: qđ nō ſit cum oē ſimplex q̄litates habeat in ſūmo: aut cōpoſita: ſed nec hec: q꞉ cōpoſita ſunt media hn̄tia: hui⁹ qdē magis illius ſ᷒o minus. dıa. 18. ℭ Similr in oi nā ineſt aliqđ forme ⁊ aliqđ māe. 3° de aīa: q̄ aūt talia tēperata fore nō pn̄t. ℭ Etiā ea poſita cū dicat᷑ ad corpus tpatū oporteret hꝫ exiſtere. Id aūt nō repitur: q꞉ eius opationes exiſterēt: huius aūt mīme tāq̄ nullo hn̄te optimas operationes oēs: in techni. ℭ Itidē ſi medicina ens tēperata corpori occurrat hꝫ erit ↄiunctio ſimilis cū ſimili. Qđ autē tale incitat ad furiam: velut enim ignis efficitur in igne: itaqȝ non eſt medicinam temperatam reperire.

Ca. 3. poſt pncipiū. Diſ. 1. c. 1. circa pnᵐ. In iſagogis tra. re rū nō nāliū rub. ꝺ modis portionis. Do. 2. ſū. 1. c. 15. ad medium.

F

F.c.17.

Lib. 3. te. cō. 13.

Oppoſitum hui⁹ cōiter teſtant᷑ medici. ℭ Palin: deus ⁊ nā de ↄtingētibus ēt aliter ſe his ſm Ari. in pleriſqȝ locis ſemꝑ qđ melius operat᷑. Cum itaqȝ ſit medicinā diſtēperatā repire amplius ⁊ tpatā erit. ℭ Adhuc ars imitat᷑ nām: ſed in nā eſt aliqđ dare tēperatū vt corpus ſemꝑ ſanū: itaqȝ ⁊ in arte. Sȝ medicīa ⁊ ꝓprie cōpoſita initialr ſaltē eſt ab arte. ℭ Rurſus ſi ad qđ refertur eſt: ⁊ qđ attribuit᷑ exiſtet: ſȝ corp⁹ tpatū teſtat᷑ Gal. cui debet᷑ ipſa: ꝓpter qđ ⁊ medicinā erit reperire temperatā.

Coll. 2. cetra. 2. c. 50. ⁊ 2. de ꝑ en. ca. 14. poſt pn. ⁊. 5. de ge. an. c. 8. circa pnᵐ.

G

Propter primū qdem ſciēdū ꝙ q꞉ medicina tēperata eſt medicina: ꝑmit᷑⁹ videat᷑ qđ ſit medicina ⁊ qđ tēperata medicina: ⁊ q꞉ opponit᷑ ⁊ ↄuenit cum cibo id ēt mōſtret᷑: qđ ēt ſit cibus ⁊ qualis hꝫ. ℭ Quid aūt ſit medicina ⁊ quot dicat᷑ modis dıa oſtēſuȝ 3ª ⁊ anteriori. Preterillud quoqȝ amplius dicat᷑ ꝙ ipſa eſt id q̄litate cuius eſt aīatū alteratione ꝑmutare: non enim medicina ꝓprie ſubām ſubiectaȝ ſed q̄litatē iportat: cū eius ſit ꝑmutatione alterare qđ in q̄litate repitū eſt ſola ⁊ ꝓprie 3ª: puta paſſiōe ⁊ paſſibili q̄litate. Cū additiōe ſ᷒o alterationis iperceptibilis fere rō ↄſurget tpate medicine: de q̄ qdē pharmacoꝝ 5°. Medicina tēperata eſt q̄ ↄſequit᷑ ex tēperamēto ſuo vt ſit ſimilis cōplōni corporis qđ ꝑ eaȝ medicat᷑ ex via ꝙ nō exiccat ipſum neqȝ calefacit neqȝ infrigidat neqȝ humectat: ita vt nō nominet᷑ ca. aut fri. aut ſicca vel hu. ℭ Eſt aūt cibus corp⁹ paſſibile a cibato cui⁹ eſt ipȝ ſaluare ac augmētare: vn̄ ſimpliciū ꝑ. Uolo per cibū oē de cui⁹ ꝓprietate eſt vt augmēteret ſubāȝ nr̄am ⁊ addat in eā. ⁊ Ioāniti⁹. Cib⁹ reparat ordie recto corpis integritatē. Cib⁹ itaqȝ tpatus erit cui ꝑfecti⁹ inſunt hꝫ: q̄lis eſt caro dıa laudata. 68. ⁊ vinū. 70. ⁊ panis Gal. ⁊ carnes collȝ. 5. Melius etenim eſt tēperātiā cibo appropriare diſtēperantiāqȝ medicie. Cibus nāqȝ ſua v̄tute ⁊ ꝑparatione hȝ vt ↄuertat᷑ ad humiditatē ſilēȝ humiditati radicali ⁊ calori cibari. Cuius qdē tēperātie ꝓpinq̄ eſt q̄ medicie: ſed differt q꞉ nō hȝ potētiā reſtaurādi partē ex corpe deperditā niſi fortaſſe ꝑ accidens. Et iō nō pōt qs vt ſic ex tpata nutriri medicīa: ⁊ ſi tātū aſſumat᷑ de ea quātū de cibo comedit᷑. ℭ Aliqđ āt duplr inuenit᷑ ceu duplex hȝ eē: po. vȝ. ⁊ actu: diuerſis tn̄ horis. Idem nāqȝ nūo ꝑus extat potētia deinūqȝ actu. In diuerſis aūt eē cū oē qđ deducit᷑ de poª in actū ꝑ aliqđ qđ ſit

Porro cōplendi ca. ꝺ pᵒ pnᵐ. ⁊ pᵒ meᵐ. ⁊ ca. o. poſt pncipiū.

Diſ. 2. c. 2. in pn.

H

Diſ. 1. c. 1. circa prin. In iſagogis tra. rerū nō nālium rub. ꝺ mō portionū alimētorū. 1. c. 2. in me. Ca. 3. poſt pncipiū.

actu vt tactū ꝓbo. Potētia aūt triplex in ꝓſentia⁊ extat: ꝓpinq̄: remota ⁊ media. Propinq̄ qdē parū diſtans ab actu ceu potētia ſanguis in carnē. Media vt q̄ chili. Remotior ſic cibi forinſeci: cōplōnū 3°. Actus aūt duplex: ꝑm⁹ vt forma dicta ēt potētia 2ª: ⁊ ſcd̄s vt actio d̄ria. 16. ℭ Cōſiderādum quoq̄ vlterius ſcd̄o ꝙ opus ſit canone quo in cognitionē ꝑueniamus cōplōnis medicine: quo nō obſeruato errant medicinalia laudabilia eo applicātes: ignorātes vbi: q̄n: quātū: q̄liter ⁊ q̄ diu. Et iō libro laudant expimēto⁊ el bi ſacrificio⁊: q̄ ⁊ ſi nō ꝓſunt: nocere tñ nō pñt. Nam medicina ſic dāda eſt vt ꝯferat. Si aūt nō ꝯfert nō op̄ vt noceat. Haly hippocratiçās. Eſt āt hui⁹ cognitiōis ſemita 2ˣ: vna qdē extrīſeca coadminiculatiua: d̄ria expoſita pª: nec nō ēt 2ª. Reliq̄ intrinſeca ⁊ eēntialis duplex exiſ̄s: vna qdem eſt expiētia ⁊ altera rō ſic duo nobis inexiſtunt: ſenſus puta ⁊ intellectus. Prior ſiqdem eſt ſeptuplex ſeu octuplex. Prima ꝙ ſit medicamē ꝓbanduȝ vacuum omni qualitate accītali vt oñdat eius actio ⁊ virtus ſic manifeſtat aq̄ ſcd̄ calīa calefaciens ⁊ infridās. Scd̄a vt experiat in paſſione ſimplici ceu ethica ⁊ nō compoſita vt quotidiana vel alia. Tertia vt eo medicent egritudines oppoſite donec certificet: velut ſcamonea ꝯ̄ria opat forma ⁊ q̄litate. Quarta vt ſit v̄tus medicaminis per oppoᵐ equalis potētie paſſiōis ēt in eodē gradu ſalteȝ cū parti occurrerit patiēti integra. Quinta ꝙ ꝯſideret ſi mox calefaciat ⁊ infridet applicatū vel longa interueniēte hora ꝯ̄riū operet. Ipſius eni accidētalis ſic eſt actus. Sexta vt ſit actio eius ꝑm aſſiduationeȝ vel ſaltē ad multuȝ calefaciendi vel infridādi in oī corpore in vnoquoq̄ tpe: q̄ñ tūc ē ipſius opatio per nām: ſi aūt ſecus accītē. Septima ꝙ ſit eius calefactio vel refrigeratio in corpore ad qd̄ refert puta hoīs ceu coniuȝ vel cicuta hominē interficit: nutrit aūt turdū. d̄ria. 15. Octaua vt diſtinguat inter cibū ⁊ medicamē ſicut d̄ſuȝ. ℭ Semita v̄o ratiocinationis ſumit ex effectibus q̄litatum ꝑma⁊ q̄tuor ⁊ ſcd̄a⁊ dicta⁊ q̄nq̄ ſubarū vt duri: mollis: aſperi: lenis ⁊c̄. ex q̄bus ꝯſurgit tact⁹ ⁊ tertiū ſicut ſaporis: odoris ⁊ coloris: per ꝑmas nāq̄ in cognitione deuenim⁹ cōplōnis medicine per id qd̄ eſt facilius aut difficilius alterari a calore ac ex celeritate coagulationis ex frigore ⁊ difficultate: ſi eniȝ celerius tranſmutat in ſuū ꝓportionabile calida eſt vl̄ frigida: ſi aūt tardius oppoſita. Sapor aūt not⁹ eſt d̄ria. 145. odor. 153. ſed color. 64. ℭ Et noſce ꝙ cognitio ꝑ saporē ꝑfectior eſt ea q̄ odore ⁊ colore: appropinquāt eni tactui maxime ⁊ eſt ipſe q̄nq̄. Cōſequēter per odorē: minie v̄o ꝑ colorē: ſimpliciū 4°. Sonū aūt hic tacent ceu in alijs ſimpl̄r plimis. Hec Gal. de ſimplicib⁹. Halyab. A. practice ac canonis ſcd̄is: ⁊ Heben Geoſar ſimplicium parte prima.

Propter ſcd̄m

v̄o ſciendum: ꝙ aliqui motiuis perſuaſi premiſſis. Aut Auer. ſermone medicinam negarunt temperatam: imo corpus ēt temperatum differentia. 18. Quorum ibidem apparuit iaȝ defectus ⁊ tertio videbitur dicendorum.

Propter tertiuȝ

qdē ſciēdū ꝑmitus ꝙ ē medicinā dare tēperatā: deinde mō quo: ⁊ tādē q̄ illa exiſtit. ℭ Propter hui⁹ ꝑᵐ ſciendūȝ: ꝙ medicinā tēperatam eſſe cōiter ꝯteſtant medici velut ⁊ corpus hui⁹ cui refert. Qd̄ ⁊ rōcinatio ſimil̄r ꝯfirmat: ꝙ ſi vnū ꝯ̄riū eſt in nā ⁊ reliquū ſcd̄o ce. ⁊ mun. Cōtraria enim debent eſſe paria. Cōmen. ꝑ ce. ⁊ mun. ſed medicinā diſtēperatā eſt multiformē reperire cūȝ multimodis ſit a tēperamento diſceſſus. ℭ Rurſus: ſi eſt dare impfectum ⁊ pfectum: q̄ ꝯ̄ria ſunt in eodē gn̄e quorū vtrūq̄ nām aliquam dicit. Sed medicina repitur impfecta vt diſtēpata. ℭ Palin. vbi eſt dare magis ⁊ minus ⁊ mediū qd̄ eſt tēperatū: ſȝ magis eſt reperire in medicia vt magis caliam ⁊ fridā ⁊c̄. ℭ Iñdē: oia que hic ordinātur ad hoīeȝ vt necīa vel iuuatiua cū ſit vltimū qd ⁊ cōpletū a nā intentū d̄ria. 5. Medicina v̄o tēperata ei neceſſaria exiſtit ac vtilis ꝑm ſinſuȝ diuerſitatē eiuſdē. ℭ Eti. qd̄ mutat corrumpit ⁊ alterat nō ſeruās quā ex ꝑncipio aſſumpſit ꝯſiſtētiā eget ꝓcuratione: tale qdē ē corpus humanū ēt q̄ȝtūcūq̄ tēperatū: in techni. Procuratio autē ipſius medicia ꝑficit maxie tpata cum ſit nāe amica. Erit igit medicinā tēperataȝ dare. ℭ Propter 2ᵐ iſtius ſciendū: ꝙ medicinā ac cibū dicet q̄s tpatos eo ꝙ menſure elemētorū ⁊ q̄litates in his inuēte ſunt eq̄les ⁊ ꝓportionabiles his que repiūtur i hoīe: qd̄ ſtare nō pōt: q̄m ſic nulla medicina: neq̄ ēt qd̄ plus dicetur cib⁹ tpatus hoī niſi caro humana colliget. 5. cū que gallinarū caro vel hedo⁊ ſimilitudine quadā tñ remota: cū ⁊ terrenaſcens non ſit cal̄m niſi potētia. Calidū. n. ipſius vt tactuȝ non parum remiſſum eſt valde ac potētionale tm̄ reſpectu caloris corporis cū ſit actu. Medicinā igitur ſic nō eēt reperire tēperatā. ℭ Et ideo fortaſſis dicet medicinā fore tpatā ꝑ ꝓportionē mēſura⁊ elīto⁊: quā hȝ in ſeipſa: vt medicina in q̄ d̄ñatur elītū cal̄m dicatur ca. in q̄ v̄o friduȝ fride: ⁊ illa dicatur tpata in q̄ nullū ho⁊ d̄ñatur. Sȝ id ēt ſtare nō pōt: eo ꝙ plures res in cōplōnib⁹ ſuis calidiores cōparate corpori humano extāt fride: ceu muſtū ebibitū: bulliens enim extra eius manifeſtatur calor: ipſuȝ tñ ē corpore fridi⁹ humano ⁊ ꝓprie q̄ñ nōdū ꝓpinquū eſt vniforme: ac ecōtra res ſunt inuēte fride qdē eſſentia: corporis tñ cōparatione calīe velut vinū qd̄ vetus. ℭ Propter qd̄ op̄ȝ dicere ꝙ medicia vel cibus nō dicitur tēperata vel alia niſi cōparatione permutationis quā a noſtro ſuſcipit corpe. vñ ꝑ pª. Q̄ñ d̄ medicina dī ꝙ eſt tēperata: volumus dicere ꝙ ſit tēperata certe vt tēperamēto pōderis: cū id oſtenſum ſit fore impoſſibile. d̄ria. 18. Neq̄ ꝙ tēperamēto humano in ſua cōplōne ſit tēperata: ſi eniȝ ita eſſet: tūc enim ex ſpſamet foret humana ſuba: eo ꝙ formal̄r eſſet talis: ⁊ nō effectiue: niſi corpus humanū viuens occurrēs alteri ꝯferatur. Sȝ volumus q̄ñ ꝓpter calorē qui eſt in corpore humano patietur q̄litate afficietur q̄ hoīs q̄litatē nō ſupergredietur in aliq̄ dua⁊ extremitatū equalitatē excedētiū ſimpliciū vel compoſitarum. Sil̄r audiendus eſt in cōplōne diſtemperata ſermo. ℭ Qd̄ Auer. viſus eſt debilitare: q̄ cūȝ medicina ſit frida in q̄rto gradu eſſet dare in corpore noſtro fridītatē actual̄r i eodē gradu: qd̄ nō op̄ȝ ſi q̄s diligēter ꝯſideret: qd̄ dicetur d̄ria cōſequēti. Dicit ēt ꝙ canones demōſtrati: q̄s conati ſūt Gal. ⁊ alij medici in hoc facere nō ſunt niſi ſigna opinatiua. In iſtius quoq̄ medicie tpate: ſicut ⁊ i alterius cognitionē ꝑuenimus experiētia per ſenſum accepta octo canonib⁹ rectificata. Et rōne ſūpta a ſuba: quātitate: vt grauitate ⁊ leuitate: iȝ Cōmēta. 2° de aīa: eas ſubas dicat q̄litate: ſicut tactui: ſapore: odore: colore: atq̄ facilitate ꝑmutatiōis ⁊ paſſibilitatis ab igne ⁊ talib⁹ ac ei⁹ oppoſitis. differētia hori. ℭ Propter huius quoq̄ tertiū ſciēdū: ꝙ medicina quedā eſt ſimplex tēperata: vt in vniuerſo: vt corpus humaniȝ in toto ente. Alia in genere ſicut aurū: q̄dā in ſpecie velut pfectior roſa vel ſcamonea. In qualibet eniȝ ſpecie⁊ eſt ita tēperatū reperire ⁊ diſtēperatum: vt ficulneā bonas ⁊ multas ꝓducentē ficus aut canē māſuetū domeſticis ⁊ iracundum oppoſitis: cōplexionū ꝑmo. Pōt nāq̄ quid cōperari vel ad ea que ſunt extra: ⁊ hoc dupl̄r. aut vniuerſal̄r cum medicina tēperata cōparetur ad entiū oia: vel particulariter vt ad corpus optime cōſtructum aut ad ea q̄ ſunt intra ceu quādo vna medicina in eadē ſpecie alia tēperatior dī. Medicina quoq̄ tēperata duplex exiſtit. ſimplex: vt a nā ꝓductara: ⁊ ab arte cōpoſita. prima qdem vt oleum ⁊ continens quale quod veris: ⁊ duo corpora cōſimilia ſe incontinenti cōmenſurato tangentia: ſimpliciū ſcd̄o quarū altera talis eſt potentia vt oleuȝ: altera v̄o actu: vt cōtinēs ⁊ corpora ꝑacta ⁊ ſimil̄r aqua cuius vna medietas fuerit nix ⁊ altera feruēs aqua cōplōnū ⁊ primo ꝑnis. Scd̄m v̄o. A. tertio. 11. ⁊ de medicinis cordis ponūtur plures tēperate ⁊

Marginal notes: Diſta hēdēte i ac. ad oppᵐ. Coll̄r. c. 1. circa ꝑnc. 1. c. 3. ꝯ ſ. — Circa ꝑn. — 3ᵐ techni co. 88 in me. — K — L — Diff. 5. ca. — Lib. 1. — M — Lc. 18. Com. 24. — N — Lib. 3. te. co. 6. — Ca. 24. pᵒ medium. — O — Doc. 3. ca. 1. pᵒ meᵐ. — P — 5. Coll. ca. 24. ꝯ ſin. — Coll̄r. 5. c. 25. in pᵒ. — Cō. 108 ꝯ ſuo ſinc. — Q — Cap. 6. pᵒ medium. — Diff. 3. ca. 2. poſt ꝑ. — Cap. 9. pᵒ ꝑncipiū.

A Doct.3.c. 9 in me°. Tra.1.c.8. Trac.1.

cordi proprie: vt hyacintus: ſaphirus: ſmaragdus: aurum argentum ⁊ bugloſſa. Et Aggregator iſtis annumerat ampliores vt citru: macis: capillus vene. ſparagus: andachocha: lyciũ: ſeb eſten: lenis: cera: tereniabin ⁊ caſſiafiſtula. In quibus nomẽ tẽperate dilatat amplius medicine cum tamẽ plures a multis notent diſtẽperate. Tertio vero pharmacorũ. Camomilla adeo dicit tẽperata: vt hanc diis offerrent etiã in ſacrificio.

Diff.2.ca. 3.circa fi.

Cõpoſita quoq; erit que cõponit ex tẽperatis vt caſſiafiſtula ⁊ tereniabin. Aut eſt diſtẽperatis oppoſitis directe vt que ex camomilla calida ⁊ ſicca i primo gradu: ⁊ viola frida ⁊ humida in eodem. Et ſic in alijs generibus vt eorũ manſionibus oppoſitis ex equo pluribus aut paucioribus medicinis aggregatis.

Propter quartũ quidem. ad pᵐ dicendũ q; licet medicina vt oſtenſum poſſit dici tẽperata: tamen relatione cibi ⁊ precipue formalis temperamẽti corporis humani plus habet predicari diſtẽperata q̃ equalis: cũ nec formaliter ſit tẽperata. Foret eni; iã ipſamet hominis natura: neq; in ſubſtantiam corporis cõuertit.

B

¶ Ad aliud dicendũ: q; alteratio eſt duplex velut ⁊ paſſio: vna quidem eſt permutatio corruptiua a cõtrario: ⁊ talis alteratio nõ eſt medicine tẽperate: ſed inequalis ⁊ corruptiue. Eſt ⁊ alia que ẽ potius ſalus ⁊ perfectio eius quod afficit corporis ab equalis q̃ medicine tẽperate: licet enim

Doc.4.ca. 15.p° me.

alteret: nõ eſt hoc tamen alteratio curãda. vñ p̃ 2°. Medicina tẽperata ⁊ et nutrimẽtũ abſolute mutat a corpore ⁊ non mutat corpus mutatione de qua ſit curãdũ. ¶ Aut dicendũ q; in applicatione pᵃ ad corpus ⁊ in ipſo fieri modica interuenit alteratio: ſed poſt tẽpus applicationis ⁊ in facto eẽ potius ab alteratione cõſeruat: vñ aliqui dixerũt Gal. cõiter ſumpſiſſe alterare ad permutare ⁊ ad ipſum prohibere. Nam in corpore temperato quãtũcũq; ſi debet eſſe vita oportet actionẽ interuenire ⁊ paſſionẽ: cum ⁊ virtutis vitalis aliquid ſit paſſio

Doc.6.c. 4.circa fi.

⁊ aliquid actio: p̃ pᵒ. Quãdo aũt dicit Ioãnitius medicinã cõuertere nãm corporis ad ſe: loquit de diſtẽperata magis.

¶ Ad aliud iã quid dicendũ apparuit: quoniam talis paſſio cũ fuerit inſenſibilis fere perfectiua ſtat cu; medicine tẽperamẽto: neq; calor diſtẽperatus eſt in ſe ⁊ vere licet ad cutẽ. Contẽperat et eius caliditas ex affectiõe quã ſuſcipit a fridis priũ.

C

¶ Ad aliud et ſimiliter dicendũ: quoniam hoc cõtrietas neceſſaria eſt etiã in corpore tẽperato vt actio interueniat ⁊ paſſio ſine q̃ nõ põt animatũ eſſe ſaluatiua ens ⁊ nõ peremptiua. ¶ Ad aliud dicendũ: q; ⁊ ſimplex fere reperit medicina tẽperata vt ⁊ nos cõtinẽs ⁊ non ſolũ cõpoſita: neq; in ipſo ſunt qualitates: quia forẽt in ſomno. Nõ eni elemẽtũ ſimplex eſt vere: ſi; cõfractũ ex natura ignis per radios inducta deorſu; fumoſitate terre: vapore aq; ⁊ aere plurimo. Id tamen tẽperamẽtũ magis referẽdũ ad q̃ corporis extriſeca q̃ ad interiora: vt ſpũs precipue: quia aer circũdãs nos valde

Doc.2.ſẽ. 1.c.2.i pn. Et ar.3. ꝓ ſua ſing.

eſt frigidus cõparatione cõplexionis ſpũs innati: p̃ 2°. vñ ſermo ſcõi ſimplicis ſit ad exterius magis eſt referẽdus pronũciãs aerẽ: quoniam q; maioris calefactionis q̃ corpus ſita vt hõ nõ poſſit tolerare: ſed ab ipſo vt itẽperato cogat fugere. Similiter eſt ponere vt mõſtratũ eſt cõpoſitã tẽperatã. Et quod deducitur negãs illud eẽ ſublatũ fuit dĩa.18.

D

¶ Ad aliud ſimiliter patuit idẽ: nõ eni eſt intẽtio Gal. aſſerere q; corpus nõ ineniat habens operationes optimas: alioqn iã decideret in dogma ſempiterne paſſionis: quod is reſpuit per oẽ: ſed potius hoc ipugnare ſatagit dicẽtes ſm nãm eos nullũ corpus optimas cũctas haberet actiones: quod falſu; extat vt oñſu; dĩa.18.

Te.2.techni ⁊e. cõ. 11.⁊.3. te.cõ.73. ⁊ 3 cõplexionũ capi.4. in medio.

¶ Ad aliud quidẽ dicendũ: dĩa apparuit.116. Simile nãq; duplex in ſpẽ ⁊ nã: qualis et cõiunctio medicine tẽperate cũ corpore huius: ⁊ talis nõ citat ad furiã ⁊ deſtructionẽ: ſed placat potius ⁊ cõſeruat. Eſt ⁊ ſimile in genere diſſimile tamen priori ⁊ id furiã inducit: ceu enim ignis in igne efficit ab eo.

¶ Differentia. CXXXVIII.

Quod humidum frigido cõiunctũ poſſit vltra ſcõm gradũ eleuari oſtendit: quia ponimus vnicuiq; medicinarũ ſup quã vincit aliq̃ quattuor virtutũ: puta caliditatis: friditatis: ſiccitatis ⁊ humiditatis gradus quattuor. 5° ſimpliciũ pharmacorũ.

E Diff.8.c. 2.cir.pn. Z.1.1.c.12.

¶ Amplius quotiẽs dicit vnũ cõtrarioꝝ ⁊ reliquũ ſm topicos. Si; calidum ⁊ ſiccũ quod ẽ cõtrariũ frido ⁊ humido dicit quattuor modis cũ ſit calidũ ⁊ ſiccũ inuenire in quolibet quattuor graduũ vt camomille: centaurea: ireos ⁊ euforbium. ¶ Adhuc q; res nõ inueniat talis aut erit ex parte friditatis aut humiditatis nõ quidẽ friditatis: quia quod operat inequali tempe efficacioris qualitatũ tempori vt caliditatis vehemẽtis ⁊ eleuate virtutis exiſtit. Si; friditas equali tpe agit in corpus: ceu caliditas: vñ 7° de ige. Que tẽporis emendationis paria quodã mõ ſunt caliditati ⁊ fri. ⁊ p̃ 4ᵃ: ⁊ 3°.13. idẽ ſcribit ſimpliciter q; calefactiõis ⁊ ifridationis ẽ tempus vnũ. Neq; et rõne humiditatis: quia cõplexio humana in quã cõcidit actus ẽ ⁊ humida: humidũ vero cũ humido iũctũ vigoratũ amplius poterit eleuari. Simile nãq; ſimili aduenięs ad furiã incitat ⁊ velut ignis efficit in igne.

Cap.5. Cap.2. p° principii. Trac.1 ie. 24.p° pn.

¶ Iridẽ ceu ignita ſe habet ad ignẽita ⁊ aquatica ad aquã: ſed dicendum eſt q; inueniri põt calidum ⁊ ſiccũ in quarto gradu. Et ſimile ſicut ſit reperire fridum ⁊ ſiccum in quarto gradu: vt papauer nigrũ ⁊ nux methel: erit ⁊ fridũ ⁊ humidũ in quarto. Quod firmat: quia friditas in frido ⁊ ſicco: vt in terra nõ eſt propria ſed acquiſita: vt oñſu; dĩa.12. In frido vero ⁊ humido: velut in aq; exiſtit propria: vñ ⁊ fortior. Si ergo frigiditas cũ ſiccitate ad quartũ eleuat gradũ: eleuabit et cũ humido nõ minus. Plus eni virtutis vĩ acgrere friditas proprietate ipſius ad aquã q̃ ſit ipſius remiſſio propter humiditate;.

F

¶ Amplius. plures febriũ ſunt cal'e ⁊ ſicce in quarto cũ ſenſibiliter actus deſtruant. Cura vero perficit p cõtrariu; in totidẽ per oppoſitionẽ graduũ: in techni. Oppᵐ vero eius hoc fridũ ſcim eſt ⁊ humidũ.

Lib.3.te. c.4.

¶ Adhuc priũ quedã ita flexibiles ⁊ molles cõſiderãtibus ⁊ tangẽtibus apparẽt: vt ſi volueris eaꝝ particulas palpare defluãt cito a digitis velut aq;: p̃ de morbo ⁊ 3° pᵃ. Apoplexia nõ eſt aliud niſi mollitio totius corporis. Spaſmus et conficit ex humiditate. Si ergo vltra ſcõm gradu; amplius in his attollit humiditas ſimplex omnifaria: multo plus eleuabit friditati coniuncta. Frigido igit humidum coniunctum vltra ſcõm poterit gradum protendi.

Cap.5 p° medium. Colli ⁊ ita. 5.ca.11. in medio.

G

Oppoſitum vero huius Meſ. de ſimplicibus ca. de pſilio ita: quia ſuba; expãſam ſup corticẽ pſilij: inquit Ruffus frida; eſſe ⁊ humidã in tertio ⁊ exceſſit. Et dicit Dia. Eſt in ſcõo ⁊ eſt verius. Inquit. n. Hip. in epidimia. Nõ eleuat res frida iuncta cũ humiditate vltra ſcõm gradũ. Et Gal. dixit: humida res nõ trãſgredit metã vſq; ad quã poteſt regimẽ hominis extendi. ¶ Adhuc: fortius agens vilioris duplat actũ equis ceteris. 7. apparẽs phyſicorũ. Sed calidum ⁊ ſiccũ ſunt forte agens cum in ſe habeat efficaciorẽ actiuarũ ⁊ reſiſtentiorẽ amplius paſſiuarũ: frigidum quoq; ⁊ humidũ ecõtra. Sed calidum ⁊ ſic. eleuat ſolum ad quartũ gradũ.

Al te.c.36 vſq; in fi.

¶ Rurſus humidũ hebetat ⁊ impedit nõ ſolũ fridiſſimo ⁊ calidum eo virtuoſius: ita vt nil verius calidum ⁊ humidũ deſcribat in tertio. Itaq; frigidũ iunctum in humido infertur ſcõm gradum non poſſe pertranſire.

Propter primũ quidẽ ſciẽdu;: q; quid ſit fridũ ⁊ humidũ quot et modis dicatur viſu; ẽ dĩa.15. Fridũ ⁊ humidũ hic quãtũ relatũ et ⁊ nõ in ſomno vt aq;: neq; actu: ſed potẽtia. Quid aũt ſit gradus ⁊ quo diſtinguantur oſtendet differentia ſubſequenti.

H

Propter ſcõm ſciendu;: q; ſapiens vir in hoc queſito diſſonare nõ parũ. Apparuit enim iam ex Meſ. frigidũ ⁊ humidum gradum nõ trãſeuntẽ 2ᵐ. Iſaac ac. A. ponunt fridũ ⁊ hu. in 3° fungu;. Cũ quibus Aggregator et cõcidit: portulacã quoq; ſempuiuã virgã paſtoris in eode; ſimiliter collocat. Sed portulacã Iſaac ⁊ A. licet ponant fridã in tertio humidã dicũt in ſcõo. Semperuiua ſimiliter ⁊ virga paſtoris fride ⁊ ſicce in 1° ponunt a reliquis. Scõo eqdẽ practice pſiliũ locat fridũ ⁊ humidum in tertio: portulacaq; lactuca ac alia nõ pauca: 5° tamen theori-

In dietis particulari. b°rub.ꝓ pria parti cule 3°.2. can.tra.2. ca 275. Cap.35.c fi.

Concil.

I et ponit lactuca frida 7 humida in fine scdi:sed excedit:qꝛ
friditas 7 humiditas ei⁹ nõ eleuat vltra pͥncipiũ scdi gra/
2.can.tra. 2.ca.451. dus. Et ideo. A.inqt. Dico ꝙ ille qui dixit lactucã fridam
in tertio indicat de ipsa ꝙ est mali nutrimẽti 7 pauci:7 nõ
2.can.tra. 2.ca.536. est ita. Et videt ꝙ ipsa sit in scdo. Ponit ẽt. A. pruna frida
De simpli in pͥncipio scdi 7 humida in tertio:alij vͦo ipsa locãt i ꝑ gra
cib⁹ rub. du friditatis 7 humiditatis. Mes. aũt humectat ea i scdo.
propria. ¶ In cal'a 7 humida compl'one sicut in alijs est diuersitas
plurima. Aggregatoꝛ enim ponit çinçiber: granum çelin:
2.can.tra. enulã 7 tapsiã calida 7 hu. in 3°. Alij vͦo testant hec sicca
2.ca.308. vl' nõ humida. Deñ ẽ ẽt. A. granũ pini min⁹: ponere calm
In dictis 7 hu. in 3° ꝫm vͦo Isaac pinee sunt cal'e i 2° 7 sicce in ꝑ. iux
peccu.pre⁹ vͦo Auer. calide sunt 7 sicce in 3° apud qdẽ Aggregatorẽ
2.rub.vi/ calide 7 humide i ꝑ. ¶ Aut dõm ꝙ vtcũqꝫ ei⁹ tollit disso/
ni⁹.5 coll'ꝫ nãtia:qꝛ. A. paruũ expssit. Alij vͦo magnũ. Vñ ait:magnũ
ca.40.i fi. est sicut eq̃le ad caliditatẽ declinãs: 7 augmentat humidi/
tas eius. In passiuis tñ ipsi⁹ q̃litatib⁹. Auer. 7. A. vñr plu
rimũ dissonare sicut ꝯsuetũ in q̃ꝫmultis. Vel dõm ꝙ al's in
K A. reperit in 2°. Diuersificant ẽt q̃ꝫmaxime auctores in nã
viui argẽti. dĩa. 151. Que breuitatis cã omitto ob tãtas di
Capi.2.in uersitates non imerito põt dici cũ coll'ꝫ 2° de graduali mẽ/
medio. broꝝum distributione ꝙ hic est pelagus in quo aliqs satis
haberet nauigare si tps adesset. Causa vͦo diuersitatis tãte
põt ex duab⁹ ꝯsurgere reb⁹. vꝫ. ex pte rei de qua h' extat i/
quisitio:7 rõne doctrine. Rei qdem vt medicine dupl'r aut
corporis in quo cadit emperia: vel rei que applicatur illi.
Quãticũqꝫ eniꝫ duo sint tẽperata 7 in locis tẽperatis: va/
rietas tñ nõ parua eis occurrit. Corp⁹ nãqꝫ humanũ fluẽs
Cõ. sci. est ꝯtinue 7 trãsmutatũ in fere instãti tpe. afoꝛ. initio. Rõ/
1. dias fi. ne sil'r medicie applicãdo diuersitas euenit ex pte sube q̃/
titatis:q̃litatis:tpis:loci 7 hõꝛita vt vna medicina viri etiã
Coll'.ca.i. mẽbro in vna ꝯferat hora. In alia vͦo noceat. ꝑmo 4ª. 7 3°
diuersitaé. 22ª. Qd totũ accidit ex mãe idetermĩatiõe ac illi⁹ inordi/
Trac. po/ natione. vñ Alex. 2° metheoroꝝ. Mã hec iordinatiõis est
nef. ca. 7. cã nõ potens certitudinẽ 7 ordinẽ in oib⁹ suscipe vt diuinas
Mus fiuẽ.
L ꝓp qd in cẽtiloqo. Qui cognoscit rẽ ꝫm suã mãm nõ perue
nit ad eius certã cognitionẽ. Nã per mãm habemus de re
cognitionẽ dubiã: per formã vͦo certã: sicut 7 ampli⁹ appꝫ
q̃dripartiti ꝑn°. Scdm qdẽ ex pte doctrine: qm̃ mista ꝑ q̃/
tuoꝛ gradus seriatiꝫ distiguẽtes nullũ pñt inuenire aucto/
rũ autẽticatũ sufficiẽter: in cui⁹ ꝯuenirent põnetes ꝙ Dia/
scorides 7 Gal'. hui⁹ doctrine pͥcipui fundatores medicinas
nõ distinxerũt pcise ꝑ gradus: lꝫ Gal'. id ꝓmiserit in fine 5ͥ
pharmacoꝝ. In 6° eniꝫ ipsoꝝ: 7 in de simplicib⁹ ad pater/
nianũ ei scripto paucissimas in gradu collocauit determi/
nate: in libro qꝫ alimẽtoꝝ nulli coꝝ gradũ deputauit: sicut
neqꝫ Almãsoꝛ in 3°. Et iõ posteriores q̃si vagãtes vt eis vi/
suꝫ ꝫm diuersa ꝯtigẽtia ea in g̃dib⁹ ordiauerũt. ¶ Sciẽdũ
tñ ꝙ haꝝ dissonãtiaꝝ põt aliq̃ 2ʳ ꝯsonãtia ineniri: aut rõne
gradualitatis: qꝛ iter tẽperamẽtũ 7 4ᵐ gradũ infinite sunt
mãsiones. dĩa sequẽti. etsi ad. 12. 5° simpliciũ reducantur
In fine. vnũquẽqꝫ q̃tuoꝛ graduũ in tres separãdo portiões: ꝓp qd
M sit q̃si diffinitũ qd inter vnã mãsionẽ 7 aliã: 7 demum inter
vnũ gradũ 7 reliquũ ꝓp eas. Qd. n. tale in fine pͥmi gra/
Cap.43 dus est: ac si foret in ꝑn° scdi. Et ideo simpliciũ 6° dicit nõ
raro aliqd eẽ tale vt anhetũ vel calm in 2° g̃du extẽse aut i
3° repꝛeise. Vel ex pte diuersitatis eius qd ponit in gradu
ꝫm ꝙ ipsuꝫ est tale nã vel accñtñ: velut çinçiber asseritur a
plurimis humidũ in 2° g̃du nõ qdẽ cõpl'one nãli: cũ magis
sit siccũ in eodẽ. Aut ꝫm Aggregatorẽ in 3° sꝫ accñtali. De
tali ẽt humiditate multũ participat tapsia 7 cepe vehemẽ/
ter cal'e. Qui tñ in hac re familiariores visi sunt extitẽ fue/
rũt Isaac in cibis. A. cũ Mes. halyab. n. q̃si primoꝝ mi/
nus fortassis excessit aut subsedit. Serapio qꝫ sine Aggre
gatoꝛ medicaminũ cõpositã q̃litatẽ eq̃li gradu volẽs suis
vsib⁹ arcolis obtinẽ nõ sic vt pdicti variãs rõnes simpli'ᶜ
multotiẽs q̃litatis potuit huius singul'r pãdere veritateꝫ.

Propter tertiũ qdẽ sciendũ: vt amplius dĩa ostendet sequenti: ꝙ gradus N
põt dupl'r distingui: vel rõne temperamẽti ad pondus aut
respectu tẽperamẽti iustitialis. Siqdẽ primũ sic in vtraqꝫ
qualitatũ ꝯrietate q̃tuoꝛ erit gradus reperire vt frigidũ 7
humidũ in 4° ceu entia metereologica: sicut pluuiã: roꝛeꝫ:
niuẽ: 7 talia. Fungũ ẽt cũ spõgiolo: ꝓp ꝓpinqtatẽ quã hꝫ cũ
fumo fridoꝝ 7 humidoꝝ: in recedẽtib⁹ vͦo ab eo fortassis
nõ reperit q̃litatũ hebetatiõe. Fũgus nãqꝫ tuber aut spon/
giolus videt ex vapoꝛibus aque ꝯsurgere modico fumo
admisto terrestri: 7 ideo nõ appꝫt sub gñe vegetabilium
ꝯtineri virtutũ aliquã hñtiũ nãliũ: sed potius ex continua
vapoꝛis emissione fieri: velut capilli 7 vngues dĩa. 54. In
4° quoqꝫ calida 7 sicca ꝓp q̃litatiꝫ efficaciã plurima sunt.
nota. In frigido vͦo 7 sicco locant in 4° papauer ni. opiuꝫ
succus illius 7 nux methel. Calida quoqꝫ 7 humida i ipso
respectu saltẽ tẽperamẽti relati nõ reperio: imo ẽt in 3° q̃ꝫ/
pauca: vt granũ pini min⁹ aut nulla 7 in q̃rto a Serap. si/
O gnata: q̃ tñ isto mõ gradualitatis oñdẽt ad 4ᵐ eleuari. Qꝫ
aũt calidũ cũ hũido: aut frigidũ cũ ipso nõ tñ 7 i tãtis pos/
sit eleuari humiditas maxie vt ostẽdet extat cã: ꝙ aũt tal'r
ꝫm vtrãqꝫ q̃litatiuã ꝯrietatẽ gradus reperiat q̃rt⁹: põt ꝑ/
suaderi: qm̃ has ꝯrietates: vt in elñtis est in fumo ponẽ: 4° Coll'.1.cõ. 10.7 31.
ee. 7 mũ. 7 ꝑ apparẽs h⁹. Sꝫ ab illo fumo ꝯtingit motuꝫ 7 Doc.2°.
descẽsuꝫ fieri ad tẽperamẽtũ. Fiet itaqꝫ ꝑ mediũ multiplex
ꝓp lõginqtatẽ distãtie a tẽperamẽto põderis fere pũctali:
vt visum dĩa. 20. in q̃ gradus erit q̃tuoꝛ assignare diuersis
mãsionib⁹ in vnoquoqꝫ distictis vt post fumũ ei⁹ qd repe/
rit in elñto sit q̃rtus g̃dus: deiceps tertius: demũ scds: tã/
dẽ ꝑmus: 7 final'r tẽperamẽtũ. Itaqꝫ q̃tuoꝛ g̃dus ꝫm hunc
modũ distõnis ipsoꝝ in vtraqꝫ ꝯrietatũ existent. ¶ Si vͦo
distinguat gradus quo ad eq̃litateꝫ iustitie adhuc calm 7
siccũ pcipue in 4° sit gradu reperiri: deiceps fridũ 7 siccũ 7
calidũ 7 humidũ: 7 frigidũ 7 hũidũ minime. Sꝫ vix 7 i pau/
cis aut nullis hec duo ad ꝑnᵐ etiã tertij g̃dus valẽt pueni/
P re: cũ eleuent ꝓp hũiditatẽ a pͥtacto põderis q̃si pũctale ta/
lis i gradũ 2ᵐ. ¶ Qd oñdit 7ũ ex pte lapsus cõpl'onis hu/
mane a tẽperamẽto absolute versus calm 7 humiduꝫ: tum
rõne haꝝ qualitatũ copulataꝝ: tũqꝫ 3° actionis ipsarũ ad
corpus in qd agũt humanũ. Primo qdẽ qꝛ iuxta. A. cõpl'o ꝑ° ꝑ⁹ doc.
humana recedẽs a tẽperamẽto simpl'r ad calm tẽdit 7 hu/ 3. ca. 1. ad
midũ: qd Isaac de cibis cõib⁹ 2° collocat g̃du illius eq̃lita medium.
tis relatione. Per istũ quoqꝫ 2ᵐ gradũ mãsionẽ audio pͥ/ A. cõnc. 17
mã ipsi⁹. dĩa. 20. vt finẽ ꝑmi gradus 7 ꝑnᵐ scdi sicut quasi circa pͥn°.
adinuicẽ indiuisibil'r conserti. Sic itaqꝫ calm 7 humidum
per vnũ gradũ a tẽperamẽto attollet absoluto: 7 frigiduꝫ
sil'r 7 humidũ: nõ min⁹. ꝓp qd nulla res sic cal'a 7 hũida po
terit eẽ in 4° 7 multo amplius frida 7 humida: qm̃ iã esset
respectu tẽperamẽti simplicis in 5° q nõ dat. Existẽs auteꝫ
in ꝑma mãsione tertij gradus erit in quarto relatione tem/
peramẽti absoluti. Frigidũ vͦo 7 humidũ propter ineleua/
tionem humidi 7 debilitatẽ actionis ipsius pono in prima
Q mãsione tertij gradus 7 non amplius reperiri. ¶ Rursus.
Ex parte qdem qualitatũ: qm̃ frigiditas est debilioꝛ acti/
uarũ: 7 humiditas passiuarũ: cũ permistioꝛ motus 7 eleua
tio in extrema per calidũ extent precipue 7 siccũ: demuꝫ ꝑ
frigidum 7 siccũ. Calidum vͦo 7 humidũ lꝫ sint sufficiẽter
permistibilia excellentia calidi humidũ destruitur ab eo.
Et ideo quidã dĩa. 19. calidã 7 hu. negauerunt cõpl'onem
sicut frigidã 7 siccã: que demum magis in his quoꝝ q̃lita
tes sunt actu in frigidã labit 7 humidã accidẽte. ¶ Indeꝫ
tertio ex parte applicationis ipsarum ad corpus: qꝛ humi/
dum humido cõiunctũ: lꝫ passiuũ 7 mollius augeat actiuũ
vt calidum siue frigidum cui fuerit cõmistum tamen obtũ/
ditur: humiditas nãqꝫ passiuarum ens debilissima seipsaꝫ
infirmat 7 sibi cõnexuꝫ passiui obtinet rõnem 7 actiui mi/
nime. Et ideo cõplexionẽ simplicem humidã precipue foꝛ/

A taſſis non cõtingit reperire dicta preallegata. Qḋ declaratur: q: ħ gradus attẽditur diſtinctio nõ rei ſm ſe cõſiderate: verum ſm actionem que ꝓuenit quando corpori fuerit medicamẽ applicatum: qḋ fit calori naturali deducẽte: qḋ eſt de potentia in ipſo ad actum: vt oſtendetur differentia 140. Frigidũ ꝟo ⁊ humidũ calorem reprimũt ac hebetãt: vt potentia medicaminis eo nõ poſſit in actionem imẽſam deſtructiuam corporis animalis eleuari. Motus nãqꝫ frigidi ⁊ humidi differẽs eſt ſe impediens cum illius ſit contrahere ⁊ inſpiſſare: huius ꝟo extẽdere ⁊ eliquare. In calido ẽt ⁊ hu. aut ipm̃ hebetat calidũ q̃ſi infrigidãs: vt actio ipſius nõ ꝑficiaᷓ vel calidũ conſumit excedens humidũ: ⁊ in ſiccũ conuertit. Poſſit etiã frigidum ⁊ humidũ in prima manſione tertij gradus reperiri: q: hic videt̃ qḋdam mediũ exiſtere: quo fere oẽs remouent̃ diſcolie. Ex quibus decẽter concludat̃ frigido iunctum humidum vix ⁊ raro vltra 2ᵐ gradũ ꝓtendi: qḋ in calido ſimilr ⁊ hu. ⁊ ↄſequẽter mõſtratũ: ac nõ minus in ſimplici humido. Ex qua ẽt poſitiõe
B auctorũ fere diſſonantie ſopiunt̃: cum omnes poſſint in id tanq̃ꝫ in mediũ qḋdam reduci. Et poſſet id deſcriptionibꝰ geometricis oſtẽdi: ⁊ non modicum ex dicta apparet. 20.

Propter quartũ ꝟo. ad ꝑᵐ dicendũ ꝙ Gal. ſuũ ꝓmiſſum non ſeruauit niſi fortaſſis virtute. Nõ enim ibi declarat niſi in calidis ⁊ ſiccis: neqꝫ in libris particularibus medicinarũ ſimpliciũ eos diſtinguit per hos q̃tuor gradus niſi per parũ. Aut dicendũ ꝙ dixit vnicuiqꝫ medicinarũ eſſe ponẽdos quatuor gradus ſm ꝙ eſt poſſibile: qḋ apparet q̃m per ſermonem ſuũ denotat qualitatẽ ſimplicis medicine que forte abſqꝫ aſſociatione alteriꝰ q̃litatis non eleuat̃ in gradus: vel ſe ad priorẽ diſtinctionẽ gradus tranſtulit. ℂ Ad aliud dõm: ꝙ verũ eſt in ↄ̃riis per ſe ⁊ eſſentialr: nõ aũt in his que ꝑ accidens: neqꝫ in his omnifariã. Hic nãqꝫ ſermo topicus eſt. Nam vnũ ↄ̃rioꝝ eſt vt habitus: reliquũ ꝟo vt ꝓuatio. 10. metaphi. Aliter nãqꝫ dicit̃ habitus ⁊ priuatio: cũ vnum
C habeat rõnẽ perfectionis: aliud ꝟo iperfectiõis: ⁊ ꝑfectũ ſit vnum: prauũ autẽ multiplex: aut aliter econtra. dicta. 65. ℂ Ad aliud dõm: ꝙ nõ euenit vt aliquid ſit frigidũ ⁊ hu. in quarto: nec ex parte ſingulariter frigiditatis: neqꝫ fortaſſis humiditatis: verũ rõne cõiuncti ex vtraqꝫ: cũ vna ſit alterius impeditiua: ⁊ ꝑcipue humidũ vt apparuit frigidi. Neqꝫ frigiditas tãtũ põt ceu caliditas: cũ ſit efficacior ea: niſi ꝓpter materie diſpõnem medicine: vt pororũ aptione. Et ideo nõ ſimplr dicit Gal. eq̃le tẽpus eſſe calefaciendi ⁊ infrigidãdi: ſed quodã mõ addito. Similr ſi humidũ humido ↄiungat̃ cũ vtrũqꝫ paſſiuũ ſit valde: forte maior imbecillitas ⁊ paſſio adducet̃: quãdo fuerit agẽs nõ imẽſũ. Adhuc humidũ cõplonis humane modicũ eleuat̃. ℂ Ad aliud dõm eẽ totũ cõcedendũ de temperamento abſoluto nõ autẽ de relato. ℂ Ad aliud dõm: hec reperiri vt aquã pluuiã: niueã ⁊ talia. Vel lꝫ nõ inueniat̃ res in eq̃li gradu:
D multiplicat̃ quãtitas ⁊ numerꝰ vſus: ita vt is ſuppleat̃ qḋ deficiebat in eq̃li gradualitatis appõne. Sermo ſilr Gal. intelligẽdus eſt vbi fuerit poſſe oppoᵐ inueniri. Scitũ eni eſt in. 7. de ige. ⁊. 10. ꝙ humidũ nõ põt ſicco equalr ↄponi. Et ideo difficilis curatiõis aut ipoſſe ſunt egritudies ſicce. ℂ Ad aliud dõz: ꝙ tales diſcraſie in ambitu ꝑme manſionis gradus tertij pñt iueniri vt̃ iterimũt ſiue ledũt rõne q̃ꝫtitatis oppilãdo ⁊ ſuffocãdo ⁊ nõ ex parte q̃litatis. Aut dicẽdũ ꝙ queſitũ non hoc querit vtrũ res poſſit in ſe frida ⁊ hu. in tali gradu reperiri: ſed relõne opantis: vt oñſuꝫ ipſiꝰ in corpus. ℂ Ad argumẽta ẽt alterius ptis aliqd opꝫ dicẽ cũ neutra ſimplr concedat̃. ℂ Ad primũ igit̃ multiplr dicendũ: vt ꝙ id verificatur in his quorũ cõpoſitio diſtat ab eſſ̃ntiis vtrũqꝫ cũ pharmaca ⁊ que hꝫ: non aũt de ꝓpinquis vt metereologicis cũ tuberibꝰ ⁊ fungis ad hoc in q̃minimis habere inſtãtiã. Vel dõm ꝙ id qḋ in fine ſecundi gradus exiſtit ⁊ in principio tertij equalem gradualitatẽ eſti- E matur habere: q: nõ ſolũ hoc qḋ ſic omnino affine: ſꝫ parum diſtare videt̃: pro eadem reputat intellectus. Qḋ eni parum deeſt tanq̃ꝫ nihil deeſſe videtur. ſecũdo phyſicorũ. Te. c. 56. ℂ Ad alia etiam conſimiliter notandum.

ℂ Differentia. CXXXIX.

Quod medicina calida i ꝑ gradu adiũcta medicine calide in 3° nõ reducat eã ad 2ᵐ gradũ caliditatis: ſꝫ amplius mõſtrat̃ ex collꝫ. 5. id firmãte ℂ Rurſus. q̃litas ſeu forma reqrit debitã Ca. 57. in medio. quãtitatẽ in mã vt agat. Nã oẽ agẽs opꝫ fore multe q̃ꝫtitatis. de cauſa 2°. Multiplicat̃ quoqꝫ q̃ꝫtitas cũ ipſa deferẽs calitatẽ ꝑmi gradus ↄiũgit̃ q̃ꝫtitati deferẽti caliditatẽ tertij. Videmus eni maiorari ex additiõe lignoꝝ ignem ad ligna ⁊ ꝓprie q̃ñ fortis extiterit. Vñ calitas tertij gradꝰ ele-
F uabit̃ ex admiſtione medicine ſibi calide in ꝑ: tũ ꝑꝑ q̃ꝫtitatẽ coauctã: tũ etiã q̃litatẽ: cũ tale additũ tali reddat̃ apud topicũ amplius tale. ℂ Adhuc calidũ in ꝑ ⁊ caliũ in 3° ſũt cõtraria: cũ in altero vt oſtendet̃ ſint plures ꝑtes caliditatis Te. 4. c. 4. ⁊ pauciores frigiditatis q̃ꝫ in reliq̃. Mediũ ẽt phyſicoꝝ 5° Te. c. 6. extremis ↄ̃riatur. Id aũt de nã vĩ ↄ̃rioꝝ in adinuicẽ agentium ⁊ patientiũ: ꝙ vincẽs trahit ad ſe victũ intãtũ ꝙ prefortificat̃ eius vigor ſuper ea qḋ prius extiterat: qḋ oñdit grandis generatio: ⁊ aque calide tꝑe ingentis frigoris ſuper humũ aſperſio. metheoroꝝ ꝑ. Coagulat̃. n. magis ⁊ celerius frida: qḋ ꝑ ẽt inuit 2°. Vincet itaqꝫ caliditas tertij gradus ꝑꝑ oppõnẽ in frigidatione caliditatẽ ꝑmi gradus. Et q: eſt ulr caliditas quedã vtriuſqꝫ ſymbola nõ reducet̃ ad 2ᵐ gradũ caliditas tertij: ſed potius intẽdit̃ verſus quartũ. Cap. 4. in fine. Do. 2. ſẽ. 1. ca. 3. circa finẽ. ℂ Amplius. pharmacoꝝ 5° ⁊ ꝑ 2°. Primꝰ gradus nõ efficit actionẽ in corpus manifeſtã ꝑceptã: ſed potius occultã inſenſibilẽ. Et ideo idiget̃ in eo demõſtratione ex rõne dialectica: niſi fortaſſis per accñs: vt quãdo reiteratũ fuerit ⁊ Diſſ. c. Do. 2. ſẽ. 1. ca. 15. in medium.
G multũ factũ. Qḋ aũt eſt in 3° gradu talẽ opationẽ effic̃ fortem. Prouenit nãqꝫ ex ipſo eſſentialr ipedimẽtũ manifeſtũ: lꝫ nõ mortificet: qḋ ꝟo eſt occultũ nõ ꝑceptũ: copulatũ impedimẽtũ adducenti: nõ poterit ipſum permutare vt ad 2ᵐ perducat gradũ: cuius actio eſt manifeſta nõ impeditiua. ℂ Eti. ſm Jacob alchindi de gradibꝰ pharmacoꝝ cõpoſitoꝝ medicine ca. in ꝑ gradu partẽ vnã hñt caliditatis ſup tẽperamẽtũ ⁊ mediã frigiditatis: in 3° ꝟo calida ꝑtes octo caliditatis ⁊ octauã frigiditatis. Sic igit̃ q̃ñ gradus ꝑmꝰ adiungit̃ 3° cõſurgent ꝑtes nouẽ caliditatis cũ dimidia ⁊ octaua ꝑte vniꝰ frigiditatis. Nõ ergo tũ fit ↄ̃ductio ad 2ᵐ gradũ in quo 4ᵃ ꝑs friditatis adeſt ⁊ q̃tuor caliditatis: imo erit ad octo caliditatis ꝑtes aſcẽdere partibꝰ ẽt friditatis ſublatis: quare medicina calida i ꝑmo gradu copulata calide in tertio non hanc ad 2ᵐ gradum reducet ſed vltra.

Oppoſitũ quoqꝫ huius collr 5° dĩ Gal. ſentire in lib. 10. tractatuum in pharmacorum cõpõne: qḋ eius ſequit Halyab. decimo practice. ℂ Adhuc ſicẽ Colli. c. 58 poſt meᵐ. Ca. 1. poſt hu. apol. extrema ſe viciſſim reprimunt ⁊ cõtẽperãt ꝑꝑ vim contrarietatis in ipſis relictã: ita ⁊ media cũ in eis modus ꝗ ſit
H ↄ̃rietatis. Cũ igitur plus frigiditatis ſit in medicina ca. i ꝑ gradu q̃ꝫ i tertio ↄfrãget caliditatẽ ipſius: ⁊ ad ſcõm reducet: qḋ Gal. ⁊ Halyab. ſeries nitunt̃ oſtẽdere ex ↄiũctione aque ca. cũ feruẽtiſſima. Vñ Cõſtãtinus de gradibus. Videmus calorẽ calidiſſime aque minui tepida ſibi adiũcta. In pa. c. 1 Alchindi circa. ℂ Rurſus ſymbolũ ⁊ ꝓpinqtatẽ hñtia celeriter tranſeunt in adinuicẽ 2° de ge. ⁊ cor. Facilior enim ſit trãſmutatio in gñe ꝓportionabili: 1° ꝑ. vt apparet in aere ⁊ igne ac vino ⁊ T. c. 25. in medio. Do. 3. c. 3. ſpiritu: ſed finis primi gradus ſymbolus eſt ⁊ affinis ſcõi gradus principio: ⁊ iſtius tertii. ℂ Amplius cũ frigiditas paralyticũ faciat ⁊ mortificet: caliditas ꝟo ſit amica. afor. 5°. ⁊ ꝑ ꝑma. Frigiditas primi hebetabit ⁊ refranget poros Afori. 111 Doc. 6. c. 3. in me. ſubintrãdo ſui oppoſitione caliditatẽ tertij ad 2ᵐ: cum ois

Te. c. 85. 15. c. 16.

Colli. c. 5. c. 10. & 13. cir. hon. Colliget cap. 7.

I callium relatione ad nostrū cōsiderent corpꝰ. Itaqꝫ ꝯcludent prioris oppositū: qd autē de calido dicit̃ extendi potest etiam ad frigidum: siccum ꝛ humidum.

Propter primū qdē sciēdū in antea considerei graduū distinctio quō ꝛ penes qd sumat̃ vt hinc qd sit gradus ostēdat̃. Et deinceps que vera positoꝝ distictio: qd autē est calidū: frigidū ꝛ hū ostēsuz dria.15. Quid aūt medicina tertia cū alijs multis. ¶ Et iō sciēdū pp huius p̄m ꝙ gradus nō ē q̄tuoꝛ priorum simpliciū: neqꝫ fortassis cōmultoꝝ parū inde pmutatorum: sed cōpositoꝝ vere cū ipse penes cōiunctionez attendatur: simplicia vero ꝯiūctione carēt ꝛ silr mistione. Et ideo calm aut fridū vel hūmō querit̃ eoꝝ cū non sit in sūmo ꝯ̄z remissūz ab illo. ¶ Attēdēdū q̄z ꝙ cū gradus respectū ꝛ ordinē quēdā ipoꝛtet: refert̃ eniz ad tēperamētū. Uidēdū pmitus qd sit tēperantia. Ipsa q̄z est 2ˣ. Quedā nāqꝫ absoluta vt q
K vniuersa dicta suba sine pōderis que mime inueniūtur dria 18. Est ꝛ alia relata ſm iustitiā dicta de qua sermones verificant̃ medicoꝝ: penes quā ēt vt appꝫ p Cōstātinuz q̄tuoꝛ distinguunt̃ gradus: lz Jacob nō solū ſm hāc tēperātiam imo pmitus ſm absolutā nitat̃ graduū distōnē assignare: qd rei nō extat applicabile: vt cēsuit. A. verū imaginabile magis absqꝫ nulla ad subta cōparatione. Est ꝛ deniqꝫ contēperātia duplex: virtutis. s. ꝛ molis. Et hec iteꝝ bina: certificata qdē pōdere ꝛ sensus apparētia denotata. Quedaz nāqꝫ certa mole sunt grādia ꝛ virtute pua vt lytargirū: aliqua vero eꝯ: vt euforbiū vel napellus. Nōnulla vero visui sūt multa: vt agaricus ꝛ pulpa collogntide statera vero pauca. Et opꝫ pncipalr molē virtutis attēdere demū statere: non aūt que apparētie. Est q̄z iuxta Jacob huiꝰ virtualis cōtēperātia eq̄litas in q̄litate ꝯ̄rioꝝ in adinuicē in re eq̄li: ꝛ eorū effectus eq̄lis vt sit eiꝰ calefactio quāta est ipsius ifrigidatio. Et si ponat̃ solū ex ꝯ̄rijs tēperātia ꝯsurgere: nihilominus pōt ex tēperatis euenire ceu qñ hyacintꝰ auro ꝯiūgit̃: aut qñ lupulo capillus veneris copulat̃: per recessuz
L vero a tēperātia tali ſm pportionē dupli voluit hic gradus distingui. ¶ Propter qd vt ſmo eius ampliꝰ explicet̃ notā ꝙ nūoꝝ modi sunt qnqꝫ: penes quos sumunt̃ pportiones musice. vz. epitercus siue sexqtertiꝰ: cui rñdet pportio musica diatesseron dicta. Emiolus vel sexquiquartus: cui adaptat̃ diapēte. tertiꝰ duplus cui rñdet diapason: q̄rtꝰ triplus cui suppetit diapason diapēte: qntꝰ q̄druplus cui ꝯsonat bis diapason. dria.83. Cōsiderās q̄z Jacob pportionez duplā seu diapason oibꝰ n̄ī ꝯueniētē: auribusqꝫ dulciorem solā: estimauit medicinarū g̃dus penes recessum a tēperamēto distinguēdos. vn̄. 19. pbl̄. pp qd diapason cōsonantia cantat̃ sola: organiçat eni ſm hāc: ſz vero aliā nullā. vnā qdē cārū soluēs assignat: qꝛ ex antiphonis. i. ꝯsonātibus est chordis. Sustētās itaqꝫ imaginationē suā sup hanc pportionē ponēsqꝫ in tēperamēto ptes caliditatis: friditatisqꝫ sic. ꝛ hu. eq̄les ſm pportionē duplā voluit gradū p̄m a tēperamēto secedere: vt ꝙ pmus gradus est ſm duplū egressus a tēperātia. v.g. Illa medicina dī cal'a in p̄ g̃du qñ duas medietates vniꝰ ptis hz calitatis supra tēperātiā: ꝛ frigiditatꝫ
M mediā q̄ erat friditatis tēperamēti ꝯiūcta cū altera medietate ptis calitatis ipsiꝰ: ſm h̄ quoqꝫ scōs gradus est quidā excessus dupli supra pmū: ꝛ q̄drupli supra tēperamētū: vt cū in aliq̄ re sint q̄tuoꝛ medietates calitatis: ꝛ vna q̄ erat tēperantie frigiditatis. Tertius vero est egressus a 2° i duplūꝫ a p̄ ſm q̄druplū: a tēperamento ſm octuplū: ceu qñ medicina octo medietates ꝯtinet caliditatis ꝛ vnā medietatē q̄ erat tēperamēti friditatis. Est ꝛ demū q̄rtus silr augmentū dupli supra tertiū q̄drupli ad 2ᵐ: octupli supra pmum: ꝛ sexdecupli ad tēperamētū relatū: sicut qñ medicina caliditatis. 16. obtinet medietates ꝛ mediā frigiditatis que ē radix in temperamēto inuēta. In omni eni misto post tēperatā denominatio facta ē ex dn̄ante: ꝛ ſz Anaxagorā i mistura. Cū re nāqꝫ q̄cūqꝫ cal'a seu frida: frigidū aut calm reperit̃: ſm tn̄ plus aut minus: qd in alijs silr euenit q̄litatibꝰ.
N Sic itaqꝫ imaginat̃ in h̄ gradu esse q̄tuoꝛ pportiones duplares aut diapason. Ex his ꝯcludēs inqt manifestū discessus ab eq̄litate ſm q̄litatē. hoc est: gradus est augᵐ vniꝰ q̄litatis sup sibi ꝯ̄riū ſm dupli pportionē obseruatus. ¶ Est ꝛ aliꝰ distōnis graduū modus vt ipse testat̃ a qbusdaz notatus ponētibꝰ virtutē pmi gradus in se ꝯtinere qnqꝫ octauas v̄tutis caloris g̃dus q̄rti: ꝛ tres octauas frigiditatis. Posuerūt ēt ꝙ virtus caloris scōi habeat in se sex octauas virtutū caloris g̃dus quarti: ꝛ duas frigiditatis: ꝛ ꝙ v̄tus caloris tertij g̃dus ꝯtinet septē octauas virtutis caloris q̄rti: ꝛ vnā octauam frigiditatis. Quartꝰ itaqꝫ g̃dus ē in quo nihil erit frigiditatis: ꝛ demū horū motiuū tāgens aliqꝫ eos duxit in hāc sniam: fuit qꝫ volēs ꝙ si miscuerimus medicinā in 4° calam cū medicina frigida in eodē g̃du eq̄ret̃ medicina: ꝛ essent in ea q̄tuoꝛ partes caloris ꝛ quatuoꝛ frigiditatis. Sz si adderemus qntā ptē eēt cal'a in pmo: ita vt
O essent q̄tuoꝛ ptes cal'e ꝛ tres fride. Silr si adderemus 6ᵐ partē eēt in 2° calida sicut forēt sex ipsiꝰ ptes cal'e ꝛ due frigide. Septimā vero partē cal'az si adderemus eēt cal'a in 3° sicqꝫ eēnt septē ptes calitatis ꝛ vna friditatis. Si vero pars adiūgat̃ octaua eēt cal'a in 4° totaliter nihil hñs friditatꝫ. ¶ Recitat h̄ ꝛ 3ᵐ distinctionis moduz teste Galeno in lib. decimo tractatuū cōpositoruz pharmacorū pte octaua destruēte sniam illoꝝ q posuerūt virtutē q̄rti g̃dus q̄druplaz primi ꝛ tertij triplā ꝛ scōi duplā. Hunc tn̄ moduz distōnis 5° approbat̃ colliget in annullatione distictiōis Alchindi testāte. Sufficiēs erat ei dicere ꝙ scōs ē duplus pmi ꝛ tertius triplus ꝛ q̄rtus q̄druplus. Et sic itellexerūt medici in ordinatiōe g̃duū ad h̄ vt essent eq̄les: qꝛ calitatē sensibilem corpori posuerūt in p̄ g̃du: ab hac deuenerūt in mediā que est remota ab illa tātū quātū fuit remota a tēperata: ꝛ posuerūt illā in 2°. Et istud sine dubio est duplū pmi: ꝛ post h̄
P deuenerūt ad medicinā que est remota a scōa tātū quātum est scōa remota a pma: ꝛ hāc in 3° locarūt: qꝛ tripla ē: ꝛ sic in 4° fecerūt gradu. ſm h̄ itaqꝫ g̃dus est augᵐ vnius q̄litatis supra ꝯ̄riā ſm ordinē excessus numeri nālis vt qd suuz imediatū pcedētē. ¶ Inuenit̃ ꝛ alia graduū distinctio penes calorē nālē sumptā a Cōstātino de gradibꝰ. Qm̄ antiqui ꝛ maxie eq̄lē cōplonē infra duas extremitates diuerūt p̄ᵐ, vz. ꝛ 4ᵐ gradū. Infra hāc latitudinē q̄tuoꝛ fuerūt gradus necessarij. In p̄ gradu calm minus est calore nāli. In 2° aūt quasi silē. Calm aūt in 3° est maius eo. Calm quoqꝫ in 4° vltra ipm existit: eodē q̄z mō frigidū siccū ꝛ humidū. De itaqꝫ sunt graduū diuisiones: ac eorū modi ab auctoribus assignati. ¶ Propter huiꝰ qdē 2ᵐ sciēdū ꝙ positio distinctionis g̃dus Jacob stare non pōt: neqꝫ eius motiuum. Cuiꝰ qdē Auer. positionē tripliciter conat̃ ipugnar̃. Prio quidē: qꝛ cū ipse ponat 2ᵐ gradū in excessu super primū duplū excessus quē hz pmus sup tēperamētū: ꝛ tertiꝰ sup 2ᵐ duplū quē hz scōs sup primū: tūc medicine que erunt in 3°
Q cal'e necessario interficiēt ꝛ magis que erunt in 4°. Et quō possunt tolerare corpora medicinas que sunt in decimosexto g̃du. ¶ At veꝝ lz hō rōcinatio Auer. v̄itatē vt magis ostēdet̃ cōcludat: mendaciter forte tn̄: qm̄ ēt Gal. ponit 3ᵐ gradū habere nouē partes calitatis aut frigiditatis ꝛ 4ᵐ duodecim: cū vnūquēqꝫ gradum distinguat in tres mānsiones. Amplius Jacob nō dicet. 16. medietates ptis caliditatis temperamēti esse. 16. gradus: sed potius. 16. medietates ptis ꝛ mānsiōes que sunt a tēperamēto ad ipm. Gradus. n. quisqꝫ nō solū in tres mānsiones partit̃: imo etiaz in fere infinitas ſm amplius ꝛ minus variatas velut collꝫ dicit̃. 6. indiuiduoꝝ tot fore pparationes fixas: pper possibilitatē ꝛ materie diuersitatē: vt eas per signa colligere nō possumus. Deīn ēt cōplones fore ifinitas. theo. p̄. ¶ Ampliꝰ Auer. redarguit Jacob. 2. qꝛ ꝯcesso sibi qd posuit: nec lati-

a Hoc no. de gradi. in paº.
pº pº doc. 3. ca. 1. pº principiū.
pble. 13.
Cap. 58. de suo timej.
In li. 1 p̄ctice sue i paº trac.
5º colli. c. 58. circa fi.
5º de simp. dil. 8 caº. 2. circa fi.
Cap. 1. in medio.
Ca. 8. circa finem.

A thelo tertij gradus nõ erit proportionalis latitudini ſcd̃i ad tẽ/
perãtiã: ⁊ ſilr ſcd̃i ad 3m: cũ tñ tales latitudines debeant in
gradu locari: vñ cuz nõ ſit eq̃litas iter hos ordines nõ poſ/
ſet eẽ maior error in hac arte q̃z iſte. ℭ Amp. 3° eundẽ com
pugnat ſmone ex 5° pharmacoꝝ ſumpto: eo q Gal. itelle/
xit id eſſe calm̃ in p̄ qd̄ hʒ exceſſum ſup tẽperamẽto in vna
parte vltra ipm̃. Et ſʒ h̃ qñ ponet̃ comparatio dupli in ex/
ceſſu graduũ nõ erit neceſſariũ: vt que eſt in 4° gdu ſit du/
pla ſup medicinaz que eſt tẽperata ſexdecim vicib⁹ dupli/
cis. Qd̄ ſenſit Gal. qñ dixit. Et mea itentio eſt in p̄ gdu illa
res que p̄ manifeſtat̃ ſenſui in pmutatiõe corporis: q ſi eẽt
intẽtio Gal. q pmus gradus eẽt duplũ tẽperamẽti pmuta/
tio que manifeſtat̃ a medicina in corpe nõ eſſet pm̃ pmuta
tionis: imo ſi eſſet aliqd ante hoc eẽt pm̃ pmutans. Et h̃ qd̄
ponitur eẽ pm̃ nõ eẽt: ſed vltra pm̃ laz exiſtẽs: qd̄ ẽt innuit
A. qñ dicit. Gradus ſcd̃s ẽ vt fiat opatio fortior iſta. ℭ Ex
hoc quoq plurimis poſſuz in filiũ pcedere Alchidi vt ei⁹
poſitio erronea tollat̃ a non paucis rudiorib⁹ pp admira/
tionẽ dilecta. Ipſe nãq pmo prauũ induit modũ docendi.
Nõ eniz nãlia: de nño quoꝝ eſt huius graduũ medicinarũ
diſtinctio hñt ex arithmeticis ⁊ muſicis demõſtrari: pcipue
cũ modus hui⁹ nãlis ineniat̃ ſufficiẽs valde. Demõſtratio
nes eniz de gñe in genus nõ ſaliũt. poſterioꝝ p̄. Propter qd̄
peripatheticoꝝ ſchola cũ 3° creticoꝝ Pithagorã ⁊ Plato/
nẽ in plurib⁹ deteſtat̃ locoꝝ nãlia volentes mathematicis
cãre ac dẽmõſtrare. ℭ Adhuc iſufficiẽs exiſtit: qꝛ ſic arith/
metici ⁊ muſici aliis pportionib⁹ vtunt̃ in ſuis oſtẽſionib⁹
pinſignitis ⁊ nõ ſoluz dupla ſiue diapaſon: ſic in hac erat ei
pre Jacob faciẽdũ: ⁊ maxie cũ id vt oſtendet̃ ſit poſe: ⁊ rei
quodãmõ zformz nãli. ℭ Palin. 8. hyſtoriaꝝ. ⁊ de mundo.
Nã ſaltuz nõ cõmittit: ſed paulatim ⁊ interſcalariter de ex/
tremo tranſit in extremũ: vt eius cõtinuate cõterminũ late/
at ⁊ mem̃. Qui aũt pgredit̃ a tẽperamẽto in duplũ ⁊ ab in/
de in q̃druplũ ⁊ deiceps in octuplũ ⁊ ſexdecuplũ ſaltuz in
mittit ſubitũ: pportionẽ nõ ſeruãs eq̃lẽ. ℭ Et. Ceu in com
plone humana ẽt nãli ſunt ifinite mãſiones in magis ⁊ mi/
nus: vt tactũ variate: multo amplius in egritudie: cũ magis
eleuet̃ ⁊ a medio recedat q̃z cõplones humane nãles. Erit
igit̃ egritudo recedẽs a tẽperamẽto ſʒ. 5. ptes calitatis aut
6. vł. 7. aut. 9. aut. 10. ſiue. 11. aut. 12. vel. 13. aut. 14. vel. 15. qꝛ
exceſſus a tẽperamento vniformiter cãtur cum ſit motus:
ceu dcm̃ de extremo in extremũ per mem̃ fieri. Predicte ad
diſtẽperãtie curari nõ poterunt cũ ſm Jacob poſitionẽ eis
medicine non reperiant̃ oppoſite: ſicut experent̃ in micro/
techni. Inuenit̃ nãq ſoluz ſm eũ oppoſitio dupli: q̃drupli
octupli: ac ſexdecupli. ℭ Rurſus. Medicina que eſt in p̄
gdu friditatis medicinã que eſt in 3° nõ poterit ad 2m gduz
adducere: ſicut ſentiũt vniuerſi: qꝛ in medicia calꝯ tertij gra
dus ſunt octo medietates partis calitatis ⁊ vna friditatis:
que in 2° q̃tuor calitatis hʒ ⁊ quatuor frigiditatis: nũc aũt
due medietates frigiditatis pmi gradus remittẽt octo ca/
liditatis medietates tertij gradus reducẽdo ad. 16. medie/
tates. Et qꝛ in p̄ gradu erat medietas frigiditatꝫ q̃ remiſſa
ab octaua friditatis tertij gradus. Reducet̃ medicina calꝯ
in 3° gradu p medicinã fridã in p̄ ad ſextam calitatis ⁊ me
dietatẽ vnã dẽpta octaua pte vnius medietatꝫ. Si aũt duce
ret ad 2m gradũ oporteret ad q̃tuor medietates calitatis re
primere. Hec eniz ſcd̃i poſita eſt gradus deſcriptio. Ex his
itaq eleuat̃ error p̄uus diu pullulat⁹. ℭ Motiuũ ſilr ipi⁹
nullum: qm̃ ſi eo q pportio dupla ſiue diapaſon eſt nãlior
ſuauior ac dulcior ceteris ſm ipſam diſtictio graduz aſſi/
gnat̃: tũc ois pportio nũalis ⁊ armonica ſonoꝝ aut vocũ
per ſolã ipſam fieret: ocioſe nãq forẽt tũc alie inuẽte. Q̃q̃
eniz ſit adeo vt refert pportionum in ſe placa: nõ tñ huic ceu
hʒ ſit nobilius eẽ in aere q̃z in aq̃ vel terra cuz ſit formalior:
nõ tñ i aialib⁹ aq̃ticis aut terrenis: imo talis pceſſus poti⁹
ſm qd ⁊ ſimplr deceptionem cõmittit. ℭ Diſtĩctum quoq

aſſignatã ſcd̃o deteſtat̃ Jacob ipſe rõne q̃dã algoriſtica in/ E
ſufficiẽte ingens eã falſaz fore p viã exprimẽti ⁊ arguitiõis:
qm̃ ſi medicine calꝯ in 4° cõmiſceat̃ medicine fride in eo/
dẽ ⁊ equet̃ medicia eẽnt in ea tres ptes cale ⁊ due frigide:
prius ãt in põne adducta ponebant̃ qnq cale ⁊ tres frigi/
de ſilr in 2° gradu: ſm h̃ igit̃ erũt qnq ptes cale ⁊ vna fri/
gida: prius aũt poſite ſunt ſex cale ⁊ due frigide. Si autẽ 3°
ps adducat̃ alia erũt ſex ptes cale: ita q medicina tota erit
calꝯ nihil habẽs frigiditatis. Antea võ ſeptẽ ptes erãt cale
in hoc gradu ⁊ vna frida. ℭ Adhuc aio q non erit modus
quo ſit poſe 4m aſſignare gradum. ℭ Amplius. neq radix
hui⁹ põnis ſtare põt: qm̃ tẽperamẽtũ non ſolum reſultat ex
calis ⁊ frigidis i 4°. veꝝ etiã ex gradib⁹ ſubſtãtib⁹ oppoſi
tis ⁊ tẽperatis: vt tertio calitatis gradu cũ tertio friditatis
gradu. 2° cũ 2°. p̄ cũ p̄: ⁊ tẽperantia cũ tẽperantia. ℭ Rur/
ſus. Qd̄ erit in 4° gradu calm̃ ſm hoc nihil frigiditatꝫ ha/ F
beret: qd̄ ridiculũ eſt dicere: cũ ca. frigidũ: ſiccũ ⁊ humidũ:
nõ ſimplr in his: ſʒ a dñio dicam. Relictũ enim fuit in pn°
calm̃ frigidũ: ſiccũ ⁊ humidũ ſimplex ⁊ abſolutum. ℭ Di/
ſtinctionẽ ſiqdẽ Cõſtantini intellectus nõ capit diſpoſit⁹ ſe
ne quãdo gradus firmat̃: vt apperuit ſm Jacob per receſ/
ſum a tẽperantia. Calor aũt nãlis vt fingit non eſt tempera/
tus: ſed magis in 2m tendit caliditatis gradũ. ℭ Adhuc ca
lor nãlis a forma pma tẽperat⁹ mulcebris eſt ⁊ ſuauis: ⁊ ſi
hic ⁊ cõplexio humana in 2° gradu cali relatione que pon/
deris ponent̃. Aut fortaſſis calorem nãlẽ intelliget inatuz
⁊ nõ currentẽ vel tertiũ ex his cõcretum. ℭ Palin. Cum 2° Colꝯ ca. 7.
colliget ⁊ p̄ canone calor nãlis ſit calidus ⁊ hũidus ac mẽ/ poſt pnc.
broꝝ tãq forma erit in 2° gradu eq̃lis frigiditati fere illius Coll̃r ſcn
gradus aut ſiccitatis: ſicũ frigidũ ⁊ ſiccũ graduent̃ per ipſuz: 2°. doc. 3.
pp qd̄ ſicut ⁊ in aliis plurimis omittat̃ vt ambigu⁹. ℭ 4um ca. 3. ante
quoq graduũ diuiſionẽ quã Gal. Auer. aſcribit: meli⁹ au/ medium.
dio: q̃uis Alchindi fili⁹ eã dixerit Gal. iprobare: qꝛ tñ red
ditus eſt hic ſuſpect⁹ hãc gradnum diſtõnẽ nõ ſperno cum
euitet incõuenientia que Jacob zſequnt̃ ⁊ alios. Obſerue/
turq nãlis paulatinus ⁊ occultus nãe pceſſus diſtantiam
oẽm in magis ⁊ minus diſtictã a tẽperamẽto vſq ad extre/
ma graduũ q̃tuor zținue replẽs: ita vt finis vnius gradus G
ſtatim pm̃ alterius attingat: velut ẽt vniuerſi connexio vt
elemẽtoꝝ inter ſe ⁊ ad orbes ac illoꝝ adinuicẽ. Qd̄ 5° ap/
paret pharmacoꝝ ⁊ p̄ 2°. Medicina nãq di calꝯ: frigida: Diſ. 8. ca.
ſicca vł humida: ſiue qd̄ comedit̃ ⁊ bibit̃: aut inũgit̃ in p̄ 2° in me.
gradu que calefacit corpus calefactione nõ manifeſte pce/ Doc. 2. ſũ.
pta: imo in ipſa indiget̃ demõſtratione rõcinatiõis ⁊ diale/ 1. cap. 15.
ctica niſi per accñs: vt qñ reiteratuz fuerit ⁊ multotiens fa/ cõ medium
ctũ. Qd̄ aũt in 2° gradu: tale zſiſtit q fortius opat̃ p̄dicto.
Eſt nãq ipſi⁹ opatio manifeſta cõprehẽſa: curſum tñ natu/
re ac eius nõ pmutãs act⁹ niſi accñte: vt ſi multotiẽs occur
rit vel multũ extiterit. Aliqd eni duplr ponit̃ in gradu aut
directe rõne q̃litatis vel lateralr ex parte q̃ꝫtitatis diſcrete
aut zținue. Illud q̃z qd̄ actionẽ forte efficit: non tñ vltime:
vt inde eſſentialr nocumẽtum pueniat manifeſtum qd̄ non
mortificet ⁊ corrũpat gradũ obtinet 3m. Qd̄ autẽ ſua opa/
tione vt caliditate adurit aut mortificat frigiditate eẽntia/ H
liter q̃lis eſt venenoſoꝝ pprietas: id in 4° ponitur gradu.
Qui ſiqdẽ gradus vt indeterminati referunt̃ in tẽperamẽ/
tuz: velut in regulã ineq̃litatis directiuã. Eſt aũt ipm quã/
do aliqd corpori occurrẽs in eius non iprimit ſenſum: neq
fugat aliq̃ manerieꝝ fuge. Nã qd̄ hõ ſibi extat zſile: a quo
nõ accidit pati hebet gueſt ſimpliciũ pte prima. ℭ Vnum/
quẽq ẽt gradũ ſequeſtrauit Gal. in tres mãſiões ita vt re/
ſultent. 12. in vniuerſo. vñ in techni. ſeptẽ nños noiat ⁊. 10.
ſʒ exceſſuz a tẽperamẽto: qd̄ euenit qꝛ gradus dić exceſſuz Li. 3. tech
in magis ⁊ minus: vbi aũt id ⁊ mediũ: q̃re zſurgũt ide tria. cõ. 96. ⁊
In minimis eſt mediũ trib⁹. phyſicoꝝ. 5. Et ſi vnuſqſq gra 97.
duũ vt tactuz ifinitas habeat mãſiones: nõ tñ nobis ſit eas Te. cõ. 116
poſſibile diſtiguere. Gradus aũt in tertia partitionẽ pbat

Margin notes, left column: p̄ 2. doc. ⁊ ſũ. 4. 15. ad me. (beside "A. qñ dicit… poſitio erronea"); B (beside "Nõ eniz nãlia"); Te. cõ. 11. c. 15. Cap. 8. in medio. (beside "peripatheticoꝝ… cãre"); C (beside "nus: vt tactũ variate"); Li. 3. c. (beside "q̃du friditatis"); D (beside "tates. Et qꝛ in p̄ gradu").

I Gal. qm̄ exiccatio ſynapi non eſt velut exiccatio cauterij:
5° ſimpli. deſt. 8. c. 2. in fine. q̄zuis ambo in 4° ſint talia. Sic igit̄ appet ex ſermonibus
hoꝝ ⁊ ſubdiſtōne in tres ptes ḡdus cuiuſlibꝫ: ꝙ totaliter
minoꝝ diſtātia graduali augmētatione in ampli⁹ ⁊ minus
variata: vt nihil intercidat vacui ſicut pōni Jacob ſeq̄bat̄
erronee. ¶ Si aūt curioſe voluero melius ē̄t Jacob ſꝫ pro
portiones nūales aut armonicas gradus diſtiguere vt pro
portionabil'r diſtō mathematica aut armonica concurrat
nālis ſupi⁹ approbare fiet: ponēdo ꝙ 4⁹ gradus ſe habeat
ad p̄m in proportione q̄drupla ſeu 4ᶠ diapaſon. Et id eſt qd̄
fuit ɔceſſum ꝙ q̄rtus q̄druplat p̄m. tertius autē triplat 2m
diapaſon diapēte. Scd̄s v̄o duplicat ſiue diapaſonizat: ⁊ pri
mus ad tēperamētum quātū ad eius manſionem ſcd̄am in
ꝓportione emiola ſe habet: ſeu diapēte: q̄x̄o ad p̄m in epi
trica ⁊ diateſſeron. Hoc itaqꝫ mō ſuni⁹ ac nālius graduum
diſtinctio ꝓportionib⁹ famulat̄ arithmeticis ⁊ muſicis.

K
5° coll. 3. c. 53. ī me°. **Propter ſcd̄m** quidem ſciendū: vt ſm Auer.
apparebit dīa amplius in 43.
ꝙ vnus modus neceſſitatis ɔiunctionis medicine cum me
dicina eſt ꝓpter vigorare aut īfirmare medicine virtutem.
Qd̄ duob⁹ fieri pōt modis. Uno vt miſceat̄ alteri ɔ̄ria re
liq̄: ceu qn̄ caremus medicina cal'a in ſcd̄o miſcemus cum
medicina cal'a in tertio medicinā fridā in p̄: ⁊ reddit̄ medi
cina cal'a in 2°. Altero q̄dē vt forti medicine ɔiūgatur alia
nō ſibi ɔ̄ria in q̄litate ⁊ virtute: ſed ſilis magis: verum vna
min⁹ p̄cipet altera vt qn̄ medicina cal'a in 3° ɔiungit̄ me
dicine cal'e in p̄: tūc eniꝫ declinat illā ad 2m gradū. Qd̄ q̄dē
ꝓbat Gal. ꝑmiſtionē aque tepide cū bulliēte calorē illi⁹ fa
cienti declinare ad graduꝫ vt dicat̄ 2m. Uult igit̄ Gal. me
dicinā cal'aꝫ primi gradus eā que tertij reducere ad ſcd̄m.
Cap. 1. p° principali. Decimo quoqꝫ practice firmat̄ ideꝫ ita. Neceſſaria eq̄dem
fit aliq̄n duoꝝ medicaminū cōpoſitio ex q̄b⁹ cōpl'o contra
ria male cōpl'oni adunat̄ vt qꝫ enim morboꝝ curet̄ idiget
medicatione in 2° gradu calefaciēte: qd̄ ſi non īueniat̄ ſu
L mat̄ in tertio cal'm ⁊ ɔiungat̄ ei qd̄ cal'm eſt in p̄. Ex his re
ſultabit mediū calefaciēs in 2°. Minuit eniꝫ qd̄ in p̄ calidū
calorē tertij: ⁊ ad 2m reuocat: vt apparuit in aq̄ cal'a ⁊ tepi
da. ¶ His aūt Auer. ɔ̄ñr aduerſat̄ maxie ꝑ duo: vnum q̄a
inq̄t id ɔ̄dicēduꝫ fore: qm̄ ſi viderimus hoīeꝫ pati egritudi
nem cal'aꝫ in 4° vel 3°: ⁊ dederimus rē cal'am in 2° multuꝫ
ledet̄ inde: ⁊ tn̄ ꝓpter verba Gal. refrigerari deberet: pu
ta ſi mel exhiberemus in potu cauſoneꝫ hn̄ti nūq̄d lederet̄
in continenti leſione grandi. Et ſimil'r ſi quis hīet paſſionē
frigidiſſimā in capite: ⁊ vngeret̄ oleo ro. nōne multum no
ceretur. Et ſubdit: qui ſuſtinēt Gal. ſup hoc ꝓuideāt. ¶ Al
teꝝ: qm̄ ſequeretur iam ꝙ medicina calida tātū remitteret
⁊ reprimeret calidiorē: ⁊ quātū frigida calidā: calida enim
in primo gradu ſm Gal. remittit calidum in tertio ad 2m:
cum ſatis conſtet ꝙ frigida in primo gradu reducat cal'm
in tertio ad ſcd̄m gradum: primus enim gradus ſui frigidi
tate reprimit tertium caliditatis ⁊ ad ſcd̄ꝫ perducit. Quid
autem de hoc videbitur conſequenter.

M **Propter tertiū** v̄o ſciendum: ꝙ Gal. ɔſentiēs
inquio tripliciter poſſe ſermo
nem eius verificari. Uno q̄dē aliqual'r qd̄ Auer. in ei⁹ du
cit fauorem vtcunqꝫ: ceu ꝙ medicina cal'a in p̄ nō reduc̄ ca
lidū directe in tertio ad gradū caliditatis ſcd̄i: ſed aliq̄d re
mittit ex ipſius caliditate inquiens. Si erit ſicut dicit Gal.
hoc ɔtinget vis: qm̄ medicina quā dicimus calidiorem: eſt
que maiorē ɔparationē hꝫ caloris ad frigiditatē q̄ꝫ minus ca
lida. Erit & frigiditas in ambabus per ɔ̄riuꝫ: hoc eſt q̄ in
calidiori erit frigiditas minoris cōparationis: ⁊ in frigidio
ri maioris cōparatiōis: puta q̄ cōparatio caloris ad frigi
ditatē in piperis. ℥. j. eſt maior q̄ꝫ ℥. j. ſpice. Et ſi in. j. ℥. pipe
ris ſint quinqꝫ partes caliditatis ⁊ vna frigiditatis: miſtis dua
bus dracmis ſimul erit cōparatio caliditatis ad frigiditatem
minor in hō miſto q̄ꝫ eēt in pipere ſolo: q̄ cū duab⁹ partib⁹
N caliditatis in ſpica eſt multa frigiditas: vt vnius partis q̄ erat
in pipere cū quinqꝫ ptib⁹ caliditatis: ſic itaqꝫ exponit Gal. ꝙ
nō fiat recte ad 2m gradū ex tertio reductio: ſꝫ potius q̄daꝫ
remiſſio tertij ſub ſua ꝑmanentis adhuc latitudine. ¶ Eſt
aūt ⁊ alius modus exponēdi per accidens: vt ꝙ id fiat ma
gis rōne quantitatis iproportionalis in qua imenſa ɔ̄ñr q̄
litas ɔtinet̄. Aut multotiens reiteratuꝫ fuerit: ſicut vna pi
peris dracma valde plures extēſiue ſepius ē̄t applicata ca
lefacit q̄ꝫ ſcropulus. Nō aūt rōne q̄litatū ꝓportionaliū ex
tenſiuaꝝ: vt quādo multa tepida pauce feruēti aſſociaret̄.
Hic tn̄ dicendi modus magis videt̄ extraneus: cū ꝓportio
p̄ncipal'r qualitatū regrat̄ ⁊ virtutū. ¶ Et ꝓp hoc ſm Gal.
⁊ alios modus tertius alius erit p̄cipuus ex dictis iam ma
nifeſtus: q̄re cū vnuſquiſqꝫ gradus ſit in tres māſiones di
ſtributus: tertia māſio ſecūdi gradus attiget imediate pri
mā tertij māſionē: poſituꝫ enim eſt omniquaqꝫ māſiōes ſm
O amplius ⁊ minus diſtictas ſibi fore ɔtiguas: qd̄ ſaluare nō
valuit Jacob Alchindi. Cū igit̄ aliq̄d q̄ꝫtūcunqꝫ remittat̄
modicū a p̄ma māſione tertij gradus: ⁊ maxime cuꝫ fuerit
in eius p̄ncipiante initio ad extremitatem manſionis tertie
reducet̄ ḡdus ſcd̄i. Qui ſi amplius remittat magis in 2m fa
ciet qd̄ eſt in tertio peruenire gradū. ¶ Sꝫ tūc dubitat̄: q̄
cum tres ſint manſiones vniuſcuiuſqꝫ gradus non vꝫ ſmo
Gal. v̄ificari niſi de vna: q̄ qd̄ eſt cal'm in p̄ nō remittet qd̄
in tertio cal'm ad 2m ⁊ multotiens ad p̄mā ſcd̄i manſioneꝫ.
¶ Dōm ꝙ fortaſſis Gal. ſermo magis fuit expoſitiu⁹ exē
Cap. 1. p° principali. plaris q̄ꝫ canonis aſſignatiuus. Cuius ſignū eſt: qm̄ decio
practice ſuſcipe di 2m gradum ibi. Morboꝝ quiſpiam ⁊c.
Aut melius ꝙ ⁊ ſi aliq̄s ſermonū verificetur in paucis aut
raro in his opꝫ eum notare ne patet̄ ſm id veritateꝫ minime
ɔtinere ſicut 4ᵉ afoꝝ. criſim in ſeptima. Nubes rubea de
notat apparens in 4ᵉ: q̄ cuꝫ hoc magis ſm Gal. inſit albe
Afo. 21. niſi de ru. exprimeret nō crederet qꝫ tātaꝫ fore ipſius ſigni
ficationis virtutē: ita eꝫ ꝫ diminuti ſermones iueniunt̄ ple
P rūqꝫ vt phi exercitet̄ aīa: qd̄ modus oppōnis īter ſe extre
moꝝ medioꝝ virtuteꝫ oſtendit. Itaqꝫ medicine in p̄ calida
⁊ maxime in māſione illius p̄ma plus frigiditatis p̄cipā
te medicinā cal'am in p̄ma māſione tertij gradus cal'am ad
tertiā reducet ſcd̄i māſionē: ⁊ fortaſſis ad extremitatem ſe
cūde: ⁊ ad 2m totuꝫ per accidens quātitatis tn̄ rōne. ¶ Ad
p̄mū deniqꝫ Auer. in Gal. adductoꝝ dōm ꝙ mel nō cōfert
egritudini cal'e in tertio: lꝫ de ſe illius remittat feruorē: cuꝫ
medicinatio expetat oppōnem gradualeꝫ: niſi q̄d occurrat
accītal'r ꝓhibitiuū. Adhuc q̄ mel dulce velociter iflāma
bile ſuperat̄ adiūctū caliditatis ideo in ſe. ꝓhibent̄ frigida
etiā quādo fuerint dulcedini ɔiuncta. Dulce nāqꝫ eſt inflā
matiuū in cholaꝫ ɔuerſiuū oppilatiuū: vn̄ lꝫ ſtatim in mel
lis appropinquatione aliq̄ fiat caliditatis tertij gradus re
preſſio: cū ipm ſit in 2° calidū ⁊ ſiccū: tn̄ poſt morā facto in
dn̄ans trāſitu caliditas induceretur intenſior. Sicut euenit in
appropinq̄tione lignoꝝ ſemiuiridiū igni vehemēti. ¶ Ad
Q 2m dōm iam ex dictis apparuiſſe non eſſe inconueniens ꝓ
pter diuerſas gradus ſecūdi manſiones medicinam cal'am
in primo: cal'am in tertio ad ſcd̄m perducere: ⁊ medicinam
frigidam in primo ad eundem: quoniā calida in p̄mo per
ducet primo ad tertiam manſionem ſecundi gradus ⁊ ide.
frigida v̄o in primo ad ſecundam ⁊ ad primam.

Propter quartum ad primuꝫ q̄d dōm iam
oſtēſum. ¶ Ad aliū di
cēduꝫ: ꝙ lꝫ multiplicet̄ quātitas ⁊ ɔſequēter qualitas cal
ditatis multiplicat̄ etiā nō minus quātitas frigiditatis: vt
quādo multa ligna debili adiungunt̄ igni: obtūdūt eni ipꝫ
⁊ reprimūt. Agens nāqꝫ cum principal'r requirat patiens
ſibi diſpoſitum: ex hoc eni prouenit actio: carēs eo nō pote
rit operari: ⁊ p̄cipue quādo illud cui multa coniungit̄ q̄ti
tas fuerit debil'r actiuū. Illd̄ etiā qd̄ adunatū facit magis
tale eſt ſile in ſpecie ⁊ natura: nō aūt in genere. ¶ Ad aliud

A dõm id habere veritatẽ in cõtrarijs directe oppoſitis eque vigoroſis diu ſibi reſiſtentib⁹ in pugna: ceu in fortibus: vt diu in adinuicẽ euenit duellantib⁹: quãdo enĩ tũc vnus al/terũ ſupat ſenior reddit ſuper eũ q̃ ſi paruz reſiſtens mox ſuperaſſet. Talia ꝟo cõtraria nõ ſunt calĩ in p̃ ⁊ calidũ in tertio. ¶ Ad aliud dõmĩ volo eẽ cũ Auer. dicã calidũ in pmo hĩe ſenſibilẽ caliditatez: vt medicoꝝ teſtaẽ auctorita/te: aut caliditas pmi gradus: lz nõ ſit ſenſibilis p comparationẽ ad caliditatẽ ſcõi ſentiẽt: tñ cõparatione temperamẽti: ⁊ maxime vltima manſio gradus primi: vel etiã dõm ꝙ gradus primi: lz non ſit ſenſibilis eius operatio actu: potentia tamẽ eſt ita ꝙ elatiori coniuncta qualitati: vt tertij gradus mox ſentitur. Nõ enim euenit vt nõ ſit modo ſenſibilis aliquo. ¶ Ad aliud dicẽdum ꝙ non arguitur: ſed Jacob magis denotatur ignauia curioſa. ¶ Quantum etiam rõnes partis aduerſe ↄcludant intelligenti notum ſit manifeſte.

B

¶ Differentia. CXL.

Quod non ſit mod⁹ quo medicina valeat deduci ex po⁹ in actuz: ⁊ precipue frigida monſtraẽ: qm̃ id erit vel ex pte medicine in actuz deducende vel calidi inati: nõ qdem ex pte medicine: vt medicina: cuz ipſa ſit talis po⁹: ſeu virtute in techni. ⁊. 11. curatiue. Doceẽ enim eligi ſm virtutẽ tale ⁊ nõ ſm apparẽtiam vel pſentem actũ. vñ 5° colliget. Terrenaſcẽtia ẽt calia ponuntur in potẽtia talia: qđ aũt hꝫ in actũ pgreſſum hĩe non poteſt cuz actu careat omnifariã: Neq; ex pte ſubſtãtie ipſius maxime accidẽtibus cõcrete: cũ eius ita ſit s mã opatio: id aũt nãm retinet cibi ⁊ non medicine. Neq; ẽt ex parte calidi in corpore exñtis: cuz calĩ infrigidare nõ habeat frigidum deducendo ad actũ: ⁊ deductio in actuz fiat per aliqđ tale exiſtens actu. ¶ Amp. ſi medicina frigida deduciẽ ad actũ: aut illud qđ eã deducit erit calidũ actu aut frigidum: cũ tale ſolũ ſit operatiuũ. Nõ calidũ: qꝛ calor nãlis nõ habet aliquã viam gñandi frigiditatẽ. colĩ 5°. Neq; frigiduz actu cũ vita ⁊ act⁹ non ſtent cũ corpoꝝ per calĩ vt inquit. ¶ Adhuc non erit p diuiſionẽ ad mĩmã ſicut ſenſit Gal. qꝛ qđ mĩmũ eſt nõ agẽt: eo ꝙ forma nãlis debitã q̃titatez requirit in mã. De veneno enĩ ⁊ igne põt ſumi in tã modica quãtitate ꝙ nõ ſentieẽ: medium ꝙ ledat: tertijs cõplonum ⁊ pharmacorum. Propter qđ non eſt modum aſſignare quo poſſit medicamẽ ⁊ maxime frigidum in actũ deuenire.

C

Contrarium quoq; huius ſenſus nobis oſtendit cum videamus frigidum potentia corpori applicatum in actum frigiditatis peruenire: ſimilr ⁊ alia. ¶ Eti. Quod agit prius non agens ductuz eſt de potentia in actum: ſed hꝫ ſunt corpori occurrẽtia quecũq; q̃/re modum oportet quo hoc fiat aliquem ſtatuere.

Propter primum qđẽ ſciendũ: ꝙ qđ ſit medicina: ⁊ quot diceẽ modis: dĩa oſtẽſum eſt 3ª. 136. ⁊. 137. Eſt autem ea res q̃litate corpus alterãs ſua fine ipſius in ipm ↄuerſiõe. Differt nãq; a cibo qm̃ ſui operaẽ mã ⁊ igreſſuz hꝫ in corpus ſeruans ⁊ augmẽtãs illõ nutrimẽto diuerſificato. Tenet enĩ locũ de perditi ⁊ amplious in plurib⁹. Medicina q̃q; frigida dĩ illa que in ſummo aut a pdñio quãdã obtinet qualitatez: vt aq̃ ⁊ aer: aut cõmiſta frigidoꝝ vt ſolatrũ ⁊ papauer. Unũquodq; nanq; corpoꝝ 2ᵉ eſt tale aut ſimplr ⁊ in ſummo aut a pdñio. dĩa. 16. ¶ Po⁹ qdẽ eſt res imperfecta nata ſuſcipere cũ qua naturatur diſpõnẽ: velut hõ rõnalis quãdo naſcit ⁊ canis venatilis. ¶ Actus q̃z ex oppoſito res erit pfecta iaz obtinens cũ qua naturaẽ diſpõnẽ. ¶ Eſt autẽ potẽtia duplex. Una qdẽ p ſe. Altera ꝟo per accñs vt aque frigide curantis therami ex replerione. afoꝝ. 5. Prima qdem duplex. altera nẽpe principaliſſima: in q̃bus natura ipſa in perfectũ tẽdit: nullo eãdẽ exterioꝝ impediẽte que actus videẽ primus ſeu po⁹ 2ᵉ exñs forma. Reliq̃ ꝟo ceu mã adhe/ret ei qđ ſit idẽ. Qđ multiplr euenit ſm ppinquũ aut remoti⁹: vt qñ ex ſãguie ſit caro: aut cib⁹ bis coct⁹: ⁊ oino facile cõmiſcibilis velut panis ⁊ vinus adhuc elixa cõplonuz 3°. ¶ Scõo ꝟo de aia po⁹ ẽt adhuc duplex exiſtit. Una qdem pma ⁊ remota q̃lis eſt qñ qđ de nõ eſſe pgrediẽ ad eſſe ceu mineraliũ ⁊ terrenaſcẽtiũ eẽ ex po⁹ ſuſcitaẽ: ei ntoꝝ. aialiuz ꝟo ex iſtoꝝ eẽ ↄſurgit po⁹. Altera ꝟo po⁹ ſeu virt⁹ eſt 2ᵉ q̃ forma rei exiſtit qua eẽ hꝫ ⁊ actionẽ. Quã qdẽ Gal. vocat virtutẽ rei ſeu pſcitatẽ aut verã exñtiaz: vt tactum. 16. dĩa. ¶ Hꝫ quoq; po⁹ 3ᵉ exiſtit. Quedã nãq; eſt remota: non tñ pma dicta po⁹ que eſt virt⁹ ↄſiderata p opõnẽ quam noſtra corpa in eius efficiũt ſubaz. Quia qñ poritor illi⁹ a calore nr̃o patieẽ inato pueniet tũc qđ erat in po⁹ in actũ: q̃lis eſt po⁹ medicinarũ primi g̃dus ⁊ ſcõi marie. Po⁹ ſiqdẽ ppinqua in intẽtiõe habit⁹ exiſtit: q̃lis eſt napelli ⁊ veneni viperarũ põt in nr̃a corpora pimẽdo. Eſt ⁊ alia media hãs cuius qđã magis ſe tenet cũ po⁹ dicta remota: velut q̃ cũ intẽtione bonitaẽ extat aptitudinis: ſicut ſulphur medicamen medee ex ſulphure ⁊ aſpalto humido. Altera ꝟo eſt affinior po⁹ ppinque: maiorẽ hñs pdictã aptitudinẽ in actũ ceu medicinaꝝ po⁹ venenoſaꝝ: vt opij ⁊ euforbij. Hec autẽ ſiqdẽ po⁹ tota ſcõa inclinationez hꝫ in actũ pp eius parum ab ipſo diſtare valde maiorez q̃z potentia p⁹ appellata remota. Ipſa nãq; pp ter eius diſtare non multũ niſi alteratiuis multis itcruenientib⁹ trãſmutationib⁹ medijs in actũ deduciẽ. Po⁹ etiã ſcõa actus 2° de aia denotaẽ eſt primus: ſorẽ exñs materie ex qb⁹ rei ↄſurgit ſubãta qua qdẽ q̃litatibus medijs actus ↄſurgit ſecũdus qui operatio appellatur.

Propter ſcõm ꝟo ſciendum Gal. poſuiſſe tertiis cõplexionũ ⁊ ſimpliciũ mgis medicinã in actum deduci calĩ ⁊ frigidã ẽt per diuiſionem ipſius in minimas ptiũ. Acq̃rũt enĩ motuz ab extrinſeco: vt a nr̃i corporis calore. Qđ conaẽ oſtendere: eo ꝙ in diuiſa ⁊ minuta calĩ ipmiẽ meli⁹: ⁊ eis dñaẽ i ampli⁹: vt apparet in lignis ſiccis minutaẽ. In viridib⁹ q̃z humiditate plenis ⁊ integris calor vt ignis inaleſcere nõ põt: cuz vias ⁊ poros nõ ſibi iueniat patulos: qb⁹ ſubingrediaẽ. ¶ Hec aũt poſitio ⁊ ſi ſufficienter⁹ veritatẽ videaẽ ↄtinere: non tñ cãm q̃ſiti ſimplr exponit: ſed cõcauſaz ſeu occaſionẽ magis dicit. Quia ſi medicina nõ ifrigidaret frigida: niſi diuiſione eius in mĩmas partiũ: tũc cũ illã ſuſcepiſſet diuiſionem iaz foret actu frigida: qđ nõ eſt: cuz non appareat ex hꝫ exiſtere qđ potẽs in actũ deductiuũ. Et ideo Auer. Non eſt dicere ꝙ ſit iaz actu frigida diuiſiõe ipſa in ptes mĩmas deducta. ¶ Amp. diuiſio reſpicit q̃titatẽ: ſublata nãq; q̃titate ſubſtãtia idiuiſibilis pmanet. phyſicoꝝ p̃. Quãtitati autẽ nec actio nec paſſio attribuiẽ: mathematica enim neq; motum aut locũ hñt: nec tpe mẽſuranẽ: nec finis ⁊ bonũ in eis repeririẽ: vñ pn̄ᵐ ſaltẽ mot⁹ hꝫ eẽ: ⁊ per ↄñs nõ agũt nec patiũtur niſi metaphorice fortaſſe. 3° metaph. ⁊ de ge. ⁊ cor. p̃. pp qđ ex diuiſione reſpiciẽte q̃titatẽ ſibi deductio po⁹ in actũ cũ nõ ſit qs huic modus actiõis aſſignari nõ poterit. Mõſtraui nãq; ex dĩa. 60. oẽm actionẽ q̃litatib⁹ pfici cũ ei⁹ rõ in ↄ̃ietate ↄſiſtat q̃ pprius q̃litatibus ineſt. ¶ Rurſus. Si medicinã deduceret de po⁹ in actũ: nũc aũt que mĩma ſunt opõnẽ hĩe nõ põt: cũ forma determinatã q̃titatez requirat ⁊ mãm. Eſt enĩ mĩmã carnẽ ſm Ariſt. aſſignare: vt inductũ de veneno ⁊ igne. Sicut enĩ corp⁹ minoraẽ: ita ⁊ virtus remittiẽ 2° cañ. Propter qđ ↄcludiẽ ex diuiſione medicine in ptes minutas nõ poſſe po⁹ eiuſdẽ in actuz ↄſurgere. Et ſõ Auer. Gal. dicit ſicut fugitiuũ. ¶ Attẽdẽdũ tñ ꝙ q̃q; diuiſio in ptes minores medicie nõ ſit cã deuẽtus po⁹ in actum eſt tñ ↄcauſa quodãmõ velut ignis nutritionis ⁊ alimenti. 2° de aia. Res nãq; ↄuertibiles ⁊ de po⁹ in actuz deducibiles qñ in ptes ↄuertunẽ paruas facilius in actũ deducunẽ: vt teſtaẽ p Gal. ẽt in lignis ſiccis ⁊ minutatis ⁊ hũidis viridib⁹ ⁊ integris appere: vt enĩ ↄgregatio ⁊ ſegregatio nõ eſt

D E F G H

Margin notes: A13. tex. cõ. 87. — Col. c. 2. 3 me°. 1. c. 9. tertia h. — Cap. 24. poſt me°. — Cap. 3. p° medium. — ſum. diſ. 4. ca. 2 cir ca pn°. — Cap. 4. in pncipio. — Dĩ. 4 ca. 3. circa fine. — Mol. 21. — Cap. 1. p° pncipiũ. — Te cõ. 55. ⁊. 61. — Ubi ſupra iuxta finẽ. — Te. cõ. 5. — Cap. 1. p° medium. — Dĩ. 4. ca. 1. circa pn. — 5. coll. c. 3 p° me°. — Col. t. c. 15. — Te. cõ. 5. — T. cõ. 44. — Phyſ. te. cõ. 38. in argu. — Tra. 1. ca. 5. añ me°. — Te. c. 41. ⁊. 39. 3° cõplo. ca. 3. a me.

I gñatio ⁊ corruptio ſicut poſuere antiq: ↄferũt tñ ad gñonē ⁊ corruptionē. Nã ↄgregata ⁊ ſepata leuiter exiſtũt corruptibilia: p̄ de gñone: ita i ꝓpoſito. ℂ Sȝ ꝫ. A. ſcđi p̄. ex modũ Gal. tenere ingens. Medicia ſubtilis eſt: cui⁹ ꝓprietas extrattvt cũ a virtute patiẜ nãli: que i nobis diuidaẜ in corporib⁹ nr̃is in pres mimas. ℂ Dõm ꝙ. A. nõ dixit id vt daret modũ vlr deducēdi po^{am} medicine in actũ: ſed vt medicinã deſcriberet ſubtileȝ per id qȏ erat ei notius aliarũ relatione que hȝ nõ hñt ſubaȝ. ℂ Auer. do. 5. collet. ponit ꝙ medicia frida ex po^a cõuertaẜ in actũ per caliratē in ea exiſtēteȝ: quã qdem calor inatus ⁊ ſilis vtcũqȝ caliditati illius ſuſcitat de po^a in actũ ifrigidãdo chilũ: ⁊ p ↄñs corpus: ait nãqȝ medicinam fridã nõ ifrigidare niſi qr in locis digõnis ad diminutũ ↄuertiẜ amplius calorē q̃ȝ calor ſit corpis: ita ꝙ chilus gñatus ex ea eſt a calore corporis diminut⁹: ⁊ idȏ dr̃ ꝙ veraciter infrigidat eo mõ q̃ dicit 2° ce. ⁊ mun. ſtellas nõ agere frigiditatē: ſed calores ſilẽs vnicuiqȝ elñtoꝝ detẽſtãs. A. ponẽtē aliq̃s ifridare: de q̃ perqſitũ ꝓbl. 25. Hoc ēt conaẜ ꝓbare ingens calorē nãlē nõ hr̃e aliquã viã gñandi friditatē: pp qȏ viſuȝ eſt ei ꝙ ois medicina frida pp caliratē in ipſa exñtē ꝓportionatã vtcũqȝ calori corpis in actum pueniat friditatis. ℂ Hec aũt poſitio cuȝ ipſius motiuo calũniã patiẜ nõ paruã: ſic eni ei⁹ modus ↄueniret ſoli medicine ad vētrē puenienti cũ ibidē gñeẜ chilus: nõ aũt alr applicate. ℂ Adhuc. ſi ↄuerteretẜ medicia non q̃litate ageret ſȝ mã. ℂ Eti. Talr nũq̃ȝ dicemus aliquã tũc vere fridã niſi corporis relatiõe aialis: cũ tñ illo dēpto q̃dã in ſe ⁊ ad elñta ſint frigida ſm opõnes diuerſas. p̄ 2°. ℂ Amp̄. ſi eſt dare calm eſt ⁊ fri. nã ſi vnũ ↄ̃rioꝝ eſt in nã: ⁊ reliquum. 2° ce. ⁊ mũ. Sȝ calm inueniẜ veraciterqȝ calefaciens: g̃ ⁊ fridũ vere infridãs. ℂ Rurſus. cũ opatio faciat ſcire formã: qȏ ſenſibilr ledet aut deſtruet opõnes ſui friditate veraciter eſt fridũ. Hȝ aũt multe ſũt medicinaꝝ: q̃re ⁊ fride eruntqȝ cuȝ ēt ſicut aliqd eſt ita ↄcipiaẜ ⁊ ſignificet: fridũ eni dr̃ ab ifrigidare: ſicut calm a calefacē. ℂ Iridēȝ. ſi pp caliratē inuētam in medicina frida deducaẜ de po^a in actũ: tũc medicina minus frida citi⁹ pueniet ad actũ friditatis cũ minorē hēat ↄ̃rarietatē ad calm q̃ȝ medicina fridior. Cui⁹ ↄ̃riũ ↄſpicim⁹ in ſempuiua: vermiculari vua canis ⁊ ſilibus ex vna pte: ex alia v̾o in ſolatro mitioſo: iuſqamo: mandragora: lacte papaueris egyptiaci ⁊ talib⁹ hñib⁹ itẽſiorē friditatē: q̃ tñ velocí⁹ infridãt actu ãndictis. ℂ Adhuc. ſi calor corpis non deducit medicinã fridã ex po^a in actũ niſi pp calirate i ipſa reptã: q̃rēdũ eſt tũc qd fridũ in ipſa ſuperãs ↄ̃ducat ad actũ aut erit dare ꝙ nõ deducaẜ in actũ: cũ iã careat calo aut ꝙ in medicia oĩno frida adbuc inſit calȝ pp qȏ pueniet in actũ ⁊ ſic nõ erit frigida: ĩmo poti⁹ ſit ca. ℂ Inductiuũ ipſi⁹ fortaſſis non valet: calor nãqȝ corpis ⁊ ſi nõ hēat p ſe ꝓ o^{am} aliquã ad infrigidãdũ: tñ p accñs inexiſtit: velut aq̃ frigide in calefacere per accñs ⁊ morbos ēt curare frigidos vt thetanum ⁊ talia. 3° de cõplonibus. ⁊. 5. afor. Refrigerat nãqȝ calm aut mãȝ ꝓpriã ↄſumendo vel poros apiendo corpis qb⁹ exhalat foras aptis. ℂ Quidã v̾o ſomniãt calȝ me^{na} fridã in actũ deducē ꝓhibēs remouēdo. Tũc ſiqdeȝ medicina frigida foret alia a conſtruente ipſam frigido.

M **Propter tertium** qdē ſciēdũ: ꝙ qs fundat⁹ ſup ſniaȝ Ariſt. actiuoꝝ ⁊ paſſiuoꝝ poterit aliquē coğſcere modum: quo fridũ po^a in actũ cõmodius deducaẜ: ꝙ aũt deducaẜ ſeſus idicat cũ rõne: eo ꝙ ois actio ſit ab ente actu. Apparent aũt q̃dã hñtia nũc opõnē illa carẽtia ꝓus: q̃re ex po^a puenerũt in actũ. In eadē eni v̾o po^a actũ ſemp precedit: 9° metaph. Rõ autē deducēdi frigidũ de po^a in actũ eſt idẽtitas ⁊ ſimilitudo generalis vel mãe: alteritas aũt ⁊ diſſimilitudo ſpãlis: faciēs nãqȝ ⁊ patiēs ⁊ oĩno ↄ̃ria gñe qdē ſunt eadē ⁊ ſilia: ſpe autē altera ⁊ diſſilia. Actiua eni ⁊ paſſiua adinuiceȝ ſunt ↄ̃ria ⁊ mediaꝝ de ge. Cũ eni calm corporis agat in fridũȝ poten

ſialeq: eius po^a: vt oſtēſum eſt: nõ multũ diſtat ab actu: cũ ſit forma eius: ſuſcitaẜ ex ſuo ↄ̃rio ⁊ in actũ deduciẜ. Actiuis eni ⁊ paſſiuis ↄ̃riis fortib⁹ ⁊ diſpoſitis applicatis adinuicē tēpore ſm Ariſt. ⁊ Gal. ipoſſe eſt nõ agere. Modũ aũt hũc indicat nobis qȏ videmus accidere in aliis tã calidis po^a deductis in actũ per ſuuȝ ↄ̃rium q̃ȝ ēt frigidis. In calce nãqȝ inextincta calm poſt multuȝ tp̄s remanet virtute: que aduenĩete frido actuali ſuo ↄ̃rio in actũ puenit caliditatis. Obſediẜ aũt calm calcis ⁊ vigoraẜ ab aque frigiditate infrigidãte ⁊ poros claudēte: pp qȏ calm in ſeipm ↄctum: vigoraẜ ⁊ excitaẜ tãdē ſupans frigiditatē aq̃ actualē. Sic ēt ex trãſitu aque frigide ſup mineras ſulphureas po^a ꝓpinquiori deducta in actũ caliratis excitato in hȝ mineris calido ab aq̃ ipſa reddiẜ cal'a de ꝓprietatibus elñtoꝝ. Hoc ēt mõ ↄfectio ex ſulphure ⁊ aſpalto: quã qdã ↄſtruũt carioſi expoſita pluuie inflãmaẜ qua qs poſſet domuȝ inimici occulte cõburere: qȏ ⁊ cib⁹ nou⁹ mēbris idicat occurrēs cibi ei. Et acetũ ēt parti dẽntis. 170. Silr ⁊ po^a frigida in actuȝ deueniunt ex calo: velut mõſtraẜ etiã marmore expoſito ſoli, pãnis inuoluto: qȏ ēt apper in glacie: grandine ⁊ flegmate vitreo calore ↄcitato clyſteriis: qb⁹ nõ ſolũ friditas inexiſtit actualis: verũ ēt potẽtionalis: qñ eni liq̃ſcũt vehemẽti⁹ infridãt. Sic igiẜ ⁊ in corpe nr̃o medicia frida deduceẜ ad actũ infridãdi excitato calo frido ſibi ↄ̃rio: ſicqȝ frigidiora cũ magis oppugnent calo corpis q̃ min⁹ frida citi⁹ ſuppeditãdo calm mota ab eodē in actũ deueniunt frigiditati: vt oſtēdit nã narcotici cũ vino exbibito calo aut aliq̃ modico calo: vt caſtoreo addito. Cõcitatis eni ⁊ nõ refrenati citi⁹ in actũ ifrigidationis ↄ̃ducit ⁊ fortius. Infridat eni ēt ſi exhibeaẜ calefactum valde: vñ cõplonũ. 3. Sicut aq̃ cal'a iniecta flãme extiguit eã: ita ⁊ opiũ ifrigidat ⁊ periculũ iducit mortis: ⁊ ſi maxie calefeceris. ℂ Cõtingit aũt circa p̄dicta duplr dubitare: p̄ qdeȝ qr cũ medicia cal'a cõlcet cũ calore corporis: nõ ſoluȝ in gñe: ſeu mã: veꝝ etiã in ſpecie ſic poterit: ſicut eni alba, oia ſũt indĩnta ſpē. topicoꝝ. 4. ita ⁊ qualiuȝ reliqua: nõ poterit igiẜ in actũ deduci. Et cũ opponaẜ rõni: qua poſitũ eſt ↄ̃ria in actũ deuenire: dictuȝ nãqȝ oporteret ⁊ alteritatē ⁊ diſſilitudinem fore in ſpe. ℂ Dubitaẜ ⁊ itidē: qm̃. 9. metaph. ac de aialiũ ge. 2°. ꝙ ſemp ex poteſtate ente ſit actu ens ab actu ente: vt hõ ab hoie: ⁊ muſic⁹ a muſico. Et hinc eſt qȏ dr̃ ꝙ oē qȏ deduciẜ de po^a in actũ p aliqd tale educiẜ actu: qȏ in deductiõe medicine de potentia in actũ nĩme reperiẜ: vt tactũ. ℂ Ad p̄mũ qdeȝ dõȝ: ꝙ ca. potentiale medicie ⁊ calm corpis: lȝ videanẜ cõuenire: non tñ ↄueniunt niſi remote ⁊ in gñe. In ſpe aũt ⁊ nã differunt maxime velut eſt calm p̄mi gradus ⁊ ſcđi ⁊ tertii ⁊ q̃rti. Media eni ↄ̃rietatem hñt ad extrema ⁊ nõ tñ extrema ad ſeipa. p̄ 2°. ℂ Eti. Unũ calidoꝝ eſt po^a: reliquũ v̾o actu: ac vnũ ſimplex vt medicinaꝝ ⁊ elñtoꝝ: aliud compoſitum: vt corpis: ⁊ lȝ oia alba inquãtum talia indiſtãria: differunt tñ inquãtũ alia: ſic ⁊ in reliquis. ℂ Ad aliȏ dõm: ꝙ aliqd deduci de potentia in actũ: nil aliȏ eſt q̃ȝ gñari qȏdã. Eſt eniȝ gñatio deductio de nõ eſſe ad eſſe. In gñatiõe nãqȝ 3^x attendiẜ ſilitudo: eſt eniȝ q̃dã ſimilitudo realis ⁊ vniuoca penes quã attendiẜ ſilitudo forme ⁊ ſpēi: qua ſilitudie ꝑfecta generãt: vt hõ hoieȝ ⁊ equus equũ. Et hȝ gñonē opȝ ab actu ente fieri ⁊ hñre ſilitudineȝ vniuocã cũ gñato: imo iterdũ ⁊ ſilitudo reperiẜ in idiuiduis vt apper in aſſimilari parentibus ēt ſm cicatrices ⁊ ſtigmata: de gñone aialium p̄. Eſt ⁊ alia virtutis equoca magis qua ſol nos gñat ēt q̃ ſunt vegetabiliũ ⁊ aialiuȝ ex putrefactiõe ſolum. Sic ēt vinum gñat ebrietatē: ⁊ mor⁹ caliditatē effectiua tñ virtute ⁊ non for^a: nõ eni formalr pmanēt taliat⁊ in hȝ gnõne lȝ reqraẜ actualis exñtia exterius motiua: nõ tñ reqriẜ idẽtitas formalis: ſuffic̄ eniȝ v̾tual' ſola. Eſtqȝ 3ª ſilit^{do} iter iſta duo me^a: q̃le eſt qñ due ſpēs ꝓpinq̃ aialiũ in q̃rti^{te} ⁊ tpe geſtatiõis aduenientes i, adiuicē ↄiũgũt i tertiȝ gñonē vt i mulũ ⁊ leopardũ. 2°

Te.cõ.10. C.4.in principio. Cap. 3. in medio. Cõ.42. in fine. K ꝓble. 17. t.20. Ho.2.ſẽ. 2.cap.15. cir. me^o. Te.cõ.18. L Cap.5. in medio. Aforis. M Te.cõ.13. Te.cõ.51. N p^o 6 ge. cor te. cõ 54. O Cap 3. in fine P Te.cõ. Cap 1 fine. Col^r ſeci 3 ca. 3 in medio. Q Ca.17. in fine.

A Cap.5 in medio. De 3.c.1. ꝑ medū.

de ge.an̄i. In his nāq; nō attēdit̄ ſili^{do} formalis tm̄ ſint virtual' ſʒ vtrāq; : vn̄ ⁊ agēs ꝑter h̄ ꝙ exiſtat actu opʒ ſili^{nem} iducē ex virtuali ⁊ ſpeciali ꝯfractā: cū itaq; ſilitudo medicine ad corpus ſit virtualis ſolū ⁊ nō formalis. Sic eniʒ foret ipſamet ipſa nr̄i corporis ſuba: vt arguit̄ ꝑ p^{a}. ſufficit ꝙ ſit agēs deductiuū ei^{9} de po^{a} in actū: tale actu exñs cū ſilitudie quadam virtuali: non autē formali. Et de hoc dr̄a viſum.101.

Propter qd̄ apparet 4° qd dōm ad inducta : quoniaʒ cauſa qua medicina frigida deducit̄ de potentia in actum eſt potētia ꝓpinqua ad actuʒ cum ſit ipſius forme ⁊ nō potētia ad eſſe remota : ⁊ calm̄ corporis actu tale exñs virtute ſola. Appuit ēt quē calor corpis modū hʒ ifrigidādi. ¶ Ad p^{m} tn̄ dōm ampli^{9} ꝙ medicina deducit̄ de potētia in actū: ⁊ ex pte qdem medicine velut pncipij paſſiui actione cali tāq; actiuāta vt medicia cal'a directe in actū deducat̄. Frigida xᵒ q̄ſi a latere ꝑ modū ꝯtrietatis cuiuſdam. Contraria eniʒ nata ſunt adinuicem agere ⁊ pati. ¶ Ad aliud etiam apparuit: quoniaʒ per accñs calm̄ po^{em} habet ifrigidandi. ¶ Ad aliō ſilr̄ qd dōm iamviſuʒ.

B

¶ Differentia. CXLI.

Uod medicina attractiua vadat ad humorē attrahēdū ⁊ nō in ventre permaneat oſtēdit̄ ꝑ Ari. ꝓble. p^{a} dicentē. Quādo medicine vētrē ingrediunt̄ ⁊ diffundunt̄ ferunt̄ ſʒ quos poros nutrimētū fertur in venas. ¶ Adhuc Dam̄. in aꝑo. Opʒ ad purgandū in ſilitudine cibi medicinā ꝯuerti per igeniū : vt nā eā apte recipiat ⁊ retenta per venas reportet. ¶ Amp. 7° hic. Quādo mēbra ꝑmanēt ſm̄ diſpōneʒ ſuā nālē attrahūt qd̄ eis eſt ſile ⁊ ꝓpriū. ſ. cibū. Quādo aūt ipſis accidit diſpō egreſſa a nā attrahūt qd̄ eis ꝯtrium ꝓp deſideriū geſcēdi a leſione. He autē ſunt attractiue medicine cū ſint de gn̄e veneni. ſcd̄o re. ac. ¶ Rurſus practice ⁊ canone ſcd̄is. agaricus facit ꝑuenire medicamēta ſolutiua in corporis extrema. dicit ēt ꝙ hermodactyli ōbilis ſolonis entes attrahūt a remotis: vt a iūcturis ⁊ in eis ſtipticitatē relinquūt: vnde valde ꝯferūt. Hāc xᵒ ſtipticitatē nō iducerēt niſi eoꝝ ſuba ꝑueniret ad ipſas. ¶ Adhuc. aut ſuba trāſit ad humoreʒ: aut virt^{9} tn̄ cū nō plura ſit p^{a} aſſignare. Siqdē ſuba: tunc ipſamet medicina ibit ad humorē: ſicq; ꝓpoſitū ꝯuincit̄. ſi xᵒ virtus ſolū vt abſq; ſuba : tūc accñs erit ſine ſubto ⁊ de ſubto migrabit in ſubm: virt^{9} xᵒ eſt accñs in gn̄e locatū q̄litatis: qd̄ eſt ꝯ phyſicoꝝ ⁊ gn̄ationis ꝑmoꝛciā diuino intellectui. ¶ Paln. Exhibitio cibi aut pot^{9} vt aq̄ maxime fride poſt medicinā facit illā opari: qd̄ non videt̄ aliter niſi q: medicinam in humores ipellit ⁊ mēbra. ¶ Rurſus. ois actio perficit̄ ꝯtactu. primo de generatione ⁊ corruptione. Contactus autē omnis ponitur ibidem corporū: itaq; medicina cum eius ſubſtantia tranſiet ad humorem.

Phle.42. Hiep.14. Cap.5. in medio.

C Col'. 6. 22.ar.ha. Cap.54. ⁊ dō.558. tro.2.c.81 in eā fin̄e. A 3° 12°. tra.docte. ca.8.circa pncipiū. Te.c.14.1 ꝑ. T.c.8ʒ. in 8.c col'.1. c.11.12.31 ⁊.55. Col'.1.c8. ho.78.et 89.

D Bre.7.c. 80.in hn. Sto.a.c.53. p.4.c.4. ſuo fine. A.1.1.ca.ū. h.2.5.ca.2. 3° ꝑ ſimp. dif 4.c.4. ad medū

Huius quoq; ꝯtrium ſapiūt excellētes medicorū: vt Joānes ſerap. Haly. Aui. ⁊ Meſ. Sermones eni ipſoꝝ apti^{9} ſonāt medicinā quando attrahit hu. vētrē ihabitare. ¶ Amp. ſi ſuba ꝑgeret medicine ad humorem debilitaret̄ : ⁊ in via diſſolueret̄ ita vt ſimilitudo corrūperetur: quā ad hu. habet attrahēdū: qua ponitur a Gal'. attrahere: q̄re ꝑmanet in vētre ſaluata trāſmiſſa ad hu. attrahendum virtute. Si eniʒ vt aiunt qdā ꝑgens diſſolueret̄ in fumos nouū ide fieret gn̄atū corrupto priori: ceu ſpūs generatur ex humorib^{9} ſubtiliatis ali^{9} exiſtens ab illis ꝓp qd̄ virt^{9} tēdit ſola medicine ad humores.

Propter primū antea q̄ſitū exponat̄ ⁊ ōmuʒ ad quē locū attrahat medicina oſtēdat̄. ¶ Propter hʒ ꝑmū ſciēduʒ medicinā attractiuaʒ fore q̄litate eius eēntiali : que virtute ſibi idita ſue ſpēi ex humorib^{9} attrahit qd̄ eius ꝓpriū euellere. Quid aūt ſit attractio ⁊ quotiēs ⁊ q̄uo fiat aut q̄litate ſola: ceu Ariſt. cū Auer. fortaſſis vi ſētiretaut ꝑ athomos idiuiſibiles: vt epi

Colſr.6. tex.4.c.8.

curus ꝑ nāſiā iduct^{9} virtuti ſuſcipiens poſitionē Democriti ⁊ Leucippi: vel a tota ſuba ſue ſpē : aut a virtute ꝯñte illam mōſtratum dr̄a.51. ⁊ .60. vtcunq;. Dem̄ eſt autē q̄litate eſſentiali: vt expoſitū eſt dr̄a.71. Subditū āt virtute idita ſue ſpēi. ¶ Quin medicinaꝝ q̄dā ſoluūt a tota ſpē : q̄les ſunt dicte attractiue diſſolutiue cal'e ⁊ ſicce: q̄daʒ xᵒ a q̄litate: ⁊ he aut ſui pōdē vt myrabolāi ⁊ cydonia: vl' leniendo vt caſſiafiſtula ⁊ viole cū ſiṁe: aut lubrificando: vt pſilij mucilago ⁊ prunoꝝ ſic ſentiūt. A. ⁊ Meſ. 2° vo practice q̄ſdā medicinaꝝ ſoluere ſentit̄ ſuo acumine: vt euforbiuʒ qd̄ virtute voluit ꝑdicti ſoluere occulta. ¶ Eſt aūt dr̄a iter medicinā attractiuaʒ ⁊ alias. 1. ſen. 4. ſolutiuas: q: attractiua ꝑ ſe attrahit: ꝑ accñs xᵒ ſoluit: eo ꝙ hūores ducit ad vētrē aut iteſtina: qui demū nāe redditi odioſi eos per vomitū aut ſeceſſuʒ educit: vn̄ ꝑ 4°. Cū hu. fuerint ad ſtōchū vel iteſtina attracti huius nā mouet̄ ad h̄ vt eos nā pellat cē. Alie aūt medicie ⁊ ꝓprie tres ꝑdicte ꝑ ſevident̄ magis ſoluē aut ſui pōdere deſcēdere cōprimēdo. Et ſi in myrabolanis q̄ſdam poni oporteat virtutē attractiuā cū euacuent choleraʒ aut melāʒ q̄nq; diſtantē obuiatione aut leniēdo nām vt ſicterim ⁊ mēbrorum expulſiōis ductus vel lubrificādo nām ⁊ aptā fluxui reddēdo: hec eni inuit̄ dr̄a. 3° canone ſen p^{a}. inter lenitiuū ⁊ lubrificatiuū qſi dī nām cholericā fore euacuandā cū eo qd̄ lenit nām ⁊ lubrificat nām. Additū autē fuit ex humoribus. eo ꝙ 5° pharmacoꝝ. ¶ Mediciarū q̄dā attrahūt hu. vnū de ſui ꝓprietate determinatū: vt ſcamonea cholerā: alie xᵒ duos lʒ vnum pncipalr̄ vt aloes anthonomaſice cholerā: ꝯſr̄ aūt flegma: ⁊ polypodiuʒ melācholiā ac flegma groſſum. q̄daʒ xᵒ preter ſanguinē oēs: q: illi^{9} attractiua nō hī hodie medicia. Gal'. eniʒ fecit illuʒ ſuſpendi preſide iudicāte qui eam ſciebat. 144. Sāguis tn̄ mundificat̄ ea: ceu agaricus ſʒ Gal'. vn̄ ⁊ Meſ. Democritus dixit ipm̄ fore medicinā familie. i. cōem ⁊ familiarē cūctis. Cūat eniʒ nām oēʒ: ⁊ ab oib^{9} mēbris educēs ſingulis preſtat iuuamentū non modicū. ¶ Cuius itaq; dualitatis aut pluralitatis attractiōis cauſa pōt ꝯtingere taʒ ex parte medicine q̄ʒ ēt ex pte hūoꝝ attrahēdoꝝ. Medicie ſiqdem q: calor ipſi^{9} q̄ſtūcūq; vigoroſe nō eſt actualis ꝓprius ceu forꝫ magnes ꝓpa virtute ad ſe attrahit: ſʒ acqrit ⁊ in actū deducit̄ cū ſit potentionalis ſolū per calorē quo afficit̄ nature. Aliogn in ipʒ nūq̄ opareᵗ ꝑ 4°. vt in corporib^{9} appꝫ mortuoꝝ: quem qdē calorē opʒ eē determinatū ⁊ ꝓportionatū medicie q̄ʒtitate hītis ⁊ q̄litate. Nā ſi q̄ʒtitas multiplicet̄ medicie: alīū ēt purgabit hu. colliʒ. 5. ⁊ ſimilr̄ q̄litate ſpēb^{9} eleſangie vigorata. Sic itaq; attractio nō ꝑuenit niſi ꝑ viā cōpōnis cuiuſdaʒ ꝓportiōis. In medicina nāq; virtus attractiōis eſt ſic ligata ⁊ in potētia: quadam magis q̄ opʒ calorē demū corpis : vt attrahat ad actū deducere. Nō aūt talis vſquequaq; eſt ꝓportio magnetis ad ferrū : virtus. n. attractiōis magnetis plus ē potēs ⁊ libera i ferrū attrahēdū. Ex pte q̄ʒ hūoꝝ: tn̄ nō eſt lōginquū qn oēs hu. habeāt ꝓpinqtatē in vno gn̄e cū gn̄ent̄ ab eadē xᵗute fere ſpecifica eodēq; calore cōi ⁊ organo: differētes tn̄ ſunt nō parum rōne māe ex q̄ gn̄ant̄ circa quā agūt ꝑdicta : dr̄a.29. ꝓpterea cū ſint vehemēter affines ſi multiplicet̄ q̄ʒtitas cū virtute medicine: vni ēt attribute determinate humori alioſ educet ꝯſr̄ ⁊ ꝑcipue habilitatos ceu chol'a ⁊ affines illi q euacuat̄ humoris ꝓprietate: q̄re medicina chol'e attractiua eā ꝑmitus attrahit: deide fla: deinceps melām: ⁊ vltimo ſanguinē: quē qdeʒ nā tāq; natū ſibi dilectiſſimū vltimo ꝯſeruat ⁊ recōdit. Coacta tn̄ medicaminis agitatione ac feruore vehemēti aliquā ei^{9} exhibet ptē: vt ea medicie extra corpus depellat ſubam : velut ꝓbus iprobuʒ a ſe adducit ſibi qd ſui relinquēdo: que aūt determinate attrahit fla: poſtea cholerā: deide melaʒ ac ſanguinem poſtremo. Attrahens xᵒ melaʒ demū attrahit ſupfluēs cholerā: deinceps flāᵃ eādē ſanguinē. dr̄a.144. ¶ Venter aūt hic ſumit̄ pro ſto-

E t.24.c.3° ph 1.c.10. Colſr.5. colliʒ.c.18 Ca.14.circa pn̄. Col'.2 ca. nōd.ira.2 ca.536.et 537. Ixel' p^{a} A.1.1.ca.1. Ca.54.nᵒ 555.

Cap.4.in ſuo fine.

F

Tra.2.ca. 11.p^{o} me^{m}

Colſr dif. 4.ca.3.ad medium.

Ut lib. 9. pharma. cap.3. Col' li.6 catarticis cap.5.cir. pn^{m} ⁊ 461. de ſimp. cap 5. De ſimp. ad pl.c.16 ꝯ ſim.ca.; ꝓprie.

G Cap.5.ad medium.

Ca.11. in ſuo fine.

H

I macbo cõiter apud nos dicto q eſt locus ꝯcauus in quo ei
Vñ̃e ſeo. bi reponũt ⁊ poꝰ ꝑmitꝰ digerẽdi:quẽ Gal. ꝑiſophago ac
cipit ſiue mery:qd ãt ſit ⁊ quotiẽs dicat̃:oñſuꝫ eſt dɔa ſuffi
ciẽter.53. ℭ Propter 2ᵐ hꝫ ſciendũ ꝙ medicina attractiua
vel educit ꝑ vomitũ icitata nã vel ꝑ ſeceſſum:ſiqdẽ ꝑ vomi
tũ morãs in vẽtre attrahit ex humorib⁹ ad ipm:quẽ ſibi eſt
ꝓpꝛiũ attrahere:q qdeꝫ cũ ad vẽtrẽ ꝑuenerint medicinãq̃
attigerit illiꝰ ceſſat attractio:cũ attrahens ſil̃ extet cũ attra
cto. Et tunc nã hũoꝝ horribilitate ac ẽt meᵈᵉ acumine irri
tata illis ſibi redditis odioſis iſurgit vt ipſos expellat in q̃
eẽ vomitũ faciẽdo. Si ãt ꝑ ſeceſſum educat meᵈᵃ ꝑmanens
ħ in vẽtre ⁊ demũ ad iteſtina deſcẽdẽs hũores ꝑ ſe attrahit
ad ipſa:nõ ãt ad vẽtrẽ. Per acciñs tñ vt vẽtris in diſpõne in
ferioris aut eiꝰ fortitudie vl̃ vẽtris ſupioris debili'ᵗᵉ ſeu ali
cuiꝰ ſyderis ſupioris dñio:velut qñ qs meᵈᵃᵐ ẽt ſbductiuaꝫ
K ſũpſerit luna exñte in ſigno ruminãtis aialis:ac eo aſcẽdẽte
dño ſilr̃ aſcẽdẽtis exñ̃tꝫ i medio celi vl̃ planete illic exñti ꝯiũ
cto. Medicis hꝫ vomitu euabit:vt dicit cẽtilogo medici.

7.heᵗ. ca. 10.pᵒꝑnᵐ ℭ 1.53. añ medium. **Propter ſecundum** qdẽ ſciẽdũ quoſdã vo
luiſſe ẽt ſubductiuam
hũores ad ſtõchũ attrahere:q̃s qdẽ ꝑlib⁹ Joãne ſerapio in
ꝑlib⁹ redarguit:⁊ 2ᵒ practice. Primo ſiqdẽ qꝛ hũores a me
dicina ad vẽtrẽ attracti remanerẽt ambo in loco vno:vt in
vẽtre ſicut magnes nõ ſeparat̃ a ferro attracto ad ſe ⁊ ſibi cõ
iuncto:⁊ vt ſic ſeceſſus nõ itercideret neq; ẽt vomitus. ℭ Ad
huc nã ſemp agit qd meliꝰ citius ⁊ leuiꝰ. Eã eniꝫ videmꝰ in
oib⁹ ex pollib⁹ faciẽtẽ optimũ de iuuẽtute ⁊ ſenectute. Hoc
aũt eueniret ſi hi ꝑmãſerint in iteſtinis ⁊ nõ ad vẽtrẽ:q grauẽ
ter ledit̃ ob eiꝰ ſenſibilitatẽ:⁊ maxĩe qñ cholerici fuerint ⁊
aduſti. ℭ Palin. Nulla neceſſitas eſt vt hu. attracti ad inteſti
na ꝑueniant ad ſtõchum:cũ poſſint breuiꝰ ⁊ tutiꝰ deorſum
ꝑ iteſtina expelli. ℭ Amp̃. vẽter ⁊ ſtõchus ſibi ꝯiectus de
putatus eſt attractiõi ⁊ iuuatiuo. Attrahit eñi tunicis dua
bus:expellit aũt altera ſolũ:quã dicunt extrinſeca. Inteſtia
L vo ſunt expulſiõi ordinata:⁊ ſupfluitatũ receptiõi:q̃s ẽt
duab⁹ ꝓpellunt tunicis. ℭ Rurſus inteſtina ſũt aſſueta ſu
pfluitatũ acutaꝝ ꝯtriſtantiũ receptiõi:nã chola cum aliis
ſupfluis ſilr̃ decurrit ꝑ ipſa ꝯtinue. Vẽter ãt minime ꝯſue
tus ẽ cibos ⁊ potꝰ ei delectabiles ⁊ ꝓpꝛios aſſumẽ. ℭ Et.
regitiua nã nũq̃ ꝓpingorem ſemitã omittit ⁊ facilẽ remo
tam eligens ⁊ laborioſaꝫ cũ ipſius ſit opus itelligentie oĩs
melioꝛi diſponẽtis mõ. 12. apparens metaphy. ħ aũt eueni
Colli' te. tomᵉ. 53. ret ſi hi repent ad ſtõchum:qd nõ ſolum mime ꝯtingit:imo
non paꝝ meᵈᵃ vomitiua efficit̃ ſeceſſiua:qd accidit aut qꝛ
medicinaꝝ declinatiõe cũ ſint graues:ſũt eñi miſte in qbus
eẽntia ꝑdominant̃ grauia petũt ampliꝰ deorſuꝫ:vel qꝛ can
nales ⁊ vie ꝑ q̃s ptes expellunt ſupflua plus ad inteſtina q̃
ad vẽtreꝫ ꝯtinuant̃ ⁊ redũdãt. ℭ Palin. Nã eligit ſupflua
⁊ nocitiua trãſmittere ex ptib⁹ nobilib⁹ ad viles ignobiles
⁊ nõ eõꝫ:iſꝫ vẽter cũ ſuis partib⁹ eſt iteſtinis nobilioꝛ. ℭ Itẽ
dem nã ſemp ex ꝓpinquiorib⁹ ducit viis recte operans:qd
hꝫ expellere afoꝛ. 2ᵒ. hꝫ vo que iteſtinoꝝ. ℭ Rurſus ꝯfert
Colli' cõ. ...15. ad id ſtellaris afflatꝰ oppoſitꝰ hori a Ptolomeo ꝑtacto. Ex
M his itaq; hoꝝ ſermonib⁹ diſperſis hic in vnũ recollectis in
fert̃ medicinã ſubductiuã ad ſtõchuꝫ ꝑ ſe nullo humores ꝑ
Ca. 53. cir ca prĩ. ducere mõ. ℭ In loci ẽt ꝑmanẽtia meᵈᵉ attractiue diuerſi
ficati fuerũt. Quidã eñi poſuerũt vt appet 2ᵒ ꝑctice:ſubalr̃
ꝑuenire medicinã ad hu. attrahendũ. Dixerunt nãq; qñ qs
medicinã biberit laxatiuã ꝑueniẽs ad vẽtrem egredit̃ leui
ter ab eo ad mẽbrũ in quo eſt ſupfluitas tẽdens:quã eiꝰ eſt
attrahẽ ꝓpter ꝯueniẽtiaꝫ ad illã. Qñ ãt ad ſe attraxerit qd
ex ſupfluitatib⁹ hꝫ attrahere:mouet̃ tũc mẽbꝝ vt expellat
ꝓpter diſcordiã ⁊ ꝯtẽtatẽ quã hꝫ ad eã ⁊ leſionẽ ꝑceptam
ab humoꝝ acumine ⁊ medicie:vñ ipa cũ ſupfluitate attra
cta reuertit̃ ad inteſtina iridẽ aut ad vẽtrẽ:⁊ ſic tandeꝫ ꝑ
ficit̃ laxatio. Quod ſtare non põt:vt oñdet̃. ℭ Nõnulli vo
poſuerũt meᵈᵉ ſubaꝫ attractiue in fumos diſſolui:remanẽ

te tñ eiꝰ ꝑte nõ modica in vẽtre aut iteſtinis:q qdẽ fumi per N
vias qb⁹ cibus diffundit̃ in mẽbꝛa ꝑueniũt ad humores at
trahẽdos:q̃s demũ retro adducit vigore ptis meᵈᵉ:⁊ rema
nẽtis in vẽtre aut inteſtis:ac ẽt mẽbꝛi a ſe expellẽtis vtute.
ℭ Hec q̃q; ⁊ ſi minus ipoſſibilitatis ꝯtineat añdicta:ipſi tñ ve
ritati aduerſat̃ nõ parũ. Ad ipſã eñi ⁊ añdictã ampliꝰ plu
ra ſequunt̃ abſurda:qm ſilis eſt attractio vt ſcribũt hũoꝝ
a meᵈᵃ ferri a magnete attractiõi:⁊ paleaꝝ a charabe ac
nutrimẽti a mẽbris ⁊ ſilib⁹. Magnes vo charabe ad mẽ
bra nũq̃ ꝑueniunt ad ferrũ paleas ⁊ nutrimẽtũ:nõ .n. attra
hẽs dirigit̃ ad attractũ:verũ ipꝫ ad attrahens fert̃ vt Ha
lyab. teſtat̃. ℭ Adhuc agẽs eſt ꝑſtãtiꝰ patiẽte:3ᵒ de aia:ſed Ubi ſuꝑ imediate. Te. cõ. 15.
meᵈᵃ eſt agẽs:humoꝛ aũt patiẽs:iſꝫ ſi meᵈᵃ iret ad hu. iaꝫ fo
ret patiẽs ⁊ viliorꝫ humore paſſiuo. ℭ Palin. Hitib⁹ exñti
bus in mã ceſſat motꝰ vt̃ p de ge. ⁊ cor. Si g̃ meᵈᵃ ꝑueniret ad
humorẽ tũc qñ eſſet ſecũ:ſoꝛa iã foret impreſſa ⁊ habitꝰ:⁊ ita Te. cõ. 55.
motꝰ ceſſaret attractionis:velut qeſcit attractio qñ ferrum O
fuerit magneti ꝯiunctũ:vñ ponẽtes medicinã totalr̃ ad hu
morẽ tẽdere attractioneꝫ ⁊ eductionem nullo valẽt ſaluare
mõ. ℭ Amplius ꝑfectũ vt ſic nũq̃ mouet̃ ad iꝑfectũ ſed
ꝯ̃mᵉᵈᵃ vo eſt ꝑfecta:hũores q̃ꝫ attrahẽdi iꝑfecti vt corru
pti ⁊ parati corrũpi. Neq; ẽt reſoluit̃ i fumos vt attraba:
qꝛ cũ tota poſſit i eos reſolui aut maioꝛ illiꝰ q̃titas qñ atti
get humorẽ iã ceſſaret vt tactuꝫ attractio ⁊ ꝑ ꝯñs eductio.
Rurſus cũ de rõne fumi ſit ſupiꝰ tẽdere iam meᵈᵃ educeret
ad ſupioꝛa fere ſemp ⁊ ꝑ vomitũ ſolũ:cuiꝰ oppoᵐ exptũ ma
ꝑis ꝯtigere. Dõnũ ſi dicat̃ fumũ illũ nã gubernari:⁊ iõ oẽs
corꝑis ptes ꝓtẽdi:qd id nõ poſſe:qꝛ tũc i ſolõne ꝑ meᵈᵃ nõ
fieret nãe reſiſtẽtia ⁊ victoꝛia. Cuius ꝯ̃riuꝫ ꝑ ſcribit̃ q̃tra ⁊
Haly in cẽtiloge. ℭ Iidem ſũt q̃dã medicinaꝝ minerales Col' ca. poſt meᵈ.
dure cõpacte:vt lapis laſulus ⁊ armenꝰ:a qb⁹ nullus fere
⁊ maxĩe qñ tribuunt̃ iriti fumꝰ eleuat̃:q̃re ſalteꝫ in his nõ
erit motꝰ ꝑfiguratꝰ. ℭ Adhuc ſuntꝰ applicatꝰ hu. attrahẽ
dis ſuperãs partẽ medicine in vẽtre exñtis aut iteſtinis nõ
ꝑmitteret eos ad ipſos adduci:cũ perfectionẽ iaꝫ acq̃ſiuerint P
ſtãt:ꝓpter qd nullo mõ ſubã meᵈᵉ attractiue per ſe aut in fu
mos diſſoluta ad humores accidit attrahendos.

Propter tertiũ vo ſciendũ ꝑmitꝰ modus oñ
dat̃ attractiõis:demũ veritas
adducet̃. ℭ Propter ꝑᵐ hꝫ ſciendum:ꝙ medicina attrahit
hu. plerũq; ex ptib⁹ corꝑoꝛis remotis:q ſi fuerint in parti
bus iferiorib⁹:vt i ſpongioſitatib⁹ ſimpliciũ mẽbꝛoꝝ eos
caloꝛe ac agitatione intrĩ ſubtiliat. vt extremitates ꝑuaruꝫ
venaꝝ itrare ipſos cogat:⁊ de his trahuntur ad medias ⁊
magnas ⁊ demũ maiores:vt inde ad venã ꝑueniat̃ ꝯcauaꝫ
grece chiliꝫ dictã:⁊ deinceps per epar ad meſeraicas:⁊ vl
timo ad iteſtina:⁊ id ſi medicia fuerit ſeceſſiua. Si aũt vo
mitiua cogunt̃ adhuc ad ventrẽ ⁊ ſtõchuꝫ vi attractionis
aſcẽdere:q ſi locati fuerint i partib⁹ ſuperiorib⁹ ſimpliciũ
mẽbꝛoꝝ vt capitis ⁊ aliaꝝ venaꝝ ſilr̃ ingrediunt̃ extrema
paruaꝝ:⁊ ſic ad magnas:inde ad maiores ꝑueniũt:vt oꝛi Q
ginales ſiue iuuenilas ſi trahunt̃ ex capite:ab hinc ad venã
magnam locatã apud coꝛdis dextrã auriculã:⁊ demũ per
epar vt ꝑus ad venã chiliꝫ:⁊ vltimo ꝑ meſeraicas ad inte
ſtina:⁊ ſic per ipſa ꝓpellit̃ ſi fuerit ſubductiua. Si vo vo
mitiua per eas ad ventreꝫ ⁊ per inteſtina deueniũt:⁊ tunc nã
irritata educunt̃ vomitu. Humores tñ habitãtes ſub cere
bꝛo ⁊ circa epiglotiꝫ:mery ⁊ pulmonẽ ad ventrẽ:vt teſtan
tur attrahunt̃ q̃nq; abſq; eo ꝙ venas igrediant̃. Cũ enim
fuerint ſubtiliati vtute attractionis vigorata ꝓpinqtate lo
coꝝ egrediunt̃ in qb⁹ ꝯtinent̃ parietes ⁊ tunicas penetrã
tes in ventris trãſferunt̃ ꝯcauitatẽ:q tandẽ iuxta nãm me
dicine vomitu ꝓpellunt̃ extra vel ſeceſſu:naꝫ qñ ad iteſti
na vel ventrẽ attracti fuerint ceſſat medicine attractio:cũ
ſecũ exiſtãt:⁊ tunc humoꝝ grauitate ac acuitate ipſoꝝ cuꝫ
ea q̃ medicine vtroꝛũq; horribilitate:vẽtris ⁊ iteſt noꝝ cõ
citata mõ nã:vt eos ſeceſſu expellat aut vomitu:ꝓpter qd

A tione dēſi φ medicina ſolutiua per accñs: ſolutiua exiſtit. ℂ Propter hō ſcōm ſciendū ſubaʒ medicine in ſe aut in fu- Cap.5.de mos reſolutā ad hu. nō puenire attrahendo: qō ſermones medium oñdunt illuſtriū medicoꝝ practoꝝ. Serapionis enim fili⁹ in 7° aſſignans dr̃iam inter medicinā alteratiuā ꝛ attracti uaʒ inqt medicinā alteratiuā agere nō poſſe ex longinquo ceu ſolutiua: qm̄ ipſa ſola qñ eſt lōginq̄ pōt ſibi ꝓpriuʒ hū. attrahere: qñ aūt ipſi efficit̃ ꝓpinqu⁹ ānexus diminuit̃ at- tractio. Attrahit nāq̧ humorē ledentē ex longinquo: ꝛ po nit ipm̄ invias per q̄s penetrat cib⁹ donec ipſaʒ attingat: ꝛ ſubdit q̄ſi repētes. Medicina ſolutiua non attrahit: niſi qñ Cap.4.in elongata eſt ab humore tm̄: qñ ḡ appropinq̄t ei ꝛ ↄtinuat̃ tū locu. ſecū tunc qeſcit ab attractione: p̄ qdē 4ª. Si medicina vtu- teʒ hiet attractiuā: q̄ humoreʒ comitaret̃ eſſet nā vtutis ex pulſiue magis digna vt in ſano ꝛ forti ſuperet: ʒ medicina nō attrahat niſi ad viā ſignatā. Sed diſpō medicine vomi- tiue eſt ab hoc diuerſa: qm̄ q in ſtōcho fuerit in eo morabit̃ B ꝛ humorē ab inteſtis ad ſeipſam attrahet: ꝛ ſua vtute ſupat Lib.1.in ad reſiſtenduʒ vtuti nāli. ℂ Meſue dcq̧. Medicina perue- tētiōe hª niēs ad ſtōchuʒ nō educit humorē quē eñare oʒ penetran- ca.2.poſt do ad ipm̄: ſed vtute attractionis ſigillata in ea eligēs attra principiuʒ hit ex humorib⁹ quē attrahere ſibi eſt ꝓpriū. ℂ Q ō qdaʒ ita nitunt̃ oñdere. Medicina eteni in vētre morās aut inteſti- nis mediū ſibi ↄiunctū ꝛ ꝓximū alterat ꝛ trāſmutat vtuteʒ imprimēs ei ſibi ſilem: demū hoc mediuʒ ſic affectū puerit ↄſir qō deinceps vſq̧ ad humorē attrahēdū: q a meᵒ p alte ratione affect⁹ mouet attract⁹: ꝛ tādeʒ vt dem vtute a cor- pore depellit̃ expulſiue: cui⁹ qdē ſilr̃ in lapidis apparet ꝓ- iectione. pꝛiciēs eniʒ p̄ aeris pticulā mouet ſibi ꝓpinquā q̄ aliā mouet: ꝛ ſic deinceps dōnec ↄmanet ipellētis aut aeris ipellētis ꝛ ipulſi: qō.4.ꝛ.8.hʒ phyſi. declarari: vñ ꝛ vtus ſo Tec 68. la trāſmittit̃ medicie. ℂ Quā qdeʒ pōnē ampli⁹ declaran Te.cō.32. tes, aliq̄ volētes ēt difficultates illi occurrētes remouē di- 82.ꝛ.85. cunt hui⁹ vtutē nō vere realr̃: verū intētionalr̃ ꝛ ſilitudina rie magis mediū imutare: q̄lis eſt imutatio aeris ꝛ pupille a colore: volētes per id medicinā vtualr̃ ꝛ intētionalr̃ ſili- C tudinē ſue ſpēi multiplicare in medio diſpoſito: ꝛ ſic attra- ctionē efficere: ꝛ tali vi eē actio magnetis in ferrū. Nihil eni reale vt dicebat epicurus diſſoluit̃ a magnete. ℂ Et ab hac qdē pōne vltima nō multū abſcedēs pono medicinam ꝛ pꝛincipue a remotiorib⁹ ptib⁹ attrahētē caleſieri ꝛ alterari a nā ꝛ in fumos quoſdā vſq̧ ad qd diſſolui: vt meli⁹ poſſit ſpēm ꝛ ſilitudinē ſuā multiplicare in medio: vt per hoc me- lius attrahat: ita enī karabe ↄſpicit̃ ↄfricatione caleſactū paleas forti⁹ rapere: deīde vt tactū eſt p mediū multiplicare. ℂ Q ō pōnis motiuū ſatis elicere valeo ex alterationibus Cap.3.in ꝓbabilib⁹ Aui. ꝛ Auer. de imutatiōe medij ab odore: ſcri medio bit eniʒ 2° de aia: odorē realr̃ imutare mediū cū appeat odo Cō.97.in rifera: vt pomū ↄtabeſcere minorari ꝛ ↄſumi. Comē. dcq̧ 2° medio de aia ſentit ipm̄ intentionalr̃ tm̄ mediuʒ alterari p id qō ti gres ꝛ vultures qngētis leucis remote nullo p̄ter odorem duce ad cedē puenere grecoꝝ. Aio enim φ corpa ceſa vſq̧ D ad aliquā ptē ſm qd ide euaporationē fumalē reſoluta me diū illic vere realr̃ imutarūt: demū p ſpatiū extēſā vtualr̃ ꝛ imaginariue mediū alterauit reliquū. Q ō hic pōt ↄtingere eo φ odorat⁹ taliū pceptiu⁹ mediū obtinet iter ſenſus ſpūa les: vt viſuʒ ꝛ auditū: ꝛ māles: vt tactū ꝛ guſtū: vt ēt appa- rebit.155. Eodeʒ itaq̧ mō medicina vſq̧ ad qd qñ attrahit a remotis mediū realr̃ imutabit: nō tm̄ φ hec realis imuta tio mō humori occurrat aliquo: iā eniʒ pſata occurrerēt in cōuenientia: deīceps vō p lōginqorē diſtantiā ipſius ſit intē tionalis ſolū imutatio. ℂ Quoꝝ vtrūq̧ firmat̃. Primum qdē ex potitiore medicie: quē opʒ a calore pati inato: vt oñ ſūt crebri⁹: ꝛ maxie cū actio medicie nō ſit ita libera ꝛ abſo luta ceu magnetis: ꝓ ſe nāq̧ ſm debitā diſtātiaʒ in actū pōt attractionis ferri. ℂ Scōm ēt apparet: q̄ colot rubeus in ſpect⁹ itēre ſanguinē cōmouet ꝛ fluxū iducit ꝛ iō ꝓhibet̃ cū

E ictericus ille a cui⁹ narib⁹ ſan. emanat: ſilr̃ ictui⁹ coloris citri- ni cholaʒ ↄcitat: dō eni φ patiētes ictericiā iuuātur p ↄſide rationē in reb⁹ citrinis. Illud eni mouet nāʒ ad expellēdaʒ mām citrinā totā ad cutē: vñ alleuiant̃ inde: dr̃ia.135. hō āt imutationes intētionales extāt. Adhuc q̄dā medicinaꝝ re tētē ſub pedis plāta a toto attrahūt corpe. Haly. Silr̃ etiā 3° techne poma ↄficiuntur ex fortiter attractiuis que ſolo hñt humo cō.199. res odore attrahere a toto. Pillule ſilr̃ duriores quq̧ co- pioſa fere itegre ſolōne mittunt̃: qō ampli⁹ euenit: cū vtus expulſiua eius q medicinat̃ fortis extiterit ꝛ humores ſub tiles: ꝓpterea imutationē cauſabit medicina vſq̧ ad q̄tum qd realr̃ ꝛ demū intētionalr̃. ℂ Sed ↄ id vī eē phy. 7. vo- Te.cō.10. lēs attrahēs non ſepari ab attracto: ʒ ſil̃ fore: neq̧ mediuʒ ſiter ipa ↄcidē. ℂ Dōm illō verificari in attractiōe vniuoca in q̄ ↄtact⁹ itercidit corpal̃. Meᵒ vō attractio: vt ex. 51. ap paret magis extat equoca: vbi ꝛ ↄtactus vtualis occurrit.

Propter quartuʒ qdē. ad hᵐ dōʒ φ verū ſʒ vtutē ꝛ nō ſubaʒ: q̄ tm̄ ſe- F ries Ariſto. diligēter inſpecta vī importare diffuſionē me- dicine ſm ſubaʒ: dōʒ cū opinionis fuiſſe illius. Sic eniʒ q̄ dā tenebāt medicoꝝ ſuo tpe vt viſuʒ: ꝛ illa pticula cāe aſſi gnat̃ quorūdā dictoꝝ a medicis: itavt nō paꝝ loquat̃ in ea ſm alioꝝ opinionē. ℂ Adhuc vt oſtēſuʒ eſt dr̃ia. 6ª. Ariſto. poſuit actionē oēm pfici q̄litate ꝛ nullam ſorā dicta ſpecifi- ca. In actione vō q̄litatis: q̄ alteratiōe pficit̃ alterās qō al- terat̃ attingit: ēt phy. apparēs 7°. ℂ Ad aliud dōm φ tūc Te.cō.11. fuit illius opionis. ℂ Aut meli⁹ q̄ loq̄t̃ de medicia cibali: vt eius idicat ſermo: non aūt de diſſolutiua: ſic̄ hic petit̃. In ↄſoꝛ. eni Damaſceni: medicia vī fuiſſe caſſiafiſtularis hñdi cta. ℂ Ad aliud ſilr̃ dōʒ: φ tūc loq̄t̃ de medicia alteratiua q̄ vtute mēbri attractiua ducit̃ ad ipm̄: ꝛ demū de medicia diſſolutiua: quā vt inductuʒ voluit ad mēbrū accedere: ſed manens in vētre aut iteſtis attrahere. ℂ Ad aliud dōm: φ agaricus hermodactyli ꝛ tales nō ſolū habēt vtuteʒ attra ctiuā: ſed inciſiuā: ſubtiliatiuā: ſtipticaʒ: ↄfortatiuā: ꝛ tales quibus ſoluētiuʒ vtutes faciūt ad extrema corpis puenire. G Miſta eniʒ talia ſoluētib⁹ magis ipſaꝝ iuuabūt vtutes q̄ De ega.c. attrahāt ea: qō iuuit̃. A. dicēs e q̄nq̧ adiuuare: ꝛ reliq̄: non 2°can.tra. aūt ſemp aut ſepe. ℂ Aut dōm: φ ʒ ſtipticatio vt hermo- 2.ca.91. dactyloꝝ in partib⁹ ſit nō multū a vētre ꝛ inteſtinis remo- tis: ↄfortat tm̄ iuncturas: eo φ māe ampli⁹ non pmittit reu maticare ad ipſas. ℂ Ad aliud dōʒ: φ poſita vtute ſola p- tingere ad hu. ꝛ orē: non tm̄ ſeq̄t̃ accñs a ſubiecto abſolui ꝛ exiſtere abſq̧ ipſo: q̄ vtus exñs in medicia alterat mediuʒ ꝛ trāſmutat: ꝛ illud deinceps aliud vſq̧ ad hūorē: ſic̄ ignis aerē caleſacit ꝛ aer hm̄ū corpoꝝ alia: nō eni ita ſit tranſmu tatio de ſubiecto in ſubm̄: ſʒ potius noua gñō. ℂ Uel dōm: φ vtus hō nō eſt realis vera: ſed intētionalis ſilitudinaria q̄ pōt in aliud ipmi ꝛ ſine ſubīo in q̄ fuerat exiſtere: ſm vl eniʒ ꝛ ſcē dne ac plures ſpēs ſiue intētiones pñt ſil in vno ꝛ ſm idē pmanere: vt nigredinis ꝛ albedis ꝛ rubedis intētio nes in aere: ꝛ ſilr̃ in pupilla: ꝛ qō ꝛ i ſomnis ꝛ vtutib⁹ veris realib⁹ nō ↄtingit. ℂ Ad aliud dōʒ: φ ꝓ potū aut cibū ſu H pra medicinā aſſūptos nō fortificat̃ ſolo eo φ meᵉ ſuba i- pellat̃ ad humoreʒ: q̄ magis vtus meᵉ multiplicat ſuaʒ ſpēm ꝛ intētionē in medio: ꝛ vtus ēt nāe ſtimulata incitat̃ expulſiua. ℂ Ad aliud dōʒ: φ ↄtactus eſt 2ˣ. realis: ꝛ talis ē corpoꝝ. ꝛ vtualis: ꝛ h pōt ēt alioꝝ eſſe: ꝛ q̄ vtus medicine penetrat ꝛ nō corporea ipſi⁹ ſuba ei ſufficit ꝛ debet vtualr̃ ↄtangere.

ℂ Differentia. CXLII.

Quod medicina attractiua ſi ſi ſol uerit mime ↄuer- Cap.4.de tat̃ in hu. quē hʒ attrahere vī: qm̄. A. p̄ 4ª reci fine ſecu. tādo opinionē Gal. id ꝓndēre dicit: hō dicta nō ſunt ↄuenientia. ℂ Ampli⁹ hō ↄuerſio aut erit rōne ſube medicie vel vtutis nālis agētis. Nō qdem ꝓ qm̄ qñ qd in aliud puta in humorē ↄuertit̃: opʒ ipſi⁹ reſo-

I lutionẽ: vt ſapiunt peripathetici: vſqꝫ ad mãꝫ pmoꝝ fieri: ſic enĩꝫ forma ſubalis medicie corrũpit: ꝛ ꝑ oĩs diſpões cum ⟨Te. cõ. 17.⟩ ete accñtales. Mã vo pma cum de ſe indifferẽter ſit in potẽtia ad oẽs formas: in ea nãqꝫ nihil diſtictũ: ꝑ meta. in potẽtia exiſtit ad humores indifferẽter oẽs: ꝛ nõ ſoluꝫ ad illũ quẽ hẽbat attrahere. Neqꝫ ẽt ex pte ṽtutis corpoꝝ nãlis: ⟨p° p° doc. 6. ca. 3. circa pñ.⟩ cũ bꝫ. A. attrahat iuuatiuũ. Medicina vo hec ſit nocitiua venenoſa. ¶ Palin. Que oppoſita effectus hñt ꝯrios: ſed cibus ꝛ medicia ſunt oppoſiti: vt viſuꝫ ex coꝝ rõnib⁹: diia 136. ꝛ. 137. Cũ igit̃ cibus habeat corpus nutrire ac augere: meñ vo alterare ꝛ trãſmutare: vnũ nõ ꝑmutabit̃ in aliud. ¶ Rurſus ſilis eſt attractio ipſius poſita humoris a medicina que a magnete ferri: ſed magnes nũqꝫ ꝯuertitur in ferrũ nõ attractũ: qre neqꝫ medicina in humoreꝫ. ¶ Adbuc ꝑ ⟨Doc. 2 fẽ. 1. ca. 15 circa pñ.⟩ ſcõa: in eo qd in ſanguinẽ ꝯuertit̃ remanent diſpões eius iam ſanguificato: ꝛ ꝓprie qñ nutrimentũ fuerit medicinale: vt apparet in ſanguine ex lactucis gñato: in q̃ maior inexiſtit ad tpꝰ friditas qꝫ in reliq corpis ſanguie: in gñato vo ex alijs amplior calitas: ſꝫ ſi ſemẽ vrtice aut carthamꝰ con⟨K⟩uertet̃ in ſſa: qa hꝫ calã ſunt ꝛ ſicca: ſſati calitas inerit ꝛ ſiccitas: qd falſuꝫ: cũ friduꝫ ſit ꝛ hu. ꝛ ꝯria ſimul eſſe non pñt. ¶ Amplius ꝙ pharmacia ſſatis ſaltem attractiua nõ conuertat̃ in qd attrahit̃ videt̃: qm̃ non ratione cõplõis cum turbith ſemẽ vrtice: carthamꝰ: ꝛ que taliꝫ ſint cala ꝛ ſicca ⟨Colli'r cõ. aloi 13.⟩ ſſati oppoſita. neqꝫ medicine: qꝛ illa diſponit̃ per q̃litatem: nutrimentũ verũ eſt aptum ſine q̃litate: afo. 4. Neqꝫ a parte ꝓprietatis occulte: quoniã in ea rõ non ꝯſiſtit alitionis. ¶ Rurſus cũ hꝫ permutatio alicuiꝰ in humoreꝫ ordinet̃: hꝫ autẽ ſilitudine pficiat̃: ſitqꝫ medicina cala ꝛ ſicca chole tñ ſilis in eã trãſducet̃ ſolũmõ. Medicina igit̃ nõ ꝯuertet̃ in id qd habet attrahere: qm̃ iam cibus efficeret̃.

⟨Di. 4. c. 4. d° pnc. Afo. 30.⟩ **Eius oppoſitum** habet̃ tertio pharmacoꝝ: ꝛ ꝑ q̃rta. vñ Damaſcenus. Medicia data ſi victa fuerit a nã nõ expellit eos quos que rimus hũores remanet in corpe: ꝛ coꝝ mutata q̃litatẽ morbos intẽdit generare. ¶ Rurſus vt qd minꝰ ad eſſe videt̃ ineſt ꝛ qd magis: minime aũt vꝫ venenũ poſſe ꝯuerti ad hu⟨L⟩mores ꝛ corpꝰ ꝛ ꝯuertere vt oſtendet̃: qre medicina attractiua in humorẽ attrahẽduꝫ nõ ſoluens ꝯuertet̃.

Propter primum vo ſciẽduꝫ vt nũc ſit ꝑter alia q medicia tacta referre: ꝙ medicina dupli'r accipit̃: vna qdeꝫ mãliter pro ſubiecto in quo fundat̃ ratio ipſius qd eſt miſtum ex elementoꝝ ſubſtãtijs ſm formaꝫ cauſatam. Aliter quoqꝫ formali'r inquãtuꝫ medicina: que qdem cõplo extat ꝛ proprietas aliq̃ ꝯſurgens ex alteratione mutua paſſiua ꝛ actiua ꝯriarũ ad inuicẽ qualitatũ cauſata ꝛ ad aliquem extrinſecuꝫ aſpectũ vt orbem: ceu oſtenſum diia. 71. ſm ꝙ medicina efficit̃ alteratiua cum eius ṽtute aut attractiua. ¶ Cõuerſio quoqꝫ quedaꝫ exiſtit ꝓprie forme expoliatio ac alterius introdu⟨p° 1° doc. 2. ſũ. 1. ca. 15. in pnc.⟩ctio. Illa nãqꝫ ꝯuerti dicunt̃: quoꝝ ſm. A. eſt opatio a nã recipientia formã alicuius diuiſionis mẽbroꝝ humanoꝝ: ⟨M⟩ hoc aũt nil aliud eſſe videt̃ qꝫ nutritio: cuius ratio eſt perfecta nutriẽtis aſſimilatio in ꝓpriaꝫ q̃litateꝫ ꝛ ſubaꝫ etiã illius qd nutrit̃ diia. 30. Ratio eteniꝫ nutritionis miſtiõe videt̃ ꝯſurgere elementoꝝ niſi fuerit depꝛauata. Miſta enim quedã ſunt in vltima diſpõne habilitata ad nutriendum q̃lia ſunt nutrimẽta ſimpli'r dicta: vt vinum: teſticuli galloꝝ: oua ſorbilia: ac hꝫ. Alia vo remota oino ita ꝙ quãtacũqꝫ q̃ꝫtitas aſſumat̃ ex eis modica nũqꝫ ꝯuertunt̃ in alimẽtuꝫ: verũ leſionẽ ſemꝑ preſtant ꝛ corruptioneꝫ. Ipſa nãqꝫ in ge⟨Di. 4. c. 3. in pnc.⟩nere ſuo humana ſunt nãe ꝯria: 3° pharmacoꝝ: ceu corrodentia ꝛ corpus noſtrũ putrefacientia maxie ſublimata vt es vſtum ꝛ plũbuꝫ: viride eris: arſenicũ vel realgar ꝛ reliqua: in qbus ꝓpter coꝝ igneitatẽ acutiſſimaꝫ ꝛ ſiccitatem imẽſam nullatenus in eis nutritionis remanet ratio: cuꝫ oẽ nutrimentuꝫ calo participet tẽperato ꝛ humidore ideo in qbuſdã marib⁹ acutꝫ ꝛ amaris nullũ aial gñat̃ ꝛ viuit: vt eciã tactũ ẽt diia. 101. Quedã vo medium obtinẽt inter iſta extrema: quoꝝ aliq̃ magis accedunt ad latus prioꝝ: ſicut dicta nutrimenta medicinalia vt ficus: vue: dactyli ꝛ ſilia: ꝛ oleruꝫ genera: vt rape: caules ꝛc. Nõnulla vo reliquo attinẽt extremoꝝ: ſicut que ſimpli'r appellant̃ venena: vt virus ſerpentũ ꝛ napellus. Iſta eni ꝛ ſi a tota ſpẽ nãe humane ſint ꝯria: in taꝫ tñ q̃ꝫtitate pñt aſſumi modica ꝙ in eis ſeruabit̃ ratio miſtionis nutritiua: nõ aũt ṽtutis ſpecifice venenoſe: ⟨Te. cõ. 38.⟩ cũ ſit minimã carnẽ ꝑut eſt q̃ꝫtum qd nãle reperire: phy. ꝑ. De venenis nãqꝫ ꝛ igne in taꝫ modica põt ſuſcipi mole: ꝙ nõ ſolum nil ledent: ſed nequaqꝫ ſentient̃: cõplonum ꝛ ſim⟨Ca. 4. ad medium. Di. 4. c. 3. ... ⟩pliciũ pharmacoꝝ tertijs: forma nãqꝫ ꝛ ꝓprietas opatiua debitã ſeu ſufficientẽ q̃ꝫtitatẽ expetit in nã: ꝙ ãt virus ſerpentũ ꝛ napellus nutriant predicti teſtant̃ ſapientes. In libro eniꝫ ſecretoꝝ Ariſt. aſcripto dĩ puellã fore quãdã veneno ſerpẽtuꝫ nutritã. 4° quoqꝫ 6ª recitat̃ Gal. ſcripſiſſe anũ ⟨Tra. 3. ca. 2. circa fine.⟩ quãdã in pñ° rei ex napello rẽ modicã ſuſcepiſſe: ꝛ inde nõ ceſſaſſe illo vti: donec eiꝰ nã aſſuefacta fuit eo: vt audacter ⟨O⟩ vteretur ipſo abſqꝫ leſione: vꝫ ẽt Ruffum ſcripſiſſe puellam nutritã veneno vt ea interficerent̃ reges qui ſecum coirent. Que aũt adhuc in medio iſtoꝝ exiſtũt medicie rõnem amplius obtinẽt: qꝫ cibi aut veneni: quoꝝ ꝛ q̃daꝫ minus rõnẽ medicine participãt: velut meñ cibales: vt caſſiafiſtula: tamaridi: ſynapis ꝛ naſturtiũ. Alia vo magis rõni attinẽt veneni: ſic q̃ medicie dicunt̃ venenoſe: ceu euforbiũ: elleborus ꝛ ſcamonea. Nõnulla qdẽ ſũt vere media q̃ medicie certiꝰ dicunt̃ vt carthamus: ſemen vrtice: agaricus: ireos ꝛ huiꝰ. ¶ Attẽdendũ ſiqdẽ ꝙ humor in quẽ ꝓpriꝰ meñ ſi nõ ſoluerit ꝯuertit̃ eſt nãlis: eo ꝙ aſpectus ꝛ forma medicie ad humorẽ quãtum ad nãlia magis attẽdit̃ qꝫ ad ea q̃ ꝑter nãm cuꝫ cãe vtroꝝqꝫ nãles exiſtant: qd apparet eo ꝙ medicina chole eductiua vel ſſatis aut melle ipſas euat: qꝫuis in eis nullũ extet peccatũ: qd indicat medicia ſanguis euatiua: pꝫ tñ ꝛ medicina in humorẽ inãleꝫ ꝑmutari cum ipm inueniat ⟨P⟩ magis habilitatũ ꝛ multiplicatum. Amplius humor nãlis ꝛ inãlis ꝯueniunt cum vterqꝫ talis adhuc dicat̃ humor: puta ſſa vel mella vel cholera: imo nõ ſolũ nãlis ꝛ inãlis eiuſdem ſpeciei ꝯueniunt: verũ etiã oẽs humores cõmunicant ſibiipſis non parum differentia priori.

⟨p° pñ. ca. 13. versus fine.⟩ **Propter ſcdm** vo ſciendum: ꝙ Aſclepiades ſicut imponit̃ ei 2° elementoꝝ ꝛ ꝑ nãliuꝫ: vt ẽt. 144. tanget̃ diia: voluit indifferẽter medicinã attractiuã ſiue venenoſaꝫ vel nõ ſi minime ſoluerit in id qd euabat ꝯuerti ponẽs eã nullũ ẽt determinate humorem euare: ꝛ pmitꝰ tñ ſubtiliorẽ: ꝛ iuuatos a medicina nõ ex determinati humoris eductiõe auxiliari: verũ ẽt magis euonis cõis rõne. Cuiꝰ qdẽ potuit eſſe motiuũ: ita vt diceret ẽt medicinã ꝯuerti venenoſaꝫ in id qd hꝫ attrahere dũ nõ ſoluerit: eo ꝙ ꝯuerſio ſeu nutritio: vt tactũ ſilitudie pficit̃: medicia ãt attractiua ſilitudine qd attrahit̃ attrahit 3° ſimpli⟨Q⟩ciũ. ¶ Quã qdẽ poſitionẽ affirmauit Gal. ꝛ negat A. cuiꝰ ⟨Di. 4. c. 4. ... ⟩ rõ põt eſſe qm̃ medicina venenoſa ꝛ maxie in tanta q̃ꝫtitate aſſumpta vt arbitratũ ſit eã ſoluere ꝛ non ſoluat ꝓpter cãs occurrẽtes ex pte corporis aut ṽtutis ꝯſtellationis non põt ab eius venenoſitate expoliari: ſic vt ꝛ in alimẽtũ ꝯuertat̃: imo potius corpꝰ in ꝑnitiẽ deducit: qꝫqꝫ eni virus aut medicina venenoſa modice q̃ꝫtitatis poſſit ꝯuerti in corpꝰ: nõ tñ que multe grandi exñte in ipſa inuincibili a corpore malitia. Neqꝫ valet eiꝰ motiuũ: qm̃ ꝛ ſi adſit iter attrahens ꝛ id qd attrahitur ꝯuenientia: eſt tñ inter ipſa rõne mãe venenoſe ꝛ q̃litatis excellẽtie ſumpta in debita quãtitate tam grã⟨Ubi ſup̃ immediate. Colli'r ... ſupra immediate ꝑꝫ arg. ... pnc ...⟩dis ꝯrietas: vt ſilitudinẽ deſtruat ꝛ ꝯriũ magis adducat cũ nõ poſſit a nã ſuperari. ¶ Gal. qꝫ 3° ſimpliciũ: ꝛ. A. ꝑ 4ͦ teſtant̃ nõ ſimpli'r medicinã in humorẽ queꝫ attrahit ꝯuerti: ſed tribꝰ ꝯditionibꝰ adiectis: puta ꝙ nõ ſit venenoſa: ꝙ nõ ſoluat ꝛ digerat̃: quedã nãqꝫ medicinaꝝ ꝛ ſi nõ ſoluũt: non

tamen

A tamē nocēt in corpe: ſʒ ſiūt cib⁹: qr inter medicinā ſolutiuā vnāquāqʒ ⁊ humorē quēcūqʒ proculdubio eſt aſſimilatio: ⁊ quedā que alterant̄ ⁊ ꝯuertunt̄ ad diſpōnē que corrūpit ⁊ interficit: p̄dicte quoqʒ ꝯditiones declarant̄. Medicina. n. venenoſa nō eē debet que in humorē ꝯuertit̄ attrahendū: eo ꝙ oñſum ꝙ qñ res venenoſa multe fuerit quātitatis in corpus nō pōt ꝯuerti cū ratio nutritionis habita ex elemētoꝝ miſtione tollat̄ ꝓpter ꝯrietatē medicine ad corp⁹ ⁊ naturā: opʒ enim qd nutrit in fine vinci ⁊ aſſimilari. Debet ēt nō ſoluere ſcdo: qm̄ ſi ſolueret iā non tātū tāto permaneret tēpore in locis digōnis ꝙ valeret digeri: in eius ēt ꝯtrarietate ad corpus ipediēte: imo cū humoribus quos attraxit ad ventrē vel inteſtina impellit̄ ſurſum vomitu aut deorſuʒ rapit̄ ſeceſſu. Requirit̄ ēt ipſaʒ digeri tertio: eo ꝙ omne nutriens opʒ per loca trine digeſtionis vētris epatis ⁊ mēbroꝝ tranſire. dīa. 53. Et ideo nutrimētū pellicule ventris ex ꝯtactu ēt ſm medicos non eſt ſimplr̄ nutrimentum: ſed potius q̄litatiuū quoddā refocillamentum: ſcdo collʒ. Sed quid de hoc differentia viſum pretacta.

B — Cap. 9. p° principii.

Propter tertiū qdē ſciendū ſm prefatos medicoꝝ: ꝙ tribus ꝯditionib⁹ p̄dictis appoſitis medicina attractiua in humorē ꝯuertitur attrahēdū noīe medicine mālīter ſumpto: ceu pro ſubiecto cui forma inheret medicine. Ipſa. n. formalr̄ inquātuʒ medicina nūqʒ in humorē permutat̄ qbuſcūqʒ ꝯditiōib⁹ adiectis: cuʒ eā digeri oporteret ⁊ ad nutrimētū ordinari: qd rationis eſt cibi: nō aūt medicine. Q aūt medicina ita ꝯuertat̄ oñdit̄. Qm̄ quecūqʒ genere ꝯueniunt ſpē dña in adinuicē trāſmutant̄ 2° de ge. Sed id in quo fundat̄ medicina ⁊ humor ex ea gñatus i quādā ꝯcurrūt cōitatē ſaltē hylealem. Omniū enī gñabiliū ⁊ corruptibiliū vna exiſtit mā. Differūt quoqʒ ſpecificis differētijs: vt ex eoꝝ oñſum ē rōnibus. ❡ Rurſus cuʒ dcm̄ ſit rōnem nutritionis potiſſime ex elemētorū miſtione paſſibiliū a ꝯrietatib⁹ preiacētibus expoliari: vbicūqʒ hꝫ interueniet elementoꝝ miſtio in corrupta nutritio poterit perfici. Id aūt repit̄ in eo qd eſt medicina vt declaratū nō venenoſa cū ab ea valeat nā corporis ꝯrietates ipediētes nutritionē remouē. ❡ Adhuc nutritio ſilitudine perficit̄: cū nutritio ſit q̄dam ꝯuerſio alterius in alterū: q̄ aūt ſimilia facilius adinuicē trāſmutātur. Habētiū enim ſymbolū facilior eſt trāſitus in adinuicē. 2° de gene. ⁊ facilior ꝯuerſio euenit in genere ꝓportionali: q̄ʒ in extraneū: ꝓ ſcda: ſed medicina ſm Gal. ſimilis eſt hu. attrahēdis. Et ꝯfirmat̄: qr ſi ſilitudo eſt cā ꝯuerſionis in alterū: vbi erit intēſior ſimilitudo erit ⁊ trāſmutatio vehementior: id aūt eſt inter medicinā attractiuā ⁊ hu. eſt enī ſimilitudo iuxta Gal. in ſuba. Cū igit̄ ſilia ſm q̄litatē cōuertātur inadinuicē: multo ampli⁹ ⁊ ſm ſubaʒ ſilia tāq̄ʒ vehemētiorē ſilitudinē hñtia. ❡ Et. ſigno: qr videm⁹ medicoꝝ empericos mēbrū infirmū ex mēbri ei ſilis adminiſtratione coadiuuari. Dicūt enī oſſa cranei humana morbo capitis ⁊ epilepſie ꝯferre cerebrū ēt gallinaꝝ cerebrū ꝯfortare ⁊ augmētare. Sanguinēqʒ ex narib⁹ fluētē cōpeſcere teſtant̄ ⁊ pulmonē vulpis ac eritii paſſiōib⁹ ꝯferre pulmonis: ⁊ pelliculā vētris interiorē gallinaꝝ ventri vehemēter debili cōferre. Totūqʒ vētrē auiū ⁊ potiſſime carnoſum ac epar lupinū ſua ꝓprietate ꝯuenire epati humano. Paſſionib⁹ inteſtinoꝝ ei⁹ ſcribūt inteſtina ⁊ maxie colice applicata valere. Silr ⁊ renē reni. 3. 18. 22. ēt teſtant̄ q̄dā eſtimaſſe de expertis fore q nō diuerſificant̄ oino: vt in potu dolores patiētibus iuncturales hoīs oſſa ꝯtribui aduſta: qb⁹ ⁊ iā vſi fuerūt ex ꝓſumptuoſis qdā ⁊ ſanati ſūt cū eis ex podagra ⁊ doloribus iūcturaꝝ oino. vñ collʒ. 5. dicunt qdā qdlibet mēbruʒ comeſtū ꝯfortare comedētis mēbrū ꝯſile: vt dña ēt viſum eē. itaqʒ ꝯnicit̄ ꝯuerſionē ⁊ ꝯfortationē ex ſilitudie maxieqʒ nobis occulta cāri p̄cipue: nō. n. ꝓp ipſi⁹ latētiā ipſaʒ pōt humana rō attingere. 3. apparēs de igē. Impedit̄ ⁊ ei⁹ cognitioq: ceu infinita exiſtit infinitis: q̄ſi cōparata. Et ideo collʒ. 6. ꝓparationes infinitas in mā entes nobis fore ignotas: cū id qd finitum ſolum noſter ꝓhendat̄ intellectus.

C

Te. cō. 50. et 51. Te. cō. 19. Do. 3. ca. 3. in me°. 3. ſimp. di. ſtin. 4. ca. 4. p° pr°. 3. ſimp. diſtin. 4. ca. 4. in me°.

D

Trac. 1. c. 23. in fine. Tra. poſt. ca. 9. i me°

Cap. 19. in principio.

Cap. 7. p° principii.

E — Cap. 1. in initio.

Propter quartū qdē. ad ꝓm dōm. A. nō itellexiſſe dicta Gal. eſſe icōuenientia. i. veritati aduerſantia: ceu praue ſubaudiūt qdā: cū idē eius ſuſcipiat verba: pharmacoꝝ. 3. Sʒ nō ſunt conueniētia. n. nō ſunt ſilia: ſed diſſonātia. ſ. Aſclepiadis ⁊ Gal. dicta. Nā Aſclepiades ſimplr̄ ⁊ idifferēter ponit quālibʒ medicinā attractiuā: qñ nō cūauerit in id qd hꝫ attrahere ꝯuerti. Gal. xo vt oñſuʒ ꝯditiōib⁹ trib⁹ appoſitꝭ. Simplr̄ aūt ⁊ ꝯditionatū ꝯriant̄ nedū ꝙ idē exiſtant: qd maior exſtat aſſimilatio: vt ēt appuit rōne ſilitudinis in ſuba q̄ʒ in q̄litate: cum ſilitudo q̄litatiua ex ſilitudine cauſet̄ ſube. Nā mā cū forma cā eſt oīum accñtiū velut mater. Que autē ⁊ q̄lis ſit hꝫ in ſuba ſilitudo: dña oñſuʒ. 71. Q ſiqs aduerſetur: qm̄ ſilitudo q̄litatiua vt ſancitū ex ſimilitudine cauſet̄ ſube nū q̄ʒ erit in re: qr ex ſilitudine ſube in ſla cōuertit̄: ceu carthamus ⁊ ſemia vrtice cōplo calida ⁊ ſicca: veruʒ frida magis ⁊ humida: vt effectus ꝯcidat in ſuā ſimiliter cauſaʒ. ❡ Cui dōm vel ꝙ ex aliq̄ alia ꝓparatiōe repta in mā ſbe in qua p̄dicta ſilitudo attēdit̄ talis ꝯurgit diuerſitas: aut qr cum ſilitudo ſube ordinet̄ ad actū. Forma enī eſt q̄ dat eſſe ⁊ per ꝯñs opari. Agere aūt nō pōt niſi ꝯuenientib⁹ habitis inſtrīs. Inſtra xo act⁹ ſunt q̄litates: ꝯueniētiora quoqʒ inſtrumēta medicine attractiue ſunt caliditas ⁊ ſiccitas: cuʒ caliditatis ſit attrahere ⁊ ſiccitatis eius motuʒ ſuſtentare. Sūt ēt fortiores ceteris actiuis ⁊ paſſiuis. Propter qd cū omne qd eſt ſit vt teneat vt ꝓpriā oparionē habebit ⁊ ꝓpria inſtrumēta ex ſuba ꝓdeuntia: lʒ nobis videant̄ ꝓa frōte aduerſantia: ceu cōſpicimus motū aīalis qui calore ſit neruis ⁊ chordis pficitur ſitibus tñ frigidis. ❡ Ad aliud dōm ſm graduales formarū nō fieri reſolutionē compoſiti vſqʒ ad mām verum vſqʒ ad alias formas in mā ſemp remanentes propter quas remaneat aliq̄ ſilitudo in corrupto vel generato ꝓpter remanentiā talis vel hꝫ forme. Scdm xo recte philoſophātes vnitatem formaꝝ in oībus ꝓter forte q̄ʒ in hoīe: qdā enim duas in eo cōcedunt. ❡ Dōm ꝙ lʒ fiat reſolutio cōpoſiti vſqʒ ad mām primā: ita ꝙ oēs corrūpant̄ diſpoſitiones formam ꝯñtes in mā priorē qñ tñ mā aliā ſuſcipit formā: diſpōnes pfectiores ſimiles p̄cedentibus introducunt̄: cū forma poſterior ſemper deducat ſecū ſicut pfectior ens: pfectius ēt id qd erat in ꝓa 2° geneſeos aīalium. Sic igit̄ in virtute forme ſequētis adueniētis hñtis ſilitudinem cū priori diſpōnes nō eedeʒ ſed ſimiles relinquunt̄: vt ēt oſtēdit gñatio ignis ex aere: in quo non eadē remanet ſymbola in gñato q̄litas numero ⁊ eſſe: ſʒ ſpē vel eſſentia: vt 2° exponit̄ de ge. vñ ſilitudo potius q̄ʒ idētitas iportat̄ vera: neqʒ ēt vis nālis attractiua ſemp attrahit qd ꝯueniēs iuuatiuum: ſed apparens decepta qñqʒ dulcore vel odore. Quare p̄cipit̄ 4° 6a ne aſſumat timens venenari potu ſiue cibo res oñantiū ſaporū aut odorum. Neqʒ ēt me°a vt oſtēſum eſt que cōuertit̄ eſt venenoſa. ❡ Ad aliud dōm ſimilitudinē magnetis ad ferrū ⁊ medicine attractiue ad humorem fore latā nō modicum differentē dña precunti. ❡ Ad aliud dōm: aūt ꝙ qñ in gñato qualitates videntur priores ad tp̄s remanere: ipſum nō fore adhuc pfecte trāſmutatuʒ ⁊ ex corrupto gñatū p̄cedenti. Et ideo indicat. A. ꝙ ꝑmaneret nō ſemp: ſʒ ad tp̄s. ❡ Aut dōm vt iā apparuit non illas eaſdē: veꝝ ſiles ꝑmanere. ❡ Ad aliud dōm: ꝙ lʒ medicina formalr̄ inquātū medicina ⁊ cibus opponant̄: nō tñ vt dictū illud in quo fundat̄ illud qd eſt medicine: ſeu ei⁹ ſubiectum ⁊ cib⁹ vt oñſum aduerſant̄. ❡ Ad aliud dōm: vt apparuit ꝙ turbith ⁊ ſilia ꝯuertunt̄ in ſla p̄ncipalr̄ rōne medicine. Neqʒ cibus eſt ſine qualitate dict⁹ niſi verus in tertia nutriens digeſtione: q̄lis nō hꝫ ⁊ vtcūqʒ cōplonis ⁊ ꝓprietatis velut inſtrumentaliter aduerſantur ⁊c̄.

F

G

Coll. c. 1. in me°. et ca. 3. i pr°.

Ate. c. 25. vſqʒ ad te. cō. 30.

Trac. 1 ca. 1. in pr°.

H

I ¶Differentia.CXLIII.

Ca.6 myrab.i me° Tra.2.ca. 103.p° me. Tra 3.ca. 33.p° me. Quod medicina lenitiua ꝛ lubricatiua ſiue cópreſſiua ſit admiſcenda móſtraꝭ p Meſ.2° ſimpliciũ ꝛ Aggregatorẽ:ꝛ 4° pͣ:vt ſoluaꝭ decoctione myrabolanoꝝ cũ thamarindis tereniabin caſſiafiſtula ꝛc.quoꝝ qdẽ vnũ cópreſſiuũ ꝛ alterũ lenitiuũ. ¶Adhuc illa debẽt miſceri adinuicẽ:quoꝝ vnũ per alterũ corrigiꝭ. Iſta nãqꝫ eſt vna cãrũ cõmiſtiõis medicinarũ: vt oñdeꝭ ex dicendis:ſed medicina lenitiua ſeu lubrificatiua:qꝛ de ambabus idẽ ſit iudiciũ miſta cópreſſiue corrigiꝭ viciſſim. Correctio enim eſt remotio extranearũ qualitatũ a medicina. Lenitiua etenim lenit mãm ꝛ ptes mẽbroruꝫ ꝛ ipſas remollit ac debilitat. Lubrificatiua ꝟo mãm reſpicit lubricã reddẽdo:ꝛ mollitie q̃dã ſubtilitate deorſuꝫ incitãdo. Cópreſſiua ꝟo viſcera ꝯfortat ꝛ recolligit: remouebiꝭ itaqꝫ ab ipſa corrugatio ꝛ adherẽtia p medicinã lenitiuam

K aut lubrificatiuã ꝛ illa qdem eꝫ a ſuis emendabiꝭ defectibus. ¶Rurſus lenitiua ꝛ cópreſſiua ꝯiunguntꝭ cũ medicina diſſolutiua fortiter ſui ꝓprietate attrahẽte vt caſſiafiſtula cũ reubarbaro vel agarico ꝛ myrabolani cũ ſcamonea que magis diſtãt iadinuicẽ q̃ꝫ lenitiua ꝛ cópreſſiua: cũ diſſolutiua ſit valde vehemẽtioris ṽtutis:q̃ꝫ he. Attrahit etiã plus ꝛ a remotis: que nequaq̃ꝫ operantꝭ iſte. ¶Palin cópoſitionis medicie vnus eſt modus ꝓpter diuerſis diſpõnibꝰ ꝯferre. Ponaꝭ itaqꝫ qs hẽ ventrẽ ꝛ ſupiora inteſtina robuſta ꝛ denſa:inferiora q̃ꝫ debilia diſſeluta:tũc quidem vtilis eẽt cópoſitio lenitiue cũ cópreſſiua:qm̃ lenitiua operaꝭ ꝑus circa ptes ſupiores qbꝰ ꝯ̃ria erat cópreſſiua ſtiptica corrugatiua. Hec aũt demũ operabiꝭ laudabilr ꝯ̃ inferiora inteſtinoꝝ ipſa ꝯfortãdo qbꝰ nocebat lenitiua.

Tc.1.in cen.2 poſt medium. ¶Idem Meſ. Res ſtiptica oluꝫ medicinaꝝ ṽtutes ꝛ operationes felicitat:ꝯfortat.n.cor vẽtrẽ ꝛ corpus ꝛ aiaꝫ a ſubuerſione ſedat ꝛ nauſea. Talis quoqꝫ vt dicũt eſt medicina cópreſſiua:itaqꝫ medicina lenitiua eſt ſocianda cópreſſiue.

L

Cap 9 intra finem. Ca.5.inẽ finem. Collr ca. 52.p° pͣm. Cuius oppoſitum ſape videntꝭ p 4°:ꝛ ſcḋo pͣ:ꝛ collꝫ.5. ¶Adhuc. illa nó debẽt miſceri quoꝝ opónes ſe adinuicẽ iũcta corrũpuntꝭ:vt dulcẽ cũ acetoſo. Sꝫ medicia cópreſſiua corrũpit actionẽ lenitiue cũ ipſe ſint ꝯ̃rie: vna eniꝫ lenit ꝛ applanat: altera ꝟo exaſperat ꝛ corrugat:ꝯ̃ria nãqꝫ adinuicẽ ſũt corruptiua. ¶Eti. Que ſunt oino diuerſaꝝ intẽtionũ aſſociari nó debẽt cũ idẽ fruſtreꝭ itẽtio q̃ſita: ſit ẽt actio illoꝝ oppoſita laborioſa agitatiua:ſed cópreſſiua ꝛ lenitiua ſũt hꝫ: qm̃ cópreſſiua eligit ꝓpter ventrẽ ꝯſtringere poſt ſolõnem ꝓpue laudata ꝛ nó parũ in fluxu vẽtris ꝛ diſſinterijs:lenitiua ꝟo ꝓpter leuiter ſoluere ꝛ vẽtrẽ deinceps aptũ teneret ꝛ ió multotiẽs daꝭ in his q bñficio ſubductionis ꝑuãtur. Medicina itaqꝫ cópreſſiua nó admiſcẽda eſt lenitiue.

M Propter primũ qdem ſciendũ ꝑmitus qd q̃ſitũ importet: 2° quid medicos coegit medicinas cóponere:ꝛ demũ q medicine ſic cópoſite redduntꝭ meliores:alr ꝟo corrũpuntꝭ. ¶Primuꝫ qdẽ hꝫ móſtratũ eſt diña.137.ꝛ.141. Miſtio ꝟo vt ẽt viſum diña.16.duplex exiſtit: q̃dã nãqꝫ vera in q̃ miſcibilia reducuntꝭ in quãdã nãm mediã iter alteratiõnẽ ꝛ corruptiõnẽ q̃ eſt alteratoꝝ vnio que intellꝰ pcipiꝭ ꝛ nó ſenſu: ꝑ elmtorũ:

Coſtãti pa.c.ſi. q̃lẽ elnta cóſtituũt miſtionẽ in viuẽtibꝰ maxie. Eſt ꝛ altera q̃ eſt corpoꝝ adiuicẽ ꝯgeries formis ẽt manẽtibꝰ ꝓprijs i alteratis quoquo mó vere ſenſu pcepta vt puluerũ i adiuicẽ copulatio. Eſt ꝛ miſtio in q̃ miſcibilia ex longinq̃ fuerũt tpe approximata:q̃dã ꝟo ex ꝓpinquo. Adhuc q̃dã ſit per ignẽ vnã partẽ alteri ꝓpter eiꝰ acuitatẽ ac ſubtilitatẽ ſubintrare faciẽtẽ vt ea q̃ decoctionũ ꝛ ſiſ:alia ꝟo ſit corporum inadinuicẽ applicatione minutiꝫ ꝯfuſoꝝ vt pillule vel trociſci. Multis.n.modis aliq̃ ſiunt ꝛ ꝯiunguntꝭ adinuicem: diña.16. ¶Propter huiꝰ 2ᵐ ſciendum q q debite voluerit aliquã medicinã cóponere opus ẽ ꝑmirꝰ qdẽ corpa attẽdere qbꝰ hꝫ occurrẽ vt coꝝ cóplõnẽ:etatẽ:ṽtutẽ:ꝯſuetudinẽ: habitudinẽ ꝛ reliq̃:diſpõnẽ ſilr aeris:regiõis vt res nó nãles oino:ſilr ꝛ ꝯ̃ nãꝫ vt cãm:morbũ ꝛ accñs: vt ſciat medicinã artificialr cóponere ac naturis corpoꝝ ꝓportionalr applicare. Dico aũt artificialr cóponẽ: qꝛ ſi medicia ſimplex totũ poſſet opari nó eſſet cópoſita eligẽda:5° p. Uerꝫ qꝛ non

Circa fi. pôt eo q in vna meᵈᵃ ſimpliciũ nó iueniuntꝭ ṽtutes oẽs q̃s q̃rimꝰ:aut qꝛ volumꝰ ṽtutẽ medicie augẽ vel minuẽ vel qꝛ ſunt in ipſa ṽtutes qbꝰ nó idigeꝭ. Coacti itaqꝫ fuerũt pp iſtã medicias cóponẽ:q̃s qdeꝫ diuerſificauerũt cóponẽtes duplr:ꝑ qdẽ penes nãꝫ ifirmi morbi ꝛ mẽbra languida:2° ꝟo iuxͣ ſimpliciũ medicinaꝝ nãꝫ. ¶Penes qdẽ nãm infirmi:puta ſi vẽtrẽ habuerit fridũ ꝛ epar ca. miſcemꝰ caľaꝫ cũ fri.ceu abſinthiũ:maſticẽ cũ endiuia ꝛ herbẽ. Silr ſi fuerit iteſtina debilia catarriꝫãtia ꝛ vẽter fortis ꝛ nó reumatiꝫãs vt cholice paſſioni ſiue diarie appati raffanuꝫ vel qd ſile:ꝑ 4ᵃ. Propter ꝟo nãꝫ morbi pñbꝰ ꝺ cãis medicias cóponũt

O aut qꝛ morbꝰ diuerſificaꝭ a ſua cã vt qñ febris putrida fuerit ex hu.groſſis fridis. In hac.n.pp febris diſcraſiã ca. ꝛ ſic. idigemꝰ meᵈᵃ fri. ꝛ hu. ei opᵗᵃ. Propt ꝟo putredinẽ ex hu.g̃ſſis fridis egeꭍ meᵈᵃ ca.ꝛ ſic. q̃ caľitate ꝛ ſic. digerat ſbtiliãdo ꝛ diuidẽdo. Aut pp diuerſitatẽ morbi ab accñte velut i febre euenit ſyncopali minuta ꝑcipue. Sr̃a.n.vt tactũ ẽ febris egeꭍ fri.ꝛ hu.pp ꝟo ſyncopiꝫ ca.ꝛ ſic.q̃le vinũ eſt calm aromaticũ ſpirituoſuꝫ trociſci ꝺ muſco ꝛ talia calidoꝝ:ꝛ ió fuerũt tyriace adiuẽte vt varijs nocumẽtis ꝛ venenis reſiſtãt oppoſitis: vł pp diuerſitatẽ egritudinũ vt in febre ꝯtingit diuerſaꝝ ſpẽrũ mãeruꝫ ꝛ locoꝝ ſicẽ eſt emitritẽus ex chola ꝛ ſlate cõmiſtꝰ:in q̃ vna mãerũ ꝯtineꭍ in venis ꝛ altera ex:vñ 4° pͣ Galꭍ. Et q ante cũ fuerũt curabant

Tra.4.ca. 15.cu.me. emitriteũ cũ aq̃ ordei in q̃ erit ṽtus pipis:eſtimãs vti nãm vnoquoqꝫ ꝯ̃ vnũqđqꝫ qđ facẽ pt docta obediꭍ creatori ſublimi ꝛ glorioſo 1° pͣ. Ipſa.n. valet diſt ngue 3ᵉ vndecimat ꝛ 5° pͣ. Aut cauſaꝝ diuerſitatẽ in vna egritudie collectaꝝ

P

Cap.4.in medio. Tra.1.ca. 7.cu me. poſt pͣᵐ. ceu tertianã notbã q̃ reqrit extinguẽtia ꝛ calefacientia pp cholerã ꝛ flaꝟł pp vehementẽ morbi malitiã ad quã vna medicina ſimplex nó pôt cũ oppoſitiõe puenire velut qñqꝫ egeꭍ medicina calefaciẽte q̃tuor pribus: aut pp varietateꝫ ipſius:eo q pmuteꭍ ſenſibilr indigẽs nũc fridis tũc aũt calidis:mó ꝟo ſimul fridis repercuſſiuis ꝛ calidis euaporatiuis:ceu in pñbus euenit egritudinibꝰ ꝑꝫ horas comitãtis ꝛ in ſtõnis ſtatutaut qꝛ talis eſt morbꝰ q medicina directe ſibi ſimplex nó inueniꭍ opponi vt ſiqe morboꝝ indiget in eius cura medicatione in 1° gradu calefaciẽte: q ſi hoc nó inueniꭍ:cóponiꭍ ipꝫ ex calefaciẽte in 3° gradu ꝛ in ꝑ:ex qbꝰ medicamẽ in ſcḋo calefaciens ꝯſurget:vt diña tactum.139. ¶Penes ſiqdẽ ptiũ languorem variaꭍ compoſitio:aut pp eaꝝ diuerſitatẽ ꝛ vtilitatẽ:ceu qñ pribꝰ fortibꝰ ꝛ multe cuſtodie vite inaſciꭍ ap̃a:q̃lia ſunt vẽter ꝛ epar. In his.n.cuꝫ euaporãtibꝰ vti opꝫ:ꝛ in ſtatu ap̃aris:ſtipticis:aromaticis:ꝛ

Q

Ca.35.in medio. 16. Cap 9.in pa° c.20. ꝯfortatiuis:q̃tenus coꝝ cuſtodiantꭍ ṽtutes:ꝑ toto.n.corpe circa alimẽtũ negociantꭍ:vndecimo ꝛ tredecio curatiue artis. Uel ꝓpter locum mẽbri vt medicina alteri eſt admiſta cũ faciat ad locũ intẽtũ celeriter puenire:cuiꝰ grã trociſcis cãphoratis admiſceꭍ crocus:q̃ꝫqꝫ ipſe paſſionibꝰ cóplõne calidis noceat cordis: ꝓpter quã ẽt intẽtionẽ aliq apiuꝫ in medicis piecerunt ep.lepſie:ꝛ cantarides medicinis admiſcuerunt veſice:ac acetũ in emplõ ſciatice. Aut ꝓpter ſocietateꝫ ſiue colligãtiã mẽbri vt in morbo ẽt caľo ſtõchi: non indigeꭍ fridis multũ rõne neruoꝝ ſibi a cerebro mandatorũ:vñ fride ipſius medicine caľa cõmiſcentꭍ:cum fridũ inimicũ ſit ꝑm veterẽ neruis vel pp multã ſenſibilitatem prior quale os vẽtris ꝛ oculus. Sũt.n.ſenſibiliſſime partiũ corporis.4.de accñti:ꝛ.13.de inge. Quare medicis coꝝ cõmiſcẽda ſunt mitia indoloroſa dicta anodina. Interdũ aũt ꝓpter diuerſitatẽ morbi ſimul ꝛ mẽbris eo q ſic ꝑncipale qđ

5.cola.in 19. Cap.7.in principio. Ca.16.in principio.

A paſſiſ mēbrū velut ipſo patiente morbū ēt calidū eſt ꝓpter eius nām ꝛ ꝑncipalitatē multū ꝛ repente infridare: ideoq̄ fridis cal'a ſunt admiſcēda. ¶ Penes ſcd'o nām medicinaꝝ diuerſificaſ cōpoſitio cū ſimplex nō ſufficiat: aut vt virtus medicine augeaſ: ceu cū vni medicie cal'e aut fri. alia ɔiunguntſ vt roboreſ inde: vel vt longiori ꝑduret tpe indiſſoluta ipſius v̄tute ꝓpter qđ in tyriacam radix ireos ꝓiciuntſ acori ꝛ agaricus. Aut vt medicamīs minuaſ robur: q̄daꝫ nāq̄ medicinaꝝ cū ſint cal'e acute opꝫ ipſis frida inuiſcātia cōponere vt eaꝝ minuaſ v̄tus ac tollaſ acumē velut cōmiſceſ gūmi arabicū tyriace ac fenugreci vel ſiliū gūmium in colyrijs oculoꝝ: aut vt ipſius tollaſ nocu^m ſicut ſcamonee vētri ꝛ epati nocēti piper adiungiſ ꝛ aniſuꝫ: ꝛ in cydonio decoquiſ: ꝛ aloe dragagāntum aut gūmi arabicū copulaſ: vel vt ipſius frāgaſ aduerſitas velut opio caſtoreū cōiungiſ qñ ſtupefacere ſit opus. Vel q2 lꝫ medicina iuuet in vna re nocet tñ in alia: ɔiungiſ illi medicina leſionis

B remotiua: ceu cantaridib⁹ in lapidū fractionē: addunt inuiſcātia indoloroſa ſicut lac aut ſeminuꝫ lac cōlum. Vel q2 medicina habet aſpectū vt ad duas ꝑueniat vias. ſ. ad venas vrine meat⁹ q̄propter adiungim⁹ ei medicias illā ad vias vrine trahētes: ceu cantaridib⁹ ꝓuocātia cōmiſcem⁹. Aut vt medicina remaneat indiſpſa in parte ſuā ꝑficiēs operationeꝫ ſicut balſamo cera aſſociaſ: q2 inuiſcat: ꝑ 4°: ne i partē diſſemineſ nō intētā: ſiue vt medicina diuti⁹ ꝑmaneat incorrupta: ceu mel ɔfectionibus admiſceſ: vl' ꝓpter abominationē ꝛ horribilitatē tollēdā vt poſſit ſuſcipi ac ſuſcepta ꝑmanens in vētre ſuā expleat actionē: ꝛ iō 2° re.a. Elleboro aſſociantſ daucus ꝛ apij ſemē montani: ꝛ ſic ſcamonee aniſuꝫ ɔiungiſ: ꝓpter hoc quoq̄ ſuccharū ꝛ mel plurimis addiſ medicinaꝝ: ſeu vt bonitas medicie acgraſ ſimplici ꝛ multum ipſius tollantſ malitie ac defect⁹ ſicut myrabolani citrini ɔiunguntſ ſcamonee. Iuuāt eni ꝓprietatē ipſi⁹ in choleram ſoluēdo: ꝛ emēdātq̄ illius exceſſus: q2 cū inflāmet vētrē ꝛ cor debiliter: diſſoluat partes ꝛ excoriet: ipſi oia remouēt que hꝫ. vñ Meſ. Operatus eſt optime q ſcamoneā cum

C myrabolanis miſcuit citrinis: ita ēt vigorat ꝛ emēdat ʒinʒiber turbith. Cū.n. ſta eēt ſubtile ꝛ a ꝓpinqs partibus tarde ſilr educat: ʒinʒiber ſibi cōmiſtū cūctos hos tollit defectus ſibi ꝓprietates ipartiēdo laudabiles: ꝛ ideo ꝑ 4° ʒinʒiber non ꝑmittit turbith virtuteꝫ ſtupefieri. Hoc ēt vt ad vnū ſit dicere oēs opantſ ſpēs elefangine. i. cal'e aromatice debilib⁹ ꝛ tardis medicinis cōiuncte. Ita ſermonibus his collectis ex ſapientū dictis apparent cāe q̄bus vna ſimpliciū medicinaꝝ cū altera ɔiūgiſ vel aliis. ¶ Noſce q̄ in cōſtructionibus medicinaꝝ ꝛ ꝓpe ſolēniorib⁹ vna ſterniſ vt baſis alijs cooꝑantib⁹ illi: velut in mēbro iſtrali ɔſilio ꝑiculatoꝛ ila. 127. Attēdendū ſiquidē iux̄ filiū Alchindi: q̄ lꝫ fere īfiniti modi cōpōnis medicinaꝝ exiſtāt: capitales tñ ſex ſunt: qñ aut cōponiſ cal'a me^{us} cū cal'a: vel fri. cum fri. aut ca. cū fri. vl' tpata cū tperata: vel tpata cū cal'a: aut ipſa cū fri.

D In ꝑmis q̄ꝫ trib⁹ modis diuerſitas 3^x extat: aut eni eq̄ cal'a cū eq̄l'r ɔiungiſ cal'a vel minus aut magis. Et ſilr in frida cū frida: ꝛ in cal'a cū fri. vñ coll'ꝫ. 5. Medicinaꝝ ſimpliciuꝫ ex q̄bus medicina reſultat cōpoſita vel ſunt oēs vni⁹ generis vt ca. vel fri. aut ɔ̄rii gn̄is: qñ q̄daꝫ cal'e: alie ſcd'o fride. Quoꝝ vtraq̄ ſubdiuidiſ modoꝝ: q2 medicine aut erūt in eodem gradu caliditatis vel fri. vt in 2° aut i 3° aut i diuerſo vt ꝑ 1 3° vel 2° ꝛ 4°. ¶ Propter hui⁹ 3^m ſciēdū q̄ ſicut cibaria vno° cōpoſita vigoroſiora ꝛ ꝑfectiora redduntſ ꝛ modo alio ɔ̄ria: ita ꝛ medicine. vñ ꝑ pbl'. Nutrimēta q̄dē alia exiſtētia adinuicē ſe corrūpunt: hoc q̄dē mōrallio ſcd'o nō. Que nāq̄ cōponuntſ vna 2° ꝑ tripl'r diſponuntſ: aut eni vigorantur eoꝝ opōnes: aut deſtruuntſ aut rectificantſ ipſoꝝ remouēdo malitiā. Vigoreſ q̄dē ſic qñ panicū ꝛ miliū lacte decoquuntſ aut pinguedine porcina vel oleo: cū eni ſint pauci nutrimēti: ſimo min⁹ ceteris granis triticalib⁹: alimētoꝝ ꝑ

E ꝑticularibus dictis: redduntſ nutribiliora ſatis: vñ Gal. Palā ħ edulīū meli⁹ tāto eſt q̄ꝫ per ſeipſum ſolū comeſtuꝫ: quāto ꝛ lac ꝛ nā ipſoꝝ amboꝝ ad eucbimā ꝛ ad alia duceret. Corrūpuntſ q̄ꝫ ſic dulcia cū acetoſis ꝑmiſta: eo q̄ i adinuicē nō ſigillēt: vñ ꝑ 3°. Experimētatores idi ꝛ alij iā dixerūt q̄ lac cū reb⁹ acetoſis edēdū nō eſt neq̄ piſces cū lacte: qm̄ inde ad egritudines ꝑueniſ ꝑmanētes ſicut lepra: neq̄ ineſt. i. lac acetoſuꝫ coagulatū cū raffanis: lꝫ.n. hec in ſe ſatis ſint laudabilia: qñ tñ ꝑmiſcentſ corrūpuntſ cū nō adinuicem ſigillēt. ſilr ɔfectio caloc dicta iux̄ Heygeth auctorē cibarioꝝ ex ſufficiēter ɔficiſ laudabilib⁹ vt pineis: amigdalis: oleo ſiſamino ꝛ ſucchoro. Qñ āt cōponuntſ in adinuicē ſe corrūpūt: ꝓpterea q̄ facta eſt abhoīabilis oppilatiua tardi trāſit⁹ i venas: paſſionib⁹ tñ pectoris ꝛ viaꝝ vrine ɔfert egētib⁹ lenificatiōe ꝛ ſedatiōe: rectificantſ āt ſi cū fridis miſceātur cal'a ꝛ ɔ̄. vñ ꝑ 3°. Qđ fridū ē ſic cucumer ꝛ cucurbita

F tēpereſ ab eo qđ exiſtit ɔ̄riuꝫ ſic allia ꝛ porri. Qđ ſi fuerit calm tēpereſ cū eo qđ exiſtit ei ɔ̄riuꝫ ſic cucumeres ꝛ portulaca. ¶ Eodē q̄ꝫ mō medicinaꝝ vigorantſ aut deſtruuntſ vel min⁹ redduntſ actiones cū vna ɔiūgantſ. Exēplū ꝑmi ē aſſociatio turbith cū ʒinʒibere: vt tactū eſt ſuꝑ: ꝛ epithimū cū pipe aut reubarbari cuꝫ bolo armeno. In reubar. nāq̄ ineſt v̄tus ɔ̄ctionis fortis: ſꝫ cū hoc v̄tus ēt apitiua minuēs illi⁹ actionē: vñ ſi miſceaſ cuꝫ bolo armeno aut acbacia ɔ̄bit vehemēter. Et ꝑ hāc intētionē crocus cōmiſceſ cū roſa cāphora ꝛ corallo: vt ipſas ad cor faciat ꝑuenire. Ob ħ q̄ꝫ ſemē raffani cū ſubtiliatiuis ꝛ penetratiuis copuleſ: vt tāto tpe faciat ea ꝑmanere in epate: vt ſuas ꝑficiāt actiōes. ¶ Declaratio q̄ꝫ ſcd'i eſt viole cū myrabolanis: ꝛ ſilr lenitiua cū cōpreſſiua ɔiunctio ac aq̄ ordei cum ſyrupo ace. vñ 4° ꝑ°. Et aggregare ſyrupū acetoſuꝫ ꝛ aquā ordei ſimul ē illaudabile: qm̄ corrūpit aquā ordei ſm̄ ꝑ̄mum. ¶ Tertij

G q̄dē paradygma eſt ꝑmiſtio aloes cū dragaganto aut bdellio ꝛ ſilr cum oi acuto excoriatiuo ceu pulpa collognthide. Aloes.n. ſoluit ꝛ mūdat inteſtina: ſꝫ excoriat: ꝛ venaꝝ ꝓpe ani aperit orificia: ſꝫ ꝑmiſtione ꝑdictoꝝ tolliſ hꝫ malitia. ¶ Talis q̄ꝫ medicinaꝝ ſocietas ꝛ copulatio aliq̄n attēdiſ penes q̄litates ꝑmas vt ſe corrigāt in adinuicē vel corrūpāt interdū ꝑ effect⁹ ſic myrabolanos emēdare dcm̄ prauos ſcamonee effect⁹: aliq̄n q̄dē ꝑ emēdationē ꝓprietatū maloꝝ q̄s ei⁹ ꝓprietate hꝫ corrigere: ſic venenoſitas ꝛ inimicitia rei: ꝑ qđ heʒahari cōmiſceſ medicis: ꝛ ſi ex his conueniēs dꝫ eſſe ꝑmiſtio: opꝫ vt ſibi inuicē ſigillēt: ita q̄ poſtq̄ fuerint adinuicē ɔiūcte ꝑ actionē ꝛ paſſionē ac v̄tutē iditāꝫ vna ɔſurgat v̄tus i totū q̄lis ē ꝑmiſtio turbith cū ʒinʒibere ꝛ raffani cū hermodactylis: nō āt raffani cū turbith: nō.n. ſigillāt ſibi. Qđ oñdiſ: qm̄ ſcamonee ꝓpriū eſt ledere cor. Eſtq̄ cal'a habilis iſlāmari: eſt ꝛ mite mēbroꝝ diſſolutionis: ꝛ ambra ſcd'o ɔfortat cor: ꝛ cryſtallus extinguit iſlāmationē: ꝛ gallia ɔfortat mēbroꝝ diſſolutiones: ꝛ tñ cōdigna nō eſt

H ipſoꝝ cū ſcamonea ꝑmiſtio: nō enim ſibi ſigillant vnāꝫ: ꝛ iō nō ſit eoꝝ vtilis permiſtio. Meſ. ꝑ ſimpliciū: q̄re ſcd'o. A. ſcd'o. Inq̄t Gal'. Ego poſui epar adip. i. lupi i medicamēta eupatorij: ꝛ nō reperi ipm̄ augere iuuamētū vltra id qđ ex illo ſolebat ꝑuenire. Quedā ſcd'o ſe ꝓprietate corrūpunt vt chorde ex inteſtinis ouium facte ꝛ luporum coniecte ꝛ pēne columbe cum his que accipitris dicunt.

Propter ſcd'm ſcd'o ſciēdū ſcribi ꝑ 4° qđ habere facit nō eſt ɔiūgēdū ei qđ cōprimēdo iuuat tal'r vt ſint eoꝝ virtutes eq̄les: imo melius eſt in hꝫ vt vnū poſt aliud tardeſ: vt ſit. ſ. g̃. vna duarū medicinarū q̄ lenificat prius ſuā ꝑficiēs opationē q̄ꝫ ea q̄ cōprimit: deinde adueniat exp̄ſſiua ꝛ expellat qđ lenificatū fuit. 2° q̄ꝫ ꝑ. Ille aūt q̄ deſtruuntſ ꝑ cōmiſtionē ſunt ſic ſi ſint due medicine vnā efficiētes opationē: ſꝫ duabus potētijs ɔ̄rijs aut q̄ſi ɔ̄rijs: tūc qñ aggregantſ ſi ɔtigat q̄ vna eaꝝ añcedat ad opōnē ſuā ꝑficiet opōnē: ꝛ ſi nō añcedat vna earū aliam

I ꝓhibet ſeſic viola ⁊ myrabolani:viola eni ſoluit leniēdo: ⁊ myrabolani ſoluūt exprimēdo ⁊ iſpiſſando: qñ ḡ ſupueniunt mãei ambaꝝ opões deſtruunť ipſe: ⁊ ſi myrabola⸗ ni añcedūt:deide ſupuenit viola: nō ineſt alicui ipſoꝝ operatio:⁊ ſi añcedit viola ⁊ lenit:deide ſupueniāt myrabolani ⁊ exꝑmāt eſt opatio fortior. Coll' q̃.5. Medici miſcent myrabolanos cū caſſiafiſtula ⁊ turbith:ſ3 neſciunt mō medēdi. ℭ Cōtrariū gdē hoꝝ 2° practice:ita. gdā myrab. ſimplices bibūt cū zuccharo ⁊ māna:⁊ q̃ b mō qdā tritos dili gēter cū duplo zaccar. māna ꝟo lenitiua eſt. Ampli⁹ id vi ſufficieten⁹ ſape Meſ. 1° ſimpliciū. Quidā aūt dixerūt ꝙ nō eſt bona ꝑmiſtio myrabolanoꝝ cū medicina labiſicantiua ⁊ lenitiua:qm̄ opationes coꝝ in id ipm̄ ſe ꝑimūt: ⁊ ego nō video illud:imo remouet id cis ꝑ ipſas adherētia ⁊ corrugatio:⁊ acquiriť ſol'o facili⁹. Adhuc Aggregator. Et qñ volumus myrabolanos ꝑparare ad dādū in potu: terant ⁊ infundant in aq̄ calida ⁊ colenť ⁊ ꝓiciant ſup colaturā zaccharē ⁊ tereniabin ad reprimendū ſtipticitatē eorū ⁊c̄. Et qui vult addere in bonitate ꝑparatiōis eoꝝ coquat ipſos cū prunis ⁊ ſebeſtē ⁊ iuiubis ⁊ tribuat:q2 in iſtis medicinis eſt viſcoſitas que reprimit ſtipticitatē myrabolanorum ⁊c̄. ⁊ iſte tres ſpecies myrabolanoꝝ miſcentur cū thamarindis. Medicine itaq3 ſm̄ hos lenitiua eſt cōpreſſiue miſcenda:ſed quid de hoc mox apparebit.

Ca.55.p° principiū.

Capi.55. ı.ſta.

Ca.6 mīr. in medio.

Tra.2.ca. 103. poſt medium.

K

Propter tertiū eſt ſciendū vt ex ꝑdictis veritas relinquaf ꝙ ꝑmiſtio medicine cū medicis:aut ē vera vł appropinquās vere:⁊ tp̄s iā tãtū ꝑterijt ſup eā: vt ex oib⁹ ꝑmiſcibilibus reſultauerit vna quedā cōplo ⁊ forma. Mora eni3 egēt ꝯfuſoꝝ corporū particule:elntoꝝ ꝑ: vt agāt ⁊ patianť in adinuicē omnifariā:⁊ hoc modo poť medicina lenitiua cū cōpreſſiua ꝯiungi:tūc ꝯtetates q̄s hēbāt adinuicē miſcibilia ſint ſopite ac in vnā nām mediā redacte:ſic enim videmus per tp̄s ex ꝯrijs vnū aliqd ꝯſtitui ⁊ ꝯſurgere ꝑfectu3. Aut miſtio ſuit q̄ſi ſenſibilis ⁊ ꝑiuxtapoſitionē:ac ex breui tp̄e facta: ⁊ ita nō eſt vtilis ꝑmiſtio medicie lenitiue cū cōpreſſiua:⁊ ꝓpriecū eq̄ vt ꝯtingit fuerint in miſtione miſcibilia: ꝑcipue cum lenitiuā ꝑceſſerit cōpreſſiua: qḋ ⁊ argu^ta^ notāt in hac parte inducta. ℭ Pōt quoqz alr ⁊ dulcius dici. ꝙ ex ſermonibus poſe colligi ꝑallegatis medicoꝝ:q2 in ꝑmiſtiōe aut ſūt miſcibilia eq̄lia vtute vel ineq̄lia. Siquidē equalia ceu qñ volumus ſolutionē vnius medicine iuuare ex alteri⁹ ſolutione vt agarici cū turbith:tūc medicina lenitiua nō eſt cōpreſſiue adiungēda:qm̄ actiones ſibi eaꝝ aduerſe deſtruenť:ſic ſentit. A. cū Auer. qñ ingt vt ſint vtutes eoꝝ eq̄les qḋ ⁊ rōnes hꝫ p̄tis deducūt aperte. Aut nō ſūt eq̄lia vtute: imo vnū valde ſupat reliquū:qḋ euenit qñ medicina ꝯiungiť medicine:nō qdem cauſa ſolōnis ex equo fiende vł alterius:ſ3 magis ꝑpter remotionē alicui⁹ malitie ⁊ defect⁹ a medicia illa:ſic myrabolani citrini ſcamōee zinziber turbith admiſceť roſa ſcamonee ⁊ bdelliū aloe. Et ita medicine lenitiue cū cōpreſſiua vtilis eſt ꝑmiſtio per viam quide3 correctionis ac emēdationis nocumēti:⁊ hoc eſt qḋ voluit Meſ. qñ dixit. a myrabolanis q̃ me^na^ cōpreſſiua exiſtit ꝑ admiſtionē medicine lenitiue remoueri adherētiā ⁊ corrugationē ⁊ facilē ꝑſtari ꝑ ꝯñs ſolōnē. Appꝫt ēt ex Aggregatore Serapionis manifeſte ꝙ loquiť de ꝑmiſtiōe ꝑparatiua bonitatis ꝑſtatiua ⁊ malitie remotiua. Uirt⁹ ſilr myrabolanoꝝ remouet a caſſiafiſtula lenificationē ſupfluā q̄ debilitat ſtōchū ⁊ inteſtina:ita vt timeaf in debilib⁹ lubricis ⁊ maxime hyeme: qḋ ⁊ argu^ta^ hꝫ partis oſtendunt ꝑ^a^.

In fine.

L

4.1.cap.9. in fine. 5.coll' .c. 52.p° ꝑn.

M

2.ſimp.ca. ꝑ myrabolanis in medio.

Propter quartū qde3 ⁊ ſi rōnib⁹ iā vtriuſqꝫ p̄tis appeat qd dōꝫ gr̄a tñ maioris didaſcalie. ℭ Ad ꝑ^m^ dōꝫ viſu3 eē qd auctates deducāt Halyab. Meſ. ⁊ Aggregatoris. ℭ Ad aliū dōꝫ: ꝙ vtilis ē ꝑmiſtio ieq̄lis vtutis ⁊ correctionis cā:nō aūt ſolōnis faciēde ex equo:⁊ ita qḋ inducť. A. audiēdum. ℭ Ad aliud dōm ꝙ medicia diſſolutiua cōſugiť alijs rōne correctiōis:nō aūt ſolōnis faciēde:cū fortis exiſtat: ꝑ quē ēt modū ꝯcedeť copulatio medicie lenitiue cū cōpſſiua. ℭ Aut dōm: ꝙ nō ē tãta oppoſitio diſſolutiue ad alias: ceu lenitiue ad cōpreſſiuā:q2 l3 ipſa ſit fortioris vtutis alijs:nō tñ inde ꝯſurgit ꝯtetas ⁊ ipedimētū ſolōnis. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ hic poterit iuuari per admiſtione3 lenitiue ⁊ cōpreſſiue: nō ex equo:ſ3 ieq̄lis vtuſ q̃ ꝯcediť:aut ꝑmiſtionē ēt eq̄lē vtute ac verā:q̄ ex lōginquo tp̄e fuerit ꝯſtructa. ℭ Et ꝑ hoc ad aliud:q2 res ſtiptica pōt aliā medicinā iuuare miſtione cōceſſa ꝑmiſſa. Silr ex oppoſito apparent ſermones. A. ⁊ Auer. ℭ Ad aliud dōꝫ: ꝙ opōnes lenitiue ⁊ cōpreſſiue nō ſe corrūpūt:imo melioranť ⁊ emēdāť:ſi ꝑdicto cōmiſceanť mō. ℭ Ad aliḋ dōm: ꝙ arguit de miſtiōe q̄ſi vera: ex lōgo tp̄e ꝯſurgēte in qdā mediū ab extremis oibus alterū ⁊c̄.

N

ℭ Differentia. CXLIIII.

Quod poſt eūonē melie ꝑpharmacū effrenitās attrahaf fla mōſtratur ex ſcd̄o practice ⁊ Haly. ℭ Rurſus plures medicie ſunt eūoñes meliā ⁊ fla:ſic cholerā ⁊ fla. vñ reg. 2.2° pōle ē vt eūenť cholera ⁊ fla in vna hora:fere aūt nulle meliam ⁊ cholerā. ℭ Adhuc ꝑ 4^a^. Ois medicina in ꝑmis cu3 extrahit hūorē qui eſt ſibi ꝓprius:⁊ deinde illū qui eſt poſt ip̄m in multitudine ⁊ ſubtilitate:⁊ reliquos hoc ordine. Id aūt erit ꝑ fla cū maioris ſit q̄titatis in corpe humorib⁹ ꝑharmaticis ſubtiliuſqꝫ poſt melia3. ℭ Amp. 3. pharmacoꝝ. Medicina laxatiua trahit per ſilitudine3 vt ⁊ tandē ſtimulata euacuet nā attractū:ſed melia ⁊ flegma ꝯueniūt cu3 vtrūqꝫ ſit fridum ⁊ graue. vnde coll' 5. Medicine que attrahunt meliam trahunt hu. flegmaticos:q2 ꝯueniunt cū ea in vna qualitatū:ita ꝙ poſt eductionem melie euacuabit fla.

O

Co.53.p° medium. 3. tertpais cō.190 circa ꝑn. Ca.11. ad medium. Ca.5. poſt medium. Diſti.4.c. 4.gr.ꝑn. Cap. 21. in fine.

In oppoſitum Gal. 2. elntoꝝ. 3. pharmacorū. Serapio i antidotario:⁊ Iſaac elntoꝝ ꝑ. ℭ Eti. humor ille dꝫ eūari poſt meliā ⁊ vir poſt appropriatū q minus eſt ꝓprius ⁊ familiaris nāeualis ꝟo eſt cholera ⁊ nō fla cū ſit nutrire natū in ſanguis couerſionē:qḋ nō cholera. dīa. 30. ℭ Palin. qḋ eſt calidius magis educibile:q2 calidum bene mobile: de ge. aialium. 2. hꝫ ꝟo cholera:nō autē flegma: ita ꝙ poſt eductionē melie pharmacum cholerā attrahet ⁊ non flegma.

P

Tertio. Diſti.4.c. 5.p° ꝑn. Ca.10 circa principiū. Circa me. Cap.1.p° ꝑn.

Propter primū ſiquidē ſciendum ꝙ qd ſit eūo: dīa oſidet. 164. h aūt eūo ꝓprius dī purgatio eo ꝙ eductis alijs hu. ſanguis remaneat depurat⁹: vñ de pharmacijs Gal'. Propterea nominanť ab hoib⁹ purgātia: q2 purū reliquūt ſanguinē ab alijs ſupfluitatib⁹: qd ēt ſit pharmacū dīa viſu3. 126. ℭ Illud quoqꝫ dī effrenitas qḋ nō iure pharmacū:ſ3 violētia degñantis educiť:aſſilit eni in humorē ſibi cōneū velut iraſcens in quēq̄ fouere. ℭ Humor nāqꝫ dupl'r eūatur:aut proprietate: puta qñ pharmacū determinatū ſeu determinatos attrahit hūores. Nā qdā pharmacoꝝ ita vnū eūat humorē: vt ſcamonea cholā3: lapis lazuli melia3: ⁊ turbith fla. qdā ꝟo plures:ſic aloes ⁊ reubarbaꝝ cholam ⁊ fla. Agaric⁹ aūt oēs tres fortaſſe:aliud effrenitando ēt q̄plures. dīa. 141. quid autem ſit melia ⁊ flegma differentijs viſum proprijs.

Ca.2.in ꝑ 1.ꝑ in ꝑn.

Q

Propter ſcdm ꝟo ſciēdum vt viſu3 ē. 142. ꝙ circa q̄litu3 huius diuerſificati ſunt antiq. Aſclepiades nāqꝫ factus opionis Empedoclis defenſor:vt ꝙ elntoꝝ q̄litates ſint inalterabiles ⁊ intraſmutabiles a ſeculo in ſclm: hicqꝫ nām negās ꝓuidētia ⁊ velut arte q̄dā opantē dixit nullū hūoꝝ nullo determiate attrahi pharmacoꝝ:imo traſmutat ꝯuertit ⁊ alterat corrūpēs in ſui ipſius nāꝫ qḋcūqꝫ fuerit:qḋ effundiť:⁊ adhuc ꝙ vtilitas ꝯſecuta i purgatiōib⁹ nō triſtatis ſit purgatiōe hūoris ſ3 cōi rōne eūonis:q2. n. eūauit in cōi: ⁊ nō hūc hūorē vł illū ſentit q̄ ide iuuari. ℭ Cui⁹ qdē poſitiōis ꝑnullatio iſcri⸗

A

Ad me. Ca.3.et.4. Colli. 4.cap.5. poſt prin. Cap.1. Cap.9.

hic electoꝝ.2.nãliũ p̃:ꝛ ſimpliciũ.3.õ pharmacis ꝛ õ melias: q2 ſic indĩnter iuuarent ſtõmia ꝛ pharmacia hui⁹ vl illi⁹ hũoꝛis:qð in maxi^m otic icõueniẽs:tãi hi h iuuent:illo xo noceãt aptẽ:nõ.n.ſiccis ꝛ extenuatã ꝯfert ſtõmia aut oppoſitis pharmacia. Rurſus emperia docet pharmacũ hũc ꝛ nõ illũ euare hũoꝛẽ:ꝛ iſtũ deiceps ꝛ nõ illũ iuuari.Q, ãt nõ ſimplr iſoluẽs pharmacũ in hũoꝛẽ ꝯuertat q̃ue hʒ attrahẽ diffa monſtrauit.142. ℭ Fallit & Eraſiſtrates putans que poſt negata vera fieri ab Aſclepiade oia ꝯña ei⁹ qð euatur ſaluare.nãliũ ꝓ redargu⁹ ꝛ 2° ꝛ in õ pharmacijs:volẽs:q ſic in ſtõmijs eſt hũoꝝ oĩuʒ eq̃lis euo ꝛ in purgationib⁹ solius:tũc.n.oĩs nre^{na} cholaʒ cũ ſit ſubtilis educeret.qð enĩʒ attrahit ꝯña vacui pmit⁹ attrahit qð ſubtile:deide qð reliquum ordie diffa.51. ℭ Alij xo fere his oppoſiti dixerunt pharmacũ euellẽ qð ex hũoꝛib⁹ augmẽtatũ:qð ꝛ nõ valet: q2 ita pharmacũ nõ educeret eligẽdo qð ſibi ꝓpꝛiũ:ſicq3 determiate ſta euaret dẽ:cũ hũoꝝ ſit ãpli⁹. ℭ Quidã xo arti familiares dixerũt q pharmacũ chole attractiuũ pmitus hãc euellit:deiceps ſi effrenitet ſta:demũ meliam:ꝛ vltimo ſanguinẽ cũ ſit familiaris nãe ꝛ dilect⁹ tãq3 fili⁹. Si ãt poſt illud degñans attrahit cholaʒ ꝛ ab hic meliaʒ ꝛ ſanguinẽ tãdẽ ꝛ in his ꝯueniũt cũcti:ſʒ ſi meliaʒ hẽat attrahẽ ſʒ Ga. aſcribẽtẽ Hip. Serap. ꝛ Yſaac vt ꝑinductũ illam primitus euellit:deide cholaʒ ꝛ poſtea ſta:ſanguinẽq3 vltio. Halyab. xo cũ Haly.vt iductũ poſt meliaʒ euari volũt ſta: q̃b⁹. A. viſus aſſentire. ℭ Iſti⁹ ſiq̃dẽ aut alteri⁹ ordinatiõis hũoꝝ vni⁹ poſt alteꝝ eductoꝝ q̃tuoꝛ reperio fore modos cãe poſitos. Meſ. nãq3 de pharmacis cãm tãgit vlẽʒ ꝛ iſufficiẽtẽ habilitatẽ.vʒ.hũoꝝ. Hal. xo 3° pharmacoꝝ cãs huius aſſignat:ſubtilitatẽ hũoꝝ ꝛ groſſitudinẽ ꝛ ꝓprietatẽ ſeu cõnenientiã cũ corpe ac hui⁹ oppo^m. Serap. quoq3 ꝛ Yſaac ꝯcidunt cũ Gal. in p̃:nõ aũt in ſcdo ponẽtes cãm hui⁹ leuitatẽ ꝛ grauitatẽ humoꝛis ſiue velocitatẽ ad motuʒ ꝛ tarditatẽ. A. xo ꝯcordãs cũ alijs in ꝑoꝛi cã.ſcdaʒ dicit humoꝝ multitudinẽ vel paucitatẽ:qd autẽ de hoc videbitur ꝯñr.

Cap.16.et vſq3 in fi. Ca.1.2 ſequentib⁹. Ca.2.1.3.

B

P.4.vt in argu. L.1.1.fẽ. 1 ca.2.in medio. Vltio ca.in fine.

C

Propter tertiũ xo pmit⁹ q̃dã ꝑmittãt nečiat 2° veritas ſubiũgat:ꝛ 3° ꝑinducti familiares ampli⁹ arti viſi ꝯcilient diſſoni. ℭ Propt hð ꝑ^m ſciẽdum q pharmacũ vt ſuppoſituʒ effrenitat q̃nq3 qð triplr euenit:vaſoꝝ.ſ.debilitate vl poroꝝ eorũdẽ apertione aut pharmaci mordicatiua acuitate. diffa.127. Ampli⁹ iux̃ Serap. q̃ſitũ trib⁹ verificat ꝯditionib⁹ adiectis:vt q ṽtus pharmaci non deficiat in hũoꝝ ſucceſſiua vſq3 ad ſanguinẽ eductiõe:ꝛ q pharmacũ vnũ ſolũ hẽat hũoꝛẽ ꝓprietate ſua euellere:qðdã nãq3 vt dcm̃ eſt plẽs ꝯcitat humores:ꝛ q hũoꝛ educẽdus in loco exiſtat apto pharmaci eductioni. Nã pharmacũ melie attractiuũ ſi cholaʒ repeꝛiat in loco euelli apto:vt vẽtre:illã xo i anguſtis meatib⁹ poſitã tũc chola ꝑmit⁹ ꝑ viã educet acceſſio:eo q vẽter leſus medicamie ꝛ hũoꝝ acumie ꝛ grauitate ṽtus ipſi⁹ expulſiua excitabit in cholerã expellẽdã añ meliam. ℭ Dubitare ſit:q2 cũ medicia hu.euaret ꝓpriũ magis q̃3 alteꝝ ſi ad aliũ ꝑmutet euandũ tũc corp⁹ erit abſq3 hũoꝝ vno:imo ẽt ſine trib⁹ cũ ad ſanguinẽ ꝑueniat euandum:eo q nã vt tradũt tãq3 familiarẽ ꝛ filiũ nãe vltio exhibet violẽtata. Cui⁹ op^m diffa monſtrauit.11. ℭ Dõm q corp⁹ oẽ ꝯſtat ex q̃tuoꝛ hũoꝛib⁹ ꝓportionat nãq3 el:is q̃tuoꝛ ꝑoꝛib⁹:vt oñſuʒ ibidẽ. Et duplicẽ ſciẽdũ ꝓportionẽ hĩc nãm ad humores:vnã q̃dẽ cõeʒ ꝛ ideterminatã:ita q cuʒ maioꝛi q̃ʒtitate ipſoꝝ aut minoꝛi põt ſubſiſtẽ:alterã ꝑciſaʒ ꝛ definitã adeo q cuʒ minoꝛi neq̃at ꝯſiſtere:ꝛ hac cuiuſcũq3 ſit hũoꝛis magis diligit ꝛ defendit ꝓportione ſanguis cõi. Nã q̃ñ nã ſentit ſe a proportione ꝑciſe cholere aut melie ſecedẽ poti⁹ exhibet ſanguinẽ:vt eo phar^{ci} corrigat audacia q̃3 alicui⁹ hu.euulſionẽ patiat i ãpli⁹:q2 ad ipi⁹ euonẽ diſſariã moꝛs ꝯſeq̃ret. Et ex h ẽt appʒ q q̃3q̃3 aſpect⁹ pharmaci ſit ãpli⁹ ad hu.nãlẽ q̃3 corruptũ:diffa.142.hũc tñ magis euat q̃3 illũ:cũ ipe tãq3

3.hec.ca. 10.p° fin.

D

E

ſunctiuus aut nečius nãe õfendat magis ab ipſo. ℭ Propter 2^m hui⁹ ſciẽdũ q pharmacũ ꝑmit⁹ hũoꝛẽ attrahit ꝓpꝛiũ ꝑoꝛib⁹ ꝯditiõib⁹ adiectis:deide reliquũ ſm ſubtilitatẽ ꝛ leuitatẽ ſiue facilitatem ad motũ vſq3 ad ſanguinẽ:q̃m ſi pharmacũ vt tactũ hʒ cholaʒ euellẽ ꝑmit⁹ ipſam attrahit: deide ſta:poſtea meliaʒ:ꝛ poſtremo ſanguinẽ. Si xo ſta illud ꝑmit⁹ attrahit:deiceps cholaʒ:poſtea meliã: ꝛ ſanguinẽ tãdẽ:ſi aũt meliaʒ eã ꝑmit⁹:poſtea cholaʒ:deide ſta ꝛ finalr ſanguinẽ. Et is q̃dẽ eſt ordo de hũana nã ab Hippo. ꝛ Gal. expreſſus vel itignit⁹. ℭ Q̃uẽ rõ ꝯfirmat:eo q ille humoꝛ poſt ꝓpꝛiũ educit q eſt ſubtilioꝛ leuioꝛ ꝛ ad motũ agilioꝛ:talis autẽ eſt ꝑinductus q poſt ꝓpꝛiũ euat:nã cholera ſubtilioꝛ alijs leuioꝛ ꝛ mobilioꝛ:ꝛ ideo poſt appropꝛiatuʒ ſemꝑ euellet humoꝛẽ:qð foꝛtaſſis ſenſit Damaſcen⁹ dicẽs oẽ catharticũ nečio cholaʒ ru.mouere. Et ſi q̃dã noĩe cholere humoꝛẽ audiãt oẽm:huic aũt opponit meliaʒ ꝛ iõ fere vltimo educit:ſtegma xo hoꝝ obtinet mediũ:vñ ꝛ in medio educit ipſoꝝ. ℭ Adhuc hũoꝛis attractio poſt ꝓpꝛiuʒ ꝑficit ampli⁹ calõ q̃3 ꝓprietate niſi foꝛtaſſis cõi:ſʒ calʒ magis attrahit calõ q̃3 fridũ ꝓp ꝯueniẽtiã. Chola xo ẽ calioꝛ humoꝝ:poſt humoꝛẽ itaq3 ꝓpꝛiũ euabit chola ꝛ nõ ſta vel melia:ꝛ neq3 eſt incõueniẽs q poſt quẽlibet appropꝛiatuʒ hu.aq̃ſitas imediati⁹ educat:cũ fuerit coaptata. ℭ Sed h dubitare ꝯtingit:q2 ſanguinẽ vĩ debere poſt ꝓpꝛiũ hu.educi. Nã vna cãrũ eductiõis eoꝝ poſt ꝓpꝛiũ ſm. A. eſt multitudo. ℭ Adhuc ſanguis corrũpit: ꝛ eſt ſanguis ſʒ eũdẽ ꝛ Halyabbatẽ:qð aũt tale celeri⁹ dat a nã: igit poſt appropꝛiatũ hu.ſanguis educet imediati⁹. ℭ Dõʒ q ſanguis vltimo attrahit ſeu euat:nõ enim demſat in p̃nti pharmaco effrenitatẽ:ipʒ eni tãq3 itimũ nã recõdit ꝛ ꝯſeruat q̃ʒtũ poteſt:cũ ſolus nutriat diffa.30. ꝛ ſpũuʒ ſit mãʒ:qð alijs mime aut rari⁹ ineſt:neq3 pharmacũ nũc ſcit ſanguinis ꝓprietate euulſiuum olim tñ ſcitũ:vñ de pharmacijs. Quidã adinuenit herbã ita vt aſſumẽs ipaʒ ſanguinẽ emitteret ꝛ ꝑiret:q̃re multis hac moꝛiẽtib⁹:vtebat eni h ea in malũ:inq̃ſitione facta diligẽtioꝛi rep⁹ eſt medicatoꝛ ꝛ ad ꝓſidẽ gẽtis duct⁹. Cui⁹ erat itẽtio nõ hũc ſolũ moꝛi:veꝝ docẽtẽ iſtũ ꝛ diſcẽteʒ: ab eo:q dixit interrogat⁹ a ꝓſide ꝓfato ſe a nullo doctũ fuiſſe neq3 aliũ docuiſſe:ſʒ caſu cũ poꝛcellũ ad qðdã ſuburbiũ deferret ligatũ:applicato vẽtre ipſum penes herbaʒ repoſuiſſe. Cuʒ aũt remouiſſet liq̃es vidit ſanguineos ex epate ad herbã defluẽtes:hincq3 ꝯiecturat⁹ q ea ſanguinẽ attraheret:quã exhibẽs hoĩuʒ alicui ita eẽ repit. Quẽ ſiq̃dẽ ꝓſes ligatis oculis ne eã oñderet alicui iuſſit moꝛituꝝ abduci:ꝛ de hac q̃deʒ herba multa valde inq̃t ꝓtoꝛ naſci vbiq3. Padue ẽt nũc ex q̃dã epate liq̃ñẽte vni ſuppoſite aliq̃ herbe deuẽtũ ẽ i notitiã illi⁹. ℭ Tũc igit ad ꝑ^m dõʒ:q lʒ multitudo hũoꝛis ꝯſentiat in euonẽ celebꝛẽ:huic tñ põt eẽ q̃litas adiũcta benigna:vt i ſanguinẽ q̃ illõ ꝓhibebat. Aut foꝛtaſſis multitudo hũoꝛis nõ eſt vſquequaq3 cã ſufficiens vt appꝛebit velocioꝛis eductiõis. ℭ Ad aliõ dõm: q ſanguis q̃ñ corrũpit lʒ remaneat ſub nã cõi ſanguis:nõ tñ ſub ꝓpꝛia imo ei⁹ ps ſubtilioꝛ ãpli⁹ ꝯuertit in cholaʒ:ꝛ q̃ſſa ſʒ Gal. i meliã:diffa.89. He aũt ꝯceſſe ſunt pharmaco educi ſiue nãles exiſtãt aut alie. ℭ Propter huius 3^m ſciendũ q dñtes poſt meliam ſta educi:decepti fuerũt foꝛtaſſis Hip. ſmone ambiguo dñtis de hũana nã ſta cum ſit fridiſſimũ ꝛ viſcoſuʒ violẽtia.i.effrenitate pharmaci euata melia ꝓprie ꝯſeq̃tur ſta:ꝛ h itellc̃s ſʒ Gal. ꝛ plĩmos vt oñſum fallat:quẽ vident prane habuiſſe ꝑcti:aut q cũ duo ſint hu.q violentia educunt illata nãe:vt melia ꝛ ſta ꝓp eoꝝ q̃ſſuiẽ ꝛ viſcoſitatẽ ad eductionẽ melie grãdioꝛ expetit violẽtia ꝛ conamẽ q̃3 ſtatis:cũ ãpli⁹ firmata euone obediẽs ſit min⁹. Et h prius accept⁹ ẽ itellc̃s tanq̃3 verus. Aut foꝛtaſſis h accidẽte ꝯtingit q poſt meliam educat ſta cũ ipm poſt ſanguinẽ ſit ampli⁹ augmẽtatũ. vñ.8.ꝑti. Medicamẽ laxatiuũ ꝛ ſi determinatũ ꝓpꝛiũ educit hu.ꝑ acceñs tñ ſtatis duplʒ eo q h in

Cap.1.in me°. 3° eſtoꝝ õſus fine.

Mer.34.

F

3.4.vt in arg. 2.4.trac.1. c.42.poſt pncipiũ. Colli.8. theo.ca.9. tertia ſ.

Cap.3.in medio.

G

H

2.de criſi ca.12.poſt mediũ. m. Ca.2.poſt medium.

Cap.35.in medio.

I corpe ſit multū. Id tñ hoc nō ſaluat pfecte:cū nō qō p accidēs:ſʒ eēntiale q̄ſitū expetat. ¶ Quidā etiā dixerūt ipſos
velle φ medicia eductiua melle ſla educit:cū rari⁹ aut nūq̄
pharmacū ſit melle aut chole attractiuuʒ appropriate: ſed
aut vt tactū melie ⁊ ſlatis aut ipſi⁹ ⁊ chole:ſʒ lʒ id ꝯtīceꝛ
nō tñ adaptat̄ ꝓpoſito:cū q̄ſituʒ de pharmaco ſit auditum
vni⁹ hu.⁊ nō pluʒ eductiuo:vel forſitan ꝯſiderauerunt:qꝛ
Dif.4.ca.4.poſt ſu. Ca.21.in fine. pharmacū laxat q̄ ſiliā:pharmacoꝝ.3. Melia ꝟo ⁊ ſla:vt
dcm̄ ēt colī.5.cōicāt āpli⁹ ⁊ in ſubā ⁊ q̄litate:ꝯueniūt.n.in
actiuis:q̄ʒ melia ⁊ cholaꝛ:ſʒ id ē modicū valencō φ ſubtilitas hūoꝛis ⁊ q̄ſſities leuitas ⁊ q̄uitas ſiue facilitas ad motū ⁊ difficultas plus vt poſituʒ alio q̄libet opant̄ i ſucceſſiua humoꝝ eductiōe:⁊ iō foꝛtaſſis min⁹ ſufficiēter dixere recipiētes cāʒ ex Iſaac ōꝛone ſue audita:⁊ p̄cipue cuʒ nō expreſſerit ordinē euonis a melia iceptuʒ p itermedios hu. in
ſanguinē ꝯueniētē velut in chola ⁊ ſlate. vñ videnꝭ alludē
A. iſinuāti:φ ꝯſecutio euonis effrenitātis accidat ſubtilitate hūoꝝ ⁊ multitudīe:ita vt poſt meliam educat ſla. Cās ēt
K ordies ꝯſecutiōis euonis ꝯfirmāt āpli⁹ ab Iſaac ⁊ Serapione expſſas cū ad eas nō ſequāt̄ vt ad alias icōueniētia:nā q̄
Meſ. vt dcm̄ vās ⁊ iſufficiēs. Silr q̄. A. ꝓtactū colligit icōueniēs. Cā ēt Gal.2ᵃ ſumpta ex ꝓprietate vl' ꝯtinētia cuʒ
corpe pōt calūniari:cū ſʒ eā ſla deberet euari tñ poſt choleras ambas:verificat̄ tñ in ſanguie p̄mū:cū dictū ſit cuʒ
appropriatione quā habet ad nām vltimo relaxeri.

Propter quartū qdē. ad p̄mū qd dōm appa
ruit. ¶ Ad aliud ſilr appa
ruit:qm̄ queſitū tāgit pharmacū vni⁹ hu. appropriate ⁊ nō
plurium euatiuuʒ. ¶ Ad aliud ſilr viſuʒ qd dōm cuʒ i opinionē cadere ſatagat Halyabbatis cū Haly. ¶ Ad aliō dicēdū:φ ſilitudo quā pharmacū attrahit nō eſt q̄litatiua ſʒ
ſubālis ſʒ Gal. poti⁹. Eſt nāq̄ q̄dā ꝯueniētia ⁊ affinitas i
forᵃ vel virtute occulta:vt oñſuʒ dīa. 142. vl cāe ꝓtacte.

¶ Differentia. CXLV.

hanc impugnat va[illegible] [illegible] **Quod nō** omne amarum ſit calm̄ oſtenditur: qꝛ. 2. de aīa ⁊ de ſenſu ⁊
ſenſato:qō ampli⁹ exp̄mit Cōmen'atoꝛ. Spēs
C c.105. In me°. ſapoꝝ ſunt ſicut ſpēs coloꝝ ⁊ ſibi eq̄les. Sed
coloꝝ q̄libʒ ceu alb⁹ ⁊ niger cū alijs q ſūt ipſoruʒ extremi cauſant̄ a calo ⁊ frido. Igit̄ ⁊ ſapoꝝ amarus et
ſcʒ ⁊ dulcis. Sunt.n. ſʒ Ar. extremoꝝ hi ex qb⁹ ꝯſurgūt
Ubi.ſ im mediate. ⁊ alii medij. ¶ Eri. ſimpliciū. 4. Fruct⁹ q̄dā ꝯuertuntur ex
amaritudine ad dulcedinē:ſicut multi citrulloꝝ ⁊ melonū
Dif 3 ca. 5. p° pa^m. hō adſunt frigidi ⁊ hu. ¶ Adhuc ſi dulce vt cōiter dicunt
eſt calm̄:erit itaq̄ amaꝝ ſuuʒ ꝯtrū friduʒ. Cōtrarij nāq̄ effectus ꝯtrias arguūt cās. Calm̄ aūt ⁊ fridum cū alijs q̄litatib⁹ ſunt diuʒ cauſe. methe°. 4°. ¶ Rurſus. cui⁹ ſuba deferēs ē frigida ipm exiſtit fridum: ſed ſuba deferēs ſaporem
Colī.1.ſi. mi 2.30. amaꝝ ē qd fridum qm̄ groſſuʒ. Groſſuʒ aūt ab elntis cārī
vi frigidis cōgregādo ⁊ coartādo. ¶ Palin. ꝓſeruatiuum
a putredine fri. eſt:qm̄ ea cātur a calido:ſʒ amaꝝ ꝓſeruat a
M putredine. Meſ. ſimplicium ꝓ. ¶ Iſidez. Amara oīa ſunt
Iſaac.2. ſū.1. ca.3. in me°. Dif.42. indigeſtibilia.1. ꝓble. ſʒ omne idigeſtibile frigidū ē:cuʒ digeſtiuum ſit ca. ⁊ inde cauſet̄. Itaq̄ non omne amaruʒ eſt
calidum:verum quoddā frigidum:aliud autē calidum.

Cuius oppoſituʒ medici cū phyſicis ſapiunt
plurimis:qō ē oſtēdit̄ : qꝛ
differentia ꝯñri ex dulci per caliditatē vlterioꝛē qd reddit̄
ſalſum nitroſum:deinde amaꝝ:qō melius denotat decoctio
⁊ zuccharī:cuʒ tñ mel ſit rei oīs dulciſſimuʒ. 3° re.a. ⁊ Alexander. 1. ꝓble. ¶ Palin. Auer. de ſenſu ⁊ ſenſato. Sapoꝛ
Cō.2.in medio. A. alimē. toꝛū colīt ca.38. ⁊ ō ſub. dicta. c.12 ibu. In me°. attribuit̄ caliditati ⁊ humiditati:amarus quoq̄ eſt ſapoꝛ.
Sed hʒ rōcinatio quaſi iniuſta deſtruit ſapores frigidos ⁊
ſiccos maxie:⁊ ipſi dicet̄ ideo. Igit̄ amarum oē calm̄ erit.

Propter primū qdē ſciendum: φ volētē ſcire
qd ſit amarum op⁹ eſt p̄mit⁹
qd ſit ſapoꝛ mōſtrare:⁊ q̄ ipſius diſtinctio:cum ſit ſpēs ei⁹.

N Eſt autē ſm Ar. ſapoꝛ paſſio guſtus a terreſtri ſicco ⁊ hu. De ſenſu ⁊ ſenſato in medio.
ſm po^{tm} alteratiuā deducta in actuʒ. Di aūt ſicco terreſtri
ad dīſam fumalis euapoꝛationis:que cā extat odoꝛis. Potētia ꝟo alteratiua ⁊ in actum deductiua ē caliditas:q̄ ex cōmiſtiōe cū alijs q̄litatib⁹ ſaporē deducit in actum de potētia. Actuʒ dico q ē forma ⁊ nō actio:talis.n. ꝯſurgit qñ qd
guſtat̄ in effectu:eſt enim duplex ſapoꝛ:actu ⁊ poᵃ:vt i ſale
qñ guſtat̄ in effectu pcipit̄ tunc eius ſapoꝛ p̄us exñs i potētia. Ali. quoq̄ bis ꝯſonās ſapoꝛ cātur ex cōmiſtione ptis
ſicce cum pte humida qñ fuerit digeſta ex caloꝛe aliq̄ digōne. Iſaac tñ qdē in cibarijs vlib⁹ typo ſatis ſaporē notificat Ubi.ſ in medio.
volēs id nihil aliō eē:q̄ʒ qddā ſenſibile ſenſui guſtus:qō vl̄
abhoꝛret aut delectat. ¶ Sapoꝛ nāq̄ ad pñs 3ʳ pōt diſtingui. aut rōne p̄maꝝ q̄litatū vel ſube deferētis illas. Aut co A. cōne.ſi. ō ſenſu.
φ delectabilr extat vl' abhoꝛret̄ ſiue neuter. ſʒ ꝟo p̄^m di φ
ſapoꝝ alij ſunt calidi:alij fri. tertij autē medij. Cali vt ſalſus ⁊
amarus ⁊ acut⁹. Fridi qdē acetoſus ſtiptic⁹ ⁊ pōtic⁹. Medij ꝟo vnctuoſus ⁊ dulcis:⁊ ſʒ quoſdā iſipidus:imo alius.
O Amp. Iſaac locat eis gdus q̄litatū p̄maꝝ determiatos:poIn cāte vlīo° ibi. ne.14. ver ſus finē.
nit.n. ſalſuʒ fore ca. ⁊ ſic. in 2° gdu:amaꝝ in 3°: ſʒ acutuʒ in
4° vñ hēbē Gueſo. Salſus ſapoꝛ ē calɜ in 2° ⁊ amarus in
3° veꝝ caliditas ei⁹ eſt minoꝛ caliditate acuti: ⁊ in gñe fridoꝝ. A. cāte.ſi.
Acetoſuʒ dic̄ Iſaac fri. ⁊ ſic. i 1° qō tñ nō ē multum ſane dictū:cum poti⁹ acetum vñ noiat̄ ſic fridum i ꝓ ⁊ ſiccum i 3°.
Stipticum q̄ʒ i ꝓn° tertij:pōticuʒ i ſine ipſi⁹ vl' ꝓn° q̄rti. vn- A. cōne.in ſuꝛ ſi. ⁊ lectiōe. 15. i principio.
ctuoſus ꝟo ⁊ dulcis maxie ponunt̄ tpati:vt idē ibidē cum
3° ⁊ 4° ſimplicium. Res.n. dulcis ē ꝯueniēs nāe corpis nři Dif.2.c.1. Dif.3.ca. 1. cc̄ p̄n^a.
ꝓprie ⁊ ē corp⁹ hoīs ca. ⁊ hu. cum eq̄litate: ⁊ ad hāc nām
cupit Iſaac ēt iſipidum adducē. Hoc āt apō ipʒ ē iuſtitie tēperamētum:qō tñ ē ca. ⁊ hu. in 1° gdu:humana nāq̄ cōplo A. cōne.in p̄n.
tpata ē ca. ⁊ hu. vt dicit in 1° gdu. Diſtiguit ēt ſapores quo
ad tpamētum ad pōdus cum ingt. dulce fore calm̄ ⁊ hu. in A. cōne.in ō.ſi. ⁊ lectiōne.17. cā. principal.
2° gradu. ¶ Diſtinguit̄ ēt 2° rōne ſube p̄dictas deferentis
q̄litates:qō ēt 3ʳ euenit:qꝛ quedā ē ſubtilis alia media : q̄dā ꝟo groſſa. Groſſa vt deferēs pōticum ⁊ amaꝝ. Subti-
P lis:vt q acuti ⁊ acetoſi. Media ꝟo ois alia: ſʒ tñ magis ⁊
min⁹ diuerſificata:qm̄ mediocriter ē vnctuoſa:poſtea dulcis:deide ſalſa:⁊ ōnium ſtiptica. ponit̄ ēt ⁊ iſipida locum
medium iter hec obtinē diſtātias:⁊ pōt hʒ diſtictio cum p̄dicta ꝯiungi:vt ſuba q̄ſſa amara ⁊ cala i 3° ⁊c̄. ¶ Diſtinguit̄
⁊. 3° qm̄ ſapoꝝ ſm Iſaac qdā ē guſtui nō accōmodatus vt Ubi.ſ.in lectiōe. ibi fine.
qs idē ſapoꝛ dict⁹ iſipidus:q ⁊ 3ʳ exiſtit:aut qꝛ vere inſipidus q̄lis q aq̄ ſimplicis ⁊ alioꝝ elntoꝝ. Carēt.n. ea ſapore
cum ipſe ꝯſurgat ex elntoꝝ cōmiſtiōe. Eſt ⁊ ali⁹ nō eo φ nō
hēat formā ſapoꝛis:ſed qꝛ cū ſit in actu ꝓ ſapoꝛis formā iā
obtinēs nō pōt in opus ꝓuenire:2° qꝛ nihil ab ipſo diſſoluit̄
in ptes minas qō poris iſigat̄ lingue:exq̄ cum humido illi
admiſto rō cauſat̄ ſapoꝛādi. 2° appens ō aia. Et ita ferrum
ſui duritie aut adamas fere idiſſolubiles iſipidos dicim⁹: Cec. ⁊ ca. 104.
aut lʒ ab ipſo aliqd diſſoluat̄ ac lingue cōmiſceat̄:nō tñ dictoꝝ qs determinat⁹ ſentit̄ ſapoꝝ:qō foꝛtaſſis nō ꝓprie vo-
Q cat̄ iſipidum:velut flegma ſic dcm̄ ⁊ cucurbita. Eſt ⁊ ſapoꝛ
ali⁹ ſenſui guſtus accōmodus ⁊ ei coaptat⁹: q ēt 3ʳ exiſtit:
aut.n. abominabilis ē guſtui repugnās ⁊ iuncturas ſeparās:ſm plus tñ ⁊ min⁹ ferueti ꝓpoꝛtionatiu⁹ adiq̄lis ē ſalſus amarus ⁊ acut⁹ ⁊ acetoſus ex pte ſubtilitatis ſube. aut
horridus ⁊ ſenſui nociuus ꝓp nimium ꝯſtrigē ac adunare aq̄ fride aſſimilat⁹:vt pōtic⁹ maxie ⁊ ſtiptic⁹:⁊ rōne q̄litatis acetoſus aut iucundus ⁊ cōtēperat⁹ ſenſui medium i
vtriſq̄ obtinēs extremoꝝ velut vnctuoſus ⁊ dulcis. Unuſquiſq̄ ēt ſapoꝝ gradus ⁊ mīſiōes recipit nō paucos i magis ⁊ minus diuerſificatos:vñ ⁊ vn⁹ ſapoꝛ alij ſimilis reddit̄ nō paꝝ. Et iō iux̄ Ar. dulce ac vnctuoſum ponit̄ idem
fere ꝯſiſtere:ac ſilr ſalſum cum amaro. Diuerſitas autē hec 2. de aīa t. cō.105.
oſtēdit̄ in dulcedie:nā ipſa 4ʳ iuenit̄ ab Iſaac diſtincta:nā A. cōne.13 in p̄n.
quedā ē para olum q̄litatū media:q̄dā groſſitudini attinet
⁊ viſcoſitati:reliqua inſipiditati ꝯiuncta:nōnulla acumini

A

Diff.3.c.9 in pri.3.6 aia.tex. cō.105. Capfo.1. Li.1.simplic.itē.1. co.1.i me. pble.35. Li.2.cap. 21

cōmiſta:q̄ ꝟo pura nāe ꝓportionaſ tpate humane. ℂ Sūt aūt vt iā appuit ſapores octo ⁊ vnū qd ꝓuatū ſapore dictū iſipidū:qdā ꝟo ſolū ſeptē poſuerūt:vt Gal'.ſimpliciū ꝑ. Et Ari.ipſos hoc nūero cōprehēdit ſicͣ ⁊ colores:lꝫ octo ideꝫ explicet numerādo:qdā ēt pōticuꝫ omittūt:vt Almāſor.3. ⁊ Meſ.ipm ad ſtipticū reducētes:alii ꝟo ecōtra: qḋ ſit q: paꝝ hi duo diſtāt ſapores. ⁊ iter hos ſm Gal'. locaſ ēt auſterus:cauſatur.n.ex ſicco feculēto aque cōmiſto ꝓbl'. 20. Qui aliqñ ſm Ari.expoſitores ſumiſ ꝓ acetoſo:iter dū ꝟo pro ſtiptico. Gal'.ꝟo de alimētis vī ipꝫ ad ſtipticū reducere ⁊ pōticū magis:⁊ forſitan hāc diuerſitatē trāſlatātes induxē:paupcula oliꝫ latinitas reb⁹ caruit ⁊ vocib⁹. ℂ Eſt auteꝫ ⁊ modus gnōis ſapoꝝ ſm Arꝫ.ex amaro ⁊ dulci:
1.de aia te. cō.105.
ceu coloꝝ oīuꝫ ꝓductio tāq̄ꝫ ex extremis ex nigro ꝯficiſ ⁊ albo. Velut.n.nigrū ē ꝓuatio albi:⁊ i nō pſpicuo: ſic amarū:dulce ⁊ ſalſuꝫ in nutribili hūido. Sapoꝝ qdeꝫ ꝓductio apō Arꝫ.magis exiſtit ſꝫ numeꝝ ꝓportionabilē:vt guſtui ꝯueniētē ⁊ ei⁹ oppm qua ſm ꝑmas imediati⁹ ꝯſurgat q̄litates ceu colores veniūt ex illis. Vnuſqſq̄ꝫ.n.ſapor attēditur ſm nūeros q̄ſdā ꝓportionabiles ⁊ cōmiſtiones ⁊ mot⁹ aut

B

indetermiatos ⁊ iꝓportionabiles:q.n.delectationē iducūt cōmiſtiꝫ hi in numeris ꝓportionalib⁹ ꝯſiſtūt ſoli:oppoſite ꝟo ſe hñt reliq. Ariſto.nāq̄ꝫ egit de ſapore in de ſenſu ⁊ ſenſato:ſicut de odore ⁊ colore:put ſunt q̄dā obta deducētia po^{am} ſenſitiuā in actū:de quo 2° ō aia:in quēlibet hō ordinaſ. Medic⁹ ꝟo magis ꝯſiderauit ſaporē ꝓut ꝑ eū ꝑueniſ in cognitionē medicinaꝝ ſic cōpl'onataꝝ:⁊ ideo magis attribuit ꝑmis q̄litatib⁹ q̄ꝫ organo eundē. ℂ Vñ noſce q̄ꝫ ex de ſenſu ⁊ ſenſato ac 2° de aia:ꝙ q̄ꝫuis ſapores cauſenſ a calo frido hu. ⁊ ſic. ⁊ ꝯria ſint q̄ maxie a ſe diſtāt: nō tñ ſm maximā diſtātiā cali fri.hu. ⁊ ſic.attēdiſ ꝯrietas i ſpēb⁹ ſapoꝝ:ſꝫ ſm ordinē ad guſt ū: ꝓut.vꝫ.nat⁹ eſt immutari a ſapore cum horrore vel ſuauitate. vñ nō neceſſe eſt ꝙ dulce vel amaꝝ ſit maxie calꝫ fri.ſiccū vl'hu.ſꝫ ꝙ maxie ſe hꝫ in talis aut altera guſtus imutatiōe. ℂ His itaq̄ꝫ appere pōt qd ſit amaꝝ. Eſt nāq̄ꝫ ſapor linguā abradēs ac exaſperās abſq̄ꝫ aduſtiōe de pharmacis ⁊ ꝑ apparēs 1'. Calm q̄ꝫ vt ex ſmonib⁹ op⁹ ſit Auic.elicē duplicē hꝫ cōparationē:aut ad nām humanā vel ad rē ipſam:vt videbiſ in ſe cōſideratam.

C

Li.4.diſ. 4.ca.2.in pncipio. Cap.3.in medio. Prio ꝑ doc.3.ca. 1.p° me.⁊ 1.2.ca.3.i fine. 2.col.105. In me°. cap.23.

Propter ſcdm ꝟo ſciēdū:ꝙ poſt añdictos ſuꝑueniēs litigioſus ⁊ infeſtus antiqs Auerrois cordubēſis Arꝫ. dilucidator eximius nitiſ oñdē 2° de aia.de ſenſu ⁊ ſenſato:ac collꝫ.5.cū deteſtatione medicoꝝ ⁊ Gal'.ꝑcipue ꝙ amarū nō ſolū cauſaſ a calido: imo ēt a fri.ſicut albū ⁊ nigrū. Cui⁹ eqdē motiua ſi ꝯceſſerimus ꝙ iſti ſapores ꝯſequunſ calorē ⁊ frigus:neceſſe ē ꝙ ꝯrietas in iſtis ſit in illo qḋ eſt vltie calm ⁊ in eo qḋ vltime fridū. Sed ſi ꝯceſſerim⁹ ꝙ eſt de ſapore: ceu de colore.ſ.ꝙ idē color ſit a caliditate vl' a fri.tūc nō accidet ipoſe: qḋ ⁊ tactū ē in argutis ꝑmis virtute:⁊ ſubdit. Videſ ꝙ opio Gal'. ſit error. Videm⁹.n.ꝙ amaritudo qñq̄ꝫ iueniſ cū friditate vt q̄ eſt in fructib⁹ in ꝑ icremēto demōſtrat fridū:⁊ q̄ ē in rebus cōbuſtis demōſtrat calm. Et ſilr nō ē ipoſe: ꝙ aliqua dulcedo ſit frida. Vi.n.ꝙ plāte amari ſaporis apud cōplemētum ſunt dulces aut iſipide in ꝑn°. Signū aūt oñdēs ꝙ hi ſic hēant ſapores eſt: q: plāte hñtes ſaporē nō trāſferūt ex amaritudie ad dulcedinē in eis q̄ ināte ſunt eē dulces in fine:niſi mediāte aliq̄ ſapoꝝ illoꝝ. In 5° ēt collꝫ. Suꝑ nām amari ꝯſiaſ cōpl'o ſicca terreſtris: ⁊ h pōt naſci a ca. ⁊ fri. Et ſignatio ſepans vnū ab altero eſt ſigtio ꝙ ſit a frigore vt ſit dulce poſtq̄ꝫ fuerit amaꝝ ſicut ſunt glandes xylocaracta ⁊ aliq̄ ex cucurbitis. Adhuc opiū eſt in fine amaritudinis iducēs palyſim ſua friditate. Et remouet demū cauillationē: q: nō potes dicē ꝙ nō ꝓuenit amari^{do} a pte frida ſed a cala: q̄m amaritudo ē dñans in ſuo ſapore:⁊ ſapor eſt in iudicādo ſuꝑ nām rei: vñ oꝫ ſm h iudicari ꝙ magis ſit ca. q̄ꝫ fri. Et h qḋ dixim⁹ de amaro nō ſenſerunt medici q nos

D

E

preceſſerunt:⁊ ēt Gal'. nō appropriauit ipm niſi calori tñ. ℂ Iſti⁹ aūt pōnis qdē annullatio rōnabilr in 3° ddoꝝ oſtēdeſ. Hic autē ſolū mōſtreſ eius nō cōuincere inducta. Primitus tñ ſciēdū qḋ nō ē aliqḋ de hñtib⁹ ſapores puri ſaporis vere 4° ſimpliciū:nō.n.ē aliqd ſaporis cui nō admiſceātur ſapores alij:cū hu.ēt nō ſint puri:ex qb⁹ cauſanſ. Dia
Col'diff. 2.c.5.cir. ꝑn. ⁊ li.3. diſ.3.c.14 ⁊.3.in ꝑn. Cap.1.pꝑ ncipio.
enī ex q̄ꝫuor ſunt cōpoſita elitis facētib⁹ in re q̄lꝫ repñtationes diuerſas:vt cōmiſtiones vl' cōpl'ones. Eſt.n.duplex cōmiſtio ſeu cōpl'o.ꝑ ſcḋi:⁊ in nālib⁹ ac artificialib⁹:vt lactis ſiḡt ⁊ tyriace cōpoſitio:ꝑ^{a} qdē ⁊ 2^{a}.ꝑ q̄ꝫ ē q̄ ex ꝑmaria reſultat cōpl'one in adinuicē elitoꝝ quā maxie ꝯſequiſ tactus:cū ſit qd terreū māle ⁊ inſertū valde naturis ꝑmis:ac ēt guſtus q ē tact⁹ qdā hāc ſequiſ q̄ꝫplurimū. Eſtq̄ꝫ 2ª reſultās poſt illā ꝑmariā ex actiōe ⁊ paſſiōe ꝯriaꝝ q̄litatū elitorum:qḋ euenit q: vna demū q̄litatū vigoraſ ſuꝑ aliā: ceu i plib⁹ reꝝ ꝯtingit:ꝙ in tpis accuūnſ ꝓceſſu:qḋ aut ꝑ aerē accidit circūſtātē vel ꝑ virtutē celeſtē aliquā aut forſaſſis imaginationē in hñtib⁹ imēſaꝫ:quā eqdē nō paꝝ ſequiſ color:deinde odor poſtea ſapor mime diſa.37.apparēs. Color.n.eſt qd fere ſpūale:imāle:ꝑmutaſ.n.ex q̄libꝫ re de leuiū ſit tāq̄ꝫ epiphania ſm Pythagorā aliq̄. In ſapore tñ nō

F

eſt necia verificatio penit⁹:vt ꝙ talis ſapor arguat talē cōpl'onē oino aut ſubaꝫ:ſꝫ vt multū ⁊ poſt ſapores ē in odoribus ⁊ poſt vtroſq̄ꝫ in colore. Eſt.n.in eis ſic ſine fiducia: ſimpliciū 4° ⁊ ꝑ ſcḋi. vñ ꝑ ſimpliciū. Me. colores non dāt ſciaꝫ ordinatā q̄ ſit cōprehēſio ſicut vl'e in pticulari: ſed idēter ſignificāt ſuꝑ bonitate ac malitia q̄rūdā medicinaꝝ. Cuius extat cā:q̄m odores ⁊ colores iprimunt ſine obuiatione ſuoꝝ corpoꝝ:nō aūt ſic ē in ſaporib⁹. Et iō aliqd pōt reſolui a re ſm cōpl'onē 2^{am} ⁊ nō ꝑmariā a q̄ 2^{a} magis ſeqſ color ꝑcipue aut odor nō teſtificās aliqd de compl'one ſiue cōmiſtiōe ꝑmitiua:qḋ vtriq̄ꝫ euenire poſſibile eſt cuꝫ in vna iſtoꝝ miſtionū ſit qd terreuꝫ groſſum: in altera ꝟo ſubtile ſuꝑficiale fumoſuꝫ. In ſapore autē he due nāe vnitanſ magis aut plm ſequunſ ꝑmā cōpl'onē q̄ꝫ 2^{am}. Fallaciā ꝟo coloris oſtēdit duoꝝ aureoꝝ euforbij cū libra lactis ꝯcretio.
Col'diff.5 c.1.in fine Cap.3.ad medium. Iuxta. ꝑ ca.1 circa medium.
Hāc.n.viſus fridā iudicabit:cum tñ ſit cala vt guſtus inſinuat. ⁊ iō ꝑtice 2°. In experiēdis med: camib⁹ in corpib⁹

G

hoīuꝫ pīcula ſunt alaꝝ. ℂ Eſt ēt ſciēdū ꝙ ſapor vtplimuꝫ denotās calitatē in re frida repiſ: q̄ꝫ ſignificās friditatē in calida:eo ꝙ calitas eſt q̄litas efficaciſſima oīa ſibi coaptās ⁊ aſſimilās:⁊ hac via pōt cā aſſignari:q̄re opiū i ſua ē amaritudie cū friditate ſuꝑflua. A. Aut forſaſſis amaritudinē acqrit ex q̄dā aduſtiōe: q: aſſaſ ſuꝑ laminā ferreā igneā ⁊ ſit rubeū:ꝙ autē ſic dīno nā inuiſtis reperiaſ:ſm tñ magis ⁊ min⁹ ſapit Gal'.in plib⁹ locoꝝ ⁊ max' in libris pharmacoꝝ:qḋ oñdunt ꝑcipue lac:philiū:caulis ⁊ lēs diſa.109. Nō
Ca.7.cir. ꝑncipiū. ꝑ 1.c.1. cir.me^{m}
autē ſic camomilla in q̄ ſtipticitas ⁊ reſol'o repiſ:min⁹ aūt adhuc ⁊ cibo mōſtraſ tpato. Hāc autē diuerſam cōpōnem teſtaſ Meſ.in plib⁹ ſimpliciū. Dicit nāq̄ꝫ roſam fore cōmiſtā:ex ptib⁹ ēt excellētib⁹ diuerſis vt ex terreis ⁊ aqueis ꝑſtātib⁹ ſibi ſtipticitatē:⁊ aereis dātib⁹ illi dulcedinē ⁊ aromaticitatē:⁊ ex ptib⁹ igneis ꝑſtātib⁹ illi amaritudineꝫ:qḋ ēt ſilr dicit in agarico euenire:hꝫ.n.dulcedinē cū ſtipticitate ac amaritudie:⁊ iō Hermes dubitauit ō cētaurea:vt oſ̄ſum diſa.190. ℂ His igiſ ꝑmiſſis dōm ad Añ. ꝑ^{m} ꝙ ſapor

H

amarus nō cātur a frido:imo ſolum a calo vt oñdeſ: neq̄ꝫ eſt ſile de ſpēb⁹ ſapoꝝ:ita vt vult idē de ſpēb⁹ coloꝝ:q̄m ſapores:vt amarus ⁊ dulcis nō ſunt oppoſiti ſm Arꝫ. vt apparuit:eo ꝙ imediatius cānſ a friditate ⁊ calitate:ſic colores:cū vterq̄ꝫ calo atteſteſ:ſꝫ q: cānſ a ꝓportione nāli ⁊ cōmiſtiōe:puta delectabili aut horrida a qbus demū mediocriter medij cauſanſ ſapores. ℂ Ad aliud dōm:ꝙ nō ē verum ꝙ fruct⁹ ꝑmutenſ de amaritudie i dulcedinē:imo dulce ſemꝑ amarū ꝑcedit:neq̄ꝫ enim xylocaractis glādibus ⁊ cucurbitis qbuſdā eſt amarus ſapor vt aſſerit:imo potius ponticus:ſimpliciū 4° aut auſterus ex ſtiptico quaſi cōmi/

Diſ.1.ca. 7.in me.

ſtus ⁊ pōticoꝝ.vñ.22.ꝓble. Glādes ſtiptice ponunt̃ : ⁊ interiorū. Galla acerba ſtiptica ⁊ pōtica iudicat̃ : aut ſi eſt illic ſapor amarus alicuius ꝑticule ide exiſtit ſube cal'e. ℂ Ad aliud ḋ opio qd ḋōm iā appuit:cū opio ſit 2ᵘˢ vt i plurimis aliorū repta nā:vel ḋōm ēt opiū nō fore in fine amaritudinis:vt teſtat̃:ſʒ magis ſaporē hūc ꝯfractū in amaritudinē aliq̄lē ⁊ horribilitatē vergētē. ℂ Aut ḋōm hunc ſaporē vt tactū ex aſſatione ⁊ acqſiuiſſe ceu ⁊ colorē:neqȝ ēt valet qḋ dixit:q2 tūc opiū eēt cal'm:qm̄ vicūt ꝑtes alie fride: lʒ ſit calidū rōne ſaporis illi⁹ q̄dāmō amari. Modica.n.ſb̄a cauſa hʒ ſaporē ⁊ odorē:⁊ marie colorē cū min⁹ ſint māleſ:non aūt nā ꝑᵃ. ℂ Uult ⁊ his tādem Gal. ſupportare qñ dixit:ſi ꝯceſſerim⁹. Et oē dulce cal'm ⁊ oē amaꝝ cal'm ōbem⁹ dicē ꝙ id nō eſt niſi reᵘ corꝑis hūani nō nāe ipſi⁹ rei. Experiētia enim lʒ in corpore id teſtet̃ humano:tñ ḃ demonſtrat nām ipſoꝝ ſapoꝝ. Sermo.n.Gal'. nō eſt verus in cōplōnib⁹ ſapoꝝ ſm ſuas nās. vñ idē dic̄ ḋ ſenſu ⁊ ſenſato. Dulcedo attribuit̃ caliditati ⁊ humiditati: amaritudo autē caliditati ⁊ ſiccitati:aut frigiditati ⁊ ſiccitati reſpectu hūiditatis dulcedinis. Sic itaqȝ cū ſermo Gal'. ſit reſpectiu⁹ ſicut ois artificis loquētis in mā corporali:cūqȝ Auer. nihil angit:ſed potius oſtendit̃ vt non medicus loquēs in medicina. Adhuc que natura iudicat rei ſapores non niſi guſtus.

Propter tertiū ꝯo ſciēdū:ꝙ oē amarū eſt calidū: vt ſapiūt medici vniuerſi. vñ 4° ſimpliciū. Res amara ꝓculdubio eſt cal'a:ſm magis tñ ⁊ min⁹:ꝑut ampli⁹ aut min⁹ amaꝝ recedit a dulci: q̄re 2° practice. Amaꝝ eſt igneū ⁊ terreū:⁊ p̃ ſcḋi. Acutum ponit̃ calidi⁹:poſtea amaꝝ:deide ſalſum q̄ nō min⁹ vr̄ eſſe Ar. ſnia. ingt.n. de ſenſu ⁊ ſenſato. Amaꝝ ⁊ ſalſuʒ fere idē ſunt. vñ.23.ꝓbl'. q̄rēs ꝑp qd mare ſalſum ⁊ amarum ſoluit aut q2 in mari ſunt ſapores:etenī amaꝝ ⁊ ſalſum ſilr̄ vr̄:ſed ſalſuʒ oē ponit̃ cal'm:igit̃ ⁊ amaꝝ. adhuc in ꝑantea iducto de gnōne loquēs amari:aut cinis amarus cōbuſtoꝝ oiuʒ. exhalatū.n. eſt ex ipſis potabile:⁊.24.ꝓble. aduſtionis cinis oium amarus:hȝ āt ē cal'm. Amp̄. qḋ aduſtū cal'm:ſed amaꝝ eſt aduſtū.23.ꝓbl'. Palin.n. methcoroꝝ.2. ponēs ſalſedinē cāri a caliditate faciēte in aereo hūido ſubtili euaporationē ſentit ꝙ qñ maior fuerit cal'tas euaporās nō ſolū gñari ſalſedinē:veꝝ ēt amaritudinē ſic iducit de ſtagno paleſtine.101.dīia. Et iō maria ſub tropico aut ide exñtia cancri ſic ſunt amara vt i eis aial nō naſcat̃ neqȝ viuat:q̄ autē ſub polo ſita arctico min⁹ ſalſa:ceu mare dcm̄ eleiſponticū ceteris dulci⁹.i.min⁹ amaꝝ:qḋ ⁊ appellat̃ maꝛ tanaiſ:ſeu meotidis verſus ſeptētrionē mari dicto maiori ſeu nigro ꝯiunctum. Ariſto. igit̃ vbiqȝ appet:ceu potui colligere:oē amarū iudicaſſe cal'm. ℂ Amp̄. amaꝝ eſt liguā abradēs ⁊ exaſperās:abſqȝ tñ vt dcm̄ eſt aduſtiūe : qḋ aūt tale cal'm. ℂ Palin. cui⁹ actiōes ſūt cal'e ipm eſt cal'm:cū actio in cognitionē forme deducat:ſed actiōes amari atteſtant̃ caliditati. Calefacit nāqȝ deſiccat ⁊ ꝯſumit:ſitim iducit: venaruʒ apit:orificia attrahit:abſtergit:reſoluit : purgat:excoriat: fluxū:ſanguis cāt ⁊ vētoſitates carminat:vt de ipſo fatet̃. ℂ Rurſus. res dulcis tꝑe reddit̃ amara:deide acuta:ſicut oſtēdit vinū ſuccbaꝝ ⁊ mel dīia ꝯñti:id aūt caliditate vr̄ cōtingere ſolū ⁊ nō frigiditate:q2 nunq̄ʒ redderet̃ acuta. Nihil itidē vnctuoſum aut dulce frigeſcēs viſuʒ eſt amareſcere:verū potius inſipiſcere. Itaqȝ oē amarū inq̄ʒtū tale cal'ʒ eſt excedenter 3° ſm Iſaac occurrens q̄dui. ℂ Sed ꝯ id.5. ſimpliciū. amaꝝ apit mūdificat meat⁹ abſtergit ſubtiliat ⁊ hu. incidit groſſos ꝑter caliditatē manifeſtam. ℂ Dōm id eſſe dictum per comparationem ad acutum:qḋ ea operat̃ apertius:non autem ad ſalſum multo minus ad dulce.

Propter quartū qdē. ad pᵐ dōʒ vt appuit ꝙ Ar. noluit ſic ſe hʒe i ſpēb⁹ ſapoꝝ vt ⁊ coloꝝ:ita vt ꝙ ſicut colores imediati⁹ cānt̃ a calido ⁊ frido ſic ⁊ ſapores. Sʒ ꝙ velut albū ⁊ nigꝝ ſīt oppoſita:⁊ ex ipſis cānt̃ colores medij: ita ⁊ dulce ⁊ amarū oppoſita ꝓducūt ſapores medios:tñ ſm aliaʒ rōnē ꝯuenit ſapor ⁊ color vt declarū eſt. ℂ Ad aliud dōm:vel ꝙ amaruʒ inquātū hʒ cal'm:aut ꝙ improprie ſumit̃ ꝓ auſtero:vitiato ēt forte trāſlatiōe vocabulo arabico. ℂ Ad aliḋ dōm veꝝ eē ſi ſapores imediati⁹ cauſent̃ aliq̄r a q̄litatib⁹ actiuis:ſicut colores. Cā nāqȝ 2ᵃ exiſtit:remota q̄ min⁹ deꝛticulat ⁊ cōducit ad eē:⁊ ꝓpinq̄ q̄ amplius. ℂ Ad aliud dēm: ꝙ ſūba deferēs amarū lʒ ſit groſſa in gñe ſubarū deferentiū ſapores calidos:eſt nāqȝ terrea ſubtilis:nō tñ eſt fri. qm̄ groſſa ſūba nō ſolū cāt a frido:imo ēt a cal'o. Si.n. cal'm tēperate i aliqd agit cōdigerēs ipʒ aggregat homogenea ⁊ eterogenea expellit:ſūbam reddēdo mediocrē q̄lis eſt dulcis ⁊ vnctuoſa. Si aūt plus cal'm itēdat̃ faciēdo humidū expirare ſubtile reddit ſūbaʒ groſſiorē: vt q̄ deferēs ſalſuʒ. Si ꝯo ampli⁹ itēdat̃ hūidū oē expirare cogit: vñ ſūba remanet cōpreſſa igroſſata:q̄lis q̄ amari:ꝙ ſi ampli⁹ ⁊ plus iualeſcit cal'm ⁊ hūidū ꝯtinuās exñs i re calefacta ꝯſumit. vñ neceſſe ſit poros ⁊ ſubtilitatē ſūbe aduenire:⁊ hȝ ē ſūba deferēs acutū qḋ in lignis carbone indurato ⁊ carbone qñ i cinerē ꝯuertit̃ ꝯtingit vidē. ℂ Ad aliud dōm:ꝙ nō eſt veꝝ ꝙ ſolū fridū ſit ꝑſeruatiuū a putredine imo ⁊ cal'm : nec oē cal'm facit putredinē:ſʒ cal'm debile hūiditate ſuppeditatū ac victū. Cal'm.n. potēs humidū calefaciēdo expirare paratū putrefieri a putrefactiōe ꝯſeruat:aloes etenī myrra ⁊ ſalſum oē ac amarū:eo ꝙ ſui caliditate ſubtili humidū reſoluunt ⁊ ꝯſumūt:ſūba ꝯo terrea poros ꝯſtrigit ⁊ oppilat nō ꝑmittēs cal'm nāle ⁊ humidū exhalere ac ex̄neū ſubingredi:ḃ.n.mō gñat̃ putrefactio. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ aliquid reddit̃ indigeſtibile:nō ſolū rōne friditatis:imo ēt caliditatis. Cal'm nāqȝ qḋ pōt eē cū ſūba groſſa dura:vt eñſum ē ⁊ cōpacta:q̄ indigeſtibilis iō reddit̃. vñ p̃ ſcḋi. Raſſan⁹ digerit ⁊ nō digerit̃ aut paꝝ:ſed in expōne ꝓbl'. Ar. ſcripſi non ſolū ſaporē itelligere hūc ipm:ſed ⁊ ſaporē horribilē oēm: qḋ ſignificat.d. oia pharmaca fore amara: cū tñ q̄dam ſint amara ⁊ alia ſaporib⁹ alius affecta. ℂ Sʒ de q̄dā ꝑtis aduerſe arguto inoruit dubitādū dicēte Auer. ſaporē caliditati ⁊ humiditati attribui:qḋ non vr̄ cū qdā ſapoꝝ ſint frigidi. ℂ Adhuc idē 2° de aia. Sapor vr̄ magis ſeq humiditatē ⁊ ſiccitatē q̄ʒ caliditatē ⁊ frigiditatē. ℂ Dōm ꝙ ſapor cātur ex dīgōne quadā. Ois aūt digō p ſe calido ꝑficit̃ ⁊ humido ꝯñr:q̄re dcm̄ eſt ſaporē fore paſſionē a cal'o in ſicco terreſtri celebratā. Hoc tñ ſic operans lʒ ſit cal'm reſpectu ſaporis ꝓducti:pōt tñ eē frigidū corporis hūani cui cōparatur relatione. ℂ Ad aliḋ dōm ꝓ tāto dic Auer. ſaporē magis ſeq hūiditatē ⁊ ſiccitatē q̄ʒ ⁊c̄. q2 cauſa ſaporis intranea vr̄ magis eē ſiccū ⁊ hu. ex̄nea ꝯo cal'm. Calor enim ꝯdigerēs multotiēs ex̄ ꝑmanet vt ſolis vel cōtinētis. ℂ Uel dōm q2 parū calidū dñatur aliquādo in ſapore veluti i frigidis ſaporibus:frigidum aūt nunq̄ʒ:cum ois ſapor a calido ꝯtingat. Et ideo plus ſapor ſequit̃ ſiccū ⁊ humidū:ſicut he q̄litates ꝑfectiorē reddunt vrine digōnem q̄ʒ alie. dīia.85. Qḋ autē hic dubitare cōpellit eſt: qm̄ qualitates actiue ⁊ maxime cal'm amplius opat̃ cuʒ ſit qualitatum efficaciſſima: ceu humidum viliſſima:deinde q2 frigidum ⁊ ſiccum.

ℂ Differentia. CXLVI.

Quod amplius decoctum reddat̃ amarius oſtēdit̃. Nā ſūm.n. 2° ſeriat̃ ita. Quis nō nouit ꝙ eorū ſingulū que coquunt̃ amplius : ſalſus qdē pᵐ:poſtea ꝯo amari⁹ ſit:⁊ in ꝓbl'. que trāſtulit Ari. aſcriptis. Oē dulce calefactū p̃ ſit acre:deinū ꝯo ſupcalefactū amarū efficit̃ valde. ℂ Rurſus. per vlteriorem decoctionē alicui⁹ exhalat qḋ eſt aqueū aereū:remanēs qḋ terreū aduſtū groſſum:in tali ꝯo ſapor fundat̃ amarus:ſicut in priori vnctuoſus vel dulcis: de ſenſu ⁊ ſen. ⁊ 4° pharmacoꝝ apparēs. ℂ Amp̄. ſicut eſt in decoctionib⁹ nālib⁹ que

1 ꝓble.11.

2.ca.8.in medio.

Dif.2.ca. 6.i.fi.⁊ 3°. c.1.i me.⁊ vel.4.ca.1. ⁊ ca.2.cir. ꝑncipiū. Cap.5. Cap.3. In me°. ꝓble.35. De ſēſu ⁊ ſen.i me° ꝓble.18. ꝓble.40. Ca.1.p° medium.

L

M

In vlteris vlib⁹ lcb. ne.14.ver ſus ſinē. Dif.8.ca. 2.p° meᵐ.

N

O

Cap.1.p° medium.

P

Cō.105. tutto fine.

Q

Cap.8.in ſue ſine.

In ſne. Dif.3.c.p. poſt me°.

A heritas:ita ⁊ in artificialib⁹ que de ſoris:cū ars ſit nãe ima
go. Sz in illis vlteri⁹ decoctū reddiť amaꝝ ⁊ acutū: vt oñ
dunt flegma iſipidū:qḋ vlteriori decoctum digõne dulcifi
catū ɔuertiť in ſanguinē:⁊ demū pampli⁹ coctū in cholerā
p̃ble.35 amarā acutā ⁊ melãz aduſtā:q̃re p̃ble.11. Allia elixa leni
unt ⁊ porri viſcoſitatē hñt:⁊ h̄ mel teſtať dulcius re oī dĩa
priori: qḋ per vlterius decoqui efficiť amarius: ac deiceps
acutuz. Lac etiā extũs extra venas attinet iſipiditati:cū ṽo
Dif.3e.5. diuiſion. decoquiť vlterius dulceſcit. vñ pharmacoꝝ.4. Lac dige
ſtum in ventre ⁊ venis ſi poſſet guſtari eſtimo ꝙ eſſet dul
cior q̃z ſapor melliſ:⁊ ſilr eſt de ſuccharo ⁊ ſuccis reliquis:
itaq3 aliquid decoctū amarius redditur ⁊ acutius.

Cõ. aloph. ti.a me. **In oppoſitū:** q̃ñ afoꝝ.2. auferanť ſm prepara
tionem mordaciores ſapores: quē
admodum in caule ⁊ leguminibus: quoꝝ ablatio fit ex eo
ꝙ trāſponunť ſm coctionē ex alia aq̃ in aliaz. Et alimētoꝝ
Cap.31.4° ſacrul. 3. ſcribiť. Solidū d̄coctū non amarificari: verū dulcificari
magis. ℭ Adhuc. q̃ñ p d̄coctionē exprimiť ab aliq̃ qḋ eſt
nitroſuz ſeroſuz acutū: illḋ dulce efficiť ⁊ vnctuoſum. Sed
B id agit decoctio qḋ raffanus ⁊ lupini ſignāt inſuſi ⁊ d̄cocti
ſilr ⁊ acrumina ⁊ alliū cū reliq̃s. ℭ Eti. qḋ aliq̃d digerit il
lud dulcificat: cū oīa digeſta reddantur dulcia: ſed h̄ opať
decoctio: vt oſtendunt glandes: acreſta: ſorbe: ſic ſilia: itaq3
amplius decoctum dulcius redditur aut vnctuoſum.

Propter primū ṽo ſciēdum preter illud quod
oſtēſum eſt dĩa.50. decoctio
nem eſſe mollitiē q̃ſdā a calo cauſatā:q̃ 2ᵉ exiſtit:vna q̃dem
in nāli. ⁊ h̄ 2ᵉ: aut in iuuatiuo:q̃ ꝓprius dı̄ digō ſeu pepāſis
vt q̃ fructuū. vel in nociuo ceu que humoꝝ corruptorum
maturatio verius dicta: p quam expulſiue ꝓparanť. Reliq̃
q̃dē artificialis: ⁊ id vel elixādo q̃ empſeſis dı̄: aut aſſando
vt opteſis dicta. Indigōnes ṽo tres exiſtūt his oppoᶜᵗ: ceu
omotheſis: molinſis: ſtatēſis. dĩa.50. ℭ Noſce q3 ꝙ aliq̃d
multiplici decoquiť cā vel vt digeſtibili⁹ reddatur: ceu ali
mentū ſolidi⁹: aut vt facilius penetret ſicut aq̃ ſeu vt ipſius
remittať malitia vel acuitas ceu pharmacū attractiuū: vel
vt a putrefactione preſeruēť vt ceruiſiuz ⁊ ſucci plures: vel
vt melior in adinuicē fiat permiſtio ſicut in medicinaꝝ con
C ſtructionib⁹: vel vt ſolubilior fiat: ſicut ſquilla aſſatiōe: aut
vt virtutē amittat ſolōnis ⁊ ɔctionē acq̃rant: ſicut myrabo
lani ⁊ reubarbaruz aſſati: vel vt venenoſiora efficianť ceu
argentumviuū ⁊ arſenicū ſublimata. quid autē ſit amaruz:
dulce ac ſapores reliqui differentia viuum priori.

Propter ſcdm q̃dē ſciēduz ꝙ aliqui ſicut Pa
raxagoras ⁊ Philotimus eſti
mauerunt quecunq3 dura que fuerint ſalſari ſiue nitrari ac
Cap.31.in principio. amaricari ⁊ plus decocta 3° alimen. ℭ Gal. ṽo ſm ptē his
aduerſus inq̃t. Solidū q̃dez corpoꝝ ſiue durū per aquam
decoctū deponit q̃litates in eo exiſtes a pn°. vt tpe ſuccedē
ti apoion ſeu in q̃le vel abſq3 q̃litate reddať ⁊ aquoſuz non
retinēs q̃d ſalſedinis: amaritudis: pūgitiuitatis: aut ſtiptici
tatis: qḋ oſtēdiť aptius q̃ñ ex vna trāſmutať aq̃ in aliaz: ita
enīz inuenies qḋ d̄coq̃ť ſuā q̃litatē abijcere: ac illā ei⁹ in q̃ de
D coquiť ſuſcipere: ꝑ ꝑp h̄ ipz: tuz q: plerūq3 digerať qḋ in ipo
crudū exiſtebat: ſicut lupini amari entes aquā in aqua d̄co
quunť vel iſundunť amarā efficiunt: ſic ⁊ abrotanū: ſiarum:
abſinthiū ⁊ hȯ. Corpa ṽo taliū d̄cocta min⁹ ꝑmanent ama
ra: q̃rū ſi adhuc his aut ampli⁹ d̄coctione aquā mutaueris
amaritudinē ꝑdēt oīno. qḋ ſilr euenit pungitiuis: q̃lia ſunt
allia: cepe ⁊ porri: ⁊ pōticis vt neſpillis: piris ⁊ ſorbis ima
turis: oīa hȯ aq̃ cocta ſuā relinquūt q̃litatez: ipa ṽo ſm ſe
dulciora vel vnctuoſiora reddunť: ſi3 ſi ſuccos abſq3 eorum
ſubſtātijs d̄coxeris, iſipidi entes ſiūt dulces ꝑ. deide āplius
decocti ſalſi ⁊ tādē amari ⁊ acuti: vt mel oñdebat cum ſuc
charo. Sic igiť ſolida d̄cocta mutatiōe aq̃ āpli⁹ dulceſcūt:
liquida ṽo ſuccoſa efficiunť amara: ſilr vina mordacia au
ſtera tpe dulcificantur ſeipſis lōgiori digeſta. Breuiori ṽo

q̃ñ in Aſia mouenť ⁊ ſoli exponunť in vicelo ſup domos: E
aut ſuffumiganť igne grādi deſubt⁹: ⁊ arida ṽo ſic corrūpun
tur debilia: pharmacoꝝ.14. Ex quo appet Paraxagoram Dif.3e.5. ar.pn°.
⁊ Philotimum in his veros exiſtere: nō autez in priorib⁹.
Ueritas enīz hȯ cū diſtinctione ⁊ non abſolute percipitur.

Propter tertiuz ṽo ex his ſciēdū: ꝙ ea q̃ d̄co
quunť: aut ſūt homogenea
ſimplicia vel etherogenea cōmiſta: ꝙ ſi ꝑus aut ſunt ſapoꝝ
fridoꝝ aut medioꝝ aut caloꝝ. Si fridoꝝ vt iſipidi ſtiptici
vel hȯ: dō3 ꝙ ſufficienter d̄cocta dulcia reddunť ⁊ vnctuo
ſa. Q̃ñ ṽo talia ia3 facta pamplius decoquunť efficiuntur
ſalſa vel amara ſeu acuta ſm miorē decoctionē mediaz aut
maiorē: qḋ oñdiť. Decoctio eni h3 maturationē cāre remo
uēdo cruditatē idigeſtā hūidi: ⁊ cppᵒⁿ iducēdo: fac enīz hu
midū molle p ptes penetrare d̄cocti. Hoc āt q̃ñ āpli⁹ d̄co
F quiť icipit hūidū ſubtile cōmiſtū ex aqueo ⁊ aereo exhala
re: ita vt ſalſuz reddať. Q̃ñ āt p magis decoq̃ť ꝑdictū exha
lat plus hūidū: ita ꝙ d̄relictū ſit terreſtre ġſſuz ⁊ cal3: ſcitū
ṽo ꝑus qḋ hȯ amaꝝ deferre ſaporē: q̃ñ aūt ipm puriť i ma
gis cal3 forti⁹ iſertū nō ſolū qḋ hūidi⁹ cogit trāſpirare: imo
ēt qḋ ſolidius vt pumices lapides in mare oñdūt ex vulca
no ꝓiectj: ita vt qḋ tale ſubtilius leui⁹ ⁊ cal⁹ efficiať. Sci
tūq3 ātea ꝙ talis ſba ſaporē d̄fert acutū: itaq3 hōgeneū ſim
plex d̄coctiōe p oēs ꝑt trāſire ſapores. ℭ Si āt d̄coq̃bile fue
rit etherogeneū ꝑmiſtū: tūc vl' igne aſſať aut aq̃ elixať. ſiq̃
dē ꝑ dico ip3 oēs ſapores poſſe acq̃rere ceu ꝑdictū: ꝑs enīz
ſuccoſa p calm ɔcitata cū terreſtri ſicca ſit āplior eā ſui per
mutatiōe imutat: qḋ nobis oñdit actus in picarpijs ⁊ ſemi
nib⁹ ac ſorbe: ſiq3 fruct⁹ acreſtes q̃ñ aſſanť: ⁊ ſilr pūgiti
ua ſeu acrumīa. Cui⁹ eq̃dē iā appuit rō. Si ṽo elixeť tūc il
lud i q̃ elixať reddiť i li⁹ q̃litatj q̃ ip3 fuerit elixabile: ſuba
tñ ipſi⁹ pp d̄relictionē ſue q̃litatj nāc hñane oppoᶜᵗ dulcifi
G cať. Solus enīz ſapor dulcis ē ⁊ iocūdus exiſtit: ⁊ lō q̃to
ꝑhēs iſundiť ⁊ aq̃ cū d̄coctiōe ſufficiēti mutať ſapidior red
diť. ℭ Noſce tñ ꝙ ēt aq̃ ſalſa ſeu amara vel alia reddiť per
alicui⁹ talis in ea d̄coctionē vel iſuſionē: ſaporē pōt tādē vt
cūq3 recipe ſimplicis ꝑoris hōgenei: l3 dicať nūc aquā fo
re aliā ſan̄ ab iſuſo vl' decocto. Eſt ēt ꝙ q̃cūq3 mō d̄coquāť
q̃l3 tādē acutiſſima reddunť ⁊ venenoſa: ignis eni ad ſe oia
ɔuertēs corrūpit illa: ōniq3 itātuz vt talia vim nullā hēant
alimēti: veꝝ veneni ꝑſidi nullo potentj mō ɔūti in corporis
nā3. Corrodūt eni ſemp ⁊ corrūpūt ita vt ſint napello ⁊ ſer
pētj viru ꝑniciōſiora: cu3 ex his puella ⁊ anus fuerit cōnu
trite. dĩa.142. Itaq3 ex his ṽitas breuiter hȯ ſit oñſa q̃ſiti.

Propter quartum aūt. ad ꝑmū viſuz antea
q̃d dō3: ipē epilogť i ho
mogeneis ſimplicib⁹: q̃les ſt aliq̃ ſucci d̄purati. ℭ Ad aliō
ēt appuit: q̃ñ eni tale āplius decoq̃ť p oēs trāſit ſapores vt
viſuz: nō āt q̃ñ fuerit cōmiſtuz etherogeneum. ℭ Ad aliud
dō3: ꝙ rō ꝓcedit ſilr in ſimplicib⁹ homogeneis in q̃b⁹ ap
paruit equalr d̄coctū āpli⁹ amaricat ⁊ acutū efficiť: humo
H res eni velut ſucci ſt q̃dā: ⁊ q̃d ēt dō3 ad aliō viſuz. Q̃ autē
alia ſentiāt imordaciora ſeu acutiora reddāť decoctione id
forraſſis eueniet cū diutiſſime ⁊ violēter fuerint d̄cocta: ita
vt ꝑori hūidiᶜᵗ vigētes ipſis ampli⁹ q̃dā viſcoſa non ſentiāt
adeo: ſilr ⁊ cepe ſufficiēti ꝑticipās hūidiᶜᵗ. Cū aūt nō fuerit
alioꝝ ēt itātū violēta d̄coctio ac ɔſilium nō min⁹ mordaci
tas ſiue acrimonia i euaporatiōez ɔſumiť d̄coctiōe ⁊ hūiᶜᵗ.
q̃dā taliū fere iſipida digeſta in dulcedinē q̃ hȯ ɔuertūť: qḋ
ēt calm opať ſolare maximuz demū vere qḋ pleniluniȷ ꝑci
pue: 3° apperēs creticoꝝ. in fructib⁹ hūidū digerēdo ipoꝝ
auſterū: cū q̃ ēt calm aſſociať ipſoꝝ: duplici enīz digeruntur Cap.2. Dil.1.ca.4.in me.
calo: ſolari. v3. ⁊ ꝓꝓo. de plātis Theophraſt⁹: ⁊ ſimplicium
4°. ad ea ſilr ſiq̃dez q̃ alteri⁹ ptis appet cū ꝓcedāt de ethe
rogeneis cōmiſtis: ta q̃b⁹ p elixatione aut iſuſionē redditur
aq̃ q̃litas extnea elixabilis: reliq̃ dulcificato remanente. Et
ita ſentit Gal. cu3 Paraxagora ⁊ Philotimo alimētoꝝ 3°, Cap.31.

I ¶ Ad aliud dōz: ꝙ oīa inq̄tū ſūt digeſta dulcia efficiuntur: pn̄t tñ eſſe amara vel hꝫ ꝑꝑ q̄litatē̄ impſſam in humidum aqueū nōdū ſufficiēter digeſtā: cū tādē vt tactū hec ēt ꝑ decoctionē varient ſapores. ¶ Ad aliud qđ eſt dōm ꝑ añrius apparet dictū ꝛc. ¶ Differentia. CXLVII.

Cap. xxx int. ān. — **Q**uod paucū piperis ꝓuocet vrinam ⁊ multū eiꝰ vētrē ſoluat: paucū ꝟo ſcamonee ſoluat vētrē ⁊ multū vrinā ꝓuocet oſīdit: qꝛ 1° canone: paucū piperis ꝓuocat vrinā ⁊ multū eiꝰ ſoluit vētrē ſꝫ ꝯ̄riuꝫ ſcamonee. ¶ Rurſus. piperis parū eſt debile ſolutiuū. Q̄ſi aūt medicia ſolutiua q̄̄zo vel q̄li eſt debilis: prouocat: eo ꝙ id faciliꝰ ſit q̄ȝ ſoluere. Si āt in his fortꝭ extiterit ſoluet cuꝫ actio ſit fortior hꝭ. ꝑᵐ āt eſt piperis pauce q̄ntitatꝭ. 2ᵐ āt multe. Pauca ꝟo q̄ntitas ſcamonee ſoluit: qꝛ nā dn̄ans illi regulat ⁊ ſuſtinet eādē diſtribui ꝑ membra: vt dn̄ſum dr̄ia. 141. Multū āt patiſ: ſed mox tāq̄ȝ ꝑ latiora in vrine vias depellit.

K ¶ Etiā. Paucū piperis nō mordicat vētrem ⁊ inteſtina ſuo acumie: lꝫ calīn ponaſ ⁊ ſiccū in 4° gradu: cū oē egeat magnitudie qđ dꝫ facere q̄liter cūq̄ȝ. 2° de cā. vñ hi patiētes ꝑmittūt idē ꝑ venas in epar ⁊ vias vrinales trāſduci. Multū aūt ꝑ oppᵐ mordicās ⁊ ſtimulās eoſdē: cogit ipſos expulſionē ⁊ ſeceſſuꝫ cāre: pauca ꝟo ſcamonee quātitas a vētre vel iteſtinis tolerata: ventrē attractiōe ſoluit: multa ꝟo impatiens reddita ꝑ vias vrinales tāq̄ȝ inuincibilis ꝓpellitur extrorſuꝫ: nō eni tolerabiſ a vētre ⁊ iteſtinis ſui extremitate: itaq̄ȝ minor quātitas piperis ꝓuocat ⁊ maior ſoluit. Scamonee ꝟo paucum ſoluit ⁊ plurimum prouocat.

In oppoſitum vt ꝙ multū piperis ſumptuꝫ ꝓuocat vrinā: paucū ꝟo ſoluat ventrē. ſcamonea ꝟo eꝯ̄: qm̄ ꝓbſ. 1. Propter qđ piꝑ multū exiſtēs veſicā ſoluit: paucū aūt vētrē: ſcamonea aūt multa exi-
ꝓble. 43. ſtēs ventrē ſoluit: pauca ꝟo ⁊ vetꝰ veſicā. vñ Serapio Aggregator ex libͦ n̄omī. Siq̄s velſ multuꝫ piꝑe ꝓuocat vri-
Cap. 350. in ān. nā: ⁊ ſi vtaſ eo parū facit humectare vētrē: ſꝫ ſcamonea eſt ꝯ̄ria in hꝭ.

L ¶ Adhuc ideꝫ ſcamonea q̄ñ non eſt nimis antiq̄ nō ꝓuocat vrinā: ſꝫ laxat vētrē: antiq̄ ꝟo ꝓuocat vrinam: ⁊
Cap. 287. circa ān. nō laxat: vñ 2° canone dixerūt qdāꝫ ꝙ q̄ñ ex ſcamonea an-
Cap. 631. circa ān. tiqua ſumiſ pua q̄ntitas: ꝓuocat vrinā: vētrē aūt nō ſoluit. ¶ Amplius piꝑ multū ſui caliditate addita trāſit ꝑ meſeraicas in epar: ⁊ illic aūt hūida eliquās vias petit vrine: cum ſit calꝫ ſubtile: paucū ꝟo id nequiēs remanet in inteſtis eadē ſui ſtimulās acumie in ſeceſſuꝫ. Scamonea ꝟo plurimū mordicās iteſtina ⁊ irritās: eādē in ſeceſſuꝫ expellūt: ⁊ ipſa pauca ſiqdeꝫ tāq̄ȝ debilior toleraſ: ⁊ maxie antiqor ab eiſdē: vt in venas penetrans ad epar ꝑueniat: ⁊ tādē ad vrine meatꝰ. ¶ Adhuc vnūq̄dq̄ȝ agēs ſi dꝫ ꝓpriū iducē actū expedit ſufficiētis fore quātitatis: alioq̄n nō valeret in ipꝫ: ſꝫ
ꝓbſ. 1. ꝓble. 43. ꝓpꝛ 1ͦ actus piperis eſt ꝓuocare: ſcamonee ꝟo ſoluē. vñ Ar. Aut qꝛ vtrūq̄ȝ vtroq̄ȝ eſt mobiliꝰ: piꝑ qdē diureticum: ſcamonea ꝟo deorſum ferēs. Improprius autē actus piperis eſt ſoluere ⁊ ſcamonee ꝓuocare: in quos etiam alterat̄ poterunt quantitatibus. itaq̄ȝ multum piperis prouocat: parum autem ſoluit: ſecus ꝟo euenit in ſcamonea.

M

Propter primum qdē ſciēdū: ꝙ piꝑ eſt ſpecies aromatica: cal'a ⁊ ſic. acuta: cōpſonū frigidarū ⁊ humidarū vehemēter correctiua: ⁊ eſt triplex. nā q̄dā eſt imaturū formā hn̄s oblōgam. qđ iō macropiper eſt dcm̄: calīn in 3°. ſic. in 2°. Eſt ⁊ album rotūdū leucopiper noiatū: calefaciēs plus ⁊ deſiccās illo: ⁊ ventrē roborans maxime ac pre aliis: de re. ſa. 6°. melius
Pͦ meᵐ tra. 3 c̄c̄ pa. 1 ꝑ partem Gal. eſt nigro. vñ canone. 5. Ipꝫ ꝯfortat ſtomachū plus q̄ȝ alie ſpēs ⁊ piꝑa: ⁊ hꝭ eſt qđ nō eſt ꝑuū: neq̄ȝ ꝯ̄ctuꝫ: ⁊ neq̄ȝ eſt cortex eiꝰ groſſus: ſꝫ tñ grauis pōderoſuꝫ. Reperiſ ⁊ 3ᵐ piper abſolute dictū: aut piper nigrum ſeu melanopiper calīn ⁊ ſic. in 4°. q̄ qdē nō videnſ niſi tpe ⁊ q̄ntitate differre. Diciſ eni ꝙ ꝑus eſt piꝑ lōgū q̄ñ hūidū eſt ⁊ crudū: q̄ñ aūt maturaſ corrugaſ ⁊ ſepaſ ⁊ piꝑ efficiſ albū: q̄ñ ꝟo id ampliꝰ accidit nigrū reddiſ ⁊ minꝰ. vñ. 2. canone. inq̄t Gal. In ꝑncipio q̄ñ eleuaſ fructꝰ piperis eſt lōgū piꝑ: deinde ſepaſ in gn̄a piperis: ⁊ ꝑꝑ hꝭ lōgū piꝑ hūidiꝰ eſt piꝑe. His āt Dyaſcorides in ſimplicibꝰ ēt ſꝫ Gal. 8. pharmaᶜᵒʳ ꝑnceps aſſentit. ¶ Eſt aūt ſcamonea ſuccus cuiuſdam herbe volubilis dicte: q̄ 4ᶜ iuxta Meſ. repiſ. Una qdeꝫ dicta funis arborꝫ lupulus ⁊ humulus: eo ꝙ circa ipſas inoluiſ: cuiꝰ flos eſt albꝰ ad modū cāpane oblōge hn̄s lac q̄ volubilis ē magna. Alia ꝟo ē cuiꝰ rami repūt ſup terrā ⁊ herbas: cuiꝰ flos eſt paruꝰ: ceu cāpanula expāſa coloris ſubalbidi cū q̄daꝫ citrinitate: habēs ēt lac cuiꝰ comeſtiōe delectanſ ſues. Et eſt reliq̄ habēs aſpera folia: vt q̄ citrulli: cuiꝰ flos vt ampulle adherētes: q̄ lupulus vl' funis pauperū dī. Eſt ⁊ 4ᵃ ⁊ eius radix eſt ſicut q̄ tāni ⁊ maior folia hn̄s ſtricta pua: in modū ſagitte alarꝫ que cā leui ꝯ̄ciduūt: ⁊ hꝫ lactiq̄ dn̄s dī lacticiniorꝫ ex qua cōſtruiſ ſcamonea: cuiꝰ cōplō cal'a eſt in 3° ⁊ ſicca. Aggregator tñ ſm Gal. eā calore preſtaſ piꝑe: lꝫ ipſe vt alii ꝓnun-
Cap. xx. in medio. tiet eā cōpſonis ꝑdicte cholāꝫ cū fortitudie attrahens ſcamonea: eſt eniꝫ actio ipſiꝰ: vt furioſis: ⁊ iō ſolutiuū, antbonomatice: multa hn̄s corrigibilia: cū in q̄ȝplurimis ꝑncipalis ꝛͤs corpis ptes offendat. Cuiꝰ doſis eſt a granis. v. vſq̄ȝ ad xij. ſm Meſ. apud ꝟo. A. eſt danich. j. qđ eſt 6ᵃ ps dragme. Iuxta ꝟo Serapionē a kirat. j. vſq̄ȝ ad tres. Decoquiſ ꝟo in cydonio paſte inoluto ſub cineribꝰ vt remittaſ eiꝰ malitia: ⁊ ſic diagridiū appellaſ. Corrigiſ ⁊ non parꝫ ex myrobolanorꝫ ſibi citrinorꝫ admiſtione. Uolubilis ꝟo ipſa ex q̄ deduciſ leuiter ſoluit: ita vt pueris admiſtreſ ⁊ ſenibꝰ i ſanitatis regimēto. ¶ Quid aūt ſit vētrē: vrinā laxare ac prouocare ſuis notatū eſt q̄ſtis. ¶ In preſentiarū q̄q̄ȝ noſce ꝙ actio diuerſificaſ rōne agētis: patiētis ⁊ modi actiōis. Nā agēs forte alr̄ opaſ q̄ȝ mediocre vel dbile: ſic eſt ſcamonea reſpectu piperis: cum ſit eo eſtrenior ⁊ nāe inimicabilior humane: patientis quidem ex parte: quoniam ventrium ⁊ vlr̄ corporis quidā eſt ſenſibilior ⁊ paſſibilior: alius ꝟo ecōtra. Eſtq̄ȝ medius. Modi ꝟo ceu pretactū piper principalr̄ habet prouocare ⁊ ſoluere ꝯ̄ñ: ſcamonea ꝟo econtra.

Propter ſcdm ꝟo ſciendum: ꝙ iam ipſuꝫ apparuit ex argutis: ampliuſue tertio manifeſtabitur dicendorum.

Propter tertiū qdē ſciēdū: ꝙ primitꝰ ſmo verior reputatus ꝯ̄clareſ Ar. ⁊ deicepſ attēdaſ ſi qđ veritatis ſapit q̄ Aui. ¶ Propter hꝭ pᵐ ſciēdū ꝙ piperis maior q̄ntitas ſui calitate ⁊ acumine mordicās vētrē ⁊ iteſtina ⁊ ꝑcipue ſenſibiliores: petēs hinc trāſitū ꝑ meſeraicas in epatꝭ vias diſſoluit ⁊ eliquat hūiditatū ſubtiliores: ⁊ qꝛ virtꝰ ipſiꝰ extat dbilior ea q̄ ſcamonee ⁊ minꝰ nāe hūane ꝯ̄ria: ꝑdictas hūiditates nō pōt ꝑ meſeraicas ad vētrē ⁊ iteſtina reducere: ⁊ ꝓpē q̄ñ eiꝰ ſuba nō remāſerit in vētre vel iteſtis: vt in medicis ꝯtigit attractiuis. dr̄ia 141. Cuius vigore attractio ad ꝑdicta fiet loca: educet itaq̄ȝ ipſas ꝑ vrie meatꝰ latiores ⁊ ꝓportiores eiſdē: cū hinc etiaꝫ eiꝰ ſit euare. Si ꝟo paucū extiterit ptes irriſece inde mīme morſe nō expellēt in venas: ⁊ ꝑcipue cū ſenſibiliores extiterint: nō potēs in ꝓpriū actū remiſſis ipſiꝰ q̄litatibꝰ: q̄ntitate ibidē iuiſcatū remanet mora longiori: eliq̄bit aliq̄s hūiditates iuētas ip ſalſq̄ȝ obulatiōe ꝯ̄ducet cuꝫ ſtercore foras: vt reliq̄ ſalſa vel acuta: ceu alexādrina manifeſtat dieta. i ſcamonea ꝟo ſecꝰ ꝯtingentnā plīn eiꝰ potēs in actū ꝓpriuꝫ ꝑmanēs in vētre ⁊ iteſtis ceu ſubductiua: ⁊ trāſiens ꝑ poros ſm q̄s nutrimētum deferſ in venas: partim diſſoluta realr̄ etiā in fumos ſm aliqđ ſpatiū demū itētionalr̄ magis imutās dr̄ia ꝑinducta. Qui fumi tādē ad hūiditates delati agitāt: liq̄faciūt ⁊ diſſoluūt qđ eaꝝ multū groſſum ⁊ terreſtre: ⁊ idē vigore attractiōis ſube remanētis eiꝰ in vētre vel iteſtinis ꝑ meſeraicas recurrit in hꝭ. Nā eniꝫ ſatagēte hꝭ factum odioſuꝫ a ſe ꝓpellere: ſicq̄ȝ vētreꝫ excernit dixo vñ Ariſto.

Cap. 59 i ꝑncipio. Cap 58. Cap 41. — N · O · P · Q

Scamonea multa pp fortitudinē multo tpe manens deſurſum fert multā purgationē ⁊ terreſtrez:pauca ꝟo ⁊ maxie vet⁹ ⁊ multū in fumos totalr̄ fere diſſoluta:pueniēs ad humiditates mō añdicto nō valet qđ multū ⁊ groſſum earum ꝯcitare:vez poti⁹ modicū ⁊ ſubtile: qđ ⁊ nō pōt ad vētrez ad iteſtina ꝯducere: cū ipſi⁹.q.nihil remāſerit in eiſdē: ⁊ iō ꝯuertit ſe in actū ꝓporꝛoꝛez ⁊ leuiorē qđ eſt ꝓuocare. Sic itaqꝫ verificat⁹ extat ſmo Ap̄ ꝑſat⁹. ¶ Propter 2ᵐ ſciendū qꝫ ſmo Aui.aut praue ſeu mēdaciter extat expoſit⁹: vel qꝫ air multā ⁊ paucā audiuit q̄ꝫ Ap̄.q̄titatē diuerſificādo ſm mediocrē ⁊ maximā. ¶ Aut dōm qꝫ alr̄ ſoluit piper:qꝛ ſui acumine hūida eliquādo vt euforbiuꝫ ⁊ vlr̄ vehemēter calā.141.diia. Et ſcamonea mō alio ceu diſſoluendo ⁊ attrahēdo. Qñ ḡ fuerit pip multe q̄titatis pūgēs vētrē ⁊ iteſtina ſua acuitate ⁊ ꝑꝑe ſi ſenſibilioꝛes extiterint: nō tanto ſuſtinent ipm tpe vt pueniat in vrine meatus:vez ꝓpellant idē extrorſuꝫ ⁊ vētrē ſic.fac: ⁊ ea forte q̄titas eſt maxima. Qñ āt fuerit mioꝛ ei⁹ q̄titas toleratū a ꝑdictꝫ poterit in vias puenire vrine ipaꝫ ꝓuocādo: ⁊ forſaſſis h̄ minoꝛ q̄titas extat mediocris:ſcamonea ꝟo multa ſoluit vrinaz:forte qꝛ nā non ſuſtinet ipſam tāto tempoꝛe vt reducat ſupfluitates attractas ad vētrē ⁊ inteſtina: veruꝫ ſtatim in vias ſibi paꝛtioꝛes propellat vrine. Pauca ꝟo toleraſ ab eadē vt ipſas ad loca cōducat antedicta:ſic itaqꝫ ſermo palliaſ. A. Et de hoc ſimilr̄ ſcripſi:qđ ſufficiens in ꝓble. Ariſt.expōne.

Propter quartuꝫ ꝟo ſciendū qꝫ iducta ſūs ꝓcedūt vije.vñ qđ dōꝫ iā apparuit ad pᵐ. ¶ Ad aliū dōm qꝫ min⁹ ⁊ dbili⁹ medicamē hꝫ ꝓuocare verū multū ⁊ forti⁹ ſoluere ſi fuerit illa vētris:nō alt ſi vrine vt piper. ¶ Ad aliā ēt pté iſti⁹ rōnis in ſcamonea iā qđ dōm appulit. ¶ Ad aliū qđ dōm ēt viſum. Uel dōm paucū pipis diu remanēs iuiſcatū in iteſtinis ſui quadā acuitate aliqđ eliquat ⁊ diſſoluit:vñ ſeceſſus accelerat. Ita ꝟo paucū nō pōt i vias puenire vrine:ſcū ſit ſcamonea penetratiuū debilius. ¶ Ad reliquā hui⁹ rōcinatiōis de ſcamonea ptem qđ ſilr̄ viſum. ¶ Ad aliud ēt apparuit qꝛ ſcamonea poſſet eē tante quātitatis vt andirum qnqꝫ qꝫ mox aſſumpta nā ea perterrita cuꝫ humiditatib⁹ ſtercoroſis obuiatiōe quadā ꝓpulſaret extrorſuꝫ: vt.91.tactū diia.

¶ Differentia.CXLVIII.

Quod aqua lactis ſeu ſerum ſit calida vit:in dietis vlib⁹ nāqꝫ aq̄ lactis calid a eſt. ¶ Scđo quidem 2°. Lactis aqueitas eſt calida. Ibidez quoqꝫ. In aq̄ caſei ꝓpter qđ in ipſa eſt nitroſitas acquiſita in ſanguine primū ⁊ pe cholerica eſt calitas quedā in dietis particularib⁹ ſiqdē. Una triū ſubarū lactis ſubtilis ⁊ clara qđdā hꝫ acuminis:ideo ꝓ acuminis ſubtilitate ⁊ caloꝛem ⁊ c. ¶ Meſ.quoqꝫ aq̄ lactis eſt cal'e ⁊ ſic.cōplonis in ꝑ q̄dus vſqꝫ ad 2ᵐ. ¶ Amp̄.afoꝛ.3. Lac hꝫ nō paucū ſeroſuꝫ in ſe ipſo. Expurgatiuū eſt hoc nāꝛ ⁊ ideo vlcerationes oris noꝛiter inducit nati.vñ ꝑ 3°. Raſura aquoſitatis lactis multū nocet infanti perducens ipꝫ ad alcula. ¶ Diaſcorides ꝟo. Serū purgat inā hꝫ vim educēs ventris humoꝛes:qđ aūt huius calidū. Expurgatio nāqꝫ ⁊ ſolutio caloꝛe pficif:vñ que hꝫ a Gal.calida ꝑdicātur ⁊ ſicca. ¶ Rurſus.qđ viſcerum apit oppilationes ⁊ hu.abſtergit ⁊ ſubtiliat eſt calīn: talis ꝟo ē aqua lactis.vñ Meſ. Eſt lauatiua abſterſiua ꝑ nitroſitatez ſuā ⁊ ſtōchi moꝛdicatione ſolutiua. ¶ Adhuc. qđ velociter conuertiſ in fumoſum ⁊ igneum calidū eſt cū habētium ſymbolū facilioꝛ ſit tranſitus: hꝫ ꝟo eſt aq̄ lactꝫ: qđ oñdūt caput dolētes ſꝫ veterē ⁊ febricitātes. ¶ Palln. Inqunt educi ſerū ex lacte ſicvrine aq̄ſitas ex hūoꝛib⁹ prouenit. Sꝫ vrina calitate pricipat:aq̄ itaqꝫ lactis eſt calā.

Cuius contrarium ſcribiſ ſimpliciuꝫ.4. Et 7°de ige°. In cura male cōplonis calide vētris ſpuma exhibeſ lactis:⁊ 3°.16. In aq̄ quidē caſei eſt ſrigidatio. ¶ Amp̄.illū qđ eſt aq̄ ⁊ frigido ꝯgelaſ eſt frigidū: hꝫ qdez eſt ſerū.vñ.4.metheoꝛoꝝ. Uīna qdā:acetū:liſciuiū:ſerū ⁊ icoꝛ aque:oīa eni coagulantur frigido. ¶ Amp̄.cuſ⁹ totū multa ꝯſtat frigiditate ⁊ ptcū eiuſdem ſint rationis.hyſtoriaꝝ pn°.tale qdē lac.vñ colliet 5°. Si res fuerint iſpiſſate:ita qꝫ caloꝛ in pmis nullā faē coagulationez dꝫ dici qꝫ ſint fride ⁊ hu.ſicut lac qđ multa coagulatur frigiditate. Lactis igitur aqua eſt frigida.

Propter primuꝫ ꝟo ſciendū qꝫ lac eſt aialis ſupfluū albū bina dcoctiōe in māmis gn̄atum. Eſt nāqꝫ ſanguis bis decoct⁹. Meſ.in practica:in albedinēqꝫ pmutatus: ⁊ ſi 2ª qdē decoctio eidez nō caliditatē:ſꝫ potius iferat friditatē: pp mamillarez carnē glādoſam fri. ⁊ hu.exiſtēz. Sicut eni ſpūs aialis bis decoquiſ:puta in coꝛde ac cerebꝛo: ita ⁊ lac in epate ſeu coꝛde ac māmis. Eſt ⁊ lac qđ mediū iter flegma ⁊ ſanguinem: declinās rñ magis ad ſanguinis nām.5° ſimpliciū.⁊ practice 2°. Diuerſificatur quoqꝫ lac nā ſua ⁊ accūte putarpe. Nā qdem:qꝛ duplex eſt ipſi⁹ cōplo. Una ſiqdē pª ex elmtis cōſurgens ſicut cōplo aque lactis butyri ⁊ caſei in lacte. Altera qdē eſt 2ª reſultās ex pꝛioꝛib⁹ trib⁹ ceu cōplo tyriace.q̄ per artez acqritur a ſimplicib⁹ ⁊ lactis ꝑ nām q̄ frigida eſt ⁊ hu.tēperate.vñ Almā.3. Lac tetēter mulctū tēperamento exiſtit viciniū:lꝫ friditati ⁊ hu.parū attineat.5° ꝟo theoꝛ. Lac vlr̄ fridū eſt ⁊ hu. Quare in 3° ſciēdū pp declinationez lactis ad frigus aliqđ nocet flegmaticis. Tpe qdē diuerſificaſ.vñ in dietis cōib⁹. Lac gn̄alr̄ 2ᵉ dꝫ: aut eniꝫ dulce viciniter a mamillis pfluēs: vel acidū iā diu mulctū:aut boꝛuꝫ mediū. Dulce qdez eſt minus calīn.q.ſit in medio pmi gradus ⁊ initio ſcdi:qđ monſtrat ſapoꝛitas ſua.vñ 4° pharmacoꝝ.eſt ſuauis dulcis guſtus:ſubſtat itaqꝫ temperamēto qđ eſt elatius eo in 2° gradu. Acidū quoqꝫ lac frigidum ponitur ⁊ ſiccum exhalauit enim cali.⁊ hu.ꝑexiſtens in illo:⁊ noſce qꝫ lactis natura diuerſificatur penes aialiuꝫ ſpecies:nās:annū:tēpoꝛa:regiones:paſcua:⁊ que talium.

Propter ſecunduꝫ qdē ſciēdū qꝫ Gal.i hec diia ſibimet vi apparēter aduerſari. Inqt eni alimētoꝝ 3°. Fiūt h̄ lacti nō pp ſoluꝫ hēe in ſeipſo ſeroſum nām. Et ſubdit. Neqꝫ in cholico ⁊ calidiſſimo vētre aceroſum lac:adhuc calidā ⁊ pūgitiuem hꝫ qualitatē ⁊ virtutē qua participat lac pp ſerū: vult ipiſ ſerum per ſe calīn fore abſqꝫ alicui⁹ vi coaguli vel alteri⁹ calidioꝛis admuſtione.4° ꝟo pharmacoꝝ ita ſcribiſ. Lac cōponiſ ex trib⁹ ſubſtātijs diuerſis in q̄litate:quaruꝫ vna eſt ſuba groſſa ex qua eſt caſeus: ⁊ 2ª pinguis butyroſa.3ª ꝟo aquea:caſei dicta aq̄: ⁊ eſt vnicuiqꝫ haꝝ ſubaꝝ cōplo propꝛia:nā butyroſa pinguis maioꝛis eſt cālitatis:⁊ caſeata in fra illud in cōplonis cālitate:aquea ꝟo frida ⁊ hu.vñ reddiſ caliditas totius lactis ifra calitatez toti⁹ coꝛpoꝛis tēperate calitatis: ⁊ iō de ſe nō in amaritudinez ſꝫ in aceſoſitatē permutaſ. Cuius qdē diſcoꝛie diffinitio ꝓpoſitoꝝ apparebit 3°.q̄re aliq dixerūt aquā lactꝫ duplicis foꝛe ſube: quaꝝ vna ē aquea iſipida ⁊ hec frida ⁊ hu. Altera ꝟo cholerica nitroſa acuta p quā apit:abſtergit ⁊ purgat: ⁊ ea calā eſt ⁊ ſicca:qđ vꝫ in pmiſſis inuere. A. ¶ Sed his dōm qꝫ ſi h̄ nā caliditatis ⁊ acuminis ei a dñio iſuerit:nō eſt vt teſtatus eſt Gal.frida ⁊ hu.qđ aūt de hoc amplius oñdeſ ex dicendis.

Propter tertiuꝫ qdē ſciēdū:vt dicaſ cū Gal. de pharmacijs qꝫ aq̄ lactꝫ cōtēperari quocūqꝫ mō ſm ſeipaꝫ frida eſt ⁊ hu.⁊ demū ꝯdictioni in ſe ex alimētis dicaſ ipſius. Dico aūt ſm ſe qm̄ pōt per artificiū exectionis aque caſei nā in calaꝫ pmutari. Eliciſ eni ſepi⁹ ex lacte a ſubſtātijs duab⁹ ſepata reliqs:virtute coaguli cali enꝫ ⁊ ſicci qđ alterat ⁊ imutat aquā hꝫ: ⁊ ea ſerū tūc dꝫ quēadmodū ſperma mēſtruali. ¶ Sed aliquis obuiabit:nā eadē rōne oberet piguē ſubaꝫ ⁊ caſearā lactis imutare. ¶ Adhuc hꝫ coaguli q̄titas eſt modica valde ⁊

I
eius reſpectu: ſgredit̃ et caſeũ non mole ſed magis virtute ⁊ vapore ceu ſperma embrionem. dĩa. 36. ¶ Dõm q̃ aq̃ſitas lactis cũ ſit ſubẽ ſubtilioris ⁊ hĩ plus recipiat paſſionis. ſe briũ. ⁊ 2ª ꝑmis. Alie vero due ſubẽ ſunt q̃ſſe cõpactiores iſta nõ tãtã recipiẽt imutationẽ a coagulo cũ actus agẽtium in mãm cõcidat diſpoſitã. ¶ Ad aliõ dõm: q̃ lʒ coagulũ lacti imiſſuʒ ſit pauce q̃ʒtitatis: eſt tñ de nã ꝑn°ꝝ vigore potẽs: ſic eniʒ agit in lacte vt ſpma in mẽſtruo dĩa ꝑacta. Ebullitionẽ eniʒ quãdã fere per viã putrefactionis iducit: vñ ⁊ caſeꝰ multotiens ide alterat̃ ſapore. ¶ Põt aũt hõ aq̃ſitas ex lacte derivari per aliqõ fridũ ex ſucco vvarũ acerbaꝝ: ⁊ tũc ꝑmanet vt eſt frida ⁊ hu. Coagulat̃ eniʒ lac ex multis ſubſtãtijs eidem imiſſis: vt flore floni buſſuri: ꝑſſura: lacte ficuũ: carthamo ⁊ hõ. vñ. A. aialiuʒ. lac ficuũ coagulat lac. Eſt ãt artificiũ tale ſeparãdo aq̃ſitatẽ ex lacte vt habeatur vas rotũdũ ceu cucurbita maior: ⁊ in ipm lac imittat̃ cũ lapillis rotũdis torrẽtis ⁊ diutiſſime cõtundat̃: deinde manu ſuba que ſupnatat vnctuoſa educat̃: ⁊ deiceps forti⁹ irideʒ cõquaſſet̃ donec abijciat̃ tota: ⁊ demũ p colationẽ fortem aq̃ ſeparet̃ hĩ ſuba remanẽte caſeata: vñ 4° pª. Aq̃ caſei acceпta a dogo poſt colationẽ vehemẽtẽrque ꝓpri⁹ aq̃ lactis appellat̃. ¶ Q: aũt in ſe ac tal'r excta aquoſitas hĩ ſit frigida ⁊ hu. v3: qm̃ lac totũ vt dictuʒ eſt: frigiduʒ eſt ⁊ hu. ita vt ſuba pinguis ſit equalior ⁊ caſeata ifra hãc in cõplonis eq̃litate: ſʒ ſi aq̃ lactis eẽt calida tũc cũ butyroſa ſuba ſit cal'a tẽperata: iaʒ lac pp eius duas ſubas cal'm foret: cũ ſuba caſeata modice friditatis etiã exiſtat. ¶ Hic autẽ fortaſſis rñderet. A. cũ ponat caſeũ recẽtẽ frigidũ ⁊ hu. in 3°. d. reliq̃s duas ſubas ipm verſus frigiditatẽ tñ imutare vt ⁊ friduʒ lac reddat̃. ¶ Adhuc cũ opatio in forme cognitionẽ deducat illud qõ ſitiʒ febricitãtiũ acute mitigat et hicos ifridat frigidũ exiſtit. Tale vero eſt aq̃ lactis. vñ 4° pª. q̃ ꝯveniens eſt ad ſedãdum ſitim acute febricitãtiũ eſt foca factũ ex parte ſimule cũ aq̃ caſei excepta ex dogo poſt colationẽ vehemẽtẽ. Et ibidẽ. Aq̃ lactis vaccini de quo extctũ eſt butyruʒ infrigidat ethicos: qõ qs fortaſſe ipediet: q: lʒ mitiget ſitiʒ ⁊ infrigidet hos vehemẽter iflãmatos: nõ tñ alios. ¶ Cui dõm q̃ nõ valet: ſʒ poti⁹ oppm̃ cũ calidinis fenicalm caleſaciat reliquo amplius fridiori: itaq̃ lactis aq̃ frigida eſt ⁊ hu. ¶ Ad id aũt qõ iductũ ex alimẽtis denuo dicẽdum q̃ illic coparat̃ aqua humida vel ſerũ lacti acetoſo: ⁊ nõ corpori tẽperate cõplexionis: ⁊ tunc cal'a eſt p certo: ⁊ ſi frigida ſit eq̃litatis cõparatione. pharmacoꝝ 4°. Et ego qdem nõ ignoro q̃ medicoꝝ alij cũ Gal'. et de alimẽtis aquam caſei videntur magis calidã ⁊ ſiccã ſentire: ſʒ tñ ſanctiuʒ nũc cum 4° pharmacorum frigidam fore ⁊ humidam.

Ca. 1. ſi. Do. 2. ſi. 1. ca 3. iu- xta fi. ⁊ c. 16. i me°.

3° d aiali. ca. 3. v. h.

K

T. a. 2ª. ca. 10. in me. ⁊ tra. 4. c. 2. p° me.

2° can. 2° trac. cap. 117. i pnc.

Tra. 1. ca. 1 6. i me°

L

Tra. 3. ca. 4. in pnci.

Dif. 3. c. 5. circa fine. Col' li 3. ca. 14. p° pa. ⁊ iux- ta. fine.

Propter quartum

qdẽ dõm ſiqdeʒ ad primos: q̃ ipſi fuerũt illi⁹ opionis: aut aquã lactis audiũt p coagulũ ex lacte ꝺriuatã vel q̃ aliquã ptẽ cholica entẽ i ipſa reſpexerũt. ¶ Ad aliud dõm: q̃ lʒ lac mulieris hẽat nõ paucũ ſeroſuʒ expurgatiuũ nã reſpectu nouiter natoꝝ ⁊ ita gingiuaꝝ vlceratiuuʒ: non tñ corpis mẽſurati rõne cui comparat̃ i pharmacoꝝ 4°. Aquoſitas nãq̃ lactis ſubtilis penetrat in coꝝ labia tenerrima ⁊ ebulliẽs illic vlcerationẽ iducit: ⁊ ꝓprie qñ lac nutricis fuerit lacte cetero calidi⁹. Eſt ⁊ caliʒ hõ lac actu ⁊ nõ poª tñ vt de quo hic rõ. Neq̃ et oẽ expurgatiuũ ſpitiuuʒ: ſubtiliatiuũ: ac ſubductiuũ vẽtris eſt calm a dñio qõ horũ aq̃ oſtendit ordei. Põt et ſui ſubtilitate id opari vt denotat acetũ. Simil'r q̃dã frida ſoluũt leniendo vel labificãdo aut põdere cõprimẽdo vel liquefaciendo ſeu diſſoluendo. dĩa 141. Et hec duo ſoluʒ vltima cal'a ſunt ⁊ ſicca. ¶ Ad aliud qd dõm appuit. ¶ Ad aliõ dõm: q̃ facilis ꝯũſio ad igneuʒ nõ tñ ꝓuenit ex pte caliditatis: verũ et non parũ ſubtilitate ſubẽ paſſibilis de facili. ¶ Ad aliõ dõʒ: q̃ illa ſeri eductio ex lacte fit p coagulũ qõ lactis aquã vt eſſum ad caliditateʒ alterat ⁊ ſiccitatẽ q̃dã. ¶ Aut dõm q̃ ſic vrina nõ eſt cal'a

M

Dif. 3. c. 5. circa fine.

N

rẽm ſanguis vel chol'erica lactis aq̃ rõne butyri ſʒ caſei tm̃. Sit itaq̃ id q̃ſitũ ſic ꝓbabil'r tactũ. ¶ Dĩa. CXLIX.

Quod mentha

ſit frida oñdit̃: qm̃ illud eſt frigidũ qõ ifrigidat: ea vero ifrigidat. vñ ꝓbl'. 20. Propter qd dr: mẽthã in bello neq̃ comedas neq̃ plantes: qõ ſoluẽs ingt. Aut q: ifrigidat: qõ declarat ſpermatis corruptio qõ eſt ꝯriũ ad fortitudinẽ ⁊ audaciam exñs q̃ñe idẽ pticis ⁊ p 3ª. Mẽthe ineſt virtus ſanguinem corrũpẽdi. ¶ Adhuc. mentha eſt ſaporis ſtiptici: hĩ aũt frigidus ẽ. dĩa. 145. cũ a ſapore ſufficiẽs rei ſumat̃ cognitio. ¶ Palin. In ipſa eſt hũiditas ſuperflua cruda ſm. A. 2°. ⁊ Aggregatorẽ. Qõ aũt tale caliʒ hebetãs ſibi frigiditatẽ cõſociat. ¶ Eti. Qõ excitat appetitũ fridũ eſt: qõ acetoſa oñdũt ⁊ vl'r ſtiptica: viget eni his frigiditas ⁊ ſiccitas: mẽthe vero vt tradũt appetitũ ꝯfortat. ¶ Itidẽ. Inquunt ſputo ſanguis cũ aceto ꝯferre: qõ ãt ita ꝓficit fridũ: cũ cal'm ſanguinẽ faciat emanare. afo. 5°. ¶ Amp'. ſi foret calida vni⁹ eſſet nãe: cuʒ caliditatis ſit vnũqõq̃ vnigeneũ reddere. Sed ſapores ea plies ꝓnũtiat̃ hie. Quidã eni ponunt ſtipticaʒ. Alij amarã cũ ſtipticitate. Nõnulli. dulcedinẽ cuʒ amaritudine dicũt hie. Aliq põticitatẽ cum acui'e. Frida itaq̃ ẽ mẽtha.

ꝓble. 20

Doc. p° ca. 2. doct pncipiã. 2° ca. 496. in pnci. Cap. 181. circa fine.

Aforiſ. ca. 10.

O

In oppoſitum

ceteri ſunt ab Ari. quos vidi ponentes ipſam ſufficiẽter cal'am. ¶ Rurſus. illud eſt calidum qõ linguam cum acuitate celeriter mordicat: hõ vero eſt mẽtha ⁊ eius maxime folia: ſꝯ a eniʒ participãt nõ modica. Et fulcit̃: qm̃ ſm Aggre. ⁊. A. eſt ſubtilioris ſubẽ oleribus reliqs: mẽtha igit̃ eſt calida.

Propter primũ

qdẽ ſciendũ: q̃ mẽtha adioſmon grece appellata eſt herba cõiter nota: eius 2ᵉ. vna qdem domeſtica: q̃ ſil'r 2ᵉ. altera qdeʒ latis folijs ⁊ acutis calidior acuta mẽtha romana vel ſarracenica dicta. Reliq̃ qdẽ minor folijs: cui⁹ ſuſtis eſt q̃dratus in cubiti q̃ʒtitate fere ſiſimbrio ſilis cal'a ⁊ ſicca in 2° cõiter locata. Quidã vero in 3m̃ ipſaʒ extẽderũt q̃duʒ ꝯſiderãtes mordicationẽ feſtinã cũ acuitate q̃ ei⁹ folijs inexiſtit ⁊ apici: lʒ ſtipes ipſi⁹ plima participet ſtipticitate: ⁊ iõ ſermones in eius ſapore repti ſunt vt tactũ varij: vñ in ſtomachũ ꝯfortãdo ⁊ vl'r ſtipticãdo eligẽdus eſt pre folijs is non paꝝ ceu in abſinthio ſm. A. 2° reperit̃: ⁊ ipſa qdẽ coitum excitat. Eſt nãq̃ cal'a ⁊ ſicca cum hũiditate q̃dã fere ſuperflua. Que ãt talia vẽtoſa ⁊ veneris excitatiua: vt paſtinace demõſtrãt ⁊ rape: q̃ qdẽ añ horã coit⁹ ſuppoſita: ꝓhibet impregnationẽ. vñ Diaſcorides. Succus ei⁹ ſuppoſit⁹ añ coituʒ iter ꝑſtringit genitale: lac et coagulat. Cui⁹ ꝯriũ ſcribũt A. ⁊ Serapio ſmonẽ recitãtes ipſi⁹ fortaſſe corruptũ: inquiunt enim q̃ qñ in lacte dimittunt̃ mẽthe fruſta id nõ caſeatur: de qua qdẽ cõior eſt ſmo. ¶ Eſt autẽ ⁊ ſylueſtre menthaſtrũ dcm̃ calidi⁹ ⁊ ſicci⁹: ⁊ calidi⁹ iſto: in ipſo eſt reſol'or calefactio ⁊ exiccatio ſupflua ipediens maior in ſuſte ⁊ folijs piloſis. q. ⁊ ſubalbidis ferme: q̃ ſm Diaſcoridez lʒ non ſit vtilis ad curã hoibus: aut dico nõ tñ vt prior. Repperi tñ mirabilẽ actionẽ ipſi⁹ ꝯtuſi aliqual'r: ⁊ cũ ol'o cal'o fricati ſup ſpa matricis duꝝ. Ipm eniʒ ſanauit vrinã ꝓuocãdo ⁊ ſudores cum humoribus vaporibus promouendo.

P

2. cap. 8

Cap. 31

Ubi. ſ. de medu . . . fine cap.

Q

Propter ſcdm

vero ſciendum q̃ Ariſt. vt apparuit ſcripſit menthaʒ pter alios corpora ifrigidare: ſed qd de hĩ in. 3. ⁊. 4. videbit̃ dõꝝ.

Propter tertiũ

quidẽ ſciẽdũ: q̃ mẽtha eſt calida ⁊ ſicca in 2° gradu vt tradunt. Qõ oſtẽdit̃: qm̃ illud eſt cal'm qõ calefacit ptes frigidatas ⁊ exiccat humectatas illi approximatas: orgõnẽ procurat: coitũ in fridis excitat. Eſt eni iflatiua: vermes necat ⁊ ſpata reſoluit: talis ãt eſt mẽtha: ſic cũ ſmonib⁹ de ipſa cõſcripti teſtat̃ experiẽtia certa: qõ acuitas ⁊ mordicatio ſucci ipſi⁹ ⁊ maxie apicis ei⁹ oñdit. Itaq̃ breuiter oſtenſuʒ ſit mẽthã cal'aʒ fore ⁊ ſiccã. Eſt ãt talis in 2° dicta q̃duʒ eius

A hic act⁹ nõ pueniat ad opõnes corpis ſpediẽdas niſi acciſ te ceu qñ multũ eius fuerit ⁊ ſepius iteratũ. dĩia. 139. Scõo enĩ ğdus ois qualitatis regimẽ non tranſcẽdit humanũ.

Propter quartum võ ad hᵐ dõz ꝙ fortaſſis trãſlator nõ retulit in tellectũ ſuũ ad mẽtbam iã notificatã: vel forte corruptione trãſlatũ qõ calefacit in id qõ eſt ĩfridat: q2 enim mẽtba corpora calefacit illa ide ĩcitans ad libidinez cum ſit inſatius non eſt vtenda in bello: q2 multiplicato coitu debilitarentᷣ corpora adeo ꝙ fierent timida: ⁊ ideo inuirilia. ℭ Quare dulcius dõm ꝙ mẽtba per accidẽs infrigidat ⁊ calidiores proprie ac bellicoſiores corporos aperiendo: ſpirit⁹ ſubtiliando: ipſoſq̧ reſoluẽdo: vnde timidi redduntur ⁊ imbecilles. Calidũ enĩ accñte ſic infrigidat iuxta illud ꝓble. 8. Plũbuz lana calidius ceu frigidũ in ſeipm cõuerſuz: ⁊ antipiſtaſim faciens calefacit. phy. 8. Per ſe autẽ nõ modicũ cõfert coitui. vñ 3°. 20. Mẽtba ſumpta in ſcõis menſis proprie confert coitui. ea nãq̧ ꝯfortat membra ſpermatis valde ⁊ vſus eius fortitudinez facit ſuper ſperma: q̃re forte ſit deſiderium. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ plures rerũ ſunt etherogenee ꝓꝑ materie diuerſitatẽ. Unũqdq̧ enĩ ex plurib⁹ cõſtituitᷣ. pharmacoꝝ 4°. vñ alimentoꝝ ꝑ. In quocunq̧ fuerit ſtiptica q̃litas: q̃tũ in ſeipſa ꝯducit ⁊ cõſtringit appropinquãtia corpa: põt tñ q̃nq̧ idẽ corp⁹ hr̃e q̃daz calefaciẽtia ſuarũ partiũ: q̃daz ꝟo ĩfrigidãtia. Etenĩ cũ ab alia rõne res ſit calida vel frigida: ⁊ ſaporis talis aut alterius: cuz ſapor cauſetur nõ ſolũ a qualitatib⁹ pmis: verũ etiã ſecũde coadiuuãte: nõ enĩ eſt icõueniẽs q̃litates ⁊ ſapores nõ ſemp ſimiles ꝯcidere. Nã medicus ponit oẽ amaruz calidũ. dĩa 145. ⁊ tñ opium frigidiſſimum eſt amaruz: vbi hõ diſſolutio apparet amplius rõni. ſiliq̧ ſempuiua minor ſeu vermicularis frigidior percipitur acutior. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ ea humiditas nõ eſt ſimplr̃ cruda: ita vt omnifariã cõneuz calidum exterminet: vez reſpectu caliditatis ipſius nãlis ⁊ ſiccitatis: ſicut ẽt in cepe apparet ⁊ tapſia que calidiores humiditate multa participãt cõnea. Calidũ enim plerũq̧ humiduz amplius attrahit ⁊ euaporare facit q̃z valeat reſoluere. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ appetitũ excitat ſui ſtipticitate que orificiũ ꝯgregat ſtõchi ⁊ cõfortat aut frigides iuuat etiã caliditate ⁊ ſiccitate: ⁊ in qb⁹ hu. abũdãt hõ viget cũ frigiditate appetitus ⁊ ſiccitate cõtẽperatis: cuz vltima diſcratia proprie diſſoluat actuz virtutis. afoꝛ. 2°. ℭ Ad aliõ ſimilr̃ dõm: ꝙ mẽtba ꝯfert ſputo ſan. ſui ſiccitate ⁊ ſtipticitate remiſſio eius calido aceti cõmiſtiõe: ⁊ id i nõ calidioribus propriũs. Põt etiã iuuare in aliqualr̃ icitãdo ⁊ ſanguinem excreare faciendo. ℭ Ad aliud dõm id veruz eſſe niſi foret etherogeneitas mãe ipſius: qõ oñdũt diuerſus ſapor radicis ſtipitis ⁊ folij humiditaſq̧ ipſi⁹ ſuꝑfluã vel h̃ vez cũ cal'm fuerit potentius.

ℭ Differentia. CL.

Quod cicuta ſit frida oñdiᷣ ꝑ Democritũ aſſociãtez eã fridis ita. Renibus ĩpone ſuccũ ſtrigni ⁊ portulace ⁊ iuſquiami aut cicute: itaq̧ Diaſcoridẽ dicẽte. Conios ſeu conion al's haſtas hz nodoſas: ſic maratrũ folia ſilĩa ferule: ſz anguſta ⁊ grauis odoris ſuꝑ que ſũt capi'a rotũda: vbi flores ſũt albi in qb⁹ ſemẽ ẽ aniſo ſile vl' anbeto: ſz albũ: radix eſt ei nõ alta. Iſta ſiqdẽ deſcriptio recte vĩ adaptari per oẽ cicute: niſi forte: q2 radix ſatis alta appet ſeu ꝓfunda: conion ẽt in cicutã trãſferᷣ afoꝛ. 2ᵃ. Quã ⁊ greci maconã vocãt. Subditq̧ dõmũ Diaſcorides ꝙ ipſa necẽ fere ĩfert ſui frigoris nimietate. ℭ Scõo võ de cã papauer: mãdragora: iuſqam⁹ ⁊ cicuta ĩterimunt vehemẽtia friditatis. vñ Serapio Succaran. i. cicuta frida ẽ ⁊ ſicca in 3° gradu: ⁊ ſm Gal'. eſt frida valde: ⁊ q deinceps recitat oẽ qõ de ipſa ꝓtulit Diaſcorides. A. 2° ẽt ſuccarã eã dicit: q ⁊ tãdẽ poſt alioꝝ opionẽ diuerſaz fridã ⁊ ſic. eãdẽ in 3° vſq̧ ad 4ᵐ referẽs: poſtea q̃cũq̧ de ipſa Diaſcorides ſcripſit. Quare Macer his ꝑ oĩa in conio ꝯſonãs. Frida letifere vis ẽ nã cicute. Unde necat gelidi potantes more veneni. In ſynonymis ẽt Stephanonis conion exponiᷣ cicuta. ℭ Eti. Fridũ eſt id qõ actus ꝑ ſe friditatis ĩducit: hõ võ eſt coniõ ſeu cicuta. Scribũt. n. ꝙ cõgelat ſeu ſtupefaᷣ: fluxũ ſanguis ⁊ ſpermatis cõpeſcit: piloꝝ ꝓhibet ortũ: teſticuloꝝ ⁊ mãmarum vetat augmentũ: heriſipilã cõpeſcit ⁊ formicã. Eſt ⁊ venenum mortale cuius gutta venenũ eſt purũ ⁊ reliq̃ que friditatis intenſe afferunt accĩtia ⁊ fulciᷣ: qñ aĩalia ſtupefacit ⁊ ꝓſternit imobilitãs: vñ ſtupefactione cito capiunᷣ manu: ex ꝯfectiõe ꝯfecta eſt ipſi⁹ ſucco: vini fece ⁊ farina. Que qdẽ mã magis eſt vt in ſuſceptionẽ ꝯdiri icitenᷣ: itaq̧ ꝑter alia ꝯcludiᷣ coniõ ſiue cicutã ſeu ſuccarã fridã fore.

In oppoſitũ ẽ Cõſtãtin⁹ de ğdib⁹ teſtãs eã cal'az ⁊ ſic. i 3° ğdu. Silr̃ Auĩ. coll'z 5°: ac ẽt Circaiſtãs: in nullo eñi hi diſcrepãt in cõplone aut ğdu. ℭ Adhuc illa plãta eſt cal'a q̃ qdem non aq̃tica vel viſcoſa hyeme vireſcit: qõ deñ eſt ꝓꝑ ſenationes: nenufar: ſẽpuiuã ⁊ talia: hõ võ nõ q̃lis ille ꝑmanẽs eſt cicuta: cũ oĩ vireſcat tẽpore ⁊ maxie minor terreſtris: eſt igiᷣ cicuta cal'a.

Propter primũ qdẽ ſciendũ ꝙ cicuta eſt dup' vna qdẽ terreſtris: altera ꝟo aq̃tica. Terreſtris ſiqdẽ 2ᵃ. Una eqdẽ minor ramoſa vireſcẽs oĩ hora fere ꝑmutatiõe tñ noue: florib⁹ puata ſepi⁹ petroſillino aſſil'ata. Reliq̃ ꝟo magna in ſtaturã hoĩs elcuata nõ parũ concaua interi⁹ ad modũ calami vel ferule: nodoſitatib⁹ qbuſdaz diſtincta: in folijs hoñ aſſil'ata: ſupra quã flores creſcunt ſubalbidi: ſemẽ ſimile deferẽs aniſo. Aquatica võ harũ media ſtipite breuior imediata ⁊ groſſior: ac odore grauior ⁊ olentior. Quotiens aũt calidũ dicaᷣ ⁊ frigidum: ⁊ quo hic opz accipere dĩa inuit. 15.

Propter ſcõm võ ſciẽdum ꝙ auctores in iſto q̃ſito vt viſum potiſſime ex adinuicẽ diſſenſere. Cui⁹ quidez fortaſſis 2ᵃ potuit eẽ cã. Una quidẽ q2 hoꝝ nõ pauci vidẽᷣ. Coniõ cicutã audire. Arabes ꝟo plẽs ipz iuſqamũ eẽ putãt. vñ ꝑ ⁊ 3° pharmacoꝝ. Ubi in greco coniõ hz. Arabo: iuſqamũ trãſtulit ⁊ vbi hz arabẽ hz Gal'. i ꝑdictis ꝙ iuſqam⁹ eſt cib⁹ turdis ⁊ hoib⁹ venenũ. A. 2° p: napellũ ſubſcripſit. 4° ꝟo 6ᵒ: ampli⁹ heſitãs inquit Gal'. dicẽ ⁊ id ſimpliciũ 3°: ꝙ Alfarfas: ⁊ eſtimo ipz eẽ napellũ aut venenũ iterficiẽs: iterficit enĩ hoĩes ⁊ ñ turdos: cũ ꝓꝑ ipſaꝝ venaꝝ anguſtiã ad coꝝ corda nõ ꝑueniat niſi vehemẽter alterat⁹: i hoĩe ãt ſec⁹. cui⁹ cã vera notaᷣ: cõplonũ 3° tex ꝓportione agẽtiũ in adinuicẽ ⁊ patientiũ: ⁊ iõ. A. hãc ab eo 2ᵒˢ ſuſcipiẽs cãm: ſibiq̧ tãq̃ furtiue attributã ſilet de hoĩ iquiẽs cã. Et dico iſte modus eſt quidã inuẽs i ſ Gal'. ꝯfectũ. Quã quidẽ cãz Halyab. 2° ꝑquirẽs ꝑctice ait nõ nocere: qñ cicuta vbi grece ſcribiᷣ coniõ hoĩes ĩfridat: vt me rulos ĩfridet: illis enĩ cib⁹. Sic nõ expedit ellehoꝝ cũ cib⁹ ſit turdoꝝ: hoĩs ẽt eẽ: vbi monachus trãſtulit iuſqamus nõ occidit paſſeres: imo eos nutrit: nõ eſt nece hoĩes ex eiſo nutriri ſic coturnices: vñ 3° cõplonũ Gal'. cui⁹ conanᷣ ſeriẽ interpretari. Coniõ ſaro qdẽ. i. turdo cib⁹: pharmacũ ꝟo hoĩ ⁊ ortiſtis eĩus cib⁹: pharmacũ võ hoĩ: q̃z diſſone igiᷣ ſcriẽ iterꝑtaᷣ Gal'. Silr̃. A. recitatis multis ⁊ oppoſitis opionib⁹ de ſuccarã qd extat tãdẽ ꝯcidit cũ Diaſcoride i coniõ ſermones recitans eiuſdẽ: De q̃ eqdem practice 2°. Succaramũ eſt dormitãs letale ex friditate: ſiq̧ ex ipo in vino modicũ accipiat ſoporat. Dicũt ẽt qdã ꝙ ſuccarã ẽ ſpẽs iuſqami ſic deñ fuit de conio. Quicqd tñ ſit ipm fridũ vĩ ⁊ venenoſuz. vñ ꝓbl'. 3. moriunᷣ ſi aliqs ꝑmacreſcẽs multũ bibat. Aut queadmodũ a conio extincto cal'o paulatĩz ꝑ prio ſz alio mõ: h̃ qdẽ enĩ friditate coagulat fridũ ⁊ hu. Uinũ ãt ſua caliditate nãlẽ extinguit caliditatẽ. ℭ Altera qdez exiſtẽ potuit cã q̃ ſcribiᷣ in ſynonymis. harmel ẽ herba q̃ ineniᷣ toleti ⁊ ſil'aᷣ cicute: cui⁹ loco Cõſtãtin⁹ poſuit cicutã ⁊ erraſſe dicũt aliq̃. Uolũt enĩ arabes ꝙ harmel ſit modus ru-

I the.vñ Diaſcorides in fine ſermõis de rutha. Alterū gen⁹
Cap. 551. ruthe eſt quã moliz cines Macedonie ⁊ Galitie ⁊ Aſie ap
pellãt:quã ⁊ multi barmela ẽt vocãt:q̃re Almãſor. A.2°.⁊
Li.b.3.ca. Serapio barmel.4.ſiqdez.7.Rutha ſylueſtris nõ eſt bar
35. mel ſm ꝙ eſtimauerũt qdã: imo eſt ſpẽs ruthe ipſi⁹:⁊ ↄci
3⁹ ca.340. dunt cũ Diaſcoride diſartãt:lꝫ pl'a eidẽ aſcribãt eo: ſꝫ qcqd
In Ag ſit in multis vꝫ barmel cuꝫ cicuta ↄuenire attribuens:vt qs
gre.c. 269 eãdẽ fore herbã eſtimet. In de barmel enī ſcribit' hu.pur
Colli' tra. gare flaticos ⁊ viſcoſos ⁊ mellaꝫ:ſilr inebriare tãq̃ vinū ⁊
2.c.10 iux ſomnū cauſare:ſilr ⁊ cicutã dicũt ſla purgare ac qõ groſſuꝫ
ta finem. viſcoſuꝫ:vomitū ẽt ſcribũt barmel ⁊ cicutã pcreare.ſed p
cepi ei⁹ radicẽ comedẽdo ꝙ ebrietatẽ ⁊ ſomnū iducit:plu
res ſiqdez eſſe i.i repetant ſtupefactione letifera venenoſa:
alij ṽo ſpuūꝫ diſſolutiõe.vñ Circainſtans. Cicuta ṽtutẽ ha
bet diſſoluẽdi ⁊ ↄſumẽdi q̃re ea nõ vtimur in interioribus:
qꝛ venenoſa eſt in ſuba ⁊ q̃litate:diſſoluit enim tãtū ꝙ ſpūs
inanit':ex quo ſpūs mortificant' ⁊ mẽbra.

Propter tertiū
K qdẽ ſciendū ꝙ vt in pſenderã eſt dicere cicute ẽ 2^e:terreſtris
vꝫ.⁊ aq̃tica. Terreſtris ẽ ca'la ⁊ ſic.qõ ei⁹ oñdit effect⁹. Il
lud enim calꝫ p ſe ẽt ẽ qõ hu.icidit viſcoſos:g̃ſſos ſubtiliat
eos educẽs:vrinã ⁊ mẽſtrua ꝓuocat:colicã ⁊ vẽtoſitatẽ inte
ſtinoꝝ diſſol'one curat. Epilepticis ſubuenit cū vino deco
ctũ:ↄceptionẽ ꝓcurat. Si.n.purgata mulier dieb̃q̃s.ʒ j.ſu
Al.lz.r.' pſerit radicis ipſis dieb⁹.40.ↄceptionẽ cãt. Et recitauit mi
hi dñaꝝ prudẽtiſſima cū 7.ãnis nõ ↄcepiſſet ꝙ aliqb⁹ die
b⁹ vſa comeſtiõe radicũ cicute elixate minorĩ:maſculū ↄce
pit. Talis ãt vt Cõſtãtin⁹: Aui. ⁊ Circaiſtãs determinãt eſt
cicuta. Et fulcit':qm̃ guſtãtis ipſaꝫ mordicationẽ ⁊ acuita
tẽ tãq̃ fere pyretrū incutit lingue. ℂ Palin. Qõ rapꝫ:leuet
Coll' c 11 cito in ignẽ ↄuerſuꝫ:calꝫ ẽ:cõpl'onū.3.talis ṽo ẽ hoꝛ vtraq̃
eũ me^m. cicuta tñ pericrata. ℂ Eri. Odoꝛ ei⁹ ſeu fetoꝛ magis ẽ ma
⁊ cap.2.in gn⁹ ⁊ horribilis valde:organū ↄcutiẽs olfat⁹ q̃ꝫ magne calꝫ
medio ⁊ denotãs:qui prauã ei⁹ cõpõnẽ oñdit ⁊ etherogeneã mat'i
ca.5.circa qõ ⁊ aſa deſignat fetida. Itaq̃ mihi remittenda ſi occurre
principiū. rit meliori ſn̄ia:iudico cicutã terreſtrẽ calidã fore ⁊ ſiccam.
L Cicuta ṽo aq̃tica indubitãter eſt venenoſa peſtifera vt ex
periẽtia cõprobatū:quaꝫ magis puto friditate occidere q̃ꝫ
ca'litate:qõ locus inuit nõ paꝝ ipſius fridioꝛ. Celerrime ſi
milr pimit:qõ nõ venenū operat':ſed tardius calũ niſi vir
tus ei fuerit ↄiuncta occulta vt napello ⁊ ſerpentum vene
noꝛeo ꝙ frigiditas eſt aduerſa n̄e ⁊ mortificans citiſſime.
Afol.19. Caliditas ṽo determinans ⁊ amica.afoꝝ.5^a:⁊ 4^a p.
c.13.

Propter quartuꝫ
Cap.1.p° qdẽ.ad p^m dõꝫ ꝙ Demo
principiū. critus cicutã eſtimanit eẽ
modū iuſqami quẽdã:vt ſic interp̃tetur. Diaſcoridi ẽt dõm
vel fortaſſis conion nõ eſt cicuta vt exponunt:cuꝫ alij teſtẽ
tur ipſum ſpẽm fore iuſquiami:vel aliud fortaſſe hꝫ exiſtẽt
aut ꝙ conió cicuta eſt aq̃tica venenoſa ↄceſſa. ℂ Ad aliud
ſilr dõm. ℂ Ad ↄfirmationẽ dõm:ꝙ ſi aliud ſtupiditatem
⁊ imobilitatẽ videat' inducere:nõ opꝫ tñ ipm fridū conclu
dere. Nã barmel ca.⁊ ſic.in 3° gradu ẽꝫ hos. Id tñ vꝫ cãre
ſomnū:nãq̃ imobilitatẽ ac ebrietatẽ iducit: ſilr loliū:ſemẽ
M canapis:amomū: aloes indum. Vinū fortius ſupfiue ſum
ptū ca'la exñtia cauſant predicta:qm̃ coꝝ caliditate ac effu
matione vapores mittunt in cerebrū qbus ſpūs pturbant'
eiſdem:vñ ratio p̃nitus hebetat' ⁊ ſomnus tandem ⁊ imo
bilitas cauſant':ita ⁊ cicuta p̃dicta hẽbit hꝫ iducere mõ.

ℂ Differentia.CLI.

Quod argentuꝫ viuuꝫ ſit calide ⁊ ſicce compl'onis
oñdit':qꝛ illõ qõ mordicat ⁊ corrodit ptes ca.
eſt ⁊ ſic. Corroſiua nãq̃ vehemẽter ponunt' ca
Cap.26. lida ⁊ ſic.tale ṽo eſt argentū viuū:vñ Diaſco
rides. Virt⁹ argẽti viui eſt homicidialis põdere ſuo corro
dẽdo ireſtina. Quare Aggregatoꝛ. Corrodit oẽ cui obuiat
Cap.368. ex mẽbris itriſecis. ℂ Eri. oñdit' cale ⁊ hu.nãq̃ illud qõ
cito ad aliqõ ↄuertet' citoꝝ vꝫ nãm ipſi⁹ obtinet:talia nãq̃
ſũt ſymbola facilius ſe inuicẽ trãſmutãtia: ſed argẽtū viuū
celerrime mediãte fumo ↄuertit' in aerẽ ⁊ vlr motus ipſi⁹
caliditatẽ teſtat':ois nãq̃ ꝑficit' per ſe tandẽ caloꝛe.

Rurſus
N videt' fride ⁊ hũde:qꝛ egritudies cãt fridas
⁊ humidas vt palyſi:apoplexiã ⁊ ſilẽs:qõ ⁊
nomẽ ipſius grece ẽt ſm Diaſcoridẽ oñdit. Appellat' enim Cap.5.
idrar gyros ab hydroꝛ qõ eſt aq̃ ⁊ argyros argentū q̃ſi aq̃
argenti:aq̃ ṽo frida eſt ⁊ hu. ℂ Q̃ aũt friduꝫ ſit ⁊ ſiccū le
ſio quã neruis ⁊ oino mẽbris fridis ⁊ ſiccis infert ⁊ ſenſus
mortificatio ⁊ vlr vite denũtiãt. ℂ Adhuc attribuit' mer
curio q lꝫ ſit indifferẽs:friditati tñ attinet magis ſm aſtro
logos ⁊ ſiccitati:⁊ vlr nocumẽta frida ex ipſo accñtia ipſi⁹
denotant friditatẽ:igit' argentum viuum diuerſe ſiet natu
re. Ex qbus ẽt colligit dicti cuiuſlibet oppo^m.

Propter primū
qdẽ ſciendū ꝙ argẽtū viuum eſt metallū ↄtinue motuꝫ ter
O mino diffinitū magis ẽtñeo coloꝛe albo lucẽti pfuſum:pro
pter nãq̃ nõ adherere tangẽti terreitate q̃dam ⁊ aq̃itate:ac
figure rotũditate mouet' ↄtinue. Aq̃ nãq̃ ſm Auẽpace ſe
micirculr mouet' vt idicat acceſſio ⁊ receſſio ipſius:figura
etiã ↄuocat ad motū. ℂ Principia q̃ꝫ metalloꝝ a diuerſis
ponunt' diuerſa:qdã nãq̃ dixerũt alchimiſtaꝝ.i.humoro
ſoꝝ ipſa ↄfici ex ſpiritib⁹ fetentib⁹ ⁊ aq̃ viua q̃ ſicca põt aq̃
noiari. Alij ṽo p̃n^m metalloꝝ poſuerũt nõ argentū viuū ⁊
ſulphur in nã ſua:ſꝫ alterata ⁊ i terrã ↄuerſa. Qui ṽo dixe
rũt metalla ↄfici ex aq̃ fluenti p meat⁹ terre iueniẽti ſubam
in viſcerib⁹ ipſi⁹ diſſolubilẽ cui aq̃ ↄiuncta vnū reddit' coꝛ
pus. Quidã ṽo peritioꝝ ſimplr teſtant' metalloꝝ p̃n^a fore
argentū viuū velut mr̃ ⁊ mã:ſulphur ṽo ceu pr̃ ⁊ actiuuꝫ.
ℂ Sũt aũt metalla.7.iuxta planetaꝝ numerū. Alchimici
nẽpe volẽtes coꝝ reputarã ſciaꝫ occultare platonicoꝝ mo
re metaphoris loquunt':q̃re argẽtuꝫ viuū vocauerũt mer
curiū ⁊ ſeruum fugitiuū:qꝛ ſicͤ mercurius eſt mobilis vehe
mẽter ⁊ ad oẽs planetas cũ ſit indifferẽs ↄuertitur facilli
me:ita ⁊ argẽtū viuū:ceu ẽt mercuri⁹ inſtabilis ſeruos de
P notãs:ſic ⁊ hoc metallū de q̃.A.4.metheo. Argentū viuū
eſt vt aq̃ q̃ miſcet' cũ terra nimis ſubtili ſulpharea miſtiõe
forti donec nõ qeſcat in ſupficie plana: ⁊ hoc eſt ex ſiccitate
magna q̃ ieſt illi:⁊ iõ nõ adheret tãgẽti. Et eſt albedo ipſi⁹
ex claritate aq̃ ⁊ albedine terre ſubtilis:que ẽ in eo ac ẽt ex
admiſtione aeris cũ illo. Argẽtū aũt lune cõparat': qꝛ ſibi
vtrũq̃ in ſuba ꝓportionat' coloꝛe ⁊ cõitate. Eo aũt veneri
pp caloꝛẽ ⁊ ipſi⁹ cõplicabilitatẽ. Soli q̃ꝫ auꝝ dãt pp p̃cio
ſitatẽ vtriuſq̃:marti ṽo ferrū:ioui aũt ſtãnuꝫ ⁊ pp nãm cõ
mutabilitatis vtriuſq̃ ⁊ coloꝛẽ:ſaturno q̃ꝫ plũbū pp ſbam
⁊ põdus ambob⁹ ſiſa q̃ ẽt trãſſerẽtes obſuãt. ℂ Si ãt qs
obiiciat qꝛ Jeber i ei⁹ alchimia ſolū ponit.6.metalla:nõ.n.
argẽtū viuū enũerat:vꝫ.n.ipm nõ eẽ ſingulare metallū cum
nã ſit ipſi⁹. ℂ Dõm ꝙ nõ eſt ſimp^r metallū:ſꝫ magi aſſi'la
tione q̃dã ⁊ reductiõe ſicͤ ſimplicia reducũt' in cõpoſita in li
nea directe ſita:qꝛ tñ nõ eſt pure ſimp^r ſicͤ mãe rõ: ſꝫ aliq̃ vt
oñdet' pticipat cõpl'one: iõ vtrũq̃ põt inter metalla nũari.

Propter ſecūduꝫ
Q ṽo ſciẽduꝫ:ꝙ de iſto q̃ſito diuerſe reperiũt' opiones.
Vr eni ꝙ nã ipſi⁹ nõ poſſit pcipi:velut illa q̃ mercurij pp ip
ſius iſtabilitatẽ:apparẽtiã ⁊ oſtentationẽ:qdã nãq̃ ꝓnũtia 2°ca.43.
rũt:ipꝫ fore fri.⁊ hu.vt. A.2° in 2° g̃du:aliq i 4°. Alij ca.⁊
hu.i 4°.ſicͤ cuꝫ Circaiſtãte Cõſtãtin⁹ in gradib⁹ ei⁹ p̃tice
2°. Halyab.ṽo ibidẽ inqt ipꝫ acutū fore cõburẽs. Almãſo Cap.43.
ris q̃ꝫ 3° ꝙ q̃ſi extiguit' ardẽs eſt. Jeber ṽo vꝫ ipꝫ aquã vi noñ.521.
ſcoſam ꝓnũtiare per caloꝛẽ tẽperatũ vnitã:appet q̃ hꝫ q̃ſiti Cap.36.
diuerſitas:qõ ẽt difficultatẽ h̃ inducit eſt:qꝛ pauci auctoꝛũ
ei⁹ apte cõpl'onẽ exprimunt:ſꝫ qd de h̃ mõſtrabit' ↄſir.

Propter tertiū
qdẽ ſciẽdū ꝙ Jeber poſuit ipꝫ hꝫ exiſtẽ vt dcm̃ imediate ing
ens demū. Argẽtū viuū manifeſtū eſt ꝙ mercurius appel

A laſ antiq̃x vſu ē aq̃ viſcoſa in viſcerib⁹ terre ſube ſubtili al be tincte p calorē tēpatiſſimuz vnita tali vnitione p̃ minima quouſq; hũidũ ɔtēpaſ a ſicco ⁊ ſiccũ eq̃lr ab hũido: ideoq; fu git ſupficiē planā de facili pp ſui aq̃ hũiditatē: qḋ forſitan

Cap.22. li. apud Ari. ſtare nō pōt: cū dcm̃ ſit metheo. 4° q̃ aq̃ liquidox p̃mme iſpiſſaſ ſola p̃manēs: niſi friditate ipſaz ad terrā cõ uertēte: calore nāq; nullo elixabil' eſt mō. ℭ Adhuc nō ad herere tāgēti accidit pp ſubtile terreũ qḋ eſt in ipo ceu p̃in ductũ ab. A. Eſt āt argētũ viuũ ſic mãlis elitox ſba ⁊ velut mēſtruũ mulieris: ex q̃ v̄tute ſulphuris ipʒ digerētis ⁊ adu rētis metallũ h̃ gñaſ. Qñ āt ɔuerti icepit ad hõ ſpēm redu ciſ glādulosũ p̃mit⁹: deiceps paulati ɔſtare icipit ⁊ ɔuerti. In ipſo q̃ʒ hʒ ſapiētes due repiunſ ſube dīntes. Una quidē aquea: reliq̃ xo terrea: ⁊ h̃ qdā ſulphuris hʒ: ſic igiſ argē tũ viuũ pōt 2' ɔſiderari: aut q̃ʒtũ ad p̃tem terreā ſulphureāt ⁊ ita caliditate p̃cipat ⁊ ſiccitate q̃ extictione ac ſublimatio ne calidi potētis manifeſtaſ hũida euaporante aquea: ⁊ idō

B dcm̃ eſt p Almāſ. q̃ extictũ eſt ardens ⁊ vſtiuũ: ⁊ Halyab.

Cap.42. acutũ. i. ſublimatũ ē cõburēs. vñ. A. 2°. Sublimatũ ē iterfi ciēs pp vehemētē icitionē: ipm eniz ſm Aggregatorē ſicut

Cap.368. ignis adurit. Aut q̃ʒtũ ad ipſi⁹ ſubaʒ aq̃ſaʒ q̃ velut mã eius exiſtit q̃ ſtatiʒ cal'o ɔcitato euaporat in fumos ob iperfectā ipſi⁹ miſtionē cũ terreſtri ſulphureo: ⁊ h̃ egritudies ⁊ alia

Cap. iuſ mediate iducit friditatʒ nocu⁴. vñ. A. Ei⁹ vapor facit accidere paly ſiʒ ⁊ tremorē. Et abugerib. Fum⁹ ē nociu⁹ valde: nāq; ipſi⁹ aſſiduatio õſtruit neruos ⁊ iducit palyſiʒ ⁊ aufert ſenſum ⁊ motũ: viſum deſtruēs ⁊ auditũ: oriſq; fetorē ēt ſm. A. idu cēs cũ dētiũ putrefactiõe: vt mulieres fucantes oñdũt: ⁊ ad hāc qdē ei⁹ p̃tē reſpiciēs ipe fridũ p̃nũtiauit in 2° gra. ⁊ hu midũ. Appet itaq; ex his aiaduertēti qd ē dõʒ. Monach⁹ tñ in h̃ ſic in multis vī excedē: cuʒ calm forſitan in 4° gra. nō patiaſ ſecũ hũidũ: in eq̃li ſaltē q̃ ad tēperamētũ relatũs de q̃ dīta. 138. qḋ ēt declaraſ p reliq̃. Uidemus nāq; miſta

C plimis ex ſubĩs diuerſis ɔſtructa hʒ vnã ſubaʒ: vt ca. ⁊ ſic. nitroſaʒ vētrē ſoluere: ſm xo alterā terreā ſtipticā eũdē cõ

Cap.1. eſt medium ſtrigē vt mõſtraſ in caule ⁊ lēte: alimētox p̃. Ueritas ēt q̃ ſiti nō pax appʒ ɔſiderato mō ɔſtructionis argēti viui diuer

Cap.26. ti. Diaſcorides nāq; ſcribit ipſius qdā ɔfici ex minio ⁊ ci nabrio al's canauaria: mittiſ eniʒ in cacabũ teſtẽũ ⁊ ferreo coopculo p̃fecte muniſ: poniturq; in foco ⁊ poſt duas ape riſ horas: ⁊ qḋ coopculo iheſerit colliget: q: h̃ argētũ ē viuũ id tñ nō recitat Aggregator. Aliud qdem argentum viuũ eſt ſʒ. A. qḋ eſt purgatũ ſeu extractũ ex minera ſua ⁊ viuũ iuētũ. vñ Diaſcorides. Etiā iueniſ in metallis qñ colligiſ argentũ ⁊ audiui ipſe multotiēs aquā currere de mõtibus. Eſt ēt 3ᵐ qḋ extrahiſ ex mõtib⁹ in lapidib⁹ minere ſue in q bus gñaſ per aduſtionē cuʒ igne ſicut de lapide aurũ euel liſ ⁊ argentũ: ⁊ hoc p̃pter acumē diciſ eſſe de gñe veneno ruʒ. ℭ Sed tunc qs dicet aurũ ēt argentũ ſic extracta fore acumine p̃niciosa: ⁊ p̃prie aurũ: cũ tñ magis ſit tēperatuʒ.

D ℭ Dõm q̃ aliter hec mã eſt diſpoſita ⁊ illa per ignē: q: ali ter patiēs vt ſudor ⁊ virus oñdunt: ⁊ humores ac mus na pelli ⁊ ipe: ſic itaq; illud qḋ ignis artificio ɔſtruiſ ca. erit ⁊ ſic magis: qḋ xo nã p̃duciſ plus friditate p̃cipabit ⁊ hu miditate. Ex qbus ēt diligēs intell's poterit quēſtũ termi nare elegātius tñ modo anterioriq; valet vt indicat po mũ qḋ dicit Circaiſtas quoſdaʒ auctox poſuiſſe fridum in q̃rto gradu q: eſt valde fridum actualr: qm̃ medici nō con ſiderant tale in his que corpi occurrũt ſm actum vel appa rentiam verũ ſm v̄tutem ⁊ per ſe intelligunt

Propter quartuz xo. ad p̃ᵐ qd iā dõʒ appa ret: q: ſm partē terreā ſul phureā calm ē ⁊ ſiccũ. ℭ Aut dõʒ ipʒ corrodere qḋ ei ob uiat grauitate: ſm tñ 2°. A. hoc verbuʒ nō eſt cõprehēſum.

Ca.42. li.iuc. ℭ Ad aliud dõm: q̃ nō ſeqſ q̃ p̃pter hoc ſit calm ⁊ humi dũ: q: illud qḋ euaporat in fumũ nō opʒ q̃ ſit calʒ ſaltē per ſe ſed poti⁹ aqueũ calore agitatũ velut vapor aq̃ radijs ce leſtiũ calefact⁹ deduciſ ſurſuʒ. ℭ Ad aliud dõm: q̃ motus E
ille ſibi nō ineſt mox a cal'o cum alia eo nō moueanſ ɔtinue calidiora: ſʒ magis p̃pter ſubtile terre qḋ in ipſo cõmiſtuʒ eſt cũ aquoſo: ⁊ terminatũ quodāmõ dio ⁊ ſupficieʒ deſpicit planā fugiēs de facili. ℭ Ad aliud ſilr qd dõʒ viſuʒ: q: pp aquoſitatē fridā ipſi⁹ ⁊ hu. in fumos miſſam accñtia cāt p̃ dicta: iuxta quā nomē ſibi fuit ipoſitũ: q: h̃ manifeſtior eſt terreitate. ℭ Ad aliud dõm: q̃ nō ledit neruos ⁊ alia ſicca rõne ſiccitatis ſʒ magis friditatis quo datum nō hũida xo humiditate ledit. ℭ Ad aliud dõm: q̃ aſcribiſ Mercurio p̃pter id qḋ dcm̃ ē ⁊ nō p̃pter cõplõnē: cũ auruʒ ſit tēpera tũ ⁊ ſol calidus ⁊ ſiccus ⁊ ſaturnus fridus ⁊ ſic. plũbũ aũt fridũ ⁊ hũidũ: mars q̃ʒ cal's ⁊ ſic. ferrũ āt fridũ ⁊ ſic. Ei⁹ āt cõplo in actiuis nō iueniſ ſufficiēter aperitiōibus expſſa.

ℭ Differentia. CLII.

Quod collоqntida nō multũ te ri debeat: mõ ſtraſ p Serap. ſimpliciuʒ. ℭ Rurſus 3°. 16. R. collоqntide ſane nō ɔterite. ℭ Eti. 10. p̃tice p̃ci pit Gal. q̃ ſolubiliũ ſiue ãtidotox medicamina mediocriter ɔteri: qm̃ ſi diligēter terent minus opanſ. Et id de re. ſa. apparēs 4°. Hõ xo eſt collоqntida: cũ nō poſſu ſui amaritudie in decoctionib⁹ aut ſyrupis vel pulueribus ſumi: ver poti⁹ in pillulis. ℭ Adhuc 2° p̃. Diuʒ mediciax in q̃rũ ɔtritione elaboraſ ſupſtue opōnes deſtruunt: hõ xo tritura facit vltima. ℭ Rurſus q̃ vltime trita nō poterit ab lui ⁊ abſtergi ſui penetratione ex villis vētris ⁊ iteſtinox. qḋ aũt tale excoriationē ⁊ apa cābit. Et firmaſ: q: qḋ mul tum teriſ mi ſubtilitate ventris villis ⁊ iteſtinox adheret ⁊ imiſcaſ: qḋ aũt hõ ⁊ p̃prie qñ fuerit amax excoriat p̃ cete ris ⁊ vlcerat: hõ qdem eſt collоqntida vehementer ɔtrita. ℭ Amp. ſcamonea eſt ſolutiuox maximum: ita vt ſm De mocritũ ſit ãtonomatice laxatiuũ: ⁊ idō ſm Meſ. ipſi⁹ opõ eſt vt ea q̃ furioſiſſ: ſcamonea nō multũ p̃cipiſ ɔteri ⁊ p̃pe antiochena bona. Et fulciſ: qm̃ meſereon ſolutiuox violē tũ p̃cipiſ nō ad multũ teri: vñ p̃tice 2° ⁊ Aggregator. Te re meſereon nō ſubtiliſſime: ne forte villis vētris ⁊ inteſti nox noceat adherēs. ℭ Itidez Meſ. Trituratio ois q̃liſ cũq; ſit opʒ vt fiat cum facilitate ⁊ cõmēſureſ ſubĩs teren dox: laborioſa nāq; reſoluit v̄tutē: id āt aduenit in ad vlti mũ triturādo. Nō igiſ multũ collоqntida erit terēda.

Qd autem nō paruʒ ſed vltime debeat ɔteri: ſapit Serapio breuiarij 7°. ℭ Eti. forte ſolu tiuũ p̃pter leſionē inde potētē ɔſurgere p̃cipiſ ɔſolari: ſed trituratione p̃ficiſ grādi. Ea nāq; malicia ſedaſ laxatiui: q: nō quotieſcũq; minoraſ corpus ipſi⁹ ɔſeruat v̄tutē ſm pro portionis minorationē: imo ipoſ'e ſit vt diminutio corpis pue niat vſq; ad terminũ vt vlteri⁹ nihil p̃pe actiōis iducat cuʒ ſit minimã carnē repire phicox p̃. Forma enim nãlis vt agat debitā ⁊ p̃ciſaʒ q̃ʒtitatē expoſtulat in mã: vñ nō eſt neceſſium q̃ ſi v̄tus aliq̃ vt decē viri deferant aliqḋ onus per leucā in die: q̃ illox medietas ceu illox. 5. p mediũ: imo qḋ plus id nō poterũt mouere. 2° p̃: ⁊ phicox apparens. 7. Uirt⁹ nāq; vnita fortior eſt diuiſa. ℭ Rurſus ars ſuffragatur nãe. Col loqntide aũt nã ineſt a partib⁹ remotis vt diiũcturis extre mox educere. qḋ xo vltime tritũ in extrema valet amplius p̃uenire: p̃pter qḋ expedit collоqntidam vltime ɔteri.

Propter primuʒ qdē ſciēduʒ: q̃ collоqntida ſʒ Diaſcoride ē plāta emit tēs ramos ⁊ folia extēſa ſup terrā: ſiña his q̃ cucurbite do meſtice alba piloſa ipſam aduenientia inciſuras hñtia. Uñ Meſ. Per ſe vocit eā cucurbitam deſerti q̃ ēt fel terre ap pellaſ: eo q̃ i toto ambitu ipſi⁹ herbas iterficit exñs vt ve nenũ illis: ⁊ idō arabes vocāt eā necē plantax: ⁊ p̃ducit fru ctũ rotũdum pile ſilēʒ. Eſtq; vehemēter amara cõpoſita ex p̃tib⁹ igneis ⁊ terreſtrib⁹ aduſtis plʒ. Et eſt 2' maſculus ⁊ femia. Eſtq; h̃ villoſus ⁊ lanuginoſus ⁊ q̃uis aſpicaci attinens

F Cap.166. Tra.4.ca.4 in p̃n° Cap.3. circa p̃n° Cap.5. p° p̃ncipiuʒ

G Cap.14. nuō.564. Cap.346. Lib.1.tr.1 ca.4

Ca.12. p° medium

Te.cõ.38.

H Cap.5. p° p̃ncipiuʒ Te.cõ.33.

Cap.108.

I ꝛ nigredini. Femina ꝟo laudaẗ ꝛ collr in autũno ẽ ꝑhe qñ expoliata citrinitatẽ acqſiuit: cui⁹ gdẽ plãta qñ fuerit ſingularis in loco aut fruct⁹ ipſi⁹ i plãta eſt preciosius: tota nãqꝫ malitia ꝛ violẽtia collr in ipſa. Eſt nãqꝫ canõ ꝙ medicinarũ laudabiliũ bñdictaꝝ q̃tũcũqꝫ eaꝝ fuerit plĩm in loco a ſui remitti euenit bonitate ipſa in pl'a ſeqſtrata: in oppoſitis ꝟo ꝯriũ. Utimur ãt pulpa ſine ipſi⁹ adipe: ꝓpriuſqꝫ ſla viſcoſũ attrahit ꝛ a locis remotiorib⁹ vt iũcturis. ¶ Eſt ãt trituratio corpis in pl'es ptes ſeqſtratioꝝq̃ diuerſificaẗ q̃titate ꝛ nũo ſʒ ꝙ plus aut min⁹ laboraẗ in ei⁹ tritura. Et ipa gdẽ eſt 3ˣ ſm varietatẽ ſube terẽdoꝝ: nã ſuba groſſa hʒ cõteri maxie: ſubtilis minime: mediocris ꝟo medie. Tritura ãqꝫ qntuplici de cã vĩ fieri. Una gdem vt melior fiat cõmiſtio ꝛ ſigillatio medicinaꝝ adinuicẽ ſic expetit in tyriaca ꝛ in alijs ſolẽniũ ꝯfectionib⁹ vt ex eis reliq̃ ꝯſurgat nã: nonnulla ꝟo vt velocitas penetrationis me^{ne} acqraẗ: qð op⁹ ſit qñ ad ptes lõgingores oʒ ꝑuenire: ꝓp qð lapidẽ ematbitẽ ꝛ

K corallũ oʒ vehemẽtiſſime ꝯteri cũ medicis miſceẗ pl'onis. Alia gdẽ vt ꝑpetas vlla me^{ne} adipiſcaẗ q̃ actionẽ alterius

P° medium. iducat manerici: apparẽs 4° ẽt de re. ſa. q̃ in cymino acgritur qñ eni paꝝ ꝯteriẗ educit p ſeceſſum: qñ ꝟo maxie q: debilitatũ p vrie meat⁹ euãt: nã qñ me^{na} fuerit õbilis ñ potẽs feces educere: ſubtiliatũ ſe ad vrias ꝯuertit. vñ. A. ꝛ Meſ. ſm Gal'. Inſiſti in vltima pulueriçatione cymini ꝛ cũ eẽt ſolutiuũ fcm̃ eſt ꝓuocatiuũ. Quarta ꝟo vt malitia remoueatur a me^{na} ꝛ h in ſeqꝫ ſit violẽta ꝛ nãe inimica: ꝛ hac de cã collogntidã teri opʒ extreme. Que rõne ptis nobilis ꝛ ſenſibiliſſime cui occurrit q̃lis ẽ oculus ꝑſpectiue. 10. Eſt eni ſenſibiliſſima corpis pticulaꝝ. 13. de inge. vñ opʒ pulueres ſeu alcohol q̃ oculis adminiſtranẗ vltime triturare oĩo.

3° 1. ca. 5. aũ mediũ. Lib. 1 intẽ. 2° ſũ. 2. ca. 4. in medio.

Capi. 3 in medio.

Ca. 16 p° pncipiũ.

Propter ſcðm

quidem ſciendũ ꝙ in hac differentia diuerſificati ſunt maiores quidam enim vt filius Seçar ꝛ Aggregator cuꝫ ſeruitore de pharmacoꝝ preparatione inquiunt colloquintidaʒ non multũ terẽdaʒ ne villis vẽtris ꝛ iteſtinoꝝ adherens vlceret ipſa: imaginaẗ eni ꝙ ipſi⁹ ſubtilitate intm̃ penetret in ptes p q̃s trãſit vt neq̃at ablui ꝛ abſtergi ab illis. Alii ꝟo his oppõnũẗ oĩo: vt Serapio abbreuiator. A. ꝛ Meſ. teſtanẗ eni hi vna collogntidã fore vltie terẽdam oĩo: vñ. A. Opʒ vt in ei⁹ ꝯtritione ad vltimũ deueniaẗ: ꝛ neqꝫ ſit aliqs ꝯtẽtus ꝙ ipſa ſit iaʒ valde trita: hãc ẽt ſeriẽ exprimit Meſ. q̃uis eã Serapioni aſcribat: qd aũt ſit de hoc videbiẗ ꝯñter.

Ut i arg. Tra. 1. ad medium.

L

Lib. 7 c. 13. 1° ca. 131. 1° ſm. ca. ꝓpeo añ mediũ.

Propter tertiuʒ

gdẽ ſciẽdũ ꝙ tritura triplex exiſtit. Quedam nãqꝫ q̃ſſa: alia ſubtiliſſima: nõnulla ꝟo media: qð inuit. A. ex ꝑmiſſis. Dico itaqꝫ hic ꝙ tritura mediocris eſt deteſtãda oĩo: qm̃ in ipa ptes remanẽt ſenſibiles mẽbroꝝ villis adherẽtes ita vt difficile ſepenẗ inde: neqꝫ adeo ſunt ad puitatem redacte tritura vt hac malitia repmaẗ ſufficiẽter collogntide: qð voluit h ingens: neqꝫ ſit aliqs ꝯtentus vt ea ſit valde trita: vtraqꝫ tñ triturationũ extremaꝝ veritatẽ põt ꝯtinere: nam dicẽtes eã nõ multũ teri ei⁹ minorẽ iſpiciũt adheſionẽ partib⁹ inde ꝛ faciliorẽ ei⁹ ab eiſdẽ eductionẽ cũ alijs in argu

2°. 1. ca. 5. poſt pn. Ja arg.

M tis fulciri. Reliq ꝟo acqſitionẽ icolumitatis ex vltia trituratione ꝛ abiectione nocu^{ti}: q̃s eqdẽ fulcio magis ipñtiaꝝ ꝛ defendo volẽs cũ eis collogntidã vltime ꝯteri oĩo: vt ꝛ nulla ps ipſius ſit manifeſta ſenſui: imo q̃ſi ad miſturã ꝑueniat itell'a ita ꝙ fere minimũ vni⁹ alteri⁹ tangat minimũ: ꝛ plĩm q̃ꝫ plĩm: ſed id vltima ſit vt inductũ eſt triturationẽ. Uñ Meſ. Mihi vĩ ꝙ in vltime pulueriçata frangaẗ virtus a pmiſtione ꝯiunctoꝝ ipſi: ꝛ ptrãſit loca viſcerũ abſqꝫ impreſſione leſionis in eis. ¶ Amp. illð qð adherẽs villis vẽtris ꝛ inteſtinoꝝ volutionis iflãt vlcerat ꝛ ãpat eſt ꝓhibẽdũ: hð ꝟo agit collogntida nõ extreme vt aiũt ſʒ mediocriter aut ẽt paꝝ ꝯtrita. ¶ Eti. pharmacuʒ opaẗ in aduſqꝫ plĩm in fumos ꝛ vapores diſſolutũ: ꝯ̃tia. 141. Id aũt apri⁹ efficit ꝯtriꝫ extreme: demñ eſt .n. ꝙ vltima ꝯtritio iuuat medicinã in

1° ſm. ca. ꝓpeo.

vbi ſuper. in cõ. caſi. pee curãti ua cap. 3.

ptes penetrare ad q̃s ꝑus nõ poterat ꝑuenire: ſʒ collogntida eſt qd tale. Et firmaẗ: q: cũ ſit vt ꝑmiſſuʒ amariſſima eſt q̃ſſe ſube: tale ꝟo dem̃ eſt abſqꝫ ipſi⁹ ẽt ipfectione vehementiſſimã triturã ſuſtinere: itaqꝫ collogntida eſt vltime terẽda. N

Propter quartuʒ

gdẽ ad Serap. ſimpliciũ gd dõm apparuit. ¶ Ad aliõ ſilr. A. gd doʒ ẽt viſuʒ: vl' loqẗ de collogntida qñ ſubmittitur per clyſtere in colica ꝛ non per os vt infra. Libri ẽt aliq negatiue carẽt pricula. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ verũ id: ꝛ iõ collogntida eſt vltime terẽda vt ipſi⁹ obtũdaẗ violentia ꝛ attractio laborioſa: nõ tñ ipſi⁹ ṽtus tolliẗ diſariã tritura cũ ſit violẽta ꝛ ſba groſſa. Uel ſermo ille ꝟificaẗ in q̃ꝫ multi cũ pauciores ſint me^{ne} in groſſa ſuba adeo violente. ¶ Ad aliud ſilr dõm ꝙ deſtruunẗ eni aut oĩo vel ſm qd ꝛ remittunẗ ab eo qð ꝑus. ¶ Ad aliud p interẽptionẽʒ dõm. Põt eniʒ ablui ꝛ abſtergi ꝛ iõ nocumẽta nõ inducere ꝑdicta. vñ A. docẽs collogntidã vltime ꝯteri ꝑcepit ipaʒ hydromelle ꝑus ifundi: deide exiccatã teri: adhuc ẽt ſi nõ poſſet vt non multũ trita lauari ꝛ abſtergi: tñ tritura vt tactũ ibecillitata leſionẽ nullã aut modicã poſſet iferre: ꝛ ꝑcipue q: docetur cũ gũmis ſtipticis iuiſcatis admiſceri vt bdellio: dragagãto ꝛ maſtice ꝛ hꝫ. ¶ Ad ꝯfirmationẽ ꝟo gd doʒ appuit: q: ṽtus ei⁹ tritura remittiẗ effrenis vt ledere nõ poſſit. ¶ Ad aliud dõm: ꝙ non eſt ſil'e de ſcamonea ꝛ collogntide adipe vel pulpa cum illa ſit acuta ſubtilis ſube. Cui⁹ vis deſtruiẗ vt tactũ laborioſa tritura: h aũt groſſe extremã ſuſtinẽs triturã. ¶ Ad ꝯfirmationẽ gdeʒ ſilr dõm: aut fortaſſis hec in mecereon ẽt fuit illoꝝ vt in collogntida opio. ¶ Ad aliud dõm ꝙ ſuba adipis vel pulpe collogntide: q: groſſa ſubtiliſſimam pati poteſt triturationem: conceſſum ẽt eſt vigorem colloquintide vtcunqꝫ tritura diſſolui. ¶ Que autem alterius partis ſuo ſimilr ꝓcedunt modo.

O

¶ Differentia. CLIIII.

Uod nõ ois cura ꝑficiaẗ ꝯ̃rio mõſtraẗ: qm̃ afoꝝ. 5. Quecũqꝫ ifridata calefacere opʒ exceptis qbuſcũqꝫ ſanguinẽ futurũ eſt emanare: in his igiẗ ſaltẽ inſtãriã recipit canon. ¶ Ampli⁹ ibidẽ. Aq̃ frida eſt ꝛ humida: ꝛ tñ poniẗ curare thetanũ repl'onalẽ ex hu. ꝯſtructũ ſtaticis. ¶ Eti. Epidimiaꝝ. 6. Dolor dolorẽ ſoluit: vñ duorũ doloꝝ q ſil' ſiunt ꝛc̃. ¶ Top. 4. Febri ꝛ obthalmie nihil eſt ꝯ̃riũ ꝛ tñ plures curanẗ eaꝝ. ¶ De re. ꝟo ſa. 3°. Laborẽ opʒ laborẽ ſoluere. ꝛ 3° gdem megathegnis. Hũida corpa cũ humidis: ſiccũ cũ ſiccis curare opʒ. Ac ꝑ 3ᵃ. Labor labore curaẗ. ¶ Rurſus eodẽ 4ᵃ. Non ois repl'o neqꝫ ois compl'onis malitia: ſuo medicaẗ ꝯ̃rio ex euõne ꝛ oppoſitione. ¶ Amp. 3° pᵃ. Regimen ſubtiliatiuũ eſt nociuũ ei q hʒ ſodã cã cibi groſſi ꝓp cholerã. Et eodẽ. 16. ſm. Hip. Uomitus qñqꝫ ꝓhibeẗ vomitu: ꝛ fluxus fluxu. ¶ Palin. Calor nãlis caſus morbos tñ curat calidos apparẽs ꝑ 2°. Multi ẽt curanẗ foia ſpecifica: cui nihil vĩ ꝯ̃riũ. ¶ Rurſus. ſcamonea caſa ꝛ ſic. curat febrẽ chol'e hui⁹ tã rõne febris q̃ꝫ materie. ¶ Adhuc ſi ois cura p ꝯ̃riũ curaẗ morb⁹ nũi ꝛ q̃titatiꝫ curari nõ poterit: Cũ nihil in ꝑdicamẽtis q̃titati ponaẗ ꝯ̃riũ. ¶ Amplius ſi ea ꝑficiẗ ꝯ̃rijs: erunt in gradu ꝛ mãſione ſibi oppoſita in techni. Que aũt talr extant: aut coꝝ vnũ nõ aget in aliud ſi oĩo fuerit eq̃litas vel ad furiã peramplius incitabit. Itaqꝫ nõ ois cura cõpleẗ contrario.

P

Q

Cuius oppoſitũ

ſcribiẗ õ humana nã. afo. 2°. Nã ex plenitudie q̃cũqꝫ egritudines ſiũt ꝛc̃. Unde ethi. 2°. Medicie ſũt inate fieri per ꝯ̃riũ. ¶ Eti. Ois actio eſt a ꝯ̃rio: ꝑ de ge. ꝛ cor. ſʒ curatio eſt q̃dã actio. Eſt igiẗ per ꝯ̃riuʒ egritudinis curatio.

Propter primũ

gdẽ ſciendũ: ꝙ cura eſt puidentia ſeu ſollicitudo alicui⁹ vt ꝑmaneat i vita nociuo depulſo. Que 2ˣ exiſtit: vna quidẽ vñs ceu ꝓuidẽtia de aliq mõ q̃cũqꝫ. Iuxͣ illð. Cura hunc. i.

A proulde ſibi. Eſt ⁊ alia pticularis vt hec oppõne perfecta. Procurat.n.ſubʒ puta corpus vt in eē pmaneat morbū ab ſcidere ceu mortalis eiaʒ. ¶ Eſt āt ɔ̃riū h̄ʒ idē gen⁹ diſtātia: cui⁹ qdē grā videdū ꝑ quō ɔ̃riū h̄ʒ Ari. ſumat multipl'r: de inde ql'r apud Gal'. ⁊ demū qddā in modis ɔ̃rij ſubiungat ex ſermonib⁹ acceptū medicoꝝ. ¶ Propter ꝑ^m hui⁹ ſciēdū ꝙ penes Ari. ɔ̃riū inuenit accipi multipl'r: vne quidē ꝓprie ,put in q̄litatibus reperit: in eis.n. veriſſime eſt ɔ̃rietas poſt locū vt cētri ad circūferētiā. Com. 8. ⁊ .10. meta. Cū in qualitatib⁹ ēt ſaluet maxima diſtātia. Nā vere ɔ̃rioꝝ vnū maximū ⁊ pfectū nō h̄ns exceſſuʒ in illo gn̄e. Reliquuʒ vo ab hoc diſtans p oē. Quare .10. meta. Cōtrarietas eſt diuerſa .i. diſtantia pfecta. Poſita.n. ſub eodē gn̄e ɔ̃ria maxime a ſe diſtant ⁊ in eodem ſuſceptiuo ſimul ⁊ ſ̄m idē fore nō poſſunt in p̄ntioꝝ vnde .11. de inge. Cōtraria ſunt per multuʒ ad ſeinuiceʒ diſtantia ſ̄m aliqđ vnum genus. Sic igit de rōne vere ɔ̃riorum eſt ꝙ maxime a ſe diſtent ⁊ ꝙ ſint in eodē genere: ac idē: differēter tn̄: habeāt ſuſceptiuū. Et ideo in talibus ɔ̃rijs nō ɔtingit vni plura ɔ̃riari .10. meta. Tn̄.n. vnū vni eſt opp^m. Sunt ⁊ alie ɔ̃rioꝝ acceptiones .5. meta. Contraria.n. dn̄r eſſe que nō p̄nt ſimul ineſſe eidem differētium ſ̄m genus puta muſica ⁊ albedo. Et que plurimū differūt eo ꝙ in eodē exiſtant ſuſceptibili vt albū ⁊ nigrū. Et ēt que plurimū diſtant eoꝝ que ſunt ſub eodē gn̄e: vt homo ⁊ aſinus. Et q̄ plurimū differunt eoꝝ que ſunt ſub eadeʒ ptāte: velut ɔgruū ⁊ icōgruū ſub grāmatica. Et hi duo modi poſtremi hoꝝ q̄tuoꝛ vident ,ꝓprius nomē ɔ̃rietatis iportare. Dicunt ēt ɔ̃ p̄dictos modo q̄tuoꝛ ɔ̃ria cōius. Quedā qdeʒ in talia habere. Alia vo in ſuſcipere. Reliqua in actiua eē vel paſſiua. Aut agentia eſſe vel patiētia: vt abiectiōes aut acceptiones vel habitus ſeu ꝑuatiōes. In his.n. ɔ̃rietas vi 2°a q̄litatibus cauſari. Dn̄r ⁊ ɔ̃ria cōiſſime quecūqʒ ſunt h̄ʒ vnā cathegoriā diuerſa. Scd̄m.n. id qđ ens ⁊ vnū multipliciter dicunt: ſic ⁊ alia ab his ſequētia. Hoc etenim mō dicetur ɔ̃ria ⁊ quecūqʒ ex equo diuidūtur quocūqʒ mō. Qualr ⁊ p̄nta dicent oppoſita. Dicūtur etiaʒ nō tm̄ extrema extremis ɔ̃riari: vt ponit .10. meta. veꝝ ēt mediū ipſis: puta media vox ɔ̃ria eſt ad vltimā ſicut acutā: acuta vo ad graue: ⁊ fuſcū relatū albo apparet nigruʒ: ⁊ nigro apparet album. phyſi. 5. ¶ Propter hui⁹ 2^m ſciēdum ꝙ ꝑpendens Gal'. ɔ̃rij multiplicitatē ingt .11. de inge. Si nō vis dicere ɔ̃rioꝝ ɔ̃rias eſſe curatiōes dicas oppoſitoꝝ fore oppoſitas ceu ſenſit Hip. cū Platone: quē ſiquidē Platonē dicit fore diuinuʒ ſemperqʒ ſequēdū: ꝓpterea nomina ɔtēnere: nō aūt rerū doctrinā: cum multū ɔferat ad ſalutē: ⁊ eoꝝ fallimentū deſinat in pernitiē. Et ꝙ ſiue vtamur ,ꝓprie noībus aut iproprie: ex hoc nihil plus vel minus acqrit laborāti. Nō eniʒ in q̄litatibus ſolū: veꝝ ēt in quātitatibus eſt repire hõ ɔ̃rietatē quā Ariſtotelici oppōnē appellāt. Nō eni magnū dn̄r paruo fore ɔ̃riū: ſed opp^m relatiue: neqʒ ſilr multuʒ pauco. Et eodē modo neqʒ denſum raro: neqʒ remiſſo intenſum in p̄ntis. Dia tn̄ hõ ɔ̃ria ſ̄m Hip. noiant ⁊ Platonē facientes ex ɔ̃rijs gn̄onē. Ingt ēt Ariſt. nō obſeruaſſe ſuā legis in nominibus latione. Cū ꝑn°phyſi. ꝑ puta māz ⁊ formā cū priuatione poſuerit ɔ̃ria: que tn̄ nō ſunt qualitates verū ſube. Adhuc ſcripſit 1° de gn̄. ⁊ coꝛ. igni aquā ɔ̃riari: aeri vo terram ⁊ ſi ſint ſube. Sūt.n. ex ɔ̃rijs paſſionibus ɔſtitute: vult quoqʒ Gal'. ꝙ curatio ꝑ ⁊ per ſe debeat diſpōni ſeu morboꝛ per accñs aūt ⁊ ſecūdario accñti. Eo ꝙ morbū ɔſeqtur velut vmbra corpuſʒ: ⁊ ꝰ de accñti: ⁊ .11. de inge. Et ideo morbo interēpto: ⁊ accñs interimet ɔñr. Pōt igit ex hoc accipi ꝙ ɔ̃riū eſt duplex. Qđdā nāqʒ imediatū diſpōni per ſe occurrens. Aliud vo mediatū alterius grā: ⁊ ꝙ vnū ꝑ ſe ⁊ aliud per accñs. Unūqʒ ,ꝓpriū ⁊ reliquuʒ cōe. Et ꝙ in accñtibus ēt pōt ɔcedi ɔ̃rietas vtcūqʒ ceu fluxibilitas ɔ̃ſis poroꝝ apertione: ɔ̃riatur detentioni coꝝ anguſtiā ɔñti. ¶ Propter 3^m vo huius ſciendum ꝙ particularius ac medicinalius ɔ̃rie accepto diſpōnis ītētio triplex reperit. Quodam.n. eſt intrinſecū: aliud vo extrinſecū: nōnullū vo miſtū ex vtroqʒ cōfectū. Intrinſecū vo tripl'r diuerſificat. Rōne quidē gubernantis ceu virtutis regitiue nā dicte: de qua in techni. Omnium nā operatrix exiſtit: medicus aūt miniſter. Un̄ Meſ. de pharmacis: ⁊ .8. practice. Nature eſt curare ⁊ non medici. Eius vo opus dignius extat aliqd porrigere nāe. Uel ex parte fulciētis: qualis eſt corporis nā dicta cōplexio ⁊ compoſitio: ⁊ cōius vtriuſqʒ nā vigore tn̄ p̄ncipalius cōplonis: cū ea ſit cōpōnis ⁊ nāe cōis potioꝛ cā de cōplonibus apparens ꝑ. Cōplo.n. pp q̄litates ex qbus ɔſurgit: ꝑn^m eſt actio nāe: cū ois tandē actio pficiatur qualitate. dāia. 60. aut rōne inſtri: puta caloris inati vel ſpūs. Ipſe nāqʒ eſt inſtr̄m nāe quo agit ea. Cuius qdē nā eſt nō ſolū frigiditatē ſibi ɔ̃riam qualitate ipugnare ⁊ deſtruere: verū ēt caliditatē ɔ̃riā quodāmodo ſibi ,ꝓportionatā. Mouet.n. ipſe ſpūm ad expellēdum nocumentū caliditatis extranee vaporē ipſius: remouendo ⁊ ipm reſoluēdo: eiuſqʒ māꝫ adurendo. Hāc autem nām non h̄ʒ frigiditas. Nō.n. impugnat ⁊ deſtruit niſi ſibi ɔ̃riaʒ aduenientē caliditatē. Frigiditatē aūt minime: pp qđ caliditas ɔ̃ inata non aūt frigiditas. Et ideo ꝑ ſcd̄a. Non cōparatur frigiditati ex colcodeia corpoꝛis .i. datore vite illud qđ cōparatur caliditati. ¶ Cōtrariū ſilr extrinſecū tripliciter variatur: vel ex parte qdem influentie ſupioꝛis. Interdum nāqʒ talis ſuperioꝝ occurrit influxus qui aliquo dictoꝝ ɔ̃rietatis modoꝝ egritudinē tollit aut minorat: puta luna qñ ɔiūgitur forti aut loco applicat quo infirmi natales ſtelle fuere illi fortunate vt tactū ſepius. Aut rōne miniſterij cuiuſdā ⁊ ita medicus diſpōni ɔ̃riat. Eſt eni ſubminiſter nāe: lʒ alio mediante: vtpote nā opatur. Nā fortuna q̄ beniuolus qs vi influxus ⁊ artifex p medicinas q̄ faciunt opat mās. Nā vo ipſa per ſe ipſam tribus cōpleta pticulis ex ſuba. vʒ. ſpūs: mēbro ſpmatico ⁊ ſuba carniformi .11. de inge. Uel ex pte inſtri quo infirmi obediētia: miniſtroꝝ idoneitas ⁊ extrinſecoꝝ adaptatio prompta egritudini aduerſant deſtruēde: vt hmōi iſtruit afo. Cōtrariū vo ex his cōmiſtū eſt morb⁹ morbo ad curationē ſuperueniēs per ſe vel arte: vt febris ſpaſmo repletionali: ⁊ quartana epilepſie.

Propter ſecundum qdē ſciēdū: ꝙ oēs cōſenſerūt tādē curā fieri ɔ̃rio cū ſit artis ꝑn^m: itanāqʒ dʒ eſſe notū ceu ianua in doꝛ: qʒ nullus ignoꝛat. Cōmen. 2° metaphy. Principiū eniʒ nullus negat ignoꝛātia .q. negationis aut ꝑma 4° metaphy. Differēs tn̄ poſuerūt ɔ̃rium 2^m ꝙ diuerſimode cōſtruiponebāt corpoꝛa cū ea poſuerint differēter cōponi. Uel ex elmtis his q̄tuoꝛ alterabilib⁹ ⁊ paſſibilib⁹: vt Hip. ⁊ Ariſt. Aut oppoſitis: ſicut Empedocles ⁊ Aſclepiades. Seu his vt athomis ⁊ coꝛpib⁹ anarmis incōpactis: vt Democritus ⁊ Epicurus ꝑmis elmtoꝝ ac morbi. Tales eniʒ morbos ⁊ per ɔ̃ſis ɔ̃rietatē in cōpōne ponunt tn̄: vt anguſtiam pororum ⁊ dilatationē: non aūt in cōplexione vt cōplexio.

Propter tertiū vo ſciēdū: ꝙ canon vlis pmanet curationis p ɔ̃riū: vt inductū ex vetere ⁊ Ari. vñ in techni ⁊ i q̄multis. Curatio vnū hʒ modū ⁊ maxie cōeʒ intētionē ei qđ ſoluendū eſt ɔ̃riū ⁊c. Qđ qdē viſus eſt Gal'. aſtruere inducendo vt cal'e diſpōni frigidā fore ɔ̃riam ⁊ frigide calaʒ ⁊ in alijs ſilr ſimpl'r ⁊ cōpoſite. Qđ ēt ɔfirmat .11. de inge. ⁊ afo. 2°. Empeiria magis dicēs hoc adeo fore manifeſtū ꝙ rōne idigeat minime. Eſt eni maris ⁊ ꝑncipioꝝ ꝑ^m artis curatiue. Principioꝝ āt nō eſt ratio: poſterioꝝ fine. ¶ Qđ tn̄ qñqʒ conatur rōne firmare: qm̄ duobus ɔ̃rijs eqpotētibus fere applicatis adinuicē ex eoꝝ actione ⁊ paſſione mediū qđdā ɔfractū ex ambob⁹ neċe eſt ɔſurgere vt appet ex ɔiūctione niuis ſeu glaciei ac ignis vel aque feruētiſſime: cōplonum ꝑ. Nam imoderatū cum ſit ɔ̃riū qđdaʒ p̄ter nām vt morbus: moderatū vo ſ̄m nām ceu ſanitas: fiet neceſſario hoc imoderatum ab altero

Marginal notes (left): Li. 4. an medium. Cō. 13. in medio. Te. cō. 13. — B Coll'r pte 3°c. de ap poſi. i me. Ca. 12. in medio. Te cō. 14. t. 12. Ter. non pte cō^m. — C — Te. cō. 13. — Te. cō. 6. Cap. 13. ꝑ ſuo finem — D — Pti. 3. c. de oppoſitis. Te. c. 48. t. 70. Te. cō. 11. — 11. de ige. ca. 12. cir. mediuʒ ⁊ in fine. Cap. 1. ꝑ ſuo finem Ca. 11. cir. a ꝑn^m.

Marginal notes (right): E — Li. 3. te. com. 66. — Lib. 1. in tē. ꝑco 1. cir. ꝑn^m ⁊ intē. 2. fē. 1. c. 1. cañ. 3. cir. ꝑn^m Coll'r. c. 9. añ mediū. — F — Doc. 3. c. ꝑ poſt me — G Cap. 3. añ medium. — T. ⁊ cō. 1. — Coll'r ter. com. 8. — H Poſt ꝑn. Cap. 1. in tra finem. — Lib. 3. te. cō. 83. — Ca. 12. in medio. Cō. afoſ. 22. in ꝑn°. — Ca. 9. poſt ꝑncipiuʒ.

I immoderatoꝝ ꝯ̃rioꝝ in artis adminiſtratione ſm ꝯ̃riuꝫ ad
Doc. 2. c. 4 in me. moderatū.i.ſanitatē aduocari. ¶ Eti. de diſtēperātia ineq/
Ca. 12. p̄ pncipiū. li: interimūtur oīa ⁊ corrūpunt a ꝯ̃rijs. Cuꝫ igiť ſanatio ſit
Te. c. 56. diſpōnum interēptio. 11. de inge. per ꝯ̃riuꝫ neceſſe erit fieri.
Jtidē ꝯ̃trarioꝝ ꝯ̃trarie ſunt rōnes: de ge. ⁊ cor. 11. Sed ꝯ̃ſer
uatio ⁊ curatio ſunt ꝯ̃ria: cum idē diuidāt ex oppoſito ⁊ op
poſitis debeant ſubiectis. Cum igiť ꝯ̃ſeruatio fiat p ſimile
dīa. 116. Quare curatio eidē oppoſita perficieť contrario.
¶ Q; ſi qs mordeat Gal. inquiēs hoc pnᵐ curatiuū nō de/
bere probari cū ſit notū per ſe veniēs ad hītem: nulla eniꝫ
ſcia vlis vel pticularis pbat ſuū ſubiꝫ A. p̄. metaphy. ⁊ Cō
Te. 1. fur. finem. mē. 2. phy. Cū oīs rōcinatio ex notioribus pcedat. ¶ Dōꝫ
Cō 26. (u/ xta finem hoc pnᵐ Gal. roboraſſe nō inquātū medicus ſed magis vt
nālis phy. per quē ēt modū demōſtrationes induxit in ꝯ̃fir
matione fulrionis nāe ⁊ numeri elītoꝝ in p̄ eorūdem: vt ⁊
Ari. p̄ phy. diſputat ꝯ̃ Parmenidē ⁊ Meliſſuꝫ teſtātes oīa
Añ meᵐ Te. cō. 124 vnū eſſe ⁊ imobile induēs ſicut teſtať habitū metaph. Aut
K non eſt incōueniēs ſciam ex qbuſdā poſterioribus ⁊ ſignis
ſuis ſuū declarare ſubm vtcunqꝫ ⁊ maxime cauſas ipſius.
Unde Com. 1. phy. Impoſſibile eſt aliquā ſciaꝫ vlēꝫ ⁊ par
Cō. 26. in/ xta finem ⁊ cō. 22. in medio. ticularē declarare ſuū ſubm eſſe: ſiue per ſignum ſiue p de/
monſtrationē: qd nō eſt ita in cauſis ſubiecti: qm declarat
eas per ſignū: nō p demōſtrationē ſimplr. Aut melius fuit
Gal. in tā breui arte demōſtrationē tacere: ceu ſiluit ī afo.
¶ Noſce quoqꝫ q curatio certa nō quocūqꝫ perficiť ꝯ̃rio:
verū ꝯ̃rio p oppᵐ equalīs in gradu. Eſt autē is quadruplex:
cuius qlibet in tres diuidiť manſiones dīa. 139. Fit ⁊ qñqꝫ
opus adiūgere gradualitatis aliqd medicine eſtimādo q
in trāſitu deperdať aliqd qñ pars laborās iacuerit i pfun
do. Juxta illud techni. Si ita accidat vt. 10. qdē numerus
Te. 3. c. 15. ſm calidius ſit exceſſus ⁊ reliq̄. Hoc etiaꝫ verificať virtute
adeo robuſta ſuppoſita vt ꝯ̃trariuꝫ recte p oppᵐ diſpōni ea
valeat tolerare. Multotiēs nāqꝫ nec euamus p oppᵐ totaꝫ
replōnem: neqꝫ per alterationē ꝯ̃rium conamur deſtruere
L ex ſibi qdē oppoſito nāe vigore morboꝝ curationē nō ſuf/
Doc. 2. ſe. ferēte. vñ p̄ 2ᵃ. Cū multa egreſſio ab equalitate acciderit p/
Pca. 4. in pncipio. portionale ⁊ nō pportionale ab eo diuerſificať iō q virtus
Ca. 9 poſt medium. debilitať. Et ideo hꝰ pcuratio. 11. de inge. obmittitur ne ab
idiotis auxilijs detrahať ſanitatis. Hꝰ aūt ꝯ̃rietatis cura/
tiōis eq̄litas gradualis ꝯ̃firmať rōne: qm ſi curatio vt oſtē
ſuꝫ ſit ꝯ̃rio. Et ſi ſimplr ad ſimplr: ⁊ magis ad magis: ⁊ ma
Coll. 2. c. 26. vſqꝫ in finem. xime ad maxᵉ topi. 2. Cura pficieť maxᵉ ex vero ⁊ maxime
ꝯ̃rio. Hoc aūt eſt ſm eq̄lē gradus exceſſum. Amplius. dīa
116. duplex eſt ſile: vnū qdem in gnē: alteꝝ vō in ſpē ⁊ nāin
quo vere ſilitudinis ſaluať rō: per qd ibidē oñſum eſt cōſer
pble. 18. uationē fieri maxime. Nō. n. ſile a ſili patiť: pbl. 8. ita ⁊ rō/
ne ꝯ̃rietatis duplex erit ꝯ̃riū aſſignare: vnū. vꝫ. in gnē: alteꝝ
in ſpē ⁊ nā p qd maxime curatio fiet ⁊ egritudinis deſtru/
ctio: cū in ipſo potiſſime rō ꝯ̃rietatis obſeruet. Huius autē
ꝯ̃riū 2ᵐ eſt ineq̄li gradualitatis exceſſu ꝯ̃rie gradualitati ex/
ceſſui: ceu añdictū ſile 2ᵐ eſt cū ſuo ſili in eodem gradu pm
M etate. Itaqꝫ pficieť curatio p ꝯ̃trariū ineq̄li gradus exceſſu
locatū. ¶ Ad hꝰ autē certā gradus ꝯ̃trarietatē exceſſus p
uenire nō poſſumus ita iaꝫ ſcia nr̄a foret vt q̄ Aſclepij ſiue
Eſculapij reputata. vñ. 3. de inge. Ego qdem ſi poſſem naꝫ
Cap. 7. p̄ pncipiuꝫ. ⁊ in me. vniuſcuiuſqꝫ cognoſcere eſſem eiuſdē ſcie cuius Aſclepius
extitit. Sed cū hoc ſit ipōle ſtudui vt nihil eoꝝ que huma/
na cōprehēdit nā mō ꝑtermitterē aliquo. Naꝫ vniculqꝫ na/
ture humidū ineſt propriū qddā: qd nullatenus lingua po
teſt explicari. Et quāuis nō poſſumus puenire ad id qd eſt
certū: adminiſtramus tñ nāe artificiali vt cura p eq̄le: quā/
tū poſſumus per ꝯ̃riū: ꝯ̃fidēdo in ſagaci ⁊ diligēti eius ope
re vt qd ſuperflue additū eſt vltra equalē ꝯ̃trarietatis exceſ
ſum ipſa reſecet: qd vō minus eſt ſuppleat ⁊ augmentet.

Propter quartum

vō. ad p̄ᵐ ē dōꝫ: q quā/
tū eſt ex vera cura ime/
diata vt oñſum pficiť ꝯ̃rietate: ita vt infridata recaleſacere
oporteret: verūtñ pp timorē accñtis vt flux' ſanguis futuri N
ex caleſactione poroꝝ rareſactiua ⁊ ſanguis ab eē ductiua
pbibeť caleſactio friditatis imediat' extinctiua. Cōiter tñ
fluxu poterit caleſieri getato. Licet. n. cura pncipalr: vt ap/
paruit diſpōnib' debeať ⁊ nō accñtib'. Nōnunqꝫ tñ ipſorū
pcuratio diſpōnū diuertit curationē ⁊ deſtruit. Sicut oſtē
dit colica ex flate vitreo cāta fridiſſimo: in q̄ pp vehemētiā
accñtis: vt doloris: cogimur adminiſtrare frida ſtupefacti
ua ceu philoniū opiū ⁊ hꝰ. dīa. 204. vt ſenſus tollať a mē
bro: ⁊ nō q cā remoueať diſpōnis: imo cā hꝰ amplius intē
dūt ⁊ extēdūt. ¶ Ad aliud dōm: nihil fore ꝯ̃riū eis vno no
mine noiatū velut iuſtitia iniuſtitie: ſm nāqꝫ Com. 5. phyſ. Cō. 57. vſqꝫ in fi.
Spēbus egritudis ſpēs ꝯ̃riant ſanitatis ⁊ reliqua: dīa. 65.
¶ Ad aliud dōm q logť de cura ſolonis ꝯ̃tinuitatis: cui'
curatio p opᵐ eſt vnitio: p ſile vō reducere in id qd ſm nām
fuerat reducere: ⁊ tūc caro curabiť humidis ⁊ neru' ſiccis.
dīa. 107. Aut eſt eis ꝯ̃riū intrinſecū gnale: vt ſanitas in cōi
lꝫ nō ſingulare. Eſt. n. ſanitas ſpēs ſpāliſſima. dīa ptacta: O
ſꝫ extrinſecū pticulare vt debita ſex rerū nō nāliū ⁊ medica
minū exhibitio. ¶ Ad aliō dōꝫ: q ꝯ̃trariū ſumiť mediatū
⁊ remotū. Uel q nā regitiua cū iſtrīs ipſi' vt cōplōne ac in
nato calō hꝰ curationē pficit: q̄ poſita eſt diſpōnib' ꝯ̃traria
ri. ¶ Ad aliud dōm: q id fore veꝝ qñ ei' regimē nimis fue
rit ſubtile: eo q eſt cā nocumenti alio mō. Nimia. n. puitas
comeſtionis i ſoda calā nocuᵐ affert in ipſa demū: gñat. n.
cholaꝫ ſurſuꝫ effumatiuā q̄ nō min' q̄ꝫ repletio groſſi cibi 3ᵒ p̄ᵉ me. 26. q. in fi.
dolorē iducit: cū magis ⁊ minus ad eaſdē inducat dīas in
techni. Uñ cū nō iteruenlat recta ꝯ̃rietas nō cura ſubſeqť:
veꝝ potius interuenit ſynthoma. ¶ Ad aliud dōm ſilr niſi Te. c. 3. te. cō. 59.
tñ. ¶ Ad aliud dōm: q lꝫ nō appareat p ꝯ̃riū imediate fie
ri iduciť tñ ꝯ̃riū ꝯ̃ñr. Aq̄. n. frigida ꝯ̃gregādo calorē nālēꝫ
iterius ⁊ antipiſtaſim faciēs caleſacit fortificādo ipm q de
mū p viā ꝯ̃rietatis ⁊ inſtrī fridos humores ⁊ humidos ca/
leſacit ⁊ reſoluit: pbl. apparēs. 9. Nā ad vltimū i hui' ꝯ̃riū P
iteruenit: lꝫ nō appareat p̄. ¶ Ad alia dōm q dolor ſoluit pble. 9 ⁊ 10.
dolorē: ⁊ labor curat laborē: non p ſe ſed p accñs: eo q incl
tat nām cū ſpiritib' ⁊ humorib' trāſire de vna pte ad aliā:
ita vt mā de loco dolēte pus remota: h̄ dolor ſedeť: ⁊ ſilr de
labore cū mām ſatagat tranſpirare. ¶ Ad aliud dōm: q lꝫ
calor nālis ⁊ eēneus in eo q calor ꝯ̃ueniāt: opponuntur tñ
nālitate ⁊ inālitate. ¶ Ad aliud dōm: q i actione ⁊ forma
ſpēi eſt ꝯ̃rietatē ēt q̄litatū aſſignare. dīa. 60. Uel ſaltē loca/
lem q̄ ꝯ̃rietatū eſt p̄ᵉ ſm Comē. poſita. ¶ Ad aliud dōm q Te. ſe. ra ar. p̄. poſt pncipiuꝫ.
ſcamonea lꝫ imediate nō ſit ꝯ̃ria tertiane cuꝫ vtraqꝫ ſit cala
⁊ ſicca: redditť tñ demū ſibi ꝯ̃ria ipſam perimēs. Euāt eniꝫ
cholerā eādē cātinā. Adhuc in tali actione ſaluať ēt ꝯ̃rie/
tas ſitus ptacta: qr ſcamōea vnū obtinet locū: mā vō attra/
hēda reliquū. Qd oñdit cholere adductio. Qñ. n. ea ꝯ̃iun
giť ſcamonea getať actio ceu in ferro ꝯ̃ſpiciť magneti ap/
plicato. dīa. 141. Et forte q̄litatiua. dīa. 60. Oribaſius q̄qꝫ Q
afo. 1ᵃ tēxīcā valde huic pſtat rōnē: ingens q ex añdata
humectatiua dieta diagridiū accipit vires vt q calidū ⁊
ſiccū: ⁊ p h̄ cholerico ſile ꝯ̃ria q̄litate diete iuitet ⁊ deponat
humorē: ⁊ iō cibos offerim' fridos ⁊ hu. vt lactucas: oua
ſorbilia ⁊ ſilia. Econtrario ſla caleſit ⁊ deponiť. Melia vō
caleſit ⁊ humectať. ⁊ ita deponunť humores. Sed tunc di
cā nō v̄tute occulta ſꝫ potius q̄litate ipſoꝝ erit attractio: qd
plures oneroſe ferūt. Adhuc nunq̄ꝫ traherenť niſi pdiſpo/
ſiti cibis. Qd nō opꝫ lꝫ id ꝯ̃ueniētius pficiať. ¶ Ad aliud
dōm: q ꝯ̃riū ſumiť cōiter pro q̄cunqꝫ oppōne ⁊ diuerſitate
q̄ aliq̄lr in quātitate pōt repiri. Aut melius q morb' nō eſt
ſimplr in quātitate ſꝫ in q̄litate: cuꝫ ſit q̄litas ſeu diſpō nālī
nocēs actiōi. dīa. 72. Fūdať tñ hꝰ q̄litas iterdū i quātitate
ꝯ̃tinua vel diſcreta: vbi hīe ⁊ qñ. dīa. 74. ¶ Ad aliō dōꝫ:
q nō repiunť oīno eq̄lia. dīa. 18. Uel ſi repiant vnuꝫ ſupat
aliud freq̄nter reiteratū ⁊ medicantē morbuꝫ. Adhuc nā
ſupeſt h̄ regitiua medicamini auxiliatiua. Si ēt icitaretur

A ad furiam modico tpe permaneret illud tranſiens ↄfeſtim in quod dominans. ℭ Differentia. CLIIII.

Co. afo. 19.a me. Ca. 15. circa pn^m. Trac. 3. c. tñ me^m.

Quod morbi cura ſit forti medicina inchoāda oſ̄dit᷑. Qm̄ afoꝛiſmoꝝ ſcđa. Scđm pn^m iſtaꝝ egritudinuꝫ a qbus ſperat᷑ ſaluari laborātē tētare opꝫ maioꝛa offerre auxilia. Et per Gal᷑. deteſtātē. 5. de inge. Archiſtratē incipientē ēt in forti egritudine a debilioꝛi medicamine. ℭ Eti. 4° 4^a. Ulcera cum curant᷑ indigent in pmis moꝛdicationem: deinde gradatim pueniat᷑ ad id qđ eſt leuioꝛis moꝛdicationis. ℭ Amp. qñ mā eſt multa ⁊ inherens partib᷒ valde grādi eget᷑ medicina: vere nāqꝫ eget forti que firmata: afoꝛ. 4^a. Jd aūt euenit in moꝛbi pn°: cum nōdū ſit mā vllo modo mutata. ℭ Rurſus dr̄a poꝛi. Cura perficit᷑ ↄ̄rio eqpotenti graduaŀr moꝛbo: ſed in pn° moꝛb᷒ excedit quātitate ⁊ q̈litate: cū nullā adhuc euōneꝫ aut alterationē ſuſceperit a nā. ℭ Palin: dē leſiuum mox ⁊ fortiter

Co. afo. 3.a me.

B eſt a coꝛpoꝛe ꝑpulſandū: cū coꝛruptiuū exiſtat. talis v̇o eſt moꝛbus in pn° ēt exñs: cū de rōne ipſius ſit opationes eſſentialiter ledere. ℭ Eti. Qñ nā eſt valida fortis expetit᷑ medicina. Sic aūt eſt in moꝛbi exoꝛdio: cū nondū ſit moꝛbo fatigata: qđ eius indicāt acciñtia. Nā circa pn^a ⁊ fines oīa ſm veterē acciñtia imbecillioꝛa: circa ſtatum v̇o foꝛtioꝛa: itaqꝫ in moꝛbi pncipio a forti inchoandum medicamine.

3ª diuiſ. dr̄a. 30. Tra. 1. ca. 19. a me.

Oppoſitum quoqꝫ hui᷒ vt ꝙ a debili medicīa ſit cura inchoanda: ſcribit᷑. n. 3° p^a tractr. Opꝫ in cura ſode vt incipiamus a debilioꝛe medicinarū et gradatiꝫ procedamus donec ſciamus ex diſpōne moꝛbi ꝙ ipſe iā eſt abſciſſus. vñ Meſ. in practica. Jncipiamus a leuioꝛib᷒ ſicut ↄſueuimus procedentes ad maioꝛa. ℭ Jrideꝫ Hip. 4. reg. acu. docet curare acutas egritudines ⁊ flegminantia hypocūdria in pncipio cū ſtomia deteſtās pharmaciam: cum nihil ea flegminātis educat᷑: neqꝫ paſſio remittatur: ſed potius reſiſtētia egritudini ⁊ ſana colliquant᷑ locat ſed ſtomia lenioꝛ eſt medicatio q̄ꝫ pharmacia: 2° regi. acu. ℭ Palin. ars eſt imago ⁊ ſequella nāe. Jpſa v̇o a debilib᷒ inchoat ſemper ad foꝛtioꝛa procedēs: vnde ꝓble. 10. Natura in fine operoſa ⁊ adipiſci facit cōfeſtim: non autē in pncipio: igitur a debilioꝛi medicina cura eſt inchoanda.

Tra. de ſo. de caſa in pncipio. Tc. cā. 18.

C Colli^r cō. 1. 9^e me. ꝓble. 45.

Propter primū quidē ſciendū ꝙ qđ ſit curatio: dr̄a inotuit poꝛi. Eſt eniꝫ moꝛbi p opp^m ablatio: cū dictū ſit eā pfici ſemꝑ ↄ̄rio. Quid aūt moꝛb᷒ qdqꝫ medicina differētiis oſ̄ſunt. 72. 136. ⁊. 137. Jpſa quoqꝫ vltra illa tacta eſt auxiliū alteratiōe ſeu euōne moꝛbi expulſiuū. Eſt itaqꝫ duplex. Una qdē alteratiua q̈litate operans abſqꝫ eo ꝙ in coꝛpoꝛis vt ſic ſubam ingrediatur calefaciēdo, infrigidādo, exiccando ⁊ humectando: reliqua v̇o euātiua modis pretactis. dr̄a. 141. ℭ Eſt autem foꝛtis medicina duplex: ⁊ ita per opp^m debilis aut in ſe: qa parue quātitatis eius vehemēter operatur: vt ſcamonea: anacardus ſeu opiū: vel qꝛ humoꝛem foꝛtem alterat aut educit

D ſicut melācholiā: ꝓ apparens quarta: ⁊ q̈rto prima.

Colli^r ca. car. me. ca. 9. in pncipio. Tra. 2 ca. 6. ꝟ. fineꝫ. ca. 4. in fine.

Propter ſcđuꝫ ſciēdū qdem ꝙ Archiſtratus foꝛtē egritudinē ⁊ periculoſaꝫ curare icipiebat cū debili medicina ceu ſanguinis ſcreatiuā quē Gal᷑. ipugnat. 5. de ige. aſſimilās eūdē naute negligētiā ſue naui ꝓſtāti donec frāgat᷑: ⁊ deinceps dat vnicuiqꝫ tabulā iubēs p eā ſi pōt euadere. ℭ Quidam v̇o inceperūt a debili medicīa timentes ne foꝛte ſubita occurrat ꝑmutatio in nām: quoꝝ defectus. 3. ⁊. 4. appebit dicendoꝝ.

Propter tertium v̇o ſciēdū: ꝙ egritudo ē duplex. Quedā nāqꝫ eſt piculoſa verſuta: ſiue ipſius piculū mox imineat ſeu poſtea: reliqua v̇o huic oppoſita: p^a qdē ↄfeſtiꝫ a pn° eſt foꝛti medicina curāda: niſi foꝛti medicīa fuerit ſibi ↄ̄ria velut clyſtere acutū pus colice ſtercoꝛoſe. Humiduꝫ. n. cōperit pmitus molliuiuītur deinceps reliquū: reliq̄ v̇o debili. vñ ↄ̄ Archiſtratum

Gal᷑. Nō opꝫ nos icipe a paruis ⁊ debilibus medicinis: vt ex his intēdamus ea q̄ illi intēdunt dicētes initiuꝫ curationis opoꝛtere fieri a paruis ⁊ minutis medicīs qbus nō ꝑualentib᷒ fiāt magne ⁊ foꝛtes cuꝫ id expediat in paſſionib᷒ ſecuris: ſed in his ex qbus ifirmus moꝛit᷑: vt ſi ptiſiꝫ iciderit: exoꝛdiū a paruis medicis nō eſt faciendū: veꝝ a foꝛtibus ⁊ crebꝛis: q̈re p 4^a. Jn egritudinib᷒ in qbus eſt timoꝛ ⁊ nō ſumus ſecuri ex defectu v̄tutis: ſi qđ facere debem᷒ tardauerimus aut aliqd ex eo alleuiauerim᷒: a foꝛti medicina p̊ incipe debem᷒. Jlle v̇o in qbuꝫ nō exiſtit timoꝛ ſm oꝛdinē ad foꝛtioꝛē ꝓcedat᷑ ſi ei nō ſuffecerit debilis: q̈re Alexā. refert in ſgnātia ſciuiſſe ſtomatū mane ⁊ veſpera venas de ſub ligua inciſas: ac datū ptiſane cū ſucco diagridiuꝫ fuiſſe ſero. ℭ Cui᷒ qdē diſtōnis pe ꝓbat᷑ alterutra. Naꝫ ſm Hip. Ad vltimas egritudines vltime cure ad certitudinē ſunt potentes. Egritudo v̇o vltime piculoſa taliū ē ſuppoſita. Adhuc pharmacare in valde acutis ſi ↄcupiſcit eadeꝫ die: qm̄ tardare in talib᷒ malū afo. 4^a. ſed eadē die q̄ incipit egritudo ipſa eſt in pn°: ⁊ pharmacia dicta eſt foꝛtis medicina. Eti. vltime repletioni vltima debet᷑ euō: in techniꝫ ſilr egritudini oī expedit vltima p oppo^m ⁊ directa ↄ̄rietas: ſed huius eſt verſutioꝛ egritudo: igit᷑ in egritudis exoꝛdio foꝛti vtendū eſt medicīa. ℭ Sꝫ ↄ̄ apoplexia eſt piculoſiſſima egritudinū ac verſutiſſima: ⁊ in 3° p^a ſcribit᷑. Sꝫ vt incipias a debilioꝛi vnctionū ſi ↄfert: ⁊ ſi nō: ꝑmuta te ad illud qđ eſt foꝛtius. ℭ Dōm ꝙ in egritudine ꝑacta incipiendū a foꝛti medicina q̄ de ſe foꝛtis ſit in euādo maxīe ſeparando ac ēt alterādo: q̈lis inunctio nō eſt. Loqtur ēt tēptatiue qñ inqt: ſi ↄfert vt Hip. de cura pleureſis: cum calefactoꝛijs 2° re. acu. Aut illud dicit: qꝛ opꝫ euōneꝫ p̄cedere. ℭ Demōſtrat᷑ ⁊ p altera ꝑte diuiſionis: qꝛ qñ mā eſt idigeſta quieſcens fere imota nō eget foꝛtioꝛi alterāte ſeu euellente: talis v̇o in pn° eſt. ℭ Palin. nā nō ſuſtinet repētinas imutationes: cum oē ſubim nāe ſit ꝑlatiuū: afoꝛ. 2^a. ſed cuꝫ in pn° egritudinis debilis ſtimoꝛoſe medicinari foꝛti incipit᷑ medicamine ſubita introducit᷑ imutatio: qꝛ cū ſit debilis: ſub ipſa nō parū adhuc ↄtinet᷑ nālitate: q̄ꝫ opꝫ paulatim ⁊ per ſilia magis alterare: itaqꝫ a debili h̄ incipiēdū medicina. ℭ Primā ſiqdem ꝑteꝫ oppoſiti curatiōes ēt oſ̄dūt experiētia tradite: ⁊ p duas 3as: q̄ qdē cure debent᷑ moꝛbo ⁊ acciñti alterādo ⁊ euādo. Rōne qdeꝫ alterationis qñ febꝛis cauſonica ſi fuerit adeo adurēs incēſiua vt timeat᷑ aſſatio cerebꝛi ⁊ vētris demum ſpaſm᷒: p̄cipit᷑ in diuiſionib᷒ mox vehemēter cū frīda extingui. Ethicus ēt deſperatus p̄cipit᷑ mox in frīdaꝫ ꝓijci vt in ethicā deueniat ſenectutis in q̄ pōt diutius viuere q̄ꝫ in poꝛi 10. de inge. Jn ſpaſmo v̇o docet᷑ de replōne cuꝫ calidis ſubueniri. ℭ Quātū qdeꝫ ad euōnē vt educatur ſanguis vſqꝫ ad lypothomiā in febꝛib᷒ ex eo factis ⁊ vix in alijs egritudinib᷒ vt apoplexia: ſquinātia: dū ↄceſſerint alia. Et ſilr in doloꝛib᷒ foꝛtiſſimis febꝛibuſqꝫ ardētiſſimis pharmacū p̄cipit᷑ p^a vel 2ª die dari vſqꝫ ad lypothomiā ꝑductiuū. Jdē aūt acciñs expetit vt doloꝛ oſ̄dit colice vehemētiſſimus in quo timoꝛe moꝛtis celeri᷒ admiſtrant᷑ narcotica vel vinū in ſyncopi. de cā ēt caſa. Jtaqꝫ in moꝛbo minoꝛi p leui vtendū medicina in altero v̇o foꝛtioꝛi. ℭ Sed ↄ̄. A. de cura paralyſis. Nō properes in vſum medicinaruꝫ foꝛtium in pn° rei: imo tarda vſqꝫ ad q̈rtā vel ſeptimā. Q; ſi fuerit egritudo foꝛtis vſqꝫ ad. 17. Differt igit᷑ curā cū medicis foꝛtib᷒ qñ moꝛb᷒ fuerit foꝛtis. ℭ Dōm lꝫ paralyſis vna ſit foꝛtioꝛ iter ſe alia nō tñ tota eſt foꝛtis. i. periculoſa vt h̄ intēdit᷑. Uel paralyſis lꝫ ſit foꝛtis rōne māe facte viſcoſe indigētis cū alterānbus multa ꝑparatione digeſtiua añ euōnē foꝛtē: nō tñ rōne acuitatis eſſentie moꝛbi ⁊ accidētiū: de qbus magis h̄ ſermo.

B 5. de inge. ca. 15. vbi ſupra.

Ca. ꝑ. verſus finem.

ꝑ. afo. afo. 6.

F Alel. 10. Lib. 3. tc. cō. 139.

Tra. 5. ca. 13. a me.

Tc. cō. 1.

G Afo. 51.

Co. 148. et 150.

Co. 10. p^a medicam.

H

1^a. 3. ca. 4. in pn°.

Propter quartum v̇o ⁊ ſi ex p̄dictis appareat iā: dōm tñ. qđ autē ad pmā eſt viſuꝫ. ℭ Ad aliud dōꝫ: ꝙ nō remanet ſiūs diſpō in vlcere pus ⁊ poſteri᷒ cū p fuerit ſanioſuꝫ ápli᷒ i ſenſibili᷒

I minus.vñ.A.Sẽſus nõ ſentit ipm in pmiſ:idiget nãq3 ab/
vbi ſupra ſtertione cũ eo q põt hãc abſq3 dolore ſufferre. ❡Ad aliũ
in arg. dõm:q lz ⁊ mã ſit hõ:pparũ tñ ipſa obedit alterationi aut
eũoni forti:cũ ſit ad multũ groſſa vel viſcoſa ſeu ſubtilis i/
Pcia alo. bibita. Rari⁹ tñ exiſtit furioſa. Naz multa ſm Hip.non cõ
alo.22. cupiſcũt.⁊ iõ dcm̃ eſt q ſatagẽs mãm educere indigeſtã nil
eũans eius ſanas deſtruit ptes egritudini reſiſtentes:cum
mollia oporteat pharmacare ⁊ mouere non cruda. ❡Ad
aliud qd dõm p id põt apparere. ❡Ad aliud dõm:q leſiuuz
oẽ a corpe depellẽdũ ↄfeſtim:niſi aliqd ipediat:ceu oppoſi/
ta mãe diſpõ:pp quã fortis in pn⁹ ledit:vt oñſuz ẽ medicia.
Alteꝝ ẽt duoꝝ capitũ hñs:lz ledat:nõ tñ amputandũ cum
mors ſeqtur inde. ❡Ad aliud ſilr dõm. ❡Ad ea ẽt q̃ alte
rius ptis appuit qd dõm. Uñ ad pm dõm:q loquunt i egri
tudine ipericuloſa mime verſuta ↄcedẽte nãe ſpatiũ egritu
dinẽ paulatiz in debilib⁹ curare alterãdo ⁊ eũando. ❡Ad
K aliũ dõz:q egritudies ille magis erãt ex mã ſanguiea. Uel
q flomia nõ eſt minor ⁊ debilior medicina pharmacia cuz
vlr eũet tam rõne humoꝝ oiuz q̃z corpis totius. Ipſa tñ mi
noris extat piculi pharmacia:cuz poſſit ea melius cõpeſci.
❡Ad aliud qd dõm:dẽia viſum.18.⁊.165.monſtrabitur.

❡Differentia.CLV.

Uod odor curet tñ alterando ⁊ nõ
alẽdo videt:qõ directius
poſt me. q̃rit an nutriat ipſe:qr de ſen.⁊ ſen.odorabile
nõ cõfert ad nutrimentũ:ſed ad ſanitatẽ mani/
feſtũ:vt.n.ſapor ſe hz in nutritione ad nutrien
da:ita odorabile ad ſanitatẽ. Qõ duplr ↄ pithagoricos p/
bat ponẽtes q̃dã aialium odoribus nutriri:eo fortaſſis:qr
ipſoꝝ inueniebant viſcera inciſione vacua vt alec:qm̃ ſicut
alita ſunt cõpoſita:ita opz vt alimẽta:cũ nullũ ſimplex icor
poreũ nutriat:ſed odor eſt hõ cũ ſit q̃litas q̃dam ſpũalis ac
L intẽtionalis:vt videbit. Qõ fulcit:qr aqua ſimplex pura
de qua magis vr nõ nutrit cũ aere cõpoſitior ⁊ corpulẽtior
appareat:cui pfata indita eſt intẽtio. Neceſſe foret ſilr ſup/
fluitatẽ ipſi fieri iterius vt aialibus aut exterius vt plãtis.
❡Amp.qõ nutrit opus hz loco digõnis ipſius vt viſcere:
ſed odoris ſenſitiuũ eſt in capite. ❡Adhuc obiecta ſenſuũ
ſunt impmiſta:ceu ⁊ ipſi ſenſus cũ diuidant ex oppoſito:ſz
Te.c.18. obiecta tactus alunt aial ⁊ ↄſtituũt vt calz ⁊ fri.⁊c.2° de aia.
nõ igit que olfatus. Una.n.ſpẽs oppoſita nõ iuuat alteraz
ad eſſe:topicoꝝ Boe.4. ❡Eti. Eadẽ eſt mã q̃ nutrit ⁊ con
Te.4. añ ſtituit pm de ge.aialiuz 2°. Oia.n.nutriunt ex eiſdem:ex q
medium. bus ſiũt.2.de ge.⁊ cor. Sumus aũt nõ ex odorib⁹:verũ ex
Te.cõ.50. humiditatibus ſpmaticis. ❡Palin.nihil alimentat niſi tri
plicẽ pus locũ pmeet digõnis:cõplonũ 3°. Odor aũt cũ per
Te.2.poſt ueniat ad nares huius nõ ptrãſit locũ:cum per nares cere/
principiuz. brum petat:opz ẽt qõ nutrit in maſſam ptiſanariã ⁊ tãdez
in humorẽ ↄuerti cũ fere ſolus ponatur nutrire:non igitur
M odor alendo curat ſed potius alteratione cõfortando.

Cõ.ala.11 In oppoſitum eſt Gal.cũ plurimis medicorũ:
vñ afo.2. Quecũq3 citiſſime in/
digent adiectione humidũ cito ad reſumptionẽ v̓tutis opti
mũ:vbi v̓o citiori per odorationẽ. ❡Eti.qõ delectat replet
⁊ proficit nutrit:cũ rõni eius qõ eſt alimẽtare ptineat:talis
pri⁹.S.3c. v̓o eſt odor.vñ epidimie.6. Odores leuatoꝝ.i.reſolnti i va
cõ.2. poroſam emanationẽ delectabiles replentes proficientes.
Cap.3.ad ❡Palin.11.de inge. Uirtutis ſuba cõplet per ſpũm carni/
medium. formẽ ſubam ⁊ p ſolida. Ex ſilibus.n.vnicuiq3 ſpẽi virtutẽ
operi opz. Spiritui qdẽ per reſpirationẽ ⁊ trãſpirationẽ ⁊
ſanguinis euaporationẽ generi ſolidoꝝ per cibũ ſolidum:
ſicut generi carnoſarũ ſpecierũ per nãm mediã humidorũ
⁊ ſolidoꝝ corpoꝝ. Prior autẽ nutritionis modus viſus eſt
ſpũs ſaltez p introductionem aeris vaporiferi odorabilis:
itaq3 odor alimẽtãdo ẽt hz curare ⁊ non tñ alterando.

Propter primuz v̓o ſciẽdũ q odor eſt nã ſiue
forã ſicci euchimi.i.humo/
roſi in humido.ſ.abluibili ⁊ mũdabili:per tale nãq3 humi N
dũ natũ eſt ablui ⁊ mũdari:odorabile.n.nõ eſt paſſio aeris
⁊ aq̃ inquãtũ eſt qddã perſpicuum illis cõe:ſz magis rõne
ablutionis cuiuſdaz ⁊ mũdationis euchimi ſicci. ❡Noſce
tñ qdẽ antiqores cõiter dixiſſe q odor ſit fumalis euapora/
tio. Qõ mirãdũ eo q adhuc id pñmi Ariſt.attribuũt mo/ De ſen.et
dernoꝝ:cũ tñ idẽ ipugnet ingens q odorare ſit aialibus in ſenſato p⁹
aqua vt piſcibus ⁊ in aere vt aliis. Fumalis v̓o euaporatio medium.
eſt paſſio terre ⁊ aeris ⁊ nõ aq̃. Nõ igit ſm hoc odorarent
aquatica:cũ hõ fumalis euaporatio non poſſit eſſe in ipſa:
cui⁹ paſſio eſt vapor.neq3 ẽt põt dici q ſit effluxio quedam
odor:qr tũc nõ ↄueniret aeri:ſz aq̃ ſoli. Sed dico q ſi repe/
riat qd cõe aq̃ ⁊ aeri q tũc erit ſm hãc ipugnationẽ Ariſt.
deſcriptio ↄueniẽs odoris vt dicat. Odor eſt vaporoſa dif/
fuſio ſiue emanatio. Unũ eni hoꝝ vr aq̃ cõpetẽ:reliquũ v̓o
aeri. Col̓.tñ.3.ponit ⁊ ſatis iproprie:⁊ q eſſe vaporoſum ſit Cap.36.
cõis paſſio oiuz 4or elẽtorũ:vult.n.q vaporoſum terre pp O
ↄueniẽtiã in altera q̃litatũ recipiat ab aq̃:⁊ qõ aq̃ ſili de cã
ab aere:ſicq3 qõ aeris ab igne:⁊ ita diſſolutũ ad nrz pueni/
at ſenſuz. Seq̃ces aũt Auer.alr pdictã ipugnãt odoris de/
ſcriptionẽ dicẽtes odorẽ nõ eſſe fumalẽ euaporationem ſeu
diffuſionẽ vaporoſaz:eo q odor pueniat q̃nq3:vt i cede acci
dit grecoꝝ:ad qngẽtas leucas ⁊ ad mille ſuccedẽdo a dia/
metro in oppoſita directe. Intm̃ aũt abſurdũ eſt pdictã eua
porationem ptingere:⁊ fortaſſis qs dicet pter eos q odorẽ
realr ponũt in medio fore q hõ euaporatio ſimplr intẽtio/
nalis reddet:vt correcta ſaluetur deſcriptio:hõ tñ diffuſio
vaporoſa magis dicit odoris cãm q̃z ipm:vñ.A.2°p.pñma Cap.3.de
cã in ppinqtate ad v̓tutẽ odorãdi eſt ſuba ſubtilis vaporo/ ſuo ſucce
ſa:⁊ h qdem ſermo exqſitior in probl̓.expoſitione parte.12. ptibile.8.
❡Odoꝝ v̓o ſpẽs eſt duplex:vna qdẽ p ſe vt dr odor ſuauis
⁊ fetidus ſeu iocũdus aut horribilis ſic q floꝝ ⁊ cadauerũ.
Uel per accñs ⁊ ſilitudine ad ſapores:ſicut dr delectabilis P
aut triſtabilis ſm q ſic aut alr fuerit affectus alimẽto:dr ⁊
dulcis:amar⁹ ⁊ reliqu⁹. Spẽs.n.odoris praue notam⁹ cuz
hũc ſenſuz ceteris aialiuz itẽſiue deteriorẽ hẽam⁹:dẽia.45.
❡Notãdũ quoq3 iux Com.2.de aia:q ſicut color hz 2m eẽ. Cõ.97.ad
vnuz in corpe terminato ſeu colorato qõ ſibi eſt nãle:⁊ aliũ medium
eſſe in medio vel diaphano qõ eſt eius extneũ:ita ⁊ odor:hz
eni eẽ i hũido ſepabili ſeu corpe odorabili:qõ eſt ei eſſe cor
porale ⁊ nãle. Reliquũ v̓o i medio qõ ⁊ ſpũale ac extneum.
Subdo ẽt q in medio hz 2m eſſe:quoꝝ vnũ eſt reale ſiue nã/
le qm̃ mediũ nõ extiterit multũ:fuerit q3 odorabile in vapo
roſa emanatione nõ pua ſeu qõ eſt vaporoſuz valde ſubtile
aereũ:aut ſup prunas piectũ ſi corpus eius fuerit ↄtermi/
natũ. Qñ aũt mediũ fuerit ampliſſimũ aut odorabile nõ ta
le ſm alteꝝ extremoꝝ:vt v̓ſus organũ itẽtionalr ſeu ſpũa/
liter extat tm̃ vt tactũ dẽia.141.aſſero ẽt q medio q̃cũq3 mõ Q
aut odorabili exñte odor ad organuz ei⁹ intẽtionalr puenit Te.2.111.
ſolũ:cũ ſenſus ſit ſuſceptiu⁹ ſpẽrũ ſine mã.2.de aia:vñ tori/ Cap.2.ad
dẽ de aia.A. Sentire eſt recipe formam rei nudã abſq3 mã medium.
eadẽq3 iformari. Hec tñ intentio mãlis fere ac velut corpo/
rea reſpectu ſpũalitatis coloris ⁊ maxime in medio ⁊ ſonis
accedẽs ad nãm tactus ⁊ guſtus:qõ oſtẽdit:eo q plures ⁊
ↄrie itẽtiones viſibiles poſſint pcipi ⁊ in eodẽ ſimul medio
⁊ aliqlr ſoni:nõ ſic odorabiles. ❡Noſce nãq3 q lz odor in
tẽtionalr magis organũ imutet in medio:tñ põt eſſe realr
⁊ intẽtionalr ſm qdem modicã diſtãtiã vel magnam. Qõ
oñdit:qr obm tactus mãlius vt calm ⁊ fri.põt realr eſſe i
medio olm imitãs ⁊ itẽtionalr vt ſpẽs calidi ⁊ frigidi.dif/
ferẽtia.167. ❡Quid aũt ſit nutricio oñſum dẽia.30. Nutri
re quoq3 eſt duplr:vne quidẽ ppie vt alimẽtũ ſui operans
mã:vel metaphorice ceu agẽs ſui q̃litate alterãdo ⁊ confor
tãdo:ad qõ nutritio tãdẽ ſeqtur vera. Id aũt nutritione in/
diget qõ reſoluit ⁊ deperditur. Hõ aũt ſuba triplex nra exi
ſtit ſpũs ſuba:carniformis ⁊ ſolida ſpermatica:vt dictũ an/ In argu.
tea:quid aũt ſit curare ac alterare ſuis inotuit queſitio. ad opp⁹

A **Propter ſecundum** vo ſciendū q in iſto q̄ſito extat diuerſitas: vt appuit ex argutiis: qdā ēt dixerūt vt ꝓtactū ſolū humorē nutrire. Sz qd de his 3° apparebit ꝓpoſitoꝝ: ⁊ 4° ampli⁹.

Propter tertiū aūt ſciendū q odor nutrit nutritione ēt vera ſpūs.ſ.⁊ ꝓprie aiales prout eſt in mediū factus.ꝑ per vaporoſam emanationē: demūqꝫ trāſiens per tracheā arteriam in pulmonē ⁊ cor: demūqꝫ per arterias iuueniles i rhete mirabile vbi digeritur nō parū: ⁊ vltimo in cerebrū ꝑtingēs: ⁊ digeſtior factus ſpūs nutrit ⁊ reparat diſſolutos. nō aūt vere nutrit qñ occurrit olfatus organo cū ſit tunc q̄l tas q̄dam ſimplex: ⁊ adhuc intētionalis fere magis: ꝑus aūt vt in medio corporeitate ꝑcipat. ℭ Pōt igiſ dupl'r vt ⁊ calor cōiter accipi: pro corꝑe. vz. odorabili ⁊ q̄litate odorifera. partes aūt groſſiores vt carniformes ⁊ ſolidas magis q̄ꝫ certe nutrit q̄litate eaſdē ꝯfortādo. vñ de vtilitate pulſuū dictū eſt in ſermone de anhelitu ſm Hip. opinionē q ipſius eſt 2ᵃ vtilitas: q̄ꝝ vna ⁊ ꝑcipua eſt caloris ꝯſeruatio inati. Altera vo eſt mulcebris nutricatio ſpūs aialis. Et. 8. de iuuamētis. Utilitas anhelitus 2ᵃ eſt cibare ſpūm aialē. Et. 11. de ige. Spūs irrigatur ⁊ nutriſ ꝑ iſpirationē ⁊ exhibitionē que ex retiformi eſt replicatio. Adhuc 3°. 11. In plīmo qd accidit ex ſyncopi opꝫ vt incipiaſ ⁊ laboreſ cū eo qd nutrit ſpūm ex odoribus bonis niſi in ſyncopi prefocatione mſicis facta. vñ de medicis cordis. Duaꝝ medicinaꝝ eq̄liū in vtute dulcior quidē ⁊ aromatica efficacioris eſt iuuamenti: ⁊ ꝓpea vtus mēbroꝝ attractiua ipſaꝫ recipit forti⁹ ⁊ ſpūs ide celeri⁹ nutritur ſi po⁹ habuerit nutriēdi: ⁊ ab ea celerius patiſ iquātū eſt medicia. ℭ Eti. Joānes Alexādrinus ſup illud. odorē leuatorij. Quidā referūt mirabile de democrito. qñ. n. voluit decedere vitā hāc: deridēs feſtiuitas debebat celebrari ſolēnis in abdiris ciuitate in qua erat: ⁊ abdirei rogantes ipꝫ nō decedē ne ciuitas in feſtiuitate triſtaretur. rñditqꝫ illis Democritus. vſqꝫ ad q̄t dies vultis q expectē: qui dixerūt. vſqꝫ ad tres vel 4°ʳ q ſunt feſtiuitatis: ⁊ ꝑcepit ſibi tunc vas mellis afferri: ⁊ i ipſo ꝑmāſit illic 4°ʳ odorādo dieb⁹. Alij vo dixerūt q ꝑcepit furnū aperiri ⁊ in eo panes decoqui: ⁊ ita ex odore panis ꝑmāſit. Et h̄ fortaſſis eſt qd recitat. Oribaſi⁹ in afo. Phs referſ qdā q ad odorē mellis. 40. dies vixit. ſed puto lrām corruptā ꝑ additionē cifre figure 4°ʳ denotātis. ℭ Or aūt vt ꝓtēdūt auctes hō nutritione et certa ſpūs nutriaſ ꝑ'atus fulciſ rōne: qm̄ oē miſtuꝫ nutrit: ſimplex aūt minime: ita q ēt venena pernicioſa ſerpētis ⁊ napelli. diffa. 142. niſi illō miſtū fuerit venenum putrefaciēs ⁊ corrodēs vt calx: ⁊ viſtū, attramētalia, arſenicū, argētū viuum, ſublimatū ⁊ vlr hō mineralia aduſtione ꝑparata. vñ pharmacoꝝ. 3. In medicis q̄ iterficiūt ꝑ id qd faciunt accidere de corroſione ⁊ putrefactione non eſt poſſe vt nutriat penit⁹ ⁊ ſi quātitas eaꝝ ſit pua i termino pol tatis. Sūt. n. in gñe ſuo ꝯtie nāe hois: ſz odor ꝓut eſt reſolutus in medio a corꝑe odorabili penetrās: vt tactuꝫ ꝑ ꝑtes itrinſecus eſt qd miſtū. ℭ Palin. Nutritio eſt aſſilatio ei⁹ qd nutrit ꝓpriaꝫ q̄litatē: ⁊ ac ēt ſubam illi⁹ qd nutriſ. diffa. 30. ſz odor ꝑfigurātus ⁊ ſpūs valde ꝯueniunt: vterqꝫ. n. corpus exiſtit ſubtile: aereū: de facili alterabile, reſolubile, mobile, calm ⁊ ſiccū: ꝓterqꝫ vnus alteri ꝑdicto aduenire mō cū agētia ⁊ patiētia egeāt ꝯtactu. ℭ Rurſus. ſiq̄dez minus ineſt ⁊ qd amplius ineſt: ſz aer min⁹ vī nutrire: nutritqꝫ tñ. vñ de iuuamētj. 8. Aer attractus ꝑ ꝑtes cāne pulmōis ab extriſeco in carne alteraſ pulmonis. 2° in venis pulſatilib⁹ ⁊ ꝑcipue in his que ſunt in rete ꝯtexto ſub cerebro: ⁊ alteraſ alteratione ꝑfecta in cerebro ⁊ ſit illic ſpūs aialis leuis purus. 3° vo theo. Coctioni neccius fuit aer: aer etenīz exterior ſpūꝫ nutrit vitaleꝫ ⁊ augmētat: ⁊ q2 vitalis eſt aialis mā: ⁊ hūc nutriet cōiter. vñ Alex. in ꝓbl. ꝑ iſpirationē ſubigrediēs aer in corde ſubtiliatur: ⁊ aſcēdēs ꝑ arterias ad cerebꝝ cib⁹ etheri ⁊ aialis ſpūs ꝯſtituiſ: ⁊ q ſi corpus exiſtat ꝯfiguraſ corpi. ſi vo ſubtilis fum⁹ puriſſim⁹ ⁊ ſplēdidiſſim⁹ aia dirigiſ rōnali. Nico. vo ꝑipathetic⁹ i ſuis probl'. Scire opꝫ ꝯſeruationē caloris fieri ꝑ aerē: nō vt qdā putāt ad ſui refrigerationē: imo ad nutrimētū: in ꝑuis. n. aialib⁹ ꝑuus ē calor: iōqꝫ ꝑ corpis poros ſufficiēs aer igredi pōt ad eius nutrimētuꝫ. Itaqꝫ odor nō ſolū curat alterādo: vex ēt nutriēdo: ⁊ maxie ipm nutritione va ꝑſignatū. ℭ Odor ēt ꝓut q̄litatē fert intētionalem iportat: iproprie tñ ⁊ mediate nō ſolū ſpūs: vex ceteras cuꝫ eis nutrit ⁊ ꝯfortat ꝑtes q̄ facto demū nutriunſ vere velut aie accñs gaudiū ⁊ delectationē afferētis: odor quoqꝫ ſuauiſſim⁹ aie eſt cib⁹. Ar. de ſecretis. ⁊ Damaſ. i afo. Olfatus ⁊ maxie ſi fallat fumus in capite celerius q̄ꝫ qd bibiſ cerebrum iuuat. ℭ Sz circa ꝑdicta dubitaſ cū poſitū ſit aerem nutrire cuius oppo^m ſcribiſ de ſenſu ⁊ ſenſato ita. Neqꝫ aq̄ vult ipſa ſola nutrire incōmiſta exñs. Et multo qdē minus rōnabile de aere. ℭ Eti. nullū ſimplex nutrit cuꝫ tale oporteat reſtaurari: q̄le qd deꝑditū. vñ elmtoꝝ. 1. q̄ ex plib⁹ cōponunſ oino ex talib⁹ q̄lia ſunt cōponētia cuſtodiunſ: qd aūt deꝑdiſ eſt cōpoſitum miſtū: ⁊ iō 3°. 10. Non eſt vt aer ſolus ſicut eſtimāt qdā ꝯuertaſ vt ſiat ſpūs: ſicut nō ſola aqua nutrit verū vnūqdqꝫ eoꝝ aut eſt ꝑs nutrimēti vel eſt faciēs penetrare lubricitate: ſz aqua eſt ad nutrimentū corpis ⁊ aer ad nutrimētū ſpiritus: ⁊ vnumqdqꝫ duoꝝ. ſ. nutrimēti corporis ⁊ ſpūs eſt corpus cōpoſitū non ſimplex. Et iō. coll'. 2. Impoſſe cōpoſitū nutriri ex ſimplici: tūc enim aial eſſet ſimplex ex vno ſolo elmto ꝯ Hip. de humana nā. nō igiſ aer generāq̄ꝫ nutriet. ℭ Dōm q aer ⁊ vlr elmtuꝫ oē pōt dupl'r accipi. Aut prout eſt ſimplex puꝝ oino ⁊ ſingulare: ⁊ ita vt argutum ſufficiēter nō nutrit: vel prout alijs etiā in ſphera exñs ſua permiſceſ vtcūqꝫ ſicut maxime accidit h̄ dicto cōtinēs. diffa. 132. Ea. n. fumi terre ac vapores cōmiſcētur aſcendentes deſturuſqꝫ ignis ꝑ radios ſolares lati deorſuꝫ: ac ex refractione ipſoꝝ ad terrā ⁊ aquā ꝑueniētiū euqꝫ inde ſuſcitātiū. vñ elmtoꝝ. 1. Non opꝫ in aialiū corpib⁹ terrā q̄rere ſyncerā ⁊ nō miſtā: qm̄ neqꝫ in mūdo talē demrare potes. Etenim quātūcūqꝫ ipſius accipias ptē mox hec ex calore aliq̄ ⁊ humiditate ac aerea ꝑcipat ſuba. ⁊ ſilr in alijs. Quare pharmacoꝝ. 1. nullū 4°ʳ elmtoꝝ ſenſatoꝝ ē puꝝ: qui nō aliō ſit ꝑmiſtū ab eo apud ſenſum ⁊ viſum. aq̄ vo ab hoc lōginq̄ eſt pura ⁊ mūda. Or aūt ita miſtū pōt nutrire ēt vere maxime: neqꝫ qd pua nutritione idiget vt ſpūs ⁊ ꝓprie aialis oſtenditur: qm̄ in aq̄ ſubtiliſſima ⁊ clariſſima ꝯimuꝫ viuit ⁊ nutriſ ꝯtinue: augeſ ⁊ floreſcit: odorē ēt nō amittēs: ⁊ in ea ſimilr aq̄ fontali ſubtili ꝑclara ꝯſpicio piſces ſingulr lapidibus ipreſſos ⁊ ꝑcipue trutas: cancraliaꝫ hō viuere ⁊ nutriri diutiſſime: vermes ēt in puteis lipide aq̄ ac preclare. ſimiliter ⁊ lacertulū dictū ſalmādra. Et ex h̄ qd dōm apparet ꝑ inductis: qm̄ de elmto cōcludunt ſimplici puro.

Propter quartuꝫ vo. ad ꝑ^m qd dōm appuit cū odoreꝫ Ar. accipiat ꝑ q̄litate odoratiua ſimplici ⁊ nō ꝑ vaporoſa diffuſione. Oſtēſum eſt. n. q elmtū pōt nutrire ipurū neqꝫ odor ſic nutriens hꝫ ſupfluitatē ſenſibilē vt locū exigat receptiuū: trāſpirat enīz abſqꝫ ſenſu. ℭ Ad aliud dōm q illic ſunt loca digōnis ⁊ tria puta pulmo: rhete ſerinū ⁊ cerebri ſuba: ⁊ aut pulmo: cor ⁊ arterie. ℭ Ad aliud dōm q odor hō vere nutriēs eſt corpus ſenſibile qddā vaporoſuꝫ diffuſuꝫ q̄litatib⁹ tactiuiſ affectū ꝑmis ⁊ ſcdis: nō aūt tertiis: tūc. n. ſimplicē q̄litatem odoratiuā iportat. ℭ Ad aliō dōm q2 fumus ex odorib⁹ ꝑn^a. n. gñonis nr̄e fuit mā aq̄ſa ⁊ aerea plus vaporoſe emanatus. de re. ſa. apparēs initio. ℭ Ad aliō qd iā doꝫ apparuit. ℭ Ad aliō dōm q illō audiēdū eſt de nutritiōe plꝫ cōtingēte: ac ea q̄ priū groſſioꝝ: ſpūs aūt ſubtilis ꝑrius: q autē ꝓprius nutriſ ei⁹ eſt inat⁹ cōplātat⁹ i ꝑncipijs nr̄e ꝯſtructionis: qui. n. fluens vel currens gñatus quotidie ab alimētis ꝑ motū cordis ⁊ arteriaꝝ digeriſ ſubtiliaſ ⁊ ꝯuertiſ i ſpūs

Margin notes: B; Poſt ꝑn^m.; Cap. 2. in hc. ſi. 3. i me.; Tra. 2. ca. 1. p° ꝑn^m.; Tra. 8° c. i ꝑanc. ſe°; Ar. ꝑbl. 6. ꝑti. 11.; C; D; Diff. 4. ca. 3. in ſi.; Ca. 1. ꝑtis ſecu.; Ca. 1. 1. 8.; B; Ar. 34.; Poſt me. F; Colli' ſi me. ⁊ ſi.; Tra. 1. ca. 2. ver. ſi.; Cap. 14. circa ꝑn.; Cap. 2. in ꝑn.; G In medio; Diff. 2. c. 3 in me.; H

P alidictū ſimpliciū.5. Hic aūt currēs ſpūs adeo nō nutrit ve
Collr. vi. 2° ca.5.6° pn. reccū fere ƀʒ vnāquāqʒ receptionē minoꝛ ꝛ āplioꝛ fiat.11.de
ige. Q. aūt veri⁹ nutrit opʒ manere. ℭ Ad ea ēt q̄ alterius
Ca.1.6.li. ptis qd odōm appuit: ꝯcludit.n.odoꝛē nutrire ꝓut ē corpus
ab odorabili diſſolutū ꝛ iteri⁹ aſſumptū: nō āt certe ƀʒ ꝙ q̄
litas extat ſimp^r itētionalis aliq̄. ℭ Differentia. CLVI.

Quod precātatio in cura non ꝯfe
ratioſtēdit: qm̄
Ouidi⁹ de amoꝛis medela. Nulla res animis
Ca.1.ante medium. deponet pectore curas. Gal. 6. ſimpliciū ſingu
laꝛiū deridet medicos incantātes quoſdam ꝛ
Cap.6 in medio. cōiurātes herbas. ℭ Amp. peribermenias p̄. Propter no
ſtrum affirmare vel negare nō erit oꝛo vera vel falſa. Incā
tatio vō eſt oꝛo quedā affirmatiua vel negatiua: ſicut.n. res
Tex.c.3.6. ſe hʒ ad veꝝ ꝛ falſuʒ ſic ad opari.2° meta. pp ḡ affirmationē
K vel negōnē nil aget in nobis. ℭ Eti. Nihil agit vltra ſuam
gte.1° vi. 3°ꝯ pn. ſpēm: ſed icātatio cū ſit oꝛo q̄dā eſt i gn̄e quātitatis i pñtis.
ſanitas aūt in gn̄e q̄litatis vel foꝛtaſſis ad aliqd q̄ nō ſoluʒ
ſpē veꝝ ēt gn̄e differūt. Eſt ēt incātatio qd tanq̄ȝ intētiona
Ca.1.4 pn. liter mouēs: ſanitas autē aliqd reale. ℭ Adhuc p̄ 4ª. Res
medicationis reb⁹ pficitur tribus: puta nutriētibus potio
Libello de ꝯmedijs in titulato ... ne ſeu medicina: ꝛ manuali opōne. vñ Gal. p̄tiniano. Toti⁹
corpoꝛis medicina in hec tria redigitur: medicamentū: fer
rum ꝛ ignem: ſed incantatio nulla eſt iſtoꝝ: vt monſtrat ex
ꝓſecutione ipſoꝝ. ℭ Rurſus qō ſanat hʒ alterare: cum ſa
nitas reducatur eo: ſed incantatio non alterat: qꝛ que hꝫ in
mā cōicare opʒ qō non incantationi adeſt ꝛ ſanitati: vt pꝫ
tactum: non igitur ſanationi precantatio confert.

Oppoſitum: Qm̄ Homerus in p̄ª odyſſea recitat
qualr̄ chriſſes ſacerdos pp Briſeidā
filiā ſuā raptā p Agamēnonē: rediens ſecus litus maris ſi
L biläͤtis. ea qdē nō obtēta rogauit incātatione ſolē dicendo
qualr̄ ſacrificauit ſibi ꝛ ſacrificabit ſi de grecis faceret vl
tionē: ita vt ſol cōcitatus immittens arcu ſagittas eius ſeu ra
dio cauſauit peſtē i multos p̄mitus ꝛ canes albos ꝛ demū
in hoies vt cogeret Agamenō Briſeidaʒ reddere ſacerda
ti. Calcade ſiqdem neſtoꝛide peſtis huius cām aſſignante.
Tex.c.4.c. 24.circa medium. ℭ Eti.3. p̄ de amoꝛe. Uerba in hꝫ cōferunt cap̄. ℭ Adhuc
de cā motus aialiū quodāmodo ſpēs itellecti calidi aut fri.
delectabilis aut triſtabilis talis exiſtit qualis rerū vnaq̄q;
ppter qō tremunt ꝛ timent intelligētes ſolū eis ēt nō exiſti
bus: ſed imaginatio tn̄ diſa.135. Huiꝰ vō vt apparebit eſt
incantatio. ℭ Amp. Illud quod cōfidentiam ſalutis agge
nerat in egroto iuuat in cura. diſa pretacta: talis aūt eſt in
cantatio vt eius indicabit ratio. Cōfert igitur in cura.

Propter primū qdē ſciēdū ꝙ ſcribit Socra
te dixiſſe icātationes foꝛe ver
ba aias decipiētia humanas: vt aūt in p̄lacēti ſit log mā: p̄
cantatio eſt oꝛo admirāda affectione in ſubſidiū icantati p̄
M cipue ꝯſidētis explicata: dꝛ aūt oꝛo ad diſcretionē termino
rū nō ſignificatiuoꝝ: q̄ qn̄ fuerit de miris ꝛ occultis. Amp.
eā reputās incātatus eidē ꝯferet magis: ꝛ lō quātū poſe oc
cultatione vtēdū: deitatē.n. minuit qui ſecreta myſtica vul
gat. ars notoꝛia: p̄cantans ēt cū grādi oī diligētia dʒ ipſaʒ
ꝓmere: vt tā ab ipſo q̄ȝ ab icātato digniſſima reputata poſ
ſit amplius ꝯferre: cū.n. fuerit de ipſa āplius cōfidēs: vt ita
eundē iuuabit maxie: iuxta illud diſe.135. Ille plures ſanat
egritudis de quo pl'es ꝯfidūt. Ei⁹ quoq̄ȝ ꝯferre ꝓb^r expli
gte.1° de in 2° circa principiū. catione cū oꝛo 3^x ꝯſiſtat Boe. p̄hiermenias.1. Una qdē i mē
te ipſi⁹ foꝛmatus extis ꝯceptus: alia i ꝓnūciatiōe. iuxta illō
p̄itoꝝ. Dico aūt oꝛonē voce ꝓlatā: reliq̄ vō in ſcripto vt qō
lrīs ac caracterib⁹ ēt pmit ꝛ collo tādē vel alibi alligatur.
ℭ Amp. p̄cātatoꝛ dʒ eē aſtutus, credulus, affectuoſus, aie
foꝛtis ipreſſiue: icātādus vō auidus: ſperās q̄ȝ maxie ac di
ſpoſitus oimode: vt actio ꝯcidat in māȝ p̄patā diſa.135. Et
merito: qꝛ cū icantatio ſit qd tanq̄ȝ itētionale nō agit effica
citer: niſi interueniāt p̄dicta: cū actus agentiū ſit in paſſum ꝛ

N ſuſceptiuū p̄diſpoſitū: ꝛ lō ptrāſmutat ꝛ alterat qō eſt maxi
me ꝓmutabile: ceu vtutē aialē: ꝛ maxie ſomnijs: cuʒ motus
reliq̄ tūc ceſſent coꝛpei. Ea.n. p̄cipue i oppoſita valet: deide
vitalē ac demū nālē tanq̄ȝ mālioꝛē reliqs: ceu eſtimatio im
mutat hoieʒ magis bruto: afficit.n. āpli⁹ oſcitāte reliq̄ oſci
tatoꝛe. at mingēte magis oē illo pp.n. p̄lmam hoīs ad alia
ſenſibilitatē memoꝛia facta mox in actuʒ ꝯcurrit alterius
q̄re viſuʒ ſubiugalib⁹ nō ſufficit: imo altero egēt vt olfatu.
In ipſis.n. bn̄ mobilis h̄ extat ſenſus: ꝛ lō ex vrinatione vb
ciſſim poſtea olfaciūt. Mouent.n. cū paſſiōe hꝫ quecunq̄
ſunt leuiter mobilia ceu fumoſum qō oſcitatione aut alico
ꝓpellitur: deinceps vō vrina: deinde ſemen: vltimoq̄ ſter
coꝛa. ꝓble. apparens.7. p̄.2° ꝛ.3. probl. quid autem ſit cu
ra: quidq̄ conferentia ſuis notatum differentijs.

Propter ſecundum qdē ſciēdū ꝙ aliq̄ di
O xerūt p̄cantationē nō
ꝯferre aut qꝛ groſſi: ꝛ creduli: nō putātes aliq̄s actiōes ꝓue
nire niſi māli ꝛ groſſioꝛi q̄dā ꝯtactu mediātib⁹ q̄litatib⁹ p̄
Collr.1.6 gr. 1 coꝛ.c. cā.50. mis ſenſibilioꝛib⁹ valde: lʒ ois actio ide tādē apō Ar. ꝯſur
gat diſa.60. qō accidit pp imerſionē p̄limaȝ ipſoꝝ māe coꝛ
Ca.7. ante medium. poꝛali. vñ nec p̄itia vtrūq̄ denudata futuraq̄ min⁹ cōcipe
p̄it: q̄re. A. meta.9. qꝛ nos in h̄ nr̄is ſeculo ꝛ coꝛpe demerſi
ſum⁹ in multa turpia nō ſentim⁹ delectationem aie rōnalis
qn̄ aliqd apud nos fuerit de cāis ei⁹. Ideoq̄ Haly. ſup centi
logo: aliq̄ vō icātationē negarūt ſicut Ouidi⁹ vt hoies ab
amoꝛe ardētioꝛe detraherēt ſic erat eius intētio in illo ope
inducēs p̄ricularia plura quō furioſus nō pōt mox amoꝛe
remoueri. Alij aūt rōnabilr̄ eas ſpernūt eo ꝙ in eoꝝ nō ca
debat artē ſenſibilē ꝛ entē ꝛ aptā in q̄ actus ꝯſiderant ma
Simp.c.1. eñ medel. In argu. P nifeſtioꝛes q̄litates paꝝ excedētes p̄marias: ceu Gal. in.6.
p̄alleg. deteſtans Caniachiꝝ ꝛ Hamachiū cūctis Diaſco
ridē p̄ferēs eo ꝙ ſcripſiſſent ſupſtitioſa verba ꝛ fabulas q̄s
narrare cōſueuerunt mulliercule ac vetule ad modū ſtulto
rū egyptioꝝ faſcinationes dicētiuʒ. Cōiurauerūt.n. medi
cinas aſpſerūt ꝛ ſuffumigarūt diuinitus cum eas euellerēt
de terra: vt. ſ. collo vel alibi iuuamēti cauſa in modū ſuſpē
derunt filateriaꝝ: qō oē falſum eſt ac ſtultuʒ ꝛ medicine ar
tis deteſtatiuū: hi.n. inherētes huiꝰ q̄ artis derelinquerūt
ꝓpꝛia. Alij vō extra hanc intētionē poſiti timenteſq̄ ꝯdice
re incantationes vt vtraſq̄ conceſſere prefatas.

Propter tertiū qdē ſciēdū p̄mitus ꝙ nō ꝯfert
p̄cātatio i cura iquātū ipſa ſʒ
demū inquātū talis: ꝓut. vʒ. ſ. recipit a ꝓferēte vel cōiurāte
aut ab inſtituente ſeu cauſante. ℭ Propter hꝫ p̄ᵐ ſciendūʒ
ꝙ ſi p̄cātatio ꝯfert iquātū hꝫ ꝛ oꝛo ſimplex: tūc ꝛ ois: cui⁹
falſitas eſt p̄rōpta. ℭ Eti. Talis incātus in q̄dā explicatio
ne ꝯſtat ſonoꝛa: qō aūt tale cū p ſe nō alteret coꝛpus ad ſanī
tatē: cū ea inducat alterationē: nō ꝓmutat. vñ.2. ꝛ.3. de aia.
Collr.1.c. 64.c. 6r. Z. cā ub. Q Manifeſtum eſt ꝙ neq̄ lumen ꝛ tenebre: neq̄ ſonus: neq̄
odoꝛ nullū facit in coꝛpa effectū. vʒ. niſi ƀʒ accn̄s. puta ſi ſi
mul ſono depulſo fiat ictus vt in tonitruo ſcindēte ligmū.
Et a viſis ſilr̄ ꝛ odoꝛatus ſit motus coꝛrūpētib⁹ accn̄taliter
tactū vel meatū. Ex p̄mis.n. q̄litatib⁹ ꝯſtamus: nō autēʒ ex
tertijs: itaq̄ incātatio nō ꝓficit curatione vt ea. ℭ Propter
2ᵐ hꝫ ſciēdū ꝙ expiētia pōt demſtrari ꝛ demū rōne pſuaderi
p̄cātationē ꝯferre: de h̄.n. in ſili ꝛ ꝓpoſito emperie ſunt q̄ȝ
multe: vt apte illud ſumuʒ ſacrm̄ cū alijs multis oſtēdit eu
chariſtie. Noia ēt id ꝯfirmāt diuina notoꝛie artis chiromā
tice: magicis ēt verbis ꝓlatis in auriculā thauri cū icanta
toꝛ ꝓſternerit i moꝛtē in p̄ñtia nr̄i: hūc ꝛ reuiuiſcere denuo
effecit. h̄ ēt ꝯfirmat motus panis ad furtū iueniendum aut
pſalterij vel cribri. verba ēt q̄dā in aurē cuiuſdā hois ꝓla
ta ſatagit cū tibi q̄cūq̄ petieris elargiri: incātatione ſilr̄ ꝓ
lata vel ſcripta: ne vnq̄ȝ pēdant q cruciant: carēt ſup gladiū
ambulāt acutiſſimū ꝛ prunas viuaces: digitoꝝq̄ vno ap
plicātes: alterutrūq̄ hoiem aut pōdus ſubleuāt in altū gra
uiſſimū: ſerpētēq̄ ſtupefaciūt vt non ledat: ꝛ quos furibun

A dos carmine getāt:eoſq; caſtrāt cū alijs imobiles eadē red
diti:hoc ēt mō trucidati euadūt piculū. Prima ſilr aſtrono
mic oꝛone placanf:ꝛ in ſubſidiū cōcitanf nrm:vt oꝛonum
epilogus inſinuat planetaꝝ. Uñ Albumaſar in ſadaʒ. Re
ges grecoꝝ qñ volebāt obſecrare deuʒ pp aliqḋ negocium
ponebāt caput draconis i medio celi cū ioue aut aſpectum
ab eo figura amicabili:ꝛ lunā ꝯiūctā ioui aut recedēteʒ ab
ipſo:ꝛ ꝯiunctionē a dño aſcēdētis petēté. Adhuc aūt ꝛ cuʒ
caput amicabili figura:tūcq; dicebāt ipſoꝝ petitionē exau
diri. vñ Albumaſar in eo. Si quis poſtulauerit aliquid a
deo capite exñte in medio celi ꝛ reliq:nō pteribit qn breui
ter adipiſcaf queſitū:ꝛ ego qdē in hui⁹ orbis qñq; ꝯfigura
tione ſciam petēs a ꝑ viſus ſuʒ amplius in illa ꝑficere:i ican
tatione q̄ʒ qs dormire nō valet repſitatione ꝯtinue incantā
tis imaginās:ipſa ēt pollutionē inducit in ſomnijs. qd erit
futurū talr apit. de aliq̄ ſagitta ēt oſſi adeo īfixa vt alio ne
B queat igenio exbi:digitis lateralr duob⁹ facile ac ſine dolo
re duci applicatis foras educif:ꝛ cācerq; mortificaf:ꝛ lumbri
ci occiduntf:ſang. ea ꝛ caractere vnicūq; fluēs ſiſtif. Paro
xiſm⁹ epilepſie getaf noibus magoꝛum in aure platis:aut
portatio ſup ſe ceſſare cogit. ois epileptic⁹ ſanaf ꝛ lunatic⁹
ꝯſtātinus cū alijs:ꝛ cū pr aut mr in 4[or] tēpoꝝ feria 4[a] eaʒ ad
eccl̄am deducat:ꝛ feria 6[a]:ꝛ deīde ſabbato ſup ipm cante
tur ꝛ ſuſpēdaf illud dñicū euāgeliū:h gen⁹ demonioꝝ non
eijcif niſi oꝛonib⁹ ꝛ ieiunijs. caractere ſilr ꝛ carmine paſſio
curaf renalis futuꝝ ꝑnoſcif ꝛ qḋ abeſt vt edocet geoman
tia:taliūq; multa. ¶ Id aūt vtcūq; rōne ꝑſuadef ꝛ effectus
in ſuas reducuntur ꝑcepti cās. Id nāq; euenit aut a cā ime
diate iterioꝛi:ſeu inferioꝛi vel exterioꝛi. Sigdē p[m] id duplr
ꝯtingit. aut ex pte icātātis affectuoſi cū eius fuerit aia intm̄
eleuata vt māe poſſit huic dñari mundane:ipſamq; vigore
itelligētie ſuſcepto admittūt traſmutare. vel ex pte incātāt
q̄ʒ plm cōfiſi vt ex vigore ſi qs iuuaf eſtimatiōis nō paruʒ.
C Et hūc qdē moduʒ ꝑipathericus ꝯcedit. dria. 135. quoꝛum
vtrūq; ſufficiēter dria q̄ hꝯ:hec. n. fulcif maxie illa. Si vo
a cā exterioꝛi duplr:aut ea ſuba eſt vlioꝛ vel particularioꝛ.
Ulioꝛ quidē:ceu cāꝝ p[a]. cuius qdē vtute oꝛo ſeu ꝑcantatio
ſuſcipit effectū:cū ipſa quodāmō nrm ſollicitudinē habeat
vt oſtēſum. dria. 101. pōt nāq; ꝑmus ſua mera benignitate:
cū ſit agēs ſupnāle per volūtatē abſq; motu ꝛ traſmutatio
ne in hec iſera operari:qq̄d dicat ꝑipathericus:dria ſubmiſ
ſa:cū ipſe ſit ſūmū bonū:de cui⁹ rōne ſit fore ſui diffuſiuū:ac
cōicatiuū:alr. n. bo[m] mime foret ſumē:neq; pp h cū ſit quid
diuiniſſimū ꝛ honoratiſſimū. meta. 12. h traſmutaf in indi
gniꝰ itelligēdo cētā:cū iſ nō intelligat eēntialr extra:ſʒ
itelligēs ſeipm itelligit oia cum ea reluceāt in ipſo vt in cā:
non. n. ꝯtēplaf ipſa ꝑut ſunt mālia ꝛ vilia:veꝝ mō nobilio
ri ꝛ altioꝛi quo intelligit ſe taliū cām exiſtere. Quo quideʒ
D mō ſcia ēt viliſſimoꝝ aialiū ꝛ abominatoꝝ apud ſenſuʒ no
bilis reddif ꝛ decoꝛa. vñ de ptib⁹ ꝑ. In nō gratioſis ad ſen
ſum ꝑm theoꝛiā ſilr. nā admirabiles delectationes exhibet
potētib⁹ cās cognoſcere:ꝛ iō Meſ. Sanat ſolus lāguoꝛes
de⁹. Si vo eſt pticularioꝛ ſuba vel eſt abſoluta aut mobili
ꝯiuncta. ꝙ ſi p[m]:aut eſt benigna ceu angelus:q nr ponitur
admiſtratoꝛ ꝛ diuis ꝛ nūtius oꝛones deferens añ p[m]:ſic ēt
ſenſit Aui. 10. ei⁹ meta. de q̄ ſunt nō paꝝ teſtaʒ repleta. ſi vo
deprauata ita demon vel ſpūs cui⁹ efficacia ꝑmaxia:cū nō
ſit in terra poteſtas q̄ ſibi valeat cōpari. h qdē multū incan
tationib⁹ ꝛ ſacrificijs obedit vt decipiat ꝯcitat⁹ vehemēter
vt appeat multa ꝑficiēs ꝛ ꝑcipue mulierculis obediēs ſim
plicioꝛib⁹:eas. n. celeri⁹ ſapiēte fallere valet:q̄re has video
votū ꝛ effectū ꝯſeq ex eaꝝ icātatione ſeu ꝯiuratiōe q̄ʒ pluri
me:qḋ ſapiētioꝛi nō accidit:q̄ʒtūcūq; illis opef ꝑfecti⁹. Eſt
ēt vt expτū vigoꝛis ꝑfectioꝛis ꝛ familiaritatis in locis in q
bus cultus celebraf diuin⁹. Que qdē lʒ ꝑipathetica nō ex
primat phiam:nō. n. fuit ei⁹ vt q̄ platonicis:cū ex ſenſibilib⁹ ac
mobilib⁹ ꝑueniat in motoꝛes. apperēs. 12. meta. ipʒ tñ aſſe

rit Ptolome⁹:q̄dripartiti q̄rto ingens. Si nāq; luna fuerit
dña magiſterij exñs in ſagittario vel piſcibus ſup mortuoſ
dñabit:ꝛ malignos:ſpūs ēt de loco ad locū coget moueri.
vñ Com. ibidē. Mouebit ſpūs q dicti ſunt diaboli vel ali
os ſpūs:pp qḋ diuinabit. Si vo applicaf hꝯ ſube mobili
aut icoꝛruptibili ceu itelligētia ꝛ aia celi vel altera tm̄ apō
Alexādrū ꝛ Themiſtiū:ꝛ h duplr. Aut. n. ꝯfert incātatio
ne alterutra mota cū oꝛdinenf ad nram ſollicitudinē mō vt
tactū quodā:ſitq; itelligēs ita vt eius orbe ac aſtro cōferat
aut efficiat ſʒ ꝙ diuerſimode fuerit incātata:qḋ obſeruant
magoꝝ nō pauci iuocātes Iouē:Saturnū vel aliū noīe in
telligētie ducētis eūdē dria. 9. cū feliciter fuerit vel aliter dī
ſpoſiti:qḋ eqdē chriſſes ſacerdos ſenſit:ꝛ vt expτ⁹ ſuʒ:ipſos
in amorē ꝑprie ac odiū nō leues ꝯtinuato adducunt carmi
ne:ſicq; iuuare vr icātatio ꝯferēs. Sʒ vel qꝛ directio natiui
tatis ſignatoꝛis alicui⁹ ad talē ꝑtingit nrʒ vt h amorē talis
ōbeat adipiſci vel qd ꝯſil'e:ita vt icātatio vel id qḋ ſit nihil
ꝯfert niſi caſu. Iuxta illud poſte. 1. Te ambulante coꝛruſca
uit:ꝛ ita hꝯ oēs ceſſant talr ꝑcātatiōes ꝛ q̄ taliū qḋ nō eſt:
lʒ. n. qḋ dicūt poſſit iteruenire qñq; nō tñ ſp vel ad multuʒ
cū directio ſignatoꝛis ad locū rari⁹ ꝑtingat hꝯ cauſatiuuʒ.
dria tactū. 64. cū videam⁹ q̄ʒ multotiēs ex icātatiōe vel alio
agētes effectū adipiſci intētuʒ:ſi aūt ſube mobili adhereat
coꝛruptibili ceu itelligētia dicta agēs ab. A. 9. qd de h in ſe
ac in ꝑpoſito ſentiēdū:dria expo[m]. 101. ꝛ. 135. aut ēt qꝛ i ipm
motus icitaf expulſiuus nāe:velut euenit qñ nobilis quis
paupculā docuerit vetulā ꝑcātare dicēdo:duo ꝛ tria cōſti
tuūt qnq; ꝛ tria ſilr ꝛ duo:dū aūt ſpina piſcis gutturi ei⁹ fi
xa cruciaref eaq; tādē vocata ꝑueniēs ad eū dixit ſe aliam
neſcire medelā niſi eā quam ab eo didicerat:is aūt in vehe
mentioꝛē riſuʒ ꝯcitatus ſpinā cū ſanguine foras mādauit.

Propter quartū qdem. ad p[m] qd dōm appa
ruit. talis nāq; Ouidi⁹ ha
buit vt tactū negare:cū ꝯ eius extēt intētionē ibideʒ:multa
ēt ꝑm ꝑuerbiū mentiunf poete:meta. phe. Silr ꝛ Gal. me
dicoꝝ ꝑſpicuus vt tactum nō habuit arti. cōmiſcere h ſue.
¶ Ad aliud qd dōm viſuʒ cū dictuʒ ſit incantationē ꝑm ſe
nō ꝯferre in cura:ſed inquantū hꝯ ꝛ a tali explicata taliq;.
¶ Ad alia q̄ ſequūtur qd dōm:dria viſum. 135. aliquid enī
inquantū hꝯ non pōt vltra ſuā agere ſpēm:in virtute tñ al
terius:vt caliditas ignis eius vigore ex aq̄ ignē gñat ꝛ nō
in eo ꝙ caliditas:cū accidēs extet ſitq; oē agens ꝑſtantius
patiēte. 3[o] de aia. ꝛ oſtēſum ꝙ per ſe nō alterat vel tranſmu
tat incātatio:ꝛ iō non ſanat cū ſolū mentis indicet ꝯceptū.
¶ Ad ea ſilr q̄ ptis adnerſe qd dōm apparuit:procedunt
eniʒ via ſua cū per ſe agant incantantia in aliquā cām:ſed
qḋ agūt deducta q̄ poſſit eoꝝ ſaluari ꝯferētia:verba eniʒ ꝯ
amorē rōnabilib⁹ ꝯferūt maxie:eoꝝ. n. excitāt rōnes vt am
plius cōcepto amoꝛe diſcedat tanq̄ʒ turpi aliq̄. Sit itaq; de
hoc tm̄ topice dictū queſitū. ¶ Differentia. CLVII.

Quod ſomnium nō ꝯferat in cura
moſtraf. Qm̄ qḋ
eſt indifferēter ſe hñs nō ꝯfert ad curā:cuʒ cu
ratio determinef ſcia medicine ſaltē:ſicut plu
rime aliaꝝ:veritatē vt multū cōtinente. hꝯ vo
eſt ſomniū. vñ de ſomno ꝛ vigi. de diuinatione q̄ in ſomnijs
ſit ꝛ dī accidere a ſomnijs neq; ꝯtēnere idoneū:neq; ſuade
ri. ¶ Adhuc qḋ decipit nō cōpetit in curatione cū ipſa ꝑfi
ciaf certificāte:tale quidē extat ſomniū iuxta illud ethici.
Sōnia ne cures:nā fallūt ſomnia plures. ¶ Rurſus. ſi con
ferret ad curā id eēt ꝑ modū mot⁹ cuiuſdā cū curare ſit qḋ
dā agere:qḋ motu ꝑficif oē:ſʒ in ſomnio nō iteruenit mot⁹:
cū ſit quedā ꝑprietas ꝛ paſſio ſomni:ois autem cōplef gete
cū motus ab aiali ꝑcedat vtute:ſomnuſq; ſit qes virtutuʒ
aialiū cū itēſione nāliū ꝛ vinculū ac imobilitas ꝑmi ſenſiti
ui. dria. 108. ¶ Et. Res medicatiōis trib⁹ ꝑficif reb⁹:die
ta:potiōe:ac manuali actiōe. 4[a] ꝑ. quoꝝ nullus eſt ſomniū

Marginalia: Te. c. 4. — F (right of first column section); E (top right); meta. c. 2. poſt me. ; G Bāmet; Te. ch. 19; H; Hus. lu... ; Te. c. 51.; Co. 2. i ꝑn.; In prac. i princi.; Te. 1. i ꝑn.; Te. ch. 19. vſq; ad. c. 40.

I non enim ſub dicta ptinet: cũ illa ſit ſet rex nõ nãliũ: cõmu-
niẽs adminiſtratio: quax ipſum nulla extat, p ſingulas trã
ſcũdo. Q; aũt nõ ſit potio vel chirurgia euidẽs extat: cũ re-
liquis ergo ptactis. dĩa. 135. ſomniũ in ſalutẽ non cõfert.

Verſus 8. **In oppoſitum** qm̃ de ſomno ꝛ vigi. dicunt me-
dicoꝝ gratioſiſſimi: opꝫ valde i-
tẽdere ſomnijs: hoc aũt nõ eſt niſi qꝛ i curatione tãdẽ vt ap-
Cap 21. poſt me. parebit ↄferũt ea. vñ 2° ſcõo. Quidã ſpleneticus ſomniauit
Tra. 3. c. 3. in me. ꝙ ei pcipiebat in ſomno vt vrinã ſuã biberet oi die ter ꝛ ſa
nareť: q expt᷒ illud inuenit mirabile. 4° ẽt tertia. Aliq obe
Cap. 8. diẽdo ſomnio vel viſiõ: curati ſunt a lepra. vñ. 14. terap. qᵒ
Com. 16. poſt pn. ſomnio determinauit Gal. ↄſiliũ ꝛ laudauit. ℭ Jtidẽ. illud
ↄfert in cura qd̃ pcedit ab eo q cũctos ſanat languores: ta-
le vo eſt ſomniũ: q̃re re. s. p̃. Somnia ſunt a deo benedicto
In prin. graba. ꝛ ſublimi: ac ſolus ſanat languores deus. Me. ℭ Adhuc
illud qd̃ ſignificat ſup humorẽ dñantẽ corpori ꝛ eũationeꝫ
K futurã: curationi adminiculat: cũ oĩs ſignatio in ipſam or-
dineť: hȏ qdẽ eſt ſomniũ. nã vnuſqſqꝫ humoꝝ ſomniũ cau-
ſat illius oñdẽs dñium: ita vt medico ei⁹ idiceť eductio. vñ
Tra. 1. ca. 7. 1. 52. 4° 2ᵃ. Multotiẽs videt infirmus de gñe illius quo ſit criſis
eius: ſicut videt habiturus criſim p ſudoreꝫ qd̃ ingreditur
balneũ ſibiqꝫ pcparat: itaqꝫ ſomniũ proficit in cura.

Propter primuꝫ qdẽ ſciendũ ꝙ ſomniuꝫ eſt
phantaſme factũ a motu ſi-
mulacroꝝ dormiẽtis i eo ꝙ dormit de ſomno ꝛ vig. de quo
Verſus 8. 4. c. nã in A. in de hȏ tractatu loqtur ſꝫ Ap. Nã tres hȏ exiſtũt app
hẽſiões: puta ſomnia q̃ dñr ab angelis: ꝛ diuinatiões a de-
monib⁹: ac pphie q̃ a deo cũ medio ꝛ ſine medio. ℭ Diui-
diť aũt multiplr̃ ſõniũ: qm̃ aliud eſt veꝝ: aliud falſuꝫ. Adhuc
qd̃dã ſit ſupra repletionẽ: aliud ſup inanitionẽ: nõnullũ vo
in diſpõne media. Jtidẽ. qd̃daꝫ eſt nãle: aliud aiale: nõnũqꝫ
vo celeſte: ſeu diuĩũ. Uoco aũt illd̃ nãle qd̃ ex dñio cõplexio
Ca. 2. poſt medium. nis ↄtingit ꝛ humoꝝ. vñ Aui. 4. de aia. Nãlia ſomnia ſunt
q̃ veniũt ex tẽperãtia vtutũ humoꝝ cũ ſpũ gerẽte virtutem
L formalẽ ad imaginatiuã: qñ. n. i aliq nã ſanguis dñať vt ad
multũ videbit in ſomnio res rubeas delectabiles: ſeqꝫ i ſan
guine natare: cõuiuia ꝛ ſiſus: qñqꝫ cholere res igneas citri-
nas, volatus, rixas, furores ꝛ q̃ hȏ. ſi aũt ſlatis nã ſomnia-
bit aq̃s, niues, frigora, ſtupores ꝛ q̃ taliũ: ꝙ ſi melis res ni-
gras pterrẽtes, ploratus, caſus, loca mortuoꝝ ꝛ q̃ taliuꝫ: q̃
ſiqdẽ pmanẽt diuti⁹ aut labunť ſm ꝙ corpis nã participat
ſiccitate aut humiditate. Somniũ vo aiale dico ꝙ cauſatur
ex multa ſollicitudine aie circa qd̃dã i vigilia: cũ. n. ſomno
maior motus: vt q exterior: qeteť pp ſpũum ↄctionẽ pcipiť
In de ſo. ꝛ ſen. vͤſus ſi. 1. 5. de ge. an. c. 1. poſt me. minor q interior. Maior. n. motus minorẽ ſꝫ Ap. pturbat
ꝛ depellit: ꝛ hȏ qdẽ ſomniũ me vltra duos annos q̃ꝫ multi-
pliciter fatigauit ex ipreſſione cãtum vehemẽte itineris ad
ſtudiũ Pariſiẽſe. Diuinũ vo ſomniũ ſeu celeſte audio illud
qd̃ a diuinis ſiue celorũ cãtur aiabus: q̃ motores ẽt dñr or-
4. 6 aie. c. 2. diuos ſi. biũ: q ſm. A. aliqñ operãtur formã in imaginatione ſm cõ
parationẽ coꝝ. ꝛ cõparationẽ aiarũ ipſoꝝ ſm aptitudineꝫ:
M qm̃ aie nr̃e hñt maiorẽ cõpõnẽ cũ ſubſtãtijs ſeparatis q̃ꝫ cum
corpib⁹ ſenſibilib⁹. Juxta qd̃ verificať fortaſſis illud Gal.
Somnia immitti a deo benedicto ꝛ ſublimi.

Ut ſm ar. ad op. **Propter ſecundum** vo ſciẽdum ꝙ aliq ne
gauerũt ſomniũ: nõ ſo
Cap. 12. diuos ſi. lũ in ↄferẽtia cure veꝝ ẽt ſimplr̃ oia q̃ ordinis ꝛ nãe. vñ nã
liũ p̃. Quidã expſſe nullã enũtiauerũt aie ineſſe vtutẽ q̃ co-
gitamus ↄtẽnẽtes ſomnia: diuinationes ꝛ ↄſiliarios: aſtro-
logiãqꝫ oẽm: dĩa ẽt. 135. Quoꝝ qdẽ errori ↄſulitur ibideꝫ.
ℭ Alij vo directius negarũt ſomnia: quare Auer. Quidã
boium negãt ſomniare ꝛ dicũt ea caſu accidere: qd̃ fortaſſis
dico euenit: qꝛ pãũa viderũt falſari neſciẽtes iter ipſa diſti
guere. Aut forte cũcta imediate in cãm reducẽtes priores.
dĩa. 101. quoꝝ qdẽ defectus appuit ibidẽ. De qbus quoqꝫ
ſubdiť dñr: ſed negare ſomnia eſt negare ſenſitiua ꝛ maxie
vera diffinitiua ſõnia: nullus. n. hõ eſt q nõ viderit ſomniũ
qd̃ nõ enũtiauit ei aliqd futurũ. vñ. A. Nullus hoiꝫ eſt q N
4. 6 aie. 2. an. me. nõ habeat portionẽ in ſomniis ꝛ in apphenſionibus que
ſiunt in vigilãtib⁹. qd̃ apparet: qꝛ cũ hõ experimentauerit
multotiẽs videbit ꝙ hoc nõ accidit caſu ſed eſſentia: ꝛ alie
cõphẽſiones: puta viſiones ꝛ prophie: lꝫ nõ ſint viſe: ſunt
tñ valde famoſe: q̃ aũt hȏ apud oẽs aut ſunt neceſſaria ſm
totũ aut ſm pt̃e. Jmpoſſe. n. vt famoſum ſit falſuꝫ ſm totuꝫ:
cum hoc ẽt horũ defectus tertio apparebit dicendorum.

Propter tertium vo ſciẽdũ pus ꝙ ſomniuꝫ
ↄfert in curam: deinceps qd̃
hȏ: ꝛ tãdẽ qs eſt ſomniãs ꝛ vere ꝛ qs minime. ℭ Propter
pm̃ hȏ ſciẽdũ ꝙ ſomniũ coadiuuat ad curationẽ: tum p viaꝫ
cãe q̃ſi imediate curãs: tũ p modũ ſigni. Primũ qdẽ oſtẽdi
tur: qm̃ illud qd̃ docet eligere qd̃ morbo ↄtiať curat eũdeꝫ
cũ curatio pficiať ↄrio. Tale vo eſt ſomniuꝫ vt pretactũ ex
argutis. vnde qdã ſocioꝝ verens ptiſicari vidit in ſomnio
Aliud p lo. ꝙ precipiebatur ſibi hõride aſſumere qd̃ grece lac impoꝛ
tat ꝛ ſaluareť a ptiſi. quãtũ aũt in ea ↄferat dĩa oſtẽdetur O
194. ℭ Ẽtĩ. qd̃ aiam excitat ſup morbũ cuꝫ calore nãe ac in
bonã ſpem ſalutis ↄfirmat coadiuuat non parũ in curatio-
ne. 134. apparẽs ꝛ poſi. Cõfert igiť rõne cauſe. ℭ Adhuc
ex parte qdẽ ſigni: qꝛ illud qd̃ ſigñat ducit in cauſaꝫ morbi
atqꝫ in ipm̃ cõfert: tale vo eſt ſomniũ vt tetigit ppoſitorum
pmũ: itaqꝫ ſomniũ iuuamentũ vt ſignũ preſtat cure. ℭ Pro
pter 2ᵐ hȏ ſciendũ: ꝙ ſomniũ verius eſt celeſte ſeu diuinũ: ꝛ
maxime qñ aia fuerit libera ſupioribus ſubſtãtijs applica
ta coꝝ repñtationes ſuſcipiẽs. Aiale vo nullius aut q̃ꝫ pau
ce veritatis exiſtit: eſt. n. magis illuſio coꝝ quedã circa que
aia fuit ſollicita ꝛ occupata in vigilia: ceu fameſcẽti repre-
ſentanť cibi: appetentiqꝫ mingere coacla ꝛ ſtrepitus agoni
zanti. Somniũ vo nãle ꝛ ſi verificeť ad multũ: nullã tñ grã
dem hoc eſt imediatã hꝫ ſignificationẽ cũ ex parte poſſit ẽt
reꝝ non nãlium pmutari. Somnia ẽt poſt repletioneꝫ ſunt
pauca. vñ pbl. 30. In his que ſunt poſt pentiſſionẽ ciboruꝫ
pble. 30 vlt. minime ſit ſomnia videre: tũc. n. maxime accidit moueri p
P pter introductũ cibũ. Minoraľ ẽt ſomniũ poſt vehemẽteꝫ
laborẽ ꝛ ſpirituũ diſſolõnem: aia. n. tũc recondita qeſcit to-
taliter: qd̃ ſi accidat ꝛ maxime ↄ repletionẽ ppriẽqꝫ vapo-
rabiliũ vẽtoſoꝝ verificaľ q̃ꝫ minime: cũ aia turbata nequeat
que celeſtiũ ipreſſiones aiarũ ſuſcipe. poſt aũt digõnem ſuf
ficientẽ ꝛ incorporationẽ cuꝫ eis quieſcat magis per oppm̃
ſomniũ verificaľ maxime: tũc. n. ea põt pdictis aiabus co-
4. 6 aie. c. 2. diuos ſi. aptari. vñ. A. Pleruqꝫ nõ ſunt vera ſomnia niſi q̃ videntur
in mane: tõc. n. cogitationes hac hora quieſcunt: ꝛ motus
humoꝝ ſunt finiti: in media vo diſpõne mediocriter ↄtigit:
ſomniũqꝫ maxie ſit eius qd̃ cognitũ: ꝛ quo qs verſaľ in vi-
pbl. 30. vi. gilia vt ſue patrie ac gẽtis ſuoꝝqꝫ actuũ. vñ pbl. 30. Ma-
xime videmus q̃ operamur aut ſperamus vel volumus: de
his. n. maxime plures cogitationes ꝛ phãtaſie ſuperſunt.
Sũt ꝛ q̃dã apphẽſiones vehemẽter velaminibus obtecte
Q q̃ niſi grãdiori difficultate ꝛ aia elatiori nequeũt explicari:
alie vo apte vt ſe qua figuratione figurãt eueniẽtes: vt Tul
lius de quodaꝫ enarrat ſomnio: in 2° de deoꝝ nã: ſicut mul-
totiens ſomniaui ꝙ porrigereť mihi pecunia ptaleꝫ vel hȏ
qd̃ die accidit: reliquꝫ vo medie: q̃s ſiqdẽ apphẽſiones ali-
qui in. 13. extẽderũt modos. Cõtingit ẽt qñqꝫ hoieꝫ ſomnia
re idqꝫ obliuioni tradere: poſt qd̃ condormiens denuo aia
ſollicita ſomniat quod antea: ceu ſm. A. contingit herculi.
4. 6 aie. 2. cir. me. ℭ Propter 3ᵐ hȏ ſciendũ: ꝙ lꝫ aialiuꝫ ſomniẽt plurima: vt
canis, equus, bos, ouis, ꝛ capra: hõ pre alijs ſomniat maxi
me. hyſtoriaꝝ. 4. nõ mox tñ: veruꝫ poſt quatuor annos aut
Ca. 10. ſi. quinqꝫ: qdã ẽt nunq̃ꝫ ſomniũ viderũt. Somnium ẽt accidit
amplius cũ apphẽſionib⁹ ꝛ regione: hora ꝛ vir vita ſpatio
ad caliditatẽ ꝛ ſiccitatẽ q̃ꝫ in oppoſitis: ꝛ id viri reperiũtur
illic ꝛ tũc pphetici. q̃dripartiti 2°. q̃re in Anglia ꝛ Scotia
repletus humidis ꝛ ceruiſia fere p ãnũ ſecedẽs vacaui a ſo
vbi ſup ime. mnio: ille quoqꝫ verior eſt ſomnioꝝ ſm. A. q cõpſonis ſue

A rli tēperatioꝛ eſt: qui.n.ſicce quãtis bñ retineat: nõ tñ bñ ſuſcipit. Qui võ humide q̃ꝗ̃ ſuſcipiat cito: celeriter tñ amittit neq̃ꝫ ſomnij recordaꝛ ad multũ: q ſi calide fuerit cõplõnis erit agilis in eoꝝ motib⁹ ꝛ inſtabilis: ſomnia hñs pmutata: q aũt frigide tardus eſt: piger ꝛ obliuioſus. Eſt etiaꝫ verioꝛ q ꝯ̃uenit dicere veꝝ. vñ ꝓbl. 30. Melioꝛes melioꝛa ſomnia vidẽt: qꝛ vigilãtes de melioꝛib⁹ itelligunt. nã viſus prauaꝝ cogitationũ imaginationẽ cãt maloꝝ motuũ iobediẽtiũ ṽtuti rõnali: pp qđ ſomnia ṽificãtis, mendacis, malitioſi, ebrij, iſirmi, triſtis, in q̃ mala p̃ualet cõplõ aut ſollicitudo: vt ad multũ falſanꝛ. ¶ Cõtra p̃determiata vĩ Auer. ſre ingens aliq̃s foꝛe verioꝝ ſomnioꝝ pp diuerſitatẽ virtutis imaginatiue cen hñtes cõplões melicas: fridas ꝛ ſiccas. Humiditas.n. coopit ṽtutes ꝛ oppilat vias ſpũum faciens ſomnũ ſilẽ mortizita vt doꝛmiẽs fere imagieꝛ nihil. Sꝫ humoꝛ melicus cõuenit ſomnio ꝛ actioni iſtius ṽtutis: qꝛ.n. iſte humoꝛ eſt multi vapoꝛis aſcẽdit ad caput ꝛ facit ſomniũ: ꝛ iõ ꝯuenit ſomnio huicq̃ꝫ ṽtuti ꝛ actioni cõplõ frigida ꝛ ſicca. Frigiditas.n. facit tarditatẽ mot⁹ ꝛ ſiccitas cõfirmationẽ foꝛe. Et iõ iſta ṽtus hꝫ magnũ dñium in multis: ita ꝙ in vigilia cõprehendũt qđ alij in ſomno. ¶ Sed foꝛte pñma hoꝝ veritatẽ nõ ꝯtinẽt: cũ melic⁹ humoꝛ nã non cõueniat ſomno. in techni: neq̃ꝫ in euapoꝛatione ꝯſiſtat: ſed magis accñtalis. Eſt ẽt ois ogõ pfectioꝛ in coꝛpe tpato. Frigiditas ſilr ꝛ ſiccitas vt inductũ motũ tollit: ꝛ ipreſſiõi reſiſtit: ꝛ iõ magis. A. ꝯſentio. Neq̃ꝫ melicus niſi p accñs veracioꝛ eſt ſomnioꝝ tpato: puta pp attẽtionẽ ꝛ ſollicitudineꝫ maioꝛẽ. vñ Ar. Quidã extatici: ſeu veſani p̃uidẽt: qm̃ ꝓprij motus nõ infeſtãt ſed lõge ꝓiciunꝛ. extneos ĝ maxie ſentiunt: potiſſime ṽo ſomniatoꝛ eſt melicus aduſtus pp ſollicitudinem ꝛ motũ ipſius crebꝝ. vñ Ar. Quocũcunq̃ꝫ.n. loq̃r nã eſt ꝛ melica multas viſiões vidẽt: ſm.n. plura ꝛ multifaria mouenꝛ. Hoies.n. ſ. melicos phãtaſmata mouẽt maxie: ꝛ de memoꝛia ꝛ reminiſcẽtia. Accñteq̃ꝫ ſilr ceteros antecellunt doctria ꝛ artificio ꝓbl. 30. ¶ Noſce ſiqdẽ aliq̃s adeo aias elatas hic itelligẽtijs affines: vt oiuꝫ apphẽſionũ quãtũcũ ꝙ ẽt occultaꝝ valeãt ſilitudinũ tegmẽta detegere in aptũq̃ꝫ adducẽ. Juxta illđ Ar. Artificioſiſſim⁹ eſt iudex ſomnioꝝ q põt ſilitudines inſpicere: q̃lis vĩ ea q̃ Joſeph in ſomniuꝫ Pharaonis: ac Danielis q̃ in Nabuchodonoſoꝛ: ꝛ hõ qdẽ modus extat ꝓphetie nõ pue. Aliq ṽo aias ſic hñt infimas ꝛ ſenſibilib⁹ imerſas vt nihil valeãt p apphenſiones allegoꝛiçare: qdã ṽo in medio hoꝝ ſunt loco. Sunt ẽt quedaꝫ ſomnia laudabilia in qbuſdã ꝛ ꝓſpera. in alijs ṽo vituperãda ꝛ auerſa: ꝛ iõ ipoſſibile aut difficile ſit nã quã cognitionẽ de ſomnijs ſuſcipe vlẽꝫ pp eoꝝ cãs fere indeterminatas. De me tñ ipſo aliq̃ꝫ notitiã cõeꝫ ex ſomnijs cõprehẽdi.

D **Propter quartum** ṽo. ad h̃m dõm ꝙ illud dcm̃ eſt diſputãdo ꝛ inquirẽdo: nõ aũt ꝯterminãdo: aut indicauit hõ iudicij difficultatẽ. ¶ Ad aliud dõm ꝙ ſermo Cathonis audiẽdus eſt vt appuit de ſomnijs aialib⁹ nõ aũt celeſtib⁹ aut nãlibus. ¶ Ad aliud dõꝫ ꝙ i ſomno mot⁹ eſt nõ raro: lꝫ.n. virtutes ſenſitiue ꝛ motiue qeſcãt extriſec⁹ iteri⁹ tñ mot⁹ ſit grãdis plerũq̃ꝫ q motu depellabaꝛ maioꝛi ſm Ar. extriſeco: ita vt modica mota in ſomnio ventoſitas videaꝛ tonitruũ cãre ꝛ humidũ ſubmerſionẽ: ſiccũq̃ꝫ p̃cipitationẽ. Uerificaꝛ.n. vt ad multũ ꝙ ṽtutes qeſcãt ẽt in ſomno motiue: cũ videam⁹ aliquos de lectis ſurgere ſeq̃ꝫ armãtes q̃ñq̃ꝫ ꝓcedẽ aut hõ peragere: ꝛ maxie quoꝝ cerebꝝ eſt calm̃ ꝛ ſiccũ fumoſitatũ vapoꝛoſaꝝ receptiuũ: ꝙ aũt in ſomnio itercidat ei⁹ monſtrauit deſcriptio. ¶ Ad reliquũ ex dĩis appet. 135. ꝛ poſt. Põt.n. reduci ad accñtia aie vt confidẽtia ꝛ vlr ad oia tria medicine inſtrã: put idicationeꝫ a ſuperioꝛi didicit ſalutis. ¶ Quãtũ ẽt q̃ alteri⁹ ꝯuincãt adducta mõſtratũ apparet. ¶ Sed circa illud dubitare cõtingit: qꝛ ſomnia vĩr nõ eſſe a deo hñdicto ſublimi: cuꝫ Ar. dicat ipſa non imitti a deo:

B tũc enim fierẽt de die tñ. nõ ineſſent ẽt brutis neq̃ꝫ ſtolidis ſꝫ ſapiẽtib⁹ ſolũ ꝛ prudẽtibus: cũ hi ſibi ſint amplius tanq̃ꝫ mã diſpoſita ei⁹ nati actionẽ ſuſcipe. Illi aũt ſomniãt nõ minus ꝛ recte dõm: ſitq̃ꝫ de⁹ oꝛdinat⁹ q̃ꝫ maxime doctoꝛibus ſue aſſimioꝛ. ¶ Dõꝫ Gal. locutũ fuiſſe ſm opi. ſtoicoꝝ ꝛ epicureoꝝ ponẽtiũ ſomnia nõ niſi a deo imitti: qđ appet cuꝫ illic de auſpicio loq̃tur ꝛ auriſpicio: aut foꝛtaſſis ṽificaꝛ Gal. đ ꝓphetia q̃ ponit a deo imediatius a hierarcis imitti: de q̃ vt dictũ Ar. ſermonẽ nõ ꝯdidit. ¶ Differentia. CLVIII.

Quod calor digerat inãlis oſtẽditur. Qm̃ ꝓbl. p⁹. ignis p̃cipiꝛ in q̃rtanis augmẽtari febrib⁹. tale ṽo p̃ceptuꝫ nõ vĩ niſi ad materiei digõnẽ factũ: q̃cũq̃ꝫ.n. in febrib⁹ exhibenꝛ mãlib⁹ ꝛ ꝓprie medicinalia ſunt ad hunc finẽ vt mã digeraꝛ ꝛ nãe reddaꝛ obediens: ſꝫ ignis ſeu igneus caloꝛ eſt innãlis. ¶ Amplius qđ põt maius poterit ꝛ qđ minus: ſed caloꝛ ẽt inãlis põt plus: qm̃ ex putrefactione aial ꝓducere. vñ. 4. metheo. Aialia fiunt in his q̃ putreſiũt. Hoc aũt maius eſt mãm ſimplr diſponere nãe cũ aiam ſuſcitet de potentia mãe. ¶ Eti. illud qđ terminare facit egritudinẽ ad ſaluteꝫ: digõnem cãt: qm̃ digeſtio nõ eſt aliud plus: q̃ꝫ vt dñeꝛ nã ꝛ humoꝛẽ vincat prauũ qui cũq̃ꝫ ſit. Haly. ſed caloꝛ inãlis egritudinẽ terminat. vñ afo. 4. A. ſpaſmo ꝛ thetano habito febꝛis ſuperueniens ſoluit egritudinẽ. Curat ẽt febꝛis epĩlam ꝛ ꝓprie lõga maxie q̃rtana. 3⁹ h⁹. ꝛ Me. in practica. Sed febꝛis eſt caloꝛ innãlis. ¶ Rurſus. qñ aliq̃s effect⁹ a duab⁹ ꝓduciꝛ cauſis vtrãq̃ꝫ ad illũ operari dicere veꝝ exiſtit: ſed ſanies circa quã attẽditur digõ a caloꝛe fit nãli ꝛ accñtali vt apparebit diia ꝯſequẽti. ¶ Palin. Uolẽtes mãm digerere frãm calia i coꝛpus inducimus extranea: qm̃ digõ pficiꝛ maxie p calĩam vt electuaria: ſyrupos ꝛ talia: itaq̃ꝫ caloꝛ inãlis digõnem agit.

In oppoſitum qꝛ digõ eſt cõpletio a ꝓpo ꝛ nãli caloꝛe. 4. methe. 4. ſꝫ caloꝛ inãlis nõ eſt nãlis neq̃ꝫ ꝓprius ſed extneus. ¶ Itidẽ febꝛiũ 1⁹. Caloꝛ nãlis aptus natus eſt coq̃re: extne⁹ ṽo coꝛrũpere ꝛ putrefacere. 1⁹ quoq̃ꝫ re. acu. Digõ eſt ſilis decoctioni. inuit ĝ Hip. p illud qđ fit a calĩtate humida non ſicca tenebꝛoſa vt calĩtas febꝛis: ſꝫ calĩtate humida vapoꝛoſa ſicut caliditas nãlis q̃ eſt in aialiũ coꝛpib⁹: talis aũt nõ eſt inãlis vt h exꝑimitur valde. ¶ Eti. Qđ putrefacit: moꝛtificat ꝛ coꝛrũpit nõ digerit: viuificat ꝛ ꝯſtruit. h aũt caloꝛ opaꝛ nãlis: illa ṽo inãlis vt teſtanꝛ ceteri. ¶ Adhuc ꝯ̃rioꝝ ꝯ̃rie ſunt rões: ſꝫ caloꝛ nãlis hꝫ digerere. ĝ inãlis opp̃m opabiꝛ: ceu putrefacere. ¶ Palin: medicoꝝ eximij quos nõ eſt iſufficiẽtes ponere ad minime ſcripſere. caloꝛ igiꝛ mime digerit inãlis.

H **Propter primũ** qdem ſciẽdũ ꝙ qđ ſit caloꝛ ꝛ nãlis: quot ẽt dicatur modis diis oſtẽſum eſt. 59. ꝛ. 111. per cuius opp̃m caloꝛ erit notus innãlis. nam q hñ diffinit ꝯ̃ria ſignat. topicꝫ. 6⁹. Erit igitur caloꝛ inãlis moꝛbi inſtrm̃ quo coꝛrumpiꝛ nã: qui qdeꝫ aut eſt inaturalis dino: vt qui marcoꝛis: vel ſm quid: puta medius inter nãlem ꝛ innãlẽ diſariã: ceu qui ſaniei: miſtus enim eſt h caloꝛ ex naturali ꝛ putreſcibili: vincente demuꝫ nãli. Eſſe autem digeſtionis diia monſtrauit. 50. ꝛ. 62.

Propter ſcdm qdẽ ſciendũ ꝙ aliq dixerũt caloꝛẽ nõ digerere inãlem: qꝛ cuꝫ digõ ſit opus virtutis vt dicũt nãlis digeſtiue ſicut ipſa eſt nãlis: ita opꝫ ipſius inſtrm̃ nãle foꝛe vt ſit ꝓpoꝛtio agentis p̃ncipalis ad inſtrãle ꝛ ſcdarium. Dicũt ẽt ꝙ ſi caloꝛ inãlis aliquã curet vt tactũ egritudinẽ p accñs foꝛe: neq̃ꝫ h facere p viã digõnis: ſed potius rõne ꝯſumptionis ſiue reſolutiõis vel expirationis. ¶ Qꝫ qdem falſum apparet ex dictis. eo ꝙ digõ nõ eſt aliud q̃ꝫ vt nã domineꝛ ꝛ vincat humoꝛẽ prauum quocũq̃ꝫ mõ vt a caloꝛe innãli etiã. Quid ẽt h poſitio veritatis cũ ipſi⁹ modiuo ꝯtineat qdꝗ̃ falſitatis dõoꝝ oſtẽdet tertiuꝫ. ¶ Fuerunt ꝛ aliq qui rudius hoꝝ opp̃m ſimplr

ꝓbl. 12. 16.
Ubi ſupra.
Colli. lib. 2. tra. de cerebro c. 51.
De ſom. ꝛ vig. in fi.
Ubi ſupra.
C
Juxta h.
ꝓble. 1.
De ſom. ꝛ vig. in fi.
De ſom. ꝛ vig. d. c.
Ubi ſupra immediate.
ꝓble. 5.
F
Tex. c. 19.
lib. 3. techni cõmẽ. 90.
afo. 57.
Tra. 5. ca. ꝛ ſius fi.
Ca. de epilepſia ad medium.
G
Tex. c. 16.
Cap. 9. circa ſinẽ.
Cõ. 11. in fi.
Ca. 2. in fi.

I promētes puta ꝙ calor inalis digerit non ſolū in nocitiuo: vez ēt i iuuatiuo:mori eqdē:qꝛ illud qđ ꝑparat ṽtuti nutritiue ac expulſiue digerit. In iuuatiuo.n.ṽtuti ꝓportionat̄ nutritionis alimētū. In nocitiuo aūt aptat̄ ad expulſionez digōne nāe. Hec āt facit calor inālis:ꝑparat.n.nutritiue ꝑ mutādo alimētū ⁊ alterādo:ēt expulſiue mām incinerādo ⁊ ſubtiliādo vapores ⁊ fumos expellēdo:pp qđ excludunt calorē inālē opus digōnis ꝑficere. ℭ Q, aūt ꝑdicta poſitio ſit abſurdior poſi oſtēdet qdē tertium. Minor ēt rōnis abſurda. Si.n.calor inālis digereret tunc ⁊ febricitātes ſanie digererent melius qđ eſt ꝑter alia ꝯ Gal.⁊ afo.2°. Neqꝫ ēt incineratū eſt digeſtū cuz ſit expulſiue ⁊ victorie nāe ĩnobediens redditū:⁊ ideo materiarū icineratarꝫ videmus egritudines ꝓtelari. Neqꝫ etiā qđ ſubtile fumoſum nāe obedit vſquequaqꝫ ⁊ proprie cuz fuerit plurima ⁊ groſſa mā:aut calorem fortaſſe inālem audiunt a rebus non naturalibus ⁊ maxime aere ſuſceptum cum morbos abbreuiet.

3.de viri. nālib⁹.c. 8.in fine,⁊ criſium.1. cap 11 Collr cō. afo:1 11.⁊ 16.i fine.

K

Propter tertiū aūt ſciendū ꝙ calor inālis ſiue ſit oino ꝑter nām ſiue non:ſed miſtus ꝙdāmō calori nāli nullo mō vt ſic hꝫ digerere iuuatiuū:eo ꝙ qlis finis talia opꝫ eē q̃ ad finē illi ordinata:cum finis neceſſitet ipm ꝑcedētia. Finis aūt digōnis in iuuatiuo eſt diſaris nālis:⁊ ſi aliqñ iuuet̄ calore acqſito a motu q a cibis ſeu medicis nihilominus h̄ oia ad nālez ordinantur. ℭ Amplius cui⁹ ṽtus ⁊ foza eſt nālis:⁊ me⁹ qb⁹ opat̄ nās cū effectus cāe ſit ꝓportionalis. ſed ṽtus ⁊ foza digōnis eſt nālis oino vt idicat effectus. ℭ Itidē.nihil agit vltra ſuam ſpēm. Cū igit̄ calor nālis ⁊ innālis ſit ſpēs alia:⁊ actio erit alia:⁊ iō ſi nālis digerit ⁊ ꝑficit:inālis putrefacit ⁊ deſtruit. ℭ Si aūt digō extiterit in nocitiuo dōm ꝙ in ipſo calor innālis.i.oiquaqꝫ ꝑter nāz nō digerit aliquo mō ſꝫ putrefacit ꝯtinue ac corrūpit cū calorē ꝑimat nālē eius putrefaciēdo mām:talis aūt eſt calor marcorē ſiue virus aut putrefactionē ꝓducēs calore nāe penitus tādē ſuꝑato ⁊ ab ipſi⁹ eq̄litate oino egreſſo:vt in vlcerib⁹ appet ꝑniciōſis ⁊ in corꝑibus mortificatorꝫ:ſicut nāqꝫ calor nālis qñ fortis eſt pōt nā ipſo mediāte in humorib⁹ miſtrare ſm modū maturādi ⁊ digerēdi:⁊ cuſtodire ipſos ac ꝓhibere moueri ſm modū miniſtrationis caloris ex̄nei vt nō putreſcant ſicqꝫ calor ex̄neus qñ inuenit hu.nō gubernatos admiſtratione caloris nālis cōprehēdit ipſos ⁊ reddit ſibi obediētes ⁊ illos motu mo

L

Doc.3 c.3 poſt me. uet ex̄neo. vñ putrefactio cōtingit ꝑ 2°. ℭ Qđ oſtendit̄:qꝛ qđ eſt ſimplr̄ ꝑter nām nunq̄ꝫ opus iducet nāle:cū oino ſit ſue factū iꝓportionatū cāe:ſed calor h̄ ꝑter nām diſariaz eſt talis. Neqꝫ.n.ꝑ ſe hꝫ digerere vt q nālis:⁊ neqꝫ ꝑ accñs: puta ṽtute calidi nālis cū ſit corruptus vt q ifra hūc i mali tia:ſicut declarabitur latius:pp qđ digōnis ope priuat̄ oino. ℭ Si aūt calor h̄ inālis non fuerit oino:ſꝫ cōmiſtus magis ex calore nāli ⁊ accñtali:vt febrilis:⁊ ꝓprie qñ nōdū venit

Co.3 poſt medium. ad perimēdū digōnē facit vtcunqꝫ. vñ.3.collꝫ. Apparet ꝙ calor febrilis ⁊ calor ſaniei ſit ex̄ne⁹:qꝛ ledit actiones membrorū ⁊ paſſiones:⁊ appet ex ꝑte q̃ manifeſtat̄ ipſa opatio

M

caloris intriſeci digerēdo hūores ⁊ recipit ſanationē:⁊ non eſt ſicut calor ex̄ne⁹ q iuenit̄ in corꝑibus mortuorꝫ.⁊ ex hoc appet q ēt eſt nālis:⁊ eſt veritas qꝛ eſt calor nālis cōmiſtus cū aliq̄ q̄litate caloris putreſcibilis. Calor ēt ſaniei cōmiſtū

Co.46 p° [illegible] teſtat̄ Gal.ꝓnoſt.ꝑ ita. Si fuerit ṽtus caloris nālis adhuc remanēs accidit diſpō ſanguini cōpoſita ex diſpōne ex̄nām ⁊ diſpōne nāli:q̄re pars ipſi⁹ pp diſpōnē putreſcit inālez qui cūqꝫ iſtorꝫ vicerit calorꝫ tūc ipſius apparebūt ſignationes

[illegible] vincentes magis in ſubarodore ⁊ calore ſaniei. vñ afori.11. diſtinguit̄ triplex ſanguis trāſmutatio. Una qdē eſt i ſimpr̄ benignū:cui⁹ ꝯuerſio in ꝑticulas ſit aialis. Alia in prauum abſolute vt illa q̃ putredo ꝑficit̄ purulēta. Eſt ⁊ tertia hay in medio vt q̃ puris opatiua:que neqꝫ a ſolo innato ſicut p⁹ ꝑficit̄ neqꝫ ab eo q ꝑter nām oiquaqꝫ verū ab eo q miſtus eſt cū quodā mō vt q̃ ſlonis:trāſmutatio ēt cōſcribēda ap

N parebit dīa ac qd dīa tactū.87. ℭ Q, ēt rōne monſtrat̄ ⁊ ꝑadigmate:qm qđ ꝑ accñs aliquē introducit effectū: illud mō quodā opat̄ eūdē:ſꝫ calor ꝑdictus inālis ꝑ accñs facit ad digōnē iquātuꝫ calefacit mām ⁊ diſſoluit poros aperit. Suſcipit̄ ēt eius actio a calore nāli hūc regulāte cū ſupponatur ipſo fortiorē exiſtere:pp qđ calor inālis aliquo ꝯfert ad digōnem mō: vt apparet in curatione ſpaſmi ithetani ⁊ aliarꝫ egritudinū frigidarꝫ per febrē inducta: Et hoc eſt videre egritudines celerius terminari ēt in bonum:qñ calor exacuit̄ accñtalis:criſiū 3°. Hic.n.exagitat māꝫ:poros aperiens ⁊ calorē excitat inatū. Amplius id oſtēdit frigiditas faciēs ad digōnem dīa.61.magis calido nāe aūerſa q̄ꝫ calor extraneus:qđ i actib⁹ ꝑadigmicatur humanis nāe operib⁹ ſilaris:ſicut nāqꝫ captores faciūt ciuitatū ſuꝑatos exponētes añ ſuos vt reliquas ſurripiāt ciuitates:quēad m̄ oī cūt Attilā picardēſez in italorꝫ expugnatiōe obſeruaſſe:hi eni ſubiugati q añ in bello ſuis retropoſitis exponūtur nō

Coll.c.4 cu.me.et ca.6.⁊ ca.10.4 fal.

O

niſi coacti bellātur timore poſte⁹ iſurgētiū i ipſos. Qđ apparet:qꝛ ſuſpēderent̄ cogētes a rebellib⁹ expugnādis deteriuſqꝫ hñtes ipſi:eoſdē inuaderēt acerrime:ita ⁊ calor nālis agit cū innāli.nā regulato ⁊ cohibito calore innāli ⁊ velut iniſtro facto innālis facit ad digōnem māe:q̃ tñ de ſe machinatur maleficiū ⁊ deſtructionē ad modū ꝑuationis ꝯtinue: per accñs tñ qui ea ꝑfectius opat̄ ꝑcrūti cū ſpēs nō poſſet in priori ꝯſeruari ꝑticulari dato:⁊ iō inter ꝑn⁹ ⁊ cās rerum triū ⁊ ſi ꝑ accñs cōputatur phyſi.1. Qđ oñdit̄:qꝛ mox ſi calor debilitaret̄ nālis opus putrefactionis induceret ⁊ corruptionis innālis tanq̄ꝫ ſimplex factus ⁊ impermiſtus. Eo.c.66.

Propter quartuꝫ qdeꝫ.ad ꝑ m̄ dōm ꝙ Ax.ꝑ ignē nō audiuit calorē inālē ſꝫ magis mediū:plus tñ calori attinēs nāli:qđ appet:qꝛ addidit ꝑ cibos. Nō.n.opꝫ in ſe.mālib⁹ frigidis q̄les ſunt flegmatice ⁊ maxie q̄rtane cibos ſubtiliare ſꝫ poti⁹ ingroſſare ⁊ abūdātius exhibere vt ei⁹ calore augmētato paucus deſtruat̄ febrilis:multus nāqꝫ calor modicū ad ſe trahit et maior flāma minorē extinguit. ℭ Ad aliud dōm ꝙ non eſt calor inālis q aialia ex putrefactione gñat ſed celeſtis magis. dīa.48.⁊.101. ℭ Sꝫ id qdeꝫ valere mīme dicet̄ qꝛ ſilr̄ dicet̄ calorē innālem digerere calidi ṽtute celeſtis. ℭ Propter qđ dōm:ꝙ calor ꝓducens aialia nō eſt innālis oino ſꝫ in ipſo adhuc remanet quedaꝫ nālis portio caloris. vñ 4° metheo. Aialia ſūt in his que putreſcūt:ꝓpterea ꝙ ſegregata calitas nālis exñs facit ſegregata. In putreſcentibus nāqꝫ aliq̄ ꝓportio gñalis ſaltē calidi ad humiduꝫ remanet ꝑ quā pōt fieri gñatio iꝑfectorꝫ:lꝫ ſpālis ſit corrupta inexiſtēs antea. Nō.n.ad gñonē iꝑfectorꝫ tanta reqrit̄ proportio vt ad ea q̃ completorꝫ dīa.35. Huiꝯ aūt caliditas nālis nō ſeruat̄ in calore ſimplr̄ inālis:vel ſi ſeruat̄ ⁊ faciat ad digeſtionē nocitiui ꝑ accñs oſtēſuꝫ ē h̄ ꝯtigere. Aut fortaſſis in ꝓductiōe aialis plus vis ꝯſtellationis opat̄ q̄ꝫ in digōnē pp qđ nō maius ſꝫ min⁹ eſt ꝓducere aial q̄ꝫ digerere:cuꝫ ex alijs ꝯtineat cauſis.dīa.101.ꝑtractaris. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ calor inālis diſtictus digerit māꝫ ⁊ exhalare ipſaꝫ fac̄ ꝑ accñs iquātū eſt iniſtrm caloris nālis. ℭ Ad aliō ſilr̄ dōm: ſanies.n.lꝫ initialr̄ fiat a calore inālis:ꝑficit̄ tñ nāli obtinēte calido ⁊ maxie digeſta laudata:⁊ multo ampli⁹ febris putride ſeu alicui⁹ alteri⁹ egritudis mālis qđ ſaniei extat ſile. ℭ Ad aliud dōꝫ ꝙ calor ex cibis ⁊ medicis acqſit⁹ magis eſt nālis q̄ꝫ inālis:cū ad ipſuꝫ ordinet̄ vt iniſtrm digeſti ū. ℭ Ad ea vō q̃ alterius ꝑtis ſilr̄ appet:qm tñ Ax. ⁊ Gal. loquunt̄ de digōne in ſimplr̄ iuuatiuo q̃ calore dicta eſt ꝑſici nāli abſolute. ℭ Ad aliud dōm ꝙ h̄ eſt verꝫ de calore innāli oino:nō aūt de alio. ℭ Ad aliud dōm id intelligēdum eſſe in ꝯrijs per ſe ⁊ eēntialr̄:nō aūt in his q̃ ꝑ accñs q̄lis eſt digō calidi nālis ⁊ ex̄nei. Nihil.n.ꝓhibet qd per accñs aliquid operi:qđ aliud ꝑ ſe facit ſuo mō. Frigus.n.⁊ calor ifrigidat ⁊ calefacit differēter vt vnū per ſe alterꝫ vō accñte vt

P

Co.c.ult.

Q

A tactū ſepe. ℭ Ad aliud dōm ꝙ auctores magis enumera-
uerūt cās eſſentiales digōnē cōplētes cū ſint accñtalib⁹ effi
caciores. Aut ꝙ eas interdū tetigerūt ſicut dictū ē ꝙ a ſpa-
ſmo ⁊ thetano habito feb. ſuperueniēs ſoluit egritudinem.

ℭ Differentia. CLIX.

QUod digeſtio nō debeat cāe cōiū
cte ſed añti oſdit:
q2 ſi digō deberet cāe coniuncte tūc putredine
digeſta febris ceſſaret: qḋ nō fit. nā ceſſante pu
tredine adhuc eius pmanet ſuba. Eſt eni digō
alteratio faciens ceſſare putredinē manēte ſuba in techni.
ℭ Jtidē ſum⁹ putridus nō idiget digōne cū p ſe ipz euapo-
ret ⁊ diſſoluat: nō. n. qlitates hʒ iobediētes ad expulſionē:
ſʒ ipſe vt oſtendet cā eſt ꝯiuncta: repletio aūt ⁊ putredo eſt
B cā añs. ℭ Adhuc puiſio cōpetit cāe tm̄ añti: hoc. n. ipſius
denotat nomē anteuiſio: ſʒ p digōnē hr̄ q̄dā preuiſio. Redu
citur. n. ad benignū cā añs. aut ppat ad expulſionem ne le
Li.3.t.c.90 dat vlterius. ℭ Jtidē in febre putrida cuʒ ſit egritudo ſiē2
qddā eſt factū: qddā v̄o futuꝶ fieri. Si autē quod factū eſt
debet ſola curatio ⁊ ꝯſeruatio: h̄ aūt vi factum per cām ꝯiū-
ctam futuꝶ aūt fieri pp añtē q̄ ponit ſubiūcta. ℭ Eti. dicūt
oportere pmitus mām digerere deinde ipſam eūare. vnde
Dūn.6. Meſ. in antidotario ait Gal'. teſtari potentiā ſyrupi aceto
Li.1.c.95 ſi fore ad oēs mās cōem. diſa. 170. ſed cā añs eſt mā: nō aūt
cōiuncta cū ſit efficiens: iuxta illud i techni. Unāquāq₃ cā-
rum efficiētiū abſcindere ptis: deinde ſic venire ad eaʒ que
facta eſt ab illa egritudinē. Efficiēs aūt ⁊ mā nō coicidūt.
Loic.70. 2° phyſi. cuʒ vnū habeat vicē actus reliquum potentie. Di-
cir. geſtio igit cōpetit cauſe antecedenti ⁊ nō coniuncte.

In oppoſitum qm̄ putredo cōiter ponit cā fe-
bris ꝯiūcta: ſed ei debet digō cū
ſit alteratio vt dictū eſt: faciens ceſſare putredinē manen
te ſuba quā a qbuſdā cauſis cōtingit facere. ℭ Rurſus ars
C ⁊ medicus imitātur nām: ſed nā cām digerit cōiunctā cum
3. techni ſi. 20. ei dominet ⁊ vincat. Uñ Halya. Digō non eſt aliquid plus
Collr li.3. tc. cō. 90. l. 91. q̄ vt dñetur nā ⁊ vincat humorē malū quicūq₃ ſit. ℭ Am-
plius digeſtio eſt cā q̄dā curatiua ī techni. hoc v̄o cauſe de-
Ca. ſin ſi. betur ꝯiuncte. Añti. n. magis debetur ꝯſeruatio. 11. de ige.
ℭ Palin. vbi cōpetit eūo: ⁊ digō: q2 ipſa vi ad eūonez ordi
nari: iuxta illud Hip. Digeſta medicari. Sʒ putredini que
Aforiſ. 11 ſo. 22. ponit cā cōiuncta cōpetit eūo: ſm illud techni. Euatio eſt
totā ex corpore educens ſubam. ℭ Eti. digō eſt preparatio
Li.3.t.c.90 ſube mãe vt ad expulſionē ordinet facilem: ſʒ putredo reſi
ſtit expulſioni pp idigeſtiones: q2 groſſa vel ſubtilis vel ali
ter diſpoſita: digeſtio itaq₃ cauſe debetur coniuncte.

Propter primū qdē ſciendum ꝙ cā in cōi eſt
ad cuius eſſe ſeqtur aliud ſʒ
nām. vel diſpō per quā hʒ eſſe cauſatū ſeu qua res eſt pmū
aut pmū rei hūtis eē p aliud. Apud v̄o medicū cā eſt id qḋ
D p̄ eſt ⁊ ex quo puenit inuentio alicuius diſpōnis in corpore
Doc.1.c.1 in pn. humano aut eius fixionis: p̄ 2°. ℭ Cāꝶ aūt q̄dā ſunt ſane
li. 1 tra. 1. alie qdem egre: nōnulle v̄o neutre in techni. Que duplices
1. cō. 3. ⁊ li. extāt: aut a gñone tales: ⁊ ita q̄dā ſunt ſane ⁊ egre aut neu
3. tc. cō. p. tre: ceu ⁊ corp⁹ triplex cui referunt ibidē. alie v̄o poſt gño-
li.3.t.c.74 nē ſeu a tēpore. Et pprius: oēs cauſe ſunt ſane vt dicat in te
chni qñ d2. Ad manifeſtos egros ſalubres cāruʒ deinceps
percuramus. nā ois cā vel eſt ſanitatis ꝯſeruatiua vel ſani
tatis effectiua que poſterior nā ⁊ tpe prior. Cauſa nāq₃ corpi
egro applicata ppric di ſana cū in ſanitatē tanq̄ꝫ i finē ordi
net. Motuſq₃ ſumit nomē ⁊ ſpēm a termino ad quē: phyſ.
Tex.c.4.⁊ 48. 5. Et iuſtum eſt vnūq̄dq₃ noiari a fine. 2. de aia. Improprie
Tex.49. v̄o pōt dici cā egra rōne ſubiecti cui applicatur egroti aut
eius adminiſtrationis vt apparebit praue. Sūt ēt cārū q̄daʒ
neccie qb⁹ corpus nrm̄ ipoſle ſit non ſubiacere: ſicut aer: mo
tus ⁊ qes: ſomnus ⁊ vigilia: cib⁹ ⁊ potus: inanitio ⁊ reple-
tio ⁊ accñtia aie. Quedā v̄o nō neccie his oppoſite: ſʒ poti⁹
caſuales ſeu fortuite: gladijs. n. ⁊ beſtijs vti nō neciuʒ: ⁊ ſō

circa eas nō ꝯſiſtit ars circa corpus humanū. ſ. ars medici E
ne. Ars tñ alia vt aſtrologia pōt circa hec exiſtere: tūc eniʒ
nō exiſtēt iſta caſualia veꝶ necia magis. Et he qdē ſex oēs
cāe ſunt ſanitatis ⁊ egritudis tanq̄ꝫ māe: ſed in formas cō-
ſurgūt qñ corpi applicant debitis aut oppoſitis quātitate,
q̄litate, tpe, mō, viſus ⁊ ordie. de re. ſa. p̄. Aut ēt ope. Joāni- Col' poſt pn. ⁊ in ſi.
tius: q̄ꝶ pncipaliores qdē ſunt q̄ntitas ⁊ q̄litas. qd v̄o digō Jn iſago.
diſa oñſuʒ. 50. ℭ Sed cāe pticulares puta ſanitatis ⁊ egri tractat. 3. nām ru. ḋ
tudinis ſunt tres. pmitiue ſeu manifeſte añtes ⁊ coniuncte occa. ſani.
diſpōne cōplexionali cōpōnali ⁊ cōi. Sunt aūt cāe pmitiue ⁊ egritu
res nō corporales. i. nō de ſuba corpis exiſtētes: ſʒ quedam dinis.
ipſaꝶ in ſe ſint corpa: vt cib⁹ ⁊ potus: ex qbus accidūt egri
tudines mediate vel imediate. Jnterdū. n. caliditas ſolis ime
diate febrē iducit effimerā: q̄nq₃ v̄o mediāte ebullitiōe quā
in humorib⁹ iducit febrē cāt putridā. Cāe autē añtes ſunt F
cāe corpales puta humores aut cōplonales vel cōpōnales
ex qb⁹ accidet egritudo nō imediate: veꝶ alia mediante cā
ſ. ꝯiūcta: puta repletione ⁊ inanitione. Cōiūcte quoq₃ ſunt
cāe corpales ex qbuſ ꝯſurgit egritudo imediate. p̄ 2°. vnde
his exñtib⁹ adeſt īfirmitas ⁊ ipſis abeūtibus ceſſat eadeʒ.
Jpſe tñ ledūt opōnē alio. ſ. morbo mediāte. 6° theo. ℭ Sed Ca. 1.
ḧ in techni dr̄ ꝙ a cā cōiuncta pncipalr ledat opatio: qḋ vi li.3.t.c.88
eē imediate. ℭ Ad qḋ dōm p ſerici expōnē hɔ que ē. Facta
v̄o egritudo ⁊c. ꝙ ipſa eſt duplex. Una qdeʒ ſimplr ⁊ vna:
ceu ethica ⁊ effimera in qua nulla ſubeſt cā eā faciens: ab-
ſceſſit. n. ois: nihil. n. eſt in corpe qḋ eā gñet de diſtēperātia
inequali. Eſt ⁊ alia ſm qd ⁊ lata ceu qñ cā cōiuncta ſola fa Collr. 2. doc. c. 3. in fine.
cit morbū nō ſuſcipiens qd deinceps ab añti q̄ in vno paro
xiſmo terminat q̄nq₃ 4° p̄°. vt in vltimo poxiſmo apparet Tra. 1. ca. 37. p⁹ pn̄
magis interpolate ⁊ in ꝯtinua circa ſtatū nō minus. Et ta-
lis egritudo eſt illa q̄ curat diſpōne ſoluta. i. cā ꝯiūcta ⁊ nō
p̄°: cū ipſa careat. a qua. ſ. cauſa ꝯiuncta pncipalr. i. per ſe ⁊
imediate leditur operatio per reſpectū ad cām añtē qua le
ditur ſcōario ⁊ mediate valde. Quā ⁊ ipſaʒ puta cām ꝯiū- G
ctā dicimus eſſe egritudis cām. Jpſa. n. pncipalis eſt illiuʒ
cauſa cū ea ꝯuertatur cū illa: vel in qua. ſ. egritudine pnci-
palr. i. ſimplr imediate ⁊ nō p relationē ad cām añtē ſoluʒ
vt pus ledit ⁊ reliqua ſicut antea. ℭ Subtiliter tñ ꝯſiderā
ti ſciendū ꝙ cāe quedā ſunt añtes tm̄ vt humoralis reple-
tio añq̄ꝫ ad minerā perueniat putredinis. Quedā ꝯiuncte Ca. 5. in medio.
ſolū vt putrida fuligo ſeu fumus hɔ q ex minera reſultans
putredinis in vētriculos puenit cordis. p̄ febriū. vñ 4° p̄°. Tra. 2. c. 8 poſt pn̄.
Humor recipiēs putredinē eſt cholera talis modi vt ab ea
vapor egrediat q eſt ſubtilis fumoſus valde. Aut ſanguis
vt illud qḋ euaporat ſit vapor ſubtilis. Aut flā tale vt inde
ſpiſſus euaporet vapor vel melā huiɔ vt ab ipſa vapor cō-
ſurgat fumoſus ſpiſſus puluerulētus. ℭ Qꝫ autē h̄ fumus
horribilis ſeu fuligo putrida ſit cā ꝯiuncta ꝯuertibilis cuʒ
febre: nō aūt putredo monſtrat: cū aliqñ ſit inuenire putre
dinem in ſpatibus aut in venis: non aūt febrē: eo ꝙ fuligo H
putrida cor nōdum competijt. Neq₃ ēt putredo groſſior in
ipm ſic poſſet tendere: aut ſi pueniret deteriora induceret ⁊
mortis ſynthomata. ℭ Qꝫ ſi quis inſtans dicat cōiter poni
putredinē cām fore febris ꝯiunctā. ℭ Dōm ꝙ per hāc pu-
tredinē partim audiunt fumū putridū qui vere coniuncta
eſt cā ⁊ partim ipſaʒ ad cām reducunt añtē. vñ. 11. de inge. Ca. 4. in fine.
Jn obſtructione ſynthoma factū eſt trāſpirationis detētio:
in qua rurſus putredo hūoꝶ cā añs febrē. Hic aūt pp dili-
gentem doctrinā opus fuit Gal'. ⁊ A. exponere: qḋ merito
pōt fieri. nā putrefactio q̄ eſt corruptio q̄dā i vnoquoq₃ hu
mido pprie ⁊ ſm nām caliditatis ab aliena caliditate. metheo.
4°. vñcūq₃ ꝯſurgat ſiue trāſmutatio totius ſube corpis pu- Tex. c. 6.
trefiētis in corruptionez ab exteriori calore. 11. de inge. Uñ
Jſaac feb. 5°. Putrefactio eſt corruptio hūidis ⁊ liqdis cor Ca. 8. poſt
porib⁹ eueniēs pp ebullitionē ⁊ turbationez caloris ex̄nei. principiū.
Sʒ id qḋ dr̄: aut q2 mouet ⁊ fluit ꝯtīū ipſi eſt qḋ ſcribitur. Ca. 1. in medio.
ꝯble. 22. putreſcunt qdem nota oia. ℭ Dōm ꝙ duplex eſt pbl. 4.

I motus. Localis. vz. ⁊ a ſeipſo fere: ac alterationis ab alte-
ro impreſſus. Mota ſiqdē ꝑ cū euentent ⁊ ſupflua expellant
ꝯſeruant a putrefactione: vt aialia ⁊ aer ⁊ aq̄: que aūt mo-
uentur: ꝯceu corpa dicta in aere qeſcere putreſcūt. Calidū
eniꝫ ꝯtinētis extraneū ſubingrediēs ipſoꝝ corrūpit calorē ē
cauſando ebullitionē ⁊ alterationē in humidis ipſorū: ⁊ iō
vinū aceſcit in vaſe qñ nō fuerit plenū: ⁊ ꝓprie qñ nō educi
tur qd de ipſo: mouet. n. aer ⁊ alterat ſemiplenū amplius
Ter. cō. 6. pleno: cuius qdē cōiter. metheo. 4°. ⁊ colli. 3. duplex cā exi
Cap. 3 in stit. Una qdē p ſeꝑuta calor ex̄ne⁹ q calorē exhalare cogit
ꝯa hacꝫ. nālē ⁊ maxie cū vehemēti fuerit ꝯiūctus q̄litati: altera per
accñs vt frigiditas. Qñ. n. calori dñatur extrīſeco extinguit
ipſum: ⁊ tūc ex mā calor alius gñaꝛ ex̄neus. ℭ Eſt aūt qu-
druplex cā: ꝑꝑ quā aliq̄ reliqs putreſcunt ampli⁹ aut minus.
Aut q: ſit in ambiēte calidiori. vñ hyeme minus qdē putre
ſcit: qm̄ in aere ⁊ aqua modicū eſt calīnꝫ: ⁊ ſilr in aialiū cor-
K poribus: ⁊ iō tūc minus egrotāt: que tñ ſi egrotare cōtigerit
ꝑbl. 25. magis depereūt ꝑbl. ꝑ. Uel q: ſit coagulatū ⁊ maxie frido
ceu metallū vel adeps. Aut q: feruēs vt ignis ⁊ ſpūs. Uel
q: mouetꝛ ⁊ fluit: vt aq̄ ⁊ ſpūs: ſiue ſanguis arterialis. Aut
q: molis ſit amplioris. In ea. n. calor ꝓprius eſt intenſior: ⁊
iō aqua diuiſa celerius putreſcit. cōiūcta vō minime: vt ap
Cap. 6. paruit dīa ēt precunti. Et febriū ꝑ eſt triplex ſm q magis
aut min⁹ vel mediocriter calo pticipat extraneo. Primo q-
dem cātur aut q: vtus digeſtiua eſt debilis oīno vt i nullū
poſſit benignū trāſmutare qd putreſcit ſupfluitatis. Exiſtē
te ēt ipſo cōmēſurato prauo vel virtute nō exñte penitus i-
becilli: humido putreſcibili maiori ente vltime. Et talis q-
dem putredo neqꝫ colorē neqꝫ odorē aliquē hꝫ determina-
tū: ſꝫ ſm ſubam ei⁹ ſemp qd putreſit alteratꝛ ⁊ variatur ali-
quoqꝫ putrido colore pticipat albo ⁊ fetore: minime lenis
T. 1. c. 48. exñs ⁊ eq̄lis p oē. ꝓnoſti. 1. Que qdē ſubſidēs ad modū ſa
L nici putredis denotat digōnem vt in febribus apparet ma
terialibus: que aūt in medio exiſtit mediocris indicatio.

Propter ſecūduꝫ aūt ſciendū q qdam dixe-
runt digōnē cōpetere cau-
ſe ꝯiūcte ⁊ añti: qui demū ſibi aduerſantes protulerūt eam
cāe ſolū añti: quos puto ſuis ſermonibus intellectū intelle
cti ſanū hře: cuꝫ cām añtem velint aliqñ duplicē facere ſilr
⁊ ꝯiunctā. In hoc tñ q vꝫ ſentire fumū putridū cor petentē
non recipere digeſtionē forſitan vt apparebit non continet
veritatem. Quid aūt de hoc tertio videbitur dicendorum.

Propter tertium vō ſciēdū q digō pncipalr
cōpellit cāe medie iter vere
ꝯiūctā ⁊ añteꝫ vt minere putredis. ꝯñr vō cāe añti pnotate
ēt pus. Et demū minime valde ꝯiūcte cāe dicte proprie: qd
oſtenditꝛ: q: illi pcipue cōpetit digō cui ſemp cōpetit ⁊ p ſe
talis aūt eſt putredo: fac. n. digō ceſſare ipſaꝫ: manēte ſuba.
M Nō aūt hꝫ cā exiſtit añs. Neqꝫ. n. ſanguini peccāti quātita
4. hum. 1. te ſolū ꝓprie debetꝛ digō vt ſentiūt. A. ⁊ Gal. mox euanſes
ca. 7. poſt vſqꝫ ad animi defectiones. Neqꝫ ēt mãe furioſe debetꝛ digō
medium. niſi fortaſſis dicat qs ipſam nō debere digeri p accñs: eo q
Et. 1. afo. nā tpe ipſius nō tolerat effrenitatē ſine periculo grandiori:
cō. afo. 1. vt Gal. in pluribus notat locis. ℭ Aut dōm potius q hec
ꝯias hac. mãe ꝓportionatꝛ digeſte: qd ex ipſius appet motu agitabili
Cap. 9. in ⁊ furioſo. Quare criſiū. 1. In materijs qdē ſolū furiētibus
ꝯa ſinem rōnabilr qs ſm ꝑn⁹ vtetur pharmacia: coopationē hñs ad
attractionis facilitatē ſupabūdantium humidorū motus.
Silr mā mediocris exñs multotiēs in vētre aut capite pōt
ſine digōne euari: ⁊ ꝓprie cū natās extiterit: q: tñ plurimū
cāe añtis eſt viſcoſum aut groſſum vel ſubtile ſeu aliter in
obediētia expulſionis affectuꝫ. Iō ſibi ꝯñr debetur digō.
Lib. 3. te. Qd de cauſis ꝯſeruatiuis appet in techni. Perpaꝝ vō cāe
ch. 81. certe cōpetit cōiuncte cū nō habeat pretactas ſubas euōni
inobedientes: q: tñ eſt calidior vel ſiccior aut mordicatior
vel acutior ſiue venenoſior q̄ꝫ expediat eget digōne: ⁊ iō ve-
hementiori ſtatus incendio facta ſyrupi ⁊ alia frigiditatis

administrantꝛ multe: ptes ꝯfortantes diſſolutas: corꝙꝫ pro- N
prie. Repellūt ēt ab ipſo p ipſius epithimata ꝯfortatiua ſu
per illud poſita. Et ꝑꝑ iſtā itētionē in febrib⁹ effimeris po-
tum fride ⁊ medicinas adminiſtramus fridas. Ampli⁹. 11. d
inge. vꝫ ſapere Gal. ingenis: q: in viuente corpe ſit putredo Cap. 4. ad
qd alterare pōt ⁊ digerere ac reducere ad benignū q̄cunqꝫ medium.
putrefactoꝝ ſunt ſemiputrida ⁊ ſemimala vtutē habebit i
ſanationē. ℭ Eti. tētātibus ſanare febrē: necium eſt ceſſare
facere putredinē vt due qdē ſiant intētiones. Una qdem a
febre. altera qdē a putredine: vt qd ipſius ēt putredinis fa-
ctū eſt curetꝛ: qd his q̄ aperiūt pficitꝛ: ⁊ qd ſit ꝓhibere: qd p
ſicitur humoꝝ obſtruētiū inhibitione: quoꝝ duo vnū reſpi
cit putredinē cām. ſ. intermediā: 2ᵐ aūt añtē. Et demū ſub-
ditꝛ ſm putredinē humoꝝ ⁊ excretio ⁊ refrigeratio ⁊ ſemi-
putridoꝝ eſt digō. Adhuc qd plus hꝫ de iobediētia i euō- Cap. 19. in
nē ⁊ maiorē ꝯrietatē ad nām diutiuſqꝫ ꝑmanētē principalr- medio.
eget digōne q̄ talia cogat ceſſare. Hec aūt eſt putredo cum O
ōis indigōnis maneries ꝑtacte magis repiatꝛ i ipſa q̄ꝫ in cā
añti ⁊ vē ꝯiūcta. Itaqꝫ digō pncipalr ꝯpetit minē putredis
ꝯñr cāe añti: ⁊ demū ꝯiūcte puta fuligni ⁊ putrido fumo.

Propter quartum vō. ad pᵐ dōm cū expō
ne pus q̄lr digō ſiue al-
teratio putredinē faciat ceſſare manēte ſuba. Qd duplr vꝫ
interꝑtandū: vne qdem ſm trāſlationē arabicā hñtem ne-
ceſſe eſt vt facias alterationē. ſ. qeſcere putredinē: ⁊ ſuba q̄
fuit añ putredinē ſit manens in corpe: talis quoqꝫ ſuba fuit
humor. vñ ſm hoc exponetꝛ manēte ſuba. vꝫ. humoꝝ: cum
nō amplius cā añs ptrāſit in ꝯiunctam ſicut alia vꝫ ſonare
trāſlatio de qbus extat ſermo qñ dixit. Ferūt. n. ſi ita ꝯtigat
in hu. putreſcētibus accēdi febrē. Aliter vō dulcius vt alte
ratio faciat putredinē ceſſare: nō qdeꝫ ſm formā ſuā dīnoꝛ
q: tūc in ſtatu iā nō eſſet febris cū ceſſet a putredie ⁊ rema-
neat ꝑter nām exñs ēt. Sed q remoueat ſubas ⁊ q̄litates P
actuales exñtes in ipſa ꝓhibētes eā expelli remanēte ipſi⁹
ſuba iterius adhuc ineuacuata q̄ p euōnē educitꝛ demuꝫ vt
mox ſubditꝛ euō eſt totā ex corpe ſubaꝫ educēs. Uelut digō
proprie cōpetit indiſpōni ſube ꝓhibenti eius eductionem.
ℭ Et p hoc qd dōm apparet: q: lꝫ mā ſit digeſta manet tñ
ſuba humoris aut putredinis cū ipſa plus euōne tollatur.
Quidā vō dicūt ſubaꝫ putredinis q̄ eſt mā manere: nō aūt
que forma: cū ſit iā digōne ſublata. Qd veritatē nō cōtinet
vſquequaqꝫ: cū in ea nō pauca horribilitas adhuc ⁊ oppo
ſitio repiatꝛ ad nām: ita vt non ſolū mā inde monſtretꝛ ſed ⁊
forma. ℭ Ad aliud dōm q fumus putridus lꝫ nō indigeat
digōne ꝑꝑ ſubam: eget tñ ꝑꝑ q̄litates pmas ⁊ ſcdās: vt oſtē
ſuꝫ ex̄neas. Neqꝫ ēt oīno ſic reſoluitꝛ cuꝫ parietes inuenerit
denſos reſiſtētes. Et iō vt dīa oſtēdetꝛ. 16: expedit fricatio
nes ⁊ inunctiones corpori adducere. ℭ Ad aliū dōm ꝯceſ
ſum eſſe pus. Illa ēt ꝑuiſio non ſimplex eſt ſꝫ cōpoſita ex cā Q
precuſtoditiua ⁊ curatiua afo. 2°. ⁊. 11. de inge. ℭ Ad aliud Cō. afo.
dōm q lꝫ cāe vere cōiūcte cōpetat curatio cōuenit ēt vt oſtē 22. 1. ⁊
ſum eſt aliquo mō digō. ℭ Ad aliud dōm q cā añs ⁊ me- Ca. 2. in
dia vt putredo hꝫ rōnē mãe: qbus ꝓprie debetur digō. Fu- hac.
mus autē putridus eſt cā efficiens ⁊ aliud a predictis dua-
bus. Sicut ſpiritus qui ſit ab humoꝝ ſubtilitate: aliud eſt
ab ipſis ita vt fumus putridus a minera putredinis: ⁊ mul
to amplius a cā precedente. Aut abſcindere cām efficien-
tem. i. facientē ad eſſe cātū: ⁊ ſic ēt mā ⁊ vlr omnis cā poteſt
dici efficiens cū ꝓducat cātum. Qd ēt qdem intelligere ne
queūtes multotiēs expoſitione itellectus ſanos peruertūt
maiorum. Que alterius partis etiam apparent arguta.

Lenioris hui⁹ inqſitionis cā hꝫitatꝛ
an humor ſit cā febris effi-
ciēs vel mā. Ufꝛ naqꝫ efficiēs iuxta illud. Unū
cōe hñtes pceptum efficientē vnāquāqꝫ herā
cām abſcindere pus ⁊c̄. Sermoqꝫ exiſtit in cu
ratiōe ſynoche. ℭ Et fulcitꝛ vt tactū. Si naqꝫ huor cū eo q 3. techni

A Collr. ter. cã.70. Cã.6.in li. circa pn.

eſt cã efficiẽs:eẽt ẽt mãlis:ſic mã coicideret cũ agẽte i vnũ qḋ negatũ eſt phy.2. Tunc nãqꝫ potẽtie ꝛ actus dĩe valde oppoſite. Cõmẽtatoꝛ ꝓhemio de aĩa ſtarẽt vna. Tres nãqꝫ cãe multotiẽs in vnũ veniunt numero vt forma ꝛ finis. vel ſpẽ:ceu agẽs cũ predictis:hõ.n.hoiem gñat. ℂ Adhuc de ſenſu ꝛ ſenſato nec ſanitatẽ neqꝫ infirmitatẽ poſſe fieri carentibus vita:ſed humoꝛ caret ea cũ ipſa ſit cõſiſtentia per alimentũ. Tale ṽo nõ alitur ſed alit ꝑꝑ qḋ humoꝛ non erit mã febris ſed agẽs:ꝛ ꝙ amplius ſanitas ꝛ egritudo tñ inerũt

Doct.1.c. 2.poſt pn.

mẽbro cũ ipſum marie viuat. Et firmaſ:qꝛ ꝑ prima.ipſum poniſ ſanitatis ꝛ egritudinis ſubm ꝓpinquũ. ℂ Eti.agẽs eſt vnũ ꝑnᵐ ꝑmutationis ꝑᵐ:finis aũt quietis. Talis autẽ eſt humoꝛ ꝑꝑ prauas diſpõnes illi coiditas:mã ẽt ẽ ex quo

Ter.c.18. Ter.cõ.20

ſit aliqd cũ inſit.phy.2.ꝛ.5.metaph. Sed huius non eſt humoꝛ ad febrem cũ ea ſit accidens ꝛ ipſum nõ habeat mãm

B

ex qua ſed in qua. Humoꝛ itaqꝫ non eſt febris materia.

Doc.1.c. 2.poſt pn.

In oppoſitum ꝑ.n.prima. Cãe.n.mãles poſite in qbus ſanitas ꝛ egritudo mẽſurant ſunt ſubiectũ qdẽ remotũ humores quos qdem in

Doc.2.ſſ. 1.c.2.i pn. Cap.1.in medio. Tra.1.ca. in me.

cãis ibidẽ nõ exꝑmit effectiuis. Et eodẽ 2ᵒ. Cãe ãtes ſunt cãe coꝛpales.ſ.humorales aut cõplonales vel cõpõ:ales. Scribiſ ẽt febriũ ꝛ 4ᵒ ꝑmis:ꝙ tria ſunt febriũ gña ꝑm triplex diſtincta ſub. Nã effimera fundaſ in ſpiritib⁹:humoralis in humoꝛe ſeu putrida magis ꝛ ethica in membris. ℂ Rurſus m.i eſt ex q̃ ꝛc̃.ſꝫ talr humoꝛ ſe hꝫ ad febrẽ. Eſt

Phic.33.

nãqꝫ qdã exceſſus ex calidis ꝛ hu. pbſ.ꝑᵃ. Ex aũt cãm mãlem iportat:igiſ humoꝛ eſt cã mãlis febris ꝛ nõ efficiẽs.

Propter primũ qdẽ ſciẽduꝫ ꝙ qd ſit humoꝛ: differentia oſtenſum.29.

Propter ſecundum ṽo ſciendũ ꝙ aliq dixerunt ꝙ humoꝛ erat duplex. vnus qdẽ q eſt po mẽbri. Eſt nãqꝫ imbibitus ꝛ cõ

C

uiſceatus cũ eoꝛ: talis eſt mã ſanitatis ꝛ egritudis. Alius i ꝯcauitatibus venarũ:ꝛ cã is extat ſanitatis ꝛ egritudinis effectiua. ℂ Sed id nõ valet:qꝛ ꝑ humoꝛ non remanet ſed tranſiuit in mẽbrũ. Neqꝫ ſcḋo vt ponũt eſt cã efficiens. veꝝ mãlis magis vt videbiſ ꝯñter. ℂ Et ideo qdã expoſuerũt humores.i.ſpermata eo ꝙ ſpiritibus ꝛ mẽbris ſunt confinia. Nõnulli moti ꝓpter ꝑinducta ſimplr ꝓtulerũt humorem fore cãm efficientẽ ꝛ nõ mãlẽ. Quidã ṽo mãlem exponentes efficientẽ.i.facientẽ ꝙ cã mãlis eſt ꝛ faciens cuꝫ ſit vna quatuoꝛ cãꝝ ꝑm illud qḋ ſubdiſ demũ:manifeſtuꝫ ṽo ꝙ facientiũ cãrum ꝛc̃.quod ẽt apparebit ex dicendis.

Propter tertiũ ṽo ſciendũ vt perſuaſerũt non praue arguta ꝙ humoꝛ ſe hꝫ ad febrẽ ſeu egritudinẽ in ratione cãe mãlis ꝛ efficiẽtis:vt

Cap.1.in pncipio.

collꝫ 3ᵒ. Occaſiones egritudinũ mãliuꝫ ſunt:qm̃ humores quatuoꝛ egrediunſ ab eoꝝ tẽperãtia in quãtitate aut qlitate ꝑ accidit aut a pte mãe aut a pte efficientis. Subdit ẽt ꝙ hu.exeũt a nã ex duab⁹ partib⁹:a pte mãli ꝛ efficiẽti ſilr. Qḋ firmaſ:qꝛ ſicut ſe hꝫ hu.bon⁹ ad ſanitatẽ:ſilr ꝛ prauus

D

ad egritudineꝫ:ꝯrioꝝ.n.ꝯrij ſunt effectus ꝛ cãe ſilr.ſed humoꝛ ꝑmanens ſub decoꝛe nãe cã ſanitatis extat mãlis. Ex

T.cõ.17.

ipſo.n.ſurgit partiũ tẽperãtia. vñ phy.7. Sanitas eſt cõmẽſuratio quedã calidoꝝ ꝛ frigidoꝝ aut eoꝝ q̃ ſunt i ſra:ideſt humoꝝ ex qb⁹ cõponiſ coꝛpus vt exponũt aut ad ꝯtinẽs. Silr humoꝛ ſui tẽperata nã ꝯſeruat aut efficit ſanitatẽ. Ita ẽt in egritudine ꝯtingit ꝙ humoꝛ poterit hr̃e rõnẽ cãe mãlis ꝛ efficiẽtis. ℂ Amplius oẽ qḋ ſit:ex aliq ſit vel in aliqḋ ex agẽte. Cũ gñõ ſeu factio quelibet procedat ex potẽtia in

T.cõ.13.

actũ ꝑ aliqḋ ens actu 9ᵒ meta. Sꝫ febris ſit:effectus enĩꝫ ex aliquo ꝛ in aliqḋ:qꝛ ſuba ꝓprius gñaſ ex aliq:puta ex mã vere. Acciñs aũt ꝓprius ſit in qḋ:ceu ſubm. Et firmaſ:qꝛ in humoꝛe repiunſ duo:mã ſiue ſubm ipſi⁹:ꝛ qlitas. Itaqꝫ humoꝛ poterit hr̃e cãe mãlis ꝛ efficiẽtis rõnẽ ad febrẽ. Similiterqꝫ in aliis mãlib⁹ moꝛbis. Põt aũt ꝛ qs apparenter dicere ꝙ humoꝛ ſit cã mãlis febris ꝛ nõ efficiens:qꝛ illud qḋ

B

cauſat febrẽ humoꝛalẽ vel putridã eſt fumus ſeu fuligo putrida vt tactũ. Hic autẽ nõ eſt hũoꝛ:ceu ſpũs nõ eſt ſanguis:ſ imo eſſentialr differẽs penes medicos ab eo:lꝫ ꝯſtituaſ ex ipſo. dĩẽs.48.ꝛ.59. Neqꝫ ẽt ꝑfecte hũoꝛ vt ipſe febrẽ perficit vt mã:cũ opoꝛteat tandẽ ꝑtactã fuliginẽ coꝛ petere.

Propter quartũ qdẽ.ad ꝑᵐ dõm. Aut ꝙ idẽ nõ eſt cã mãlis ꝛ efficiens:ſ cũ humoꝛ vt viſum eẽntialr differat a fuligine putrida ꝛ a minera putredis ſilr. ℂ Vel dõm ꝙ in gñone ꝛ fictiõe erit vt que ſube. Id verificaſ maxime:cũ agẽtia ꝛ patiẽtia i ea proprie opoꝛteat diſtincta foꝛe ſubo ꝛ loco. In generatione ṽo ꝑm quid vt acciñtis qlis eſt ſanitas ꝛ egritudo:nõ ſic neceſſe:vt oſtẽdit mã vapoꝛis:cui calidũ actiuũ inditũ adeſt: ꝛ forma occulta ſuſcitata in tyriaca qua venenuꝫ depellit. dĩa.178. Subiecta nãqꝫ ſimpliciũ ſunt mã:eoꝝ ṽo qualitates efficiẽs. vñ ꝛ in techni. Sex nõ nãlia ponunſ mãe que-

F

Lib. 3ᵒ.. cõ.14.

dam ſanitatis ꝛ egritudinis. Sꝫ ꝓut fuerit cõpetẽti vſu coꝛpori adminiſtrate ſiũt ꝯſeruãtes ꝛ ſalutem preſtãtes. Ita ꝛ peccãtes in cõtẽperãtia egritudinis ſunt cãe. Sufficit igiſ in hꝫ diſtinctio rõnis realis cũ idẽtitate ſubiecti:aut lꝫ mã ꝛ agẽs non coincidant in vnũ numero vel ſpẽ:cõcurrere tñ ꝑñt in id qḋ eſt ideꝫ ſubiecto. Qḋ denotat mã eadẽ ꝛ vera cũ miſto. In qua ſube eĩitoꝝ ſunt mã:ꝛ qualitates illoꝝ agens ſilr ꝛ in ꝓpoſito. Põt ꝛ quis exponere introductum efficientẽ.i.facientẽ. Ois enim cã aliqd facit mõ aliquo:ſuper qḋ ingt extranee Haly. id ꝓprie nõ eſſe niſi in egritudinibus q̃ ſunt ꝑmitiue tñ. ℂ Ad aliud dõm ꝙ Ap. ſanitatẽ

3ᵒ techni. cõ.95.

ꝛ egritudinẽ toto retulit vt aiali in cõi:ꝛ nõ ꝑtibus quibuſcũqꝫ. Qḋ apparet:qꝛ demũ ſubdit. Neceſſariũ eſt aiali ꝑm qḋ aial vnũqḋqꝫ ſenſum habere:ꝛ tñ ꝑm plures ipſius partes nõ eſt ſenſus. Velut.n.oſtẽdetur ꝙ nãlis hꝫ determinare de ꝑncipijs ſanitatis ꝛ egritudinis:que paſſiões ſunt vite cuꝫ de vita habeat negociari. ℂ Vel dõm ꝙ ſpũs ꝛ hu.

G

ꝑñt dici viuere:ad vitã enim ex ꝓpinquo oꝛdinanſ. Et qḋ deeſt ad paruũ apud intellectũ tanqꝫ nihil detrahere videtur. phyſi.2. Aut ſanitatẽ tandẽ oẽm ꝛ egritudinẽ ineẽ mẽ

Te.cõ.55.

bro ex aliis prioꝛibus cãtas. Ex humoꝛibus enim ꝛ ſpiritibus laudabilibus tẽperata cauſaſ totius cõplexio:deinde cõpoſitio ꝛ natura cõis. Ex iſtis autẽ ſanitas in parte:ita ꝛ egritudo ex his coꝛruptis inducta tñ inſit mẽbro. Qḋ mõſtratur qꝛ in cõe ipſius leſio concidit partis. ℂ Fulcimento ṽo dõm ꝙ ſubm di duplr. Aut ꝓprius vt in quo fundatur diſpoſitio:ꝛ ita humoꝛ ſubiectũ putride:ſpiritus effimere: mẽbrumqꝫ ethice. Vel illud in quo manifeſtãtur operationes perfici ſeu coꝛrumpi. Et mẽbrum quidẽ noſce foꝛe maxime ſubiectũ ſanitatis ꝛ egritudinis. Huiꝰ enim diſpõnes ꝑᵐ ideſt imediate ſunt in mẽbro:cõſequẽter aũt in ſpiritib⁹ ꝛ humoꝛibus. Sꝫ primũ.i.anteqꝫ nihil plurime humoꝛibus ꝛ ſpiritibus. ℂ Ad aliud iam 2ᵐ eius ambas ptes qd dõm apparuit:qm̃ humoꝛ ꝯcediſ habere rõnẽ cãe efficientis mediate:ſicut ẽt cãe mãlis:cũ effectus ſemꝑ cãe ſue pro

H

portioneſ imediate:ceu febris fuligini purulẽte q̃ ipſius extat cõiuncta proprie cõuerſiua:ab ipſa nãqꝫ progreditur abſqꝫ medio:ſꝫ materialis vt repꝉo cã extat mediata.

ℂ Differentia. CLX.

Quod materia digeſta nõ poſſit febris ſeu moꝛbus cãri oñdiſ:qꝛ digḋ alteratio eſt faciẽs ceſſare putredinẽ manẽte ſuba dĩe prioꝛi:hec aũt alteratio eſt digeſtio. Materie nãqꝫ debeſ alteratio ſicut diſcraſie ſanatio. ℂ Ampli⁹ ſublata cã tolliſ effectus cũ fulciaſ illa. Sꝫ putredo cõiter febris poniſ cã coniũcta

In iſagog. trac.ter.c. nãm rn.3 occ.ſani.& egritudis 3.techni. cõ.91.

ꝯuertibilr ipſam ꝯcomitans:qua ente moꝛbus exiſtit. Recedẽteqꝫ iuxta Joãnitiũ prouenit ſanitas. vñ Halr. Qñ ꝓhibebimus putrefactionẽ nõ gñabitur ab ipſa febris. Hãc aũt remouẽt digerentia:vt cibus potus:exercitis ꝛ medicine. ℂ Adbuc qñ ceſſat ebullitio in putredine ceſſat febris:ſ

I cū fumus putridus coꝛ nō petat. Sȝ mā digeſta ceſſat ebul litio alioqn nō eēt digeſta. ℭ Et. Illud qd̄ eſt motum a nā equatū ⁊ eūoni ꝑpatū nō cāt febꝛeȝ: cū ex victoria ⁊ inegli tate quā obtinet ſupꝛa nām cauſef: hoc aūt eſt qd̄ digeſtuȝ extat. ℭ Rurſus digō eſt cōplō a ꝓp:io ⁊ nāli caloꝛe ex cō traiacētibus paſſiuis. diīa. 50. Q aūt tale cū ſit dn̄atum nā febꝛē non cauſat oīo. ℭ Palin. deſtructo ſubō ⁊ accn̄s pe rimitur cū ipſius ſit eſſe ab illo. Sȝ mā digeſta tollif ſubm eius puta humoꝛ in quo fundabaf. vn̄ diīa poꝛi. Arabice. Alteratonē qdē vt facias ita getare putredinē ⁊ ſubām q̄ fuit an̄ putrefactionē ſit remanēs in coꝛpe: ꝑꝑ qd̄ Haly. vna

ȝ tecbni. cō. 92. Intētionuȝ curationis eſt mutatio humoꝛis donec quieſcat putrefactio. Itaqȝ mā digeſta febꝛē gn̄at nequaquam.

Ca. 6. eſt medium. **Oppoſitum** arguūt qda hꝰ ex febꝛiū ꝑ. Manēte ꝟtute adhuc digeſtiua valoꝝ qui pu

K treſcit iteriꝰ humoꝛ in talē alterationeȝ deuenit. Ex criſium

Colli'. 1. 2. ca. 11. cir. medium. et li. 1. c. 7. an̄ mediū Tra. 1. ca. 7. poſt me. Colli. c. 3. poſt me. ⁊ ca. 10. 2. afoꝛiſ. afo. 30.

ēt libꝛo cōſimilem aſſerūt ſeriem. ℭ Palin 4° pꝛima. Et an ſedimen laudabile eſt aliqd: niſi humoꝛ faciens egritudinē qui iam digeſtus eſt. Ex his qdē ſeriebus ⁊ alijs nō multū ad id ꝯcitātibus: volunt digōnem ēt bn̄e mā fieri febꝛem. ℭ Iidē cū ad cāe remotionē: effectus nō ꝑmaneat: ⁊ ſi per digōnē ceſſaret putredo febꝛē inducēs ipſa qeſceret: cū mā foꝛet digeſta. Sed in ſtatu ea eſt plene digeſta: ꝑ de criſi. ceſ ſabit igif febꝛis. Cuius ꝯriū experimur: cuȝ tūc ipſa eiuſqȝ accn̄tia intēdantur maxime. Circa. n. ſtatū ꝓnuntiatum eſt ab Hip. oīa intēſioꝛa ſynthomata exiſtere. ℭ Amplius mā q̄ digeſta ſupponif eſt putredo: hꝰ aūt eſt ꝑter nām ſibi in obediens ⁊ incoꝛruptibilis plene. Que v̄o talis febꝛeȝ va let continuare. Itaqȝ mā digeſta feb. em poteſt cauſare.

Propter pꝛimu qdē ſciendū: ꝙ mā febꝛis pu tride de qua ꝓncipaliꝰ ſermo eſt triplex. Una ſiqdē remota: vt humoꝛ ſeu repletio. Reli qua ꝓpꝛio vt putredinis minera. Tertia v̄o cauſa vere cō iuncta rōneȝ hn̄s efficientis: vt fuligo aut fumus putridus

L coꝛ petens imediate: diīa precedenti. Quid autem ſit dige ſtio differentia monſtrauit. 50. Quid aūt febꝛis. 87.

Propter ſcōm v̄o ſciendū: ꝙ aliqui dubitarūt ad vtrāqȝ partē in hoc queſito: Ipſumqȝ impꝛtractatuȝ cū ſponſione grandi relinquentes. Aut qꝛ eius videbaf expoſitio difficilis vel ꝓlixa. Uidenf tn̄ hi aliqn̄ inuere ꝙ mā digeſta ꝑfecte nō cauſet febꝛeȝ. Eo ꝙ expulſioni ꝯiūgatur imediate fere. Qd̄ tūc per accidēs vt apparebit exiſtit ſolū. ℭ Quidā v̄o apertius ꝓtulerunt motiueo ꝙ digeſtio faciat ceſſare putredinē febꝛis cauſati uam imediate mām digeſtā febꝛē nō inducere ꝑfecte. Qua litatē tn̄ aiunt quādā in mēbꝛis impꝛeſſam ex inde febꝛem facere. Qd̄ non valet foꝛtaſſe: neqȝ quātū ad pᵐ cum eoꝛuȝ motiuo vt monſtrabif ſubſequenter: neqȝ quo ad 2ᵐ: qꝛ ſic iam in oī foꝛet putrida cū ethica: cū ſe. putredinis ſubiectū habeat humoꝛē. Ethica v̄o mēbꝛū. Adhuc breuis quedaȝ

M paſſio nullam impꝛeſſionē facit in partē: cui poſt abſceſſuȝ

Tra. 1 ca. 6. in pn. ipſius opus ſit ꝓcurationem ſupereſſe. tertio tertia.

Propter tertium v̄o ſciendū ꝙ mā digeſtat vt putredo cui qdē dictuȝ ꝓpꝛiꝰ rōnē digōnis ameriꝰ cōpetere febꝛē pōt adhuc foue

Tra. 1. ca. 23. in ſi. reqȝ hoc idicaf 4° 2ª. ita nō ſit febꝛis ſublimatio cū apparitiōe digōnis ſicut nō ſit cū digōne apatis doloꝛ vehemēs: quod monſtraf: qꝛ quouſqȝ intētiones curatiue nō ſunt adimple te febꝛē remouentes ꝑmanebit ⁊ ipſa cū aliter ceſſare non poſſit: ſȝ mā digeſta intētiones curationis cuncte non ſunt cōplete. Sunt. n. tres. 11. de inge. putridoꝝ humoꝛū excre

Kap. 13. i medio. Kap. 9. in pꝛincipio. tio refrigeratio ⁊ ſemiputridoꝝ digō. vn̄. 3. pꝛactice dicimꝰ opoꝛtere in medela febꝛiū ex putredine tribus nempe vti. Pꝛimū eſt caloꝛis febꝛis extictio ac eius aduerſatio. 2ᵐ hu moꝛis putridi eūo: tertiuȝ v̄o ciboꝝ regimen ac potus ele ctio: qd̄ cibis ⁊ potibꝰ digeſtiuis ⁊ medicinis ꝑficif vt ꝯn̄r exponit. Due v̄o tn̄ tangunf in techni: alteratio. 73. ⁊ eūoꝛ

N vn̄ Haly. tertiā qdē tacet Gal. q̄ eſt ſe. curatio cū frigidis ⁊ hu. ꝑꝑ manifeſtationē eiꝰ: ⁊ qm̄ ipſiꝰ eſt ſermo in ꝯſeruatio ne ſanitatis. Bertoldus v̄o alemanus Haly. ſtimulus infe ſtus inqt ego dico ꝙ nō tacuit ſed in fine capli ꝓſeqtur vbi dicit: deide ſic venire ad eā q̄ facta eſt ab illa egritudinem: quē quidē gratis in q̄ȝmultis ꝑſatū ipugnat: quāuis is dēſ pueril i nōnullis: nō. n. factū ē ab egritudie plerūqȝ poſt ab ſciſionē febꝛis: nō ē aūt egritudo ea: cū illa iā ceſſauerit per eiꝰ cāe ceſſationē cū depēderet ab ea: veꝝ alia q̄daȝ diſcra ſia i mēbꝛis relicta: nōdū tn̄ ad multuȝ ipꝛeſſa vt habitualr ſit inſerta velut qn̄ ad ſeꝑationē ignis imenſi ⁊ diutini cali ditas in parietibꝰ eo amoto remanet aliquādiu: id aūt ꝑfe cte hꝛ ꝑ h ꝙ dꝛ: q̄cūqȝ v̄o q̄ſi ad eā q̄ adhuc ſit: in ipſo entē.

ll. 3. c. ca. Ibidem ſi. cō. Tecaꝰ.

Et ꝑ illud tādē manifeſtū v̄o ꝙ ipſarū diſcraſiaꝝ alteratio ſanatio eſt. ℭ Et. afo. 4. Apparet in egritudīs mālis ſana tione tria opoꝛtere ꝯſidere: puta digōnem: ſeq v̄o diſcretio nē. i. diuiſionē ⁊ deinceps eūonem: ſed in digōne vnū tn̄ oc currit: nō. n. in ipſa eſt eūo neqȝ diſcretio q̄ ad eūationē oꝛdi natur: eſt tn̄ diſcretio q̄dā q̄ eſt humoꝛis a ꝑtibꝰ qbꝰ adhe rebat ſeꝑatio. duplex itaqȝ eſt circa mām educēdam diſcre tio aut foꝛtaſſis triplex: ſi viſcoſoꝛū inciſio dicaf diſcretio: ꝑncipale nāqȝ digōnis eſt mām vnifoꝛmē ponere cum eius diuiſione vt nulluȝ apertis meatibus patiaf in expulſione obſtaculū. vnde poſt digeſtionē opȝ expulſioneȝ conſequi finalē. digeſtio igif ſola: non ſufficit: quare pꝛonoſticoꝛū. 2. Multotiēs egritudo iaȝ eſt digeſta ⁊ nō eſt proceſſio ſputi ſm̄ ꝙ opȝ: qd̄ virtutis ꝯtingit imbecillitate pectus mouen tis. vn̄ interioꝝ. 4. ſm̄ Hip. Quidā papligioꝛū digeſta ex puentes paꝝ vixerūt. ℭ Q ſi dicaf accn̄taliter his ꝯtinge re nō valet. Nā ſi mā fuerit digōnis dēm benignitatē ſoꝛti ta: ꝟtute ēt debili ente in nullū machinaref verſutū. ℭ Iti dem. Facta ſanie mā eſt digeſta: apparēs ꝓnoſticoꝝ ꝑ. naȝ ſanies ſit caloꝛe vincēte tandē nāliter: dīijs poꝛibus: ita vt iam ſit digeſta caloꝛe in ea obtinēte nāli: ſed ita diſpoſita ſe. inde lȝ minoꝛ educitur. vnde afoꝛiſ. 2°. Circa generationeȝ

Tecā. ſi. Tcō. 106 Colli' cō. afo. 21. in medio.

O

cā. 67. in medio Colli' c. 4. poſt ꝑn.

Colli' ca. ⁊ cō. 44.

P ſaniei ⁊c̄. ℭ Amp. firmaf qa febꝛium ꝑ. Putredo humoꝝ que eſt in vaſis: ſillis eſt ei que ſm̄ flegmones apata ⁊ alias puſtulas. Sed in apatibus per ſaniei digōnem facta febꝛis adhuc ꝑmanet: imo in qbuſdā intēditur eruptio ꝓnoſtico rum 2°. ℭ Rurſus in quo nō modica ꝑs ꝯtinetur ꝑter nām pōt inceptā alere febꝛē ⁊ pꝛopꝛie cū mēbꝛa ſint iam diſpoſi ta recipere. hꝰ v̄o eſt ſanies quātūcunqȝ a nā victamaȝ ⁊ in ipſa res adhuc preter nām cōſtat non parua. ꝓnoſti. appa rens febꝛiū pꝛimis ⁊ pharmacoꝝ. 5. ℭ Adhuc id in quo re manet ad nām inimicitia, hoꝛribilitas, inflāmatio ⁊ feroſi tas: pōt febꝛis habilitatē pꝛoducere: h aūt diligēter adurē ti in ſanie ſeu mā quātūcūqȝ digeſta ſunt reparata. nā ꝑ al terationē nō tollif a mā magis niſi ad expulſionē inobediē tia cū hꝰ digō non ſit aliud: ex qbus cōuincitur putredineȝ nō ſolū fientē: veꝝ ēt a digōne factam vt in diſſolutione ap parebit argutoꝝ febꝛē alere potenteȝ. ℭ Sed circa ꝑdicta

Alo'. 4. in pn. Kap. 5.

Te. cō. 9. vſqȝ ad ... cō. 63.

Cō. 46. ... Cap. ... Colli' ... 2. c. 5. ... medium.

Q dubitaf: qꝛ ex his ſaltem hꝛ ꝙ mā digeſta febꝛis ⁊ accn̄tia debeāt mitigari: cū vtcūqȝ fuerit a nā dn̄ata cuius equideȝ ꝯriū expimur. ℭ Dōm ꝙ hec mitigari hn̄t ꝓpter māe vt ar guitur digōnē. Q aūt intēdaf aut ꝓpter coꝛpis euenit ha bilitatē ac magis ꝑꝑ nāe impetuȝ ad excretionem māe. vn̄ de accidēti. 5. Febꝛis cauſonica rigoꝛe accn̄te: qꝛ mā hꝰ fe bꝛis cholere rubea exn̄s: dum foꝛtius mouetur augmenta tur ⁊ magis accendif: ⁊ nullo mō recedit niſi cholicus vo mitus ſiue egeſtio aut nimis ꝯtigerit ſudoꝛ. Et afo. 2ª. Qui buſcunqȝ criſis ſit his nox difficilis poꝛtabiliſqȝ an̄ poꝛiᵐ. Cōmētatoꝛ qdē: ſit aūt nā diſſerntē ab innatiuis nocitiua ⁊ ad excretionē pꝛeparante. Aialis enim virtus ſm̄ ſtatus fatigatur q̄ȝmultū: ⁊ ſi vitalis ꝑmaneat foꝛtis ⁊ naturalis.

Ca. 5 poſt pꝛincipium.

Afoꝛ. ... Colli' ... afo. 13. ... pn. 2. ... hac.

Propter quartuȝ v̄o dōȝ. ad pᵐ ꝙ ꝑ digōnē nō tollif diſaria putredis eē: qd̄. n. putridū extat nunqȝ vt ita pōt iputridū foꝛe ac nāe

A le.ſed digō remouet a putredine q̃litates excellinas actua liter v̄tuti rebelles expulſiue:ſi.n.fuerit calid iſridat.ſi hūi da ſiccaſ ⁊ eꝯ.ſi aūt ſbtilis igroſſaſ ⁊ eꝯ.Incidiſ ēt q̃ viſco ſa in techni.nō tñ pōt ab ipſa bitū repellere ēt cū actu ſuſce ptiuo ꝑcipue ad febrē diſpoſito ente.℄ Aūt dōm ꝙ putre do eſt duplex.vna q̄dē fiens.altera v̄o facta.11.de ige. Al teratio ſiq̄dē facit ceſſare putredinē fiētē:nō aūt factā:corri git.n.⁊ ꝯterminat cām añtē ne ponaſ ſub ꝯiuncta. Sciās tñ ꝙ putredo ꝓprius dr̄ q̄ eſt in fieri ⁊ nō q̄ in facto eſſe: cū ipſa ſit ſm̄ Ar.corruptio ⁊ Gal.trāſmutatio.diia prior:ıg rē in fieri ⁊ nō in facto eē ꝓnūtiāt:putredo aūt facta ⁊ am plius fiens vt ꝓbatū nata eſt febrē in eē cāre inceptāq̄ꝫ ꝑci pue.℄ Ad aliud dōm ꝙ putredis minera nō eſt cā febris vere ꝯiūcta ſꝫ fuligo putrida cor petēs imediate:vt diia vi ſum preeūte.vñ dicētes putredinē cām ſore febri vnitam ⁊ ꝯuertibilē duas ſolū ipſius ponūt cās:cum tñ ſint tres ex ꝑi ſe:one quidē māles magis ceu ꝑorees:⁊ vna efficiēs ſicut fu

B mus putridus a putredis minera realr̄ alius exñs:vt ſpūs a ſanguine ex q̄ gñaſ:⁊ h̄ plures vndiq̄ꝫ moderni medico rū obſeſſi ſteterūt formidātes idē ꝯ Ar.māle ponere ꝑm̄ ⁊ efficiēs:eo ꝙ in techni putāt humorē cām dici febris effi ciētē:qd̄ nō eſt:ſꝫ fuligo vocata ab eodē iā aliud facta vt vi ſum diia.87.⁊ ꝑus:quātum ēt cibi:medicine ⁊ alia poſſint de benignitate ꝓſtare putredini:dudū appuit.℄ Ad aliud dōm ꝙ ebullitio nō ceſſat viſqueq̄ꝫ ⁊ oppoſitio quā hꝫ pu tredo ad nām vt tactū ⁊ maxie cū ſepi⁹ ac veri⁹ putredo ex tet in fieri.℄ Ad aliud qd dōm ꝑ ꝑm̄ appuit:ex eadē.n.ꝑtē ditur radice.℄ Ad aliō dōꝫ ꝙ ſermo i radice ille de digō ne ſit in iuuatiuo:hic autē de ipſa in nocitiuo eſt rō.℄ Ad aliud dōm ꝙ putredo pōt dupl̄r accipi:⁊ ꝓ q̄litate magis ac ꝓ corpe:⁊ putredo q̄ nō eſt accñs ſꝫ ſubō nullo egens

C alio ſubō.℄ Alteri⁹ ēt ꝑtis auctitates idncte putredinē ꝑtē dunt magis fiētē q̄ꝫ factā de q̄ nulli extat du^m febrē cāre:q̄ re ēt in ſtatu in putredie facta febris ⁊ q̄ ei⁹ itēdant appuit.

℄ Differentia.CLXI.

Q Uod in morbi ꝑncipio competat eūo vi:q̄ꝛ Hip. In choantibus morbis ſiq̄d vi mouendū moue. Vñ Cōmen. Melius in ꝑncipiis eūare vt mi nor mā facta facilius nā poſſit digerere.℄ Iſidē.8.⁊.13.de inge. Iubetur in ꝑn°eūandum.℄ Adhuc ꝑcipiūt fere me dicoꝝ oēs in febribus ſanguinis:viſq̄ꝫ ab lypothomiā eus euādū:iubēt ēt in apoplia:ſq̄nātia ⁊ talibus mor diſarias eūare.℄ Eti.eūandū illo tp̄e q̄ v̄tus eſt fortior:cū ipſa eūo ne ꝑturbeſ ita vt maior idicatio in eūando ſumaſ a virtute aſo.ꝑ°.Id autē eſt a ꝑn° cum nōdū fuerit pugna morbi de bilitata nā.℄ Eti.ꝙ ꝓhibeaſ eūo in ꝑn° id ex idigōne ac

D cidit m.ie:ꝑꝑ qd̄ Hipp.ꝑcepit digeſta medicari ⁊ eūari ma tura:ſed q̄dā māe in ꝑn° ēt ſunt digeſte ſicut plures ſangui nee in ſtomacho natantes ⁊ fortaſſis cholerice furioſe cuꝫ non habeant aliq̄d prohibens eas moueri vt in ſequētib⁹ oſtendetur:in principio itaq̄ꝫ eſt euacuandum.

In contrarium qm̄ Hip.ꝑcipit pepana phar macare ⁊ mouere nō cruda ne q̄ i ꝑncipiis ⁊c̄.℄ Eti. Qui eūat māꝫ idigeſtā ⁊ ꝑcipue cū ſu erit ad ōpa collecta nihil eūat de mā ſꝫ deſtruit loca ſana egritudini reſiſtētia.re.a.aſo.q̄rtiore criſim ꝑ.℄ Pallin.2. re.a. In pleureſi q̄ vt multū ſit ex ſanguine cholico venā ꝑ cipit incidi cū dolor aſcēderit i ſpatulas:tunc aūt paſſio iaꝫ in augmētū vi ꝯſtare.℄ Rurſus.9.de ige. Iuuenē certato rē febrientē ſynocha putrida ꝑcipit in.8.hora ꝫ^a noctis ſto maris:ſꝫ febris vi iā ꝑn^m ptranſiſſe cuꝫ plm̄ termineſ in 4°. criſim.3.⁊.4.ꝑ°.℄ Adhuc digeſtio humoris eſt habilita tio vt nā expellaſ de facili:ſicut oſtēſum.diia.40.Sꝫ in ꝑn. nōduꝫ pōt tp̄is breuitate huiꝰ habilitatio cadere:vt.n.fiat laudabile iudiciū opꝫ digōnē diuiſionē ⁊ excretionē ꝑceſ ſiſſe:aſo.4.℄ Iſidē. Primo 4° enumeratis ꝑmiis morbis

diſ:debes ſcire ꝙ dū iſte timenſ egritudines ⁊ nōdū in eas ceciderint plus ſecure cōceditur eis minutio:⁊ q̄n in ipſas ceciderit i eaꝝ ꝑncipiis penitus ſto' dimittaſ:q̄ꝛ humores ſubtiliat ⁊ eos ꝑ corpus fluere facit ⁊ ſanguini cōmiſcet eos ſano:⁊ eſt ēt q̄n nihil ex eo qd̄ opꝫ eūaſ.℄ Amp.ars ⁊ me dicus imittanſ nām:ſed ea nō eūat i ꝑncipio ꝑꝑ māe in ela borationem.in ꝑncipio igitur non eſt euacuādū ſed fortaſ ſis in ſtatu magis quando materia fuerit digeſta. Cap.10 circa ꝑn.

E

Propter primū v̄o ſciendū ꝙ qd ſit eūo:⁊quot ēt dr̄ modis:diia oñdeſ.164. Eūo ſiq̄dē h̄ accipiſ cōiter pro omni eductione ſiue ſit ſan guinis abundātiis cū aliis hu.ſeu vnius determinati.Sci tum eſt ēt qd ſit ⁊ quot modis ſumaſ ꝑn^m diia.106.⁊.107. qd̄ ꝓut eſt vnū de morbi tēporibus ſuſcipitur in queſito.

Propter ſcdm v̄o ſciendū colliꝫ.7.Scribi ꝙ di geſtione facta cōpetit expulſio: ſed q̄n nō apparet digō tunc diſſenſio repiſ inter medicos: q̄ꝛ Gal.⁊ medicorū ps maior dicūt mime nos purgare de bere mā exñte indigeſta niſi egritudo fuerit in vltimo acui tatis.⁊ ſubdiſ poſt q̄dā ꝙ in febribus flegmaticis ⁊ melā cholicis. Raſis in eaꝝ purgat ꝑn°:⁊ erat ipſius opinio pe nitus Gal.tñ dicit ꝯtrium manifeſte:vt ꝙ minime debem⁹ in ꝑn° febriūꝫ melancholicaꝝ purgare. Et illud id idem in epl̄a ſcribitur ad Glauconē. Et illud eſt:q̄ꝛ finis harū egri tudinum eſt ſecurus:nec expectaſ digeſtio mala. Eſt autē ſeries ad Glauconē tentanti:mox a ꝑn.neq̄ꝫ medicamē ali quod dee tentere:neq̄ꝫ purgationē vel detractionē ventris aut ſanguinis facias niſi forte videris nimiā ſanguis abun dātiā fore:tuncq̄ꝫ de brachio flobothoma ſiniſtro. Q̄n aūt videris manifeſte cāe digōnis ſigna:dabis purgatoriū tūc medicum educēs nō ſemel:veꝝ quotiens putaueris ꝯueni re. Poſt hec q̄dē diebus interiectis paucis tyriacā diateſſe ron accipere ſuademus ⁊ alia talia:ex q̄bus ꝓbatū nobis eſt oībus:id qd̄ opiū quirinalcuꝫ recipit:ꝙ ſi mox a ꝑn°:ta le q̄d his dederis obeſt q̄ꝫ maxime.nā ex vna quartana du as facies:ac ex duabus tres:aut ex leui fortiorē:⁊ i pericu lum hoīem deducēs facies vt nō viuat. Demum v̄o ſermo ꝯtinuaſ aueroiſticus:ſed flegmatica eſt male determinatio nis:⁊ ꝑꝑ hoc neceūm exiſtit vt infirmus euacueſ preter ꝙ expectetur perfecta digeſtio:⁊ ideo medicus dꝫ prius inci pere a ſubtiliatiuis ⁊ inciſiuis per hebdomadam vnā quo peracto incipiendum pharmacare:quid autem de hoc ſen tiendum tertio monſtrabitur dicendorum. Cap.9. poſt me.

F

Tra.1.ca. 4.cir.ꝑn.

G

Propter tertium v̄o ꝑnitus v̄tes apiaſ q̄n ti:⁊ deiceps gr̄a hui⁹ oſtē do an i horis ſit aliis eūandū vel ſilēdū oīno.℄ Propter ꝑm̄ q̄dē hō ſciēdū ꝙ eūo 2^x exiſtit. vna q̄dē eradicatiua ⁊ perfe cta qua totalr̄ peccans mā exhibiſ a corpe. Reliqua v̄o mi noratiua impfecta ꝑ quā aliq̄d eūaſ māe:vt nā potētior tā deꝫ reddaſ ſup reſiduo.vñ.11.de inge. alleuiata.n.eūone q̄ diſpēſat corpa nā:⁊ deponēs qd̄ aggrauat ipſaꝫ velut onus aliqd̄ oñabiſ reliq̄ facile:⁊ digeret qd̄ digeri pōt ac excer net qd̄ poterit excerni:qd̄ ēt appet ex ꝑ 4°.⁊ 14°3°.℄ Dei ceps vtriq̄ꝫ ad q̄ſitū magis dōm ꝙ egritudo cui de ſe debeſ eūo aut eſt vt de ipſa ſpes hēaſ ſalutis aut nūme:imo ſigna iam mortis apparēt future in qua q̄dē nō opꝫ.11.de inge.⁊ ꝑ°⁊ 2° aſo.eūare:ac velut medicinare neq̄ꝫ in ꝑn.neq̄ꝫ in tp̄e alio:nō.n.opꝫ in non victuris conari ſed futura ꝑdicere:⁊ ita ide recedē cū in talib⁹ vanū ſit detrahi ab idiotis ꝑ ea q̄ ſenāt multos auxilia.medici tñ q̄nq̄ꝫ ne defectus appeat i arte aut artifice conanſ circa tales practicare:vt ēt apople ticos ſpaſmatos ex inanitione irrecupabilr̄ ſyncopatos ⁊ ptiſicos pfectos:cū ꝑdictione tñ appens de inge.ꝑoē.vnde Meſ.de apoplia. Ut nō appareat ex ꝑte opantis defectus conaberis a ꝑn°.māꝫ ſubtrahē iq̄ātū poſe. Si aūt morb⁹ extat de q̄ ſpes hēaſ ſalutis:aut ipſius q̄dē mā colligiſ ad vnū locū vel in oēs ſeu plures ſpgiſ corporis ptes. Primū Cap.15. poſt me.

H

Ca.10.circa te medtū.

Tra.3.ca. 14.circa me. Cap. Cō.aſo.8. tur.Aucꝫ. Cō.aſoris. 14.in me.

I ſiqdē dupl'r:qꝛ hꝫ mā vel eſt in fluxu tota vt aggregeť illo
cū aut iā pro magna coaceruata exiſtit in eo parte:vt cāns
apa qḋ eſt egritudo fiēs ꝑti3.v3.iā facta ꝛ ƀ3 ꝑtē futurā.13.
Diſ.1 c.1. de inge.Si aūt eſt in fieri ꝓpꝛieq3 qñ ipſi⁹ ma extiterit ſan/
guinea:fueritq3 ꝑ viā reumatis ibi eūo debeť ēt in ꝓn.ma
gis eradicatiua:dū v̄tus ꝛ alia ei ꝯſentiāt ꝓportionabilia.
C3.afoꝛi. afo.1.Qñ.n.mā ſanguis i quē locū defluit vt in flonē colli/
23.in fine. gať ea eūata vel oino qetať futuꝝ apa ſeu modicū ꝑmane/
bit ipſius:qḋ ēt in mā pōt ꝯtigere cholica cū ꝑ hūc ꝯtingat
apa fieri modū.℄ Si aūt mā fuerit pro maioꝛi ꝑte in loco
coaceruata ꝛ egritudo ƀm ꝑtē facta:tūc eidem minoꝛatiua
Coll'r diſ. debeť eūo ſolū.13.de ige.ꝛ in techni apparēs:eūam⁹.n.to
1.c.2.ꝛ de tū nō ſolū in plectoꝛica diſpōne:ſed ꝛ ꝑꝑ magnitudinē paſ/
2.c.3.i ꝓn. ſionis ꝯſiſtētē ēt in toto coꝛpe humoꝝ cōmoderatiōe:doloꝛ
ꝛ di.3.c.1. eni ꝛ caloꝛ flegminātis ꝑtis cāe reumatis ſūt ꝛ ſi ſine ſup/
lib.3.tec. fluitate coꝛpus extiterit:hac.n.eūone mā alleuiatur ſupreſi
cō.155. duo.ſil'r euitať timoꝛe rupture añ ipſi⁹ maturationē3.vñ ꝑ
K 4ª.Qui hꝫ apa minuēdus ē qñ timeť ne apiať añq3 matu
Ca.20.cir reť:l3 nō idiguerit ꝛ nō fuerit ei multi^{do}:eūo v̄o ſibi nō de/
ca ꝓn. beť eradicatiua.vñ vt tactū re.a.4.Quicūq3 flegminātia i
Tec.c.18. ꝓn⁹ egritudinū:noꝛ conanť ſoluere foꝛti pharmacia:ꝛ ce/
teri qdē ꝛ flegminātis nihil aufert : neq3.n.remittiť cruda
exñs paſſio:l3 reſiſtētia egritudini ꝛ ſana colliquāt:q̄re.A.
ꝑ 4ª.Cū humoꝛ fuerit in vno mēbro cōprehēſus nullo mō
Cap.3.añ moueať donec matureť ꝛ eſſentiā hēat ꝑpataꝫ. Sil'e.n.fiet
mediū. ceu ſiqs arboꝛē conareť euellere a terra ꝑus lateral'r in ſe/
paratā:neceſſe qdē ſit vel frāgi ipſam aut non euellere niſi
cū grādi terre diſruptione:ꝛ ita nō ſit in ꝓn⁹ eūare ſ3 in ſta/
tu dūmō nō eūet nā.℄ Si aūt mā ꝑ plures aut oēs coꝛpis
extiterit ꝑtes diſpſa tūc vel egritudinē ꝯſtituit chꝛonicā aut
acutā:ſiqdē lōgā ceu ex ſtate ꝯtingentē ꝛ melia aut coꝛpus
erit repletū inanitū vel mediū:tunc nō opus ſit eūare vt ſic
L mō quoq3 qḋ foꝛſan ſenſit iuxta iducta Gal'.ad Glauconē:
M⁹ ſcdo niſi foꝛtaſſis timereť apa ex caſu vel ꝑcuſſiōe.Si aūt fuerit
mediū ꝛ ꝓpꝛie repletū eget eūone in ꝓn⁹ minoꝛatiua vt nā
ꝯfoꝛteť ſup reſidua taꝫ ꝑ educ^{nem} ſang.vt appꝑuit.11.ꝛ.13.de
inge.q3 ēt ꝑ pharmacū ſuo mō.Almāſoꝛ.n.10.docet mino
Cap.7.ꝛ ratiue in fe.fridis eūare in caꝑ exoꝛdio.vñ.4.ꝑª de fe.ſtati
ſeqūētib⁹ ca.Ego nō diligo expectationē digōnis ꝛ lenificatiōis cum
Tra.2.ca. eis q̄ diximꝰ ꝑus:imo opꝫ vt eūeť aliqd ꝛ expecteť in reliq̄
53.ꝑ⁹ ꝓn. viſqueq̄ digerať:q ꝛ medicinā de turbith exhibēt ꝯſtructā
Ca.159.añ ex eo ꝛ ꝗingib.ꝛ ꝗuccharo pulueriꝗatis.In cura ſiqdē q̄rta/
mediū. ne ibidē ſpēs qrtane hñt indicia in qb⁹ cōicāt:oēs.n.i ꝓn⁹
minuunť.Subdiť ēt poſt aliq:ſi opꝫ eūeť a ꝓn⁹ de hu.faciē
te febꝛē aliqd ad alleuiādū ꝛ mūdificādū:hꝫ aūt eūo faciē
da eſt ꝑua ꝛ cū debili me^{na} leniter eūando:nō aūt cum foꝛti
eradicādo vt ſubtile eūeť ꝛ groſſu3 remaneat iſixū indige/
ſtu3:ita.n.nō eūať aliqd de mā ſ3 potius ſana debilitantur
loca egritudini reſiſtētia:ꝛ ꝑcipue cum mā fuerit groſſa cō
M pacta.℄ Si āt mā nō fuerit chꝛonica tunc aut erit vehemē
tis acuitatis:qꝛ furioſe aut al'r ſiqdē ꝑus vel erit cholerica
ſeu ſanguinea.De nāq3 māe vñr furioſe qñq3 reddi aut rō/
ne q̄litatꝫ:vt cholerica.vel quantitatis ſicut ſanguis exube
rās oino.Interdū ēt dꝛ egritudo furioſa rōne loci cū mā q̄/
cūq3 fuerit in loco collecta qua nobilis ipediať actus.Sic
itaq3 3' pōt dici egritudo furioſa ꝓpꝛie qdeꝫ ceu cholerica.
ꝑ⁹ afo.cō. Illa.n.apud Gal.eſt q̄ ad modū aialium ad coitu3 moueť
afo.22.in furiētiū repentine ſui ſubtilitate ac caliditate effrenis.Cōiter
ꝓncipio. ſanguis qdē mā dꝛ furioſa:ꝓpꝛie v̄o ꝛ ſilitudinarie dici
pōt rōne loci nobilis aut multi ſenſus vbi ꝯtineť vt mā cau
ſans in cerebꝛo apoplia3 aut in gula ſqnātiā vel in iteſtinis
iliacā ſeu colicā doloꝛe vehemētiſſimo q̄ furioſa ꝓpꝛie i ꝓn⁹
vbi ſupꝛa eſt eūanda:iuxta Hip.ꝛ alios ēt eradicatiue vt timoꝛe mo/
ꝑmediate. bilitatis ꝛ furie ipſi⁹ ne in coꝛ traſlata iterimat extēplo:aut
in aliqd cōprincipaliū collecta mēbꝛoꝝ inducat apa:tu3 ēt
qꝛ ſubtilis mobilis.q.digeſta exiſtit ꝛ parata eductioni : ꝑ
paꝝ.n.ꝑticipat diſpōnib⁹ ꝓhibētib⁹ hūoꝛis indigēne ipſi⁹

eductionē.vñ criſiū ꝑ.In his ſolū rōnabil'r qs ƀm ꝓn⁹ vteť ꝓꝛ
pharmacia coopatione hñs ad attractionis facilitatē ſup/ Ca 9.ꝛ 2.
abūdātiū hu.motus.Et col.7.hu.acutiſſimi extāt ſubtiles: C2.a.ꝛ't
qꝛ ibi nō eſt groſſities neq3 viſcoſitas q̄ medicine ꝓhibeāt medium.
opōnē laxatiue:ſ3 cū pharmaca ſolutiua ſint cal'a vt dicunt
ꝛ ſicca:q̄ aūt talia mām incitāt magis ad furiā.℄ Dōm ꝙ
ƀ ſolūmō nocu^{m} inducūt:qꝛ ſuis q̄ itatib⁹ ꝓnūs excedūt:fe
bꝛē icitāt:mām exagitāt in fieri:ſed illud pōt remoueri mi/
ſcēdo cū eis frigida ꝛ hu.ſicut cū ſcamonea myrabolanos
citrinos ſuccū granatoꝝ ſyracoſt ſyraſoꝛb:ꝛ q̄ taliū. Cōfe/
runt aūt in facto eſſe nō parū ant alleuiari coꝝ ꝑuā exhibē
do quātitatē:vel cū medicis hñdictis fridis mollib⁹ educē
do ceu lenitiua ꝛ lubꝛificatiua nota.Siqde3 mā fuerit ſan/
guinea ſiue fouēs quātitate ſupflua mox opꝰ:ſit ipſa3 a ꝓn.
eūare:ita ꝙ nō paꝝ viſq3 ad ſyncopi3 ducere ceu fere oēs cō
cedūt medicoꝝ.164.Et merito:tū qꝛ i ſanguine nō expecta Tra.2.ca.
tur vt in alns digō.vñ 4⁹ ꝑª.flomia qñ eſt intētio ſana non 2.poſt me.
eſt in gñe illi⁹ de quo expectať digō expectatione q̄ eſt in ſo O
lutiuis:ꝛ nō expectať ipſa niſi in hu.alus:tu3 qm̄ timoꝛ eſt
ipſi⁹ ne in loca ꝓncipalioꝛa decurrat ſuffocatione calorē ex
tiguēdo ꝯfeſti3 inatu3:vel crepenť vaſa.afo.1.ꝛ in de bona
bitudine.Iſta tū noſce eūo i ꝓn⁹ facta eradicatiue nō q̄cūq3 Cō afo.3.
ſynthoc^{a} magis q3 vi extat nāe.ſiās nāq3 eſt cibationi facte in med o
in nō ſua hoꝛa:puta in ꝑoxiſmis qñ caſus timeť v̄tutis.4⁹ Iuxta ſi.
ꝑª.Utrobiq3.n.ſit ne v̄tus ſuccūbat in laboꝛe fatigata pro Ca.8 ꝑ.
pꝛie futuro.℄ Si v̄o mā non fuerit vehemētis acuitatis vt
ꝙ infra ꝑmā 4^{am} vel ſeptimā terminetur ſ3 acuta ſimpl'r ꝛ
nō furioſa qeſcēs:danſq3 nāe ſpatiū ad digōnē ꝛ ſecura3 ꝙ
v̄tus viſq3 ad maturitatis hoꝛā ꝑduret:tūc ſufficit eūo ſi coꝛ
pus nō fuerit inanitū in ꝓn⁹ minoꝛatiua vt nā exonerata in
citeť ſupreſiduū ꝛ nō eradicatiua:cū nōdū ſit digeſta neq3
ſubtilis agitabilis aut ſanguinea valde:qḋ ex ſermonibus P
apparet in de ige.ꝑinductis:ꝛ in techni.vñ ꝑ 4ª. In febꝛe Cap.2.ꝛ
ſanguinea neċe eſt vt eūo ſiat cū minutiōe nō ſupflua in ꝓn⁹ ꝛ e medi.
i.minoꝛatiua ꝛ ſupflua qñ affuerit fe.maturatio q̄ multo/
tiēs remoueť in hoꝛa flomie.Si v̄o mā fuerit talis cholica
ſili mō vt ſanguinē opꝫ eūare:vt.10.Alm.appet vt i tertia/ Ca.5 ꝛ. ꝑ
na ꝛ cauſone doceť in ꝓn⁹ leuiter eūare quē ꝛ Halya.comi 2.p.a.c.10
tať:q̄re.A.Opꝫ vt tu ꝓperes i ꝓmis ꝛ lenias lenitate q̄dā. Tra.1.ca.
Et de tertiana inqt notha.de ſolutiuis in ꝓncipijs ſint ea q̄ 2.9 cir.ꝓn.
ſunt ꝓpinqoꝛa eq̄litati.vñ Auer.Egri^{tas} q̄ nō ſunt acute.ſ. Cap 4.in
valde ꝛ fuerit ex hu.ſubtilib⁹ ſic eſt v̄a tertiana q̄ nō ꝑtrāſit medio.
vltra 7^{m} poꝛt^{m} diē.A.ꝙ expectare debemꝰ digōnē eo ꝙ di ꝛ coll'3.c.
geſtio ē hu.ſbtilis igroſſatio.igiť appet ꝙ i ꝓn⁹ cōpetit eūo 9.poſt me.
minoꝛatiua ſi mā nō ſit acutiſſima:ſi aūt fuerit tūc eradicati/
ua.℄ Propter 2^{m} hꝫ ſciē^{m} ꝙ i aug^{to} nō cōpetit eūo ſaltē era
dicatiua:qꝛ foꝛte mā furioſa iādudū ꝑnitiē itulilſſet:eſt ēt tē
mā in ꝑte iā iſerta ꝛ v̄tus ipugnata.Minoꝛatiua tū pōt cō/
petere ꝛ ꝓpꝛie i egritudib⁹ lōgis i qb⁹ qdē q̄ti oi tpe ꝑti3 oꝫ
digerere ꝛ ƀm partē eūare vt nā nō permaneat aggrauata.
℄ In ſtatu q3 attēdēdū:qm̄ ſi mā fuerit digeſta vincēte nā: Q
tūc nihil arte opandū ſed totū nāe cōmittendum.vñ afo.1. Alex.10.
Que iudicanť ꝛ q̄ iudicata ſunt ꝛc̄.Et 2ᵒ ꝑcipiť meli⁹ foꝛe i Almanſoꝛ.
ſtatu ſilētiū hꝛe inuenis ſtatū vincētis nāe cū talis ſit vt mul
tū:iuxta illō afo.2.Scimꝰ ꝙ egrotātiū q ſaluanť plēs ſunt Cō.afo.13
moꝛiētib⁹ ꝑterq3 niſi qñ peſtilētioſa fuerit conſtō.Si v̄o nā in fine.
fuerit ipotēs mām in ſtatu digeſtā educēꝫ:tūc opꝫ medicum
ipſi⁹ defectū ſupplēdo illa3 eūare.Uñ moꝛ ſubdit:que opꝫ Afo.21.2
agē viſcūq3 repit nā ꝛ reliq̄:ꝛ.4.ꝑª.Si hūoꝛ nō eſt digeſtus ꝑticule.
nō moueas niſi i ꝓn⁹:apō ſtatū v̄o nō moueas aliqd donec Tra 2.ca.
vicat nā ꝛ digerat:ꝛ ſi ipſa nō mouet:mouetur hoꝛa motus 2.ꝑ.hanc.
ei⁹:ꝛ ſi ea mouet aut mouit tūc dimitte ipſa3 ꝛ opōnē eius.
℄ In declinatiōe aūt ſili mō qñ ꝑfecte ſuccedit criſi in ſtatu
facte nō eſt eūandū arte cū nā ſufficienter eūauerit qḋ eſt ꝯ
cōiter practicātes volētes oēs cōualeſcētes eūare ſperātes
inde ſuſcipe amplioꝛa:ita vt ꝛ oēm actū ꝛ criſim nāe faciāt
ſcōplete.Ueri.n.ꝯualeſcētes eūone nō egēt cū eis infit ſan.

paucita

A

paucꝰ ⁊ bonꝰ. Non veri aũt bis hñtes oppoſite.dña.130. Si autẽ diminute opꝫ qᷣ deficit ex ipſius opere perficere. ℭ Noſcite ꝙ ſic in pnᵒcipis morbi competit ꝑus eductio ⁊ ꝯñr in ſtatu:ita tpe veris ⁊ autũni demũ:vt demſant ꝗ pur gatiõis ſtudiũ appetunt tpe vernum ⁊ autumni apcius.

Propter quartũ qdẽ ad ꝓᵐ dõm eũonez mi noratiuã ꝯceſſaꝫ fore i pnᵒ quã itellexit in initio Hip.non aũt eradicatiuã niſi mã fue rit acuitatis multe:qᷣ ide rariꝰ ẽꝫ Hip.accidit. ℭ Ad aliõ dõꝫ ꝙ Gal.audire de eũone minoratiua eſt:nõ ãt eſt radi catiua. ℭ Ad aliud ſilr appet q: talis mã dr ſilr furioſare ſilr ad aliõ noie furioſitans extẽſo pñt eqdẽ huiꝰ furioſe nũcupari egritudies. ℭ Ad aliõ dõꝫ ꝙ lꝫ vtꝰ ſit fortꝭ i pnᵒ nõdũ exiſtit. ℭ Ad aliõ qd ſilr dõꝫ iã viſũ. ℭ Alteriꝰ ptis ĩducta ſilr ſuis ꝓcedũt vys. Ad quoꝝ qdẽ ꝓᵐ ⁊ 2ᵐ dõm ꝙ eũone ꝑfecta eũanda eſt mã iã digeſta ⁊ nõ ꝑus qñ nõ eũat nã. ℭ Ad aliõ dõꝫ ꝙ Hip.ꝑ curauit pleureſim cura tẽtati ua magis ꝗ̃ vẽ cũ calefactoriis incipiẽdo: vel ꝙ egritudo

B

adhuc eſt in pnᵒ qñ dolor aſcẽdit in coſtas ⁊ ꝓprie qñ ipſa fuerit tpis lõgioris curã trahẽs ide:nũc eũat in pnᵒ ꝑncipiã te:ac añ ſi ꝑpẽdat meliꝰ. ℭ Ad aliõ dõꝫ ꝙ Gal.mor a pnᵒ iuuenẽ flõmaſſet niſi fuiſſent alij medici:ꝗꝛ qdã fieri iube bãt:qdã vo inhibebãt. ℭ Ad aliud ſilr appet per ꝑdicta. ℭ Ad aliud qd dõm appet dña.168. Aut dõꝫ ꝙ. A.nõ ſim plr negat flõmãdũ eẽ:ſꝫ qᷣ non eſt adeo tutũ cũ qs cecide rit in egritudies ſic ꝑus:⁊ id ſentit.4.ꝓᵃ. Qñ.n.poſtponit flõmia apõ pnᵐ egritudis nõ eſt ei itẽtio ⁊ fortaſſe iterficit ꝑ aduẽtũ debilitatis vtutis:⁊ iõ cõſulit vt ſuſpẽdat flõmia

Tra.2.co. 30ᵃ.mac.

inq̃ᵐ ſit poſe:vl q: i egritu ꝑdict eẽ ſãguis ſubtilis paucꝰ bonꝰ:⁊ hu.praui ebulliẽtes ꝑ egriᵐ vl crudi vehemẽtio ribꝰ. Crudi hu.exeũtes añq̃ꝫ icipiãt gnãre morbos caute ſũt eũandi. Jã ꝯ̃o febriẽtes nulloᵒ.vñ timẽdũ ne flõᵃ bonũ ſar.rapiat ⁊ ꝑuũ omittat. Aut negat tẽ eũonẽ eradicatiuã nõ aũt miorariuã. ℭ Ad aliõ dõm ꝙ nõ cõpetit eũo eradi catiua niſi mã digeſta dũmõ furioſa fuerit minime. ℭ Ad

C

aliud qdẽ dõꝫ:vt dña.149.notat. ℭ Dña. CLXII.

Quod euacuatio cãe cõperat ꝯiũ cte ſoluꝫ oñdit: qm ipa ei debet qᷣ egritudinẽ cãt.pp.n.cauſa tiuũ egriⁿⁱˢ eũo admiſtrat.ꝟ vo cã extat ꝯiun cta. ℭ Rurſus i techni. Opꝫ aſcidẽ vnã quãqꝫ cãꝝ efficiẽtiũ:hꝫ aũt cã eſt ꝯiuncta ꝑ ſe:nãqꝫ egritudinem cauſat. ℭ Eti. Egritudo nõ ceſſat: niſi cãe ipſius abſciſiõe

Li.3.c.6.9.

imediate q̃lis quidez in coniuncta:qᷣ cura enfraſis ſignat ex techni. Competit ergo eũo coniuncte tñ cauſe.

Li.3.tec. co.134.

In oppoſitum vt ꝙ añti ſolum monſtrat:qm cum cã cõiuncta ſit in ſtatu vl vel paroxiſmo potior:tũc ei qdem deberet eũo cuius falſi tas dña appebit ꝯñti. ℭ Palin. Eũo ſit ad ꝑſeruationẽ:ſꝫ talis debet cãe añti:qᷣ oñdit ex techni de ꝑ cuſtodia egri

Li.3.c.c.

tudinis ſiẽde:itaqꝫ eũo cãe añti debetur ⁊ non coniuncte.

Propter primũ qdẽ ſcieᵐ ꝙ qd ſit eũo: qdqꝫ purgatio ⁊ q̃uo differãt ⁊ q̃

D

lit ꝯueniãt:vñ videbit.164. Hic eũo ẽt cõit accipit ꝓ q̃ cũqꝫ hũoris eductiõe ſiue hũoꝝ peccãtiũ q̃lit vel q̃titate.

Propter ſecundum vo ſciẽdum ꝙ aliqui ex argutis ꝓmoti di xerunt euacuationem competere ſolum añti cãe ⁊ non cõ iuncte:quorum defectus monſtrabitur ex dicendis.

Propter tertiũ qdẽ dõm ꝙ eũo ꝑncipalr de bet cãe añti:ꝯñr vo cõiuncte ſiue putredis minere.⁊ 3ᵒ vẽ dicte ꝯiũcte vt fuligini ſeu fu mo putrido:qᷣ oñdit:qm eũo cõpetit ꝓ ⁊ ꝑ ſe ꝓcedẽti cãe nõ ꝑmiſſa ẽt iterdũ digõne:minere ãt putredinis nõ ꝯuenit niſi poſt digõnẽ:cuꝫ digõ eã faciat ceſſare. dña.160. Dige ſtaqꝫ oportet medicari: ea eni reſiſtit eductioni maxime:t nõ eũt adeo repleo. Adhuc eũo debet ꝑ ꝑus hu.gato corꝝ

E

ꝑ:ꝯñr qdẽ corrupto.ꝑ 4ᵃ. Sꝫ cã ꝓcedẽs eſt ſicut hũor qui aptꝰ eſt corrũpi:putreſcens vo vt corruptꝰ. Palin cãe añti debet eũo ꝑ flõmiã ſcarificationeꝫ:purgationẽ. Putredini aũt rariſſime ꝑ ꝟ debet eũo:cũ ab eũandorũ ſeceſſerit non parũ nã fumat.n.nõ ſic replens. Q aũt ita manifeſtũ ſit ex illo. In exercitãtibꝰ ad ſũmũ cuꝫ alijs multis.vñ de ige.8. Melius eũantes qᷣ ꝑus cacochimie ad expurgãdum ob ſtructiones ire.cõpetit igit ꝑ ꝑus cãe añti. ℭ Q vo demũ cõperat eductio putredini ſcribit in tech.ita. Qñ aliq hu miditas ꝓter nãm cõtinet in mẽbro curatio ipfecta eũone quẽadmodũ in putredibꝰ.i.11.aũt de ige. Expurgare opꝫ putrefacta coꝝ q̃ a puⁿ laborãt corpoꝝ:⁊ ꝑ vrinã:⁊ vẽtrẽ ⁊ ſudorẽ:⁊ vomitũ. Dico ẽt ꝙ cãe ꝯiuncte certe:vtpote fu mo putrido ſeu fuligini cõpetit eũo q̃dã ſic ꝑ reſpirationẽ ſm cutẽ. Eſt nãqꝫ talis aliq.in tech.⁊.8.de ige.cura eſſiniẽ ſcã ꝓcluſiõe vaporis calĩ. Et in pariẽtibꝰ fe.ſyncopalẽ hũo roſam nulla melior cura ẽ fricatiõe:ac demũ inũctiõe.12.õ ige. Nullã aliã iueni eũonẽ in eis:niſi eã q̃ ꝑ fricationẽ:q̃re Monachꝰ:qd ꝓter fricationẽ faciã ignoro. Apiunt nãqꝫ ide pori ⁊ fumiꝰ ꝟ trãſpirat corruptꝰ. Sic itaqꝫ ex his ꝯclu dit ꝙ eũo ꝓeactꝭ tribꝰ ꝯuenit cãis vẽꝝ ꝑncipaliꝰ añti õbet: ſcõario minẽ puⁿⁱˢ ⁊ ꝯñr fuligini putredini ſeu fumo:q̃ ãt hꝫ q̃ſi reliq̃:oria mõſtrata pori ⁊ ꝯñti:hec.n.illaꝝ ꝯſona.

Coll'r ca. 2.cu.prĩc. ⁊ ca.10.in ꝑncipio.

Afo.3.pᵉ pticule. Cap.4.pᵒ ꝑncipiũ. Lib.3.te. cõ.138. Cap.9.in ꝑncipio.

Li.3.te. cõ.92. Cap.4.

F

Ca.3 ſpe. Coll'r.12ᵉ pticula. megate chnis pᵒ ꝑncipiũ.

Propter quartũ qdẽ ſciẽdũ ꝙ ex ꝓfatꝭ iuo tuit qd ad vtriuſqꝫ ptꝭ dõꝫ oba:qm ꝯcedẽdũ ꝙ cã ẽt ꝯiuncta certa ſuo indiget eũone mõ:⁊ in ſtatu ſilr:cũ nã nõ poſſit ꝑficẽ volẽs eũare. Tunc nãqꝫ ꝓceptũ ẽ medico ducẽ vnũqꝫ ea repit maxime ꝑ ꝯue niẽtia loca. Si ãt putredo cã dicat ſimplr ꝯiuncta non mi nus ſibi competit eũo cum ipſa expulſa fumꝰ ceſſet putri dus cor petere. Silr ꝯcedẽdũ ꝙ cõpetit eũo cãe añti ⁊ ꝑn cipalius eo ꝙ replet:repl'oni ãt ꝑ ſe debet eũo.ꝑ accñs tñ ſepiꝰ nõ eũat cũ diſpõnes ſint in ea ꝓhibẽtes eiuſdem edu ctionẽ:⁊ idcirco ingeniati ſunt medici digõnẽ ꝑmittere q̃ multũ eũoni. Cauẽt tñ ne digerãt in repletis magꝭ niſi eũo ꝓceſſerit q̃ dãtimẽtes ne apitiuis digerẽtibꝰ mã examplia ta oppil'onẽ vehemẽtiorẽ iducat:⁊ ꝑ ꝯñs putredinẽ ⁊ febrẽ vel egrum ad ſuffocationẽ ꝑpet.vñ.8.de inge. Periculum eſt obſtructionẽ auferentibꝰ nobis anteq̃ꝫ eũemus obſtru ctiones amplius incuneari. ℭ Differentia.CLXIII.

Afo.11.pᵉ pticule.

G

Cap.4.pᵒ ꝑnci.

Quod mouendum in diebꝰ mo tꝰ egritudi nis oñdit:qm.11.de ige.in cura ſynochaꝝ pu tridaꝝ ꝓcipit eũari ꝑ vomitũ:ſeceſſuꝫ ⁊ vrinã: he aũt in paroxiſmis ꝯſtãt ſpecuꝫ vnꝰ eaꝝ ſit ia a pnᵒ vſqꝫ ad finẽ.de ige.9. Et tñ ꝓcipit ibideꝫ eũari vſqꝫ ad lypothomiã in eis tãq̃ꝫ cura ſm Gal.eaꝝ exñte ꝑfecta. Et fulcit qm ipſe ibi quẽdã febriẽtẽ ſynocha putrida flõma uit in.8.hora noctis.3ᵒ inſtante paroxiſmo. Erat.n.fe.ex ſan guine putrefacto cuiꝰ ſubtile ꝯuertit in cholerã ⁊ groſſiꝰ in melaꝫ:ſcõis febriũ ⁊ criſiũ. Chola vo de 3ᵒ mouet i 3ᵐ. ℭ Eti. Egritudo furioſa exiſtit in paroxiſmo ⁊ motu vehe mẽtiſſimo:⁊ tñ ꝓcipit mox eũari quocũqꝫ mõ. ℭ Pali.4. ꝓᵃ ꝓcipit motũ fieri añ paroxiſmũ:⁊ tñ ẽ tũc qs motꝰ morbi. ℭ Rurſus ibidẽ medicꝰ eſt adiutor nãe ⁊ nõ ipediẽs eam. Sed in die motꝰ egritudis laborat vtus vt expellat qᷣ cõ triſtat.cũ igit auxiliũ ꝯferẽtiã iporeet inuãda erit nã medi ci ſubſidio:nõ.n.eſt ipaꝫ vt tactũ ipediẽs. ℭ Amp.afo.ꝓᵃ. Vnicũqꝫ repit nã ide ducere ꝑ ꝯueniẽtia loca.⁊ ſilr qñcũqꝫ Hipp.fuerit breuiloquus vno ſermone multos ſubaudiẽs vt de ipſo multotiens teſtat Gal. ℭ Iridem mã que eſt in motu amplius ⁊ velocius expellit q̃ꝫ illa que in quiete:ſꝫ in die motus egritudinis ꝟ euenit. ℭ Adhuc medicꝰ imi tat nãm ꝓᵃ ⁊ 4ᵃ afo.ſed nã eũat in die motꝰ egritudinis:⁊ ac etiã laudabilr:euacuãdum igit in die motus egritudinis.

In cõtrarium qm ꝓᵒ 4ᵃ neqꝫ flõmia aut eũo eſt facienda in die motꝰ illius:q: eſt

Cap.9.in ꝑnci.

Cap.2.in ꝑncipio. Cap.4.in medio. Vbi ſup imediate. Ca.10.in medio. Ca.12.circa finem. Coll'r vra. 2.c.7.ante me.1.ꝯ.ſ. Verſus fi. Afor.21.

H

vt eſt cõ.afo.2. circa pnᵐ.

Ca.10.cir ca pn. Cap.4. poſt pnci.

I dies regeſcēdi ⁊ ingrēdi ſomnū vt dies ebullitiōis egritu-
dinis. Et poſt q̄dā ſubdit. In oib⁹ acutis fe. a ſui p̄n° ⁊ in
die p̄iodica cauēdū eſt a minutione. ¶ Et i. 4° p̄ᵃ: non eua-
cues p fluxum vētris in die p̄iodi neq̄ flobothomes. Cap̄
quoq̄. 39. Op; vt non moueas in die p̄oxiſmi aliq̄d niſi p̄p
neceſſitatē. ¶ Iidē: nā nō eſt ip̄edienda ⁊ p̄cipue q̄n opat̄
recte. Sed ille q mouet in die mot⁹ egritudinis ipſam ip̄e-
dit: cū diſtrahat opōnē eius cui iſiſtit: ſil'r cū ipſa latent ope
ret̄ in. 6. p̄ncipijs: ſicut ēt artificiū ⁊ opus his q̄ artis excel
lētiora poterit medic⁹ ei⁹ act⁹ imitari. ¶ Adhuc mot⁹ arti
fatigat n̄ām: nihil. n. aduenit corpi q̄ztūcūq̄ ꝯueniēs: quin
nā aliq̄d mō p̄mutet̄ ex̄neo: cū ip̄m ꝯ̄riuz p̄mit⁹ exiſtat: ita vt
q̄n multa egreſſio alicui ab eq̄litate acciderit ⁊ p̄portiona
le diuerſificat̄ ab ipſo. p̄ 2ᵃ. Sed mot⁹ iduct⁹ in die qua tē-
tat mouere huiꝰ exiſtit. Eſt ēt n̄ā de ſe laborās poſt digōnē
⁊ diuiſionē: quare tunc mouere afflictio ſuperadiungitur
afflictio. Nō igit̄ mouendum in die qua mouet̄ egritudo.

K **Propter primū** q̄dē ſciendum q̄ mouere eſt eūare ſeu educē. Eūo v̄o eſt multiplex. d̄ia. 166. q̄dā nāq̄ ſan. alia v̄o humoꝝ aliorū. Fit ēt p̄ vias multas. Eſt ⁊ q̄dā vehemēs violenta: nōnulla v̄o debilis ꝯnālis. Oſtēdet̄ ēt ibidē eūantia fore multiplicia in magis ⁊ min⁹ diuerſificataq̄ modis exercita. ¶ Eſt aūt dies mot⁹ egritudinū ceu p̄oxiſmoꝝ vel dies idicatiue aut cretice. Et is 2ᶻ. vn⁹ q̄dē mot⁹ quē ſuſcipit aliunde: ſeu ab alijs ſupiorib⁹. d̄ia. 104. ⁊ alter quē ſortit̄ ex humoris n̄ā q̄ cauſat̄. Quidā. n. mouet̄ ꝯtinue. ali⁹ v̄o interpolate. Interpolās aūt tripl'r: aut ampli⁹ d̄ia. 169. l; h̄ mot⁹ tādē reducat̄ in p̄orē. Diuerſificat̄ ēt mot⁹ minor nō paꝝ ex parte ſitus māe ſm̄ q̄ itra venas extiterit vel ex̄: ⁊ rōne q̄ztitatis ⁊ q̄litatis ipſi⁹. Maior. n. ⁊ calior mā celeri⁹ mouet̄ ⁊ fortius q̄z oppoſita adeo q̄ chol'a iterdū mouet̄ p̄ 4ᵐ ⁊ fla p̄ 3ᵐ ⁊ al'r ⁊ melia p. 5. 6. 7. 9. d̄ia p̄tacta. Prior eq̄dē duplex eſt mot⁹ idicatiu⁹. vz. in q̄ mōſtrat̄ q̄ n̄ā ꝯ̄ egritudinē operabitur: deinceps indicatiu⁹ ſeu cretic⁹ quo ipſa manifeſte in egritudinē ꝯſurgat motu celeſtium: ꝯiunctione vel aſpectu lunari: vt ipſam expellat. Eſt aūt p̄ diē intelligere n̄ālez ꝯtinentem diē ⁊ noctē. 24. horarū ſpatio terminatum.

L **Propter ſcd̄m** v̄o ſciendum q̄ quidā ſalernitanoꝝ voluerunt ſimpliciter mouēdū fore in die mot⁹ egritudis q̄buſdaz vilib⁹ ſoti apparentijs: cōſpiciebant. n. in hac. morbos die a n̄ā curatos q̄nā p̄ceptū eſt medicuz imitari. Afficit̄. n. tunc calore mā vn̄ diuiſioni ⁊ expulſioni appat̄. Qd̄ oſtēdebāt ex empiricis in die p̄oxiſmi exhibitiſ ſanātib⁹ febres q̄nq̄. ¶ Sz q̄ hec poſitio v̄itati ſapiētūq̄ repugnet ſnie manifeſtat̄ ex d̄is. In errorē fere ꝯſil'ez ⁊ ex̄neū ꝯciderūt paulatim q montis peſſulani p̄ duos dies vl'r an̄ criſim venā aperientes q̄ztitatē duarū vnciaꝝ in ſan. educētes. Dicūt. n. hinc n̄ām ſuper reſiduo potētiorē reddi: ſed vt appebit h̄ error apertus ⁊ ꝯtra veteris documentū: tum tūc ſit in ſtatu vel circa: qua hora preceptum ſilere. Diſtrahentes etiaz motum nature: et ipſam perturbāt: incitant etiā n̄ām in furiam manifeſte.

M **Propter tertiū** q̄dē ſciē̄ᵐ p̄nit⁹ vl'r q̄n ceſſandū mouere ⁊ q̄n mouēdū in die mot⁹ egritudis ⁊ deinceps id p̄ticularius mouendum. ¶ Propter p̄ᵐ hmōi ſciē̄ᵐ q̄ n̄ā mouet̄ ad criſim: plerūq̄ pfecte: iterdū v̄o diminute: ceu ⁊ in alijs ei⁹ actib⁹ ꝯtingit. Siq̄dē p̄ᵐ vt q̄ ſit habitura ſex ꝯditiōes bone criſis notatas. d̄ia. 163. tūc vtiq̄ nō eſt in die mot⁹ egritu̇ⁿⁱˢ mouēdū. vn̄ ver⁹. Que indicant̄ ⁊ q̄ iudicata ſūt p̄iter ⁊c. q̄re. 4. p̄ᵃ. Si n̄ā mouet aut mouit tūc dimitte ipſam ⁊ opōnē ei⁹. Fruſtra nāq̄ foret medici auxiliū cuz n̄ā ſufficiēs ſit p̄ ſe criſim opari: imo ipſa diſturbaret̄ ampli⁹: medico nō oino meriti potēte locū eūonis illi⁹: tp̄s ⁊ q̄ztitatē cū q̄litate. Adhuc cū n̄ām die mot⁹ egritudis nō oporteat p̄ cibū exagitare p̄cepit. n. i oi morbo māli dū v̄t⁹ patit̄ ſubtrahē: multo itaq̄ magis nō opus erit pharmaco cū n̄ā p̄mutet̄ ap̄li⁹ illoſtrenui agēs ſilis fact⁹ ē amico: q multos adduceret in auxiliū nō egētis ciuitati. ¶ Si aūt n̄ā moueat̄ diminute in criſi: ceu q̄ plures p̄dicte bone criſis ꝯditiōes deficiant vel oēs aut ⁊ digniores: tūc op; medicū n̄ām iuuare ac cōpugnare mō oi: vt criſis p̄ficiat̄: ipſe nāq̄ eſt adiutor n̄āe ⁊ miniſter illi⁹. vn̄ Hip. Que op; agē vn̄cūq̄ repit n̄ā ⁊ reliq̄: puta eūdē quē ea itēdit ipotēs hūorē eūare ac p̄ eādē p̄tē cuz tāta mole ac tali: q̄ ēt ſi mouet̄ idebite necē ſit ipſaz gubernare in ꝯueniētia: q̄ loca deducē oēm ibidē: p̄p qd̄. 4. p̄ᵃ. Si n̄ā nō mouet moue tu hora mot⁹ ei⁹: p̄ q̄nā eq̄dē horā oino expedit audire p̄dicta: ceu p̄ id qd̄ dcm̄ ab Hip. ꝯueniētes regiōes. Qd̄ q̄dē fulcitur: q̄ ſic iterdū in die mot⁹ egriᵗⁱˢ op; n̄ām cibo ꝯfortare vt q̄n fuerit d̄bilis extiteritq̄ accn̄a ip; ꝯſternentia. d̄ia. 133. ⁊. 134. ita opus ſiet q̄nq̄ pharmaco adiuuare q̄uis laboret i ipſa pharmaci actiōe: q̄m q̄n educit̄ de n̄ā potētior reddit̄ ſup̄ reſiduo. Eā t̄n iuuantia ſint leuia. n̄ā diaforeticis tolerabili⁹ iuuat̄: ſudorē p̄mouētib⁹ vrinatiuis ⁊ his ⁊ ſang. educētib⁹: ſeceſſiuis ⁊ vomitiuis: q̄ ordinē iter ſe ēt obtinēt. d̄ia. 166. ¶ Propt̄ 2ᵐ hmōi ſciē̄ᵐ q̄ ſi p̄ diē mot⁹ egritudis dies itelligat̄ idicatiua: tūc nullatenus vž mouēdū cētū q̄ mā nōdū digeſta: tum ēt q̄m n̄ā p̄territa: idicationē p̄turbaret̄ ꝯſuetā. vn̄ d tp̄e criſis ⁊ mō nō poſſem⁹ certificari deinceps. ſi āt audiat̄ i die mot⁹ egritudis. i. i die p̄oxi'mi tūc ꝯſiderādū vtꝝ egrī ᵈᵒ ſit ſeuus acuta vl' oppoſita. Q. ſiq̄dē p̄ᵐ nō op; mouē p̄p mām maxime in hora p̄oxiſmi: neq̄ in die ipſi⁹ ſiue ſit ꝯtinua ſiue iterpolata: eo q̄ hmōi mā cal'a mobilis afflictiua nāz ampli⁹ ſtimularet ꝯtrarā medela. ſi v̄o fuerit chronica ex mā cruda tardi mot⁹: tūc mouēdū eſt cū leuib⁹ eductiuis i die p̄oxiſmi: nō aūt ipſi⁹ hora ne fatiget̄ n̄ā ⁊ diſturbet̄ in eius actus: mot⁹ aūt is nō ſit vn̄cūq̄ neq̄ ex q̄cūq̄ ſed per vomitum leuiorē ac iterdū clyſteri vel colyrio. vn̄. 3. practice de q̄rtana. Die acceſſiōis p̄uocet̄ vomit⁹ humor. n. tumultuat acceſſionis die: caloreq̄ hūc liq̄facit febrilis: q̄re de eadē. A. 4. p̄ᵃ. vomit⁹ ⁊ p̄pe an̄ cibū: poſt ēt eſt ꝯuenientior ⁊ p̄prie in die p̄oxiſmi an̄ p̄oxiᵐ. Et Alm̄. 10. Uomit⁹ in die acceſſiōis dādus. In q̄tidiana ēt. A. poſt 7ᵐ ēt p̄uocet vomitū: poſt ſil'r p̄oxiᵐ ceu p̄ horā vtile ſit aliq̄ p̄uocatiua ⁊ abſtergētia leuia admiſtrare vt reliq̄a māe mote in p̄oxiſmo expellat̄. p̄p qd̄ ſyrupi cōpoſiti acetoſi: vt oxymel ꝯferunt in talib⁹ nō paꝝ ꝯditiōib⁹ ſibi p̄portionalibus: neq̄ p̄hibendus eſt h̄ vomit⁹ cū ſit leuis ſtōchū eūans q vt facilior reddat̄ poſt cibū ſiat: eo q̄ vomē ſup̄ ſtōchi iamitionē difficile Almāſoris. 4. Uomit⁹ aūt fortis vl's totū corpus eūans ⁊ cū medicina forti die motus morbi eſt vitādus: cū ſit etiaz ſol'one violētior ſubductiua. d̄ia. 166. Eſt t̄n iterdū q̄n mā fuerit inſerta iobediēs eductiōi p̄p ei⁹ friditatē ⁊ groſſitudinē: ſit ēt aliq̄d digōnis ſignū aut diu p̄ceſſerit egritudo: ꝯ̄tulq̄ fortis cū vētris robore vt det̄ medicina in ſtatu p̄oxiſmi q̄n caliratis ⁊ alioꝝ ſūt accn̄tia itēſiora: ⁊ ira. In fe. ⁊ maxie q̄rtanis Emperici exhibēt medicamē: effectum laudabilē q̄nq̄ ꝯſ̄tes vt qd̄ aſſari aut ebuli vel myrre ⁊ olibani aut hmōi: p̄l'mi t̄n indifferent talia exibēt: ⁊ lō iſirmos trucidāt nō raro. ¶ De die quoq̄ motus egritudinis. i. in die criſis dōm q̄ criſis d̄ia. 103. 2ʳ accipit̄: p̄ cōmotione. ſ. ꝯ̄ſtl' eūonē: vt q̄n accn̄tia intēdunt̄ cretice: in q̄ ſiq̄dem die nō eſt mouēdū: cuz n̄ā ⁊ maxie v̄t⁹ diuiſiua ⁊ expulſiua laboret q̄ſmultū: ac ēt ſcire nō pōt medic⁹ certe. vn̄ ⁊ q̄n̄o intēdit n̄ā mouere: q̄re nō tūc mouēdū neq̄ cum pharmaco neq̄ mō q̄cūq̄: neq̄ ēt cibādū: cū hmōi ſynthomata ſint ex egritudis furia nō ex rōne eūonis vel ex abſtinentia a medico iniūcta: ⁊c. a. 2°. Sumit̄ ⁊ criſis p̄ ſubita alteratione quā ſeq̄t̄ eūo p̄dictā ꝯ̄ſ criſim. Et in tali die mot⁹ egritudinis poſt. ſ. hui⁹ alterationē opus mouē nō paꝝ: vt q̄n accidētia fuerint mitigata n̄ā p̄ aliquā regionū attētat educere ... t̄n, vt dcl'atū ſupi⁹. Noſceq̄ ſcribi ꝯ̄ ... 15

Ibidē an te medid. ēfus finē. poſt p̄a.
Poſt p̄a.
Doc. 2. ſū. 1. ca. 4 in p̄a. ip. a.
Pria aſol. afo. 20.
Ti. 2. 2. ca. 7. p° me.
Pria afo. afo. 11.
Pria aſol. afol. 22.
Tra. 2. c. 7. p° me.
Ubi ſup̄ i medio.
O
P
Q
Tra. 2. c. 5 medio.
Trac. 2. ca. ... me
Ca. 8 ... medio
Ubi ſup̄ i medio.
Ca. 55 ... te medio
Cap. 4 ...
Tra. c. ... c. 90.

A ſm Gal. ꝙ in maiori pte in fe. minutio oꝫ fieri in die getior ſed in alijs morbis ad modum obthalmie ꝛ ſparis magis ſit in tempore magnitudinis doloris ac eius inſultus vehe mentis: ꝛ hoc ideo dico: qꝛ nām egritudinis iduit furioſe.

Propter quartū vo ad argumta vtriuſq; ptis: etſi vtcūq; appeat dicēdū: ¶ Ad pᵐ igit' dōm ꝙ in egritudie acuta q̄ tota eſt in poxiſ mo ꝛ pugna ↄtinua: eūandū in getiori hora ꝛ in pn° qn̄ ac cidētia nō ſunt adhuc intēſa vtutē pſternētia: qꝛ circa pn° fines ꝛ reliq̄. afo. 2ª. vn̄ qn̄ Gal. pcipit eūandū iā egritudo eſt mitigata: cū nā ſit iā plm digeſta. ¶ Ad ↄfirmationeꝫ etiā qd dōm iā appuit ex predicto. Uel dōm ꝙ ſynocha eſt egritudo furioſa rōne ſue q̄ntitatis magisq̄ eſt ex ſanguis ſupinflāmatione. Que vo eſt ex putredie ex pte q̄litatis et ſilr q̄ntitatis. Qn̄ aūt nā fuerit furioſa mox opꝫ eūare in hac. n. hora nec̄ia ꝛ nō electa attēdit' dīla euidens ↄn̄ti: qd̄ appet: qm̄ h ifirm° nō potēs pre furia egritudis āpli° pati 8ª noctis hora ad Gal. tranſmiſit. Adhuc etiā egritudo nō longe a pn° exiſtebat ſilr in egritudie ſanguinea liberi° ē oī

B hora eūare: cū vt° ampli° q̄ꝫ in alijs ↄſtet egritudib°. dīla ↄn̄ti. 168. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ egritudo furioſa pūilegiata eſt ſup alias in eūando: vt i pn° ꝛ ac ēt eradicatione: cū eo ꝙ ei° mobilitate fingit digōnē fore cuꝫ ſit expulſioni preuia. ¶ Ad aliud qd dōm appuit. ¶ Ad aliud dōm ꝙ ſi nā fortis eſt nō opꝫ ipſam iuuare: tū qm̄ medicus nō poſſet motū oīno ipſi° metiri: ū ēt qꝛ illa qb° ipaꝫ iuuaret nām ad pei° incitarent ꝛ debilitarēt. ¶ Ad aliud dōꝫ ꝙ iaꝫ appuit: qm̄ opꝫ nām iuuare: ꝛ ꝙ nō. ¶ Ad aliō dōꝫ ꝙ id vey ꝛ laudabile foret niſi nā medici fatigaret' vtēs auxi. io: cū. n. ictat' a morbo ſi me^{tu}s itey moueret' agitata: ↄiūgeret' afflictiōi afflictio. ¶ Ad aliō ēt qd dōm appuit. Medic°. n. nāꝫ imitat': qn̄ eſt debilis talr vt ↄferat eidē: qd̄ non h erit. ¶ Ad ea ēt ſilr q̄ alteri° ptis appet qd dōm: ſermones. n. A. ſunt iā expoſiti audiri ex ſermone ↄtinētis nunc vltimo iducto. ¶ Ad aliō ēt appet. nā. n. nō eſt iuuāda: niſi pincipiēs motū debilr pcedat: dū m̄ medic° imagiet' vn̄ velit ea ꝛ qn̄q; mouere. dōm etiā ꝙ iō dī latent' nām operi: qꝛ nullus q̄tū cūq; pſpicacis ſenſus pōt mox ei° ppendē actuꝫ: verū tpis diſtātia vt cremētū oſtēdit plantay. vn̄ lꝫ medicus nō valeat ↄfeſtim actionē ei° pcipe: paulatim m̄ ꝛ p tps ppēdet. ¶ Ad aliud dōm ꝙ lꝫ mor° artis nām fatiget: ſm m̄ āpli° ꝛ min°: ꝛ iō medic° dꝫ eē puidēs vt tali moueat quo magis iuuet' q̄ꝫ ledat': cū difficillimoy ſit reperire ſumme qd ↄferens: nil autē nocens. de inge. 11. ¶ Differentia. CLXIIII.

Quod euacuandum nō ſit vſq; ad lypothomiā oñdit' ex collꝫ. 7. Gal. q̄ꝫmultū ō hoc mordēte. ¶ Ampli°. cui vīr reſiſtēdum illud medic° nō dꝫ adducē. hꝫ vo eſt ſyncopis. vnde de inge. 12. In oī diſpōne reſiſtēduꝫ eſt ſyncopi. ¶ Ruſus. vtutē pre ceteris opꝫ cuſtodire: cū id ſit vite cuſtodia. de ingē. 9. Illud nāq; de quo amplius ſolicitandum eſt vtus. p° 4ª. Et iō indicatio ab ipſa ſumpta cunctas obtenebrat indicationes. 9. de inge. ſed lypothomia pre ceteris diſpōnibus vtutem pſternit: cuꝫ ſit eius caſus ꝛ mors dimidiata. ¶ Eti. pcipit' vltias eūones vitari. afo. pª: ſed eūo vſq; ad ſyncopim eſt huiuſ: nō eni imēſior ea. Qd̄ firmat': qꝛ ibidē in athletis nedum in alijs iubent' euitari. ¶ Jidē. Cū medic° nequeat vtutē oīſariā metiri: afo. pª. ꝛ dīla pcunte formidādū ne hmōi eūone vtus ſuccūbat: ꝛ vt nequeat releuari a caſu: ꝛ iō ↄſultū eſt p q̄rta: meli° fore ifra ſubſiſtē q̄ꝫ exquiſitiſſime eūare. non igit' vſq; in lypothomiā eūandum.

Cuius cōtrarium ſentit' afo. pª. 4° re. a. ꝛ. 9. de inge. In ep̄la tamen ad Glauconē. in homoteno tm̄ pcipit' flōmari: nihil lypothomie cōmemorās. vn̄ pp multa q̄ illi° puto ꝙ eā qn̄ nonduꝫ gitior ↄſtruxit: ꝛ maxie qꝛ ipſam ex alijs nō auctorizaret: opuſculis q̄ꝫ perū: ſolū. n. 2° criſiū repio itroductam: quā ꝛ vſus lypothomiā ↄſentiūt medici ceteri. ¶ Palin. vltime repleni vltima debet' eūo. qdā vo ſūt iterdū vltie repleti: eūo vſq; in ſyncopim eſt vltia. ¶ Rurſus. duoy prauoruꝫ min° tanq̄ꝫ expediēs eligēdū topi. 3. min° aūt maluꝫ ſit ad lypothomiā deducere: a qua quādo fuerit vt opꝫ inducta reſurgere poterit: quā quē dimittere mortis periculis caſualr ſubiacere. aliqs ergo in lypothomiam ducendus.

Propter primū qdē ſciēdū ꝙ eūo accipitur duplr. vna qdē cōiter p humoris eductione cuiuſcūq; vt alius ſiue ſanguinis ꝛ oī mō ſeu p pharmaciā ſiue flōmiā: vt inuit' ſi ex egritudie cibum accipiēs ꝛc. ſignat qm̄ eūone idiget. Sumit' vo ꝓprie pro eductiōe humoris ſanguis cōmiſti alijs hu. p flōmiā. Naꝫ eūatio debet' humoribus q̄ntitate peccantibus q̄lis eſt p° flōmia: ↄſir aūt ſcarificatio. vn̄ afo. 2. Euacuatio equaliter oīum hūoy q̄ qdē certiſſima p flōmiā: ꝓprie vo eā que per genuū ſcarificationē. Et 4° p. flōmia eſt eūo vn̄s q̄ multitudinem eūat. Eductio vo humorū ↄtriſtātiū q̄litate: quales ſunt reliq a ſanguie ꝓprie dī purgatio ſeu mundificatio: de pharmacijs: ac ēt dīla. 125. Lypothomia vo grecū cōpoſitū nomē a lypi qd̄ eſt defect° ꝛ thimos anim° ſeu furor. i. defectus aiōſitatis: q̄. 9. de inge. ſpūs dicit' defectio: noiat' ꝛ ſyncopis ſiue concīſio: malefactio: exolutio: dimidiata mors ꝛ anguſtia: eſt aūt ſyncopa vtutis acuta ↄciſio ſeu caſus vtutis repēte fact°. 12. de inge. Quarto vo febriū Iſaac eſt cordis defectio ꝛ totius vtutis in ſe coadunatio ꝛ ſumoſe emiſſiōis ablatio. 3° vo. 11. ſyncopis eſt deſtructio maioris ptis plm vtutis motiue ꝛ ſenſibilis: pp debilitatē cordis ꝛ aggregationē ſpūs toti° ad ipm pp cāꝫ mouētē eū ad iteriora vel pp cāꝫ pſocātē ipꝫ iteri°: q̄re nō inenit ſpiraculuꝫ aut pp puitatē ꝛ ſubti^{li}tatē ſuā: q̄re nō ſupfluit ſup illū q re perit' in minera. ¶ Cui° qdē euēt° ex duplici cā īuit' ↄtingere: ex ſubita qdem trāſitiōe ſpūum in cor ſuffocatiua vel ex reſolōne ipſorū repētina diſſolutiua: ipſa nāq; 2ª: q̄dam enim cauſat' ex repletiōe. altera vo ex inanitiōe. 12. de ige.

Propter ſcdm vo ſciendum ꝙ Auer. conat° ſuis pgenitoribus ↄ̄dicere ſolus lypothomicā eūonē. collꝫ. 7. trib° medijs molit° eſt deſtruere: ingens qdē: hui° eūonis q̄ntitas eſt valde inartificialis ꝛ erronea: qm̄ ars imitat' nām: ſꝫ nā nūq̄ꝫ laudabilr creticat eductione ſanguis ad ſyncopi: ſꝫ poti° in criſib° id euenit prauis. Eti. eūonis itētio inq̄: tū hmōi ſanguinē eſt ſolū remouē ſupfluū ↄſuādo nālē ipſi° q̄ntitatē. h vo i eductiōe ad ſyncopim accidē ſit ipoſſ: cū max° id qd̄ eſt nālius educat'. Palin. ſcā hmōi eūone vtuteq; ſūme inde pſtrata qs modus ꝛ aptitudo pōt putredis reliq in corpe: q̄ eqdē febre adhuc ſuſtētata nā in iteritū deducet'. ¶ Dōm ꝙ ſermo Auer. lꝫ timoratione medicū ſollicitet: nō tm̄ qd̄ aſſerit ſub ꝓpa forā vt appebit ſeruādū. Cui° imago ita refellunt' motiua: pᵐ nō vꝫ: qꝛ lꝫ ars ſit nāe ſequela: tm̄ multa fiunt p artē q̄ cōplent' p nām ꝛ eꝫ. Cōmē. ſm Alexā. phy. 2. Nā q dā initiant' ab arte ꝛ pficiunt' eadē vt dom° ꝛ effigies: aliq vo totalr ſūt a nā ceu ſanitas abſoluta vel alicui° plāte pductio: reliq̄ vo media. Principiant'. n. a nā ꝛ pficiunt' per artē: ſic ſanitas nāe itroducta: ꝛ plāte agreſtis cultura. nōnulla vo e contra ſeiuꝫ ſpōo. Ars. n. icipit i terrā ſpgēs ꝛ nā cōplet: in qbuſdā m̄ āpli° pōt ars nā: 6ᵐ. n. vꝫ digituꝫ amouere ipſa: nō tm̄ nā. Silr in qddā pōt nā in qd̄ nō ars vt in hoīs vel carnis pductiōe. vn̄ ars pōt benigne ad ſyncopiꝫ eūare: nō aūt ſic nā: qd̄ monſtrat': qꝛ eūo ad lypothomiam nō cōperit niſi vtute ↄſtante: ſed in pn° ↄſtat nō vo in ſtatu cū ſit morbo fatigata: nā aūt nūq̄ꝫ eūat in pn° benigne cuꝫ ſit nāe eūare digeſta: qd̄ in pn° nīme pōt ↄtingē vey in ſtatu magis. dīla. 163. Ars vo tpe vꝫ eūare oī: pōt itaq; ars cōferenter in ſyncopi eūare: nō aūt nā. Ad aliud dōꝫ ꝙ lꝫ hic educat' magna ſanguis q̄ntitas nālis: ꝛ calor hui° eūone

I rentanet tñ tãtũ q̃tũ ſufficit adeſſe vite oĩmõ fuerit cõdi
tiõib⁹ vicẽdis ornata vt piculo euitato: cã expulſa ⁊ nã de
inceps roborata in act⁹ poſſit ꝓprios. Ad aliud dõꝫ vt ap
parebit ꝙ in ſynocha de putredie magis formidãdũ i ſyn
copiꝫ ducẽſi timeť ꝙ ea fe. nõ extiguať oĩno: ſꝫ poti⁹ ꝓpe
ipſaꝫ ⁊ nõ in eã veniẽduꝫ. ℂ Quidã võ ſcioli talr viſi ſunt
feriẽ Hip. ⁊ Gal. cõmẽtari dicentes ꝙ hec dictio ſincathe
gorematica vſqꝫ 2ľ teneri pt. Aut excluſiue: vt vſqꝫ ad lypo
thomiã .i. ꝙ ſibi appropinquet: ſꝫ tñ nõ cadit in eã: vel iclu
ſiue: hoc ẽ vt i lypothomiã accidat. Primũ aũt itelligũt illos
voluiſſe dicũt mẽdaciter: ipm importare vſqꝫ 1 nõ autẽ 2ᵐ.
ℂ Quoꝝ qdẽ ſermo apte medicis ꝯdicit alijs ſerieb⁹ hɔ̃
euonẽ denotãtib⁹. vñ .9. de ige. Aufero igiť ſãguinẽ ex ſtu
dio vt lypothomia .i. defectio ſpũs fieret. Quare Yſaac fe
briũ .4. recitat ꝙ cõſanguinei amici iſpiciẽtes quẽdaꝫ per
Gal. in lypothomiã deductũ murmurare in eũ ceperũt di
cẽtes. Heu heu noſtrũ cariſſimũ occidiſti. Quare Serap.
Si adiuuat ṽtus euemus iſirmuꝫ vſqꝫ ſuperueniat ei ſynco
pis. Haly. quoqꝫ. Educas de ſang. plimã q̃titatẽ: vt ẽt de
fect⁹ fiat: ⁊ c 4° p̃ᵃ. Et nõ ceſſet flõmare donec eger appro
pinquet ſyncopi aut cadat i ſyncopiꝫ. Sic igř appet ex ho
rũ ſermonib⁹ ꝙ illud aduerbiũ, vſqꝫ, nõ iportat excluſio
nẽ: veꝝ icluſionẽ ampli⁹. ℂ Fuerũt ⁊ alij diſtiguẽtes lypo
thomiã repab' lẽ vt a q̃ euadit patiẽs ⁊ irrepabilẽ in q̃ eũ
dẽ piclitari ꝯtingit. Voluũt itaqꝫ fore vſqꝫ ad lypothomiaꝫ
repabilẽ educẽduꝫ: nõ aũt irrepabilẽ qð dicũt inuit: eo ꝙ ly
pothomia defectio cõmẽtať aioſitatis volẽtes nõ in ipſam
ſꝫ in ipſi⁹ appropinq̃tionẽ deueniẽduꝫ fore. vñ .12. de inge.
Humores qñqꝫ crudi nõ ſyncopi iſeruũt: ſꝫ vocatas ai defe
ctiones: puta qñ nõ obſtruũt neqꝫ grauãt: ex diuerſitate tñ
trãſſerẽtiã appet manifeſte ſerieb⁹ lypothomiaꝫ: ceu defe
ctũ aioſitatis ſyncopiꝫ ⁊ hmõi idẽ iportare: vt ⁊ noia vide
anť ſynonyma. dixit ẽt vocatas Gal. nõ ãt abſolute dfectio
nes expoſuit ai. Rurſus. h̃ coꝝ diſtictio: quã Gal. ⁊ A. vo
lunt i ſuũ fulcimẽtũ aſcribẽ difariã i artificialis exiſtit: cuꝫ
h̃ ẽt ꝙ ea diſcordãtiũ ⁊ opinãtiũ diuerſimode nullaten⁹ cõ
ciliať. Dĩs etenim ſiue neget euonẽ lypothomicã: ſeu ap
plaudat eidẽ itellꝫ ſuũ: ſꝫ ad lypothomiã repabilẽ afferre
cũ medicus ſit adiutor nãe nõ piclitator illi⁹. Etiã hac diſtĩ
ne ſublata nihilominus cõtingit ſoluere queſituꝫ: cũ illa ſit
recta ſolõ cui⁹ ſi deť opp^m nõ ꝯtingit ſoluere: ut elenchoꝝ .1.
Inartificialis eſt igitur ⁊ rudis hmõi oĩno deaurata.

Propter tertiuꝫ

ṽo ſciẽdũ pmit⁹ q ſũt mor
bi qb⁹ pdcã dbeť euo. 2° vi
dẽde ſũt oñſiões nos in eo dirigẽtes: ⁊ deiceps tãdẽ appli
centť ad actũ. ℂ Propť p^m hui⁹ ſciendũ ꝙ ea p̃nˢ ſic cõpetit
in ſynocha iſlatiua ⁊ ſynocha ꝯñt ex putredie ac in dolori
b⁹ vehemẽtiſſimis. vñ cõmẽ. aſo. 1. In maxis ſtonib⁹ ⁊ ar
dẽtiſſimis fe. ⁊ dolore vehemẽtiſſimo. oribaſi⁹ võ in cauſo
ne p quẽ febrẽ audio ardẽtiſſimã in tumore mẽbroꝝ queꝫ
ꝯpa puto pleureticũ aut ei⁹ apriõnẽ p Yſaac appens febriũ
4°. vel fe. ſan. fortaſſis ⁊ pedũ dolorẽ: q̃lis podagra eſt ar
dẽtiſſima. Quib⁹ ẽt ꝯſonat ꝙ h̃ ex q̃dã cõmẽtario trãſtuli
greco: ita iſlãmatiõe imẽſa p quã febrẽ ſanguis audio: ⁊ in
ꝯpare faciẽdũ. p̃ ṽo 4ᵃ ponũť fe. ſynoche: apoplexie: ſqnãtie:
ꝯpata magna pnitioſa ⁊ dolores fortes. ℂ Propter 2^m h⁹
ſciẽdũ ꝙ idicatio vt oñſuꝫ in hac tertie libri pte nõ raro ſu
miť a trib⁹. vꝫ. reb⁹ nãlib⁹: nõ nãlib⁹ ⁊ ꝯ nãꝫ. Nãlib⁹ qdẽ
ceu marie a ṽtute: ipam .n. ſup oĩa opꝫ cuſtodire cũ ea ſtet
ꝯ̃dicat: vñ nõ ſignificãtes hãc nõ paꝝ delinquũt: iuxta illð
noni ð ige. Qꝫ duo i manib⁹ q̃rũdã medicoꝝ lypothomiã
paſſi: nõdũ ſunt adhuc reſtituti. Dx .n. h̃ tunc fortior exiſtẽ.
A cõpľone ṽo nã talis euo ẽ faciẽda in cõpľone cal'a mlti
ſang. cũ i ea ꝑacti magi occurrãt morbi: ⁊ ṽtus ẽt ſit robu
ſtior. In frida ṽo vehemenť ⁊ ca. ꝓhibeť pp flaticoꝝ ifri
gidatõeꝫ ⁊ cholicoꝝ ebullitiõeꝫ. Ab etate qdẽ q: ifra .12.
annos ſꝫ. A. p̃ 4ᵃ vel q̃tuordeci .11. de inge. aut ſexdecimã

glatironẽ pceptum nõ ſolũ nõ lypothomiſare: veꝝ ab edu
ctiõe ſanguis ceſſandũ pp ſpũuꝫ ⁊ hũoꝝ in hɔ̃ etate reſolõ
nẽ celeriter factã: cũ hɔ̃ etas cal'a ſit ⁊ hũida reſolubilis fa
cile. 9. de ige. Silr in ſenectute ac ſenio ceſſanduꝫ euare ac
merito: q: plenitudo tunc ẽt ceſſat cũ ṽtute a ſexu ⁊ forã ⁊
colore ſumať idicatio ſuo mõ. ſilr a ꝯſuetudie tanq̃ꝫ a nãli
diſpõne: ipſa .n. q̃dã ẽ tãt nã dĩa .98. nã cõſuetos euari qñ
expetit audẽn⁹ ampli⁹ ad lypothomiã adducẽ oppoſitis.
ℂ Suſcipiť ẽt a reb⁹ nõ nãlib⁹ quodãmõ medijs intˢ pdi
cta duo: puta a tpe ꝯſtõne: hora: regiõe ⁊ arte. a tpe qdẽ 1ľꝫ
aut ſꝫ ꝙ vnũ eſt de 4°ʳ tpib⁹ anni: nã in tpe frido vehemẽ
ter vt hyeme negať euo: ⁊ i tpe ſibi etiã oppoſito ſic eſtate
4ᵃ p̃. Ac in autũno pcipue cũ ſit tps humoꝝ aſſilatũ corru
ptiõis: aſo. p̃ᵃ. ⁊ iõ hɔ̃ euonẽ expedit in ṽe ꝓpe celebrare vt
inuiť in eadẽ. Et ſic ꝓportiõabilr ꝯſtõ: hora ⁊ regio: cuꝫ ar
te vt declatũ ſepe obſnãda. vel a tpe ſm ꝙ eſt vnuꝫ 4°ʳ tẽ
poꝝ morbi: ⁊ tunc talis euo cõpetit in p̃n°: nõ autẽ a tpib⁹
alijs: cã ṽt⁹ ſit iã fatigata. vñ aſo. p̃ᵃ. In acut egritudib⁹ ſꝫ
p̃nᵃ ꝯſeſtĩꝫ aut circa pmã diẽ aut nõ ẽẽ ſcdam futuris con
uenit nobis vti purgatiõib⁹: qð ⁊ vl 6° breuiarij ⁊ in .3. p̃
ctice. Et Yſaac febriũ .4. cũ poſt p̃n^m virtus ſubiaceat pro
ſtrata morbi acumie: ⁊ regiõe ĩgta medico fortaſſis iã antẽ
tauerit conata euare. ℂ Ad has ẽt idicatões reducũť 4°ʳ
que ex cõmẽtatorio ſuſcepi greco nos ab euone ꝓhibẽtes
que ſũt ſtõchi facilis paſſibilitas: formidoloſitas eius qð
euatur: ꝯfluxus hũoris ad ſtõchũ cholericũ nimio ei⁹ ſen
ſu: humoꝝ cruditas: q̃ ſiqdẽ .9. ẽt tanguť terapeutice. vñ
Gal. 4. regi. acu. Aude vſqꝫ ad lypothomiã ducere: ſi vir
tus fortis laborãs iuuenis ſanguine⁹ habitu denſus dur⁹
diſtãpoſſibilis hora anni regio euerate fuerint: ad q̃s qdẽ
res .10. demõſtantes rectitudinẽ euonis p̃ 4ᵃ. ſunt adducẽde
vt repľo: cõpľo: ṽtus: accñtia ꝓportionabilia: figura: etas:
tps: aer: regio: ꝯſuetudo ⁊ ars: pcſtea ituẽduꝫ in vrinale: ſi
vrina fuerit rubea: g̃ſſa. ℂ Oĩno ṽo ſumpta a reb⁹ preter
nãm ſicut appuit: q̃m expedit in morbis ꝑactis: quoꝝ cã
fuerit humidus hũor ⁊ calidus: ⁊ qñꝫ cal'e ⁊ ſicc⁹ ⁊ accñs
repľonalis acuta q̃ ad hɔ̃ ſequũť nãe: nõ ſint hũores mul
tū idigeſti: viſcoſi. neqꝫ hypocũdria tẽſa: iſlata ⁊ excedenť
ignita aut viſcera flegminãtia. Tales nãqꝫ añ purgationẽ
pparandi iuxta illud veteri. Corpa vbi qs ⁊c. ℂ Propter
3^m hɔ̃ ſciendũ cũ Hip. ⁊ Gal. euandũ fore vſqꝫ in lypotho
miã icluſiue nõ raro: ⁊ id in ſynocha iſlatiua pcipue. vñ .9.
de ige. vt tactũ: aufero ei tãtũ .ſ. ſanguinẽ ex ſtudio: vt lypo
thomia .i. ſpũs defectio fieret. Et Democrit⁹ cũ Oribaſio
ad Euſtachiũ: ſtomãdus eger ⁊ euandus: vt anguſtieť: an
guſtia eni eſt magnũ adiutoriũ: ſudores eni ſubſequunť et
febres extiguunť: qð oñdiť tã ex pte cure reſpiciẽti ꝯ̃rieta
tẽ ſolã q̃ꝫ ex pte virtutis. Cure qdẽ: q̃m ad vltimas egritu
dines vltime curatiões optime ac vltime repľoni vltia pre
cipiť euo in techni. Hɔ̃ autẽ egri^do cui talis debeť cura eſt
vltima: ⁊ euo lypothomica ſilr extrema. Rõne qdẽ ṽtutis
cuꝫ ſit forti qð h̃ euenit. Egritudo eni hɔ̃ vt fe. ſanguis non
ꝯtigit niſi in corpe ca. carnoſo cũ robuſta ṽtute. Non enim
amat in alio fieri. 9. de ige. ℂ Amp. illa faciẽda euo p quã
corp⁹ mox refrigerať: vomit⁹ aut egõ ſeu ſudor excerniť: ⁊
q̃ a laborãte delectabilr ⁊ ſuauiť ſuſtineť. Talis iux Gal.
euo eſt lypothomica: q̃ qdẽ euo expiẽtia coapprobať. aſo.
1. Lypothomica igiť euo in hɔ̃ egri^m ſtãtib⁹ indicatiõib⁹
celebrãda. vñ 4ᵃ p̃ᵃ. Si corp⁹ fuerit forte nõ ceſſes euacua
re donec cadat in ſyncopim. Syncopis nãqꝫ cõpľonẽ fortẽ
infridat. At q: oſtẽſiões euonis hɔ̃ plĩme ſunt ⁊ rariſſime
oẽs aut plures ⁊ digniores ſup vnã rẽ ꝯcurrunt: nõ multũ
pcipiẽdum talẽ euonẽ fieri. Propter qð moderni trepidã
tes ſcientes corpa nunc min⁹ ſolito fortia. dĩa .9. Timẽtes
ne caſu fortuito homicidium ⁊ indignationẽ icurrãt poti⁹
eligũt cõi⁹ ifra ſubſiſtẽ q̃ꝫ exq̃ſitiſſime euare: recipiẽtes cõ
ſiliũ p̃ᵃ 4ˢ. In caſu tñ platuꝫ ac collect. 7. In ſynocho ṽo de

Cap. 4. in medio.
Capi. 18. circa pnc.
6. breuia. / rij cap. 12. poſt p̃n^m.
3. ptac. ca. 16 in p̃n°
Tra. 2. ca. 23. cir. p̃n.
K
Cap. 7. in ꝑs fine.
L
Ca. 9. i me.
Cõ. afo. 13. iuxta fine.
Cap. 18.
M
Cap. 10. poſt me.
Ca. 10. ad medium.
Ca. 10. ad medium.
Ca. 14. in principio.
N
Tra. 2. ad ſinem. ſcða.
Ca. 6. circa pnci.
Ca. 5. ẽ. & ⁊ cap. 13. ad me.
Cap. 3.
Cõ. afo. 13. iuxta fine.
Ibidem ⁊ particula 6. afo. 47.
Cõ. afo. 24. iuxt. fi.
O
Colir ca. 12.
Cap. 16. in p̃ncip.
Ca. 18. p° p̃ncipiũ.
Cap. 5. ver ſus fine.
cõ. 68.
Cap. 3. in p̃ncipio.
P
2ᵃ aforiſ. 8.
Cap. 4. in medio.
artic. 1. in medio.
p̃ᵃ afo. 6.
T. 1. 3. tc. cõ. 12.
Q
Cap. 3. i. ſine.
Cõ. afo. 23. iux. fi.
Tra. 1. ca. 43. circa p̃n.

A putredie ⁊ ſilib⁹ nõ ſuadeo ẽt ſiſ cũ Gal. ⁊ Aui. ꝑciſe v lypothomẽ ĩcluſiue. vñ ⁊ Gal. aliũ modũ ꝓnũciãdi tenuit in ſłõmia hui⁹ ſe. q̃ꝫ priorⁱs iquiẽs: venã igiᷓ ci ɔſeſti incidentes vſqꝫ ad lypothomiã cuatim⁹: vbi ſupi⁹ dixerat: vt lypothomia .i. defectio aioſitatis fieret. Denũ ãt ſubdiᷓ ſm ſynochas q̃ in cõſtrictiõe forti exñte v̾tute ſepi⁹ ſine piculo eſt cũo. ℭ In aliis ꝟo egritudib⁹ v̾ltie piculoſa puta in corruptiõe humoꝝ. Tuti⁹ ḡ hic exponẽdum ꝙ vſqꝫ teneat exclusiue: qð inuit. A. dicens. Donec appropinq̃t ſyncopi. vñ 3ᵒ ꝑᵃ. Opꝫ vt fiat ei⁹ ſłõmia cũ cautela in cogñſcendo diſpõnẽ ei⁹ in ſyncopi: an ceciderit in ipſaꝫ: an ſit ei⁹ vicinus ⁊ retineatᷓ ſan. qñ ſyncopis adeſt ꝓpinq̃tas: qð ẽt fulciᷓ: qm̃ ſicut vna rõ Aui. deducebat: ⁊ Gal. inuit poſt cuõnẽ vt tactũ lypothomicã in ſynocho putrido nõ ſum⁹ ſecuri qn adhuc remaneat modus aliq̃s putrefactionis: qð ſatis appꝫ: qm̃ ſeruus in .9. de ige. recitat⁹ q̃ ſłomaᷓ nõ fuit a febre curat⁹ ſynocho. Et in practi ſiſr defectĩ duob⁹ nõdũ releuatĩ a ſyncopi. Quidã ꝟo in egritudinẽ puenerũt lõgã: eo ꝙ cõplonẽ fridã imarũ acq̃ſiuerũt vt ⁊ tota ꝑmãſerit vita nequentes reuocare nocu̾ ex imoderata illatuꝫ cuone. Alij decolorati ⁊ mali hitus extiterũt tpe oĩ. Nõnulli ɔcapiti ł ydropiſi ſpũs difficultate v̾tris ⁊ epatis ibecillitate. Aliq̃ ꝟo apoplias ⁊ palyſes icurrerũt. Sic ḡ modeſti⁹ ẽ cuandũꝫ q̃ꝫ prius: timẽdo ne q̃s ɔcidat in ſyncopiꝫ: qð ⁊ pulſus poterit edocẽ. Qñ eni tremit ⁊ dſcẽdit ⁊ diuerſificaᷓ abſqꝫ ordine: ita vt ĩuenias pulſationẽ vnã magnã ⁊ aliã ꝑuã: ſignꝫ ꝓpiq̃tatẽ ſyncopis. ℭ Noſce q̃ꝫ ꝙ lꝫ ſꝫ Gal. afor. 1. nõ ſolũ ſit lypothomiʒare p ſanguis eductionẽ: veꝝ ẽt p pharmaciã: in ea tñ nõ ita ſiẽ in ſłomia ꝓſumẽdũ: cũ ipſa ſit itenſiorĩ piculi. diᷓa. 166. Qð oñdunt auctores ſe ãpli⁹ leſiõib⁹ pharmaci opponẽtes. Jtidẽ. alii hũoꝝ a ſan. idigẽt ꝑparatõe: ipe ãt nihil aut modicũ: ⁊ vñs ois ſi poſe i ſyncopi euitãda pductio. vñ ð re. ſa. 4. Meli⁹ ſi ɔcedat in die vna bis ſanguinẽ auferre q̃ꝫ ad defectionẽ aioſitatĩ ſemel ꝓducere.

B

Propter quartũ

ꝟo. ad ꝑᵐ qd dõm appꝫt. ℭ Ad aliud dõm ꝙ Gal. ili loquiᷓ de fe. ſyncopali in q̃ virtus eſt debilis cuo id vitanda oĩno. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ lꝫ v̾tutem pſternat ſyncopis in pñti: ɔfert tñ in futurorꝫ neqꝫ ipſa ſtatũ deiiciᷓ ẽt qn obſuatis ɔditionib⁹ practis valeat ſuſtinẽ: mortiſqꝫ piculum euitare q̃ꝫtum ad defectionẽꝫ aioſitatis ſemel ꝓducere. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ v̾ltie vitãde ſũt ɔceſſiõe ſi poſſit paulatinius cuari: qð nõ eſt cũ ꝑacte paſſiões qb⁹ cõpetit cuo ad lypothomiã: minori ſcã incitate: agiten̾ pampli⁹: neqꝫ iuuamẽta: ſequunᷓ poſtẽſa: in acuteris aũt cũ nõ ſit aſi egritudo paulatine ſeu interq̃ſite põt cuari. ℭ Ad aliud dõm ꝙ lꝫ medic⁹ nõ poſſit v̾tutẽ certi⁹ metiri oĩſariã: valet tñ id coniectura q̃dã artificiali ꝓpinquiſſima veritati afor. ⁊ cꝛiſium primis. ℭ Ad ea ẽt que alteri⁹ ꝑtis ſũt qd dõm apparuit: qꝫ in oĩmoda repletiõe oĩno ſi tolerat v̾tus cuandum: nõ enim ſolus ſtat ſup ɔtrarietatem: verum etiã per virtutem magis vt ſepius inductum. ℭ Ad aliud ſimiſr ɔcedẽdũ qñ oñſiones ꝑſuadẽt mõſtrate. ℭ Differentia. CLXV.

C

Quod cuatio

ſynthomatice cõferat oñẽdiᷓ: qm̃ qð cuatur a ꝑn⁹ morbi ſynthomatice educitur: hmõi aũt iuuat. vñ 3ᵒ. 10. Diuerſitas ſeu fluxus v̾tris in ꝑn⁹ pleureſis eſt ſignuꝫ bonum: imo eſt res iuuans. Hoc firmãs vomitus cholere praſſine eruginoſe ac veneni aſſumpti concitata nã. ℭ Eti. Euatio in ſyncopi vł ſynthomatica cũ ea ſit acuta v̾tutis ɔciſio. diᷓa ꝑori. ſed ẽ ibidẽ ꝑcepta. ℭ Rurſus. illð qð educit mãꝫ q̃ ſua q̃ꝫtitate ſeu q̃litate poſſet interitũ creare viſum ɔferre. Id aũt cuatiõe põt ſynthomatica ɔtingere: cum hui⁹ mãeĩ eductione alleuieᷓ nã vt viſuꝫ nõ paꝝ aliq̃s paulatine ſanari. ℭ Ad hoc medicũ decꝫ ſepe nãm imitari: ſupplẽdo ipſi⁹ defectuꝫ vt mãm cuando furioſaꝫ idigeſtã in ꝑn⁹. quẽ ſi poſſet nã ꝑ ſe cuare ɔferretcum ergo ars iuuet ⁊ natur effectui enĩꝫ proportionaᷓ cauſa: itaqꝫ cuatio iuuat etiã ſynthomatica.

D

In oppoſitum

nihil benigne adduciᷓ cui⁹ cuatio non regulaᷓ a nã: hmõi ꝟo eſt ſynthomatica eductio qð ⁊ nomẽ coindicat. ℭ Palin. Cõtrariorum cõtrarie ſunt rõnes: ſed euacuatio naturalis ⁊ ſynthomatica ſunt contrarie: hec autẽ confert. Synthomatica igiᷓ nocebit: cuatio ergo non ɔfert ſynthomatica.

E

Propter primuꝫ

ꝟo ſciẽdum ꝙ qd ſit cuere dĩta viſum prioꝛi. Eſt autẽ ſynthoma ſeu ɔciſio accñs prauũ ſtimulata quocũqꝫ nã inductũ. Cõtigit aũt cuo ſynthomatica rõne q̃ꝫtitatĩ hũoris aut q̃litatis vt acuitatĩ vel vtriuſqꝫ: aut ex regis malitia ſiue ex aliq̃ lune applicatiõe vel cõbuſtiõe vel aſpectu malignoꝝ vt ſaturni vel martis ⁊ ſiſr ab his q̃ in afoꝝ. libro ꝑ hemiſꝫata. Sicut eni portitor imbecillis pondere ſtimulaᷓ grauiori ante terminuꝫ id grauat⁹ deponere: ſtomachuſqꝫ grauatus q̃ꝫtitate aſſumptorum aut qualitate: ita ⁊ nã regit: qm̃ nõ valens humores ſuſtinere: ꝑcqꝫ digerere veruꝫ ſtimulata cogiᷓ hos ante horã expellere diſtinctã. cretico rũ 3ᵒ. Eſt autem ɔferre beneficium nature aliqð ꝓſtare.

F

Propter ſcðm

ꝟo ſciẽdũ aliq̃s dixiſſet ꝙ cuo ſynthomatica põt conferre per viam cauſe q̃ꝫꝫ: eo ꝙ praua mã leſura nõ parũ: educta eſt ex corpe. Nocet autẽ ſemp p viã ſigni denotãs prauã ipſi⁹ diſpõnẽ. ℭ Sed id ſtare nõ põt: lꝫ eniꝫ aliqd poſſit eſſe bonũ aut prauũ p viã cãe ⁊ ſigni: nõ tñ bonum p modũ cauſe ⁊ malũ p viã ſigni aut ɔ̃tꝫ: qm̃ res ſiẽ ſe hꝫ ad eẽ ſic ad itelligere ⁊ ſigñre ac ɔ̃. 2. meta. Unũ eni ordinaᷓ ẽ ad aliõ p modũ cãe aut cãti. Cũ igiᷓ benignuꝫ aliqd fuerit p viã cãe incẽndo ⁊ cãndo erit ⁊ p viã ſigni i eo notiorãdo ac ɔ̃. Rurſus cã ⁊ effect⁹ ſũt ꝓportionales: ⁊ꝫ cã: morb⁹: ſignũ ꝓportionanᷓ. vtriqꝫ nãqꝫ ꝓueniũt a cã niſi ꝙ morb⁹ cãtur immediate a cã. Signũ ãt ſeu accñs morbo itercidente: quẽ imitaᷓ tãq̃ꝫ vmbra corp⁹. diᷓa. 73. Et ita ipm ꝓduciᷓ a cã: cuꝫ q̃cqd eſt cã cãe ſit ⁊ cãti cã. Non igiᷓ aliq̃d eſt laudabile p viã cãe: prauũqꝫ p modũ ſigni vel ɔ̃. ℭ Aliq̃ ꝟo rñdẽt dicẽtes ſignũ ad virtutẽ referẽdũ ⁊ nõ ad cãm vł morbũ. Sꝫ id nõ valet: qm̃ iã nõ eẽt ſignũ cũ nõ ſuo redderet eẽntialiter ſigño vt cãe vel morbo. Sigñtiones enim ſemper debẽt ſuis iungi ſignificatis. afo. 2ᵒ. Neqꝫ eni ſigna virtutẽ q̃runᷓ a triplici ſumpta nã: veꝝ magis que mãe. Neqꝫ eoruꝫ etiã vꝫ. ꝑmoꝝ motiuũ: qm̃ ſi cuo dꝫ eẽ laudabilis carẽs ſynthomate: nõ ſufficit qð cuaᷓ ſolũ attẽdẽ: ſꝫ opus ſit modũ quo educiᷓ inſpicẽ: vt aſi aptatũ a nã vel aiᷓr: qð non accidit in cuõe: vt oñdeᷓ ſynthomati admiſta. Quidã etiaꝫ dixerũt cuõnẽ ſynthomaticã p ſe nocere ꝑpetue: p accñs autẽ ɔferre q̃ñqꝫ: q̃rum eqdẽ defect⁹ ex ſequẽtib⁹ oñdeᷓ: ⁊uꝫ eo etiã ꝙ p accidẽs omne opꝫ in aliquod per ſe primum aducere.

G

Propter tertiũ

qdẽ ſciẽdũ: ꝙ cuo ſynthomatica vt talis ſemp hꝫ leſionem iferre: iuua̾ aũt nũq̃ꝫ. Qð firmaᷓ: qm̃ illud qð ɔcidẽ nãm facit nocu̾ ita ſemp iducit: id aũt ſynthomatica cãt cuatiões ceu ⁊ ipm nomẽ idicat ⁊ nã rei: cũ ipa educat aliqd ex corpore ſtimulata leſiõe virtute. ℭ Palin. Illud ſynthomatice cuaᷓ qð aſi digõnẽ educiᷓ aut per regiões icõuenientes. Oẽ ãt tale ꝑuũ exiſtit. Nihil eni benigne a nã cuaᷓ: niſi fuerit ꝓdigeſtũ qð eẽ nõ põt niſi i morbi ꝑn⁹. vñ afo. ꝑᵃ. Scðꝫ ꝑnᵐ egritudinis idigõnis ſũt ſigna: ḡ mala: ſemp erit taliuꝫ humoꝝ cuo: qð euenit cuꝫ ſigna cretica ea q̃ digõnis ãñcedãt. Siſr qð p loca educiᷓ icõueniẽtia cõpeſcendũ ⁊ ad ea ɔducẽdũ q̃ ɔgrua. afo. 1. ℭ Jtidẽ. qð interitũ aut lõgitudinẽ ſm ibecillitatẽ v̾tutis aut eius vigorẽ iducit ſignꝫ egritudinis prauũ. Talis ꝟo eſt cuo ſynthomatica vt certificat empia: laudabile nãqꝫ erit mãm retinere: ipſamqꝫ demum nãſr cuare. ℭ Eti. illa nõ ɔfert euacuatio quo arte ꝑcipiᷓ cõpeſci nature coadiuuatiua: ſed ſynthomatica extat hꝫt

H

Margin notes (left): Cap. 3. 6. ſu ꝑ fine m · Cap. 8. ꝑᵒ ꝑncipiũ. · qð ige. c. 4. circa fi. · Cap. 10. circa fineᷓ. · 4ᵒ ꝑⁱ tract. ſe. 43. c. · ꝑncipiũ. · Tra. 3. c. 3. · Colli. 2. cap. 8. · Ca. 4. ꝑᵒ me̾ ⁊ ii. · 31. c. a. 14. circa fineᷓ. · Ca. 6. 4. · Circa ꝑn. ꝑ cũ artn. · Cã. afor. ꝑ in me⁹ · Circa fineᷓ. · Cõ. afor. 22. ꝑᵒ ꝑnᵐ. cap. 5. · Trac. 4. c. ... in me⁹.

Margin notes (right): ꝑᵒ cõ. afo. 1. in fine. · cap. vero ſu fineᷓ. ⁊ ca. 8. poſt ꝑncipiũ. · Te. cõ. 41. · Col. cõ. afo. 33. circa ꝑnᵐ. · Cõ. afor. 22. in me⁹ · Cõ. afor. 22. in fine.

I vnde afo.ꝑ°. Oportet medicū̄ repletioni nature attendere.
Cõ. afo. 22. in fine. Nam a parte qdē ſiente famulari ſimul ⁊ cooperari:ſi xo ꝯ
rie ſimul ⁊ nociue fiāt ⁊ ꝓhibere q̄ ſimul:trāſducē ac reuel
Vbi. ſ. im mediate. lere:afo.1. Jtaq̄ eūo nō ꝯfert ſynthomatica p ſe ⁊ directe.

Propter quartū quidē.ad ꝑᵐ qd dōm dīa viſum.192. Non enim ea eſt
ſynthomatis eūo cū mā fuerit añ ꝓdiſpoſita in antea vo
lens ip̄ſam expellē aut laudat eā p ratōnē ad eūonē factā
in pleureſis ſiue epar iā denotātē debilitatū exiſtē. ℭ Ad
ꝯfirmationē xo dōm ꝙ cholē adeo ꝑue ⁊ venena nō ſunt
māe mora egētes iteri⁹ vt coaptent ꝑp ꝯrietatē quā hñt cū
nā. Nunq̄ eni pñt ad benignum reduci:aut ad expulſionē
laudabilē adaptari cū digōne:cū ſuſcipiant caloris nālis
ſpecificā corrūpētes:vt venenū:formā.collī.1. ℭ Ad aliō
Cōſ.3. in medio. dōm:ꝙ talis ſyncopis ſeu ſynthomatica eductio fcā eſt p
artē ꝑp grādi⁹ piculum euitare:de qua nō hic vt apparuit
ſermo. Nunq̄ eni fit criſis bona per eūonē vſq̄ ad ſynco
pim:collī.7. ℭ Ad aliud dōm:ꝙ per interēptionem:vt vi
Cōſ.8.pᵒ principiū. K fumer prop ie ſi mā educenda idiguerit ꝑparatione. Retē
ta enim ⁊ ſpōte eūata laudabilis foret q̄z maxime. ℭ Ad
aliud dōm vt apparuit dīa ꝑallegata:q: ars q̄uis imitet
nām in q̄z multis:nō tñ in oibus cū ea poſſit aliqua facē q̄
nō nā:vt 6ᵐ digitum auferre:ac benigne in ꝑncipio non ra
ro euacuare. Eſt etiā ſui mobilitate:ſubtilitate:mā furio
ſa fere digeſta:vt tactum prius. ℭ Differentia. CLXVI.

Quod pharmacia in ꝑgnante ſit piculoſior eua
Cōſ.4.pᵒ medium. cuatio flōmia mōſtrat p Auer.7. collī id cre
dentē. ℭ Eti. Pharmacia grandis eſt timoris
⁊ periculi:flōmia xo minime.2ᵒ re.acu. ℭ Ad
Cō.11.pᵒ medium. Cō.11.pᵒ pᵐ ⁊ cō. 11.pᵒ pm. huc:pharmacia ſ māe eſt ſolutiua:talis aūt eſt de geñ.ve
neni ois eodē 2ᵒ. venenū q̄z pemptiuū:⁊ maxime qñ mā
fuerit obediēs de facili paſſibilis q̄lis eſt embrio. ℭ Rur
ſus.pharmacia iducit agitatonē vehemētē in ꝑgnāte:cū
opatio medicine nō ſit corpori nālis:ſed violēta. Cōmēta
tor cētiloquij. Hō autē cotilidones mñicis abſoluit.vnde
L ſequit aborſus qō in flōmia ineſt mime. ℭ Paliu pharma
ca vel ſunt violēta:⁊ tunc nocuᵐ cauſabūt ꝑfatū.aut debi
lia:⁊ ſic poſſibile fiet ipſa monere:nō euacuare praua indu
cendo ſynthomata:oportebit etiā de ipſis amplius ſume
re:qō ⁊ laborioſum erit nāe.vñ p 3ᵒ. Si medicine nō eſſent
Doc.1.c. 1.in meᵒ. venenoſe non poſſet eſſe:qn eas bibere nature laborioſum
eſſet. Jtaq̄ in ꝑgnante pharmacia periculoſior flōmia.

In oppoſitū Col' afo. 30. quia afoꝛ.4ᵒ cōceditur pharmeciar ⁊ deteſtat flōmia. Et firmatur: qa
iſirma virtute flōmare nullatenꝰ:purgare autē mediocrit.
ℭ Jtidē.flōmia eūat imediate ſanguinē q nutrimentū eſt
ꝑgnantis ⁊ embrionis gñatiu⁹:nutritiu⁹:⁊ augmētatiu⁹:
qō nō humores agūt alij.dīa.30.q ⁊ pharmacis educūt.
Nō eni ſcimus medicinā ſanguinis eductiuā diſſoluēdo.
dīa.194. Flobothomia igit periculoſior eſt pharmacia.

Propter primū quidē ſciendū:ꝙ flōmia du
plicter notificat:vne quidē
M prout ſub organo locat medicinali:ſm illud boris queſi
ti. Flobothomia eſt eūo vlis que multitudinē eūat humo
rū equalr abūdātiū. Aliter xo determinat put ſub inſtrō
Col'.c.5. ſituat manuali:vñ Cōmētator ſectarū:flōmia eſt recta ve
ne inciſio:nā dī a flet vena ⁊ thomi diuiſio. ℭ Jllō xo dī
periculoſū qō leſiōis plūe plenū extat: ceu aborſus quē
ſequit mors:embriōis ⁊ mulieris interdū: ⁊ maxᵉ qñ 4ᵒ
aut 8ᵒ factus fuerit mēſe.dīa.49. ℭ Eſt autē eūo alicuius
ex corpore deductio. Que ꝑter ꝑus dicta 2ᵉ exiſtit:vna nā
lis qdē nā ſola pfecta quā nō cōpeſcere opꝫ niſi fuerit ſup
flua vtutē pſternēs:altera xo artificialis que adiutorio ꝑ
ficit medici:nā in oīb⁹ imutātis fere: q̄re vnaq̄q̄ adhuc
diuidit in vlem ⁊ picularē. vlis autē eſt vel q: oēs eūat ꝑ
portionalr hu. ceu fluxus q ſpontaneus ſanguinis ⁊ flō

mia:ſeu qñ a toto corpe:ſicut ſpōtaneus ventris flux⁹ aut N
aliq̄ fortis pharmacia. picularis deniq̄ q̄daz aut ex loco
educit picculari:puta purgatio pectoris p ſputū:⁊ vētriū
cerebri p colatoria narium ⁊ palatū:vel q: mā in ſingula
rē eūat alicubi ꝯtētā ſic que apatū. Ampli⁹ qbuſdā eūoni
bus totū eūat corpus imediati⁹:q̄les ſunt fortiores vt p
ſanguis fluxū vel p vētrē aut ſtōchū vel vrinā ſeu ſudorē.
Alijs xo mediate ſic fricationē:balnea ⁊ hō:p ip̄a nāq̄ nō
eūat:niſi q̄ ſm cutē pmanēt:⁊ nō q̄ in ꝓfundo diſpſa.afoꝛ. Cō.afo. 16.circa me.
3ᵒ.ſz p accñs eūat abſtinentia ſeu fames:eo ꝙ ipſa tollitur
qō repletionē inducit:vnū enim ꝯtrium ꝑuat aliud. Harū
euacuatiuū q̄dā fiunt ꝑmutatione vt que apatum:reliqua
xo in que foras deductione. Sunt et partes ex qb⁹ clam
euacuatiōes fiunt occultiores ſicut q̄ per ſudores ⁊ magis
adhuc per ſomnos ꝓfundos. Ex reliqs xo manifeſtiores.
ℭ Pregnans autē dī in q̄ retēto ſemine cōflatur embrio.

Propter ſcdm xo ſciēdum:ꝙ collī.7. Auer. nitit oſtēdere piculoſiorem fo Cōſ.4 pᵒ medium.
re in ꝑgnantē pharmaciā flōmia q̄ñ Hip. aduerſus. Reci
tato nanq̄ eo ingt. Dico ꝙ flōmia quando adeſt repletio O
qua embrio nō indiget nō eſt mala. Sꝫ pharmaciā nō cre
do ad bonū finē ꝑuenire:īmo ledit embrionē:q: in ſe ſbam
hꝫ venenoſam. Adhuc fortaſſe humores facit malos flue
re ad embrionē vt eum ledāt. Eti. Medicine purgātes ꝓ
uocatiue ſunt vrine:qō xo vrinam ꝓuocat de gñe mēſtrua
extat ꝓuocātium. Tale xo aborſū iducit. His igit trib⁹
ꝯtent⁹ ꝯcedit flōmia difficiliorē fore ſolonē. ℭ Sꝫ id vt ap
parebit ſimplr auditum ſtare nō ꝑtrimo ei⁹ opᵐ magī neq̄
etiā ipſi⁹ ꝯuincunt iducta:ſic eni flōmia in ꝑgnāte repletio
nis tpe nō vituperāda:ita multo ampli⁹ dicat de pharma
cia qñ eius aderit idigētia. Sunt āt pharmacie q̄dā bñdi
cte venenoſitate carētes:de qb⁹ ꝑſumit vt ſcribit ſup pre P
gnātes ⁊ pueros:ceu caſſiamāna ⁊ hō. Que ēt cū nāe ſuf
ficient ſint amicabiles humores fluere nō cogunt: vt ingt
embrionē ledētes. Tales ſilr entes:neq̄ vrinā ꝓuocāt:ne
q̄ mēſtrua. Eſt tñ nēciūm mēſtrua ꝓuocare q̄nq̄ ſuppoſi
torium in collum matricis ponēdo paulatim ⁊ multis vi
cib⁹ mundificādo ⁊ ꝓprie qñ ipregnatio fuerit in mñice im
mundiori fcā exñte.3ᵒ .21. Hip.q̄z ſupficietenꝰ audit⁹ vī flō Trac.2.c. 10.in me.
miā negare cifariā ⁊ pharmaciā ꝯditōalr:ex pte tñ neceſ
ſitatis ⁊ tpis. vñ afo.5. Mulier ꝑgnans flōmata abortit ⁊
maxime cuius fetus eſt maior. Eorundē xo 4ᵒ precipitur Afoꝛ.30. afoꝛ.1.
ꝑgnātes a quarto menſe incluſiue vſq̄ ad ſeptimum pur
gare incluſiue. Ex his igitur elicitur in pregnāte pharma
candum:non autem flobothomandum. Barones tamen
brutales cōmuniter in pregnante flobothomiā celebrant.

Propter tertiū xo ꝑmit⁹ vlr ſciendū:ꝙ picu loſior vomit⁹ eſt ſeceſſu ⁊ alijs
eūonib⁹ ceteris parib⁹.afoꝛ⁹ notū 2ᵒ. Et ſeceſſus flōmia:
ac deiceps flōmia in ꝑgnāte pharmacia. ℭ Propter ꝑmū Cō.afo. 35.in fi.
hui⁹ ſciēdū:ꝙ illa difficilior ⁊ piculoſior eſt eūatio q̄ magī
extat ꝯ inclinationē nāe:talis xo eſt vomit⁹ cū ſtōchus ſit
deputat⁹ attractioni a nā:iteſtina expulſiōi.nālium.3. Vo Col'.ca.8. poſt pᵐ.
mit⁹ āt ſtōcho pficit:ſeceſſus vētris piſleron ⁊ iteſtinis:ſtō
chus ēt ſenſibiliſſimus:via breuior:vtute larior ⁊ ꝓnior in Q
deorſū q̄z in ſurſum. Eti. Act⁹ q vno pficit inſtrō laborio
ſus ⁊ piculoſi⁹ eo q plurib⁹:ſed vomit⁹ ſolū pficit tunica
extrinſeca:ſeceſſus aūt ei⁹ duab⁹ ⁊ iteſtinoꝝ: nālis totidē
qō ſcba ſancit afo.2. Meſ. ſimpliciū ꝑ. Adhuc vomit⁹ de
teriora iducit accñtia ſeceſſu:puta ſuffocationē vel ruptu Cōſ.8.c medium.
rā vaſis in pectore vel pulmōe:qō aūt hō piculoſi⁹. Vomi Col'r ca. afoꝛ.35.
tus igit difficilior ⁊ piculoſior ſeceſſu:⁊ vlr in de eūonib⁹ Juxta fi. Jncēntis
reliqs. ℭ Q, āt ſeceſſus ⁊ ſilr vomitus ꝯñr ſit acrior flōᵉ⁊ pᵒ ca.2.pᵒ ꝓncipiū.
periculoſior mōſtrat ex febriū acutarū.2.q: in flōmia non Cō.11.poſt medium.
cadit aliqd timoris:in ſolōne xo accidit multotiēs timor
⁊ ꝓprie qñ nō fuerit cognitor nāe iſirmi. Sūt eni q difficil
lime ſoluunt medicine:alijs xo faciliime:nōnulli mediocri

A ter pp qđ timedū eſt pharmacare: ꝛ maxie leogniros ꝛ in/
expꝛtoꝛina pharmacia ídebite admiſtrata aut ſupflue ſol/
uit aut mouet ꝛ nō educit:toꝛtiōes pſtās ꝛ anguſtias cum
doloꝛe ꝗmultas. Ipſa etiā de ſe gñe ponit venenoꝝ diſſo/
lutiua ppꝛie. Nā nāq̨ medicinaꝝ ſolutiuaꝝ eſt ꝯria nāe coꝛ
poꝝ ſoluēdoꝝ: ꝛ vl'r ſunt pnecātes: ꝛ ipſam iterimētes ibi
dem: ꝛ pcipue ledūt coꝛ ꝛ q̄ ſūt ei⁹ gn̄i oium nocumentoꝝ
coꝛpi aduenientiū pm⁹ ꝯcurſus eſt ad coꝛ tanq̄ ad baſim vi
te ſtōchū tāq̄ receptoꝛē moleſtās. Meſue de pharmaciis:
nō tn̄ pncipales ptes a pharmacia ſunt difficilioꝛis paſſio
nis: pili eni ꝛ vngues q̄ ſūt oium min⁹ pncipales ſūt magł
difficult' paſſibiles: ꝛ oſſa ēt q̄ cerebrū ꝛ coꝛ ſimplici⁹ p ce
li⁹ ꝛ mū. Medi^m nāq̨ nociue ſūt vētri ꝛ pp̄e oꝛi ei⁹: cum ſit
ſenſus pmi: pp neruos diſſeminatos in eo: motus exhibitæ
nō pōt cōpeſci tāq̄ nō extā in nr̄a ptāte velut ſagitta emiſ/
ſa: ſed flōmia pōt repēte cogi niſi foꝛtaſſis extiterit maioꝛ
igit' ſeceſſus ꝛ vomit⁹ āpli⁹ acerbioꝛ ꝛ piculoſioꝛ flōmia: ꝛ
vomit⁹: vt pbat' adhuc ſeceſſi. ℭ Sʒ circa pdicta ꝯtingit

B dubitare. 4° nāq̨ de re. ſa. Cū ibecilli vtute nunq̄ minuen
dū: moderate ꝟo purgādū. Et Haly. Magł ꝯueniēs ꝛ ma
ioꝛē cautelā faciēs eſt eūo eq̄lis: ſed h̄ ſanguis eſt eductio.
Adhuc pła ꝛ dignioꝛa eūant p flōmiā q̄ p pharmaciā: vt
ſanguis ꝛ ſpūs: piculoſioꝛ igit' ꝛ moleſtioꝛ flōmia pharma
cia. ℭ Dōʒ q̨ pharmacia piculoſioꝛ: q: vt tactū nō pōt ita
cōpeſci voto vt flōmia: laboꝛē iſirmi ēt maioꝛē iduc' phar/
macia q̄ flōmia: ꝛ pp̄e vomitiua: ſʒ rōne illi⁹ qđ educit' pi/
culoſioꝛ flōmia eſt pharmaci: amīſi ipſa effrenitane ſang^m
ſilr attrahat ꝛ eūet: aut ſit pharmacia ſanguinis eductiua.
Aut ampli⁹ ad mētē dōʒ Gal'. q̨ ſmo illi⁹ eſt in pleureſi cū
fe. aliiſq̨ accntib⁹ acutioꝛib⁹ in qb⁹ timēduʒ pharmacū in
ſui caliditate ꝛ motu imētioꝛib⁹: ꝛ iō ad flōmiā declinanduʒ
magis: ꝛ ſi nō adeo ꝯferat ſic ſolutiuū. ℭ Ad p^m qdē dōm
q̨ ſicut nō eſt flōmādū ibecilli ſtāte virtute: ita neq̨ purgā
dum pharmacia diſſolutiua: pōt tn̄ aliq̄ lenitiua vel lubri/
ficatiua: maioꝛ eni vi' eē latitudo in pharmacia q̄ in flobo
tomia. vn̄ ſi iuſta fiat cōparatio nō min⁹ timendum phar

C macare q̄ flōmare. ℭ Ad aliud dōm q̨ Haly. cōparat flo/
botomiā ad vētoſationē ꝛ ad cibi ꝛ pot⁹ imminutionē: non
aūt ad pharmaci ſumptionē. Ad aliud qđ dicēdū appuit.
ℭ Propter 2^m hui⁹ ſciēdū q̨ pharmacoꝝ qdā ſunt foꝛtia:
piculoſa: venenoſitat̄ plīm abūdātia q̄lia ſūt calidioꝛa: diſſol
uētia: vt ſcamonea: meçereō: euſoꝛbiū ꝛ hm̄. alia debilia ſal
uatiuē cōpmētia: ꝛ adhuc magł lenitiua ꝛ lubrificatiua: vt
myrabolani: mānæ: tamaridi: caſſiafiſtula: mucilago pſilij:
ꝛ prunoꝝ. vn̄. 2. can̄. Caſſiafiſtula ſoluit ſine nocumento et
abſq̨ moꝛdicatiōe adeo q̨ eſt ꝯueniēs pgnātibus ꝛ ſoluit
eas hyeme: tm̄ hn̄tib⁹ debilia inteſtina ꝛ iſtericis eſt ſuſpe
cta. Myrabolanos āt ponūt educē cōprimēdo. Logoꝛ eni
ꝯfiteri aliquā virtutē pmit⁹ attractionis illis inexiſtē: ſicut
als tactū: cū videā nigros meliam a toto educere: ꝛ citrinos
chołaꝝ ꝛ reliq̨ ſła: qđ nō foꝛet ſi ſolū exprimerēt vt cocta/
na vł piraꝝ ſʒ attrahūt antea in locū ſignatum: deide finalr

D iuuādo nāʒ ſui pōdere cōpreſſiuo ſoluunt: qđ me^m nō opet'
diſſolutiua tm̄: illa, eni magł attrahit ad vias ſignatas: po/
ſtea ꝟo nā ſentiēs ipſi⁹ acuitatē ꝛ humoꝛē ſatagit expellē.
Repit' ꝛ 3^m pharmacū tāq̄ boꝝ mediū: ꝛ ſi ſit diſſolutiuū
vt aloes: agaric⁹ ꝛ rebarbaꝝ qđ aliqñ h̄ pōt cōpetere ꝛ p/
cipue ꝯſolatū. ℭ Deiceps q̄ noſce q̨ tp̄s ipregnatiōis in
tria diuidit' tpa: qrū vnūquodq̨ in ptu nālioꝛi q̄ eſt nouē mē/
ſiuʒ ꝯtinet tres mēſes: in alio ꝟo mioꝛes hʒ aut plures ſm
q̨ 7° ptuꝛit' mēſe vel. 10. dīa. 49. in qb⁹ eqdē mēſib⁹ fetus
diuerſimode diſponit' in matrice. Nā in pmis triuʒ pu⁹ eſt
ꝛ debilis modico ꝯtēt⁹ alimēto: debiliterq̨ cotiliđōib⁹ al
ligat⁹: velut fruct⁹ nouiter pduct⁹ ī aliis q̄ trib⁹ ſicut 4°.
5° ꝛ 6°. maioꝛ ꝛ foꝛtioꝛ amplioꝛē expetēs in alimētum ſan/
guinē ꝛ cremētū: tuncq̨ foꝛtiſſime alligat' matrici: ceu fru/
ctus tpe intermedio arboꝛib⁹ vehementi⁹ iberētes: tūc hu/

miditas ſuccoſa que ligat' mollis eſt ꝛ q̄ſi fluida vt in ptu E
affluit: neq̨ ꝛ maturatione remollita: ꝛ fet⁹ pōdere aggra/
uata qđ eis accidit cōpletis. In reliq̨ q̄ trib⁹ vltimis foꝛ/
tis fact⁹ ꝛ grādis ampli⁹ attrahit ſanguinē plīm i ſui nutri/
mētū ꝛ aug^m: tūcq̨ ipſi⁹ icipiūt ligamia debilitari. Tū pp
eius onus ſolito gui⁹. Tū ēt pp finē nāe. Procedūt. n. dbi/
litādo vt boꝛa part⁹ leui⁹ abſoluant': ꝛ tāq̄ maturi ad ca/
ſuʒ diſponunt' fruct⁹. afoꝛ. 4. ſilr in aliis euenit part⁹ qb⁹
inter ipſis ſeq̄ſtratis. ℭ Attēdēdū ēt q̨ lʒ plēs cauſe aboꝛ/ Cł. afo. 1
ſus extēꝛ: one tn̄ vident' pncipalioꝛes: ſubtractio. vʒ. alimē
ti embriōis: qđ ſanguis ſit eductiōe flōmia vel alio: ex pu/
rioꝛe. n. nutrit' pte ſanguinis menſtrui. afoꝛ. 5. Reliq̄ ꝟo eſt Cł. afo. 37.
agitatio ꝛ mot⁹ vehemēs qb⁹ fet⁹ diſſoluunt' ligamēta: vt
thenaſm⁹ oñdit: qs foꝛtioꝛ inducit pharmacia. ℭ His igit'
breui⁹ pſtrictis dōm: q̨ oib⁹ iuſte vniformiter adinicē cō/
paratis flōmia pharmacia vn̄⁹ piculoſioꝛ extat vt ſeries ēt
ſapiūt veteris. Qđ mōſtrat' rōne: qm̄ flōmia nō vi' ꝯuenire
niſi in pmis trib⁹ mēſib⁹ ꝛ maxie in eoꝝ me⁹ cū tūc embrio F
paruus ꝛ debilis nō multū expoſtulet nutrimentū: q̄ ſi fiat
paulatiʒ ſit ꝛ piterualla minoꝛādo q̄titatē ꝛ vices poti⁹ ſi
opus multiplicādo. Flōmia. n. caſr mēſurata nō tātū agita
tionē iducit vt ide fet⁹ diſſoluant' ligamēta: cū id agere ſit
ampli⁹ pharmacie: neq̨ ēt ſanguinem ſic eūat vt fetui no/
ceat multū: cū puns ꝛ dbilis mioꝛi ſit ꝯtēt⁹ alimēto. h̄ aūt
nō cōpetit tpe pharmacia ꝛ ppꝛie vehemēter diſſolutiua: q̄
Hip. notioꝛ vi' fuiſſe: nōdū. n. foꝛtaſſis medicine familiares
bn̄dicte fuerāt iuēte: nec tāto eis tūc indigebāt vt mō: cum
coꝛpa foꝛēt robuſtioꝛa: vt oñſum dīa. 9. In 2° ꝟo tpe vt in
trib⁹ mēſib⁹ ſequētib⁹ cōſtat flōmiā piculoſioꝛē foꝛe phar/
macia: cū maioꝛato ꝛ foꝛtificato embrione plʒ ſanguis ex/
petat in nutritionē ꝛ aug^m: quo ſubtracto aboꝛſus accidit
ppꝛe. Pharmaciā ꝟo toleratcū nō ſubtrahat ſanguineʒ
ipſi⁹ alimētū: ſʒ hūoꝛes reliq̨ nutriētes mime. 30. dīa. Eſt
etiā ſic foꝛtis ac vehemēter vinct⁹: vt ꝛ ligamia poſſint ille/
ſa tolerare pharmacie agitationē ꝛ motū: ꝛ ppꝛie qñ fuerit
ex lēdis me^{is} vel ēt tertiis ipa: in reliq̨ ꝟo vltimis trib⁹: ꝛ
lʒ pharmaciā ꝛ flōmiā difficili⁹ ferat: flōmia tn̄ pharmacia
graui⁹: cū amplioꝛi valde ſolito idigeat in alimēto ꝛ aug^{to} G
ſanguie: eo q̨ maioꝛat⁹ fet⁹ ꝯtinue. Q̄ ꝛ ſi necītas ad phar
maciaʒ ipellit ſit leuioꝛ q̄lis eſt: vt appuit: maxie tertia. Q̄
ſi Hip. abhoꝛret pharmacare ꝯtigit: q: vt tactū apō ip̄ʒ foꝛ
tioꝛa cognita erāt pharmaca: qđ innuit' in afoꝛ. cū p medica
ri vel purgare Hip. medicinā ſolutiuā intelligat diſſoluti/ pt⁹ p⁹ afoꝛ 21 ꝛ ptic. 4ᵃ afoꝛ. iij
uā. Itaq̨ vt ad amplius in pgnāte pharmacia ꝯcedēda q̄
flōmia. ℭ Cōtra pdicta ꝯtigit dubitare: q: tpe pgnationis
diuiſo in tres ptes 4° mēſe ꝯiūgit' tpi p ꝛ ſeptim⁹ vltio: cū
adhuc ꝯceſſa ſit flōmia iſuſpectioꝛ in pmis mēſ. q̄ i ſcdis.
Sʒ 3° 21. Opʒ vt caueat añ mēſeʒ 4^m ꝛ poſt 7^m ꝛ in eo qđ Trāc. cū 10. p° pu.
eſt iter illa vbi pus alludit' Gal. ꝯſr ꝟo Halyabba. ℭ In Cł. 19. in medio.
opp^m pmus practice ac vtriuſq̨ nonus theoꝛice ingens. Si Cap. 30 iuxta fi.
pgnāe aliq̄ tpe ſanguinē eget minui aut catharrico purga/
ri: pp aliquā paſſionē: nō opʒ accelerare h̄ in pmoꝛdiis ca
nec ſit mēſū q̄tuoꝛ pgnāe: faciatq̨ h̄ 5° vł 6° mēſe ꝛ 7°. Ca H
uebiſq̨ h̄ ideʒ 8° vel 9°. In eis. n. eſt fet⁹ debilis ꝛ opus eſt
illi cibo. Aut ꝟo ianitio minuit cibū: vn̄ ꝛ moꝛit' fet⁹. Octa
uo quoq̨ ꝛ nono creuit fetus ꝛ eget cibo amplioꝛi: i his ſi
eūet' multū minuit' cib⁹ fetus: nec remanet virtus: ꝛ mūq̄
ꝯſulēs ſubdit. Si āt neceſſitas ad inanitionē his tpib⁹ ipu/
lit ꝛ timet' de moꝛte mulieris ſi differatur: nō cures fetum
ſinq̨ tibi carioꝛ genitrix illo. ℭ Dōm ſmonē foꝛtaſſis Ha/
lyabbatis ſanū viſq̨ nō foꝛe p. n. qñ mēſem 4^m cōponit cuʒ
trib⁹ prioꝛib⁹ aduerſat' Hip. ꝛ Gal. dicētib⁹: pgnātes pur/
gare ſi ꝯuenit ſm q̄drimēſeʒ. ℭ Eti. ſeptim⁹ mēſis nō oʒ cū 4ᵃ afoꝛ. aīo. 1.
5° ꝛ 6° ꝯiungi veꝝ cū 8° vt dictū ꝛ 9° nā ſm Gal. purgan/
dum ſm q̄drimēſem ꝛ viſq̨ ad ſeptimū mēſem. ſ. excluden/
do. Qđ appet ex illo addito: puta qđ eſt in medio ꝯceptio/
nis: cū certiſſime habeat' in nſ̄ce qđ ꝯcipit'. Si ꝟo cōpo/

Left margin notes: Cō. 11. p° pnciꝑiū. — Fi. 1. 2. l. tercio. tū. p° cap. 1. can. 1° p° pncipiū. — Hū me^m. ꝯtrec hn̄s cō. 132. iuxta fi. — Tre. 2. ca. 197.

I naſ ſeptimus cū 5° ⁊ 6° tūc id nō erit in medio ↄceptionis niſi geometrice valde. Jtidē. aliq naſcunf in mēſe 7° pſes etiā nō cōplēt nonū:ſed partē ipſius capiūt ſolū: pp qđ rō/nabili⁹ vī ſeptimū mēſem cū 3° tēpoꝝ ⁊ nō cū 2° copularet vt vulgatū ē a mulris. Qđ ⁊ 2° vī ↄcedere flōmiā in 5° ⁊ 6° ⁊ 7° ⁊ negare ipſaꝫ in pmis q̄tuoꝛ mēſiū nō multū recipioꝛ cū declaratio rōnabilr añ dicta directe oppoſitū in flobo/thomia oñdat. Uiſe.n.ſunt q̄dā in pn⁹ pgnationis vna vel duab⁹ mēſtruationibus laudabilr mēſtruare. Et foꝛtaſſis Halyabbas plus motū flōmie foꝛmidauit q̄ſanguis carē/tiā ab illa inductā. ℭ Noſce q̄ aliq̄ñ flōmiā expedire non exiſtēte plenitudie ſigtione: puta q̄ñ moꝛb⁹ fuerit ſeuus ⁊ virtus foꝛtis ē timoꝛ apatie: vt in pcuſſiōe ⁊ caſu. Interdū ꝟo ⁊ cōtollif .n. neceſſitas flōmie abſtinentia vel mollitie vētris: pharmacia: balneo: exercitio ⁊ fricatiōe ⁊ ꝟtute cū alijs ⁊ in ipregnatione ceu in ꝑpoſito nō parū. de inge. 4°.

K **Propter quartū** ꝟo. ad Auer. qđ dōm ap/paruit. ℭ Ad aliud etiam qđ Gal. dōm viſum. ℭ Ad aliō dōm: ꝙ pharmacia vehe/mēter diſſolutiua eſt de gñe veneni: nō aūt reliq̄ ꝑdicte qb⁹ pōt pfici purgatio benigne. Uel ſi opoꝛteret eā exhibere in caſu oſtēſuꝫ quo tpe cañ. ℭ Ad aliō dōm ꝙ ꝑelecta phar/macia non eſt agitatiua. Q, ſi talis adminiſtref: neceſſario ſit tpe quo foꝛtius fet⁹ mfici ↄuincif: in 4° 5° ⁊ 6° mēſibus. Foꝛtaſſis ē nō eſt medicina multuꝫ violēta: ⁊ ſi hūoꝛes ex/tent furioſi cū de ſe ſint agitabiles ⁊ ad exitū diſpoſiti: ac ſi eſſent digeſti. diia. 162. ⁊ iō pñt in pn° eūari: cum h̄ ē pma/nēt in ꝑiudiciū grāde nature ineūati. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ pharmacia debilis ⁊ nō foꝛtis dāda vt viſum: neq̄ ea mo/uebit ineuacuās: cū nullā hēat attractionē: ſed obuiationē magis: neq̄ ineuacuans nocebit ſenſibilius: cuꝫ ſit apta in cibum etiam conuerti. Q, ſi eſt nature faſtidioſa ꝛ cligaf q̄ abominationis minoꝛis aut dulcibus vel acidis prepare/

L tur. Aut audit Auicēna quando quis ea vtatur q̄ ſepe.

ℭ Differentia. CLXVII.

Quod in acuta egritudie poſt 4^am^ dié nō ſit flōmādum oſtēdif: eo ꝙ medici cōiter ꝑcipiunt flōmāduꝫ in pn° qđ ē añ 4^am^: puta h^a 2^a ⁊ 3ª die: ceu ſen/tit Raſis per oē. Jſaac febriū 5° ⁊ Halyabbas practice 3°. ℭ Eti. 4° h^a. Quādo poſtponif flōmia apō pn/cipiū egritudis nō eſt ampli⁹ ei intētio. Et foꝛtaſſe interfi/ciet ꝑ aduētū debilitatis virtutis: pn^m aūt terminatur i hꝫ egritudine añ 4^am^: neq̄ in quarta vī eūandū cum ſit in tali egritudie qs mot⁹ nature idicatiuus aut cretic⁹. diia. 164. ℭ Jtidem ibidem. Qñ eſt poſſibile vt flōmes vſq̄ ad tres periodos facies qđ nō erit in 4^a vt appuit: neq̄ in 5^a: cum ſit tūc māe motus: in ſmone aūt varioláꝝ ibidē flōmia ca/uet poſt duos dies aut treſ: ⁊ tñ in bis expetif flōmia ma/xime. ℭ Ruſus. afoꝝ. 1^a. Jncipientib⁹ moꝛbis ſi quid vī mouēdū moue. vñ. 9. terapētice. Qui mox a pn° nō eūant obediētes. Eraſiſtrato q neq̄ ſpōtaneas hemoꝛrogias imi/

M tari poterat: incidūt hꝫ anxietatē ſanationū: q̄m tunc neq̄ pharmaco pñt eūare cū augeāt febrē: neq̄ infrigidare cuꝫ oppilationē ⁊ cām putredis augmētēt. ℭ Palin. Cuꝫ nā ē debilitata nō cōpetit eūoꝛ: id aūt in bꝛui⁹ paſſiōe euenit iam poſt q̄rtā. vñ de ige. 10. Rarius eſt ↄfeſtim in h^a dierū vl̓ 2ª virtutē imbecillē exiſtere: qđ praua habitudie ſenio cōtin/git vel extriſecis. ℭ Ampli⁹ iā digerere ſeq̄ſtrare ⁊ ſe ver/ſus expulſionē ꝑparare incepit nā: cuius ē actū ⁊ modum eūonis medicus nō pōt ſufficienter perpēdere. Qñ autem ita euenit nō opus ſit eam euacuatione irritare. ℭ Adhuc flōmia debef q̄ñ ſanguis eſt pctm vt in fe. ſanguinea: ſꝫ ta/lce plurimum terminanf in 4^a. criſium tertio ⁊ quarto h^a. Non igitur poſt quartam in acuta flobothomandum.

Huius quoq̄ opp^m ſentitur. 9. de inge. ⁊ h 4^a. Vñ Democrit⁹. Qñ plenitudo talis fuerit aut egritudo appebit in qua flōmia ſit neceſſa/ria nec nām: neq̄ boꝛā expectabis: ſed cōfeſtim flōmiā cō/ſolaberis. Jtidē. 2. re. acu. Jubef in pleureſi vena incidi q̄ñ doloꝛ ad ſcapulas aſcenderit: ſed id vt multuꝫ poſt 4^am^ ſit dié. vñ afo. h^a. die octaua iciſus eſt cubitū anxiōis. ℭ Pa/lin. Qñ eſt ſanguis abūdātis ⁊ virtus tolerās cōpetit flo/boꝛbomia. h ꝟo poſt q̄tuoꝛ pōt dies ↄ ngerere: cū ſanguis ē foꝛti abūdet nā. vñ febris ſanguinea nō niſi in talib⁹ amat fieri. diia. 164. ℭ Amp̄. poſt q̄rtum ↄcedif pharmacia. 4° re. acut. igif multo ampli⁹ flōmia cū oñſum ſit. 66. diffici/lioꝛē foꝛe pharmaciā flōmia. Flōmādū igr̄ i acuta p⁹ 4^am^.

Propter primū qdē ſciēdū: qđ ſit flōmia dif/ferētia iducta oñſuꝫ ⁊ nō pa/rū ꝙ ꝑncipalr̄ flōmia debef humoꝛi peccāti q̄titate. 2° ꝟo qualitate. Quid ē ſit egritudo qdq̄ acuta ⁊ q̄uo diſtingua/tur. diia viſuꝫ. 72. ⁊. 133. Eſt aūt egritudo q̄dā acuta rōne māe: vel ſm ꝙ q̄ta vt ſynocha ſeu q̄lis velut tertiana: nō/nulla ex pte loci ceu ſquinantia: reliq̄ rōne accñtis doloꝛis vꝫ. ſicut colica. Jn q̄dā nempe oia continentur ꝑdicta: vt in ſyrſen ex ſang^e cauſato cholico. Jn eo eni peccat ſanguis ⁊ acuitas eiuſq̄ q̄titas. Eſt ⁊ in cerebꝛo qđ ceteris poſt coꝛ nobili⁹ mēbꝛis. 7. de ige. peſſima ē ei iſunt accñtia vt fre/neſis ſeu karabit⁹. i. alienatio vl̓ ꝑmiſtio ſenſus. ℭ Noſce quoq̄ queſitum magis ꝓpoſitum fuiſſe de quarte die q̄ alijs: q: amplius in acutis cōterminatur in pn⁹. Jn ea etiā mouetur nā cum ſit vnus dieꝝ indicatiuoꝝ aut creticoꝝ.

Propter ſecūduꝫ ꝟo ſciēdum: ꝙ Gal. ⁊ vlr greci liberi⁹ videnf ↄcedē flobothomiā q̄ arabes. Octauo nāq̄ ô ige. ↄcedif flōmiā fieri. Plectoꝛica ē nō exiſtente diſpōne: ſed q̄ñ media inter ipſam ⁊ inanitionē humoꝛib⁹ ſilr̄ entib⁹ groſſis ⁊ viſcoſis. Quare. 11. eius. Optimū qdē vt dcm̄ eſt venā incidere non ſolū in ſynochis fe. ſed in alijs oib⁹ que in putredie humo/rū quādo demū vel qne etatis aut virtutis nō phibeāt: al/leuiata eni nā diſpēſans coꝛpoꝛa ⁊ deponens qđ aggrauat eā velut onus q̄dam dominabif facile reliquo: idetermi/natius etiā alijs cū Gal. Hip. in lypothomiam iuſſit addu/ci. Et eodē ideo. 11. q̄ñ caſtigās eius ſmonē ait. Quia non eſt poſſibile oppilōnē ⁊ putredinē curare per flōmiā: cum alijs egeant auxilijs deponere opꝫ qđ ſanguinis in cure tē/poꝛe: ne cogamur interdū intēpoꝛance cibare: nā inquātuꝫ eūatur coꝛpus eget cibo: vnde tūc neceſſariū vel nutritiōe febrē augmentare: aut in nutritione virtutē diſſoluere: q̄re melius aliqđ ſanguis ꝑpꝛiū cibū aialis particulis relinq̄/re. ℭ Arabes ꝟo vident flōmiā ſuſpēdere magis. vnde p 4^a. Melius eſt qdem vt flōmie vices ſint multe q̄ vt eius quantitas ſit multa. Et h^a 4^a. Conſiliū meum eſt in flōmia vt dimittaf quātuꝫ poſſibile: ſi autem nō eſt poſſibile: tunc multiplicatio numeri melioꝛ multiplicatione q̄titatis. Cō/cedit etiā. A. ducere ad lypothomiā cū timoꝛatione gran/dioꝛi ⁊ digōne: quā ⁊ Auer. refellit. diia. 164. Qđ foꝛtaſſis euenit: q: lꝫ Gal. tradiderit caſ. curatiōis in toto oꝛbe ter/rarū ⁊ nō in Jtalia ſolum. de inge. 5° ipſi tñ directius ⁊ ma/gis clymatib⁹ adaptanf temperatis: quales grecoꝝ ſunt regiones: ex qb⁹ vt pgamo extitit oꝛiūdus: in qbus ⁊ coꝛ/poꝛa ſunt foꝛtioꝛa ac abūdantioꝛ ſanguis cū ipſe ſit humoꝛ temperatioꝛ ⁊ multiplicioꝛ: vnū quodq̄. n. generatur a ſibi ſimile ⁊ ↄuenienti. A talib⁹ autē indicatio maxie ſumitur. Arabes ꝟo regiōes ihabitāt diſtēperatas calidioꝛes: q̄re egritudines in eis ſiūt cholicioꝛes. ꝓpter qđ colli. 7. Egri/tudines que ſunt in terris Hip. ſimplr̄ acute: i noſtris ſunt peracute. Jn qbus quideꝫ ꝓpter diſpōnes oppoſitas eis q̄ in regionibus temperatis minus expetif flōmia. Tēpera/ta qdem ipſaꝝ ſanguinis requirit eūonem. Cholerica ꝟo cholere purgationē. ℭ Magis ſiqdē particulariter egre/diēdo deinceps dicaf. 9. de inge. ↄcedi: vt tactū poſt quar/tam flōmia ita. Optimum quidem vt vidiſti ſemp nos fa/

Left margin notes: Cap. 6. p° ꝑncipiū. — At. 15. ꝓ ductio. c. 6. Col^r. c. 6. in pnci. C. 2. 16. in pncipio. Trac. 2. c. 7. p° me. Trā. 2. ca. 99. p° pn. Trac. 4. c. 7. in me°. Alo 22. Ca. 5. i fi. — Cap. 2. in fine. — Cap. 4. in medio. Tra. 2. ca. 43. in fi. Cap. 5. añ medium.

Right margin notes: N Cap. 20. poſt pn. Te. cō. 8. Cō. afoꝛ. 11. in me. — Te. cō. 35. — Q Col^r ca. 13 in medio. — Cap. 4. p° pncipiū. Cap. 15. in medio. P h^a pticula. afo. 23 ⁊ 4° re. a. Te c. 68. Cap. 14. iuxta fin. — Cap. 20. ante me. Tra 2. ca. 7° c. ante. — 4° prima ſcc̄o. trac. C. 43. p° pncipiū. 7° colli. cap. 8. Ar° lcb Ca. ill. in medio. O Cap. 4. in medio. — Cap 5. ā medium. In argu. ad opp^m

A dentes non ſolum ſextenos vel ſeptenos: ſed ⁊ ſūt eos qui deinceps flōmabis. Et demum flobotbomia fit omni tēpore virtute ferente. Raſis 𝔡u.15. cōtinētis dixit. Gal'. noli īſpicere in diebus: ſed minutionē fac vſq; ad vigeſimū: vnde 6° breuiarij. Non opꝫ vt cōſideres in numero dierū: q2 quando virtus eſt remanēs non opꝫ vt ſis contentus flobotbomare in 6° ⁊ 7°: imo in reliquis dieb⁹. q̄re ꝑ 4ª. Cum in febribus opꝫ te flōmare non attendas qđ quidam dicunt. ſ. ꝙ non eſt bonum vt poſt quartuꝫ diem flōmia fiat: q̄m bonum eſt vt fiat etiaꝫ poſt. 40. dies. Et hoc ſm ſniam Gal'. lꝫ premittere vt ante quartū ⁊ preparare poſtea digerēdo ſit melius: cum certe fuerint ſignificationes: q̄re coll'ꝫ. 7. Tēpꝰ faciendi flobotbomiā ſequit' virtutis fortitudinem: q2 ipſa plus ſm plurimū eſt in principijs egritudinuꝫ: ꝓpter h' ordinauerunt q̄dam fieri flobotbomiam in principijs carus. Et multi egrorum ſunt qui flōmiam patiunt' vſq; ad ſeptimam diem. Et ad remouēdum illoꝝ opi. dicit Gal'. ꝙ debilitatem virtutis aut fortitudinem nō ſeqtur numerus dierum. Qui autē dicunt non poſt quartā flōmandum iaꝫ tacti ſunt in cōi. vñ 5°. practice. Uaris flobotbomo ꝑmo aut ſcđo ⁊ tertio die ſi virtus ſufficiens eſt: quarta 𝔳o die nil attingas horum: ſed quid de his mox apparebit.

Cap. 6. ver ſus finē. Cap. 11. poſt princi. Ca. 10. ad mediū. Ca. 9. poſt principiū.

B *Ca. 13. in principio.*

Propter tertiuꝫ aūt primitus videant' idicationes oſtendētes euationē ſanguinis ante quartaꝫ vel etiam poſt. Et deinceps applicentur ad actuꝫ. ℭ Propter ꝑmū huius ſciendū: ꝙ indicatiōes tales ⁊ diuerſitas ſitus materie tacte ſunt. diffe. 164. ⁊ 151. ℭ Propter 2ᵐ hō ſciendꝫ: ꝙ ſi omnes oſtenſiones teſtent' flōmiaꝫ: aut plures digniores ⁊ virtus diſpoſitio earum cū earū operibus principalibus cū hoc ⁊ vrina groſſa ſpiſſa in rubeū tēdens: nō autē adſit nauſea neq; ventris indigeſtio: aut eius debilitas vel ſupfluitas ſenſibilitatis cholereq; ſuſceptio: ſint ēt vtcunq; fortia cū adiacētibus ⁊ ſibi deſeruiētibus principalia: nōduꝫ adſit mā ita digeſta: quꝫ natura expellat abſq; artis ſuffragio. ſit ⁊ replēs venas aut putrefacta cuꝫ aliquali ſanguinis habitudine. Terminet'

C etiā egritudo vltra ſeptimā: tunc licet ſit meli⁹ flōmare añ quartā cum virtus ſit fortis: q̄m rarius eſt in ꝑma dierum vel ſecūda virtuteꝫ imbecillē fore: niſi laborātis ꝑua habitudie aut ſenectute cōtingat. Pōt etiam ſi aliquādo fuerint omiſſa etiā vltra quartū fieri diem aut quintū aut deinceps puta nauſea vel diſcordia: ignorātia ⁊ ſilibus. Q̄ ō ſermōes Gal'. ſentiunt cuꝫ eius cōplicibus inducti. ℭ Si 𝔳o diſcordauerint oēs intētiones aut plures ⁊ maxie principaliores vt virtus ſit debilis ⁊c̄. ſit ⁊ vrina predicte oppoſita: adſitq; nauſea ꝑncipalis cū horum adminiſtrātibus infirma tendat ſponte in digeſtionem mā: ſit ⁊ ipſa vtcunq; a ſanguine alia: fueritq; extra vaſa. Suſpēdenda eſt flobotbomia non ſolū poſt 4ᵐ: imo etiā non paꝝ ante ipſaꝫ. Q̄ ō fortaſſis voluit. A. quādo dixit. Cōſilium meum in flōmia eſt vt dimittatur quātū poſſibile eſt. Si aūt oſtenſiones ſcite cum alijs ꝯſequēter additis medio ſe habuerint mō: non flōmanduꝫ omnifariam ſicut ꝑ: neq; deſiſtendum penitus velut 2°. ſed

4° p° tra. 2. ca. 7. ver ſus finē.

D med iocriter ſe habendum: ita ꝙ flobotbomādum erit lateraliter circa quartū. Ex his igitur breuius: eo ꝙ alibi ſūt in amplius h' ordinata poterit ſolēnis mēs artificialiter in his ſub contrarietatibus veritatem coniecturari.

Propter quartū aūt. ad primuꝫ dōm ꝙ ideo ꝑcipit' flōmia in morbi principio: q̄m laudabili⁹ exiſtit dūmō nihil fuerit ipeditiuū ꝑacti: nihilominus tñ ſi fuerit omiſſa pōt etiaꝫ poſt 4ᵐ vt declaratū fieri. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ. A. loquit' cōi magis ſermone: nō autē particulari: quādo ſanguis expetit' euacuatiō proprie. Appuit etiā modus arabū ⁊ grecoꝝ in flōmando diuerſus. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ in fe. tertiana dñat' cholera ⁊ cito criſim eſt habitura vel ei non debetur flōmia: aut ſi debet' id in ꝑmis erit dieb⁹. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ ſecus eſt in

E variolis q̄ꝫ in alijs egritudinib⁹ ex ſanguine vel eius feruore: q̄m variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ māni opꝫ ad exteriorē ſuperficiē tēdere manifeſte ſi laudabilis dꝫ eē terminatio: flobotbomia 𝔳o poſt duos aut tres dies ipſaꝫ diuertit in ꝯtrariam trahēs ad itus: nō ſic 𝔳o ꝯtigit in alijs ſanguis egritudib⁹: cū nō hoc terminent' mō. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ Hip. imitat' vt appuit qđ meli⁹ in ꝑn° euacuando: attamē nihilomin⁹ nō negat q2 poſt quartaꝫ poſſet flōmari. ℭ Et ſimilr dōm Gal'. ℭ Ad aliud dōm: nō ſemꝑ nā eſt poſt 4ᵐ ꝓſtrata: ꝙ ſi eſſet ſuſpēdēda vt dcm̄ flōmia cum ꝑncipalis idicatio ſumat' ab ea. ℭ Ad aliđ dōm: ꝙ vt ꝯceſſuꝫ q̄n motus nāe iā ex ſe apparet ad criſim nō eſt flōmādū cum ſit medici energia ꝯformari nāe: neq; ēt poſſit diffariā metiri ſubtilē ipſi⁹ actuꝫ: attētat nāq; fortaſſis ꝑ vnā viā ⁊ aliter q̄ꝫ tu volēs ipſi⁹ imitator fieri. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ lꝫ ſynoche plim terminent' in 4°. alie tñ ſunt egritudies cū ſanguis abundāria q̄ vltra 4ᵐ ⁊ 7ᵐ iudicent': cū flōmia expoſtulet' ꝑꝑ dlictū aliorum etiā humoꝝ entiū in venis. ℭ Ad eoꝝ 𝔳o alteri⁹ ptis ꝑᵐ dōꝫ: ꝙ Gal'. ⁊. A. ⁊ Democrit⁹ loquūtur i egritudib⁹ in

F quibus purus peccat ſanguis ⁊ virt⁹ eſt fortis: cū h' ſit i. 9. vbi ait de cura ſynochaꝝ: ac ſilr. A. ꝑ de flōmia q̄ in ſanguis ordinat' euōnem. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ fortaſſis flōmiā tardauit a ꝑn° Hip. q2 ꝯfidebat ſe poſſe cura tētatiua ſanare: vt per ea q̄ applicabat calefactoria varia: vel oſtēſiones tūc ēt plēs aderāt flōmie. ℭ Ad aliđ dōm: ꝙ pleureſis anxionis nō fuit ſimplr acuta lꝫ pña ſit hō: ſed vñs tropica: cuꝫ i. 14. fuerit terminata diē. h aūt ſmo de ſimpr acuta. ℭ Aliđ qđ ſeqtur cōcedatur itellectū ſane. ℭ Ad aliđ dōm: ꝙ nō conceditur pharmacia ⁊ negat' flōmia poſt 4ᵐ magis: eo ꝙ ſit fortior euō ipſa flōmia: ſꝫ q2 poſt ipꝫ plus contingit repire māꝫ idigētē eductiōe ꝑ pharmaciā q̄ꝫ ꝑ flōmiā: cum ſangᵘⁱⁿ plim in egritudibus oporteat ꝓ theſauro recōdere ⁊ cuſtodire: ipſe ēt cōuertit' in cholerā ⁊ meliam: q̄uo autem ſit timor ⁊ in pharmacia ⁊ flōmia ⁊ quāt non. diffe viſum. 166.

ℭ Differentia. CLXVIII.

Uod in prima quadra lunationis ampli⁹ q̄ꝫ in reliquis cōpetat flōmia oſtēdit': ſunt enim q̄tuor he ceu tēpora vſua anni eoꝝ ꝓportionate naturis. Albumaſar 4ª itroductorij: q̄m ꝑª 4ª vt ver ponit' ca. ⁊ hu. vernalis ifantilis ſanguini ꝓportionata. 2ª cal'a ⁊ ſic. eſtiua iuuenilis chole' attributa. 3ª frida ⁊ ſic. autūnalis ſenilis melie dedita. 4° 𝔳o frida ⁊ hu. hyemalis ſenio ꝓportionata ⁊ flati attributa. In illa igit' 4ª in qua ſanguis ⁊ nā ſibi cōparata ⁊ dñat' expedit flōmia. Hec aūt vt dñſuꝫ prima. ℭ Amp. q̄n virt⁹: ſpūs ſeu calor ⁊ humores augentur debet' flōmia: cū ipſa humoꝝ multitudineꝫ euet. ſꝫ h' in

G prima euenit q̄dra: cū hūores ſpūſq; augmētent' ⁊ itēdantur ⁊ ꝑ ꝯñs virtus: ipſa eniꝫ fortitudinē ſeqtur calidi innati eiuſq; multitudinem. ꝑ 2ª. ℭ Eti. flōmia debetur peccato q̄titatiuo: pharmacia q̄liſicatiuo. diffe. 104. Sꝫ hu. ⁊ calꝫ qđ quanto aſſociat' in ꝑª abūdat q̄dra: in 2ª 𝔳o ⁊ alijs ca. ⁊ ſic. fridū ⁊ ſic. ac hu. ⁊ fri. qbus attribuit' q̄litas magiſ: cui qđē debet' pharmacia: expetit' eniꝫ hūorib⁹ q̄litate delinquētibus. ℭ Jdē centiloquio: humiditates corpoꝝ in ꝑª q̄dra

Centiloq. 3ª ſu. ꝑᵒ cap. 8.

H accedunt: in 2ª recedūt: ⁊ ſm hāc ꝓportionē erit in duabus alijs q̄dris: q2 in 3ª aduenięt ⁊ in 4ª recedēt. Quādo aūt accedūt debet' minutio: tūc eniꝫ coaugent': q̄n 𝔳o recedūt oppoſitū: itaq; flōmia in ꝑma cōperit q̄dra: nō aūt in alijs ita.

In oppoſitum q2 in ꝑma q̄dra hu. nondū ſunt augmentati: neq; ebullierunt ꝑ 4ª: quādo eſt mēſis initiū: tūc enim flōmia non cōpetit neq; vētoſatio: nō ḡ flōmandū. ℭ Q; in 2ª nō ꝯueniat oſtendit': q2 vt tactū ꝓportionat' cholere: ꝓꝑ quā non querit' flōmia: vez ꝓꝑ ſanguinē. ℭ Palin. timet' ne hu. ebulliētes agitati flōmia ad putrefactionē moueant': ꝑcipit' enim tēpore motus egritudinis ab euacuatione deſiſtere vt poſſibile. ℭ Rur-

Cap. 11. in princip.

I ſus. In ea intercidit oppoſitionis aſpectus q̃ perfecte in-
dicatur inimicitie latitudinis ſaltẽ: in eo autẽ precipit aſtro-
logus ab euacuatione quieſcere ⁊ nature motione: cuʒ nature
contrarietatẽ habeat. Nõ igitur flobotbomãduʒ in quadra ſe-
cũda. ¶ In contrariũ: quoniã virtus tũc eſt fortis: petũtq̃
humores exteriora: ibi vero cõpetit flõmia. ¶ Adhuc in ea
interuenit trinus aſpectus: tũc autẽ maxime conuenit cum
is fit amicitie pfecte: fitq̃ lumine laʒ abundans valde: con-
gruit itaq̃ flõmia. ¶ Quod vero in 3ª quadra cõpetat precipue ad
Alexãdrũ ſecreta edocẽt Ar. ¶ Itidẽ. Halybamec in de
electionib⁹: quãdo fit flõmia oportet vt ſit luna in defectio-
ne luminis: hoc autẽ in 3ª euenit quadra magis. ¶ Eti. In ea
humiditates accedũt: ſunt et adhuc humores acuti ⁊ virt⁹
fortis que flõmare precipiũt: tũc itaq̃ euandũ. ¶ Huius quoq̃
oppoſitum ſcribit Halyabenragel: volens flõmiã fieri in pri-
medio mẽſis. ¶ Palin. Quia ſm qd in ea intercidit oppo
ſitionis aſpectus flõmie prohibitiuus. ¶ Amplius. quando
humores petũt interiora ſe minorãtes: tũc flobotbomie nõ
K eſt locus: ſed ſic eſt in decremento lune: non itaq̃ expedit.
¶ Quod aũt in 4ª congruat videtur magis: quia quãdo humidita-
tes abũdãt ⁊ diffundũtur cõpetit flõmia: ſed hoc eſt in lumi-
nis defectione vt apparet in aere: tũc eniʒ eleuant vapores
plurimi ⁊ fiunt amplius pluuie. ¶ Rurſus. medicus imi-
Ar.c.24. tatur naturam: ea vero euacuat in quarta quadra ⁊ in fine menſis. vñ
2º poſteriorum. Finiẽte menſe magis fluit Nilus: quia verior eſt
Cap.2.in prin. finis mẽſis: propter id quod luna deficit: quod amplius 7º explica-
tur hyſtoriaruʒ ita: mulierum motus menſtruorum. vʒ. fit circa
Ca.2.cir-ca prin. deficientes lunas: vnde de ge. ani. 4º. Menſtrua ſm natu-
ram deficientibus fiunt mẽſibus magis. In 4ª igitur luna-
tionis parte flobotbomãdũ. ¶ Contrarium aũt ſapiũt cete-
ri. Eti. fla tũc abũdat: cui nõ debet euat ſoliʒ purgatio vero.
¶ Adhuc aſpect⁹ interuenit quartanus q̃ contrarietatis ſaltẽ ẽ me-
dietas: petit et luna ſolares radios: nõ igitur euandũ in ipſa.

Propter primum

vero ſciendũ: quod quadra luna-
tionis a mẽſe denotatur lu-
nari. Eſt aũt mẽſis multiplex: vt oſtẽſum. 104. dña. Sed hoc
L audit mẽſis coniũctionis conſtructus ex mẽſe peregrinatio-
nis lune totius ſui orbis: quod. 27. dierũ ſpatio ⁊ fere octo pfi-
citur horis: ac ex duob⁹ dieb⁹ ⁊ quatuor inſup horis: quorum nu-
merus in. 29. dies conſurgit cũ dimidio. Luna enim a ſole re-
cedens ſuo celeriori motu: ipſum non reinuenit in loco vbi
prius copulata: ſʒ fere per ſignũ anteceſſit ⁊ ipſe: cui demũ
luna tẽpore duorum dierum ⁊ quatuor horarum eidẽ iteruʒ appli-
catur. Cũ igitur hic mẽſis in quatuor diuidatur partes: ei⁹ ſiqdẽ conſur
gent ⁊ quatuor quadre: quarum vnaqueq̃ ſeptẽ cõtinebit dies: ac
inſup nouẽ horas in qb⁹ lune variatur lumẽ diuerſimode: in
fine namq̃ prime quadre ſemiplena efficitur ſeu diacorona. In
termino vero ſcde plena omnino fine declerce. In fine vero tertie
redditur iterum ſemiplena: in quarte vero vltimo ſoli cõburitur con-
iuncta lumine carens ⁊ vigore. Recipit et alias particulario-
Cap.2.in me. res figurationes. creticoruʒ 3º. ⁊ de ſphera mota Meſaba
lach. Põt et dici quadra lunationis ſm quod luna mouetur ductu
primi mobilis in omni die naturali ab oriẽte in mediũ celi: ⁊ inde in
M occidẽte: ⁊ demũ in terre medium: ac in oriẽte tandẽ: iuxta illud
cẽtiloquii: humiditates in primo 4º accidũt ⁊c̃. ¶ Eſt et atten-
dẽdũ quod in flõmia ⁊ vñr in omni eductione 2ª eſt hora: electa q̃-
deʒ que horarum eſt aptior: in qua oẽs conditiões aut plures ſeu di-
gniores que in ipſa expetuntur meliori obſeruantur modo: vt in lu-
mine diei clariori: ſuperfluitatib⁹ euatis: digõne pfecta ⁊ hmõ
Ca.20.pri-me. Aliop.4. diet.20. expetitis. Et necẽia vt qñ eaʒ opʒ fieri omnino: ita vt nulla fere-
res eã interueniat prohibitiua quod rarius accidit: ceu in apoplexia
ſanguinea ⁊ ſquãtia priori. 4º hoc. Lʒ eniʒ Hip. precipit in acu-
tis morbis eadẽ die medicari. Dies ſiqdẽ latitudinẽ habet
magnã: ita vt orbis ⁊ planete poſſint aliter ſignari: ac aliter: pro-
pter quod nõ eſt diuerſitas inter medicos ⁊ aſtrologos: ſed po
tius intelligenti concordia ſumma: queſitum quoq̃ hoc ⁊
ſi vtramq̃ horarum continet in dicta tamen verificatur am-
plius. Quid autẽ ſit flobotbomia differentia inuenit. 144.

N

Propter ſcdm

aũt ſciendũ quoſdam medicos
dixiſſe magis flõmandum in prima
quadra fore: quoniam vt tactuʒ in arguis proportionatur ſanguini
calida exñs ⁊ humida: hoc aũt pro nõ valet cuʒ in 2ª quadra añ op-
poſitionẽ ⁊ in 3ª poſt. 13. precipiatur ab aſtrologis flõmari plʒ.
Similiter in ipſa hũores nõdũ ſũt plene amoti exteriora peten-
tes: neq̃ et inductiuũ ſufficiẽs eſt eorum: quoniam lʒ luna ſm quadras
per diuerſas varietur nãs relatione facta ad luminis ſuſceptio-
nẽ: ita vt mõ dicatur ca. ⁊ hu. nunc aũt ca. ⁊ ſic. ⁊ hmõ. Facta tñ
cõparatione vt ad Iouẽ q̃ nãe proportionatur hũane totuʒ lu-
mẽ ſic variatũ frigidũ extat ⁊ hu. flaticũ: ita vt calm ⁊ ſiccum
ipſi⁹ proportionetur ampli⁹ ſanguini q̃ʒ calʒ ⁊ hu. cũ magis ac-
cedat ad calm ⁊ hu. nãe hũane. ¶ Fuerũt ⁊ alii q̃ in oppõ-
ne flõmare preceperũt: eo quod vẽtoſe in prĩ° mẽſis nõ opponũ-
tur vt qdã retulerũt: quia hũores nõdum amoti fuerunt: neq̃
ebullierũt: neq̃ in fine mẽſis: quoniam tũc ſũt iminuti: ſed in me°
mẽſis cũ hũores ſint ebulliẽtes ⁊ in ſuo ſequatur augmento
lune luminis icremẽtũ. pro 4º. Tũc eni hũiditates augmẽtan-
Ca.3.cir-ca prin. tur maxie cũ luna precipue fiat vt ali⁹ ſol mior de ge. ani. 4º.
Ca.10.in medio. In medio vero mẽſis luna proprie in preuẽtiõe conſiſtit cũ ſuper
O diametrũ ex oppoſito vertatur recte. Adhuc tũc eſt hũidita-
tũ augm̃ oẽ ⁊ flux⁹. Hoc et vt declabitur ſtare nõ põt cũ aſpe-
ctus illa oppõnis ſit hora nãe adũſus oib⁹ prohibit⁹ aſtrolo
gis. Nec ipſorum inductiuũ acceptãdũ: quia vel id. A. nõ ex propa
dicẽ ſciaſʒ aliorum: aut quoniam me^m lati^ri grandis ⁊ nõ arithme
ticũ pũctale itẽdit: ita vt mẽſis me^m dicatur qñ aſpect⁹ ſepatur
oppõnis: q̃ ſpatiũ vt oñdetur. 24. eſt graduũ: quia et tũc humo-
res mouentur feruore qdã nimio fluitãtes: nõ monẽdum.

Propter tertiũ

qdẽ ſciẽdũ pmi⁹ qua lunatio-
nis quadra cõpetit flõmia: ⁊ de-
inceps in qua ſcarificatio ac ſanguiſugis. ¶ Propter primum
hmõ ſciẽdũ quod luna põt 2ª conſiderari: put ſm quadras imutatio-
nes ſuſcipit: aut rõne receptiõis lũinis vel ſit⁹ ipſi⁹: ſiqdem
prim̃ attẽdatur virt⁹ corporis regitiua ſm humorum augm̃ ⁊ mot⁹
ipſorum diuerſificetur: nã cuʒ ſit a cõiũctione ad oppõnẽ fortifi-
catur ipſa: hũores eni ⁊ ſpũs icremẽtũ aſſumũt ⁊ mot⁹ ad ex-
tẽdit ipſorum. Ab oppõne vero ad coniunctioneʒ euenit contrario. Et
iõ itroducit Alb. 3º. q̃ iſirmantur in mẽſis prĩ° erũt ipſorum cor
pora ad repellẽdus iſirmitates fortiora. In fine vero menſis
P ſit contra: quod mot⁹ affirmat cretic⁹ cũ ſit expulſio qdaʒ de inte-
riorib⁹ ad extra: quẽ motũ hʒ luna de cõiũctiõe ad oppõnem ⁊
egritudo id nõ min⁹ inanitiõis: cũ hũiditatis egeat augm̃-
to ⁊ vtutis vigore. Ab oppõne aũt in cõiũctiõe contigit oppoſi-
te vtrinq̃. Dico itaq̃ flõmãdũ eẽ magis in 2ª quadra: prĩbus
oppõnis aſpect⁹ excluſis: cõr in 3ª: min⁹ vero in primo: minime quoq̃
in 4ª. ¶ Quod ex antemiſſis et oñditur: quia quecũq̃ virt⁹ eſt for
tis cuʒ ab ipſa pncipalr ſumatur euonis idicatio: ⁊ humoruʒ
augm̃: hũorib⁹ namq̃ abũdãti⁹ dcm̃ eſt nõ parum flõmia debe-
ri: ac mot⁹ ipſorum petit extriſeca. Sequuntur eni motũ flobo-
tbomie extat flõmãdũ. Id aũt cõtigit in 2ª mẽſis prĩ quadra.
Virt⁹ eni tũc eſt fort ⁊ p lũinis lune receptionẽ ampliore: et
ex qua et augmẽtantur hũores ⁊ q̃ forinſeca petunt: pp cali-
tatẽ mouẽtẽ de cẽtro ad circũferẽtiã: luna eni qñ lũine ma-
gnificatur caliditatis effic ipreſſiões: vñ 4º de pribus. Noctes
Q plenilunii ſunt caliores pp lumen lune: quod in 2ª ⁊ maxie iux
Cap.5.prope medium. finẽ accidit quadra. Deide vero in 3ª: ⁊ ſi hu. ſint adhuc ſatis in
augmẽto ⁊ virt⁹ fortis ⁊ prope in ei⁹ prĩ°. ipſi tñ interiora erg
rũt magis: plus tñ concedẽda eſt flõmia q̃ʒ in primo. vñ Halyba-
mec. Poſt preuentionem minutio q̃ʒ initio luminis magis lau-
datur: alis tñ repitur. Aerea. ſ. ſigna meliora ſũt poſt preuẽtionẽ.
Minutio eniʒ initio qdẽ mẽſis magis laudatur cõparatione
vʒ. finis mẽſis. In primo vero neq̃ vt⁹ adhuc fortis neq̃ hũores
adaucti ⁊ precipue in ei⁹ prĩ°: ⁊ lʒ mot⁹ ipſorum icipiat tẽdẽ in ex
teriora. In 4ª quoq̃ nullũ reperitur iſtorum ⁊ maxime vltra
ipſi⁹ mediũ. Sic igitur flõmia cõpetit maxie in 2ª quadra: deinde
de in tertia: min⁹ in primo: minime vero in 4ª. ¶ Noſce q̃ʒ quadras

A differre h3 q̄ ſit añ oppõnẽ vel poſteã nã min⁹ cõpetit intra vt in eoꝝ pn° q̄3 in fine ḡdibus oppõnis ſecluſis: poſtea vo ipſa3 e3: magis eni ↄuenit in ipſaꝝ pncipus q̄3 in fine. ¶ Si vo ↄſiderat luna ex pte ſui ſit⁹ id 3ᵘ ꝑt ad pñs ↄtigẽ vl' rõne ſigni ſiue dom⁹ aut ↄiũctiõis cõplonis ei⁹ cũ reliqs planetaꝝ: vel ẽt ſtellis fixis: aut ex pte aſpect⁹. Sig dẽ pᵐ dicũt aſtrologi in flõmia fore precipue obſeruãda ſigna aerea ⁊ ignea ⁊ mobilia ſimilr. Fixa vo ⁊ cõia magis ſpernẽda. S3 aerea nõ oia eligẽda qm̃ gemini ⁊ ſi hõ ſit: pp duo tñ in ipſis nõ ↄcedit flõmia: vnũ q̄dẽ pticulare q2 ſigt ſup manus magnas in qb⁹ flõmia fit pcipue. Dicũt eni3 q̄ flõmia nõ competit in brachiis luna ente in gemis: ſic neq3 ſcarificatio ea tenẽte cãcrũ in ſpatulis: in his eni3 ptib⁹ hẽ cõcidũt vt ſepe: vñ in cẽtilogo. Tãgere mẽbrũ ferro luna exiſte in ſigno illi⁹ mẽbri horribile. Aries nãq3 ſigt ſup caput: thaurus ſup collũ: gemini ſup humeros ⁊ man⁹ magnas: cãcer ſup ſpatulas: leo ſup cor ⁊ ſtõchũ: ⁊ q̄ ide: vgo ſup vẽtrẽ ⁊ ei affinia: libra ſup vẽtris iferiora: vt circa pectine3: ſcorpio pudẽda: veſicã ⁊ anũ ⁊ q̄ ide ſi ſint: ſec⁹ coxas: capricorn⁹ ſuper genua: ⁊ aq̄ri⁹ poſſidet crura vſq3 ad iferiora: piſces vo dñant ſup pedes. Et id oẽ ſigtione cẽtiali: qm̃ accñtali põt cõtigẽ vt piſces norẽt ſup caput: ⁊ aries ſup collũ: q̄ñ qs ortu3 ↄxerit piſcib⁹ aſcẽdẽtib⁹ aut alr diuer. Que liq̄dẽ denotatio nõ pſcit' pfect⁹ niſi ex natiuitati certa noti°. Eſtq3 op⁹ recte iudicare volẽtẽ vtrãq3 ↄnotationẽ attẽdẽ. Alterũ vo eſt vlẽ: qm̃ gemini ſignũ eſt cõiu3: ipſa vo luna tenẽte dicunt nõ fore flõmãdũ: ſigt enim numerorẽ plus vna pcuſſione pcutẽ vel necẽtate3 niunatiõis alteri⁹ tpe iterpoſito modico. Sũt aũt ſiᵃ fixa vitãda qñ volum⁹ vt h pmutare: ſic q2 eligẽda cũ fixa re. q̄dã tñ approbãt ſcorpionẽ. Sũt q̄q3 mobilia: aries: cãcer: libra ⁊ capcorn⁹: fixa: thaurus: leo: ⁊ aq̄ri⁹ cetera vo cõia. Eligẽᵐ eſt ãt maxĩe vt luna ſit in ariete vl' libra: veneri aut ioui vel ãbob⁹ applicãs. Ideni oẽ bonũ denotat flõmato. Quũ q̄q3 ad domu3 ſit luna in dcima 1ᵃ ⁊ 3ᵃ ⁊ q̄ dom⁹ eſt ſui gaudij 7ᵃ vel 5ᵃ nõ aũt in aſcẽdẽte cũ lune ↄtriet caſtitate ſui ac licci : neq3 in 4ᵃ q̄ domus eſt fouea aut in 6ᵃ q̄ ifirmitat': neq3 in 8ᵃ q̄ mortij: vl' 9ᵃ q2 ſui oppo° gaudio: neq3 .11. q̄ inimicoꝝ: triſtitie ⁊ carceris ⁊ ois pulſant cũ dñis haꝝ domoꝝ: nõ ſit ẽt dñs aſcẽdentis in his locis: ſ3 in 10. magis. ¶ Si vo 2° lune obſuet' ↄiũctio: ↄiũgat' h veneri vel ioui: ſeu vtriſq3: nõ ãt ſoli ↄiũcta niſi fuerit vnitio cui⁹ termin⁹ eſt ĩfra .16. minuta in añ vel poſt. Ponũt eni3 oẽs planetas in vnitiõe ſoli in hõ vigorari: h tamen q2 breue ac tãq3 pũctale actib⁹ nõ multũ ↄgruit meᵐ. Aut ſub ei⁹ q̄dẽ radus p .15. vel .12. ḡdus ſit añ vt poſt: aut in ↄiũctiõe ſaturni ⁊ ꝑpe qñ ea fuerit lumĩe diminuta vel mercurij. De marte tñ q2 medicinã ↄnotat curatiuã ⁊ maxie mãle: diſcordant fere aſtrologi. Inqt nãq3 Haly hamet fore flõmandum qñ luna fuerit in ſigno maſculino marti ↄiũcta nec timeãt illũ niſi ſit aſcẽdẽs in latitudine ⁊ in ſue augis circulo: ſitq3 dñs dom⁹ lune illũ laudabili aſpiciẽs aſpectu: vñ lumĩe a pdcõ induct⁹ mars eſt ifortunata in oi opeꝫ: niſi in his q̄ ptinẽt ad ſanguinẽ: ⁊ venaꝝ aptionẽ ⁊ minutionẽ ſanguis p vẽtoſas aut in medicãdis egrotis: plẽs tñ martij ↄiũctionẽ ac ẽt aſpect⁹ ↄteſtant' ipſi⁹ puos. Unde Haly habẽragel nõ eſt bona minutio luna eũte ad martẽ. Et Joãnes hiſpalẽſis. Non ſit luna marti ↄiũcta: ſigt enim poſt minutionẽ chole motũ ſic applicatio ad ſaturnu3 meliẽ. Quib⁹ magis aſſentio timẽs martij verſutias. Infortune nãq3 auare ſit ⁊ ĩfideles: ⁊ cũ enim q̄d pſtauerint boni penitẽtes conant' illũ auferre: fortune bo eꝫ. Albumaſar in aforiſ. ¶ Tertio q̄3 rõne aſpect⁹: q̄m cũ 4ᵘˢ ſit vt ſextilis: q̄rt⁹ trin⁹ ⁊ oppoſit⁹ faciẽda eſt q̄dẽ minutio qñ luna fuerit in aſpectu magis trino iouis vl' veneris: ↄñr qñ in ſextili: aſpect⁹ ãt q̄rt⁹ iſtoꝝ nõ nocet neq3 oppoſitiõis ẽt l3 nõ ↄferãt: ſ3 vitãdus ẽ aſpect⁹ oppõnis ꝑpe. ac ↄmũ 4⁹ ad ſaturnũ ⁊ mercuriũ maxie: deinceps ad martẽ: trin⁹ ãt aſpect⁹ ⁊ ſilr 6⁹ martij forſtaſſe iuuaret q̄ h mar

B

C

D

E tis ẽ artificiũ q̄d nõ ſaturni ieſt ⁊ mercurio. Eſt ãt aſpectus ſextilis ↄtinẽs 6ᵃᵐ pte3 celi: puta duo ſigᵃ q̄ ⁊ in duo icpat': ceu alñ pter oppᵐ. Reſpic̃ eni3 planetã in ſigno 3° exiſtẽ añ ſe ⁊ poſt: ſic q̄ exiſtit in pn° arietis illũ qui fuerit i exordio gemini ac aq̄rij: q̄ medie aſpect⁹ dr̃ amicitie. 4⁹ vo eſt 4ᵃᵐ ↄtinẽs celi ptẽ vt tria ſigna: q̄ 2ᵘˢ eſt vt prior ceu qñ añ ſe cõſpicit' q̄ eſt in cãcro: ⁊ poſt eũ q̄ in capcorno: dict⁹ inimicitie dimidie. Trin⁹ vo aſpect⁹ eſt ↄtinẽs 3ᵃᵐ ptẽ celi vt q̄tuor ſigna: ſic cũ ex ariete videat' ille qui in leone ⁊ ſagittario: ⁊ h pfecte dr̃ dilectiõis. Aſpect⁹ q̄q3 oppõnis eſt ſimplex vt de aliq̄ ſigno data q̄cũq3 in 7ᵐ pfecte ↄrietatis erit ac inimicitie. Et q̄d dcm̃ de exñtia planete in ariete ⁊ aliis: ita p ſilem diſtãtiã ſit in ſignoꝝ reliqs. pdurat q̄q3 hõ in luna viſio per q̄ntitatẽ luminis ipſi⁹: ſic in ceteris q̄ .12. eſt ḡduum aſcedit q3 poſt in ea. vñ cu3 aſpect⁹ oppoſit⁹: ac ẽt 4⁹ ſint pui ſuſpendenda flõmia p .12. pdictos ḡdus añ ⁊ retro. Et q2 trinus ⁊ ſextilis ſũt laudabiles: in his flõmãdũ viſiõib⁹: pdicta graduũ q̄ntitate obſuata. vñ cu3 in aſpectu trino p̄ luna ſit duas ptes trini luminis iã adepta: ſitq3 beniuolus diſtans ſufficiẽter a 4°. in nullo magis iſto flõmãdũ: ↄñr aũt aſpectu trino 2°. cũ luna receſſerit ab oppõne ſufficiẽs lumen hñs: pᵐ tñ aſpectũ magis laudo cũ lumĩe maiorãdũ ꝑcedat: ⁊ ide aũt minorando. Aſpect⁹ vo 6⁹ q̄3 q̄3 ſit mediocriter beniuolus: q2 tñ luna paꝝ obtinet luminis non appciandu3 niſi modicũ: fortior tñ pmus 2°. vt de trino. Quarta ſiq̄dẽ viſio deteſtat': eſt eni3 ↄrietatis mediocris: q2 tñ luna pl'eꝫ in ea recipit luminis q̄3 in ſextilis aſpectu: ſecurius ↄcedit' flõmia q̄3 p. Uiſio vo oppõnis q2 ↄrietatis itegre vitandus oino: cogit enim ſua malitia flõmãtẽ errare aut flõmãdu3 vel ſeruiẽtes peccare ac icõueniẽter adminiſtrata forſiſca: pp q̄d añ ipſius terminũ .12. v3 ḡduũ in antea pn⁹ itẽdẽdũ p .12. que ↄñr poſtea. ¶ Si ãt dicat' in pdicta q̄ nã non cũat in viſione 6ᵃ vel trina: vcꝝ ſe fortificat ⁊ mãni pparat. Sed in 6° vt die 7ᵃ ⁊ 12. ⁊ in oppo° vt .14. ita ⁊ medic⁹ ↄſecutor nãe cui⁹ oppoᵐ firmatũ. ¶ Hõm ſol'o hui⁹ nota ex plibus dĩis maximeq3

F

155. Oſtẽſum eni eſt qñ ⁊ q̄uo medic⁹ imitat' nãm ac huius oppoſite. ¶ Propter 2ᵐ hui⁹ ſciẽdũ q̄ eodẽ tpe ⁊ mõ euacuãdus ſanguis p vẽtoſas ac ẽt ſanguiſugas ſic p flõmiam: pdicte dcl'ationes pñt ſilr coaptari: neq3 diſtat niſi ſm magis ⁊ min⁹: ſanguis eni ſubtilior eſt q̄ trahit' p vẽtoſas eo q̄ flõmiã q̄d ſufficiẽter idicabit' .195. Haly tñ Hebẽragel differentiã notat iter flõmiã ⁊ vẽtoſationẽ: q2 qñ volueris ſanguinẽ p vẽtoſas exhẽre: bonũ eſt q̄ ſit poſt oppõnẽ in vltimo me° mẽſis. Et ſi extraxeris de vena: meli⁹ eſt q̄ ſit in p° mediotalis pnotatis ↄſtellationib⁹ iſpiciẽdis. Hic aũt vir fortaſſis mouet': q2 alr p flõmiã euãt': ⁊ alr per vẽtoſa3: nã flobothomo expellẽdo: ſycia vo attrahẽdo: ⁊ q2 humores añ oppᵐ ſũt ebulliẽtes augmẽtati: poſtea vo .12. ita timẽdũ ne vẽtoſa nimis fiat ad ptẽ attractionẽ humoꝝ dductio: ⁊ per ↄñs apa: humorũq3 fluxus: nõ aũt poſt oppᵐ cũ qeſcere ⁊ minorari hũores iã ceperint: ſed id nõ euenit in flõmia: ſi debite fiat q̄cũq3 tpe: cũ in ipſa fiat expulſio: nõ aũt attractio. ¶ Eſt aũt attẽdẽdu3 q̄ melius tps flõmãdi eſt a mane vſq3 ad horã 3ᵃᵐ, ꝑpe q3 cũ pp ſanguinẽ flõmet' augmẽtatum vt tradũt medicoꝝ q̄ aſtrologi ſ͡ãtes. Dies nãq3 diuidunt' naturales in .24. horas eq̄noctiales: qb⁹ in q̄tuor ptes ſegregatis eaꝝ vnicuiq3 ſex ↄtigũt hore: ita vt a trib⁹ noctis horis iſtatib⁹ vſq3 ad tres. diei dñet' ſanguis: poſt vo vſq3 ad noue3 diei horas dñat' chol'a: ide vo ſex horis melã: ⁊ deinceps vſq3 ad ſex horis noctis fla. Et q2 vnuſq̄ſq3 humoꝝ melius euãt': qñ eſt in motu ⁊ euẽrationẽ ſuſcipit: ſanguiſq3 in pdictis ſex euẽt' horis ⁊ maxie i trib⁹ diei. Sũt eni i ipſis magis prepata electioni hore flõmie nẽcia: digeſtioq3 celebrata ⁊ ſupflua expulſa: tũc q̄dẽ vt flõmia q̄ ventoſatio ſilr faciendã: ſic vomitus in meridie celebrãdus. vñ 4ᵃ pᵉ. Hora vomẽdi melior eſt in eſtate ac meridie: tũc nãq3 chol'a ſurſum que vomitu educit': ſol eni eleuatus ſurſum leuitat ipam: ſ3 Colle ca. 11. añ me. e iuxta h.

G

H

I eut nocte media ſ. expeditius educere. ¶ Propter qdem
boꝝ oppoſita ponunt etiā aſtrologi dīm aſcēdētis in me-
dio celi ⁊ lunā ſibi aliqualr copulari qñ vomitum irritare
quādo vo ſeceſſuz in terre angulo lunāqȝ illi aliquo cōiun
ctionis aut aſpectus iūgūt modo in centiloquio apparens.

Propter quartum vo. ad p^m iā qd dōm ap
paruit: qm calz ⁊ humi
dū 4ᵉ ꝑme totū eſt fridū ⁊ humiduz reſpcū tēperamēti: cui
calm ⁊ ſiccū appropinqt magis. ¶ Ad 2^m dōz: ꝙ lz ſuo mō
cōpetat flōmia in qdra pᵃ: nō tñ ſic vt in 2ᵃ vel 3ᵃ: qm qd ſit
nōdū eſt ſaltē in pmanētibus vtciūqȝ qlia ſunt iſta: in ſucceſ-
ſiuis vo ſec⁹ exiſtit: qñ eni mot⁹ fit ē aut tpe: ſact⁹ at ceſſat
vñ lz virt⁹ fortificeſ aut hu. augmēteſ ⁊ moueanſ: non tñ
h pfecte ſunt adepti in pᵃ qdra. ¶ Ad aliud eodez mō fere
dōm vt ad p^m: qꝛ magis peccāt hu. qꝫto in qdra 2ᵃ qȝ in pᵃ
cōparatione ad nām humanā vel ad ſidus tēperatuz aliqd
facta. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ p qdras in qbus hūiditates mo
ueñſ: nō intelligo qdras in qbus luna ptrāſit ſuū orbē eccē-
K tricū: lz cōmētator Haly fortaſſis pu'erſe ita exponat: verū
qdras diei nālis audio: qꝛuz vna eſt ab oriçōte ad me^m celi
vt pracitū. Qñ igiſ luna trāſiuerit ab oriçonte ad celi me^m
hūiditates accedūt corpoꝝ ⁊ augmētanſ in maris acceſſu
occeani maris: a medio vo celi qñ iteꝝ in occaſuz tēdit mi-
noranſ iteriora petentes ⁊ ipſoꝝ occulta: ⁊ ita fit in 3ᵃ vt in
pᵃ: in 4ᵃ vo ſicut in 2ᵃ. Ad quā ſiqdē humiditatū augmen-
tationē virtus ꝯfortatur adeo vt fere oēs niſi vi aut egritu-
dine moriantſ fortaſſis ſeuiſſima vel luna interduz dominiū
11. obtinēte: in caſu lune a medio celi ⁊ terre. In reliqs autē
duabus qdris fortificanſ qñ vitales. Multotiēs eniz ꝯtin
git ꝙ qs vi mori cū luna moueaſ a me° terre ad hemiſpe-
riū aut a medio celi ad occidēs: ⁊ tūc deinceps adeo vigo-
raſ: vt ab iperitis ſpes reputeſ ſalutis: qñ vo deinum luna
rapiſ a medio celi in occidens aut ab angulo terre in oriēs
mors aduenit feſtine: qd ēt noſcunt idiote ripas maris ma-
ris ihabitātes occeani: in q manifeſtior eſt ꝯflux⁹: vidētes
L eniz q ſic in extremū ꝯuenire pnūtiant moriturū qñ maris
aderit receſſus: qd ⁊ manifeſti⁹ pcepi in his quoruz hyleg
fuerit luna ſic viſum ſignātiſſime in Açonis Marchionis
Eſtēſis obitu: ita vt p duos ita ſe hñs dies aſtantes mirarē
tur magne: pp qd cuz pcēdat Cōmē. p 4^am eccētrici lune q-
drā ceu mēſis illi⁹: non aūt celi ſm motū diurnuz reuolutē:
obiectio nō pcedet iducta. ¶ Ad aliud dōm ſic ad p^m ſuo
mō. ¶ Ad aliō dōm: ꝙ nō tāta iteruenit agitatio: vt ad pu-
trefactionē moueanſ hūidat ⁊ pꝑe qꝛ oppōnis viſio vt oñ-
ſuz dz euitaritac ei⁹ ppinqtas: ⁊ i trino aſpectu flōmia fieri.
¶ Ad aliō ꝯſīr appuit qd dōm. ¶ Ad aliō dōz ꝙ cōpetat
in 3ᵃ qdra: nō āt oñſum ceu i 2ᵃ. Ei āt qd Ap. aut Haly ha-
mec ſcribit dōm illi⁹ fuiſſe opi. ſeu fortaſſe poſt oppōnē vo-
luerit flōmiā fieri: qꝛ hu. nō ſic ebulliūt vt i 2ᵃ timēs illoꝝ
iſluxū. Uel imaginās i 3ᵃ qdra ſang^em laudabilē iā icipe ite
riora petē: aqſitorē āt adhuc poſſidē extima. In 2ᵃ vo fortaſ-
ſis euenit ſec⁹: qꝛ tñ virt⁹ ē fortior in acceſſu ad pleniluniuz
qȝ in receſſu: ⁊ hūores magis petētes educi: qdrā 2as cū plu
M rimis alioꝝ ꝑculi 3ᵉ. ¶ Ad aliō qd dōm viſus. ¶ Ad aliud
dicendum ꝙ non ſunt ſic acuti ⁊ diſpoſiti flōmari ceu in 2ᵃ ⁊
ſz 4^or relatione alioꝝ. ¶ Ad aliō dōm lz hu. petāt iteriora
ſintqȝ i diminutiōe id eē re^n 2ᵉ qdre: nō āt aliaꝝ. ¶ Ad aliō
dōz ꝙ hūiditates moueri: h pōt 2^r intelligi euenire: aut vi-
gore lune vel ei⁹ impo^a. p qdē qꝛ cum ea hēat ſup hūida in
mouēdo ꝟtutē: qñ fuerit vigoroſa vt lumie plena: tūc vtiqȝ
poterit eas augmētatas mouē ⁊ diſpgē hincinde: ceu cum
dux exercit⁹ potēs fit in ordinādo ⁊ cohibēdo ei⁹ ſubditos
ſuo motu. 2° qm qñ luna ſub radiis icipit eē: qꝛ lumie ꝑuaſ
nō. n. ide hz niſi a ſole: vt cetera celoꝝ corpa. Exuggaſ etiā
ei⁹ hūidū nāle ſolis calore ⁊ ſiccitate. Quare adeo ibecilla
ta hūiditates regē non pōt imo ſpōte diſcurrūt p loca in q-
bus erāt ſita. Pꝛio itaqȝ mō cū luna hu. motu regat ordina-

to illis oñdendo qñ iā in oia fort reddiſ expellit flōmia. Se
cūdo vo qñ nō fuerit ibecillis reddita. ¶ Ad aliud p h qd N
dōz apparet: qꝛ mot⁹ mēſtruoꝝ fact⁹ in fine mēſis lunaris:
nō fit vigore nāe: ſz poti⁹ qꝛ ipotēs reddita corpe ifridato ⁊
hūiditatib⁹ aliquātis a ꝯtrijs redditis labūſ ſpōte. Quare
cū id nō fiat nā exñte forti aut pꝑe intēdēte: medicus nō hz
eā imitari: vel ſi eaz imiteſ in ſanguie hui⁹ ꝓuocatiōe nō tñ
in educē ipſius p alias ſemitas. Mēſtruū ēt nō ſolū defluit
in fine mēſis: ſz ēt in ei⁹ medio nō deteri⁹. vt 2° inuiſ de ge- Collī ca. 4 ca. pa.
ne. ani. Qñ n. luna mutaſ ap'e in ei⁹ lumie: in aia. ib⁹ ꝯſilr
humida imutanſ. ¶ Sed circa predicta cōtingit dubitare:
vtrū fluxus mēſtruoꝝ ſit inālis in fine mēſis: cuz dictum ſit
6° de accīti. oēz fluxu ſan. fore inālē: ꝑter illū q mēſtruoꝝ.
¶ Dōm ꝙ fluxus in fine mēſis hꝰ non eſt inālis rōne illius Cap. 1. b. ſua ſiue.
ſanguinis qui expelliſ ſupflui: veꝝ ex pte minoris vigoris
nāe. tūcqȝ in plenilunio pōt inālis vtcunqȝ dici. De nālitate
vo fluxus ſanguinis ⁊ inālitate. dīa oñſum. 187.

¶ Differentia. CLXIX.

Quod priſana ordeacea febri nō ꝯfe O
rat oñdiſ: qꝛ hꝰ ꝯferē
tia vel erit ex pte agētis ⁊ patientis aut talis fe
bris. Nō quidē ꝑmo. qꝛ agētia ⁊ patiētia dbēt
in mā cōicare: ſiuū dz imprimere in reliquuz:
ipſuz alterādo ⁊ ad ſe deducēdo. Priſana vo cuz ſit ſuſia ⁊
ſe. accñs. Eſt nāqȝ praua cōplo cala ⁊ ſic. non coincidunt in
mā. Neqȝ 2° qꝛ cum febres ſint tres: vt effimera: putrida ⁊
ethica. Effimere qdē nō ꝯfert: qꝛ in ſpū. ipſe nāqȝ cū corde
calidior eſt oi re corporis. ꝑmo prima. Supacceſus qdez Doc 3. c. 2. cir. pa.
inflāmatior efficiſ. neqȝ ethice: cuz ipſius caliditas ſit remiſior
caliditate tertiane. neqȝ ēt putride vt tertiane: qꝛ chol'a ipſius
mā ceteris corpis calior: de diſtēperantia ineqli. Sanguis
vo mā ſynochi calior poſt chol'a. Putrefactis aūt his ⁊ ſu Doc. 1. c. 2. in me.
perinflāmatis redduñſ calio es ad 3^m vel magis 4^m ſupue
niētes gradus. Priſane āt frigiditas ⁊ hūiditas circa pri^m
ſcōi gradus locanſ: qd āt tale nō puenit ad oppo^m gradus
litatis eqlis: vt doceſ in techni. Nā ſic vltie repletioni vlti Li. b. 3 cōmē.
ma debeſ euo: ita ⁊ oimode alterationi cōpetit p oppo^m al c. 9.
teratio oimoda. neqȝ febrib⁹ qꝛū mā eſt frida cū eas poti⁹ P
ifrigidādo augmētaret. Et fulciſ. qꝛ fridū ⁊ hu. ꝓhibet di-
geſtionez niſi in materijs cholericis Haly. ¶ Eti. Priſana 3ª techni cō. 9. in b.
eſt cib⁹ ſup oē de grano cibariū. ꝑmo. de re. a. Ea vo dabiſ Te. cō. 18.
aut rōne fe. aut virtutis: non ꝑus qꝛ morbo vt morbus niſi
vi ꝯſumptionis fortaſſis non expetit cibus. 11. de inge. neqȝ Ca. 14. in ſua ſiue.
ꝟtutis cū ipſa pluries ſit fortis cibuz nō expetens. Et cōfir-
maſ qꝛ cib⁹ eſt inimic⁹ virtuti ex pte: ⁊ amicus morbi. ap-
parens ꝑma qrti. ¶ Rurſus ordeū eſt frigidū ⁊ ſiccū vēto- Trac. 2. cap. 7.
ſum vt tradūt: vnde 2° cañ. Ois aqua ordei eſt iflatiua. ho- Ca. 534.
rum autē tale febribus nō cōfert cū ei aſſimileſ: virtutemqȝ
diſtrahat ⁊ vaſorum cōtentiua. ¶ Palin: ſi cōferat fe. oib⁹
adminiſtrareſ indifferenter ⁊ tpe omni: ſed in valde pera-
cutis ꝓhibetur dīa. 133. Paroxiſmis ac ſtanti b⁹ fe. ꝑceptū Afo. p afo. 14
eniz ſilētiū tūc a veteri. Inde: qd viſcoſum febrib⁹ nō ꝯfert 2ª afo. 2
mālib⁹ ꝓprie: cū oppilādo inducat fe. huiꝰ eſt priſana. vñ p re. a. b.
Hip. Quippe q viſcoſa. Itaqȝ febribus non confert. cō. 18.

In oppoſitū medicoꝝ eſt cet⁹ ⁊ phoꝝ ois. Sup Q
eni oē de grano cibariū in acutiꝭ paſ
ſionibus excellentiſſimum habetur. ¶ Adhuc qd habet
oēs bonitates ⁊ vtilitates ſanis exhibens ac egris febribus
confert: talis vero apud veterem ⁊ alimentorum primo eſt Ubi ſup in medio.
priſana. Iuuat itaqȝ in febribus priſana. C. 6. b. in medio.

Propter primum qdez ſciendū ꝙ priſana ē
cib⁹ medicinalis ſeu me-
dicina cibalis ex ordeo ⁊ aq conſtructa: ad pfectionē deco-
cta. nā eius ⁊ ꝑcipue qdē colata plus ingrediſ in op⁹ medi
cinæ qȝ ciborū. coll'z 5°. fit. n. cōiter ex aq ⁊ ordeo: lz aliqñ Ca. 31. in medio.
addaſ amigdalinū lac in nō colata. ſuccariqȝ deniū. ſimilr
in colata acetū admiſceſ ⁊ ſemē papaueris albi: pp ꝯplius

A Tra.4.ca. 25 in me. 2 trac.2.c. 9.d.fi.e. — Cap 6.p° princi.

refrigerare calidiores nās aut ſomnū fortaſſis iducere. 4° vo p° ſm Gal. pijcit in ipſaȝ vtus piperis ⁊ multotiēs radix feniculi ⁊ apij. Que aūt colata maiorē eget coctione q̄ȝ ſeculēta. Ipſa nāq̄ȝ ꝯſtruit̃ multiplr ex pte ordei. nam ſepe p ipſi⁹ farinā diligēter ꝑpatam ⁊ aquā. Ordeacea ꝟo ex ordeo multi modis cōponit̃. q̄ꝫ p^m. Alimētoꝝ ꝑ. Qn̄ coci terētes ipſaȝ crudā in mortario nō diſſoluūt coquētes illā ſupra ignē ⁊ iponētes amidum: vt videat̃ p decoctionē ſufficienter ſuccoſa eē: q̄ quidē eſt inflatiſſima ⁊ idigeſtibiliſſima nō paꝝ. Adhuc deterius qn̄ mittit̃ in ipſaȝ ita ꝯſtructā vinum dulce aut ꝑpatā aq̄. poſtea terat̃ in mortario ⁊ māibus ꝯfricet̃ p pānū lineū aſpeꝝ. Finis aūt tritionis hui⁹ fit donec cortex abijciat̃. Qn̄.n. ordeū piſtat̃ non abijcit̃ tunica ſubtilis circūiacēs ipſi: ⁊ iō ꝑhumectat̃ ⁊ terit̃ in mortario: deinde ſufficiēter decoquit̃. Elixat̃ q̄dē interdū ordeū ꝑus in aq̄: deinde aſſat̃: ⁊ ide fcā farina cū zuccharo ꝯficit̃: qd̄ q̄dē nō paꝝ valet in refrigeratiōe vētris ⁊ epatis ac ſitis ſm Iſaac extictiōe. ℂ Colata q̄ȝ iuxta p̄iū ꝓportionē eam

B In dicta ꝑti. par^te rubri^a de ordeo circa mediū. Ca.15. in medio.

ingredientiū ordinat̃ modis. 5°.n. theorice ꝯficit̃ ita accipiatur ordeū nouū: albū: ſpiſſum: teneꝝ: plenū: qd̄ dum coquit̃ intumeſcit ⁊ inflat̃. inflat̃ p̄m: excoriet̃ diligēter: ⁊ teratur moderate de quo ſumat̃ vna menſura ⁊ ponat̃ i vas ſtānatū vel lebetē: ſup quē fundat̃ aq̄. 15. menſure: coq̄turq̄ȝ igne tēpato donec due remaneāt mēſure de aq̄ ſolū audiō in cuius decoctiōe fiat diligēs cōmotio ⁊ ꝑcuſſio cū cocleari magno donec ꝑfecti⁹ miſceat̃ ⁊ colet̃ ſm q̄ꝫ Iſaac cōſtringat̃ ordeū: vt cortex auferri poſſit ⁊ menſura ſumat̃ ordei vna ⁊. 10. aq̄. vȝ. deide colet̃ ⁊ potui det̃: q̄ q̄dē ad ſanitatis valȝ

Vbi ſup immediate. — Trac.2.c. par. pnc.

cuſtodiā ⁊ corpis humectationeȝ: 4° quoq̄ȝ p°. Qz dē aqua ordei melior eſt vt ſumatur aqua ſectariati. 20. ⁊ ordei ſectariati vnuȝ: ⁊ eſt circa. 37. ℥. ⁊ iam fit decoctione redacta proprie ad 5^am. ſi ſumat̃ de ea rubeū: ſubtile: cui⁹ nutrime^m minus extat ⁊ humectatio maior. 5° ſiqdem colli̇ȝ. aq̄ ordei taliter dȝ fieri: ordei grana ifundant̃ i aq̄ integra nō ꝯtuſa: ⁊ in vna pte ordei debent poni. 20. ptes aq̄: ⁊ dimittat̃ in ea 4^or

Cap 32.

hor: ⁊: ⁊ poſtea in ipſa coq̄nt̃ q̄uſq̄ȝ rubedinē adipiſcant̃. q. vini. ꝑ vo alimētoꝝ ideterminati⁹ bis ꝯſtruit̃ modis priſana humectat qn̄ vt opȝ fuerit ꝑparatū ē qn̄ ad p̄m ebullierit ſm decoctionē. deinde poſt h̄ p ſuauē ignē vſq̄ȝ ad multuȝ ſucco fcō miſcet̃ aūt ei ſm illud tp̄s acetū qn̄ bullierit

Cap. 6. C

pfecte. Cui qn̄ elixa fuerit diligēter inijcere opȝ ſales ſubtiles nō multū an̄ eiuȝ. Cōſtructiōis āt q. A. ſanior ē forte ceteris modus. ꝯſtruit̃ ⁊ ex ordeo pot⁹ ſauich dict⁹ arabice: ⁊ grece alfita: ſȝ latine polēta. Qui Almanſoris 9°. fit qn̄ ordeū fractū in aqua ipm coopiente bullit donec aq̄ iſpiſſet̃: deinde colet̃ ⁊ bibat̃: vel curioſius fit ex ordeo maturitati

Cap. 22. in medio

vicino: qd̄ ſup ignē i vaſe leuit̃ torrefiat: deide ꝯfricat⁹ aſpeniori ꝯfricatiōe vt cortex abijciat̃: ⁊ deniq̄ȝ groſſius frāgat̃ ſic ſanū q̄ poſtea vtunt̃ coq̄ndo aut i aq̄ ꝑp ſitiȝ ifuſuȝ bibēdo. ℂ Et noſce ꝙ c̄c priſane ꝑpationē ⁊ maxie colate r^r giſienſes peccāntuȝ q2 cōter eā ꝯſtruūt ex auena q̄ alimētorū ꝑ cib⁹ eſt ſubiugaliū ⁊ nō hoium niſi fortaſſis tpe famis

Cap. 10.

vehemētis pcipuē caſtrati ſufficiēter: ꝯſilr tyfe. i. filigini. Que ēt auena ſiue deuſer ponit̃ cal'a i ꝑ ⁊ ſic. i 2°. 6° ꝟo ſim

Cap. 9. D

pliciū. Virt⁹ auene ē diſſoluēs ſic ei⁹ ſapor manifeſtat. naȝ in ipo ē acumē paucū qd̄ oſ̄dit̃ ex eo ꝙ curat apata q̄ incipiūt idurari. qd̄ āt tale ſe. nō cōgruit niſi fortaſſis cui⁹ māc fride. tū q2 ipaȝ q̄ȝmime decoquūt: ita vt retineat ſaporem aq̄: ſic ⁊ cōter peccat̃ circa illā vbiq̄ȝ ſilr q̄ ordei. q̄re cū febriētes ei⁹ delectent̃ ꝑp friditatē pot⁹ multū bibētes prauā īde diſpōnē ſtōchi acgrūt ⁊ viſceꝝ. vn̄ debilitant̃ ⁊ diſcolorant̃ valde. ſuffocāturq̄ȝ apata interioꝝ būtes. Ordeū q̄ȝ

Ca. 6. circa ꝑncipiū.

cōiter fridū ponit̃ ⁊ ſic. in p ḡdu. Prio ꝟo alimētoꝝ: ⁊ ordeū nullaten⁹ calefac̄ corp⁹ ſm nullū ꝑpatiōis mo^m. hūectat āt ⁊ deſiccat diuerſimode ꝑpatū. nā farina q̄dem ordeacea ex torrefacto ordeo fcā vī euidēter exiccās. Priſana ꝟo hūec

Ca. 25. an̄ immediate.

tat qn̄ vt opȝ fuerit vt dem̄ ꝑpata. Quare vī iuxta Gal. ꝙ

ordeū min⁹ ſit eleuatū in q̄litatib⁹ paſſiuis q̄ȝ actiuis: cuius q̄dē ꝯriū 5° appet theo. cū fridū ponat̃ in ꝑ ḡdu ⁊ ſic. in 2°. Quid āt ſit ſe. dīa viſuȝ. 87. ℂ Sȝ circa ꝑdicta 3^r dubitare ꝯtingit. ꝑ q̄dē q2 ꝯceſſum in priſana qn̄q̄ȝ acetū adiungi. Cui⁹ op^m vī ſentiri. 4° p°. cuȝ illic de q̄ min⁹ vī ꝓhibeat̃ ſyrup⁹ acetoſus aq̄ ordei ſi̇t aggregari: corrūpit.n. ipaȝ plȝ. ℂ Dōȝ ꝙ Gal. ⁊ Iſaac qn̄ iubēt iterdū apponi acetū in aq̄ ordei: illō eē in modica q̄ȝti^te. Et fortaſſis talr audiēdū 3^m p° bn̄s. icipe ipȝ nutrire nutrimēto ſubtili: ita vt ſis ꝯtētus oximelle. deide poſt h̄ die vno aut duob⁹ pmuta ipȝ ad aq̄ȝ ordei ſubtilē cū oximelle. Permiſcet̃ ēt priſane acetū in decoctiōe q̄ȝuis iux̄ finē. Sec⁹ aūt extat in ſyr^o acetoſo. Prohibȝ ꝟo. A. copulā aq̄ ordei ⁊ ſyrupi acetoſi: ne opōnēs cōfundant̃ vna. q2 ſyrupus acetoſus diuidit ⁊ ſeq̄ſtrat ꝑpanes ſupfluitates ad excreationē. Ordei ꝟo aq̄ abluit qd̄ icīſū ⁊ abſtergit deducens illas p ſudorē ⁊ vrine ꝓuocationē: ⁊ iō infert. Et tu ꝯſr poſt duas horas da ordei aquā ſubtilem.

E Tra.2.ca. 9.p°ıııc^m. — Tra.3.c.3. cā medio.

ℂ 2° heſitat̃: q2 Iſaac ⁊ Halyabbas ꝑcipiūt ordeum ꝯteri poſt diligētē ēt excoriationē. Quibus Auer. aduerſat̃ ēt in quiēs: q frāgūt vel terūt ordeū ꝑus peccēt: q2 non eſt ab eo ꝑuata iflatio niſi ꝑp ifuſionē: ſȝ grana nō trahunt aquā nec recipiūt ifuſionē niſi ꝑp vtutē attractiuā q̄ in granis eſt: ſed hec ipis nō ineſt: niſi qn̄ fuerint integra. Qd̄ oſ̄dūt grana qn̄ inciſa vel ꝯfracta ſemināt̃. Nō.n. naſcūt̃ ꝑuata vtute attractiua: qd̄ q̄dē cū laude ampliori Zoar in Theiſir ꝯfirmat a quo dic̄ ſe id hūiſſe q fuit ſuprem⁹ in ſcia me^ne a Gal. vſq̄ȝ ad tpa nr̄a: qd̄ puto hec ⁊ talia de ipſo ꝓferre vt ſubtraheret Aui. cui⁹ extitit emulus nō ꝑuus. ℂ Dōȝ ꝙ Auer. ſmo ſufficiēter ē approbādus ꝑcipue i priſana colata: ⁊ potiſſime qn̄ dam⁹ ipſaȝ gr̄a me^ne ampli⁹ q̄ȝ cibi. Plus.n. tūc hȝ ablutionis abſterſiue minuſq̄ȝ vētoſitatis. Illi aūt querunt eam nutrire aut delectabiliorē triturationē ordei ꝯſtruere.

F In dicta ꝑtic. pte p° rubrica de ordeo. 5° theo.c. 15. in me°. 5° colli̇ȝ.c. 31. in fine. L.1. ſmo tra.16.ca. h.ar. me.

ℂ 3° ēt ſilr dubitat̃: q2 poſitū eſt ordeū frigidū ⁊ ſic. vn̄ habēgueſdi. Ordei p° vtus infrigidās eſt ⁊ deſiccans in prio gradu. q̄re Almā. 3. ꝯnat ſanguinē vicinū chole^r nigre. ꝓb. ꝟo ꝑ. vī id humidū ſentiri qn̄ dī nō ſolū ordeum frumento humidius: ſȝ ⁊ frigidius. Frumētū ꝟo calm eſt in ꝑ. tpatū eſt humiditate ⁊ ſicci. apud Gal. cū alijs. qd̄ autē tpato humidius humidū eſt: ordeū igit̃ humidū. ℂ Dōm ꝙ ordeū nālr ſiccū eſt: qd̄ oſ̄dit ipſius paruū nutrimētū. humiditate ꝟo q̄dā ext̄nea idigeſta vētoſa que decoctiōe tollit̃ ſufficienti: ⁊ humidū eſt ⁊ vētoſum ꝑp debilē ipſius digōnē a calo cōtingētē abbreuiato. a fabis āt vētoſitas remoueri nō pt cū eis quaſi ſubalr ſit inſerta: adeo ꝙ ſi coci diuitū decoquant eas tribus dieb⁹ ⁊ noctibus per tabulas ꝯterētes ipaȝ nō valent excludere. acutorū regiminis ⁊ alimentorū primis.

G Caplo. 3. ꝓblema. 36. Simpliciū. 8.c. p^s

Propter ſecunduȝ

q̄dē dōm ꝙ aliqui dixerūt aliq̄bus priſanā febrib⁹ oīno non conferre: eo ꝙ digeſtionē in q̄buſdā impediat coꝝ ſui frigiditate. Accidentia ⁊ quedaȝ inducit frigida. Sed q̄d de hoc tertio. ⁊ quarto apparebit dicendo: ⁊ ȝ.

Te.cō. 18. in fine. Col.c.25.

Propter tertium

ꝟo ſcien^m ꝙ priſana ſimp^r cōfert febrib⁹ vt declarat̃ re. a. priori ⁊ ulr acutis: ⁊ ꝑcipue colata: qd̄ monſtrat̃: q2 in exhibitiōe ipſi⁹ ſumit̃ indicatio: ceu in alijs a reb⁹ ꝯ nām ⁊ nō nālib⁹. A ꝑmis q̄dē triplex cū tripl̄r extenuā: morbus ⁊ accidēs. Ex pte q̄dem morbi puta febris: ſp.n. experit̃ ipſa rōne alterationis quā iducit ⁊ ꝓpe ſubtilior colata. Qd̄ firmat̃: qm̄ curatio ois ꝑficit̃ ꝯrio. priſana ꝟo ꝯriat̃ febri cuȝ eā ꝑdicēt fridā ⁊ hu. in ꝑn° gradus ſcdi. qd̄ appet diligēter ꝯſiderata nā ordei ⁊ aq̄ cū earūdē artificio. Diuerſificatur tn̄ ei⁹ cōplo ſm appoſitionē quorūdā in ipſa. Febris autēȝ extat mala cōplo ca. ⁊ ſic. Eti. fri. ⁊ hu. cōpetūt febri calide ⁊ ſic. eſt.n. de nā ignis: vt diſtēpatū reducat̃ ad tēpamētum diſtēpato. Sȝ ordeū elixatū eſt frigidū cibariū alimētoꝝ. ꝑ Id āt eſt priſana vt ex eius cōſtructione appuit ꝑp qd̄ febri ꝯfert ea. ℂ Adminiculat̃ ēt eidē rōne accidētiuȝ. qd̄.n. ſitiȝ

H Te.cō.18. c.19.

Cap. 6. in principio.

I mitigat: aſpitatē oris ⁊ vir ſpūaliū tollit: anhelitū facilitat:
vapores: dolores capitis cāivos: deorſuʒ reprimit ad vi/
nas ⁊ ſudores deducēs: ⁊ q̄ taliū opans: accñtib⁹ febriū cō
fert. cū talib⁹ āt priſanā deſcribūt ꝓperatib⁹ exiſtē his itaqʒ
ꝯfert. ℭ Ex pte qdē cāe: qm̄ aut eſt calida p eēntiā: vt cho/
lera ⁊ ſan. ⁊ tūc manifeſtū eſt ipaʒ ꝯferre alteratiōe illi⁹ in/
terueniēte ꝯ̄ria. diuiſiua eſt māeꝝ ⁊ ablutiōe abſterſiua: vel
cal'a paccñs puta putrefactione: ⁊ ſic lʒ ſimplex nō cōferat
notabilr forte alteratiōe cāe añcedētis: nondū putredine in/
caleſcēti. Proñcit tñ rōne ꝯ̄rietatis cāe ꝯiuncte: cum calidi/
tatē fuerit adepta: ⁊ q̄ eandē abluit ⁊ abſtergit quēadmo/
dū forraſſis ⁊ añcedētē. ℭ Ex pte qdē nō nāliuʒ vt tpis re/
gionis ⁊ taliū dōʒ eā vt ita ꝯferre i calis nō ſic āt in fridis:
cū tps ſp alteratiōnē idīcet diſtēparū p ꝯ̄riū. Rōne qdeʒ re/
rū nāliū vt ētutū ⁊ aliaꝝ ſibi ānexaꝝ vt oñſuʒ dīꝭs nō pau/
cis dōʒ priſanā ⁊ max' feculētā ſp ꝯferre ꝓpe q̄ qñ dōbilis
fuerit. qñ. n. forti extiterit nullū expetiſ alimtū: eo ꝙ cū ſuo
iuuamēto nocu^m adducē nāʒ a morboꝝ regimie diuertēdo.
K Et iō i ſtatib⁹ ⁊ paroxiſmis ꝑcipiſ acutionb⁹ ſbtrahit: q̄ vt
tactū ſm pēē in māam ꝯuertiſ morbi ſi tal' affuerit. afor. ap/
parēs p̄ᵃ. Sic itaqʒ oñſū ſit q̄lr febrib⁹ admiculeſ priſana.

Propter quartuʒ xᵒ ad p̄^m dōm ꝙ priſana ꝯfert febrib⁹ rōne febris:
⁊ ꝙ priſana cū eis ꝯuenit in mā ſaltē: in q̄. Oīa. n. gñabilia
⁊ corruptibilia q̄cūqʒ ſint ea i mā ꝯueniūt ad min⁹ cōi: imo
qdā ēt celeſtia: corpoꝝ: vnā diuʒ ponētes māʒ p idīaʒ for/
maꝝ. neqʒ priſana ꝑut eius ſubā ꝓpe agit: ſʒ pp q̄litates in
ipa entes accñtia exñtes vt fe. Cōfert ēt ipa rōne q̄litatis fe.
qm̄ lʒ fe. ſit calior ⁊ ſiccior: p̄t tñ ipa multa q̄ritate ac ita ſe/
pius admīſtrari: vt q̄dualitati paulati opponaſ febris. qd
eniʒ in p̄ eſt gradu multū vt multotiēs tactū ad 2^m ꝑlabiſ.
p̄ 2ᵃ. Frigidiora ēt vt p actū pñt priſane inuergi. Alia ēt aſ/
ſunt frida qb⁹ cū ea medicaſ ⁊ febris. neqʒ diſariā cib⁹ ex/
petit exhibitionē p ꝯ̄ria: ſʒ p ſile magis. ℭ Ad reliquū aūt
hui⁹ arguitiōis qd dōʒ apparuit: q̄ i cā frida mō q̄cūqʒ rō/
ne nō ꝯuenit alteratiōis. ℭ Ad aliō dōʒ ꝙ nō expetit febri
ex pte q̄ cib⁹: ſʒ magi in eo ꝙ me^m qñ obtinet alterāti. Silr
L ꝯceſſuʒ ꝙ qñ vt⁹ eſt fortis nō opus illā exhibere rōne ali/
tionis ꝓpe. neqʒ opʒ ſi paꝝ noceat qñqʒ ipaʒ vbi opus fue/
rit aduertere oino mal⁹ ipſius ꝯſiderādo iuuamētū leſiōe.
difficillimoꝝ. n. inuenire aliqd auxiliū qd nihil nocēs ꝓſit
multuʒ. 11. de inge. ℭ Ad aliō dōm ꝙ ſiccitas remoueſ ab
ordeo p aq̄ multe cōmiſtionē ⁊ ventoſitas p ſufficientem vt
oñſuʒ decoctionē. Et ſi aq̄ ordei ſit ois iflatiua id eſt aut q̄
non ſufficiēter decoq̄ vel qñ corpi prediſpoſito non occur/
rit ceu vētre non eſt exhibēda ente ſicco re. a. primo. ℭ Ad
aliud dōm ꝙ aq̄ ordei q̄rtū eſt rōne fe. in alterādo ſp vt oñ/
ſum compertū: ſʒ ex pte aliquoꝝ accñtiuʒ non adminiſtraſ ⁊
ſicut viſum qñqʒ ētutē diſtrabit ab eius actu circa regimen
morbi aut aliquid eius exhibeaſ loco ſubtili⁹. ℭ Ad aliō
dicendū ꝙ viſcoſitas eſt duplex. Una qdē adherens oppi/
latiua q̄lis nō q̄ priſane qñ ſufficiēter fuerit cōſtructa ⁊ fe/
culēta. Reliqua eſt priū continuitas adinuicē quo iudicaſ
M vētoſitas inexiſtere ipſi minime q̄ ptes diſtantes ⁊ inconti/
nue reddanſ abinuicem. ⁊ talis eſt q̄ priſane viſcoſitas.

ℭ Differentia. CLXX.

Quod ſyrupus acetoſus aut qd hō vt oxymel nō confe
rat i oī mā vʒ: qm̄ aut ꝯfert rōne q̄litat̄ vl' ſubē
puta iciſiōis vel penetratiōis. nō qdē q̄litati: q̄
nocet cholere ſiccitate pp acetū ſtari ⁊ melle pp
friditatē: vt aq̄ neqʒ iciſiōis cū mā iciſiua ſit cal'a ⁊ ſic. mām
exagitet ⁊ āpli⁹ cōcitet iuiſcādo. re. a. apparēs 3ᵒ. ⁊ ꝓprius
qñ fuerit acidior: neqʒ ēt ſanguis cū ipſi⁹ nō expecteſ digō.
ℭ Eti. ſi ꝯferret p̄ 2ᵃ. vel q̄ q̄litate opans ſʒ nō ita: cum ali/
q̄s māe p̄ter alias ifridet ⁊ iſpiſſet ⁊ igroſſet ſui q̄litate fri/
da: vel mām neqʒ tal' recū hic ſit cib⁹ neqʒ ēt 3ᵒ ꝓperati. vʒ. rō/
ne: cuʒ ea magis a nā ꝯſurgat dīa. 129. ℭ Rurſus nō ꝯfert
chole: q̄ ſubtilis idiget vt digeraſ igroſſatiōe. vñ pharma
coꝝ prio. Qd eſt ſubtile vltre ſubtilitatis euadit ab aceto ⁊
nō valʒ coartare ipm neqʒ refrenare illō: q̄lis hūoꝝ chola.
Syrup⁹ āt iu ſubtilitateʒ hʒ p̄ſtare: neqʒ ſtati aut melle q̄
eas icidens ſubtilians ⁊ agitās: oppilōnis erit amplior cās
qd aūt tale leſiuū diquaqʒ. ℭ Amp. ꝯ̄rio: vʒ ꝯ̄rie ſunt cura/
tiones cuʒ medicine ſint inate fieri per ꝯ̄riū: ſʒ māe pretacte
ſint ꝯ̄rie: qd q̄litates oñdunt ⁊ ſube cū ipſaꝝ ſitibus. Itaqʒ
ſyrupus acetoſus non diuerꝝ nulli cōpeter materie.

In oppoſitum Meſue nāqʒ de compoſitis ma gnificata eſt iter vificatores vt⁹
ſyrupi acetoſi in excellētia ei⁹. ſ. i cōitate poſſe ipſi⁹ i mās.
vʒ. cal'as ⁊ fri. ſubtiles: groſſas ⁊ viſcoſas ſiue adherentes.
vñ. Ga. poᵃ ei⁹ cōis ē ad oēs mās. Et colliʒ 7ᵒ. Sqngibi ⁊
aq̄ ordei laudata ſūt in curis febriū qd apparet 4ᵒ pᵃ. i q̄ fe
re in oī febre ꝑcipiſ ſyrup⁹ admiſtrari acetoſus. ℭ Palin.
Id qd ſitiʒ qñqʒ ſedat: incidit ⁊ ſoluit aꝝ ari nime nocēs cō/
fert in oī mā. io āt hō ibidē. ℭ Itidē qd vias ⁊ meatus apit
faciēs in expulſionē māeꝝ educēs ēt medicinas alias ad ip/
ſas cōuenit eiſdē: talis xᵒ ſyrupus eſt acetoſus ſui inciſio/
ne ⁊ penetratione ſubtili. vniuerſa. n. mā aliquo idiget bo/
rum. Confert itaqʒ ſyrupus acetoſus materie omni.

Propter primum qdē ſciendum ꝙ ſyrupus deriuatus eſt a rob qd eſt
ſucc⁹ iſpiſſat⁹. vñ 5ᵒ. cañ. Dīa eſt iter ſyrupos ⁊ robub. q̄
robub ſunt ſucci ꝯſpiſſati p ſeipſos: ⁊ ſyrupi ſūt decoctiōes
⁊ ſucci iſpiſſati cū dulcedine. nā aliqñ fiunt cū melle: pluri/
mū xᵒ cū ſucchаro. Rob autē cōiter ſumiſ p muſto vua/
rū dulciū paruaꝝ qd decoctiōe iſpiſſaſ ⁊ iō decoctū dictuʒ
triplicatū: q̄ coctione minuiſ 3^m carenū dulce ⁊ ſapa ſarā/
phena: ſyreon hʒ. G. ℭ Eſt aūt ſyrup⁹ acetoſus duplex: pu/
ta ſimplex q audiſ qñ ſyrupus abſolute ꝓnūtiaſ acetoſus
⁊ cōpoſit⁹. Prim⁹ qdē ꝯſtituiſ ex aceto: aq̄ ⁊ ſucchаro ad
ſpiſſitudinē decoctiōe ꝓductis 4ᵒ pᵃ. G. xᵒ ad monteū cō/
ſtruit ipʒ ex aceti albi mellis diſpumati ⁊ rob. ana. 10. lib.
Eſt ⁊ acetoſus cōpoſit⁹ cū medicinis calidis qñqʒ ⁊ iterdū
frigidis velut viget neceſſitas. Silr oxymel ſeu ſecaniabin
duplex: ſimplex ⁊ cōpoſitū. ℭ Acetū aūt cui⁹ nā frigida eſt
in prio ⁊ ſicca in 3ᵒ: eſt baſis ipſi⁹: ceu caro tyri in tyriaca ⁊
aloes i hiera pigra ⁊ elleborus i hieris magnis vl' collogn
tida ad modū quo pticula ꝯſilis eſt baſis ⁊ vigor toti⁹ cō/
poſiti organi. dīa. 143. hic aūt acetū ꝓpe. Pōt āt nā ipſius
ipſi ſucchаro recētiori ⁊ albiori ꝯſtrui: ⁊ ad 2^m gradū per/
venire in frigiditate: ꝯſideratis cōponētiū naturis: variaſ
tñ ſm ꝙ plus aut min⁹ fuerit acetoſus. qñ. n. acredinis fue
rit vehemētis acetū pparū a caliditate recedit. Materie autē
q̄tuor ſunt ſimplices note: ſanguis fla: cholera ⁊ melia. Dʒ
āt mult⁹ aut pauc⁹ exhiberi ſʒ m̄ltitudinē ⁊ paucitatē cāe
diſcraſie ⁊ egritudinis ſeu accidentis. ℭ Noſce quoqʒ ex
pharmacoꝝ p̄. ꝙ circa ꝯplōneʒ aceti diuerſificati ſunt me/
dici. Quidā eni poſuerūt ipʒ calʒ: eo ꝙ exacuit mordicat ⁊
corrodit: exaſperat ⁊ rarificat p opp^m friditatis. Alii xᵒ fri
gidū ꝓnūtiauerūt liq̄facere nāni: reſoluereqʒ glutinoſitatē
ſanguini accidētē: eo ꝙ friditate aggregat ⁊ exprimit diſa/
riā: ceu digitis cōprimiſ q̄ddaʒ. Qui ſiquidem exceſſerunt
vtriqʒ: vt oñdiſ ipſius ꝯplō p̄dcā. ℭ Sʒ denuo dubitaſ vt
ſi poniſ acetū fridū nā: q̄uo ſenſus tunc pcipiſ caliditatis de/
bilis ide. Rñdet qdē. Gal'. id fore aut q̄ forraſſis ſic cōpo^m
ex ētutib⁹ ꝯ̄riis ceu lac: vel forte q̄ obſidet caliditateʒ ag/
gregat illā ⁊ vigorat aut ſua penetratione acuitate ⁊ mordi/
catione dolor cāetur: quo mā calida trahitur ad locū feb.
ēt 2ᵒ. Dico ergo ꝙ acetū iuuatiuū eius ſubtilitate ſube cali
dum relictū ſopitū ex putrefactione in ipſo cōmiſtū corpis
hūidis deduciſ in actū q̄ndā caliditatis velut dc̄latū in calce
dīa. 140. Cui⁹ ſiḡdē ſig^m q̄ hmi⁹ hʒ G. ifrida: poſt horas
xᵒ calefacit q̄ ⁊ fermētat terrā mō: cū eo ꝙ ſubintrās aerē

A cogit exire: cum plura corpora eundez nequeant locū hr̄e. Cuius quidez cauſe ſe fatetur ibidem Gal'. ignarus. Ca.5.16.

Propter ſcdm ꝟo ſciēdum ꝙ aliq dixerunt ſyrupū acetoſuz nō oī materie cōferre: q2 acetū nocet melicis. ꝯfert cholicis. vn̄ 3° re. a. Acredo aceti eos iuuat q'cholerā hn̄t amarā: nō aūt ꝗ nigrā. cholera. n. euaneſcēdo in nāz flatis trāſducit̄ qn̄ agitat̄ ab aceto. Sz nigre chole bulliūt ꝛ creſcēdo multiplicāt̄: q2 ipſaz cholaz nigrā adiuuat ꝑcreari. ꝛ iō nocet āpli⁹ femis ꝙ̄ maribus ꝑꝑ mr̄icē mēbrū entē melicū nāe aceti affinē. Adhuc q2 videbāt aliq̄s ſyrupos fore magis appropriatos ꝛ accōmodos materiei ſingulis vt oxymel ſimp' vel cōpo^m māerum fridis. ℂ Dōm ꝙ ſyrup⁹ acetoſus ꝯuenit vt oñdet̄ in antea oī māe. nz valz qō iducūt cū acetū nō ſimp' admiſtretur ſz ꝯfractū i vnā vtcūqz reductū ex trib⁹ nāz: ſupante tn̄ aceti poteſtate. ipſuz ēt lz noceat rōne q̄litatis melie cōfert ſigdē ſube ſubtilitate. Neqz ēt dōm ꝙ nō ꝯferat in oī mā: lz B aliq iueniātur ſyrupi māe dterminate pamplı⁹ appropriati in ipſo eteni maior iuenit̄ cōitas ſup oēm mām ꝙ̄ in reliqs alioꝝ. ℂ Quidā vo dixerūt ꝙ ſyrupus acetoſus ꝯfert in oī mā rōne aceti: nō aūt rōne adiūctoꝝ eidē. Sz id ēt nō valz: cū acetū ſit oñſuz melicis nocere. Adhuc nō opat̄ rōne aceti ſolū ſz q̄litat̄ cuiuſdā ex cōponētib⁹ vt mōſtratū acqſite. Ca.6.40.

Propter tertiū ꝟo ſciendu3 ꝙ ſyrupus acetoſus iuuat oēz māz ſicut ꝛ pri⁹ inductū: qm̄ id qō alterat māz: incidit: ſubtiliat: ductus ēt ꝛ meat⁹ qb⁹ ipſa pōt ex̄ deduci apit medicinaſqz alias faciēs ad eādē ꝑuenire: oī ꝯfert māe. talis eſt aūt ſyrup⁹ acetoſus cū māz calām aut putreſientē digerat ſui friditate ꝛ humi. alterādo. digō. n. nō ſolū reſpicit ſubam: veꝝ ēt q̄litatē. apparēs in techni. Groſſaz ꝟo māz ꝛ viſcoſam ſubtiliat ꝛ icidit. vn̄ Meſ. approbās ꝙ ꝯferat melie inqt ſyrupū acetoſum facere penetrare medicias in ꝑtes in q̄s forte nō penetrarēt: ꝛ fac eas acqrere diuiſiuas ſecatures duri difficilis. Et iō meat⁹ hz ēt exoppilare ac apire. Sāguini nāqz ꝯfert eo ꝙ ipſius caliratē remittit. diuidit ēt ꝛ ſubtiliat ſi groſſus C fuerit aut viſcoſus: chol'az iuuat q2 eā alt'at ꝛ a ꝑtib⁹ ſepat. Groſſiorez ēt diuidit. flati ꝯfert ꝛ melie incidendo ꝛ ſubtiliādo: ex quo mai⁹ acqrit̄ iuuamētū ꝙ̄ nocumentū alterationis rōne. Ultrqz ceteris ſyrupis ampli⁹ oib⁹ cōfert māebus. Hec aūt ꝑꝑ acetū opat̄ precipue. vn̄ prima tertio. acetum eſt oibus materijs cōe. ipſius. n. infridatio pote eſt vt leui cā frāgatur. Amplius remanet ꝓfundatio ipſius cum medicinis ꝛ eius inciſio: ꝛ hoc in materijs agit adminiſtratum frigidis. in maturatione ꝟo calidarū non eligatur ſup ipſuz. Juuat itaqz ſyrupus acetoſus materiā omnem.

Propter quartuz ꝟo ad ꝓmū dōm ꝙ lz viſuz qūo cōferat rōne q̄litatis: ac ēt rōne iciſiōis. neqz acetū iciſiuū eſt tm̄ rōne q̄litatis: imo ēt rōne ſube nō parū opat̄ ad illud: aut lz inciſiuum vt ſic extet calm: fridū tn̄ poterit eē altera de cā ceu opiū cum eius friditate extat amaꝝ. ℂ Silr dōm ꝙ lz ſanguis nō expectet tātā digōnem vt ceteri humoꝝ aliq̄ tn̄ adhibita confert nō modicū: ꝛ ꝓprie qn̄ nālis non fuerit vſqz. vn̄ 4° ꝓ°. D flōmia qn̄ eſt intētio ſanguinis non eſt de gn̄e ei⁹ in quo expectat̄ digō ſupple talis q̄lis q̄ eſt in ſolutiuis. ℂ Ad aliud dōm ꝙ ſyrupus acetoſus pōt agere a mā vt iulep ꝛ mellicratū ꝛ qualitate: ceu oſtenſuz magis. ℂ Ad aliō qd dōm iam apparuit. ꝟmo ēt Gal'. ē in aceto ꝛ nō in ſyrupo. ℂ Ad aliud dōm ꝙ illud verificatur in ꝯrijs eſſentialiter ꝛ per ſe: non autem in oppoſitis. 158. Alter enim ſyrupus acetoſus confert chole ꝛ ſanguini: alter ꝟo materierum alijs.

ℂ Differentia. CLXXI.

Quod aqua frida nō cōpetat in febribus ꝛ in acutis max' mōſtratur: qm̄ oporteret ei⁹ eſſe in corpe febriētis aliquā actionē hr̄e. alr. n. nō cōpeteret. ſz nullā oſtendit̄ in corpore poſſe hr̄e. Qm̄ ſm Iſaac in elementis ꝛ cibis vlib⁹: ſimplex nō agit i cōpoſitū ceu cōpoſitū in cōpoſitū. aq̄ aūt ſimplex eſt corpus: corpus aūt cōpo^m. vn̄ heb̄guefen: ſimp' nō efficit in cōpo^m opōnem cōpoſiti. Nihil enim agit niſi in id qō eſt ſibi ſile in po^a ꝛ agētia ide ꝛ patiētia cōicare dn̄t in mā: aq̄ vo ꝛ corpꝰ nō coicidūt i vnā māz: ſz dī vnū vt aq̄ ſimp' ꝛ alteꝝ vt corpus ꝑmiſtū. ℂ Rurſus curatio ꝑficit̄ ꝯrio approximato in eodē gradu directe oppoſito. in techni. ſz febrꝭ eſt i gradu cū ſit egri^do: lz gdā ſcioli ꝯrīū palogiſāti dixerint eo ꝙ ſe. re. a. ꝓ ꝓnūtiat̄ de ignis fore ſba in gradu vt cetera eltoꝝ minime poſiti: cū eoꝝ ſimplex ſit nā ꝛ in ſūmo. ſz aq̄ nō eſt in ḡdu cū friditate ꝑticipet extreme dīia. 13. ḡdus. n. reſpectuz ꝛ cōpatiōnē ipoꝛtat. 139. ℂ Eti. qō nocet ſanis nocet egris. 2° re. a. ſz aq̄ nocet ſanis vt frida ſaltē. Addit̄. n. friditas figi^{li}: nocet ꝛ calis ꝑꝑ eius citā penetrationē cū eoꝝ pori ſint apti. Tēpatis aūt q2 egēt regimine ꝓſitas: q̄le nō eſt aq̄ cū frida ſit in ſūmo ꝛ hūida. q̄ aūt talis nō cōpetit. ℂ Palin. ſingul'r nulli vi aq̄ febri conferre. nō. n. effimere cū ei⁹ ſubm ſit ſpūs q frido nocet̄ maxime. dīia. 196. Eſt. n. igneitas ſubtilis ꝛ re oī reſolubilior. de diſtēpantia ieq̄li. Et firmat̄. q2 calitas effimē fere mulcebris eſt ꝛ ſuauis. q̄lis gdē balneati. q̄vo talis nō adeo forti eget vt que aq̄ ifridatiōe. Neqz cōpetit ethice cū ea corpus fridū reddat̄ ꝛ exangue. Depaupat̄. n. ipo ꝛ calore. Huic ät nō paꝝ nocet aq̄ de ige. 9. Et fulcit̄. q2 ethicās p⁹ cibos iflāmat̄ q̄tūcūqz dbiliores: qō euenit ꝑꝑ hūi^m ſup iflāmata mēbra diſpſum: ceu qn̄ aq̄ effundit̄ ſup calcē: qcqd ſatagat criminis coll'z. 4^m ipigē. G. Multo igit̄ magis ꝑꝑ aq̄ ꝯſtinget expāſiōis aſſūpte ꝑ ꝑtes cū itēſior ꝯrioꝝ ꝯſurget pugna dīia. 140. Neqz ēt ꝯuenit putride: q2 oppilōnē iduc̄ ſui frigiditate: trāſire nāqz morat̄. re. a. 3. aq̄ ſigdē cātur ꝓhibita trāſpiratio ideqz putredo ꝛ febris augēt̄. Prohibetqz iterū māe digōnē. trm̄. n. ꝛ hu. q̄le qō ipſi⁹ max' ꝓhibet digōnē. Haly. cum digō ꝑficiat̄ eēntial'r cal'o ꝛ hu. 62. coauget ſimil'r accn̄tia vt iflāmationē vel eſtuationē ꝛ ſitiz: qm̄ aq̄ in cholicis qb⁹ cholera dn̄at̄ ſub diaphragmate in nāz chole trāſducit̄. re. acu. 3. vn̄ totidē prac. ſi ſtōcho dn̄antez ꝯtigerit eē cholerā corrumpit̄ aq̄ ꝛ in cholerā ꝯuertit̄. Jtaqz aq̄ frigida in febribus non cōpetit vl'r aut particulariter.

E — T.i.i. tex to fine. Lectione 12.a fi me.
T.i.3. tex. cō.97. cō.18. cir te me.
Collr tex. cō.10. 16.
F
Doc.2.c. 2.in me.
Capi.5.in medio.
Capi.33.
Te.cō.41.
3° techni cō.9.in fi.
G
Tex.c.41. C.11.ē.a.

In oppoſitū 4° re. a. Cōmētator. Nulli⁹ morti⁹ eſt cui aquā dedi fridā tpe ꝯuenięti niſi picloſe ꝛ iſanabil'r ſe habuerit. Jpſe nāqz cum ceteris aquā exhibz vt videbit̄ fridaz. ℂ Palin. Hip. illi⁹ 3°: aque nullū op⁹ iueni niſi q2 i acutis bibit̄ morbis. Febres ät ꝑtes ſunt acute. Eſt eniz morboꝝ moleſtior 8° apparēs de inge. ℂ Rurſus ois ſanatio ꝑ ꝯriū: ſz aq̄ ꝯriat̄ febri oifariā: cum fri. ſit ꝛ hu. illa vo ca. ꝛ ſic. ℂ Jtidez febris accn̄tia vt ſitis: eſtuatio: dolor capitis ex fumis in ipz dlaris calidis ꝛ anguſtia que fere febres iſepabil'r cōſequuntur ſedant̄ ꝛ tollun tur frigide potu. Aqua igit̄ frida cōpetit in febribus.

Propter primū gdē ſciēduz ꝙ qd ſit aq̄ ꝛ q̄l'r diſtinguat̄ in cōi oñſum dīia 13. Dicat̄ tn̄ hic ꝑter ea q̄ ꝓ ſimpliciū ꝛ alijs cōparibus ſunt determinata ꝙ nūc aq̄ queritur potabilis tāq̄z dulcis imaginata vt pluuialis: fōtalis: fluuialis vel putealis: que nāqz qualitates habet extraneas admiſtas ꝛ ſapores aut nō certe fri. ꝛ humi. ſeu potabilis minime: que non gratia ſitis ꝛ delationis alimenti verum magis expetitur medicine.

Propter ſecūduz gdē ſcien^m aliq̄s abhorruiſſe ꝑꝑ iducta fridā exhibē aq̄z in ſe. aut q2 iartificial'r qn̄qz adminiſtrata caſus ſiniſter ē ſecut⁹. 9° de ige. Attēdēs ēt Auer. coll'z. 7. Aquā h nō ꝓferētem dicētēqz ſibi videri ꝙ aq̄ angurie longe melior exiſtit ꝙ̄ aq̄ in niue ifridata in h caſu vt in cauſone eo ꝙ hic q̄uis ſit in vltia friditate: velocit̄ tn̄ recipit caliratē adhuc magis qm̄ aq̄ cū ſit ſimplex vix reſtaurat ꝛ nō preſtat corpi niſi ſolum fridā q̄litatē: ſz aqua angurie reſtaurat ꝛ addit in ſan

Cō.11.in medio.
Te.cō.41.
Collr.ca. 3.in me. ꝛ ꝑte fi.
Diſſ.2.c. 1.in me.
H
Collr ca. 5.cir.me. ꝛ lib.10.c. 5.cir.me. ca.8.i me. ꝛ capi.12.

Margin, left column: Tract. ca. 3.in me. — Trac. 2.c. 16 me. — (marginal references partly cut off)

I guine faciēdo 2^m q̄litatē. Quid āt ō B 3° appebit ꝑmiſſoꝝ.

Propter tertiū qdē ſcien^m cū febris triplex exiſtat gen⁹ cui aq̄ cōpat: ꝑmitus ɔſiderent̄ ɔ̄ſiones mōſtrātes ipam exhibēdā oīno aut negādā vel medie. Deinceplqꝫ oſtēdendū vbi dare oporteat ⁊ q̄ñ: ac ei⁹ opp^m. Propter hui⁹ ꝑ^m qdē ſciē^m ꝙ īdicationū aliq̄ ſemꝑ ɔcedūt frigidā vt q̄ ſumit̄ a diſpōne vl̄ fe. cū .n. ſit praua cōplo cal'a ⁊ ſic. ⁊ ꝓpa cura hui⁹ ſit ɔ̄rio vt ſic īfrida rio ⁊ humectatio. dīla ſubſcripta. Sēp igit̄ ſcḃ aq̄ cōpetit frida. Sūt aūt q̄dā īdicationū diſariā ꝓhibētes ſicut ſūpte a v̄tute ⁊ vt mı̄tū a ſpū q̄ūo v̄tutis vigoratio cibis ꝑficit̄ imediati⁹ ⁊ vino p̄cipue. dīa. 70. ⁊ ɔ̄iti. Aq̄ vo directe v̄tutē nō firmat: imo poti⁹ ꝑ ſe illā debilitat ⁊ proſternit: ꝑ accn̄s tm̄ coadiuuat. aliquā eni corrigit cōplōnē q̄ fulcit̄ v̄t⁹ velut organū: ita ēt ſpū v̄tutis latorē ꝑ ſe magi debilitat cū eius caliditatē tēꝑatā obtūdat. Eſt nāqꝫ vapor ſanguinis tēꝑatus: de iuua. 7. ⁊ ei⁹ ſubaꝫ ingroſſet tenebroſuꝫ ac imobilē reddat. accn̄te tm̄ pōt cōferre vt tactum de virtute. Si quoqꝫ ad cōplōnē referat̄ febricītis ſciendum ꝙ aut eſt calida vel fri. ſiqdē calida gr̄a curationis ei fride debet̄ pot⁹. Si vo frida ecōuerſo. rōne tm̄ ɔſeruationis calide debet̄ calidus: frigide quoqꝫ fridus. ꝓ tm̄ magis oppo^m expetit̄ in quā ɔſiſtit curatio q̄ꝫ ſilitudo in qua ɔſeruatio fundat̄. Si autē qs q̄ntū ad humorē intueat̄: tūc qdē ſi humor fuerit calidus ſanguineus aut cholericus potu idiget fride: mā ēt eme idigeſta ⁊ ꝓprie choleric⁹. vn̄ 4° ꝑ^a. Humoris cholerici digō eſt vt ɔuerſus a ſua ſubtilitate fiat ſpiſſus. Aqua vo frida facit illud. Si āt hūor fuerit frigidus crudus ſibi etiā poſt digōnē nō cōpetit fride potus. ꝑtic. 3. Quātū quoqꝫ ad mēbrum conſiderandū: q̄m ſi fuerit debile oppilatum aut a̅patuꝫ frigida nō cōpent illi ⁊ p̄cipue q̄ñ epar ⁊ vēter cum ſuis ꝑtib⁹. Hi .n. ꝑmitus malitiā ꝑcipiūt aq̄ ꝓpriēqꝫ ſtomachus. 7. apparens de inge. In oppoſita vo ſecus eſt diſpōne. Quo aūt ad annexa vt etatem dōm ꝙ etas vt ſic calida ſicut iuuentus concedit. Frigida vo vt ſenectus prohibet. Silr̄ eſt in ſexu: colore ⁊ forma: q̄ꝫ que caliditateꝫ oñdunt ipſam querunt: que vo friditatē ſpernūt. Et in habitu carnoſo ⁊ colore viuido. Opꝫ ēt ɔſuetudinē nō parū obſeruare vt afo. ⁊ re. a. ſcōis appet. Eſt nāqꝫ nā q̄dā 2^a. Si vo res attendant̄ nō nāles in cōi dōm ꝙ ꝑut ad caliditatē declināt tēꝑatā: tm̄ ɔcedūt fridā: ſm̄ vo ꝙ ad friditatē vetāt. Ledunt̄ eniꝫ ab aq̄ de regione entes calidiori ꝓpter citum eius penetrare in poros ipſoꝝ aptos caliditate. Si aūt res intueat̄ ꝑter nām vt cā febris: tūc ꝑtim ɔcedunt: ſicut q̄ñ mā fuerit cal'a: ſm̄ parteqꝫ ꝓhibēt: ceu q̄ñ frida indigeſta. Similr̄ ⁊ accn̄tia inflāmationis: eſtuationis ⁊ ſitis expetunt. Alia vo denegāt velut rigores: ruct⁹ acidi: nauſea: ꝑdū frigiditas ⁊ hꝫ. Ad vnū ſcitote hec potū ꝓhibēt fride: v̄tutis dbilitas ac caliditatis īnate paucitas: ſanguineus hūor fridus crudus: humoris idigō: imbecillitas partis: vt eoꝝ que vētris īteſtinoꝝ cum viſcerib⁹: diaphragmate ac veſica: extenuatio: iſuetus potus illius ⁊ oppilō viſcerum interioꝝ: dolor ⁊ a̅pa ⁊ regio cal'a oīno ⁊ frida cū tpe. 9. ac. 10. de inge. ⁊ 4° ꝑ^a. Propter 2^m hui⁹ ſciēdum ſigillatiꝫ ꝙ in febrib⁹ effimeris potus p̄cipit̄ fride ⁊ maxie in his q̄ inflāmatiōis itēſioris v̄tute ſtāte cuꝫ alijs adiectis ⁊ ꝓpe in ꝑncipio: vn̄ 4° ꝑ^a. Opꝫ vt aqua frida nō ꝓhibeat̄ in ꝑn° reiꝫ q̄ñ v̄tus eſt fortis de qua nō timet̄: quare nō timet̄ debilitas ei⁹: ⁊ eſt melior infridatio qd̄ octauo notū de ige. vbi in febre effimera ⁊ ꝓprie eſt ira eſtuatione ac caumate canicularis ⁊ precipue q̄ñ timet̄ caſus in ethicā iubet̄ frida potari: ⁊ merito: tunc eni iflāmatio tanta vt ⁊ ſpūs cū alijs tolleret fridā ⁊ caſus timoris remoueat̄ in ethicam: ita ꝙ d̄ictum eſt rōne febris effimere nō debet̄ aqua valde: ſed ratione ſynthomatum aut timore caſus in alias fe. In ethica vo cū ipſius ſit itenſior caliditate tertiane ſm̄. A. exhibēda eſt frida febris gr̄a, vnde de inge. 10. Oportet q̄ꝫ citiſſime ⁊ per priſane ſuccū: ⁊ per ſorbitiones que ꝑcondriū cibare ⁊ panis qd ſuperaddere: deinde curare potu aq̄ fride laborantem. Extinguit̄ eniꝫ ɔfeſtim ⁊ queſcit finalr̄ febris q̄ñ denium vt dictū, neqꝫ flegmō qs ei ſuperexcreſcit: neqꝫ putredo humoꝝ: nā potus aque fride vtiliſſim⁹ fe. colliquatiuis ɔtrariſſimus vo ſtoni reg. acu. 4°. aliq̄ñ ēt exiſtente ſtone aquā eligendum eſt dare. vn̄ ſubdit̄. 10. ꝑtractō. Ego dedi multis taliū melius eſſe eſtimans: in eo ꝙ mox tpe augere ſtones q̄ꝫ ſuſtinere hoieꝫ in ethicā fe. icidere: imo in aquam p̄cipit fridam ꝓici vt in ethicaꝫ ɔuertat̄ ſenectutis magis eligens q̄ꝫ maraſmati celerius moriant̄: illi⁹ tm̄ nono. His q parū hn̄t ſanguinē hn̄t ⁊ paruas carnes: potus fride fallax: cito eni ad ſolidas aīalis particulas ꝑtranſit: ⁊ nulli adueniēs a quo frāgat̄. Propterea ethice fe. neqꝫ lyncera aq̄ ſilr̄ neqꝫ multum idigent frida ſubtilibus ⁊ parui ſan. frigidis coꝝ corporib⁹: quare 4° ꝑ^a. Frida aq̄ que nō eſt vehementis frigoris non eſt malum ſi det̄ ethicis in potu ſi non fuerit debilis aut aliqd ꝓhibēs vt apoſtema ſub hypocūdrīs vel chimi putrefacti aut crudi in toto corpore idigeſti. Lꝫ enim iſta ꝓhibeant ſi tm̄ timet̄ malitia caliditatis ⁊ ſitis: ⁊ eſtimas ꝙ peruenit̄ per eā ad ariditatē nō ꝓhibeas aquā fridam. Naꝫ additio a̅patis ⁊ cruditatis eius melior eſt q̄ꝫ extenuatio: timendum tamē eſt in a̅pate pulmonis ⁊ diaphragmatis ꝓpter ſpaſmuꝫ ⁊ ſuffocationē celeriorem. Sic igit̄ apparet ꝙ in fe. ethicis ⁊ ſi multa ſint ꝓhibentia ɔſiderato tm̄ iuuamēto maiori nocumento oporteret eis frigida exhibere tēperate ⁊ cū cautela. Si aūt q̄ntuꝫ referat̄ ad fe. humorales: dōꝫ ꝙ aliq̄ñ cōpetit fridus potus: interdū vo nō ſm̄ oñſiones ɔcedentes vel ꝓhibētes. In hac eniꝫ ꝓprie ſūt obſeruāde. Que vo ɔcedunt eſt humor cholericus ac ſanguis: ēt ſanitas ⁊ robur mēbroꝝ ⁊ ſpūs inat⁹ cum calore potēti p̄ncipaliuꝫ: carnoſitas: etas cal'a: ɔſuetudo: regio tēperate frida: ꝓuatio a̅patis in viſcerib⁹ niſi fuerit heriſipila pura. vn̄ 9° de inge. Heriſipila certiſſima nequaq̄ꝫ curat̄ aliter q̄ꝫ cuꝫ frida. q̄re de maraſmo. Si heriſipiloſa fuerit diſpō abſtinere opꝫ ab aliq̄ñ oī. aqua v̄c frida ſm̄ ſtatū qdē morbi vtēduꝫ agoniſtice: ita nāqꝫ noiare conſueui q̄ñ repentinā ⁊ fridiſſimā do. In ꝑn° vo nō vtēdū niſi cogā a laborante ⁊ ɔſuetudine ſibi facto ente potu ⁊ ſitiꝫ nō ferēte. 4° aūt ꝑ^a. In febrib⁹ a̅patuꝫ nō ɔcedit̄ potus aq̄ fride: neqꝫ itroitus balnei. Vultqꝫ in a̅pate heriſipilato frigida exterius apponi vt lactucā ⁊ portulacaꝫ ⁊ ſempuiuā: nō tamē aquā exhibet interius: vn̄ de tabe. Infridantia extrinſecus ſupponere opꝫ exprimēs q̄ p̄dicta: ꝙ ſi nihil ɔferunt itra corp⁹ cogere aſſumere. Oppoſita vo his ꝓhibentia ſpm̄ ſūt q̄ꝫplurima. Febriū eniꝫ humoraliū q̄dā eſt cum a̅pate: de q̄ iā q̄ūo dandū apparuit: alia vo ſine: nōnulla eſt ſynocha dicta ex ſola ſanguis inflāmatione: alia ſiqdē cum putredine in qbus ſuo tpe expetit̄ frida: nocumēto ⁊ iuuamēto prepōderato ide ɔſurgēte: 9° de ige. niſi ꝓhibens fortius occurrat. Et fortaſſe in potu ſumit̄ donec tremē faciat ⁊ faciēt: forte nāqꝫ ſanat̄ inde: q̄re ad Glauc. Fontane aq̄ in ſynocho eligēda q̄ leuior ⁊ in die cretico exhibēda. Si aūt fe. fuerit ex cholera ſiue ex terciana interpolata ſeu ɔtinua ſeu cauſon cū ꝑtm̄ ſit rōne diſcraſie maxie pot⁹ ꝓprie dbetur fride. vn̄ ad Glauc. Cauſon certiſſime extigui̇t̄ ſi aquā biberint multā ⁊ nimis fridā. Haly. vo. Febris ɔſiſtēria tenēte piodicā patiēti aquā ꝓpinari opꝫ fridā acceſſionis ei⁹ tpe medio. Sed in ꝑn° nullo mō aq̄ frida ſuſcipi ꝑmittēda. De cauſone q̄ꝫ ⁊ terciana ɔtinua in diuiſionib⁹ ita. Nō auſculteſ neqꝫ attēdas id qd̄ dı̄ a ſtultis medicis ꝙ multitudo extinctionis tardat criſiꝫ. Ego eni iā expert⁹ ſuꝫ ambas vias ⁊ inueni hāc icolumiorē ⁊ ſaniorē ⁊ minoris timoris. Et qui mortui ſunt ex hn̄tib⁹ hāc fe. cū hoc regimie multo pauciores ſunt eis q mortui ſūt cuꝫ regimine ꝑ: q̄m dimittere extinctionē ⁊ ſubtiliationē regimis vt appropinqāt criſis eſt dimittere egrū ad morteꝫ ꝓculdubio niſi ſperet̄ ſuperfluitas

K Cap. 7 p° principiū.
Tra. 3. ca. 7. in me°.
Ca. 11. ꝑ ſi.
Colli̇ ca. 8. in me°.
L
Alo. ⁊ cō. co. ⁊. ſ̄. Te. c. 16.
M
Cap. 5. in medio.
Cap. 5. circa me.
Trac. 3. c. 7. in me°.
Tra. 1. c. 9.
Colli̇ ca. 3. in me. ⁊ lib. 10. ca. 5. in me°
ꝑ^a 2° doc. 3. ſū. a. ca.
N 14. p° ꝑte. 14. de ele ca. 5. i me° Ca. 6. circa ꝑn^m. Lo. 35. i ſi. Cap. 6. in medio.
Cap. 10. ⁊ ſuo fine. Cap. 5. circa medium.
Tra. 3. ca. 6. in me°.
O
Cap. 5. in medio.
P
Lib. 3. ca. 3. circa ꝑn^m.
Tra. 4. c. 11. in me°.
Ubi ſeꝑ vtende aq̄
Cap. 5. circa medi
Q
L. 1. ſuꝑ. 2. co. 1.
Colli̇ vbi ſupra inme dia ⁊ c. 3. in tra. ſal. 3° ꝑtic. 11. Glauc Cap. 16.

A ſtultas hūmlⁱᵗᵉʳ in corpe toto aut iobediat medico ⁊ bibat aquā fridā plīmā vel cibū cōedat quē deſiderat plīmū. Q, ſi ñ cerebꝝ aſſat ⁊ coꝝ ſtōcbᵘ ita vt ſpaſmet: q̄re diſſolnūt oculi ⁊ mādibule: ⁊ accidit eis tortura ſub aſſatiōe ſtōcbi ⁊ cerebri: ⁊ ſpaſmant nerui: ⁊ nō ꝓbibet in hec febre qn ſumat eger aquā fridā qñ vult: ⁊ qd̄ appetit de cibis fridis ⁊ humidis. vñ 4ᵒ re. a. Porro aque fride quas nos ſepe curauimᵘ cauſones nullo moriēte cui dedi aquā fridam: vt ptactū. Si ꝟo feb. nimie fuerit acuta ⁊ hūor fuerit crudus ꝓbibēdus eſt aq̄ fride potᵘ halyab. Gal'. ꝟo. 11. curatiue putridaꝝ fe. curationē ꝑtractās in cōi ait. Qñ inſtat magnitudo febris: ſic in ſynochis: neqꝫ vino vtēdum: neqꝫ balneoꝛ neqꝫ vnctionibᵘ rarefactiuis: ſed frida in his bibita: vt antea dcm̄ aptiſſima: niſi dictoꝛꝫ ꝑus inhibeat. Febris enim ſemp eſt ſanatio frida potatio. Siḷr qñ viderimᵘ cognitionē coꝝ que digerunt humoꝝ: tūc maxie audemᵘ aquā frigidā dare. Hi ḡ ſermones ſunt in fride potu ſuccincte collecti iter q̄s prōptioꝛ ḡ Gal'. in eiᵘ exhibitiōe. De q̄ ēt Auer. ꝓmiſſus eſt ſmo. Dico q̄ꝫ ꝙ his naturis locis ⁊ ꝑibᵘ ſicut in balnei appebit vſu: ne qꝫ ſit ꝓſumptuoſus i fride potᵘ exhibitiōe cū plīma corpoꝝ nūc hic ſint frida alimētis ſuppeditata: crudis hu. plena ⁊ idō oppilata: delitijs ⁊ ociis dedita qbᵘ aq̄ cōperit mime. Et ꝓpterea euitanda niſi dñtiones fuerint exhibitionis illiᵘ euidētiſſime: aliq̄ eni ex ipſius mihi exhibitione a qbodā temerario acciderūt ſynthomata: cum hoc ꝙ fere periculum mortis euaſi adhuc ꝑmanētis.

Ca. 11. in medio.

In or. ſed oppoſitu 3. p. r. c. ca. 11. vlus f. Cap. 9. c° pncipiū.

Arg. 2.

B

Propter quartū

ꝟo dōm. ad ꝑᵐ ꝙ aq̄ in corpus agit febriētis cuꝫ actio ꝑficiat q̄litate: ſitqꝫ i aq̄ velut aliis elmtis in ſummo. Neqꝫ Iſaac itēdit dicē ꝙ ſimpˡ nō agit in cōpoſitū vllo mō: ſed ꝙ nō adeo fortit ſimpˡ opat in cōpoſitū vt cōpoſitū in cōpoſitū aut ſimpˡ in ſimpˡ: qm̄ potiſſima ꝯpōnis cā ē ꝯueniētia cū ꝯrietate aliq̄: agētia eni debēt ꝯuenire i gñe: opponi ꝟo in ſpē. diſa. 16. Et lꝫ ſimplex nō ſic agat in cōpoſitū vt compoſitū multiplicabit deniqꝫ q̄ntitas ſimplicis. Sic eni opabit fortiᵘ mā q̄ntitate aucta ⁊ q̄litas itēdet. ℂ Dōꝫ etiā ꝙ cōicāt aq̄ ⁊ fe. i mā. Ipſa eni dōꝫ ꝑᵃ. vꝫ. oiuꝫ gñabiliū ⁊ corruptibilium hyle dcā. In tali nāqꝫ cōicant cuncta nālia: lꝫ Conié. inde ſubtrahat celuꝫ: nō raro ipm̄ corpᵘ ſimpˡ dōo. Et 2ᵃ poſt iſtā nō ꝑhc mā diſſꝫ cōpoſitū magis in q̄ nō opꝫ ꝯuenire agētis ⁊ patiētia: imo magꝭ differre vt vis ꝯrietatꝭ repiat in ipſis actiōis cā. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ curatio hūꝑficit ꝯrio in eodē gradu ſaltē vigoꝛe: qꝛ lꝫ aq̄ nō ſit in q̄dā veꝛ in vltio hūiditatꝭ ⁊ fridītatis: ipſa tñ vt appuit: qꝛ ſimplex nō ita opat in cōpoſitū vt cōpoſitū in cōpoſituꝫ: pōt ēt ſumi de aq̄ in pura q̄ntitate ⁊ fridītate tēpata tatr vt ad feb. remittat gradualitatē. Eſt ēt q̄ dat aq̄ nō ſimplex elementū verū cōpoſitum qd magis. diſa. 12. ℂ Ad aliud dōm in ꝑſenti: qd̄ nocet ſanis nocet egris rōne ꝯſuetudis maxie: ꝙ ea nāqꝫ ſmo ibidē Hip. aut ꝟtutis rōne. Eſt eni hec dīo indefinita: nō eqpollēs vlī oino vel ꝑmutatiōis mox naturalitatꝭ. Cōcedēdū ēt ꝙ frida aq̄ nocet fridis ⁊ tēpatis qūqꝫ nō ſūt calīs: neqꝫ penetrat in ipſos ialterata cuꝫ caloꝛe ſine inflāmari vehemēti aquā alterāti verſus calitatis latᵘ: ipſa ēt trāſitū ipedit ſui fridītate. Tranſire nāqꝫ moꝛat re. a. 3. ℂ Ad aliud dōm ꝙ ea debet in modica q̄ntitate q̄ etiā nō ſit fridītatis multe. Vel lꝫ ſpūs ſit ſubtilis: ignēᵘ: reſolubilis reſpectu humoꝝ: is tñ cū fuerit iflāmationis imēſa maximeqꝫ qꝛ totū inde ꝯcaleſcit ad corpᵘ poterit potum fride tolerare. ℂ Ad ꝯfirmationē dōm: ꝙ calitas effimere nulcebris eſt ⁊ ſuauis reſpectu calitatꝭ aliaꝝ febriū: vt ethice ⁊ putride. Et tñ tāta ⁊ ꝑcipue qñ eſt ex ira ⁊ forti ebullitione vt fride poſſit potū ferre: neqꝫ etiā in effimeris ſic potus fride: vt in aliis expetit. ℂ Ad aliā huiᵘ ꝑtē dōꝫ ꝙ h rōcinatio ꝯcitat vt q̄rat an ſit maiᵘ iuuamētū q̄ꝫ nocuᵐ in exhibitiōe fride vel eꝯ. Qñ eni appet calitatē augmētari imminet tamē qo icurrat opꝫ illā dare. Magis eni eligēdū vt in

C Li. 6 ſub. fiante oz bus ca. 2.

L. c. 42.

D

ethicā icurrat ſenectutis: vt vite aliqd adijciat tpis q̄ꝫ deſperate mori. vñ de inge. 10. Melius ē cū ſpe benigna eſſiciētes qd ⁊ piclitari q̄ꝫ ſine ſpe perire certiſſime. ℂ Ad alterā huiᵘ ꝑtē dōm ꝙ ꝑmultotiēs exhibitionē facta frigide ꝓhibit iflāmatio ⁊ ignitio. Sicut ēt qñ calx diu infundit aqua ab ipſa calitas remouet. ℂ Ad aliā ꝑtē dōm ꝙ quādo eſt oppil'o nō eſt exbibēda frida: q̄re iubet magis dari mā iā digeſta: niſi febris fuerit cholica incēſiua. ℂ Ad reliquā iſtius ꝑtis dōꝫ dupl'r. aut ꝙ Hal. ſupplet ꝙ fri. ⁊ hu. ꝓhibet digōnē niſi mā fuerit cholerica. Vel quoniā quando aqua dat iam vtplm mā eſt digeſta. ℂ Ad vltimā huius ꝑtis dōm ꝙ frida vt appuit ſedat accñtia q̄ ſūt caloꝛis neqꝫ ꝯuertit in cholerā: niſi qñ fuerit modice q̄ntitatꝭ: vt ꝙ vincat fe. feruoꝛe. Obtegit eni tūc febrile calīn: ſicut aqua modica ſup ignē in foꝛnace ꝓiecta: vt agūt vigorātes ignē fabri. Qñ autē fuerit multe q̄ntitatis ſupaſperſa febrile calidū extinguit ⁊ ignē ſiḷr. Et idō ꝑcipiunt in multa q̄ntitate dādū donec ſatiet ⁊ ꝯtremiſcat ifridatᵘ. Nō eſt aūt audiēdū formalr aquā in cholerā ꝯuerti cū ſit ſimplex abſqꝫ reliqs ſed effectiuerco ꝙ calīn obtegēs ipſaꝫ fortificat adeo ꝙ māꝫ iflāmat vt ꝯuertat i cholerā. Ex ea eni velut a cholera eleuant tunc fumi. ℂ Differentia. CLXXII.

E Ca. 10. ꝑ medium.

F

Quod vinum

nō cōpetat i febribᵘ ⁊ vlr i acutis vi ex 4ᵒ ꝑ re. ſa. ⁊ 8. de inge. voce Hippocratica. ℂ Rurſus ſi vinū cōpetit fe. aut erit rōne rei ꝑter nām aut cāe vel moꝛbi ſic fe. ſeu accñtium: aut nālis ceu ꝟtutis. Nō qdē ꝑᵐ cū q̄dā i fe. ſint facte cāꝫ nō hñtes ſic ethice ac effimeraꝝ plīme: neqꝫ ēt in hñtibᵘ. ſ. cās: puta putridis cū vinū ipſaꝫ exagitet: malignūqꝫ cōmiſcēs benigno in vinū faciēs ꝯcurrere. Sūt ēt q̄dā cauſaꝝ cal'e qbus vinū erit ſilitudine nocens. Efficit eni ſicut ignis in igne vt materie cholerice ſanguinee ac aduſte: ⁊ vlr qꝛ fe. mālis cauſa exiſtit putredo calitate ac ſiccitate effecta ſuperfluis. Neqꝫ etiā rōne fe. cuꝫ ſit mala cōpl'o cal'a ⁊ ſicca vinūqꝫ ſiḷr ca. ⁊ ſic. in dietis particularibᵘ. Aut ſaltē nocet: qꝛ calīn ⁊ ſi humidū extat. diſa. 70. Nam ois fe. inquātū talis ifrigidatio ꝓpꝛie cū humectatione ſanatio. 9. de inge. vñ. 11. fe. ſemper eſt ſanatio frida potatio. Similr neqꝫ rōne accidentiuꝫ cōferr: qm̄ accñtia fe. inſeparabilia q̄ ſemp accidunt neqꝫ ab eis ſeparant ſunt doloꝛ capitis: ſitis ⁊ ſpūs anguſtia h ois vini calitate itēdunt vnctuoſa ⁊ ſbtilitate vaporoſa. Neqꝫ ꝟtutis ēt ex parte: qꝛ afo. ꝑma. Infirmis virtus non eſt augenda ſed vt inuenit cuſtodienda: neqꝫ etiaꝫ corpus ꝑ amplius nutriēdū: nō pura enim corpora quātūcūqꝫ nutris magis ledis: ſꝫ veterē. Eius ꝟo atqꝫ corpis vinū ꝑ ceteris eſt augmētatiuū: nutritiuum: ac nāc inſtro pura ſpiritui ſit ꝓpoꝛtionale oino: diſa. 70. ℂ Adhuc vnctuoſuꝫ inflāmabile vt tradunt eſt tanq̄ꝫ oleum in lucerna effuſum. Vinum ꝟo eſt tale qd̄ oſtēditur ex inflāmatione aque dicte vite ac ex phiala vino bullienti plena: differentia inducta.

Coll'e iuxta finem. Cap. 3. añ medium.

pel. 5 rub. 6, cuto iuxta finem.

G Ca. 14. in medio. Cap. 9 ꝑ pncipiū. Iſaac feb. a. c. 1. poſt medium. Cō. afo. 4. in medio. 2. afo. afo. 10.

In oppoſitum

tertio eni re. acu. ꝯcedit vinuꝫ ēt in acutis: ⁊ Gal'. ſiḷr in locis nō paucis de inge. ℂ Palin. Vinuꝫ cauſaꝫ fe. eūat: vniuerſas eni mouet excreatiōes in ꝑallegato. 11. humectat ēt ⁊ ifrigidat in dietis particularibus: ſedat q̄ꝫ accñtia vt ſitim typos a ſyncopi ꝑ ceteris releuat ꝟtutē corroborās. 12. de inge. ⁊ 70. ℂ Rurſus. vinū eſt humidū: diſa. 70. ſed humide diete oibus febrientibᵘ cōferūt. afoꝛ. ꝑᵃ. ℂ Eti. ꝓble. 1. Multus ignis modicū ad ſe rapit: nā maioꝛ flāma minorē extiguit: de cā lō. ⁊ bre. vite: ⁊ ideo ignis in ſole diſſoluit celeriuſqꝫ ꝑſtringit: vinum aūt cum ſit calīn dandū erit vt caliditatē adaugeat inatā: qua equidē aucta caloꝛ diſſoluatur febrilis attractus. Vinū igit exhibendū in febribus.

H Tech. 1. Et ub. 8. c. 3. ad me. ⁊ 11. 11. ca. 9. cir. ꝑnc. pri. 5. rae ... Col'. c. 2. 1. 3. i me. ⁊ iuxta fi. ⁊ cap. 4. ... Afoꝛ. 1b. ꝓbl. 5 ... ꝑa.

Propter primum

ſiquidem ſciēdum ꝙ qd ſit vinuꝫ: quidqꝫ feb. differentia innotuit. 70. ⁊ 87.

I Cap.3.circa medium. **Propter ſcdm** ꝟo ſcie᷑ Gal.9. curatiue tales
de hoc orone ꝑferret vinuꝫ co/
gnoſcas me dātē his vniuerſis:qḋ aq̄ꝫ viſu ⁊ ꝟtute. Me
lius eni ħ vinū aq̄ p ola digōni auxiliās : vrinas ⁊ ſudores
ꝓuocēs. Manifeſtū ꝟo ē ꝙ Hip. nō ſolū i effimeris: ſꝫ in
acutis vinū ē dās. Ex qb⁹ in libris q̄ ḋ dieta ſcribit acutis.
ſꝫ ſꝫ Gal. epidimie hic Hip. ſiue Theſſalus fili⁹ ei⁹ ꝓhibet
vinū nō ſolū ſi febriētes q cali cōplōnib⁹: ſꝫ ēt ſanitatꝭ tpe.
Cāꝫ.n. nām āmonet īfridare ⁊ potū aq̄ ⁊ geſcēūlli ſorte
vel ampliorꝫ aq̄ q̄ꝫ vino ſm tales nās velut qbuſdā placet
diximꝰ ab eo amoueri. Et q2 vꝫ id difficile lōgūq3 determi
nare ſubdit. Igit̄ hoc ipm ſm ſeipſuꝫ q̄ri. Fulciturq3 id:eo
ꝙ videmꝰ quoſdā ꝯtinue vinū exhibētes:alios ꝟo ꝓhibē/
tes oīno:ſicut ⁊ qdā febrientib⁹ carnes cōcedūt:aliqui aūt
penitus denegant: ceu gallici minus vinuꝫ concedunt ita/
licis. Quid autem de hoc videbitur ex dicendis.

K **Propter tertiū** ꝟo ſciendū ꝙ volentē vinum
in feb. diligēter adminiſtrare
opꝫ indicationib⁹ attēdere ſumptis a reb⁹ nālib⁹:nō nā/
libus ⁊ ꝑter nām. dāis priorib⁹ quas demū exbibēdū hoc
erit vel negādū. Et ꝑmit⁹ ſumptas ex parte vini deinceps
paſſionis cū illo. ℂ Propter ꝑm huius ſciēdū ꝙ vinū ad
Ca.10.in medium. multū adminiſtratū hoc oꝫ eē aquoſuꝫ viſu ⁊ ꝟtute. vñ.3.
re. acu. Cōueniētius vinū hñti egritudinē acutā ē aquoſuꝫ
cuius color ē alb⁹:ſubā ſubtilis in quo nulla eminet q̄lita/
tū:puta ſtipticitas:ponticitas:aſperitas:dulcedo : amari/
tudo aut vētoſitas. Id eniꝫ ſolū priuatū eſt nocumento aq̄
⁊ eo qḋ reliqua faciūt euenire vina. Quod quidē dat̄ ma/
gis gr̄a medicine alterādo: diuidēdo ⁊ expurgādo ac po/
tius aquā penetrare faciēdo: ipm enim aquā penetrare fa
Diſt.3 ca. 6.ad me^m Cap.33. Ca.8.i⁰. cit pharma. ꝙ:q̄ꝫ rōne alimēti. Eſt eniꝫ vinū alimētoꝝ ⁊ nō
potuū tm̄ ꝯ q̄dā alimētoꝝ.3. Interdū ꝟo vinū expetit̄ ve/
tus potēs vt mā3 alteret ⁊ diuidat fridā crudā:ſic in q̄rta/
na plixiori. vñ Almā.10. Vinū quoq3 vetus ⁊ purū bibat.
ℂ Propter 2m hui⁹ ſciēdū vt vlr ꝑmit⁹ dicat̄ ꝙ vinum ⁊
L marie platū abſolute calidis nā:vigoroſis:iuuenib⁹:viris
carnoſis ⁊ extenuatis:coloratis ſufficiēter ⁊ ꝯſuetꝭ calidis
⁊ ſiccis:aere calo ⁊ ſic. dieta ſili:motib⁹ fortib⁹:vigilijs:i/
anitiōib⁹:ira ⁊ furorib⁹ ⁊ cū egrotātib⁹ cal̄a cū accñtibus
ſibi cōparib⁹ minime dādū niſi grādis ꝟtute ſupaccidat cā
ceu lypothomia:⁊ qb⁹ mā ē ſunt paſſiōis cruде oppoſitis
ꝟo ꝯcedēdū liberi⁹:medijs q̄ꝫ mediocriter ꝯditionādū qḋ
nā ſufficiēter denotat rei. ℂ Ut autē deinceps pticularius
dicat̄ ꝓhtendū ꝙ in plib⁹ vinū cōpetit effimerarū: ſicut ex
ſmone viſuꝫ Gal. febre ꝑcipue declinātes. vñ Gal. ⁊ Glau.
Li.1.ca. 3.in me⁰. Leuiter febriētes mineq3 plectorici nō penitus ꝓhibeant̄
a vino:ſed oppoſiti ꝓhibeant̄ oīno. Album ꝟo ⁊ tenue nō
dormiētib⁹ dandū marie:dūmō capitis nō pariant̄ dolorē
aut tpis ſaltū:qḋ vlr obſeruādū:ſilr ab ipo abſtineāt q ira
Trā.1.ca. 11.in me⁰ Co^lo ca.3. in pa. feruore:ſollicitudie aut nimia febriūt cogitatiōe. 4⁰ ꝟo ꝑ.
Vinū pāme cōmiſtiōis eſt bonū medicamētū feb. effimere
ex anguſtia. Cū eniꝫ ipſa ſit cordis ꝓpria paſſio: iuxꝭ Yſaac
M feb. ꝑ. Cor aūt ⁊ ſpūs vinū ꝑ alijs hꝫ ꝯfortare. Silr q̄ꝫ nō
ac ꝯſil̄e feb. ꝯfert ex triſtitia:cogitatiōe ⁊ timore. In febri/
bus ēt ex vigilijs ponit̄ vinū ex ꝯſcrētib⁹ magis. Eleuādo
eni vapores ad caput bona digōne inde cāta ſomnū iducit.
Cōfert ſilr fe. effimere ſyncopali ꝓprie:ac ei que ex ſomno
⁊ quiete:cū ſps magis incitet ⁊ augmētet humectos: ledit
ēt febreꝫ hñtes ex ſatietate nauſeatiua ⁊ oppilōne:niſi his
declinātib⁹ fortaſſe. Timēdū eni ne ſuo motu ac turbatiōe
putridā iducat aut iſlāmationē priū gnet:q̄ duo ſemp in fe.
opꝫ attēdere ſpūum. Fortaſſis tn̄ rōne ſbci in qbus hꝫ fun/
dat̄ febris ceu ſps nō puenit ex vino nocu^m:imo potius iu/
uamētū acqrit̄:niſi fuerit ex ira vel furore ac hꝫ:ſpūs eniꝫ
Li.1.ca. 4.in ſi. cōfortat̄ vino q̄ꝫ marie. diia.70. ℂ Qꝫ aūt in fe. nō cōpetat
ethica cū eo ꝙ nō exꝑmit̄.10. de inge. ſcribitur de tabe ita.
Vini vſus in frida qdē tabe vltie vtilis. In ea ꝟo q̄ de aſſa/
tionib⁹ ſugīēdū. Alij tn̄ determiāt⁹ ꝓmūt dādū q̄ꝫ multis N
adiectis cōditionib⁹ tā ex pte ſuſcipiētis:puta ꝙ nō ſit nāe
calide cū reliqs ſibi tal̄r cōparatis:neq3 febris ſit intēſa:q̄ꝫ
ex pte vini:vt ꝙ ſit ꝯbile pſime cōmiſtū aq̄:tale nāq3 īfrigi/
dat ⁊ hūectat:cū aquā citi⁹ penetrare faciat:vñ Almāſor. Cap.3 p^o medium.
in.10. ſi neq3 calitas: neq3 acuitas fortis fuerit albū ⁊ ſub/
tile qḋ tn̄ tride hēat admiſtū vt ſaporvini abſcōdat̄:bibat. Trac.3.ca. in me.
q̄re 4⁰ ꝑ. Fortaſſe.i. q̄nq3 opꝫ vt detur ei i potu aliqḋ vini
ſubtilis ꝑmiſti cū aq̄ multa. ℂ Si ꝟo q̄tū ad putridas re
ferat̄ cū determinatione dōm vt ꝑus: ꝙ nā cal̄a cū ceteris
ente ſibi ꝓportionib⁹ vinū mine ꝯuenire. In ꝯtis aūt non
ſic appebit ꝓhibēdū. In alijs ꝟo mediocriter exhibēdum
aut ꝓhibēdū. Adhuc febriū q̄dā ſunt mortifere. i qb⁹ neq3
ſigna appent digōnis neq3 fortes ſunt ꝟtutes q̄s ipol̄e ſana
ri:⁊ tales neq3 ſūt balneādi neq3 vngēdi rarificatiuis:neq3
vinū dādū:neq3 aq̄. Nam terap.11. in q̄ deſperabilis eſt ſa/ Cap.4.p^o medium.
lus vanū vtiq3 eſt detrahi ab idiotis p ea q̄ ſanarūt mltos
auxilia:vt dcm̄ eſt in aforiſmis:alie ꝟo ſūt ē qb⁹ ſpes ſalu O
tis hītāꝑ q̄dā ſūt ex apate i qb⁹ ꝓhibēdū vinū. Cōcitat.n. Particu^le cō. afo. 8. ⁊ pti.ad ſ. aſol.29.
nām ſui calitate ac penetratione ſubtili: ⁊ eā in locū minē
ꝯducit putredis:niſi fortaſſis mā fuerit cruda frida valde:
⁊ egritudo declinationē aſſumēs. Alie ꝟo ſunt ſine apates
⁊ he aut declināt mā digeſta ente:aut nō. Prio qdē ꝯcedit̄
vinū.11. de ige. ꝑtactū: marie cū ꝟtus debilis exiſtet. In ħ Cap.9.circa pa^m.
eni tpe vinū aq̄ſum bibitū vniuerſas mōuet excreationes:
ſubdit̄ ⁊ poſt q̄dā moderata exñte febre ⁊ ꝟtutib⁹ nō forti
bus fit̄ cū digōnis ſignis: ꝯſūt talib⁹ balnea ⁊ vini potatio.
Si aūt febris fuerit fortis ⁊ mā idigeſta ⁊ marie ꝟtute for
ti nō eſt vinū exhibēdū. vñ ibidē. Si q̄n inſtat magnitudo
febris ſic in ſynochis:neq3 vino neq3 balneo : neq3 vnctio/
nib⁹ vtēdū rarefactiuis magis tn̄ vinū euitādū eſt mā fue/
rit cholica vehemēter inflāmata:fortaſſe ēt digeſta: ⁊ ideo
colli3.7. In febrib⁹ q̄ nō ſunt acute vina qdē exhibē poſſu/ Ca.10 textus fine.
mus aromatica ⁊ leuia:q̄ modicā pñt ſuſtinere aquā ſterī/
cis.ſ.⁊ melicis febrib⁹. Sꝫ in icētiuis a vino elōgari debe/
mus oīno:qm̄ ipſaꝝ ſic acutaꝝ māe ſūt cal̄e ⁊ eſſentialr̄ ⁊ P
p accñs rōne putrefactiōis. Chronicaꝝ ꝟo p ſe ſunt frider
ſꝫ rōne putrefactiōis reddant̄ vtcūq3 cal̄e intm̄ ꝙ in q̄rta/
na fortaſſis vinū expetit ꝯditionatum. vñ ad Glauc. Vino Li.1.ca. 4.ca.4.in medio.
vtēdū tenui albo ⁊ mediocriter n ilī vigore cal̄o. Almāſor
ēt añ q̄dragelimā diē ipſa ente ꝑcipit vinū ſubtile ⁊ valde
tpatū bibere. ℂ Sed ꝯ ħ īſurgit̄:qm̄ 3⁰ practice. Expedit Li.1.ca.4. Ca.14.textus fine.
hui⁹ dño febris vinū ꝓpinari poſt hūoruꝫ maturationem:
ſitq3 vinū nō vet⁹:ſꝫ nec nouū parū miſtū. ℂ Dōꝫ ꝙ añ q̄/
dragelimā ꝑt mā vtcūq3 q̄rtane digeſta eē:aut ꝙ hꝫ vinuꝫ
eſt debile aqueū ⁊ q̄rtane ſic lōgiori exhibitū. In febre ꝟo 4⁰ ꝑ^e me. 2⁰ ca.33 ſuo ſine.
tertiana poſt digōnē. A. balneū ꝯcedit ⁊ vinū albū ſubti e
multa ꝑmiſtū cōmeſtione:facit.n. ſudare cum in lectis ſub
fuerit coopti. vñ ad Glau. In tertiana oīno a vino abſtine Li.1.ca. 4.ca.2.in medio.
q̄ꝫdiu videri digōnis cāꝫ fieri ⁊ ad ſanitatē venire: ſitq3 al/
bū tenue aq̄tū. In flatica qdē dꝫ ad Glauc. Dabis in potu 4⁰ ꝑ^e ma. 2.ca.53.in medio.
añ acceſſionē vinū ſubtile ac albi coloris ⁊ modicū tpatuꝫ
calīn. A. ꝟo. Cū vides ꝙ digō appet ⁊ marᵉ qn̄ mā ē frigi Q
da valde:nō eſt malū vel pauco pipe ⁊ pauco vino ſubtili:
vinū eni ſubtile ꝯfert ſubtiliatiōe ſua:q2 calore ꝯfortat ina/
tū:ꝓuocat ⁊ ſudare facit. vñ 4⁰ de re.ſa. Vinū ſup oē aliud
digerit ſemicrudos hu. ſudores ⁊ vrinaꝫ ꝓuocat:ſomnoq3 P^o pa^m.
ꝯfert. Appet igit̄ qūo pp cāꝫ ꝯcedat̄ vinū aut ꝓhibeat̄:q̄/
le ēt oꝫ eē vinū ⁊ q̄tū. ℂ Propter febrē ꝟo vt ipa nūc ſciē
dū ꝙ vinū nū q̄ꝫ cōpetit cū ea mala exteti:vt dcm̄ cal̄a ⁊ ſic.
cōpl̄o. Huic ſiqdē vinū ꝓportionat̄ oīſariā ſm iudicantes
ea. ⁊ ſic. ac ⁊ ſm pteſtātes ipꝫ calīn ⁊ hu. cū ea q̄ dulcia vn/
ctuoſa ſint chol̄e mā: ꝑ ꝑ⁰. ⁊ ꝑcipue qñ calitatē inueniūt in
corpe plimā. ℂ Eti. cū febris ſanatio ſit frida potatio vt ꝑ/ Doc.4.c. 2 p^o me^m.
tactū:vinū āt cōiter iudicat̄ calīn. Nō itaq3 febri debet̄ in/
q̄tū febris:qḋ ſi admiſtrat̄ vl̄ rōne cāe ſeu dbilitatꝭ ꝟtutis
cā accītiū ꝯtinget vt videbit̄ in ſutea. Dixi aūt vt ipſa:q2

per accñs vinũ fe. extiguit i quãtũ caliditas itẽſioꝛ remiſſionẽ ad ſe rapit ⁊ ꝯſumit: q̄re pbĩ. pᵃ. ꝑcipiť calĩm nãe in q̄rtana augmẽtari p caĩa vt ipſo coaucto febꝛis calorẽ nõ hẽat cõcurrẽte oĩ i eũ q nã. Quapp appꝫ tpe iſlãmatiõis amplioꝛ poxiſmi caĩa exhibita hãc febꝛẽ extiguẽ. diſa. 163. ¶ Si aũt q̄ſitũ in accñtia moꝛbi referať dõm vinũ cõpetere i febꝛẽ: qm̃ q̄dã accñtiũ ſũt ṽtutẽ pſternẽtia ð coꝛpe aliq̄d euacuãdo qbꝰ mox ꝯfoꝛtatiuũ debeť: vinũ ṽo hꝫ eſt maxᵉ cũ ſit cibꝰ ⁊ potꝰ ⁊ ꝓpe cũ pane. Alexã. i pbĩ. vñ afo. pᵃ. Diſſolũtib ṽtutẽ ꝯctionibꝰ: cibãdũ ꝯfeſtĩ. Sũt ⁊ accñtiũ q̄dã ṽtutẽ deijciẽtia: eo q coꝛ ide patiať ꝑcipue cũ lypothomia ꝑp quã vinũ expetiť maxᵉ. Ipm. n. ſpũs ꝯfoꝛtat ⁊ repat potiſſime illis eius ꝓpoꝛtionale q̄ʒmultũ. 12. ð ige. ⁊ 4ᵒ pᵃ. vñ collĩ. 7. in hoc caſu nihil meliꝰ repiť vino ita vt licitũ ſit ſaracenis. 70. nõ bibẽtibꝰ ipꝫ ꝑcepto legis ſue tũc bibẽ: quẽadmodũ licet comedẽ carnes moꝛticinas: puta q̄ p ſe moriunť hñtibꝰ neĉitatẽ. ¶ Sꝫ circa hꝫ dubitare ꝯtingit cũ dcm̃ ſit nũc ⁊. 70. diſa ꝑ ceteris vinũ ṽtutẽ ꝯfoꝛtare. ¶ Cuius oppoᵐ 3ᵒ ſcribiť re. a. ita diſa iter ṽtutẽ vini ⁊ mellis vtriuſqꝫ dari puri nõ cõmiſti ẽ q̄ʒmagna: qm̃ q biberit duplũ vini puri q̄ʒ mellis id magis ꝯfoꝛtat dũmodo vẽtrẽ nõ molliat. ¶ Dõm q vinũ vinoſum nõ purũ ſolum vna vice aut duabus exhibitũ ampliꝰ ꝯfoꝛtat ṽtutẽ q̄ʒ tm̃ ẽt ſolius mellis: q̄ʒ pluries autẽ exhibitũ ẽt mediũ mellis reſpectu vini plus habet ꝯfoꝛtare cũ ſic vinũ ſpiritꝰ magis inflãmet eo ⁊ humidũ deſiccet inatũ: ita vt ⁊ foꝛtaſſis aq̃ in amplius hoc vitã ꝓtendat. vñ Gaĩ. qñ mel nõ lenit nãm ſui ꝓprietate poſſibile eſt qui vtitur eo vt moꝛetur diebus multis.

Propter quartũ ṽo. ad pᵐ dõm: q ſmo eſt in fe. mã ẽte idigeſta vĩ de vino vinoſo aut in calis magis materijs ⁊ naturis i qbꝰ vinũ opꝫ vitare vt. 5. de re. ſa. Tñ videť mihi abſolute Hip. id dixiſſe: ſed de vltime caĩa nã ſm diſtẽperantiam. ¶ Ad aliud dõm: q iã notũ eſt q̃uo vinum cõpetat rõne cãe ⁊ q̄lr nõ: ſilr febꝛiũ ⁊ accñtiũ. qð aũt dicit Iſaac in feb. iſeparabiliter adeſſe anhelitꝰ anguſtiã ſitim ⁊ capitis doloꝛẽ verificať in febꝛibꝰ incẽſiuis pacutis vt q̄ʒmultũ. Talia eni ſynthomata ex vehemẽti caliditate fe. huiꝰ ⁊ ſiccitate inſepabilr ꝯſequunť febꝛẽ: vel dõm q vinũ aquoſũ ſubtilẽ datũ h nõ inducit: verũ oppoᵐ potiꝰ: cũ aquã faciẽs penetrare ꝑ ptes infridet ⁊ humectet magis. ¶ Ad aliud dõm q ṽtute foꝛti ẽte nõ opꝫ vinũ exhibere: ꝓpter. n. ṽtutis dať imbecillitatẽ. In infirmis. n. nõ opus ſit ṽtutẽ augere: qñ foꝛtis vꝫ. extiterit: vñ vera trãſlatio determinatiꝰ ꝯtinet itaꝫ rarũ q̄dẽ qñ ṽtutẽ foꝛtioꝛẽ ea quã aſſumpſimꝰ opari ꝓperamꝰ: ⁊ neqꝫ nutrit qð tale ad robur coꝛpis: ſed tm̃ ad ſuſtẽtationẽ ṽtutis. ¶ Ad aliud dõm: q vinũ qð adminiſtrať debile ⁊ aq̃ſũ ẽ valde: ita q iſlãmatio ⁊ vnctuoſitas ſopiť aut tolliť oino. ¶ Ad ea ẽt q̄ ꝑtis alteriꝰ ꝑiã dicta põt patere: qꝛ Hip. cũ Gaĩ. nõ ꝯcedit vinũ ſimplr in feb. ⁊ ꝑcipue acutis: ſꝫ poſt multã ꝯſiderationẽ vt Hip. ipſe ꝯfiteť. a. re. 3. q̄ autẽ illa iã dñſũ. ¶ Ad aliud dõm: q vinũ ꝑdicta opať iã feb. deficiẽte ⁊ mã ꝓcediť maturata. Vinũ ẽt ꝑconceſſũ velut meᵈᵃ q̄dã infridare hꝫ ⁊ hũectare. ¶ Ad aliud dõm: q lꝫ vinũ ꝯferat rõne humiditatis nõ tñ caliditatis. Aut eiꝰ hũiditas eſt vnctuoſa inflãmatiua: niſi vinũ fuerit ꝑconditionatũ rõne ipſius ⁊ ſuſcipiẽtis ſilr. ¶ Ad aliud qd dõm iã apparuit: qm̃ Ari. loquiť in fe. q̄rtana in q̄ vinũ ⁊ vĩr calida magis q̄ʒ i alijs cõpetiũt fe. tũ ꝑp mãe fridiratẽ ⁊ groſſiciẽ: tũ ẽt qꝛ p accñs maioꝛ flãma maioꝛẽ extinguit. Q, ⁊ ſi dicať plures ꝑdictaꝝ ſolõnũ nõ foꝛe ad ꝓpoſitũ directe q̄ſiti: cũ vinũ albũ ſbtile aqueũ viſu ⁊ ṽtute nõ ſit vere vinũ: cũ vnũq̄dqꝫ ſimplr ꝓlatũ ſit in eius potioꝛe ſigto itelligẽdũ. 3. re. a. Dõm q imo: qm̃ vinũ in eiꝰ potẽtioꝛi eẽ negatũ eſt ꝑ oẽ ferẽ: ſꝫ h nõ ſolũ eſt vinũ: nomẽ ipſius extẽdẽdo: verũ ẽt oẽ aliud qð aliq̃ eius ꝑticipat nãm: vñ vt qs rephenſione ſalueť cõplõnũ opus ſit vinũ in oĩ eius ſignificato tãgere ꝑ 3ᵒ re. a. cũ regimẽto ſanitatis ⁊ 12ᵒ curatiue ptractato.

¶ Differentia. CLXXIII.

Quod balneũ non cõpetat in febribus oſtendiť a Philippo. 10. de inge. ¶ Adhuc balneum aut erit calm vel fridũ. calĩm q̄dẽ non cõpetit: eo q diſcraſiã febꝛilẽ adauget. Neqꝫ fridũ cũ ſui frigiditate mẽbꝛa ꝑcutiat ⁊ oppilõnẽ putredis cauſet iductiuã ⁊ p ꝯñs neqꝫ tepidũ: cũ ſit remollitiuũ mediũqꝫ calidi ⁊ fridi nãm ſapiẽs extremoꝝ. ¶ Eti. balneũ petiť ꝑp humectare vĩ ꝑp euapoꝛationẽ ſeu reſolõnẽ. Nõ q̄dẽ ꝓpt pᵐ: qm̃ aq̃ neqꝫ bibita neqꝫ extroꝛſum accedẽs hũectare apta nata ẽ ſolidas aĩalis pticulas: afoꝛ. 4ᵃ: ⁊ re. a. 3. Neqꝫ euapoꝛat ſeu reſoluit: ſed magis attrahẽs ad ex̃ obſtruit ⁊ oppilat. ¶ Ampliꝰ. 10. de ige. Balneũ nocibiliſſimũ his q repletionẽ hñt q̄ ad vaſa vĩ ad ṽtutẽ. Sꝫ has vel alterã ſolũ puta q̄ ad ṽtutẽ oẽs videnť febꝛicitãtes hẽꝛe: cũ coꝝ ṽtꝰ ſen ſibilr ledať. ¶ Eti. re. a. 3ᵒ. Hũoꝛ flaticꝰ nõ reſoluiť p balneũ cũ ſit groſſus ⁊ viſcoſus ⁊ p ꝯñs melicꝰ minꝰ. Cholicꝰ aũt iſlãmať ampliꝰ illo. Ebullit. n. ſꝫ Gaĩ. ex balneo i coꝛpoꝛe. Talibꝰ ṽo nõ cõpetit. ¶ Rurſus qð humoꝛes q̄etos mouet ⁊ ꝑparat putrefactioni ad mẽbꝛa ẽt debilia declinare faciẽs ⁊ ſic aꝑans nõ cõpetit in febꝛibꝰ: tale q̄dẽ eſt balneũ ꝑ tertia: non igitur balneũ cõpetit in febꝛibus.

In oppoſitum cõiter ſunt medici ꝑcipiẽtes in febꝛibꝰ acutĳ ẽt balneari. vñ 3ᵒ re. a. Iuuãtiꝰ ẽ in pipleumonia q̄ʒ in acutis balneũ. Cũ igr cõparatiuũ poſitiuũ derelinq̄t iuuatiuũ ſilr i feb. erit acutĳ. ¶ Palin. qð aperit poꝛos coꝛpoꝛis ⁊ male reſiſtit in cõplexiõi ꝯfert in febꝛibus: hꝫ ṽo eſt Eucrate balneũ aque. Igitur balneum iuuatiuum eſt in febꝛibus.

Propter primum autẽ ſciẽdũ q qd ſit balneũ ⁊ modi eius diſa viſum. 128. ſimilr quid ſit feb. ⁊ que ipſius reliqua. 87.

Propter ſcdm ṽo ſciendũ q q̄dã medicoꝝ Philippus introductus. 10. de inge. ⁊ de tabe. bal. ẽt in ethicis ꝓhibet febꝛibus. Motiuũ foꝛtaſſis hñs ex aliquo prauo effectu balnei indebite adminiſtrari ſibi occurrẽte vel rõne ꝯceitaꝰ vt qð calꝫ diſcraſiã adauget febꝛilẽ. Qð ṽo fridũ eſt ptes debilitat ⁊ moꝛtificat: vel qꝛ balneabat incaute: puta cũ adeſſet putredo vel aꝑa vel hꝫ volebat balneare vt ceteros modũ huiꝰ nõ obſeruãs traditũ. 10. terapẽ. Que ſiq̄dẽ nõ valẽt cũ plies ſm illuſtres medicoꝝ inuẽtũ ſit balneũ ꝯferre in febꝛibꝰ debite adminiſtratũ nõ parũ. Nõ. n. ex vna pticulari experiẽtia ⁊ accñtali ꝓpꝛie rõ ꝯſurgit vlis: niſi ꝑdicatũ illius: cũ p ſe inſit ſubio vt apparet afo. 3. ⁊ re. a. ꝑ. Foꝛtaſſis. n. fallax illi emperia occurrit Philippo: eo q miſtri ⁊ alia nõ erãt ꝯuenientẽr diſpoſita neĉia. re. a. 3. Adhuc balneũ nõ ſolũ calĩm eſt aut fri. ſꝫ hoꝝ mediũ: puta tepidũ. Qð ⁊ male cõplõni opponiť febꝛili: mẽbꝛa q̄ſi refrigerãs ⁊ humectans: ꝯſumptionẽ ꝓhibẽs radicaĩ hũidi. Neqꝫ ẽt fridũ nocet cũ calĩm ꝓceſſerit: vt appebit ex dicẽdis. ¶ Gaĩ. ṽo ad Glauco. indifferẽter q̄ſi ac iarticulate ꝯcedit balneũ. Ille nãqꝫ liber ⁊ ſi eiuſdẽ: raro tñ iuenio ſcipꝫ ibidẽ i alijs locis ſmões ipſiꝰ allegare: vt Criſiũ ſolũ 2ᵒ. Que i eo ẽt determinata nõ vñr: nec re aut modo: vt in alijs que ipſius exquiſita.

Propter tertiũ ṽo ſciẽdũ cũ tria ſint gña feb. balnea q̄dẽ cõiter laudanť in effimeris: ⁊ maxie in illis q̄ amplius a cã eueniũt manifeſta: ⁊ ꝓpꝛie qñ iã declinare incepint. vñ. 8. de inge. Ducere ſiq̄dẽ ad balnea opꝫ oẽs in declinatiõe poſt ꝑoxiſmũ: q tñ febꝛiũt ex furoꝛe triſtitia vigiᵃ ⁊ ſollicitudie neqꝫ balneis idigẽt neqꝫ fricationibꝰ multis: q̄re 4ᵒ pᵃ. Cõcediť in effimeris balneũ: cũ caꝝ ꝑoxiſmus ꝯſumiť ꝑp accñtia de qbꝰ eſt humectatio ⁊ ſedatio: ac poꝛoꝝ rarificatio: ⁊ ð cis ẽ ifrigidatio ingeta diſpõne: ⁊ ꝓhibeť vbi caſus timeť putredi

I nis. Et nõ opꝫ vt balneũ deuitet: nisi q hꝫ effimerã ex oppi
larione: ppterea qꝛ balneatio egritudinẽ gñat putridã: ⁊
Cap. 5. 8. sua fine. similr q patit ex satietate nauseatiua: vñ. 8. de ige. balnea
ri ↄcedere in ea si certissime infebricitãs fuerit. Et q ẽt pa
titur effimerã ex bubone. In his eni timendum est ne bal
neo ↄcitati humores in putredinẽ decidãt. Signũ ãt ꝙ nõ
opꝫ eos balneare aduẽtus ẽ rigoris ex ipso. Qꝫ aũt balneũ
sic cõpetat in effimeris apparet: rarificat. n. cutem: spũs cõ
tẽperat ⁊ fortificat: reddẽs ipsos ad expulsionẽ aptos va
poris capinosi: ⁊ cũ hoc mãm nõ ↄcitat humoralẽ: cũ nõ sit
para: vt his in qbꝰ ↄtingit putrescere. In huius. n. verẽduꝫ
neqꝫ balnei aq̃ oppilant pori: sꝫ potius aperiunt exoppila
ti: tũ ppter calm cuius est apire: tũ ẽt pp spm q intrat: puri
ficans ⁊ viã faciẽs: qd̃ exneũ sps ↄpellit ad ex. ℭ Eti. Opꝫ
hos magis oẽs in aq̃ balnei q̃ꝫ in aere ipsiꝰ imorari nisi fe
bricitauerit ex cuiꝰ soliditate ⁊ spissitudie. His nãqꝫ vt ape
K riant pori ↄuenit vt ꝓlõgẽt morã in aere balnei donec su
Cap. 10. dẽt. ℭ Ethicã ṽo patiẽtes ac ethicã senectutis opꝫ idiffe
L. 10. a. rẽtiꝰ pse balneare: sic fere oẽs ꝑter Philippũ testant. Mo
Tra. 3. ca. dus ãt balneatiõis hoꝝ notarꝰ est sufficiẽter de ige. 10. ⁊ d̃
5 pº pa. 8 marasmo cum q̃rti pº: opꝫ. n. eos in aere balnei modicum
vius fine. ↄsilr plurimis effimericãtibꝰ cõmorari: plurimũ ṽo in aq̃
oportetqꝫ ꝑmitꝰ hos in calã aq̃ mista demũue in frigida: vt
pori coangustent apti ⁊ humidũ aqueũ remaneat in eis cõ
tẽtũ. Expedit ẽt iterdũ in aquã ꝓijcere fridã ⁊ marie qñ iã
tabidi facti sunt ⁊ icurabiles. Sic. n. in ethicã trãsducunt
senectutis: ⁊ ipsis qdẽ vite adijcit ꝑus celeriter relicti mo
rituris: balneũ q̃ꝫ ethicis certe pre alijs cõpetit cuꝫ tẽperet
coꝝ calꝫ febrile ⁊ hũectet marie ꝑparãs cibũ ad distribu
tionẽ p corpꝰ. Neqꝫ timẽdũ est fluxus h̃ mãe: vt in alis ad
loca: ⁊ vlr cũ ois cura ꝑficiat ↄrietate. Ac aq̃ sui oppõne fe
bri huic cũ reliqs iuuamẽtis: ↄfert nõ modicũ nõ soluꝫ fe
Ca. 6. pº pncipiũ. bricitãtibꝰ sꝫ oibꝰ cõiter extenuatis. 7. appens d̃ ige. Qua
L re antiq nõ paꝝ sollicti fuerũt in regimie bal. Si ãt dicat
Collr cõ. afo. 1 pº pncipiũ. balneũ nõ h̃ ↄferre: qm̃ est de euãtibꝰ resoluẽtibꝰ. afo. 4.
Dõm ꝙ balneũ multiplex est ꝑus distictũ. Nõ eniꝫ h̃ bal
neũ euatiuũ resolutiuũ q̃rit: veꝝ magis humectatiuũ ⁊ re
Cõ. afo. 5. pletiuũ q̃le qd̃ aq̃ dulcis ẽ eucrate ⁊ mẽsurate calore ⁊ fri
giditate. ℭ Febricitãtes q̃ꝫ febre putrida sigdẽ fuerit cum
apate marie timẽdũ balneare fortasse mõ q̃cũqꝫ: balneum
eni mãꝫ excitat ⁊ ad locũ d̃bilẽ apatũ adducit. Qd̃ d̃mũ fit
cã maioris febris ⁊ piculi. vñ. A. in his fe. nõ ↄcedit porꝰ
4. pº trac. 4. cap. 11. iuxta finẽ. aq̃ fride neqꝫ introitus balnei. Qui si forte cõpetat erit ex
neũ ⁊ p accñs valde: vt ad doloris mitigationẽ: qd̃ tñ non
Cõ. 53. añ medium. aggrediẽdũ nisi mã fuerit digesta. 3º re: acu. ⁊ tũc nõ bacvi
imẽtiõe ↄferre: cũ dolor iã sedet: circa. n. gnõneꝫ saniei do
Ca. 10. in medio. lores ⁊ fe. ampliꝰ fiũt q̃ꝫ facta sanie. vñ. 10. de inge. flegmo
nes pp balneũ augent. Effundunt. n. hũores a calõ: tẽdũ
tur vasoꝝ tunice: ṽtus ẽt ipo male patit. Et 3º re. ac. ponit
Ubi. s. in mediate. balneũ ↄferre in fe. adurẽtibꝰ in qbꝰ nõ existit apa calidũ
neqꝫ apa aliqd̃ factũ a cholã citrina tñ: qm̃ ebullit in cor
M pore. Si ṽo fe. putrida fuerit simplex: tũc aut erit in decli
natiõe mã iã digesta: ⁊ ita cõiter ꝑcipit balneũ pp itẽtiõem
aperiẽdi poroꝝ angustiã ⁊ mãꝫ euandã cortotũ. n. corpus
euat mediãte cute. Silr humectat sui aq̃ ⁊ cõtẽperat. In h̃
Cap. 4. in medio. eni tpe Gal. 11. curatiue ↄcedit febricitãtes balneãdos ⁊ ra
refactiuis vti pharmacijs vel aquã fridã aut vinũ bibere
Ca. 10. añ medium. qñ viderimꝰ cognitiões coꝝ q̃ digerunt: subdẽsqꝫ deniqꝫ
corpꝰ qñ trãspirauerit moderate balneũ nõ paruã opatur
vtilitatẽ vniuersas ex ipso euans lucernosas ⁊ fumosas su
perfluitates qñ mõ nõ fuerit qd̃ visceꝝ ibecillitatũ horro
rẽ faciẽs icurreret: tres. n. opꝫ in oibꝰ fe. in balneo itẽtiones
hre. Unã qdẽ si absqꝫ horrore ↄtigat: eo eniꝫ fe. gñat ⁊ au
get. Aliã si ꝑiculaꝝ nulla ibecillis ꝑmaneat pncipaliũ. In
eã nãqꝫ hũores recipiunt balneo effusi. Tertiã ṽo ꝙ mul
Tra. 1. ca. pñl me. titudo humoꝝ crudoꝝ nõ sit ꝑꝫ ꝑmas venas. In totum. n.
reddit eo corpus. Hac ẽt hora 4º pª scribit nõ eẽ malũ vt

administret bal. ⁊ porꝰ vini subtilis misti ⁊ inũctio cũ ole N
lenificãtibꝰ. Dꝫ aũt nõ eẽ malum fortasse: qꝛ opꝫ ↄsiderare
balneãdoꝝ ↄsuetudinẽ ⁊ amorẽ ad ipm: nã balneare amã
tibꝰ nõ nocet si bis ẽt in die ꝑcepis. 3º re. a. Quare. A. opꝫ Te. cõ. bu 4. pº trac.
ne balneo approximẽt nisi post digõnẽ ⁊ apd̃ declinationẽ 1. ca. 39. ꝓ
est ipꝫ melior curatio ipsis ⁊ ꝓpe ↄsuetis. Et ibidẽ. ⁊ qñ d̃ sue fine.
clinat egritudo nõ ẽ tunc itroitꝰ bal. añ cibũ malus. 7º ṽo Ca. 53. ꝓ sue fine.
colliꝫ. Scias ꝙ bal. in fe. d̃clinatiõe collaudat. qm̃ supflui Cap. 10.
tates euat. in pncipijs ṽo mime: qꝛ rigores hꝫ ꝓuocare: ⁊ vius fine.
dissoluit humores: multiplicatqꝫ oppilones: ⁊ supfluitates
per corpꝰ dispergit oẽs: ⁊ nõ ẽ tutuꝫ qn inde ꝓueniat apa in
pncipaliũ aliq̃. Quis. n. hu. euat: calitatẽ fe. multiplicat ⁊
siccitatẽ. ℭ Si ãt mã fuerit indigesta: tunc aut bal. q̃rit pp
humectare aut euare ac resoluẽ: ⁊ pp 1m qdeꝫ iã appet non
debere fieri bal. Multa. n. adducit vt tactũ incõmoda. vñ
breuiarij. 6. caueat ne balneet añ digõnẽ: qm̃ qñ facimꝰ id Ca. 13. in fine.
attrabimꝰ tres malas res. Quia effundit mã q̃ gñat op
pilatio ⁊ putredo: ⁊ qꝛ mã retẽta ⁊ putrefacta in membro O
vno qñ calefit effundit ⁊ ꝑmiscet cũ hũiditate alia nõ pu
trefacta. Permistio igit fit benigni cũ maligno: ⁊ per ↄñs
corruptio amplior reddit ⁊ feb. Et qm̃ balneo resoluit qd̃
subtile remanetqꝫ g̃ssuꝫ ipillatũ. vñ pª 4ª. Balneũ facit de Tra. 2. ca. 40. circa pncipiũ.
scẽdẽ hũorẽ idigestuꝫ ppea ꝙ effundit ad locũ putredis ⁊
ꝑmiscet hũorẽ malũ cũ putredie ⁊ resoluit subtile: ⁊ fac re
manere spissuꝫ. Et qꝛ talis magis accidũt i morbi pnº. ingt
Oribasiꝰ. Nõ est bonũ ab initio lauari in balneis: sꝫ qñ iã
digõnis apparẽt signa. Si ãt sit itẽtio balnei humectatio ⁊
calefactio qñqꝫ moderata sic vꝫ 4º pª etiã añ materie dige Tra. 1. ca. 59. pº me.
stionẽ balneũ ↄcedi. Nã de illis qbꝰ sit iuuamẽtũ est sessio
in aq̃ calida dulci añ cibum oi die: ⁊ balneatio q̃ humectet
⁊ nõ facit sudare neqꝫ excitat calitatẽ. ℭ Sed huic qdẽ vꝫ
ex 3º practi. aduersari de cura melle ita. Nõ oino vti opꝫ h̃ Cap. 16. cir. me.
in fe. bal. nisi qñ statꝰ eius aduenerit: d̃clinatioqꝫ cepit. Est
nãqꝫ balnei hũores euare sbtiles. Dõꝫ ꝙ bal. vt duduꝫ ap
paruit extat duplex: qd̃dã. n. humectatiuum tꝑate calefa
ctiuuꝫ: ⁊ tale mã ẽt idigesta cõpetit in q̃rtana cuꝫ humor sit P
fridus siccꝰ ⁊ nõ parꝰ vt pluries balneo ↄcitari ⁊ effundi.
Est ⁊ balneuꝫ ↄcitatiuuꝫ humoꝝ euatiuuꝫ resolutiuuꝫ: qd̃
voluit nõ cõpetẽ Halyab. ibidẽ. ℭ Nõnm euitãduꝫ balneũ Cap. 3. in fine.
ꝑcipue in fe. syncopali hũorosa. 12. d̃ inge. ei ↄtrarissima sunt
balnea: q̃re neqꝫ balneare ↄgruuꝫ: cũ adsit ṽtutis d̃bilitas
balnei ꝓhibitiua. vñ. 3. acu. balneuꝫ neqꝫ defectis ↄuenit. T. chi.
ℭ Nosce q̃ꝫ balnei opõnem vt visum nõ paꝝ diuersificari
rõne ↄsuetudis ipsius ⁊ amoris ad illd̃. Greci. n. ⁊ arabes
vsqꝫ hodie magis vident latinis d̃lectari: sibiqꝫ ↄsuetudi
nẽ fecisse: pp qd̃ magis iuuant ide cuꝫ d̃bite aduenerit: mi
nuꝫ autẽ nocent cuꝫ icõueniẽter occurrerit. pª ẽt euidẽs 4ª. Colr med. ca. 39. ꝓ. 4.
Est ẽt aliud: qm̃ latini eo ꝙ pncipalr marie gule deseruiunt
ac luxurie cibosqꝫ d̃lectabiles diuersã cõstruẽtes humores
magis ad fluxuꝫ ⁊ putrefactionẽ ↄcitãtes. Ulr nãqꝫ nunc
plus valde nã hũana reddita ẽ d̃licata: eteni antiqꝰ ↄtẽta
erat glãdiũ ⁊ castaneaꝝ comestiõe: alimẽtoꝝ ⁊ Boetij d̃ cõ Ca. 13. in med. o.
so. supumotescit icõis: carmie illo. Felix nimiuꝫ por eras cõ
tẽta fidelibꝰ aruis nec icerti ꝑdita luxu. ⁊ Uirg. i Georgicis Q
Cõcussã famẽ solabẽ q̃rcu. Quare humores ãpliꝰ balneo
ↄcitati i apata ⁊ putrefactiões ↄueniunt. Et id̃ hesito nõ so
luꝫ in febris declinatione: sꝫ etiã post eaꝝ cessationem non
paꝝ q̃ nunc exñia corpora balneare. Rariusqꝫ iueni sic in
putridis ex balneo effectum consequi laudabilem.

Propter quartũ ṽo. ad auctoritatẽ Philip
pi d̃m p iterẽptionẽ: poriꝰ
eni accusat is q̃ꝫ auctorabilis vt appuit reddat. ℭ Ad aliud
dõꝫ ꝙ nõ solũ balneuꝫ ẽ calm ⁊ fri. imo ẽt mediuꝫ ac tem
peratuꝫ. ℭ Adhuc ẽt calꝫ ↄfert vt oñsuꝫ est suo tpe poros
apiendo ⁊ mãm euando. Silr ẽt sua hora ⁊ dispõne cõpe
tit fridũ. vñ Gal. 11. terap. Sigs fuerit iuuenis fortis: hñ car Cap. 4. in medio.
nosus cõplõ calã ⁊ sic. si in piscinã natatoriã imiseris fridã

A mox ſudat: ⁊ vēter qbuſdā ipſoꝝ erupit cholica. Frigidū
itaq; in h̄ ſcemate mēbra non percutit neq; mortificat: imo
pocı⁹ ipſa ↄgregat ⁊ ↄfortat mediū ēt lȝ ſapiat extremorū
nām: nō tñ coꝝ hȝ opationē oino cū ea pcipet icomplete.
¶ Ad aliō dōm: q balneū hȝ hūectare ⁊ vl'r aq̄ exteri⁹ ⁊
Do.1. li. 1.c.19. circa pncipiū. iteri⁹ applicata. vñ 2ª p̄. Neq; attēdēda ſunt ỽba illi⁹ q dic̄
q aq̄ nō hūectat interiora qñ bibiſ mēbra vel ei obuiant.
Sȝ q: videſ apparēter Gal. obuiare. afoꝛ. 4ª. ⁊ .3. re. acu.
vt iductū. Jō vt veritas habeaſ ſciēdū q hūectatio dup'r:
vna ſ. nāq; vera q̄ ē alicui⁹ ↄuerſio a ppa forma in corporis
nā: ⁊ ita pp̄e hūectare dicunſ q̄ veri⁹ alimēta qō Gal. aſſe
rit: vñ cū hui⁹ hūectare ſit tāq; nutrire: aq̄ ỽo ſimplex non
tal'r humectabit cū nullū nutriat ſimpliciū. Eſt ⁊ altera hu
mectatio q̄ eſt q̄dā qūocūq; irroratio: ⁊ ita ſimpl'r ⁊ oē hu
midū hȝ hūectare. Sil'r neq; ad balnei reſol'onē ſequiſ at-
tractio ⁊ oppil'o cū corp⁹ fuerit iā purificatū: māq; dige-
B ſta. ¶ Ad aliō dōȝ: q hñtes repletōēȝ q̄ ad vaſa nō ſūt bal
neādi: niſi pus educaſ ea: imo pīculū iminet ſuffocatiōis:
neq; hñt repl'onē q̄ ad virtutē īfirmātes qdā: q: mā eſt iam
digeſta ⁊ corp⁹ rarificatū: lȝ qdā effectus adhuc remāſerit
repletiōis ỽtual'. vñ ipſa exñte cū ſua cauſa nō ē balneādū:
cā ỽo expulſa vl' in via p bal. expellēdi pōt aliqs balneari.
¶ Ad aliō dōȝ: q hūor ſtatic⁹ aut melic⁹ nō reſolviſ p bal
neū in pncipijs egritudinū: ſȝ i declinatiōe qñ fuerit ſubti-
liat⁹: neq; tunc chol'a iſlāmaſ: imo magis ipa digeſta refre
naſ ab ipſi⁹ acuitate mulcebri ⁊ eucraſa caliditate q̄ aq̄: ac
p poros iduciſ manifeſtos apros. ¶ Ad aliō dōm: q bal-
neum p̄dicta opaſ añ māē digōnē: nō āt poſt ipſaȝ. Quare
tunc phibēdū: nō aūt nūc: vt ⁊ rōnes pris oñdunt aduerſe.
¶ Propter tñ Hip. ſimpl'r ↄferētē balneādum i pipleumo
nia ⁊ pleureſi ⁊ excreatiōis ⁊ mitigationis doloris cā: ſciē
Cō. 63. ad medium. dum id nō abſolute faciēdum veꝝ poſt māē digōnē eiuſq;
C deductionē. vñ Cōmē. ibideȝ. Hip. ingt q balneatio ſedat
dolorē ⁊ maturat qō excreari neceſſe eſt p ſputum: veꝝ tñ
manifeſtum: q: opȝ vt vtaris balneo poſt eūonem corpis.
Noſce quoq; q balneum vl'r ſi ante euacuationē admini-
ſtreſ corpis attrahit ad loca q̄ ſunt ſub hypocūdrijs māt
q ſi poſt adiuuat ad maturationē. Nā cum calidis bal. nō
ſit ſecuritas ad curſuȝ humoꝝ ad pulmonē: cor ⁊ cerebrū.
Frigida ỽo digeſtionem phibet ⁊ oppilationē augmētat.
¶ Queſita circa egritudinis cōmunis curationem.

¶ Differentia. CLXXIIII.

Uod iuuenis vel choleric⁹ cauſo-
niçans āpliori egeat
ifrigidatione puero aut flegmatico mōſtratur
Cō. 6. ad medium. coll'ȝ .7. ita. Ego dico q manifeſte appet q nō
veꝝ dicunt. ſ. q teſtanſ q ſenex ⁊ ſtatic⁹ tpe fri
gido regiōe ⁊ dieta fridis idigēt vehemētiori ifridatiōe iu
uene ⁊ cholico his oppoſitȷ. ¶ Qō ⁊ rōne mōſtraſ: q: ille
qui idiget ifridatiōe plurib⁹ de cauſis: opus ſit ifrigidare
ampli⁹ alio nō egēte totidē: ſed cholicus vl' iuuenis cauſo-
D niçās eſt h⁹. Indiget. n. ⁊ pp reductionē cōpl'onis nālis vl'
etatis: cum cal'a ⁊ ſicca cōpl'o egeat frida ⁊ hu. vt ei⁹ tēpe-
reſ exceſſus. dīa. 116. Indigetq; pp diſcraſiā febrilē: ſenex
autē vel flegmatic⁹ eget tñ diſcraſia febrili ⁊ nō ↄſeruatio
ne marie ſtaticus: q: ſic idiget ca. ⁊ ſic. Senex ỽo ſaltē fri-
giditate nō idiget in ↄſeruatione ipſius ⁊ ſi hūiditate indi-
geat. Quare cholic⁹ cauſoniçās vehemētiori eget ifrida̅ⁿᵉ
ſtatico. ¶ Eti. ſi cōtingat cauſon ſenib⁹ ⁊ flegmaticis cum
Co. 4. ſent. tex. ſit 1ᵒ. 4. re. acu. de cholera. vȝ. ⁊ flegmate ſalſo: flegmatic⁹
minoris flāme cholerico: accidet ſeni ⁊ flegmatico: cuȝ eis
ſit pportionalior. Cholicus ỽo q: cholico pportionaſ ⁊ iu
ueni aduenit illis. Cum igiſ cā curatiua debeat egritudini
pportionari oppoſite cauſon flegmaticus minoris eſt flā-
me cholico remiſſiori egebit extinctione. ¶ Palin. iuueni
cauſoniçāti admiſtraſ aqua frigida: nō autē ſeni dīa. 171.
Huius eni nā eſt pauci ſanguis ⁊ caliditas inata debilis q̄

cōditionum ſunt frigide potū phibētes. Itaq; iuueni cau-
ſoniçanti abundantior competit infrigidatio ſene.

In oppoſituȝ cōiter ſunt medici. Qō ⁊ .7. eadē
coll'ȝ preſtaſ ⁊ ↄuiciſ rōne. Sil'r E Collect. ca. [illegible]
vt de h̄ ⁊ de mala cōpl'one humorali in carne aut neruo ſo
lutione ↄtinuitatis cāta idigēte exiccatiōe vehemētiori q̄ȝ
in carne cū plus diſtet a ſua cōpl'one nāli qñ is malā patiſ
hāc cōpl'onē q̄ȝ caro. Sȝ neruus eget exiccatiōe maiori q̄ȝ
caro. ¶ Rurſus p opp̄ᵐ rōnis pris h̄ᶜ idigēs de cauſis plu-
ribus exiccatiōe eget vehemēti⁹ illa q̄ȝ ei⁹ oppoſit⁹. Hic autē
eſt flegmaticus vel ſenex ēt pro pte. Quia pp nālē cōpl'onē
cōſeruādā que frigidis ↄſeruaſ ⁊ humidis. Cal'ora enim
calidiorib⁹ egēt adiutorijs ⁊ fridiora frigidiorib⁹ i techni
lib. 3. Indiget ēt pp diſcraſiā febrilē. Iuuenis āt ſoluȝ eget Co. 44.
pp hāc: nō āt pp nālē ↄſeruationē: imo idiget oppoſitis po
ti⁹ vt calis ⁊ ſic. ceu ex p̄dicto mōſtraſ ſmōe. ¶ Itidē mor
F bus fact⁹ ex vehemētiori cā vehemētiori eget abl'one: talis
autē eſt q accidit cū diſproportiōe pticulariū. afoꝛ. 1ᵉ. ⁊ p- Afor. 36. Cō[illegible] pol. [illegible]
ble. hᵉ. Cauſon q̄ȝ ↄtingēs ſeni ē vt notū cū hoꝝ iproporv-
tione: q ỽo accidit iuueni cum ipſoꝝ ↄueniētia. Itaq; cau-
ſoniçans ſenex vehementiori eget infrigidante iuuene.

Propter primū qdē ſciēdū: q qd ſit cholicus
⁊ flegmaticū dīa inotuit. 21.
qd aūt ſenex ⁊ iuuenis. 27. qdq; cauſoniçans ſubſequenti.

Propter ſcōm ỽo ſciēdum: q Gal. cum pluri
mis ſentit q ſenex cauſoniçans
egeat ampli⁹ infridari iuuene. vñ .7. de inge. Calidiori nā Co. 13. circa pn̄.
pticule cal'a egritudie egrotanti parua ⁊ breui opus ē ipſi
friditate: fridiori ỽo calefactione: ſil'r autē humidis ⁊ ſic-
cis: qñ igiſ ſenex ⁊ flegmatic⁹ fridi egrotāt egritudie cal'a
vt cauſone vehemētiori egebūt ifridatiōe iuuene: vt chole
rico calis ⁊ ſiccis ac egrotātib⁹ egritudie h⁹. ¶ Qō ⁊ rō-
ne oſtēdiſ. Intātū. n. vnāquāq; cōpl'onē ad cā q̄ ſm nām
redire opȝ inquātū in ipſaȝ q̄ p̄ter nām euerſa erat: qñ eniȝ
ſenex aut flegmatic⁹ egrotat egritudie ca. multa facta ē ab
G eo qō ſm nāȝ euerſio: q̄re piclitari ſit magis. In iuuene ỽo
⁊ cholerico accidit ↄ̄rȝ: ⁊ iō nō piclitaſ ita. Qui āt ſe fatenſ
fideliores Gal. iterptes p̄dictas i argutis addunt cū alijs
rōnes: apparēter tñ vt videſ ampli⁹ q̄ȝ vere ipſuȝ exponūt.
¶ Auer. ỽo hui⁹ ſentit ↄ̄riū. Qō ↄ̄ Gal. rōnib⁹ nō paucis
molliſ oſtēdere. Eſt nāq; vt ingt ſenſibile argᵐ: q: iuuenis
cauſoniçās curari nō poterit niſi cū reb⁹ vehemēter frigi-
dis: vt aq̄ cucumeris ⁊ cāphora. Si āt hȝ deſ ſeni cauſo-
niçāti ei⁹ extinguiſ calor nālis ⁊ morietur. ¶ Eti. ſit iuuenis
cholicus cal'e cōpl'onis in p̄ ḡdu: ⁊ ſupueniat ei feb. tranſſe-
rēs ipm ad 2ᵐ ḡdū caloris: iſte qdē nūc elōgabiſ a ppa ei⁹
cōpl'one p vnum graduȝ tm̄. Cū reb⁹ tñ i 2ᵒ ḡdu fridis cu-
rari nō poterit: qō euenit pp fortē pmutationē quā medici-
ne ſuſcipiūt in corpe iuuenis ad ſbam igneā. Si ỽo ſeni fle-
gmatico frido in p̄ ḡdu ſupuenerit egritudo pducens hūc
H ad 2ᵐ gradū iā a ſua cōpl'one nāli magis q̄ȝ iuuenis elōga
biſ p vnum gradum. Facta eſt. n. ipſi⁹ p duos gradus aut
plures a nāli cōpl'one ſemotio: nūc aūt lȝ ita ſit: nō tñ poſſu
mus frida ſeni p ↄ̄rium in eq̄li gradu oppōnis adminiſtra-
re: q: talia forēt q̄ſi tertij gra. frida q̄ ipm corrumperēt: pp
eius radicaliū friditatē ⁊ p ↄñs ḋbilitatē. Tm̄. n. hec ipȝ a
ſua elōgāt cōtēperātia q mortis aut p̄ue forēt egritudinis
cā. ¶ Itidē hui⁹ ſequiſ oppᵐ tenētib⁹ q medicie ſenis ⁊ iu
uenis ſint in eq̄li ḡdu frigiditatis: q: ſi corpus cal'm ſupca-
leſit vſq; ad 2ᵐ ḡdū: ⁊ fridū ſil'r vſq; ad 2ᵐ: vnū corpus nō
erit calius altero: in h̄. n. ſtat eius ſmo: q: lȝ ſenex ſit frigi-
dior iuuene: ipſi tñ addiſ in caliditate: ita q iuueni coequaſ
cal'o. ¶ Palin. ſciēdū fore q ſi iuueni medicine cal'e dona-
renſ vltra ei⁹ cōpl'onē nālē: ipm nō lederēt imo iuuarēt: cū
eius ỽtus fortis exiſtat in eaꝝ pmutatiōe. Quare non pue
niūt ad gradū q̄ nā corrūpaſ: ſȝ cā poti⁹ ad tpamētum re-
ducūt: qō ſeni nō ſit pp ipſi⁹ mēbroꝝ radicaliū friditatem:

I ꝛ ið ſufficit ſibi ſe. calidiſſimā ƀ ſiti medicina frida i 2ᵒ gra du rõnib⁹ ſupradictis. Adhuc corp⁹ ſenis po^{ens} nõ hʒ ꝯuer tẽdi medicias ad ſbaʒ igneā velut iuuenis corp⁹. Et ƀ gdē iā pacta. ℂ Tãgit ēt is medicoꝝ decipulā inquiens. Qō ſo ad hũc errorē medicos iduxit ē vna regula gñalis quā poſuerũt ſine diſtõne: puiſa in gdu elõgationis ſenis a ſuo calore nãli ad ex̃neū: ꝛ maxie qñ dixerũt ꝙ maior eſt elongatio: ƀ.n. ipoſſetnā tu ſcis ꝙ calor ex̃neus a nãli ramificatus eſt ꝛc̃. q. d. cũ ſenex modicum hẽat caloris nãlis paruʒ ei⁹ itēdeſ ex̃neus. Et ſubdit. Si poſſe foret vt eq̃lis eēt elõgatio: tũc vere neſcio ſm viā curationis ꝓ ꝯtrũ eſſent ifrigidãtia ſenē multum fortiora q̃ñ ad gdū 3^{m}. Sʒ ƀ in ipſo veritatē nõ hʒ vt ꝙ tñ eleueſ caliras ſenis ex̃nea. Nõ igitur tāta eget is vt iuuenis ifrigidatione. Hec q̃ Auer. in medicoꝝ remoſ: ſu. ℂ Hoꝝ tñ hʒ plurima ipugnarent oppoſiti.
K Nā ipſi⁹ iductoriū ꝓ fortaſſis diceſ calm iuuenis paratuʒ eē friditatē medicinaꝝ extingui: cũ eius corp⁹ ſit rari⁹ ab ipſa celeriter paſſiuū: ꝛ ꝓcipue cũ dicat cal'a fore ad recipiēduʒ friditatē faciliora q̃ frida calitatē. Ad aliud dõm ꝙ forſitā ipſi⁹ ꝓo ꝓ^{a} nõ eſt vera: reliq̃ ſo ſaltē rõne diſpõnis cõtinet veritatē. Ad aliud rñdebiſ ꝙ non dʒ in ſene fieri oppõ in infrigidãdo per cõparationē ad eq̃litatē iuſtitie abſo^{te}: ſed ad eius eq̃litatē: ꝛ tunc non erit vtriuſꝗ gradus eq̃lis infrigidatiõis: imo ſenis maior vt magis excedit. Aliō ſo inductorum cõcidit nõ paruʒ cũ ꝓmo: ꝛ ideo appareō. Ad aliud dõm ꝙ lʒ medici non exprimant hic diſtinctionē cauſonis in maiorem ꝛ minorem: hãc tamē ſubintelligũt. Senex enim cauſonē incidit nõ parum ex improportione naturalis calidi q malo plurimo ei accidit regimine. Hic tñ ſermo Auer. veritatem in hac mã nos incitat inueſtigare.

Propter tertiū gdē ſciēdum regula cõparatiõis ſubtracta ex diīa. 17. ꝓ/
L us ꝙ ƀ opus eſt idicatiõibus vti ſumptis a rebus nãlib⁹: ꝛ nõ nãlib⁹ ꝛ ꝓter nām declaratis diīa. 133. ac ēt. 171. cuʒ ſeq̃ntib⁹ duab⁹. Deiceps quoꝗ cũ q̃ſitũ fere 2ᵒ exiſtat antea vidēdū an ſenex egeat infridatione imēſiori q̃ iuuenis: ꝛ demū vtrũ flegmatic⁹ cholicãte. ℂ Propter hui⁹ ꝓ^{m} ſciēduʒ ꙗ quãtum ē rõne diſpõnis ſuppoſite p oē ꝯſilis: ꝛ eius appẽditiarũ ſenex cauſoniçãs vehemētiori eget ifrigidatiõe q̃ iuuenis. Quē ſiq̃dē intellm Gal'. ſmones iportãt apparētes. Quãtū ſo rõne v̄tutis hãc nõ tolerat extinctionēʒ. Nõ.n. v̄tus eius debilis ꝛ nã frida eam ſufferre põt. Et iō applicari nõ debēt vehemētius frida. Dictum.n. ꙗ idicatio a virtute ſumpta oēs opͥt idicationes: qō ꝛ ſmones iſtinãt ſupſiciales. Auerroiſtici ꝛ rõnes mõſtrãt hincinde iā tacteiſta vt vtrũq̃ dicere veꝝ ꝯtingit in pte. Jndicationes quoꝗ q̃plures ſibi aduerſanſ: vt ad multuʒ tñ attēdiſ ad virtutē ſic euenit in ꝓpoſito: negligēdo ēt diſpõnē iterduʒ. Aliq̃ñ ſo ad diſpõnē v̄tute ꝯſtãte ceu cũ ipſa in ꝓn⁹ morbi tolleraret euonē: ſed diſpõ nõ patiſ cuʒ eius ſit cā idigeſta. Jn ꝓncipijs enim morboꝝ niſi mã fuerit furioſa nõ eſt euãdũ: ꙗ ſi educaſ nõ eradicatiue veꝝ mioratiue magis.
M Ca. 13. circa pncipiū. Quãt id ſenſerit Gal'. 7. appet curatiue ſic hñte: q̃cũꝗ calidiores nã particule ſm friditatē egrotãt magis: he ꝛ vſꝗ amplius tp̃s calefieri idigebũt: in fridis aũt eꝯ. Nā itãtuʒ redire opʒ vnãquãꝗ diſcraſiaꝝ ad eã q̃ ſm nām ſquãtum in ea q̃ ꝓter nām eſt ꝯuerſa. Eꝯrio ſo calidiori qdē nã particule ꝛ reliqua vt pſcriptũ: q̃re illi⁹. 8. Si q febriũt cõis in
Ibi 3ᵒ in pncipio. Cap. 9. 2ᵒ ſua fine. dicatio ifridãtium ꝛ humectãtium. Sʒ qd cui etas cõplõ ꝯſuetudo ꝛ hora ꝛ ꝯſtitutio eſt ifridãtium ꝛ humectãtium hʒ idicationē hunc opʒ infridare ꝛ humectare nõ modice: neq vt ꝯtingit ſed fortiter valde ꝛ magne. Sʒ cui aliorum oiuʒ idicatio nõ humidoꝝ ꝛ frigidoꝝ ſiſ ſebri dietationū eſt: ſed ꝯtriaꝝ eis cal'arum ꝛ ſiccarum alteratio ſit ꝛ pugna
Cap. 9. indicationũ adinuicē. vñ. 3. prac. Opʒ medelā ſm cõplõnē corporis nãlē fieri vt ſiq̃dē corporis frigida eſt nãlis complexio egemus in febrib⁹ reb⁹ que fortiter refrigerãt eo ꝙ

N corpus ƀ frigidū a cõplõne nãli plurimuʒ elõgatū ſit: ꙗ ſi corporis eſt cõplo cal'a neceſſe ſit humidis ꝛ refrigerantibus minus medicaminib⁹ vti. Nõ.n. corpus a nãli plurimum elõgatum ē cõplõne qō ꝛ in oi morboꝝ euenit mede la que ex diuerſitatibus male ꝯtingit cõplõnis. Primo ſo 4ᵃ. Si cõplexio ſanatiua fuerit frigida ꝛ egritudinalis calida: tunc iā multa eius erit elõgatio a cõplõne: ꝛ tunc multa eget infridatione: ꙗ ſi ambe fuerint cale ſufficiet ei pua infrigidatio: ꙗ aũt his ꝯſonet Auer. eo ꝓñr oſtēdiſ: ait.n. Si mēbro frigido frigida ſupuenerit egritudo: puta cerebro: ſignum eſt ꙗ ipſa leuis: q: pauca facta eſt elongatio a ſua cõplõne nãli: vñ medicinis curabiſ calorē hñtib⁹ debilem: ſed qñ eidē mala cõplo ſupuenit calida: tunc multum elongaſ a ſua cõplõne nãli: q̃re medicinis multe friditatis dʒ mederi: ſʒ alia mēbra ſunt ifrigidãda ꝛ nõ ipm cerebꝝ: ꝛ idē ſm ꙗ dicũt de iuuene ꝛ ſene: vñ timēdū eſt cerebrum infrigidare: Tũ q: nãliter fridū: Tũ qm eſt ꝓncipale opationē faciēs nobilē cũ iuuamēto: ꝛ nõ ſolũ timēduʒ eſt mēbrū frigidū ifridare: imo ēt calm hñs ꝓdicta inſignia. Et iō ſnge ꙗ timēdū eſt infridare in fine epar: q̃uis ſit ſupcaleſactum: ꝛ cũ idē ſit iudiciū in hꝯ ptis ꝛ totius: timoroſuʒ erit corp⁹ ſenis totũ ibecille ac fridū refrigerare: ꝛ ꝓprie qō in annos ꝓceſſerit. Quare ꝯcludiſ ſenē cauſoniçãteʒ iuuene minori ifrigidãte idigere. ℂ Q: ſi qs nixus hãc veritatem corrumpere: dicat ſenē ſimplr̃ egere imēliori extictione: q: corp⁹ ipſius ē fridū ꝯdēſatis poris: ita ꙗ friduʒ nõ poterit in ipm inducere leſionē: dõm maius eē nocu^{m} qō ſenex incurrit ꝓꝑ dbilitatē ꝛ ipſi⁹ friditatē que cito augeſ a ſuo cõpari: iux̃ illud Dioclis ꝛ Aꝑ. ꙗ ſile augmētat ſile ꝛ i furiā cõcitat: ſitꝗ velut ignis in igne: q̃ ſit ex alia pte in diſpõne mãe poſſeſa: pori adhuc aperiunſ: ꝛ diſponiſ calitatis receptioni ſenile corp⁹ ꝓꝑ febres. ℂ Et iō gdā velut mediatores facti volētes plũa incõueniētia euitare dixerunt non praue ꙗ ſenex cauſoniçans in toto tp̃e cure vehementiori eget ifridatione q̃ iuuenis: ſed in pticularib⁹ exhibitiõib⁹ euenit ꝯtrũ cũ idē poſſit agēs debile tp̃e longiori: qō ꝛ forte breuiori. 4ᵒ pharmacoꝝ. Opʒ.n. ſenē infridare paruʒ vna cuʒ virt⁹ ſit debilis ꝛ nãliter fridus: ꝛ ſepe ꝓꝑ cauſonis ſeruorē: iuxta illud dicte. Ex qb⁹ ſemel ꝛc̃. conanſ: hinc eni ſimilitudie priʒ oēm intētionē ſeruare ſm prẽcꝗ ſupprimere: ſicꝗ idicatio ſiſ ſumpta cuſtodiſ a virtute ac diſpoſitione. ℂ Propter hui⁹ 2^{m} ſciēduʒ ꙗ flaticus cauſoniçãs ceteris parib⁹ eget cholico fortiori extictiuo: q: cũ virtute nõ raro maiori vel eq̃li flaticus dēſior poris: non.n. rõne ſe. apiunſ ſicut in cholico. vʒ. ꝛ rõne complõnis nãlis: vt ƀ dilatatos hʒ dũmõ cõpoſitio ſequaſ cõplõnē qō fere ꝯtingit ſic ſem/ pertinaxita vt corp⁹ flatici ꝓportione q̃ñ ab hyeme detētat: qō ſo iuuenis ab eſtate ſm illud. Uētres hyeme ꝛc̃. Et iō ꝓbl'. 1. Aduſtiones vehemētiores ſunt hyeme ꝛ autũno q̃ eſtate ꝛ vere. Corpa.n. tũc ſunt cõpacta itrãſpirãtia. Choleric⁹ ſiq̃dē hʒ calm ſubtile: reſolubile: poroſꝗ apros: ita ꙗ ppei⁹ vehemētiā aptitudis vt ſic ad patiēdū reddiſ paſſibile vehemēter a frido: iux̃ illud coll'3. 7. Scias ꙗ ſiccitas difficilior ē ad humectãdū q̃ hũiditas ad dſiccãdū: ſic frigide difficiliores ſunt nãe ad recipiēdū calm q̃ cale ad recipiēdū friditatē: qō forte innuiſ de ige. 7. qñ dī: q̃ gdē tp̃is terminatiõis paria q̃lamõ ſunt ꝛ calitati ꝛ friditati. Dī āt quodãmõ: eo ꙗ fortaſſis ampli⁹ opaſ fridū in calm q̃ eꝯ: q: diſpoſitũ ē magis calm ſuſcipe opationē frigidi q̃ ecõtra: actuſꝗ agētium in diſpoſito ſunt patiēte. Aut qs dicet Gal'. magis ſpexiſſe ſiltudinē ꝛ homogeneitatē cali adueniētis ad calm nãe pexiſſo: ꝓ^{m} tñ putãdū magis. ℂ Sermo ſo Auẽ. vt mor) diſſonat ab. A. ꝓ 4ᵃ. ꝛ 3ᵒ 13ᵃ. dicēte ꙗ ifridatiõis ꝛ calefactiõis ē tp̃s vnũ ꝛ ſpatiũ calefaci^{d} fridũ ē ſic ꝛ ifridãdi cal'ʒ. Uerũti p⁹ ꝓdicta ſubdiſ q̃ põt hꝯ diuũtas tolli. Ait.n. ꙗ cõplõne fridā calefacē q̃ñ difficile ē: q̃ñ iā ē ifuſuſed multũ facile i ꝓn⁹ ꝛ ad vitimũ calefacē frigi

Cap. 1. in medio.
2ᵒ colli. ca. 2. a. 8.
O
Ut 1ᵃ ſiue cõ. afo. 14. ꝓ. pbl. ꝓ ble. 3.
P
Ibi. 3 c. 8. ſue ſnē. Afo. 1. afol. 17.
Afo. ꝓ afoſiſ. 19. pbl. 29.
Q
Cap. 25.
Cap. 5.
Cap. 2. pᵒ pncipi. Trac. 1. c. 24. 9ᵒ fin.

A dū in pn° rei eſt facili⁹ q̄ȝ calm̄ i pn° ifridare. Sȝ calm̄ ifrigidare in fine lȝ ſit difficile: eſt tñ facili⁹ q̄ȝ fridū in fine caleſacere: qm̄ ſup̄flua friditas eſt ip̄a mors inati caloris aut ei ppinq̄. Flaticus ſiqdē ſm Gal'. fridis ⁊ hu. eget: Tuȝ pp cōplōnē nālē ɔſeruādā p ea velut p ſilia: Tuȝ ēt pp diſcraſiā ⁊ ppāe q̄ itēlioꝛ qñ accidit particulariū diſcoherētia. Indiget igiꝰ cauſoniçās flatic⁹ cholico ampli⁹ ifrigidāte. ¶ Sed forte qs dicet ȝ Gal'. flaticū pp cōplonē non egere fri. ⁊ hu. vez ca. ⁊ ſic. cū corp⁹ lapſuȝ ⁊ ppāe i actiuis egeat reductiōe in ȝiū ⁊ non ɔſeruatione p ſile. dīa. 116. ſimilr ⁊ cholica ifridāda erit ⁊ humectāda nālis cōplo. ¶ Dōȝ id verum eſſe de cōplexione naturali lapſa: nō autē de egritudinali: cum opus ſit illam ſeruare qualiſcūq; exiſtat: vt viſum latius: quoniā qualis de qua nunc inſtat ſermo.

Propter quartū aūt. ad pmū qd dōm viſuȝ. ¶ Ad aliud dōm q̄ hō rōcinatio in ſene ⁊ iuuene ɔcedaꝰ: in cholico ꝟo ⁊ flatico ſm
B Gal'. dōm rōnē magis opp^m q̄ȝ itērū ɔcludere: eo q̄ corpuȝ calm̄ ⁊ ſic. cal'o eget ⁊ ſiccoꝛ: vt ei⁹ nālis apud Gal'. ɔſeruetꝰ cōpl'o. Aut dōm q̄ nō eſt ſimplr attēdēdū ad cārū multitudinē: ſȝ ad ipſaꝝ vigorē: ſicut de ſignis pnoſticis: vnum. n. bonū ſuperat multa mala ⁊ cō. afoꝛ. 2. ⁊ ita in cauſis: nā q̄ formā attigūt ⁊ finē potioꝛes ſunt q̄ȝ q̄ māȝ ⁊ agēs. ¶ Ad aliud qd dōȝ apparuit canone cōparatiōiȝ. ¶ Ad reliquū dōm: q̄ iā ɔceſſa eſt hec rō in ſene ⁊ iuuene: aut modus datus eſt adminiſtratiōis paulatinus apud q̄ſdā. Sȝ q̄ȝtū ad reliquā q̄ſiti p̄tē dico q̄ ſic oſtēſuȝ eſt in flatico nō negabo aquā dare frigidā cū calitas ſit vehemēs ⁊ cā ipſi⁹ ⁊ calm̄ accītale nāe acuat calm̄ ⁊ agat in frigidū caleſaciēdo ipȝ: hȝ ēt calorē deſenſum velaminib⁹ poroꝝ dēſioꝛib⁹ cholicoꝛ neq; pauci ſanguis eſt: lȝ dicaꝰ flaticus imo forte plus pricipat cholico cum flegma ſit ſanguini ppinquoꝛ chola: ſitq; hic magis humidus q̄ȝ cal's. Eſt eni aeris fili⁹: neq; etiā ē
C debilis vt dicebaꝰ q̄lis eſt ſenex ⁊ marie ſcōs. ¶ Ad inducta ꝟo alterius p̄tis ⁊ pūmitus ad ea q̄ Gal'. ⁊ alioꝝ iā qd dōm appuit. ¶ Ad aliud ɔcedēdū p p̄te vt in flatico ⁊ cholerico: p p̄te aūt negādū vt in ſene ⁊ iuuene: nō eniȝ eſt ſimilitudo vt oſtēſuȝ ois: qm̄ ſiccū ⁊ humidū nō ſunt nāe ⁊ virtuti pp ipſoꝝ inactualitatē moleſta vt cal'ȝ ⁊ fri. pp nāe oppoſitū illoꝝ. dīa euidēs. 116. ⁊ marie fridū qd calorē pnecat natiuū. ¶ Ad aliō appet ex ſuo cōparis oppoſito: iam eni ſcitū q̄ p̄tiȝ ɔcludit ſȝ vnū in q̄ſito tactū: ſȝ reliquū ꝟo mīme. ¶ Ultimū āt ɔcedo in cholico ⁊ flegmatico: nō aūt ſene ⁊ iuuene: qm̄ lȝ idicatio ſumpta ex p̄te diſpoſitionis ⁊ alioꝝ ci⁹ h regratiāt idicatio venerabilioꝛ ſumpta ex virtute id vetat. Q; ſi dicatur cauſon ſenis erit flegmaticus: iuuenis aūt cholericus: dōm 2°: aut pp cauſas grādioꝛis peccati in regimine ſenis vt tactū: nō ſolū flaticus cauſon: imo cholericus ſibi pōt contingere q acceñs eſt deterioꝛ: lȝ is ſit ad flegmaticum diſpoſitus magis q̄ȝ ad cholericū. Aut q̄
D opoꝛtet vtrūq; cauſonem pati flegmaticum aut cholericū vt canon comparationis remaneat illeſus.

SEd circa id ɔtingit dubitare: q̄ ſuppoſitū egritudinē iproportionalē ſeu diſſilēȝ periculoſiorē oppoſita: cui⁹ opp^m vi. Primo eni pnoſticoꝝ. Exēplū qdē hui⁹ vt ponas cām ifirmitatis alicui⁹ laborē: ieiuniū: anguſtiā: eſtate: cal'o aere ⁊ corpe cholico: iuuene: febre vehemēti cholerica: pulſu virtutis oſidēte ibecillitatē: ſermo meus in egritudie tūc ſit pportionata in qua facies ipſius moꝛtē denotat velocē niſi pus vt opȝ nutriatur: ponaturq; ali⁹ in quo nullū repiaꝰ narratoꝝ: neq; in die p̄ aut 2° 3° ſt facies aſpiciaꝰ ipſi⁹ ceu Hip. dixit: ſitq; talis ex vigilia vel fluxu aut idigētia minus verſutū eſtima fore: hoꝝ aūt pōr vi cū pportionalitate pricularīū egrotare: alter ꝟo ecōtra. ¶ Eti. quāto qs remoueꝰ a ſui nālitate pampli⁹ tāto ipſi⁹ periculoſioꝛ egritudo: cū ea vita ɔſiſtet cū ſanitate. Suppo-

nanꝰ aūt duo cali ⁊ ſicci vl' idē hora dīnte in māſione pmi gradus p̄°: quoꝝ pm⁹ patiaꝰ cauſon itēſiſſimā: alter ꝟo palyſim. Cauſon. n. piculoſioꝛ exiſtit palyſi cū ſit in 4° gra. a nālitate p tres gradus ⁊ duas māſiōes vni⁹ ſecedēs. palyſis ꝟo ſolū p duos ⁊ māſionē vnicā apparēs. 138. medium eni rōneȝ idi: iſibilis obtinet: vt ēt appet p̄ 4°. attñ cauſon ſilis extat huic egritudo: illi aūt palyſis vl' eidē diuerſo tēpore diſſilis. ¶ Amp̄. 99. dīa. ⁊. 183. Pleureſis ſiniſtri lateris ⁊ eiuſdē podagra prioꝛ ac piculoſioꝛ ea que dextri: ſed pleureſis ſiniſtre p̄tis eideȝ pportionaꝰ cū fiat amplius ex chol'a: ea ꝟo pp calitatē cordis partis ſiniſtre acutiorē cui appropinquet cholicitioꝛ reddaꝰ: podagra ꝟo pp friditatē pedū a fonte caloris diſtātiū facta inde pampli⁹ a flatei parti ſimilabiꝰ q̄ȝ magis ſiniſtre. ¶ Amp̄. 5° prac. Spaſmi ex euōne in pueroꝛ ⁊ circa. 7. annoꝝ ɔſinia forte ſanatio facilis. Et. 3. 2. ifantes liberanꝰ a ſpaſmo ſicco velociter: ⁊ tñ eſt nō pportionalis eiſdē: ſpaſmus ēt ſicc⁹ pportionat⁹ neruo deterioꝛ eo q repletionis ipar eidē. ¶ Adhuc ieiuniuȝ in cholico: cui pportionaꝰ: exiccat. n. ⁊ ſubtiliat: piculoſius extat q̄ȝ in flatico cui d'ſproportionari vī apparēs. 8. ⁊. 10. de ige. ¶ Palin. Moꝛb⁹ is min⁹ piculoſus q rōne cāe reſiſtit ſibi ſuiq; ipſi⁹ iterēptionē ptēdēs ei⁹ oppoſito: hō ꝟo ē incōſilis. reliq ꝟo vt appet ȝrius. ¶ Ruſus periculoſitas egritudis aut oppoſita ſuſcipiꝰ a virtute ac mō curatiōis: ſed in pportionali virt⁹ curās ibecillitaꝰ: pp eni adiūctiōeȝ ſilis cū ſili plurima ſit velut ignis in igne incitatiuus in furiā ⁊ pniciē: in diſſili ꝟo ɔtigit opp^m: ipedietur q; ſilr curatiōis modus pp oppōnis defectū directe. Inſtātie ſiquideȝ partiales plime poſſent ȝ ſingulā p̄ticulaꝝ afoꝛiſmi induci: h breuitatis tñ cā ac q̄ neq; p̄ntis vī cōſiderationis ⁊ plēs ipſarum 3° dicendorum videbuntur taceanꝰ in preſenti.

Oppoſitum ꝟo ſcribiꝰ hui⁹ afoꝛiſmoꝝ. 2. ita. In moꝛbis minus periclitanꝰ egrotantes: qbuſcūq; ppria nāe etatis: ⁊ reliq̄. ¶ Idē pbl'. p̄° q̄riG tur q̄re plures moꝛianꝰ hyeme virtute afoꝛiſ. p̄acti. Eo q̄ in hyeme neceſſe ſit vehemēs fore moꝛbi pn^m cal'o iterius vigoꝛato. Qd autē tale ɔueniēter coꝛruptiuum eē ɔtingit eſtate ꝟo ſec⁹. vñ eoꝛūdē. 14. Propter qd in frigida regione ⁊ tp̄e cauſones maioꝛes fiūt. Ruſus mala cōpl'o diuerſa ſemp deterius efficit nocumētum q̄ȝ ſilis ⁊ equalis lȝ ſit mala. p̄ 2°. in proportionali qdeȝ ſimilis ſeu equalis. Proportionalis igitur egritudo impericuloſioꝛ oppoſita.

Propter primum quidem ſciendū: q̄ quid ſit egritudo differētia viſum. 72. quid autem proportionale: ſimile: periculoſuȝ ſeu oppoſita: tertio apparebit propoſitoꝛum.

Propter ſcōm ꝟo ſciēdum aliqñ deñ eē moꝛbū pportionēal: vt ad multum minus piculoſum iproportionali: nōnūq̄ȝ hunc illo deterio rem: qd ſuadēt iſtātie adducte in ȝriū ac alie q̄ȝplūmei: ita vt talis ſeriei Hippocratice capiaꝰ itell'e: magis qdē minus euenit: h eſt rarius valde periclitenꝰ egrotantes in egritudinibus qbuſcūq; ppria nā ⁊c̄. Sȝ q̄ Ap. hūc vī afoꝛ. vniH uerſaliorē reddere: ac hui⁹ inſtātiaꝝ eſt repulſio apparens ⁊ ad hoiem: dōm igiꝰ vlr ⁊ ad rationem peramplius.

Propter tertiū aūt ſciēdū ſuppoſita cōparatiōis regula. dīa. 27. pus. vñ cauſeꝰ pportio ⁊ iproportio i moꝛbo. Deide piculoſitas ⁊ opp^m ac. 3. in qb⁹ verificaꝰ q̄ſitū moꝛbis. ¶ Propter hui⁹ pmū ſciēdū q̄ egritudo energiaꝰ. i. operationū exiſtit eēntialr ipeditiua. Eſt nāq; diſpō coꝛpis p̄ter nām actū nocēs p̄. Depēdētiā. n. quātū ad opōnes ipoꝛtat: he aūt relōnē ad virtutē. Eſt nāq; ūtus opōnis initiū: neq; operatio puenit niſi a virtute. p̄ p̄°. Uirt⁹ aūt ⁊ egritudo ſaltē ſubiecti rōne locales exiſtūt. Id aūt qd relocat ⁊ ſuat nos extat cōtinēs. Eſt. n. ſine quo: nec iterimere poſſibile moꝛbū: neq; habere ſanitatē. 9° de inge. In ɔtinēte nāq; ſit ſana ⁊ egra pmane-

Margin notes (left): Cō afoꝛ. 33. in pn°. — Ca. 11. ad medium.

Margin notes (right): E — Coll'. c. 31° iuxta ſinē — Ca. 30. in pncipio. — Cap. 5. in medio. — F — Cap. 8. — Cap. 5. circa pn^m. — Afoꝛ. 36. — G — pbl'. 19. — pbl'e. 3. — Do. 3 ſi. 1. cap. 9. — H — Doc. b. c. 1. in pn. — Ca. 14. p° medium.

I re neccio: hec ēt tria nō solū opʒ attēdere: ſʒ ꝛ que reducunt ad ipſa. Uirt⁹ nāqʒ rerū corpus ↄſtituētiū ꝑncipalioꝛ exiſtens: ꝑ eā nāqʒ fieri ꝛ vita ↄſiſtit de ige. 9. 2ᵉ cōparaſ ad q̄ ipſius imediate vel cū medio. Primo qdem 3ᵉ aut tanq̄ ad ſubm in quo fundaſ: ꝛ id etiā triplex vel ꝓpinquus: ceu mēbrū ꝛ ſpūs aut mediū ſicut humoꝛ: ſeu remoti⁹ vt elītum: vel q̄ſi ad cām efficiētē ꝑ modū iſtrī: ad hāc eni cā reducit inſtralioꝛ ꝛ id duplr: aut icoꝛpoꝛea velut cuʒ coeq̄litate cōplexio: vel coꝛpoꝛea vt ſpūs: hi eni ṽtutē deducūt ad actuʒ etiā ↄſeruant: aut ad finalē ceu eſt operatio. Eſt nāqʒ finis virtutis qua oīs in actū ordinaſ tanq̄ i eius donū. Si ṽo virt⁹ attēdaſ quo ad illa que eius mediāte qualia ſunt dicta qdē annexa: que reb⁹ nālibus annecti complexione ponūtur mediāte triplicia exītia: vel eniʒ his ſunt ꝓpinquoꝛa ceu ſexus ꝛ etas: aut remotioꝛa vt ↄſuetudo: de qb⁹ ēt videtur adiūctio ſeu media ſicut foꝛma ꝛ coloꝛ. ¶ Deinceps q̄ʒ in egritudinē cū ſit qd mediū duaꝝ circūſtātiaꝝ relationē ad id per qȯ recepit eē habebit: puta cām: ꝛ ad illȯ qȯ ide ↄſequitur velut accñs ceu coꝛp⁹ cāe ac ſigni ↄtētiuū mediū existit. ¶ Ambiēs ṽo nox 2ᵉ ↄſideraſ: vel in oꝛdinatione ſibi cōpariū eo intellectoꝝ ſicut res qnqʒ nō nāles relique motus. vʒ. ꝛ qes: cib⁹ ꝛ pot⁹: inanitio ꝛ repletio: ſomnus ꝛ vigilia: ꝛ aie paſſiões dicte. Aut in ſe ampli⁹ ↄſideratū: qȯ multis accidit modis: aut eni rōne tpis: ꝛ id vel q̄tuoꝛ vlūs vt veris: eſtatis: autūni ꝛ hyemis. Aut ↄſtōnis ſicut canicularis ſeu ipſi⁹ oppoſite vel hoꝛe ꝑtialis vt dlei: aut ꝑtis ceu vnius vigīti q̄tuoꝛ eqnoctialiū hoꝛaꝝ: vel ex ꝑte oꝛt⁹ ꝛ occaſus ↄiūctiōis ꝛ ſeꝑatiōis adinuicē ſiderū aut vētoꝝ: vel diſpōne terrarū ꝛ ſitu ſeu fumoſitate illoꝝ. Hec aūt oia primis. ſ. q̄tuoꝛ vtcūqʒ ſimplr diſponunſ naturis. Si ḡ oia cōcurrāt in adinuicē ſm calʒ ꝛ ſiccū: vel quo alr mō cū egritudine dicenſ eidē ꝓpoꝛtionalia vel cōparia. Si ṽo opp^m oino oppoſite aut ſanus ſm amplioꝛa: q̄m opʒ actū faciēti ꝓpoꝛtionari vtcūqʒ. Et ideo ſubdit. Oī qbuſcūqʒ nō ꝑpria ſʒ aliqd hoꝝ fuerit: ſicut q̄n egritudo fuerit frigida ꝛ hu. ꝛ cauſantiuʒ q̄pluríma caſa ꝛ ſic. egritudo iꝓpoꝛtionalis ↄſurget in medijs mediocriter aut ſm ampli⁹ iudicādū ꝛ minus. Id aūt explicari ſingulariter poſſet: ſed breuitate cū aptiēe accñte trāſeaſ. ¶ Propter hui⁹ ṽo 2ᵐ ſciendū ꝙ periculoſitas ꝛ ei⁹ opp^m interuenit ex ꝑte virtutis cuʒ his q̄ ipſi⁹ aut moꝛbi cū ſuis vel cure: hec nāqʒ moꝛboꝝ curatrix ſine qua ocioſa ſūt oia q̄ aut erit foꝛti ſufficiēter: aut oino debilis ſeu mediocris: qua ſiqdē robuſta diſpēſantur cūcta optime: ceu cū diſariā debilis peſſime: tūc eni ſilis vt ꝓpoꝛtionalis egritudo extat periculoſa: cū ſibi ſilia ꝛ diuſa noceāt quecūqʒ. 2ᵉ ꝑ. Nō eni pōt ↄrietatē effectiuā coꝛpē applicatoꝝ ſufferre. Si ṽo media iudicādum ex ſeniſſe. ¶ Moꝛbi qdē rōne ſilr ꝛ id vel ꝑp ipſi⁹ ſpēm: ceu apoplexia ꝛ ſpaſmus ſiccus. vel moꝛe: ſicut ꝑp accñtia ↄñtia. aut quātitate ſiue vehemētia magnitudīe. ſ. ꝛ excellētia q̄litatiua: cū is ceu diſum qd duoꝝ fere obtinēs ſit medium extremoꝝ ad eadē ſm añs ꝛ ↄcomitās: vel poſteri⁹ ſaltēʒ nā in oib⁹ pōt cōparari: qȯ aūt egritudineʒ antecedit cā extat ipſi⁹ nō tm̄ nā: veꝝ ꝛ tpe: vt añs dicta ꝛ primatiua non raro. Cōiūcta ṽo ſimulraſ fere tpe paſſioni: nō tñ adeo vt illumināe illuminato. Qȯ āt ↄcomitaſ egritudo. Subiectū ipſius 3ᵉ exiſtit: puta mēbrū: ſpūs ꝛ hūoꝛ. qȯ ſiqdē egritudinē diuerſificat ꝛ cāʒ cū id ledat ſm ꝙ aptū fuerit ſuſcipe. Subſequēs ṽo nā ſaltē: qȯ tpe ſimul incipit q̄nqʒ ſymboma ſeu genimē exiſtit. Qȯ nēpe aliq̄n ſeuiſſimum adeo vt nō liceat regimine moꝛbi vel cāe vti. 11. de ige. Pluries aūt remiſſius ↄcuraſ moꝛbi curatione: tollitur nāqʒ illo tanq̄ vmbꝛa coꝛpe: ita. n. ſequiſ ipm. dīa. 153. ¶ Cura q̄ʒ diuerſificaſ aut rōne materieꝝ ſeu auxilioꝝ: ꝑt ſex nō nāliū rerū cū medicaminibus qbuſcūqʒ aut ex ꝑte modi. ꝙ ſi ꝑus vel rōne ↄtie aut oppoſiti ipſoꝝ ad ſubm in qȯ faciūt: naʒ ea in qb⁹ viget frigidū ↄteri⁹ iducūt nocu^m: nō ſic aūt illa vbi

K

L

M

Ca. 13. cir. ꝑncipiū.

Do. 2. ſi. 1. ca. 4. in ꝑncipio.

Ca. 1. cᵒ ꝑncipiū.

calida dīa. 61. Silr de ſicco ꝛ hūido qcqd referant q̄q̄ mō vel ob intēſioꝛē ꝛ remiſſioꝛē actū: ceu calm ꝛ ſiccū potēti⁹ imprimit ꝛ patiſ mīme frido ꝛ hu. cū ſit foꝛti⁹ actiuoꝛuʒ ꝛ magis reſiſtēs paſſiuoꝛū: ita vt hec vna: nō ēt vltra 2ᵐ eleuant q̄dū: q̄ꝛo igiſ min⁹ ſimplici⁹ humidū ȯ qb⁹ dīa. 138. Modus ſiqdē attēdiſ exhibitionis in quātitate: q̄litate ꝛ mō vſus a. i Glauconē. ꝛ. 1. 4. q̄ ſunt regiminis foꝛme ↄcte ceu ꝑoꝛes cōes materie diſpōnū idifferētes. Ex his igiſ liquido appuit ꝙ egritudo reddiſ ꝑiculoſa ṽtutis ibecillitate diſſilis ſeu iꝓpoꝛtionalis: iuꝯ illȯ Cōmētatoꝛis. Nō ſimplr dcm̄ eſt in ſenioꝛib⁹ brāchos ꝛ coꝛiças nō maturaris: ſʒ cū determiatiōe puta valde. Senioꝛib⁹. n. ꝑp ibecillitatē virtutis oia ꝑiculoſa exiſtūt. Eodē autem mō ꝑipleumonia cōpar eſt ſenioꝛib⁹: cū ex humoꝛib⁹ fiat fridi: ſʒ cuʒ ea moꝛiunſ ampli⁹ iunioꝛib⁹ qbus ſilaſ. Uñ ꝑnoſti. 2. Sanationibus q̄ ex ꝑipleumonicis ſeniores moꝛiunſ magis alijs ṽo ſaniationib⁹ iunioꝛes pereūt ampli⁹. In ṽtute ṽo oppoſita ſec⁹ accidet: cū media ṽo mediocriter. ¶ Si ṽo intueaſ egritudo rōne cārū ꝑcedētiū: tunc ſemꝑ ꝑiculoſioꝛ ea quaꝝ cāe iꝓpoꝛtionales illi exiſtūt oppoſita: cū ab inteſioꝛi ꝛ ꝑlima cā ↄtingat. Quia. n. iꝓpoꝛtionalitas cauſaꝝ nō paucaꝝ oppoſita egritudini hāc nō potuit ne accideret cōpeſcere iudicaſ q̄uerſuta. Immēſus eni ignis ardēs in aq̄: iuxta qȯ legiſeri delictū narrāt luciferi infinituʒ carētis ipellēte: nō aūt hūtis Ade. In ſili ṽo accidit eꝯ: cū plurima in eius gnōne ↄcurrāt ꝯuenīētia: virtute qdē ac ēt ipſi⁹ ad eā habilitate. Si ṽo cuʒ h itēdaſ ad ſbm cui egritudo inſerit: tūc lʒ ꝑus non ſit ea ꝑiculoſa plena reddiſ ꝑiculis: ita ꝙ priſiu: empima ꝛ hꝯ: idiſpoſitis: vt ita min⁹ extāt ꝑiculoſe: q̄ʒ in oppoſitis: cū vtrobiqʒ eadē ꝑmancat cāſ ſed ꝙ ꝑiculoſioꝛ ſit in ꝑeparatis id euenit ꝑp anguſtiam ꝛ thoꝛacis ibecillitatē ipotētē ſaniē expurgare digeſtā etiaʒ q̄nqʒ. Silr qdē ꝛ in ſolōne ↄtinuitatis euenit in coꝛpoꝛe rēmollito hyderāte. i. hyderū patiēte h eſt in hydꝛopiſi ꝛ cācro illeꝑſāte: ꝑiculoſi. n. reddunſ rōne qb⁹ ſupueniūt ſubiectoꝝ: ꝛ nō ꝑp cāruʒ affinitatē: ſupuenietes. n. oppoſitis iꝯcolumioꝛes exiſteret. Eodē ēt mō egritudo ↄſurgit ꝑiculoplena ꝑp moꝛē prauū accñtiū q̄ ſupueniūt potiſſimeqʒ doloꝛis nō exñtis relatione alteri⁹ ad cām talis. vñ ꝑno. 3. Iuniores hoium auriū doloꝛe cuʒ febꝛe acuta ꝑeunt hebdomada vna ꝛ adbuc celeri⁹ h moꝛbo: ſenioꝛes ṽo tardi⁹: ſic eqdē pleureſis ſiniſtre ꝑtis ꝛ iuueneſcētis ḋterioꝛ oppoſita: ſi aūt amicitia ꝛ ↄrietates auxilioꝝ ituean̄: tūc ꝑiculoſioꝛ erit q̄ frigidis curaſ ea q̄ calis cum ſint nāe inimica ꝑampli⁹ ceu icēſiua imēſa diſcraſia frida q̄dā ꝛ hūida. Oīm ſiqdem ad vigoꝛē actus materierū ꝛ eſ⁹ oppo^m ꝑiculoſioꝛ egritudo q̄ fcā ex efficacioꝛi q̄litate vt calā ꝛ ſicca: ceu frigada ꝛ hūida ↄria ſicut repl̄onis ſpaſm⁹. Qui aūt de inanitiōe h deterioꝛ cū eius opp^m ſit ineſſicax puta hūiditas curatiuū. Uerūtñ ſi ex tā grādi cā ſpaſm⁹ hu. ↄtingeret vt ſiccus eo foꝛet deterioꝛ mēbꝛū moꝛtificās diſariā. Eti. Egritudo que diligēti curatiōe regrit auxilioꝝ foꝛmā etī maioꝛē q̄titatē vel itēſioꝛē q̄litatē ac alia denotata. dīa. 134. ꝑiculoſioꝛ oppoſita: ꝛ ꝑꝑle cū idicatiōēs ſibi occurrūt: vt viſum. 8. ꝛ. 9. de ige. ¶ Circa ṽo ꝑdicta dubitare cōtingit: q̄m ꝑpoſituʒ afoꝛiſmum verificat vlītica ꝙ ēt in ſpecie ſeu cōpone. Cuius opp^m ſentit Cōmētatoꝛ ipm ad craſim coꝛpoꝛis anguſtiās. ¶ Dōm ꝙ ipſe nō itellexit mīme verificari in ſpecie: ſed vt aiaʒ euigilaret legētis idicās egritudinē periculoſaʒ nō foꝛe ſolū cārū añtiū rōne: verū eoꝛū q̄ moꝛbū inſeparabilr vel ſeparabilr vt expoſitū ↄſequunſ ſubiectum: puta ꝛ ↄcīſionis: cū etiā cōpoſitio ſequaſ cōplonēʒ q̄ſi ſemꝑ. dīa. 63. ¶ Propter 3ᵐ huius ſciēduʒ ꝙ verificaſ queſitū in moꝛbo cōplonali mō quocūqʒ vt viſuʒ: cū i eo ꝑcipue appareāt ꝓpoꝛtiōalitas ꝛ diſſilitudo ac vlr in omni moꝛbo: vt cōpoſitionali cōi ſicut totū ꝛ cōpoſitio: dcpēdet eni plaſma ſeu cōpoſitio a cōplone: ꝛ denuʒ vnitas ab eiſ

N

O

P

Q

Li. 11 teſt. 2. ca. 1. in medio.

2ᵒ afo. c. 34. i mc.

Ca. 39.

Ca. 14.

Cap. 4. in medio
Cap. 28. in fine.

A dē cõis.dĩa.63 que in apate copulant̃ oĩa.dĩa.95.ac in cã ⁊ accĩte ſuo mõ. Nullaꝫ igit̃ canon afoꝛiſticus iſtãtiã recipit ſane ⁊ vt nunc expoſit⁹. Cũ Hip.in eo cũ Ar.ſe ad cauſas trãſtulerint p̃cedẽtes:vt inde formaret̃ demonſtratio. Moꝛbus ille periculoſioꝛ qui a vehementioꝛi cã ↄſurgit: cũ cẽ totũ ſoꝛtiat̃ ab ea: hꝫ ꝟo vt declarũ ĩproportionalis extat ⁊ nõ ſilis paſſio. Palin. Moꝛb⁹ ſeuioꝛ cui p cãs gñationis ei⁹ ẽt oppoſitas nõ potuit reſiſti eo cui ↄteſtabat̃ cãe ſed talis eſt diſproportionalis:nõ aũt vt appuit oppoſitus. Itaqꝫ moꝛbus diſſimilis piculoſioꝛ proportionali. Hec aũt poſſent ſigillatim deſcendẽdo perampli⁹ declarari:ſed breuitatis gratia:⁊ quia intelligentibus ſcribitur omittatur.

Propter quartum ꝟo.ad p̃mũ dõm:ꝙ nõ cõparat̃ ꝓportiõale ad diſſimile:vt qs putauit:veꝝ ad ſile tm̃:put põt cõtingere a cã iterioꝛi occulta ⁊ foꝛinſeca manifeſta:ſemper nãqꝫ vt ita prioꝛ ampli⁹ õterrẽs 2ª. ¶ Ad aliud dõm:ꝙ nõ oĩa ſũt paria vt experit̃:a vehemẽtioꝛi eni cã ⁊ magis actiua ↄtingit

B hic cauſon qꝫ palyſis:cũ q̃litas amplius eleuata ṽſus vltimũ vehemẽtius opet̃:dĩa oſtẽſum.138. Si eniꝫ equalr̃ ſecederent a nãlitate ambo ſec⁹ eẽt:⁊ q̃litates moꝛbi foꝛẽt ſimilr̃ actiue cũ q̃ritatib⁹. Eſt eni moꝛbus hic illo deterioꝛ a ſua ſpecie. Vñ Damaſ.in afoꝛ. Moꝛbi calidi plus frigidis moꝛtiferi ſunt pp velocitatẽ ignei motus. ¶ Ad aliõ dõm: ꝙ id nõ euenit pp ꝓportionalitatẽ cãrũ p̃cedẽtium:verũ pp accĩtia ſeuioꝛa:vt in pleureſi ſiniſtra: aut virtutẽ ĩbecillioreꝫ:ſicut in podagra ẽt leua cũ mot⁹ anguſtia pluri. ¶ Ad aliud dõm:ꝙ ſpaſmus egritudo extat officialis.3°2ª.ſ̃mo aũt is vt appuit verificat̃ in cõplõne:nõ aũt in cõpõne. Di etiã.5.prac.foꝛte. Subdit ſilr̃. A. Cõfeſtim pp humiditatẽ cõplonum ſuarũ ⁊ humiditatẽ cibi coꝝ. Quis ẽt expoſuit liberant̃ a ſpaſmo ĩfantes velociter:q: ipm̃ mĩme ĩcurrunt. ¶ Ad aliud ẽt appet: q: ſi circa humidũ nãle vtrobiqꝫ accidit ↄſumptio plus ↄſumet̃ de illo qõ flegmatici qꝫ choleri cũ ſit maius minuſqꝫ pp ipſi⁹ ↄctioneꝫ areſcibilis:nõ aũt

C facienda relatio humidi aquoſi ceu flegmatici ad humidũ cholerici opp^m cũ antea fuerit canon p̃ſuppoſitus cõparatiuus. ¶ Ad aliud dõm:ꝙ potius opp^m cõcludit ꝓpoſitio iuſte deductum vt apparuit. Si eni reſiſtẽtia p̃racta venturã ꝓhiberet egritudineꝫ tũc ↄferret. Impotẽs aũt emollita cã reliqua occulta vehemẽtioꝛ iudicat̃:ita vt vir ↄtũ p̃incipiẽs vna cũ moꝛbo qõ ĩproportiõale ſemp egritudinẽ periculoſioꝛẽ reddit:ſupueniẽs aũt ĩpericuloſioꝛẽ:cũ oꝛdinet̃ ad curã:ceu ↄſimile ſupincidẽs pniciofioꝛẽ:que egritudinis prioꝛa ſiue ↄtria coaugẽs in curatiõis p̃tẽſionẽ ⁊ piculuꝫ: qõ ambiẽs oñdit magne. vbi Cõmẽtatoꝛ momoꝛdit Dioclẽ. ¶ Ad aliud p interẽptionẽ magis:l ꝫ eni ſile ↄiũgat̃ ſimili:nõ tñ incitat ad furiã pp vehemẽtẽ habilitateꝫ ſubiecti ⁊ cauſarũ remiſſarũ qbus põt egritudo ↄtingere:diſponet̃ eniꝫ tale tãqꝫ qõ mẽſuratũ coꝛpoꝝ patiẽdum de leui ⁊

D modicũ:vt 5° ꝓbl.appet. ¶ Ad reliquã etiam huius deductionis partem viſum quid dicendum.

¶ Differentia. CLXXV.

Quod in cauſone cõperat flõmia mõſtrat̃. Caſſio felice dicẽte. In cauſonis initio p̃mittẽtib⁹ viribus⁹ egrotũ i brachio flõmia ſi tp̃e iuuenis fuerit. Undecimo q̃qꝫ de ige. Optimũ venã ĩcidere nõ ſolũ in ſynochis febrib⁹:ſed ⁊ in alijs:q̃ in putredine humoꝝ qñ demũ q̃ etatis aut virtutis non ꝓhibuerint. Et Oribaſi⁹:q putredie febriũt humoꝝ mox flõmãdi ſi actus fuerit foꝛtis:ſe cauſon febris eſt hꝫ. ¶ Adhuc 4° p̃ª. Cura cauſonis eſt cura tertiane pure:qñ idigẽt euõne ⁊ reliq̃:ſed euatio debetur humoꝛib⁹ peccãtib⁹ in q̃ritate.164. Huius autem eſt flõmia. Ipſa nanqꝫ eſt euatio vñs multitudinem educens humoꝝ. ¶ Rurſus.ars eſt nãe imitatrix ⁊ ſeq̃las ſed nã cauſonẽ terminat p fluxũ ſanguis nariũ. vñ Hippo. 4° re.acu. Si ſanguis ex narib⁹ fluxerit ſoluit̃ paſſio ⁊ demum huic tali cauſoni niſi ſanguiſ fluxerit ex naſo. Quare

E 4° p̃ª. Plũ ↄſumit̃ vomitu aut ſolõne ventris vel ſudoꝛe aut fluxu ſanguis nariũ. ¶ Palin. Afoꝝ.p̃ª. In foꝛtiſſimis febriũ p̃cipit̃ flõmia:talis qdem cauſon cũ ea vt dicit nomẽ ſit febris ĩtẽſiſſima:dĩ eniꝫ a caumate:in ipſa eniꝫ võ rõ febris ſeruari q̃ꝫmaxie. ¶ Eti.cũ cauſon incẽdiũ ĩpoꝛtet:ĩfrigidatiõe idiget. Cura eniꝫ p̃ficit̃ ↄtrio:ea ꝟo inducit̃ flõmia terapẽti.9°. Et firmat̃: q: ſola flõmia non ſolum ſanguinis quantitatiuo debetur peccato: verum etiã q̃litatiuo.4ª p̃. flobotbomia igitur competit in cauſone.

In oppoſitum qm̃ cõius medici nõ p̃cipiunt in cauſone flõmari. ¶ Iidem.humoꝛibus ↄtriſtantibus debet̃ purgatio ⁊ nõ euatio. hꝫ ꝟo ſunt cholꝛa:ſalſumqꝫ flegma:ex qb⁹ hec ponit̃ paſſio ↄſurgere. ¶ Palin. foꝛti moꝛbo foꝛtiſ debet̃ ſm̃ Gal. medicina vt directe ↄtrietas occurrat:ſed flõmia non eſt foꝛtis medicina.dĩa.166.cũ in ea penit⁹ nihil intercidat timoꝛis:ſꝫ vomitus aut ſolutio. Nõ igit̃ flõmia cõpetit in cauſone.

F **Propter primuꝫ** ꝟo ſciẽdũ:ꝙ cauſon eſt feb. icẽſiua ex cholꝛa vel flegmate ſalſo cauſata:cuius mã in venis coꝛdi vicinis eſt ſita. Q aũt ſit icẽſiua vel adurens nomẽ idicauit ipſius. Eſt ⁊ affligens ↄtinue ſine itermiſſione ſenſibili aliq̃ vniuſqꝫ tenoꝛis vſqꝫ ad cõſini adeo vt in ea neqꝫ additio reperiat̃: neqꝫ diminutio:ꝙ ſi Almãſoꝛis ſcribat̃.10.cauſoneꝫ vna die validioꝛem fieri:alioqꝫ minus validã: dõm ipm̃ cõprehendere ſub cauſone tertianã:ẽt ↄtinuã cui⁹ id euenit grã. Q ãt ex cholere fiat vel flegmate ſalſo: Hip. 4° aſſerit re.acu.cũ p̃ª 4°.cuius modus ſignatus ibidẽ. Noſce quoqꝫ ſermonem Auer. diſſutũ foꝛe ſatis in hac mã. Tertio eni collꝫ.ingt ꝙ egritudines ꝓueniẽtes a cholꝛa eruginoſa ⁊ praſſina icurabiles extant cũ digõnẽ nõ ſuſcipiant neqꝫ a caloꝛe p̃mutent̃ nãli:imo foꝛmã ſpecificã eius corrũpũt: vt venenũ. Quar

G to ꝟo eius peioꝛ ſpẽrũ cauſonis eſt illa q̃ a cholꝛa ſit ꝫinaria vel praſſina ⁊ illi⁹ paroxiſmus lõgus eſt:cuꝫ tñ ꝓprie ingo ipſe cauſonẽ carere paroxiſmo. Et ſubdit pp inobedientiaꝫ humoꝛis illius ad digõnẽ recipiẽdã. Dicit ẽt in 3° non eſſe poſſibile vt cholꝛa ſuſcipiat aliquã digõnẽ:q: nõ eſt poſſibile rei que trãſiuit decoctiõis terminũ ad ipꝫ redire:ſicut nõ eſt poſſibile vt aſſum ad elixuꝫ reuertat̃:qm̃ qõ coctum eſt nõ poteſt incrudari.theoꝛice p̃. Et hic qdẽ ſermo vt apparet Halyab.cũ in cap̃ ſit ꝓlatus humoꝝ de cholꝛa verificatur nãli. Quarto ꝟo collꝫ. Non põt in coꝛpe fieri febris de cholꝛa ſolũ:q: talis fe.de neceſſitate moꝛtifera eſt:eo ꝙ cholera nõ eſt apta recipe aliquã digõnẽ. Et ex h̃ vĩ ꝙ digõneꝫ non poſſit ẽt recipe pro habilitate mãe virtuti ẽt expulſiue. In 3° ꝟo ait tãqꝫ ↄtrius fact⁹. Sũt febres q̃dã appropꝛiate chole pure ⁊ alie cholere nõ pure. Septio q̃ꝫ ex cholꝛa pu

H ra raro iuenit̃ fe.fieri. ¶ Noſce ſiqdeꝫ ꝙ lꝫ ita loquat̃ idiſtincte dcm̃ foꝛe dĩa.30.ꝙ purũ 2ª dixit qm̃ nullã alteri⁹ hꝫ p̃miſtionẽ vt vinũ diſariã puruꝫ:vel qõ modicam vt q̃ꝫ pue admiſtũ aque.p̃ qdẽ mõ nullus ſm̃ Hip. humoꝛ reptus eſt purus.ꝓno.2. Nã cholꝛa qñ fuerit pura ſigẽ victoꝛiã caliditatis vehemẽtis:⁊ flegma purũ frigiditatẽ:vtrũqꝫ enim humoꝝ hꝫ qñ fuerit purus ſimplex eſt groſſioꝛ:cũ flegma friditate igroſſet̃ ↄdẽſante: cholꝛa ꝟo caliditate ſubtile in fumũ reſoluẽte groſſioꝛi derelicto. Eti.collꝫ.3.vult qs ꝙ cauſon fiat ex mã nõ putreſcibili: ⁊ ꝙ nõ ſolũ in locis digõnis ſcõe:verũ ẽt tertie:qõ ab alijs ſatis diſſonuꝫ:aut audit foꝛtaſſis neſcio q̃lr̃ p id cõmiſtionẽ putride cũ ethica. Cauſonis q̃ꝫ mã ↄtinet̃ in venis oꝛis ſtõchi aut in p̃tibus epatiꝫ ꝓpe ⁊ ad ſũmum in mẽbris nobilibus vicinis coꝛdi.4° p̃ª. ¶ Adhuc circa hũc vĩ Hippo. ⁊ Gal. afoꝛiſmoꝝ diſſentire 6°. Ingt eniꝫ Hip. Quibuſcunqꝫ in cauſone tremoꝛes fiunt alienatio ſoluit:quẽ ſiqdẽ afoꝛ.nõ putat Gal.ipſius foꝛe:q: cũ mã cauſonis ſe a venis ⁊ arterijs trãſmutãtes in neruos

Marginal notes (left): Hip. 8. — Col^a ca.5. in p̃n^o. — 2.pbl.21. — Ca.15.p° me^o. — Tr.2.ca. 41.in me. — Tech.5. — T.ch.13.

Marginal notes (right): Tra.2.ca. 41. — Cõ.afoꝛ. 23 iuxta ſ̃nem. — Col^a ca.4 in me^o et ca.10.circa me^m. — Ca.10.in principio. — 4.afo.cõ. afoꝛ.l6.⁊ 30.in fine. — Cap.5.in principio. — T.c.finl. ⁊ 12. — Tra.2.ca. 41.in p̃n^o. — Cap 3.in medio. — Ca.28.in fine. — Ca.4.circa me^m. — Cap.15. iuxta finẽ. — Ca.31.circa p̃n^m. — Cap.4.in fine. — Ca.11.iuxta finẽ. — T.c.c.38. — Ca.4.verſus finẽ. — Tra.2.c. 41.in p̃n^o. — afoꝛ.16.

I cauſon ſoluat: nō tñ eſt mos Hip. dicere morbū ſolui ſuper ueniēte vehemētiori. Soluto eni cauſone ſupuenit mentis pmiſtio nō minus piculoſa cū ſirſen incurrat inde Hip. vo ꝯſentit 2ª 3° ita. Hip. qdē iā dixit cui accidit in febre cauſonide tremor tūc ſenſus pmiſtio reſoluit eā ab ipſo. Gal. vo nō ꝯcedit hūc afoꝛ. verūtñ nō ee ex eis que modū non hñt. Quarto vo pª exponit cū approbatiōe ita. Et eſt ſile, vt ſit qñ cerebꝛū caleſit valde ⁊ caleſiūt nerui: ⁊ eſt ſimile vt ſit cauſon ⁊ ſit pmiſtio mētis ⁊ reſoluat ab eo p tremorem pp expulſionē materierū ad neruos. ℂ Ex his quoq ſmonibus ⁊ que Gal. 4°. veritas: vt inuit. A. poterit idagari. Nā mentis pmiſtio pōt a ſirſen: vt vult Gal. ꝯſurgere. ⁊ ita falſatur afoꝛ. aut a fumis ⁊ vapoꝛib⁹ horridis in cerebrū ēlatis pp motū materie ſuperioꝛa petētis: ceu euenit qñ criſis vomitu perficitur aut ſanguinis nariū fluxu: ſicq̄ is poteſt verificari. Quid autem ſit flobothomia ⁊ qualiter competat differentia viſum. 164.

Ca. 11. in fine.

Tra 2. ca. 41. cū me dium.

Propter ſcdm

vo ſciendū: ꝙ circa id queſitū ex ſermonibus medicoꝝ videt ambiguitas relinq. Plures eni ſimplr ꝑcipiūt pharmacari ſeceſſu: ſudore ⁊ vomitu. Quoꝝ Democrit⁹ ⁊ Oribaſius flōmiā vel diſariā tacēdo. A. vo vi eā qñq ſub dubitatione ꝯcedere inquiens. Non flōmet: foꝛtaſſis nāq iſlāmabit eos: ⁊ foꝛtaſſis iuuabit eos ſi fuerit illic turbiditas ⁊ rubedo. i. vrina groſſa in ſubā ⁊ coloꝛe rubea vel ēt facies ⁊ coꝛpus hui⁹. vñ coll 7°. In hac febꝛe ꝯueniēs eſt purgatio cū medicina attractiua in ei⁹ pn° ⁊ minuere ex ſanguine ſi ei⁹ apparent ſigna: qdā vo dixerūt ꝙ per ſe nō cōpetit flobothomia: per acciñs tñ ꝯuenit: vt qñ mā fuerit furioſa: qd eqdem ſanu eūo nō extat: q2 cū cauſon vt dictū ſit ex mā choleria ea pharmaco habet educi non flobothomia.

K

4° hª tra. 2. c. 41. de ſao. fine.

Ca. 11. in pncipio.

Propter tertiū

vo ſciēdū: ꝙ regulr ⁊ frequētiſſime in cauſone quocūq nō cōpetit flōmia: p accñs vo ꝯuenit qñq vt qñ mā fuerit furioſa ſanguini cōmiſta. Et oino fere oēs ipſam tacuere: qd oñdit: q2 flōmia ē eūo vñs multitudinē euans: in cauſone vo id nō exiſtit: qm vnus ꝑualet humoꝝ in ipſo: ceu cholā vel ſalſatū flegma: nō aūt ſil oēs cū in ea nō ſit plectoꝛia que humoꝛib⁹ ineſt peccātib⁹ q̄titate: veꝝ cacochimia q̄litate cui debet pharmacia: ceu p̄oꝛi flōmia. ℂ Eti. in cauſone cōpetit vt in alia egritudie q̄ hūoꝛem peccātē euat eductio: cū eū ⁊ nō aliū ſm Gal. opus ſit educere: hō aūt pficit pharmaco: ⁊ cholerā eni euat aut flegma ſalſum hō egritudinū cāuſas: nō aūt flōmia q̄ peccato adhibenda quantitatiuo. ℂ Rurſus in cauſone nō cōpetit qd ipm in furtā magis icitat: ſed opm: talis qdē eſt flōmia cū ſanguis qd eſt obſtaculū cholē ⁊ frenū educat. Bulliēs eni cholā ⁊ furioſa reddita in locū nobilioꝛē trāſlata vel apat aut caloꝛē extinguit innatū: ceu q̄ maioꝛ flāma minorē. vñ in ipſa qdā iā moꝛte ſunt repentina deꝑditi. Et iō 4° pꝛimi. Sūmo tibi ope caue ne ad vnā duarū rerū egrū pducas: vt humoꝝ cholicorum ebullitionē ⁊ frigidoꝝ incrudationē. Itaq regulariter nō cōpetit in cauſone flōmia. Foꝛtaſſis aūt rariſſime conuenit: vt qñ cauſon cū quadam fuerit ſanguinis factus abūdantia: ceu foꝛſitan quādo ei⁹ pnm fuerit ex ſanguis coꝛruptiōe quando eni ſanguis ſm Gal. diia. 89. coꝛrūpit ei⁹ ſubtile conuertit in cholerā: groſſius in melām. In hō aūt trāſitu vt circa pncipium quādo modicū fuerit ſanguis trāſmutatus flōmia poteſt cōpetere: cum ipſa etiā ⁊ ſi ꝯſequēter humoꝛib⁹ debeatur peccātib⁹ qualitate. In cauſone igit cōpetit flobothomia quādoq: qd innuit cum Auer. A.

L

2° afo. cō. 8. in me. ⁊ 4. de dure phar. ca. 2 in fine.

Ca. 10. pᵒ pncipiū.

M

Propter quartū

vo. ad pmū cū 2° dōm ꝙ id veꝝ aliq̄ ſuppoſita ſanguis abūdantia: qd firmat: q2 in putredie humoꝛis: nō autē humoꝝ inqt Gal. cū Oribaſio ita vt aliqualr ſanguis ēt peccet. ℂ Aut dōm ꝙ hic fuit audacioꝛ in flōmādo ⁊ vir grecus arabe. diia. 167. ℂ Ad aliud dōm ꝙ euatio ſumit non ſolū p eūcne q̄titatiua: imo ēt q̄litatiua. diia 164. ℂ Ad aliud dō ꝙ rari⁹ eſt ꝙ cauſon terminetur in ſtatu ſanguis nariū fluxu. Et iō ab. A. vltia ponit creticatio hui⁹. ℂ Uel dōm ꝙ l3 nā in fine per fluxū ſanguis educat nariū cū ſanguis ſit i ſtatu humoꝛib⁹ cholicis repler⁹ pp elationē ipſorū ad ſupioꝛa: nō tñ tollit in pn°. vñ Gal. 4° re. acu. In acutis fe. ad caput fert feruens ſanguis. Qñ igit reſidet in venis nā effundit hūc cū adunatis vapoꝛib⁹ ⁊ paratius reliq dñat. ℂ Ad aliō dōm ꝙ hui⁹ fe. foꝛtiſſime ſūt vt q̄ de ſanguie. Foꝛtiſſimū eni etſi ꝑus dicat q̄litatē: pōt ēt q̄titatē denotare: iuxta illō afoꝛ. pª. ꝙ fe. dr magna ⁊ pua cū ppri⁹ intēſa hēat dici vel remiſſa. ℂ Ad aliō dōm: ꝙ flōmia ifrigidat qñ ſanguis peccās euatur: qñ āt cholā delinqt ⁊ euacuet ipſe: poti⁹ vt diūu cū ei⁹ frenū educat iſlāmat. ℂ Ad ꝯfirmationē dōm: ꝙ illud eſt iꝓpꝛie: aut ꝙ id ꝯuenit cum humoꝛes cōputreāt vniuerſi. ℂ Ad ea ēt q̄ ptis oppo° apparet cū ꝓpꝛiiſſime ⁊ regulr cauſoni cōpetat colagogum ⁊ flegmagogū ſm ꝙ fuerit cholic⁹ vel flaticus: cōnec vo flobothomia ⁊ in caſu. Experit eni interdū pp coꝛruptionē hu. ⁊ iſlāmationē. Uñ Democrit⁹ ⁊ Oribaſ⁹: nō ſolum repleti ſanguie flōmia egēt: verū ēt qb⁹ reumatice paſſiōes ⁊ inflāmationes q̄dā in coꝛpe abſq plenitudie oꝛiunt: vt percuſſis aut aliquo leſis extriſecus mō: vel itriſec⁹ fuerit ſanguis ꝯſtrictiōe cholicus aut doloꝛ vehemētioꝛ extet. Nā qſq flōmat: aut pp ſanguis multitudinē: aut ei⁹ malitiam: aut vtrūq. p 4°. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ poſſet impediri: q2 l3 flōmia nō ſit foꝛtis medicina rōne piculi emergētis in actu ipſi⁹: vt pharmacia: cū poſſit aptius illa cōpeſci: eſt tñ foꝛtius ac foꝛtioꝛis rōne illius qd educit ea ſanguinis. v3. qui pꝛopꝛius eſt nature ac familiaris: non autem adeo ceteri. differentia. 166.

N

Cō. 10. in pncipio.

Cō. afol. 14. añ me dium.

O

Cap. 10. in pncip.

ℂ Differentia. CLXXVI.

Quod apoſtemati

nō cōpetat repercuſſio mōſtrat: qm ipm aut ſit pviā congeſtionis ex reſiduo ſupflui nutrimēti partis: aut p modū reumatis quo vnū mēbꝛoꝝ foꝛtiū expellit ſuā ſuperfluitatē ad debili⁹ diia. 95 S neutri taliū cōpetit repcuſſio. Nō qdē p cū ſit expulſio ſupflui ptis illius qd alicubi neqt expellere nā ipſi⁹: veꝝ eā op potius pmutare trahēdo ad ex̄ q̄ apocruſticis h eſt repcuſſiuis ad intra repellere. Nec 2°. qm illa eſt mēbꝛoꝝ expulſio pncipaliū ptiū: cū iterioꝛes ſunt exterioꝛib⁹ nobilioꝛes ⁊ pꝛincipalioꝛes velut ſupioꝛes in politia re° iferioꝛū. ℂ Adhuc foꝛ° febꝛium ⁊ apatū ſunt ſil'es. febꝛiū p. In febꝛib⁹ vo nō ſit repcuſſio: ſed euapoꝛatio ⁊ ad exterioꝛa ꝺductio. ℂ Amp. qd poros mēbrā coanguſtat ⁊ nām in eos iplicādo ⁊ iuiſcādo ꝯdēſat nō cōpetit: in apatib⁹ talis āt eſt repcuſſiōis act⁹ cū a frido ꝓcedat ⁊ ſicco ſtiptico. ℂ Palin. afoꝛ. 6°. heriſipilā extrinſecus factā itus ꝯuerti nō bonū: itriſec⁹ vo ex̄ bonū: qd in q̄ apate vlcat Cōmētatoꝛ. Repcuſſiua vo heriſipilā ſeu apa h exterioꝛibus ad iterioꝛa cōuertūt. ℂ Rurſus qd violētat actione nām non cōpetit: cū ꝑceptū ſit medicū nām imitari. Id autē operatur repercuſſio vt eius denotat rō. Itaq apati nō cōpetit repcuſſio que in eius adminiſtrat pn°.

P

Cap. 6. in xta fol.

Afo. 25

Q

Cuius oppoſitum

ſentiūt vniuerſi ꝑcipiētes in pn° apocruſtica ſimplr eē apponēda. vñ. 13. de ige. Cōe id oiū flegmonū ꝙ ōnium ſolis repcuſſiuis vtēs quis auxilus ſ pnm nō peccabit. In aug° vo repcuſſiuis admiſcēda ſūt reſolutiua: tūc in ſtatu ambo ſunt equanda ⁊ ꝓpꝛie in eius pn°. In declinatiōe vo ſolū eſt vtendū reſolutiuis mollificatiuis. ℂ Qd ꝓbat: q2 qd ꝓhibet magnificationē apatis ⁊ ne ipſius malitia ſpargat in ptē ꝯfert in curatione ipſius: hō vo eſt repcuſſio: ꝓpter qd apoſtemata ſunt repercutienda in initio.

Co. 10. in ma fine.

Propter pꝛimū

vo ſciēdū ꝙ qd ſit apa que ipſi⁹ cāe ⁊ modus gnōis illius oſtēſū. diia. 95. Eſt āt repcuſſio act⁹ medicie: cui⁹ ꝓpe

A tas ē pp friditatē suā vt frigus i mēbrū faciat puenire ⁊ inſpiſſef ea ⁊ ɔſtringanf pori eius ⁊ frāgaf caliditas ipſi⁹ attractiua: ⁊ cōgelef qd ad ipm currit ⁊ inſpiſſef id ne ad membrū curratq; qd ꝓhibeat ipſuʒ a receptiōe ipſi⁹: ſeu ꝓ ſolatrū in apatibus: 2° ꝑ. Ad vltimum repercuſſio eſt māni friditate ⁊ ſtipticitate in facie loci a quo recedit impellere.

Cap.4. p⁹ medium.

Propter ſcdm quidē ſciēdum aliquos ſenſiſſe ꝙ in apatibus calis debef repercuſſio: nō āt in fridis imaginantib⁹ mās ꝓpelli poſſe ac ſfridatiōe calas: nō āt fridas cū ſint hebetes: quoꝝ defect⁹ in pte 3° appebit dōoꝝ pamplī⁹. Nā apata frida vt ſfatica indigēt repcuſſiōe: lȝ nō tanta neqȝ cū talib⁹ vt cala. 14. de inge. Precipif eniʒ vndimijs apponi ſpōgiam nouā ifuſaʒ aq ⁊ aceto modico ⁊ medicamē de memithe q ſunt frigida repellētia. Et in 2° ad Glau. Mox ſpōgiā nouā ifuſam puſca ſuppones ⁊ ſanabis: qd eſt acetū aq miſtū: vel ſm qſdaʒ vinacie lauatura qd marellū noiaf. Et ſi forti corpe vel carne erit atqȝ dura cute is q patif lȝ puſca acrior eſſe dȝ. vñ ꝑ 4ª. Opȝ vt frida ſtiptica ɔſtrictiua repcuſſiua frigide cōplexiōis pure exiſtant ſi apata fuerint acuta: ꝙ ſi frida opȝ vt alicui ſint miſta in q virt⁹ exiſtat cala cū retētiōe ſic ſgnarū ⁊ blacte biſātie. Et demū 4° 3ª. medicamēta ſubdūf Gal.

Ca.4. circa faci. — Ca.10 circa mediū — C.1.35. p⁹ pncipiū. — B — Tra 2. ca. 3. cir. pn^m.

Propter tertium do pmitus qdā pmittanf ex qb⁹ ditas venef: dmūꝙ ditas ſubcludaf. ¶ Propter hoc p^m ſciēdū ꝙ apatū qdā ſunt a cā pmitiua vt caſus ⁊ pcuſſio: alia do ab añte ſic repletio ex quatuor hu. cū aqūtate ⁊ vētoſitate q tādē in cāȝ ꝓuenit ɔiūctā. dīta. 115. Sūt ēt in pn° qnqȝ: iterdū do in aliȝ tēpoꝝ: ac qdā ipſoꝝ itrīſeca vt freneſis: pleureſis: apa epatis: renū ⁊ taliū: ⁊ alia extrīſeca. Exiſtunt ⁊ alia ꝑ ſe cala vt mā: ſic ſanguinea ⁊ cholica: nōnulla per accñs tñ: velut putrefactione: vt ſfatica vel melica. Mãe naqȝ hoꝝ lȝ ꝑ ſe ſunt fride: qñ tñ putreſcūt caleſcūt ⁊ egritudines dicunf cale. ꝑ 2ª. ⁊ 1° 10ª. quedā do ⁊ mā ⁊ iflāmatiōe vel putrefactiōe ſfca. ſic bubonica ⁊ ſanguinea atqȝ cholica putreſcētia. Eoꝝ etiā mā eſt itime apta qnqȝ: ſūt ⁊ qdā vulneꝝ fortium huorū. Adhuc aliq ſūt vlia: fere totū corp⁹ cōtinentia vt variole: morbilli ⁊ alia bothoꝝ plurificata ⁊ hydropiſis: alia pꝗ determinate. Quedā ēt ſūt mēbroꝝ mollīū: vt cerebri: alia duroꝝ: vt oſſiū ⁊ dētiuʒ: nōnulla do medioꝝ. vt q muſculorū ⁊ taliū. Sūt qdā in locis ordinarȝ ad ſuſceptionē mātrū mēbroꝝ pncipaliū: vt q fiūt in faucib⁹ tiubaſellis ⁊ inguinib⁹: qdā ſūt cretica q plīn in pdictis eueniūt locis ⁊ in articulis: nōnulla ex mā venenoſa: vt modi antracū ⁊ puſtularū: de qb⁹ ſmo in occultȝ Hip. cuʒ his ⁊ corp⁹ aut plectoricū aut cacochimicū: vl nō exiſtit. ¶ Propter h⁹ 2^m dicaf itaqȝ dmū ꝙ apata: qd eni plīn euenit nō paꝝ: ita ꝓuētiant egēt repcuſſiōe: ꝙ aūt nō idigeāt qñ ꝑ accñs euenit magis. vñ ꝑ 4ª. Apatib⁹ emūctorioꝝ nō eſt applicandū aliqd qd refrenet: nō iō ꝙ hoc nō ſit medicamētū apatis eoꝝ: ſed qr nolumus ipſoꝝ medicari apata imo ſtudium vt augmentemus ⁊ māȝ ad ipſa trahamus: nō curātes ſi fuerit i ipſis augmētata malitia: cū cura ſit circa pncipalia mēbroꝝ hñda in iſta expellētia. Et ſmo qdē Gal. ptis ita oppoſite audiēdus: pinde qȝ ofidit ſuppoſito ſi corp⁹ fuerit plectoricū vel cacochimicuʒ: ꝙ cūo aut purgatio pcedat vlis tredecio de ige. ⁊ in techni. qñ qd ꝓhibet apaȝ gnōnē: mēbrū apatum ɔfortat: prauā alterat cōplōnē ⁊ cōpōnē tollit peccātem: ſolutionē ꝓhibet ɔtinuitaȝ dilatari: ⁊ dolores mitigat: apati cōpetit ⁊ ɔfert maxie: id āt repcuſſiuū opaf ſui qualitate ⁊ ſba: ſic appet volēti pticularia pcurrere: verū fride mãe per accñs: putrefactione tñ cale q̄lis eſt flegmatica ⁊ melācholica egēt repcuſſiōe nō tñ tāta vt per ſe cale: neqȝ adeo frigida: imo admiſcendū ei aliqd calm vt dictum. Propter qd apati ſuo tpe ɔferēs extat repcuſſio: ꝙ autē fere ſecus eueniat per accñs eſt: qȝ aut a cā factuʒ eſt apa pmitiua: ⁊ tunc medicat: aut nulla cōpetit repcuſſio: ⁊ maxie ſi corpus non

Do.1. ca. 3. ar. mediūm. — Tr. 2. 4. c. 8. poſt pn. — C — Ca.15. m de mediū. — D — Cap.4. in pncipio. Ci 3. i. c. 15.

fuerit plectoricū: ſed pori^m cū his q fluxa faciūt ⁊ in pn^m medicandū. vñ. A. Que pp cās accidūt pmitiuas vbi nō eſt humoꝝ repletio medicari debēt in pn° rei cū eis q fluxa faciūt ⁊ reſoluāt. Uel qr ꝑ viā ɔgeſtionis ſit genitū: tūc enim nō expedit repercuſſio: niſi timeaf fluxus aliaꝝ materierū ad locū doloris aut alio quodā. aut ſunt itrīſeca in qb⁹ nulla aut pauxilla repcuſſio cōpetit ſic in his q ſūt ex ⁊ maxie cordi vicina: vt qd lateris apa ne ad pncipale fiat repulſio. vñ Meſ. Prima res cure pncif pleureſis adminiſtratione medicaminū mēbrū ɔfortātiuȝ ipſiuſqȝ virtutē coadunantiū vt nō recipiat: neqȝ ſup ipm vincat q ad ipm defluit mā. Ex qb⁹ facta eſt emplātio ex lētib⁹ excorticatȝ cū aceto aut ex farina fabarū cū aceto aut ex ſauich cū aceto ⁊c. verū hoc ſuſpectū eſt niſi cuʒ magna cautela fuerit: aut in pn° pncipiante qñ nōdū mā repſit in locū: qd ⁊ 2° vtcūqȝ tāgif re. ac. aut ſi apa fuerit ex mā frida q ꝑ accñs vt putrefactione non caleſcat: vt ſunt nodi: ſcrophule ⁊ talia. In his ſiqdē mollitiuis egēt ⁊ reſolutiuis: nō aūt apocruſticis timēdo ſpaſmū aut maniā vel cruditatē. afor. 5. vel qr fit ex mā icuneata in pte Tñ. 13. de ige. Incuneatione q in flegminātē pticula facta nō adhuc pōt repcuſſiuis vtiʒ ad euaporādū ire tpe eſt: aut qr ſint fere toti⁹ vt morbilli: variole: lepra ⁊ hydropiſis: nō eniʒ eſt loc⁹ ad quē fiat expulſio tāte mãe receptiuus: vel cū timore in talib⁹ fit repcuſſio pp mãe multitudinē: qd ſilr eſt in ſcabie: neqȝ q oſſiū cuʒ ſint dura irretroceſſiua: neqȝ illa que mēbroꝝ pncipalium expulſiōe eueniūt: ⁊ maxie in tria ptacta locoꝝ qſi a cā fiūt añti pcipue: nec ea que ſunt cretica vel venenoſa ne opus diſtrahaf nāe ⁊ mā mortifera in principio repellaf vite: ⁊ ꝓpie cum ad emūctoria ⁊ ad articulos fiat expulſio. Propter oppoſitū igif poteſt priorum ratiocinatio formari: vt qd motum nature impedit rē inobedientē repercuſſioni repercutit ⁊ ad locuȝ non receptiuū impellit ⁊ reliqua nō cōpetit apati: talis quidem eſt in exceptis repercuſſio: quare in his nō cōpetit.

B — h⁹ 4ª cap. 25. ñ me. — In de apoſtematib⁹ ... pleureſi circa pn^m — Tex. ab. 5. — Afo. 18. Cap 3. p⁹ mediū. — F

Propter quartū qdem. ad pmum dōm: ꝙ vt oſtenſum repcuſſio nō competit ꝑ ſe qñ apa ꝑ modū ɔgeſtionis efficif. Qñ āt fit ꝑ modū reumaȝ qd pluries ɔtigit illo cōpetit magis: nō tñ mēbra ledūf pncipalia: qr i vacuitatib⁹ itermedijs ſuſcipif mā: ⁊ max^e cū corp⁹ nō ſit plectoricū aut hus eūatū: loc⁹ eniʒ adhuc vel nūc pmanet ſuſceptiu⁹. Aut ⁊ magis expedit: vt ad qd modicū valde ptes ſȝ iterius patianf: cȝ leſio grādis in exterioib⁹: ⁊ maxie in cute veniat ſpermatica ſenſus ⁊ decoris redditiua. ¶ Ad aliud dōm ꝙ forme febriū ⁊ apatū ſunt ſilēs in qbuſdā. Nā ſm ꝙ fe. putride fiūt ex quatuor humorib⁹: ⁊ ꝙ quedā ſūt ſimplices alie do cōpoſite: ita ⁊ apoſtemata: ſm ꝙ ille idigēt maturatione ac eductione in cōiſic ⁊ iſta: nō tñ oino in pticulari: eodeȝ mō cū apata locum pticularem ɔtinētia poſſint repercuſſionem recipe: nō autē febres cuȝ corp⁹ omne cōtineat: ad qd nō eſt repulſio. ¶ Ad aliud dōm: ꝙ mā prius qȝ pori cōſtringanf ſm interi⁹ aut ipſa infrigidata ingroſſef propelletur ad intra: pori eniʒ lȝ exterius anguſtentur: nō tamē interius: neqȝ impillatur cū aliqda adhuc manēs occurrat ad intra: ⁊ ꝓpie cū vacuū ponere non contingat. ¶ Ad aliud dōm ꝙ Hippo. logf de mā q ꝑ modū expellif creticuȝ. Aut repcuſſio nō eſt tāta vt māȝ ꝓhibeat expelli: ſȝ pori⁹ mēbrū ɔfortat ⁊ quādā digeſtione ſibi pſtat. ¶ Ad aliud dōm ꝙ medic⁹ dȝ nām imitari recte operantē: non aūt recte opaf qñ māȝ apans in ptes expellit: niſi in his q ſunt excepta: aut lȝ medicus videatur pmitus ipedire nām: ſic tñ eaȝ expedit ⁊ vigorat virtutē partis ⁊ caloris digerentis ibidem vigorata.

G — H

C Reſentis occaſione qſiti pnecqȝ lectionis deſinaf an formice cura perficiatur pēne cōcauitate duriori ſeu aliquo ſibi ꝓportionali. Et vi ꝙ ita. Quarto naqȝ 3ª Gal. qdē dixit eſſe cōueniēs vt ſumaf aliqd ſic

T. 1. ca. 7. circa med.

I embula.i.fiſtula ex extremitate pēne aut alterius rei : cui⁹
extremitas acuta quā poſſe ſit deglutire formicā ⁊c̄.Eſt aūt
Ca.17. de fm.m. ſeries Gal'.vt trāſtuli de ige.14.hō ſilr curat' forti ⁊ oppo/
ſito calamo circulariter v̄ruce facte.Op3 āt cōmenſuratam
capacitatē hīc v̄ruce groſſitiei ⁊ vndiq3 diligēt' ipam ſtrin/
gat ⁊ circūuenire deinceps ad inferius conari : velociſſime
Ca.11.p⁹ punct. nāq3 ſic ⁊ cū ipa radice v̄rucā dpones. ℭ Eti.id qd aufert
morbū curā pficit:ei nāq3 ppri⁹ d̄bet' cura.11.d ige.tal' gdē
ē hō vt ptactū calamus cū mox extirpet nocētē:ſert itaq3.

In oppoſitum q2 cu3 formica ſit de gn̄e apatis calidi doloroſi hō actu curatiuo
mā ad locū trahet' pampli⁹ alterāſ:ſoluēs:repléſq3 locu3.
Eſt nāq3 formica puſtula vel puſtule que egrediūtur ⁊ fa//
ciunt accidere apa puru3 ⁊ ambulant ⁊ fortaſſe vlcerant ⁊
T.1.ca.4. reſoluunt'.4° 3ª.ℭ Dōm breui⁹ q i formice p̄definiēte cu/
ratione : vt pſuaſum nō cōpetit calamus cū ea ſit v̄ruce ſeu
magis acrocordinis:ceu oſtum per Gal'. ℭ A.rūdeo ipſū
K videri deceptū aut illū q ſub eius recolligit' equocationis
9° practi. c 29.C. 245. iuxta finem. fallacia.Formica.n.denotat duo. Nā ſ3 Albu.2°.verrucā
ſeu acrocordinē importat:q̄ apud Haly.dr formix.⁊ Diaſ.
cu3 antiqs myrmicia.i.formicalis:puta puſtula.Myrmix
C.2.718. poſt pa. enim formica.q̄re 2° canone.Lachryma ei⁹ valet ſuper ver
rucas formicales:dr aūt formica huius puſtula verrucoſa
eo q in ipſa morſus quis ſentiat' qui formice.Scd3 vo.A.
velut ptactū nūc ſignificat puſtulā purā caſa3 ſerpiēdo per
ambulantē:ceu formicat:⁊ ſic ei nō cōpetit calami curatio:
T.3 c 13. poſt me. ſed priori.vn̄ 4° 7ª.ſibi pēne ↄuenienter ſubdit' cura preta/
ta.ℭ Ad aliud qd dōm ex his vitum :'grande nanq3 ſicut
pinductum ex cura pēne vel calami ſequitur nocumentu3.

ℭ Differentia.CLXXVII.

Quod in lepra cōpetat eductio oſtē/ditur:qm in apoplia
maiori mortaliori ē ⁊ ſquinantia p̄cipitur edu
ctio.diia.182.multo igit' magis in hac cū plim
qs eam patiens permaneat in vita.ℭ Rurſus
Cō.afoř. 2.cir.pnc. C.9.b hinē pma afoř.⁊ 4°.Medicum imitari op3 nām.ſed illa educit
emittendo hu.corruptos in que foras:qd puſtule oſtdūt ⁊
ſquame in cute diſperſe. ℭ Adhuc.14.de inge. In cancro
L qui eſt eiuſdē materie cu3 lepra in q̄ mā vehemētius eſt in/
ſerta:cū virtus vnita ſit vigoroſior diſperſa p̄cipit' eductio
cum ſero ⁊ epith. ℭ Jcide3 ad vltimas egritudines vltime
cure ad certitudinem ſunt optime:talis vo eſt eductio cum
vim iferat nāe nō pa3. Eſt ⁊ egritudinum peſſimar lepra.
ℭ Palin.leproſus diutius viuens procurādus eſt ceu alie
egritudines māles nūc qd corruptū educēdo.tūcq3 diſcra/
ſiatum in melius alterando.eductio igitur cōpetit in lepra.

In oppoſitu3 quoniā eductio eſt praui ex corpe deriuatio:bono retento.ita.n.vt⁹
egit expulſiua.In lepra vo corruptum eſt oē.Eſt.n.ſicut cā
cer cōis toti corpori.4° 3ª.ℭ Amplius in egritudine cu//
T.3.ca.1. in pnci. ius mā non recipit digōnē nō eſt eūandu3:cu3 mollia opor
teat pharmacare ⁊ mouere nō cruda:ſed talis eſt lepra cu3
hu.in ipſa ſint omnifariam corrupti adeo q neq3 ad beni/
M gnu3:neq3 preparando expulſiue pōt digōnem recipere.nā
eni3 caret fulcimento ⁊ oēm motu3 neceſſe ſit artis ⁊ pprie
forté regulare.Non igitur imperes educēdu3 in lepra.

Propter primum qdem ſcien^m pmitus qd ſit lepra.2°eiuſq3 cā:⁊ d/
inde modi:⁊ tandē qūo ea ↄſurgat.ℭ Propter hui⁹ p^m ſcie/
dum q lepra ſeu elephātia.8.theo.morbus eſt corpori mē/
Ca.15. in pnci. bra deſiccans ⁊ ſiccitate corrumpens ⁊ tanq̄3 cancer qui in
Iſaac lib. omni ſit corpore.In viatico vo : lepra eſt paſſio naſcens de
P.c.17.in pnci. cholera nigra icenſa ⁊ putrefacta in ſuperficie corporis ap
T.3.ca.1. in pnci. parens.Tertia quoq3 quarti.Lepra eſt īfirmitas mala pro
ueniens ex ſparſione cholere nigre in corpore toto.vn̄ com
plexio membror corrumpitur ⁊ figura:itaq3 in fine ipſorū
cōtinuitas infrā vt corrodantur membra ⁊ cadāt q̄nq3. Et

eſt tunc velut apoſtema totius ex melia gn̄atum l3 in cutis
defedatione ipſam collocēt aliqui. Quid autē eductio ſeu
cōiter euacuatio apparuit.164.que in pn̄ti 2ª exiſtit : multa
ſeu vehemens:⁊ pauca ſiue debilis . ℭ Propter 2^m huius
ſciendu3 q lepra aut ↄtingit a gn̄one.⁊ id vel a parētibus.
Eſt.n. morbus qui in ſemine hereditat' :aut q2 ↄceptio mē/
ſtruis nōdum mundificatis aut in diſpoſitione ipſor inter/
uenit.vl'a tēpore:qd multiplr euenit:aut ab aere corrupto
peſtilentiali vel ab epe.Ipſum.n.eſt cauſa efficiēs antiqui/
or ⁊ ↄñter ſplen : aut ab aliis ptibus vel corpore toto aut a
cibis prauis ⁊ potibus melicis:⁊ vlr a mala dieta.vnde p
Doc.2.c. 7.diuis ſi. 3ª.Experimētatores idi ⁊ alij dixerūt q lac cum rebus ace
toſis edendum nō eſt neq3 piſces cum lacte:qm̄ inde pueni/
tur ad egritudines pueccantes ſicut lepra :vel pp moram cū
leproſis.Ponunt.n.ipſam egritu^nem ↄtagioſa3 aut pp coi/
tum cum leproſa vel maxie illius cum qua leproſus coiuit.
Propter.n.caliditatē viri ⁊ apertionē poror membri viri/
O lis vapores a matrice corrupti eleuati cū celerius corrum/
punt:ita vt cauēdu3 ſit a copula menſtruātis.mulier aūt nō
ſic inficit' niſi forſaſſe cum crebro coitus ipſor vſu cu3 ma/
trix frigida ſit ⁊ ſicca denſa : minimeq3 leſionis receptiua.
ſemen ēt leproſi ab ea ſuſceptū celerius eiicitur aut incōru/
ſu3 geſcens extinguit'.ℭ Propter hui⁹ vo 3^m ſciēdum q
Ca.15.in pnci. Serap.5° breuiarij ait leprā cāri ex chole ſupfluitatib⁹ ni/
gre.Duplex.n.exiſtit.vna quidem cōſurgēs ex chole citri/
ne aduſtione:altera ex ea que hu.mellce.Octauo aūt theo.
C.15.in medio. ſunt quidē elephantie ſpēs due:altera q̄ ſit ex chol'a nigra:
qua3 ſanguinis diximus eſſe fecē ⁊ purgamētū q̄ mēbrorū
caſu3 non inducēs curat' nōnūq̄3.altera vo ex hu.ſit nigro
qui ex chole gn̄at' rubee aduſtione.In q̄ mēbrorum eſt co/
meſtio ⁊ caſus a qua qs nulla cōualeſcit medela.ſm Iſaac
T.1.7.ca. 17.circa principiū. vo in viatico 4^or maneries lepre noibus diſtinguuntur ex
quatuor humorib⁹ ↄſurgētes.Prima ſiqdem cātur ex ſan
guine cōbuſto que alopicia ſeu vulpina dr:in q̄ cutis exco/
riatur vt vulpes maxhora q̄ ſilr cuti capitj talr appropria/
P tur paſſioni.Alia qdem ex flate corrupto tyria dicta ſiſitu/
dine illius ſerpētis excoriatione decorticati ē cuti capitis
attributa nōnulla vo ex chol'a cōbuſta dicta leonina eo q
calidior ⁊ ſeuior:vt leo faciē terribilē cāns:aut q2 leonibus
accidit:reliqua vo ex chole nigre aduſtione:noiata elephā
tia:eo q ſicut elephas maculis variatus extat ita hanc pa/
tientium cutis : aut ſicut is maior ⁊ fortior aialium ceteris
ita ⁊ modus hic lepre:eque ſilr magnitudo di cruris:⁊ mo/
dus hic lepre.A.vo ⁊ Iſaac expoſita dicta latini prolixaue
runt vniuerſi.A.ſiquidem ponit eam fieri ex cholera adu/
ſta vt dicta leonina:⁊ alia cōbuſta ſilis pori : atq3 a ſangui/
nis fece:quartū deteriorē ponit pnā.ↄñr ſcdam ⁊ tertiam.
ℭ Propter 4^m huius ſciendū q humor h aut putreſcit vel
minime. Qñ ſi p^m.aut itra venas ⁊ ita q̄rtana continua vel
ē tūcq3 iterpolata p 4^m. Si aūt non putreſcat aut ſpecies
expellitur ad p̄tē vna3 vel ad corpus totū.Et ſiquidē prius
aut in profundū mēbri retinet' vel in ſuperficie ↄpellit'.Qñ
ſi huiuſmt mā eſt groſſa:⁊ tunc generat duritiem vel ſephi/
ros aut ſubtilis corrodēs ⁊ ita herpetē heſtiomenū vel me
Q dia ⁊ ſic cācru3 . Si vo ad ſupficiē tū morphea ⁊ ſerpiginē
⁊ ſcabiē.Eſt nāq3 lepre diia.180.⁊ talia iducit. Si āt i totū
propellatur ſicq3 lepra conficitur:Serapio cu3 Alexādro.

Propter ſcdm vo ſcien^m q auctores q̄nq3 cō/cedūt eductionem:q̄nq3 vo mi/
nime : ſed quid de hoc tertio apparebit dicendo p cum 4°.

Propter tertiū pmitus ſcien^m q in lepra q̄nq3 cōpetit eductio.Interdum vo
minime ac deinceps cōſiderādū vtrū multum ⁊ mox in ea
debeat educi:an pa3 ⁊ paulatim.ℭ Propter p^m hui⁹ ſcie/
dū q lepra vel eſt in via vt ↄfirmet' aut iam iferta ↄfirma/
ta. Qñ ſi p^m adeſt educēdū eductiōe multa ſeu forti ſiue ſan/
b.1.5.ca. 25.rea guis aut qs alior peccet humor:vn̄ Serap.Iniectio in ca/

A ratione lepre hu. vincentis eſt eũo:⁊ B in pͥ°ſui añq̃ indu‑ret ⁊ in duritiẽ tranſeat lapideaꝫ. Obedit.n.medicinis que eũant eũ ⁊ attrahũt ⁊ reſoluit cũ medicinis eũatiuis attra‑ctiuis. Cui qdeꝫ ꝯſonans. A.inqt. Opꝫ vt icipiat in cura le‑pre cũ eũonib⁹ ⁊ mũdificatione añq̃ ingroſſet egri^{do}:⁊ vt icipias ⁊ flobotbomes flõnia vltia:ſicut ẽt ſentit Halyab. cũ Raſi:vt tãget deiceps. Qḋ firmat:qm̃ in pͥncipijs non‑nũq̃ ſanat.4° prac. Sanatio ꝟo ipſi⁹ pficit abſciſione cãe ceu aliaꝝ mallũ egritudinũ:hec aũt eductione remouetur. Educẽdũ igiẗ tũc in ipſa:ceu ⁊ pſuadẽt pergũta. Si aũt 2^{m} extiterit:tũc nõ eſt educẽdũ multũ ⁊ vehemẽter:veꝝ paruꝫ ⁊ paulatim. Quare Serap. Qñ igiẗ puenit res ad groſſitu‑dinẽ cõpletã terreſtrẽ non eũat oino neq̃ reſoluit. Qḋ ful‑citur:qꝛ qui malo vtunẗ nutrimẽto in pharmacijs purgati exoluunt cito pp abũdãtiã maloꝝ hũoꝝ:ſiue nutrimẽtum exteri⁹ audiat malũ ſeu id qḋ in corpe cõtinet. Afoꝝ.2°hꝫ ꝟo nutrimẽtũ intriſecũ eſt leproſoꝝ. Amp. id qḋ agitat mãꝫ B ⁊ ad furiã icitat ãplius malignũ pmiſcẽs cũ benigno:ipſaꝫ ẽt ſeducẽs:nõ cõpetit in lepra:talis ꝟo eſt eductio fortis:ſeu multa q̃cũq̃:cuꝫ mãꝫ iueniat indiſpoſitã oiſariã. Corrũpit ẽt cõplõnẽ magis corpis pexiſtẽtẽ cũ ipꝫ totalr tã ꝫ humi da ⁊ ſpũs q̃ ptes ſolidiores fit cõtagione affectũ. Munda‑re nãq̃ leproſuꝫ hꝫ eſt ceu qs voles puteũ aq̃ corrupte de‑purare legenaꝫ in ipſuꝫ pijciẽs aque limpide. nihil.n.pexi‑ſtẽtem deparat aquã aduenietẽ corrũpẽs cũ trãſit⁹ i oñans fiat ita ⁊ antea ſubarguẗꝫ. Tali igiẗ lepre mõ hꝫ nõ cõpe‑tit eductio. paucinã ꝟo ⁊ pedetẽtinã ꝯcedit igens. A. In flo‑botbomia leproſoꝝ qui ꝯfirmati ſunt nõ opꝫ vt fit occupa‑tio:neq̃ in ſolõne vẽtris eoꝝ cũ medicina forti: qꝛ ſupflui‑tates eo in eis mouenẗ ⁊ nõ ſeparãtur. imo fit alleuiatio in declinãdo mãs eoꝝ ad iteſtina exterius adminiſtrando qḋ carminet ⁊ reſoluat. Cũ.n.tales nõ poſſint curari:qḋ oñdiẗ ꝓprie cũ ipſoꝝ ſanguine in ſacello p aquaꝫ deducto reſide‑re videanẗ fruſtula carnis arenoſe nigra aduſta:nõ autem ſubalbida. tũc qdẽ eis blandiendũ ⁊ palliãdũ ꝫm ꝙ poſſet vt tenẽdoꝝ eoꝝ viſcera cuꝫ trociſcis de capparib⁹ apta inte‑C ſtina ⁊ vrinales meat⁹ ꝓmouẽtib⁹ leuiorib⁹ ⁊ humectãtio‑ribus. Palliãt ẽt qdaꝫ ⁊ eoꝝ ſupficiẽ ⁊ maxime faciei que proprie cũ metalloꝝ limatura:nõnulli cũ ſanguine teſtudi‑nis ⁊ oleis amigdalaꝝ amaraꝝ. Alij cũ tyriaca opiate cõ‑miſta:aliq cũ vnguẽto fuſco ⁊ terbẽtina ⁊ ſãguine porcoꝝ recẽti. laudãt ⁊ plm narcoticon cũ limatura eboris ⁊ auri. Nõnulli teſticuloꝝ laudant extractionẽ qḋ in leonina for‑taſſis cõfert ⁊ nõ in alijs. Veritatẽ ꝟo hãc raſis ita breuiter inuit. hec egritudo aut ẽ icipiẽs:vel inuaſit ex corpe aliquid aut iã puẽit ad vltimũ ipſi⁹. ℂ Dubitaẗ eqdẽ qꝛ in viatico pcipiẗ i lepra de ſanguie corrupta flõmãdũ fore ð vena me‑diana:qñ fuerit mã intra vaſa. Si ꝟo fuerit ex flõmia erit cauẽda cuꝫ multũ noceat. mã.n.corrupta trahet in venas: veꝝ tũc educẽdũ pharmacia. Cui⁹ oppo^{m} videnẗ reliq ſen‑tire:cũ leprã ponãt per corpus oẽ diffuſaꝫ tãq̃ cãcrũ vleꝫ. ℂ Dõm ꝙ ſermo viatici Iſaac cauilloſi ſimplr auditus nõ eſt ſanus vſquequaq̃. Intelligo tñ ipm inuere diſtõnẽ in le‑D pra ꝫm ꝙ fuerit ex ſanguine corrupto vel humorum alio. ℂ Propter 2^{m} huius ſciendũ ꝙ Raſis pcipit eductionem fieri paruã ⁊ paulatinã inquiẽs. Et iſ hꝫ hora.i.cũ egritudo eſt incipiens. opꝫ vt eũet cũ flõmia in oi menſe pter q̃ vlti‑mario fiat in extractione ſanguis ⁊ ſolõne vẽtris i oi hebdõ‑mada cũ eis q̃ educũt cholãꝫ nigram pter ꝙ id fortiẗ fiat. vñ Almã.5° recitat ſeq̃ndã adoleſcentẽ lepricãtem in quoq̃ mẽſiũ ⁊ paucoꝝ dieꝝ ſpatio plus q̃ q̃dragenes vẽtreꝫ ſol‑uiſſe. Id aũt fieri nõ poſſet ſi multũ ⁊ mox educeret. ℂ Et firmat qꝛ oñſum dĩa.154. ꝙ in egritudine non vehemẽter piculoſa ſpatiũ dãte icipiendũ ſit a medicaminũ leuiorib⁹: cũ nã non ſuſtineat repentinas alterationes. ℂ In oppo^{m} Serap. in initio hui⁹ egritudinis opꝫ vt fiat eũo cuꝫ extra‑ctione ſanguis multi in pͥ° ſi ꝯſentiũt vẽ⁹ ⁊ etas. In 4° ꝟo

E prac. Cũ elephãtia fuerit in pͥ° añq̃ facies icipiat deficere ⁊ deformis fieri ⁊ membra vlcerari ſanguinẽ minue a dua‑bus organicis ⁊ duab⁹ venis q̃ ſũt poſt aures ⁊ que frõtis ac nõnũq̃ a mediaſtinis donec defectus appeat. vñ dictum per. A. oportebit vt icipias ⁊ flõma flõnia vltima. Id aũt qḋ multũ eſt ⁊ mox educere. ℂ Et firmaẗ per id qḋ dictuꝫ ad vltimas egritudines vltimas curatiões potẽtes. Ac vl‑time repletioni vltima debet eũo ⁊ plimis eget eductioni‑bus. ℂ Dõm ꝙ multuꝫ ⁊ mox poteſt duplr dici:aut ratio‑ne inſertionis ⁊ malitie mãei: que non poteſt vna vice aut trib⁹ veꝝ plimis eget eductionibus: ẽtus.n.non pateret. Et iõ melius infra ſubſiſtere q̃ exquiſitiſſime eũare:quar‑ta primo. Et ita prima ſunt audienda vel ex parte mãe mul‑te replentis in maiorem mox cacochimiã ſe tranſmutantis ⁊ ſic intelligẽda ſcda. Primi igiẗ ſumpſerũt indicationeꝫ a virtute:ſcdi ꝟo a multitudine cacochimie. Et noſce quideꝫ F lac in hac paſſione minime competere ⁊ maxime qñ fuerit a mã nõ adeo feruenti ⁊ in regione frigidiori. Per accñs ꝟo ꝯfert q̃nq̃ vt accñtiũ gr̃a ceu difficultatj ãhelit⁹ ⁊ ei⁹ ꝯſtri‑ctionis:exaſperationis ⁊ raucedinis vocis maxieq̃ corpe iaꝫ eũato. Et ꝓpe qñ fuerit calꝫ mox emulſuꝫ vt bouinũ ꝫ. A. ꝓpe cũ ſuo exhibitũ calore. Ipo aũt qñ qs mltotiẽs ac ior‑dinate vtiẗ ⁊ maxie cuꝫ pauca pcipãcerit aquoſitate ⁊ in locis magis frigidis irrãſpirabilib⁹:a piſcib⁹ ſalſis:marinis carnib⁹ antiqs:melicis:ſalitis ⁊ ꝓpe bubalinis ⁊ bouinis leprã icurrit. Et iõ i Saxõia ⁊ ſup mar flãdrẽſe ac Carmõta mltos ẽ repiẗ leproſos:ceu i alexãdria ex aſinoꝝ cõeſtione.

Propter quartum ꝟo ſcien^{m} ꝙ ſi appeat eẽ dõꝫ ad p^{m} qd viluꝫ dĩa 185. Non.n.ſile eẽ hoꝝ mãe ſint altere. ℂ Ad aliud qd di‑cendũ ſilr dĩa.18.⁊.165. Q.n.ſuperfluitates ad extrinſeca mandenẗ ⁊ eſcare ⁊ hꝫ cãenẗ defedationes nõ qd p modũ eductionis mãe de interiorib⁹ eradicate in que foras:verũ maior expſio euenit ipſius malitie nocẽs p oẽ. ℂ Ad aliud G dõm ꝙ illa eductio facta in cancro cũ ſero ⁊ epithimo qua fuerit cõfirmatus nõ eſt mlta ſeu vehemẽs ſꝫ potius pauca ⁊ debilis p viã cuiuſdã preſeruationis vt poſſe ac palliatio‑nis. Noſce tñ ꝙ cancer fortaſſe deterioris eſt curationis q̃ lepra:eo ꝙ eius malitia in vno eſt loco inſerta:lepra autem diffuſa ⁊ virtuoſior ita reddita. Iidem adminiſtrate cura‑tiones lepraꝫ ſuſtentant ⁊ non agit ſuper mẽbra ſimpliciat ſed in cancro non eſt ita. A. ℂ Ad aliud dicendũ ꝙ hoc ve‑rum eſt ſi virtus tolerarat ⁊ mã expelleretur corrupta. ſed oſtenſum eſt id intercidere minime:imo hoc lupuꝫ foret ſu‑ſcitare ſopitũ. ℂ Ad aliud ẽt appet qd dõꝫ:qꝛ leproſus nõ cõfirmatus pcurãdus eſt cuꝫ eductione etiam grãdiori:qñ nondũ confirmatus:non autem vt oſtenſum eſt poſtea. Di‑ſtat.n.hic egritudo ab alijs de corruptione. ℂ Que auteꝫ alterius partis inducta ſimilr potentia ſua procedunt via.

ℂ Differentia. CLXXVIII.

Quod tyriaca venenũ q̃litate ⁊ nõ p prietate depellat oñdi‑tur ex 7° breuiarij ꝯtinẽtis tyriacã facẽ opõneꝫ illi⁹ p cõplõnẽ cõeꝫ reſultãteꝫ ex reliqs ſimpli‑H cib⁹ cõponẽtib⁹ eã. ℂ Amp. ꝓpetas ꝯſurgit in aliq̃ ⁊ tota ſpẽs aut ſba cuꝫ ſimp^{cia} ſe ꝯmiſcuerũt digeſtaq̃ cõplõnis vigore pcedẽtis fuerit pfecte. p 2°. Sed miſcibilia i tyriaca nõ ſt ſimplicia:veꝝ ex elẽtis 4^{or} cõpoſita. nullũ.n. eioꝝ ipſi⁹ p ſe igrediẗ cõpõnẽ. ℂ Adhuc ſi reſultat in aliqḋ ꝓpetas cũ ipa ꝯſeqẗ formã ſubalem. dĩa.71. oporteret per gñonẽ introduci qḋ euenit in p°^{s} pcedẽtẽ reſoluẽdo mãꝫ. Id aũt nã ſit ⁊ nõ arte:cũ ipa ſit pͥn^{m} itrinſecũ totũ B i totũ trãſ‑mutãs:B aũt extrinſecũ. Expedit ẽt gñõ cũ ſit nã ſubꝫ in po‑tẽtia:arte ꝟo i actu:cũ ei⁹ tñ ſit alteratiõe trãſmutare:tyria‑ca ꝟo arte ꝯficiẗ ⁊ nõ nã. ℂ Rurſus nihil agit vltra ſuam ſpẽꝫ:B ãt eẽt ſi ars tyriacendi ꝓprietatẽ cãret:cũ ea ſit nãe: nõ ãt artĩ. Cõſeqẗ nãq̃ formã vt dcñ ſubalẽ:ars.n. obliuiõ

I
eſt q̄ꝫ nã:vt aſſeqꝫ eã : lꝫ multũ laboꝛet. metheoꝛoꝝ 4°. A.

De doc. 8. diĩa. 184 in pn. & diĩa 84. ar. 4. poſt me[m] & itra diĩa 203. ar. 3. dic. Alož 28.

℄ Palin. Si ꝓꝑetas poſſet arte iduci cũ foꝛ[a] adduceretur quã ſeqꝫ fᵭali: ⁊ ita poſſet aurũ ꝑ alchimiã ꝯſtrui: qꝺ negat ibidẽ. A. Tyriaca igiꝛ venenũ q̄litate ⁊ ñ ꝓꝑetate repellit.

Oppoſitũ vo

huiꝰ ſapiunt medicoꝝ vt appebit q̄ꝫplĩes. ℄ Adhuc Damaſ. in affoꝛiſ. Tyriaca magis neĉia eſt vt diſſoluat: diſpgat ⁊ mũdet. hec ãt pficiunꝛ cõplõne. Uirtute nãqꝫ huiꝰ cõparatiui magis huic ierit aliꝺ opꝰ: puta venena depellẽ qꝺ pficieꝛ ꝓꝑetate. ℄ Palin: qꝺ vꝛ opponiꝛ venenis agit a ꝓꝑetate: cum actio q̄litatiua ſeu cõplõnalis ſit determinata. hmõi ꝟo eſt tyriaca. Uenena. n. depellit calida ⁊ frigida vniuerſaliter. Jtaqꝫ tyriaca id agit proprietate ⁊ non natura.

Propter primuꝫ

qdẽ ſciẽ[m] qꝺ ſit tyriaca ⁊ reliqua q̄ ipſiꝰ mõſtrata diĩa 127. Eſt aũt venenũ ſubã hũani coꝛpis ꝓpꝛie coꝛruptiua 2[a] exñs. Quoddã nãqꝫ ẽ hũidi hoĩs coꝛruptiuũ: qꝺ accidit ex ſpmatis coꝛruptiõe mãe iterioꝝ. 6. vñ Haly. venenũ ẽ hũi

Col[o] ca. 4. cir. me[m] & 7[o] recõnita. de ve. tre cõ. 27. p[o] medium.

ditas aq̄ſa ſubtiꝛ hoꝛribilis q̄litati. vel aialiũ hũidũ ſubtile acutũ huane nãe iterẽptiuũ ꝑcipue: vt qꝺ ſerpẽtis aut ſcoꝛpionis. Aliꝺ ꝟo ex mĩaeri aut vegetabilibꝰ: ceu qꝺ arſenici aut plũbi ſublimatoꝝ: napelli vel papaueri. Eſt ⁊ qꝺdã in

K

terficiẽs ꝓꝑetate ſeu foꝛ[a] deã ſpecifica vel ſubã: vt napellus potiſſime. Aut q̄li[te]ꝛ ⁊ ca frida: vt opiũ ⁊ iuſqamꝰ: vꝛ cal vt euſoꝛbiũ ⁊ anacardus: lꝫ ſint fridis ipiculoſioꝛa. Sunt ⁊ q̄dã totũ coꝛpꝰ venenãtia : vt fere ꝑdcã. nõnulla ꝟo prẽ eius magꝛ ceu argẽtũ viuũ cerebꝛo ꝑ aures itroductũ: lepus marinus pulmonẽ vlcerãdo: ⁊ cãtarides veſicã. ℄ Eſt aũt q̄li

Diuiſ. 4. in pnci.

tas ſm quã vocantur q̄les. i ſm̃ 2[a] exñs. vna qdẽ ſimplicis elĩnti: reliq̄ eiꝰ qꝺ ab eo cõpoſiti. Sũt ẽt ſꝫ Gal. q̄li[te]ꝛ triplices. p[a]. vt. calitas. fri. hu. ⁊ ſic. 2[a] ceu duricies: mollities: aſpitas ⁊ dẽſitas: grauitas ⁊ leuitas: ⁊ q̄ hꝫ dicte nõ ꝑaꝝ ſube. ⁊ 3[a]: vt odoꝛ ſapoꝛ ⁊ coloꝛ. Hic ãt q̄litas audiꝛ 2[a] ⁊ p[a]. Quid ãt ſit ꝓꝑetas diĩa inotuit. 41. ⁊ 60. Jpã nãqꝫ formã iherẽtiꝰ ſeqꝛ ſubalẽsita vt actꝰ aliq̄ſi toti attribuaꝛ ſube. Cũ. n. ſim

N

plicia cõmiſta vigoꝛe cõplõnis pfectioꝛis i q̄ calꝫ dñaꝛ fuerint pfecte ꝯdigeſta ⁊ a labe ꝯ̃ꝛietati ⁊ ſoꝛde depurata pꝛioꝛi foꝛ[a] coꝛrupta itroduciꝛ reliq̄: cui ẽtꝰ ſeu ꝟtutes iherẽt ſꝫ

L

aſpectũ ad oꝛbẽ ꝺterminatũ marꝛ occultas ac mirãde ex poꝰ ſuſcitare mãe aia excepta humana : quas ẽt cõplõ ſubſeqꝛ a pꝛioꝛi ea coꝛrupta reliqua. Et ſi oĩa ſimul extent tempoꝛe: ſimultate tñ nature foꝛma pꝛecedit ſubalis. deinde pꝛopꝛietates conſequuntur tandem quoqꝫ ſic complexio.

Propter ſecũduꝫ

vo ſciẽ[m] ꝙ aliqui dixerũt tyriacã: metridatũ ⁊ ſi qꝺ hꝫ ceu cõfectio de muſco amara ſeu dulcis venenis ꝯferre q̄litate tñ: non aũt pꝛopꝛietate arguitionibꝰ moti ꝑdictis. Et mouẽtur hmõi dicentes ex miſcibilibus taliũ cõfectionum ſm debitã ꝓpoꝛtionẽ cõmẽſurationis ipſoꝝ quãdam reſultare cõplexionem adeo nãe cõuenientem humane: ſicqꝫ admirabileꝫ vt ſpiritibus ⁊ ꝑncipalioꝛibꝰ partibꝰ inde vigoratis oĩs malitia tollatur veneni calidi ſeu fridi. Quod

Doc. 3. ca. 3. p[o] me.

fulcitur ex pꝛimo ſecunde ita: q̄ſi calitas extranea equalitatem deſtruere voluerit: caloꝛ innatus interioꝛ exiſtẽs in reſi

M

ſtẽtia reꝝ foꝛtiſſima: vt venena ẽt calã non refrenet: nec expellat: neqꝫ ipſoꝛũ coꝛrũpat ſubam niſi caloꝛ innatus. Jpſe nãqꝫ nãe exiſtit inſtrumentũ qꝺ caloꝛis aduenĩetis expellit nocumẽtum: ideo ꝙ ſpm̃ mouet ad ipſuꝫ expellendũ ⁊ eius vapoꝛeꝫ remouẽduꝫ ac ad ipſuꝫ reſoluẽdũ ⁊ ipſiꝰ mãꝫ adurendum: qꝺ ⁊ fridi ẽt occurrẽtis ꝑ ꝯ̃ꝛium expellit nocumẽtum. hmõi. n. ꝓꝑetatẽ nõ hꝫ frigiditas. Nõ. n. ipugnat neqꝫ infrigidat niſi calitatem aduenientem per ꝯ̃ꝛia: non autẽ oc

De diĩa 60. ar. 3. i fine ⁊ diĩa 158. ar. 2.

currentẽ frigiditatẽ. Jd aũt ſapit Ari. aſtutia volentis oẽm actionẽ q̄litate pfici modo quocũqꝫ elementari. Super qꝺ adeo inixus Alexãder: vt ⁊ aiam praue ſentiat humanã ex potẽtia elĩtoꝝ conſurgere monſtratũ differentia. 71. Sed id foꝛtaſſis non valet: quoniam tunc tyriaca virtutem amplius confoꝛtaret lapidũ confectione: quod euenit minime.

Propter tertiũ

qdẽ ſcien[m] ꝙ poſt hos iuentꝰ eſt familiarioꝛ dicẽdi modus: ut cũ oĩs ſit addere qꝺ deficit erꝛ. i. ꝑ. quo tyriaca ⁊ que hmõi venenũ depellant. Sitqꝫ ſtultũ ſm Ciceronẽ a quibuſlibet recte inuentis ſecedere: iuxta illud eiuſdẽ: oẽ bñdictũ meuꝫ extat: ꝙ tyriaca ⁊ que taliũ nõ ſolũ opanꝛ qualitate cõplexionali: verũ ẽt ꝓpꝛietate q̄litatis occulte. cum ſic. n. calida venena depellit q̄litate frida vt opiuꝫ ⁊ talia: ꝓpꝛietate ꝟo q̄ calã vt ſerpentis ⁊ ſiliũ: mõ ꝟo q̄dã vtroqꝫ: vt ea que cũ friditate ꝑꝑ vite calim ꝓꝑetatẽ hꝫ iſertã : ceu qꝺ ſcoꝛpionis venenũ. Qꝫ aũt tyriaca ⁊ q̄ taliuꝫ ꝓpꝛietate ꝺpellat venena fulcitur auctoꝛibꝰ. vñ Serap. 7. Sũt q̄dam opõnes : quas

Ca. 10. in pnci.

Capi. 81 poſt pn[m]

non facit tyriaca ſua ꝓpꝛietate. ſ. opõnes que ſequunꝛ primas vt aſcarides depellere. 10° ꝟo prac. tyriaca ſua ꝓpꝛietate prodeſt reptiliũ percuſſionibꝰ ⁊ non ipſius qualitate. Quinto ꝟo p[a]: tyriaca non efficit ipſius opõnes niſi ꝓpꝛie ꝑꝑ pꝛopꝛietatẽ illiꝰ foꝛme ſequẽteꝫ cõpõnẽ ſimpliciũ ipſius. vñ collꝛ 5°. nõ eſt remotũ iuenire ꝓpꝛietates in medicinis q̄ꝝ cõpõ facta fuit in tpe longo : eo ꝙ cõplõ magis eſt in illis cõfirmata: magis tñ ꝓpꝛietas repitur in cõmiſtione. nãli q̄ꝫ in artificiali. ⁊ hmõi qdẽ ꝓpꝛietas ſolũ cõpꝛehẽdiꝛ experiẽtia. Quare. A. de medicinis coꝛdis hãc ꝓpꝛietatẽ declarans inquit: ꝙ in tyriaca ⁊ mitridato quiddã eſt notum velut qꝺ ex ſimplicibꝰ cõſurgit: ceu ſi dicatur tyriacam cõferre venenoſis eo ꝙ ipſam ingrediunꝛ medicine conferentes ad illa. aliquid ꝟo ignotũ vt ꝙ ex eis aduenit poſt commiſtionẽ a nã cõueniẽti nãe hũane valde : ad quã equidem ſuſcipiendũ cõplõ ſimplicia pꝛeparauit. cuiꝰ ẽt ꝑn[m] ab extrinſeco exiſtit. ignoraꝛ ẽt pꝛopoꝛtionis medicinaꝝ q̄ꝫtitas in ea inuentaꝝ: vt talis introducatur pꝛopꝛietas: ceu in reliquoꝝ ignoraꝛ nullum cõpõne : vt 3° ẽt appet terapentice.

Ca. 5. poſt pncipiũ.

Cap. 55. in me.

O

Tra. 1. ca. 4. in pn.

Cap. 7. in medio.

Et ideo dixꝛ ſapientioꝛes pꝛeciſe ꝙ directio ad cõpõnem tyriace ⁊ hmõi ꝓceſſit ab inſpiratione ⁊ ꝓuidẽtia diuina vel arte inſpiratiua ꝯſili. Nã. n. nõ ꝑtingit ad eaꝝ compõnem. Jpſaꝝ nãqꝫ cõmiſtio eſt fere illa q̄ totius in totum exiſtens dei opus ⁊ nãe. cõplõ hũ ꝑ. Et ideo taliuꝫ cõmiſtio nõ rõne cõpꝛehẽdiꝛ iſꝫ magis expimẽto. tyriace ſiquidẽ ẽt q̄ talium ꝓpꝛietas nõ aduenit niſi poſt ipſarũ vehemẽtem cõmiſtionem: ita vt antiqui foꝛmidarent cõmiſtionem ſimpliciũ hꝫ medicinas igredientiũ tyriacã ipſaꝝ ꝓpꝛietates ꝺſtruere: ſed reuelatio ac diuina ꝓuidẽtia deducit ad iſtud vt etiam expientia ꝑcipiaꝛ illas non coꝛrũpi. Et iõ diĩa. 126. Meum ꝯſiliũ eſt vt nõn remoueatur aliquid ex tyriaca qꝺ experimẽto iuuatiuũ Andromachꝰ iuenit. Qꝺ Gal. vt ſibi aſcriberet facere ſatagebat: foꝛtaſſe nãqꝫ illa cõplõ cũ illo pondere ſigit illꝺ cuiꝰ iuuamẽtũ inenit expimentũ : ita vt q̄ſi remoueꝛ a ſuo põdere nõ ꝯſeq̄ꝛ illã ꝓꝑetatẽ. Et noſce ex. 10. practice ⁊ de medicĩs coꝛdis ꝙ iuuamẽtũ qꝺ ex eiꝰ ꝓuenit ꝓꝑetate nõ inueniꝛ ſufficiẽter appꝛhẽdi niſi in tyriaca fermẽtata. cuiꝰ qdẽ ſm Modernos in. 10. an. pficiꝛ fermẽtatio. ſm ꝟo Gal. in 2°. ſm diuerſitateꝫ regionis in calitate ⁊ fri. Apud tñ aliq̄s modernos ſpaꝛ ipſiꝰ iuuamẽtũ poſt ſex mẽſes. qꝺ Gal. nõ ꝯſentit. Et ſi dcm̃ ſit ipſaꝫ poſt ſex mẽſes fieri iſãtẽ diĩa. 127. Sic itaqꝫ ſentiũt ꝑitioꝛes nõ eẽ icõueniens ꝙ ex actiõe ⁊ paſſiõe ſimplicium ꝯſtuctoꝝ i vnũ poſt longũ tps ꝯſurgat ⁊ fermẽteꝛ ꝓꝑetas in tyriaca ⁊ ſilibꝰ: q̄ depellat venenoſa ſpm̃ ⁊ caloꝛeꝫ ẽt ꝯfoꝛtãdo inatũ: q̄re iuuaꝛ ꝑꝑ illud ſupꝛa ꝯ̃ꝛietatẽ faciẽtia frida ⁊ ca. ⁊ vincit ꝟtutes coꝝ. ℄ Et ideo ſciẽdũ ꝙ ꝓpꝛietas põt accipi dupꝛr: ꝓꝑe qdem ſm ꝙ ipſa verius repiꝛ in rebꝰ ꝓductis a nã: ceu expoſituꝫ diĩa. 21. aut ipꝛopꝛie ſm q̄dã ſilitudinẽ: ſic ex applicatione reꝝ igrediẽtiũ tyriacã facta ꝑ artẽ: vbi foꝛte ita nõ ſeruatur ad oꝛbẽ aſpectꝰ niſi foꝛſitã ꝯtinẽs dicaꝛ illud: aut exñtis in mineriũ in locis determinatis tñ cũ tpe ꝯuenienti: vt mĩaꝛ diĩa ꝯñti. Qꝫ aũt in ea ⁊ in eiꝰ cõpari ꝯſurgat tãdem aliqua ꝓꝑetas oſtẽditur: q̄ſi ſi opõ tyriace fieret ꝑꝑ ſimpliciũ com

P

Cap. 9. p[o] pnci.

Collr. cõ. 5. ſtatis ſ. Tra. 1. ca. 4. p[o] pnci.

Q

Collr. di. ẽ tyriaca ad põdꝰ lãꝫ ⁊ li. de cõmoditatibꝰ tyriace ca. 3. in fine

A pleriõnē ſolum ⁊ non ꝓpter cõpõnem ex qua poſt tps diuturnũ eleuatᷓ ꝓpetas: ⁊ tyriaca recēs foret efficacior ⁊ vtilior ſm. A. fermētata. Cuiꝰ qdē ↄ̃riũ iam appuit cũ recēs pauci extet iuuamēti. Adhuc ſi tyriaca depelleret venena ꝑ qlitatem ſolū ſeu cõplõnē ⁊ tūc faceret ꝓ̃prietatē ita ꝙ ea venena non corrūperet calā. Cuiꝰ qdē ↄ̃riũ appet. Confert.n. venenis magnifice calis vt ſerpentis ⁊ ſiluum ⁊ fridis vt ſcorpionis. Rurſus ſilr vi de colore ⁊ odore ↄſtructis partem ēt ⁊ de tyriaca.ſ3 hi ꝓpetates hūt ꝑ 2ᵃ. Color ru. ſanguinem ad ex̄ mouere ⁊ fluxũ inducere: ⁊ ideo ꝓhibetᷓ ne res inueatur ru. ex cuiꝰ naribꝰ defluit ſan. ꝑ ꝑma. Citrinus aũt ↄfert ictericie. vñ 3ᵒ.15 dī ꝙ pacientes ictericiā iuuantᷓ ꝑ ↄſiderationē in rebus citrinis. Illõ.n. mouet nām ad expellēdā materiam citrinā totā ad cutē. Silr ⁊ odor v̄tute q̄dā occulta vi mãicem icitare in motũ. Itaq̃ vtcũq̃ in tyriacam ⁊ ſilis ↄſurget poſt ſpatiũ nõ pua ꝓpetas. qd̄ ⁊ altera ſignant arte ↄiũcta vt ſcorpiones: apes ⁊ q̄ taliũ. ¶ Scias q̄3 aliqua venenis obſiſtere ſui complõne: ceu corpa calida fridis vt caſtoreũ albũ dianacardinũ. ⁊ cõ. aut ꝓprietate ſicut mus naſpelli: vermiculus qdā in eiꝰ naſcēs radice: ⁊ vt dñt tyriaca: vt cor ↄfortãdo: pura hyacintꝰ auꝝ ⁊ diamuſcus. Aut vias ⁊ meatꝰ coãguſtando ne ipſa in cor ꝑgant vt i terra ſigillata ⁊ que ipſam adiuuãt ei cõiuncta. vel membroꝝ ſupficies viſcoſas ⁊ vnctuoſas reddēdo vt venenũ conniſcatũ ad cor ꝓhibeat accedere: qd̄ butyꝝ mirũ: oleum: nuces: auellane ⁊ taliũ cetera opantᷓ. aut ipm calidũ incitando vt moueatᷓ in ↄ̃rietatē ⁊ venenoꝝ reſolõnem. ceu oia calida ⁊ ſic. ſubtilia aromatica: ⁊ cor maxie ↄfortãtia. ¶ Noſce inſuper tyriacam nõ ſolũ opari depulſionē venenoꝝ pp ꝓpetatē ↄſurgētem ex ſimplibꝰˢ: veꝝ ēt opõnes cõplõnales q̄ ipſiꝰ iuuãtᷓ ⁊ pficiũtᷓ ꝓpetate. vñ de medicinis cordis. Impugnantᷓ medicoꝝ ipſi putãtes calitatē tyriace ⁊ metridati fore itēſiorē illa que diatriõ pipereõ ⁊ diacymini: ⁊ iõ de tyriaca ⁊ metridato exhibeat q̄ntitatē medii aurei: ſ3 de illis aur. 4ᵒʳ. qd̄ tñ eſt falſum. Nam in his q̄ de medicinis cordis. A. dicit ſe inueniſſe caliditatē tyriace in fine ſcd̄i gradus ⁊ metridati aliquãtulum citra. Eſtimatio tñ perſuadet ꝙ cõplõ per fermētationes adipiſcitᷓ caliditatē venientem ab extra: qd̄ tñ ſyllõ non poteſt cõprehēdi: ſed tñ eſtimatione artificiali ⁊ expimētali: qd̄ oñdit inmutatio grãdis quã cāt in corꝑibꝰ aſſumpta.

Propter quartum qdē: ad ꝑᵐ qd dõm appuit qm̄ Serap. actiones ponēs tyriace ꝓuenire ꝑ cõplõnē cõem reſultãtem ex ſimplicibus nõ vult ꝙ eiꝰ q̄dam nõ fiãt ꝓpetate cũ iam dixerit tyriacam facere q̄ſdam actiones ſua ꝓpetate. Sed id inqt repudians eſtimatiue tyriacā opari ꝑ ſimplicē cõplõnem miſcibiliũ: aut fuit opionis ꝙ ꝓpetas eēt cõplõnũ aliq̄ ꝑᵃ vt viſum: dĩa. 71. ¶ Ad aliud ēt quid dõm appuit: qm̄ illud verificatᷓ magis in ꝓpetate nãe accepta q̄ totalr reſultat per nãm abſq̃ artis adminiculo. ea v̄o q̄ cõſurgit initialr ab arte ꝓpetas exiſtit: vt dcm̄ eſt: ſilitudinaria: non certa q̄ ꝑorem imitatᷓ vt ars cõſequitᷓ nãm. Reſultat.n. vt declaratum eſt ſm aliquē modũ ex ſimplicibꝰ medicaminibꝰ cõponentibꝰ tyriacam ſicut v̄a ꝓpetas ex ſimplicibꝰ elētī relõne ad aliquem orbis ſitum. ¶ Ad aliõ dicēdũ: ꝙ l3 ꝓpetas pncipalr ⁊ pfecte itroducatᷓ ꝑ nãm initialr ⁊ ↄ̃ir põt vigore artis ſuſcitari nãm imitando. Et ſic imitatione ipſam nõ ↄſeqᷓ: l3 multũ laboret ita cõceſſum ꝓpetatē q̄ arte talr ↄſurgit nõ certã: ſed ſilitudinariam magis exiſtere. ¶ Ad aliõ dõm pdicti ei adiectis ꝙ nihil opatur vltra ſuã ſpēm in v̄tute ꝓpa alteriꝰ vigore tñ agit vt calitas v̄tute ignis ex aere aquam generat ⁊ ignē. ¶ Ad aliõ dõm ꝙ cõceſſum eſt a qbuſdã alchimiam v̄ificari ⁊ auꝝ ⁊ argētũ arte poſſe ↄſtrui ponētibꝰ oia metalla in vna cõicare nã propinqua neq̃ niſi in magis differre ⁊ minꝰ. ⁊ ꝙ ſũt velut corpa q̄dam egra: ⁊ q̃ ſanitas ⁊ pfectio arte acquiritᷓ vt in corporibꝰ aiatis. vñ Cõmē. 3. de aia dicit de multis artificijs q̄ videntᷓ eē poſſibilia ſũt cãp ignoratꝰ. v̄.g. alchimia. Qd̄ oñdit modus gñonis 2ᵃ aliquoꝝ ꝑ nãm ⁊ artē: ceu ſcorpionũ ⁊ ſiluum. vñ. A. 15. de aialibus. Iam amicũ habui qui fecit ſcorpiones q alios poſtea generauerũt. Et iã teſtificati ſũt mihi duo amicoꝝ fideles argētũ arte decoctionis feciſſe veꝝ oi examine: non tñ inde lucrari aperte.

¶ Differentia. CLXXIX.

Quod tyriaca diateſſerõ ↄferat morſui canis rabidi oñditur. Scribitᷓ nãq̃ 4ᵒ.6. Dī ꝙ tyriaca diateſſeron vehemēter eſt ↄferens morſis a cane rabido. ¶ Adhuc. qd̄ ineſt pribꝰ inerit ⁊ toti: cũ totum non ſit aliud q̄ ptiũ cõgeries. Cõmē. phy. 1. S3 ptibus his ex qbus cõponitᷓ dicēdis hõ medicamen ieſt depellere venena: ⁊ morſibꝰ canũ vt tradũt conferre. ¶ Rurſus: qd̄ calorem ſeu ſpm̄ confortat vrinam ꝓuocat: venenũ exiccat: morſui confert rabidi canis: talis ꝟo eſt h̄ tyriaca cũ ex calidis ⁊ ſic. vrinatiuis ⁊ diaforeticis ↄſtruatᷓ. ¶ Amp illud qd̄ eſt acutũ vlceratiuũ ⁊ virus ad foras tractiuum confert potiſſime vt tradũt. id autem medicamen hmõi exiſtit. itaq̃ tyriaca diateſſeron morſibus canis confert rabidi.

In oppoſitũ qm̄ neq̃ Serap. Raſis halyab. A. aut Meſ. q̄s vna nõ ē i ꝓpa mã inſufficiētes ponē: iuuamētũ iſtiꝰ tyriace i morſibꝰ canis rabidi ſcripſere. ¶ Adhuc: aut ↄfert cõplõne vel ꝓpeᵗᵉ. nõ qdē cõplexione: cũ ipa calā ſit ⁊ ſicca: ⁊ venenum hõ calidũ extet ⁊ ſiccũ. Oīs āt cura pficitᷓ ↄ̃rio. exiccantᷓ ēt ⁊ iſlãmantᷓ morſi veneno tali. Neq̃ ꝓpetate cũ veriꝰ repiatᷓ i ſimplicibꝰ. non aũt in cõpoſitis niſi forſaſſis in medicis ſolēnibus: q̄lis tyriaca magna: metridatũ ⁊ cõfectiones de muſco. dĩa ꝑori. Ipſa nãq̃ gñone itroducitᷓ que nãe ⁊ nõ artis eſt effectus. Igitᷓ tyriaca diateſſeron morſui nõ cõfert canis rabidi.

Propter primũ qdē ſciēdũ ꝙ tyriaca eſt multiplex ſm diuerſitatē cõponētiũ: vt viſum dĩa 127. Cui tñ illõ nomē ꝓpriꝰ ↄuenit: tyriaca ē magñ andromachi aut Gal. i quã caro igreditᷓ tyri ſerpētis. vñ noiationē eſt ſortita. Que āt hãc nõ ſcripſit metaphorice dī tyriaca. vt q̄ diateſſerõ ꝗ ꝙ ad illiꝰ ſilitudinem venenoꝝ depellat nocuᵐ. Dī āt a dia qd̄ de iterpratᷓ ⁊ teſſera 4ᵒʳ. ide diateſſeron. i. de 4ᵒʳ. Nã pter mel ↄ̃copulatiuũ: 4ᵒʳ medicis antea ↄſtruitᷓ: ceu gentiana: ariſtol. lõga: myrra ⁊ thure: cuius doſis eſt aur. j. Quidam ꝟo loco myrre poſuerũt coſtũ amaꝝ. Alꝫ ꝟo crocũ addiderunt. Nicol. q̄3 refert q̄ſdã ꝑoribꝰ adiunaſſe fenugrecũ: nigellã: zedoariam: diptamũ: camedreõ: pigamum: ⁊ adhuc alii gũmi hedere ⁊ calcãtũ vſtũ. Que ꝑores cõiter grecoꝝ ⁊ arabum rõnabilr obmiſcerũt dicētes ipſam paſſionibꝰ frigidis mirabilr ↄferre aut vētoſitati ⁊ corroſioni vētris ⁊ iteſtinoꝝ: epis ⁊ ſplenis: doloribꝰ epis ꝑcordioꝝ tremori: ꝑcuſſuris reptilium vt ſcorpionũ ⁊ araneaꝝ ⁊ potibꝰ venenoſis ⁊ maxime fridis. ¶ Morſus aũt carnis ē dētibꝰ ip ſius appꝑhēſio: quibꝰ plerũq̃ ſolõ iducitᷓ ↄtinui deterior exñs. Interdũ aũt minime veꝝ is interficit hũiditate tñ ſaliuali. Eſt autem canis rabidus aial cunctis vlr redditũ inſidiatiuũ: cũ prius eēt familiaribꝰ domeſticũ ex̄neiſq̃ obnoxiũ cuſtodie aut venationi deditũ. Rabeſcitq̃ aut ex cibis ⁊ potibꝰ corruptis aut cadaueribꝰ ⁊ aquis putridis: ita vt hũores ipſiꝰ in melãm cõuertantᷓ aduſtã: vel ex aere. Qd̄ ſm. A. ⁊ viaticũ maxie cõtingit autũno ⁊ vere. Calor nãq̃ eſtat hũores adurit: frigꝰ ꝟo vehemēs eos ad nigredinē declinare facit. Alij tñ ſcribunt id in diebꝰ canicularibꝰ maxie ↄtingere: hyeme ꝟo q̄3 paꝝ q̄ ſatis pñt ↄcidē cũ finis vniꝰ tpis alteriꝰ ſimiletᷓ exordio: a ſoi. ꝑᵃ. Rabidi aũt ſiũt canes non ſolũ: ſed ⁊ lupi: vulpes: ſymie: muſtele ⁊ q̃nq̃ muli. Cuiꝰ qdē rabiei ſigna ⁊ diſcretiõis ineſſe vel oppoſito auctores notant q̄plima. ſilr ⁊ morſi. qñ.n. proceditᷓ tpe ſignationes appent terribiles ⁊ mirãde: ceu pauor aq̄ l3 eas appetãt vehemēter ⁊ vlr liqda ⁊ formas vt ſpecula repñtatia illaſtrãtq̃ iterdum vt canes:

Margin notes: Co. doc. 2ᵒ ſu. ꝑᵒ. C. 14. 1ᵃ. ſnem. Doc. 4. c. 5. tar. R. Tra. 1. ca. 6. pᵒ auc. — Tra. 2 ca. 6. pᵒ pnc. — Obl. S. in mediaac. — Ca. 36. pᵒ medium. — Ca. 1. poſt pncipiũ. — Tra. 4. c. 9. pᵒ ꝑᵐ. — Co. 17. in fine. — 4ᵒ 6ᵃ tra. 4. ca. 5. in pncipio. — 3 auc. li. 7. cap. 13. in pnci. — Cõ. aſod. 15. in fi.

I mingũt ẽt qſiq; pinguedines in q̃ res carnoſe mirabiles ac ſi eẽnt aialia ⁊ q̃ſi catuli appent:⁊ alia hõ vſuta ↄtingũt ſyn thomata:vixq; vnq̃ȝ euadit qs q̃ñ venerit in pauorem aq. Jam nanq; in corde veneni malitia eſt inſerta. Juxta illud traſfiguratiõis Ouidii. Nec trepidãtj auxiliaſ aqs. Uiros tñ duos recitat. A. ex hac euaſiſſe diſpẽnemõ tñ a cane fue‑ runt morſi rabido imediate: vex per hoieȝ ab illo morſuȝ. (4° 6°. te. 4. c. 7. i me)

Propter ſcõm vo ſciẽdum q̃ cõiter eſtimatur tyriacam diateſſerõ morſibus hõ ↄferre. q̃ȝ rẽ ẽt. Nicol. in ei⁹ expſſit antidotariis ãhob⁹. Q̃ð fortaſſis euenit: vel q̃ȝ gentianã iſperit his ↄferẽtẽ ma gnifice aut ↄfiſus fuit i additiõe mediciaꝝ q̃ȝ ſup illuſtrio‑ res pncit in hãc cõfectionẽ. vñ q̃d de hoc ſentiendũ mani‑ feſtt⁹ appebit ↄñr. Quidã xo poſuerũt hanc ↄferre morſis pꝓpetate: qð vanũ eſt dicẽ. tũc. n. in q̃libet cẽt medicia ꝓprie‑ tateȝ compoſita aſſignare: cuius falſitas poteſt ex dĩis an‑ teriori apparere: ꝗatq; in poſterũ ex dicendis.

K Propter tertiũ qdẽ pnit⁹ vitas aplaſ q̃ſiti: d‑ ide hõ grã ſubdaſ an pn° huic cõperãt ſolutiua: ⁊ tãdẽ cã q̃rũdã accñtiuȝ morſis pꝓbabilr his ↄtingẽtib⁹ aſſigneſ. ¶ Propter igſ hõ pᵐ ſciẽdũ q̃ hõ tyriaca diateſſerõ non ↄfert morſis iuuaniẽto de q̃ fit curã‑ duȝ ⁊ ꝓprie q̃ñ fuerit a cholico aſſũpta: imo fortaſſis noce‑ bit in ãpli⁹ cũ vehemẽter calida ſit ⁊ ſic. Et iõ ſibi vt appa‑ ruit illuſtriores medici hãc vtutẽ minime ipreſſere: verum alijs multis medicaminib⁹ ⁊ tyriace maiori. Si aũt cõfert aut pueris teneris ⁊ piguib⁹ calefaciẽdo ⁊ exiccãdo vene‑ nuȝ hõ ⁊ ſpũs cõfortãdo vel gẽtiane pꝓpetate: cũ ipſa nõ to‑ talr in hac corrũpaſ medicia: neq; pdurãs eſt adeo cum ſit vehemẽter calida ⁊ ſic. vt ipſa maturatione ⁊ fermẽtatione ceu tyriace maiori pꝓpetas iſurgat dĩa pmiſſa. vl vrine puo catione ac vlr ſupfluitatũ de ptib⁹ intriſecis ad extrorſum eductiõe. vñ ⁊ cãtarides cũ vrine puocatiõe ⁊ ſanguinis ꝓp veſice excoriationẽ eductiõe laudanſ pcipue. Magis ãt cõ fert q̃ñ ſup locum empl'aſ adeo q̃ cala nõ paꝝ extat ⁊ ſicca iſlãmatiua: vlceratiua ⁊ attractiua. nã vlceratio ⁊ attractio

L ad exteriora mox pcipiſ ita vt vẽtoſe loco appliceẽſ morſo ⁊ deide acuta vlceratiua vt allium: cepe ⁊ ſynapi: eruca ⁊ q̃ taliũ. Quare Nicol. i antidotario maiori pcipue morſibus tyriaca Dia. vt ẽplꝫ iponaſ. ¶ Meⁿˢ xo p alijs h̃ ab oib⁹ laudata ẽ ea quã. G. ↄſcripſit mõteo: ipſãq; cõpoſuit Aſa‑ ni⁹ vet⁹ q oẽs mediⁿᵃˡ vitupabat p eã ita vt nlſus moreref q hac. 4°. vtereſ dieb⁹. Cui⁹ qdẽ cõpõ. Rec. cineris cãcroꝝ fluuialiũ aduſti in vaſe expoſito ex ere rubeo per. io. gẽtia‑ ne p. 5. thuris p. 1. cui⁹ doſis eſt coclear. j. magnũ: pulueriſe tur ſup aquã ⁊ nõ bibeſ ex ea min⁹ dracme tres mane ſm A. i ieiunio ⁊ ſero. Aliq xo duas exhibẽt dracmas: nõnul li vnã tñ q̃ñ pauor nõdũ appet aq̃. Aſtadion autẽ experi‑ mẽtator ſm Gal. pcepit hãc medicinaȝ ↄſtrui q̃ñ ſol fuerit in leone ⁊ luna. 18. poſt ↄiũctionẽ ptrãſiuit noctes. hõ tñ cõ fectio diuerſificaſ apud plimos in não medicinaꝝ ⁊ pon‑ dere. Sup locuȝ aũt firmabat Gal. hoc emplm. Rec. aceti hiſt. j. opoponaci vncias tres. picis lib. j. aggregenſ ⁊ inde locus emplaſtretur morſus. ¶ Propter 2ᵐ iſtius ſciendum q̃ Almã. 8. pcipit in pn° curatiõis taliũ vẽtrẽ cũ pillis ⁊ me dicinis noiatj in capl'o melle ſoluere icipe: cui⁹ ↄtrũ vẽ ſcri‑ bi 4° 6°: Et nõ opꝫ in dieb⁹ pmis vt ꝓperes ad euandũ: ſed occupare i attrahẽdo ad exteriora. Naȝ euo q̃nq; adiuuat ad h̃ vt venenũ penetret ad pfundũ pꝓhibẽs attractionem ad exteriora. Qð. n. trahit humores ad iteriora cũ eis ẽt ve nenũ ↄbit. Cui dõꝫ q̃ in pn° pncipiãte nõ dꝫ fieri euo ſꝫ. A timẽdo attractionẽ veneni ad iteriora peramplius. Prinᵐ nãq; latitudinẽ hꝫ. q̃dã. n. ꝑs ipſi⁹ magis attinet pn° ceteros alia fini eius: nõnulla xo medio. ⁊ merito: q̃m anteq̃ȝ pra‑ ua ſupueniãt accñtia. vñ paruũ pterijt tp̃s: aliq̃ñ. n. 7. dies interdũ. 4°. q̃nq; 6. mẽſes: iterdũ ſm alios annus. Et dixe‑ rũt aliq. Et nõ eſt credibĩ aliq̃ñ talia poſt ſeptẽ ãnos appe‑

(Z i. ſecre‑ toꝝ rubri ce ꝓpe ⁊ 11. c̃ imp. medicina ca. 27. poſt princi. 4° 6° trac. 4. ca. 9. ꝯ. ſiñe 11. de ſimp ca. 7. poſt pn.) (Ubi ſ. im mediate.) M (Capl. 10. in me.) (Te. 4. ca. poſt pn°.)

re. Accepit igiſ Almãſor pro pn° ptẽ mediã pncipij aut qð attiet ei⁹ extreme. A. xo ptẽ pmã excluſit vt pnᵐ initiãſ. vñ ſubdit poſt attractionẽ ex loco. Q̃ñ igiſ trahis qð tibi poſ ſibile eſt poſt duos dies aut tres: tunc occupare in euando qð forſitan iaȝ penetrauit. ¶ Propter hui⁹ 3ᵐ ſciẽᵐ q̃ aliq dixerunt morſuȝ terreri ab aqua ꝓpterea q̃ȝ facta eſt com‑ plexio ipſi⁹ mala eq̃lis cõplonalis. q. ita vt refugiat ↄria ⁊ ſilia ↄcupiſcat. nã diſcraſie nãles appetũt ſilia: egritudina‑ les xo ↄria. in techni. 2. vñ. 4. 6ᵃ inqt. Ruffus. Non terrenſ ex aq̃ ⁊ diligũt volutari in terra: niſi q̃ñ cõplones ipſoꝝ iaȝ dilexerũt ſiccitatẽ: q̃re abhorrẽt ↄtrium cõplonis ⁊ diligunt ↄueniẽs. Cõſequẽter xo ſubdẽs eũ deteſtaſ. A. iqens. Ad hunc ſermonem nõ eſt declinatio. Declinatio nãq; ad illud qð cõuenit cõpl'oni ꝓpinq̃ eſt ex illis ad q̃ non currit. q. d. cõpl'o eq̃lis nõ itroduciſ ex ꝓpinq̃ vt hec non raro. Aut lꝫ ſit aliq̃ hoꝝ ꝓpiquitas: nõ tñ tãta q̃ iducta ſit nãlitas ↄcupi‑ ſcẽdi q̃ ſilia. Et ſulciſ: q̃ȝ hi ſitiũt vehemẽter ⁊ appetũt aq̃ȝ: lꝫ ea viſa terreanſ q̃ȝmaxie. Eti. ſpecul'⁊ vlr terſis ſpẽs re‑ preſentãtib⁹ eis timor icutiſ. Rurſus maraſmat⁹ cõplonẽ praua hꝫ eq̃lẽ calidã ⁊ ſic. ⁊ tñ fridã appetit aquã vehemẽ‑ ter illi ↄriã. Raſis xo medic⁹ ſophiſtica in ei⁹ ꝓb. ſentit ꝓp‑ tẽ eũ euenire ſynthoma ex ſubingreſſione aq̃ in poros ſtõchi anguſtiores: vñ ſpũs cauſaſ phãtaſiã iducẽs terribilẽ. Sꝫ id tũc nõ min⁹ fortaſſis deberet liquorib⁹ ↄſurgere reliqs. ¶ Propter qð dõm id magis contingere ex imaginatione corrupta. phãtaſiãtur nãq; canes i liqdis ⁊ terſis ac ipſoꝝ viſcera. Almãſor ⁊ Halyab. ⁊ iõ formidãt aquaȝ ⁊ abhor‑ rent: lꝫ egeãt ꝓp ſitiȝ illa. Qð agiſ: q̃ȝ nocumẽtũ infixũ mẽ‑ bris eſt pncipalibus ⁊ maxie cerebro: theorice. 8. Spũs. n. aialis cũ reliqs ↄuerſus ad nãm melle: de cui⁹ rõne timor exiſtit: vñ 5° de accñti. Nõ eſt mirũ ſi triſtitiã ⁊ timorẽ mor‑ tiſq; ſuſpectionem melici patiãtur: cum melia fundamento dñetur aie rõnalis. Nihil. n. videm⁹ extrinſec⁹ occurrẽs tñ timoreȝ vt tenebras inferre. Naȝ Ruffus inquit hanc paſ‑ ſionẽ quãdam melle ſpẽm fore. theo. 8. hic ſiqdem ſpũs ita corrupt⁹ cogit qð non eſt imaginari ⁊ tandem ſentiri viſu aut auditu vl' ſenſu reliquo. vnde collꝫ 3°. Propter egritu‑ dinẽ aliquã ſixã timorẽ vel triſtitiã: vapor qs diſſoluiſ ce‑ rebrũ aſcẽdẽs in quẽ forma iprimiſ cogitati: in cui⁹ quidẽ aſcenſu ſpũs ↄcitaſ aialis: ita vt vſq; ad vtutẽ ꝑueniat ima ginatiuã: q̃ mediãte ſenſus moueſ cõis: h̃ ãt mouet ꝑticula rem talr vt reſentiaſ extra. Populus tñ credit q̃ hõ ſenſa‑ tio ab angelis vel a demonib⁹ imitaſ. Cũ. n. viſiuus ſpũs fret⁹ hui⁹ corruptor: ac occurrẽs liqdis ⁊ terſis imaginẽ repñtã‑ tib⁹ canis ſilitudineȝ: in cuius vtute agit facit videre. Et q̃ȝ melicus hui⁹ pauor: ⁊ hinc timorẽ icutit vehemẽtẽ: q̃re me dici liqdũ qð trepidati aſſumũt iubẽt occultari p cãnelũq; ſuggi. Recolo nãq; cũ furore q̃dã in ↄualeſcẽtia turbarer mihi ex corruptione imaginatiõis accidiſſe vt omne viſuȝ auia videreſ mei ꝯup deſuncta. Silr cuȝ diu in ignẽ ↄſla‑ ſem erectis oculis apparuit fumus ſubniger altus qui per motũ circularẽ a ſuperius incipiẽs euanuit in deorſuȝ. hoc ſiquidem ꝓportionale tangiſ metheoroꝝ. 3. cuidã vt anti‑ feroni cithi ſꝫ Alexã. accidiſſe debilr ⁊ nõ acute videntis tãq̃ȝ ſemp intuẽti idolũ ipſi⁹ ex oppoſito añcedere. ¶ For‑ me xo i pinguedinib⁹ in vrinale deciſis repñtanſ: q̃ȝ ois eli citur effect⁹ fortitudine agẽtis ⁊ mãe aptitudine qð h̃ ↄci‑ dit cũ id venenũ calidũ ſit ⁊ ſiccũ vehemẽter acutum ſibiq; aſſimilatũ. Oẽ nãq; qð deduciſ ab aliq̃: ei⁹ notã obtinet a quo pꝓduciſ. Naȝ ora pncipris conteſtanſ. in techni. mã ẽt in qua repñtaſ effect⁹ eſt ſubtilis humida de facili paſſibi‑ lis apud Ga. ꝓp qð effect⁹ formis vtriq; canũ ↄſimilat⁹ po‑ terit in vrinali cãri: quo quaſſato diſſolꝯ accidit vt nihil ap pareat reſidere. Jd aũt pſuadet vtus ſeminis iformatiua ⁊ vrine diſpõ in phiala vt denotant granula magis ſuperius vrine inferius vel in medio entis reumate partes differen‑ ter percuti. ſimilr hypoſtaſis circuluſq; cum alijs cõtentis.

(pᵃ) (Ubi ſ. im mediate. c. 7. aux. ſ.) (Tra. decl me. i c. 5. Ubi ſ im mediate.) O (Lib. 8. c. 10. in fine theo. 8 c pitu. 20. Ubi ſ. im mediate. C. 7. in ſ.) (Ubi ſ. im mediate. C. 3 ſ. in ſ.) P (Ca. 2 poſt medium.) Q (Lib. 2. in com. 3. in hnc. Colle de diſſ. ide‑ li doct. 2ᵃ. ca. 3 i me. ⁊ pᵒ b diſſ. ſeb. c. pᵒ. in fine.)

Propter quartũ

A **Propter quartū** vō ad pᵐ dōm. A. loq̄ ſm alioꝝ opionē. Modus nāq̄ ipſius eſt cū aliqd non affirmet ſcribere dīc fert: ceu q̄dam ipſius indicāt: pter pnoſtica Hippocratis attributa pnoſticis. ¶ Ad aliud dōm ꝙ ptibus tyriace Dia. non ineſt niſi vni fere. vz. gētiane vt ꝯferat morſis: pp qḋ ſi alr proſit nō ab alijs ipſius cōponētib⁹ ſꝫ ab iſto ſit mixtui⁹ qdē iam datus modus. ¶ Ad aliud dōꝫ ꝙ in qb⁹ ipſa pſtat auxilia in alijs fortaſſis minime. hec ēt pfectiori dicta ſunt mō ꝛ plurimis alioꝝ medicaminū ꝯſurgere. Quare nō huic multum aſcribēda talia. ¶ Ad aliud qd dōm appuit. Nā cōceſſum eſt huius tyriacā exterius appoſitā morſis cōferre pcipue. ¶ Ad ea ēt q̄ alteri⁹ ptis qd dōm viſum: qm̄ gratioſiſſimi medicoꝝ ꝯſiderantes nullū aut q̄ꝫparuū iuuamentū iſtius medicamis fore morſis id explicarunt minime. ¶ Ad aliḋ dōm: ꝙ ſi qd ꝯferat cōplōne ꝛ q̄lr monſtratū: ꝛ nō proprietate cum ipſa careat niſi ea ſit que gentiane mirifice in hac
B punctura laudate. ¶ Differentia. CLXXX.

Quod in ſcabie nō cōpetat flomia oñdit. A. eā minime pcipiēte 4ᵒ 7ᵃ quē non eſt inſufficientē poneret cū ceteris pticularior extiterit. ¶ Adhuc flomia eſt eūo q̄ debet humorib⁹ eq̄liter abūdantibus: cū ſit eūo multitudinē humoꝝ educēs 4ᵒ p̄. ſed in ſcabie hu. nō abundat eq̄literrimo humor aduſtus aut ſalſum flā magis. ¶ Rurſum vñūq̄ꝫ repit nā inde agere per conuenientia loca. afor. pᵃ: cū medicus ſit imitator nature: ſed ea per cutim reperit ducere que vna eūonē extat laudabiliter creticātiū vt ſudor oſidit. ¶ Palin. qñ ſan. fuerit bon⁹ paucus ꝛ hu. multi mali flomia bonū rapiet ꝛ malū relinquet: p̄ 4ᵃ. huius aūt euenit in ſcabie cum extet ſpēs lepre.
C ¶ Eti. eadē rōne q̄ coitus phibet: ꝛ eo ꝙ mouet m. ūm ad exteriora ꝛ excitat vaporē putridū calidū aduenīētē ad ptē ſupficiei cutis in qua putreſcit. 4ᵒ. 7. ita ꝛ flomia: q: motū in humoribus cauſat ex eis vapores eleuando ꝛ fumos. Quare 4ᵃ p̄. Minutio ē turbās donec qeſcat: ꝛ iō flomatī intercidit ſomn⁹. Itaq̄ꝫ i ſcabie nō cōpetit flobothomia.

In oppoſitum breuiarij 5ᵒ. Euēt⁹ ſcabiei fit ex ſanguie groſſo q putreſit. Quapropter fit iceptio curationis ei⁹ cū flomia. At Theodor⁹ pſcianus: flomo pus ſub gemina detractiōe ſubueniendūꝫ eſt ꝛ vētris purgatio frequenter. ¶ Rurſus in lepra cōlter flomia pcipit. 177. Dictū aūt ſcabiem lepre ſpēm exiſtere. ¶ Adhuc aūt. 11. de ige. Optimū eſt venā icidere nō ſoluꝫ in ſynochis fe. ſꝫ ꝛ in alijs oib⁹ q̄ in humoꝝ putredine. In his aūt timor pōt gr̄a fe. aduenire. Iōq̄ꝫ 4ᵒ pᵃ. Cōſiliū meū in flomia vt dimittat quātū poſſe. Sꝫ i ſcabie vt ad multuꝫ nō eſt fe. ſuſpitiōis illatiua piculi. expedit igit i ſcabie floᵃ.

D **Propter primū** qdē ſciēdū ꝙ ſcabies eſt corporis vlis ſupficiei defedatio cū pruritiua pūctura ꝛ vlceratione modica: ppea nāq̄ꝫ iter paſſiones annumerat cōes: cū fere totā corpis ſupficiē cōtineat: quo a plimis dīt ſubcutaneis paſſionū. vlcerat autēꝫ nō pfundius cū acredine q̄dā ꝛ pūctura pp nitroſitatēꝫ ſeu baurracitatē humoris acq̄ſitā. Dr autē cuti ſupficialis fedītas: eo ꝙ nō ſub egritudine cōi verū in his q̄ de decoratiōe tractat. ¶ Ea pp noſce ꝙ ſcabies 2ʳ pōt ſe habere. Uel qa interdū totius eēntialr ipedit actus. Et iſta egritudinis ſapit nām: cū id rō exiſtat morbi. Aut nō ledit oēs opōnes: ſꝫ vnius ſolū: puta eā q̄ cutis: ex q̄ tñ leſio nō ꝯſurgit in totuꝫ. Et ſic dedecoratio quātū ad corpus extat reliquū: morbus tñ quo ad cutiꝫ: ceu ſolo iparis q̄ꝫparua digiti ꝛ ſi actū ei⁹ nō ipediat ptis tñ in q̄ eſt ita vt virtutes illius actib⁹ ipediātur pprijs morbus eſt nō digiti: ſꝫ ptis ſolū in qua cadit. at q: rarius ſcabies actus ipedit corporis vniuerſi: idō nō ſub egritudine: veꝝ ſub dedecoratiōe locatur cōius. Exiſtit aūt ſcabiei ceu plurīꝫ aliaꝝ triplex egritudinū cā. Primitiua

E velut cibi ꝛ potus ſalſi acres ꝛ amari: puatio balneatiōis: mutationis pānoꝝ: exercitij ꝛ fricationis. Añs ceu hu. peccantes in ſanguine maxime. ꝯiuncta ſicut qs humor corruptus ad cutē delatus. ¶ Propter qḋ ſciēᵐ ꝙ mā q̄ in cutem ppellit aut eſt icorrupta nālis vel eſt corrupta putreſcens. Et ſiqdem pus aut eſt fumoſe terreſtris: ꝛ ſm tñ amplius ꝛ minus groſſa: ex q̄ pili gñant ꝛ vngues. dīa. 54. vel humida vaporoſa: qḋ 3ʳ euenit. nā aut eſt ſubtilis: ꝛ ſic i vapores iſenſibilr foras demādat trāſpiratione nois occulta. vnde pbl. 5ᵃ. Sēper corpus nr̄m ppriū quēdā tepidū vaporem emittit a ſe aerē calefacientē ppinquū: vel groſſa q̄ ſub cute remanēs affecta calido corpis ac extriſece: demonis vtute in pediculos ꝯuertit. Aut media q̄ i ſudores emittit ex. ſi vō extiterit corrupta virulēta: vel eſt ſubtilis ꝛ tunc ex ea ꝯueniunt furfures ꝛ pruritus: in min⁹ tñ ꝛ magis diuerſificata aut groſſa: ꝛ ita ſcabies: aut alterutra: ꝛ ſic alopicia: impetigines ꝛ ſerpigines. ¶ Et noſce ꝙ ſcabies criſis extat
F interdū q̄rūdā egritudinū ꝛ pprie chronicaꝝ. Et eſt egritudo ꝯtagioſa. quid aūt ſit floᵃ. dīa oſtēſum eſt. 164. cū alijs.

Propter ſecūduꝫ qdē ſciēdū ꝙ aliq obmiſerūt flomiā in ſcabie adherētes: vt pmiſſuꝫ eſt. A. ꝛ qm̄ flomia cū ſit vlis eūo hu. debet quātitate peccātib⁹: nō aūt ꝯtriſtantib⁹: q̄les q ſcabiē gñatui. Et q: mā ipſius vī extra venas exiſtere: quorum quidem defectus 3ᵒ ꝛ 4ᵒ propoſitorum oſtendetur.

Propter vō 3ᵐ ſciēdū ꝙ in ſcabie competit flomia: ceu oēs exp̄mūt vel patiunt ſꝫ oēs: dūmō alie nō obſtēt idicatiōes a vtute ꝛ ab his q̄ eā ꝯſequūt ſumpte atq̄ꝫ ex reb⁹ nō nālib⁹ iter vtutē itermedijs ꝛ diſpōnēꝫ. Qḋ mōſtrat: qm̄ aut mā ei⁹ itra venas exiſtit vl ex. Siqdē pᵐ cū ampli⁹ h dñet ſan. expedit flomia. Ea. n. ipſius ppria eūo. Qḋ firmat: qm̄ 4ᵒ. 7. Mā ex q̄ gñatur ſcabies aut eſt mā ſanguinea cui cōmiſcet chola que forſitā eſt cōuerſa in meliam aut ꝯuerſa eſt ps eius in meliaꝫ vel mā cui cōmiſcetur flā ſalſuꝫ baurachiū. vñ. 4. practice. ſcabies fit ex flātis ſalſi cū ſanguie melici admiſtiōe. Qñ aūt ſan. peccat ſingulariter aut ēt alijs pmiſtus hūorib⁹ cōpetit flomia. 8. apparēs de ige. Nō. n. ſemꝑ qs flomat ꝛ ſi pncipali⁹ pp ſanguis
G multitudinē: veꝝ ēt pp malitiā ei⁹ vel vtrūq̄ꝫ. p̄ 4ᵃ. Rurſus prius opus ſit vnāquāq̄ꝫ cāꝫ efficientiū egritudinē abſcindere in techni. 3. talis aūt ſan. pōt eē añdictus ꝛ ſi mediāte alio vt ea q̄ ꝯiūcta. Eſt. n. his cā penitus añs. Ampli⁹ paſſioni vdori cura debet hui⁹ vt vnūqdq̄ꝫ coaptet pportionali. Flobothomia vō ꝛ ſcabies vt iductū tales extāt: ꝯuenit itaq̄ꝫ i ſcabie hō flomia. Si vō hūores ipſaꝫ cāntes nō extiterint in venis veꝝ iā ad cutim ppulſi: fueritq̄ꝫ multū a ſanguine alieni: tūc nō cōpetit ex oppoſito iducti flomia. Rurſus timeret ne mā corrupta traheret intra venas in qbus amplius putrefacta febrē poſſet cāre. Qḋ cauendū potiſſime: cū ea fuerit egritudinis indiciū alicui⁹: imo potius trahēda eſt quātū poſſe ad cutiꝫ ceu in apatib⁹ pceptū eſt fieri
H creticis. Igit tūc flomādū ꝛ ad vnū opus eſt i ſcabie ꝛ prurītu magis pharmacia q̄ꝫ flomia: cuꝫ plim hu. ex qb⁹ cātur diſtātes facti ſint a ſanguine: q̄lis eſt illa: q̄ ſanguis dr̄ mūdificatiuus cū ab iſectionib⁹ ſupfluitatuꝫ alioꝝ mundando.

Propter quartuꝫ vō. ad pᵐ dōm ꝙ. A. non negat flom: ꝫ imo āplius eā fac andiriacū dicat. Cura ſcabiei pᵃ ꝛ melior ꝛ cū q̄ ē ſufficiētia eſt eūo cū eo qḋ educit humorē aduſtū acutuꝫ ꝛ ſalſuꝫ flā. Eūo vō pprius debet ſanguini marie qñ dixit ſcabiē gñari ex mā ſanguinea cholere vel flāti permiſta ſalſo. ¶ Ad aliud dōꝫ ſic appuit ꝙ lꝫ pn expetat flomia pp hu. eq̄lr abūdātes debet vt iductū hu. ēt ꝯtriſtātib⁹: dūmō extiterint itra venas cū ſanguis abūdātia. neq̄ꝫ qñ debet humor extat cholic⁹ aduſtus dīno aut ſalſus vel ſanguini pmiſtus. ¶ Ad aliḋ dōm ꝙ ille Hippocratis ſmo audiēdus ē qñ expulſio ſit cretica velox ꝛ violēta a nā q̄lis non eſt ſca

I bies:ꝙ ſi talis fuerit vt dictũ:eſt qñq; a ſtomia ceſſandum. Opꝫ.n.ꝑmitus totũ euãre ſtõmia cuꝫ opus exiſtat ne ſan.ꝑ ampliꝰ corrũpat̃ ⁊ ꝙ corpi deſtruat ſupficiale. ℂ Ad aliõ dõm ꝑ iterẽptionẽ minoris aſſumpte. Nõ.n.in ſcabie ſemꝑ eſt bonꝰ ſan.⁊ paucꝰ talij hu.multi extãt ⁊ praui.tũc.n.expetit̃ magis pharmacia ꝗ̃ ſle. Scabies ẽt lꝫ dicat̃ ſpẽs lepre multũ iterius dĩt ab ipſa:ↄuenit tñ in ſupficie corporis magis:cũ vtraq; ſit egritudo ↄtagioſa ⁊ corpis ipediat ſuperficiẽ. ℂ Ad aliud dõꝫ ꝙ motus ⁊ pturbatio facti ꝑ ſtõmiã nõ ſũt tãti vt hi q coitu ↄtigũt. Aut ſtõmia euat̃ cã ſcabiei futura.nõ aũt coitu:veꝝ potius multiplicat̃ ꝓp fumuꝫ putridũ a coitu diſpſuꝫ ꝑ oẽ. ℂ Differentia. CLXXXI.

QUod ſolutio ↄtinui ad iteriꝰ penetrãs cranei non poſſit ſine oſſis eleuatione medicinari oñdit̃ auctate oium ſcribẽtiũ ⁊ opantiũ fere. Ga.qdẽ ꝑmitus ſine ſexti terapẽtice. Albucaſiꝫ in eiꝰ pte 2ᵃ opationis manualis. Halyabbatis 9° prac.4°5ᵃ. Et collꝫ.7.bináq; ⁊ vt vna ſit dĩc ceteri ↄueniũt vt oſſis fiat ablatio circũſtantijs. ℂ Adhuc monſtrat̃ rõne per topicã. Si qõ minus vĩ ineſſe aderit ⁊ qõ magis. Minus aũt vĩ cũ os aliarũ partiũ a craneo fuerit idebite reſtauratũ ⁊ ligatũ:cuius fractio vſq; ad medullã penetrat ꝙ oporteat reſtaurationẽ ⁊ ligationẽ iterare:ne ſanies medullã cuꝫ oſſe corrumpat. Sed hoc ꝓp accñs ſupueniẽs opꝫ gerere. Cũ igit̃ in quodã alioꝝ oſſium ↄtingat pcactũ:quãto magis in oſſe capitis:cuꝫ nõ poſſit ligari ⁊ reſtaurari vt aliaꝝ partiũ oſſa.multo igit̃ magis. ℂ Rurſus ſi fractura ſit pua capillaris dicta:virtus ꝓp groſſitiẽ ptium circũſtãtium medicine vſq; in ꝓfundũ nõ poterit peruenire in techni.c.7.de inge. Neq; ẽt mã ꝓlapſa ad iterius ingroſſata poterit per hꝰ ſciſſurã paruam educi. ℂ Amplius ſi dicat ꝙ huius medicinatio ſolutionis continuitatis fiat medicinis vt emplõ aut vnguento abſq; oſſis attractione oportebit ꝙ medicina hec ſaniẽ generatã exhat ab iterius ad extra. Qõ niſi duobꝰ aut tribus poterit euenire modis. Nã oĩs attractio 3° nãliũ fit aut virtute q̃litatis ꝗ magnes ferꝝ ad ſe ↄducit:vel ↄñtia eius qõ euat̃. Nõ qdẽ pus:eo ꝙ vtus ſpecifica ẽ poꝰ q̃dã nãlis ↄñs introductionẽ forme in mãm ſm aliquẽ ad orbẽ aſpectum 71.forma autẽ hec itroducta ꝗ talis opõ ↄſeqtur artis exiſtit:⁊ ita accñtalis. Oẽs.n.forme accñtales ſunt accñtia ꝓp qõ virtute nõ poterit h̃ ↄtigere ſpecifica. Neq; a vacuo:q: vt actus eueniat ↄñtia euonis opꝫ eſſe attrahẽs qõ ſubtiliꝰ ⁊ vas ↄtinẽs:nõ autẽ diſpergẽs:ꝗ nõ repiunt̃ in emplõ aut vnguẽto foriſecus applicato. Neq; ẽt põt ſaluari hꝰ per calidũ attractio:q: hec eſt ipm ad iplendũ vacuũ attractio. ꝑ ꝑᵒ. Quare nullo modoꝝ ẽ hꝰ attractionẽ ſaluare. ℂ Itidem in oſſis fractura nõ ſolũ exterius:veꝝ ẽt interius mala itroducit̃ cõplõ:ꝗ ſanari nõ poterit niſi eadẽ remoueat̃. Quare medicinã oportebit ad locũ interiorẽ ꝑuenire.motus autẽ attractiue medicine ſecedit ab illo. ℂ Palin.vulnera oĩa ꝑter ↄtuſa debẽt exiccari.107. Exiccatiuuꝫ aũt tꝫ ſe cũ frido:eo ꝙ ſiccitas maior ꝗ̃ dꝫ reddit corpus frigidiꝰ ꝗ̃ opꝫ ꝑᵒꝑ. Qõ aũt tale foramẽ vulneris obturabit ãplius ⁊ ſaniem impellet interius. Igit̃ opus ſit os eleuare.

Kap.6.
Capi.84.
Te.3.c.1.
c.36.in ſi.
Li.3.ca.26.

K

Li.3 a t.c.99 v qs ad ter.cõ.103.t.1.cõ.104.ca.13 tarra fine

L

C.14.ctr. me.lin ...

Dec.6.c.3.poſt me.

M

Dec.3ᵃ.c.1.v.inc3.

HUiusquoq; oppᵐ nõdũ qs fide dignꝰ auctoritate ↄfirmauit. Rõnibꝰ tñ ⁊ experimẽto põt nõ paꝝ ↄuici. Emperia ſiqdẽ:qm̃ cuꝫ cuiuſlꝫ ſit addere qõ deficit.ethicoꝝ ꝑ. Quidã tañ opantes hodie laudabiliꝰ ⁊ abſq; minoribꝰ ↄciſionibꝰ curãt ꝑmis. ℂ Rõne q̃ꝫ:qm̃ qõ prauiora ĩfirmo adducit accñtia non dꝫ adminiſtrari.hꝰ eſt oſſis eleuatio cranei. Seqt̃.n.nõ paꝝ dolor cerebri cõis:ↄtuſio:ſpaſmꝰ ⁊ mors ſubita vt teſtant̃ ſapientes ꝑmiſſi. ℂ Adhuc in ꝑcuſſiõe cranei ꝑmitꝰ occurrit fractura:poſtea humoꝝ decurſus:deinde mala cõplõ:ꝗ̃ qdẽ in omni curatione:vt dicunt primitus opꝫ remouere. Hoc quoq; agit medicina ſuppoſita:non autẽ oſſis eleuatio:imo hec cõplõnẽ deteriorẽ amplius inducit. Quare emplaſtris vel vnguentis inſiſtendum abſq; oſſis eleuatione.

Ca.10.in prin.

PRopter primũ qdem ſciendũ ꝙ ſolõ ↄtinuitatis ſiue ipa ris oibus aduenit mẽbris ẽt ſanabilis niſi cordi. ℂ Illud.n.ſolõnẽ nõ tolerat ↄtinui.87. Aut niſi ad intimã ptis itrinſece ꝑuenerit vt ad vẽtriculos cerebri vel ꝓfunditatẽ cpis.aſoꝛ.6ᵃ. Ad hãc eni imoderatus ſanguis ꝓſeqtur exitus. G.võ ibidẽ. Inciſioneꝫ cerebri vidi ſepe ſanari.ſeł.n.in Nubia ciuitate Samarie quãdã q̃ꝫ magne ⁊ ↄcaue iciſuꝫ cerebꝝ hẽre cõſpexit ⁊ tñ mortẽ euadere:qõ ↄtingit rariſſime:ꝗ qdẽ ſolõ ↄtinuitatis ſm ꝙ diuerſis aduenit mẽbris:diuerſa vt aiunt ſortit̃ vocabula.nam ſi cuti aduenerit dĩ excoriatio vel ſcarificatio.ſi võ carni plaga ſiue vulnꝰ. Qñ ãt factũ fuerit ſanioſũ appellet̃ vlcus.ſi aũt occurrerit oſſi aut cartilagini:⁊ h̃ ſꝫ latitudinẽ vocat̃ iciſio.ſi võ ſm lõgũ ⁊ pue fuerit quãtitatꝭ dĩ ſciſſura.ſi võ magne ↄtuſio. Qñ aũt aduenit lacertis ſꝫ latũ dĩ ſepatio.ſi võ in coruꝫ extremitate:puta in corde aut neruo dĩ ſepatio:ſm longũ autẽ vocat̃ liq̃factio ⁊ diſſolõ. In extremitate võ ipſoꝝ eueniẽs vt in chorda vel neruo vocatur attritio.ſi quoq; aduenerit arterijs aut venis vocat̃ aptio:⁊ ſi fuerit ſm latũ dĩ inciſio vel ſeparatio.ſi võ ſm lõgum ſciſſura noiat̃.ſi aũt pãniculus dĩ ruptura.ꝙ ſi iũcturis vocat̃ ſepatio ⁊ diſlocatio.dĩa tactũ.75. Quid autẽ ſit craneũ ⁊ eius cõpõ.39. ℂ Deĩceps quoq; ſciẽdũ ꝙ modi figure ſolõnis ↄtinuitatis capitis cũ eius noibus ⁊ cãe ſunt multiplices:q̃dã náq; ipſiꝰ ſolõ eſt ſimplex ⁊ alia eſt cõpoſita. Simplex quoq; multiplex eſt.nã quedã eſt in cute tm̃:alia in craneo:ꝗ ꝓprie dĩ fractura.iſtiuſq; aliqua peruenit vſq; ad mediuꝫ craneũ. Eſt náq; cõpoſitũ ex duabꝰ ꝑtibus inter ſe rimulas ⁊ anfractus q̃ꝫplures hñtibꝰ q̃s ⁊ tabulas vocãt:quoꝝ nõnulli penetrãt vſq; ad iteriꝰ oĩno. Eſt ⁊ alia durã ẽt ſoluẽs mrem:q̃dã ⁊ piã:alia võ ad medullã ꝑuenit cerebri:⁊ nõnulla ad vẽtres mortalis iudicata. ⁊ adhuc aliqua eſt ↄtuſiua ita ꝙ cutis exterior nõ vĩ leſa ⁊ iterius erit os fractũ aut ẽt nõ fractũ:ſꝫ ſolõ ↄtinuitatis iterius ⁊ cõtuſio. Itẽ q̃dã eſt lata ꝗ os frãgit in plẽs ptes:alia i quo oſſa ↄfracta in iteriꝰ ꝓpellunt̃ maruſis dcã.q̃daꝫ ſubtilis minima ꝗ nõ appet niſi ꝑ encauſtri aut alicuiꝰ liq̃di colorati appõnẽ:mergit̃.n.i eã ⁊ ipſa dĩ capillaris. Cõtigit ẽt iterdum ꝙ cutis aut os nõ frãgit̃ ſꝫ in iterius applicat̃:ſicut vaſa metallica qñ fortiter ↄtũdunt̃.qõ i capitibꝰ molliũ euenit puerorũ. Diuerſificant̃ ẽt hꝰ ſolõnes penes illa qbꝰ iducunt̃.nã q̃dã enſis pficit̃ ꝑcuſſiõe auferẽte totũ os vſq; i pãniculũ penetret ꝗ fractura dĩ axal̃.ſiũs.n.eſt iciſioni ab axia ligno imiſſa.aut enſe icidit̃ ſupior ps oſſis tm̃ abſq; penetratione oĩna quã dñt abſolute fracturaꝫ:ꝗ ãt lapide aut alio ↄſurgit lato dĩ attritio. Craneo ẽt aduenit q̃daꝫ pforatio ꝗ acutis ↄtingit hu. Fit ẽt q̃dã ſupius:q̃dã añalis retroralis dextra:quedã ſiniſtra:⁊ haꝝ vnaqueq; põt penetrare ⁊ nõ penetrare. Eſt autẽꝫ cõpoſita qñ fracture aut ſolõni continuitatis aꝑa:carnis deperditio ⁊ vlcus aſſociantur.

N

Alo.l.6.

O

P

Q

PRopter ſecundum qdẽ ſciẽᵐ ꝙ hꝰ ↄtinui ſepõnes diuerſis medicãtur modis ſm ꝙ indicationes ab eis ſuſcipiunt̃ dantes. Oium tñ ſolõnuꝫ fere mõ curationis obmiſſo capillaris in exẽplũ maxie aſſumat̃ ſicut eã aliaꝝ padigma iduc̃. A. Quã qdẽ ſolõneꝫ oẽs hactenus ſcribẽtes curauere ꝑ oſſis cranei ablationẽ igeniãtes ſe in iſtroꝝ pluriũ aptoꝝ ad h̃ inẽtiõe. quoꝝ vnũ eſt ſtricte ⁊ ſubtilis aciei acutiſſime inſtrm̃ ꝑ poſt qõ aliõ ꝑcipiũt latiꝰ adminiſtrari:⁊ adhuc ſi oꝫ latius. Eſt ⁊ inſtrm̃ aliud ſerra ſubtilis igenioſe fcã:ꝗ os ſerrat̃ leuiter. Aliõ võ qõ terebꝝ ſeu tripanũ dĩ cuiꝰ acutũ ſubingrediẽs ꝓportionat̃ cranei ſpiſſitudini.q̃re ne ãplius penetret addi tamẽtũ ſupiꝰ relictũ ẽ rotũdũ ne poſſit ad iteriꝰ ãpliꝰ ꝑuenire. Cũ h̃ q̃ꝫ iſtrõ pforat̃ os pforatiõibꝰ crebris:poſtea inter eas cũ aliq̃ ſit ſepatio acuto icidẽte velut qñ quis terebello

4°5° mi.3.ca.2.

A pforat pietes:h tñ inſtr̃m exercẽt in fortiorib⁹ ⁊ craneo ſoli
dioꝛi. Eſt ⁊ aliud qḋ dr̃ lẽticulare:qm̃ ẽ illi ps eminẽs extre
ma ſicł lẽs ſup qḋ malleolo pcutit:qḋ foꝛtaſſis ẽ iſtr̃m illud
Per ige. co. vbi ſupra imediate. ad h laudatũ qḋ Ga. collophyſos appellãs cũ. A. laudauit
⁊ alij. Añ tñ hoꝝ adminiſtratione ſi craneũ nõ fuerit patẽs
pcipiũt icisionẽ crucialẽ ſup locũ pcedẽ:q ſi ſan. effluat lo
cũ pãno oleo ro. ⁊ vino iſuſo iubẽt repleri donec coarceat
ipſe. ¶ Hãc vo cranei eleuationẽ niſi ad mrẽz durã puene
rit pcipiũt differri diuti⁹ ioꝛnẽ tñ eſtate ⁊ hyeme: qm̃ i hac
pus i illa ãt poſteri⁹. vñ Albucaſis. In dieb⁹ hyemis oꝫ vt
ſtudeas i abſone oſſis añ diẽ. 14. ſꝫ oẽm diſpõnẽ. Et ſi eſt i
dieb⁹ eſtatis vt pperes remouere os añ diẽ. 7. añq̃ꝫ coꝛrũ
pat qḋ eſt ſub oſſe ex pãniculoꝝ h accidãt accñtia ſeua ti
moꝛẽ manifeſte dnotãtia ceu cholẽ accẽſio:amiſſio itellꝰ:
abſciſſio vocis, ſyncopis, fe. acuta:egreſſus oclo⁊ ⁊ eoꝝ ru
bedo:cũ qb⁹ in plib⁹ diſpõnib⁹ nõ ſanant patiẽtes. Tp̃s ãt
⁊ prac. c. 84. in me. remotõis oſſis ſilr̃ Haly. determiauit. ſi hyemis fuerit opoꝛ
tebit ptẽ oſſis añ. 14. diez educere. ſi vo eſtas eſt añ. 7. añq̃ꝫ
B pdicta patiant accñá:nã ſi illa patiant curã nõ adhibeas:
Vbi ſup au medul capi. tẽdit. n. i iteritũ. vñ. A. Ne pus fundat ad interioꝛa opꝫ vt
ex̃hat ſi fuerit plaga capitꝭ cõpleta:q. ſ. pdicta nõ egeat oſ
ſis eductione. Aut icidat vt phabitũ ſi non fuerit cõpleta ⁊
nõ fiat occupatio i reſtauratiõe illi⁹ ⁊c opꝫ vt nõ tardet illõ
in eſtate vltra. 7. dies. in hyeme vltra. 10. ⁊ quãto fuerit ve
locius tãto meli⁹ ⁊ lõginquius ab hoc vt accidãt nocumẽta
magna. Si ãt ſolo ꝯtinuitatis ad durã puenerit mrẽz diẽ p
aut 2ᵒ pcipiũt medicari mõ plato. Cõſiderãt ẽt i hꝭ fractu
ris ne pfoꝛatio q̃dã quã faciũt in loco fiat in quo neruo poſ
ſit ꝯcurrere aut pãniculo a cerebro exeũti. Silr̃ ⁊ ſubtilio
rem pfoꝛãt cranei ptẽ ⁊ locũ. vñ ſanies liberius valeat ex
Cherapé. ſca pᵃ me. purgari. vñ. G. Scio nãqꝫ qm̃ cuiuſdã caput vidim⁹ cuius
craneũ fractũ erat ⁊ os qḋ tipoꝛa dr̃ paſſuꝫ eſt:tũc tipoꝛa
dimittẽs qḋ in craneo erat iciſo ⁊ eger ſanitati reſtitut⁹ eſt.
Et adhuc viuit. Si. n. craneũ poſtponerẽ nẽſcio pellicule q̃
ſub eo erãt putreſcerẽt priuſq̃ꝫ os ſolidaret:q: niſi ſaniez a
C ſupioꝛi ad iferi⁹ ſcirẽ ſemp deſcẽſurã inciſio non foꝛet vtilis
oſſis. Uidi inde aliũ hñtẽ ſicut hoꝛ in capite fracturã:tñ ar
bitratus fui dimittere os qḋ ſupius erat:⁊ icidere ea q̃ iux
ta illud erãt vt ſanies locũ hñet fluẽdi. Cũqꝫ huius oſſis du
ritiẽ ꝯſiderarẽ ⁊ groſſitiẽ vidi magis vtile eſſe vt os qḋ ſu
perius erat abſcinderet q̃ꝫ vt in ſanie ſtudiũ ipẽderet: qm̃
timui ne cerebꝝ moueret:timui ẽt ne ſi latũ foꝛamen fieret
in oſſib⁹ lateralr̃ exñtib⁹ cã huius cerebꝝ aſcenderet ⁊ fo
ras exiret. ¶ Si aũt q̃ratur poſita oſſis capitis fractura in
cõi:vt alij oſſiũ mĩme adhereat nũqd oꝫ pmitti ceteris con
vbi ſupra 4. 5ᵃ. trac. 3. ca. 2. an me. glutinari:vt in alijs ſit oſſiũ foꝛas educi. Tibi q̃ꝫ de h ſatiſ
facit. A. ingens ligamẽtũ ſup caput nõ poſſe vt alijs oſſib⁹
adminiſtrari. pp illud q̃ neẽe os eſt ſubleuare ⁊ fracturã cui ẽ
q̃ntitas:donec egrediat virus:ſic eſt neẽiuꝫ. oſſa ẽt capitꝭ
ab alijs diuerſificant oſſib⁹. Q. ſi. n. frãgunt non reſtaurat
D nã ſup ea doſboth. i. poꝝ foꝛtẽ ſarcoydẽ:ſic ipm adducit ⁊
naſci facit ſup alia oſſiũ:imo rẽ debilẽ:qḋ ẽt apparuit in ar
gutis ex ſermone Ga. Id aũt qḋ mouet eos ad oſſis inciſio
nem aut pfoꝛationẽ ⁊ ipſius eleuationẽ ſaniei affuit expur
C. 36. 4 ſi. gatio:ne illi⁹ retẽtiõe q̃ ſunt cerebꝛi coꝛrũpant. vñ 7ᵒ collꝫ.
Si fractura ſit in oſſe cranei vt penetret vſq̃ꝫ ad telã tũc ne
ceſſe eſt vt circa ſciſſuraꝫ os remoueat vt mũdificari poſſit
a ſanie tela ne ipſaꝫ coꝛrũpat:⁊ ſi ita nõ fieret ſanari nõ poſ
ſet:ſed in hoc nr̃o loco nõ inueniꝫ qui hoc facere ſciat.

Propter tertiũ aũt ſciendũ q opus ſit moduꝫ aliũ empicũ dogmatiſare pdi
cto aduerſum:curã pdictaꝝ ſolõnũ ſine oſſis eleuatione vi
ſuꝫ ſanare:⁊ h qdẽ pficiat cũ appõne ſolũ emplaſtroꝝ aut
vnguẽtoꝝ abſq̃ꝫ oſſis eleuatione oĩno. obſuãdũ tñ ne i cau
ſis applicent in qb⁹ ſua valde pſata iã apparent accñtia vt
ſtolidi ⁊ methodoici opant:hꝭ medicaminibus vtẽtes nul
lam idicationẽ niſi a moꝛbo ⁊ adhuc praue ſumentes:neq̃ꝫ

ẽt applicent locis in qbus pp ꝯtuſionẽ cranei humoꝛes cõ E
currerũt ad itra ſup mrẽm duram. aut qñ fractura nõ pene
trat ⁊ curſus fact⁹ eſt pdict⁹:qḋ ex accñtib⁹ põt timoꝛoſis
notari ppẽdi. pmit⁹ igit his ꝯditionatꝭ modus hic empicus
reciteť curationis duplex exñs. qdaꝫ. n. ſan. ceſſante fluere
modoꝝ q̃cũq̃ꝫ poſt. 2. diẽ aut tertiã vel 4ᵃᵐ emplm̃ ponunt
hꝭ. Uinũ. n. ſuſcipiunt doꝛicũ ſiue maluaſinũ ⁊ ſtupas in il
lud infundũt:deinde exprimũt ⁊ demũ pulueres plãtagis
⁊ ſiliginis hñt nõ vehemẽter ꝯtritoꝝ:pmitus qdẽ plãtagis
puluerẽ ſup ſtupe puluillũ ſpgẽtes imittũt in maioꝛi quãti
tate deinde ſiliginis in minoꝛi addũt:⁊ qdã ſm aliquã ptez
nigraꝝ fabaꝝ grana toſta ꝯtrita mõ pdicto:⁊ ſup h puluil
lũ itidẽ multaq̃ꝫ iſuſa reliq̃ in pdictũ vinũ ⁊ expſa ſuperap
ponũt diligẽter ⁊ dimittũt p. 3. dies aut. 4. ⁊ max'i hyeme:
demũ vt ãplius mãꝫ trahãt magis in q̃ foꝛas vtunť fermẽ
ti emplo. ipſi⁹. n. eſt mãs ex pfundo coꝛpis euellẽ. deinceps
aliq̃ ꝯſolidãt cõtoꝛi. Hũc aũt vidi mo̅ᵐ vtilẽ ⁊ expꝑtus q̃ꝫcq̃ꝫ:
nõ tñ alijs mẽbroꝝ a capite applicent. ſicut. n. vidi idiotas F
alibi applicãtes apata nõ paꝝ in ptẽ attrahere. Eſt ãt ali⁹
modus artificialioꝛ ⁊ vtilioꝛ ⁊ cõtoꝛiã factus ſaracenis vt
poſt ſanguis hemoꝛroſagiã tale deſup applicet vngᵐ. Qḋ
℞. gũmi elemi vncias. iij. raſine puriſſime. ℥. iiij. cere. ℥. vj.
olei ro. ℥. iij. ſ. armoniaci. ℥. ij. terbẽtine. ℥. iij. dracmã. ſ. fiat
vnguẽtũ. ¶ Aliud huic ſatis affine. Suſcipe gũmi elemi.
℥. iij. ⁊ opoponacis. ℥. ij. bdellij vnciã ſemis. raſine pini. ℥. j.
cere quãtũ ſufficit fiat vngᵐ. ¶ Qḋ ⁊ rõne nõ minus oſten
ditur ꝯñqñ afoꝛ. 7. Nã e foꝛti nihil põt rẽpugnare in ex Cõ. afo. 55
pellendis:lꝫ mã ſit groſſa ⁊ vie ſtricte. Uidemus. n. qñ nã
m. im apatis aliqbus expellit locis ẽt oſſa tranſit. vnde. A. Tra 4 ca. 5. me. A.
14. 3. Nã expellit pus qḋ eſt in pectoꝛe ad cõcauũ:⁊ h pene
tratio non eſt mirabilioꝛ penetratione puris in oſſibus pe
ctoꝛis ſed nã foꝛtis eſt hic. Et noſce q: nõ oꝫ medicamẽ ap
plicari qñ praua vt oſtẽſum eſt moꝛtis apparẽt accñtia ſub
mõ ſpei ſalutis:foꝛtificabis ẽt ipſa p medicamẽ adhibituꝫ.
¶ Eti. qḋ malã nõ pmittit fieri cõplõnẽ aut ſientez impedit G
⁊ humoꝛẽ delapſum ad interius ſup durã mrẽm anteq̃ꝫ ſa
nietur educit vel ſaniãtis doloꝛẽ mitigat:aerẽ ipedit ne ſuo
introitu cerebrũ alteret:ptes circũſtãtes oſſis clargat ⁊ po
rificat:opꝫ tanq̃ꝫ laudabiliſſimũ adminiſtrare in cranei fra
ctura ẽt capillari. Sꝫ hꝭ reptũ eſt antedictũ agere vnguen
tũ ẽt ab idiotis. Qḋ ſilr̃ certioꝛat nõ paꝝ ꝯſideratis diligẽ
ter q̃ ipm ingrediunť ⁊ eoꝛuꝫ pportione ⁊ maxie gũmi ele
mi qḋ attractiuũ ſufficiẽter exiſtit:doloꝛis mitigatiuũ:ma
le cõplonis pp familiaritatẽ ipſi⁹ ad coꝛpus nr̃m coꝛrecti
uumq̃ raſa de furſolo a qbuſdã vocat:alterat malã cõplo
nẽ:attrahit ⁊ mũdificat. Cera vo cõmiſtionẽ pſtat ⁊ pdicta
ꝯfirmat:armoniacũ qdẽ cũ terbentina in his:ſm tñ plus ⁊
minus ꝯuenit cũ pdictis. Et q: armoniacũ minus eſt fami
liare:calidius. n. eſt ⁊ magis attractiuũ:iõ min⁹ de ipſo i cõ
fectionẽ pꝛicit. Oleũ qdẽ ro. pdicta cõmiſcet ⁊ ſua tẽpera
ta cõmẽſurat q̃litate ſtipticitate q̃dã ẽt ptes ꝯfoꝛtãdo leſas: H
ita vt ex his ꝯſurgat qd eq̃le virtuoſum oĩ leſiuo ꝯtrariuꝫ.
¶ Q. aũt poſſit añdictã mãm extrahere ad extra oſtendiť
per Haly. Nobis qdẽ pparat vt ponamus medicinas ſub 3. techni cõ. 195
vmbilico ⁊ attrahũt humoꝛes ex coꝛpe:⁊ vt retineat medi
cina i manu ⁊ [illegible]bat hu. ⁊ vt ponat ſub pede ⁊ attrahat
ex capite multo igit meli⁹ emplm̃ relatũ vel vnguẽtũ pote
rit cũ ei ſit via per rimulas meli⁹ attrahere. ¶ Itidẽ quod
prauã intẽdit cõplonẽ alteratione ſubita ⁊ cõtinui ſolonẽ:
his. n. de cauſis doloꝛ ꝯſurgit ⁊ accñtia pſima ſepe inducit
deterioꝛa vt cerebri ei⁹ eleuatiõe:ad eãq̃ foꝛas egreſſionẽ,
febrẽ, ſpaſmũ, ſyncopim ⁊ moꝛtẽ nõ paꝝ:⁊ hꝭ non oꝫ eligi
ſupra illud qḋ id nõ opat:h aũt cauſat cranei eleuatio ſicut
idẽ teſtanť. Eſt nãq̃ꝫ craneũ cerebꝛi clypeus ⁊ defenſiuuꝫ.
Silr̃. 6. de ige. coloſiſos qḋ apud eũ ⁊ alios eſt iſtr̃m lauda
tuꝫ valde:lꝫ cerebꝛo ſit min⁹ moleſtũ alijs:nõ eſt tñ liberũ a Ca. 6. ad medium.
ſuſpitione cũ aliqñ craneũ capitis ab eo moueat:i quo tpe

I caput neĉe eſt foꝛe getum. Jtaqꝫ laudabilioꝛ eſt medicatio emplaſtꝛis aut vnguētis facta q̄ȝ oſſis eleuatione inducta. Sȝ ꝙ in iſto curationis mō non ꝯueniāt oēs eſt q̄a medicamē ignoꝛant: aut q̄ꝛ verecūdant a ꝯſueta ſecta ſecedere volentes eā ꝯſeruare illeſam ⁊ elatā. Uana glīa eni q̄ circa hereſes malū q̄dā eſt ſcabie oī difficile q̄dē ſanabile. nālituȝ ꝑ. Uel q̄ꝛ timēt hūc nouū ſibi modū ⁊ inſuetū imitari: vt enīȝ ait Gal. medici cōiter vtebant̄ poſt oſſis eleuationē cranei medicina doloꝛis capitis mitigatiua. Quidaȝ tñ medicus ſenioꝛ in ciuitate nr̄a ſolitus eſt facere ſup pelliculas nāqꝫ q̄ ſunt ſub craneo q̄s denudabat ab oſſe moꝛ ponebat vngm̄ q̄d oī effiſioē ⁊ ſup vnguētū ponebat mel ⁊ acetū mixtum. Js q̄dē in hac medicia ſtudioſus erat: nec ēt ipſam ab vllo rome fieri vidi: nec audaciā habui vt eā facereȝ. De hoc tñ ſuns teſtis ero añ deūȝ q̄ꝛ plures ab eo cū hac medicia curati ſunt in Aſia q̄ȝ ab illis q medicinā doloꝛis mitigatiuā iponebāt: q̄re volui ipſaȝ pꝛobare q̄ñ in Aſia eraȝ: q̄ꝛ tñ Rome nunc ſum eā poſtpoſui: eo ꝙ ſecutus ſuȝ chirugicos romanos: vñ. A. 3° p° recitās hos duos medicatiōis modos fracture cranei ait. Per man⁹ poſteroꝝ puenit maioꝛ icolumitas q̄ȝ p manus pꝛioꝝ: ⁊ nō eſt h̄ mirū: cū cōplō ſit oſſis ⁊ pāniculi ſm Gal. ſicca. Sic igiṫ apparet ꝙ Gal. dubitauit de virtute medicamīs ne regione virtuȝ fruſtraret̄: ſic ⁊ nunc plures hi dubitāt foꝛte: ne ita laudabilis appeat effectus vt in ptibus arabicis: vbi h̄ modus medēdi originē ꝯ̄traxit: q̄d nō opȝ: cū expientia eius i his ſit verificata regiōib⁹ ⁊ foꝛſitan i regionib⁹ tpatis laudabilioꝛ eſt ipſius effectus q̄ȝ in frigidis ſūme pp̄ vinū: ſȝ minus noceat pp̄ aliud. Ducatur ḡ h̄ modus medicationis deinceps ſecurius in vſuȝ.

K

L

M

Propter quartū vo. ad auctē ſcribentiū iaȝ apparuit quid dōm. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ medicamē oppm̄ nō pmittit mām effuſam ſanieī: añ. n. educit illā. Aut ſi ſaniari icipiat nō redditur ſic prauā: neqꝫ tāto moraṫ tpe vt q̄ ſunt cerebri ledat. Jn argumēto aūt ſupponebaṫ ſaniē iā eē ledētē. ℂ Ad aliō dōm ꝙ into virtus poterit penetrare tū virtute nāe innata medicamine. Nā. n. tpe egritudis ad ſe trahit medicinā ſicut ciboȝ tpe ſanitatis. 7° breuiarij: Tū q̄ꝛ ēt vnguētū ſui q̄dā mulcebri ⁊ ſubtili humiditate ptes oſſis iſpirat ⁊ apit circūſtātes: Tum q̄ꝛ ſuba medicine in fumū reſoluta ſubtileȝ poterit p ſciſſurā arctiſſimaȝ penetrare. Pōt ēt mā p ſciſſurā ēt capillarem educi. Si. n. ab extrinſecis ad interius penetrauit vt ⁊ intrauit: ita ⁊ retro poterit educi: pp̄ nām expellētē ⁊ medicamē ſubtiliās ⁊ attrahēs. Si aūt nō intrauit ſic tñ ſciſſura eo mediciner̄ mō. Si vo nō adeſt ⁊ itrauit mā iterius aggregata: q̄d cognoſciṫ ex ei⁹ ſignis: tūc opȝ vt dcm̄ eſt oſſis eleuationē pcurare: vt edocuerūt poꝛes. ℂ Ad aliud dōȝ ꝙ attractio euenit a vtute ppꝛia caīo coadiuuata medicaminis mēſurato. Si dicaṫ ꝙ vtus ſpecifica nō inueniṫ i artificialib⁹: dōm vt. 178 diſa. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ nā ſagax pmitus ſubam ad ſe ⁊ fumū attrahit medicine: q̄ male reſtitur cōplōni: deide ipſaȝ mām diſſoluēte ⁊ agitāte nā expellit eẋneū ꝯtētū ad eẋ medicamīe appoſito exterius attrahēte: ⁊ ita remotiōe cāe male complōnis remoueṫ ⁊ ipſa. ℂ Ad vltimū: veruȝ eſſe ꝙ vulnera opȝ deſiccare q̄ñ volumus ꝯſolidare: p h̄ aūt medicamē nō ꝯſolidare itēdim⁹: ſȝ poti⁹ apire ⁊ mām ſaniaturā expurgare. Qñ aūt expurgatio cōpleta fuerit. tunc ad curationē cum ſiccis ſtipticantibus pcediṫ: maxime cū conſolidatio dicat partiū diſtātiuȝ adinuicem copulationē q̄d calidis perficiṫ tēperatis ⁊ ſiccioꝛibus magis. Et quis idiota medicaminis delatoꝛ facta materie ſubſidentis mūdificatione neſciens medicamentū mutare: ſed putans p̄dicto cōſolidare deriſus eſt pus. Sic errauit: q̄ꝛ oēm egritudinē volebat h̄ curare: cuȝ tñ ſit capitis pꝛopꝛius. Audio tamē id ab expertis etiā viſum in vulneribus caſſalibus: ſaniēqꝫ ex pectoꝛe euacuare. Cauēduȝ tamē quādo ⁊ quibus apponatur ⁊ quo mediāte freno infrenetur: ne maioꝛē q̄ȝ expediat actionem inducat.

ℂ Differentia. CLXXXII.

Quod in apoplexia nihil infra 72. hoꝛas ſit opandū mōſtraṫ p 5m̄ prac. id teſtātē. ℂ Adhuc in egritudine moꝛtali nō opȝ opari: ſȝ ſolū pnoſticatione vti. vñ afoꝛ. p°. Quib⁹ ſtatibus moꝛs ſeqtur pcognoſcitiua pte artis ſola vtimur p̄dicētes q̄d futuꝝ vt icauti ne eoꝝ q̄ ꝯtigūt ſimus. ℂ Eti. 2° eoꝛūdē. Nō opȝ in victis conari. 11. q̄ȝ de ige. Jn quo deſpabilis ē ſalus vanū eſt detrahi ab idiotis ea q̄ ſanauerūt multos auxilia. Sȝ apoplexia ⁊ p̄cipue maioꝛ eſt moꝛtalis. Juxta illud veteris Hip. Soluere apoplexiā foꝛtē eſt ipoſe. ℂ Amp. i criſi nihil eſt agendū. afo. p°. Sed nōnulla apoplexia eſt in criſi. vñ. 3. p°. Cū apoplecticus febꝛicitat fac morā in re illi⁹ donec diſcoopiaṫ. Foꝛtaſſis. n. eſt criſis: ſitqꝫ moꝛa vſqꝫ ad 27. hoꝛas: tanto nāqꝫ tēpoꝛe ſepulturā pꝛecipiunt differri. ℂ Rurſus re. ac. ⁊ afoꝛ. 4. ⁊ p̄ criſiū. Quicūqꝫ flegminātis in pn° egritudinū moꝛ conātur ſoluere pharmacia flegmināntis nil aufert: q̄ꝛ nō remittiṫ cruda exiſtēs paſſio: ſed reſiſtēria egritudini ⁊ ſana colliquāt: h⁹ vo eſt apoplexia cū ei⁹ mā ſit q̄ñqꝫ ap̄ans ⁊ icuneata plime. Et fulciṫ: q̄ꝛ 3° p°. Scias ꝙ apoplā ⁊ palyſis ꝯſtrigūt meatus cerebꝛi: q̄ꝛ nō ſunt medicine faciētes euōnē euantes ex mā ipſas faciente ppꝛie. ℂ Palin. in ſtatu Hipp. p̄cipit quieſcere: ſȝ apoplā ceu ⁊ alia egritudinū p pacuta moꝛ ois eſt i ſtatu. afoꝛ. p°. ℂ Eti. Medicus opaṫ cū dieta: potione vel chirugia. Jſta eni ſunt tria inſtr̄a q̄bus ipſe facit necīa nāe occurrere: nec n q̄dem dieta cū h̄ȝ veterē ad vltimas egritudines vltime cure. i. diete: q̄d eſt nil dare ſint ad certitudinē optime: h⁹ aūt eſt apoplexia. Neqꝫ potione: q̄ñ aut alteratiua digeſtiua: ⁊ hac nō: q̄ꝛ calida ⁊ ſicca liquans ⁊ diſſoluens adauget materiā ⁊ incuneat. vñ. 8. terap̄. Melius euacuātes q̄d pꝛius cachochimie ad expurgationeȝ poſtea ire. Neqꝫ euacuatiua: q̄ñ digeſta medicari ⁊ mouere nō cruda qualis non eſt apoplexie mā. aut manuali operatione: q̄ꝛ ea p̄ſupponit oꝛgana premiſſa. Jgitur i apoplexia nihil ante. 72. hoꝛas ceu tres dies agendum vt aliquis actus preappareat nature.

N

O

P

Q

Cuius oppoſitum Meſue ſapit in pꝛactica. Rurſus afoꝛ. 4°. Medicari i valde acutis ſi expedit eadē die: cū tardare ſit prauuȝ in talib⁹. Jd aūt expedit peramplius in apoplexia. Eſt eni peracuta valde ac repletionalis. ℂ Adhuc. cū medicus ſit diligens miniſter ⁊ adiutoꝛ nature: dila pꝛima. Jn maxime nāqꝫ periculoſis caſibus eā h̄ȝ amplius gubernare. Taliū vo eſt qui apoplexie cū in ea regitiua moꝛ auferaṫ vis ois ipſius. Jtaqꝫ infra. 72. hoꝛas confeſtim operandum.

Propter pꝛimuȝ q̄dē ſciēdū antea quid apoplexia: deiceps quot ei⁹ cāe ⁊ modi: ⁊ 3° q̄liter ꝯueniat ⁊ diāt cū paſſionibus q̄buſdaȝ. ℂ Propter hui⁹ pm̄ ſciēm̄ ꝙ apoplexia eſt mollitia toti⁹ coꝛpoꝛis cū ablatione regitiue vtutis. 3° de accīti. vñ afoꝛiſ. 2. Eſt iſenſibilitas repētina ⁊ toti⁹ coꝛpis imobilitas. At Caſſius felix. Paſſio dcā eſt h̄ ab eo ꝙ moꝛtifero ictu coꝛpis ⁊ aīe ꝯcidāt patiētes. vñ Theodoꝛus p̄ſcian⁹. Appellati ſūt apoplectici: eo ꝙ velut ictu q̄daȝ pcutiant̄ repētino. Tertio quoqꝫ p° eſt ocioſitas mēbꝛos a ſenſu ⁊ motu pp̄ oppilōneȝ ꝯtigētē in vētriculis cerebꝛi: ⁊ in meatib⁹ ſpūs ſenſibilis ⁊ motiui: ⁊ ipſa q̄dē eſt acciñs ſicut epilīa pp̄ prauū motū ſpaſmantē in ea. Eſt. n. actio leſa: ⁊ eſt ſiq̄dē paſſio acuta cū ſpaſmo facta: ſȝ egritudo pꝛꝛ ledit pꝛiū figurā ⁊ receptaculum replet ⁊ oppilat. ℂ Propter h⁹ 2m̄ ſciēduȝ ꝙ apoplā cātur interduȝ a cā exterioꝛi vt ab aere fridiſſimo: ſicē in iter q̄ñqꝫ agētib⁹ hoꝛa maximi gelu. de moꝛbo apparēs. q̄ ꝯſtrigit ⁊ coartat hūidū q̄d iteri⁹ ⁊ ſpūs vt in ptes nequeāt ptranſire. Aut ex pcuſſiōe vel caſu ſenſuȝ ⁊ motū ꝯfeſtīȝ p̄uāte vel ex ebꝛietate. vñ afoꝛ. 5°. Si inebꝛiatus aliqs repente ſine voce

Ca. 13. p° pn̄m. 6° de ige. ca. 6. d. n.

Trac. 3. c. 14. in f. 3. cōplōm ca. 9. iuxta f. 1. 6. de ige. ca. 6 in fine.

Coll. 5. in medio.

Ca. 22 circa pn̄m.

Cōafo. 6

Cō. afo. 2 Cob. e 2. afoꝛiſ. afo. 40.

Afoꝛ. 20 Tra. 5. ca. vlti. iux. fi. T: cō. ri. Cō. afoꝛ. 1. in fine. Ca. 4. iux. finem.

Tra. 5. ca. vlti. in fi.

2. afo. afo. 29. Cō. afo. ci ca pn̄m. Afoꝛ. 2. afo. 6.

Ca. 4. post pn̄ cyrurg. Afoꝛ. 2. afo. 22.

Gal. 1. P. pꝛa. afo. 16.

Coll. 3. in medio. Colle. de afo. 42. in pn̄cipio.

Tra. 5. ca. 11. in pn̄.

Coll. 5 in medio.

Afoꝛ. 6.

A
fuerit ſpaſmo inato morit̃ tñ nõ febris eũ acceperit aut ad horã veniẽs ſm quã crapule ſoluunt̃ locut⁹ fuerit. Aut ꝑꝑ coanguſtionẽ factã in laqueo vel digitoꝝ cõpreſſione. Põt tñ qs tã vehemẽter ſub mẽto lateralr̃ cõſtringere arterias venas iuueniles ⁊ neruos vt idẽ decidat in apopliaꝫ. vñ 3° ꝑ°. Cũ oppilant̃ arterie ⁊ vene ex replõnis vehemẽtia exinde accidit: qḋ euenit qñ ꝯſtringunt̃ due vene apopletice ex caſu ſenſus ⁊ motus: qñ.n. ſilr̃ accidit illi ex cã ꝑmitiua efficit illi actioni qḋ ſilr̃. Aut a cã iteriori: ⁊ ea flegma maxie: ꝯñr ſanguis: mime võ hũoꝝ ali⁹: quã qdẽ opant̃ ſua multitudine oppilãdo: ⁊ h̃ qdẽ aut eſt apans q̃ apopliã pniciosã iducit: ſiue ſit calã vel frida: vel nõ apans plm̃ euenies: q̃ vl̃ ſit in cerebro ipſo aut i meatib⁹ ſpũali cerebro acc̃ns ex humore mox ad vẽtres cerebri effuſo ſanguieo aut flatico ſug abũdãti: vel in meatibus ſpũs ad cerebꝝ qñ arterie oppilatur ⁊ vene ex replõne vehemẽti. Quare ſpũs nõ hñt tranſitũ velut ille cui dcñ venas ꝯſtrigi apopleticas: apoplia qꝫ ſꝫ medicos cõiter eſt paſſio cerebri. apud Av. võ cordis vñ ꝓbl. ꝑ°. Uetuſtiorib⁹ apoplie qñ coagulatũ ſolutũ humidũ cadit in cor: qḋ ꝑꝑ ibecillitatẽ inati coagulat̃ calidi: ⁊ merito: q: apopliã ſm. A. accidit hñtib⁹ etates. Uult nãqꝫ Av. ꝙ hũidũ hꝰ aliq̃ de cã motũ per arterias ⁊ venas ſubethicas ſiue apopleticas aut iuueniles in cor cõcidens ſuffocet ꝯfeſtiꝫ. Series tñ cõis hꝰ eſt veteris: ſeniorib⁹ catarri celeriter pire faciẽtes. ℭ Spẽs ſiqdẽ apoplie ſm Hip. ſũt due fortis ⁊ debilis: ſiue maior ⁊ minor: dicẽtẽ fortẽ ſoluere impoſſe: miorẽ aũt nõ facile: ſꝫ võ. A. ⁊ Zoar. 3. Una qdẽ exñs ceteris peior: in q̃ neqꝫ anhelitus apparet: neqꝫ ſpuma: neqꝫ vox auditur ſtrãgulati adeo vt mox nõ diſtet a mortuo. Et alia in q̃ inſtre motus ⁊ anhelitus eũat̃ ſpũ aut debilitãtur ita vt difficilis fiat ãhelitus: imo illic eſt ſpuma: ⁊ ei⁹ vox ẽ ceu ſtrãgulati: vel iſta poſita h̃ 2ª eſt cõis ad pinã ⁊ 3ª: horẽ nãqꝫ ipſaꝫ ſcribit. A. ⁊ tũc due ſolũ erũt. Eſt ⁊ 3ª i q̃ nocu^m nõ magnificat̃ in anhelitu: ⁊ qḋ imittit̃ in guttur penetrat patiẽtis q̃ nõ eũat̃ a timore: quãuis de ipſa hẽatur fiducia. aſo. võ 2ª. penes Gal. ponuntur. 4. vel. 5. vna in qua repẽte reddit̃ inſenſibilitas in toto corꝑe reſpiratiõe ſola excepta: q̃ ſi demũ fuerit ꝓhibita maxia erit ⁊ apoplexiaꝝ acutiſſima: in qbus verbis 2ª põt tãgi modus apoplie. Eſt ⁊ alia i qua reſpirat: ſꝫ cũ violẽtia vehemẽtiſſima: ⁊ h̃ fortꝫ eſt apoplexia. Alia võ fortior: ſꝫ hac min⁹ qñ ſine tẽſiõe ⁊ violẽtia ineq̃lẽ ⁊ inordinatã ⁊ adhuc difficilẽ hꝫ qs reſpirationem. Eſt ⁊ reliq̃ in qua qs ſeruat̃ ordo ibecillis exñs: qua fortaſſe ſanat̃ oia ſi gerant̃ opportuna. ℭ Circa predicta euenit hẽſitare: cũ ita diuerſimode ſpẽs numerent̃ apoplie. ℭ Dicẽdũ ꝙ ipſa vel diſtinguit̃ rõne ſui finis q̃ eſt ad morteꝫ vel ad vitã: ſicut cuiuſlibꝫ egritudis: qḋ criſis ſignat dẽſcriptio: ⁊ ita ei⁹ ſunt duo modi. Aut rõne ſynthomatũ vel talis anhelitus ſpume ⁊ hꝰ: ⁊ tũc. 3. 4. vel. 5. pñt maneries ipſi⁹ fore ſm ꝙ ꝑſpicacius aut alr̃ ꝯſiderant̃. ℭ Amp. dubitat̃: q: dcñ eſt ſuꝑ: ⁊ interioꝝ. 3. in apopliã fortiori ſenſum oẽm ⁊ motũ auferri ꝑter eũ q̃ anhelit⁹. A. dicẽte ꝙ i qbuſdã ãhelitus nõ appꝫ: nõ tñ ipſoꝝ pulſus deficit itegre. ℭ Dõm ẽt ꝙ Gal. tãgit quãdã apopliã in q̃ motus cuiuſcũqꝫ ptis deficit vt eã q̃ maxia ⁊ acutiſſima: vel ꝙ logt̃ de ablõne motus cãti a ṽtute aiali: nõ aũt vitali. Neqꝫ. A. negat ſimplr̃ motũ abeẽ quẽcũqꝫ: ſꝫ motũ ṽtutis aialis: non aũt vitalis vt pulſus: h̃ aũt põt ineẽ cũ ſingularis ſit actus vitalis ab apoplexia ſimplr̃ nõ ipeditus: niſi apoplia audiat̃ ſm Av. in corde cãta: anhelitus võ deficit: q: actus eſt ṽtutis aialis: cui⁹ defectũ eſt iuxͣ medicos apopliam fore paſſioneꝫ ac vitalis ẽt cũ ſit miſtus. 4° de accñti. Cũ.n. in apoplia cerebꝝ oppilet̃ ſpũs aialis negens a cerebro i neruos ⁊ muſculos ꝓ progredi mot⁹ pectoris: ⁊ vlr̃ ois ceſſat: ita vt aial oporteat ſuffocari. Aut eni. A. nec i ea ſimplr̃ tollit anhelitũ: ⁊ veꝝ dicit eũ nõ appere. ℭ Propter hꝰ 3^m ſciẽdũ ꝙ apoplia cũ plibus ꝯuenit egritudib⁹ ſibi cõparib⁹ aut in mẽbro ⁊ accñtibus

B

C

D

E
vel in his ſaltẽ. Differt tñ in non paucis: ceu ſunt epilepſia, ſubethi, ſtupor, ꝯgelatio ſyncopis ⁊ ſuffocatio mr̃icis. de accidẽti. 3. interioꝝ 4°. apoplexia.n. ⁊ epilia ꝯueniũt in ſubito vt in cerebro. In eã q: vtplm̃ ſiũt ex flatis oppilone: ⁊ i accidẽtib⁹ anhelitus ⁊ ſpume. dñt at ſꝫ magis ⁊ min⁹: eo ꝙ i apoplia qḋ ãpli⁹ vñ ipſa vel mox pimit vel in paly ſim ꝯuertit̃. Dit aũt apoplia a ſubethi: q: apoplia clamat cũ anhelitus leſiõe ⁊ diſariã praua ſenſu ⁊ motu: mõ aũt h̃ adſũt ſubethico: imo põt itelligere ac excitari. Sũt ⁊ mot⁹ ipſi⁹ ſenſibus leuiores. Et ꝑ añdicta dit apopletic⁹ a ſtupidis ⁊ ꝯgelatis. dñt ẽt iter ſe: q: ſtupidi oculis ꝑmanẽt clauſis: catheleptici aptis. diſtatqꝫ ſubethicus a ſyncopiſato: qa pulſus ſubethici fortior ẽ ⁊ ſilior ſanoꝝ pulſui: ſyncopiſati ãt debilior ⁊ durior. In eo ẽt mutat̃ color ad citrinitateꝫ ⁊ ad mortuoꝝ coloris ſiñtudinẽ: frigeſcũtqꝫ extrema: q̃ qdẽ nõ accidunt ſubethico. Dit ſilr̃ ſubethic⁹ a ſuffocata mr̃icalr̃: q: h̃ itelligit ⁊ logt̃ ꝯcitat⁹: illa võ cũ difficul^te itelligit obmuteſcẽs oino: motus ẽt patiẽtis ſubeth: ꝑcipue colli: capitꝭ ⁊ pedum extat facilior: in ſuffocata võ ſenſus ẽt ⁊ palpebraruꝫ aptio facilior: aduenit ẽt ſuffocatio matricis ſubito ⁊ min⁹ ſꝫ heth ꝑdurãs. ℭ Per horã võ h̃ audit̃ eq̃lis ſeu eqnoctialis q̃ ꝑciſe eſt. 24. pars diei nãlis ita vt vnicuiqꝫ ſig° 2ª huiꝰ correſndeat hora. Eſt ⁊ hora ineq̃lis ſeu artificialis ſm ꝙ q libet dies ⁊ nox lõgior ⁊ breuior vel melius in. 12. diuidunt̃ horas: ita vt qñ dies fuerit noctib⁹ equi in idẽ ambe concidãt hore: ceu qñ ẽt in climatib⁹ ſol fuerit in ꝑn° arietis vel libre qḋ ſub linea euenit eqnoctiali ꝑpetuo. Opatio võ ẽ alicuius i ſubſidiũ apopletici admiſtratio: ſiue dieta fuerit medicina ſiue aliud: nimis tñ diete q̃ꝫ medicine inſiſtendum.

F

Propter ſecundum

qdẽ ſciẽdũ ꝙ aliq auctoꝝ ſimplr̃ abſqꝫ ꝑteſtatione nil opandũ docẽt fore in apoplia. Quidã võ ꝑteſtant̃ ne appareat defectus opantꝭ mox agẽdũ. vñ Meſ. In cura opꝫ apoplexie vt oẽ genus regiminis adminiſtret̃ ilico. dilatio.n. ad mortẽ ꝑducit feſtinã: cũ ẽt mo: b⁹ de ſe paꝝ recipiat curã: verũtñ vt nõ appeat ex ꝑte opantis defectus conaberis: a ꝑn° mãm ſubtrahere inquãtũ poſſitas expetit ſiue ſanguinea fuerit aut flatica. Aliqs aũt honore ac amicitie ſolatio practiſãs. vñ Theodorus priſcianus. Egrotos ſub plena iã deſperatione poſitos nõ vt medicinaꝝ iaꝫ medelis: ſed magis tñ amicoꝝ ſolatio viſitam⁹. qdã ẽt cõcitati pietate: nã ſi dimiſerimus in hꝰ accidet mors ſm omneꝫ diſpõnẽ: ſꝫ ꝓportionabimur ad mãe pancitatẽ. Nõnulli võ teſtãtur nõ eẽ operãdũ: i quadã tñ apoplexia niſi tpe diffinito: vñ practice 5°. In cura apoplie ſuꝑ iuẽdũ: ꝙ ſi facies egri rubet aut liuida eſt vel viridis repleta cephalice vtaris flomo aut ſaphene quo a remotiorib⁹ trahat̃ mã locis ⁊ iuxta qḋ virtus patit̃ ⁊ repletionis quãtitaꝫ de ſanguine educat̃. Si aũt hec nõ videris ſig^a patiẽtem nõ moue diuo: nec aliqd ciboꝝ adhibeaꝫ aut medicaminũ: donec. 72. pertrãſeat horas. Almã. võ 9°. Si ſpuma egrediat̃ ab ore nõ eſt apopletico medicãdũ. vnde aliqñ dictũ eſt ꝙ actio que debet̃ in apoplia interdũ eſt vera redundans in ſalutẽ apopletici: ⁊ tũc nõ ſemper medicãdũ: ſꝫ qñ ſpes affuerit cure. Interdũ võ apparens palliata vt ne defectus in arte videatur ⁊ artifice: ⁊ ita mox in ea idifferẽter ſemꝑ aliqd agẽdũ. Sed quid de his in 3° ⁊ 4° monſtrabitur dicendorum.

G

H

Propter tertiũ

ꝑmitus qdeꝫ veritas ſubdat̃: ⁊ deide videat̃ cur Halyab. dilationẽ actus in apoplia. 72. ꝑcepit horis. Dico itaqꝫ ꝑ cõfeſtim a ꝑn° agẽdũ ⁊ ꝓprie cũ educẽtibus in apoplia: nec tpe aliqḋ expectãdũ: Tũ ne defectus in opatione vt miſericordia ⁊ amicoꝝ ꝯtriſtatio vt ꝑdictũ appareãt: ſed op^{us}: Tum qm̃ acutoꝝ morboꝝ nõ diſariã ſunt certe ꝓnũciationes ſalutis vel mortis. Hic aũt eſt acutoꝝ morboꝝ maxie: vnũqḋ qꝫ.n. iduiduũ a ſua ꝯſtructiõe nãli ca. ⁊ hu. ⁊ a ſupis hꝫ ṽtutes ⁊ ꝓprietates occultas: ad q̃s itellꝭ ꝑuenire nõ pt hu

I manus.diſa.115.Nos nãq̧ in cognitione taliũ nõ poſſum⁹
ad id qḋ eſt certũ ꝑuenire:cũ aliqñ extraneitas.i.mõſtruo-
ſitas in morbis accidat ſicut in rebus nalibus vt vlceratio
pulmonis ⁊ ſilia colli'm.7.Qḋ amplius firmaẛ p.A.dicen
tẽ. Accidit vt hõ in apopliam icurrat ⁊ nõ ſit dĩa iter ipm
⁊ mortuũ ⁊ nõ appareat aliqd anhelitus:deide reuiuiſcit,⁊
ſanaẛ. Et nos plimos vidimus tales. Adhuc mã apoplie
furioſitatẽ quãdã iportat. In hõ aũt ↄ̄feſtim ꝑceptũ eſt mo
uere. Rurſus operationis iſtius intẽpeſtiue nõ repiunẛ nocu
mẽta ꝑſcripta. Igiẛ cũ ꝓſtatione tñ mox in apoplia opan
dum. ℂ Propter 2ᵐ hui⁹ ſciendũ:ꝙ ideo voluit Haly.dila
tionem actus.72.horarũ:⁊ ſi quida librorũ praue ac etiã ↄ̄
Raſim in cõtinente 7.A.habeãt.70.qm̃.72.hore tres dies
ↄ̄ſtituunt integros in qbus declaratũ eſt oẽm hu.euentari:
dĩa.88.cũ melã etiã in.3.diebus ſuam ꝑficiat periodũ. Et
K propterea Ioãnis illud 11°. Cũ Laçarus fuerit morte qua-
triduanus:ac ẽt fetens que nequeunt in apopletico reperi
ri miraculo magis aſcribẽdũ q̃ꝫ nature:hic etiã trinitatis
numerus a phis eſt ꝑlatus adeo vt in figationes ſit inſtitu-
tus huius ↄ̄ſcriptionis ꝓhemio. Uerẽs ẽt occultã diſtrahe
re Haly.actionẽ nature. ℂ Amp̄.qs forte cãm aſſignabit
ex motu lune per circulũ çodiacuꝫ ſm q̃dras ⁊ medietates
ipſarũ. Nã in triũ dierũ ſpatio ad mediũ eã dicẽs q̃dre vni⁹
ꝑuenire:ſed id põt calũniari. Nõ.n.luna ꝑuenit ad quadre
mediũ niſi qñ fuerit curſu velocitata:tũc.n. vt apertum eſt
dĩa.104.15.gradib⁹ in die moueẛ nãli. Ter enim.15.45.cõ
ſtituũt gradus qḋ eſt q̃dre mediũ:cũ tota gradus cõtineat
90. Si aũt fuerit motu tardata ſolũ moueẛ.12.ita vt tribus
diebus.36.tñ pagret partes:⁊ ſic a medio deficiet quadre.
Qñ ãt iter has duas diſpõnes media fuerit gradib⁹ iterme
diis çodiacũ perambulabit. ℂ Sed circa ꝑdicta dubitaẛ:
q: vt inductũ Almãſor negat medicanduꝫ qñ apparet ſpu
ma. Sed id in 2° iuxta. A.cõtingit apoplexie mõ. In 2° igiẛ
L nõ eſt operãduꝫ ſpe multoq̧ amplius in ꝑ°. ℂ Dõm ꝙ Al-
mãſor audiẽdus eſt in ipſo actu ſpumationis:q: tũc ſtran-
gulatur. Et ſuffocatorum ⁊ diſſolutorũ:nõdũ autẽ mortuo-
rum non referunt quibuſcunq̧ ſit ſpuma circa os. Qñ vo
nondum apparet ſpuma quãdo hꝫ ſpatium operãdũ:vt in
Halyab.ↄ̄tinetur in cuius concidit hic ſniam. Plures eniꝫ
curam magis videntur:minori coaptare apoplexie.

Propter quartũ vo ad ꝑᵐ dõm ꝙ Halyab. fuit illius opinionis:q̃ non
approbatur in pñti. ℂ Ad aliud dõꝫ:ꝙ in egritudine mor
tali qñ eſſemus oino certi de morte celerrima nihil eẽt agẽ-
dum qḋ l; vt oſtẽſum nõ euenit aut nihil agẽdũ ſine ꝓſta-
tione qḋ de eo:qḋ 5°.de inge.⁊ 10.ſuſcipiunẛ in cura ethici
cũ ꝓnoſticis:ſalutẽ parẽtibus ⁊ amicis nõ ꝓmittẽdo:ſed vite
tñ per dies:mẽſes aut annos ꝓrelationẽ:vel quid operan-
dum:ne actus inſcitia cũ aliis iputeẛ medico. ℂ Ad aliud
dõm ꝙ nil agẽdũ in criſi qñ ſit equalis:tũc.n.nã nõ eſt i me-
dicaminibus ſtimulãda.iux̄ illud Hippocraticũ. Que opꝫ
M agere vñcũq̧ maxime repit nã ⁊c̃. ℂ Ad aliud dõm ꝙ nõ
ſemp:imo rarius apoplia vt dictũ ex apate ⁊ cũ fe.ↄ̄ſurgit:
qḋ prauũ eſt valde.vñ. A.poſt ſermonẽ antemiſſuꝫ. Si aũt
ita non ſit ſed cũ feb.eſt ꝑꝑ apa ⁊ putredinẽ:tunc eſt morti-
ferũ:dictũ ẽt fuit ꝙ apoplexia mãe imagineꝫ habet furioſe
mox ad eductionẽ cogẽtis in ꝓn°. ℂ Et ſilr ad inductũ di-
cẽdũ Aui. Et fortaſſis h̄ mouerũt Halyabbatẽ dilationem
ꝑdictã apponere. ℂ Ad aliud dõm:ꝙ apoplia ſicut egritu
dinũ cetere hꝫ ꝓnᵐ:lꝫ ſit breue. Aut in ſtatu deſcendũ ſi nã
opetur ſufficiẽter:ſi vo nõ moue tu hora motus ei⁹ vt tactũ
antea. ℂ Ad vltimũ dõm:ꝙ nõ eſt multũ cũ dieta opandũ:
dũmõ apoplia ex cã ↄ̄tigerit iteriori niſi poſt.72.aut ãplius
horas:⁊ ꝓpꝛie qñ apoplia minor in paralyſim terminatur:
ſed magis negociãdũ cũ eductiuo:lꝫ.n.mã ſit cruda idige-
ſta hꝫ morẽ furioſe ↄ̄feſtim euãde exordio. Que aũt parũ
alterius quantũ etiã cõuincant oſtẽſum in anterius.

Circa predicta dubitare ↄ̄tingit eo ꝙ dictũ febreꝫ cum
apoplexia ↄ̄cidẽ. Qḋ nõ vꝫ:q: afo.5.⁊.2. Acu-
te egritudines rare q̃ ſine feb.qualis eſt apo-
plexia. ℂ Et.paulus apoplici iacent ſine feb.
Silr ꝑquirẽs practicas minime iueniet febrẽ apoplexie ↄ̄ſo-
ciari. ℂ Itidẽ. Apoplexia mox accidit vt tactũ.vñ iteriorũ
ẽt 3°. Apoplexia ꝑꝑ repẽtinã gñonẽ indicat frigidũ humo-
rem groſſuꝫ vel viſcoſuꝫ repẽte ſiẛ iplẽtẽ ꝓncipales ventres
q ſm cerebrũ nõ hꝫ diſcraſiã totius ſube ipſius:ſꝫ febris nõ
ſit repẽte. Opꝫ nãq̧ putredinẽ a ſuis cauſis ꝓinceptis fieri:
deide reſolui fumũ inde putridũ cor petẽte:tãdẽ ab eo ꝓto
tuꝫ corpus refrãgi.dĩa.88.febris ẽt diſcraſia exiſtit. Ea vo
paulatiue ſupuenit. ℂ Amp̄.vt dictũ eſt in febre de qua ſer
mo fuliginẽ putridã opus ſit cor petere. Id aũt ↄ̄tingere nõ
põt cũ in apoplexia vt viſuꝫ oppilatio itercedat totalis qḋ
in epilepſia nõ ↄ̄tigit. Et firmaẛ:q: ſpũs ẽt aialis ſubtiliſſi-
mus nõ põt in partes diffundi ſubtiliores.afo.2°. ℂ Rur-
ſus.propter apoplexiã neceſſitas imenſiſſime euẽtationis
inducitur:ita vt ſuffocatio ea ſola intercedat afo.3.ſi ergo
feb.ſupueniat multiplicabitur pamplius talr vt nõ perma-
neat vita:febris enim neceſſitatẽ extinctionis coauget non
parũ afo.4°.cũ ſit paſſio cordis calida per omne diffuſa.
Non itaq̧ febris poterit cum apoplexia concidere.

In oppoſitum ſicut viſum Anicẽ.⁊ gloſa noni Almã.ita. Apoplia qñq̧ ↄ̄tin-
git in vẽtriculis cerebri ex flate:qñq̧ ex ſanguine ſupfluo:
qñq̧ ex apate cerebri:apa vo tam nobilis mẽbri febreꝫ in-
ducet.dĩa.95.afo.6. Quibuſcunq̧ ſanis dolores repente
fiunt in capite ⁊ continuo ſine voce fiunt:⁊ ſtertũt:in.7. die
bus pereunt ſi non febris accipiat. Sed hec ſm Cõmẽ.eſt
apoplexia.concidit igitur feb.cum apoplexia.

Propter primũ quidem ſciendum ꝙ quid ſit apoplexia:⁊ que ipſius cauſe
ac modi viſum eſt priusꝫ quid feb.87.

Propter ſecundum vo ſciendum ipſuꝫ ex arguitis apparere.

Propter tertium qppe ſciẽdũ:ꝙ cũ apoplia fe.ↄ̄cidẽ põt qñq̧:naꝫ ipli⁹
q̃dã eſt q̃ ſit ex mã plurima mox oppilõne ſuffocante velut
ignis tegmine corrũpiẛ:⁊ cũ hac breuitate more vt ꝓbatũ
feb.nõ valet ↄ̄cidere:cũ hec nuxie a mã ↄ̄tigat ſtatica feb.
oppoſita ſuba ⁊ q̃litate.alia qdẽ ſit ex mã minore:ita ꝙ vi-
gorato cerebro ſup ipſaꝫ in latus expellit ſepi⁹ dextrũ dĩa
183.paralyſiꝫ cãndo.⁊ cũ tali ꝑꝑ motũ ⁊ agitationẽ nature
⁊ nõ ob apa põt fe.aſſociari:⁊ laudabiliter vt iudicatũ ab
Hip.ↄ̄iũgi:cũ ſm Cõm.calefaciat ⁊ diſſoluat groſſam ⁊ in
flatiuã ventoſitatẽ:aut mãm flegmaticã vñ ↄ̄tingit. Quare
A. Qñ apopleticus febricitat fac morã in re illi⁹ donec diſ
coopiaẛ:fortaſſe.n.eſt criſis:ſitq̧ mora vſq̧ ad.72. horas
vt viſum:ſi vo inter has duas mã fuerit media quãtitate ꝓ
prieq̧ ſanguinea nõ mox ſuffocãs ⁊ ſufficiẽter ſubigrediẽs
põt apa cãre:⁊ q: rarius talis occurrit q̃ꝫ minus ipſa ↄ̄tin-
git:ſicut ex ꝑ° indicat. A.vt ꝓlm ↄ̄tingẽte. ℂ Qḋ ꝓbaẛ:i qa
fe.ↄ̄cidit cuꝫ apate partis nobilis intrinſece.vt viſum dĩa
95.ſed cerebrũ põt apari ſic oſtẽſuꝫ.96. Et apate adhuc apo-
pliçante ⁊ ꝓcipue de ſanguine.vñ ẽt afo.2. Ois apoplia ſit
aiali vtute iſluere nequeũte in q̃ iferius in capite:aut ꝑꝑ fle
gmatinoſam quãdã diſpõnẽ in ipſo cerebro exñtẽ:aut vẽtri-
culis eius quadã repletis hũiditate flegmatica. ℂ Et.vbi
eſt repire cãm ↄ̄iũctã fe.⁊ ipſaꝫ erit inenire cũ iſeꝑabilr co-
miteẛ eãdẽ:ſꝫ in apopliam poſſe ſit hãc vt fumũ petentẽ in
timius repire ꝑꝑ ſaniẽ apatis. Tpe.n.dat triũ aut quatuor
dierũ qñq̧ que huius in qbus ſufficiẽter põt eã ꝓduci ↄ̄iun
cte ꝓmiſſa. ℂ Amp̄.cũ arterie ſint partes cordis ⁊ i ei⁹ ſer-
uitiũ ordinate. Si ĝ qs calor extraneus petat illas leſiuus
mox in paſſione deduceẛ ad ipm. Sꝫ hec eis accidet apate.

Cõ.3.in ſtatem 3.1.trac.5. Ca.11.in medio.

2.1.ca.1 in fine. vbi ſupra imediate

Colir a.c. 8.⁊.11.vſq̧ ad c.15. Colir a.c. 7.vſq̧ i ſi. 3.afo.alo-ni.22.

N

Cõ.afor. 31.in fine. Cõ.afor. 19.cir.ſin. Ca.7.iux. finem.

O

Cõ.afor. 42.iux. Colir cõ. afor.13. ad me. Colir cõ. afo 34.cir ca ſin. Dña ſce. iam.⁊ ar. 4. 3.prac.cir ca.5.c.hi iuxta ſinẽ Afor.51.

P

6.afo.afo ri.51. Hoi.3.in ar.ad op

Q

Cõ.afor. 42.p° ſin.

A Et firmat: q̄m oium accñtiū occurrētiū corpori ſūma cōcurſus eſt ad cor tāq̄ ad baſim vite. Meſ. pbar. ſ. Poteſt iterū fe. cū apoplia q̄nq̄ cōcidere ꝑcipueq̄ flegminoſa: ſepius tñ ſine ipſa. vñ. A. Q̄nq̄ cū apoplia fuerit feb. tūc illic eſt apa ſm p̄l'm. ℭ Sed circa id dubitare accidit: q̄ ingt is q̄ apoplia accñs ex apate eſt ex ſpēb' apoplie pũerſe. Nō igit' dat morā fe. ꝓductioni. ℭ Dōꝫ q̄ ȝ' extat ſicut etiā tactū apoplia: vna q̄dē peruerſior ⁊ mox ſuffocatiua: nōnulla pũerſa ſicut flegmaſa: ⁊ 3ª minus pũerſa ceu q̄ paralyſim magis incurrere facit. Ex hac nāq̄ ꝑ fit euaſio nō raro cū fuerit machinatū ȝ ipſaꝫ pfecte. A pª q̄dē mors repente ꝯtingit: ſed a media tpe differt' vt viſum ſeníor tamē vltima. vñ. A. Si feb. eſt pp apa ⁊ putredinē tūc eſt mortifer. Sic itaq̄ ſm minus ⁊ ampli' eſt peruerſa. ℭ Adhuc heſitat': q̄ hyſto. 3. in cerebro non eſt modica: neq̄ magna venula aut arteria: nihil enim ſanguinis hꝫ in ipſo ⁊ ſicciſſimū: de partibus 1º ſicq̄ non apabit' de ſangue. ℭ Dōm q̄ lꝫ arteria aut vena non ſit in ſubſtātia cerebri: ipſa eſt tñ in pia inuolvente ipſum matre immediate ⁊ rheti mediante ⁊ dura: vt inde fiat continuatio cum corde. Ratione igit' ſocietatis arterijs inerit compaſſio cerebri.

Propter quartū

vo dōm. ad ꝑma eos ſe trāſtuliſſe ad ea que ſepius cōtingūt qualis eſt apoplexia prior triū. Sic plures vt viſuꝫ proferūt eā ſimpl'r ex flate fieri. ℭ Ad aliō ſil'r dōm vt ad multū verificari. Neq̄ ēt apoplia fit ſm diſcraſiā imediate cū nō ſit morb' ſiue paſſio cōplexionalis: verum officialis. Cui tñ vt oñſuꝫ diſcraſia ſuguenit febrilis q̄nq̄. ℭ Ad aliō dōm q̄ lꝫ ſit oppil'o neruoꝝ in apoplia p̄ quos ſp̄us defert' aialis ſenſus ⁊ mot' delatiuus: nō tñ arteriarū ita q̄ nō valeat p̄ eas fuligo putrida cor petere: ⁊ maxie q̄ dictū in hꝫ apoplexia flegminoſa nō ſupfluā materie q̄ātitatē interuenire nec repēte ſuffocationē. ℭ Et p̄ hoc appet ad aliō. Propter enim ipſius minorē māiñ ēt cū feb. non tā grādis inducit' extinctionis neceſſitas q̄n aliquibus diebus vita permaneat. Et fortaſſis aliq̄d materie diſſoluit' fe. Nō ea igit' amplius intēdetur neceſſitas: qō certū extat i ſpaſmo de repletione cōcurrēte vt quem veritas edocet aforiſtica.

ℭ Differentia. CLXXXIIII.

Quod paralyſis ſiniſtri lateris ſit curationis difficilioris ea q̄ dextri mōſtrat' p̄ paulū id dicentē. ℭ Adhuc. vbi eſt rō curatiōis maior cuꝫ lꝫ perficiat' ꝯtio ipſa complet' melius. Ea vo in dextro reperit' laterū cū ſit calidū ⁊ ſiccuꝫ oppoᵐ materie fri. ⁊ humide vt multū hāc paſſionem cauſantis ⁊ nō in ꝯtrio eius ſiniſtro. ℭ Rurſus. vbi virtus regitiua fortior cū ipſa ſit morborū ſm Hippo. curatrix vieq̄ latiores: q̄bus poteſt mā euacri ⁊ emitti: egritudo facilioris eſt curationis. Hoc ſiquidē euenit in dextro cum laterū ſit nobilius ac latius. ℭ Eti. egritudo reddit' difficilioris cure cauſa ipſius amplior: ſed in ſiniſtro plus colligit' materie frigide cū ſit imbecilior ex qua ꝯſurgit egritudo hec frequētiſſime. ℭ Itidē defectus ⁊ peccata i p̄tib' ignobilib' ꝯtingūt magis q̄ꝫ in earū oppoſitis. 3. apparēs de p̄tib': pars aūt dextra nobilior ſiniſtra ſicut anteri' poſteriori ⁊ ſurſuꝫ eo qō deorſuꝫ. dīis. 47. ℭ Palin. ſil'e vī de palyſi ⁊ pleureſi ⁊ adhuc magis de tremore ⁊ ſciatica cū vbilibet rō ſilis ſeruetur p̄riū. Sed pleureſis ſiniſtri lateris deterior ea q̄ dextri. 1º decia. Et tremor ſiniſtri: eodem 2º. At ſciatica eodem mō. Viatici. 6. vnde. 3º. 22. In p̄te ſiniſtra eſt difficilior. Erit itaq̄ paralyſis ſiniſtri lateris curatione deterior.

In oppoſituꝫ

illa egritudo deterioris ē cure q̄ in p̄te occurrit nobiliori: ⁊ iō egritudies cordis ſunt p̄tilioſe: talis paralyſis que dextre partis cum ſit nobilior ſiniſtra. ℭ Rurſus illa egritudo difficilioris eſt cure: que fortes nō tolerat medicinas: ⁊ maxie cum hꝫ egritudo fortib' egeat remedijs. Sed hec eſt paralyſis dextri: cū ipſaꝫ oporteat curare calidis. Dextra vo eſt calidior ⁊ viſibilior ſiniſtra. Eſt itaq̄ difficilioris curationis paralyſis lateris dextri ea que ſiniſtri.

Propter primū

q̄dē ſciēdū q̄ palyſis 2' accipit': cōiter ⁊ [illegible] quidem ſigñat mollificationē cuiuſcūq̄ partis: ꝓprie vo medietatis totius corporis ſenſus ⁊ motus ꝑuatio. Aliq̄n tñ dī paralyſis priuatio ſenſus ⁊ motus ſm totū qō idē ſit apoplie qō nomē oſtēdit: diſſolōnē eni dicit. ℭ Differt aūt palyſis a ſtupore ⁊ tremore: q̄ in ea ſenſus ablatio eſt ⁊ motus: ſꝫ in ſtupore ſenſus debilitas: in tremore vo mot': ſunt. n. he due paſſiones in paralyſim ꝑuie. noſce quoq̄ in ipſa maiorē oppil'onē interuenire q̄ꝫ in thetano: ⁊ deiceps i ſpaſmo: ac demū in tremore: ſtupore ⁊ ſaltu: ⁊ iō in illis nō tollitur ſenſus ⁊ mot' oino. Eti. palyſis aliq̄n ē p̄ ſe ꝯtingēs: nō raro vo ex alia euenit paſſione vt apoplia chol'ica feb. acuta ⁊ hꝫ. Eſt ēt ad multū cū hūoris vitio ⁊ p̄pe frido: q̄ſq̄ vo ex ſimplici q̄litate: apō. n. A. ꝯtigit ex apoplia a criſi colice ⁊ egritudis acute: diſlocatiōe ſpondiliū: frigore: caſu: percuſſiōe: ligatura forti: venenor ⁊ hꝫ. Dextrū quoq̄ animalis eſt pars duarum ipſius nobilior qua mouetur: ſiniſtrū autem vilior qua fulcitur: moueri nāq̄ eſt in dextris: in ſiniſtris autem fulciri de animalium motu.

Propter ſcōm

vo ſciēdū: q̄ Paulus ⁊ aliqui motiuis ꝑinductis dextri p̄tulerunt palyſim ſiniſtri lateris difficilioris curationis ea q̄ dextri: de q̄bus 3º ⁊ 4º dicēdoꝝ apparebit: qō verificabitur fortaſſe indicatione a loci imbecillitate per ſe ſumpta cum virtus ſit curatiua non conſiderando quid accidit.

Propter tertiū

ſiq̄dē ſciēdum ꝑus: q̄ palyſis ſepius ꝯtingit in p̄te dextra q̄ꝫ ſiniſtra: ⁊ demū q̄ deterior q̄ p̄tis dxtre. ℭ Propter pᵐ h' ſciēdū q̄ expimēto pcepi crebri' valde lat' dextrū palyticari ſiniſtro: ꝑcipue cū ipſa vt frequēter eueniat ex apoplexia miori. vñ afor. 3. Dis q̄ ſatis ſeniorib' catarros pp raritatē ⁊ eliq̄tionē venarū vt repēte peant: hos āt pp apoplecticos ſeu palyticos fieri in dextris. Quare alia trāſlatio: celeriter peunt vel in dextro latere palyſiꝫ ſuſtinebūt. Sꝫ de aere ⁊ aq̄: alijs vo deſiccant' latera dxtera. qō oñdit': q̄ paralyſis ad multū accidit ab apoplia miori ex mā q̄ꝫmultuꝫ flatica replēte vētriculos cerebri: min' tñ q̄ꝫ i maiori. Quā q̄dē flaticā in ſeipa nā expellit ad lat' dextrū: Tum q̄ maior ps hni' māe colligit' i p̄te ſiniſtra cū ſit īfirmior dextra. Replet' ḡ magis cū nā ſemp expellat qō ſupfluū ad p̄tē imbecilliorē. Ea vo ipleta non poterit in ipſam fieri expulſio cū plenū nō recipiat: ſꝫ vacuū. expellet' igit' ad dextrā minus repletā: Tū q̄ fulcita ē in ſiniſtris: mot' āt ⁊ ꝓpulſio i dextris: Tū q̄m vie ⁊ meat' latiores ſunt in p̄te dxtra q̄ꝫ ſiniſtra cā cal': ⁊ q̄ ip̄ cū ſit attractiuū ꝑcipue. Crebri' igit' in latere q̄ꝫmultū accidit dxtro. ℭ Sꝫ ꝯ. vī. n. magis in ſiniſtro q̄ꝫ in dxtro ꝯtigere. Quā Serap. Si humor viſcoſus abūdet ſup duos vētriculos cerebri añriores ſac apopliā. Si vo ſup poſteriorē palyſiꝫ iducit. Si in lat' debili' trāſmutat': h aūt ē ſiniſtrū. dīa euidēs. 47. Cōtigit igit' āplius in ſiniſtro. ℭ Dōꝫ q̄ lat' dbili' in hꝫ apoplie labore illō ē qō nā ſtimulata reddit' magis aptū recipe vt oñſum māiñ a cerebro in lat' ꝓpulſaꝫ. vñ 3º 2ª. Nō elōgat' q̄n ſuet nām vni' duoꝝ laterū purgādo vt expellat māꝫ ad lat' qō ē debili': ⁊ ꝓ id eſt: qō magis extat ſuſceptibile māe ſᵐ: id aūt dextrū vt oſtēſum. ℭ Propter 2ᵐ vo hꝫ ſciēdū q̄ deterior palyſis eſt curatiōe q̄ lateris dxtri ea q̄ ſiniſtri: nā is ſꝫ vetere vt oſtēſuꝫ. 174. ē deterior morb' q̄ cū diſcōueniētia ⁊ ſproportiōe p̄ticulariū ꝯtigit ei' oppᵒ. Sꝫ talis eſt palyſis dextri lateris cū magis ip̄ꝫ eidē ꝯtiet' q̄ꝫ ſiniſtrū: q̄ caliditas motus ⁊ fortitudo cū reliq̄s mōſtrāt. Neq̄ iſtādū ad iſtaꝫ rōnē vt plēs dicētes modernoꝝ ſmonē Hip. verificari i acu-

ſis tñ: qm̃ ſcribiť p̊ 2ª. q̧ i habitãtib⁹ ſeptẽtrionis loca nõ
Do.3 fē. 1.ca.11.in medio. accidit epilẽa: eo q̧ ſũt iteri⁹ ſani. ⁊ qꝛ calor inat⁹ ẽ mult⁹ q̃
ſi accidat erit fortis: qm̃ nõ ꝯtingit eis niſi pp̱ fortẽ cãm. Et
eodẽ 3° 14. Dõ de q̃ vehemẽti⁹ timeť cũ aduenit ei hydro-
piſis eſt ille cui⁹ cõpl'o nãlis eſt cal'a ⁊ ſic. Nõ eniꝫ egrotat
Tra 4.c. 4.p'ne. per ꝯñũ ſue cãe niſi pp̱ rẽ magnã. Epilẽ ꝟo niſi dum ſpaſ-
mat ⁊ hydropiſis egritudies ſunt chronice. ¶ Adhuc illa
egritudo difficilioris eſt curatiõis q̃ ampli⁹ ledit fontem ⁊
mãm vite ac nutrimẽti: ⁊ ita curatiõis fundamẽtuꝫ. Talis
ꝟo ẽ palyſis lateris dxtri magis ea q̃ ſiniſtri cũ cor virtute
magis reſpiciat dextrã. diia. 47. Epar autẽ ſituet in eadẽ.
¶ Eti. morb⁹ colligẽs mãm ampliorẽ plus q̃ꝫ diſſeminatã
⁊ iſertã dterior curatiõe reddiť: ſꝫ hꝫ eſt palyſis lateris de-
xtri vt oñſuꝫ: neq̧ in ipſa fulcire poſſum⁹ curatiõis baſim:
cũ priuꝫ ſit leſa nobilior. Itaq̧ palyſis dextri ⁊ maxie q̃ pp̱
apoplẽaꝫ ꝯtigit minorẽ peior eſt cura ea q̃ ſiniſtri. Fortaſ-
ſis aũt ſi eẽt aliq̃ palyſis ſeu mollificatio pticularis: cuꝫ hꝫ
cã abſq̧ cerebri ⁊ nuche ⁊ alioꝝ principalium leſione poſ-
K ſeit: puta que pp̱ ligaturaꝫ q̃ ſiniſtri lateris illa que dextri
ceu in podagra ꝯtingit ſiniſtra ⁊ dextra ac in plurimis ta-
lium paſſionum cũ curatiua principia ſaluentur illeſa ma-
gis. Et ſic audiendus eſt dicens Paulus paralyſim dextre
pa rs facilioris curationis ea que ſiniſtre.

Propter quartũ ꝟo. ad pmũ appꝫ gd dõꝫ.
¶ Ad aliõ ꝟo dõm p iterẽ
ptionẽ hꝫ: ⁊ lꝫ lat⁹ dxtrũ ſit calius ⁊ ſicci⁹ ſiniſtroq̧ fortiuſ
debilitatũ tñ ⁊ ifridatũ ac humectatũ nõ remanet gd quo
poſſit rõ curatiõis hñi: ſic ſi foret in ſiniſtro: p viã ẽt reuma-
tis oñſuꝫ: q̧ mãꝫ hꝫ maiorẽ ſuſcipit ſiniſtro. ¶ Ad aliõ ſilr
gd dõm appuit: verũ. n. cũ latus dextrũ in ſui permaneret
diſpõne nãli qð ſec⁹ hic accidit. ¶ Ad aliõ dõꝫ: q̧ lꝫ p mo-
dũ ꝯgeſtionis ſeu aggregatiõis mãe nutrimẽti ſupflue plꝫ
ipſi⁹ aduenit in pte ſiniſtra q̃ꝫ in dextra: p viã tñ reumaẽ vt
viſum ampli⁹ corruit in dextrã. ¶ Ad aliõ dõm: q̧ ſermo
L ille verificať rõne prium reliquaꝝ ad cor: tñ ſi ei accidat
nocu^m ex aliq̃ fortiori cã dteri⁹ remoueť: cũ nõ ſibi auxiliũ
adueniat aliũde vt in corde oſtẽdit leſio. ¶ Ad aliud dõm
q̧ nõ eſt ſile: cũ nõ adeo hꝫ morbi ledãt ptes qbus accidit
vt paralyſis ab apoplexia contingens. ¶ Amplius. n. na-
ture leduntur principia: in quadam tamẽ ceu tactum para-
lyſi particulari ſecus poteſt contingere.

¶ Differentia. CLXXXIIII.

Quod in tortura faciei locale re-
mediũ ponẽduꝫ
ſit ſup ptẽ viſaꝫ ſanã oſtẽdiť p Alexãdrum in-
pbl'. qrẽtẽ pp̱ gd in palyſi maxille nõ ipſi affe-
rimus auxilia: ſed alteri. ¶ Adhuc locale re-
mediũ dꝫ apponi ſup ptẽ viſaꝫ ſenſibilr̃ ifirmã cũ medicus
ſit artifex ſenſibilitatis ⁊ euidentie. Hꝫ ꝟo eſt q̃ ſana: vnde
Alexãder ibidẽ. Uř muſculus q eſt ſꝫ alterutrãq̧ maxillã
ſanuſ ifirm⁹ ⁊ ifirm⁹ vt ſan⁹. ¶ Eti. Locale ponẽdũ eſt au-
xiliũ ſup ptẽ fluẽtẽ cuꝫ in ea cõpoſitio corrũpať: ipſa ꝟo vt
M dicũt eſt q̃ ſana vi. ¶ Rurſus. ſup ptẽ mollificatã ſeu reſo-
lutã remediũ applicãdũ vt hũiditates exiccenť illã ibibẽ-
tes: hec aũt apparẽs eſt ſana cum nõ refugiat verſus ſuum
pn^m: ſed magis reliquum videať ipellere. Itaq̧ ſup parteꝫ
apparentem ſanam locale ſituandum eſt auxilium.

Ca.15. **In oppoſituꝫ** 3°. A. 2ª. Quidã dixerũt q̧ latuſ
egrũ in tortura ẽ qð ſanũ vi quã-
uis cã ſit in ipſo ⁊ lat⁹ ſanũ agit actionẽ ꝓpriã. Sꝫ hꝫ ꝑꝫ plꝫ
nõ eſt vex. Nã anathomia ⁊ qð ſcitũ eſt de diſpõne lacerto
rum faciei facit te ſcire corruptionẽ hꝫ. ¶ Iridẽ. Sup locũ
in q̃ eſt morb⁹ remediũ applicãdũ: talis ꝟo q nõ ſan⁹ appꝫ
Cap.1.18. cũ in eo egritudo exter cõpõnis. vñ iterioꝝ 4°. Sanũ latuſ
vt ſcitis erga mollificatã ꝯuertiť latitudinem. ¶ Rurſus.
quoꝝ ſũt ox⁹ diñtes ptract⁹ ⁊ fines diuerſis egẽt remediſ.
Hꝫ ꝟo eſt alterutra laterũ po in tortura. Itaq̧ ſup lat⁹ iñr-
mum ⁊ non viſum ſanum locale figendum remedium. N

Propter primũ ꝟo ſciẽdũ: q̧ tortura eſt offi-
cialis egritudo in facie qua
ipſius po ad inãlẽ trahiť partẽ: formaq̧ pmutať nãlis eiuſ
dextra vt remoueať bonitas obuiatiõis vtroꝝ̃q̧ labioꝝꝫ
⁊ ambaꝝ ſm ptẽ palpebraꝝ. A. cuius qdẽ cã vel eſt molli 3.1.ca.15
ficatio ſeu palyſis aut diſſol'o: chorde inciſio aut ſpaſm⁹ la-
certoꝝ faciei ⁊ palpebraꝝ. vñ de cã 2°. Scema qdẽ ſꝫ nãꝫ
corrũpiť aliqñ vt elephãtioſis: ptiſis ⁊ hꝫ. Interdũ ꝟo ſꝫ
accñs ſic in diſſolutis ſeu palyticatis vel ſpaſmatis aut fle
gminãtib⁹ vel iduratis aut neruo abſciſis vel chorda ſine
duris cicatricib⁹ alligatis. In oĩbus his talibus in aliã p-
ticulã repẽs ſit pticula al's ſm aliã. Tortura nãq̧ hꝫ euenit
propter leſionẽ factã in neruis veniẽtib⁹ a 3ª cõiugatione
neruoꝝ cerebri ⁊ 5ª ſub oſſibus paris vtriuſq̧ duobus ſe-
pulta ⁊ defenſa ⁊ a neruis veniẽtib⁹ q̃ꝫplurimis colli ſpõdili
bus ex qbus cũ ligamẽtis ⁊ carne ꝯſtruiť colligãte pãni-
culo lacert⁹. A q̃ qdẽ paſſiõe ⁊ ſi duo muſculi latigonales O
hoc noie noti apð. A. velut culcidra ſꝫ Gal'. exiſtẽs quoq̧
1.d. docc. vnicuiq̧ ſunt q̃tuor veniẽtes a totidẽ ptib⁹ brãchi ſeu rami
5 fã. 1. ca. principalr̃ peccent: nihilominus⁹ cõpatiunť q labioꝝ q̃tuor
6 cir. pn duoq̧ naſi: in q̃ ẽt paſſiõe q oculorũ cũ palpebris ⁊ ꝓprie i
Ci. ſtr. 11. parte torture cõtorqueť muſculi. ¶ Noſce quoq̧ q̧ ſi oẽs
6 vii. pa. nerui q cerebri patiunť ta p oñs reliq cõſurgit apoplẽa. Si
c.4.in me. ꝟo q ſm alterã ſunt ptiũ oẽꝫ palyſis ſeu diſſolutio. Si aũt
ſm aliquã ptiũ mollities cãtur illius ptis: q̧ ſi ptis alteri⁹
faciei torture vel eneruatio. 3. iterioꝝ. ¶ Ex qua tñ ꝯiuga
Collr ca. 10. p' pn. tione neruoꝝ ſpõdiliũ manib⁹ ptis nerui mãdenť veracio
Cap.5.in medio. res diſcordes repio. 4. enim de accñti ſcribitur ita. Sẽſus
manuũ qbus ſpinalis medulla patiť ſm 5^am ſpõdilẽ perit
ois cũ motu: qbus ꝟo ſm 6^am nõ ois. Prime nãq̧ brachij
partes ipaſſibiles cuſtodiunť. Multo autẽ vtiq̧ magis ſi
ſm ſeptimã ſpõdilẽ ſpinalis patiť medulla: ſi autẽ gd poſt
Do.3.ci. in fine. ipſam nõ adhuc gd patiunť manus. Cui qdeꝫ ſermoni al-
ludit p̊ 2ª vtcũq̧ talr̃. Si ergo ſitus ex cõitate ſit ſicut qñ p P
nocu^m qð eſt in digito ex cã añte cognoſciť qñ ẽ pp̱ nocu^m
qð 6° ex paribus neruorũ colli accidit: apparet igiť ex his
Ca 6. poſt me^m. 1 li. 3.c.10.in fine. ſcriebus q̧ ſm 5^am ſpõdilẽ ⁊ 6^am demũ: minus aũt ſm 7^am
mime ꝟo ſm 8^am nerui deferunť in man⁹ ptes. ¶ In ꝯñũ
primo iterioꝝ qs cadẽs de vehiculo cuꝫ iret Romã in pn^e
ſpatule pcuſſus fuit in quo tribus digitis manus ſenſus iã
30. diebus defecerat motu innocito cuſtodito: de quo pre-
ſumpſit Gal'. q̧ in p̊ª exciſione nerui qui poſt ſeptimã ſpõ-
dilẽ pcuſſione pticulã aliq̃ꝫ flegminantẽ durã diſpõnẽ hic.
Sed neruus q ẽ poſt ſeptimã ſpõdilẽ ⁊ añ 8^am ex pari egre
Ca.16.in ſra finem. diť neruorũ 8° vñ practice 5° vbi hꝫ referť caſus ꝯcluditur
ita: incõmodũ hꝫ neruis ꝯtingit q ad annullarẽ medicuꝫ ⁊
mediũ digitos ſenſum ferũt: qbus a ſpondili eſt origo. 7.
Ca.10.ſi xra finem Do.5.ca. 3. in me. colliꝫ. Quare theori. 1° ⁊ p̊ p̊ª. expſſius de hꝫ anothomiſať
ita: plm ſeptimi paris neruoꝝ colli pueniť ad adiutorium:
qdam tñ rami vadũt eius ad collum caput dorſum ⁊ dia-
phragma cũ ramis qnti aſſociati: ſꝫ octaui poſt cõmiſtio-
nem ⁊ ſocietatẽ oẽs ad brachiũ ⁊ aſſeid vel vlnas pueniũt Q
neq̧ eorũ qs puenit ad diaphragma. Ramus tñ qui eſt ex
5° pari verſus partẽ directus manus ſpatulã nõ pertrãſit:
neq̧ q ex ſeptimo adiutoriũ: ſꝫ ille q ex ſpatula in brachiũ
peruenit eſt ex octauo miſto cũ p̊ ramo qui naſciť ex ſpõdi
libus dorſi ⁊ ad dorſum tẽdit. ¶ Dõm q̧ hic ſermo ſcðs ẽ
Cap.8. verior ⁊ pticularior: qui aũt de accñti vilior. Per manus. n.
audiuit earũ exordia ſuprema vt ſpatulas cũ ipſarũ iũctu-
ris ad quas 5ª paris neruorum rami ⁊ ſexti dicuntur pue-
nire: aut leſio facta in neruorũ explanatione circa 5^am ſpõ-
dilẽ nõ fuit eius tñ: ſꝫ cõicãs his que inferius. Q aũt hus
ſit acceptabile dictũ oſtẽdit: qð vidi de quodã adoleſcente
ſup collũ ex gradibus cadẽte: vbi pcuſſionẽ incurrit circa
ſpõdilem ſeptimã in qua factus eſt tumor ⁊ phibitus mo-
tus tandẽ in manibus totis. Cũ aũt eũ iuuarẽ melius his

A incepit motũ in manu dextra reaſſumẽs a focilib⁹ in ãteãz
ſed adiutoꝛiz extremũ cũ focilib⁹ mouere nõ poterat:in ſiᷓ
niſtra võ magis erat ẽp:qᵭ ↄtingebat ſʒ leſionẽ aut ſalutẽ
neruoꝝ oꝛtoꝝ a ſeptima ⁊ octaua ſpõdiliũ:q tãdẽʒ ſanatus
pfecte tumoꝛe medicamie ſoluto. Sit tñ ĩpꝛeſentiaꝝ dicere
tñ de h͛ auctoꝝ ↄᷓrietate. Foꝛtaſſe nãqʒ ei⁹ amplioꝛ ſermo
deiceps ↄcurret. ¶ Eſt aũt facies po que ſub craneo anteᷓ
rius in hoie ſolo ꝓpꝛie repta. hyſtoꝛiaꝝ ꝑ. Locale qdem re
mediũ eſt auxiliũ poſt vlẽni eũonẽ ſeu purgationeʒ ꝙ plꝰ
adminiſtratũ:cũ in paucis aut in nullis taluʒ h͛ contingat
egritudo abſqʒ coꝛpis plectoꝛia vel cacochimia que prius
eũatiõe indiget aut purgatiõe. ¶ Res eadeʒ videt͛ aliqua
talis ⁊ eſt ipſa vt aurũ perfectũ aut bõ: quandoqʒ võ neqʒ
videt͛ neqʒ exiſtit vt bõ alimus. Interdũ quoqʒ videt͛ ⁊ non
eſt ceu fixe diſtãtes ſtelle apparent nõ ſcintillantes ſcintilla
re. Nõnunqʒ eſt ⁊ non videtur vt appoſitione diuerſoꝝ coᷓ
loꝝ ſuperficies exiſtẽs plana ↄcaua de lõge appetqᵭ autẽ
B certificat iſtoꝝ amplius ſũt duo extrema:ↄſiter võ qᵭ exiᷓ
ſtit:nõ tamẽ viſum reliquũ aũt fidem plerũqʒ fraudat.

Propter ſecũdum aũt ſciendũ:ꝙ aliqui am
biguitatibus ⁊ diuerſoꝝ
auctoꝛum ſeriebus paralogiçati dixerunt latus viſum saᷓ
num foꝛe infirmuʒ:alteri võ econtra:⁊ ideo ſm hoc diuer
ſimode remedium appĺicandum locale:quid autẽʒ de hoc
mox videbimr ex dicendis.

Propter tertium võ ſciẽdũ:ꝙ eneruatio ſeu
toꝛtura ſi fiet mollificatẽe
aut choꝛde diſſolũone vel icĩſiõe apparẽte qᵭ exterius ipſi⁹:
tũc ſup pte viſaʒ ſanã ponẽdũ eſt remedium cum ea talr ſit
egra:⁊ ideo ſiuẽs trahit͛ a ſana pficiẽte ſanum actũ directe.
Apparet eni ſupficialr in toꝛtura ꝙ latus qᵭ ↄbit͛ ſit ſanũ.
Cõtrahẽs eni ⁊ recedens ab eius debito ſitu egrum:vt duo
trahẽtes funis extrema ſeoꝛſum rotule infixe:qui enim plus
trahit vĩ repꝛimi ⁊ alter ſubleuari:ſi võ toꝛtura cõtigerit a
C ſpaſmo humectãte vel exiccãte:aut apate vel duritie cicaᷓ
tricis ſm Gal. ſup partẽ apparẽtẽ ĩfirmã ⁊ vere hui⁹ enteʒ
ponẽdũ locale auxiliũ vt durities aut nodoſa cuʒ in altero
laterũ fuerit pẽdẽdi:qᵭ ſeries ĩſinuant pmiſſe. Fulcitur ꝙqʒ
medio brẽuioꝛi: qñ ſup partẽ veraciter ĩfirmã qcqd ſit de
apparẽtia qũqʒ phãtaſtica locale applicãdũ remedium:h͛
qdeʒ eſt pars viſa ſana in toꝛtura cãta ex mollitie vel ĩ ꝓᷓ
poꝛtionabili. In ea võ q̃ a ſpaſmo ⁊ ſibi ſilib⁹:talis qdẽ eſt
viſa ⁊ exñs infirma:ꝓꝓ qᵭ in hac locale remediuʒ ponetur
ſup apparẽtẽ ſanã partẽ cũ realiter ſit egra. In reliqua võ
toꝛtura ſupẽ:ſẽ ĩfirmã ⁊ apparẽteʒ:qᵭ ⁊ ſignis diſcernitur
certis:quãdo eni a diſſolũone ↄtingit eneruatio ſenſus ⁊ mo
tus in ea ſũt hebetes:⁊ ſentit͛ in cute lenitas ⁊ ĩ lacertĩ abſqʒ
extẽſione:⁊ demergitur oculi inferioꝛ palpebꝛa:⁊ partiũ al
tera pãniculi palati:ↄñs toꝛturã eſt mollificata humida la
xa:⁊ qꝛ aſpectus ſit ad inferioꝛa:videt͛ patiẽs.q.meditari.
Que aũt ſit a ſpaſmo ſicco vel humido nota h͛ ſigna in pᷓ
te ſpaſmata:ceu ↄctio cũ replũone nõ ſiccitate ſtringit͛ cauᷓ
D ſa cutis frõtis in illo latere ⁊ extẽſio in altero ſit latere:pau
citaſqʒ adeſt ſalive ac ſputi cum ſenſuum turbatione. Apoᷓ
ſtematis võ nota ſunt ſigna in eius parte.

Propter quartũ võ. ad pᵐ dõʒ ꝙ Alexã. loᷓ
quit͛ de toꝛtura facta ꝓpter
mollificationẽ in qua ↄceſſuʒ remediuʒ ponẽdũ ſup pte viᷓ
ſaʒ ſanaʒ. ¶ Ad aliõ dõʒ:lʒ medicus ſit artifex ſenſibilis ⁊
euidẽs:eius tñ ſenſibilitas ⁊ manifeſtatio vere debẽt eſſe ⁊
nõ ſophiſtice:q̃les ſunt q̃ in toꝛtura apparent ex diſſolũone.
Naʒ ocm̃ eſt qᵭdã apparere:non aũt exiſtere ſup qᵭ locale
nõ eſt applicãdũ auxiliũ. Aliud ſilr ↄcedẽdũ cuʒ leſio ſit in
parte viſa ſana:lʒ eniʒ in pte apparẽte infirma coꝛrupta viᷓ
deat͛ cõpoſitio:nõ tñ ꝓpꝛieſʒ per alligationẽ quã hñt muᷓ
ſculi vnius ptis cũ his q alterius. Qñ eni qui ſũt alteri⁹ ptĩ
mollificant͛:alteri actuʒ ſuum exercẽtes ↄbuntur nõ hñtes
aliqd egꝛpotens. ¶ Ad aliud dõm:ꝙ h͛ toꝛtura ↄtingit ex E
paralyſi ſiue diſſolũone:vñ ſuper eã remedium ponẽdũ quã
do illic egritudo exiſtit. ¶ Ad ea etiã que alterius ptis apᷓ
paret qd dõʒ:qm̃ ſmo eſt in toꝛtura facta ſpaſmo vel apoᷓ
ſtemate:⁊ qꝛ h͛ ſepi⁹ euenit ꝙ ea que mollificatione:ideo
dicit. A. h͛ ſm plm nõ eẽ verũ. ¶ Ad aliud dõm:ꝙ in loco
ſano non eſt egritudo cõpoſitionis:cum toꝛtura mollificaᷓ
tione ↄtigat niſi apparẽter ⁊ nõ vere. Cũ eni lacerti vtrinqʒ
habeant ſuũ actũ perficere:ſi qui ex vna pte deficiunt alteᷓ
ri ſuam pficiẽtes actionẽ:nõ eis corrñdentibus retrenantiᷓ
bus cõtrahũtur in ſeipſos ⁊ videant͛ infirmi cum tamẽ exᷓ
tent. In toꝛtura võ ex ſpaſmo euenit ſecus.

¶ Differentia. CLXXXV.

Quod vinum cõpetat in egritudib⁹
neruoꝝ oſtendit͛:qꝛ 3°
2°. Vinũ antiquũ paucũ ↄfert valde egritudiᷓ Cap. 4. de medic. Ca. 16. pᵒ medicam.
nib⁹ neruoꝝ oib⁹. Et firmat͛:qꝛ practice 5°. Viᷓ
nũ ꝓpina vetus modica ꝙritate vt vẽter oſidit F
⁊ oculus. Hec aũt neruoſa:multo ĩgit͛ magis qᵭ medium a
nouitate ſecedẽs cũ ſit antiq̃ ampli⁹ nãe accõmoduʒ:ʒ͛ eni
tẽpoꝛe variat͛. diia. 70. ¶ Rurſus. moꝛb⁹ is aut erit ex ina
nitione:⁊ ita ↄfert vinũ maxie cũ humectatiõe curet͛:vinuʒ
nãqʒ humectat: tale enim actu ſilr ⁊ potẽtia cũ inter cetera
celerius ſubeat ⁊ ampli⁹ in ptes. Cito eniʒ replet coꝛpa ob
noxia inanitioni. afoꝝ. 2. Rõ eteni nutritionis in eo ſaluat͛ Cõ. aboꝛ. 11.
maxime cum calm ſit ⁊ hu. diia. 70. vel ex humoꝛe erit reᷓ
plente:vt flegmate:choũa vel melia aut ſanguie. His autem
ſingulr ↄfert:flã eni digerit:incidit ⁊ reſoluit:cholaʒ rub. in
vrinã extrahit:⁊ nigrã labere facit velociter:qꝛ cogit exire
ↄᷓrietate flectẽs illi⁹ nocuᵐ. ꝑ 3ᵒ. ſanguinẽ ẽt clarificat:ſeces Do. 2. c. 3. in medic.
ipſi⁹ in eũatiuas deriuando ptes. ¶ Amp. qᵭ virtutes aia
les alleuiat ⁊ regeſcere fac ↄfert neruis:qm̃ iuuamẽtũ ſun
damẽto neruoꝝ vt cerebꝛo miniſtrat:h͛ eſt vinuʒ ẽt inebꝛi
ans. Almã. 4. ⁊ 3ᵃ pᵗ. ¶ Et curatio ac ẽt reductio pficit͛ ↄᷓ G
rioꝛ:nerui võ ſũt fridi ⁊ ſicci:vinũ qdem vt dem̃ calm ⁊ hu. Col͛. c. 9. in͛ ſine.
¶ Inidẽ. ↄrioꝝ ↄrie ſunt rõnes 2° de ge. ⁊ coꝛ. ſed vinũ cauᷓ D cc. 2. c. 8. ĩſue ſ.
ſat egritudines neruoꝝ replũonales vt palyſes: ſpaſmos ⁊ T. cõ. 56.
ↄſimiles. Curabit itaqʒ illas que deinanitione ſaltem. Viᷓ
num igitur confert neruoꝛum paſſionibus.

In oppoſitum 5ᵉ theo. Vini ꝓpꝛiũ eſt cerebꝛo Ca. 30. vet ius ſinẽ.
nocere ⁊ neruis:in eos eni mate Ca. 4. pᵒ
rias penetrare facit. 3° 2°. vñ Meſ. in practica. Vinum viᷓ particul.
tare opʒ. Facit eni ad neruos penetrare mãs q̃ foꝛſitan non Sd. 4. ſẽ.
penetrarent. Et ſcito ꝙ inimicũ eſt oculis vinum ⁊ neruis. de paly.
¶ Amp. omnia interimunt͛ ⁊ coꝛrũpunt͛ a ↄᷓrijs de diſtem pᵒ part.
perantia ineq̃li. Vinũ aũt neruis ↄᷓriatur cum ſit calidum ⁊ Do. 2. cõ.
hu. ſufficiẽter. Ipſi autẽ frigidi ⁊ ſicci nõ multuʒ a cutis reᷓ 4. in meᵈ.
cedẽtes temperamẽto:cõplexionum apparẽs primo:itaqʒ Ca. 7. inſi.
vinum egritudinibus neruoꝛum non competit. ſin̄ c. ⁊ li. 2.

Propter primũ ſiqdẽ ſciẽduʒ:ꝙ qd ſit vinum co. parti. medicam.
eiuſqʒ multiplicitas quidue
neruus ⁊ moꝛb⁹ diia mõſtrauit. 70. 41. ⁊. 42. Noſce ꝙqʒ ꝙ
vinum ſumit͛ aut gratia nutritionis:ꝓut cibum ⁊ ſeipm de
poꝛtat in partes ⁊ ↄuertitur in eas:aut medicationis cauſa
ſm ꝙ alterare ſibi ⁊ cõfoꝛtare taliter inexiſtit. H

Propter ſcõm võ ſciẽdũ: ꝙ aliq dixerũt vinũ
cõpetere neruoꝝ paſſionibus:
Tũ qꝛ calm coꝝ remittẽs fridıtatẽ: Tum ẽt qꝛ ipſoꝝ ſuper
fluitates vtplm coquit ⁊ digerit. Sʒ hec nõ valẽt cuʒ periᷓ
tioꝛes ↄrient͛ eis veritatis çelatioꝛes:lʒ eniʒ neruos calefaᷓ
ciat ⁊ humectet:ea tñ ſũt nã neruoꝝ elatioꝛa ita vt illis noᷓ
ceãt ↄria exceſſu facta:ſui ẽt ſubtilitate penetrãdo ⁊ ſuperᷓ
fluitates in ipſos nocet iducẽdo:neqʒ materijs coꝝ confert
mõ quocũqʒ:ſed qñ fuerint digeſte nãm in earũ excitãs exᷓ
pulſionẽ. ¶ Alij võ dixerũt id ↄferre qꝛ virtuteʒ ↄfoꝛtat ⁊ Pᵒ peᵒ.
digẽnẽ ꝓcurat:⁊ maxie cũ hu. fuerint crudi. vñ 4° de regi.
ſa. Vinum ⁊ digerit ſeniᷓcrudos hu. pꝛe omni alio. Sed id

I filr nō ſtat q̄ hoc accidētaliter eis aduenit vt oſtendet᷑:hic autem magis qd̄ per ſe ſicut apparebit expetitur.

Propter tertiū ꝟo ſciendū: q̄ vinū ſimplr ⁊ ꝑ ſe nocet neruis ⁊ ꝓpe aliāſiōis gr̄a datū vt illuſtriores cōīter exponūt ⁊ precipue ſubtile acutū citrinū: q̄ſi fuerit antiquū potiſſime: oppm ꝟo min⁹. Qd̄ firmat᷑: q2 qd̄ neruos relaxat ⁊ diſſoluit: mām in ipſos īducēs non ꝯfert eis: imo eos āplius ledit: tale q̄dem vt ſcribūt eſt vinū: ipm̄ nāq ſubtile penetratiuum exiſtit. In neruis ēt debilis digōnis entib⁹ idigeſtū ꝯuertit᷑ in acetū: nihilq vt firmāt neruis inimicabili⁹ eſt aceto: intātū vt dictū ſit re. acu. 3°. feminis plus ipm̄ ꝑ leſionē vulue q̄ maribus inimicari: neruoſa enī exiſtit. ¶ Et. A quo ꝑcipit᷑ do gmatioribus abſtineri ſuſpectis neruoꝝ egritudib⁹ ipoꝝ ūq ipſas iducit: neruos ledit: ſ vinū eſt tale. pbl. 3. ⁊ cōplonū 3°. qd̄ ſigno fulcit᷑ videm⁹ enī hoies vinū nō potātes ꝑ legē vt agare noꝝaut ꝑ carētiā: q̄ illuc non ꝑueniat vel inopia ſeu abominatiōe fatali vel pietatis ſtudio: neruoꝝ paſſiones icurrere mīme. Sic igit᷑ vinū neruis ſimplr nocens non ꝯfert: ⁊ ſilr ſicera ⁊ maxie pomacea. Per accn̄s autē ⁊ medicatiōis cā pōt iterdū eiſdē cōferre: q2 ipſos humectet cū fuerint exiccati: ⁊ ꝓpe aq̄ admiſtum non pauce velut in ſpaſmo q ex inanitiōe: vn̄ in diuiſiōib⁹. Det᷑ in potu vinum cū aq̄ multa. ⁊ 3° 2ª. Si miſceat᷑ vinū cū aq̄ quā bibit non eſt remotū a rectificatiōe. Breuiarii ſiq̄dē p̄. Sumat in potu vinū ſubtile velocis penetratiōis: ⁊ id vī nō pl̄m iudicio diſtare ab eo qd̄ fortius multeq fuerit aq̄ cōmiſtū. Et firmat᷑: q2 aq̄ humidiſſima apparēter trāſire: tn̄ morat᷑ 3° re. acu. vino ꝟo cōmiſta ſubtilitatē acq̄rit ⁊ penetrationem vt deueniēs in neruos ſine leſiōe: ꝯ humectet: ſubiūr ꝑ vinū aq̄ remollitū: ita vt abſq ſiccitate humectet in ipſos ꝯuerſū: ⁊ accñtalr ꝑ aquā qd̄ eſt q̄dā de foris irrorare. Confert ēt aliter accñter: q2 mām digeſtam icitat in expulſionem calorem nāe iſtē fulciēdo. Prius āt ſpargēs eādē ⁊ ampliās ſcrudat ⁊ nocet nō paꝝ qd̄ febres toti⁹ ſignāt paſſiones. ıı. curatiue: ꝑdeſtq̄ ꝑidē: q2 virtutē roborat ⁊ ꝯfirmat: qd̄ denotat in ſyncopi ei⁹ idr̄ns exhibitio. Spm̄ enī ⁊ cor vlr cōfortat: aīaz enī letificat ⁊ gaudere facit: adeo vt nihil iueniat᷑ qd̄ ipſi⁹ vicē ſuppleat. Almā. 4. in caſu tn̄ ⁊ accñtalr ꝯfert. ¶ Noſce q̄ vinū vlr nocet aliāſionis datū rōne. Medicine āt ꝯfert gr̄a q̄nq: aut ſi forte nocet neruis ſimplr confert tn̄ illis appetit⁹ modicū gr̄a: diuiſificatū enī ꝑ min⁹ ⁊ ampli⁹ diuerſos iducit effect⁹. vn̄ Diaſcorides. Vinū ver⁹ ſi multū bibitū fuerit pre nimietate virtutis neruis ⁊ ſenſui ꝯtriū eſt: ꝑ ſuauitate aūt modicū bibitū bonū exiſtat. q̄re 3° ꝑractū 2ª. vinū antiquū paucū cōfert egritudib⁹ valde neruoꝝ oīb⁹: pl̄m enī ex eo ſumptū eſt res nocibilior: ita vt de ipſo dicat᷑ qd̄ exponit᷑ de ſqlla. 2. 2° ita. Nocet neruis ſanis parūper ꝯferēdo dolorib⁹ neruoꝝ ⁊ iuncturarū paralyſi ⁊ ſciatice ꝓpe. Sic nāq vinū ꝓhibēdū eſt in neruoꝝ paſſionibus: ita ⁊ in his q̄ arteriarū: ipē enī neruoſa ⁊ frida ledit maxie. vn̄ 3°. 22. Opꝫ patiētē dolorē iūcturarū dimittē vinum oīno viſquequo ſanet᷑ ex eo integra ſanatione: q̄ ſi aliquādo ꝯcedatur in hō vinū id: per accidens vt tactum euenit: aut ꝓpter abuſū prauū quo in dilectionē deductū eſt infirmis. Propter qd̄ Raſis cōcedit de iuncturis q̄nq: ſeragit tn̄ id interdū meliorare admiſtione paſſularū mellis ⁊ apiī ſpermatis: qd̄ autem amplius cōuenit eſt mellis aut zuccbari aqua: ſm̄ tamen materie varietatem.

Propter quartū ꝟo. ad ꝓm dōꝫ: q̄. A. nō dicit vinū ſimpr ꝯferre: verū antiquū ꝯlūxit ⁊ paucū: qd̄ ꝑ accn̄s vt viſum ꝯfert medicineq gr̄a: vtutē enī ꝯfortat ⁊ māꝫ educit. ¶ Ad fulcimētū ꝟo dōm: q̄ vēter nō eſt ſimplr neruoſus: verū ēt carnoſus ⁊ ꝓprie illius intrinſecū fundale: lꝫ neruoſum dicat᷑ reſpectu ei⁹ qd̄ extriſecū hō. Neq ēt in ſbā oculi certe nā dīcat᷑ neruoſa: ſed amplius aquoſa. diſa. 64. Aut lꝫ vinū abſolute. Alman. 4°. noceat oculis: ꝑ accn̄s tn̄ coꝝ māꝫ vel ſpm̄ iuuat vt idicat᷑ afoi. 6. Modicū et q̄ītate ꝯceſſū. ¶ Ad aliō dicēdū q̄ vinū nō ꝯfert ſpaſmo ex inanitiōe ſimplr: vēꝝ cōmiſtū aq̄ vt tactū ꝑlm̄e: aut ꝑ aliō ceu tactū: lꝫ etenī vinū ꝯferat neruis rōne medele nocet: vt oñſū: eo q̄ mās in ipſos deducit crudas: cū eo q̄ coꝝ diſſoluit ſbāꝫ. Silr oñſū ē q̄uo vinū ꝯferat ⁊ q̄n gr̄a materieꝝ ꝯtētaꝝ in eiſdē. ¶ Ad aliō dōm: q̄ etſi vinū ſimplr noceat neruorum fundamento ac ipſis: virtutē tn̄ ei⁹ alleuiat ⁊ requieſcere fac᷑: atq hō inſtrm̄ ſpm̄. vꝫ. aialē: vrinā ēt ꝓuocat ſudorē: reliq̄ relinquens ſuperflua ⁊ ꝓpe nō in fieri verū in facto eſſe: ⁊ iō ebrietas vt dicūt ꝯtinua eē nō dꝫ. Caueat᷑ enī in eo cui⁹ cerebrū eſt debile. Maius nāq nocumētoꝝ vini non eſt niſi in cerebro. 3° ꝑ. Paſſio ꝟo neruoꝝ ꝑparatis debile cerebrū hn̄tib⁹ ꝯcurrit. ¶ Ad aliō dōm: q̄ q̄ꝫq̄ vinū opponat᷑ neruis in cōplexione: ita vt eos reducat ſiue ipſoꝝ curet paſſiones ſibi: tn̄ illi alia iſunt premōſtrata nocibiliora: vel vinū eſt amplius calidū ⁊ hu. q̄ꝫ nerui ſint frigidi ⁊ ſicci: cū imediate ⁊ ꝓprie ſenſitiui iuxta temperamētū ſint cutis: ita vt neq neruos reducat neq illis opponat᷑ directe. ¶ Ad aliō dōm: q̄ illud vēꝝ eſt in ꝑdicatis ꝑ ſe: nō aūt in his que ꝑ accn̄s: cū oſtenſū ſit vinū neruis per accn̄s iuuamentū vt nocumētū ꝓſtare. Nocet nāq paralyſi ⁊ ꝓpe ſumptū in multa quantitate materiā multiplicando ⁊ in neruos illā amplius figendo: ꝑ parū aūt acceptū ſimiliter dictuꝫ eſt iam conferre.

¶ Differentia. CLXXXVI.

Quod coitus nō ꝯferat egritudini flegmatice monſtrat᷑: q̄m ſperma qd̄ coitu emittit᷑ nō eſt flegma: cū illud ſit vtilis ſupfluitas vltimi alimenti ſanguinei: hō aūt ꝑm̄i. 36. Cōferētia ſit ipſi⁹ paſſiōib⁹ ſtaticis eo q̄ ipſaꝝ educat᷑ mā. Et fulcit᷑: q2 ipoſſe ſit cibū cōuerti in chilū niſi ex ipſo ḡnent᷑ ſupfluitates ſtatice: cū flegma ſit ꝑm idigeſtū ꝑueniēs ex cibis. diſa. 33. qd̄ āt multum tale q̄ꝫ multū diſtat a ſꝑmate. ¶ Et. Qd̄ corp⁹ ꝯſiccat ⁊ minuit virtutē nālē: iōq ifrigidās egritudini: cū ea ſit frida nō confert ſtatice: hō ꝟo ſm̄ Jo. eſt coit⁹. ¶ Rurſus. qd̄ ledit maxime ꝑtē ſtatis cātiuā ⁊ receptiuā in curatiōe paſſionis ex eo ḡnate nō iuuat. Jtidē nāq grādius valde ſuſcipit nocumētū ꝯferētia: ea ꝟo eſt ſtōchus. vn̄ 3°. 14. Plurimū qd̄ inenit᷑ in ſtōcho aut ḡiatur in eo ex hu. eſt flegma. q̄re Iſaac ipm̄ poſuit ſtatis ſuſceptaculū: ſed hic maxie ꝑſternitur vt mōſtrat᷑ ex coitu. ¶ Amp. aut ꝯfert ꝑ ſe vel ꝑ accn̄s. nō quidē ꝑ ſe: q2 eū one mediāte. neq ſcdo: eo q̄ talia eligēda ſit ꝑ ſe ſm̄ virtutē ⁊ nō ſm̄ accn̄s ⁊ apparētiaꝫ. ¶ Adhuc. ſi iuuaret libido ad egritudines flegmaticas ipſius preciperetur vſus: cū nō ſit medicoꝝ gratioſos inſufficientes ponere vt febribus apoſtematis: tyrie ⁊ ſimilib⁹ que flegmatis: id ꝟo non iubent: verum eius oppoſitum magis: non igitur coit⁹ paſſionibus confert flegmaticis.

In oppoſitum hip. epidi. 6. 5ª. cū aliis plurīs. ¶ Palin. Qd̄ aīam hylarē fac᷑ corp⁹ alleuiās egritudib⁹ ꝯfert ſtaticis ⁊ melicis maxime hic autē coitus. Almā. 4. ⁊ in techni apparēs. ¶ Et. Qd̄ calefac᷑ ⁊ ꝯſiccat ſtaticꝫ ꝯfert egritudib⁹: cū fride ſint ⁊ hu. Talis ꝟo eſt coit⁹: ex multa enī ꝯcuſſiōe corp⁹ calefac᷑ ⁊ deſiccat ꝯñter. Jo. Jtaq coitus egritudini ꝯfert flegmatice.

Propter primuꝫ ꝟo ſciendū: q̄ qd̄ ſit coitus cū eius multiplicitate: diſa viſum. 124. qd̄ eſt egritudo. 72. Eſt aūt ſtatica egritudo vt reliq̄ cōplonales duplex: q̄dā ſiq̄dē abſq humoris vitio: altera ꝟo cum eo. 74. Et hō vel diffundit᷑ per oēm ꝑtem ſeu ret in ſe. lepraticabile: hypoſarcha: cacexia ⁊ talibus. Aut in ꝑtē conſolidatur: ceu vndimia: colica ⁊ hō.

Propter ſcdm autē ſciēdum: q̄ qualr aliqui ⁊ maxime epicurus negarunt hic coitū ⁊ vſus ꝯferre oīum differētia. 124. Quidā ꝟo plu/

Te. c. 41. pble. 6. e 23. C. 1. 2. lō ca fine. K Cap. 17. Ce. 7. an mediū. Cap. 17. in fine. Te. c. 41. Ca. 4. c. 11. L Cap. 13. Cap. 6. 71. in pncī. In ar. Cap. 4. in medio. Cap. 99. 4 medio. M Trac. 2. c. 7. 6. fine. Ca. 22. in fine. N Ca. 12. et media. Afo. 31. Do. 1 c. 8. O P ptic. 5. 6. col. c. 35. Tra. 1. c. 16. i me. Sct. 5. c. 9. poſt me. Q T. c. 15. Ca. 12. in pncipio. Z. 1. 3. c. c. 35. In epi. Abu. in medio.

A rimas coitus aduertẽtes iacturas i ei⁹ beſtauere iuuamẽ/tis oiuoꝛſed qd de hoc ex dicẽdis in amplius apparebit.

Propter tertiuʒ ṽo ſciẽdum: ꝙ coitus cõfert egritudib⁹ ſtaticis: modificatus tñ vt oñdeť. vñ Hip. Libido a flegmate egritudinũ ꝓficuũ. Democri. ṽo. Uſus venere⁹ maxie q̃ ex flegmate fiunt egritudib⁹ extat adiutoꝛiũ magnũ. quare Oribaſ. ad Euſtachiũ. Egrotãtibus ex ſtate venus optima. ⁊ ꝓble. pͥ. ⁊. 4. Propter qd coit⁹ ꝯfert ad egritudines q̃ ex ſtate. ⁊ 5° theo. melle paſſiõi ꝓdeſt: ꝯfert ẽt ſtaticis moꝛbis. Tertio ṽo. 20. Coitus ꝯfert egritudibus ſtaticis: vt aũt hoꝝ verificentur ſermones: opʒ ipſos ꝑus ĩdicationib⁹ ſubiniti qbuſdã ſicut oſtẽdi ꝓbľ. Ap. expõnere ⁊ demũ id idẽ firmare. ℭ Propter hõ pͫ ſciẽdũ ꝙ calitas experiť cocũtis inata fortis quã nõ deſtruat ſpmatis exitus qd idicat deſideriũ cibi. A. ℭ Sʒ quõ dicet qs in egritudie ſtatis poterit caliditas inata fortis eſſe. ℭ Dõm ꝙ nõ ſimplr ſed vtcũqʒ. Põt naqʒ ſtatica egritudo eſſe in aliq̃ partiũ ⁊ maxie vẽtre ⁊ coꝛ cũ alijs ꝑncipaliũ ſit ſufficiẽter calʒ foꝛte: ſit ẽt egritudo cũ humoꝛis vitio. Repletis. n. cõpetit coitus: adiit ẽt ſtomachus non debilis ꝓſtratus ⁊ maxime melicus. Quẽ coitus ledit q̃ʒmaxime: iuxta illud tertij. 13. coitus eſt ex reb⁹ magis nociuis ſtomacho ⁊ dimiſſio eius ex reb⁹ eſt ꝯferẽtibus magis. vñ illius 20. Dimiſſio coitus eſt ꝯueniẽtioꝛ reb ei q ſtomachũ hʒ debilem: nõ ſint quoqʒ eius neruoſa cũ cerebꝛo: oculis ac coꝛde debilia: neruis. n. coitus ꝑncipalr obeſt: lʒ. n. cõferret ex parte materie que educiť nocumẽtũ foꝛtaſſis magis cõſurgit neruoſoꝝ cãꝫ quod patiẽtes iũcturarũ leſiones oſtẽdũt. Non ſint ẽt in coꝛpoꝛe aliqua coꝛrũpi parata vel coꝛrupta ceu in ſcabie flegmatica. vñ 4° 7°. Scabioſus dimittat coitum oino. Ipſe naqʒ mouet mãs ad exterioꝛa ⁊ excitat vapoꝛem putridũ calm venientẽ ad partẽ ſuperficiei cutis: q̃re putreſit illic: ⁊ in lepꝛa fiẽt cuʒ tyria. ex ſtate naqʒ cauſať 175. in qua ꝑparatio nõ raro deduciť in actum. vnde 4°. 3. Opʒ vt alienetur lepꝛoſus a coitu penitus: neqʒ ſit putrefacta ſm coꝛpoꝛis totũ vt in febꝛibus aut ſm partẽ: ceu in vndimia. Coitu enim coꝛpus iſlãmareť ⁊ diſſolueret. Amp. cõmiſcereť maligñũ cũ benigno ex motu ⁊ agitatione: q̃re in hõ non ꝑcipitur coitus: ſʒ tacite potius ꝓhibeť. ℭ Propter 2ᵐ hõ ſciendũ coitũ mẽſurate adbibitũ: vt oſtẽſuʒ. 123. flegmatis cõferre moꝛbis qñ illud qd mãm educit flegmaticaʒ calm excitat nãle ſopitũ: coꝛpuſqʒ calefacit ⁊ deſiccat: egritudines iuuat flegmaticas: talis ṽo eſt coitus. Educit enim de flegmate partẽ non paruã cuʒ in talibus ꝑcipue ſit quoddã ſuperfluũ ſpermati aſſimilatũ: vnde Ariſt. Coitus ꝯfert egritudinibus flegmaticis: qꝛ eo ſupfluitas flegmatis expurgať ⁊ nã ſimile flegmati: quare coitus auferẽs multum flegmaticũ iuuat. Et ideo video flegmaticos emiſſiões multe: ac crebꝛe: maxime cũ ventoſitas fuerit coadiuuans erectiua. Et firmať ſiltudo eo ꝙ cerebꝛũ cuʒ eius oꝛtis eſt flegmaticũ. Plurimũ aũt mãe ſpmatis deſcẽdit a cerebꝛo. diia. 34. vñ de aere ⁊ aq̃. Quibuſcũqʒ incidunť vene q̃ poſt aures hi pꝛoꝛſus oi oꝛbanť gñone. ⁊ iõ cerebꝛi leduntť coitu q̃ʒplm. ꝓbľ. apparẽs. Excitat ⁊ n. ãe calidũ motu ⁊ eductione ex hiſqʒ duobus ſubſeqt̃ur calefieri ⁊ deſiccari. Rurſus ſig⁹ notať: qꝛ eſt videre pueros ſtaticos egritudinibus ſtaticis multũ egrotare minoꝛes ⁊ hebetes ꝑmanere. Qñ aũt coire icipiũt ſanos reddi: maioꝛari ac velocitari q̃ʒmagne: iuuat igiť coitus egritudines ſtatis vt expedit: tñ cõditionatus ⁊ idicationib⁹ ꝑtactis determinatus. Sũt aũt hõ egritudines qb⁹ is ꝯfert ſoda maxie a ꝯſueto mox abſciſo grauiter capite vertigo ſeu ſcotbomia: modus quis epilie: ſubeth malitia aie: tenebꝛoſitas viſus: ⁊ vlr ſenſuum hebetudo: deiectio appetitus: doloꝛes ⁊ grauitates renũ repletoꝝ emictoꝛioꝝ: ancbaꝝ ⁊ eaꝝ vlr q̃ circa pudibũda partium ꝑſeruat ab eoꝝ aꝑatibus ꝑuocatio mictis: ⁊ diariaʒ tollit vapoꝛẽ fumoſuʒ ꝑcipue retẽtione ſeminis dic coartatimuqui tãdẽ petẽs coꝛ ⁊ cerebꝛũ ſynthomata iducit q̃ʒprauamox ẽt accñtia qñqʒ interioꝝ cũ. 124. euidẽs. 6. Confert ẽt coitus regulatus nõ modicũ ꝑp eãdẽ cãm egritudinib⁹ melancholicis. Halyab. ⁊ Alman. Dilatat. n. aiam hylarẽ ⁊ iocundã reddens. vñ 3°. 20. Coitus cõfert melle ⁊ ꝑlibus egritudinibus cholere nigre. ꝑp qd dilatat ⁊ expellit fumũ ſpermatis aggregatum a parte cerebꝛi ⁊ coꝛde.

Propter quartũ ṽo. ad pͫ qd dõm iã apparuit. lʒ. n. ſperma veꝝ nõ ſit idẽ ſtati: eſt tñ ſibi multũ vt tactuʒ affine ꝓpꝛie i lãguoꝛoſis a ſtate: nõ. n. icõueniẽs ſtã ita ſpmati ſiľe coitu educi cum eo ſanguis ſeq̃tur qñqʒ. Iuuat ẽt coitus nõ ꝑp id ſolũ: veruʒ ẽt qꝛ coꝛp⁹ calefacit ⁊ ſtã deſiccat. ℭ Ad fulcimẽtũ qdẽ dõm viſuʒ. 33. Flegma. n. ipꝛope tñ põt dici chiloſitas añq̃ʒ i ſanguinẽ trãſduceť q̃ magis diſtat a ſpmate. Dr ⁊ ſtã vere qd cũ ſanguine ſiľ vt multuʒ gñatur i epate. diia ꝑallegata de quo hic rõ. ℭ Ad aliud dõm ꝙ id eſt veꝝ qñ coitus fuerit ſupfluus valde ẽt coꝛpoꝝ ⁊ quocũqʒ q̃lis nõ hoc expetitur loco. ℭ Ad aliud ẽt qd dõm viſuʒ. Tũc. n. coitu leſio ꝯſurgeret grãdis ꝑp leſionẽ alicuius ꝑtis ꝑncipalioꝛis aut virtutis ꝑp exhalationẽ ſpũum diſſolũo. ℭ Ad aliũ dõm ꝙ coit⁹ per ſe ꝯfert eo ꝙ nõ per accñs ⁊ cãliter ꝓficit: lʒ aliquo accidat mediãte puta motu vel eũone ⁊ ꝑ ſe: qs ipſi⁹ iuuamẽtum eſt ꝑmanẽs veꝝ. ꝑ ſe naqʒ oppoiť ei qd ꝑ aliud ac illi qd ꝑ accñs ⁊ ipm qd ſm qd. ℭ Ad aliud qd dõm vtcunqʒ apparuit: qm̃ in egritudibus ꝑmiſſis exceptis coitus ꝓhibetur aut tacite ſubaudiť nociuus. In reliqs ṽo vt expſſuʒ aſſeriť coitũ ꝯferre.

ℭ Differentia. CLXXXVII.

Quod ſanguis deſuper fluẽs ſit cõpeſcẽdus oñdiť: qꝛ qd eſt ꝑter nãm eſt cõpeſcendũ cũ ipſam impediat ⁊ ꝓſternat: talis ṽo eſt flux⁹ ſanguinis deſupfactus. Ois. n. ſanguinis fluxus: mẽſtruali excepto extra nãm exiſtit. de accñti 6°. qualis quidem non eſt exterioꝛibus ꝓueniẽs. ℭ Iccidẽ: oẽ malũ eſt cohibendũ cũ ſit nãle leſiuũ: huiꝰ ṽo hic fluxus exiſtit. 4° enim Afoꝛi. Sanguis deſuper fluens qualiſcũqʒ fuerit maluʒ: deoꝛſum ṽo bonũ ſi niger fuerit. ℭ Rurſus: qd educit filium ⁊ theſaurũ nature de coꝛpoꝛe ⁊ ꝓpꝛie per partẽ ſuperioꝛẽ q̃ deputata eſt attractioni vt iferioꝛ expulſioni. diia. 166. cõpeſcenduʒ. Id aũt fluxus agit ſanguinis deſup maxime cũ ipſe ſit ꝑcipue ꝓpꝛius ⁊ familiaris nãe elemẽtoꝝ. 2. ℭ Palin. pꝛohibẽda eſt declinatio ⁊ tranſitus materie ad ꝑncipale. Sʒ hic euenit fluxus ſanguinis cum cerebꝛuʒ ſit deſuper locatum: itaqʒ ſanguis deſuper fluens cohibendus.

In cõtrarium Almã. 9. Quib⁹ ꝑ os ẽt ſolet ſanguinis exitus cũ iterpolatione accidere ex quo nullũ ſentiũt nocumẽtũ: iõ ſic dimittendum. ℭ Rurſus qd ſalutare ſeu ſalubꝛe trãquillitatẽ ꝑſtãs ⁊ iuuamẽtũ nõ eſt cohibẽdũ: talis aũt ſanguis eſt deſup fluens. vñ Afoꝛi. 7. Quicũqʒ ſanguinẽ vomẽtes ſi quideʒ ſine feb. ſalubꝛe. At 3°. 13. Multotiẽs eſt i vomitu duaꝝ libꝛaꝝ ſan. ṽ. g. trãq̃llitas ⁊ iuuamẽtũ. ℭ Adhuc motus nãe nõ eſt cõpeſcẽdus ⁊ maxime cũ fuerit ſufficiẽter regulatus illa. Hõ aũt nõ paꝝ repertus eſt fluxus deſup ſanguinis factus qd reuma fluxus ſanguinis a naribus oſtẽdit iuuatiuũ. Itaqʒ ſanguinis fluxus deſuper non eſt conſtringendus.

Propter pꝛimũ qdẽ ſciendũ ꝙ qd ſanguis ⁊ q̃tiẽs dixdiia oſtendit. 30. Eſt deſup qd a diaphꝛagmate ſupius. Inferi⁹ ṽo qd reliquũ: ꝗbus quoqʒ ꝑtibus ſang. effluat deſup diia videbiť. 190.

Propter ſcdm ṽo ſciendum ꝙ aliqui imitantes Eraſiſtra. 9. de ige. dixerũt ſanguinis fluxum foꝛe cõpeſcendum omnes euitantes etiã ſpontaneos fluxus. Acquieſcẽtes quoqʒ aliqui Gaľ. denotanti omnẽ fluxum extra naturam eo qui menſtruoꝛum excepto pꝛotulerunt deſuper factum: pꝛeter eum qui narium

Ep. 6. p. 15. Lõ. 15. ꝓble. 50. ꝓble. 16. Ca. 36. in medio. Tra. 1. c. 5. in medio. vbi ſupꝛa imediate. vbi ſupꝛa imediate. B Tra. 1. ca. 9. in fi. Tr. 1 c. 6. verſus fi. Trac. 3. c. 3. in pu. C Tra. 3. c. 3. in medio. 1. ꝓbľ. ꝓble. 50. D verſus fi. 4. ꝓbľ. 1. ⁊ cõplibus alijs. E Ca. 4 poſt ꝑncipiũ. 5. theo. ca. 36. in me. T. 1. 4. ca. 7. in pꝛin. Tra. 1. ca. 5. in me. F G Ca. 2. 4. ſi. afoꝛ. 25. Verſus fi. Ca. 19. in medio. H afoꝛ. 18. Tra. 5. ca. 10. pͦ me. Ca. 5. poſt ꝑncipium. vbi ſupꝛa in marg.

I fore compeſcendum. Nonnulli autem a ſe aſſerunt vt omnis ſed quid de his tertio propoſitorum oſtendetur.

Propter tertiū vo ſciendum primitus vt dudum inotuitq; ſanguinis fluxus deſuper occurrēs aut eſt a naribus vel ab ore. ſiquidē primū aut ſymbomaticus vt ꝓpter aliquā malā cōplexionē partiū ꝯtētiuaꝝ: vel ſanguinis acuitatē ⁊ mordicationē aut ipſius quātitatē nām ſtimulātē ad ſanguinis excretionē: ⁊ ita ſanguis cōpeſcēdus ꝑ ipſius cāe remotionē cū ſynthomate factus nām proſternat. Siqdeꝫ creticus digōnis ēt ſignis ꝑcedētibus vel alr̄ ꝑiodicus ꝯſiderādum an ſufficiēter ſit expellēs qḋ ſupfluū. Ex cuius qdē eductione ſeqtur iuuamētūq; qm̄ tūc cū motus ſit nāe nāliter operātis nō eſt coartādus ni excedēs ex quo humores euentur ⁊ ſpūs reſoluātur: vt tandē virtus ſubiaceat prōpta tuncq; vt ſanciunt cōpeſcēdus. ¶ Si vo ſit ab ore aut exiuit locū ſuū vel intra ipm ꝯtinet: ſiqdē egreſſus educēdus mō quocūq; ad illud medicatione: nām incitāte: qm̄ ſanguis preter nām in ventrē. i. ꝯcauitatem effuſus neceſſe eſt putrefieri. Afo. 6. Qḋ aūt putreſcit feb. ⁊ q̄ deinceps inducit. q̄ ſi intra locū ꝯtineatur ꝓpriū tūc aut egreditur a ꝑtibus ſupioribus ceu ore vel a mediis: ⁊ ita cōpeſcēdus ad inferiora ducēdus cū eductio expoſtulet oppōnē ēt loci ⁊ ꝓprius qn̄ intēdit deriuari. Si aūt a ꝑtibus labat inferioribus ore aut tuſſi educitur vel vomitu: qḋ ſiqdē tuſſi tunc ex ſpūalibus exit, vnde Afo. 7. Sanguis a pulmone cum ſputo exiens nō eſt ſalubris ēt carētibus fe. qm̄ ſi hec paſſio elongetur ex neceſſitate ſubſeqtur fe. iuxta illud eadeꝫ. 7. In ſanguinis ſputo ptiſis ⁊ flux⁹ capilloꝝ: vbi vo ſaliua retinet moriunt. Si quoq; egreſſus fuerit ꝓpriū locū vt in concauitate pectoris delapſus educendus ne putrefactione corrūpat qḋ reliquū oē. vñ liquoribus hꝫ ſanguinis eductiuis cōmiſcent acetū minus acutū vt eius inciſione ac quadā tuſſis excitatione cuꝫ fluxus ceſſauerit qḋ reſiduū foras educat eiuſdē. Interduꝫ aūt fere inter hec mediās loca vt in ſpatio ſanguineo ⁊ tūc niſi in pn⁹ fuerit educendus oino medicinis pectoris leniuis ⁊ maturatiuis cū eius cura ꝑficiat digōne ac eductione. ¶ Si vo educatur vomitu ceu qḋ in vētre cōtinet tunc effuſus in eū. Aut erit ꝓpter ſanguiſugā ſtōcho infixam vel aliud qḋcūq; ⁊ ita vt apparuit me ibideꝫ corrūpatur euandus. Si idē in ipſum refundat ex aliis locis ꝯſiderādūq; vel ꝑiodice depellit vigore ſufficiēter nāe pp aliqs ipſi⁹ cōſumptiones derelictas aut euōnes ꝓhibitas ꝯſuetas: vt in manifeſtius mutillatis vel retētionibus mēſtruoꝝ hemoroidarū aut exercitiis derelictis vſitatis: vt oſtēdet. 190. Et ſeries talr̄ verificat Almā. cū. 7. Afo. 7. A. Vel educitur ſynthomatice magis pp cām cōplōnis ſimplicis aut mālis aut cōpōnis. Et ſic vt firmatū a nā cōpeſcēdus eſt flux⁹ ceu ꝯſperſi in mulierib⁹ nocētē ipm adhuc mēſtruātibus: ⁊ de his 4° iterioꝝ apparet. ¶ Noſce ſiqdē in āplius q̄ bonuꝫ aut malū 2° accipit vt vlr̄ ſit dicere vel ſimplr̄ ceu deos reuereri ⁊ parētes honorare aut hꝫ oppoſitū: vel ꝫ qd ſicut voluptas: ſeu merciū in pelagus tēpeſtate hora ꝓſtratio: digitiq; abſciſio cā cauſati aut eiuſdē ꝯtūm vel qḋ hꝫ. ſimpliciter qdem ē bonus eſt fluxus ſanguinis mēſtrualis ſolūmō cū mulieri cōpetat ēt tēperate in ſuo gñe: nō aūt in viro tēperato fluxus qs ſan. nālis cōferatq; in pn̄ti ⁊ ordinetur ille depurata i prolē. tūc. n. pamplius aduenit ꝯcipere. vnde 3°. 21. Ex conſuetudineq; mēſtruationis delapſus ad matricē ſanguis hora ꝑgnationis retinetur clauſa eadē ita vt eo embryo ꝯficiatur nutriatur ⁊ foueat. Ordinat igitur fluxus nāliter in indiuiduū ⁊ ſpēm magis: qḋ apparet: qa plurime ſteriliū menſtruāt q̄minime. Alii vo fluxus lꝫ ſint ſimplr̄ mali ſm aliqd tñ laudabiles vt per vomitū periodicus ēt iuuatiuus malus extat relatione fluxus mēſtrualis ſeu fluxus ſanguis nariū: aut p hemoroidas vel ſilr̄ inteſtina cū id qḋ ſm qd extat latitudinē ꝫ ꝯtineat grandem. vnde Afo. 4. Deorſum vo bonū ⁊ reliq: bonū nō ꝓprie dictū intelligere ꝯgruū: ꝫ impari huic. i. melius ac ſi ⁊ ita dictū. deorſuꝫ aūt melius exeūtes nigre. Vere nāq; qs eliget ſanguinē deorſuꝫ ferri anteq̄ per os q̄litercūq;. Apparet igit ex his veritas nō parū q̄ſiti. Sic igit fluxus ſan. quidā eſt innālis ex toto: ſicut q corpis optime ſani. alius aūt medi⁹ tñ ſimplr̄ innālis. ſm qd aūt vti pp iuuamētū pōt dici naturalis qḋ inde ꝯſurgit ſicut qḋ ex narib⁹ ⁊ hemoroidibus. Alter vo ſimplr̄ nālis vt qui in aliquo genere ceu mēſtrualis cum mulieri etiam temperate hoc opus ſit habere.

Propter quartuꝫ quidē. ad p^m dōm nām ſimi anguſte valde prout in eius oi nālitate ꝯſiſtit qn̄ dī oēm fluxū ſan. fieri preter naturam ⁊c. Iuxta qḋ dixit Diocles. Sudores ꝑter nām ⁊ ⁊ ſilr̄ hypoſtaſis ita q̄libet erit innālis. in corpe nāq; temperato certe nulla dꝫ ſenſibilis ſupfluitas q̄ p vias deputatas manifeſtas emitti: ſed iſenſibilr̄ foras ois excernit: ⁊ ita ſuperfluum ſudorale vel hypoſtaticū nō aderit eidē. qre dictū de acciñ. 6. fluxum oēm ſanguinis extra nām fore in toto. Latius vo ſumēdo nām plurimi fluxu ſanguinis ⁊ ꝑter menſtrualem nāles exiſtūt iuuamentū preſtātes ceu quinariuꝫ ⁊ hemoroidarū valde plura preter optime ſanuꝫ: corpora ſana ⁊ in latitudine ſunt dicta ⁊ ſi ſani⁹ ceteris illud. ¶ Ad aliud dōm iam patere. Nam fluxus ois ſan. deſup factus: ꝑter illū ēt qui a naribus vt excipit Com. nō eſt malus ſimpliciter ſaltē: ſed reſpectu fluxus q deorſum ſicut hemoroidē de qū ſubditur. Deorſuꝫ vo niger bonū. imo aliqd bonitatis vt declaratū ꝯtinet: ſicut qn̄ ſanguis fuerit extra loca ꝓpria periodice a reliquo euomitus corpore quānis laudabilius: ⁊ amabilius atq; decentius foret eūdē per inteſtina in extra dimitti. ¶ Ad aliud dōꝫ q̄ lꝫ ſanguis ſit filius ⁊ theſaurus nature ſibiq; dilectus nō parū peccās: tñ qualitate ſeu quātitate reddit ſm Iſa. tunc oppoſitus. Pater nāq; ſilio delinquēti q̄nq; alio magis cū in āplius debuerit ſubiici iraſcit ita vt eum a ſe verberatū educat. euātur ēt qd benigne per ſtomachum ⁊ precipue qū nā repit inde. ¶ Ad aliud dōm q̄ fluxus ſanguinis per deſup q̄q̄ verſus ꝑncipale vt cerebrū inclinetur: nō tñ intm̄ vt perueniat in idem. Aut id ſm qd. nō aūt ſimplr̄ laudabile. ¶ Que aūt partis alterius ſilr̄ apparet: qm̄ ſanguinis fluxus per vomitū ꝑiodice factus ſm aliqd bonus ⁊ remediū preſtans ⁊ nō cōpeſcendus. ¶ Ad aliḋ dōm q̄ vomitus ſanguinis nō eſt ſimpliciter laudabilis: ſed qui ſine fe. illius q cū fe. ēt ille ſit pniurioſus. vñ. A. Ois vomitus ſan. cū fe. malus: ſed cum nō eſt illic fe. q̄nq; nō eſt malus. q aūt prauus oſtēdit eo q̄ ſubdit Hip. Curare vo ſtipticis ⁊ infrigidātibus. ⁊ per hoc apparet tranquillitas ipſius ⁊ iuuamentum qualis extēt. ¶ Ad aliud ēt quid dicendū apparuit: cū conceſſum ſit alī quem fluxū ſanguinis deſuper factū laudabilem exiſtere.

¶ Differentia. CLXXXVIII.

Quod ſubſcānatio nō cōpetat in ſquinātia vt qi cōiter operātes quos nō eſt inſufficiētes ponere nō inueniunt eā facere. ¶ Adhuc Albuc. chirurgie. 3. In hūtibus ſquinātiā opꝫ vt deuletur ſectio epiglotis cū nō fiat iuuamētū per id. inciderentur enim muſculi dilatātes in aeris attractionib⁹ ordinati. que aūt ſit in epiglotti ꝓpria exiſtit ⁊ ſquinātiarū peſſima. ¶ Amplius per foramē ſubſcānationis ſanguis ſuffocatiuus decurret ad pulmonē: ⁊ aer mox inalteratus in prauā diſpōnem permutās ipſum: ⁊ ideo hac duplici de cā vnule abſciſio reddit ſuſpecta: pnoſti. 3. hinc autē timor iminere pōt nō paruus. ¶ Rurſus qb⁹ deſperabilis eſt ſalus mortem hꝫ medicus ꝑdicere: ſicq; ab eis recedere tne de ipſoꝝ inculpet morte: dīa. 182. hꝫ vo ē ſquāticus. Precipit nāq; ſubſcānari cū cetera nō ꝯferāt: ⁊ res eſt tanq̄ in deſperatione poſita. Et ꝯfirmat: q: ſi a fe. habito tumore ⁊c. mortale.

A Afoꝛ. 4. Jdeꝫ ſi mortalis eſt inciſio veſice aut inteſtini cuꝫ
Afoꝛ. 34. 135. Afoꝛ. 8. nõ ſit adeo nobilis pars vt cãna. eius moꝛtalis eſt inciſioꝛꝫ
illius eſt moꝛtalis iuxta Afoꝛ. 6. Ueſicam inciſam aut cere
bꝛũ ꝛc. moꝛtale. ¶ Palin. Si cãna incidaꝛ non poterit con
Afoꝛ. 19. ſolidari p Afoꝛiſmũ ſequẽtẽ: h9 qñ iciſum fuerit os aut car
tilago aut neruus vel maxille tenues aut ꝑputiũ nõ creſcũt
neqꝫ ↄglutinanꝛ. De nũ vo quoꝛũdaꝫ iſtoꝝ eſt cãna cum ſit
neruoſa ꝛ cartilaginoſa. Timoꝛ aũt ad nõ poſſe cõſolidari
eſt pretactus: nõ itaqꝫ in ſquinantia cõpetit ſubſcãnatio.

Cuius oppoſitum

Ca. 36. ꝛ 38. Sun ꝺ ſi. ꝑ theſau. in 10. ca. 14. ꝺ. ſ. ſcribiꝛ. 9. ꝑctice. 3. 9ᵃ ſilii ꝛ Zoar. ¶ Adhuc ãt ici
ſiones nõ min9 iſta ſit ꝑiculoſe vt q̃ pectoꝛis epatꝫ, vmbili
ci, veſice ac iguinũ ꝛ crepature q̃ tñ ꝑmittũtur fieri. ¶ Rur
ſus ad vltias egritudĩes vltie curatiões ſunt potẽtes ad ꝑ
fectionẽ. Sqnãtia vo eſt vltia ꝛ ꝑniciosiſſima egritudo, ap
Se. cõ. 18. parẽs ꝑno. 3. Opõ aũt manualis ẽ vlti9 curatio cũ ſit extre
B mũ medicie oꝛganũ. Jtaqꝫ in ſquinãtiã cõpetit ſubſcãnari.

Propter primũ

qdẽ ſciẽm ꝙ ſqnãtia eſt ꝑfoca
tio circa guttur ex aꝑate con
ſurgẽs. Pꝛefocatio ſiqdeꝫ h9 vt gen9 ex plib9 põt ↄtingere
cauſis. Aut exterioꝛi vt laqueo vel reb9 venenoſis ſuſceptꝭ
ſicut iuſqamo ꝛ fungis ꝛ ꝓpꝛie andachoca aut ex bolo ve
bemẽter ſtiptico viſcoſo ſeu ſpina gutturi ifixa: vel a cã ite
rioꝛi vt ſiccitate irẽſa: vel a debilitate muſculoꝝ ptes aeris
attractiuas mouẽtiũ. Aut a mã opilãte trãſitus ſpũum ce
rebꝛi ad pectoꝛis ptes vt in apoplia: vel ex mã in pulmonẽ
delapſa velut catarri ſupioꝛes celeriter diſſoluẽtes. Aut ꝑp
aꝑa ſqnãticã ſeu ſpõdilũ colli diſlocatiõe q̃cunqꝫ mõ cãta.
Nã ſqnãtia vt multũ cãꝛ ex aꝑate: qñqꝫ vo ex diſlocatiõe.
Afoꝛiſmoꝝ ꝛ iterioꝝ q̃rtis. q̃ ẽt vꝑlꝫ ↄtigit ex aꝑate. ↄctio
Ma. ꝛ cõ. 33. Ca. 3. cir. ꝑn. neꝛ diſlocatiõe ſua: iterdũ vo caſu vꝛ ꝑcuſſiõe. Raſis in diui
ſionib9. ¶ Noſce q̃ꝫ ꝙ ſqnãtia duplr diſtinguiꝛ. Aliqñ q
dẽ rõne mãe vt ſanguis, cholẽ, ſlatis, ꝛ melle. 3° 9ᵃ. Subdi
Sa. et ſẽc ss ſnem. tur. n. in ea ꝑter alios ꝙ accidit a melia. Raro tñ cui9 ſentit
C viaticus ↄtiũ ita. Et melia nunq̃ꝫ ſit h aꝑatqꝫ hic moꝛb9 ci
Ca. 8. ꝺ. ſ. Jſaac lib. 3. c. 1. cir. ꝑn. vbi ſupꝛa imediate. to ꝑualet cũ ſit pacutiſſim9: ſꝫ melia p logũ tpe opaꝛ: q̃re i
poſſe ſit ex melia gñari. vñ. A. Dicũt qdã ꝙ nõ accit oino ex
melia: qm melie minoꝛaꝛ effuſio ab aliq mẽbꝛo ad alia mẽ
bꝛa ſubito. deniqꝫ ſubiũgẽs terminat talr veritatẽ. Ueruꝫ
nõ elõgaꝛ cũ rari9 illi9 qn accidat ſubito aut paulatiꝫ ꝛ ide
ſuffocet: neqꝫ opꝫ vt refert viatic9 ꝙ melia ſemp p lõgũ tpe
ſpꝛimat. Lꝫ. n. h inſit ei rõne q̃litatis: põt tñ ex parte ſue mo
lis ꝛ groſſitiei cũ grauitate cito meatũ obſtruere quẽcũqꝫ.
Adhuc ſꝫ. A. ꝑfocatio qñqꝫ. 40. ꝓlongaꝛ dieb9. Jnterdũ
vbi ſupꝛa imediate. vo diſtinguiꝛ ſqnãtia rõne loci ſolũ in q̃tuoꝛ ſolum modos
Ca. 3. poſt ꝑn. vel in qnqꝫ: iterioꝝ 4°. Exẽplificãt. n. ſmones nõ paꝝ hipp.
Se. 18. ꝛ 10. ſubſequẽtes cũ his tñ ei9 tres ſõdat modos ꝓno. notos. 3.
Nã qñqꝫ ſit i lacertꝭ extriſecis ab epiglotĩ declinãtibus ad
anterioꝛa ꝛ inferioꝛa in q̃ ruboꝛ apparet in anterioꝛi parte
colli ꝛ thoꝛacis: aut i lacertis ad poſterioꝛa colli cũ cõitate
qñqꝫ ſpõdiliũ ꝛ nuchetũqꝫ ruboꝛ ꝛ caloꝛ ꝑcipiunꝛ in oꝛe
D ꝛ ſit i lacertis itriſecis meri ꝛ q̃ ſequunꝛ ipꝫ ↄſtrigẽs ãnhe
litũ vicinitate ſenſui apparẽs minime: aut in lacertis itrin
ſecis epiglotis ꝛ in pãniculo coopeiẽte ipſaꝫ q̃ deterioꝛ eſt
alijs ſenſui nõ manifeſta oino. Et interduꝫ ex his aꝑatibus
duo pñt ſimul aggregari vel plura. ¶ Et noſce ꝙ aliq vo
cant primã ſpẽm iſtius paſſionis per. q. quinantiã. ſcdam ꝑ
ſ. ſynantiã: tertiã vo p ſ. ꝛ. q. ſquinantiã: ꝛ p ch. chinantiam
Sẽ. afoꝛ. 34 ꝺ. ſ. Ca. 3. ꝺ. ſ. aut per achinantiã qõ Afoꝛiſmoꝝ ꝛ interioꝝ q̃rtis nõ con
fert: eo ꝙ nominũ ſtudiũ rerũ eſt negligẽdũ: eſt aũt hic ſub
ſcãnatio cõtinuitatis ſolutio tracheꝰ ꝑfoꝛãs ſubtilr illam.

Propter ſecundum

gdẽ ſciẽduꝫ ꝙ medici
cõiter hãc ſectionẽ nõ
faciũt. vñ Albu. Nõ vidi aliquẽ in terra nr̃a. qui hanc fece
rit: eo ꝙ ſunt inexꝑti foꝛmidoloſi timẽtes periculũ ꝛ iſamiã
quã poſſent incurrere. Et ꝓpꝛie dico min9 reputati ꝛ ipite
opantes. Maioꝛib9. n. vulg9 illis ãpli9 nõ appꝛehẽdẽs cã
ꝑit. Sed qd de hoc tenendũ ↄñr apparebit ex dicendis. E

Propter tertium

qdẽ ſciẽdũ ꝑmitus ꝙ nõ ra
ro hic cõpetit ſubſcanatio.
Et modus eius oñdeꝛ deinceps. ¶ Propter ꝑm h9 ſciẽdũ
ꝙ ꝑfocationes aliq̃ ſunt adeo ſeuiſſime vt eis reliq̃ nõ cõfe
rãt medicamina: deſperaturqꝫ de ipſis oino. Quedaꝫ vo his
ſunt oppo. Jn ꝑmis aũt qñ vtutis aderit ↄſtãtia: qõ vbiqꝫ
intellectũ ꝛ ſuppoſitũ cõpetit ſubſcãnatio vt teſtanꝛ medi
coꝝ illuſtres ꝑſati expetiꝛ: ꝛ in caſu cum aliqs nullo modo
vellet aliqõ medicaminis auxiliũ ſuſcipe ꝑter hãc ſectionẽ
ceu infra ↄcedeꝛ heſel. dĩia. 199. cũ pꝛedictione tñ ne inde ſi
aliquid ↄtingeret medicus infametur. Excepto tñ ꝙ ſi aꝑa
fuerit ad exterioꝛa ꝓcliue poterit cũ medicaminibus ꝛ in
ciſiõibus ſi expedierit factis ſub gula curari: aut fuerit ap
parẽs interius oꝛe aperto. Uñ Platearius cõſulit: lꝫ nunq̃ꝫ
fecerit ꝙ iminẽte ſuffocationis periculo habeaꝛ lignũ po
F litum ꝛ aperto imponẽdũ oꝛe vt pellicula rũpaꝛ aꝑatis: cũ
ſũma tñ cautela faciendũ. Pater nãqꝫ meus inquit duꝫ lu
deret ad aleas cũ quodã ſalernitano ille ſubito ſqnãtia oc
cupatus eſt ita vt loq non poſſet: ꝛ cũ iaꝫ inciperet ſuffoca
ri locũ cũ digito dolentẽ cepit oſtẽdere: paterqꝫ tanq̃ꝫ cõpe
riens cãm: cuneo dentibus ipoſito clauẽ interius impulit ꝛ
rupta eſt aꝑatis pellicula: ꝛ ſic ſanguine in multa quantita
te fluẽte cõualuit. Timẽdũ dico tñ taliter id facere qñ aꝑa
latitat interius ꝑiculũ nõ paꝝ poſſe iminere. Quoſdã. n. vi
di celerius ſuffocari ex humoꝝ decurſu amplioꝛi. Fit etiaꝫ
ſubſcãnatio gr̃a attractionis aeris in refrigerationem coꝛ
dis: nõ aũt gr̃a eductionis mãe aꝑatis vel aliarum: vt ſi eſ
ſet aꝑa in merꝫ nõ eſt ꝑueniẽdũ ad ipſuꝫ iciſione vt mã edu
cta alimentũ aſſumaꝛ: cũ inde moꝛs celeriter poſſet occur
rere. ¶ Q; aũt ſit ſubſcãnatio faciẽda ꝓbaꝛ: qm 7° de igẽ.
Ca. 13. ꝑ pꝛeceptiuꝫ. Ca. 1. cir. ꝑn. ꝛ ꝑ quarta. Opꝫ te hr̃e maioꝛẽ ſollicitudinẽ de re q̃ maioꝛẽ
incutit timoꝛem: regendo tñ illud qõ eſt ſub ea: ſed maioꝛ ti
moꝛ incutiꝛ ex ſuffocatione feſtina per ſqnãtiã q̃ꝫ ex ſectio
G ne ex parte arterie vt oñdetur. Adhuc ſicut videmus i alijs
ꝑfoꝛationibus canne caſu factis: ita ꝛ in his amplius q̃ ar
te ſiũt: ſꝫ peioꝛes plerũqꝫ accidũt abſqꝫ ꝑiculo ſicut vidi ꝛ au
diui. vñ Albuc. ancilla cultellũ accepit ꝛ ſibi imiſit gutturi
ita vt inciderit cãnalẽ pulmoni: ꝛ ad cuius curationẽ voca
tus inueni eã mugire vt moꝛtuus. Detegẽs ergo vulnus i
ueni ſanguinẽ egredientẽ paꝝ. Lõſiſus ergo ſum ꝙ ipſa nõ
abſciderat venã neqꝫ guideꝫ. Et nõ accidit ancille aliqd niſi
ſi raucedo q̃ poſt dies ad melioꝛes ſuaruꝫ diſpõnum rediit.
Ampli9 ſicut in alijs aialib9 euenit ꝛ maxie ꝑfectioꝛib9 hoi
Ca. 24 ꝺ. ſ. aſſimilatis: ita ꝛ in hoie. interioꝝ apparẽs 5°. Sꝫ in his vi
di ſepe qñ ſuſpẽdũtur ꝛ cannalis ꝑfoꝛeꝛ indifferẽter ꝛ ſine
arte viuũt. Palin. Qõ ꝑparat aerẽ coꝛdi ad eius refrigeriũ
non ſolũ ↄfert: īmo neceſſitatẽ hꝫ q̃ꝫ grãdẽ: talis aũt eſt ſub
ſcãnatio: cũ aer inde a pulmone attrahaꝛ. Etiã. Uidemus ꝙ
in ꝑfoꝛationibus ac ꝑiculoſioꝛibus in pectoꝛis ↄcauũ ꝑtin
H gentibus nõ malignaꝛ tũc diſariaꝫ vita: quare neqꝫ in ea q̃
canne. Lõfert itaqꝫ ſquinãtie ſubſcãnatio: īmo tanq̃ꝫ nec̃ia
in caſibus determinatis eſt faciẽda. ¶ Propter 2m h9 ſciẽ
dum ꝙ opꝫ patientẽ in cõſpectu operãtis ſedere ſup ſedem
poſterius eleuatã vt eius doꝛſum ↄſeruet eiuſqꝫ caput ſub
leuetur excoꝛticeturqꝫ cutis cũ eo qõ illi ſubiacet pãniculo
ꝛ tenaculis ꝓtrahaꝛ ad diuerſa ſub trib9 aut q̃tuoꝛ plus q̃ꝫ
ſemicircularib9 ãnulis epiglotis: deinde inter cartilagineꝫ
vnã ꝛ aliã in pãniculis fiãt tres aut q̃tuoꝛ fiſſure rotũde: vt
due ſint verſus dextrũ alie vo due v̄ſus ſiniſtꝝ: vel foꝛtaſſis
due ſufficiẽter laterales: dimittãturqꝫ apte donec ꝑiculũ re
ceſſerit ꝑtractatiſqꝫ vt expedit ꝑtib9 extrinſecis lateralr oc
currẽtib9: deide medicamine ↄſolidentur incarnatiuo. Uñ
Theiſir 1. trac. 10. ca. 14. lõg ca tacẽ. Zoar poſt multã circa h ꝑſcrutationeꝫ inquit. Jncidi qñqꝫ
cannã pulmonis poſt inciſionẽ coꝛij ꝛ pellicule icidi de ſba
ipſius cãnule inciſione ꝑfecta minus quãtitate vnius lupi
ni. deinde laui vulnus cũ aqua ꝛ melle donec cõſolidaui.

I **Propter quartū** quidē ad pᵐ dōm ꝙ nō arguis ꝑ hos ſed eos potiꝰ accuſas cū ſint formidoloſi: ac in expti opeꝝ artis. Subſcanatio.n.fiēda eſt vt in caſu pfigurato. cū idē ſm Albuc. ſaluent a morte. ℂ Ad aliō dōꝫ ꝙ Albu. nō ſimplr negauit veꝝ pcepit ꝙ fiat ſubſcānatio epiglotis ſub tribꝰ fere circulis aut q̄tuor ipſiꝰ. Negauit autē in ipſa epigloti. Propter qȯ ſm eū oēs vene ⁊ pulmo ſunt īfirmi. Leduntꝛ.n. vt tactū muſculi epiglotis illā dilatātes ⁊ ꝯſtringētes i aeris attractionē ⁊ emiſſionē. ℂ Ad aliō dōm ꝙ ſan. nō curret ad pulmonē: ſꝫ exteriꝰ totꝰ: cū nō īcidatꝛ cāna niſi īciſione modica ⁊ in loco pāniculoſo ſanguine carēte. Neqꝫ ē ſile qȯ ītroducetꝛ de vuula. Neqꝫ ēt aer nocet cū poſſit ad cōplōnē contēperatā pulmōis ꝑmutari. Neqꝫ illō ēt remanebit tpe lōgiori: ceu in vuule abſciſiōe. ℂ Ad aliud dōm ꝙ Gal. loqꝛ in his i qbus v̄tus eſt ībecillis penitus ꝓſtrata: q̄les vt ſuppᵐ nō ſūt i qbꝰ īducitꝛ ſubſcānatio: aut ſmō Ga. nō ē abſolutus ſꝫ potiꝰ cū pdictiōe circa tales opandū apparēs i ꝑtiſicis.5. de ige. ita vt Meſ. pcipiat opari i apoplia maiori: ne ōfectꝰ appeat i arte ſeu artifice. ℂ Ad ꝯfirmationē dōm ꝙ añ illā repētinā ſuffocationē potuit ſaluatiua pcedere ſbſcānatio. ℂ Ad aliud dōm ꝙ īciſio veſice eſt mortalis qñ eiꝰ magna ps īcidit qȯ hic nō euenit. ſm vȯ Com. id veſice ineſt: qꝛ eſt ſubtilis ⁊ ſine ſan. nō aūt talis oīno trachea arteria. ℂ Ad aliō dōm ꝙ id audit qñ īciſuꝫ fuerit. i. ps eiꝰ grādis depdita fuerit qȯ hic nō euenit vl' nō ꝯglutinatꝛ ꝯglutinatiōe ſeu ꝯſolidatione pᵃ ⁊ vera ſm pmā itētionē: ſed iux 2ᵐ in tech. vt viſuꝫ.36. Adhuc. lꝫ ēt ptes trachee arterie nō ꝯglutinarētur quocūqꝫ mō: ptes tñ ſupiacētes ꝯſolidarentꝛ ⁊ vnirētur ⁊ foramina obſtruerentꝛ cānule. ℂ Dria. CLXXXIX.

K

Ar.3.181. argᵒ q̄rto. De apl: o pratuo li., 3. in h.ro. propria.

Z i. 3. tec. c.114.

Quod gargariſmata ꝯferāt in paſſionibus pectoris mōſtratꝛ: qm̄ i aſmate ⁊ ꝯſtrictione anhelitus factꝫ pp catarꝫ opꝫ vt laboretꝛ cū cura ꝓhibēte ipꝫ ⁊ faciēte ſpuere qȯ aggregatū eſt 3ᵒ decima. hȯ aūt ſup pectoris egritudines: ſꝫ gargariſma opatꝛ pdicta cū catarꝫ ſiſtat iſpiſſando illū ad partes ſtipticādo ⁊ ꝯfortando diuidit ⁊ ipm ſubtiliat qñ fuerit viſcoſuꝫ groſſuꝫ ⁊ lenit aſpeꝝ l ſputū ꝓpellēs. ℂ Adhuc. illō qȯ cerebꝝ ꝯfortat catarrū cōpeſcit ⁊ a pectoris ptibꝰ auertit: ꝯfert i paſſionibꝰ pectoris. hȯ vȯ ē gargariſma ex rebꝰ ꝯſtructū cerebrū iuuātibꝰ ⁊ ſtipticis ⁊ ꝯfortatiuis expulſiuaꝝ ptiū. ℂ Rurſus. eadēꝫ rōne qua cōpetūt caputpurgia vꝫ ⁊ gargariſma ꝯferre: cū vtrobiqꝫ mā ꝓhibeatꝛ catarroſa in ptes pulmonis. Caputpurgiū vȯ cōpetit vt declarabitur q̄ꝫmagis. ℂ Amplius illud ꝯfert i paſſionibus p cuius motū ⁊ agitationē v̄tus deferꝛ ad ipſum: tale aūt eſt gargariſma. Propter.n. ꝯcuſſionē ⁊ agitationē ipſiꝰ vigor ꝓpellitur ad itra. ℂ Palin. Rōne ꝯtinuitatꝫ ptiū extiguit inflāmationē exñtē in pectore: aut frigidā remittit vel aliā prauam diſpōnem tollit: quod autem tale eidem iuuamentum preſtat. Itaqꝫ gargariſma egritudinibus cōfert pectoris.

L

Tra. i.ca. 41. t.ſo.

M

In oppoſitum: qꝛ nullus auctorū iuenitꝛ quos nō eſt dare inſufficiēs gargariſmata exprimere in egritudinibus pectoris conferre veruꝫ capitis ⁊ ceruicis. ℂ Adhuc quoqꝫ quoꝝ partes ⁊ paſſiones ſunt diuerſe ⁊ remedia erūt alia ⁊ alia: cū ab his ſumatur indicatio curationis: ſed ipſe ſunt alie ceu etiaꝫ capitis: colli ⁊ pectoris. ſed prioribus vt oſtendetur cōpetit gargariſmus. Itaqꝫ ipſa non conferunt in morbis pectoris.

Propter primū quidē ſciendū ꝙ gargariſma vel nomē eſt ficticium ad ſonihȯ ſilitudinem ſumptū aut a gargareō grece qȯ eſt vuula. In paſſiōibus.n. ipſiꝰ ⁊ partiū circūſtātiū ei gargariſmate vtitur. Eſt aūt gargariſma medicamē locale humidum in paſſionibꝰ capitis ⁊ ceruicis iuuatiuū: ex cuiꝰ agitatiōe ſonus qs pcipitꝛ in gutture. Locale ſiqdem medicamē ſeu remedium dr: qȯ determinate applicatꝛ loco ꝫ id qȯ oē reſpicit diuiſuꝫ. humidū aūt exiſtit vt hūectat, applanet, mūdificet ⁊ abſtergat: cuius humidū aq̄ vel alterius liquoꝝ ē mā in quo decoquuntꝛ medicamina neccia. auctores qꝫ in ſoliꝰ capitis ⁊ colli eo paſſionibꝰ vtuntꝛ cū illis tanq̄ꝫ appropriatis locis imediatius occurrat: ⁊ viſus eſt ipſis nō ꝑuus i paſſionibꝰ ceruicis: qȯ qdē differēs adminiſtratur iuxta dicta ex ipſo iuuamēta ſperata. Nā qȯdā eſt alteratiuū alicuius diſcraſie ſimplicis vel cōpoſite: aliud īpillatiuū māe fluentꝫ acute: nōnullū apitiuū: qȯdā lenitiuū aſperitatū: aliud diſſolutiuū: reliquū abſterſiuū ⁊ mūdificatiuū alicuiꝰ in ptibꝰ pdictis ꝯtētū vt pulueris ſeu alteriꝰ ita vt ⁊ qȯdā ſanguiſuge expulſiuū qȯ ⁊ pluries adminiſtratꝛ calm: iter dūqꝫ frigidum ſm ꝙ diuter expedit alterare ⁊ ꝑmutare. ℂ Eſt autē pectus cordis ⁊ alioꝝ q̄ vite tutamē in exētationē ipſiꝰ ordinatū: ex.12. ſpōdilibus ⁊.24. coſtis ac oſſe thoracali conſtructū. Thorax.n. ſeu os thoracale ſeptuplex ps eſt ipſius anterior: cū qua.24. cōnectūtur coſte. differētia.191. Quid autem paſſio ſeu morbus differentia oſtenſum.72. N

O

Propter ſecundum qdē ſcieᵐ qſdā ſimplr ꝓtuliſſe gargariſma i morbis pectoris ꝯferre cū ipm lapſus vel alia icurrat qbꝰ gargariſmate ſuffragatꝛ: qȯ in oībꝰ īducūt paſſionibꝰ ipſiꝰ ꝑ lōga. Sꝫ ꝙ id nō valeat mōſtrabitꝛ dicēdoꝝ 3ᵒ. Nam ⁊ ſi aliqȯ iuuamētū afferāt nocumētū vt oñdetꝛ eſt maius illo. Et iō aliqñ cū diſtōne dixerūt ꝙ paſſio pectoris aut eſt iam fiens ⁊ ita ei vt apparebit gargariſma nō cōuenit: aut futura mox fieri: puta ex catarro annato vel viſcoſo ad pectus deſcendente. Et tūc expedit cuꝫ ipſum inſpiſſet aut diuidat cum alteratione ꝯuenienti. nā ſm Meſ. interdū eligitꝛ gargariſma qñ timetꝛ ne mā ad ptes nobiles fluat ⁊ qñ catarrus eſt cholicus acutus vel multe viſcoſitatis ⁊ ſpiſſitudiſ. Sꝫ vt 3ᵒ manifeſtabitꝛ ꝓpoſito. dōm id nō valēre cū iſte ſermo ſit in catarro magis: negatur aūt in paſſionibus pectoris. in quo ⁊ ſi gargariſma cōferat ex pte eius qȯ dictū: nocet tñ vt oñdetꝛ rōne motus ⁊ agitationis tuſſis inducti. P

In de ap pꝛ opuaꝫ fū.4. ru. cura catarri

Propter tertium vȯ ſcieᵐ ꝙ gargariſma nō cōpetit i paſſiōibꝰ pectoris ſeu pulmonis: qꝛ qȯ mā ſui motu agitat i pectus tanq̄ꝫ ēt a nullo excellētioꝝ expſſuꝫ ⁊ q̄ ipſiꝰ caſurā nō ꝯfert in paſſionibꝰ ⁊ ꝓprie qñ fuerit ex catarro. Sꝫ oñditꝛ taliū hȯ eē gargariſma: cū motu.n. ⁊ agitatiōe actū pficit ſuū. hic aūt mās ad locū ipellit debilē natū ſuſcipe. Adhuc incitat taliter tuſſim: hoc aūt in pluribus nocet pectoris paſſionibꝰ: cū māꝫ magis deducat ad locū ſolōnē ēt ꝯtinuitatiſ cāt ⁊ exāpliat inductū. Rurſus. aut corpus gargariſmatꝫ vel v̄tus. Nō qdem corpus: qꝛ cymbalaris euogit ſi caſū ꝯcidit agitationē ⁊ tuſſiꝫ īducit: paſſiōes pectoris leſiuaſ vt ſepe. Neqꝫ virtus ſeu aliqs vapor ſubtilis traſiēs vꝫ ꝯferre: qꝛ ībecillitate ipſiꝰ nō poterit diſcraſie q̄ i pectore vt multū opponi: ſed potiꝰ ſupatus augmētabit eādē velut aq̄ ſup ignē aſpſio vigorat ardorē. Et. Si gargariſma vt ad multū ꝓhibetꝛ i catarro maxie i pectoris egritudibus dꝫ inbiberi: cū demū ſit ſpm fore medicamē capitis ⁊ ceruicis: ſꝫ nō paꝝ ꝓhibetꝛ in eo. vñ Me. In q̄tuor caſibꝰ gargariſma ſuſpectuꝫ eſt in catarro adminiſtrare. Primꝰ timor ⁊ ſuſpitio ipſiꝰ ad pectꝰ ⁊ pulmonē fluere ꝯſueti. Scōs ſi de gñe fuerit acutoꝝ ⁊ ſubtiliū mordicātiū. Tertius in pfocationibꝰ q̄ mox ꝯtingūt. Quartus ſi fuerit h vehemēter multꝰ. In his ſiqdē caſibꝰ gargariſmata māꝫ agitāt ⁊ ad vias ꝯuertūt pectoris ⁊ pulmonis ⁊ faucū eaſdē multiplicātia. Nō igitꝛ gargariſma in paſſionibꝰ ꝯuenit pectoris. Collutio tñ oris ⁊ retētio in eo alicuiꝰ medicine hūide ꝯferētis pectoris paſſiōibꝰ: ex q̄ nō ꝑueniat motus ⁊ agitatio nō eſt ꝓhibita. veꝝ pampliꝰ pcepta q̄lis fere ſyrupꝰ loch ⁊ hȯ. ℂ Noſce qꝫ ꝙ ſternutatoria ſilr hȯ nullo ꝯferūt mō: cū pp eoꝝ maximū motū agitatiuū māam in pectus depellāt. imo ⁊ in catarris ſuſpecta ſilr ex Q

vbi ſupra argᵒ 2ᵒ.

A tũnemiã nõdũ exiſte digeſtã: ꝓprie ſi pectus fuerit debile receptiuũ. Ex hoc remedio quoſdã ↄſperi catarros in em/pima ⁊ ptiſiz delapſos. Caputpurgia ṽo vehemẽter iuuãt: vt prefata nocẽt cũ mãm deſcendentẽ in pectus abſq; leſio/ne: q̃ſi in ptẽ dĩuertãt oppoſitã. Qḋ firmaſ: q2 ptiſim habẽ tes ⁊ ad eã ſufficiẽter parati nihil ex naribus eijciũt: ſed to tum in os per colatoriũ inducitur: vt inde ⁊ maxime in ſo/mno in pulmonẽ corruat vel ventrem ptiſis vel diarie cau/ſatiuum. quare ad oppoſitum diuertere q̃z bonum.

Propter quartũ ṽo. ad ꝓm gd dõz apparuit: q2 gargariſma põt vt indu/ctũ aliq̃lr alterãdo ⁊ ꝑmutãdo catarꝝ ↄferre. nocet tñ rõne tuſſis ⁊ agitatiõis ſupſtue quã iducit. ¶ Ad aliḋ ſilr gd di cendũ appuit: q2 maioris extat nocu" q̃z iuua". põt ẽt cere/brũ ↄfortari p alia ⁊ catarr⁹ ſedari: vt iductũ. ſic retẽtiõe ali cui⁹ in ore vel intra dẽtes aut ipſi⁹ collutione. ¶ Ad aliud dõm ꝙ nõ ẽ ſile vt dñſuz ẽ: q2 gargariſma nequaq̃z cõpetit. Caputpurgiũ ṽo diſariã: ⁊ ꝓprie qñ caput nõ fuerit plecto ricũ dĩno. ¶ Ad aliḋ dõz ꝙ veꝝ eſſet ſi poſſet ṽtus illa paſ/ſionib⁹ pectoris abſq; leſione occurrere: qḋ nõ eſt vt viſum ẽ. Uirtus ẽt nõ ↄfert ſepe gargariſmi: niſi ꝑ oppo^m adue niat morbo ¶ Ad aliḋ gd dõm eſt viſum ſi eã ſine leſione poſſet gargariſma pficere: ↄferret vtiq; qḋ nõ vz vt dñſum.

¶ Differentia. CXC.

Quod centaurea non cõferat ſpu to ſang. oſtẽdiſ: q2 qḋ excoriat ⁊ ſan. fluxũ iducit ſputo nõ con fert ſan. ſz poti⁹ icitat i illud. Huiꝰ ṽo eſt cẽtau rea. amariſſima nãq; extat: qḋ ãt amaꝝ pre ce/teris vult excoriare cũ ſit calm groſſumq; ptib⁹: ita vt in h ſuper qḋ acutũ: teſtãturq; ipſam ſolutionem ſang. educere. ¶ Adhuc. qḋ eſt calm nocet ſputo ſan. cũ fluxũ ipſi⁹ indu/cat. afoi 5º. ⁊ iõ ibidẽ opus ſit q̃cũq; iſtridata ſunt calefacere: q; b⁹ ſiqdẽ ſanguinẽ emanare futuꝝ eſt excepti. Sz cẽtau rea calĩa eſt ⁊ ſic. in 2º gradu aut in ꝑn° tertij. ¶ Ampli⁹. qḋ oppilationes apit: apata diſſoluit ⁊ maturat mẽſtrua ꝓuo cat: ⁊ q̃ taliũ a calitate ꝓcedẽtia: nõ iuuat ſpuẽtẽ ſanguinẽ: cũ amplius incitet ad ei⁹ emanationẽ: talẽ qdẽ ſcribũt cen/taureaz. ¶ Rurſus. qḋ agitationẽ ⁊ motũ in humores cãt permanẽs ẽt in vẽtre ſputũ non ſubuenit ſan. centaurea ṽo hꝰ exiſtit: cũ alterutra ſit ſolutiua ⁊ flaris pncipalius ⁊ cho lere ni. ꝓp: ieq; maior: minor aũt cũ priori cholere rub. So lutiuum aũt efficit predicta in vẽtre permanens. diia. 141. ¶ Palin. qḋ opponiſ conferenti ſputo ſan. maxime nocet illi. Hoc aũt eſt centaurea cũ ſit calida ⁊ ſicca circa tertium in quo portulaca huic oppoſita potiſſime locaſ iuuatiua. Igitur centaurea ſpuitioni non confert ſanguinee.

In oppoſitum eſt Diaſ. cũ Ga. ⁊ ceteris dicẽs. Aſmaticis ⁊ emoptoicis ſingu lare preſidiũ fore. ¶ Adhuc. qḋ tuſſim mitigat ↄfert ſputo ſan. cum ea motu exacuat fluxus. hoc autem extat centau/rea. vñ Gal'. ad paternianũ. Confert tuſſientibus ⁊ ſuſpirio ſis. ¶ Rurſus: qḋ conſolidat rupturaz partis iuuat in ſpu to ſan. hꝰ eſt centaurea cũ ſit calida ⁊ ſiccat: etenim ſicca cõ/ſolidat vulnera. Si non perfecte ſiccentur nõ ſananſ. Afo. 6º. Sed q2 calida ſuperfluis humidis pulmonis: frigidis reſiſtit. Itaq; centaurea in ſputo confert ſang.

Propter primuz quidẽ ſciẽdũ ꝙ cẽtaurea eſt duplex: maior ⁊ minor. Eſt aũt maior ꝓm Diaſ. abũdãs in lycia ⁊ archadia. i. certa ha bẽs folia nuci regali. i. cõi ſilia oblonga ⁊ viridia ſicut cauli/culi rotũda ⁊ ſeriatiz exteri⁹ icĩſa velut tres digiti ⁊ virgaz ſil'em lappatio acuto duoꝝ vel triũ cubitoꝝ lõgã ramulos hñtẽ plẽs exeũtes ab vna radice: ſup quos ſunt capitella ſi milia his q̃ papaueris rotũda ad lõgitudinẽ tẽdẽtia: cuius ſemẽ eſt cardamomo ſil'e ⁊ flos lane: eiuſq; radix eſt groſſa grauis cubitoꝝ duoꝝ: ſaporis acuti cũ pauca ſtipticitate ⁊

dulcedine. cuius color eſt rube⁹ ⁊ ſucci color ſanguine⁹ na/ſcens in locis pinguibus ſoli expoſitis ⁊ i mõtibus vmbro ſis. Et qḋ adminiſtraſ de ea eſt radix cuius ſapor ꝓm Gal'. cõponiſ ex diuerſis. In eo. n. eſt acuitas ⁊ pũctio ẽ ſtiptici/tas cũ dulcedine pauca. ⁊ hec duplex ꝓm. A. alba. vz. ⁊ ci/trina. ⁊ iſta qdẽ cẽtaurea apud nos extat ignota: veruz vti/mur q̃dã alia nõ multũ differẽte a minori hñte folia cuz ſti/pite illa minora ⁊ longiora. ¶ Eſt ⁊ altera ꝓm Diaſ. minor dicta iuxta quoſdã amaratũ vel febrifuga naſcens in locis aquoſis hypericon vel origano ſilis: virgã hñs lõgã: anulo ſam ſeu q̃dratã cũ flore ru. vergẽte ad purpureitatẽ. cuius folia ſunt minuta oblõga vt q̃ rutbe ⁊ ſemẽ velut triticũ cu ius radix amara nullius extat iuuamẽti. Et ea qdem vir q̃ cõiter hic appellaſ maior. Minor aũt apud nos dcã vñus nota. Cẽtaurea q̃z iuxta Meſ. cõponiſ ex ꝑtib⁹ terre adu/ſtis in pte dãtib⁹ ei amaritudinẽ ⁊ ꝑtib⁹ nõ aduſtis cũ ꝑmi/ſtione aqueitatis. Quare reddiſ ſtiptica: eſtq; i ea de dulce dine a ꝑtib⁹ aereis ⁊ ex acuitate qdẽ ex igneis. vñ amaritu do in ipſa eſt imẽſior ſtipticitate ⁊ hui⁹ dulcedine ⁊ acuitas eſt ipſi⁹ remiſſa ſine mordicatione. Neq; id ẽ icõueniẽs: cuz ẽt in corpe hõis clariſſime ↄ fferẽtes ſint ꝑtiuz cõplõnes in vnã tãdẽ dĩorẽ redacte ꝑ ꝓ°: cũ vnũqḋq; ex q̃tuor cõponat elemẽtis. Et minor qdem melior eſt in oĩ re ꝓm Me. Qui/dam tñ maiorẽ laudãt. ¶ Sputũ quoq; ſanguis cãtur aut a ꝑtib⁹ ſuꝑioribus ⁊ ſic vel a colatorio: vuula ſeu myrigis cerebri q cũ q̃dã educũt attractione excreatã. Interduz ṽo euenit a ꝑtibus medijs vt labijs, gingiuis, liguã: ⁊ eſt ſub/tilis paucus: cũ ſaliua ꝑmiſtus cũ q̃dã eductus collutione. vel a ꝑtib⁹ iferioribus: vt gutturis: vel cãne: ꝓm ꝙ cũ maio ri egrediſ raſcatione ſeu maiori aut ꝓm ꝙ mult⁹ fuerit aut paucus. minus. n. eſt cãna gutture ſanguĩnea. Interduz ẽt emittiſ ſine tuſſi vomẽdo: ⁊ eſt a ſtõcho vẽtre epate partis mutillatiõe: ac vir ab oĩ corpe põt ↄtigere q colore diſcerni tur dolore ⁊ hꝰ. Aliqñ cũ tuſſi educiſ ita ex ſpũalib⁹ ꝓue/niẽs: ⁊ hic vel a pectore: ⁊ eſt groſſior ↄglobatior ⁊ nigrior cũ dolore aliq̃ ⁊ timore minori duratiuo ⁊ ſanitate velocio ri. vel a pulmone: ⁊ is vel ab ei⁹ ſuba ⁊ citrin⁹. tũc ſubtilis: ſpumoſus: valde ẽt timoroſus vel a vena. i. arteria venali. nõ. n. audio ꝙ vena pulmõis arterialis dicta duas hñs tu/nicas: vt arteria: ⁊ velut imota. cũ in pulmõe diſſeminef re tro ad dorſuz: vbi fere ꝑmanet qetus rũpi valeat: veꝝ arte/riã venalẽ vnã ſolũ hñtem tunicã diſſeminatãq; ad partez interiorẽ pulmõ: ⁊ vbi vehemẽs mot⁹ exiſtit: ⁊ ita ſan. edu ciſ multus calidus medius ↄſiſtẽtia iter illũ q a pectore ac cũ q a pulmonis ſuba: quẽ ſiquidẽ triplicẽ ſanguinẽ ꝑſens petit queſitũ. Et noſce. ꝙ hꝰ fluxus aut eſt ꝓm viaz reſuda/tionis a venaꝝ vel arteriaꝝ extremis vel apate ſanguineo vel reſudationis: ceu retẽtione mẽſtruoꝝ: hemorroidarum mutillatione: atq; plectoria vniuerſali: aut per modum ru/pture ⁊ apertionis vaſis vel vlceris ⁊ corroſiuis q̃ in ipſo ſit: ⁊ ſanguiſuga quandoq;.

Propter ſcõm qdẽ ſciendũ ꝙ Hermes dubita uit: ⁊ cãm habuit dubitãdi: eo ꝙ dictũ eſt cẽtaureã fore venaꝝ apitiuã ⁊ ſanguis effuſiuã: cũ ſit eẽ vlceꝝ icarnatiua ⁊ ſigillatiua. ⁊ merito q2 poſitum eſt a Diaſ. eã ſingulare ꝑſidiũ emoptoicis ꝑſtare. vñ alkin/dus. Cõfert ſputo ſan. aggregãs ad eius retẽtionẽ ⁊ ſigilla tionẽ emanationis loci. Quã qdẽ Me. ambiguitatẽ ener/uans ait: ꝙ ꝑſcrutatio ſatiſfaciat igñtõi. Cũ. n. dcm ſit ipſaz cõponi ex diuerſis ꝑtib⁹ dñantib⁹ in ea amaritudie ⁊ ſtipti citate ab his ꝑmitus opõ ꝓuenit aggregatiõis ⁊ ſigillatio nis. A dñante nãq; ꝑ° ↄſeqſ actio. Qñ aũt poſt lõgã actio/nẽ ſuſcitaſ calitas ipſi⁹ ⁊ acrimõia cũ agitatõe iſurgit actio ex ṽtute denuo acuta mordicatiua ꝑp calorẽ forti⁹ excoq̃n tẽ ⁊ examinãtẽ oẽ qḋ ipſi⁹ itimũ. vñ ⁊ ſanguinẽ excoquẽdo vaſa educit ⁊ apiẽdo: qḋ nõ ſp euenit: ſz ꝓpe qñ ipſi⁹ effreni tat purgatio. Ad h ẽt nõ paꝝ opaſ diuerſitas ei⁹ ꝓm ꝙ fuit

Margin notes, left: B; Afo. 17. afoẽ 24; C; Cap. 159. in medio ſub anteceden. loco hẽtur et centau rea ad pa piam.; D; Cap. 10. 5.; Cap. 159.

Margin notes, right: E; 7. de ſim. capi. 16. 1 2. ſcd'i ca. 162. i ſin.; Cap. 180.; De ſimp. re. prius circa ſin.; F; Coll' 5o. 3 ca. 1 circ. prin.; G; H; Et in ar. ad oppo.m Et ſupra arg. p.

I rit exteri⁹ applicata. Nã cũ calor iueniat debile actionẽ in
ducit icarnatiõis ⁊ ſigillatõis: aut iteri⁹: ⁊ tũc cũ eũdẽ repe
riat acutũ vaſoꝝ excoriationẽ cãt ⁊ ſã. fluxũ iducit. ℭ Pro
pter .n. q̃tuoꝛ cãs res alr opat̃ exteri⁹ applicata q̃ʒ interius
Co.3.cir. principiuʒ. doc.2. ſũ. prima ca. 18.in me. aſſumpta ⁊ 3: cõpl'omiʒ .3. q̃ in .6. ptelant̃ .p 2ᵃ: ceu cepe, al
lia, piſces ſalſi, ceruſa: ⁊ hᵒ. Aut qñ iterius aſſumpta ṽtus
retẽtiua mox retinet ipſam ⁊ ↄſtringit ⁊ digeſtiua ſui calo
re intẽſo alterãs ⁊ imutãs debilitat ipſi⁹ vigorẽ. vel q: ṽtus
nãlis regẽs ↄfeſtim exiſtit qð ſupfluũ ⁊ benignũ i ſanguinẽ
ↄuertit. Aut qñ vt ad multũ comedit̃ admiſta: ⁊ in modi
ca ẽt ẽm. G. ſumit̃ quãtitate. vel q: cõmiſcet̃ cũ reliqs hu
miditatib⁹ ṽtris eãdẽ ſubmergẽtibus. Nõ .n. eſt vnq̃ʒ va
cuã iueniri regionẽ: neqʒ ẽm mirices: neqʒ ẽm ventreʒ: neqʒ
Co 4 tex. ſumm. ẽm vtraſqʒ veſicas. nãliũ .3. Aut qñ interius mouet̃ conti
nue aſſumpta motu ſaltẽ alterationis vel ẽt lationis vtcũqʒ
ẽm. A. exterius plm ligat̃ ⁊ ſtricte tenet̃. vnde cũ ceruſa ſit
groſſe ſubẽ qñ fuerit de foris applicata vbi calor nõ viget
K adeo nãe nõ penetrãs: nõ ptiget ad ſpũs ⁊ mẽbroꝝ pncipa
liora. qñ aũt itrorſum ſuſcipit̃ ↄ̃riũ euenit: qð in centaurea
oſtẽſum eſt ↄtingere: ⁊ merito: q: agens diuerſificat̃ penes
nãm vigoris ipſius ⁊ eius que patiẽtis ⁊ agentis actus in
Tex c.14. patientis concidunt diſpoſitionem. ſecundo de anima.

Propter tertiũ

qdẽ ſciendũ pmitus q̃ cẽtau
rea ↄfert ſputo ſan. ⁊ deinceps
tangant̃ ad id medicamina ſolẽniora ſimplicia ⁊ cõpoſita
veritatis gr̃a. ℭ Propter pᵐ huius ſciẽdũ q̃ p̃ter id qð idu
Tra.3.ca. 3.vet. ctum eſt ex ſermone ſimpliciũ 3ᵒ decima: ſup ⁊ alia in actio
nibus oñdit̃ cẽtaurea ſputo ſan. ↄferre ita cẽtaurea aggre
gat ad retẽtionẽ ſputi ſan. ⁊ mũdificationeʒ: q̃re in potu ſu
mant febriẽtes cũ aq̃ ⁊ alij cũ vino. Et ſclaui qdẽ curant cũ
decoctione radicũ cẽtauree mã. Nã ingo q̃ hec centaurea
eſt ea que laudat̃ a Dia. ⁊ G. i h cap. Qð firmat̃: qñ id qð
incarnat: ↄſolidat ⁊ ſigillat q̃ taliũ actuũ extãt difficiliora,
mũdificat, cõpeſcit, ſan. motũ ⁊ accñtia ſedat ſputo ſan. ſup
L uenientia: illud ↄfert magne. Talis qdẽ eſt cẽtaurea. Intã
tuʒ .n. valet in pora: vt ⁊ carnes lebeti demerſas imiſſa ↄſo
lidare dicat̃. emũdat ẽt cũ ſit ſtatis maxime cholere ac me
lancholie vt dictũ eductiua: ſui ẽt ſtipticitate frigida: ⁊ pci
pue cũ eius reſolutione puenies ad pulmonem debiliterur
ſuba ſang. agitationeʒ cõpeſcit: mitigat ẽt accñtia vt tuſſim
ſui dulcedie q̃dã ⁊ pprie qñ fuerit pparata. pp qð ſputo cõ
uincit̃ non paꝝ ſan. ↄferre. ℭ Sed circa pdicta ↄtingit he
ſitare: q: dictũ q̃ interius aſſumpta qð hic euenit pprie ſu
ſcitat̃ acuitas ⁊ acrimonia vt ſan. hẽat fluxũ cauſare preci
pue: q: tẽdẽs ad pulmonẽ q̃ʒplurimũ ſupercalefacit ⁊ alte
ratur per lõga ita vt q̃ acuitatis ⁊ effrenitatis eleuet̃ pam
plius. ℭ Dõm q̃ pp diuerſam ipſius adminiſtrationeʒ qñ
querit̃ vt ſolutã: aut ſputo colatã varias inducit ipreſſiões
in corpus. Qñ enim gr̃a exhibetur ſolutionis in maiori ſu
ſcipitur quãtitate ſicut ab vncia vnius tertia ipſius ſubẽ ẽʒ
Meſ. vſqʒ ad vnciã vnã ⁊ ſemis. In decoctione ṽo ab vn
M cia vna vſqʒ ad tres. Sʒ cũ ſputo exhibet̃ ſan. febriẽtibus
cũ aq̃ ⁊ nõ cũ vino ẽm Diaſ. due ppinant̃ drag. ẽm ãt Gal.
aurei duo. ſilr admiſcebit̃ alijs q̃ ei⁹ acrimoniã hẽant tolle
re ⁊ ſtipticitatẽ ſigillatã cũ dulcedine ↄfortare velut roſatã
ſuccarũ ⁊ q̃ taliũ: vehemẽter ẽt vt poſſit penetrare veloci⁹
ↄteri hʒ diſa. 151. vñ ẽt debilitatur in amplius ita vt minor
ipſius quãtitas ad pulmonẽ p itinera lõgiora ⁊ meatus de
ueniens anguſtos debilitet̃ calido alteratiuo: adeo vt vis
acuitatis ⁊ acrimonie minorata hac ſuba deferẽte reſolua
tur ab illa: qð nõ accidit qñ ad vẽtrẽ puenit ⁊ iteſtina effre
nitãs ⁊ gr̃a ipſi⁹ quãtitatis grãdioris. ⁊ q: nõ intrã calo ſu
ſcipit alterationẽ. ℭ Propter 2ᵐ hᵒ ſciẽdũ q̃ cũ in curatio
In de ſp. propriatis rub. 6 flu. xu ſan. ab exc pᵒ pa. ne iſti⁹ paſſionis q̃tuor oporteat iuxta Me. ↄcurrere: expu
ta ſanguis p cibos ⁊ potus medicinales ſub fridos deriua
tionẽ cũ medicis attrahẽtibus ⁊ educẽtib⁹ mũdificationeʒ
⁊ accñtium ſedationẽ: portulaca in hoc pharmacũ eſt lau

dãdum. Plura .n. hoꝝ pficiunt̃ ipſa. Silr ⁊ reubarbaꝝ ſuc N
co plãtaginis aut portulaca: ⁊ lapis emathites cũ ſucco plã
taginis ⁊ pſiliũ ẽt aſſumptũ cũ portulaca ita vt ipſa ẽm oẽʒ
ↄferat modũ adminiſtrationis. ℭ Medicamina in hoc cõ
poſita expertiora duo repperi: quoꝝ vnũ ſunt hᵒ trociſci con
ſtrictiui ſigillatiui ⁊ vlr fluxui omni ↄferẽtes: ſomnũ ẽt pcu
rãtes quos ↄſtruxi. Recipe acbacie. balauſtiaꝝ. nucis cu
preſſi, gallaꝝ. hypoquiſtidos nucleorũ vue ſylueſtris: caude
eque, corrigiole, myrti, ſumach. añ. 3. ij. thuris minuti, ma
ſticis, myrre, lapidis emathitis, karabe, ſanguinis dra. ſan
darace, coralli ru. gũmi ara. dragagãti: ſilr amili. terre ſigil
late boli armeni: luti ſtelle: alumis ſciſſi. añ. ſcro. 5. ſtercoris
aſini capre, leporis, ſiccoꝝ, ſpõgie combuſte, encauſtri ſcri
ptoꝝ, cẽtauree mi. cornu ceruini aduſti, ſpõdij, capilloꝝ ro
ſarũ rubeaꝝ ſylueſtriũ, eruce, rubi canis quã iperiti putãt
bedegard, reubarbari toſti añ. ſcr. iiij. ſe. papaueris albi,
O ſe. portulace, ſe. lactuce, ſe. plãtagis, ſe. bibli. ſe. iuſqami al.
añ. 3. j. corticũ mandragore, opij, caſtorei, caſſielignee. añ.
ſcr. ij. croci cãphor. añ. ſcr. j. ↄſtruat̃ trociſci maſſa cũ ſucco
portulace ⁊ plãtaginis ⁊ iformet̃ trociſci. Qui meli⁹ pñt
poſt duos aut tres mẽſes. Quoꝝ cũ ſucco portulace ſuma
tur vnus quãtitatis drag. vnius aut cũ frida. ℭ Eſt ⁊ aliõ
eluum narcoticũ in hoc mirabile qð ẽt tuſſiʒ ⁊ vẽtrẽ ſiſtit ⁊
ſomnũ iducit ⁊ doloreʒ palliat. cuius pmiſtio. ℞. ſpice nar
di, ſtoracis calamite, crocis thuris albi, cinamomi omniũ
añ. 3. x. xylobalſami, ſucci liquiritie añ. 3. ij. armomaci, caſſie
lignee, dauci aſinini. añ. 3. vij. ⁊ .ſ. galbani, myrre, coſti, pi
peris albi. añ. 3. v. fecis balſami. 3. iiij. loco cui⁹ pt poni ſex
terbẽtine diſtillate. 3. ix. ſucci folioꝝ mandragore. 3. ix. ⁊ .ſ.
opij tebaici. 3. ſ. M. q. ſ. c⁹ doſ ſit a dra. ſ. vſqʒ ad duas: iux
ta ṽtutẽ ⁊ egritudinẽ patiẽtis cũ vino calo aut aq̃ ẽm mãʒ
egritudinis artificiatã. Qð vt alia philonicorũ dãdũ ẽ poſt
tpa ↄſtrictiõis ipſi⁹ lõgius vt ſex menſiũ. diſa. 204. ⁊ vltima.

Propter quartuʒ

ṽo. ad pᵐ qd iam dõʒ fere P
appuit. cẽtauree ẽt amari
tudo vt oñſuʒ eſt tollit̃ vel pp artẽ ⁊ pmiſtionẽ vel q: reſol
uit̃ pp eius minorẽ quãtitatẽ ⁊ calo imẽſiori plimã: vt mõ
ſtratum eſt: agitationẽ. Amaꝝ .n. q̃ʒq̃ʒ ſit groſſioris ſube in
gñe ſaporis calidi: eſt tñ ſubtilioris in gñe fridi. ℭ Ad aliõ
dõm q̃ calor vt oñſuʒ iaʒ remiſſum eſt intrã vt i ſtipticitan
do ↄferat ⁊ ſigillãdo hũidũ ⁊ calor nõ nocet hᵒ: eo q̃ cõtẽ
peratũ iuuat in exiccãdo humidũ qð pulmonis ſupfluũ. ca
lidũ ẽt ↄiunctũ ſube groſſe ↄſolidatiuũ exiſtit. ℭ Ad aliud
dõm q̃ quãtitas ſube ẽ aduẽtus ad locũ ⁊ pmiſto hʒ actio
nẽ: vt appuit: pharmaci variare: q̃ alr i ſputo ſan. ↄcurrũt ⁊
in reliqs. ℭ Ad aliõ ẽt qd dõm appuit. Silr qñ h pus ex
hibet̃ q̃titas ⁊ nõ gr̃a ſolũnis ſʒ ↄſolidatiõis ⁊ ſigillatiõis
pprie. ℭ Ad aliud dõm q̃ diuerſa pñt in eadẽ ↄferre cura
pp itẽtiões differẽtes: vt frida i febrib⁹ ⁊ cal's. Expoliat̃ ẽt
vt declaratũ eſt nõ paꝝ acuitas ⁊ acrimonia in cẽtaurea leua
re ita vt qð magis ſtipticitaſ remaneat ⁊ mũdificatiõis in
illa cuiuſdaʒ dulcedinis gr̃a. ℭ Differentia. CXCI. Q

Quod in pleureſi

nõ cõpetãt rep
cuſſiua mõſtra
Tex di. prin vſq ad tex.c. 8. tur ⁊ ſilr vtcũqʒ neqʒ i pipleumonia: q: 2. re. a.
mox eũone nõ peũte docent̃ applicari remiſſi
ua maturatiua: vt vas aq̃ calo plenũ ⁊ ↄſilr for
Tra.3.ca. 1.in pa. tiora reſoluẽ ẽt faciẽtia ſicut ordeũ vel orobuʒ aceto inſu
ſum: ⁊ demũ ad ſal pcedit̃ ⁊ miliũ ſimul aſſata: imo 3ᵒ deci
ma pcipit̃ vẽtoſas q̃ñqʒ ſup pectus apponi cũ ſcarificatio
ne. ℭ Palin. qð repellit mãm ⁊ trãſmittit i mẽbꝝ pncipale
eſt phibẽdũ cũ cauẽdũ ſit ne trãſitus ⁊ trãſmiſſio ſup ptem
fiãt pncipalẽ. Hᵒ qdẽ ſunt repcuſſiua. diſa. 176. Et fulcit̃: q:
heriſipilã intrinſecus factã extra ↄuerti bonũ afoꝛ. 6ᵒ. Qð
nõ de ſola tñ ẽm Cõmentatorẽ auditur heriſipila: ſed de oĩ
paſſione. de iterioribus mẽbris ad ignobilia ſe conuertẽti.
ℭ Rurſus repcuſſio nõ cõpetit: ⁊ pcipue qñ corpus fuerit
plectoricũ

A plectoricū niſi fiat flōmia. Hoc aūt fieri nō pōt cū tact⁹ accideret ꝛ demandatio ſup coꝛ ꝛ ꝓpꝛie cū flōmia fieret ex pte oppoſita in qua pleureſis ſituat. ℭ Ampli⁹ qd eſt ꝯtrū curatiōi pleureſis nō eſt adducēdū. id aūt eſt repcutiēdū adminiſtratio cū ipſa ſunt frida ꝛ ſicca: hec aūt ꝓhibēt pleureſis digōnē cū ea calido ꝓficiat ꝛ hūido ꝛ eius reſolutionē. Ipſa nāqꝫ his duobus terminatur modis ſicut apatum reliqua. Rariſſime autem ſcliroticatur. Itaqꝫ in pleureſi non competit repercuſſio etiam in principio.

In oppoſitū qm̄ apatib⁹ ꝛ maxie calidis cōpetit repercuſſio dīa. 176. Pleureſis ꝟo ē apa: neqꝫ ipſaꝫ ab hoc vident canone ſepare. ℭ Adhuc. heriſipille cōpetūt frida repcuſſiua. vn̄ de ige. 9°. Heriſipilā q̄ certiſſima: neqꝫ vtiqꝫ aliter ſanabis q̄ꝫ cum frigida aq̄. Heriſipilla ꝟo eſt apa cholericū: ſꝫ pleureſis plūmū fit ex cholera. dīa. 99. ℭ Rurſus. ſtiptica repercutiūt cum ptes inſpiſſent cōpꝛimēdo: ita vt qd continet cogat in oppoſitum ꝓpelli. Id aūt in pectoꝛe mediocriter exercenduꝫ. Nā q̄dā ſunt pꝛiū q̄ oīno egēt ſtipticis: vt vēter ꝛ epar. Aliqua ꝟo nullaten⁹: ſicut itestina: ſyphac: hypocūdrioꝝ muſculi: veſica: ꝛ matrix. q̄dā aūt i medīs ſunt hoꝝ: vt renes ꝛ pect⁹. 11. de ige. Igitur in pleureſi cōpetūt repercuſſiua.

B

Propter pꝛimū ꝟo ſciēdum quid ſit pleureſis ꝛ omne quod ipſius differentis oſtenſum eſt. 99. Quid autē repercuſſio: dīa. 176.

Propter ſcd̄m qdē ſciēdum ꝙ aliqui dixerūt ꝛ pene cōiter factus eſt vſus ꝙ pleureſi non competant repercuſſiua fulciti ſermone Hip. ac pꝛeractis. Sed ꝙ id non ſit ſimplr̄ aſſerendum: neqꝫ ſine diſtinctione in opus ducendum apparebit ex dicendis.

Propter tertiū qdē ꝓmitꝰ ſciēdū ꝙ pleureſi cōpetit alicui repcuſſio. Et ōmū q̄ꝛ vnū iductoꝝ ꝛ flōmiā tāgit q̄ iſt⁹ canon hic ſubdat.

C ℭ Propter ꝓm hꝫ ſciēduꝫ ꝙ pleureſi: ſiue ſit vera: ſiue non vera cōpetit cū his cōditionib⁹ repercuſſio. Flōmia qdem ꝓmiſſa ſi coꝛp⁹ fuit plectoꝛicū vel medium: dūmō nō fuerit inanitioni expoſitū: cui foꝛtaſſis nūq̄ꝫ aduenit pleureſis ex cā ſaltē imanifeſta. Si aūt ex apꝛa vt caſu vl' ꝑcuſſione flēmandū. Silr̄ ꝓp humoꝝ fluxū. Qn̄ eniꝫ coꝛpus fuerit plectoꝛicū aut ēt me^m plenitudis: actui minime obedit repcutiētiū. Op⁹ ēt māꝫ calidā ꝛ maxie cholericā exiſtē: nō autē frigidam flegmaticā vel melācam: ex qua pleureſis rariſſime gn̄at: q̄ꝛ mā calida indiget ifridatione q̄ repcuſſiōe acq̄rit: mobilis ꝛ de loco in locū trāſmutabilis: qd fride ineſt mīme. Opꝫ ēt ipſam in fluxu eē ꝛ nō in pte iā ꝯgregata. vn̄ 11. de inge. in hꝫ apatibus nō eſt poſ'e flegmonē iuuari ſtipticantibus qn̄ neqꝫ ifluit aliqd ꝛ firmatus difficile ſolubiliter in eo qd patit' groſſis pꝛib⁹ humoꝝ. Et ꝓpea Me. medicamē coadiuuās al's coadunās ꝛ ꝯfoꝛtans eſt ſuſpectuꝫ niſi cū magna cautela fuerit aut in ꝓn° principiante qn̄ nōdum mā repſit. Cum. n. fuerit collecta iā ꝛ incuneata trāſmiſſioni nō obedit: ſꝫ ſtipticitate potius icrudata indurat.

D Sit ēt nō multa: ſed pauca. vnde tertiodecima. Si mā fuerit multa tūc emplaſtra ꝛ epithimata frigida ſunt nociuat ꝛ ſi eſt pauca nō nocet. Timēdū nāqꝫ hꝫ mā locū nō inueniens maioꝛata in ptē transferat ꝓncipaliorē. Adhuc indicatio a pte ſumpta per paucā expedit repcuſſionē ꝛ nō paruꝫ nullā. vn̄. 11. de ige. Minus in thoꝛace ſtipticis vtēdū. Expellūt eniꝫ qn̄qꝫ ad pulmonē ꝛ coꝛ humoꝛes. Nullā dico cum pꝛius opoꝛteat in thoꝛace ac pulmone cōtentū expurgare. Et firmat: q̄ꝛ qd māꝫ repercutit in locū vnde trāſmittebat ac infrigidat ꝛ mēbꝛū vigoꝛat ꝛ cōfoꝛtat id agēduꝫ. Talis qdē eſt repcuſſio vt apparet in techni ꝛ de ige. 11. ꝓractis cōditionibus adiectis. Itaqꝫ repcutiendū mox. At q̄ꝛ rarius iſta vna cōcurrunt ideo medici fere incipiunt ſemp calaſtica ꝛ anodina pectoꝛi applicare. Raro nāqꝫ in ꝓncipio vocantur principiāte in quo dictum cōuenire repcuſſiua. hꝫ ꝟo laterib⁹ applicanda ſunt: ſicē cerotū factū ex oleo violato: cera colata: ꝛ dragaganto ꝯtrito. Serap. In viatico quoqꝫ vngat loc⁹ cū oleo violato vel ro. cera alba ꝛ dragagāto. Silr̄ facienda ſunt cathaplaſmata de pſilio: poꝛtulaca ꝛ oleo violato ſi mā fuerit acutiſſima ꝛ cholerica. vn̄ Mes. Pꝛimū adminiſtrāda ſunt medicamīa mēbꝛorū ꝯfoꝛtātia: ꝛ ipſius ꝟtutē coadunātia: vt nō recipiat: neqꝫ ipſum vincat q̄ ad id fluit mā: q̄līuꝫ ē emplaſtratio facta ex lentib⁹ excoꝛticatis cū aceto coctis aut ex farina ſa. cocta cū aceto: vel ex ſaulcib cū aceto. Hui⁹ aūt itētiōis ē euapoꝛatio fcā cū ſpōgia ifuſa in aceto decoctiōis roſaꝝ aut balauſtiaꝝ vel ſiliū.

E

F ℭ Pꝛopter 2^m huius ſciēdū ꝙ flōmia fere ſemp eſt ꝓmittēda dum virtus patiatur ꝛ etas: plus tn̄ aut minus ſcm̄ ꝙ indicationes demā̄ant: que ſiquidē ex latere oppoſito apatis eſt faciēda: ſi coꝛp⁹ fuerit plectoꝛicū ꝛ mā in fluxu. Si ꝟo nō ex eadē aſſerūt pte. Q. ſi fuerit in pannīculo pect⁹ diſtiguēte vtrūqꝫ vl' indifferēter flōmādum aut magis dxtra. Et q̄ꝛ plerūqꝫ medici vocant mā collecta nō paꝝ ex eadē euāant pte. Qn̄. n. mā fluit hꝫ ꝑ oppo^m euāari: ꝛ ꝓcipue qn̄ volueris deriuare. h nāqꝫ lōgīqoꝛē expedit diuerſitate. Qn̄ aūt mā fuerit infuſa flōmia facta ex pte oppoſita ipotens eſt aliqd euāre de mā apatis: ſed nāꝫ debilitās pꝛohibet digōnem: qd ſilr̄ in peripleumonia itelligēdum. Cōſiderandū ēt q̄ꝛ ſi pleureſis fuerit i pte ſupioꝛe pectoꝛis flōmāda eſt plus mediana. ſi ꝟo in iferioꝛi baſilica: cū illa euāt qd ſupius magis. Hinōi aūt qd inferi⁹ ampli⁹. Neqꝫ ēt ſit tract⁹ ſup ꝓncipale cū in oppoſito ptis pleureſis fiat flōmia: q̄ꝛ vene que ad muſculos deueniūt pectoꝛis ramificant a vena grādi a coꝛde aſcēdēte circa clauēꝫ colli. Et neqꝫ ſi ꝑ coꝛ trāſiret cū talis mā nōdū ſit coꝛrupta eēt ſit adeo grāde nocumētū vt iuuamētū qd inde cōſequit.

Pꝛopter quartū ꝟo. ad ꝓmū dōm ꝙ vt cōiter di cura quā docet Hip. ibidē nō eſt ꝟa: veꝝ potius tētatiua qualis que. A. q̄rtane vbi ieiuniū triū ꝓcipit hebdomadaꝝ. Qd appet: q̄ꝛ vidēs calefactoꝛio infirmū nō iuuari mox ꝓcipit flōniari ꝛ pharmacari. ℭ Aut dōm ꝙ Hip. voluit adminiſtrando calefactoꝛia plus ad accidēs vt ad doloꝛē inſtare q̄ꝫ ad egritudinē. vt de ige. edocet. Vn̄ ait. Pꝛio qdē calefactoꝛiū adhiberi diſſoluēdi doloꝛis intētiōe nō ſit inutile. Silr̄ neqꝫ vētoſe ſunt adminiſtrande in ꝓncipio cū fluit mā. Neqꝫ in mā calida: ſed frigida plus ꝛ pleureſi plus non ꝟa. ℭ Ad aliud dōm ꝙ non repellit additis cōditionib⁹ oppoſitis māꝫ in mēbꝛum ꝓncipalius: ſed potius facta flōmia demandatur mēbꝛo ſtipticis confoꝛtato in partes a qb⁹ fuerat trāſmiſſum. ℭ Ad cōfirmationē ꝟo dōm ꝙ repellētia caſu ꝑaſſignato poti⁹ rādē ipellūt māꝫ ꝟſus eē q̄ꝫ in q̄ itra. Vel dōꝫ ꝙ bonū eſt apa intrinſecū oē ad extra permutari ſcꝫ māꝫ nō tn̄ ſemꝑ apud artē neqꝫ oī tpe. Aut bonū vt ita interduꝫ tn̄ mā cōgregata introꝛſum refrangit vnitione vigoꝛata ꝑnicīe inferēs: vt oñdūt antraces ꝛ hꝫ. ℭ Ad aliud ēt qd olcēdū appꝛūt. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ qn̄ ſit repcuſſio in ꝓn° ita ꝓncipiante nō ꝓhibet māe digō: neqꝫ reſolutio: ſed potius minoꝛat eadem ꝛ ad digeſtionē ꝓparat. Inducta ē ꝑartis alterius quārū cōalncāt viſuꝫ pꝛius. Neqꝫ pleureſis ſit vlr̄ ex cholera intātū pura aut aqua frigida in heriſipilla exterius nō applicat verū potius interius aſſumit. hꝫ eniꝫ extinguere ac reſoluere materiā pure cholericā: ceu ſolatruꝫ habet pꝛopꝛietatē reſoluēdi apata cal'a que ſunt occulta.

G

H

ℭ Differentia. CXCII.

Quod fluxus vētris curet apa pectoris ſeu pleureſiꝫ oſtēdi turꝫ q̄ꝛ lienteria ſanat apa lateris. ꝓ 2ª ipſa ꝟo eſt fluxus vētris ꝛ latus ē pectoꝛis hec poꝛtio. Et firmat q̄ꝛ diaria ꝛ diſſinteria iuuāt paſſionē oculoꝝ ꝛ ſplenis. afoꝛ. 6. Ipſa quoqꝫ vētris ſunt fluxus. ℭ Amp. id qd vnū curat egritudines māles apa curabit

Marginal notes: E. 5. 1 me. — C. q. 16. in medio. — Ca. 16. in me. — Iā de ſp. pꝛopꝛiatꝰ ra. d plen ſuꝫ p° hu. — E. 5. ca. 3. cir. me^m. — Ca. 17. in ꝓncipio. — Li. 3. c. ch 190. — Ca. 15. p° medium. — 2. hī. c. 11. ꝓ finem. — Iſaac. li. 3. ca. 11. ꝓ finem. — Ibi, ſub imediate. — 4° ꝓ° me. 2. ca. 6°. — Li. xi. ca. xi. — Doc. 1. C. 8. p° me^m. — Afoꝛ. ib 1. 48.

I

pectoris. hꝫ ꝟo eſt fluxus vētris: cū ſit euō magis oīlecta ⁊ nāe cōſueta. Et nāqꝫ ſupfluitates liberius educunt̄ ita vt egritudines ēt capitis curet. ¶ Adhuc egritudo replōnalis curat̄ euōne cū ois cura pficiat̄ ꝯrio. 153. Sꝫ apa pectoris de repletione morb⁹ exiſtit: fluxus aūt vētris inanitionis. ¶ Palin. qꝺ pſeruat ab egritudine futura illā poſtqꝫ acciderit poterit curare māꝫ euacuādo egritudinē cauſantem. Sed fluxus vētris pſeruat ab egritudine futura materiali proprie. vnde de aere ⁊ aqua. Humidi vētres nālr: neqꝫ pleureſim: neqꝫ alias incidūt infirmitates. Igitur fluxus ventris apoſtema curabit pectoris.

Colʳ poſt princi.

In oppoſitum

Afoꝝ. 16. afoꝛ. 6ᵉ. A. Pleuretico hito aut peripleumonia diaria ſuperueniēs malū. Hec aūt ſunt apata pectoris. Ea ꝟo fluxus vētris. Et fulcit̄ p Meſ. dicētē. In pleureſi largitas plurima non eſt bona: qm̄ conſueuit hanc egritudinē fluxus ꝯſequi imoderantia. vñ. viatico multa vitanda eſt in hoc morbo mollities nature niſi vehemēter fuerit neceſſaria. Nā hūc morbum ſolet ſequi ventris ſolutio que vix pōt cōſtringi. ¶ Rurſus ſm ventrem dolores ſuper diaphragma ſuperiori purgatione quieſcunt: inferiores ꝟo per eaꝫ que deorſum. In apate ꝟo pectoris eſt dolor: imo iſeparabilis ⁊ ſupra diaphragma ⁊ in pleureſi maxime. ¶ Adhuc illud curat: quod materiam egritudinem cauſantem: per propriaꝫ ⁊ conuenientem regionē euāt huiꝰ auteꝫ in apate pectoris eſt pars ſuperior que ſputis euacuat̄ per tracheaꝫ arteriā velut cōcauitatis epatis regio euacuatiua eſt ſeceſſus: gibboſitatis ꝟo vrina. Itaqꝫ apoſtema pectoris nō curat fluxus ventris. verum potius moleſtat.

In de ap propꝛietatē rubrica ꝺ pleureſi ꝺ ſuo ſi.
Iſaac. li. 3. c. 12. ꝺ. ſi.
Afoꝛ. 4ᵒ. afoꝛ. 18.

K

Propter primum

ꝟo ſciēdū qꝫ quid ſit fluxus qd venter ⁊ apa diia oſidit. 201. 53. ⁊. 95. Eſt aūt pectꝰ ſpūaliū priū cliban⁹ anhelitꝰ inſtrm ex. 12. ſpōdilibus. 24. coſtis oſſe ſeptuplo dicto thoracali: ⁊ iō ſeptē muſculis conſtructū: quoꝝ iter coſtas ſit̄ dilatantes ⁊ conſtringentes Gal'. cū Halya. 22. ponit. A. ꝟo. ⁊ Almā. 88. vnūquēqꝫ eiꝰ. 22. in qtuoꝛ priunt̄ ptes. Inter. n. 12. lineas. 11. cadunt diſtātie: ſꝫ. 16. ſunt exteriꝰ ſꝫ ſuperius ⁊ iferius pmanētes magis. Quoꝝ. 11. ſeu ſupiores dilatantes ⁊. 9. inferiores conſtringētes diia. 99. ¶ Et noſce qꝫ diaphragma muſculoꝝ eſt principalior. ab ipſo eni pnᵐ ꝓuenit motus pulmonis ſm Gal'. ⁊ totiꝰ pectoris: qꝺ qdē per eius motū inter muſculos numerat̄ dilationis: ſꝫ p getem inter arcentes ipſuꝫ locat̄ ibidē. Eſt auteꝫ ſpondili os perforatum per qꝺ nucha pambulat. Uigintiquatuor ꝟo coſtarū q. 12. initunt̄ ſpondilibus. 14. ſunt vere pectus vndiqꝫ circuentes anterius cū oſſe cartilaginoſo thoracali vehementer connexe. 10. autē falſe dicuntur. Non enim adinuicem cōiunguntur: ſed deficientes remanēt ꝓpter intumeſcentiā alimenti ⁊ prolis geſtationē: de pribus 2ᵒ. Quaruꝫ quidem ad vētrem extremitas ne is ledatur eiſdē cartilaginoſa permanſit. notū quoqꝫ eſt qꝫ apa pectoris pleureſis eſt ⁊ pipleumonia. coꝛ enim nunqꝫ aut rarius apa ſuſcepit cum illi mors prius occurrat. differentia. 91.

Lib. ꝺ ro ce ⁊ anhelitu. ꝺ. ſi.
Colli. 3. ibꝺo. c. 7.
ꝑᵃ ꝺᵒ doc. 5. ſꝺ. 2ᵉ. c. 16. iur. ſi.

L

colli. li. 1. ca. 3.
Lib. ꝺ iuuā. Abelitus. c. 3. circa pncī.

Cañ. 9. ante me.

Propter ſcꝺm

ꝟo ſciēᵐ qꝫ vt appuit ex argutis ꝯrietas hec colligitur inter auctores apparēs: cuius qdē enodatio oñdet̄ ex dicendis. Quidā ꝟo dixerūt qꝫ fluxus pōt dupl'r fieri in apate pectoris aut vigore nāe qꝫ opꝫ expellētis: ⁊ ita ipſe curat pectoris apa vel eam ſynthomate impellente: ſicqꝫ nō curās malignationem inducit. Qꝺ eqdem lꝫ veritatē cōtineat lāniꝰ audiuimꝰ: opus tamen ſit quod queritur aperire.

M

Propter tertiuꝫ

aūt ſciēdū qꝫ apa pectoris ⁊ pcipue pleureſis aut ē in pncipio vel in fine. qꝫ ſi pmū fluxus ei cōfert vētris. vñ 3ᵒ decima. Diuerſitas enim fluxus ventris in pnᵒ eſt ſignuꝫ bonū: imo res eſt iuuans. Et fulcit̄ tq̄ qꝺ ſignificat nām potētem in euāndo ⁊ nām educit peccātē cōfert. hꝫ ꝟo eſt hic

L. 4. c. 4. in medio.

fluxus in pnᵒ ⁊ talis paſſionis: cum potēriā expulſiue indicet vtutis. ¶ Sed ꝯ id ꝓdicit̄: qꝛ nulla euō i pncipio morbi eſt laudabilis: vt ſcribūt. verum oia ſynthomata cū ſm veterem digeſta oporteat medicari ⁊ mouere non crudam: qlis quidem in pnᵒ eſt mā. ¶ Dicēdū qꝫ lꝫ interdum mā ſit indigeſta paucaqꝫ ⁊ acuta ⁊ nā ſenſibiliꝫ ad illā mouet̄ expellendā ēt ante tpꝰ ex quo nō pꝛ ſequit̄ iuuamētū ⁊ ſalus: qꝫuis vtilius foret eam quouſqꝫ cōpleret̄ digeſtio tolerare. vñ creticoꝛuꝫ tertio. Uirtus expulſiua qñqꝫ cogit̄ ad nociuū expellere añ ipſius maturatiōis cōplemētū: ceu qñ aliqꝺ fuerit digeſtū eius interdū debilitate illius tardatur expulſio: qꝺ vētris actus oñdit: cū aliqñ alimētoꝝ ſtimulatus acumine depellat: ⁊ maxie cū ſenſibilioꝛ fuerit qꝺ eum inquietat: cum qñqꝫ ēt qꝺ digeſtū ſui tardat ibecillitate expellere. vñ afoꝛ. 7ᵉ illo. Quicūqꝫ ſpacbilon ſeu imoderatū dolorē patiunt̄ vl'r. Cōmētatoꝛ hāc paſſionē foꝛe adhuc incipientem ⁊ nōdū ꝯfirmatā: ⁊ ſi tranſeat tres euadūt dicens cum tñ intenſa ſit hec paſſio: ſitqꝫ in mēbꝛo nobili vt ea cōfirmata nullus euadat. Innuit itaqꝫ euonē nāe in pncipio. qñqꝫ laudabilē foꝛe ⁊ nō artis ſoluꝫ: vt ēt apoplexie minoris oñdit terminatio. vel dōm qꝫ hꝫ mā deſluēs eſt vtcūqꝫ digeſta. Mouebat̄ nāqꝫ ad fluxū ſpontaneū nā poſt quādam naturalitatem ita vt nequiēs nām expellere pꝫ ipſiꝰ modica fuerit in apa collecta: reliq̄ ꝟo ad vētrē concurrit: qꝛ q̄ inde ꝓlapſa ⁊ prius minus ꝯficit̄ apa: tādēqꝫ mā que in ipſa ꝯtinebat̄ fluxu tollitur hꝫ: qꝺ expientia ꝯpexi. Si aūt apa fuerit in fine: ipſiuſqꝫ affluerit fluxꝰ vētris: aut erit eo qꝫ mā inde apatis euēctur vel pp epatis ibecillitatē cum ventre mēbꝛis ſpūalibꝰ cōpatiēti in qbꝰ eſt apa: cū adinuicē habeāt colligātiā nō paruā realē ⁊ vtualē. totū eniꝫ cōtinuat̄ toti ⁊ cōfluit ⁊ tranſpirat in adinuicē. nāliuꝫ tertio. Et ſi prius tūc aut erit mā apatis multa nō dñata pfecte a nā: ⁊ ita fluxus eſt prauus cū mā tranſeat p coꝛ aut circa: ⁊ vl'r p ptes pambulet nobiles debitū locuꝫ expulſionis ſue omittēs: ceu qui p tracheam ſit arteriā. vñ praua ſequunt̄ ſynthomata mortē minantia. vl' fuerit pue qꝫtitatis vigore nāe dominata: ⁊ ita fluxus vētris ad bonū poterit terminari cū forti nāe nil repugnās exiſtat. Si ꝟo fluxus fuerit pp cōpaſſionē epatis ⁊ vētris tūc pectoris nō curat apa: verū potius ſtimulat nām. vñ dictū qꝫ a pleuretide habito vel a pipleumonia diaria ſupueniens malū. Apꝺ nāqꝫ Cōmētatoꝛ. hꝫ diaria ſupoccurrens malū ſignū erit cuꝫ cā ipſius ſit epar vt expedit nō potēs trahere ac i ſanguinē cōmutare. Qꝺ ēt interdū cōtingit a vētre cibū intra ſe coꝛrūpēte. qrte tertio decima. Qñ pleuretico aduenit fluxus vē. in fine ſignificat qꝫ epar eius iam debilitatū eſt valde: qm̄ per viaꝫ vt tactum ſigni notat in nā tātā debilitatē ſpūaliū vt ide ēt cōpatiant̄ nāliaꝫ nihil tñ inde de mā apatis euantia ⁊ p mo dū ſitr cāe. Inducit eniꝫ hic fluxū intenſiorē debilitata nāt cū coꝛpus priuet̄ alimēto: qꝺ prauū vtiqꝫ eſt valde: ſicē cum ſpleneticis longioꝛ ſupueniat diſſinteria. Qꝺ eniꝫ vtutē pſternit nihil euans de mā nō curat qꝺ pectoris apa. Talis ꝟo is fluxus exiſtit. nō igit̄ ipꝫ curat. Pōt qꝫ fluxꝰ iſte interuenire aut ventris ꝓpria malitia. vñ Cōm. aliqñ tñ ex coꝛruptiōe ſit ſtōchi cibū itra ſe coꝛrūpētis vl' ēt eſce: qꝺ qdeꝫ lꝫ ſit ꝑuū mō tñ vt pᵐ. Cōmē. tñ vꝫ diſtinguere in magnitudine apatis ⁊ paruitate inquiēs qꝫ ſi pleureſis vel pipleumonia pue ſint pñt diaria ſupueniente ſolui: maxie ſi cauſa pñs fuerit diarie. vꝫ. cuius ide materia euacuetur: Nō aūt pp cibum vel potū ꝯſtringētis. qꝺ aūt magnū pectoris apoſtema vt oſtenſum malignans: idem fluxus ventris nō ſanat: verum in amplius extendit eiuſdem malitiam.

N

Afoꝛ. 1. afoꝛ. 12.

L. 3. poſt princi.

Afoꝛ. 9.

O

Ca. 13. ad medium.

P

In ar. ad oppoſi.

L. 4. c. 4. in me.

Q

Propter quartū

ꝟo. ad pᵐ qd dōm appuit. ꝯceſſuꝫ eni eſt lienteria ſiue fluxuꝫ ventris in pnᵒ. Aut qñ mā fuerit modica a nā dñata poſſe pectoris apa in ſanitatem aduenire. Neqꝫ ē hꝫ ſiſe pino in curatiōe oculoꝝ ⁊ ſplenis paſſionū p diariā ⁊ diſ

A ſinteriā cum non ex compaſſione accidit ſpūaliū: verū potius vigore nāe ꝯnām a nā coaptatā ex his locis expellētis. Dico aūt coaptatā: qm̄ lōgioꝛ diſſinteria in ſpleneticis hydropiſim aut lienteriā iduc. afoꝛ. 6. ℭ Ad aliū dō ꝙ fluxus ventris egritudines vīr curat qñ vigore acciderit nāe digeſtū expellētis ꝛ nō ſynthomate aut ex paſſiōe ptiſi nobilioꝝ. ℭ Ad aliud dō ꝙ repleō nō quocūq3 mō inanitiōe curat: ꝛ veꝝ debita expetit regio. Nā pect⁹ ꝑ aſperā purgat arteriā: ſtōchus ꝑ vomitū: iteſtina ꝛ ꝯcauitas epatis ꝑ ſeceſſuꝫ. Expetit ēt tps in q̄ agēs tm̄ agat in nām vt eā euatiōi exponat ꝯdigne: qḋ nō facit flux⁹ vē. vt mltū i pectoꝛi ſpate: eſt tn̄ dñoꝛ via ceteris euatiua. ℭ Ad aliud dōm: ꝙ foꝛtaſſis nō eſt veꝝ cū aliter educat mā qñ vaga eſt nondū in pte cōfirmata ꝛ alr cū fuerit in ea collecta. Qñ enī vagat pōt ꝑ pl'es ptes liberius euari: ꝯfirmata ḋo iā extat determinata diffinitā expetēs euonē. ℭ Quātū ēt q̄ alteri⁹ ptis iā poſſint conuincere appet: q2 ꝛ ſi qñq3 curat pectoꝛis tumoꝛ vētris fluxu ampli⁹ ꝛ pfecti⁹ ſanat ſputi eductiōe. mā ēt vñ repit niſi qd vehemētius īpediat eſt ſemp educenda. B

[Margin: Afoꝛ. 43.]

ℭ Differentia. CXCIII.

Quod ptiſis poſſit curari oſtēdit: q2 28. pbl'. Dionyſius tyrānus in polioꝛbina vel obſidione ſm Nicolaū ꝑpatheticuꝫ ceſſans bibere ptiſim paſſus eſt quouſq3 iterum trāſmutauit ſe ad prioꝛē vſum crapule. ℭ Adhuc per Meſ. dicentē ꝙ non eſt cōprehenſibilis numerus coꝝ q ſanati ſunt ex vſu zuccari ro. cui⁹ ēt ſanationi ꝯſentit Ga. de inge. 5⁹ recitans duos curatos iā partē pelliculare inferioꝛis cānalis pulmonis expuētes. Silr ʒoar duos: ꝛ. A. tertiodecia: mulierē vnā ſanatā ꝛ ipinguatā que euenerat ad tātū vt iaꝫ ꝑparata eēnt q̄ necīa erāt moꝛti. Quare frater ipſi⁹ curauit cū zuccari ro. ꝛ panis comeſtiōe. ℭ Etiā creare ſanië i vlcerib⁹ magna ē certitudo ſecuritatis ad ſalutem. impoſſe nāq3 eē moleſtum aut periculoſuꝫ: qñ ſanies fit in vlcerib⁹. afoꝛ. 5⁹. ſed in ptiſi generat ſanies plerūq3 ēt laudata. ℭ Palin. ꝙ nō ſanet: aut erit ex pte mēbri: qḋ nō eſt: q2 tūc nulluꝫ vlcus ſanaret. vel rōne moti⁹: qḋ ēt nō vī cū ipe ꝓhibeat putrefactionē: ꝛ cōſolidet arteriarū ēt ſolo ꝛ diaphragmatis ſe mouētiū: aut ex pte modi applicatiōis medicinaꝝ. Qḋ ēt nō fit cū poſſit itus ꝛ ex corpi applicari. ℭ Rurſus. ſan. fluxus a pulmōe curat. 5⁹ de inge. hic iā putrefactus oſtenditur: qm̄ ſi pter naturam ſan. in ventrem effundatur neceſſe fit in ſanië cōuerti. afoꝛ. 6. Poteſt itaq3 ptiſis ſanari.

[Margin: pbl'. pũo. — In de ꝓpꝛietatibus ptiſis. — Cō. afoꝛ. — C — Ca. ꝑ. 8. — D]

In oppoſituꝫ interioꝝ enī. 4. recitat pl'es: quorū tandē nullus euaſit. Et Serapio ſignis ptiſis daris ingt. Ptiſis q̄ ſm hāc diſpōnem exiſtit nō eſt curatio. Zoar ḋo dicit ꝙ h̄ egritudo ēt in q̄ ſputū extat albū nō ſanat ꝫ iudiciū medicoꝝ: ſꝫ icidit in egritudinē q̄ dī ptiſis: ex qua ponit moꝛtē aduenire. ℭ Iſidez in Viatico. Si qs tādiu negligat ꝙ ad ſanieꝫ pulmo colligat vulnera ſunt icurabilia. In ptiſi ḋo uuln⁹ extat in pulmone. ℭ Adhuc. ex ptiſi ꝑ vapoꝛē putridū capinoſum q retinet motu pulmonis in euētando debetato trāſit in tabem ꝛ ꝯſumptionem paulatim omnimodaꝫ a qua nullum contingit euadere: non igitur ptiſis poterit curari.

Propter p̄mum ḋo ſciēdū vt tactū ēt. 93. ꝙ ptiſis ſeu coꝛruptio 3⁹ inuenit accipi. Cōiter qdē ꝑ q̄cūq3 idifferēter cōſumptiōe nāli ſeu accītali: ꝛ ſic ethica dñoꝛ extat: cū ois ethic⁹ ſit ptiſic⁹: nō aūt eꝫ. Pōt nāq3 qs nā ex dimoda ꝯſumptione humidi radicalis a calo vitio ad hḋ puenire ptiſim: vt appet Almā. 4. Et ꝑpie ꝑparatis ſimplr: q̄les ſūt cerebrū hñtes debile: collū lōgū gracile: foꝛtis epiglotū ꝑminētē: humeros ad modū alarū eleuatos: pect⁹ ſtrictū ꝛ a carne nudū: plenū vētoſitatib⁹ pulmonē ꝛ crura toꝛtuoſa: qs frequēter ēt fere gratis tuſſiculā iuadit cū pūctura ſpatulaꝝ vel mamillarū: ꝛ maxime ſi fuerint cholerici: facileq3 iraſcentes. E

[Margin: Cap. 32. ī fine.]

Accipit ꝛ ꝑpꝛiiſſime ꝑut dī eē ꝯſumptio toti⁹ coꝛpis cum vlceratione pulmonis: vñ Caſſius felix. Ptiſis ē vlceratio pulmonis ꝛ thoꝛacis cum defluxione coꝛpoꝛis: q̄re Meſ. Eſt detrimentū ꝯſumptiōis cadens in coꝛpus ex caloꝛe febriū habitudinaliū ex vlcere pulmonis cauſataꝝ: ꝛ hac quidē dñoꝛ eſt ethica: ois enī ſic ptiſicus ethicus eſt ꝛ nō ecōtra. Hi aūt duo modi poſtremi ptiſis tāguntur afoꝛ. 3. Quibus autūnus ꝑnūtiatur ꝑranus cuꝫ vere. vñ. 6. epidimie. Ptiſicis autūnus malus: malū autem ꝛ ver quū ficus folia coꝛnicis pedibus adequent. De vltima ḋo hic extat ſermo que ꝓpꝛiū cauſat a catarro acute in pulmoneꝫ cadēte ipſum vlceratione pfoꝛante: ceu petrā ex crebꝛa inſtillatione cōcauat aq̄: vel ꝑpter ſputū ſan. iuxta illud afoꝛ. 7. In ſan. ſputo ſaniei ſputum: in ſputo ḋo ptiſis vel ꝑ peripleumoniā ſeu pleureſiꝫ ꝓcedētē ad quā ſubſequit empima: ſm illud afoꝛ. 5. Si ex pleuretide facti empici a die rupture nō purgent in. 40. dieb⁹ trāſeunt in ptiſim. F Sanies enim ꝑmanēs acuit ꝛ pulmonē coꝛrodit. Fit ꝛ interduꝫ ex mā coꝛrupta diuturnitate in pulmone qua ſequit putrefactio ꝛ vlceratio. Hec aūt paſſio ſm veterē plerūq3 contingit a. 18. annis vſq3 ad. 35. vñ Caſſius felix. ſm qdem etatē iuuenibus magis cōcreat q̄ ſenibus: ꝛ eſt moleſtioꝛ iepi⁹ viris aduenies q̄ mulierib⁹ ꝛ adoleſcētib⁹ ꝛ iuuenib⁹ q̄ pueris ꝛ ſenib⁹. Pueri enim magis ſunt alijs hḋ ſuſceptibilioꝛes curationis. Eſt ꝛ de illis q̄ hereditatur: in ſemine paſſionibus que deterioꝛ exiſtit quando fuerit: vt apparebit a pulmone q̄ a pectoꝛe primitus. ℭ Pulmo quoq3 eſt mēbrū rarū molle in flabellationē coꝛdis oꝛdinatū q ſuperius cum aſpera iungit arteria: ꝛ in ipſm ſpargit: q3 que dura eſt ꝛ cōpacta ex anulis fere cartilaginoſis conſiſtēs a panniculis inueſtietib⁹ illā. Lateraliter ḋo eidē a coꝛde vena occurrit arterialis ꝛ arteria venalis: ex qbus nutritur: vegetat ꝛ ag tat ſituſq3 circa coꝛ lateralr eſt ipſius vt ipꝫ cōtineat ꝛ amplectet ꝑcipue dilatatiōis hoꝛa. Cui⁹ qdē ſunt quinq3 pēnule ſeu additamēta: quarum maioꝛ ſubiacet ad doꝛſuꝫ minus mota q̄ velut ſuſtētaculū ꝛ culcitra eſt maioris vene: reliq̄ ḋo q̄tuoꝛ leuioꝛes ꝛ mobilioꝛes dilatatiōe ꝛ ꝯſtrictiōe coꝛ pſtāt id in anteri⁹ amplectētes. G ℭ Eſt antē cura ꝑ ꝑriā adminiſtrationē materierū coꝛpoꝛi applicatarum ſanitatis introductio que duplex extat: vna qdē vera qua moꝛb⁹ tollitur totalr aut eius cauſa: nōnulla ḋo apparens palliata velut quando is remediat: ne in amplius ꝑtendatur que moꝛbis ſuppetit incurabilibus.

[Margin: In de ap. ꝓpꝛietatibus. ſ. ꝑpa in pncipio. — Afoꝛ. 12. — Afoꝛ. 15. — Afoꝛ. 16. — Ubi ſupꝛa immediate. Afoꝛ. 10.]

Propter ſcdm qdē ſciēdū aliquos dixiſſe ptiſicos mime poſſe curari: q2 vulnerati ſunt in pulmone: vulnera enim ipſius quidē fatētur non ſolum difficile poſſe curari: ſed etiam incurabilia eſſe qḋ rōne affirmant: ac expimento. 5⁹ de inge. vñ 3⁹ decima. Dicunt qdā ꝙ vlcera pulmonis nō ſanant omnoꝛ: q2 cōſolidatio indiget quiete: ꝛ illic nō eſt qes: ſed Gal. diuerſificat ab eis: eſtimauit enī ꝙ motus ſolus nō ꝓhibet ꝯſolidationem: niſi adiungantur ei reliqua ꝓhibentia. Cuius ſignificatio eſt ꝙ velamen etiam mouetur ꝛ quādoq3 ſanatur ēt vlcera eius. Et hḋ quidem diuerſitas iam apparuit ex iductis. Sed quid de hoc tertio videbitur dicendorum. H

[Margin: Cap. 9. in pncipio. Tra. 4. c. 18. an me.]

Propter tertiū ḋo ſciēdū. ꝙ ptiſis h̄ itēta vt q̄mltū non curat: ꝛ ꝑpꝛie q̄ iā diuturnitauit ꝛ acceſſit a terroꝛi ipſtiſſi factaq3 a pulmone ex catarro acuto coꝛroſiuo i ipm̄ deſcēdēte maxie in pēnulas mobiles illi⁹ ꝓtractas: vñ Caſſius felix. Veteres peioꝛē atq3 iſanabilē dicūt q̄ pulmonis vel ſpatei que nā talis vt impoſſis eſt curatiōis qḋ idicat empima. Ex ea nāq3 viſuꝫ q̄paucos aut nullos hḋ euadere: qḋ rōcinatio confirmat: qm̄ ſi ptiſis deberet curari: cū in ea ſit vlceratio pulmonis opꝫ illā curare. Hec aūt impoſſis eſt curatiōis cū ipedietia ſint plurima: puta mollicies ꝛ teneritas pulmonis

I ſanguis caliditas:ſubtilitas ⁊ acuitas ⁊ mot⁹:qḋ eni oz ↄſo
lidari qete idiget:qui ēt dolorē ↄcitat ſtimulārē reuma ac
magnitudo cū amplitudie ⁊ duritie vaſoꝝ pulmonis. Re/
cipit ēt pulmo catarros aſcēdētes ⁊ deſcēdētes ↄſolidatio
nē remollitiōe ipedientes. diia. 207. Opꝫ ēt ſaniē ipſi⁹ tuſſi
mūdificari:ipſa ꝟo vlcus dilatat. Introducit̄ ēt mala ibi/
dē cōplo:pp quā ↄſolidatio ipedit̄ ad quā ēt feb. cōſequit̄
ethica:eo ꝙ pulmo leſus nō eſt potēs cor libere euētare ⁊
fumus retinet̄ capnoſus putridus: cor ⁊ vlr totū corp⁹ i/
flāmās ⁊ in ethicā cōducēs. Silr ēt medicine iterius ſum/
pte nō pñt ad pulmonē puenire:q niſi multū in tranſitu ad
eū ꝑpter diſtantiam altereīt ⁊ debilitent̄ in mēbris pluri/
mis corporis caliditate: ⁊ maxime qꝛ eas opꝫ eē ſubtiliores
Zc.3.1.c. doc.t.164 ſubſtātia:nā ⁊ arte vt trāſeāt:q̄re pceptū eſt in techni:earū
virtutē augmētādā exteri⁹ fore:puta ſi adſit diſcraſia pul/
monē ſeptē numeris frigida eligat̄ medicina ſibi oppoſita
in. 10. numeris caliditatis eleuata. Tres nāqꝫ in via eſtimā/
K tur deperditi. Talis etiā fortaſſis virtutis medicinaꝝ eleua/
tio ledet pulmonē ⁊ circūſtātia: ⁊ ideo igeniati ſunt medi/
ci ↄſtruere electuaria ſorbilia humidiora lohoch at dcā:vt
ore retēta ſup collū iacētib⁹ paulatine diſſoluant̄ in vapo/
res ad pulmonē aliqualr deſcēdentes p iſophagū ſuauiter
pertrāſeūtes ſubā vtrūqꝫ arteriā imutēt ⁊ pulmonē. Eodē
quoqꝫ mō ⁊ que applicant̄ exterius pp parietū denſitatem
difficillime pueniūt ad pulmonē. Adhuc ēt medicie ſe ipe/
diunt cū hꝯ paſſio egeat oppoſitis. Propter eniꝫ ſaniei ex/
purgationem opus eſt calis ⁊ ſiccis:pp ꝟo ethicā frigidis
3.10ᵉ trac. 4.c.18.pᵉ medium. ⁊ hu. vñ. A. medicine deſiccantes que reqrunt̄ pp vlceris
ↄſolidationē ꝓhibēt ſputū ꝓuebi addētes in ethicā. Mū/
dificātes ꝟo lenificāt vlcus ⁊ malignāt fortaſſe. Itaqꝫ pti/
ſis que talis curatiōis extat impoſſibiis:aut fortaſſe monſtruoſe
q̄ꝫ maxime in morbis ēt interdū monſtruoſitas ↄtingit. vñ
Ca.11.18. colliget 7°. Aliqui euadunt ab egritudinib⁹ per accñs:qꝛ
L ſic in reb⁹ nālibus aliquādo ſunt exnecitates:cū tñ ſit de ra/
ro ↄtingētib⁹: ſic vlceratio pulmōis ⁊ ſiſtula:more tñ in pti/
ſicis ꝓtelat̄ plerūqꝫ diuti⁹ ita vt quādaꝫ viderit. A. in ptiſi
Vbi. Z. in medium. circa. 23. annos aut parū amplius vixiſſe. Raro tñ ⁊ a caſu
quaſi ꝑtacto colliget approximās dicto pōt ptiſis curari ⁊
pcipue qñ nō chronicauerit:neqꝫ accñtia terrorē apparue/
rint iſerētia:ſit ēt a ſolōne ſingularis ⁊ vlcere nō ſanioſo ſu
perius magis circa cānā pulmonis cadēte: vel ēt fortaſſis
in additamēto maiori dicto vene maioris:vt culcitra: vl̄ q̄
nō a pulmone ſꝫ a pectore magis:nā ſolō ↄtinuitatis pecto
ris cum minori difficultate ſanat̄ ea q̄ pulmonis de cauſis
q̄ꝫplimis. Una qdē qꝛ paucitas exiſtit iſtrorum pectoris ⁊
multitudo eoꝝ q̄ pulmonis. Alia qꝛ vene pectoris miores
⁊ anguſtiores ſunt his q̄ pulmonis:ita vt non adeo ei acci
dat vt pulmōi grandis iparis ſolō. Reliq̄ qꝛ ſanies vlcera/
tionis pectoris ad ipſi⁹ ↄfluit ↄcauitatem:nō aūt ſic q̄ pul/
monis cū in eo ſint cānales anguſti. Quarta qꝛ pectus pul
mone carnoſior ſanguiſqꝫ groſſi:pulmo plurimas cānaliū
M diuiſiōes hꝫ:q̄rū ſuba nō eſt carnoſa:ſꝫ q̄ſi neruoſa ſangui/
nis cholici ſubtilis ↄtētiua:ex hꝯ. n. ponit̄ fieri ⁊ nutriri. ꝺ
Col°. c. 1. in medio. ⁊. c. 2. poſt me. ⁊ li. 8. 21. pᵉ pn. iuuamētis. 7. q̄ aūt carnoſa melius ↄſolidat̄ vt pars car/
nea diaphragmatis ↄnotat ſoluta. Quinta eſt motus pul/
monis ↄtinuior ⁊ fortior eo qḋ pectoris. Addat̄ ēt 6° imē/
ſior materieꝝ debilitas in trāſitu ad pulmonē puenīendo.
Ptiſis ēt eueniēs ex ſolōne ↄtinui circa tracheā arteriā ad
pulmonē nō ē adeo difficilis aut impoſſis curatiōis: vt q̄ ↄti/
git a pulmonis ſuba priori. Cū hꝯ cānales ſint ſolidi reci/
5. dige. c. 12. an pn. piētes ↄſolidationē magis. vñ Gal. Uulnera q̄ ſunt i cāna
lib⁹ pulmōis iterioris. vꝫ. pellicula ⁊ maxie in ea q̄ vicina
eſt gutturi vt i gutture poſſe ſit vt curet̄:multos eni hꝯ ha/
bētes curauimus ⁊ ſanitati reſtituti ſunt. Qꝫ aūt hꝯ ptiſis
poſſit curari:dūmō medic⁹ nō fuerit negligens iperitus cū
aliis q̄ expetunt̄ trib⁹ experiētia pluriū ↄclamat iā ꝑtacta.
Ipſe qꝫ ſanaui ⁊ q̄ſdā curatos vidi ⁊ maxie pueros ⁊ mu/
lieres:qḋ ⁊ rō ſilr affirmat:qm̄ qñ leſio fuerit ꝑua ⁊ cauſe
remediātes maxie poterit vtiqꝫ illa curari:ſic aūt euenit in
hꝯ ptiſi cū miori ſit altera cōditionata nocumēto:aer ēt al/
terās maxie ſiccus pōt repiri ⁊ ꝓprie tpe peſtilētie alicuius
exiccās ⁊ purgās ſaniē pulmonis aut pectoris:ceu q Sta/
bij. diia. 207. Neqꝫ ēt ꝑinducta in ptiſi praua ↄſolidatio/
nis ipedimēta hic adeo ſunt imēſa: vt eā ꝓhibeāt omnino.
Sic itaqꝫ raro ⁊ in caſu fere ptiſis poterit quedam curari.
❡ Et noſce fortaſſis eē medicinā nobis tñ occultā oēm cu
rare fere poſſem ptiſim:iuxta illō Hermetis. Mineralibus
⁊ vegetabilib⁹ iſunt virtutes mirāde: q̄ ſi cognoſcerent̄ eis
Zoc. tr. 11 trac. 10. c. 4. pᵉ pn. homies operarent̄ qcqd arte magica ↄficit̄:talia tñ magi hu
tis q̄ꝫ nobis ſūt cognita:vñ Zoar. Sūt medicie vlceratiōis
pulmonis ⁊ ei⁹ ifirmitatū exñtes i mūdo:ignorate tñ a no/
bis:qm̄ qñ accidēt in pulmonib⁹ ouiū vlcera exeūt a cōita
te gregis:q̄ſi q̄rētes aliqd ⁊ circūeūtes ad ineniēdū illōt ⁊
dixerūt nobis paſtores ꝙ comedūt ille oues herbas qbus
comeſtis mox reuiuiſcunt ⁊ perfecte ſanantur a ſuis vlceri
bus. Et ego inquit vidi pulmones ouiū in qbus inceperat
iam fieri veſtigiū ſolōnis cōtinuitatis ⁊ apparebat in ipſis
in aliqua pte. In alia ꝟo pte opus appebat ſanatiōis in cō/
ſolidatione carnis pulmonis manifeſte: nūc aūt nō eſt qui
ſciat illā herbā:nec credo añ nos qui ſciuerit illam fuiſſe.

Propter quartū ꝟo ⁊ ſiqdē iā appeat: dōm
tñ ⁊ ad pᵐ ꝙ Ax. p ptiſim
intellexerit corpis ↄſumptionē in cōi aut ꝑparationem ſi/
milē ptiſi. ❡ Ad 2ᵐ dōm:ꝙ Meſ. loquit̄ de ptiſis 1° mō
dicta:q̄ raro ⁊ caſu q̄ſi curat̄:ſꝫ plures ſiāt que ide tēporis
diuturnitate curent̄:ipſe nāqꝫ met priorē vt oſtēſum aſſerit
ptiſiꝫ ſanatiōis ipoſſibilis fore. ❡ Ad aliō dōm ꝙ Gal. vt
viſuꝫ loquit̄ ꝺ illis in qbus erat vlceratio ſupius circa cā/
nales trachee arterie pelliculas ide ſpuentes:ſilr dicit hos
ſanatos ex ſiccitate peſtilētis aeris ⁊ hꝯ: ſimilr ptiſiꝫ dicā
Zoar ⁊. A. vidiſſe vt ↄceſſuꝫ curatā:priorem aūt vt oſten/
ſum nequaq̄ꝫ. ❡ Ad aliud dōm:ꝙ q̄ꝫtū eſt rōne ſaniei dū/
modo laudabilis extiterit nō ipedit̄ cura:ſed pp inducta q̄
ↄſequunt̄ accidētia ad ſaniē in tali pte iacētē. ❡ Ad aliud
dōm:ꝙ illud euenit ex pte vt mōſtratū talis mēbri:motus
etiā ipedit ↄſolidationē:ſꝫ nāqꝫ ꝓhibeat putrefactionē fa/
ciēdo trāſpirationē:p accñs tñ ſequit̄ illā augmētare māꝫ
ad locum deducēdo dolorē ⁊ vlcus latificādo:⁊ q̄ꝫuis ar/
terie aut diaphragma mote cōſolident̄: nō tñ oēs ſꝫ pue ⁊
in pueris:neqꝫ diaphragma vbiqꝫ: ſed in parte vt tactum
carnoſa:non autem in neruoſa:ſimilr viſum eſt q̄uō medi/
cine ⁊ modus earum applicationis ptiſis impediunt cura
tionem quādo fuerit q̄ꝫpraua. ❡ Ad aliud dōm ſanguinē
preter nām in vētrē ſeu cōcauitatē effuſum putreſieri dum
ibidē permāſerit. Si aūt reducat̄ citiſſime cōputreſcit mi/
nime. ❡ Ad coꝝ q̄ alterius ptis ꝑmū dōm ꝙ Gal. Sera/
pio ⁊ Zoar ſermocinant̄ ꝺ ptiſi deteriori que impoſſibilis
curationis eſt poſita:⁊ ad reliqua ſilr eſt dicendum.

O Ccaſione illius qḋ tactū eſt de cauſis
ptiſis dubitat̄ an ptiſis poſ
ſit fieri a ſiccitate:⁊ videt̄ qdem ita per aforiſ/
morū tertiam. In ariditatibus ptiſes obthal/
mie ⁊c̄. ❡ Adhuc. ptiſis ſit ab humiditate:qḋ
ibidē ex cōmēto apparet:qḋ ⁊ catarrus oſtendit. ❡ Rur/
ſus. pulmoni morb⁹ ois cōplōnalis ſicut ceteris accidit p/
tibus:quoꝝ vn⁹ ē ſiccitas. Et firmat̄:qꝛ exiccādo ↄtinuuꝫ
Do. 2 ſi. 2 cap. 19 i medio. ſoluit vt terra denotat exiccatione crepata:⁊ ideo p̄ 2ᵃ ſcri
bit̄ dolorē per accñs vt ſoluēdo ↄtinuū cāre. ❡ Eti. Illud
cauſat ptiſim qḋ ipſi prauū ↄ̄rtiū multū:talis qdeꝫ eſt ſicci/
Vbi. z. Do. c. 25 i. c. 6 ſi. Cō. abb. 17. Z. medium tas qḋ oſtēdit autūnus ptiſicis malus detegēs occultū eē
ipſorum afoxiſmorum 3⁹ ⁊ ꝑmo ſecūda. Siccus autēꝫ au/
tūnus q̄ꝫmagnꝭ:ex cauſat igitur ſiccitas ptiſim.

In oppoſitum Gal. afo. vt videbit̄ 3ᵒ. ❡ Am/
pli⁹ ptiſis cauſis ſufficiēter enu/

A mctatio non poſita fuit ſiccitas. Et firmat: qz ſiccitas catarrum ſiccando ⁊ conſumendo ſiſtit: verum ⁊ vniuerſalr partem indurat ⁊ fortificat ne ſan. inde labatur que ptiſis ſunt cauſe: non igitur a ſiccitate cauſatur.

Propter primũ qdem ſciendum quid ptiſis viſum eſt: ⁊ qualiter diſtinguatur viſum: ſiccitas etiam nota differentia tertia.

Ubi ſub immediate.

Propter ſecũduz do ſciẽdũ qꝫ Gal. deteſtat ſermonẽ hunc hippocraticum inquiens ptiſim fieri a frigiditate ſũma in reſpiratiuis organis: ⁊ maxime ſubdo cũ motus poſtea ſequat fortis ⁊ a caliditate cũ frigiditate: ſed ſiccitas tẽperatis entibus caliditate ⁊ frigiditate relique magis egritudinũ ꝯſequant qꝫ ptiſes. Aut ptiſes inquit vt expoſuerũt aliqui nõ eſt ꝓprie ſeorſum accipere verũ cum obthalmiis vt dicat ptiſes obthalmie. i. cõſumptionẽ oculorũ obthalmie.

B Propter tertiũ aũt ſciendum: qꝫ ptiſis 3° mõ prius dicta non cõtingit a ſiccitate vt ipſa: verũ potius iuuat in facta cũ exiccet ſaniẽ ⁊ cõſumat ipſius cauſatiuã. Neqꝫ põt tanta fortaſſis in pulmone ſiccitas fieri vt ea ipſius ſoluatur ꝯtinuũ: Tũ qz qͣlitas paſſiua: qd tñ põt frigiditas ⁊ maxie ſubſequẽte motu vehemẽti vt tactum cũ ſit actiua: Tũ etiã qz pulmo humectat flegmate ſuſcepto. Receptaculũ nãqꝫ ipſi⁹ Jacet: atqꝫ ꝓpter catarros aſcẽdẽtes ⁊ deſcendentes. ꝑ pma. Modos do duos priores ⁊ maxime ẽm ſiccitas põt cauſare: cũ ſibi ſimili adiungat incitatũ ad furiãtia vt efficiat tãqꝫ ignis in ignẽ: vel dõm qꝫ ſiccitas cauſat ptiſim: ſꝫ non ꝓpinter tñ. Eſt nãqꝫ tuſſis ipſa inductiua cũ ois praua cauſet eã cõplexio. Sꝫ tuſſis ptiſim iducit in diuiſionib⁹ vel ꝯtinuũ ſpũalium ſoluẽdo ⁊ cõfluxũ ſan. inducendo aut catarrũ in pulmonẽ concitando: ⁊ maxime qd caſu continuo aut acuitate ipſum exulcerat ⁊ maxime corpore repleto: ⁊ aeris conſtitutione calida precedente ac hu.

Feb. 5. cã. 1° inc. Doc. 3. c. ii medio.

Cap. 55.

C Propter quartũ do ſciẽdũ: ſi iã appeat qd dõm ad ꝓmũ viſum. ℭ Ad 2m do dõm: qꝫ humiditas ꝑ ſe nõ cauſat ptiſiꝫ niſi ſꝫ qꝫ fuerit cõiecta humido catarroſo vel caliditati aut frigiditati. Siccitas autem ſola ſaltem nõ cõmiſcetur taliter reumati. ℭ Ad aliud etiam apparet: qz ſiccitas prohibetur intendi: ne ad ſciſſuram pueniat ꝓpter pulmonem humectantia. ℭ Ad aliũ dõm: qꝫ autũnus nõ ledit ptiſicos tñ rõne ſiccitatis: imo magis iuuat ex parte ſaniei exiccatiõis qꝫ ꝓpter ipſius ineqͣlitatẽ. ℭ Ad ea ẽt q̃ alterius ſunt ptis apparet.

ℭ Differentia. CXCIIII.

Quod lac non cõpetat ptiſicis oſtendit: qm̃ ẽm veterẽ lac prauũ ſiticuloſis ⁊ ſuſpẽſa hñtib⁹ hypocũdria: ſꝫ hõ ſũt ptiſici: ſitiunt enĩ ꝑ inflãmationẽ febrilẽ ac ſaniei ſeroſitatẽ admodũ: ⁊ quo viſcera ſuſpendunt omittẽtib⁹ ꝑandiũ. 2° re. acu. ita ⁊ his ꝑ ꝯſumptionẽ. Jtidẽ. 2° 2°. vbi lac nocet debilia hñtibus capita. Tales aũt ſunt ptiſici. vñ Meſ. expoſiti vt cadãt in ptiſim ſunt cerebrum hñtes debile. ℭ Rurſus. cũ. 3. ſint in lacte ſubẽ: vt mõſtratũ dĩa. 148. aquoſa. vꝫ. butyroſa ⁊ caſeata: rõne qꝫdẽ nulli⁹ iſtaꝝ cõpetit. Nõ qdẽ aquoſe ſiue ponat cal'a ceu aliq ſenſerẽ: qz tũc febrilis augmẽtabit diſcraſia. ſeu fridat qm̃ ſic nõ erit mũdificatiua abſterſiua: ſꝫ potius ſui friditate impillatiua. Neqꝫ gr̃a ptis butyroſe cũ ſit cal'a vnctuoſa inflãmabilis de facili. Unctuoſum enĩ in febre eſt velut oleũ in lucerna effuſum. Neqꝫ ẽt ex pte ſubẽ caſeate cuꝫ ſit frigida ⁊ ſicca cõpacta ẽm qd diſcraſiã adaugẽs ⁊ oppilõnẽ cũ difficili digẽne cauſans. ℭ Adhuc lac cũ vnũ ſit alterabiliũ maxime 5° ⁊ 7° de inge. mox enĩ corrũpit extra vaſa factũ: nõ cõpetit ptiſi que grece ſit corruptionẽ importat. Et fulcit: qm̃ incidẽs vẽtrẽ frigidũ pmutat in acetoſitatẽ: calm do i fumoſitatẽ ⁊ amaritudinẽ. afoi. 5°. ⁊ pbat

Afor. 9. alo. 65.

T. c. 14. C. 444 p° medium. Jn de ap. propriet. ℞. de ptiſi cu. pnci.

D

Col. c. 12. verſus fi. Cap. 6.

macorũ 4°. Sed ptiſicus vẽtrẽ hꝫ calm inflãmatũ ꝑ feb. ℭ Amp. ibidẽ. Eſtimo qꝫ ſi lac poſſet guſtari qñ fuerit digeſtũ in vẽtre ac venis foret dulcius mellis ſapore: mel aũt ponit calidum ⁊ ſiccũ in 2° gradu: ⁊ ideo puenit in cholãs conuerti: ⁊ maxime in ignitis apparens nãliũ 2°. Jn dictis vniuerſalib⁹. Sapor dulcis quo ampli⁹ ẽm Gal. di re participat calm ponit ⁊ ſiccũ in 2° gradu: qd aũt tale in ſeſtũ eſt febri ac cõſumptioni: non itaqꝫ lac cõpetit in ptiſi.

E Cõ. afol. 65. Dis. 3. c. 5. 5. tarta fi. Simp. 4° vbi. Lime diatc. Cap. 8. in me°. ⁊ iuꝫ finem. Lcõne. 11. c. 9. in pn° ⁊ i dic gel cu. pit°. 2. ℞. c rnelc. le. in pnc. 3° re. ac. c. 2. ⁊ lib. de ſubtilitate dicta cap. 11. in pn ⁊ 4. ſinꝫ li. deſt. 3. c. 5. in fine.

Jn oppoſitum afoi. 5°. Lac cõuenit ptiſicis: ⁊ ꝓprie febricitantibus non valde. ℭ Palin. Jbidẽ vbi lac bonũ ẽe dico idigẽtib⁹ bono ⁊ facili nutrimẽto: ſꝫ ptiſic⁹ h idiget cũ ſit ꝯſumpt⁹ ⁊ difficile nutrit⁹. ℭ Eti. Lac ꝑcipit in ethica exhiberi: cõ q̃ min⁹: vt apparebit videbitur: imo eradicator exiſtit: ⁊ ꝓprie lac aſine. 4° p°: ſꝫ ptiſicus ẽ ois hꝫ. dĩa priori. lac itaqꝫ ꝯfert ptiſico.

Propter primuz do ſciẽdum qꝫ qd ſit lac: ⁊ qũo diſtiguat: ⁊ ſilr ptiſiot dñſuꝫ dĩa. 148. Noſce tñ qꝫ lac differẽs h expetit ſꝫ diuerſas itẽtiões. Qñ. n. plus itẽdit vlceris abſterſio ⁊ expurtio lac cõpetit camellinũ: ⁊ poſtea capalinũ: ꝯfir do aſininuꝫ. Jpſum enim ꝑ facilẽ eius penetrationẽ ſubtilitate conueniens extat. Si do ſigillatio querat amplior nutritio ⁊ vẽtris cõſtãtia lac erit vtile vaccinũ: ſi aũt eqͣlitas ⁊ temperamentũ caprinũ. Si quoqꝫ cũ his ꝓprietas expetat: muliebre: ipm enĩ pre ceteris familiarius extat: ⁊ maxie qñ ſugit ore a mãmis ẽm ꝑdicum ⁊ Euripõta. 7. de ige. ⁊ tabe. Opꝫ etiam aial alijs nutriri quãdo intẽdit ſaniei vlceris abſterſio: puta hyſſopo: thimo: abſinthio: polio: ſceba: feniculo ⁊ abrotano ⁊ lacticinio qñqꝫ: ⁊ tunc lac ꝯueniẽtius vernale: atqꝫ alteris quãdo expetit ꝯſolidatio ⁊ vlceris cicatriſatio ceu rubo: rhãno: ſalice: ſpinis: myrto: q̃rcu: virga paſtoris: vtroqꝫ ſolatro: taraxacon ⁊ ſimilib⁹: ⁊ tũc lac laudabilius poſt eſtatis erit medium. Sit etiã aialis iuueneſcentis: nec omnifariã partui ꝓpinqui: neqꝫ remoti: ſumatur etiã ventre vacuo: neqꝫ qcqꝫ comedat donec fuerit digeſtũ: ⁊ reliqua quidem hic obſeruentur precepta.

F Afoi. 65. 3 me° cõ. Tra. 3. co. 5. C. pnci. Cap. 6. p° pncipiũ. Li. 2. cãc 4. in me.

G

Propter ſecundũ do ſciẽdũ aliqs heſitaſſe lac ptiſicis exhibẽ febrilẽ ipſoꝝ iſpiciẽtes diſcraſiã ⁊ catarrũ augmẽtatũ ide qñ exhibuerint aliqñ: ſed qd de h 3° ⁊ 4° apparebit dicendo ozum.

Propter tertium do ſciẽdũ: qꝫ lac cõpetit in ptiſi qbuſdã cõditionib⁹ ꝓmiſſis: puta qꝫ nõ ſit catarrus in fluxu: ſꝫ iã ſedatus: nã ipſa nõ parũ ſit ꝑ catarrũ ſtillãtẽ in pulmonẽ: ⁊ hũc lõgitudie tpis vlcerãte ac tãdẽ ſaniãtẽ: aliqñ quoqꝫ ex ruptura ſit arterie vel pectoris vene ſeu ſubẽ pulmonis: caſu: ꝑcuſſione: onere grauiori: vel alio cãta: vt lepore marino: q venenum extat ſup pulmonẽ ipm corrodẽs: ac iterdũ ab empimate vt viſũ antea. Jn his ſigdẽ vltimis caſib⁹ hinis ſecuri⁹ lac ꝯcedit qꝫ in priori. Nõ ſit ẽt ptiſic⁹ febricitãs multũ: iuxꝫ illud veteris. Cõuenit ptiſicis febricitãtib⁹ nõ valde. Qñ. n. pꝫm febriunt lac velocius alteratũ diſcraſiã febrilẽ adaugeret: ⁊ iõ lac hui⁹ gr̃a exhibeat acetoſum qñqꝫ. Non fluat ẽt venter illi⁹ iuxta illũ. Malũ ⁊ qb⁹ fellei ſeceſſus aut ẽt ſanguinis egeſtio plima: lacte nãqꝫ ampli⁹ irritat: ⁊ iõ hypoquiſtidos admiſceat eidẽ vt calibs cãdẽs extiguat i ipſoꝝ ſicut ẽt ei miſcent trociſci diarodõ ꝑ vẽtris debilitatem ⁊ dragagãtũ ꝑ ſitiꝫ qñqꝫ. Nõ ſit qꝫ capitis dbilis doloroſis eo eni maius icurret nocu^m ꝑ eſumationẽ ad ipm. Neqꝫ adſint hypocũdria ſurrugitãtia ſuſpẽſa vel ex illis qb⁹ lac faſtidiũ iducit ⁊ leſionẽ prius. Qñ eni: ipm video ⁊ maxie cũ pene comeſtũ ad vomitũ ſtimulo: ⁊ ideo 2° 3°. Lac cuꝫ corporib⁹ ꝓportiões hꝫ: quarũ cãe nõ cõprehẽdunt: ſꝫ pluribus aũt ꝯfert nõ parum. vñ 5° de ige. Lac in iſta paſſione optimũ eſt ⁊ nõ in vanũ laudatũ ⁊ maxie muliebre. Jllud enĩ elegerũt antiq: eſt enĩ nãe ꝯſilis hũane: qd aũt ꝑfert ſta huꝫ extat ꝑcipue caſtri in cãpania exiſtis Rome mari vi-

Afol. 5°. afoi 65. Ubi. S. immediate. H

Ca. 444. p° pnci. Ca. 12. v. ſus finem.

I einſtein ſiq̄dē aliqd mellis imiſcebis ſi eius caſeationē ti/muerit in ventre petiſq; abſterſionē vehemētiorē: q̄ ſi vis vt citius deſcēdat ⁊ vētrē apiat parū ſalis ⁊ zucchari in id iacias. vñ 3° decia de lacte. Cōuenietius eſt mulieris ſumptū ex mānis: deide lac aſine ac caprinū ꝓprie ꝓp ſtipticitatē que eſt in ipſo: hīc equi ꝓp mūdificationē ⁊ facilē expulſionē. ℂ Qd̄ ratione firmat: qm̄ illd̄ qd̄ remouet oēs fere ptiſici defect⁹ ↄfortādo ēt virtutē ipſius cōpetit ſibi: hōc ꝟo eſt lac. Ipſo nāq; idiget ꝓp ſaniē mūdificatiōe ⁊ abſterſione: qd̄ lactis ſuba opaſ aquoſa: cū talis exiſtat ṽtutis adeo q̄ vētrē ocm̄ eſt leuiter emollire. Indiget ēt ꝓp cōſumptionē adiectione facili ⁊ bona. Id aūt vt inductū ſuba operatur butyroſa caliditati attinēs ⁊ hūiditati: vbi rō ↄſeruaſ alimēti. Siſr illi opus eſt ↄſolidatione ac vlceris ſigillatiōe: quas caſeitas ſua opaſ frigiditate ⁊ ſiccitate temperata ſtipticitate. vñ Meſ. Lac ↄgregat ītētiōes tres: eſt.n. res cibalis ⁊ dilecta nimis: ⁊ eſt ex reb⁹ q̄ ſunt velocis ↄuerſiōis in ſanguinē. Eſt eni; ſan bis coct⁹. Extat ⁊ medicanē abſtergēs vlcus ſeroſitatis virtute ac res ipm̄ ṽtute caſeitatis ↄglutināſ. Ad ſūmu; nāq; octo reperiunſ in lacte ptiſicis ↄferētia. Eſt eni facilis digōnis: reſumptiōis bone: cite penetratiōis: ⁊ ꝓprie camellinū eqnū ⁊ aſininū bone nutritionis. vñ Diaſco. Bonos nutrit hu. Chimoꝝ ēt apō. A. ↄtēperatiuū: humectatiuū: ↄſolidatiuū: ⁊ ſufficiēter lauatiuū abſterſiuū. Cōpetit igiſ lac ptiſicis nō paꝝ. ℂ S; circa id euenit dubitare: q2 ocm̄ aq̄ſitatē lactis mundificare ac abſtergere: qd̄ medicine calide act⁹ exiſtit. ſimpliciu; 5° diſa ꝟo. 148. poſita eſt frida. ℂ Dōm q̄ aq̄ſitas l; ſit frigida: quādā tñ ſeroſitatē ⁊ acuitatē abſterſiuā acqrit per longū iter calefacta quo graditur ad pulmonem: cum ſubtilis ſit ſubſtātie impſſionis leuiter ſuſceptiua cuiuſlibet. Subſtātia enim ſubtilis citiſſime permutatur: aut cu; ſua friditate aquoſa quiddā habet acuminis in dietis particularibus.

Tra. 5. ca. 6. an me.

In de approbatio ꝟ. de puls in medio.
K

Ca. 340. I princi. 3. 10. trac. 5. c. h°. in medio. Col' diſ. 3. poſt me^m.

pri°. 5. ꝟ. ō lacte p° faciōni.
L

Propter quartū ꝟo. ad h^m dō; q̄ ptiſici qui nō febriunt fortiter nō multum ſitiūt. Sitis ēt magis ↄtingit ꝓp inflāmationē factam in humorib⁹ ꝓprie cholericis q̄; in mēbris: qd̄ oñdūt ethici ſiticuloſi minime: neq; ſeroſitas ſaniei eſt tāta q̄ eos ſiticuloſos reddat. Celeriter ēt trāſit per ptes in qb⁹ ſitis h; cauſari nō tāta in eis ēt vere. Suſpendi ēt viſcus ?ſ dī. Aut q2 ſit pēdēs deorſum ꝓp tumorē grauantē ⁊ oppilōne; vt hic aſoi. 5ª. viſcus accipit ſuſpēſu;: ⁊ i tali lac nō ↄgruit cū ip; ſuſpēdat ⁊ oppilet ampli⁹. Uel qm̄ inheret vehementer ei cui copulaſ: ⁊ ſic ſumiſ ſuſpēſu; 2° re. acu. ⁊ in hōc lac nō ōnegaſ: veꝝ poti⁹ ↄcediſ: vt extēdaſ igroſſatiōe vbi qd niſi inductoꝝ ipediat. ℂ Ad aliud dōm: q̄ ptiſis ſi ſit catarrhalis cāta capitis ōbilitate niſi cerebro confortato ⁊ catarro ↄgrato nō lac ſicut ꝑractū cōcedendū. ℂ Ad aliud dōm: q̄ lac ↄgruit ꝓp oēs ei⁹ (vt declatū) ſubas: nō eni ſuba aq̄ſa ē calſa: verū magis frigida. diſa. 148. Exhibeſ ēt febricitantib⁹ ipſis nō valde oſtēſum ſiſr: q̄ l; ſit modicū frida caleſit in via pueniēs ad pulmonē vt valeat abſtergere. Cōcediſ ēt ps butyroſa cū parū ſit calſa dū fe. vehemens nō exiſtat. Cōtēperaſ q̄; caſeitate: neq; ea tāta pricipat fridītate ac ſiccitate vt noceat cū alijs cōmēſuretur ſubſtantijs: neq; ſunt ptiſici oppilōni expoſiti. ℂ Ad aliud dō;: q̄ l; lac facilr permuteſ: exhibitū tñ ⁊ cōmiſtū rectificātib⁹: vt oſtēſum ei⁹ ſiſtiſ alteratio. Neq; in ptiſi eſt corruptio humoꝝ aut toti⁹. Neq; ſiſr daſ qñ vēter ⁊ alie nutritiōis ptes fuerint diſtēperate q̄ſmultū. ℂ Ad aliō dō;: q̄ lac in venis l; reddaſ dulcius acqrēs ſaporē in ipſis dulcē velut q mell: nō tñ cōplōnē ei⁹ dinoꝛ ⁊ maxie qñ ſuba reſiſtit caſeata. vñ fortaſſis id veru; extat de pte butyroſa ſiue reliq̄. Sapor ēt dulcis nō eſt calſ ⁊ ſicc⁹ in 1° ḡdu: niſi re^{ti} cōplonis ponderis; tēperatus magis relatione tēperamēti iuſtitialis. Et ad vnū q̄dem ꝑinducta ꝓcedūt qñ fe. fuerit itēſa: quare tūc negatū id dare verum qñ fuerit remiſſa qd̄ ipſius ꝑ ci

M

hos ⁊ medicinas quantum poſſibile remittendo vt lactis ptiſicus aſſumptioni reddatur diſpoſitus. ℂ Que aūt alterius ēt ptis inducta: quātū ↄuincāt ſufficienter monſtratū. N

PReſentis quoq; q̄ſiti occaſiōe heſitaſ an zuccharū roſaceu; cōpetat ptiſicis. Laudatū.n. extat vehemēter vt lac ꝑractū. Et vī q̄ nō: q2 ptiſici egēt mūdificatione ſaniei ⁊ eductiōe. Ipſa ꝟo forti educiſ medicina: cū mā ↄtineaſ in pectore ⁊ pulmone. vñ 5° ō inge°. Medici pectus ⁊ pulmonē de ſanie mundificare volentes dāt fortiſſimā medicinā: icſiuā. v;. zuccharū ꝟo roſaceu; nō eſt hōc: verū poti⁹ oppo^m. ℂ Amp. aut nouum exhibeſ aut antiquū. nō q̄dē nouū: q2 ſolutiuū vētris qd̄ hic timeſ ⁊ abſterſiuū ita vt fluxus ide timeaſ ſan. neq; antiquū cu; exiccet ⁊ vias ꝑ q̄s ſit eductio materiei coanguſtet: ſaniēq; impellit. ℂ Rurſus. cū id ſit ſiccū ſaltem prauā diſcraſiam ſiccā augmētabit febrilē. Cui Hip. docet reſiſtere cūctis febriētib⁹ dietā humidā exhibēdo. ℂ Itidē. Fridū hoc ipm̄ frigida ꝟo pectori inimica. aſo^r 5ª. cū oia ea ſint ſpecie indiſſa: velut alba: in topicis. ℂ Adhuc. ſi nō cōpetūt ſimplicia: neq; cōpoſita. Eſſe nāq; ⁊ vigorē recipiunt a ſimplicibus: ſed ſimplicia vt zuccharū ⁊ roſe nō cōpetunt: cū vnu; calefaciat: deiiceret ⁊ abſtergat ſuperflue vt zuccharū: reliquū ꝟo deſiccet: ſtipticet ⁊ humidū ↄſumat ac exprimat vt roſe. Non igiſ zuccharum roſatum competit in ptiſi.

Co. ii. en medium.

O
Afoſ. 1.
Alop. 16.
Afoſ. 25.
Z. 1. 4. ca. 12. ꝟ. fed.

Oppoſitū ꝟo ſapiūt vt appebit q̄ſples. ℂ Ampli⁹ id cōpetit in ptiſicis qd̄ eis cōuenit gratia medicine ⁊ cibi: tale ꝟo eſt zuccharū roſatu; cū ſit fridū: alteratiuū male diſcraſie habitudialis ꝓp roſarū dñium: ⁊ nutritiuū maxie ꝓp zucchari. ℂ Eti. Mundificat ⁊ abſtergit ꝓp zuccharum que indigere dictum ptiſici. Competit itaq; zuccharum roſaceum in ptiſi.

Propter primū q̄dē ſciendū: q̄ zuccharū eſt duplex: qd̄dā enim eſt arūdinis: aliud ocm̄ aliuſar ab. A. 2° ⁊ eſt māna cadens ſup alluſar qd̄ eſt lignū leue: groſſum: rectū pulchrū. Cui⁹ cātilenis crura ⁊ brachia aſſimilanſ dñarū: zuccharū ꝟo arūdis ſumiſ ex meditullio cāne cuiuſdā: cui⁹ nodi ſunt ꝓpinq cāne dore ſimilate q̄ reponiſ in vaſe. Et qd̄ tūc diſtillat ide liq eſt ſubtilior dulciſſim⁹: q mel diciſ cāne: ad modu; quo ex vuis hūiditas effluit nō calcatis: deide ſit hōc cānarū decoctio: ⁊ qd̄ ꝑ ide poſt ifrigidationē collr zuccharū eſt paruu; albiſſimū tabarzeth ceu caſſiti ocm̄: deinde decoquiſ 2° ⁊ exꝑmiſ: ⁊ ſit panis ide dict⁹ zucchari: deinceps ꝟo 3° inde pulmis ↄſurgit citrin⁹ q zucchari ōcoctiōe in colore tēdiſ. ℂ Roſaceū ꝟo dī a roſis: qrū q̄dam ſunt domeſtice ⁊ alie ſylueſtres: ⁊ harū q̄dā albe: nōnulle ꝟo rubee. Albe q̄de; rubeis frigidiores minuſq; ſicce ⁊ ſolubiliores: rubee ꝟo ↄfortatiores ⁊ ipſe quide; recētiores ſoluūt: antiquiores ꝟo cōſtipāt: viole ꝟo eē. ℂ Cui⁹ q̄dē ↄſtructio. ℞. roſas albas vl' ru. ⁊ expāſas ſup tabulā in vmbra: donec reſoluaſ ſupfluū hūidū ipſaꝝ: ⁊ ſint aptiōs medic: terāturq; ac in vas ducanſ lapideū: deide ꝓijciaſ ſup eas zucchari tabarzeth triplū ſui pōderis: ⁊ ponanſ in vaſe vitreato ⁊ obtureſ os eius cū pgameno: ⁊ exponaſ ſoli trib⁹ mēſib⁹ ↄtinue ſepi⁹ agitādo: deide remoueaſ a ſole ⁊ hueſ: q̄dā ꝟo faciūt illd̄ cū imaturis qd̄ magis ſtipticū inueniſ. Sūt ⁊ aliq q nō terūt eas: ſ; forficib⁹ icidūt ⁊ manib⁹ fricāt eaſdē fricatiōe vltia: deinceps vt ꝑas exponūt ſoli. Eius aūt quoddā ē nouū qd̄ h; ifrigidare ⁊ humectare: ⁊ maxie cū frigida ſumptū: abſtergere ⁊ ↄſolidare. Aliud antiquū cuius ē exiccare ſtipticare ⁊ ↄſolidare. Eſt ⁊ mediū qd̄ mediocriter operatur.

2° ca. de.

C
P

Q

Propter ſcōm ꝟo ſciēda;: q̄ aliq dixerūt zuccharū ro. ptiſicis nō ↄferre. Et mouebanſ q̄ pl'es nō teſtenſ id auctoꝝ: ⁊ rōnib⁹ ꝑactis ſiſr ↄcitati. S; q̄ h nō valeat 3° ⁊ 4° mōſtrabiſ dōoꝝ magis. Quā. q̄ nō tetigerit ipm̄ aut euenitq; breuitate gra

A

det cum eius exhibitio longioꝛem expoſtulet ſermonem. Aut foꝛtaſſis q̄ñ ipſius experientiam non percepere cum medicine quotidie inueniantur empeꝛia.

Propter tertiũ vo ꝑmit⁹ oſtẽdat ꝙ ſuccbarũ ꝯfert roſatũ ptiſicis. Et q̃mũ tp̃s ⁊ modus adminiſtrationis tãgat. ℂ Propter pꝛimũ q̄dẽ h̄ ſciẽdũ ꝙ vnũ de maxie ꝯferẽtib⁹ ptiſicis eſt ſuccbarũ ro. vñ 3ᵒ decima. Ex eis q̄ multotiẽs ſum exptus in coꝛpoꝛib⁹ diuerſis ⁊ regiõib⁹ diuerſis eſt vt vtat pane cũ ſuccharo roſato recẽti ſui anni oĩ die q̃ztũ põt q̃uis multũ ſit. Et ſi ei⁹ anguſtet anhelit⁹ ꝑꝑ exiccationẽ roſaꝝ det in potu ſyrup⁹ de hyſſopo vel de papauere ad q̃ztitatẽ nec̃itatis. Et ſi inflãmat ſe. det in potu trociſci de cãphoꝛa: ⁊ nõ intermittat hec cura: q̄ñ ſanat. Et iõ ſi non timerẽ dici mendax narrarẽ in hac intẽtiõe mirabilia ⁊ referrẽ ſũmã q̄ vſa eſt mulier ptiſica. Peruenit nãq; res eius ad h̄ vt egritudo cũ ea ꝓlõgaret adeo donec ꝑueniret ad moꝛtẽ vt ꝑparata eẽnt q̄ nec̃ia erãt moꝛti. Et tũc frater ei⁹ quidã ſurrexit ad ipſaz ⁊ curauit eã hac cura tp̃e lõgo ⁊ reuiuiſcit ⁊ ſanata ẽ. Et fere ſile mihi ꝯtigit i q̄dã adoleſcẽte. Zoar q̃z. Rectificabit cib⁹ ſubtilitate ac melioꝛatiõe diuz ciboꝝ q ẽ ſuccbaꝝ roſatũ cũ pane facto ſapiẽter. vñ Meſ. Ex reb⁹ q̄dẽ mirabilis iuuamẽti ad ꝯſolidatiões ⁊ ſanatiões vlceꝝ pulmõis eſt ſuccbaꝝ roſatũ recẽs ⁊ ſup̃ qd̃ nõ ꝑteriit ann⁹. Aggregat .n. i eo v̄t⁹ abſterſiõis ex ſucco roſaꝝ ⁊ v̄tus ꝯſolidationis ex pte ſubẽ ipiaꝝ. Et Gal. ꝑcepit dari ſuccbaꝝ ro. ſingulis dieb⁹ i q̃ztitate plĩma ẽt cũ reb⁹ medicinalib⁹ cibalibus ⁊ potabilib⁹: ⁊ ſ̄z oẽm modũ adminiſtratiõis ei⁹: ita ꝙ ẽt cũ pane: ⁊ plĩmi vſi ſũt eo poſt ipz: ⁊ nõ ẽ cõpꝛehẽſibilis nũs coꝝ q ſanati ſũt ex vſu ei⁹. Et firmat: q̄ñ illd̃ qd̃ leuit mũdificat: abſtergit: ꝯſolidat ⁊ ſigillat: nutrit ⁊ ꝯfoꝛtat: ꝓficit eximie i ptiſi. h̄ vo ẽ ſuccbaꝝ roſaceũ: rõne nãq; ſucchari maxie mũdificat ⁊ abſtergit ac vtcũq; roſaꝝ ⁊ maxie q̄ñ fuerit recẽs. Ipſis .n. ſup rẽ aliquã vis ineſt ablutiõis. Ex pte vo roſaꝝ magis ꝯſolidat ⁊ ſigillat: ⁊ ꝓpꝛe q̄ñ fuerit antiquũ vł mediũ nutrit ẽt rõne ſucchari ⁊ aliqualr̄ ꝑꝑ roſas: q̃rũ aromaticitate cõfoꝛtat. Cõfert igit ſuccbaꝝ roſaceũ ptiſicis nouũ maxie aut meᵐ ⁊ vet⁹ ſuo mõ. ℂ Propt 2ᵐ h̄ ſciẽdũ ꝙ medici plerũq; errãt circa ptiſis curationẽ eo ꝙ volẽtes mũdificare ſaniẽ: tm̄ abſterſiuis eã expurgãtib⁹ vtunt vt ſanguis ſputũ denuo iducãt. Peccãt ẽt ex pte alia: q: ſtiptica expurgãtia: vt ſuccbaꝝ roſaceũ ⁊ maxime mediũ vł vet⁹ tribuũt: ⁊ ꝓpꝛie cũ luto armeno: ⁊ alia cũ nõdũ pfecta ſaniei iteruenerit mũdificatio: q: mãm ampli⁹ in pulmonẽ cõpingũt. vñ Meſ. ſuccbaꝝ ro. adminiſtrãdũ mũdificatiuis añcedẽtib⁹: fallunt .n. vtẽtes ipo a pꝛᵒ dũ mũdificatio nõ ꝑceſſerit. Opz igit ꝑus ſufficiẽter pus abſtergẽt ac deicepe ꝯſolidare ⁊ ſigillare: quoꝝ pᵐ ſuccbarũ ro. plerũq; non valet perficere: ⁊ pꝛecipue medium ⁊ antiquum.

Propter quartũ vo. ad pᵐ dd̃z vt appuit ꝙ opz vti nõ paꝝ ⁊ maxie q̄ñ multiplicat ſanies abſterſiuis foꝛtioꝛib⁹ ſuccbaro ro. ẽt recẽti vt lacte: ſyrupis: robub: lobochat ⁊ electuariis ſ̄z gradus: nõ tñ ꝙ nõ ipo tp̃e ſuo. ℂ Ad aliud dd̃z ꝙ i ſuccbaro ro. ẽt recẽti pauca vł nulla ẽ v̄t⁹ ſolutiua. Tollit .n. q̄dãmõ v̄tus ro. lauatiua ex artificio lõgioꝛis ꝯſtructiõis ſucchari roſacei: neq; tãta ẽ ipſius abſterſio q̄ ſanguis curſus faciat emanare: qd̃ ſi timet vtẽdũ medio: vł ẽt antiq̄ qs põt vti q̄ñ expedit ꝓpꝛie ſigillare. Iã .n. ſanies ẽ coexpurgata. ℂ Ad aliũ dd̃z: ꝙ ſucchari roſ. ⁊ ꝑcipue noui pauca ieſt ſiccitas: ita vt ſit mai⁹ iuuamẽtũ ipſi⁹ rõne alioꝝ q̄ opat oſtẽſoꝝ q̃z leſio hui⁹ rõne: ⁊ cũ ẽt q̄ñ id timet poſſit qs cibis ⁊ lobochat vti hũidis vt appuit p. A. ℂ Ad aliũ dd̃z: ꝙ friditas ſua ẽ modica: q̄ ẽt tollit cũ lõgo itinere alterata i pulmone ꝑtingat. Illa vo frida de q̄ ſermo Hip. ẽ acuta. ℂ Ad aliũ dd̃z vł iterẽptiõe aut ꝙ nõ excedẽter opant ſimplicia h̄ eis aſcripta vt inferãt leſionẽ: ⁊ cũ eo etiã ꝙ poſſint aliis coꝛrigi.

Traq. c. 6. in me.

B

Colli. 6. the ſir.
Trac. 11. c. 2. in me.
In de approbatiõe.
R. de peſſ. poſt me.

C

Vbi ſup̃ i medicine.

D

Tr. 3 cir. pꝛincipiũ.

ℂ Differentia. CXCV.

Quod vẽtoſe in retẽtiõe mẽſtruoꝝ ſub mamillis ſint cum ſcarificatiõe applicãde oñdit qd̃ Hip. ideterminate reliq̄t: q: i hac paſſiõe velut i aliis plurimis ꝑcipit ſlõmia vlis: poſt eã vo ꝑticularis ac localis ſubſeq h̄z euatio: q̄ ſcarificatiõe pficit. ℂ Adhuc qd̃ mãz euat ⁊ diuertit ad loca oppoſita cõpetit i retẽtione mẽſtruoꝝ: ſic i aliis ꝑceptũ fluxib⁹. Id aũt vẽtoſe agũt ſcarificare: qd̃ nõ faciũt ſimplices cuz ſanguinem nõ educant. ℂ Rurſus aut ponunt cũ ſcarificatiõe: ⁊ tũc bñ iẽtũ: vł nõ ⁊ ita trahẽdo ad ptẽ dbilẽ receptiuã iducẽt flegmonẽ i ipaz aut maniã: iuxta illd̃ afoꝛ. 5ª. Mulierib⁹ q̄b⁹ ad mãmillas ſan. ꝯuertit maniã ſigt. Neq; ẽt attrahẽt cũ obſtaculo penetratiõe carẽdt. Et fulcit: q: ſuppoſito ꝙ ſan. ꝯuertat ad mãmillas recurret itidẽ grauitate retro q̄ñ aufert vẽtoſa. ℂ Palin. Vẽtoſaꝝ attractio pficit a vacuo: ſeu apud Gal. ꝯtitia qd̃ euat: ſ̄z q̄ñ ponunt cũ ſcarificatione ꝑꝑ ſolonẽ iparis mai⁹ occurret vacuũ vł ꝯtitia illi⁹ qd̃ euat cũ vno pꝛo ſan. attractione ꝯſequat tũc reliquã. Itaq; ſitie ſunt cũ ſcarificatione ſub mãmis in retẽtione menſtruoꝝ locande.

In oppoſitũ ſũt Viatic⁹ ⁊ A. cũ cõti opantib⁹. ℂ Adhuc i h̄ retẽtiõe nõ ẽ intẽtio euonis ſanguis ne v̄t⁹ ampli⁹ dbilitet fluxu ꝓſtrata ſupfluo veꝝ deriuatiõis tm̄ vt i penuria ſanguis cũ ibecillitate pcipit vigoꝛis: id aũt euenit q̄ñ abſq; ſcarificatiõe occurrunt. ℂ Etí. Qd̃ retinet mẽſtrua ſic cũ minoꝛi leſiõe meli⁹. Id at ẽ vt appebit q̄ñ ſine ſcarificatiõe applicãt. In ea .n. ꝯcidit doloꝛ nullus: igit vẽtoſe ſine ſcarificatiõe mãmis ſupponẽde.

Propter pꝛimũ q̄dẽ ſciẽdũ: ꝙ vẽtoſe ſunt inſtrumẽtũ v̄tute vacui ex coꝛpoꝛe aliq̄d attractiuũ: qd̃ q̄dẽ ex diuerſis põt materiis cõſtrui. Cõmus tñ ſit ex cucurbitis ꝑuis rotũdis: aliq̄ñ vo ex vitro q̄ foꝛtaſſis eo ꝙ ſolidioꝛ magiſq; applicabilis foꝛti⁹ attrahit. Interdũ aũt coꝛnua eis ſile opant .13. de igc. q̄ ſpũ oꝛis ptib⁹ applicant mãmiſq; attrahũt: q̄ ꝑ ſe iuxta Cornelĩũ cel. oſir iponi reſpectu ignitaꝝ quoꝝ oꝛificiis aliqd̃ cõbuſtibile applicat: aliq̄ñ q̄dẽ alioꝝ penuria citatiz applicant. Vẽtoſe vo igne iſite ſunt vehemẽti⁹ euellẽtes. ℂ Et noſce ꝙ aliq̄ñ vẽtoſe adeo carnes ad ſe ꝯhũt vt abſq; carũ fractura nequeãt ſeparí: ⁊ iõ q̄ de cucurbitis tũc laudabilioꝛes: põt .n. pfoꝛari ⁊ foramẽ aliq̄ illd̃ obuiari. ℂ Vẽtoſarũ aũt q̄dã cũ ſcarificatione applicant q̄ ptes cutis magis mũdificãt ſlõmia: pluſq; ſanguinẽ ſubtilẽ q̃z groſſũz exhaũt: q̄b⁹ aũt ꝯferãt ⁊ q̄b⁹ ſint applicãde locis pampli⁹ edocẽt. Alie vo abſq; ſcarificatiõe firmant qd̃ multiplici venit de cã. Vł vt flux⁹ ſupexcedẽs cõpeſcat mẽſtrualis ⁊ ſupponũtur mãmis. Aut vt apa pfundũ ad exterioꝛa dducat vt medicamẽ ad ip̃m meli⁹ valeat ꝑuenire ſiue vt apatis mã ad ignobili⁹ trahat mẽbꝝ nobilioꝛi vicini⁹ vel vt meat⁹ ꝓmaneat apt⁹: ceu collo applicãt i ſquinãtia. Aut vt mẽbꝝ caloꝛe depaupatũ caꝝ caleſcat ſanguis ⁊ ſpũs attractiõe frigoraq; ⁊ vẽtoſitates reſoluãt ꝯtẽtas ibidẽ: ſeu vt ptes ad ſuũ nãlẽ reducant locũ a quo ſeparata: velut in iguinis rupturavł vt tollat oppilõ ⁊ lapis q̄ñ ponunt iuxta Albucaſiz ſup renes: ſeu q̄dẽ vt doloꝛ ſedet vt i colica magis opus eſt vẽtoſa ⁊ vlr in oĩb⁹ doloꝛib⁹ vẽtoſiſq; ꝑcipue. Aut ne mẽbrũ a ſuo remoueat loco: ceu i añ iũcturai vł vt apa medicet vẽtoſuz ⁊ fridũ. Aut vt venenũ ſuggat exter⁹ uſq; attrahat pti q̄ñ fuerit illatũ: q̄re poſt caſuz applicant ſanguiſuge p̃ 4ª. duodecio. 13. 14. d igenio. ℂ Eſt aũt mẽſtruũ ſanguis qs ſupflu⁹ q tp̃e dtermiato a muliere nãliter emittit. Ois .n. nãq; flux⁹ iuſlis ſanguis ꝑter eũ q mẽſtruoꝝ 6ᵒ de accñti. q eq̄dẽ cõitus circa .14. annos vſq; ad .45. decurrit: ſ̄m tñ cõplones differẽtes i ampli⁹ aut min⁹ cũ nõ ſit i reb⁹ mãe applicatis terminũ ꝑfixũ repire. p̃ de re. ſextoq; apparẽs ſanitatis latitudinẽ expedit notare. Q̄ñ aũt is fluxus

E

Afoꝛ. 5. afoꝛ. 51.

Afoꝛ. 40.

3ᵒ de v̄tu. nãli cap. 14. p⁹ pꝛin.

F

Iſaac lib. 6. cap̄ 10. pᵒ. 4 c. 11. poſt me.

Ca. 3. iux finem.

G

H

Cap. 11. ꝯ ſuo finẽ.
Cap. 8.
Ca. 3. iux finem.
Ca. 7. circa pꝛinci.
Cap. 1. ꝯ ſuo finẽ.
Pꝛ ꝑnci.
Pꝛ ꝑnci.

I fuerit nã́lioꝛ in fine mẽſis ampli⁹ lunaris ꝯtingit: mẽſtrua eni deriuanť a mẽſe: qñ aũt nã́lis reddiť citi⁹ fluit aut tardius: vñ lex. Mulier q̃ bis purgať in mẽſe ſana non extat: q̃buſdã aũt ꝑ̃mis laborioſis ac viraginib⁹ calida ĩhabitãtib⁹ loca tardi⁹ accidũt: ita vt abſolute careãt illis. Cõi⁹ aũt ꝑ qnqꝫ fluũt dies: plus aũt minuſqꝫ nõ pax. ¶ Eſt aũt mamilla iſtr̃m gñatiuũ lactis q̃ cõponiť ex arterijs: venis: neruis: ⁊ carne alba ſenſibili. Sicut n. epar factũ ẽ purpureũ vt ſanguis generet hꝫ de iuuamentis 5° ⁊ theorice 4° ita ⁊ mamille caro ẽ alba vt ſanguis in ea in lac viteri⁹ decoctũ dealbeť: ad quã q̃dẽ ꝑueniũt arterie ⁊ vene a matrice ramificate a vaſis in oppoſito femoris ſubiacẽtib⁹. Reuertunť. n. ſurſuꝫ ad mamillas: ſicut ⁊ vene ⁊ arterie diuiſe a vaſis aſcẽdẽtib⁹ ſupra furculã ramificatis deſcẽdẽdo cõiungunť ꝑdictis. ¶ Eſt aũt ſcarificatio ſiue caraſſatio aliis ſcarſatio ſuꝑficialis cutis ĩciſio crebra: ſicut flõmia vna ꝓfunda. Noſce ſm Democritũ ⁊ Oribaſiuꝫ eius collegã ꝙ vẽtoſe nõ cõpetũt in paſſionis initio: nec plectoria manẽte: verũ quã̃do plenitudo fuerit euacuata. 13. etiã de ingenio.

Ca 3. cir. ꝑncipiũ. Cañ. 3. d. ſua baſe.

Cañ. 13.

K

Propter ſcd̃m

ꝫo ſciẽdũ: ꝙ aliq voluerunt ſiriãs cũ ſcarificatione apponere dicẽtes ĩde plenitudinẽ euacuari: ſꝫ id nõ valet: qm̃ meli⁹ eẽt dũ ꝑmaneret plenitudo ꝑ matricẽ ꝑmitterẽ vt labanť: aut ſi oꝫ euacuari ꝯuenientius ꝑ flõmiã educere cũ ipſa ꝓpꝛie plenitudinẽ euacuet: nõ autẽ ſcarificatio. ¶ Et iõ fuerũt alij dicentes ꝙ vẽtoſe valẽt cũ ſcarificatiõe: ⁊ mouenť ex ĩducto in argutijs: eo ꝙ materia currẽs ad aliqõ mẽbꝝ magis auffertur qñ deriuatur ⁊ euacuať: q̃ꝫ quã̃do deriuať tãtũmõ: quid autẽ de his tertio ⁊ quarto apparebit dicendorum.

Propter tertium

q̃dẽ ſciẽdũ: ꝙ vẽtoſe õbẽt ſine ſcarificatione abſolute poni. vñ Uiatic⁹. Uẽtoſaꝫ ſupponam⁹ mamillis: ⁊ exugamus ſine ſcarificatiõe: q̃ñqꝫ ponunť vt mã a p̃te ſui mor⁹ trabať: ſicut qñ mamille ſupponunť iõ vt curſus ſan. menſtrui retineať: qõ ẽt rõcinatio ꝯfirmat: q̃ qm̃ ſan. menſtruus groſſus eſt ⁊ terreſtris: q aũt ꝑ ſcarificationẽ educiť ſubtilis aquoſus. Adhuc ſuꝑficialis eſt ſang. q caraſſatiõe educiť cũ circa cutẽ in venis ꝯtineať minutiſſimis: q autẽ exiſtit in venis que mãmis a matrice deriuãtur eſt ꝓfundus: ad quẽ nõ ſic valet ventoſaruꝫ attractio ꝑuenire. Ruꝛſus ſi ponantur cum ſcarificatione ꝓpter repletionem ipſaꝝ ceſſat celerius vacui neceſſitas quo facto õſtruitur attractio. Quã̃do autem nõ euacuatur q̃d corpulentius: qõ ſine ſcarificatione ꝯtingit tã̃q̃ꝫ vacui neceſſitate vigorata foꝛti⁹ attrahiť ſang. ⁊ retinetur in loco ad quẽ attractiõe deuenit: itaqꝫ ventoſe ſine ſcarificatione h̃ debent applicari.

Aiac li. 6. ca. 10.

L

Propter quartum

ꝫo dicẽdũ. ad pꝛimum ꝙ euacuatio vniuerſalis ⁊ particularis cõpetit quando eſt plectoꝛia: non autem ſic in propoſito cum non exiſtat aut melius ſit flõmia euacuare: cũ adſit vel vt oſtenſum eſt per matricẽ. ¶ Ad aliud dicendũ eſt: ꝙ materia non poteſt euacuari ⁊ diuerti cõuenienter vt apparuit per ſcarificationem: cum ea impediat attractionem vacui neceſſitate pꝛiuando: quomodo autem vacuo ꝑficiať attractio: dĩa oſtẽſuꝫ. 91. ¶ Ad aliud dõm ꝙ diligẽs artifex ceſſabit ab attractiõe ad locũ qñ viderit flegmonẽ poſſe gigni: neqꝫ ſang. attractus in mamillis retineť: vt corrupt⁹ tãdẽ maniã generet cũ corpoꝛe fluxu euacuato ſanguis coegẽs attrabat ad ſeipm cũ nõ ſit ſuꝑfluus omnino: neqꝫ intãtũ eſt carnis obſtaculũ ꝙ virtus ventoſe non poſſit ad attrahendũ qõ in venis vel arterijs ꝑuenire. ¶ Et pro hoc fulcimẽto quid dõm apparet. Sãguis eniꝫ attractus nõ recurret retroꝛſuꝫ: verũtamẽ ĩ reliquũ diſpertitum indigens illo corpus. ¶ Ad aliud dicendũ: ꝙ lꝫ vacuum vel cõueniencia eius qõ euacuatur ꝑ̃ſiſtat ampli⁹: cum tamen ſang. attractus fluit tollitur cõfeſtim mollis illius qõ attrahitur ventoſam replens attrahentem.

M

¶ Differentia. CXCVI.

N

Uod in cura morbi cali cordis cõpetãt cal'a: mõſtrať 3° vndecia. ¶ Amp. megathecnis 3°. Sicca coꝛpora cũ ſiccis: humida cũ humidis curare opꝫ quare ſilr̃ cal'a cũ calidis: ⁊ frigida cũ frigidis. Moꝛbus aũt hic ſuppoſitus eſt cal's. ¶ Jridẽ curans ſm veteres eſt virtus: medicus ꝫo illius miniſter: ipſa quoqꝫ eius fulciť inſtr̃o vt calore q itus eſt: hoc aũt ꝑmanet calo ⁊ deſtruiť frigido ꝑ̃cipue. ¶ Ruꝛſus. ſpũs ꝯfoꝛtať ꝑ odoriſera eo ꝙ his nutriť. vñ 3°. 11. Laboꝛeť in ſyncopi cũ eo qõ nutrit ſpm̃ ex odoꝛibus bonis: citioꝛ nãqꝫ per odoꝛatricem eſt virtutis reſumptio. afoꝛ. 2. ſed aromatica ſunt cal'a cũ odoꝛ effumali cauſeť euapoꝛatione. dĩa. 155. ⁊ ſpũs eſt radix cordis vt videbiť. ¶ Palin. Coꝛ pꝛe ceteris mẽbroꝛum opus eſt conſeruare ⁊ defendere cũ ſit omniũ ꝑ̃iculaꝛum h⁹ radix: virtutẽ illis demãdãs mediantibus arterijs oẽm. dĩa. 38. omniũ ẽt accñtiũ coꝛpori occurrẽtiũ pꝛimus cõcurſus eſt ad coꝛ tanq̃ꝫ ad baſiꝫ vite. Me. de ſimplicib⁹. Sed ꝯſeruatio ⁊ defenſio vt dicũt ſit ꝑ ſilia ⁊ nõ ꝑ ꝯ̃ria: cuꝫ poti⁹ ſint corruptiua. Cal'a quoqꝫ ſunt coꝛdi ſilia. cõplexio nãqꝫ formalis ipſi⁹ ca. ẽ ⁊ ſic. dĩa. 25. Jtaqꝫ in cura egritudinis coꝛdis cal'e frigidoꝝ nõ cõpetit adminiſtratio.

Tra. 1. c. 2. in medio. Cañ. 3. eſt medium. Epit. 4° ꝑti. h⁹. Te. cõa.

Tra. 1. c. 8. cir. ꝑnci.

Cõ. afo. 18.

T. i. i. hl. 2° ſã. 1. c. 2. cari 2°.

O

Jn oppoſitum

eſt cõis medicoꝝ ſmo viſus frigidis diſcraſis coꝛdis applicãs calida. ¶ Adhuc. ois cura ꝑ ꝯ̃riũ ⁊ in totidẽ ex equo grad. in techni. Sꝫ moꝛbus hꝫ ſignatus eſt cal's. ¶ Ruꝛſus. 3°. 11. Jn a̅p̅ate coꝛdis calido pꝛecipitur infrigidatio pectoris niue ⁊ camphoꝛa ſuper apoſtema. ¶ Eti. Cũ coꝛ ſit res coꝛpoꝛis calidioꝛ ⁊ ſpiritus a quo ꝓcedit. ſmo ſm̃a. ſi caliditate ipſi⁹ naturali moꝛbo calido addita calida ſibi applicanť icitatio ſiet ad furiã ⁊ velut ignis in igne. Propter qõ ĩ cal'e paſſiõis curatõe coꝛdis nõ cal'a expediũt: ſꝫ frida.

T. i. 3. i. c. 83. ⁊ 91. Tra. 1. c. 11.

Do. 3° ca. 1. cir. ꝑn.

Propter pꝛimũ

ſciendum ꝙ quid ſit cura: q̃d moꝛbus: quid calidum: quid etiam coꝛſuis oſtenſum eſt differentijs.

Propter ſcd̃m

ꝫo ſciẽduꝫ: ꝙ a plurimis ſuꝑficiet emus vt audiuntur medicoꝛum ſermones vt moꝛbis calidis coꝛdis: ceu ⁊ reliquaruꝫ partium cõpetant frigida ⁊ mouenť ex p̃tactis: ⁊ ꝑ̃cipue cañ. vñ. per cõtrarietatẽ curatio: ⁊ q̃ moꝛbi calidi plus frigidis ſunt moꝛtiſeri ꝓpter velocitateꝫ ignei motus. Dam. in afoꝛ. tales aũt ſunt maxime qui coꝛdis calidi: quoꝝ defectus aliq̃lis 3° ⁊ 4° videbiť dicẽdoꝝ. ¶ Sed circa ꝑdictũ dubitare ꝯtingit: qm̃ colliꝫ 3°. Febꝛes que ſunt a ſtate periculoſioꝛes ſunt febꝛ bus cholere. Febꝛis aũt flegmatis eſt moꝛbus frigidus: chol'e ꝫo calidus. ¶ Adhuc. moꝛbus cũ diſpꝛopoꝛtione particularum circũſtãtiarũ ſm veterem periculoſioꝛ eſt pꝛopoꝛtionabili: ſed talis eſt frigidus ⁊ nõ calidus: cũ natura humana calida exiſtat ⁊ hu. ¶ Ruꝛſus. moꝛbus ex natura magni detrimẽti moꝛtalioꝛ eſt reliquo. Hꝫ ꝫo qui ex frigida cũ frigiditatis ſit moꝛtificãs ⁊ paralyticũ faciẽs: caliditas ꝫo nature amica. dĩa. 61. ¶ Palin. Jta ſe hꝫ moꝛbus frigidus aut cal'm vt tempus frigidũ ad cal'm: ſed in tempoꝛe frigido moꝛtalioꝛ ẽ moꝛbus: q̃ꝫ in calido ꝑ̃hl. h⁹. ꝓpter impꝛopoꝛtionẽ particularitatiꝫ. Jtaqꝫ egritudo frigida peſtilens amplius cal'a. Jn oppoſituꝫ: ꝙ pꝛonoſti. 2°. Materie ſanguinee ⁊ flatice ſunt minoꝛis malitie q̃ꝫ materie que ſunt ex gñe cholere citrine nigre: ſꝫ flegma eſt frigidũ chol'a cal'a. ¶ Eti. ſil'e ꝯiunctuꝫ ſilĩ incitat ad furiã: eſt enim ſicut ignis in igne. Hoc aũt in moꝛbo euenit calido cum materia ſit calidioꝛ nã. Jtaqꝫ moꝛbus calidus moꝛtalioꝛ frigido. ¶ Dõm breuiter ꝙ moꝛbus aut eſt ſimplex. i. ſine mã vel ꝯiũctus illi. Siq̃dem pꝛius ita moꝛbus calidus ꝑ̃iculoſioꝛ eſt frido actiuioꝛis eius q̃litatis efficacia: frigidus eniꝫ minus actiuus: ſꝫ plus ꝯtrariať natureiqõ indicãt feb. ethica ⁊ ea que ſenectutis: ita vt decimo

P

Afo. 8.

Co. 6. cir. medium.

Afo. 2° afo. 34.

Q

ꝓhl. 15. c. 15.

Cõ. 46.

Cañ. 10. poſt me⁹.

A de inge. Expōne in aquā frigidā cū doceat ethicus in eum qui ſenectutis tā q̄z amplius viuentē deduci. Siqdem ſcdo mortalioꝛ dupl'r: aut ratione molis materie ipſius obtegen tis calm inatū ⁊ extinguentis: ⁊ ita morb⁹ frigidus p̄mū ⁊ interdū calidus ſanguineus eſt mortalioꝛ calido cholico.

Ca. 6. cir. ſu.

vnde 3° ſubdit colliget. febꝛes flaticas periculoſiores foꝛe cholicis ꝓpter groſſitudinem flegmatis ⁊ oppil'onē cāram ab illo. vel ratiōe eſſentie morbi qd dupl'r euenit: aut q2 ab ipſo ꝓcedāt ſynthomata intēſioꝛa ſenſibilioꝛa ⁊ doloꝛ: non enim patiunt medicum errare vel infirmum peccare. Iſaac

Ca. 8. ad medium.

fe. 5°. Et ita morb⁹ calidus mortalioꝛ frigido: vel q2 ipſi⁹ eſſentia plus vite ꝑncipijs opponat: ⁊ tunc fridus mortalioꝛ calido. Et ad vltimū morbi calidi plus frigidis ſunt mortiferi: eo ꝙ improportionabil'r plures ſunt calidi iterimentes ſui acuitate q̄z frigidi: ceꝉib⁹ tñ ꝑibus entib⁹ mortaliores ſunt frigidi. pbl'. ꝑ°.

pble. 15. c. 28.

℃ Ad ꝑmū igit' dōm: ꝙ febꝛis flatica eſt periculoſioꝛ: rōne q̄titatis mãe aut leſionis quā cauſat in ſtōcho vt aiunt: interficit magis.

B ℃ Ad aliud dōm: ꝙ natura humana nō eſt calida: ſed temperata relatione tēperamenti ad iuſtitiam non ponderis: vt queſitum expetit. diſa 19. ℃ Ad aliud iā apparuit vt ſic. ℃ Ad aliud dōm ꝙ hoc verum: ſed plures morbi contingūt valde eſtate q̄z hyeme: ⁊ ideo plures moꝛiuntur: non aūt iuſta cōparatione obſeruata. ℃ Ad ea que alterius partis iam apparet: ⁊ ad ꝑmū ⁊ ad ſecūdum per ſolutionem quarti p̄mo.

Propter tertiū

ſciēdū: ꝙ lȝ in egritudinib⁹ cordis fridis abſolute cōpetāt calꝰ: i calis tñ nō ſimpl'r expediūt frigida: ſȝ ⁊ cal'a illoꝝ remiſſiua: ꝓpter qd p̄mir⁹ id ex 3°. 11. oſtēdat. ſcdo ratiōe

Ex. 1. ca. 2. in me°.

fulciat: ⁊ tādē q̄les cōpetāt huic medicine narret. ℃ Propter hō primum ſciendū: ꝙ quādo volumus ꝑmutare complexionē frigidā: audaces ſumus ad illud cū medicinis calidis cōmiſtis cordialib⁹. Sȝ quādo volumus ꝑmutare cōplexion cal'am nō ſum⁹ ꝯtēti ifrigidatiuis: q2 ſubā ꝑp quā coꝛ ē creatū ⁊ eſt ſpūs effuſus in ipo exiſtit ſba cal'a caſtrate

C vȝ. inata nō caliditate coꝛpori nocitiua: vnde cum ipſi ſuperueniat qd ipſam extinguat eo ꝙ non ſit ꝑmiſtum ex medicinis calidis: quarū ꝓprietas eſt vt cōfoꝛtent calorē inatum qd nō totū ſit earum caliditate: ſed ēt cum ꝓprietate abſoluta aſſociata caliditati earū poſſibile eſt vt noceat radici. ſ. ſpiritui: q̄iuis ramo ꝯferat qd eſt corpus cordis. Et idō nō inuenimus ſapiētes antiquoꝝ euacuaſſe in curatiōe malicie cōplexionis cal'e que eſt in cordē ⁊ eius qd ei accidit a permiſtione medicinaꝝ fridarū cū coꝛdialibus calidis ꝯſidētes ſi nã fuerit foꝛtis ꝙ diſcernet iter infrigidatiuū ⁊ calefactiuū vt afferat infridatiuū cordi ⁊ cal'm coꝛdiale ſpūi: vñ illi qui abſtulerūt croci ex trociſcis cāphoꝛe ⁊ blaſphemauerunt primos: trociſcos cāphoꝛe reddiderūt pauci iuuamēti. Et ſil'r eadē de cā ꝑcipit Gal'. in cura emitritei aque oꝛdei virtutē pipis admiſceri. 4° ꝑ°. ℃ Propter 2ᵐ hō qdē ſciendū

D Ex. 4. co. 13. in me°

ꝙ indicatiōes. 3. ꝑncipaliꝰ hic opȝ itēdere. vnā qdē ſumptā a virtute: aliā a diſpōne: tertiā a parte. Iſtaꝝ vo idicationū ꝑma ceteras obnubilat ⁊ denigrat. de igē. 9. maxime

Coꝛ° 1 ca. 2. vſqȝ ad ca. 13.

in paſſione periculoſa: qd gra dē effimeraꝝ: ea nanqȝ deficiente vana ſunt oia que cū ſit qd nãle opȝ ipſam ceu nã p ſimilia gubernare: ⁊ ei mō cōpugnare omni. Oſtēſio autē a diſpōne ſumpta ſui ſemꝑ indicat ipſiꝰ per ꝯ̄riū iteremptionem: per partē vo coꝛ audio ⁊ ſpūs eius inatū. vȝ. maxie ⁊ influentē q velut eius radix dict⁹ exiſtere. Dicat itaqȝ ꝙ in curatiōe aut attēdit' ad virtutē: ⁊ ita cū ipſa calidis permaneat ac ꝯfoꝛtet: ⁊ frigidis noceat in paſſione eius gra q̄tū cūqȝ calida expedit calido p frigidis ꝯfractoꝝ adminiſtratio: ⁊ maxime in coꝛde cū vita ide ꝓcedat. Eſt nãqȝ ipa motus ꝯtinuus a corde in mēbꝛa delapſus: ⁊ h̄ perficit' cal'o ⁊ nocet frigido: q2 ſpūs factoꝛ ipſi⁹ ⁊ virtutū latoꝛ tal'r calis afficit' ⁊ frigidis. Igit' et ſic opus eſt calis. Si aūt iuuatur diſpō cū ipſa curari habeat per cōtrarium: q2 oia cura per hō equali gradu aut eleuatioꝛi ne perdat' in via. Et ad vltimas egritudines vltime curationes ſunt potentes ad perfectionem: vltimeqȝ repletioni vltima expediat euo: ſic nūq̄z

E in paſſiōe calida: ⁊ precipue coꝛdis competeret calida: niſi ex accidēte ſoꝛtaſſis cum calidā intēderet in ampli⁹ diſcraſiam. Si vo cōſideretur pars: puta coꝛ rōne cure cum eius cōplexio calida ſit ⁊ ſic foꝛmalis: nãlis: ac etiā egritudinalis frigidis eget ſolum. Ex parte quoqȝ ꝯſeruationis nãlis cōpl'onis eget calis: cū ipſi⁹ ſiat p ſilia ꝯſeruatio: diſa. 116. Si vo altera ps intueatur cōpoſiti vt ſpiritus qui eſt ſicut radix: tūc in paſſione ca. coꝛdis eget calidis temperatis nō exceſſiuis: eis nãqȝ celeriter reſolueret'. Eſt nanqȝ alterabiliſſimus: q2 ⁊ ſubtiliſſimus de diſtēperātia inequali. Subtilis aūt ſuba plus recipit paſſionem: p̄mis febꝛiū. ⁊ 2ᵃ eadem quippe de cā nō adminiſtrāda ſunt elate frigida ⁊ maxime cū ei ⁊ ipſius actui ſint cōtraria. Et his diſpoſitus pati celerrime raritate. Adhuc calida virtutem melius medicinarū ad coꝛ faciunt ꝑuenire vt crocus oſtendit. Sic itaqȝ tū ratione virtutis: tū etiā ex parte ſpiritus ⁊ ꝯſeruatiōis cōpl'onis nãlis egetur calidis frigidis repſſis in egritudine coꝛdis precipue. Frigidis autē ꝓpter diſpōnem abſolute ⁊ coꝛdis reductionem.

De. 2. ca. 1. in me°. Ca. 1. i ſi. De. 1° ſi. ꝑ° ca. 3. in ꝑa ſi. 1. c. 16. i me°.

F

℃ Propter hō qdem tertiū ſciēdum: ꝙ coꝝ que hic adminiſtrātur q̄dam ſunt ſimplicia: aliqua cōmiſta. Simplicia q̄dam agunt a mã: vt ouoꝝ vitelli: bꝛodium carniū ⁊ vinū: alia cōpl'one ſicut ȝedoaria ⁊ ſticados: quedā ꝓprietate. ⁊ hoꝝ vo alia que nō educunt: alia vo ita educentes vt lapis laȝuli ⁊ armenus: que aūt nō vt hyacintus ⁊ aurū: quedā vo compl'one ſimul opant' ⁊ ꝓprietate: vt meliſſa ⁊ bugloſſa ꝓprie que in omni paſſiōe coꝛdis virtutē hȝ mirabilē ſm oēm ipſius adminiſtratiōis modū: ⁊ ꝓprie radicis coꝛtex nō lote. Nōnulla vo iuuat deportando virtutē mediciaꝝ ad ipm: ceu croc⁹ muſcus: ⁊ cū h̄ alias ēt hñt naturas q̄ſdam pꝛes coꝛdis ⁊ ſpirituū ſtipticitate q̄dā ne diſſoluant' coadunādo vt myrabolani ⁊ liliū. Sūt q̄dā coꝛdis cōfoꝛtatiua ne de facili patiat' a venenis ſic muſcus

G ⁊ doronici: ⁊ vl'r ois res odoꝛifera ſiue cal'a vel frida cū ſit ſpūi ꝓportionabilis ⁊ amica. ℃ Sūt ⁊ q̄dā cōpoſite ⁊ ille ſunt plures ſic tyriaca: metridatū. diamuſcū: ⁊ oino cōfectiōes in qb⁹ cū aliis cadūt: q̄dā metalloꝝ vt aurū ⁊ argentū ⁊ mineraliū: plurima ꝑcioſoꝛum qualia ſunt ꝯfectiōes h̄ lapidib⁹ appellate iter q̄s nobilioꝛ efficacioꝛ ⁊ tēperatioꝛ ita vt i oi coꝛdis paſſiōe frida ſeu cal'a poſſit adminiſtrari eſt illa quā cōſtruxi: cuius efficaciā mox exhibita teſtatur ſenſus: que aliquādo vt eſt adminiſtrat': iterdū cū optimo vino vt muſcatello vel alio cum opus ſit celeriter virtutē confoꝛtare: ita vt terat' in vino: tūc eni melius a debilib⁹ ſumitur ac velocius penetrat: aliquādo duab⁹ partiū vel pluribus vel medietati ſuc. ro. admiſcet' vel boraginati cū virtus non ſic fuerit ꝓſtrata ⁊ diſcraſia extiterit calidioꝛ. vñ in

H hō caſu caueat' ſimplex ipſius huius vſus nimius ⁊ ꝓprie in illo qui fuerit ſubtilioꝛis ſpūs ⁊ latoꝝ poꝛoꝝ: cum nãqȝ celerius cogeret exhalare: cuius ſignū: q2 coꝛpus odoꝛoſū reddit ⁊ in riſum quādo alicui dat' deducit faciem crebꝛi⁹: vita etiā recedente. ℃ Cuius qdem hec eſt ꝑmiſtio. ℞. ſucci pomoꝝ dulciū diſpumati: ſucci bugloſſe diſpumati. añ. ℥. v. doronici: coꝛticū citri: floꝝ boraginis. roſ. ru. been albi ⁊ rub. coralli: limature eboꝛis. añ. ℥. iiii. ſpodij: macis: gallie muſcate: karabe: oſſis de coꝛde cerui: ſandaloꝝ ru. añ. ℥. iij. ſeminis baſiliconis: folij: myrtilloꝝ: meliſſe: coꝛiandri: cinnamomi: galange: ȝedoarie: ſpice nardi: ligni aloes: ſere minutatim inciſe aut cōbuſte modicū: crocꝛoium. añ. ℥. ij. oiū myrabolanoꝝ. añ. ℥. iiij. berilloꝝ: ſmaragdoꝝ: hyacintoꝝ: ſardonij: ſaphyroꝝ: granatoꝝ. añ. ℥. j. alboꝛum margaritaꝝ ℥. iii. auri: argenti limatoꝝ. añ. ℥. ij. ⁊ ſemis: ambꝛe: cāphoꝛe añ. ℈. 5. muſci. ℥. fiat eliū arte ⁊ igenio oī laudabile. Remediū ēt promptū ⁊ ꝓprie qñ qs allalos ibecillitate fact⁹ loquat' ⁊ legis ſacramenta ſuſcipiat: extat caſtoꝛeū: macis ⁊

I crocus ſil'terant cũ vino laudabili ẽt vi oze apto' l id dedu/
cta. ℭ Sz circa pdicta dubitare ↄtigit eo ꝙ dcm̃ ſit coꝛ ra/
mũ exiſtere ſpiritũ radicẽ cũ videaꝛ cõ: q2 ſpũs gñaꝛ in coꝛ
de p motũ ipſi⁹ ⁊ arteriaꝝ cõfricationẽ: gñans ãt gñato pfe
ctius ⁊ radicalius. ℭ Dõm ꝙ ſpiritus inatus eſt cozde pfe
ctioꝛ ⁊ prioꝛ: cum in virtute ipſius coꝛ ſit fabricatũ cuz aliis
bꝫ. vnde cum vigoꝛe ipſius ſpũs cõſtat ſluẽs. ℭ Aut dõm
ꝙ lz generãs inquãtum tale pfectius extet generato: aliqd
tamen generato põt aduenire quo pfectius erit generante:
ceu ꝙ generãs ſe bz vt ante finẽ ad generatuz: ipm aũt vt fi
T. cã. 31. nis: fis aũt nobilioꝛ his que ad finẽ phyſicoꝝ. 2. lz etenim ſit
T. cã. 14. preſtantius agens vt ita patiente. 3ᵉ de anima: non tamẽ ho
mine perfectioꝛ pulex quem affligit punctura.

Propter quartũ vo. ad primuz quid dicẽdũ
iam viſum. ℭ Ad aliud di/
cendũ ꝙ ſmo Gal'. eſt in cura vlceris ⁊ carnis generatione:
que quidem quãdo fuerit humida minus ſiccis opz cura//
ri: que humida reputantur: quãdo vo ſicca ſiccioꝛib⁹: vt ac
quiratur ſimile illi qd deperditũ eſt hic aũt ſermo eſt in al/
teratione cõplexionis male. ℭ Aut dicendũ: ꝙ hanc opoꝛ/
K tet ſimilibus ꝓcurare: in eo ꝙ opus ſit complexionez ſicut
mõſtratum naturalẽ vbicũqꝫ cõſeruare. ℭ Ad aliud etiam
quid dicendũ apparet. Conceſſum eni virtutem calidis vi/
uificare temperatis cum indicatio vt principalioꝛ ſuſcipiaꝛ
non parũ ab ea. ℭ Ad aliud ſimilr quid dicenduz apparet
oſtenſum. Et lz odoꝛifera ſint calida inquãtũ talia: cũ odoꝛ
ſit fumalis euapoꝛatio cauſatiue: nihilominus ſubſtãtia in
qua fundaꝛ ens etherogenea poteſt frigiditate amplius vi
gere: vt roſa: viola: muſcus: nenufar camphoꝛa ⁊ ſandalus:
pauca tamẽ aromatica ſunt a dominio frigida. Similr qꝫ
opium inquantũ amarũ aliquid caliditatis participat: ꝑut
autẽ ſtupefactiuuz frigiditatis plurimum. dzia. 142. ℭ Ad
aliud quid etiaz dõm apparet. Uirtutem enim ⁊ propꝛie in
principalioꝛi principio expedit quidẽ calidis viuificare tẽ/
peratis vt vitam ceteris ſubminiſtrent motu: ⁊ ideo eſt vi//
L dere excellentes medicoꝝ plus ad calida declinare q̃z ad
frigida. ℭ Ex his etiã quid ad ea que ſunt alterius partꝭ ar
guta poteſt apparere: qm̃ lz plurimũ ſermones videanꝛ ſo/
nare ꝙ in paſſione cozdis calida vtendũ ſit frigidis: tñ audi
endi vt expoſitũ per. A. ꝑcipue. ℭ Ad aliud qd dõm mon/
ſtratum. ℭ Ad aliud dõm: ꝙ frigida exterius appoſita nõ
poſſunt ad coꝛ deuenire ſic calefactum niſi prius in medio
aliquã recipiat alterationem ad calꝫ: ſecus aũt ſi intus ad/
miniſtrarentur: aut tãq̃z in caſu deſperato potius diſpõnez
inſperit q̃z virtutem vt ſic fortez. ℭ Ad aliud ꝙ calida que
adminiſtrantur non excellenter debent eſſe calida: ſed fri//
gidis confracta. ℭ Differentia. CXCVII.

Quod in apoſtemate epatis ⁊
ꝑcipue i
M ſanguineo ſlobothomandus ſit pes ⁊ non ma/
nus monſtratur. Materia nanqꝫ debet ſm ve/
Afoi. 1. terem euãri per partes in quas repit: que autẽ
Afoi. 2. grauis petit deoꝛſum ſicut leuis ſurſum cum hic propꝛius
exiſtat locus: ſed ſanguis ſuperioꝛ ſubtilis leuis: iferioꝛ vo
Po yᵐ. ecõtrarius: vnde de ſom. ⁊ vigi. tenuiſſimus qui eſt puriſſi/
mus ſanguis qui in capite: epar aũt cuz ſub diaphꝛagmate
ſituetꝛ ⁊ pedes ſunt iferius: man⁹ vo ſupius. Et fulciꝛ: qm̃ q
ſuper frenes doloꝛes ſurſuz pharmacia indigere deſignãt:
Afoi. 18. quicũqꝫ autẽ infra deoꝛſum afoꝛ. 4ᵃ. ℭ Rurſus 4ᵃ ꝑ. Ca/
Cap. 1. 9ᵉ ue tibi ne trãſitus ſuper principale ſiat. Is autez ſit ſup coꝛ
medium. qd oĩum eſt principaliſſimũ cũ manus ſlõmeꝛ in epatis apo
ſtemate. Sãg. eni educẽdus trãſit p venã a gibbo epatis ꝑ
diaphꝛagma in coꝛ ꝓcenſam: ⁊ demũ ad manus ⁊ ad reliq
que ſurſum ramificata: qd nõ euenit in pedũ ſlõmia. ℭ Pa/
Ca. 3. poſt lin. ibidez. Nõ opz vt in duas diametros ꝓlõgationem fa/
medium. cias: ſz in vnã tm̃ q̃ ſit diameter magis lõginq̃. Qñ aũt ſlo/
bothomaꝛ man⁹ ſit ꝓtractio i duas diametros: qm̃ ab epa/
te ad manũ ↄcidit diagonalitas: cũ ipſa ex lõgitudine con//
ſtruaꝛ ⁊ latitudie. In pedis aũt ſlobothomia vna tm̃ conci/
dit diſtantia. vz. lõgitudo: ⁊ q2 longinquioꝛ eſt diametrus q̃
ad pedem ea que ad manũ. ℭ Amplius pcipiꝛ in techni T. l. 3. te. c. 169
ꝙ materia ens in gibbo epatis deducatur ad vias vrīnc q̃
in ſymma in ventrẽ: nõ aũt ad manũ aut pedem. ℭ Adhuc
ſlõmia debetur materie intra venas exiſtẽti cũ per eam ſan/
guis educatur: qui ſolum in venis ⁊ cozde cõtineꝛ. Mã vo
apoſtematis iam venas fuit egreſſa in ſpongioſas ꝑtes de/
lapſa in techni ⁊ de diſtẽperãtia inequali. Non igitur ma/ T. l. 3. t. c.
nus: ſed pes ſlobothomandus: aut vilr ſlõmãdus minime. 155.

Oppoſitũ vo hꝫ vniuerſi ſapiunt medici preci// Doct. 2. c.
pientes in epatis apate ſlobothbo/ 1. in pn.
mari manũ ⁊ non pedẽ: vnde. 13. de inge. ſan. ꝑcipiꝛ ſm de//
xtrũ cubitũ interioꝛem venã. i. baſilicaz incidi: q2 ſm rectũ Ca. 5. circa pn.
⁊ per latã. viã ↄcaue vene: que ſi nõ apparet icidaꝛ media:
hac vo nõ apparẽte reliq̃ icidaꝛ 3ᵃ. Et dñũ epate incipiẽte
ſlegminare venas que in dextra icide manu: ſplene vo cõ. vbi ſupra imediate, ſimi capl.
ℭ Amplius ſlobothomanda eſt vena que reſpicit partem
ſlõmandã: talis vo eſt baſilica que eſt manus. vñ 4ᵃ ꝑ. Ba/ O
ſilica euãt qd eſt a parte ſũminis inferius: ĥ ãt ſituaꝛ epar. Capi. 10. an medi
Itaqꝫ in epatis apate ſlõmanda eſt manus ⁊ non pes.

Propter primuz ſciendũ: ꝙ qd ſit apa quid
epar quid ſlõmia oſtenſum
eſt differentijs. 95. 47. ⁊. 164. Eſt autez manus duplex: ma/
gna. vz. adiutoꝛium: focilia continens: ⁊ manũ paruaz que
reliquum eſt manus magne: ipſaqꝫ minoꝛ appellatur ma//
nus: ⁊ ita pes dupliciter exiſtit: de diſtẽperãtia ineq̃li. Ma Doc. 1. c. 2. in pn.
nus autem ⁊ pes hic magis audiuntur magni.

Propter ſcdm vo ſciendum ꝙ aliqui ꝑicula/
rius dixerũt aliquãdo ſlõman/
dum ĥ foꝛe venaz que poſt poplitis iũcturam vel ſaphenãt
⁊ id firmabant agẽdum eſſe quando mã peteret ſurſum vt
caput. ℭ Eti. 13. de inge. Incidere aut iterioꝛẽ vel mediam Ca. 5. circa pn.
aut humeralẽ venã vel eã que ſm genu ſeu crus: qd foꝛtaſ/ P
ſis ſtare nõ põt: cũ epar apoſtematũ trahat ad ſe ſanguinem
velut ſitia ⁊ maxie cũ dñeꝛ ſanguini: ſintqꝫ illius vie latio/
res ⁊ directe: ita vt pedis ꝓpter longitudinẽ ⁊ viarũ angu/
ſtiam non poſſet ſlobothomia ſanguinem ex epate efficaci/
ter educẽ. ℭ Adhuc deoꝛſum eductio eſt quedam deriua//
tio: ĥ aũt debeꝛ apati ſienti ⁊ non facto: de quo ꝓponiꝛ q̃ſi/
tum. ℭ Ad aliũ dõm ꝙ nõ eſt ſmo tũc de ſlõmia epatꝭ apo/
ſtemati cũ ſupius tetigerit ſufficiẽter. Sz ꝙ euõ per talẽ ve
nã vel aliã ſit: ↄſiderata idicatione que a parte: vñ mox ſub
diꝛ ꝑicula patiẽte idicationẽ id hꝫ: aut reuulſio ĥ ⁊ deri/
uatio q̃dam partialis. Nõ igiꝛ hinc ſic pes ſlõmandum.

Propter tertiũ qdẽ ſciendũ ꝑus foꝛe oñdẽdũ
ꝙ man⁹ hic ampli⁹ ſlõmãda: ⁊
pes ẽt qñqꝫ: deide an p eãdẽ ꝑtẽ vel alterã: puta dextrã vel
ſiniſtrã: ⁊ tandẽ q̃ ſlõmanda ſit vena. ℭ Propter hꝫ pᵐ ſci/ Q
endũ ꝙ ſimplr in ĥ oẽs repio cõſentire ꝙ vena man⁹ ſit ſlo/
bothomãda: etenī afoꝛ. 6. in paſſioib⁹ ſupioꝛib⁹ epate a ma
nib⁹: in iſerioꝛib⁹ vo a genuũ iterioꝛib⁹ aut ſup calcaneũ in Cõ. dub. 3ᵐ
cidi venas Hippo. dicere ↄſueuit: dũmõ idicatiões ↄcedant
ſlõmiã ⁊ pharmaciã in hac edictione pluries dicte: ꝙ ſi oẽs
ↄuenerunt aut ꝑncipaliores ⁊ maxime ſi vigoꝛ virtutis af/
fuerit: tunc extrahe qd neceſſariũ eſt de ſanguine vice vna:
ꝙ ſi non: partire ſlõmiã in vices q̃z plurimas 3ᵒ. 14. Et ful// Eti. 3. c. 13. in pn.
ciꝛ ꝙ euãtio facienda eſt per diſtantiaz mediocrem: vt neqꝫ
oino ꝓpinqua aut penitus remota ac p viaz latã: reſpicien/
tẽqꝫ directe. qd euãndum: talis vero ſlõmia eſt manus: vt
anathomia indicaꝛ ⁊ nõ pedis: ſlõmanda igiꝛ ſimplr ma/
nus. verũtñ ⁊ ſi ꝑcioꝛes non ſcribãt põt interdũ ⁊ pes ſlo/
mari his ſe indicationibus repñtãtibus: ceu ꝙ coꝛpus non
fuerit plectoꝛicũ: ſed magis inanitũ: ita vt euõne non egeat
veꝝ deriuatione q̃ plus mã educaꝛ a loco. ⁊ non labaꝛ in q̃
foꝛas: acciderit qꝫ apa a cã ꝑmitiua: vt ꝑꝑ caſuz aut ꝑcuſſio/

A necſſit ⁊ paruū ⁊ in fieri ac i ſymmo epaꝭ locacū. Et qꝛ q̄ſpiꝛrum hec concidunt. ideo abſolute preceptum eſt manum ⁊ nō pedem flomari. ¶ Propter 2[m] huius ſciendum omnes precipere fieri flōmiam per eandem partem. ⁊ nō diuerſaꝫ. vnde. 13. de inge. Epate incipiente flegminare venas que in dextra manu incidimus: ſplene vero ecōtra. ꝓ ſiquidem 4[a] baſilica dextra eſt flomanda in egritudine epatis ⁊ non cephalica dextra: ne interdum ex hoc errore conſequatur nocu[m]: ⁊ ideo pronoſticoꝝ primo ⁊ criſium. 3. laudatur fluxus ſanguinis naris dextre in flone epatis: ⁊ ſplenis ſiniſtre. vituperatur autem oppoſitus. baſilica eniꝫ ſiniſtra diſtat ab epate tm̄ vt per duas magnas diametros fieret euacuatio. Eſt ⁊ epar flegmonizans ſanguineꝫ ad ſe trahens: velut fiſtia. ⁊ vniuerſaliter omne viſceruꝫ apoſtema Afoꝛ. 7. Quare opꝫ per viam vehementius educentem euacuare. hoc āt eſt baſilica dextra: neqꝫ eſt ſimile de pleureſi in qua corpore plectorico ente materiaqꝫ fluente precipitur flomari de parte oppoſita: cuꝫ minor interueniat diſtantia: neqꝫ vt qui epatis flegmon ſit adeo ſanguinis attractiuus. ¶ Propter hoc 3[m] ſciendum: ꝙ cōiter precipit̄ baſilica flomari cum euacuet vt tactuꝫ partes epati cōiacentes. Cephalica vero circa collum ⁊ ſuperius. Cōis vero mediana: nigra: purpurea: matrix ⁊ vena cordis dicta. partes que haruꝫ ſunt intermedie. 4[a] primi. ꝙ ſi aliquid impediat deinde flometur mediana: ⁊ deinceps cephalica. Si hoc etiam rebellauerit tibi: aut nō apparuerit vt dictum prius aut verens periculum qđ aliquando ſequitur in flobothomiam baſilice ꝓpter arteriam ⁊ mediane ꝓpter neruum cadentes ſm. A. illis. vnde 3°. 14 floma ſi eſt tibi poſſibile eſt baſilica: quod ſi non ex nigra. ⁊ ſi non ex cephalica: ⁊ ideo hinc apparet quare in diuiſionibus iubetur flomari cephalica: vel vt per hanc baſilicam magis ⁊ medianam conſequenter daret intelligere. niſi. eni explicuiſſet cephalicam nullus putaret in ea vtilitatem fore aliquam ad modum quo Afoꝛ. 4. denotatur per nebulam rubeam apparentem in quarta criſim futuram in ſeptima: licet hanc amplius demonſtrent ſm Gal. alba. Neqꝫ dixit ſimpliciter ꝙ fiat flomia cephalice. ſed adiunxit vſqꝫ ad hebdomadā: quaſi diceret: ꝙ in principio debet fieri flobothomia de baſilica. in ꝓceſſu aūt ſi oportuerit de cephalica.

B

C

Propter quartū

ad ꝓ[m] dicendum ꝙ quāuis ſan. de ſe petat deorſum ſhe derelictus nature cum in omni mixto dominent̄ terra ⁊ aq̄ deorſum tendentes: ipſe tm̄ calido conlectus nature petit ſepius ſuperiora: licet etiam ſan. qui inferius groſſior eo qui ſuperior: nō tm̄ adeo eſt quin poſſit ſuperiora petere nō parꝝ. Quando eni vena vbiqꝫ aperitur ꝓpter dolorem quo concurrit natura cuꝫ ſpiritibus ⁊ humoribus ⁊ impulſione cōfluxionis in que foras: ſan. etiam groſſior labatur in ſuperius ad extrinſeca: epar etiam eſt medium magis corporis omnis. ¶ Ad confirmationem dicendum ꝙ Hip. loquitur de aliorum humoꝝ a ſanguine deductione aut plus ad inclinationem aduertit materie. ¶ Ad aliud dicendum ꝙ lꝫ tranſitus fiat ſuper corꝺm maius ſequitur inde iuua[m] q̄ꝫ nocumentum. Cum ſan. etiam quando oꝫ fieri flomia hoc nondum ſit corruptus: neqꝫ etiā in ſubſtantia diſſeminatur: verum lateraliter magis per venā currit in ſurſum vſqꝫ in partem in qua incipit biſurcationem: ⁊ demum ad brachium inclinatur: viſum nanqꝫ eſt interdū ꝙ ſanies epatis per cor deriuetur in pulmoneꝫ: ⁊ econtra ſalutem promittens. Uniuerſaliter tamē melius ſi fieri poteſt vt nūqꝫ tranſitus ⁊ materie ⁊ maxime pernicioſe accidat ſuper principale ſicut tactuꝫ differentia. 192. ꝙ ſi aliter fieri non poteſt ꝙ minus deterrens eligatur reliquo minime neglecto. vnde 7° de inge. ⁊ primo 3[a]. oportet maiorem ſollicitudinē habere de re maiorem inniciente terrorem: tegendo id etiam qđ eſt ſub ea. ꝙ ſi in flomia pedis non concidat tranſitus ſuper cor non tamen vt oſtenſum ad ipſam tātum conſequitur iuuamentum

D

E vt ad iſtam que manus. ¶ Ad aliud dicendū ꝙ non ſit protractio in duas diametros: ſed in vnam que tantuꝫ conſtat ex inferiori ⁊ ſuperiori: vt brachij denotat in directum ſurſum eleuatio. Diameter enim oꝫ totuꝫ corpus continere ſꝫ ſuperius ⁊ inferius dextra ⁊ ſiniſtra: ante ⁊ retro quod hic non euenit. Diameter etiam que eſt ad pedes protenſa lꝫ ſit longior ⁊ precipue que pedis pulmon tamen alias vt oſtenſum habet conditiones requiſitas ad elegantem per diametrum eductionem. Aut ipſa oꝫ eſſe magis lōginqua nō ſimpliciter: ſed q̄ꝫ diſpoſitio duarum partiū capitis vt dextre. vꝫ. ⁊ ſiniſtre. ¶ Ad aliud dicendū ꝙ materia que ab epate ad ventrem ducitur aut ad veſicaꝫ eſt altera ab ea que ſanguinis ſub natura eius adhuc manētis: de qua preſens extat ſermo. ¶ Ad aliud dicendū ꝙ in fieri apoſtematis quādo prius experitur flomia materia nondū eſt totaliter extra venas quantuꝫ ad alterum eius extremum. Aut euacuato corpore materia eius quod euacuatur conſequentia reingreditur vaſa: ⁊ precipue cum ſtipticis apocruſticis ipellitur pharmacijs. ¶ Differentia. CXCVIII.

F

Quod membrum

aut epar ſupercalefactū ſit epithimandum ceruſa: oſtenditur per Diaſ. dicentem. Folia endiuie miſta cuꝫ aceto ⁊ ceruſa omnibus calidis opitulatur rebus. vnde 2° colli. Aqua endiuie cuꝫ ceruſa ⁊ aceto eſt mirabile epithima in infrigidando illud cui infrigidatio queritur: hic autem que epatis petitur cum ſupercalefactū ſupponatur. ¶ Amplius curatio perficitur omnis contrario. ceruſa vero frigida in 2° eius gradu frigiditatis locatur ⁊ ſiccitatis. ¶ Rurſus cuꝫ epar ſit in ꝓfundo locatum eget deducente frigiditateꝫ ad ipſum. hoc autē reperitur in ceruſa cum ipſa ſit frigida ſubtilis. Conſtituitur nanqꝫ cōiter ex plumbo. fri. ⁊ hu. in gra. 2°. ⁊ acetum quidem partibus extat ſubtile. vnde 2° 2°. Ceruſa eſt vehementis ſubtiliationis ⁊ magis profundans: ⁊ maxime que cum aceto conſtruitur. ¶ Adhuc ſi plumbuꝫ de quo minus videtur applicatur ſuper lumbos ⁊ renes infrigidandum vel vaſa ſeminaria dicta ſm Ariſto. inuoluta pollutionem: ⁊ cāntia multo fortius ceruſa: cum dictum ſit exꝫ vt plumbū eque fore frigidam ⁊ ſubtiliationem vehementem: quod plus eſt cum profundatione habere: ſꝫ plumbuꝫ precipitur. 6. de re. ſa. a. Gal. ſuper lumbos applicari ab experientia preceptoris athletarū promoto. ¶ Palin. Ceruſa quando diſſoluta fuerit ⁊ epithimata permanet irreſoluta diutius operans ſuper locum cōglutinatione ſui. In cōmiſto etiā ꝯtinet diutius applicata: quod autem hoc competit. Itaqꝫ epati ſupercalefacto eſt applicanda ceruſa.

G

In oppoſitum

ſunt omnes aucto. Necubi eniꝫ inuentum eſt in ſimplicibus aut compoſitis epatis medelis calidi ꝙ precipiatur per ſe vel quod magis cum alijs etiam conferentibus hanc eideꝫ apponi: neqꝫ operantes: ſimiliter quos audiui medico quodā rudium excepto quo motus hunc errorem ſuum peſſimum extirpare decreui. ¶ Ampli. ceruſa frigida: ſtiptica: groſſarum partium: nō potens ad epar peruenire: ſed quod ſuperius ipſius impillans calidum iterius obtegens peramplius calefaciet: iuxta illud. 8. proble. Plumbum eſt calidius lana. Frigidum eni calefacit conuerſum quodāmodo ⁊ obſedens. phy. 8. ⁊ precipue qꝛ epar ſitū eſt in ꝓfundo. ¶ Adhuc prohibebit fumorum tranſpirationem. Non itaqꝫ epithimandum eſt ſuper inflāmatum epar ceruſa.

H

Propter primum

quidem ſciēduꝫ ꝙ quid ſit epar: differentia innotuit. 47. Supercalefactum vero dicitur epar cum amplius eius caliduꝫ inualeſcat q̄ꝫ eius expoſtulet natura: ſiue abſqꝫ humoris vitio ſeu cū eo mō quocūqꝫ. Eſt āt ceruſa medicamē ex plūbo ⁊ aceto cōiter ꝯſtructū venenoſuꝫ iterius adminiſtratū: leniticuūqꝫ exterius applicatū. Dico aūt cōiter: qm̄ in

Marginal notes (left): Cap. 51. — Ca. 1. ca. me. — T. cō. 36. circa pa. — T. 23. 4. ſ. — T6. afol. primi. — Capi. 20. in me[m]. — Ubi ſuꝫ immediate Tra. 3. ca. 22. in pri. — Cap 63. in fi. — Cō. afol. 1. in me. — Ibidē in fi. cōmē. — Col. cap. 2. cir. pri. — Doct. 1. c. 2. ſ.

Marginal notes (right): Cap. 99. in fine. — Cap. 334 me. — Cap. 112. in medio. — Colli. 3. hyſto. c. 1. i me. ⁊ 1. de ge ani. ca 4. litterius ſ. — pbl. 36 — T. cō. 8.

I ſecundo ſecundo ſcribitur fieri ex ſalibus quandoqꝫ. Inter
Capi.131. Lib.18. trac.1. dum vero ex aceto. Eti. ſerultoꝛ ſupra plumbum ⁊ acetum
docet vuas imponi albas ⁊ licet compoſitio eius a diuerſis
docatur in ideꝫ ſatis coincidunt taliter vniuerſi. Suſcipia
tur nanqꝫ vas terreum vitreatum: latius iferius q̄ꝫ ſuperius
⁊ in ipſum acetum fundatur acerrimum cum eius fece. ⁊
quidaꝫ vuas addunt albas. deinde lamine plumbee ſupra
acetum ſpatio 4^or digitoꝝ ſuſpēdātur lignis ſuperius aut
panno durioꝛi applicate: deinceps obturetur vas optime
⁊ ſepeliatur: ⁊ maxime in ſtercoꝛe poꝛcino vſqꝫ ad duas va
ſis partes. ⁊ ſit in loco tecto non ventoſo omnino. ⁊ dimit
tatur ita per. 10. dies. Aliqui vō p̄cipiunt per quatuoꝛ mē
ſes. tunc curioſus operatoꝛ aperiat vas ſapienter: ne boꝛuꝫ
peſtifero ⁊ paralyticatiuo ledatur fumo: deinde abradat
mucilaginem ceruſinam ſuper laminas efflorētem: qua ſu
ſcepta ⁊ manibus malaxata lauet in pelui cum aqua in ſo
le: ⁊ reſidere permittat: donec ipſa deſcendat: plurieſqꝫ id
agat donec albeat omnino illa re. n. que niuea melioꝛ ⁊ eſta
K te ſm Diaſ. eſt conſtructa. Et qꝛ vtcunqꝫ fetida quedaꝫ mu
Cap 138. in medio. lierū ipſam lauant ⁊ conſtruunt cum aqua ro. Iſte ſiquidē
eſt modus conſtructionis eius cōis. Quoniam aliquando
omnes fiunt ceruſe cum aceto: ⁊ quādoqꝫ cum ſalibus. ⁊ in
Cap.121. Ca.18. in prin. terdum fiunt modis q̄ꝫmultis. 2. 2. ℭ Epithima ſiquidem
ſeu ſuperpoſitio eſt medicamen locale p̄tibus exterius ap
plicatum. Pꝛimo quoqꝫ 4°. Epithimata ſunt ex bonis me
dicinis que ad ipſam perueniunt egritudinem talia entia:
vt empl'a. differunt tn̄ quia empl'a ſunt dura: ſed epithima
ta ſunt currentia mollia. vnde Sera. 7°. Tale eſt epithima
Ca.23. in prin. exiſtēs aggregataꝝ partiū. ⁊ extenditur ſub digitis preter
quod abſcindatur. Dimacb ſeu empl'm abſcinditur: quo
niā nō adminiſtraꝭ oleū multū groſſitudini eius. ℭ Noſce
quoqꝫ ꝙ taliter applicatoꝝ quedā ſunt in groſſa ſubſtātia
omnino: vt empl'a ⁊ calefactoꝛia ſicca que aliquādo ſuper
alligantur. ⁊ interdū in ſacellis reponunꝭ nōnulla in mol
L li liquida totaliter: vt embroce que ſūt medicamēta ꝯgrua
ei quod ex capite ⁊ alijs membris opꝫ reſolui. ⁊ illi cuius
Capi.18. complexionem neceſſariū eſt permutare. p̄ 4°. Et ꝯſtruunꝭ
ex medicinis in aqua ſufficienter decoctis. deinde ipſa poſt
expreſſionem illaꝝ ſuper partem ab alto p̄iecta vt eaꝝ vis
profundetur peramplius. Alia vō media quoꝝ aliqua ſūt
magis in medio: vt vnguēta ſeu maraꝫ que oleum ſeu pin
guedinem recipiunt. Quedam vō ad vnuꝫ declinant plus
ſm oꝛdinem extremoꝝ vt ceroꝛuꝫ aut empl'm qō conſtruiꝭ
ex medicinis recipientib⁹ inuiſcatiuū qōdam vt ceram lau
danum vel picē ⁊ oleum ita vt poſſit pꝛimitus extendi. de
inde condenſanꝭ: deinceps ſiquidem fomētum quod ex re
bus fit decoctis vel ex alijs calidis ⁊ applicatꝫ. reliqua vō
attingūt magis extremoꝝ alteri: ceu oleuꝫ: deinde ſynapiſ
ma ſeu ſynapiſſima melius qō eſt quum ſuper partem hu
M mectatā liquoꝛe viſcoſo pulueris fit alicuius proiectio poſt
quod erit epithima vt cuꝫ in aquas odo^ra^s pulueris ſufficiē
ter inijciatur ⁊ coꝛdi vel epati applicetur.

Pꝛopter ſcōm vero ſciendum vt apparuit ꝙ quidam ſylueſtrium medicoꝝ
epar attineat epithimare ceruſa ex feriebus fallitus indu
ctis. Cuius quideꝫ defectus cū eius motiuis tertio ⁊ quar
to dicendorum apparebit.

Pꝛopter tertium quidē ſciendum ꝙ ceruſa nūquam eſt ſupꝛa epar in
flāmatum epithimanda ſimpl'r aut etiam cōmiſte cuꝫ id ſit
nouū dogmatis genus mēdoſuꝫ: ⁊ a nullo auditū in antea.
Cap.138. in fine. ⁊ ō ſimp. ca.38. Doc.2ª. ſum.1. ca. 18. in fi. Qō oſtēditur: qꝛ ſi deberet cōferre opus eſſet ipſius virtu
tem ad epar peruenire: ſed nō poteſt cū ſit ſtiptica ſm Diaſ.
⁊. G. groſſaꝝ partium: quapp̄ quando eſt deſoꝛis nō pene
trat in poꝛos. ꝙ ſi penetrat non peruenit ad poꝛos ſpiritus
neqꝫ ad mēbꝛa pꝛincipalia. Epar aūt eſt h̄ꝫ: neqꝫ etiaꝫ cum
alio poterit penetrare liquido eo ꝙ ſecum admiſſa perma
nebit in poꝛis extrinſecis cuꝫ nō hēat ſe profundandi viam.
N Cor. 1.4. cur. me^m. Colli. ca. 15. ē. ſi. ⁊ cap. 2 hom. Adhuc dato ꝙ penetret: nocu^m inferret cuicūqꝫ qō de ag
gregatiōe eſt cpis vt ſubſtātie ipſius ſpūi ⁊ virtuti cum ex
tet venenoſa vt teſtanꝭ cuncti intus appoſita eſt nāliter de il
lis que liniūtur exterius applicata: intus venenat aſſumpta
p̄ 2ª ⁊ complexionum apparens. 3. Iidem qō applicaꝭ ſu
per pꝛincipalia. ⁊ maxime epar dꝫ eſſe aromaticū. 11. de in
ge. ⁊ in techni. vnde 4° p̄. pꝛincipalia diligunt odoꝛem epi
thimatum bonum. Sic igitur breuiter inferatur tāquam a
nullo intelligente dubitatum ꝙ epar nō eſt ſupercalefactū
epithimandum quomodocunqꝫ aliqua ceruſa.

Lib.3. tra. cō.171. cap.18. Pꝛopter quartuꝫ vō. ad p̄^m dōm ꝙ intentio Diaſ. ⁊. A. nō eſt ꝙ p̄ſcri
ptū epithima ſit apponēdū ſupra epar vt ipſius gr̄a: cū id
dicaꝭ in cōi atqꝫ in areola opōnū ⁊ ꝓprietatuꝫ in q̄ opōnes
ponunꝭ p̄maꝝ q̄litatū ⁊ ſcōaꝝ cū triplices extent: nō aūt in
areola mēbꝛoꝝ nutrimēti: pp̄ qō ille ſermo cōis exponen
dus eſt qñ infridare volumus q̄ ſunt ex̄ ⁊ nō que ſunt intus
O ceu epar. tunc. n. cōfert ceruſa nō ſolū p̄ ſe ifridādo: ſed etiā
diutius aggregatū pp̄ eius viſcoſitatē inde ꝯſurgēteꝫ ſuper
ptē faciēdo p̄manere. neqꝫ etiā lꝫ dicat. A. p̄fatū eſſe mira
bile in infridādo epithima ꝙ aliud nō ſit mirabilibus illo
vt qō cāphoꝛā reciper aut aliq̄ alioꝝ in gradu 3° fridoꝝ vl'
4°. ℭ Ad aliud dōm ꝙ ſm ꝙ appet p̄ artē oēm terapēticā
non ſoluꝫ opꝫ ſumere indicationē curationis a diſpōne: ve
rū non minus a v̄tute ⁊ a p̄te. Dictū aūt eſt ꝙ ceruſa v̄tutē ⁊
iuſtꝭm ledit vt epar. Gaudet ēt id p̄uenientib⁹ ad ipſuꝫ aro
maticis: quale ceruſa eſt minime. ℭ Ad aliud dōꝫ ꝙ lꝫ cō
ponatur ceruſa ex aceto qō eſt leptonicū: ingroſſationē tñ
⁊ ſtipticitatē acquirit pp̄ plūbi terreitatē ⁊ artificiuꝫ: ſicut
adipiſciꝭ ſiccitatē. lꝫ. n. plūbū ſit humidū in 2° gradu. acetū
ſiccū in 3° ⁊ frigidū i p̄ cū artificio ꝯſtructiōis ceruſe: retino
nens humiditatē a plūbo in ipſa vt tactū 2ª gra. acqriꝭ exic
catio. Neqꝫ. A. ſimpl'r dicit vehemētis ſubtilitatis: ſed re
P latiōe vt q̄ ex aceto ad eaꝫ que ſit ex ſalib⁹ ꝯſtructa. ℭ Ad
aliō dōm ꝙ nō eſt ſūe de plūbo ⁊ ceruſa: cuꝫ multū diſtēt in
nāis p̄mis ſecūdis ⁊ tertijs. Neqꝫ ēt de epe mēbꝛoꝝ pꝛinci
pali ⁊ renibus p̄ncipaliū ſupfluitatū receptiuis: neqꝫ ēt ſu
per lumbos plūbea lamina eſt applicāda: niſi fuerit perfo
rata foꝛaminib⁹ puis q̄ꝫmultis: timēdo ne carneꝫ impilans
ampliorē inducat calorē. Opꝫ ēt ꝙ ſub ipſa ex ſuccis inun
ctio fiat fris vt ſemperuiue: ſolatri: vmbilici ventris: pſilij:
Cor. ſo. 6. plantaginis: poꝛtulace: acetoſe: roſeo oleo: ⁊ huiō de re. ſa.
6. Expedit etiā vt due ſint lamine ſpatio duoꝝ diſtantes di
gitoꝝ ne nucha lederetur inde. Sintqꝫ coꝛio vel alio adin
uicē copulate. ⁊ cū hoc dꝫ eas qñ ſupcaleſcunt remouere ⁊
applicationē nouaꝫ p̄dictoꝝ ſupponere laminis humido
rū. Applicaꝭ ſiqdē magis hoc pp̄ caliditatem vaſoꝝ inuo
lutoꝛū in q̄bus dictū diſa. 35. ſperma gñari q̄ꝫ renum calo
re. ſupcaleſcit ēt locus motu nō paꝝ ⁊ cuꝫ fricatiōe ibidem
Q plurimis. ⁊ ideo eqtantes ⁊ textrices ſtimulanꝭ ad coituꝫ.
ℭ Ad aliud dōm ꝙ arguit ceruſam exterius infridare: qō
conceſſum: nō tñ interius cuꝫ oñſum ſit eam penetrare non
poſſe. vñ 2° prac. Si cathaplaſmetur ſuper acuta apata in
Cap. 44. ⁊ 454. flāmationeꝫ coꝝ ſedat: ⁊ ideo poniꝭ in vnguentis ad cōbu
ſtionē ignis vel aque feruentis ⁊ in vlceribus cancroſis.

ℭ Differentia. CXCIX.

Quod bezel ſeu inciſio ſuper vmbilico cōpetat in hydropiſi mon
Afoꝝ. 6. Gal. ibi. ſtratur. Quoniaꝫ. Afoꝝ. 6. Quicunqꝫ empici
vruntur aut inciduntur ⁊ reliqua. vnde Com
mē. hydropicos conſueuerunt medici incidere
Poſt. 1° cer. cō. 18. pluſq̄ꝫ incendere. Epidimie quidem. 6°. aquoſos cito inci
dere ptiſicos incendere continuo ſecare capita. ℭ Amp. cu
ra perficitur ex abl'one cauſe coniuncte cum ipſa conuerta
tur cum moꝛbo. Cauſa vero coniuncta videꝭ eſſe in hydro
picis aqua que inciſione educitur. ℭ Eti. competit cauteri

A
Capi.13. circa me.
Colli⁹ ca. 6.in fine.
Tra.3.ca. 14.in p⁰.

ratio ſm Albuc. vt declarabitur multiplex que videtur In ciſione difficilioꝛ cū iſta fiat vna ſoluz. Et.14.de inge. Chirugia in hydropicis fit per iuſta ſciſſionem. ¶ Palin. educitur inciſione quod contriſtans ꝛ preter naturam. Omne autem tale laudabile fit euacuari quarto apparens de accidenti. ¶ Rurſus ſimile videtur de hydropiſi cum ſit apoſtema quoddam vniuerſale ꝛ de alijs particularibus. ſed alia huiuſmodi multotiens egent ſectione. Quare vniuerſale āplius. vnde tertio.14. Quando ſanies ex ruptura dubellati epatis ſeu exiture erumperet in concauitatem cadens ſub ſyphac precipitur cutis incidi apud duo inguina: donec per lacertum aperiaꝰ ſyphac taliter vt cānula irromiſſa pus currat extroꝛſuz. Jnde ars imitaꝰ nāz cū ſit ſequela ꝛ ipſius imago. Sz nā nō paꝝ euacuat hydropicū p vmbilicum ꝛ ſuminis meatum quo in vtero aquoſitas vrinalis reddebatur vmbilico. Non enim tūc mingit ex veſica: ſed illo. Et ruptura etiā circa coxarum initia oſſeum. l. ꝛ pudēduz. ¶ Adhuc p̄ceptū in.97. ne accidat cūone tranſituz fieri ſup p̄ncipale: ſed illud contingit maxime qñ hydropum aqua diureticis educitur. medicine etiā ſubductiue cū ſint de genere veneni regi.a.2. ſtōchum ledunt ꝛ epar dbilitant qd non agit inciſio. Jtaqz beſel competit hydropicis.

B
Cō.12.ꝛ 2. cer.pa. C.32.iſſ.

Jn oppoſitum

ſeptimus eſt practice.11 Gal. ¶ Amplius curatio moꝛbi eſt ipſius ablatio ꝛ non alteri⁹ adductio: ſed inciſione ſolutio cōcidit ꝯtinuitatis. Et ſz Archiſtratē ſe. ꝛ epar reddiꝰ pōderoſum: aut apoſtemate vel aque imbibitione. Aut ſplen contrahit diaphragma ꝛ reliqua deoꝛſuz ſpiritualia. vnde virtus percutitur vehementer vitalis. Propter quod hydropico non competit inciſio.

Propter primū

xo ſciendū qꝫ quid ſit hydropiſis que ꝛ quot ſunt ſpecies ipſius ꝛ cauſe: dīa oſtenſum.102. quid aūt inciſio ꝛ coctura dīa oñditur.181.ꝛ.208. Sub vmbilico quidem eſt ventris pars: ipſe nāqz in tria diuidiꝰ vniuerſus: in hypocundrium: ꝛ que circa vmbilicum ꝛ pectinem. Afoꝝ.2.

Cō.afoꝝ. 25.in fine.
C
Cō.afoꝝ. 27 circa pꝛin.
C.27.iſſ.

Propter ſecūdum

autem ſciendū qꝫ aliqui ſimplr conceſſerunt inciſionez fieri. Nā hydropicos ꝯſueuerūt medici icidē plurīqꝫ incēdere. Afoꝝ.6. Qd oñdūt: qꝛ inteſioꝛ cauſaꝰ doloꝛ inciſione ex cauterioꝝ multiplicitate adminiſtrata. Sed id nō valet: qꝛ incidendo periculū eſt magnū. practice.7. Eti. inciſio penetrat ad interioꝛez partem ventris euacuās aquaz fere ſubito: ad qd ſpirituū ſequiꝰ reſolutio ꝛ humoꝝ cōmotio. vñ ſe. conſurgit multotiens. coctura xo ſm Albuc. nō ſic educit repente nec hu. concitat: ſed paulatim: cum cutez non ptranſeat: quoꝝ ꝛ defectus maioꝛ 3° apparebit ddoꝝ.

Propter tertiū

aūt p̄mitus adducanꝰ ſermones auctoꝝ: ꝛ rōnibus confirmetur deinceps: poſtea ſitus muſculoꝝ ventris in quibus cadit inciſio exponaꝰ: ꝛ tandez modus inciſionis ꝛ cauteriſationis ſimilr ſubiungaꝰ. ¶ Propter p̄m huiꝰ ſciendum hanc ſeriē de hoc Serapionis foꝛe: nos iam vidimus multos quibus factum fuit beſel: ꝛ non euaſiſſe niſi paucos ex eis ꝛ ipſi qm̄ poſt beſel vſi fuerunt motu ꝛ exercitio: ꝛ erāt virtutes ipſoꝛum remanentes ꝛ coꝛpoꝛa non erant extenuata multum: propter id igitur euaſerunt ſicut puto. Quapp oportet vt nō adminiſtretur beſel niſi in coꝛpoꝛibus quoꝝ virtus eſt fixa ꝛ ſanitas eoꝛum eſt ſm q̄ntitatem neceſſitatis ſufficiens ꝛ non deſcendunt ad extenuationem ꝛ macilētiam. Opz etiam cum hoc vt adminiſtretur in his beſel cum cautela vehementi: quādo curamus eos ꝛ faciamus cognoſcere vehementiam que eſt cum beſel ꝛ timoꝛem in quo eſt moꝛs ne poſtea de ipſoꝝ inculparemur moꝛte. Septimo quoqꝫ ac nono etiam practice increpando periculuz eſt magnum: nec adhibendū videtur: niſi in eo cuius valida eſt virtus. Pauci enim ſunt qui a crepando liberanꝰ. Neqꝫ

Trac.4. bi.c.7.in fine.
D
Capi.17. in fine.
Capi.41.

enim aliquem vidi in quo adhibitum ſit preter vnū: nec is liberatus fuit: ſupple eadem perfecte. Refert autem. G. ſe neminem vidiſſe cui crepatio adhibita ſit ꝛ liberatus fuerit: excepto viro vno cuius valida erat virtus ꝛ coꝛpus coꝛpulentum. Tertio vero.14. de inciſione myrach. Scias qꝫ parum proficit: niſi in coꝛpoꝛe valde foꝛti: quando potens eſt hoc modo tolerare temperatam ſitim ꝛ minoꝛationem cibi: vnde opoꝛtet vt non audeat fieri dum poſſibilis eſt cura alia. Albuc. quoqꝫ ſi non confert medicatio tua cuz medicinis: tunc conſidera: qꝛ ſi infirmo iam conſecuta eſt debilitas aut eſt cum eo infirmitas aliqua preter hydropiſim: ceu ventris ſolutio ꝛ conſimile: tūc caue ne mediceris ei cuz ferro: quoniā timoꝛ eſt illius. Si autem vides infirmū exuberantis virtutis: neqꝫ cum ipſo eſt preter hydropiſim ſolam egritudo: ꝛ non eſt puer: neqꝫ ſenex: tunc incidendum: he igitur ſunt de hoc maioꝛum ſeries. ¶ Propter 2m ſciendum p̄m qꝫ opz indicationē in huius inciſione ſuſcipere ratione ſubiecti quod curatur ꝛ diſpoſitionis ſubiecti quidē multipliciter: qꝛ virtus dz eſſe foꝛtis: coꝛpus carnoſum: iuuenile: non ab aliqua egritudine proſtratuz: poſt ſalutis ꝑ cū medicinis alijs deſperationem: potens abſtinentiam tollerare ac exercitium. Ex parte quidez diſpoſitionis: qꝛ in hydropiſi competunt vtrina ſeu aſclitimon autez in hypoſarcha ꝛ tympania. Halyab. cum Albu. Non ſit etiam aquoſitas tanta in ipſo contenta vt non poſſint ſeruientes comprimendo latera ipſius ea ad inferioꝛa ſuminis expellere. ¶ Noſce quoqꝫ deinceps qꝫ egritudo quedaz eſt ſanatiua id eſt non habens quid prohibens ipſam vt dz medicinari reliqua non ſanatiua. p̄ ſecūda. cum 3° prima. Si igitur fuerit egritudo ſanatiua huiꝰ realiter ꝛ ſimpliciter dicendum qꝫ nullo modo beſel competit ſeu ruptura. Quod mōſtratur eſt indicationibus pretactis. virtus nanqꝫ aut foꝛtis vel imbecillis. Q; ſi foꝛtis: curanda eſt medicinis vt ſubductiuis ꝛ diafoꝛeticis: in quibus ſine periculo cura perficitur. ſi xo debilis: iam negata eſt inciſio. Amplius ex idicatiōe ſumpta a cauſa diſpōnis: qꝛ curatio eſt cauſe abſciſio: qd nō ſit ruptura cuz hydropiſis ſit ex mala complexione vel oppilatione ſeu apāte in epate vel alijs membꝛis: ita qꝫ tandez compatiatur ipſum vndecunqꝫ incipiat: ſicut coꝛ compatitur in ſſe. alioquin non eſſet febꝛis: ſe. pꝛimo ꝛ pꝛonoſti. 2°: ſed in ſectione potius moꝛbus occurrit moꝛbo cum virtutis diſſolutiōe pp ſpirituū eductionez. Rurſus viſcera apata maxime ac etiā ponderoſa reddita ex aquoſitatis ibibitione pp cūonem ipſius inciſione tendunt deoꝛſuz diaphꝛagma ꝛ ſpūalia cetera ſubtus trahentia. vñ doloꝛ ꝛ difficultas ſequunꝰ anhelitus. Fe. etiam ſm Archiſtratez cōcomitaꝰ tm̄qꝫ in hydropiſi repiꝰ praua ꝯtinue. pp qd in hydropiſi ſanatiua nō cōpetit inciſio. ſi autem fuerint nō ſanatiue ne defectus appareat in arte facienda eſt ruptura idicationibus obſeruatis antemiſſis: puta qñ quis id precligit abhoꝛrens medicinas quaſcūqꝫ. vñ Serap. Jnfirmi ſunt qui non tolerāt adminiſtrationem medicinaꝝ ſolutiuaꝝ ꝛ prouocantiuz vrinaz ꝛ minuentiū aquam hydropiſis: ſz eligūt ſup potuz medicine beſel: ſicut Gal. recitat de malēte quodaz oia pati q̄ piccari. 6° de re. ſa. Aut aliqui euitant medicinas: qꝛ his vi cura protendi putātes id citius cūone perfici: confidentes ēt in eius roboꝛe: vel qm̄ pauperes nō valent medicaminibus vti: vel pp aliqd tale. Qui ſi euadāt in foꝛtitudine virtutis cū coꝛpoꝛis carnoſitate ac alys iaz euenit tactis. hꝰ tñ medicoꝛum auxilio cura laudabilius poterat perfici. ¶ Propter tertium huiꝰ ſciendū qꝫ muſculi ſup ventrez inferioꝛez ſiti octo exñt. quoꝝ quidem duo ſub cute locati totuz cooperiunt ventrē incipientes qdem a parte pectoꝛis anterioꝛis circa gladiatā extremitatez ſm inulos in oſſa protendūtur pectinis oblongos. Sūt ꝛ alij duo q̄ñ inuli ſm latum procedunt cū prioꝛibus per tranſituz angulos cōſtituentes rectos locati ſub pectoꝛis magis ſine. Ex

E
Tra.4.ca. 13.in me.
F
Colli.5. prac c.37. ꝛ lib.9.ca. 41.in pa. Doc.1.c. 8.in me°. Tra.1.ca. c.1.p⁰ me.
G
Cap.3.ad medium. ch.1.in me.
bf.4.c.5. in fine.
H
Poſt me dium.

tanteq; quatuor reliqui quoru; duo circa pectoris inferius. Alij vero ſecus oſſa villis ſibi diagonalibus concurrētes in modū huiꝰ crucis. In hoꝝ quidem poſitionē octo priores duos cōſentiūt eminētiores exiſtere: ſub quibꝰ nēpe latitu/ N | dinales aut rotūdi dicti ſituant̄. Autem ētoꝝ ſextovt etiam | 6º de vt. greco plegi libro cū primo prima expſſiꝰ. qd̄ ⁊ Almā. in/ | pti. ca. 14. nuit cum Auer. 5º aut interioꝛu; de inge. 6. ac theorice ter/ | Doc. 5. ſi. tiorſub rectis imediatius locant̄ diagonales ſiue obliqui. | 3. capi. 11.

K O L P M Q

Conſiderans vero demus anothomiā ſenſibili huius viſione pcepi ordine; muſculoꝝ tactū 2º. Uidētur eni; intrīſ aliqñ ɔfundi vt nequeāt ſenſu diſcernī: ⁊ iō diuerſimode ipſoꝛu; pnūtiatur ſitus: ſi tñ aliud apparebit ſubiunget̄ in his q̄ deinceps. ℂ Partes vero vētris ad interius ipſius procedē ti occurrētes primitus vt cutis inſentiēs: deinde ſpermati/ ca ſenſitiua: poſtea pāniculus ſeu mēbrana ſub ipſa exten/ ſa: deinde lacertus myrach dictꝰ: deinceps vero tunica iſima tunicaꝝ lacerti ventris: ⁊ demū pāniculus qui ſm veritatē ſyphac exiſtit qd̄ pirteneum ſiue circū extēſum appellat̄ ſub quo zirbꝰ cōtinet̄ ⁊ inteſtina. Eſt aūt hoꝝ muſculoꝝ cū his que ipoꝝ triplex iuuamētū. vnū qdē vt eoꝝ cōſtructiōe inte/ ſtina veſicā ⁊ matricē qd̄ in eis ɔtinetur: cogat expellere ſuo tempore. ſecundum vt ſuſtentent ⁊ roborent diaphragma qñ pectus exufflatiōe ɔſtringitur ⁊ vocis adiuuēt tinnitio/ nē. Reliquū vt vētris augmētent calorē in alimēti digeſtio/ nē. Qui aūt ɔtinuant̄ vtilitatē prebēt ab iſtrumētis ſuble/ uādo cibi ſoliditatē augēdo ipſius neqñ extēdit̄ ei ɔtigerit ſciſſura vel qñ vētri acciderit iflatio. ℂ Propter q̄rtū huiꝰ ſcienꝰ ꝙ eliatio aq̄ vel ſaniei ꝑ; cauteriū debet fieri paula/ | Afo. 6º | ticu. 27. tine ſm ꝙ virtus poterit tolerare. Nā ſm veterē. Quicūq; empici aut hydropici vrūtur vl̄ icidunt̄: his effluente ſanie vel aq̄ multa ⁊ repēte oino pereunt: ꝗcū omne ſubitū nāe ſit preliatiuum. Afoꝛ. 2. Modus autē icīſionis: quoniā aſcli/ | Afo. 2 | ca. 51. ticus exiſtat rectus aut ſuper ſedem eleuatam vt tendantur ventralia: tuncq; miniſtri latera ventris deorſum compri/ mant ⁊ conſideretur an hydropiſis ſit ab inteſtinis vel reni bus: epate vel ſplene. Q, ſiquidem ab inteſtinis per tres di gitos ſm latum ſub vmbilico directe facienda eſt inciſio. Si vero ſit ab epate: in latere fiat leuo. ꝙ ſi a ſplene talr̄ a de/ xtro vt eductio accidat p ɔ̃tūrū: deinde pellis eleuet̄ ad ſupe riora ita vt accidat inciſio ꝙ ea perforet in alio loco q̄; my/ rach ⁊ ſyphac: ppea vt ipſa cooperiat deſcendēs foramen poſtea: ceu euenit in ingreſſu poroꝝ vritidū in veſica. vnde vrina nō retrocedit: cū ēt ꝗs pedibꝰ ſuſpēdet̄. Serpiunt. n. inter vnā etꝰ tunicā ⁊ reliquā: l; Aſclepiades voluerit vri/ | Ca. 30. | pa. nas ꝑ reſudationē in eadē colligi: nāllu; ꝑ. Ruptura vero fa/ cta cānula iponet̄ metallina vt argētea vel erea ſubtilior ⁊

A euacueſ de aquã quãtũ robur tolerat ṽtutꝭ qđ pulſus idi/cabit. Sũt ⁊ aliq̃ qui ingeniant ⁊ currere faciãt aquoſitatẽ ad ſyphac ⁊ incidũt paulatim ide:gdã ṽo īcīſionẽ faciũt in oſſeo. Alij ṽo ipm acub⁹ nitris pũgũt vt aq̃ reſudatiões habeat plũmas. ℭ Coctura ṽo que .7. practice minus ruptura reputatur periculoſa 9° ac ſiqdem eiuſdem ſm Albuca. hoc mõ. Qm̃ 4°ʳ fiant cauteria in circuitu vmbilici vt vnuz ſup ſtõchum ⁊ aliđ ſup epar ⁊ vnũ in directo pectoris ⁊ reliquuz in directo ſtõchi: ⁊ ſit quãtitas ꝓfunditatis cauterij ꝓpinqua ſpiſſitudini cutis: deinde dimittaſ longo aperta tpe vt aq̃ valeat paulatim trãſfluere: regantur qꝫ regimine ipſoꝝ ꝓpo: q2 ſi vt⁹ fuerit debilis aut pterreaſ in ipo cauteria fiant pauciora ⁊ per vices, vt ṽtus cõſerueſ inquãtũ poſſibile. ⁊ q2 magis in ipſo agere affligit coctura: iđqꝫ fugiũt ipſaz q̃zmulti ſuper eam vt tactuz inciſionẽ eligentes.

Lγ.17.16. Cap.18.

Propter quartuz

ṽo. ad ꝓmũ dõm ꝙ Hyp. nõ ꝑcipit ſimplicit ꝙ fiat inciſio: ſed ꝙ ſi fiat aquã paulatine conſulit educi: ne ſubita euone illius ſyncopis ⁊ mors adueniat. Aut loqtur in caſu ꝓnotato: vt qñ hydropiſis fuerit egri^{do} nõ ſanatiua. ℭ Et ad illud qđ inducit ꝑ Cõmẽ. apparuit qđ dõm. ℭ Ad aliđ qđ dõm apparuit. Per hꝯ comparat ẽt aſciliticos ad hypoſarticos. vñ ſubdiſ Hydropicũ .ſ. hypoſarticũ nõ contingit medico ſu. incidere. ℭ Ad aliđ dõm ꝙ lꝫ multiplex expediat: coctura põt tñ fieri ſucceſſiue ⁊ non ois vna q̃ q̃uis in ipſo fieri plus moleſte: nõ tñ quãtũ inciſio vt oñſum in ipſo facto eſſe. vñ ſilr accidit ei qđ dicetur de cauterio actuali ⁊ potentionali: diĩa. 108. ℭ Ad aliud dicenduz ꝙ fortaſſis cã coniuncta non ſolum eſt aqua veruz mala diſpõ in epate cãta: vel ſuppoſito ꝙ cauſa extat aqua cõiuncta ⁊ tollaſ hydropiſis: tñ cã derelicta in epate itidem gñat aquam velut poxiſmus ceſſat ſe. q2 fuligo remoueſ putrida q̃ ipſius cã erat cõiũcta: ſed nõ ꝑp hoc habitudinaliter ceſſat. 190. ſe. cum poſſit cã ꝑcedens remanere que poniſ itidem ſub coniuncta. ℭ Ad aliđ dõm ꝙ non ſufficit ad curationẽ vt euetur ꝯtriſtãs vel qđ ꝑter nãm: ſed opus eſt ſm veterẽ hñ ſerure ⁊ nõ ꝯferre tm̃: ſicut apparet in alteri⁹ duoꝝ capitis inciſione qđ euenit i ꝓpoſito. ℭ Ad aliđ dõm ꝙ nõ eſt ſilr: q2m̃ aq̃rũ cetera cũ fuerint euãta non adeo relinquũt diſpõnez prauam in pte qua iteꝝ conſurgat ceu derelinquiſ in epate vt viſuz prius. Eſt etiã modus aq̃ris hydropiſis alius. ac aliter inductus. ℭ Ad aliud dõm ꝙ aliqñ ars non imitaſ nãm: diĩa. 164. cum aliqñ ipſa potẽtior ſit nã. Necqꝫ euones aque per vmbilicũ facte aut ꝑ rupturã circa inguina ⁊ anũ ſunt ꝓprie facte a nã, vincente ac nãliter ſe hñte: veꝝ potius ſynthomate ponderis ſtimulata qđ oſtendit earum exitus prauus. ℭ Ad aliud dicendum ꝙ lꝫ regulariter precipiaſ euitari tranſitus ſuper mẽbrum principale q̃tum poſ: interdum tñ permittitur qñ mã non fuerit corrupta ⁊ parue quãtitatis citoqꝫ pertrãſiens. 179. Ex quo ⁊ maius ſequaſ iuuamentuz q̃z nocu^{m}: quod fit qñ aqua diureticis educiſ. Nam quedam eius pars per epar tranſit: ⁊ reliqua fortaſſis ſubtiliata ſine ea deuenit per venas ad renes iuxta illud Afoꝛ. 7. Quibuſcũqꝫ inter frenes ⁊ vẽtrez ⁊c̃. Si aũt ꝑ ſubductiua ipſius aliqđ aſcendat ad epar in vapores redditur diſſolutũ ita vt non talr ledat. Me^{ie} ſilr lꝫ ſint venenoſe ⁊ ꝓpe violẽte remiſſiores eliganſ: earũqꝫ corrigiſ malitia: cũ epar ꝯfortãtibus: vt ſpica: eupatorio: endiuia ⁊ adip epate.

B Lcõ.17. Afoꝛ. p^{a} Afoꝛ. 23. ⁊ C Afoꝛ. 55. D

ℭ Differentia. CC.

Quod fluxus

ventris in ꝓn° morbi factus ſit cõpeſcẽdus oſtẽdiſ: q2 ille cobibẽdus eſt q̃ nihil euacuaſ benigne: necqꝫ vi nãe: ſꝫ ſynthomatice. hꝯ ṽo ẽ flux⁹ in ꝓn° ⁊ ſilr ois euatio. vñ Afoꝛ. q̃rta. Cũ icepe rit aliq̃ egritudo nullũ coꝝ q̃ excernũſ rõne nãe euaſ: ſꝫ ſũt vniuſa ſynthomata diſpõnũ ꝑter nãm. in q̃nãqꝫ tpe grauaſ ab egrotatiuis cauſis nãte ẽ hũoꝝ idigẽ nihil euari beni/gne ſit ipoſſ. ℭ Ampli⁹ qđ ordinẽ corrũpit nãe dꝫ cõpeſcere: cũ bonitas ſit in reb⁹ ꝑp ordinẽ. 12. metaphy. Sꝫ id agit flux⁹ talis. Primit⁹ .n. euat cũ oporteat vigõnẽ añcedẽteſqꝫ ṽo diſcretionez ⁊ deinceps euonez. Gal: ibidẽ Cui⁹ hic cõmittiſ oppoſitũ. ℭ Itidẽ qđ eſt maluz ꝑ viam cauſe ⁊ ſigni opꝫ abſcindere. talis ṽo eſt ꝑfactus. Eſt nãqꝫ ſignũ creticũ ⁊ cã ꝑcedens digõnis ſigna cũ nũq̃z in ꝓn° appareat hꝯ. hu/ns nãqꝫ ſigna nõ mox apud veterez appẽntique ṽo cretica ea que digõnis añcedentia mortẽ denotant aut ꝓlixitatem egritudinis vel recidiuationẽ. criſinz ꝑmis ⁊ Afoꝛ. ℭ Eti. Qđ non poteſt in minus: necqꝫ in maius poterit multo amplius. ſed nã non poteſt in ꝓn° morbi motuz inducere alterationis: quẽ facilius eſt cauſare q̃z motũ expulſiõis qui localis exiſtit: cuz in motu locali: ⁊ ꝓprie recto muteſ locus ſm totũ. In motu ṽo alteratiõis ſm partes magis. de generatiõe primo. Id aũt in quo nã nõ põt eſt cohibẽduz: cuz ſit ei ꝯtrũ. ℭ Rurſus. ſi cã dꝫ ꝓhiberi ⁊ effect⁹: cũ plerũqꝫ imprimat ãpli⁹ ceu iꝫ ꝓpoſito. Sꝫ cã debet ꝓhiberi vt morb⁹ q̃ ⁊ fluxus q ei⁹ eſt effectus. Sũt eni accidẽtia morbi ſcãta ꝓpter que opꝫ fluxum in principio compeſcere factum.

E Lt.ch.98 Ubi ſuꝑ immediate Coſ^{a} afoꝛ. p^{a} afoꝛ. 2. c. 11. ꝯ. finem. Co. 14. ꝑ dn^{m}. Ubi ſuꝑ immediate Lt.ch.97

In oppoſituz

q2 precipiſ ſeptimo practice ꝙ qñ ꝯturbatio ⁊ anxietas ſiue cholica paſſio acciderit nõ occupanduz amputatione q̃diu virtus fert valida ⁊ euo modi terminos non tranſgreditur: imo potius adiuuandum cum aqua calida ⁊ oleo dulciuz amigdalarum: quatenus ſtõchus a ſuperfluitatibus purgetur. Qđ ſilr erit in ventris fluxu obſeruandũ cuz aſſocieſ eidẽ. ℭ Adhuc qđ eſt ſignũ bonũ ⁊ res iuuãs nõ eſt cohibẽdũ. talis ṽo eſt fluxus in ꝓn° morbi factus: vñ tertio. 10. Cũ accidit pleuretico diuerſitas in fine ſuis fluxus ventris ſignificat ꝙ epar ei⁹ iã debilitatuz eſt ⁊ maluz eſt valde: ⁊ eſt in ꝓn° ſui ſignum bonum: imo eſt res iuuans. ℭ Eti. Sputuz ſm Hippo. ſi continuo appareat, inchoantem abbreuiat: ⁊ ſilr fluxus in ꝓn° fact⁹ abbreuiabit morbuz cũ vtrinqꝫ mã educaſ morbi. ℭ Palin. Qđ medicuz excuſat ab eius ope nõ opꝫ abſcindere. hꝯ ṽo ẽ flux⁹ i ꝓn° ꝑ ſe fact⁹: cũ medic⁹ euet in ꝓn° nõ raꝝ. ℭ Rurſus qđ educit hu. ſuffocãtes ſui quãtitate aut extinguẽtes ſui qualitate: ſeu vtroſqꝫ non opꝫ cõpeſcere. hoc aũt vꝫ hic fluxus efficere. Itaqꝫ fluxus ventris non expedit in ꝓn° morbi conſtringere.

F Col. 14. in ꝓn. Tra. 4. c. 4. i me. Afoꝛ. p^{a} afoꝛ. 12. G

Propter primum

ṽo ſciendũ ꝙ fluxus eſt humoꝝ per corpus trãſitus ex cẽtro maxime verſus circũferẽtias factus: qui autẽ ventris eſt eductio ad eius circũferẽtiaz ꝑ inteſtinoꝝ viam. hic aũt aut a cauſa ſit exteriori vt aere vel aqua ſeu terra ⁊ ſilr a continente: aut a cibis vel potibus ⁊ ſimpliciter ab indebita ſex cauſarum neceſſariarum adminiſtratione: vel ab interiori ⁊ a ſolutione etiam continui: ⁊ hoc aut ab humoꝛuz aliquo quatuor ⁊ maxime a cholera: vel a mẽbris vt a cerebro: ſtõcho: inteſtinis: meſeraicis: epate ⁊ ſplene ⁊ ſimpl̃r a toto corpore. Aut ei⁹ alius cibalis ex indigeſtione cãtus qđ ſit ꝑp malã cõplõnez ſtõchi ⁊ inteſtinoꝝ ſimplicẽ vel cõmixtam vel a meſeraicis cum epate non valentibus attrahere aut a cerebro catarrizante. Alter vero humoralis ⁊ ille multiplex exiſtit ſm diuerſitatẽ humoꝛuz in ſe adinuicẽ ꝓprie qñ humoꝝ interuenit cõpoſitio cum mẽbris vt apparuit 3°. 16. Eſt ãt fluxus qs morbus: alter accñs eſt ſilr ⁊ ali⁹ cũ fortitudine ṽtutis: alter ṽo cũ debilitate. Et demuz aliqs creticus nãlis ⁊ alius ſynthomaticus. Quid ãt ſit vẽter: diĩa oñdit. 53. Principiũ aũt ſumiſ hic prout vnũqꝫ extat de 4°ʳ morbi tpib⁹: qđ qđ ſit ⁊ quot dicaſ modis oſtẽſum. 106. ⁊. 107. Morbi ẽt rõ differentia monſtrata. 72.

H Tra. 3. c. 11. p^{a}. 2.

Propter ſecũdũ

ṽo ſcië^{m} ꝙ aliq̃ dixerũt ſimpliciter fluxũ hũc fore cõpeſcendũ cũ nil eueſ nãliter ⁊ benigne: veꝝ ſynthomatice ſtimulata nã magis. Alij ṽo nõ eſſe ꝯſtringẽdũ cũ mãz morbi educat. quoꝝ poſitionũ defectus ⁊ motiuoꝝ apparebit

F tertio dicẽdoꝝ: cum ſm quid dictum ſimpliciter enunciet.

Propter tertiũ dõ ſcien^m^ ꝙ fluxus hꝫ eſt aut morb⁹ aut accidẽs ſicut magl q̃ſitum petit. ſiq̃dẽ pus nõ eſt cõpeſcẽdus niſi intm̃ ꝓcedat vt virtutẽ ꝓſternat: ſicut ẽt fluxus cõpeſcunt cretici. vnde Dam. in Afoꝛ. Siqs per multũ tps neq̃ vomitũ: neq̃ ſolutionẽ habuerit: ⁊ ei ſubito eueniat: vidẽduꝫ nẽ ꝯſtringere ſe ſtines: q: hinc corp⁹ a ſuis purgat hu. Quare p̈ 2ª. San⁹ q nõ exercitat mltotiẽs egerit vir⁹ ⁊ saniẽ q̃ ſibi purgatio ⁊ eũo eſt laudabilis. Ex hoc eni laxitas remouet q̃ pp dimiſſionem cõtigerat exercitii. ¶ Si dõ eſt accñs aut eſt cibalis ex idigõne ꝯſurgẽs vel humoralis. Siq̃dẽ prioꝛ cum his q̃ vẽtris ⁊ iteſtinoꝝ ꝓcurãt digõnẽ interi⁹ intromiſſis aut exteri⁹ applicatis leuiter cõpeſcẽdus: q̃lia ſunt cõtẽperata ſufficiẽter ſtiptica: vt abſynthiũ: maſtix: ſpica: cydonia ⁊ ſilia. 8. terapẽ. Si autẽ fuerit a miſeraica: epate vel cerebro curet cũ illoꝝ ꝯfortatione ſiue ſit ex malitia cõplexionis vel aliter vt in locis tradit operatiuis: de qb⁹ ꝓpa ſunt paſſule enucleate: ſpica nar di: ſticados arabicum ⁊ xyloaloes. Hũc eniꝫ fluxũ cõpeſcere opꝫ cũ inde virtus ꝓſternat ⁊ de mã moꝛbi nihil vt ſic educat. Si dõ humoralis extiterit aut eſt cum multitudine humoꝛũ excedenti aut q̃litate intẽſa vel vtraq̃ ſuppoſita ṽtuꝫ ꝯſtãtia: ⁊ tũc hꝫ fluxũ nõ opꝫ cõpeſcere ſaltẽ violẽter: ſꝫ magis blãdiẽdo: demum ne mã ad aliqd mẽbroꝝ decurrat ꝑncipaliũ moꝛtem aut apa vel qd ſile inducẽs: cũ hoc ẽt aliqd de mã euat adhuc ipſa quãta excedẽs ⁊ qualis acuta. q. furioſe digõnẽ non expectat: ⁊ ꝓpꝛie cum fuerit ex cholerico gñe mobilitate ipſius pniciosa. Virtus eni aliqñ foꝛtis cũ multa ſenſibilitate pcepto nocumẽto vt indiſcretus bellatoꝛ mouet nimiuꝫ de ſe ꝯfidẽs. Si aũt virt⁹ fuerit debilis ⁊ fluxus qꝛcũq̃ cũ cautela ⁊ paulatĩ opꝫ ipm̃ cõpeſcere ptim ṽtutẽ ꝯſeruãdo ⁊ fluxui ſm ptem blandiẽdo. Nõ eni ſoluꝫ opꝫ fluxũ incipientẽ ꝯſtringere: ſꝫ ẽt creticũ qñ vĩ⁹ nõ tolerat. Indicatio. n. ſumpta ab ipſa oẽs alias idicationũ obtundit vt ſermo ſigt terapẽ. nonus. vñ p̈ 4ª. Id de quo magis ſollicitãdum eſt virtus: ipſa eniꝫ curatrix eſt ⁊ nõ medicus. Qñ eniꝫ fluxus cõpeſcit ſpiritus cõſeruãt amplius: cũ in oi euõne reſoluant facillime ipſoꝝ ſubtilitate. Q: aũt creticus ⁊ vlr fluxus ois qñ ſupfluit virtutẽ diſſoluẽs debeat ꝯſtringi: 4° notat p̈ª. Sile nanq̃ vere vĩ de alijs fluxibus: vt de eo qui ventris. ¶ Intus qdeꝫ reſtrictione electuariũ q̃ꝫpſm efficax ꝯſtruxi. ℞. nucleoꝝ granoꝝ vue ſylueſtris fructuũ canis rubi ⁊ cimarũ eius: nucis cupꝛeſi: ſtercoꝛis aſini: capꝛe ⁊ leporis: ſe. plãtaginis: cineris ſpongie: encauſtri ſcriptoꝝ: añ. ʒ. iiij. maſticis: thuris minuti: gũmi arab. dragagãti: myrre: acbacie: myrti: ſumach: ramich: ſe. nenufaris: berberoꝝ: cymini ⁊ ameos toſtoꝝ in aceto iſuſoꝝ: gallaꝝ: coꝛticũ granatoꝝ: balauſtiaꝝ: coꝛalli rubei: ſang. drag. boliar. terre ſigillate: luti ſtellermũmie añ. ʒ. iij. ſpodij: ſe. papa. al. ⁊ ni. ſe. iuſquiami al. ſe. poꝛtul. ſe. aceto. ſe. eñõ. lactuce ſe. bibli. reubarbari toſti pap: añ. ʒ. ij. ⁊ ſe. pilloſelle: caude eq̃ne: coꝛrigiole. hypoqſtidos. herbe marie: cypi. ſpice nardi: maratri: ſe. api: carui: ſe. leuiſtici: aniſi: añ. ʒ. ij. carnĩũ cydonioꝝ. ʒ. v. neſpilloꝝ: ſoꝛbaꝝ: piroꝝ ſylueſtrium ⁊ granoꝝ granatoꝛũ: coꝛiandri añ. ſcr. vij. oium myrabolanoꝛum dulcoꝛatoꝛũ aduſtoꝛum añ. ſcr. v. karabe: ſandarace: capilloꝛuꝫ roſ. ru. añ. ſcr. iiij. opij: croci: caſtoꝛei: caſie lignee: camphoꝛe añ. ʒ. ij. fiat cum ſuc. electuariũ rebus ſufficienter contritis.

Propter quartũ dõ. ad p̈^m^ dicẽdũ ꝙ euacuari aliqd vigoꝛe nature ⁊ benigne põt eſſe 2ʳ. aut ſimplr ⁊ ita nullus eſt talis in ꝑn° ꝑuenies fluxus: aut ſm quid tanq̃ malũ expediẽs neceſſitatis tpe: ⁊ ita põt dici mõ aliquo fluxus vĩ nãe fact⁹ ⁊ euans qd benigne. minus. n. id malũ q̃ꝫ ꝙ mã reſtringat: ⁊ maxĩ cuꝫ fuerit multa ⁊ acuta timẽdo ne ad aliqd mẽbroꝝ tãq̃ repercuſſa ꝯcurrat ꝑncipaliũ ꝓpꝛie qñ nõ euatur aliunde virtute ẽt cõſtãte. ¶ Ad aliud ſilr dõm ꝙ oꝛdo nõ con ſũpit abſolute nãe: ſꝫ ſm quid magis: ſꝫ enim aliqd ꝑficiat aptius ſimpliciter: neceſſitate tñ ipellente põt aliter vtcũq̃ compleri. ¶ Ad aliud dõꝫ eodẽ mõ ꝙ meli⁹ eligẽda recidiuatio aut egritudinis ꝓlixitas q̃ꝫ recurſus mãe ad aliqd ꝑncipaliũ: ⁊ ſꝫ illud ſit tanq̃ ſimplr malũ. ¶ Ad aliud dõm ꝙ aliqñ nã nõ vĩ aliqd ẽt minus poſſe: q: nõ toto ſui vtit robore. Qñ dõ vtitur in ſeipſa collecta poterit qd maius vt apparet in pulſu foꝛmicante ſpiſſiſſimo ⁊ vermiculante iuxta moꝛtem victa virtute facto: q demũ vertit in raꝝ qñ eſt nimia virtutis incenſio ⁊ oino aduẽtus perditioni primus. pꝛio 2ª. qui quidẽ vĩ minoꝛem virtutis imbecillitatẽ ſpiſſo monſtrare. Pulſus enim magnus ſimplr coniunctim tres cãs expetit cõtẽtiuas: foꝛtitudinẽ ṽtutis: inſtri obediẽtiã ⁊ neceſſitatẽ. Q: ſi ipſiuꝫ reddat inobediẽs pulſus ſiet velox. Si dõ cuꝫ hoc ṽtutis occurrat debilitas erit ſpiſſus. Q: ſi plus ſpiſſitudo augmẽtet efficiet vermiculoſus. Et ſi magis hac augmẽtata ⁊ ṽtute ꝓſtrata efficiet foꝛmicãs: ⁊ deide ṽtute pigritata ob debilitatẽ mouere: remittet vtcunq̃ ſpiſſitudo: ⁊ pulſus itidem conſtituet vermiculoſus debilitatẽ virtutum ſignificans maioꝛeꝫ pꝛioꝛi. Et demũ ea ꝑamplius ibecillitata mouere ꝑterrita: fulcita tñ in ſeipſa cogit pulſare: ita vt pulſus efficiat tardus: ⁊ tũc adeſt incẽdiũ virtutĩ nimium ⁊ aduentus ꝑditioni pꝛoximus. p̈ 2ª. Fiunt enim alique ꝑcuſſiones moꝛoſe: ſicq̃ aia exhalat confeſtim. Ex hoc quoq̃ apparet vera concoꝛdia diſcoꝛdãtiũ. Scribit enim in pulſum introductoꝛio foꝛmicãtẽ maioꝛẽ debilitateꝫ virtutis monſtrare vermiculãte. in de pulſuũ cõpendio cõtraque etiaꝫ diuerſitas in ſerit p̈ 2ª. Dõm aũt ꝙ is vĩ efficitur ſynthomatis. ¶ Ad aliud dõm ꝙ effectus nõ dꝫ ꝓhiberi oino ſi cõferat adeſſe vel ad deſtructionem cauſe. ſicut enim fluxus aliquo mõ tollit cãm ⁊ moꝛbũ. ¶ Ad ea etiam que alterius partis iaꝫ vtcũq̃ quid dicẽdũ apparuit. ¶ Ad primũ tñ ꝙ fluxus vẽtris vt diffuꝫ in caſu non eſt ꝓhibendus ⁊ pꝛopꝛie cũ aliqd mãe euet male virtute conſtante. ¶ Ad aliud dõm ꝙ illic. A. per ꝑncipiũ intelligit ſpatiũ. triũ dieꝝ ⁊ nõ vnũ de tpibus q̃tuoꝛ moꝛbi. ¶ Vel dõm ꝙ mã illa qñ mouebat ad apa ſimul ẽt repetebat quaſi ſponte ad euatio nem ita vt ea tendens ad apa delabatur tandeꝫ ad illa que fluxum inducebant. ꝑpate etiã nondũ perfecto magno qd aliqñ conſperi: dĩa. 192. non tñ ſimplr bonum in alijs vt in quibus mã eſſet iam collecta diqnaq̃. ¶ Ad aliud dõm ꝙ ꝯtinuo ſputũ apparere denotat ꝑn^m^ pꝛout dicit ſpatiũ triũ dierum: ⁊ non ſm ꝙ notat tempus qd eſt moꝛbi exoꝛdiuꝫ. Aut nõ eſt ſilr de ſputo ad pectus ⁊ fluxu vẽtris ad ea que inde euacuant cũ ſputuꝫ egrediat ꝑnitus indigeſtũ continuo. non ſic aũt de vẽtris fluxu oino. ¶ Aliud ẽt quantũcq̃ concludat iam apparuit. Scitum eſt etiam ꝙ euo ſm artem ſimiliter laudetur in moꝛbi pꝛincipio: non auteꝫ apud naturaꝫ. ¶ Et ſimiliter viſum quid ad aliud dicendum.

¶ Differentia. CCI.

Quod diſſinteria ex ſanguine facta ſit alijs deterioris curatiõis oñdit. Qm̃ illa paſſio deteri⁹ curat i q̃ humoꝛ euat q ẽ familiarioꝛ ⁊ nãe ꝓpinquioꝛ. hic aũt eſt ſan. ẽtoꝝ 2°. ¶ Adhuc moꝛbus iꝓpoꝛtionalis deterioꝛ eſt pꝛopoꝛtionabili iuxta illd, In moꝛbis minus ⁊ reliq dĩa. 179. ſꝫ ſan. iꝓpoꝛtionabiliter ſe hꝫ ad diſſinteriã cãndaꝫ: cũ ea ſit inteſtinoꝝ ſciſſura que ex aliq cãturbu. acuto q̃lis nõ eſt ſanguis cum ſit calidus ac humidus: dulcis ⁊ mitis. Itaq̃ peioꝛ ẽ curatione diſſinteria ex ſanguine cãta. ¶ Q: ãt ex fl̃ate falſo deterioꝛ ſcribit Afoꝝ. 3°. ¶ Rurſus egritudo cãta ex humoꝛe reſiſtente eductioni deterius curatur ſibi oppoſita. hꝫ dõ fl̃a cum ſit frigidum viſcoſum. Peius itaq̃ curatur.

In oppoſitũ ꝙ diſſinteria ſanguinea ⁊ flatica curatiõis ſint leuioꝛis: q: pꝛo. 2. Materie

A teriſe ſanguinee ac flatice ſunt mioris malitie ꝙ cholere ci- trine ⁊ ni. q̄ aūt tales morbos iducūt cure faciliorís. ¶ Q̄ aūt q̄ fit ex cholera deteriorís ſit cure monſtrat̄ :qm̄ diſſin- teria eſt excoriatio. Jpſa ꝟo cātur ab amaro acuto. hec. n. ꝓprietas eſt ſua: hꝯ aūt eſt chol̄a. ¶ Eti. ea eſt cal̄a tenuis penetratiua: q̄ aūt talis excoriatiōis eſt max̄ iductiua. Ex chola igit̄ incurabilior eſt diſſinteria. ¶ Jn ꝯriū qꝛ ſubti- lis cito foras educit̄. q̄ autem diſſinteria hꝫ curabilior eſt. ¶ Q̄ aūt ex melācholia fit deteriorís cure vi: qm̄ morbuꝫ ex humore ampliꝰ nāe ꝯrio deterius curat̄. talis ꝟo ē me- lancolia cū ſit frida ⁊ ſicca: ⁊ nā ſiq̄dē humana ca. ⁊ humi- da. ¶ Palin: morbus cātus ex humore difficiliorís expul ſionis a corpore difficiliꝰ curat̄. Huiꝯ aūt ē melācholia cū ſit terreſtris groſſa mobilis cū difficultate. Jtaqꝫ deterior hec ceteris cura. ¶ Jn oppoſituꝫ: qꝛ ſpleneticis diſſinteria ſupueniēs bonū: Afoꝛ. 6ᵃ. ſplenetica ꝟo paſſio extat melā- cholica. ¶ Rurius ſui friditate: ſiccitate ac ponticitate hꝫ pres ꝯgregare: ac ꝯfortare. qꝺ aūt huiꝯ opponitur diſſinte- rie. ¶ Palin: melācholia nature ꝓportionatur inteſtinoꝝ: quod ꝟo tale poſitum deterrens minus. Facillime igit̄ cu- rationis ſi contingat eſt diſſinteria ex melācholia cauſata.

Propter primuꝫ qdē ſciēᵐ ꝙ qd ſit diſſinte- ria ⁊ q̄ ꝟa: que ⁊ metapho- rica ⁊ quot ipſius modi dēla videbit̄ ꝯñti. Diſſinteria ꝟo inteſtinalis cātur ſiquidem a cā exteriori ceu a veneno ſeu pharmaco effrenitāte venenoſo ⁊ ex fece qñqꝫ ⁊ ac ſalſis ⁊ acutis. Cōſurgit ēt a cā interiori ſicut a melācholia ⁊ pro- prie aduſta ab emiſſione cancrena in ieſtinis q̄ diſſolutio- ne diſcernitur ſan. melancholici ex cholera ⁊ flate ſalſo ex vehemētia iſixionis viſcoſitatis: qñ. n. eradicatur vulnerat ex apatis ruptura. Nono quoqꝫ terapē. nōnūqꝫ contingit ex venaꝝ ſciſſura qñ ſanguis in eis exiuerit nimius. Atte- nuantur. n. ⁊ diſrūpuntur ſan. abundantia. Sūt ⁊ aliqui di- centes eā a cholera contingere paſſiua ⁊ eruginoſa.

Propter ſcdm ꝟo ſciēᵐ aliquos dixiſſe diſſin- teriā deterioreꝫ curatione fore cōſurgētē a melia cholica: eo ꝙ iperū habeat ⁊ qualitateꝫ pnecabilē ⁊ pnitioſam. Sed id vt oſtēdet̄ non valet cum hec breuitate ſermonis p melācholiā cholicam oēs audiat melie modos innāles. ſ. hūc qdē ſolū exprimens veluti fa- moſiorē magiſqꝫ ꝯtingētē cū ceteris chol̄a fit hu. parati or aduſtioni ſui caliitate ⁊ ſicci. ac ſube ſubtilitate. Melācho- lia tñ melica vt oñdet̄ hac ipetuoſior ⁊ effrenior exiſtit per hūc modū innālitatis melie nō minus audita. ¶ Quidaꝫ etiā dixerūt illā fore deteriorís cure q̄ ex chol̄a cātur praſ- ſina ⁊ ꝓprie eruginoſa: cū egriᵃᵉᶠ facte ab eis ſint icurabi- les corrūpētes caloris nālis formā ſpecificā ceu venenum. Colliꝫ 3° qbꝰ dōꝫ ꝙ ſi diſſinteria cātet ab iſtis ⁊ ꝓpe ab eru- ginoſa dterioris vt apparet: imo ipoſſi forct curatiōis: nō tñ aliquē auctēticū repio ſcribētē ex his diſſinteriā cāri: cū ēt neget̄ ab Jſaac febrium 5° ab ipſis morbos gñari: mox enī foras emittūtur aut corpus corrūpūt vt dēla oñdit. 91.

Propter tertiū qdē ſciēᵐ ꝙ deterior curatiōe eſt diſſinteria illa q̄ ex melia dcā melica. vñ Afoꝛ. 4°. Diſſinteria ſi a chol̄a nigra icepit mortale. Qꝺ ⁊ rōne firmat̄: qꝛ illa peior curatiōe q̄ hꝫ q̄li- tates magis effrenes ⁊ nāe humane ꝯrias ſiliꝰqꝫ acutiores. Hꝯ ꝟo eſt q̄ a melia cātur melica. Ebullit. n. ⁊ fermētat ter rā iducēs āpullas vt iura ebulliētia ⁊ acetū a q̄ fugiūt mu- ſce ⁊ aialia illā nō guſtātia. nāliū 2° iterioꝝ 3°. de ige. 14. ⁊ Afoꝛ. 4°. Primo qdē hᵃ ponit̄ 2ᶻ ⁊ ipa. Qm̄ aut fit ex adu- ſtione melie nālis groſſe vel ſubtilis: q̄ aūt ex groſſiori dif- ficiliꝰ reſoluit̄ a mēbro reliq. vñ ibidē. Jlla q̄ magis ē acris dterior exiſtit. ipa ē q̄ gñat̄ ex aduſtione ſubtilioris melie. Sꝫ tñ ſi i ipſiꝰ pn° auxilio pſto fuerit citiꝰ medicationē reci piet illa. Que ꝟo ſup terrā minꝰ ebullit tardiꝰ pimit: ſꝫ ad reſecādū ⁊ artādū ⁊ medicationē recipiēdū effrenis ē ma- gis vt viſuꝫ dēla. 32. Ampliꝰ illa ē dterior ſanatiōe q̄ i nullo diſtat a cācro vlcerato cū hic ſit corroſiuꝰ iſanabilis ēt i ex- teriori ſitu: ſup quē pñt remedia aduenire tāgēdo ⁊ pmane- re. talis ꝟo eſt diſſinteria cāta ex felle ni. Afoꝛ. 4. ¶ Hanc ꝟo ꝯſequit̄ i malitia illa q̄ dcā ē ꝯtingere ab emiſſiōe i in- teſtinis cancrena ex ſan. huic hu. admiſto cāta. vñ. 9. theo. Sūt he due ſpēs peſſime ⁊ mortifere max̄ ſi humoris co- mitet̄ fetor. Nā hūor adeo ſeuꝰ ⁊ pniciōſus nō niſi pp cām gñat̄ maximā nām excedētē vltie: q autē talis ei aduerſat̄ ꝙ max̄ cū effectꝰ ꝓportionet̄ cāe: q̄ igit̄ ex talibꝰ hu. diſſin- teria ceteris exiſtit deterior curatiōe. ¶ Poſt hanc ꝟo pe- ior illa q̄ ꝯtingit ex aduſtiōe chol̄e ru. in melācholiāqꝫ cō- uerſe. hec. n. fortis eſt malitie ⁊ velociorís corroſionis ꝙ flatica ⁊ ſang. melicia: lꝫ fla vehementioris exiſtat adheſio- nis chol̄a iā ente aſſatiōe iminuta: q̄ malitie tardioris ſunt illa ⁊ ipedimēti: veꝝ tñ ē ſuſceptibilis curatōis melia meli- caꝝ hᵃ. Qꝺ qdē oñdit mior haꝝ meliaꝝ ſꝫ ordinē i ſe ma- litia cū ab hūore gñet̄ vl̄ minꝰ ſeuo. Gñatū. n. aliqꝫ gñantꝫ obtinet nām. aut ſubtiliori q citius pōt educi ex pte ceu q chol̄e: deiceps āt difficilior ex flate ſalſo ſcāxea ēt q̄ ex cho- lera. vñ Afoꝛ. 3ᵃ. ꝓnūciat̄ difficillima diſſinteria: qm̄ hūor cholicꝰ ſui ſubtilitate exitū fac. flaticꝰ āt ſua pmanēs viſco- ſitate ac adherētia q̄ꝫ ampliꝰ vlcerat ſalſedie ſibi adiūcta. plꝰ nāqꝫ nocuᵐ ē flatis ex pte viſcoſitatꝫ adherētis ꝙ eiꝰ oppᵐ qualitatis flatice minus mordentis acute. Sic itaqꝫ poſt hāc cholica. ¶ Poſt has ꝟo ordiet̄ alia q̄ ab hūore vtcūqꝫ cor rupto gñat̄ melico vt inuit̄ his Afoꝛ. 6. Quicūqꝫ ſpleneti- ci a diſſinteria capiūt̄ ⁊ reliq. Et ſpleneticis diſſinteria ſup ueniēs bonū cū ipa fuerit breuis tpis moderata. vñ 3°. 16. Qñ aūt melia nō ebullit: neqꝫ odorē hꝫ acetoſuꝫ tūc ē ſup- fluitas melica quā expellit nā ⁊ ſperat̄ cū ea ſanitas qñqꝫ. ¶ Deinde q̄ ex vehemētia iſixionis alicuiꝰ viſcoſitatis ve- hemēter flatice minꝰ mordētis acute iteſtinis creat̄: ceu fla- tis vitrei i viatico. Ad hꝯ nāqꝫ ſeparationē grādis ſeqtur vl- ceratio cū pelliculā iteſtini educat ⁊ dolorē cauſet. Quare mordet̄ ipꝫ ſupfluis ꝯcurrētibꝰ ac trāſeūtibꝰ ide. ¶ Demū ꝟo q̄ gñat̄ ex ſanguine difficilior ē curatione: quā tñ rarā fore puto: neqꝫ ſanguis in ꝓpria permanēte nā qꝛ ſic forſan diſſinteriā magis gñabit epaticā vl̄ eidē ꝯſimilē. Qñ. n. ve- na ſcindit̄ iteſtinū malignat̄ ita vt virulētia velut in ſol̄o- ne ꝯtinui exteriori ꝯtingitqꝫ modus vlcerationis cātur. Que autem ex apatis ruptura cauſat̄ difficilioris curatio- nis aut leuioris exiſtet ſm quātitatē ipſius eiuſqꝫ māe ma- litiam: ⁊ ſilr que ex venenoſis ⁊ fecibus gñat̄ ſcroſiſ acutꝫ. Sic igit̄ appet ꝙ deterior diſſinteria eſt q̄ ex melia cōſur- git melica: deide ea q̄ ex cholica flatica ⁊ ꝯſanguinea melā cholicis: ⁊ poſtea q̄ ex flatica ſalſa: poſt q̄ a chol̄a: deide q̄ a melia: ⁊ ea q̄ ab adherētia viſcoſitatis vehemētis: ⁊ tādeꝫ ſanguinea nō aduſtis: ⁊ q̄ ab apatis aptura ⁊ alijs ſm corū maiorē cām ⁊ minorē. ¶ Sꝫ ꝯ id vī qꝺ dī de chol̄a nigra: ⁊ p Halꝝ. ⁊ A. ponētes deteriorē fore ampliꝰ meliā gñatā ex aduſtiōe chol̄e amare ꝙ nigre. ¶ Jn ꝯriū: qꝛ ide chol̄a nigra dī. ſic iteſtinū irremediabile a chol̄a nigra vlceratū: difficulter ꝟo auxiliabile a flaua chol̄a. hec. n. minꝰ deter- rēs hori. ¶ Dōꝫ ꝙ rōne cite ipreſſiōis deteriꝰ nocuᵐ fit ex melācholica cholica: ꝯñr qꝺ a melia minꝰ groſſa: deide ab illa q̄ fcā ē a groſſiori melia: ⁊ ōmū a ſāguinea ⁊ flatica dīnt tñ. Ex pte āt eradicatiōis dterior 3ᵃ ꝙ 2ᵃ ⁊ hᵃ cū alijs vt idi- cat̄ p hᵃ. Uel ad iductū 2°. S. dōm ꝙ non cōparatur melia vſta melācholica ad melācholiā cholicā: veꝝ illa ad cho- lerā amarā nō vſtā. ¶ Sꝫ eti dubitare ꝯtigit. Cōtingit. n. diſſinteriā mortalē ſimplr fore ſi a chol̄a incepit nigra. Jn diuiſionibꝰ ꝟo ſcribit̄ ꝙ diſſinteria cāta ex melia eſt mala chronica ex cuiꝰ egōne terra ebullit ⁊ odor ide odorat̄ ace- ticuiꝰ qdē excoriatio ſi antiquat̄ nō ſanat̄. Jnnuit̄ ḡ ꝙ in pn° ſi pſto auxiliū affuerit valeat curari. ¶ Dōꝫ ꝙ ſi diſſin teria incepit a felle nigro iāqꝫ ꝓceſſerit intm̄ vt vlceret̄ in-

Margin notes (left): Afoꝛ. 42. — B — Colꝫ. c. 5. ⁊ c. 31. poſt pncipiū. — C — C. 3. i me. — Ca. 2. 38. — D — Afoꝛ. 24. — Cap. 9. Cap. 7. Cap. 2. Cō. afoꝛ. 13. in fi. Doc. 4. c. 1 poſt me.

Margin notes (right): B — Cō. afoꝛ. 14. — Ca. 16. i medium. — Doc. 4. c. pmo d. 8. — F — Colꝫ c. afoꝛ 13. ēā me. — Afoꝛ. 42. afoꝛ. 48. Tra. 1. ca. 2. poſt pn. — Jſaac libꝛ 4. c. 15. in pncipio. — G — H — Primo loco. c. 15. d. ſinem. hᵒ hᵃ doc. 4. c. 1. d. ſi. C. 5. i me. — Ubi. ſ. in mediate. — Ca. 66. i ſine ſinem.

Cōncil. D

N

Cō. aloſ. 84. pticu. le quarte.

teſtinū ſʒ Cōmē. vlcere cācroſo teā tūc nō poſſe ſanari. Ant diſſinteria cātur ex maiori q̄ʒti^te ⁊ minori ſimiliter malitia.

Propter quartū ꝟo. ad pᵐ dōʒ φ diſſinteria ſanguinea fcā excoriatiōe: lʒ eſſet ſan. ei⁹ tn̄ q̄ʒtitas ē pauca. Si āt eēt mīra ceu i epatica cueniſt aliq̄: tūc qdē hec eēt dterioris curatiōis. ¶ Ad aliō dōʒ φ ille Afoꝛ. ſʒ Cōmē. locū hʒ i egritudīe cōplonali vl' veꝛ extat qñ ſan. egrediēs fuerit q̄ʒmult⁹. ¶ Aliō autē vt appuit ↄcedēdū. ¶ Ad aliud āt dōʒ φ lʒ veꝛ ↄuincat i ꝓpoſito egritudīes ſanguis ⁊ flatis: lʒ ſint ſaluiores rōne q̄litatis cholicis ⁊ melicis: ſūt tn̄ dteriores rōne q̄ʒtitatꝫ ſuffocatiōes celeri⁹ iducētes cū āpli⁹ abūdēt i corpe. ¶ Ad aliō dōʒ φ lʒ chole iſint iſta: nō tn̄ alijs hu. diſſinteriā iduc difficilioris ſanatiōis: cū iter ceteros hūoꝝ ſui ſbtilitate ac leuitate facili⁹ ex corpe ac celeri⁹ poſſit educi. Quare inde ſi penetrat: i ꝑiū pt illi⁹ reuelli vt rō pſuadet i opp^m adducta. ¶ Ad alia duo dōʒ φ melā lʒ nō hʒ ſbaʒ corruptā ⁊ q̄li^tes depꝛauatā cū ſit nāis minimeq̄ inteſtinis ↄria: lʒ breuiorē aial ↄſtituat vite ꝟ dīa. 21. ¶ Ad aliud dōm φ diſſinteria q̄ ſpleneticos curat nō gñaꝛ a melā ſeu: veꝛ ab aliq̄ hūore vtcūq̄ iā i melle corruptionē mutato vt dīſuʒ. ¶ Ad aliō dōʒ φ hʒ melā cū fieri icipiat ināliš acq̄uirit acredinē: q: cū ipſius terreſtreitate pōderoſa vl'igerit iteſtino. ¶ Ad aliō ēt pꝫ ⁊ pus qd dōm apparuit. ¶ Dīa. CCII.

K

Jſaac lib. 5. ca. 4. Cap. 23.

Quod in diſſinteria epatica cōperant ſtipticam rāt p Uiaticū ⁊ ſeptimū prac. ꝑcipiētē in ea ſtiptica exhiberi nō pap eleuata. vt trociſcos ō karabe cū rob granatoꝝ muſoꝝ ⁊ aqua portulace: berberis ⁊ hʒ: ac ēt q̄ ſputo ſan. ↄferētia. ¶ Rurſus diſſinteria lʒ flux⁹ ē qdā: ſtiptica ꝟo cū ↄdēient ⁊ ipilētt eūdē cōpeſcūt ⁊ maxime ꝟtute curatiue. ¶ Jtidē in ceteris epis paſſiōib⁹ in qbus nō tn̄ videnꝛ cōpetere vt lʒ ſtiptica ꝑcipiunꝛ eidē adminiſtrari: apparēs de ige. ita vt ⁊ reſolutiuis maturatiuis illi⁹ ſint admiſcēda: vñ ꝑ 4ᵃ. Qñ hora fuerit reſoluēdi āpata epis ⁊ ſtōchi nō debes dimittē qn ſtipticas medicīas bonū hñtes odorē admiſceas. Qō fulcitur a miore. Et fulciꝛ: q: iſta cōpetūt q̄ iſpiſſāt ⁊ cōpeſcūt ſanguinē ſubtilē fluentē ab epe q̄lis eſt ſan. aq̄ loture carnis ſimilatus. vñ iterioꝝ. 5. Qñ videris egōnis velut nouiſ occiſaꝝ carniū loturis aſſiſatas certa ſit cognitio paſſionis epice. Sʒ hoc agūt ſtiptica. ¶ Rurſus qñ eductio alicui⁹ nocet: illi⁹ retētio ↄfert: pp rōnē ↄrietatꝫ curatꝫ: ſʒ qō educiꝛ lʒ obeſt cū ſanguis ⁊ ſpūs euacuenꝛ q̄ vite ſunt cā. Proderit igitur eius retētio. Jn epatica itaq̄ diſſinteria cōpetunt ſtiptica.

Tra. 1. c. 26 in pn. ⁊ lib. 13. c. 5. 1. 4. C. 15. ð 8.

L

Ca. 2. i me.

Tra. 2. ca. ꝑ in pn.

Oppoſitum 3° ſextadecia. Adhuc qō epar infridat ac ipʒ āpli⁹ ab ei⁹ ſe mouēs nā ⁊ mām in id ipilat ⁊ ↄdēſat ipſi⁹ ꝓhibēs expirationē nō cōferſ i hʒ egri^te. talia ꝟo ſūt ſtiptica cū ſint frida i gradu 3°, in diei vlib⁹. Et firmaꝛ: q: meat⁹ epis ſunt tādē anguſtiſſimi tāq̄ capillares entes villi. Adhuc cū epar ſit velut ſan. ↄgelat⁹. ꝑ pᵃ: qō ipʒ āplius deniq̄ ↄgelat leſionē nō pua id cogit icurrere. hʒ ꝟo ſtiptica cū frigidiora ſint, ꝓnuntiata. Nō igiꝛ in tali morbo cōpetūt ſtiptica: verū poti⁹ apitiua.

Lectione 15. ⁊ 18.

Do. 3. ca. 2. poſt pn.

M

Propter primū qdē ſciēdū φ vt nomen deſignat diſſinteria ē fluxus cuʒ iteſtinoꝝ raſura. diſciſionē nāq̄ denotat iteſtinalē. Enterō iteſtinū: ide enteria. i. iteſtinalis q̄ triplex exiſtit. Una qdeʒ qñ piguedo q̄dā ſup iteſtina exñs excerniꝛ. Alia q̄ mēbrana ſupficialis iterior ipſoꝝ educiꝛ. Tertia ꝟo qñ ſuba abradiꝛ iteſtini. Afoꝛ. appens. 4. Et lʒ iuxta rōnē vocabuli appellaꝛ diſſinteria ꝓprie. Qñ epica dicta diſſinteria metaphora dʒ āpli⁹ cū rariſſime i ea excoriatio itercidat. Et ſō i terioꝝ 5° plures medicoꝝ decepti hāc. i. epaticā eſtimāt diſſinteriā. ¶ Eſt āt ipa ſanguis puri cui nō admiſcetur egeſtio: theo^ci. 9. Scdʒ q̄ſdā flux⁹ vētris ſanguinolētus abſq̄ inteſtinoꝝ excoriatione. Sʒ q: nō ſemp neq̄ in oi diſſinteria epatica ſāguis emittiꝛ pur⁹: veꝛ tādē eruginoſus ēt aliqñ cū excoriatiōe ↄñti aut añti dicet qs diſſinteriā epaticā fore fluxū humiditatuʒ p inteſtina ex praua epatis diſpōne cāuū. Hūiditas āt q̄ i ipſa emittiꝛ eſt velut liquor loturis carniū nouiter occiſaꝝ aſſilāt⁹ aut velut vini fex interioꝝ 5°. Jn ea quoq̄ in pn° icores excernūꝛ ſanguiei. Tpe ꝟo pcedēti groſſi ⁊ ſanguinei multū. Jn vltio ꝟo nigra certiſſime cholā. S. ⁊ Haly. 6° quoq̄ de accñti 4^or egōnes ponunꝛ ſanguineeq̄: q̄ꝝ tres huic ptinēt paſſioni: de qb⁹ vna ex abſciſione ↄtingit aut magnoꝝ alic⁹ coloꝝ vel exercitij dimiſſiōe: nōnulla ex melico accidit ſanguine lucido: 4ᵃ q̄ʒ ē ſanguis paulatim defluēs ab iteſtio. Tertio qdē. 14. Plēs cōpleti⁹ ponunꝛ maneries hūiditatū egrediētes ab epe diuerſificate i ſuba ei⁹ qō expelliꝛ. ⁊ cā illi⁹. Suba. n. q̄ ꝓpelliꝛ ide al a ē chimoſa: q̄dā aq̄ſa q̄q̄ eſt ablutiua: nōnulla cholica: q̄dā viruléta. 7ᵃ nigra. ⁊ nigra vt fex ac nigra melācholica: nōnulla ē fetida ⁊ q̄dā puata fetore: aut ſanguis pur⁹ q aliqñ expelliꝛ vomitu: ⁊ q̄dā ē q̄ in groſſuʒ nigrūq̄ aduenit circa mortē ⁊ ē epatis caro. Cā qdē eaꝝ expulſionis aliqñ ē aꝑa eruptū aut oppil'o apta vel ſciſſura ſeu vlcus vel corroſio aut debilitas retentiue ſeu attractiue vel digeſtiue. aliqñ totalis repl'o cā vl' dimiſſio exercitij ⁊ additio i cibo ⁊ potu. Ex his qdē vlteri⁹ ↄdeſcendēdū ad cāſ egeſtionū pticulari⁹ ptractaꝝ aſſignatas iuxta doctrinā idicatā Aui. ¶ Diſtat āt iter diſſinteriā epaticā ⁊ iteſtinalē: φ qō egrediꝛ ab iteſtinali ē paulatine ⁊ cū raſura ſquamoſa ⁊ doloroſa pūgitiua: ſʒ qō in epatica ē ſine dolore ⁊ eſt multū ⁊ nō ↄtinue: verū cū iterpolatione. Adhuc in ea q̄ iteſtinoꝝ eſt pmiſtio ſtercoris cū eo qō egrediꝛ. nō ſic aūt i epatica. Dꝛnt ēt epatica ⁊ ſtomachalis: qñ epatica eſt chiloſa q̄lis in q̄ iā opat⁹ eſt ſtōchus: i ea ꝟo que ſtōchi nequaq̄. ¶ Noſce φ diſſinteria epatica 2ʳ accipiꝛ. vne qdē cōiſ pro fluxu cuiuſcūq̄ humiditatis ab. A. ꝑpacte p epar trāſcūtis diuiſa ↄ ſtomachalē: aliter ꝓprius: ceu maxime pro illo cuius initiū eſt a ſanguine loture carnis ſili de quo ſermo ꝑncipaliter exiſtit. Que autē breuitatis grā ſunt hʒ 3° regraꝛ 14. Quinto quoq̄ interioꝝ hʒ paſſionis idicaꝛ taliter inſcitia medicoꝝ hec paſſio incipit interdū ſine febre: tpe ꝟo procedente corrupto ſanguine ſm epar ſuperuenit febris quā medici valde cōtēnūt inexperti ita vt totaliter videaꝛ eis q̄nq̄ laborans abſq̄ fe. Si autē febricitant putant pp ieiuniū ↄtingere iā appetitus gratia: ⁊ ideo cuʒ videāt eos interdum nihil excernere balneant ⁊ negligentius pmittūt dietari: quid autē ſit ſtipticū: dīa oſtendit. 165. qō ſm plus diuerſificatur ⁊ minus vt comparabilium reliqua.

Cō aloſ. 80.

C. 2. i me.

Ca. 16. in medio.

Ca. 2. i me.

Ubi ſupſ mediate. 9. theo. c. 16. in me. Ca. 2. poſt medium. Tra. 4. c. ꝑ in pn.

O

Ca. 2. i me.

C

P

Propter ſecūduʒ ꝟo ſciēdū: φ aliq opantes vehemēter ſtiptica ⁊ idſiter nō diſcernētes in hac exhibēt paſſione. Promouētur q̄ eo φ fluxū hūr putāt ↄſtrigētib⁹ ſimplr curare qualia ſunt ſtiptica. Rurſus ꝑcipiūt in oibus paſſionibus epar ſtipticis roborari. lʒ aūt abſolute nō valēt vt in 3° videbiꝛ dicēdoriſ ⁊ merito: qm̄ plures decipiunꝛ in hʒ paſſionis curatione: Tū q: de ſe q̄ʒ difficilis. vñ prac. 7. Epatice diſſinterie medela ⁊ cura pdifficilis eſt: ⁊ ppauci liberanꝛ ab ea: Tū ēt pp medicoꝝ inſcitiā. Quare ſubdiꝛ. Multi etenim parū cognoſcūt epatis debilitatē eiuſq̄ cām. Ait equideʒ Gal. ſe cognouiſſe quoſdā qbus diſſinteria inerat epatica ex epatis debilitate cātā: ⁊ perierūt ex pauca curatiōis hoꝝ notitia. Jnterdū nāq̄ lʒ paſſio ex hūore accidit acuto effluēte ad iteſtina vlcerante illa quā diſſinterie curāt iteſtinalis curat: cū epatis egeat puidētia: q̄re laborās pdiꝛ inde. Jdē quoq̄ breuiari 3° q̄ ampli⁹ hodie ↄtingē video. Et hāc q̄dē ſeuā paſſionē ↄſperi in prib⁹ gallicanis ⁊ deinceps affinib⁹ vigere ꝑcipue. Aliqñ ēt diſſinteria ↄſequiꝛ epatica ex inteſtinali qñ ꝑcēdiꝛ ipſa: eo φ iteſtinis cōpariunꝛ meſeraice. Fit eni q̄nq̄ a meſeraicis hʒ paſſio ⁊ hic tādē epar quā imperiti negligūt illā credētes eā fore ſimplr inteſtinalē.

Ca. 19 in pn.

Q

Ca. 16. ꝑ poſt pn.

A Propter tertiū ꝟo ſciēdū ꝙ diſſinteria epati ca ſi ꝯtigat ex ſanguiſ repletio ne toti⁹:tūc cura ipſi⁹ ē ꝑ aliā regionē eductio ⁊ diuꝫ q̄ ſan guinē hēt multiplicare alienatio ⁊ coꝝ oppoſitꝭ adheſiōi qua nō egeꝛ niſi modicū ſtipticis:vt deriuata mā ⁊ educta epar ne deiceps recipiat roboreꝛ. Nō eniꝫ vti opꝫ fere ſti pticis ⁊ ꝓpe fluxus tpe vt ſupabūdās cōpeſcaꝛ irus mā: ⁊ h qdē nō eſt difficilis cure ceu iproprie di q̄ꝫmultū diſſinte ria. Si aūt ex epatꝭ accidat pctō: aut erit q: dbilitatū chilū ad ſe nō poſſit attrahē:ita vt vēter remaneat liquidus cor puſqꝫ demacreꝛ cū appetit⁹ dbilitate:in cui⁹ qdē curatiōe cōpetūt cal'a cū q̄dā ſtipticitate vt epatꝭ roboreꝛ vigor. Ca lida qdē qm̄ ea iuuāt attractionē:cū epar ibecillitatū chilū nequeat attrahē:vl' in ei⁹ ſba ex dn̄io cal' vl' fridi ꝓportio nalis aggregaꝛ ſba. Siqdē frida:g̃ſſa:ipillās ⁊ obſtruens epar:tūc rōne paſſiōis nullaten⁹ cōpetūt ſtiptica. vñ 3°.16. Tra.1.c.x. in pnci. deteſtās. A. exhibētes ſtiptica ingt. Illō qō cadit ī errore in h caꝑ eſt vt deneꝛ illi q hꝫ fluxū epaticuꝫ oppilatiuū me B dicie ꝯſtipatiue in oppilōnē addētes ipſamqꝫ ꝯfortātes vt ſtrigāt nāꝫ ⁊ id ad errorē ꝑducit maximū. Et multotiēs iſti piēs linit epar cū ſanguinē iſpiſſantib⁹ coꝝ friditate in q̄ ē mora ⁊ putrefactiōis ſuſceptio:imo qn̄ cū hꝫ paſſionis eſt in meſeraicis ⁊ epate oppil'o opꝫ itēdē in oppilonis apriō ne. Et iā laudauerūt paſſulas pigues in h caꝑ itātū vt qdā eſtimerūt eas ſanare fluxū lotiuū difficilē:qō expertum nō fuit ab eo qō dixerūt lōgiquū. Quare 3° 14. Paſſe ꝯferūt Tra.1.ca. 3in fine. debilitati epatꝭ ita vt ꝓhibeāt ſol'onē aq̄ carnis ſil'eꝫ. Ui āt oſtēſuꝫ ꝑus: qō vtiqꝫ mām ipillat ⁊ cōdēſat in epate ac ob id putrefactionē parat friditate addita robur ipſi⁹ ōſtruēs diſſinterie nō ꝯfert epatice:ſꝫ h talia ſunt ſtiptica cū ſil'e ici tatiuū ad furiā ſiū ꝯiūgaꝛ. Nō itaqꝫ ſtipticatio huic cōue nit paſſiōi:gr̄a tn̄ partis requirētis ſtipticātia:epar nāqꝫ ⁊ ſtōchus vt coꝝ robur cuſtodiaꝛ ꝓ ceteris laborātes egent ſemꝑ ſtipticis vigorari vt edocēt ꝑarguta. Qꝫ ſiqdeꝫ calo ris dn̄io in epate mā ſubtilis dn̄eꝛ cal'a:ceu ſanguis ſbtilis C lotura carnis ſilis q tādē in fecē ſolet eruginoſaꝫ ꝯuerti:ſic opus eſt fridis ꝯtēꝑerare malā cōplōnē epatꝭ cal'aꝫ remit tētib⁹ ⁊ ſtipticis mēſurate vt epar vigoreꝛ ⁊ ſanguis iſpiſ ſeꝛ ſubtilis:nō tn̄ adeo ſtipātib⁹:vt qō dlapſuꝫ iā ꝓhibeaꝛ deſcēdere:nā retētū excoriationē cāret ⁊ putrefactionem. Itaqꝫ h cōpetūt pre ceteris amplius ſtiptica:q: ⁊ rōne ptis ⁊ paſſiōis:qō 7° firmaꝛ prac. Qñ epatꝭ medic⁹ cognouerit Lib.13. in medio. paſſionē ipm curare opꝫ ꝯfortātib⁹:⁊ his q̄ ipſi⁹ malā cō plōnē auertūt:⁊ deiceps icipiat vti eis q̄ ſāguinē icarcerāt vt idē hui⁹ paſſiōis amputenꝛ icōmoda:q̄lia ſūt lactuca:ter ra ſigillata ⁊ cypna cū reliqs:ſic igiꝛ idicatiōe ſumpta ſp ē ſtipticādū a ꝑteꝛa diſpōne interdū ita:qñqꝫ ꝟo alr. His q̄ꝫ poteris cognitꝭ egōtib⁹ epaticis reliq̄s curare ꝑmiſſas. Et ad ſūmū hui⁹ egritudīs curā ſcribūt auctores ſuccīctā rāq̄ꝫ in ipſi⁹ ꝯfidētes paꝝ ſalute. Noſce q̄ꝫ ꝙ corp⁹ plectori cū añ oīa opus hꝫ eductiōe:ne mā retineaꝛ aut alterātibus agitata in q̄ ſubtilia labaꝛ pāmpli⁹:qdā ꝟo modernoꝝ in hac ꝑcipiūt paſſiōe tenuē nō eē dietā exhibēdā. Cuius qdē D ꝯtriū idicat. A. ingene. In iceptiōe aſcellatiōis epatice pl'ꝫ ē P.libera. sc.1.post medium. vt nō approximet pani:q: epar nō recipit ipm:imo recti⁹ ē vt ſit ꝯtēt⁹ aq̄ ſanicb in die his aut ter. Adhuc dieta nō te nuis laborē cauſat in epate:nām ēt diſtrahit in morbi regi mine:⁊ forſaſſis hi robur cupiunt virtutis inſpicere.

Propter quartū ꝟo. ad hᵐ dōm ꝙ ſtiptica precipiunꝛ dari poſt epatis cōfortationē ⁊ prauē cōplōnis alterationē: qñ hūiditas q̄ fabricaꝛ ab epate fuerit ſbtilis acūta:vt ipſis ꝯdēſeꝛ ⁊ reti neaꝛ:nō āt qñ fuerit frida:groſſa:ipillatiua. Qō dn̄diꝛ qñ ab haly.di: poſt vti his q̄ ſanguinē icarcerāt:vñ ipſi⁹ cura nō ē vl'is vſqueq̄qꝫ. ⸿ Ad aliud dōm:ꝙ in hac paſſione nō Tra.1.ca. tiiy. pn. ſolū ⁊ ſi ſit in ea flux⁹ egeꝛ ꝯſtrictiōe:imo ēt apriōe nō parū vt mā educaꝛ. vñ 3° ſextadecima. Hip. dixit ꝙ vomit⁹ pro

hibeꝛ vomitū ⁊ flux⁹ fluxū:qñ ſtiptica ēt cū ꝯferāt i pn̄ti E nocēt tn̄ cū nō expediūt in futuro:⁊ ꝑ talia non ꝑficiꝛ cura. Curātia nāqꝫ debēt eē ꝑ ſe ⁊ ꝑmanētia ⁊ nō ꝑ accn̄s ⁊ trāſ mutabilia. 153. ⸿ Ad ꝯfirmationē ſitr appꝫ:ꝯceſſum nāqꝫ vtēdū ſtipticis epate ꝓroborato ac ēt paſſionis gr̄a qñ hu miditas fuerit ſubtilis ꝯfluēs. ⸿ Ad aliud qdē qd dōꝫ ap paruit:ꝯceſſum.n. iā gr̄a ptis vt epatis ſemꝑ cōpetē vtcūqꝫ ſtiptica:nō āt paſſiōis rōne. ⸿ Ad aliō dōm:ꝙ ei⁹ qō edu ciꝛ retētio ꝯfert niſi id qō retineꝛ ſit tale:ad cui⁹ qdē retē tionē ꝯſequaꝛ acuitas ⁊ mordicatio ꝑꝑ q̄s itēdaꝛ ⁊ fluxus: tūc poti⁹ apiēdū q̄ꝫ anguſtādū. ⸿ Ad ea ēt q̄ alteri⁹ ptꝭ qd dōm viſuꝫ:qm̄ qñ mā frida fuerit groſſa ipillata non egeꝛ ſtipticis ſaltē paſſiōis gr̄a. ⸿ Ad aliud dōm:ꝙ epar ē ſan guis ꝯgelatus.i. inſpiſſatus nō qdē a frigido veꝝ ab infor matiua vtente q̄litatibus ⁊ maxīe calitate vt inſtrumēto.

⸿ Differentia. CCIII.

Quod ileon ex ſtrāguria febris nō cu ret ſupueniēs:oñdiꝛ ꝑ Cō F mētā. deteſtātē afoꝛ.6ᶜ pticu.ꝑ totū:neqꝫ hipo craticū ꝑhitētē:cui⁹ qdē ſeries. Quibuſcūqꝫ eſt Afol.44. ſtrāguria ileos inaſciꝛ i ſeptē pereūt dieb⁹:niſi febre ſupueniēte multū fluxerit vrine. ⸿ Rurſus. Qō mē bra dbilitā: ꝑncipalia digeſtū corrūpit:⁊ ſpūs iſlāmat:ileō nō ſanat. Hꝫ ꝟo ē febris cū ſit morbus dn̄s ceteris iſeſtior ſ. de ige. Eſt nāqꝫ abūdātia cali ēxnei ꝑ oē corp⁹ aialis dif Col'. cal fuſa. ⸿ Palin. Qñcūqꝫ nocuᵐ adiūgiꝛ nocumto nō ꝑficiꝛ veꝝ magis icitaꝛ ad furiā. Qñ eni ſil'e adunatur ſilī: velut ignis efficiꝛ in igne:ſil'e nāqꝫ ſiū occurrēs furiā intēdit. Id aūt ꝯtigit qñ febris morboꝝ ſeuior aliꝭ copulatur morbo. ⸿ Eti. Si fe. ileon curet is erit ex humorib⁹ ꝯſurgēs fridis viſcoſis:cū fact⁹ ex calis ceu apāte āpli⁹ iſlāmaretur ⁊ lede retur:ſꝫ cō ileon cāto ex mā frida viſcoſa nō ē febris. vñ in Uiatico:ileos q de humorib⁹ fridis:neqꝫ tumorē hꝫ: neqꝫ extēſionē:neqꝫ fe. ceu q ex apāte accidit calido. Itaqꝫ ileon Iſaac lib. 4.ca.16.in pncipi. eſt ſtranguria cauſatum feb. nō ſanat ſuperueniens.

In oppoſitum aforiſm⁹ ꝑinduct⁹. vñ 3° 16. ingt G Hip. Qñ accidit ex diſtillatiōe vrine ileos:moritur ille cui⁹ ē in 7° niſi accidat ei febris ⁊ Tra.4.c. 30.p° me. currat cū ea ſudor ꝑlim⁹. 19. ꝟo illius. Qui hꝫ difficultatē vrie ⁊ aduenit ei poſt ipſaꝫ thenaſmon moritur i 7° niſi ac Tra.2.ce. o.iuxta h. cidat febris ⁊ ꝓuocationeꝫ plurimā faciat. Ecce q̄ꝫ diſſute dubitāterqꝫ itroducit aforiſmū ſic ꝯſueuit vt ſemꝑ extorte ſatagat ſmōes alioꝝ iducē. Uel alludit vitio Gal'. volētivē Afol. 6 c. afol. 44. i medio. ſicā cōprimere lōgaonē ⁊ nō illiaca inteſtina. ⸿ Adhuc. ſic ſe hꝫ febris ſupueniēs ſpaſmo vl' thetano q de hūorib⁹ fri gidis viſcoſis occurrēs:ita ſupueniēs ileo ipſa ex eiſdē cō ſtructo:ſꝫ ea illū curat. vñ afoꝛ.4. A ſpaſmo vl' thetano ha Afol.57. bito febris ſupueniēs ſoluit egritudinē. Et fulciꝛ: qm̄ epilīa multotiēs ſoluiꝛ ꝑꝑ fe. q̄s tolerat hñs eas ⁊ ꝓpẗe q̄ ſunt lō Aul.p°.3. trac.5.c.2. ver.fine. ge. Igiꝛ ileos factus ꝑꝑ ſtrāguriā fe. tollit ſuperueniens.

Propter primuꝫ qdē ſciēdū: ꝙ ſtrāguria eſt parua ⁊ ſepiſſima mictura. H afoꝛ.5ᵃ. A. ꝟo eſt qñ vrina guttatiꝫ mingiꝛ ⁊ velociter exit Cō.afo.55 in pnci. qō acumine ſeu aduſtiōe aut defectiōe veſice accidit ꝯten tiue. Defectio q̄ꝫ aduenit ex apāte vel vulnere aut itēpera Collr.19. 3 tra 2.ca. pi. ta cōplone ſeu de g̃ſſa vētoſitate. Diſſuria ꝟo eſt cū duritia ⁊ anguſtia:neqꝫ ſine magno dolore actionē ſuā cōplet veſi ca:qd aūt ſit fe. diā monſtrauit. 87. ⸿ Eſt aūt ileos dolor inteſtinoꝝ ꝓhibēs ſterc⁹ exire ab iſerioꝛi pte cogens aliqñ ipꝫ vomere. in Uiatico. vñ Cōmē. afoꝛ.6. In ileo iſeri⁹ nul Iſaac lib.1 4.c.16. in principio. la egrediunꝛ:⁊ ſi acuti⁹ clyſtere ꝯſtruaꝛ:nō tn̄ patiēs iuua tur. Paulus qdē eſt acutiſſima paſſio dolore plena q̄ miſe Cō.afol. 44.in pn. rabili pereunt morte ſterc⁹ ꝑ os reijciētes circa finē. 6° ꝟo theoꝛi. Que ileos vocaꝛ paſſio interꝑtaꝛ vexatio dolor eſt Col'.c.1. Le.bgi in medio. grauis accñs iteſtinis. Cui⁹ in diuiſiōib⁹ eſt expōſitōne miſe rere:maxie tn̄ cū ex apāte ꝯtigit cal'or: deſcēdit eniꝫ ab eleo Trac.4.c. 30.in me qō grece miſereo ex q̄ ileos:qō 3° ſextadecia. Ingt Hipp.

I Quñ accidūt in colica a qua deᵘs nos tueat' vomit' ꝛ ſingul
tus ꝛ cōmiſtio rōnis ꝛ ſpaſmᵘ: tūc totū illō eſt ſignificatio
mala. ¶ Sūt aūt tres paſſiões vlr ꝯſiles: ſūt.n. ex mā ſepe
cōſiū ꝛ in loco eodē cōi cū dolore fere ſil: pticulr̄ ꝟo diffe
Li.a. tra. de ſtōcho c.c.54. rentes pampliᵘ ꝛ minᵘ. Eſt.n. strophus: tortio ſeu colica ꝛ
ileos: qñ.n. mā breuis fuerit iducit' tortio: iuxta illud in te
chnis. Tortio ꝟo in vētre: qñ pūia eſt in colicā. Ipa ꝗ̄ ſm
veritatē accidit in iteſtinis groſſis vt colon a quo ꝺriuat' ꝛ
bis ꝗ̄ ipm ſequunt' ꝛ eſt strophᵘ difficilior valde: ileos ꝟo
ꝓprie in iteſtinis gñat' gracilibᵘ: qñqꝫ tū ileos colica eſt i
gbuſdā locis: vehemēter eniꝫ eſt ſilis illi. 3ᵒ.16. ꝗ̄ ſm Seri
Tra.4. ꝑ ca.30. potum eſt paſſio acuta ſub anguſto tpe. vñ in Uiatico. Ulr
Iſaac lib. 4.cap 16. morbᵘ iſte peſtiferus eſt ac mortalis aliqñ in die 2ᵃ interfi
ciēs ꝛ iterdū i 3ᵃ: ꝛ raro ſanat'. A.tū. Qñ plus occidit acci
cir. pnci 16.3.trac. dit ileos i ſeptimo q vł morbus epidimialis ꝛ ꝯtagioſus.
4. ca.30.i medio. vñ ideꝫ. Et ipſe vadit de gbuſdā ad quoſdā pmutatione ꝗ̄
Ibidē im mediate. fit in aere peſtilētioſo ꝛ de terra ad terrā pmutatiōe egritu
K dinū veniētiū. ¶ Ipſa qdē pluribᵘ ꝯtingit de cauſis. Naꝫ
aut ex ap̄ate calō in inteſtinis ſubtilibᵘ cāto vel ex humore
flegmatico groſſo viſcoſo ſeu ab oppilōne cāta ex fimo ſi
ue ſtercore ſicco ꝗ̄ inteſtinū obtorquet': vel ex ſyphacis ru
ptura qñ iteſtinū ſeniotū labit' in oſſeū aut ex ciboꝝ ſopia
Col'.c.6. vel letiferi medicaminis porrectione. theo.6. Fit ēt ſm. A.
tuſ' ſuem tab. propter potū aque frigide: non ſm ipſius neceſſitatem cuꝫ
eo qō accidit ex cauſis cunctis quibus ꝛ colica.

Propter ſcðm ꝟo ſciēdū q Cōmē. ſimplr̄ dā
nat añmiſſum aforī. Tū qm̄ ex
ſträguria nō poſſit ileos ꝯſurgere: Tū ēt q feb. ſupueniēs
illū nō curat: ſꝫ intēdit pampliᵘ. Primo eqdē qm̄ multos
dicit ſe vidiſſe tpe ſuo ex ſträguria in mortē pueniſſe: quoꝝ
veſica videbat' plena extēſa ꝛ doloſa: ꝛ tamē nullus ita pa
tiens ileon incurrebat. ¶ Rurſus. Is magis vł debere ex
ap̄ate mr̄icis ꝯtingere: cū ipſa vſqꝫ ad diaphragma aſcen
dat quo inteſtina debuit amplius cōprimere: ſꝫ ex eo ileos
nō fit. ¶ Palin. Si veſica eēt ap̄ata ſolū rectuꝫ cōprimeret
inteſtinū ꝛ nō ſubtile in quo ileon ꝺcm̄ eſt fieri. Concludit
igit' ex ſträguria ileon cāri mime: vñ qs fortaſſis p ileō co
L licā ēt audiet vt tactū. ¶ Q aūt 2ᵒ nō poſſit ileos febre iu
uari nitit' oſtēdere: qm̄ is cātur pp ap̄a veſice. Febris autē
ſupueniēs ipm nō curat: verū potius maliciā eius augmē
tat. ¶ Adhuc febris nō curat quēcūqꝫ morbū niſi de frigi
ditate morbᵘ fuerit ſiue ſola ſiue cū humoribᵘ flegmaticis
vel vētoſitate groſſa ꝛ iſlatiua: ex qbᵘ nō ꝯſtat ileos: veruꝫ
Ubi ꝺ im mediate i ſine capli. potius ex ap̄ate. Nō igit' febris ſupueniēs ipꝫ curat. Aui.
ꝟo Hip. cōtēnens aforiſmū. ait Gal'. cām ignoraſſe: qm̄
ileos flegmaticᵘ ꝛ vētoſus iuuat' cuꝫ febre. Sꝫ qs fortaſſe
obuiᵘ Gal'. eiᵘ tollet arguta dicēs mime ꝗ̄ inducta valere.
¶ Ad pᵐ qdē ꝺōm: qm̄ etſi Gal'. nō vidit ſuo tpe ꝛ regione
ileon ex ſträguria cāntum: aliis tū viſuꝫ. vñ illud. 193. Exp
tū qdē id in pluribᵘ homis de hoc pōt audiri: ceu febriū in
Tr.5.ſ.8 quit p̄. Ego nōdū manifeſte vidi qintanā: neqꝫ aliā quādā
Tra.1.ca. 61.f.A. vlterius a quartana: pp qō. A.4.pᵃ fere Gal'. ipugnās ait.
Hip. certificauit ſermonē in inuētione febriū ſeptēne ꝛ no
uēne: ꝛ retulit mihi fidelis qdā ſe vidiſſe nouēnā. Quinta
M nā ꝟo multotiēs vidimus. Nō enim opꝫ vt negent' egritu
dines ꝗ̄ non ꝯtingit in tpe quodā ꝛ regione ꝗ̄dā: q h ge
Tr.2.poſt pncipiū. nus nō cōprehēdit' pre multitudie: ſilr̄ interioꝝ 6ᵒ. In qdā
loco arabie vt aiunt vocata tragūtia ſiūt neruoſa qdē lum
bricis in colore ꝛ groſſitudie ſilia: qō eqdē dicētes vidiſſe
multos audiui. Nō vidi ꝟo ipſe ideo nō habeo cognitionē
neqꝫ de gñone neqꝫ ſ ba coꝝ certiſſime. Hec aūt paſſio Al
Fe.h.24. Tra.2.c. 81. māſoris. 7. vena vocat' ciuilis. 4ᵒ ꝟo 3ᵃ vena medeniꝫ: q in
hac abūdat ciuitate. vñ ſubdit'. Gal'. dixit. q nō fuit cōpre
hēſuꝫ ex eē illiᵘ aliqd manifeſtū ſup qō fit initēdū: qm̄ ipſe
Col'.cap. 11.ꝛ li.13. non vidit eā oino. Ipſeqꝫ ſcriptor ſemel hi qdā ꝯſperi mo
Diſ. 2ᵃ.c. 8.cir.ho. nialī: hociū ēt nō repio ab arabicis cōiter expſſuꝫ: cū tamē
apud Italos ſit cōiſſimū ap̄a ꝛ.14. de ige. tractatū. ¶ Ad

aliud ꝺōm q non ꝺꝫ fieri ileos ita ex ap̄ate matricis vt ex N
ſträguria paſſione veſice: q ipſa ꝛ maxime in viris vehe
mentiorē hꝫ cōnexionē ꝛ artiorē colligatiorē cū inteſtinis
ꝗ̄ matrix: hec eni ōbilr̄ alligat' ꝛ laxe: qō oñdit ipſiᵘ deſcē
ſus ꝛ aſcēſus ꝛ circa vertebrū ꝯuerſio. Et iō vtus regitiua
ꝓpellit ipſam verſus vētris muſculoſa qñ aſcendit ad dia
phragma ne iteſtina cōprimēs paſſionē cauſet i eis. ¶ Ad
aliō ꝺōm: q lꝫ veſica iteſtinū rectū imediatius comprimat:
cōitate tū qdā reliq valet cōprimere. Nā ſocietaſ ſeu cōitaſ
qua paſſio vna cōpatit' alteri multiplex exiſtit: vł q nā ſūt
cōtinue iter ꝗ̄ aliq ꝯtinuāt inſ ra ſicut cerebruꝫ ꝛ ſtōchus
pp ꝯtinuitatē neruoꝝ: iter eaꝫ matrix ꝛ māme venaꝝ ꝯti
nuitate: vel q vnū eſt via alterius ceu iguina cruris ap̄atis
aut q ſunt vicina ſitu vt cerebrū ꝛ pulmo: vel q vnum ra
dix ꝛ pᵐ actionis alteri ᵘ velut diaphragma pulmonis in
aeris attractiōe: ſeu qm̄ vnū ſeruit alteri. vt nerui cerebro:
aut q 3ᵒ aſſociant' alii: ſic cerebrū renibus: eo q vnūqꝗ̄
aſſociat' epati ꝛ vētri. p̄ 2ᵒ. ꝛ 3ᵒ pᵒ. ꝗ̄ qdē mō veſica iliacis
aſſociat' mediāte recto iteſtino. Aut ꝺōm hꝫ ſocietatē cō
paſſionis fore pp materiei exuberantiā veſice cātem vt ea
pueniēs ad iteſtina minuta ileō iducat: iuxta illū aforī. 7.
Quibuſcūqꝫ epar aq̄ ipletū omētū erupit: his vēter aq̄ im
plet' ꝛ moriunt': veſice ꝗ̄ orificiū anguſtius eſt illo qō ma
tricis. ¶ Ad illud qō ꝑſuadet febrē ileō ſupueniētē nō iu
uare veꝫ efficere: dicet aduerſariᵘ: q Gal'. q. ſomniās puta
uit ileon ex ap̄ate calō ꝯſurgere: qñ ingt dico ap̄a calm̄ ſeu
durū illō facere: nec credo hāc ꝯſtipationē fieri ex hūoribᵘ
groſſis viſcoſis: cū tū oēs ipſiᵘ imitatores ex eis firmēt ilia
caꝫ ꝯtingere paſſionē: qd aūt maxie excitauit Gal'. ꝗ̄ taliuꝫ
pferre fuit: q aforiſmi vt falſus experiētiam nō percepit.
¶ Circa qdē pdicta dubitare ꝯtigit: q ꝺcm̄ p Gal'. mr̄icē
Ca.4.pᵃ medium. vſqꝫ ad diaphragma aſcēdere. Cuiᵘ oppᵐ iteriꝰ ꝑ appꝫ ita
6. Matrix neqꝫ diaphragma neqꝫ ad aliquē aliū locuꝫ de
ueniet: nō eni vſqꝫ ad vētrem reuelli appet. ¶ Dōm q ma
trix nō puenit vſqꝫ ad iſtas ptes apphētiōe velut aial mota
ſed magis vere iſtinctu quodā ſeu clemētia diuina. Repro
bat' eni pdicto 6ᵒ Plato fere matricē ꝛ alij putātes aial exi
ſtere filiorum procreationis ꝯcupiſcitiuū. ¶ Aut ꝺōm: q
Gal'. non intendit q matrix corporalr̄ abſolute ptingat ad
diaphragma vſqꝫ: ſed mediate vel poᵘ: ac ſi dicat ipſa mul
tum aſcendit cum ligamenta eius ſint laxa diſſoluta com
paratione veſice permanentis imobilis fere vel more liti
gioſi. Gal'. volēs omnifariā ſic obtinere quecūqꝫ potuit cō
prehendere: ſicut alia non pauca ibidem inducta calūniaꝫ
vt viſum pati valentia non modicam.

Propter tertiū ꝟo ſciēdū duo ꝗ̄ Gal'. viſus ē
negare: pnirᵘ qdē qm̄ ex ſträ
guria pōt ileos ꝯſurgere aut mäe exuberātis vt tactū ꝺdu
ctiōe ex veſica in ſubtilia iteſtina gr̄a cōitatis ꝛ impulſiōis
näe de mēbro nobiliori ꝛ ſenſibiliori ad qō nō tale. Quod
oñdit iteſtinoꝝ ſtrophᵘ: vł tortio qñ aliqs vrinā veneratio
Ca.2.ꝑ ſuo loco. ne vł alio cogit' retinē. 6. de accñti. mäꝫ ꝟo hāc maxie reci
piūt gracilia inteſtina cū ſenſibiliora paſſibiliora minuſqꝫ
tecta ꝺſenſiuo ſint groſſis: ceu oſtendit ēxtrēmitas virge mox
doloroſior paſſiōe facta veſice: Tū qm̄ p ſenſitiuo ꝑpinqo
ra: Tū ēt q minus viſcoſitate ꝛ pinguedine obducta vel
id qs accidē dicet: q veſica plena ente vrina eā ab ipa ꝗ̄tū
pōt auertit: nā illā ꝟſus iteſtina ꝺ rigēs: verēs ne ad iteſti
nū pueniēs rectū veſicā cōpreſſiōe doloroſiorē reddat: qre
illā potiᵘ in iteſtinis cogit manere gcilibᵘ quo dicet modo
ꝺiia ꝯſiti colleē ex vlceribᵘ ꝛ puſtulis gñari: ileos itaqꝫ pōt
ex ſträguria cāri. ¶ Scðo qdē qm̄ ois cura pficit' ꝯ̄rio: ſed
febris ē mala cōplo ꝛ cal'a ꝛ ſicca: ileon ꝟo poſitū ē ex hu
miditate frida flatica ꝛ vētoſa ꝯtigere: vñ afoī.6. Cōſtipa
tio ſiue groſſities vētoſa ꝛ iſlatiua vel cōplōnis itēperātia
frida curant' febre: liqfacit eni ꝛ diſſoluit mäm ꝯſtipatiōis
gñatiuā vētoſitatis malāqꝫ ad tēperamētū cōplexionem.

O Doc.1.c. 8.cc pᵐ. Tra.2.c. poſt pᵐ.
C
P
Ca.2.ꝑ ſuo loco. Q
Ebid. 44. ꝑ h

A Palin. ibidē bonū eēt dici hūores groſſos crudos viſcoſos ꝛ fridos creare hꝰ morbū ꝛ cū cū ſe. ac vrine purgatiōe cura ri: ꝉ aūt morbꝰ ſm reliquos ileos exiſtit: q̄uis id non ſen tiat Gal'. Et iō dixit. A. ipſius cām in ꝉ igno: aſſer: itaq̄ꝫ qꝰ ileos pōt febre ſupueniēte cātus ex ſtrāguria curari: ꝛ ma xime quādo vrine aut ſudoris fluxerit multitudo.

F. ſo. mi. ca. 3. in fine.

Propter quartū ꝯo. ad pᵐ dōꝫ: ꝙ iā appuit. Nō. n. Gal'. cōceſſus eſt vſ quequaq̄ꝫ. ℂ Ad aliō dōꝫ: ꝙ maiꝰ ē iuuaᵐ qō aliqs ꝯſeq tur ex materiei ilei diſſolōne p ſe. q̄ꝫ ipſiꝰ nocuᵐ ab eo ꝙ fe bris: ceu ipa ſpaſmo aut thetano ſupueniēs ex replōne di cto eiuſdē curatiua. ℂ Ad aliō qd dōꝫ notū exiſtit: lꝫ. n. fe bris p ſe vlr noceat: p accñs tñ iquātū mām fridā ꝛ vētoſaꝫ calefac̄ ꝛ diſſoluit ꝯfert pampliꝰ. Qñ. n. morbꝰ occurrens alteri ſup eiꝰ fundat mā ipaꝝ coaptās ꝛ i meliꝰ addūcēs nō leſionē ſꝫ iuuaᵐ opaſ: qñ āt oppᵐ iteruenit neceſſe ſit q̄ꝫma xime velut in hydropiſi cū febre ac i emoptoica cū pleu reſi euenit paſſiōe. ℂ Ad aliō dōꝫ: ꝙ febris mox cuidā ſub uenit morbo vt ileo ex apate cāto. Alia ꝯo demū vt ei qui ex hūoribꝰ crudis cāto: ceu q̄ ſpaſmo ex replōne occurrit: hinc ꝯo febris ſupuenit vl' icitatiōe q̄dā nāe aut igenio ſeu arte qō nocēs expellaſ. Neq̄ꝫ itelligēdū vnq̄ꝫ ileo ex frida cā febrē nō adeſſe veꝝ p paꝝ relōne ipſiꝰ ex apate cāto fa cti: hoꝝ nī pᵐ vī ſenſiſſe Gal'. exiſtimās febrē tñ apati ve ſice aſſociari calo: vel ꝙ nō ſit febris neq̄ꝫ cū accñtibus ſe uis adeo ceu que facta fuerit ex apoſtemate calido.

B

ℂ Differentia. CCIIII.

Quod narcotica nō cōpetūt i co lica oſtēdiſ: qm̄ cura ē p ꝯ̄lū abſciſio morbi vel cāe: hūc āt nō abſcindūt ſtupefactiua veꝝ potiꝰ adaugēt cū coꝝ friditate prauā iducāt q̄litatē: eaq̄ꝫ ipſorū ſimul ſubā colice mām ingroſſent ꝛ ipillēt ꝛ inteſtina iplēt pampliꝰ. ℂ Adhuc. vtꝫ dūs ſit rōcinari egritudo eget cu ratiōe: colica ꝯo ē egritudo: ipſa q̄ꝫ curaſ aut in meliꝰ cō plexionē alterādo aut euādo. Ab his. n. cure igeniū ſim pliciter eſt ſumēdū. Nullū aūt hoꝝ narcotica opanſ: ſꝫ op poſitū magis: vētuſ nāq̄ꝫ ꝯſternunt cuꝫ ipſa calis pmaneat qō eiꝰ oñdit actus motū explicitꝰ a calo cātus ac ſicco ſēp. Mēbrū ēt ob ꝉ ineptū mortificatiōe reddiſ ad hoꝝ rece ptionē p quē hꝫ eē ꝛ opari. Qꝫ aūt cōplōnē quācūq̄ꝫ iſelici eēt aut praue alterādo vel euōnē phibēdo appuit. ℂ Rur ſus. Qō dolorē iducit nō cōpetit in colica: ſꝫ corporiſica do lorē cauſant pp cuiꝰ ſedationē qs dicet ea fore adminiſtra ta: qm̄ cōplōnē mox friditate coalterāt: ꝛ ſolutionē iparis cauſant cū mām in prē ipellāt ꝛ aggregēt ſoluēdo eādeꝫ: ꝉ aūt duas cās ponūt doloris. ℂ Eti. Accñs ſequiſ morbuꝫ vt vmbra corpꝰ: ea ꝯo nō pōt niſi corpis remoueri ablatio ne. Nō igiſ ſedari poterit ſtupefactiuis dolor accñs: ſi non eiꝰ ſolūꝫ vt morbꝰ ſua ſi habeat tollaſ cā. ℂ Adhuc ſi tor porifica ꝯferūt i colica pp qd nō adminiſtranſ in pnᵒ cū vir tus ſit robuſta: ꝛ in peracutis paſſionibꝰ eadē die ac hora ſm veterem ſit medicandum: alioquin nāq̄ꝫ deteſtationem icurremus. Eraſiſtrati naute imperito aſſimilati qui in for tibus egritudinibus debilibus in principio vtebaſ reme dijs. 154. In colica itaq̄ꝫ non competunt ſtupefactiua.

C

Oppoſitū ꝯo hꝰ cōtas profiteſ medicantium. ℂ Amp. qō virtutē qeſcere fac̄ ꝛ ſedat accñtia cōpetit in colica: tū hꝰ nāꝫ vehemēter impu gnētalia ꝯo vt decl'abiſ ſunt narcotica. ℂ Eti. Qō mālā cōplōnē alterat ꝛ ſubāꝫ materie igroſſat ꝯfert: ꝛ marie cū cāla fuerit ꝛ ſubtilis: ſꝫ talis eſt q̄ colice cū ex hūoribꝰ fiat calis iterdū. ℂ Rurſus. Cū hec ex vētoſitate fiat q̄ calido cauſaſ ſubmiſſo ex frido deſtruet forti ceu idicat hyems. Nā tēporibꝰ vētoſitas g̃iaſ tēperatis nō calidis neq̄ꝫ fri gidis valde. metheo. apparēs 2ᵒ hꝰ autem ſunt narcotica. Propter que conferunt in colice narcotica curatione.

D

2. fo. 4. afo. 10.

Cap. 2. ad medium.

Propter primū ꝯo ſciēdū: ꝙ narcoticum eſt medicamē doloris ſedatiuū: cuius nā cū ſiccitate vehemēter eſt frida. Ipſa enim ad finē tertij gradus eleuaſ ꝛ ad 4ᵐ marie: hꝰ aūt quedā eſt ſim plex vt opiū pre ceteris ſtupefactiuū qō ſuccus eſt ſm. A. papaueris egyptiaci. Et vlr papauer vtrūq̄ꝫ: amplius ni grū iuſquiamus: mādragora: ſolatrū maiꝰ: ꝛ faba dicta i uerſa. Reliquū ꝯo eſt cōpoſitū vt phyloniū. i. amicabile: diaſpmaton: trigona: ſiue teroch qbꝰ nomē iponūt ternarij tyriaca nona vt vſq̄ꝫ ad ſex mēſes. Apollonia greca ꝛ fere ſiata ſiue babylonica: aurea alexādrina: regea: rubea troci ſcata ꝛ hꝰ plurima: quoꝝ bonū eſt id qō ꝯſtruiſ ex croco: caſſialignea ꝛ opio eq̄lr. 3ᵒ pᵃ. Optimū aūt electuariū ſcri ptū. 190. ℂ Noſce q̄ꝫ ꝙ illa q̄ ſunt ſimplicia ſunt deteriora cōpoſitis. Ideoq̄ꝫ cōponunſ cū alijs vt coꝝ malitia remit taſ ꝛ audacia: plura. n. ex ipſis timenſ nocumenta cuꝫ ſint vite oia ꝯ̄ria: cōgelātia: mortificātia: ꝛ pcipue nuda: pp qō opus ſit ipſa corrigē p artē ipſoꝝ ſocietate remouēdo no cumētū: qō triplici ſit de cā. Primo vt coꝝ tollaſ ꝯgelatio mortificatiua qō caſtoreū: pip ꝛ crocus opanſ. Sūt. n. nar coticoꝝ tyriaca: caſtoreū ꝛ pip carmināt ꝛ reſoluūt magis crocus ꝯo ſedat ꝛ mamrat: virtutē cū ꝉ cordis ꝯfortādo. Scđo vt vtus cū mēbris ꝯforteſ ꝛ ſpūs reparetur: qō cor dialia ꝛ ſtomatica opanſ vt crocꝰ: ſpica: ocimū: ʒedoaria: ꝛ q̄ hꝰ. Tertio vt ſtipticitas ꝛ ꝯſtrictio māe reumatiʒātis iducanſ. Dolor. n. exacuit reuma in techni ꝛ febrē: id autē facientia ſunt myrra: maſtix: olibanuꝫ ꝛ ſandaraca. Adhuc antiqora ſunt eligēda: eo ꝙ dbiliora exiſtūt cū tpe vt caſtra te admiſtoꝝ ſibi friditas ſopiaſ lꝫ minꝰ ſit actiua. Amp. cū ſint adeo vite nāe ꝯ̄ria ſi pōt excuſari nō ſūt ppinādaꝫ ꝯo nō cū timore ac cautela id agēdū: vñ melius eſt ꝙ admini ſtrētur in odoramētis: vnguētis vel emplīs q̄ꝫ iterius aſſu manſ: niſi fortaſſe in oculis pp coꝝ ſenſibilitatē ac diapha neitatē quā expetūt. 131. Leduntꝯ nāq̄ꝫ ide maxime: q̄dā ꝯo his appoſitꝫ mīme vt dēteo: ēt minus ledūt clyſteriʒata vel ſuppoſita q̄ꝫ trāſglutita qñ modis nō cōferūt pmis. Opꝫ ꝛ ꝙ denſ ſi fieri pōt in ſero añ ſomnū: qr ipm iducēdo dolo rē ſedāt. Incipiaſ ēt a dbilibꝰ ad fortiora puenīēdo paula tim pre oculis iquātū poſſe hñdo illō 4ᵉ pnu. Si nece fue rit ſtuporē iducere nō trāſcendas tale q̄le eſt papauer: qm̄ cū ſtupore ſuo ē ēt domeſticuꝫ. cauēdūq̄ꝫ eſt ne denſ ſup ci bū: neq̄ꝫ corpe repleto: ſed eo iā digeſto ꝛ euāto. neq̄ꝫ ēt ſit coꝝ exhibitio ꝯtinua ſꝫ iterpolata valde: cū ad malū ꝯdu cat finē: vt ad cecitatē magis ꝛ ſurditatē circa taliū pres: ꝛ tādē vlr ad ſtuporē ꝛ mortē: ſitq̄ꝫ ipſoꝝ cū vino calo exhi bitio: celeriꝰ. n. in actū pducunſ. ℂ Sꝫ circa pdicta dubi tare ꝯtigit: qr dcm̄ eſt opiū fore vehemētiſſime ſtupefaciēs adeo vt potio eiꝰ ſit q̄ꝫtitas lenticule magne. Uenenū nāq̄ꝫ hꝰ eſt iterficiens ꝯgelādo ꝛ calm extiguēdo inatū. 2ᵒ 1ᵉ. ꝛ 4ᵒ 6ᵉ. ſꝫ in ptibꝰ egypci vtunſ eo mō q̄lꝫ ꝛ q̄ꝫtitate di: ita ꝙ in cōdimētꝫ oleū ide ꝯſtruēdo. Nō igiſ vī ſtupefacē itātū. ℂ Dōꝫ ꝙ fortaſſis aliꝰ eſt papaueris modus ꝉ ꝛ ille. Aut certiꝰ ſꝫ Alex. in pbl. Diſſoluēdū ꝙ ſic vinū egyptiū ē fri gidū: cū nī regio ſit calā: ꝛ ſcotie calꝫ fride entis: eo ꝙ calꝫ ꝯtinētis aduenīēs i egypto rarificāſ terre poros calꝫ exha lat viſceribꝰ terre idinū: calo aſſociatū foriſ ſeco: a ſoi. appa rēs. 1. ita vt vites nutrianſ frido: i ſcotia ꝯo pori terre pma nēt friditate obſtructi vt eiꝰ nō valeat calꝫ expirare: q̄re vi tes nutrite calo vinū calꝫ reddūt: ꝛ forte qō Thoriſij ē in uenire: vñ terra temperate lapidoſa callor eſt alia fertilior ac digerēs qō meliꝰ fert. Lapilli eniꝫ phibēt calm terre ac humidū exhalare. Plāte q̄ꝫ maxie pmutanſ ſꝫ terre diuer ſitatē vt boletū oñdit. 12. dīa. Uinū ꝛ caules i pſia pcipue ita ꝛ de papauere vī dōꝫ in egypto ꝛ in locis ſibi ſilibꝰ co tra ac in his q̄ circa polos: neq̄ꝫ ēt opiū fieri ex ſemie papa ueris vt ipꝫ comediſ: ſꝫ ex lacte qō colligiſ ex capitibꝰ pa paueris viridibꝰ ita. Mane nāq̄ꝫ poſtq̄ꝫ ſol rorē deſiccauit

B

1ᵉ can. tra. 2. ca. 525. i pᵃ.

Tra. 4. ca. 6. in meᵒ.

F

L. 1. 3. 1. c. 159. ꝛ. 163.

G

Cap. 1. de ſua ſuᵉ.

Cap. 539. in fine. Su. 3. c. 1.

H

Collr. c6. aſo. 15. 17. ꝛ 18.

I rle ſtāt ſciſſure in capite papaueris ſubtiles cū cultro nō p/
funde ꝙ trāſfigatur cortex: ſ; tm̄ ſufficienter: ocide gūmi
ſeu lac qđ egredit ſine cōpreſſione abradat. ꝛ collige 2° ac
Trac.5.p. 3° donec aliqd egredit. Aggregator. ℂ Rurſus. Deſitatur
p^a ca 1.in medio. qꝛ dcm̄ narcotica cōpoſita maligniora pcipue nouiter cō/
ſtructa ita vt tyriaca ex opio qđ recipit ſtuporē vtcūq; idu
Cap.13.in medio. cat ꝛ ſanguineū ſputū cōpeſcat. vn̄ 5. de ige. Hora dormiē/
di tyriacā 4^or mēſiū tribui: qm̄ cū nouitati eēt vicina vir/
tutē habuit opiūq; ſomnū inducit hu. fluētes: dſiccat ꝛ ali/
mētū igroſſat. Quare neq; venenū expellit neq; alia q̄ ca/
liditas egit: qđ nō vi cuz caliditas ſit fortior q̄litas friditate.
Silr plura recipit calidora valde q̄ frida. Calin etiā corpis
meli⁹ dz qđ cal; iducere ad actū q̄ fridū cū ſecū pportionē
hēat. ℂ Ad qđ dōz ꝙ opiū pp plurima pmix⁹ ſupans actū
ſuū iducit: qm̄ vehemētioris ē friditatis q̄ aliqđ calidoꝝ: cū
māſiōes graduū ſint fere ifinite. 139. ꝛ. 21. de ipſo ēt grādis
ingredit q̄titas ꝛ maxie i dſcriptiōe ipſi⁹ radicali Andro/
K machi. Eſt ꝛ ſubie pachimeris ꝛ vnitioris vtutis vt virtutē
magi coaduner ſuā: ceteris ſibi nō ɔſiliſ; ānb⁹ i g̃du ipſiuſq;
friditas vehemēter oi nāe nuntiat inimica. Calida ēt corpis
poros aperiūt ipm ad ampli⁹ patiēdū pparātia. Opponū/
tur ēt friditati opij vt ide pugnāti⁹ excitet in actū: tādē vo
caliditas vicit cū deiceps calida in vnā ɔcurrāt nāz. His itaq;
ōducti cū heſitatiōe tn̄ pcūctator pauſare poterit curioſus.
ℂ Eſt āt colica egritudo iteſtini colon vehemēter doloro/
ſa in q̄ oppilōne phibet ei⁹ qđ ſ; nāz exit⁹: ſūt aūt iteſtina
mēbra ceteris corpis lōgiora duplici ɔſita tunica iuuatiui
ꝛ ſupfluitatū ɔtētiua ſuſceptiua q̄ ſex qdē extāt nūo vt po/
tenariū ſiue duodenū ad q̄titatē duodeciz digitoꝝ lōgum:
Jeiunū iđ dcm̄ ꝙ in mortuis aialiū vacuū repit: ſubtile in/
uolutū ſiue ilion: i qb⁹ trib⁹ ɔtinet qđ alimēti magis iuua
tiuū: ꝛ monoculū: cecū ſeu orbū iđ pure ɔtinēs feculētū: d/
inde colon ꝛ vltio baſtale rectū ſiue lōgaon dcm̄ cui⁹ vlti^m
ſicteris appellat: in qb⁹ ſilr trib⁹ qđ ſtercoroſuz ſimplicius
ɔtinet. Qꝫ aūt in colica dolor ſit inteſus de ſemet teſtat⁹ eſt
Cap.3.ad medium. Gal. ipſaz patiēs. iterioꝝ. 2. ſentiens ſe q̄ſi terebro pforaris
eriſtimabat tn̄ calculū pati. Oppilo āt pſcripta ex multis
L ɔſurgit: vt. 203. appnit cāis. Aut pp apa ex calida mā: maxie
aūt ex humore frigido vt ſlegmate ſm̄ Prarag. vitreo. no/
miato: qđ pluries euenit: aut ex hūore calido acuto: aut ex
vētoſitate vl' deſcēſu iteſtinoꝝ in oſſeū mō q̄cūq;: aut exco/
riatiōe q̄ nā abhorret qđ ɔtentū p inteſtina emittere ſeu pp
vermes aut ex ſtercore duro qđ adheſit inteſtino: qđ mult
Ai.3° tex. ꝛ cō.136. accidit modis in techni cum Haly. ꝛ 3°. 16. Ex his autē ap
Tra.3.ca. 6.ad me. paret ꝙ exitus eius qđ ſm̄ naturam impeditur.

Propter ſecundū aūt ſciēdū: ꝙ aliq pp idu cta futuꝝ timētes ide pi/
Bie.3.ca. pi.31.ꝛ.32. culū euitarūt narcotica: qđ fulciūt: eo ꝙ Serapio Raſ. i di
Cap.63. uiſiōib⁹ cū Zoar nō vūt ea tāgere. S; qđ ō h ɔūr appebit
Theiſr 1° ca.1.3. cū eo ꝙ neq; pinducti auctores illa euitāt oino: ſ; poti⁹ ſer
4. mōis breuitate hđ tacet pus ea i ātidotū ſupplēdo poſteri⁹.

M **Propter tertiū** ſciēdū ꝙ i preſentiaꝝ idicatio curatōis ſumit a reb⁹ nālib⁹ ꝛ
nō nālib⁹ ꝛ pter nām: vt tactū ſepi⁹: a pmis qdē vt a virtu/
te cū ei⁹ annexis q̄ fortis erit aut dbilis ſeu media: a tertijs
vo vt a cā cū ſuo effectu ꝛ accnte. Ipſa nāq; qn̄q; eſt frida
ꝛ aliqn̄ calida: vt accn̄s aliqn̄ eſt pniciōſuz virtutē oīſariam
deijciēs vt dolor: iterdū vo mime iter q̄ mediū eſt iuenire:
a reb⁹ nō nālib⁹ qꝛ media iſtaꝝ mediocriter indicādū. Si
qdē vtus fuerit fortis ꝛ mā frida doloꝛq; paruus vt poſſit
pati nō eſt ſup narcotica pſumēdū: cum alr ceu alteratiuis
anodinis ꝛ euātiuis cura valeat pfici. Dolorē nāq; ſedātia
ſūt triplicia: vl' māz euantia: q̄ cā eſt ipſi⁹: aut malā cōplo/
nē alterātia ceu calida mēſurate in p g̃du: ſic cōplo corporis
ſ; Hebēgueſe. ſpūs demulcētia ꝛ q̄ſi inebriātia: ſic camo/
milla: anhetū: ſemē lini ꝛc̄. Ul' ſenſuz a mēbro remouentia
velut q̄ h tractant narcotica. Aut vtus ē vtcūq; debilis: ꝛ cā

calida: dolor fortior: ꝛ tūc expedit tādē ſup narcotica pſumē
in medijs aūt mediocriter agēdū. Nā illud de quo medicū
ampli⁹ ſollicitari opꝫ ē vtus: ꝛ precipue ſi fuerit debilis p
Aui.4.p̄ti principio. 4ª. ꝙ ſi hūores fuerint acuti ſbtiles tūc narcotica qꝛ fluxū
hebetāt: calorē refrigerāt vehemēter ac igroſſant ſbaz: cō/
ferūt qdē multū paꝝ nocētia: ꝛ iđ audēdū tūc cōfidēti⁹ ſup
ea. Qn̄ āt fuerint fridi groſſi vt ſlegma vitreū aut ventoſi/
tas cruda: nocu^m ide icurrit grāde cū phātaſtico iuuamē/
to ſolū. In poſteꝝ eni vehemētior dolor iſurget cā ei⁹ nar/
cocitatis adaucta: ꝛ iđ ſup ea cuz cautela maxia ꝛ neceitate
pſumēdū: l;. n. q̄; multū iferat illis nocu^m: fortaſſis illđ po/
Cap.1.de ſu fine. terit corrigi ɔūr: vn̄ de ige. 12. ſaluari hoiez mox pelige duz
nocu^o: qđ poſtea ſequit: meli⁹ nāq; fit vni pricule nocere
q̄ ifirmū piclitari dimittere: q̄q̄;. n. vlr cura pficiat p cāe
abſciſionē: iſtādū tn̄ magis ad illđ qđ amplius nām iſeſtat
Ca.32.in tra fine. cū ars pus iſurgit in cām q̄ magis viget. vn̄ p 4ª. Si acci/
O dēs ſupauerit egritudinē tūc ei curā adhibem⁹ ꝛ egritudi/
nē nō ɔſiderabim⁹ ſic in colica damus ſtupefaciētia vt do/
loris remoueat vehemētia: l; ea colice nocumēta faciant.
Scđa. n. die vel 3ª dolor iſurgit moleſtior ēt pcipue cū mā
ei⁹ fuerit frida: verūm̄ ipſa nō tm̄ dolorē icutit vt calida: cum
frida ſit mortiſi^ua ſenſuū magi. Qua vo dolor ſedat hora
altera ꝛ euātne iteratiōe narcotici crebra ifirmū i mortē d/
ducas. Eſt igit pcuratio palliatiua appens q̄lis q̄ lepre cō
firmate: ſup quā hic audēt deceptores orbē pcurrētes: ceu
qui dolores arteticos curabat cicute appōne virētis: alius
vo cerula ꝛ aceto. ℂ Qꝫ aūt iuxta pfata narcoticis opus
ſit vti qn̄q; mōſtrat: qm̄ duoꝝ prauoꝝ ſemp eligēdum qđ
Cap.3.in principio. minus. topicoꝝ 3° vt mercū plectio pſone ſalutis gr̄a: ſed
torporificis vti aliqn̄ ſit minus timoroſum q̄ ipſa neglige
re: cū mortē ipſis ɔtingat effugere qn̄q;. Tpe nāq; iterme/
dio virtus quieſcit ꝛ cōfortat: pōt ꝛ cā doloris interim di/
geri ꝛ euāri. Eti. illud cōperit qđ remouet illud qđ virtutē
proſternit: ſ; hđ eſt torporificū ſua hora: frāgit eniz dolorē
Coll.11. b gl̄a 1. poſt pn°. pre ceteris virtutis deijcitiuuz. Adhuc cen ſactatus Gal.
ſynthomatibus reſiſtere bonū: ꝛ pcipue virtutē mox ac ve
P hementer pſternētibus: de quoꝝ numero dolor extat inſi/
gne. Sibi aūt reſiſtūt narcotica ſenſum deſtruendo in quo
dolor fundat. Eſt nāq; ipſius paſſio. Itaq; narcotica expe/
tunt in caſu ꝛ tpe cū modeſtia tn̄ vt nocumēto pferat iuua
mentū qđ intēdit ois curans: cū difficillimoꝝ ſit inuenire
Ca.11.in fine. aliqđ auxilioꝝ qđ nihil nocēs ɔferat q̄; plurime. 11. de in/
ge. Qđ aūt dcm̄ in colica ꝛ iliaca itelligēdū ꝛ ſibi ſilibus
partib⁹ ac vlr de torpificoꝝ adminiſtratione. Que aūt ex vē/
toſitate ɔtingit ſeua ꝛ lōgior pp aſſiduā eius generationez:
in qua timēda ſunt nō parū narcotica: cū ſpirituū ingroſſent
ꝛ membra condēſent vt non poſſit reſolutio fieri.

Propter quartū vo. ad p^m dōz ꝙ curatio vera cauſe pficit abſciſiōe: nō
autem vt viſuz apparēs mēdoſa palliatiua vt hđ plurima.
ℂ Ad aliud dōm: ꝙ narcotica ɔueniēter adminiſtrata nō d/
ſtruūt virtutē ſimplr: ſ; magis ſaluāt vt in poſteruz reſur/
Q gat: ſm̄ qđ tn̄ pūnalr debilitādo. Eligēdū eſt ēt vt vna p
ifelicitet pp tori⁹ ſalutē vt ɔceſſuz dudū: neq; cōplo ꝛ hu/
mor nocet calidus: ſ; poti⁹ iuuat: ledit aūt fridus qđ ſup/
portat iuuamēti ɔtigētis ide platiōe. ℂ Ad aliđ dōm ſtu/
pefaciētia dolorē vtiq; iferret: ſi ſubm pceptiuū ipſi⁹ vt ſen/
ſus pmaneret: ſed is tollit: ꝛ ideo dolor ſedatur a q̄cūq; cō
Circa fi. tingat cā. ℂ Ad aliud ſilr dōm: ꝙ accn̄s nō ſolū ſeqt mor/
bū ſed ēt nām. Nō eni poſſibile fieri ſanitatem vel egritu/
dinē carentibus vita de ſenſu ꝛ ſenſato. Dicit autē morbū
imitari: qꝛ ab eo videtur imediatius cauſarizant ſicut phā
taſtice tollitur accidēs ſic ꝛ morbus. ℂ Ad aliđ vt appuit
dōm: ꝙ corpus initio eſt repletum: virtus etiā fortis: ꝛ ſpe
rat continue de dolore: ſimiliter per alia predicta ſedatio/
nebis enim entibus non decet ſtuporē inducere. ℂ Quā/
tum etiam que alterius partis vincant apparuit argute.

A ¶ Queſita circa vias vrine. ¶ Differentia.CCV.

Quod diuretica nõ cõpetãt egritudinib⁹ viaꝝ vrine
oſtẽdit̃ :qm̃ ea educũt mãm ad vias vrine īfir/
mas:ꝑ ptes aũt leſas non oꝫ eductio fieri:imo
(Cap.3.eſt medium.) potiꝰ ad oppᵐ trahẽdũ.vñ ꝑ 4ᵉ.Cõtingit cum
mẽbrũ a quo expellit̃ eſt ipm mẽbruꝫ ꝑ qḋ eſt eũo faciẽda:
ſed eſt in ipſo egritudo verꝰ aut recẽs ꝓꝑ quaꝫ eſt timor de
curſu humoꝝ ſup ipꝫ:ipſi igit̃ ad aliḋ qḋ ſit meliꝰ ſunt trã/
ſponẽdi.Quare.13.de ige.nequaq̃ꝫ neqꝫ cũ ſm anũ vel ali/
(Di.3.ca. 3.poſt me.) quã ꝓximaꝝ pticulaꝝ ꝓnᵐ flegmonis fiat vẽtrẽ mouebis:
quẽadmodũ neqꝫ ſi ſm veſicã vel pudẽdũ:aut renes diure
tica pharmaca trãſglutire iubebis:neqꝫ mulieri ſm mr̃icẽ
vel pudẽdũ mẽſtrua mouebis:ſꝫ q̃ ad lõgiſſima ſemp in ꝯ/
rium euulſionẽ facies. ¶ Amplius cũ ꝑficiat̃ ꝯrietate cu/
ratio:ſitqꝫ paſſionẽ adducẽs in parte inferiori:curabit̃ per
(Tra.2.ca. 11.cur.pa.) ea que ad ſupiora deducũt vt vomitu.vñ 3ᵒ.18.Uomitus ẽ
melius quo renũ vlcera curant̃:eo ꝙ mũdificat ⁊ eũat:⁊ ꝑ
B hoc ꝙ attrahit humores ad ꝯrĩũ partis renũ. ¶ Rurſus.
qḋ mãm educit ad locũ patiẽtẽ oppilõne adaugẽs ac ipaꝫ
reſolõne ſubtili idurãs ⁊ petrificãs ſimulqꝫ cauſans dolo/
rẽ:īde reumatis ſtimulatiõẽ nõ ꝯfert in morbis viaꝝ vri/
ne:que vĩr in nullis:talia ꝟo ſunt vritica cum ſint vehemẽ/
(Di.6.ca. 1.in me.) ter calꝰa ⁊ ſicca acuta:ſimpliciũ 5ᵒ ⁊ ꝑeti.2ᵒ. ¶ Palin.Aut
(Cap.17.) ꝯferunt:q: ſilia vel ꝯria.non qdẽ ꝓmo: q: tunc agerent mi/
nime:cũ omnis actio perficiatur ꝯrietate.60.que autẽ ta/
(Doct.2.c. 4.in me.) lia non proſunt cum ſuo priuentur fine.neqꝫ 2ᵒ q: ꝯria ſunt
adinuicem corruptiua. vnde de diſtemperantia inequali.
Omnia interimuntur ⁊ corrumpũtur a ꝯrijs.Itaqꝫ in paſ/
ſionibus viarum vrine non conferunt diuretica.

In oppoſitum ſunt auctores iubẽtes nõ raro ĩ
hꝭ egritudinibus coꝝ trãſglu/
(Afo.21.) tionẽ. ¶ Rurſus.afo.ꝑᵒ. qua opꝫ agere vñcũqꝫ maxie re/
(Afo.6.) pit nã hac agere.Et iõ ꝑceptũ 4ᵉ.Graciles ⁊ facile vomẽ/
C tes purgare ſupius:oppoſitos ꝟo iſeriꝰ:ſꝫ in hꝭ paſſiõibꝰ
nã repit per ptẽ iſeriorẽ cũ ſit ex ꝓpinquoribus eũo. ¶ Et ī.
(Afo.18.) eadẽ 4ᵉ.ſup diaphragma dolores ſurſuꝫ pharmacia indi/
gere ſignãt.Quicũqꝫ ꝟo inferius deorſum:ꝓuocatio autẽ
vrine ſimilis eſt ventris pharmacie : ſed hꝭ dolores ⁊ paſ/
ſiones ſunt infra diaphragma. ¶ Amplius qḋ educit ma/
teriam ex vijs vrine:illas mũdificans ꝯfert eiſdem:hꝭ ꝟo
ſunt diuretica.Confert igitur viarum vrine paſſionibus.

Propter primũ qdẽ ſciendũ:ꝙ diureticũ ſiue
vriticũ.i.vrinatiuuꝫ eſt medi/
camẽ calꝫ ⁊ ſiccũ acutũ:ſanguis ſubtiliatiuũ ſtrilis:a gſſio
ri diſcretiuũ ipſiꝰ qḋ tenuiꝰ in vrie vias eũatiuũ ſicut ſemẽ
apij:feniculi:acorus ⁊ hꝭ.Nã mediciaꝝ qdã ſũt calefaciẽ/
tes tẽperate ⁊ nõ ꝺſiccãtes vt q̃ lactis ſũt gñatiue.duplicis
enĩ ſunt lac gñatius vt calꝰa ⁊ humida multã mãm ſanguis
ipſiꝰ ꝓcreãtia:⁊ calꝰa ⁊ ſicca incidentia ſanguinẽ ⁊ ſubtiliã
tia:vt hic motꝰ in lac ꝯuertat̃ mãm ſpermatis minorando.
D Alie ꝟo calefaciũt magis ꝺſiccãtes mẽſurate ſicꝰ mẽſtruoꝝ
ꝓuocatiue:alie ꝟo plus iſtis calefaciũt ⁊ deſiccãt cũ icíſio
ne forti ſicꝰ lapidis frãgitiue.Si aũt adhuc ampliꝰ caliditate
ꝑticipant ⁊ ſiccitate ꝓuocatiue ſunt vrine.Nõ.n.q̃ lapidis
adeo ſunt calꝰe ⁊ ſicce vt iſte: qm̃ ita lapidẽ aggregarẽt:in/
groſſarẽt ⁊ idurarẽt.pharmacoꝝ 5ᵒ ⁊ iõ i gloſa:monꝰ refel
(Di.3.b.6.) lit̃ Almãſoris ex ꝟ Gal.ſmone.Opꝫ.n.vritica calꝰa fore ac
ſicca:vt vias apiãt:hũores ſubtiliẽt:⁊ renes calefaciant:vt
coꝝ vigoret̃ attractio. ¶ Sꝫ dubitare ſit circa ꝑdicta:po/
ſitũ cũ vriticũ medicamẽ q̃ꝫplime calꝫ ⁊ ſic. acutuꝫ exiſtẽt
cũ q̃dã frida ⁊ hu.multũ ponant̃ nõ parũ cõiter diuretica
(1ᵒ pri. ca. 12.) ceu q̃tuor aut q̃nqꝫ dicta ſemia cõia frida. ¶ Dõm 2ᵒ: aut
ꝙ vriticũ ꝓprie calꝫ eſt ⁊ ſic.Uñ Halyab. medicamia vere
vrinã ꝓuocãtia calꝰa eẽ ⁊ acuta ſit opꝫ.Quaꝫ Hebẽgueſſo.
Prouocãtia vrinas ſũt oia q̃ calefaciũt ⁊ exiccãt:quoꝝ ẽt
pluria ſunt acuta. Et ita medicamẽ notificatũ diureticum.

vel cõiter:⁊ tũc fridoꝝ q̃dã hoꝝ vriticatꝰ eo ꝙ habeãt aliq̃
humiditatẽ ſubtilẽ aperitiuã pñt vtcũqꝫ diuretica noiari: E
ceu ꝓpe medicis ſolutiua eſt attractiua abſolute tñ: ſꝫ qd
ꝟo tres reliq̃ magis. ¶ Aut dõꝫ ꝙ vritica iq̃tũ talia ſũt
calida ⁊ ſicca:nihilominꝰ quãtũ ad aliḋ ꝑtẽ i eis altera cõ/
plexio ampliꝰ attẽdi:ceu oẽ amaꝝ iq̃ntũ hꝭ ẽ calꝫ:quapp
⁊ opiũ vt ſic calm ⁊ ſi fridũ idicet̃.dr̃ia.145.Et qm̃ in cor/
ticibꝰ hꝭ ſeminũ minꝰ abũdat friditas ⁊ hũiditas q̃ꝫ in me
dullis:facte ſunt eis apitiue ampliꝰ.Diſtãt ẽt hꝭ diuretica
in magis ⁊ minꝰ eẽ calꝰa vel frida.Eſt ãt ad pñs 3ᵒ coꝝ ꝯfe
rẽtia vel rõne alteratiõis ſm ꝙ ipſa alterando ꝓprijs alte/
rãt q̃litatibꝰ aut eductiõis prout mãm ex vijs eũant vrine:
aut ex pte deductiõis:eo ꝙ medicias deportant ad paſſio/
nis locũ:velut crocꝰ ad cor patiens deferi:ita vt in morbis
eiꝰ adminiſtret̃ ẽt calis.196.Aut forte ẽt 4ᵒ ablutionis cu/
iuſdã gr̃a.Quid ãt ſit morbꝰ dr̃ia viſuꝫ.72.Eſt aũt 2ᵒ:ſim/
plex vt mala cõplõ ſine mã ⁊ cũ ea praua cõpõ in 4ᵒʳ diui/
ſa nãs:ſolõ ꝯtinuitatis ⁊ multis ſm diuerſa noia ⁊ tempus F
occurrẽs partibꝰ:⁊ cõpoſita vt apa.vie ꝟo vrine ſunt ptes
deſeruientes ipſius eductioni: vt vene arterie emulgentes
renes pori vrinales:veſica eius:muſculus ⁊ virga in viris:
he nãqꝫ ptes ordinate ſunt a natura vt ſupfluitas vrinalis
ex corpore educatur muſculis in id opantibꝰ vẽtris.Quid
aũt ſit vr̃a ⁊ quot ipſiꝰ cauſe viſuꝫ.89. Noſce quoqꝫ ꝙ vie
vrine aut ſunt vehementer debilitate aut minime.

Propter ſcdm̃ ꝟo ſciẽdũ:ꝙ ſm Theſſaluꝫ in/
differẽter ꝑcipiunt̃ adminiſtrari
diuretica in paſſiõibꝰ viaꝝ vrine cũ idicatio ſm eũ ſolũ at/
tẽdat̃ vĩs a diſpõne ſũpta:⁊ nõ pticularis a mẽbro ⁊ aliis.
Quare is qdẽ nõ merito ſciaꝫ medicie adipiſci in ſex ꝓmitte
bat̃ mẽſibꝰ:imo qḋ ẽt ampliꝰ minꝰ in ſex ꝟſibꝰ vt i q̃ꝫmltis
deridet̃ ptibꝰ de inge.Methodicꝰ.n.ꝟ ſeu ꝓprius ametho
dicꝰ vĩa ſolũ ꝯſiderãs nihil de pticularibꝰ i qbꝰ extat expe (Ut lib.ꝑᵒ ca.1.i me.)
riẽtia ⁊ medicie adipiſcit̃ terminus ptractabat.Alij ꝟo ⁊ (⁊ li.11.ca. 15.cur.pa.)
cõiter opantes indr̃nter ꝑcipiũt diuretica trãſglutiri:eo ꝙ
ſibi videat̃ mãm in vijs abũdare vrine ⁊ pcaſdẽ tanq̃ꝫ per G
partẽ propriã:quoꝝ defectus 3ᵒ videbit̃ dicendorum.

Propter tertiũ ꝟo ſciẽdũ:ꝙ ſi paſſio fuerit ꝟ
ſine hũoris vitio diuretica ei/
dem ꝯferũt rõne alterationis ⁊ deductionis: prius qdẽ q:
modus curatiõis ſup ꝯrietatẽ fundat̃ : ⁊ maxie cũ ꝯceſſum
ſit diuretica ꝺinter cõplõnẽ variare:⁊ ſi ꝓpriꝰ calida ſint ⁊
ſicca.Ex pte ꝟo deductiõis:eo ꝙ medicias factas deportẽt
ad locũ:nõ aũt eductionis cũ careat ꝑſuppoſita paſſio mã
ſintqꝫ hꝭ vie nõ diſſolute oino.Si ãt cũ humoris vitio ꝑua
ſit cõplõ aut corpꝰ ſit plectoricũ vel cacochimicũ:tunc qdẽ
ꝑus eũandũ vel purgãdũ ex diuerſo cũ pticularẽ eductio/
nẽ opus ſiat vlẽꝫ ꝑcedẽ.Et deide ſi locus tolerat diureticis
iterdũ vtẽdũ:vel neutrũ ꝑdictoꝝ exiſtit:⁊ ita mox ſi ꝓs to/
lerat diureticãdũ.nã cũ eductio facta fuerit vĩs vt ꝑfectiꝰ
educat̃ leſiuũ:expedit ꝑ patiẽtẽ ptẽ educẽ.Quare tũc vri/
tica ꝯferre pñt triplici ꝑori mõ pracra cũ mã egeat altera/ H
tiõe:cõplõnis rõne:deportatiõe mediciarũ mãcrũ ad locuꝫ
ac eũone.ſi ãt fuerit praua cõpõ ⁊ ꝓpe i receptiuis oppilõ
vt humoralis lapidea vel carnoſa eductõe peccãtis humo
ris diureticãdũ ſi mẽbrũ patit̃ :tẽperate tñ ne mã ſluat am/
pliꝰ in ptẽ obſtructionẽ iducens:⁊ ne ipſa ⁊ maxie ſi fuerit
calidior cũ q̃dã viſcoſitate ꝯuertat̃ in lapidẽ:vñ in fractu/
ra lapidis ꝓhibita ſunt vehemẽter calefaciẽtia:minuunt ẽt
ex ꝯtinuo vſu diuretica carniũ excreſcẽtiã:⁊ humectant ac
leniũt ⁊ ꝓprius q̃ frida ⁊ hũida mẽbroꝝ ſiccitatẽ ex q̃ op/
pilatio ꝯſurgit attenuatoria.Si ꝟo fuerit paſſio in ſupficie
ceu ſcabies aliq̃ ꝯferũt corpe ꝑdiſpoſito vritica ſaltẽ ablu/
tionis gr̃a vt demũ ꝯſequant̃ ꝯſolidãtia ſtiptica.Morbus
ſiqdẽ i his q̃litatis ꝓparũ nũl aut poſitiõis minime poterit
vriticis curari.Q, ſi fuerit ſolõ ꝯtinuitaꝫ aut erit plaga re/
cẽs ꝑ quã ſanguis educit̃ ꝯtinue ſicꝰ in ruptura emulgẽtiuꝫ

I ꝛ hꝺꝛe tunc ad opp[m] trahēdum nullatenus diuretica exhi-
benda cum ſanguinē vt dictū ſubtiliēt ꝛ fluere pamplius
cogāt niſi fortaſſis ipſe detētus eēt ceu euenit in trūbis: qꝺ
grauitate dignoſcit ꝛ vrine retētione. Et ſi adhuc pp ipa-
ris ſol'onē vtēdum vriticis leuioribus cū ſtipticis: qꝺ ſi nō
timet fortioribus. ſi aūt fuerit ſol'o cōtinuitatis antiqua vt
vlcus corpore ꝑdiſpoſito eductione q̄ in opp[m]: qꝺ ſi fuerit
leue opandū cū diureticis remiſſioribus vt ſemē kekingi
altee ꝛ hꝺ mundificātibus ꝛ abſtergētibus: deinde ſtipti-
cantibus cōſolidātibus vbi nō expediūt diuretica niſi for-
taſſis deductionis grā. ſi aūt malignū fuerit vlcus eget for-
tioribus vt abſtergat qꝺ groſſius ꝛ ſanioſius in eo ceu ca-
pillo veneris ireos ꝛ farina orobi ꝺemū ꝟo īcarnatiuis ꝛ
Me.4.li. cap.14. in medio. 18.3.trac. 2.cap.12. poſt pꝛ[m]. ꝯſolidatiuis. Sera. ꝛ A. ꝙ ſi fuerit egritudo cōp[lexio] ſic apa
corpe ꝑnitus indigēte educēdo qꝺ peccat: deinde mā ente
digeſta maturandum: nō antē vriticandum niſi qn̄ fuerit
maturatum vt diureticis rūpatur apa ꝛ ſanies educat ad
extra. ꝛ cauēdum ne fortiora ſint hꝺ vritica: ne nimis ꝓuo-
K cent materiā plurimā mox educēdo in eius vias: ita vt cō-
ſtipatio generet ac ne ſaniē inſpiſſent: indurēt: ꝛ petrificēt:
propter qꝺ in talibus optima medicinarū eſt caſſiafiſtula: et
ſemper equidem in his ſupp[lici]o viarum vrine vigore ꝯſtāte
aliquo. ℂ Et noſce ꝙ opꝫ diuretica exhibere lōge ab ali-
menti aſſumptione: non enim ante ipſam parum neqꝫ cum
ipſa vel poſtea confeſtim. Ipſum enim indigeſtum in vias
educeretur mox vrine: ſicqꝫ cauſa fieret maioris nocu[menti]. Et
ideo peccant cōiꝰ practicantes diuretica epulis admiſcē-
tes: opꝫ enim per horas ante ipſam ſuſcipere ceu ventris
Ca.30.in fine. ſubductiua: vnde alimētorū. 2. Palā ꝙ pruna ſubductioni
conferunt ventris ꝛ poſt oblationem ipſorū ſuper bibere
dulce vinum: ꝛ interrūpere aliqꝺ tp̄s ꝛ non mox prandere
poſt ipſa: ꝛ hoc quidem cōmune in memoria habeat diuꝫ
que laxant ventrē. Multo igitur amplius in vriticis diffe-
rendum alimentum: cum vias vrine citius ea petāt vētris
Ca.16. in medio. mollitiuis. ℂ Sed contra. 14. de inge. Quādo in renibus
fuerit lapidoſa conſtō mox cum oxymelle dare capparas
L in pn̄o eſce quouſqꝫ tranſeat qꝺ graue. ℂ Dicēdum ꝙ hu-
ius diureticū non dꝫ eſſe tante quātitatis ꝛ virtutis vt ci-
bum indigeſtum educat ceu non eſt. ℂ Uel dicēdum dare
capparas ꝛc̄. i. ꝙ ſumatur ieiunio eo ante aliud omne: non
tamen ꝙ mox ſequatur illud. Euitanda etiā ſunt diuretica
ꝛ maxime in vrine ardore imenſiori: ducēdo enim ad locū
infirmū magis mingere cogunt: ꝛ ita inducunt dolorē am-
pliorē. Sit itaqꝫ breuiter de vltiori hu ius queſito tractatū.

Propter quartum ꝟo. ad p[rimu]m dōm vt appa-
ruit ꝙ qn̄ pres ſunt ve-
hementer leſe non dꝫ fieri eductio per eas: vnde. A. dicen-
dum ꝙ aut loquitur in huius preteritu vel qn̄ materia fue-
rit multa indigeſta: prius enim minorāda eſt ꝛ digerenda.
ℂ Et ſimiliter apparet quid dicēdum Gal. qm̄ ſermo eius
etiā in apate exiſtit nōdum maturato. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ
M quādo materia vltius peccat ducenda eſt in opp[oſitu]m: qn̄ autē
minorata fuerit eadē poterit parte euacuari in techni niſi
ea fuerit imbecillata omnino. Neqꝫ. A. omnifariā negat
Li.3.f.c. 3. diuretica in vlcerum renū curatione ꝛ ſi vomitum peram-
plius laudet. ℂ Ad aliud quid dōm apparuit: qꝛ quando
hꝺ accidunt apata non competūt vritica. Sic enim preap-
tatur corpus ꝛ adminiſtrantur diuretica taliā: ne pretacta
vt monſtratum pertingāt accidentia. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ
vritica pn̄t conferre: non enim ſunt omnino ſimilia: neqꝫ pe-
nitus ꝯria: ſed media: cum cōicent cum viis vrine in mate-
riā ꝛ proprijs differāt formis: talia nāqꝫ ſunt actiua ꝛ paſ-
ſiua. diia. 60. ℂ Ad ea etiā que alterius partis quid dōm
viſum etiā: declaratum enim eſt que vriticorū ꝛ qn̄ ꝛ quo
concedant edocti. ℂ Ad aliud dōm: ꝙ vnde repit natura
inde opꝫ ducere ſi regio fuerit conueniens: qualis non eſt
In ꝛ.d. vt viſum ſepe. Quare opꝫ ſm Gal. ibidem reuellare ac ad
contraria tranſmutare. ℂ Ad aliud dōm ꝙ Hippo. conſi- N
derauit raptum materie maxime: bonum ſi tn̄ pars ſit dino
leſa: tranſmutanda erit in alium locum. ℂ Ad aliud etiā
quid dicendum apparuit. Sic enim practicandum niſi ali-
quod prauum contingeret vt oſtenſum ſynthoma.

ℂ Queſita circa articulos vt pedes. ℂ Diia. CCVI.

Quod in podagra ſāguinea exi-
ſtēte in pede
dextro flomādum ſit ex manu ſiniſtra ꝛ in ſini-
ſtro ex dextra monſtratur: qm̄ Ras. in diuiſio-
nibꝰ. Si podagra fuerit in pede dextro flōma Cap. ꝛ. circ. pr[incipium]. Ca.3. circ. principiū.
ex ſiniſtra manu: ſi ꝟo in ſiniſtro ex dextra. vnde de iunctu-
ris idē. Si dolor in pede ſiniſtro debemus minuere ex ma-
nu dextra. ꝛ econtrario de vena baſilica vel de quibuſdā ra-
mis eius: ꝛ non debes ire ad aliam venā. Quare Auēzoar Doctr. 4. tra. 7. c. 11. cir. prin.
indigne cephalicā iubet ſcindi venā. Et firmat: qm̄ Ras
in Almā. ꝛ diuiſionibus in elephantia precipit partis op-
poſite baſilicam flōmari. ℂ Adhuc Gariopontus cōſtruēs O
paſſionarium ex ſerie Gal. ep̄la ad Glauconem Alexādrū Li. 5. ca. 1. Cap. 15.
Pauli Theodori Priſciani ait. Si podagra fuerit calida
ꝛ vnius pedis dolor fuerit magnus cum tumore ꝛ rubore
viribus ꝛ etate permittentibus flōmetur de brachio pris
ſane. Sana ꝟo pars eſt illa que contradictorie opponitur
infirme ſeu pedis dextri ad ſiniſtram manum ꝛ ſiniſtri ad
dextram. ℂ Rurſus. Serap. in egritudine podagre flōma 4° breu. 24. cap.
mus ex iunctura oppoſita pedi infirmo: hꝺ autē non eſt pe-
dis ſed manus: cum in eo precipiatur ſaltem mox fieri flō-
mia aut nequāqꝫ cum attraheret magis q̄ꝫ euacuaret. Op-
poſitio ꝟo ꝓpriā inter contradictoria reſeruatur: cum oēs
tandem reducatur ad illam ꝛ ſimpliciter prolatum in po-
tiori audiendum ſit eius eſſe. 3. re. acu. ſed dextri pedis ad Co[mmen]to c. 4. poſt pa.
ſiniſtrum ꝛ econtra eſt oppō velut cōtradictionis. ℂ Ad-
huc. cura contrario ſimpliciter perficitur. Itaqꝫ ꝛ magis Coll. ca. 19. c. 30.
ꝛ max[im]e: eo ꝙ ſi ſimpliciter ad ſimpl[icite]r ꝛ magis ad magis ꝛ
maxime ad max[im]e: topicorū. 2. vn̄ 3°. 22. Si podagra fuerit Tra. 1. ca. 2. poſt pa.
ſanguinea aut cum dn̄io ſan. opꝫ vt adminiſtres flōmiā ex P
parte cōtraria. Maior autē cōtrarietas extat etiā ſupius
ꝛ dextra ſimul ad ſiniſtrā: ea que tn̄ ſuperioris ꝛ iferioris
hoc ꝟo iteruenit cū exiſtēte podagra in dextro pede flōme-
tur ex manu ſiniſtra ꝛ in ſiniſtro ex dextra. Non autē ſi in
dextro ex dextra vel in ſiniſtro ex ſiniſtra. ℂ Palin. Si cor-
pus fuerit plectoricū nō ſolū debet eē ſine attractio vꝫ
etiā deriuatio ſeu extractio per ꝓpinquora: cū aūt ente po-
dagra in dextro pedū flōmet mox ex dextra ac in ſiniſtro
ex ſiniſtra: ſicut ſecūdario non poterit intercedere: cum flō-
mia ex eadem parte ſciatice aut ſaphene materiam exagi-
taret pamplius. Itaqꝫ podagriçante pedum dextro cōpe-
tit flobotomia ex manu ſiniſtra ꝛ ſiniſtro ex dextra.

In oppoſitum Almā. 9. Eger ſi dolet in dextro Ca. 90. in principio.
pede ex dextra manu: ꝛ ſi in ſi-
niſtro ex ſiniſtra eſt flōmādum. Adhuc. 13. de inge. Manu Di[fferentia] 2. ca. 2. ante me.
quidē male hn̄te crura incidemus vel ſcarificabimus: al-
tero ꝟo crure patiente reliquū. vn̄ ꝑ 4°. Et non opꝫ vt in Ca. 3. poſt medium.
duas diametros ꝓlongationē facias: ſed in vnā tn̄ que ſit
diameter magis longinqua: vnde ſi materia fuerit in ſupre- Q
ma pris dextre non eſt trahenda ad infimū ſiniſtre: imo ad
infimū ipſius dextre: qꝺ amplius neceſſarior exiſtit. Cuiꝰ
quidē interuenit op[m] qn̄ ex dextra manu flōmat podagri-
çante pede ſiniſtro aut ex ſiniſtra dextro: cū diameter 2[a] in-
tercidat: pura eius q̄ ſupius ad iferius ꝛ dextri ad ſiniſtrū.
Quare ſi apa eſt in manu dextra attrahat ſanguis ad ma-
num ſiniſtrā ꝛ eꝯ: ꝛ ſi eſt in pede dextro trahe ſanguinē in-
ferius ex latere qꝺ ē in directo ipſius. ℂ Palin. ars imitat
nām: ſpontaneus aūt fluxus naris dextre laudat in epatis
apate. In eo aūt q ſpleneticus ſiniſtre. Opp[m] aūt vitupera-
tur diia. 194. ℂ Rurſus. euōnē expedit fieri ꝑ partē aptio-
rem eādē: talis ꝟo eſt dextri ꝑ dextrā: ꝛ ſiniſtri per ſiniſtrā

A cuꝫ cõtas ſeu ↄueniẽtia ſit intenſior dextri ad dextruꝫ ⁊ ſiniſtri ad ſiniſtrũ q̃ʒ eꝫ. Jtaqꝫ flobotbomandum de manu dextra podagriſante pede dextro ⁊ ex ſiniſtra ſiniſtro.

Li. 6. ca. 18. bo°

Propter primum

quideꝫ ſciendũ: ꝙ podagra iuxta Uiaticũ eſt dolor calcanei ⁊ plãte pedis cuꝫ diſtẽſione nerui ⁊ pulſatione ſiuixer prauis naſcẽs humoribus ad calcaneũ deſcẽdẽtib⁹. Hec autẽ paſſio denominationeꝫ ſuſcipit a pede velut chiragra. chira.i.manus denotat: ⁊ pleureſis a pleura coſta. Egritudines quoqꝫ ſibi multipliciter vẽdicant nomina differentia.199.b⁹ etiam paſſionis ⁊ vniuerſaliter doloris iũcturarum eſt ↄſiderare cauſam facientẽ:patientẽ ac inſtrumentalẽ. agẽtem ꝟo duplicem vniuerſalẽ precedẽtẽ:⁊ que talium vt eſt regimẽ prauũ in ſex rebus neceſſarijs ⁊ ꝓprie in vino forti:ſubtili:inebriãti ⁊ coitu ⁊ retẽtio euacuationis ↄſuete ac catarri ⁊ colice curatio ⁊ inteſtinis vigoratis qꝺ ſu perfluũ iacitur in extrema ⁊ que taliũ. Et pticulareꝫ magis preſentẽ. Et hec 2ᵉ. complexio aut materia. p^a quidẽ ſicut totius natura vel partis principalis ⁊ 4ˣ ſeu octuplex

B ſimp^x vel compoſita calida ⁊ frigida ⁊c̃. materia quideꝫ ſicut ſanguis ſingularis aut flaticus:cholericus vel melicus aut flegma ſingulare vel multitudo humor̃ crudi:⁊ hic aut ſingularis vel compoſitus ex flate ⁊ cholera: ſan. aliquid ex genere cholere cõmiſta ventoſitate:plurimũ tñ euenit huiuſmodi paſſio a flate cũ cholera nã ⁊ cholera ſui acumine mordicãte naturã cum ſpiritibus ⁊ hu. currere icitat ⁊ viã parat. Flegma vꝺ ſui grauitate ⁊ lubricitate deſcẽdit in que a cholera preparata:⁊ deinde a crudo humore:deinceps a

Li. de iũcturis. c. 1. Eꝫ a. 3. ca. 59. bo^m.

ſanguine:⁊ deinde a cholera ⁊ melã raro. Raſis. ⁊ 3°. 22. Cauſam quideꝫ patientẽ dico mẽbrũ ſuſcipiens ꝓpter debilitatẽ vel cõplexionem malã impreſſaꝫ ⁊ maxime frigidã aut ꝓpter prauã ↄſtructioneꝫ ab initio vel tẽpore acquiſitã Jnſtrumentale ſiquideꝫ velut meatuũ aptio natura vel accidẽte ad qꝺ motus ſuperfluus ⁊ ꝓprie poſt comeſtionẽ vacuitas:raritas:balneũ ſtr. cura calciamẽti ⁊ huius accidẽtium operant̃ nõ parꝝ:aptiores aũt vt paſſiones incurrant

C iuncturaꝝ ſunt egritudinibus perplexi chronicis ⁊ ↄualeſcentes ⁊ ꝓprie quoꝝ cura fuit blandiens accidẽtium ſedatiua q̃ʒ vera ⁊ euacuatiua. Ap tiora etiam tempora generationis ſunt ver ꝓpter hu. motuꝫ ⁊ autũnus coꝝ maliciã indigeſtione cãtia:nam podagrica ⁊ maniaca vere ⁊ autũ

Aſo. 55. no mouent̃ vt ad multũ. afoꝝ. 6. Dolor quoqꝫ multiplicat̃ in iuncturis:q: ſunt plurimi laboris aliis corporis partibus. vnde attrahunt calefacte: cuꝫ ⁊ naturalr ſuperfluitates ad eas demandent̃ flegmatice humectationis gratia. Sunt ⁊ vacue ſuſcipiẽtes de leui qꝺ fluit complexionis:q: debilis frigide ac a fonte remotiores vire. Eſt etiam quando huiuſmodi paſſio hereditatur in ſemine. ℭ Et noſce ꝙ ſex extant differentie loci penes quas flobothomia regulatur:puta ſuperius ⁊ inferius:ante ⁊ retro:dextra ⁊ ſiniſtra que aliquando itercidunt ſimplices:nonnũq̃ʒ ꝟo cõp'' ceu cum due aut tres ſi expediret in vna obſeruaretur flobothomia dueqꝫ: vt ſi patiente pede dextro minuas ex manu ſiniſtra:⁊ ecõtra:tres autẽ nõ ſic ↄcidunt fortaſſe.

D

Propter ſecundum

quideꝫ ſciendũ ꝙ aliqui ſimpliciter ↄtulerunt ꝙ podagriſante pede dextro flobothomandum foret ex manuũ ſiniſtra:ſiniſtro ꝟo ex dextra:alteri vꝺ velut his oppo'' ꝙ pede dextro patiente minuendum ex manu partj eius:ſiniſtro ꝟo ex ſiniſtra:quorũ vtriqꝫ fulciebantur cum aliis ex prioribus inductoꝝ. Sed ſimplicis coꝝ ſermonis defectus ex dicendorum monſtrabitur conſequenter.

Jdeo propter tertiuꝫ

ſciendũ ꝙ hui⁹ veritas appꝫ nõ parum ex rõcinatis differentia. 197. nã corpus aut eſt plectoricum fortis virtutis ⁊ ipſius egritudo in pn° pncipiante: ⁊ ita flobothomandum eſt ex loco ↄdictorio ⁊ nõ tñ ↄtrario. Plectoria enim eget attractione cũ euacuatione ad longinqua:virtuteꝫ etiã plus debilitat in lõginqua eductione:

E quare magis que pedis q̃ʒ que manus imbecillitat flõmia. p 4°. Quãdo etiã materia amplius fluit opꝫ in lõginquiora deducere qꝺ in pn° accidit paſſionis. Et firmat̃ per ſimilẽ q̃m in diuiſionibus ⁊ Alm. in ſciatica ex caliditate precipiat̃ flõmia baſilice lateris illius ⁊ in apoſtemate teſticuli calido flobothomiã baſilice ex apoſtematis latere. Adhuc materia ſoluꝫ qꝺ q̃m eget extractione verum ipſa ⁊ attractione que penes longinquã diuerſitatẽ attenditur: in qua quidem nõ ſolum expectat̃ p^a ſanguinis eductio:veꝝ etiaꝫ ſecundaria que ↄueniẽtius celebrat̃ ex baſilica partis infirme:cũ ex ea que ſane anteceſſerit minutio:ſi ꝟo corpus non fuerit plectoricũ nec virtus ingens nec morbus initiãs:tũc non cõtradictorie veꝝ ↄtrarie flobothomanduꝫ:puta ꝙ podagriſante pede dextro:dextra minuenda ⁊ ecõtrario:veꝝ q: ſan. q̃ʒ parum ſuperabundat in huiuſmodi paſſione:cuꝫ potius feb. ſan. aut apoplexiam vel ſciſſuram vene ſeu ſuffocationem induceret q̃ʒ rariſſime flobothomandum extat

F cõtradictorie:cum etiã huiuſmodi paſſio ſm minus fiat ex ſan. indigeſto, in diuiſionibus:quod ⁊ mõſtrant priora oppoſita modo deducta.

Caſ. 20. ſ. in medio.

Ca. 103. 1 me. 1. 101. in medio. L. 1 9. caſ. 90. b. a.

Ca. 101. 1 bo°.

Propter quartum

quidẽ ⁊ ſi apparet ad p^m dõꝫ ꝙ ſermo ille Raſis aut eſt falſus:nã in pluribus librorũ reperit̃ ſi eſt ex pede dextro flõmetur ex manu dextra:ſi in ſiniſtro ex ſiniſtra. Et ↄcordat Almã. ſermo in argutis preſcriptus. Sunt aũt aliqui libroꝝ nõ qꝺ veritatis ↄtinẽtes vt ſi paſſio eſt in pede dextro flõmetur in manu ſiniſtra:⁊ ſi eſt in pede ſiniſtro ex manu dextra. ℭ Uel dicẽdũ ꝙ ſi ſermo ver⁹ extat prein ductus ſuo audiendus eſt ſuppoſitus modo. ℭ Ad aliud qꝺ de iuncturis adducit̃ dõm ꝙ plurimuꝫ ↄtinent:⁊ dices oppo^m puta ſi dolor fuerit in ſiniſtro pede debemus minuere de ſiniſtra manu. Confirmatio autẽ interimit̃ tã q̃ʒ nõ ſimilis exiſtens cum ex maiori q̃ʒ plurimũ plenitudine accidat elephantia q̃ʒ iũcturarum paſſio. ℭ Ad aliud dicẽduꝫ

G ꝙ Serapiõeo apparuit ex inductis in 3° premiſſoꝝ quid dicẽdum:in caſu enim ⁊ ſi rariſſime poteſt tamẽ veritatẽ cõtinere. ℭ Ad aliud dicẽduꝫ:ꝙ id verificatur in caſu ceu pretactũ ꝙ flobothomia perficiatur ↄdictorie vel ꝙ oppoſitũ ſm medicũ accepit pro ↄtrio iuxta cano. curatiuum per cõtrariũ aſſignatuꝫ. ℭ Ad aliud quid dicẽdũ per hoc viſum. Adhuc nos ſemper cura perficit̃ ↄtrario imediate: verum etiam aliquo ſimili differẽtia. 153. Cura etiã nõ perficit̃ ſolum cõtrarietate verũ magis virtutis ↄſtantia. ℭ Ad aliũ quid dicendũ apparuit. Aut ſm Zoar ſecũdaret̃ de cephalica aut ex baſilica in parte ſeorſum a priori vel ex eius ramoꝝ aliquo. ℭ Ad ea que alterius partis iam ad primum quid dicenduꝫ apparuit. ℭ Ad 2^m dicenduꝫ: ꝙ ſermo ille verificatur quãdo corpus nõ fuerit plectoricũ omnino cuꝫ ibidẽ ſcribatur materiei euacuatio ⁊ ipſius de ſuo loco ad locum eradicatio:ſiue fiat attractione que ad longinquam diuerſitateꝫ aut ad ꝓpinquam dignior harum exiſtat quã

H do in corpore nullo modo eſt alicuius materie repletio. Sꝫ id qꝫ refert tñ. ſ. dignior ⁊c̃. ad euacuationẽ diuerſitatis ꝓpinque:aut alius cũ in corpore ſtõchi. vꝫ. nullo modo ⁊ reliqua. ℭ Quare dicendũ ↄdictoriaꝫ euacuationẽ q̃ʒ rariſſime fiendaꝫ:cũ huius repletioneꝫ hic minime aut rariſſime ſit dictum ↄtingere. ℭ Ad aliud dicẽduꝫ:ꝙ lꝫ ars ſit nature ſequela: nõ tamen vt ſemper: differentia oſtenſum. 164. ℭ Ad aliud dicendum:ꝙ non opꝫ ſemp dextre ad dextrã aut ſiniſtre ad ſiniſtrã fieri euacuationem:eo ꝙ intenſior ſit cõitas vel conuenientia:quoniaꝫ tunc omnifariam per eãdem foret euacuandum partem proportione interueniente maiori. vnde premiſſum experitur quãmagis: cum fiat confluxus ⁊ conſpiratio per eundem etiam poruꝫ totius in totum naturaliuꝫ tertio. ℭ Queſita circa manualem actuꝫ.

I

℄ Differentia.CCVII.

Cap.5.d.8. nem.

Quod non omne vlcus egeat exiccatione oſtēditur. Quoniā Raſis in continentis.14. Omne vlcus oꝫ exiccari pter illud qḋ fit ex ↄtuſione ⁊ diſtēſione in carne quod oportet humectari ⁊ calefieri vt putrida in eo velociter fiat materia: vnde.4°.quarta. Omnia vlcera indigent exiccatione quadā preter facta ex ↄtuſione lacertoꝝ ⁊ ipſoꝝ cōtritiōe. Iſta nāqꝫ indigent in primis vt mollificētur ⁊ humectent̄. ℄ Adhuc 4° de inge. ſm Hippo. Omne vulnus non opꝫ humefieri. ergo aliquod vlcus opꝫ humefieri: ſed vlcus realiter eſt vulnus: non eniꝫ ſupra ipſum verius addit niſi quid plus vt putrefactionē. In greco etiā ſcribit̄ vt apparebit eleos. ℄ Itidē. vlcus quēadmoduꝫ eget incarnatione: ↄſolidatione ⁊ cicatriçatione: hec aūt per induſcationē pficiunt̄: induſcatio vero cauſatur ab humido. vt 2° de ge. ⁊ cor. ⁊ metheo. apparet quarto. ℄ Amp. in vlcere nō eſt parua carnis deperditio quā regenerare opꝫ: cū curatio ptem ad id in quo prius extitit deducat: ſed caro generatur pmitus a natura per frigiditateꝫ ⁊ humiditatē. 2° de ge. animalium igitur ⁊ ſꝫ artē per huiuſmodi conſtituetur cū illius extet pediſſequa. ℄ Eti. Si fiat vlcus in corpore ſicco ⁊ parte ſicca cuꝫ omnis cura perficiatur cōtrario: humectabitur nō modicū. Et firmabit̄: quādo quis enim patit̄ perniones ſeu ſciſſuras calcaneoꝝ mugas dictas ex male cōplexione frigida ⁊ ſicca velut accidit in gelu: opus fit calefactione ⁊ multa humectatione: non autē exiccatione. Itaqꝫ vlcus eget minima conſolidatione quodlibet.

Tra.3 ca. 2.in pn°.

Cap.5.p° pn°.

K

Co^r arte. cō.8. vſqꝫ ad.1.c.16. 2.tec.c.49. Te. c.47. Cap.4.d. ſim.m.

In oppoſitum: 5° de inge. expimentuꝫ teſtat̄ ⁊ ratione firmat̄: qm̄ vna ōīn curādis vlceribus eſt intētio. vꝫ. deſiccare. vnde p̄ 4°. Intētio in medicādo vlcera eſt exiccatio. ℄ Adhuc. in vlcere eſt debilitas partis eius ⁊ caliditas ꝑpter curſuꝫ materie cū ſpiritibus ⁊ hu. dolorē inducentib⁹ nō raro: cum hec omnia materiam ad locū attrahant humidaꝫ mollē apparens febriuꝫ 2°. Ulcus itaqꝫ eget exiccante omne.

Cap.11. in fine. Cap.18. p° pn°.

Co.12.aſ me^m.

L

Propter primum vero ſciendū: q̄ vlcus plerūqꝫ ſumit̄ pro vulnere ac ecōtra: nec puto eā realr̄ differre veꝝ potius accedēte. Pronuntiatur eniꝫ vulnus plaga recēs in corpore carnoſo. Ulcus aūt vulnus ſeu plaga putrefacta in eodē. Tēpore enim ſubſequente in vulnere generatur putredo que ſuperi⁹ extat cōe ad ſaniē ſeu pus: que eſt pmutatio hu. putreſcētium ad albedinē quādaꝫ ⁊ leuitatē in qua nature calor tādē ſuperat inaturalem. afoꝛ. 2° ⁊ ꝓno. p̄. aut ecōtra. ⁊ hoc diciturq3 putreſcēs aut eſt aquoſum ſubtile cū cal'o virus dictuꝫ egens exiccatione maxime. Eſt eniꝫ virus humiditas ſubtilis horribilis qualitatis. Hal. vel groſſum terreum puta ſordes ſeu marcor exiccatione ⁊ abſterſiōe indigens pcipue. ℄ Putredinis aūt huius cōiter dicte duplex exiſtit cauſa: intrinſeca vel extrinſeca: prima quidē principalr̄ eſt mēbri debilitas. Inde nāqꝫ alie partes eidē fontes ſupfluitates mittūt ſuas qua etiam eius nō potēs incorporare nutrimētuꝫ in putredinē trāſducit̄: quam quidē nature humidi decurſus ⁊ calidi adiuuant cū dolore. Extrinſeca vero eſt medicamē calidū ⁊ hu. ſupiacens parti cū reliquis foriniſecis taliter narratis. ℄ Ulneris autē dīa preter alia eius pretacta plurima. de inge. 3° prac. ⁊ 4° quartis. eſt 2ª. qḋdā nāqꝫ eſt ſimplex ſicut illḋ cui nihil aliud aſſociat̄ preter naturā niſi ↄtinui ſolutio: ita vt in eo ſit cōplexio minime alterata nō idigens correctiōe cum modica ſanie laudata. Reliquū vero compoſitū ⁊ id aut ratiōe cauſe vel morbi ſeu accidētiū ceu cōpl'o praua ſupfluitates decurrētes l ipꝫ q̄ꝫ praue eſcara: ſupaddita caro: apa: cōcauitas: ſanguinis ex vaſis in id effuſio. Qḋ aūt ſit ſiccū ⁊ quotiens dicit̄ dīa oſtēdit. 15.

Cō. afoꝛ. 47. cō. vltimo. 2° techni tra. d'cen. tre. cō 27. poſt me^m.

M

Propter ſecundum vero ſciēdū: q̄ in iſta vt apparebit cura īdicatiō maxime ſumēda eſt ex parte. Ideoqꝫ Theſſali hereſis nullatenus ſuſcipiēs indicationē ab ea de inge. p̄. ſed vlius a cōtrarietate tm̄ dicet nō omne vlcus exiccāduꝫ veꝝ qḋdā humectādum: aliud vero exiccāduꝫ per coꝝ oppoſita ceu alii qui mori in hoc ex prearguttis: ſed hoꝝ defectus dicendoꝝ 3° monſtrabitur aperte.

N

Colli. ca. 7.

Propter tertium vero ſciendū: q̄ omne vlc⁹ ac etiam vulnus inquātuꝫ talia. i. vt ſunt quedā īparte ſolutiones egēt exiccatiōe vt rei natura denūtiat. Indigēt enim vnitione que fieri nō poteſt abſqꝫ ſanguinis ingroſſatione que pficitur ſiccitate. vnde de inge. 3°. Uulnera ſeu vlcera in eo q̄ vlcera ſunt deſiccāda: ⁊ ideo vinū inquātuꝫ talia eſt medicamē omniū ſublime. Dicit aūt in eo q̄ vlcera: qm̄ ſi fuerint ꝑpter ↄtuſionē ea precipit humectari. de inge. quarto. vt inductū primo. vt autē id ꝑpateat eſt ſciendū q̄ cura quedā eſt imediata: cuꝫ medicamentū nullo interueniēte interſtitio in remotionem cōcidit morbi vt aqua in fe. frigida ⁊ vnitio in ſolutione cōtinui: reliqua vero mediata ⁊ per aliud velut quādo frigida curat aqua thetanū replexionis ⁊ ſcamonea fe. ⁊ vniuerſaliter bono regimine natura omnē morbū roborata. 15. 3. apparens. Siccū igit̄ per ſe ↄuenit vlceri ac etiā vulneri hu. per accidēs: frigiduꝫ vero ſicut aqua vt nullatenus: ipſaꝫ. n. mordax vlceribus. afoꝛ. 5. ℄ Sed cōtra. quarto q̄rta. Ulceribus corroſiuis cū quibus nō eſt putrefactio cōfert embrocatio cuꝫ aqua frigida ⁊ aqua pura plurima ſi fuerit caliditas. ℄ Dicēdū q̄ huiuſmodi vlceribus frigida cōperit vt heriſipile pure ⁊ fe. cauſonide: ceu viſum dīa. 172. Non enim oppil'o ipſa ↄtingit hic aut ſaniei detētio. Debet etiaꝫ aqua nō modica embrocari. ℄ Noſcis quoqꝫ ex hui⁹ differentia q̄ ↄtrium ſumit̄ cōiter pro omni eo q̄ morbū expellit modo quocunqꝫ eo indifferēter in quolibet entium genere. vnde ↄtrarietas vlceris ⁊ vniuerſaliter ſolutionis vndecunqꝫ accidat eſt vnitio: dicat̄ ergo q̄ ſi vlcus fuerit ſimplex cum in eo maxime ratio ſeruet̄ ipſius omnifariaꝫ ⁊ ſiccāte indiget immediate cum hic morbus ſanatiuus exiſtēs: niſi quid interuenit qḋ ipſius curationeꝫ diuertat. Quod firmatur: tuꝫ quidem per ſe inquantum in eo natura generis ſaluetur ſuperioris puta ſeparatio iūcture. Omnis aūt hō vt ſubſtātia rei denotat vnitione ꝓclamat ad ſui prioris eē reductionē: huiuſmodi autē effic̄ exiccāte ſan. in poꝝ colligante ↄdenſante: tuꝫ etiaꝫ ratione ſaniei que indiget exiccatione ac abſterſiōe exiccans etiā partes inſuper ↄfortat poros oppilat: ne ſuperfluitates in ſeipſum recipiat effundendas. Si vero vlcus fuerit ſiue vulnus cōpoſitum: quāuis ratione adiuncti ei quādoqꝫ imediatius cōpetat humectatio. Mediate tm̄ ⁊ ſecūdario ſibi debet̄ inquātum vlcus vt premonſtratum exiccatio. Interdū vero ⁊ aſſociatio ⁊ vlceri debetur exiccatio: aliquando vero ⁊ vtriſqꝫ. Exēplum quideꝫ primi ſit vlcus complexione ſiccum eſcaroſum duꝝ vt inde partes nequeāt induſcari cū id aliquo pficiatur humido: ſic nāqꝫ humectāte ⁊ remolliēte ſit opus. vnde. 4°. de inge. Si in carne fuerit cōplexio corrupta opus ſit inueſtigare: vtꝝ ſit dura ⁊ ſicca. ſi. n. ita fuerit fomētet̄ aqua calida tēperate donec intumeſcens rubeſcat. Remota vero male ſicca cōplexione carne que quaſi eſcaroſa humectatiōe ſuaui placata: ſic inſtandū cū exiccātibus ↄſequēter ceu natura expedit ptis. vnde de inge. 3°. Quorūlibet ſunt cōplexiones attendēde. Nam ſi complexio corporis extiterit ſicca ⁊ mēbra ſicciora ceu oſſa: colligatiōes ⁊ chorde opus eſt ipſoꝝ mām efficī ſicciorē. Si aūt cōpl'o toci⁹ cū mēbris fuerit humidior expedit paꝝ me^{ns} deſiccatiua cū ptē oporteat quāqꝫ per ſilia facere ⁊ obſeruare. Si vero mediuꝫ interueniat medicinā ēt opus ſit hō fore. p̄ itidē. 4. Silr̄ q̄ꝫ ſi vlcus fuerit cuꝫ attritione ſeu ↄtuſione p⁹us humectādū ⁊ calefaciendū vt hic ſanies gñetur q̄ꝫ qḋ nocitiuū expellat̄: deinde vero ad exiccādū redeat̄. niſi. n. ↄtuſio vel attritio ceſſauerit vlc⁹ ſanari nō po-

Cap.4.in medio.

Cap.5.in medio.

O

Co^r ma. c.6 ex ho. c.1.4° ca. 5.in fine. Afoꝛ 11. Tra.3.ca. pn.8.

P

Q

Ca.1.in opio.

Ca.1.in fine.

R

Ca.1.in medio.

A terit. Si ꝟo qd̓ vlceri aſſociatur eſt ꝯcauitas aut caro ſuꝑadiuncta vel vas ſciſſum: ſan. in vlcus vel vulnus ꝓpellēs opus ſit exiccāte tēperatiori: ſʒ vt caro gñetur deperdita pura ꝯſolidante ac cicatriçante idiget exiccatiori. Uerūtamē in deſtruēdo carneʒ additā opus ſiccitatē ſit magis calidítati adiungere. In compeſcēdo ꝟo fluxū ſan. frigiditatē niſi oporteat quādoqʒ hunc cauſticis cōpeſcere cicatriçatiuis. Paradigma ꝟo tertij eſt apoſtema. nā in pn° idiget exiccāte auxilio vt repellat qd̓ currit ad vlcus ⁊ obſtruantur pori atqʒ pars roboret. In augmēto ꝟo fine ⁊ ſtatu eget humectāte maturatiuo. In declinatione ꝟo exiccatiuo calido admiſto ⁊ tādem vltimo vniēte exiccatiuo. Cura enim vlceris vt vlcus per exiccantia ſuleita eſt antea primitus vt dictū. Curationes aūt intermedie ex nā reꝝ euidēter apparent: cū hoc ꝙ omne ipediens vnitionē intermedium eſt ſuo amouendū ꝯrio. id aūt eſt humidū aut ſiccuʒ. opʒ igit̓ in medio quādoqʒ exiccare ac humectare iterdū. Ex quibus etiā apparet ꝙ vlcus cōpm difficilioris curatiōis eſt valde ſimplici cuʒ pluribus egeat intentionib⁹ curatiuis ꝯrijſqʒ nō paꝝ ⁊ maxime cum fuerit in parte nobiliori aut multe q̄ntitatis vel malignitatis. ℭ Noſce quoqʒ vlcus ſimplex ſolū ꝯſolidatione indigere cū nulla in eo ſit facta ſubſtantie deperditio aut aliquid ei adiunctum que medicamine perficit̓. frigido in pn° vt vniuerſaliter ſit dicere pmi gradus ⁊ ſicco pn° 2i. Compoſitū aūt ⁊ ꝓprie cuʒ carnis diminutione ꝓductione ac interdū calidis ſufficiēter ⁊ amplius ſiccis. Ulcus igitur omne indiget pmitus vel ꝯñter exiccāte: qua indigeat ſiquidem q̄ītatū dictū gradualitate: ſed cicatriçatio eget frigidis in p ⁊ ſiccis in fine ſecūdi ⁊ in tertio quādoqʒ.

B

Propter quartum ꝟo. ad hm quid dicēduʒ apparuit. Exceptū eniʒ ⁊ cōceſſuʒ vlcera ꝯtuſa ⁊ attrita humectari vt qd̓ fluit in ꝑtem maturet̓. Ulcera eniʒ ſanari nō poſſunt niſi ſanies oſtēdatur matura: cū ſe. humoralis niſi eius iteruenīat maturatio ⁊ ideo dictuʒ Afoꝝ. 5. Curare ſaniē in vlcere magna certitudo eſt ſecuritatis. Impoſſibile nāqʒ in ipſo ſanie tiēte fore piculoſam vel moleſtuʒ. ℭ Ad aliud dōm ꝙ illa ſeries Hippo. corrupta eſt a monacho: nec poteſt niſi extranee vlificari valde. Ex greco eniʒ ſic traduxi: vlcera vniuerſa non opʒ extēdere ſin evino. qd̓ apparet ex eo qd̓ additur ita cauſam docēs inge. Siccū. n. vicinū eſt ſalubri: humidū ꝟo nō ſalubri. vnde qz vinū cū ſui humiditate ⁊ maxime antiquū ſiccum eſt ꝟtute: cū ipſo remollire ac extēdere opʒ ⁊ non ſic cum aque vel li. quore aliorū dictū ſit vulner. b⁹ ſeu vlceribus optimum medicamē exiſtere. ℭ Aut dicēdū ꝙ humidū vt viſuʒ qu ādoqʒ cōfert in vlcerib⁹ ceu in ſclirofis aqua calida hu. ℭ Ad aliud dōm ꝙ caro generatur a calido ⁊ hu. rōne generationis oſſis qd̓ a calido generatur aſſatiue tāqʒ regula in fornace de generatiōe aialiū. 2. Reſpectu ꝟo pinguedī ſeo generat̓ a ca. ⁊ hu. p hº. ℭ Ad aliud dōm ꝙ inuiſcatio que debetur vlceribus lʒ mālr ſit in humido: formalr tñ ꝯſurgit ex ipſius exiccatione. Quādo. n. ſan. eſt hu. currēs immediate ꝯtinuat̓ ⁊ inuiſcat̓ adherens ſiccitate. ℭ Ad aliū dōʒ ꝙ i. cura ſolonis ꝯtinui alr ſe hʒ q̄ʒ q̄ complexionis male. Illā. n. p ꝯriū q̄litatū opʒ curare ciſariam: obſeruata tñ vt poſſe nāli cōpſone. ita vt cholicus cauſonizans minus egeat extiguētib⁹ q̄ʒ flaticus. dīia. 174. hāc āt per ſiīe vt rōne nālis cōplonis ac ſube. Opʒ. n. tale q̄le fuit deꝑditū reſtaurare. huius aūt eſt ſuba ſan. deſiccata. Opus igit̓ erit deſiccatiuis: ſm plus tñ aut minus ꝓut fuerit mēbruʒ cū ei⁹ cōplone iſti⁹ modi aut alteri⁹. vñ. 3° de inge. Si duo vlcera ſeu vulnera ſint eque humiditate: vnū tñ coꝑ in humido corpore ⁊ alterū in ſicco extat: qd̓ qdē in ſicco expedit ſiccioribꝰ adiuuari. qd̓ ꝟo in humido cū min⁹ ſiccātibus ſubueniri: ſʒ tñ ſm diuerſitatē ſiccitatis ⁊ humiditatis ipſoꝝ fieri opʒ. nā carnē in vlcerib⁹ creatā ſiliʒ necē gñari deꝑdite. quare ſi ſicca fuerit expedit āplius deſiccare vlcus aut vuln⁹. Si aūt humida opus ſit medicamine min⁹ exiccante. ℭ De prionib⁹ dico ⁊ hui⁹ vlcerib⁹ ſiccioribꝰ vt apparuit ꝙ cura mediata ꝑus opʒ humectare ⁊ remollire vt dictū p calidā: ꝯñr aūt ⁊ mediate deſiccat̓. Qz ſi dicat̓ curā nō eē p ꝯriū. Rñdeo ꝙ eſt ꝯriuʒ ſuſceptū mō quocūqʒ. In vlcere nāqʒ ſol'o inerat cui⁹ ꝯriuʒ eſt vnitio q̄ iducit̓ lʒ eniʒ ꝑ ſiue prius ꝑtis itroducat̓ tādē ꝯriū occurrit: puta counitio ſiccantib⁹ ꝓportionabilib⁹ parti ⁊ cōploni vlceris cāta.

C

D

ℭ Differentia. CCVIII.

Quod cauterium potētiale ſit laudabilius actuali vʒ: qm̄ melior medicoꝝ eſt qui pōt curare vlcera mala fraudulēta corrodētia cū medicinis q̄s ponit ⁊ faciūt id qd̓ facit iciſio cū ferro aut cauteriū cuʒ igne. In hoc nanqʒ apparet opatio prudentis ſuper imprudentē. Haly. cauterium autē potētiale conficitur ex medicinis. In actuali autē permiſcetur ignis metallo alicui. ℭ Amplius Damaſcenus in Afoꝛ. Potens curare cū dieta ſine medicinis ꝓſpera iueniet. Unde Haly. Melior eſt medicatio facta cum cibis medicatione que ſit cum medicina: ſed ſicut ſe habʒ dieta ad medicinā ſeu potioneʒ: ita ſe habʒ potio ad chirugiaʒ. Si ergo proſperabit̓ curās dieta ſine medicina: ꝓſperabit̓ ēt ſanans potiōe abſqʒ chirugia. ℭ Rurſus illud eſt deterius cauteriū qd̓ repētiniorem cauſat imutationē. Nā enim repētinas nō ſuſtinet alterationes. ſʒ cauteriū actuale repētiniorē cauſat imutationem ꝓp ignis actualitatē intenſam. Non autē potētiale cuʒ oporteat paulatim qd̓ eſt in potētia in actuʒ reduci ex affectione quadā poꝛtitoris ipſius ad corpus. ℭ Palin. id medicamē cuius cōpoſitio minus ledit ptes: magis eſt eligendum. tale qdem eſt cauteriū potētiale: cuʒ in molle magis iprimat corpus: nō autē ſic in ſiccū duꝝ vt neruoſa ⁊ oſſuoſa. Actuale ꝟo plus hoc in oēm ſui vi iprimere pōt parteʒ. ℭ Adbuc Gal. in pleriſqʒ locis nos docet eligere talia ſm virtutē ſeu potētiam ſicut per formaʒ aut eſſentialiter. Reſpuere ꝟo talia ſm actū vel p accñs vt p ſenſum vel apparentiā. ſʒ cauteriū potētiale locat̓ in pꝛio: actuale ꝟo in 2°. ℭ Eri. p id cauteriū melior ſit opō qd̓ magis cōploni proportionat̓ humane: cum ꝯria ſint ſume adinuicē corruptiua. talis quidē eſt nā potentialis cauterij cū illa ſit gradualis: non aūt que actualiter. Eius eniʒ eſt caliditas ignea in ſūmo. Cauterium itaqʒ potētiale prefertur actuali.

In oppoſitum Albuc. in chirugie pncipio extollens cauteriū actuale vt mōſtrabitur q̄ʒ magis ſupra potentiale. ℭ Adhuc illud cauterium eſt potius eligendū in quo pfectius ois repit̓ cauterizationis vtilitas. hō ꝟo eſt actuale. vñ. 9. prac. In coquendi cura neceſſaria eſt deſiccatio vt qualis piperis ⁊ euforbij: ⁊ aduſtio vt qualis calcis ⁊ floris eris. Qd̓ autē vtrūqʒ in cōplementi adiuuat fine ex ignis eſt cōbuſtione qd̓ cauterium eſt actuale: alterum ꝟo vtrūqʒ potētiale eſt. Eſt igitur cauteriuʒ actuale eligendū ſupra potētiale.

Propter primū ſciēdū qd ſit cauteriū: qd potētiale cauteriū: qdqʒ actuale ⁊ diuerſitas eorūdem: deinceps quibus cōueniat cōplexionibus ⁊ quibus nō ⁊ tādē in quo tēpore pleni⁹ expediat cauteriçare. ℭ Gratia ſiqdem prioris ſciēdum p 4°. cauteriū eſſe medicamē valde nobile iuuās ad prohibēdū ne corruptio ſpargat̓ ⁊ ad ꝯfortādū mēbrum cui⁹ cōplexionem volumus rectificare: ⁊ ad reſoluēduʒ materias corruptas in mēbro retētas ⁊ ad ꝯſtringendū ſan. fluxum. ⁊ hec quidē cauterij notificatio per 4or ei⁹ iuuamēta cū gñe ipſi⁹ data pcipue cōpetit cauterio actuali: qd̓ appet p. A. mox comparātē cauteriū ferri cauterio auri ⁊ nullū ſermonē tangētē de cauterio pōali. Eſt āt cauteriū pōale qd̓ ex medicinis ſit aduſtiuis ſeu cauſticis ca. ⁊ ſic. i 4° max' gradu. De nāqʒ corpori applicate ⁊ calore affecte nāe de po° conſurgunt in

Margin notes (left): Ca. afoꝛ. 5 … — Ca. 4. … Doct. 5° … — Ca. 3. …
Margin notes (right): E — 3° techni cō. 118 in fine. — F — Afoꝛ. 59. 3° teconis cō. 169 in tra finem. — G — 3. techni … 87. — Co. 68. — H — Cap. 19 in prin.

I actū. Quarū cauteriuȝ diuerſificatur rōne ſube q̄litatis ſilr ⁊ q̄ȝtitatis. Sube qdē: qm̄ aliō in ſba dura ſicca: ſic arſenicuȝ ſublimatū: calx: viride eris ⁊ ſilia. Aliud āt in ſba liq̄da vt aq̄ ſalis nitri: arſenici ⁊ taliū p diſtillationē p̄pari. Eſt ⁊ aliō in ſuba media ſic ex his ↄſtructuȝ medijs extremis vt cum ſapone: herbis ↄmſiſ ceu flāmula: rapha: gūmi rube acre ſtis: apio ranino ⁊ riſus ⁊ talib⁹. Cauteriū q̄ȝ actuale ē illō in qō calitas ignis actu iprimitur: cui⁹ mā ē metallū: vt aurū vel ferrū: ⁊ aliq modernoꝝ teſtigerūt argētū ⁊ auricalcum. ¶ De ↄueniētia cauterij in cōplexionib⁹ teſtatur Albu. illud naturalr oī ↄferre cōplexioni: que cū mā fuerit ⁊ abſq̄ materia. cōplōne ꝟo ca. ⁊ ſic. ſine mā minime ↄuenit ⁊ p̄pe potētiale: ita vt principalr cauteriū ↄueniat cōplexioni fri. ⁊ hu. cū hu. vitio ⁊ ſine illo: cū dictū ſit ipſum cōplexionē mēbri alterare: ⁊ materias in ipo retētas reſoluere. alteratio ꝟo in paſſione ⁊ paſſibili ſolū locatur qualitate: ⁊ ois etiā ac

K tio perficiatur ↄtrario. Uirt⁹. n. cauterij eſt calefacere ⁊ deſiccare. deinde ↄuenit cōplexioni fride ſimplici ⁊ humide: deinceps ca. ⁊ hu. ⁊ p̄prie mālr: ⁊ deinde fri. ⁊ ſicce. De ca. q̄q̄ ſiue hu. ⁊ ſic. videtur eē dubitatio nō paruā: cū dictuȝ ſit cauteriū complexionē mēbri alterare qō ↄ̄rio efficitur. p̄pter qō quidā poſuere huic nō ↄuenire cauteriū cōplexioni: cū hec ↄueniat cum ignis natura: ſȝ alij ptulerūt ſibi etiā ↄuenire: eo q̄ lȝ ſit cōplexio hominis aliqua ca. ⁊ ſic. ipſa tn̄ eſt fri. ⁊ hu. cōparatione cauterij ⁊ p̄prie actualis. Iſta quidē fortaſſis rōcinatio nō eſt exquiſita itelligēti: cum oporteat curationem per opp^m occurrere in eodē gradu. ſentit tamē Albu. hic cauteriū ↄferre: ſicut inuētuȝ eē teſtatur experia non par ab ipſo: opȝ tamē hoc operantē fore p̄bū ⁊ exercitatū in actione cauterij vltime. Opus etiā ſcire ſit ipſi diuerſitatē cōplexionū hoīum diſpōnes egritudinuȝ: et ās accidentia ⁊ ſpatia tēporis ipſaꝝ: ita vt cauteriū cadere faciat in actio

L nē in mā: ȝ egētē reſolōne: nō aūt in cōplexioneȝ ⁊ nām taliter vt ↄſurgat inde nocu^m: lȝ enim cauteriū iuuamēta operetur p̄dicta: nō tn̄ omnia ſimul: ſȝ aliquādo plura: interdum ꝟo vnū. Hec aūt omnia interdū magis verificantur de cauterio actuali q̄ȝ p̄. Illud enim p̄prie nō cōuenit niſi in cōplexione fri. ⁊ hu. ⁊ p̄cipue cū materia pp nocumēta dicēda q̄ ipſi occurrunt plus q̄ȝ cauteria actuali. ¶ Tēpus ꝟo cauterij 2ˣ exiſtit: vnuȝ quidē qō ad tēpora relatū ↄtinētis. aliō ꝟo ad ipſum qō medetur ↄfiguratur corpus. De p̄ quidā diſcordati ſunt chirugici. Quidā nāq̄ dicunt in vere ſolū cōpetere cauteriū: cum tūc cōplexiones alterentur ⁊ humores moueantur. Alij ꝟo de quoꝝ numero Albu. dicūt cauteriuȝ omni cōpetere tēpore: p̄pter qō nocu^m accidēs p̄pter tēp⁹ tollitur cauterij iuua^{to}: maxime ſi cauteriū expetitur pp dolorez feſtinum ꝟtutē p̄ſternētē oino vel fluxū ſan. ⁊ p̄cipue ex arteria. Hec aūt ambiguitas ſati pōt clareſcere p̄ 4ᵒ. Sicut

Capi. 20. tar. ſinez. enī in flomia duplicē diſtinguis horā. ſ. electā ⁊ neccīaȝ: ita in purgatiōe ⁊ cauterio ac vlr in oī ope me^{lis} 2ˣ tp̄s tūc obſ uādū. Sic igitur tp̄s electū vlē eſt ver ⁊ p̄iculare alias: ita tn̄ vt poſt ver ſequatur autūnus in boni^{te} ⁊ deinde hyems ⁊ po

M ſtea eſtas. Tp̄s āt relatū ad corp⁹ eſt: q: opȝ cauteriuȝ fieri poſt purgationem corporis ſufficiētem vlēm ⁊ particularē: ne ipſius dolore hu. agitati ↄcurrant ad locuȝ. Dȝ nāq̄ fieri poſt medicamina plurima non conferentia: ⁊ ita vt dicatur cauterium a quibuſdam vltimuȝ medicine ſubſidiū.

Propter ſecūdū

ſciēdū ē aliquos abſolutius elegiſſe cauteriuȝ potētiale ſup actuale mori ex repētino dolore quē inducit. Silr eo q̄ quis ipſuȝ abhorret magis potētiali. Hec aūt poſitio ſtare nō pōt ſic oñditur in 3ᵒ p̄poſitoꝝ: nec motiuū vlr arguit: ſed p̄iculr cū caſu in quo interdū cauteriū actuale ↄcedere potētiale. ¶ Sunt ⁊ alij circa cauteriū errātes ſic vulgares ⁊ ſtolidi chirugicoꝝ: ⁊ putāt egritudinem cauterio ſanatam nūq̄ȝ ſubuerſionē habiturā: ħ aūt nō eſt cū poſſit recidiuari occaſiōe rerū nāllium aut nō nāliū vel p̄ter nām exiſtētium.

N Similr eſt ipſoꝝ ſermo q̄ cauteriū poſtremū ſit me^{lis} ſubſidiuȝ: qui tn̄ ſanū pōt hr̄e itellm̄. ipſo nāq̄ vtimur qn̄ videmus alioꝝ plura nō ↄferre. p̄ nāq̄ corp⁹ regēdū dieta ⁊ potiōe: demū aūt chirugia ſub q̄ cauteriū relocatur. Si tn̄ velit ad ħ referre vt qō p⁹ ipm aliō ñ ↄferat medicamē: id dcm̄ ē id falſific^{ri}: cū alia ſit me^{na} ſm diſpōnē futurā neccia pleraq̄.

Propter tertiū

qdē ſciē^m ſimp^r cauteriū actuale p̄eligēdū eē potētiali: qm̄ vt oñſuȝ actuale ↄuenit fere oī cōplōni. nō aūt potētiale ſȝ fride magis ⁊ hu. ⁊ p̄pe cū mā ⁊ in tp̄e tp̄ato ac corpore fortiori. Adhuc vtilitates qb⁹ cauteriū deſcribitur diligēter ↄſiderāti magis adaptātur cauterio actuali q̄ȝ potētiali. Palin. cauteriū potētiale penetrans plus ledit p̄ncipalia mēbroꝝ q̄ȝ actuale: ⁊ maxie qn̄ fuerit illis p̄pinquū. Rurſus cauteriū potētiale ⁊ max^e liq̄duȝ poſtq̄ȝ impreſſuȝ fuerit nō remanet in nr̄a p̄tāte ſic cauteriū actuale: qō aūt tale deteri⁹ exiſtit. Silr nanq̄ vȝ de cauterio potentiali ⁊ actuali ſicut de

O pharmacia ⁊ flomia: nā in flōmia nihil penit⁹ cadit timoris: in pharmacia ꝟo iteruenit grādis: dīa. 166. in cōplōne eq̄li ⁊ diuerſa. Itidē illud cauteriū qō nō ſolū p̄uenit ad locuȝ cauteriçādū ſed ⁊ ſana ēt colliq̄t ⁊ nocet mēbra ⁊ dolorem diuturniorē p̄ſtat: faciēs fortaſſe accreſcere ignē in mēbris difficilis ſanatiōis: ⁊ iteritū forte deteri⁹ eſt illo q locū non trāſcēdit iſirmū: neq̄ alia ledēs mēbra. Pri^m ꝟo vt dicunt eſt cauteriū potētiale: 2^m ꝟo actuale. Potētiale nāq̄ paulatine deductū de po^a in actū ebullitionē inducēs in ſpiritib⁹ ⁊ hu. facit ipſos dolore ad locū currere nō minus q̄ȝ exiccet multotiēs: a qb⁹ fumi eijciūtur horridi ad cor ipm iſlāmātes ⁊ i ſe. cadere faciētes: ⁊ merito q: putrefaciēdo agit. 5. ⁊ 7ᵒ phar. vn̄. G. 5ᵒ phar. de medicinis vehemēter ca. ⁊ ſic. teſtatur ſilem dolorē cauterio ⁊ lōgiorē actū iducere: ⁊ ad hoc nō par tp̄is p̄lixitas ipſi⁹ opatur. Cauteriū ꝟo actuale nō hec inducit cū ſit ſim^e ſȝ Albu. ſitq̄ ei⁹ dolor citiſſime q̄ſcens ſubtilitate ſua ⁊ ſube boni^{te} niſi ſupfluxerit q̄ȝplime. Sȝ lo

P cus huī⁹ cauterio potētiali cauteriçād⁹ debilis nō poterit violētiaȝ cauterij tolerare qn ad iteriora p̄ferat mēbra: qō eſt p̄iculoſuȝ valde: ⁊ p̄pe qn̄ mēbris nobiliorib⁹ fuerit p̄pinquū. Igitur cauteriū actuale p̄ferendū ampli⁹ potētiali. Interdū qdā ſunt puſillanimes abhorrētes ac fortiter formidātes cauteriū actuale vt dcm̄ de hęchodīa. 199. eligentes ab ħ pōale magis actuali: eo q̄ illis videatur illud vehemētiorē dolorē iducē: qō tn̄ nō exiſtat vſq̄ȝ verū: lȝ. n. intn̄ inteſiue vehemētior eēt. vn̄. 3. 15. Si ſpleneti⁹ ſi tolerat ignez adminiſtrētur cauteria ex me^{lis}. inȝ illō 4ᵒ de ige. Quidā inciſionē carnis nolētes lōgo volūt tp̄e curari: dolor celeritur eſt trāſit: ſȝ extēſiue maiorē idnē potētiale: cū actio ipſi⁹ lōgiori tp̄e menſuretur putrefaciendo p̄tes. aliqn̄ ēt ſunt loca carnoſa fiſtuloſa orificiū hn̄tes anguſtū ⁊ p̄fundū latum: ad q̄ nō poſſȝ cauteriū actuale ſine grādi leſiōe circūſtātiū priuȝ

Q pringē. Inīdū ēt adminiſtratur potētiale qn̄ timem⁹ neruoꝝ leſionē aut venaꝝ. pōale nāq̄ ōbite ↄſtructū min⁹ hos ledit.

Propter quartū

ꝟo. ad p̄^m dōȝ q̄ ille me^{us} nō ſit cauſtice: ſȝ poti⁹ mūdificatiue: abſterſiue ac leniter exiccatiue: ⁊ diete debite ac cūonis ordiātio. ſi dicantur facere illō qō faciūt inciſio ⁊ cauteriū cuȝ igne lȝ p media ē q̄ȝplima. Nō. n. ois replō: neq̄ ois cōplōnis malitia ſuo medicatur ↄ̄rio: vel q̄ talia ſi ſint cauſtica nō debēt ſub 1ᵒ me^{lis} inſtrō locari: ⁊ veꝝ cū 3ᵒ cū chirugie ſit incidē: ſuere ⁊ coq̄re. ¶ Ad aliō dōȝ eſt ſilr. Cauſtica. n. hō nō debēt ſub potione: ſed manuali opōne locari. ¶ Ad aliō dōȝ q̄ repētina imutatio que cadit in diſpōnē ⁊ in ſuā cāȝ nō nocet. veꝝ ↄfert: q̄ aūt i nāȝ dimū ledit ⁊ p̄cipue cuȝ q̄ nāle aut habituatū deſtruit. Cadit aūt cauteriū actuale i reȝ p̄ter nāȝ ſi debite adminiſtretur: ⁊ nō in nāȝ: qō ex ei⁹ celeriter oñditur effectu. ¶ Ad aliō dōȝ q̄ in tali ↄcedit aliqn̄ caſu cauteriū: vt oñſum eſt potētiale. ¶ Ad aliō dōȝ q̄. G. nō ſpernit oino talia ſm actū qn̄ ſua actuali eēn⁹ p̄ſit effectū in

A ducere q̃le cauteriũ eſt actuale:ſz q2 in pleriſq3 ſũt decepti/
ua:cũ eo2 p̃incepta nõ p̃maneat actio ſz poti9 ſupueniat ꝯ/
ria:ſicut appet in aq̃ cala:q̃ lz icipiat calefacere:ifridat dei/
ceps ⁊ reſurgit deide poſt ifridatione vehemẽtiore. ℂ Ad
aliud dõz q2 lz cauteriũ potẽtiale videat plus ꝓportiona/
ri corporis cõplõni q̃z actuale pp ei9 diuturnã morã in pte:
ſz ab accñtia oñſa q̃ inducit mai9 nocumẽ cãt cauterio actua
li. Actuale.n.modicũ morat in pte nõ ledẽs circũſtãtia vt
dclaratũ velut potẽtiale. Opiũ nãq3 lz plus ꝓportionet cõ
plexioni humane q̃z aq̃:cũ ſit cõpoſitũ graduale: illa vo in
ſũmo friditat̃:magis tñ ifridat ea ⁊ ledit:ñ.n.ſimp̃.ſic agit
i cõpoſit̃:ceu cõpoſitũ Iſaac.ẽ ẽt ipſi9 actio ſimp̃. Aut etiã
lz magi imutet cauteriũ actuale mox ñ tñ poſtea vt põale.

Ratia ſiq̃dẽ hui9 q̃ſiti mfat q2 cauteriorũ actualiũ laudabili9 ſit factũ cũ fer/
ro eo q̃ cũ auro:q̃m in cauterio ⁊ ꝓpe actuali
q̃rit: vt appuit exiccatio ⁊ aduſtio: ſz h̃ magis
in eo q2 ferri repit q̃z auri:cũ ipm ſit ẽt in ſe ſic/
cius ⁊ ſubz ẽ cõpacti9 in q̃ ignis ſuſcepta ip̃reſſio forti9 po
terit opari q̃z i auro ip̃reſſio. ℂ Adhuc.au2 metallo2 ſolũ
nõ ignit metheo.3. Cauteriũ ãt op3 eẽ ignitũ. ℂ Eti.ex illa
mã laudabili9 ẽ cauteriũ in q̃ meli9 poſſum9 actionẽ ignis
cõmẽſurare q̃z i reliq̃.h9 vo ẽ ferrũ: q̃m au2 cũ ſit coloris
ſubruſſi ignei nõ appet q̃ñ ſufficiẽter ẽ calĩ:ceu oñdit i fer
ro colore p̃cipãte fere ſubalbido. ℂ Amp.au2 eſt corp9
minus dẽſatũ cõpactũ ferro:ita q2 ſi ſupficie caleſcat diſſol
uit ⁊ cedit i laminas.q̃re artifex cadit i occupationẽ inde.
Si aũt modicũ caluerit añ cõplectã cauteriſatiõis ifridat
actionẽ:q̃ piculũ ẽt ꝯſeq nõ modicũ vt doloris ⁊ eſcare:q̃ð
in ferro nõ accidit. ℂ Ruſus.marti ſm aſtrologos actus
attribuit me9 chirugicuſq3 p̃cipue. Ferrum vo vt videbit
eſt h9.itaq3 cauteriũ ferri cauterio p̃ponẽdũ eſt auri.

In doct. illius le mone. 11. aſi medeñ

B

In ſac.

In oppoſitum p̃ q̃dez 4a. Res melior q̃ caute/
riũ ſit ẽ au2.vñ.2.2. Meli9 cau
teriũ ⁊ veloci9 ſanabile ẽ q̃ð ſit cum cauterio au:q̃ð ẽt ꝯte/
ſtat:q2 q̃ñ cauteriſat cũ cauterio auri nõ facit veſicas cau/
teriſatio ipſi9 ⁊ ẽ melioris curatiõis. ℂ Pali.ex illo elegã/
tius ſit cauteriũ q̃ð magis ꝓpinquũ ẽ cõplõni humane:q̃ð
ẽt min9 icutit nocumẽ citiuſq3 curat:ſz h̃ ẽ cauteriũ aureũ:ñ
aũt ferreũ. Q̃ð firmat:q2 au2 eſt tpatũ complõni humane
ꝓportionatũ:ferreũ vo ſufficiẽter fridũ ⁊ ſiccũ fortaſſis.nõ
eni3 ſat̃ exprimit i actiuis q̃litatib9 ipſi9 nã. Poſt ẽt caute/
riſationẽ cu3 auro nõ ſequunt veſice ⁊ puſtule ſic cũ ferro:
neq3 ſanies in mẽbro cauteriſato. Eſt ẽt velocioris conſoli/
dationis ⁊ pulchrioꝛ cicatriſatiõis:pp auri tẽperiẽ ⁊ opõ/
nis ipſi9 q̃litatẽ. ℂ Eti.pb.1.pp q̃d ſiqs ere icidat facilius
ſanat q̃z ferro.iciſio aũt ⁊ cauteriſatio ꝓportionãt. Es aũt
vt ſulia oñdit ⁊ color auro ãpli9 ꝓpinquat q̃z ferro. ℂ Ad
huc.illud cauteriu3 cui9 mã eſt nobilior magiſq3 ꝓportio/
nat vite nobilius eſt:h9 vo ẽ aurũ ⁊ nõ ferrũ cũ ipſu3 ſit ſo
lus qui vite fontale p̃dicat exordiũ. Illud vo martis illius
corruptiuũ.igit cauteriũ auri illo preferendum eſt ferri.

Lap. cir. plu. Cap. 23.

C

ptic.34.c

Propter primum vo ſciendum q2 q̃d ſit fer
rum quidq3 au2 cu3 reli/
quis differentia viſu3.151. Cauteria vo debẽt eſſe diuerſa2
figura2 ſm diuerſitatẽ loco2 que op3 cauteriſare. quedã3
nãq3 opus eſt rotũda fore nõnulla curuata:alia ſubtilia lõ/
ga:quedam groſſa:aliqua vnius capitis:nõnulla vo pluri
mu3 ſicut ſufficienter cu3 aliis Albuc.ſignat. Op3 etiã ali/
quando munire cauteria cũ frigidis ſuccis ⁊ iuolutionib9
vel cũ cãnulis metallicis:⁊ ꝓprius quando opus ſit caute/
riſare ptes iteriores occultas vt iteri9 ani vl' mſicis ⁊ oris.

D

Propter ſecundum aũt ſciẽdũ q2 auc.hic
videntur ſibi cõtradi/
cere p̃cedentes Albuc.ſicut idem teſtat:elegerunt eni3 cau
terium auri ſupra cauteriũ ferri.ipſe vo prefert cauterium
ferri ſupra illud q̃ð eſt auri. ⁊ motiua ipſius iam ſunt p̃miſ/
ſa ſumpta ex parte coloris auri ⁊ eius ſubſtantia. Media
etiam partis alterius tacta ſunt prius etiã. Quid autez de
hoc videbitur cõſequenter.

E

Propter tertium ſciendu3 vo q2 cauteriũ ac
tuale poteſt 2r cõſiderari:
⁊ in ſe ac in rõne ad operantes:eo q2 duplices etiam ſunt
piti.ſ.longa experientia educati raro periti ⁊ iperiti:quo2
numerus eſt infinitus fere p̃cipue:cũ ſm Almã.7°.pleriq3
co2 qui hanc exercẽt arte3 ſunt idiote:ruſtici:ſtolidi ac re/
ſtauratores p̃cipue. Si enim conſideretur in ſe cum au2 ſit
metallũ nobilius vt oſtẽſu3 ⁊ magis contempatũ natureq3
humane ꝓportionatũ ⁊ minoris leſionis ⁊ facilioris ꝯſoli/
dationis:nulli dubiũ fore d3 q2 eius elegantior eſt cauteriſa/
tio. vnde.3.22. Cauteriſetur ſciaticus cu3 auro rubeo. Q̃ð
indicatur 4°p̃a quãdo p̃cipitur variolas acu rumpi aurea.
Sed quoniã quis poteſt ipſius decipi colore vel ſubſtantia
oportet ipſum in illo prius exercitari pfecte aut ipſos exer/
citatos operari ſolum:nõ enim defectus ineſt ſibi ſed ope/
ratore magis. Sicut etiam motiua Albu.oſtendunt ſubti/
liter aiaduerſa. Et ideo periti ⁊ experti cauterio debent vti
auri ⁊ non ferri: ⁊ ꝓprie quando partes nobiles ⁊ appa/
rentes volunt cauteriſare:vt que faciei maxime.puta la/
biorum vel naſi aut palpebra2 faciei:nãq3 nobilior eſt ſu/
perficies corporis quoniã eſt detecta.5.brevlar. Si aũt fer
ri cauterium in ſe cõſideretur deterius eſt illo auri: eligen/
dum eſt tamen magis ab imperitis inexptis:ignorantibus
calorẽ ignis in auro commẽſurare.magis enim eligendum
q̃ð minus ledit:cum vix quis poſſit a leſiuis ſecedere. Plus
enim ſtandum in groſſis in quib9 error minus euenit q̃z ſe
ignoranter in ſubtilia p̃cipitare: lz in his adſit iuuamentũ
maius cum fuerint debite adminiſtrata:⁊ ideo cibi laudã/
tur ſacrificio2 ⁊ experimento2 lib. Et ſimilr tales in ex/
perientia incidant ratione obmiſſa cu3 difficilior extet. Si
enim nõ cõferunt nõ tamen nocent vt medicaminum pluri/
ma. Sic igitur eligendum eſt ſimplicibus cauterium auri
quo ad plures autẽ ferri:⁊ fortaſſis preeligitur q̃ð ferri q2
auro carent egeſtate vel auaritia.cauteriũ vo de auro me/
lius eſt quãto fuerit purius magiſq3 compactu3 ⁊ tardius
eliquabile. Ferrum aũt q̃to fuerit purius minus ſiccu3 ſca
broſum ac compactũ. Cauterium quidẽ argẽti aut aurical
ci eorum nõ eſt approbandu3 ſubſtantie teneri9 ſilicet qui/
dam moderno2 tetigerint illud.

Ca.1. pri

Tr.3.ca. 26.in fi. Tr.4.C. 2.v.Anl.

F

Ca.1. cir princ.

Ct.pri.

G

Propter quartum vo ad h̃m dicẽdu3 q2 in
cauterio non requirit
oĩmoda exiccatio ⁊ aduſtio:ſed ſufficiẽs cõtemperata. hoc
autem vt oſtenſu3 melius inducitur cauterio auri q̃z ferri.
ℂ Ad aliud dõm q2 intelligit au2 nõ igniri:nõ q2 ignis mi/
nime ſuſcipiat ip̃reſſionẽ: ſed quoniã nõ minoratur igne ac
deprimit ꝓpter ipſius puritatem vt metallo2 alia. ℂ Ad
aliud iã apparuit. Probus enim ⁊ expertus ſcit auri caute
rium commẽſurare:⁊ ideo ipſum alijs d3 preferre omnib9.
ℂ Ad aliud dõz forte q2 nõ eſt ve2 q2 potius au2 ꝯuertat
in lamias prius q̃z ſit ſufficienter calefactu3:cũ ipſu3 fuerit
electum:quale dictum fuerit etiam alicui9 corpulẽtie cau/
teriu3.poteſt ⁊ itñ calefieri q2 nõ refrigerabitur ante perfe
ctã ipſius cauteriſationẽ. ℂ Ad aliõ dõm q2 ratio eſt vtcũ/
q3 impertinẽs cũ arguat non ex proprijs generib3 ſed ex cõi/
bus logicis ⁊ extraneis ſatis. ℂ Aut dicẽdũ q2 lz cauteriũ
ferri:nõ minus cõferat eo q̃ð auri in p̃nti:puta i cauteriſa/
tiõis actu ⁊ ſolõnis cõtinuitat̃:q̃ð ꝓpriũ ẽ mart̃:rõne tñ cõ
ſequẽtiũ accñtiũ:vt oñſu3 nocet ãplius illo auri. Preducta
vo alteri9 pt̃ cũ eo q2 ãpli9 angũt ſua triuia p̃cedẽ ſũt oñſa.

H

ℂ Differentia.CCLX.

Uod medicina2 alteratiuarum
copulatio poſ/
ſit ꝯſtare medicinã ſolutiuã mõſtrat: q2 Diaſ.
dolore pedũ grauiter vexatis radice3 anthemi

Ca.54.p medium.

H ſte da cum oxymelle manducare: ⁊ ita cito purgabitur. ut
vix credi poſſit tãtam ṽtutẽ hiera: neutrũ aũt hoꝝ ponit ſo/
Capl. 37. circa pn. lutiuũ: ⁊ iõ illõ cũ admiratione ſubintulit. ℂ Ex. diuiſionũ
antidoto ꝯfectio pillaꝝ que ſumunt ante cibũ ⁊ poſt ipſũ
⁊ excitant electionẽ cibi paulatim: ⁊ deſtruũt nauſeatiuam
ſatietatẽ ⁊ ſoluũt vẽtrẽ: ⁊ reſoluũt cholicam. ℞. ſiſi. pipe/
ris ni. pip. lõ. gallie. gariofiloꝝ. neremiſch. i. ſemen peonie.
cimin. añ. ʒ. x. ſuc. tabarzeth tantũdem. iformenſ pille ⁊ ſu
matur de ipſis. ʒ. 5. Faciunt enim aſſallare a duabus ſellis
vſqꝫ ad quinqꝫ ſcḋm hominẽ ſm qualitatẽ ſue nature ⁊ vir/
Lib. 3. c. cõ. 196. tutis. nullũ autẽ ingrediẽtium hanc ꝯfectionẽ ſolutiuũ exi/
Qui ibi dẽ ꝯ me⁹ cõmẽtat. cap. 9. ſtit. ℂ Adhuc in techni corpus euacuatur a calidis ſufficiẽ/
ter pharmaciis. vnde Cõmẽ. Me⁹ attrahũt per ſuperflui/
tatem caliditatis ſue humores. Dicit etiã pharmacũ quo
Colli. ca. 24. ⁊ 30. ſolutiuũ denotat. ſed vnum eſt aliis ⁊ plurib⁹ copulare ca/
Cõ. Afoꝛ. 34. añ me dium. lidis. tale redditur magis tale topi. 3. Soluet igitur forti⁹
qꝛ ſi ſimplr ad ſimplr ⁊ reliqua. eorũdem. 2. ℂ Rurſus in
ſolutiuo duo vĩr experti puta caliditas. vnde Afoꝛ. 1. Om
Diſtin. 4ª cap. 4. nia pharmaca purgãtia calida ſunt virtutib⁹. caloꝛe enim
vis iuuat attractionis ⁊ virtus inducta ſpecifica euulſiua.
K Solutiuũ. n. nõ ſimitudine ꝗlitatiua: ſꝫ ſubali opat. phar. 3.
ſꝫ h ex alt̃atiuis ſimplib⁹ ñ ꝯſurgẽ. Qḋ oñdit ṽt⁹ ſpecifica
in tyriaca ꝯ̃ venena reſultata. 178. Et fulcit ſilr: qm metal/
Cõis poſt prin. lũ ꝯſtruit a nã ⁊ ſm alchimiã. i. alacritatẽ ab arte. Scoꝛ
piones ſilr fiũt nã ⁊ arte: qui etiã alios gñant. A. aĩaliũ. 15.
Ca 4ᵗⁱ. añ meᵐ. vnde recitat Diaſ. baſiliconẽ tritũ ſi lapis ꝯtegat ſcoꝛpio/
Cap. 54. nes gigni. 2° ṽo alimentoꝝ. Si titimus olle imitatur vacue
celerrime generari in paucis diebus dñt ſcoꝛpiones: ⁊ ma/
xime cum die qualꝫ olla fuerit in ſole calefacta. Subditur
tamen. Sed hoc quidem ſim. Uacca etiam Platonis ex car
nibus thauri apes docet ꝯſtruere. ⁊ Uirg. 4° georgi. ex vi/
tulo. Et Ari. differentia. 60. Ellius alb⁹ qꝛ leuis purgat ſu/
perius vomitũ cãndo: ſcamonea grauis deoꝛſũ. Elacteriũ
ṽo ⁊ tapſia: qꝛ medie vtrõqꝫ mõ: ſꝫ vnũ alteratiuoꝝ leuiũ
vel grauiũ aut medioꝝ poterit aliis adiũgi calidis entib⁹ cũ
etis. ℂ Palin. ſi nã pt ex ſimplicib⁹ eñtis ſolutiuũ ꝯſtruẽ
multo ãpli⁹ hoc ea valebit arti ꝯiũcta: ſꝫ illḋ euenit cũ alte
ratiua ſimplicia entia nãe p̲artẽ demũ ꝯciliata põdere co
L pulant ḋbito. Itaqꝫ ex alt̃atiuis ſimpˡ pt ſolutiuũ ꝯſurgẽ.

In oppoſitũ: qꝛ tyriaca: metridatũ: anacardinũ ⁊ ſiliã: cũ ſint q̃ꝫ calida debiteqꝫ di ⁊ maxie tyriaca mõ ꝯſtructa eẽnt ſolutiua. ℂ Iṫidẽ. ꝗ ſeque/
ſtrãt ex oppˢ vnũ nõ ꝯcidit i reliquũ: cũ vna ſpẽs nõ iuuet
reliquã adeẽt: ſꝫ alteratiuũ ⁊ ſolutiuũ: vt videbit diſtiguũt
ex aduerſo. ℂ Rurſus. nihil vltra ſuam ſpeciem põt. Poṫẽ
tia ṽo alteratiui eſt alterare. ſolutiui aũt ad ſe trahere. Nõ
igitur ex alteratiuis poteſt ſolutiuum conflari.

Propter primũ qdẽ ſcieᵐ ꝙ qd ſit me⁹ qdqꝫ ſolutiua. dĩa. 136. ⁊. 141. inno/
tuit. Solutiuũ etenĩ ſeu laxatiuũ h audio me⁹ ſufficiẽt ca
lidã attractiuã a ṽtute ſpẽꝫ ꝯſite q̃ꝫ reſpicit ſꝫ debitũ aſpe/
ctũ ad oꝛbẽ. 72. ꝗ ꝓprie dr ſꝫ Hipp. pharmacia: ſꝫ alteratĩ/
uaꝝ ꝗlitate pª. vl̃ 2ª eliꝗtari agẽtiũ ꝗd ã vẽtrẽ ꝯcitant: aut qꝛ
M leniũt nãꝫ vt mẽbroꝝ ſupficies remolliẽdo: ceu caſſiafiſtu/
la: viole ⁊ hꝫ: vl̃ mãm lubricã reddẽdo ſicut gũmi prunoꝝ
⁊ pſilii mucilago: aut ei⁹ caliditate ſubtili i poros penetrãdo
Ca. 4. an te me. ⁊ humidũ abſtergẽdo ꝙ i hiera ⁊ p ꝯñs fluxũ cãndo. Dis. n.
me⁹ abſterſiua eẽntialr lenit nãꝫ: lꝫ i ea nõ ſit ṽt⁹ ſolutiua
2ᵍ ꝓ. vl̃ ei⁹ acumie: ceu euforbiũ: lꝫ aliĩ h ponãt magl diſſol/
uere. Quedã nãqꝫ medicaminũ laxãt ſui põticitate vt my/
rabolani: alia ſoluẽdo: ſicut ſalſa ⁊ dulcia: alia acuitate ceu
euforbiũ: alia viſcoſitate vt medulle: nõnulla ṽtute attrahẽ
di humores illi cõſonos vt ſcamonea ru. a partib⁹ choleꝫ
prac. 2. ⁊ de hac innotuit materia differentia. 141.

Capl. 51. in pn. **Propter ſecũdũ** ṽo ſcieᵐ ꝙ aliq moti ex ar gutiis ꝯceſſerunt alteratiua
pacacta ſolutiuũ poſſe ꝯſtare cũ debita ꝓpoꝛtione ⁊ men/
ſura: qḋ declarare nitunt: quoniã eris hẽrugo in vulnerib⁹ N
carnem nõ generat: eo ꝙ ſanguinẽ ad locũ ꝓueniẽtem exic/
cat ⁊ carnẽ moꝛdicat ſaneꝫ ⁊ coꝛrodit: neqꝫ cera cũ oleo cũ
ſanguinẽ in carneꝫ nõ condenſet: veꝝ potius putrefaciat ⁊
coꝛrumpat: mixta tamen ſimul concreant carnẽ. de inge. 3.
Sic igitur in ꝓpoſito ex alteratiuis non ſolutiuis cõficiet C. 2 me. 1/6. mya mir.
ſolutiuum. Sed ꝙ eoꝝ poſitio ſtare non poſſit cũ motiuis C. 3 in 6.
prioꝛibus. 3. ac. 4. dḋoꝝ apparebit. neqꝫ valꝫ ſimile qḋ in/
ducit de cera ⁊ oleo ⁊ eris erugine: cũ eis in adinuicẽ cõiũ/
ctis nihil vltra qualitatẽ ꝯſurgat actiuũ. ꝑus. n. vnũqḋqꝫ
ſpꝛopoꝛtionale exiſtebat in carnis gñatione. In ꝓpoſito ṽo
expent aliqd ꝯſurgere ſpẽ differẽs vt videbitur a prioꝛi.

Propter tertiũ ṽo ſcieᵐ ꝙ ex me⁹ alt̃atiuis ñ pt pharmacia ꝯſurgere: qm
ſic ſe hꝫ ad ꝓductionẽ ita ad actũ. Nã ſilis ẽ diſpõ rei in en/
titate ⁊ opõne. 2. meta. ſꝫ ſolutiuũ ſupra ꝯpõnẽ ſimpliciũ id
cõponẽtiũ ṽtute bone cõplõnis alterãtis ⁊ decoqntis ea ſm
aſpectũ talẽ aut hꝫ ad oꝛbẽ experit: cui⁹ vigoꝛ aliã ſuſcipit
formã ꝑoꝛi coꝛrupta quã ṽt⁹ attractõis ꝯſeqt ꝓpa. Calꝫ ẽt
regrit celeſte qḋ i ſimplib⁹ ãpli⁹ repit ꝑmis: nõ ãt ſic i ſecũ/ O
dis. Ipꝫ. n. ẽ ois gñonis cã. dĩa. 48. In alt̃atiuis aũt vt ita
ſolũ ꝑus aduenies mixti foꝛª cũ cõplõne repit ⁊ ꝓpe i frigi
dis i qb⁹ ṽtutes niſi fuerit viuẽtia nõ repiunt ſpecifice hec
dĩa nõ. 71. Adhuc hꝫ ꝓpetas ſolõnis ſi ſurgeret ex altera
tiuis id ars formã iduceret nãlẽ. id ãt nõ pt: qꝛ ipſa ḋbilioꝛ
eſt nã nec ꝯſeqt eã: lꝫ multũ laboꝛet. A. methe. 4. Foꝛᵉ ſilr De h dĩa 13. in pn. ⁊ dĩa 54.
artificiales ſt accñtia. ℂ Q. ſi dicas. Ars nõ facit hanc niſi ar. 4. poſt medium ⁊ differentia
ſimiliarie ſimplicia iadinuicẽ applicãdo: tñ. n. ṽtute cõplõnis 178. i arg.
agũt ⁊c. ℂ Dõm id nõ valere tũ pp iproportionẽ vt tactũ ad
oꝛbẽ ⁊ calꝫ celeſte: tũ ẽt qm qs ſapia ḋbita mẽſura ⁊ põdẽ
nõ valꝫ ad id ꝑuenire cũ nõ poſſim⁹ ptigẽ ad id qḋ certum
153. Palin. ſi deberet partẽ ſolutiuũ ex hꝫ cõponi ſimplib⁹
opoꝛteret ea vſqꝫ i mãꝫ redigi pªᵐ. Sic. n. ponit aliqd gñe
ri cũ h totũ ꝑmutet in h totũ: p de ge. ⁊c. ad ilẽ ṽo ꝑuenire C. cõ. 10 c. 23.
nõ pt niſi miſtio ꝑceſſerit ṽa ꝗ ad iteliim ⁊ nõ appens ſenſi/
bilis. tal. n. ꝗ ſimpliciũ ſolũ pt cõmiſtio: eodeꝫ de ge. eliuo
rũ exoꝛdio: ſꝫ ars nõ valet ad hãc ptingere cũ ſit dei ⁊ nãe. P C
dĩa. 178. ſꝫ ad alterã icertã ⁊ appentẽ. Iṫidẽqꝫ dĩa ſpeci/ Colli. in cõ. 11.
fica aliꝗ tollat igenio ego nõ credo poſe: ⁊ iõ ſciant artifi/
ces alchimie ſpẽs ṽe ꝑmutari nõ poſſe. 4. meta. A. Ipꝫ ṽo
⁊ modus tolleret ſpecieſqꝫ ꝑmutaret igenio ſi ex alterati/
uis poſſet aliqḋ cõſurgere ſolutiuũ: cũ id vigoꝛe ꝯſtitueret/
tur artis. Nõ igitur põt ex alteratiuis ſolũ ſolutiuũ ꝯflari.

Propter 4ᵐ ṽo. qd ad pᵐ dḋꝫ ꝙ illa ñ ẽ ſeries Diaſ. ſꝫ adiecta. tũ qꝛ ſolũ ꝓponit tres ſpẽs ar/
themiſie. tũc. n. xlm. 4. tũ qm illã ſupadditã nõ ſcribit: ſicut
aliaſ: ⁊ vt moꝛi ẽ illi⁹ i oib⁹: pl̃a. n. ſt apocripha i eo ⁊ ꝓpe
i trãſlatiõe alphabetica: ñ ſic ãt i illa ꝗ. 5. diſtiguit libris ra
dicali. Aut lꝫ aſſumẽs purget vt ꝑmittit: ñ tñ hꝫ purgatio
eſt p ſolutiuũ: veꝝ lenitio: qḋ oñdit ei⁹ oxymel cõmiſtũ: ſua
nãqꝫ icſiõe ⁊ acumie hꝫ vẽtrẽ aliꝗlr icitare ad qḋ adiuuat
qḋ ſbdit i ita cenato. ℂ Ad aliḋ ꝙ ille pille cũ ſint ſpẽbus
alefangie calidis acuti occurratur: qꝫ mãe ſtatice viſcoſe coli/ Q D
ce cãtiue eaꝫ cali⁹ agitat ſpa eliqt ⁊ diſſoluit acumie ſenſi
bilr vt expellat moꝛſa ꝯſurgit nãꝫ: qḋ ⁊ antea ꝯceſſũ. nõ ãt
ꝙ ex his ꝯſtet ſolutiuũ alteꝝ: qḋ idicat ita i techni. cũat ãt Lib. 4. in cõ. 3.
a calidis ſufficiẽt pharmaciis: ſꝫ erit ẽt nãꝫ apparatẽ. aliꝗ. n.
me⁹ fluxũ iduc aut ꝯſtringit ſm ꝙ fuerit ſuſcipiẽs diſpoſi/
tũ. vñ 2. 2°. baſilicõ ꝯſtrigit: ꝙ ſi hu. iuenit ꝓpatũ ſoluit. Sꝫ Cap. 10 in fine.
mirãdũ qũo doſis adeo pua: vt. 3. ſ. id pt opari. vñ foꝛtaſſis
cecidit coꝛruptio i ſcriptura: vl̃ nũs mltiplicabit tũc ipſi⁹.
ℂ Ad aliḋ dḋꝫ ꝙ. G. p ca. ſufficiẽt pharmaca ñ audiuit ſo
lutiua ſꝫ poti⁹ alt̃atiua ſꝫ Cõmẽ. vehemẽt ca. ⁊ hu. ad cuti
attrahẽtia i vapoꝛẽ diſſoluẽtia: ꝗ tãdẽ reſoluũt i acrẽ ⁊ pro
prie cũ ſubtilis extiterit: qḋ appet ex eo qḋ ſubdit: purga/
tiõib⁹ p qs ſolutiua itellit ⁊ clyſterib⁹ ⁊ ſudoꝛib⁹: ac vomi
tib⁹ qnqꝫ. n. euõnis modos tetigit: nec pharmacũ h ſumit

A pro ſolutiuo: hip. moreiſ; cõiter p alteratiuo magl. ¶ Ad
aliud dõm q̃ lʒ ca. alteratiuis ad ſit nõ põt vt⁹ ſol'onis ad/
ẽẽ: vt oſtẽſum. Coadiuuat. n. cuʒ pncipali attractiuo: per ſe
aũt ſufficiẽs non extat: neq; valet approbatio eo q̃ per ty/
riacã nõ daſ virtus cõculcatiua: ſed poti⁹ ad aliquã ca prin
gi ſimilis. 178. neq; id eſt ſimile: qm̃ plus diſtat alteratiuuʒ
a ſolutiuo q̃ʒ ſimp'ᶜᵃ ↄſtructia tyriacã a v̀tute que eſtimaſ
ide ↄſequi ppria: cum vtraq; ei⁹ ſit nature alteratiue ma/
gis. ¶ Adhuc hʒ v̀tus tyriace poſt. 10. aut. 20. ↄſurgit an/
nos. 178. Medicamẽ v̀o alteratiuũ tãto nõ põt tẽpore du/
rare vt eiuʒ: trociſci aut pill'e. differentia. vltima: niſi in eo
opiũ ⁊ frigida ponerenſ hʒ. Ea v̀o v̀tutẽ ſol'onis ipedirẽt.
¶ Ad ↄfirmationẽ v̀o dõm q̃ metalluʒ nõ poteſt fieri per
artem ⁊ in aliud vt tactũ trãſmutari: cũ ars ſolũ faciat per/
mutationẽ in accidẽtib⁹: nõ aũt in ſubſtãtia: vel fortaſſis ſi
Cõ. 36. pᵒ noſtrum. poſſibile id ignotũ. vnde Cõmẽ. 3. de anima. Diciſ de mltis
artificis q̃ videnſ eſſe poſſia: ſed ſunt cãꝝ ignotaꝝ: vt v̀bi
gr̃a. Alchimia ⁊ ſi ↄſtituaſ forſitã hoc amplius ẽẽt p acciñs
⁊ iſpiratiõe diuina q̃ʒ artis ſapientia: vt dictũ de pprie'ᶜ ty/
B riace. differẽtia 121. Nõ. n. ars põt puenire: vt agẽs in mãm
cũ tẽpore ſciat ita pportionari vt ide nouũ ↄſtituaſ metal/
lũ. Q̃ ſi apparẽter videatur id erit q: ars fallaciaʒ ipſius
quoquo igenio nequit detegere ſʒ natura. vnde aurũ ſeu ar
gẽtum arte ↄſtructũ vim nõ puto habere cor vt aliud natu
ra pductũ ↄfortãdi: lʒ nequeat quis eius fallaciã ſm arteʒ
oſtendere. fideles mihi tamẽ experti dicũt argẽtum deco//
ctiõe per artẽ fieri veꝝ nõ videtur tamen apparent lucrari
pbationibus omnibus quib⁹ vtunſ expertʒ. Eti. nõ eſt etiã
cõſimile: quoniã vnũ metalloꝝ magis ↄuenit cũ alio: cum
ſit amplius alterabile paſſibile materieq; propinquius q̃ʒ
meᵐᶜ terre naſcẽtiũ aut aialium: Extat enim formalior mi/
nuſq; paſſiua: ⁊ ideo magis diſticta vna a reliqua. Quod
volũt alchimiſte dicentes omnia metalla in vna materia li/
quabili propinqua ↄuenire nũq̃ʒ eſſe ad alteriuq relatiuuʒ
velut ereũ corpus qd̃ depuratiõe d̀ducũt in metallũ nobi//
lius ⁊ ecõtra: ceu corpora per regimẽ ⁊ medicinã animalis
C adipiſcunſ ſanitatẽ De ſcorpionũ aut apũ generatione vel
vniuerſaliter vermiũ quorũcunq; nõ eſt ſimile: cum opor//
teat materiaʒ ex qua generanſ ea putreſcere ⁊ ad materiã
reuerti primam: qd̃ hic nõ euenit: qd̃ quidem poſſet fieri ſi
alteratiua calida acuta putreſcerent: ad elinta ⁊ materiam
ſe ↄuertẽdo primã. ¶ Ad aliud quid dicẽdũ. differẽtia vi/
ſuʒ. 6ᵃ. ¶ Ad aliud dicendũ q̃ natura poteſt ex ſimplicib⁹
elinĳ ſolutiuũ generare: cũ ea ſit mã gñatiõis ppa i qb⁹ ca/
lidũ magis celeſte gñatiuũ. nõ ãt ex ſimplicib⁹ cõpoſitĳ ẽt cũ
arte: cũ nõ ſit mã ex q̃ nã poſſit aliqd operari eis pmanẽti/
bus actu: verũ ars tãtũ mõ. ¶ Differẽtia. CCX.

Quod cõpoſita plus pdurent ſimplicibus oñdiſ: qm̃ ty
riaca eſt meᵈᵃ cõpoſitior ceteris vltra ẽt trigin/
ta iuueneſcẽs annos ſm eĩ regionũ diuerſitatẽ
vt tactũ diia. 178. Nullũ aũt ſimplicium vltra
D hos poſitũ pmanere. ¶ Adhuc cũ res opereſ vt hʒ eſſe. Si
Tec. c. 4. milis nãq; eſt diſpoſitio rei in ent'ᶜ actu ⁊ veritate vt appa
ret metaph. 2. ſʒ cõpoſ'ᶜ fortius agunt q̃ʒ ſimplicia: ſicut vi//
ſum differẽtia. 143. quare fortius hʒ ẽẽ. ¶ Rurſus cuʒ ars
imiteſ nãm: vt accidit in nãſic ⁊ in arte: ſʒ in his q̃ nãe per/
durabilia ſũt cõpᶜᵃ vt gñata q̃ʒ ſemia vel ſpmata ex qb⁹ vt
appet pducũſ. ¶ Eti. v̀t⁹ vnitior fortior ac pmanẽtior per
ſe q̃ʒ diſa mltiplicata. Durabilᶜᵃ itaq; ſunt cõpᶜᵃ ſimplicib⁹

Cap. 631. in prin. In oppoſituʒ qm̃. 2. cañ. ſcamonee v̀tus pdurat
vſq; ad. 30. ãnos. duo ẽt eliũ vt al.
⁊ ni. lõgiori pmanẽt tpe: ⁊ iõ excipiũſ ab herbis q̃ vltra. 2.
aut. 3. debilitãſ ãnos: qd̃ oñdũt mineralia ⁊ oſſalia pmãſio
nis lõgeue. nullũ ãt cõpoſitũ ſimplr aut p ſe tã lõgiori vt de
clarabiſ pmanebit tpe. ¶ Itidẽ ſimplicia primis pportio/
nanſ eliis: cõpoſita v̀o ex his ↄſtructis: ſʒ elinta longiori p

manent pỏdo illis q̃ cõponunſ ex ipſis: cũ ſint eis maiora E
q̃ʒ maxime: etenĩʒ potẽtie coꝝ ſequũtur magnitudines. Cõ/
mẽ. 1. ce. ⁊ mũ. Simplicia igiſ magis pmanẽt compoſitis.

Propter primuʒ v̀o ſciendũ q̃ pdurare ẽ tpe Cõ. 321. 8.
cũ vigoris ↄſtãtia coextẽdi.
Sic. n. vegetabilia pbus diũ viuere qñ in act⁹ valẽt debi//
tos ſilr ⁊ q̃ hʒ. ¶ Eſt autẽ hinc ſimpˡ meᵈᵃ ſingularis a nã
pducta. Cõpoſita v̀o eſt ↄſtructũ ex ſimplicib⁹ arte q̃ pmi/
ſcet plima vltra nãʒ debite ipſa iadiuicẽ applicãdo. vñ ſimpˡ
eſt 2ˣ. vnũ qdẽ ſimpʳ ⁊ hʒ nãʒ vt elitũ: alteꝝ ſm qd ⁊ hʒ ar/
tẽ ſicut meᵈᵃ ſingularis. ſilr ⁊ p oppᵐ 2ˣ eſt cõpᵐ. ¶ Noſce
q̃ ſimplicia ⁊ cõpᶜᵃ pdurãt lõgiori aut breuiori tpe mltipli/
ci d̀ cã. nã ea q̃ ſt fri. ⁊ ſic. cõpl'onis cũ min⁹ exponãſ putre/
factioni ⁊ reſol'oni lõgiori pmanẽt tpe: ſubaudiendo abſq;
vita: tactũ diia. 21. Que ãt ca. ⁊ hu. ſũt ãpli⁹ putrefactiõi ex
poſita: ⁊ q̃ ca. ⁊ ſic. reſol'õni. Frida v̀o ⁊ hu. vt viſuʒ. 138. he
betiora celeri⁹ reddunſ. Que ẽt fuerint ſube dure cõpacte
F deferẽtes ſapores ponticos ſtipticos ⁊ amaros durabilio/
res ſũt oppoſitis vt mineralia oñdũt ⁊ ſui oppᶜᵃ. nã mollia
aquoſa min⁹ pdurãt ad mltũ ſeu ſuccoſitates niſi arte ⁊ de/
coctiõe ↄſtructe: deide folia: radices: gũme: ſtipites ⁊ ſemi/
na demũ niſi fuerint mltũ. hu. mollia. illa v̀o ſicciora dura
⁊ i aliqb⁹ aialib⁹ ↄſilr hʒ ſuo mõ. Silr q̃ ſũt grãdioris q̃ʒti
Te. c. 31. tatis min⁹ putreſcũt vt ſic ↄ̃ris. vñ. 4. metheo. Multũ mi/
nus putreſit pauco. In maiori. n. ãplior ignis. adhuc q̃ ex/
ponũſ aeri ⁊ agitationi eiuſdẽ cũ hẽat ↄtinue alterare ⁊ re/
ſoluere magis: ⁊ pp̃e ſic mollia pſeruanſ a corruptiõe ↄſtru
pbl. 4. cta. vñ pbl. 22. q̃re fruct⁹ ⁊ carnes ⁊ q̃cũq; talia vraliʒ ipu/
treſcibilia ſiũt qñ vehemẽter iſtabunſ: ⁊ ea ſilr q̃ i terra ſu/
perfluis ſe habẽt. Cui⁹ qdẽ cãʒ aſſignat: q: oia mota putre
ſcũt: q̃ aũt plena imobilia: lʒ qdẽ id ↄ̃riẽ ei qd̃ di metheo.
Te. c. 11. 4. de q̃ mõſtraui qd ſufficit pb. p̃tacta. 22. Et qñ aliq̃ ſimilr
G glutine ſimplicia vel cõpoſita ſupficialr illiniunſ aut melle
occultanſ vel decoquunſ diuti⁹ pmanẽt: q̃re cupiẽtes cõpo
ſitoꝝ aliq̃ pmanẽtiora effici melle ↄſtruũt ⁊ non ſuc. qd̃ oia
denotãt cõpoſita pdurabiliora. Ea ẽt q̃ tenẽſ in regionib⁹
frigidis diutius vigore pdurant his q̃ i calidiorib⁹: qd̃ idi/
cat etiã diſtõ. diia. 178. Illa etiam q̃ in tpe colligũſ frido ⁊
ſic. boreali ⁊ ſereno ⁊ luna lumine diminuta minuſq; hu. re
dũdãtis pmanẽt amplius oppoſitis. Silr quoꝝ ſubſtãtia
eſt magis hõgenea ⁊ vniformis pdurant amplius ↄ̃ris.

Propter ſcdm v̀o ſcienᵐ q̃ auctores exprimũt
ſimplicia ⁊ cõpoſita: vt ad mul/
tuʒ. 3. aut. 4. pdurare ãnis. Nõ. n. pp añ dicta põt limitatus
hore ipoꝝ aſſignari pmanẽtie ↄterminus. Amp. tamẽ ac
pticulari⁹ ptractãt de pduratiõe cõpoſiti q̃ʒ ſimplicis: vt ap/
Ibi. p. caſſi. 34. parac. 10. c. 5. 188. 8. paret Sera. ⁊ Halyab. auctoritatib⁹. Singulr. n. deſcẽdũt ad
multoꝝ cõpoſitoꝝ pmanẽtia vigoroſam vt tyriace vſq; ad
30. an. v̀t⁹ pdurat itegra: ⁊ vlr eãs melle ↄſtructa ⁊ maxie
frida: ceu opiũ recipiẽtia lõgiori pdurãt tpe: puta. 5. vel. 7ᵒ.
ãno. q̃ aũt ſuc. ↄdiunſ ⁊ abſq; fridis ⁊ pp̃e modicũ d̀cocta
nõ pdurãt ãno q̃ vẽditores ea i fornellis ↄſeruãt ſb calidis ãt.
H Pũme ẽt q̃ʒtitatẽ ãpli⁹ coaſſata ⁊ aeri plus pdurãt i obuiat
ita vt liqdis vaſoꝝ orificĳs repletoꝝ mel aut oleũ ſuperpo
nãt: ne aeris motiui ac putrefactiui ſubſit igreſſus: q̃ ãt mi
noris molis puo pmanẽt tpe ſic tro. ⁊ pil. ceu trib⁹ aut qnq;
mẽſib⁹ in qb⁹ diſtare vñr vtcũq;. Serap. ⁊ Halyab. ⁊ iõ me
lius ↄſeruatur ſi fiat hoꝝ maſſa magis q̃ʒ ſi remaneant in/
formati: q̃re pulueres pp̃eq; ↄtritiores minimo pdurãt tẽ/
pore: ſic mẽſib⁹ duob⁹ ⁊ ide. nã q̃ʒtũcũq; minuiſ corp⁹ ⁊ v̀/
Tra. 1. ca. 5. ad me. t⁹ ↄſilr. cañ. 2ᵒ. olea v̀o pmanẽt q̃uſq; icipiãt rãcidari ⁊ odo
rẽ amittere. Sʒ oleũ balſami. i. balſam⁹ ſiue opobalſam⁹ ⁊
cãphore aq̃ q̃ʒto antiquiores tanto v̀tuoſiores. Empl'a v̀o
vnguẽta ⁊ q̃ ſilia pdurãt in ãnũ. Syrupos aũt duobus ĩn/
quiunt ãnis permanere aut vſq; ad. 4. eo. q̃ ſũt optime cõ/
Cap. 110 ſtructi ⁊ d̀coctiõe inſpiſſati. Apud v̀o modernos h̃ apothe
carios ſeculeres iux̃ vnuʒ aut duo pmanẽt mẽſ. vñ Haly. 2.

I Medicinam cū cydonio ſine aqua aut rob. ſ͞o in manifeſto ſortuitu iacētem poſteri⁹ quādoq͡ʒ inuenimus intermedijs annis. 7°. factis nullā habētem immutationē qualitatis: in guſtu: puta vel odore ſeu colore. Et id q: ſm Dalya. fuerat quouſq͡ʒ 3ª deſecerit pars decocta. ℂ Noſce q ea que componunt ſe adinuicē cōponuntur ꝛ ꝓprie nō ab igne aut modicum affecta nō mox ſufficienter operant ꝯſtructa: verū tēpore egēt quodā intermedio: quo actiōe ꝛ paſſione ꝯcurrentibus iter ea in vnā ꝯcidant naturā. vnde elintoꝝ. i. mora idigent cōfuſoꝝ parti^{lis}: vt adinuicē agāt ꝛ patiant omnifariā: ꝛ ſic perficiet totū ſibiq͡ʒ ſimile omnino. Cōdita ſiquidem que opiū: iuſquiamum ꝛ huiʼ recipiūt ſufficiēter ſaltē menſes peranſeant ſex anteq͡ʒ exhibeant vt ide vnum reſultet ꝛ malitia ſopiatur narcotica. Plura ſ͞o aliorū ex vno vel duobus tribuant. Que ſ͞o igne examinant perfecte vt ſyrupi. decoctiones ꝛ ſilia poſt eoꝝ refrigerationem pfectā vt a die ꝯſtructiōis vel biduo ꝛ pulueres: ꝛ ꝯſilr emplaſtra: vnguēta ꝛ q̄ talia. Pille āt vel tro. ſaltē a. 4. vel. 7. ꝯdīnant i antea vſq͡ʒ in tpe ꝓtractū. Sic itaq͡ʒ appet breui⁹ i cōi tpe pmanētie cōpoſitaꝝ. ℂ Sed circa pdicta dubitare ꝯtigit eo q ingt Dia. elā ambo al. ꝛ ni. āno vno durare pſit cuius opp^m p. A. ſupius ſcriptū q nō ſolū. 2. aut. 3. pdurant ānis iteꝝ eſt longiori tpe. ℂ Dōʒ q elā eo q ſufficient ſunt ea. ſubtilis ſbe de facili reſoluunt: q: tñ ſunt violētiores corporibus modernis infeſti ꝛ marie alb⁹: vt tactū dīa. 9. lʒ ab āno in antea vel circa dbiliteni: nihilominʼ vtus eoꝝ q̄ ad actū in nos ſufficientē longo pmanet tpe. ſilr q͡ʒ qd̄ dcm eſt ſcamoneā. 30. an. perdurare interpretandum.

[margin: Ja ſac.; K; In prolo. ver. ancu a. cau. tra. 2. c. 6. in ſ.; In arg.]

Propter tertiū qdem dōm q oib⁹ pariſicaq vt ad multū ſimplicia cōpoſita ſunt pmanentiora: qd diſcurſus expiētie oñdūt: ꝛ rō nō minus: qm̄ pmanētia fit p formā. Ipa. n. eſt q̄ dat eē atq͡ʒ pdurare. q̄ aūt pfectior exiſtet meli⁹ poterit eē ac pmanē cōdonare. ſʒ h̄ ē illa q̄ ſimpliciū cū ſit nālis: q̄ ſ͞o cōpoſitoꝝ artificialis. Arte ſiqdē pfectior nā cū ſm^m extet itriſecū: illa ſ͞o

[margin: L]

extrinſecū. 2. de ge. aialiū. ℂ Rurſus: dictū eſt q quecunq͡ʒ minorat corpus minoratur ꝛ virtus illius: ſʒ cōpoſita minorantur tritura que laborioſa eſt: ac extranea. non aūt ita ſimplicia. ℂ Eri. cauſa corruptiōis ꝛ per ꝯſequēs ipermanentie etherogeneitas extat. nullū enim nudoꝝ ſimpliciū corrumpit dū permanet tale. 2°. i. ꝛ ideo artificiata etiā ex pluribus ꝯſtructa rupture plus ſunt oppoſitis expoſita. ſimilr q͡ʒ naturalia vt mox oſtēdit ꝓble. 11. ſed ſimplicia ſunt vt homogenea cōpoſita ſ͞o etherogenea vt euidē^{ter} determinat. ℂ Amp. id minus perdurat in quo reperiunt plura cōtraria alterātia ꝛ corrumpentia eius op^{lo}: ſed id in cōp^{to}: nō aūt in ſimplici: cū 2^{ꝰ} reperiat in eo cōpoſitio in hoc vna ſola vt primoꝝ elintoꝝ: quare lac nā cōmixtū ex 3^{bus} ſbā ꝛ nā corrumpit celerius. Simp^{lia} itaq͡ʒ lon^{gi} pdurāt tpe cōp^{ta}.

[margin: N; Ca. 1. 6.; Co. ca. 1 ſi medi.; Proble. ſine.; Colli ca. ter.]

Propter quartū qdē. ad p^m dōʒ q tyriaca ꝛ hō diuti⁹ pmanētia cōpoſita nō pdurāt diuti⁹ pp rōnē ꝯni s vniformiter ex ſimp^{bus} ꝯſurgētis: veꝝ pp vnū max^e ſimpliciū. puta opiū ꝛ ſic potius ꝯuicit op^m q̄ʒ itētū. aut id vificat vt nītū. ℂ Ad aliō dōʒ ſi oportere aliq̄ eē pmanētiora eo q ſint fortiora vigoroſiuſq͡ʒ agētia ceu appet i hoie re^{ſpe}ctu pluriū aialiū eo fortioꝝ: veꝝ pmanētia q̄ʒ min⁹ i vita: neq͡ʒ oino res ſic opat hʒ eē vl' eꝯ lʒ ea ſ͞o ificet i cōi: nō tñ pticulr oifariā cū eā differat eēntialr ab effectu. ℂ Ad aliud dōm ſilr nō fore veꝝ vlr: vt viſum dīa. 164. Cū eo ēt q p^a ꝛ cōponētia ſt pmanētiora ꝯpoſitis vt elixira. ℂ Ad aliud dōʒ q i cōpoſit vr⁹ iadiuicē copulat: ſʒ ñ pp h̄ vnit: cū hō eoꝝ ꝯſtūctio nō in vnū reddita ꝯſopiat vt ſimplicis. Sūt nāq͡ʒ i cōpoſitis plura que nō nā copulant ſʒ arte. Ipſa. n. q̄ʒtūcūq͡ʒ conata cōplorū apperēs. i. nō pōt ad eaʒ que nature ꝛ dei veraʒ permixtionē peruenire. Cuius qdē benignitate ipſo in poſterū perfrui valeamus.

[margin: O; Ca. 9 medie.]

ℂ Conciliatoris dilaꝝ Phoꝝ ac medicoꝝ Petri apōēſis felix hic extat exitus.

[margin: P]

ℂ Tabula caploꝝ tractatus de venenis a Magro Petro d abano edit⁹.

De prologo agitur.
De diuiſione venenoꝝ. 1
De vnoquoq͡ʒ veneno in ſpeciali. 2
Modus ſm quem venenum interficit. 3
De pcuſtodia ꝛ cautela: ne aut venena ꝓpinēt: aut ſi ꝓpinata nō noceāt. 4
De ſignis ꝛ curis cuiuſlibet ſingularis veneni propinati. 5
Ille q argētū viuū ſumpſerit. 6
Gipſum qui biberit. 7
Scoria eris. 8
Scoria ferri. 9
M Lapis magnetis. 10
Lapis laʒuli. 11
Arſenicum ſublimatum. 12
Lytbargirium. 13
Ceruſa. 14
Calcucechumenon. i. viride eris. 15
Plumbum vſtum. 16
Azurum ſeu minium. 17
Realgar. 18
Succus cicute. 19
Succus titimalorum. 20
Succus cucumeris aſinini. 21
Succus vſnee. 22
Succus aut radix buchormarien. 23
Succus coriandri. 24
Succus mandragore. 25
Succus papaueris nigri. 26
Opium. 27
Succus ſcamonee. 28
Apium riſus. 29
Succus cherue. 30
Succus napelli. 31
Succus oleandri. 32
Succus meſereon. 33
Succus ellebori. 34
Alfeſire. 35
Succus brionie. 36
Cornua ſpice. 37
Cornus oleandri. 38
Cornua bedeguar. 39
Anacardus. 40
Nuces aut auellanas. 41
Malum caſtoreum. 42
Malos fungos. 43
Nucem vomicam 44
Colloquintidam. 45
Ficus pharaonis. 46
Semina iuſquiami. 47
Grana cochonidij. 48
Baccas lauri rancidas. 49
Catapuciam. 50
Semen vitice. 51
Semina papaueris nigri. 52
Semen ellebori. 53
Semen cicute. 54
Semina humida coriandri. 55
Semen ſerpentarie. 56
Si quis morſus aut punctus fuerit ab aliquo animali venenoſo. 57
Ille quē momorderit vipera. 58
Mordicationi ſcorpionum. 59
Mordicationi aranearum. 60
Mordicationi rutele. 61
Mordicationi apum. 62
Mordicationi animalium. 63
Morſis a cane. 64
Cantarides biberit. 65
Q Lac biberit. 66
Ad aſſaturam ſuffocatā. 67
Piſces frigidos. 68
Cerebrum gatte. 69
Extremitates caude cerui. 70
Sanguis bouinus. 71
Sanguis buffonis. 72
Sanguis bois cholerici. 73
Sāguis mēſtruus aut leproſi. 74
Qui morſus fuerit ab hoie ieiuno. 75
Qui morſus fuerit ab vllo ſerpēte. 76
Cui datum fuerit fel leopardi. 77
Qui biberit ſalamandram. 78
Cui lepus marin⁹ vel rana marina. 79
Qui morſus fuerit a mure ſymeo ꝛ gatto. 80
Capitulū de deſcriptione bezoartice virtutis ad vnūq̄dq͡ʒ venenū. 81
Queſtio verum tyriaca ꝛc. 82

FINIS.

¶ Petri de abano de venenis libellus.

Reuerédiſſimo in Chriſto patri ⁊ D. domino. N. diuina ꝓuidentia ſūmo pōtifi. Petrus de abano minim⁹ medicoꝝ cū deuotione preſens ſcriptū: tā veſtre petitioni q̄ꝫ pro debiti ſolone afferre iuxta poſſe obedire ꝓpono vt ſcitati veſtre: tū ad ꝑfectuꝫ corporis tū ad ſcibilia coaugēda tractatū vtilē nō minus q̄ꝫ breuē de venenis iſcribā. ¶ Pͦ ſiqdē diuiſionē faciā de venenis. ſunt. n. nobis magis nota q̄cūqꝫ per partes diuidūt q̄dā totū. ¶ 2° vnūq̄dqꝫ diuiſiōis mēbroꝝ reſoluā hinc ad terminū ſingularē. ſic. n. cuiuſqꝫ rei ſcia cōplef a gn̄aliſſimis ad ſpāliſſima dſcēdēdo. ¶ 3° dſcribā modū ſꝫ quē venenū mortificat ⁊ nocumētū iducit hūano medicine corpi ꝑrimatuꝫ. Inde nāqꝫ notitia curationis in arte me^{na}^ venaf. ¶ 4° ſermonē faciā de ꝑcuſtodia ⁊ cautela ne aut venena ꝓpinenf aut ſi ꝓpinata nō noceāt. Precuſtoditiua. n. ars ē curatiuā excuſans. ¶ 5° ſigna ponā ⁊ curas ad q̄cūqꝫ venenū aſſūptū ⁊ ad eius nocumēta itroducta. ¶ 6° ⁊ vltimo vͣtutes beʒoarticas. i. a morte liberātes occulta vͣtute potius ⁊ diuina q̄ꝫ cōplone vel natura ad quodqꝫ venenū deſcribā: ⁊ cū hoc ſoluēs queſtiones duas difficiles valde. quarū pͣ erit de tyriaca magna: vtꝝ tyriaca ſit alicui veneno beʒoar vel medicina. Et 2ͣ erit vtrum venenum aliq̄d poſſit ad certum tp̄s taliter exhiberi: q̄ ex eo quis ad illud tempus moriatur ⁊ non ante.

¶ De diuiſione venenorum. Cap. I.

Q Uia venenuꝫ opp^{m}^ ē cibo: nſi corpis ꝫ rō ſic cib⁹ ipſe efficif pᵒ nři corpis ⁊ ſe totū aſſimilat pti nutrite vicē tenēs ptis diſſolute: ita venenū nřm corpus ſeu ptē cui approximauit ad ſui ipſius venenoſaꝫ nām totū trahit ⁊ cōuertit: ⁊ deniqꝫ aſſimilat ſibi ipſuꝫ: adeo vt ſicut aialia ⁊ terrenaſcētia quoꝝ nā cibos ꝯuertit in ſpēm nutritoꝝ a nobis comeſta in nřm alimentū ꝯuertunf ⁊ ſpēm. Ita q̄cūqꝫ corpa veneno ſunt iūcta ſi comedanf a nobis trāſeūtia faciūt nřa corpa in venenū: q̄m oē agēs eſt ꝑſtātius patiēte. ſic. n. nřa ſbā p modū paſſiui trāit ad pn̄tiā veneni qd ſe hꝫ per modū actiui in veneno: ſic palea ſubito igni trāſit i ignē. eſt. n. ignis totus actiuus ad paleā. Quare ſapiētes medicorū venenū dixerūt eē de gn̄e rerū interficiētiū ⁊ deſtruētiū cōplonē ⁊ cōpoſitionē: ⁊ iterdū iducētiū ſolonē ꝯtinuitatis ita vt egritudines q̄ ex venenis accidūt ſint de gn̄ib⁹ cōibus ⁊ nō ꝓpriis. ¶ Diuidif aūt venenū tribus modis. Vnā vno mō ꝯſideraf ꝓut ſit diuiſio gn̄is in ſpēs. Et ſm hoc dixerūt Aui. ⁊ Auer. q̄ venenoꝝ aliud ē de minera: aliud eſt de vegetabilibus: aliud eſt de aialib⁹. ¶ De minera quidem eſt vt q̄cūqꝫ ſub terra gn̄ata ꝑnicioſaꝫ hāt nām vt argentū viuū ⁊ gipſuꝫ ⁊ es: ⁊ quidā lapides vt magnes ⁊ lapis armenus nō lotus ⁊ plūbū vſtū ⁊ arſenicū ⁊ realgar ⁊ cerūſa plūbi: ⁊ de multis aliis de qbus īfra in ſpāli dicef.

Colli^{t}^ 4° can. ſe. 6ͣ. Colli^{t}^ 5° collig. cap. 18. ⁊ tr. ⁊ 43. rubrica d' al- buiſe.

¶ De vegetabilibus v͛o ſunt q̄cūqꝫ plātarū ꝯtiſſime ſunt nāe cibali vt apte nate nō ſint ad nutriri ſpēm ꝯuertiſꝫ porius ſunt prompta ꝯuertere vt elleb ⁊ turbith nigrū: napellus ⁊ gūmi napelli ⁊ fungi quidā ⁊ tubera ⁊ viduā faciēs ⁊ meʒereon ⁊ oleander ⁊ apiū riſus ⁊ multa alia de qbus in ſpāli infra dicef. ¶ De aialibus autē venenoſa ſunt oia quorū natura longiſſime diſtat ab humana cōplone aut oppoſita ⁊ inimica eſt ſpēi: qualia ſunt ſerpentes ⁊ dracones ⁊ tyri ⁊ vipere ⁊ lepus marinus ⁊ carnes aſſate ⁊ ſtatim ſuffocate ⁊ piſces frigidi ⁊ morticine carnes ⁊ putride ⁊ que a fulgure ſunt percuſſa ⁊ mortua ⁊ q̄cūqꝫ ſunt patiētia rabiem ⁊ multa que infra in ſpāli dicentur. ¶ 2° modo cōſideratur venenū relatū ad nos: ⁊ ſm hoc dixerūt venenuꝫ aliud eſt aſſumptum intra corpus: ⁊ aliud extra. qd v͛o eſt aſſumptū intus eſt de genere potionū pernicioſarū datum ſub ſpē cibi vel potus vel medicine: ⁊ hoc ē qd plimuꝫ ſit a quo reges ⁊ plati ⁊ odioſi cauere debēt. ¶ Qd v͛o ex̄ ē dꝫ reptiliū morſus: ſic cū viſu aut auditu aut guſtu: aut tactu aut odoratu ſentif venenuꝫ. Viſu qdē ſicut venenat baſiliſcus. Auditu ſicut venenat ſerpens qdā in nubia q eſt corpulētie duaꝝ palmaꝝ: acutū hn̄s caput ⁊ viridis exn̄s coloris q regulus vocaf. ſibilādo nāqꝫ aues ⁊ aialia eū audiētia iterimit. Guſtu quoqꝫ ſic aſpis ſurda q̄ ſputo ſuo quos tāgit iterficit: ⁊ tyrus quos mordet ⁊ vipa perimit. Tactu v͛o ſicut ſerpēs quē miles de quo Aui. dicit iterfecit: cū lācea: ⁊ ex cōtactu lācee manus militis ⁊ totū corpus fuerūt mortificata: ⁊ ſicut piſcis qdā qui ſtupefactor vocatur: de quo Gal. dicit q̄ q̄n intrat rhete piſcatoris manus ⁊ brachia ſtupeſiunt intm̄ q̄ inſenſibiles efficiunf. Odoratu v͛o ſicut qdā fungi ꝑnicioſi: de qbus dicit Raſis. Qui q̄n euelluntf a terra ⁊ odorati interficiunt odorātē. ¶ 3° modo cōſideraf venenū quātū ad ſpecificā dr̄iam: qua differt ſpēs a ſpē: ⁊ ſm hoc dixerūt oēs medici ⁊ phi nāles q̄ venenuꝫ aliud eſt qd facit operationē ſuā a q̄litate ſua ſiue a cōplone: ⁊ aliud qd facit hoc idē per virtutē fluētē a tota ſpē qd medici formā ſpecificā vocāt: qd nihil aliud eſt niſi meritū qd vnūq̄dqꝫ cōpoſitū ex quatuor elemētis ſm maiorē ⁊ minorem ꝓportionē ipſoꝝ elmtorū in cōpoſito ſortitur ⁊ meref habere ab influētibus ſtellis fixis: que ſpēs inferioꝝ cōpoſitorū reſpiciūt: ⁊ ꝓut ipſorū materie apte ſiūt: iuxta illud. virtutes ſtellarū debunf inferius mediātibus lineis pyramidalibus ⁊ rectis q̄ in lumine ipſaꝝ ſtellaꝝ formanf: qd lumē p lineas diuerſas vectū a ſtellis deportat vͣtutes ſpecificas: quas derelinqt in cōpoſitis ſꝫ q̄ cōponētia meruerūt: ⁊ hoc eſt qd recte Auic. dixit in can. q̄ talis forma ſpecifica aduenit rebus poſt primā cōplonē elmtoꝝ in cōpoſito: ⁊ q: ignoramus ſemp ⁊ ignorabimus in eternū quātitates ⁊ pōdera elmtoꝝ in cōpoſitis: ideo tales formas ſpecificas aduenientes iuxta meritū talis ⁊ talis propoſitionis in cōpoſitis neceſſe ē ignorare: ⁊ neqꝫ de ipſis plus ſcire poſſumus: niſi quātū ꝓbet bonum experiētia: ⁊ ꝓpea in talibus plus ꝯferūt expti q̄ꝫ rōnales medici: ſicut hn̄r in prohemio meta. Ari. dicē. ¶ Venenū ergo qd a q̄litate ſola facit operationē variaf ſm diuerſitatē qualitatū. nā aliud eſt calidū: aliud frigidū: aliud ſiccū: aliud hu. Calidū qdē duob⁹ modis iterficit: q: aut calefaciēdo corrodit interius aſſumptū vſqꝫ ad cor ⁊ extra appoſitū vſqꝫ ad medullā oſſis: ⁊ ſic interficit ſoluēdo cōtinuū: quale eſt lepus marinus: aut calefaciēdo inflāmat ⁊ intus ⁊ extra vſqꝫ ad cor ⁊ ſic interficit ſubſtātiā cordis ſupflue iflamādo: ⁊ hoc eſt ſicut euforbiū ⁊ elleb. Frigidum v͛o venenū ſilr interficit duobus modis ſcꝫ aut ſtupefaciendo ꝓpter maximā eius frigiditateꝫ vſqꝫ dum cor reddatur imobile: ⁊ hoc eſt tale quale eſt opium: aut oppilādo vias anhelitus ⁊ claudendo: ita q̄ q̄ſi anhelare nō pſit ⁊ vſqꝫ ad cor auferf anhelitus: ⁊ hoc ē tale q̄le eſt plūbum vſtū. Siccū v͛o venenū interficit duobus modiſ. ſ. aut ꝯſumēdo humidū ſanguineū cordis: ⁊ q̄ſi in cruſtam cōuertēdo: ⁊ hoc tale eſt quale eſt calx non extincta ⁊ colchotar: aut ſepando partē a parte donec oia mēbra vſqꝫ ad cor ⁊ in minimas ptes nō liquefiāt: ſꝫ ſoluanf: ⁊ hoc faē tale q̄le eſt realgar. Humidum v͛o venenū dixerunt qdam non inueniri: q̄m non aſcendit humiditates ad 4^{m}^ gradū: ⁊ quartus gradus venenoſam reddit qualitatem: q̄m corruptiuū eſt ⁊ mortale. Sed Gal. narrat de quodam quē in ſomno ſerpens qdā momordit ⁊ excitat⁹ nō valēs ſurgere tract⁹ p manū remāſit caro corrupta ⁊ putrefcā ſup terraꝫ ⁊ oſſa denudata appueriit. vn̄ ex putrefactiōe occulta ⁊ facili carnis ſolone ꝓbat Gal. venenū eē humidū: ⁊ ex h gn̄e ſm aliquos argētū viuū vr eē venenuꝫ: qd ſolū humidū in 4. gra. eē fatenf. ¶ Sed venenū: qd a tota ſpē ſoluēre virtute: ſiue a tota ſbā: ſiue a forma ſpecifica eſt iterficit: nō q: calidū neqꝫ frigidū neqꝫ ſiccū neqꝫ humidū: ſed q: tale. ⁊

4° 6ͣ tra. 3. c. 11.

6ͣ inter. col^{t}^ ca. 4. añ medū ⁊. 4. de accidenti et morbo. c. 5. cir. pn^{m}^ ⁊ expreſſe ab Auer. 6° coll. cā. 42. circa pn^{m}^.

Z. l. 1. fen. 3ͣ doct. 1. tā. pͣ. ca. 15. 6ͣ pn.

Circa pn.

Col^{t}^. 1. cōplexionis ca. 4. ⁊ ſ. Aliis gub. vt dix. gn̄. 5. can. tract. 1. in def. ⁊ tyriace pͣ pn^{m}^.

qꝛ oppoſitā hꝫ ꝟtutē ad vitā hoīs ꝛ ſanitatē: ꝛ iſtud venenum in quacūqꝫ ꝑuitate ſumptū: ita ēt vt ſenſum intus fugiat interficit multiplicando ſeipſum: qm̄ quācūqꝫ humiditatem noſtri corporis inuenit: ipſam ſtatim in venenum cōuertit ꝛ hꝫ ꝟtute ſue ſpeciei: ꝛ tale eſt quale ex napellus.

¶ De vnoquoqꝫ veneno in ſpeciali. Capl'm. II.

Venena minere ſpecialia ꝛ plātaꝝ ꝛ aīaliū nō niſi nota ꝛ famoſa dicem⁹ ne occulta narrātes virus in angues adijceremus. ob eā. n. ſolā cām vt ꝑuiſa minus ledant aut nūqꝫ ledāt hec ſcribūtur: nō vt alios ledere doceam⁹. Mineralia igiꝰ venena: q̄dā ſunt a nā. q̄dam ab arte ꝓcurata. a nā qdē q̄ in vētre terre gn̄anꝰ: ꝛ hoꝝ vnū ē argētū viuū: qḋ intus aſſumptū qn̄qꝫ iterficit ſua humiditate putrefacere faciēte humiditatē cordis nālē: qn̄qꝫ autē interficit ſua frigiditate actuali cōgelāte cor: cuius ſignū ē ꝙ qdā apothecari⁹ cū de nocte tp̄e magni eſtus ſitiret tentans inuenit ampullā plenaꝫ argēto viuo qḋ bibit ꝛ mane inuētus eſt mortu⁹: ꝛ inueniētes argētū viuū exire de ano anathomiçatus fuit ꝛ iuētus fuit ſanguis circa cor coagulatus ꝛ ip̄m cor ſilr. Inuenerūtqꝫ in ſtōcho fere librā vnaꝫ argēti viui. Aliud eſt argētūꝫ viuū qḋ fit ab arte alchimie ſublimatū in aluterhet qḋ eſt vas alchimiſtarū: ꝛ iſtud eſt deterius ꝛ magis ꝑiculoſuꝫ q̄ꝫ nāle: qm̄ minerale ſepe ꝑ vētrē ſecedit vel ſpōte vel cū clyſteri: ſꝫ ſublimatū aſſumptuꝫ interius corrodit inteſtina ꝛ apoſtemat cor ꝛ retineꝰ vrina ꝛ ꝓhibeꝰ eius exitus ꝛ moriꝰ. Extinguiꝰ ēt argētū viuū cū forti admiſtione ſaliue hoīs donec diſpereat: ꝙ ſi ꝓieceris ſup ipſuꝫ aquā feruētē ꝛ redierit ad ꝑmā diſpōnē nō eſt extinctū. ꝛ hoc adhuc deterius eſt q̄ꝫ parū viuū ꝛ min⁹ malū q̄ꝫ ſublimatū. ¶ 2ᵐ venenū qḋ eſt a nā minere ē gipſuꝫ qḋ intus aſſumptū ſua frigiditate coagulat ſanguinē ꝛ iſpiſſat ſp̄ūs ꝛ inducit difficultatē anhelitus: deinde moriꝰ: ꝛ hoc datū crudū in potu tritū: coctū ꝟo nō eſt venenū ſꝫ medicina ſtiptica valde. naſciꝰ aūt in venis terre montuoſe. ¶ 3ᵐ eſt es qḋ metallinā hꝫ nām: cōpoſitū ex argēto viuo ꝛ adurente ſulphure ad formā ruboris deducēte: qḋ qdē qn̄ per fabros ꝑcutiꝰ ꝛ malleaꝰ ſcorie q̄ cadūt date i potu venenāt ꝛ vētrē fortiter ſoluere faciūt: ꝛ hꝫ medici vocāt rubel eris. inde ēt vinū ſi reponaꝰ in vaſe ereo aut cupri aut electri ꝛ bibaꝰ vomere facit. ¶ 4ᵐ eſt ſcoria ferri eruginoſi ꝛ ipſa erugo q̄ intus aſſumpta adherēdo iteſtinis exiccat humiditates ꝛ corpus ꝛ ſenectā inducūt. i. quādā egritudinē quā medici maraſmū vocāt. vtunꝰ aūt medici ſcoria ferri ꝯſolata in curatiōe multaꝝ egritudinū. ¶ 5ᵐ eſt lapis magnetis q aſſumptus intus melicū ꝛ lunaticū ꝛ piſtrigiatū facit recipiētē. vtunꝰ aūt eo medici ꝯſolato cū alijs medicinis i curatiōe melie. Eſt aūt lapis iſte duaꝝ ſpērū. vna eſt q̄ trahit ferrū ꝟtēs illud ad polū ſeptētrionalē vbi dī eē minera magnetis. Alia eſt q̄ trahit carnes humanas vertēs tractū ꝟſus polū meridianū: vbi dī eē miera ipſi⁹. hec aūt trita ꝛ data in potu viſcera ꝯbit ꝛ in globū reddit. ¶ 6ᵐ ē lapis armen⁹: q rubeus eſt ꝛ aſſumptus itus ſi nō eſt lot⁹ ſꝫ doctrinā medicoꝝ eſt venenū vomitiuū: ſubuerſiuū totius corporis: ꝛ eo ꝑparato vtunꝰ medici in cura melice paſſiōis. ¶ 7ᵐ eſt lapis ſtellatus quē medici vocant laçuli: q ſi non fuerit lotus: datuſqꝫ in potu ſubuertit ſtōchū ꝛ dolorē iteſtinoꝝ facit: quo vtunꝰ medici ꝯ q̄rtanā. ¶ 8ᵐ eſt arſenicū ſiue auripigmentū qḋ eſt de ſpē gipſi: vt dicit Albertus ꝙ caliſtate ꝛ ſicci. ſua ꝛ ꝑiculoſa natura venenū ē peſſimū putrefaciēs ꝛ valde mortificatiuū: ſꝫ ſi ſublimeꝰ ſꝫ alchimiā in vaſe aberhel eſt peſſimū venenū itus aſſumptū: ꝛ ſi ſepi⁹ ſublimeꝰ efficiꝰ albiſſimū: ꝛ tāto deterius efficiꝰ venenū.

¶ Venena ꝟo q̄ ꝑartē hūt ſunt lythargirū: qḋ ex plūbo fit fuſo in olla cū teſtis olle fractis: qḋ aſſumptū intus tātam facit inteſtinoꝝ ſtipticitatē ꝙ nunq̄ꝫ fere egerere pōt: ꝛ per vomitū educunꝰ q̄ per ſeceſſum ſolēt educi. Sunt ꝛ ceruſa que ex laminis ſuppoſitis aceto colligiꝰ ꝛ frigiditate ſua ꝛ ſic. intus aſſumpta facit paralyticos ꝛ ꝯctos: ſunt ꝛ calcecumenō. i. viride eris: qḋ fit ex laminis cupri ſuper aceto expoſitis: qḋ qdē corroſiuū ē ꝛ venenū ꝛ morˡᵉ. Sūt ꝛ plūbū vſtū qḋ fit ex ſulphure ꝛ auripigmēto: qḋ ē venenū oppilās anhelitū ꝛ iterficiēs ſuffocādo. Sūt ꝛ açurū qḋ fit ex lapide laçuli: qḋ ē venenū exiccatiuū. Sūt ꝛ realgar qḋ ex ſulphure ꝛ plūbo fit corroſiuū extīs venenū itus aſſuptū.

¶ Vegetabiliū ꝟo venena q̄dā ſunt ſuccus herbaꝝ. q̄daꝫ ꝟo fruct⁹ arborū: q̄dā ꝟo ſemina ipſaꝝ. Succus qdē cicute ꝛ ſuccus titimaloꝝ ꝛ ſucc⁹ cucume. aſinini ꝛ ſucc⁹ vitice ꝛ ſuccus borbormarie ꝛ ſuccus coriādri ꝛ ſuccus mādragore ꝛ ſuccus papaueris nigri: de quo opium fit: ꝛ ſuccus corrigiole lactātis: de quo fit ſcamonea: ꝛ ſuccus apij riſus ꝛ ſuccus cherue. i. giraſolis: ꝛ ſucc⁹ napelli ꝛ ſuccus oleādri ꝛ ſuccus meçereon ꝛ ſuccus ellebori nigri ꝛ ſuccus alpheſire. i. vitis albe: ꝛ ſucc⁹ brionie. i. cucurbite ſylueſtris.

¶ De fructibus ꝟo ſunt cornua oleādri ꝛ cornua bedegar ꝛ anacardi ꝛ nuces ꝛ auellane rancide ꝛ nuxvomica ꝛ colloquintida q̄ ſolitarie fuit nata in arbore ſua: ꝛ ficus pharaonis ꝛ poma mādragore. ¶ Semia ꝟo ſunt iuſquiamus ꝛ cocognidij ꝛ bacce lauri rācide ꝛ catapucie ꝛ ſemē vrtice ꝛ ſemē papaueris nigri ꝛ ſemen ellebori ꝛ ſemen cicute ꝛ ſemē coriādri humidi ꝛ ſemē ſerpentarie: q̄ oīa comeſta vel bibita aut ꝑimūt modis ſupradictis aut īfirmāt corp⁹ ꝛ alterāt. ¶ De aīalibus ꝟo ſunt q̄dā de cerebris ipſoruꝫ: q̄dā de caudis: q̄dā de ſanguine: q̄dā ꝺ ſaliua ꝛ ſputo: q̄dā de fellib⁹: q̄dā de toto corꝑe. ¶ In cerebro qdē gatte venenum eſt ꝑiculoſuꝫ faciēs hoīeꝫ amētē. ſilr in cerebro veſpertilionis. In cauda ꝟo cerui venenū eſt peſſimū ꝓp qḋ venatores extremitatē caude cerui: qn̄ volunt ceruū comedere abſcindūt. ſilr in cauda ſcorpionis ꝛ rutele ꝛ veſpe ꝛ apis ꝛ exāguiū aīaliū ꝛ quorūdā ſerpētū. ¶ In ſanguie ꝟo ſic in ſanguine bouis veteris ꝛ in ſanguie buffonis ꝛ ei⁹ ſputo ꝛ in ſanguine hoīs cholici ruffi in furia poſiti: ꝛ in ſanguine mēſtruo ꝛ in ſanguine leproſi. ¶ In ſputo ꝟo ſicut in ſaliua hoīs ieiuni: nō ad hoīeꝫ: ſꝫ ad ſcorpionē ꝛ ſerpētē: ꝛ in ſputo buffonis ꝛ ſputo ꝛ ſaliua vipere q̄ qn̄ coire vult cuꝫ piſce venenū deponit in littore ſup lapide quodā: deinde rediēs ſuū colligit venenū. Et i ſaliua ꝛ ſpuma canis rabioſi ꝛ in ſaliua gatte: ſymie ꝛ muris ꝛ hoīs ieiuni faciētiū morſum. ¶ De fellibus ꝟo ſic ē fel leopardi: qḋ ē venenū a forma ſpecifica ſtatiꝫ ꝑimēs. ¶ De toto ꝟo corpore ſicut ſunt cātarides ꝛ ſalamādra: de quorū omniū ſūma dictū eſt ꝙ aut a qualitate aut a ſpecie interficit predictū venenum.

¶ Ad ſciendum ſm̄ quem modum venenum interficit aut nocet. Capitulum. III.

Omne nāqꝫ venenū iquātū eſt venenū oppoſitā hꝫ q̄litatē corꝑi nr̄o: ꝛ ꝓpt hāc oppoſitionē dubiū magnuꝫ facit quo mō ꝛ qua via venenū ad cor hoīs nr̄ aīuū pataꝰ. Nā aut venenū trahiꝰ a corde: ſicut ferrū a magnete: aut ipſuꝫ trāſibit ad cor: aut vtroqꝫ mō: corde. ſ. attrahēte ꝛ veneno currēte: ꝙ ſi nullo ꝓdictoꝝ modoꝝ erit aſſentire relinqueꝰ ꝙ nullo mō venenū ad cor trāſire poſſit: ꝛ ſic ceſſabit oppoſitio veneni ad ipſuꝫ cor: quo poſito dicemus venenū non eſſe peremptiuuꝫ cordis. cuius oppoᵐ videmus ꝙ aſſumpto veneno ꝑiculoſo: vt napellus: ſtatiꝫ ſyncopis apparet: que paſſio ē cordis ꝛ tremor cordis ꝛ pulſus defect⁹ ꝛ oīa accīntia cordiace paſſiōis. Propter qḋ ſciēᵐ ē ꝙ cor dū eſt ſanū: ſicut ꝛ cetera mēbra: nihil attrahit niſi ſanguinē ſibi cōſimilē ꝛ ſp̄ūm. quoꝝ vnū reponit in dextro vētriculo cordis ꝛ alterū in ſiniſtro. qn̄ ꝟo infirmū eſt trahit ad ſe q̄litatē ꝯrīā ſui nocumēti: ſicut qn̄ eſt ſup caleſactū attrahit ad ſe aerem frigidū ꝛ ſanguinē frīdū: ꝛ hꝫ facit ꝑ virtutē nālē attractiuā ſui ſibi: ꝛ dū ipſuꝫ ē in poteſtate nāe ꝛ ꝑ appetituꝫ ſenſitiuuꝫ aīalē quo vnūqḋqꝫ mēbroꝝ leſuꝫ appetit ſibi ſimil

e ſentire ↄueniẽs ⁊ ↄ̃riũ ſui nocu^{ti}. Venenũ ẽ cũ i nullo ꝑticipet cũ cõpl'one cordis ⁊ nã: ab ipſo corde: duz ſanũ ẽ nõ trabit: īmo refugiet illud tanq̃ inimicuz opp^m: qñ vero cor eſſet īfirmũ ex appetitu ſenſitiuo appeteret ⁊ traberet ↄ̃riũ ſue paſſionis: ⁊ ſm iſtũ modũ venenũ veneno curat. nã qñ aliqs venenũ aſſumpſit puta opiũ qḋ i fridãdo corp^9 vſq3 ad cor: ⁊ deĩde coagulãdo ſanguinẽ cordis: ex quo mors i͛troducit añq̃3 cor ſenſuz amittat ex friditate opij ſentiens nocu^m deſiderat medicinã calĩdã: ⁊ ſi det' caſtoreũ qḋ de ſe eſt in gñe venenoꝝ: ipm caſtoreũ cor trabet mediãte appetitu ſenſitiuo: nõ vt venenũ opp^m ſube cordis: ſed vt opp^m male q̃litatis introducte ꝑ opiũ. Hec aũt rõ nõ plus mõſtrat q̃3 cor attrabit ad ſe venenũ: niſi ſicẽ qḋlibet mẽbroꝝ īfirmũ ad ſe trabat oppoſitã q̃litatẽ: ꝓterea dato ꝙ cor qñ ſenſiuit nocu^m veneni fridi virtute appetit^9 ſenſitiui appetat medicinã calidã: ⁊ ipſa3 ad ſe trabat: adhuc ſtat qḋ q̃uo illud venenũ ꝑ^m dañi trãſiuit ad cor. ¶ Quare dicẽ3 vi ꝙ nullo mõ cor ad ſe vnq̃3 venenũ trabit: qm̃ neq3 iquãtũ ſiĩe eſt cordis q2 nullã ſilitudinẽ cũ ipſo b3. nec iquãtũ ↄ̃riũ: qm̃ cor nũq̃3 fuit talis diſpõnis ꝙ venenũ eẽt opp^m illi^9. nec potes īferre ex h̃ nullã eẽ oppõnẽ īter cor ⁊ venenũ: qm̃ l3 cor venenũ nõ trabat: venenũ ẽt l3 nõ currat: neq3 ẽt vtroq3 ſinõ ↄiugat. ¶ Eſt tñ dare aliũ modu3 quo directe appet oppõ ⁊ ꝑ exemplo manifeſta: nã venenũ qm̃ actiuũ ẽ a to2^a quã b3 ꝑncipiũ ſam ⁊ deſtructiuũ cordis: q͛cq̃d tãgit in corpe hũano ↄuertit in illã ſpẽm venenoſa3: ⁊ ſeipm multiplicat īficiẽdo bumiditates nr̃i corpis in venenoſa3: nãnq̃ multiplicata auget' vtus veneni: nã dr̃ in geometria ꝙ geminata quãtitas augmẽtat virtutẽ: vñ ex modico veneno aſſumpto ↄuertẽte qḋ tãgit ad ſuũ ſiĩe auget' virtus ⁊ multiplicat': ita vt de facili ꝑ mo^m ↄtinũ corpis: cui^9 extrema ſe tãgũt: attingit ꝑuẽ in quãtitate venenũ ipm cor qḋ ẽt qñ tãgit ↄuertit ad venenum: ⁊ ex eo tũc ſpũs vitalis nõ hñs debitũ organũ in quo reſideat cedit fo2^e veneni ⁊ egrediẽs de corde dimittit cor ⁊ corpus ſine motu: ⁊ h̃ eſt mors. cui^9 ſig^m eſt: ꝙ illud cadauer ſi comedat' venenũ efficit' comedẽti. ¶ Eſt tñ adhuc ſciẽ^m ꝙ arterie cordis ⁊ ipſi vẽtriculi cordis motu diaſtoles ⁊ ſyſtoles .i. per motũ nãlẽ attrabẽdi ⁊ expellẽdi quem bñt ↄtinuo quãto tpe viuit aĩal attrabũt ad ſe circũſtãtem ſpm̃: ita ꝙ ẽt arterie q̃ ad cutiz terminantur: ꝑ poros ſuos aerẽ exteriorẽ ↄtinẽtẽ nos attrabũt vſq3 ad cor: ⁊ ꝑ eaſdem cor exufflãdo expellit calores ⁊ fumos: ita ꝙ ſi aer ↄtinẽs nos fuerit venenoſus ⁊ peſtilẽtialis ꝑ ipſas arterias motu dilatatiõis attract^9 cor īficit: ⁊ inde egritudies peſtilẽtiales ↄtingũt: nõ ꝙ arteria vel cor de ſui nã venenũ trabat: ſ3 q2 ſub ſpẽ aeris ⁊ ſpũs attract^9 venenoſus vapor igredit'. Et ſm h̃ dixerũt ſapiẽtes ꝙ ẽ venenũ dormire ſeu degere ſub arbore nucũ ⁊ in hortis cauliũ ⁊ ſub vmbra oleãdri: ⁊ balneari in aqs ſub cuius ripis oleander ⁊ arbores venenoſe creſcũt. narrat. n. Gal. de quodã q ſe balneauit i balneo calefacto de lignis exciſis de cauernis ſerpẽtũ q mortu^9 fuit ex vapore lignoꝝ cũ qb^9 fuit balneũ calefactũ īfectoꝝ veneno. ¶ Et Ar. in lib^o de ꝓprietatib^9 elementoꝝ ⁊ plãtaꝝ dic. ꝙ tpe Regis Philippi oẽs mercatores trãſeũtes ꝑ quãdã viã q̃ ad ciuitatẽ applicabat qñ erãt in ꝑte illi^9 vie in q̃ duo mõtes vnus bic ⁊ alter binc exiſtebãt: ſtatim moriebantur. Et tunc Socrates parari fecit caueã vitreã in quã itrãs ſe illuc iuſſit portari: ⁊ reſpexit duos ſerpẽtes: vnũ i vno mõte: ⁊ aliũ in reliquo exiſtẽtes: q aerẽ illius loci īficiebãt: vnde trãſeuntes moriebant'. Ruffus ẽt dicit ꝙ antiq reges fecerunt puellã nutriri napello vt ꝑ eius anbelitũ ⁊ amplexu3 coeuntes cũ ea morirent': ſilr in ſentinis nauiũ ⁊ cauernis profundis ⁊ in locis inbabitatis ⁊ in locis fetidis ꝑꝑ aerẽ attractũ habitãtes venenant'. Dicit nãq3 Aui. in ca. ꝙ nulla res eſt magis inimica caloris innati ⁊ cordis q̃3 magnus fetor: a quo ſubito ſpũs vitalis a corde recedit: ⁊ quãto cõplexio cordis ⁊ arteriaꝝ alicui^9 hoĩs calĩor fuerit ⁊ rarior tanto citius venenũ tã bibitũ q̃3 reſpiratũ ꝑimit ⁊ occidit: qm̃ calĩm cor plus attrabit q̃3 frigidũ de anbelitu: ⁊ vic latiores ſunt in arterijs calĩ cordis q̃3 fridi: ita ꝙ iuſgamus paſſeres nõ occidit ꝑꝑ ſtricturã viaꝝ ad cor: hoĩe3 aũt ſic: q2 latiores b3 vias ꝑ quas facilior ẽ trãſitus ſpũs venenati: ⁊ quãto venenũ de ſui cõpl'one ẽ calĩus tãto deterius efficit' dato in hoĩe calĩori: q2 vtriuſq3 calĩtas ſe iuuat in vnũ effectũ: ſ3 exbibitũ i fridiori nã ſuũ tardat effectũ. Verũtñ tãta poſſet eẽ calĩtas nãlis: ꝙ ẽt venenũ calĩm ſuperet ⁊ repelleret ⁊ ipſius nocu^m ꝓhiberet aut mortẽ: ⁊ ĩde ẽ ꝙ multi hoĩes venenati vno cibo ⁊ eadẽ quantitate in eadẽ cena aliqs morit': ⁊ aliqs euadit: ⁊ aliqs excorticat' vel īfirmat' ſicut ego qñq3 vidi in quadã cena fuiſſe q̃tuor venenatos comedẽtes ſinguli ferculũ venenatũ: quoꝝ vnus fuit mortuus ſtatim: alius euaſit oĩno: reliq duo infirmati fuerunt ad mortẽ. q vero euaſit aioſus erat ⁊ calĩ cordis: q vero mortuus fuit minus calĩe cõplonis: q vero īfirmati fuerũt calĩores erãt nã q̃3 ille q migrauit ⁊ minus q̃3 q euaſit. hoc autẽ nõ aliter eſſe põt: niſi q2 calor naturalis q mouet ad formã vite reſiſtit inquãtũ põt calori accñtali tã febrili q̃3 calĩ veneni: q̃3 ẽt calori aeris peſtilẽtiali ⁊ calori eſtus ⁊ dieꝝ canicularium q oẽs calores mouẽt ad incinerationẽ ⁊ diſſol'onẽ cõpoſitoꝝ. vñ. A. dixit. ꝙ nihil eſt qḋ reſiſtat malis q̃litatibus ⁊ calori febrili plus q̃3 calor innatus: adeo ꝙ ẽt veneni calĩs repugnat nõ cõpl'enalr ſ3 formalr: q2 calor nãlis informatus eſt regulatus ab aĩa nr̃a q̃ mouet ad vitã mediãte calore nãli tanq̃3 ſuo inſtro: ⁊ iõ dr̃ qḋ oẽ opus nãe ẽ opus itelligẽtie id regẽtis. vñ ſignãter nã dr̃ de calore tã a phis q̃3 a medicis qñ dicũt calor nãlis ⁊ nõ friditas naturalis ⁊ ꝓportionant' vt dicit Dorachius aſtrologus ad alcocodeũ. i. ad ↄſtellationẽ ⁊ loca celi q dr̃ dator vite. ¶ Venenũ vero frigidũ datũ i cõpl'one hoĩs frigidi friditate vtriuſq3 citi^9 ꝑimit q̃3 datũ in cõpl'one calidiori. Sed ſi venenũ fuerit de illis q̃ a tota ſpecie interimunt vt ẽ napellus ⁊ ci^9 gũmi ⁊ fel leopardi ⁊ tyrus: tunc cõpl'o bibentis venenu3 nibil impedit vel confert: niſi pro tãto ꝙ in calido homine vie ſunt latiores ad tranſitum in frigido ſtrictiores.

¶ De precuſtodia ⁊ cautela ne aut venena propinentur aut propinata non noceant. Capitulum. IIII.

Portet ſuſpicãtẽ aut timẽtẽ venenoſa3 potionẽ vel cibũ vt vtat' regie duplici. ꝑ^m eſt defenſio cum cautela. 2^m eſt deſtructio aſſumpti veneni cum virtute. defenſio vero cũ cautela eſt vt añ comeſtionem ſue mẽſe corã ſuis ferculis ⁊ potib^9 ſint res diſcernẽtes ⁊ ſignãtes fore venenũ ſi fuerit. ⁊ hoꝝ vnũ eſt ſicut cornua ſerpẽtis q̃ ſudãt in aduẽtu. ſ. napelli ⁊ tyri: ⁊ fellis leopardi ⁊ non in alioꝝ venenis. Et aliud qḋ eſt lapis qdã noĩe praſſius q eſt mr̃ix ⁊ palatiũ ſmaragdi: q2 in ipſo iuenit': eſt autẽ viridis hñs viriditatẽ ſpiſſa3 ſicut praſſiũ: ⁊ inuenit' aliqñ cu3 rubeis guttis: ⁊ aliqñ cũ albis: exptu3 eſt ꝙ ꝑſeruat reges a venenis: nã ſi lapis ille ſit in menſa in qua venenũ ponit': ad pñtiã veneni nitorem ſtati3 amittit: ⁊ ipſo ablato nitor reuenit. de hoc lapide dr̃ in epl'a Eſculapij phi ad Octauianum q ipſum timet venena ⁊ plia. Vñ ⁊ Alexãder macedo. in plijs ſepe babebat: cũq3 de India reuerteret' ſe lauãs in Eupbrate depoſito cingulo in quo lapis erat ſuſpenſus: ⁊ ſerpẽs qdã illũ morſu abſcidit: vomuitq3 illũ in Eupbratẽ ⁊ de hoc Ar. dicunt mẽtionem feciſſe in libro de nã ſerpẽtum. Aliud eſt ẽt qḋ ſcriptũ eſt in lib. Regũ pſarũ: ꝙ ſi ſculpire feceris in lapide ematbitis virum genuflexũ cinctum ſerpẽte: cuius caput teneat dextra manus ⁊ caudã ſiniſtra: ⁊ poſuerisq3 lapidẽ hunc in aureo anulo: ⁊ ſub lapide poſueris radicẽ ſerpentarie tritã: portaueriſq3 hunc anulum ab omni veneno ꝑſeruat: qḋ qdẽ qñq3 ego preparari feci ⁊ ad predictum vſum ſeruari. Caueat ẽt qs ne vaſa qbus ipſoꝝ vinũ defert' vel tenet' ſtent diſcooꝑta in cellarijs vini: neq3

Arabs. cb. fo 41. ca pa^m.

A. 1. r fen 4. doc. 2. ca. 1. c. 29. in medio.

r. cal. fen 2. doc. 3. c. 3. poſt me.

vinum diſcoopertum: quia naturaliter omne animal venenoſum lābit vinū ꝛ vaſa vini: ꝛ quandoq; in eis ſuffocata ſunt inuēta. Caueat ēt fercula ꝛ potus ꝛ ꝯfectiōes ſapores habentis dulciſſimos aut cōtrariſſimos ꝛ diſſuetos ꝛ diuerſorum ſaporū: quia in iſtis ꝯſueuerūt celare venenū. Smaragdus ēt optima quā ſi buffo intueť expertū eſt ꝙ ipſius oculi crepitāt ad pñtiā ipſius: ſi teneať in mēſa venena debilitat: ꝛ ſi in ore teneať venenū virtutē inficiēdi dimittit: ꝛ ſi deť trita in potu poſt venenū ꝑoptime a morte liberat: ꝛ ſit eius quātitas. ℈. ii. qḋ ego quandoq; ſum expertus: ꝛ Auenzoar hoc inuenit vt in libro trāſlato pape Boñ. ſcriptū eſt.

Doctr. 2. trac. 1. ca. 3. vº fen.

Comedat ēt ſepe añ oēm cibū caſtaneas cū ficubus ſiccis aut rutbā cū auellanis ꝛ nuces virides cum rutba: aut ſiccas nuces cū ficubus ſiccis: aut calamētū recēs vel ſiccum in fritellis: aut radicē diptami tritā ꝛ cum vino potatā: ꝑcauet etiā ab omni veneno bibiſſe ieiunum cyatum vini puri optimi: in quo tꝑe muſti in vna mēſura duo ſerpentes viui fuerint ſuffocati: ꝯſeruat ēt qḋ eſt exꝑtū: vt omni mane accipiat. ii. ʒ. de tyriaca que dī de terra ſigillata: ſit aūt ſic. Re. baccarū lauri. ʒ. iiij. terre ſigil. ʒ. j. terant ꝛ cū melle diſpumato lib. j. ꝯficiť ꝛ reponatur in vaſe vitri: ꝛ ſumať ex ea ſmicē. ʒ. ij. ¶ Deſtructio vero aſſumpti veneni fit ita: nam ſi ſcitum fuerit de ſpecie veneni: tunc deſtruať per medicinā ꝓpriatā illi veneno q̄ beʒoar vocať: ꝛ de hoc ego ſingulare faciā infra capl'm ad cognoſcēdum vnūqḋq; venenū per ſigna ꝓpria: ꝛ ibi docebo virtutes beʒoarticas. ¶ Si vero ignoratū fuerit venenum aut medicus fuerit abſens: ꝛ dubitatū fuerit de veneno cuiuſcūq; fuerit ſpēi: tunc ſtatim butyrum ꝛ aqua cal'a ſimul diſſoluta bibať ꝛ cogať euomere: ꝛ poſt vomitū cū butyro iterum vomere cogať cum aq̄ mellis: ꝛ mūdificato ſtomacho ſtatim tyriaca magna exbibeať cū decoctione vini in quo bullite ſint rad. diptami ꝛ ſit tyriaca. ʒ. ii. ꝛ vinum. ℥. ij. ꝛ nō comedat vſq; ad. 7. horas: ꝛ tunc nutriať rebus vnctuoſis cū ficubus ꝛ vuis paſſis ꝛ auellanis ꝛ iure galline pinguiſſime vl' agni annalis vel hedi. Quod ſi in inteſtinis ardor vel dolor ſentiť clyſtere inijciatur factum cum aqua mellis diſſoluta cum adipe anatis vel galline: ꝛ proiecto clyſteri iterū clyſteriʒeť cum lacte ouino calido: quo ꝓiecto cibeť iure ſupra dicto. Si vero adhuc morſus vel dolor in ſtomacho vel inteſtinis remāſerit: tunc modicū balſami diſſoluti in lacte circa vnū cyatum detur in potu: iſ enim liberant venenatos ſi cito adhibeantur que dicta ſunt. ¶ Si vero morſus aut gladius fuerit venenatus ſtatim ſupra morſum aut ſupra vulnus gallina viua euiſcerata ſupponatur ꝛ reiteretur viua. Aut ore alicuius ſclaui vel ſerui ſuggatur locus: ꝛ os ſerui abluať ſepe cū vino in quo diptamus fuerit coctus: deinde tyriaca magna loco ſupponatur: ꝛ quādo fuerit tyriaca exiccata iterum alia recens ponatur donec locus non plus tyriacam deſiccet. Si vero locus morſus ſiue vulnus venenatum fuerit ſiccus: tunc tyriaca non apponatur: ſed loco tyriace lactucella ſuper vulnere alligetur: ꝛ innouetur totiēs quo ad locus fuerit humectatus: ꝛ tunc ſanitas erit introducta: quātum enim tyriaca exiccat tātum ꝛ lactucella humectat amplius. ¶ Intelligat veſtre reuerētia ſanctitatis ꝙ ſeptē ſunt herbe quarū cuilibet natura vltra: cuius intereſt ſpēm cuiuſlibet plāte ſingulari ꝛ ſpecifica virtute dotate: non a cōplexione elmtari: quia cal'a vel quia frigida: vel quia ſicca: vel quia humida: ſed quia talis ꝛ a natura vel mediante ſtella ſic dotata: donauit virtutē liberandi a venenoſis cibis ꝛ potibus ꝛ letali veneno ex vulnere ſiue morſu. ¶ Prima quarū eſt ypericon que alio nomine herba dī pſorata quā Achilles oraculo Apollinis in exercitu troianorū dicitur inueniſſe, vt Plinius ait. Scḋa eſt vincetoxicū. Tertia enula. Quarta raffanus. Quinta diptamus. Sexta ari. lō. ꝛ ro. Septa

Li. 25. c. 3. vº fen.

lactucella: quarū vnāquāq; dī equipollere tyriace: ita vt vulneribus venenoſis ſuccus alicuius ꝑdictarū datus in potu vulnera veneno infecta purget ꝛ ſaluet: ꝛ per iſtum modū omnes antiquī talis curabant vulnera anteq̄ȝ tyriace haberent notitiā. Morſus vero ab animalibus venenoſis curat quelibet predictarum tyriaca ꝛ morſo loco ſuperpoſita. Venena vero bibita curat puluis factus ex qualibet predictarum ꝛ datus in potu cum vino vel aqua mellita. Dicit preterea. A. ꝙ ſtercus galli bibitum cum aqua ſtatim ꝑ vomitum omne venenum educit: ꝛ lac aſine comeſtū prohibet virtutem profundari veneni: ita ꝙ in quo prādio vel cena aſininum lac fuerit bibitum vel comeſtum nullū preter napellum poſſit nocere venenum. Tyriaca etiam omni veneno complexionali ꝛ ſpecifico ꝛ napello directo opponitur ꝛ contrariatur ſm totam ſpēm. i. ſm bonam permiſtionem medicinarū que intrāt in cōfectione artificiali tyriace a qua reſultat quoddā diuinū ꝛ formale deſtructiuū omnis veneni: vt infra in ſpāli diceť: detur autē de ipſa. ʒ. ij. vel. iij. tribus dieb⁹ cōtinuis: quia toxicū reſoluit ꝛ ſudorē prouocando liberet. Terra etiam ſigillata aut in comeſtione aut poſt comeſtionem bibita vel comeſta hanc hꝫ proprietatē: ꝙ ſi venenum inueniat in ſtomacho ipſum per vomitum expellit. Si vero poſt eam venenum exbibeať nūq̄ȝ permittit per corpus perambulare: ita vt deniq; cor defendat ꝛ eius humiditates cuſtodiat. Quare reges ꝛ ꝑncipes de partibus orietalibus ꝛ meridionalib⁹: vbi. ſ. exhibēdi venena clādeſtino: vt homines moriātur: hec pernicies nefandiſſima peccāter accepit originē ꝛ inualuit quotidie vſq; nunc: ſemꝑ in ſuis cenis ꝛ prandijs terrā comedūt ſigillatam: ꝛ ideo ſigillo regū talis terra ſigillabať: unde terra ſigillata eſt vocata: nūc autē periſt fides ſigilloꝝ: quoniā tam illegalis q̄ȝ elegās ad nos ſigillata portanť. ¶ Et eſt ſciendū ꝙ Raſis ꝛ ipſa expiētia hoc teſtať. Diciť in libro diuiſionū ꝙ ad venenū napelli parū tyriaca aut nihil prodeſſe videtur. Quapropter ad aliud remediū prorſus eſt confugiendū: ꝛ nō in tā pauco temporis ſpatio in quo neceſſe eſt napelli virtutē ne ad cor trāſeat impedire cōtēnere artem medicine in ſpecie tyriace: qḋ eſt quia ſi non citiſſime ipediať moriť hō in vna die vel in tribus: ſꝫ de hoc infra diceť: vbi ſingulares medicinas ad ſingulare venenum inducam.

4. 6. m. 2. cap. 4. in medio.

Cap. 14. poſt pri.

¶ De ſignis ꝛ curis cuiuſlibet ſingularis veneni propinati. Capitulum. V.

Ille qui argentum viuum ſumpſerit dolorē patietur inteſtinoꝝ ꝛ laterum aut grauedinē: ꝛ ad vltimum perducit ad epilepſiam vel ad apoplexiā: ꝛ tūc cadit ꝛ interficit. Quod ſi fuerit extinctū vel ſublimatum corroſionē facit inteſtinoꝝ ꝛ morſuris: ꝛ fit grauedo lingue ꝛ ſtomachi: ꝛ apoſtematur cor ꝛ moritur. ¶ Et eius cura eſt clyſtere cū adipe anatis vel butyro: ꝛ deinde reitereť cum aqua mellis: ꝛ ſi fuerit creditum ꝙ fuerit extinctū vel ſublimatum vomitus ꝓuocetur: ꝛ hoc ſtatim anteq̄ȝ ad inteſtina deſcēdat: quoniā tūc penitus inteſtina excoriaret ꝛ ſanguinem exire faceret ꝛ tbenaſmon induceret: tūc enim cū clyſteribus ſolū eſſet intēdere: ꝛ expedita argēti euacuatione erit intendendū ad accidētia derelicta que tria eſſe cōſueuerūt: vnū mala complexio humida ꝛ frigida in inteſtinis. Scḋm eſt debilitas cordis ꝛ tremor. tertium vulnera in ſtomacho vel inteſtinis. Et primo opponemus nos cū rebus cōfortatiuis ſtipticis calidis et deſiccātibus: dabim⁹ ergo tunc myrram et caſtoreum decocta in vino et ſaluiaꝫ et rutham tritā: et cū aqua in qua nuces cypreſſi ſint bullita potui ꝓpinabimus. Et ad ſcḋm opponem⁹ nos cū exhibitione diamargariton et diamuſci amari. Et tertio opponem⁹ nos cū medicinis ſigillātibus vulnera aſſumptis per clyſtere ſi fuerint vulnera in inteſtinis: in potu ſi fuerit in ſtomacho: et hoꝝ ſumma erit trifera minor aut vinū rubeū in quo myrabolani cocti fuerint. Et ſi vrīa fuerit retēta ex potu argēti viui: tunc ponemus eū in balneo aque calide: ꝛ poſtea ſuperponemus veſice ſpongiam infuſam in deco

ctione iuniperi ⁊ ſeminis apij pluribus vicib⁹:⁊ dabimus in potu vinum parum optimū in quo bullita fuerit radix cyperi:⁊ vngemus ſumē ⁊ teſticulos cum oleo rutbacco ⁊ iuniperino. Et eius beʒoar eſt coſtus ⁊c̄.

¶ De gipſo. Caplm. VII.

Ille cui datum fuerit in potu gipſuʒ habebit difficultatē anhelitus ⁊ frigiditatem in ſtomacho: et ſtipticitatem vētris: ⁊ labia alba aut mortificata. ¶ Et ei⁹ cura erit vt bibat aquam calidam cum butyro ⁊ euomat: deinde bibat iterū aquam calidā cū melle ⁊ euomat: ⁊ poſtea detur ſibi in potu metridatum. ʒ. ij. cuʒ optimo vino: ⁊ ſi ſtipticus remāſerit clyſteriʒetur cuʒ adipe anatis ⁊ oleo: ⁊ vngat venter cuʒ oleo de keruа. Et eius beʒoar eſt ſtercus muris tritum ⁊ bibitum: ⁊ detur ex eo cum vino. ʒ. j.

¶ De ſcoria eris. Caplm. VIII.

Ille cui data fuerit in potu ſcoria eris multū aſcellabit aut vomet: ⁊ cū dolore ⁊ punctione in inteſtinis ⁊ ſtomacho. ¶ Et eius cura erit balneū i quo bullita ſunt capita hircoruʒ vel limacie: ⁊ dare in potu ſuccum menthe: ⁊ vngere ſtomachū ⁊ ventrē cum oleo roſato calido. Et eius beʒoar eſt ſuccus acori. bibatur. ʒ. ij. cuʒ vino.

¶ De ſcoria ferri. Caplm. IX.

Ille cui data fuerit ſcoria ferri: aut ei⁹ erugo exiccat quotidie: ⁊ venter adheret renibus: ⁊ maraſmum patitur. ¶ Et eius cura eſt humectare totuʒ corpus cuʒ balneis in quibus teſtudines ſunt bullite: ⁊ clyſteriʒet venter cum decoctione pedum hedorum: aut cum aqua maluauiſci: ⁊ comedere butyrū recens ⁊ iura pinguia. Et eius beʒoar eſt lapis magnetis tritus ⁊ datus in pillulis cū tātūdem de ſucco mercurialis ⁊ blitis in modum pillularū: ⁊ ſit doſis magnetis in vice. ʒ. j.

¶ De lapide magnetis. Caplm. X.

Ille cui datus fuerit lapis magnetis nō ↄſolatus efficit lunatic⁹ ⁊ melicus aut heroic⁹. ¶ Et eius cura ē vt det̄ in potu limatura auri ⁊ fragmenta ſmaragdi ſimul ana. ʒ. cū vino: ⁊ clyſteriʒet̄ cuʒ lacte ouino ⁊ oleo de amigdalis dulcibus. Et eſt beʒoar eius ſmaragdus trita ⁊ data in potu tribus vicibus in nouem diebus.

¶ De lapide laʒuli. Caplm. XI.

Ille cui datus fuerit in potu lapis laʒuli nō lotus patietur ſubuerſionem ſtomachi ⁊ triſtitiam et ſolitudinem. ¶ Et eius cura eſt bibere lac recens mulctuʒ aſine omni mane vſqʒ ad dies. 7. ⁊ comedere auiculas aſſatas in ſpeto. Et eius beʒoar eſt karabe tritum. ℈. ij. ⁊ datum in potu cum vino.

¶ De arſenico ſublimato. Caplm. XII.

Ille cui datum fuerit arſenicum ſublimatuʒ patietur excoriationem inteſtinorum ⁊ ſtomachi ⁊ arſuram ⁊ dolores mordicatiuos ⁊ ſitim: ⁊ linguaʒ habebit exiccatam ⁊ expuere non poterit: ⁊ demum ſyncopim patietur. ¶ Et eius cura eſt vt bibat butyrum cum aqua calida in qua ſemina rape ſunt cocta ⁊ euomat ⁊ clyſteriʒetur ⁊ deinde cuʒ oleo de amigdalis dulcibus omni die bis cibetur: ⁊ iure galline pinguiſſime. Et eius beʒoar eſt criſtallus trita ſubtiliter ⁊ data in potu. ʒ. j. cum oleo de amigdalis dulcibus: ⁊ ſi non fuerit ſublimatum: erunt accidentia remiſſiora ⁊ cura eadem.

¶ De lytbargiro. Caplm. XIII.

Ille cui lytbargirum datum fuerit in potu non poterit egerere: ⁊ per vomitum emittet qđ ire cōſueuerat per ſeceſſum. ¶ Et eius cura eſt cura colice ꝑ clyſtere iniectum factum ex aqua mellis et adipe galline vel anatis: ⁊ dare in potu oleum amigdalaruʒ dulcium: ⁊ comedere ficus ſiccas ante cibum ⁊ inungere ſtomachū cum ſucco apij ⁊ ventrem cum butyro. Et eius beʒoar eſt ſemē kerue tritum ⁊ datum in potu. ʒ. ij.

¶ De ceruſa. Caplm. XIIII.

Ille cui data fuerit ceruſa in potu patietur vomitum albū vt ceruſa: ⁊ habebit dētes nigros ⁊ dolorem ventris grauatiuum: ⁊ egeret ſanguinem: ⁊ habebit thenaſmonem. Et eius cura erit vomitus prouocatus cuʒ aqua in qua ſemina rape ⁊ atriplicis ſunt bullita: ⁊ deinde clyſteriʒare ventrem cum brodio caulium coctoruʒ ⁊ oleo ſine ſale: ⁊ dare in potu metridatum aut tyriacam cum optimo vino. Et eius beʒoar ē potus vini albiſſimi puri prope inebriationem.

¶ De calcucecumenon. i. viride eris. Caplm. XV.

Ille cui calcucechumenon. i. viride eris datum fuerit in potu oppilationem ⁊ ſuffocationē pulmonis ⁊ anhelitus habebit: ⁊ quaſi nō poterit reſpirare: ⁊ patietur ſolutionem continuitatis in interioribus: ⁊ vulnera ⁊ vlcera in inteſtinis ⁊ punctiones corroſiuas. ¶ Et eius cura erit ſtatim cum vomitu procurato cū butyro ⁊ aqua calida ⁊ ſepe reiterato: ⁊ deinde iniicere clyſtere factum cū lacte aſinino ⁊ oleo de amigdalis dulcibus: ⁊ deinde dare in potu de terra ſigillata. ʒ. j. cum vino albo: ⁊ deinde ſi nō confert fiat balneum in tina vbi ſit oleum oliuarum in tāta quantitate ꝙ attingat ad ſtomachum. Et eius beʒoar eſt corallus rubeus tritus ⁊ datus in potu cum vino. ʒ. ij.

¶ De plumbo vſto. Capitulum. XVI.

Ille cui datum fuerit plumbum vſtum non poteſt loqui: ⁊ moritur ſuffocatus: ⁊ vox eius non auditur niſi ſicut plumbum: ⁊ eius labia ⁊ lingua plumbina ſunt. ¶ Et eius cura eſt dare in potu tyriacaʒ magnā. ʒ. ij. omni die vſqʒ ad quinqʒ dies cum aqua mellis: ⁊ induere pelles vulpinas vel ouinas nouas: ⁊ intrare ventrem mule vel aſine calide: ⁊ reiterare introitū ſepe. Et eius beʒoar ſunt grana citrorum mundata ⁊ trita: ⁊ data in potu cum vino decocto dulci. ʒ. ij.

¶ De aʒuro aut minio aut ʒenabrio. Caplm. XVII.

Ille cui datum fuerit aʒurum aut minium aut ʒenabrium patietur vomitum ⁊ ventris ſtipticitatem: ⁊ in vomitu diſcernetur per colorem vnumquodqʒ ipſorum. ¶ Et cura omnium predictorum eſt eadem: detur ergo in potu butyrum cum aqua calida in qua ſemina rape ſint bullita: ⁊ euomat poſt vomitum ſpontaneum: deinde clyſteriʒetur cuʒ aqua mellis ⁊ oleo. Et eius beʒoar eſt ſpodiū quod ſit de ebore cōbuſtū datū in potu cū vino. ʒ. ij.

¶ De realgare. Caplm. XVIII.

Ille cui datum fuerit realgar in potu patietur ſitim ⁊ eſtuationem ⁊ exiccationem ⁊ cōſumptionem humiditatum: ita ꝙ niſi ei ſuccurratur aut moritur aut paralyticus ⁊ contractus remanebit. Ego vidi ⁊ curaui iuuenem cui datum fuit cum epate porci aſſato realgar tritum ⁊ euaſi mortem ab eo: ⁊ remanſit circa omnes iuncturas quaſi imobilis ex nimia ſiccitate. ¶ Et eius cura eſt vomitus cum butyro et aqua calida ſepe iteratus: et clyſteris cum lacte aſine iterata: ⁊ dare in mane in potu oī die. ℥. v. de lacte aſinino: ⁊ cibare eum cum hedonibus pinguibus: ⁊ vngere totum corpus ex oleo de amigdalis dulcibus: ⁊ ſitim ſedare ipſius cum iulep. Et eius beʒoar eſt oleum de nucellis pini datum in potu ſtatim vel in prima die. ℥. iij.

¶ De cicuta. Caplm. XIX.

Ille cui datus fuerit in potu ſuccus cicute ſtuporem ⁊ ſenſum perdet: ⁊ ex eo Socrates ab Athenienſibus fuit interemptus. ¶ Et eius cura eſt in potu ſumere tyriacam. ij. ʒ. diſtemperatam cum decoctione diptami. Et eius beʒoar eſt gentiana trita ⁊ data in potu. ʒ. ij. cum vino.

¶ De ſucco titimalorum. Caplm. XX.

Ille cui datus fuerit ſuccus titimaloruʒ patietur fluxum ventris ⁊ vomitum ⁊ accidentia cholerice paſſionis. ¶ Et eius cura erit tyriaca magna cū vino in quo diptamus fuerit bullitus. Et eius beʒoar ē mūnia

trita ⁊ potata cum vino.ʒ.ij.

¶ De ſucco cucumeris aſinini. Capitulum.XXI.

Ille cui datus fuerit in potu ſuccus cucumeris aſini/ni patietur excoriationẽ in gutture ⁊ ſolutionem ventris ⁊ dolorem inteſtinorum. ¶ Et eius cura eſt tyriaca magna cum decoctione baccarum lauri ⁊ melle.ʒ.ij. Et eius beȥoar eſt ſuccus menthe.ʒ.j.

¶ De ſucco vſnee. Caplm.XXII.

Ille cui ſuccus vſnee datus fuerit patietur decurſum humiditatum ſuperfluarum ad os ⁊ ad gutturitas vt ſtrangulari videatur: propter ꝙ hec herba ſtrangulator adip.i.lupi vocatur: ſtrangulat enim lupos ipſam comedentes. ¶ Et eius cura eſt ſumere in potu de terra ſigillata ſtatim.ʒ.ij.cum aqua calida ⁊ euomere: deinde poſt illud accipere de tyriaca.ʒ.ij.cum vino decoctionis gentiane. Et eius beȥoar eſt ariſtologia longa.

¶ De radice bothor marien. Caplm.XXIII.

Ille cui ſuccus aut radix bothor marien datus fuerit in potu patietur ſtrangulationem ⁊ quaſi ſuffocationem: propter qđ vocatur panis porcorũ. ¶ Et eius cura eſt bacce lauri trite.ʒ.ij. date in potu. Et eius beȥoar eſt piper album tritum.ʒ.ij.

¶ De ſucco coriandri. Caplm.XXIIII.

Ille cui ſuccus coriandri datus fuerit patietur quaſi deſtructionem intellectus: ac ſicut ebrius videatur ⁊ tandem moritur ſtupide. ¶ Et eius cura eſt tyriaca magna.ʒ.ij.cum optimo vino. Et eius beȥoar eſt herba que dicitur vincetoxicum data in potu.ʒ.ij.

¶ De ſucco mandragore. Caplm.XXV.

Ille cui ſuccus mandragore aut poma eius aut radix eius data fuerint in potu ruborem in facie et in oculis ⁊ ſtuporem in mente ⁊ mẽtis alienationẽ ⁊ amẽtiam ⁊ ſomnum profundum patietur. ¶ Et eius cura erit ſumere in potu ſtatim tyriacam magnam diſtemperatam cum optimo vino: ⁊ tardare comeſtionem per diem vnam: ⁊ bibere optimum vinum purum ⁊ odorare acetum forte. Et eius beȥoar eſt radix raffani comeſta omni die vſqȝ ad tres dies cum pane ⁊ ſale.

¶ De ſucco papaueris nigri. Caplm.XXVI.

Ille cui datus fuerit ſuccus papaueris patiet̃ ſtuporem mentis ⁊ dormitationem ⁊ hebetiã ſicut illi qui lolium comedunt. ¶ Et eorum cura eſt bibere tyriacam magnam ⁊ diacaſtoreum aut oppopiram aut confectionem de anacardis.ʒ.ij.cum vino. Et eius beȥoar eſt allium crudum comeſtum.

¶ De opio. Caplm.XXVII.

Ille cui datum fuerit opiũ in potu: ſi cogatur vomere apparebit odor opij ĩ vomitu ⁊ erit hebes ⁊ piger ⁊ dormitans abſqȝ ſenſu: ⁊ non intelligẽs neqȝ ſentiens: ⁊ ſi non ſuccurratur ei morietur. ¶ Et eius cura eſt potare altiſſimum vinum ⁊ fricare extrema cum nitro et ſapone ⁊ prouocare ſternutationem cum pipere intromiſſo in nares. Et eius beȥoar eſt caſtoreum tritum ⁊ datum in potu cum vino.ʒ.ij.

¶ De ſucco ſcamonee. Caplm.XXVIII.

Ille cui ſuccus ſcamonee datus fuerit in potu patiet̃ cordis d̃fectũ ⁊ ſyncopim ⁊ ſitim ⁊ eſtuationẽ ⁊ diſſinteriam ⁊ febrem. ¶ Et eius cura eſt potare aquam ordei ſepe ⁊ ingredi balneũ aque tepide: deinde poſt illud bibere ſyrupum roſatum ⁊ bugloſſatum tota die: ⁊ prouocare ſomnum ⁊ odorare nenufar ⁊ roſas ⁊ myrtum: ⁊ cibari cum cibo facto cum ſumach vel berberis: ⁊ emplaſtrare ventrẽ ⁊ ſtomachum cum pulpis cydoniorum. Et eius beȥoar eſt herba que vocatur ribes ⁊ eius ſuccus.

¶ De apio riſus. Caplm.XXIX.

Ille cui datum fuerit in potu apium riſus facit hominem extra mentem ⁊ cõtinue ridet: ꝓpter hoc vocatur apium riſus. ¶ Et eius cura eſt prouocare ſomnũ cum potu boni vini inebriantis. Et eius beȥoar eſt ſuccus meliſſe cum aceto datus in potu.

¶ De ſucco cherue. Caplm.XXX.

Ille cui ſuccus cherue datus fuerit in potu patiet̃ vomitum continuum ⁊ dolorem ventris. ¶ Et eius cura erit tyriaca magna data in potu.ʒ.ij.cũ vino optimo calido. Et eius beȥoar eſt ipericon.

¶ De ſucco napelli. Caplm.XXXI.

Ille cui ſuccus napelli: ſiue eius fructus: ſiue de eius ſubſtantia datus fuerit in ſpatio vnius diei: aut trium dierum moritur: ⁊ patitur ante hoc ſyncopim et defectum cordis ⁊ denigrationem et defuſcationem palatine omnium membrorum: et deinde tumet totum corpus: et oculi eius foras prominent: ⁊ linguam in ore continere non poteſt. ¶ Succurratur ergo in inſtanti dando terram ſigillatam diſtemperatam cum butyro et aqua et euomat: et ſtatim exhibeatur ſmaragdus optima trita.ʒ.ij. cum vino et ſuper cor ponatur ſiricum tinctum in grana infuſum in ſucco bugloſſe et aqua roſata et reiteretur: ⁊ deinde ſerui ſuggant cum ore extremitates corporis: ſed ipſi morientur niſi acceperint de ſmaragdo. Et eius beȥoar eſt mus qui naſcitur in radice napelli: exiccetur ⁊ detur ex eo in potu.ʒ.ij.

¶ De ſucco oleandri. Caplm.XXXII.

Ille cui ſuccus oleandri aut eius cornua vel eius cortex data fuerint in potu patietur ſyncopim et tribulationem cordis ⁊ anxietatem. ¶ Et eius cura eſt ſumere diacaſtoreum datum in potu.ʒ.ij. Et eius beȥoar eſt granum iuniperi tritum in quantitate.ʒ.ij.cum vino.

¶ De ſucco meȥereon. Caplm.XXXIII.

Ille cui ſuccus meȥereon datus fuerit in potu patietur fluxum ventris: et ſitim: et anxietatem: et excoriationem inteſtinorum. ¶ Et eius cura erit ſyrupus roſatus cum aqua ordei: et odorare fructus frigidos et odoriferos. Et eius beȥoar eſt origanum aſſatum ⁊ bibitum.

¶ De ſucco ellebori. Caplm.XXXIIII.

Ille cui ſuccus ellebori datus fuerit: aut radix eius patietur ſtrangulationẽ gutturis ⁊ prefocationẽ: ⁊ fortaſſis ſuffocatur ſubito: ⁊ ideo vocatur ſtrangulator canis. ¶ Et eius cura eſt ſumere in potu ſtatim aquã mellis ⁊ quieſcere in loco ſeparato. Et deinde det̃ beȥoar eius qđ eſt flos nenufaris ſiccus ⁊ tritus.ʒ.ij.

¶ De alfeſira. Caplm.XXXV.

Ille cui alfeſira data fuerit patietur excoriationẽ ventris ⁊ vomitum. ¶ Eius cura erit dare in potu aquã mellis: deinde tribuere cydonium aſſatũ. Et eius beȥoar eſt anagallus.

¶ De ſucco brionie. Caplm.XXXVI.

Ille cui ſuccus brionie datus fuerit patiet̃ ſcothomiã ⁊ ſtoliditatem ⁊ anguſtiã ſpiritus. ¶ Et eius cura erit tyriaca.ʒ.ij.cum vino decoctionis caule. Et eius beȥoar eſt piper.

¶ De cornubus ſpice. Caplm.XXXVII.

Ille cui cornua ſpice data fuerint patietur tortionem ventris ⁊ nauſeam. ¶ Et eius cura eſt tyriaca.ʒ.ij.cum decoctione vini in quo diptamus ſit bullitus.

¶ De cornubus oleandri. Caplm.XXXVIII.

Ille cui data fuerint cornua oleãdri: aut qui comederit aſſaturam in veru exciſo ex oleandro: aut qui dormierit ſub vmbra oleandri: aut qui biberit aquas fluminis ſub cuius ripis creſcit oleãder: cuius copia eſt in inſula Sardinee: ⁊ ego expertus ſum illud ⁊ vidi: patietur eſtuationem ⁊ amentiam ⁊ rugitum ventris: ⁊ ſi balneum fuerit calefactum ex oleandro balneatus ſyncopim patietur in balneo. ¶ Et eius cura ⁊ beȥoar dicta ſunt ſupra in

Digitized by Google

capitulo de ſucco oleandri.

¶ De cornubus bedeguar. Capitulum XXXIX.

Ille cui in potu data fuerint cornua bedeguar patief difficultatem tranſglutiendi. ¶ Et eius cura eſt lambere oleum de amigdalis dulcibus. Et ipſius beſoar ſunt mora celſi.

¶ De anacardis. Capitulum XL.

Ille qui ſumpſerit anacardos patietur incenſionez in gutture vehementem: ⁊ quandoqꝫ inflabi/tur: ⁊ acutam faciet egritudinem ⁊ mentis alienationem. ¶ Et eius cura eſt cū rebus vnctuoſis: ſicut oleo amigdalino: ſiſamino ⁊ butyro ⁊ lacte ⁊ iuribus gallinarū: ⁊ ſi dolorem habebit in inteſtinis: tūc conueniens eſt balneum: ⁊ ſi inducūt febrem acutam: tunc eſt conueniens vti attenuāte dieta ⁊ frigida ⁊ humida: ⁊ ſi fuerit mētis alienatio prouocetur ſomnus cū ſemine lactuce ⁊ papauere albo. Et ei⁹ beſoar ſunt grana pini torrefacta ⁊ comeſta.

¶ De nucibus ⁊ auellanis rancidis. Capitulum XLI.

Ille qui comederit nuces ⁊ auellanas rācidas patief accidentia mala. ſ. nauſeam ⁊ deiectionez appetitus ⁊ vomitum: ⁊ debilitatem virtutum animalium: ⁊ eius cura erit rob cydoniorum ⁊ rob pomorum. Et ſi acciderit ei eructatio habens odorez lini putrefacti tunc poſſet mori. ¶ Et eius cura erit diacyminum vel diapipereon: ⁊ detur ei in potu vinum purum ⁊ fomētetur ſtomachus cū oleo nardino.

¶ De malo caſtoreo. Capitulum XLII.

Ille cui in potu datum fuerit maluꝫ caſtoreum patief clamorem ⁊ rixam ⁊ dolorē ⁊ linguam hēbit foris prominentē ⁊ febrē. ¶ Et eius cura erit vomit⁹ cū butyro ⁊ aqua mellis donec vomitus minime habeat odorez caſtorei: deinde detur in potu rob mororum aut lymonuꝫ. Et eius beſoar ſunt ſemina coriandri aſſata ⁊ trita. ʒ. ij.

¶ De malis fungis. Capitulum XLIII.

Ille qui comederit malos fungos ⁊ precipue qui nati fuerint ſuper ferro aut ſuper anabula vel malo terre: vel in locis termarum prefocabitur: ⁊ dolorem patietur in pectine: ⁊ prohibebitur ei vrina: ⁊ dolores habebit in ventre: ⁊ ſi odorauerit malum fungum ⁊ tubera mala patietur epilepſiam: ⁊ fortaſſis morietur. ¶ Et ante illō erit ei propinandum vinuꝫ optimum in quo piper nigrum ſit bullitum: ⁊ deinde clyſterizare ipſum cum aqua mellis ⁊ ſale: ⁊ fomentare femur cū oleo nardino. Et eius beſoar quando decoquuntur fungi aut comeduntur ſunt pira inciſa in fruſta ⁊ ſimul decocta. Et beſoar poſt comeſtionem ipſorum eſt allium crudum.

¶ De nuce vomica. Capitulum XLIIII.

Ille qui nucem vomicam biberit vel comederit habebit vomitum peſſimum ⁊ diſſolutionem virtutis. ¶ Et eius cura eſt rob cydoniorum: ⁊ myrti: ⁊ potus alti vini albi. Et eius beſoar eſt cortex citri.

¶ De colloquintida. Capitulum XLV.

Ille qui colloquītidaꝫ ſolitarie natā in arbore ſua comederit venenū letale ſumpſit: ⁊ niſi ſuccurratur ei ſubito morief in 3° die. ¶ Et ei⁹ cura ⁊ beſoar ſimul ⁊ ſemel eſt ſmaragdus optima trita ⁊ data in potu. ʒ. ij.

¶ De ficu pharaonis. Capitulum XLVI.

Ille qui comederit ficus pharaonis ſtatiꝫ patietur febrē ⁊ fractionē toti⁹ corporis: ⁊ videbif ei ꝙ ſit hydropicus: ⁊ ego vidi in Sardinea in iudicatu Galurie vbi iſtarū ficuuꝫ eſt abundātia. ꝙ qui vnam comedebat patiebatur vnam febrem: ⁊ qui duas: duas: ⁊ qui tres patiebatur trinam febrem: ⁊ vꝫplurimum iſte febres erant tertiane. ¶ Et cura eius eſt aqua ordei parata aut ſerum caprinuꝫ. Et eius beſoar ſunt grana ſiue ſemina cucumeris mundata ⁊ trita ⁊ data in potu. ʒ. ij.

¶ De ſemine iuſquiami. Capitulum XLVII.

Ille cui in potu data fuerint ſcientia iuſquiami patief ebrietatem ⁊ mentis alienationem ⁊ ſtuporez ⁊ immobilitatem omniū membrorum. ¶ Et eius cura eſt piper longū tritum ⁊ datum in potu. ʒ. ij. Et eius beſoar ſunt grana fiſticorum comeſta vel bibita.

¶ De granis cocognidij. Capitulum XLVIII.

Ille cui in potu data fuerint grana cocognidij patief vomitum ⁊ fluxum ventris ⁊ tribulationem in ſtomacho. ¶ Et eius cura eſt tyriaca magna. ʒ. ij. cū vino. Et beſoar eius amigdale amare.

¶ De baccis lauri rancidis. Capitulum XLIX.

Ille qui comederit baccas lauri rancidas patief accidentia que patitur qui comederit nuces rācidas. ¶ Et cura eius ⁊ beſoar erunt ſimilia.

¶ De cataputia. Capitulum L.

Ille qui comederit cataputiā patief accītia que patitur qui biberit gyraſolem: que ſuperius dicta eſt cherua. ¶ Et cura eius ⁊ beſoar ſunt eadem.

¶ De ſemine vrtice. Capitulum LI.

Ille qui comederit ſemē vrtice patief gutturis ⁊ oris ⁊ lingue excoriationem: ⁊ arſuram: ⁊ ardorē in mictu. ¶ Et eius cura erit oleum amigdalinuꝫ dulce potare. Et eius beſoar ſunt grana cydoniorum trita ⁊ pota cum aqua calida.

¶ De ſemine papaueris nigri. Capitulum LII.

Ille qui biberit vel comederit ſemina papaueri nigri patief accidētia que patif qui opiū ſumpſerit: lꝫ remiſſiora. Et cura ⁊ beſoar idem ſunt.

¶ De ſemine ellebori. Capitulum LIII.

Ille qui biberit vel comederit ſemen ellebori patief accidentia que patietur qui ſuccum aut radicem ellebori biberit. Et cura ⁊ beſoar eſt vna.

¶ De ſemine cicute. Capitulum LIIII.

Ille qui biberit ſemē cicute patief accidētia illa que paſſus fuit qui ſuccuꝫ eius biberit: lꝫ magis remiſſa. Et cura ⁊ beſoar eadem ſunt.

¶ De ſemine humidi coriandri. Capitulum LV.

Ille qui biberit vel comederit ſemīa humidi coriandri patief accidentia conſimilia que patif ꝙ ſuccū eius biberit. Et ei⁹ cura ⁊ beſoar ſunt eadem.

¶ De ſemine ſerpentarie. Capitulum LVI.

Ille qui comederit ſemē ſerpētarie patief ſtridorez ⁊ pūctionem gutturis ⁊ dētiū ſuper eſtuatione ⁊ feruorē. ¶ Et eius cura eſt butyrū recēs bibitū. Et ei⁹ beſoar eſt ſuccus farine ordei decocte in aqua.

¶ De morſibus aut puncturis ab aliquibus animalibus venenoſis. Capitulum LVII.

Si vero aliqs morſus fuerit aut punctus ab aliquo animali venenoſo ⁊ ignoret cuius ſit punctura: tūc ſtringatur locus pūcture ⁊ ponantur ſuper ipſuꝫ vētoſe cum ſcarificatione: ⁊ ſuggaf locus cū ore ſeruorum: ⁊ deinde ſuper locū ponanf cancri triti. ꝙ ſi locus venire ceperit ad corruptionez abſcindatur membrū ſi fuerit locus aptus: aut membrum aptū abſciſioni: ꝙ ſi nō cauteriſetur: nam quando inceperit locus denigrari aut putreſieri erit ſignum ꝙ punctura fuerit aīalis pnicioſi: ſi aūt nō īceperit tēdere ad putrefactionē ⁊ corruptionē: ꝗuis ſit vehemētis doloris cū nōdū ſit ei velox perambulatio in corpore non eſt malum niſi punctura fuerit iuxta cor aut iuxta arteriam magnam.

¶ De morſu vipere. Capitulum LVIII.

Ille vero quē momordit vipera ſumma medicinaruꝫ ⁊ beſoar ei eſt tyriaca magna: ⁊ fortaſſis cōfert metridatū ⁊ medicamē de aſa fetida ⁊ butyrū vet⁹ ⁊ medicamē de herbo ⁊ comeſtio alliorum ⁊ potus vini puri.

¶ De morſu ſcorpionis. Capitulum LIX.

Mordicationi aūt ſcorpionum confert vaporatio olei ⁊ alliorūꝫ ⁊ tyriaca di/

teſſeron ⁊ oleum aliquā liniatur. Et eius beçoar eſt corpus ſcorpionis contritum ⁊ ſuperpoſitum loco.

¶ De morſu aranearum. Caplm. LX.

Mordicationi aranearum cōfert ſuccus pomorū aut piroꝝ aut appoſitio ferri frigidi iterati. Et eius beçoar eſt endiuia.

¶ De morſu rutele. Caplm. LXI.

Mordicationi autē rutele confert balneū calidū valde: ⁊ ſepeliri i arena aut cinere calido: ⁊ bibere puluerem de nigella.

¶ De morſu apum. Caplm. LXII.

Mordicationi aūt apū ⁊ pūcture cōfert epithima cū bolo armeno ⁊ aceto ⁊ camphora: ⁊ qui manus ſuas ⁊ faciem ſucco malue abluerit: non pungetur ab apibus.

¶ De mordicatione animalium. Caplm. LXIII.

Si autem mordētia aīalia aculeos aut dentes in locis morſis dimiſerint: tūc opꝫ vt locus fricet̄ cū oleo cinere ⁊ ſuauiter: deīde fiat emplm̄ ſup locū ex fermēto cū oleo: ⁊ ſic aculei vel dētes venenoſi educent̄.

¶ De morſu canis. Caplm. LXIIII.

Si aūt aliqs morſus fuerit a cane: ⁊ dubitet̄ vtꝝ fuerit rabioſus vel nō: fricetur bucella panis ſub loco morſure: ⁊ deinde illā exhibeat alijs canibus quē ſi renuerit rabioſus erat: ſi vero comederit mīme. ſigna aūt ꝙ ſit rabioſus ꝑter hoc ſunt ꝙ canis linguā ſuā ꝓiciat extra ⁊ intromittat caudā ſuam īter coxas ſuas: ⁊ raucā hēat vocē ⁊ ꝙ abhorreat ſanos ⁊ viros: ⁊ ꝙ mordeat dn̄os domus ſue: ⁊ oēs qui ei obuiant: ⁊ fugiāt ab ipſo canes ⁊ qui morſus eſt niſi precaueat ⁊ curet̄ infra 40. caniculares dies efficietur hydroforbicus. i. timens aquā: qđ eſt qꝛ ꝓpter rabiem efficit̄ ſiticuloſus ⁊ appetit aquā: ⁊ cū viderit eā imaginabit̄ canes eſſe in aqua: ⁊ moriēs ſiti pre timore imaginum canū fugiet aquā: ⁊ tunc nō eſt ſpes ſalutis: ⁊ quando proceſſerit in egritudine efficit̄ ⁊ ipſe rabidus: ⁊ emittit ſperma impollutiōe ſua in modū catuloꝝ: ⁊ quādoqꝫ egerit ſte in mo͂ catuloꝝ: qđ eſt qꝛ imaginatio ꝯtinua quā hꝫ de cane ſigillat in humiditatibus ſuis figurā canum. Et ſcias ꝙ equꝰ ⁊ mulus ⁊ aſini ⁊ ſymia ⁊ homo patiunt̄ rabiem circa maximū frigus aut circa maximū calorē. ¶ Et eius cura eſt vt ſuper locū morſum ponant̄ vētoſe cū ſcarificatione: ⁊ ponant̄ deſuper allium ſiue cepe tritū ⁊ confectū cū butyro vaccino: ⁊ ſumat in potu electuariū cancroꝝ fluuialium ⁊ intret balneum omni die: ⁊ laboret in cura ethicoꝝ ⁊ melicoꝝ: ⁊ balneetur ante. 40. dies: in aqua maris. ¶ Et eius beçoar ſunt cancri fluuiales aduſti ⁊ puluerizati ⁊ dati ex eis. ʒ. iij. in potu omnibus tribus diebus.

¶ De cantaridibus. Caplm. LXV.

Si aūt cātarides qs biberit patiet̄ mictū ſanguinis ⁊ eſtuationē ⁊ accn̄tia ꝑniciosa. ¶ Et eiꝰ cura ē vt ſumat in potu lac ouinū cū oleo amigdalino: deide curent̄ vlcera veſice. Et eiꝰ beçoar erūt ḡna alkekēgi nūo. 10.

¶ De lacte. Caplm. LXVI.

Si aūt lac qs biberit fueritqꝫ coagulatū in ſtōcho patiet̄ ſtōchi mollificationē ⁊ nauſeā: ⁊ ſudabit ſudore frigido. ¶ Et eius cura erit bibē acetum fortiſſimum poſtea ſumat de aſa fetida. ʒ. j. aut de ſyrupo acetoſo. ℥. j. vice vna poſt vicem.

¶ De aſſatura ſuffocata. Caplm. LXVII.

Si aūt qs comederit aſſaturā ſuffocatā q̄ iuoluit̄ in pānis qn̄ exhibit̄ ex furno patiet̄ vertiginē ſilē epilepſie. ¶ Et eiꝰ cura eſt vt euomat ⁊ poſtea ſumat in potu rob fructuū ſtipticoꝝ ⁊ zuccharū roſatū cum xyloaloes ⁊ maſtice: ⁊ querat ſomnum ⁊ ingrediatur balneum.

¶ De piſcibus frigidis. Caplm. LXVIII.

Si aūt qs comederit piſces frigidos qbꝰ poſt eiꝰ captionē aduenerit vna dies aut duo: aut ſi qs carnes pridie vel ante tertiā vel quartā diem occiſas aut morticinas aut percuſſas a fulgure ⁊ tēpeſtate mortuas aut morbo peſtilēnali perēptas: accidit qđ ſuperuenire ex comeſtione maloꝝ fungoꝝ. ¶ Et cura coꝝ eſt vt euomat ⁊ ſumat in potu vinum purū cum pipere: ⁊ curetur cura fungoꝝ: preter ꝙ nō comedat pira.

¶ De cerebro gatte. Caplm. LXIX.

Ille cui in potu datum fuerit cerebrū gatte patiet̄ ſtoliditatem ⁊ inſtrigioſus videbit̄. ¶ Et eiꝰ cura eſt terra ſigillata ⁊ vomitꝰ cū ipſa oi menſe bis: ⁊ accipe de ꝯfectiōe diamuſci oi die ſumo mane. Et eiꝰ beçoar ē muſcus tritꝰ ſcropulū ſemis ⁊ det̄ in potu cū vino albo.

¶ De extremitate caude cerui. Caplm. LXX.

Ille cui extremitas caude cerui data fuerit patiet̄ accn̄tia napelli. ¶ Et eiꝰ cura eſt potio ſmaragdi ſcropulū ſemis triti dati in potu cum vino: ⁊ deinde fricatio totius corporis cū oleo facto de ſemie citri. ¶ Et eius beçoar eſt tyriaca magna. ʒ. ij.

¶ De ſanguine bouino. Caplm. LXXI.

Ille cui in potu datꝰ fuerit ſanguis bouinꝰ verꝰ patietur mortificationē ⁊ euomet vomitū coagulatū. ¶ Et eiꝰ cura eſt acetū acerrimū calidū: deinde vomitus: deinde tyriaca: deinde balneū aque calide.

¶ De ſanguine buffonis. Caplm. LXXII.

Ille cui in potu datus fuerit ſan. buffonis patiet̄ difficultatē anhelitꝰ ⁊ cardiaca accn̄tia: ⁊ ſi qs ſputū ipſiꝰ ſupſerit erit ꝓpe mortē: ſicut q napellū biberit. ¶ Et eiꝰ cura ē potio ſmaragdi. ℈. j. deide itrare corpꝰ aial'. qđ mıꝰ pedis magnitudinē bos: aſinꝰ vl' mulus vl' equꝰ: ⁊ reiterare illud deide tyr͡ıa. ʒ. iij. bibē. Et eiꝰ beçoar ē lapis iuētꝰ i capite buffōis q apd' lapidarios vocat̄ borras vulgarit̄ crepāide.

¶ De ſanguine hoīs cholici ruffi. Caplm. LXXIII.

Ille cui in potu datus fuerit ſan. hoīs cholici ruffi extractꝰ in tpe rixe ſue aut furoris: patiet̄ furorem mētis ⁊ ꝑmiſſionē itell'ꝰ ⁊ inuerecūdiam: ⁊ deide paulatim exiccabit̄. ¶ Et eiꝰ cura eſt bibere aquā cucumeris paleſtini: ⁊ maſticare grana ipſiꝰ: ⁊ deglutire ſuccū: ⁊ potare ſyrupū nenufarinū. Et eius beçoar eſt trociſcꝰ vnus de tyro.

¶ De ſanguine menſtruo aut leproſi. Caplm. LXXIIII.

Ille cui ſanguinem mēſtruū aut leproſi biberit videbit̄ eē piſtrigiatꝰ ⁊ lunaticꝰ ⁊ maleficiatus ⁊ obliuioſus. ¶ Et eiꝰ cura ē potare margaritas tritas. ʒ. j. cū aq̄ meliſſe: ⁊ balneari i aq̄ tepida: ⁊ coire cū puella ſꝫ legē ⁊ ꝯfabulari ⁊ āplexari cū puellis ⁊ iuuēculis. Et eiꝰ beçoar ē comedē ſerpētes a qbꝰ caude ⁊ capita ꝑ palmū ſīt abſciſa.

¶ De morſu hominis ieiuni. Caplm. LXXV.

Ille cui fuerit morſus ab homine ieiuno ponat ſuper morſuram ſtercus galline: alioquin patietur vlcus venenoſum ⁊ difficilis ſanationis.

¶ De morſo a ſerpente vllo. Caplm. LXXVI.

Ille cui fuerit morſus a ſerpente vllo: ſtatim liget locū cū corio cerui: ⁊ deinde ſupponat tyriacā ⁊ de ipſa bibat: ⁊ circa cor apponat ſmaragdū ⁊ corallū: ⁊ margaritas ⁊ locū morſure faciat ſuggi a ſeruo.

¶ De felle leopardi. Caplm. LXXVII.

Ille cui in potu datū fuerit fel leopardi patiet̄ accn̄tia napelli ⁊ vipe. Et eiꝰ cura ⁊ beçoar ſunt vna.

¶ De ſalamandra. Caplm. LXXVIII.

Ille cui biberit ſalamādrā patiet̄ accn̄tia cātaridarum. Et cura eius ⁊ beçoar eſt vna.

¶ De lepore marino aut rana marina. Caplm. LXXIX.

Ille cui lepꝰ marinꝰ aut rana marīa data fuerit i potu hēbit vomitū vnctuoſū: ⁊ totū eiꝰ corpꝰ efficiet̄ turgidū ⁊ iflatū ſicut hypoſarcha ⁊ fetebit eiꝰ anhelitꝰ. ¶ Et eiꝰ cura ē feſtinꝰ vomitꝰ cū butyro ⁊ aq̄ melli: ⁊ deide ſumē pꝰ illō tyr͡ıa diateſſerō ꝑ tres dies ⁊ cibari carnibꝰ paſſeꝝ ⁊ potat̄ bo͂ vinū. Et eiꝰ beçoar ē caro vulpis aſſata ⁊ cōcta

¶ De morſu muris ſymie ⁊ gatte. Caplm.LXXX.

Qui vero a mure ⁊ ſymio ⁊ gatto morſus fuerit ſup morſuraꝫ ponat ſtercus galline ⁊ curet illud vt in morſu hominis ieiuni dictum eſt.

¶ De deſcriptione beçoartice ỽtutis ad vnūq̄dq̄ꝫ venenum ⁊ de duabus difficilibus q̄onibus. Caplm.LXXXI.

Beçoar anthonomaſice dicit̄ de quodam lapide qui ſic vocatur. cui⁹ ꝓpria ⁊ ſpecifica virtus ad letale venenuꝫ eſt liberās a morte ſubito abſq̄ꝫ vllo medici ingenio: ⁊ ideo de omni meᵃ que liberare poteſt a morte hoiem ⁊ ab aliqua egriᵗᵉ vel veneno dici poteſt ꝙ ſit eius beçoar illius mo: hi ſiue ſit illa meᵃ lapis vel granū vel ſuc cus vel aliqua cōpoſita meᵃ. Et qui illum lapidē hꝫ tutus eſt ab omni mortali veneno. Terit̄ etiam ⁊ datur in potu de ipſo .ʒ.j. Et per ipſuꝫ dī fuiſſe liberatū regē Anglie dnꝫ. ſ. Adoardū in ciuitate Aaron qn̄ vulnerat⁹ fuit ꝑ paſſiaſinū ſoldani gladio toxicato. Hūc aūt lapidē ei tribuit ḡnalis ꝑ ceptor tēpli. Et ego cōſimilē vidi. Eſt aūt rube⁹ puluerulē tus leuis vt ſpōgia ⁊ frangibilis vt gipſum. Hꝫ aūt q̄dlibet venenū tā minerale q̄ꝫ vegetabile ⁊ aiale ꝓpriā medicinaꝫ oppoſitā cītra q̄ oppoſitiōe ỽtute ſpecifica ſit liberatio mor tis ab illo veneno. Et ideo beçoar eſt vnicuiq̄ꝫ veneno illa meᵃ q̄ abſq̄ꝫ ỽtute elemētari curat tale venenū. Et de quo libꝫ beçoar iā ſup̄ expediui tractatū i cura cuiuſlꝫ veneni in fine deſcriptiōis ne ſit amplius neċe recapitulare tractatū.

¶ De q̄one vtꝝ tyriaca ⁊c. Caplm.LXXXII.

Fit autem queſtio vtruꝫ tyriaca magna ſit beçoar id eſt a forma ſpecifica liberans a veneno. an materie elemētaris liberās a cōplexiōe nō a for. Et voluerunt quidā dicere ꝙ omnino erat beçoar fundantes ſe ſuper ratione Gal. qui cū Andromachū p̄hm reſpexiſſet
Ad G. ponit. A. qui ꝑmo tyriacā inuenit ⁊ eam ꝓbauit nunq̄ꝫ ꝓdeſſe niſi in
ſ. can. ⁊ vt morbis frigidis ꝓpter oppoſitionē multaꝝ reꝝ calidaꝝ ⁊
de Genti in morbis calidis ꝓpter oppoſitionē multaꝝ medicinaruꝫ
lem dd. frigidaꝝ que in ipſa intrāt: ex hoc dixit Gal. illā tyriacam Andromachi eſſe mediā a complexione: ſed ipſe adiungēs carnes tyroꝝ ⁊ terrā ſigillataꝫ fecit eam valere formaliter ad omne venenū: lꝫ ad quedā plus ⁊ ad quedā minus: ⁊ ad quedā ſingulariter data ⁊ ad quedam cū additiōe. Alij ꝟo dixerunt ꝙ a cōplone elemētari agebat quecūq̄ꝫ in corpore humano operatur fundantes ſup debilitate operationis ſue aut penitus vanitate qn̄ ipſa datur ꝯ napelluꝫ vel ꝯ viperaꝫ vel ꝯ fel leopardi: ⁊ breuiter cōtra q̄dlibet venenum letale ſm ſpecificā formā in q̄bus parū aut nihil vꝫ conferre: vt dixit Raſis. ¶ Solō aūt huius dubitatiōis eſt ꝙ cu
L. diui. ratio cuiuſlibet veneni quatuor modis ꝯtingit. ſ. q: aut frā
Ca. 141. gitur acumen veneni aut ſb̄a eius reſoluitur aut ipſum expellitur aut ipſum per oppoſitionē ſpecificaꝫ corrūpitur: ⁊ ab eo eius ỽtus prorſus aufertur. Exēplum primi eſt opiū q̄d frangit euforbiū ⁊ caſtoreū q̄d frangit opiuꝫ. Exēplum ſcdī eſt terra ſigillata ⁊ alliū que ſubam veneni aut ꝑ vomitum aut per ſudorē reſoluūt. Exēpluꝫ tertij eſt ſmaragdus que venenuꝫ fugat ⁊ attrahit vſq̄ꝫ in fine extremitatis mēbri. Exēplū quarti eſt forma ſpecifica oppoſita veneno q̄ in nālibus inuenitur vt in lapide beçoar ⁊ in artificialib⁹ vt in diuina ⁊ nobili cōpoſitione tyriace ex ꝑmiſtione oium ſingularium medicinaꝝ ſil̄ ꝯfectaꝝ reſultante: ⁊ q: in tyriaca eſt virtus cōplonalis multaꝝ medicinaꝝ venenū frangentium ſm oppoſitionē qualitatū ⁊ venenū reſoluentiū ⁊ ipſum expellentiuꝫ: ıō bene dictum eſt ꝙ tyriaca eſt medicina cōplexionalis ad venena: ⁊ q: ex poſitione tali reſultat res diuina que potius eſt ab extra q̄ꝫ ab itus. ſ. forma artificialis que oī veneno opponit̄. ıō ⁊ bn̄ dictuꝫ eſt ꝙ ipſa beçoar eſt venenis oībus: lꝫ magis ⁊ minus: ⁊ lꝫ quedā ſint magis beçoar ad quedaꝫ venena q̄ꝫ ipſa: veruꝫ ipſa eſt ad oia: ⁊ ıō mater oium medicinarū a medicis eſt appellata.

¶ Petri de Abano de venenis liber finit.

¶ Petrus Cararius Vitali Lādo militi ſplendidiſſimo. S.

Vi amoris gratia Vitalis Lādo miles ſplendidiſſime artiū ac vtriuſq̄ꝫ iuris doctor excellentiſſime: Ego Petrus Cararius de monte ſilice māꝫ arduā ac difficilē in medicina aggredi nō dubitaui: q̄m ⁊ illud vtile ſatis in ea mihi vꝫ tāgi: q̄d ab alijs fere oino ſub ſilētio pertrāſitum. Uerꝫ q̄d ēt plus me ꝓmouet in hac mā determinata loqui fuit: ꝙ qn̄ tranſiuimus ad libellū Cōciliatoris de venenis: inuenimus hāc difficultateꝫ in eo libello ꝓmotā cū ꝓmiſſione dilucidationis eius: q̄d tm̄ ab eo ꝓmiſſum executū nō inuenitur: qua de re ſiue ardua rei difficultas cā hec fuerit aut mortis preuētus aut alterū: nō deſij admirari: ⁊ tāto amplius quāto me preceſſerūt tot viri illuſtres qui tā q̄ꝫ tenebroſi diſcurrere. Cūq̄ꝫ etiam claritas ac magnitudo excellentie tui ingenij apud me comprehēſa indubitata ſit: ita vt eundē nō humanū ſed diuinum prope in magna terrarū parte iudicatū ſit: nō ſolū in vno genere diſcipline: verum circuens omnia ⁊ quāto magis ſpeculabilia ſunt tāto circa ea innititur magis. Et ideo hāc mei amore ſuſcipe ⁊ lege quia eam excellentie tue trado: vt ſi quod minus q̄ꝫ bene poſitum exiſtat ſemper me correptioni ſubiacere volo. Uale.

Queritur vtruꝫ poſſibile ſit actionē veneni ad aliquē p̄ciſuꝫ terminū limitari: ſic ꝙ venenat⁹ ad illū terminū moriatur merito venenoſitatꝭ ⁊ non añ. Et arguit̄ ad partez negatiuā p̄ ſic. Uenenū adminiſtratū corpori hꝫ potētiā ipſius corpis humani corruptiuā: ⁊ paſſiuꝫ poteſt corruptionē recipe. ergo quādo adminiſtrat̄ pro tūc ſiue puo tēpore ſuā perficiet operationē ſiue corruptionem ꝯſequētia pꝫ. q: agere potēte ⁊ ſubiecto diſpoſito neceſſe ē vt fiat actio ſi approximant̄. Añs aūt eſt Aui. 2° cañ. ca. 4. dū dicit. Uenenū eſt q̄d corrūpit cōplexionē humanam nō cū ꝯrietate ſolū: ſed cū ꝓprietate que eſt in ipo. ¶ 2° arguit̄
ſic. ſit. a. venenū q̄d nūc nō iterimit: lꝫ iterficiet vſq̄ꝫ ad annū ꝫ te: ⁊ arguit̄ ſic. a. ꝑ aliq̄b⁹ mēſib⁹ nō iterficit: ⁊ poſtea iterficiet. ḡ aliqd de nouo ꝓducet̄ in. a. qn̄ iterficiet q̄d añ in eo nō erat: quo dato cū illō nō poſſit eē niſi certa q̄litas. q̄ro igit̄ a quo illa q̄litas ꝓducet̄ ſiue ſit caliditas ſiue friditas aut mala ꝓꝑetas. nō pōt dici ab. a. q: nihil agit in ſeipſum ꝓducēdo aliqd q̄d nō hꝫ nec ſm totū nec ſm ꝑteꝫ. neq̄ꝫ pōt dici a calitate corporis nr̄i p̄ q: nihil agit vltra gradū propriū: tū ēt q: calitas nō eſt frigiditatis ꝑ ſe cā ꝓductiua. tūꝫ ēt 3° q: nihil icēdit ſuiipſi⁹ corruptionē: q̄liter eēt calor nālis: ſi ꝓ tūc eſſet ipſius venenoſitatis ꝑ ſe cā ꝓductiua. ¶ 3° venenū adminiſtratuꝫ humano corpori ei ⁊ ſpūi nāli ꝯriat̄. ḡ neċe eſt ꝙ fiat actio. aut ḡ poᵃ veneni ſupabit potentiā calitatis nālis aut ecōuerſo: vel equabunt̄ aliq̄r. non 3ᵐ. q: ex eis ꝓduceretur vna forma media aliquo mō vt ex friditate ⁊ calitate ipſa tepiditas vl̄ viriditas: ⁊ ſic nūq̄ꝫ fieret pamplius venenū ad terminū. nec ē dōm p̄ᵐ: q: nō ad terminū: ſꝫ ꝓ tūc venenaret. nec 2ᵐ q: tūc venenū ꝯuerteret̄ in domināt: ⁊ ſic finalr̄ nutriret corp⁹ nr̄m. Et cōfirmat̄ ſic. nō minor eſt ꝓportio toti⁹ calitatis nālis ſupra venenū corrūpēdū ⁊ ꝯuertēdū in ſpē vni⁹ āni q̄ꝫ ſit eiuſdē ſupra paucā q̄ꝫtitatē in vna dieꝫ: ſꝫ pauca talis q̄ꝫtitas p̄t nutrire: vt dī ſexta Tra. 1. ca.
quarti de puella nutrita napello: ḡ ⁊c. Et ꝯfirmat̄ vltio: q: 1. in fine.
illud venenū efficiet̄ aſſuetū nāe a quo ampli⁹ nō patietur
vt ſumit̄ tertio de ſimplici meᵃ. diſtin. 4ᵃ ca. p̄ de illa mu Uerſus 𝔊
liere que ex aſſuefactione aſſumebat de iuſquiamo ſine nocumēto quātitatem magnā. ¶ In oppoſituꝫ eſt cōis fama.

In iſta queſtione pro eius declaratiōe erunt tres articuli. In ꝑmo ponētur notabilia quedam. In ſcd̄o concluſiones dilucidantes queſitum nr̄m. In tertio erit reſponſio ad argumenta.

Quãtum igitur ad p^m eſt ꝑ intelligendū ꝙ per vene/
num debemus intelligere illud qđ qualiter/
cūqꝫ approximet humano corpori eſt ſue cōplexionis cor/
ruptiuū ⁊ hoc ꝓprietate ſua⁊ hoc ſonauit auctoritas Aui.
2° cañ. ā. alleg. Ex quo infero aliqua dicta. Primū ꝙ ali/
qua dicunt venena calida ⁊ aliqua frida⁊ ſimilr ſicca ⁊ ali/
qua humida ꝓbatur. q2 hꝫ ꝓprietas ſiue for^a venenis ſpe/
cifica ipſius cōplexionis humane pemptiua aliquādo piū/
gitur cū frigiditate vt in opio⁊ aut caliditate vt in euforbio
aut in humi^{te} vt in argēto viuo⁊ ſic de alijs. ergo ⁊c. ¶ 2^m
dictū aliqđ poteſt eſſe venenū. ⁊ tamē nulla erit q̄litas ma/
nifeſta in illo multū exceſſiua ſiue nociua: ꝓbatur. q2 plus
repugnant alicui extremo q̄ȝ mediū: ſed cū caliditate exceſ/
ſiua ſtat ꝓprietas ſpecifica veneni vt in euforbio. ⁊ ſimilr cū
frigiditate vt in opio. ergo ⁊c. Et tunc vltra. cum caliditate
venenoſa intēſa ſtat humiditas venenoſa intēſa: ⁊ ſimilr cū
ea intēſa caliditate poteſt ſtare intēſa ſiccitas venenoſa. er/
go ⁊ mediū. ꝯſequētia ꝓ3 quia maior eſt repugnātia extre/
mi ad extremū q̄ȝ extremi ad mediū. ⁊ tūc vltra arguit ſi et
extrema pñt ſtare cū medio. ğ mediū poterit ſtare cuȝ me/
dio. ꝯña clara: eo ꝙ maior ē repugnātia extremi ad mediū
q̄ȝ medij ad mediū: cum repugnātia medioꝝ nō ſit niſi rō/
ne extremoꝝ. ğ 2^m dictū veꝝ. ¶ 3^m dicm ꝙ impoſſe eſt ꝙ vene/
nū aliqđ ſiue calm aut fridū. ⁊ ſic d̄ alijs. excludat ab huiu
ſcemodi ꝓpe^{te} ⁊ h̄ ſtare ſub for^a veneni ꝓbat ꝑ declarationē
veneni ſupius datā: ⁊ rōne arguit ſic. Tyriaca ꝯfert oī ve/
neno: ⁊ h̄ nō rōne friditatꝭ: cū ſit mixtū calm: ğ ꝑ ꝓpetatem.
maior ꝓbat ꝑ expientiam in venenis calis ſerpētū ⁊ alioꝝ:
⁊ ē auctoritas Seraꝑ. ⁊ Halyab. 10. prac. Aui. 5° canonis.
⁊ Gal. ⁊ finalr oiuȝ doctoꝝ appellātiū eā mrēȝ oium medi
cinaꝝ beſoarticaꝝ. Et cōfirmat. q2 ſi venenū eſſet nō rōne
ꝓprietatꝭ ſolū ſȝ rōne q̄litatis manifeſte ēt abſqꝫ ꝓprietate:
tūc ſequeret ꝙ oīa q̄ ēēnt calida in 4° gradu ēēnt veneno/
ſa. ꝯñs ē falſuȝ. q2 ſynapis ⁊ pip ponūt talia cala in 4° ⁊ tñ
comeſta multotiēs nullū iducūt in corpe nocu^m. ⁊ ſilr poſ/
ſumus dicere de opio egypti quo vtunt tāqꝫ oleo in ptibus
illis pro ꝯdimento. ¶ Ad iſtđ de opio forſan riideret ꝙ
opiū egypti ⁊ de ptib9 nr̄is nō eodē mō ꝯſtituta ſunt: q2 il/
lud ſit ex ſemib9 papaueris: aliđ vō ex gūmi qđ collr ex ca
pitib9 papaueri viridib9. ¶ Sȝ ꝯ: q2 dato adhuc ꝙ nō eo/
dem mō ꝯſtituat: tñ adhuc debēt ēē multū ſilis cōplonis:
exquo ex papauere ambo ꝯſtituunt. ğ rōne friditatis ſilēs
deberēt facē leſiones: ⁊ iđ diceremꝰ nos ꝙ iſtđ ledit: aliud
vō nō: q2 i illo expoliata eſt ſua ꝓprietas mala ſic in arbo/
re pſica ⁊ trāſplātata. Et ꝯfirmat q2 aq̄ ſūme frida in ma/
gna q̄ȝti^{te} admiſtrata nō mortificat: imo mlta fac̄ iuua^{te}: ğ
⁊c. ¶ Rñdet ꝙ aq̄ frida eſt i actu formali friditatꝭ: ſȝ vene/
na ſūt aliquo mō in actu v̄tuali cū actuatiōe idigeāt. Cōtra
nihil agit niſi 2^m ꝙ in actu. ğ niſi qđ potētiale efficeret for/
male ⁊ actualr fridū nūqꝫ ēēt actio: ğ rñſio nulla ⁊ 3^m dictū
veꝝ. Et ſi ꝯ h̄ allegarent auctitates doctoꝝ dōm ꝙ nō plus
voluerūt q̄ȝ ſonat p^m dcm ⁊ ſi alr ꝙ pro nūc nō acceptant.
¶ Intellidū 2° ꝑ vlteriori manifeſtatione dictoꝝ nroꝝ: ꝙ
talis for^a ſpecifica a Philis appellata. ſiue ꝓprietas vene/
noſa nihil aliđ eſt niſi nā q̄dā iuēta in qbuſdā miſtis corpo
ribus ꝓcedēs in eis a ſupna ⁊ pleniſſima īfluētia ꝑ cōplo/
nem ꝓpriā nō apta in corporib9 nr̄is mutari: imo nō ceſſat
ab opōne ſua donec corpus corrūpat. ſicqꝫ igit hec ꝓpetas
ſeqt cōplonē q̄ ex po^a deducit materie v̄tute ſupioꝝ ⁊ cor
poꝝ celeſtiū. ⁊ nō ſolū rōne luminis ⁊ mot9 tāqꝫ vꝑ impreſ
ſione: imo ēt ſine motu ⁊ luce ⁊ ꝓpe abſqꝫ medij alteratiōe
in ſuſcipiēte impreſſa ab aliq̄ ꝑticulari v̄tute ſtellaꝝ ⁊ ꝑticu/
lari ſitu cāta: qđ apparet nō ſolū in venenoſis: ſed ēt in alijs
vt in magnete exiſtit virtus ferri attractiua ex polo artico.
Ex quo appet ꝙ talia miſta a ſuis ſupiorib9 talē formā ſpe
cificaȝ recipiūt q̄lem meritū habent in diuerſa miſtione ele
mentoꝝ ⁊ coꝝ ꝓportione adinuicem. ⁊ hoc intellexit etiaȝ

7. tec. c. 8.
cir. ꝑaci.
c. 5. 2° tu.
tra 1. tu. 6
ſy. cir. ꝑa.
1. de com.
tyria. c. 4.
cir. ꝑaci.

Plato dū dixit. ſm meritū materie forme dātur ⁊ eaꝝ vir/
tutes imprimunt: nō excludo tamē qui nō poſſit cōcurrere
lumē ſtellaꝝ fixarum mediantib9 lineis tales virtutes ve/
hentibus. Ex qbus omnibus ſequitur ꝙ iſta ꝓprietas erit
accidens. ꝓbatur. q2 qđ ſequitur miſtionē elemētoꝝ cōple
xionēqꝫ ex miſtione conſurgētem eſt accidēs. talis aūt pro/
prietas eſt huiuſmodi. ergo ⁊c. Maior eſt ſumpta ex ſcien/
tijs fundamentalibus: ⁊ minor ſupra patuit. Et confirmat
q2 ipſa ſuſcipit magis ⁊ minus quod refugit rationi ſubſtā
tie: qđ apparet in venenoſis adhuc eiuſdem ſpēi entis in di/
uerſis locis ⁊ regionibus: vbi aliqua ſunt magis mortife/
ra ⁊ aliqua minus. ¶ Sequitur 2° ꝙ ſub genere qualitatis
oȝ collocari. patet ex dictis. ¶ Sed ꝯtra. illud nō eſt acci/
dens qđ corrupto ſubiecto remanet in eſſe: ſȝ corrupto ſub/
iecto remanet ꝓprietas venenoſa: vt patet in carne tyri: q2
mortuo tyro adhuc remanet virtus multoꝝ animaliū pe/
remptiua. ¶ Reſpondet p̄: ꝙ ſi ponimus plures formas
⁊ gradus ſubſtantiales in compoſito: ꝙ lȝ mortuo tyro cor
rupta ſit for^a eius ſubſtantialis: remanſit attñ altera forma
in carnibus tyri: ⁊ cōplexio quaȝ ꝓprietas illa cōſequatur
in tyro: ⁊ ſic ſuū non fuit corruptū ſubiectū. Aut alr ſecūdo
ꝙ corrupto tyro corrumpitur ⁊ ꝓprietas: ⁊ in carnib9 tyri
venū ꝑ ſilem diſpōneȝ materiei ⁊ alia ſilis introducit ⁊ al/
tera ꝓprietas aialiū pemptiua: aut ꝙ accidētia: lȝ ſubiui de
nominēt non tñ in cōpoſito inheriue fundant. ¶ Et nota ꝙ
illud argu^m poti9 cōuincit ꝙ talis ꝓpetas magis ſit accñs
q̄ȝ ſuba: q2 in tyro viuo aut ēēt mā aut for^a aut cōp^m. nō p^m
nec 3^m: vt liqt. nec 2^m: q2 tūc ſeqret ꝙ corrupto tyro adhuc
ēēt tyrus. Ex quo ſua ēēt for^a ſubalis que vnicuiqꝫ dat eſſe.
¶ Nota tñ ꝙ lȝ ſit vt ſupius dictū eſt: tñ non eſt credendū
ꝙ huiuſcemodi ꝓpetates iſeparabilr ꝯſequātur ſua ſub/
iecta imo pñt ſubiecta ꝑmanere corruptis ipſis ꝓpetatib9:
⁊ ꝙ hoc ſit veꝝ apparet in multis eiuſdē ſpēi exñtib9 in di/
uerſis locis: imo de vno eodē mutato de loco ad locuȝ. ap/
paret ēt in lapidib9 p̄cioſis q olim erāt v̄tutib9 mirabilib9
inſigniti: nūc aūt nō apparēt huiuſcemodi v̄tutes. apparent
ēt i figuris vel imaginib9 artificialib9 āntiqs in opationib9
quaꝝ nunc apparet error. ⁊ cā oium iſtoꝝ pōt eſſe aut rōne
agētis vel coꝝ a qb9 illa for^a imprimit. nā cū illa ſint extrin/
ſeca: vt añ ꝺclaratū eſt: iō virtus eſt ad certū tp̄s terminata:
q̄ñ v̄tutes celoꝝ ad tp̄s determinatū in formis ⁊ materijs
ſuſtentantur: aut ꝑ indiſpōneȝ materie cū diſtēperata com
plexione colligāte in ea formā ⁊ v̄tutes. cū aliquo nāqꝫ gra
du diſtēperamēti corrūpet virtus dicta: cū quo adhuc non
corrūpet forma ⁊ hoc apparere pȝ in tyriaca ſeneſcēte. aut
ēt prouenire pōt ex parte loci: in quo ꝓducte fuerūt: ⁊ con/
ſeruabat: ⁊ remouent. corpus nāqꝫ indi q̄ñ mutabit ad talē
cōplexionem qualis eſt cōplexio ſclaui aut infirmabit aut
morietur. dixit Aui. p̄mo cañ. ideo ex oib9 narratis cauſis pȝ
poſſibilitas ſeparatiōis virtutū a ſuis ſubiectis quibus in/
herent. ¶ Sed circa dicta dubitatur: q2 exquo dictū eſt ꝙ
q̄ñ huiꝰ ꝓprietas ſpecifica venenoſa cōiungit cū calidita/
te: tūc vocat venenū calidū: ⁊ ſic cū frigiditate vocatur fri/
gidum venenū: ⁊ ſic de alijs. Ex quo concludi poteſt ꝙ ſi a
tali venenoſo calido expoliaret ſua ꝓprietas manēte eius
caliditate manifeſta: non plus illud noceret q̄ȝ alliū aut pi/
per aut aliud calidū. ⁊ ſilr ſi a venenoſo frigido remouere/
tur ſua ꝓprietas non plus noceret q̄ȝ aqua aut aliud frigi/
duȝ. iſte tñ proprietates ſunt diuerſi gradus malignitatis.
ideo aliq̄ venenoſa ſunt magis mortifera ⁊ aliqua minus.
augetur tñ ēt malitia venenoſi a qualitatibus manifeſtis.
cū qbus alligat illa ꝓprietas. ſtante igit paritate male ꝓ/
prietatis venenoſe cū equalibus gradib9 qualitatū mani/
feſtarū: in duob9 venenoſis: quoꝝ vnuȝ ſit calidū: aliud vō
frigidū. q̄rit qđ erit peius ⁊ magis letiferꝫ. ¶ Ad hoc du/
biū eſt rñſio quorūdā ſolēnium doctoꝝ ꝙ in caſu predicto
venenoſa frigida ſunt peiora calidis. ⁊ ꝑſupponunt ꝙ hu/

Doc. 3a
1. c. ...

manuʒ corpus declināſ ſit ab equalitate ponderali per ca/
liditatem ⁊ humiditatem vt ſumi videt̃ de mēte principis
1.p.doct.' de.3.cr. medium. Auicēne in primo canō.in q̄ʒpluribus locis:ex quo ſuppo//
nunt ſecūdo ꝙ caliditas magis ſit amica nature ⁊ pro ope/
rationibus conueniens q̄ʒ frigiditas:⁊ eſt auctoritas eiuſ/
deʒ in pluribus partibus ⁊ capitulis ab omnibꝰ allegata.
Ex quibus ſequitur operationes vite magis imperfici per
venenuʒ frigidū q̄ʒ per calidum:quoniā imperfectio ⁊ ea/
rum operationum deſtructio ratione ꝓprietatis in ambo/
bus eſt equalis:ſed ratione frigiditatis magis imperficiū/
tur q̄ʒ caliditatis.ergo imperfectio ipſaꝝ abſolute erit ma/
ior in frigido. Ex quo etiam ſequitur in caſu predicto ꝙ ci/
tius deueniet ad egritudinem cui adminiſtratū eſt frigidū
q̄ʒ cui datū eſt calidū:ſequitur etiam ꝙ citius ille morietur
cui datū eſt frigidū q̄ʒ alter:immo qō magis eſt ꝙ ille mo/
rietur ⁊ alter ſanari poterit:pʒ ex fundamento dicto. Et lʒ
iſta dicta ſint apparentia:tamen oppoſitū eſt multū proba/
C.3in pa. bile:⁊ ex ꝯſequenti poteſt pᵐ preſuppoſitū negari vt videt̃
eſſe ſnia Gal.2° de complexionibus:qui ponit ipſam cōple
1 cōpl.ca. xionem temperataʒ maxime mediare:⁊ vult ꝙ per ſenſum
pº pa. tactus tanq̄ʒ per veraʒ regulam hoc cōcludatur:cōcurrēte
tamē aliquo rationis iudicio:quare non ſentiet inquit:quaſi
ſi miſtū cōpoſitum ex aqua ferventi ⁊ niue partibus equa/
libus ⁊ equalr̃ cōmēſuratis:⁊ hoc q: eſt ſimile illi. ¶ Sed
adhuc illo conceſſo dicimus ꝙ non eſt verum ꝙ caliditas
abſolute ſit magis amica nature q̄ʒ frigiditas:qō probat̃:
q: acceptis corporibus duobus equaliter tēperatis:quoꝝ
vnum proijciatur in aqua calidiſſima.alterum vo in aqua
frigidiſſima.⁊ apperet per expientiam ꝙ illud qō ponetur
in aqua calidiſſima morietur cito:⁊ alteꝝ nō. Item in vola
manus corporis tēpati pōt eſſe tāta frigiditas quāta eſt in
marmore aut in aqua frida vt appet eam tāgendo tpe hye/
mis:⁊ nō pōt eſſe caliditas:q: deſtrueret̃ talis cutis in q̄ eſt
talis cōpl'o:ſicut cōpl'o toriꝰ tēpata:⁊ hoc p coalterationem
3. reſ.ti. poſt pa. oium partiū:vt ſumit̃ prima pmi : ergo abſolute caliditas
nō eſt magis amica nāe:⁊ iō pono iſta dicta. ¶ Priᵐ ꝙ ali/
qua caliditas tēperamētū excedēs minꝰ eſt inimica nāe ac
diſcōueniēs q̄ʒ cōſilis frigiditas ꝯſilr̃ gradualiter tēpamē/
tum excedēs:pʒ q: opatio ⁊ vita in certa caliditate exiſtūt.
¶ 2ᵐ dcm̄ ꝙ certa latitudo caliditatis verſus partem intē/
ſioreʒ eſt magis vite inimica q̄ʒ ꝯſilis frigiditas terminata
verſus ptē itēſiorē:pʒ p experiētiā:q: illa magis adurit ⁊ ē
q̄litas magis actiua. Ex quo ſequit̃ ꝙ labētibꝰ eq̄liter duo
bus corpibus eq̄liter tēperatis vnū per caliditateʒ aliud p
frigiditatē:ꝙ pmo vſq; ad certuʒ gradū caliditatis vt duo
gratia exēpli.⁊ frigiditatis vt duo deterius labet̃ qō p fri/
gidū q̄ʒ qō p calidū:⁊ poſtea ꝙ multo deterius incipit labi
qō labit̃ vlterius p calm verſus gradū vt q̄tuor q̄ʒ qō per
frigidū. Et ex ꝯñti ꝙ multo peius eſt abſolute labi p cali//
dum q̄ʒ per frigiduʒ. ¶ 3ᵐ dictū ſequens ꝙ venena calida
ſunt peiora ⁊ deteriora frigidis pʒ.q: nō dnr̃ calida aut fri
gida niſi q: in eis ſunt ille qualitates multū intēſe vel ipro/
portionate:ſed caliditas eſt magis improportionata qñ eſt
multū intenſa q̄ʒ cōſilis frigiditas:ergo ⁊c̄. Et cōfirmat̃ q:
caliditas eſt magis aperitiua:⁊ ex cōſequēti cā vt virtꝰ ve/
nenoſa pertranſeat ad interiora:ergo venena calida erūt fri/
gidis deteriora debita paritate ſeruata. ¶ Tertio pncipa/
liter notādū ꝙ dictū eſt in diffōne veneni qualitercūq; ad/
miniſtratur ⁊c̄. Et hoc q: venena ſunt dupliciter operātia:
aliqua ſunt operātia mālitér:⁊ aliqua ſpūaliter. Illa agūt
mālitér que ad intra ſumuntur ⁊ aliquo modo a corpori//
bus noſtris patiuntur. Illa vo operantur ſpiritualiter que
non manifeſte actuantur nec alterantur a caliditate noſtri
corporis.ſed corrumpunt ſpiritus aut mēbra ſpiritualia ⁊
eorum operationes. Et hoc mediātibus ſpeciebus intētio/
nalibus:que tñ ſpecies intentionales lʒ habeant eſſe reale
in medio tanq̄ʒ in ſubiecto exiſtentes:⁊ tanq̄ʒ vere qualita/
tes reales:tamē dicunt̃ ſpūales ⁊ recipi ſine materia:⁊ hoc
aut q: tota ipſa ſpecies intētionalis eſt in toto medio:⁊ etiā
ipſa tota eſt in qualibet parte medij ⁊ hoc quo ad repreſen
tationeʒ:qō pʒ per exemplum in intētione ⁊ ſpecie albedi/
nis que per paruum foramen totaʒ repreſentat albedinem
aut erit q: formaliter agens inducit aliquam formā in ipſo
paſſo que non eſt ſimilis forme inducētis : eſt tamen ā ipſius
ſimilitudo:⁊ iſta eſt ſpecies que recipitur ſine materia exi//
ſtens in medio:vt ſpecies coloris ac ſpecies ⁊ ipſa proprie/
tas veneni : que aliquando mediante viſu ⁊ auditu inficit.
vt recitatur ab antiquis doctoribus de baſiliſco.aut odora
tu mediante:vt quidaʒ qui venenati fuerunt ꝓpter odoreʒ
malorū fungoꝝ.ſimilr̃ per guſtum atq; etiā tactuʒ:vt dicit̃
de milite qui cum lancea cum qua reguluʒ ſerpentē occide
rat:venenatus fuit eam tangendo:⁊ hoc non eſt niſi q: ipſe
tales ſpecies intentionales venenoſe inficiunt ſpiritus viſi/
biles vel audibiles:⁊ illos ad quoꝝ organa deueniunt.de/
inde earum virtus mala ad cor portatur : ⁊ tandē corrum/
puntur:⁊ ex hoc pʒ cauſa quare iſtud ſpūaliter operās eſt per
nicioſius:⁊ hoc quia minoreʒ hʒ reſiſtentiaʒ:⁊ etiā q: alte/
rationem fere non patit̃ a calore noſtro:ſed ſubito agentia
⁊ corrumpentia:vt pʒ in viſu baſilici. ꝓducitur etiā ad ma/
gnaʒ diſtātiā:⁊ pʒ de duobꝰ ſerpentibꝰ recitatis ab Ariſt.
in libro de ꝓprietatibꝰ elimoꝝ. Et nō ſolū ꝙ per viſum:ſed
ēt per odoratū:nec hoc dʒ eſſe mirū:q: ēt tigrides ⁊ vultu/
res p plra miliaria mediātibꝰ ſpēbꝰ odorabilibꝰ puenerūt C.6.47.in me.
ad cadauera : vt ſenſit Auer.1° de aia.ꝙ nō potuit eſſe niſi
ſpūaliter recipiendo:q: ſi cadauera illa fuiſſent ad rarefa//
ctionē talē reducta : ſicut eſt ignis aut aeris rarefactio non
potuiſſent ad tātaʒ diſtantiam fuiſſe realiter multiplicata.
Ex qbꝰ oibꝰ manifeſtū eſt q̄ʒ miris modis reges ⁊ pncipes
venenari pñt:⁊ hoc ē qō di ⁊ legit̃ aliquos venenatos fuiſ
ſe in ſella equi:⁊ aliquos pp aliqō venenū clauſū in aliquo
anulo aut i thalamo. Et iō multotiēs cōmoriunt̃:⁊ cuiꝰ mor
tis cā ſapientibꝰ eſt ignota. Et iō bñ dixit pnceps ꝙ multo 1.3.doc.5. c.ſing.in ſi.c.4.1.
tiēs venit peſtis cuius cā eſt occulta. ¶ Ultio pmittēdum tra.4 c.1. poſt pa.
eſt ꝙ lʒ de rōne veneni ſit eſſe peremptiuū:non tñ de neceſ//
ſitate eſt ꝙ aſſumēs venenuʒ actualiter pereat:⁊ h̄ q: actio
veneni multis modis pōt ipediri.vʒ.pncipalr̃ ⁊ ex ꝯñti rō/
ne ꝯditionū pticulariū cōcomitātiū ꝓperatē veneni. Prin//
cipaliter vo rōne for'beçoartice:ſiue vtutis totalr̃ ⁊ eētia
liter vtuti venenoſe ꝯrie ⁊ eius corruptiue:ſiue ſit virtꝰ iſta
in re ſimplici : vt in plātis mitis aut mineralibꝰ vel in alijs
vt lapide beçoar appellato aut lapide praſſio aut buffo//
nis ⁊ draconides ⁊ in adamante ⁊ hyacinto ⁊ ſaphiro ⁊ in
multis alijs:ſicut pʒ auctoritate Auicēne in ſuo de lapidi/
bus:de qbꝰ ēt oibꝰ hus ⁊ alias i eis aſſignat vtutes Alber
tus magnus in ſuo de mineralibus:⁊ hoc ēt ſiue iſta vtꝰ ſit
in cōpoſito:cuius ſit cōplexio 2ª ex miſtis reſultata:vt in ty
riaca pp fermētationē eorūdeʒ:⁊ metridato ⁊ alijs:q̄s me/
dicinas cōponere ſciūt hoīs pfecti igenij cū intelligētijs cō
iuncti quibꝰ ſit reuelatio diuina miſericordia dei pp ſalutē
nr̃am:cui laudes ſint infinite. Poteſt etiā eſſe iſta virtus in
aliquo ſimplici cū qbuſdā verbis collecto aut rōnibus cer
to puncto ⁊ tpe ꝓlatis:ꝙ tūc cōſurgit virtus pncioſa val/
de. Et hoc qdē euenit rōne aie affectuoſe proferentis talia
verba:⁊ cū pp exceſſiuam imaginationē fertur grandi impe
tu ⁊ cetera ei obediūt:vt vi ſentire Auicēna in ſexto natu/ L.6.4.c.
ralū.vel q: talia verba cū qbuſdā conditionibus prolata 4.pº me.
ab aliquo ſpūali recipiūt virtutē:ſicut ⁊ ego in morſu vipe
re venenoſe ⁊ vulgari ſermone appellate el meraſſo ocula/
ta fide percepi:cui egrotanti ab vno veneto datus fuit cya/
tus vnus aque putei cum puluere terre:cum quibuſdā ca/
racteribus ⁊ verbis in terra eadē ſcriptis ⁊ prolaŧ : quibꝰ
potatis ſubito euomuit:⁊ ex hoc inde cōualuit : ⁊ antea pp
intenſiſſimos dolores languebat. Poteſt etiam eſſe talis
virtus in aliquo ſimplici cui artificialiter ſit aliqua imago

impreſſa: vt ꝙ eſt illo naturali ⁊ artificiali perficiat vnum
habens virtutē beçoarticā: ſicut recitat Alber. alemanus
in ſuo libello de imaginibus. vz. ꝙ imago aſtri ſerpentarij
alicui lapidi ꝑcioſo iſculpta venena fugat oīa: ⁊ valet ꝯtra
morſuz oīm venenoſoꝝ: ⁊ maxīe ſi ex raſura eius aliquid
bibatur. imago autē taliter eſt inſculpta. vz. vir ſerpēte cin/
ctus cuius caput manus dextra tz ſiniſtra vō caudā. credo
tñ ꝙ ſi lapis erit de ſuperius narratis aut alijs habētibus
ex ſe ꝓprietatē cōtra venena: ⁊ tūc ſit inſculptus ⁊ ꝑfectior
reddetur: iſta igiť ſunt que ꝑncipaliter ipediunt operatio/
nē veneni. Illa vō que impediūt ex cōſequēti eiuſdē opera/
tionē ratione ſuaꝝ cōditionū: ſunt aut q2 frangūt ſuas acui
tates: vt euforbiū ⁊ alia calida frangunť ab opio ⁊ eꝯ: aut
q2 reſoluūt ſubſtantiam in qua fundať virtus venenoſa: vt
allium ⁊ alia ꝓuocatiua: aut q2 expellunt ad extra: vt dici/
tur de terra ſigillata: aut forte q2 conſtipat ⁊ cōſtringit po/
ros: vt itus penetrare non poſſit: vt bolus armenus. ⁊ hec
q̄ſi oīa pñt accipi ex ſentētia principis Auicē. ſexta quarti.

Cap. 4. **Quātum ad ſecunduz** articuluz poniť ꝑ°. ꝯ̄ quorūdam. ꝙ lz
venena ad ſe inuicez diuerſificenť in tarditate ⁊ velocitate
interemptionis: attñ non eſt poſſibile vt ad certū preciſum
terminum limitenť: ita ꝙ nec ante nec poſt. ſed in illo vene/
natus moriatur. ℂ Prima iſtius ꝯ̄nis apparet per ſuperi⁹
narrata: q2 in venenoſitate omnia nō ſunt equalia ſiue gra/
dus eiuſdem: ſecūde declarať. q2 omnis actio naturalis ali
cuius variatur tā ratiōe diſpoſitiōis paſſi q̄z ratione agētis
modo cū poſſibile ſit paſſum diuerſimode diſpoſituz eſſe tā
ratione diſpoſitionuz manifeſtaꝝ q̄z ꝓprietatuz inſequētiū
materiā: ita ꝙ vna res iuuet vni ⁊ noceat alteri eiuſdez cō/
plexionis: ⁊ ſimilr̄ illud qō eſt venenuz vni nō eſt alteri: ⁊ ſi
eſt venenū nō in eadē doſi. ergo erit impoľe talē terminū ſic
metiri ꝑciſuz. ℂ Sed ꝯ̄ iſtā ꝯ̄nez arguiť ſic. Poľe eſt vt ve/
nenū taliter alicui adminiſtreť cū aliq̄ rōne mirāda ⁊ ma/
xima affectione explicata ad limitatuz tp̄s determinata vt
oēm reſiſtentiā ꝑ tūc paſſi ſuperet. ergo in tali determinato
tp̄e ſuā precatiuā ꝑficiet oꝑationē. ꝯñia pz. aſſumptū autē
ꝓbať. q2 min⁹ nobile ſubiacet ⁊ obedit magꝭ nobili: ſz aīa
affectuoſe explicās talia ꝟba veneno adiūcta eſt nobilior
alijs reb⁹ cū ſit ipſa ꝯſtās ex nobilib⁹ ꝑncipijs. mā autē cor
poralis non ſō: ipſa mā mundi ei aīe obedit. Et ꝯfirmať: q2
nō minus pñt operari ꝟba taliter explicata ad bonū q̄z ad
malū cū ſint oppoſita: ſz ꝑ expientiam apparet ꝙ operātur
ad bonuz vt incantationes que fiunt pro ſanatione vulneꝝ
⁊ egritudinū ⁊ multaꝝ aliaꝝ reꝝ: vt tradit etiā Cōciliator
dīa. 166. ergo ⁊c̄. Et h̄ idē ꝯfirmat auctoritas Aui. 4° ſexti
Cap. 4. p° medium. nāliuni: vt pz intuenti. ℂ Rn̄detur primo ꝙ lz aīa ipſa ſit
multū nobilis: tñ nō pōt aliquo pacto agere in mām extrin
ſecam. Uerūtñ ipſa aīa pōt in ſuomet corpore aliquā exci/
tare oꝑationē: ⁊ hoc mediante magna phantaſia ipſum ta/
liter diſponere vt ſpe accepta ab incantante fiat aliqua ſa/
natio: ⁊ nō aliter q̄z mediante forti imaginatione: ⁊ hec re/
Col' ꝓbl. quarta. ſponſio colligiť ex ſnīa Ariſt. ꝓblematū ꝑticula. 7. ℂ Sed
ꝯ̄. aliqua incātatio pōt mediāte bono angelo bonuz oꝑari:
ergo aliq̄ ſilr̄ poterit ad malum oꝑari mediante ſacrificio
facto a vetulis: quas facili⁹ decipere ꝑt malus angelus. i.
demon. ℂ Ad hoc forte diceret ſm̄ ſnīam Ariſto. non eſſe
veruz ꝙ ſint demones nec alij angeli: ⁊ hoc. q2 vt appꝫ ex
12. metaphy. preter aīam intellectiuaz ⁊ ſubas ſepatas mo/
uentes orbes ⁊ ipſuz deum bñdictū nō ſunt alie ſube ſpūa/
Col' 2 te. comē. 42. vſq3 ad. t. cō. 47. les. Ideo nō erunt iſte incantationes niſi ſicut ſenſuuz delu/
ſiones. ℂ Sz ꝯ̄. illiteratus ſubito factus fuit litteratus: vt
ipſe in ꝓblematib⁹ recitat Ari. ⁊ eſt famoſum apō multos
Col' pte 30. ꝓbl. 1. ⁊ nō pōt reduci in aliquam verā cām nālem: vt liquet intel/
ligenti: ergo ⁊c̄. ℂ Itē inter ſubam ſeparā ⁊ aīaz humanaz
ſunt multi medij gradus ꝑfectionis. ergo poterūt eē multe
ſube. ꝯñia pz intelligēti. ℂ Et confirmať auctoritate Plato.

vt narrat Apulleius ponētis demones multos habitātes
⁊ ꝯuerſantes nobiſcū: qui ēt videnť ad nos attēdere ⁊ ꝟbis
noſtris ⁊ caracterib⁹ turbari ⁊ placari: ⁊ h̄ ꝓbat cōis fama
⁊ aliq̄lis experiētia: ⁊ forte eēt dōm iuxta hoc ꝙ oꝑatio ꝓ/
pria iſtoꝝ ſpirituum eſſet intelligere particularia ⁊ v̄ſalz
imperfectiori modo q̄z ipſe itelligētie: attñ perfectius ac ex
cellentius q̄z aīa humana: q2 nō ſūt corpori applicati. ſi aūt
ſunt eiuſdez ſpēi inter ſe vel nō. eſt cōis queſtio etiā ad alia:
ideo ⁊c̄. ⁊ forte omiſſa iſta reſpōſione poſſet 2° aliter reſpō/
deri tenēdo ipſam cōcluſionem. vz. ꝙ intelligiť merito eſſe
ctus naturalis ipſius veneni. nā argumentationes ante for
mate bene ꝓbant ꝙ ad certum determinatū tempus datur
venenū: ſed nō ratione naturalitatꝭ ipſius veneni: ſed ꝓpter
aliquid ſupnaturale additum illi. ideo adhuc ſtabit cōclo.
ℂ Sed cōtra hanc reſpōſione arguiť ſic. Non minus poſſi/
bile eſt naturalr̄ ꝙ aliqō venenū ab extra approximatum
in tēpore terminato. vz. ſex menſiū vel vnius anni ſuaz per/
ficiat operationē q̄z materia vna venenoſa vel nō venenoſa
exiſtens in pede vel in capite ducatur in tāto tempore deter
minato ad maluz graduz putredinis: ⁊ moueať ad mēbrū
nobile in quo actionez perficit letam. ſed primuz eſt poſſi/
bile. ergo ⁊c̄. cōſequētia patet: ⁊ prima pars ꝓbatur: q2 in
ambobus eſt ratio ſimilitudinis. ſicut enim in vno materia
moueť ad malū gradū putredinis ita ⁊ i alio. ⁊ ſicut ad mē
brum principale: ita ⁊ in alio. ℂ Scōa autē que fuit minor
aſſumpti declarať: eo ꝙ poſſibile eſt ꝙ vna certa materia
accumuleť in pede vel crure ⁊ poſt determinatū tēpus du/
catur aut ꝓcedat ad caput ſiue cor ⁊ pro tunc cātur epilia ſi
ue apoplia: que pñt eſſe egritudines ꝑiodice: ⁊ totū hoc ſu/
miť de mente ꝑncipis Auic. 3. cañ. ℂ Silr̄ ēt argui poteſt Trac. 3a 2 cte. me.
de mā aſmatica fluēte a capite periodice ad pulmonē vt ſu/
miť ex ſnīa eiuſdē qō totū ſentit Auer. 6. colꝭ. ⁊ confirmat ſen. prīe
Cōciliator dīa. 125. ergo pariformiter ſi in vulnere aliquo 3. 10. cap.
aliqs expert⁹ ⁊ malign⁹ poneret aliqō venenū poterit illō 1. capi. 3a.
eſſe talis cōditionis ꝙ ita tāto tp̄e ad mēbruz ꝑncipale erit col' ca p°
mortis: ⁊ nō appareret eē multū inconueniēs: q2 reperiť aliqō in medio
venenū magis maluz q̄z mā illa: que ꝑiodice facit epilētiā:
⁊ aliqō minus malū. ergo aliqō eq̄le cū alijs cōditionib⁹:
ꝯñia pz: q2 vbi dať magis ⁊ minus nō inconuenit dari eq̄le:
ideo ⁊c̄. ℂ Et cōfirmať per expientiā in vno epō Brixienſi
qui morſus fuit a cane ſuo puulo in digito: ⁊ poſt multum
tp̄s rōne illius deuenit in rabiē. q̄ etiaz ꝑ peritū exptū fie/
ri poſſet adminiſtrādo: ſiue ab intus: ſiue ab extra venenuz
ſilis diſpōnis. ℂ Et ſi diceret ꝙ h̄ eēt difficile: ⁊ quaſi non
credibile. Rn̄deť ꝙ nō fuit minus difficile Andromacho
cōponere tyriacā ex tot miſtis cōpoſitā ꝑ fermētationez ad
vnā formā reductā q̄ hz etates ſicut corpora viuētiū: in qui
bus in vna ſtupefacit. vz. in iuuētute: in alia reſoluit ⁊ ꝯ̄ ve
nena oꝑať: ⁊ ſic de alijs: ⁊ tñ certi ſumus hoc factū fuiſſe: iō
difficultas rei nō arguit ipoſſitatez imo ꝯ̄triuz. ideo ꝓp hec ⁊
alia ponitur hec ſcōa ꝯcluſio. vz. ꝙ ſiue venena ſint operā/
tia mālr̄ ſiue ſpūaliter: poſſibile eſt vt ad terminatuz tp̄s
limitentur. Iſtam ꝯ̄nem probant argumēta facta contra
primaz cōclonez. Et cōfirmatur: ſicut poľe eſt ꝙ reperiatur
vna res que cōtra venenū exiſtēs: illud nobis ſua proprie/
tate demonſtret ſi appreſentatū fuerit: ita nō repugnat inueni/
ri alterā que oꝑationē veneni ipediat: ſz ꝑmū eſt vt legiť de
cornu ſerpentis ⁊ lapide praſſio: q2 cū in eoꝝ pñtia ſit poſi/
tum venenuz rorē emittere videnť. ⁊ ſilr̄ lapis buffonis in
anulo ꝑforato taliter ꝙ lapis digitū tāgere poſſz: ita ꝙ cuz
appreſentatū ſit venenū miro modo ſupercalefacit partem
digiti quaz tāgit. 2m igiť erit poſſibile. quo dato ponať alā
quod venenū agere nō poſſe: q2 ab aliquo tali ipedirētur re/
moueať igiť impediens ad libitum alicuius. ⁊ ſequitur cō
cluſio. Et confirmatur auctoritate Alberti de mineralib⁹.
libro ſecundo. tractatu ſcōo. capi. primo. qui dicit ꝙ lz ma/
gnes attrahat ferrū tñ adamas ipedit ne ferruz a magne/
te trahatur:

te trahatur:ſed remoto adamãte remanebit eiuſdẽ virtus attractiua.ergo ↄcl'o ſcða vera. ¶ Tertia cõcluſio ſit iſta: ꝙ poſſibile eſt vt venenũ taliter prepareturꝰ vt ſi ad intra nãliter adminiſtref ſuã operationẽ perficeret in duobꝰ aut tribus diebus:ſed mediante tali preparatiõe trãſibit illos dies ⁊ plures.iſta ↄ̃ pꝫ intelligenti preparationes medicinales:eo qð idẽ cibus ſiue eadẽ caro ꝑparata cũ ſynapi in pauco tp̃e digerif.ſ.in ſeptẽ horis:vbi ſi comedaf cũ acreſta nõ digeref in decẽ.Siĺr apparet in medicinis ſolutiuis vñ Meſue de ↄſolatione medicinarũ ponit medicinas tarde ſolutionis vigorari in multis que ꝑmiſta velocitãt illã. vt mel vigorat oꝑationem aque lactis ⁊ zinziber oꝑationẽ agarici.⁊ ita poſſunt miſceri aliqua earũdẽ operatiões retardantia:quare etiã medici docẽt ꝙ qñ adminiſtranf medicine pulmonis cũ eis admiſceanf res que habeant diutius tenere virtutes illarũ. Nã cũ via ad pulmonẽ ſit multum lõga:virtutes earũdẽ inuatiue reſoluerenf.iõ ponunf vt retineãt. ¶ 4ᵃ ↄcl'o ſit iſta. Poſſe eſſe itelligẽti phiam ⁊ aſtrologiã ꝙ taliter alicui exhibeaf venenũ ꝙ rõne eiꝰ ducetur ad mortẽ vſq; ad decẽ annos vel circa.ↄ̃ pbaf:quia talis ꝑfecte ſciens intelliget quãtitatẽ humidi radicalis ⁊ qualitatẽ ⁊ oẽm fere eiꝰ diſpõnẽ.ergo ex ↄñti terminũ vite eius:q; rõne ↄſumptiõis humidi eſt calidi extinctio ⁊ ↄñr mors:vt iquit Ariſt.in lib.de morte ⁊ vita.ſciet etiã diſpoſitiones influentiarũ ſuperioꝝ pro termino vite.ponaf igitur ꝙ ſciat ipſum viuere vſq; ad quadraginta annos ⁊ regatur regimine cõſeruatiuo:exceptis ꝙ illi adminiſtref venenum in tp̃e viginti annoꝝ exiccatiuũ certe q̃ntitatis humidi:⁊ tũc pꝫ ꝙ ꝑt iſtud humidũ exiccatũ abbreuiaret vitam ꝑ decẽ annos.poſt tp̃s igitur decẽ annoꝝ a tp̃e adminiſtrationis veneni morief.ille igitur morietur in triginta annis ⁊ nõ fuiſſet mortuus niſi in annis quadraginta.ergo cõcluſio vera. Et iſtã ↄ̃nem intellexit Aui.6.4ᵢ ca.2°.quãdo dixit:omne quod interficit cũ permutatione cõplexionis aut cum aduentu ſuper mẽbrum poſſibile eſt vt ſit aduentus poſt tp̃s ipſius effectꝰ. Ex quo dicto correlatiue ſequif ꝙ non eſt incõueniens aliquos eſſe venenatos qui cõtinue exiccando procedant:⁊ tales appellantur apud vulgares herbati ſiue ſtrigati.⁊ ex ↄñti apparet qualiter venenũ atterminari poſſet:a quo ſua bonitate imenſa vir magnanime te preſeruet altiſſimus ⁊ vitam tuã prolongẽt.

Illud apparet i Cõci. dif. io. li. d venenis c.1.p° me.

Ita pmo.

Quantum ad vltimum lꝫ ꝑ magnã ꝑte appareãt reſpõſiones ad argumẽta ꝑncipalia. ¶ Ad ꝑmũ tamẽ rñdef ꝙ lꝫ venenum qð adminiſtraf ſiue ad intra ſiue ad extra ſiue nãliter ſiue ſpũaliter hꝫ ex ſui nã cũ cõparatiõe ad corpus noſtrũ ꝙ in terminato tp̃e ſuã incipiat ⁊ finiat oꝑationẽ.at tamẽ multotiẽs ⁊ multis modis ſue actiones pñt ipediri ⁊ tardari:atq; ẽt totalr corrũpi vt patuit ex ſupradictis. Et lꝫ venenũ ſit humane nature corruptiuũ: nõ eſt neceſſe ꝙ actualiter ſemper occidat. ¶ Pro rñſione ad 2ᵐ notandũ ꝙ in veneno multa reperiuntur.vꝫ.ipſa ꝓprietas dicta.itẽ frigiditas ſi eſt venenũ frigidũ ⁊ caliditas ſi eſt calidũ ⁊c̃. Et oĩa iſta talia ante operationẽ ſunt in potẽtia operandi. vꝫ.interficiendi:infrigidandi ⁊ calefaciendi.veꝝ tñ iſta potentia nõ eſt equalis:imo vna magis propinqua ⁊ habitui magis coniuncta ⁊ alia magis remota.ideo aliqua citius ſuã operationẽ ꝑficiunt:vt ſpũalia ⁊ alia:⁊ quedã tardius. ſed quocunq; ſit neceſſe eſt ſi debent actualiter oꝑari ꝙ de potentia ducãtur ad actum:lꝫ in ſpũaliter operãtibus hoc non multũ appareat.remanet igitur difficultas a quo ducatur ad actũ.nã ſi eſt mala proprietas nõ ducif ad actum a calore noſtro:q; per ſe ꝓduceret aliquid qð ipſũ corrũperet:qð repugnat ꝑncipio phie.nec ab ipſo venenoſo: q; nihil agit in ſeipſũ:⁊ etiã illã malã ꝓprietatẽ prius nõ habebat:⁊ etiam ſi eſt frigiditas vt in opio non vĩ a quo ipſa tribuatur:q; non ab opio:q; ad tactum nõ percipitur talis frigiditas:imo qð plus eſt aſſumpto opio ſi vomiteref perciperetur calidũ aut tepidũ.nec a caliditate noſtra:quia nõ eſt aliquis modus quo caliditas frigiditatẽ generet. Et etiã ſi eſt caliditas nõ appareat a quo generetur: q; nõ ab euforbio gratia exẽpli:q; ad tactũ eſt frigidũ.nec a calore noſtro: q; illa caliditas generata in euforbio eſt maior q̃ ſit caliditas noſtra.⁊ iõ mirũ eſt q̃ō venenũ qð ante nullã operationẽ faciebat:nec nihil ex iſtis ꝑcipiebatur.⁊ poſtea facit illas a qua cã hoc facit:quare de re rationabiliter eſt magna diſcordia inter ſapiẽtes.⁊ Conciliator differentia.140.iꝓbat opinionẽ Gal.⁊ Auer.⁊ loquendo de calido ⁊ frigido vult ꝙ tale de potẽtia reducaf ad actũ ꝑ viam antipiſtaſis.de ꝓprietate autem venenoſa nihil dicit. ¶ Et ideo pro nũc pro reſpõſione ad argumẽtũ fundãdo ſupra ſententiã Gal.pono iſta dicta. ¶ Primum.ꝙ omne venenũ calidũ in potẽtia vel frigidũ vel iteremptiuũ eſt productiuũ ſui effectus reſpectu cuius dĩ talis in potẽtia ꝑ ſuã ꝓpriã cõplõnẽ.iſtud dictũ probaf:q; omne miſtũ cuius forma ordinaf in aliquã operationẽ nãliter hꝫ inſtrumentũ cum quo illa forma debet ſuã operationẽ ꝓducere: ſed omne venenũ eſt hõ reſpectu operationis in humano corpore ꝓducende.ergo omne venenũ potẽtialiter tale hꝫ inſtrumẽtũ cũ quo poteſt eius forma in humano corpore operationẽ ſuã agere.ſed tale inſtr̃m nõ eſt aliud q̃ complexio eius ꝓpria cũ ſuis ꝓprietatibus ornata.ↄñña nota eſt.maior pꝫ in oĩbꝰ:q; grauia hñt grauitatẽ:⁊ leuia leuitatẽ:que ſunt inſtr̃a ſuoꝝ motuũ.ſ.ſurſum ⁊ deorſũ. ¶ Et cõfirmaf:q; per ſaporẽ:odorẽ ⁊ colorẽ venimus in cognitionem calidoꝝ ⁊ frigidoꝝ:vt inquit.A.2.cañ.ſed iſte ſunt qualitates ſcðe ꝑ quas nõ poſſumus ferre iudiciũ niſi ſupra cõpl'onẽ illoꝝ:que cõpl'o lꝫ nõ ſit q̃litas ꝑᵃ ſed ſcða:eſt tñ ꝓductiua per ſuã virtutẽ caliditatis ⁊ ſiccitatis.⁊ ſic de alijs. ¶ Scðm dictũ.ꝙ venenũ nõ recipit aliqð ꝑncipale ꝑncipiũ aut inſtrumẽtale a calore noſtro pro ſua oꝑatione dum actuaf:pꝫ q; ante q̃ actuetur hꝫ formã ⁊ cõpl'onẽ cũ ꝓprietatibus. ¶ Tertiũ dictũ.ꝙ tale a calore noſtri corporis preparaf mediãte diuiſione:vt ad actũ ducaf.pꝫ q; nõ alio modo:vt ꝓbatũ eſt.ſed mediãte iſta diuiſione melius ad mẽbra ſit penetratio:imaginemur igitur ꝙ aliqð venenum aliqñ ducetur de potẽtia ad actum:q; vel ad formam que eſt actus ꝑmus:⁊ hoc a calore noſtri corporis. Scðo ꝙ ad eoꝝ operationẽ recipiãt aliquod inſtrumẽtale eſſentiale ꝑnᵐ per qð agant.aut 3° ꝙ recipiũt certã diſpõnẽ per quã conuenientius agant:⁊ ſic dicimus ꝙ calor noſter nõ operatur nec ꝑ nec 2°:ſed 3° modo.⁊ hec vĩ intẽtio Gal.3° de complexionibus ⁊ ꝑmo ⁊ tertio de ſimplici medicina. ¶ His preſuppoſitis reſpondeo ad argumentum ⁊ totã difficultatem ꝙ.a.venenum nunc non interficit q; impeditũ aut aliter vt ſupra:interficiet tñ vſq; ad annũ. ¶ Et qñ vltra arguitur ergo aliqd de nouo ꝓducetur in.a.quãdo interficit. ¶ Rñdetur diſtinguendo ꝑ dicta:q; aut intelligis ꝙ producatur aliqd nouũ tanq̃ accidẽtale ꝑncipiũ actionis:⁊ ſic ego cõcedo:q; ꝓducitur aliqua tepiditas:raritas ⁊ diuiſio:ſed ſi intelligas ꝙ ꝓducaf aliquod nouum tanq̃ eſſentiale ꝑncipiũ vel ꝓpriũ illi inſtr̃ale.ſic nego illam conſequẽtiã:⁊ dico ꝙ lꝫ iſta actualiter nõ interimant:nec calefaciant:nec infrigidẽt:q; nõ habẽt iſtas q̃litates actuales. habẽt tñ ipſas virtuales:⁊ hoc nullo mediante eſſentialiter niſi cõplexione ⁊ forma illius veneni:que nõ eſt actualiter talis:ſed eſt in potẽtia virtuali: tñ ꝑꝑ calorem noſtrum ducitur ad oꝑationem.in iſta tñ mã occurrerẽt noue phantaſie:ſed de hoc alĩs. ¶ Ad tertiã pꝫ reſponſio per ſupradicta.eo ꝙ põt adminiſtrari venenũ qð non faciat actionẽ ſuã:niſi in illo tẽpore:aut q; impedief:vt dicit ſcða cõcluſio:aut q; retentum in aliquo loco paulatim augef ſua malitia:⁊ paulatim mouef ad corr̃ ſtabit ꝑ multũ tp̃s anteq̃ aliquãdo ſuã oꝑationẽ perficiat: aut q; diuerſimode ꝑpa-

tra.1.ca.3 cu.pᵃ.

Ca.1.post medici. dist.2. c.3. post prin. Dist.4.c. 2.cir.prin.

raturvt dicit tertia concluſio. Ideo prima ɔ̄ña non valet. ¶ Ad confirmationẽ rñdetur ab aliquibus negando minorem: qꝛ impoſſibile eſt ꝙ ex veneno aliqua nutrita fuerit: qꝛ inter venenum ⁊ corpus noſtrũ nõ currit aliqua familiaritas ſiue conuenientia que requirit inter nutriẽs ⁊ nutritũ vt ſumitur primo can. ⁊ ex ɔ̄nti illa puella non fuit nutrita napello ſed aſſuefacta ei vt eius humiditates remanerent infecte ⁊ interficerent. ¶ Sed contra iſtam reſponſionem inſtatur ſic. qꝛ repugnat Gal. ⁊ Auic. qui ponũt ipſaʒ puellam fuiſſe nutritam napello. Item repugnat experimentoꝛ: qꝛ plante ⁊ fructus multotiens ſunt venenati tpe peſtis vt ſumitur 2° primi ⁊ tamẽ nutriunt. Item nõ ſoluit argu^m: qꝛ dato ꝙ illud venenum nõ nutriet. arguit ſic in minori. ſed illa pauca quãtitas nõ iterficit. ergo in illo tẽpore nec illud interficiet: ⁊ ſic ſtabit ratio. ¶ Et ideo aliter dicatur ſupponẽdo ꝙ nõ ſit inconueniens in aliquo reperiri aliqd qd habeat rationẽ cibi ⁊ in eodẽ qd habeat rationem veneni: vt ſi vnus ⁊ idẽ cibus adminiſtratur vni erit ei cibus conueniens vt fungus gratia exẽpli. ⁊ in alio erit venenũ mortiferũ. ¶ Supponẽduʒ eſt ſcdo ꝙ duplici mõ homo poſſet ſe diſponere quãtũ ſpectat ad propoſitum vt non patiatur a veneno. primo per paulatinã aſſuefactionẽ ꝙ vna diſpoſitio efficiatur naturalis: que ſi ſubito imprimeretur eſſet ipſius corporis corruptiua: eo modo quo allegatũ ẽ ſupra de cõplõne indi reſpectu ſclaui: pʒ ẽt de muliere que ſumebat iuſquiamuʒ ſine leſione 3° de ſimplici medicina. Scdo modo per virtutem bezoarticam acquiſitã arte vel naturaliter. vt puta de metridate qui per viſum medicine quaʒ metridatũ appellamus ſe ſecurũ reddidit ab vſu venenoꝝ. Patet etiã de illis qui pdicãt eos eẽ de domo ſancti Pauli qui comedunt ſerpentes ⁊ tangũt ⁊ punguntur abſqꝫ aliq leſione. Et Auicẽ. nominat vnum qui ſe ſine leſione ſerpentibus obiiciebat: ⁊ nos vidimus vnũ de illis qui innumerabiles habebat ſerpentes malos quos tangebat ⁊ nõ ledebatur ab eis ⁊ ipſe vendebat panem quem appellabat panẽ ſancti Pauli. Ex quibus ſequitur ꝙ poſſibile eſt ꝙ aliquis veneno nutriatur. primo per aſſuefactionem. 2° qꝛ vna ⁊ eadem res poteſt habere rationem cibi ⁊ veneni: ⁊ illa res poteſt a ſua venenoſitate expoliari: ⁊ ſic ex ea corpus nutritur. Ex quibus ſequitur etiam ꝙ illa puella fuit vere nutrita napello: ⁊ vlterius ꝙ illa venenoſa diſpoſitio per quã alios oſculando venenabat erat ei naturalis. ſequitur vlterius ꝙ ipſa erat venenum: qꝛ quicũqꝫ cum ea cõmiſcebãtur venenabãtur. Et vltimo ſequit poſſe eſſe duo indiuidua aut plura humane ſpeciei habẽtia ꝓprietates ſpecificas cõtrarias ⁊ plura alia ſpeculãri facilla. ¶ Sed cõtra ſupradicta eſt forte argumẽtum dñi Auer. 7. collʒ ⁊ in epiſtola de tyriaca ad Glauconẽ. vʒ. ꝙ idẽ eſſet hõ ⁊ nõ hõ. probat ſic: exiens hois latitudinem nõ eſt hõ: ſed ſupraſcripta puella venenata exiit humanaʒ latitudinem. ergo non eſt homo. maior ſumitur ex pmo canonis. minor ꝓbatur: qꝛ tota humana cõplexio forme veneni extremaliter ɔ̄riatur: ſed ex quo illa puella nutritur napello ſiue veneno ſequitur ꝙ inter ipſaʒ ⁊ illud cadat ſĩlitudo quedã: ergo ſi ſimilatur illi forme extremaliter ɔ̄rie forme humane: diſſimilabitur humane forme: ⁊ tunc non erit hõ. ¶ Ad iſtud argumentũ põt reſponderi negãdo primã ɔ̄ñiam. et ad probationem di ſicut ſupra allegatuʒ de mente principis: ꝙ primus modus equalitatis humane cõplexionis hʒ magnaʒ latitudinẽ: a qua ſi egredietur nõ erit amplius humana cõplexio: iſta eñ latitudo eſt magna valde: in qua cõtinentur corpora tam tẽperata qꝫ nãliter diſtẽperata: tam ſana ſimpliciter qꝫ etiam egra: vt nũc ⁊ preternãliter talia quacũqꝫ egritudine inteñſiſſima: ⁊ tam habẽtia diſtemperantiam in qualitatibus manifeſtis: qꝫ etiã in ꝓprietatibus ⁊ qualitatibus ſpecificis: ⁊ ex cõſequẽti prope extremuʒ latitudinis huius eſſent ponẽda illa venenata: vita ꝙ lʒ eẽnt in latitudi-

Gl. 1. doc. 2. ſẽ. 1. ca. 15. d. med.

3° d' ſimp. diſ. 4. c. 1. d. ſẽ. 4. d. tra. 1. c. 2. i ſẽ. doct. 2. ſẽ. 1. ca. 7. in fi.

Diſt. 4. c. 3. d. ſẽ.

Ca. 2 poſt medium.

Gl. 1. doc. 3. cap. 1.

neutrã eſſent in aliqua manſione vltimi gradus ipſius latitudinis ſpecifice ad quaʒ manſionem non perueniunt non aſſueta ad venenũ: ſicut non eſt incõueniens ꝙ cetera caliditas ſit alicui conueniens ⁊ naturalis inquãtuʒ excitatus tamen eſſet illi aut alteri ſimili diſcõueniens quieſcẽti. Ita iſta diſpoſitio inquantum aſſueta eſt ſimilis ⁊ diſſimilis cõtraria: ſiue non naturalis cuilibet non aſſueto: ideo omniũ aliorum interemptiua: ⁊ ſic negatur ꝙ talis exiit totaliter latitudinem primi modi. ¶ Sed ɔ̄. agens a tota ſubſtãtia nullaʒ hʒ ſimilitudinẽ: vt venenũ: ex quo extremaliter opponuntur: vt dicebatur arguendo: ⁊ ſumitur ex 3° de cõplexionibus. ca. pᵒ ⁊ 2° ⁊ pᵒ can. ¶ Reſponderi poteſt ꝙ lʒ venenum vt venenũ nõ alteratũ ſit totaliter oppoſitũ humane nature: tñ poſſibile eſt ꝙ per actioneʒ veneni in mẽbra ⁊ caliditatẽ naturalẽ ipſoꝝ ſpirituũ fiat tãta actio ⁊ reactio ꝙ introducatur vna cõplexio equalis ſiue facta. ⁊ hoc qꝛ aut illa ambo agentia ſunt equata ⁊ ex conſequẽti reducta ad vnam formam ſiue diſpoſitionem mediam multuʒ aliis indiuiduis repugnantem: vt credit Gentilis de febre ethica. aut qꝛ tã in partibus materialibus qꝫ formalibꝰ eſt fixa illa diſpoſitio tãqꝫ facta naturalis: vt dixit Dynus de cõplexione equali: ⁊ poſſemus ex iſto fantaſiari vnũ nouuʒ modum dicendi. ⁊ tu cõſidera. ¶ Vel poſſumus ſcdo reſpondere ꝙ cũ duplex ſit cõplexio: quedam inſequẽs formam: ⁊ quedam materiam: ꝙ non eſſet inconueniẽs aliquod ratione complexionis inſequentis formam eſſe oppoſitum extremaliter: lʒ ratione inſequentis materiam eſſet conueniens ⁊ econuerſo. Et ex hoc videmus ꝙ aliquis abhorret vnum tanqꝫ venenum: ⁊ alteri tamẽ illud eſt cibus conueniens. ⁊ talis diſpoſitio inſequens materiam que eſt certa occulta proprietas: etiam per arteʒ acquiri poteſt: vt pʒ per aſſuefactionem comedentis napellum ⁊ iuſquiamuʒ. ⁊ etiam a nã: vt recitatur de puella ab Alberto. 7. aialium ca. 8. que ſcorpiones comedebat ⁊ non ledebatur. ¶ Sed cõtra: qꝛ ſequeret ꝙ homo poſſet a natiuitate produci venenoſus: qꝛ cum quibus forma conſeruatur cum eiſdẽ diſpoſitionibus illa introduci poteſt. ¶ Reſpondetur cõcedendo totum: vt ſi leproſus cum leproſa coiret forte generaretur homo venenoſus: ⁊ ideo prohibetur aut prohiberi in lege deberet. ex quo concluditur ꝙ iſta cõſequẽtia nõ valet. In iſta materia ſunt diſpoſitiones facientes pro ipſa forma veneni. ergo forma humana introduci nõ poteſt. vt pʒ ex ſupradictis. ¶ Reſpondet igit ad primam cõfirmationem: ꝙ lʒ venenum poſſit corpus nutrire per paulatinã aſſuefactionẽ: tamẽ maior aſſumpti eſt falſa ꝓpter cauſas ſupra narratas in probatione ɔ̄nũ. ⁊ cõſimiliter rñdet ad vltimã cõfirmationẽ. Et ſic ſit laus cui dedit intelligere.

Gl. 2. doc. 2. ſẽ. 1. ca. 15.

4° pᵐ tri. 3. c. 1. d. ſẽ. 1. in cõmẽtꝰ de febre ethica certa.

¶ Finis queſtionis de venenis ad ſẽpus edite a Petro Cãrario de monte ſilice.

¶ Explicit differẽtiaruʒ Phoꝝum ac medicorum liber Cõciliatoꝛ celeberrimi Phi mediciqꝫ ſua tempeſtate preſtãtiſſimi Petri aponẽſis Patauini: emẽdatiſſimus impreſſus: vtpote qui de verbo ad verbum collatus fuerit cum exemplari qd fuerat manibus propriis. Joãnis aquilani correctus: qui medicine practicam ordinarie Patauii magno cum nomine diu profeſſus eſt.

¶ Hectorem Delli Aruernum ſancte Apoſtolice ſedis Prothonotarium eccleſie ſancti Juliani Briuatenſis Canonicum digniſſimum Symphorianus Champerius plurima iubet ſalutem impertiri.

Annotationes in Petrum Aponenſem quem Conſiliatorem vocamus: tibi Hector vir litteratiſſime dicare conſtitui: opus a philoſophia ad medicorum vtilitatem conditum. In theologia enim ac aſtrologia rerumque diuinarum mende innumere in Conſiliatore conſpiciuntur: ⁊ religionis deprauata ſacramenta: ac maculoſa nomina ſcaturiunt: ad que repurganda opus foret iuſto volumine. Hoc enim mihi prope vnum propoſitum eſt: hic ſcopos: hoc ſignum: vt pro virili parte foueam: inſtituamque tyrocinia adoleſcentulorum medicorum: vt in religione chriſtiana titubantibus ob Petri Aponenſis delyramenta fulcimenta ſuppeditem: vt neque imiter Democritum: quem nimio iuuandi mortales ſtudio: interdum prolapſum in philoſophia ferunt. Malo enim (citra religionem dico) deerrare nonnunquam: ⁊ incidere in culpam vt ego ſentio ignoſcibilem, quam diutino ſeneſcere ſilentio ⁊ funeſto veterno torpeſcere. Equidem ex caſtris medicorum in Theologorum ⁊ Aſtrologorum atque iuriſpontificij caſtra ſubinde me confero: non tamen vt tranſfuga: ſed vt explorator. Nolo quidem eſſe Theologus vt Origenes: non tamen expers theologie: qua ſalus anime continetur. Nolo eſſe Juriſconſultus: vt gratianus ⁊ Baldus: non tamen penitus exploſus a contubernio iuriſconſultorum. Nolo eſſe Aſtrologus vt Ptolomeus: tamen non omnino alienus a ſecta Aſtronomorum ⁊ ſchola. Hec autem ſi penitus introſpicere non licet: ſaltem a limine ſalutor: ⁊ vt celeberrimi ſcriptores dixere: magne rei quantulamcunque poſſederis fuiſſe participem: non minima eſt gloria: ⁊ ſatius eſt plura ſtudiorum genera nouiſſe mediocriter: ſi non poſſis vnum aliquid inſigniter. Sed ne extra cancellos inſtituti operis euagetur oratio: iam aperienda ſunt vela ac ianua petenda: iam manus imponenda opuſculo eſt: in quo vereor nedum amphoram formare incipio vrceum finxerim. Tu vero Hector clariſſime quicquid eſt iſtud munuſculi libenter cape: quod ſi facit ad ſtomachum tuum: quod ſi tibi probatur tuiſque ſimilibus bene eſt: pluris enim facio vnius eruditi laudationem: quam ſexcentorum male litteratorum vituperationem. Viuas valeaſque Champerij tui memor.

¶ Annotamenta Errata ⁊ caſtigationes in Petri Aponenſis opera per Simphorianum Champerium Lugdunenſem sereniſſimi ducis Calabrum et Lotharingorum medicum primarium.

Petrus de Apono apud noſtros Conſiliator dictus: vir magne: ſed nonnunquam nimium audacis temerarieque doctrine. Olim tamen inter medicos boni nominis: ſed quia exacte philoſophatus aduertit plurime lectionis hominem fuiſſe: minimeque iudicij ab omnibus ferme creditus eſt magnus: verum ex aliquibus conſtat: quam oppoſitum ei dogma aliquando tributum ſit quem etiam hereſium inquiſitores vexauerint: quaſi nullos eſſe demones crediderit: ⁊ plura reliqua ſignat ... ſuperſtitioſus crederetur in libro preſertim quem appellauit Conſiliatorem: cuius libri differentia quinquageſima ſexta ſupra centeſimam de precantationibus multa in vtramque partem agens: eis tribuit plurimum: illiſque abſurdiſſime ⁊ impie ſuperſtitioni fauet: placari deum Aſtronomica oratione: quod ſe expertum dicit: viſumque ſibi vberiorem ſcientiam impetraſſe: dum eam petiiſſet capite celi medium draconis occupante. ſed hanc mittamus ⁊ a Joanne Pico Mirandulano: ⁊ a nobis alibi deteſtatam. Eligere enim diem ad initianda coniugia commertia: orationes ad deum ⁊ his ſimilia impium eſt: et a fide apoſtatare. Omnium (inquit Auguſtinus) corda fidelium non dubitant: nullis mundi partibus: nulliſque temporibus prouidentiam abeſſe diuinam: nec de ſtellarum poteſtate: que nulla eſt: ſecularium negociorum pendere profectus: ſed equiſſimo ⁊ clementiſſimo ſummi regis arbitrio cuncta diſponi. Concordat quod idem dicit libro tertio de trinitate. cap. 4. Et ad Januarium ait. Non itaque dies obſeruemus ⁊ annos ⁊ menſes ⁊ tempora ne audiamus ab apoſtolo. Timeo ne forte ſine cauſa laborauerim in vobis. Eos enim inculpat qui dicunt: non proficiſcar: quia poſterus dies: aut quia luna ſic fertur: vel proficiſcar vt proſpera cedant: quia ita ſe habet poſitio ſyderum non agam hoc menſe commertium: quia illa ſtella mihi agit menſem: vel agam: quia ſuſcepit menſem.

¶ Quod precantatio in cura non conferat: contra Petrum Aponenſem differentia. 156.

¶ Precantationes cenſuit Aponenſis egris conferre idque perſuaderi ratione ⁊ experimentis demonſtrari: pro experimentis affert multa inter que euchariſtie noſtre verba ⁊ diuine: vt inquit artis notoria nomina: ⁊ pleraque magice artis cantamina: ⁊ ſane Aponenſis iſte minus decipere poterat, quam vt precantationibus commiſceret que diuina ſunt: queque prophana ⁊ noxia diuinorum nomine dignaretur. Dicunt theologi ſupra Chriſti corporis ſanctiſſimum ſacramentum: verbis ipſis vt cauſis non conficit: intercedente autem ea vt ſigna quibus aſſiſtat diuina potentia. Notoriam quoque artem: non modo illicitam: ſed vanam prorſus ⁊ inefficacem. Diuus Aquinas aſſeruit noxiorum delyramentorum hoſtis: vt ſanctum ⁊ doctum hominem decentis igitur poſt multa aduerſus ſuperſtitiones diſputata de arte notoria verba faciens: docet eam ſuis figuris ⁊ ignotis verbis vti tanquam ſignis. Manifeſtum autem ex illis animam naturaliter ſcientia non informari: quare eam ad pacta pertinere demum cum diuina auctoritate inſtituta non ſit: docet ⁊ illud effectum ſcientie qui ea ex arte ſeparatur a ſuis cultoribus modo quo ſcientia naturaliter acquiritur haberi non poſſe: inueniendo. ſ. per ſe: vel diſcendo ab aliis: quare relinqui vt vel a deo vel a demone expectetur. Deum vero per huiuſmodi obſeruationes largiri non ſolere ſcientiam: ſed ex arbitrio ſuo: liberalique clementia: vt Salomoni olim: vt apoſtolis: vt aliis: quare colligi deberet: vt rei huiuſce ſit auctor demon: ad quem intellectum illuminare minime conueniat: quem tamen colluſtrari oporteat in adeptione ſcientie. Verum enim eſt Auguſtino narrante neminem vnquam a demone ſcientiam edoctum: quamquam demones ipſos: dum loquuntur quepiam ſcientiarum documenta proferre nihil vetat: id autem notoria ex arte non queri: ita hac in re Thomas decernit: cuius auctoritas Aponenſi preſtabilior: cuius iudicium excellens adeo: vt Aponenſis comparationem excludat. Magica alia que affert Aponenſis experimenta: in pacta demonum referenda ſunt: que autem pro rationibus affert: nullam rationem continent: poſſe inquit incantationem: ita affectam eſſe: vt mundane materie dominari poſſit: alibi confutauimus: ex affectione quoque incantati ita euenire quod pari ratione refellitur. Nam tametſi aliquis

poſſit hominis imaginatio: ⁊ vehemens deſiderium non tamen ea valet: que ille plurima congerit: inter que illud: vt ex verbis in aure hauſtis: largiatur quis quecunqꝫ alius pe tierit: ambulet ſuper acutiſſimum gladiũ: ſuper prunas ardẽtes illeſus: ſtupefieri ꝑterea ſerpẽtes: furibũdos equos carmine quieſcere. Fieri enim ope demonis id poteſt: non nature. Qualia ſi pro veris ſuſcipiantur: ⁊ non ab antiquitate confictis: fuere nõnulla Circes ⁊ Medee cantamina. ꝙ autem a deo ſortiantur effectum precantatio huiuſmodi: tam impium q̃ȝ delyrum: nec propterea excuſaris: ꝙ in fine queſtionis: ſeu diſcordie differentie ue prodideris hec omnia topice a te dicta: nullam enim probabilitatem habent: nullum ex topicis Ariſtotelicis argumentũ ſumptũ eſt: execranda oia ⁊ deo aduerſa: ⁊ theologis exploſa: nec minus illa ꝙ in angelos hec etiam referri poſſe dixiſti: illi ſiquidem a dei nunq̃ȝ voluntate deflectunt. Atqui dicũtur orationes ferre ⁊ preſentare deo: proqꝫ nobis intercedere: vere ille ſunt ⁊ ab eo eccleſia ue ſua inſtitute recta voluntate: ⁊ religioſa pietate ſurſum effuſe: tales non ſunt magice vanitates: ⁊ phanaticorũȝ ſuperſtitioſa incantamenta. Quod in demones ea ipſa etiam retuleris: recte ſenſiſti: ſed nõ ex integro: ibi enim plane delyras cum Ptolomeo: ⁊ eius interpreti accedens: non negas ex celeſti configuratione: deriuari ad nos potentiam cogendi malignos ſpiritus: ⁊ ex mortuis diuinare: quod irriſum confutatũ ⁊ exploſum eſt libro noſtro de vita celitus comparanda: ⁊ denium decipis dum non abnuis coniunctas orbibus intelligentias: ſeu celorum animas prodeſſe nobis ⁊ officere ex diuerſitate cantaminũȝ: quaſi ſubſtantie que mouent orbes: ⁊ quoquo modo eis coniunguntur male ſint: ⁊ nocere magis q̃ȝ iuuare mortales curent: quaſi magorum verba formidẽt. Tum autem Oreſte inſanior iudicandus es cũ ſubdis expertum te eas in amorem non leuem ⁊ odium continuatũ duci: hec vt quidaȝ ex recentioribus ſcribit auctoribus ex Piccatrice magna ex parte decerpſit Aponenſis: vaniſſimo libro ſupſtitionibus pleno: ⁊ veluti ſcala ad idolatriã factoria quo ⁊ preces ad quẽqꝫ planetarum docẽtur ⁊ ſuffimenta ⁊ conciliationes prauorum ſpirituum: que ob ſtultitiã explodẽda ⁊ ob ſuperſtitionẽ penitus execrãda ſunt.

¶ De arte notoria: ⁊ ꝙ precantatio in cura non cõferat. Ex Galeni auctoritate contra Petrum Aponenſem.

¶ Illicitam eſſe hanc artem ⁊ inefficacem Galenus 6° ſimplicium concludit. ſic enim ait. Si autem neceſſe eſt aliquibus aliquo tempore conſiderare in lib. medicine non exiſtimo ꝙ ſit aliquis qui relinquat libros Diaſcoridis: ⁊ libros Abrucalidis: ⁊ libros Faratan: ⁊ libros decẽmilia hominũȝ qui ſenuerunt ⁊ conſumpti ſunt in hac arte: neqꝫ qui velit legere libros alicuius grãmatici: aut illorum qui narrauerunt in ſuis libris coniurationes quibus coniurãt radices vel plantas quouſqꝫ ſe tranſmutent ⁊ conuertant de figura in figuram: ⁊ de forma in formam. ⁊ narrauerũt ſicut putauerunt radices que faciunt videri demones. Et manifeſtum eſt ꝙ libros qui ſunt huiuſmodi non fecerunt niſi homines facinoroſi ſiue faſcinatores: qui volunt facere ammirari populum ex hoc quod dixit Kamachilis in ſuis libris. Nam iſte homo primum quod nominauit fuit Athiſuȝ: ⁊ eſt medicina quã omnes ſciunt poſtea nominauit agnũ caſtum: ⁊ eſt ſimiliter vere omnibus nota: poſtea nominauit aſſil. Et hanc ſimiliter non ſolum ſciunt phyſici: ſed etiaȝ paſtores porcorum: ⁊ poſtea nominauit aſinar que eſt ſimiliter medicina quam nullus ignorat ſicut non ignorat aliquis capillum veneris quẽ ipſe nominauit poſt aſinar. Et iſte in iſtis medicinis quas omnes ſciunt non dixit aliquid plus q̃ȝ nos ſciamus: de earũ diſpoſitionibus: ⁊ ipſe poſtq̃ȝ nominauit iſtas medicinas nominauit etiam vnam aliam medicinaȝ ⁊ dixit ꝙ eius nomen eſt vquillas ⁊ confeſſus eſt ꝙ hanc medicinam non nominauit aliquis grecorum: ſed dixit ꝙ eſt ſcripta in aliquo librorũ qui ſunt nominati hermetis alkipti in loco in quo ſcripſit. 36. medicinas que monſtrant demones qui ſunt domini horarum. Et ſcitum eſt ſimiliter de iſtis medicinis ꝙ nihil ſunt ⁊ falſe: ⁊ ſunt fallacie illorũȝ qui narrauerunt eas in ſuis libris: ⁊ ſunt ibi alia nomina ſimilia illis que dicta ſunt. ⁊ ſunt dicta ex nomine Abionicon qui fuit in cargelie qui fuit in ſeculo: ⁊ ipſe poſuit iſta nomina ad hoc vt homines errarẽt in ipſis nominibus ſicut in omnibus nominib⁹ que nominantur. Et ille. 36. medicine non ſunt niſi vnum nomen ſolũmodo: nec eſt veritas in illis nominibus neqꝫ oſtendunt vllam ſententiam. Sed Hamachindus ⁊ multi alij preter eum habebant ſicut exiſtimauit Legher: quis poterãt facere ⁊ verificare res que non ſufficiunt: neqꝫ valent quando memorãtur in libris. Sed ego videns narrare ea que narrauerunt de diſpoſitionibus earũ in hoc tempore non manifeſtabo illas nec illorum libros amplius. Sed dimittaȝ illos ⁊ incipiã in illis que ſunt meliora his. Hec Galenus. Illicitam igitur hanc artem ⁊ inefficacem Galenus concludit: quia vtitur his que ſcientiam cauſare nequeunt: ⁊ etiam demon per eam inuocatus nec intellectuȝ illuminare: nec ſcientiã infundere poteſt: quãuis poſſit nõnulla ſciẽtiarum documenta tradere. Accedit ꝙ non inueniunt qui ex arte iſta in ſcientijs pre ceteris fuerint illuminati: ſed potius infatuati. Nãqꝫ (vt hoc vltimũ primo redarguamus) nec Hippocrates: nec galenus: grecorumqꝫ celeberrimi. Nec Auicẽna ⁊ Auerrous Arabũ preſtantiſſimi: id conſueuerunt: irriſerunt potius ⁊ aſpernati ſunt.

¶ De fabrica imaginum aſtronomicarum ⁊ ꝙ nullaȝ vim a conſtellatione habeant contra Petrum Aponenſem.

¶ In differentia. cj. in tertio notabili ſic ſcriptum apud Petrum Aponenſem vulgo legitur. Sapientes imagines cõſtruentes planetarum: introituȝ in celeſtes obſeruant vultus. Et tunc ad conſtructionem vel deſtructioneȝ quod expediebat operabantur. Eſt nãqꝫ celeſtis ſcorpio qui inferis dominatur ſcorpionibus: ⁊ ſerpens ſerpẽtibus. Unde ex ſerpentibus forma aut ſcorpionis vel cancri ſeu aliqua tali nobis fortaſſis determinate ignota: lumbrici producuntur in corporibus etiam hominum tales. Cum eniȝ ſm Hermetem Enoch ſeu Mercurium quelibet arenarũ maris ſuum obtineat ſidus: incitans ad incrementum eiuſdẽ multo amplius in perfectioribus erit tale quid dare. Naȝ ex virtutibus ſuperum omnia hec quibuſdam muneribus diamonicis ⁊ virtutib⁹ ſunt plena. vñ Ariſtoteles de mũdo ait quoſdam antiquorum ſenſiſſe omnia hec dijs plena fore. hec Aponenſis. Sed nec inſignes hoc medici crediderunt: nec Aponenſi vllum preſtat patrociniũ ratio. Sed q̃ȝ fallantur qui opinionem ipſam Petri Aponenſis inuenerunt: manifeſtari copioſe poteſt. Illud enim teſtatiſſimum (vt ſic dicam) compertiſſimumqꝫ apud omnes habetur celorum motus: ⁊ diſpoſitiones non eſſe effectus reruȝ inferiorum. Quorum etiam cauſe non ſint ipſi fatentur. Reſtat vt ipſe diſpoſitiones: ⁊ quod per eas putant ſignificari: ab eadem cauſa proueniant: quemadmodum iris interdum ſerenitatem portendit: non quia eam efficiat: ſed quia iris cauſa ſerenitatis etiam cauſa eſt. Sed celo nulla eſt corporea cauſa ſuperior: que celi ſcilicet ⁊ inferiorum ſimul diſpoſitiones efficiat. Relinquitur igitur nõ ſignificari a celo que ab eo non fiunt. Auerrous quoqꝫ aduerſus Algazelẽ ſcribens huiuſmodi imagines prorſus inefficaces aſſerit. Nam artificialia inquantum huiuſcemodi nec celeſtes

influxum recipiũt: nec alicuius operationis naturalis per ſe cauſa ſunt: ſicut patet ex naturalibus: ⁊ quãtitas de genere actiuorum non eſt: imago igitur ex quacũq; materia fabrefacta ſub quibuſuis cõſtellationibus nihil amplius de virtute celeſtium accipit q̃ꝫ maſſa nõ effigiata ex qua imago fit: nec omnia que inſcribuntur virtutem aliquam habent. Similiter ꝙ imagines ſepeliuntur in medio loci quo operatio eorum expectatur actioni naturali contrariatur: qꝛ actiua ⁊ paſſiua applicata fortius agũt ⁊ patiunt̃. Uanitatem maiorẽ indicat quod Marcilius ficinus in quodam Arabum collegio ſe legiſſe fatetur. Figuram videlicet crucis cũctis anteponi. Quia corpora per virtutẽ agũt ad ſuperficiem iam diffuſam. Prima (inquiunt) ſuperficies cruce deſcribitur. Sic enim in primis habet longitudinẽ: atq; latitudinem. Primaq; figura eſt: ⁊ omnium recta q̃ꝫ maxime: ⁊ quatuor rectos angulos continet. Effectus v̄o celeſtium maxime per rectitudinem radiorum angulorũq; reſultant. Tunc enim ſtelle magnopere ſunt potentes. qñ quatuor celi tenent angulos: imo cardines: orientis videlicet occidentiſq;: ⁊ medij vtrinq; celi. Sic vero (inquiunt) diſpoſitiue radios ita conijciunt in ſe inuicẽ: vt crucem inde conſtituant. Crucem ergo veteres figuram eſſe dicebãt: tum ſtellarum fortitudine factam: tum earũdem fortitudinis ſuſceptaculum: ideoq; habere ſummã in imaginibus poteſtatem: ac vires ⁊ ſpiritus ſuſcipere planetarum. Hec autem opinio ab egyptijs vel inducta eſt: vel maxime confirmata: inter quorum characteres crux vna erat inſignis: vitam eorum more futuram ſignificans: eãq; figuram pectori Serapidis inſculpebãt. Ego v̄o quod de crucis excellentia fuit apud egyptios ante Chriſtum: non tam munerus ſtellarum (quod in ſimilibus nullum eſt) teſtimonium fuiſſe arbitror: q̃ꝫ virtutis preſagium: quam a Chriſto fuerat acceptura. Aſtrologos autem qui ſtatim poſt Chriſtum fuerunt: videntes a chriſtianis miranda per crucem fieri: neſcientes autem vel nolentes in Jeſum tanta referre: in celeſtia retuliſſe. Q̄ꝫ cõſiderare debeant per crucẽ ipſã: abſq; nomine Jeſu miracula minime perpetrari.

¶ Uanitatem etiam indicant obſeruantie cetere que in illis obſeruantur: vt cum ſiniſtra manu quedam nomina inſcribuntur: imaginum quedam ſupine ſepeliuntur alie ſurſum erectis pedibus capite deflectuntur: que omnia ſigna magis ſunt occulti pacti initi cum demonibus ab his qui talibus vtuntur q̃ꝫ cauſe ad effectuꝫ naturaliter cõcurrentes. Sicut in imaginibus necromanticis angelorũ: aut potius demoniorum inſcriptio: ⁊ aliorum nominum ⁊ characterum ignotorũ: inſuper diuerſarũ ſuffumigationũ: inuocãtiũ quoq; vſus ſigna ſunt manifeſti pacti cũ demonibus.

¶ De creatione rerũ Errauit Aponẽſis ⁊ ſibiipſi ꝯdicit.

¶ Apud eundem differentia eadẽ inſcitiſſime peccat Aponenſis: qui dum Ariſtotelẽ conatur ſuſtinere: ⁊ verba obſcurans ⁊ ſenſuꝫ ⁊ ſibiipſi contradicit inſulſo barbaricoq; interpretamento: ſic enim ait. Ponentes v̄o creationem: ⁊ ſi veriſſimi lege ſint: in philoſophia tamen nõ ſunt admittendi cum ipſam leuem faciant omnino: ac primam quaſi cauſam multiplicibus vexant laboribus. Decorem nõ minus ⁊ ordinem: ⁊ per conſequens perfectionem remouentes ſm Peripatheticos ab vniuerſo. Hec Aponẽſis. Sed quis ferat illum qui ſtudere medicine: ac veritatem profiteri pre ceteris chriſtianis medicis iudicatur: cum is neget fieri poſſe quicq̃ꝫ de nihilo? Sed dic tu Petre. Quis eſt q adeo aut floreat eloquẽtia: aut doctrina polleat: vt creationis ipſius valeat explicare rationem? Magna quippe res eſt: atq; ita prorſum admirabilis: vt ſenſum humane imbecillitatis antecellat: verum complura nobis chriſtianis illuſtrata ſunt: ⁊ hec ipſa quoq; creatio manifeſtata deſup. Ac nõ poteſt deus quicq̃ꝫ penitus creare de nihilo? Negat Aponẽſis: prohibet omnipotente deo potentior homũcio. O egregium facinus. Q̄d Aponenſis nõ vidit: audebit neq; aut poterit deus? voluit (vt mihi quidẽ videt̃) Pygmeus Gigantum more pugnare cum dijs: id eſt enim bellare cuꝫ dijs: deo potius q̃ꝫ quod ſenex Cato interpretat̃: repugnare nature prodeat nunc in medium Aponenſis: ⁊ manũ nobiſcum conferat. Ponentes creationeꝫ ais veriſſimi lege ſunt: igitur lex eorum vera ⁊ ſancta: ſi vera: ergo non eguit materia deus. Non enim officinam queſiuit. Non artificẽ ipſe per ſe in ſe omnia fecit. principio? Moyſes inq̄t creauit deus celum ⁊ terram: ⁊ ſi ſint veriſſimi quare in philoſophia admittendi non ſunt: cum omne veruꝫ vero conſonet? Quid enim philoſophia aliud eſt q̃ꝫ ſtudium ſapientie? ſapientia v̄o rerũ humanaruꝫ diuinarũq; ſcientia eſt. Quid dicam de te qui deũ laboribus vexari aſſeris? furere mihi videris: cuius obtuſa acies cũ altius nequiret cogitationem attollere: deum paſſibilem ⁊ mutabilem credidiſti. Mittamus vana hec portenta: ⁊ turpiſſima ludibria non philoſophorũ: ſed potius inſanientiũ. Furere mihi videris cũ Mercurio trimegiſto. Furere cũ Ariſtotele: furere cũ Auerroo: quorũ alteri tarditatq; hebetes: arrogantes alteri: ⁊ contumaces: vtriq; rudes ſapiẽtie: ⁊ ignari veritatis iudicandi ſunt. Sed age queſo tibi dico Petre: qui philoſophiam profiteris ⁊ ſapientie ſtudiũ colis: ac veritatis artifex haberi cupis: diſſolue ſi tanta inſit vis animi tui atq; ingenij acumen. Quomodo fieri poſſit: vt chriſtiani veriſſimi lege ſint: ⁊ tamen admittẽdi in philoſophia nõ ſint quis eſt qui ferat huius philoſophi: ſed potius inſaniẽtis hominis delyramenta? Quis hanc tã diſcrepantẽ: tãq; variam opinionem pati poſſit: proh nephanda: ac deteſtabilis huiuſmodi inſanientis philoſophi impietas. Sed redeamus ad priora. Quid eſt ex nihilo creare: aut poſt non ens aliquid eſſe? Aperi nunc diſertiſſime Romuli nepotũ Cicero. Diligentiſſime nature perſcrutator Ariſtoteles edoce. Oſtende philoſophorum aquila Plato nobis oia: atq; diſſolue: ignorantie pelle nubila: ingenia noſtra ſerena. Mentis caliginem diſcute (ſi potes) ⁊ viam oſtende veritatis. Sed hanc veteres non videre: qui ſanctiſſima inſtituta chriſtiani dogmatis ignorarunt: aut ſi iſta conſiderauerunt: non ſciuere: nec potuere diſſoluere: cuꝫ non fuerint celitus inſpirati: ac deſup afflati: ⁊ inſtructi diuinitus: quare in vaſtum ignorantie pelagus: atq; in magnos errores: ⁊ ipſi ſunt lapſi: ⁊ vt Aponenſis etiam poſt eas laberetur: effecere. Sed non eſt humani aut ingenij: aut eloquentie iſta nouiſſe: atq; narrare. Diuino eſt opus inſtinctu: ⁊ ſpiritus ſancti afflatu ⁊ gratia. Neq; eniꝫ aliũde q̃ꝫ e puriſſimis ſacrarũ litterarũ fontibus haurienda eſt altiſſimarũ rerũ nunq̃ꝫ a vero diſcrepans: ac certa cognitio.

¶ De magna coniunctione ab aſtrologis ſomniata ante diluuium Noe: ⁊ de alia ante aduentum Mahumetis contra Petrum Aponenſem.

¶ In differentia .113. ſic ſcriptum apud Petrum Aponenſeꝫ legitur. Uidemus aliquas coniunctiones quid magnum oſtendentes prius longo precedere tẽpore: anteq̃ꝫ ipſarum monſtretur effectus: cuꝫ materiam tẽpore diſponant ⁊ formam tandeꝫ inducant: ſicut coniunctio diluuiũ protẽdens per .287. preceſſit annos. Albumaſar coniũctionũ primo. Illa v̄o que Mahumet futurũ denotauit per .52. Alchabitius. Sic igit̃ ex his omnibus intellectũ perſpicaceꝫ habẽtibus ⁊ ſcientiaꝫ q̄bus ſcribit̃ diligẽtibus ſufficiẽter oſtẽſum ſit mortẽ poſſe naturalem: ⁊ medici beneficio ⁊ aſtrologi retardari. hec Aponenſis. Sed de ipſis coniũctionibus: quanta inter aſtrologos diffidentia? Cũ nondũ cõſtet apud eos: que maxima: que media: q̃ minor. Alijq; ab hoc

alij ab illis iubeāt effectus expectari. Alchabitius: Albu-
maſar: ⁊ Leopoldus magnā eſſe coniūctionem dicūt: que
poſt viginti ſemper annos euenit. Iouis ſcilicet ⁊ Saturni.
Maiorē cum ab vna: vt aiunt ipſi triplicitate ad aliam fit
trāſitus: poſt annos ſcilicet ducētos ⁊ quadraginta. Me-
diā ſaturni ⁊ martis in cācro que trecēteſimo quoqꝫ anno
perficiꝛ: maximā oīuꝫ iouis ⁊ ſaturni in ariete: que poſt no
ningētos ⁊ ſexagita annos euenit. Meſſalla ab his diſſen
tiens eam vocat maximam que fit trium ſuperioꝛum pla-
netaruꝫ: ſaturni: iouis: ⁊ martis: proximaꝫ hinc facit iouis
⁊ ſaturni coniūctionem. Tertiam ſaturni ⁊ martis. Quar
tam iouis ⁊ martis. Mitto ꝙ magne rerū inferioꝛū muta-
tiones euenere ſine magnis coniūctionibus: contraqꝫ ma-
gne coniūctiones ſine magnis euentis. Mitto ꝙ non plus
planete poſſunt iūcti q̄ꝫ ſeparati: cū diuerſarum ſint (vt ipſi
volūt) ⁊ pugnantiū proprietatū ac viriuꝫ: ex qua miſtione
refractioneqꝫ minus aliquid: non maius eſſet expectandū.
Adde ꝙ nec Ephestion: nec Maternus: nec Ptolomeus
vnq̄ꝫ de magnis euentis per maximas iſtas coniūctiones
iudicarūt. Ptolomeus enim mutationes iſtiuſmodi in ſo-
lis luneqꝫ defectus retulit: in has anteꝫ quas vulgus colit
aſtrologoꝛū varias quidem mutationes acceptas referri
debere non abnuit: maximas ꝯo nequaq̄ꝫ: in quem errorē
ob grece lingue imperitiam eius interpꝛetes ſectatoꝛeſqꝫ
inciderūt. Mitto ꝙ precipui aſtrologi medias hoc eſt fi-
ctas: ⁊ imaginarias: falſoqꝫ ſupputatas: non autem veras
coniūctiones ſequūtur: non vero: ſed medio ſcilicet ⁊ ficto
motu inueſtigatas. Finxerūt enim vnicuiqꝫ planete motuꝫ
vniformem: vt inequalem eoꝛū ⁊ verū aſſequerentur. Per-
iodicum illū vocat Ptolomeus: iunioꝛes mediū ex re. ſ. qꝛ
eo quaſi medio ad verū inueſtigandū vterentur: ſed fallū-
tur longiſſimeqꝫ aberrant. Nunq̄ꝫ enim ibi eſt planeta vbi
per medium motū eſſe depꝛehenditur: qꝛ nec ſic vnquā ille
mouetꝛ: ⁊ multoꝛū per ſe annoꝛū ſpatiū intercedit inter ve-
ras ⁊ medias coniūctiones: vt ex tabulis apparet. Mitto
alias ſuper his eoꝛū inſanias: omitto diſſidia: in quibus fe-
re ſemper inueniuntur: niſi dum eos colligat ⁊ contungit
inſania. Paucis itaqꝫ colligamus que a celo non fiunt di-
uina miracula (quid enim magis inſanum: q̄ꝫ id quod ſu-
pra naturam eſt: viribus nature factuꝫ arbitrariꝛ?) eadem
quoqꝫ nec ex ipſo celo poſſe poꝛtendi: premonſtrantur aūt
antecedentibus miraculis. Siquidem vniuerſale diluuiū.
Noe diuinitus inſpiratus mūdo ſignificauit: tranſituꝫ ru-
bri maris: Egyptioꝛū magis ⁊ aſtrologis teſtificata ſunt:
facta per diuinam virgaꝫ a Moſe miracula. Ezechie poꝛ-
rogatam vitam retroceſſio ſolis palam fecit. Miraculum
coꝛpoꝛati verbi ⁊ virginis puerperij: cū alis: Tū mentes
diuinitus afflate: Tum nouum ſydus exoꝛtū: magiſqꝫ per-
ſpectum indicauit: qđ ne aſtrologis aliqua ex parte fauere
ſuſpicemur: edocet nos euangelica litera: nō id eſſe: de his
que ab initio creauit in celis. Et ecce inquit ſtella: quā vi-
derant in oriente antecedebat eos: vſqꝫ duꝫ veniens ſtaret
ſupꝛa vbi erat puer. Quod omnes pene interpꝛetes fatēn-
tur. Sileant igiꝛ aſtrologi: ⁊ obmuteſcat Julianus Ceſar
impius ille deſertoꝛ ſtellam eam egyptiam blaterans no-
mine Aſaph/ videriqꝫ q̄drīngenteſimo quoqꝫ anno. Nuſq̄ꝫ
eniꝫ hoc pꝛodigiū antea nec poſt annos. 1500. ⁊. 14. tot eniꝫ
a ſaluifero Chriſti oꝛtu preterierere: viſa eſt: ſuo enim mune
re functa ab oculis moꝛtaliū pꝛoꝛſus euanuit: nec eius cur
ſus cū ſyderibus alijs conueniebat. Facticia igitur illa: et
tēpoꝛalis: nō naturalis: atqꝫ perpetua: condita ad id officiū
a creatoꝛe: per quā ſignificari natū regem iudeoꝛū eo foꝛte
modo magi intellexerūt: quo ⁊ poſtea in ſomnis declinan-
dū Herodē: ⁊ alia q̄ꝫ venerant via in patriaꝫ eſſe reuerten-
dū. Faceſſant ergo magne quas ſomniant cōiūctiones: que

⁊ falſe conuincūtur experientia ⁊ irrationabiles ratio de-
monſtrat: qbus tamen diuinaculi pꝛoꝛſus inſanientes: di-
uina miracula ⁊ pꝛophetarū aduentuꝫ ⁊ legū mutationes
⁊ noſtrā etiā religionē fidēqꝫ ſubiiciūt. Albumaſar de no-
ſtra: hoc eſt chꝛiſtiana lege: ita ſenſit: vt annos quos vocāt
ſolis maximos non excederet: hoc eſt. 1460. ⁊ iā. 1514. euo
lutus eſt. Nec verius ſuā: hoc eſt Mahumetis legē emen-
ſus eſt. Habraā iudeus Meſſiaꝫ eoꝛū pꝛomiſit anno Chꝛi-
ſti. 1464. ea. ſ. ratione: ꝙ tūc erat ea ſyderū poſitio reditu-
ra ſub quā Moſes populū duxit ex Egypto: ⁊ legem illis
poſuit. Arnaldus etiā vaticinari voluit anno Chꝛiſti. 1355.
vel. 1345. ob conuentū ſuperioꝛuꝫ ſaturni ⁊ iouis in piſci-
bus venturum Antechꝛiſtuꝫ. Alliacenſis vt iunioꝛū aſtro
logoꝛū ⁊ preſertim etatis noſtre mendacia pretermittamus
predixiſſe inquit aſtrologos dum generale conciliū Con-
ſtantie celebꝛabatur: nullam in eccleſia pacem futuraꝫ: ſed
diſſenſiones ⁊ bella: ⁊ tamen ſciſma illud: quo nullū in ec-
cleſia maius: eo anno extinctum eſt. Cum igitur ea tempe-
ra iam preterierint: eos pꝛofecto ignoꝛantes: arrogantes:
mendaces: leues: ⁊ ridiculos: nugigerulos declarat euen-
tus. Sed redeamus ad ea que Aponenſis de Mahumeti
religione aſſerit: cuius ſententia plane refelliꝛ. Nam ſi ma-
gna aliqua cōiūctio cauſa eſt religionis cuiuſpiam: aboli-
ta vi coniūctionis: ⁊ religio quoqꝫ que illius. ſ. effectus eſt
debet aboleri. Nulla autem ſyderū coniunctio per tot an-
nos durare etiam fingiꝛ: quot annis ⁊ idoloꝛum cultus ⁊
Moſaici ritus: ⁊ Chꝛiſti religio perdurarūt: ille enim cir-
citer annoꝛū quinqꝫ milia: illi ꝯo ter mille annis ⁊ eo plus.
⁊ eius etiam obſeruantia apud iudeos viſiꝛ. A Chꝛiſti
ꝯo natiuitate mille quingentos ⁊. 14. numeramus annos:
quare qui per has cōiūctiones voluerūt religionibus ter-
minū ponere: mendaces depꝛehēſi ſunt. Sed cū omnia ſint
incerta ⁊ plena fabularū: illud Chꝛiſti tenenduꝫ eſt. Eſtote
parati: qꝛ qua hoꝛa non putatis filius hominis veniet.

¶ Quomodo aſtrologi frequenter errēt in iudicijs ſuis cō-
tra Aponenſem.

¶ Differentia eadem. 113. In reſponſione decimi argumenti
ſic ſcriptum eſt. Ad aliud dicendum eſt: ꝙ ⁊ aſtrologia nō
eſt mēdax neqꝫ ocioſa: quoniam ſicut aſtrologus percipit
circa natū accidētia emergentia: ita ⁊ eoꝛū ſubſidia in pꝛo-
longatione vite per artem oꝛdinate percipit: ⁊ veritatē di-
cit in q̄ꝫpluriniis. Et raro deficit valde a pꝛognoſticatione
recta: exceptis quibuſdaꝫ particularibus valde: perpauci
autem ſunt predicto vtentes regimine vite pꝛoductiuo: cū
plures vita viuant bꝛutali: aut occupationibus ciuilibus
⁊ familiaribus occupati. Hec Aponēſis de mendace ⁊ ſup
ſtitioſa aſtrologia ſcripſit. Sed audiamus diuū Cypꝛianū
viruꝫ clariſſimum ⁊ eximie ſanctitatis martyrem: eo in li-
bꝛo quo ſibi reuelatū ait a domino: ne ſacerdotes cū femi-
nis cōe habeant contubernium aſtrologos obiter irridet.
Joānes Chꝛyſoſtomus in cōmentarijs in euangeliū Ma-
thei: opinionem illam aſtrologoꝛum veluti blaſphemā reij-
cit qua freti putāt ſtellas in cauſa eſſe: vt adulter quis aut
homicida fiat. Auguſtinus 2° libꝛo de doctrina chꝛiſtiana
ſcribit ex notione ſyderum velle naſcentium moꝛes vitaꝫ
actus: euenta predicere magnū eſſe errorē magnāqꝫ demē-
tiam: eodem libꝛo ſcribit. Quiſquis liber eſt cū ad mathe
maticū ingrediꝛ dat pecuniā vt inde ſeruus exeat. Euſebi⁹
Pāphili in 6° pꝛeparationis euāgelice libꝛo aduerſus mali-
gnā (vt ipſe inqt) Chaldeoꝝ aſtrologiā ⁊ rōnib⁹ ⁊ auctoꝛi-
tatib⁹ apte bellauit. Diuus Baſilius magnus i exameron
libꝛo: ſcribit ridiculū eē aſtrologis ꝯdicere: ſed neceſſariū
ne multi eoꝝ fraude pꝛeoccupenꝛ q̄ñ in eoꝝ verbis ⁊ multa
ignoꝛantia ⁊ multa impietas: ⁊ inter alia pleraqꝫ cōnexionē
hāc aſſerūt: ſi eniꝫ ex ſtellis nāliter malū pꝛedit creatoꝛ erit

effector mali. Diuus Hieronymus affirmat eſſe ex opprobrijs Egypti: hoc eſt reliquijs idolatrie requirere ſtellaruꝫ curſus ⁊ futuroꝝ ex eis euenta rimari. Diuus Gregorius homilia decima in mathematicos inuehit meminitq; eos qui priſcilianiſte dicebantur putare vnumquenq; hominem naſci ſub conſtructionib⁹ ſtellarum. Mitto Lactantiuꝫ affirmantem aſtrologiam: Aruſpicinã: Necromantiaꝫ Magicaꝫ a malignis angelis inuẽtaꝫ. Mitto alios complures eam condẽnantes: vt Diuus Ambroſius in exameron qui vanam ⁊ inutileꝫ ⁊ impoſſibilẽ iſtam Genethliacorum artem affirmat. Deniq; inqt delectatus ſum ꝙ nullus imber effuſus eſt donec precib⁹ eccleſie datus manifeſtaret: nõ de initijs lune eũ ſperandũ eſſe: ſed prouidentia ⁊ miſeratione creatoris. Eadem fere ſemita Leo: Seuerianus: Caſſiodorus: multifariaꝫ: preſertiꝫ in pſalmorum cõmentarijs: ⁊ qcunq; vel ante vel poſt Theologi fuere: aut doctrina: aut ſanctitate: aut vtroq; inſignes preceſſere. Diuus Thomas in expoſitione ſymboli affirmat eos factis oſtendere plres deos ſe credere: qui nõ ſolũ putant celeſtia corpora imprimere in volũtatem hominis poſſe: ſed ⁊ illo etiam qui in factis ſuis certa accipiunt tempora: dãnatq; aſtrolabia que tamen ad vſum vere mathematice in deprehendendis ſtellarum motibus ⁊ magnitudinibus pertinent. Idem in libro de ſortibus: ⁊ in ſecundo volumine theologice ſumme parte ſecunda. Diuus item Bonauentura in prima centiloquii parte diuinationem ipſam que ex aſtrorum inſpectione dies ⁊ horas in agendis cuſtodit rebus aſſerit deceptionem illuſionemq; eſſe diaboli: atq; ideo maledictam a deo atq; interdictam ab eccleſia. In Tolletana ſynodo (quod ⁊ meminit Joannes de turre cremata in ſumma eccleſie) aduerſus aſtrologiam: ita decretuꝫ eſt. Siquis aſtrologie vel matheſi exiſtimat eſſe credendum Anathema ſit. Somnia hec profecto ⁊ impoſſibiles nuge ſunt: non theologis ſolũ: ſed ⁊ philoſophis iniurie: Platoni maxime ⁊ Ariſtoteli: qui in ſuis de republica libris: vbi de condenda vrbe precerunt nugas haſce non tetigerunt. Nugas inquam: que cultorib⁹ etiaꝫ ſuis pernitiẽ inferũt, adeo vt experientia cõſtet eos potiſſimũ in ſuis reb⁹ agẽdis parum eſſe felices: q vanaꝫ hanc tempoꝝ diſcretioneꝫ obſeruãt: contra lõge feliciores qui eaꝫ duce prudentia reijciunt. Noſtra hac etate in principib⁹ etiam viris: ita palam oſtenſuꝫ eſt: vt etiã contemnẽtes exquiſitiſſime perſpexerint. Apud antiquos idem euenit: ſiqdem Ninus Aſſyrioꝝ rex: nec Aſtrologus nec Magus Zoaſtrẽ in Aſtrologia in magicis: in omni ſuperſtitione potẽtem ⁊ vicit in bello ⁊ occidit. Pompeius queꝫ res aduerſe atq; finiſtre preſſere: vanitati huic plurimã fidem adhibebat: Nullaꝫ Ceſar cui felix letaq; fortuna. Juſtinianus impator aſtrologo:um ⁊ domi ⁊ militie feliciſſimus fuit: cõtra Julianus ipſe deſertor: ⁊ chriſtiani nominis inimicus ſuperſtitionib⁹ deditiſſimus: breui ⁊ iperiũ: ⁊ vitam infeliciter amiſit. Cõcludamus igit: ꝙ ſtelle nec pro libito futura decernunt (q: animate nõ ſunt) nec decreta dei neceſſario vẽtura in nobis explent: quoniã deus hominem in manu cõſilij reliquit ait Sapiẽs. Sed ex natura ſua puta motu ⁊ lumine a cõditore accepta: hoies reſq; terrenas alterãt: ⁊ ad multa inclinãt: cui inclinatiõi homo ſi vult cõtraire poterit: viri aũt philoſophie gnari facile non enuntiant: qd ex certis cauſis ⁊ demõſtrationib⁹ veritatis euidẽtiam nõ habet. Uerũtamẽ ſi anni quattuor partes a qualitatib⁹ ſuis multũ exorbitare cõtigerit: facillime ſequet aeris intẽperies: ſicq; frugum detrimentuꝫ aut exceſſiuo frigore vel calore vrẽti: humore ſuffocante: aut ſiccitate cõſumente humidũ radicale. Ampli⁹ turbatis elemẽtis: imaturis frugib⁹: ⁊ aere iſecto aut putrefacto: quo ad reſpirãdũ ſedulo vtimur: egritudines euẽturas temere nemo iudicabit. Deniq; ex aere infecto ⁊ alimẽtis incõuenientibus: ſpirituum animalẽ turbulentuꝫ generari phyſica ratio ſuadet. Hinc egritudines acute ⁊ cerebro multe obueniunt turbationes: quibus in vulgo dominantibus aduenius filij Belial doloſaꝫ perſuaſionẽ: inſultus fieri haud erit difficile. Si enim princeps vi legis occurrere nititur: mox a ſuperba ceruice onus ſeruitutis ⁊ ſceptrum exactoris excutere moliuntur: hinc ſecte ꝯtẽtiones: partialitates: ſeditiones: bella: ⁊ cetera huiuſmodi oriuntur multa. Unde miruꝫ non eſt ſi his ⁊ ſimilibus: non tam Aſtrologi ꝗ̃ philoſophi: medici agricole ⁊ naute quotidie de futuris multa vera predicunt ſine aſtrologicis regulis: de morbis: de annona: deq; tempeſtatibus. Miſſa igitur hec facientes reliquos Aponenſis errores videamus.

¶ Preclariſſimos viros artiũ ⁊ medicinarũ doctores Frãciſcum Dalais ⁊ Chriſtophoꝝ Chãperiuꝫ fratrem germanũ Regie maieſtatis conſiliarios ⁊ medicos digniſſimos Symphorianus Champerius Lugdunenſis illuſtriſſimi Ducis Lotharingorum Calabrorum ⁊ Barrenſiuꝫ ⁊c. medicus primarius. Salute plurima impertit.

LAudant in Cõſiliatore noſtro medicorũ doctiſſimi dogmata ad medicinã ⁊ phiaꝫ pertinẽtia: qbus vnctiora edulia: lautioreſq; popinas iterdixit adeo vt familia Paduana puras ⁊ ſine ferculis: ⁊ cuꝫ omni ſobrietate cenas cenitare ex Petri Paduanẽſis iſtituto cõſueuerit. Uerũ (vt inquit Horatius) qñq; bonus dormitat Homerus. Et iuxta illũd Uarronis. Nemo vnus oia poteſt ſcire. Nã cum plurima a Petro Paduanẽſi in medicinis ⁊ phia erudite dicta ſint: nõnulla tamẽ reperiunt parum curioſe pẽſiculata: ⁊ ab Hebreoꝝ lege ⁊ chriſtiana religione diſcrepantia: que de Aſtrologia Magia arte notoria: q ad gentiliũ ritũ pertinẽt licet animaduertere. Nãq; ea ſcripſit Paduanẽſis circa religionẽ ſomnia que chriſtianoꝝ aures ferre nec poſſint: nec debeant. Quapropter cũ ſpiritus fallax, cuius inſtinctu Paduanẽſis iſta dicebat: plus obſit legentib⁹: ꝗ̃ ꝓſint in medicinis ⁊ phia ipſius veritates: inſtitui ſumariꝫ breuiterq; annatore loca ꝗ̃plurima: que apud Paduanẽſem magis obeliſco ꝗ̃ aſteriſco digna eſſe exiſtimaui: qd negociũ dũ Cõſiliatorem vna cuꝫ Gal. ⁊ Aui. ꝓfiterer: ſuſcipere nõ recuſaui: vt medicis aliquib⁹ id efflagitantibus gratificaret. Enid potiſſimũ adimpleui: non eruditionis oſtẽtande gratia ſed vt pro virili parte iuuarẽ cõſiliatoris differẽtiarũ ſtudioſos: ⁊ potiſſimũ ipſius Paduanenſis doctrine amatores: ipſum vtpote optimũ medicum laudo ⁊ lectito: ſed quãdoq; deficientẽ ac minus recte enarrantẽ diuina: emẽdare contẽdi. Exiſtimans me facturũ eẽ operepreciũ ſi ea que Paduanenſis de religiõe noſtra ignorauit: partim mẽdoſa, partiꝫ mãca ⁊ inerudita nra induſtria vera ⁊ erudita legerent: verũ alia ſexcẽta ꝑconio ſcriptoꝝ in Cõſiliatore celebrata prudẽs omitto: cuꝫ ad illa feſtinet aius: q hodierne orõni maiꝫ ꝓſtabũt: ⁊ arg^m vt opinor nõ penitẽdũ. Et valete viri clariſſimi ⁊ Chãperiũ veſtrũ amate.

¶ Annotationes Errata ⁊ ſomnia Petri Paduanẽſis: queꝫ noſtri Conſiliatorem vocant.

¶ Erratum primum.

MEdicina ⁊ maxime curatiua Martiẽ ſcripta qui oibus fere planetis iudicatur odioſior: hꝫ etiam irremunerationis obiurgij ⁊ omnis iniquitatis extat planeta.

¶ Erratum ſecundum.

¶ Eſt aũt ſciendum ꝙ medici merito vt plurimũ maloꝝ extant moꝝ. Tũ q: ex vili ſtipite: ⁊ ſterili originem cõtraxerunt: intumeſcẽtes demũ ⁊ cõtumelioſi facti cũ fuerint aliqualr incraſſati. Tum etiaꝫ q: medicine ſcia ⁊ ſimplr curatiua maxime ſcorpioni attributa eſt: ⁊ marti: quoꝝ ꝓprie

tates in malum tēdentes iam ſunt tacte. Conſeruatiua ꝓo magis tauro ⁊ veneri bos in omnez trinā incitantibꝰ luxuriam: iſtos tamē qui ſtellariter prauoꝝ moꝝ exiſtunt propter virtutem ſcorpionis ⁊ martis in eis dn̄antem ab attributionis virtute perfectos reperio medicos. Unde naturaliter probus medicus maloꝝ debet eſſe morum: Tuz q: ſciētia hec nō de virtutibus ac moribus determinat acqſitis ſicut aliaꝝ plurime: ſed de n̄alibꝰ tm̄ in techni: Tumq₃ propter aſtralitatem q̄ꝫ prauam mortalitati oppoſitam.

℄ Erratum tertium.

℄ Cauſa aſtrologica ſumit̄ ex planetis: ⁊ maxīe ex coniunctionibꝰ ſaturni ⁊ iouis: ⁊ ſolaribꝰ eclypſibus ⁊ lunaribꝰ vtcūq₃: ex coniunctione nanq₃ ſaturni ⁊ iouis in principio arietis: quod quidem circa finem. 960. contingit annorum: tunc enim ſm aſcendens coniunctionibus ⁊ dominū eius: ſm etiam locū coniunctionis eoꝝ ex domibus: aut ſm fortunas ⁊ infortunas locū aſcendentis ⁊ coniunctionis aſpicientes variatur non ſolū natura humana fortitudine aut debilitate longeuitate aut econtrario: imo ⁊ totus mūdus inferior cōmutatur: itaq₃ ꝙ non ſolum regna: ſed ⁊ leges ⁊ prophete conſurgūt in mundo ſigſtiue ſaltem ſeu caſualiter in quibuſdam volentes priorībꝰ quaſi neglectis reliquas cōdere: ſicut apparuit in aduētu Nabuchodonoſor: Moyſi: Alexandri magni: Nazareni ⁊ Machometi. Quod ⁊ dearticulatur id cōmune: fortunatur nāq₃ ⁊ infortunatur ſm coniunctiones medias ſaturni ⁊ iouis duodecies: aut tredecies in qualibet triplicitate factas: qd̄ ſpatiū. 240. aut 60. menſuratur menſura annorum.

℄ Erratum quartum.

℄ Intelligentia eſt ſeptenaria ſm numerū ſeptem planetaꝝ: nam prima quidem ſaturni Caſſiel. Scd̄a iouis Sachiel. Tertia martis Samuel. Quarta ſolis Michael. Quinta veneris Anael. Sexta mercurij Raphael. Septima vero lune Gabriel. Ordo autem in ducatu eoꝝ exiſtit: quoniam primo ducit ſaturnus: deinde venus: poſtea iuppiter: deinceps mercurius: poſtea mars: deinde luna: demum ſol. Ducatus autem ⁊ regimen vniuſcuiuſq₃ eſt. 354. annorum ⁊ quattuor menſium lunarium: ad ſimilitudinem anni lunaris continentis. 354. dies ⁊. 11. triceſimas: ⁊ ſm hoc inuentum eſt: ꝙ cū mars mundum gubernaret: factum eſt diluuium propter coniunctionem maxime planetarum in piſcibus. Sub ducatu autem lune diſpartite ſunt lingue: ſubuerſa eſt Sodoma ⁊ Gomorra: ⁊ factus tranſitus a filijs iſrael de Egypto ⁊ multa alia apparuerunt indicia: ſm naturas ⁊ proprietates ducentiū planetarū ⁊c̄.

℄ Petri Paduanēſis excuſatio q̄ꝫuis inſufficiēs.

℄ Sic igitur (inquit) dictū ſit quantū de hoc rationabiliter poteſt comprehendi iuxta ſapientū mundi verſutiam: nil ſapientie diuine ſuperius preſcripte derogando: ſed potiꝰ eā per omnia confirmando: cuz ipſa ſola ſit veritas ⁊ vita. In hoc autem (inquit) me loqui proterui nolētes: aut potiꝰ impotētes audire: gratis longis vexauere temporibꝰ: a quoꝝ manibꝰ me meaq₃ veritas laudabiliter eripuit prefata: demū mādato etiā ſuperueniente apoſtolico. Hec ille.

℄ Erratum quintum.

℄ Omnis mundane geniture conditio ex planetis: eorūq₃ ſignis tāq̄ꝫ ferrum ex lapide magnete dependet. Unde Meſahalach epiſtola. Simile eſt opus planetarū in hoc mundo lapidi magneti ⁊ ferro.

℄ Erratum ſextum.

℄ Complexio autem omnium aſtrorum: vt in primo quadripartiti ex complexione planetarum elicitur: ad caliditatem tendit ⁊ humiditatem: velut complexio humana cum ſuperiora ordinent̄ ad inferiora: iſta accidentalitate ſit quadam: ⁊ intentione ſecunda in ſuperioribus caliditas iouis Martis ⁊ ſolis ſuperant frigiditatem ſaturni veneris contemperate in frigiditate ⁊ lune: ita ꝙ caliditas ſupereccedat: ſimiliter ⁊ humiditas multa lune ⁊ veneris nobis propinquarū ⁊ iouis ſuperant ſiccitatem ſaturni martis ⁊ ſolis non vehementer ſiccū cum ſit fons maxime caloris ⁊ vite. Non enim eſt vita viuentium preter deum niſi per ſolez ⁊ lunam. Modus ꝓo particularis eſt qdam influxus ſtellaris vnicuiq₃ indiuiduo fere differēter ab alio propria natiuitate: aut reuolutione eiuſdez influxus: ⁊ ideo videmus ſaturnum ⁊ martem: lz ſimpliciter ſint infortune: ⁊ habeāt annos auferre ab alcorhodē: tamē quādo fuerint alcorhodē id eſt datores formarum vite annos ſuos minores medios ſeu maiores preſtabunt ſm eorum fortunationem: qd̄ ⁊ in alijs magis cōtingit planetis: ⁊ ideo omnis planeta ſz diuerſitatem natiuitatis et reuolutionis vni exiſtūt fortunat alij vero infortuna.

℄ Quid Albumaſar ⁊ Auerrous: q̄ꝫuis Mahometiſte fuerint de talibus ſenſerint.

℄ Albumaſar ⁊ ſi in aſtrologia ſomniauerit. tertio tamē introductorij ait ſtellas ſignificare omnem rez que eſt in hoc mundo: ſcire tamen nobis eſt impoſſibile totū propter impotentiam intellectus noſtri. Itez Auerrous 2° celi ⁊ mundi cōtra Auicēnaz inqt ſtellas in rei veritate non agere frigiditatez: ſed caloris ſimiles vnicuiq₃ elementoruz.

℄ Erratum ſeptimum.

℄ Ego quidem (inſit) fui expertus figuram leonis impreſſam in auro ſole exiſtente in medio celi cum corde leonis. Ioue autem venerē aſpiciente: ac malis infortunatis ⁊ cadentibus dolorem renum auferre: qd̄ corrigia ex corio vituli marini nude ſuper carnem concincta. Et merito. Nam (inquit) vultus huius ſeculi ſubditi ſunt vultibus celeſtibus. In centiloquio: qd̄ confirmatur recitatione Cōmē. de figura ſcorpionis in incenſum impreſſa luna exiſtēte in ſcorpione morſum eiuſdem curantis.

℄ Erratum octauum.

℄ Si quis purgatoriū accepit luna cum ioue exiſtēte abbreuiabit tunc opus eius ⁊ effectus minuetur: propter fortificationem virtutis nature ⁊ coniunctionem lune cum ioue. Medicina enim tunc operari non poterit cum agat virtutes plures ſuperando naturales: ſed purgatoriuz accipe luna exiſtēte in cancro ſcorpione vel piſcibus: dn̄o etiam aſcē dentis cōiuncto planete qui fuerit ſub terra laudabile. Si ꝓo coniunctus fuerit dn̄o aſcendentis planete exiſtente in medio celi patietur nauſeam: euomet medicinam ⁊ in eo non morabitur. Oportet autem in applicando tertium inſtrumentum: puta chirugiam ad ſcientiam iudiciorum attendere: iuxta illud centiloquij: tangere membruz ferro luna exiſtente in ſigno illius membri periculum eſt.

℄ Erratum nonum.

℄ Aſtrologus poteſt fortunatiores reddere fortunas ⁊ īfortunatiores ab infortunio ſeparare: ſm ꝙ ſciuerit inferiora conuenienter reducere in ſuperiora actionem motus ⁊ luminis coniunctionis ⁊ virtutis occulte ſpecifice ſuperiorū his inferioribus applicando.

℄ Erratum decimum.

℄ Corpora ſuperiora non ſolum motu operantur ⁊ luminez ſed fortunio ⁊ infortunio ⁊ virtutibꝰ quibuſdam ſpecificis appropriatis que ſine medij iprimunt imutatione ſenſibili.

℄ Erratum vndecimum.

℄ Terra in quadam eius parte inuenitur aquis diſcooperta qd̄ poteſt contingere ex virtute ſtellarum exiſtentiuz in. 12. imaginibus que ſunt extra zodiacuz in ſeptētrione compeſcentium mare occeanum ne ſuperinundet terram: iuxta illud Pſalmiſte. Congregaſti aquas in vtre: ꝑpter quaꝝ virtutis relaxationē enigmatizant diluuium contigiſſe.

℄ Erratum duodecimum.

℄ In omni actione ⁊ paſſione agēs duplr̄ exiſtit: quoꝝ vnus

eſt motor imobilis dans cũcta moueri: vt eſt ſnia vt Boe/
tius. Immobiliſq; manens dans cuncta moueri. Secundũ
ꝟo virtus orbis cũ his que locantur in ipſis aſtris: que (vt
inſit) duplicis exiſtunt: quedam .n. ſunt erratica: vt ſeptem
errãtes ſeu planete dicti quoꝝ ſol fons caliditatis ſpheraꝫ
cõmouet ignis. Luna ꝟo principiuꝫ humiditatis ſpheram
excitat aque: quod oſtẽdit motus acceſſus ⁊ receſſus eiuſ/
dem ſm motum diurnuꝫ celi quadratiorum quatuor pun
cta cardinalia conſtituentem. Aerem ꝟo contitrant quinq;
alij. Saturnus nãq; ad frigiditatem diſponit ipſum conge
latiuam mortiferam. Juppiter quoq; calorem ⁊ humidita/
tem illi cum temperamẽto preſtat. Mars caliditatem eſti/
ualem cum ſiccitate. Venus frigiditatem cum humiditate
menſurate: ſibi quidem Mercurius cõmunicabilitatem ac
paſſibilitateꝫ exiſtens indifferens attribuit: ⁊ ideo (inquit)
diuerſi motus ſunt in aere reperti. Quedam ꝟo aſtrorum
ſunt fixa in ſphera octaua locata ex quibus ſm Ptolomeũ
⁊ Hipparchũ. 48. fine ſuis teſtaminibus procreantur ima/
gines ſeu forme, ceu in cauſe aſſignatione phyſionomie (in/
quit) per me notati ↄſtructe. Cuius motus ſm Ptolomeũ
in. 36. milibus annorum completur: cuiq; illius graduũ cẽ/
tum deputando annos: nunc autem circa. 70. verius (inſit)
differentia. 9. ⁊ tractatu quẽ de motu octaue cõſtruxi ſphe/
re. ex cuius motu cauſa prima fulcito continget tandem ſi/
gna ſeptẽtrionalia meridionalia fieri ⁊ econtra vniuerſam
ſic viciſſim habitationẽ ꝑmutari: vt ibidem (inqt) declaui.

Erratum. 13.

Una eſt inſticialis compl'o latitudine participans aliquã/
tula: dicenda quidem anguſtior valde rariſſima inuenta:
neq; enim duo ipſam habentes nedum plures poſſunt in
vno tempore exiſtere. Cũ ad id videatur maxime cõiunctio
puta Saturni ⁊ Jouis in principio Arietis cuꝫ alijs ⁊ aſpe
ctus omnis ſupercelcſtiuꝫ operari natura iubente diuina:
ſeu cum quis inſurgit eadem conſignãte propheta legẽ im/
ponens nouam ſapientes dogmatiçãs ⁊ homines. Eſt eniꝫ
hic medius inter angelos ⁊ ſapientes nedum homines ſm
Iſaac: Amarad Auic. ⁊ Algaçelẽ: ⁊ talẽ fuiſſe dixerũt qui
dam Moyſen ⁊ Maradei mendaces Chriſtuꝫ Marie fi/
liũ. De hac quoq; temperantia ſcribitur: in de optima cor/
poris compoſitione cap. 3. ꝙ vtile perfectum in omnibus:
vt neq; in conſimilibus: neq; in organicis particulis nihil
incõmẽſurate habere ſic oppoſitum non valde quid conti/
nue: ſed in longis tẽporuꝫ periodis conſueuit fieri ⁊ ſi rara
extet ipſius generatio. Et fortaſſis eius permaxime tẽpus
duoruꝫ: aut triuꝫ annorum vel minus ſiquis eam voluerit
amplius coarctare: vt circa. 33. annos aut aliter. Quo tẽpo
re q̄dẽ ſcribũt Chriſtũ tẽꝑatiſſimũ paſſuꝫ fuiſſe hierarche.

Petrus Paduanenſis in Erratum Gentilis Fulginenſis.
differentia. 20. §. 3.

Mendax Gentilis Helyã adeo dicit temperatum extitiſ/
ſe: vt in quolibet elementorum poſſit locari: ſicq; in ipſo ele
menta proportionata ⁊ contrarietates eoruꝫ ſopite: vt fere
in quolibet poſſet permanere: ita ꝙ receptus eſt in turbine
igneo ⁊ curru equorum igneorum. eccleſiaſtici. 48. Simili
ter (inquit Paduanenſis.) dicet Chriſtum: ſimplicibus enĩ
pedibus vndas maris calcauit Matthei. 14. Unde talia
corpora vehementer ponderi fuerunt propinqua: vt quaſi
in omni poſſent elemento ſeruari: hoc autem fictum: verum
omne attribuendum diuine imediate poteſtati: Chriſtum
tamen (inſit Aponenſis) teſtãtur hierarche tẽperatiſſimuꝫ
extitiſſe: quod actus diuini edocuerunt eiuſdem inquãtuꝫ
etiam natura participauit humana. Ex parte quidem alte
rius (inquit) componẽtis: vt aia proportionate virtutibus
imaginati corporis ponderis apparet propinquitas: cum
homo participet opere diuiniſſimo vt ſapere ⁊ intelligere

aialium ſolũ. Eſt enim eorum prudẽtiſſimũ ⁊ ſapiẽtiſſimũ.

Erratum. 14. Difa. 21. §. j.

In ſpecie non ſunt poſiti termini cauſe materie ſolius: ſed
cauſa receptionis lõgeuitatis eſt impreſſio a ſtellis: donec
ſit vita concordans cuꝫ reuolutione alicuius ſtelle aut mul
tarum ſtellarum. Unde eſt Alcorhodeꝫ planeta reſpiciens
amicabili locum hyler aſpectu in quo ⁊ aliquam quatuor
eſſentialium quinq; dignitatum planetarum inſignis obti/
neat ſeu plures: vt domum aut exaltationem triplicitatem
ſeu terminum. Facies .n. cõmuniter reſpuitur eius vilitate:
hec quoq; planete alcorhodẽ ſm ꝙ fortificatus aut debi/
litatus fuerit in quinq; locis potentie vt gradibus lumina
rium aſcendentis medij celi ⁊ partis fortune gradu ac etiã
Almutaz cum alijs eius dignitatibus eſſentialibus ⁊ acci
dentalibus annos ſuos tribuit maiores medios aut mino
res menſes ſeptimanas aut dies. Cui etiam Alcorhodẽ in
additione annorum ſuffragantur fortune ſm eſſe ipſorum
fortunatum: ⁊ aduerſantur infortune: ſm eorum eſſe depra
uatum annos Alcorhodẽ: ⁊ ſibi accõmodatum a fortunis
minuendo. Secũdum ꝟo Ariſto. eſt aer continens: ⁊ perio
dus ſolis ⁊ lune: vnde quarto de generatione animaliuꝫ. c.
vlti. Cauſa eius quod eſt eſſe longe vite aial quodcunq; eſt
contemperatum fore ad continentem aereꝫ ⁊ ad periodos
ſolis ⁊ lune maxime. Rationabiliter eniꝫ tempora omniuꝫ
geſtationum ⁊ generationum ⁊ vitarum: menſurari volunt
ſm naturam periodi. Cauſa ꝟo vniuerſalis ⁊ prima eſt ce
lum motu ⁊ lune. Medie ꝟo ſm genetbliacos ſunt due: q̄/
rum vna ꝓportionatur materie ſeu matri vel vxori que hy
ler id eſt vita perfice appellatur. Secunda quidem Alco/
rhodẽ: que formaꝫ ſeu patrem aut nuptum importat. hyler
autem ſumitur a ſole primitus ſi fuerit poſſibile natiuita/
te exiſtente diurna. Q; ſi non ſic peruenitur ad lunam: ⁊
ab ea experitur ſi natiuitas: fuerit nocturna: ꝙ ſi non poſſit
ab ipſa ſuſcipi reditur ad ſolem: econtrario ⁊ ſi ab his non
poſſit ſumi iterum aſpicitur aſcendens: deinde pars fortu/
ne ſi non poteſt ab eo ſuſcipi: ꝙ ſi non ab hac conſideratur
gradus impletionis: ſi natus vel natiuitas fuerit cõiunctio
nalis. ſi ꝟo oppoſitionalis premittatur pars fortune aſcen
denti ↄſequẽterq; gradus ſequaẜ ꝑuentionis. Q; ſi ab aliq̃
iſtoꝝ non valet ſumi nõ viuet quis: niſi luminaria fortaſſis
ſe beniuolo videant aſpectu cũ viſu et fortunaꝝ laudabili.

Erratum. 15. Differentia. 23. §. 3.

Aſpectus celeſtis ſuperior alius eſt exiſtens ſuper latus
dextrum ⁊ alter ſuper ſiniſtrum matricis cuꝫ diuerſa in or/
be çenith poſſideant: ſili̾ etiã erit ⁊ influxus celeſtis ſi fue/
rit in eadem concauitate: cũ cuilibet loco ⁊ locato ſuus de/
beatur çenith: ⁊ aſpect⁹. Duo aũt corpa impoiẽ ſit eũdẽ lo
cuꝫ occupare: vñ duo actus q̄rũcũq; exiles ↄiũcte hñt dif/
ferentẽ çenith ⁊ aſpectũ i orbe: imo et q̄lꝫ arena hꝫ hꝫ ⁊ ſi/
dus ſm Hermetẽ ſeu Enoch: q̄re dic̃ Habrad. Nõ ẽ vt na/
tiuitas hoiꝫ vni⁹ aſſimileẜ natiuitati alteri⁹ tãq̃ ſibi. Nõ .n.
eſt orbis ſtãs ſm modũ nec vnq̃ erit pũctus hore q̃ remo/
uetur ꝓportio que fuerit: ſicut illa. vnde Lucanus.

Stant gemini fratres fecunde gloria matris.
Quos eadem varijs genuerunt viſcera fatis.

Auguſtinus lib. 83. queſtionũ. queſtione. 45.

Cõceptus geminoruꝫ qm̃ vno concubitu efficitur atteſtã
tibus medicis quoꝝ diſciplina multo eſt certior atq; ma/
nifeſtior q̃ ſit mathematicoꝝ: tã paruo puncto tpis ↄtin/
git vt duas minutas minutorũ non tendatur. Cũ aũt mul/
ta vera eos dixiſſe ꝑdicatur / ideo ſit: q: nõ tenẽt hoies me/
moria falſitates erroreſq; eoꝝ: ſed non intenti niſi in ea que
illoꝝ rñſis ꝑuenerint: ea que nõ ꝑuenerit obliuiſcunẜ: ⁊ ea
cõmemorãt que nõ arte illa: q̃ nulla eſt: ſed quedam obſcu/
ra reꝝ forte cõtingũt. Recitat alibi Auguſtin⁹ in lib. de ci/

nitate dei ꝙ erant duo gemelli quoꝝ vnus letabatur triſtabatur eſuriebat ſaturabatur egrotabat cuꝫ huiuſmodi inęſſent ⁊ ecõtra. Cuius cauſaꝫ queſitus Hippo. ait extitereꝫ qꝛ ex eodem patre aluo ſimili nutrimento ⁊ regimine fuerant producti ⁊ educati.

Erratum.16.Differentia.26.§.j.

Primitus quoqꝫ ſeptem eueniunt etates ſeu ſeptem ſunt planete: quarum pꝛima cauſatur a luna: ipſa quoqꝫ gubernatrix eſt infantiuꝫ in q̃tuoꝛ pꝛimis annis. Egetqꝫ cibo humido liquido: ſupꝛa quã occurrit Mercurius indifferens: rationis tamen ⁊ ſcientie planeta: vnde puer tradendus eſt magiſtro cum ſex habeat annos. Et deniũ ducit venus gubernans natum.10.annos: cuius regimen.8.terminatꝰ ãnorum ſpatio. tot nãqꝫ ſunt eius minores anni. Et poſtea ſup quodam pꝛincipatu ſol regit quarto: quare diuinus appetit videri: honeſtatem ſimulans ⁊ abſtinentiam.19.permanet annis: vt anni ſunt eius minimi. Deinceps superuenit Mars que eſt etas rixe ⁊ ſuperbie ⁊.15.dominatur annis ſm annos ipſius minores. Et denuo ſupuenit iuppiter planeta futuri ſeculi pacis ⁊ tranquillitatis: ſub quo natus penitet cõmiſſoꝝ martis ducatu: querens que dei ac oĩꝫ operationem bonaꝫ.12.natũ gubernans annis vt minores ſũt eiuſdem. Et tandeꝫ occurrit ſaturnus frigidus ⁊ ſiccus dolosus cogitatiuus triſtis laboꝛe plenus ⁊ anguſtia: ⁊ illi accidunt infirmitates: ⁊ triſtitie: ⁊ hic natum gubernat ſꝫ numerum annoꝛum eius minoꝛum.30.an. ita vt omnes anni congregati reddantur.98.nam valde pauci ſunt tranſeuntes annos.c. Qꝫ ſi pertranſeunt perdunt actus eoꝝ omnes: quos quis ſuperans ex ſaturno deuenit in lune ducatũ: que non quatuoꝛ ſolum ducit an. vt pꝛius. verum.25.ſicut anni maioꝛes ipſius Haly. Si autem mõ altero ſeu pꝛeter actus iniungit ciuiles: tunc ſeptem iterum ſunt etates.

Erratum.17.Differentia.28.§.2.

Vis autem conſtellationis aliquando ſexum immutat vt in maginibus ab indis in.8.celo cuꝫ nono nunc denotatisꝫ quaruꝫ efficaciam ptolomeus appꝛobat in centiloquio ac aſcendens: ⁊ vniuerſaliter figuratio celeſtis: quando foꝛma impꝛimitur maſculinitatis: vel feminitatis: cum planetis complictis in illa.

Secunde partis errata Petri Aponenſis quem Conſiliatoꝛem vocant.

Pꝛimus Erroꝛ. Differentia.94.§.j.

Fiunt putredines in terre viſceribus pꝛopter cauſas a medico ignoꝛatas. q̃ ⁊ luminarium pꝛopꝛie contingit eclipſibus et coniunctione planetarum: ⁊ maxime Saturni ⁊ Martis cum ſtellis fixis: aut ipſoꝛum adunatione in aliquo ſignoꝛuꝫ humanoꝛuꝫ: ⁊ pꝛopꝛie cum preualuerint in domo vite in aliqua cõiunctione maioꝛum vel aſpectu aut reuolutione anni mundani inducẽtibꝰ pꝛauas tempoꝛũ cõſtitutiones permutatoꝝ eſſentijs ⁊ naturis.

Erroꝛ.2.⁊ hoꝛrendus in differentia.101.

Ponentes creationem ⁊ ſi veriſſimi lege ſint: in philoſophia tamen non ſunt admittendi cum ipſam leuem faciant omnino: ⁊ pꝛimam quaſi cauſaꝫ multiplicibus vexant laboꝛibus: decoꝛem non minus ⁊ oꝛdinem ⁊ per conſequens perfectionem remouẽtes ſm peripatheticos ab vniuerſo. Hec ille: contradicens ſibijpſi quia ſimul ſtare non poſſunt ꝙ lege ſint veriſſimi ⁊ tamen admittendi non ſint in philoſophia: quia omne verum vero conſonat.

Erroꝛ.3.Differentia.101.§.j.

Virtus in ſuperioꝛibus eſt duplex: ⁊ vna quidem vniuerſalis plus vt que oꝛbis ſtellaruꝫ. Alia contracta magis ſicut que alicuius de.48.imaginibus abſqꝫ earuꝫ geſtaminibꝰ. vnde ptolomeus in centiloquio. Vultus huius ſeculi ſubiecti ſunt vultibus celeſtibus ideſt ſpecies animaliũ ⁊ plantarum iſtius mundi inferioꝛis ſm Haly. cõmentantem ſuperioꝛibus ſubijciuntur imaginibus. Quod oſtẽditur: eo ꝙ ſapientes imagines conſtruentes planetaruꝫ introitum in celeſtes obſeruant vultus. Et tunc ad conſtructionẽ vel deſtructionem quod expediebat operabantur. Eſt nãqꝫ celeſtis ſcoꝛpio qui inferis dominatur ſcoꝛpionibus: ⁊ ſerpens ſerpentibus: vnde ex ſerpentis foꝛma aut ſcoꝛpionis vel cancri ſeu aliqua tali nobis foꝛtaſſis determinate ignota: lumbrici pꝛoducuntur in coꝛpoꝛibus etiam hominuꝫ tales. Cum enim ſm Hermetem Enoch ſeu Mercuriũ quelibet arenaruꝫ maris ſuum obtineat ſidus: incitans ad incrementum eiuſdem multo amplius in perfectioꝛibus erit tale quid dare. Nam ex virtutibus ſuperum omnia hec quibuſdam muneribus diamonicis ⁊ virtutibus ſunt plena. vnde Ariſto. de mundo ait quoſdam antiquoꝛum dixiſſe omnia hec dijs plena foꝛe.

Erroꝛ.4.Differentia.113.§.3.

Videmus aliquas coniunctiones quid magnũ oſtendentes pꝛius longo pꝛecedere tempoꝛe: anteq̃ꝫ ipſarum monſtretur effectus cum materiaꝫ tẽpoꝛe diſponant ⁊ foꝛmã tandem inducant: ſicut coniunctio diluuium pꝛotendens per 287.pꝛeceſſit annos. Albumaſar coniunctionuꝫ pꝛimo. Illa võ que Mahumet futuꝝ denotauit pꝛ.lij. Alchabitiꝰ.

Erroꝛ ⁊ hereſis.5.ex Ariſtotele ⁊ Cõmentͦ. Differentia 113.in reſponſione ad tertium argumentum.

Dicendum ſꝫ Ariſtotelem ⁊ Cõmentatoꝛeꝫ: ꝙ deus nihil poteſt in hec operari abſqꝫ medio: cũ eius omnis actio hic mediante motu ⁊ tranſmutatione perficiatur: ita vt perioꝛdus a ſupernis coꝛpoꝛibus in hac iferioꝛi materia inducta permutaretur: cum ad id ſequatur quedam inoꝛdinatio: ⁊ defectus ⁊ mutabilitas in pꝛimo: tanq̃ꝫ non ſapienter pꝛimitus oia pꝛoducenti denotetur ineſſe. Que enim perfecta ratione firmata ſunt: permutari non poſſunt iuxta Timeum.

Erroꝛ.6.Differẽtia eadẽ in reſponſione vnius argumenti.

Dicendũ ꝙ aſtrologia non eſt mẽdax neqꝫ ocioſa: quoniaꝫ ſicẽ aſtrologus pꝛecipit circa natũ accidentia emergentia: ita ⁊ eoꝛuꝫ ſubſidia in pꝛolongatione vite per arteꝫ oꝛdinate percipit vel veritatem dicit in q̃ꝫplurimis. Et raro deficit valde a pꝛognoſticatione recta exceptis quibuſdaꝫ particularibus valde: perpauci autẽ ſunt pꝛedicto vtentes regimine vite pꝛoductiuo cum plures viuant vita brutali aut occupationibus ciuilibus ⁊ familiaribus occupati.

Diuus Auguſtinus in libꝛo queſtionuꝫ veteris ⁊ noui teſtamenti q̃one.115.contra aſtrologos.

Nihil tam contra chꝛiſtianos: q̃ꝫ ſi artiſ matheſeos adhibeant curam. Hec enim inimica dignoſcitur dei legi. Si enim naſcuntur qui mali ſunt: ⁊ econtra qui boni ſint: fruſtra lex data dicitur: ⁊ non ſolum hec: ſed ⁊ iniuſtus habebitur legiſlatoꝛ. Mathematicoꝝ ergo fabulis credentes: fidei ſemen exterminant quod ⁊ creatoꝛi ⁊ iuſtitie eius teſtimonium perhibet. Opus enim opificeꝫ cognoſcit: ⁊ equo iure amoꝛeqꝫ ⁊ facto teſtatur. Fugiendum omnibus modis ab hac arte monemus curioſi etenim eius inimici dei ſunt: ⁊ ſine ſollicitudine nunq̃ꝫ ſunt: ſemper enim ſuſpenſi expectant quod minime certum ſciunt.

Erroꝛ.7.ex Ariſtote. Ex differentia eadem in reſponſione vltimi argumenti.

Ariſtoteles (inquit aponẽſis) in libꝛo de mũdo ait. Deus ſm poetam reſidet in ſupꝛemo vertice vniuerſi: cuius virtute pꝛecipue fouetur coꝛpus qͦ pꝛope eſt: ⁊ deinceps qͦ poſt illud conſequenter vſqꝫ ad loca noſtra pꝛope terram. Et que (inſit) ſuper terrã videntur nimium diſtantia a commodo diuino infirma eſſe ⁊ plena multi turbinis. Non enĩ (inquit) effectus virtutem ſue cauſe continet ⁊ repꝛeſentat perfecte ꝓꝑ qͦ ⁊ varietas paulatim occurrit vt ⁊ i toto apparet oꝛdine vniuerſi a pꝛimo ꝑ media infima deſcendẽdo.

primus enim ſimplex ⁊ imobilis manēs ac incorruptibilis
omnino⁊ reliq̄ aūt abſunt cōpoſitio mobilitas ⁊ corruptio.
¶ Diuus Cyprianus ſermone quinto de lapſis.
¶ Perſpicit deus abdita:⁊ ſecreta : atq̄ʒ occulta conſiderat.
Nec dei oculos poteſt aliquis euadere dicentis. Ego deus
approximans ⁊ loquitur deus de longinquo. Si abſcondi
tus fueris homo in abditis. ego ergo non videbo eū: videt
ille corda ⁊ pectora ſingulorum : ⁊ iudicaturus non tm̄ de
factis:ſed ⁊ de verbis ⁊ cogitationibus noſtris omniū mē
tes voluntateſq̄ʒ conceptas in ipſis adhuc clauſi pectoris
latebris intuetur. Dei. n. nutu cuncta reguntur:cum dn̄s in
euangelio ſuo dicat. Nonne duo paſſeres aſſe veneunt:⁊
neuter eorum cadit in terram ſine patris veſtri voluntate:
cum ille nec minima fieri ſine voluntate dei dicat.
¶ Error. 8. ex dictis Auicēne. Differentia. 13. §. 3.
¶ Q. autem acquieuit Auicēna incantationibus ⁊ faſcina/
tionibus que ponuntur ab earuʒ defenſoribus puenire ex
virtutibus anime : quam ſuſcipit a celeſtibus prout eorum
motuum ⁊ lucis facta eſt imago. Inducēs enim huius vir/
tutem non ſolum mouere habet corpus ſibi cōiunctum ve
rum totum quod ſubiacet ſphere quaʒ mouet eius motor
cuius extat imago. habet nāq̄ʒ duo ea: ⁊ ꝙ eſt anima: ⁊ ꝙ ē
imago: motoribus ſphere vt Saturni vel Iouis: aut taliū:
ita aut vt conſequatur reſultationem ⁊ vmbram quandam
illius virtutis: vnde mouet ea que illi ſubiacent ſphere: cuʒ
ſm̄ propriam mouetat virtutem impedit materiam aut im/
pedire valet a ſuo actu ⁊ ordine vel ſermonibus geſtorum
propheralibus hebreorum talia ſcribentium. Quo cauſaʒ
non alicui anime habent chriſticole principaliter attribue
re: verum virtuti diuini operanti hec miranda ſupernatu//
ralia per viros tanquam per iſtrumenta prophetas appel/
latos quaſi medium quiddam inter nos ⁊ deum opinātes.
Hec enim (inſit) Aponenſis non parum opinio peripateti//
cis facta eſt ridiculoſa.
¶ Error. 9. ⁊ nefandus. Differentia. 156. §. 3.
¶ Experientia poteſt demonſtrari: ⁊ demuʒ ratione perſua/
deri precantationem conferre: de hoc enim in ſimili ⁊ pro/
poſito reperte ſunt q̄ʒmulte : vt aperte illud ſummū ſacra//
mentum cuʒ alijs multis oſtendit eucharíſtie: nomina etiā
id confirmant diuina notorie artis ⁊ magicis ēt v̄bis prola
tis in auriculam tauri: cum incantator proſterneret in mor
tem in preſentia Syluestri: hunc ⁊ reuiuiſcere denuo effi//
cit. hoc etiam confirmat motus panis ad furtum inuenien
dum : aut pſalterij vel cribri v̄ba etiam quedam in aurem
cuiuſdaʒ hois prolata. ſatagit. n. tibi quecūq̄ʒ petieris clar
giri. Incantatione ſimiliter prolata vel ſcripta: ne vnq̄ʒ per
dant qui cruciant̄ ea: etiam ſuper gladiuʒ ambulant acutiſ
ſimum: ⁊ prunas viuaces: digitorūq̄ʒ vno applicantes alte
rutrūq̄ʒ hoiem aut pondus ſubleuāt in altuʒ grauiſſimuʒ:
ſerpentēq̄ʒ ſtupefaciunt: vt nō ledat: equos furibūdos car/
mine quietant: eoſq̄ʒ caſtrant cum alijs imobiles eadē red/
diti. hoc etiam mō trucidari euadunt periculuʒ. Prima ſilr
Aſtronomie ratione placantur : ⁊ in ſubſidium cōcitantur
noſtrum: vt orationum epilogus inſinuat planetarū: ⁊ ego
(inquit) in huius orbis quandoq̄ʒ configuratione ſcientiaʒ
petens a primo: capite exiſtente in medio celi dum luna cō/
iuncta erat Ioui: viſus ſum amplius in illa proficere incan
tatione quaq̄ʒ quis dormire non valet repreſentationeʒ cō/
tinue incantantis imaginans. Ipſa etiam pollutionem in//
ducit in ſomnijs : quid erit futurum taliter aperit. De aliq̄
ſagitta etiaʒ oſſi adeo infixa vt alio nequeat ingenio extra/
hi: digitis lateraliter duobus facile: ac ſine dolore dulci ap
plicatis foras educit: cancerq̄ʒ mortificatur: Lumbrici oc//
ciduntur: ſanguis ea ⁊ charactere vndecunq̄ʒ fluens ſiſtit̄ :
paroxiſmus epilepſie quietatur nominibus magoruʒ in au
re prolatis: aut portatio ſuper ſe ceſſare cogit: omnis epile/
pticus ſanatur ⁊ lunaticus. Cum pater aut mater in quar/
to temporuʒ feria quarta cum ad eccleſiaʒ deducat: ⁊ feria
6a: ⁊ deinde ſabbato ſuper ipſum cantetur ⁊ ſuſpendatur il
lud dominicū euangeliuʒ hoc genus demonioꝝ nō eijcitur
niſi orationibus ⁊ ieiunijs. charactere ſimiliter ⁊ carmine
paſſio curatur renalis: futurum prenoſcit̄ : ⁊ quod abeſt vt
edocet geomantia: taliūq̄ʒ multa. Id auteʒ vtcunq̄ʒ ratione
perſuadetur ⁊ effectus in ſuas reducuntur ꝑcepti cauſas.
Id nanq̄ʒ vt aponenſis ſomniat euenit aut a cauſa imediate
interiori : ſeu inferiori vel exteriori. Siquidem primum: id
dupliciter contingit: aut ex parte incantantis affectuoſi: cū
eius fuerit anima intantum eleuata vt materie poſſit huic
dominari mundane : ipſumq̄ʒ vigore intelligentie ſuſcepto
admittunt tranſmutare: vel ex parte incantati q̄ʒplurimuʒ
confiſi vt ex vigore ſi quis iuuatur eſtimationis nō parum.
Et hunc quidem modū peripateticus cōcedit. Si v̄o a cau
ſa exteriori dupliciter: aut ea ſubſtantia eſt vniuerſalior vel
particularior. Uniuerſalior quidem: ceu cauſarū prima: cu
ius quidē virtute oratio ſeu ꝑcantatio ſuſcipit effectum: cuʒ
ipſa quodāmodo noſtrum ſollicitudineʒ habeat: poteſt in/
quit primus ſua mera benignitate: cum ſit agens ſuperna/
turale per voluntatem abſq̄ʒ motu ⁊ tranſmutatione in hec
infera operari: quicqd dicat peripateticus: cum ipſe ſit ſum
mum bonum de cuius ratione ſit fore ſui diffuſiuuʒ: ac cōi/
catiuū: aliter enim bonuʒ minime foret ſumme: neq̄ʒ ꝓpter
hoc cum ſit quid diuiniſſimū ⁊ honorātiſſimū. 12. meta. hoc
tranſmutatur in dignius intelligēdo eſſentiam: cum is non
intelligat actualiter extra: ſed intelligens ſeipſum intelligit
cum ea reluceant in ipſo: vt in cauſa oia. non enim contēpla
tur ipſa prout ſūt materialia ⁊ vilia : veꝝ mō nobiliori ⁊ al
tiori quo intelligit ſe talium cām exiſtere. Quo quideʒ mō
ſcientia etiaʒ viliſſimorum animaliuʒ ⁊ abominatoꝝ apud
ſenſum nobilis reddit̄ ⁊ decora. hec. n. ſūt q̄ a Petro padua
nē ſi dria. 156. q̄ prim mēdoſa partim heretica ſupſtitioſa cu/
rioſa nimis: partim v̄a ſuo in Cōſiliatore deprehenſa ſunt.
¶ Error. 10. Differentia. 156. §. j.
¶ Eadē differentia de incātationibus ⁊ arte notoria mende
innumere cōſpiciuntur. vnde inquit. Scribat̄ Socratē di/
xiſſe incantationes fore verba aias decipientia humanas:
vt auteʒ in preiacenti ſit loqui materia. Precantatio inquit
eſt oratio admiranda affectione in ſubſidiū incantati preci
pue cōfidentis explicata. dicit̄ auteʒ oratio ad differentiaʒ
terminorū nō ſignificatiuoꝝ: que cum fuerit de miris ⁊ oc/
cultis amplius eaʒ reputans incantat⁹ eidem conferet ma
gis. ⁊ ideo (inſit) quantuʒ poſſe occultatione vtendū. deita/
tem enim minuit qui ſecreta myſtica vulgat. ars notoria ꝑ/
cantans etiam cum grandiori diligentia debet ipſam pro/
mere : vt tam ab ipſo q̄ʒ ab incantato digniſſima reputata
poſſit amplius conferre. cū enim fuerit de ipſa ampli⁹ con/
fidens vt ita eundeʒ iuuabit maxime : iuxta illud dr̄e. 135.
Ille plures ſanat egritudines de quo plures cōfidūt. Qua
re inquit Aponenſis ꝙ nō confert ꝑcantatio in cura inquā
tum ipſa ſed demuʒ inquātuʒ talis : prout ſcʒ recipit a pro/
ferente vel coniurante aut ab inſtituente ſeu cantāte. Pro//
pter hmōi (inſit) ſcienduʒ ꝙ ſi precantatio cōfert inquātum
huiꝰ ⁊ oratio ſimplex tūc ⁊ ois : cuius falſitas ē prompta.
Etiam talis incantatus in quadā explicatione cōſtat ſono/
ra. Qō autem tale cum per ſe non alteret corpus ad ſanita/
tem cum ea inducatur alteratione non permutat. vn̄ in ꝑ. ⁊
3° de anima. manifeſtum eſt ꝙ neq̄ʒ lumen ⁊ tenebra neq̄ʒ
ſonus neq̄ʒ odor nullū facit in corpora effectum videlʒ niſi
ſm̄ accidens : puta ſi ſimul ſono depulſo fiat ictus vt in to/
nitruo ſcindente lignum. Et a viſis ſimiliter ⁊ odoratis fit
motus corrumpentibus accidentaliter tactum vel meatū.
Ex primis enim qualitatibus conſtamus non autem ex ter
tijs: itaq̄ʒ incantatio non proficit curatione vt ea. Sed expe
rientia poteſt demonſtrari ⁊ demum ratione ꝑſuaderi pre/
cantationē ꝯferre. prima enim aſtronomie ratiōe placant̄ :

et in ſubſidium concitantur noſtrum: et orationum epilo-
gus inſinuat planetarum. vnde Albumaçar in ſadam. re-
ges grecorum cum volebant obſecrare deum propter ali-
quod negocium ponebāt caput draconis in medio celi cū
Ioue: aut aſpectum ab eo figura amicabili: et lunam con-
iunctam Ioui aut recedentem ab ipſo et coniunctionem ad
non aſcendentis petentem. Adhuc autē et cum caput ami-
cabili figura cunctiqꝫ dicebant ipſorum petitionem exaudi-
ri. Unde Almāſor in Aforiſmis. Si quis poſtulauerit ali-
quid a deo capite exiſtente in medio celi et reliqua: nō pre-
teribat quin breuiter adipiſcatur queſitum.

Champerius.

Petrus noſter de Apono ſeu Paduanenſis vir fuit ma-
gne ſed nōnunq̄ nimium audacie temerarieqꝫ doctrine ſe-
cutus Apulleium Porphyrium et ceteros damnare magie
ſtudioſos: qui vt dictum eſt ſcribit incantationes ad infir-
morum curam conferre q̄ plurimum. verum quia in decre-
tis Gratiani. xxvi. queſtione. v. cap. non liceat: vanas illas
ſtellarum et incantationum obſeruationes: videtur ſancto-
rum patrum damnare ſententia: Conſiliatori aſſentiendū
non conſulo. Si tamē verba ſint ſancte fideliter et nulla ſu-
perſtitione prolata: vt oratio dominica: ſymbolū fidei: nō
damnauerim. verum ea cum peccati ſuſpitione carebunt
non iam incātamenta ſed religioſa verba: aut ſacre preces
appellantur. Eadem queſtione cap° vltimo herbas gem-
maſqꝫ ſanitatis gratia ſine vlla incantatione deferre cōceſ-
ſum eſt. Imagines vero aſtrologorum characteresqꝫ preter
ſignum crucis penitus damnantur. De quibus apud Au-
guſtinum Ambroſium et alios theologos multa reperies.
Sed hec breuiter dixiſſe volui: qꝫ hac noſtra tēpeſtate ple-
roſqꝫ videmus his malis artibus deprauatos et grauiſſi-
mis erroribus animas implicare. Nos autē quibus pro-
poſitum eſt nūq̄ a catholica puritate diſcedere talia flocci
pendimus: eligentes nos magis ſemper egrotare q̄ cū ſal-
uatoris cōtumelia ſanos eſſe. Quapropter de his vti libi-
tum cuiqꝫ fuerit opinetur. Cetera que approbati et catho-
lici medici remedia docent: non ſolum aſpernanda nō ſunt
verūetiam diligenti cura ſumenda: mediciſqꝫ parendum ſi
peritiam habeāt medicandi. dicente ſcriptura honora me-
dicum etc. His igitur que lex et ratio damnāt pretermiſſis:
ſic de corporis ſanitate curandum eſt: vt quicquid ad cor-
poris ſanitatem referatur a ſalute anime ſumat exordium.
Q. ſi morbus incurabilis inueniatur: virum ſapientē equo
animo ferre decebit morbū tanq̄ a deo miſſum: qui nunq̄
percutit niſi vt ſanet: qui nos caſtigat vt meliores reddat.
Cui ſit laus et gloria in ſeculorum ſecula. Amen.

Finis operis Collectanei ſubito calore a Domino Sym-
phoriano Chāperio coacervati et i formā optimā redacti.

¶ Ceſar optatus: Magnifico. D. Gaſpari Contareno: patritio Veneto: ſuo Patrono ⁊ Compatri. S. D.

Cum maxima ſit de flobothomia in pleureſi ⁊ illa qdem Antiqua queſtio: Nuperrime vo inter latinos medicos adeo ad oppoſitas partes exagitata ⁊ vtrinq rationibus roborata: vt magnus ſit non ſolū medicis ipſis verum longe maioꝛ alioꝛum hominum mētibus incuſſerit timoꝛ: ipſi de principaliſſimo experimento in pleureſi (moꝛbo quidem hominibus cōi ⁊ periculoſo.) adeo medici eſtuent ⁊ contendant: Adeo q medici veneti qui in hac medendi induſtria ſemper habiti ſunt preſtantioꝛes paſſim accuſantur: (⁊ ab illis quidez a quoꝛum nutu ⁊ plebs ⁊ nobilitas pendent:) Tuz etiam vt amicis a me iure ſuo expoſtulantibus quid ſentiam in caſu moꝛez gererē: Ne etiam iuuenes criminoſa diſcant ⁊ imbibant: dicam quod ſentio: Opere precium itaq me facturum putaui: Si Antiquam qōnem diluam: Si cōtrouerſiam medicoꝝ ſedabo: Si timoꝛem a mentibus hominū diſcutiam: Si a Crimine medicos venetos defendam: pariter ⁊ amicis ſatiſfaciam: ⁊ iuuenes bonam ⁊ rectam hereſim docebo. Nunquid autez qd molimur: ⁊ que intendimus (que plurima ſunt) aſſequuti ſumus: Te iudicem ⁊ arbitrum honoꝛarium inter omnes tue vrbis feliciſſime doctos viros ſelegi ⁊ inſtitui: Noſti nāq tu Gaſpar vir doctiſſime lōge melius de homine philoſophari: pace alioꝛum dixerim. Laboꝛauimus quidem: nam tam ⁊ ſi veritatem ipſam (quā ſemper nūc vero pro qualitate materie longe magis ⁊ preferendā ⁊ extollerandam duxi) candida mente patefacere contendimus: non ſine magno laboꝛe id aſſequuti ſumus: nā veritas ipſa latet: indicio ſunt manifeſto varietas opinionū. Et quoniaz non modo recentioꝝ ſubtiliſſimas ⁊ apparentes rationes oppoſitas ſoluere ⁊ debellare opus fuit. Sed quod magnum eſt Antiqui ipſi medici adeo dubie in materia loquuti ſunt: vt non ſolum varij ſed ſibi ipſis (vera fateoꝛ) inconſtantes videantur. Quare in determinatione huius ardue queſtionis nulli volumnis eſſe additi: Sed ſolis rationibus: experimentis comꝓbatis ⁊ roboratis: ipſa natura rei nobis monſtrante viam rectam materiam tractamus. Auctoꝛitates tamen grauiſſimoꝛum medicoꝛum nos in medicina non ſpernimus: Sed ad ſenſum noſtrum interpꝛetamur ⁊ accōmodamus: que vo contraria videbuntur gloſamus vt videbis: ne ſibi ipſis nec nobis contradicant. Rogamus preterea Doctos ⁊ candidos ſine liuoꝛe viros (quibus hec ſcribimus) vt perlegant hec noſtra ⁊ ſubtiliter ſcrutentur tum veritatem: tum mentem noſtram que pro poſſe ad communem vtilitatem in lucem edidimus: nam ſi melioꝛa alij preſtabunt ⁊ legemus libenter ⁊ laudabimus. Vale. 15. Iulij. M.D.XXVI.

¶ Ceſaris Optati Citrarei de regno Neapolis Medici venetijs.

¶ De flobothomia in pleureſi. Queſtio.

Dubitatur vtruz in pleureſi puta ptis dextre: in qua cōuenit flobothomia ſit flobothomādum ꝑma flobothomia ante ꝗrtā. quaz Hip. ⁊ Gal. dicūt per antiſpaſim ħ eſt diuerſiuā a baſilica dextra vel ſiniſtra, vel a ſaphena eiuſdē lateris vel vnde⁊ Et arguit ꝑ. q ab eadē baſilica dextra ſit ip̄mis flobothomādū. Nā ꝑ medic⁹ dz euāre ⁊ diuertere magis ⁊ prius illos humoꝛes q ſunt magis parati fluere ad locuz paſſum doloꝛoſum debilē: hij aūt ſunt q in parte dextra cōtinent puta humero brachio dextro vena chili aſcēdēte ex locis ꝯuicis ⁊ epate: ꝓpinquoꝛa. n. ⁊ directioꝛa loca ſunt cōicātia magis: modo baſilica ſiniſtra, vel ſaphena dextra: nō hñt illā cōicantiā ꝓpinqtatem ⁊ directionē: Quare ſi illas flomabis parū vel nihil ꝓficies apatizimo dicit Gal. virtutem debilitabis ſine iuuamēto vel pauco ⁊ tardo. Cōfirmatur q: dicit Aui. 4°. ꝑ. ca. 3°. q i flomia diuerſiua ſufficit diſtātia q̄ eſt ab humero ad humeꝝ: hec aūt eſt maioꝛ. ergo ⁊c̄.

¶ Scdo ꝑn' arguit ſic. Gal. dixit egritudinez in fieri curari cura cōpoſita ſcilz ex curatione vera ⁊ ꝓuiſione: hoc aūt ſit remouēdo cām qua euāta remouet ꝑs facta egritudinis ⁊ ꝓhibet futura fieri. Sed idez ſeruabit in pleureſi: ſi in ꝑn° ab eadē baſilica euabis, q: remouebis māam facientē apaꝫ ⁊ cū hoc ēt illā māam q̄ erat de ꝓpinquo factura apaꝫ nō āt ſi ſaphenā diſtantez: q: illa nō euat māam in ſupioꝛibus ⁊ in pectoꝛe ꝯtētā, nō baſilicā oppoſitā flomes: ꝓbatur q: in oī flomia fiēda ſi dz cito cōferre ſeruāda eſt rectitudo vt Gal. clamat: q: alr nō euat a loco paſſo: ⁊ tardū aut nullū ſeqtur iuuamētū: ⁊ iō in lib° de flomia vult ſemꝑ flomādū eſſe ſm catitim, nec ēt diuertes cū ab illis locis diſtātibus paꝝ aut nihil fluat ad locū apandū. Cōfirmat auctāte Gal. 1° reg. acu. cō. 10. ⁊ 4° eiuſdē cō. 67. ⁊ ſignāter. 13° terap. vbi docet curare pleureſim ⁊ apata calā: ⁊ verba Gal. ſunt expſſa dicētis pticulariçādo: ſi flegmon icipiat in pectoꝛe pulmone vel epate, ſplene fiat flomia ex brachio ⁊ nunq̄ dixit de pede, ſed cū nō ſit ex pede ſm ipm. Sed ex brachio: nō oppoſito: q: nō ſeruat directio vt. ā. Uñ. n. ipſi ex eadē baſilica ⁊ directioꝛi pte eſſe flomādū. Raſis ēt 9° Almā. cap ꝓprio de pleureſi flomat ꝑ eādē baſilicā. g̈ ⁊c̄. Et ꝯfirmat meli⁹ rōne Gal. ſupꝛa textū Hip. 10. ſcdi regi. acu. Uñ nā repit inde ducere opꝫ. Sed repit in dextrā. ergo debemus ex dextra baſilica primo euacuare: ⁊ rō huius regule vlīs eſt: q: vnde nā repit inde facilius educitur per locū ad quē inclinat nā.

¶ In opp^m eſt cōis ſchola oīum fere ſcribētium ex antiqs ꝑ Aui. 4°. ꝑ. ⁊ ca. ꝑ. ⁊ 3° i vlt: approbate 10° tertij ca. ꝓpo. Joānes Meſue. Serap. 2. tra. ca. 21. Raſis 10° cō. ca. 2. ⁊ in libro diuiſionū ca. 54°. In pleureſi ſanguinea flomat oppoſitam dextrā. Auēçoar ꝑ theiſir ca. 16. Auer. ēt 7° col. cap illo au reo de cura apatū caloꝝ. Silr ⁊ recētioꝛes tā ſcribētes q̄ recte practicātes: ſeqntes doctrinā Gal. 13. terapeu. ⁊ 2. ad glauconē, vbi docet curare apata calā. Et in lib° de flomia ſūma 2a cap 5°. ⁊ alibi iuxta verā doctrinā, ⁊ ātiquā hippocraticā medicinā: i cura apatū caloꝝ ꝑ flomāt ꝑ antiſpaſiꝫ i. ꝑ ꝯ̈ꝛiā ptē, puta ſaphenā diuertēdo q̄ lōge pnt. Seruātes tñ catiſi. i. rectitudine ⁊ cōicatione: qd nullo mō fieret flomādo baſilicā dextrā: q̄ ꝑ peracatiſim ħ eſt ꝑ directū: ſꝫ ꝓpinquū euat. Et ſic euatiua ⁊ nō diuerſiua diceret vt ifra latius. Rō aūt Gal. ex Hip. imo ex re ipſa talis eſt, cōis itētio in apate calō eſt euō ⁊ refrigeratio, eo q: apa dicit malā ꝯ̈nem calam, ⁊ malā cōpōnē: ⁊ ꝯ̈ꝛia ꝯ̈ꝛijs curant, ⁊ euō maxime ꝑ flomiā remouet per ſe repletionē: ⁊ ifrigidat ꝑ accñs: mō licet intentio nr̄a princ palis ſit euāre ⁊ refrigerare coꝛpus, vt ſupꝛa dictū eſt, tñ cū euōne lōge maioꝛ intētio eſt diuertere in opp^m, vt ſi in dextra flōma ſiniſtrā: ſi ſupꝛa flōma infra: ſi añ flōma retro: ſi intus attrahe extra ſemꝑ diuertendo in ꝯ̈ꝛiū ia ꝑn° māam fluentez: ⁊ in hoc plūmum deſeruiret cognoſcere locū vñ ſuit mā, vt in ꝯ̈ꝛiū trahat ⁊ nō ꝯuertere

ipſam materiam fluentē ad locum leſum, debilem, doloroſum ⁊ calidū in pn°. Debilitas nāq; mēbri dolor ⁊ caliditas, plurimū attrahunt: ⁊ ſic magnificabitur apa niſi māe in pn° ꝯuertant̄ in oppoſitā partē q̄ȝ longe poſſumus. dixit Gal. ex Hip. Nam māe que ſunt in fluxu niſi q̄ȝ longiſſime diuertātur: vt ſupra: ſi flomia vel pharmaco agitent̄: ⁊ ponantur in motu: q̄ȝ facilime fluent ad partē leſam: adiuuāte ēt attractione caliditatis ⁊ doloris vt ſupra: ⁊ partiū itegra ꝑ expulſione ad locū debilē: ⁊ tua flomia ſi ꝑ idē lat°. Quare Gal. dixit h̄ eē cōe ꝓceptū i diuertēdo ⁊ euādo in pn°i apa

1ª regla. te calor h̄ erit p̄ª reg°. Qd̄ ſi egritudo eſt i ſupiorib° euet̄ ⁊ fiat diuerſio ad iferiora q̄ȝlōgiſſime poſſumus ⁊ ꝯ̄rȝ ⁊ ſemꝑ per ꝯ̄riū. Seruādo tñ̄ cum oppōne, rectitudinē ⁊ cōitateȝ, ne virtus ipſa debilitet̄ ſine iuuamento: ⁊ in hac flomia diuerſiua intētio eſt euare plenitudinē ⁊ mām diuertere ⁊ ꝑuenire ne apa gn̄etur vel augeat̄. Deinde ſi non poterimus hoc cōſequi veniemus ad iā factā egritudinē: dicit Gal. curādo ꝓprie per catiſim vel per paracatiſim. i. ꝑ directū vicinum ⁊ cōicantē locuȝ: imo ex eodē loco inueterata apata

2ª regla. ſi fieri pōt. ¶ Ꝑ. volūt medici oēs ſil' cū Gal. ⁊ h̄ erit 2ª regª ꝙ exiſte egritudine in inferiorib° nullo mō euamus verſus inferiora: neq; ꝯ̄ȝme māe ad locū leſum ꝓcipitentur eſto ꝙ nulla eſſet ſuſpitio inflāmationis vel doloris attrahētis: ⁊ h̄ i pn°: q; forte i ꝓceſſu q̄nq; licet vt ifra: ſȝ in pn° tu debes attrahere ⁊ diſtrahere mās q̄ȝ longe potueris in oppoᵐ ne currāt ad partē leſam: puta ſi apa eſt in mrice vel in genu ꝑ primis flomabis eundē brachiū non pedē in pn°: ſilr ⁊ de aliis. vt ſi egritudo eſt in renib° vel ſcia. nō pharmacat° ⁊c̄.

3ª regla. ¶ Ꝑ ⁊ erit 3ª regª Gal. in lib° de flomia diſtinxit flomiā in tres ſpēs. ſ. in diuerſiuā, que ꝑ antiſpaſim. i. ꝑ ꝯ̄riū q̄ȝlonge potes. Euātiuā que ꝑ catiſiȝ. i. per rectitudinē vicinā ⁊ cōicantem. Et deriuatiuaȝ q̄ per paracateſim. i. iuxta catiſim. ¶ Preterea Gal. 1° ad glau. ⁊ 4° terraꝑ. ⁊ 13° terraꝑ. dicit. Si mā fluit diuertēda eſt q̄ȝlōgiſſime potes ātiſpaſice ſi de primo fluxa deriuāda per loca ꝓpinqua: ſi antiquata eua cuanda a loco ꝓprio vel viciniſſimo. Et hec ſit tertia Gal. regula vlīs: ⁊ Auic. p̄ª qrti ca. ꝑ. ⁊ 3°. q ſemꝑ in diuertendo in pn° timet vicinū locū. Unde incōuenient̄er fieret flomia. His ſtatib° ſȝ doctri. Hip. ⁊ oium re ipſa ꝑſuadēte: vt. ſ. ſit flomia in pn° pleureſis diuerſiua dū fluit vel fluere incipit. Quero a te, ſi flomia fiat ex eadeȝ baſilica puta dextra vbi egritudo eſt in dextra qño noiabitur. Nō pōt dici diuerſiua qm̄ ex doctrina cōi ſupra data: ⁊ vt ſonat vocabulum, illa ſit per partē ꝯ̄riam cōicantē ⁊ per inferiora q̄ȝlōgiſſime oppoſita. Reſtat igit̄ vt dicat̄ euātiua vel deriuatiua: ſed iſte nō ꝯueniūt in ꝓncipio apatis calidi cuȝ longe plus irritent ⁊ attrahāt ad locū debilē, doloroſum, calidūȝ, q̄ȝ diuertāt: hoc aūt eſſet hoiēȝ interficere nō curare. Uñ dicebat Auēzoar caꝑ ꝓprio allegato ⁊ Auer. 7. col. nouos ⁊ parū exercitatos eſſe illos medicos: qui in ꝓncipio pleureſis eandeȝ baſilicam flobothomāt. Faciūt enim precipitare materias verſus partem leſam: q; verſus ſuperiora, quod eſt contra cōe preceptū, ⁊ duplāt malū: imo interficiūt egrotātē q̄nqȝ.

¶ Preterea quotidiana experiētia i magnis ciuitatib° ſtati facta flomia a ſaphena eiuſdē lateris ceſſat dolor: vt plurimum. Nec credo per talē flomiam euari ſanguinem cōtentum in apate vel loco vicino faciente apa. Sed ille ſanguis cōuertitur ad inferiora cū tota materia ſimul, tractus viva cui a flomia ſaphene. que euat ab inferioribus: ⁊ diuertit a ſuperioribus. Uñ cōtingit ꝙ ceſſat dolor remotis humoribus illis a pectore qui faciebāt dolorem, vel ſaltim facta illa diuerſione cū non amplius fluāt humores: ⁊ illi q ibi erant reſoluuntur vi caloris naturalis qui maximus ⁊ potētiſſimus eſt in illis mēbris ſp̄ualib° ꝓpe cor, vbi ē fons caloris.

¶ Nos autem ad maiorē declarationē difficultatis propoſite notabimus ꝓmo duo: ꝯ̄mo tres modos de pleureſi. vnū ſcilȝ ſtante multa repletione, alterū ſtante inanitione multa. addēdo tertiū inter hec medium. Ubi. ſ. ſit mediocritas plenitudinis ⁊ inanitionis: diſtinguēdo tria tēpora apatis ꝑſētis vel de proximo futuri, in qbus diuerſa cōueniunt remedia. Fundabimus deinde intētiones ⁊ indicationes curatiuas, qbus tāto morbo occurrim°: q; īdētio curatiua ꝑ pāe ſumit̄ nō a morbo ⁊ nā morbi bñ cogniti. Indicatio ēt curatiua nō a morbo, ſed a ꝟtute cōplexione, etate, ꝯſuetudine, repletione, tꝑe anni: ⁊ hꝫ: vt alibi diffuſe diximus: ſilr a tēpore morbi. Diximus enim tēpus eſſe maxime conſiderationis: ſȝ forte Gal. aliter cōtra Theſſalū. Imaginemur itaq; in pleureſi vera tria tēpora corpore exiſtēte repleto ꝑ pter repletionem multam in toto, aut ꝓpter calefactioneȝ vel infrigidationem, vel per viā catarri. vel aliter mā fluēs calida cucurrerit ad partes pectoris intrinſecas apandas, ꝑ illa materia incipit recipi in venis magnis, deinde in paruis ⁊ minimis vt eſt videre in cōturbatione oculi in principio opthalmie. nā coniunctiua eſt alba valde ⁊ venule ille melius videtur extrinſecus, duretq; tēpus hoc fluxus materie gratia exempli per vnum duos aut per tres dies priuſq̄ȝ incipiat exire venulas ⁊ imbibi in poroſitatibus membrorum ⁊ colligi in cupū: verūq; fieri apa per viam defluxus in quo tēpore. ſ. vnius duorum vel triū dierū eſt dolor in illo membro genitus: tum q; mā partim fluxa ſua intenſa caliditate in illo loco cōculcata grauat ⁊ inflāmat: ⁊ ſi qa ſoluit continuum extēdendo pāniculum ⁊ venas cōprimēdo ⁊c̄. In quo tēpore ne dum in pleureſi: ſed ēt in omni apoſtemate intrinſeco: dixit Gal. 5° interi. caꝑ vltimo euaporat aliqua materia a venis illis minutis: in pulmoneȝ ſubtilis per ſputū ſubrubrū, que incoāte abreuiat dixit Hip. indigeſta ex pectore. Scōm tꝑs erit qñ mā incipit exire extra venulas in poros ⁊ ſubam mēmbri ⁊ colligi in cupum cum intenſo dolore pungitiuo propter mām calidā inflāmataȝ non euentatā extēdēdo partes ⁊ ſoluendo cōtinuuȝ. in quo tempore fiet magna attractio tum ꝓpter mēbri debilitatē: ⁊ ſi maxime propter caliditatē ⁊ intenſum dolorem attrahētes. Duretq; tēpus hoc exempli gratia per tres alios dies ⁊ ſic erimus in quinta vel ſexta die. in quo tēpore calida in loco calidiſſimo materia erit ſatis bene digeſta, ſi reſeruabitur ad vnā creticam expulſionē in 7° vel non: vt cōtingit in pluribus vel ſalubribus. Tertium tēpus erit in quo rationabiliter ceſſat fluxus ⁊ nā ſuperāte cōplebitur digeſtio puta per totā diem ſeptimā. vel inueterabit̄ vſq; ad 14ᵐ in quo ceſſabit tunc dolor ⁊ febris ⁊ accn̄tia propria pleureſis. lȝ forte accn̄tia cōia cretica augmētabūtur digeſta ⁊ facta iam ſanie cōpleta. Et iſta tria tēpora non poſſunt limitari. In diuerſis. n. aliter ⁊ alr ꝯtingit ſm̄ māe acuitatē ⁊ ſubtilitatem virtutiſq; tenorē vel expulſionē ⁊c̄. Silr imaginari poſſumus in corpore inanito propter fluxum ſanguinis nimiū, ſicut in puerperꝭ: aut in fluxu per ſeceſſum. aut lōga fame. vel conualeſcēte longa egritudine. Iſti poſſunt pati pleureſim non rōne plenitudinis. vt in ꝑ. Sȝ rōne mali grauitatis humorū, vel rōne debilitatis mēbri recipientis: ⁊ fortitudinis membri mādantis, vel ꝓpter frigiditatē, aut calefactionem. vel catarrū. vel aliter. Eodē modo ⁊ in corpore tēperate ⁊ mediocris repletionis imaginabimur. Differenter tñ̄ putamus ꝓcedendū eſſe in cura, vt infra. hoc vno cōmuni ꝓcepto ſemper in oibus obſeruato, i egritudine in fieri, ꝙ ſemper debemus remouere fluxū ⁊ cauſam que facta ra eſt ad gn̄onem ⁊ augmentum apatis. Deinde venire ad factam egritudinem quā curabimus ⁊ remouebimus flobothomia euacuatiua per catiſim, aut peracatiſiȝ, aut ſcindendo ſupra locum ꝓprium vbi poſſumus mā inueteratā. ⁊ hoc eſt proprie curare. Illud vō preſeruare, ⁊ nos etiā in vera pleureſi inueterata ⁊ ſaniata materia fecimus inciſioneȝ ſupra locū propriū ſub coſtis vbi indicauimus eſſe, collectam ſaniem cum tanta euatione ſaniei: que ſi corroſo pānniculo infra coſtas intra cōcauitatem pectoris impetuȝ fe-

ciſſet forte ſuffocaſſet: ſaltim empicum feciſſet ſicut ſepe vi/
dimus: ⁊ hic eſt locus magne conſiderationis: ⁊ opus me
dici exercitati, quod nec vẽtoſis vt Joan. Meſ. nec aliqua
alia via: q̈ʒ inciſione exteriori ſupra locum proprium cura/
ri poteſt neqꝫ oʒ. Et hec eſt doctrina Gal'. 3° techni ⁊ 2° ad
glauconem. ⁊ 23° terrap. ⁊ alibi pluries: ⁊ eſt ipſa veritas.

¶ Secũdo notãdũ eſt ꝙ in omni flomia fienda cõſiderandi
ſunt iſti termini ſex ꝯ̃uj. ſ. propinquuʒ diſtans, rectum obli
quum, oppoſitio cõicatio, per quos regulantur oẽs flobo/
thomie, vt alias diximus in mã de flomia. Et iterũ termini
oppoſiti ſex, 'iſti. ſ. ſupra infra; dextrũ ſiniſtrum, ante retro,
⁊ adde tu intus ⁊ extra. Flobothomia itaqꝫ p antiſpaſiʒ fit
per lõge diſtantẽ locuʒ oppᵐ: directũ tñ, 'vt inqt Gal. 2° ad
glau. Flõmia aũt per paracatiſim, q̃ eſt eũatiua vel deriua/
tiua fit per propinquũ rectũ ⁊ cõicantẽ locũ. Silr ⁊ per ca/
tiſim. i. per rectitudinẽ vbi nõ poſſumus ſupra locũ ꝓpriuʒ
incidere. Oẽs iſte ſunt ſpẽs flomie que ſemꝑ rectitudinem
includũt. Aliter. n. non eũarent qð eſt eũanduʒ, ſed ꝓotius
debilitarẽt ſine iuuamẽto: niſi forte in magna plenitudine:
vbi ẽt per diſtãtẽ ⁊ obliquũ qñqꝫ flomamus, vt inqt Meſ.
ſaphenam oppoſitã in pleureſi. Et iõ dixit Aui. nunq̈ʒ eſſe
flobothomandũ ſm duas diametros completas a fortiori
neqꝫ ſm tres. Et iõ ſubdit: vnde flomia diuerſiua nunq̈ʒ fit
ad minorẽ diſtantiã, q̈ʒ inter humerũ ⁊ humerũ. Bona aũt
eſt Auič. ꝯſideratio ne humores poſiti in motu ꝑꝑ flomiaʒ
recurrãt ad locũ debilẽ dolentẽ, ⁊ apoſtemoſum: qm̃ h̔ eẽt
attrahere ad locũ ⁊ non diuertere fluxũ: ſed fallit regula in
capite, qm̃ flobothomus, qñqꝫ venas in occipitio diuer/
tentes a ſincipiti ⁊ econtra, vt dixit Hipp. aphoriſmo. 68. 5ᵉ
particule, poſteriora capitis dolẽtia ⁊c̃. Et recte quidẽ nos
facimus, vt ibi doctores dicunt, nõ ſic in caſu noſtro.

¶ Tertio notãdũ eſt ꝙ flomia dĩ vlis eũatiortuʒ q: eũatiua
eſt oium humoꝝ: tũ q: eũat a toto: ⁊ ſingulis partibus. Et
hoc verũ eſt de oi flomia: ⁊ vt alias diximus in anathomia
corpus humanũ diuiſum eſt in duas partes, dextrã. ſ. ⁊ ſi/
niſtrã i re. Et iterũ añ ⁊ retro, ſurſum, ⁊ deorſum. Et ꝯ̃nter
vene dextre partis maiorẽ hñt propinqtatẽ ꝯuenientiaʒ ⁊
directionẽ cũ dextra q̈ʒ cũ ſiniſtra: ⁊ ſupiores cũ ſupioribꝰ,
eodem mõ inferiores cum inferioribus: habẽt. n. vene oẽs
originẽ ab vno troncho, ⁊ oẽs ſunt cõtinue: ita ꝙ euacuãs
ab vna multiplicãdo eũationem eũat ab oibus: lʒ lõge ve/
locius ⁊ melius a propinqori directiori ⁊ cõicante loco q̈ʒ
ab oppoſito mõ ſituata: eo magis qa certe vene appropriã
tur certis ⁊ determinatis mẽbris: quoꝝ ſunt familiares ⁊
per illas proprie fit flomia per catiſiʒ. i. eũatiua vel deriua/
tiua. Flobothomia v̇o diuerſiua. ſ. per antiſpaſim. i. per cõ/
trarium diuertẽs fit per diſtantẽ locũ ⁊ oppoᵐ q̈ʒ lõge poſ/
ſumus intẽtione potius diuertẽdi q̈ʒ eũandi mãm fluenteʒ:
ſemper tñ ſeruata rectitudine cũ oppõne. Et iſta flomia di/
uertimus fluxũ mãe, ⁊ eũamus ſeu minoramus replõnẽ in
toto, vt. s̈. Et in hoc Gal'. ex Hip. Seraꝑ. Auer. Halyab. ⁊
oẽs quieſcunt ex re ipſa: ⁊ ratione moti ⁊ experimento.

¶ Quarto notãdũ eſt ꝙ in flobothomia faciẽda in pleu/
reſi ſunt multa ꝯſiderãda: a qbus ſumunť indicationes cu
ratiue. i. corrigentes ⁊ regulãtes hanc intentionẽ primã. ſ.
euacuãdi per flobothomiã, ⁊ infrigidãdi. Et in primis vir
tus cõſideratur, deinde etas, cõplexio, tẽpus anni, repletio
vel inanitio, impgnatio, ſubtilitas vel craſſities, venenoſi/
tas materie. Et nũqd ſanguis peccet vel cholera vel ſimul
mixti vel flegma vel melãcholia. Et hoc eſt multũ notãdũ,
q: vere ſi ſanguis peccat idiges flobothomia magis ſi cho
lera indiges plus farmacia: ſilr ⁊ de aliis humoribus: ſi mi
xti procede vt decet. Deinde conſideranduʒ eſt in quo tem
pore de tribus iam dictis in primo notabili: ⁊ quo loco ſit
primo flobothomãduʒ. Nunquid pleureſis illa fuerit per
viam defluxus: ⁊ a quo membro. Nunquid ſponte ſua vel
a cauſa primitiua, vel per paulatinã congeſtionem. Simi/
liter conſiderandum ſi eſt cuʒ intenſo dolore vel remiſſo: ſi
eſt cum multo ſputo vel cum frequenti aſcellatione. Que
omnia ⁊ ſi que alia variant flobothomiã locũ, ⁊ quãtitatẽ
extrahẽdi ſanguinẽ, vt videbis in ꝯ̃nibus noſtris infra ⁊c̃.

¶ Quinto notãdum ꝙ in omni apãte calido intrinſeco ma/
gna eſt flomie neceſſitas ad minorandã plenitudinem, ⁊ re
frigerandũ: ſed potiſſime in pleureſi: tũ q: eſt apã calidũ:
tũ q: eſt prope cor in pectore vbi eſt magna ſanguinis ple
nitudo. magna caloris ⁊ inflãmationis copia. Quare ſeq/
tur ꝙ cum oĩs flobothomia, vt ſupra, euacuet a toto, q: eſt
eũatio vlis omnis flobothomia minorat plenitudinẽ ⁊ re/
frigerat, ⁊ ſic oĩs flobothomia videť iuuare in pleureſi. Et
hoc erat qð dicebat Aui. ⁊ Gal'. in primis fac ex ſaphena:
quã ſi nõ potes facere, fac ex baſilica, fac ex cõmuni: ⁊ ſi nõ
potes ex aliqua iſtarũ fac ex cephalica, qa vndecũqꝫ fiat ⁊
cõfert ⁊ ſaluãtur qñqꝫ ẽt pereunt: ſed ſi regulariter ꝓcedas
in flomia, vt infra ẽt ſaluantur vt plurimũ: aliqñ ẽt pereũt:
maxima. n. eſt caſuũ varietas in indiuiduis ꝑꝑ indefinitatẽ
mãe. Ex quo ſeqtur varietas in opinionibus, ⁊ diſcordia
magna de flobothomia in pleureſi. Adeo ꝙ non ſolum di/
uerſi diuerſa ſentiunt: imo doctor vnus in vno loco videtur
ſibi contrarius in alio loco. Tñ iudicio nřo lõge tutius eſt
regulariter procedere, vt iſra, qm̃ citius ⁊ meliꝰ curantur.

¶ Sexto notãdũ ꝙ in pleureſi per viã defluxus multũ ꝯfert
ſcire in cura per flomiam a quo mẽbro tanq̈ʒ a loco mãdã
te fluat materia, qð ſcire difficillimuʒ puto. Quare reddiť
iudicium de prima antiſpaſica, flomia difficile: ⁊ verũ plm
refert ſi mã petat ſurſuʒ verſus furculã, an deorſum verſus
hipocũdria, qð magni facit Hip. adeo ꝙ mutaret iudiciũ i
cura, nunqd flobothomandum eſſet ꝑ vel farmacandum.

¶ Septimo notandũ erat de anothomia venarũ, ⁊ ꝑ̃ſertim
baſilice. Eſt naqꝫ mã dubia valde: vt Ar. lib. 3°. de nã aia/
lium caꝑ 2° 3° ⁊ 4° ⁊ ſenſus plurimũ fauet Gal'. dixit Auer.
in hac ꝯ̃dictione, de ortu ⁊ de curſu venarũ. Et nos cũ Gal'.
in medicina procedamus, tenẽdo vtrãqꝫ baſilicã mediate
ſaltim ortũ habere a vena chili aſcendente. Unde auxit ſan
guinem: tanq̈ʒ ex fonte vel riuo magno, proprius naqꝫ ſan
guinis fons eſt epar. Silr ẽt vtrãqꝫ ſaphenam origineʒ ha
bere ex ipſa vena chili deſcendẽte. Nũquid autem vene
nutriẽtes pãniculos coſtales ⁊ pleuram, vbi ꝓprie fit pleu
reſis, ortum habeant imediatius a vena chili aſcendẽte vt
Gal'. vel ab ipſa baſilica, vt vʒ ſentire Aui. hoc videre ⁊ di/
ſtincte declarare puto eſſe difficillimũ, vt ſupra, ſed vñcũqꝫ
ſint hoc vnũ habeo pro cõſtanti, ꝙ vene ille omnes concur
runt, ⁊ ſimul imbibũt ⁊ imbibũtur. Iterum hoc ſcðm pro
cõſtanti tenemus ꝙ ſicut diximus in anothomia nřa de in/
tentione Ariſt. ⁊ Gal'. corpus noſtrũ in re ipſa eſt diuiſum
in duas partes dextrã ⁊ ſiniſtrã, ſicut ibi demonſtrauimus
⁊ ꝙ directio plurimum operatur in iſtis flobothomiis fa/
ciendis, ⁊ qui illam non conſiderat facile errat.

¶ His habitis ponũtur cõcluſiones, prima erit negatiua, in
pleureſi cũ mediocri plenitudine a fortiori cũ magna ante
quartã non eſt flobothomãdũ ab eadẽ baſilica, probať cõ
cluſio p regulas ſuprapoſitas vl'es tres vel 4ᵒʳ ſʒ Gal'. ꝑª. ſi
egritudo fuerit in ſupioribus debes in ꝑnᵒ diuertere ⁊ per
oppᵐ eũare. ſ. per inferiora. 2ª regula erit cũ mã eſt in fluxu
vel vt fluat debes flomare ꝑª flomia per antiſpaſim. h̔ eſt,
flomia diuerſiua in oppᵐ retrahẽdo mãm fluenteʒ q̈ʒ longe
potes. Tertia regula fuit cũ mã eſt in fluxu in ꝑnᵒ debes ꝑ/
ſeruare ne gñetur vel augeatur apã: hoc aũt fit per antiſpa
ſim. Et hoc eſt proprie ꝑ̇ſeruare non curare. Deinde venire
ad factã egritudinẽ. i. ſi non potuiſti longe ꝓhibere apoſte
ma, curabis ipſum apã per flobothomiã vicinã eiuſdẽ ba
ſilice p paracatiſim. Et hec eſt vera Gal'. doctrina ⁊ oium re
cte ſcribẽtium preter hoc ꝙ res ipſa pʒ intelligenti ⁊ expe
rientia quoqꝫ comprobatur vt infra videbitur.

¶ Scða ꝯ̃. Aliter operãtes q̈ʒ in ꝑma ꝯ̃ne diximus, credũt

curare pleureſim:⁊ duplant malum ⁊ interficiũt, vt inquit
Gal. probo qm̃ ex quo ſlomia ponit humores in motu ⁊ ipſi
attrahent ad locũ debilẽ dolentem ⁊ inſlamatum:⁊ ſic irri
tantur ⁊ attrahũtur ad locũ apoſtatum ſlomando eandẽ baſi
licam, qua potius curamus factã: quod minime cõuenit in
pncipio, in quo tantũ eſt intentio ꝓhibere ne fiat vel augea
tur apa minorãdo plenitudinẽ ⁊ euocãdo retro ipſaȝ mãȝ.

Tertia ꝯ affirmatiua. In pn° pleureſis .i. in ꝯturbatiõe nõ
dum collecta in cupũ, cũ mã adhuc eſt influi, ſtante medio
cri vel magna plenitudine ṽtute, etate, ⁊ reliq̃s ꝯſentienti/
bus ſlõmanda eſt ſaphena eiuſdẽ lateris: ꝓbat qꝛ i pn° cõ/
uenit ſlõmia diuertiua ꝑ antiſpaſim. dixit Hip. q̃ fit per locũ
ꝯtrium longiſſimũ licet directũ ſeruata directione cũ oppo/
ſitione, vt ꝯuenit ad verã diuerſionẽ, cõuertẽdo fluxum ma
terie in oppoſitã partẽ q̃ȝ longe potes: ſaphena .n. plMi ⁊ lõ
ge diuertit: vt Aui. ca. cũ mãm: ⁊ ita ſeruat 2ª regula: ſerua
tur ẽt pª qꝛ per inferiora diuertimur egritudinẽ ſtantẽ in ſu
perioribus. Seruat ẽt 3ª regula eo qꝛ per hanc ſlõmiã ꝓhi
bemus ne gñetur vel augeatur apa, qȯ ꝯuenit in pncipio.
Deinde ſi opȝ veniemus ad iam factã egritudinẽ per para
catiſim .i. deriuatiuã ⁊ euatiuam a ꝓpinquo loco cũ nõ poſ
ſumus ſcindere propriũ locũ, qȯ fieret digeſta mã: vt recte
Aui. ⁊ Joã. Meſ. aliq̃ȝ veri medici recte dixerũt. Adde ꝙ
res ipſa feſtinũ iuuamentũ oſtẽdit, ſicut praxim exercentes
quotidie vident: nec in hac ſlõmia expectanda eſt mutatio
ſanguinis. Sed in curatiua in ꝓceſſu vbi ſanguis eſt mali/
gnus ⁊ denigratus. Et per iſtã ſaphene ſlõmiã fugis oẽ in/
cõueniens qȯ poſſet cõtingere de ignorãtia loci mãdantis
cõiter ignoratũ: qꝛ vndecũq̃ȝ mã fluat diuertẽdo eaȝ in pn°
ad pedes longiſſime bene operatus es. Silr ſi mã fuerit ma/
ligna in pleureſi peſtilentiali neceſſe eſt ad lõginqua diuer/
tere. Quare non potes errare ſlõmando ipſam ſaphenam.

Quarta cõcluſio q̃uis ſlobothomia baſilice oppoſite ſit
diuerſiua .i. per antiſpaſim in pn°: qꝛ in cõtrarium attractio
⁊ diuerſio: eſt nãq̃ȝ dextra contraria ſiniſtre parti. Tñ iudi/
cio noſtro tutius ⁊ melius ⁊ magis preſentaneũ remediuȝ
eſt fluxũ mãe diuertere ad iferiora lõgiſſime, ſlobothomiã/
do ſaphenã. ⁊ in hoc cõcurrũt ẽt qui tenent partẽ oppoſitã
qui gloſando Aui. dicũt ſlobothomiã ſaphene ꝯueniẽtiſſi
mam eſſe in ꝑſeruatione. Et hoc nos volumus, qꝛ ſlõmia ꝓ
ma ꝑſeruare eſt intẽtio, ⁊ forte ꝙ ſecũda ſlõmia: qñ eſt intẽ
tio partim euãre fluxam, partim diuertere futuram flui, vt
cõuenit egritudinibus in fieri, vt diximus in tertia regula,
poſſet concedi ſcða ſlobothomia, ab eodem latere. quãuis
ſtante virtute forti melius ⁊ tutius eſt extrahere ſanguineȝ
ex oppoſita baſilica, maxime ſi pleureſis ſit in ſiniſtra: qꝛ ra
tionabiliter ſanguis ſluit ab epate: lȝ mediate tanquam ex
fonte euacuãdo, probat aũt hec ꝯcluſio. Tum qꝛ ſeruãtur
melius regule tres ꝑdicte vl'es ſapientũ: eſt enim cum baſi
lica potius diagonalitas ⁊ obliquitas non autẽ directio ⁊
caſtis quam Galenus obſeruauit in omni ſlobothomia: ⁊
tum quia compertum eſt quotidiana experiẽtia ſlobotho
mia ſaphene feſtinum iuuamentum facit: ſicut ⁊ Auicen. ⁊
Meſ. teſtantur. Nãq̃ȝ vene eiuſdẽ partis. ſcilicet dextre ma
gis ſibi cõueniunt, humores quoq̃ȝ facilius deſcendunt q̃ȝ
aſcendunt, modo videmus iuuamẽtũ ex ſlobothomia ba/
ſilice oppoſite eſſe magis tardum: imo in magna repletio/
ne poſſet eſſe magno nocumẽto attrahẽdo materiã verſus
cor, que vt plurimũ in pleureſi ſolet eſſe maligna. Et ꝙ ma
gis eſt vidimus quãdoq̃ȝ aliud nouũ fieri apoſtema in par
te alia pectoris ex attractione multe materie in corpore re/
pleto per ſlobothomiã baſilice oppoſitam: ⁊ per ꝯſequens
due fiebant pleureſes. Quare parcat mihi Joan. Arcula/
nus, qui volendo tantũ in quatuor caſibus fieri in pleure/
ſi ſlobothomiam a ſaphena: nõ bene conſiderauit. Nec ex
hoc credas Hippo. ⁊ Gale. eſſe diminutos, qui non fecerũt
mentioneȝ de ſlobothomia ſaphene: ꝑmo qꝛ ipſi preſuppo
nunt illam eſſe factam in principio in conturbatione, vt ſu/
pra, propter canones quatuor vl'es. ſecũdo vere arabes in
hac ſlobothomia ſaphene fuerunt magis verſati: nec mir:
quoniã facile eſt inuentis addere habitis pricipijs: ille bo/
nus, ſenex in principio erat in embrocis occupatus meo iu
dicio ſuſpectis: qꝛ attrahũt materiam ad locum. Quare ſi
gna vere pleureſis in principio ſunt aliunde petenda q̃ȝ fo/
mentis aut embrocationibus ipſis.

Quinta cõcluſio: licet ita ſit vt tenẽt 3ª ⁊ quarta: concluſio
tñ in aliquibus caſibus tutius ⁊ rectius eſt ſlobothomare
baſilicaȝ oppoſitã: pȝ in corporibus debilibus: mõ non ſit
maligna, vt ſunt ſenes, pueri, cõualeſcẽtes ex lõga egritudi
ne, pregnãtes corpora inanita, ⁊ huiꝰ, in quibus timemus
propter nimiam debilitatẽ ſlomare ſaphenã: nã ſlomia pe
dis dixit Aui. ⁊ experiẽtia docet ꝙ magis debilitat.

Sexta cõcluſio. Medici florẽtini ⁊ bononienſes, q in pn°
pleureſis pª ſlomia ſlomant ſimul cũ Halyab. Raſi. Sera.
⁊ Jo. Arculano baſilicã ꝯtriam, licet minus male operẽtur
q̃ȝ papiẽſes qui in pn° pleureſis eandẽ ſlomant baſilicam:
tñ iudicio noſtro ſalua ſemper veritate lõge melius operã/
tur veneti, q in pmis ſlobothomant ſaphenã oppoſitã in lõ
gitudine, ſicuti tenẽt 3ª 4ª ꝯcluſiones vt fecit Aui. ⁊ Joã. me.
ad mentẽ Hip. vt ſupra, ⁊ eadẽ fuit mẽs Galeni, vt colligit
ex quatuor regulis vniuerſalibus ſupradictis.

Septima cõcluſio: quãuis ita ſit vt tenẽt ꝑdicte ꝯnes: ima
ginabilis tñ eſt caſus in quo bonũ eſſet pª ſlomia in pleure
ſi ſlomare ſaphenã oppoſitã: ⁊ per ꝯñs ad tres diametros
incõpletas. ꝯ pȝ vbi eſſet in corpore iuuenili magna pleni/
tudo ⁊ ꝑſertim ſanguinis cholerici: ⁊ virtus fortis. Deinde
venire ad alias ſlomias. hanc ꝯnem ſentit Jo. Meſ. ⁊ Gen
tilis cum eo ⁊ rõ eſt qꝛ Galenus voluit: ⁊ Jo. Meſ. cũ illo,
(vide capitulũ de ſq̃nãtia) ſlomias diuerſiuas melius mul
tiplicari in quãtitate diſcreta q̃ȝ cõtinua. Scða rõ eſt ꝑꝑ pe
riculũ ne magna ſanguinis ⁊ hũoruȝ agitata moles ruat ⁊
attrahat ad locũ inſlãmatuȝ doloroſum. Que oia ⁊ ſi rara
ſint nõ opȝ tñ ignorare: aduertẽdo tñ ne tot ſlomijs debilite
tur virtus: ne ẽt mãe incrudẽtur. Caue ẽt ne debilitato cere
bro, vel epate tandẽ fiant apopletici, vel hydropici, vt nos
expreſſe vidimus: poſtq̃ȝ fuerunt ab ipſa pleureſi curati fie
ri hydropicos vel apopleticos: ⁊ hoc non niſi nimio ſan/
guine extracto, potiſſime in ſene, quia iuuenes ſanguinem
melius tollerant multas ſlobothomias.

Octaua ꝯ. Poſt 4ᵃᵐ in quo tꝑe rõnabilr mã non amplius
notabilr fluit: ſed pro maiori pte eſt fluxa in cuppũ collecta
verũ apa: tũ ꝑꝑ artem ꝑcedentibus vna vel plibus ſlomijs
vel aliter a nã ipſa plenitudo eſt minorata ⁊ mã recurſa: ſi/
gnum .n. eſt accñtia ꝓpria remiſſa. Tũc dico tutũ eẽ eãdeȝ
baſilicã ſlomare ꝑ catiſiȝ, vſq̃ȝ ⁊ donec veniat ſanguis mu/
tatus niger, vt dixit Hip. 2° regi. acu. cõ. 10. Probat ꝯ: qꝛ i/
tẽtio eſt ſi opȝ ꝑ directũ ꝓpinquũ euãre ſi nõ poſſumus per
ꝓpriũ locũ egritudinẽ iam factã curãdo nõ aũt amplius ꝑ
antiſpaſim diuertere: nec obſtat ſi qs dicat, ſemꝑ ad locum
leſum dolentẽ currunt mãe: qꝛ hoc nihil eſt: nã ſi nõ ſuper/
fluunt non currunt inanito corpore ad ipſum locum mate/
rie, vt omnibus eſt manifeſtum.

Nona ꝯ. ponat caſus ꝙ in 2° vel 3° tꝑe annotatis in ꝓ no/
tabili puta poſt 4ᵃᵐ vt in. 6. vel 8° medicus occurrerit pleu
retico iuueni corpe repleto exñte, ⁊ virtute forti, nullis ad/
huc diuerſionibꝰ factis nec euonibus nec a nã nec ab arte.
Cũ intẽſis accñtibus ꝓprijs ⁊ cõibus. Quid faciet medi/
cus? Dico ego duas ꝓpões. pª ꝙ ꝯſtante ṽtute potẽte fer
re duas ſlõmias tutius eſt ꝓ eandẽ ſaphenaȝ vel baſilicam
oppoſitã ſlõmare: probat qꝛ ſtat plenitudo ⁊ ſemꝑ mã fluit
ad locũ paſſuȝ debilẽ ꝑꝑ inſlãmationẽ ⁊ dolorẽ attrahẽtes
cuius ſignũ eſt accñtia ꝓpria ⁊ cõia q̃ itẽdũtur. Tutius er/
go eſt ſlõmare ꝓ per antiſpaſiȝ diuertẽdo ⁊ minorãdo ple/
nitudinẽ: deide venire ad eãdẽ baſilicã curando, ⁊ euãndo

egritudinem per catiſim expectando mutationem ſanguinis. Secunda propoſitio, vbi dubitas de virtute et non augentur accidētia melius eſt primo occurſu flobothomare eandem baſilicam per catiſim. Sed iſta ſunt conſideranda: remanet enim iſta concluſio aliquantulum dubia in iudicio extimatiuo prudentis medici: ꝛ ego quantum in me eſt flobothomo eandem baſilicam: qꝛ vel materia eſt fluxa vel inſtui collecta in verum apoſtema: quare indiget flobothomia deriuatiua, vt ſupra in prima regula: adde etiā ꝙ rationabiliter vtplurimum virtus eſt debilis.

Decima concluſio imaginabilis eſt caſus in pleureſi corpore exiſtente inanito, paucorum humorum, virtute debili, ꝛ membris auaris, ꝛ materia exiſtente cholerica, ꝛ petēte ſurſum, ꝛ non maligna: quod p̄ma flobothomia ante q̄r tam ab eadem baſilica diuertimus ꝛ euacuamus: probatur concluſio: nam ſi membra ſunt auara rationabiliter locus paſſus calidus doloroſus non attrahet niſi a partibus propinquis, vel ab illis longe magis. Quare minus timendū eſt de attractione humorum ad locū paſſum a longinquos ꝛ quod eſt propinquum actu currere diuertimus ꝛ retrahemus flobothomia eiuſdē lateris. ſ. dextri. Et iſta decima ꝯ h3 vnam cōſiderationem digniſſimā, ꝙ nos in caſu decime ꝯnis bene laudamus flomiam baſilice dextre vbi pleureſis fuerit in dextra. Sed ſi eſſet in ſiniſtre parte pleureſis ꝛ eſſet maligna nullo modo cōcederemus flomiam ſiniſtre baſilice ne materia ſupra cor traheretur ꝛ interficeret ſtatim, ſed a ſaphena eiuſdem lateris.

Undecima cōcluſio ſiue dolor aſcendat ſiue deſcēdat ſemper tutius eſſe ꝛ melius putamus cum Gal. in p̄nº flomare q̄ farmacare: ꝛ rō eſt qꝛ vt plurimū humor peccans eſt ſanguis vel cholera mixta ſanguini. Cuius oppoᵐ dixit Hip. ꝛ Raſis, probo qꝛ non ſolum flobothomia melius intētio medici regulatur q̄ farmacia, vt dixit Gal. ſed qꝛ diuerſio ꝛ euacuatio per flomiam eſt magis propria ꝛ proficua in apātibº calidis doloroſis pp̄ plenitudinē q̄ per farmaciā: ſed p̄miſſa flomia q̄ tutior eſt. poteris deide ꝯuenientius farmacare ꝛ potiſſime dolore ipſo deſcendēte ꝛ in h̄ hn̄ Hip.

Duodecima ꝯ pbabilis, licet flobothomia in pleureſi ſit cōe remedium ꝛ multum neceſſarium ꝓpter multa, eo preſertim qꝛ apā eſt calidum ꝛ in locis nobilibus multo ſanguine ꝛ ſpiritu repletis. Tamē imaginabiles ſunt caſus quibus etiā ꝯſtante virtute, nulla flomia ſiue ſit diuerſiua ſiue euacuatiua cōuenit: probatur cōcluſio. ꝛ p̄ in caſu apoſtematis cholericiſſimo exangui, vbi mā non eſſet admixta ſanguini, ꝛ eſſet ſuſpitio de maiori furia ꝛ inflāmatiōe ꝛ denudatione ipſius cholere, ſubtrahendo eius frenū. Scdo vbi eſſet apā flegmaticū vel melācholicus per viam paulatine cōgeſtionis. Tertio vbi corpus eſſet lubricum ꝛ aſſellaret bis aut ter in die, vt dixit Auic. adde tu ꝛ ēt hn̄ ſpueret, nō cū multa plenitudine in toto. Quarto vbi corpus eēt puerile vel decrepitū: tunc in his caſibus non cōpetit flomia: ſ3 cōſidera in p̄ caſu ꝙ tāta poſſet eſſe iflāmatio ꝛ dolor attrahentes ſanguinem ꝛ ſpūm ad locum apādum, ꝙ flomia eſſet neceſſaria. Et in his caſibus ꝛ ſīlibus iudiciū extimatiuū p̄ualet: nunqd potius farmacādū ſit q̄ flobothomandum qꝛ facta prius cūatione ꝛ infrigidatione cum farmaco, ſecurius poſſemus vti ſi oportebit flobothomia.

Decima tertia concluſio. In omni pleureſi a percuſſione vel ab alia cauſa primitiua cauſato dolore cauſante apoſtema pleureticum dico ꝙ flobothomia conuenit: patet concluſio: qꝛ rationabile eſt propter dolorem illum ꝛ membri debilitatem concurriſſe ſanguinem ſubtilē ꝛ ſpirituoſum ſufficientem pro cauſa coniuncta apoſtematis.

Decima quarta cōcluſio: ambigua vbi pleureſis fiat per decurſū catarralem a capite vnde debemus facere primā flobothomiam diuerſiuam diuertentem fluxum materiei. Et nunc ex vna parte videtur ꝙ ex cephalica oppoſita incidendo in primis membro mandanti remouendo cauſā ꝛ retrahendo fluxum materie a pectore, niſi timeamus materiam retro fluentem ad caput facere ſyrſen ꝛ ſic ex birſen fieret ſyrſen. Si autē dicis apponere ventoſas retro ad diuertendum niſi forte ſtante plenitudine fiet cōmotio in materia: tunc augebis fluxū: quia euacuatio ſiue diuerſio particularis preſupponit vniuerſalem. Si autē flobothomabis in primis ſaphenam tunc facies materias a capite precipitare ad pectus attrahēdo ad membra ſuppoſita. Quare augebis fluxum: ſi autem tua eſſet intentio flobothomare baſilicam oppoſitā. Dico ꝙ licet hec euacuatio euacuet a toto: ꝛ a partibus pectoris precipitat tamen ꝛ ipſa materiam a capite ad pectus ꝛ ad inferiora, diuertendo quodā modo a capite non a pectore, imo augebit apoſtema. Sed ſi forte velles incidere venam cōmunem oppoſitam que attrahet ꝛ diuertit a capite ꝛ a toto, ꝛ a pectore. hoc magis rationabile eſſet: hanc tamen oporteret in praxi verificare, ꝛ cum experimentum in medicina ſit illud in quo magis cōfidimus q̄ rationi: ꝛ hec conſideranda ſunt: nāq3 nos ſuperiori menſe flobothomauimus ſenem Menum octogenarium ex baſilica oppoſita in quo cōcluſimus eſſe pleureſim a catarro: ꝛ ſtatim ceſſauit dolor ꝛ curatus eſt. Similiter ꝛ alios a ſaphena ꝛ curati ſunt. Iſte experientie mentem medici perturbant: preterea multotiēs vidimus in flobothomia ex ſaphena in pleureſi ex catarro ſtatim fuiſſe alleuiatos ꝛ curatos: ꝛ hoc in praxi obſeruatur venetijs. Undecunq3 materia fluat flobothomāt ſaphenā: ꝛ res hn̄ cedūt.

Decima quinta concluſio talis eſt licet alias ꝯceſſerimus in febre ſanguinis ſtantibus omnibus conditionibus ꝛc. flobothomia vſq3 ad ſyncopim que communiter non eſt in vſu, vt ſatiſfaceremus Hippo. p̄ma apho. aphoriſmo. 23º. ꝛ Gal. ꝛ Aui. Tn̄ in caſu de apāte pleuretico credo nullo mō eſſe ꝯuenientē, non primā diuerſiuā qꝛ Ga. laudat multiplicē nūo, nō aūt q̄ ſunt quātitatis ꝯtinue, vt. ā. niſi forte vbi eēt magna repſo i q̄ caſu ſtat magna itētio cūandi. q̄re flomam⁹ flomia nōbili i primis: deide diuertēdi. Neq3 euacuatiuā poſt 4ᵃᵐ qꝛ in h̄ apāte patiunt mēbra ſpūalia maxie corꝛ ꝟtus debilitat: ꝛ iō nō poſſet pati flōmiā vſq3 ad ſyncopi3: ne ēt māe in pectore icruderent cū debiliꝰ virtutis.

Decima ſexta concluſio: licet tanta ſit ꝛ illa quidem magna difficultas de flobothomia in pleureſi. Tamen re vera in apoſtemate epatis de quo miror ꝙ Galenus non fecerit differentiam ab alijs membris. Similiter ꝛ de ſplene dico ꝛ ingenue fateor flobothomiam in principio apoſtematis fiendam ex eodem latere cum Galeno contra Auerro. ꝛ hoc quia cauſa coniuncta remouetur ſimul ꝛ ſemel ꝛ prohibetur futurum fieri, euacuando a fonte, a quo ſimul omnes vene euacuant: ꝛ nulla diuertit a fonte: ꝛ vnamet flobothomia eſt diuerſiua ꝛ euacuatiua. non ſic in pectore vt p3.

Decima ſeptima concluſio. In apāte oculi ꝛ optalmia in p̄nº cum Gal. cōcedimus ex eadem cephalica in digito pollicis flomiam, niſi magna fuerit plenitudo, ꝛ virtus cōſtet: In quo caſu p̄ flobothomo ſaphenā, que plurimū diuertit baſilicā vel cōem: deinde ceſalicā eandem per catiſim: paret mihi Gētilis. In hoc volumus eſſe cū Gal. ē nāq3 ſufficiens diſtantia ꝯria ſm̄ ſub ꝛ ſupra inter oculum ꝛ pollicē: ꝛ ſeruatur catiſis ꝛ directio ſine qua ingt Gal. flomia parū vel nihil ꝯfert: ꝛ de hac flobothomia. Alias. aliter diximus.

Decima octaua ꝯ. In p̄ſeruatione puta vbi aliqd corpus ſepius in vere inciderit in pleureſim ꝛ nunc timet ſtāte notabili repletione diuertimus per ſaphenā directā, vbi putamus ꝛ ſuſpicamur futurū apoſtema: dato ꝙ non habeat. nam hiſdem curamus quibus preſeruamus, vt ſupra: ſi tamen fieret euacuatio flobothomia ex baſilica dextra a fonte, forte non erraret: ꝛ eo maxime vbi putat pleureſim futuram a plenitudine non a catarro.

Decima nona concluſio: licet ita ſit vt diximus. Tamē te-

ſemus in medicina nullā eſſe ɔ̃nē tenendā ppetuā pp mãe idefinitatē: ⁊ idiuiduales ꝓpetates: ⁊ caſuū varietates ⁊c.

¶ Uigeſima ɔ̃. In apoſtemate ſplenis teneo obſeruādas eſſe has propōnes: ſi apa ſplenis eſt calidū per viā defluxus: quod raro fit flobothomādā eſſe in primis baſilicā dextrā diuertēdo ⁊ eūando plenitudinem. Deinde venire ad baſilicam vel ſaluatellam ſiniſtrā. Et ratio huius eſt qꝛ rationabiliter ſuſpicandū eſt mām illam calidam ſubtilem fluere ab epate, vbi eſt officina ſanguinis ⁊ humorū calidorum. Secunda propoſitio vbi apa eſt ab humore craſſiori melācholico ſicut eſt vt plurimum per paulatinā congeſtionē. Indubitāter incipiēdū eſt a ſaluatella, vel baſilica ſiniſtra: ɔ̃ pꝫ. Facilis ex dictis, qꝛ apa eſt iā factū, vt. ō. q̃re directiori ⁊ propinqori mō quo fieri pōt debet eūari: ⁊ hoc oſtēdit experiētia. Et hec ſint dicta ad maiorē ⁊ meliorē doctrinā, quāuis pncipalis difficultas ⁊ negociū fuerit de pleureſi.

¶ Ex p̄dictis ſequitur p̄. ꝙ lꝫ canones Gal. ſm mētē Hipp. de diuerſione q̃ꝫ lōge potes in pn° ſint veri vt in pluribus: ſicuti omnes medicine canones in praſi ⁊ the^ca medicine tamen patiuntur exceptiones multas particulares ɔ̃ias pp caſuū varietatē, ⁊ mãe ſenſibilis idefinitionē circa quā v̄ſat ipſe medic⁹ artifex ſenſitiuus habitu extiatiuo regulādas.

¶ Scōo ſeqꝛ ꝙ lꝫ Gal. bñ dicat medicinā eē arbitrariā pp ignorātiā certe quātitatis, ⁊ menſure rerū admiſtrādarū corporibus determinatis: tñ longe magis redditur ars medicine arbitraria pp caſuū varietatē ⁊ materie indefinitatem, ⁊ diſtōnes multas, quas opꝫ medicū mente tenere: ⁊ artem in regulādo, ⁊ limitādo canones vniuerſales, quod ratione magis q̃ꝫ experimento viſorum aſſequi poteſt: quāuis experientia longa multum in hoc medicum adiuuet.

¶ Tertio ſeqꝛ ꝙ lꝫ ſnia Ariſt. melius operatur practicus q̃ꝫ ſciens: tñ re vera empericus niſi rōne ⁊ a medico rōnali gubernetur eſt aptus ſepiſſime errare pp rerū nouitatē: ⁊ ideo vtraqꝫ i medicina ſunt necīa, rō ⁊ experimētū. i. hitus ſciētificus ⁊ habitus extimatiuus imitatione acquiſitus.

¶ Quarto ſequitur Auer. Auēzoar, ⁊ Rabi moyſen poſſe modeſtius de Gal. loq̃ q̃ñquidē nulla eſt in Galeni dictis ɔ̃rietas, q̃m illi vles canones q̃ñqꝫ patiuntur exceptiones. Et q̃ñqꝫ in pn° pleureſis ɔueīt flomia ex eodē latere ſatis vt. ō. ɔ̃ne 10ª. Et q̃ñqꝫ ex oppoſita baſilica: quāuis vt plurimum ex ſaphena eiuſdē lateris vt ſupra. ⁊ ſi que inueniuntur auctoritates Gal. puta. 13° terrap. ꝙ ſicut in apate epatis, ita in pleureſi in pn° ɔueīt flomia eiuſdē lateris ex baſilica. Iſta hꝫ duas expōnes. p̄ª qꝛ q̃ñqꝫ conuenit vt ſupra ɔ̃ 10ª. 2ª rō eſt qd̄ intelligit Gale. de curatiua flomia que ēt fit in pn° lato vocabulo: qꝛ intra ſpatiū trium dierū vel in pn° ſiam facti apatis nō in cōturbatione. Expectabat ille bonus Hip. p̄ embrocare in pn° principiāte ⁊ poſtea in proceſſu clarus de apate flobothomabat q̃ñqꝫ in octaua ex eadē baſilica, ⁊ bene curādo non preſeruādo. Et ideo qui ſit diſtinguere ſcit reſpōdere, ⁊ tenere mentem auctorum.

¶ Quinto ſeqꝛ Aui. Gal. iterptē. ⁊ Joā. meſ. q vtrūqꝫ ad amuſſim ſeqꝛ nō eſſe ɔ̃rios in h̄, imo ſūmope ɔcordes, vt in ɔ̃nibus nr̄is videre licet. Nā ſi Aui. ⁊ Jo. meſ. poſteriores vidiſſent Gal. erraſſe in hoc: illi exp̄ſſiſſime ɔ̃dixiſſent, ſicut de febre ſanguinis fecerūt: ſicut de attractione medicine, ⁊ cōuerſione in humores quos attrahit, ⁊ cetera multa fecerunt. Nam ſocrate ⁊ veritate amicis: magis amica veritas eſt. maxime cum de hominum vita agitur.

¶ His habitis rñdeſ ad arg^ta facta ante opp^m. Ad p̄^m cum dī, opꝫ p̄ diuertere ⁊ eūare illos humores, qui ſunt magis parati fluere ad apandū. Illi aūt ſunt q propinqores. Dico ꝙ mā q̄ p̄ icipit fluere ad pectus apandū q̄ pōt eſſe a ppinq̄ pt eē a remotis, h̄ eſt dubiū, illa inquā mā eſt illa quā medicus p̄ intēdit eūare ⁊ diuertere. ⁊ ꝓhibē ne fluat ad pect⁹: mā illa eſt q̄ p̄ ibibiſ i venis magis ⁊ q̄ is factura apa ſuſpicatū, ⁊ cāns dolorē ⁊ calorē ⁊ debilitatē in pectore. Et illa cōuenietius ⁊ certius per ſaphenā diuertiſ ⁊ eūatur q̃ꝫ lōge ſi fieri pōt ſine ſuſpitione aliqua: vñcunqꝫ fluat tanq̃ꝫ a mēbro mādāte, nec ex hoc volumus negare, qn ſtāte dolore cāto, vt. ō. ⁊ calore, ⁊ debilitate mēbri nō ɔcurrāt multe mãe conuicine lꝫ illa nō ſit pncipalis, vel ſtat ꝙ nō ſit, vt ſupra. Sꝫ ponamus in caſu ꝙ ꝓpinq̄ magis mittāt poſt initiatū apa, vel ꝙ ꝓpinque ptes ſint ille q̄ p̄ mādēt mām ad pectus, lꝫ hoc ſit dubiū, vt ego pluries dixi. Nōne ego melius opabo attrahē do mām q̃ꝫ longiſſime efficaciter ad pedes, ⁊ eūando multitudinē humoꝝ a toto, ⁊ mēbra reddentur auara tā ꝓpinq̄ q̃ꝫ remota, cū nr̄a flomia a ſaphena euacuet a toto lꝫ magis ab iferioribus, ⁊ diuertat a ſupiorib⁹ quare nos certiori ⁊ ſecuriori modo operati ſumus.

¶ Ad ɔfirmationē ɔcedim⁹ diſtātiā illā Aui. q̃ñqꝫ ſufficere vt i caſu apho. Hip. poſteriora capiti ⁊c. qꝛ magna ē caſuū varietas. Sꝫ qñ poſſum⁹ ſecuri⁹ ⁊ melius lōgiſſime diuertere extremalr̄ ſm vnā diametrū ſeruata directiōe dixit ipſe i eodē loco 4ª p̄. ca. 3°. ⁊ p̄. tūc eſt meli⁹ fugiēdo locū vicinū i diuerſiōe i pn° h̄ ſenſerūt oēs ſapiētes recti iudicij: ⁊ h̄ ē i caſu nr̄o: ſi poſſū ſaphenā eādē ſecure efficaciter ⁊ diuertere ⁊ euacuare plenitudinē ⁊ refrigerare: quare non faciam?

¶ Ad 1^m arg^m pn^li rñdeſ ɔcedēdo totum arg^m de curatione egritudinis in fieri ſnia Gal. Aui. ⁊ oium: ⁊ nos ſupra admiſimus: ⁊ repetā illa tria tēpora annotata in p̄ notabili: ⁊ p̄^m ē i q̄ pleureſis eſt de ꝓrio futura fieri iā pūgēt mā: 2^m eſt in quo iā incipit apa ⁊ eſt in fieri, ⁊ mā adhuc eſt ifluī: 3^m tēpus eſt in quo iam eſt fluxa. pꝫ ex dictis ꝙ in p̄ abſqꝫ cōtradictione ɔueīt flomia ſaphene diuerſiua q̃ꝫ longiſſime: ſed ponamus ꝙ iſta flomia nō fuerit ſufficiēs ꝓhibere ipſū apa ne fiat, neceſſaria eſt 2ª flomia qua curamus egritudinem in fieri ⁊ in hoc ſtat difficultas. ſ. vñ fiet iſta 2ª flomia. Dico ꝙ ſi p̄ª flomia fuit eūata plenitudo refrigeratum corpus, ⁊ mēbra facta ſint auara: ⁊ dato ꝙ apa ꝓcedat forte non erit ita malū in 3° vel 4° die hac flomia 2ª q̄ eſt deriuatiua p̄ locū vicinū: ⁊ quo quomō diuerſiua ēt ab eadē baſilica cōcedere exiſtimādo ꝙ maius erit iuuamentū eūandi mām cōtentam in apate cōmodius a loco vicino, q̃ꝫ nocumentū attrahēdi nouā mām ad locum qꝛ mēbra iam facta ſunt auara ⁊ multitudo minorata. Sed ſi iudicio extimatiuo timeres nouū fluxū notabilē ad locū apatū pp tuā flomiā: ⁊ q̃re eēt maius nocu^m q̃ꝫ iuuamētū, ɔſtāte virtute tutius eſt flobothomare baſilicam oppoſitā que ab eodē puteo euacuat. ſ. a vena chili aſcendēte ⁊ tu cōſidera. Et ita credimus eūatum eſſe totū arg^m 1^m principale. Dato ꝙ per ſe ſaphenam credimus poſſe diuerti ⁊ eūari materiam in pn° apoſtematis: ⁊ ſimiliter per baſilicam oppoſitam. lꝫ melius citius ⁊ cōmodius per eandem baſilicam. niſi timeremus cōfluxum materierum ad locum ipſum apoſtematis.

¶ Ad cōfirmationē ego non poſſum credere. qn Gal. ⁊ oēs ita intelligāt. ſ. ꝙ in pn°. i. in p̄ tēpore ad ꝓhibitionē fiat flobothomia a ſaphena vt pꝫ: ex regulis ſuis 4°^r poſitis ſupra allegatis. Sed facta hac p̄ma flobothomia ⁊ erimus in ſecūdo tēpore, tūc poſſumus facere ſecurius flobothomiam ex eadem baſilica vt ſupra: ⁊ hoc ſonāt omnes auctoritates, ⁊ concordant. Adde ꝙ propoſitio Gal. eſt indefinita, pōt quandoqꝫ verificari vt in caſu decime concluſionis.

¶ Ad aliam cōfirmationē. Unde nā ꝓrepit inde eſt eūandū: ſubdit Hip. per cōuenientem regionē, mō in caſu non eſſet conueniens regio qꝛ duplatur malum vt ex ſupra dictis demonſtratum eſt. Finis.

¶ Et ſi conſideres p̄dicta omnia Candide lector. Judiciū ⁊ prudētia medici docti ⁊ exercitati: multū preſtat in hac arte ſicut in omnibus alijs: ⁊ longe plus q̃ꝫ canones: qui mille gloſas mille exceptiones patiuntur. Uale.

¶ Compilata Venetijs. 1515. Edita vero die p̄. Maij. 1525.

Ceſar optatus Jano Laſcari Patritio Conſtantinopolitano. S. D.

Multa ſunt optime Laſcaris que litteratos tibi deuinciāt omnes, vt ait catullus quot ſunt quotq; fuere quotq; poſt alios erunt in annos. Nanq; ⁊ noſtre etatis ſtudioſis profuiſti quū publice legendo (tue iuuētutis exercitationis opus) eos ad vera diſciplinarum ſtudia excitares. Litteraſq; humi iacenteis extolleres atq; boneſtares ⁊ antiquorum labores ad vtilitatem humani generis, ſuiq; ipſorum nominis perpetuitatē̄ ſuſceptos irritos fieri non ſuſtinuiſti. Sed fame illorum conſulens: conquiſitis eorum monumentis ſumma cura diligētiaq;, diuturnis peregrinationibus magnis ſumptibus, tuis imenſis laboribus, periculiſq;, plurimos eorum libros iniurie temporum, bellorumq;, ereptos a ſitu ⁊ carie ab interitu vendicaſti: adeo vt magna illorum pars iam iā interitura per te redempta ſit, atq; in vſum hominum reſtituta. Jis autem qui futuri ſunt quomodo profuiſti? gratiā nimirum ⁊ auctoritatem quam apud maximos principes ob ingentes virtutes tuas ob merita ob mores nobilitate tua dignos, es cōſecutus, in ſtudioſorum vtilitatem conuertendo. Neq; enim diuitias dignitates prouentus in vſum peculiarem, tuorum laborum meritorumq; premia exegiſti. Uerum id magna induſtria ſingulariq; ſolertia perfeciſti, vt bonarum litterarū ſtudia omnino reſtituant. Ueris diſciplinis incumbere volentibus facultatem prebeant. Quādo tamen a ſummo pontifice Rome Florentie tū a Rege Chriſtian. ſſimo Mediolani Pariſijs gymnaſia (q̄s ſapiētias ſeu collegia dicere ſolemus) magnis ſumptibus conſtituenda impetraſti, in quibus greci pueri ⁊ illi quidem ingenui e grecia tranſlati, Latini, Galli, cuiuſlibet nationis adhibitis preceptoribus vtriuſq; lingue (pulcherrimum hoc atq; vtiliſſimum certamen) in adipiſcēdis honeſtiſſimis diſciplinis: indeq; veluti e quibuſdam plantarijs ſeminarijſq; paſſim diffundendis perpetuo decertent. Jn his ego maximis ⁊ te dignis illud precipue admiror ſolius prope modum tuum peculiare: quod tantum abes ab omni liuore iuidiaq; quantū celū a terra diſtat. Litatos oēs, ⁊ quecūq; egregia virtute p̄ditos benignitate ſingulari ac munificentia excipis, amplexaris, foueſq; eximijs ingenij tui dotibus, illecebriſq; dicterijs vrbanitate ſermonibus, ex optima inſtitutione, e vera doctrina: ex vſu rerū pfectis: ita afficis īſtruiſq;, vt a te ſemp hilares qrūq; accedimus vere doctiores prudētioreſq; abeamus. Jure igit̄ ego iā diu tibi dediti ſſimus meas has lucubratiōes tuo nomini dicam q̄bus Gal. tuū acri ingenio virum: ⁊ omni doctrina preditum: medicorum facile principem (Hippocratem excipio ipſo auctore Galeno) in antiqua illa ⁊ difficili queſtione de febre ſanguinis ab Arabum, ⁊ Latinorum morſibus vēdicare conamur. Licet in libro de cauſis dierum criticorum illi contradixerimus in re ambigua ad exercitationem iuuenum aliquid inouātes. (Philoſophi opus erat nō medici) ⁊ in quo licet ſine alicuius iniuria errare. Ceterum propoſitum noſtrum in dedicatione hac, non ſolum illud eſt vt tibi placere ſtudeam, vt debeo. Sed vt gratiam ⁊ auctoritatem tuo nomine noſtra cōſequātur. Perleges itaq; bone Laſcaris opuſculum hoc noſtrum quod licet tuum iudicium reformidet: tuam tn̄ ſapientiam ⁊ cenſuram deſiderat: vt a te approbatum vitilitigatores iure optimo poſſit aſpernari. Vale.

Ceſaris optati Citrarei de regno Neapolis: opuſculū de febre ſanguinis. Et in primis proponitur q̄d intendimus in hoc tractatu pro Galeni defenſione. Capitulum primum.

LIcet in materia de febre ſanguinis (et illa quidem difficili) Galenus viſus ſit varius ambiguus, ⁊ difficilis: vt Auer. 7° colli. ⁊ Cōci. diff. 89. de illo ſentiunt: ⁊ Auic. p° q̄rti ca. proprio. Et truſianus 3° techni cō. 38. de directo omni conatu Galeno contradicant. Tamen nos conabimur mentem Gale. in hac materia declarare: ⁊ dicere id quod putamus eſſe verum: ⁊ veram Gale. intentionem in hac queſtione pulchra ⁊ difficili: abbreuiando ſermonem ⁊ longas latinorū ambages quantum poterimus quas in re medica inutiles putamus. Propono itaq; in primis quinq; propoſitiones explicantes totam materiam ⁊ illas conabimur declarare, ⁊ oſtendere tum veritatem, tum Galeni mentem ⁊ recte ſentientium in hac materia.

Prima propoſitio ſanguis humor quartus intra vaſa magna vel ambitu totius poteſt inflāmari ⁊ facere febrē continuam: quam Gale. effimerā: quia ſpirituoſa: ⁊ cōtinenter calefactionē tn̄ communicat cordi ſicut effimera ipſa inflatiuam ſimplicem mitem ad tactū ſine putredine. Auicen. ⁊ Auerro. ⁊ Halyabbas mediam quodammodo inter effimeram ⁊ putridam dixerunt: in hac ꝓpoſitione omnes conueniunt cum Galeno nono terrapenti. in hoc: quia noluit moleſtari nomine effimere: quia per vnum diem modo res ipſa intelligatur abutitur nomine effimere cum ex remiſſione: vide ibi.

Secunda propoſitio precedente inflammatione in ſanguine intra vaſa magna vt ſupra de breui quia ſaltim poſt quartam diem ſanguis incipiet putreſcere intra vaſa ⁊ febrem cauſare putridam que cholerica dicitur a Galeno ⁊ cauſon id eſt arſiua quamuis baſis ſit ſanguis putridus: nec Gal. alium curauit alicubi neq; alium nouit verū cauſonem licet Auicenna: aliter ſentiat de cauſone ⁊ Arabes fere omnes excepto Auerro.

Tertia propoſitio ſanguis extra vaſa poteſt putreſcere vt in apoſtemate flegmone ſanguineo, e facere febrem ⁊ aliquando putridam malignam vt in carbūculis: que febris in via Gale. erit, aut effimera, aut cholerica, aut melancholica, aut mixta. Secundum tamen doctrinam Galeni affligit de tertio in tertium: ſecundo de differentijs febrium capitulo duodecimo.

Quarta propoſitio vtraq; febris ſanguinis ſiue putrida, ſiue non putrida diuiditur in ac maſticam paracmaſticam ⁊ homotenam, quia plus vel minus vel eque deſcendat de ſanguine in inflammationem vel putredinem: q̄ reſoluatur in vapores vel digeratur et in benignum reducatur et hec eſt diuiſio Galeni nono terrapenti. ad principium ⁊ alibi pluries quam ſolum febri ſanguinis appropriauit, ⁊ ſimiliter Auicen. ⁊ alij ⁊ nulli alteri febri.

¶ Quinta propoſitio non datur febris ſanguinis putrida periodica ſicut periodica ex alijs trib⁹ humoꝛib⁹ cholera, flegmate, ⁊ melã. Intẽtio itaq̧ nr̃a licet ſit in primis defendere Gal. ⁊ declarare mentẽ Gal. de febꝛe ſanguinis: vt ꝓpoſuimus tamen neceſſe eſt aliqua premittere neceſſaria ⁊ cognitu digna anteq̃ ad rez veniamus ⁊ primo quid putrefactio, quid digõ, quid combuſtio, quid congelatio. ⁊ quomodo cauſentur, quomõ cõueniant ⁊ quomodo differant.

¶ Sc̃do declarat̃ nunqd putrefactio de neceſſitate ſit a calido ⁊ omnia putrida du₃ putreſcunt nec̃io ſint calida ⁊ humida: ⁊ nunqd oppil'o ſit nec̃ia in oĩ putredine in qb⁹ difficultatibus enucleãdis ꝓ veritate dicem⁹ multa ꝯ viã cõe₃.

¶ Tertio videbimus qd ſit ſanguis ⁊ nunqd q̃rtus hũoꝛ diſtinctus ab alijs humoꝛibus non compoſitus ex illis: vbi contra communem opinionem ſapientum ſenſum interpretantes, diſputabimus.

¶ Quarto declarabimus. 5. propoſitiones propoſitas in pꝛincipio ⁊ reſpondebimus ad rationes Auicen. ⁊ Truſiani q̧bus contra Galenum nituntur.

¶ Quinto quid febꝛis ſanguinis diffiniemus ⁊ ibi oſtendetur manifeſtiſſimus erroꝛ recentioꝛum ex ignoꝛantia huius termini / ſimplex / in via Hippo. ⁊ Gal. quid ſignificet ⁊ ſoluetur pulchꝛa difficultas ⁊ noua ibidem.

¶ Sexto dicemus de cauſis febꝛis ſanguinis.

¶ Septimo de modo terminationis febꝛis ſanguinis.

¶ Octauo de ſignis febꝛis ſanguinis.

¶ Nono de cura febꝛis ſanguinis per intentiones diſtinctas vt conuenit.

¶ Decimo ſummabimus ⁊ repetemus curã breuibus ⁊ terminabitur tractatulus de febꝛe ſanguinis abſolutiſſime.

¶ Quid ſit putrefactio quid digeſtio quid combuſtio quid congelatio ⁊c̃.

Capitulum. II.

Videndum eſt itaq̧ in primis qd ſit putrefactio, qd digeſtio, quid cõgelatio, quid cõbuſtio, ⁊ quomõ fiant quomõ cõueniant q̃o differant: hys naq̧ q̃tuoꝛ terminis declaratis tanquam neceſſarijs in caſu ⁊ reſolutione noſtra in hac materia: quod reliquũ erit de facili enodabitur. ¶ Ariſtoteles 4° metha. ca. p̃. de putrefactione diligenter loquutus hanc habet ſententiam in ſumma. Cum quatuoꝛ ſint qualitates prime in omnibus miſtis naturaliter due actiue ⁊ due paſſiue: ab his omnes fiunt in miſtis mutationes naturales: itaq̧ ab actiuis tanquam ab agentibus fiunt ⁊ generatio ⁊ coꝛruptio naturalis ⁊ a paſſiuis tãquã a materia: cunq̧ hec quatuoꝛ virtutes ſint in omnibus miſtis erunt etiã ⁊ in animalibus ⁊ plantis: ergo ⁊ generatio ⁊ coꝛruptio illoꝛum erit ab his quatuoꝛ naturaliter quia tam generatio q̃₃ coꝛruptio ſunt naturales: generatio erit cum actiue dominãtur paſſiuis ꝓpoꝛtionabiliter. Coꝛruptio vero cũ paſſiue dominãtur actiuis coadiuuãtibus qualitatibus continentis extrinſecus: quare omnia que putreſcunt humectantur primo, deinde exiccantur et ſeparantur elementa: ⁊ incinerantur miſta nullam formã intendẽs. Et res maxime generationi cõtraria ⁊ communis eſt putrefactio: nam ad illa₃ terminantur tanquam ad finem vltimum: omnis naturalis coꝛruptio, vt ſenectus in animalibus. ⁊ Auanſis in plãtis: omnia enĩ q̧ miſta putreſcunt excepto igne: non negamus tamen miſta poſſe cõburi: ſed illud non eſt naturalis coꝛruptio. Sed violenta ⁊ preter natura₃. Eſt itaq̧ inquit ipſe putrefactio coꝛruptio proprij ⁊ naturalis caloꝛis in quo vis humoꝛis ab aliena caliditate ⁊ hec proprie que continentis: ⁊ ſubdit ergo ſi que putreſcunt defectu proprij caloꝛis non potẽtis regulare ſuum humidum: id a frigido eſt: q: caloꝛ debilis eſt frigiditas: adde q̧ intrinſecus quod putreſcit eſt frigidum et ſiccum calore naturali et humido exhalatis ⁊ ex alia parte caloꝛ continentis. ergo ſequitur intentum q̧ tam frigiditatis quam caloꝛis putrefactio eſt communis effectus. et in fine omnia putrefacta ſicceſcunt ⁊ infimum ⁊ terram conuertuntur: quia proprio exhalante calore etiam prius exhalat ⁊ reſoluitur humoꝛ in quo fundatur caloꝛ ⁊ tandem ſicceſcunt. fiuntq̧ putredines plus in eſtate q̃₃ in hyeme in qua congelationes vt infra. ⁊ ratio eſt quia caloꝛ in hyeme lic₃ ſit in continente aere. Aer enim per ſe eſt calidus. calefit etiam ⁊ a ſole ⁊ ſtellis tamen caloꝛ ille eſt paucus in hyeme ⁊ non poteſt agere in miſta extraneando calorem innatum ⁊ faciendo illum euapoꝛare: qd enim agit in aliquid opoꝛtet vincat ⁊ ſit maioꝛ proportione q̃₃ paſſum. quare nec miſta calida potenter vt ignis, aq̃ calida ſpiritus, balnea ſulfurea, nec res mota vt flumina nec res magna vt mare ⁊ magni lacus: nec res congelate a frigoꝛe vt chꝛiſtallus adeps ferrum non putreſcunt quia a calore cõtinentis non vincuntur: adeo vt faciãt euapoꝛare calidum naturalẽ vel vt extraneant illum. taliter vt ſequatur putrefactio hec Ariſtoteles in ſumma. Et ſubdit q̧ in putridis quedam beſtiole generãtur quia in parte rei putreſcentis caloꝛ in aere ſolis ⁊ ſtellarum ꝓpoꝛtione rñdens calori animali ⁊ agit vt naturalis digerens ⁊ preparans aliquid dulce bonum pro digeſtione ⁊ foꝛma illoꝛu₃. L₃ faciat pro putredine ⁊ coꝛruptione principalis miſti ꝑfecti. caloꝛ ipſe putredinalis nullam foꝛmam intendẽs. Cõd. oll ferẽ. 19.

¶ Et in eodem quarto metha. cap̃ 2° diffiniens digeſtionem dixit. digeſtio eſt ꝑfectio a calore naturali ⁊ proprio ex oppoſitis paſſiuis ideſt ex materia ſubiecta humido ſcilicet ⁊ ſicco: que oppoſita ſunt actiuis ⁊ propria materia cuiq̧ rei digerende: que enim digerantur cum digeſte ſunt ſunt perfecte: ⁊ quod erat in potentia fit in actu: ⁊ hoc a calore proprio naturali qui eſt oꝛigo ⁊ cauſa digeſtionis licet etia₃ calor extrinſecus continentis vnctiones: balnea conferant ad digeſtionem ꝓpoꝛtionata per gradata: ⁊ digeſtionis finis in plurimis eſt eſſentia ⁊ foꝛma. dixit Ariſtoteles. Atq̧ hoc quidem fit quouſq̧ caloꝛ naturalis materiam ideſt humoꝛem domuit exiccando ⁊ miſcendo cu₃ ſicco ⁊ circũſcripſit: vt ſit humoꝛ calori proprio ꝓpoꝛtionatus quare ſanitatis ſigna ſunt cum vrina ⁊ ſanies: ⁊ alia excremẽta ſunt digeſta: quia natura vincit materiam. i. humoꝛem peccantem ⁊ res digeſte redduntur craſſioꝛes q̃₃ nondum digeſte. Caloꝛ enim agens res ſiccioꝛes calidioꝛes ⁊ craſſioꝛes reddit: ⁊ ideo ſola aqua eſt indigeſtibilis quia ſola non craſſeſcit nec a frigiditate nec a calore calefacta hec Ariſtote. diffiniendo, ⁊ declarando diffinitiones in ſumma tam putrefactionis q̃₃ digeſtionis oppoſite. Quid digõ

¶ Congelatio eſt rigens fixio ⁊ proprie a frigoꝛe continentis intenſo exprimẽtis, ſubtile propꝛium humidum ⁊ cum illo calorem propꝛium rei congelabilis: ⁊ quod ſiccum remanet illum ſtringit cum humido remanente q̃re obdureſcunt gelata craſſeſcũt ⁊ ſiccantur: remanẽt naq̧ gelata durioꝛa frigidioꝛa ⁊ ſiccioꝛa: ⁊ eſt violenta quia ab extrinſeco exprimente calorem cum humido ſubtili vt ſupra: ⁊ quod remanet humidum craſſius illum cum ſicco conſtringit ⁊ indurat: ⁊ hoc dupliciter aut ſolubiliter vt aqua ⁊ cenum gelata aut indiſſolubiliter: vt ferrum calibs, oxa, ⁊ a frigoꝛe etiam a caloꝛe res durantur ⁊ congelantur in propꝛie vt fictilia vt Ari. in. 4. capitulo tertio eodem modo per exhalatione₃ humidi ⁊ caloꝛis naturalis. Et hoc voluit Ariſtote. quarto metheo. capitu. tertio in manifeſto ſui ſermonis. licet non ponat diffinitionem cõgelationis propꝛie: ꝓ₃ qua hic itẽdimus. Vr̃. n. quaſi ſimul de ꝯgelatione ⁊ coagulatione loq. ⁊ iõ ibi. ⁊ 3° de nã aĩali. ca. 19. ſanguinẽ ceruĩ non gelari ſeu coagulari: q: diluciꝛ eſt, ⁊ caret fibꝛis que

De gelatione, 4° metha. ca° 3° [illegible]

quid putrefactõ

ſunt craſſ. ſicce ſube terree. ſanguis vͦo tauri gelaſ ſeu coa-
gulatur velociter ſiľr et iura piſciū craſſoꝝ ⁊ carniū vlti-
mate coctarū q̄ terrea ⁊ aquea craſſa cógelantur ⁊ coagu
lantur ⁊ facilius: ſi cū aceto coquanſ: nāqꝫ acetū dirumpit
res duras ⁊ macerat q̄re bꝛodia ſiūt craſſioꝛa vn̄ citius có-
gelātur. eſt ēt acetū frigidū flegma ēt craſſum ⁊ q̄ frigidū
de facili ꝯgelatur ⁊ ſit vitreū frigidū ⁊ ſiccū. ⁊ ꝯr̄ter melā
cbolia. Sāguis ēt ⁊ melia ipſa cógelātur. vnde oēs bumo
res per ꝯgelationē ſiūt melia. Dubiū eſt de cbola ꝗ potius
aduſtione ⁊ putrefactione ꝗ̄ ꝯgelantione ſit melia. Aer vͦo
eſt in ꝯgelabilis dixit Ar. q̄ caret ſicco. Sicuti ēt oleū pꝛo
pter aerē nō dure ꝯgelaſ ⁊. ſ. diximꝰ de aere cū Ar. diffi-
culter putreſcit q̄ accedit ⁊ eſt ꝓpinquus nāe ignis: q̄re pin
guia vt oleū, lardo, non gelātur nec putreſcunt. Semē ēt di
xit Ariſto. 2ͦ de gn̄atione non ꝯgelatur ⁊ difficulter putre-
ſcit q̄ aere plurimo ꝑticipat que igr̄ gelanſ ſunt aquea vel
ſimul aquea ⁊ terrea: vide Ar. 4. methau.

¶ Cóbuſtio eſt miſti coꝛruptio a calͦꝛe vehemēti extrīſeco ſubli-
māte humidū a ſicco icinerato ſubſidēte: ⁊ hec ēt violēta ē
q̄ ab extrinſeco ex toto paſſo repugnante ⁊ opponiſ cóge
lationi: vt pꝫ. lꝫ vtraqꝫ violenta: hic a caloꝛe intēſo illa a fri
giditate intēſa ⁊ mirū eſt ꝙ Gal. faciens mentionē de cau-
ſis calefactiuis ⁊ febꝛis ponit putredinē ⁊ tacet aduſtionē.
⁊ ideo Auer. poſuit calorē vſtiuum vt puta cboleram adu
ſtam facere febꝛē vt cauſonem abſqꝫ putrefactiuo caloꝛe. ⁊
ſubdit ꝙ ſi quis aliter ſentiret caderet difficultas in dictis
Ar. q tā aduſtionē ꝗ̄ putrefactionē diſtinctas poſuit i. 4.
methau. ca. p̄. ⁊ alteram nālem alterā violentam vt ſupꝛa ⁊
foꝛte Gale. lꝫ hoc viderit tacuit ⁊ ſub putrefactione voluit
intelligere ēt aduſtionē q̄ tandem putrefacta aduranſ ⁊
ſiccum ab humido ſublimata ſeparaſ: tn̄ revera ſunt diſtin
cta vt ſupꝛa: ⁊ infra latius patebit: ⁊ ſi quis diceret nōne fri
gus remiſſum cógelando ⁊ caloꝛ remiſſus adurendo in lō-
go tēpoꝛe faciet: qꝺ frigus intenſum ⁊ caloꝛ intēſus in par
uo tēpoꝛe ⁊ pꝫ qꝺ ſic. ſn̄ia phoꝝ ⁊ medicoꝝ ⁊ experiētia
ipſa cópꝛobatur. Et ſi q̄s dicit ab intēſo frigoꝛe ſata ⁊ plan
tas aduri q̄ exiccari defectu humidi expꝛeſſi ⁊ exiccati a
frigoꝛe ⁊ ꝗ quomō ſepari a ſicco. Dico, imo potiꝰ ꝯgelari vt
non poſſit reſtaurare humidū. quare exiccantur ⁊ moꝛtifi-
cat ēt calorē innatū quare non pōt nutrire ⁊ opari ⁊ illud
ꝓpꝛie nō eſt aduri vt pꝫ ex diffōne ſupꝛa. q̄ humidū nō ſub
limatur a ſicco icinerato vt pꝫ. Sꝫ rectius exiccatio ⁊ ſide
ratio diceſ de ꝗ latius diximus in libͦ de Tabe. vide ibi in
ſinͦ. poſſumꝰ ēt dicere cū Ar. 4. metba. frigus ꝑ accn̄s adu
rere ꝑ quanto ꝑ antipariſteſim calorē includit ⁊ foꝛtificat.

¶ Ex ꝑdictis diffōnibus ⁊ declarationibus pꝫ manifeſte qūo
putrefactio ⁊ digō differūt: ⁊ ꝓ q̄ ſunt motus ꝯ̄ri ꝑpꝛes: q̄
ſunt ad terminos ꝯ̄rios: ⁊ incipiūt a terminis ꝯ̄riis: putre-
factio nāqꝫ icipit a miſto ꝑfectoꝛe ⁊ terminaſ ad coꝛruptio-
nē ⁊ ſepationē miſcibiliū putrefactio nāqꝫ per ſe nullā foꝛ
mam intēdit de novo niſi foꝛte per accn̄s q̄ qn̄qꝫ ita cōtin-
git ꝙ cóplexio ⁊ caloꝛ putredinalis pꝛo vno miſto ꝑfectio-
ri coꝛrūpēdo: ſit digō pꝛo alio gn̄ando imꝑfectioꝛi vt ex ca-
davere vacbe putrefacte gn̄antur ſcarabei ⁊ veſpe ⁊ h̄ eſt
ꝙ dixit Ar. qn̄qꝫ gn̄antur beſtiole quedā ⁊c̄. vt ſupꝛa. hoc
eſt per accn̄s q̄ ꝓter intētionē ꝑticularis nāe ꝑncipalē. lꝫ
per ſe a caloꝛe ſolis ⁊ ſtellarū: nāe vlis. Ex oppoſito digō in
cipit a miſto imꝑfecto ⁊ a miſcibilibus ipſis ſepatis ab hu
mido. ſ. ⁊ ſicco ꝗ diximus eē mā ꝓpinqua digōnis ⁊ vnien
do ꝑficiendo terminādo tādem ad gn̄ationē ad ꝑfectionē
⁊ formā ꝑfectā terminatur: vel ſaltē ad cóplemētū ⁊ perfe
ctam maturitatem vt in fructibus maturis ꝗ ēt maturitas
digō diciſ ſimilitudinarie vt Ariſto. differt ēt a congelatio
ne ⁊ cóbuſtione vt infra latius. ⁊ in ſūma ſicuti digō eſt ꝑ-
fectio humidi coꝛpoꝛei terminate ⁊ bene vniti cū ſicco ⁊ h̄
eſt terminus digōnis ⁊ miſtionis. ita putrefactio eſt facere
exire ⁊ ſeparare hoc coꝛpus humidū aereū aqueū igneum

ab ipſo terreo ſicco. quoꝛū quodcūqꝫ eſt coꝛpus miſtum: ⁊
nullū eſt elemētū purum. Quo cóueniant etiam in multis
oſ̄diſ ꝓ q̄ vtraqꝫ tam digō ꝗ̄ putrefactio eſt naturalis: q̄
pꝛincipio intrinſeco paſſo conferente vim vtraqꝫ a caloꝛe
moderato ⁊ agente cū tēpoꝛe. Utraqꝫ eſt motus in ſubſtan
tia potius ⁊ ſubſtātifici ꝗ̄ in qualitate: q̄ termini ſunt ſub
ſtantia illi coꝛruptio huic generato ⁊ foꝛma: in putrefactio
ne complexio ſubſtantifica deperditur cōtinue in digeſtio-
ne cóplexio ſubſtātifica acquiritur ꝯtinue ⁊ perficitur que
ſm̄ Galenū eſt ſubſtantia miſti: ſecūdum vͦo Ariſtotelē lꝫ
ſit diſpō ſubſtantialis ad foꝛmam ſubſtātialē: etiā dicitur
motus in ſubſtātia accipiēdo pꝛo aggregato ex termino ꝗ
eſt ſubſtātia: ⁊ diſpōne eſſentiali, pꝛeparāte ad terminum ꝗ
eſt ſuba. pꝛo quo vide 5ͦ phy. tex. cō. ⁊. 4. phy. cō. 59. ⁊ vt ſic
quo ꝗmō in ſuba eſt ꝯ̄rietas que ſufficit ad motū q ſemꝑ eſt
de ꝯ̄rio in ꝯ̄rium. Et verba Ar. in hͦoc. 4. methe. vī ſonare
ꝙ in putrefactione ⁊ digōne motus eſt in ſuba ⁊ cóplexio-
ne ſubali: potius ꝗ̄ in q̄litatibus cuius ſignū ꝙ ſi putrefa-
ctio plurimū impꝛeſſerit impoſſ eſt rectificatio. Si paruꝫ
pōt coꝛrigi difficulter tn̄: ideo cōſidera q̄ foꝛte tu. 3ͦ tech.
cō. 38. male ꝯſiderauit: miſtū nāqꝫ qꝺ putreſcit ideo putre
ſcit q̄ ſua miſcibilia ſubſtātialia puta paſſiua incipiunt do
minari actiuis taliter vt cóplexio ſubſtantifica mutetur q̄
caloꝛ naturalis ab humido non regulato vincitur ⁊ cóple
xio mutaſ taliter ꝙ incipit miſtum tēdere in lutem ſit nāqꝫ
humidius, fetens, mali coloꝛis mollius mali ſapoꝛis et tā
dem coꝛrumpitur oppoſito modo in digeſtione: actiua do
minantur paſſiuis taliter vt caloꝛ naturalis continue foꝛ-
tioꝛ dominetur ſupꝛa ſuū humidum miſcendo cū ſicco re
ctificando terminādo cóplendo vt perfecta cóplexio reſul-
tet ⁊ foꝛma. Ad hec adiuuat caloꝛ ēt extrinſecus cōtinētis
tam ad digōnem ꝗ̄ ad coꝛruptionē ⁊ putrefactionē vt ſu-
pꝛa. lꝫ pꝛincipalioꝛ ſit caloꝛ nālis tā putrefaciēdo ꝗ̄ digerē
do ⁊ iō nāles ſunt diſpōnes: ⁊ hoc ſaltim hꝫ veritatē in di-
geſtione ꝗ manifeſtius eſt a caloꝛe inato ⁊ pꝛincipaliter. In
putrefactione vͦo non eſt ita clarum.

¶ Combuſtio ⁊ congelatio ſunt cōtraria in multis ⁊ conue-
niunt in multis. pꝛimo ſunt cōtraria q̄ vna a frigiditate in
tenſa vt congelatio altera a caliditate intēſa vt combuſtio: ⁊
vna vniendo humidum craſſius cum ſicco vt cógelatio. al-
tera ſublimando fere quodcunqꝫ humidum tam craſſū ꝗ̄
ſubtilem ſi agens fuerit potens, ⁊ quod reliquum eſt ſit ci-
nis non negamus tamē ꝙ a caloꝛe durentur multa miſta vt
teſta. terra: ⁊c̄. per exiccationem humidi ⁊ exhalationem
calidi. Sed illa non eſt combuſtio pꝛopꝛie. Tertio differūt
quia que ꝯgelantur a frigido liquefiunt a calido ⁊ que du
rantur a calido adurente liqueſcunt a frigido diſſoluente
vt Ariſtoť. Conueniunt vͦo in plurimis quia vtraqꝫ du-
rata redduntur: vtraqꝫ ab extrinſeco ⁊ potenti agente velo
citer agente quia violenta vtraqꝫ. Utraqꝫ coꝛrigibilis ſi nō
multum impꝛeſſerint: tamen aduſtio incoꝛrigibilis magis: ⁊
congelatio vͦo ecōtra ⁊ ratio eſt q̄ frigus ēt intenſū eſt mi
nus potēs ⁊ minus impꝛimit: ⁊ a caloꝛe magis vicitur. Ca
lidum intenſum magis impꝛimit ⁊ a frigido minus vinci-
tur. eſt enim caliditas maxime actiua ⁊ ideo quādoqꝫ adu-
ſtio coꝛrigit gelata ⁊ putrefacta nō multum: coadiuuātur
caloꝛe naturali miſti. ⁊ hec ſint dicta ad elucidationem il-
loꝛum quattuoꝛ terminoꝝ ⁊ totius materie nr̄e. ¶ Si vnū
addidero. ſ. quid ſit foꝛmale in putredine: q̄d foꝛmaľr ēt di
cat digō. nam ex dictis colligēdo pꝫ ꝙ ꝓpꝛie putredo dicit
motum illū ſiue ſubſtātificū ſiue alteratiuum dicas quo mi
ſtum ꝑfectū in tēpoꝛe tandem tendit in coꝛruptionē ꝓpter
caloꝛis nālis extraneationē: non potētis regulare ꝓpꝛium
humidum. itaqꝫ putredo ꝓpꝛie eſt in fieri: in facto eē eſt coꝛ
ruptio pꝛopꝛie: in digeſtione vero foꝛmaliter dicit motum
illum quo imperfectum miſtum non ceſſat tēdere in tēpoꝛe
ad perfectionem ⁊ foꝛmā ꝑ caloꝛis nālis perfectionem: ⁊

Quid ſit putrefactio foꝛmaliter.

Quid digeſtio foꝛmaliter.

augmētum cōtinue ⁊ cōtinue melius regulante humiduꝫ
ita ꝙ digeſtio propō eſt in fieri ꝗ̄facto eſſe eſt forma ſubſtā/
tialis vel cōplexio ipſa introducta. ⁊ cum Ariſt. dixit. pu/
trefactio eſt corruptio. hec probatio poteſt habere bonum
ſenſum ⁊ facere propoſitioneꝫ formalem accipiendo corru
ptionem per aggregato ex diſpoſitione preparāte ⁊ termi
no. ⁊ cum ſubdit caloris naturalis. hoc ēt eſt veꝝ q̄ꝛ primū
quod patitur ⁊ mutatur in miſto putreſcendo eſt calor na/
turalis: qui fit inaturalis ⁊ extraneus non amplius actus
regere ⁊ gubernare ſuum humiduꝫ: aut q̄ꝛ paucus: aut q̄ꝛ
male alteratus. vndecūq; hoc illi cōtingat ſiue a calore cō/
tinentis: vt dicit Ariſto. ⁊ hoc eſt vt plurimū ſiue a frigore
continentis: ſiue ab humiditate ſuperflua: ſiue a veneno ſi/
tate: ſiue a contagione: de quibus infra erit ſermo noſter
abſolutus. Et cum Ariſtoteles diffiniens digeſtionem eſſe
perfectionem miſti: vel humidi digerendi. iſta etiaꝫ ꝓpoſi/
tio eſt vera ⁊ formalis accipiendo perfectionem pro diſpo
ſitione preparāte ⁊ termino ad quem: q̄ꝛ non ceſſat miſtuꝫ
imperfectum ⁊ humiduꝫ illius perfici a calore naturali re
gulante donec introducatur complementū ⁊ forma vel ſal
tim complementum ⁊ maturitas qualis cōuenit fructibus
in ſua ſpecie ꝑfectis vel alijs rebus digerendis que ſm̄ ſi/
militudinem dixit. Ariſto. digeſtionem pati dicuntur. vt. ā.

¶ Ultimo ex dictis pꝫ quomodo putrefactio ⁊ combuſtio
differunt q̄uo cōueniunt p̄ cōueniūt q̄ꝛ vtraq; facit ad cali.
nālis ⁊ humid. naturalis expreſſionem ebullitionem ⁊ ex/
traneationem. Utraq; tandem facit ad miſti ab humido ſe
parationem exiccationem: ⁊ tandem incinerationē. ⁊ illo/
rum ſeparationem. Differunt v̄o in pluribus. ⁊ p̄ q̄ꝛ com/
buſtio ex toto ab extrinſeco violenter paſſo ex toto repu/
gnante ⁊ ideo ex toto violenta ⁊ preter naturalis: putrefa/
ctio v̄o eſt ab intrinſeco humido proprio paſſo ⁊ calore ꝓ/
prio extraneato conferentibus vim ad ebullitionem, eua/
porationem, ⁊ ſeparationē humidi a ſicco. Item putrefactio
eſt gradata cū tēpore a calore lꝫ facto extraneo non tamen
adeo rapido nec ita ſubito ſicut in cōbuſtione. Itē differūt
3°. q̄ꝛ putridum in pn̄° fit humidius qualitatiue ⁊ proprie
extrinſecus fit fetidum in proceſſu, fit luridū colore mali ſa
poris. Combuſtuꝫ v̄o ſemper fit ſiccius, durius, bene olēs
in proceſſu boni coloris ⁊ optimi ſaporis, niſi forte cum ni
mis comburitur. Item putrefactio etiaꝫ ſi fuerit a frigido
vt infra differt a congelatione. p̊. q̄ꝛ congelatio eſt a frigi/
do totaliter extrinſecus violenta ⁊ vehemēti rapide veloci/
ter totū extinguēteꝫ fere calorē nāleꝫ ⁊ obdurātē, ⁊ exiccā
tem, miſtū gelatū. putrefactū v̄o lꝫ fit a frigore vt infra non
tm̄ ex toto ab illo extrinſecus: ⁊ eſt motus gradatus: paſſo
ꝯferēte viꝫ q̄ꝛ nālis ⁊ remollitur in pn̄° ⁊ humectaꝛ calore
nāli nō ita extincto ſicut in ꝯgelatione. ⁊ tu ꝯſidera: q̄ꝛ hu/
midū accētratur in ꝯgelatione. in putrefactiōe v̄o petit ſu/
perficiē calore nāli coadiuuāte. Sed ſi ꝯgelatio. i. iduratio
fit a cal'o vt de terra durata a ſole, acreſta, teſta. dico ꝙ illa
ē poti⁹ coagulatio ⁊ digō q̄dā nō ꝯgelatio ꝓp̄e. ⁊ ſi dꝛ q̄uo
dīt a putredine etiā in hijs fit exhalatio hūidi ⁊ caloris nā
lis. pꝫ ꝙ iſta potius reducenꝛ in bonū ⁊ quo: quomō i nāꝫ
digōnis miſcente calore humidū cū ſicco bene: vt redatur
perfectuꝫ non tendit in corruptionem ⁊ ſeparationē elmoꝝ.

¶ Nunqd putrefactio de neceſſitate fit a cal'o ꝯtinētis vt vā
ſentire Ap. ⁊ nunqd putrida de neceſſitate ſint cal'a. ⁊ ter/
tio nunquid de neceſſitate putrefactio ſupponat oppilatio
nem ⁊ ꝓhibitā euentationē. Capitulum. III.

Ubtiliter ꝑſcrutādū putaui nunquid
putrefactio fit vel eē poſſit
ꝑ ſe ab alio pn̄° q̄ꝫ a calore, vel calore ꝯtinētis
vt viſentire Ap. 2° videbimus nunqd de neceſ
ſitate putrida ſint cal'a. 3° nunquid de neccītate
oppilatio cū putredine ꝯiungantur ⁊ ſit cā putredinis pro
qua mā lucidāda. Suppono p̄ ꝙ putredo pōt eē vt. ā. tam
in rebus aiatis, q̄ꝫ inaiatis naꝫ oīa miſta dixit Ap. pſſit pu/
treſcere p̄ter ignem. ⁊ lꝫ ita ſit ꝙ omnia pſſit putreſcere ⁊ vt
miſta ſunt cōueniunt in vno cōi putreſciēdi modo q̄ꝛ calor
naturalis eorū extraneatur humido dn̄ante nō dominato
nec regulato ſequitur putrefactio ⁊ corruptio: coagit. n. ca
lor nālis in putrefactione: nō vt nālis ⁊ natura gubernās:
vincēs ⁊ proficiēs imo tanq̄ꝫ mancus ⁊ deficiens ab opere
ſuo. Cuius oppoſitū ꝯtingit in digeſtione ⁊ generatione vt
ſupra ample diximus: differūt tm̄ q̄ꝛ aiata prius corrumpū
tur vt animata ſunt ⁊ viuētia ⁊ in cadauerē deſinunt: dein/
de incipiunt putreſcere in ſuba ⁊ corrūpi vt miſta ſunt: ſimi
liter animata poſſunt putreſcere ipſa vel aliquid in illis pu
ta humores ⁊ hoc tā ab intrinſeco q̄ꝫ ab extriſeco: ab extri
ſeco naq; calore cōtinentis extraneātē proprium caloreꝫ in
natum vt dixit Ariſto. faciendo illum exhalare cum humi
do ⁊ fit minor: quare non poteſt regulare propriū humidū
⁊ putreſcit: ⁊ item alio modo ab extrinſeco calore continē/
tis fit putrefactio (lꝫ de iſto non meminerit Ariſtoteles) q̄ꝛ
calor ꝯtinētis nō nālis ſꝫ accn̄alis agēs in miſtū ⁊ miſti hu
midū īficit illud humidū ⁊ facit illud ebullire ⁊ male altera
tū a cal'o ext̄neo: non regulatū a calore ꝓprio putreſcit ⁊ iſte
eſt cōmunis modus Auicenne ⁊ Gal. ⁊ omnium medico/
rum in febribus ⁊ humoralibus putridis qui humores di
citur non regulatur ⁊ vincūtur a calore nāli. Gal. 11. terra.
diffiniendo dixit putredo ē mutatio totius putreſcētis cor/
poris ſubſtātie ad corruptelā a calido extraneo ⁊ declaran
do ſubdit: nō enim a proprio calore corrūpiꝛ q̄ꝫ immo ecō
tra quicquid a proprio calore gubernatur roboraꝛ ⁊ perfi
citur. illo v̄o leſo. alter calor nō naturalis ſubdit alienus. ⁊
ille putrefacit ⁊ corrumpit hec Gal. ad litteram nō vult ali
quo modo calorē nālem facere putredinē. Sed prohibere
qd̄ calor p̄ter nāꝫ moliꝛ. Corripiūtur a putrediali ⁊ ext̄neo
calore extra oēꝫ ſuſpitionē oppilationis q̄ ſit cā initiatiua:
alio modo ab extrinſeco cōtingit animatis putrefactio: q̄ꝛ
occurrente frigiditate oppilāte poros: vel humoribus op/
pilantibus vias retinētur fumi capnoſi mali actu calidi q̄
inficiunt ſagiem ⁊ calefaciunt magis non potētes tranſpi/
rare: quare ipſi inficiantur ⁊ caleſiunt magis per antiperi/
ſtaſim. Adde ꝙ q̄ continue exhalant per poros ſenſibilis,
vel inuiſibilis intus vel extra vel expelluntꝛ ꝑ vias ꝯſuetas
a natura ſunt ſuperflua acta putrefacere ⁊ putrefieri qua/
re cāt putredinē calore naturali extraneato ⁊ humido ꝓ/
prio infecto ⁊ male alterato: nō q̄ꝛ diminutus eſt calor nā/
lis: ſed q̄ꝛ factus iproportionatus ⁊ intēſior agens vt calor
eſt p̄ mō eſt ſine oppilationē ⁊ 2°° putredo: 3°° eſt cū oppila
tione: vt pꝫ: ⁊ bn̄ deduxit truſi. 3° techni cō. 38. Sꝫ hec om/
nia non ita ꝯtingūt i inaiatis mixtꝭ: q̄ꝛ non ſunt actu calida
ſed potētia tm̄ ⁊ ab extrinſeco potius putreſcunt vt infra.

¶ Suppō 2° ꝙ multꝭ modis miſta inaiata vel aiata vt miſta
ſunt pſſit putreſcere ⁊ p̊. ſi calor nālis fit diminutus in qua/
li graduali vel in quanto, taliter ꝙ nō poſſit regulare pro/
prium humiduꝫ ⁊ vincatur potius q̄ꝫ vincat paſſius de ne/
ceſſitate putreſcunt ⁊ corrumpuntur: ⁊ hoc eſt quod dixit
Ariſtote. in 4° metha. in principio ꝙ ſenectus in aialibus
⁊ auanſis ideſt ariditas in plantis eſt via ad putrefactionē
qd̄ pōt cōtingere tum a frigiditate corrūpēte per ſe caloreꝫ
nālem vt in ſenibus tū a ſiccitate, q̄ lꝫ per ſe nō corrūpat ca
lorem nālē: tm̄ per accn̄s exauriēdo humiduꝫ caloris nālis
pabulū debilitaꝛ calor nālis ⁊ corrūpiꝛ aial vt viuens eſt
qd̄ p̄parat ad putredinē ⁊ corruptionē vt miſtum eſt ab hu
miditate ēt optūdente opus caloris nālis per ſe corrūpiꝛ ⁊
putreſcūt: nā qn̄ eſt tāta ꝯcurſa humiditas accn̄talis de no
uo q̄ non poſſit regulari putreſcet miſtū. ⁊ ſic tā a cal'o q̄ꝫ a
frigido q̄ꝫ ab humido q̄ꝫ a ſicco pōt cauſari putredo.

¶ Suppō tertio ꝙ hec lꝫ ita ſint: ⁊ ab extrinſeco ⁊ etiā a ca/
liditate cōtinentis ⁊ hoc vt in pl'ibuꝫ vt bn̄ declarauit Ap.
poſita diffōne putredinis ſtricte ibi accipiēdo putredinē ꝙ

etiam ab intrinſeco oīa miſta nulla ſuſpitione extrinſecus
ſuperuenientis qualitatis, poſſunt putreſcere ⁊ corrumpi:
patz ꝙ ſic quod deducitur ſic. nam ſi accipiatur lac, vel ſan
guis vel aliud miſtum ⁊ ponatur in medio eque tempera/
to vtiqꝫ putreſcet ⁊ tandem corrumpetur extra locum pro
prium venarum vel mãme. Item ponant in vacuo per poſ
ſibile poſitum nõ ſequitur ipoſſibile: qꝛ maius impoſſe non
dꝫ ſequi ad minus impoſſibile. iſte eſt modus arguẽdi Ari
ſtote. 4° phyſ. ⁊ alibi. ⁊ arguo ſic. hoc miſtum eſt in vacuo
nulla qualitate agente aut putreſcet ⁊ corrũpitur aut nõ. ſi
ſic hr intentũ qꝛ non niſi putredine corrũpentur: eſt. n. pu/
trefactio cõiſſimus modus corruptionis: vt Ari. in pn° ḡr
ti metheo. ſi dicit ꝙ non ↄtra. ergo elemẽta ↄria cũ ſua con
trarietate violẽter perpetuo erunt ſimul. Item miſtum ma
teriale cũ mã pma q̄ ſemper machinatur malũ ppetuabit
quod erroneum eſt in phia. Item elementa q̄ ſunt acta pe/
tere loca ꝓpria perpetuo violẽter fruſtrabũtur: oia ſunt i/
poſſibilia in philoſophia. ergo. ⁊ illud ex quo ſequitur.

¶ Scdo pncipalr. Arguitur pono in caſu ꝙ calor nãlis nõ
varietur in quali graduali nec in quãto. Sed ſuperueniat
humiditas intrinſecus vel extrinſecus taliter ꝙ illa fit im/
proportionata calori: ⁊ nõ poſſit regulari a calido illo non/
ne putreſcet hoc nulli dubiũ puto, caſus eſt poſſibilis: imo de
facto vidimus in hidropicis cuius tibie tumide fride fue/
rũt eſtiominate ⁊ putrefacte: ⁊ ꝓprie i hyeme ⁊ i ſenibus.

¶ Tertio ſi miſtu; inficiatur mala q̄litate venenoſa ab aere
corrupto: vel ab alio veneno. etiã non calido hoc miſtum
putreſcet tam aiatum q̄ꝫ inaiatum ⁊ non a caliditate: conti
nẽte vt pꝫ. ⁊ pro hoc vide Auic. 3°. 3. ca. de cãcrena ⁊ eſtio/
meno. Cõfirmatur hoc idẽ euidẽti ⁊ medica rõne. nã Aui.
⁊ oẽs ſapientes cõueniũt in hoc ꝙ febris peſtilentialis pu/
trida cãtur qꝛ vapor vel aer putridus accedit ad cor. Et cor
rumpit ſpũs ⁊ humores cordis ime" putrefaciendo ⁊c. B
aũt non eſt ab oppilatione nõ eſt a calore. qꝛ aer eſt peſtilen
tialis rõne ſubſtantie corrupte in nulla qualitate exceſſiue
talis ſm Auicẽnam ⁊ ſapientes. ergo ⁊c.

¶ Quarto ſi putridũ tangat nõ putridum puta poma in va/
cuo vel in aere tẽperato nõne putreſcent ẽt in aere frigidiſſi
mo hoc cõtingat extra oẽm caloris ſuſpitionem hoc nemo
negat: qꝛ continue videmus iſta in hyeme putreſcere: ⁊ p B
vide teſtum Gal. ſingularem ſcdo inte. capitulo ſecundo.

¶ Quinto diximus ſupra tunc putreſcere miſtum cum paſſi
ua dominent actiuis ⁊ cõplexio mutatur ⁊ calor non regu
lat humidũ: ſed hoc fit a frigido agente ↄ calidum nãlẽ mi
ſti p ſe illi ↄriuꝫ. ergo per ſe corrũpit ⁊ putreſcet a frigido.

¶ Gentilis ⁊ Vgo credentes ſe Ariſtoteli. Cõformari volue
runt duo eſſe in putredine eſſentialia. primum extranea tio
caloris naturalis. ſcdm exhalatio humidi ⁊ caloris cũ illo
humido ſi ſic eſt: patet ꝙ frigiditas non poteſt eſſe cauſa
putredinis per ſe. probatur: quia lꝫ per ſe cõtrarietur calo/
ri ⁊ extraneet illum in quali vel in quãto. tamen prohibet
exhalationem humidi ⁊c. quare concedunt frigiditatem: p
accidens facere ad putredinem multis modis. Primo: qa
obſtruit poros ⁊ prohibet euẽtationeꝫ caloris quare fit ex
traneus. Secundo: qa incrudat humorem ⁊ redit illos in/
eptos ad digeſtionẽ quare putreſcũt. Tertio: qa frigiditas
perſeuerãs facit ad humectationẽ que eſt mater putredis.
Quarto: qꝛ debilitat calorem nãlem vel obſtruendo poros
per antipariſteſiꝫ redit illũ intẽſiorẽ q̄ꝫ ↄueniat: hec illi ⁊ ſa
tis ſubtiliter ⁊ ingenioſe tenendo firmiter caliditatẽ: ſolam
⁊ proprie que cõtinentis facere per ſe putrefactionẽ: qꝛ ex/
traneando caloreꝫ nãlem ⁊ faciendo euaporare vt ſupra. ⁊
ſic credunt ad vnguem tenere diffinitionem Ariſtotelis.

¶ Nos tamẽ pro nunc tenemus frigiditatem eſſe cãm ⁊ per
ſe putredinis ⁊ ꝙ putrida non ſemper ſint calida. ⁊ hoc au
ctoritate ⁊ rõne ⁊ experientia credimus comprobare ⁊ in
primis eſt auctoritas Ariſto. hic in 4° methe. cap pho. ⁊ ſ.

vbi habet putrefactionem eſſe effectum cõem taꝫ calidita/
tis q̄ꝫ frigiditatis. 1° Ariſtotel. ibidem concedit duo. pri/
mum ꝙ in hyeme fiunt putrefactiones ſed raro. hoc nemo
negat: ⁊ probat ipſe quare raro: qꝛ inq̄t ipſe dato ꝙ in con/
tinenti hyemali aere ſit aliq̄s calor qꝛ lumen ſolis ⁊ ſtella/
rum ẽt in hyeme ⁊ ſua natura aer calet tamẽ frigus eſt lon
ge maius. modo inquit ipſe illud quod debet agere ⁊ ex/
traneare caloreꝫ miſti opꝫ ꝙ ſit potentior ad hoc vt agat ⁊
putrefaciat. ⁊ ideo res calida nimis ⁊ que ſunt in motu ⁊
res magne non putreſcunt qa non vincuntur a calore extri
ſeco. hec ille arguo mõ ſic in hyeme fiunt putrefactiones.
hoc concedit ipſe Ariſtoteles: neqꝫ aliquis homo mũdi ne
gabit: nam ⁊ animalia ⁊ homo ⁊ miſta inanimata pereunt
putredine ⁊ febre putrida in hyeme poma ⁊ pira inanima/
ta putreſcũt in hyeme ⁊ proprie in hyeme ⁊ nõ a calore cõ/
tinentis per ipſum patet qꝛ calor in medio eſt debilis ⁊ lon
ge debilior q̄ꝫ ꝙ poſſit agere in miſta perfecta calefacien/
do. ergo ſi putreſcunt hoc erit a frigido nõ a calido per ſe.
Vidimus nãqꝫ multos ſenes in hyeme frigida non in eſta/
te incurrere cãcrenas ⁊ eſtiominari extremos pedes ⁊ hoc
vtiqꝫ non erit a calido continente: item vua poma pira ⁊
alia multa in eſtate maxime virentia in hyeme putreſcunt
omnia qꝛ illoruꝫ paucus calor vincitur a frigido: ſimiliter
cicade veſpe ⁊c. huiuſmodi que non poſſunt cum vita pati
vim frigoris hyemalis quin corrumpãtur ⁊ putreſcant.

¶ Tertio ipſemet Ariſtoteles in eodẽ loco dicit ſenectutem
in aialibus auãſim in plantis. i. ariditatem eſſe vias ad pu
tredinem vt ſupra: ⁊ hoc non rõne ſiccitatis qꝛ ſiccitas per
ſe prohibet putredinem vt liquet: ergo hoc non eſt niſi pro
quãto mortificatur calor naturalis in illis. Sed hoc per ſe
eſt a frigi. ergo frigiditas per ſe eſt cauſa putredinis. quis
neget in plantis ariditates ⁊ exiccationes in hyeme potius
q̄ꝫ eſtate: vt de narantijs in Venetia ⁊ limonum plantis ex/
ternis que calido gaudent.

¶ Quarto nõ modo narantis in Venetia ⁊ regione frigida
⁊ alias plantas peregrinas ⁊ herbas oẽs. imo corpora ani
mata plura quorũ calor nãlis eſt paucus: imo ipſa inaiata
vt puta poma putreſcunt ⁊ corrũpũtur in hyeme ⁊ cum tã/
ta frigiditate ꝙ vix tangi dentibus vel manu poſſint quis
niſi ſtultus dicet illa pira frigidiſſima ad tactuꝫ putrefacta
eſſe calida vel a caliditate nec aliaꝫ habemus regulã de ta
libus niſi tactum vt ſcio: nonne mẽbrum ligatum putre/
ſcet ⁊ corrumpitur, frigidiſſimum qꝛ priuatum calore ſpiri
tum ⁊ ſanguinis quis neget hoc: ⁊ tunc dicimus membrũ
putridum mortuum: cum friget.

¶ Quinto arguit cũ Auer. 3° colli. Calor intenſiuus ⁊ extra
neus per ſe comburit ⁊ fac̃ aduſtionẽ: patet ex diffinitione
aduſtionis. Idem calor extraneus ſi facit putredinem hoc
non facit niſi per accñs: patet qꝛ vel attrahendo caloreꝫ ra
tione ſilitudinis vel reſoluendo humo᷑ ad qḋ ſeq̄tur reſo/
lutio ⁊ paucificatio caloris naturalis ad quod putredo: vt
Ariſtotelis in textu. Sed frigiditas per ſe extinguit ⁊ pau
cificat calorem naturalem: ⁊ auget humiditatem que am/
bo ſunt principia putredinis ⁊ per ſe: vt ſupra. nam cali/
ditas non per ſe corrumpit caliditatem ſed per accidens.
Frigiditas vero p ſe ↄrlant caliditatẽ ⁊ eꝫ. ⁊ corrũpunt inicẽ.

¶ Sexto ⁊ ſi dr frigiditas nõ facit exhalare humidum ⁊ ca/
lorem naturalẽ que exhalatio eſt formale ⁊ eſſentiale in pu
tredine. Dico duo primum ꝙ frigiditas facit exhalare ca/
lorem ⁊ humidum ſubtile exprimendo: vt ſupra de conge/
latione dicebatur. Dico ſecũdo exhalationẽ humidi ⁊c. nõ
eſſe neceſſariam: imo ſi remanet calor naturalis cuꝫ ſuo
humido incluſus non exhalatus illud facit ad maioreꝫ pu/
tredinem: patet de corporibus calefactis. Si vento. ⁊ aeri
frigido exponatur incidũt in febres putredinales quia op
pilatis poris a frigore continentis non tranſpirant ⁊ inci/
dunt in febres putredinales.

¶ Septimo argumēto in tota materia. Caloꝛ ſolis ⁊ ſtellaꝝ in aere tam in hyeme q̃ʒ in eſtate eſt caloꝛ celeſtis ⁊ vita: omnia hec inferioꝛa viuificans ⁊ gubernans vt ipſe Ariſtoteles ⁊ omnes ſentiunt ⁊ quanto potentioꝛ vt in eſtate ſiunt generationes digeſtiões ⁊ omnia miſta proficiūt: oppoſitum eſt frigiditas in hyeme que coꝛrūpit putrefacit moꝛtificat recedente ſole: ideo frigiditas per ſe facit ad putrefactionem coꝛrumpendo caloꝛem naturalem augendo humidum. extinguendo opera nature ⁊ hoc eſt quod dicunt frigiditatem non ingredi opus nature. Sed coꝛrumpere cōgelare extraneare putrefacere moꝛtificare ea que a natura ſunt. Confirmatur ſic oppoſitoꝛum oppoſita ſunt principia digeſtionis principiuʒ: ⁊ cauſa eſt caliditas naturalis. ergo putredinis principiuʒ ⁊ cauſa eſt frigiditas innaturalis. Lʒ apud Galenum ſecundo pꝛonoſt. eiuſdem effectus puta craſſitudinis due ſint cauſe per ſe. ⁊ ille cōtrarie puta caloꝛ agens in flegma ingroſſat reſoluendo partes ſubtiles ⁊ faciendo illas euapoꝛare. frigiditas conſtringit et vtraq; per ſe agit ad ingroſſationem flegmatis. pariformiter dicam de putredine tam a calido q̃ʒ a frigido: ⁊ ab vtraq; per ſe. Similiter nigredo in vrina ⁊ in egeſtionibus a calido per ſe adurente ⁊ a frigido per ſe congelantur idē Gale. Similiter ⁊ in alijs ⁊ Ariſtotel. 4. metha. capitulo tertio. dixit Craſſities in oleo eſt tam a calido q̃ʒ a frigido per ſe. Sed non eodem modo. Uide ibi a pari poſſum tenere putredinem taʒ a calido q̃ʒ a frigido ⁊ ab vtraq; per ſe. ſed non eodem modo.

¶ Neq; ex hoc intendimus negare doctrinaʒ Ariſtotelis eſſe veraʒ cuius familie nos alumini ſumus: immo tenemus illam vt in pluribus veram in hac materia ⁊ ꝙ eſtate magis fiunt putredines ſuo modo: quia humidum multū qḋ pꝛopꝛie eſt ſubiectum putredinis ebullit: exhalat: cum caloꝛe naturali extraneato non regulante illum ⁊ pꝛopꝛie propter caloꝛem continentis agentis ⁊ extraneantis in miſtum ⁊ exhalare facientis caloꝛem naturalem ⁊ vt ſupꝛa. ⁊ illa ſic putrida calent ad tactum. Sed vere Ariſtote. in principio capituli accepit putrefactionem lacius: cum dixit ꝙ eſt oppoſita omnino generationi ⁊ finis omniuʒ coꝛruptionum naturalium: q̃ʒ cum illam diffiniuit: ⁊ nos pꝛimo modo lacius cum Ariſtotele loquimur de putredine. Ex quo ſtat ꝙ etiam putrefactio poſſit cauſari a frigiditate qꝛ effectus iſti naturales coꝛruptiui ſunt cōmunes: ⁊ non modo caloꝛ non modo frigus. ſed humiditas ⁊ ſiccitas ⁊ omnes qualitates exceſſiue mutant complexionem naturalē ⁊ vici aut opus nature gubernantis ⁊ tandem inducunt coꝛruptionem ⁊ putredinē quare complexio naturalis deſtruit ⁊ coꝛrumpitur ⁊ putrefactio miſti ſeq̄tur ſiue ſit defectus vel abundātia in caliditate ſiue in frigiditate ſiue in humiditate ſiue in ſiccitate. Sed dictum eſt de caloꝛe naturali qꝛ videtur quodam modo caloꝛ inatus tanquam foꝛma gubernans ⁊ perficiens miſtum. quo debilitato vel coꝛrupto putreſcit ⁊ coꝛrumpitur miſtum de alijs qualitatibus non ſic. Lʒ omnes immoderate faciunt ad coꝛruptionem: ⁊ tu cōſidera que nos ample diximus in libro de Tabe. mō cōmuniſſimus modus coꝛruptionis. ſ. naturalis eſt putrefactio vt ſupꝛa ex Ariſto. de qua loquitur in preſenti tractatu. quam etiam nos concedimus cum Ar. ⁊ Gale. ⁊ aliis recte ſentientibꝰ maxime fieri a cauſis calidis ⁊ hu. lʒ ēt ab alijs fieri pōt vt ſupꝛa mōſtrauimus ⁊ īfra dicemꝰ. hū vcꝫ eſt ꝙ nō ē putrefactio ⁊ coꝛruͦ ita nālis q̄ ab hūido ſuffocāte vel a frido extiguēte vel a calo cōburēte ⁊ h̄ mō pōt Ar. ſaluari q de nāli tm̄ putredie ⁊ coꝛruptione loq̄t. 4. metb.

¶ Ex dictis ſequuntur plura contra cōmunem opinionē pꝛimum ꝙ particula illa a caliditate continentis poſita in diffinitione putredinis ab Ariſtotele non eſt pars diffinitiōis nec ſemper vera: nec eſſentialis: niſi accipiēdo putrefactionem ſtricte pꝛo naturali coꝛruptione quo modo Ariſtotelis accipit cum illam diffiniuit.

¶ Secundum ꝙ putrefactio eſt effectus cōmunis: ⁊ poteſt cauſari a caliditate ⁊ ab frigiditate ⁊ ab humiditate ⁊ ex ſiccitate vt ſupꝛa modo quo expoſuimus: maʒ omnis immoderata qualitas deicit actū ꝓpꝛie v̄tutꝫ ⁊ eādē coꝛrūpit ⁊ putrefacit ꝯſequenter. Caloꝛ nāq; naturalis diminuitur tā per augumentum caloꝛis accidētalis: q̃ʒ per augumentum frigiditatis. Similiter per augumentum humiditatis: ſimiliter per augumentuʒ ſiccitatis. licʒ in iſtis paſſiuis non ita appareat manifeſte.

¶ Tertium qḋ ſequitur eſt ꝙ putrida non ſemper calent vt cōiter dicitur dū putreſcunt nec ſemper humeſcunt in pꝛincipio: īmo quandoq; frigida valde: īmo ſicca in pꝛincipio quandoq; humida: ſemper tamen frigida interius ⁊ ſicca propter euapoꝛationem caloꝛis ⁊ humidi naturalis.

¶ Quartum quod ſequitur eſt ꝙ nō ſemper vno modo cauſatur putrefactio: ſed multis ⁊ varijs modis vt ſupꝛa. ⁊ cū varijs accidentibus. lʒ vno modo tantum hic expoſituʒ ſit ab Ariſtotele cum ſtricte diffiniuit putrefactionem: ⁊ coꝛruptionem naturalem.

¶ Quintum qḋ ſequitur eſt ꝙ non de neceſſitate complicatur cum putrefactione pꝛohibita euētatio vel oppilatio vt cōiter tenetur: īmo nec eſſentiale, nec accidētale, nec cōſequēs nec atencedens. licet ita cōtingat ꝙ ſepius febꝛis putredinalis continua materia recluſa intra venas ex oppilationibus cauſet̄. ſ. extra vel intra: vt bene Gal. 11. terrap. demōſtrat niſi euētent̄ humoꝛis ⁊ trāſpirāt calida ⁊ humida putreſcunt: quāuis a natura regant̄ ⁊ niſi ſuperflua expellant̄ conſueta expelli putreſcunt. Sed remanet declarare pūctū vnum. ſi putrefactio eſt a frigoꝛe quomō elementa ſeparabuntur ⁊ tandem miſtum incinerabitur vt ſupꝛa. Reſpōdetur concedendo totū ⁊ hoc a frigoꝛe etiā putrefaciente poſſe fieri ⁊ ab humido ⁊c̄. Et in omni putrefactione: qꝛ elemēta pꝛius ligata ſub tutela caloꝛis naturalis vniētis ſub vna cōplexione ⁊ vna foꝛma: nunc religata ⁊ ſoluta petūt loca pꝛopꝛia ſeparata: ⁊ remanet cinis pars terrena ſubſiſtens aſcendentibus ⁊ exhalantibus alijs lenioꝛibus elemētis q̄ violenter ad miſtionē deſcenderāt ⁊ violentur in miſto detinentur. ⁊ ideo omne miſtum ab intrinſeco. Coꝛrumpetur neceſſario qꝛ violentū lʒ nāliter natura vniuerſali.

¶ Cum predictis tenemus ꝙ febꝛis effimera humoꝛalis vel putredinalis cauſata in homine ⁊ i rebus animatis ex quo caloꝛ naturalis non ſeipſum per ſe extraneat ⁊ intendit vt bene Gal. nō cauſatur niſi ex caloꝛe extraneo: ⁊ hoc. 6. modis dixit Gale. aut a continente calido ꝓpter ſoleʒ vel ignē vel ⁊c̄. 2ͦ aut pꝛopter motum coꝛpoꝛis vt exercitio imoderato coꝛpoꝛis, aut ſpirituum vt ira vigilijs doloꝛe ⁊c̄. 3ͦ propter putredinem humoꝝ inflāmatoꝛum: quarto aut contactu rei calide vt puta farmaci calidi aut allioꝛum aut euforbij. Comeſti. ⁊c̄. 5ͦ aut retentione vapoꝛum ⁊ fumoꝝ̄ calidoꝛum qui ꝯtinue exhalant a coꝛpoꝛe iſenſibiliter. quibus retentis vi frigoꝛis extrinſecis vel aliter vt ſupꝛa inflāmentur ⁊ inflāmant ⁊ calefaciūt. 6ͦ eſt diſpoſitio calida paſſi cū aptitudine humoꝛum apti putrefactioni: vide ibi Gal. a q̄li bet etiā leui cauſa labūtur vt venenoſis. hꝭs. 6. modis voluit Gal. febꝛes cauſari. Lʒ putredines poſſint ⁊ alijs p̄dictis modis in nobis poſſe cauſari vt ſupꝛa. ⁊ tu vide Gal. p̄ de differētijs febꝛiū cap̄ 4ͦ. vbi iſta dicit: ⁊ pꝛobat curſim verificando modos illos. 6. generationes febꝛium.

¶ De ſanguine ⁊ eius natura in quo omnes conueniunt. Capitulum. IIII.

SAnguis eſt humoꝛ pꝛimus natura calidus ⁊ humidus ſapoꝛe dulcis coloꝛe rubeus, ſubſe mediocris: ſecunda digeſtione in epate a caloꝛe tēperato genitus cuius locus ꝯſeruatiuus ſūt vene ⁊ epar. Uirtus nāq; cōſeruatiua ⁊ ḡñatiua ſanguinis eſt in epate ⁊ venis.

Et ideo

Et ideo cum eſt extra venas ſtatim corrumpitur ⁊ conglobatur: ⁊ ex quo ſanguis eſt mixtum ideo eſt putreſcibile: hoc nemo negat truſi. 3° tegn. cō. 18. in fine voluit ſanguinem q̄ temperatus eſt humore q̄ dilectus a natura eē minus putreſcibilem ⁊ corruptibilem q̄ alij humores ſ; ſi corrūpit̄ labitur deteriori lapſu, ⁊ deteriora accidentia inducet. Et hoc ſ; verū ſit vt eſt intra vaſa: tutatus a natura ipſa gubernāte, tñ ſua natura citius corruptibilis eſt: ex quo eſt humidū tenelle complexionis ſicut ⁊ lac ideo de facili putreſcibilis ⁊ corruptibilis ſua natura: cuius indiciū manifeſtū eſt q̄ ſanguis extra venas ſtatim corrūpitur ⁊ ſanguinei de facili incurrūt febres humorales, ⁊ putredinales: ſicut. n. a calido tēperato generatur ita ab illo intra venas cōſeruatur a natura tanq̄ theſaurū pro nutrimento ⁊ regeneratione ſpirituum quare nō poteſt tantā latitudinē alterationis et putredinis ſuſtinere itra vaſa nec extra ſub forma ſanguinis ſicuti alij humores. eſt etiam ſanguis actu calidū dixit Ar. 3° de natura animali ca. 19. q̄ ſpirituoſum imo pro tanto aial eſt calidum pro quanto ſanguine participat ⁊ quia homo plurimo abūdat ſanguine proportionabiliter id calidius aial hō. dixit Ariſ. Et aialia illa frigidiora que minus habent ſanguinis. Et ideo Camelus riget ⁊ timet quia parum habet ſanguinis dixit Ariſto. 4. de parti. cap. 10. ⁊ vbi copia ſanguinis ibi caloris indicium Ariſto. lib°. 3. de partibus capi. 6. Idem etiam dicunt medici q̄ ſpirituoſus eſt humor ideo formaliter calidus: ſ; et chola ſit calida effectiue. Et dato q̄ ſanguis ſit corruptibilis ⁊ putreſcibilis, vt ſupra ō facili ſua natura. L; plus extra venas putreſcat q̄ in venis: ex quo a natura omni conatu cōſeruatur tanq̄ theſaurū vt ſupra: tñ ⁊ ſanguis ⁊ omne putreſcibile habet gradus ſ'm intenſum ⁊ remiſſum vt Gal. in aphori. 17. 2°. ⁊ ſit in tempore: anteq̄ enim mixtū aliquod putreſcibile incipiat perdere proprium decorem odorem, colorem, ⁊ ſaporem ⁊ turbari manifeſte in ſuba ⁊ ebullire ⁊ ſic putreſcere reſiſtit per aliquot tempus ſi'r in putrefactione actu moratur per aliquod tempus anteq̄ corrūpatur in cinerē: ⁊ eſt. n. operatio naturalis que non ſubito fiunt. Sed gradatim: ſ; hoc tempus non eſt limitatum in diuerſis mixtis corrūpendis: imo nec in eodem mixto: h̄nt enim menſurari hec ſcd̄m mixti diſpōnem ⁊ agentis fortitudinem. hec in ph̄is clara ſunt adeo q̄ ego credo in tichetri i febre vel in febre peſtilētiali pauco tempore durat ſanguis: quin putreſcat ⁊ corrūpatur vt paulo infra explanabitur. Et cū corrumpitur ſanguinis ſtatim deſinit in tres humores. ſ. cholerā, flegma, ⁊ melācholiam. hoc tenent medici oēs ⁊ experiētia in Clato expreſſe p;. ⁊ Ar. dixit 3° de natura animalium cap. 19. ⁊ 4. metha. cap. 3° in fine dixit. Sanguis corruptus deſinit in ſaniem: hec autem eſt flegma ⁊ aqua. quare non coagulatur ſicut nec ſerū. Sāguinis igit̄ cū corrūpitur degenerat in ſerum vel ſaniem: qui videt̄ eſſe flegma. ¶ Nec ex hoc volumus illos tres humores eſſe elementa ex quibus ſanguis componatur, q̄ argumentū Truſiani peccat p̄ fallaciam ɔſequētis nō valet argumētū deſinit in iſta tria, ergo cōponitur ex hijs tribus, ſicut nec valet cadauer vacce deſinit in vermes ⁊ veſpas ergo componitur ex illis: ⁊ eſt enim ſanguis mixtum homogeneū cōpoſitū ex propria mā ⁊ ex propria forma intra venas. Solus neceſſarius p̄ nutrimento ⁊ regeneratione membrorum ⁊ ſpirituum.

¶ Et q̄ in hac mā eſt magna iter medicos iter ſe ⁊ cū ph̄is diſ ⁊ dubitatio, ideo dubitat̄ nunqd ſolus ſanguis nutriat̄. Et ſolus ſit itra venas in corpe n̄liter diſpoſito. Et p̄ concluſiones opinionē meam quam puto verā in hac materia ⁊ naturalē magis. ſ; non ita apparētē. ⁊ hanc voluiſſe Auer. Truſi. Cōci. dña. 30. ⁊ omnis cū Tho. de garbo recte ſentientes cū Ariſto. nec credo Hippo. ⁊ Gale. ⁊ Aui com. mentem in rei veritate aliter extitiſſe licet tanq̄ medici magis ſenſati craſſa minerua locuti fuerunt in hac materia nominādo melācholiam partem ſanguinis craſſiorē proportionatā melācholie ⁊ choleram partem ſanguinis ſubtiliorē proportionalem, ⁊ illas nutrire mēbra proportionata illis. ⁊ hoc eſt Ariſt. ⁊ hanc difficultatem bene vidit Gal. 2° elemento. ⁊ dubitauit, tum q̄ viſus eſt Hipp. tanq̄ medicus illi herēt. ⁊ ipſe apparēter idē ſuſtinet. Itaq̄ diſtīcte loquendo in caſu ⁊ reſolute quāuis ſit p̄blema neutrū.

¶ Prima ɔcluſio ſanguis eſt humor quartus homogeneus diſtinctus ab alijs tribus humoribus: itaq̄ non eſt illi tres humores vniti nec aliquod illorum formaliter ⁊ in actu. prima pars concluſionis p; q̄ totus ſanguis eſt eiuſdem rationis ⁊ denominationis cum parte. vt ſenſu p;. p̄bat̄ etiā ratione Ariſtote. 3° de natura animalium q̄ nutrit homogenea membra. ergo ſanguis non poteſt eſſe etherogeneū. hoc concedunt oēs, ⁊ truſi. ⁊ Auer. ⁊ Concil. ſecūda pars concluſionis eſt probata ex verificatione p̄me partis: ⁊ ex ſequenti cōcluſione. Et iſta ratio eſt pro tāto euidentior q̄a nutrire eſt opus complexionis ⁊ ſimilaris membri. nā diſſimilare nutrit̄ ⁊ augetur quia ſimilare nutritur. Et ideo ratio illa medicorū parū tenet oppoſita ſanguis eſt vniforme nutrimētum ergo non poteſt nutrire difformia. q̄ illa diuerſitas inſequitur opus agentis ⁊ finis ⁊ forme diuerſe potius q̄ materie.

¶ Secunda cōcluſio. Licet ſanguis cum corrumpitur deſinat in choleram flegma ⁊ melancholiam vt ſenſu patet in cīato. tamen cholera flegma ⁊ melancholia non ſunt actu ⁊ formaliter in ſanguine. Sed in potentia tñ vt bene tenet prima concluſio. iſtam ɔcluſionem ſic verificamus: q̄ ſeq̄retur plura in conuenientia. primum ſanguis non eſſet dulciſſimo amarus vel ſapore pontico ⁊c. ſecūdo ſequeretur q̄ ſanguis eſſet frigidus reſpectu cutis. probatur. quia flegma ⁊ melancholia ſimul ſunt longe pluris quantitatis q̄ cholera ſola. vide Concil. differentia. 32. ſunt dominātia in corpore noſtro. tertio ſequeretur q̄ non poſſet nutrire homogenea vt ſupra ex Ariſtotele: imo nec aliquod membrū quia ſolum dulce nutrit illud etiam compoſitum non eſſet dulce nec actum generationi ⁊ nutritiui.

¶ Tertia concluſio. Licet concedamus illa tria eſſe in ſanguine in potentia quia deſinit in illos tres dum corrumpitur ex hoc non ſumus coacti tenere illos tres humores eſſe elementa ſanguinis q̄ ex illis nec in actu nec in potentia componatur ſanguis. probatur cōcluſio: q̄ cadauer vacce reſoluitur in vermes ⁊ veſpas dum corrūpitur ⁊ putreſcit. vt ſupra. tamē illa non ſunt elemēta vacce ⁊ eſt ratio Auerro. ſecūdo colli. cap. Et ideo argumētū truſi. peccat per fallaciā ɔſequentis vt ſupra: non enim omne q̄ eſt in potentia in aliquo eſt elementum illius componens illud ⁊ p;.

¶ Quarta concluſio ſolus ſanguis humor quartus homogeneus vt ſupra eſt neceſſario intra venas in corpore ſano naturaliter diſpoſito pro cōuenienti nutrimento ⁊ generatione ſpirituum omnium ⁊ membrorum admittens ſecum intra venas flegmā quod eſt ſanguis diminute coctum: ⁊ aquoſitatem vrinalem propter neceſſitates multas vt alibi. Et ſi cholera igreditur venas: illa eſt pauca. vt, alteret ⁊ ſubtiliet ſanguinem ⁊ illa expellitur ſudore, vel vrina, vel inſenſibiliter anteq̄ ſanguis nutriat. Similiter ⁊ melancholia. nam fel ſm Ariſto. eſt amarum infectiuū ſanguinis pura ſuperfluitas: vt 2° cap. quarti de partibus animaliū vbi plura de felle ⁊ cholera. Similiter ⁊ melācholia inficeret ſanguinem modo ſm Ariſto. ſolum dulce nutrit: idē vult Gale. 4° de ſimplici. medici. ca. 5. Iſtam cōcluſionē probamus ex Ariſto. 3° de natura anima. cap. 19. q̄ ſolus eſt a natura intentus ad hoc vt nutriat. Alij vo humores ſunt ſuperfluitates inepte pro nutricatione. Sed tum neceſſitatē materie q̄a in omni digōne reſecatur ſuperfluū: tñ a natura

ad alios vſus viliores intenti in corpore noſtro, iſta concluſio. habet etiam euidentiam ex predictis tribus concluſio/
nibus ⁊ etiam ex hoc quia nos videmus corpora ſana diſ/
ficulter tollerare farmacias. volentes euacuare a venis hu
mores qui non ſunt in illis. ideo inflammant colliquāt mē
bra ⁊ ſanguinem corrumpunt in illos tres ⁊ nocent valde vt Hippo. ⁊ corrumpūtur boni in malos vi farmaci. Prete
rea ⁊ tertio h3 euidentiam ex hoc quia natura relegauit
melia3 ad ſplenē ⁊ cholerā ad ciſti3 fellis ad multos vſus
⁊ ne inficiant ſanguinem. Unde reddatur ineptum pro nu/
tricatione. q2 nihil niſi dulce nutrit. flegmati vo nu^m fecit
receptaculum particulare quia aptum eſt nutrire dum mu
tatur in ſanguinem. quarto patet3 quia ſi contingat in cor/
pore preternaturalr diſpoſito ſanguinem aduri vel aliter
corrumpi intra venas in naturam melancholie ſtatim na/
tura fortis trāſmittit in varices, in mariſcas, i puſtulas ⁊c̄.
Similiter de cholera patet de ſuo modo: vel ſi cum ſangui
ne preter naturaliter miſceat' melancholia. quomodolibet
in venas tranſmiſſa cauſabit apoſtemata vel febris vel le/
pra3 vel ⁊c̄. Similr de cholera ſuo mō nec in flobothomia
videmus in ciato niſi ſanguinem q2 ſpuma illa non eſt cho
lera. S3 ps ſanguinis ſubtilior p3 q2 chol'a nō eſt rubea ſ3
flaua: pars inferior in ciato non eſt me^a ſed pars ſanguinis
craſſior. qnto ar' et eſt potentiſſima ratio ſequeretur ꝙ me
lancholia eſſet plus in corpore noſtro quolibet alio humo
re: q2 membra melancholica ſunt longe plura ⁊ maiora: vt
oſſa paruunculi ligamenta quare vanū eſt iudicio meo di/
cere oſſa nutriri ex melācholia. Sed ex ſanguine craſſiori.
Adde 6° ꝙ nullius humoris defectu vidim⁹ vnquā dima/
crari ⁊ quēquā minorari niſi defectu ſanguinis. g ſolus ſan
guis nutrit, auget, impinguat: alij ſunt pure ſuperfluitates
reſpectu ſanguis potius impedimento ꝙ iuuamento.

¶ Quinta concluſio. ſolus ſanguis nutrit omnia mēbra ta3
ſimilaria ꝙ diſſimilaria cum ſua homogeneitate. nō enim
ceſſat per decoctionem appropinquari ſanguis in comple/
xione ⁊ compoſitione calore ⁊c̄. ⁊ vniri mēbris a calore na
turali: donec ex toto vnitur. ⁊ ideo neceſſitas ⁊ diuerſitas
potius ſumitur ab agente forma: ⁊ fine: ꝙ ex materia. For/
matiua nāq3 virtus ex ſolo ſanguine generat omnia mem/
bra tāquam ex perfectiori materia: ergo ex illo ſolo nutriun
tur nā ex eodē nutrimur a quo generamur Ariſtote. ſecun
do de generatione anima. Et alibi mille in locis. non ergo
valet cōſequentia. membra que nutriuntur ſunt diſſimila/
ria. ergo ⁊ nutrimentum debet eſſe tale: ⁊ hec erat ratio me
dicorum tenentium quattuor humores de neceſſitate nutri
re tantam membrorum diuerſitatem quorum aliqua fleg/
mati vt cerebru3, aliqua melācholie vt oſſa, aliqua ſangui
ni vt caro, aliqua cholere vt pulmo: ſimilantur ⁊ ratione ſi
militudinis ⁊ nature facilior eſt tranſitus: patet ꝙ ratio ni
hil cōcludit: niſi forte ꝙ ex ſanguine cholerico ſubtili, fleg
matico frigido, melancholico craſſo ⁊c̄. nutriantur propor
tionata membra q2 ex ſanguine ſolo ſed vergente in diuer
ſas naturas dictas ⁊ hoc ſufficit vt ſupra. ipſi medico ad ve
rificādas has diuerſitates. nō g̃ op3 ꝙ illi humores ſint cū
ſanguine ad nutriendu3 diuerſa membra. Sed partes ſan
guinis diuerſe proportionate diuerſis humoribus nutriūt
proportionalia mēbra ⁊ hec ēſt in rei veritate doctrina Ga
le. ſecundo virtutum naturalium. et alibi. Sunt nāq3 in ſan
guine partes craſſiores ſanguinis pro oſſib⁹ ⁊ partes ſub/
tiliores pro pulmone ⁊c̄. Argumentum vo Gale. ſecundo
elementorum de farmaco euacuante appropriatos humo
res non plus concludit niſi q2 euacuantur humores qua/
tuor qui ſunt in corpore in venis vel extra actu vel potētia
vel ꝙ ſunt quatuor in corpore hoc conceditur.

¶ Sexta 9clo opi. Truſiani differt a predictis ſolu3 in hoc
q2 nos ponimus ſanguinem homogeneum ſimplex ex p̄/
pria materia ⁊ propria forma compoſitu3 ipſe vult ſanguie
nem homogeneum. Sed compoſitu3 ex tribus illis humo
ribus formaliter: ſed refractis ⁊ ſimul taliter 9temperatis
ſub vna complexione ⁊ vna forma ſicut miſtum ſimpliciter
continet formaliter quatuor elementa in actu formalir ⁊ cū
corrumpitur deſinit in illa. ergo componit' ex illis nos ne/
gauimus hanc rationem valere vt ſupra in ſanguine. vt ar
gutum fuit.

¶ Septima concluſio tres alij humores a ſanguine ſunt ſu/
perfluitates reſecate in ſecunda digeſtione in qua ſanguis
primo intenditur pro nutrimento a natura. Cholera ⁊ me/
lancholia ſunt digeſtiōi ⁊ nutritioni rebelles ſua amaritu
dine ⁊ modo ſubſtantie. ⁊ ideo relegantur a natura ex/
tra venas illa ad ciſtim fellis melancholia ad ſplenem cu
ius rei indicium manifeſtum eſt cholerici ⁊ melancho/
lici ſunt macri: ſanguinei vero craſſi: flegma vero ex quo eſt
ſanguis diminute coctus ideo tranſmittitur ad venas cum
ſanguine ⁊ ad alios vſus vt nutriat: ⁊ non habet nec opor/
tet habere aliud receptaculum propriu3: non negamus ta
men in magna neceſſitate etiam humores alios nutrire imo etiam venenum ipſum. vt alibi diximus.

¶ Et hec ſunt premiſſa antequam ad rem accedamus ex p̄
poſito tum vt que principaliter dicenda ſunt melius intel/
ligantur, tum ad doctrine bonitatem. Et contra communi
ter opinantes. nam cum nos teneamus non dari aliu3 cau
ſonem: verum in via Gale. preter illam qui cauſatur extra
pura cholera genita ex putredine vel aduſtione ſanguinis ⁊.
oportet tenere melancholiam aliam chol'ra3 eſſe intra ve/
nas magnas in corpore naturaliter diſpoſito. vt ſupra. ſe/
paratam a ſanguine que putreſcens poſſit facere cauſone3
cholericum vt dicebat Auicen. capi. proprio de cauſone ⁊.
ſi inuenitur quandoq3 in corpore preter naturalem diſtin/
guendo illa cauſabit conſequentiam proportionalē de cho
lera: quia expelletur a magnis venis ad paruas ⁊c̄. Et hoc
viſus eſt etiam tenere Truſianus tertio techni cōmento. 38.
in corpore digreſſionis ex intuitione Galeni ſecundo de diſ
fe. fa. capitulo ſecundo. Si quis tamen vellet mitius in via
Galeni tenere: dari cauſonem verum: tum ex cholera ge
nita ex putredine ſanguinis: tum ex cholera ēt rubea inuē/
ta intra venas magnas aliter genita ⁊ tranſmiſſa: ſicut de
flegmate ſalſo poſſet ſuſtentari in corpore preter naturali/
ter diſpoſito ⁊ eſt magis communis opinio. ⁊ vulgata ⁊ ra
conſidera.

¶ Ultimo premittimus vnū neceſſariū in propoſito ꝙ medi
cus l3 vtatur rōne ⁊ experimento tanqua3 duobus inſtru
mentis neceſſarijs vt Gal. 7. terra. ⁊ altero deficiēte claudi
cat: tn̄ medic⁹ eſt artifex ſenſitiuus. curat ſenſata ⁊ indicat
per ſenſata: ⁊ ideo magis confidit ſenſatis vt hn̄ Aui. Gal.
⁊ oēs ſentiunt nāq3 fundātur ſuper nās rerū non ſupra con
ceptus ⁊ imaginationes. Silr ⁊ phus realis ⁊ verus. non
enim curat medicus inſtātia tēporis vel nature: non curat
minima inſenſibilia quāuis vera ⁊ rationalia ſint, hec ni
hil ad medicū. Et ratio huius eſt q2 rationes ſi debent ha
bere robur ⁊ veritatem euidentem: oportet confirmari ſen
ſatis a quibus originem trahunt ⁊ vnde eſt principium ve
rum abſtractionis ⁊ demōſtrationis: vt Gal. p̄ de ſimp. ca
pi. 9°. ⁊ Ariſto. 8. phy. tex. cō. 31. ⁊ 3° de generatione anima
lium ca. 9. Judicium ēt in ſcientia practica quod ſe non ex
tendit ad particularia ſenſata vanu3 ⁊ imperfectum eſt eo
q2 finis intellectus practici eſt opus. Et ſimiliter iudicium
in theoria quod non peruenit vſq3 ad ſenſata ſingularia ⁊
rerum natures imperfectum eſt ⁊ vanum: ⁊ ideo Auero.
8. phyſi. cō. 22. dixit experimentum veri ſermonis eſt: vt cō/
ueniant ſenſatis q2 medicina ⁊ phia non eſt intētionalis de
vocibus vel conceptibus vt logica: ſed reales que omnia
vera ſunt ⁊ de intentione ſapientum. vt ſupra.

¶ Quomodo predicte quinqꝫ cõcluſiones in principio pro/
poſite verificentur. Capitulum. V.

PRima propõ fuit propoſita de mẽte Ga/
le. ⁊ oium medicoꝛum. Sanguis
quartus humoꝛ intra vaſa põt inflãmari ⁊ fa
cere febꝛem cõtinuam, quam Gal. efimeram
ſpirituoſam inflatiuaꝫ ſimplicem et mitem ad
tactum dixit. Sed Aui. Auer. Halyab. dixere mediam in/
ter efimeram ⁊ putridam, vel mediam trãſitus in putridã.
Et hoc ex Galeno. 9. terrapen. per totum.

¶ Iſta ꝯ perſuadetur: ſuppoſitis tribus. Primumqꝫ ꝙ Gal. ſe
piſſime dixit iſta febꝛis amat affligere coꝛpoꝛa ſanguinea
obeſſa, plectoꝛica, ⁊ iſlãmabilia, ⁊ raro vel nunqꝫ aliter vi/
dit ⁊ hoc eſt rõnabile: lꝫ poſſibilitas ſit res ampla in medi°
⁊ in nã. Nã Hip. dixit. 3. affoꝛ. oẽm egritudinẽ oi cõplexio/
ni, omni tempoꝛe ⁊ regioni poſſe cõtingere. ⁊ ibi Gale.

¶ Scõm ꝙ ſanguis eſt actu calidus tum ſua natura: tum qꝛ
ſpirituoſus ⁊ pro tanto dixere ſapientes cũ Galeno ꝙ oia
entia ⁊ miſta mundi ſunt calida in potẽtia excepto animali
⁊ igne que ſunt actu calida ⁊ pro tãto animal eſt calidum
pro quãto ſanguine participat ⁊ tanto calidioꝛ quãto ſan/
guinioꝛ. ⁊ ideo hõ calidiſſimũ aialium dixit Ar. ⁊ Came/
lio frigidiſſimũ vt ſupꝛa. Copia nãqꝫ ſanguinis eſt indiciũ
caloꝛis ſicũ inopia frigoꝛis. ⁊ idiciũ hinc ẽ ꝙ voluẽt aliq ſolo
augmẽto ſanguinis in quanto cauſari febꝛis inflatiua. qꝛ
magis q̃ntitas ſanguis hꝫ actu magnũ caloꝛẽ ⁊ ꝯſtr febꝛẽ.

¶ Tertium ꝙ lꝫ cholera humoꝛ in ꝓn° calidus (taceo fleg/
ma ⁊ melãcholia: nam qꝛ frigidi ſunt nã) poſſit inflammari ⁊
aduriꝫ: nõ non facit febꝛem ſine putredine vt aliqui dicũt de
intentione Gal. 1° de diffe. febꝛiũ. ⁊ ibi diſputat Thomas
de garbo, ⁊ Gentilis cum illis qꝛ ſtatim coꝛripitur a caloꝛe
preter nãli ⁊ putreſcit qꝛ natura nõ tutatur illaꝫ vt facit de
ſanguine: imo reſpuit illam tanquã rebellem: cuius oppo/
ſitum nos cum Auer. ⁊ Nicolo floꝛentio ſentimus. nam ⁊
cholera ⁊ oẽs alij humoꝛes longe maioꝛem gradũ altera/
tionis ⁊ putredinis ſuſtinẽt ante coꝛruptionem q̃ ſanguis
etiam a natura tutatus: qꝛ ſanguis eſt humidus tenelle cõ
plexionis ⁊ nature vt lac de facili putreſcibilis. vt patet. et
hoc eſt quod ingenioſe voluit Auerro. tertio colli. qui di/
xit febꝛem cauſonem cauſari poſſe a cholera aduſta ſine
putredine. ⁊ qui aliter ſentiunt contradicũt Ariſtoteli qui
facit differentiam inter aduſtionem ⁊ putrefactionem ⁊ cõ
ſequenter inter caloꝛem vſtiuum ⁊ putrefactiuum quoꝛuꝫ
vtrumqꝫ poteſt ledere coꝛ ⁊ conſequẽter totuꝫ ⁊ cauſare fe/
bꝛem. His habitis dico ꝙ ſanguis inflãmatus ⁊ diſpoſitus
ad putredinem cauſat febꝛem ⁊ inflãmationẽ in coꝛde ſan/
guinei coꝛpoꝛis ⁊ in toto mitem ⁊ ſimplicem antequaꝫ pu/
treſcat ⁊ febꝛem ſanguineam homotenam acmaſticam vel
peracmaſticam: ⁊ durat illa diſpoſitio febꝛis pluribus die
bus foꝛte quatuoꝛ antequam putreſcat ſecundum paſſi di/
ſpoſitionem ⁊ agentis foꝛtitudinem ⁊ cum tranſit in putre
dinem ſigna ſunt manifeſta in vrina craſſioꝛi ⁊ putrida: ⁊ et
impulſu magis necc° ⁊ in caloꝛe immitioꝛi ⁊ in alijs acci/
dentibus que ſevioꝛa ſunt cum putredine q̃ ſine putredi/
ne: ⁊ hanc dixit cauſonem Gal. ⁊ Serapio. 6. breuiarij. Et
ideo imitioꝛem ⁊ curatur cura cauſonis. ecce quomodo fe
bꝛis ſanguinea inflatiua eſt media inter veram efimeram
⁊ putridam ſecũdum tranſitum: eſt etiam media ſecundum
foꝛmam qꝛ alterius ſpeciei eſt putrida ⁊ non putrida. ⁊ ſic
patet prima concluſio ſatis euidenter deducta. de hac locu
tus eſt Gale. ſecunda apho. 17. quando dixit optima ſimi/
litudine de vino: quod ſi aliquantulum eſt mutatus poteſt
rediꝛe: ſi vo iã factũ acetuꝫ eſt ipoſſie. ſilr de ſanguine ⁊ ſan
guinea iſlatiua bñficio medici euõnis plenitudineꝫ ſtõmia
⁊ hq veri frigoꝛis: refrigerãdo coꝛrigẽ ſanguinẽ ⁊ redit añ
q̃ putreſcat ⁊ coꝛrũpat vt. qꝺ reliquũ ẽ reducit i benignũ.

¶ Et ſi arguitur contra iſtam pꝛimam concluſionem in fe/
bꝛe ſanguinea inflatiua: ſanguis eſt alteratus a caloꝛe febꝛi
li foꝛti alteratione. ergo non remanet ſanguis imo mutabi
tur in choleram qꝛ per ſe ſanguis ſe generatur ⁊ conſerua/
tur a caloꝛe temperato ⁊ eſt humidus tenelle nature vt lac
vt tu dicis. ergo illa febꝛis erit cholerica non ſanguinea: im
mo non dicitur febꝛis ſanguinea inflãmatiua. Et cõfirma/
tur ex verbis Gale. apho. 59. quarte. vbi ponit cauſoneꝫ ex
cholera genitum que cholera eſt genita intra venas ex in/
flamatione ſanguinis: in nullo differens a cholera faciẽ
te tertiam interpollatam, niſi qꝛ hic extra venas cauſat in/
terpollatam illa intra venas cauſat continuam. Reſponde
tur vt ſupꝛa ꝙ dato ꝙ ita ſit tamen iſta que ſunt in natura
non ſtant in puncto: ⁊ ꝙ per aliquod determinatũ tempus
tutabitur ſanguis a natura ſub foꝛma ſanguinis puta per
quatuoꝛ dies antequam coꝛrũpitur vel mutetur in cholerã
⁊ putreſcat: poteſt tamẽ eſſe tanta agẽtis foꝛtitudo vt in pe
ſte vel caloꝛe vehementi cum paſſi diſpoſitione ꝙ a pꝛima
die mutabitur in choleram. ⁊ putreſcat, vel coꝛrumpitur: ⁊
iſta poſſibilitas non negatur. Secũdo reſpõdetur ad idem
argumentum ꝙ talis inflatiua ſanguinea non putrida erit
cauſon de cholera non putrida genita ex inflãmatione ſan/
guinis antequam putreſcat: ⁊ hoc verificatur in coꝛpoꝛi/
bus cholericis ſanguinis quoꝛum ſanguis de facili inflam
matur ⁊ mutatur in choleram: ⁊ tu conſidera qꝛ pꝛima eſt
magis ad mentẽ Gal. ⁊ verioꝛ. ⁊ ſilr dic ad ꝯfirmationem.

¶ Secunda propõ habet duas partes: pꝛima fuit ꝙ proce/
dente inflãmatione in ſanguine intra vaſa magna: vt tenet
pꝛima concluſio de breui qꝛ poſt quartam incipit ſanguis
putreſcere intra vaſa: ⁊ febꝛem cauſare putridam, que fe
bꝛis dicitur a Gal. Cholerica ⁊ cauſon. i. arſiua quamuis
baſis ſit ſanguis putridus. Et iſta eſt illa febꝛis quaꝫ vidit
Gale. 9. terra. in ſeruo febꝛiente febꝛe putrida de ſanguine:
quam etiam dixit ſynocham putridam: tamẽ vere ſapit na
turã cholerice cum execreſcentia in tertiũ inſenſibili ⁊ alijs
cholere accidentibus. Secunda pars fuit ꝙ Gale. non po
ſuit aliuꝫ cauſonẽ: niſi iſtã iã dictã quod ꝓbabitur ſtatim.

¶ Iſta ſecũda concluſio quo ad pꝛimam partẽ pꝛobatur re/
petendo ⁊ ſupponẽdo quedam ſuperiꝰ declarata. Pꝛimũ
ꝙ omne miſtum põt putreſcere ⁊ ꝙ putrefactio eſt motus
in tempoꝛe notabili continuato, modo ſanguis eſt miſtum
tenelle nature valde putreſcibile cuius locus eſt intra ve/
nas coꝛdi continuatas: quare eſt actus putreſcere ⁊ de faci
li effumare ad coꝛ ⁊ febꝛem cauſare: vt Galenus nono ter
rapen. capi. 3. expꝛeſſiſſime dixit. ⁊ ſecundo de differẽtijs fe/
bꝛium cap. 12. Secundum ſuppoſitum eſt Gale. ⁊ Auicẽ. ⁊
omnium ſapientum capl'o de humoꝛibus ꝙ ſanguis gene/
ratur ⁊ conſeruatur a calido temperato. Cholera ab exceſ
ſiuo caloꝛe melancholia aduſta a longe maioꝛi ⁊ continua/
to caloꝛe, ⁊ hoc eſt ſuum fundamentum opinionis ſue ſecũ
do de criſi capitulo nono expꝛeſſum. Tertiũ ſupponenduꝫ
ex dictis ſupꝛa cap̃ 4° cuꝫ de natura ſanguinis diximus eſt
ꝙ ſanguis dum putreſcit in tempoꝛe illo toto cõtinuato eſt
actus deſinere in tres humoꝛes quos habet in potentia. ſ.
choleram flegmam ⁊ melancholiam. Quarto ſupponen/
dum eſt ꝙ ſanguis dum putreſcit ⁊ dicitur febꝛem facit ac
cidentis cholere oppoſito modo quando nondum putrefa
ctus eſt. Sed inflãmatus tñ: vt diximus ſupꝛa. Et hoc di/
xit Gale. ſecundo de differentijs febꝛium quãdo querebat
naturam febꝛis ſanguinee putreſcẽtis dixit illã eſſe chole/
ricam indicio manifeſto. quia ſi ſanguis ſe putreſcit in apo
ſtemate facit febꝛem ⁊ acceſſionem ſeu exacerbationem de
tertio in 3m, vt chola: vide cap̃. 12. 2° de diffe feb. His ſtanti
bus accipio propoꝛtionẽ radicalẽ Gal. repetitã ab Aui. p°
quarti cap̃ ꝓpꝛio ſanguis dũ putreſcit ſit chola: ſenſus eſt i
toto illo tꝑe mẽſurãte motũ putrefactiõis ſanguinis ſemꝑ ẽ

aliqd ſanguinis donec totus abſumatur. Et non ceſſat ſan
guis ſecundum partem vnctuoſam ſubtilioꝛem inflāmabi
lem euapoꝛare ad coꝛ: ꝛ euapoꝛat cholerā nunc pꝛimo ge/
nitam a ſanguine ebulliente ꝛ putreſcēte itaqꝫ fumi ad coꝛ
pertingentes ſunt cholerici ſubtiles: partes vo craſſioꝛes
deſcendunt aduſte, niſi foꝛte incōtinuata aduſtione ꝛ ebul/
litione in qua etiam melancholice febꝛes in fine euadunt.
vt bene Auerro. vltimo cantico tex. cōmenti. 68. flegma vo
in hoc caſu ab intenſo caloꝛe abſumitur quo ſtante certuꝫ
eſt ex quo medicus eſt artifex ſenſitiuus iudicat per ſenſa/
ta videt accñtia febꝛis cholerica: ꝛ periodicationis modus
excreſſentie in tertium niſi fuerit cauſon vtiqꝫ dicet hāc fe/
bꝛem eſſe cholericam. ꝛ curandam cura cholerice febꝛis:
ſemper tamen abita ratione baſis putredinis ꝙ eſt ſanguis
que ſi perſeuerabit tandem euadet aduſta melācholica cū
accidentibus melancholicis: materia terreſtrificata mali/
gnata aduſta ſicut nos vidimus Venetijs anno. 1512. de pi/
tichiis illis quoꝛum accidentia in fine erant melancholica.
hoc vidit Raſis. 10. ad Almāſoꝛem. Uidit Serapio. 6. bꝛe
uiarij. vidit Auençoar et Auerro. 3° colli. qui omnes curāt
hanc febꝛem ſicut verus cauſon cholericus: niſi ſuccurra/
tur in pꝛincipio ꝛc. hoc idem Concil. differentia. 89. Tho/
mas de garbo cum Antonio de parma vidētur ſentire ſen
ſum Gale. eſſe ꝙ dato ꝙ ſanguis cum putreſcit ſit ſanguis
ꝛ dicatur ſanguis. Sicut cholera dum putreſcit eſt chole/
ra ꝛc. tamen dicit Gale. febꝛem cauſatam a ſanguine putri
do eſſe febꝛeꝫ cholericā ꝓ diſpōnes accñtales ꝗs acqſiuit
ſanguis in illa inflāmatione ꝛ putredine que oēs diſpōnes
pꝛeparant ſanguinem in nām cholere. Et accñtia illius fe/
bꝛis ſunt cholerice. Nam agens naturale quantum dat de
diſpōnibus facientibus pꝛo aliqua foꝛma tm̄ dat de foꝛma
ꝛ de conſequētibus ad illam foꝛmam. cum igitur ſanguis
ꝑ inflāmationē ꝛ putredinem pꝛeparet ad choleraꝫ habe/
bit accidētia cholere vt ſupꝛa. ꝛ medicus artifex ſenſitiuus
dicet febꝛem illaꝫ eſſe cholericā qꝛ periodicat natura cho/
lere ꝛ accidētia ſunt cholerica ꝛ cura erit ad cholericaꝫ in/
frigidādo ꝛ humectādo. dato ꝙ baſis ſit ſanguis. Sunt q
vellent omnes concoꝛdare vt Concil. differentia. 89. ꝛ Gē/
tilis in hac materia ꝛ mitius agere ꝛ diſtinguūt febꝛem ex
putredine ſanguinis quodāmodo in tres partes. pꝛincipiū
puta per tres dies vel quatuoꝛ in quo tempoꝛe adhuc non
proceſſit tāta inflāmatio ꝛ coꝛruptio ſeu putrefactio in ſan
guine ꝛ accidentia ſunt mitioꝛa ꝛ tunc dicunt illam eſſe fe/
bꝛem ſanguinis putridam procedente poſtea inflāmatione
cum putredine per alios dies puta per. 6. alios dies: ꝛ ac/
cidentia augumentantur ꝛ fiunt acutioꝛa ꝛ ſeuioꝛa: ꝛ ratio
nabiliter arguunt ſupꝛa choleram ꝛ materiā acutam cho/
leram: tunc dicunt illam choleram qꝛ ſapit naturam chole
re: in fine puta per alios quatuoꝛ dies calido intēſo ꝛ ebul
litione cum putredine perſeuerāte que facit pꝛo generatio
ne melancholie aduſte febꝛis euadet melancholica ꝛ ac/
cidentia erunt melācholica. Et hec eſt ſatis bella imagina
tio ꝛ ſenſus fauet illis qꝛ cōiter in fine harum febꝛium ma/
lignatis ꝛ aduſtis humoꝛibus videmus accidentia melan
cholica. Sed non video quomodo poſſunt ſaluare diſtin/
ctionem illam famoſam de febꝛe ſanguinis putridi ꝙ alia
eſt acmaſtica alia peracmaſtica. alia homotena: ꝛ tu conſi/
dera nec verba Gal. ſaluari poſſunt qui expꝛeſſiſſime negat
dari febꝛē ſanguinis putridam ſecundo de criſi vbi tractat
hanc materiā. ꝛ vbi habet ꝙ febꝛis ſang. inflatiua ſine pu/
tredine eſt quodāmodo diſpoſitio media pꝛeparans ad ge
nerationem cholere ex ſanguine inflāmato: qui cuꝫ incipit
putrefieri partes ſeparātur ꝛ cholericam generat febꝛeꝫ.
ex quo in illa putrefactione ꝛ toto illo tempoꝛe menſuran/
te ſanguis conuertitur in choleram donec totus ꝯſumetur
ꝛ incineretur: ſꝫm ſubtilioꝛem parteꝫ virtuoſeꝫ euapoꝛabi/
lem combuſtibilem effumās ad coꝛ que tota in choleram
conuertitur, ꝛ pars craſſioꝛ incineratur abſumpto flegma/
te vi caloꝛis. Et ideo 2° de criſi cap̄ vlti°: ꝛ 2° de differentiis
febꝛium cap̄ 2°. tm̄ tria genera febꝛium putridarum conti/
nuarū: ꝛ ꝓpoꝛtionabilr interpollataꝝ nō ꝗꝛtoꝛ aliq̄ modo.

¶ Nec valet quod dicunt ad Galenum ſaluandum: ꝙ ideo
Galenus dicit non dari febꝛem putridam ſanguinis quia
parum durat ſanguinea qꝛ tanto tempoꝛe quanto durat
putrefactio quo tempoꝛe adhuc ſtat foꝛma ſanguinis ten/
dētis de breui incoꝛruptionem ꝛ cholere generationeꝫ: pu
ta per duas vel tres hoꝛas ꝛc. ꝛ qꝛ tandem tendit ad chole
ricam vel melancholicam aduſtam que ſapit cholere natu
ram. Nāqꝫ Gale. vir exactiſſime cōſiderationis omnia be/
ne conſiderans ꝛ diſtinguens de illa feciſſet mentioneꝫ. Et
ideo pꝛimo terra. in fine repꝛehendit illos qui ponebāt in
diffinitione moꝛbi permanentiam ac ſi vellēt limitare moꝛ/
bum eſſe diſpōnem permanentem per tot vel tot dies: qꝛ in
quit ipſe. nam ſiue per hoꝛā vel duas vel. 10. ſit ſine ſenſu et
motu vtiqꝫ ſemper dicitur appoplecticus. Similiter ſi quis
ſpaſmatus per hoꝛam dicitur epilēticus non habita ratio/
ne hoꝛarum vel dierum. nāqꝫ hec nomina nature rei non tē
poꝛis ſunt indicia. Sicuti dicimus calidum ſi calet per ho/
ram vel diem: ſimiliter album nigrum ꝛc. ꝛ ſi aqua calet
per hoꝛam dicitur calida: non negamus tamen ꝙ ſi ſit diſpo/
ſitio ad placidum remouibilis vt ligatura bꝛachij illa non
dicitur moꝛbus quamuis impediat operationem: quia
non dicit rem permanentem: id eſt actum ſua natura ab
intrinſeco ledere in complexione compoſitione vel vnita/
te. Nec valet effimera pꝛeparat ad putridā terminat̄ ad pu
tridam ꝛ durant pauco tēpoꝛe. ergo de effimera non opꝫ
meminiſſe. Item ſquinantia ex diſlocatione ſpōdilis ꝛ ſin/
copis defectu coꝛdis cito terminātur. ꝗ de illis non oꝫ fieri
mentio. hec ſunt verba cantionum. Ultimo ſi datur febꝛis
ſanguinea putrida illa ſemper eſſet moꝛtalis. pꝛobatur qꝛ
ſanguis putrefactus non pōt coꝛrigi: vt bene Gale. in 2° af
fo. 17. ſicut nec vinum factum acetum coꝛrigi amplius nō
poteſt. patet ibi ad litteram.

¶ Scḋo pꝛo 2ͣ ꝯnis. ꝓbat̄ ꝙ nullibi inuenit̄ Gal. curaſſe nec
determinaſſe de alio cauſone ꝗ̄ꝫ illo ꝙ fit ex putredie ſangui
nis. Scḋo ꝓbat̄ qꝛ diuiſio queꝫ ponit de febꝛe ꝯtinua vni/
foꝛmi, ſecūdo de differētijs feb. cap̄ 2°. in aucmaſticam ꝛc.
de febꝛe continua vnius paroxiſ. ꝛc. non competit, nec cō/
petere poteſt niſi febꝛi de putredine ſanguinis. pꝫ. 9. terra.
in pn°. vbi verificat illam diſtōnem. Tertio ꝓbatur qꝛ vbi
cunqꝫ locoꝛum vbi loqtur de febꝛibus putridis, ſiue conti
nuis ſiue interpoſitis non meminet niſi de tribus, chole/
rica, flegmatica, melancholica, qꝛ ſi datur putrida de ſan/
guine illa eſt cholerica ꝛ cauſon vnius paroxiſmus ad ſen
ſum ſuum. Sed obſtant duo: pꝛimū qꝛ vbiqꝫ locoꝛum dicit
illam mitteꝫ: modo cauſon eſt acuta ꝛ pungens valde. 2° ar
gu. qꝛ ſi cholera tranſmittitur cum ſanguine per venas illa
poteſt putreſcere, ꝛ cauſare febꝛeꝫ continuam. ergo cauſo/
nem intra vaſa magna. Reſpōdetur ad pꝛimum ꝙ multitu/
do vapoꝛum a ſanguine eleuato: nū reddit illam ad tactum
nō ita pungentē, ſicut in terriana cuius mā eſt extra venas: ꝛ
dato ꝙ cholera genita ex putredo ſanguinis que facit cau
ſoneꝫ ꝛ genita ex putredo cholere in epate genite ſint eiuſ/
dē nature: vt auſo. 98. quarti. nec differunt niſi ratione loci.
Ad ſecūdum reſpōdet̄ ꝙ ſi ibi inuenitur cholera intra ma
gna vaſa i coꝛpoꝛe ꝑter nāliter diſpoſito expellet̄ a nā ꝛ fa/
cit ꝯtinuam ꝓpoꝛtionalem acutam valde ꝛc. ꝛ rō quare il/
lam expellit a magnis venis ad paruas: iſtā vo non poteſt
eſſe multiplex rō, ꝑ qꝛ virtus grauata tanto onere ſangui/
nis putreſcētis non poteſt ferre id oneris. 2° qꝛ illa cholera
non tranſit ad magnas venas: ſed mediocris ꝛ expellitur.

¶ Tertia ꝓpō, erat ꝙ ſanguis extra vaſa poteſt putreſcere ꝛ

cauſare febrē:vt in apāte flegmonide, vel carbunculis que febris aliquādo erit effimera, aliquando putrida cholerica:aliquādo putrida maligna cholerica vel melancholica. Iſtam propoſitionem ſic declaramus. Nam ex quo ſanguis eſt extra locum proprium citius putreſcit:tum q2 a natura minus tutatur ⁊ gubernatur:tum q2 extra locum proprium magis patitur ⁊ minus ꝯſeruatur:⁊ ideo rationabiliter citius corrumpitur in choleram ⁊ melācholiam vt ſupra. et nos ſepiſſime videmus in apātibus intrinſecus puta pleureſi ⁊ freneſi que fiūt a ſanguine ꝙ lꝫ cōtinue affligāt:tamē de 3° in 3m reſpōdent cholere in exacerbatione:in carbūculis etiam febres fiūt putride maligne quādoqꝫ cum accidētibus ſeuiſſimis cholericis, quandoqꝫ melancholicis in fine:ſtat etiam in pncı° cum nondum ſanguis in apoſtemate eſt putridus ꝙ effimeram cauſat q2 ſolam inflāmationem cōicat cordi. ⁊ hoc eſt ꝙ voluit Hippo. affo. 55. quarte particu. vbi hꝫ omnes febres eſſe malas ex apoſtemate preter effimeras:⁊ alibi in. 6. affori. 20. voluit ſanguis extra vaſa quocūqꝫ loco fuerit neceſſe eſt illum corrumpi ⁊ putrefieri ⁊ cōſequēter in choleram flegma vel melācholiam cōuerti vt ſupra que ſunt in ſanguine in potētia. nō ergo remanet ſanguis:⁊ ſi cauſat febrem proportionatur humori in quē conuertitur nō remanet aliquo pacto ſanguinea. quia non remanet ſanguis.

¶ Quarta propoſitio de febre ſanguinis tripliciter diuiſa ī acmaſticam peracmaſticam ⁊ homotenā nō opꝫ aliter ꝓbare, ex quo omnes doctores ponūt illam Gale. 9. terrap. cap 3°. ⁊ alibi pluries Aui. cap proprio p° quarti. Serap. i 6° breuiarij cap. 12. Raſis. 30. conti. Halyabb. 8. theo. cap 2. 3. 4°. Auer. 7. colli. demum oēs illam ponūt vbi loquuntur de febre ſanguinis:lꝫ forte nō ita in praſi. cōiter occurrāt. Et rō huius diuiſionis hec eſt. naꝫ ex quo duo ſunt que faciūt febrem ſinocham cōtinuam. primum eſt q2 vapores ſanguinis inflāmati non ex toto euaporāt obſtruſis poris. 2m q2 cōtinue ⁊ cōtinue fit noua inflāmatio fiet putrefactio in aliqua parte ſanguinis cōtenti intra venas magnas. Si ergo ita contingat ꝙ fiat de nouo maior inflāmatio q̄ꝫ reſolutio augetur febris. Si minor minuitur, ſi equalis equatur hec Gale. ad litteram nono terrapē.

¶ Quinta propō pꝫ ex predictis nam ſi ſanguis duꝫ putreſcit nō remanet ſanguis nō poterit cauſare febrem ſanguineam. ergo nec interpollatam ſanguineam ſed erit aut flegmatica aut cholerica, aut melancholica qui humores duꝫ putreſcunt remanent ſub propria forma per tēpus notabile:q2 nō habēt adeo tenellam cōplexionem ⁊ cōpoſitionē qualem hꝫ ſanguis ⁊ poſſunt ſuſtinere lōge maiorem gradū caliditatis ⁊ putredinis cū forma propria q̄ꝫ faciat ſanguis:vt ſupra latius diximus. Et hoc eſt qđ dixit Gale. 9. terra. ꝙ vbi ſanguis putreſcit intra venas facit continuā ſynocham. ſed cholericā vniformem cauſonem. Si extra venas indeterminata parte apans facit periodicaꝫ, q2 ſeruat naturam cholere. ⁊ hoc plane oſtendit experientia ipſa in pleureſi a ſanguine ſubtili apoſtematibus ſanguinis. ratio vō quare intra venas alteratus non ſeruat periodum aliquem propriū niſi cōtinm eſt q2 propter ſuam vniformitatē ⁊ multitudinem eque in oībus venis clauſuꝫ ebullit ſolus. Si vō fuerit cōiunctus cum alio humore mouetur ad motum illius humoris:imo melius ex quo cōuertitur in cholerā ibi pōt ſeruare nām propriā chole extra vaſa magna.

¶ Ex predictis pꝫ ſolutio ad argumēta Auicē. q2 nos tenemus 2m intellectum Auic. datum propōni radicali Gal. p° quarti cap ꝓprio de febre ſanguinis. ſ. qn̄ ſanguis putreſcit in illo tēpore fit cholera:⁊ qn̄ arguit ꝯ putredo eſt in tēpore cōcedatur cōuerſio ſanguinis in choleram eſt in inſtāti. negatur:imo in tēpore illo toto in quo ſanguis putreſcit in toto illo tēpore non ceſſat cōuerſio ſanguinis in choleram:⁊ nec habeo pro icōuenienti i entibus imꝑfectis homogeneis poſt primum genituꝫ minimū ſubē in inſtāti:⁊ deīde gn̄ationem cōtinuari ſucceſſiue in tp̄e ſicut diſpō accītalis preparās ad formā ſubalē ꝯtinuaꝛ:ſicut tn̄ dicūt doctores. 5. phyſi. in nutritiōe ⁊ vera augmētatione cōtinuaꝛ motus a gn̄onis ſubē hoc non modo repugnat phie Ariſt. imo in neceſſarium ſic tenere. vide ibi Gayetanum:poſſimus ēt dicere ꝙ lꝫ nō ſit ſucceſſiue trāſmutatio quantū ad gradus forme cholere acquirēde que eſt ſuba ⁊ ſuba nō hꝫ gradus nec recipit magis ⁊ minus nec ꝯriuꝫ hꝫ tamē eſt ſucceſſiue quātum ad partes quātitatiuas māe ſanguinis que in cholerā trāſmutātur cōtinue:⁊ hoc ſufficit nobis:⁊ cuꝫ 2° arguitur duꝫ putreſcit flegma facit flegmaticā febrem:⁊ ſimiliter de alijs humoribus ergo duꝫ putreſcit ſanguis faciet ſanguineam:negaꝛ argm. q2 ſimilitudo nō tꝫ ⁊ ratio diſſilitudinis eſt:q2 lōge maiorē gradū putredinis pn̄t ſuſtinere:alij humores ſub forma ꝓpria quod nō poteſt ſanguis ſine corruptione dato ꝙ multū laboret virtus pro tutela ⁊ defenſiōe ſanguinis in iflatiua febre anteq̄ꝫ putreſcat. Sed cū incipit putreſcere ſtatim icipit ꝯuerti in cholerā ⁊ mellaꝫ precedēte prius inflammatione in ſanguine ⁊ inflatiua febre preparante ad putredinē et cholere gn̄ationem. vt ſupra. Et ſi arguitur dū putreſit ſanguis:eſt ne ſanguis vel non ſanguis. Reſpōdetur eſt nō ſanguis q2 iam perdidit nomē ⁊ diffinitionem:q2 corruptus. putredo nāqꝫ in ſanguine pro alteratione precedēte eſt inflatiua febris preparans:⁊ ad putrefactum ēt in termino:⁊ eſt corruptus i termino:eſt nāqꝫ tenelle nature vt ſupra nō pōt ferre veram putredinē ſub forma ſanguinis:imo nec diſpōnem ad veram putredinē longo tēpore. ⁊ ego ſemꝑ loquor phyſice ⁊ ſenſibilr. Et cū dubitat Aui. ex putrida re pōt gn̄ari nō putridum:cōceſſimus etiā hoc nos ſupra de mēte Ar. de illis beſtiolis genitis ex cadauere putrido. Et dulci quodā digeſto pro gn̄atione illorum, nō ex putrido qđ totū tanquā ſuperfluū reijcitur a nā ⁊ incineratur. Sed in caſu noſtro nō eſt ſic. dico ꝙ cholera ⁊ fumi illi exhalātes ad cor a ſanguine putrido ſunt putridi:⁊ ideo cāt febrem putridā. Et cū dubitat Auicē. a pari ego dicam cāri febrem melācholicā q2 pars ſanguinis putridi trāſit in melācholiā. Conceſſum eſt ſupra ꝙ in fine febris illa cholerica de putredine ſanguinis tādē trāſit in melācholicā febrē putridā ꝯtinuam q2 intra vaſa aduſtā malignam, ⁊ apparēt ſigna melācholie aduſte hoc ſentiūt oēs ſapiētes ſupra allegati ⁊ experiētia ipſa teſtatur. pe. n. craſſior tardius trāſit in meliam aduſtā vt. ē. arˡᵉ Truſi. i 3° techni cō. 38. nullā hn̄t vim ſi bn̄ intelligantur que diximus.

¶ Quid febris ſanguinis.

FEbris ſanguinis eſt febris acuta:concluſa inflatiua:ſimplex ⁊ mitis:⁊ i hac diffōne ponunꝛ qnqꝫ particule loco dīe: quibus declaratis patebit tota nā huius febris ſanguinis. ⁊ pᵃ eſt acuta q2 cuꝫ ſeuis accn̄tibus in 14. vel ante terminatur cū ſua ꝯtinuitate: nam ex quo ſanguis eſt intra venas ⁊ illas qdem magnas ⁊ multas cordi ꝯtinuatas cum ſupercaleſit ⁊ incipit effumare ad cor vicinum calido ⁊ multo ſanguine repletum non ceſſabit in corde calefactio:niſi febris ceſſet. ⁊ iō ꝯtinua ⁊ cū hac ſua cōtinuitate nāᵉᵐ lꝫ obſeruare excreſcētiam ideo quodāmō cōcluſam ſynochā. i. ꝯtinentem dixerūt ⁊ fere vnus paroxiſmus ⁊ hoc rōne loci, rōne ꝯn̄tis, rōne multitudinis, ⁊ rōne nature ſue q2 actu calet ⁊ de facili eſt inflāmabilis. Gētilis dixit hoc ꝯuenire q2 ſanguis talē hꝫ ꝓprietatē febrem cōtinuandi ſicut alij humores periodicādi de quo alias in longum diſputauimus:eſt ēt inflatiua dicta nā ⁊ caput collum facies apparēt in hac febre inflata rubea tumida cū cōfractione in toto corpore vt infra cū de ſingulis proprijs agemus. Et hoc ꝑꝑ vapores multos craſſos eleuatos ab ebullienti ſanguine obſtructis poris, vel vijs qbus poſſint exhalare vapores inflammati. hec nāqꝫ febris dixit Gal. cor

hora plectorica ſanguinea iuuenilis raro alia affligit corpora, quarta particula in diffinitione poſita: ſimplex ⁊ mitis ſic a Galeno ſemper dicitur ⁊ effimera pro expoſitione harum dictionum oportet legere Gale. tertio prono. hoc libro. vbi Hippo. de febribus loquēs dicit febres ſimplices illas que non ſunt cum periculoſis accidentibus ⁊ malorū morum: ⁊ ibi Gale. Exponendo adducit auctoritatem Dinarchi, Demoſthenis, Eſchinij, Platonis ⁊ Euthidemi ꝙ ſimplicem ⁊ probum iuuenem. i. bonorum morum dixeret tranſlatiue dixit Gal. cū Hip. ſimplicem febrem ſanguinis inflatiuam q: vt plurimum bene ⁊ ad ſalutem terminatur adhibitis remedijs de flobothomia aq̄ frigida ⁊c̄. in pn° est enī ſanguis humor benigniſſimus maxime nature dilectus de facili corrigibilis niſi putreſcat ⁊ in alium humorē tranſeat. ⁊ ideo hanc effimeram dixerat Gale. vt ſupra explicatum fuit ⁊ mitem ad tactum.

¶ Ex quo patet maximus error arabum latinorum ⁊ Auicen. cum Conci. differentia. 90. qui mouent queſtionē. nunquid febris ſanguinis ſit ſemper ſimplex. i. ſola ⁊ cum alijs nunquā complicetur ⁊ componetur febribus: vt dixit Gale. ⁊ hoc propter ignorātiam huius termini ſimplex in Galeno ⁊ Hippo. male intellecti: mitis etiā in diffinitione poſita particula eſt ad maiorem expreſſionem de li ſimplex, vel ſimplex reſpicit accidentia ⁊ mores febris: li mitis reſpicit tactum medici ſi nāq; febris iſta inflatiua non trāſeat in putridam vt ſupra diximus ad tactum eſt calor mitis ſi putrida vero puta poſt quartam aſper acutus ⁊ immitis egrotantis tactum vt nos infra latius, q: non amplius ſanguis, ſed cholera vel melancholia aduſta effumat ad cor ⁊ idem in totum, non ſimplex, non mitis amplius nec infirmo, nec medico tangenti q̄nimo immitis ⁊ acuta. q: cauſon.

¶ Et hec lʒ ita vera ſint tamē Gal. 2. de criſi, vbi de compoſitione febrium tractauit nullam fecerat mentionem de compoſitione febris ſanguinis cū alijs febribus, ſicut de alijs dixit. Cuius ratio eſt q: reuera maſſa ſanguinea iſlāmata in corpore repleto multo ſanguine etiā ꝙ alij putreſcant vel inflāmentur humores magnitudine inflāmationis ſanguis obūbrātur mō medicus eſt artifex ſenſitiu⁹ nō pt niſi ſenſus iudicare ⁊ diſcernere per ſigna ſenſata, ſigna ſanguis: ⁊ in h bene Concil. differentia. 90. cum Iſaac ⁊ recte.

¶ Accedit ad hoc ꝙ ſupra diximus de mente Gale. intra venas naturaliter nō eſſe niſi ſanguinem actu: in potentia v̄o in ſanguine ſunt alij humores cholera, melancholia ⁊c̄. in que ſanguis putridus cōuertitur. Sed tunc vt ſupra nō remanet amplius febris ſanguinis: ⁊ hoc eſt quod voluit dicere Aui. p° quarti. in cap̄ proprio cum dixit in verbis Ga. eſſe ꝯdictionē. cū re vera nulla ſit vt ſupra ex dictis ample patere pōt. Genti. v̄o credit demonſtraſſe ꝯ Gale. ⁊ Concil. in hac mā ⁊ ſatis ingenioſe poſſibilitas eſt res ampla. Sʒ omnia procedūt ex malo ſenſu verborum Gale. vt ſupra.

¶ Sed oritur hic queſtio teſtualis ſatis pulchra ſupra illaʒ particulam concluſa, q: experientia pʒ hanc febrem in mane tepeſcere ⁊ tū rationabiliter in illa hora que eſt quarta pars diei ꝓportionate ſanguini calida ⁊ humida deberet magis calere ⁊ vehemētius affligere vel ſaltim nō minus.

¶ Ad hanc dubitationem reſpondent moderni vario modo. Iſaac dixit, q: hora matutina eſt magis frigida: ideo et eſt ⁊ apparet febris magis tepeſcere. Secunda reſpon. eſt ꝙ in nocte membra magis digerunt ⁊ attrahunt ſanguinē pro nutrimento quo paucificato minus ebullit. Tertia reſpon. eſt magis rhetorica: nam ex quo ſol eſt tanquam rex in vniuerſo dator vite ⁊ cor mūdi p̄lim viuificans videntur quodāmodo omnia illi obedire ⁊ cordi fauere contra morbum aduentu regis. Rabi Moſes dedit quartam reſponſionem in ſuis affo. ⁊ aſſimilat p̄mā q̄rtā diei veri ſecundā eſtati: tertiam autumno: quartā hyemi: q: in ſero ⁊ in meridie egritudines quo quomō autūnales grauātur in mane tepeſcunt: ⁊ hec ratio non ſolum de ſanguine: ſed de omnibus fere egritudinibus habet veritatem: ⁊ tu eligas veriorē vnā vel omnes has rationes ad dubitationem tuam.

¶ De cauſis febris ſanguinis. Capitulum. VI.

Primus ſupra de mente Galeni quot ſint cauſe febris ⁊ illarū quaſdam primitiuas, alias antecedentes alias cōiūctas, ſeu alia diuiſione bimembri quaſdā corporeas quaſdam incorporeas appropriando modo illas in propoſito iſtius febris ſanguinis cauſe primitiue ſeu icorporee ſunt ille que nec ſunt nec in corpore generantur: ſed extrarie vt aer calidus continens eſtatis vel ſtufe inflammans, aer putridus ⁊ hic proprie concluſaʒ de ſanguine peſtiferam cauſat. Exercitium intempeſtiuū maxime in non conſuetis plectoricis, cibus ⁊ potus calidi vt anacardus, piper, allea, eruca, ⁊c̄. farmacum calidum euforbium vinum antiquum potens vt ſiculum, calabrum. creticum, vel vinum nouum turbiduʒ adhuc ebulliens, vinum artificiatum aromatibus vt ſit in gallia, cibaria ⁊ potus corrupti, paſſiones animi vt ira. demū fere omnes cauſe primitiue quas diximus poſſe inflammare ⁊ cauſare effimeram ſi intenduntur ⁊ perſeuerant inflāmabūt etiaʒ ſanguinem ⁊ ſic cauſabunt febrem ſanguineam inflatiuam, deinde putridam. Cauſe corporee antecedentes ſunt in duplici differentia aut principaliter tales aut diſpoſitiue. exēplum primi. vt oppilatio: ⁊ hoc dupliciter aut extrinſecus oppilantur pori cutis, vt contingit exercitatis ſupercalefactis ſi exponuntur frigori ⁊ vento clauduntur pori ⁊ fumi, ⁊ exhalationes que eleuantur a maſſa ſanguinea calefacta acute fetide in ſanguinis corporibus retēte ⁊ quodāmodo recurrentes inficiunt ſanguinem in venis ⁊ inflammant et inflammentur magis ⁊ diſponunt ad putredineʒ: vt ſupra diximus. Cutis autem pori etiam alijs cauſis poſſunt oppilari extrinſecis vt frigore balneis, ſole, fricatione, exiccātibus cutim. vide Gale. nono terrapen. ad principium. ⁊ cū febris ſanguinis eſt cauſata ab iſta cutis oppilatione. Tu vides ſigno manifeſto a me obſeruato ꝙ ſepiſſime rigent cum mouentur. ⁊ hoc propterea q̄ vapores illi acuti non poſſunt exire foras ꝑ poros ſtrictos. Sʒ clauſi intra circūuolant ⁊ pungūt ⁊ rigēt: Intriſecus ēt ſi ſanguis vel alius humor eſt aut multus aut craſſus aut viſcoſus ſiūt oppilationes vnde non poteſt ſanguis euētari ⁊ currere per vias conſuetas q: inflāmatur ⁊ demum putreſit non euentatur, ⁊ calore extraneo correptus. Cauſe v̄o diſpoſitiue ad inflāmationem ⁊ putredinem tandem ſunt multe vt aquoſitas in ſanguine eſt cauſa quia magis ſit actus ebullire ⁊ tandē putreſcere vt ſuccus fructuum. Cruditas in ſanguine vt q ex citrullis, piris, pomis ⁊c̄. malitia in ſanguine vt qui ex cibarijs corruptis ⁊ malis, abundātia ⁊ multitudo in ſanguine boni vt q: euacuationes ſanguinee conſuete ſunt retente vt ſuppreſſa meſtrua aut q: membrum fuit inciſum et ſanguis abundat in tali corpore qui ſolebat nutrire illud membrum: ⁊ ſi que tales ſunt in ſanguine diſpoſitiones ꝓparatiue ad ebullitionem ⁊ tandem ad putredinem, cauſa coniuncta eſt ipſe ſanguis inflammatus ſubtilis ⁊ diſpoſitus ad choleram ⁊ putredinem generandam.

¶ De modo terminationis febris ſanguinis. Cap. VII.

Erit Auicenna hanc febrem primo terminari ad verum cauſonem ⁊ ratio eſt in promptu ⁊ vera quia ſi ſanguis ebullit et tranſmutatur in choleram putridam vt ſupra intra vaſa magna propinqua cordi cauſabit cauſonem verum ⁊ ſi continuat longiori tempore inflammatio ⁊ ebullitio tranſmutatur in melancholiam aduſtam ⁊ ſic cauſabit febrem que ſapit naturam melancholie aduſte ⁊ accidentia erunt melācholica vt ſupra de febribus putridis malignis qui affligerunt anno. 1512. Venetijs.

¶ Scđo terminātur iſte febres ſanguinis in apa calidū ſanguineum vel cholericū vt freneſi aſcendētibus fumis ſubtilibus ad cap. ⁊ ibi ꝯculcātur aſcēdūt ēt humores ſubtiles cū illis, ⁊ cānt apa calm in capite. Aliqñ cauſant letargū vel ſubeth dixit Aui. ⁊ hoc ſi māe ille vel fumi ingroſſant per ꝯtinuam infrigidationē epithimatū capiti approximatorum, vel ſuapte nā māe groſſe humide liquate in cerebro pp magnū cauma, vel aſcēdentes cū ſubtilibus pp magnā inflāmationē tādē reſolutis ſubtilibus remanētibus groſſis materijs in cerebro debilitato cauſant apa frigidum.

¶ Tertio qñq̄ terminat̄ febris ſanguinis ad puſtulas eſſere, morbillos, vel variolas: ⁊ hoc 1ᵒ ant cretice ⁊ in die cretica cū alleuiatione nāe ⁊ ſanant̄, aut ſintomatice pp nimiā ebullitionē ⁊ māei multitudinē terminat̄ ad piticbas. i. puſtulas illas planas rubeas vel ſub rubeas nigras vel virides ſm̄ māei malignitatē maiorem vel minorem que vt in pluribus eſt ſintomatica ⁊ mala criſis.

¶ Quarto quādoq̄ terminatur ad apoſtema ſub aures vel in inguine vel alio loco extrinſecus ſuccumbente virtute ⁊ male habent vt in peſte que vt plurimum febris eſt cum inflammatione ⁊ infectione ſanguinis.

¶ Quinto quandoq̄ terminantur ad ſudorem in die cretica cum alleuiatione nature ⁊ ſanantur, quandoq̄ ſudores ſunt mali q̄ꝛ non cretici nec in die cretica ⁊ moriūtur, vt in domino Joan. Laſiro contigit.

¶ Sexto quādoq̄ per fluxū ſanguinis nariū ⁊ h̄ eſt vt plm̄, ⁊ virtute exiſtente forti in die cretica ſanantur.

¶ Septimo qñq̄ terminātur inſenſibiliter q̄ꝛ factis euonibus ꝯueniētibus ab arte qđ reliquū eſt nā digerit ꝑ maiori pte in benignū ⁊ reliquū iſenſibilr reſoluit: ⁊ h̄ ſi v̄tus eſt fortis ⁊ mā obediēs non multum malignata nec groſſa.

¶ Octauo qñq̄ terminātur ad apa ſqnāticū ⁊ tumēt amigdale ⁊ rubēt vel alcolātur ſi febris eſt maligna ⁊ hoc ſepiſſime vidimus in febribus ſang. ⁊ oēs iſte termiationes hn̄t ſigna ꝓnoſtica ꝓpria de qb⁹ i li⁰ nr̄o de criſi āple eſt videre.

¶ De ſignis febris ſanguinis. Capitulum. VIII.

Loquendo de ſignis febris ſanguinis viſū ē mihi ponere ſigna cōia tam ſynoche putride q̄ꝫ nō putride q̄ ſunt in triplici diſſ. ſ. aut ſumpta a ſubiālr inherētibus, aut ab opationibus, aut a calibus, i. a q̄litate mutata ⁊ excuntibus mutatis: ſic. n. procedendū puto cū Gal. 2ᵒ techni melius ⁊ diſtinctius: ⁊ pmū ſignum eſt caliditas plurima tāgenti medico occurrens humida cōtēperata ⁊ mitior q̄ꝫ in cauſonide puro ſicco ad ſenſum Auic. q̄ꝛ ſiue putrida ſiue nō putrida oino baſis eſt ſanguis humidus: ſed in nō putrida caliditas longe mitior vt ſupra. ⁊ rō huius ſigni eſt q̄ꝛ materia iflāmata ebulliēs eſt ſanguis humor calidus, benignus, multus intra vaſa magna iuncta humiditati, quare fumos multos cōtinuos ⁊ mitiores, in cauſonide puro caliditas magis imprimens acuta iuncta ſiccitati mordax non tanta occurrens tactui quia fumi a materia ſicca eleuati ſunt tales.

¶ Secūda maneries ſignoꝝ eſt ab opationibus ⁊ in primis occurrit medico tāgēti pulſus qui eſt magnus plenus frequens ⁊ velox: nā ſtāte fortitudine virtutꝭ ⁊ obediētia iſtis vigēte neceſſitate tales ſiūt pulſus in hac febre. ⁊ in primis magni pleni q̄ꝛ multa eſt mā vaporoſa ⁊ cū pp multā inflāmationē ⁊ vapores plūmos nō pōt virtus ſatiſfacere in magnitudine: conat̄ velocitare ⁊ frequētare pulſum: eſt ēt pulſus qñq̄ inequalis maxime in ſynocha cū putredine q̄ꝛ nā grauatur mā multa ⁊ mala. Jn anhelitu qui pulſui reſpondet ēt eſt conſtrictio ⁊ diuerſitas ꝓpter viarū ꝯſtrictionem arteriarū. ſ. ⁊ venaꝝ in pectore ⁊ pulmone tumidaꝝ ꝓpter multitudinē materie in ſpiritualibus ꝯtētē q̄ ebullit. Et cū cor tanta flāma ⁊ multitudine vapoꝝ capinoſoꝝ non poſſit libere euentari varius ⁊ neceſſitatus fit ſpiritus ⁊ anhelitus ⁊ hec quantum ad cordis operationes ſigna ſunt dicta que pulſu ⁊ anhelitu exprimuntur.

¶ Signa ſumpta ab opationibus cerebri ſunt grauitas capitis cū ꝯturbatione mētis pigritia cū labore extēſiuo ⁊ vl ceratiuo in toto: in capite dolor pulſatiuus ⁊ in frōte ⁊ tpibus: tinitus auriū ⁊ rumor i capite ⁊ hec oia pp magnā vapoꝛum quātitatē q̄ ad caput aſcēdunt ebulliēte tanta maſſa ſanguinea in corpore plectorico adeo q̄ qñq̄ incidūt in cataforma ſiue coma q̄ eſt in po⁹ q̄dā vigilādi facta leſione in p̄ vētriculo cerebri in p̄ ſenſitiuo q̄ eſt ſenſus cōis: quare ſenſus ꝯfundunt̄ ⁊ eadē rōne icidūt in ſubeth qñq̄ no multū graue ſic̄ ſi eēt a flegmate frido ⁊ icidunt in alienationē.

¶ Signa ſumpta ab opationibus epatis ſunt in p̄mis vrina groſſa rubea ebulliēti ſanguini ꝓportionata: imo qñq̄ turbida pp mām multā ⁊ craſſam a magno calore agitatā ſicuti olla oleo, pice, reſina vel melle igni expoſita agitatur ⁊ inflatur ideo vrinam turbidā, ⁊ in capite dolorem, ⁊ in toto inflationem quādam cum rubedine faciei ⁊ oculoꝝ in hac febre continua apparent. ⁊ hec ſunt cōmunia ſigna. ⁊ eſt hoc ſumptum ex doctrina Gale. affo. 70. quarte ꝑticu.

¶ Appropriata tñ ſigna febris ſanguinis cū putredine ſunt eadē ſed ſeuiora ⁊ magna acceſſita accedentia ad nām veri cauſonis ad ſenſuꝫ Aui. ſalti in ꝓceſſu febris: ſicuti ēt ꝓnoſticum ⁊ cura eſt difficilior. Et ideo caliditas in putrida eſt mordatior q̄ꝛ atteſtatur ſupra nām cholere vel melancholie aduſte: pulſus ⁊ anhelitus eſt diuerſus magis ⁊ inequalis cū ſua magnitudine ⁊ frequentia. Siſtoles eſt maior ⁊ velocior diaſtole propter fumos putridos expellēdos ſicuti in omni putrida diximus, vrine craſſiores turbidiores male olentes quod arguit ſupra putredineꝫ, ſitis, agitatio, alienatio, dolor capitis ⁊ temporum cum grauedine ⁊ tinnitu cataſora: demuꝫ omnia grauiora ſunt in putrida q̄ꝫ in non putrida in qua omnia mitiora ſunt, accedentia in naturam effimere q̄ꝛ ſolum caliditas cōmunicatur cordi, ⁊ pronoſticum ⁊ cura facilior in principio, q̄ꝛ in proceſſu adurūtur putreſcunt ⁊ malignantur ⁊ trāſeunt in nām putride.

¶ De cura febris ſanguinis. Capitulum. IX.

Galenus primo ad glauco. cap̄ de cura ſinocarum dixit in cura iſtarū ⁊ omnium egritudinum acutaruꝫ maxime de prehendi ⁊ cognoſci pericia ⁊ prudentia medici itaq̄ due ſunt p̄me intētiones ⁊ principales in hac febre. Prima eſt ad cauſam plenitudinem ſcilicet remouendam, que eſt curatiua ⁊ pſeruatiua intentio. Scđa eſt ad febrē vt febris eſt cū frigidis extinguēdā. Tertia intentio eſt mundare ſanguinem a cholera ⁊ alijs humoribus qui cum illo putrido vel inflammato complicantur. Quarta eſt digerere ſanguinem ⁊ humores cum illo complicatos. Quinta intētio eſt ſuccurrere accidētibus. Et hec omnes ſupponunt ordinem dietariuum cōuenientem febribus acutis virtute forti: de quo infra pauca pcurremus.

¶ Prima intentio perficitur proprie cū flobothomia in hac febre ⁊ illa vſq̄ ad ſincopim vt dicunt doctores vt Gale. Auicenna Serapio Auençoar ſtāte virtute forti ⁊ etate iuuenili ſumam vbi iſte due conditiones vel altera iſtarum deficit oportet illaꝫ partiri. ⁊ hoc eſt tutius iudicio meo. ⁊ ad flobothomiam cito properandum, tum vt euentetur ⁊ refrigeratur totū, tum vt natura alleuiata non tranſeat in putridam quod non placuit Auer. de qua diximus in cap̄ ꝓprio de flobothomia in vlt̄ in li⁰ de arte curatiua ḋ ſlomia, vſq̄ ad ſincopim: ſlomia naq̄ ꝓprie eſt de directo ꝯria plenitudini per ſe q̄ eſt repletio quo ad vaſa q̄ vt plm̄ cōplicatur i hac febre vt ſupra diximꝰ ex Gal. ꝯuenit ēt pleitudini quo ad virtutē. nā craſſos ⁊ viſcoſos humores ſi ſunt ſanguis vel ſanguini miſti ſlomia ꝯuenit ⁊ proprie in pnci⁰ ad mām minorādā ⁊ oppilationē aperiēdas ēt refrigerat phl

het putredinē ⁊ infrigidat lȝ per accñs:ꝗre habebit in ſto/
mis duas intētiones ꝑncipales.ſ.remotionē cāe.ſ.abūdan
tia humoris replentis ⁊ refrigerationeȝ febris habebis ēt
alias intētiones q̄ȝ remouet putredineȝ ſeu putredinis ſu/
ſpitioneȝ ⁊ aperit oppilationes q̄ in hac febre vt plˀm inue/
niūtur.⁊ hec fiat ſtatiȝ cū ꝑ occurris vt facit Gal.in media
nocte ſuppoſita lenitione vētris cuȝ cliſteri:⁊ ꝓprie ſtomia
ex baſilica dextra hauriēdo ſanguinē ex fonte mulˀexpecta/
ta digōne q̄ȝ ſanguis vt ſic illa nō indiget pro ſtomia ſiēda.
⁊ q ſtomiaȝ dimittūſ vtplˀm moriunſ:q̄ȝ ſuffocanſ vel ma
lignatur magis ⁊ putreſcit ⁊ paruū niſi fortitudo virtutis,
aut fluxˀſang.aut ſudor ſupuenit inqt Gal.9.terra.Cū hac
pᵃ itētione ſtāt fricationes ad aperiēdos poros extriſecus.
Si oppilatio in cute fuerit cā putredinis vel iſlāmationis.
❡Secūda intētio perficiſ cū aqua frigida vt dicūt oēs vſqȝ
ad ſaturitatē obſeruatis cōditionibus reqſitis ⁊ breui eqli
bratis q̄ȝ plurima ſunt incōmoda notata a Gal.9.terrapē.
de potu aque frigide.vide ibi Auer.dabat aquā angurie,
vel cucurbite:q̄ȝ dato ꝙ caleficeret in corpore nr̄o inflāma/
to adhuc infrigidat ꝑ cōplexionem ſuā frigidā:aq̄ vō ſim
plex cū eſt calida calefacit q̄ȝ ſimplex non hȝ cōplexionē:⁊
hȝ per ſe rationeȝ ſatis euidētem:niſi eſſet ꝙ aqua ſimplex
multa data frigidiſſima extinguit qđ volumus ⁊ ſecurius
cōcedere.nā timor eſſet in aqua angurie de nimia infrigida
tione in tanta quantitate exhibita:⁊ tu conſidera locū per/
ſcrutabilem.Sed notandum pro hijs duobus remedijs fa
moſis moderandis.primo ꝙ in ſynocha inflatiua tu poteſ
ſecurius flobothomare ⁊ ſtāte virtute forti ducere vſqȝ ad
ſincopim vt Gal.Auicen.⁊ alij ex Hippocrate in ſynocha
putrida tu non debes aliquo pacto facere flobothomiam
adeo copioſaȝ propter multa,⁊ primo quia virtus non eſt
adeo fortis.ſecūdo q̄ȝ oportet remanere robur virtutis ad
putredinem digerendam ⁊ remouendam.Tertio quia hu
mores cholerici ſubtiles geniti complicati vt ſupra furerēt
ſecundum quod habes aduertere circa ſm̄ remedium ꝑn/
cipale eſt ꝙ non debes dare aquā frigidam ante flobotho
miam.Sed flobothomare prius dixit Auicē.ne addas in
cauſa q̄ȝ ingroſſationem humoruȝ auges times oppilatio/
nes ⁊ reddis humores magis aptos putreſcere.ꝓ quo cō
ſidera ꝙ vbi ſanguis ſit ſubtilis valde vt in cauſone teneo
firmiter cum Auerro.7.colli.ꝙ preponenda ſit aqua frigi
da copioſa. Et in hoc caſu non timeo ꝙ remaneat cauſa:q̄ȝ
multitudo materie non timeo ingroſſationem ⁊ oppilatio
nem per exhibitionem aque frigide.Sed bene timeo ebul
litionem ⁊ furiam cholere per flobothomiā. Frigida nāqȝ
aqua in hoc caſu.ſi inuenis obeſus conſuetus fortis calo/
ris ſine apoſtemate in eſtāte equabit complexionem,forti/
ficabit virtutem reſolutam contemperando:digeret mate/
riam ſubtilem ⁊ reddet illam aptam expulſioni per ſudorē
vel reductioni in benignuȝ,⁊ dato ꝙ infrigidaret materiā
⁊ redderet illam ineptaȝ digeſtioni ⁊ oppilaret ⁊ proroga
ret morbum adhuc eſt eligibilius q̄ȝ ꝙ materia furia ⁊ mo
riatur eger ⁊ in hoc concordātur omnes boni operatores.
Et accidentia febris ⁊ regimen preteritū,complexio ipſa
egroti,habitudo,anni,tempus,regio manifeſtabunt tibi
nunquid groſſus vel ſubtilis ſit ſanguinis ipſe qui peccat
⁊ quomodo te debes regere in caſu. Tertio aduertenduȝ
in hac ſecunda intentione principali q̄ȝ nō ſolum corpus in
flāmatum infrigidatur potu aque frigide quod magnum
eſt vbi frigida poteſt adminiſtrari iuxta cōditiones dictas
alias in canone vbi Gal.voluit in exhibitione aque frigide
expectare digeſtionem materiei prius vt remanente reple/
tione ſine flobothomia. Sequerētur incōuenientia multa
de oppilatione maiori,de ingroſſatione materie,de reddi/
tu febris ad deteriorem ſtatū ſtante cauſa replente . ⁊ ideo
ipſe laudat flobothomiaȝ,primo in qua nihil dubitat in fe
bre ſanguinis,Sed plurimuȝ dubitat in exhibitione aque

frigide ſiue poſt flobothomiam ſiue ante flobothomiā:nā
ſi ſtat apa vel pars debilis vel conſuetudo ⁊c̄. ipſe timet.
Sed extrinſecus approximata etiam infrigidare totuȝ:vt
epithimata cordialia tēperate frigida:ſaltim in potētia ap
proximare cordi:pro quo vide Concil.differē.196.⁊ Gētl.
in qōne de corde epithimata,pro epate cōueniētis,pro ce
rebro,pro teſtibus odorata frigida,vt aqua roſata,poma,
narantia eſt.hec omnia infrigidant equant complexionē ⁊
fortificant membra principalia.Item ordo diete frigide et
proprie cum agreſta.Item ſyrupi acetoſi de acetoſitate ci/
tri de agreſta,de portulaca,roſati,violati,de bugloſſa ⁊ ce
tera hꝯ cuȝ ſuis aquis proportionatis,vt endiuie,cicoree,
plātaginis acetoſe,cucurbite,angurie,⁊c̄.
❡Tertia intentio curatiua que erat mundare ſanguinē ab
humoribus qui cū illo putrido vel inflāmato complicētur
potiſſime perficitur cum frigidis ſolutiuis vel ſaltim tēpe/
rate calidis ⁊ in hoc preſtantiores ſunt tamarindi,manna,
caſſia,prune,ſyrupus roſatus ſolutiuus cum infuſione ro
ſarum iterata aqua fructuū,aqua expreſſa ex duobus gra
natis cum pulpa vſqȝ ad reubarbarum cuȝ intentio eſt ad
choleram euacuandam quod eſt vt plurimum que omnia
purgant ſine inflāmatione,leniendo pro maiori parte pre/
miſſis ⁊ cōtinuatis ſyrupis frigidis extinctiuis lenientibus
vt acetoſus ⁊ violatus roſatus ⁊c̄. Aqua ordei aqua ſemi/
num cōmunium ⁊ ipſa ſemina ſunt preſtātia in caſu q̄ȝ diu/
retica frigida ſanguinem a ſeroſitate cholerica mundificā/
tia,ſimiliter aqua cucurbite,angurie,⁊ ſemina ⁊ illoruȝ ex
preſſio.ſ.endiuie plantaginis:omnia hec conueniunt in ca
ſu noſtro:⁊ pro hac tertia intentione notandum vnuȝ Auē
zoar ꝙ ipſe in hac febre ante flobothomiam ſemper exhi/
bebat minoratiuum reſpiciens choleram.nam ex quo ſan
guis inflāmatur vel putrefactus conuertitur in choleram
ſubtilem vel ſaltim tendit in naturam cholere timens fu/
riā cholere ex flobothomia ⁊ ne tranſiret in cauſonē ipſe ſe
curius primo euacuabat farmaco reſpiciente choleraȝ ſub
tilem deinde flōmabat.Secundo notandum pro hac inten
tione ꝙ ſi vides alios humores cum ſanguine forte compli
catos vt contingit vt humor melancholicus flegma quan/
doqȝ viſcoſum poteris illos euacuare cuȝ ſena polipodio,
agarico,vel cum electuarijs proportionatis ſolutiuis ſem
per alteratis cum frigidis timens inflāmationem.
❡Quarta intentio eſt digeſtio non qđ intendamus ſangui
nem digerere:vt ille poſſit farmaco euacuari cum nuᵐ ſit.
Sed vt aptemus illuȝ nature vt reducat in benignum.⁊ ſi
qui ſunt in ſanguine vel cuȝ ſanguine humores miſti illiˀ di
geſti euacuentur. Hoc autem ſit dupliciter aut opponendo
te modo ſubſtantie ſanguinis:aut putredini ſanguinis.exē
pluȝ primi ſi ſanguis eſt minus ſubtilis aquoſus vel cho/
lericus ingroſſetur quia ebulliret ⁊ ſi natura vellet illuȝ in
bonū tranſmutare nō poſſet . Si ſanguis eſt craſſus aptus
oppilare vt ſanguis melicus genitus ex carnibus bouinis,
ceruina,lētibus ⁊c̄.vel flegmaticus vt genitus ex anguillis
ſue,caſeo ⁊c̄.tu debes illū ſubtiliare:q̄ȝ nec reſolui,nec cre
ticari,nec ad benignū duci pōt ſic diſpoſitus ſanguis. ſcđs
digerēdi modus eſt opponere te putredini in ſanguine:ſed
q̄ȝ putredo ꝯſtat humiditate ⁊ caliditate ideo frigida ⁊ ſicca
ſunt ꝑſtātiora narātia,agreſte,granata,acetū,⁊ acetoſa,or
deū ſyrupi acetoſi de acetoſitate citri,de agreſta roſatus de
endiuia:iſta oīa ꝯueniūt in caſu ⁊ alia hꝯ vt ſyrupus de li/
monibus.⁊ īfuſio tamaridorū eſt ꝑſtātiſſima in caſu:⁊ ſup
oīa virtutis corroboratio illa eſt q̄ corrigit putredinē adiu
ta a medico cū inſtrumentis proportionatis vt ſupra.
❡Quinta intētio eſt ſuccurrere accñtibus febris accñā aūt
huius febris ſunt multa ⁊ varia de qbus ſupra diximus cū
de ſignis egimus.⁊ licet accñtia nō habeāt vt ſic itētionem
curatiuā:q̄ȝ dependēt ab egritudine ſicut vmbre a corpore
remota igiſ egritudine remoueſ accñā tñ q̄nqȝ idigēt cor/

rectione ⁊ hoc ſemper per contraria vt ſupra:aliquādo vo curatione cum figuntur ⁊ incipiunt tranſire in naturam vere egritudinis vt parafreneſis in febre ſanguinis:⁊ in hijs caſibus puta timentes nouam egritudinem ⁊ forte ſeuiorē vel qꝛ cedunt in cauſa vt dolor capitis, vel qꝛ augent morbum vel qꝛ incipiunt tranſire in naturam alterius egritudinis tu debes intendere accidentibus omni ingenio remouendis. Sed ponamus in caſu ꝙ vera cura morbi principalis:⁊ cura accidentium ſint cōtraria vt puta ſincopis in febre. dolor colicus a materia frigida intenſus. dico in hoc caſu de intenſiſſimo dolore tu prius dolorem ſeda:etiā cuꝫ opio ſi oportet:deinde reddi ad cauſam, ſimiliter in ſyncopi exibe vinum ⁊ illum quidem aromaticum ad viuificandam virtutem. Sed caue ne augeas febrem:ideo vinuꝫ auſterum aquoſum eſt melius:nam intendens vni non ſpernamus aliud, deinde reddi ad febrem:nam in hijs caſibus medicus rationalis intendit viuificare hominēꝫ prius, deinde curare cuius oppoſitū faciet ſiniſter medicus. ſimiliter ⁊ in alijs ſimilibus caſibus intelliges. Exemplo iſtorū duorum predictorum.

Reliquum eſt vt de dieta verbum faciamus:pro quo notandum que alibi in canonibus vniuerſalibus diximus in libro de arte curatiua qualiter cibus eſt amicus morbi de repletione qꝛ auget repletionem diuertit virtutem ab opere digerendi vel creticandi:ideo ſi virtus poſſet tollerare ſine cibo vſqꝫ ad ſtatū ⁊ criſim in acutis:nō opus eſſet cibo ⁊ ideo quanto acutior eſt morbus de repletione minus cibamus qꝛ repletio indicat de inanitione quod eſt ſuum cōtrarium exiſtimantes poſſe virtutem durare vſqꝫ ad criſiꝫ ⁊ quanto minus acutus ⁊ longior magis cibamus ⁊ tāto ꝯdeſcēdimus in cibatione quanto lōgior ex doctrina Hippo. ⁊ Gale. aduertentes virtutem que indiget cōſeruari vel preſeruari qꝛ ergo febris iſta ſanguinis eſt repletionalis ⁊ acuta eſt vt plurimum cum fortitudine virtutis ideo laudatur dieta tenuiſſima vel illi propinquam infrigidatiuā extinctiuaꝫ: vt olera vt acetoſa, endiuia, lactuca, bugloſſa, cucurbita, anguria, aqua ordei, agreſta, lentes, prune, granate, iuleb ſyrupus roſatus acetoſus de limonib⁹ ptiſana ordeacea ⁊ vbi times virtutem propter conſuetudineꝫ laute viuendi propter reſolutiones virtutis vel propter copioſas flobothomias tu debes ſtatim ſuccurrere virtuti vt cū panatella ex brodio pulli:ptiſana in brodio ⁊ piſces ſaxatiles qꝛ frigidi boni nutrimēti laudantur in caſu quandoqꝫ confuſum ex pullo ferculum ex farro. imo quare conſidera tēpus longum vel acutum egritudinis conſidera conſuetudinem, cōſidera virtutis tenorem, etatem, ſenem vel puerum anni tēpus, complexionem naturalem, ⁊ da quale ⁊ quantum ⁊ quādo cōuenit:⁊ de hoc recurre ad regulas generales diſtinctiſſime aſſignatas in libro noſtro de arte curatiua:non poſſumus hic omnia repetere. prouocantia frigida vt ſemina melonum plurimum valent, abſtinere a vino qꝛ euaporat ad caput ⁊ inflāmat. Sed in declinatione vinum album pauciferum prouocatiuum ſudoris ⁊ vrine:conueniret tum propter rationem dictam ⁊ qꝛ aperitiuum oppilationum confortat virtutē reficit ſpiritus exilarat cor digerit ⁊ conſuetis ſumme conuenit. ⁊ Auicē. nō modo cholericos multos qui non poſſunt tollerare fameꝫ ⁊ vti dieta illa ſubtili. Sed bene aduertit eſſe quedam corpora obeſa ſanguinea valentia pletorica que non poſſunt ferre ieiuniū ⁊ ego experientia in domino Aloiſio de Canali Veneto qd̄ vel ex proprietate vel conſuetudine vel vndecūqꝫ hoc contingant debet medicus eſſe oculatus ⁊ omnia conſiderare in egritudine acuta in qua vt diximus in pncipio:cure opꝫ medicum eſſe ſolicitum ⁊ diligentem ⁊ prudenteꝫ ⁊ in proceſſu ⁊ in fine:⁊ ſemper oculus dexter ad virtutem que ſola curat morbos acutos et cronicos:⁊ ipſa ſola eſt que morbo proprie contrariatur ⁊ cauſe morbi. ideo aduerte.

Curationis ſumma recepitulatio. Capitulum. X.

Cum primum occurreris medice febricitanti febre ſanguinis oportet primo videre ſi putrida vel nō putrida ex ſignis ſupra datis:⁊ qualiſcunqꝫ ſit conſiderato tenore virtutis, etate puta infra 60. annum ſupra. 14. non ſit debilitatus ex coitu:non nauſeabundus non ſit domina pregnans egritudo eſt magna. ſtatim premiſſo cliſteri vel lenitione ventris cuꝫ aqua fructuum tamarindis ⁊c. caſſia vel manna vel lenitiuo aliquo frigido tu debes flebothomare ⁊ copioſe ex baſilica dextra vel cōi. naꝫ ex hac flebothomia habebis duas p^mas^ intentiones. ſ. ad cauſam ⁊ ad febreꝫ remotio plenitudinis ⁊ infrigidatio:aperit etiam oppilationes ⁊ prohibet putredinem ⁊ reducetur ad benignum:aduertendum tamen ꝙ ſi febris eſt non putrida tu potes audēti⁹ ⁊ copioſius flobothomare:ſi vo putrida partius propter rationes ſupradictas quo facto ſtatim te prepara ad exhibitionē aque frigide ſequenti die vel poſtridie. ⁊ hoc ſi tibi videbitur oportunum qꝛ. ſ. adſint ſigna expetentia aquam frigidam ⁊ non ſint que prohibeant. qꝛ non apoſtema intrinſecus, non oppilationes fortes, in eſtate, conſuetus aque frigide ⁊c. ⁊ ſi non potes audere ſupra aquam frigidam copioſam exhibe aquam endiuie acetoſe, cicoree cū ſyrupis frigidis frequentando ⁊ in nobili quātitate qꝛ pauca quantitas inflāmaretur ⁊ inflāmaret potius:iſta nāqꝫ extingueret flāmaꝫ que remanſit cū materia paucificata ex flebothomia:⁊ cōfert mirabilr̄ reducēdo ad benignū ⁊ hēbis abſolutā ſecūdam intentionem principalem:⁊ hic notādum puto veruꝫ dictum Auerro. ⁊ verum ꝙ febres iſte acute habēt latitudinem in diuerſis climatibus, diuerſis complexionibus:⁊ que in Italia ſunt acute in terris arabum ⁊ in egypto ſunt ꝑperacute ⁊ in egypto humores ſubtiliores in regionibus calidioribus que faciunt furere ſubtilitate cholere. ⁊ ideo orientales ſunt audaciores in potādo aquam frigidam:tū qꝛ aſſueti ſunt ex lege, tum qꝛ febres acutiores, aque etiam ille nō ſunt ita frigide, ſunt magis digeſte a ſole, ⁊ forte habent aliquas cōditiones vt aqua Nili que eſt omninꝫ melior quas nō habent hic in Italia:⁊ ideo cōſiderandum eſt ꝙ ſtante tāta humorum ſubtilitate ⁊ acutie ⁊ bonitate aq̄ cōſuetis preponere aquam frigidam ipſi flebothomie eſt melius. Et tu cōſidera vt ſupra:⁊ in hoc bene ſentit Auer. qꝛ flebothomia faceret furere materiam. Sed equata mā cum aqua frigida poſſes ſi oportet poſtea flebothomare:ſi tamē ſuſpicaris ſanguinem craſſum potes prius flebothomare. Sed abſtine ab exhibitione aque frigide quibus intentionibus peractis aut febris eſt putrida ⁊ tunc perſeuera cum digerētibus extinguētibus feruorem ⁊ putredinē ⁊ euacua cum appropriatis ſemper frigidis vel ſaltiꝫ infrigidātibus complicatis que reprimāt feruorem ſanguinis ⁊ euacuēt materiam ſanguini complicatas que quandoqꝫ ſunt cholerice aduſte, quādoqꝫ melācholice, quādoqꝫ flegmatice ⁊c. abſtine a violentis farmacis qꝛ inflāmant ⁊ debilitant vtere prouocātibus vrinam frigida vel temperata ⁊ ſudorem. ſ. ſemina cōmuni a capillus veneris abſinthiuꝫ poſt. 7. ⁊ apium, petroſillinum ⁊c. cum ſyrupis ⁊ proprie acetoſus, de endiuia, de bugloſſa, de lupulis, de capillis veneris. ſ. de fumoterre ſimplex biſantinus ſimplex. Aq̄ fructuum habet omnes bonas intētiones in hoc caſu qꝛ digerit ⁊ euacuat extinguēdo cum tamarindis prunis ſeminibus ſ. cōmunibus, florum cordialium, paſſularuꝫ in aqua acetoſe ⁊ capillorum vene. cū modico ſyrupi acetoſi magnus ciatus omni mane eſt optimum remediuꝫ. ⁊ vltimo laudamus vinum granatorum in huius febribus in caſibus ſanguinis cholericis:⁊ maxime i pluribꝫ diebus eſt nāqꝫ opti-

ērum extinctiuū, prohibitiuū putredinis, refrigerat epar ⁊ rectificat: itaqꝫ ſi putredo non tm̄ impreſſerit ꝙ ſanguis ſit ex toto rebellis poterit predictis igenijs rectificari a natura ⁊ reduci ad benignum beneficio medici prudentis ꝑdictis ⁊ ſimilibus auxilijs.

¶ Eſto tamen ſemper memor de corde refocillando equando refrigerando ⁊ confortando: vt vtatur odoriſ frigidis vel temperatis vt poma, narantia, nenufar aquam roſatā cum aceto vel ſine cum maluatico vel ſine illo epithimata cordialia viſualia temperata ſacculi ⁊ huiuſmodi. Si etiā videris magnū caumā in epate precedentibus coaccuatis onibus ꝯuenientibus bonū eſt illū epithimare fridis cū ſtipticis. Silr ⁊ teſtes ſecūdum immergentem neceſſitatē. Interim ſis memor epatis ⁊ ſtomachi confortando illa cum ſtipticis vt ſint fortia ad digeſtiones perficiendas. Cataplaſmata vō calida ⁊ humida quibus vtebantur antiqui ante Gale. ſunt maximi nocumenti relaxantia membra principalia: ⁊ attrahentia materias ad locum que adeo a Galē. 12. terrapen. deteſtantur. ⁊ hec ſunt breuiter dicta in hac difficili materia. Venetijs. 1522.

¶ Finit Petri Aponenſis medici ac philoſophi eminentiſſimi liber: Conciliator philoſophorum ⁊ medicorum merito nuncupatus. Nouiſſime poſt omnes impreſſiones vbiqꝫ locorum excuſas: collatis omnibus exemplaribus hactenus impreſſis: ⁊ ꝗ̄pluribus etiam manu ſcriptis: a viro bene docto exactiſſime recognitus: cunctiſqꝫ mendis ⁊ erroribus: quibus exemplarium labe: ac impreſſorum incuria vndiqꝫ ſcatebat: expurgatus. Una cū eiuſdem libello de venenis: ac ſubtiliſſima queſtione de venenis ad terminum: Cribrationibuſqꝫ ſymphoriani. Adiuncta denuo eleganti queſtione Ceſaris Optati Citrarei de regno Neapolis de flobothomia in pleureſi: Necnon eiuſdem vtili opuſculo de febre ſanguinis: que in alijs hucuſqꝫ impreſſis non reperiuntur. Impreſſa omnia Venetijs accurate ſolitaqꝫ diligentia Impenſis nobilis viri domini Luce Antonij Junta Florentini in eiuſdem officina. Anno ab incarnatione verbi. Milleſimo quingenteſimo vigeſimoſexto pridie nonas Auguſti.

Regiſtrum.

✠ ſ a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z ⁊ ꝯ ꝑ A B C D

E F G H Omnia quaterna: preter ✠ E F G H terna

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EM.

Digitized by Google

Digitized by Google